Uradni list Republike Slovenije

Internet: http://www.uradni-list.si e-mail: info@uradni-list.si

Št. 77 Ljubljana, sreda 22. 9. 1999 Cena 3000 SIT ISSN 1318-0576 Leto IX

MINISTRSTVA

3690. Navodilo za razvrščanje blaga v carinsko tarifo

Na podlagi 3. člena Mednarodne konvencije o harmoniziranem sistemu poimenovanj in šifrskih oznak blaga, sestavljena v Bruslju 14. junija 1983 in Protokola o spremembi in dopolnitvi Konvencije o harmoniziranem sistemu poimenovanj in šifrskih oznak blaga, sestavljen v Bruslju 24. junija 1986 (Uradni list SFRJ – Mednarodne pogodbe, št. 6/87), 4. člena ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I) in 11. člena zakona o carinski tarifi (Uradni list RS, št. 74/95) izdaja minister za ekonomske odnose in razvoj

NAVODILO
za razvrščanje blaga v carinsko tarifo

1

To navodilo določa temeljna pravila za uporabo in način razvrščanja blaga v nomenklaturo carinske tarife.

2

V prilogi 1 k temu navodilu, ki je njegov sestavni del, so določena pravila za razvrščanje blaga v harmonizirano nomenklaturo carinske tarife, na kateri temelji kombinirana nomenklatura carinske tarife, ter temeljna pravila za uporabo harmoniziranega sistema nomenklature carinske tarife.

3

V prilogi 2 k temu navodilu, ki je njegov sestavni del, so določena pravila za razvrščanje blaga v kombinirano nomenklaturo carinske tarife.

4

To navodilo začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 4264-19/99-1
Ljubljana, dne 1. septembra 1999.

dr. Marjan Senjur l. r.
Minister
za ekonomske odnose in razvoj

PRILOGA 1

PRAVILA ZA RAZVRŠČANJE BLAGA V HARMONIZIRANO NOMENKLATURO CARISKE TARIFE

TEMELJNA PRAVILA ZA UPORABO HARMONIZIRANEGA SISTEMA (HS) NOMENKLATURE CARINSKE TARIFE

Razvrščanje blaga v nomenklaturo poteka po naslednjih temeljnih pravilih:

PRAVILO 1

NASLOVI ODDELKOV, POGLAVIJ IN PODPOGLAVIJ SO PODANI ZATO, DA SE JE *LAŽJE ZNAJTI PRI UVRŠČANJU*. ZARADI PRAVNH RAZLOGOV, UVRŠČANJE POTEKA PO POIMENOVANJIH TARIFNIH ŠTEVILK IN OPOMBAH K USTREZNIM ODDELKOM IN POGLAVJEM IN PO NADALJE OPISANIH PRAVILIH, ČE NISO V NASPROTJU Z VSEBINO TEH TARIFNIH ŠTEVILK IN OPOMB.

KOMENTAR

I. Nomenklatura vsebuje seznam blaga, ki je predmet mednarodne trgovine in ki je združeno po določenem sistemu. Nomenklatura združuje blago v oddelke, poglavja in pododdelke, katerih naslovi karseda na kratko označujejo skupine ali vrste izdelkov, ki jih vključujejo. Vendar sta raznovrstnost in številčnost izdelkov, združenih v neki oddelek ali poglavje mnogokrat takšni, da jih je nemogoče vse zaobseči ali posebej imenovati v naslovu.

II. Pravilo 1 navaja, da so naslovi podani **"le, da se je laže znajti".** Vsled tega naslovi **nimajo zakonskega vpliva** na razvrščanje.

III. Drugi del tega pravila določa, da razvrščanje poteka:

a) razen po poimenovanjih oddelkov in poglavij tudi po poimenovanjih tarifnih številk in ustreznih opombah,

b) kjer je treba, **po določilih teh temeljnih pravil 2,3,4 in 5** pod pogojem, da vsebina tarifnih številk ali opomb ne določa drugače.

IV. Določilo komentarja III.(a) je samo po sebi jasno in veliko število izdelkov lahko razvrstimo v Nomenklaturi brez uporabe Temeljnih pravil, npr. živi konji (tar.št. 01.01), farmacevtsko blago, ki je navedeno v opombi št. 3 pri 30. poglavju (tar.št. 30.06).

V. Določilo komentarja III. (b) "**pod pogojem, da vsebina tarifnih številk ali opomb ne določa drugače**" ima namen pojasniti, da so poimenovanja tarifnih številk in ustrezne opombe pri oddelkih in poglavjih pomembnejše oz. da imajo prednost pri razvrščanju. Opombe pri 31 poglavju na primer določajo, da nekatere tarifne številke **vključujejo** le določeno blago. Skladno s tem jih torej ni možno razširiti tako, da bi vključevale blago, ki bi ga sicer lahko z uporabo Temeljnega pravila št. 2 b.

PRAVILO 2

(a) **ZA BLAGO, KI JE NAVEDENO ALI ZAJETO V POIMENOVANJU POSAMEZNE TARIFNE ŠTEVILKE, SE ŠTEJE TUDI BLAGO, KI *NI KOMPLETNO* ALI *DOKONČANO*, ČE IMA *BISTVENE ZNAČILNOSTI KOMPLETNEGA* ALI *DOKONČANEGA* IZDELKA. V TARIFNO ŠTEVILKO SE UVRŠČA TUDI KOMPLETEN ALI DOKONČAN IZDELEK (ALI IZDELEK, KI SE *UVRŠČA KOT KOMPLETEN* ALI DOKONČAN PO TEM PRAVILU), ČE SE NAHAJA OB ČASU CARINJENJA *NESESTAVLJEN* ALI *SESTAVLJEN*.**

(b) **ZA MATERIAL ALI SNOV, KI JE NAVEDENA ALI ZAJETA V POIMENOVANJU POSAMEZNE TARIFNE ŠTEVILKE, SE ŠTEJE TUDI *MEŠANICA ALI KOMBINACIJA* TEGA MATERIALA ALI SNOVI Z DRUGIMI MATERIALI ALI SNOVMI. IZDELEK IZ DANEGA MATERIALA ALI SNOVI SE OBRAVNAVA KOT BLAGO, KI V *CELOTI ALI DELOMA* SESTOJI *IZ TEGA MATERIALA* ALI *SNOVI*. UVRŠČANJA BLAGA, KI SESTOJI IZ VEČ KOT ENE SNOVI ALI MATERIALA, POTEKA PO *PRAVILU 3.***

KOMENTAR

PRAVILO 2 (a)
(nekompletni ali nedokončani izdelki)

I. Prvi del določila Temeljnega pravila 2 (a) razširja vsebino katerekoli tarifne številke, ki se nanaša na določeni izdelek tako, da ne vključuje le kompletnega izdelka, temveč tudi še nekompleten ali nedokončan izdelek - vendar **pod pogojem**, da ima pri carinjenju bistvene lastnosti kompletnega ali dokončanega izdelka.

II. Določila tega pravila se uporabljajo tudi pri grobo oblikovanih izdelkih **("blanks"),** razen v kolikor niso le-ti posebej navedeni v določeni tarifni številki. Pojem **"grobo oblikovan izdelek"** se nanaša na izdelek, ki ni dodelan za neposredno uporabo, ki je približne oblike ali izgleda dokončanega izdelka ali dela izdelka in ki se lahko, razen v izjemnih primerih, uporabi le za izdelavo dokončanega izdelka ali dela izdelka (npr. predoblike steklenic iz plastike kot vmesni proizvod cevaste oblike, ki je na eni strani zaprt, na drugi pa odprt z vrezanimi navoji za namestitev vijačnega zamaška ter z delom pod navoji, namenjenim za razširitev na željeno mero in v željeno obliko).

Polizdelki, ki še nimajo značilnih oblik dokončanih izdelkov (kot npr. palice, krožne plošče - diski ali cevi), ne štejejo za grobo oblikovane izdelke.

III. Ta del Pravila 2 se, glede vsebine poimenovanj tarifnih številk oddelkov I do VI, ne uporablja za blago, navedeno v teh oddelkih.

IV. Nekaj primerov, na katere se nanaša to pravilo, je navedenih v Splošnih določilih pri oddelkih in poglavjih (npr. pri oddelku XVI in poglavjih 61, 62, 86, 87 in 90).

PRAVILO 2 (a)
(izdelki, ki se carinijo nesestavljeni ali razstavljeni)

V. Drugi del določila Pravila št. 2(a) predvideva, da se kompletni ali dokončani izdelki, ki so v trenutku carinjenja nesestavljeni ali razstavljeni, uvrščajo v isto tarifno številko kot sestavljeni izdelki. Na tak način se blago običajno dobavlja zaradi zahtev in ustreznosti pakiranja, rokovanja in transporta.

VI. To pravilo se prav tako uporablja za nekompletne ali nedokončane izdelke, ki so v trenutku carinjenja nesestavljeni ali razstavljeni - vendar **pod pogojem**, da jih z uporabo določil prvega dela tega pravila lahko štejemo za kompletne ali dokončane.

VII) V smislu tega pravila pomeni izraz "nesestavljeni ali razstavljeni proizvodi" proizvode, katerih sestavni deli se morajo šele sestaviti bodisi s pritrjevalnimi napravami (vijaki, sorniki, maticami ipd.), bodisi s kovičenjem ali varjenjem, vendar **pod pogojem**, da gre pri tem izključno in zgolj za operacije sestavljanja.

Obseg načinov sestave pri tem ne igra nobene vloge. Vendar pa sestavni deli oz. komponente med sestavljanjem ne smejo biti predmet kakršnekoli obdelave.

Nesestavljene komponente ali deli izdelka, ki so, glede na potrebno količino za kompleten izdelek, odveč, se uvrščajo posebej.

VIII. Primeri, na katere se nanaša to pravilo, so navedeni v splošnih določilih pri oddelkih in poglavjih (npr. oddelek XVI in poglavja 44, 86, 87 in 89).

IX. Ta del Pravila št. 2 se, glede vsebine poimenovanja tarifnih številk oddelkov I do VI, ne uporablja za blago, navedeno v teh oddelkih.

PRAVILO 2 (b)
(mešanice in kombinacije materiala in snovi)

X. Pravilo 2 (b) se nanaša na mešanice in kombinacije materiala in snovi in na blago, ki sestoji iz dveh ali več materialov oz. snovi. To zadeva tarifne številke, ki omenjajo materiale in snovi (npr. **tarifna št. 05.03** - konjska žima) in one, ki omenjajo blago iz določenega materiala ali snovi (npr. **tar. št. 45.03** - izdelki iz naravne plute). Poudariti je treba, da se to pravilo uporablja le, v kolikor s poimenovanji tarifnih številk ali v opombah pri oddelkih ali poglavjih ni drugače določeno (npr. **tar. št. 15.03** - olje iz jedilne svinjske masti...**nemešano**).

Izdelki v obliki mešanic, opisani v opombah k oddelkom ali poglavjem ali v besedilu tarifnih številk, se razvrščajo z uporabo **Pravila 1**.

XI. Uporaba tega pravila se širi na katerokoli tarifno številko, v kateri je naveden določeni material ali snov tako, da vključuje mešanice ali kombinacije tega materiala ali snovi z drugimi materiali ali snovmi. Uporaba tega pravila je prav tako razširjena na katerokoli tarifno številko, ki navaja blago iz določenega materiala ali snovi tako, da vključuje blago, ki je deloma sestavljeno iz tega materiala ali snovi.

XII. Vendar pa uporaba tega pravila ne more razširiti vsebine tarifne številke tako, da bi vključevala blago, ki ne ustreza enemu od opisov in poimenovanja tarifne številke z uporabo Temeljnega pravila 1. Tak **primer** je, ko se nekemu blagu z dodajanjem ali odvzemanjem materiala ali snovi odvzemajo lastnosti blaga, navedene v poimenovanju tarifne številke.

XIII. Mešanice in kombinacije materialov ali snovi, pa tudi blago, ki sestoji iz dveh ali več materialov ali snovi in ki bi se morda na prvi pogled mogle uvrstiti v dve ali več tarifnih številk se, skladno s tem pravilom, razvrščajo z uporabo Temeljnega pravila št. 3.

PRAVILO 3

BLAGO, KI BI GA BILO MOGOČE PO PRAVILU 2(b) ALI IZ DRUGIH RAZLOGOV NA PRVI POGLED UVRSTITI V *DVE ALI VEČ TARIFNIH ŠTEVILK*, SE UVRŠČA TAKOLE:

(a) **TARIFNA ŠTEVILKA, V KATERI JE *NAJBOLJ NATANČNO POIMENOVANJE* ZA BLAGO, *IMA PREDNOST* PRED TARIFNIMI ŠTEVILKAMI, V KATERIH JE POIMENOVANJE *SPLOŠNEJŠE*. KADAR PA SE POIMENOVANJE DVEH ALI VEČ TARIFNIH ŠTEVILK NANAŠAJO SAMO NA DEL MATERIALA ALI SNOVI, VSEBOVANIH V MEŠANIH ALI SESTAVLJENIH IZDELKOV, ALI SAMO NA DEL KOMPONENT, PRIPAVLJENIH KOT KOMPLET ZA PRODAJO NA DROBNO, POIMENOVANJA TEH TARIFNIH ŠTEVILK ŠTEJEJO ZA ENAKO KONKRETNA, CELO, ČE IMA KATERO IZMED NJIH BOLJ KOMPLETEN IN BOLJ NATANČEM OPIS BLAGA.**

(b) ***MEŠANICE* IN *SESTAVLJENI* IZDELKI, KI SESTOJE IZ RAZLIČNIH MATERIALOV ALI SO IZDELANI IZ RAZLIČNIH KOMPONENT OZIROMA SESTAVIN, TER IZDELKI, PRIPRAVLJENI V KOMPLETIH ZA PRODAJO NA DROBNO, KI SE NE MOREJO UVRSTITI PO PRAVILU 3(a), SE UVRSTIJO, KOT DA SO IZ MATERIALA ALI SESTAVINE, KI JIM DAJE *BISTVEN ZNAČAJ*,ČE JE TO MERILO UPORABNO**.

(c) **ČE BLAGA NI MOGOČE UVRSTITI PO PRAVILIH POD 3(a) ALI 3(b), SE UVRSTI V TISTO TARIFNO ŠTEVILKO, KI JE *PO ZAPOREDJU ZADNJA* MED TISTIMI, KI JIH JE TREBA GLEDE NA POMEMBNOST ENAKO UPOŠTEVATI.**

KOMENTAR

I. To pravilo predvideva tri načine razvrščanja blaga, ki bi se na prvi pogled moglo uvrstiti v dve ali več tarifnih številk - bodisi na osnovi določb Temeljnega pravila 2(b), bodisi iz kateregakoli drugega vzroka. Ti načini se uporabljajo v zaporedju, katerega določa to pravilo samo. Tako se Temeljno pravilo 3(b) uporablja le, v kolikor z uporabo Temeljnega pravila 3(a) ni mogoče rešiti vprašanja razvrstitve, Temeljno pravilo 3(c) pa pride v poštev, če problema razvrstitve ni mogoče rešiti niti na osnovi Temeljnega pravila 3(a), niti z uporabo Temeljnega pravila 3(b).

II. To pravilo se uporablja le v primeru, **če v poimenovanju tarifnih številk ali v opombah pri oddelkih in poglavjih ni določeno drugače**. V opombi pri določilu 4(b) poglavja št. 97 je npr. predpisano, da se izdelki, katere vključuje poimenovanje ene izmed tar. št. 97.01 do 97.05 ali v tar. št. 97.06, uvrščajo v tar. št., ki je prej omenjena. Taki izdelki se razvrščajo z uporabo opombe pri 4(b). določilu pri poglavju št. 97 in ne na osnovi tega pravila.

PRAVILO 3(a)

III. Prvi način uvrščanja je predpisan z Temeljnim pravilom 3(a) ki pravi, da ima tarifna številka, ki bolj specifično predpisuje oz. konkretneje poimenuje blago, prednost pred tarifno številko, ki to isto blago poimenuje splošneje.

IV. Trdna in nespremenljiva pravila, ki bi določala, katera tarifna številka bolj specifično poimenuje neko blago od druge, ni mogoče postavljati. Vendar pa je načeloma možno ugotoviti naslednje:

a) Konkretno poimenovanje blaga je bolj specifično od splošnega ali skupnega poimenovanja (npr. aparati za britje in striženje z vgrajenim elektromotorjem se uvrščajo v **tarifno številko 85.10** in ne **v tar. št. 85.08** kot ročno elektromehansko orodje ali npr. v **tar. št. 85.09** kot elektromehanski gospodinjski aparati z vgrajenim elektromotorjem).

b) Če blago ustreza poimenovanju, ki ga jasneje identificira, potem je tako poimenovanje bolj

specifično in konkretno v primerjavi s poimenovanjem, pri katerem gre za bolj nepopolno identifikacijo.

Primeri izdelkov iz skupine pod b) bi lahko bili:

1) **Preproge iz taftiranega tekstilnega materiala**, za katere lahko ugotovimo, da so namenjene uporabi v avtomobilih, ne razvrščamo kot avtomobilski pribor v tar. št. 87.08, temveč v **tar. št. 57.03,** kjer so bolj specifično navedene kot preproge.

2) **Neokvirjeno varnostno steklo**, ki sestoji iz kaljenega in laminiranega (slojnega) stekla in je razpoznavno in uporabno v letalih, se ne razvršča v tar. št. 88.03 kot deli blaga iz tar. št. 88.01 ali 88.02, temveč v tar. št. 70.07, kjer je to steklo v poimenovanju bolj specifično navedeno kot varnostno steklo.

V. Kadar pa se poimenovanja iz dveh ali več tarifnih številk nanašajo le na del materiala ali snovi, ki se nahajajo v mešanih ali sestavljenih oz. kombiniranih izdelkih, ali le na del komopnent v kompletu, pripravljenem za maloprodajo, šteje, da so te tarifne številke enako specifične v razmerju do izdelka - celo, čeprav ena izmed njih podaja popolnejše oz. natančnejše poimenovanje od drugih tarifnih številk. V takih primerih razvrščanje poteka po Pravilu 3(b) ali (c).

PRAVILO 3(b)

VI. Drugi način uvrščanja se uporablja samo v primerih:

a) mešanic

b) kombiniranih izdelkov

c) izdelkov, ki sestoje iz različnih komponent in

d) izdelkov, pripravljenih za maloprodajo.

To določilo Pravila 3 se uporablja le v primeru, če ne moremo uporabiti določil Temeljnega pravila 3(a).

VII. V vseh primerih se izdelki razvrščajo, kot da bi se sestavljali iz materialov ali komponent, **ki jim dajejo bistveno lastnost ali značaj**, vendar le takrat, ko je ta kriterij mogoče uporabiti.

VIII. Dejstvo, ki določa bistveno lastnost ali značaj blaga, se razlikuje, odvisno pač od vrste blaga. Bistvena lastnost lahko izhaja npr. iz narave materiala ali komponente, obsega, količine, teže ali vrednosti, ali pa iz vloge sestavnega materiala glede na uporabnost tega izdelka.

IX. V smislu uporabe tega pravila pri sestavljenem ali kombiniranem blagu, ki je izdelano iz različnih komponent, ni mišljeno le tisto blago, pri katerem so različne komponente pritrjene ena na drugo tako, da takorekoč predstavljajo neločljivo celoto, temveč tudi blago z ločljivimi komponentami - vendar **pod pogojem**, da so te komponente prilagojene ena drugi in da se vzajemno dopolnjujejo tako, da tvorijo celoto, katera se običajno ne prodaja po posameznih delih.

Primeri iz predhodnega odstavka (IX) so naslednji:

1) **pepelniki s podstavkom** ali stojalom, ki vsebuje neločljivo posodo za pepel

2) **posebno izdelane police za začimbe v gospodinjstvu** (običajno iz lesa) z ustreznim številom stekleničk primerne oblike in velikosti.

Praviloma so komponente tako sestavljenega blaga kot celota pakirane skupaj.

X. Pri uporabi tega pravila so s pojmom "**izdelki, pripravljeni v kompletih za maloprodajo**" mišljeni kompleti, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

a) da sestoje **iz najmanj dveh različnih izdelkov**, ki bi se na prvi pogled lahko uvrstili v različne tarifne številke,

b) da sestoje iz izdelkov, ki **skupaj zadovoljujejo določeno potrebo** ali izvajajo določeno aktivnost in

c) da so na ustrezni način in **brez prepakiranja pripravljeni** za neposredno maloprodajo uporabnikom (npr. škatle, zaboji, kartoni...).

Pojem "**komplet**" prav tako vključuje komplete, ki sestoje npr. iz različnih živil, namenjenih, da se skupaj uporabijo pri pripravi gotovih jedi ali obrokov.

Primeri kompletov, pri katerih lahko uporabimo Pravilo 3(b):

1) (a) Komplet, ki ga sestavljajo žemlja - sendvič (ali podoben izdelek) z vstavljenim mesom, z ali brez sira (**tar. št. 16.02**), pakirano skupaj s pečenim krompirčkom (francoski pomfrit) (**tar. št. 20.04**).

Taki kompleti se uvrščajo v tar. št. 16.02.

(b) Kompleti iz komponent, ki so namenjene skupni uporabi pri pravi jedi iz testenin in ki sestoje iz zavoja surovih testenin (tar. št. 19.02), iz vrečke nastrganega sira (tar. št. 04.06) in majhne pločevinke paradižnikove omake (tar. št. 21.03) in so pakirani v kartonski škatli.

Taki kompleti se uvrščajo v tar. št. 19.02.

To pravilo pa **ne vključuje izdelke v enem pakiranju**, ki sestoje npr. iz:

– pločevink s **škampi (tar. št. 16.05),**

– pločevink z **gosjo pašteto (tar. št. 16.02),**

– pločevink s **sirom (tar. št. 04.06),**

– pločevink z **rezinami slanine (tar. št. 16.02),**

– pločevink s **cocktail klobaso ali hrenovkami (tar.št. 16.01); ali**

– steklenice **alkoholnih pijač iz tar. št. 22.08** in **steklenice vina iz tar. št. 22.04.**

V teh dveh kompletih se **mora vsaka** vrsta blaga uvrstiti **v svojo** odgovarjajočo tarifno številko.

2) **Kompleti za urejanje pričeske**, ki sestoje iz **električnega aparata za striženje (tar. št. 85.10), glavnika (tar. št. 96.15), škarij (tar št. 82.13), ščetke (tar. št. 96.03) in tekstilne brisače (tar. št. 63.02)** in ki so pakirani v **usnjen etuiju (tar. št. 42.02) .**

Takšni kompleti se uvrščajo v tar. št. 85.10.

3) **Kompleti za risanje**, ki sestoje iz **ravnila (tar. št. 90.17), korekturne barve v steklenki s čopičem (38.24), kalkulatorja (tar. št. 90.17), svinčnika (tar. št. 96.09)** in **šilčka (tar. št. 82.14)** in ki so pakirani v **plastični etui (tar. št. 42.02).**

Tak komplet se uvršča v tar. št. 90.17.

V primeru maloprej omenjenih kompletov poteka razvrščanje po komponenti ali komponentah, ki dajejo **kompletu bistveno lastnost.**

XI. To pravilo se **ne uporablja** pri izdelkih, ki sestoje od posebej pakiranih sestavin, pripravljenih skupaj v ugotovljenih proporcih za **industrijsko proizvodnjo** in neglede na to, ali so pakirani skupaj (npr. pijače).

PRAVILO 3(c)

XII. Kadar izdelkov ni moč uvrščati po Temeljnem pravilu 3(a) ali (b), se uvrstijo v tarifno številko, ki je po številčnem zaporedju zadnja med tistimi, ki bi se lahko enakovredno upoštevale pri odločitvi o uvrščanju.

PRAVILO 4

BLAGO, KI GA NI MOGOČE UVRSTITI PO ZGORAJ NAVEDENIH PRAVILIH, SE UVRSTI V TARIFNO ŠTEVILKO PREDVIDENO ZA BLAGO, KI JE TAKEMU BLAGU *NAJBOLJ PODOBNO.*

KOMENTAR

(I) To pravilo se nanaša na izdelke, katerih ni mogoče uvrstiti z uporabo Temeljnih pravil od 1 do 3. To pravilo predvideva, da je treba take izdelke uvrstiti v ustrezno tar. številko izdelkov, ki se jim najbolj podobni.

(II) Pri uvrščanju z uporabo Temeljnega pravila 4 je treba primerjati izdelke, ki se carinijo, s podobnimi izdelki, da bi določili, katerim izdelkom so izdelki, ki se carinijo, najbolj podobni. Izdelki, ki se carinijo, se uvrščajo v isto tar. številko kot tisti, katerim so najpodobnejši.

(III) Podobnost je lahko, seveda, odvisna od številnih dejstev oz. dejavnikov, kot so npr. opis, lastnost in namen izdelka.

PRAVILO 5

POLEG DOLOČB, NAVEDENIH V PREDHODNIH PRAVILIH, VELJAJO ZA NAŠTETE IZDELKE TUDI NASLEDNJA PRAVILA:

(a) **TOKI ZA KAMERE, GLASBILA, OROŽJE, RISALNI PRIBOR, EMBALAŽO ZA OGRLICE IN PODOBNA *EMBALAŽA*, KI JE POSEBEJ OBLIKOVANA IN PRIREJENA ZA DOLOČENE IZDELKE ALI KOMPLETE LE-TEH, PRIMERNA ZA *DOLGOTRAJNO UPORABO IN DOBAVLJENA SKUPAJ Z IZDELKOM*, ZA KATERE JE NAMENJENA, SE UVRSTI S TEMI IZDELKI, *POD POGOJEM*, DA SE PRODAJA *SKUPAJ* Z NJIM. TO PRAVILO PA *NE VELJA* ZA EMBALAŽO, KI DAJE *CELOTI BISTVENI* ZNAČAJ**.

(b) **V SKLADU Z GORNJIM PRAVILOM 5(a), SE EMBALAŽNI MATERIAL IN *EMBALAŽA*, KI SE DOBAVLJA TAKO, DA SO V NJIH EMBALIRANI IZDELKI, UVRŠČA *V ISTO TARIFNO ŠTEVILKO KOT IZDELEK* , *ČE* SE OBIČAJNO UPORABLJA ZA EMBALIRANJE TEH IZDELKOV. TA DOLOČBA PA *NE VELJA* ZA EMBALAŽO, ČE JE OČITNO, DA JE PRIMERNA *ZA VEČKRATNO UPORABO.***

KOMENTAR

PRAVILO 5(a)
(etuiji, škatle in podobni kontejnerji)

I. To pravilo je razumeti tako, da **vključuje** le kontejnerje, ki so:

1) **posebej oblikovani ali prilagojeni** določenemu izdelku ali kompletu, t.j. posebej skonstruirani, da sprejmejo določen izdelek, za katerega so namenjeni. Nekateri so oblikovani skladno z obliko izdelka, ki se morajo vanje dati,

2) **primerni za dolgotrajno uporabo**, t.j. skonstruirani oz. izdelani tako, da je njihova trajnost primerljiva s trajnostjo izdelka, kateremu so namenjeni. Takšni kontejnerji prav tako služijo

zaščiti izdelka, kadar le-ta ni v uporabi (npr. v času transporta ali skladiščenja). Ti kriteriji jim omogočajo njihovo različnost v primerjavi z navadnim pakiranjem.

3) **taki, da se dobavljajo oz. carinijo skupaj s izdelki**, katerim so namenjeni in to neglede ali se vsled primernosti transporta pakirajo ločeno. Kadar se dobavljajo ločeno, se tudi uvrščajo v svoje tarifne številke.

4) **običajne vrste** in ki se prodajajo s takšnimi izdelki.

5) takšni, da **celoti ne dajejo bistvene lastnosti**.

II. Primeri kontejnerjev, ki se dobavljajo **skupaj z izdelki**, katerim so namenjeni in ki se uvrščajo po tem pravilu, so naslednji:

1) škatle in etuiji za nakit **(tar. št. 71.13),**

2) etuiji električnih brivskih aparatov **(tar. št. 85.10),**

3) etuiji za daljnoglede in teleskope **(tar. št. 90.05),**

4) etuiji, škatle in torbe za glasbene instrumente **(tar.št. 92.02)** in

5) etuiji za puške **(tar. št. 93.03).**

III. Primeri embalaže, ki niso zajeti s tem pravilom so: **srebrna škatla za čaj**, napolnjena s čajem, ali pa **okrasna posoda s sladkarijami.**

PRAVILO 5(b)
(materiali za pakiranje in kontejnerji za pakiranje - embalaža)

IV. To pravilo ureja uvrščanje materiala in embalaže za pakiranje - embalaže, ki se običajno uporablja za pakiranje določenih izdelkov.

To določilo pa ni obvezujoče, v kolikor so taki materiali in embalaže za pakiranje nedvomno prilagojeni za večkratno uporabo, kot so npr.: **kovinski sodi in železni ali jekleni kontejnerji** za komprimirane in tekoče pline.

V. Določilo Pravila 5(b) ima v razmerju do Pravila 5(a) podrejeno vlogo in zaradi tega uvrščanje etuijev, škatel in podobnih kontejnerjev, omenjenih v določbi Temeljnega pravila 5(a), poteka na osnovi tega pravila.

PRAVILO 6

IZ PRAVNIH RAZLOGOV, SE BLAGO UVRŠČA V TARIFNE PODŠTEVILKE V *OKVIRU ENE TARIFNE ŠTEVILKE* PO POIMENOVANJIH TEH TARIFNIH PODŠTEVILK IN MORIBITNIH OPOMBAH K TEM TARIFNIM PODŠTEVIKAM TER PO TEH PRAVILIH, PRI ČEMER VELJA, DA SE TARIFNE PODŠTEVILKE LAHKO *PRIMERJAJO SAMO* NA ISTI RAVNI RAZČLENITVE. TO PRAVILO *VELJA TUDI* ZA OPOMBE K ODDELKOM IN POGLAVJEM, ČE BESEDILO NE PREDPISUJE DRUGAČE.

KOMENTAR

I. Predhodna Temeljna pravila od 1 do 5 urejajo "mutatis mutandis" razvrščanje izdelkov na ravneh tarifnih podštevilk v okviru ene tarifne številke.

II. Za namene Temeljnega pravila 6 so pomembni naslednji pojmi:

a) "**Tarifne številke na isti ravni**" - tarifne podštevilke z eno črtico (raven 1) in z dvema črticama (raven 2) itd.

Kadar v kontekstu Temeljnega pravila št. 3(a) preučujemo dve ali več tarifnih podštevilk z eno črtico v okviru ene tarifne številke in nas zanima njihova specifičnost ali podobnost v zvezi z določenim izdelkom, je treba odločati izključno na osnovi poimenovanja tarifnih podštevilk z eno črtico, ki prihajajo v poštev za preučevanje. Ko se izbere najkonkretnejša tarifna številka z eno črtico in ko je ta tarifna številka sama razčlenjena, šele in samo takrat lahko zaradi ugotavljanja, katera tarifna številka z dvema črticama bo izbrana, upoštevamo poimenovanja tarifnih podštevilk z dvema črticama.

b) "**Če drugače ni predpisano**", razen kjer opombe pri oddelku niso v nasprotju s poimenovanji tarifnih številk ali z opombami pri tarifnih podštevilkah.

Tak primer je npr. v 71. poglavju pojem "platina" v opombi 4(b), kjer se pojem "platina" razlikuje od pojma, danega za "platino" v opombi 2 pri tarifnih podštevilkah. Za potrebe uporabe tarifnih podštevilk 7110.11 in 7110.19 se **uporablja opomba 2** pri tarifnih podštevilkah in **ne opomba 4(b)** k 71. poglavju.

III. Vsebina tarifne podštevilke z dvema črticama se ne sme razširiti na tarifno podštevilko z eno črtico, kateri tarifna številka z dvema črticama sodi. Vsebina tarifne podštevilke z eno črtico se ne sme razširiti na tarifno številko, kateri tarifna številka pripada.

ODDELEK I

ŽIVE ŽIVALI; PROIZVODI ŽIVALSKEGA IZVORA

Opombi

1. V tem oddelku se nanaša vsako sklicevanje na posamezne rodove, vrste ali pasme živali tudi na njihove mladiče, če iz samega besedila ne izhaja kaj drugega.

2. Katera koli določba, ki se nanaša na "**suhe**" izdelke v tarifi, obsega prav tako tudi izdelke, ki so dehidrirani, evaporirani ali liofilizirani, razen če iz besedila ne izhaja kaj drugega.

1. POGLAVJE

ŽIVE ŽIVALI

Opomba

1. To poglavje obsega vse žive živali, **razen:**

(a) rib, rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev iz **tar. št. 03.01, 03.06 in 03.07;**

(b) kultur mikroorganizmov in drugih izdelkov iz **tar. št. 30.02;**

(c) živali iz **tar. št. 95.08.**

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje vsa živa bitja (za prehrano in v druge namene), **razen:**

1) rib, rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev,

2) mikroorganskih kultur in ostalih izdelkov iz **tar. št. 30.02** in

3) živali, ki predstavljajo del cirkusa, menažerij in drugih potujočih predstav **(tar. št. 95.08).**

Živali, ki **poginejo med transportom,** se uvrščajo v **tar.št. 02.01 do 02.05, v tar. št. 02.07 ali pa v 02.08,** v kolikor gre za jedilne živali, uporabne za človeško prehrano. V vseh **ostalih primerih** se uvrščajo v **tar.št. 05.11.**

01.01 - KONJI, OSLI MEZGE IN MULE, ŽIVI

- Konji:

0101.11 **- - čiste pasme, plemenski**

0101.19 **- - ostalo**

0101.20 **- - Osli, mezge in mule**

Ta tarifna številka vključuje konje (kobile, žrebce, kastrirane konje in ponije), osle, mezge in mule kot domače ali neudomačene živali.

Mule so hibridni potomci, ki nastanejo s križanjem osla in kobile. Mezgi so hibridni potomci žrebca in oslice.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 0101.11

V smislu tarifne podštevilke 0101.11 so pod pojmom "**čiste pasme,plemenske**" mišljene le živali za prirejo, ki jih pristojni nacionalni organ šteje za "**čisto pasmo**".

01.02 - GOVEDO, ŽIVE ŽIVALI

0102.10 **- Čistih pasem, plemenske**

0102.90 **- Druge**

Ta tarifna številka vključuje vse divje in domače živali iz poddružine Bovinae, neglede na uporabo, za katero so namenjene (za čredo, razplod, pitanje, prirejo, klanje). Mednje med drugim sodijo:

1) **živali rodu Bos**, vključno navadno govedo (Bos taurus), zebu ali grbavo govedo (Bos indicus) in vatusi govedo,

2) **živali rodu Babalus**, vključno indijsko ali vodno govedo (Babalus babalus), azijski bizon ali arni (Bubalus arni) in celebeško anou ali pritlikavi bizon (Bubalus depressicornis ali Anoa depressicornis),

3) **azijsko govedo rodu Bibos**, kot je guar (Bibos guarus), gajal (Bibos frontalis) in banteng (Bibos sondaicus),

4) **afriški bizoni rodu Syncerus**, kot je zakrneli bizon (Syncerus namus) in veliki bizon kafrarian (Syncerus caffer),

5) **tibetanski jak** (Poephagus grunniens),

6) **živali rodu Bison**, t.j. ameriški bizon (Bison bison) ali buffalo in evropski bizon (Bison bonasus) in

7) **biffalo** (križanec med bizonom in domačim govedom)

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 0102.10

V smislu tar. podšt. 0102.10 so pod pojmom "čistih pasem, plemenski" mišljene le živali za prirejo, ki jih pristojni nacionalni organi štejejo za "čiste pasme".

01.03 - PRAŠIČI, ŽIVE ŽIVALI

0103.10 - **Čistih pasem, plemenski**

- **Drugi:**

0103.91 - - **mase pod 50 kg**

0103.92 - - **mase 50 kg ali več**

Ta tarifna številka vključuje domače in divje svinje (npr. merjasce).

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 0103.10

V smislu tar. podšt. 0103.10 so pod pojmom "**čistih pasem, plemenski**" mišljene živali za prirejo, katere pristojni nacionalni organi štejejo za "**čiste pasme**".

Tarifni podštevilki 0103.91 in 0103.92

V smislu tarifnih podštevilk 0103.91 in 0103.92 se navedene meje teže nanašajo na posamezne živali.

01.04 - OVCE IN KOZE, ŽIVE

0104.10**- Ovce**

0104.20**- Koze**

Ta tarifna številka vključuje domače ali divje ovce (ovne, ovce, jagnja) in domače ali divje koze ali kozličke.

01.05 - DOMAČA PERUTNINA, (KOKOŠI, RACE, GOSI, PURANI IN PEGATKE), ŽIVE ŽIVALI:

- Mase do vključno 185 g:

0105.11 **- - kokoši, domače (**Gallus domesticus)

0105.12 **- - purani**

0105.19 **- - druga**

- Druga:

0105.92 **- - kokoši, domače (**Gallus domesticus), teže do 2000 g

0105.93 **- - kokoši, domače (**Gallus domesticus), teže več kot 2000 g

0105.99 **- - druga**

Ta tarifna številka vključuje le v njej navedeno živo domačo perutnino. Kokoši vrste Gallus domesticus vključujejo piščance, vključno kastrirane. Ostale žive ptice (npr. jerebice, fazani, golobi, divje race, divje gosi) **niso vključene (tar. št. 01.06)**.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 0105.11, 0105.12, 0105.19, 0105.92 in 0105.93

V smislu tar. podšt. 0105.11, 0105.12, 0105.19, 0105.92 in 0105.93 se navedena mejna teža nanaša na težo posamezne živali.

01.06 - DRUGE ŽIVALI, ŽIVE

Ta tarifna številka med drugim vključuje naslednje žive živali:

(1) morske sesalce (kiti, morski prašički itd.),

(2) severne jelene,

(3) mačke in pse,

(4) leve, tigre, slone, kamele, zebre, opice in plazilce-reptilije (toda glej izključitev pod 3) splošnih določil komentarja k temu poglavju, ki se nanaša na potujoče cirkuse, menažerije itd.),

(5) kunce,

(6) zajce,

(7) jelene, antilope, gamse itd,

(8) jerebice, fazane, prepelice, sloke, divje kokoši, divje race in gosi, drozge, kose, šoje, zebe, senice, papagaje, kolibrije, pave, labode in druge ptice, ki niso zajete v tar. št. 01.05,

(9) čebele (v rojih ali ne) in druge insekte,

(10) želve vseh vrst (morske ali sladkovodne), žabe in

(11) lisice, kune in druge živali za krznarsko vzrejo.

2. POGLAVJE

MESO IN DRUGI UŽITNI KLAVNIČNI PROIZVODI

Opomba

1. V to poglavje **ne spadajo**:

(a) izdelki vrst, opisanih v tar. št. 02.01 do 02.08 in 02.10, ki so neuporabni za hrano ljudi;

(b) črева, mehurji ali želodci živali (**tar. št. 05.04**) in živalska kri (**tar.št. 05.11 ali 30.02**);

(c) maščobe živalskega izvora, razen izdelkov iz **tar. št. 02.09** (15. poglavje).

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje meso v obliki trupel (telo živali z ali brez glave), polovic (dobljenih z razkosanjem trupla po dolžini), četrtin , kosov itd, druge klavnične izdelke ter moko in zdrob iz mesa in drugih klavničnih izdelkov iz živali vseh vrst (**razen** iz rib, rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev - **poglavje 3**), uporabno za prehrano ljudi.

Meso in drugi klavnični izdelki, ki so neuporabni ali neprimerni za prehrano ljudi, so **izključeni (tar. št. 05.11)**. Moka in zdrob iz mesa in drugih klavničnih izdelkov, ki je neprimeren za prehrano ljudi, je prav tako **izključen (tar.št. 23.01)**.

Druge klavnične izdelke je moč razvrstiti v štiri skupine:

1) izdelki, ki se v glavnem uporabljajo za prehrano ljudi (npr. glave in deli glav, vključno uhlji, noge, repi, srca, jeziki itd.),

2) izdelki, ki se uporabljajo le v farmacevtski proizvodnji (npr. žolčne čašice, adrenalne žleze, placenta),

3) izdelki, ki se lahko uporabijo za prehrano ljudi ali pa v druge namene (npr. jetra, ledvice, pljuča, možgani, pankreas, slezena, hrbtenični mozeg, jajčniki, maternice, mošnje, vime, tiroidne žleze, ščitnice),

4) izdelki, ki se lahko uporabijo za prehrano ljudi ali v druge namene, kot so npr. surove kože (v proizvodnji strojenega usnja).

Sveži, ohlajeni, zmrznjeni, soljeni ali sušeni v razsolu ali dimljeni izdelki, navedeni v odstavku pod 1), se uvrščajo v to poglavje, **razen** v kolikor niso primerni za prehrano ljudi. V slednjem primeru se morajo uvrstiti v **tar. št. 05.11**.

Sveži, ohlajeni, zmrznjeni ali drugače začasno konzervirani izdelki, navedeni v odstavku (b), se uvrščajo v tar. š**t. 05.10**, sušeni pa v **tar. št. 30.01**.

Klavnični izdelki, navedeni v odstavku pod 3), se razvrščajo, kot sledi:

a) v **tar. št. 05.10,** kadar so začasno konzervirani za izdelavo farmacevtskih izdelkov (npr. v glicerinu, acetonu, alkoholu, formaldehidu, v natrijevem boratu),

b) v t**ar. št. 30.01**, kadar so sušeni in

c) v poglavje 2, kadar ustrezajo prehrani ljudi in v **tar. št. 05.11**, če niso primerni človeški prehrani.

Proizvodi, o katerih govori odstavek pod 4), se uvrščajo v poglavje 2, kadar so primerni za prehrano ljudi ali pa v glavnem v **tar. št. 05.11** ali v **poglavje 41**, v kolikor za to niso primerni.

Črева, mehurji in želodci živali (razen ribjih) se uvrščajo v **tar. št. 05.04** neglede na to, ali so uporabni za prehrano.

Živalske maščobe, ki so dobavljene ločeno, so **izključene (poglavje 15)**, razen v primeru netopljene svinjske slanine in pustega mesa (brez sala) ter netopljene živalske perutninske maščobe, ki sodi v tar. št. 02.09 tudi, v kolikor so primerni zgolj za industrijsko uporabo. Vendar pa šteje slanina, uvožena v polovicah in ki je v sestavu trupla zaklane živali ali se drži mesa, za del mesa.

Razlika med mesom in drugimi klavničnimi izdelki iz tega poglavja in onimi iz poglavja 16.

To poglavje vključuje meso in druge klavnične izdelke le v naslednjih stanjih, neglede na to, ali so predhodno posušeni ali obdelani na podoben način, vendar **ne kuhani**:

1) **v svežem stanju** (vključno meso in druge klavnične izdelke, zapakirane skupaj s soljo kot sredstvom za začasno konzerviranje za čas transporta),

2) **ohlajeni**, t.j. na temperaturi, ki je običajno znižana na okrog **0 °C**, vendar **pod pogojem,** da niso zmrznjeni,

3) **zamrznjeni**, t.j. ohlajeni na temperaturo, ki je pod zmrzovališčem mesa, vse do popolne zamrznitve in

4) **soljeni**, v slanici - sušeni ali dimljeni.

Tudi meso in drugi klavnični izdelki, ki so oslajeni z vodno raztopino sladkorja, se uvrščajo v to poglavje.

Meso in drugi klavnični izdelki v navedenih stanjih pod 1) do 4) se uvrščajo v to poglavje neglede na to, ali so bili izpostavljeni postopku mehčanja s proteolitičnimi encimi (npr. papainom), ali so bili nasekani, razkosani, razsekani ali zmleti. V to poglavje se uvrščajo tudi mešanice ali kombinacije izdelkov iz raznih tar. številk tega poglavja (npr. perutninsko meso iz tar. št. 02.07, obloženo s svinjsko slanino iz tar. št. 02.09).

Meso in drugi klavnični izdelki, ki **ne sodijo v nobeno** tar. številko tega poglavja, se uvrščajo v **poglavje 16**, npr.:

a) klobasičarski in podobni izdelki - kuhani ali surovi (**tar. št. 16.01**) in

b) meso in drugi klavnični izdelki (kuhani v vodi, na pari, praženi ali pečeni) ali oni, ki so pripravljeni ali konzervirani s pomočjo drugih postopkov, ki jih to poglavje ne predvideva, vključno tiste, prevlečene z maslom, s krušnimi drobtinami, gobami ali začimbami (npr., s poprom in soljo), kot tudi jetrne pastete ter pastete z majhnimi koščki mesa (**tar. št. 16.02**)

To poglavje prav tako vključuje meso in druge klavnične izdelke, primerne za prehrano ljudi, vključno tudi take, ki so kuhani v obliki moke ali prahu.

Treba je poudariti, da ostane meso in drugi klavnični izdelki uvrščeno v tem poglavju celo, če se nahaja v hermetično zaprtem pakiranju (npr. suho meso v pločevinkah). Vendar pa so izdelkiv takih pakiranjih običajno pripravljeni ali konzervirani na način, ki ga tarifne številke tega poglavja ne predvidevajo. Zaradi tega jih je treba, skladno s tem, uvrstiti v **poglavje 16.**

02.01 - MESO, GOVEJE - SVEŽE ALI OHLAJENO

0201.10 **- Trupi in polovice**

0201.20 **- Drugi kosi s kostmi**

0201.30 **- Brez kosti**

Ta tarifna številka vključuje sveže ali ohlajeno meso domačih ali divjih živali govejega rodu iz tar. št. 01.02.

02.02 - GOVEJE MESO, ZAMRZNJENO

0202.10 **- Trupi in polovice**

0202.20 **- Drugi kosi s kostmi**

0202.30 **- Brez kosti**

Ta tarifna številka vključuje zamrznjejo meso domačih ali divjih živali govejega rodu iz tar. št. 0102.

02.03 - MESO, PRAŠIČJE, SVEŽE, OHLAJENO ALI ZAMRZNJENO

-Sveže ali ohlajeno:

0203.11 **- - trupi in polovice**

0203.12 **- - šunke, plečeta in njihovi kosi, s kostmi**

0203.19 **- - drugo**

- Zamrznjeno:

0203.21 **- - trupi in polovice**

0203.22 **- - šunke, plečeta in njihovi kosi, s kostmi**

0203.29 **- - drugo**

Ta tarifna številka vključuje sveže, ohlajeno ali zmrznjeno meso domačih ali divjih prascev in drugih svinj (npr. od merjasca). Ta tarifna številka vključuje svinjino, premreženo s slanino ali podobna mesa, premrežena s slanino ali salom, kot tudi maščobe, premrežene s slojem mesa.

02.04 - MESO, OVČJE ALI KOZJE - SVEŽE, OHLAJENO ALI ZAMRZNJENO

0204.10 **- Trupi in polovice, jagnječji, sveži ali ohlajeni**

- Drugo meso, ovčje, sveže ali ohlajeno:

0204.21 **- - trupi in polovice**

0204.22 **- - drugi kosi s kostmi**

0204.23 **- - brez kosti**

0204.30 **- Trupi in polovice jagnječji, zamrznjeni**

- Drugo meso, ovčje, zamrznjeno:

0204.41 **- - trupi in polovice**

0204.42 **- - drugi kosi s kostmi**

0204.43 **- - brez kosti**

0204.50 **- Meso, kozje**

Ta tarifna številka vključuje sveže, ohlajeno ali zmrznjeno meso ovac (ovnov, ovc in jagenj), domačih ali divjih koz ali kozlov.

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 0204.10 in 0204.30

V smislu tar. podšt. 0204.10 in 0204.30 je pod pojmom "**meso, jagnječje**" mišljeno meso, ki ga dobimo iz živali iz vrste ovac, ki niso starejše od 12 mesecev. Meso je fine zrnaste strukture, je bledordeče barve in žametnega izgleda. Teža trupa ne presega 26 kg.

02.05 - MESO KONJ, OSLOV ALI MUL IN MEZGOV, SVEŽE, OHLAJENO ALI ZAMRZNJENO

Ta tarifna številka vključuje sveže, ohlajeno ali zmrznjeno meso živali, ki se kot žive uvrščajo v tar. št. 01.01.

02.06 - DRUGI UŽITNI KLAVNIČNI IZDELKI IZ GOVEJEGA, SVINJSKEGA, OVČJEGA, KOZJEGA IN KONJSKEGA MESA TER MESA OSLOV ALI MESA MUL IN MEZGOV, SVEŽI, OHLAJENI ALI ZAMRZNJENI:

0206.10 **- Živali vrste goved, sveži ali ohlajeni**

- Živali vrste goved, zamrznjeni

0206.21 **- - jeziki**

0206.22 **- - jetra**

0206.29 **- - drugi**

0206.30 **- Prašičev, sveži ali ohlajeni:**

- Prašičev, zamrznjeni:

O206.41 **- - jetra**

0206.49 **- - drugi**

0206.80 **- Drugi - sveži ali ohlajeni**

0206.90 **- Drugi - zamrznjeni**

Ostali klavnični izdelki iz te tarifne številke, ki so primerni za prehrano, vključujejo: glave in kose glave (vključno uhlje), noge, repe, srce, vime, jetra, ledvice, prsne žleze in pankreas, možgane, pljuča, trebušne prepone, slezene, jezike, opne, hrbtenični mozeg, kožo, ki je uporabna za prehrano ljudi, organe za reprodukcijo (npr. maternica, jajčniki in mošnje), tiroidne žleze, ščitnice. Glede uvrščanja ostalih klavničnih izdelkov so navodila v splošnih določilih tega poglavja.

02.07 - MESO IN UŽITNI ODPADKI PERUTNINE IZ TAR. ŠT. 01.05, SVEŽE, OHLAJENO ALI ZAMRZNJENO:

- Kokoši vrste Gallus domesticus

0207.11 **- - nerazrezane na kose, sveže ali ohlajene**

0207.12 **- - nerazrezane na kose, zamrznjene**

0207.13 **- - kosi in drobovje, sveži ali ohlajeni**

0207.14 **- - kosi in drobovje, zamrznjeni**

- Purani:

0207.24 **- - nerazrezani na kose, sveži ali ohlajeni**

0207.25 **- - nerazrezani na kose, zamrznjeni**

0207.26 **- - kosi in drobovje, sveži ali ohlajeni**

0207.27 **- - kosi in drobovje, zamrznjeni**

- Race, gosi in pegatke:

0207.32 **- - nerazrezane na kose, sveže ali ohlajene**

0207.33 **- - nerazrezane na kose, zamrznjene**

0207.34 **- - mastna jetra, sveža ali ohlajena**

0207.35 **- - drugo, sveže ali ohlajeno**

0207.36 **- - drugo, zamrznjeno**

Ta tarifna številka vključuje le sveže, ohlajeno ali zmrznjeno meso in druge klavnične izdelke, uporabne za prehrano ljudi in sicer iz mesa domače perutnine, ki se kot živa uvršča v tar. št. 01.05.

V mednarodni trgovini imajo izmed vseh klavničnih izdelkov iz perutnine največjo vlogo piščančja, gosja in račja jetra. Vključujejo tudi "**mastna jetra**" gosi in rac, saj jih je brez napora možno razločiti od ostalih jeter zaradi dejstva, da so mnogo večje in težje, bolj čvrste in bolj bogate z maščobami. Njihova barva variira od belkasto beš do svetlo kostanjeve barve, medtem ko so ostala jetra v glavnem temno ali svetlordeče barve.

02.08 - DRUGO MESO IN DRUGI UŽITNI MESNI KLAVNIČNI IZDELKI, SVEŽE, OHLAJENO ALI ZAMRZNJENO

0208.10 **- Domačih kuncev in divjih zajcev**

0208.20 **- Žabji kraki**

0208.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje meso in druge klavnične izdelke, uporabne za prehrano ljudi tistih živali, ki se uvrščajo v tar. št. 0106 pod pogojem, da so uporabne oz. primerne za prehrano ljudi, npr. meso udomačenih in divjih zajcev, žab, jelenov, bobrov, kitov in želv.

02.09 - PRAŠIČJA MAŠČOBA IN SALO, OČIŠČENA MESA IN PODKOŽNO MAŠČEVJE PERUTNINE (NETOPLJENO) - SVEŽE, OHLAJENO, ZAMRZNJENO, NASOLJENO, RAZSOLJENO, SUŠENO ALI PREKAJENO

Ta tarifna številka se omejuje na netopljeno svinjsko slanino in tolščo brez suhega mesa. Takšna slanina sodi v to tarifno številko tudi, če je primerna zgolj za industrijsko uporabo. Meso, ki je pripravljeno v obliki, običajni za prehrano, v to tarifno številko **ni vključeno (tar. št 02.03 ali 02.10,** odvisno od primera do primera - npr. svinjina, premrežena s slanino ali podobna mesa, v veliki meri premrežena s slanino, ali pa slanina s pripadajočim slojem mesa).

Ta tarifna številka posebej vključuje tolščo, ki se v glavnem nahaja v okolici svinjskega drobovja in ki se, ko se stopi ali kako drgače ekstrahira, uvršča v **tar. št. 15.01.**

Netopljena tolšča domače ali divje perutnine (npr. gosja) prav tako sodi v to tarifno številko - v kolikor je stopljena, je iz te številke **izključena (tar. št. 15.01).**

Izključena je tudi tolšča morskih sesalcev **(poglavje 15)**.

02.10 - MESO IN DRUGI UŽITNI MESNI KLAVNIČNI IZDELKI - NASOLJENI, V SLANICI, SUŠENI ALI PREKAJENI; UŽITNA MOKA IN ZDROB IZ MESA ALI IZ DRUGIH KLAVNIČNIH IZDELKOV:

- Meso, prašičje:

0210.11 **- - šunke, plečeta in njihovi kosi, s kostmi**

0210.12 **- - prsi s potrebušino in njihovi kosi**

0210.19 **- - drugo**

0210.20 **- Meso, goveje**

0210.90 **- Drugo, vključno užitno moko, zdrob iz mesa iz drugih klavničnih izdelkov**

Ta tarifna številka vključuje vse vrste mesa in drugih klavničnih izdelkov, uporabnih za prehrano ljudi in ki so pripravljeni tako, kot je opisano v poimenovanju tarifne številke. **Ne vključuje** netopljene ali drugače ekstrahirane svinjske slanine in perutninskega sala (**tar. št. 02.09**). Ta tarifna številka vključuje s slanino premreženo svinsko meso in podobna mesa, v veliki meri premrežena s slanino, pa tudi maščobe, premrežene s slojem mesa **pod pogojem**, da so pripravljene po postopkih, opredeljenih v poimenovanju te tarifne številke.

V tej tarifni številki ostaja soljeno, sušeno (vključno dehidrirano ali sušeno s pomrzovanjem) ali dimljeno meso (npr. prašič, šunka, pleča), če je ovito v črева , želodec, mehur, kožo ali v podobne naravne ali umetne ovoje in **pod pogojem**, da meso predhodno ni bilo sekljano, mleto ali kombinirano z drugimi sestavinami (**tar. št. 16.01**).

Moka ali prah iz mesa ali drugih klavničnih izdelkov za prehrano se uvršča v to tarifno številko. Moka in prah iz drugih mesnih klavničnih izdelkov, neprimernih za prehrano ljudi (primernih npr. za prehrano živali), sta iz te tarifne številke **izključena** (**tar. št. 23.01**).

Določbe komentarja k tarifni številki 0206 se uporabljajo mutatis mutandis tudi na druge klavnične mesne izdelke iz te tarifne številke, uporabne za prehrano ljudi.

3. POGLAVJE

RIBE, RAKI, MEHKUŽCI IN DRUGI VODNI NEVRETENČARJI

Opomba

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) morski sesalci (**tar. št. 01.06**) in njihovo meso (**tar. št. 02.08 ali 02.10**);

   (b) ribe (vključno njihova jetra in ikre), raki, mehkužci in drugi vodni nevretenčarji, ki so mrtvi in neuporabni za hrano ljudi bodisi zaradi njihove vrste ali njihovega stanja (5. poglavje); moka, zdrob in peleti iz rib, rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev, neuporabni za hrano ljudi (**tar. št. 23.01**);

   (c) kaviar in kaviarjev nadomestek, pripravljen iz ribjih jajčec (**tar. št. 16.04**).

2. V tem poglavju izraz "**peleti**" pomeni izdelke, ki so bili aglomerirani bodisi neposredno s kompresijo bodisi z dodatkom majhne količine veziva.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje vse, žive ali mrtve in za prehrano ljudi primerne ribe, rake, mehkužce in druge vodne nevretenčarje, **dobavljene za neposredno porabo ali v industrijske namene (konzerviranje itd.)**, za drstišča in akvarije, **izvzemši** mrtve ribe (vključno njihova jetra in ikre), rake, mehkužce ter ostale vodne nevretenčarje, ki niso primerni za prehrano ljudi bodisi zaradi njhove vrste, bodisi zaradi stanja, v katerem se nahajajo (**5. poglavje**).

Pojem "**ohlajen**" označuje običajno **na 0 °C** znižano temperaturo izdelka, vendar brez zmrzovanja izdelka. Pojem "zmrznjen" označuje stanje izdelka, ki je ohlajen pod točko njegovega zamrzovališča, vse dokler izdelek ne zmrzne.

To poglavje vključuje tudi užitne ribje ikre, t.j. ribja jajčeca, zavita še v jajčno membrano, ki niso pripravljena ali konzervirana oz. pripravljena in konzervirana s postopki, predvidenimi v tem poglavju. Drugače pripravljena ali konzervirana užitna ribja jajčeca, neglede na to, ali so obvita z jajčno membrano, ali ne, se uvrščajo v tar. **št. 16.04.**

Razlika med blagom iz tega poglavja in onim iz poglavja 16

To poglavje se omejuje na ribe (vključno njihova jetra i ikre), rake, mehkužce in druge vodne nevretenčarje v stanjih, opisanih v tarifnih številkah. V tem poglavju ostajajo, neglede na to, ali so razsekani, sesekljani, stisnjeni, mleti itd. Poleg tega ostajajo uvrščene v tem poglavju tudi mešanice ali kombinacije izdelkov iz raznih tarifnih številk tega poglavja (npr. riba iz **tar. št. 03.02 do 03.04** z raki iz **tar. št 03.06** ostaja uvrščena v to poglavje).

Na drugi strani pa se ribe, raki, mehkužci in ostali vodni nevretenčarji uvrščajo v **poglavje 16** v primeru, da so pripravljeni ali konzervirani s postopki, ki v tem poglavju niso predvideni (npr. ribji fileti, obloženi z maslom in drobtinami, kuhane ribe). Vendar je treba poudariti, da se uvršča prekajena riba, ki je bila pečena prej ali med dimljenjem, pa tudi raki v oklepu, kuhani le v vodi ali poparjeni, v **tar. št. 03.05 ali 03.06** - odvisno od primera. Moka, zdrob ali peleti iz kuhanih rib, rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev prav tako ostanejo uvrščeni v **tar. številkah 03.05, 03.06 in 03.07**.

Prav tako je treba izpostaviti, da ostajajo v tem poglavju uvrščene ribe, raki, mehkužci in ostali vodni nevretenčarji tudi, če so dani v hermetične posode (npr. prekajeni losos v konzervi). V večini primerov pa so na ta način pakirani izdelki pripravljeni ali konzervirani drugače, kot je predvideno v tarifnih številkah tega poglavja in se morajo zaradi tega uvrstiti v **poglavje 16**.

Poleg predhodno navedenih izjem to poglavje **izključuje še**:

a) morske sesalce (**tar. št. 01.06**) in njihovo meso (**tar. št. 02.08 ali 02.10**)

b) ribje odpadke in ikre, ki niso užitne (npr. soljene ikre polenovke, ki se uporablja le za ribjo vabo) (**tar. št. 05.11**) in

c) moko in prah iz rib, rakov, mehkužcev in ostalih vodnih ne vretenčarjev, neuporabna za prehrano ljudi (**tar. št. 23.01**).

03.01 - RIBE - ŽIVE:

0301.10 **- Okrasne ribe**

- Druge ribe, žive

0301.91 **- - postrvi** (Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache, Oncorhynchus chrysogaster)

0301.92 **- - jegulje (Anguilla spp.)**

0301.93 **- - krap**

0301.99 **- - druge**

Ta tarifna številka vključuje vse žive ribe, neglede na uporabo, za katero so namenjene (npr. okrasne ribe).

Ribe iz te tarifne številke se običajno transportirajo v ustreznih kontejnerjih (akvarijih, v rezervoarjih-tankih za ribe), v katerih se lahko ohranijo žive v pogojih, podobnih onim v naravnem okolju.

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 0301.10

Pojem "**okrasne ribe**" označuje žive ribe, ki se zaradi njihove oblike ali barve običajno uporabljajo kot okrasne, predvsem v akvarijih.

03.02 - RIBE, SVEŽE ALI OHLAJENE, RAZEN RIBJIH FILEJEV IN DRUGEGA RIBJEGA MESA IZ TAR. ŠT. 03.04

- Salmonidi, razen jeter in iker

0302.11 **- - postrvi** (Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache, Oncorhynchus chrysogaster)

0302.12 **- - pacifiški lososi** (Oncorhynchus nerka, Oncorhynchus gorbuscha, Oncorhynchus keta, Oncorhynchus tschawytscha, Oncorhynchus kisutch, Oncorhynchus masou in Oncorhynchus rhodurus), **atlantski lososi** (Salmo salar) in **donavski lososi** (Hucho hucho)

0302.19 **- - drugi**

- Ploščate ali lisaste ribe (Pleuronectidae, Bothidae, Cynoglossidae, Solediae, Scophthalmidae in Citharidae), **razen jeter in iker**:

0302.21 **- - morski list** (Reinhardtius hippoglossoides, Hippoglossus hippoglossus, Hippoglossus stenolepis)

0302.22 **- - navadna plošča** (Pleuronectes platessa)

0302.23 **- - list** (Solea spp.)

0302.29 **- - druge**

- Tuni (rodu Thunnus), **progasti tun** (Euthynnus, Katsuwonus pelamis)**, razen jeter in iker**:

0302.31 **- - tun ablakor ali dolgoplavuti beli tun** (Thunnis alalunga)

0302.32 **- - rumenoplavuti tun** (Thunnus albacares)

0302.33 **- - progasti tun**

0302.39 **- - drugo**

0302.40 **- Sledi** (Clupea harengus, Clupea pallasii), razen jeter in iker

0302.50 **- Trske** (Gadus morhua, Gadus agac, Gadus macrocephalus), **razen jeter in iker**

- Druge ribe, razen jeter in iker

0302.61 **- - sardele** (Sardina pilchardus, Sardinops spp.), **velike sardele** (Sardinella spp.), **papaline** (Sprattus sprattus)

0302.62 **- - vahnja ali navadni lupač** (Melanogrammus aeglefinus)

0302.63 **- - saj ali morski losos** (Pollachius virens)

0302.64 **- - skuše** (Scomber scombrus, Scomber australicus, Scomber japonicus)

0302.65 **- - morski psi**

0302.66 **- - jegulje** (Angiulla spp.)

0302.69 **- - druge**

0302.70 **- Jetra in ikre**

Ta tarifna številka vključuje sveže ali ohlajene ribe - cele, brez glave, očiščene ali narezane na kose s kostmi. Vendar pa ta tarifna številka **izključuje** ribje fileje in drugo ribje meso iz **tar. št. 03.04**. Ribe so lahko pakirane skupaj s soljo in ledom ali poškropljene s slano vodo zaradi začasnega konzerviranja v času transporta.

V to tar. številko se uvršča tudi **oslajena riba, kateri je dodan lovorjev list.**

V to tar. številko se uvrščajo še ribje kože, jetra in **ikre - sveže** ali ohlajene.

03.03 - RIBE, ZAMRZNJENE, RAZEN RIBJIH FILETOV IN DRUGEGA RIBJEGA MESA IZ TAR. ŠT. 03.04

0303.10 **- Pacifiški lososi** (Oncorhynchus nerka, Oncorhynchus gorbuscha, Oncorhynchus keta, Oncorhynchus tschawytscha, Oncorhynchus kisutch, Oncorhynchus masou in Oncorhynchus rhodurus), razen jeter in iker

- Ostale salmonide, razen jeter in iker:

0303.21 **- - postrvi** Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache, Oncorhynchus chrysogaster)

0303.22 **- - atlantski lososi** (Salmo salar) in **donavski lososi** (Hucho hucho)

0303.29 **- - druge**

- Ploščate ali lisaste ribe (Pleuronectidae, Bothidae, Cynoglossidae, Solediae, Scophthalmidae in Citharidae), **razen jeter in iker**:

0303.31 **- - veliki list** (Reinhardtius hippoglossoides, Hippoglossus hippoglossus, Hippoglossus stenolepis)

0303.32 **- - navadna plošča** (Pleuronectes platessa)

0303.33 **- - list** (Solea spp.)

0303.39 **- - druge**

- Tun (rodu Thunnus), **progasti tun** (Euthynnus, Katsuwonus pelamis), **razen jeter in iker**:

0303.41 **- - tun albakor ali dolgoplavutni tun** (Thunnis alalunga)

0303.42 **- - rumenoplavutni tun** (Thunnus albacares)

0303.43 **- - progasti tun**

0303.49 **- - drugo**

0303.50 **- - sledi** (Clupea harengus, Clupea pallasii), **razen jeter in iker**

0303.60 **- Trske** (Gadus morhua, Gadus agac, Gadus macrocephalus), **razen jeter in iker**

- Druge ribe, razen jeter in iker

0303.71 **- - sardele** (Sardina pilchardus, Sardinops spp.), **velike sardele** (Sardinella spp.), **papaline** (Sprattus sprattus)

0303.72 **- - vahnja ali navadni lupač** (Melanogrammus aeglefinus)

0303.73 **- - saj ali morski losos** (Pollachius virens)

0303.74 **- - skuše** (Scomber scombrus, Scomber australicus, Scomber japonicus)

0303.75 **- - morski psi**

0303.76 **- - jegulje**

0303.77 **- - brancini** (Dicentrarachus labrax, Dicentrarahus punctatus)

0303.78 **- - osliči** (Merluccius spp., Urophycis spp.)

0303.79 **- - druge**

0303.80 **- Jetra in ikre**

Določbe komentarja k tarifni številki 03.02 se uporabljajo mutatis mutandis za izdelke iz te tarifne številke.

03.04 - RIBJI FILETI IN DRUGO RIBJE MESO (NEMLETO ALI MLETO), SVEŽE, OHLAJENO ALI ZAMRZNJENO

0304.10 **- Sveže ali ohlajeno**

0304.20 **- Zamrznjeni fileti**

0304.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje:

1) **Ribje fileje**

V smislu te tarifne številke označuje pojem **"ribji file"** vzporedno s hrbtenico in po dolžini izrezane mesne trakove, ki so sestavljeni iz leve in desne strani ribe, v kolikor so glava, črevesje, plavuti (hrbtna, zadnja, repna, trebušna in prsna), kosti (hrbtne, trebušne, prsne itd.) odstranjene in obe strani nista združeni niti s hrbtne, niti s trebušne strani.

Prisotnost ali odsotnost kože pri uvrščanju tega blaga ne vpliva - včasih se fileja še drži slučajno, včasih pa namenoma zaradi lažjega kasnejšega rezanja. Tudi prisotnost manjše količine kosti, ki niso popolnoma odstranjene, na uvrščanje ne vpliva.

Tudi fileji, zrezani na kose, se uvrščajo v to tarifno številko.

Kuhani ali ocvrti fileji, prevlečeni z maslom in drobtinami, zmrznjeni ali nezmrznjeni, se uvrščajo v **tar. št. 16.04**.

2) **Drugo ribje meso** (mleto ali nemleto), to je ribje meso, iz katerega so kosti izvlečene. Kot pri filejih, tudi v tem primeru manjša ali večja prisotnost kosti in kože ne vpliva na uvrščanje.

Ta tarifna številka vključuje ribje fileje in drugo ribje meso (mleto ali nemleto) le v naslednjih stanjih:

a) sveže ali ohlajeno, neglede na to, ali je pakirano skupaj z oljem ali z ledom in ali je poškropljeno s slano vodo zaradi začasnega konzerviranja v času transporta in

b) zmrznjeno, pogosto dobavljeno v obliki zmrznjenih blokov.

Ribji fileji in drugo ribje meso (mleto ali nemleto), nekoliko oslajeno ali pakirano z nekaj lovorjevimi listi, ostaja v tej tarifni številki.

03.05 - RIBE, SUŠENE, NASOLJENE ALI V SLANICI; PREKAJENE RIBE, PEČENE PRED PREKAJEVANJEM ALI MED PREKAJEVANJEM; RIBJA MOKA, ZDROB IN PELETI, PRIMERNI ZA ČLOVEŠKO PREHRANO

0305.10 **- Ribja moka, zdrob in peleti, ustrezni za hrano ljudi**

0305.20 **- Jetra in ikre, sušene, prekajene, nasoljene ali v slanici**

0305.30 **- Ribji fileti, sušeni, nasoljeni, v slanici, toda neprekajeni**

- Prekajene ribe, vključno s fileti:

0305.41 **- - pacifiški lososi** (Oncorhynchus nerka, Oncorhynchus gorbuscha, Oncorhynchus keta, Oncorhynchus tschawytscha, Oncorhynchus kisutch, Oncorhynchus masou in Oncorhynchus rhodurus), **atlantski lososi** (Salmo salar**) in podonavski lososi** (Hucho hucho)

0305.42 **- - sledi** (Clupea harengus, Clupea pallasii)

0305.49 **- - druge**

- Sušene ribe, nasoljene ali nenasoljene, toda neprekajene:

0305.51 **- - trske** (Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus)

0305.59 **- - druge**

- Ribe, nasoljene, toda nesušene in neprekajene ter ribe v slanici:

0305.61 **- - sledi** (Clupea harengus, Clupea pallasii)

0305.62 **- - trske** (Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macroce phalus)

0305.63 **- - inčuni - brgljuni** (Engraulis spp.)

0305.69 **- - druge**

Ta tarifna številka vključuje ribe (cele, brez glave, v kosih, filejih ali zmlete), ki so:

1) sušene

2) nasoljene ali v slanici

3) prekajene - dimljene

Sol (natrijev klorid), ki se uporablja pri pripravi rib (za osoljevanje ali za slanico), lahko vsebuje tudi natrijev nitrit ali natrijev nitrat). Pri pripravi soljene ribe se lahko uporablja tudi manjše količine sladkorja, ne da bi to vplivalo na uvrščanje v to tarifno številko.

Riba, ki je bila izpostavljena enemu ali več navedenih postopkov, ostaja uvrščena v to tarifno številko - kot tudi ribja moka in ribji prah (ki je lahko razmaščen, npr. z ekstrakcijsko metodo z razredčilom, ali pa nerazmaščen) ter ploščice iz ribje moke ali prahu, primerni za prehrano ljudi.

V to tarifno številko se uvrščajo samo posušene plavuti morskega psa in pa deli plavuti, ki so le poparjeni v vreli vodi, slečeni kože ali razvlečeni v vlakna pred sušenjem.

Včasih izpostavljajo prekajeno ribo pred dimljenjem ali med njim (toplo dimljenje) toplotni obdelavi, ki delno ali popolnoma skuha meso. To dejstvo na uvrščanje v to tarifno številko ne vpliva le p**od pogojem**, da riba ni bila izpostavljena kateremukoli drugemu postopku, ki bi ji odvzel značaj prekajene ribe.

V to tarifno številko se uvrščajo tudi sušene, soljene, v slanici ali prekajene ribje kože, jetra in užitne ikre.

Najbolj razširjene vrste rib, pripravljene po postopkih, navedenih v tej tarifni številki, so sardele, inčuni, papaline, skuše, lososi, sledi,polenovke in veliki list.

Ta tarifna števila **ne vključuje**:

a) kuhane, pečene ali pražene ribe (skladno s predhodnimi določili v zvezi s prekajenimi ribami) in ribe, pripravljene na katerikoli drug način, npr. konzervirano v olju, kisu ali v marinadi. Številka ne vključuje tudi kaviarja in nadomestkov kaviarja (**tar. št. 16.04**),

b) ribje juhe (**tar. št. 21.04**) in

c) ribjo moko, prah in ploščice, neuporabne za prehrano ljudi (**tar. št. 23.01**).

03.06 - RAKI V OKLEPU ALI BREZ OKLEPA, ŽIVI, SVEŽI, ZAMRZNJENI, OHLAJENI, SUŠENI, NASOLJENI ALI V SLANICI, RAKI V OKLEPU, KUHANI V SOPARI ALI VODI, OHLAJENI, ZAMRZNJENI, SUŠENI, NASOLJENI ALI V SLANICI, MOKA, ZDROB IN PELETI, PRIMERNI ZA ČLOVEŠKO PREHRANO

- Zamrznjeni:

0306.11 **- - rarogi, jastogi in drugi raki s sklanatega dna** (Palinurus spp., Panulirus spp., Jasus spp.)

0306.12 **- - jastogi** (Homarus spp.)

0306.13 **- - škampi in kozice**

0306.14 **- - rakovice**

0306.19 **- - drugi**, vključno moka, zdrob, peleti od rakov, primerni za človeško prehrano

- Nezamrznjeni:

0306.21 **- - rarogi, jastogi in drugi raki s sklanatega dna** (Palinarus spp., Panulirus spp., Jasus spp.)

0306.22 **- - jastogi** (Homarus spp.)

0306.23 **- - škampi in kozice**

0306.24 **- - rakovice**

0306.29 **- - drugi**, vključno moka, zdrob, pelete od rakov, primerne za človeško prehrano

Ta tarifna številka vključuje:

1) rake z ali brez oklepa - **žive, sveže, ohlajene, zmrznjene, posušene, nasoljene ali v slanici** in

2) rake v oklepih - **kuhane v sopari ali v vreli vodi** (z ali brez dodanih manjših količin kemijskih sredstev za začasno konzerviranje); lahko so tudi ohlajeni, zamrznjeni, posušeni, soljeni ali v slanici..

Glavne vrste rakov so: jastogi, rarogi, morski raki s skalnatega dna, rečni raki, raki, škampi in kozice.

Ta tarifna številka prav tako vključuje dele rakov (npr. repe jastoga, rakove klešče) **pod pogojem**, da niso bili v lupini izpostavljeni nobenemu drugemu postopku, razen onim, navedenih v predhodnem odstavku (1).

V to tarifno številko sodi tudi moka, prah in ploščice iz rakov, primerne za prehrano ljudi.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) morskih ježev in ostalih vodnih nevretenčarjev iz **tar. št. 03.07** ter

b) rake in njihove dele, v kolikor so pripravljeni ali konzervirani s postopki, ki v tej tarifni številki niso predvideni (npr. raki brez lupine, kuhani v vodi (**tar. št. 16.05**).

03.07 - MEHKUŽCI V OKLEPU ALI BREZ OKLEPA, ŽIVI, SVEŽI, ZAMRZNJENI, OHLAJENI, SUŠENI, NASOLJENI ALI V SLANICI; VODNI NEVRETENČARJI RAZEN RAKOV IN MEHKUŽCEV- ŽIVI, SVEŽI, OHLAJENI, ZAMRZNJENI, SUŠENI, NASOLJENI ALI V SLANICI; MOKA, ZDROB IN PELETI, PRIMERNI ZA ČLOVEŠKO PREHRANO

0307.10 **- Kamenice** (ostrige)

- Pokrovače rodu Pecten, Chlamys ali Placopecten

0307.21 **- - žive, sveže ali ohlajene**

03.07 29 **- - druge**

- Dagnje (Mytilus spp., Perna spp.)

0307.31 **- - žive, sveže ali ohlajene**

0307.39 **- - druge**

- Sipe (Sepia afficinalis, Rossia macrosoma, Sepiola spp.) **in lignji** (Ommastrephes spp., Lolgio spp., Nototodarus spp., Sepioteuthis spp):

0307.41 **- - žive, sveže ali ohlajene**

0307.49 **- - druge**

- Hobotnice (Octopus spp.):

0307.51 **- - žive, sveže ali ohlajene**

0307.59 **- - druge**

0307.60 **- Polži, razen morskih polžev**

- Drugi, vključno z moko, zdrobom in peleti iz vodnih mehkužcev, razen rakov, primerni za človeško prehrano

0307.91 **- - živi, sveži ali ohlajeni**

0307.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje**:

1) mehkužce, žive, sveže, ohlajene, zmrznjene, posušene, nasoljene ali v slanici, v oklepih ali brez njih in

2) ostale vodne nevretenčarje - žive, sveže, ohlajene, zmrznjene, posušene, nasoljene ali v slanici, razen rakov in mehkužcev.

Temeljne vrste mehkužcev so: kamenice (ostrige), pokrovače, dagnje, lignji, sipe, hobotnice in polži. Glavne vrste ostalih vodnih nevretenčarjev so: morski ježi, morske kumare in meduze.

Ta tarifna številka vključuje dele mehkužcev in ostalih vodnih nevretenčarjev (npr. žleze morskih ježev) **pod pogojem**, da niso bili izpostavljeni drugim postopkom, razen tistim, navedenim v predhodnih odstavkih (1) in 2).

Ta tarifna številka vključuje tudi ikre ostrig (male kamenice-ostrige, namenjene za razplod), moko, prah in ploščice iz mehkužcev in ostalih vodnih nevretenčarjev, uporabne za prehrano ljudi.

Ta tarifna številka **ne vključuje** mehkužcev in ostalih vodnih nevretenčarjev, pripravljenih ali konzerviranih po posopkih, ki v tej tarifni številki niso predvideni (npr. mehkužci, kuhani v vodi ali konzervirani v kisu) (**tar. št. 16.05**)

4. POGLAVJE

MLEKO IN MLEČNI IZDELKI; PERUTNINSKA IN PTIČJA JAJCA; NARAVNI MED; UŽITNI PROIZVODI ŽIVALSKEGA IZVORA, KI NISO OMENJENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

Opombe

1. Z izrazom "**mleko**" je mišljeno polnomastno mleko ali deloma ali popolnoma posneto mleko.

2. Pri tar. št. 04.05 pomeni:

   (a) "**maslo**", naravno maslo, sirotkino maslo ali rekombinirano maslo (sveže, soljeno, žarko, vključno v konzervah), pridobljeno izključno iz mleka:

   – z vsebnostjo mlečnih maščob 80 mas.% ali več, vendar ne več kot 95 mas.%,

   – največ do 2 mas.% trdnih, nemaščobnih mlečnih snovi,

   – največ do 16 mas.% vode.

   Maslu **ne smejo** biti dodani emulgatorji, **lahko** je dodana sol (natrijev klorid), barvila, neutralizacijske snovi in zdravju neškodljive kulture, ki jih proizvajajo mlečno - kisle bakterije;

   (b) "**mlečni namazi**", so mišljeni emulgirani namazi vrste "**voda v olju**", ki vsebujejo mlečno maščobo kot **edino** maščobo v izdelku, z vsebnostjo mlečnih maščob 39 mas.% ali več, toda manj kot 80 mas.%.

3. Izdelki, dobljeni s koncentracijo sirotke z dodajanjem mleka ali mlečnih maščob, se uvrstijo kot sir v tar. št. 04.06 pod pogojem, da izpolnjujejo naslednje tri značilnosti:

   (a) vsebujejo 5 mas.% ali več mlečnih maščob, računano na suho snov;

   (b) vsebujejo od 70 mas.% do 85 mas.% suhe snovi;

   (c) da so oblikovani ali da se lahko oblikujejo.

4. To poglavje ne vključuje:

   (a) izdelkov, ki se pridobivajo iz sirotke in ki vsebujejo več kot 95 mas.% laktoze, izražene kot brezvodna laktoza, glede na suho snov (tar. št. 17.02); ali

   (b) albumine (vključno s koncentrati dveh ali več beljakovin sirotke, ki vsebujejo več kot 80 mas.% proteinov sirotke, izračunano glede na suho snov), (tar. št. 35.02), ali globulinov (tar. št. 35.04).

Opomba k tar. podšt.

1. Pri tar.podšt. 0404.10 izraz "**modificirana sirotka**" pomeni izdelke, ki vsebujejo sestavine sirotke oziroma sirotko, iz katere so bili odvzeti: vsa laktoza ali le del laktoze, beljakovine ali minerali; sirotko, ki so ji bile dodane naravne sestavine sirotke, in izdelke, ki so pridobljeni z mešanjem naravnih sestavin sirotke.

2. Pri tar.podšt. 0405.10 se izraz "**maslo**" ne nanaša na posušeno (dehidrirano) maslo ali na prečiščeno poltekoče maslo (ghee) (tar. podšt. 0405.90).

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje:

I. **MLEKO IN MLEČNE PROIZVODE:**

A) **mleko,** t.j. polnomastno, delno ali popolnoma posneto,

B) **smetana**,

C) **pinjenec**, kislo mleko in smetano, jogurt, kefir in ostala pokisana mleka in smetana,

D) **sirotka,**

E) **izdelke iz naravnih sestavin mleka, ki drugje niso omenjeni niti vključeni,**

F) **maslo (puter) in ostale maščobe in olja, pridobljena iz mleka; mlečne namaze in**

G) **sir in sesirjeno mleko.**

Proizvodi, navedeni v predhodnih postavkah od (A) do (E) lahko imajo poleg naravnih mlečnih sestavin (npr. mleko, obogateno z vitamini in mineralnimi solmi), dodana tudi majhne količine sredstev za stabilizacijo, ki so namenjena temu, da izdelki v času transporta v tekočem stanju obdrže naravno konsistenco (npr. dinatrijev fosfat, trinatrijev citrat in kalcijev klorid), kot tudi majhne količine antioksidantov ali vitaminov, ki se običajno ne nahajajo v izdelku. Nekateri izmed teh izdelkov utegnejo vsebovati tudi majhne količine kemikalij (npr. natrijevega bikarbonata), ki so nujne v procesu predelave. Proizvodi v obliki prahu lahko vsebujejo dodatna sredstva proti grudenju (npr. fosfolipidi in amorfni silicijev dioksid).

Na drugi strani pa so iz tega poglavja **izključeni** izdelki iz sirotke **z več kot 95% laktoze**, ki se izraža kot brezvodna laktoza in je izračunana na osnovi suhe snovi (**tar.št.17.02**). Za namene izračunavanja odstotka teže laktoze v izdelku, se mora izraz "suha snov" uporabljati za izključevanje obeh, proste vode in vode, ki ostane pri kristalizaciji.

Iz tega poglavja so, med drugim, **izključeni** naslednji izdelki:

a) prehrambeni izdelki na osnovi mleka in mlečnih izdelkov (**tar. št. 19.01**),

b) izdelki, ki se iz mleka dobijo tako, da eno ali več naravnih sestavin mleka (npr. masleno kislino) zamenjajo z drugo snovjo (npr. z oleinsko maščobo) (**tar. št. 19.01 ali 21.06**),

c) sladoledi in druge zmrznjene sladice (**tar. št. 21.05**),

d) zdravila iz **poglavja 30** in

e) kazein (**tar. št. 35.01**), mlečni albumin (**tar. št. 35.02**) in strjeni kazein (**tar. št. 39.13**).

II. **PERUTNINSKA IN PTIČJA JAJCA IN NJIHOVE RUMENJAKE**

III. **NARAVNI MED**

IV. **UŽITNE PROIZVODE ŽIVALSKEGA IZVORA, KI DRUGJE NISO OMENJENI NITI VKLJUČENI**

04.01 - MLEKO IN SMETANA, NEKONCENTRIRANA IN BREZ DODATNEGA SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL

0401.10 **- Z največ 1 mas.% maščobe**

0401.20 **- Z več kot 1 mas.% do vključno 6 mas.% maščobe**

0401.30 **- Z več kot 6 mas.% maščobe**

Ta tarifna številka vključuje mleko (definirano v 1. opombi k temu poglavju) in smetano, vključno pasterizirana, sterilizirana ali drugače konzervirana, homogenizirana ali peptizirana mleko in smetano, vendar **izključuje** koncentrirano mleko in smetano ali mleko in smetano, ki vsebuje dodani sladkor ali sladila (**tar. št. 04.02**) in pa kislo, fermentirano ali skisano mleko in smetano (**tar. št. 04.03**).

Proizvodi, ki jih vključuje ta tarifna številka, smejo biti zmrznjeni in vsebovati dodatke, navedene v splošnih določilih komentarja k temu poglavju. Ta tarifna številka prav tako vključuje rekonstruirano mleko in smetano, ki imata iste kvantitativne in kvalitativne sestavine kot naravni izdelki.

04.02 - MLEKO IN SMETANA, KONCENTRIRANA ALI Z DODATKOM SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL:

0402.10 **- V prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah, z največ 1,5 mas.% maščobe**

- V prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah, z več kot 1,5 mas.% maščobe

0402.21 **- - brez dodantega sladkorja ali drugih sladil**

0402.29 **- - drugo**

- Drugo:

0402.91 **- - brez dodantega sladkorja ali drugih sladil**

0402.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka vključuje mleko, definirano v opombi št. 1 k temu poglavju in smetano - koncentrirano npr. z evaporizacijo, ali mleko in smetano z dodanim sladkorjem ali drugimi sladili, in sicer v tekočem, pastoznem ali trdnem stanju (v blokih, prahu ali v zrncih), vključno konzervirano in rekostruirano mleko in smetana.

Mleko v prahu lahko vsebuje majhne količine škroba (do 5% teže mleka), ki ga mleku dodajajo izključno zato, da rekonstruirano mleko obdrži svoje normalno fizično stanje.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) kislega, fermentiranega ali skisanega mleka in smetane (**tar. št. 04.03**) in

b) napitkov iz mleka, ki so aromatizirani s kakavom ali z drugimi snovmi (**tar. št. 22.02**)

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 0402.10, 0402.21 in 0402.29

Te tarifne podštevilke **ne vključujejo** koncentriranega mleka in smetane v obliki paste (**tarifne podštevilke 0402.91 in 0402.99**).

04.03 - PINJENEC, KISLO MLEKO, KISLA SMETANA, JOGURT, KEFIR IN DRUGO FERMENTIRANO ALI KISLO MLEKO IN SMETANA, KONCENTRIRANO ALI NE, Z DODATKOM SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL, AROMATIZIRANO ALI Z DODANIM SADJEM, LEŠNIKI ALI KAKAVOM

0403.10 **- Jogurt**

0403.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje pinjenec in vsa fermentirana ali skisana mleka, smetano, jogurt in kefir. Proizvodi iz te tarifne številke so lahko v tekočem, pastoznem ali trdnem stanju, vključno zmrznjeni, lahko so koncentrirani (npr. evaporizirani), ali pa v obliki blokov, prahu ali konzervirani.

Fermentirano mleko iz te tar. številke lahko sestoji iz mleka v prahu iz tar. št. 04.02, ki lahko vsebuje majhno količino dodanih mlečnih fermentov, kar je namenjeno pripravi mesnih izdelkov ali živinski krmi.

Skisano mleko iz te tarifne številke lahko sestoji iz mleka v prahu iz tar. št. 04.02, kateremu je v majhnih količinah dodana kislina (vključno limonin sok) v kristalni obliki, kar je namenjeno proizvodnji kislega mleka z rekonstrukcijo z vodo.

Poleg dodatkov, navedenih v splošnih določilih tega poglavja, lahko izdelki iz te tarifne številke vsebujejo dodani sladkor ali druga sladila, aromatična sredstva, sadje (vključno sadno pulpo in marmelado) ali kakav.

04.04 - SIROTKA, KONCENTRIRANA ALI NE, Z DODATKOM SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL; IZDELKI IZ NARAVNIH MLEČNIH SESTAVIN Z DODATKOM SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL ALI BREZ NJIH, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

0404.10 **- Sirotka in modificirana sirotka, koncentrirana ali ne, z dodatkom sladkorja ali drugih sladil**

0404.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje sirotko (naravne sestavine mleka, ki ostane po izločitvi maščobe in kazeina) in modificirano sirotko (glej komentar k tarifni podštevilki). Ti izdelki so lahko v tekočem, pastoznem ali trdnem stanju (vklučno v zmrznjeni obliki). To velja tudi za sirotko, iz katere so laktoza in nekateri minerali odvzeti le delno. Sirotka je lahko koncentrirana (npr. v obliki prahu) ali konzervirana.

Ta tarifna številka vključuje sveže ali konzervirane izdelke, ki sestoje iz mlečnih sestavin, katerih sestava ni enak naravnemu izdelku pod pogojem, da taki izdelki niso podrobneje zajeti na drugem mestu. Tako ta tarifna številka vključuje izdelke, katerim manjka ena ali več naravnih sestavin mleka in pa mleko, kateremu so naravne sestavine mleka še dodane (npr. zaradi pridobivanja beljakovinsko bogatih izdelkov).

Razen naravnih sestavin mleka in dodatkov, navedenih v splošnih določilih komentarja k temu poglavju, sme, sirotka še posebej, vsebovati dodani sladkor ali druga sladila.

Izdelki iz te tar. številke **v prahu**, posebno sirotka, smejo vsebovati majhne količine dodanih mlečnih fermentov z namenom njihove uporabe v pripravljenih mesnih proizvodih ali kot dodatkov živalski krmi.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) posnetega mleka ali rekonstruiranega mleka, ki ima iste kvalitativne in kvantitativne sestavine kot naravno mleko (**tar. št. 04.01 ali 04.02**),

b) sira iz sirotke (**tar. št 04.06**) in

c) izdelkov iz sirotke, ki vsebujejo po teži več kot 95% laktoze, izražene kot brezvodna laktoza, računano na suhi izdelek (**tar. št. 17.02**).

d) prehrambenih izdelkov na osnovi mlečnih sestavin, ki vsebuje snovi, nedovoljene v izdelkih iz tega poglavja (**tar. št. 19.01**).

e) albuminov (vključno dveh ali več vrst proteinov iz sirotke, ki vsebujejo po masi več kot 80% proteinov iz sirotke, računano na suho snov) **(tar.št.35.02**) ali globulinov **(tar.št. 35.04).**

04.05 - MASLO TER DRUGE MAŠČOBE IN OLJA, DOBLJENI IZ MLEKA; MLEČNI NAMAZI

0405.10 **- Maslo**

0405.20 **- Mlečni namazi**

0405.90 **- Drugo**

(A) **Maslo**

Ta tarifna številka vključuje naravno maslo, maslo iz sirotke in ponovno strjeno maslo (sveže, soljeno ali žarko vključno z maslom v pločevinkah). Maslo mora biti pridobljeno izključno iz mleka in mora imeti **najmanj 80 mas.%** toda **ne več kot 95 mas.%** vsebnost mlečne maščobe, **maksimalno 2 mas.%** vsebnost mlečnih trdih nemaščobnih sestavin in **maksimalno 16 mas.%** vsebnost vode. Maslo ne vsebuje dodanih emulgatorjev, vendar lahko vsebuje natrijev klorid, živilska barvila, soli za nevtralizacijo in kulture neškodljivih mlečno kislinskih bakterij (glej Opombo št. 2(a) k temu poglavju). Ta tarifna številka prav tako vključuje kozje in ovčje maslo.

(B) **Mlečni namazi**

V to skupino spadajo mlečni namazi t.j. mazljive emulzije vrste vode v olju, ki vsebujejo mlečne maščobe kot edine prisotne maščobe in v katerih je po masi najmanj 39% in manj kot 80% mlečnih maščob (glej Opombo št. 2(b) k temu poglavju). Mlečni namazi lahko vsebujejo kulture neškodljivih bakterij, ki proizvajajo mlečno kislino, nadalje vitamine, natrijev klorid, sladkor, želatino škrob, živilska barvila, arome, emulgatorje, zgoščevala in konzervatorje.

(C) **Druge maščobe in olja, dobljene iz mleka**

V to tarifno številko se uvrščajo olja in maščobe dobljene iz mleka, tj mlečna maščoba, maslena maščoba in masleno olje. Masleno olje je izdelek , dobljen tako, da iz masla ali smetane ekstrahirajo vodo in nemaščobne sestavine.

Ta tarifna številka prav tako vključuje dehidrirano maslo in bivolje maslo (vrsta masla, ki ga najpogosteje pridobivajo iz mleka buffala ali krave) ter maslo, ki vsebuje majhne količine zelišč ali česna (pod pogojem, da zadrži značaj izdelka iz te tarifne številke).

Ta tar. številka **ne zajema** maščobnih namazov, ki ne vsebujejo mlečnih maščob ali ki vsebujejo po masi manj kot 39% mlečnih maščob (v glavnem se uvrščajo v **tar. številko 15.17 in 21.06**).

04.06 - SIR IN SKUTA

0406.10 **- Sveži sir,** (vključno sir iz sirotke), **nefermentiran in skuta**

0406.20 **- Sir, nariban ali v prahu, vseh vrst**

0406.30 **- Sir, topljen, razen naribanega, ali v prahu**

0406.40 **- Sir z modrimi plesnimi**

0406.90 **- Sir, drug**

Ta tarifna številka vključuje vse vrste sira, kot so:

1) **Sveži sir** (vključno sir iz sirotke ali iz pinjenca) in skuta. Sveži sir je nefermentiran in nedozorel sir, ki je užiten kmalu po tem, ko je proizveden (npr. Ricotta, Broccio, kmečki sir, smetanov sir, Mozarella).

2) **Nariban sir** in sir v prahu.

3) **Topljeni sir**, ki se proizvaja z drobljenjem, mešanjem, topljenjem in emulgiranjem s pomočjo toplote in sredstev za emulgiranje ali acidifikacijo (vključno soli za topljenje) in sicer iz ene ali več vrst sirov in s pomočjo enega ali več naslednjih dodatkov: smetane ali drugih mlečnih izdelkov, soli, začimb, aromatizacijskih sredstev, barvil in vode.

4) **Sir Z modrimi plesnimi** (npr. Roqueford, Gorgonzola).

5) **Mehki sir** (npr. Camembert, Brie).

6) **Srednje trd** in **trd sir** (npr. Cheddar, Gauda, Gruyere, Parmezan.

Sir iz sirotke se pridobiva s koncentriranjem sirotke z dodajanjem mleka ali mlečne maščobe. Ti siri sodijo v to tarifno številko **le v primeru**, da imajo naslednje značilnosti:

a) da je vsebnost **mlečne maščobe** 5 mas.% ali več

b) da je v njih **suhe snovi** najmanj 70 mas.% in največ 85 mas.% in

c) da so **oblikovani** ali da jih je mogoče oblikovati.

Prisotnost mesa, rib, rakov, zelišč, začimb, zelenjave, sadja, orehov, vitaminov, posnetega mleka v prahu itd. ne vpliva na uvrščanje **pod pogojem**, da blago zadrži značaj sira.

Siri, prevlečeni v krušnih drobtinah ostanejo uvrščeni v tej tar. številki, če so poprej ocvrti ali ne, vkolikor ohranjajo značaj proizvodov iz sira.

04.07 - PTIČJA JAJCA, V LUPINI, SVEŽA, KONZERVIRANA ALI KUHANA

Ta tarifna številka vključuje sveža (vključno za razplod), konzervirana ali kuhana jajca bodisi v lupini perutnine ali drugih ptičjih vrst.

04.08 - PTIČJA JAJCA BREZ LUPINE TER JAJČNI RUMENJAKI - SVEŽA, SUŠENA, KUHANA V VODI ALI SOPARI, ZAMRZNJENA ALI KAKO DRUGAČE KONZERVIRANA, Z DODATKOM SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL ALI BREZ NJIH

- Rumenjaki:

0408.11 **- - sušeni**

0408.19 **- - drugi**

- Drugo:

0408.91 **- - sušeno**

0408.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka vključuje cela jajca **brez lupine** vseh vrst ptic. Proizvodi iz te tar. številke so lahko sveži, posušeni, kuhani v vreli vodi ali s pomočjo vodne pare, oblikovani (npr. cilindrična "dolga"

jajca), zmrznjena ali drugače konzervirana. Vsa ta jajca se uvrščajo v to tarifno številko, vključno tista z dodanim sladkorjem ali drugimi sladili in ki se uporabljajo kot hrana ali za potrebe industrije (npr. za strojenje).

Ta tarifna števila **ne vključuje**:

a) olja iz rumenjaka (**tar. št. 15.06**),

b) izdelkov, ki vsebujejo sokove, začimbe in druge dodatke (**tar. št. 21.06**),

c) lecitina (**tar. št. 29.23**)

d) odločenega beljaka (jajčni albumin)(**tar. št. 35.02**).

04.09 - MED, NARAVNI

Ta tarifna številka vključuje čebelji med (Apis melifera) ali med drugih insektov in sicer točen, v satovju ali s kosi satovja in pod pogojem, da mu ni dodan sladkor ali druga sladila. Tak med se lahko označuje ali imenuje po cvetnem izvoru, poreklu ali barvi.

Ta tarifna številka **izključuje** umetni med in mešanice naravnega in umetnega medu (**tar. št. 17.02**).

04.10 - UŽITNI IZDELKI ŽIVALSKEGA IZVORA, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

Ta tarifna številka vključuje izdelke živalskega porekla, primerne za prehrano ljudi in ki niso niti omenjeni, niti zajeti nikjer drugje v Nomenklaturi.

V to tarifno številko sodijo:

1) **Želvja jajca**, katere nesejo morske ali rečne želve. Lahko so sveža, posušena ali drugače konzervirana.

   Jajčno olje želvjih jajc **ne sodi** v to tarifno številko (**tar. št. 15.06**).

2) **Lastovičja gnezda** ("ptičja gnezda"), ki sestoje iz snovi, katero izločajo ptice in ki se v stiku z zrakom hitro strdi.

Ta gnezda se lahko uvažajo surova ali pa so očiščena perja, puha, prahu in drugih nečistoč, pač glede na namen uporabe. Običajno so v obliki traku ali niti belkaste barve.

Lastovičja gnezda vsebujejo veliko beljakovin in se uporabljajo skoraj izključno za pripravo juhe in drugih izdelkov za prehrano ljudi.

Ta tarifna številka **ne vključuje** živalsko kri, primerno ali neprimerno za prehrano ljudi, tekočo ali osušeno (**tar. št. 05.11 ali 30.02**).

5. POGLAVJE

PROIZVODI ŽIVALSKEGA POREKLA, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

Opombe

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) užitni izdelki (razen živalskih črev, mehurjev in želodcev, celih ali v kosih, in tekoče ali posušene živalske krvi);

   (b) surove kože, z dlako ali brez dlake (vključno s krznom), razen izdelkov, ki se uvrščajo v tar. št. 05.05, ter odrezkov in podobnih odpadkov iz surove kože, ki se uvrščajo v tar. št. 05.11 (**41. ali 43. poglavj**e);

   (c) tekstilni materiali živalskega izvora, razen konjske žime in odpadkov konjske žime (**XI. oddelek**);

   (d) pripravljeni svežnji ali šopi za izdelavo metel in ščetk (**tar. št. 96.03**).

2. Pri tar. št. 05.01 se lasje ne štejejo za obdelane, če so sortirani po dolžini (če koreni las in vrhovi las niso zloženi v isti smeri).

3. Z izrazom "**slonova kost**" so v tarifi mišljeni slonovi okli, okli morskega konja, narvala in divjega merjasca, nosorogovi rogovi in zobje vseh živali.

4. V vseh oddelkih te tarife je s "**konjsko žimo**" mišljena žima iz grive ali repa kopitarjev ali goved.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje različne materiale živalskega porekla, ki so neobdelani ali ki so izpostavljeni le preprostim načinom predelave in ki se običajno ne uporabljajo za prehrano ljudi (**izvzemši** kri, črева, mehur in želodec nekaterih živali) in ki niso zajeti v drugih tarifnih številkah.

Iz tega poglavja so **izključeni** naslednji izdelki:

a) živalske maščobe (**poglavje 2 ali 15**),

b) nekuhane živalske kože za prehrano (**poglavje 2**) ali take kože od rib (**poglavje 3**). (Če so kuhane, se take kože uvrščajo v **poglavje 16**),

c) organoterapevtske žleze in drugi posušeni organi, vključno tudi v prahu (**poglavje 30**),

d) gnojila živalskega izvora (**poglavje 31**) ,

e) surove kože (razen kož ptic in delov teh kož - s perjem ali puhom, neobdelanih, posušenih, očiščenih, dez- infeciranih ali popraškanih zaradi konzerviranja, vendar drugače neobdelanih) (**poglavje 41**),

f) krzna (**poglavje 43**),

g) svila in volna ter drugi tekstilni materiali živalskega izvora (razen konjske žime in odpadkov od nje) (**oddelek XI**) in

h) naravni in vzgojeni biseri (**poglavje 71**).

05.01 - ČLOVEŠKI LASJE, SUROVI, UMITI ALI NEUMITI, RAZMAŠČENI ALI NERAZMAŠČENI; ODPADKI ČLOVEŠKIH LAS

Ta tarifna številka vključuje človeške lase - neobdelane, bodisi neoprane ali oprane, bodisi razmaščene ali nerazmaščene, vključno vzporedno razporejene človeške lase, vendar ne tako, da bi bili konci lasnih korenov in konci las skupaj. To poglavje vključuje tudi odpadke od človeških las.

Iz tega poglavja se **izključujejo** predelani človeški lasje (razen odpadkov od človeških las), če niso le enostavno oprani in razmaščeni, temveč npr. stanjšani, pobarvani, pobeljeni, nakodrani ali pripravljeni za proizvodnjo lasnih vložkov, lasulje, ali pa, če so urejeni tako, da so konci lasnih korenov in vrhovi las skupaj (**tar. št. 67.03- glej ustrezni komentar**). Ta izključitev se ne uporablja za odpadke od človeških las - ti se vselej uvrščajo v to tarifno številko celo, kadar izvirajo od pobeljenih ali pobarvanih človeških las.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) tkanin za precejevanje, izdelanih iz človeških las (**tar. št. 59.11**),

b) mrežic za lase, izdelane iz človeških las (**tar. št.65.05**) in

c) drugih izdelkov iz človeških las (**tar. št. 67.04**)

05.02 - ŠČETINE DOMAČIH IN DIVJIH PRAŠIČEV, JAZBEČEVA DLAKA ZA IZDELOVANJE ŠČETK; ODPADKI TEH ŠČETIN ALI DLAK

0502.10 **- Ščetine domačega in divjega prašiča in odpadki teh ščetin**

0502.90 **- Drugo**

To blago je lahko v razsutem stanju, v ohlapno pričvrščenih snopih ali v povezanih snopih, v katerih so ščetine in dlake razporejene vzporedno, konci korenov pa so bolj ali manj poravnani. Ščetina in dlake so lahko surovi ali očiščeni, beljeni, barvani ali sterilizirani.

Ostala dlaka za izdelavo ščetk iz te tarifne številke vključuje tudi dlako dihurja, lisice in veverice.

Ta tarifna številka pa **izključuje** ščetine in dlake, kadar so v obliki pripravljenih snopov in klobčičev (npr. v nesprijetih snopih) kot take že pripravljene za vgraditev brez posebne razdelitve na metle ali ščetke. Enako velja, če zahtevajo le manjše obdelovalne postopke, da bi bile za vgradnjo primerne. V teh primerih se uvrščajo v **tar. št. 96.03** (glej opombo 3 k poglavju 96).

05.03 - KONJSKA ŽIMA IN ODPADKI KONJSKE ŽIME, ZLOŽENI V PLASTEH ALI NE, S PODLAGO ALI BREZ PODLAGE

Ta tarifna številka vključuje dlako iz griv in repov kopitarjev in goved. Ne vključuje le surove konjske žime, temveč tudi oprano, razmaščeno, beljeno, barvano, nakodrano ali drugače pripravljeno. Blago sme biti v razsutem stanju (rinfuso), v snopih ali v zvitkih itd.

Ta tarifna številka prav tako vključuje sloj konjske žime na tekstilni podlagi, papirju ipd., ali med dvema tekstilnima plastema ali papirjema ipd., spojenima s spojkami ali z navadnimi šivi.

Ta tarifna številka **izključuje** konjsko žimo, ki je bila izpostavljena postopku predenja in pa konjsko žimo, katere konci so povezani v vozel (konec s koncem, **poglavje 51**).

05.04 - ŽIVALSKA ČREVA, MEHURJI IN ŽELODCI (RAZEN RIBJIH), CELI ALI V KOSIH

Ta tarifna številka vključuje živalska črevа, mehurje in želodce (**razen** ribjih, ki sodijo v **tar. št. 05.11**) - cele ali v kosih, užitne ali neužitne, sveže ohlajene, zamrznjene, soljene, v slanici, posušene ali prekajene. Če so ti proizvodi pripravljeni kako drugače, so iz te tar. številke **izključeni** (v glavnem se uvrščajo **v poglavje 16**)

V to tarifno številko **se uvrščajo**:

1) sirišča (telečja, kozličkova itd.), razkosana ali nerazkosana, posušena ali neposušena. Sirišča se uporabljajo za pridobivanje sirišč,

2) črevа in vampi (kadar so kuhani, se uvrščajo **v poglavje 16**) in

3) neobdelane črevesne membrane, t.j. zunanji ovoj govejega in ovčjega debelega črevesa.

Ta tarifna številka prav tako vključuje črevа in črevesne membrane, katere pogosto uporabljajo zlatarji, predvsem volovske, nadalje nasekane ali narezane po dolgem na trakove in to neglede na to, ali je notranji sloj črevesa odstranjen ali ne.

Črevа se v glavnem uporabljajo kot ovoj za klobase, izkoriščajo jih tudi za izdelavo sterilne kirurške niti (**tar. št. 30.06**), za strune teniških loparjev (**tar. št. 42.06**) in za strune glasbenih instrumentov (**tar. št. 92.09**).

Ta tarifna številka **izključuje** "umetna črevа", izdelana s postopkom iztiskanja paste iz kožnih vlaken, ki kasneje otrdino v raztopini formaldehida in fenola (**tar. št. 39.17**), pa tudi "umetna črevа", ki jih izdelujejo tako, da zlepljajo narezanih naravnih črev (**tar. št. 42.06**).

05.05 - KOŽE IN DRUGI DELI PTIC, S PERJEM IN PUHOM, PERJE IN DELI PERJA (Z ODREZANIMI ALI NEODREZANIMI ROBOVI) TER PUH - KI NISO NAPREJ OBDELANI RAZEN S ČIŠČENJEM, DEZINFICIRANJEM ALI PRIPRAVLJANJEM ZA KONZERVIRANJE; PRAH IN ODPADKI PERJA ALI DELOV PERJA

0505.10 **- Vrsta perje, ki se uporablja polnjenje; puh**

0505.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje:

1) kožo in druge dele ptic (npr. glave, krila) s perjem ali s puhom in

2) perje in dele perja (z prirezanimi konci ali ne) in puh **pod pogojem**, da sta perje ali puh neobdelana ali le očiščena, dezinficirana ali konzervirana, ne pa tudi drugače obdelana ali nalepljena - montirana.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi moko in prah in odpadke perja in delov perja.

Blago iz te tarifne številke je namenjeno za posteljno perilo, v okrasne namene (običajno šele po nadaljnji predelavi) ali pa v druge namene. Pri razvrščanju ni razlike zaradi vrste perja.

Deli perja, ki se uvrščajo v to tarifno številko vključujejo perje, razklano po dolgem, peresa, odločena (odrezano) od tulcev ali privezana za tanko telo tulca (tudi s prirezanimi konci). Tarifna številka vključuje nadalje tudi tulce in peresca.

Tudi perje, ki je pakirano za maloprodajo v tekstilnih vrečah, za ketere je na prvi pogled jasno, da niso vzglavniki ali blazine, se prav tako uvršča v to tarifno številko - kot tudi perje, ki je enostavno le povezano zaradi lažjega transporta.

Ta tarifna številka **izključuje** kože in druge dele ptic, perje in dele perja, ki so bili izpostavljeni kakršnikoli drugačni obdelavi, kot pa jo dopušča ta tarifna številka (npr. beljenje, barvanje, kodranje ali valovenje) ali pa so nalepljeni. Izključuje tudi predmete iz perja. Ti se običajno uvrščajo v **tar. št. 67.01** (v zvezi s tem glej komentar). Predelani tulci ali predmeti iz njih pa se uvrščajo glede na njihov značaj (npr. zobotrebci v **tar. št 95.07**, ribiški plovec v **tar. št. 96.01** ipd.).

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 0505.10

Pojem "vrsta perja, ki se uporablja kot polnilo" označuje perje perutnine, predvsem gosje in račje, golobje jerebičje in podobno, razen velikega perja iz kril in repov, ki se pri prebiranju izloči. "Puh" je najfinejši in najmehkejši del predvsem gosjega in račjega perja in se od perja razlikuje po tem, da ni trdih oblik. Takšno perje in puh se običajno uporablja za polnjenje posteljnine in podobnih predmetov, kot so vzglavniki in obleka za toplotno zaščito (vetrovke, anoraki...).

05.06 - KOSTI IN STRŽENI ROGOV - SUROVI, RAZMAŠČENI, ENOSTAVNO PRIPRAVLJENI (TODA NERAZREZNI V OBLIKE), NAMOČENI V KISLINO ALI BREZ ŽELATINE; PRAH IN ODPADKI TEH IZDELKOV

0506.10 **- Kostna tkiva in kosti, namočeni v kislino**

0506.90 **- Drugo**

Proizvodi iz te tarifne številke se uporabljajo pretežno kot material za rezbarjenje, za izdelavo lepil in želatin, ali pa kot gnojila.

Ta tarifna številka **vključuje**:

1) **Kosti in stržene rogov** (notranja kost rogov), neobdelane ali razmaščene (kosti, iz katerih je na razne načine odstranjena maščoba).

2) **Enostavno pripravljene kosti, vendar naravne oblike (nerazrezane v oblike)**. To so kosti, ki niso bile izpostavljene postopkom, ki presegajo enostavno brušenje z namenom odstranitve odvečnih delov in ki so bile poprek ali vzdolž presekane in nato včasih na grobo poravnane ali beljene. Ta tarifna številka na ta način **izključuje** pravokotne plošče ali liste in druge oblike - likane ali drugače obdelane ali ne, **izključuje** tudi izdelke, dobljene iz kostnega prahu. Vso pravkar navedeno blago sodi v **tarifno številko 96.01** ali v druge, bolj specifične tarifne številke.

3) **Kosti, obdelane s kislino** - npr. kosti, katerih apnenčasti del je stopljen s pomočjo solne kisline in ki so, čeprav še zmeraj v svoji prvotni obliki, zadržale le svoje celično tkivo in hrustanec, ki se lahko spremenita v želatino.

4) **Deželatinirane kosti**, iz katerih je s parjenjem odstranjena želatina in ki se običajno pojavljajo v obliki prahu (kostna moka) in

5) **Prah in kostne odpadke**, ki nastanejo npr. pri predelavi kosti.

05.07 - SLONOVA KOST, ŽELVOVINA, KITOVA KOST, DLAKE KITOVE KOSTI, ROGOVI, PAROŽKI, KOPITA, NOHTI, KREMPLJI IN KLJUNI, SUROVO ALI ENOSTAVNO PRIPRAVLJENO, TODA NERAZREZNO V OBLIKE; PRAH IN ODPADKI TEH IZDELKOV

0507.10 **- Slonova kost; prah in odpadki slonove kosti**

0507.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje slonovo kost, ki je neobdelana ali zgolj enostavno pripravljena. Primer za to je slonova kost, ki ni bila izpostavljena postopkom, ki presegajo čiščenje in enostavno brušenje zaradi odstranitve odvečnih delov in ki je bila zgolj poprek ali vzdolž presekana in potem včasih le grobo poravnana, zravnana ali sploščena.

(A) **Slonova kost**

V vsej Nomenklaturi označuje pojem **"slonova kost"** kostno materijo, iz katere so:

1. okle slona, podvodnega konja, narvala in divjega prašiča,
2. rogovi nosoroga in
3. zobje katerekoli kopenske ali morske živali

(B) **Želvovina**

Želvovina (oklep) so v trgovskem smislu besede običajno želvine luske, ki se običajno dobivajo od vrste želv, znanih kot Kempove želve, topoglave želve ali morske želve. Zaradi tega je treba ob sklicevanju na želvovino šteti, da vključuje tudi oklep.

Želvovina je kostna materija v obliki ploščic (ločenih listov), ki so raznih velikosti in debelin in ki tvorijo koščeni oklep, ki zakriva želvino telo.

Ta tarifna številka je omejena le na želvovino v naslednjih oblikah:

1. **oklepi** - celi ali v kosih,
2. **ločeni listi-ploščice teh oklepov**, ki se skoraj vselej nahajajo v loviščih in ki sestoje iz ploščic neenake velikosti in debeline z zaobljeno površino. Ti listi so lahko **trebušni** ali **hrbtni**, pač glede na to, s katerega dela telesa so dobljeni. Del, ki pokriva trebuh in prsa, je znan pod imenom **trebušno lubje**.

(C) **Kitova kost in podobno**

Kitova kost (in tudi kosti drugih morskih sesalcev) je v svojem naravnem stanju oblike zakrivljenih roževinastih in ploščatih listov s sivkasto kožo, ki se z notranje strani drži površine kosti z nekakšnimi kožnimi izrastki iz enake snovi, kot je kitova kost (**dlaka kitove kosti**).

(D) **Rogovi, parožki, kopita, nohti, kremplji in kljuni**

Rogovi iz te skupine so lahko brez ali s kostno materijo, z ali brez čelnih kosti. Jelenovi rogovi so razvejani - rogovi z **parožički** jelena, losa itd.

Ta tarifna številka prav tako vključuje prah in odpadke, vključno z oblanci teh izdelkov.

Ta tarifna številka **izključuje** izdelke, izsekane v pravokotne (vključno kvadratne) oblike ali palice, v cevi, in v druge oblike polizdelkov. **Izključuje** tudi izdelke, ki so pridobljeni z oblikovanjem (**tar. št. 96.01** in druge specifične tar. številke).

05.08 - KORALE IN PODOBNI MATERIALI, SUROVI ALI ENOSTAVNO PRIPRAVLJENI, VENDAR DRUGAČE NEOBDELANI; OKLEPI MEHKUŽCEV, RAKOV ALI IGLOKOŽCEV, SIPINE KOSTI, SUROVI, ENOSTAVNO PRIPRAVLJENI, TODA NERAZREZANI V OBLIKE; PRAH IN ODPADKI TEH PROIZVODOV

Korala je apnenčasti skelet morskega polipa in se običajno uporablja za draguljarske predmete (nakit).

Najvažnejša školjka za industrijo je bisernica - sedef.

Ta tarifna številka vključuje:

1) **neobdelane korale** ali tiste, s katerih je odstranjena le zgornja skorja,

2) **enostavno pripravljene korale** oz. drugače neobdelane, t.j korale, ki niso bile izpostavljene postopkom, ki presegajo običajno rezanje in

3) **neobdelane ali enostavno pripravljene školjke**, vendar nerazrezane v oblike - npr. školjke, ki niso bile izpostavljene procesom, ki presegajo čiščenje ali enostavno rezanje.

Ta tarifna številka vključuje tudi sipine kosti, luske školjk, zdrobljene ali v prahu in ki se uporabljajo kot živinska krma. Tarifna številka vključuje tudi odpadke lusk.

Ta tarifna številka **izključuje** palice, pravokotne (vključno kvadratne) plošče in druge oblike, polirane ali nepolirane oz. drugače obdelane. Ti izdelki se uvrščajo v **tar. št. 96.01** ali v druge, bolj specifične številke.

05.09 - GOBE, NARAVNE, ŽIVALSKEGA IZVORA

Ta tarifna številka vključuje naravne gobe (vključno gobe, ki so le oprane) in gobe, ki so pripravljene (npr. z odstranitvijo apnenčaste snovi ali z beljenjem). Vključuje tudi odpadke gob.

Lufa, znana tudi kot rastlinska goba, se uvršča v **tar. št. 14.04**.

05.10 - AMBRA, SIVA, KASTOREUM, CIBET IN MOŠUS; KANTARIDE; ŽOLČI, POSUŠENI ALI NEPOSUŠENI; ŽLEZE IN DRUGE ŽIVALSKE SNOVI; SVEŽI, OHLAJENI ALI ZAMRZNJENI ALI KAKO DRUGAČE ZAČASNO KONZERVIRANI, KI SE UPORABLJAJO ZA PROIZVODNJO FARMACEVTSKIH IZDELKOV

Ambra je snov, katero izloča kit. Nahaja se v obliki okrogle mase iz koncentričnih slojev in je teže do 100 kg.Je voščene konsistence oz. trdote in je sladkobnega vonja, če jo tremo. Po barvi variira od pepelnato sive do temno sive, njena specifična teža pa je manjša od spec. teže vode. Sive ambre ne smemo enačiti z rumeno ambro - rumena ambra je jantar in je mineralna smola, ki sodi v **tarifno številko 25.30**.

Kastoreum je smolnata snov, je rjave, rdečkaste ali rumenkaste barve, grenkega okusa in ostrega vonja. Izločajo jo bobri in se običajno uvaža v vrečkah, v katerih je nastala in ki so običajno na koncih spojene. Te vrečke so pogosto nagubane in so dolge od 5 do 10 cm.

Cibet je izloček mačke cibet in je zlatorjava ali rjava smolnata snov, oljne konsistence ali konsistence testa. Ima zelo močan vonj, ki zelo spominja na vonj naravnega mošusa.

Mošus izloča ena izmed vrst jelenov in je običajno zaprt v vrečke, v katerih je nastal in ki so ravne, brez dlak na eni strani, na drugi strani pa so konveksne in pokrite z belkastimi dlakami. Ta izloček je temnorjav in močnega vonja. Tega mošusa ne gre enačiti z umetnimi (mošus-ksilen, mošus-ambret itd.), ki so vključeni v **poglavje 29**.

Kantaride so insekti, katere uporabljajo predvsem zaradi njihovih nadražujočih lastnosti. Uvaža se v suhem stanji, pogosto v prahu.

Ta tarifna številka tudi **vključuje**:

1) **Živalske žleze in druge živalske organe** - takšne, ki se uporabljajo pri pripravi organoterapevtskih izdelkov in ki so zaradi njihove narave ali načina priprave neužitni oz. neuporabni za prehrano ljudi (pankreas, mehurji, mošnje, jajčniki, žolčne čašice, tiroidne žleze, ščitnice itd.). So lahko sveže, ohlajene ali zmrznjene oz. drugače začasno konzervirane zaradi transporta ali

skladiščenja (npr. v glicerinu, acetonu ali v alkoholu). Kadar so v suhem stanju ali v obliki ekstraktov, se iz te tarifne številke **izključujejo (tar. št. 30.01).** V zvezi s tem glej opombo 1(a) k temu poglavju, ki se nanaša na prehrambene izdelke.

2) **Žolč** - posušeni ali ne (žolčni ekstrakt se iz te tarifne številke **izključuje** in se uvršča v **tar. št. 30.01**).

Ta tar. številka **izključuje** kačji in čebelji strup v obliki suhih pahuljic v ampulah (**tar. št. 30.01**).

05.11 - PROIZVODI ŽIVALSKEGA IZVORA, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU; MRTVE ŽIVALI IZ 1 IN 3 POGLAVJA, NEUPORABNE ZA ČLOVEŠKO PREHRANO

0511.10 **- Bikova sperma**

- Drugo:

0511.91 **- - izdelki iz rib ali rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev; mrtve živali iz 3. poglavja**

0511.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka vključuje:

1) **Bikovo spermo**.

2) **Embrije živali**, ki se dobavljajo v zmrznjenem stanju, da bi se transplantirale v drugo samico.

3) **Živalska kri** - tekoča ali suha, užitna ali neužitna.

Ta tarifna številka **izključuje** živalsko kri, pripravljeno za terapevtske, profilaktične in diagnostične namene (**tar. št. 30.02**).

4) **KošEniljko in druge insekte**. Košeniljka je insekt, ki živi na nekaterih vrstah kaktusov. Na tržišču obstajajo tri vrste košeniljke - črna, siva ali srebrnasta in rdečkasta. Košeniljka daje rdečo barvo (košeniljkin ekstrakt, uvršča se v **tar. št. 32.02**) in se uporablja pri pripravi karminskih lakov **(tar. št. 32.05)**.

Med insekti, podobnimi košeniljki je živalska škrlatna ščitasta uš, ki živi na raznih kržljavih hrastih. Iz škrlatnih uši se izdelujejo žive in obstojne rdeče barve, ki se uvrščajo v **tar. št. 32.03**.

Živalskih uši ne gre enačiti z mineralnim škrlatom (tar. št. 38.24).

Košeniljka in mineralni škrlat sta pripravljena posušena, lahko pa tudi cela ali v prahu.

5) **Neužitna ribja jajčeca in ikre.**

Te vrste vključujejo:

a) plodna jajca za drstenje, katere je prepoznati po črnih pikah - to so oči embrija,

b) slane ikre (npr. ikre polenovke in skuše), ki izstopajo po močnem in neprijetnem vonju in po tem, da se običajno pakirajo v rinfusi in se uporabljajo kot vaba za ribe.Nadomestki kaviarja se uvrščajo v **tar. št. 16.04.**

Ta tarifna številka **izključuje** užitne ikre (**poglavje 3**).

6) **Odpadke rib, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev.**

Ta skupina med drugim vključuje:

1) luske belega cedra ali podobne ribe, sveže ali konzervirane, vendar ne v raztopini. Te luske se uporabljajo za proizvodnjo biserne esence za premaze in prevleko imitacij biserov,

2) ribje mehurje - surove, sveže ali posušene, ki se uporabljajo za proizvodnjo želatine ali ribjega lepila, ali pa so uporabne za prehrano ljudi,

3) ribja črева in odpadke od ribje kože, ki se uporabljajo za proizvodnjo lepil itd.,

4) ribje glave in ostale ribje odpadke,

Ta tarifna številka še **izključuje**:

a) užitna ribja jetra (**poglavje 3**),

b) lupine mehkužcev, rakov in iglokožcev iz **tar. št. 05.08** in

c) neužitnih ribjih jeter, ki se uporabljajo za proizvodnjo farmacevtskih izdelkov (**tar. št. 05.10**).

7) **Jajčeca sviloprejke**, ki so podobne majhnim semenom, so bledorumene barve, ki se postopoma spreminja v pepelno sivo ali zemeljskorumeno barvo. Običajno se dobavljajo v škatlah, v platnenih vrečkah ali pa v celičastem satovju.

8) **Jajčeca mravelj**.

9) **žile in kite**, ki se, podobno kot odpadki, navedeni pod 10) in 11), uporabljajo v glavnem kot surovina za izdelavo lepil.

10) **Ostružke in podobne odpadke surovih kož**.

11) **Odpadki od nepredelanega krzna**, za katere je jasno, da jih morejo uporabljati le krznarji.

12) **Mrtve živali** iz poglavja 1 ali 3 in njihovo meso ali druge klavnične izdelke, ki se ne morejo uporabiti kot hrana za ljudi, **razen** izdelkov iz **tar. št. 02.09** ali onih iz predhodnih tarifnih številk tega poglavja.

Ta tarifna številka **izključuje:**

a) šelak, lak v zrnih, lak v palicah in druge lake (**tar. št. 13.01**),

b) maščobe živalskega porekla iz **poglavja 15** in

c) zoološke zbirke in primerke, ki sestoje iz nagačenih ali kako drugače konzerviranih živali, metuljev in drugih insektov, jajčec itd. (**tar. št. 97.05**).

ODDELEK II

RASTLINSKI PROIZVODI

Opomba

Z izrazom "**peleti**" so v tem oddelku mišljeni proizvodi, ki so aglomerirani s stiskanjem ali dodajanjem veziv v razmerju do vključno 3 mas.%.

6. POGLAVJE

ŽIVO DREVJE IN DRUGE RASTLINE; ČEBULICE, KORENINE IN PODOBNO; REZANO CVETJE IN OKRASNO LISTJE

Opombi

1. V skladu z drugim delom poimenovanja tar. št. 06.01 obsega to poglavje **samo živo drevje** in proizvode (vštevši rastlinske sadike), ki se navadno kupujejo v vrtnarijah ali pri cvetličarjih za razsaditev ali za okras. V to poglavje pa ne spadajo krompir, čebula, šalotka, česen in drugi proizvodi iz **7. poglavja**.
2. Pri vsakem sklicevanju v poimenovanjih tar. št. 06.03 ali 06.04 na katere koli vrste blaga je treba šteti, kot da zajema tudi šopke, košare s cvetjem, vence in podobne proizvode, izdelane v celoti ali deloma iz tovrstnih proizvodov, ne upoštevajoč pribor iz drugih materialov. Vendar pa te tarifne številke **ne vključujejo** kolažev ali podobnih dekorativnih plošč iz **tar. št. 97.01.**

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje vse vrste živih rastlin, ki se lahko nabavijo v vrtnarijah, vključno za hortikulturo, ali pa pri cvetličarjih in ki so v stanju, primernem za sajenje, za razsad ali za okras. Prav tako to poglavje vključuje tudi ščavje in korenine cikorije, **razen** korenja iz **tar. št. 12.12**, neglede na to, ali so nabavljene v vrtnariji ali od cvetličarja. Ti izdelki se pojavljajo v različnih oblikah - od dreves, grmovja, grmov, pa do rastlinskih semen, vštevši tudi rastline za medicinsko rabo. To poglavje **ne vključuje** semen in sadja ter nekaterega koranja in gomoljev (krompir, čebulnice, šalotke in česen), pri katerih **ni moč določiti**, ali se uporabljajo za hrano ali za sajenje.

To poglavje prav tako vključuje:

1. rezano cvetje in cvetni popki, liste in druge dele rastlin - sveže, posušene, barvane, beljene, impregnirane ali drugače pripravljene v okrasne namene in
2. šopke, vence, košare s cvetjem in podobno cvetličarsko blago.

06.01 - ČEBULNICE, GOMOLJI, KORENINSKI GOMOLJI, STEBELNI GOMOLJI, ŽIVICE IN KORENIKE V MIRUJOČEM, RASTOČE ALI CVETOČE; RASTLINA IN KORENINE CIKORIJE, RAZEN KORENIN IZ TAR. ŠT. 12.12

0601.10 **- Čebulnice, gomolji, koreninski gomolji, stebelni gomolji, živice in korenike v mirujočem stanju**

0601.20 **- Čebulnice, gomolji, koreninski gomolji, stebelni gomolji, živice in korenike, rastoče ali cvetoče, rastlina in korenine cikorije**

Ta tarifna številka vključuje čebulice itd., ki se dobavljajo v cvetličnih lončkih, škatlah ipd. in sicer in med drugim od rastlin naslednjih vrst:

amarilis, anemona (vrsta lilij), begonija, kana, kinodoksa, šmarnica, žafran, ciklama, georgina (dalija), eremurus, frezija, cesarski tulipan, zvončki, gladiola, gloksinija, hijacinta, peronika, lilija, montbrecija, narcisa, ornitogalm, oksalis, poliantes (gomoljasti), plazeča zlatica, rikardija, tigridija in tulipa.

Ta tarifna številka prav tako vključuje čebulice in šavja, ki se ne uporabljajo v okrasne namene (npr. od ravene in asparagusa).

Ta tarifna številka pa **izključuje** nekatere čebulice, gomolje, gomoljaste korenine, poganjke, krone in korenike (npr. čebula, aljmu, česen, krompir, jeruzalemska artičoka) iz **poglavja 7**, pa tudi korenike ingverja (**tar. št. 09.10**).

Rastlina cikorije in njene korenine so tudi zajeti v tej tarifni številki. Vendar pa se nepečena korenina cikorije vrste Cichorium intybus sativium **izključuje** iz te tarifne številka (**tar. št. 12.12**).

06.02 - DRUGE ŽIVE RASTLINE (VŠTEVŠI NJIHOVE KORENINE), POTAKNJENCI, MLADIKE IN CEPIČI, GOBJI MICELIJI

0602.10 **- Nevkoreninjeni potaknjenci in cepiči**

0602.20 **- Sadno drevje, grmičevje in grmovje, cepljeno ali necepljeno, ki rodi užitno sadje ali oreščke**

0602.30 **- Rododendroni in azaleje (sleči), cepljeni ali necepljeni**

0602.40 **- Vrtnice, cepljene ali necepljene**

0602.90 **- Drugo**:

Ta tarifna številka vključuje:

1) drevje, grmovje in šibovje vseh vrst (gozdno, sadno, okrasno), vštevši blago za cepljenje,

2) rastline in sadike vseh vrst za vzgojo, **izvzemši** one iz **tar. št. 06.01**,

3) žive rastlinske korenine,

4) še nezasidrane potaknjence; sadike - cepljene ali necepljene, poganjke in mladice in

5) nitkaste gobje snovi, ki sestoje iz gobje nitke (micelij), pomešane z zemljo ali z rastlinsko snovjo, ali pa brez zemlje in rastlinske snovi.

Drevje, grmovje, šibovje in ostalo rastlinje, ki je zajeto v tej tarifni številki, se lahko dobavlja z golimi koreninami, ali pa z rušo zemlje, posajeno v loncih, cvetličnjakih, škatlah ali v podobnih posodah.

Ta tarifna številka **izključuje** gomoljaste korenine (npr. georgine ali dalije, **tar. št. 06.01**) in korenine cikorije iz **tar. št. 06.01 ali 12.12**.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 0602.20

V smislu podštevilke 0602.20 označuje pojem "Sadne sadike, vštevši tudi sadne sadike v obliki šib ali grma" trse in trte z olesenelim steblom (npr. vinska trta, križanec med malino in robido - "boysenberry", robida, aktinidije - kivi) in njihove zasidrane podtaknjence.

Ta tarifna številka **ne vključuje** divjih rož (**tar. podšt. 0602.40**).

Tarifne podštevilke 0602.20, 0602.30, 0602.40 in 0602.90

Žive korenine se, skupaj z njihovim šavjem uvrščajo v ustrezne tarifne podštevilke.

06.03 - REZANO CVETJE IN CVETNI BRSTI, PRIMERNI ZA ŠOPKE ALI ZA OKRAS, SVEŽE, POSUŠENO, POBARVANO, BELJENO, IMPREGNIRANO ALI DRUGAČE PRIPRAVLJENO

0603.10 **- Sveže**

0603.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka ne vključuje le nabrano (rezano) cvetje in cvetne popke, temveč tudi cvetne šopke, vence, košare s cvetjem in podobne izdelke, ki vsebujejo cvetje ali cvetne popke (npr. kitke cvetja ali cvetje za v gumbnico reverja). Pod pogojem, da imajo takšne kitke cvetja, cvetni šopki itd. bistveni značaj cvetličarskega blaga, ostajajo v tej tarifni številki tudi, v kolikor vsebujejo dodatke oz. pribor iz drugačnega materiala (npr. vrvice, okraske iz papirja ipd.)

Tudi rezane drevesne veje, veje grmovja ali šibovja, štejejo za nabrano cvetje iz te tarifne številke, v kolikor so s cvetovi ali cvetnimi popki (npr. magnolija in nekatere vrste vrtnic).

Ta tarifna številka **izključuje** cvetje, lističe in popke, ki se uporabljajo predvsem v parfumeriji, farmaciji ali pa za izdelavo insekticidov, fungicidov ali za podobne namene, vendar **pod pogojem**, da so dobavljene v stanju, neprimernem za kitke, cvetne šopke ali za podobne okrasne namene. (**tar. št. 12.11**). Ta tarifna številka prav tako **izključuje** kolaže in podobne dekorativne plošče iz **tar. št. 97.01**.

06.04 - LISTJE, VEJE IN DRUGI DELI RASTLIN, BREZ CVETOV ALI CVETNIH BRSTOV, IN TRAVE, MAHOVI IN LIŠAJI, PRIMERNI ZA ŠOPKE ALI ZA OKRAS, SVEŽI, POSUŠENI, POBARVANI, BELJENI, IMPREGNIRANI ALI DRUGAČE PRI- PRAVLJENI

0604.10 **- Mahovi in lišaji**

- Drugo:

0604.91 **- - sveže**

0604.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **ne vključuje** le listje in vejice itd, temveč tudi šopke, vence, košare s cvetjem in podobne izdelke, ki vsebujejo dele dreves, grmov, šibovja ali drugih rastlin, ali pa izdelke, ki vsebujejo trave, mah in ali lišaje. V primeru, da imajo ti šopki itd. značaj cvetličarskega blaga, ostajajo v tej tarifni številki tudi, v kolikor vsebujejo dodatke iz drugačnega materiala (trakovi, žični okvirji ipd.).

Blago iz te tarifne številke lahko vsebujo okrasne plodove. Vandar pa se **izključujejo** iz te tar. št., v kolikor vsebujejo tudi cvetje ali cvetne popke (**tar. št. 06.03**).

Ta tarifna številka vključuje naravne novoletne jelke **pod pogojem**, da se evidentno neuporabne za presajanje (npr. da imajo odrezane korenine, uničen namakanjem v vrelo vodo.

Ta tarifna števila **izključuje** šavje in dele šavja (vključno trave, mahove in lišaj) tistih rastlinskih vrst, ki se predvsem uporabljajo v parfumeriji, ali pa za izdelavo insekticidov, fungicidov ali v podobne namene (**tar. št. 12.11**) ali pa za pletilstvo (**tar. št. 14.01**) in **pod pogojem**, da se dobavljajo v stanju, neprimernem za okrasne namene. Tarifna številka **izključuje** tudi kolaže in podobne dekorativne plošče iz **tar. št. 97.01**.

7. POGLAVJE

UŽITNE VRTNINE, NEKATERI KORENI IN GOMOLJI

Opombe

1. To poglavje ne obsega proizvodov za krmo iz **tar. št. 12.14.**

2. Beseda "**vrtnine**" v tar. št. od 07.09 do 07.12 obsega užitne gobe, gomolike, olive, kapro, koper, bučke in buče, jajčevec, sladko koruzo (*Zea mays var. saccharata*), paprike iz rodu *Capsicum* ali iz rodu *Pimenta*, koperc (finokio), peteršilj, krebuljico, pehtran, krešo in majaron (*Majorana hortensis* ali *Origanum majorana*).

3. Tar. št. 07.12 obsega vse posušene vrtnine vrst, ki se uvrščajo v tar. št. 07.01 do 07.11, razen:

   a) posušenih stročnic v zrnu **(tar. št. 07.13),**

   b) sladke koruze v oblikah, navedenih v **tar. št. 11.02 do 11.04,**

   c) krompirjeve moke, prahu, zdroba in kosmičev **(tar. št. 11.05)** in

   d) moke, prahu in zdroba iz suhih stročnic iz tar. št. 07.13 **(tar. št. 11.06).**

4. Iz tega poglavja pa je izključena tudi suha, zdrobljena ali mleta paprika rodu *Capsicum* ali rodu *Pimenta* (**tar. št. 09.04**).

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje vrtnine, vštevši izdelke, omenjene v opombi št. 2 k temu poglavju - sveže, ohlajene, zamrznjene (nekuhane ali kuhane na sopari ali v kropu), **začasno konzervirane** ali posušene (vštevši dehidrirane, evaporirane ali posušene z zamrzovanjem). Poudariti je treba, da se nekateri izmed teh izdelkov uporabljajo, kadar so posušeni ali v obliki prahu, kot snovi za aromatizacijo, vendar se kljub temu uvrščajo v **tar. št. 07.12.**

Pojem "**ohlajeni**" označuje, da je temperatura običajno znižana na okoli 0 °C - pod pogojem, da izdelek pri tej temperaturi še ne zmrzne. Za nekatere izdelke, kot je npr. krompir, pa velja, da so ohlajeni, kadar je njih temperatura znižana na +10 °C in se na tej točki vzdržuje.

Pojem "**zamrznjen**" označuje, da je izdelek ohlajen na temperaturo, ki je pod njegovim zmrzovališčem.

Razen če se ne zahteva drugače, so vrtnine iz tega poglavja lahko cele, v rezinah, narezane, sesekljane, zmlete, nastrgane, olupljene ali oluščene.

To poglavje prav tako vključuje nekatere gomolje z visoko vsebnostjo škroba in inulina - sveže ali posušene, cele ali v krhljih ali pa v obliki peleta.

Vrtnine, ki se ne dobavljajo v stanju, ki ni opisano v katerikoli tarifni številki tega poglavja, se uvrščajo v **poglavje 11** ali v **oddelek IV**. Primer: moka in zdrob stročnic in moka, zdrob, kosmiči, zrnca in peleti iz krompirja se uvrščajo v **poglavje 11**, vrtnine, pripravljene ali konzervirane s katerimkoli postopkom, ki ni predviden v tem poglavju, pa se uvrščajo v **poglavje 20**.

Treba je poudariti, da homogenizacija kot taka ne vpliva, da bi se izdelek iz tega poglavja moral uvrščati kot preparat oz. kot izdelek iz poglavja 20.

Poudariti je tudi treba, da vrtnine iz tega poglavja ostanejo uvrščene v tem poglavju celo, če se nahajajo v hermetično zaprtih posodah (npr. čebula v prahu ali v konzervah). Vendar pa se izdelki, ki se nahajajo v takšnih pakiranjih, največkrat pripravljeni ali konzervirani na način, **ki ni predviden** za tar. številke tega poglavja in so **izključeni** vsled tega dejstva (**poglavje 20**).

Sveže ali posušene vrtnine se uvršča v to poglavje, neglede na namen uporabe (kot hrana, za seme, za sajenje, kot npr. krompir, čebula, šalotka, česen, stročnice). Vendar pa to poglavje ne vključuje vrtnin za razsad v stanju, primernem za presajanje (**tar. št. 06.02**).

Razen izključitev, ki so že bile navedene v pripombah k temu poglavju, pa to poglavje **izključuje še**:

a) rastlino in korenine cikorije **(tar. št. 06.01 ali 12.12)**,

b) nekatere rastlinske izdelke, ki se uporabljajo kot surovine v prehrambeni industriji, npr. žitarice (**poglavje 10**) in sladkorna pesa in sladkorni trs (**tar. št.12.12**)

c). moko in zdrob iz korenin in gomoljev iz **tar. št. 07.14** (**tar. št. 11.06**),

d) nekatere rastline in dele rastlin (čeprav se včasih uporabljajo za prehrambene namene), na primer baziliko, borragino, izop (ožep), vse začimbe iz mete, rožmarina, rutice, žajblja ter posušene korenine čička (Articum lappa) (**tar. št. 12.11**),

e) užitne morske alge in druge alge (**tar. št. 12.12)**,

f) kolerabo, svinjsko repo, korenjenice za živinsko krmo, seno, lucerna (alfaalfa), detelja, živinski ohrovt, lupine in grašice ter podobne izdelke za živinsko krmo (**tar. št. 12.14**) in

g) vrhove sladkorne pese in korenčka (**tar. št. 23.08**).

07.01 - KROMPIR - SVEŽI ALI OHLAJEN

0701.10 **- Semenski**

0701.90 **- Drug**

Ta tarifna številka vključuje sveži ali ohlajeni krompir vseh vrste, **razen** sladkega iz **tar. št. 07.14**. Tarifna številka med drugim tudi vključuje semenski krompir, namenjen za seme in novi oz. mladi krompir.

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

V smislu tarifne podštevilke 0701.10 označuje pojem "semenski" le krompir, katerega štejejo pristojni nacionalni organi namenjenega za setev.

07.02 - PARADIŽNIK - SVEŽ ALI OHLAJEN

Ta tarifna številka vključuje paradižnik vseh vrst, najsi bo svež ali ohlajen.

07.03 - ČEBULA, ŠALOTKA, ČESEN, POR DRUGE UŽITNE ČEBULNICE, SVEŽA ALI OHLAJENA

0703.10 **- Čebula in šalotka**

0703.20 **- Česen**

0703.90 **- Por in ostale čebulnice**

Ta tarifna skupina vključuje naslednjo skupino vrtnin, ki pripadajo vrsti čebule v svežem ali ohlajenem stanju:

1) čebulo (vštevši čebulo v vencih in mlado čebulo) in šalotko,

2) česen in

3) por in ostale čebulnice.

07.04 - ZELJE, CVETAČA, KOLERABA, OHROVT IN DRUGE UŽITNE KAPUSNICE, SVEŽE ALI OHLAJENE

0704.10 **- Cvetača in brokoli**

0704.20 **- Brstični ohrovt**

0704.90 **- Drugo**

Sveži ali ohlajeni izdelki te tarifne številke vključujejo:

1) cvetačo in brokoli (Brassica oleracea L. convar. bortrytis (L) Alef var. bortrytis L.),

2) brstični ohrovt in

3) ostale zeljnate vrtnine (npr. belo zelje, savojsko zelje, rdeče zelje, kitajsko zelje), ohrovt in druge listnate vrtnine, neglavnati brokoli (Brassica Oleracea L. convar. bortrytis (L.) Alef. var. italica Plenck) in druge neglavnate kapusnice ter kolerabo.

Vendar pa ta tarifna številka **izključuje** ostale kapusnice v obliki korenov, npr. kolerabo iz **tar. št. 07.06**, živilsko repo iz **tar. št. 12.14.**

07.05 - SOLATA (LACTUCA SATIVA) IN RADIČ (CICHORIUM SPP.) - SVEŽA ALI OHLAJENA

- Solata:

0705.11 **- - v glavicah**

0705.19 **- - druga**

- Radič:

0705.21 **- - radič (Cichorium intybus var. foliosum)**

0705.29 **- - drug**

Ta tarifna številka vključuje sveže ali ohlajene solate (Lactuca sativa), izmed katerih je najpomembnejša glavnata solata. Ta tarifna številka poleg tega vključuje svež in ohlajen radič (Cichorium spp.), vštevši endivijo, katerih vrste so naslednje:

1) radič (Cichorium intybus var. foliosum),

2) eskarol radič (Cichorium endivia var. latifolia) in

3) polnocvetni radič, znan tudi kot endivija (Cichorium endivia var. crispa).

Ta tarifna številka **izključuje** rastlino cikorije in korenino (**tar. št. 06.01 ali 12.12**)

07.06 - KORENČEK, KOLERABA, REPA, RDEČA PESA, ZELENA, REDKEV IN DRUGE UŽITNE KORENOVKE, SVEŽE ALI OHLAJENE

0706.10 **- Korenček, koleraba in repa**

0706.90 **- Drugo**

Sveže ali ohlajeno korenje iz te tarifne številke vključuje korenček, repo (belo repo), rdečo peso, kozjo brado, zeleno, korenčnice, redkvice, skrozonero, ren, kitajske artičoke (Stachys affinis) in pastinak (Pastinaca sativa). Ti izdelki ostanejo v tej tarifni številki tudi z ali brez svojih vrhov.

Ta tarifna številka **izključuje**:

a) zeleno iz **tar. št. 07.09,**

b) začasno konzervirane korenine čička (**tar. št. 07.11**) in

c) izdelke za živinsko krmo iz **tar. št. 12.14**.

07.07 - KUMARE IN KUMARICE, SVEŽE ALI OHLAJENE

Ta tarifna številka vključuje le sveže ali ohlajene kumare in kumarice.

07.08 - STROČNICE V STROKIH ALI ZRNU - SVEŽE ALI OHLAJENE

0708.10 **- Grah** (Pisum sativium)

0708.20 **- Fižol** (Vigna spp., Phaseolus spp.)

0708.90 **- Druge stročnice**

Stročnice iz te tarifne številke vključujejo:

1) grah (Pistum sativium), vštevši zeleni grah (mladi) in živinski grah,

2) fižol (Phaseolus spp., Vigna spp.), vštevši fižol lima in buter, fižol mung, fižol v užitnih strokih, ki se pojavlja pod raznimi imeni: ledvičasti fižol, francoski fižol, fižol-preklar itd. Stročnice iz te tar. številke vključujejo tudi cowpeas, vštevši t.i. črno oko,

3) bob (Vicia faba var. major), navadni bob (Vicia faba var equina ali var. minor) ter zumbul bob (Dolichos labab),

4) slani grah - čičerka (garbanzos),

5) sočivje in

6) seme guar.

Ta tarifna številka **izključuje**:

a) sojo v zrnu (**tar. št. 12.01**) in

b) beli fižol (**tar. št. 12.12**).

07.09 - DRUGE VRTNINE, SVEŽE ALI OHLAJENE

0709.10 **- Okrogle artičoke**

0709.20 **- Beluši**

0709.30 **- Jajčevec**

0709.40 **- Zelena, razen gomoljne zelene**

- Užitne gobe in gomoljike

0709.51 **- - užitne gobe**

0709.52 **- - gomoljike**

0709.60 **- Paprike rodu Capsicum ali rodu Pimenta**

0709.70 **- Špinača, novozelandska špinača in loboda (divja špinača)**

0709.90 **- Drugo**

Vrtnine iz te tarifne številke vključujejo:

1) artičoke,

2) beluše,

3) modre jajčevce,

4) zelena, **razen** korenčne zelene iz **tar. št. 07.06,**

5) užitne gobe in gomoljike,

6) paprike rodu Capsicum ali rodu Pimenta, katere običajno imenujejo "poper". Paprika rodu Capsicum variira od sladke (Capsicum annuum var. annuum) in je najblažja in največja iz rodu Capsicum in se je v zelenem ali zrelem stanju kot vrtnina v solatah, do pikantnejših paprik vrst Capsicum frutescens in Capsicum annuum, ki vključujejo čilske in čejenske popre in paprike. Te paprike se najpogosteje uporabljajo za začinjanje hrane. Plodovi rodu Pimenta vključujejo Jamajka poper (znan tudi kot klinčki, angleški poper in "allspice"). Tarifna številka **ne vključuje** teh izdelkov, kadar so posušeni, zdrobljeni ali zmleti (**tar. št. 09.04**),

7) špinačo, vštevši novozelandsko špinačo in lobodo,

8) sladkorno koruzo (Zea mays var. saccharata) v storžih ali v zrnju,

9) buče in bučke,

10) olive,

11) rman, užitne španske artičoke, navadni komarček, kapre in "sorrel",

12) belo in rumeno repo (gumbo),

13) peteršilj, krebuljico, kačnik, kres (npr. vodni kres), šetraj (satureia hortensis), korijander, koper, majaron (Majorama hortensis ali Origanum majorana). Divji majaron (Origanum vulgare) je iz te tarifne številke **izključen (tar. št. 12.11)** in

14) bambusove korenine in sojini kalčki.

Ta tarifna številka **izključuje** tudi užitne gomolje vrste *Eleocharis dulcis* ali *Eleocharis tuberosa*, običajno poznana kot "*Kitajski vodni kostanj*" **(tar.št. 07.14).**

07.10 - VRTNINE (VŠTEVŠI BLANŠIRANE) - ZMRZNJENE

0710.10 **- Krompir**

- Stročnice v zrnih ali strokih

0710.21 **- - grah** (Pisum sativum)

0710.22 **- - stročji fižol in fižol** (Vigna spp., Phaseolus spp.)

0710.29 **- - drugo**

0710.30 **- Špinača, novozelandska špinača in loboda (divja špinača)**

0710.40 **- Sladka koruza**

0710.80 **- Druge vrtnine**

0710.90 **- Mešanice vrtnin**

Ta tarifna številka vključuje zamrznjene vrtnine, ki se, kadar so sveže, uvrščajo v tar. št. 07.01 do 07.09.

Pojem **"zamrznjen"** je definiran v splošnih določilih komentarja k temu poglavju.

Ta tarifna številka vključuje zamrznjene vrtnine, kar v industriji običajno dosežejo s postopkom hitrega zamrzovanja. Tak postopek se uporablja, da bi bil časovni interval maksimalne kristalizacije čim krajši. S tem se izognejo podiranju celične strukture, vrtnine pa zaradi tega v bistvu zadržijo svež videz potem, ko jih odmrznemo.

Vrtnine, katerim pred zmrzovanjem dodajo sladkor ali sol **ostaja v tej tarifni številki**, prav tako tudi vrtnine, ki jih pred zamrznitvijo blanširajo. Vendar pa ta tarifna številka **izključuje** vrtnine, skuhane na drug način (**poglavje 20**), ali pripravljeno z drugimi sestavinami v smislu pripravljenih jedi (**oddelek IV**).

Osnovne vrste vrtnin, ki se konzervirajo s postopkom zamrzovanja, so **krompir, grah, beli fižol, špinača, sladka koruza, beluši, korenček** in **rdeča pesa**.

Ta tarifna številka vključuje mešanice zamrznjenih vrtnin.

07.11 - VRTNINE, ZAČASNO KONZERVIRANE (Z ŽVEPLOVIM DIOKSIDOM, V SLANICI, ŽVEPLANI VODI ALI DRUGIH RAZTOPINAH ZA KONZERVIRANJE), VENDAR TAKŠNE NEPRIMERNE ZA TAKOJŠNJO PREHRANO

0711.10 **- Čebula**

0711.20 **- Olive**

0711.30 **- Kapre**

0711.40 **- Kumare in kumarice**

0711.90 **- Druge vrtnine, mešanice vrtnin**

Ta tarifna številka vključuje vrtnine, ki so izpostavljene postopkom le vsled začasnega konzerviranja v času transporta ali skladiščenja, preden se uporabijo (npr. z žveplovim dioksidom, v slanici, žveplani vodi ali v drugih raztopinah za konzerviranje) in sicer **pod pogojem**, da so vrtnine neuporabne za takojšnjo uporabo v takšnem stanju.

Vrtnine, razporejen v to tarifno številko, se ponavadi pakirajo v kadeh ali sodih in se uporabljajo pretežno kot surovina za predelavo. Glavne vrste **so čebula, olive, kapre, paradižnik, kumare** in **kumarice**.

Ta tarifna številka pa **izključuje** blago, ki je bilo razen postopkom za začasno konzerviranje, izpostavljeno posebnim postopkom (npr. postopkom z raztopino sode bikarbone, z mlečno fermentacijo ipd.). To blago sodi v **poglavje 20** (npr. olive, kislo zelje, kisle kumarice in stročji fižol).

07.12 - SUŠENE VRTNINE, CELE, RAZREZANE V KOSE ALI MLETE, VENDAR NE NADALJE PRIPRAVLJANE

0712.20 **- Čebula**

0712.30 **- Užitne gobe in gomoljike**

0712.90 **- Druge vrtnine; mešanice vrtnin**

Ta tarifna številka vključuje vrtnine iz tar. številk 07.01 do 07.09, ki so posušene (vštevši dehidrirane, evaporirane ali posušene z zamrzovanjem) - to je vrtnine, pri katerih je naravno vsebovana voda odstranjena z raznimi postopki. Glavne vrste vrtnin, katere se obdeluje oz. s katerimi se na ta način ravna, so krompir, čebula, užitne gobe in gomoljike, korenček, zelje in špinača. Te vrtnine se običajno pripravijo v obliki traku ali krhljev ene vrste, ali pa pomešano (za enolončnice).

Ta tarifna številka vključuje tudi posušene zdrobljene vrtnine ali vrtnine v prahu, kot so npr. **beluši, cvetača, peteršilj, krebuljica, čebula, česen** in **zelena**. Uporabljajo se kot začimbe ali pri pripravi juh.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) posušene stročnice v zrnju (**tar. št. 07.13**),

b) posušeno, zdrobljeno ali mleto papriko rodu Capsicum ali Pimenta (**tar. št. 09.04**), krompirjeve moke, krompirjevega zdroba, kosmiče, zrnca in pelete (**tar. št. 11.05**) ter moko in zdrob iz posušenih stročnic iz **tar. št. 07.13 (tar. št. 11.06)**,

c) preparate za začimbna sredstva in omake (**tar. št. 21.03**) in

d) gotove juhe na osnovi posušenih vrtnin (**tar. št. 21.04**).

07.13 - SUŠENE STROČNICE V ZRNU - OLUŠČENE ALI NEOLUŠČENE ALI ZDROBLJENE

0713.10 **- Grah** (Pisum sativum)

0713.20 **- Čičerika** (garbanzos)

- Fižol (Vigna spp., Pahseolus spp.)

0713.31 **- - fižol vrste Vigna mungo (L) Hepper ali Vigna radiata (L) Wilczek**

0713.32 **- - fižol, drobni rdeči (Adzuki, Phaseolus ali Vigna angularis)**

0713.33 **- - navadni fižol, vštevši beli** (Phaesolus vulgaris)

0713.39 **- - drug**

0713.40 **- Leča**

0713.50 **- Bob** (Vicia faba var. major) **in konjski bob** (Vicia faba var. equina, Vicia faba var. minor)

0713.90 **- Druge**

Ta tarifna številka vključuje stročnice iz tar. številke 07.08, ki so posušene in oluščene in vrst, ki se uporabljajo za prehrano ljudi in živali (npr. grah, slani grah garbanzos, mali rdeči fižol-adzuki, ostale vrste fižola, sočivje, bob, konjski bob, seme guar) in to tudi, če so namenjeni za seme (neglede na to, ali so z obdelavo s kemijskimi sredstvi postale neprimerne za prehrano ljudi) in če so namenjene za druge namene. Vrtnine so lahko izpostavljene zmerni toplotni obdelavi, predvsem zaradi zagotavljanja boljšega konzerviranja z aktiviranjem encimov (predvsem peroksidaze) in z odstranjevanjem dela vlage. Vendar pa takšna obdelava **ne vpliva** na notranji značaj kotiledona.

Posušene stročnice iz te tar. številke so lahko natrgano ali pa so izven svojih strokov.

Ta tarifna številka **izključuje**:

a) moko in zdrob iz posušenih stročnic (**tar. št. 11.06**),

b) sojo v zrnju (**tar. št. 12.01**),

c) semena grašice (razen boba in konjskega boba) in lupine (**tar. št. 12.09**) in

d) rožičevec (**tar. št. 12.12**).

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 0713.31

Ta tarifna podštevilka vključuje le fižol vrst Vigna mungo (L) Hepper, ki je znana tudi kot "urd" ali črni gram, in vrste Vigna radiata (L) Wilczek, znan tudi kot mung ali zeleni gram. Obe vrsti se na široko uporabljata pri proizvodnji fižola.

07.14 - MANIOKA, TRSTIKASTA MARANTA (SAGO), SALEP, TOPINABMBUR, SLADKI KROMPIR IN PODOBNE KORENOVKE IN GOMOLJNICE Z VISOKIM DELEŽEM ŠKROBA ALI INULINA, SVEŽI, OHLAJENI, ZAMRZNJENI ALI POSUŠENI, CELI ALI RAZREZANI ALI V PELETIH; STRŽENI SAGOVEGA DREVESA

0714.10 **- Manioka (cassava)**

0714.20 **- Sladki krompir**

0714.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje gomolje in korenovke z visoko vsebnostjo **škroba** ali **inulina,** ki se uporabljajo tudi v proizvodnji hrane in industrijskih izdelkov. Vključuje tudi stržene sagovega drevesa. V nekaterih primerih se ti gomolji in korenje prav tako uporabljajo za prehrano ljudi in živali.

Ta tarifna številka vključuje vse izdelke - sveže, ohlajene, zamrznjene ali posušene, cele ali v obliki krhljev ali pelet, ki so izdelani bodisi od koščkov (luskic) korenja ali gomoljev iz te tarifne številke, iz njihove moke ali pa iz zdroba iz **tar. št. 11.06**. Peleti se proizvajajo bodisi s pomočjo neposredne kompresije, bodisi z dodajanjem veziv (melase, koncentrirane žveplene kisline ipd.). Vsebnost dodanega veziva **ne sme** preseči 3% teže izdelka. Peleti manioke so lahko dezintegrirani, pa kljub temu ostajajo uvrščene v to tarifno številko pod pogojem, da so kot taki še razpoznavne. Peleti iz dezintegrirane manioke se lahko prepoznavajo z opazovanjem njihovih fizikalnih značilnosti, naprimer nehomogenosti na zlomljenih kosih peletov manioke, rjavkaste barve s črnimi točkicami, kosi vlaken so vidni s prostim očesom, v notranjosti so majhne količine silicijevega peska.

Razen gomoljev in korenovk, ki so izrecno navedeni v poimenovanju te tarifne številke, vključuje ta številka še kuhano korenje in marmelade in užitne gomolje vrste Eleocharis dulcis, poznani kot “kitajski vodni kostanj”.

Proizvodi iz te tarifne številke, ki so pripravljeni na drugačne načine, se uvrščajo v **druga poglavja**. Primeri: moka in zdrob v **tar. št. 11.06**, škrob v **1108** in tapioka v **19.03**.

Ta tarifna številka **izključuje** tudi žive gomolje ali georgine (**tar. št. 06.01**) in sveži in sušeni krompir (**tar. št. 07.01 ali 07.12** - odvisno od primera.

8. POGLAVJE

UŽITNO SADJE IN OREŠČKI; LUPINE AGRUMOV ALI DINJ IN LUBENIC

OPOMBE

1. To poglavje ne obsega sadja in oreščkov, ki niso užitni.
2. Ohlajeno sadje in plodovi se uvrščajo v tiste tarifne številke kot ustrezno sveže sadje in plodovi.
3. Posušeno sadje ali plodovi iz tega poglavja so lahko delno dehidrirani ali obdelani za naslednje namene:
   (a) za dodatno konzerviranje ali stabiliziranje (npr. z zmerno toplotno obdelavo, žveplanjem, dodajanjem sorbinske kisline ali kalijevega sorbata),
   (b) za izboljšanje ali ohranjanje videza (npr. z dodajanjem rastlinskega olja ali manjših količin glukoznega sirupa), pod pogojem, da ohranijo značaj sušenega sadja ali plodov.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje sadje in lupine agrumov ali dinj (vštevši lubenice), ki je običajno namenjeno prehrani ljudi - bodisi v stanju v trenutku carinjenja, bodisi po predelavi. Sadje je lahko sveže (vštevši ohlajeno), zamrznjeno (vštevši predhodno kuhano v sopari ali v vreli vodi - blanširano, ali pa z vsebovanimi sladili) ali sušeno (vštevši dehidrirano, evaporirano ali posušeno z zamrzovanjem). Pod **pogojem**, da v takem stanju **niso primerni za prehrano ljudi**, je lahko začasno konzervirano (npr. z žveplovim dioksidom, v slanici, v žveplani vodi ali v drugih raztopinah za začasno konzerviranje).

Pojem "**ohlajen**" označuje, da je temperatura izdelka zmanjšana običajno na okoli 0°C, ne da bi izdelek pri tem zamrznil. Nekateri izdelki, kot so npr. dinje in nekateri agrumi, pa štejejo za ohlajene že, ko je njihova temperatura zmanjšana na okoli +10°C in se vzdržuje na tej temperaturni točki. Pojem "**zamrznjen**" označuje, da je izdelek ohlajen na temperaturo, ki je nižja od zmrzovališča izdelka.

Sadje iz tega poglavja je lahko celo, v krhljih, razrezano, razkoščičeno, pulpirano, nastrgano, oluščeno ali olupljeno.

Poudariti je treba, da homogenizacija izdelkov kot taka ne vpliva na to, da bi bil izdelek iz tega poglavja uvrščen kot preparat oz. izdelek iz **poglavja 20.**

Dodajanje **manjših količin sladkorja** ne vpliva na uvrščanje sadja v tem poglavju. To poglavje prav tako vključuje posušeno sadje (npr. datelji ali slive), katerih zunanjost je lahko prevlečena s tanko plastjo suhega naravnega sladkorja, ki daje sadju videz kandiranega sadja iz **tar. št. 20.06**.

To poglavje pa **ne vključuje** določenega števila rastlinskih izdelkov, ki so podrobneje **zajeti** v drugih poglavjih, čeprav nekateri izmed njih po botaničnih razvrstitvah sodijo med sadje, npr:

a) olive, paradižnik, kumare, kumarice, buče, modri jajčevec, paprika rodov Capsicum in Pimenta itd. (**7. poglavje**),

b) kavo, vanilin, brinove jagode in druge izdelke iz **9. poglavja**,

c) kikiriki in ostale oljne plodove, sadje, ki se uporablja predvsem v farmaciji ali v parfumeriji, nadalje seme rožičevca, koščice marelice ali podobnega sadja (**12. poglavje**) in

d) kakav v zrnju (**tar. št. 18.01**).

To poglavje **izključuje** še:

1. sadno moko, zdrob ali prah (**tar. št. 11.06**),

2. užitno sadje in skorje dinje in užitnih agrumov, ki so pripravljeni ali konzervirani na drugače način od predhodno opisanega (**20. poglavje**) npr. sadne pulpe sterilizirane (**tar. št. 20.08**) in

3. praženo ali pečeno sadje (npr. kostanji, mandlji, fige), vštevši mleto sadje, ki se uporabljajo predvsem kot kavni nadomestki (**tar. št. 21.01**).

Poudariti je treba, da ostane sadje iz tega poglavja v njem tudi, v kolikor se nahaja v hermetično zaprtih pakiranjih (npr. suhe slive, posušeno koščičasto sadje ipd.). Vendar pa so izdelki, ki se nahajajo v takšnih pakiranjih, največkrat pripravljeni ali konzervirani drugače, kot pa je predvideno v tarifnih številkah tega poglavja in so **izključeni (20.poglavje)**.

08.01 - KOKOSOV OREHI, BRAZILSKI OREHI IN AKAŽU (INDIJSKI) OREHI - SVEŽI ALI SUH, OLUŠČENI ALI NEOLUŠČENI

0801.10 **- Kokosov oreh**

0801.20 **- Brazilski oreh**

0801.30 **- Akažu (indijski)**

Ta tarifna številka vključuje posušeni kokosov oreh, to je posušeno in razrezano meso kokosovega oreha, vendar **izključuje** koper, t.j. posušeno meso ploda kokosovega oreha, ki se uporablja za stiskanje kokosovega olja in ni primerno za prehrano ljudi (**tar. št. 12.03**).

08.02 - DRUGO LUPINASTO SADJE, SVEŽE ALI SUHO, OLUŠČENO ALI NEOLUŠČENO

- Mandeljni:

0802.11 **- - neoluščeni**

0802.12 **- - oluščeni**

- Lešniki (Corylus spp.):

0802.21 **- - neoluščeni**

0802.22 **- - oluščeni**

- Navadni orehi:

0802.31 **- - neoluščeni**

0802.32 **- - oluščeni**

0802.40 **- - Kostanji (Castanca spp.)**

0802.50 **- - Pistacije**

0802.90 **-Drugo**

Glavno jedrčasto sadje iz te tarifne številke so mandlji (sladki in grenki), lešniki, navadni orehi, kostanji (Castanca spp.), pistacije, pikasti orehi, in jedrca borove šiške (semena Pinus pinea).

Ta tarifna številka vključuje tudi areka (betel) oreh, ki se uporablja predvsem za žvečenje, in pa cola oreh, ki se uporablja tako za žvečenje, kot osnova za proizvodnjo pijač in užiten orehu podoben Trapa natans, včasih imenovan kot “vodni kostanj”.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

a) užitne gomolje vrste *Eleocharis tuberosa* ali *Eleocharis dulcis*, običajno poznan kot *"Kitajski vodni kostanj*" **(tar.št. 07.14)**

b) lupin oreha in mandljev (**tar. št. 14.04**),

c) kikiriki (**tar. št. 12.01**), praženi kikiriki in kikirikijevo maslo (**tar. št. 20.08**) in

d) divji kostanj (Aescelus hippocastanum) (**tar. št. 23.08**).

08.03 - BANANE, VKLJUČNO RAJSKE SMOKVE, SVEŽE ALI SUHE

Ta tarifna številka vključuje le užitno sadje rodu Musa.

08.04 - DATELJNI, FIGE, ANANAS, AVOKADO, GUAVA, MANGO IN MANGUSTA - SVEŽI ALI SUHI

0804.10 **- Dateljni**

0804.20 **- Fige**

0804.30 **- Ananas**

0804.40 **- Avokado**

0804.50 **- Guava, mango in magusta**

V smislu te tarifne številke označuje pojem "fige" le sadje vrste Ficus carica, vštevši tisto, ki se uporablja za destilacijo. Ta tarifna številka **ne vključuje** kaktusnih fig (bodičaste hruške), ki se uvrščajo v **tar. št. 08.10**.

08.05 - AGRUMI, SVEŽI ALI SUHI

0805.10 **- Pomaranče**

0805.20 **- Mandarine** (vštevši tangerinke in satsuma mandarine; klementine, wilking in podobni hibridi agrumov)

0805.30 **- Limone** (Citrus limun, Citrus limonum) **in limete** (Citrus aurantifolia)

0805.40 **- Grenivka**

0805.90 **- Drugo**

Pojem "agrumi" označuje med drugim sladke ali grenke (seviljske) pomaranče, mandarine (vštevši tangirske in sadsamas mandarine, klementine, vilking in podobne hibride agrumov, nadalje označuje limone (Citrus limun, Citrus limonum), in citrone (Citrus aurantofolia), grenivke (vključno "pomelo"), "citrons", "kumquats" in bergamote. Ta tarifna številka vključuje tudi majhne zelene plodove pomaranče in limone, ki se uporabljajo za konzerviranje.

Ta tarifna številka **izključuje**:

a) lupine agrumov (**tar. št. 08.14**) in

b) grahaste pomaranče ali "oranžete" - to je neužitno sadje, ki odpade še nezrelo takoj, ko drevo ocveti in se zbira posušeno zaradi ekstrakcije eteričnega olja (majhna zrnca) (**tar. št. 12.11**).

08.06 - GROZDJE, SVEŽE ALI SUHO

0806.10 **- Sveže**

0806.20 **- Suho**

Ta tarifna številka vključuje sveže grozdje, namenjeno desertiranju ali za proizvodnjo vin (vštevši grozdje, grobo pakirano v sodih) in ki je pridelano na odprtem prostoru ali v steklenjakih.

Ta tarifna številka vključuje tudi posušeno t.i. brezsemno grozdje, katerega najpomembnejše vrste so sultanina, Izmir in Thompson, in pa veliko grozdje brez pešk, kot je Muškat, Malaga, Denia, Damask, Lexir ali Gordo posušeno grozdje.

08.07 - DINJE, LUBENICE IN PAPAJA, SVEŽE

0807.10 **- Dinje in lubenice**

0807.20 **- Papaja**

Ta tar. številka vključuje dinje vrste Citrullus vulgaris ali Cucumis melo, vštevši med drugim lubenice, "citron", dinja (za konzerviranje), mišičaste dinje, žiraste dinje, dinje casaba in medene dinje. Ta tar. številka vključuje tudi sadje vrst Carica papaya, znane kot paposi in papaje. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** sadje vrst Asamina triloba, v angleško govorečih deželah znano kot paposi (**tar. št. 08.10**).

08.08 - JABOLKA, HRUŠKE IN KUTINE, SVEŽE

0808.10 **- Jabolka**

0808.20 **- Hruške in kutine**

Jabolka in hruške se v to tarifno številko uvrščajo neglede na to, ali so primerne za poobedek, za proizvodnjo pijače (npr. jabolčnika, hruškovca) ali pa za industrijske namene) (npr. za proizvodnjo paste, marmelade in jabolčnega želeja), ali pa so namenjeni za ekstrakcijo pektina.

Kutine uporabljajo večinoma za proizvodnjo marmelad in želeja.

08.09 - MARELICE, ČEŠNJE IN VIŠNJE, BRESKVE (VKLJUČNO Z NEKTARINAMI), SLIVE, TRNULJE, SVEŽE

0809.10 **- Marelice**

0809.20 **- Češnje in višnje**

0809.30 **- Breskve, vključno z nektarinami**

0809.40 **- Slive in trnulje**

Ta tarifna številka vključuje marelice, vse vrste češenj in višenj (velike bele češnje, dežnikasta višnja itd.), breskve (vštevši nektarine), slive vseh vrst (ringlo, mirabele, bardakalije itd...) in trnulje.

08.10 - DRUGO SADJE, SVEŽE

0810.10 **- Jagode**

0810.20 **- Maline, robide, murve in rubus ursinus** (križanec med robido in malino)

0810.30 **- Črni, beli in rdeči ribez in kosmulje**

0810.40 **- Brusnice, borovnice in drugo sadje rodu Vaccinium**

0810.50 **- Kivi** (Actinidia chinesis Planch.)

0810.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje vse vrste užitnega sadja, ki se ne uvršča v katergakoli izmed predhodnih številk tega poglavja in ki ni vključeno v druga poglavja te nomenklature (glej izključitve v splošnih določilih tega poglavja).

Ta tarifna številka vključuje:

1) jagode,

2) maline, robide, murve in rubis usrinus,

3) črni, beli in rdeči ribez in kosmulje,

4) brusnice, borovnice, jagode mirte in drugo sadje rodu Vaccinium in

5) boysenberries, jerebike, bezgove jagode, sapodilo (vrsta nešplje), granatna jabolka, kaktusne fige (bodičaste hruške), šipek, kaki, čičimak, nešplje, "longans" (križanec med malino in kupino), liči, kivi (Actinidia chinensis Planch. ali Actinidia deliciosa), "soursops", "sweetsops" in sadje vrste Asimina triloba, znano kot papaja.

Ta tarifna številka **izključuje** brinove jagode (**tar. št. 09.09**).

08.11 - SADJE IN OREŠČKI, NEKUHANI ALI KUHANI V VODI ALI SOPARI, ZAMRZNJENI, KI VSEBUJEJO DODANI SLADKOR ALI DRUGA SLADILA ALI NE VSEBUJEJO DODANEGA SLADKORJA OZ. SLADIL

0811.10 **- Jagode**

0811.20 **- Maline, robide, murve, rubis ursinus, črni, beli ali rdeči ribez ter kosmulje**

0811.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje **zamrznjeno** sadje, vštevši koščičasto, ki se, kadar je sveže ali ohlajeno, uvršča v predhodne tarifne številke tega poglavja (glede pomena pojmov "ohlajeno" in "zamrznjeno" glej splošna določila komentarja k temu poglavju).

Sadje, vštevši tudi koščičasto, pred zamrznitvijo kuhano na sopari ali v vreli vodi, ostane v tej tarifni številki. Zamrznjeno sadje, vštevši koščičasto, ki je pred zamrznitvijo kuhano na druge načine, pa se iz te tar. številke **izključuje (poglavje 20)**.

Zamrznjeno sadje, vštevši koščičasto sadje, kateremu je dodan sladkor ali druga sladila, ta tarifna številka prav tako vključuje. Sladkor učinkuje tako, da preprečuje oziroma zavira proces oksidacije in na ta način preprečuje spremembo barve sadja, do katere bi po odmrzovanju prišlo. Proizvodom iz te tar. številke je **lahko dodana sol**.

08.12 - SADJE IN PLODOVI, ZAČASNO KONZERVIRANI (NPR. Z ŽVEPLOVIM DIOKSIDOM, V SLANICI ALI V DRUGIH RAZTOPINAH ZA KONZERVIRANJE), VENDAR V TAKŠNEM STANJU, NEUSTREZNI ZA TAKOJŠNJO PREHRANO

0812.10 **- Češnje in višnje**

0812.20 **- Jagode**

0812.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** sadje, vštevši koščičasto (blanširano ali poparjeno) pod pogojem, da je neprimerno za takojšnjo prehrano in ki je bilo izpostavljeno postopkom **izključno zaradi začasnega konzerviranja** v času transporta ali skladiščenja pred uporabo. (npr. z žveplovim dioksidom, v slanici, v žveplani vodi ali v drugih raztopinah za konzerviranje).

Taki izdelki se uporabljajo predvsem v prehrambeni industriji (v proizvodnji marmelade, kandiranega sadja itd.). Najpogosteje se v takem stanju nahajajo češnje, višnje, jagode, pomaranče, limone, marelice in slive ringlo. Ti izdelki so **običajno** pakirani v sodih, odprtih zabojih in podobnih posodah.

08.13 - SADJE, SUHO, RAZEN TISTEGA, KI SE UVRŠČA V TAR. ŠT. OD 0801 DO 0806; MEŠANICE LUPINASTEGA ALI SUHEGA SADJA IZ TEGA POGLAVJA

0813.10 **- Marelice**

0813.20 **- Slive**

0813.30 **- Jabolka**

0813.40 **- Drugo sadje**

0813.50 **- Mešanice lupinastega ali suhega sadja iz tega poglavja**

A) **Suho sadje**

Ta tarifna številka vključuje suho sadje, ki se v svežem stanju uvršča v tar. št. od 08.07 do 08.10. Suho sadje se pridobiva z neposrednim sušenjem na soncu ali z industrijskim postopkom (npr. v tunelskih sušilnicah).

Sadje, ki ga najpogosteje predelujejo na ta način, so marelice, slive, breskve, jabolka in hruške. Suha jabolka in hruške se uporabljajo za proizvodnjo jabolčnika ali hruškovca, pa tudi v kulinarične namene. Z izjemo sliv, se sadje navadno razpolovi ali nareže v krhlje, razkoščiči, se mu izlušči jedrce ali semena. Suho sadje se lahko dobavlja v obliki krhljev ali ploščic, posebno še marelice in slive - posušene ali evaporirane.

Ta tarifna številka vključuje stroke tamarinde, t.j. indijske palme, vključuje tudi njeno notranjo gmoto, vendar brez dodanega sladkorja ali drugih sladil in, če ni bila izpostavljena drugim postopkom, lahko z ali brez semen, stroka ali koščkov endokarpija.

B) **Mešanice koščičastega ali posušenega sadja**

Ta tarifna številka vključuje vse mešanice koščičastega sadja ali mešanice suhega sadja iz tega poglavja, vštevši mešanice koščičastega sadja in mešanice suhega sadja, ki se uvrščajo v isto tarifno številko. Tarifna številka vključuje tudi **mešanice** svežega ali surovega jedrčastega sadja s suhim sadjem. Te mešanice se pogosto dobavljajo v škatlah, celofanskih zavojih ipd.

Določeno suho sadje ali mešanice suhega sadja iz te tarifne številke so lahko pripravljene (npr. v vrečkah) za **proizvodnjo herbalnih infuzij ali herbalnih čajev**. Taki izdelki se uvrščajo v to tarifno številko.

Ta tarifna številka pa **izključuje** izdelke, sestavljene iz mešanic ene ali več vrst suhega sadja iz te tar. št. z rastlinami ali deli rastlin iz drugih poglavij ali z drugimi snovmi, kot so izvlečki ene ali več vrst rastlin (v glavnem **tar. št. 21.06**).

08.14 - LUPINE AGRUMOV ALI DINJ IN LUBENIC, SVEŽE, ZAMRZNJENE, SUHE ALI ZAČASNO KONZERVIRANE V SLANICI, ŽVEPLANI VODI ALI V DRUGIH RAZTOPINAH ZA KONZERVIRANJE

Olupki agrumov, ki se najpogosteje uporabljajo v prehrambene namene, so olupki pomaranče (vštevši olupki grenke ali seviljske pomaranče), limone in citrone. Ti olupki se uporabljajo predvsem v proizvodnji kandiranih olupkov ali za ekstrakcijo eteričnih olj.

Ta tarifna številka **izključuje** olupke v prahu (**tar. št. 11.06**) in kandirane olupke (**tar. št. 20.06**).

9. POGLAVJE

KAVA, ČAJ, MATE ČAJ IN ZAČIMBE

OPOMBI

1. Mešanice proizvodov iz tar. št. 09.04 do 09.10 se uvrščajo takole:

   (a) mešanice dveh ali več proizvodov iz iste tarifne številke se uvrstijo v to tarifno številko;

   (b) mešanice dveh ali več proizvodov iz različnih tarifnih številk se uvrstijo v tar. št. 09.10.

   Druge snovi, dodane proizvodom iz tar. št. 09.04. do 09.10 (ali mešanicam, navedenim pod (a) in (b) v prejšnjem odstavku), ne vplivajo na njihovo uvrstitev, če dobljene mešanice obdržijo bistven značaj blaga, ki se uvršča v te tarifne številke. Sicer se te mešanice ne uvrščajo v to poglavje; mešanice, ki so sestavljene iz mešanih začimb ali **mešanih kombiniranih začimb**, se uvrščajo **v tar. št. 21.03.**

2. To poglavje **ne vključuje** popra vrste Piper cubeba niti drugih proizvodov iz **tar. št. 12.11**.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje:

1) kavo, čaj in mate čaj,

2) začimbe, npr. skupino rastlinskih izdelkov, vštevši semenje itd, ki so bogati z eteričnimi olji in aromatskimi sestavki in ki se, zaradi njihovega značilnega okusa, najpogosteje uporabljajo kot začimbna sredstva.

Ti izdelki so lahko celi, zdrobljeni ali v prahu.

Glede razvrščanja mešanic izdelkov iz tar. št. od 09.04 do 09.10 glej **opombo 1** k temu poglavju. Skladno z določili te opombe pa dodajanje drugih snovi izdelkom iz tar. številk od 09.04 do 09.10 ne bo vplivalo na njihovo uvrščanje - vendar **pod pogojem**, da dobljene mešanice zadržijo značaj blaga, ki je uvrščeno v te tarifne številke.

To se nanaša predvsem na začimbe in mešanice začimb, ki vsebujejo naslednje dodatke:

a) **razredčila** (nosilci doziranja), dodane, da bi bilo doziranje začimbe lažje in da bi bila njena razporejenost po izdelku enakomerna (moka žitaric, mleti prepečenec, dekstroza itd.),

b) živilska **barvila** (npr. ksantofil) ,

c) izdelke, dodane zaradi intenziviranja okusa začimbe (**sinergisti**), kot je npr. natrijev glutamat in

d) snovi, kot je **sol** ali dodani **kemični antioksidanti**, ki se običajno dodajajo v majhnih količinah zaradi konzerviranja in podaljšanja aromatičnih lastnosti.

Začimbe, vštevši mešanice začimb, ki vsebujejo dodane snovi iz **drugih poglavij** in imajo tudi same aromatske in začinske lastnosti, ostanejo uvrščeni v tem poglavju, vendar **pod pogojem** da dodane količine ne vplivajo na bistveni značaj mešanice kot začimbe.

To poglavje prav tako vključuje mešanice iz rastlin, njihovih delov, semen ali plodov (celih, razrezanih, zdrobljenih, zmletih ali v obliki prahu), ki se uvrščajo v različna poglavja (npr. v 7., 9., 11. in 12. poglavje) in ki se uporabljajo za aromatiziranje pijač ali za pripravo ekstraktov za proizvodnjo pijač:

1) v kolikor mešanici daje bistveni značaj ena ali več vrst iz katerekoli posamezne **tarifne številke** med **09.04 in 09.10** (odvisno od primera),

2) v kolikor mešanici daje bistveni značaj mešanica začimb iz dveh ali več tar. številk med 09.04 in 09.10 (**tar. št. 09.10**).

Vendar pa to poglavje **izključuje** mešanice, katerim vrste, navedene v zgornjem odstavku pod 1) in 2) ne dajejo bistvenega značaja (**tar. št. 21.06**).

To poglavje **izključuje** tudi:

a) zelenjavo (npr. peteršilj, krebuljica, kačnik, sladki majaron, korijander in koper) iz **7. poglavja**,

b) gorčično seme (**tar. št. 12.07**); gorčično moko - nepripravljeno ali pripravljeno **(tar. št. 21.03),**

c) hmelj (**tar. št. 12.10**),

d) nekatere plodove, semenje in dele rastlin, ki so sicer uporabni kot začimbe, se pa zelo pogosto uporabljajo v parfumeriji ali v medicini (**tar. št. 12.11**) (npr. cimetovi stroki, rožmarin, divji majaron, bazilika, boraga, užitni ožepek, vse vrste poprove mete ali griževca, in saga) in

e) mešane začimbe in začinska sredstva (**tar. št. 21.03.**).

09.01 - KAVA - PRAŽENA ALI NEPRAŽENA, Z ALI BREZ KOFEINA; LUPINE IN KOŽICE KAVE; KAVNI NADOMESTKI, KI VSEBUJEJO KAKRŠEN KOLI ODSTOTEK KAVE

- Kava, nepražena:

0901.11 **- - s kofeinom**

0901.12 **- - brez kofeina**

- Kava, pražena

0901.21 **- - s kofeinom**

0901.22 **- - brez kofeina**

0901.90 **- - Drugo**

Ta tarifna številka vključuje:

1) surovo kavo v vseh oblikah, to je v hlebčkih, kot je obrana z grmov, v zrnih, v semenih z grenko kožico; v zrnih ali semenih z odstranjeno kožico,

2) kavo, iz katere je kofein izvlečen z namakanjem surovih zrn kave v raznih topilih,

3) praženo kavo (s kofeinom ali brez njega) - mleto ali nezmleto,

4) lupinice in kožice kave in

5) kavni nadomestki, ki v kakršnemkoli odstotku vsebujejo kavo.

Ta tarifna številka **izključuje:**

a) kavni vosek (**tar. št. 15.21**),

b) kavne ekstrakte, esence in koncentrate (včasih jih imenujejo instanti), in preparate na osnovi teh ekstraktov, esenc in koncentratov; praženi kavni nadomestki, ki ne vsebujejo kave (**tar. št. 21.01**) in

c) kofein, alkaloid v kavi (**tar. št. 29.39**).

09.02 - ČAJ, PRAVI, AROMATIZIRAN ALI NE

0902.10 **- Zeleni čaj (nefermentiran) v zavitkih do vključno 3 kg**

0902.20 **- Drug zeleni čaj** (nefermentiran)

0902.30 **- Črni čaj** (fermentiran) **in delno fermentiran čaj, v zavitkih do vključno 3 kg**

0902.40 **- Drug črni čaj** (fermentiran) **in drug delno fermentirani čaj**

Te tarifne številke vključujejo razne vrste čajev, ki izhaja iz grma botaničnega **rodu Thea.**

Predelava zelenega čaja je v bistvu sestavljena iz segrevanja svežih listov čaja, njihovega zavijanja in sušenja. Pri črnem čaju se listi zavijajo in fermentirajo, še preden so popolnoma pečeni ali posušeni.

Ta tarifna številka vključuje tudi delno fermentiran čaj, npr. "Oolong" čaj.

Ta tarifna številka vključuje cvetove, popke in ostanke čaja, pa tudi čaj v prahu (iz listja, cvetov in ostalega), ki je aglomeriran v kroglice ali tabletke.

V to tar. številko spada tudi čaj, **aromatiziran** s pomočjo vrenja (npr. med fermentacijo), z dodajanjem nekaterih olj (npr. olja limon ali bergamota), z umetnimi aromami (ti so lahko v kristalni obliki ali v obliki prahu) ali pa z deli raznih drugih aromatskih rastlin ali sadežev (kot npr. z jasminovimi cvetovi, s posušenimi krhlji ali lupinami pomaranče).

V to tarifno številko je uvrščen **tudi čaj brez teina,** vendar pa je sam **tein** (ali kofein) **izključen** (**tar. št. 29.39**).

Ta tarifna številka prav tako **izključuje** izdelke, ki niso pridobljeni iz grma rodu Thea in katere včasih imenujejo "čaj", npr.:

a) mate čaj (paragvajski čaj) (**tar. št. 09.03**),

b) izdelke za izdelavo rastlinskih infuzij ali rastlinskih "čajev". Ti izdelki se uvrščajo npr. **v tar. št. 08.13, 09.09, 12.11 in 21.06**,

c) ginseng "čaj" (mešanica ekstrakta ginsenga in laktoze ali glukoze) (**tar. št. 21.06**).

09.03 - MATE ČAJ

Mate - čaj sestoji iz suhega listja grmaste zimzelene rastline iz družine bodik, ki raste v Južni Ameriki, Včasih je znan pod imenom "paragvajski čaj" ali "jezuitski čaj". Mate - čaj se uporablja pripravo pijač z zelo malo teina (kofeina).

09.04 - POPER RODU "PIPER", SUHA, ZDROBLJENA ALI ZMLETA PAPRIKA RODU CAPSICUM ALI PIMENTA

- Poper

0904.11 **- - nezdrobljen ali nezmlet**

0904.12 **- - zdrobljen ali zmlet**

0904.20 **- Paprika rodu Capsicum ali Pimenta - suha, zdrobljena ali zmleta**

1) **Poper rodu "Piper"**

Ta pojem vključuje zrnje ali plodove vseh rastlin popra iz družine Piper, **izvzemši** poper vrste Piper cubeba (**tar. št. 12.11**). Osnovna trgovska vrsta je poper vrste **Piper nigrum**, ki se pojavlja

v obliki črnega in belega popra. **Črni poper** v zrnih se pridobiva iz nezrelih plodov, katere sušijo na soncu ali jih prekajujejo, ponekod predhodno poper poparijo v vreli vodi. **Beli poper** se prideluje - pripravlja iz skoraj zrelih plodov, iz katerega izločijo sredico (meso) in zunanjo ovojnico zgolj s kisanjem ali slabim prevrevanjem. **Beli poper** pogosto pridelujejo z luščenjem zunanjih delov črnega popra. Beli poper (v bistvu je rumenkastosive barve), ni tako oster kot črni.

Podolgovati poper (Piper longum) je posebna vrsta popra.

Ta tarifna številka vključuje tudi poprov **prah** in njegove **odpadke**.

Določeni izdelki se popolnoma **napačno** imenujejo poper - v bistvu so pimenti, npr. turški, indijdki, španski, čejenski in jamajški poper.

2) **Posušeni, zdrobljeni in mleti plodovi rodu Capsicum ali Pimenta**

Plodovi rodov Capsicum pretežno pripadajo vrstama Capsicum frutescens in Capsicum annuum ter vključujeta dve glavni skupini: "čilski" poper in papriko. Obstajajo razne vrste (čejenski poper, Sierra Leone in zanzibarski poper, španska in madžarska paprika itd.).

Med **Pimente** sodi jamajški poper (poznan tudi kot razklani poper - nageljnove žbice, angleški poper in najkvirc).

Skupna značilnost teh plodov je oster in močan okus, ki vnema in je dolgotrajen. Obstajajo pa tudi druge vrste rodu Capsicum, ki niso ostre (npr. Capsicum annuum grossum).

Ta tarifna številka **izključuje** nezdrobljene ali nemlete sveže plodove rodov Capsicum ali Pimenta (**tar. št. 07.09**).

09.05 - VANILIJA

To je plod (ali zrno) rastline - plazilke iz družine orhidej. Je črnkaste barve in zelo aromatična. Obstajata dve vrsti vanilije - dolga in kratka, pa tudi neka vanilija zelo slabe kvalitete, znana kot "vanillon" (Vanilla pompona), ki je mehka, skoraj viskozna in vselej odprta.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) vanilijevih oljnih smol (včasih dobro znanih pod imenom “vanilijev rezinoid” ali “vanilijev ekstrakt” (**tar. št. 13.02**)

b) vanilijevega sladkorja (**tar. št. 17.01** ali **17.02**),

c) dišavnega vanilina (**tar. št. 29.12**).

09.06 - CIMET IN SKORJA CIMETOVEGA DREVESA:

0906.10 **- Nezdrobljen in nezmlet**

0906.20 **- Zdrobljen ali zmlet**

Cimet je notranja skorja mladih vejic drevesa iz družine Laurus. Cejlonski cimet, imenovan tudi fini cimet, so običajno uvaža v svežnjih bledih in skupaj zavitih trakov skorje. Kitajski ali navadni cimet je oblikovan iz debelih slojev skorje z rjavimi šekami in se najpogosteje uvaža v enoslojnih rolah.

Ta tarifna številka vključuje tudi posušene in presejani cvetovi cimetovega drevesa, in sicer v obliki palčk, katerih dolžina ne presega 1 cm. Potem, ko so zmleti, jih pomešajo s cimetom.

Ta tarifna številka vključuje tudi odpadke od cimeta, znane kot "iveri" in ki se uporabljajo predvsem za proizvodnjo cimetove esence.

V to tar, številko se uvrščajo tudi cimetovi plodovi.

09.07 - KLINČKI (CELI PLODOVI, POPKI IN PECLJI)

Ta tarifna številka vključuje:

1) cele plodove klinčkov, ki imajo značilen okus in vonj klinčkov, čeravno ne tako izrazit,

2) klinčke (cvetovi drevesa klinčkov, obrani pred dozoritvijo in posušeni na na soncu in

3) fine sivkaste, zelo dišeče peclje cvetov klinčkov.

Ta tarifna številka **izključuje** skorjo in liste klinčkov (**tar. št. 12.11**).

09.08 - MUŠKATNI OREŠČEK, MACIS IN KARDAMOM:

0908.10 **- Muškatni oreh**

0908.20 **- Macis**

0908.30 **- Kardamom**

Ta tarifna številka vključuje:

a) **Muškatni orešček** - okrogel ali podolgovat, oluščen ali neoluščen,

b) **Macis** je kožica muškatnega oreščka, ki se nahaja med lupino in jedrom. Ta snov, ki je razrezana na trakove, ima enako lastnosti kot muškatni orešček, le da še izrazitejše. Kadar je svež, je rdeč, vendar s časom porumeni in postaja lomljiv in motno prozoren. Nekateri macisi so celo beli.

c) **Kardamomi** vključujejo:

1) **Kardamome v grozdih** - tako se imenujejo, saj ta vrsta raste zbita v grozdih, ki se včasih dobavljajo celi. Vendar se kardamomu pogosteje dobavljajo kot posamezni orehi velikosti grozdne jagode. Orehi so belkasti, okroglasti, s tremi zunanjimi ploskvami, lahki in kožnati, notranjost pa je razdeljena v tri prekate. Vsebujejo mnogo aromatičnih semen grenkega in trpkega okusa.

2) **Male in srednje kardamome**, ki so po strukturi podobni onim v grozdih, le da so bolj trikotni in podolgovati.

3) **Velike kardamome**, ki so trikotni in dolgi od 27 do 40 mm.

4) **Malguetta poper ali "rajsko zrnje"** (Aframomum melegueta). Ta se dobavlja skoraj vedno oluščen, v obliki majhnih, oglatih in podolgovatih zrn, ki se svetijo, kot da bi bila premazana z lakom, čeprav je njihova površina hrapava. So brez vonja, so pa grenkega in ostrega okusa, podobnega popru.

09.09 - SEME JANEŽA, BADIJANA, KOMORAČA, KORIJANDRA, KUMINA, KUMINE; BRINOVE JAGODE

0909.10 **- Seme janeža in badijana**

0909.20 **- Seme korijandra**

0909.30 **- Seme orientalske kumine** (Cuminum Cyminum L.)

0909.40 **- Seme kumine** (Carum carri)

0909.50 **- Seme komarčka in brinove jagode**

Ti plodovi ali semena se uporabljajo kot začimbe, v industrijske namene (npr. v destilerijah) in v medicinske namene. V to tarifno številko se uvrščajo tudi, če so pripravljeni (npr. v vrečkah)za proizvodnjo rastlinskih infuzij ali rastlinskih "čajev", npr. janeževo seme.

Janeževo seme, navedeno v tej tar. številki, je zeleni janež in je seme jajčaste oblike, progasto-podolgovato in zelo značilnega vonja ter aromatičnega okusa. **Badijan** je zvezdasti janež.

Seme korijandra, kumin in kumina so semena nekaterih vrst rastlin, podobnih ščitonoscem; uporabljajo se v proizvodnji likerjev.

Seme komorača, ki se pridobiva iz kulinarične rastline, je lahko temnosiv, iz njega veje močan in prijeten vonj. Lahko je tudi svetlozeleno in takrat je zelo individualnega in prijetnega vonja.

Brinove jagode so popolnoma temnorjave, komajda vidno škraltnomodro okrašene in prekrite s smolastim prahom. Njihovo meso je rdečkasto in aromatično, ostrega in nekoliko sladkobnega okusa. V njem se nahajajo tri majhna, zelo trda semena. Brinove jagode se uporabljajo za aromatizacijo različnih alkoholnih pijač (npr. gin), kislega zelja in raznih prehrambenih artiklov, pa tudi za ekstrakcijo eteričnih olj.

09.10 - INGVER, ŽAFRAN, KURKUMA, MATERINA DUŠICA, LOVORJEV LIST, CURRY IN DRUGE ZAČIMBE

0910.10 **- Ingver**

0910.20 **- Žafran**

0910.30 **- Kurkuma**

0910.40 **- Materina dušica; lovorjev list**

0910.50 **- Curry**

- Duge začimbe

0910.91 **- - mešanice, definirane v prvi opombi pod (b) k temu poglavju**

0910.99 **- - druge**

Ta tarifna številka vključuje:

a) **Ingver** (vštevši svež, začasno konzerviran v slanici in kot tak neprimeren za takojšnjo porabo); ingver, konzerviran v sirupu je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 20.08).**

b) **Žafran** sestoji iz posušenih pestičev in cvetov žafrana (Crocus sativus).i dobavlja v obliki oranžnordečega prahu, ki je močnega, prodornega in prijetnega vonja. Vsebuje slabo obstojno barvilo. Uporablja se kot začimba, pa tudi za sladkarije in v medicini.

c) **Kurkumo** (Curcuma longa) včasih napačno imenujejo "indijski žafran", predvsem zaradi njene živorumene barve. Rizomi kurkume se prodajajo celi ali (pogosteje) v obliki prahu.

d) **Materina dušica** (vštevši divjo materino dušico) in **lorber** - sveža ali posušena.

e) **Prah curry** sestoji iz mešanice, v kateri so v različnih razmerjih združeni kurkuma, razne vrste začimb (npr. korijander, črni poper, kumina, ingver, klinčki) in drugih snovi za aromatizacijo (npr. česen v prahu, ki ga pogosto uporabljajo kot začimbo, čeprav ne sodi v to tar, številko.

f) **Koprino seme** (Anetheum graveolus) in **seme jastrebine** (Trigonella foenum graecum)

g) **Mešanice** izdelkov iz **tarifnih številk od 09.04 do 09.10,** kadar se sestavki določene mešanice uvrščajo v različne tarifne številke, npr. mešanica popra iz **tar. št. 09.04** s izdelki iz **tar. št. 09.08.**

10. POGLAVJE

ŽITA

OPOMBI

1. (a) Proizvodi, navedeni v poimenovanjih tarifnih številk tega poglavja, se uvrščajo v te tarifne številke samo, če so v zrnu, vključno zrno v klasu ali na steblih skupaj z opno.

   (b) V to poglavje ne spadajo zrna z odstranjeno opno ali drugače obdelana zrna. Riž, oluščen, bel, poliran, glaziran, predkuhan ali zdrobljen, ostane uvrščen v tar. št. 10.06.

2. Tar. št. 10.05 ne zajema sladke koruze (7. poglavje).

OPOMBA K PODŠTEVILKI

1. Z izrazom "**trda pšenica**" je mišljena pšenica vrste Triticum durum in hibridi, dobljeni s posebnim medsebojnim križanjem Triticum durum, ki imajo enako število kromosomov (28) kot ta vrsta.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje le žitarice, vštevši tudi žita v snopih ali v klasih. Žito iz žitaric, ki so požete pred dozorelostjo, vendar so še kompletne s plevom vred, se uvršča kot navadno žito. Sveže žitarice (**razen** sladke koruze iz **7. poglavja**), če so primerne ali neprimerne, da bi bile uporabljene kot zelenjava, ostanejo uvrščene v tem poglavju.

Riž ostane uvrščen v **tar. št. 10.06** tudi, če je oluščen, blanširan, glaziran, poliran, etiviran ali zdrobljen le pod pogojem, da sicer ni drugače predelan. Vendar pa so ostale žitarice iz tega poglavja **izključene**, v kolikor so oluščene ali drugače predelane, npr. na način, kot je to opisano v **tarifni številki 11.04** (glej ustrezni komentar).

10.01 - PŠENICA IN SORŽICA

1001.10 **- Trda pšenica (t. durum)**

1001.90 **- Drugo**

Pšenico lahko delimo v dva osnovna razreda:

1) **navadna pšenica** - mehka, poltrda ali trda, z mokastim prelomom,

2) **trda pšenica** (glej opombo št. 1 k podštevilki tega poglavja). Trda pšenica mora biti od jantarjevo rumene do rjave barve, njen prelom pa prozornega steklenega videza, podobnega rogu.

Pira je vrsta pšenice z malimi rjavimi zrni, ki svojo lupino obdrži tudi po mlatenju in se uvršča v to tarifno številko.

Soržica je mešanica pšenice in rži, običajno v razmerju 2 : 1.

10.02 - RŽ

Rž ima sorazmerno dolga zrna zelenkasto sive ali sive barve. Ržena moka je sive barve.

Rž, znana pod imenom "ergot" se iz te tar. št. **izključuje (tar. št. 12.11**).

10.03 - JEČMEN

Zrna ječmena so bolj mesnata od pšeničnih. Uporablja se pretežno kot živinska krma in za proizvodnjo slada - kadar je poliran ali glaziran, pa tudi za pripravo juh ali kuhane hrane.

Različice ječmena z lupino, ki je podobna listu, se od večine drugih žitaric razlikujejo v tem, da je njegova lupina (ali strok) tekom dozorevanja spojena z zrnom in je zaradi tega ni moč odločiti z navadnim mlatenjem ali šibanjem. Zrno ječmena te vrste je rumene barve (kot slama) in na konceh zašiljeno. V to tar. številko spada le v primeru, da se carini skupaj z lupinami ali stroki. Ko pa se te lupine ali stroki odstranijo, se zrna ječmena z lupino, podobno listju, iz te tar. številke **izključujejo** (**tar. št. 11.04**). Odstranjevanje lupin zahteva poseben proces, ki predhodi mletju in tekom katerega pogosto odstranijo tudi semensko ovojnico.

Vrsta ječmena, ki so v naravne stanju brez lupine ali stroka, ostanejo v tej tar. številki pod pogojem, da ječmen ni bil izpostavljen drugačnim postopkom, razen mlatenju ali šibanju.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) ječmenovih kalčkov (slad) in praženega slada (glej komentar k **tar. št. 11.07**) ,

b) praženega ječmena (kavni nadomestek - **tar. št. 21.01**) in

c) kali slada, ločenih od zrn slada v času postopka sušenja, drugih odpadkov pri proizvodnji piva (usedlina žitaric, hmelja itd. - **tar. št. 23.03**).

10.04 - OVES

Obstajata dve osnovni vrsti ovsa: **sivi oves** (črni) in **beli (rumeni) oves**.

Ta tarifna številka vključuje oves v zrnu z lupino in tudi oves, ki je v prirodi brez lupine, vendar pod pogojem, da ni izpostavljen drugim postopkom razen mlatenja ali šibanja.

Ta tarifna številka vključuje tudi oves, s katerega so vrhovi lupin lahko odstranjeni v času normalne obdelave oz. postopkov ali rokovanja (mlatev, transport, pretovarjanje itd.).

10.05 - KORUZA

1005.10 **- Semenska**

1005.90 **- Druga**

Obstaja nekaj vrst koruze, katerih zrna so najrazličnejših barv (zlatorumena, bela, včasih rdečerjava ali pisana) in oblik (okrogla, podolgovata, ploščata itd.).

Ta tarifna številka **ne vključuje** sladko koruzo (**7. poglavje**).

KOMENTAR TARIFNIH PODŠTEVILK

Tarifna podštevilka 1005.10

V smislu te tarifne podštevilke 1005.10 označuje pojem "semenska" koruzo, katero za takšno proglašajo pristojni nacionalni organi.

10.06 - RIŽ

1006.10 **- Neoluščen riž** (riž v luski ali surov)

1006.20 **- Oluščen nebrušen** (rjav) **riž**

1006.30 **- Riž, manj brušen ali dobro brušen, tudi poliran ali glaziran**

1006.40 **- Lomljen riž**

Ta tarifna številka vključuje:

1) **Riž v lupini (neoluščen ali surov)**, to je riž, katerega zrno je čvrsto ovito z lupino.

2) **Oluščen riž (kargo riž ali rjavi riž)**, s katerega je lupina odstranjena z mehansko luščilnico, vendar je še ovit v kožico - perikap. Oluščen riž še vedno vsebuje majhne količine lupin.

3) **Manj brušen (polbel) riž**, s katerega zrn je perikap delno odstranjen.

4) **Dobro brušen (bel) riž (cela zrna)**, s katerega zrn je perikap odstranjen popolnoma po prehodu riža skozi posebne valjčke s konicami.

   Blanširan riž je lahko poliran in pozneje glaziran zaradi lepšega videza.Cilj postopka poliranja je polepšati matirano površino riža in se opravlja v strojih s ščetkami ali "polirnimi kopami". Glaziran je sestoji iz prevlekanja zrn z mešanico glukoze in smukca v posebnih bobnih za glaziranje.

   Ta tar. številka vključuje "Kamolino" riž, ki sestoji iz blanširanega riža, prevlečenim s tankim slojem olja.

5) **Zdrobljeni riž**, to je riž, ki se zdrobi tekom postopka obdelave.

   Ta tarifna številka vključuje tudi:

   a) **Obogaten riž**, ki sestoji iz mešanice običajno blanširanih zrn riža in zelo majhnega deleža (v okviru 1%) zrn riža, prevlečenih ali impregniranih z vitaminskimi snovmi.

   b) **Predkuhan riž**, (parboiled) ki je bil v neoluščenem stanju in pred drugimi postopki (npr. odstranjevanjem lupin, blanširanjem, poliranjem ipd.) **kvašen v vreli vodi** ali parjen in nato posušen. V nekaterih fazah predkuhanja je lahko riž izpostavljen tudi pritisku ali pa delnemu ali popolnemu vakuumu.

      Struktura zrn predkuhanega riža se procesom, katerim so bila izpostavljena navkljub, ne spremeni veliko. Tak riž je lahko po brušenju in poliranju itd. lahko popolnoma skuhan v 25 do 30 minutah.

Vrste riža, ki so bile izpostavljene postopkom, s katerimi se bistveno spremeni struktura zrn, se **izključujejo** iz te tar. številke. Riž, ki je bil predhodno obdelan, popolnoma ali delno kuhan in nato dehidriran, se uvršča v **tar. št. 19.04**. **Predhodno** delno kuhan riž zahteva **5 do 10 minutno** kuhanje, da bi bil pripravljen za uporabo, medtem ko je treba predhodno popolnoma kuhan riž pred konzumacijo le zavreti. "Napihnjeni" riž, ki se dobi s pomočjo postopka destilacije pri tlilni temperaturi in tudi že pripravljen, uvrščamo v **tar. št. 19.04**.

10.07 - SORGO V ZRNU

Ta tarifna številka vključuje le tiste vrste sorga, ki so znane kot sorgo-žitarice in ki se kot take uporabljajo za prehrano ljudi. Ta tarifna številka vključuje sorgume, kot so: Caffrorum ("kefir"), Cernuum ("bela sirotka"), durra (rjava sirotka) in nervosum ("kaoliang").

Ta tarifna številka **ne vključuje** vrste sorga za živinsko krmo, ki se uporabljajo pretežno za silažo, kot so halpensis (halpense), travo sorgo (ki se uporablja za pašo), kot je sudanensis ("sudanense") in sladki sorgo, ki se uporablja pretežno za proiz-

vodnjo sirupa ali melase, kot je npr. saccharatum. Kadar se sorgo carini kot seme za setev, se ti izdelki uvrščajo v **tar. št. 12.09**. V nasprotne primeru, se sorgo za živinsko krmo in sorgo trave uvrščajo v **tar. št. 12.14**, sladki sorgo pa v **tar. št. 12.12**. Ta tarifna številka izključuje tudi sirk za metle (Sorghum vulgare var. technicum), ki se uvršča v **tar. št. 14.03.**

10.08 - AJDA, PROSO, SEME ZA PTICE; DRUGA ŽITA

1008.10 **- Ajda**

1008.20 **- Proso**

1008.30 **- Seme za ptiče (bar)**

1008.90 **- Druga žita**

(A) AJDA, PROSO IN SEME ZA PTICE

Ta skupina vključuje:

1) **Ajdo**, znano tudi kot črna pšenica. Pripada družini Polygonoceae, ki je popolnoma različna od družine Gramineae, ki vključuje večino drugih žitaric.

2) **Proso** - okroglo zrno svetlorumene barve. Proso vključuje naslednje vrste: Setaria spp., Pennisetum spp., Echinochloa spp., Eleusine spp. (vštevši Eleusine coracana ("coracan"), Panicum spp., Digitaria Sanguinalis in Eragrostis tef.).

3) **Seme za ptice**, ki je svetle (slamnate) barve, podolgovato in na konceh zašiljeno.

(B) DRUGA ŽITA

Ta skupina vključuje nekatere hibride žitaric, kot je npr. tritikale - hibrid med pšenico in ržjo.

11. POGLAVJE

PROIZVODI MLINSKE INDUSTRIJE; SLAD; ŠKROB; INULIN; GLUTEN (PŠENIČNI PROTEIN)

Opombe

1. V to poglavje ne spadajo:

   (a) praženi slad, pripravljen kot kavni nadomestek (**tar. št. 09.01 ali 21.01**);

   (b) moka, zdrob in škrob, pripravljeni tudi kot proizvodi iz **tar. št. 19.01**;

   (c) koruzni kosmiči in drugi izdelki iz **tar. št. 19.04;**

   (d) vrtnine, pripravljene ali konzervirane, iz **tar. št. 20.01, 20.04 ali 20.05**;

   (e) farmacevtski proizvodi (**30. poglavje**);

   (f) škrob, ki ima lastnosti parfumerijskih, kozmetičnih ali toaletnih preparatov (**33. poglavje**).

2. (A) Proizvodi mlinske industrije, dobljeni iz žit, ki so navedena v naslednji tabeli, se uvrščajo v to poglavje, **če vsebujejo** po teži v suhem stanju:

   (a) **toliko škroba** (določeno po modificirani Ewersovi polarimetrijski metodi), da presega količino, ki je navedena v stolpcu 2,

   (b) **toliko pepela** (po odbitku dodatnih mineralnih snovi), da ne presega količine, ki je navedena v stolpcu 3.

   Sicer se ti proizvodi uvrščajo v tar. št. 23.02. Kalčki žit, celi, valjani, v obliki kosmičev ali zdrobljeni, se v vsakem primeru uvrščajo v tar. št. 11.04.

   (B) Proizvodi, ki se uvrščajo v to poglavje v skladu z navedenimi določbami, se uvrščajo v tar. št. 11.01 ali 11.02, če odstotek proizvoda, ki gre skozi tanko žičnato sito z odprtinami, navedenimi v stolpcih 4 ali 5, po teži ni manjši od odstotka, navedenega za tovrstno žito. **Sicer se ti proizvodi uvrščajo v tar. št. 11.03 ali 11.04**.

žitarice	delež škroba	delež pepela	odstotek proizvoda, ki gre skozi sito z odprtino	
			315 mikrometrov (mikronov)	500mikrometrov (mikronov)
1	2	3	4	5
pšenica, rž	45%	2,5%	80%	-
ječmen	45%	3,0%	80%	-
oves	45%	5%	80%	-
koruza in sorgo v zrnu	45%	2%	-	90%
riž	45%	1,6%	80%	-
ajda	45%	4%	80%	-
druge žitarice	45%	2%	50%	-

3. Z izrazom "žitni drobljenci" in "zdrob" so po tar. št. 11.03 mišljeni proizvodi, dobljeni s fragmentacijo žitnih zrn, ki ustrezajo naslednjim pogojem:

(a) pri koruznih izdelkih - da jih gre najmanj 95 mas.% skozi tkano žičnato sito z 2 mm odprtinami;

(b) pri proizvodih iz drugih žit - da jih gre najmanj 95 mas.% skozi sito iz kovinske žice z luknjicami premera 1,25 mm.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje:

1) Mlinske proizvode iz žit iz 10. poglavja in iz sladke koruze iz 7. poglavja, **razen** ostankov mlinskih proizvodov iz **tar. št. 23.02**.

   V tej povezavi se mlinski proizvodi iz pšenice, rži, ječmena, ovsa, koruze (vštevši zmlete cele storže z ali brez ličkanja), iz sorga v zrnu, riža in ajde iz tega poglavja, razlikujejo od ostankov proizvodov iz tar. št. 23.02 po vsebnosti škroba in pepela, pač skladno s kriteriji, postavljenimi v opombi št. 2 (A) k temu poglavju.

   V tem poglavju in kar se tiče maloprej poimensko navedenih žitaric, se moka iz tar. št. 1101 ali 11.02 razlikuje od proizvodov iz tar. št. 11.03 ali 11.04, vskladu s kriteriji, ki so postavljeni v zvezi s prehajanjem skozi sito v opombi št. 2 (B). Istočasno morajo tudi vse vrste zdroba in grisa iz tar. št. 11.03 izpolniti ustrezni kriterij o prehajanju skozi sito, postavljen v opombi št. 3.

2) Proizvode iz žitaric iz 10. poglavja, izpostavljene postopkom, predvidenim v raznih tar. številkah tega poglavja, kot je npr. pridobivanje sladu, ekstrakcija škroba ali glutena itd.

3) Proizvode, dobljene z izpostavljanjem surovih snovi iz drugih poglavij (npr. posušene stročnice, krompir, sadje idt.) postopkom, ki so podobni onim, navedenim v predhodnih odstavkih 1) in 2).

To poglavje **ne vključuje**:

a) praženega sladu kot kavnega nadomestka (**tar. št. 0901 ali 21.01**),

b) pleva žitaric (**tar. št. 12.13**),

c) predelave iz moke, grisa in škroba iz **tar. št. 19.01**,

d) tapioke (**tar. št. 19.03**),

e) "napihnjenega" riža, žitnih kosmov in podobnih izdelkov, dobljenih z nabrekanjem ali praženjem, ter predkuhane pšenice v obliki obdelanih zrn (**tar. št. 19.04**),

f) predelane ali konzervirane zelenjave iz **tar. št. 20.01, 20.04 in 20.05**,

g) ostankov, ki izvirajo iz presejevanja, mletja ali obdelave žita ali stročnic (**tar. št. 23.02**),

h) farmacevtskih proizvodov (**30. poglavje**) in

i) proizvodov iz **33. poglavja** (glej opombo št. 3 in 4 k 33. poglavju).

11.01 - PŠENIČNA ALI MOKA IZ MEŠANICE ŽIT NA PODLAGI PŠENICE

Ta tarifna številka vključuje pšenično in soržično moko - to je proizvode, pridobljene z mletjem žitaric iz tar. št. 10.01, ki izpolnjujejo zahteve glede vsebnosti škroba in pepela, postavljene v opombi št. 2 pod (A) k temu poglavju (glej splošna določila) in ki zadovoljujejo kriteriju prehajanja skozi standardno sito po določilu pod (B) navedene opombe.

Moka iz te tar. številke je lahko izboljšana z dodajanjem zelo majhnih količin mineralnih fosfatov, antioksidantov, emulgatorjev, vitaminov ali pripravljenega pecilnega praška (samovzhajajoča moka). Pšenična moke sme biti obogatena tudi z glutenom, običajno ne z več kot 10%.

Ta tarifna številka prav tako vključuje moko (t.i. preželatirano moko), ki je obdelana s toploto zaradi preželatiranja škroba. Ta moka se uporablja za izdelavo proizvodov iz **tar. št. 19.01**, za izdelavo pekarskih izboljškov, živinske krme in v nekaterih industrijah, kot so tekstilna, papirna in metalurgija (za pripravo veziv za livarska jedra).

Moka, ki je naprej predelana ali kateri so dodane druge snovi (glede na njeno uporabo kot prehrambenega proizvoda), je **izključena** iz te tar. številke (običajno **tar. št. 19.01**).

Ta tar. številka **izključuje** tudi moko, pomešano s kakavom (**tar. št. 18.06)**, v kolikor vsebuje 40 mas.% ali več kakava (računano na popolnoma odmaščeno osnovo), ali pa **tar. št. 19.01**, če vsebuje manj kakava.

11.02 - ŽITNA MOKA, RAZEN PŠENIČNE ALI MOKE IZ MEŠANICE ŽIT NA PODLAGI PŠENICE

1102.10 **- Ržena moka**

1102.20 **- Koruzna moka**

1102.30 **- Riževa moka**

1102.90 **- Ostalo**

Ta tarifna številka vključuje moko, to je zmlete proizvode, ki se pridobivajo z mletjem žitaric iz 10. poglavja, **razen** pšenične in soržične moke.

Mlinski proizvodi iz rži, ječmena, ovsa, koruze (vštevši zmlete cele storže z ali brez ličkanja), sorga, riža in ajde se uvrščajo v to tarifno številko kot moka, v kolikor izpolnjujejo zahteve glede vsebnosti škroba in pepela iz odstavka (A) opombe 2 k temu poglavju (glej splošna določila) in v kolikor zadovoljujejo kriterijem prehajanja skozi standardno sito, kot to zahteva (B). odstavek te opombe.

Moka iz te tar. številke je lahko **izboljšana** z dodatkom zelo majhnih količin mineralnih fosfatov, antioksidantov, emulgatorjev, vitaminov in pecilnega praška (moka, ki naraste sama).

Ta tar. številka vključuje tudi "vzhajajočo" zaželatinirano moko, ki je obdelana s toploto zaradi preželatiniranja škroba. Uporablja se za izdelavo preparatov iz tar. št. 19.01, pekovskih izboljškov in živinske krme, pa tudi v nekaterih industrijskih vejah, npr. v tekstilni industriji, v papirni in v metalurgiji (za pripravo veziv za livarska jedra).

Moka, ki je naprej predelana ali kateri so dodane druge snovi (glede na njeno uporabo kot prehrambenega proizvoda), je iz te tar. številke **izključeno** (običajno **tar. št. 19.01**).

Ta tar. številka **izključuje** tudi moko, pomešano s kakavom (**tar. št. 18.06**, v kolikor vsebuje 40 mas.% ali več kakava (računano na popolnoma odmaščeno osnovo), ali pa **tar. št. 19.01**, če vsebuje manj kakava.

11.03 - ŽITNI DROBLJENCI, ZDROB IN PELETI

- Drobljenec in zdrob

1103.11 **- - pšenična**

1103.12 **- - ovsena**

1103.13 **- - koruzna**

1103.14 **- - riževa**

1103.19 **- - iz drugih žit**

- - Peleti

1103.21 **- - pšenični**

1103.29 **- - iz drugih žit**

Žitni drobljenec in zdrob iz te tar. številke so proizvodi, ki se pridobivajo z zmanjševanjem žitnih zrn (vštevši zmlete cele koruzne storže z ali brez ličkanja) in ki izpolnjujejo ustrezne zahteve glede vsebnosti škroba in pepela, postavljene v opombi št. 2 v določilu pod (A) k temu poglavju in ki v vsakem pogledu zadovoljujejo kriteriju prehajanja skozi standardno sito, ki je postavljen v opombi št. 3 k temu poglavju.

Glede razločevanja, ki ga je potrebno delati med moko iz tar. št. 11.01 ali 11.02, drobljenca in zdroba iz te tar. številke in proizvodov iz tar. št. 11.04, glej splošna določila k temu poglavju (točka št. 1), drugi odstavek).

Žitni drobljenci so majhni delčki ali mokasta jedrca, ki se pridobivajo z grobim mletjem zrn.

Zdrob je bolj zrnast proizvod od moke in se pridobiva iz prvega presejevanja po prvem mletju, ali pa s ponovnim mletjem in ponovnim presejevanjem drobljenca, pridobljenega iz začetnega mletja.

Zdrob iz trde pšenice ali semoline je osnovna surovina za proizvodnjo makaronov, špagetov in podobnega. Semolina se uporablja tudi kot hrana (npr. pri pripravi pudinga iz semoline).

Ta tarifna številka vključuje tudi zdrob (npr. koruzni), ki je predhodno želatiniran s toplotnim postopkom in ki se uporablja npr. kot dodatek v pivovarnah.

Peleti so mlinski proizvodi iz žitaric iz tega poglavja, ki so aglomerirane neposredno ali s pomočjo kompresije, ali pa z dodajanjem vezivnega sredstva v razmerju, ki **ne presega 3% po masi** (glej opombo št. 1 k oddelku II). Ta tarifna številka **ne vključuje** peletiziranih ostankov, ki nastajajo in se pridobivajo pri mletju žitaric (**23. poglavje**).

11.04 - ŽITA V ZRNJU, DRUGAČE OBDELANA (NPR. OLUŠČENA, VALJANA, V KOSMIČIH, PERLIRANA, OBREZANA ALI GNETENA), RAZEN RIŽA IZ TAR. ŠT. 10.06; ŽITNI KALČKI, CELI, VALJANI, V KOSMIČIH ALI ZMLETI:

- Zrna, valjana ali v obliki kosmičev

1104.11 **- - ječmenova**

1104.12 **- - ovsena**

1104.19 **- - iz drugih žit**

- Drugače obdelana zrna (npr. oluščena, polirana, obrezana ali gnetena):

1104.21 **- - ječmenova**

1104.22 **- - ovsena**

1104.23 **- - koruzna**

1104.29 **- - iz drugih žit**

1104.30 **- Žitni kalčki, celi, valjani v kosmičih ali zmleti**

Ta tar. številka vključuje vse nepredelane mlinske proizvode iz žit, **razen** moke (**tar. št. 11.01 in 1102**), drobljence, zdrobe in pelete (**tar. št. 11.03**) ter ostankov (**tar. št. 23.02**). Glede razločevanja med proizvodi iz te tar. številke in navedenimi izjemami, glej točko 1) splošnih določil tega poglavja.

Ta tar. številka vključuje:

1) **Valjana zrna ali zrna v kosmičih** (predvsem ječmen in oves) se pridobivajo z drobljenjem ali valjanjem celih zrn (oluščenih ali neoluščenih), ali pa z gnetenjem zrn ali proizvodov, navedenih v točkah 2) in 3) nadaljnjega besedila, kot tudi v točkah od 2) do 5) komentarja **k tar. št. 10.06**. V tem postopku se zrna pogosto segrevajo s paro ali pa se valjajo med zagretimi valji. Hrana za zajtrk tipa "**corn flakes**" so v bistvu skuhani izgotovljeni proizvodi za uporabo in zato sodijo (kot tudi na podoben način kuhane žitarice) v **tar. št. 19.04**.

2) **Oves, ajdo in soržico, oluščene**, vendar s katerih perikap ni odstranjen

   Ta tarifna številka pa **ne vključuje** oves, ki je že po naravi brez lupine in pod pogojem, da ni bil izpostavljen kakršnemukoli postopku razen mlatenja ali šibanja (**tar. št. 10.04**).

3) **Zrna, ki so oluščena ali drugače obdelana** zaradi popolnega ali delnega odstranjevanja semenske ovojnice (kože pod lupino).

   Zrna vrste ječmena z lupino, podobno listu, se prav tako uvrščajo v to tar. številko, če jim je lupina (strok) odstranjen - ponavadi lahko šele takrat vidimo mokasto jedro (lupina se lahko odstrani le z mletjem, saj se jedra drži premočno, da bi jo lahko odstranili z navadnim mlatenjem ali šibanjem - glej komentar k tar. št. 10.03).

4) **Perlirana zrna**, predvsem ječmen - npr. zrna, s katerih je pravzaprav odstranjena cela semenska ovojnica. Taka zrna so na konceh bolj zaokrožena.

5) **Grobo mleta zrna**, predvsem oves in koruza, so zrna, ki so lahko oluščena ali ne, lomljena na koščke, ki se od drobljenca razlikujejo po tem, da so koščki grobo mletih zrn bolj grobi in nepravilnih oblik.

6) **Žitni kalčki** so v prvi fazi obdelave ločeni od zrna tako, da so kalčki nekoliko ali popolnoma sploščeni (povaljani). Da bi izboljšali njihovo trajnost, lahko kalčke delno razmastijo ali obdelajo s toploto. Kalčki se, odvisno od potrebe, pretvorijo v kosme ali pa jih zmeljejo (grobo, kot moko), med drugim se jim, zaradi izgub med postopkom obdelave, lahko dodaja vitamine.

   Celi ali valjani kalčki se uporabljajo predvsem za ektrakcijo olja. Kalčki v kosmih ali zmlete uporabljamo kot prehrambeni proizvod (za biskvite in druga fina peciva, kot dietetski preparat), kot živinsko krmo (proizvodnja dodatkov živinski krmi) in v farmacevtski industriji.

Ostanki pri ekstrakciji olja iz kalčkov se uvrščajo v **tar. št. 23.06**.

Ta tarifna številka **izključuje** še:

a) riž v luščini napol zmlet ali poplnoma zmlet, glaziran ali neglaziran, ali pa predkuhan pa tudi lomljen riž. (**tar. št. 10.06**) in

b) predkuhano pšenico v obliki obdelanih zrn (**tar. št. 19.04**).

11.05 - KROMPIRJEVA MOKA, ZDROB, PRAH, ZRNCA, KOSMIČI IN PELETI

1105.10 **- Moka, prah in zdrob**

1105.10 **- Kosmiči, zrnca in peleti**

Ta tarifna številka vključuje krompir v suhem stanju, ki se dobavlja v obliki moke ali prahu, zdroba, kosmičev, zrnc ali peletov. Proizvode iz te tarifne številke se lahko pripravi tudi s kuhanjem v sopari in gnetenjem svežega krompirja in nato s sušenjem kaše - bodisi v obliki finega prahu ali zrnc, bodisi v

obliki listov, ki se režejo v majhne kosmiče. Pelete običajno pripravljajo z aglomeracijo krompirjeve kome ali prahu, zdroba ali koščkov krompirja.

Proizvodi iz te tar. številke so **lahko** izboljšani s dodajanjem zelo majhnih količin antioksidantov, emulgatorjev in vitaminov.

Ta tarifna številka pa **izključuje** proizvode, katerim so dodane druge snovi, zaradi česar dobijo lastnosti krompirjevega preparata.

Ta tarifna številka **izključuje** tudi:

a) krompir, ki je zgolj posušen, dehidriran ali evaporiran in naprej nepredelan (**tar. št. 07.12**)

b) krompirjev škrob (**tar. št. 11.08**) in

c) nadomestek tapioke, dobljen iz škroba in krompirja (**tar. št. 19.03**).

11.06 - MOKA IN ZDROB IZ SUŠENIH STROČNIC, KI SE UVRŠČAJO V TAR. ŠT. 07.13, IZ SAGA, KORENOV ALI GOMOLJEV IZ TAR. ŠT. 07.14; MOKA, ZDROB ALI PRAH IZ PROIZVODOV IZ 8. POGLAVJA:

1106.10 **- Moka in zdrob iz sušenih stročnic, ki se uvrščajo v tar. št. 07.13**

1106.20 **- Moka in zdrob iz saga, korenov in gomoljev, ki se uvrščajo v tar. št. 07.14**

1106.30 **- Moka, zdrob in prah iz proizvodov iz 8. poglavja**

(A) Moka in zdrob iz posušenih stročnic iz tar. št. 07.13

Ta tarifna številka vključuje moko ali prah iz graha, fižola ali sočivja in se uporablja predvsem za pripravo juh in pirejev.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) sojino moko, če ni razmaščena (**tar. št. 12.08**)

b) rožičevo moko (**tar. št. 12.12**)

c) juhe in enolončnice v tekočem, trdem stanju ali v prahu, ki so pripravljene na osnovi moke in vrtnin (**tar. št. 21.04**).

(B) Moka in zdrob iz saga in korenov ter gomoljev iz tar. št. 07.14

Ti proizvodi se pripravljajo z enostavnim mletjem ali strganjem jedra sagove palme, surovih korenov manioke itd. Nekatere izmed njih med proizvodnjo pogosto obdelujejo s toplotnim postopkom, ki naj bi odstranil toksične snovi. Ta postopek utegne zahtevati poprejšnje želatiniranje škroba.

Ta tarifna številka **ne vključuje** škroba. Poudariti je treba, da škrob, dobljen iz saga, pogosto imenujejo "**sagova moka**". Ti škrobi se uvrščajo v **tar. št. 11.08** in se od moke iz iste tar. številke lahko razlikujejo, saj se moka (za razliko od škroba) med drgnjenjem med prsti ne drobi. Peletizirana moka in sagov zdrob ali zdrob iz korenov ali gomoljev iz **tar. št. 07.14** so iz te tar. številke tudi izključeni **(tar. št. 07.14).**

(C) Moka, zdrob in prah proizvodov iz 8. poglavja

Glavne vrste sadja iz 8. poglavja, iz katerega se dela moka, zdrob in prah, so kostanj, mandelj, datelj, kokosov oreh in tamarina.

Ta tar. številka vključuje tudi moko, zdrob in prah iz sadnih lupin.

Ta tarifna številka pa **ne vključuje** tamarinovega prahu v pakiranjih, primernih za maloprodajo, za profilaktične in terapevtske namene (**tar. št. 30.04**).

Proizvodi iz te tar. številke so **lahko** izboljšali z dodajanjem zeli majhnih količin antioksidantov ali emulgatorjev.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) sagojevega jedra (**tar. št. 07.14**)

b) pripravljeno jed, znano pod imenom tapioka (**tar. št. 19.03**).

11.07 - SLAD, PRAŽEN ALI NEPRAŽEN

1107.10 **- Nepražen**

1107.20 **- Pražen**

Slad je vzklilo zrno, najpogosteje ječmenovo, ki se po navadi naknadno suši v sušilnicah s toplim zrakom (sušilnice za slad).

Je slabo nagubano, z zunanje strani temnorumeno, znotraj pa belo. Za seboj pušča belo sled (kot kreda) in, za razliko od nevzklilega zrna, na vodi plava. Slad je značilnega vonja kuhanega zrnja in nekoliko sladkega okusa.

Ta tarifna številka vključuje cel slad, mleti slad in sladovo moko. Zajema tudi praženi slad (npr. za obarvanje piva), vendar **izključuje** proizvode, ki so bili izpostavljeni nadaljnji predelavi, kot npr. ekstrakt slada iz **tar. št. 19.01** in praženi slad in praženi slad kot kavni nadomestek (**tar. št. 21.01**).

11.08 - ŠKROB; INULIN

- Škrob:

1108.11 **- - pšenični škrob**

1108.12 **- - koruzni škrob**

1108.13 **- - krompirjev škrob**

1108.14 **- - škrob manioke**

1108.19 **- - drug škrob**

1108.20 **- Inulin**

Škrobi so (v kemičnem smislu) ogljikovi hidrati in se nahajajo v celicah mnogih rastlinskih proizvodov. Najpomembnejši izvori škroba so zrna žitaric (npr. koruze, pšenice in riža), nadalje nekateri lišaji, gomolji in koreni (krompir, manioka, arorut itd.) in jedro sagove palme.

Škrob je bel prah brez vonja, katerega sestavljajo izredno drobna zrnca, ki med prsti "škripajo". V stiku z jodom daje značilno temnoplavo barvo, **razen** amilopektinskih škrobov, ki dajejo rdečkasto rjavo barvo). Pod mikroskopom in pod polarizirujočo svetlobo imajo značilni temen polarizirujoči presek. V hladni vodi je netopen. V kolikor ga segrevamo v vodi preko temperature škrobovega želatiniranja (večinoma okrog 60°C), se zrnca stopijo in spremene v škrobno testo. Škrobi so predmet komercialne predelave in dajejo celo vrsto proizvodov, ki se uvrščajo v druge tar. številke, npr. modificirani škrob, praženi razgradljiv škrob, dekstrin, malto dekstrin, dekstroza in glukoza. Njih uporabnost je zelo razširjena v raznih industrijskih vejah, posebno v prehrambeni, papirni, papirno-predelovalni in v tekstilni industriji.

Ta tar št. vključuje tudi **inulin**, ki je po svoji kemični sestavi podoben škrobu, vendar **daje z jodom rumenkastorjavo** barvo (namesto modre). Pri hidrolizaciji, z dolgotrajnim kuhanjem v vodi, se tvori fruktoza (levuloza).

Ta tarifna številka med drugim **izključuje**:

a) predelave iz škroba iz **tar. št. 19.10**,

b) tapioko in tapiokine nadomestke, dobljene iz škroba (glej komentar k **tar. št. 19.03**),

c) škrobe, pripravljene kot parfumerijski ali toaletni preparati (**33. poglavje**,

d) dekstrin in druge modificirane škrobe iz **tar. št. 35.05**,

e) škrobova lepila (**tar. št. 35.05 ali 35.06**),

f) škrobasta sredstva za apreturo in luženje (**tar. št. 38.09**) in

g) izolirani amilopektin in izolirano amilozo, ki sta frakciji škroba (**tar. št. 39.13**).

11.09 - PŠENIČNI GLUTEN (LEPEK), POSUŠEN ALI NEPOSUŠEN

Gluten izločajo iz pšenične moke z enostavno vodno separacijo od ostalih sestavin (škrob itd.). Priteče v obliki belkaste viskozne tekočine ali paste ("vlažni" gluten), ali pa v obliki prahu kremne barve.

Gluten je v bistvu **mešanica** raznih beljakovin, med katerimi sta najvažnejši **gliadin** in **glutenin**, ki sestavljata približno 85 do 90% vseh sestavin. Prisotnost teh dveh beljakovin je značilno za pšenični gluten in mu dajeta prožnost in plastičnost, če ga v odgovarjajočem razmerju zmešamo z vodo.

Gluten se največkrat uporablja za obogatitev moke s proteini pri proizvodnji določenih vrst kruha ali biskvitov, špagetov ali podobnih izdelkov ali pri proizvodnji dietetičnih preparatov. Uporablja se lahko tudi kot vezivo v določenih mesnih preparatih, pri proizvodnji določenih vrst lepil ali proizvodov kot so: ***gluten sulfata, gluten fosfata, hidroloziranih rastlinskih proteinov*** ali ***natrijevega glutamata***.

Ta tarifna številka med drugim **izključuje**:

a) pšenično moko, obogateno z glutenom (**tar. št. 11.01**),

b) beljakovine, ekstrahirane in pšeničnega glutena (ponavadi **tar. št. 35.04**) in

c) pšenični gluten, pripravljen za uporabo kot lepilo ali kot sredstvo za mazanje in apretiranje v tekstilni industriji (**tar. št. 35.06 ali 38.09**).

d) koruzni gluten, kot ostanek pri predelavi koruze (**tar. št. 23.03**)

12. POGLAVJE

OLJNA SEMENA IN PLODOVI; RAZNO ZRNJE, SEMENA IN PLODOVI; INDUSTRIJSKE IN ZDRAVILNE RASTLINE; SLAMA IN KRMA (VOLUMINOZNA)

OPOMBE

1. Tar. št. 12.07 obsega med drugim palmove orehe in jedrca, bombaževo seme, ricinusovo seme, sezamovo seme, gorčično seme, seme žafranike, makovo seme in seme karite orehov. V to tarifno številko ne spadajo proizvodi iz tar. št. 08.01 ali 08.02 in olive (7. poglavje in 20. poglavje).

2. Tar. št. 12.08 obsega poleg nerazmaščene moke in zdroba tudi moko in zdrob, ki sta deloma ali popolnoma razmaščena ali ki sta popolnoma ali deloma ponovno zamaščena s svojimi izvirnimi olji. Vendar pa ta tarifna številka izključuje ostanke iz tar. št. od 23.04 do 23.06.

3. Po tar. št. 12.09 je treba seme sladkorne pese, trave, okrasnega cvetja, vrtnin, gozdnega drevja, sadnega drevja, grašice (razen tistih iz vrste Vicia faba) in volčjega boba šteti za "**vrsto semena, ki se uporablja za setev**".

   Iz tar. št. 12.09 pa so **izključeni** naslednji proizvodi, in to tudi, če so namenjeni za setev:

   (a) stročnice in sladka koruza (**7. poglavje**),

   (b) začimbe in drugi proizvodi iz **9. poglavja**,

   (c) žita (**10. poglavje**),

   (d) proizvodi iz **tar. št. 12.01 do 12.07 in 12.11**.

4. Tar št. 12.11 obsega med drugim naslednje rastline in njihove dele: baziliko, borago, ginseng, izop, sladki koren, vse vrste mete, rožmarin, rutico, žajbelj in pelin.

   Iz tar. št. 12.11 pa so **izključeni**:

   (a) zdravila iz **30. poglavja**,

   (b) parfumerijski, kozmetični in toaletni izdelki iz **33. poglavja**,

   (c) insekticidi, fungicidi, herbicidi, sredstva za dezinfekcijo in podobni proizvodi iz **tar. št. 38.08**.

5. Pri tar. št. 12.12 z izrazom "**morske alge in druge alge**" niso mišljeni:

   (a) mrtvi enocelični mikroorganizmi iz **tar. št. 21.02**,

   (b) kulture mikroorganizmov iz **tar. št. 30.02**,

   (c) gnojila iz **tar. št. 31.01 ali 31.05**.

SPLOŠNA DOLOČILA

Tarifne številke od 12.01 do 12.07 vključujejo semena in plodove vrst, ki se uporabljajo za ekstrakcijo (s prešanjem ali s pomočjo razredčil) jedilnih in industrijskih olj ali masti, neglede na to, ali so semena namenjena prav v ta namen, za setev ali v druge namene. Vendar pa te tar. številke **ne vključujejo** proizvodov iz **tar. št. 08.01** in **08.02**, oliv (**7. ali 20. poglavje**) in nekaterih semen in plodov, iz katerih je sicer mogoče ekstrahirati olje, vendar se uporabljajo v prvi vrsti v druge namene, npr. koščice marelic, breskev ali sliv (**tar. št. 12.12**) in kakavova zrna (**tar. št. 18.01**).

Semena in plodovi, zajeti v teh tarifni številkah, so lahko **cela, lomljena, zdrobljena, oluščena ali v lupini**. Lahko so tudi izpostavljeni **zmerni toplotni obdelavi**, katere namen je predvsem zagotoviti večjo obstojnost (npr. z inaktiviranjem lipolitiskih encimov in z odstranjevanjem dela vlage), nadalje odstraniti grenkobo ali poenostaviti njihovo uporabo. Vendar pa je ta obdelava dovoljena le, v kolikor ne vpliva na naravne lastnosti semen in plodov in jih ne napravi primerne za specifično uporabo.

Te tarifne številke **izključujejo** trdne ostanke, ki ostanejo po izvršeni ekstrakciji rastlinskega olja iz ojnatega semenja ali plodov (vštevši razmaščeno moko in zdrob) **(tar. št. 23.04, 23.05 in 23.06)**.

12.01 - SOJA V ZRNU, VKLJUČNO Z ZDROBLJENO

Soja v zrnu je zelo pomembna surovina rastlinskega olja. Soja v zrnu iz te tar. številke je lahko obdelana s toploto z namenom odstraniti grenak okus (glej splošna določila).

Ta tar. številka pa **izključuje** praženo sojino zrnje, ki se uporablja kot kavni nadomestek (**tar. št. 21.01**).

12.02 - ARAŠIDI (ZEMELJSKI OREŠČKI), NEPRAŽENI, NEPEČENI, V LUPINI, OLUŠČENI ALI ZDROBLJENI:

1202.10 **- V lupini**

1202.20 **- Oluščeni, vključno z zdrobljenimi**

Ta tar. številka vključuje kikiriki - neoluščen, oluščen ali zdrobljen, ki **ni pražen** ali drugače pečen. kikiriki iz te tar. številke je lahko obdelan s toploto zaradi zagotavljanja večje obstojnosti (glej splošna določula komentarja). **Pražen** ali drugače pečen kikiriki se uvršča v **20. poglavje**.

12.03 - KOPRA

Kopra je posušena sredica (meso) kokosovega oreha in se uporablja za cejenje kokosovega olja, neprimernega za prehrano ljudi.

Ta tar. številka **ne vključuje** posušenega kokosovega oreha, to je razrezane sredice (mesa) kokosovega oreha, primerne za človeško prehrano (**tar. št. 08.01**).

12.04 - LANENO SEME, VKLJUČNO Z ZDROBLJENIM

Laneno seme je seme rastline lan in je surovina za eno najpomembnejših sušilnih olj.

12.05 - SEME OLJNE REPICE, VKLJUČNO Z ZDROBLJENIM

Ta tar. številka vključuje semena oljne repice (semena nekaj vrst Brassica, posebno B. napus (repica) in B. rapa (ali B. camprestris)).

12.06 - SONČNIČNO SEME, VKLJUČNO Z ZDROBLJENIM

Ta tar. številka vključuje semena navadne sončnice (Helianthus annus).

12.07 - DRUGO OLJNO SEME IN PLODOVI, VKLJUČNO Z ZDROBLJENIMi

1207.10 **- Palmini orehi in jedrca**

1207.20 **- Bombaževo seme**

1207.30 **- Ricinusovo seme**

1207.40 **- Sezamovo seme**

1207.50 **- Gorčično seme**

1207.60 **- Seme žafranike**

- Drugo:

1207.91 **- - makovo seme**

1207.92 **- - karita oreščki**

1207.99 **- - drugo**

Ta tar. številka vključuje semena in plodove vrst, ki se uporabljajo za ekstrakcijo olja in v prehrani ali v industriji - **razen tistih**, navedenih v **tar. št. od 12.01 do 12.06** (glej tudi splošna določila komentarja k temu poglavju).

Ta tar. številka vključuje med drugim:

koščice babasu
bukov žir
oreh "kendl"
orehe "nadav" (npr. orehe tulukuna)
ricinusovo seme
seme Chaulmoogra (vzhodnoindijsko drevo)
repično seme
bombažno seme
seme čistilnega grma (krotonovo seme)
seme jegličev vrste Oenothera biennis in Oenothera lamarckiana
grozdjevo seme
ilipino seme
seme kapoka
seme moure
gorčično seme
nigrovo seme
seme oiticice
palmine plodove in koščice
seme perilla
orehe "pulza"
makovo seme
seme žafranike
sezamovo seme
karitino seme (afriško drevo)
seme stilingije
čajevo (Tea) seme
konopljino seme
seme oleococca (tungovo seme)

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podševilka 1207.10

V smislu tar. št. 1207.10 razumemo pod pojmom "palmini orehi in jedra" orehe in jedra plodov raznih oljenosnih palm ali babasu palme.

12.08 - MOKA IN ZDROB IZ OLJNEGA SEMENA IN PLODOV, RAZEN GORČICE

1208.10 **- Iz soje**

1208.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje nerazmaščeno ali deloma razmaščeno moko in zdrob, ki se pridobivata z mletjem oljnih semen in plodov, zajetih v tar. št. od 12.01 do 12.07. Tarifna številka vključuje tudi moko in zdrob, razmaščena popolnoma ali deloma in potem ponovno zamaščena s svojim izvirnim oljem (glej opombo št. 2 k temu poglavju).

Ta tar. številka **izključuje**:

a) kikirikijevo maslo (**tar. št. 20.08**),

b) moko in zdrob iz soržice, razmaščena ali nerazmaščena, pripravljeno ali nepripravljeno (**tar. št. 21.03**) in

c) razmaščeno moko in zdrob (razen soržičnega) (**tar. št. od 23.04 do 23.06**).

12.09 - SEMENA, PLODOVI IN TROSI ZA SETEV

- Pesino seme:

1209.11 **- - seme sladkorne pese**

1209.19 **- - drugo**

- Seme krmnih rastlin, razen pesinega semena

1209.21 **- - seme lucerne** (alfalfa)

1209.22 **- - seme detelje** (Trifolioum spp)

1209.23 **- - seme bilnice**

1209.24 **- - seme travniške latovke** (Poa pratensis L.)

1209.25 **- - seme ljulke** (Lolium, multiflorum Lam., Lolium perenne L.)

1209.26 **- - seme mačjega repa**

1209.29 **- - drugo**

1209.30 **- Seme travnih rastlin, ki se gojijo v glavnem zaradi cvetov**

- Drugo:

1209.91 **- - seme vrtnin**

1209.99 **- - drugo**

Ta tar. številka vključuje vsa semena, plodove in trose za setev. Vključuje vse te proizvode, čeprav več niso sposobne kliti. **Ne vključuje** pa proizvode, ki so navedeni na koncu tega komentarja - proizvode, ki se uvrščajo v druge tar. številke, čeprav so namenjeni za setev, vendar se običajno uporabljajo v povsem druge namene.

Ta tar. številka vključuje semena repe, trav in drugih travnih rastlin (lucerne, sladke detelje, deteljice, bilnice, ljulke, travniške latovke, mačjega repa itd.), nadalje semena okrasnega cvetja, vrtnin, gozdnega drevja (vštevši šiške s semeni), semena sadnega drevja, grašice (**razen** grašice vrste Vicia faba, t.j. boba in divjega boba), volčjega boba, tamarina, tobaka in semena rastlin, ki dajejo proizvode iz tar. št. 12.11 in ki se **ne uporablja** samo v prvi vrsti v parfumerijske, farmacevtske ali za insekticidne, fungicidne ali podobne namene.

Proizvodi iz te tar. številke, še posebno seme trave, je lahko raztreseno skupaj z drobnimi delci umetnega gnojila na papirnati podlagi in prekrito s tenkim slojem vate, ki je pritrjen s pomočjo plastične mreže, ki utrjuj sloj vate.

Ta tar. številka **izključuje**:

a) nitasto snov (miceliame), iz katere se razvijajo gobe (**tar. št. 06.02**),

b) stročnice in koruzo (**7. poglavje**),

c) sadje iz **8. poglavje**,

d) začimbe in druge proizvode iz **9. poglavje**,

e) žitarice v zrnju (**10. poglavje**),

f) oljno seme in oljne plodove iz **tar. št. od 12.01 do 12.07**,

g) semena in plodove, ki se v **prvi vrsti uporabljajo** v parfumeriji, farmaciji ali pa za insekticide, fungicide ali v podobne namene (**tar. št. 12.11**) in

h) rožiče (rogače) (**tar. št. 12.12**).

12.10 - HMELJ, SVEŽ ALI SUŠEN, VŠTEVŠI ZDROBLJEN ALI ZMLET ALI V PELETIH, LUPULIN

1210.10 **- Hmelj, nezdrobljen in nezmlet in ne v peletih**

1210.20 **- Hmelj, zdrobljen, zmlet ali v peletih; lupulin**

Hmelj je luščinasta mačica v obliki čaše, pojem pa označuje tudi cvetove hmelja (Humulus Lupulus). Uporablja se predvsem v industriji piva z namenom izboljšati njegov okus, uporablja pa se tudi v medicini. V to tar. številko spada svež ali posušen, zmlet ali nezmlet, v obliki prahu ali pelet (to je aglomeriran neposredno s prešanjem ali z dodajanjem **veziv** v razmerju, **ki ne presega 3 mas.%**).

Lupulin je rumen smolast prah, ki prekriva hmelj in vsebuje grenak, aromatičen sestavek, ki hmelju daje njegove značilne lastnosti. Uporablja se za pripravo piva, kot nepopolni nadomestek hmelja pa tudi v medicini. Od hmelja ga je moč ločiti mehansko po sušenju.

Ta tar. številka **izključuje**:

a) hmeljev ekstrakt (**tar. št. 13.02**),

b) iztrošen (že uporabljen) hmelj (**tar. št. 23.03**) in

c) hmeljevo eterično olje (**tar. št. 33.01**)

12.11 - RASTLINE IN NJIHOVI DELI (VKLJUČNO SEMENA IN PLODOVI), SVEŽI ALI SUŠENI, REZANI ALI CELI, ZDROBLJENI ALI ZMLETI, VRST, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM V PARFUMERIJI, FARMACIJI ALI ZA INSEKTICIDNE, FUNGICIDNE ALI PODOBNE NAMENE

1211.10 **- Korenine sladke koreninice (likviricije)**

1211.20 **- Korenina ginsenga**

1211.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje rastlinske proizvode, ki se **uporabljajo predvsem** v parfumeriji, farmaciji ali medicini, ali pa za uničevanje insektov, gljivic, parazitov in v podobne namene. Lahko so v obliki celih rastlin, mahu, lišajev ali alg, nadalje so lahko v obliki delov (kot je npr. les, drevesno lubje, koreni, stebla, listje, cvetovi, lističev cvetnega venca, plodov in semen - **razen** oljnih plodov in semen iz **tar. št. od 12.01 do 12.07**) in v obliki odpadkov, ki ostanejo predvsem po mehanski obdelavi. Ti proizvodi ostanejo v tej tar. številki bodisi kot sveži, posušeni, celi, rezani, drobljeni, mleti, bodisi v prahu ali

(v kolikor in kjer je to mogoče) nastrgani ali oluščeni. Proizvodi iz te tar. številke, namočeni v alkohol, prav tako ostajajo uvrščeni v tej tar. številki.

Rastline in deli (vštevši semena in plodove) drevja, grmov, grmovja ali drugih rastlin se razvrščajo v to tarifno številko, v kolikor se uporabljajo neposredno za navedene namene, ali pa, če se uporabljajo za proizvodnjo ekstraktov,alkaloidov ali eteričnih olj, primernih za te namene. Na drugi strani pa ta tar. številka **izključuje** semena in plodove, ki se uporabljajo za ekstrakcijo stabiliziranih olj. Taka semena in plodovi se uvrščajo v **tar. št. od 12.01 do 12.07** tudi, če se bodo omenjena olja uporabila za namene, navedene v tej tar. številki.

Prav tako je potrebno poudariti, da so iz te tar. številke **izključeni** tudi rastlinski proizvodi, ki so bolj specifično navedeni v drugih številkah Nomenklature, in to tudi, če so primerni za uporabo v parfumeriji, farmaciji itd. (npr. skorja agrumov - **tar. št. 08.14**, vanilija, klinčki, janež, badijan in drugi proizvodi iz **9. poglavja**, nadalje hmelj - **tar. št. 12.10**, koren cikorije - **tar. št. 12.12**, naravne gume, gume-smole, smole in balzami - **tar. št. 13.01**).

Žive rastline in koreni cikorije ter druge rastline-sadike, čebule, rizomi itd, ki so nedvoumno namenjene sajenju, pa tudi cvetje, listje in drugo, namenjeno okraševanju, se uvrščajo v **6. poglavje**.

Les vrst, zajetih v tej tarifni številki, se uvršča v to tar. številko le, v kolikor je v obliki trsk, ostružkov ali v drugih oblikah, v katerih se uporablja predvsem v parfumeriji, farmaciji ali pa za uničevanje insektov, gljivic in v podobne namene. Les v obliki jamskega lesa je iz te tar. številke izključen (**44. poglavje**).

Nekatere rastline ali njihovi deli (vštevši semena ali plodove) iz te tar. številke so lahko pripravljeni (npr. v vrečkah) za pripravo rastlinskih infuzij ali rastlinskih "čajev". Proizvodi, ki sestoje iz rastlin ali delov rastlin (vštevši semena in plodove - npr. metin "čaj"), se uvrščajo v to tar. številko.

Ta tar. številka pa **izključuje** proizvode različnih vrst, ki sestoje iz rastlin ali delov rastlin (vštevši semena in plodove in vštevši tiste, ki vsebujejo rastline ali dele rastlin **iz drugih tar. številk**). Ta tar. številka **izključuje** tudi take, ki sestoje iz rastlin ali delov rastlin ene ali več vrst, pomešane z drugimi snovmi, kot je npr. ekstrakt ene ali več rastlin. (**tar. št. 21.06**).

Izpostaviti je tudi treba, da se, odvisno od primera, uvrščajo v t**ar. številke 30.03, 30.04, od 33.03 do 33.07 ali v 33.08** naslednji proizvodi:

a) proizvodi iz te tar. številke, ki niso mešani, vendar pripravljeni v umerke ali v oblike in pakiranja za maloprodajo - bodisi v terapevtske ali profilaktične namene, ali pa ki so pripravljeni za maloprodajo kot parfumerijski proizvodi, kot insekticidi, fungicidi ali podobni proizvodi,

b) proizvodi, ki so mešani za uporabo v namene, opisane v zgornjem odstavku pod a)

Vendar pa razvrščanje rastlinskih proizvodov v to tar. številko na osnovi njihove **pretežne uporabe v farmaciji ne pomeni**, da jih lahko štejemo za zdravila iz **tar. št. 30.03 ali 30.04** (če so mešani ali ne), ali so pripravljeni v odmerkih ali oblikah ali pakiranjih za maloprodajo. Medtem ko se pojem "zdravila" v tar. št. 30.03 in 30.04 nanaša le na proizvode s terapevtsko ali profilaktično uporabnostjo, pa ima pojem "farmacija" širši pomen in se nanaša tako na zdravila kot na proizvode, ki so terapevtsko ali profilaktično neuporabni (npr. napitki-toniki, okrepljena hrana, reagensi za krvne skupine itd.).

Ta tarifna številka **izključuje** tudi naslednje proizvode, ki se uporabljajo ali neposredno za aromatiziranje pijač, ali pa za pripravo ekstraktov v proizvodnji pijač:

a) mešanic, ki sestoje iz raznih vrst rastlin ali njihovih delov iz te tar. številke (**tar. št. 21.06**) in

b) mešanic rastlin ali njihovih delov z rastlinskimi proizvodi, ki spadajo v druga poglavja, npr. v **7., 9.** in **11** (**9. poglavje**, ali v **tar. št. 21.06**).

V to tar. številko so **vključeni** naslednji proizvodi:

Aconite (Aconitium napellus) - preobjeda: korenine in listi
Ambrette (musk) (Hibiscus abelmoschus): seme
Angelica (Archangelica officinalis): korenine in seme
Angostura (Golipea officinalis): skorja
Araroba (Andira araroba): prah
Arnica (Arnica montana) - arnika, gorski pretres: korenine, peclji, listi in cvetovi
Bazilika (Ocimum basilicum): cvetovi in listi

Bearberry (Uva ursi) - medvedji uhlji: listi
Belladonna (Atropa belladonna) - volčja češnja: trava, korenine, peclji, listi in cvetovi
Boldo (Peumus Boldus): listi
Borežina (Borage officinalis): peclji in cvetovi
Brijoni (Bryonia dioica) - črnojagodasti bluščec: korenine
Buchu (Barosma betulina, Barosma serratifolia in Barosma crenulata): listi
Buckbean (Menyanthes trifoliata) - grenka zel: listi
Burdock (Arctium loppa) - čiček: semena in posušene korenine
Calabar (Physostigma venenosum): zrno
Calamus (Acorus calamus): korenine
Cannabis (Cannabis sativa): zel
Cascara sagarda (Rhamnus purshiana): skorja
Cascarilla (Croton eluteria) - kaskarilja: skorja
Cassia (Cassia fistula) - kasija: stroki in neprečiščena pulpa (prečiščena pulpa-vodni ekstrakt, se uvršča v tar. št. 13.02)
Centauria (Erythrea centaurium) - modri glavinec: zel
Cevadilla (Sabadilla) (Schoenocaulon officinale): seme
Chamomille (Matricaria Chamomilla, Anthemis nobilis) - kamilica: cvetovi
Chenopodium (kenopodium): seme
Cherry - češnja in višnja: peclji
Cherry laurel (Prunus laurocerasus): jagode
Cinchona - kinhona: skorja
Clove (Carryophillus aromaticus): skorja, listi
Coca (Erythroxylon coca in Erythroxylon trixillense): - koka: skorja, listi
Cocculus indicus (indijanska jagoda) (anamirta paniculata) - ribja zel: plodovi
Cocillana (Guarea rusbyi): skorja
Colhicum (Colchicum autumnale) - jesenski podlesek: poganjki in seme
Colocynth (Citrulus colochyntis): plodovi
Comfrey (Gavez) (Symphytum officinale): korenine
Condurago (Marsdenia condurango) - kodurango: skorja
Couchgrass (plazeča se pirnica) (triticum) (Agropyrum repens): korenine
Cube (barbasco ali timbo) (Lonchocarpus nicou): skorja in korenine
Cubeb (Cubeba officinalis Miquel ali Piper cubeba) - poper kubeba: prah
Damiana (Turnera difusa): listi
Dandelion (maslece) (taraxacum officinale): korenine
Datula metel : listi in seme
Derris (ali tuba) (Derris elliptica in Derris trifoliata): korenine
Digitalis (Digitalis purpurea) - naprstec: listi in seme
Elder (Sambacus nigra) - bezeg: cvet in skorja
Ephedra (Mahuang): steblo in veje
Rženi rožički
Eucalyptus (Eucalyptus globulus) - evkaliptus: listi
Frangula - bombažno drevo: skorja
Fumitory (Fumaria officinalis) - rosnica: listi in cvetovi
Galangal (Alpinia officinarum): rizomi
Gentian (Gentiana lutea): - svišč: korenine
Ginseng (Panax quinquefolium in Panax ginseng): korenine
Golden seal (Hydrastis) (Hydrastis canadensis) - hidrastis: korenine
Guaiacum (Guaiacum officinale in Guaiacum sanctum): les
Hamamelis (Hamamelis officinalis) - severnoameriška leska: skorja in listi
Hellbore (Veratrum album in Veratrum viride) - blago dišeči teloh: korenine
Henbane (Hyoscyamus) (Hyoscyamus niger) - črni zobnik: korenine, seme, listi
Horehound (Marrubium vulgare) - belušina: zel in peclji
Hyssop (Hyysopus officinalis) - ožepek: cvet in listi
Ipecacuanha (Cephaelis ipecacuanha) - ipekakuana: korenine
Ipomoea (Ipomoea orizabensis): korenine

Jarobandi (Pilocarpus jaborandi ali Pilocarpus microphyllus) - Jaborand: listi
Jelap (Ipomoea purga) - dlakavi vrbovec: korenine
Lavender (Lavandula vera) - sivka: cvet in trave
Leptandra (Veronica virginica): korenine
Linaloe (Bursera delpechiana): les
Linden (Tilia europaea) - lipa: cvetovi in listi
Liquorice (Glycchrrhiza glabra) - sladko drevo: korenine
Lobelia (Lobelia inflata): zel in cvet
Long papper (Piper longum): korenine in podzemni poganjki
Male fern (Dryopteris filix-mas): korenine
Mallow (Malva silvestris in Malva rotundifolia) - gozdni slez: listi in cvet
Mandrake-Mandragora, alrauna (narkotična rastlina): korenine ali rizomi. (Majaron se v nadaljnjem besedilu pojavi pod imenom "divji majaron oz. "Wild marjoram")
Marshmallow (Althea officinalis) - beli slez: cvetovi, listi in korenine
Melissa (Melissa officinalis) - matičnjak: listje, cvetje in vrhovi
Maint-Nana (vse vrste)
Mousse de shene (oak moss), (Evrenia furfuracea) - hrastova mahovina (lišaj)
Muguwort (Artemisia vulgaris) - pelin: korenine
Nux vomica (Strychnos nux vomica) - strihnin: seme
Pomarančevec (Citris aurantium): listje in cvet
Orris (Iris germanica, Iris pallida in Iris florentina) - peronika: korenine
Pansy: cvet
Pačuli (Pogostemon patchouli) - pačuli: listje
Metica (glej meto - Mint)
Bor: popki
Plantago psyllium: zel in seme
Podophyllum (Podophyllum peltatum) - volčja sled: korenine ali rizomi
Popy - Mak (Papaver somniferum): glavice (nezrele in posušene)
Pulsatilla (anemone pulsatilla) - anemona: zel
Pyrethrum (Chrysanthemum Cinerariaefolium) - bolhač: listje, peclji in cvet
Pzrethrum (Anacylclus pyrethrum): korenine
Quassia (Quassia amara in Picraena excelsa): les in lubje
Quince: seme
Rhatany (Krameria triandra): korenine
Rhibarb (Rheum officinale): korenine
Navadna rosnica: cvet
Rosemary (Rosemarinus officinalis) - rožmarin: zel, cvet in listje
Griževec (Ruta gravealens): listje
Kadulja (Salvia officinalis): listje in cvet
Fižol Sv Ignacija (Strychnos ignatii)
Sandalovo drevo: trske (belo in rumeno)
Sarsaparilla (Smilax): korenine
Sassafras (Sassafras officinalis): lubje, korenine in les
Scammony (Convovulvus scammonia): korenine
Senega (Polygala senega) - grenka grabenuša: korenine
Sena (Cassia actufolia in cassia angustifolia): stroki in listje
Spolzki brest (Ulmus fulva): lubje
Solanum Nigrum
Morska čebula (Urginea maritima, Urginea scilla): čebuljčki
Stramonium (Datura stramonium) - kužnjak: listje in krone
Strofantus (Strophantus kombe): semena
Tansy (Tanacetum vulgare) - vratič:skorje, listje in seme
Tonka (Tonquin) (Dipterix odorata): zrna
Baldrijan (Valeriana officinalis): korenine
Verbascum (mullein) (Verbascum thapsus in Verbascum phlmoides): listje, cvet
Vrbena: listje in kronica

Veronica (Veronica officinalis) - veronika: listje
Virburnum (Virburnum prunifolium) - dobrovita: skorja korenin
Violets (Viola odorata) - vijolice: korenine in cvet
Oreh: listje
Divji majaron (Origanum vulgare); majaron (Majarona hortensis ali Origanum hortensis) - je izključen (7. poglavje)
Rumena narcisa (Asperula odorata): zel
Isiot (Artemisia cina) - ingver (semena zoper gliste): cvet
Wormwood (Artemisia absinthium) - pelin: listje in cvet
Yohimba (Corynthae yohimbe): skorja

Botanična poimenovanja, navedena v tem seznamu (ki **ni popolen**) so podana v pomoč pri prepoznavanju rastlin. Jasno je, da se rastline iz družin rastlin, ki so navedene v tem seznamu, uvrščajo v isto tar. številko.

Nekateri proizvodi iz te tar. številke štejejo po mednarodnih predpisih za **opojne droge** in so navedeni v seznamu na koncu 29. poglavja.

12.12 - ROŽIČI, MORSKE IN DRUGE ALGE, SLADKORNA PESA, SLADKORNI TRS, SVEŽI, OHLAJENI ALI ZMRZNJENI ALI SUŠENI, ZMLETI ALI NE; KOŠČICE IN JEDRCA IZ SADNIH KOŠČIC IN DRUGI RASTLINSKI PROIZVODI (VŠTEVŠI KORENINO CIKORIJE, NEPRAŽENO, VRSTE CICHORIUM INTYBUS SATIVUM), VRST, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM ZA ČLOVEŠKO PREHRANO IN NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

1212.10 **- Rožiči, vključno s semenom**

1212.20 **- Morske alge in druge alge**

1212.30 **- Koščice in jedra mareličnih, breskovih in slivovih koščic**

- Drugo:

1212.91 **- - sladkorna pesa**

1212.92 **- - sladkorni trs**

1212.99 **- - drugo**

(A) **Rožiči.**

Rožiči (rogači) so plod majhnega zimzelenega drevesa (Ceratonia siliqua), izvirnega sredozemskega drevesa. To so strok rjave barve, v katerem je veliko število semen in ki se uporabljajo predvsem kot živalska krma ali kot destilacijska snov.

Vsebuje velik odstotek sladkorja in se včasih uživajo kot posladek.

Ta tar. številka vključuje endosperm, kalčke, cela semena, kalčke v prahu - zmešane ali nezmešane z ovojem v prahu.

Ta tar. številka **ne vključuje** moko iz endosperma rožičev, ki se uvršča v **tar. št. 13.02** kot rastlinska sluz ali zgoščevalec.

(B) **Morske in druge alge.**

Ta tar. številka vključuje vse morske in druge užitne in neužitne alge. Lahko so sveže, suhe ali mlete. Morske in druge alge se uporabljajo v različne namene (npr. kot farmacevtski proizvodi, v kozmetiki, za prehrano ljudi in živali, za gnojila).

Ta tar. številka vključuje moko morskih in drugih alg, neglede na to, ali je sestavljena in ene ali več vrst morskih ali drugih alg.

Ta tar. številka **izključuje**:

a) agar - agar in karaginan (**tar. št. 13.02**),

b) mrtve enocelične alge (**tar. št. 21.02**),

c) kulture mikroorganizmov iz **tar. št. 30.02** in

d) gnojila iz **tar. št. 31.01 ali 31.05**.

C) **Sadkorna pesa in sladkorni trs.**

Ta tar. številka prav tako vključuje sladkorno peso in sladkorni trs v oblikah, navedenih v tej tar. številki. Ta tar. številka **izključuje** bagas, t.j. vlaknasti del sladkornega trsa, ki ostane po ekstrakciji (**tar. št. 23.03**).

(D) **Koščice in jedra koščic sadja in drugih rastlin** (vštevši koren nepražene cikorije vrste Cichorium intybus sativum) vrst, ki se uporabljajo predvsem za prehrano ljudi, in niso omenjene in ne navedene na drugem mestu.

Tako **vključuje** ta tar. številka koščice in jedra koščic breskev (vključno nektarin), marelic in sliv (ki se uporabljajo predvsem kot nadomestek mandljev). Ti proizvodi ostanejo uvrščeni v tej tar. številki tudi v primeru, da jih je mogoče uporabiti za ekstrakcijo olja.

Ta tar. številka vključuje tudi svež ali posušen in cel ali razrezan nepraženi koren cikorije vrste Cichorium itybus sativum). Praženi koren vrste, ki se uporablja kot nadomestek kave, je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 21.01**). Drugi nepraženi koreni cikorije se uvrščajo v **tar. št. 0601**.

V to tar. številko se uvrščajo tudi peclji angelike, ki se uporabljajo predvsem za pripravo kandirane angelike ali pa angelike, konzervirane v sladkorju. Običajno se začasno konzervirajo v slanici.

Ta tar. številka vključuje tudi sladki sorgo, kot je npr. saccharatum, ki se uporablja predvsem za izdelavo sirupa ali melase.

Ta tar. številka **izključuje** koščice sadja, ki se uporabljajo za rezbarjenje (npr. datljeve koščice) (**tar. št. 14.04**) in pražene sadne koščice, ki se ponavadi uvrščajo kot kavni nadomestki (**tar. št. 21.01**).

12.13 - ŽITNA SLAMA IN ŽITNE PLEVE, SUROVE, NEPRIPRAVLJENE, VŠTEVŠI ZREZANE, MLETE ALI STISNJENE ALI V PELETIH

Ta tar. številka je omejena na slamo in pleve v nepredelanem stanju, t.j. v takšnem, v kakršnem so ob žetvi pšenice, nadalje na zmlete in sprešane, ali pa v obliki peletov (t.j. aglomerirane s pomočjo kompresije ali z dodajanjem veziva v razmerju, **ki ne presega 3 mas.%**), vendar dalje nepredelanih. Ta tar. številka **izključuje** očiščeno, beljeno ali obarvano slamo (**tar. št. 14.01**).

12.14 - KOLERABA, KRMNA PESA, KORENJE ZA KRMO; SENO, LUCERNA, DETELJA, ESPARZETA, KRMNI OHROVT, VOLČJI BOB, GRAŠICA IN PODOBNI PRIDELKI ZA KRMO, TUDI V PELETIH

1214.10 **- Moka in peleti iz lucerne** (alfalfa)

1214.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje:

(1) Kolerabo (ratabagas) (Brassica nepobrassica), krmno repo, živinsko korenje (bele in svetlorumene barve) in drugo korenje za živinsko krmo. To korenje ostane uvrščeno v tej. rar. številki, čeprav so lahko nekatere iz med teh vrst lahko primerne tudi za prehrano ljudi.

(2) Seno, lucerno (alfa-alfa), deteljo, krmno zelje, volčji bob, grašico in podobne pridelke za krmo - sveže ali posušene, cele ali narezane, zrezane ali stisnjene. Ti pridelki ostanejo v tej tar. številki tudi, če so soljeni ali izpostavljeni drugim postopkom v silosu, katerih namen je preprečiti fermentacijo ali kvarjenje.

Pojem "podobni pridelki za krmo" je treba razumeti, kot da se nanaša le na rastline, ki se posebej goje za krmo. Ta pojem **ne vključuje** rastlinske odpadke, ki se lahko uporabljajo v iste namene (**tar. št. 23.08**).

Proizvodi za krmo iz te tar. številka so lahko tudi v obliki peletov, to je aglomerirani neposredno s prešanjem ali posredno z dodajanjem veziva, ki v skupni teži ne sme preseči 3%.

Ta tar. številka **izključuje**:

a) rdečo peso (rdečkasto oranžne barve) iz **tar. št. 07.06,**

b) slamo in žitno pleve (**tar. št. 12.13**),

c) rastlinske proizvode, ki niso posebej gojeni za krmo, čeprav se za krmo uporabljajo (npr. vrhovi repe in korenja in zgornji deli koruznega listja (**tar. št. 23.08**) in

d) preparate za hrano za živali (npr. sladkana krma) (**tar. št. 23.09**).

13. POGLAVJE

ŠELAK; GUME, SMOLE IN DRUGI RASTLINSKI SOKOVI IN EKSTRAKTI

OPOMBA

1. Tar. št. 13.02 obsega med drugim ekstrakt sladke koreninice, bolhača, hmelja, aloje in opija.

V to tarifno številko **ne spadajo**:

(a) ekstrakti sladke koreninice, ki vsebujejo nad 10 mas.% saharoze ali so pripravljeni kot slaščice **(tar. št. 17.04);**

(b) sladni ekstrakt (**tar. št. 19.01**);

(c) ekstrakti kave, čaja ali maté čaja (**tar. št. 21.01**);

(d) rastlinski sokovi ali ekstrakti z pripravljanje alkoholnih pijač (**22. poglavje**);

(e) kafra, glicerizin ali drugi proizvodi iz **tar. št. 29.14 in 29.38**;

(f) zdravila iz tar. št. **30.03 ali 30.04** ali reagenti za določanje krvnih skupin (**tar. št. 30.06**);

(g) ekstrakti za strojenje ali barvanje (**tar. št. 32.01 ali 32.03**);

(h) eterična olja, zgoščena oziroma trdna olja (concretes), rezinoidi, izvlečki oleosmol, vodni destilati ali vodne raztopine eteričnih olj ali preparati na osnovi dišečih snovi vrst, ki se uporabljajo v proizvodnji pijač (**33. poglavje**);

(ij) naravni kavčuk, balata, gutaperča, gvajak, čiki in podobne naravne gume (**tar. št. 40.01**).

13.01 - ŠELAK, NARAVNE GUME, SMOLE, GUMIJEVE SMOLE IN BALZAMI

1301.10 **- Šelak**

1301.20 **- Arabski gumi**

1301.90 **- Drugo**

(I) **Šelak**

Šelak je smolnata snov, katero ustvarja na različnih vrstah dreves nek insekt, ki pripada isti družini kot košeniljka in škrlatna ščitasta uš.

Najvažnejše trgovske vrste so naslednje:

(A) **Šelak v palicah**, ki običajno sestoji iz vejic, na katerih je nanesen šelak v debelejšem ali tanjšem sloju. Je temnordeč in je najmočneje obarvana vrsta šelaka.

(B) **Šelak v zrnih** - to je drobljen šelak, ločen od vej (običajno) s pranjem, ki deloma odstrani šelakovo barvilo.

(C) Šelak, znan tudi kot **šelak v listih**, ploščah ali rezinah - dobjo ga s topljenjem in filtriranjem, služi pa prečiščevanju smol. Ima obliko tenkih, prozornih lusk jantarjeve ali rdečkaste barve. Podoben proizvod v obliki diska je znan kot "gumbasti šelak".

Šelak se obsežno uporablja v proizvodnji oljnih lakov, v elektroindustriji in v proizvodnji pečatnih voskov.

(D) **Šelakovi odpadki (ali granatni šelak)** - dobijo jih iz odpadkov, ki ostanejo po predelavi šelaka.

Šelak je lahko razbarvan (če iz njega odstranijo barvo) ali beljen. V slednjem primeru je včasih pripravljen v obliki zvitih štren.

Iz te tar. številke je **izključen** sok določenega orientalskega drevesa, ki se v stiku z zrakom strdi in tvori odporno prevleko in je znan pod imeni "japonski" ali "kitajski lak" (**tar. št. 13.02**).

(II) **Naravne gume, smole, gumijeve smole, oljne smole in balzami.**

Naravne gume, smole, gimijeve smole, oljne smole in balzami so proizvodi rastlinskih izločkov, ki se v stiku z zrakom strdijo in se med seboj težko ločijo.

Ti proizvodi imajo naslednje lastnosti, po katerih jih je moč ločtevati:

(A) **Gume** so brez vonja in okusa, so bolj ali manj razgradljive v vodi, pri čemer nastajajo lepljive snovi. Gore brez vonja in ne, da bi se pri tem talile.

(B) **Smole** niso topne v vodi, so blagega vonja, slabi prevodniki elektrike in so nabite z negativno elektriciteto. Na toploti se bolj ali manj mehčajo in talijo - ko pa zagorijo, gore s plamenom z veliko dima in z značilnim vonjem.

(C) **Gumijeve smole** sestoje, kot že ime pove, iz naravnih mešanic gum in smol v različnih razmerjih. Zaradi tega so gumijeve smole delno topne v vodi. Ponavadi so prodornega in značilnega vonja in okusa.

(D) **Oljne smole in balzami** sestoje iz smol, ki vsebujejo veliko eteričnih olj. So tekoče, mehke konsistence in čutnega vonja.

Najpomembnejši proizvodi so:

(1) **Arabski gumi,** izloček raznih akacij, ki ga včasih imenujejo nilska guma, adenska guma, senegalska guma), nadalje tragantova guma (iz nekaterih vrst Astragalusa), basra guma, anakardium (guma drevesa kažu- oreha), indijska guma, nekatere t.i. izvirne gume raznih vrst Rosaceae, kot so češnjevega, višnjevega, breskvinega in mandeljnovega drevesa.

(2) **Sveže, tekoče oljne smole bora** (vštevši terpentin), jelke ali drugih iglavcev (surove ali prečiščene), pa tudi smole iglavcev (omorikine galipot smole itd.), ki se posušene nahajajo v drevesnih zarezah in vsebujejo rastlinske odpadke.

(3) **Kopal** (Indija, Brazilija, Kongo itd.), **vštevši fosilni kopal;** kauriguma; damar smola; mastiks; elemi; sandrak; zmajeva kri.

(4) **Kambodža, amonijakova guma, asafetida, skamoni, euforbium, galbanum, opoponax, olibanim** ali tamjan, izmirna, akaroidna smola, gvajak smola.

(5) **Benzoe guma, styrax ali storaks (tekoč ali trden), tolu balzam, Peru balzam, Kopaiba balzam, kanadski balzam, Meka balzam, tapsia.**

(6) Kanabis smola (surova ali prečiščena) iz rastline kanabis (kanabis smola **je opojna droga** - glej seznam na koncu 29. poglavja).

Naravne gume, smole, oljne gume, gumijeve smole in balzami, zajeti v tej tar. številki so lahko surovi, oprani, prečiščeni, beljeni, zdrobljeni ali v prahu. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** tiste, ki so bili izpostavljeni postopkom, kot je npr. postopek z vodo pod pritiskom, z mineralnimi kislinami, ali pa npr. topli postopek. Tako je z gumami in gumijevimi smolami, ki so postale topne s postopkom z vodo pod pritiskom (**tar. št. 13.02**), z gumami, ki so postale topljive s postopkom z žveplovo kislino (**tar. št. 35.06**) in smolami, ki so postale topne v sušilnih oljih s toplotnim postopkom (**tar. št. 38.06**).

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

a) jantar (**tar. št. 25.30**),

b) zdravila, ki vsebujejo naravne balzame in pripravljena zdravila iz raznih vrst snovi, ki so znane kot balzami (**tar. št. 30.03 ali 30.04**),

c) šelakove barve - barvila, ekstrahirana iz šelaka (**tar. št. 32.03**),

d) rezinoide, ekstrahirane iz snovi iz te tar. številke (**tar. št. 33.01**),

e) tal olje, včasih znano kot tekočo kolofonijo (**tar. št. 38.03**),

f) terpentinska olja (**tar. št. 38.05**) in

g) kolofonija, smolne kisline, pinolin in smolna olja, rezinate, katransko kolofonijo, pivsko smolo in podobne preparate na osnovi kolofonije (**38. poglavje**).

13.02 - RASTLINSKI SOKOVI IN EKSTRAKTI; PEKTINSKE SNOVI, PEKTINATI IN PEKTATI; AGAR-AGAR IN DRUGE SLUZI TER SREDSTVA ZA ZGOŠČEVANJE, DOBLJENI IZ RASTLINSKIH PROIZVODOV, MODIFICIRANI ALI NEMODIFICIRANI

- Rastlinski sokovi in ekstrakti:

1302.11 **- - opija**

1302.12 **- - iz sladkih koreninic**

1302.13 **- - hmelja**

1302.14 **- - bolhača ali rastlinski korenin, ki vsebujejo rotenon**

1302.19 **- - drugi**

1302.20 **- Pektinske snovi, pektinati in pektati**

- Sluzi in snovi za zgoščevanje, dobljeni iz rastlinskih proizvodov, modificirani ali nemodificirani:

1302.31 **- - agar-agar**

1302.32 **- - sluzi in sredstva za zgoščevanje, ekstrahirani iz rožičev, rožičevih semen ali semena giara, modificirani ali nemodificirani**

1302.39 **- - drugo**

(A) **Rastlinski sokovi in ekstrakti.**

Ta tar. številka vključuje sokove in ekstrakte - rastlinske proizvode, ki se ponavadi pridobivanjo z naravnim izločanjem ali zarezovanjem, ali pa z ekstrakcijo s pomočjo razredčila i to pod pogojem, da niso našteti ali vključeni v druge specifične tar. številke Nomenklature (glej spisek izključitev na koncu dela (A) tega komentarja.

Ti sokovi in ekstrakti se razlikujejo od eteričnih olj, rezinoidov in ekstrahiranih oljnih smol iz **tar. št. 33.01** po tem, da vsebujejo poleg hlapljivih dišavnih sestavin veliko večji delež drugih rastlinskih snovi (npr. klorofil, tkanine, grenke snovi, ogljikove hidrate in druge ekstraktivne snovi)

Sokovi in ekstrakti, ki so razvrščeni tukaj, vključujejo:

(1) **Opij** - posušeni sok makovega stroka (Papaver somniferum), katerega dobivajo z zarezovanjem ali z ekstrakcijo iz stebla ali semenskega stroka. Ponavadi je v obliki kroglic in pogač raznih velikosti in oblik.

(2) **Sok sladkih koreninic** je ekstrahiran iz posušenih koreninic rastline iz družine Leguminosae (Glycyrhiza glabra), in sicer s toplo vodo pod pritiskom, nato pa koncentriran. Lahko je v tekočem stanju ali v obliki blokov, pogač, rezin, palčk ali prahu. (Sok sladkih koreninic, ki

vsebuje po teži več kot 10% sladkorja, ali oni, ki je pripravljen kot sladkorni proizvod, neglede na vsebnost sladkorja, se iz te tar. številke **izključuje** (**glej tar. št. 17.04**).

(3) **Ekstrakt hmelja.**

(4) **Piretrum - ekstrakt** bolhača se pridobiva predvsem iz cvetov raznih piretrumov - bolhačev (npr. Chrysanthenum cineraraefolium) z ekstrakcijo z enim izmed organskih topil, kot je npr. normalni heksan ali "petrol eter".

(5) **Ekstrakte rastlinskih korenin, ki vsebujejo rotenon** ("derris", "cube", "timbo", "barbasco" itd.).

(6) **Ekstrakte in tinkture katerekoli vrste rastlin rodu kanabis**.

Surova ali prečiščena kanabisova smola je iz te tar. številke **izključena (tar. št. 13.01)**.

(7) **Ekstrakt ginsenga**, katerega pridobivajo z ekstrakcijo s pomočjo vode ali alkohola, vštevši pakiranja za maloprodajo.

Mešanice ekstrakta ginsenga z drugimi sestavinami (npr. z laktozo ali z glukozo), ki se uporabljajo za pripravo "čaja" ginseng ali pijač ginseng, so **izključena (tar. št. 21.06)**

(8) **Aloa** - zgoščen sok zelo grenkega okusa iz več vrst rastlin istega imena (iz družine Liliceae)

(9) **Podofilum** - smolasta snov, ki je iz posušenih rizomov Podophylum peltatum ekstrahirana z alkoholom.

(10) **Kurare** - vodni ekstrakt iz listja in in skorje raznih rastlin iz družine Strychnos.

(11) ekstrakt **kasia-amare**, ki ga pridobivajo iz lesa istoimenih grmov (družina Simaroubaceae), ki uspeva v Južni Ameriki.

(12) **Druge medicinske ekstrakte**, npr. belladonno, črni bezeg, cascara sagrada, česen, lincura, jalapski koren, kinhona, rabarbara, sarsaparilla, tamarinda, baldrijan, jelkini popki, koka, kolocint, moška praprot, čarovničina leska, črni zobnik, rženi rožički.

(13) **Mana -** gost in sladek sok, ki ga pridobivajo z zarezovanjem iz nekaterih vrst jesena.

(14) **Lepilo za ptice** - viskozno in raztegljivo lepilo zelenkaste barve, ekstrahiran iz jagod bele omele in bodike.

(15) **Vodni ekstrakt**, katerega pridobivajo z ekstrakcijo marelične pulpe. Vendar pa so marelični stroki in pulpe **izključene** iz te **tar. številke (tar. št. 12.11)**.

(16) **Kino guma** - zgoščen sok določenega tropskega drevesa in ki se uporablja pri strojenju in v medicini.

(17) **Japonski (ali kitajski) lak** (naravni lak) je sok, katerega pridobivajo z zarezovanjem nekaterih vrst grmov, imenovanih "urushi" in ki uspevajo na Dalnjem Vzhodu (npr. Rhus vernificera). Uporablja se za premaze ali za okrasitev raznih predmetov (npr. pladnjev, kovčkov itd.)

(18) S**ok papaje** - posušen ali neposušen, vendar neprečiščen kot papainov encim (aglomerirani lateks-globule so opazne pri mikroskopski raziskavi). Papain je iz te tar. številke izključen (**tar. št. 35.07**).

(19) **Ekstrakt kole**, katerega pridobivajo iz plodov kole (semena raznih vrst kole, npr. Cola nitida), in ki se uporablja za proizvodnjo raznih vrst pijač.

(20) **Ekstrakt iz lupine oreha kažu**. Vendar pa so polimeri, pridobljeni iz tekočega ekstrakta lupine oreha kažu, iz te tar. številke **izključeni** (pretežno v **tar. št. 39.11**).

(21) **"Vanilia oleo smole"** (včasih zmotno imenovana vanilia resinoid ali "vanilia ekstrakt").

Sokovi so ponavadi zgoščeni ali strjeni. **Ekstrakti** so lahko tekoči, kašasti ali trdni. **"Tinkture"** so ekstrakti, ki so še raztopljeni v alkoholu, s pomočjo katerega poteka ekstrakcija; takoimenovani **"ekstrakti fluida"** pa so raztopine ekstrakta v npr. alkoholu, glicerinu ali v mineralnem olju. Tinkture in ekstrakti fluida so v splošnem standardizirani (npr. ekstrakt piretruma - bolhačev ekstrakt, je lahko standardiziran z dodajanjem mineralnega olja z namenom, da bi dosegel komercialno stopnjo vsebnosti piretrina (od 2 do 20 ali 25%). **Trdni ekstrakti** se pridobivajo z izparevanjem topila. Nekaterim ekstraktom se včasih dodajajo notranje snovi, da bi se ekstrakti lažje reducirali v prah (npr. ekstrakt belladonne, kateremu dodajajo gumiarabikum), ali pa, da se doseže standardna trdota (opiju se, na primer, dodajajo določene količine škroba, da bi dobili proizvod z znano vsebnostjo morfija). Dodajanje takih snovi ne vpliva na razvrščanje trdnih ekstraktov.

Ekstrakti so lahko enostavni ali sestavljeni. Enostavne ekstrakte pridobivajo z obdelavo samo ene vrste rastlin, sestavljene pa ali z mešanjem enostavnih ekstraktov, ali pa z obdelavo mešanic različnih vrst rastlin. Torej vsebujejo sestavljeni ekstrakti (v obliki alkoholnih tinktur ali v drugih oblikah) sestavine raznih vrst rastlin. Obsegajo tudi sestavljene ekstrakte japonskega korena, aloje lubja kininovca itd.

Rastlinski sokovi iz te tar. številke predstavljajo surovine za mnoge proizvode. Rastlinskih sokov pa **ne vključuje ta tar. številka, v kolikor imajo** vsled dodajanja drugih snovi značaj pripravljene hrane, zdravil itd.

Nekateri proizvodi iz te tar. številke, katere mednarodni predpisi spoznavajo za **opojne droge**, so navedeni v spisku na koncu **29. poglavja**.

Primeri preparatov, katere ta tar. številka **izključuje**, so:

(i) **aromatizirani sirupi**, ki vsebujejo rastlinske ekstrakte (**tar. št. 21.06**),

(ii) **sestavljeni preparati, ki se uporabljajo za pripravo pijač**. Te predelave pridobivajo z mešanjem rastlinskih ekstraktov iz te tar. številke z mlečno, vinsko, citronsko in fosforno kislino, z konzervansi, s sredstvi za penjenje, s sadnimi sokovi itd., včasih tudi z eteričnimi olji. Tako dobljeni preparati se uvrščajo v **tar. št. 21.06 ali 33.02,**

(iii) **medicinski preparati**, od katerih so nekateri znani kot "tinkture" in ki sestoje iz mešanic rastlinskih ekstraktov z drugimi proizvodi (npr. preparati iz mešanic ekstraktov paprike, terpentinskega olja, kafre in metilnega saciliata ali pa mešanice opijeve tinkture, janeževega olja, kafre in benzojeve kisline) (**tar. št. 30.03 ali 30.04**),

(iv) **intermedijarni proizvodi za izdelavo insekticidov**, ki sestoje iz bolhačevega ekstrakta, razredčenega z dodajanjem mineralnega olja tako in v taki količini, da je vsebnost piretra manjša od 2% po teži, ali pa razredčenega z drugimi snovmi, kot so npr. sinergisti (**npr. piperonil butoksid (tar. št. 38.08)**.

Ta tar. številka **izključuje** tudi rastlinske ekstrakte-mešanice, brez dodanih drugih snovi, za terapevtske in profilaktične namene. Takšne mešanice, kot tudi podobni medicinski sestavljeni ekstrakti, izdelani z obdelavo rastlinske mešanice, se uvrščajo v **tar. št. 30.03 ali 30.04**. Vendar pa **tar. št. 30.04** vključuje tudi enostavne rastlinske ekstrakte (tudi standardizirane ali raztopljene v kateremkoli topilu), v kolikor so pripravljeni v odmerkih za terapevtske ali profilaktične namene, ali pa v pakiranjih za maloprodajo za pravkar navedene namene.

Ta tar. številka **izključuje** eterična olja, resionoide in ekstrakte oleosmol **(tar.št. 33.01).**

Eterična olja (ki se lahko pridobivajo tudi s solventno ekstrakcijo), se ***razlikujejo*** od ekstraktov, ki se uvrščajo v to tar.št. po tem, da se v glavnem sestavljena iz ***hlapnih aromatičnih snovi.***

Resinoidi se ***razlikujejo*** od ekstraktov, ki se uvrščajo v to tar.št. po tem, da so pridobivajo z ekstrakcijo z organskimi topili ali super-kritičnimi tekočinami (npr., ogljikov dioksidni plin pod pritiskom) suhih naravnih neceličnih rastlin ali živalskih smolnatih snovi.

Ekstrahirane oleosmole se ***razlikujejo*** od ekstraktov iz te tar.št. po tem, da:

se pridobivajo iz naravnih celičnih rastlin (skoraj vedno iz začimb ali aromatičnih rastlin) z ekstrakcijo ali z organskimi topili ali s super-kritičnimi tekočinami in vsebujejo hlapljive aromatične snovi skupaj z nehlapljivimi snovmi prijetnega okusa, ki definira karakteristični vonj ali aromo dišave ali aromatične rastline.

Ta tar. številka **izključuje** tudi naslednje rastlinske proizvode, uvrščene v bolj specifičnih tar. številkah Nomenklature:

a) naravne gume, gumijeve smole, oljne smole in balzame (**tar. št. 13.01**),

b) ekstrakt slada (**tar. št. 19.01**),

c) kavni ali čajni ekstrakt, ekstrakt mate-čaja (**tar. št. 21.01**),

d) alkoholne sokove in ekstrakte, iz katerih izdelujejo pijače (**22. poglavje**),

e) tobačne ekstrakte (**tar. št. 24.03**),

f) kafro ((**tar. št. 29.14**), glicerizin in glirizate (**tar. št. 29.38**),

g) ekstrakte, ki se uporabljajo kot indikatorji krvnih skupin (**tar. št. 30.06**),

h) ekstrakte za strojenje (**tar. št. 32.01**),

i) barvilne ekstrake (**tar.št. 32.03**) in

j) naravno gumo - kavčuk, balata, gutaperča, gvajak, čikl in podobne naravne gume (**tar. št. 40.01**).

(B) **Pektinske snovi, pektinati in pektati.**

Pektinske snovi (v trgovini znane kot "pektini") so polisaharidi, katerih osnovna struktura sestoji iz poligalakturonskih kislin. Nahajajo se v rastlinskih celicah, še posebno sadja in vrtnin. Pridobivajo se iz ostankov jabolk in hrušk, dinj, agrumov, sladkorne pese ipd. Pektini se uporabljajo predvsem kot sredstva za želatiniranje v proizvodnji marmelad in drugih konzerv. Pektinske snovi so lahko tekoče ali v prahu in se kot standarizirane ali pa brez dodanega sladkorja (glukoze, saharoze itd.) ali drugih proizvodov (s pomočjo katerih naj bi se zagotovila stalna aktivnost, to je učinkovitost v uporabi) uvrščajo v to tar. številko. Včasih vsebujejo natrijev citrat in druge soli za vzdrževanje sredine - t.i. "puffer" soli.

Pektinati so soli pektinskih kislin (deloma metoksiliranih poligalakturoničnih kislin, pektati pa so soli pektinskih kislin (demetoksiliranih pektonskih kislin) - imajo mnogo podobnih lastnosti in se uporabljajo kot pektini.

(C) **Agar-agar in druge sluzi, modificirani ali nemodificirani, dobljeni iz rastlinskih proizvodov.**

Sluzi in zgoščevalci iz rastlinskih proizvodov v hladni vodi nabreknejo, v topli pa se razgradijo in tvorijo homogene, želatinozne in (ponavadi po hlajenju) brezokusne mase. Uporabljajo se predvsem kot nadomestek želatine pri pripravi hrane, kot apretura v proizvodnji tekstila in papirja, za bistrenje nekaterih tekočin, za osnove bakterijskim kulturam, v farmaciji in pri izdelavi kozmetike. Lahko so modificirani s kemijskim postopkom (npr. esterificirani, eterificirani, obdelani z boraksom, s kislinami in bazami).

Ti proizvodi se v to tar. številko uvrščajo **neglede** na to, ali so standarizirani ali ne z dodajanjem sladkorja (glukoza, saharoza) ali drugih proizvodov, ki naj bi zagotovili stalno aktivnost).

Najpomembnejši so:

(1) **Agar-agar (ali agar)**, katerega pridobivajo z ekstrakcijo nekaterih morskih alg, ki se nahajajo predvsem v Indijskem in v Tihem oceanu in ki se ponavadi dobavljajo v obliki posušenih vlaken, kosmov, prahu ali pa v želatinozni obliki, ki je posledica kislinske obdelave. V trgovini je agar znan kot japonska rastlinska želatina (ali mah) in Alga spinosa (spinosa).

(2) **Endospena rožičeva moka** (Ceratonia siliqua) ali semena giarja (Cyamopsis psoralioides ali Cyamopsis tetragonoloba). Te moke se v to tar. številko vključujejo celo, če so neznatno modificirane s kemijskimi postopki, da bi se stabilizirale njihovi sluzasti sestojki (viskoznost, topnost itd.).

(3) **Karagenan**, ki je ekstrakt karagena, znanega tudi kot irski mah ali biserni mah. Ponavadi je v obliki vlaknastih niti, luskic ali prahu. Ta tar. št. vključuje tudi sluzaste snovi, katere pridobivajo iz karagenina s kemijsko transformacijo (npr. natrijev karagenat).

(4) **Sredstva za zgoščevanje**, ki se pridobivajo iz gum, gumenih smol in katerim omogoči topnost postopek z vodo pod pritiskom ali kakšen drug proces.

(5) **Moka kotiledona tamarinovega zrna** (Tamarindus indica). Ta moka se v to tar. številko uvršča tudi, če je termično ali kemijsko modificirana.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

a) surovih ali posušenih morskih in drugih alg (**tar. št. 12.12**) in

b) alginske kisline in alginate (**tar. št. 39.13**).

14. POGLAVJE

RASTLINSKI MATERIALI ZA PLETARSTVO, RASTLINSKI PROIZVODI, KI NISO OMENJENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

OPOMBE

1. V to poglavje ne spadajo naslednji proizvodi, ki jih je treba uvrstiti v XI. oddelek: rastlinski materiali in vlakna iz rastlinskih materialov tistih vrst, ki se uporabljajo v glavnem v proizvodnji tekstila, ne glede na to, kako se pripravljajo, in drugi rastlinski materiali, ki so obdelani za izključno rabo kot tekstilni material.
2. Tar. št. 14.01 obsega med drugim bambus (neklan ali klan, strugan po dolžini ali razrezan na določeno dolžino, na koncih zaobljen, beljen, zaščiten proti ognju, poliran ali barvan), klano vrbovo protje, trsje in podobno, stržen španskega trsa, španski trs brez stržena ali klan španski trs. V to tarifno številko **ne spadajo** iveri (**tar. št. 44.04**).
3. V tar. št. 14.02 **ne spada** lesna volna (**tar. št. 44.05**).
4. V tar. št. 14.03 **ne spadajo** pripravljeni svežnji ali šopi za izdelavo metel in ščetk (**tar. št. 96.03**).

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje:

(1) rastlinske materiale, surove ali enostavno obdelane, ki se uporabljajo predvsem v pletarstvu, pri proizvodnji metel in ščetk, ali pa kot polnilo (pri tapeciranju) ali za podlaganje,

(2) semena, zrna, lupine in plodove v lupini vrst, ki se uporabljajo v rezbariji, proizvodnji gumbov in drugega galanterijskega blaga,

(3) rastlinske proizvode, ki na drugem mestu niso navadeni.

To poglavje **ne vključuje** rastlinskih materialov vrst, ki se uporabljajo predvsem za proizvodnjo tekstila, niti drugih rastlinskih materialov, predelanih za uporabo kot tekstilni materiali (**oddelek XI**).

14.01 - RASTLINSKI MATERIALI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM ZA PLETARSTVO (NPR. BAMBUS, ŠPANSKI TRS, TRS, ROGOZ, VRBOVO PROTJE, RAFIJA, OČIŠČENA ŽITNA SLAMA, BELJENA ALI BARVANA IN LIPOVO LUBJE

1401.10 **- Bambus**

1401.20 **- Španski trs**

1401.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje surove rastlinske materiale, ki se uporabljajo predvsem za proizvodnjo s spenjanjem ali pletenjem predmetov, kot so hasure, pladnji, košare vseh vrst (vštevši košare za pakiranje sadja, vrtnin, ostrig ipd.), potovalne košare, potovalne kovčke, pohištvo (npr. stoli in mize), klobuke itd. Ti surovi materiali se lahko uporabijo tudi za proizvodnjo ščetk, dežnikovih ročajev, sprehajalnih palic, ribiških palic, cevk za pipe, grobih vrvi ipd., pa tudi za proizvodnjo papirne mase ali za steljo.

Ta tarifna številka med drugim vključuje:

(1) **Bambuse**, t.j. posebne vrste trave, ki v obilju uspevajo v tropskih krajih, še posebno na Kitajskem, na Japonskem in v Indiji. Bambuski imajo zelo lahko in ponavadi votlo steblo, včasih z brazdo med izmenjajočimi se pari kolen. Ta tar. št. vključuje bambus (klan ali neklan, strugan po dolžini ali narezan na določene dolžine, na koncih zaobljen, beljen, impregniran proti ognju, poliran ali barvan).(2) **Španski trs**, to so stebla palme-plazilke, ponavadi iz družine Calamusa in ponavadi prihajajo iz Južne Amerike. So cilindrične, močne in prožne, ponavadi premera 0,3 do 0,6 cm, njihova barva se giblje od rumenedo rjave. Njihova površina je lahko svetleča ali matirana. Ta tar. številka vključuješpanske trse in trde zunanje palice. Obsega tudi dolge trakove, katere dobijo s podolžnim rezanjem teh jeder oz. palic, pa tudi cel španski trs.

(3) **Navadno trsje in rogoze** - to je zbirni naziv, ki se je prijel mnogih tranatih rastlin, ki rastejo na močvirnatih tleh v zmernih in tropskih krajih. **Trsi** imajo ponavadi trša stebla ali palice z vozli v precej ena kih razdaljah in ki označujejo mesta listov. Najbolj znane vrste najpogosteje vključujejo vodo rogoz (Scirpus lacustris) in divji trs (Arundo donax in Phragmites communis), nadalje razne vrste Cyperusa (npr. Cyperus tegetiformis ali kitajska rogoz) in razne vrste Juncusa (npr. Juncus ef- usus ali japonska rogoz),

(4) **Vrbo-ivo** (belo, rumeno, zeleno in rdečo), in sicer dolge, prožne in mlade poganjke ali pa veje nekaterih vrst vrbe (Salix),

(5) **Rafijo** - trgovsko ime za vlaknaste trakove, katere pridobivajo iz listov določenih palm iz družine rafij. Med njimi je najpomembnejša Raffia ruffa, ki uspeva predvsem na Madagaskarju. Rafija se uporablja za pletenje, ali pa kot vezivni element v vrtovih. Tkanine iz predene rafije se iz te tar. številke **izključujejo (tar. št. 46.01).** Ta tarifna številka vključuje drugo listje in travo (npr. travo paname in latanije), ki se upo rablja v iste namene kot rafija za izdelavo klobukov,

(6) **Slamo žitaric**, z ali brez klasov, vendar očiščeno, beljeno ali barvano (glej besedilo v nadaljevanju),

(7) **Notranjo lubje nekaterih vrst lipe (vrste tilia)**. Vlakna tega lubja so zelo močna in se uporabljajo za izdelavo vrvi, platna za pakiranje in grobih hasur, pa tudi kot vezivo. Ta tar. številka vključuje lubje drevesa baobab in lubje nekaterih vrst vrb in topolov - služijo različnim namenom.

Razen slame žitaric, katere se nepredelane **izključujejo** iz te tar. številke (**tar. št. 12.13**), pa ta tar. številka vključuje rastlinske snovi za pletenje - tako oprane, surove, nasekane v trakove, likane, beljene, kot tudi pripravljene za barvanje, pobarvane, lakirane ali ognjeodporno obdelane. Blago iz te tar. številke je lahko tudi narezana na določene dolžine in na koncih ukrivljena (npr. slama za izdelavo slamic za pitje, trs za izdelovanje ribiških palic, bambusi za barvanje ipd.), ali pa razvrščena v svežnje, ki so lahko le slabo poviti zaradi lažjega pakiranja, skladiščenja, transporta itd. Materiali iz te tar. številke, ki so zaviti skupaj, da bi bili primernejši za uporabo v takem stanju, kot pa v pletenicah, se uvrščajo v **tar. št. 46.01**.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

a) trsk ali cepanic lesa (**tar. št. 44.04**) in

b) prej opisanih rastlinskih snovi, ki so valjane, lomljene, česane ali drugače pripravljene za predenje (**tar. št. od 53.03 do 53.05**).

14.02 - RASTLINSKI MATERIALI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT MATERIALI ZA POLNJENJE IN TAPECIRANJE (NPR. KAPOK, RASTLINSKI LASJE, MORSKA TRAVA), VKLJUČNO S TISTIMI, KI SO PRIPRAVLJENI V PLASTEH, S PODLAGO ALI BREZ PODLAGE IZ DRUGIH MATERIALOV

1402.10 **- Kapok**

1402.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka vključuje rastlinske materiale, ki se uporabljajo predvsem za tapeciranje pohištva, vzglavnikov, vzmetnic, sedal in držal, reševalnih pasov itd. Ti materiali ostanejo uvrščeni v tej tar. številki tudi, če se uporabljajo enakovredno tudi za kaj drugega.

Tar. številka **izključuje** rastlinske materiale, ki se uporabljajo kot polnila, vendar so naštete na drugem mestu, ali pa se pretežno uporabljajo v druge namene, npr. trava esparto (**tar. št. 14.04**), lesena volna (**tar. št. 44.05**), volna plute (**tar. št. 4501**), kokosova vlakna (**tar. št. 53.05**) in odpadki rastlinskih tekstilnih vlaken.

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) **kapok**, kar je trgovsko ime za bledorumen ali včasih rjav puh, ki obdaja semena raznih dreves iz družine Bombacecae. Vlakna so dolga od 15 do 30 mm (odvisno od vrste), so raztegljiva, vodoodporna, lahka, vendar drobljiva,

(2) **drugi rastlinski puhi**, včasih znani pod imenom "rastlinska svila", ki sestoji iz enoceličnih dlak semen določenih vrst tropskih rastlin (npr. Aclepais),

(3) **proizvode, znane kot rastlinski lasje, vštevši alžirska vlakna** (crin vegetal - rastlinski lasje), katero pridobivajo iz listja določenih vrst pritlikavih palm (predvsem vrste Chamaerpos humilis),

(4) **jeguljasto travo** (zostera marina), to je vrsto morske rastline, ki je po obliki podobna dlaki ali travi, in

(5) **naravno kodrast proizvod** (foin frise), katerega pridobivajo iz listja določenih trsov iz družine Carex.

Ta tar. številka vključuje te materiale surove ali očiščene, beljene, barvane, česane ali drugače predelane (razen pripravljene za predenje). Ti materiali ostanejo uvrščeni v to tar. številko, če se uvozijo v snopih ali svežnjih.

Ta tar. številka vključuje tudi sloje rastlinskih materialov prej opisanih vrst na tekstilni podlagi, na papirni podlagi itd., ali pa nameščene med listi tekstila, papirja itd., tako da so prešiti ali enostavno zašiti.

14.03 - RASTLINSKI MATERIALI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM ZA IZDELOVANJE METEL IN ŠČETK (NPR. SIREK, PISAVA, PIRJEVICA), TUDI V SVEŽNJIH IN ŠOPIH

1403.10 **- Sirek za metle** (Sorghum vulgare var. technicum)

1403.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje rastlinske materiale, ki se uporabljajo predvsem za ščetke, metle itd tudi, če jih je mogoče istočasno uporabiti v kakšne druge namene. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** rastlinske materiale, navedene na drugem mestu v Nomenklaturi ali pa tiste, ki se ve uporabljajo v prvi vrsti za izdelavo metel in ščetk (npr. bambusi, trsi in rogoze - **tar. št. 14.01**), nadalje alfa, trava esparto in stebla za metle iz barvilne koščeničice, v kolikor niso predelane za tekstilno uporabo - **tar. št. 14.04, tar. št. 53.03**, v kolikor je (barvna koščeničica) predelana za tekstilno uporabo, ali pa tar. št. **53.05** (alfa in trava esparto), pa tudi vlakna kokosovega oreha - **tar. št. 53.05**).

Proizvodi, ki spadajo v to tar. številko, vključujejo:

(1) **Trave riža in sirka** (Sorghum vulgare va. technicum) in nekaterih vrst prosa brez semen.

(2) **Piasavo** - vlakna, katere pridobivajo iz listja nekaterih tropskih palm, katerih najbolj znani vrsti sta brazilska in afriška piasava.

(3) **Korenine pirjevine**, to je travnate rastline iz družine Andropogon, ki uspeva na suhi in peščeni zemlji. Ta rastlina, znana včasih kot "trava za ščetke", je vrsta plevela, ki uspeva v Evropi, predvsem na Madžarskem in v Italiji. Teh korenin pirjevine ne gre enačiti s koreninami vetiverja (trava kus-kus ali indijska pirjevina), ki daje eterično olje in ki ima zdravilne lastnosti (**tar. št. 12.11**).

(4) **Korenine nekaterih drugih travnatih rastlin** iz Centralne Amerike, kot so korenine rastlin iz družine Epicampes (npr. metlina).

(5) **Vlakna gomutija**, ki se pridobivajo iz rastline Arenga saccharifera ali pinata.

(6) **Istl ali ikstl** (Tampiko, vlakna tampika, meksikansko vlakno), ki je sestavljen iz vlaken, vštevši tudi kratko togo vlakno, katerega pridobivajo iz meksikanske kratkolistne agave.

Vsi ti materiali ostanejo uvrščeni v to tar. številko tudi, če so rezani, beljeni, barvani ali česani (razen za predenje), pa tudi v svešnjih in kodeljah.

Ta tarifna številka pa **ne vključuje** pripravljene vozle ali snopiče iz vlaken, gotove za vstavljanje brez delitve na metle ali ščetke, ali pa tiste, ki zahtevajo le manjše postopke, da bi bili pripravljeni za takšno vstavljanje. Ti proizvodi se uvrščajo v **tar. št. 96.03** (glej opombo št. 3 k 96. poglavju).

14.04 - RASTLINSKI PROIZVODI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

1404.10 **- Surovi rastlinski materiali, ki se uporabljajo predvsem za barvanje ali strojenje**

1404.20 **- Linters iz bombaža**

1404.90 **- Drugi**

Ta tar. številka vključuje vse rastlinske proizvode, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu v tarifi. Vključuje:

(A) **Rastlinske proizvode, ki se uporabljajo predvsem za barvanje in strojenje** - neposredno ali pri pripravi ekstraktov za barvanje ali strojenje. Lahko so neobdelani, očiščeni, posušeni, zmleti ai v prahu, vštevši aglomerirane.

Pomembnejši proizvodi so:

(1) **Les**: ruja (sumach), rujevina (fustic), vštevši t.i. mlado rujevino, nadalje kampehov les, kvebračo, brazilski les (varzilo, vštevši pernambukov les), kostanjev les in rdeča sandalovina.

Poudariti je treba, da se les, ki se izključno ali **pretežno** uporablja za **barvanje ali strojenje**, uvršča v to tar. številko le, kadar se uvaža kot prah, trske, ostružki ali v drugih oblikah, ki se pretežno uporabljajo za barvanje ali strojenje. Takšen les v obliki odrezane deske je iz te tar. številke **izključen (44. poglavje)**.

(2) **Drevesno lubje raznih vrst hrasta** (vštevši lubje črnega hrasta) (quercitron) in drugo lubje hrasta plutovca, nadalje kostanjev, srebrne breze, rujevine in "mlade rujevine", avstralijske akacije mimoze, mangrove, pikastega mišjaka in vrbe,

(3) **Korenine in podobno**: broč, "canaigre", Berberis vulgaris in kane,

(4) **Plodove, jagode in semena strokov algarobice**, žirove kapice (valoneja), mirobale, "dividivi" (libidibi), jagode pasderne (znane kot perzijske jagode, turška semena, rumene jagode...), semena in pulpa "anata", orehove in mandljeve lupine,

(5) **Šiške**: šiške alepo, kitajske šiške, madžarske šiške, borove šiške itd. Šiške so izrastki, ki nastanejo na listju ali vejicah različnega hrastovega ali drugega drevja tam, kjer jih preluknajo določeni insekti, npr insekti vrste Cynpis. Ti proizvodi vsebujejo tanin in trioksibenzojevo kislino in se uporabljajo kot barvilo v proizvodnji nekaterih črnil (tint) za pisanje.

(6) **Peclje, stebla, listje in cvetje oblajsta, ruja**, "mlade rujevine", božjega lesa, mirte, sočnice, kane, resede, rastline indigo, listje mastike, cvetje žafranike (križani žafran) in zeleni les za barvanje (Genista tinctoria, voskasti oblajst).

Poudariti je treba, da so žafranovi pestiči in stebelca iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 09.10).**

(7) **Lišaje**, iz katerih pridobivajo barve arčil, rdeči indigo in litmus lakmus (Rocella tinctoria i fuciformis, Lichen tartareus in Lichen paralellus, bubuljčasti lišaj ali Umbrilicaria pustulata).

Ta tar. številka **izključuje**:

a) ekstrakte rastlinskega izvora za strojenje in tanine (taninske kisline), vštevši vodni ekstrakt tanina šišk (**tar. št. 32.01**) in

b) lesne ekstrakte in ekstrakte drugih rastlin za barvanje (**tar. št. 32.03**).

(B) **Linters iz bombaža.**

Semena nekaterih vrst bombžaža so po ločitvi vlaken še vedno obdana s finim puhom iz kratkih vlaken (ponavadi krajšim od 5 mm). Ta vlakna so znana kot bombažni linters.

Ta vlakna so za predenje prekratka. Zaradi visoke vsebnosti celuloze pa so vlakna zelo primerna za proizvodnjo brezdimnega smodnika in umetnih vlaken (npr. rajona) ter celulozne plastične mase. Včasih se uporabljajo pri proizvodnji nekaterih vrst papirja, filtrirnih blokov in kot polnilo v gumarski industriji.

Bombažni linters ostane uvrščen v tej tar. številki **neglede** na to, čemu je namenjen in neglede na to, ali je surov, prečiščen, beljen, obarvan ali vpojen. Pojavlja se v razsutem stanju ali sprešan v obliko listov ali plošč.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

a) vate, namočene v zdravilnih snoveh ali pripravljene v pakiranjih za maloprodajo, za medicinske, zobozdravniške ali veterinarske namene (**tar. št. 30.05**) in

b) druge vate (**tar. št. 56.01**).

(C) **Trdo seme, koščice, lupine oreha za rezbarstvo.**

Ti proizvodi se uporabljajo predvsem za proizvodnjo gumbov, perl, molekov in drugega drobnega okrasnega blaga. Ti proizvodi med drugim vključujejo:

(1) **Korozo,** to je semena (**"orehe"**) nekaterih vrst palm, ki uspevajo predvsem v Južni Ameriki. Po strukturi, trdoti in barvi spominjajo na slonovino in od tod tudi njihovo ime "rastlinska slonovina".

(2) **Seme ("orehe") palme dum**, ki uspeva pretežno v Vzhodni in Centralni Afriki (v Etiopiji, Somaliji, Sudani itd.).

(3) **Podobne "orehe" nekaterih drugih palm (npr. palmira in tahitijski orehi)**, rastline Abrus precatorius (imenovano tudi perlasti les), dateljeve koščice, orehi palme piasave.

(4) **Semena trsa vrste** Canna indica (**indijski trs**); **semena trsa vrste** Abrus precatotius (znan pod imenom "**biserno drevo**"; **datljeve koščice**; **orehi palme vrste paissava**.

(5) **Lupine kokosovega oreha**.

Pravkar našteti proizvodi ostanejo v tej tar. ševilki **neglede** na to, ali so celi, ali pa (kot je pogost primer s korozojem in orehi dum) ali so v krhljih, vendar ne drugače obdelani. Kadar so obdelani drugače, se iz te tar. številke **izključujejo** (ponavadi **tar. št. 96.02 ali 96.06**).

(D) **Druge rastlinske proizvode.**

Ti proizvodi vključujejo:

(1) **Esparto** iz trave esparto (Stipa tenacissima) in iz trave Lygeum spartum, ki raste v Afriki in v Španiji. Uporablja se predvsem za proizvodnjo celuloze, pa tudi za izdelavo vrvi in mrež, pletarskih proizvodov kot so tepihi, hasure, košare, obuvala itd. Uporablja se tudi kot polnilo (za tapeciranje) in podlaganje stolov in vzmetnic.

Esparto se v to tar. številko uvršča le, kadar je v obliki stebel ali listja, če je surov, beljen ali barvan; v kolikor je valjan, lomljen ali česan kot tekstilno vlakno, se iz te tar. številke **izključuje (tar. št. 53.05)**.

(2) **Surova stebla metline**, to je stročnice, katere vlakna se uporabljajo v tekstilni industriji. Njena česana vlakna ali tulje se iz te tar. številke **izključujejo** (**tar. št. 53.03**),

(3) **Lufo**, znano tudi kot rastlinska goba, ki sestoji iz celičnega tkiva ene vrste buče (Luffa cylindrica).

Gobe živalskega izvora so izključene (**tar. št. 05.09**),

(4) **Korozojeva moka**, moka orehov palme dum, moka kokosove lupine in podobno,

(5) **Lišaje**, razen tistih za barvanje - glej del (A) pod (7) in onih, ki se uporabljajo v medicinske ali okrasne namene. Iz te tar. številke so **izključeni** agar-agar, karagenin in druge naravne sluzi in naravne snovi za zgoščevanje in ki so ekstrahirani iz rastlinskih snovi (**tar. št. 13.02**). Morske in druge alge iz **tar. št. 12.12** ter mrtve enocelične alge (**tar. št. 21.02** so prav tako **izključene**.

(6) **Ščetice**, vštevši tiste, pripravljene za uporabo pri dovrševanju tekstila, vendar nepritrjene,

(7) Takoimenovani **japonski rižev papir**, ki je izdelan z rezanjem srži določenega drevesa s poreklom z Daljnjega Vzhoda. Uporablja se za izdelovanje umetnega cvetja, za slikanje itd. Pole riževega papirja ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki tudi valjani - kalandrirani, da bi se zravnali ali zrezani v pravokotne oblike,

(8) **Betelovo listje**, ki sestoji iz svežih, zelenih listov trte Piper betle L. Betel se žveči najpogosteje po jedi zaradi njegovega osvežujočega in stimulativnega učinka,

(9) **Lubje quillaia** ali **lubje Panama** (Quillaia saponaria) in

(10) **Jagode sapindus in semena** (šamponske jagode) (Sapindus mukorossi, S. trifoliatus, S. saponaria, S. marginatus, S. drummondii).

V to tar. številko se razvrščajo tudi sloji rastlinskih materialov (vrst, ki odgovarjajo tej tar. številki), ki so med dvema plastema tekstilne tkanine ali med dvema slojema papirja ipd., zašite ali prešite.

ODDELEK III

MASTI IN OLJA ŽIVALSKEGA IN RASTLINSKEGA IZVORA IN PROIZVODI NJIHOVEGA RAZKRAJANJA; PREDELANE UŽITNE MASTI; VOSKI ŽIVALSKEGA IN RASTLINSKEGA IZVORA

15. POGLAVJE

MASTI IN OLJA ŽIVALSKEGA IN RASTLINSKEGA IZVORA IN PROIZVODI NJIHOVEGA RAZKRAJANJA, PREDELANE UŽITNE MASTI; VOSKI ŽIVALSKEGA IN RASTLINSKEGA IZVORA

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:
   (a) slanina in salo prašičev in podkožno maščevje perutnine iz **tar. št. 02.09**;
   (b) kakavovo maslo, njegovo olje, tekoče ali trdno iz **tar. št. 18.04**;
   (c) živila, ki vsebujejo nad 15 mas.% proizvodov iz **tar. št. 04.05** (običajno 21. poglavje);
   (d) ocvirki iz **tar. št. 23.01** in ostanki iz **tar. št. od 23.04, do 23.06**;
   (e) izločene maščobne kisline, predelani voski, zdravila, barve, laki, milo, parfumerijski, kozmetični ali toaletni preparati, sulfonirana olja in drugi proizvodi, ki se uvrščajo v **VI. oddelek**; in
   (f) faktis, dobljen iz olja iz **tar. št. 40.02**.
2. Tar. št. 15.09 **ne obsega** olivnega olja, dobljenega z ekstrakcijo s topilom (**tar. št. 15.10**).
3. Tar. št. 15.18 **ne obsega** masti in olj ter njihovih frakcij, ki so samo denaturirani, ki pa se uvrščajo v ustrezno tarifno številko, predvideno za nedenaturirane masti in olja ter njihove frakcije.
4. Milne usedline, oljne usedline, stearinska smola, glicerinska smola in ostanki maščob iz volne se uvrščajo v **tar. št. 15.22**.

SPLOŠNA DOLOČILA

(A) **To poglavje vključuje:**

(1) živalske in rastlinske masti in olja, surove, prečiščene ali rafinirane, ali obdelane na drug način (npr. kuhane, žveplane ali hidrogenirane - utrjene),

(2) določene proizvode, ki izhajajo iz masti in olj, predvsem njihove produkte razgrajevanja (maščobne kisline, maščobni alkoholi, glicerin itd.),

(3) mešanice masti in jedilnega olja (npr. margarino),

(4) živalske in rastlinske voske in

(5) ostanke, ki izvirajo iz predelave mesnih snovi ali živalskih ali rastlinskih voskov.

Iz tega poglavja pa so **izključeni** naslednji proizvodi:

(a) slanina in netopljeno salo prašičev in perutnine iz **tar. št. 02.09**,

(b) maslo in druge masti in olja, dobljene iz mleka (**tar. št. 04.05**); mlečni namazi (**tar. št. 04.05**),

(c) kakavove maščobe in njegova olja (**tar. št. 18.04**),

(d) ocvirki (**tar. št. 23.01**); oljne pogače, ostanki olivinih pulp (razen usedline) in drugi ostanki, ki nastanejo pri ekstrakciji rastlinskih maščob in olja (**tar. št. od 23.04 do 23.06**),

(e) kemično čiste maščobne kisline, kemično čisti maščobni alkoholi, pripravljeni voski, zdravila, barve, oljni laki, milo, parfumerijski, kozmetični in toaletni preparati, žveplana olja ali drugo blago iz **oddelka VI** in

(f) faktis, dobljen iz olja (**tar. št. 40.02**).

Z izjemo spermacetnega olja in olja "jojoba", so **živalske in rastlinske masti in olja** estri glicerina z maščobnimi kislinami, kot so palmitinska, stearinska in oleinska kislina.

Ta olja so lahko trdna ali tekoča, vendar so vsa lažja od vode. Če so dalj časa izpostavljena zraku, postanejo žarka zaradi hidrolize in oksidacije. Pri segrevanju se razkrajajo in so ostrega in nadražujočega vonja. V vodi so vsa netopna, so pa popolnoma topna v dietil etru, ogljikovem disulfidu, ogljikovem tetrakloridu, benzenu itd. Ricinusovo olje je v alkoholu topno, medtem ko so druge živalske masti in olja v alkoholu le slabo topni. Vse masti in olja puščajo na papirju trajne madeže.

Estri, ki tvorijo trigliceride, lahko razpadejo zaradi učinka pregrete pare, razredčenih kislin, encimov ali katalizatorjev. Pri tem nastaja glicerin in maščobne kisline, ali pa vsled učinkov baz, ki dajejo pri tem glicerin in bazične soli maščobnih kislin (mila).

Tar. številke 15.04 in tar. št. od 15.06 do 15.15 vključujejo tudi frakcije olja in masti, navedenih v teh tar. številkah pod pogojem, da niso bolj specifično opisane kje drugje v Nomenklaturi (npr. spermaceti, **tar. št. 15.21**), Osnovni načini, ki se uporabljajo za frakcioniranje, so naslednji:

a) suho frakcioniranje, ki vključuje prešanje, dekantacijo, zamrzovanje in filtriranje,

b) solventno frakcioniranje in

c) frakcioniranje s pomočjo površinsko aktivnega sredstva.

Frakcioniranje ne vpliva na nobeno spremembo kemične strukture masti in olj.

Pojem "masti in olja in njihove frakcije, ki so samo denaturirane" (ki ga navaja opomba št. 3 k temu poglavju) označuje masti in olja ali njihove frakcije, katerim so dodani denaturanti, kot je npr. ribje olje, fenoli, naftna olja, terpentinsko olje, toluen, metilni salicilat (zimzeleno olje) ali pa rožmarinovo olje - **vse z namenom**, da bi jih napravili **neužitne**. Te snovi se dodajajo v majhnih količinah (ponavadi ne več od 1%). Zaradi njih postanejo masti ali olja ali njihove frakcije žarke, skisane, ostrega vonja ali grenke. Poudariti pa je treba, da se opomba št. 3 k temu poglavju ne nanaša na denaturirane mešanice ali preparate iz masti ali olja ali njihovih frakcij **(tar. št. 15.18).**

Rastlinske in živalske masti in olja se uvrščajo v to poglavje, če se uporabljajo kot hrana, ali pa če se uporabljajo v tehnične in industrijske namene (npr. za proizvodnjo mila, sveč, masti za podmazovanje, oljnih lakov ali barv).

Rastlinski in živalski voski sestoje iz estrov nekaterih višjih maščobnih kislin (palmitinske, kerotinske, miristinske) z višjimi alkoholi, razen z glicerini (cetil itd.). Vsebujejo določeni del lastnih kislin in prostega alkohola, pa tudi nekatere ogljikovodike.

Ob hidrolizi in segrevanju ne tvorijo glicerinov, in nimajo ostrega vonja masti in ne postanejo žarki. Voski so ponavadi trdnejši od masti.

(B) **Tar. številke od 15.07 do 15.15** tega poglavja vključujejo posamezne (to pomeni nemešane z mastmi ali olji drugačnega porekla) trdne masti in olja, navedena v teh tar. številkah, skupaj z njihovimi frakcijami, in to nerafinirane ali rafinirane ali pa kemično modificirane.

Rastlinske masti in olja so v naravi zelo razširjeni in se nahajajo v celicah nekaterih delov rastlin (npr. v semenu, v plodovih). Iz njih se ekstrahirajo s pomočjo stiskanja ali topila.

Rastlinske masti in olja, ki se uvrščajo v te tar. številke, so trdne masti in olja, t.j. masti in olja, ki se brez razgradnje ne morejo lahko destilirati, so nehlapni in se ne morejo ločiti s pomočjo pregrete pare (ta jih luži in razgradi).

Rastlinske masti so, z **izjemo olja** "jojoba", mešanice trigliceridov. Medtem ko v trdnih oljih prevladujejo palmitinski in stearinski gliceridi, ki so pri sobni temperaturi v trdnem stanju, pa sestoje tekoča olja pretežno iz gliceridov, ki so pri sobni temperaturi tekoči (gliceridi oleinske, linolne in linolenske kisline itd.).

Te tarifne številke vključujejo surove masti in olja ter njihove frakcije, pa tudi rafinirane in prečiščene z bistrenjem izpiranjem, filtriranjem, razbarvanjem, nevtralizacijo ali z odstranjevanjem vonjav.

Stranski proizvodi rafinacije olja (npr. usedline) in trdna mast za kuhanje mila spadajo v **tar. št. 15.22**. Kisla olja iz rafinacije se uvrščajo v **tar. št. 15.19**. Nastanejo ob učinkovanju mineralne kisline na trdne masti, ki nastajajo tekom procesa rafinacije surovih olj.

Masti in olja, zajete v teh tar. številkah se pridobivajo iz oljnega semena in oljnih plodov iz tar. št. od 12.01 do 12.07, lahko pa jih dobimo tudi iz rastlinskih snovi, ki so uvrščene drugje (npr. olivno olje, olja iz jedrc breskvinih, mareličnih ali slivovih koščic iz tar. št. 12.12, nadalje mandljevo olje, orehovo, olje iz pignolije, pistacije itd. iz tar. št. 08.02, pa tudi olja iz kalčkov žitaric).

Te tar. številke **izključujejo** užitne ali neužitne mešanice ali preparate, rastlinske masti in olja, ki so kemično modificirana (**tar. št. 15.16, 15.17 ali 15.18**, v kolikor nimajo značaj drugega proizvoda, ki se uvršča drugam, npr. v **tar. št. 30.03, 30.04, 33.03 do 33.07 ali 34.03**).

15.01 - MASTI IN DRUGE PRAŠIČJE IN PERUTNINSKE MAŠČOBE, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 02.09 ALI 15.03

Masti iz te tar. številke so lahko dobljene po kateremukoli postopku, t.j z rendiranjem, stiskanjem (presanjem) ali s solventno ekstrakcijo. Najpogosteje uporabljajo v ta namen t.i. mokro rendiranje (s pomočjo pare ali nizke temperature) in suho rendiranje (topljenje). Pri postopku suhega rendiranja (topljenja) se izloči del masti zaradi uporabe visoke temperature. Drugi del masti se iztisne in doda poprej dobljeni masti. V nekaterih primerih izločajo preostanek masti iz ostankov s pomočjo solventne ekstrakcije.

Skladno s predhodnimi določili vključuje ta tar. številka:

- **Slanina** je užitna polkremna bela mast v trdnem ali poltrdnem stanju, ki se pridobiva iz mastnega veznega svinjskega tkiva. Rezultat različnih postopkov pridobivanja in uporabljenega veznega tkiva so tudi različne slanine. Najboljša je npr. slanina, dobljena v glavnem z rendiranjem (topljenjem) notranje maščobe svinjskega trebuha. Večina slanin je odišavljenih, včasih pa vsebuje tudi antioksidante, ki preprečujejo žarkost.

  Slanina, ki vsebuje lovorjeve liste ali druge začimbe v količinah, ki ne spreminjajo osnovni značaj teh proizvodov, se uvršča v to tar. številko. Vendar pa so užitne mešanice preparatov, ki vsebujejo tudi slanino, iz te tar. številke **izključene** in se uvrščajo v **tar. številko 15.17**.

- **Druge svinjske masti**, vštevši kostno mast in masti, dobljene iz odpadkov.

- **Perutninske masti**, vštevši kostno mast in masti, dobljene iz perutninskih odpadkov.

Kostna mast se pridobiva iz svežih kosti, je bele ali rumankaste barve in vonja ter konsistence loja. Mast iz postanih kosti je mehka, zrnata, umazano rumene ali rjave barve in je neprijetnega vonja. Uporablja se za proizvodnjo mila in sveč ter kot sredstvo za mazanje.

Masti iz odpadkov so masti iz trupel, masti iz drugih živalskih odpadkov ali ostankov (obrezki z jezika, trebuha, ostanki od obrezovanja oz. klasificiranja mesa itd.), ali pa so to maščobe, dobljene ob obrezovanju in čiščenju kože. Imajo naslednje značilne lastnosti: temno barvo, neprijeten vonj, večjo vsebnost prostih maščobnih kislin (oleinskih, palmitinskih itd.), holesterola in nečistoč, temperaturna točka njihovega topljenja je nižja kot pri drugih maščobah iz te tar. številke. Uporabljajo se predvsem v tehnične namene.

Te masti so lahko surove ali rafinirane. Rafiniranje se opravlja z nevtralizacijo, z obdelavo s Fulerjevo zemljo, z vpihovanjem pregrete pare, s filtriranjem itd..

Ti proizvodi se uporabljajo v proizvodnji hrane, v proizvodnji farmacevtskih masti, mila itd.

Ta tar. številka **izključuje še**:

a) netopljene svinjske ali peritninske maščobe iz **tar. št. 02.09**,

b) stearin in olje iz užitne svinjske masti (**tar. št. 15.03**),

c) maščobe, dobljene iz kosti ali iz odpadkov svinj ali perutnine, ki so dobljene drugače kot s topljenjem, prav tako maščobe drugih živali, razen maščob živali, naštetih v tej tar. številki (**tar. št. 15.02, 15.04 ali 15.06**),

d) olje iz kosti iz **tar. št. 15.06** in

e) imitacije masti (**tar. št. 15.07**).

15.02 - MAŠČOBE ŽIVALI VRSTE GOVED, OVAC IN KOZ, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 15.03

Ta tar. številka vključuje maščobe, ki obdajajo drobovje in mišice živali vrst goveda, ovac in koz. Najpomembnejše so maščobe goveda. Te so lahko surove (sveže, ohlajene ali zamrznjene), soljene, v slanici, posušene, dimljene ali v obliki stopljene masti(loj). Postopki rendiranja, ki se uporabljajo za pridobivanje masti iz te tar. številke so enaki tistim za pridobivanje masti iz tar. št. 15.01. Ta tar. številka vključuje tudi masti, dobljene s stiskanjem ali solventno ekstrakcijo.

"Prvi sok" (surovo olje) je najboljša vrsta jedilnega loja. To je čvrst, bel ali rumenkast proizvod, ki je brez vonja, če je svež. V stiku z zrakom pa razvije značilen vonj po žarkem.

Loj je skoraj v celoti sestavljen iz gliceridov oleinske, stearinske in palmitinske kisline.

Loj se uporablja za proizvodnjo jedilnih maščob ali sredstev za podmazovanje, nadalje v proizvodnji mila in sveč, za dodelavo strojene kože, v proizvodnji hrane za živali itd.

Ta tar. številka vključuje še kostne masti in masti iz odpadkov živali vrste goveda, ovac ali koz. Opis ustreznih masti v komentarju k tar. št. 15.01 se nanaša tudi na take masti iz te tar. številke.

Ta tar. številka **izključuje**:

a) oleostarin, oleo-olja in lojova olja **(tar. št. 15.03)**

b) konjske maščobe (**tar. št. 15.06**),

c) kostno mast in masti iz odpadkov živali, razen onih, navedenih v tej tar. številki (**tar. št. 15.01, 15.04 ali 15.06**),

d) olje živalskega porekla (npr. mast iz govejih nog - olje iz parkljev in kostno olje iz **tar št. 15.06**) in

e) nekatere rastllinske maščobe, znane kot “rastlinski loj” (stilingova mast) in t.i. loj Borneo **(tar. št. 15.15).**

15.03 - STEARIN IZ UŽITNE PRAŠIČJE MASTI, OLJE IZ UŽITNE PRAŠIČJE MASTI, OLEOSTEARIN, OLEO-OLJE IN OLJE IZ LOJA, NEEMULGIRANI, NEMEŠANI ALI KAKO DRUGAČE PRIPRAVLJENI

Ta tar. številka vključuje proizvode, dobljene s stiskanjem (prešanjem) užitne svinjske masti (t.j. stearin iz užitne svinjske masti in olje iz jedilne svinjske masti) ali pa s stiskanjem loja (t.j. olja nižjih maščobnih kislin, olje iz loja ali oleostearin). Pri teh postopkih za štiri dni shranijo svinjsko mast ali slanino v ogrevane rezervoarje. V tem času se oblikujejo kristali stearina ali oljni kristali. Dobljeno zrnato maso nato stiskajo, da ločijo olja od stearinov. Takšno stiskanje se razlikuje od suhega rendiranja, ki poteka pri višjih temperaturah in katerega je namen odstraniti odpadno mast od drugih živalskih snovi, kot so proteini in vezna tkiva itd. Proizvode iz te tar. številke je moč dobiti tudi z drugimi postopki frakcioniranja.

Stearin iz jedilne svinjske masti je čvrsta bela maščoba, ki ostane po stiskanju jedilne svinjske masti ali drugih topljenih svinjskih masti. Ta tar. številka vključuje obe vrsti stearina - jedilni in neužitni. Jedilni stearin iz jedilne svinjske masti se včasih meša z mehko jedilno svinjsko mastjo, da bi imel trdnejšo konsistenco (**tar. št. 15.17**). Stearin iz neužitne svinjske masti se uporablja kot mazivo ali kot surovina za proizvodnjo glicerina, oleina ali stearina.

Olje iz jedilne svinjske masti je proizvod, dobljen s hladnim stiskanjem jedilne svinjske masti ali drugih topljenih svinjskih maščob. Je rumenkasta tekočina neizrazitega vonja po maščobi in prijetnega okusa, uporablja pa se pri nekaterih industrijskih procesih (npr. pri predelavi volne, v proizvodnji mila itd.), ali pa kot mazivo in le včasih v prehrani.

Oleolje (oleomargarina) je užitna bela ali rumenkasta maščoba v trdni obliki in mehke konsistence ter z vonjem, ki spominja na loj. Je prijetnega okusa. Oleolje je kristalne strukture, po valjanju ali likanju pa je lahko zrnasto. Sestoji iz gliceridov oleinske kisline (triolein). Oleolje se uporablja predvsem pri proizvodnji prehrambenih izdelkov, kot sta margarina in imitacija svinjske masti, pa tudi kot mazivo.

Olje iz loja (neužitno oleolje) je rumenkasta tekočina vonja, ki spominja na loj in zelo hitro postane žarka v stiku z zrakom. Uporablja se za proizvodnjo mila, pomešan z mineralnimi olji pa tudi kot mazivo.

Trdi del, ki ostane po ekstrakciji oleolja in olja iz loja, je mešanica, katero sestavljajo predvsem gliceridi stearinske in palmitinske kisline (tristearin in tripalmitin). Znan kot **oleostearin** ali **stearin iz loja** (prešani loj) je ponavadi v obliki trdnih lomljivih pogač ali tabel. Je bele barve, brez vonja in okusa.

Ta tar. številka **izključuje** emulgirane, drugače pripravljene ali mešane proizvode (**tar. št. 15.16, 15.17 ali 15.18**).

15.04 - MASTI IN OLJA RIB ALI MORSKIH SESALCEV TER NJIHOVE FRAKCIJE, PREČIŠČENI ALI NEPREČIŠČENI, TODA KEMIČNO NEMODIFICIRANI

1504.10 **- Olja in njihove frakcije iz ribjih jeter**

1504.20 **- Masti in olja rib ter njihove frakcije, razen iz ribjih jeter**

1504.30 **- Masti in olja morskih sesalcev in njihove frakcije**

Ta tar. številka vključuje olja in masti ter njihove frakcije, katere pridobivajo kar iz nekaj vrst rib (polenovka, veliki list, haringa, sardina itd.) in iz morskih sesalcev (iz kitov, delfinov, tjuljnov itd.). Ekstrahirajo jih iz teles ali jeter rib, morskih sesalcev ali iz njihovih odpadkov. Ponavadi imajo značilen vonj po ribi in neprijeten okus, barva pa variira od rumene do rdečkasto rjave.

Jetra polenovke in velikega lista ter jetra drugih rib dajejo olja z visoko vsebnostjo vitaminov in drugih organskih snovi. Zaradi tega se uporabljajo največ v medicini. Ta olja ostanejo v tej tar. številki tudi, čeprav jim vsebnost vitaminov povečajo z iradiacijo ali na kakšen drug način, vendar pa spadajo v **30. poglavje**, v kolikor so pripravljena kot zdravila ali pa so emulgirana in tudi, če vsebujejo druge dodane snovi (glede na terapevtsko uporabo).

Kitovo olje pridobivajo iz kitove masti in drugih delov kita (vštevši kosti) in podobnih morskih sesalcev. lahko se uporablja v naravnem stanju v industrijske namene, vendar pa se uporablja predvsem šele po hidrogeniranju in rafiniranju za proizvodnjo jedilne masti (margarine).

Surovo spermacet olje glavate oljarice (vrsta kita) se pridobiva predvsem iz njene glave. Iz olja se odloči trdni del - spermacet, ki je uvrščen v **tar. št. 15.21;** preostali, tekoči del, ki pa lahko še zmeraj vsebuje nekoliko spermaceta, je **rafinirano spermacet** olje glavate oljarice. Slednje je uvrščeno v to tar. številko in se uporablja predvsem kot mazivo.

Ta tar. številka vključuje tudi "ribji stearin", to je čvrst proizvod, pridobljen s prešanjem in z dekantacijo ohlajenega ribjega olja. To je rumenkasta ali rjava tekočina, ki diši po ribah in se uporablja za proizvodnjo maziv in mil slabše kvalitete.

Masti in olja iz rib in morskih sesalcev ostanejo uvrščeni v to tar. številko, če so rafinirana, vendar pa jih ta tar. številka **izključuje**, če so delno ali popolnoma hidrogenirana, interestrificirana, reestrificirana ali elaidinizirana. (**tar. št. 15.16**).

15.05 - MAŠČOBE IZ VOLNE IN MASTNE SNOVI, DOBLJENE IZ TEH MAŠČOB, VKLJUČNO Z LANOLINOM

1505.10 **- Maščoba iz volne, surova**

1505.90 **- Drugo**

Maščoba iz volne je lepljiva, neprijetnega vonja, ekstrahirana iz milnice, v kateri je bila oprana volna ali valjano sukno. Lahko se ekstrahira tudi iz mastne volne s pomočjo hlapnih topil (ogljikov disulfid) itd.). Maščobe iz volne ne sestoje iz estrov glicerina in jih je (v kemičnem smislu) šteti prej za voske kot za mast. Uporablja se za izdelavo masti za mazanje in v druge industrijske namene, največ pa kot lanolin (njen rafinirani proizvod) ali a za ekstrakcijo oleina in stearina.

Lanolin, ki ga pridobivajo s prečiščevanjem volnene maščobe, ima konsistenco zdravilne masti. Njegova barva variira od rjave, kar je odvisno od stopnje rafiniranja. Na zraku se le počasi kvari in ima šibak, značilen vonj. Lanolin je zelo topljiv v vrelem alkoholu, vendar je nerazgradljiv v vodi, čeprav lahko absorbira veliko količino vode tako, da jo pretvarja v pastozno emulzijo, znano kot hidriran lanolin.

Brezvodni lanolin se uporablja pri izdelavi olja za mazanje, nadalje pri proizvodnji olj, ki se lahko emulzificirajo in sredstev za apretiranje. Hidrirani in emulgirani lanolin pa se uporablja predvsem za izdelavo zdravilnih masti in kozmetičnih sredstev.

V tej tar. številki so zajeti tudi: neznatno modificirani lanolin, ki še zadrži bistvene lastnosti lanolina ter alkoholi iz volne, znani tudi kot lanolin alkoholi - mešanice holesterola, izoholesterola in drugih višjih alkoholov.

Ta tar. številka **izključuje** določene alkohole (ponavadi **29. poglavje**) in preparate na lanolinski osnovi, npr. lanolin z dodanimi zdravilnimi in dišavnimi snovmi (**tar. št. 30.03 ali 30.04 ali 33. poglavje). Izključeni** so tudi lanolini, ki so kemično toliko modificirani, da izgubljajo bistveni značaj lanolina, npr. lanolin, eloksiran tako zelo, da postane topen v vodi (**tar. št. 34.02**).

Kadar se volnena maščoba destilira s pomočjo pare in se preša, se razdvoji v tekočo, v trdno frakcijo ter v ostanek.

Tekočina, znana kot **olein iz volnene maščobe**, je motna, rdečkastorjava in je šibkega vonja po volneni maščobi. Je topna v alkoholu, dietil etru, bencinu itd. uporablja se kot sredstvo za maščenje v tekstilnih predilnicah.

Trdni del (**stearin iz volnene maščobe**) je voskasta materija rumenkasto rjave barve, ki zelo diši po volneni masti in je topna v vrelem alkoholu in drugih organskih topilih. Uporablja se v industriji usnja, pri izdelavi olja za mazanje in adhezivnih masti ter v proizvodnji sveč in mila.

Ta tar. številka **izključuje** ostanke volnenih maščob (**tar. št. 15.22**).

15.06 - DRUGE MASTI IN OLJA ŽIVALSKEGA IZVORA IN NJIHOVE FRAKCIJE, PREČIŠČENA ALI NEPREČIŠČENA, VENDAR KEMIČNO NEMODIFICIRANA

Ta tar. številka vključuje masti in olja živalskega izvora in njihove frakcije **razen** tistih, ki se uvrščajo v **tar.št. 02.09** ali pa v predhodne tar. številke tega poglavja. Zajema tudi vse živalske masti, ki niso dobljene od svinj, perutnine, goved, ovac, koz, rib ali morskih sesalcev ter vsa olja živalskega porekla razen olja iz jedilne svinjske masti, oleolja, olja iz joja (neužitnega oleolja), olja iz rib ali morskih sesalcev ter olja iz volnene maščobe.

Ta tar. številka vključuje:

(1) **Mast konja, nilskega konja, medvedov, zajcev, kopenskih rakov, želv itd**. (vštevši kostne masti, mast iz možganov ali mast iz odpadkov teh živali),

(2) **Olje iz govejih nog in podobna olja**, ki se pridobivajo s kuhanjem parkljev in goleni goved, ovac in konj.

To so bledorumena, sladkobna olja, ki so na zraku obstojna, uporabljajo pa se predvsem kot maziva za mazanje občutljivih mehanizmov (ure, šivalni stroji, ognjeno orožje itd.).

(3) **Kostno olje**, ki se ekstrahira in kostne masti s prešanjem ali z obdelavo kosti s toplo vodo. Je rumeno, tekoče olje brez vonja in ki skoraj ne postane žarko. Uporablja kot mazivo za mazanje občutljivih mehanizmov in za dodelavo usnja.

(4) **Olje ali mast, ekstrahirana iz kostne srži**. To je bel ali rumenkast proizvod, ki se uporablja v farmaciji in parfumeriji.

(5) **Olje iz rumenjakov**, ki se ekstrahira iz trdo kuhanega jajca s prešanjem ali s pomočjo topila, je bistro, zlatorumeno ali rdečkasto, diši po kuhanih jajcih.

(6) **Olje iz želvinih jajc**, ki je bledorumeno in je brez vonja. Uporablja se v prehrani.

(7) **Olje iz zapredkov**, ki se ekstrahira iz zapredkov sviloprejke, je rdečkasto rjave barve in je izrazitega in zelo neprijetnega vonja. Uporablja se pri proizvodnji mila.

Ta tar. številka **izključuje**:

a) svinjsko in perutninsko mast (**tar. št. 02.09 ali 15.01**),

b) surove ali topljene maščobe živali vrst goveda, ovac ali koz (**tar. št. 15.02**),

c) masti in olja rib ali morskih sesalcev in njihove frakcije (**tar. št. 15.04**) in

d) proizvode, ki sestoje predvsem iz piridinske baze (imenovano "Dipelovo olje", včasih pa tudi kostno olje) (**tar. št. 38.24**)

15.07 - SOJINO OLJE IN NJEGOVE FRAKCIJE, PREČIŠČENO ALI NEPREČIŠČENO, TODA KEMIČNO NEMODIFICIRANO

1507.10 **- Surovo olje, vključno degumirano (brez smole)**

1507.90 **- Drugo**

Sojino olje se pridobiva z ekstrakcijo iz zrn soje (Glycine max) s pomočjo hidravličnih preš z navojnim vretenom ali pa s pomočjo topila. Olje je setlorumene barve, je nehlapno in se uporablja v prehrani ter v industriji (npr. v proizvodnji margarine, pri pripravi solat, v proizvodnji mila, barv, lakov, mehčal in alkidnih smol.

Ta tar. številka vključuje tudi frakcije sojinega olja. Vendar pa je lecitin, dobljen iz surovega sojinega olja med rafiniranjem, treba uvrstiti v **tar. št. 29.23**.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 1507.10

Stabilna rastlinska olja v tekočem ali gostem stanju, dobljena s prešanjem, štejejo za "surova", v kolikor niso bila izpostavljena nadaljnji predelavi, razen dekantiranju, centrifugiranju in filtriranju in pod pogojem, da ločevanje olja od trdnih delcev poteka le mehansko (npr. z gravitacijo, pritiskom ali s centrifugalno silo) - izključujoč sleherni postopek absorbcijskega filtriranja, frakcioniranja ali katerikoli drug fizični ali kemični proces. Če je olje dobljeno z ekstrakcijo, bo še nadalje štelo za "surovo" pod pogojem, da ni prišlo do sprememb barve, vonja in okusa v primerjavi z oljem, dobljenim s prešanjem.

15.08 - OLJE IZ KIKIRIKIJA IN NJEGOVE FRAKCIJE, PREČIŠČENI ALI NEPREČIŠČENI, VENDAR KEMIČNO NEMODIFICIRANI

1508.10 **- Surovo olje**

1508.90 **- Drugo**

Olje iz kikirikija se pridobiva iz semen v jedrcih navadnega kikirikija (Arachis hipogacas) s solventno ekstrakcijo ali s prešanjem.

Filtrirano in rafinirano olje se uporablja kot kuhinjsko olje in za proizvodnjo margarine. Kadar je slabše kvalitete, se uporablja pri proizvodnji mil in kot snov za mazanje.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 1508.10

Glej komentar k tar. podštevilki 1507.10.

15.09 - OLIVNO OLJE (DOBLJENO Z MEHANIČNIMI POSTOPKI) IN NJEGOVE FRAKCIJE, PREČIŠČENO ALI NEPREČIŠČENO, TODA KEMIČNO NEMODIFICIRANO

1509.10**- Deviško, iz prvega stiskanja**

1509.90**- Drugo**

Olivno olje je olje, dobljeno iz plodov olivnega drevesa (Olea euroapaea).

Ta tar. številka vključuje:

(A) **Olivno olje iz prvega stiskanja** (prešanja) (Virgin, deviško olivno olje), ki se dobiva iz plodov olivnega drevesa izključno z mehaničnim ali fizičnim postopkom (npr. s prešanjem) pri določenih temperaturnih pogojih, ki pa ne povzročajo slabšanja kvalitete olje. Olje ne sme biti izpostavljeno drugim postopkom, kot so pranje, dekantiranje, centrifugiranje ali filtriranje.

Med olivno olje iz **prvega prešanja** štejejo:

(1) čisto olivno olje, primerno za prehrano v svojem naravnem stanju. Je bistro, barve od svetlorumene do zelene in specifičnega vonja in okusa.

(2) "lampant" olivno olje, katerega okus ali vonj sta spremenjena, ali pa vsebuje proste maščobne kisline (izražene kot oleinska kislina) v deležu do 3,3g na 100g, ali pa ima obe te značilnosti. Kot tako se lahko uporablja v tehnične namene, po prvem rafiniranju pa tudi za prehrano ljudi.

(B) **Rafinirano olivno olje** se dobiva iz olivnega olja prvega prešanja in navedenega v točki (A). Pridobiva se z metodami, ki ne spremenijo izhodiščino strukturo gliceridov ali katerihkoli drugih maščobnih kislin.

Rafinirano olivno olje je bistro, prozorno olje brez vsedlin in vsebuje proste maščobne kisline (izražene kot oleinska kislina) do 0,3 g na 100 gramov.

Je rumene barve, brez specifičnega vonja in okusa in je primerno za prehrano ljudi kot tako ali zmešano z olivnim oljem iz prvega stiskanja.

(C) **Frakcije in mešanice olj**, opisanih v predhodnih odstavkih (A) in (B).

Olivno olje iz prvega stiskanja (iz odstavka A) lahko od olja iz drugega prešanja (odstavek B) lahko razlikujemo na naslednji način:

1) Pojem **čisto ali "pravo" olivno olje** (virgin) označuje olje, katerega K 270 koeficient ekstinkcije je (določen po kodeksu metod Komisije za živila CAC/RM 26-1970) manjši od 0.25, v kolikor pa se vzorec obdeluje z aktivno glinico, pa je do 0.11. Olja, ki vsebujejo proste maščobne kisline (izražene kot oleinska kislina) več kor 3,3 g na 100 g, lahko imajo po prehodu skozi aktivno glinico koeficient K 270 večji od 0.11. Po laboratorijski nevtralizaciji in razbarvanju, pa morajo imeti naslednje značilnosti:

- koeficient ekstinkcije K 270 do 1,1 in
- spremembo koeficienta ekstinkcije v 270-nanometrskem območju preko 0.1 vendar ne več kot 0.16.

2) Za **rafinirano olivno olje** iz te tar. številke šteje olje, pri katerih vsebnost prostih maščobnih kislin (izražena kot oleinska kislina) ne presega 0,3 g na 100 g.

Odsotnost reestificiranih olj je lahko potrjeno s določanjem vsebnosti količine palmitinske in stearinske kisline na drugem mestu triglicerida (po metodi IUPAC št. 2210, šesta izdaja iz leta 1979). Ta količina (izražena v odstotkih skupne vsebnosti maščobnih kislin na drugem mestu) mora biti manjša od 1,5% pri "pravem" (virgin) olivnem olju in manjša od 1,8% pri rafiniranem olivnem olju.

Olivna olja iz te tar. številke se od onih iz tar. št. 15.10 lahko razlikujejo tudi z negativno Belierjevo reakcijo.

V nekaterih primerih se lahko prisotnost ostankov olivnega olja določi oz. ugotovi le z raziskovanjem terpentinskih diol v frakciji, neprimerni za luženje.

Ta tar. številka **izključuje** ostanke olivnih olj in mešanice olivnih olj z ostanki olivnega olja (**tar. št. 15.10**), pa tudi reestrificirano olivno olje (**tar. št. 15.16**).

15.10 - DRUGA OLJA, DOBLJENA IZKLJUČNO IZ OLIV (Z EKSTRAKCIJO S TOPILOM), IN NJIHOVE FRAKCIJE, PREČIŠČENA ALI NEPREČIŠČENA, TODA KEMIČNO NEMODIFICIRANI, VKLJUČNO MEŠANICE TEH OLJ ALI FRAKCIJ Z OLJI ALI FRAKCIJAMI IZ TAR. ŠT. 15.09

Ta tar. številka vključuje olja, dobljena iz oliv, **razen olj iz tar. št. 15.09**.

Olja iz te tar. številke so lahko surova, rafinirana ali drugače obdelana **pod pogojem**, da ni nastopila modifikacija, ki bi spremenila strukturo gliceridov.

Ta tar. številka vključuje ostanke olivnega olja, ki se dobijo s solventno ekstrakcijo ostankov po prešanju oliv zaradi proizvodnje olivnega olja iz **tar. št. 15.09.**

Surovo olje iz ostankov oliv lahko postane jedilno s pomočjo rafiniranja in pod pogojem, da ta postopek ne vodi k spremembi izhodiščne strukture gliceridov.

Tako dobljeno olje je čisto, bistro, rumene do rumeno rjave barve in brez neprijetnega vonja in okusa.

Ta tar. številka vključuje tudi frakcije in mešanice olj ali frakcij iz te tar. številke z olji ali frakcijami iz **tar. št. 15.09**. Najpogostejša mešanica sestoji iz rafiniranega olivnega olja iz ostankov in olivnega olja iz prvega stiskanja.

Odsotnost reestrificiranih olj je mogoče ugotoviti z vsebnostjo palmitinske in stearinske kisline na drugem mestu v trigliceridih, ki mora biti manjša od 2,2% (glej komentar k tar. številki 15.09).

Olja iz te tar. številke lahko razlikujemo od onih iz tar. št. 15.09 s pomočjo pozitivne reakcije po Bolierju. V nekaterih primerih pa je lahko prisotnost olivnega olja iz ostankov ugotovljivo le z raziskovanjem triterpenskih diolov v frakciji, neprimernih za miljenje.

Ta tar. številka **ne vključuje** reestrificirana olja, dobljena iz olivnih olj (**tar. št. 15.16**).

15.11 - PALMOVO OLJE IN NJEGOVE FRAKCIJE, PREČIŠČENO ALI NEPREČIŠČENO, TODA KEMIČNO NEMODIFICIRANO

1511.10 **- Surovo olje**

1511.90 **- Drugo**

Palmova mast je rastlinska maščoba, dobljena iz mesnatega osemenja oljne palme. Najpomembnejši vir pridelave palmove masti je afriška palma (Elaesis guineensis), ki je doma v tropski Afriki, vendar uspeva tudi v osrednji Ameriki, v Maleziji in Indoneziji. Nadaljnji vir je Elaesis melancocca, znana tudi kot palma noli, in razne vrste palm rodu Acrocomia, vštevši tudi paragvajsko palmo, znano tudi kot coco mbocaja, ki izvira iz Južne Amerike. Masti pridobivajo s stiskanjem ali ekstrakcijo; lahko je različnih barv, kar je odvisno od pogojev, v katerih je potekala rafinacija. Od olja iz palmovih orehov (**tar. št. 15.13)** se masti iz te tar. številke razlikujejo po zelo visoki vsebnosti palmitinske (30-40%) in oljeve kisline (45%).

Palmova mast se uporablja pri proizvodnji mila, kozmetičnih ali toaletnih preparatov, nadalje kot mazivo, za vrelo potapljanje konzerv zaradi slojevanja itd. Rafinirana palmova mast se uporablja kot živilo (npr. kot maščoba za praženje) in v proizvodnji margarin.

Ta tar. številka **ne vključuje** olja iz palminih koščic in ne olja iz babasuja (**tar. št. 15.13**).

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Komentar k tar. podštevilki 1511.10

Glej komentar k tar. podštevilki 1507.10.

15.12 - OLJE IZ SONČNIČNIH SEMEN, SEMEN ŽAFRANIKE IN BOMBAŽEVEGA SEMENA IN NJIHOVE FRAKCIJE, PREČIŠČENO ALI NEPREČIŠČENO, TODA KEMIČNO NEMODIFICIRANO

- Olje iz sončnic in žafranike in njegove frakcije:

1512.11 **- - surovo olje**

1512.19 **- - drugo**

- Olje iz bombaževega semena in njegove frakcije:

1512.21 **- - surovo olje, z izločenim gosipolom ali ne**

1512.29 **- - drugo**

(A) **Olje iz semen sončnic**

To olje se pridobiva iz navadnih sončnic (Helianthus annuus) in je svetle zlatorumene barve. Uporablja se kot namizno olje in kot nadomestek za margarino in mast. Olje je polsušljivo in se zaradi tega uporablja tudi v industriji barv in lakov.

(B) **Olje iz semen žafranike**

Seme žafranike (Carthamus tinctoris), ki je izredno pomembna rastlina za barvanje, daje sušljivo jedilno olje. To olje se uporablja tako v prehrani kot v industriji, pri proizvodnji alkalidnih smol, barv in lakov.

(C) **Olje iz semen bombaža**

To olje je najpomembnejše med polsušljivimi olji in se pridobiva iz jedrc semen nekaj vrst bombaža rodu Gossypium. Semensko olje bombaža ve večnamensko. Uporablja se za dodelavo strojenega usnja, v proizvodnji mila, glicerina, vodoodpornih sredstev in kot osnova kozmetičnih proizvodov. Čisto in rafinirano olje je zelo cenjeno namizno olje ali olje za kuho in za proizvodnjo margarine in nadomestkov masti.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 1512.11 in 1512.21

Glej komentar k tar. podštevilki 1507.10.

15.13 - OLJE KOKOSOVEGA OREHA (KOPRE), PALMOVEGA JEDRA (KOŠČICE), PALMOVEGA OREHA IN NJEGOVE FRAKCIJE, RAFINIRANO ALI NERAFINIRANO, TODA KEMIČNO NEMODIFICIRANO

- Olje kokosovega oreha (kopre) in njegove frakcije:

1513.11 **- - surovo olje**

1513.19 **- Drugo**

- **Olje palmovega jedra (koščice) ali palmovih orehov in njegove frakcije:**

1513.21 **- - surovo olje**

1513.29 **- - drugo**

(A) **Olje kokosovega oreha (kopre)**

To olje pridobivajo iz posušene **sredice** ali kopre kokosovega oreha, kot se tudi imenuje (Cocos nucifera). Sveže meso (sredica) kokosovega oreha se lahko prav tako uporabi. To nesušljivo olje je svetlorumene barve ali brez barve, vendar je čvrsto pri temperaturi pod 25°C. Kokosovo olje se uporablja v proizvodnji mila, kozmetičnih in toaletnih preparatov, za proizvodnjo masti za mazanje, sintetičnih detergentov ter preparatov za pranje in čiščenje, pa tudi kot surovina maščobnih kislin, maščobnih alkoholov in metil-estrov.

Rafinirano kokosovo olje je užitno in se uporablja v proizvodnji prehrambenih proizvodov kot je margarina in dietični dodatki.

(B) **Olje iz jeder palminih koščic**

To belo olje se dobiva iz različnih vrst rodu Elaeis, samo da iz jeder orehastih plodov in ne iz pulp plodov (glej palmovo olje iz tar. št. 15.11). Na veliko se uporablja v industriji margarin in sladkarij, saj je prijetnega vonja in okusa po orehu. Uporablja se tudi pri proizvodnji glicerina, šamponov, mila in sveč.

(C) **Olje iz babasuja (iz orehov palme babasu)**

To nesušljivo olje pridobivajo iz palme "babasu" Orbignya martiana in O. oleifera. Ekstrahirajo ga iz jeder koščic plodov.

Babasujevo olje se uporablja za izdelavo industrijskih proizvodov, kot je npr. milo. Kot rafinirano se uporablja kot nadomestek olja iz palminih koščic (jeder) v prehrambenih proizvodih.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 1513.11 in 1513.21

Glej komentar k tar. podštevilki 1507.10.

15.14 - OLJE IZ OGRŠČICE ALI GORČICE IN NJEGOVE FRAKCIJE, RAFINIRANO ALI NERAFINIRANO, TODA KEMIČNO NEMODIFICIRANO

1514.10 **- Surovo olje**

1514.90 **- Drugo**

(A) **Olje iz ogrščice ali Colza olje**

Seme kar nekaj vrst Brassica, še posebno vrste B. nepus (repe) in B. rapa (ali B. campestris) daje polsušljiva olja podobnih značilnosti, ki jih trgovci uvrščajo pod olja iz ogrščice.

V teh oljih je ponavadi velik odstotek eručne kisline. Ta tar. številka vključuje tudi repična olja z majhno vsebnostjo eručne kisline. Taka olja pridobivajo iz semen,ki so vzgojena na poseben način tako, da vsebujejo manjši odstotek teh kislin.

Olje iz ogrščice se uporablja za solate, v proizvodnji margarin itd. Uporabljajo se tudi v proizvodnji industrijskih izdelkov, npr. kot dodatki mazivom. Rafinirana olja iz ogrščice, ponavadi imenovana repična, so prav tako jedilna.

(B) **Olje iz gorčice**

To nehlapno rastlinsko olje pridobivajo iz naslednjih treh rastlinskih vrst: iz bele gorčice (Sinapsis alba in Brassica hirta), iz črne gorčice (Brassica nigra) in iz indijske gorčice (Brassica juncea). Olje iz gorčičnih semen vsebuje velik odstotek eurečne kisline in se uprablja v medicini, kulinariki in v industrijskih izdelkih.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 1514.10

Glej komentar k tar. podštevilki 1507.10.

15.15 - DRUGE RASTLINSKE MASTI IN OLJA, NEHLAPNA (VKLJUČNO Z JOJOBA OLJEM) IN NJIHOVE FRAKCIJE, PREČIŠČENI ALI NEPREČIŠČENI, TODA KEMIČNO NEMODIFICIRANI

- Laneno olje in njegove frakcije:

1515.11 **- - surovo olje**

1515.19 **- - drugo**

- Koruzno olje in njegove frakcije:

1515.21 **- - surovo olje**

1515.29 **- - drugo**

1515.30 **- Ricinusovo olje in njegove frakcije**

1515.40 **- Tungovo olje in njegove frakcije**

1515.50 **- Sezamovo olje in njegove frakcije**

1515.60 **- Jojoba olje in njegove frakcije**

1515.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje posamezne, nehlapne rastlinske masti in olja ter njihove frakcije (glej splošna določila komentarja k temu poglavju (del (B)), **razen tistih**, navedenih v **tar. št. od 15.07 do 15.14**. Posebnega pomena za trgovanje so naslednji proizvodi:

(1) **Laneno olje**, ki ga pridobivajo iz semen rastline lan (Linum usitatissimum). To olje je med sušljivimi olji najpomembnejše . Barva lanenega olja variira od rumene do rjavkaste in je ostrega vonja in okusa. Oksidirano tvori zelo žilav prožen sloj. To olje se uporablja predvsem v proizvodnji barv, alkidnih smol in farmacevtskih proizvodov. Laneno olje, dobljeno s postopkom hladnega prešanja, je užitno.

(2) **Koruzno olje**, ki ga pridobivajo iz koruznih kalčkov. Surovo olje ve večnamensko in se uporablja npr. v industrijah mil, sredstev za mazanje, pomožnih sredstev za dodelavo strojenih kož, za mešanje z drugimi olji itd. Koruzno olje sodi v skupino polsušljivih olj.

(3) **Ricinusovo olje**, katerega pridobivajo iz semen rastline Ricinus communis. Je nesušljivo, gosto, ponavadi brez barve ali pa samo rahlo obarvano. Prej se je uporabljalo v medicini kot odvajalo,

danes pa se uporablja tudi v industriji kot plastifikator lakov in nitroceluloze, v proizvodnji dvobaznih kislin, elastomerov ali pa pri izdelavi lepil, površinsko aktivnih sredstev, hidravličnih tekočin itd.

(4) **Tungovo olje** (olje iz kitajskega drevesa), katerega pridobivajo iz semen raznih vrst rodu Aleurites (npr. A. fordii, A. montana). Olje je svetlorumene ali temnorjave barve, se zelo hitro suši in ima lastnosti, primer- ne za konzerviranje in je odporno na vlago. V glavnem se uporablja v proizvodnji lakov in barv.

(5) **Sezamovo olje**, ki ga pridobivajo iz semen neke trave-enoletnice (Sesamum indicum). Spada med polsušljiva olja, v najfinejši kvaliteti se uporablja pri proizvodnji izdelkov, imenovanih "shortenings" (masti za testa), za solatna olja, v proizvodnji margarin in podobnih prehrambenih izdelkov ter v medicini. Olje slabše kvalitete se uporablja v industrijske namene.

(6) **Olje "jojoba"**, katerega pogosto imenujejo in opisujejo kot "tekoči vosek". Je brezbarvno ali rumenkasto, tekoče in brez vonja, sestoji pa iz estrov višjih maščobnih alkoholov. Pridobivajo ga iz puščavskega grmovja rodu Simmondsia (ali S. chinensis, S. californica). Uporablja se kot nadomestek spermacetnega olja v proizvodnji kozmetičnih preparatov.

(7) Proizvode, znane kot **"rastlinski loji"** (predvsem loj Borneo in kitajski rastlinski loj), katere ridobivajo s predelavo nekaterih vrst semen oljaric. Loj Borneo se dobi v obliki pogač kristalne ali zrnaste strukture, ki so z zunanje strani bele, znotraj pa zelenorumenkaste barve. Kitajski loj je čvrsta voskasta snov zelenkaste barve, neizrazitega aromatičnega vonja in oljnatega otipa.

(8) Proizvode, v trgovanju znane kot **vosek mirta** in **japonski vosek** in ki so dejansko rastlinske maščobe. Vosek mirta se ekstrahira iz raznih vrst mirtinih jagod in je čvrsta pogača zelenkastorumene barve voskastega videza in značilnega vonja, podobnega vonju balzama. Japonski vosek je snov, ki jo pridobivajo z ekstrakcijo iz plodov nekaj vrst kitajskega in jeponskega drevja iz družine Rhus. Je v obliki tablet ali okroglih plošč zelenkaste, rumenkaste ali bele barve, voskastega videza, kristalne strukture in je drobljiv. Njegov vonj spominja na smolo.

KOMENTAR TARIFNIH PODŠTEVILK

Tarifne podštevilke 1515.11 in 1515.21

Glej komentar k tar. podštevilki 1507.10.

15.16 - MASTI IN OLJA ŽIVALSKEGA IN RASTLINSKEGA IZVORA IN NJIHOVE FRAKCIJE, DELOMA ALI V CELOTI HIDROGENIRANI, INTERESTERIFICIRANI, REESTERIFICIRANI ALI ELAIDINIZIRANI, RAFINIRANI ALI NERAFINIRANI, TODA DALJE NEPREDELANI

1516.10 **- Živalske masti in olja in njihove frakcije**

1516.20 **- Rastlinske masti in olja in njihove frakcije**

Ta tar. številka vključuje masti in olja živalskega ali rastlinskega izvora in njihove mešanice, ki so izpostavljene posebni kemični transformaciji, katera je navedena v nadaljnjem besedilu, vendar ki niso dalje predelane.

Ta tar. številka vključuje tudi frakcije živalskih in rastlinskih olj, katere se podobno obdelujejo.

(A) **Hidrogeniranje masti in olja**

Hidrogeniranje poteka tako, da pride proizvod v stik s čistim vodikom pri ustrezni temperaturi in pritisku in ob prisotnosti katalizatorja (ponavadi nikelj v prahu). Zaradi transformacije

nenasičenih gliceridov (npr. oleinske, linolne kisline itd.) v nasičene gliceride (npr. v palmitinske, v stearinske kisline itd.) se točka taljenja poviša, konsistenca olja pa poveča. Stopnja hidrogeniranja in skrajna konsistenca sta odvisni od pogojev, v katerih postopek poteka in pa od trajanja obdelave. Ta tar. številka vključuje naslednje proizvode:

(1) Delno hidrogenirane proizvode - tudi, če kažejo težnje, da bi se razslojili v sloje paste in sloje tekočine. Tudi to ima učinek pretvorbe oz. modifikacije oblike **cis** - (nenasičenih maščobnih kislin) v obliko **trans -** z namenom povišati točko topljenja.

(2) Popolno hidrogenirane proizvode (npr. olja, spremenjena v pastozne ali čvrste masti).

Proizvodi, ki jih najpogosteje hidrogenirajo, so olja rib in morskih sesalcev in nekatera rastlinska olja (bombažno olje, kikirikijevo, repično, sojino, koruzno olje itd.). Popolno ali delno hidrogenirana olja teh vrst se pogosto uporabljajo kot sestavki v proizvodnji jedilne masti iz tar. št. 15.17. Pri tem hidrogeniranje ne le da povečuje le konsistence, temveč so taka olja manj občutljiva na atmosfersko oksidacijo, ki manjša kvaliteto olj. Tudi okus, vonj in videz hidrogeniranih olj so boljši.

Ta del vključuje tudi hidrogenirano ricinusovo olje, t.i. **opalni vosek**.

(B) **Interesterificirana, reesterificirana in eleidinizirana olja in masti**.

(1) **Interesterificirane, reesterificirane in eleidinizirane masti in olja** koesistenca neke masti ali olja se lahko poveča z ustrezno modifikacijo radikalov maščobne kisline v trigliceridih, ki se nahajajo v proizvodu. Interakcijo in modifikacijo, potrebni za to, pospešuje uporaba katalizatorja.

(2) **Reestrificirane masti in olja** (imenujejo jih tudi estrificirane masti in olja) so trigliceridi, ki nastanejo z neposredno sintezo glicerina z mešanicami prostih maščobnih kislin ali kislih olj, pridobljenih z rafiniranjem. Modifikacija radikalov maščobnih kislin v trigliceridih je drugačna od tistih, ki se nahajajo v naravnih oljih.

(3) **Eleidinizirane masti in olja** so masti in olja, obdelana tako, da so radikali nenasičenih maščobnih kislin substancialno pretvorjeni iz oblike **cis** v ustrezno obliko **trans**.

Ta tar. številka vključuje pravkar opisane proizvode **tudi**, če so **voskasti** in celo, če so naknadno deodorirani ali pa izpostavljeni podobnemu postopku prečiščevanja, in to neglede na to, ali se lahko takoj uporabijo v prehrambene namene, ali ne. Ta tar. številka pa **izključuje** hidrogenirane itd. masti in olja in njihove frakcije, ki so izpostavljeni nadaljnjim predelavam v prehrambene namene (kot je npr. teksturiranje, to je modifikacija sestave ali kristalne strukture), (**tar. št. 15.17**).

15.17 - MARGARINA; MEŠANICE ALI PREPARATI IZ MASTI IN OLJ ŽIVALSKEGA ALI RASTLINSKEGA IZVORA ALI FRAKCIJ RAZLIČNIH MASTI ALI OLJ IZ TEGA POGLAVJA, PRIMERNI ZA PREHRANO LJUDI, RAZEN JEDILNIH MASTI ALI OLJ IN NJIHOVIH FRAKCIJ IZ TAR. ŠT. 15.16

1517.10 **- Margarina, razen tekoče margarine**

1517.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje margarino in druge mešanice in preparate za prehrano iz rastlinskih maščob in olj ali iz frakcij različnih masti in olj iz tega poglavja, **razen tistih iz tar. št. 15.16**. Te mešanice in preparati so pretežno trdni ali gosti in so iz:

(1) raznih masti ali olja **živalskega** porekla ali njihovih frakcij,
(2) raznih masti ali olja **rastlinskega** porekla in njihovih frakcij in
(3) masti ali olj **rastlinskega in živalskega** porekla in njihovih frakcij.

Proizvodi iz te tar. številke, katere masti in olja morajo biti predhodno hidrogenirani, so lahko emulgirani (npr. s posnetim mlekom), gneteni, teksturirani (modifikacija sestava ali kristalne strukture) itd., lahko jim je dodana majhna količina lecitina, škroba, barvil, sredstev za aromatiziranje vitaminov, masla in drugih mlečnih maščob (skladno z restrikcijami, predvidenimi v opombi 1(c) k temu poglavju).

Ta tar. številka vključuje tudi prehrambene preparate iz posamezne masti ali olja (ali njih frakcij), hidrogenirane ali nehidrogenirane in ki so lahko obdelani z emulgiranjem, gnetenjem, teksturiranjem itd.

Glavni proizvodi iz te tar. številke so naslednji:

(A) **Margarina** (razen tekoče margarine), ki se ponavadi pojavi v obliki plastične mase rumenkaste barve. Pridobivajo jo iz masti ali olja živalskega ali rastlinskega izvora, ali pa iz mešanic teh masti in olj. Margarina je neke vrste emulzija vode v olju in je na videz, po konsistenci in po barvi podobna maslu.

(B) **Mešanice in preparati iz živalskih ali rastlinskih masti ali olj ali iz frakcij različnih masti ali olj iz tega poglavja, razen masti in olj in njihovih frakcij za prehrano iz tar. št. 15.16** (npr. imitacija masti, tekoča margarina in t.i. proizvodi "shortenings" - proizvedeni iz teksturiziranih masti in olj).

Ta tar. številka med drugim vključuje še mešanice in preparate iz masti ali olja ali iz **frakcij različnih masti** in olj **živalskega ali rastlinskega izvora** vrst, ki se uporabljajo za ločevanje kalupov.

Ta tar. številka **izključuje** posamezne masti in olja, ki so zgolj rafinirane in naprej neobdelane. Te ostanejo uvrščene v njihovih ustreznih tar. številkah celo, četudi so pripravljene za maloprodajo. Ta tar. številka **izključuje** tudi preparate, ki vsebujejo več kot 15% masla ali drugih mlečnih maščob, preračunano na težo proizvoda (ponavadi **21. poglavje**).

Ta tar. številka **izključuje** še proizvode, dobljene s prešanjem loja ali svinjske masti (**tar. št. 15.03**).

15.18 - ŽIVALSKE ALI RASTLINSKE MASTI IN OLJA IN NJIHOVE FRAKCIJE, KUHANI, OKSIDIRANI, DEHIDRIRANI, ŽVEPLANI, PIHANI, POLIMERIZIRANI S SEGREVANJEM V VAKUUMU ALI V INERTNEM PLINU ALI DRUGAČE KEMIČNO MODIFICIRANI, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 15.16; MEŠANICE IN PREPARATI IZ ŽIVALSKIH IN RASTLINSKIH MASTI TER OLJ ALI IZ FRAKCIJE RAZLIČNIH MASTI ALI OLJ IZ TEGA POGLAVJA, NEUSTREZNI ZA PREHRANO, KI NISO OMENJENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

(A) **Živalske ali rastlinske masti in olja in njihove frakcije, kuhani, oksidirani, žveplani, dehidrirani, pihani, polimerizirani v vakuumu ali v inertnem plinu ali drugače kemično modificirani, razen tistih iz tar. št. 15.16.**

Ta del vključuje masti in olja živalskega ali rastlinskega izvora in njihove frakcije, ki so izpostavljeni postopkom modifikacije njihove kemične strukture in s tem izboljšanja njihove viskoznosti, moči sušenja (to je lastnosti absorbcije kisika, kadar so izpostavljeni zraku in formiranja prožnega sloja), ali pa so izpostavljeni postopkom modifikacije drugih lastnosti - **pod pogojem**, da zadržijo svojo osnovno strukturo in da niso bolj specifično navedeni na drugem mestu, kot npr.:

(1) **Kuhana ali oksidirana olja**, ki se dobe z gretjem olja, ponavadi z dodajanjem majhnih količin sredstev za oksidacijo. Ta olja se uporabljajo v industriji barv in lakov.

(2) **Pihana olja** so delno oksidirana in polimerizirana olja in se proizvajajo s pihanjem zraka skozi njih, ob uporabi toplote. Uporabljajo se v proizvodnji oljnih lakov za izolacijo, za imi-

tacijo usnja in t.i. kombiniranih olj (proizvodov za mazanje), kadar so pomešana z mineralnimi olji.

Linoksin (polčvrst gumijev proizvod) je vrsta visokooksidiranega lanenega olja in se uporablja v proizvodnji linoleja in je prav tako vključen v to tar. številko.

(3) **Dehidrirano ricinusovo olje**, ki ga pridobivajo z dehidracijo ricinusovega olja ob prisotnosti katalizatorja. Uporablja se v proizvodnji barv in lakov.

(4) **Žveplana olja,** t.j. olja, obdelana z žveplom ali žveplovim kloridom z namenom, da se v molekulah povzroči **polimerizacija**. Tako predelano olje se hitreje suši in oblikuje sloj, ki v manjši meri absorbira vodo kot pa sloj navadnega sušljivega olja in ki ima večjo mehansko trdnost. Žveplana olja se uporabljajo v antikorozivnih barvah in v oljnih lakih.

Če se postopek nadaljuje, dobimo čvrst proizvod - fatiks (**tar. št. 40.02**).

(5) **Olje, polimerizirana s pomočjo toplote v vakuumu ali v inertnem plinu** to so določena olja (posebno laneno olje in olje tung), katere polimerizirajo z enostavnim segrevanjem brez oksidacije na temperaturi med 250°C in 300 °C - ali v inertnem ogljikovem dioksidu, ali pa v vakuu mu. Na ta način pridobivajo gosta olja, katere ponavadi imenujejo olja "stand", ki se uporabljajo za proizvodnjo oljnih lakov, ki dajejo svetleč in vodoodporen sloj.

Olja "stand", iz katerih je izločen nepolimerizirani del (olja Teka) in mešanice olja stand so vključeja v to tar. številko.

(6) Druga modificirana olja iz te tar. številke vključujejo:

(a) **Maleinska olja**, katera pridobivajo s predelavo npr. sojinega olja z omejenimi količinami maleinskega anhidrida, in sicer na temperaturi 200 °C ali več, z dovoljeno količino polialkohola, da bi se estrificirale kisle skupine. Tako dobljena malejinska olja imajo dobre sušilne lastnosti.

(b) **Sušljiva olja** (kot je npr. laneno olje), katerim so v hladnem stanju dodane majhne količine sredstva za sušenje (npr. svinčev borat, cinkov naftat, kobaltni rezinat) z namenom povečati njihove lastnosti sušenja. Uporabljajo se namesto kuhanih olj v proizvodnji barv in lakov. Od gotovih sredstev za sušenje (sikativov) iz **tar. št. 32.11** (koncentriranih raztopin sušilnih sredstev) se zelo razlikujejo in se s temi proizvodi ne smejo enačiti.

(c) **Epoksidirana olja**, katere pridobivajo z obdelavo npr. sojinega olja s perocetno kislino, oblikovano na mestu samem v reakciji med vodi kovim peroksidom in ocetne kisline v prisotnosti katalizatorja. Uporabljajo se kot plastifikatorji in stabilizatorji (npr. za vinilnesmole).

(d) **Bromana olja,** ki služijo kot stabilizatorjji emulzije in suspenzije za etrska olja npr. v farmacevtski industriji.

(B) **Mešanice in preparati iz masti ali olja živalskega ali rastlinskega izvora ali iz frakcij različnih masti in olj iz tega poglavja, neužitni in nenavedeni in ne zajeti na drugem mestu.**

Ta del med drugim vključuje uporabljeno olje pri cvrtju, ki npr. vsebuje: repično olje, sojino olje in majhno količino masti živalskega izvora in ki se uporablja pri proizvodnji živinske krme.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) masti in olj, ki so zgolj denaturirana (glej opombo št. 3 k temu poglavju),

(b) hidrogenirane, reestrificirane ali eleidinizirane masti in olja (**tar. št. 15.16**),

(c) proizvode tistih vrst, ki se uporabljajo v prehrani živali (**tar. št. 23.09**) in

(d) sulfonirana olja (olja, obdelana z žvepleno kislino) (**tar. št. 34.02**).

/15.19/

15.20 - GLICERIN, SUROV; GLICERINSKE VODE IN GLICERINSKI LUGI

Glicerin ali propan - 1,2,3-triol lahko pridobivajo bodisi z razgradnjo masti, bodisi s sintezo iz propilena. Lahko je surov ali prečiščen.

Surovi glicerin je čistoče manjše kot 95% (računano na suho snov). Pridobiva se ga lahko s cepljenjem maščob ali olj, ali sintetično iz propilena. npr.:

(1) pridobljen s hidrolizo z vodo, kislinami ali bazami. Je sladkobna tekočina brez neprijetnega vonja, njena barva pa variira od rumenkaste do rjave,

(2) pridobljen iz glicerinskih lužin je bledorumenkasta tekočina trpkega okusa in neprijetnega vonja,

(3) pridobljen iz ostankov pri proizvodnji mila je črnkastorumena tekočina sladkobnega okusa (če je zelo nečist, ima okus česna) in bolj ali manj neprijetnega vonja,

(4) pridobljen s katalitično in encimsko hidrolizo je ponavadi tekočina neprijetnega vonja in okusa, ki vsebuje veliko organskih in mineralnih snovi.

Surovi glicerin lahko pridobivajo tudi iz interesterificiranih masti ali olja z drugimi alkoholi.

Ta tar. številka **vključuje tudi glicerinske vode**, ki so vzporedni proizvodi pri proizvodnji mastnih kislin, pa tudi **glicerinske lužine** kot vzporedni proizvod pri proizvodnji mil.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) glicerin čistoče 95% ali več (računano na suho snov) (**tar. št. 29.05**),

(b) glicerin, pripravljen kot zdravilo ali glicerin z dodanimi farmacevtskimi snovmi (**tar. št. 30.03 ali 30.04**) in

(c) parfumirani glicerin ali glicerin z dodanimi kozmetičnimi sredstvi (**33. poglavje**).

15.21 - RASTLINSKI VOSKI (RAZEN TRIGLICERIDOV), ČEBELJI VOSEK, VOSKI DRUGIH INSEKTOV IN SPERMACETI, RAFINIRANI ALI NERAFINIRANI, BARVANI ALI NEBARVANI

1521.10 **- Rastlinski voski**

1521.90 **- Drugo**

(I) **Rastlinski voski (razen trigliceridov), nerafinirani, rafinirani ali obarvani**

Glavne vrste voskov so:

(1) **vosek karnauba**, izvlečen iz listja neke vrste palme (Corypha cerifera ali Copernica cerifera). Je zelenkaste, rumenkaste ali sivkaste barve, bolj ali manj oljast, skoraj kristalne sestave, zelo krhek in prijetnega vonja po senu,

(2) **vosek "ouricury"**, ki se pridobiva iz listja neke vrste palme (Attalea ex celsa",

(3) **vosek iz palme**, ki se izloča sam iz zaseka na listih neke druge vrste palme (Ceroxylon andicola), nabira pa se ga s stebla drevesa. Ponavadi se pojavlja v obliki poroznih in krhkih okroglih kosov rumenkasto bele barve,

(4) **vosek "candelilla"**, ki se pridobiva s kuhanjem mehiške rastline Euphorbia antisyphilitica ali Pedilanthusa pavonis) v vodi. Je zelo trdna in prozorna, rjava snov,

(5) **vosek sladkornega trsa,** ki se v naravnem stanju nahaja samo na površini sladkornega trsa. Industrijsko ga pridobivajo s prečiščevanjem pene tekom proizvodnje sladkorja. V naravnem stanju je črnikav, mehak in diši po me lasi iz sladkorne pese,

(6) **vosek bombaža in lana**, ki se nahaja v rastlinskih vlaknih, iz katerih ga ekstrahirajo s topili,

(7) **vosek "ocotilla"**, katerega ekstrahirajo s topili iz lubja neke vrste dreves, ki uspeva v Mehiki,

(8) **vosek "pizang"**, katerega pridobivajo iz neke vrste prahu, ki se nabira na listih dolčene vrste dreves, ki uspevajo na Javi,

(9) **vosek "esparto"**, ki ga pridobivajo iz trave esparto in se zbira kot nekakšen prah, ko se odpirajo suhe bele trave.

Ta tar. številka vključuje voske, surove, beljene ali barvane, v pogačah, palčkah itd.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) olje "jojoba" (**tar. št. 15.15**),

(b) proizvode, znane v trgovanju kot vosek mirt in japonski vosek (**tar. št. 15.15**),

(c) mešanice rastlinskih voskov (**tar. št. 34.04**),

(d) rastlinske voske, pomešane z živalskimi, mineralnimi ali umetnimi(**tar. št. 34.04**) in

(e) rastlinske voske, pomešane z mastmi, s smolami, z mineralnimi ali drugimi snovmi (razen z barvili); te mešanice se uvrščajo v glavnem v **tar. št. 34.04 ali 34.05**).

(II) **Čebelji voski in voski drugih insektov, rafinirani ali nerafinirani ali barvani ali nebarvani**.

Čebelji vosek je snov, iz katere grade čebele šesterokotne celice v panjih. V naravnem stanju je zrnast, svetlorumen, oranžen ali včasih rjav in je posebno prijetnega vonja. Če je beljen ali prečiščen, je bel ali bledorumen in zelo slabega vonja.

Uporablja se med drugim za proizvodnjo sveč, voščenega platna ali papirja, kitov, polirnih sredstev itd...

Najbolj znani med voski drugih insektov so naslednji:

(1) **Lak vosek**, katerega pridobivajo iz šelaka z ekstrakcijo z alkoholom. Pojavlja se v obliki temnih kosov z vonjem po šelaku.

(2) **Kitajski vosek** (znan tudi kot vosek insektov ali vosek z dreves), ki se nahaja predvsem na Kitajskem in katerega izločajo in puščajo insekti na vejah nekaterih jesenov. Je belkasta, kristalna masa, katero zbirajo in prečiščujejo s topljenjem v vreli vodi in s filtriranjem). Tak vosek je bel in rumenkast, se sveti, je kristalne oblike in brez okusa ter z vonjem po loju.

Čebelji vosek in vosek drugih insektov se uvrščajo v to tar. številko v surovem stanju (vštevši naravno satovje), če so stisnjeni (prešani), rafinirani, beljeni ali barvani.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) mešanice voskov insektov; vosek insektov, pomešan s spermacetom, rastlinskimi, mineralnimi ali umetnimi voski, nadalje vosek insektov, pomešan z mastmi, mineralnimi ali drugimi snovmi (razen z barvili) - te mešanice ponavadi spadajo v **34. poglavje**, npr. v **tar. št. 34.04 ali 34.05** in

(b) vosek, pripravljen v obliki satovja za panje (**tar. št. 96.02**).

(III) **Spermacet, surov, prešan ali rafiniran, barvan ali nebarvan**

Spermacet je voskasta snov, ekstrahirana iz masti ali olja, ki se nahaja v votlinah glave ali v podkožnih kanalih glavate oljarice in podobnih kitov.

Surovi spermacet, ki sestoji iz pribl. ene tretjine čistega spermaceta in iz dveh tretjin masti, se pojavlja v rumenkastih ali rjavih ke pah in je neprijetnega vonja.

Stisnjeni (prešani) spermacet se dobi, ko je vsa mast ekstrahirana. Pojavlja se v obliki majhnih in čvrstih lusk, je rumenkasto rjave barve, na papirju pušča šibko ali skoraj nobene sledi.

Rafinirani spermacet pridobivajo tako, da stisnjeni spermocet izpostavijo razredčeni kavstični sodi. Pojavlja se v obliki belih trakov bisrnega sijaja.

Spermacet se uporablja v proizvodnji nekaterih vrst sveč, v parfumeriji, farmaciji in kot mazivo.

Vsi navedeni proizvodi ostanejo uvrščeni v tej tar. številki- če so obarvani ali ne.

Ta tar. številka **ne vključuje** olja iz glavate oljarice - surovega ali rafiniranega z izločanjem spermaceta (**tar. št. 15.04**).

15.22 - DEGRAS (STROJARSKA MAŠČOBA); OSTANKI, DOBLJENI PRI PREDELAVI MAŠČOB IN VOSKOV ŽIVALSKEGA TER RASTLINSKEGA IZVORA

(A) **Degras.**

Ta tar. številka vključuje tako naravni kot umetni degras, ki se uporablja v industriji usnja za maščenje (polnjenje) usnja.

Naravni degras (znan tudi kot "Moellen") je ostanek oljnega strojenja semišnega usnja, pridobivajo pa ga s prešanjem ali z ekstrakcijo s topili. Sestoji iz žarkega olja rib ali kitov, iz smolastih snovi, nastalih pri oksidaciji olja, vode, mineralnih snovi (soda, apnenec, sulfati), pa tudi iz ostankov dlak, ovojnic in kože.

Naravni degras je zelo gosta, lepljiva in homogena tekočina, ki močno diši po ribjem olju in je rumene ali temnorjave barve.

Umetni degras sestoji predvsem iz oksidiranih emulgiranih ali polimeriziranih ribjih olj (vštevši iz mešanic katerihkoli izmed teh olj), pomešanih z volneno mastjo, lojem, oljem kolofonije itd., včasih pa tudi z naravnim degrasom. Te mešanice so rumene in goste tekočine (bolj tekoče od prirodnega degrasa), značilnega vonja po ribjem olju. Ne vsebujejo odpadkov dlak, ovojnic ali kože. Postane težijo k temu, da se razsloje v dva sloja z vodo na dnu.

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** ribja olje, ki so samo oksidirana ali polimerizirana (**tar. št. 15.18**) in pa sulfonirana olja (**tar. št. 34.02**), pa tudi preparate za maščenje (polnjenje) usnja (**tar. št. 34.03**).

Ta tar. številka vključuje tudi degras, dobljen z obdelavo semišnega usnja z alkalno raztopino in z zgoščevanjem s pomočjo žveplene kisline mastnih hidrokislin. Na take proizvode naletimo v trgovanju v obliki emulzij.

(B) **Ostanki, dobljeni pri predelavi mastnih snovi ali voskov živalskega ali rastlinskega izvora.**

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) **Oljne vsedline** - to so oljni ali sluzasti ostanki, ki nastajajo pri prečiščevanju olja. Uporabljajo se v proizvodnji mil in maziv.

(2) **Milne vsedline** - stranske proizvode rafinacije olja, ki nastanejo z nevtralizacijo mastnih kislin z bazo (natrijev hidroksid). Sestoje iz mešanice surovega mila in nevtralnih olj ali masti.

So kašaste, barva pa variira (temnorumena, belkasta, temnozelena itd.) - odvisno od surovine, iz katere so olja ekstrahirana. Uporabljajo se v proizvodnji mil.

(3) **Stearinski katran** iz destilacije mastnih kislin, ki sestoji iz lepljive, črnikave in precej trde mase, ki je včasih prožna; deloma je topen v petroletru. Uporablja se za izdelavo kitov, nepremočljivega kartona in električnih izolatorjev.

(4) **Ostanke iz destilacije volnene masti**. Ti ostanki izgledajo kot ostanki stearina in se tudi uporabljajo v iste namene.

(5) **Glicerinsko smolo** - to so ostanki iz destilacije glicerina. Uporabljajo se za apreture tkanin in za nepremočljiv papir.

(6) **Uporabljeno zemljo za razbarvanje, ki vsebuje masti ali voske živalskega ali rastlinskega izvora**. Sestoji iz nečistoč, ki vsebujejo določene količine voskov.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) ocvirke - opnaste ostanke, dobljene pri taljenju svinjske masti in drugih masti živalskega izvora (**tar. št. 23.01**) in

(b) oljne pogače, ostanke pulp ali druge ostanke (razen vsedlin), ki nastanejo pri ekstrakciji rastlinskih olj (**tar. št. od 23.04 do 23.06**).

ODDELEK IV

PROIZVODI ŽIVILSKE INDUSTRIJE; PIJAČE, ALKOHOLI IN KIS; TOBAK IN TOBAČNI NADOMESTKI

OPOMBA

Z izrazom "**peleti**" so v tem oddelku mišljeni proizvodi, ki so aglomerirani neposredno s stiskanjem ali z dodajanjem veziva do 3 mas.%.

16. POGLAVJE

IZDELKI IZ MESA, RIB, RAKOV, MEHKUŽCEV ALI DRUGIH VODNIH NEVRETENČARJEV

OPOMBI

1. V to poglavje **ne spadajo** meso, drugi užitni klavnični proizvodi, ribe, raki, mehkužci in drugi vodni nevretenčarji, pripravljeni ali konzervirani po postopkih, navedenih v 2. in 3. poglavju ali tar. št. 05.04.

2. Sestavljena živila se uvrščajo v to poglavje **pod pogojem,** da vsebujejo **nad 20 mas.% klobas,** mesa, drugih užitnih klavničnih proizvodov, krvi, rib ali rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev ali katere koli kombinacije teh proizvodov. Kadar vsebuje sestavljeni proizvod dva ali več prej omenjenih proizvodov, se uvršča v ustrezno tar. številko 16. poglavja po sestavini oziroma po sestavinah, ki prevladujejo po teži. Te določbe se **ne uporabljajo** za **polnjene proizvode iz tar. št. 19.02** ali za proizvode iz **tar. številk 21.03 in 21.04.**

OPOMBI K PODŠTEVILKAM

1. Pri tar. podšt. 1602.10 se z izrazom "**homogenizirani proizvodi**" mišljeni izdelki iz mesa, drugih klavničnih proizvodov ali krvi, fino homogenizirani, pripravljeni za prodajo na drobno **kot hrana za otroke ali za dietetične namene** v posodah neto teže do 250 g. Pri uporabi te definicije se ne upoštevajo majhne količine katerihkoli sestavin, ki so tem proizvodom dodane kot začimbe, konzervansi ali v druge namene. Ti izdelki lahko vsebujejo majhno količino vidnih koščkov mes ali drugih užitnih klavničnih proizvodov**. Ta podštevilka ima prednost pred vsemi drugimi podštevilkami tar. številke 16.02**.

2. Imena rib in rakov, navedenih v podštevilkah 16.04 ali 16.05, vključujejo iste vrste kot so navedene v 3. poglavju z istimi imeni.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje pripravljene proizvode prehrambene industrije, dobljene s predelavo mesa, drugih klavničnih proizvodov (npr. nog, surove kože, srca, jezika, jeter, črevesa in želodca), krvi živali, rib (vštevši njihovo kožo), rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev. To poglavje vključuje proizvode,ki so pripravljeni ali konzervirani s postopki, navedenimi v **2. in 3. poglavju** ali **tar. št. 05.04,** npr. kot:

(1) Pripravljeni kot klobase in podobni proizvodi,

(2) Kuhani v vodi ali v pari, pečeni na ražnju, praženi, pečeni v pečici ali drugače pripravljeni, **razen** prekajenih rib, ki so lahko kuhane pred ali med prekajevanjem **(tar.št. 03.05),** raki v oklepu

kuhani v pari ali v vodi **(tar.št. 03.06)** ter moke, zdrobi in peleti, dobljeni iz kuhanih rib, rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev **(tar.št. 03.05, 03.06 in 03.07).**

(3) Pripravljeni ali konzervirani kot ekstrakti, sokovi ali marinade, kavijar ali njegovi nadomestki, prevlečeni le z maslom, s krušnimi drobtinicami, gobami ali začimbami (npr. skupaj s poprom in soljo) itd.

(4) Fino homogenizirani proizvodi, katerih osnova so proizvodi iz tega poglavja (to je pripravljeno in konzervirano meso, drugi klavnični proizvodi, ribe, raki mehkužci in drugi vodni nevretenčarji). Ti homogenizirani proizvodi lahko vsebujejo tudi majhne vidne koščke mesa, rib itd., pa tudi majhno količino sestavin za začinjanje, konzerviranje ali za kaj drugega. Vendar pa homogenizacija kot taka **ne vpliva** na to, da se proizvod zaradi tega uvršča v 16. poglavje.

Da bi spoznali **razliko** med proizvodi iz **2. in 3. poglavja** in proizvodi iz **16. poglavja**, glej splošna določila k 2. in 3. poglavju.

To poglavje vključuje tudi prehrambene proizvode (vštevši t.i. "gotove jedi"), ki sestoje iz npr.: klobasičarskih proizvodov, mesa, drugih klavničnih proizvodov, krvi, rib in rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev skupaj z zelenjavo, testeninami, omako ipd., vendar le pod pogojem, da vsebujejo po teži **več kot 20%** klobasičarskih proizvodov, mesa, drugih klavničnih proizvodov,rib in rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev ali katerekoli njihove kombinacije. V primerih, kadar proizvod vsebuje **dva ali več** prej navedenih proizvodov (npr. meso in ribe), se bo uvrstil v ustrezno tar. številko po komponenti ali komponentah, ki **po teži prevladujejo**. V vseh primerih pa je masa, ki se upošteva, masa mesa, rib itd. v trenutku carinjenja in ne masa proizvoda pred pripravo. Vendar pa je treba omeniti, da se polnjeni proizvodi iz **tar. št. 19.02**, omake in pripravki za omake, začimbe in drugi dodatki, ki vplivajo na okus, opisani v **tar. št. 21.03**, nadalje juhe in enolončnice in pripravki zanje, kot tudi homogenizirani sestavljeni prehrambeni proizvodi, opisani v **tar. št. 21.04**, vselej uvrščajo v te tar. številke.

To poglavje **izključuje** tudi:

(a) moko in zdrob, primerna za prehrano ljudi, izdelana iz mesa ali drugih klavničnih proizvodov (vštevši proizvode morskih sesalcev) (**tar. št. 02.10**) ali iz rib (**tar. št. 03.05**),

(b) moka, zdrob in pelete, neprimerni za prehrano ljudi, izdelani iz mesa (vključno tisti iz mesa morskih sesalcev), iz rib ali rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev (**tar. št. 23.01**),

(c) proizvode, katerih osnova so meso, drugi klavnični proizvodi, ribe itd., namenjene za prehrano živali (**tar. št. 23.09**) in

(d) zdravila iz **30. poglavja**.

16.01 - KLOBASE IN PODOBNI IZDELKI IZ MESA, DRUGIH UŽITNIH KLAVNIČNIH PROIZVODOV ALI KRVI; SESTAVLJENA ŽIVILA NA OSNOVI TEH PROIZVODOV

Ta tar. številka vključuje klobasičarske in podobne proizvode, to je **proizvode**, ki sestoje iz mesa ali drugih klavničnih proizvodov (vštevši črevesa in želodce), ki so zrezani ali zmleti, nadalje proizvode iz živalske krvi v ovojih iz črev, želodcev, mehurjev, kož ali podobnih naravnih ali umetnih ovojih. Nekateri med temi proizvodi so lahko brez ovoja in se stiskajo v značilne oblike klobas, to je v cilindrične ali podobne oblike, katerih presek je krog, oval ali pravokotnik (z bolj ali manj zaobljenimi vogali).

Klobase in podobni proizvodi so lahko surovi ali kuhani, prekajeni ali neprekajeni, z dodanimi maščobami škrobom, začimbami itd. Poleg tega lahko vsebujejo razmeroma velike kose (npr. velikosti grižljaja) mesa ali drugih klavničnih proizvodov. Klobase in podobni proizvodi se v to tar. številko uvrščajo **neglede na to**, ali so zrezani ali pa se nahajajo v **neprodušnih posodah**. Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) klobase in podobne proizvode, katerih osnova je meso (npr. frankfurtske klobasice, salame),

(2) jetrne pastete (vštevši tiste iz perutninskih jeter),

(3) "črne klobase" ali "bele klobase" (krvavice in jetrne klobase),

(4) klobase iz kavurme, male konzumne klobasice (coctail klobase) in podobne specialitete in

(5) pastete, pariške salame, mortadele, aspike in podobno, pripravljeno v klobasičarskih ovojih ali pa stisnjemo v značilne oblike klobasičarskih.

Ta tar. številka vključuje tudi nekatere sestavljene prehrambene proizvode (vštevši t.i "gotove jedi"), ki vsebujejo klobase in podobne proizvode (glej splošna določila k temu poglavju, točka 3).

Ta tar. številka pa **izključuje**:

(a) meso v mehurjih, črevesih in podobnih naravnih ali umetnih ovojih, ki ni bilo predhodno zmleta ali zrezano, npr. šunka ali plečnica (ponavadi **tar. št. 02.10 ali 16.02**),

(b) surovo zrezano ali zmleto meso brez drugih sestavin, tudi če je v ovoju (**2. poglavje**),

(c) proizvode v ovojih, ki pa običajno ne služijo kot ovoji za klobase in podobno - razen, kadar se taki proizvodi uvrščajo v to tar. številko tudi brez ovoja (ponavadi **tar. št. 16.02**) in

(d) kuhano ali praženo perutnino z odstranjenimi večjimi kostmi, kot je npr. zvit puran ipd. (**tar. št. 16.02**).

16.02 - DRUGI PRIPRAVLJENI ALI KONZERVIRANI IZDELKI IZ MESA, DROBOVJE ALI KRI

1602.10 **- Homogenizirani proizvodi**

1602.20 **- Iz jeter katere koli živali**

- Iz perutnine iz tar. št. 01.05:

1602.31 **- - puranov**

1602.32 **- - kokoši vrste Gallus domesticus**

1602.39 **- - ostalo**

- Prašičev:

1602.41 **- - šunka (stegno) in njeni kosi**

1602.42 **- - plečeta in njihovi kosi**

1602.49 **- - drugo, vštevši mešanice**

1602.50 **- Goved**

1602.90 **- Drugo, vključno z izdelki iz krvi katerih koli živali**

Ta tar. številka vključuje vse pripravljene ali konzervirane proizvod iz mesa in drugih klavničnih proizvodov za prehrano ljudi in pa iz krvi živalskih vrst, ki spadajo v to poglavje, **razen** klobas in podobnih klobasičarskih proizvodov (**tar. št. 16.01**) ter mesnih ekstraktov in mesnih sokov (**tar. št. 16.03**).

Ta tar. številka vključuje:

(1) meso in druge klavnične proizvode - kuhane (**razen** poparjenih ali podobno obdelanih - v zvezi s tem glej splošna določila k 2. poglavju), nadalje pražene, pečene ali kako drugače kuhane,

(2) pastete, mesne pastete, pariške salame, mortadele in aspike, **v kolikor** ne izpolnjujejo pogojev za uvrstitev v **tar. št. 16.01** kot klobasičaski ali podobni proizvodi,

(3) meso in druge klavnične proizvode, pripravljene za uživanje ali konzervirane s postopki, ki v 2. poglavju **niso navedeni**, vštevši tiste, narahlo premazane z maslom ali drobtinicami, z gobami ali začimbami (npr. skupaj s poprom in soljo) ali fino homogenizirane (glej splošna določila k tem poglavju pod (4),

(4) proizvode iz krvi, **izvzemši** krvavice in podobne proizvode iz **tar. št. 16.01** in

(5) prehrambene proizvode, vštevši t.i. "gotove jedi", ki po teži vsebujejo več kot 20% mesa, drugih užitnih klavničnih proizvodov ali krvi(glej splošna določila k temu poglavju).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) testenine (raviole idt.), polnjene z mesom, neglede na količino mesa, ali z drugimi klavničnimi proizvodi (**tar. št. 19.02**),

(b) omake in pripravke zanje, mesne začimbe in druge mešane dodatke, ki dajejo okus (**tar. št. 21.03**) in

(c) juhe, enolončnice in pripravke zanje ter homogenizirane sestavljene prehrambene proizvode (**tar. št. 21.04**).

16.03 - EKSTRAKTI IN SOKOVI IZ MESA, RIB RAKOV, MEHKUŽCEV IN DRUGIH VODNIH NEVRETENČARJEV

Ekstrakti iz te tar. številke imajo, čeprav se pridobivajo iza različnih surovin, podobne fizikalne lastnosti (videz, vonj, okus itd.) in kemično sestavo.

Ta tar. številka vključuje:

(1) **Mesne ekstrakte,** ki jih ponavadi pridobivajo s kuhanjem in izpostavljanjem mesa pari pod pritiskom in nato s koncentriranjem dobljene tekočine s tem da predhodno odstranijo maščobe s pomočjo filtriranja ali centrifugiranja. Ekstrakti so lahko v trdnem ali tekočem stanju, kar je odvisno od stopnje koncentriranosti.

(2) **Mesne sokove**, katere pridobivajo s stiskanjem surovega mesa.

(3) **Ekstrakte rib, rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev**. Ekstrakte iz rib pridobivajo s koncentracijo vodnih ekstraktov mesa slanikov ali drugih vrst rib, ali pa so izdelane iz grobe ribje moke (razmaščene ali nerazmaščene). Med proizvodnjo lahko vse, ali pa le nekatere sestavine, ki dajejo okus po ribah (kot je npr. trimetilamin pri morskih ribah), odstranijo - na ta način obdelani ekstrakti iz rib imajo lastonosti, po dobne lastnostim mesnih ekstraktov.

(4) **Sokove**, ki jih pridobivajo predvsem iz rib ali rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev.

Vsi ti proizvodi lahko vsebujejo sol in druge snovi, dodane v zadostnih količinah, da bi zagotovile njihovo obstojnost.

Ekstrakti se uporabljajo v proizvodnji nekaterih prehrambenih proizvodov, kot so npr. juhe (koncentrirane ali ne) in omake. Mesni sokovi se uporabljajo predvsem kot dietalna hrana.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) juh ali enolončnic in pripravkov zanje in homogenizirane sestavljene proizvodov, ki vsebujejo ekstrakte mesa, rib itd. (vštevši juhe in eno- lončnice v tabletah ali kockah), in ki poleg ekstraktov vsebujejo še druge snovi, kot so maščobe, želatino in ponavadi velike količine soli (**tar. št. 21.04**),

(b) proizvodov, znanih kot "raztopine rib in morskih sesalcev" iz **tar. št. 23.09**,

(c) zdravil, v katerih služi katerikoli proizvod iz te tar. številke zgolj kot osnova ali vezivno sredstvo medicinskih snovi (**30. poglavje**) in

(d) peptone in peptonate (**tar. št. 35.04**).

16.04 - PRIPRAVLJENE ALI KONZERVIRANE RIBE, KAVIAR ALI KAVIARJEVI NADOMESTKI, PRIPRAVLJENI IZ RIBJIH JAJČEC

- Ribe, cele ali v kosih, toda nezmlete:

1604.11 **- - lososi**

1604.12 **- - sledi**

1604.13 **- - sardine, velike sardele in papaline**

1604.14 **- - tuni, progasti tuni in palamide** (Sarda spp.)

1604.15 **- - skuše**

1604.16 **- - inčuni**

1604.19 **- - drugo**

1604.20 **- Druge pripravljene ali konzervirane ribe**

1604.30 **- Kaviar in kaviarjevi nadomestki**

Ta tar. številka vključuje:

(1) Ribe - kuhane, kuhane v sopari, pečene na roštilju, pražene ali drugače pripravljene. Poudariti pa je treba, da se prekajene ribe, ki so bile pred ali med procesom prekajevanja pečene, **uvrščajo v tar. št. 03.05** pod pogojem, da niso bile izpostavljene drugačnim načinom priprave.

(2) Ribe, pripravljene ali konzervirane v kisu, olju itd., ribje marinade (ribe, pripravljene v vinu, kisu itd. z dodanimi začimbami ali z drugimi sestavinami), nadalje ribje klobase, ribje paste, proizvode, znane kot ribje pastete itd.

(3) Ribe ali dele rib, pripravljene ali konzervirane drugače oziroma z drugimi postopki, kot pa so predvideni v tar. številkah od 03.02 do 03.05, npr. ribji fileji, prevlečeni le z maslom ali drobtinicami, pripravljen ribji mleček in jetra, nadalje fino homogenizirane ribe (glej splošna določila k temu poglavju pod (4)) in pasterizirane ali sterilizirane ribe.

(4) Nekatere sestavljene prehrambene proizvode (vštevši t.i. "gotove jedi"), ki vsebujejo ribe (glej splošna določila komentarja k temu poglavju).

(5) Kavijar, ki se pripravlja iz mureninih iker. Murena je riba rek le nekaterih dežel (Italije, Aljaske, Turčije, Irana in Rusije). Glavne vrste teh rib so beluga, širp, jeseter in sevirdž. Kavijar je ponavadi v obliki mehke, zrnaste mase, sestavljene iz jajčec premera 2 - 4 mm, njihova barva variira od srebrnkasto sive do zelenkasto črne. Ima močan vonj in nekoliko slan okus. Lahko se uvaža tudi stisnjen (prešan) - npr. v obliki homogene paste, včasih pa tudi v obliki majhnih in tankih valjev in pakiran v majhne posode.

(6) Kavijarjevi nadomestki, ki se uporabljajo v iste namene kot kavijar, vendar se pripravljajo iz jajčec drugih rib (npr. iz jajčec lososa, krapa, ščuke, tuna, ciplja, polenovke in morskega zajca). Jajčeca perejo, čistijo pripadajočih organov, solijo in včasih prešajo in sušijo. Takšna ribja jajčeca so lahko tudi začinjena in obarvana.

Vsi ti proizvodi ostanejo uvrščeni v to tar. številko tudi, kadar so pripravljeni v neprodušnih posodah.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) ribje ikre, to je ribja jajčeca v jajčni kožici, pripravljena ali konzervirana le s postopki, predvidenimi v 3. poglavju (**3. poglavje**),

(b) ekstrakte in sokove iz rib (**tar. št. 16.03**),

(c) testenine, polnjene z ribami (**tar. št. 19.02**),

(d) omake in pripravke zanje ter mešane začimbe (**tar. št. 21.03**) in

(e) omake in enolončnice ter pripravke zanje in pa sestavljene prehrambene proizvode (**tar. št. 21.04**).

16.05 - RAKI, MEHKUŽCI IN DRUGI VODNI NEVRETENČARJI, PRIPRAVLJENI ALI KONZER VIRANI

1605.10 **- Rakovice**

1605.20 **- Škampi in kozice**

1605.30 **- Rarogi**

1605.40 **- Drugi skoljkarji**

1605.90 **- Drugo**

Komentar k tar. številki 16.04 se uporablja mutatis mutandis za rake, mehkužce in druge vodne nevretenčarje, **izvzemši** dejstvo, da se raki v oklepih, kuhani v pari ali v vreli vodi (zbali brez dodatka majhnih količin kemičnih sredstev za začasno konzerviranje), uvrščajo v **tar. št. 03.06**.

Raki in mehkužci, ki se najpogosteje pripravljajo in konzervirajo, so raki, škampi in kozice, rarogi, raki skalnatega dna, rečni raki, dagnji, hobotnice, lignji in polži. Med drugimi vodnimi nevretenčarji, ki se najpogosteje pripravljajo ali konzervirajo, so najpomembnejši morski ježi, morske kumare in meduze.

17. POGLAVJE

SLADKOR IN SLADKORNI PROIZVODI

OPOMBA

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   1) sladkorni proizvodi, ki vsebujejo kakav **(tar. št. 18.06),**

   2) kemično čisti sladkorji (razen saharoze, laktoze, maltoze, glukoze in fruktoze) in drugi izdelki iz **tar. št. 29.40** in

   3) zdravila in drugi izdelki iz **30. poglavja**

OPOMBA K PODŠTEVILKI

1. Pri tar. podštevilkah 1701.11 in 1701.12 je z izrazom "surovi sladkor" mišljen sladkor, ki vsebuje toliko saharoze v suhem stanju, da ustreza polarimetrijski vrednosti, manjši od 99,5 mas.%.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje ne vključuje le sladkorje (npr. saharoze, laktoze, maltoze, glukoze in fruktoze), temveč tudi sladkorne sirupe, umetni med, karamel, melase, ki ostajajo po ekstrakciji in rafinaciji sladkorja, ter bonbone iz sladkorja. Sladkor v trdnem stanju **lahko** vsebuje dodane **aromatične** snovi in barvila.

To poglavje **ne vključuje**:

(a) bonbonov iz sladkorja, ki vsebujejo kakav ali čokolado (razen bele čokolade) v kateremkoli razmerju, pa tudi sladkanega kakava v prahu ne (**tar. št. 18.06**),

(b) slajenih proizvodov za prehrano ljudi, ki se uvrščajo **v 19., 20., 21, ali 22. poglavje**,

(c) slajene živinske krme (**tar. št. 23.09**)

(d) kemično čistih sladkorjev (razen saharoze, maltoze, glukoze in fruktoze) in njihovih vodnih raztopin (**tar. št. 29.40**), in

(e) zdravila, ki vsebujejo sladkor (**30. poglavje**).

17.01 - SLADKOR IZ SLADKORNEGA TRSA IN SLADKORNE PESE TER KEMIČNO ČISTA SAHAROZA V TRDNEM STANJU

	- Surovi sladkor brez dodatkov za aromatiziranje in barvil:
1701.11	**- - sladkor iz sladkornega trsa**
1701.12	**- - sladkor iz sladkorne pese**
	- Drugo:
1701.91	**- - z dodatki za aromatiziranje in barvili**
1701.99	**- - drugo**

Sladkor iz sladkornega trsa pridobivajo iz soka stebla sladkornega trsa. Sladkor iz sladkorne pese pa pridobivajo z ekstrakcijo soka iz korena sladkorne pese.

Surovi sladkor iz sladkornega trsa in sladkorne repe se pojavlja v obliki rjavih kristalov. Barva izhaja iz prisotnosti nečistoč. Vsebnost saharoze po teži v suhem stanju ustreza polarimetrijski vrednosti, manjši od 99,5 mas.% (glej opombo št. 1. k podštevilki).

Ponavadi je surovi sladkor namenjen za predelavo v rafinirane proizvode oz. sladkor. Vendar pa ima lahko surovi sladkor tudi brez prečiščevanja tako visoko stopnjo čistosti, da je primeren za prehrano ljudi.

Rafinirani sladkorji iz sladkornega trsa in sladkorne pese se proizvajajo z nadaljnjo predelavo surovega sladkorja. Ponavadi se proizvedejo kot bela kristalna snov, ki se prodaja v raznih stopnjah finosti, ali pa v obliki majhnih kock, kroglic, plošč ali palčic, ali pa s struženjem ali rezanjem pravilno oblikovan v kose.

Razen surovega in rafiniranega sladkorja, omenjenih pravkar, vključuje ta tar. številka tudi rjavi sladkor, ki sestoji iz belega sladkorja, pomešanega z majhnimi količinami karamela ali melase. Ta tar. številka vključuje tudi kandirani sladkor, ki sestoji iz velikih kristalov in ki ga proizvajajo s počasno kristalizacijo iz koncentrirane raztopine sladkorja.

Poudariti je treba, da je sladkor iz sladkornega trsa in iz sladkorne repe uvrščen v to tar. številko **le** v trdnem stanju. Takemu sladkorju so lahko dodane aromatične snovi in barvila.

Sladkorni sirupi iz sladkornega trsa ali sladkorne repe, ki sestoje iz vodnih raztopin sladkorjev, se uvrščajo v **tar. št. 17.02** (če ne vsebujejo dodatnih aromatičnih snovi ali barvil), sicer pa v **tar. št. 21.06**.

Ta tarifna številka vključuje tudi **kemično čisto** saharozo v trdni obliki in kakršnegakoli porekla. Saharoza (razen kemično čiste), dobljena iz drugih surovin, razen iz sladkornega trsa in sladkorne repe, je iz te tar. številke **izključena (tar. št. 17.02)**.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifni podštevilki 1701.11 in 1701.12

Surovi sladkor iz sladkornega **trsa** v trgovini vselej vsebuje **več kot 0,1% invertnega sladkorja**, medtem ko ga je v surovem sladkorju iz sladkorne **pese manj od 0,1%.** Ti dve vrsti sladkorjev je mogoče razlikovati tudi po različnem vonju, ki ga ti dve vrsti sladkorjev sproščata, če njune vzorce v vodni raztopini mirujejo čez noč.

17.02 - DRUGI SLADKORJI, VKLJUČNO S KEMIČNO ČISTO LAKTOZO, MALTOZO, GLUKOZO IN FRUKTOZO, V TRDNEM STANJU; SLADKORNI SIRUPI BREZ DODATKOV ZA AROMATIZIRANJE ALI BARVIL; UMETNI MED IN MEŠANICE UMETNEGA TER NARAVNEGA MEDU; KARAMELNI SLADKOR

- Laktoza in laktozni sirup

1702.11 **- - ki v suhem stanju vsebujeta 99 mas.% čistega produkta ali več**

1702.19 **- - drugo**

1702.20 **- Javorjev sladkor in sirup**

1702.30 **- Glukoza (dekstroza) in glukozni sirup brez fruktoze ali z manj kot 20 mas.% fruktoze v suhem stanju**

1702.40 **- Glukoza in glukozni sirup z najmanj 20 mas.% in manj kot 50 mas.% fruktoze v suhem stanju**

1702.50 **- Kemično čista fruktoza**

1702.60 **- Druga fruktoza in fruktozni sirup z več kot 50 mas.% fruktoze v suhem stanju**

1702.90 **- drugo, vključno invertni sladkor**

Ta tar. številka vključuje druge sladkorje v trdnem stanju, sladkorne sirupe in umetni med in karamel.

(A) DRUGI SLADKORJI

Ta del vključuje sladkorje, **razen** sladkorjev iz **tar. št. 17.01** in kemično čistih sladkorjev iz **tar. št. 29.40**, in sicer v trdnem stanju (vtevši prah), z ali brez aromatičnih dodatkov ali barvil. Glavne vrste sladkorjev iz te tar. številke so:

(1) **Laktoza**, znana tudi kot mlečni sladkor ($C_{12}H_{22}O_{11}$), se pojavlja v mleku za potrebe trga pa jo pridobivajo iz sirotke. Ta tar. številka vključuje tako komercialno kot kemijsko čisto laktozo. Ti proizvodi smejo vsebovati po teži **več kot 95% laktoze**, izražene kot anhidridna laktoza, računano na suhi proizvod. Proizvodi iz sirotke, ki vsebujejo po teži 95% ali manj laktoze, izražene kot anhidridna laktoza, računano na suhi proizvod, so iz te tar. številke **izključeni** (običajno **tar. št. 04.04**).

Komercialna laktoza je, kadar je prečiščena, bel in nekoliko sladek kristalen prah. kemično čista laktoza (brezvodna ali hidratirana), se pojavlja kot trdni brezbarvni kristali, ki absorbirajo vonjave. Laktoza se veliko uporablja skupaj z mlekom v proizvodnji hrane za otroke, pa tudi za izdelavo proizvodov iz sladkorja, v proizvodnji marmelad in v farmaciji.

(2) **Invertni sladkor** je osnovna sestavina naravnega medu. Ponavadi se za trg pridobiva s hidrolizo raztopine rafinirane saharoze, sestoji pa iz **glukoze in fruktoze v enakih deležih** po teži. Lahko je v trdnem stanju ali pa kot viskozni sirup (glej bel (B)). Uporablja se v farmaciji, pri proizvodnji kruha, v proizvodnji konzerviranega sadja in umetnega medu ter v industriji piva.

(3) **Glukoza**, ki obstaja v naravnem stanju v sadju in v medu. Skupaj z enakim delom fruktoze tvori invertni sladkor. Ta tar. številka vključuje kemično čisto glukozo (ali dekstrozo) in komercialno glukozo. Dekstroza ($C_6H_{12}O_6$) je bel kristalen prah. Uporablja se v prehrambeni in farmacevtski industriji.

Komercialno glukozo pridobivajo s pomočjo hidrolize škroba s kislinami in/ali encimi. Razen dekstroze vsebuje glukoza vselej in v razlčnih razmerjih di-, tri- in druge polisaharide (maltozo, maltotriozo itd.). Vsebinost reducirajočih sladkorjev, izraženih kot glukoza (dekstroza) na suho težo je ne sme biti manj kot 20 mas.%. Glukoza nastopa ponavadi v obliki brezbarvne in bolj ali manj viskozne tekočine (glikozni sirup - glej besedilo pod (B)), v obliki kosov ali pogač (glukozna agregatna masa), ali pa v obliki amorfnega prahu. Uporablja se predvsem v prehrambeni industriji, v industriji piva, pri fermentiranju tobaka in v farmaciji.

(4) **Fruktoza** ($C_6H_{12}O_6$), ki je v velikih količinah prisotna skupaj z glukozo v sladkem sadju in v medu. Komercialno pridobivanje poteka iz komercialne glukoze (npr. iz koruznega sirupa), iz saharoze ali s hidrolizo inulina (snovi, ki se nahaja predvsem na gomoljastih koreninah georgine in jeruzalemske artičoke). Pojavlja se v obliki belkastega prahu ali kot viskozni sirup (glej del (B)). Je slajša od navadnega sladkorja (saharoze) in je posebej primerna za diabetike. Ta tar. številka vključuje tako komercialno kot kemično čisto fruktozo.

(5) **Saharozni sladkor**, ki se pridobiva iz drugih surovin, razen iz sladkorne pese in sladkornega trsa. Najpomembnejši je javorjev sladkor, ki se pridobiva iz sokov raznih vrst javorjev, največ iz vrst Acer saccharum in iz Acer nigrum, ki uspevata predvsem v Kanadi in severovzhodnih delih ZDA. Sok ponavadi koncentrirajo in kristalizirajo nerafiniranega, da bi

tako zadržali nekatere nesladkorne sestavine, ki temu sladkorju dajejo značilno aromo. Prodaja se tudi v obliki sirupov (glej del (B)). Drugi saharozni sirupi (glej del (B)) se pridobivajo iz sladkega sorga (Sorghum vulgare var. saccharatum), iz rožičkov in nekaterih palm itd.

(6) **Maltodekstrini** (ali dekstromaltoze) pridobivajo na enak način kot komercialno glukozo. Vsebujejo **maltozo in polisaharide** v raznih razmerjih. Vendar pa so manj hidrolizirani in imajo zaradi tega manj reducirajočega sladkorja od komercialne glukoze. Ta tar. številka vključuje le proizvode, ki vsebujejo **med 10% in 20% reducirajočega sladkorja**, izraženega kot dekstroza, preračunano na suho substanco. Proizvodi z zmanjšano vsebnostjo sladkorja, **ki ne presega 10%,** spadajo v **tar. št. 35.05**. Maltodekstrini so ponavadi v obliki belega prahu, prodajajo pa se tudi v obliki sirupa (glej del (B)).

Uporabljajo se predvsem v proizvodnji hrane za dojenčke in dietalne nizkokalorične hrane, pa tudi kot blažilci neprijetnih vonjav ali pa kot barvila v prehrambeni industriji, v farmacevtski industriji pa kot nosilci.

(7) **Maltoza** ($C_{12}H_{22}O_{11}$) se industrijsko pripravlja iz škroba s hidrolizo z encimom diastaze sladu in se proizvaja v obliki belega kristalnega praška. Uporablja se v industriji piva. Ta tar. številka vključuje tako komercialno kot kemično čisto maltozo.

(B) SLADKORNI SIRUPI

Ta tar. številka vključuje sirupe iz vseh vrst sladkorjev (vštevši laktozne sirupe in vodne raztopine (**razen** vodnih raztopin kemijsko čistih sladkorjev iz **tar. št. 29.40**) **pod pogojem**, da ne vsebujejo dodatnih aromatičnih snovi ali barvil (glej komentar k tar. št. 21.06).

Poleg sirupov, omenjenih v predhodnem besedilu pod (A) (torej poleg glukoznega-škrobnega sirupa, fruktoznega sirupa, sirupa maltodekstrina, invertnega sladkorja in saharoznega sirupa) vključuje ta tar. številka še naslednje sirupe:

(1) **preproste sirupe**, dobljene z razgrajevanjem sladkorjev iz tega poglavja,

(2) **sokove in sirupe, dobljene v času ekstrakcije sladkorja in sladkorne pese, sladkornega trsa itd**. Ti sirupi lahko zadržijo pektin, beljakovinske snovi, mineralne snovi itd. kot nečistoče in

(3) **zlati sirup**, namizni sirup ali kulinarični sirup, ki vsebujejo saharozo in invertni sladkor. Zlati sirup pridelujejo iz sirupa, ki ostaja v času rafinacije sladkorja po kristalizacije in izločitve rafiniranega sladkorja. Ali pa ga pridelujejo iz sladkorja sladkorne pese ali sladkornega trsa iz invertnega dela saharoze ali z dodajanjem invertnega sladkorja.

(C) UMETNI MED

Pojem "umetni med" označuje mešanice, katerih osnova so saharoza, glukoza ali invertni sladkor. Ponavadi so obarvane in pripravljene tako, da posnemajo naravni med. Mešanice naravnega in umetnega medu so prav tako vključene v to tar. številko.

(D) KARAMEL

Karamel je snov, ki ne kristalizira in je aromatičnega okusa. Lahko je v obliki bolj ali manj sirupne tekočine, ali pa v trdni obliki, običajno v prahu.

Pridobivajo ga z delnim zgorevanjem sladkorja (običajno glukoze ali saharoze) pri temperaturi med 120° in 180 °C, ali pa iz melase.

V odvisnosti od proizvodnega procesa, dobijo celo vrsto proizvodov - **od karameliziranega sladkorja** (ali melase, pač skladno vsebnosti sladkorja, ki se računa na suhi proizvod in je ponavadi visok - nad 90%) do **karamela**, imenovanega **"kolorant"** z razmeroma majhno vsebnostjo sladkorja.

Karamelizirani sladkorji ali melase se uporabljajo za aromatizacijo, še posebno pri izdelavi slajenih posladkov, sladoledov in slaščičarskih proizvodov. Karameli za barvanje se, zaradi visoke stopnje pretvarjanja sladkorja v melanoidin (kolorant), uporabljajo kot barvila npr. pri pripravi biskvitov, v industriji piva in pri proizvodnji nekateri brezalkoholnih pijač.

17.03 - MELASE, DOBLJENE PRI EKSTRAKCIJI ALI RAFINIRANJU SLADKORJA

1703.10 **- Melasa iz sladkornega trsa**

1703.90 **- Druge**

Melase iz te tar. številke se pridobivajo le ob ekstrakciji ali rafinaciji sladkorja. Najpogosteje se dobe kot stranski proizvod ekstrakcije ali prečiščevanja sladkorja iz sladkorne pese ali sladkornega trsa, ali pa pri proizvodnji fruktoze iz koruze. Melasa je rjava ali črnikava viskozna snov, ki vsebuje občuten delež sladkorja, ki zlepa ne kristalizira. Lahko pa so tudi v obliki prahu.

Melasa iz sladkorne pese ponavadi ni jedilna kot taka, vendar pa so nekatere rafinirane oblike melase iz sladkornega trsa in pa melasa iz koruze primerne za prehrano ljudi in se prodajajo kot prečiščeni (namizni) sirupi. Melasa predvsem služi kot surovina, iz katere destilirajo alkohol in alkoholne pijače (npr. rum iz melase iz sladkornega trsa), služi pa tudi za pripravo živinske krme ter kot kavni nadomestek.

Melase iz te tar. številke so lahko razbarvane, obarvane ali aromatizirane.

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 1703.10

Melaso iz sladkornega trsa je mogoče razlikovati od drugih melas iz tar. št. 17.03 na osnovi vonja in kemične sestave.

17.04 - SLADKORNI PROIZVODI (VKLJUČNO BELO ČOKOLADO) BREZ KAKAVA

1704.10 **- Žvečilni gumi, prevlečen s sladkorjem ali ne**

1704.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje največji del sladkornih proizvodov, ki se prodajajo v trdnem ali poltrdnem stanju, v oblikah, ki so ponavadi primerne za uporabo in pod skupnim imenom **bonboni** ali **slaščice.**

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) **Gume**, ki vsebujejo sladkor (vštevši žvečilne gumije in podobno).

(2) **Bonbone** (vštevši tiste, ki vsebujejo ekstrakt sladu).

(3) **Karamele**, kašu-bonbone, dražeje, nougat, polnjene bonbone, kandirane mandlje, ratluk.

(4) **Marcipan**.

(5) Proizvode, pripravljene v obliki **pastil za grlo** ali bonbonov proti kašlju, katerih bistvene sestavine so sladkorji (z ali brez drugih prehrambenih snovi kot so želatina, škrob ali moka) in aromatske snovi (vključno s snovmi, ki imajo zdravilne lastnosti kot so benzilalkohol, mentol, eukaliptol in tolu-balzam). Vendar pa se pastile za grlo in bonboni proti kašlju, ki vsebujejo še druge snovi z zdravilnimi lastnostmi poleg aromatskih, uvrščajo **v 30.poglavje pod pogojem,** da je razmerje teh snovi v vsaki pastili ali bonobonu tako, da se jim zaradi tega **pripisuje terapevtska ali preventivna uporaba.**

(6) **Belo** čokolado, ki sestoji iz sladkorja, kakavovega masla, mleka v prahu in aromatizacijskega sredstva, vendar kakava ne vsebuje, razen njegovih sledov (kakavovo maslo ne šteje za kakav).

(7) Ekstrakt sladkega korena (pogače, bloki, palčice, pastile itd.), ki vsebuje po teži preko 10% saharoze. Vendar pa se v to tar. številko uvršča tudi, kadar je pripravljen v obliki slaščice (aromatizirane ali ne), in to neglede na razmerje sladkorja.

(8) Sadne želeje in sadne kašaste mase, pripravljene v obliki slaščic.

(9) Pastozna testa, katerih osnova je sladkor, vštevši tiste z majhno vsebnostjo maščob, ki so primerne za takojšnjo preoblikovanje v slaščice iz te tar. številke in se tudi uporabljajo kot nadev za proizvode iz te ali drugih tar. številk, npr.:

a) **paste fondan**, pripravljene iz saharoze, saharoznega ali glukoznega sirupa ali sirupa in invertnega sladkorja, z ali brez aromatizacijskega sredstva in ki se uporabljajo za izdelavo polnjenih bonbonov, kot nadev za slaščice ali čokolade ipd.,

b) **paste nougat**, katere sestavljajo gazirane mešanice sladkorjev, vode in koloidnih snovi (npr. jajčni rumenjak) in ki jim je včasih dodana majhna količina maščob, z ali brez dodanega sadja ali drugih primernih rastlinskih proizvodov. Paste nougat se uporabljajo za proizvodnjo nougata, kot nadev za v čokolade itd. in

c) **paste iz mandljev**, pripravljene pretežno iz mandljev in sladkorja in ki se uporabljajo predvsem pri proizvodnji marcipana.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) ekstrakta sladkega korena, ki ni pripravljen kot slaščica in ki vsebuje manj kot 10 mas.% sladkorja (**tar. št. 13.02**),

(b) predelave sladkorja, ki vsebujejo kakav (**tar. št. 18.06**), pri čemer kakavovo maslo ne šteje za kakav,

(c) slajene prehrambene proizvode kot so konzervirano sadje in lupine sadja (**tar. št. 20.06**) in marmelade, sadne želeje ipd. (**tar. št. 20.07**),

(d) slaščice, gume in podobne proizvode (posebno za diabetike), ki vsebujejo sintetična sladila (npr. sorbitol), ki nadomeščajo sladkor; paste, katerih osnova je sladkor, ki pa vsebujejo dodane maščobe v razmeroma velikih deležih, včasih pa tudi mleko in koščičasto sadje in niso primerne za takojšnje preoblikovanje v slaščice iz sladkorja (**tar. št. 21.06**) in

(e) zdravila iz **30. poglavja**.

18. POGLAVJE

KAKAV IN KAKAVOVI PROIZVODI

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo** proizvodi, navedeni v **tar. številkah 04.03, 19.01, 19.04, 19.05, 21.05, 22.02, 22.08, 30.03 in 30.04.**

2. Tar. številka 18.06 obsega sladkorne izdelke, ki vsebujejo kakav in v skladu s 1. opombo k temu poglavju tudi druga živila, ki vsebujejo kakav.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje kakav (vštevši kakav v zrnu) v vseh oblikah, kakavovo maslo, in olje ter proizvode, ki vsebujejo kakav v kakršnemkoli deležu, **razen**:

(a) jogurta in drugih proizvodov iz **tar. št. 04.03**,

(b) bele čokolade (**tar. št. 17.04**),

(c) prehrambenih proizvodov (moke, zdroba, škroba ali ekstrakta iz sladu), ki vsebujejo kakav v prahu v deležu po teži, ki je **manjši od 40 mas.%** in prehrambene proizvode blaga iz tar. št. od 04.01 do 04.04, ki vsebujejo kakav v prahu v deležu, **manjšem od 5 mas.%**, iz **tar. št. 19.01**,

(d) nabreklih in praženih žitaric, ki vsebujejo do 6 mas.% kakava (**tar. št. 19.04**),

(e) past, tort, piškotov, biskvitov in drugih pekovskih proizvodov, ki vsebujejo kakav (**tar. št. 19.05**),

(f) sladoledov in podobnih proizvodov, ki vsebujejo kakav v prahu v kakršnem koli deležu (**tar. št. 21.05**),

(g) pijač, brezalkoholnih ali alkoholnih (npr. kakavova krema), ki vsebujejo kakav in so pripravljena za konzumiranje, sestavljenih alkoholnih preparatov za pripravo pijač in ki vsebujejo kakav (**22. poglavje**) in

(h) zdravil (**tar. št. 30.03 ali 30.04**).

Iz te tar. številke je **izključen** tudi teobromin - alkaloid dobljen z ekstrakcijo iz kakava (**tar. št. 29.39**)

18.01 - KAKAV V ZRNU, CEL ALI ZDROBLJEN, SUROV ALI PRAŽEN

Kakav v zrnu so semena, ki se v velikem številu (od 25 do 80) nahajajo v plodu (kakavovem stroku) kakavovega drevesa oz. kakavovca (Theobroma cacao). So ploščato ovalne oblike in ponavadi vijoličaste ali rdečkaste barve. Sestoje iz trde, krhke lupine in zelo tanke, belkaste notranje lupine ali kožice, ki prekriva jedro in ga deli v več delov.

Da bi zmanjšali njihov nekoliko grenak okus, da bi se lahko razvila prava aroma in da bi olajšali luščenje, zrna fermentirajo, lahko pa jih obdelajo tudi s parjenjem in sušenjem. Da bi olajšali odstranjevanje lupin, da bi bila jedra drobljivejša, da bi dosegli večjo koncetracijo ter da bi se izboljšala okus in vonj, jih pražijo. Tedaj spustijo zrna skozi valovite valje, ki jih lomijo in odstranjujejo kalčke. S kasnejšimi postopki odstranijo lupine, stroke in kalčke z zdrobljenih delov jedra (kakavova zdrobljena zrna).

Ta tar. številka vključuje surova ali pražena zrna, cela (in tudi ločena od lupine, stroka, kožice ali kalčka) in zdrobljena.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) lupine, stroke in kožice ter druge odpadke kakava (**tar. št. 18.02**) in

(b) kakavova zrna, zmleta v pasto (**tar. št. 18.03**)

18.02 - LUPINE, SKORJE, OPNE IN DRUGI ODPADKI KAKAVA

Ta tar. številka vključuje ostanke predelave kakavovega prahu in kakavovega masla. Nekateri izmed njih se lahko uporabijo za nadaljnjo ekstrakcijo kakavovega masla, vsi pa za ekstrakcijo teobromina. V razmeroma majhnih količinah se lahko tudi dodajajo hrani za živali. Zmleti se včasih uporabljajo namesto kakavovega prahu, kateremu so po vonju podobni, ne pa po okusu.

V to tar. številko so uvrščene:

(1) **Lupine, skorje in opne**, ločene tekom procesa praženja in drobljenja kakavovih zrn. Vsebujejo majhne odlomljene delčke kakavovega jedra, ki ostanejo sprijeti z lupino, z opno ali z podkožico in se popolnoma ne morejo od njih odstraniti. Iz njih je mogoče ekstrahirati kakavovo maslo.

(2) **Kakavovi kalčki**, ki se pridobivajo iz kakavovih zrn potem, ko slednja pridejo skozi stroje za odstranjevanje kalčkov. Kakavovi kalčki skoraj ne vsebujejo maščob.

(3) **Kakavov prah in prah kakavovih lupin** - vsebnost maščob v njih je ponavadi dovolj visoka za ekonomsko opravičljivo ekstrakcijo.

(4) **Kakavove pogače** - nastanejo pri ekstrakciji kakavovega masla iz lupin, skorje in open oziroma iz njihovih odpadkov, ki vsebujejo delčke, odlomljene od kakavovih jeder ali iz celih kakavovih zrn. Te pogače vsebujejo delce lupin, open in podkožice in so zaradi tega neprimerne za pridobivanje kakavovega prahu ali čokolade.

Ta tar. številka **izključuje** kakavove pogače, nastale pri ekstrakciji kakavovega masla iz kakavove paste brez lupin, skorje in open (**tar. št. 18.03**).

18.03 - KAKAVOVA MASA, RAZMAŠČENA ALI NERAZMAŠČENA

1803.10 **- Nerazmaščena**

1803.20 **- Popolnoma ali delno razmaščena**

Kakavovo maso pridobivajo z mletjem praženega kakava v zrnu (očiščenega lupin, kožic, opn in kalčkov) med ogretimi mlinskimi kamni ali ploščami drobilca. Dobljeni proizvod se preoblikuje v čvrste tablete, kepe ali bloke. V takem stanju lahko pasto uporabijo slaščičarji, vendar se ponavadi uporablja za proizvodnjo kakavovega masla, kakavovega prahu in čokolade.

Ta ta. številka vključuje tudi delno ali popolnoma razmaščeno maso (kakavova pogača). Ta se uporablja za proizvodnjo kakavovega prahu ali čokolade, v nekaterih primerih pa tudi za proizvodnje teobromina.

Ta tar. številka **izključuje** kakavovo maso, ki vsebuje dodani sladkor ali druga sladila (tar. št. 18.06).

18.04 - KAKAVOVO MASLO, MAŠČOBE IN OLJE

Kakavovo maslo je maščobna snov, katero vsebuje kakavovo zrno in se ponavadi pridobiva s toplim stiskanjem (prešanjem) kakavove paste ali celih zrn. Slabše kvalitete, ki se običajno imenuje "kakavova mast", se lahko pridobiva iz različnih odpadkov (lupine, skorje, prah, opne ipd.). Kakavovo maslo je pri sobni temperaturi trdna snov, rumeno-bele barve. Po vonju je podobno kakavu in je prijetnega okusa. Običajno se uvaža v kosih in se uporablja v proizvodnji čokolade (s tem obogatijo kakavovo pasto), v

proizvodnji slaščic (za pripravo določenih slaščic), v parfumeriji (za ekstrakcijo parfuma z anfleražnim postopkom), v proizvodnji kozmetičnih sred stev in v farmaciji (priprava zdravilnih masti, supozitorija itd.).

18.05 - KAKAV V PRAHU, BREZ DODANEGA SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL

Kakavov prah pridobivajo s pretvorbo deloma razmaščene kakavove paste, navedene v **tar. št. 18.03**.

Ta tar. številka vključuje le kakavov prah brez dodanega sladkorja ali drugih sladil. Ta tar. številka med drugim vključuje kakavov prah, dobljen po predelavi kakavovih zdrobljenih zrn, paste ali prahu z alkalnimi snovmi (natrijevim ali kalijevim karbonatom, itd) zaradi povečanja njegove topnosti (topni kakav).

Kakavov prah, ki vsebuje sladkor ali druga sladila in pa kakavov prah, kateremu je dodano mleko v prahu ali peptoni, se uvršča v **tar. št. 18.06**. Vendar pa se zdravila, katerim služi kakavov prah le kot podlaga ali kot "nosilec" medicinske snovi, uvršča v **tar. št. 30.03 ali 30.04**.

18.06 - ČOKOLADA IN DRUGA ŽIVILA, KI VSEBUJEJO KAKAV

1806.10 **- Kakav v prahu z dodatkom sladkorja ali drugih sladil**

1806.20 **- Drugi izdelki v blokih, mase nad 2 kg, ali v tekočem stanju, pastozni masi, prahu, zrnih ali v drugih oblikah v razsutem stanju, v posodah ali pakiranjih nad 2 kg**

-Drugo v blokih ali palicah

1806.31 **- - polnjeni**

1806.32 **- - nepolnjeni**

1806.90 **- - Drugo**

Čokolada je v prvi vrsti sestavljena iz kakavove paste in sladkorja ali drugih sladil, ponavadi pa je dodano tudi kakšno aromatično sredstvo in kakavovo maslo.Včasih je kakavovo maslo lahko nadomeščeno s kakavovim prahom ali z rastlinskim oljem. Mleko, kava, lešniki, mandlji, pomarančna lupina itd. so pravtako občasni dodatki.

Čokolada in čokoladni proizvodi so lahko pripravljeni v obliki plošč, tablet, pastil, kroketov, granul ali prahu, lahko pa tudi v obliki čokoladnih proizvodov, polnjenih s kremami, sadjem, likerji itd.

Ta tar. številka vključuje vse slaščice iz sladkorja, ki vsebujejo **kakav v kakršnemkoli razmerju** (vštevši čokoladni nougat), nadalje slajeni kakavov prah, čokoladni prah, čokoladne prelive in nasploh vse prehrambene proizvode, ki vsebujejo kakav (**razen tistih, izključenih** po splošnih določilih k temu poglavju).

Tudi čokolada, obogatena **z vitamini**, se uvršča v to tar. številko.

Ta tar. št. **so izključeni:**

(a) **bela čokolada** (sestavljena iz kakavovega masla, sladkorja in mleka v prahu) **(tar. št. 17.04)**,

(b) piškoti in drugi pekarski izdelki, obliti s čokolado (**tar. št. 19.05**)

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tar. podštevilka 1806.31

V smislu te tarifne podštevilke označuje pojem "**polnjeni**" ploščice, liste ali palčke, sestoječe iz osrednjega, centralnega dela iz npr. kreme, skorjastega sladkorja, posušenega kokosovega oreščka, sadne paste, likerja, marcipana, oreha, nougata, karamela ali kombinacije teh proizvodov, oblitih s čokolado. Trdne ploščice, tablice ali palčke iz čokolade, ki vsebujejo npr. žitarice, sadje ali orehe (zdrobljene ali nezdrobljene), ki so vseskozi prepojene s čokolado, **ne štejejo za** "**polnjene**" izdelke

19. POGLAVJE

IZDELKI IZ ŽIT, MOKE, ŠKROBA ALI MLEKA; SLAŠČIČARSKI IZDELKI

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   a) sestavljena živila, ki vsebujejo **več kot 20 mas.%** klobas, mesa, drugih klavničnih proizvodov, krvi, rib ali rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev ali katere koli kombinacije teh izdelkov (16. poglavje), razen primera iz **tarifne številke 19.02**;

   b) biskviti in drugi izdelki iz moke in škroba, posebej pripravljeni za hrano živali **(tar. št. 23.09);**

   c) zdravila in drugi proizvodi iz **30. poglavja.**

2. V tem poglavju sta z izrazom "**moka**" in "**zdrob**" mišljena:

   (a) zdrob in moka iz žit iz 11. poglavja in

   (b) moka, zdrob in prašek rastlinskega izvora iz katerega koli poglavja, razen moke, zdroba in praška iz posušene zelenjave (tar. št. 07.12), krompirja (tar. št. 11.05) ali posušenih stročnic (tar. št. 11.06).

3. Tar. št. 19.04 ne obsega proizvodov, ki vsebujejo več kot 6 mas.% kakava, računanega na poplnoma odmaščeno osnovo ali so prevlečeni s čokolado, ali drugih živil, ki vsebujejo kakav, iz tar. št. 18.06.

4. Pri tar. št. 19.04 so z izrazom "**drugače pripravljeni**" mišljene predelave višje stopnje od predelav, predvidenih v tarifnih številkah in opombah v 10. in 11. poglavju.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje številne proizvode, ki se pretežno uporabljajo za prehrano ljudi, ki se proizvajajo bodisi neposredno iz žitaric iz 10. poglavja, bodisi iz proizvodov iz 11. poglavja ali iz moke, zdroba in prahu rastlinskega izvora iz drugih poglavij moka in zdrob žitaric, škrob, moka, zdrob in prah iz sadja ali vrtnin), ali pa iz proizvodov iz tar. št. od 04.01 do 04.04. To poglavje vključuje tudi slaščičarske proizvode in biskvite - tudi, če ne vsebujejo moke, škroba ali drugih proizvodov iz žit.

Za namene opombe št.3 tega poglavja in tar.št. 19.01, vsebnost kakavovega prahu v proizvodu se navadno izračuna tako, da se kombinirano vsebnost teobromina in kofeina pomnnoži s faktorjem 31.

Povdariti je treba, da izraz "**kakavov prah**" kot se uporablja v opombi št.3 k temu poglavju in v tar.št. 19.01 **ne sme biti omejen** le na kakav v prahu, temveč vključuje kakav v vseh oblikah vključno kakavovo maso in kakav v trdni obliki.

To poglavje **izključuje**:

(a) prehrambene proizvode (razen polnjenih proizvodov iz **tar. št. 19.02**), ki vsebujejo po teži več kot 20% klobasičarskih proizvodov, mesa drugih klavničnih proizvodov, krvi rib ali rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev, ali pa katerekoli kombinacije teh proizvodov (**16. poglavje**).

(b) prehrambene proizvode iz moke, zdroba, škroba ali ekstrakta iz sladu, ki vsebujejo po teži 40% ali več kakava (računano na popolnoma odmaščeno osnovo) in prehrambene proizvode iz tar. št. od 04.01 do 04.04, ki vsebujejo po teži 5% ali več kakavovega prahu (**tar. št. 18.06**).

(c) pražene kavne nadomestke, ki vsebujejo kavo v kakršnemkoli razmerju (**tar. št. 09.01**) in druge pražene kavne nadomestke (npr. praženi ječmen) (**tar. št. 21.01**).

(d) praške za izdelovanje krem, posladkov, sladoleda in podobnih proizvodov in ki **niso** iz moke, škroba, zdroba, ekstrakta sladu ali iz proizvodov iz tar. številk od 04.01 do 04.04 (ponavadi **tar. še. 21.06**).

(e) proizvode, izdelane iz moke ali škroba, ki pa so posebej pripravljeni za hrano za živali (npr. biskviti za pse) (**tar. št. 23.09**).

(f) zdravila in druge proizvode iz **30. poglavja**.

19.01 - SLADNI EKSTRAKT; ŽIVILA IZ MOKE, ZDROBA, ŠKROBA IN SLADNEGA EKSTRAKTA BREZ DODATKA KAKAVA ALI Z DODATKOM KAKAVA V PRAHU V KOLIČINI MANJ KOT 40 mas.%, PRERAČUNANO NA POPOLNOMA ODMAŠČENO OSNOVO, KI NISO NAVEDENA IN NE ZAJETA NA DRUGEM MESTU; ŽIVILA IZ IZDELKOV IZ TAR. ŠTEVILK 04.01 DO 04.04 BREZ DODATKA KAKAVOVEGA PRAHU ALI PA Z DODATKOM KAKAVOVEGA PRAHU V KOLIČINI MANJ KOT 5 mas.%, PRERAČUNANO NA POPOLNOMA ODMAŠČENO OSNOVO, KI NISO NAVEDENA IN NE ZAJETA NA DRUGEM MESTU

1901.10 **- Proizvodi za otroško hrano v pakiranjih za prodajo na drobno**

1901.20 **- Mešanice in testo za izdelovanje pekovskih izdelkov iz tar. št. 19.05**

1901.90 **- Drugo**

(I) **Ekstrakti sladu.**

Ekstrakti iz sladu se dobijo s koncentriranjem raztopine, ki nastane z namakanjem sladu v vodi.

Ekstrakti sladu ostanejo razvrščeni v tej tar. številki, bodisi če se uvažajo v blokih ali v prahu, bodisi če se uvažajo kot bolj ali manj viskozne tekočine.

Ekstrakti sladu z dodanim lecitinom, vitamini, soljo itd. ostanejo uvrščeni v to tar. številko **pod pogojem**, da ne tvorijo gotovih zdravil iz **30. poglavja**..

Ekstrakti sladu se uporabljajo največ za izdelovanje proizvodov, ki se uporabljajo kot otroška prehrana, za dietalno prehrano ali pa v kulinarične namene ter za proizvodnjo farmacevtskih izdelkov. Te viskozne oblike se lahko tudi brez nadaljnje predelave uporabijo v pekovski in tekstilni industriji.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

a) slaščice iz sladkorja, ki vsebuje ekstrakte sladu (**tar. št. 17.04**),

b) pivo in druge pijače (npr. malton), katerih osnova je slad (**22. poglavje**) in

c) encimov sladu (**tar. št. 35.07**).

(II) **Prehrambeni proizvodi iz moke, zdroba, škroba ali ekstrakta sladu, brez kakava, računano na popolnoma odmaščeno osnovo, ali z njim v razmerju, manjšem od 40 mas.%, neomenjeni in ne zajeti na drugem mestu.**

Ta tar. številka vključuje številne prehrambene proizvode, katerih osnova so moka ali zdrob, škrob ali ekstrakti sladu, ki jim dajejo bistveni značaj, neglede na delež teh sestavin v teži ali prostornini.

Tem glavnim sestavinam so lahko dodane druge snovi, kot so: mleko, sladkor, jajca, albumin, maščoba, olje, aromatična sredstva, gluten, barve, vitamini, sadje ali druge snovi zaradi izboljšanja dijetične vrednosti, ali pa kakava, v kakršni koli količini, ki je manjša od 40 mas.%, računano na popolnoma odmaščeno osnovo.

Treba pa je poudariti, da so proizvodi, ki vsebujejo po teži več kot 20% klobasičarskih proizvodov, mesa, drugih klavničnih proizvodov, krvi, rib ali rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev ali katerekoli kombinacije teh proizvodov, iz te tar. številke **izključeni** (**16. poglavje**).

Pojasnila za potrebe te tar. številke:

(A) Izrazi **"moka"** in **"zdrob"** ne označujeta le moko i zdrob iz 11. poglavja, temveč tudi moko, zdrob in prah rastlinskega porekla iz katerekoli poglavja, kot je npr. sojina moka in endospermna moka iz rožičevih semen. Vendar pa ta dva pojma **ne vključujeta moke**, zdroba ali prahu iz posušene zelenjave (**tar. št. 07.12**), iz krompirja (**tar. št. 11.05**) in iz posušenih zelenjavnih stročnic (**tar. št. 11.06**).

(B) Izraz **"škrob"** vključuje tako netransformirane škrobe kot škrobe, ki so preželatinirani ali napravljeni topne, vendar ne nadalje izdvojenih škrobnih proizvodov, kot je npr. dekstrimaltoza.

Predelave iz te tar. številke so lahko tekoče ali v obliki prahu, granul, testa ali v drugih čvrstih oblikah, kot so trakovi in diski.

Ti proizvodi se pogosto uporabljajo za proizvodnjo pijač, kaš, otroške hrane in dietalne hrane (z enostavnim mešanjem ali kuhanjem v mleku ali vodi), ali pa za proizvodnjo piškotov, pudinga, krem in podobnih kulinaričnih izdelkov.

Lahko so tudi intermedijalni proizvodi v prehrambeni industriji.

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) moko, dobljeno z izhlapevanjem mešanice mleka, sladkorja in moke,

(2) predelave, ki sestoje iz mešanice jajc v prahu, mleka v prahu, ekstrakta sladu in kakavovega prahu,

(3) "**Rachaout**" - prehrambeni proizvod iz moke in riža, raznih škrobov, moke sladkega žira, sladkorja in kakava, aromatiziran z vanilijo,

(4) proizvode, sestavljene iz mešanice moke iz žitaric s sadno moko, ponavadi tudi z dodanim kakavom, ali pa iz sadne moke z dodanim kakavovim prahom,

(5) mleko s sladom in podobne proizvode, sestavljene iz mleka v prahu in ekstrakta sladu ali pa brez dodanega sladkora,

(6) **cmoke, svaljke, njoke** iz sestavin, kot so zdrob, moka žitaric, krompirjeva moka, drobtinice, maščobe, sladkor, jajca, začimbe, kvas, marmelada in sadje. Vendar pa se proizvodi, katerih osnova je krompirjeva moka, uvrščajo v **20. poglavje** in

(7) **gotova mešana testa**, katerih bistvene sestavine so moka žitaric s sladkorjem, maščoba, jajca ali sadje (vključno s testi, ki so pripravljena v modelih ali v določenih končnih oblikah).

Neglede na proizvode, katere izključujejo splošna določila tega poglavja, pa ta tar. številka **izključuje**:

(a) samovzhajajoče in preželatinirane moke iz **tar. št. 11.01 in 11.02**,

(b) moke iz mešanih istovrstnih žitaric (**tar. št. 11.01 ali 11.02**), moko iz mešanih vrtnin-stročnic in moke iz mešanega sadja (**tar. št. 11.06**), drugače nepripravljene,

(c) testenin in kuskusa iz **tar. št. 19.02**,

(d) tapioke in njenih nadomestkov (**tar. št. 19.03**),

(e) delno ali v celoti kuhane pekarske proizvode, pri čemer je treba delno kuhane pred zaužitjem še dodatno kuhati **(tar.št.19.05),**

(f) omake in pripravki iz teh živil **(tar.št.21.03),**

(g) zelenjavne in goveje juhe in pripravki iz teh živil ter homogenizirani sestavljeni prehrambeni proizvodi **(tar.št. 21.04),**

(h) teksturirani zelenjavni proteinski proizvodi **(tar.št.21.06),**

(ij) pijače iz **22.poglavja.**

(III) **Prehrambeni pripravki iz proizvodov iz tar. številk od 04.01 do 04.04, brez vsebovanega kakava ali z vsebovanim kakavom v razmerju, manjšem od 5%, računano na popolnoma odmaščeno osnovo, neomenjeni ali nezajeti na drugem mestu.**

Pripravki iz te tar. številke je od proizvodov iz tar. številk od 04.01 do 04.04 mogoče razlikovati po tem, da prvi vsebujejo poleg naravnih mlečnih sestavin še druge sestavine, ki v slednjih proizvodih niso dovoljene.Tako npr **tarifna št. 19.01** vključuje:

(1) pripravke v prahu ali tekoče, ki se uporabljajo kot hrana za otroke ali v dietalne namene in ki sestoje iz mleka, kateremu so kot sekundarne sestavine dodane npr. kvas in kaša iz žitaric,

(2) mlečne pripravke, katere pridobivajo z zamenjavo ene ali več mlečnih sestavin (npr. maščob masla) z drugimi snovmi (npr. z oleinsko maščobo).

Proizvodi iz te tar. številke so lahko sladkani in lahko vsebujejo kakavov prah. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** proizvode, ki imajo značaj slaščice iz sladkorja (**tar. št. 17.04**) in pa proizvode, ki vsebujejo po teži več kot 5% kakava (**tar. št. 18.06**), kot tudi pijače (**22. poglavje**).

Ta tar. številka vključuje tudi mešanice in baze (npr. praške) za proizvodnjo sladoleda, vendar pa sladoled in podobne zamrznjene proizvode, katerih osnova so **mlečne** sestavine, **izključuje (tar. št. 21.05)**.

19.02 - TESTENINE, KUHANE ALI NEKUHANE ALI POLNJENE (Z MESOM ALI DRUGIMI SNOVMI) ALI DRUGAČE PRIPRAVLJENE, KOT SO ŠPAGETI, MAKARONI, REZANCI, LAZANJE, CMOKI, RAVIOLI, KANELONI; KUSKUS, PRIPRAVLJEN ALI NEPRIPRAVLJEN

- Testenine, nekuhane in nepolnjene in ne drugače pripravljene:

1902.11 **- - z jajci**

1902.19 **- - druge**

1902.20 **- Testenine, polnjene, kuhane ali nekuhane ali drugače pripravljene**

1902.30 **- Druge testenine**

1902.40 **- Kuskus**

Testenine iz te tar. številke so **nefermentirani proizvodi**, izdelani iz zdroba ali moke pšenice, koruze, riža, krompirja itd.

Te moke ali zdrobi (ali pa njih mešanice) se najprej pomešajo z vodo in zmesijo v testo, ki lahko vsebuje tudi druge sestavine (npr. zelo drobno zrezano zelenjavo, rastlinske sokove ali pire, jajca, mleko, gluten, diastazo, vitamine, barvila in aromatične snovi). Testo se potem oblikuje (npr. z ekstruzijo in rezanjem, z valjanjem in rezanjem, s stiskanjem, z vlivanjem v kalupe ali z aglomeracijo v vrtečih bobnih) v določene oblike in velikosti (npr. cevke, trakove, nitke, školjke, zrna, kroglice, zvezdice, črke itd.). Tekom postopka včasih dodajo tudi majhno količino olja. Oblike testenin ponavadi dajejo imena tudi proizvodom (npr. makaroni, tagilatelle, špageti, žličniki itd.).

Pred prodajo se ti proizvodi ponavadi sušijo zaradi lažjega transporta, skladiščenja in hranjenja. Posušene testenine so zelo krhke. Ta tar. številka vključuje tudi neposušene testenine, to je vlažne ali sveže testenine, pa tudi zamrznjene proizvode, kot so npr. sveži njoki in zamrznjeni ravioli.

Testenine iz te tar. številke so **lahko kuhane**, polnjene z mesom, ribami, sirom ali z drugimi snovmi v kakršnemkoli razmerju. Ta tar. številka vključuje tudi drugače pripravljene testenine (npr. got gotove jedi, ki vsebujejo tudi druge sestavine, kot je meso, omaka, zelenjava). S kuhanjem postane testenina mehka, vendar pri tem ne spremeni svoje izvirne oblike.

Polnjena testenina je **lahko** popolnoma zaprta (npr. ravioli), na koncih odprta (npr. kaneloni) ali pa v slojih, kot so lazanje.

Ta tar. številka vključuje tudi kuskus, to je neka vrsta zdroba, obdelana s toploto. Kuskus iz te tar. številke je lahko kuhan ali drugače pripravljen (npr. z mesom, zelenjavo ali drugimi sestavinami kot popolna jed, ki nosi isto ime).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) proizvodov (razen polnjenih testenin), ki vsebujejo po masi **več kot 20% klobasičarskih** proizvodov, mesa, drugih klavničnih proizvodov, rib ali rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev ali katerekoli kombina cije teh proizvodov (**16. poglavje**) in

(b) juh in enolončnic ter pripravkov zanje, ki vsebujejo testenine (**tar. št. 21.04**).

19.03 - TAPIOKA IN NJENI NADOMESTKI, PRIPRAVLJENI IZ ŠKROBA, KOT KOSMIČI, ZRNCA, PERLE IN V PODOBNIH OBLIKAH

Ta tar. številka vključuje prehrambene proizvode, pripravljene iz škroba manioke (tapioka), škroba iz saga (sago), krompirjevega škroba (farinoka, krompirjeva tapioka, krompirjev sago) ali iz drugih podobnih škrobov (arorut, salep, juka itd.).

Škrob se pomeša z vodo, da nastane gosto testo. Testo se položi na cedilo ali v preluknjano posodo, iz katere pada po kapljicah na kovinski krožnik, segret na temperaturo med 120 °C in 150 °C. Iz kapljic nastanejo majhne žogice ali kosmi, ki se včasih zdrobijo ali pa v zrnih. Po drugi metodi škrobovo testo zbirajo v posodi, katero grejejo s paro.

Ti proizvodi se prodajajo v obliki kosmov, zrnc, kroglic in v podobnih oblikah. Uporabljajo se za pripravo juh, pudingov in dietetične hrane.

19.04 - PRIPRAVLJENA ŽIVILA, DOBLJENA Z NABREKANJEM ALI PRAŽENJEM ŽIT ALI ŽITNIH IZDELKOV (NPR. KORUZNI KOSMIČI); ŽITA, RAZEN KORUZE, V ZRNU ALI OBLIKI KOSMIČEV ALI DRUGE OBLIKE (RAZEN MOKE IN ZDROBA), PREDKUHANA ALI DRUGAČE PRIPRAVLJENA, KI NISO NAVEDENA IN NE ZAJETA NA DRUGEM MESTU

1904.10 **- Pripravljena živila, dobljena z nabrekanjem ali praženjem žit ali žitnih izdelkov**

1904.20 **- Pripravljena živila, dobljena iz nepraženih žitnih kosmičev ali mešanic nepraženih in praženih ali nabreklih žitnih kosmičev**

1904.90 **- Drugo**

(A) **Pripravljena živila, dobljena z nabrekanjem ali praženjem žit ali žitnih izdelkov(npr. koruzni kosmiči - corn flakes).**

Ta skupina vključuje vrsto prehrambenih proizvodov iz žitnih zrn (iz koruze, pšenice, riža, ječmena itd.), ki postanejo hrustljavi z **nabrekanjem** ali s **praženjem**. Ti proizvodi se uporabljajo predvsem z mlekom kot hrana za zajtrke. Tekom proizvodnje ali kasneje lahko tem proizvodom dodajo še sol, sladkor, melasa, ekstrakt sladu, sadni ali kakavovo prah (glej opombo št.3 in splošna določila k temu poglavju).

Ta skupina proizvodov vključuje tudi podobne prehrambene proizvode, dobljene z nabrekanjem ali praženjem moke ali otrobov.

Koruzne kosmiče pridobivajo iz koruznih zrn z odstranjevanjem perikarpa in kalčka, nato z dodajanjem sladkorja, soli ali ekstrakta sladu, z mehčanjem s pomočjo pare in na koncu z valjanjem v luskice in praženjem v rotacijskih pečeh. Enak postopek se lahko uporabi tudi pri pšenici ali drugih žitih v zrnu.

Tudi **nabrekli riž** in pšenica se uvrščata v to skupino. Te proizvode pripravljajo tako, da zrna izpostavijo pritisku in vlagi v ogreti komori. Ko nato hipoma znižajo pritisk in zrna izpostavijo normalni atmosferi, zrna kar nekajkrat povečajo svojo prostornino.

Ta skupina prav tako vključuje hrustljave in aromatizirane prehrambene proizvode, dobljene z obdelovanjem navlaženih žitnih zrn (celih ali v koščkih) s toploto, ki vpliva na njihovo nabrekanje. Zrna (cela ali v koščkih) se zatem poškropijo z aromatičnim sredstvom, ki sestoji iz mešanice rastlinskega olja, sira, ekstrakta kvasa, soli in mononatrijevega glutaminata. Podobni proizvodi iz testa in praženi v rastlinskih oljih, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 19.05)**.

(B) **Pripravljena živila, dobljena iz nepraženih žitnih kosmičev ali mešanic nepraženih in praženih ali nabreklih žitnih kosmičev.**

Ta skupina vlkjučuje pripravljena živila, dobljena iz nepraženih žitnih kosmičev ali mešanic nepraženih in praženih ali nabreklih kosmičev. Ti proizvodi (običajno se imenujejo Müsli) lahko vsebujejo suho sadje, lešnike, sladkor, med, itd. Običajno se uporabljajo kot hrana za zajtrk.

(C) **Druga cela žitna zrna, razen koruznih, predhodno kuhana ali drugače pripravljena.**

Ta skupina vključuje predhodno kuhana ali drugače pripravljena žita v zrnu (vštevši zdrobljena zrna). Ta skupina vključuje npr. riž, predhodno popolnoma ali deloma kuhan in zatem dehidriran, kar spremlja občutna sprememba strukture zrna. Popolnoma kuhan riž je treba pred konzumiranjem le namočiti v vodo in oboje skupaj zavreti, medtem ko je treba delno predhodno kuhan riž kuhati 5 do 12 minut. Ta skupina vključuje tudi proizvode, ki sestoje iz predhodno kuhanega riža, kateremu so dodane sestavine, kot je zelenjava in začimbna sredstva - vendar pod pogoji, da druge sestavine ne vplivajo na bistvene lastnosti proizvoda. Ta skupina **ne vključuje** žitnih zrn, ki se zgolj obdelana s postopki, navedenimi v **10. ali 11. poglavju**.

V to tarifno številko se uvršča tudi predkuhana pšenica v obliki obdelanih zrn, ki se dobiva s kuhanjem trdih pšeničnih zrn, katere nato sušijo, luščijo in zdrobijo ali zmeljejo ter končno presejejo in tako dobijo velika in majhna zrna. Lahko je tudi v obliki celih zrn.

V to tarifno številko se **ne uvrščajo** zrna žitaric, obdelana po postopkih, opredeljenih v **10. ali 11 poglavju.**

*
* *

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) pripravljene žitarice, ki so prevlečene s sladkorjem ali sladkor kako drugače vsebujejo v takem razmerju, da jim daje značaj slaščice (**tar. št. 17.04**),

(b) proizvode, ki po teži vsebujejo več kot 6% kakava, računano na popolnoma odmaščeno osnovo, ali so prevlečeni s čokolado in druge prehrambene proizvode, ki vsebujejo kakav iz tar. št. 18.06 (**tar. št. 18.06**) in

(c) koruzo, pripravljeno za uživanje, v obliki valjev ali zrn (**20. poglavje**).

19.05 - KRUH, SLAŠČICE, KOLAČI, PIŠKOTI IN DRUGI PEKOVSKI IZDELKI Z DODATKOM KAKAVA ALI BREZ NJEGA; HOSTIJE, PRAZNE KAPSULE ZA FAR-

MACEVTSKO RABO, OBLATI ZA PEČATENJE, RIŽEV PAPIR IN PODOBNI PROIZVODI

1905.10 **- Hrustljavi kruh** (krisp)

1905.20 **- Kruh in podobni proizvodi, začinjeni z ingverjem**

1905.30 **- Sladki biskviti, vaflji in oblati**

1905.40 **- Prepečenec, opečen kruh (toast) in podobni opečeni proizvodi**

1905.90 **- Drugo**

(A) **Kruh, slaščice, kolači, piškoti in drugi pekovski proizvodi z ali brez dodanega kakava.**

Ta tar.številka vključuje vse pekovske proizvode. Najpogostejše sestavine teh izdelkov so moka, kvas in sol, vendar lahko vsebujejo tudi druge sestavine kot so gluten, škrob, moko iz stročnic, ekstrakt sladu ali mleko, razna semena kot so npr. mak, kumina ali janež, nadalje lahko vsebujejo sladkor, med, jajca, maščobe, sir, sadje, kakav v kakršnemkoli razmerju, meso, ribe, "pekovske izboljševalce" itd. Pekovski izboljševalci služijo predvsem zato, da pospešijo fermentacijo testa, izboljšajo lastnosti in videz proizvodov ter povečajo njihovo obstojnost.

Ta tar.številka vključuje naslednje proizvode:

(1) **Navadni kruh** (**tar.podšt. 1905 90 300**), ki pogosto vsebuje le žitno moko, kvas in sol.

(2) **Glutenski kruh** za diabetike.

(3) **Nekvašen kruh ali matzos (tar.podšt. 1905 90 100)**.

(4) **Hrustljavi kruh (krisp-tar.podšt. 1905.10)** - to je suh hrustljavi kruh, ponavadi v obliki tankih, pravokotnih ali okroglih ploščic.Hrustljavi kruh izdelujejo iz testa, izdelanega iz moke, zdroba, kaše ali polnozrnate moke rži, ovsa, ječmena ali pšenice. Testo je vzhajano s pomočjo kvasa, kislega testa ali drugih sredstev za vzhajanje, lahko pa tudi s pomočjo stisnjenega zraka.Vsebnost **vode** v izdelkih **ne sme presegati** 10 mas.%.

(5) **Prepečenec, opečen kruh (toast) (tar.podšt. 1905.40)** in podobni opečeni izdelki, vključno tiste v rezinah ali zmlete z ali brez dodanega masla ali drugih maščob, sladkorja, jajc ali drugih hranilnih snovi.

(6) **Ingverjev kruh in podobni proizvodi (tar.podšt. 1905.20)**. Ti proizvodi so gobaste (spužvaste) strukture, pogosto prožne konsistence, ter izdelani iz ržene ali pšenične moke, sladil (npr. med, glukoza, invertni sladkor, rafinirana melasa) in aromatičnih sredstev ali začimb, lahko pa vsebujejo tudi jajčni beljak ali sadje. Nekatere vrste ingverjevega kruha so prevlečene s čokolado ali pa s prelivom, izdelanim iz maščob in kakava. Druge vrste pa lahko vsebujejo sladkor ali pa so z njim posute.

(7) **"Preste"(tar.podšt. 1905.90)**, so krhki, glazirani in soljeni proizvodi, izdelani iz testa valjaste oblike, pogosto zviti v obliko črke "B" ali "8".

(8) **Piškoti (keksi)(tar.podšt. 1905.30)**. Ponavadi so krhki in so izdelani iz moke in maščobe, katerima je lahko dodan sladkor ali druge snovi, omenjene v nadaljnem besedilu pod točko (10). Pečejo se dalj časa, da bi pridobili na obstojnosti in se pakirajo v zaprto embalažo.

Obstaja več vrst piškotov, na primer:

(a) **Enostavni piškoti**, ki ne vsebujejo sladil (ali pa v zelo majhnih količinah), vsebujejo pa razmeroma visok delež maščob.Ta vrsta vključuje maslene in navadne piškote.

(b) **Sladki piškoti**, so fini pekovski proizvodi, z dolgim rokom trajanja in so izdelani na osnovi moke, sladkorja ali drugih sladil in maščob (naštete sestavine predstavljajo **naj-**

manj 50 mas.% proizvoda. Lahko imajo dodano ali ne sol, mandlje, lešnike, aromatična sredstva, čokolado, kavo, itd. Vsebnost vode v gotovem proizvodu ne sme presegati **12 mas.%** proizvoda, vsebnost maščob pa **ne 35 mas.%** proizvoda (nadevi in premazi se pri določevanju teh vsebnosti ne upoštevajo). Običajno ti piškoti niso nadeti, lahko pa včasih vsebujejo čvrst ali kakšen drug nadev (iz sladkorja, rastlinskih maščob, čokolade, itd.). Piškoti so skoraj izključno industrijsko proizvedeni izdelki.

(c) **Dišeči in slani piškoti**, vsebujejo malo saharoze - sladkorja.

(9) **Vafeljni in oblati (tar.podšt. 1905 30 90)** so lahki in fini pekovski proizvodi, ki se pečejo med modeliranimi kovinskimi ploščami. Ta kategorija vključuje tudi tanke vaflje, katere je moč zvijati, vaflje, ki sestoje iz dveh ali več plasti tankih vafljev med katerimi je okusen nadev, ter izdelke, ki se proizvajajo z ekstrudiranjem vafeljnega testa skozi posebne stroje (npr. **korneti** za sladoled). Vsebnost vode v teh izdelkih **ne sme** biti večja od **10 mas.%**. Vaflji so lahko obliti s čokolado. Oblati so podobni vafeljnim proizvodom.

(10) **Slaščice in kolači**, vsebujejo sestavine kot so: moka, škrob, maslo ali druge maščobe, sladkor, mleko, smetana, jajca, čokolada, kakav, kava, med, sadje, likerji, žganja, beljak, sir, meso, ribe, aromatična sredstva, kvas ali druge snovi za vzhajanje.

(11) **Pekovski proizvodi izdelani brez moke** (npr. poljubčki, izdelani iz jajčnega beljaka in sladkorja).

(12) **Palačinke** so izdelane iz mleka, moke, jajc, soli, sladkorja in so tanke ploščate oblike.

(13) **Gibanice in pite**, sestavljene so iz ovoja (iz testa) in nadeva, ki je lahko izdelan iz različnih sestavin, npr. iz sira, jajc, smetane, masla, soli, popra, muškatnega oreha in (če gre za "quiche lorraine") tudi iz slanine in šunke.

(14) **Pizze**, so izdelane iz krušnega testa, obloženega z raznimi drugimi sestavinami, kot so npr. sir, paradižnik, olje, meso, sardele, itd. Vendar, če je v oblogi mesnega deleža več kot 20 mas.% so izključene iz te tar.št. (16.poglavje)

(15) H**rustljavi dišeči prehrambeni proizvodi**, izdelani iz testa na osnovi koruznega zdroba z dodanim začimbnim sredstvom, v smislu mešanice sira, mononatrijevega glutaminata in soli, praženi v rastlinskem olju in pripravljeni za konzumiranje.

Proizvodi, ki vsebujejo po masi **več kot 20% klobas**, mesa, drugih klavničnih proizvodov, krvi, rib ali rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev ali katerekoli kombinacije teh proizvodov (npr. mesna pita) so iz te tar. številke **izključeni (16 poglavje)**.

(B) **Hostije, prazne kapsule za farmacevstko uporabo, oblati za pečatenje, rižev papir in podobni proizvodi.**

Ta tar. številka vključuje določeno število proizvodov, izdelanih iz paste na osnovi moke ali škroba, ponavadi pečenih, v obliki okroglih ploščic (diskov) ali listov. Uporabljajo se v različne namene.

Hostije so tanke okrogle ploščice (diski), izdelane iz paste na osnovi pšenične moke in se pečejo med železnimi ploščami.

Prazne kapsule za farmacevtsko uporabo, so majhne in plitve čašice, izdelane iz paste na osnovi moke ali škroba. Izdelane so tako, da v paru oblikujejo posodico.

Oblati za pečatenje so izrezani iz tankih listov pečene, sušene in včasih obarvane paste. **Lahko** vsebujejo tudi lepljive snovi.

Rižev papir je sestavljen iz tankih listov pečene in sušene paste na osnovi škroba ali moke. Uporablja se za oblaganje nekaterih slaščičarskih proizvodov, še posebej nougata. Tega riževega papirja **ne gre enačiti** z "riževim papirjem", ki se pridobiva z rezanjem srži nekaterih vrst palm (glej komenta k **tar. št. 14.04**.).

20. POGLAVJE

IZDELKI IZ VRTNIN, SADJA IN DRUGIH DELOV RASTLIN

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) vrtnine in sadje, pripravljeni ali konzervirani po postopkih, navedenih v **7., 8. ali 11. poglavju**;

   (b) sestavljena živila, ki vsebujejo več kot 20 mas.% klobas, mesa, drugih klavničnih izdelkov, krvi, rib ali rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev ali katere koli kombinacije teh izdelkov (**16. poglavje**);

   (c) sestavljena homogenizirana živila iz **tar. št. 21.04**.

2. Tar. št. 20.07 in 20.08 ne obsegata sadnih želejev, sadnih past, mandljev in podobnih proizvodov, prevlečenih s sladkorjem (**tar. št. 17.04**), in čokoladnih slaščic (**tar. št. 18.06**).

3. Tar. št. 20.01, 20.04 in 20.05 obsegajo glede na primer samo tiste proizvode iz 7. poglavja ali iz tar. št. 11.05 ali 11.06 (razen moke, zdroba in prahu iz proizvodov iz 8. poglavja), ki so pripravljeni ali konzervirani po drugih postopkih, kot pa so omenjeni v opombi 1.(a).

4. Paradižnikov sok s 7 mas.% suhe snovi ali več se uvršča v tar. št. 20.02.

5. Pri tar. št. 20.09 so z izrazom "**sokovi, nefermentirani in brez dodanega alkohola**" mišljeni sokovi, v katerih delež alkohola ne presega 0,5 vol.% (glej 2. opombo v 22. poglavju).

Opombi k podštevilkam

1. Pri tar. podšt. 2005.10 so z izrazom "**homogenizirane vrtnine**" mišljeni izdelki iz fino homogeniziranih vrtnin, pripravljeni za prodajo na drobno **kot hrana za otroke ali za dietetične namene**, v posodah z neto vsebino do vključno 250 g. Pri tej definiciji se ne upoštevajo majhne količine katerih koli sestavin, ki se dodajo izdelku kot začimbe, konzervansi ali v druge namene. Ti izdelki lahko vsebujejo majhne količine vidnih koščkov vrtnin. **Tar. podšt. 2005.10 ima prednost pred vsemi drugimi tarifnimi podštevilkami tar. št. 20.05.**

2. Pri tar. podšt. 2007.10 so z izrazom "**homogenizirani izdelki**" mišljeni izdelki iz fino homogeniziranega sadja, pripravljeni za prodajo na drobno **kot hrana za otroke ali za dietetične namene**, v pakiranjih z neto vsebino do 250 g. Pri tej definiciji se ne upoštevajo majhne količine katerih koli sestavin, ki se dodajo izdelku kot začimbe, konzervansi ali v druge namene. Ti izdelki lahko vsebujejo majhne količine vidnih koščkov sadja. **Tar. podšt. 2007.10 ima prednost pred vsemi drugimi tarifnimi podštevilkami tar. št. 20.07**.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje:

(1) vrtnine, sadje, koščičasto sadje in druge dele užitnih rastlin, pripravljene **ali konzervirane s pomočjo kisa ali ocetne kisline,**

(2) sadje, koščičasto sadje, lupine sadja in druge dele rastlin, **konzervirane s pomočjo sladkorja**,

(3) marmelade, sadne želeje, džeme, sadne pireje, sadne paste - kaše, kuhane kot predelave,

(4) vrtnine in sadje, pripravljeno s homogenizacijo,

(5) sadne in zelenjavne sokove, neprevrete in brez dodanega alkohola in alkoholne moči, ki ne presega 0,5 vol.%,

(6) vrtnine, sadje, koščičasto sadje in druge dele užitnih rastlin, pripravljene ali konzervirane z drugimi postopki razen tistih, navedenih v 7., 8. ali 11. poglavju ali drugje v Nomenklaturi,

(7) proizvode iz tar. številk 07.14, 11.05 in 11.06 (**razen** moke, zdroba ali prahu proizvodov iz **8. poglavja**), pripravljene ali konzervirane z drugi postopki razen tistih, navedenih v 7. in 11. poglavju

Ti proizvodi so lahko celi, v kosih ali zdrobljeni.

To poglavje **ne vključuje**:

(a) prehrambenih proizvodov, ki vsebujejo po teži **več kot 20% klobasičarkih** proizvodov, mesa, drugih klavničnih proizvodov, krvi, rib, rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev ali katerekoli kombinacije teh proizvodov (**16. poglavje**),

(b) proizvodov, kot je npr. sadna torta (**tar. št. 19.05**),

(c) juh in enolončnic in pripravkov zanje ter homogeniziranih prehrambenih proizvodov iz **tar. št. 21.04** in

(d) sadnih sokov zelenjavnih sokov alkoholne moči več kot 0.5 vol.%, (**22. poglavje**).

20.01 - VRTNINE, SADJE IN DRUGI UŽITNI DELI RASTLIN, PRIPRAVLJENI ALI KONZERVIRANI V KISU ALI OCETNI KISLINI

2001.10 **- Kumare in kumarice**

2001.20 **- Čebula**

2001.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje vrtnine (glej opombo št. 3 k temu poglavju), sadje in druge užitne dele rastlin, pripravljene ali konzervirane s pomočjo kisa ali ocetne kisline, neglede na to, ali vsebujejo ali ne vsebujejo soli, začimb, senfa,sladkorja ali drugih sladil. Ti izdelki lahko vsebujejo olje ali druge aditive. Lahko so v razsutem stanju (v čebričkih, sodih itd) ali v kozarcih, steklenicah, konzervah ali v neprodušnih posodah in pripravljeni za prodajo na drobno. Ta tar.številka vključuje nekatere pripravke, znane kot **"pickle" (mešanica koščkov zelenjave, sadja, kisa, začimb)** (tudi s senfom) itd.

Blago, uvrščeno v to tar. številko se od omak iz **tar. št. 21.03** razlikuje po tem, da so slednji ponavadi tekočine, emulzije ali suspenzije, ki takorekoč ne vsebujejo koščkov sadja, zelenjave ali drugih užitnih delov rastlin.

Glavni proizvodi, ki so konzervirani po metodah opisanih v tej tarifni številki so: kumare, kumarice, čebula, šalotka, paradižnik, cvetača, olive, kapra, slatka koruza, srce artičoke, užitne gobe, srce palme, orehi, jam in mango.

20.02 - PARADIŽNIK, PRIPRAVLJEN ALI KONZERVIRAN KAKO DRUGAČE, RAZEN S KISOM ALI OCETNO KISLINO

2002.10 **- Paradižnik, cel ali v kosih**

2002.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** cel paradižnik ali paradižnik v kosih, **razen** paradižnika, pripravljenega ali konzerviranega s pomočjo **kisa ali ocetne kisline** (**tar. št. 20.01**) in pa paradižnik, ki se carini v stanju,

navedenem v **7. poglavju**. Paradižnik se v to tar. številko uvršča neglede na to, v kakšno vrsto posode je dan.

Ta tar. številka **vključuje** paradižnik, pripravljen **s homogenizacijo** ali **konzerviran** (npr. paradižnikov pire, njegova pasta ali koncentrat), pa **tudi** paradižnikov sok, ki vsebuje **najmanj 7%** suhe tvarine. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** t.i. paradižnikov ketchup in druge paradižnikove omake (**tar. št. 21.03**) in paradižnikovo juho ter pripravke zanjo (**tar. št. 21.04**).

20.03 - GOBE IN GOMOLJIKE, PRIPRAVLJENE ALI KONZERVIRANE DRUGAČE, RAZEN V KISU ALI OCETNI KISLINI

2003.10 **- Gobe**

2003.20 **- Gomoljike**

Ta tar. številka **vključuje** gobe (vštevši njihove bete) in gomoljike, **razen** tistih, pripravljenih ali konzerviranih s pomočjo kisa ali ocetne kisline (**tar. št. 20.01**) in pa tistih, ki se carinijo v stanju, navedenem v **7. poglavju**. Proizvodi iz te tar. številke so lahko celi, v kosih (npr. v rezinah) ali homogenizirani.

20.04 - DRUGE VRTNINE, PRIPRAVLJENE ALI KONZERVIRANE DRUGAČE, RAZEN V KISU ALI V OCETNI KISLINI, ZAMRZNJENE, RAZEN PROIZVODOV IZ TAR. ŠT. 20.06

2004.10 **- Krompir**

2004.90 **- Druge vrtnine in mešanice vrtnin**

Zmrznjene vrtnine iz te tar. številke so vrtnine, ki se uvrščajo v **tar. številko 20.05**, kadar niso zamrznjene (glej komentar k tej tar. številki). Izraz "zamrznjen" je definiran v splošnih določilih k 7. poglavju.

Proizvodi, ki se uvrščajo v to tar. številko, so naslednji:

(1) **krompir (luskine in francoski pommes frittes)**, pražen ali deloma pražen v olju in nato zamrznjen,

(2) **zamrznjena sladka koruza v storžih ali v zrnih, korenček, grah itd**, deloma ali popolnoma kuhani, pripravljeni z maslom ali v drugi omaki v neprodušnih posodah (npr. v plastičnih vrečkah) in

(3) **zamrznjeni cmoki, svaljki, žličniki ("Knödel", "Klösse", "Nockerln")** in podobni proizvodi, katerih osnova je krompirjeva moka.

20.05 - DRUGE VRTNINE, PRIPRAVLJENE ALI KONZERVIRANE KAKO DRUGAČE, RAZEN V KISU ALI OCETNI KISLINI, NEZAMRZNJENE

2005.10 **- Homogenizirane vrtnine**

2005.20 **- Krompir**

2005.40 **- Grah** (Pisum sativum)

- Fižol (Vigna spp., Phaesolus spp.)

2005.51 **- - fižol v zrnu**

2005.59 **- - drugi**

2005.60 **- Beluši**

2005.70 **- Olive**

2005.80 **- Sladka koruza** (Zea mays var. saccharata)

2005.90 **- Druge vrtnine in mešanice vrtnin**

Izraz "vrtnine" iz te tar. številke je omejen na proizvode, naštete v opombi št. 3 k temu poglavju. Ti proizvodi (**razen vrtnin,** pripravljenih ali konzerviranih s pomočjo kisa ali ocetne kisline iz **tar. št. 20.04 in zamrznjenih vrtnin tar. št. 20.04**) se uvršča v to tar. številko, kadar je pripravljeno ali konzervirano s postopki, ki v 7. in 11. poglavju **niso** predvideni.

Ti proizvodi se uvrščajo v to tar. številko **neglede** na vrsto posode, v kateri se nahajajo (najpogosteje v konzervah ali drugih neprodušnih posodah).

Ti proizvodi so lahko celi, v kosih ali zdrobljeni in so lahko konzervirani v vodi, v paradižnikovi omaki ali z drugimi sestavinami, pripravljeni za konzumiranje. Lahko so tudi homogenizirani ali med seboj pomešani (solate).

Primeri proizvodov, ki se uvrščajo v to tar. številko, so naslednji:

(1) **Olive**, primerne za uživanje zaradi posebnega postopka v raztopini sode ali zaradi daljšega namakanja (maceracija) v slani vodi. Olive, v slani vodi konzervirane le začasno, ostajajo uvrščene v **tar. št. 07.11** - glej komentar k tej tar. številki).

(2) **Kislo naribano zelje**, pripravljeno z delno fermentacijo zrezanega in nasoljenega zelja.

(3) **Sladka koruza v storžih ali v zrnu**, korenček, grah itd., delno kuhani ali pripravljeni z maslom ali drugo omako.

(4) **Proizvodi v obliki tankih pravokotnih tablet, izdelani iz krompirjeve moke**, soli in majhnih količin natrijevega glutaminata ter delno dekstrirani s pomočjo sukcesivnega vlaženja in sušenja. **Po praženju** in nekaj sekundnega namakanja v maščobi, so ti proizvodi namenjeni za porabo kot "**čips**" (**tar. št. 19.05**).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) zelenjavne sokove iz **tar. št. 20.09** in

(b) zelenjavne sokove alkoholne moči več kot 0.5% vol. (**22. poglavje**).

20.06 - VRTNINE, SADJE, LUPINASTO SADJE (NPR, OREHI, LEŠNIKI, SADNE LUPINE IN DRUGI DELI RASTLIN, KONZERVIRANI V SLADKORJU (KANDIRANO)

Proizvodi, zajeti v tej tar. številki, se najprej pripravljajo kot sadje, sadne lupine ali deli rastlin - poparijo se v vreli vodi, ki omehča surovino in omogoča lažje prodiranje sladkorja. Nato se ponovno segrevajo do vrelišča in se pustijo v sirupih ob postopno povečani koncentraciji sladkorja, vse dokler se zadosti ne napijejo s sladkorjem, kar zagotavlja njihovo konzerviranje.

Glavni proizvodi, konzervirani s pomočjo sladkorja so: celo sadje (češnje, višnje, marelice, hruške, slive, kostanji (marrons glaces), orehi itd, deli sadja (oranže, limone, ananas itd.), sadne lupine (limonine, oranžine, dinjine, lubeničine itd.), drugi deli rastlin (angelika, ingver, jama, sladki krompir itd.) in cvetovi (vijolice, mimoze itd.).

Precejeni proizvodi se predelujejo z uporabo sirupa (mešanica invertnega sladkorja ali glukoze in enega dela saharoze), ki v stiku z zrakom ne kristalizira. Po namakanju se odvečni sirup ocedi in tako ostane sadje, ki je ob dotiku lepljivo.

Prelite proizvode - glazirane - pridobivajo tako, da precejene proizvode namakajo v saharozin sirup, ki tvori tanek in svetlikajoč se premaz (glazuro), potem ko se posuši.

Kandirani proizvodi se pridobivajo tako, da pustijo, da se sadje popolnoma napije saharozinega sirupa. Ko se sirup potem posuši, tvori na površini sadja ali po vsem sadju kristale.

Ti proizvodi, konzervirani s sladkorjem in dani v sirup, so iz te tar. št. **izključeni** (**tar. št. 20.02).** Če gre za zelenjavo, se uvrščajo v **tar. št. 20.03 ali 20.05,** če pa gre za sadje, oreščke, sadne luščine in lupine ali druge užitne dele rastlin (npr. prelitiglazirani maroni ali ingver, pa se tovrstni proizvodi uvrščajo v **tar. številko 20.08**.

Posušeno sadje (npr. datlji ali slive) se uvršča v **8. poglavje** tudi, če mu je dodana majhna količina sladkorja in tudi, če je zunanji del sadežev prekrit s posušenim **naravnim sladkorjem**, ki daje sadju videz kandiranega sadja iz te tar. številke.

20.07 - DŽEMI, SADNI ŽELEJI, MARMELADE, SADNI PIREJI ALI PIREJI IZ LUPINASTEGA SADJA IN SADNE PASTE ALI PASTE IZ LUPINASTEGA SADJA, DOBLJENI S KUHANJEM, Z DODATKOM SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL ALI BREZ NJIH

2007.10 **- Homogenizirani proizvodi**

- Drugo:

2007.91 **- - iz agrumov**

2007.99 **- - drugo**

Džemi se pripravljajo s kuhanjem celega sadja ali sadne pulpe, ali pa nekaterih vrtnin (npr. jedilnih buč, jajčevcev), pa tudi drugih proizvodov (ingver, listi vrtnice) skupaj s sladkorjem v približno enakem razmerju. Ko se ohlade, so zmerno čvrsti in vsebujejo koščke sadja.

Marmelade so vrsta džema, ponavadi pripravljene iz citrusovega sadja (agrumov).

Sadni želeji se pripravljajo s kuhanjem sadnih sokov (izcejenih iz surovega ali kuhanega sadja) skupaj s sladkorjem, vse dokler se proizvod s hlajenjem ne vsede. Sadni želeji so čvrsti, prozorni in brez koščkov sadja.

Sadni pireji ali pireji iz lupinastega sadja se pripravljajo s kuhanjem precejene sadne pulpe ali pa iz prahu lupinastega sadja z ali brez dodanega sladkorja, dokler se ne zgosti. Od džema se razlikujejo po tem, da vsebujejo večji procent sadja in da so mehkejši.

Sadne kaše ali kaše iz lupinastega sadja - paste (jabolčne, dinjine, hruškove, marelične, mandljeve itd.) so evaporizirani sadni pireji, ki so trdni ali skoraj trdni.

Proizvodi iz te tar. številke, ki se običajno pripravljajo s sladkorjem, so **lahko** sladkani s sintetičnimi sladili (npr. s sorbitolom), ki nadomeščajo sladkor.

Ta tar. številka vključuje tudi homogenizirane proizvode.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) sadnih želejev in sadnih kaš v obliki sladkornih ali čokoladnih proizvodov (**tar. št. 17.04 ali 18.06**, kar je odvisno od primera) in

(b) namiznih želejev, pripravljenih iz želatine, sladkorja in sadnega soka ali umetne sadne esence (**tar. št. 21.06**).

20.08 - SADJE, LUPINASTO SADJE IN DRUGI UŽITNI DELI RASTLIN, DRUGAČE PRIPRAVLJENI ALI KONZERVIRANI, Z DODATKOM SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL ALI ALKOHOLA ALI BREZ NJIH, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

- Lupinasto sadje, kikiriki in druga semena, vključno mešanice tega sadja:

2008.11 **- - kikiriki**

2008.19 **- - drugo, vključno mešanice**

2008.20 **- Ananas**

2008.30 **- Agrumi**

2008.40 **- Hruške**

2008.50 **- Marelice**

2008.60 **- Češnje in višnje**

2008.70 **- Breskve**

2008.80 **- Jagode**

- Drugo, vključno mešanice, razen tistih iz tar. podšt. 2008.19:

2008.91 **- - palmova jedra**

2008.92 **- - mešanice**

2008.99 **- - drugo**

Ta tar. številka vključuje sadje, vštevši koščičasto sadje in druge užitne dele rastlin, in to cele, v kosih ali zdrobljene, vštevši njihove mešanice, pripravljene ali **konzervirane drugače** od kateregakoli postopka, **navedenega v drugih poglavjih** ali v predhodnih tar. številkah tega poglavja.

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) **mandlje, kikiriki, areko** (ali betel), orehe in drugo jerdčasto sadje, in to suho ali praženo v olju ali maščobah, z vsebovanim rastlinskim oljem ali brez ali premazane z rastlinskim oljem, z dodano soljo, aromatičnimi sredstvi, začimbami in ali drugimi dodatki,

(2) **"kikirikijevo maslo",** ki sestoji iz paste, dobljene z mletjem praženega kikirikija, z ali brez dodanega olja,

(3) **sadje** (vštevši lupine in semena), konzervirano v vodi, v sirupu, v kemikalijah ali v alkoholu,

(4) **sadne pulpe, sterilizirane, konzervirane s toploto,**

(5) **zdrobljeno celo sadje**, kot so npr. breskve(vključno nektarine), marelice, pomoranče (olupljene ali neolupljene, z ali brez odstranjenih koščic ali semen), sterilizirani, z ali brez dodane vode ali sladkornega sirupa, vendar ne v zadostni količini, da bi bili pripravljeni za takojšnjo konzumiranje kot pijače. Če so pripravljeni kot gotove pijače (z dodajanjem zadostne količine vode ali sladkornega sirupa), se ti proizvodi uvrščajo v **tar. št. 22.02**.

(6) **kuhano sadje**, kuhano v sopari ali v vreli vodi in potem zamrznjeno, se uvršča v **tar. št. 08.11**.

(7) **peclje, korenine** in druge užitne dele rastlin (npr. ingver, angelika, jam, sladki krompir, hmeljevi poganjki, listje vinske trte, palmova srčki), **konzervirane v sirupu** ali drugače pripravljene ali konzervirane,

(8) **stroke tamarina v sirupu** in

(9) **sadje, lupinasto sadje** in druge užitne dele rastlin (vendar ne vrtnine), **konzervirane s pomočjo sladkorja** in dane v sirup (npr. glazirani kostanj ali ingver v sirupu), v kakršnemkoli pakiranju,

Vsi zgoraj navedeni proizvodi so lahko sladkani **tudi s sintetičnimi sladili** (npr. s sorbitolom), ki nadomeščajo sladkor. Druge snovi (npr. škrob) so jim lahko dodane pod pogojem, da ne spreminjajo njihovega bistvenega značaja sadja, lupinastega sadja ali drugih užitnih delov rastlin.

Proizvodi iz te tar. številke se ponavadi dajejo v **konzerve, kozarce ali neprodušne posode**, v sode ali podobne posode.

Ta tar. številka **izključuje** proizvode, ki sestoje iz **mešanic rastlin ali njihovih delov** (vštevši semena ali plodove) različnih vrst ali ki sestoje iz rastlin ali njihovih delov (vštevši semena ali plodove) posameznih vrst, vendar pomešanih z drugimi snovmi, kot je npr. ekstrakt ene ali več vrst rastlin in ki jih kot take ne uživamo, temveč jih uporabljajo pri proizvodnji herbalnih infuzij ali herbalnih "čajev" (npr. **tar. št. 08.13, 09.09 in 21.06**).

Ta tar. številka **izključuje** tudi mešanice rastlin, delov rastlin in semen ali plodov (celih, zrezanih, zdrobljenih, zmletih ali v obliki prahu) vrst, ki se uvrščajo v različna poglavja (npr. v 7., 9., 11. ali 12. poglavje) in jih kot take ne uživamo, se pa neposredno uporabljajo za aromatiziranje pijač ali za pripravo ekstraktov za izdelovanje pijač (**9. poglavje ali tar. št. 21.06**).

Sadje, prelito s čokolado (razen z belo čokolado) je tudi izključeno iz te tar. številke (**tar. št. 18.06**).

20.09 - SADNI SOKOVI (TUDI GROZDNI MOŠT) IN ZELENJAVNI SOKOVI, NEFERMENTIRANI IN BREZ DODATKA ALKOHOLA, Z DODATKOM SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL ALI BREZ NJIH

- Pomarančni sok:

2009.11 **- - zamrznjen**

2009.12 **- - drugo**

2009.20 **- Sok grenivke**

2009.30 **- Sokovi drugih agrumov**

2009.40 **- Ananasov sok**

2009.50 **- Paradižnikov sok**

2009.60 **- Grozdni sok** (vključno grozdni mošt)

2009.70 **- Jabolčni sok**

2009.80 **- Sok iz drugega sadja ali vrtnin**

2009.90 **- Mešanice sokov**

Glede nefermentiranih sokov brez dodanega alkohola glej opombo št. 5 k temu poglavju.

Sadni in zelenjavni sokovi iz te tar. številke se ponavadi pridobivajo s **prešanjem** svežega, zdravega in zrelega sadja ali zelenjave. Iz agrumov se pridobivajo s pomočjo mehanskih ekstraktorjev, ki delujejo na istem principu kot gospodinjske stiskalnice za limono. Včasih sadje pred prešanjem (ni pa nujno) zdrobijo ali zmeljejo (posebno jabolka), ali pa jih obdelajo s hladno in toplo vodo (npr. paradižnik, črni ribez, nekatere vrste zelenjave, kot sta npr. korenček in zelena).

Tako dobljene tekočine so predmet naslednjih postopkov:

(a) **Bistrenja**, katerega namen je izločiti sok iz večine trdnih teles s pomočjo snovi za bistrenje (želatin, albumin, infuzorijska zemlja itd.), ali pa s pomočjo encimov ali centrifugiranja.

(b) **Filtriranju**, pogosto s pomočjo filtrirnih plošč, prevlečenih z azbestom, s celulozo itd.

(c) **Odstranjevanju zraka** z namenom, da se odstrani kisik, ki bi lahko kvaril okus in barvo.

(d) **Homogenizaciji**, kadar gre za sokove, dobljene iz zelo mesnatih plodov (paradižnik, breskve itd.).

(e) **Sterilizaciji**, katere namen je preprečiti fermentacijo. Možni so različni načini sterliziranja, npr. pasterizacija (podaljšana ali trenutna), električna sterilizacija v strojih, opremljenih z elektrodami, nadalje filtrirna sterilizacija, konzerviranje pod pritoskom ob uporabi ogljikovega dioksida, hlajenje, kemična sterilizacija (npr. z žveplovim dioksidom, z natrijevim benzonatom itd.) ter s postopkom z ultravijoličnimi žarki oz. z ionskimi izmenjalniki.

Sadni in zelenjavni sokovi so, kot rezultat takih postopkov, bistre in neprevrete tekočine. Vendar pa lahko nekateri izmed njih (predvsem tisti, dobljeni iz sadne pulpe, kot so sokovi iz marelic, breskev in paradižnika) zadržijo del pulpe v fino porazdeljeni obliki - kot suspenzije ali kot vsedline.

Ta tar. številka vključuje tudi sokove iz suhega sadja, kar pa se le malo prakticira, in sicer jih vključuje **pod pogojem**, da je suho sadje iste vrste kot sadje, iz katerega je dobljen svež sok. Sok iz suhih sliv je, naprimer, ekstrahiran iz suhih sliv, ki jih nekaj ur grejejo z vodo v difuzerjih. Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** bolj ali manj tekoče proizvode, **dobljene** z gretjem z vodo, vrst svežega ali suhega sadja, ki skoraj takorekoč ne vsebujejo soka (npr. iz brinovih jagod ali listov cvetnega venca). Ti proizvodi se ponavadi uvrščajo v **tar. št. 21.06**.

Sokovi, ki spadajo v to tar. številko so lahko **koncentrirani** (zamrznjeni ali ne), ali pa v obliki **kristalov ali prahu**, vendar **pod pogojem**, da so v taki obliki popolnoma topni v vodi. Take proizvode ponavadi pridobivajo s postopki, v katerih nastopa toplota (v vakuumu ali ne) ali hlajenje (liofiziranje).

Sadni in zelenjavni sokovi iz te tar. številke lahko **pod pogojem**, da zadržijo svoj izvirni značaj, vsebujejo snovi spodaj navedenih vrst, neglede na to, ali rezultirajo iz zgoraj navedenih procesov, ali pa so dodane posebej:

(1) **sladkor**,

(2) druga **naravna** ali **sintetična sladila pod pogojem**, da dodana količina ne presega nujne količine za normalne postopke sladkanja in da ta količina ne povzroči drugačno klasifikacijo sokov v tej tar. številki - še posebej, kar se tiče ravnotežja posameznih sestavin (glej naslednji odstavek pod 4),

(3) proizvode, dodane kot **konzervansi** ali pa, da bi preprečili fermentiranje (npr. žveplov dioksid, ogljikov dioksid, encimi),

(4) sredstva **za standarizacijo** (npr. citronska kislina, vinska kislina) in proizvode, dodane z namenom, da bi **nadomestili** tekom predelave uničene ali poškodovane sestavine (npr. vitamini, barvila), ali pa, da "fiksirajo" (stabilizirajo, utrdijo) vonj (npr. sorbitol, ki se dodaja kristaliziranim sokovom agrumov ali sokovom agrumov v prahu). Vendar pa ta tar. št. **ne vključuje** sadne sokove, v katerih so sestavine (npr. citronska kislina, eterična olje, ekstrahirana iz sadja) dodane v količinah, ki podirajo ravnotežje sestavin, ki se nahajajo v naravnem soku. V tem primeru sok **izgubi svoj izvirni značaj**.

Tudi rastlinski sokovi iz te tar. številke lahko vsebujejo dodano sol (natrijev klorid), začimbe ali aromatične snovi.

Mešanice sadnih ali zelenjavnih sokov ostanejo uvrščene v to tar. številko, kot tudi t.i. rekonstruirani sokovi (npr. proizvodi, dobljeni **z dodajanjem vode koncentriranemu soku**, vendar v količini**, ki ne presega** količino vode v nekoncentriranih sokovih naravnega sestava).

Vendar pa privede dodatek vode normalnemu ali koncentriranemu sadnemu ali zelenjavnemu soku v količini, večji od one, ki je nujno potrebna za rekonstrukcijo naravnega soka, te proizvode v **razredčena stanja**. Na ta način pa sokovi pridobijo značaj pijač, ki se uvrščajo v **tar. št. 22.02**. Sadni ali zelenjavni sokovi, ki vsebujejo večje količine ogljikovega dioksida, kot pa je to običaj za sokove z dodatkom ogljikovega dioksida (gazirani sadni sokovi), so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 22.02)**. Iz te tar. ševilke so **izključene** tudi limonade in gazirane vode, aromatizirane s sadnimi sokovi (**tar. št. 22.02**).

Ta tar. številka vključuje tudi grozdni mošt kateregakoli namena uporabe, vendar **pod pogojem**, da je neprevrel. Če je bil grozdni mošt izpostavljen skoraj istim postopkom kot sadni sokovi, potem je mošt zelo podoben navadnemu grozdnemu soku. Njegova značilnost je, da se uvaža v obliki koncentratov in celo kristalov (v poznejši obliki - v trgovini - znan kot grozdni sladkor ali grozdni med, ki se uporablja v fini pekariji in slaščičarstvu za izdelavo "začinjenih hlebčkov z ingverjem").

Deloma fermentiran grozdni mošt, neglede na to, ali je bila fermentacija zaustavljena (prekinjena) ali ne, pa tudi nefermentiran mošt z dodanim alkoholom, se uvršča v **tar. št. 22.04** (v obeh primerih, če alkoholna moč **presega 0,5 volumskih odstotkov**).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) paradižnikov sok z vsebnostjo suhe snovi **najmanj 7 mas.%** ali več (**tar. št. 20.02**) in

(b) sadne in zelenjavne sokove alkoholne moči več kot 0.5 vol.% (**22. poglavje**).

KOMENTAR K CARINSKIM PODŠTEVILKAM

Tar. podštevilka 2009.11

Z izrazom "**zamrznjeni pomarančni sok**" je mišljen tudi koncentrirani pomarančni sok, izpostavljen temperaturam okoli -18 °C in ki pri taki stalni temperaturi **ne zamrzne** popolnoma.

21. POGLAVJE

RAZNI PREHRAMBENI PROIZVODI

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) mešane vrtnine iz **tar. št. 07.12**;

   (b) praženi kavni nadomestki, ki vsebujejo kavo v kakršnem koli sorazmerju (**tar. št. 09.01**);

   (c) aromatizirani čaji (**tar. št. 09.02**);

   (d) začimbe in drugi proizvodi iz **tar. št. 09.04 do 09.10**;

   (e) sestavljena živila, razen živil iz tar. št. 21.03 in 21.04, ki vsebujejo več kot 20 mas.% klobas, mesa, drugih klavničnih proizvodov, krvi, rib ali rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev ali katere koli kombinacije teh izdelkov (**16. poglavje**);

   (f) kvas, pripravljen kot zdravilo, in drugi proizvodi iz **tar. št. 30.03 in 30.04**;

   (g) pripravljeni encimi iz **tar. št. 35.07**.

2. Ekstrakti nadomestkov, navedenih v predhodni 1. opombi pod (b), se uvrščajo v **tar. št. 21.01**.

3. Pri tar. št. 21.04 so z izrazom "**homogenizirana sestavljena živila**" mišljeni izdelki, ki sestoje iz fine homogenizirane mešanice dveh ali več osnovnih sestavin, kot so: meso, ribe, vrtnine ali sadje, pripravljeni **kot hrana za otroke ali za dietetične namene**, za prodajo na drobno v pakiranjih z neto težo do 250 g. Pri tej definiciji se ne upoštevajo majhne količine katerih koli sestavin, ki se dodajo mešanici kot začimbe, konzervansi ali v druge namene. Ti izdelki lahko vsebujejo majhno količino vidnih koščkov sestavin.

21.01 - EKSTRAKTI, ESENCE IN KONCENTRATI KAVE, PRAVEGA ČAJA, MATÉ ČAJA IN PRIPRAVKI NA NJIHOVI OSNOVI ALI NA OSNOVI KAVE, ČAJA ALI MATÉ ČAJA; PRAŽENA CIKORIJA IN DRUGI PRAŽENI KAVNI NADOMESTKI IN NJIHOVI EKSTRAKTI

2101.10 **- Ekstrakti, esence in koncentrati kave ter pripravki na osnovi teh ekstraktov, esenc ali koncentrakov ali na osnovi kave**

2101.20 **- Ekstrakti, esence in koncentrati čaja, maté čaja in pripravki na osnovi teh ekstraktov. esenc ali koncentratov ali na osnovi čaja ali maté čaja**

2101.30 **- Pražena cikorija in drugi praženi kavni nadomestki ter njihovi ekstrakti, esence in koncentrati**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Ekstrakte, esence in koncentrate kave**, ki so lahko iz prave kave (tudi, če ji je kofein odvzet), ali iz mešanice prave kave s kavnim nadomestkom **v kakršnemkoli** razmerju. Lahko so v obliki tekočine ali prahu in so ponavadi zelo koncentrirani. V to skupino se vključujejo tudi "**instant kave**". To so kuhane kave nato pa posušene v vakuumu ali z liofilizacijo (sušenje z zamrzovanjem).

(2) **Ekstrakte, esence in koncentrate čaja in maté čaja**. Ti proizvodi ustrezajo, mutatis mutandis, tistim, navedenim v točki (1).

(3) **Pripravke na osnovi ekstraktov, esenc ali koncentratov kave, pravega čaja ali maté čaja iz predhodnih točk (1) in (2)**. Ta tar. številka se omejuje na pripravke, esence in koncentrate kave, pravega čaja in maté čaja in se ne nanaša na kavo, pravi čaj ali maté čaj same. Vključuje tudi ekstrakte itd. z dodatkom škroba in drugih ogljikovih hidratov.

(4) **Pripravke na osnovi kave, pravega čaja ali maté čaja**. Ti pripravki med drugim vključujejo:

(a) "**kavo v obliki paste**", ki sestoji iz mešanice mlete pražene kave z rastlinskimi maščobami, včasih z drugimi sestavinami in

(b) pripravke na osnovi pravega čaja, ki sestoje iz mešanice pravega čaja, mleka v prahu in sladkorja.

(5) **Praženo cikorijo in druge pražene nadomestke kave in ekstrakte, esence in njihove koncentrate**. To so vse vrste praženih proizvodov, ki zamenjujejo ali posnemajo kavo, kadar jih prelijemo z vročo vodo ali jih dodamo h kavi. Ti proizvodi včasih nosijo naziv "kava", pred katerim dodajo ime osnovne snovi (npr. ječmenova kava, sladova kava, žirova kava itd.).

Praženo cikorijo pridobivajo s praženjem korena rastline cikorije (Cichorium intybus var. sativum) iz **tar. št. 12.12.** je temno rjave barve in grenkega okusa.

Druge pražene nadomestke kave so tiste iz sladkorne pese, korenja, fig, žitaric (posebno iz ječmena, pšenice in rži), zdrobljenega graha, užitnega žira, semena volčjega boba, soje, datljevih koščic, mandljev, korenine regrada in kostanja. V to tar. številko spada tudi praženi slad, kadar je pripravljen tako, da nedvomno služi kot kavni nadomestek.

Ti proizvodi se lahko uvažajo v luskah, zrncih ali v prahu. Ekstrakti pa so tudi tekoči ali trdi. Lahko se med seboj mešajo, ali pa se lahko mešajo z drugimi sestavinami (npr s soljo ali alkalnimi karbonati). Dajejo se v najrazličnejšo embalažo.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) praženih kavnih nadomestkov, ki vsebujejo kavo v kakršnemkoli razmerju (**tar. št. 09.01**),

(b) pravi aromatizirani čaj (**tar. št. 09.02**)

(c) karamela (karamelizirane melase in karameliziranega sladkorja) (**tar. št. 17.02**) in

(d) proizvodov iz **22. poglavja.**

21.02 - KVAS (AKTIVEN ALI NEAKTIVEN); DRUGI ENOCELIČNI MIKROORGANIZMI, MRTVI (RAZEN CEPIV IZ TAR. ŠT. 30.02); PRIPRAVLJENI PECILNI PRAŠKI

2102.10 **- Aktivni kvas**

2102.20 **- Neaktivni kvas; drugi enocelični mikroorganizmi**

2102.30 **- Pripravljeni pecilni praški**

(A) Kvasi

Kvasi, ki spadajo v to tar. številko so lahko v aktivnem ali v neaktivnem stanju.

Aktivni kvasi povzročajo kipenje (fermentacijo). V bistvu sestoje iz določenih mikroorganizmov (predvsem vrste Sacharomyces), ki se tekom alkoholnega vrenja množe. Kvase lahko tudi pridobivajo z delnim ali popolnim preprečevanjem kipenja, in sicer na osnovi učinka stika z zrakom.

Aktivni kvasi vključujejo:

(1) **Pivski kvas**, ki nastaja v cisternah ali rezervoarjih, v katerih vre pivo. Dobavljajo ga v obliki rumenkastorjave kaše ali v trdni obliki. Ponavadi je grenkega okusa po hmelju in vonja po pivu.

(2) **Destilerijski kvas**, ki nastaja ob vrenju žit, krompirja ali sadja v destilerijah. Je čvrsta kaša kremne barve, njegov vonj variira glede na proizvod, uporabljen pri destilaciji.

(3) **Pekovski kvas**, ki se pridobiva v posebnih pogojih in iz posebno vzgojene vrste kvasa. Pridobiva se na mediju, t.j. na podlagi iz ogljikovih hidratov, kot so melase. Ponavadi se prodaja v obliki stisnjenih rumenkastorjavih pogač (prešani kvas), ki včasih diši po alkoholu. Vendar pa se prodaja tudi v suhi obliki (ponavadi v obliki zrn) ter v tekoči obliki.

(4) **Kvasovo kulturo**, to je čist in precejen kvas, pripravljen v laboratorijskih pogojih. Lahko je suspendiran v destilirani vodi, v želatini ali v agaragarju. Prodaje se ponavadi v odmerkih in v zapečatenih posodah, da bi se ga zavarovali pred onesnaženjem.

(5) **Semenski kvas**, katerega pridobivajo iz kvasove kulture s postopnim prevrevanjem. Uporablja se za "sejanje" (kot zametek) trgovskega kvasa. Ponavadi se prodaja v obliki vlažne prešane in gnetljive mase ali v obliki tekoče suspenzije.

Posušeni kvasi (znani kot "neaktivni") so predvsem pivski kvasi ali destilerijski kvasi, ki za nadaljnjo uporabo v teh industrijah niso več dovolj aktivni. Po sušenju se uporabljajo kot hrana za živali ali pa za prehrano ljudi potem, ko odstranijo njegov vonj (tak kvas je **zakladnica vitaminov B**). Poudariti pa je treba, da se suhi kvasi zaradi večanja njihovega pomena v vse večji meri proizvajajo neposredno iz posebej v ta namen pripravljenih aktivnih kvasov.

Tar. številka vključuje tudi druge vrste suhih kvasov (npr. Candida lipolytica ali tropicalis, Candida maltosa), katere pridobivajo iz kvasov, ki ne sodijo v vrsto Sacharomyces. Te kvase dobijo s sušenjem kvasov, ki so bili poprej kultivirani na ogljikovodikovih podlagah, kot so npr. plinska olja ali n-parafini. Suhi kvasi so izredno bogati s proteinom in se uporabljajo za za krano za živali. Ponavadi so znani kot **petroproteini** ali **bioproteini** na **kvasovi** osnovi.

(B) OSTALI ENOCELIČNI MIKROORGANIZMI, MRTVI

Ta kategorija vključuje enocelične mikroorganizme, kot so npr. bakterije in enocelične alge, ki **niso** žive. Tukaj so med drugim zajeti tudi tisti enocelični organizmi, katere vzgajajo na ogljikovodikovih ali ogljiko dioksidnih podlagah. Ti proizvodi so izredno bogati z beljakovinami in se ponavadi uporabljajo za hrano za živali.

(C) PRIPRAVLJENI PECILNI PRAŠKI

Pripravljeni pecilni praški za peko, uvrščeni v to tar. številko, sestoje iz mešanic kemičnih proizvodov (npr. natrijevega bikarbonata, vinske kisline, amonijevega karbonata, fosfatov...) z ali brez dodanega škroba. V primernih pogojih razvijajo ogljikov dioksid in se zaradi tega dejstva uporabljajo v pekovske namene (za vzhajanje testa). Ponavadi se prodajajo v pakiranjih za prodajo na drobno (v vrečkah, konzervah ipd.) in pod raznimi imeni (pecilni prašek, alzaški kvas itd.).

Ta tar. številka med drugim **ne vključuje**:

(a) moko iz žit, ki vzhaja sama (npr. moka, kateremu je pecilni prašek že dodan) (**tar. št. 11.01 ali 11.02**),

(b) avtolizirani kvas (**tar. št. 21.06**),

(c) mikrobske kulture (razen kvasa) in vakcine (**tar. t. 30.02**),

(d) zdravila iz **tar. št. 30.03 ali 30.04** in

(e) encime (amilaze, pepsin, sirila itd.) (**tar. št. 35.07**).

21.03 - PRIPRAVKI ZA OMAKE IN PRIPRAVLJENE OMAKE, MEŠANE ZAČIMBE IN MEŠANA ZAČIMBNA SREDSTVA; GORČIČNA MOKA IN ZDROB IN PRIPRAVLJENA GORČICA (SENF)

2103.10 **- Sojina omaka**

2103.20 **- Paradižnikov ketchup in druge paradižnikove omake**

2103.30 **- Gorčična moka in zdrob in pripravljena gorčica**

2103.90 **- Drugo**

(A) OMAKE IN PRIPRAVKI ZA OMAKE; MEŠANE ZAČIMBE IN MEŠANA ZAČIMBNA SREDSTVA

Ta tar. številka vključuje pripravke, večinoma z začimbnimi lastnostmi, ki se uporabljajo za dajanje okusa določenim jedem (mesu, ribam, solatam itd.) in ki so izdelani iz raznih sestavin (npr. iz jajc, zelenjave, mesa, sadja, moke, škroba, olja, kisa, sladkorja, gorčice, aromatičnih sredstev itd.). Omake so običajno v tekočem stanju, pripravki zanje pa večinoma v obliki prahu, kateremu je treba le dodati mleko ali vodo, da bi dobili omako.

V tej tar. številki so zajeti določeni proizvodi, katerim je osnova zelenjava ali sadje, vendar pa se ti proizvodi **razlikujejo** od onih iz **20. poglavja** (in še posebej od tistih iz **tar. št. 20.01**) po tem, da so večinoma tekočine, emulzije ali suspenzije z zelo malo trdne snovi (glej komentar k tar. številki 20.01, ki se nanaša na te pripravke).

Mešane začimbe in mešana začimbna sredstva, ki vsebujejo druge začimbe, kot pa so tiste iz tar. št. od 09.04 do 09.10, se razlikujejo tudi po tem, da vsebujejo eno ali več začimbnih snovi, ki spadajo v druga poglavja, razen v 9. poglavje, v razmerjih, zaradi katerih začimba nima več bistvenega značaja začimbe v smislu pomena 9. poglavja (glej splošna določila k 9. poglavju).

Primeri proizvodov, zaobseženih v tej tar. številki, so: majoneza, omaka za solate, bearnaise, bolognaise (ki sestoje iz sesekljanega mesa, paradižnikovega pireja, začimb itd.), sojina omaka, gobova omaka, omaka wurchester (izdelana pretežno na osnovi goste sojine omake, začimb iz kisa, z dodano soljo, sladkorja, karamela in gorčice), nadalje pikantna paradižnikova omaka (ketchup, ki je pripravljen iz paradižnika, sladkorja, kisa, soli in začimb) in druge paradižnikove omake, pa tudi omaka iz zelene (mešanica kuhinjske soli in drobno zmletih semen zelene) in na koncu še nekatere mešane začimbe za izdelavo klobasičarskih izdelkov ter proizvodi iz 22. poglavja (**razen tistih iz tar. št. 22.09**), pripravljeni za kulinarične namene in kot taki neprimerni za uživanje kot pijače (npr. kuhano vino in kuhani konjak).

Razen proizvodov iz **9. in 20. poglavja**, navedenih maloprej, ta tar. številka **ne vključuje** še:

(a) mesnih sokov in ekstraktov in ekstraktov iz rib, rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev (**tar. št. 16.03**),

(b) pripravljenih juh in enolončnic ter pripravkov zanje (**tar. št. 21.04**),

(c) proteinske hidrolizate, ki sestoje predvsem iz mešanic aminokislin in natrijevega klorida in ki se uporabljajo kot aditivi prehrambenim proizvodom (**tar. št. 21.06**) in

(d) avtolizirani kvas (**tar. št. 21.06**).

(B) GORČIČNA MOKA IN PRIPRAVLJENA GORČICA (SENF)

Gorčična moka se priobiva z mletjem in presejanjem gorčičnih semen iz **tar. št. 12.07**. Lahko se pridobiva iz semen bele ali iz semen črne gorčice, ali pa iz mešanice obeh. Gorčična moka ostane

v tej tar. številki tudi, če so semena razmaščena, ali kadar so semenske ovojnice odstranjene pred mletje, in to neglede na namen uporabe.

Ta tar. številka prav tako vključuje pripravljeno gorčico, ki sestoji iz gorčične moke, pomešane z majhnimi količinami drugih sestavin (z moko iz žit, s kurkumo, cimetom, poprom itd.). Gorčica (senf) je lahko pripravljen tudi iz paste iz mešanice gorčične moke s kisom in grozdnim moštom, čemur vsemu so lahko dodani sladkor, sol, začimbe in druga začimbna sredstva.

Ta tar. številka med drugim **izključuje**:

(a) gorčično seme (**tar. št. 12.07**),

(b) "fiksirano" (stabilizirano) gorčično olje (**tar. št. 15.14**),

(c) oljne pogače iz gorčičnih semen, ki ostajajo pri proizvodnji gorčičnega olja potem, ko je fiksirano olje že ekstrahirano iz gorčičnih semen (**tar. št. 23.06**) in

(d) eterično olje iz gorčice (**tar. št. 33.01**).

21.04 - JUHE IN RAGU JUHE IN PRIPRAVKI ZA TE JUHE; HOMOGENIZIRANA SESTAVLJENA ŽIVILA

2104.10 **- Juhe in ragu juhe in pripravki za juhe**

2104.20 **- Homogenizirana sestavljena živila**

(A) JUHE IN RAGU JUHE IN PRIPRAVKI ZANJE

Ta skupina zajema:

(1) pripravke za juhe in ragu juhe, ki zahtevajo le dodajanje vode, mleka, itd.,

(2) juhe in ragu juhe, pripravljene za konzumiranje po s segrevanju.

Ti proizvodi so večinoma na osnovi rastlinskih proizvodov (moka, škrob, tapioka, makaroni, špageti in podobno, riž, rastlinski ekstrakti itd.), nadalje na osnovi mesa, mesnih ekstraktov, maščob, rib, rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev, peptonov, aminokislin in ekstraktov kvasa. Lahko vsebujejo tudi občutno količino soli.

Ponavadi so pripravljeni v obliki tablet, kolačev, kock in prahu ali tekočin.

(B) HOMOGENIZIRANI SESTAVLJENI PREHRAMBENI PROIZVODI

Skladno z opombo št. 3 k temu poglavju, so homogenizirani sestavljeni prehrambeni proizvodi iz te tar. številke tisti proizvodi, ki sestoje iz fino homogenizirane mešanice dveh ali več osnovnih sestavin, kot so: meso, ribe zelenjava ali sadje, pripravljeni za prodajo na drobno **kot hrana za otroke** ali **v dietetične namene**, v posodah z **neto težo do 250 g.** Poleg osnovnih sestavin lahko vsebujejo ti proizvodi majhne količine snovi, kot so npr. jajčni rumenjaki, škrob, dekstrin, sol in vitamine, ki se dodajajo ali v dietetične namene (uravnotežena dijeta), ali pa za začinjanje, konzerviranje ali v druge namene. V teh proizvodih so lahko vidni koščki sestavkov - vendar **pod pogojem**, da so ti koščki prisotni v majhnih količinah, to pa pomeni, da ne spreminjajo lastnosti proizvoda v smislu značilnosti homogeniziranih proizvodov.

Homogenizirani sestavljeni prehrambeni proizvodi se uporabljajo ponavadi kot hrana **za otroke do 3. leta starosti** v obliki tekoče paste različne konsistence, vendar primerne za takojšnjo konzumiranje

ali pa za njihovo porabo po segrevanju. Običajno se ti proizvodi dajejo v neprodušne kozarce ali v konzerve v velikosti, ki večinoma odgovarjajo enemu celemu obroku.

Ta tar. številka **izključuje** homogenizirane sestavljene proizvode, ki so pripravljeni kako drugače**, kot pa za prodajo na drobno** kot hrana za otroke ali v dietetične namene in v posodah z netto težo do 250 g. Ta tar. številka prav tako **izključuje** take proizvode, ki sestoje iz enega osnovne sestavine (kot so npr: meso, drugi užitni klavnični proizvodi, ribe, sadje ali zelenjava - ponavadi iz **16. ali 20. poglavja**), z ali brez majhnih količin dodanih sestavin za začinjanje, konzerviranje ai v druge namene.

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) mešanice suhe zelenjave v prahu ali ne (**tar. šr. 07.12**),

(b) moko in zdrob iz suhih stročnic (**tar. št. 11.06**),

(c) mesne sokove in ekstrakte, ekstrakte in sokove iz rib itd. in druge proizvode iz **16. poglavja**,

(d) prehrambene proizvode, ki vsebujejo kakav (ponavadi **tar. št. 18.06 ali 19.01**),

(e) mešanice vrtnin iz **tar. št. 20.04** ali **20.05** (tudi, čeprav se včasih uporabljajo za pripravo juh in

(f) avtolizirani kvas (**tar. št. 21.06**).

21.05 - SLADOLED IN DRUGE LEDENE SLADICE, S KAKAVOM ALI BREZ KAKAVA

Ta tar. številka vključuje sladoled, ki se običajno pripravlja na mlečni osnovi ali na osnovi smetane, pa tudi druge užitne proizvode, podobne sladoledu (npr. "šerbet" - ledeni bonboni). Ti proizvodi lahko vsebujejo dodani kakav v kakršnemkoli razmerju, lahko pa so tudi brez njega. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** mešanice za sladolede in sladoledne osnove, ki se po njihovih bistvenih lastnostih (**niso zamrznjene**) uvrščajo v druge tar. številke (npr. v **tar. št. 18.06, 19.01 ali 21.06**).

21.06 - ŽIVILA, KI NISO NAVEDENA IN NE ZAJETA NA DRUGEM MESTU

2106.10 **- Beljakovinski koncentrati in teksturirane beljakovinske snovi**

2106.90 **- Drugo**

Pod pogojem, da niso uvrščeni v druge številke Nomenklature, vključuje ta tar. številka naslednje prehrambene proizvode:

(A) Pripravke za prehrano ljudi, bodisi neposredno, bodisi po določenem postopku (npr. kuhanja, topljenja ali kuhanja v vodi, v mleku itd.).

(B) Proizvode, ki deloma ali v celoti sestoje iz prehrambenih snovi, ki se uporabljajo v proizvodnji pijač ali prehrambenih proizvodov za prehrano ljudi. Na tem mestu so vključeni tudi proizvodi, ki sestoje iz **mešanic kemikalij** (organskih kislin, kalcijevih soli, lecitina itd.) s **prehrambenimi** snovmi (moka, sladkor, mleko v prahu ipd.). Ti proizvodi se v prehrambene proizvode vgrajujejo bodisi kot njihove sestavine, bodisi za izboljšavo nekaterih njihovih značilnosti (videza, obstojnost kvalitete) (glej splošna določila v 38. poglavju).

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** encimskih pripravkov, ki vsebujejo prehrambene snovi (npr. mehčala za meso, ki sestoje iz proteolitičnega encima in dodane dekstroze ali drugih prehrambenih snovi). Taki pripravki spadajo v **tar. št. 35.07,** v **kolikor** niso na kakem drugem mestu v tarifi bolj specifično navedeni.

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) Praške za desertne kreme, želeje, sladolede in podobne proizvode, slajene ali ne.

Praški na osnovi moke, zdroba, škroba, ekstrakta sladu ali proizvodov iz **tar. št. od 04.01** do **04.04**, ki vsebujejo dodani kakav ali ne, se uvrščajo v **tar. št. 18.06 ali 19.01**, odvisno od količine vsebovanega kakava (glej splošna določila k 19.

poglavju). Drugi praški se uvrščajo v **tar. št. 18.06**, če vsebujejo kakav. Praški, ki imajo značaj aromatičnega sladkorja ali sladkorja za barvanje in ki se uporabljajo za pripravo limonad in podobnega, se uvrščajo v **tar. št. 17.01 ali 17.02**, odvisno od primera do primera.

(2) Praške za aromatizacijo pri proizvodnji pijač, slajene ali neslajene, katerih osnova je natrijev bikarbonat, glicerizin ali ekstrakt sladkih korenov in ki se prodajajo kot kakavov prah.

(3) Proizvode, katerih osnova je maslo, druge maščobe ali olje in ki se pri dobivajo iz mleka in se uporabljajo v pekovskih proizvodih.

(4) Paste na sladkorni osnovi, ki vsebujejo dodane maščobe v razmeroma velikem deležu (včasih pa tudi mleko in orehe) in ki niso primerni za neposredno transformacijo v proizvode iz sladkorja, temveč se uporabljajo **kot polnila** za čokolade, fine biskvite, pite, pecivo itd.

(5) Naravni med, obogaten s čebeljim mlečkom - "royal jelly".

(6) Hidrolizate beljakovin (protein), ki sestoje predvsem iz mešanic aminokislin in natrijevega klorida in ki se uporabljajo v prehrambenih proizvodih (npr. za aromatiziranje); beljakovinske koncentrate, dobljene z izločanjem nekaterih sestavin iz razmaščene sojine moke in ki se uporabljajo za bogatitev prehrambenih proizvodov z beljakovinami; sojino moko in druge beljakovine teksturirane substance. Neteksturirana razmaščena sojina moka, primerna za prehrano ali ne (**tar. št. 23.04**) in beljakovinski izolati (**tar. št. 35.04**) so iz te tarifne številke **izključeni**.

(7) Brezalkoholni in alkoholni pripravki (**ki niso** na osnovi dišavnih snovi), vrst, ki se uporabljajo pri proizvodnji različnih brezalkoholnih in alkoholnih pijač. Te pripravke dobivajo z spajanjem zelenjavnih ekstraktov iz **tar. št 13.02** z mlečno, vinsko, citronsko ali fosforno kislino, s konzervansi, s sredstvi za penjenje, s sadnimi sokovi ipd. Ti preparati vsebujejo (v celoti ali deloma) aromatične sestavine, ki karakterizirajo določeno pijačo. Zadevno pijačo je moč dobiti s preprostim razredčevanjem pripravka v vodi, vinu ali alkoholu - lahko se pri tem doda tudi sladkor ali ogljikov dioksid. Nekateri med tami proizvodi so pripravljeni **posebej za domačo rabo**; v veliki meri pa se uporabljajo tudi v industriji z namenom, da bi se izognili nepotrebnemu transportu velikih količin vode, alkohola, itd. V opisani obliki ti **proizvodi niso primerni** za uživanje in po tem se ločijo od pijač iz 22. poglavja.

Iz te tar. številke **so izključeni** pripravki vseh vrst, ki se uporabljajo pri proizvodnji pijač, temelječih na eni ali več dišavnih snoveh **(tar. št. 33.02)**.

(8) Jedilne tablete na osnovi naravnih ali umetnih dišav (npr. vanilija).

(9) Bonbone, gume in podobno (posebno za **diabetike**), ki vsebujejo sintetična sladila (npr. **sorbitol**), ki nadomešča sladkor.

(10) Pripravki (npr. tablete), ki sestoje iz saharina in prehrambenih proizvodov (npr. laktoza) in ki se uporabljajo za sladkanje.

(11) Avtolizirani kvas in drugi ekstrakti kvasa, ki so proizvodi nastali s hidrolizo kvasa, nimajo sposobnosti fermentacije, imajo pa visoko vsebnost beljakovin. Uporabljajo se v glavnem v prehrambeni industriji (npr. za pripravo nekaterih začimb).

(12) Pripravke **za proizvodnjo limonad in drugih pijač**, ki sestoje npr. iz: (ki vsebuje alkohol ali ne)

- **Aromatiziranih obarvanih sirupov**, ki so sladkorne raztopine z naravnimi ali umetnimi snovmi, ki jim dajejo okus kakšnega sadja ali rastline, npr maline, ribeza, limone, mete itd.). Lahko so z ali brez dodane citronske kisline in sredstva za konzerviranje.
- **Aromatiziranih sirupov z dodanim sestavljenim** pripravkom iz te tar. številke (glej predhodni odstavek pod (7), ki vsebujejo katerokoli esenco in citronsko kislino in ki so obarvani s karamelnim sladkorjem, ali pa vsebujejo citronski kislino in eterična olja iz sadja (npr. limone ali pomaranče).

- **Sirupov, aromaiziranih s sadnimi sokovi**, ki so modificirani z dodajanjem sestavin (citronske kisline, eteričnega olja, ekstrahiranega iz sadja itd.) v takšnih količinah, da je s tem ravnotežje sestavin sadnega soka nedvoumno porušeno.
- **Koncentrirani sadni sok z dodano citronsko kislino** (v takem razmerju, da je skupna vsebnost kisline od tiste v naravne soku bistveno večja), z dodanim eteričnim oljem iz sadja, sintetičnih sladil itd.

Ti pripravki so namenjeni konzumiranju kot pijače potem, ko jih **enostavno razredčimo** z vodo,vinom ali alkoholom ali pa po daljšem postopku. Nekateri pripravki te vrste so namenjei za dodajanje drugim prehrambenim proizvodom.

(13) Mešanice ekstrakta ginsenga z drugimi sestavinami (npr. z laktozo ali z glukozo) in ki se uporabljajo za pripravo "čajev" ali ginsengovih napitkov.

(14) Proizvodi, ki sestoje iz **mešanic rastlin** ali delov rastlin ene vrste (vštevši semena ali plodove), ali pa iz več vrst rastlin ali delov rastlin (vštevši semena in plodove) z drugimi snovmi, kot so npr. ekstrakti ene ali več rastlin in ki kot taki niso primerni za prehrano ljudi, se pa uporabljajo za proizvodnjo **herbalnih infuzij ali herbalnih "čajev"** (t.j. tistih z očiščevalnimi, prečiščevalnimi, odvajalnimi lastnostmi ali z lastnostmi sredstva proti vetrovom)**,** vključno proizvode, o katerih gre glas, da blažijo tegobe pri nekaterih boleznih in (ali) prispevajo k splošnemu zdravju in počutju organizma.

Ta tar. številka **izključuje** proizvode za infuzijo v terapevtske ali profilaktične namene, ki vsebujejo aktivno sestavino, specifično za neko bolezen (**tar. št. 30.03 ali 30.04**).

Ta tar. številka **izključuje** tudi proizvode, ki se uvrščajo v **tar. št. 08.13 ali v 9. poglavje**.

(15) Mešanice rastlin, delov rastlin, semen ali plodov (celih, zrezanih, zdrobljenih, zmletih ali v obliki prahu) vrst, ki se uvrščajo v različna poglavja (npr. v 7., 9., 11., 12. poglavje) ali različnih vrst, ki se u vrščajo v **tar. št. 12.11**, ki pa se kot take ne morejo konzumirati, ampak se uporabljajo bodisi neposredno za aromatizacijo pijač, bodisi za pripravo ekstraktov za proizvodnjo pijač.

Vendar pa so proizvodi, katerim daje bistveni značaj sestavina, ki se uvršča v 9. poglavje, **izključeni** iz te tar. številke (**9. poglavje**).

(16) Pripravki, ki jih pogosto imenujemo dodatki k hrani ("food supplements") in katerih osnova so rastlinski in sadni ekstrakti, med, fruktoza itd in ki vsebujejo dodane vitamine, včasih pa tudi neznatne količine železovih spojin. Ti pripravki se pogosto pojavljajo v pakiranjih z označbami, da vzdržujejo **splošno zdravje** in počutje organizma. Vendar pa so podobni pripravki, ki so namenjeni preventivi ali zdravljenju bolezni ali slabosti, iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 30.03 ali 30.04)**.

Ta tarifna številka nadalje **izključuje** preparate iz sadja, orehov ali drugih užitnih delov rastlin iz tar. št. 20.08 **pod pogojem**, da to sadje, orehi ali užitni deli rastlin dajejo preparatom bistveni značaj (**tar. št. 20.08**).

22. POGLAVJE

PIJAČE, ALKOHOLI IN KIS

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) proizvodi iz tega poglavja (razen tistih iz tar.št. 22.09), pripravljeni za kulinarične namene, ki se torej ne uporabljajo za pijače (v glavnem **v tar.št. 21.03**);

   (b) morska voda (**tar. št. 25.01**);

   (c) destilirana voda, voda za določanje električne prevodnosti in voda podobne čistoče (**tar. št. 28.51**);

   (d) vodne raztopine ocetne kisline, ki vsebujejo več kot 10 mas.% ocetne kisline (**tar. št. 29.15**);

   (e) zdravila iz **tar. št. 30.03 ali 30.04**;

   (f) parfumerijski in toaletni proizvodi (**33. poglavje**).

2. V tem poglavju in 20. in 21. poglavju se za "**vsebnost alkohola**" vzame volumski odstotek alkohola pri temperaturi 20 °C.

3. Pri tar. št. 22.02 so z izrazom "**brezalkoholne pijače**" mišljene pijače, katerih volumski odstotek alkohola **ni večji od 0,5%**. Alkoholne pijače se odvisno od primera uvrščajo v tar. št. 22.03 do 22.06 ali v tar. št. 22.08.

Opomba k podštevilki

1. Pri tar. podšt. 22.04 10 so z izrazom "**peneča vina**" mišljena vina, ki imajo pri temperaturi 20 °C v zaprtih posodah nadtlak 3 bare ali več.

SPLOŠNA DOLOČILA

Proizvodi, ki spadajo v to poglavje, tvorijo skupino, ki se razlikuje od prehrambenih proizvodov, zajetih v predhodnih poglavjih Nomenklature.

Ti proizvodi se razvrščajo v štiri glavne skupine:

(A) Voda in druge brezalkoholne pijače ter led.

(B) Prevrele alkoholne pijače (pivo, vino, jabolčnik itd.).

(C) Destilirane alkoholne tekočine in pijače (likerji, žgane alkoholne pijače itd) in sestavljeni alkoholni pripravki za te tekočine in pijače ter etilni alkohol.

(D) Kis in nadomestki kisa.

To poglavje **ne vključuje**:

(a) tekočih mlečnih izdelkov iz **4. poglavja**,

(b) proizvodov iz tega poglavja (**razen tistih iz tar. št. 22.09**), pripravljenih za kulinarične namene in ki so zaradi tega neprimerni za uživanje kot pijače (npr. kuhano vino, kuhani konjak) (v glavnem **tar. št. 21.03**),

(c) zdravil iz **tar. št. 30.03 ali 30.04** in

(d) parfumerijskih ali toaletnih pripravkov (**33. poglavje**)

22.01 - VODE, VKLJUČNO NARAVNE IN UMETNE MINERALNE VODE TER SODAVICE, BREZ SLADKORJA ALI DRUGIH SLADIL ALI SREDSTEV ZA AROMATIZIRANJE; LED IN SNEG

2201.10 **- Mineralne vode in gazirane vode**

2201.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje:

(A) **Navadno naravno vodo** vseh vrst (**razen** morske vode - glej **tar. št. 25.01**). Ta voda ostane v tej tar. številki tudi, če je zbistrena ali prečiščena, razen destilirane vode za določanje električne prevodnosti in vode podobne čistote - te se uvrščajo v **tar. št. 28.51**.

Ta tar. številka **izključuje** sladkano ali aromatizirano vodo (**tar. št. 22.02**).

(B) **Mineralno vodo**, naravno ali umetno.

Naravna mineralna voda vsebuje soli in pline. Njena sestava variira in zato se mineralne vode razvrščajo predvsem po kemičnih lastnostih njihovih soli, na primer:

(1) alkalna voda,

(2) žveplova voda,

(3) halogenidna voda,

(3) žveplana voda,

(5) voda, ki vsebuje arzen in

(6) voda, ki vsebuje železo.

Take naravne mineralne vode lahko vsebujejo tudi naravni ali dodani ogljikov dioksid.

Umetna mineralna voda se pripravlja iz navadne pitne vode z dodajanjem aktivnih sestavin (soli ali plinov), ki so sicer prisotni v ustreznih naravnih mineralnih vodah, tako da ustvarjajo vodo z istimi lastnostmi.

Ta tar. številka **ne vključuje** sladkane in aromatizirane mineralne vode - naravne ali umetne (pomaranča, limona itd.) (**tar. št. 22.02**).

(C) **Gazirano vodo**. Ta izraz se uporablja za navadno pitno vodo, katero pod pritiskom zasičijo z ogljikovim dioksidom. Pogosto jo imenujejo "soda" ali "Seltzer", čeprav je "Seltzer" ime za eno izmed pravih naravnih mineralnih vod.

Ta tar. številka **izključuje** sladkano ali aromatizirano gazirano vodo (**tar. št. 22.02**).

(D) **Led in sneg** (naravna) in umetno zamrznjeno vodo.

Ta tar. številka **izključuje** sladolede iz **tar. št. 21.05** in "sneg iz ogljikove kisline" ali "**suhi led**" (-80 °C) (to je ogljikov dioksid v trdnem stanju) (**tar. št. 28.11**).

22.02 - VODE, VKLJUČNO MINERALNE VODE IN SODAVICE, S SLADKORJEM ALI DRUGIMI SLADILI ALI SREDSTVI ZA AROMATIZIRANJE TER DRUGE BREZALKOHOLNE PIJAČE RAZEN SADNIH IN ZELENJAVNIH SOKOV, KI SE UVRŠČAJO V TAR. ŠT. 20.09

2202.10 **- Vode, vključno mineralne vode in sodavice z sladkorjem ali drugimi sladili ali sredstvi za aromatiziranje**

2202.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje brezalkoholne pijače, opredeljene v opombi št. 3 k temu poglavju in ki niso uvrščene v druge tar. številke, še posebej v **tar. številki 20.09 in 22.01**.

A) **Vode, vključno mineralne vode in sodavice, s sladkorjem ali drugimi sladili ali sredstvi za aromatiziranje.**

V to skupino med drugim spadajo:

(1) Osladkane ali aromatizirane mineralne vode (naravno ali umetno)

(2) Pijače, kot so npr. limonada, oranžada in kola, ki sestoje iz navadne pitne vode in ki so osladkane ali nesladkane, so pa aromatizirane s sadnimi sokovi ali esencami ter sestavljeni ekstrakti, katerim je včasih dodana citronska ali vinska kislina. Pogosto so to pijače, gazirane z obljikovim dioksidom, v glavnem pa se pojavljajo v steklenicah ali drugih neprodušnih posodah.

B) **Druge brezalkoholne pijače, ki ne vključujejo sadnih in zelenjavnih sokov iz tar.št.20.09.**

Ta skupina vključuje med drugim naslednje:

1) **Tamarinov nektar, ki se pripravi za potrošnjo kot pijača** z dodajanjem vode in sladkorja ter precejanjem.

2) **Nekatere druge pijače, pripravljene za potrošnjo,** kot so pijače na osnovi mleka in kakava.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) tekoči jogurt in druga fermentirana ali acidifirana mleka in smetano, ki vsebuje kakav, sadje ali sredstva za aromatiziranje (**tar. št. 04.03**),

(b) sladkorne sirupe iz **tar. št. 17.02** in aromatizirane sladkorne sirupe iz **tar. št. 21.06**,

(c) sadne ali zelenjavne sokove, neglede na to, ali se uporabljajo kot pijače (**tar. št. 20.09** in

(d) zdravila iz **tar. št. 30.03 ali 30.04**.

22.03 - PIVO IZ SLADA

Pivo je alkoholna pijača, ki jo pridobivajo s prevrevanjem sladovine, pripravljene iz ječmena ali pšenice, vode in (pogosto) hmelja. Določene količine neprevrelih žitaric (koruze ali riža) se tudi lahko uporabijo za proizvodnjo sladovine. Dodajanje hmelja daje grenek in aromatičen okus in izboljšuje lastnosti hranjenja. V času prevrevanja včasih dodajajo tudi češnje, višnje ali druge aromatične snovi.

Doda se lahko tudi sladkor (posebno glukoza), barvila, ogljikov dioksid in druge snovi.

Glede na postopek prevrevanja, ki je uporabljen, je dobljeno pivo lahko nizke fermentacije (dobljeno pri nizki temperaturi s kvasi najnižjega vrenja) in pa pivo visoke fermentacije (dobljeno pri višji temperaturi z najboljšimi vrstami kvasa).

Pivo je lahko svetlo ali temno, sladko ali grenko, blago ali močno. Lahko se nahaja v sodih, steklenicah ali v neprodušnih konzervah, prodaja pa se kot lahko pivo, močno, rjavo pivo itd.

Ta tar. številka vključuje tudi koncentrirano pivo, pripravljeno s postopkom kondenzacije piva z majhno alkoholno močjo (vendar z visoko vsebnostjo ekstrakta sladu). Kondenzacija poteka v vakuumu, njen rezultat je koncentrat, ki predstavlja le 1/5 do 1/6 svoje prvotne prostornine.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) nekatere brezalkoholne pijače, čeprav včasih imenovane "pivo" (npr. pijače, pripravljene iz vode in karameliziranega sladkorja) (**tar. št. 22.02**),

(b) pijač, imenovanih "brezalkoholno pivo", ki sestoje iz piva, dobljenega iz sladu, katerega alkoholna moč po prostornini pa je **zmanjšana na 0,5 vol.%** ali manj (**tar. št. 22.02**) in

(c) zdravil iz **tar. št. 30.03 ali 30.04**.

22.04 - VINO IZ SVEŽEGA GROZDJA, VKLJUČNO OJAČENA VINA; GROZDNI MOŠT, RAZEN TISTEGA IZ TAR. ŠT. 20.09

2204.10 **- Peneča vina (penine)**

- Druga vina; grozdni mošt, katerega fermentacija je ustavljena z nastajanjem alkohola:

2204.21 **- - v posodah prostornine do vključno 2 l**

2204.29 **- - drugo**

2204.30 **- Drug grozdni mošt**

(I) **Vino iz svežega grozdja**

Vino, uvrščeno v to tar. številko je končni proizvod alkoholnega vrenja grozdnega mošta iz svežega grozdja. Ta tar. številka vključuje:

(1) **Namizna vina** (črno, belo ali ružica).

(2) **Vina, ojačena z alkoholom.**

(3) **Peneča vina** - to so vina, zasičena z ogljikovim dioksidom, bodisi z izvajanjem končne fermentacije v zaprti posodi (tako pridobivajo prava peneča vina), bodisi z dodajanjem plina na umetni način potem, ko je steklenica že zaprta (gazirana vina).

(4) **Desertna vina (včasih imenovana "likerna vina")**, ki so bogata z alkoholomin jih pridobivajo večinoma iz grozdnega mošta z veliko vsebnostjo sladkorja, od katerega se tekom vrenja le en del pretvori v alkohol. V nekaterih primerih se grozdni mošt ojači z dodajanjem alkohola ali pa koncentriranega mošta z že dodanim alkoholom. Desertna ali likerna vina med drugim vključujejo Canary, Cyprus, Lacryma Cristi, Madeira, Malaga, Marsala, Port, Malmasy, Samos in Sherry.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) pijač, katerih osnova je vino in ki spadajo v **tar. št. 22.05** in

(b) zdravil iz **tar. št. 30.03 ali 30.04**.

(II) **Grozdni mošt**

Grozdni mošt, ki ga pridobivajo s prešanjem svežega grozdja, je zelenkasto rumena motna in sladka tekočina V raztopini vsebuje mešanico sladkorjev (glukoze in levuloze), kislin (vinske, jabolčne itd.), albuminskih, mineralnih in sluzastih snovi in aromatičnih sestavin, ki dajejo vinu njegovo značilno aromo in okus (bouquet).

Grozdni mošt vre sam od sebe, v kolikor tega ne preprečijo (sladkorji se pretvarjajo v alkohol). Končni proizvod tega vrenja je vino.

Naravna nagnjenost grozdnega mošta k vrenju se lahko prepreči s postopkom, znanim kot "presekanje". Ta lahko vrenje upočasni ali ga popolnoma zaustavi.

Presekanje lahko poteka na razne načine:

(1) z učinkovanjem salicilne kisline ali drugih **antiseptičnih sredstev,**

(2) z zasičenjem grozdnega mošta z **žveplovim dioksidom**,

(3) **z dodajanjem alkohola**. Tak proizvod pogosto konzumirajo brez nadaljnje predelave. Druge vrste, znane kot "mistele", se uporabljajo v proizvodnji likernih vin i aperitivov itd. in

(4) **s hlajenjem**.

Poudariti je treba, da ta skupina vključuje grozdni mošt, ki je delno prevrel in neglede na to, ali je fermentacija zaustavljena, pa tudi nefermentirani grozdni mošt z dodanim alkoholom - v obeh primerih je alkohlna moč **večja od 0.5 vol. %.**

Ta tar. številka **izključuje** grozdne sokove in pa grozdni mošt, nekoncentrirane ali koncentrirane in neprevrele in katerih alkoholna moč je **manjša od 0.5 vol %** (**tar. št. 20.09**).

22.05 - VERMUT IN DRUGA VINA IZ SVEŽEGA GROZDJA, AROMATIZIRANA Z RASTLINAMI ALI SREDSTVI ZA AROMATIZIRANJE

2205.10 **- V posodah do 2 litra**

2205.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje razne vrste pijač, ki se uporabljajo predvsem kot aperitivi ali okrepčila - toniki in ki so proizvedena iz vina iz svežega grozdja iz tar. št. 22.04 ter aromatizirana z vmešavanjem rastlinskih substanc listja, korenin, plodov itd. ali aromatičnih snovi.

Ta tar. številka prav tako vključuje predhodno navedene vrste pijač, ki vsebujejo dodane vitamine in železove spojine. Ti proizvodi, katere včasih imenujejo "dodatki k prehrani", imajo namen vzdrževati organizem zdrav in v dobrem počutju.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) vina, dobljena iz suhega grozdja in pripravljena z aromatičnimi rastlinami ali snovmi (**tar. št. 22.06**) in

(b) zdravil iz **tar. št. 33.03 ali 33.04**.

22.06 - DRUGE FERMENTIRANE PIJAČE (NPR. JABOLČNIK, HRUŠKOVEC IN MEDICA); MEŠANICE FERMENTIRANIH PIJAČ IN MEŠANICE FERMENTIRANIH PIJAČ IN BREZALKOHOLH PIJAČ, KI NISO NAVEDENE IN NE ZAJETE NA DRUGEM MESTU

Ta tar. številka vključuje vse prevrete - fermentirane pijače, **razen tistih** iz **tar. št. od 22.03 do 22.05**., npr.:

(1) **Jabolčnik** - alkoholno pijačo, ki jo pridobivajo z vrenjem - fermentacijo jabolčnega soka.

(2) **Hruškovec** - prevrelo fermentirano pijačo, do do določene stopnje podobno jabolčniku, ki jo pridobivajo iz hruškovega soka.

(3) **Medico** - pijačo, pripravljeno z vrenjem raztopine medu in vode (ta tar. št. vključuje "hydromel vineux), t.j medico, ki vsebujo dodano belo vino, aromatične in druge snovi.

(4) **Vino iz suhega grozdja**.

(5) **Vina, ki se pridobivajo z vrenjem sadnih sokov, razen soka iz svežega grozdnega soka** (datljevo vino, figovo vino in vina iz jagodičevja), **ali pa z vrenjem zelenjavnih sokov alkoholne moči več kot 0.5 vol %.**

(6) **"Malton"** - prevrelo pijačo, pripravljeno iz ekstrakta sladu in vinske vsedline.

(7) **Omoriko** - pijačo, dobljeno iz listja ali vejic omorike ali iz esence omorike.

(8) **"Sake"** ali riževo vino.

(9) **Palmovo vino**, pripravljeno iz sokov nekaterih palm in

(10) **Ingverjevo pivo in pivo iz aromatičnih rastlin**, pripravljeno iz sladkor ja, vode in ingverja ali aromatičnih rastlin, fermentiranih s kvasom.

Vse naštete pijače so lahko naravno peneča se, ali pa na umetni način zasičena z ogljikovim dioksidom. Ta vina ostanejo uvrščena v to tar. številko tudi, kadar so ojačena z dodanim alkoholom ali pa, kadar je vsebina alkohola še ojačena z nadaljnjim vrenjem - fermentacijo.

Nekatera izmed teh pijač lahko vsebujejo tudi dodane vitamine in železove spojine. Ti proizvodi, katere včasih imenujejo "dodatki k prehrani", imajo namen ohranjati organizem zdrav in v dobrem počutju.

To poglavje vključuje tudi mešanice nealkoholnih pijač in fermentiranih pijač ter mešanice fermentiranih pijač iz predhodnih tar. številk 22. poglavja (npr**. mešanice piva in vina, mešanice limonade s pivom ali vinom**), katerih **alkoholna moč presega 0.5 prostorninskih procentov.**

Ta tar. številka pa **izključuje** sadne sokove (jabolčne, hruškove itd.) in druge pijače alkoholne moči manj kot 0,5 vol. % (**tar. št. 20.09 ali 22.02** - odvisno od primera do primera).

22.07 - NEDENATURIRAN ETANOL, Z VSEBNOSTJO ALKOHOLA 80% ALI VEČ, ETANOL IN DRUGI DENATURIRANI ALKOHOLI, S KATERO KOLI VSEBNOSTJO ALKOHOLA

2207.10 **- Etanol z vsebnostjo alkohola 80 vol. % ali več, nedenaturiran**

2207.20 **- Etanol in drugi denaturirani alkoholi, s katero koli vsebnostjo alkohola**

Etanol (etilni alkohol) ni uvrščen skupaj z drugimi acikličnimi alkoholi v **tar. št. 29.05**, temveč je iz 29. poglavja **izključen** po opombi 2(b) tega poglavja.

Ta tar. številka vključuje:

(1) Nedenaturirani etanol alkoholne moči **več kot 80 vol. %.**

(2) Etanol in druge alkohole, denaturirane in **katerekoli moči.**

Etanol se pojavlja v pivu, vinu, jabolčniku in v drugih alkoholnih pijačah. Pridobivajo ga bodisi z vrenjem določenih vrst sladkorjev s pomočjo kvasa, bodisi s pomočjo drugih sredstev za fermentiranje (fermentov) in z destilacijo, ali pa ga pridobivajo na sintetični način.

Etanol in drugi alkoholi, denaturirani, so alkoholi (špiriti), pomešani s snovmi, ki omogočajo, da so alkoholi nesprejemljivi za pitje - vendar na tak način, ki preprečuje tudi uporabo v industrijske namene. Sredstva, ki so v uporabi za denaturiranje alkoholov, so različna v različnih državah z različnimi zakonodajami. Med njimi najdemo lesno nafto, metanol, aceton, piridin, aromatične ogljikovodike (benzen itd.), barvila ipd.

Ta tar. številka vključuje **nevtralne alkohole** (špirite), t.j. mešanice etanola in vode, katerih vzporedne sestavine (višji alkoholi, estri, aldehidi, kisline itd.), so prav tako prisotni v prvem destilatu, skoraj popolnoma odstranjeni s frakcijsko destilacijo.

Etanol se uporablja v mnogih industrijskih vejah, npr. kot topilo, v proizvodnji kemikalij, lakov itd, nadalje za gretje, osvetljevanje in za proizvodnjo alkoholnih pijač.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) nedenaturiranega etanola alkoholne moči, manjše od 80% vol. % (**tar. št. 22.08**),

(b) drugih alkoholov (špiritov), v kolikor niso denaturirani (**tar. št. 22.08**) in

(c) trdna in poltrdna goriva, katerih osnova je alkohol (v prodaji pogosto kot "trdni alkohol" (t**ar. št. 36.06**).

22.08 - NEDENATURIRAN ETANOL Z VSEBNOSTJO Z VSEBNOSTJO ALKOHOLA MANJ KOT 80% VOL.; ŽGANJA, LIKERJI IN DUGE ALKOHOLNE PIJAČE

2208.20 **- Alkoholne pijače, dobljene z destilacijo vina in iz grozdja, grozdnega drozga ali grozdnih tropin**

2208.30 **- Whisky**

2208.40 **- Rum in tafia** (žganje iz sladkornega trsa)

2208.50 **- Gin in brinjevec**

2208.60 **- Vodka**

2208.70 **- Likerji, krepilne pijače**

2208.90 **- Drugo**

Ta tar. št. vključuje (**neglede na alkoholno moč**):

(A) **Alkoholne pijače**, katere proizvajajo z destilacijo vina, jabolčnika ali prevrelih pijač iz prevrelih žitaric ali drugih rastlinskih proizvodov, brez dodanih aromatičnih sredstev. Te pijače delno ali v celoti zadržijo vzporedne sestavine (estre, aldehide, kisline, višje alkohole itd.), ki alkoholnim pijačam dajejo njihov poseben, indikativen okus in aromo.

(B) **Alkoholne pijače, likerje in krepčila**, ki vsebujejo dodana aromatična sredstva, ponavadi pa tudi določeno količino dodanega sladkorja.

(C) **Vse druge alkoholne pijače, ki ne spadajo** v katerokoli predhodno tarifno številko tega poglavja.

Pod pogojem, da je **njihova alkoholna moč manjša od 80 vol. %** , vključuje ta tar. številka tudi nedenaturirane alkohole (etilalkohol in nevtralne alkohole), za katere je (v nasprotju s tistimi, predhodno navedenimi pod (A), (B) in (C) značilna odsotnost sekundarnih sestavin, ki jim dajejo okus in aromo. Ti alkoholi ostanejo uvrščeni v to tar. številko, **neglede na namen uporabe** (ali so namenjeni za prehrano ljudi, ali pa za industrijsko proizvodnjo).

Razen nedenaturiranih etilalkoholov alkoholne moči, manjše od 80 vol. %, vključuje ta tar. številka med drugim tudi:

(1) Alkoholne pijače, katere pridobivajo z destilacijo vina iz grozdja ali grozdnih **pulp (konjak, armanjak, žganje, "grappa"** itd.).

(2) **Whisky** in druge alkoholne pijače, dobljene z destilacijo prevrele kaše zrn žit (ječmena, ovsa, rži itd.).

(3) Alkoholne pijače, dobljene z destilacijo prevrele melase iz sladkornega trsa ali soka iz sladkornega trsa (**rum in tafija**) in alkoholne pijače, dobljene z destilacijo melase iz sladkorne pese.

(4) Alkoholne pijače, znane kot **"ženevski gin"** ali **"brinjevec"**, ki vsebujejo aromatične sestavine brinovih jagod. Tukaj so tudi alkoholne pijače, dobljene z destilacijo alkohola s plodovi ali drugimi deli rastlin (npr. **"aquavit"**).

(5) **Vodko**, dobljeno z destilacijo prevrele kaše poljedelskih pridelkov (npr. žitaric, krompirja), ki je včasih dalje obdelana z aktiviranim ogljem ali ogljikom.

(6) Alkoholne pijače, dobljene iz jabolčnika (**kalvados**), iz sliv ("**mirabella**", "**quetch**"), iz češenj ali višenj (**češnjevec, višnjevec**) ali iz drugega sadja.

(7) **Arak** - alkoholne pijače, dobljene iz riža ali palm.

(8) Alkoholne pijače, dobljene z destilacijo prevrelega **rožičevega soka**.

(9) Žganja in druge alkoholne pijače, dobljene z destilacijo alkohola s sadjem ali z drugimi deli rastlin ali zelišč;

(10) Alkoholne pijače (znane kot **likerji**), kot je npr. janžev liker (iz zelenega janeža in badijana), kurasao (iz lupin gorskih pomaranč), kimov liker (aromatiziran s kimovimi in kumininimi semeni).

(11) **Likerje**, znane kot "kreme" (zaradi njihove sestave in barve). Večinoma vsebujejo razmeroma malo alkohola in so zelo sladki (npr. kakavov liker, bananin, vanilijev, kavin itd.). Ta tar. številka vključuje alkoholne pijače, ki sestoje iz emulzij alkohola s proizvodi, kot so npr. jajčni rumenjak, smetana itd.

(12) **Ratafije** - vrste likerjev, dobljene iz sadnih sokov, ki pogosto vsebujejo majhne količine dodanih aromatičnih snovi (češnjeva ratafija, iz črnega ribeza, malin, marelic itd.).

(13) Alkoholne aperitive (**upsint, bitterji** itd.), **razen tistih** na osnovi vina iz svežega grozdja, ki se uvrščajo v **tar. številko 22.05**..

(14) **Alkoholno limonado** (brez zdravilnih sestavin).

(15) **Sadne ali zelenjavne sokove**, ki vsebujejo dodani alkohol in so alkoholne moči, večje od 0.5 vol.%, **razen** proizvodov iz **tar. št. 22.04**.

(16) Alkoholne pijače (včasih poimenovani "dodatki k prehrani"), namenjene za vzdrževanje zdravja in dobrega počutja. Lahko so npr. na osnovi rastlinskih ekstraktov, sadnih koncentratov, lecitina, kemikalij itd., vsebujejo pa dodane vitamine ali železove spojine.

(17) Pijače, oblikovane tako, da **imitirajo vino** tako, da so k sadnemu soku in/ali vodi dodani destilirani alkoholi, sladkor, barvila aromatična sredstva ali druge sestavine, razen proizvodov iz **tar. št. 22.04**.

Ta tar. številka pa **izključuje**:

(a) vermut in druge aperitive na osnovi vina iz svežega grozdja (**tar. št. 22.05**) in

(b) **denaturirani etanol** in druge špirite (katerekoli moči), ali **nedenaturirani etanol**, ki vsebuje od **80 vol % ali več** etanola (**tar. št. 22.07**).

22.09 - KIS IN NADOMESTKI KISA, DOBLJENEGA IZ OCETNE KISLINE

(I) KIS

Kis je kisla tekočina, katero pridobivajo z ocetno fermentacijo ob prisotnosti zraka in na stalni temperaturi med 20 °C in 30 °C. Predmet fermentacije so alkoholne tekočine kateregakoli izvora. Kis se lahko pridobiva tudi iz raznih vrst sladkorja in škrobnih raztopin, ki so izpostavljeni alkoholni fermentaciji. Ocetna fermentacija poteka pod učinkom vinske bakterije Mycoderma aceti ali acetobakterije.

Ta tar. številka vključuje naslednje vrste kisa, ki se med seboj razlikujejo glede na njihov izvor:

(1) **Vinski kis**, ki je svetlorumene do rdeče barve, kar je odvisno od vina, iz katerega je kis narejen. Vinski kis ima posebno aromo (bouquet) zaradi prisotnosti vinskih estrov.

(2) **Kis iz piva ali sladu; kis iz jabolčnika, hruškovca ali drugega fermentiranega sadja**. Taki kisi so ponavadi rumenkaste barve.

(3) **Alkoholni kis**, ki je v naravne stanju brezbarven.

(4) **Kis iz zrna žit, iz melase, iz hidroliziranega krompirja, laktoseruma** itd.

(II) NADOMESTKI KISA

Nadomestki kisa se pridobivajo z razredčevanjem ocetne kisline z vodo. Pogosto jih obarvajo s karamelo in drugimi organskimi barvili (glej tudi zključitev pod (a), ki sledi).

Kis in njegovi nadomestki, ki se uporabljajo za aromatiziranje ali konzerviranje živil, so lahko tudi sami aromatizirani z zelenjavo ali pa začinjeni s dodajanjem začimb.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) vodne raztopine, ki vsebujejo po teži 10 mas.% ali več ocetne kisline (**tar. št. 29.15**). Vendar pa določila in opombe 1(d) k 22. poglavju **ne veljajo** za raztopine, ki so aromatizirane ali obarvane kot za uporabo živil in ki ponavadi vsebujejo med 10 in 15 mas.% ocetne kisline - te ostanejo uvrščene v tej tar. številki.

(b) zdravil iz **tar št. 30.03 ali 30.04** in

(c) toaletnega kisa (**tar. št. 33.04**).

23. POGLAVJE

OSTANKI IN ODPADKI ŽIVILSKE INDUSTRIJE, PRIPRAVLJENA KRMA ZA ŽIVALI

OPOMBA

1. Tar. št. 23.09 obsega proizvode, ki se uporabljajo kot krma za živali, ne navedene in ne zajete na drugem mestu, dobljene s predelavo rastlinskih ali živalskih materialov, tako da so izgubili bistvene značilnosti prvotnega materiala, razen rastlinskih odpadkov, rastlinskih ostankov in stranskih proizvodov take predelave.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje ostanke in odpadke, izvirajoče iz rastlinskih snovi, uporabljenih v živilski industriji, pa tudi nekatere proizvode živalskega porekla.

V določilih v tem poglavju, ki se nanašajo na **"pelete"**, so mišljeni proizvodi, ki so aglomerirani neposredno, s postopkom kompresije ali s pomočjo **veziv** (melase, škrobastih smnovi itd.) v razmerju, ki **ne presega 3% po teži proizvoda**.

23.01 - MOKA, ZDROB IN PELETI IZ MESA ALI MESNIH ODPADKOV, RIB ALI RAKOV, MEHKUŽCEV ALI DRUGIH VODNIH NEVRETENČARJEV, NEUSTREZNIH ZA HRANO LJUDI; OCVIRKI

Ta tar. številka vključuje:

(1) **Moko in prah**, neprimerna za prehrano ljudi in dobljena s predelavo celih živali (vključno perutnino. morske sesalce, ribe, rake, mehkužce ali druge vodne nevretenčarje) ali pa živalske proizvode (kot je meso in drugi klavnični proizvodi), **razen** kosti, rogov, oklepov itd. Ti proizvodi, ki jih je dobiti večinoma iz klavnic, plavajočih tovarn za predelavo rib, iz industrije konzerv ali iz industrije pakiranj itd., so ponavadi ogrevajo na sopari ali prešajo, ali pa jih obdelujejo s topili zaradi odstranjevanja olja in maščob. Dobljeni proizvod se še suši in sterilizira s podaljašanim ogrevanjem in se na koncu zmelje.

Ta tar. številka vključuje tudi pravkar navedene proizvode v obliki pelet (glej splošno določilo komentarja k temu poglavju).

Moka, prah in pelete se uporabljajo predvsem za krmo za živali, lahko pa jih uporabijo tudi v druge namene (npr. za gnojila).

(2) **Ocvirki** - so opnasto tkivo, ki ostane po taljenju svinjske masti ali drugih živalskih maščob. Uporabljajo se predvsem za pripravo krme za živali (npr. za pripravo biskvita za pse), vendar ostanejo v tej tar. številki **tudi, če so primerni za prehrano ljudi**.

23.02 - OTROBI IN DRUGI OSTANKI PRI PRESEJEVANJU, MLETJU ALI DRUGI OBDELAVI ŽIT IN LEGUMINOZNIH RASTLIN, NEPELETIZIRANI ALI PELETIZIRANI

2302.10 **- Koruzni**

2302.20 **- Riževi**

2302.30 **- Pšenični**

2302.40 **- Iz drugih žit**

2302.50 **- Iz leguminoznih rastlin**

Ta tar. številka vključuje:

(A) **Otrobe, sneti in druge ostanke pri mletju žitnih zrn**. Ta kategorija vključuje vrsto proizvodov pri mletju pšenice, rži, ječmena, ovsa, koruze, riža, sorga in ajde, ki glede vsebnosti škroba in pepela **ne izpolnjujejo** zahtev, opredeljenih v opombi št. 2 A) k 11. poglavju.

To so predvsem:

(1) Otrobi, ki sestoje iz zunanje ovojnice žitnega zrna s majhnim deležem endosperme in malo moke.

(2) "Sharps" (ali "midllings"), dobljeni pri mletju žit kot stranski proizvodi pri proizvodnji moke. Pretežno sestoje iz finejšega dela ovojnic, drugih po presejevanju, ki vsebujejo malo moke.

(B) **Ostanke presejevanja ali drugih načinov obdelave žitnih zrn**. Ostanki presejevanja v času t.i. predmletja sestoje iz:

- iz manjših, brezobličnih, zlomljenih ali zdrobljenih zrn osnovnega žita,
- iz semen najrazličnejših rastlin, ki so se po naključju znašle med žitnimi zrni in
- delov listja in stebel, mineralov itd. .

Ta tar. številka vključuje tudi:

(1) ostanke in odpadke **pri čiščenju** silosov in ladijskih podpalubij in ki imajo skoraj enako sestavo kot zgoraj opisani ostanki,

(2) Ovojnice, ki jih odstranjujejo z riževih zrn med procesom beljenja in

(3) Ovojnice, ki izvirajo iz luščenja, valjanja, proizvodnje kosmičev, iz perliranja, rezanja ali grobega mletja žitnih zrn.

(C) **Ostanki in odpadki podobnih vrst, dobljene pri mletju ali drugih načinov obdelave rastlin - stročnic.**

Ta tar. številka vključuje preje navedene proizvode v obliki peletov (glej splošno določilo k temu poglavju).

Zajema pa tudi cele koruzne storže, zmlete z ali brez ličkanja in ki ne izpolnjujejo kriterijev o vsebnosti škroba in pepela, predvidenih za mlinske koruzne proizvode v opombi št. 2 A) k 11. poglavju.

Pleve, dobljene ob mlatvi žit se uvršča v **tar. št. 12.13**.

Ta tar. številka **ne vključuje** oljnih pogač in drugih trdnih ostankov ekstrakcije rastlinskih maščob ali olja (**tar. št. 23.04 do 23.06**).

23.03 - OSTANKI PRI PROIZVODNJI ŠKROBA IN PODOBNI OSTANKI, REZANCI SLADKORNE PESE, ODPADKI SLADKORNEGA TRSA IN DRUGI ODPADKI IZ PIVOVARN IN DESTILARN, NEPELETIZIRANI ALI PELETIZIRANI

2303.10 **- Ostanki pri proizvodnji škroba in podobni ostanki**

2303.20 **- Rezanci sladkorne pese, odpadki sladkornega trsa in drugi odpadki pri proiz-**

vodnji sladkorja

2303.30 **- Odpadki in ostanki iz pivovarn in destilarn**

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(A) **Ostanke pri proizvodnji škroba in podobne ostanke** (koruzne, riževe, krompirjeve itd.), ki sestoje pretežno iz vlaknastih in beljakovinskih snovi in ki se običajno dobavljajo v peletih ali v obliki moke, včasih pa tudi v obliki pogač. Uporabljajo se v prehrani živali ali kot gnojilo. Nekateri med temi ostanki (npr. tekočina, ki ostane po namakanju koruze) se uporabljajo v pripravi kultur za proizvodnjo antibiotokov.

(B) **Rezance sladkorne pese**, to je ostanke, ki ostanejo po ekstrakciji sladkorja iz korena sladkorne pese. V to tar. številko se uvrščajo kot vlažni ali kot suhi; če pa so jim dodane melase ali če so drugače pripravljeni kot krma za živali, se uvrščajo v tar. št. **23.09**,

(C) **Odpadke sladkornega trsa**, to je odpadke, ki sestoje iz vlaknasttega dela sladkornega trsa in ki ostanejo po ekstrakciji soka. Uporabljajo se v industriji papirja in pri pripravi krme za živali,

(D) **Druge odpadne proizvode pri proizvodnji sladkorja**, obsežene v tej tar. številki, ki vključujejo peno (ostanek pri bistrenju), ostanke pri filtriranju s stiskanjem itd. in

(E) **Tropine, vsedline in odpadke iz pivovarn in destilarn**, ki vključujejo predvsem:

(1) **vsedline žit** (ječmena, rži), ki ostajajo pri proizvodnji piva in ki sestoje iz zrn, ki ostanejo prazna potem, ko iz njih izvlečejo sladovino,

(2) **sladove kalčke**, ločene od praženih zrn v času postopka kaljenja,

(3) **uporabljeni hmelj**,

(4) **tropine**, dobljene pri destilaciji alkohola iz žit, semen, krompirja itd in

(5) **pomije - odplake rezancev sladkorne pese** (destilaciji melase iz sladkorne pese.

(Vsi proizvodi ostanejo uvrščeni v to tar. številko če so vlažni, ali pa če so suhi.)

Ta tar. številka vključuje tudi prej naštete proizvode v obliki pelet (glej splošno določilo k temu poglavju).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) melas, dobljenih pri ekstrakciji ali rafinaciji sladkorja (**tar. št. 17.03**),

(b) neaktivnega, vendar uporabljenega kvasa (**tar. št. 21.02**),

(c) surovih kalijevih soli, dobljenih z ogrevanjem in spiranjem ostankov melase iz sladkorne pese (**tar. št. 26.21**) in

(d) celuloze iz sladkornega trsa (**tar. št. 47.06**).

23.04 - OLJNE POGAČE IN DRUGI TRDNI OSTANKI, DOBLJENI PRI EKSTRAKCIJI OLJA IZ SOJE, NEZMLETI, ZMLETI ALI PELETIZIRANI

Ta tar. številka vključuje **oljne pogače in druge trdne ostanke,** dobljene pri ekstrakciji sojinega olja s solventno ekstrakcijo, prešanjem ali centrifugiranjem. Ti ostanki predstavljajo bogato krmo za živali.

Ti ostanki, ki se uvrščajo v to tar. številko, so lahko v obliki pogač, bolj grobe moke in pelet (glej splošno določilo k temu poglavju).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) oljne vsedline (**tar. št. 15.22**) in

(b) beljakovinske koncentrate, dobljene z odstranjevanjem določenih sestavin iz razmaščene sojine moke in ki se uporabljajo v prehrambenih proizvodih (**tar. št. 21.06**).

23.05 - OLJNE POGAČE IN DRUGI TRDNI OSTANKI, DOBLJENI PRI EKSTRAKCIJI OLJA IZ KIKIRIKIJA, NEZMLETI, ZMLETI ALI PELETIZIRANI

Glej komentar k tar. številki 23.04, ki se uporablja mutatis mutandis tudi za to tar. številko.

23.06 - OLJNE POGAČE IN DRUGI TRDNI OSTANKI, DOBLJENI PRI EKSTRAKCIJI RASTLINSKIH MAŠČOB ALI OLJ, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠTEVILK 23.04 ALI 23.05, NEZMLETI ALI ZMLETI, PELETIZIRANI

2306.10 **- Iz bombaževega semena**

2306.20 **- Iz lanenega semena**

2306.30 **- Iz sončničnega semena**

2306.40 **- Iz semena olje repice**

2306.50 **- Iz kokosovega oreha**

2306.60 **- Iz palmovega oreha ali jedra**

2306.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje **oljne pogače in druge trdne ostanke** (izvzemši tistih iz **tar. številk 23.04** in **23.05**), ki so nastali pri ekstrakciji olja iz oljnih semen, oljnih plodov in žitnih kalčkov s pomočjo topil, v preši ali v rotacijskem stroju (centrifugi).

Ta tar. številka vključuje tudi razoljene otrobe, ki so ostanek po ekstrakciji olja iz riževih otrobov.

Nekatere oljne pogače in drugi trdni ostanki (npr. iz lanenega semena, bombažnega, sezamovega, koprovega itd.) predstavljajo bogato krmo za živali, drugi (npr. iz ricinusa) pa za krmo za živali niso primerni in se uporabljajo kot gnojilo. Spet tretji pa se (kot npr pogače iz grenkih mandljev in gorčice) uporabljajo za ekstrakcijo eteričnih olj.

Ostanki iz te tar. številke so lahko v obliki pogač, bolj grobe moke ali pelet (glej splošno določilo k temu poglavju).

To poglavje **vključuje** tudi neteksturirane razmeščene moke **primerne za prehrano ljudi**.

Ta tar. številka **izključuje** oljne vsedline (**tar. št. 15.22**).

23.07 - VINSKA VSEDLINA; VINSKI KAMEN

Vsedlina vina nastane kot motna vsedlina v času vrenja in dozorevanja vina. Če vsedlino prešajo s filtrsko prešo, dobijo vinsko vsedlino v trdnem stanju. Posušena vinska vsedlina je lahko v prahu ali v granulah, lahko, pa tudi v obliki nepravilnih kosov.

Vinski kamen (stržen) je strjena masa, ki nastaja v vinskih sodih v času vrenja grozdnega mošta, pa tudi v sodih, v katerih hranijo vino. Pojavlja se v obliki prahu ali kosmičev in v obliki kristalnih kosov nepravilnih oblik. Po prvem izpiranju je vinski kamen v obliki sivkasto rumenih ali rdečkasto žoltih kristalov, pri čemer je barva odvisna od vina, iz katerih je vinski kamen nastal. Sprani vinski kamen se tudi uvršča v to tar. številko.

Tako vinska vsedlina kot vinski kamen (vključno sprani vinski kamen) **sta surovi kisli kalijevi tartarati**, ki vsebujejo precej kalcijevega tartarata. Uporabljajo se kot surovina za kalijev bitartarat (neprečiščeni kisli kalijev tartarat), ki se pojavlja v obliki belih kristalov ali kot kristalni prah in je brez vonja in okusa ter na zraku stabilen. Vinska vsedlina se uporablja za pripravo krme za živali, vinski kamen pa kot sredstvo za jedkanje pri barvanju.

Ta tar. številka **izključuje** neprečiščeni kisli kalijev tartarat (**tar. št. 29.18)** in kalcijev tartarat (**tar. št. 29.18 ali 38.24)** - odvisno od primera do primera.

23.08 - RASTLINSKI MATERIALI, RASTLINSKI ODPADKI IN OSTANKI PRI PREDELAVI RASTLINSKIH MATERIALOV IN STRANSKI PROIZVODI, PELETIZIRANI ALI NEPELETIZIRANI, KI SE UPORABLJAJO KOT KRMA ZA ŽIVALI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

2308.10 **- Hrastov želod in divji kostanj**

2308.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje rastlinske proizvode, rastlinske odpadke in ostanke ter stranske proizvode, dobljene pri industrijski predelavi rastlinskih snovi, katere namen je ekstrahiranje eno od njihovih sestavin, **pod pogojem**, da ti proizvodi niso zajeti v katerikoli drugi specifični tar. številki in da so vrste, ki se uporablja za živinsko krmo.

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) **hrastov želod** in plod divjega kostanja,

(2) **koruzove kocene** po odstranitvi zrn ter njen šaš,

(3) **vrhove repe** in korenčka,

(4) **zelenjavne stroke** (grahove, fižolove itd.),

(5) **sadne odpadke** (lupine in koščice jabolk, hrušk itd.), drozge in pulpe sadja (od precejanja grozdja, jabolk, hrušk, agrumov itd.) - tudi, kadar se lahko uporabijo tudi za ekstrakcijo pektina,

(6) **otrobe**, dobljene kot stranski proizvod drobljenja semena gorčice,

(7) **ostanke kave** po proizvodnji kavnih nadomestkov (ali njihovih ekstraktov iz žitnih zrn ali iz drugih rastlinskih materialov,

(8) **stranske proizvode**, dobljene s koncentracijo od vodnega preostanka pri proizvodnji sokov iz agrumov, včasih znane kot "melasa iz agrumov" in

(9) **ostanke pri hidrolizi koruznih storžev** zaradi pridobivanja furfurola, znanega kot "hidrolizirani zmleti koruzni storži").

Proizvodi iz te tar. številke so lahko v obliki pelet (glej splošno določilo k temu poglavju).

23.09 - PROIZVODI, KI SE UPORABLJAJO KOT HRANA ZA ŽIVALI

2309.10 **- Hrana za pse in mačke, pripravljena za prodajo na drobno**

2309.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje sladkano živinsko krmo in pripravljene snovi za krmo živali, ki sestoje iz mešanic nekaj hranljivih elementov, katerih namen je:

(1) da živalim zagotovijo racionalno in uravnoteženo dnevno prehrano (**kompletna zmes za prehrano**),

(2) da se zagotovi ustrezna dnevna prehrana z dopolnjevanjem osnovne hrane, ki se pridobiva na poljih, z organskimi in anorganskimi snovmi (**dopolnilna zmes za prehrano**) in

(3) za proizvodnjo kompletnih in dopolnilnih zmesi za živinsko krmo.

Ta tar. številka vključuje vse vrste proizvodov, ki služijo za prehrano živali in ki so dobljene pri predelavi rastlinskih in živalskih materialov do vključuje, da so izgubile značilnosti prvotnih snovi (primer: v primeru proizvodov, dobljenih iz rastlinskih snovi, so taki proizvodi tisti, ki so obdelani v obsegu, da značilne celične strukture prvotne snovi pod mikroskopom ni več moč razpoznati.

(I) SLADKANA ŽIVINSKA KRMA

Slajena živinska krma je mešanica **melase ali drugih podobnih sladil** (ponavadi nad 10 mas.%) z enim ali več drugimi hranljivimi sestavinami. Uporablja se pretežno za prehrano goved, ovac, konjev in svinj.

Poleg visoke hranilnosti melasa povečuje okus hranilnih snovi in tako razširja uporabo proizvodov z nizko hranilno vrednostjo, kot je npr. slama, pleva, lupinice oljnih semen in sadni odpadki, katere bi živali sicer odklanjale.

Ti slajeni proizvodi se praviloma uporabljajo neposredno za prehrano živali. Vendar pa se nekateri med njimi uporabljajo za pripravo **kompletnih** ali **dodatnih zmesi** za živinsko krmo (npr. pšenični otrobi, palmine kočšice ali oljne pogače kopra itd.).

(II) DRUGI PROIZVODI (PRIPRAVKI)

(A) PROIZVODI (PRIPRAVKI), NAMENJENI TEMU, DA ŽIVALIM ZAGOTOVE VSE NUJNE HRANILNE ELEMENTE ZARADI ZAGOTAVLJANJA RACIONALNE IN URAVNOTEŽENE DNEVNE PREHRANE (KOMPLETNE MEŠANICE ZA KRMO).

Značilnost vseh teh proizvodov (pripravkov) je, da vsebujejo hranilne elemente vsake izmed treh skupin hranilnih proizvodov, navedenih v nadaljnjem:

(1) **"Energetsko" hranilne** sestavine, ki sestoje iz snovi z visoko vsebnostjo hidratov (visokokaloričnih), nadalje snovi, kot so škrob, sladkor, celuloza in masti, ki v živalskem organizmu zgorevajo in s tem zagotavljajo potrebno življenjsko energijo in za zootehnično proizvodnjo. Med take snovi štejejo npr. žitarice, polsladkorna živinska repa, slama itd.

(2) Takoimenovani **"graditelji telesa"** - hranilne sestavine, bogate z beljakovinami in minerali. Za razliko od energetski hranilnih elementov te sestavine ne zgorevajo v živalskem organizmu, ampak prispevajo k oblikovanju živalskega tkiva in raznih živalskih proizvodov (npr. mleka, jajc itd.). Sestoje predvsem iz beljakovin in mineralov. Snovi, bogate z beljakovinami, ki se uporabljajo v te namene, so npr. zrnje legumiraih rastlin, pivarski odpadki, oljne pogače, mlekarski proizvodi itd.

Minerali predvsem služijo za pokostnjevanje, pri perutnini pa za poapnjevanje jajčnih lupin. Taki proizvodi, ki so največ v uporabi, vsebujejo kalcij, fosfor, natrij, klor, kalij, železo itd.

(3) "**Funkcionalne**" hranilne sestavine, ki zagotavljajo asimilacijo ogljikovih hidratov, beljakovin in mineralov. Med njimi najdemo vitamine, mikroelemente in antibiotike. V pomanjkanju teh hranilnih sestavin ponavadi prihaja do zdravstvenih motenj.

Predhodne tri skupine hranilnih sestavin v celoti izpolnjujejo prehrambene zahteve živali. Njih mešanje in razmerja so odvisna od proizvodne kategorije živali.

(B) PROIZVODI (PRIPRAVKI) ZA DODAJANJE (URAVNOTEŽANJE) ŽIVINSKE KRME, KI SE PROIZVAJA NA KMETIJAH (DODATKI ŽIVINSKI KRMI)

Živinska krma, ki se pridobiva na kmetijah, vsebuje ponavadi precej malo beljakovin, mineralov in vitaminov. Iznašli so pripravke, ki te pomanjkljivosti kompenzirajo tako, da zagotavljajo dobro uravnoteženo prehrano živali, ki vsebuje beljakovine, minerale in vitamine kot tudi dodatke hrani za energijo (ogljikovi hidrati), ki služijo kot "nosilci" drugih sestavin mešanic.

Čeprav imajo ti pripravki kvalitativno približno enako sestavo kot tisti, opisani pod (A), se razlikujejo po razmeroma veliki vsebnosti ene od hranilnih sestavin.

Ta skupina vključuje:

(1) **Topna hraniva rib** ali morskih sesalcev v obliki tekočih ali viskoznih raztopin, v pastozni ali suhi obliki, dobljeni s koncentriranjem in stabiliziranjem odpadnih vod (ki vsebujejo nekatere vodotopne elemente, kot so proteini, vitamin B, soli itd.) in ki izvirajo iz proizvodnje moke ali olja rib in morskih sesalcev.

(2) **Beljakovinske koncentrate** celih zelenih listov in frakcionirani koncentrati beljakovin zelenih listov, dobljeni s toplotno obdelavo soka detelje (lucerne).

(C) PROIZVODI (PRIPRAVKI) ZA PRIPRAVO KOMPLETNE HRANE ALI DODATNE HRANE, OPISANE V PREDHODNIH ODSTAVKIH POD (A) IN (B)

Ti proizvodi (pripravki) so v trgovinah znani kot "**premiksi**". So večinoma sestavljene mešanice, ki sestoje iz večjega števila snovi (včasih jih imenujejo "aditivi"), katerih sestava in razmerja variirata v odvisnosti od proizvodnje določene kategorije domačih živali. Obstajajo tri vrste teh proizvodov:

(1) Proizvodi, ki **izboljšujejo prebavo** in omogočajo pogostejšo uporabo hrane pri živalih in varujejo njihovo zdravje: vitamini in provitamini, aminokisline, antibiotiki, kokcidiastatiki, oligoelementi, emulgatorji, aromatične snovi in sredstva za povečanje teka itd.

(2) Proizvodi, namenjeni zagotavljanju **konzerviranja hranilnih snovi** (še posebno mastnih komponent), dokler jih živali ne porabijo: stabilizatorji, antioksidanti itd.

(3) Proizvodi, ki služijo **kot nosilci** in ki lahko sestoje iz ene ali večih organskih hraniv (moka, fino ali groba, iz manioke ali soje, zdrob, kvas, razni ostanki prehrambene industrije itd.) ali pa iz anorganski snovi (npr. magnezit, kreda, kaolin, sol, fosfati itd.).

Koncentracija snovi, navedenih v predhodnih odstavkih pod (1) in pa snovi-nosilcev se odreja tako, da zagotavlja homogeno disperzijo in mešanje teh snovi v sestavljeni hrani, kateri se ti pripravki dodajajo.

Pod pogojem, da gre za vrste, ki se uporabljajo pri krmljenju živali, **vključuje** ta tar. številka naslednje proizvode:

(a) Pripravke, ki sestoje iz nekaj mineralnih snovi.

(b) Pripravke, ki sestoje iz ene aktivne substance vrst, navedenih v predhodnih odstavkih pod (1) z nosilcem (primer: proizvodi iz procesa pridobivanja antibiotikov, dobljene z enostavnim sušenjem celotne mase iz posode za fermentacijo, še posebno micelija, medija oz. podlage kulture in antibiotika). Nova dobljena substanca, ki je lahko standardizirana ali ne, z dodanimi organskih ali anorganskih snovi, vsebuje antibiotik ponavadi v deležu med 8% in 16%, uporablja pa se kot osnovni material, še posebno pri pripravi premiksa.

Vendar pa preparatov iz te skupine **ne gre enačiti** s preparati **za veterinarsko uporabo**. Slednji so ponavadi razpoznavni po zdravilnosti in mnogo večji vsebnosti oz. koncentraciji aktivne snovi in so pogosto pripravljeni na razne načine.

Ta tar. številka vključuje:

(1) Proizvode (pripravke za **mačke, pse itd**., ki sestoje iz mešanice mesa in drugih klavničnih proizvodov, kot tudi iz drugih sestavin in so pakirani v neprodušne pospde, ki vsebujejo približno količino hrane za en obrok.

(2) **Biskvite za** pse in druge živali, ponavadi iz moke, škroba ali žitnih proizvodov, pomešanih z ocvirki in mesno moko.

(3) Osladkane proizvode (pripravke), ki vsebujejo kakav ali ne in ki so namenjeni izključno za hrano za pse in druge živali.

(4) Proizvode za **ptičjo prehrano** (npr. pripravki, ki sestoje iz prosa, semen za ptice, oluščenega ovsa in lanenega semena, ki se uporabljajo kot glavna in kompletna hrana za ptice) ali pa proizvode za prehrano rib.

Proizvodi in pripravki za krmo živali iz te tar. številke so pogosto pripravljeni v obliki pelet (glej splošno določilo k temu poglavju).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) pelet, pripravljenih iz ene same snovi ali iz mešanice nekaj snovi, ki se kot taki uvrščajo v posebno tar. številko - tudi, če jim je dodano vezivo (melasa, škrobne snovi itd.) do 3 mas.% (**tar. št. 07.14, 12.14, 23.01 itd**.),

(b) navadne mešanice žit (**10. poglavje**), moke ali mok iz leguminoznih rastlin (**11. poglavje**),

(c) pripravke, ki se na podlagi ocene in če ustrezajo indikacijam, navedenim na embalaži,lahko uporabljajo **tako za hrano za živali kot za prehrano ljudi** (**tar. št. 19.01, 21.06 itd.**). Ocenjevanje se osredotoča na izvor, čistost in proporcionalnost sestavin in izpolnjevanje higienskih zahtev.

(d) rastlinske odpadke, ostanke in stranske proizvode iz **tar. št. 23.08**,

(e) vitamine, kemično določene ali nedoločene, med seboj pomešane ali ne. Nadalje ta tar. številka **ne vključuje** vitaminov, ne glede na to, ali so pripravljeni v kateremkoli topilu ali stabilizirani z dodatkom antioksidantov ali sredstvu proti strjevanju s pomočjo adsorbcije na podlago ali s pomočjo nanosa zaščitne prevkele, kot je npr. želatina, vosek, maščobe itd., vendar **pod pogojem**, da takšni dodatki, podlage ali prevleke ne presegajo količin, potrebnih za transport, **in pod pogojem**, da takšni dodatki, podlage ali prevleke ne spreminjajo značaja vitaminov ter ne omogočajo njihovo uporabo za specifične namene. (**tar. št. 29.36**).

(f) proizvode iz **29. poglavja**,

(g) zdravila iz **tar. št. 30.03 in 30.04**,

(h) beljakovinske snovi iz **35. poglavja** in

(i) vmesne proizvode pri procesu pridobivanja antibiotikov, dobljene s filtriranjem in prvostopenjsko ekstrakcijo, pa tudi ostanke iz tega procesa z vsebnostjo antibiotikov, ki ponavadi ne presega 70% (**tar. št. 38.24**).

24. POGLAVJE

TOBAK IN TOBAČNI NADOMESTKI

OPOMBA

V to poglavje **ne spadajo** zdravilne cigarete **(30. poglavje).**

SPLOŠNA DOLOČILA

Tobak pridobivajo iz raznih kultiviranih vrst rastlin rodu Nicotiana iz družine Solanaceae. Velikost in oblika listov se razlikuje od vrste do vrste.

Način trgatve in postopek sušenja sta odvisna od vrste ali tipa tobaka. Rastlino lahko odrežejo celo, ko je povprečno zrela (rezanje stebel), ali pa liste poberejo posebej, glede na njihovo zrelost. Tako lahko tobak sušijo kot cele rastline (na steblu) ali kot posamezne liste.

Obstajajo razni načini sušenja: sušenje na soncu (na odprtem), zračno sušenje (v zaprtih lopah ali hangarjih s prostim kroženjem zraka), v sušilnicah s kroženjem toplega zraka in sušenje s pomočjo ognja (ob odprtem ognju).

Pred pakiranjem za odpremo so suhi listi obdelani v postopku, katerega namen je zagotoviti hranjenje listov. To lahko dosežejo s pomočjo nadzorovane naravne fermentacije (Java, Sumatra, Havana, Brazilija, Bližnji Vzhod itd.), lahko pa tudi z ponovnim umetnim sušenjem. Ta postopek in sušenje vplivata na vonj in aromo tobaka, ki spontano dozoreva še potem, ko je že pakiran.

Tako obdelan tobak se pakira v svežnje, bale raznih oblik, v tobačne kontejnerje v obliki zaboja, v sode ali v košare. Ko je tako pakiran, so njegovi listi poravnani eden z drugim (Bližnji vzhod), povezani v svežnje (nekaj listov je povezano s trakom ali tobačnim listom), ali pa so enostavno položeni kot posamezni listi. Da bi se bolje ohranili, so vselej zelo zbiti.

V nekaterih primerih se, kot dopolnilo fermentaciji ali namesto nje, dodajajo dišave in substance za vlaženje, da bi se izboljšala aroma in/ali hranjenje tobačnih listov.

To poglavje **vključuje** ne le surovi in predelani tobak, temveč tudi predelane **nadomestke tobaka**, ki tobaka ne vsebujejo.

24.01 - TOBAK, SUROV ALI NEPREDELAN, TOBAČNI ODPADKI

2401.10 **- Tobak, neotrebljen**

2401.20 **- Tobak, deloma ali popolnoma otrebljen**

2401.30 **- Tobačni odpadki**

Ta tar. številka vključuje:

(1) **Nepredelani (surovi) tobaka** v obliki cele rastline ali lista v naravnem stanju ali kot suho ali fermentirano listje, celo ali otrebljeno, spodrezan ali ne, lomljen ali rezan (vključno kose, narezane v določene oblike, vendar **ne** kot tobak, **pripravljen za kajenje**).

Ta tar. številka vključuje tudi tobakove liste, mešane, otrebljene in v tekočinski omaki ustrezne sestave, katere namen je preprečiti plesnenje in sušenje, kot tudi ohranjanje vonja.

(2) **Tobakove odpadke,** ki nastajajo pri rokovanju s tobakovimi listi, ali pa ob predelavi tobačnih izdelkov (peclji, stebla, rebra na listju, drobiž, prah itd.).

24.02 - CIGARE IN CIGARILOSI, KI VSEBUJEJO TOBAK IN TOBAKOVI NADOMESTKI

2402.10 **- Cigare in cigarilosi, ki vsebujejo tobak**

2402.20 **- Cigarete, ki vsebujejo tobak**

2402.90 **- Drugo**

Ta tar. številka je omejena na cigare (v ovoju ali brez njega), cigarilose in cigarete iz tobaka ali tobakovih nadomestkov. Drugi tobak za kajenje, z ali brez vsebovanih nadomestkov tobaka v kateremkoli razmerju, je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 24.03)**.

Ta tar. številka vključuje:

(1) **Cigare in cigarilose, ki vsebujejo tobak.**

Ti proizvodi so lahko v celoti iz tobaka, ali pa iz mešanice tobaka in njegovih nadomestkov, neglede na razmerje med njimi.

(2) **Cigarete, ki vsebujejo tobak.**

Razen cigaret, ki vsebujejo samo tobak, vključuje ta tar. številka tudi cigarete, izdelane iz mešanice tobaka in njegovih nadomestkov, neglede na razmerje med njimi.

(3) **Cigare, cigarilose in cigarete iz tobakovih nadomestkov**, npr. "cigarete", izdelane na osnovi posebne obdelave listov ene izmed vrst tobaka, ki pa **ne vsebujejo** tobaka niti nikotina.

Ta tar. številka **ne vključuje** zdravilnih cigaret (**30. poglavje**). Vendar pa ostanejo uvrščene v tej tar. številki cigarete, ki vsebujejo posebej pripravljene proizvode za odvajanje od kajenja, vendar nimajo zdravilnih lastnosti.

24.03 - DRUG PREDELAN TOBAK IN TOBAČNI NADOMESTKI; HOMOGENIZIRAN ALI REKONSTITUIRANI TOBAK; TOBAKOVI EKSTRAKTI IN SOKOVI

2403.10 **- Tobak za kajenje z dodatkom tobakovega nadomestka v kakršnemkoli razmerju ali brez njega**

- Drugo

2403.91 **- - homogeniziran ali rekonstituirani tobak (folija)**

2403.99 **- - drugo**

Ta tar. številka vključuje:

(1) **Tobak za kajenje, ki vsebuje tobakove nadomestke v kateremkoli razmerju ali brez vsebnosti tobakovih nadomestkov**, npr. predelani tobak za pipo ali za proizvodnjo cigater.

(2) **Tobak za žvečenje**, ponavadi močno fermentiran in v tekočinski omaki.

(3) **Tobak za njuhanje (njuhanec)**, ki je bolja ali manj aromatiziran (odišavljen).

(4) **Prešani tobak ali tobak v tekočinski omaki za izdelavo njuhanca.**

(5) **Predelani tobakovi nadomestki**, npr. mešanice brez tobaka. Vendar pa so **izključeni** proizvodi, kot je npr. **kanabis (indijska konoplja) (tar. št. 21.11).**

(6) **"Homogenizirani" ali "rekonstituirani" tobak**, dobljen z aglomeracijo fino iztisnjenega tobakovega listja, tobakovih odpadkov ali prahu - bodisi na podlagi, bodisi ne (npr. list celuloze iz tobakovih stebel in pecljev). Homogenizirani ali rekonstruirani tobak je ponavadi pripravljen v

obliki pravokotnih listov ali trakov. Lahko ga uporabljajo v obliki listov - filije (za zvijanje) ali pa za rezanje ali sekljanje za notranjost cigar ali cigaret.

(7) **Tobakove eksrakte in esence** - to so tekočine, ekstrahirane s stiskanjem vlažnih listov, ali pa pripravljene s kuhanjem tobakovih odpadkov v vodi. Uporabljajo se predvsem v proizvodnji insekticidov in paraziticidov.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) nikotina (alkaloida, ekstrahiranega iz tobaka - **tar. št. 29.39**) in

(b) insekticidov iz **tar. še. 38.08**.

ODDELEK V

MINERALNI PROIZVODI

25. POGLAVJE

SOL; ŽVEPLO; ZEMLJINE IN KAMEN; SADRA, APNO IN CEMENT

OPOMBE

1. Če iz poimenovanja tarifne številke ali 4. opombe k temu poglavju ne izhaja kaj drugega, obsegajo tar. številke tega poglavja samo proizvode, ki so v surovem stanju ali so oprani (tudi, če so oprani s kemičnimi snovmi, ki odstranjujejo nečistoče, ne da bi se spremenila struktura proizvoda), zmleti v prah, drobljeni, rešetani, presejani, koncentrirani s flotacijo, magnetno separacijo ali z drugim mehaničnim ali fizikalnim postopkom (razen s kristalizacijo), **vendar ne obsegajo** proizvodov, ki so praženi, kalcinirani, dobljeni z mešanjem ali naprej obdelani po postopkih, ki niso navedeni v ustrezni tar. številki.

   Proizvodom iz tega poglavja smejo biti dodana sredstva zoper prašenje, če zaradi takega dodajanja proizvodom ne zožimo namena uporabe.

2. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) sublimirano, usedlinsko in koloidno žveplo (**tar. št. 28.02**);
   (b) zemeljske barve, ki vsebujejo po masi 70% ali več vezanega železa, preračunanega kot Fe_2O_3 (**tar. št. 28.21**);
   (c) zdravila in drugi proizvodi iz **30. poglavja;**
   (d) parfumerijski, kozmetični in toaletni proizvodi (**33. poglavje**);
   (e) kocke, plošče in robniki (**tar. št. 68.01**); kocke za mozaike in podobno (**tar. št. 68.02**); plošče za pokrivanje in oblaganje stavb (**tar. št. 68.03**);
   (f) dragi in poldragi kamni (**tar. št. 71.02 ali 71.03**);
   (g) kultivirani kristali natrijevega klorida ali magnezijevega oksida (razen optičnih elementov), ki tehtajo vsak zase 2,5 g ali več, iz **tar. št. 38.24**; optični elementi iz natrijevega klorida ali magnezijevega oksida (**tar. št. 90.01**);
   (h) biljardna kreda (**tar. št. 95.04**);
   (ij) pisalna ali risalna kreda ali krojaška kreda (**tar. št. 96.09**).

3. Proizvod, ki se lahko uvrsti v **tar. št. 25.17**, pa tudi katero koli drugo tarifno številko tega poglavja, se uvršča v **tar. št. 25.17**.

4. Tar. št. 25.30 obsega med drugim tudi: vermikulit, perlit in klorite, neekspandirane; zemeljske barve, pečene ali nepečene ali med seboj pomešane; naravne sljudne železove okside; morsko peno (v poliranih ali nepoliranih kosih); jantar; aglomerirano morsko peno in aglomerirani jantar, v ploščah, palicah, paličicah in podobnih oblikah, neobdelanih po oblikovanju; gagat; stroncianit (kalciniran ali nekalciniran), razen stroncijevega oksida; odlomke in odpadke lončarskih izdelkov.

SPLOŠNA DOLOČILA

Kot je predvideno v opombi št. 1, vključuje to poglavje predvsem mineralne proizvode **samo** v surovem stanju ali oprane (vključno pranje s kemičnimi sredstvi z namenom odstraniti nesnage in pod pogojem, da se s tem ne spremeni struktura proizvode), lomljene, zmlete, v prahu, sprane, presejane, rešetane ali koncentrirane s flotaciji, izločene z magnetno separacijo ali drugim mehanskimi ali fiz-

ikalnimi postopki (izvzemši kristalizacijo). Proizvodi iz tega poglavja so lahko toplotno obdelani zaradi odstranitve prahu in nečistoč ali zaradi drugih namenov, vendar pod pogojem, da toplotna obdelava ne spremeni njihove kemične ali kristalne zgradbe. Vendar pa niso dovoljene druge vrste toplotne obdelave, kot npr. praženje, taljenje ali kalcinacija, če tega izrecno ne dovoljuje besedilo tarifne številke. Tako je npr. dovoljena toplotna obdelava, ki povzroča spremembe kemične ali kristalne zgradbe, pri proizvodih iz **tar. št. 25.13 in 25.17,** ker se besedili tarifnih številk izrecno nanašata na toplotno obdelavo.

Proizvodi iz tega poglavja lahko vsebujejo dodana sredstva zoper prah, vendar pod pogojem, da ostaja namembnost proizvodov splošnega značaja. Minerali, obdelani **drugače** (npr. prečiščeni z rekristalizacijo, dobljeni z mešanjem mineralov, ki se uvrščajo v iste ali različne tar. številke tega poglavja, izdelani z oblikovanjem v gotove predmete), se **ponavadi uvrščajo v poznejša, t.j. naslednja poglavja (npr. v 28. ali 68. poglavje)**.

Vendar se v nekaterih primerih tar. številke nanašajo:

(1) Na blago, ki mora po svoji naravi biti izpostavljena procesom, nepredvidenim v opombi št. 1 k temu poglavju. Taki primeri so npr. čisti natrijev klorid (**tar. št. 25.01**), nekatere oblike rafiniranega žvepla (**tar. št. 25.03**), šamotne zemljine (**tar. št. 25.08**), sadra (**tar. št. 25.20**), negašeno apno (**tar. št. 25.22)** in hidravlični cement (**tar. št. 25.23**).

(2) Ali pa naštevajo pogoje in postopke, ki so dopustni razen tistih, ki so dopuščeni predvsem z opombo št. 1 k temu poglavju. Naprimer viterit (**tar. št. 25.11**), silikatna fosilna moka in podobne silikatne fosilne zemlje (**tar. št. 25.12**) in dolomit (**tar. št. 25.18**) so **lahko** segrevani z elektriko ali kalcinirani, sinterirani ali kavstično žgani. V primeru sinteriranega magnezijevega oksida, so lahko drugi oksidi (npr. železov in kromov oksid) dodani le zaradi lažjega sintranja. Podobno so lahko materiali, ki spadajo v tar. številke 25.06, 25.14, 25.15, 25.18, 25.08 in 25.26, le grobo obtesani, rezani z žago ali drugače v bloke in plošče pravokotnih oblik (vključno kvadrat).

Proizvod, ki bi se lahko uvrstil v tar. št. 25.17 in v katerokoli drugo tar. številko tega poglavja, se bo uvrstil v tar. št. 25.17.

To poglavje **izključuje** drage in poldrage kamne iz **71. poglavja**.

25.01 - SOL (VKLJUČNO JEDILNA SOL IN DENATURIRANA SOL) IN ČISTI NATRIJEV KLORID, V VODNI RAZTOPINI ALI NE, Z DODATKOM SNOVI PROTI SKEPLJANJU ALI ZA SIPKOST ALI NE; MORSKA VODA

Ta tar. številka se nanaša na natrijev klorid, ponavadi znan kot sol. Sol se uporablja v kulinariki (kuhinjska sol, jedilna sol), vendar pa je uporabna tudi v mnoge druge namene in, če je to potrebno, jo lahko denaturirajo in s tem postane sol neprimerna za prehrano ljudi.

Ta tar. številka vključuje:

(A) **Sol, dobljena iz podzemnih slojev:**

- z navadnim rudarjenjem (kamena sol) ali
- s rudarskim topljenjem (voda se pod pritiskom vbrizgava v plasti soli in se vrača na površino kot zasičena slana voda).

(B) **Sol, dobljena z izparevanjem:**

- solinska sol (morska sol), dobljena z izparevanjem morske vode na soncu
- z rafinacijo soli, dobljene z izparevanjem zasičene slane vode.

(C) **Morsko vodo, slano vodo in druge slane raztopine.**

Ta tar. številka vključuje tudi:

(1) sol (npr. jedilno sol), ki je neznatno jodirana, fosfatizirana itd. ali obdelana z namenom, da ostane suha,

(2) sol, kateri so dodana sredstva proti grudenju ali sredstva za izboljšanje sipkosti (fluidnosti),

(3) sol, denaturirana s katerimkoli postopkom in

(4) preostali natrijev klorid, posebno natrijev klorid, ki ostane po kemičnih postopkih (npr. po elektrolizi), ali pa dobljen kot stranski proizvod pri obdelavi nekaterih rud.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) začimb z dodano soljo, kot je npr. sol z dodano zeleno (**tar. št. 21.03**), dietne soli (zmes kalijevega in natrijevega klorida) (**tar. št. 38.24**),

(b) raztopin natrijevega klorida, vključno morsko vodo v ampulah ali drugače pripravljenih kot zdravila (**30. poglavje**),

(c) kultiviranih kristalov natrijevega klorida posamične teže 2,5g ali več (razen optičnih elementov) (**tar. št. 38.24**),

(d) optičnih elementov iz natrijevega klorida (**tar. št. 90.01**) in

25.02 - ŽELEZOVI PIRITI, NEPRAŽENI

V to tar. številko so razvrščeni vsi nežgani železovi piriti (kršci), vključno nežgane bakrenoželezove pirite.

Piriti sestoje predvsem iz železovega sulfida. So sivi ali rumenkasti in metalnega odseva, ko pridejo iz rudne žile. V obliki prahu so sivkaste barve.

Nežgani piriti se uporabljajo za ekstrakcijo žvepla, čeprav lahko nekateri bakreni piriti dobro služijo za pridobivanje bakra kot vzporednega proizvoda.

Ta tar. številka **izključuje** vse pražene pirite (**tar. št. 26.01**). Prav tako **izključuje** še:

(a) halkopirit (mešani pirit bakra in železa) (**tar. št.26.03**) in

(b) markazit (poldrag kamen) (**tar. št. 71.03**).

25.03 - ŽVEPLO VSEH VRST, RAZEN SUBLIMIRANEGA, USEDLINSKEGA IN KOLOIDNEGA ŽVEPLA

2503.10 **- Žveplo, surovo ali neprečiščeno prečiščeno**

2503.90 **- Druga**

Ta tar. številka vključuje:

(1) **Surovo mineralno žveplo**, ki se pojavlja prosto, pa tudi nekoncentrirano z mehanskim postopkom, da bi odstranili del kamene snovi.

(2) **Neprečiščeno žveplo**, dobljeno s topljenjem mineralnga žvepla. Ta postopek se lahko izvaja v žveplenih pečeh (Calcaroni), v Gill pečeh itd., ali pa ga je mogoče dobiti iz samih podzemnih skladov z dovajanjem pregrete pare po ceveh v eksploatacijske vrtine (Freschov postopek).

(3) **Prečiščeno žveplo**, ki se pridobiva s praženjem pirita ali s predelavo drugih žveplonosnih mineralov.

(4) **Neprečiščeno žveplo**, katerega pridobivajo s prečiščevanjem plina kamenega olja, s prečiščevanjem plinov iz žveplenih peči, iz kislih - žveplovitih naravnih plinov in pa ob prečiščevanju surovih mineralnih olj, ki vsebujejo žveplo. Tako dobljeno žveplo včasih imenujejo "prečiščeno žveplo" ali "usedlinsko žveplo" in ga ne gre enačiti z sedimentiranim žveplom, ki je definirano v komentarju k **tar. št. 28.02**.

Neprečiščena žvepla iz zadnjih treh točk so včasih precej čista. To velja še posebej za žveplo, dobljeno po Freschevemu postopki. To žveplo vsebuje tako majhen del nesnag, da se v praksi skoraj nikoli ne prečiščuje. Ponavadi se dobavlja v kosih ali v prahu.

(5) **Rafinirano ali prečiščeno žveplo**, ki se pridobiva s hitro destilacijo surovega (neprečiščenega) žvepla in kondenzacijo v tekočem stanju. tako dobljeno žveplo se lahko oblikuje npr. v palčice ali pogače, po utrjevan ju pa ga je možno drobiti.

(6) **Zmleto žveplo** (nečisto ali prečiščeno) je v obliki finega prahu, doblje nega z mletjem in nato s sejanjem (ali z mehanskim sejanjem ali s plinskim vsesavanjem). Ti proizvodi so znani kot "presejano žveplo", "vetreno žveplo ali "atomizirano žveplo" itd, pač glede na postopek, ki je bil uporabljen.

(7) **Žveplo, dobljeno s hitrim ohlajevanjem** žveplenih par, brez vmesnega prehoda v tekoče stanje. To žveplo je netopno, zlasti v ogljikovem disulfidu.

Različne vrste žvepel, ki se uvrščajo v to tar. številko, se uporabljajo v kemični industriji (izdelava številnih žveplenih spojin, žveplenih barv itd.), nadalje za vulkanizacijo kavčuka, kot fungicidi v vinogradništvu, pri proizvodnji vžigalic, žveplenih vžigalnikov in za pripravo žveplovega dioksida v industriji beljenja.

Ta tar. številka **izključuje** sublimirano žveplo, usedlinsko žveplo in koloidno žveplo (**tar. št. 28.02**). Žveplo, pripravljeno v oblike za pakiranja za drobno prodajo kot npr. fungicidi, spada v **tar. št. 38.08**.

25.04 - GRAFIT, NARAVNI:

2504.10 **- V prahu ali luskah**

2504.90 **- Drugi**

Naravni grafit (sicer znan kot grafit ali črni svinec) je vrsta ogljika, katerega odlikuje sijaj in pa lastnost, da na papirju pušča sled, zaradi česar se uporablja kot svinčnik za pisanje). Njegova specifična teža variira glede na stopnjo čistote, med 1.9 in 2.26; vsebnost ogljika, ki se giblje med **90% in 96%** (**najčistejši grafit**) in **40% do 80%** (grafiti **slabše kvalitete**). Naravni grafiti ostanejo uvrščeni v to tar. številko tudi, če so obdelani s toploto zgolj zaradi odstranjevanja nečistot.

Neodvisno od uporabnosti za svinčnike, so naravni grafiti uporabni tudi za poliranje, za izdelavo grafitnih loncev in drugih ognjevarnih predmetov, elektrod za peči in drugih električnih delov.

Ta tar. številka **izključuje** umetni grafit (ki je naravnemu podoben, vendar je večje stopnje čistote in manjše specifične teže), nadalje koloidni in polkoloidni grafit in pripravke na osnovi grafita v obliki paste, blokov, plošč ter druge polproizvode (**tar. št. 38.01**). Ta tar. številka **izključuje** še predmete iz naravnega grafita (**ponavadi tar. št. 68.15, 69.02, 69.03 ali 85.45**),.

25.05 - PESEK, NARAVNI, VSEH VRST, BARVAN ALI NEBARVAN, RAZEN KOVINONOSNEGA PESKA IZ 26. POGLAVJA

2505.10 **- Silikatni in kremenov pesek**

2505.90 **- Drug**

Z izjemo kovinonosnega peska, iz katerega je mogoča komercialna ekstrakcija kovin (**26. poglavje**), vključuje ta tar. številka vse vrste peska iz morja, jezer, rek in rudnikov peska (t.j. pesek v obliki bolj ali manj finih delcev, ki nastajajo pri naravnem razpadanju mineralov), vendar pa izključuje pesek in prah, ki ju pridobivajo na umetne načine, npr. z drobljenjem (ti se uvrščajo v **tar. št. 25.17** ali v tar. št., ki se nanaša na kamnine).

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) **kremenčev pesek** (kvarc), ki se uporablja v gradbeništvu, v industriji stekla, za čiščenje materialov itd.,

(2) **glineni pesek**, vključno kaolinski pesek, ki se uporablja predvsem za izdelavo livarskih kalupov in ognjeovarih proizvodov in

(3) **feldspatski pesek**, ki se uporablja v keramični industriji.

Naravni pesek ostaja v tej tar. številki tudi, če je obdelan s toploto zgolj zaradi odstranjevanja nečistot.

Na drugi strani pa ta tar. številka **ne vključuje** zlatonosnega in platinonosnega peska, cirkonijevega peska, ilmenitovega peska in niti montacitovega peska, ki spada v vrsto torijevih rud; vsi ti peski se uvrščajo v **26. poglavje**. Ta tar. številka ne vključuje bitumenoznega ali "asfaltnega" peska (**tar. št. 27.14**).

25.06 - KREMEN (RAZEN NARAVNEGA PESKA); KVARCIT, VKLJUČNOGROBO KLESAN ALI RAZŽAGAN ALI KAKO DRUGAČE RAZREZAN V PRAVOKOTNE (VKLJUČNO KVADRATNE) BLOKE ALI PLOŠČE

2506.10 **- Kremen**

- Kvarcit (kremenec):

2506.21 **- - surov ali grobo klesan**

2506.29 **- - drug**

Kremen se pojavlja v obliki kristalov kot vrsta silicijevega dioksida. V to tar. številko spada **le**, v kolikor izpolnjuje naslednja dva pogoja:

(a) **Biti mora** v naravnem stanju in ni smel biti izpostavljen kateremukoli procesu izven dovoljenega v opombi št. 1 k temu poglavju. V te namene je toplotni proces namenjen le, da bi olajšal lomljenje in kot tak šteje za proces, dovoljen z opombo št. 1 k temu poglavju.

(b) **Ne sme biti** vrste ali kvalitete, primerne za izdelavo dragega kamenja (npr. kristalna kamnina in dimljeni kremen, ametist in rožnati kremen). Tak kremen je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 71.03)** tudi, če je namenjen za uporabo v tehnične namene (npr. kot **piezoelektrični kremen** ali za izdelavo delov orodja).

Kvarcit je zelo trd in kompakten kamen, ki sestoji iz zrnc kvarca, aglomeriranih s silicijevim vezivom.

Kvarcit spada v to tar. številko, če je v surovem stanju ali če ni bil obdalean v kateremkoli procesu izven dovoljenega v opombi št. 1. k temu poglavju, ali pa če je grobo tesan, rezan z žago ali kako drugače v oblike blokov, tabel ali plošč pravokotnih oblik. Omeniti pa je treba, da je iz te tar. številke **izključen** kvarcit v oblikah, ki so še komaj razpoznavni kot kocke za tlake, robniki, plošče za pločnike je **izključen (tar. št. 68.01)** - tudi, če je zgolj oblikovan in obdelan, kot je navedeno v besedilu poimenovanja te tar. številke.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naravni kremenčev pesek (**tar. št. 25.05**),

(b) kremen in druge proizvode iz **tar. št. 25.17** in

(c) optične elemente iz kvarca (**tar. št. 90.01**).

25.07 - KAOLIN IN DRUGE KAOLINSKE GLINE, ŽGANE ALI NEŽGANE

Ta tar. številka vključuje kaolin in druge kaolinske gline, katere glavne sestavine so kaolinski minerali, kot so: kaolinit, dikit, nakrit, anauksit in halojzit. Te gline ostanejo uvrščene v to tar. številko tudi, če so žgane oz. kalcinirane.

Kaolin, znan tudi kot porcelanska glina (China clay), je visoko kvaliteten, je bela ali skoraj bela glina, ki se uporablja v industriji porcelana in papirja. Peskonosni kaolini so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 25.05)**.

25.08 - DRUGE GLINE (RAZEN EKSPANDIRANIH GLIN IZ TAR. ŠTEVILKE 68.06), ANDALUZIT, KIJANIT IN SILIMANIT, ŽGANI ALI NEŽGANI; MULIT; ŠAMOTNE IN DINAS ZEMLJE

2508.10 **- Bentonit**

2508.20 **- Zemljine za razbarvanje in Fullerjeva zemlja**

2508.30 **- Ognjevarna glina**

2508.40 **- Druge gline**

2508.50 **- Andaluzit, kianit in silimanit**

2508.60 **- Mulit**

2508.70 **- Šamotne in dinas zemljine**

Ta tar. številka vključuje vse naravne glinaste snovi (**razen** kaolina in drugih kaolinskih glin iz **tar. št. 25.07**), ki sestoje iz zemljin ali kamnin sedimentnega porekla na osnovi aluminijevih silikatov. Značilne lastnosti teh proizvodov so plastičnost, upogljivost, sposobnost otrjevanja pri peki in odpornost proti toploti. Zaradi teh lastnosti se gline uporabljajo kot surovina v keramični industriji (opeka, strešniki, porcelanska keramika, lončarski izdelki, ognjeodporna opeka in drugo ognjeodporno blago). Navadna glina se uporablja tudi za izboljšavo zemljišč.

Ti proizvodi ostanejo uvrščeni v tej tar. številki tudi, če so bili segreti zaradi odstranjevanja vlage z namenom, pridobiti glino za absorbcijo in tudi, če so bili kalcinirani.

Razen navadnih glina spadajo v to tar. številko še naslednji specialni proizvodi:

(1) **Bentonit** - glina, ki nastane iz vulkanskega pepela. Njena uporabnost je široka kot sestavina peska za kalupe, kot sredstvo za filtriranje in razbarvanje pri rafinaciji olja ter za razmaščevanje tekstila, nastil za domače živali.

(2) **Fullerjeva zemljina** - naravna zemljina z veliko sposobnostjo absorbcije, ki je pretežno iz atapulgita. Uporablja se za razbarvanje olj, za razmaščevanje tekstila itd.

(3) **Andaluzit, kijanit** (ali disten) in **silimanit** - naravni brezvodni aluminijevi silikati, ki se uporabljajo kot ognjeodporni materiali.

(4) **Mulit**, ki se pridobiva s toplotno obdelavo silimanita, kijanita ali andaluzita, ali pa s taljenjem silika (kremena) in alumijevih oksidov v električni peči. Uporablja se v proizvodnji ognjeovarnih proizvodov, zelo odpornih proti toploti.

(5) **Šamotne zemljine** (šamot), ki jih pridobivajo ali z lomljenjem že uporabljenih šamotnih opek, ali pa z lomljenjem kalcinirane gline skupaj z drugimi ognjeovarnimi materiali.

(6) **Dinas zemljine** - ognjevarni material, ki sestoji iz kremenaste zemljine, ki vsebuje glino, lahko jo pa pridobivajo tudi z mešanjem gline z zmletim kvarcem ali kvarčevim peskom.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) gline zemeljske barve v smislu **tar. št. 25.30**,

(b) aktivne gline (**tar. št. 38.02**),

(c) specialnih pripravkov za proizvodnjo določenega keramičnega blaga (**tar. št. 38.24**) in

(d) ekspandirane gline, ki se uporablja za lahke cementne agregate in za toplotne izolacije (tudi, če je dobljena edinole z žganjem naravne gli ne) (**tar. št. 68.06**).

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 2508.10

Tarifna podštevilka 2508.10 vključuje natrijeve bentonite (ekspandirane bentonite) in kalcijeve bentonite (neekspandirane bentonite).

Tarifna podštevilka 2508.20

Tar. podštevilka 2508.20 vključuje atapulgitovo glino in druge gline, katere uporabljajo zaradi njihovih absorbcijskih lastnosti, razen bentonita iz **tar. št. 2508.10**.

Tarifna podštevilka 2508.30

Tar. podštevilka 2508.30 **ne vključuje** glin, ki so pretežno sestavljene iz kaolina in od katerih so nekatere "žgane" gline. te gline se uvrščajo v **tar. št. 25.07**.

25.09 - KREDA

Kreda je ena izmed vrst **kalcijevega karbonata**, ki se pojavlja v naravi in sestoji predvsem iz luskin - ovojnic vodnih mikroorganizmov.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) fosfatne krede (**tar. št. 25.10**),

(b) steatita ali lojevca (smukca, včasih znanega kot "francoska kreda" ali "beneška kreda") (**tar. št. 25.26**),

(c) kredo v prahu, pripravljeno kot zobni prašek (**tar. št. 33.06**),

(d) sredstev za poliranje kovin in podobne predelave, ki spadajo v **tar. št. 34.05**,

(e) kalcijevega karbonata v obliki prahu, katerega delci so prevlečeni s plastjo sredstva iz mastnih kislin za odbijanje vode (npr. stearinske kisline) (**tar. št. 38.24**),

(f) bilijardne krede (**tar. št. 95.04**) in

(g) pisalne ali risalne krede ter krojaške krede (**tar. št. 96.09**).

25.10 - NARAVNI KALCIJEVI FOSFATI, NARAVNI ALUMINIJEVI KALCIJEVI FOSFATI IN FOSFATNA KREDA

2510.10 **- Nezmleti**

2510.20 **- Zmleti**

Ta tar. številka vključuje **samo** apatit in druge naravne kalcijeve fosfate (trikalcijeve fosfate in fosforite), nadalje naravne aluminokalcijeve fosfate in fosfatno kredo (kreda, naravno mešana s kalcijevim fosfatom).

Našteti proizvodi ostanejo uvrščeni v tej tar. številki **tudi**, če so zmleti za uporabo kot gnojila, ali pa obdelani s toploto zgolj zaradi odstranjevanja nečistoč. Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** teh proizvodov, kadar so žgani ali naprej obdelani s toploto od stopnje, predvidene za odstranjevanje nečistoč (**tar. št. 31.03 ali 31.05**).

25.11 - NARAVNI BARIJEV SULFAT (BARIT); NARAVNI BARIJEV KARBONAT (VITERIT), ŽGAN ALI NEŽGAN, RAZEN BARIJEVEGA OKSIDA IZ TAR. ŠTEVILKE 28.16:

2511.10 **- Naravni barijev sulfat** (barit)

2511.20 **- Naravni barijev karbonat** (viterit)

Ta tar. številka vključuje **samo** barijev sulfat (barit), nastal na naravni način in pa barijev karbonat (viterit). Iz te tar. številke sta **izključena** rafinirana ali kemično pridobljena barijev sulfat in barijev karbonat (**tar. št. 28.33 oz. 28.36**).

Žgani (kalcinirani) viterit, ki sestoji pretežno iz nečistega barijevega oksida, ostane uvrščen v to tar. številko.

Ta tar. številka **izključuje** prečiščeni barijev oksid (**tar. št. 28.16**)

25.12 - SILIKATNA FOSILNA MOKA (NPR. KREMENKA, TRIPOLIT, DIATOMIT) IN PODOBNE SILIKATNE ZEMLJINE, ŽGANE ALI NEŽGANE, NAVIDEZNE SPECIFIČNE TEŽE 1 ALI MANJŠE

Ti materiali so silikatne zemljine, nastale iz majhnih fosilnih organizmov (iz diatome itd.) in so zelo lahki. Njihova "navidezna specifična teža", ki **ne presega vrednosti 1**, pomeni njihovo dejansko težo v kilogramih na 1000 cm^3. So neprešani in v obliki,v kateri so pripravljeni za carinjenje.

Najpomembnejše silikatne zemljine sta **tripolit** in **diatomit**. Čeprav nekatere zemljine včasih imenujejo "tripoli", jih ne gre enačiti s pravo tripoli, znano kot "skisani kamen", ki prosto nastaja kot rezultat naravnega razpadanja nekaterih kamnin in ni diatomska. Ta zadnji proizvod, ki se uporablja kot blago brusilno in polirno sredstvo, spada v **tar. št. 25.13**.

Razne zemljine, ki spadajo v to tar. številko, **nepravilno** imenujejo "**infuzorijske zemljine**".

Te zemljine se večinoma uporabljajo v proizvodnji ognjeovarnih artiklov ali predmetov za toplotno ali zvočno izolacijo iz **tar. številk 68.06 in 69.01**. **Tar. številka 68.06** vključuje stružene bloke diatomejske zemljine, če niso žgani. V nasprotnem primeru se uvrščajo v **tar. št. 69.01**.

Nekateri izmed proizvodov iz te tar. številke se uporabljajo kot polirni in brusilni praški.

Ta tar. številka **izključuje** aktivne diatomite, npr. diatomit, žgan s sintetizirujočim sredstvom, kot sta npr. natrijev klorid ali natrijev karbonat (**tar. št. 38.02**). Na drugi strani pa ostane v tej tar. številki diatomit, ki je žgan (brez drugih dodanih proizvodov) z namenom, da bi se odstranile nesnage, ali pa opran v kislini iz istega razloga s tem, da svoje strukture ne spremeni.

25.13 - PLOVEC, SMIREK, NARAVNI KORUND, NARAVNI GRANAT IN DRUGE NARAVNE SNOVI ZA BRUŠENJE, TERMIČNO OBDELANE ALI NEOBDELANE

- Plovec

2513.11 **- - surov ali v nepravilnih kosih, vključno lomljeni plovec**

2513.19 **- - drug**

2513.20 **- Smirek, naravni korund, naravni granat in druge naravne snovi za brušenje (abrazivi)**

Plovec je zelo porozna vrsta vulkanske kamnine, grobega otipa in zelo lahka. Ponavadi je bel ali siv, včasih tudi žolt ali rdeč. Ta tar. številka vključuje tudi lomljeni plovec.

Drobnozrnati korund je kamnina goste sestave, oblikovane iz malih in trdnih kristalov aluminijevega oksida, pomešanih z železovim oksidom in delci tinjca. Ponavadi ga dobavljajo v obliki kamna in kot prah za brušenje in poliranje po enostavnem drobljenju. Drobljeni simrek je umazano rjav prah, mestoma posut s svetlikajočimi zrnci - magnet privlači delce železovega oksida.

Naravni korund je prav tako sestavljen predvsem iz aluminijevega oksida, vendar se (za razliko od smirka), dobavlja pogosto v vrečah v obliki bolja ali manj finih zrn. Zmlet ali zdrobljen sestoji predvsem iz majhnih belih granul, med katerimi je najti tudi nekaj rumenih in črnih delcev. Naravni korund ostane uvrščen v to tar. številko tudi, če je obdelan s toploto.

Druge naravne snovi za brušenje vključujejo **tripoli**, znan kot "skisani kamen", pepelnato siv proizvod, ki se uporablja kot blago brusilno ali polirno sredstvo in granat (vključno tudi prašek in prah), **razen tistega**, ki spada v **71. poglavje**. Naravne abrazivne snovi iz tega oddelka se v to tarifno številko uvrščajo tudi, če so obdelani s toploto (npr. naravni granat, ki ga včasih po sortiranju obdelajo s toploto, da bi izboljšali njegovo kapilarnost in trdnost.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) abrazivnih materialov, navedenih **v drugih tar. številkah tega poglavja**,

(b) dragega in poldragega kamenja (npr. rubin, safir itd.) iz **tar. št. 71.03**,

(c) umetnih abrazivov, kot so npr. umetni korund (**tar. št. 28.18**), silicijev karbid (**tar. št. 28.49**) in sintetično drago ali poldrago kamenje (**tar. št. 71.04**) in

(d) prašek in prah naravnega ali sintetičnega dragega in poldragega kamenja (**tar. št. 71.05**).

25.14 - SKRILAVEC, VKLJUČNO GROBO KLESAN ALI RAZŽAGAN ALI KAKO DRUGAČE RAZREZAN V PRAVOKOTNE (VLJUČNO KVADRATNE) BLOKE ALI PLOŠČE

Skrilavec, ki se lahko cepi v tanke liste je v glavnem modrikastosive barve, včasih pa je tudi črn in se nagiba k rožnati barvi.

Ta tar. številka vključuje skrilavec v kosu ali grobo obtesan ali le razrezan z žago ali kako drugače (npr. z žico) v bloke ali plošče pravokotnih oblik (vključno kvadratne). Prah in odpadki od skrilavca so tudi vključeni v to tar. številko.

Po drugi strani pa ta tar. številka **ne vključuje mozaik kock iz tar.številke 68.02**, oziroma naslednjih proizvodov, ki se uvrščajo v **tar.številko 68.03:**

(a) bloke, plošče ali folije, ki so še nadalje obdelane kot je navedeno zgoraj npr. razrezane ali razžagane še v druge oblike, **ne samo** v pravokotno in kvadratno, brušene, polirane, zaobljene ali drugače obdelane.

(b) skrilavec za kritino, oblaganje fasade in za izolacijo proti vlagi, **četudi je oblikovan** ali obdelan tako kot je opisano v besedilu te tarifne številke.

(c) izdelke iz **aglomeriranega skrilavca.**

Ta tar. številka **ne vključuje** skrilavca v obliki vokvirjenih ali nevokvirjenih tablic za pisanje (**tar. št. 96.10**) in pisal iz skrilavca (**tar. št. 96.06**).

25.15 - MARMOR, TRAVERTIN, EKOZIN IN DRUG APNENČEV KAMEN ZA SPOMENIKE ALI GRADBENIŠTVO, NAVIDEZNE SPECIFIČNE TEŽE 2,5 ALI VEČJE, IN ALABASTER, TUDI GROBO KLESANI, RAZŽAGANI ALI KAKO DRUGAČE RAZREZANE V PRAVOKOTNE (VLJUČNO KVADRATNE) BLOKE ALI PLOŠČE

- Marmor in travertin:

2515.11 **- - surova in grobo klesana**

2515.12 **- - razžagana ali kako drugače razrezana pravokotne (vključno kvadratne) bloke ali plošče**

2515.20 **- Ekosin in drug apnenčev kamen za spomenike, gradbeništvo in drugo; alabaster**

Marmor je trd apnenčasti kamen, je homogen in drobnozrnat, pogosto kristalen in včasih moten (neprozoren ali prozoren). Ponavadi je obarvan zaradi prisotnosti mineralnih oksidov (obarvani marmor z žilicami, oniksov marmor itd.), obstajajo pa tudi popolnoma bele vrste.

Travertini so vrsta apnenčastega kamna, ki vsebuje sloje z odprtimi celicami.

Ekosin se dobiva iz kamnolomov v Belgiji, predvsem v mestu Ecaussine. Je plavkasto sive barve, s strukturo nepravilnih kristalov in vsebuje mnogo okamenelih školjk. Prelom ekosina kaže zrnasto površino, podobno granitu in je zaradi tega ponekod znan kot "belgijski granit" ali "mali granit".

Ta tar. številka vključuje **drugo podobno trdo apnenčasto kamenje za spomenike, gradbeništvo in druge namene, vendar pod pogojem, da je njihova navidezna specifična teža 2,5 ali večja** (to je efektivna teža v kg/1000 cm^3). Apnenčasti kamni za spomenike in gradbeništvo, katerih navidezna specifična teža je manjša od 2,5, se uvrščajo v **tar. št. 25.16**.

Ta tar. številka vključuje tudi **sadrov alabaster**, ki je ponavadi bel in enakomerno prozoren, pa tudi **apnenčasti alabaster**, običajno rumenkast in prepleten z žilicami.

Ta tar. številka je omejena na kamenje, ki se dobavlja v **masi** ali **grobo klesano**, ali pa le **razžagano** z žago ali kako drugače v bloke ali plošče pravokotnih ali kvadratnih oblik. Če je v obliki zrnc ali polenc ali prahu, se uvršča v **tar. št. 25.17**.

Bloki itd., ki so dalje obdelani (reliefno, okrasno obdelani s šilastim orodjem, kladivom, dletom itd., zglajeni s peskom, brušeni, polirani, zaobljeni itd.), se uvrščajo v **tar. št. 68.02**. V isto tar. številko se uvrščajo tudi polproizvodi (blanks) predmetov.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) serpentinski kamen ali ofit (magnezijev silikat), katerega ponekod imenujejo "marmor" **tar. št. 25.16**,

(b) kristalasti apnenec, znan pod imenom "litografski kamen" in ki se uporablja v tiskarstvu (**tar. št. 25.30**), če je v surovem stanju in

(c) kamenje, ki se spoznava kot kocke za mozaik ali plošče za tlakovanje, četudi je le oblikovano ali obdelano na način, naveden v poimenovanju te tar. številke (**tar. št. 68.02 oz. 68.01**).

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna številka 2515.11

V smislu te tar. podštevilke označuje pojem "**surov**" bloke ali plošče, ki so samo odsekane vzdolž naravnih žil v kamnu. Njihove površine so pogoste neravne, imajo pa pogosto sledove orodja, ki je bilo uporabljeno za njihovo sekanje (od kronskih nabijalnikov in vzvodov do osti itd.).

Ta tar. podštevilka vključuje tudi neoblikovani kamen (kamen iz kamnoloma, odlomke kamna), ki se dobijo lomljenjem skal v kamnolomu (poslužujoč se klesarskega orodja, eksplozivov itd.) Imajo nalomljeno površino in nepravilne robove. Na tej vrsti kamna so pogosto sledovi lomljenja (luknje za eksploziv, sledove klinov ipd.). Neoblikovani kamen se uporablja za izgradnjo temeljev, valobranov, podlage za ceste ipd.).

Ta tar. podštevilka vključuje **tudi odpadke nepravilnih oblik**, ki izvirajo iz lomljenja kamna v kamnolomu ali iz nadaljnje obdelave (v kamnolomu - odkrhki ob rezanju z žago itd.), vendar le, če so dovolj veliki, da se lahko uporabijo za nadaljnje rezanje ali gradnjo. V drugem primeru se uvršča v **tar. št. 25.17**.

"**Grobo tesan**" kamen je kamen, ki je obdelan zelo na grobo takoj po lomljenju v kamnolomu, in sicer zaradi oblikovanja v bloke ali plošče, ki še imajo nekaj grobih površin. Ta obdelava zahteva odstranjevanje izboklin s pomočjo orodja, kot sta kladivo in dleto.

Ta tar. številka **ne vključuje** blokov ali plošč, ki so odrezani v pravokotne oblike, vključno kvadratne oblike.

Tarifna podštevilka 2515.12

Da bi lahko v to tar. številko uvrstili kamnite bloke in plošče, ki so samo razrezani z žago, morajo biti na njih **vidni sledovi** rezanja z žago (žage z žičnatim jedrom in druge). Ti sledovi so zelo težko ugotovljivi, če je kamen rezan pazljivo.

V takih primerih je koristno uporabiti kos tankega papirja, ga dati na kamnito površino in po papirju nežno drgniti s svinčnikom, ki naj bo karseda vodoravno glede na kamen. Ta preizkus pogosto odkrije sledove rezanja z žago tudi, kadar je rezanje z žago izvršeno zelo pazljivo ali pa so površine drobno zrnate.

Ta tar. podštevilka vključuje tudi bloke ali plošče pravokotnih (vključno kvadratnih) oblik, dobljene kako drugače, razen z rezanjem z žago (npr. s kladivom in dletom).

25.16 - GRANIT, PORFIR, BAZALT, PEŠČENEC IN DRUG KAMEN ZA SPOMENIKE ALI GRADBENIŠTVO, TUDI GROBO KLESANI ALI RAZŽAGANI ALI KAKO DRUGAČE RAZREZANI V KVADRATNE ALI PRAVOKOTNE BLOKE ALI PLOŠČE

- Granit:

2516.11 **- - surov ali grobo klesan**

2516.12 **- - razžagan ali kako drugače razrezan v kvad ratne ali pravokotne bloke ali plošče**

- Peščenec:

2516.21 **- - surov ali grobo klesan**

2516.22 **- - razžagan ali kako drugače razrezan v kvad ratne ali pravokotne bloke ali plošče**

2516.90 **- Drug kamen za spomenike ali gradbeništvo**

Granit je zelo trda zrnasta eruptivna kamnina, nastala z aglomeracijo kremenovih kristalov z feldspatom in sljude. Njegova barva variira (siva, zelena, vijolična, rdeča itd.) glede na razmerja med temi tremi snovmi in glede na prisotnost železovih ali manganovih oksidov.

Porfir je fino zrnata, malenkostno prozorna vrsta granita.

Peščenec je kamnina sedimentnega izvora, sestavljena iz majhnih kremenčevih in silikatnih delcev, naravno aglomeriranih z apnenčastimi ali silikatnimi snovmi.

Bazalt je prav tako eruptivna kamnina, je črnikav, zelo kompakten in neobičajno trd.

Ta tar. številka vključuje tudi druge trde eruptivne kamnine (npr. sienit, gnajs, trahit, lavo, dijabas, diorit, fonolit), pa tudi duge apnenčaste kamne za spomenike in gradbeništvo, ki **ne spada v tar. št. 25.15** (vključno apnenec za gradnjo ali portlandski kamen), pa tudi serpentni marmor (ali ofit), ki je naravna oblika magnezijevega silikata, **ne more** biti uvrščen v **tar. št. 25.15.**

Kamni iz te tar. številke so lahko oblikovani ali predelani na enak način kot kamni, ki spadajo v tar. št. 25.15 (glej komentar k tej tar. številki). Potrebno je omeniti, da se te kamnine uvrščajo v **tar. št. 25.17**, v kolikor so lomljene v obliki makadama in da se kamni v oblikah, ki dajejo videz kock za ceste ali tlakovanje, plošč za pločnike ali robnike, uvrščajo v **tar. številko 68.01** tudi, če so samo oblikovani in obdelani, kot je to navedeno v poimenovanju te tar. številke.

Ekosin, včasih znan kot "mali granit", "belgijski granit" ali "flandrijski granit", sodi v **tar. št. 25.15**. Staljen bazalt se uvršča v **tar. št. 68.15**.

Kamni iz te tar. ševilke sodijo v **tar. št. 25.17**, kadar so v obliki granul, odlomkov ali prahu.

KOMENTAR K TARIFNIM ŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 2516.11 in 2516.21 - glej komentar k tar. podšt. 2515.11.

Tarifne podštevilke 2516.12 in 2516.22 - glej komentar k tar. podšt. 2515.12.

25.17 - PRODNIKI, GRAMOZ, LOMLJEN ALI DROBLJEN KAMEN, KI SE NAVADNO UPORABLJAJO KOT AGREGATI ZA BETON, ZA NASIPANJE CEST IN ŽELEZNIŠKIH PROG TER DRUGA NASIPANJA, DEBELI GRAMOZ, VKLJUČNOTERMIČNO OBDELAN; MAKADAM IZ ŽLINDRE, TROSKE IN PODOBNIH INDUSTRIJSKIH ODPADKOV, VKLJUČNO MEŠANI Z MATERIALI IZ PRVEGA DELA TE TAR. ŠTEVILKE, TERMAKADAM; DROBLJENEC, ODLOMKI IN PRAH IZ KAMNA IZ TAR. ŠT. 25.15 ALI 25.16, VKLJUČNO TERMIČNO OBDELANI

2517.10 **- Prodniki, gramoz, lomljen ali drobljen kamen, ki se navadino uporabljajo kot agregati za beton, za nasipanje cest ali železniških prog in druga nasipanja,**

debeli in drobni gramoz, vključno termično obelani

2517.20 **- Makadam iz žlindre, troske ali podobnih industrijskih odpadkov, vključno tudi pomešani z materiali iz tar. podštevilke 2517.10**

2517.30 **- Termakadam**

- Drobljenec, odlomki in prah iz kamna iz tar. št. 25.15 ali 25.16, vključno termično obdelani

2517.41 **- - iz marmorja**

2517.49 **- - drugo**

Ta tar. številka vključuje prodnike, gramoz, lomljen ali drobljen kamen (vključno mešanice raznih vrst kamnov), ki se ponavadi uporabljajo kot agregati za beton, za nasipanje cest in železniških prog in za druga nasipanja.

Ta tar. številka vključuje tudi debeli gramoz in kremenjak. Okroglaste oblike kremenjaka se uporabljajo v mlinih s kroglami za drobljenje apnenca, cementa itd. Vendar pa se kremenjak uporablja po drobljenju v keramični industriji, ali pa kot material za brušenje. Drugi kremenjaki se uporabljajo v mlinih s kroglami (npr. za mletje apnenca, cementa itd.), ali pa za nasipanje cest.

Poudariti je treba, da ta tar. številka **ne vključuje** kremenjaka v obliki rezanih blokov, ali pa kamnov, dobljenih z umetnim zaobljevanjem v kroglice za potrebe kroglastih mlinov. Ti se uvrščajo v **tar. št. 38.24**.

Ta tar. številka vključuje tudi makadam in ter makadam.

Makadam sestoji iz grobo sortiranega kamenja, kremenjakov, žlindre in podobnih industrijskih odpadkov. Če je pomešan še s katranom, bitumnom itd., je znan kot "ter makadam".

Posebej pripravljeni proizvodi (kot s taljenjem mineralnih mešanic) za npr. dodajanje materialom za površinske prevleke cest (zaradi izboljšanja trdnosti, lastnosti zoper drsenje, vidljivosti itd.) so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 38.24)**.

Ta tar. številka vključuje tudi granule, odlomke in prah kamna, ki spada v tar. št. 25.15 in 25.16, kadar so umetno obarvani (npr za okrasitev izložb). Taki odlomki in zrna spadajo v **tar. št. 68.02**.

V tej tar. številki pa ostanejo naslednji proizvodi, tudi če so termično obdelani:

(1) prodniki, gramoz, drobljen ali lomljen kamen,

(2) kremenjak in debeli gramoz in

(3) zrna, odlomki in prah kamnov, ki spadajo v tar. št. 25.15 ali 25.16.

Skladno z opombo št. 3 k temu poglavju, bo sleherni proizvod, ki bi se lahko uvrstil v to tar. številko in hkrati v katerokoli drugo tar. številko, uvrščen **v to tar. številko.**

25.18 - DOLOMIT, ŽGAN ALI NEŽGAN; DOLOMIT, GROBO KLESAN ALI RAZŽAGAN ALI KAKO DRUGAČE RAZREZAN V PRAVOKOTNE (VLJUČNO KVADRATNE) BLOKE ALI PLOŠČE, AGLOMERIRANI DOLOMIT (VKLJUČNO TERDOLOMIT)

2518.10**- Dolomit, nežgan**

2518.20**- Dolomit, žgan**

2518.30**- Dolomit, aglomeriran** (vštevši terdolomit)

Dolomit je naravni dvojni karbonat kalcija in magnezija.

Ta tar. številka vključuje tako surovi (vštevši drobljeni), kakor tudi žgani (kalcinirani) dolomit - grobo tesan ali samo razrezan z žago ali kako drugače v bloke ali plošče kvadratne ali pravokotne oblike.

Aglomerirani dolomit je drobljen žgan dolomit, pomešan z vezivom. Če se kot vezivo uporabi katran, je tak proizvod znan pod imenom "terdolomit". Uporablja se kot ognjevarni material.

Ta tar. številka pa **ne vključuje** drobljenega dolomita za betonske agregate, za nasipanja cest ali železniških prog (**tar. št. 25.17**).

25.19 - NARAVNI MAGNEZIJEV KARBONAT (MAGNEZIT); TALJENI MAGNEZJEV OKSID; MRTVOPEČEN (SINTRAN) MAGNEZJEV OKSID Z MAJHNIMI KOLIČINAMI DRUGIH OKSIDOV DODANIH PRED SINTRANJEM ALI BREZ NJIH; DRUGI MAGNEZIJEVI OKSIDI, ČISTI ALI NEČISTI

2519.10 **- Naravni magnezijev karbonat** (magnezit)

2519.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje magnezit (ali giobertit), ki se v naravi pojavlja kot magnezijev karbonat z nesnagami v spremenljivih razmerjih.

Ta tar. številka vključuje tudi razne vrste magnezijevih oksidov, dobljenih iz naravnega magnezijevega karbonata, bazičnega magnezijevega karbonata, magnezijevega hidroksida, iz vsedlin morske vode itd. Najpomembnejše vrste so:

(1) **Taljeni magnezijev oksid**, dobljen s taljenjem. Ponavadi je brezbarven, lahko pa je tudi nekoliko rumenkast ali zelenkast. Je slabše topen kot druge vrste magnezijevega oksida in se uporablja npr. za proizvodnjo topilniških posod in grelnih elementov za električne peči.

(2) **Mrtvo žgani (sinterirani) magnezijev oksid**, ki ga pridobivajo z žganjem pri visoki temperaturi (okoli 1400 °C do 1800 °C). Sinterirani magnezijev oksid lahko vsebuje manjše količine drugih oksidov (npr. železovega ali kromovega oksida), dodanih pred sinteriranjem z namenom, da se zniža temperatura sinteriranja. Uporablja se v proizvodnji ognjevarne opeke.

(3) **Kavstično žgani magnezijev oksid**, katerega ponavadi pridobivajo iz magnezita pri razmeroma nizkih temperaturah žganja (kalciniranja) (pod 900 °C). Je kemično aktivnejši od elektrostaljenega in sinteriranega magnezijevega oksida in se uporablja npr. pri proizvodnji magnezijevih spojin, sredstev za razbarvanje in oksikloridnega cementa.

Lahki in **težki** magnezijevi oksidi se ponavadi pridobivajo z žganjem (kalciniranjem) čistega sedimentnega magnezijevega hidroksida ali alkalnega karbonata pri temperaturi med 600 °C in 900 °C. Ti magnezijevi oksidi so takorekoč netopni v vodi, se pa lahko topijo v razredčenih kislinah in so kemično aktivnejši od drugih vrst magnezijevih oksidov (npr. sintriranega magnezijevega oksida in elektrostaljenega magnezijevega oksida). Uporabljajo se za proizvodnjo zdravil, kozmetičnih proizvodov itd.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) hidrirani alkalni magnezijev karbonat, znan kot "beli magnezijev oksid za farmacevte" (**tar. št. 28.36**) in

(b) kultuvirane kristale (razen optičnih elementov) magnezijevega oksida teže 2,5 g ali več po posameznem kosu (**tar. št. 38.24**) ter optične elemente iz magnezijevega oksida (**tar. št. 90.01**).

25.20 - SUROVA SADRA; ANHIDRID SADRE; ŽGANA SADRA (KI SESTOJI IZ ŽGANE SADRE ALI KALCIJEVEGA SULFATA), BARVANA ALI NEBARVANA, Z MAJHNIMI KOLIČINAMI POSPEŠEVALCEV ALI ZAVIRALCEV VEZANJA ALI BREZ NJIH:

2520.10 **- Surova sadra; anhidrid sadre**

2520.20 **- Žgana sadra**

Surova sadra je naravni hidrirani kalcijev sulfat in je ponavadi bele barve in je zelo drobljiva.

Anhidrid je naravni brezvodni kalcijev sulfat, ki se uporablja v proizvodnji žveplene kisline in nekaterih vrst mavca.

Žgana sadra (mavec) sestoji iz naravne sadre, ki je delno ali popolnoma dehidrirana s kalciniranjem.

Lastnost surove sadre je, da med žganjem zgubi del vode in se na ta način pretvori v žgano sadro, ki se strdi, če jo pomešamo z vodo. Da se žgana sadra ne bi strjevala prehitro, se ji pogosto dodajajo majhne količine zaviralcev strjevanja. V posebne namene se surova sadra žge, dokler ne zgubi vso vodo, nato pa se ji doda majhno količino pospeševalcev, kot je npr. galun (angleški cement). Podobno sadro, pridobivajo tako, da naravnemu anhidridu dodajajo galun. Vse vrste pripravljene sadre ostanejo uvrščene v tej tar. številki.

Ta tar. številka vključuje:

(1) žgano sadro mokaste konsistence, ki se uporablja **za apreture tkanin** ali za papirne premaze,

(2) žgano sadro **z dodanimi barvili** in

(3) žgano sadro, ki je posebej žgana in fino zmleta **za potrebe zobozdravništva**, z dodanimi majhnih količinami pospeševalcev ali zaviralcev ali brez njih.

25.21 - APNENČEV KAMEN, KI SE UPORABLJA KOT TALILO; APNENČEV KAMEN IN DRUGE APNENČASTE KAMENINE, KI SE UPORABLJA ZA PROIZVODNJO APNA IN CEMENTA

Ta tar. številka vključuje apnenčev kamen, ki se uporablja kot talilo in apnenčev kamen, ki se uporablja za proizvodnjo apna in cementa in **ni gradbeni kamen** ali kamen za spomenike (**tar. št. 25.15** ali **25.16**). Dolomit se uvršča v **tar. št. 25.18**, kreda pa v **tar. številko 25.09**.

Apnenčev kamen-talilo se uporablja predvsem kot talilo v industriji železa in jekla.

Ta tar. številka vključuje te materiale, kadar so v obliki prahu za izboljšanje tal. Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** drobljenega ali lomljenega kamna, ki se uporablja kot agregat za beton, za nasipanje cest ali železniških prog (**tar. št. 25.17**).

25.22 - ŽIVO APNO, GAŠENO APNO IN HIDRAVLIČNO APNO, RAZEN KALCIJEVEGA OKSIDA IN HIDROKSIDA IZ TAR. ŠT. 28.25

2522.10 **- Živo apno**

2522.20 **- Gašeno apno**

2522.30 **- Hidravlično apno**

Živo apno (nečisti kalcijev oksid) se pridobiva z žganjem apnenčevega kamna, ki vsebuje zelo malo ali niti malo gline. Z vodo se veže zelo hitro in pri tem razvija občutno toploto ter oblikuje gašeno apno. **Gašeno apno** se uporablja za izboljšanje zemljišč ter v industriji.

Hidravlično apno se pridobiva z žganjem **apnenčevega kamna**, ki vsebuje zadosti **gline** (čeprav ponavadi manj od 20%), pri nizki temperaturi, da se proizvod veže pod vodo. Od naravnega cementa se hidravlično apno razlikuje po tem, da še vedno vsebuje občutne količine nevezanega živega apna, katerega je še mogoče gasiti z vodo.

Ta tar. številka **izključuje** prečiščeni kalcijev oksid in kalcijev hidroksid (**tar. št. 28.25**).

25.23 - PORTLANDSKI CEMENT, ALUMINATNI CEMENT, ŽLINDRANI CEMENT, SUPERSULFATNI CEMENT IN PODOBNI HIDRAVLIČNI CEMENTI, VKLJUČNOBARVANE IN V OBLIKI KLINKERJA

2523.10 **- Cement v obliki klinkerja**

- Portlandski cement:

2523.21 **- - beli cement, umetno barvan ali nebarvan**

2523.29 **- - drug**

2523.30 **- Aluminatni cement**

2523.90 **- Drugi hidravlični cementi**

Portlandski cement pridobivajo z žganjem apnenčevega kamna, ki v svojem naravnem stanju vsebuje ali pa se umetno meša v ustreznem razmerju z glino. Drugi materiali, kot so silicij, glinica ali snovi, ki vsebujejo železo, se lahko prav tako dodajajo. Razultat žganja je polproizvod, ki se imenuje "**klinker**". **Klinker** se postopoma melje in tako nastane portlandski cement, ki lahko vsebuje aditive in pospeševalce zaradi modifikacij hidravličnih lastnosti. Najpomembnejše vrste portlandskega cementa so: navadni portlandski cement, prilagojeni portlandski cement in beli portlandski cement.

Ta tar. številka vključuje tudi aluminatni cement, supersulfatni cement (mleta žlindra iz visokih peči, pomešana s pospeševalcem in žgano sadro), pucolanski cement, roman cement itd. ter zmesi pravkar naštetih vrst cementov.

Cementi iz te tar. številke **so lahko obarvani**.

Ta tar. številka **ne vključuje** nekaterih proizvodov, katere včasih imenujejo "cementi", kot je npr. Kinisov ali angleški cement, galunski žgani gips (**tar. št. 25.20**) in porcelansko zemljino, santorinsko zemljino in podobne snovi, katere tu in tam imenujejo "cement" (**tar. št. 25.30**).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) fino zmleto žlindro iz visokih peči, ki zahteva dodatek majhne količine pospeševalca v času priprave (**tar. št. 26.19**) - zmleta žlindra, pripravljena s pospeševalcem vred, **sodi** v to tar. številko,

(b) zobozdravniškega cementa in cementa za rekonstrukcijo kosti (**tar. št. 30.06**),

(c) cementov iz **tar. številke 32.14**,

(d) ognjevarnih cementov in malte na osnovi šamota ali dinasa itd. (**tar. št.38.16**) in

(e) neognjevarnih malt in betonov (**tar. št. 38.24**).

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 2523.21 in 2523.29

V smislu tar. podštevilk 2523.21 in 2523.29 označuje pojem "portlandski cement" cement, dobljen z mletjem portlandskega klinkerja ob možnem dodajanju majhnih količin kalcijevega sulfata. Omeniti je treba:

- **da je portlandski klinker** proizvod iz tar. podšt. 2523.10 in da sestoji pretežno iz kalcijevih silikatov, katere pridobivajo z ogrevanjem do delne fuzije homogene zmesi materialov, ki vsebujejo predvsem apno (CaO) in silicijev dioksid (SiO_2), z majhnim deležem aluminijevega trioksida (Al_2O_3) in železovih oksidov (Fe_2O_3) in
- **da pojem "kalcijev sulfat"** vključuje surovo sadro in njene derivate, anhidrid in druge proizvode kalcijevega sulfata, primerne za proizvodnjo cementa.

Tarifna podštevilka 2523.30

Aluminatni cementi vsebujejo velik delež aluminijevega oksida (Al_2O_3), običajno 30-35 mas.%. Portland cementi pa manj kot 5 mas.%.

25.24 - AZBEST

Azbest je naravna mineralna snov, ki nastaja z razpadanjem nekaterih kamnin. Ima zelo značilno vlaknasto strukturo. Včasih je svilenkastega videza, njegova barva zelo variira - ponavadi je bela, včasih pa je lahko tudi siva, zelenkasta, modra ali temnorjava. Njegova osnovna lastnost je odpornost proti ognju in kislinam.

Ta tar. številka **vključuje** surovi azbest v obliki kamnine, surovega, tolčenega ali opranih vlaken, razvrščenih po dolžini ali ne, nadalje v kosmičih ali v prahu, prav tako pa tudi azbestne odpadke. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** vlakna, ki so naprej predelana (vlečena, barvana itd.) ter končne proizvode iz azbesta (**tar. št. 68.12**).

25.25 - SLJUDA, TUDI V CEPIH; SLJUDNI ODPADKI

2525.10 **- Surova sljuda in sljuda v obliki listov ali cepov**

2525.20 **- Sljuda v prahu**

2525.30 **- Odpadki sljude**

Sljuda (moskovsko steklo, flogopit, biotit itd.) predstavlja eno izmed skupin naravnih aluminijevih silikatov, ki imajo lastnost, da se lahko cepijo v bleščeče in prozorne upogljive liste raznih barv.

Ta tar. številka vključuje:

(A) **Surovo sljudo,** ki sestoji iz kristalov sljude nepravilnih oblik, velikosti in debeline, pokrite z zemljo ("books").

(B) **Sljudine liste,** dobljene s cepljenjem kepastih in spodrezanih booksov. Listi so nepravilnih oblik poligona, kot tudi kristali, dobljeni iz njih, njihovi robovi pa so grobo podrezani in zravnani. Njih debelina je ponavadi med 200 in 750 mikrometrov (mikronov).

(C) **Sljudine cepe**, dobljene s cepljenjem sljudinih listov. Kot listi, iz katerih so nacepani, so tudi cepi nepravilnih oblik poligona in tudi nji hovi robovi so grobo podrezani. Prodajajo se kot:

(1) folije za kondenzatorje, ponavadi debeline med 25 in 200 mikronov in

(2) cepi, običajno debeline med 12 in 30 mikronov, ki se uporabljajo samo za izdelavo ojačene (izboljšane) sljude (npr. mikanit).

Ta tar. številka **vključuje odpadke in prah od sljude.**

Ta tar. številka **ne vključuje** proizvodov, dobljenih z rezanjem ali matričnim iztisnjevanjem iz sljudinih listov ali cepov (**tar. št. 68.14 ali 85. poglavje**), pa tudi proizvodov iz spojenih (ojačenih) cepov (npr. mikanit, mika folije) ali pulpirane (rekonstruirane) sljude ne (**tar. št. 68.14**).

Vermikulit, mineralu podobna sljuda, kot tudi perlit in kloriti (minerali, podobni vermikulitu), spadajo v **tar. št. 25.30**.

25.26 - STEATIT, NARAVNI, VKLJUČNO GROBO KLESAN ALI RAZŽAGAN ALI KAKO DRUGAČE RAZREZAN V KVADRATNE ALI PRAVOKOTNE BLOKE; LOJEVEC:

2526.10 **- Nedrobljen in nezmlet**

2506.20 **- Drobljen ali zmlet**

Naravni steatit in lojevec sta mineralni substanci, bogati z hidrat magnezijevim silikatom. Steatit je gostejši in trednejši od lojevca. Talk se lista in je bolj mehak in milnatega otipa.

Naravni steatit, ki se uvršča v to tar. številko, je lahko obdelan na načine, opredeljene v Opombi št. 1 k temu poglavju. Milnati kamen predstavlja razloček naravnega steatita.

Lojevec, ki se uvršča v to tar. številko, je lahko obdelan na načine, opredeljene v opombi št. 1 k temu poglavju. Običajni obliki lojevca sta surovi lojevec in lojevec v prahu.

Izraz **"francoska kreda"** se uporablja za poimenovanje nekaterih razločkov steatita ali lojevca v prahu.

Ta tar. številka **izključuje** "krojaško kredo", ki sestoji iz steatita (**tar. št. 96.09**)

25.27 - KRIOLIT, NARAVNI; KIOLIT, NARAVNI

Kriolit (fluoroaluminat), katerega pridobivajo predvsem na Grenlandiji, je snežno bel, včasih osenčen z barvo, bleščeč in skoraj prozoren. Uporablja se kot talilo, posebno v elektrolitski proizvodnji aluminija.

Kiolit lahko štejemo, podobno kot kriolit, za **natrijev fluoroaluminat**.

Ta tar. številka **izključuje** kemično dobljene fluoride podobne sestave kot kriolit in kiolit (**tar. št. 28.26**).

25.28 - BORATI, NARAVNI IN NJIHOVI KONCENTRATI (ŽGANI ALI NEŽGANI), RAZEN BORATOV, IZLOČENIH IZ NARAVNE SLANE VODE; NARAVNA BOROVA KISLINA, KI VSEBUJE DO 85% H_3BO_3, RAČUNANO NA SUHI IZDELEK

2528.10 **- Natrijevi borati, naravni, in njihovi koncentrati (žgani ali nežgani)**

2528.90 - **Drugo**

Ta tar. številka vključuje **samo surove** naravne boratove minerale v stanju, v katerem so najdeni, nadalje koncentrate (tudi žgane) teh materialov in surovo naravno borovo kislino, ki se pridobiva z odparevanjem vode, preostale po kondenzaciji naravnih par, ki izparevajo iz zemlje na nekaterih področjih (italijanski sifoni), ali pa ki se pridobivajo z izparevanjem vode, dobljene iz podzemnih izvirov na vseh področjih. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** borovo kislino, ki vsebuje več kot 85% H_3BO_3, računano na suho snov (**tar. št. 28.10**).

Naravni borati, uvrščeni v to tar. številko, vključujejo:

(1) **kernit ali tinkal** - natrijev borat, znan kot "naravni boraks",

(2) **pandermit in priceit** - kalcijevi borati in

(3) **boracit** - magnezijev kloroborat.

Ta tar. številka **izključuje** natrijev borat (prečiščeni boraks), ki ga pridobivajo s kemično obdelavo kernita ali tinkala, ter natrijeve borate, dobljene z izparevanjem slanih vod in nekaterih slanih jezer (**tar. št. 28.40**).

25.29 - GLINENEC; LEVCIT; NEFELIN IN NEFELIN SIENIT; FLUORIT

2529.10 **- Glinenec**

- Fluorit:

2529.21 **- - s 97% ali manj kalcijevega fluorida**

2529.22 **- - z nad 97% kalcijevega fluorida**

2529.30 **- Levcit; nefelin in nefelin sienit**

Glinenec (Felspar), levcit, nefelin in nefelin sianit so sestavljeni iz **kompleksnih aluminijevih silikatov** in alkalnih kovin ali kovin alkalnih zemljin. Uporabljajo se kot talila v keramični industriji. Ta tar. številka **izključuje** glineni pesek (**tar. št. 25.05**).

Fluorit (Fluorspar) je naravni **kalcijev fluorid**, ki se pojavlja kot trdna snov z raznobarvnimi progami, ali pa v aglomeriranih raznobarvnih kristalih. V prvi vrsti ga uporabljajo v proizvodni fluorovodikove kisline in kot talilo v metalurgiji.

Ta tar. številka vključuje fluorit, dobljen iz mineralov s termičnim postopkom, ki vpliva na to, da proizvod razpade v sestavne delce. Ker se le-ti po velikosti razlikujejo, se prisotni silicijev dioksid izloča z enostavnim sejanjem.

Ta tar. številka **izključuje** glinenec ali fluorit v obliki dragega ali poldragega kamenja (**71. poglavje**).

25.30 - MINERALNE SNOVI, KI NISO NAVEDENE IN NE ZAJETE NA DRUGEM MESTU:

2530.10 **- Vermikulit, perlit in kloriti, neekspandirani**

2530.20 **- Kieserit, epsomit** (magnezijevi sulfati, naravni)

2530.40 **- Sljudni železovi oksidi, naravni**

2530.90 **- Drugo**

(A) ZEMELJSKE BARVE ŽGANE ALI NEŽGANE ALI MED SEBOJ ZMEŠANE; SLJUDASTI ŽELEZOVI OKSIDI, NARAVNI

Barve, ki se uvrščajo v to tar. številko, so navadne naravne gline, zmešane z belimi ali barvastimi mineralnimi snovmi, posebno z železovim oksidom in se zaradi njihovih barvnih lastnosti uporabljajo kot pigmenti.

Zemeljske barve vključujejo:

(1) **Okre** (rumena, rjava, rdeča, španska rdeča itd.), (2) **siene** (italijanska siena, rumenorjava; žgana siena, oranžnorjava itd.).

(3) **Umbre** (vštevši žgano umbro-mrtvo barvo), ki so rjave ali temnorjave.

(4) **Barvo črne zemlje** in **naravno rjavo** "Van Dyck" (Kaselske in Kolonjske zemlje). "Van Dyck" rjava zemeljska topna barva je pripravljen pigment, ki se uvršča v **tar. št. 32.06**.

(5) **Veronsko zemljo** ter Cipersko zemljo (zelena).

Žganje (kalciniranje) ali medsebojno mešanje zemeljskih barv ne vpliva na njihovo razvrščanje. Vandar pa se uvrščajo v **32. poglavje**, kadar so zmešane z drugimi snovmi ali v obliki disperzije v vodi, olju itd.

Ta tar. številka **izključuje** železove rude (**tar. št. 26.01**) in zemeljske barve, katerih osnova so železovi oksidi z vsebnostjo 70% ali več po teži vezanega železa, računanega kot Fe_2O_3 (**tar. št. 28.21**).

Vendar pa se **sljudasti železovi oksidi, ki** se uporabljajo predvsem kot pigmenti proti rjavenju, uvrščajo v to tar. številko, **čeprav vsebujejo več od 70 mas.% vezanega železa.**

(B) MORSKA PENA (V POLIRANIH ALI NEPOLIRANIH KOSIH) IN JANTAR; AGLOMERIRANA MORSKA PENA IN AGLOMERIRANI JANTAR, V PLOŠČAH PALICAH, PALIČICAH IN V PODOBNIH OBLIKAH, PO VLIVANJU NEOBDELANI; ČRNI MINERAL (JET).

(1) **Naravna morska pena** je zelo lahek in prozoren hidrirani magnezijev silikat. Je bela, rumenkasta, siva ali rožnate barve in jo je najti skoraj izključno v Mali Aziji. Dobavlja se v majhnih koščkih, katerih stranice malokdaj presegajo 30 cm. Ti kosi so predhodno očiščeni, struženi, polirani z volno in sušeni na soncu ali v kakšni pečici, ter nato ponovno polirani s flanelo ali voskom, da bi bil videz lepši in kvaliteta boljša.

Aglomerirano morsko peno pridobivajo z aglomeracijo odpadkov naravne morske pene z vezivi (olje, galun) in pod toploto. V to tar. številko se aglomerirana morska pena uvršča le, če je v obliki plošč, palic, palčic in v podobnih oblikah ter neobdelana po vlivanju oz. oblikovanju.

(2) **Jantar** je fosilna smola (znana tudi kot "succinite" ali "Karabe"). Barva se giblje od rumene do temnooranžne. Pozoren je treba biti, da ne pride do zamenjave jantarja ali "succinite" in ambre, kitovim izločkom, ki se uvršča v **tar. št. 05.10**.

Aglomerirani jantar (ali ambroid) je neprozorna mineralna snov, dobljena z aglomeracijo odpadkov jantarja. V **to tar. številko** se uvršča samo v primeru, da je v ploščah. palicah, ceveh ali v podobnih oblikah, ki so samo oblikovane, a dalje neobdelane.

(3) **Jet** ali črni mineral je ena izmed vrst kompaktnega lignita oziroma rjavega premoga. Je zelo črn, se z lahkoto rezbari in zelo dobro polira. Čeprav se uporablja v proizvodnji nakita, ga **ne štejemo** med drage kamne v smislu tarife.

(C) STRONCIANIT (ŽGAN ALI NEŽGAN), RAZEN STRONCIJEVEGA OKSIDA

Ta skupina vključuje stroncianit (naravne stroncijeve karbonate) in žgani stroncianit, ki sestoji pretežno iz nečistega stroncijevega oksida.

Ta tar. številka **izključuje** čisti stroncijev oksid (**tar. št. 28.16**).

(D) MINERALNE SNOVI, KI NISO NAVEDENE IN NE ZAJETE NA DRUGEM MESTU; ODLOMKI IN ODPADKI LONČARSKIH IN KERAMIČNIH PROIZVODOV

Ta skupina med drugim vključuje:

(1) **Naravne arzenove sulfide**, med katerimi sta najpomembnejši naslednji dve vrsti:

(i) realgar - arzenov disulfid svetlordeče barve, ki se uporablja v pirotehniki in

(ii) auripigment (orpiment) - arzenov trisulfid svetlorumene barve, ki se uporablja v proizvodnji barv.

Ta tar. številka vključuje tudi mispickel (arzenove pirite ali tioarzenidnaželeza.

(2) **Alunit**, imenovani tudi galunski kamen, ker se uporablja v priozvodnji galuna. To je kamnita snov rdečkastosive ali rumenkaste barve, ki na prstih pušča madeže.

(3) **Vermikulit** - mineral, podoben sljudi in tudi podobne barve, vendar je ponavadi v obliki manjših kosmičev, in pa **klorit** in **perlit** - minerala, sorodna vermikulitu. Ti minerali se ob segrevanju širijo in tedaj postanejo minerali za toplotno izolacijo. Vendar pa se uvrščajo v **tar. št. 68.06**, če so v ekspandirani obliki ali pa v obliki listov ekspandiranega materiala.

(4) **Lidit** - zelo trd kamen, grob, fine strukture in enakomerno zrnat, temne barve, na katerega kisline ne vplivajo.

Kamen za raziskovanje, izdelan iz lidita (npr. za preskus plemenitih kovin), se uvršča v **tar. številko 68.15.**

(5) **Celestin** (naravni stroncijev sulfat); islandska glina (kalcit) in aragonit, ki sta kristalizirana kalcijeva karbonata; lepidolit (litijeva sljuda) (fluosilikoaluminat kalija in litija) in ambligonit (aluminijev fosfat - litijev fluorid).

(6) **Vrtno zemljo**, puščavsko zemljo, močvirsko zemljo, lapor, aluvij in gnilo listje; čeprav se ti proizvodi uporabljajo v kmetijstvu, jih **31. poglavje** (gnojila) **ne vključuje**, neglede na to, ali v naravnem stanju vsebujejo majhne količine dušika, fosrofja ali kalija.

(7) **Pocolan, santorin, tras** in podobne zemljine, katere včasih imenujejo "naravni cementi" zaradi njihove uporabe v proizvodnji cementa.

(8) **Apnenčasti kamen** v surovem stanju (znan kot "litografski kamen", ki se uporablja v litografskem tisku).

(9) **Odlomke in odpadke** keramičnih in lončarskih izdelkov ter betona.

(10) **Kovinske rude redkih zemljin** (npr. bastnazit, ksenotim, gadolinit, vendar izvzemši monacite in druge rude, ki se uporabljajo izključno ali pretežno za ekstrahiranje urana ali torija (**tar. št. 26.12**).

(11) **Sredstva za motnenje,** ki se uporabljajo pri emajliranju in se pridobivajo z obdelavo cirkonijevega peska (s prečiščevanjem s klorovodikovo kislino in z mikronizacijo).

(12) **Molibdenitne "koncentrate"**, dobljene iz molibdenove rude z nekaterimi fizikalnimi postopki, kot so npr. pranje, mletje, flotacija in pa s pomočjo termične obdelave (razen žganja - kalciniranja). Ti “koncentrati” so namenjeni odstranjevanju sledov olja in vode in v nemetalurške namene (podmazovanje).

(13) **Nsutit** je iz rodu mangana, ki vsebuje po teži 79% ali več manganovih oksidov, ki se ne uporabljajo v metalurgiji za pridobivanje mangana, temveč v električnih baterijah.

Ta tar. številka **ne vključuje** dragega in poldragega kamna iz **71. poglavja**.

26. POGLAVJE

RUDE, ŽLINDRE IN PEPELI

OPOMBE:

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) žlindra in podobni industrijski odpadki, pripravljeni kot makadam (**tar. št. 25.17**);

   (b) naravni magnezijev karbonat (magnezit), žgan ali nežgan (**tar. št. 25.19**);

   (c) bazična žlindra iz **31. poglavja**;

   (d) žlindrna volna, volna iz kamna in podobne mineralne volne (**tar. št. 68.06**);

   (e) odpadki in ostanki plemenitih kovin ali kovin, platiranih s plemenito kovino; drugi odpadki ali ostanki, ki vsebujejo plemenite kovine ali njihove spojine in se v glavnem uporabljajo za pridobivanje plemenitih kovin (**tar. št. 71.12**);

   (f) bakrenec, nikljev in kobaltov kamen, proizveden po kakršnem koli talilnem postopku (**XV. oddelek**).

2. Pri tar. št. 26.01 do 26.17 so z izrazom "**rude**" mišljeni minerali tistih mineraloških vrst, ki se uporabljajo v metalurgiji za pridobivanje živega srebra, kovin iz tar. št. 28.44 ali kovin iz XIV. ali XV. oddelka, in to tudi, če so za nemetalurške namene. V tar. št. 26.01 do 26.17 pa ne spadajo minerali, ki so bili v postopkih, neobičajnih v metalurgiji.

3. Tar. št. 26.20 obsega pepel in ostanke vrst, ki se uporabljajo v industriji za pridobivanje kovin ali kot surovina za proizvodnjo kemičnih kovinskih spojin.

SPLOŠNA DOLOČILA

Tarifne številke od 26.01 do 26.17 so **omejene** na naslednje rude in kovinske koncentrate:

(A) Mineraloških vrst, ki se dejansko uporabljajo v metalurgiji za pridobivanje kovin iz oddelkov XIV in XV, živega srebra ali kovin iz tar. št. 28.44, in to tudi, če so namenjeni za druge namene, in

(B) Tiste, ki niso bili v postopkih, ki v metalurški indrustriji niso v navadi.

Pojem **"rude"** označuje kovinonosne minerale s spremljevalnimi snovmi, v katerih se pojavljajo in s katerimi se izkopavajo v rudnikih; nanaša se tudi na samorodne minerale v njihovi jalovini (npr. kovinonosni pesek).

Rude se zelo redko prodajajo, preden so "pripravljene" za kasnejše metalurške posege. Najvažnejši pripravljalni postopki so tisti, katerih namen je koncentracija rude.

V smislu **tar. številk od 26.01 do 26.17** označuje pojem **"koncentrat"** rude, iz katerih so delno ali popolnoma odstranjene jalovinske primesi s posebnimi postopki, ki bi tekom nadaljnjih metalurških posegov bile moteče, ali pa takih, ki omogočajo bolj ekonomičen transport.

Postopki, v katerih se lahko znajdejo proizvodi iz tar. številk od 26.01 do 26.17, vključujejo: fizikalne, fizikalno-kemične in kemične postopke, in sicer **pod pogojem**, da so običajne pri pripravi rud za pridobivanje kovin. Te operacije ne smejo vplivati na kemično sestavo osnovnih spojin, katere daje željeni material - z izjemo sprememb, ki izhajajo iz žganja, praženja ali vžiganja (z ali brez aglomeracije).

Fizikalne in fizikalno-kemične operacije vključujejo: drobljenje, mletje, magnetno separacijo, gravimetrično separacijo, flotacijo, presejevanje, sortiranje, aglomeracijo prahu v zrna (npr. s sinteriranjem ali peletizacijo), kroglice ali brikete (ob dodajanju ali brez dodajanja majhnih količin veziv), nadalje sušenje, žganje, praženje zaradi oksidacije ali magnetizacije rude itd. (vendar ne žganje z namenom žveplanja, kloriranja itd.

Namen **kemičnih postopkov** je odstraniti nezaželjeno snov (npr. raztaplanje).

Koncentrati rud, dobljeni s postopki, razen z žganjem ali s praženjem, ki vplivajo na kristalografsko strukturo osnovne rude, so **izključeni** iz tega poglavja (**ponavadi 28. poglavje**). **Izključeni** so tudi bolj ali manj čisti proizvodi, dobljeni s pomočjo ponovljenih fizikalnih sprememb (frakcijska kristalizacija, sublimacija itd.) tudi, če do sprememb v kemični sestavi osnovne rude ni prišlo.

Rude iz tar. št. od 26.01 do 26.17 se v komercialno uporabljajo zaradi **pridobivanja**:

(1) **plemenitih** kovin, kot so definirane v **71. poglavju** (zlata, srebra, platine, iridija, osmija, paladija, rodija in rutenija,

(2) **metalurško enostavnih kovin**, navedenih v **oddelku XV** (železa, bakra, niklja, aluminija, svinca, cinka, kositra, volframa, molibdena, tantala, kobalta, bizmuta, kadmija, titana, cirkonija, antimona, mangana, kroma, germanija, vanadija, berilija, galija, hafnnija, indija, niobija (kolumbija), renija, talija),

(3) **živega srebra** iz **tar. št. 28.05** in

(4) **kovin iz tar. št. 28.44**.

V nekaterih primerih se rude uporabljajo za pridobivanje zlitin, kot sta feromangan in ferokrom.

Razen tam, kjer se ne zahteva drugače, se rude in koncentrati z več kot eno mineraloško snovjo razvrščajo v ustrezno tar. številko od 26.01 do 26.17 na osnovi Temeljnega pravila št. 3(b), v primeru, da to ni možno, pa z uporabo pravila 3(c).

Tar. številke od 26.01 do 26.17 **ne vključujejo**:

(a) mineralov, ki vsebujejo maloprej navedene kovine, če so le- te:

(i) navedeni v drugi tar. številki, kot npr. nežgani železovi piriti (**tar. št. 25.02**), naravni kriolit in naravni kiolit (**tar. št. 25.27**) in

(ii) če kovine ne ekstrahirajo komercialno - npr. zemeljske barve, alunit ali galunski kamen (**tar. št. 25.30**) ter drago in poldrago kamenje (**71. poglavje**).

(b) mineralov, ki se zaenkrat uporabljajo za pridobivanje magnezija, npr. dolomit (**tar. št. 25.18**), magnezit ali giobertit (**tar. št. 25.19**) ter karnalit (**tar. št. 21.04**),

(c) rude - minerale alkalnih in zemljoalkalnih kovin iz tar. št. 28.05 (mpr. litija, natrija, kadmija, rubidija, cezija,kalcija, stroncija in barija). Ti minerali vključujejo sol (**tar. št. 25.01**), barite in viterit (**tar. št. 25.11**), stroncianit, celestit in aragonit (**tar. št. 25.30**),

(d) samorodne kovine (npr. kepe in zrnca) in naravne zlitine iz njihove jalovine ali matric. Te samorodne kovine in legure se uvrščajo v **oddelka XIV ali XV** in

(e) rude kovin redkih zemljin iz **tar. št. 25.30**.

26.01 - ŽELEZOVE RUDE IN KONCENTRATI, TUDI PRAŽENI ŽELEZOVI PIRITI

- Železove rude in koncentrati, razen praženih železovih piritov:

2601.11 **- - neaglomerirani**

2601.12 **- - aglomerirani**

2601.20 **- Praženi železovi piriti**

Osnovne vrste rud, ki se uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **rdeči hematit**, vštevši zrcalasto železno rudo in martitne železove okside ter rjavi hematit (minettes) - hidrirani železov oksid, ki vsebuje železo in kalcijeve karbonate,

(b) **limonit**, hidrirani železov oksid,

(c) **magnetit**, magnetni železov oksid,

(d) **siderit ali kalibit,** železov karbonat in

(e) **pražene železove pirite**, piritne žlindre, aglomerirane ali neaglomerirane (v glavnem železovi oksidi).

Ta tar. številka vključuje manganonosne železove rude in koncentrate, ki vsebujejo manj kot 20% mangana, računano na suho težo (rud in koncentratov, segretih na 105°C do 110 °C) (glej komentar k tar. številki 26.02).

Ta tar. številka **izključuje** fino zmleti magnetit in druge fino zmlete železove rude, ki se uporabljajo kot pigmenti (**32. poglavje**).

26.02 - MANGANOVE RUDE IN KONCENTRATI, VKLJUČNO ŽELEZO - MANGANOVE RUDE IN KONCENTRATI 20% IN VEČ MANGANA, RAČUNANO NA SUH IZDELEK

Osnovne rude, zajete v tej tar. številki, so:

(a) **braunit**, manganov oksid,

(b) **rodohrozit** (ali dialogit), manganov karbonat,

(c) **hausmanit**, slani manganov oksid,

(d) **manganit**, hidrirani manganov oksid,

(e) **psilomelan**, hidrirani manganov dioksid in

(f) **piroluzit** (ali polianit), manganov dioksid.

Ta tar. številka vključuje tudi manganonosne železove rude in koncentrate **pod pogojem**, da vsebujejo najmanj 20% mangana, računano na suho težo (rude in koncentrati se segrevajo do temperature med 105 °C in 110 °C). Tiste z vsebnostjo mangana, manjšo od 20%, računano na suho maso, so iz te tar. številke **izključene (tar št. 26.01)**.

Ta tar. številka **izključuje** piroluzit, pripravljen za uporabo v suhih baterijah **(tar. št. 25.30)**.

26.03 - BAKROVE RUDE IN KONCENTRATI

Osnovne rude, ki se uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **atakamit**, naravni bakreni hidroksiklorid,

(b) **azurit**, bazični bakrov karbonat,

(c) **bornit** (erubescit), sulfid bakra in železa,

(d) **burnonit**, sulfid bakra, svinca in antimona,

(e) **brošantit**, bazični bakrov sulfat,

(f) **halkocit**, bakrov sulfid,

(g) **halkopirit** (bakrov pirit), sulfid bakra in železa,

(h) **hrizokola**, hidrirani bakrov silikat,

(i) **kovelit**, bakrov sulfid,

(j) **kuprit**, bakrov oksid,

(k) **dioptas**, bakrov silikat,

(l) **siva bakrena ruda** (pogosto srebronosna), sulfid bakra in antimona (tretrahedrit ali fahlerz), ali pa sulfid bakra in arzena (tenantit, enargit),

(m) **malahit**, bazični bakrov karbonat in

(n) **tenorit**, bakrov oksid.

26.04 - NIKLJEVE RUDE IN KONCENTRATI

Osnovne rude, zajete v tej tar. številki, so:

(a) **garnierit**, dvojni silikat niklja in magnezija,

(b) **nikolit** (nikelin), nikljev arzenid,

(c) **pentlandit**, sulfid niklja in železa in

(d) **niklonosni** pirotit, niklonosni železov silfid.

26.05 - KOBALTOVE RUDE IN KONCENTRATI

Glavne rude, ki se ponavadi uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **kobaltit**, kobaltov sulfid in arzenid,

(b) **heterogenit**, hidrirani kobaltov oksid,

(c) **lineit**, sulfid kobalta in nikla in

(d) **smaltit**, kobaltov arzenid.

26.06 - ALUMINIJEVE RUDE IN KONCENTRATI

Ta tar. številka vključuje **boksit** (hidrirani aluminijev oksid, ki vsebuje spremenljive deleže železovega oksida, silicijevega dioksida itd.).

Ta tar. številka vključuje tudi termično obdelan boksit (1200 °C do 1400 °C), primeren za uporabo v metalurgiji proizvodnje aluminija (karbotermična redukcija v električnih pečeh, Grossov in drugi postopki), ali pa za druge namene (posebno v proizvodnji abrazivnih sredstev).

26.07 - SVINČEVE RUDE IN KONCENTRATI

Glavne rude, ki se ponavadi uvrščajo v to tar. številko, so.

(a) **anglezit**, svinčev sulfat,

(b) **cerusit**, svinčev karbonat,

(c) **galenit**, svinčev sulfid, pogosto srebronosen in

(d) **pirmofirit**, svinčev fosfat in klorid.

26.08 - CINKOVE RUDE IN KONCENTRATI

Osnovne rude, ki se ponavadi uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **blenda** (sfalerit), cinkov sulfid,

(b) **hemimorfit** (ali kalamin), cinkov hidrosilikat,

(c) **smitsonit**, cinkov karbonat in

(d) **cinkit**, cinkov oksid.

26.09 - KOSITROVE RUDE IN KONCENTRATI

Najpomembnejše rude, ki se ponavadi razvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **kositerit** (kositrni kamen), kositrov oksid in

(b) **stanit** (kositrni piriri) sulfid kositra, bakra in železa.

26.10 - KROMOVE RUDE IN KONCENTRATI

Ta tar. številka vključuje **kromit** (ali krom-železovo rudo), kromov in železov oksid.

26.11 - VOLFRAMOVE RUDE IN KONCENTRATI

Najpomembnejše rude, ki se uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **ferberit**, železov volframat

(b) **hubernit**, manganov volframat

(c) **šilit**, kalcijev volframat

(d) **volframit**, železov in manganov volframat.

26.12 - URANOVE ALI TORIJEVE RUDE IN KONCENTRATI

2612.10 **- Uranove rude in koncenrati**

2612.20 **- Torijeve rude in koncentrati**

Najpomembnejše rude urana, ki se pretežno uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **autinit**, hidrirani uranov in kalcijev fosfat,

(b) **branerit**, uranov titanat,

(c) **karnotit**, hdrirani uranov in kalijev vanadat,

(d) **davidit**, uranov in železov vanadat,

(f) **parsonsit**, hidrirani uranov in svinčev fosfat,

(g) **pitchblenda** in uranitit, slana uranova oksida,

(h) **torbernit** (ali halkolit), hidrirani uranov in bakrov fosfat,

(i) **tiujamunit**, hidrirani uranov in kalcijev vanadat,

(j) **uranofan**, kalcij-uranov silikat in

(k) **uranotorianit**, torijev in uranov oksid.

Najpomembnejše torijeve rude, ki se pretežno uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **monazit**, fosfat torija in redkih zemljin in

(b) **torit**, hidrirani torijev silikat.

Ta tar. številka **izključuje** proizvode, ki so v trgovini znani kot "koncentrati" urana in ki so dobljeni s postopki, ki niso v navadi v metalurški industriji (**tar. št. 28.44**).

26.13 - MOLIBDENOVE RUDE IN KONCENTRATI

2613.10 **- Žgane**

2613.90 **- Druge**

Najpomembnejše molibdenove rude, ki se pretežno uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **molibdenit**, molibdenov sulfid in

(b) **vulfenit**, svinčev molibdat.

Ta tar. številka vključuje žgane koncentrate molibdenita ("tehnični molibdenov trioksid", ki se pridobiva samo z žganjem koncentratov molibdenitov).

Ta tar. številka **izključuje** molibnenit, pripravljen za uporabo kot mazivo (**tar. št. 25.30**).

26.14 - TITANOVE RUDE IN KONCENTRATI

Glavne rude, ki se uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **ilmenit** (ali titanonosna železova ruda), železov titanat in

(b) **rutil**, anataz in brukit, titanovi oksidi.

Ta tar. številka **izključuje** fino zmlete titanove rude, ki se uporabljajo kot pigmenti (**32. poglavje**).

26.15 - NIOBIJEVE, TANTALOVE, VANADIJEVE IN CIRKONIJEVE RUDE IN KONCENTRATI

2615.10 **- Cirkonijeve rude in koncentrati**

2615.90 **- Druge**

Najpomembnejše cirkonijeve rude, ki se pretežno uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **badelejit**, cirkonijev oksid in

(b) **cirkon in cirkonov pesek, cirkonijevi silikati** (če je v obliki dragega kamna, se uvršča v **tar. št. 71.03**).

Glavne tantalove in niobijeve rude (kolumbij), ki se uvrščajo v to tar. številko, so tantalit in niobit (kolumbit), t.j. železov in manganov tantal-niobat.

Glavne rude vanadija, ki se uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **deskloizit**, bazični svinčev in cinkov vandanat,

(b) **patronit**, vanadijev sulfid,

(c) **roskoelit** (vanadijeva sljuda), kompleksni vanadijev silikat aluminija in magnezija in

(d) **vanadinit**, svinčev vanadat in klorid.

Staljeni vanadijevi oksidi, dobljeni kako drugače, razen s pečenjem ali žganjem,torej s postopki, ki vplivajo na kemično sestavo in kristalografsko strukturo osnovne rude, so iz te tar. številke **izključeni (ponavadi 28. poglavje)**.

Ta tar. številka **izključuje** še mikroniziran cirkonijev pesek, ki se uporablja kot sredstvo za motnenje pri proizvodnji emajla (**tar. št. 25.30**).

26.16 - RUDE PLEMENITIH KOVIN IN KONCENTRATI:

2616.10 **- Srebrove rude in koncentrati**

2616.90 **- Druge**

Glavne rude, ki se pretežno uvrščajo v to tar. številko, so:

(a) **argentit**, srebrov sulfid,

(b) **kalaverit**, telurid zlata in srebra,

(c) **karargiriti** (ali rožno srebro), srebrovi kloridi in jodidi,

(d) **polibazit**, srebrov in antimonov sulfid,

(e) **prustit**, srebrov in arzenov sulfid,

(f) **piragirit**, srebrov in antimonov sulfid,

(g) **stefanit**, srebrov in antimonov sulfid in

(h) **zlatonosni in platinonosni pesek** - slednji pogosto vsebuje tudi druge kovine iz skupine platin (t.j. iridij, osmij, paladij, rodij in rutenij).

26.17 - DRUGE RUDE IN KONCENTRATI

2617.10 **- Antimonove rude in koncentrati**

2617.90 **- Druge**

Glavne rude, ki se pretežno uvrščajo v to tar. številko, so:

(1) **Antimonove rude**:

(a) **servantit**, antimonov oksid,

(b) **kermezit**, antimonov oksisulfid,

(c) **senarmontit**, antimonov oksid,

(d) **stibnit** (ali antimonit), antimonov sulfid in

(e) **valentinit** ali beli antimon, antimonov oksid.

(2) **Berilijeve rude**:

(a) **beril**, dvojni berilijev in aluminijev silikat (če je v obliki dragega kamna, se beril ali **navadni smaragd** uvršča v tar. št. 71.03. in

(b) **bertrandit**.

(3) **Bizmutove rude**:

(a) **bizmutinit** (ali bleščeči bizmut), bizmutov sulfid,

(b) **bizmutit**, hidrirani bizmutov karbonat in

(c) **oker** bizmut (ali bizmit), hidrirani bizmutov oksid.

(4) **Germanijeve rude**:

Germanit, bakro-germanov sulfid.

Ta tar. številka **izključuje** tiste proizvode, ki so v trgovini znani kot "koncentrati" germanija in ki se pridobivajo s postopki, ki v metalurški industriji niso v navadi (ponavadi **tar. št. 28.25**).

(5) **Živosrebrne rude**:

Cinober, živosrebrni sulfid.

Indij, galij, renij, hafnij, talij in kadmij se ne pridobivajo neposredno iz posamezne rude, ampak kot vzporedni proizvodi v metalurgiji drugih kovin (npr. cinka, svinca, bakra, aluminija, cirkonija, molibdena itd.).

26.18 - GRANULIRANA ŽLINDRA (ŽLINDRNI PESEK) PRI PRIDOBIVANJU ŽELEZA ALI JEKLA

Ta tar. številka vključuje granulirano žlindro (pesek troske), ki se dobiva npr. z vlitjem tekoče žlindre (troske) v vodo ob izlivanju iz visoke peči.

Na drugi strani pa ta tar. številka **ne vključuje** mineralne volne iz žlindre, ki se dobiva z vpihovanjem pare ali komprimiranega zraka v staljeno žlindro, pa tudi gobaste žlindre, ki se dobiva z dodajanjem majhnih količin vode v tekočo žlindro, ta tar. številka ne vključuje (**tar. št. 68.06**). Ta tar. številka **izključuje** tudi cement iz žlindre (**tar. št. 25.23**).

26.19 - ŽLINDRA (RAZEN GRANULIRANE ŽLINDRE), ŠKAJA IN DRUGI ODPADKI PRI PRIDOBIVANJU ŽELEZA IN JEKLA

Žlindre, zaobsežene v tej tar. številki, so aluminijevi, kalcijevi ali železovi silikati. Pridobivajo se med taljenjem železove rude (žlindra iz visokih peči), pri rafiniranju surovega železa ali pri proizvodnji jekla (žlindra iz konverterjev). Ta tar. številka vključuje tudi tiste žlindre, ki vsebujejo dovolj železa, da je možno ponovno pridobivanje kovine. Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** fosfatne žlindre ("bazična žlindra" ali "Thomasova žlindra""). To so pomembna gnojila in se uvrščajo v **31. poglavje**.

Žlindre se uporabljajo v proizvodnji cementa, za nasipanja in pri gradnji cest. Grobo zdrobljena žlindra, sortirana kot makadam spada v **tar. št. 25.17**. Ta tar. številka **izključuje** tudi granulirano žlindro (žlindrin pesek) iz **tar. št. 26.18**.

Škaja so kosmi železovih oksidov, ki nastajajo pri kovanju, toplem valjanju železa in jekla itd.

Ta tar. številka vključuje tudi prah iz visokih peči za taljenje kovin in druge vrste odpadkov, ki nastajajo pri pridobivanju železa in jekla, **vendar ne tudi** odpadkov kovin, ki se dobijo v času rezanja, oblikovanja in drugih postopkov obdelave kovin, ki spadajo v **tar. št. 72.04**.

26.20 - PEPEL IN OSTANKI (RAZEN TISTIH OD PROIZVODNJE ŽELEZA IN JEKLA), KI VSEBUJEJO KOVINE ALI KOVINSKE SPOJINE

- Ki vsebujejo pretežno cink:

2620.11 **- - trdi nečisti cink, ki je nastal kot usedlina pri vročem cinkanju**

2620.19 **- - drugo**

2620.20 **- Ki vsebujejo pretežno svinec**

2620.30 **- Ki vsebujejo pretežno baker**

2620.40 **- Ki vsebujejo pretežno aluminij**

2620.50 **- Ki vsebujejo pretežno vanadij**

2620.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje pepele in ostanke (**razen tistih iz tar. št. 26.18, 26.19 ali 71.12**), ki vsebujejo kovine ali kovinske spojine in ki so takih vrst, da se uporabljajo v industriji pridobivanja kovin ali surovin za proizvodnjo kemičnih kovinskih spojin. Nastajajo bodisi pri predelavi rud ali vmesnih metalurških proizvodov (kot je npr. mate), bodisi pri elektroliznih, kemičnih ali drugih procesih obdelave kovin (razen pri mehanskih procesih). Odpadki, ki nastajajo ob **mehanski** obdelavi kovin ali odpadki, ki sestoje iz izrabljenih ali polomljenih kovinskih predmetov, so iz te tar. številke **izključeni (oddelka XIV ali XV)**. Na drugi strani pa se **škaja**, ki v bistvu sestoji iz oksidov, uvršča v **to tar. številko**, čeravno škaja nastaja pri mehanski obdelavi kovin, ki ne vsebujejo železa

Ta tar. številka vključuje:

(1) Mate, **razen** tiste iz bakra, nikla in kobalta (**oddelek XV**) in žlinder, npr. tistih, ki so bogate z bakrom, cinkom, kositrom, svincem itd.

(2) Trdni nečisti cink, ki nastane kot ostanek pri galvanizaciji z namakanjem v staljeni cink.

(3) Vsedline iz elektrolitskih kadi, ki nastanejo po predelavi ali prečiščevanju kovin in pa vsedline pri elektrogalvanizaciji.

(4) Vsedline iz akumulatorjev.

(5) Ostanke ob elektrolitskem prečiščevanju kovin, sušeni ali koncentrirani v obliki blokov.

(6) Ostanke od proizvodnje bakrovega sulfata.

(7) Nečiste kobaltove okside, ki nastanejo pri obdelavi srebronosnih rud.

(8) Iztrošene katalizatorje, ki se uporabljajo samo za ponovno pridobivanje navadnih kovin ali za proizvodnjo kemikalij.

(9) Ostanki karnalitnih lužnic, ki se v glavnem porabljajo za pridobivanje magnezijevega klorida.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) kemično določene spojine iz **28. poglavja**,

(b) ostanke in ostružke plemenitih kovin ali kovin, platiniranih s plemenitimi kovinami (vštevši npr. izrabljene ali poškodovane katalizatorje v obliki mreže iz legirane platine) in druge odpadke in ostanke spojin plemenitih kovin vrst, ki se iporabljajo predvsem za obnavljanje plemenitih kovin (**tar. št. 71.12**),

(c) kovinske opilke, ki nastanejo pri mehanski obdelavi kovin (**oddelek XV**) in

(d) cinkov prah (**tar. št. 79.03**).

26.21 - OSTALE ŽLINDRE IN PEPELI, VKLJUČNO PEPEL MORSKIH ALG

Ta tar. številka ne vključuje le žlindro in pepel (ki **ne spadajo v tar. št. 26.18, 26.19 ali 26.20**) in ki nastajajo pri obdelavi rud ali pri metalurških postopkih, temveč tudi tiste iz kateregakoli materiala ali postopka. Čeprav se mnogi izmed teh proizvodov uporabljajo kot gnojila, jih uvrščamo tukaj in ne v 31. poglavje (**razen** v primeru bazične žlindre).

Proizvodi, zajeti v tej tar. številki, vključujejo:

(1) **Pepel in klinker** mineralnega izvora (npr. pepel črnega premoga, temnega premoga, lignita in šote).

(2) **Pepel morskih alg** in druge rastlinske pepele. Pepel morskih alg, katerega vključuje ta tar. številka, je material, dobljen pri zažiganju nekaterih vrst morskih alg v surovem stanju je težek, grob, črnikav material, ko pa je rafiniran, postane modrobel prašek. Uporablja se pretežno za ekstrakcijo joda ali v industriji stekla.

Ta skupina vključuje tudi pepel riževega pleva - lupin, ki skoraj v celoti sestoji iz silicijevega dopksida in se uporablja predvsem za proizvodnjo opeke za zvočno izolacijo in drugih zvočnih izolatorjev.

(3) **Pepel kosti**, ki nastaja pri kalciniranju kosti na prostem. Poleg tega, da se uporablja za izboljšavo zemljišča, uporabljajo ta proizvod tudi za premazovanje kalupov za ingote pri topljenju bakra. Ta tar. številka **izključuje** "živalsko oglje", dobljeno s kalciniranjem kosti v zaprti posodi (**tar. št. 38.02**) in

(4) **Surove kadmijeve soli**, ki se pridobivajo v industriji sladkorja iz ostanka melase iz sladkorne pese z zažiganjem, pranjem itd.

27. POGLAVJE

MINERALNA GORIVA, MINERALNA OLJA IN PROIZVODI NJIHOVE DESTILACIJE; BITUMNOZNE SNOVI; MINERALNI VOSKI

OPOMBI:

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) izločene kemično določene organske spojine, razen čistega metana in propana, ki se uvrščata v **tar. št. 27.11**;

   (b) zdravila, ki se uvrščajo v **tar. št. 30.03 ali 30.04**;

   (c) mešani nenasičeni ogljikovodiki, ki se uvrščajo v **tar. št. 33.01, 33.02 ali 38.05**.

2. Tar. št. 27.10 obsega ne le olja iz nafte in olja, dobljena iz bituminoznih mineralov, temveč tudi podobna olja, ki sestoje iz mešanice nenasičenih ogljikovodikov, dobljena po kakršnem koli postopku, če masa nearomatskih sestavin presega maso aromatskih sestavin.

   Ta tarifna številka pa ne obsega tekočih sintetičnih poliolefinov, pri katerih se pod 60% prostornine destilira pri 300 °C po konverziji pri 1.013 milibarih z uporabo destilacije v vakuumu (3**9. poglavje**).

Opombe k podštevilkam

1. Pri tar. podšt. 2701.11 je z izrazom "**antracit**" mišljen črni premog, ki ima največ 14% izparljivih snovi (računano na suh izdelek brez mineralnih snovi).

2. Pri tar. podšt. 2701.12 je z izrazom "**bituminozni črni premog**" mišljen črni premog, ki ima več kot 14% izparljivih snovi (računano na suh izdelek brez mineralnih snovi) in kalorično vrednost 5.833 kcal/kg ali več (računano na vlažen proizvod brez mineralnih snovi).

3. Pri tar. podšt. 2707.10, 2707.20, 2707.30, 2707.40 in 2707.60 so z izrazi "**benzen**", "**toluen**", "**ksilen**", "**naftalen**" in "**fenoli**" mišljeni proizvodi, ki vsebujejo po masi več kot 50% benzena, toluena, ksilena, naftalena ali fenolov.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje predvsem črni premog in druga naravna mineralna goriva, naftna olja, dobljena iz bituminoznih mineralov, proizvode njihove destilacije in proizvode podobnih vrst, pridobljene po kateremkoli drugem postopku. Zajema tudi mineralne voske in naravne bituminozne snovi. Blago, ki spada v to poglavje, je lahko surova ali rafinirana. Vendar pa se (izjema sta čisti propan in čisti metan) kemično določene organske spojine, kadar so izločene in v čistem ali komercialno čistem stanju, uvrščajo v **29. poglavje**. Za nekatere izmed njih (npr. etan, benzen, fenol, piridin) obstajajo posebej določeni kriteriji čistosti, podani v komentarju k tar. številkam 29.01, 29.07 in 29.33**. Metan in propan** se uvrščata v **tar. šte. 27.11** tudi, če sta kemično čista.

Pojem "**aromatične sestavine**", uporabljen v opombi št. 2 k temu poglavju in v poimenovanju tar. številke 27.07, je treba razumeti tako, da se nanaša na cele molekule z aromatičnim delom, neodvisno od števila in dolžine bočnih verig, in ne le na aromatične dele teh molekul.

To poglavje **ne vključuje**:

(a) zdravil iz **tar. številk 30.03 ali 30.04**,

(b) parufmerijskih, kozmetičnih in toaletnih preparatov (**tar. št. od 30.03 do 30.07**) in

(c) tekoča ali utekočinjena goriva, ki se uporabljajo v vžigalnikih za cigarete in podobnih vžigalnikih - v posodah, katerih prostornina **ne presega** 300 cm^3 (**tar. št. 36.06**).

27.01 - ČRNI PREMOG; TUDI BRIKETI RAZNIH OBLIK IZ ČRNEGA PREMOGA

- Črni premog, tudi v prahu, toda neaglomeriran:

2701.11 **- - antracit**

2701.12 **- - bituminozni črni premog**

2701.19 **- - drug črni premog**

2701.20 **- Briketi raznih oblik iz črnega premoga**

Ta tar. številka vključuje razne vrste črnega premoga in antracita tudi, če so v prahu ali aglomerirani (ovali, briketi itd.). Ta tar. številka vključuje tudi brikete in druge oblike predelanega goriv, da bi postali brezdimni.

Zajema še črni premog v prahu, dispergiran v vodi (mulj črnega premoga) in ki vsebuje majhne količine disperzivnih sredstev, še posebno površinsko aktivnih.

Ta tar. številka **ne vključuje** črnega jantarja (gagat) (**tar. št. 25.30**), rjavega premoga (lignita) (**tar. št. 27.02**), niti koksa ali polkoksa iz črnega premoga (**tar. št. 27.04**).

27.02 - RJAVI PREMOG (LIGNIT), AGLOMERIRAN ALI NEAGLOMERIRAN, RAZEN GAGATA

2702.10 **- Rjavi premog (lignit), tudi v prahu, neaglomeriran**

2702.20 **- Aglomerirani rjavi premog (lignit)**

Ta tar. številka vključuje rjavi premog (lignit), t.j. kurivo, ki je nekje na sredi med premogom in šoto, vključuje pa tudi dehidrirane, uprašnjene in aglomerirane.

Ta tar. številka **izključuje** gagat - neko vrsto rjavega premoga (**tar. št. 25.30**).

27.03 - ŠOTA (VKLJUČNO ŠOTNA SLAMA), NEAGLOMERIRANA ALI AGLOMERIRANA

Šota nastaja iz delno zoglenelega rastlinskega materiala in je ponavadi lahka in vlaknaste strukture.

Ta tar. številka vključuje **vse vrste šote**, vštevši posušeno ali aglomerirano, ki se uporablja kot kurivo, nadalje zdrobljeno šoto in šotno slamo (odpadke), ki se uporablja za izboljšanje zemljišča ali v druge namene.

Ta tar. številka vključuje tudi **zmesi šote in peska ali gline**, katerim daje bistvene lastnosti šota, neglede na to, ali vsebujejo majhne količine gnojil ali ne, kot so dušik, fosfor ali kalij. Ti proizvodi se uporabljajo predvsem kot izboljševalci tal.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) šotna vlakna (znana kot "berandin"), pripravljena za tekstilno uporabo (**oddelek XI**) in

(b) cvetličnih lončkov in drugih predmetov iz šote, vštevši izolacijske plošče za stavbe, katere pridobivajo z rezanjem ali stiskanjem v kalupih (**68. poglavje**).

27.04 - KOKS IN POLKOKS IZ ČRNEGA PREMOGA, RJAVEGA PREMOGA, LIGNITA ALI ŠOTE, NEAGLOMERIRANA ALI AGLOMERIRANA; RETORTNO OGLJE

Koks je trdni ostanek, ki nastaja pri suhi destilaciji črnega premoga, rjavega premoga, lignita ali šote brez prisotnosti zraka. Pridobiva se v koksarniških pečeh iz bituminoznih črnih premogov različnih kvalitet.

Polkoks se pridobiva z destilacijo črnega premoga, rjavega premoga ali lignita pri nizkih temperaturah.

Koks in polkoks iz te tar. številke sta lahko uprašnena ali aglomerirana.

Retortno oglje (plinsko oglje) je trda, črna in krhka oblika premoga, ki ob udarcu kovinsko odzvanja. Pridobiva se kot stranski proizvod v plinarnah in koksarnah in se nabira na zidovih peči in retort. To oglje ponavadi sestoji iz kosov nepravilnih oblik, pri katerih je ena stran malo bolj zaobljena (glede na obliko retorte).

Retortno oglje v nekaterih državah imenujejo "umetni grafit", vendar se to ime pravzaprav nanaša na umetno proizveden grafit, ki spada v **tar. št. 38.01**.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) koks iz katranske smole in petrolejski koks (**tar. št. 27.08 in 27.13**) in

(b) predmete iz retortnega premoga, ki se uporabljajo v električarstvu (**tar. št. 85.45**).

27.05 - PLIN ČRNEGA PREMOGA, VODNI PLIN, GENERATORSKI PLIN IN PODOBNI PLINI, RAZEN NAFTNIH PLINOV IN PLINOV DRUGIH PLINSKIH OGLJIKOVODIKOV

Plin črnega premoga pridobivajo z njegovo destilacijo brez prisotnosti zraka ponavadi v plinarnah ali koksarnah. To je kompleksna zmes vodika, metana, ogljikovega monoksida itd., uporablja pa se za razsvetljavo in ogrevanje.

Ta tar. številka vključuje plin, proizveden s podzemno plinifikacijo (vplinjanjem), generatorski plin in podobne pline (npr. plin iz visokih peči). Tarifna številka vključuje tudi zmesi plinov, ki se pridobivajo s crackingom ali reformiranjem mineralnih olj (naftne pline in naravne pline, običajno v prisotnosti pare). Te zmesi so po sestavi podobne plinu črnega premoga in se uporabljajo za razsvetljavo in ogrevanje ter pri sintezi kemikalij, npr. metanola in amonijaka itd. V slednjem primeru jih včasih imenujejo "plini za sintezo". Vendar pa ta tar. številka **izključuje** pline, navedene v **tar. št. 27.11**.

27.06 - KATRAN, DOBLJEN Z DESTILACIJO ČRNEGA PREMOGA, RJAVEGA PREMOGA, LIGNITA IN ŠOTE, IN DRUGI MINERALNI KATRANI, DEHIDRATIRANI ALI NEDEHIDRATIRANI ALI DELOMA DESTILIRANI ALI NE, VKLJUČNO REKONSTRUIRANI KATRANI

Ti katrani so sestavljene zmesi spremenljivih deležev aromatičnih in alifatskih sestavin, ki ponavadi nastajajo pri destilaciji črnega premoga, rjavega premoga, lignita ali šote.

Ta tar. številka vključuje naslednje vrste katranov:

(1) Katrane,proizvedene z destilacijo črnega premoga pri visoki temperaturi in ki pretežno sestoje iz aromatičnih sestavin, kot so npr. benzen, fenol, naftalin, antracen in fenolne homologe, piridinske baze itd.

(2) Katrane, pridobljene z destilacijo črnega premoga, rjavega premnoga, lignita ali šote, ali pa z destilacijo črnega premoga pri nizki temperaturi.Ti katrani so prejšnjim podobni, vendar vsebujejo večji delež alifatskih, naftenskih in fenolnih spojin.

(3) Druge vrste mineralnih katranov, vštevši tiste, ki se pridobivajo e gene ratorjih vodnega plina v času vplinjevanja črnega premoga.

Ta tar. številka vključuje tudi dehidrirane ali delno dehidrirane katrane in rekonstruirane katrane, katere pridobivajo z mešanjem smole in kreozotnih olj ali z drugimi proizvodi, ki se pridobivajo z destilacijo katrana črnega premoga.

Katrane uporabljajo predvsem za nadaljnjo destilacijo, pri kateri se dobi tudi vrsta olj in drugih proizvodov katrana črnega premoga. Katrani se uporabljajo tudi za nepremočljive materiale in za cestne prevleke itd.

Ta tar. številka **ne vključuje** katranov, ekstrahiranih iz nemineralnih surovin, npr. lesnega katrana (**tar. št. 38.07**).

27.07 - OLJA IN DRUGI PROIZVODI, DOBLJENI Z DESTILACIJO KATRANA IZ ČRNEGA PREMOGA PRI VISOKI TEMPERATURI; PODOBNI PROIZVODI, PRI KATERIH MASA AROMATSKIH SNOVI PRESEGA MASO NEAROMATSKIH SESTAVIN

2707.10 **- Benzen**

2707.20 **- Toluen**

2707.30 **- Ksilen**

2707.40 **- Naftalen**

2707.50 **- Mešanice drugih aromatskih ogljikovodikov, pri katerih 65 vol.% ali več (vštevši izgube) destilira pri temperaturi 250 °C (po metodi ASTM D 86)**

2707.60 **- Fenoli**

- drugo:

2707.91 **- - kreozotna olja**

2707.99 **- - drugo**

Ta tar. številka vključuje:

(1) Olja in druge proizvode, dobljene z destilacijo katrana črnega premoga pri visoki temperaturi, v večjih ali manjših razmakih frakcij, ki tvorijo zmesi, sestoječe pretežno iz aromatičnih ogljikovodikov in drugih aromatičnih spojin.

Ta olja in drugi proizvodi vključujejo:

- benzen, toluen, ksilen in solventno nafto,
- naftalinska olja in surovi naftalin,
- antracitna olja in surovi antracit, - fenolna olja (fenoli, krezoli, ksilati itd.),
- piridin, kinolin in akridinske baze ter
- kreozolna olja

(2) Podobna olja in proizvode, ki pretežno sestoje iz aromatičnih sestavin, dobljenih z destilacijo katrana črnega premoga pri nizkih temperaturah ali drugega mineralnega katrana z "retifikacijo lahkih frakcij" plina črnega premoga, s predelavo nafte ali kako drugače.

Ta tar. številka vključuje prej navedena olja in proizvode, suhe ali rafinirane, vendar **izključuje** kemično določene spojine v čistem ali komercialno čistem stanju, ki se pridobivajo z nadaljnjo destilacijo ali frakcijskimi procesi ter pri drugih predelovalnih procesih katranskih olj (**29. poglavje**). Za **benzen, toluen, naftalen, antracen, fenol, krezole, kislole, piridin** in nekatere derivate piridina, obstajajo posebni **kriteriji čistosti**, podani v ustreznih delih Komentarja pri tar. št. 29.02, 29.07 in 29.33.

Olja lesnega katrana spadajo v **38. poglavje**.

Ta tar. številka **ne vključuje** mešanih alkilbenzenov in mešanih alkilnaftalenov, dobljenih z alkiliranjem benzena in naftalena in, ki imajo dovolj dolgo bočno verigo (**tar. št. 38.17**).

27.08 - SMOLA IN SMOLNI KOKS, DOBLJENI IZ KATRANA ČRNEGA PREMOGA ALI IZ DRUGIH MINERALNIH KATRANOV

2708.10 **- Smola**

2708.20 **- Smolni koks**

Smola, zaobsežena v tej tar. številki, je ostanek destilacije katrana črnega premoga ali drugih mineralnih katranov pri visoki ali nizki temperaturi. Vsebuje majhen delež težkih katranskih olj. Je črne ali rjave barve in je lahko mehka ali krhka. Uporablja se za proizvodnjo elektrod, katrana (tera) za ceste, za proizvodnjo nepremočljivih mešanic, za aglomeriranje prahu črnega premoga itd.

Smola, ki je le malenkostno modificirana s prepihovanjem z zrakom, je podobna neprepihani smoli in ostane uvrščena v to tar. številko.

Koks je končni ostanek proizvoda, ki nastane pri destilaciji katrana črnega premoga ali drugih mineralnih katranov ali njihovih smol pri visoki ali nizki temperaturi. Uporablja se za izdelavo elektrod ali kot gorivo.

27.09 - NAFTA IN OLJA, DOBLJENA IZ BITUMINOZNIH MINERALOV, SUROVA

Ta tar. številka vključuje surovo nafto in surova olja, dobljena iz bituminoznih mineralov (npr. iz skrilavca, apnenčastih kamnin, peska itd.), torej naravne proizvode kakršnekoli sestave, dobljene iz normalnih ali kondenzacijskih oljnih vsedlin - ostankov, ali pa z destruktivno destilacijo bituminoznih miralov. Tako dobljena surova olja ostanejo uvrščena v tej tar. številki tudi, če so bila izpostavljena naslednjim postopkom:

(1) dekantiranju,

(2) razsoljevanju,

(3) dehidriranju,

(4) stabiliziranju z namenom normalizirati pritisk pare,

(5) eliminiranju zelo lahkih frakcij z namenom, da bi se vrnile v oljne oborine, da bi se izboljšala drenaža in vzdrževanje pritiska,

(6) dodajanju **zgolj** tistih ogljikovodikov, predhodno dobljenih po fizikalnih metodah v času poteka pravkar navedenih procesov in

(7) vsakemu drugemu manjšemu postopku pod pogojem, da le-ta ne spremeni značaja proizvoda.

27.10 - OLJA, DOBLJENA IZ NAFTE IN OLJA, DOBLJENA IZ BITUMINOZNIH MIRALOV, RAZEN SUROVIH; PROIZVODI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU, KI VSEBUJEJO PO MASI 70% ALI VEČ OLJ IZ NAFTE ALI OLJ, DOBLJENIH IZ BITUMINOZNIH MINERALOV ČE SO TA OLJA OSNOVNE SESTAVINE TEH PROIZVODOV

Proizvodi, zaobseženi v tej tar. številki so tisti, ki so bili izpostavljeni kateremukoli postopku **razen** tistih, navedenih v komentarju k **tar. št. 27.09**. Ta tar. številka vključuje:

(A) Olja, iz katerih so lahke frakcije izločene z destilacijo, kot tudi lahka, srednja in težka olja, dobljena v večjih ali manjših razmakih frakcij z destilacijo ali z rafinacijo surovih olj nafte ali olj bituminoznih mineralov. Ta olja, bolj ali manj tekoča ali poltrdna, sestoje pretežno iz **nearomatičnih** ogljikovodikov, kot so npr. parafinski, ciklanski ogljkovodiki itd.

Ta olja vključujejo:

(1) bencin,

(2) specialni težki bencini (white spirit),

(3) kerozin - petrolej,

(4) plinska olja,

(5) kurilna olja,

(6) vretenska olja in mazalna olja in

(7) bela (beljena) olja.

Ta tar. številka vključuje pravkar naštete frakcije tudi, če so obdelane naprej z namenom odstranjevanja nečistoč (npr. obdelava s kislinami ali bazami, s selektivnimi topili, s cinkovim kloridom, absorbcijskimi zemljinami itd., ali ponovna destilacija) - vendar **pod pogojem**, ta take obdelave **ne proizvedejo** kemično določene spojine v čistem ali komercialno čistem stanju. (**29. poglavje**).

(B) Podobna olje, pri katerih je teža nearomatičnih sestavin večja od mase aromatičnih sestavin. Taka olja se lahko dobijo z destilacijo črnega premoga pri nizki temperaturi, s hidriranjem ali katerimkoli drugim postopkom (cracking, reforming itd.).

Ta tar. številka vključuje **mešane alkilene**, imenovane **tripropilen, tetrapropilen, di(izo)butilen, tri(izo)butilen** itd. To so zmesi nenasičenih acikličnih ogljikovodikov (oktileni, nonileni, njihovi homologi in njih izomeri itd.) in nasičenih ogljikovodikov.

Pridobivajo jih z zelo **nizko polimerizacijo** propilena, izobutilena ali drugih etilenskih ogljikovodikov, ali pa z izločanjem (npr. s frakcijsko destilacijo) iz nekaterih proizvodov pri crackiranju mineralnih olj.

Mešani alkileni se uporabljajo predvsem pri kemičnih sintezah kot topila ali razredčila. Zaradi njihove **visoke oktanske stopnje** se lahko, ob dodajanju ustrezni aditivov, mešajo z bencinom.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** tekočih sintetičnih poliolefinov, od katerih manj kot 60 vol % destilira pri temperaturah do 300 °C (po konverziji na 1.013 milibarov - 101,3 kPa, če se uporabi metoda destilacije z zmanjšanim pritiskom) (**39. poglavje**).

Ta tar. številka **ne vključuje** olja, v katerih po teži prevladujejo aromatične sestavine, dobljene s predelavo nafte ali s katerimkoli drugim postopkom (**tar. št. 27.07**).

(C) Olja, našteta pod (A) in (B), katerim so dodane razne snovi, katerih namen je, prilagoditi jih posebnim namenom uporabe - vendar **pod pogojem**, da ti proizvodi kot osnovo vsebujejo **naj-**

manj 70 vol. % naftnih olj ali olj bituminoznih mineralov ter da niso zajeta v kakšni bolj specifični tar. številki Tarife.

Primeri vrste proizvodov, na katere se pravkar navedeno nanaša, so:

(1) **Bencin**, ki vsebuje majhne količine dodanih proizvodov proti detonacji (npr. svinčev tretraetil in dibromoetan) in antioksidantov (npr. para butilniaminofenol).

(2) **Olja in masti za mazanje**, ki sestoje iz mešanic olj za mazanje z zelo raznovrstnimi količinami drugih proizvodov (npr. proizvodov za izbolj šanje mazalnih lastnosti (rastlinska olja in masti, antioksidanti, sredstva za preprečevanje korozije, sredstva proti penjenju, kot so to npr. silikoni itd.). Ta olja za mazanje vključujejo tudi t.i. compound olja, to je olja za težke delovne pogoje, nadalje olja, pomešana z grafitom (grafitne suspenzije v naftnih oljih ali oljih iz bituminoznih mineralov), olja za mazanje batov, olja za tekstil in **masti za mazanje**, sestavljena iz olja za mazanje in 10 - 15% mila iz aluminija, kalcija, litija itd.

(3) **Olja za transformatorje in sklopke** (ki se ne uporabljajo zaradi mazalnih lastnosti) so stabilizirana specialno rafinirana olja z dodatkom antioksidantov, kot je npr. diterciarni butilparakrezol.

(4) **Rezalna olja**, ki se uporabljajo za hlajenje raznih orodij itd. in materialov, ki so predmet obdelave. Sestoje iz težkih olj z dodatkom 10 - 15% emulgatorjev (npr. alkalni sulforicinoleat) in se uporabljajo kot vodna emulzija.

(5) **Olja za čiščenje motorjev**, strojev in drugih naprav. To so težka olja, ki ponavadi vsebujejo še majhne količine sredstev za peptoniziranje tar da bi se olajšalo odstranjevanje gum, vsedlin ogljika itd., nastalih med delovanjem motorja.

(6) **Olje za mazanje kalupov**, ki se uporabljajo z namenom, da bi bilo lažje odločanje keramičnih predmetov, betonskih gredic itd., od sten kalupov Ta olja vključujejo težka olja, ki vsebujejo npr. okrog 10% rastlinskih masti.

(7) **Tekočine za hidravlične zavore** itd, ki sestoje iz težkih olj, katerim so dodani proizvodi za izboljšanje mazalnih lastnosti, antioksidanti, sredstva zoper korozijo, sredstva zoper penjenja itd.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) pripravkov, ki vsebujejo po teži manj kot 70% nafnih olj ali olj iz bituminoznih mineralov, npr. pripravkov za maščenje ali oljenje tekstila in drugih pripravkov za mazanje iz **tar. št. 34.03** in tekočin za hidravlične zavore iz **tar. št. 38.19**

(b) pripravkov, ki vsebujejo naftna olja in olja iz bituminoznih mineralov v kakršnihkoli deležih (tudi več kot 70% ut.), ki so zajeta v drugih tar. številkah Nomenklature ali ki temelje na kakšnem drugem proizvodu, razen na naftnem olju ali olju iz bituminoznih mineralov. Tak primer je s pripravki proti koroziji iz **tar. št. 34.03**, ki sestoje iz lanolina - v raztopini white spirita je lanolin osnovni material, white spirit pa deluje le kot razredčilo in izpari po uporabi. Enak primer so preparati za dezinfekcijo, za insekticidne, fungicidne in podobne namene (**tar. št. 38.08**), s pripravljenimi aditivi za mineralna olja (**tar. št. 38.11**), s sestavljenimi topili in razredčili za lake (**tar. št. 38.14**) in z nekaterimi pripravki iz **tar. št. 38.24**, kot so npr. tekočine za vžig bencinskih motorjev. Tekočina sestoji iz dietiletra, iz 70 mas.% ali več naftnega olja in tudi iz drugih sestavin, v katerih je dietileter osnovna sestavina.

27.11 - NAFTNI PLINI IN DRUGI PLINASTI OGLJIKOVODIKI

- Utekočinjeni:

2711.11 **- - naravni plin**

2711.12 **- - propan**

2711.13 **- - butan**

2711.14 **- - etilen, propilen, butilen in butadien**

2711.19 **- - drugo**

- V plinskem stanju:

2711.21 **- - naravni plin**

2711.29 **- - drugo**

Ta tar. številka vključuje **surove** plinaste ogljikovodike, dobljene kot naravni plini ali iz nafte kot kemijski proizvod. **Metan** in **propan** sta prav tako vključena tudi, če sta kemično čista.

Ti ogljikovodiki so plinasti pri temperaturi 15 °C in pod pritiskom 1.013 milibarov (101,3 kPa). Lahko se dobavljajo komprimirani kot tekočine v kovinskih kontejnerjih, vendar jim pogosto (iz varnostnih razlogov) dodajajo majhne količine snovi z zelo močnim vonjem, ki naj bi opozoril na izpust plina.

Ta tar. številka vključuje naslednje pline v tekočem ali plinastem stanju:

(I) **metan in propan**, z nečistočami ali čista,

(II) **etan in etilen**, čistoče **manj kot 95%** (etan in etilen čistoče 95% ali več se uvršča v **tar. št. 29.01**),

(III) **propen** (propilen) čistoče **manj kot 90%** (propen ali propilen čistoče 90% ali več se uvršča v **tar. št. 29.01**),

(IV) **butan** z **manj kot 95%** vsebnosti n-butana in manj kot 95% vsebnosti izobutana (butan z vsebnostjo 95% ali več n-butana ali izobutana se uvršča v **tar. št. 29.01**),

(V) **buten** (butilen) in butadien čistoče **manj kot 90%** (buteni in butadieni čistoče več kot 90% se uvrščajo v **tar. št. 29.01**) in

(VI) **medsebojne zmesi propana in butan,** ki se uvršča z uporabo Temeljnega pravila 2(b).

Zgoraj navedeni procenti se računajo na suhi proizvod glede na prostornino plinastih proizvodov in glede na težo proizvodov v tekočem stanju.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) kemično določenih ogljikovodikov (**razen** metana in propana) v čistem ali komercialno čistem stanju (**tar. št. 29.01**). Glede teh ogljikovodikov z dodanimi dišavami glej splošna določila k 29. poglavju, del (A), peta točka. Za etan, etilen, propen, butan, butene in butadiene obstajajo posebni kriteriji čistoče, kot je nakazano pod (II), (III), (IV) in (V) zgornjega besedila.

(b) tekočega butana v kontejnerjih do 300 kubičnih centimetrov, ki se uporablja za polnjenje vžigalnikov za cigarete in podobnih vžigalnikov (**razen** tistih, ki predstavljajo dele navedenih vžigalnikov) (**tar. št. 36.06**) in

(c) delov vžigalnikov za cigarete in podobne vžigalnike, ki vsebujejo tekoči butan (**tar. št. 96.13**).

27.12 - VAZELIN; PARAFINSKI VOSEK, MIKROKRISTALNI VOSEK IZ NAFTE, STISKANI PARAFINI, OZOKERIT, VOSEK IZ RJAVEGA PREMOGA ALI LIGNITA, VOSEK IZ ŠOTE, DRUGI MINERALNI VOSKI IN PODOBNI PROIZVODI, DOBLJENI S SINTEZO ALI DRUGIMI POSTOPKI, POBARVANI ALI NEPOBARVANI

2712.10 **- Vazelin**

2712.20 **- Parafinski vosek, ki vsebuje po teži manj kot 0.75% mase olja**

2712.90 **- Drugo**

(A) **Vazelin**

Vazelin je mastnega otipa, bele, rumenkaste ali temnorjave barve. Pridobivajo ga iz ostankov destilacije nekaterih surovih naft, ali z mešanjem razmeroma visoko viskoznih naftnih olj s takimi ostanki, ali pa z mešanjem parafina ali cerezina z zadosti rafiniranim mineralnim oljem. Ta tar. številka vključuje surovi vazelin (včasih imenovan **"petrolatum"**), razbarvan ali rafiniran. Ta tar. številka vključuje tudi sintetični vazelin.

Da bi vazelin lahko uvrstili v to tar. številko, mora biti njegova točka **strjevanja najmanj 30 °C,** odrejeno z rotacijskim termometrom (po ASTM D-938), gostote pri 70 °C **manjše od 0,942** g/cm^3 (zmerjeno s konično penetracijo pri 25 °C po metodi ASTM D-217 ([1]) manjšo od 350 oziroma zmerjeno s konično penetracijo po metodi ASTM D-937 ne manjšo od 80).

Vendar pa so **izključeni** vsi preparati na osnovi vazelina (**na primer:** masti za mazanje) iz **tar. št. 27.10 ali 34.03**

(B) **Parafinski vosek, mikrokristalni vosek iz nafte stiskani parafini, ozokerit, vosek iz rjavega premoga in lignita, vosek iz šote, drugi mineralni voski in podobni proizvodi, dobljeni s sintezo ali z drugimi postopki, obarvani ali neobarvani**

Parafinski vosek je ogljikovodikov vosek, ekstrahiran in nekaterih destilatov naftnih olj ali olj, dobljenih iz skrilavcev ali pa drugih bituminoznih mineralov. Ta vosek je prozoren, je bele ali rumenkaste barve in ima razmeroma izrazito kristalno strukturo.

Mikrokristalni vosek je tudi ogljikovodikov vosek. Ekstrahira se iz ostankov nafte in iz frakcij mazalnih olj, destiliranih v vakuumu. Od parafina je bolj kalen in ima bolj fino in manj vidno kristalno strukturo. Običajno ima **višje tališče** kot parafin. Variira od mehkega in plastičnega do trdega in krhkega in je temnorjave do bele barve.

Ozokerit je naravni mineralni vosek - prečiščenega poznajo kot cerezin.

Vosek iz rjavega premoga ali lignita (ali **montana vosek**) je proizvod, znan kot "montanova smola" in je ester voskov, ekstrahiran iz rjavega premoga ali lignita. V surovem stanju je trd in temen, v rafiniranem stanju pa je lahko bel.

Vosek iz šote je fizikalno in kemično podoben vosku iz rjavega premoga ali lignita, le da je nekoliko mehkejši.

Drugi mineralni voski, ki spadajo v to tar. številko (stiskani parafin in brezoljni parafin) nastajajo pri sproščanju mazalnih olj iz voskov. So manj prečiščeni in vsebujejo več olj kot parafina. Njihova barva variira od bele do svetlorjave.

Ta tar. številka vključuje tudi proizvode, ki so **pridobljene sintetično** ali kako drugače, in so proizvodom, ki jih ta tar. številka vključuje, podobni (npr. sinetetični parafin in sintetični mikrokristalni vosek). Ta tar. številka **ne vključuje** voske višjih polimerov, kot je npr. polietilenski vosek. Ti spadajo v **tar. št. 34.04**.

V to tar. številko spadajo vsi voski, neglede na to, ali so surovi ali rafinirani, ali so medsebojno pomešani in ali so obarvani ali ne. Uporabljajo se za izdelavo sveč (predvsem parafin), za izolacijo, za apreturo tekstilov, impregnacijo vžigalic, antikorozivno zaščito itd.

Vendar pa **se** naslednji proizvodi **uvrščajo v tar. št. 34.04**:

(a) umetni voski, ki se pridobivajo s kemično modifikacijo voska iz rjavega premoga ali lignita ali drugih mineralnih voskov,

(b) neemulgirane zmesi ali pa take, ki **ne vsebujejo** topila, ki sestoje iz:

(i) voskov iz te tar. številke, pomešanih z živalskimi voski (vštevši spermacet), z rastlinskimi voski ali z umetnimi voski;

---

1. Če je vzorec pretrd, se ne uporablja metoda penetracije ASTM D-217, temveč metoda penetracije ASTM D-937.

(ii) voskov iz te tar. številke, pomešanih z maščobami, smolami, mineralnimi snovmi ali drugimi snovmi pod pogojem, da imajo lastnosti voska.

27.13 - NAFTNI KOKS, BITUMEN IN DRUGI OSTANKI IZ NAFTE ALI OLJ IZ BITUMINOZNIH MINERALOV

- Naftni koks:

2713.11 **- - nežgan**

2713.12 **- - žgan**

2713.20 **- Naftni bitumen**

2713.90 **- Drugi ostanki iz nafte ali iz olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov**

(A) **Naftni koks**, surovi ali kalciniran, je črne barve, porozen, trd ostanek, dobljen pri crackiranju ali pri destruktivni destilaciji nafte. Uporablja se predvsem kot surovina za proizvodnjo elektrod (kalcinirani naftni koks) ali kot gorivo (surovi naftni koks).

(B) **Bitumen iz nafte** (znan tudi kot naftni katran, naftni asfalt), so ponavadi pridobiva kot ostanek pri destilaciji surove nafte. Je rjave ali črne barve, lahko je mehek ali krhek. Uporablja se za asfaltiranje cest, za impregnacijo itd. Bitumen iz nafte ostane uvrščen v to tar. številko tudi, če je malenkostno preoblikovan z vpihavanjem zraka in je nevpihovanemu bitumnu podoben.

(C) **Drugi ostanki iz nafte** vključujejo:

(1) ekstrakte, nastale pri obdelavi mazalnega olja z enim izmed selektivnih topil,

(2) smolo iz nafte in druge smolaste snovi, dobljene iz nafte in

(3) kisle ostanke in uporabljene zemljine za beljenje, ki vsebujejo določeni delež olj.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) v vodi topnih naftenatov in naftnih sulfonatov (vštevši tiste, ki vsebujejo kakšen odstotek mineralnih olj), kot so tisti iz alkalijskih kovin, amonijaka ali iz etanolamina (**tar. št. 34.02**),

(b) v vodi netopnih naftenatov in naftnih sulfonatov (**tar. št. 38.24**) pod pogojem, da niso zajeti v bolj specifičnih tar. številkah in

(c) naftenskih kislin, surovih ali rafiniranih (**tar. št. 38.24**).

27.14 - BITUMEN IN ASFALT, NARAVNA; BITUMINOZNI IN OLJNI SKRILAVCI IN KATRANSKI PESEK; ASFALTITI IN ASFALTNE KAMNINE

2714.10 **- Bituminozni in oljni skrilavci in katranski pesek**

2714.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje naravni bitumen in naravni asfalt (vštevši tudi asfalt iz jezera Trinidad in materiale, v nekaterih deželah zane kot "asfaltni pesek"). To so rjave ali črne, trdne ali zelo viskozne zmesi ogljikovodikov, ki nastajajo na naravni način z inertno mineralno snovjo, ki lahko predstavlja osnovo za asfalt.

Ta tar. številka vključuje:

(1) bituminozne ali oljne skrilavce in katranski pesek,

(2) asfaltite in

(3) asfaltne apnence in druge asfaltne kamnine.

Našteti materiali ostanejo uvrščeni v to tar. številko tudi, če so obdelani ali ne z namenom odstranjevanja vode ali jalovine, uprašeni ali ne in medsebojno pomešani ali ne. Določena količina dodane vode naravnemu bitumnu ne spreminja njegovega uvrščanja proizvoda za namene **in tar. št. 27.14**. Nadalje se **v to tar. št uvrščajo še** dehidrirani naravni bitumen in naravni bitumen v prahu, dispergiran v vodi in ki vsebuje majhne količine emulgatorja, katerega namen je zgolj zagotoviti varen in priročen transport.

Uporabljajo se za asfaltiranje cest, za vzpostavljanje nepremočljivosti, za izdelavo lakov, emajla itd. Bituminozni skrilavci in terpesek uporabljajo kot surovine za pridobivanje mineralnih olj.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) termakadama (**tar. št. 25.17**),

(b) bituminoznega črnega premoga (**tar. št. 27.01**),

(c) bituminoznega rjavega premoga in lignita (**tar. št. 27.02**),

(d) bitumena iz nafte (**tar. št. 27.13**),

(e) bituminoznih mešanic na osnovi naravnega bitumna z dodanimi snovmi, razen vode in emulgatorja, nujnega zgolj zaradi varnega in priročnega transporta (**tar. št. 27.15**) in

(f) izdelkov iz asfalta iz **tar. št. 68.07**.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 2714.10

Ta tar. podštevilka vključuje sedimentne kamnine in pesek, ki vsebujejo ogljikovodike, ki se lahko izločijo v obliki proizvodov iz tar. številke 27.09 (surova nafta in surova olja iz bituminoznih materialov), ali pa v obliki, iz katerih se ti proizvodi lahko ekstrahirajo. Dobi se lahko tudi plin in drugi proizvodi. Izločevanje poteka s postopkom segrevanja ali z drugim ekstrakcijskim postopkom (npr. z destilacijo, z destilacijo v retorti ali z mehanskimi postopki). Ogljikovodiki, ki se nahajajo v skrilavcih, so lahko v obliki organskih snovi, imenovanih kerogeni.

27.15 - BITUMENSKE ZMESI NA OSNOVI NARAVNEGA ASFALTA, NARAVNEGA BITUMNA, BITUMNA IZ NAFTE, MINERALNEGA KATRANA ALI MINERALNE KATRANSKE SMOLE (NPR. BITUMINOZNI KIT, CUTBACK)

Bitumenske zmesi iz te tar. številke vključujejo:

(1) **Cut-back** odpadke, ki ponavadi sestoje iz 60% ali več bitumena z razredčilom in ki se uporabljajo za asfaltiranje cest.

(2) **Emulzije** ali obstojne asfaltne suspenzije, suspenzije bitumena, smole ali katrana v vodi, katere se še posebej uporabljajo za asfaltiranje cest.

(3) **Asfaltne** in druge **bitumenske kite**, kot tudi podobne bituminozne zmesi, ki vsebujejo mineralne snovi, kot sta pesek ali azbest. Te snovi se uporabljajo za zalivanje sestavov in razpok, kot materiali za izlivanj itd.

Ta tar. številka vključuje vse proizvode tudi, če so aglomerirani v bloke itd. in so take vrste, da se pred uporabo ponovno stalijo, vendar **izključuje** končne proizvode pravilnih oblik (kot so npr. plošče za tlakovanje, listi in ploščice - strešniki - **tar. št. 68.07**).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) termakadam (drobljen kamen, pomešan s katranom - **tar. št. 25.17**),

(b) dolomit, aglomeriran s katranom (**tar. št. 25.18**),

(c) zmesi katrana s kreozotnimi olji ali drugimi proizvodi destilacije katrana iz črnega premoga (**tar. št. 27.06**),

(d) dehidriranii naravni bitumen ali naravni bitumen v prahu, dispergiran v vodi, kateri so dodane majhne količine emulgatorja, katerega namen je zgolj zagotoviti varen transport in rokovanje (**tar. št. 27.14**) in

(e) bituminozne barve in lake (**tar. št. 32.10**), ki se od nekaterih mešanic iz te tar. številke razlikujejo npr. po bolj finih polnilih (v kolikor so uporabljena), po možni prisotnosti enega ali več sredstev za plastenje (izvzemši asfalta, bitumena, katrana in smole), po sposobnosti sušenja na prostem (kot je primer pri barvah in lakih) ter tenkosti ali trdoti sloja, ki ga oblikujejo in

(f) pripravke za mazanje iz **tar. št. 34.03**.

27.16 - ELEKTRIČNA ENERGIJA (FAKULTATIVNA TAR. ŠTEVILKA)

Ta tar. številka ne zahteva posebnega komentarja.

ODDELEK VI

PROIZVODI KEMIČNE INDUSTRIJE IN SORODNIH INDUSTRIJ

OPOMBE:

1. (a) Proizvodi (razen radioaktivnih rud), ki ustrezajo poimenovanjem v tar. št. 2844 ali 2845, se uvrščajo v omenjeni tarifni številki, ne pa v druge tarifne številke carinske nomenklature.

   (b) V skladu s prejšnjim odstavkom se proizvodi, ki ustrezajo poimenovanjem v tar.št. 2843 ali 2846., uvrščajo samo v omenjeni tarifni številki, ne pa v druge tarifne številke tega oddelka.

2. V skladu z opombo št.1 se proizvodi, ki bi se zaradi pakiranja na drobno ali v odmerjene količine uvrstili v tar. št. 3004, 3005, 3006, 3212, 3303, 3304, 3305, 3306, 3307, 3506, 3707 ali 3808, se uvrščajo samo v omenjeni tar. št., (2844 ali 2845) ne pa v druge tarifne številke carinske nomenklature.

3. Proizvodi, pripravljeni v garniturah, ki sestoje iz dveh ali več ločenih sestavin, od katerih se nekatere ali vse uvrščajo v ta oddelek in so namenjene za to, da se pomešajo skupaj, da bi se dobil proizvod VI. ali VII. oddelka, se uvrščajo v ustrezno tarifno številko za ta proizvod pod pogojem, da so sestavine:

   (a) take, da je iz tega, kako so pripravljene, razvidno, da so namenjene za uporabo skupaj brez poprejšnjega prepakiranja,

   (b) da se skupaj carinijo in

   (c) da so take, da je razvidno iz njihove narave ali po sorazmernih količinah, v katerih so zastopane, da se med seboj dopolnjujejo.

SPLOŠNA DOLOČILA

Opomba št. 1

Skladno z določili točke (a) opombe št. 1 se **vsi radioaktivni** kemični elementi, radioaktivni izotopi in spojine teh elementov in izotopov (anorganskih ali organskih, kemično določenih ali nedoločenih) uvrščajo v **tar. št. 28.44** tudi, če bi se lahko uvrstili v kako drugo tar. številko te Nomenklature. Zato se npr. radioaktivni glicerin in radioaktivni natrijev klorid uvrščata v tar. številko 28.44 **in ne v tar. številko 15.20 oziroma 25.01**. Podobno je z radioaktivnim etilnim alkoholom, z radioaktivnim zlatom in radioaktivnim kobaltom, ki se v vseh primerih uvrščajo v tar. številko 28.44. Vandar pa je treba omeniti, da se radioaktivne rude uvrščajo v **oddelek V** Nomenklature.

V primerih izotopov in njihovih spojin, ki **niso radioaktivne**, predvideva opomba, da se (anorganski ali organski, kemično določeni ali nedoločeni), uvrščajo v **tar. številko 28.45** in ne drugam. Ogljikov izotop se uvršča v tar. številko 28.45 in ne v tar. številko 28.03.

Točka (b) opombe predvideva, da se blago, opisano v tar. številkah 28.43 ali 28.46, uvršča v eno izmed obeh tar. številk oziroma v ustrezno številko in v nobeno drugo številko iz oddelka VI - vselej **pod pogojem**, da blago ni radioaktivno ali v obliki izotopa (v tem primeru se uvršča v tar. številke 28.44 ali 28.45). Glede na to predvideva ta točka opombe, da se npr**. srebrov kazeinat** uvršča **v tar. številko 28.43** in ne v tar. številko 35.01, **srebrov nitrat** pa, celo če je pakiran za prodajo na drobno, pripravljen za uporabo v fotografiji, uvršča v **tar. št. 28.43** in ne v tar. št. 37.07.

Vendar je treba omeniti, da imata tar. številki 28.43 in 28.46 prednost **le pred tarifnimi številkami iz oddelka VI**. V kolikor je blago, opisano v tar. št. 28.43 ali 28.46, zajeta tudi v tarifnih številkah

drugih oddelkov Nomenklature, je uvrščanje takega blaga odvisno od uporabe ustrezne opombe oddelka ali poglavja in od osnovnih pravil za uporabo Carinske Nomenklature.

Tako se npr. **gadolinit**, spojina kovine redkih zemljin in vsled tega dejstva zajet v tar. št. 28.46, uvršča v **tar. številko 25.30**, saj opomba 3(a) k 28. poglavju **izključuje** vse mineralne proizvode iz **oddelka V**.

Opomba št. 2

Opomba št. 2 predvideva, da se blago (**razen** naštetega v tar. številkah od 28.43 do 28.46), ki je zajeta v tar. številkah 30.04, 30.05, 30.06, 32.12,

33.04, 33.05, 33.06, 33.07 ali 33.08, zaradi dejstva, da je pripravljena v odmerkih ali za prodajo nadrobno, uvršča v te tar. številke, neglede na to, da bi bila lahko uvrščena tudi v kakšno drugo tar. številko Nomenklature. Žveplo, pripravljeno za prodajo na drobno za terapevtske namene, se na primer, uvršča v **tar. številko 30.04** in ne v tar. številko 25.03 ali 28.02, dekstrin, pripravljen za prodajo na drobno kot lepilo, pa se uvršča v **tar. številko 35.06** in ne v tar. številko 35.05.

Opomba št. 3

Ta opomba se nanaša na razvrščanje blaga, pripravljenega v **garniturah**, ki sestoji iz dveh ali več posebnih sestavin, od katerih se nekateri ali vsi uvrščajo v oddelek VI. Vendar pa se ta opomba omejuje na garniture, katerih sestavine so predvideni, da se med seboj pomešajo, da bi nastal proizvod iz oddelka VI ali VII, Take garniture se morajo uvrstiti v tar. številko, ki temu proizvodu ustreza, vendar **pod pogojem**, da sestavine izpolnjujejo pogoje, opredeljene v točkah (a), (b) in (c) opombe.

Primeri blaga v obliki takih garnitur so na primer zobarski cementi in druga zobarska polnila iz tar. št. 30.06, nekateri laki in barve iz tar. številk od 32.08 do 32.10 in kiti itd. iz tar. št. 32.14. Glede razvrščanja blaga, pripravljenega brez trdilca, posebej glej splošna določila k 32,. poglavju in komentar k tar. številki 32.14.

Omeniti je treba, da blago, pripravljeno v garniturah, ki sestoje iz dveh ali več posebnih sestavin, od katerih se nekateri uvrščajo v oddelek VI, predvidenih za **sukcesivno uporabo brez predhodnega mešanja**, ni zajeto v opombi št. 3 tega oddelka. To blago, namenjeno za prodajo nadrobno, se razvršča z uporabo osnovnih pravil (Temeljno pravilo 3(b) za uporabo Carinske Nomenklature. Blago, ki **ni pripravljeno za prodajo** na malo, **ne šteje za garnituro** v smislu te Nomenklature in se razvršča ločeno v svoje ustrezne tar. številke.

28. POGLAVJE

ANORGANSKI KEMIČNI PROIZVODI; ORGANSKE IN ANORGANSKE SPOJINE PLEMENITIH KOVIN, KOVIN REDKIH ZEMLJIN, RADIOAKTIVNIH ELEMENTOV IN IZOTOPOV

OPOMBA:

1. Razen v primerih, ko poimenovanja tarifnih številk in opombe določajo drugače, obsegajo tar. številke tega poglavja samo:

   (a) izločene kemične elemente in izločene kemično določene spojine, kemično čiste ali z nečistočami;

   (b) proizvode, navedene pod (a) te opombe, raztopljene v vodi;

   (c) proizvode, navedene pod (a) te opombe, v drugih topilih, ki so dodana samo zaradi varnosti ali transporta, pod pogojem, da proizvod zaradi topila, ki mu je dodano, ni postal bolj primeren za posebno, kot pa za splošno rabo;

   (d) proizvode, navedene pod (a), (b) ali (c) te opombe, z dodanim stabilizatorjem (vključno s sredstvi proti skepljanju) potrebnim za njihovo zaščito ali transport;

   (e) proizvode, navedene pod (a), (b), (c) ali (d) te opombe, ki so jim dodana sredstva proti prašenju ali barvila zaradi njihovega lažjega prepoznavanja ali zaradi varnosti, pod pogojem, da proizvod zaradi dodatkov ni postal bolj primeren za posebno, kot pa za splošno rabo.

2. Poleg ditionitov in sulfiksilatov, stabiliziranih z organskimi snovmi (tar. št. 2831), karbonatov in perkarbonatov anorganskih baz (tar. št. 2836), cianidov, cianidovih oksidov in kompleksnih cianidov anorganskih baz (tar. št. 2837), fulminatov, cianatov in tiocianatov, anorganskih baz (tar. št. 2838), organskih proizvodov, vključenih v tar. št. 2843 do 2846, in karbidov (tar. št. 2849) se uvrščajo v to poglavje samo naslednje ogljikove spojine:

   (a) ogljikovi oksidi, cianovodik in fulminova, izocianova, tiocianova in druge enostavne ali kompleksne cianove kisline (tar. št. 2811);

   (b) ogljikovi oksihalogenidi (tar. št. 2812);

   (c) ogljikov disulfid (tar. št. 2813);

   (d) tiokarbonati, selenokarbonati, telurokarbonati, selenocianati, telurocianati, tetratiocianatodiaminokromati (reinekati) in drugi kompleksni cianati anorganskih baz (tar. št. 2842);

   (e) vodikov peroksid, strjen s sečnino (**tar. št. 2847**), ogljikov oksisulfid, tiokarbonilni halogenid, cianogen, cianohalogenidi in cianamid in njihove kovinske spojine (**tar. št. 2851**) razen kalcijevega cianamida, čistega ali ne (31. poglavje).

3. V skladu z opombo št. 1 v VI. oddelku v to poglavje **ne spadajo**:

   (a) natrijev klorid in magnezijev oksid, bodisi kemično čista ali ne, in drugi proizvodi, ki se uvrščajo v **V. oddelek**;

   (b) organsko-anorganske spojine, razen tistih iz predhodne 2. opombe;

   (c) proizvodi, navedeni v 2., 3., 4. in 5. opombi k **31. poglavju**;

   (d) anorganski proizvodi, ki se uporabljajo kot luminofori, iz **tar. št. 32.06**;

   (e) umetni grafit (**tar. št. 38.01**); proizvodi, ki so pripravljeni kot polnila za aparate za gašenje požara, pripravljeni kot granate ali bombe za gašenje požara iz **tar. št. 38.13**; proizvodi za

brisanje črnila, pakirani za prodajo na drobno, **iz tar. št. 38.24**; kultivirani kristali (razen optičnih elementov), ki vsak zase tehtajo 2,5 g ali več, iz halogenidov alkalnih ali zemeljsko-alkalnih kovin iz **tar. št. 38.24**;

(f) dragi ali poldragi kamni (naravni, sintetični ali rekonstruirani) in prah iz takih **kamnov (tar. št. 71.02 do 71.05**) ali plemenite kovine in zlitine plemenitih kovin iz **71. poglavja**;

(g) kovine, kemično čiste ali nečiste, in zlitine kovin ali kermeti, vključno sintrani kovinski karbidi (kovinski karbidi sintrani s kovino) iz **XV. oddelka**;

(h) optični elementi, na primer iz halogenidov alkalnih ali zemeljsko-alkalnih **kovin (tar. št. 90.01**).

4. Kemično določene kompleksne kisline, ki sestoje iz nekovinskih kislin iz II. podpoglavja, in kovinske kisline iz IV. podpoglavja se uvrščajo v tar. št. 28.11.

5. Tar. št. 28.26 do 28.42 obsegajo samo kovinske ali amonijeve soli in peroksi soli. Če iz poimenovanja tarifnih številk ne izhaja kaj drugega, se dvojne ali kompleksne soli uvrščajo v tar. št. 28.42.

6. Tar. št. 28.44 obsega samo:

(a) tehnecij (atomsko število 43), prometij (atomsko število 61), polonij (atomsko število 84) in vse elemente, katerih atomsko število je večje od 84;

(b) naravne in umetne radioaktivne izotope (vključno tiste iz plemenitih kovin ali iz navadnih kovin iz XIV. in XV. oddelka), vključno medsebojne mešanice;

(c) anorganske in organske spojine radioaktivnih elementov ali izotopov, kemično določene ali nedoločene, vključno medsebojne mešanice;

(d) zlitine, disperzije (vključno kermete), keramične proizvode in mešanice, ki vsebujejo radioaktivne elemente ali izotope ali njihove anorganske in organske spojine, katerih specifična radioaktivnost je večja od 74 Bq/g (0,002 mikrokirija na gram);

(e) izrabljeno (izsevano) gorivo (polnjenja) jedrskih reaktorjev;

(f) radioaktivne ostanke, uporabne ali neuporabne.

Pri tar. št. 28.44 in 28.45 in tej opombi so z izrazom "**izotop**" mišljeni:

- izolirani nuklidi, brez tistih, ki obstajajo v naravi v monoizotopnem stanju;
- mešanice izotopov posameznega elementa, obogatene z enim ali več omenjenih izotopov, t.j. elementov, katerih naravna izotopna sestava je umetno modificirana.

7. Tar. št. 28.48 obsega bakrov fosfid (fosfor-baker), ki vsebuje po masi več kot 15% fosforja.

8. Kemični elementi (npr.: silicij in selen), namenjeni za uporabo v elektroniki, se uvrščajo v to poglavje, če so neobdelani ali vlečeni, toda najprej neobdelani, in so v valjasti obliki ali v obliki paličic. Če so rezani v ploščice ali kakšno podobno obliko, se uvrščajo v tar. št. 38.18.

SPLOŠNA DOLOČILA

Razen, če kontekst ne narekuje drugače, je **28. poglavje** omejeno na ločene kemične elemente in ločene kemično določene spojine.

Ločeno kemično določena spojina je snov, ki sestoji iz ene molekulske vrste (**na primer:** *kovalentne ali ionske*), katere sestavo določa stalno razmerje elementov in, ki jo je moč ponazoriti z določenim *strukturnim diagramom*. V kristalnem stanju ustreza molekulska vrsta **ponavljajoči** se osnovni celici.

Elementi ločeno kemično določene spojine sestavljajo specifično in značilno razmerje, določeno z valenco in veznimi zahtevami posameznih atomov. **Razmerje** vsakega elementa je stalno in značilno za vsako spojino, zato se imenuje "**stehiometrično**".

Lahko pa se pojavijo tudi majhni odkloni v "**stehiometričnih**" razmerjih zaradi razpok ali vstavkov v kristalni celici. Take spojine označujejo kot "***kvazi* stehiometrične**" in jih uvrščamo kot "stehiometrične", **pod pogojem**, da odkloni niso bili povzročeni namerno.

(A) **Kemično določeni elementi in spojine**
(opomba št. 1 k temu poglavju)

Kemične prvine in kemično določene spojine, ki vsebujejo **nečistoče** ali so **raztopljeni v vodi**, ostanejo uvrščeni v 28. poglavju.

Pojem "nečistoča" se uporablja izključno za snovi, katerih prisotnost v posamezni kemični spojini je izključno rezultat neposrednega procesa proizvodnje (vštevši prečiščevanje). Te snovi lahko nastanejo zaradi kateregakoli dejavnika, izzvanega s postopkom in so v glavnem naslednje:

(a) nepretvorjene izhodiščne snovi,

(b) nečistoče, prisotne v izhodiščnih snoveh,

(c) reagensi, uporabljeni v proizvodnem postopku (vštevši prečiščevanje) in

(d) vzporedni proizvodi.

Vendar je treba omeniti, da teh snovi v prav vseh primerih **ni** šteti za "nečistoče", dovoljene z opombo 1(a). Kadar take snovi namerno pustijo v proizvodu z namenom, da bi bil proizvod še posebej primeren za specifično in ne splošno uporabo, teh nečistoč **ne** štejemo za dovoljene.

Te prvine in spojine se iz 28. poglavja **izključujejo**, kadar so raztopljeni v drugih topilih, **razen v vodi**, razen če je delanje takih raztopin v navadi in pogojeno izključno z varnostnimi ukrepi in varnostjo transporta (v tem primeru proizvod z dodajanjem topil ne pridobiva lastnosti, zaradi katerih bi postal primernejšim za splošno in ne za posebno uporabo).

Tako so, **na primer**, ogljikov oksiklorid, raztopljen v benzenu, alkoholna raztopina amonijaka in koloidna raztopina aluminijevega hidroksida iz tega poglavja **izključeni** in se morajo uvrstiti v **tar. št. 38.24**. Koloidne disperzije se nasploh uvrščajo v **tar. št. 38.24, če niso bolj specifično** zaobsežene v kakšni drugi tar. številki.

Pravkar opisane izključene kemične prvine in spojine, pripravljene z dodatnim **stabilizatorjem**, potrebnim za njihovo hranjenje ali transport, se uvrščajo v tar. številke tega poglavja. Vodikov peroksid, na primer, stabiliziran z dodatkom borove kisline, ostane uvrščen v tar. št. 28.47. Vendar pa je natrijev peroksid, zmešan s katalizatorjem (za proizvodnjo vodikovega peroksida) **izključen** iz tega poglavja in se uvršča v **tar. št. 38.24**.

Proizvodi, dodani nekaterim kemikalijam z namenom, da bi vzdržali v svojem izvirnem fizikalnem stanju, prav tako **štejejo** za stabilizatorje **pod pogojem**, da dodana količina v nobenem primeru ne presega količino, nujno potrebno za dosego željenega cilja in da dodajanje ne spremeni značaja prvotnega proizvoda in da proizvod zaradi tega ne postane primernejši za posebno, temveč za splošno uporabo. Z uporabo teh določil se lahko proizvodom iz tega poglavja dodajajo sredstva **proti skepljenju**. Taki proizvodi pa se, če so jim dodana sredstva za **odbijanje** vode, iz tega poglavja **izključujejo**, saj taka dodana sredstva spremenijo bistvene značilnosti proizvoda.

Pod istim pogojem (da zaradi dodatkov proizvod ne postane primernejši za posebno, temveč za splošno uporabo), lahko proizvodi iz tega poglavja vsebujejo:

(a) **dodana sredstva zoper prašenje** (npr. mineralno olje, dodano nekaterim odprtim kemikalijam z namenom preprečiti dvigovanje prahu pri rokovanju z njimi) in

(b) **barvila**, ki se dodajajo nevarnim in strupenim kemikalijam zaradi lažje identifikacije ali iz varnostnih razlogov kot nekakšna "oznaka" ali opozorilo tistim, ki s temi proizvodi rokujejo. Proizvodi, katerim so dodana barvila iz drugih razlogov (npr. silikagel s kobaltovimi solmi, ki so dodane kot indikator vlažnosti (**tar. št. 38.24**), pa so **izključeni** iz tega poglavja.

(B) **Razlika med spojinami iz 28. in spojinami iz 29. poglavja**
(opomba št. 2 k temu poglavju)

Pričujoči seznam je popolen seznam ogljikovih spojin, ki se uvrščajo v 28. poglavje in seznam tarifnih številk, v katere se morajo uvrstiti:

TAR. ŠT.	POIMENOVANJE OGLJIKOVE SPOJINE
28.11 -	ogljikovi oksidi; cianovodik, heksacianoferovodik (II) in heksacianoferovodik (III); izocianova, fulminska, tiocianova, cianomolibdenska in druge enostavne ali kompleksne cianske kisline
28.12 -	ogljikovi oksihalogenidi
28.13 -	ogljikov disulfid
28.31 -	ditioniti in sulfosilikati, stabilizirani z organskimi snovmi
28.36 -	karbonati in peroksikarbonati anorganskih baz
28.37 -	cianidi, oksicianidi in kompleksni cianidi (heksacianoferati (II), heksacianoferati (III), nitrozilpentacianoferati (II), nitrozilpencianoferati (III), cianomanganati, cianokadmati, cianokromati, cianokobaltati, cianoniklati, cianokuprati, cianomerkurati itd.) anorganskih baz
28.38 -	fulminati, cianati in tiocianati anorganskih baz
28.43 -	tiokarbonati, selenokarbonati, telurokarbonati, selenocianati, telurocianati, tetracianodiaminokromati (reinekati) in drugi dvojni ali kompleklsni cianati anorganskih baz
od 28.42 -	anorganske in organske spojine:
do 28.46	(i) plemenitih kovin
	(ii) radioaktivnih elementov
	(iii) izotopov
	(iv) kovin redkih zemljin, itirija ali skadnija
28.47 -	vodikov peroksid, utrjen s sečnino, stabiliziran ali ne
28.49 -	karbidi (binarni karbidi, borkarbidi, karbonitridi), **razen** vodikovega karbida (ogljikovodika)
28.51 -	ogljikovi oksisulfid
	tiokarbonilhalogenidi
	cianidi in halogene cianove spojine
	cianamid in kovinski derivati cianamida (**razen** kalcijevega cianamida,
	čistega ali z nečistočami - glej **31. poglavje**)

Vse druge ogljikove spojine so iz 28. poglavja izključene.

(C) **Proizvodi, ki ostanejo uvrščeni v 28. poglavju tudi, če niso izolirani kemični elementi, niti kot kemično določene spojine**

V nadaljevanju so navedene nekatere izjeme pravila, da je 28. poglavje omejeno na določene kemične prvine in kemično določene spojine. Te izjeme so naslednje:

TAR. ŠT.	POIMENOVANJE KEMIČNE PRVINE ALI KEMIČNE SPOJINE
28.02 -	koloidno žveplo
28.03 -	ogljigove saje
28.07 -	oleum
28.08 -	žveplodušikove kisline
28.09 -	polifosforne kisline
28.13 -	fosforni trisulfid
28.18 -	umetni korund
28.21 -	zemeljske barve, ki vsebujejo po 70 mas.% ali več vezanega železa, računanega kot Fe_2O_3
28.22 -	trgovski kobaltovi oksidi
28.24 -	minij in oranžni svinec
28.30 -	polisulfidi
28.31 -	ditioniti in žveplovi silikati, stabilizirani z organskimi snovmi
28.35 -	polifosfati
28.36 -	trgovski amonijev karbonat, ki vsebuje amonijev karbonat
28.39 -	trgovski silikati alkalijskih kovin
28.43 -	koloidne plemenite kovine amalgami plemenitih kovin anorganske in organske spojine plemenitih kovin
28.44 -	radioaktivne prvine, radioaktivni izotopi ali spojine (anorganske ali organske) in zmesi, ki vsebujejo te snovi
28.45 -	drugi izotopi in njihove spojine (anorganske ali organske)
28.46 -	anorganske ali organske spojine kovin redkih zemljin, itrija ali skandija ali iz mešanic teh kovin
28.48 -	fosfidi
28.49 -	karbidi
28.50 -	hidridi, nitridi, azidi, silicidi in boridi
28.51 -	tekoči zrak in stisnjeni zrak Glede amalgamov (**razen** glede amalgamov plemenitih kovin) predhodno glej navodila pri tar. št. 28.43.

(D) **Izključitve nekaterih kemičnih elementov in kemično določenih spojin iz 28. poglavja**
(opombe št. 3 in 8. k temu poglavju)

Nekatere izolirane kemične prvine in nekatere izolirane kemično določene spojine se vselej **izključujejo** iz 28. poglavja tudi, kadar so v čistem stanju. Taki primeri so:

(1) nekateri proizvodi iz **25. poglavja** (t.j. natrijev klorid in magnezijev oksid),

(2) nekatere anorganske snovi iz **31. poglavja** (natrijev nitrat, amonijev nitrat, dvojne soli amonijevega sulfata, dvojne soli kalijevega nitrata in amonijevega nitrata, dvojne soli kalcijevega nitrata in magnezijevega nitrata in amonijev dihidrogenoortofosfat ter diamonijev hidrogenoortofosfat (monoamonijevi in diamonijevi fosfati), pa tudi kalijev klorid, čeprav se v nekaterih primerih lahko uvrsti v **tar. št. 38.24** ali **90.01**),

(3) umetni grafit iz **tar. št. 38.01**,

(4) drago in poldrago kamenje (naravno, sintetično ali rekonstruirano) ter prah tega kamenja, ki spadajo v **71. poglavje** in

(5) plemenite in navadne kovine, vštevši zlitine teh kovin, ki se uvrščajo v **oddelka XIV ali XV**.

Nekatere druge prvine in kemično določene spojine, ki bi lahko sicer bili uvrščeni v 28. poglavje, utegnejo biti **izključeni**, če so,pripravljeni v določenih oblikah ali če so bili obdelani po postopkih, ki kemične setave ne spreminjajo. (*)

Tovrstni primeri so naslednji:

(a) proizvod, primerni za terapevtske ali profilaktične namene, pripravljeni v majhnih dozah (odmerkih) - oblikah za pakiranje za prodajo na drobno za te namene (**tar. št. 30.04**),

(b) proizvodi, ki se uporabljajo kot luminoforji (npr. kalcijev volframat), ki so bili obdelani z namenom, da bi postali luminiscenčni (**tar. št. 32.06**),

(c) parfumerijski, kozmetični ali toaletni pripravki (npr. galun), pripravljeni za prodajo za te namene (**tar. št. od 33.03 do 33.07**),

(d) proizvodi, primerni za uporabo kot lepila (npr. natrijev silikat, raztopljen v vodi), pripravljeni v pakiranjih za prodajo na drobno kot lepila v pakiranjih, katerih neto teža ne presega 1 kg (**tar. št. 35.06**),

(e) fotografski proizvodi (npr. natrijev tiosulfat), pripravljeni v odmerkih ali pakirani za prodajo na drobno, pripravljeni za uporabo v fotografiji (**tar. št. 37.07**),

(f) insekticidi itd. (npr. natrijev tetraborat), pripravljeni tako, kot je opisano v **tar. št. 38.08**,

(g) proizvodi (npr. žveplova kislina), pripravljeni kot polnila za aparate za gašenje požarov ali kot granate za gašenje požarov (**tar. št. 38.13**),

(h) kemične prvine (npr. silicij in selen), pripravljeni za uporabo v elektroniki, v obliki diskov, tankih ploščic in podobnih oblik (**tar. št. 38. 18**),

(i) sredstva za odstranjevanje črnil, pripravljena za pakiranja za prodajo na drobno (**tar. št. 38.24**) in

(j) halogenidi alkalijskih ali zemljo-alkalijskih kovin (npr. litijev fluorid, kalcijev fluorid, kalijev bromid, kalijev bromjodid itd.), v obliki optičnih elementov (**tar. št. 90.01**) ali v obliki kultiviranih kristalov posamične teže najmanj 2,5 g (**tar. št. 38.24**).

(E) **Proizvodi, ki jih lahko uvrščamo v dve ali več tarifnih številk 28. poglavja**

Opomba št. 1 k oddelku VI govori o težavah pri uvrščanju proizvodov, ki jih lahko uvrstimo:

(a) **v tar. št. 28.44 ali 28.45**, lahko pa tudi v kakšno drugo tar. številko 28. poglavja in

---

*. Te izključitve ne vplivajo na razvrščanje proizvodov iz tar. številk od 28.43 do 28.46 (glej opombi št. 1. in 2. k oddelku VI)

(b) **v tar. št. 28.43 ali 28.46**, lahko pa tudi v kakšno drugo tar. številko 28. poglavja (**razen** v tar. številki 28.44 in 28.45).

Kemično določene kompleksne kisline, ki sestoje iz nekovinske kisline (ki spada v II. pododdelek) in kovinske kisline (ki spada v IV. pododdelek), se uvrščajo v **tar. št. 28.11** (glej opombo št. 4 k 28. poglavju in komentar k 28. poglavju).

Če iz konteksta izhaja drugače, potem se dvojne ali **kompleksne soli** uvrščajo v **tar. št. 28.42** (glej opombo št. 5 k 28. poglavju in komentar k tar. številki 28.42).

I. PODODDELEK

KEMIČNI ELEMENTI

SPLOŠNA DOLOČILA

Kemične elemente lahko razdelimo v dva dela - v kovine in nekovine. Ta pododdelek vsebuje vse nekovine, vsaj v nekaterih njihovih oblikah, medtem ko so številne kovne razvrščeni drugje v Nomenklaturi: plemenite kovina v **71. poglavju** in v **tar. št. 28.43**, navadne kovine **v poglavjih od št. 72 do 76, v 78. in v 81. poglavju**, radioaktivni kemični elementi in izotopi v **tar. št. 28.44**, stabilni izotopi pa v **tar. št. 28.45**.

V nadaljevanju je podan seznam raznih znanih elementov z označenim ustreznim uvrščanjem (Nekateri elementi, kot je npr. antimon, se vedejo kot kovine in kot nekovine, zaradi tega je potrebna pazljivost pri njihovem razvrščanju).

Element	Kemični znak	Atom. štev	Uvrščanje
aktinij	Ac	89	radioaktivni element (28.44)
aluminij	Al	13	navadna kovina (76. poglavje)
americij	Am	95	radioaktivni element (28.44)
antimon	Sb	51	navadna kovina (81.10)
argon	Ar	18	redek plin (28.04)
arzen	As	33	nekovina (28.04)
astatin	At	85	radioaktivni element (28.44)
baker	Cu	29	navadna kovina (74. poglavje)
barij	Ba	56	zemeljsko-alkalni element (28.05)
berilij	Be	4	navadna kovina (81.12)
berkelij	Bk	97	radioaktivni element (28.44)
bizmut	Bi	83	navadna kovina (81.06)
bor	B	5	nekovina (28.04)
brom	Br	35	nekovina (28.01)
cerij	Ce	58	kovina redke zemljine (28.05)
cezij	Cs	55	alkalijska kovina (28.05)
cink	Zn	30	navadna kovina (79. poglavje)
cirkonij	Zr	40	navadna kovina (81.09)
disporzij	Dy	66	kovina redke zemljine (28.05)
dušik	N	7	nekovina (28.04)
einsteinij	Es	99	radioaktivni prvina (28.44)
erbij	Er	68	kovina redke zemljine (28.05)
evropij	Eu	63	kovina redke zemljine (28.05)
fermij	Fm	100	radioaktivni prvina (28.44)
fluor	F	9	nekovina (28.01)
fosfor	P	15	nekovina (28.04)
francij	Fr	87	radioaktivni element (28.44)
gadolinij	Gd	64	kovina redkih zemljin (28.05)
galij	Ga	31	navadna kovina (81.12)

Element	Kemični znak	Atom. štev	Uvrščanje
germanij	Ge	32	navadna kovina (81.12)
hafnij	Hf	72	navadna kovina (81.12)
helij	He	2	redek plin (28.04)
holmij	Ho	67	kovina redke zemljine (28.05)
indij	In	49	navadna kovina (81.12)
iridij	Ir	77	plemenita kovina (71.10)
iterbij	Yb	70	kovina redke zemljine (28.05)
itrij	Y	39	se uvršča s kovinami redkih zemljin (28.05)
jod	J	53	nekovina (28.01)
kadmij	Cd	48	navadna kovina (81.07)
kalcij	Ca	20	zemeljsko-alkalijska kovina (28.05)
kalifornij	Cf	98	radioaktivni element (28.44)
kalij	K	19	alkalna kovina (28.05)
kirij	Cm	96	radioaktivni prvina (28.44)
kisik	O	8	nekovina (28.04)
klor	Cl	17	nekovina (28.01)
kobalt	Co	27	navadna kovina (81.05)
kositer	Sn	50	navadna kovina (80. poglavje)
kripton	Kr	36	redek plin (28.04)
krom	Cr	24	navadna kovina (81.12)
ksenon	Xe	54	plemeniti plin (28.04)
lantan	La	57	kovina redke zemljine (28.05)
laurencij	Lw	103	radioaktivni element (28.44)
litij	Li	3	alkalna kovina (28.05)
lutencij	Lu	71	kovina redke zemljine (28.05)
magnezij	Mg	12	navadna kovina (81.04
mangan	Mn	25	navadna kovina (81.11)
mendeljevij	Md	101	radioaktivni element (24.44)
molibden	Mo	42	kovina (81.02)
natrij	Na	11	alkalijska kovina (28.05)
neodij	Nd	60	kovina redke zemljine
neon	Ne	10	redek plin
neptunij	Np	93	radioaktivni element (25.44)
nikelj	Ni	28	navadna kovina (75. poglavje)
niobij	Nb	41	navadna kovina (81.12)
nobelij	No	102	radioaktivni element (25.44)
ogljik	C	6	nekovina (28.03) (ali glej 38.01 za umetni grafit)
osmij	Os	76	plemenita kovina (71.10)
paladij	Pd	46	plemenita kovina (71.10)
platina	Pt	78	plemenita kovina (71.10)
plutonij	Pu	94	radioaktivni element (28.44)
polonij	Po	84	radioaktivni element (28.44)

Element	Kemični znak	Atom. štev	Uvrščanje
prazeodij	Pr	59	metal redke zemljine (28.05)
prometeum	Pm	61	radioaktivni element (28.44)
protaktinij	Pa	91	radioaktivni element (28.44)
radij	Ra	88	radioaktivni element (28.44)
radon	Rn	86	radioaktivni element (28.44)
renij	Re	75	navadna kovina (81.12)
rhodij	Rh	45	plemenita kovina (71.10)
rubidij	Rb	37	alkalna kovina (28.05)
rutenij	Ru	44	plemenita kovina (71.10)
samarij	Sm	62	kovina redke zemljine (28.05)
selen	Se	34	nekovina (28.04)
silicij	Si	14	nekovina (28.04)
skandij	Sc	21	se uvršča s kovinami redkih zemljin (28.05)
srebro	Ag	47	plemenita kovina (71.10)
stroncij	Sr	38	zemljo-alkalijska kovina (28.05)
svinec	Pb	82	navadna kovina (78. poglavje)
talij	Ti	81	navadna kovina (81.12)
tantal	Ta	73	navadna kovina (81.03)
tehnecij	Tc	43	radioaktivni element (28.44)
telur	Te	52	nekovina (28.04)
terbij	Tb	65	kovina redke zemljine (28.05)
titan	Ti	22	navadna kovina (81.08)
torij	Tr	90	radioaktivni element (28.44)
tulij	Tm	69	kovina redke zemljine (28.05)
uran	U	92	radioaktivni element (8.44)
vanadij	V	23	navadna kovina (81.12)
vodik	H	1	nekovina (28.04)
wolfram	W	74	navadna kovina (81.01)
zlato	Au	79	plemenita kovina (71.08)
železo	Fe	26	navadna kovina (72. poglavje)
živo srebro	Hg	80	kovina (28.05)
žveplo	S	16	nekovina (28.02, za surovo žveplo glej 25.03)

28.01 - FLUOR, KLOR, BROM IN JOD

2901.10 **- Klor**

2801.20 **- Jod**

2801.30 **- Fluor; brom**

Ta tar. številka vključuje nekovine, znane pod imenom "halogeni", z **izjemo** astatina (**tar. št. 28.44**).

(A) **FLUOR**

Fluor je svetlozelenkastorumeni plin ostrega vonja. Nevarno ga je vdihovati, (**strupen**) saj draži sluznice, poleg tega pa je koroziven. Dobavlja se v jeklenkah pod pritiskom. Je zelo aktiven element, ki povzroča vžig organske snovi, še posebno lesa, maščob in tekstila (najmočnejši oksidant, kar jih poznamo).

Fluor se uporablja za proizvodnjo nekaterih fluoridov in organofluorovih derivatov.

(B) **KLOR**

Klor ponavadi pridobivajo z elektrolizo alkalnih kloridov, še posebej natrijevega klorida.

To je zelenkastorumen plin, zadušljiv, koroziven, dva in polkrat težji od zraka, topen v vodi, se zlahka vtekočini. Ponavadi se prevaža v jeklenkah, rezervoarjih ali v železniških cisternah.

Klor razjeda organske snovi in barvila. Uporablja se za beljenje rastlinskih (ne pa tudi živalskih) vlaken in v proizvodnji lesne celuloze. Zaradi svojih dezinfekcijskih in antiseptičnih lastnosti služi tudi za sterilizacijo (kloriranje) vode. Uporablja se v metalurgiji zlata, kositra in kadmija, v proizvodnji hipoklorida, kovinskih kloridov in karbonilnih kloridov ter v organskih sintezah (npr. v sintetičnih barvah, umetnih voskih in kloriranem kavčuku).

(C) **BROM**

Brom se lahko dobiva z delovanjem klora na alkalijske bromide, ki se nahajajo v slanem matičnem lugu, ali pa z elektrolizo bromidov.

Je zelo gosta (3,18 pri 0 °C), korozivna, rdečkasta ali temnorjava tekočina, ki celo hladna izpareva zadušljive pare, ki draži oči. Povzroča opekline na koži, ki vsled tega porumeni, vžiga pa tudi organske substance, kot so npr. lesni ostružki. Prevaža se v steklenih ali keramičnih posodah. V vodi je slabo toplen. Ta tar. številka **izključuje** bromove raztopine v ocetni kislini (**tar. št. 38.24**).

Uporablja se v proizvodnji zdravil (npr. pomirjevala), barv (npr. eozini, bromirani derivati indiga), fotografskih kemikalij (bromidi srebra), solzivca (bromacetona), v metalurgiji itd.

(D) **JOD**

Jod pridobivajo z ekstrakcijo matičnega luga natrijevega nitrata z obdelavo z žveplovim dioksidom ali natrijevim hidrosulfidom, ali pa iz pepela po sežigu morskih alg, katerega kemično obdelajo.

Jod je zelo kompaktna in trdna snov (gostote 4,95 pri 0 °C) in je nevaren dihalom. Sublimira pri sobni temperaturi in se pri tem pretvori v modro škrobno maso. V nečistem stanju se pojavlja kot delci ali kot grob prah. Ko je prečiščen, daje s sublimacijo svetleče sivkaste kosmiče ali kristale s kovinskim leskom. Ponavadi ga spravljajo v temne steklene posode.

Uporablja se v medicini, pa tudi v proizvodnji fotografskih kemikalij (natrijevega jodida), barv (npr. eritrozina) in zdravil, kot katalizator v organskih sintezah, kot reagent itd.

28.02 - ŽVEPLO, SUBLIMIRANO ALI OBORJENO; KOLOIDNO ŽVEPLO

(A) SUBLIMIRANO IN SEDIMENTNO ŽVEPLO

Čistota teh dveh vrst je običajno okoli 99,5%.

Sublimirano žveplo ali **žvepleni cvet** se dobi s počasno destilacijo surovega ali nečistega žvepla ob spremljajoči kondenzaciji v **trdno obliko** (ali ob sublimaciji) v obliki finih in zelo lahkih delcev. Pretežno se uporablja v vinogradništvu, v kemični industriji in za vulkanizacijo visokokvalitetnega kavačuka.

Ta tar. številka vključuje tudi "oprano sublimirano žveplo", obdelan z amonijakovo raztopino z namenom odstraniti žveplov dioksid. Tak proizvod se uporablja v medicini.

Sedimentno žveplo, ki je uvrščeno v to tar. številko, vselej pridobivajo z vsedanjem raztopine sulfidov ali kakih alkalijskih snovi ali zemeljsko-alkalijskagih polisulfidov s solno kislino. Je drobnejši od sublimiranega žvepla in bledorumene barve. Vonj je podoben vonju vodikovega sulfida. Če stoji, se razleze. Uporabljajo ga izključno v medicini.

Kot sedimanetno žveplo iz te tar. številke pa ne šteje "rekuperirano ali mikronizirano žveplo, čeprav ga včasih imenujejo "vsedlinsko žveplo" (**tar. št. 25.03**).

(B) KOLOIDNO ŽVEPLO

Koloidno žveplo pridobivajo z delovanjem vodikovega sulfida na raztopino žveplovega dioksida, ki vsebuje želatino, prav tako se lahko dobi tudi z delovanjem mineralne kisline na natrijev tiosulfat ali pa s katodno pulverizacijo. Koloidno žveplo je bel prah, ki z vodo tvori emulzijo. Vendar pa se lahko v takem stanju ohrani le v primeru, če je dodan zaščitni koloid (albumin ali želatin), in še tedaj se lahko ohranja le omejeno dolgo. Ta tar. številka vključuje tako pripravljeno koloidno raztopino, kot vse druge koloidne disperzije, imajo žveplene disperzije veliko absorbcijsko površino in zmorejo absorbirati snovi za barvanje (barvila). So zelo aktivna sredstva, ki se uporabljajo samo v medicini.

Ta tar. številka **izključuje** nerafiniramo žveplo, katerega pridobivajo po Freschovem postopku, pa tudi rafinirano žveplo - tudi, če sta zelo čista (**tar. št. 25.03**).

28.03 - OGLJIK (OGLJENE SAJE IN DRUGE OBLIKE OGLJIKA, KI NISO NAVEDENE IN NE ZAJETE NA DRUGEM MESTU)

Ogljik je čvrsta nekovina.

Ta tar. številka vključuje naslednje vrste ogljika:

Ogljene saje se pridobivajo z nepopolnim zgorevanjem ali crackiranjem (segrevanjem, električnim lokom ali z električnim iskrenjem) organskih substanc, bogatih z ogljikom, kot so:

(1) Naravni plini, kot je metan, antracitni plini (npr. plini, obogateni z antracitom) in acetilen. Acetilenske saje so zelo fin in čvrst proizvod, katerega pridobivajo s hitrim razpadanjem komprimiranega acetilena, v prisotnosti električne iskre.

(2) Naftalin, smole, olje (oljene saje).

Ogljene saje so lahko dobljene z plina (plinaste), ali pa saje iz peči - odvisno od načina pridobivanja.

Ogljene saje lahko vsebujejo oljne nečistoče. Uporablja se kot pigment v proizvodnji barv, tiskarskih barv, kreme za čevlje itd., pa tudi v prizvodnji karbonskega papirja in kot aktivno polnilo v gumarski industriji.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naravni grafit (**tar. št. 25.04**),

(b) naravne ogljike v obliki trdnih goriv (antracit, črni premog, rjavi premog, lignit), koks, aglomerirana goriva in plinski gljik (**27. poglavje**),

(c) nekatere črna mineralna barvila iz **tar. št. 32.06** (npr. alu črno, skrilavo-črno in silika-črno barvilo),

(d) umetni grafit; koloidni in polkoloidni grafit (**tar. št. 38.01**),

(e) aktivno oglje in živalsko oglje (**tar. št. 38.02**),

(f) lesno oglje (**tar. št. 44.02**) in

(g) kristalni ogljik v obliki diamantov (**tar. št. 71.02 in 71.04**).

28.04 - VODIK, ŽLAHTNI PLINI IN DRUGE NEKOVINE:

2804.10 **- Vodik**

- Žlahtni plini

2804.21 **- - argon**

2804.29 **- - drugi**

2804.30 **- Dušik**

2804.40 **- Kisik**

2804.50 **- Bor, telur**

- Silicij

2804.61 **- - z najmanj 99,99 mas.% silicija**

2804.69 **- - drug**

2804.70 **- Fosfor**

2804.80 **- Arzen**

2804.90 **- Selen**

(A) **VODIK**

Vodik pridobivajo z elektrolizo vode, iz vodnega plina, koksnega plina ali iz ogljikovodikov. Vodik običajno šteje za nekovino in se dobavlja v debelih jeklenih valjih pod pritiskom.

Uporablja se za hidrogeniranje olj (za pridobivanje trdnih masti), za crackiranje naftnih proizvodov, pri sintezi amonijaka, za rezanje in varjenje kovin itd.

Ta tar. številka **izključuje** devterij (stabilni vodikov izotop), ki se uvršča v **tar. št. 28.45** in tricij (radioaktivni vodikov izotop), ki se uvršča v **tar. številko 28.44**.

(B) REDKI PLINI

Pojem "redki plini" se uporablja za elemente, naštete v nadaljevanju. Ti plini so pomembni zaradi njihove kemične neaktivnosti in električnih lastnosti, še posebej zaradi sproščanja žarkov v okolico , kar s pridom uporabljajo neonski reklamni napisi itd. Žarki se sproščajo zaradi praznjenja visoke voltaže.

(1) **Helij** (nevnetljiv, uporablja se za polnjenje balonov).

(2) **Neon** (daje rožnatooranžno svetlobo, v kombinaciji s parami živega srebra pa "dnevno" svetlobo.

(3) **Argon** (plin brez vonja in barve, uporablja se za vzpostavljanje inertne atmosfere v električnih žarnicah).

(4) **Kripton** (ki se uporablja za iste namene kot argon s tem, da daje bledovijoličasto svetlobo).

(5) **Ksenon** (daje modro svetlobo).

Redki plini se dobivajo s frakcioniranjem tekočega zraka, pa tudi (v primeru helija) s predelavo naravnih plinov. Dobavljajo se pod pritiskom.

Radon je **radioaktivni** redki plin, ki se uvršča v t**ar. št. 28.44**.

(C) DRUGE NEKOVINE

Druge nekovine, zajete v tej tar. številki, so naslednje:

(1) **Dušik**

Dušik je plin, ki ne gori in gorenja ne vzpodbuja, pač pa ogenj gasi. Dušik se dobi z destilacijo tekočega zraka in se dobavlja v jeklenih valjih pod pritiskom.

Uporablja se predvsem za proizvodnjo amonijaka in kalcijevega cianamida, služi pa tudi za vzpostavljanje inertne atmosfere v električnih žarnicah.

(2) **Kisik**

Je plin, ki vzpodbuja gorenje. Dobi se predvsem s frakcionirano destilacijo tekočega zraka. Dobavlja se ga v v jeklenih valjih pod pritiskom, včasih pa tudi kot tekočina v sodih z dvojnimi stenami.

Komprimirani kisik se uporablja v kisiko-vodikovih ali kisiko- acetilenskih napravah za varjenje (avtogeno varjenje), ali pa za rezanje kovin, kot je npr. železo. Uporabljajo ga tudi v metalurgiji železa in jekla ter v medicini (inhaliranje).

Ta tar. številka vključuje tudi ozon, alotropsko modifikacijo kisika, katerega pridobivajo z delovanjem električnih isker in razelektrenja. Uporablja se za sterilizacijo vode (ozoniranje), za oksidacijo sušilnih olj, za beljenje bombaža, kot antiseptično sredstvo in za terapevtske namene.

(3) **Bor**

Bor je trdna snov kostanjeve barve in je ponavadi v prahu. Uporablja se v metalurgiji, pri proizvodnji toplotnih regulatorjev in zelo občutljivih termometrov.

Zaradi visoke stopnje absorbcije počasnih nevtronov se bor uporablja (čist ali legiran z jeklom) tudi pri proizvodnji mobilnih kontrolnih palic v jedrskih reaktorjih.

(4) **Telur**

Telur je trdna snov (gostote 6,2), je amorfna in kristalna. Je precej dober električni in toplotni prevodnik, ima pa nekatere lastnosti kovin. Uporablja se v nekaterih zlitinah (npr. v zlitinah telur-svinec) in kot vulkanicacijsko sredstvo.

(5) **Silicij**

Silicij pridobivajo z obdelavo zmesi silicijevega karbida in kremena v električnih pečeh. Je slab toplotni in električni prevodnik, trednejši od stekla in se v trgovini pojavlja kot prah kostanjeve barve, pogosteje pa v brezobličnih kepicah. Kristalizira v sive iglice kovinskega sijaja.

Silicij se uporablja v metalurški industriji (npr. v železovih in aluminijevih zlitinah), kot tudi pri proizvodnji silicijevega tetraklorida. Silicij v zelo čisti obliki, dobljen npr. s postopkom izločanja kristalov, je lahko v neobdelani obliki (v obliki, v kakršni je bil izločen) ali v obliki valjev ali palic. V kombinaciji z borom in fosforjem se uporablja pri proizvodnji diod, tranzistorjev in drugih polprevodnikov.

(6) **Fosfor**

Fosfor je mehka, elastična in trdna snov, ki se dobi v električnih pečeh z obdelavo mineralnih fosfatov, pomešanih s peskom in ogljikom.

Poznamo dve vrsti fosforja:

(a) **Beli fosfor**, ki je prozoren in rumenkast, toksičen, nevaren pri rokovanju z njim in zelo vnetljiv. V trgovini se pojavlja v obliki vlitih palčic, pakiranih v posodah iz črnega stekla, napolnjenih z vodo, v keramičnih posodah ali (pogosteje) v kovinskih. Tako pakiran ne sme biti izpostavljen mrazu.

(b) **Rdeči fosfor**, znan pod imenom "amorfni fosfor", ki pa lahko pav tako kristalizira. To je neprozorna in trdna snov, netoksična in nefosforescentna. Je gostejši in manj aktiven od belega fosforja. Rdeči fosfor se uporablja za proizvodnjo mase za vžigalice, v pirotehniki in kot katalizator (npr. pri kloriranju acikličnih kislin).

Nekatera zdravila vsebujejo fosfor (npr. fosforizirano ribje olje iz jeter polenovke). Uporablja se tudi kot strup za podgane, za pridobivanje fosforne kisline, hipofosfita, kalcijevega fosfida itd.

(7) **Arzen**

Arzen (regulus arsena) je trdna snov, katero pridobivajo z ekstrakcijo iz naravnih arzenovih piritov. Obstajata dve osnovni obliki:

(a) **navadni, t.i. "kovinski" arzen** v obliki bleščečih jeklenosivih kristalov, krhkih in v vodi netopnih in

(b) **rumeni arzen**, ki je kristalne strukture in precej nestabilen. Arzen se uporablja pri proizvodnji arzenovih disulfidov, debelih šiber, trdih bronz in raznih drugih zlitin (kositra, bakra itd.).

(8) **Selen**

Poznamo nekaj oblik selena, ki je sicer precej podoben žveplu:

(a) **Amorfni selen** v obliki rdečkastih kosmičev (selenov cvet).

(b) **Steklasti selen**, ki je slab toplotni in električni prevodnik in ima sijajen prelom, je rjave ali rdečkaste barve.

(c) **Izkristalizirani selen** v obliki sivih ali rdečkastih kristalov. Je precej dober električni in toplotni prevodnik, še posebno, kadar je izpostavljensvetlobi. Uporablja se za proizvodnjo

fotoelektričnih celic, kadar je dopiran, se uporablja v proizvodnji polprevodnih elementov, v fotografiji, v prah (rdeči selen) pa za proizvodnjo gum in specialnih leč itd.

Ta tar. številka **izključuje** selen v koloidni suspenziji, ki se uporablja v medicini (**30. poglavje**).

V tej Nomenklaturi je **antimon** uvrščen kot kovina (**tar. št. 81.10**).

Nekatere izmed nekovin iz te skupine (npr. silicij ali selen) se lahko dovajajo elementom, kot sta bor in fosfor v razmerju ponavadi reda velikosti, kot je npr. 1 del na milijon, gledano s stališča njihove uporabe v elektroniki. V to tar. številko so uvrščeni **pod pogojem**, da so neobdelani, vlečeni, ali pa da so v obliki valjev ali palic. Razrezani v diske, tanke ploščice ali v podobne oblike, se uvrščajo v **tar. št. 38.18**.

28.05 - ALKALIJSKE IN ZEMELJSKO-ALKALIJSKE KOVINE; REDKE ZEMELJSKE KOVINE, SKANDIJ IN ITRIJ, VKLJUČNO NJIHOVE MEDSEBOJNE MEŠANICE IN ZLITINE; ŽIVO SREBRO

- Alkalijske kovine:

2805.11 **- - natrij**

2805.19 **- - druge**

- Zemeljsko-alkalijske kovine:

2805.21 **- - kalcij**

2805.22 **- - stroncij in barij**

2805.30 - **Redke zemeljske kovine, skandij in itrij, vključno njihove medsebojne mešanice in zlitine**

2805.40 **- Živo srebro**

(A) ALKALIJSKE KOVINE

Vseh pet alkalijskih kovin je mehkih in zelo lahkih. Razgrajujejo hladno vodo, sami pa se razgrajujejo na zraku, oblikujoč pri tem hidrokside.

(1) **Litij**

Litij je najlažji (gostota 0,54) in najtrši izmed vseh petih alkalijskih kovin. Hrani se v mineralnem olju ali v inertnih plinih.

Litij pomaga pri izboljšanju kvalitete kovin in se uporablja v raznih zlitinah (npr. v takih, odpornih na trenje). Zaradi velike afinitete do drugih elementov se uporablja med drugim za pridobivanje nekaterih drugih kovin v čistem stanju.

(2) **Natrij**

Natrij je trdna kovina (gostote 0.97), kovinskega sijaja in kaj hitro po rezanju potemni. Hrani se ga v mineralnem olju ali v neprodušno zaprtih lotanih pločevinastih posodah. Natrij pridobivajo z elektrolizo staljenega natrijevega klorida ali natrijevega hidroksida.

Uporablja se v proizvodnji natrijevega peroksida ("dioksida"), natrijevega cianida, amida itd., nadalje v industriji indiga, eksplozivov (kemičnih vžigalnih vrvic in vžigalnikov), za polimerizacijo butadiena, za zlitine, odporne na trenje, v metalurgiji titana in cirkonija itd.

Ta tar. številka **izključuje** natrijev amalgam (**tar. št. 28.51**).

(3) **Kalij**

Kalij je srebnkastobela kovina (gostote 0.85), katerega lahko režemo z navadnim nožem. Hrani se ga v mineralnem olju ali v zateljenih ampulah. Uporablja se za proizvodnjo nekaterih fotoelektričnih celic in v zlitinah, odpornih na trenje.

(4) **Rubidij**

Je srebrnastobela trdna kovina (gostote 1,5) in je lažje taljiv od natrija. Hrani se ga v zapečatenih ampulah ali v mineralnem olju. Podobno kot natrij, služi v proizvodnji zlitin, odpornih na trenje.

(5) **Cezij**

Cezij je srebrnkaskobela ali rumenkasta kovina (gostote 1,9), ki se v stiku z zrakom vžge. je kovina, ki najhitreje oksidira in prihaja v zataljenih ampulah ali v mineralnem olju.

Radioaktivne alkalijske kovine se iz te tar. številke izključujejo (**tar. št. 28.44**).

(B) ZEMELJSKO - ALKALIJSKE KOVINE

Tri zemeljsko-alkalijske kovine, navedene v nadaljevanju, so kovne in precej lahko razgrajujejo hladno vodo, sami pa se razgrajujejo na vlažnem zraku.

(1) **Kalcij**

Pridobivajo ga z aluminotermično redukcijo kalcijevega oksida ali z elektrolizo stopljenega kalcijevega klorida. Je bela kovina (gostote 1,57), ki se uporablja pri prečiščevanju argona, pri rafinaciji bakra in jekla, v proizvodnji cirkonija, kalcijevega klorida (hidrolita) in zlitin, odpornih na trenje itd.

(2) **Stroncij**

Bela ali svetlorumena kovina, se lahko vleče, njegova gostota je 2,5.

(3) **Barij**

Barij je bela kovina (gostote 4,2), ki se uporablja v nekaterih zlitinah, odpornih na trenje in za odstranjevanje sledov plina v vakuumskih ceveh (**tar. št. 38.24**).

Ta tar. številka **ne vključuje** radija, radioaktivnega elementa (**tar. št. 28.44**), magnezija (**tar. št. 81.04**) in berilija (**tar. št. 81.12**). Ti elementi so na nek način podobne alkalnim kovinam.

(C) REDKE ZEMELJSKE KOVINE; ITRIJ IN SKANDIJ, VKLJUČNO NJIHOVE MEDSEBOJNE MEŠANICE IN ZLITINE

Redke zemeljske kovine (pojem "redka zemljina" se nanaša tudi na njihove okside) ali lantanidi vključujejo elemente z atomskim številom od 57 do 71 periodičnega sistema (pri čemer je atomsko število nekega elementa skupno število elektronov v enem atomu nekega elementa):

CERIJEVA SKUPINA	TERBIJEVA SKUPINA	ERBIJEVA SKUPINA
57 lantan	63 evropij	66 disprozij
58 cerij	64 gadolinij	67 holmij
59 prazeodij	65 terbij	68 erbij
60 neodij		69 tulij
62 samarij		70 iterbij
		71 lutecij

Prometij (61. element) je radioaktiven in se uvršča v **tar. št. 28.44**.

Redke zemeljske kovine so pretežno sivkaste ali rumenkaste, se dajo vleči in so kovne.

Cerij je v tej skupini najpomembnejši in se pridobiva iz monazita (fosfat redke zemljine), iz torita (silikat redke zemljine) potem, ko se odstrani torij. Cerijeva kovina se pridobiva z kovinotermično redukcijo halogenidov, uporabljajoč pri tem kalcij ali kalij kot sredstvi za redukcijo, ali pa z elektrolizo staljenega klorida. To je siva, kovna kovina, trša od svinca in se pri trenju ob hrapavo površino iskri (piroforna kovina).

Lantana ni najti v čistem stanju, temveč obstaja v obliki cerijevih soli in se uporablja za proizvodnjo modrega stekla.

Ta tar. številka vključuje tudi **skandij** in **itrij**, ki sta skoraj povsem podobna kovinam redkih zemljin s tem, da je **skandij** poleg tega še podoben kovinam iz železove skupine. Ti dve kovini se pridobivata z ekstrakcijo iz rude torveidit t.j. skandijevega silikata, ki vsebuje itrij in druge elementi.

Ti elementi ostanejo uvrščeni v to tar. številko, neglede na to, ali so v obliki mešanic ali v obliki zlitin. Ta tar. številka vključuje, na primer, t.i. "**misch-metal**", ki je zlitina z 45 do 55% cerija, 22 do 27% lantana, lantanidov, itrija in raznih drugih nečistoč (do 5% železa, s sledovi silicija, kalcija in aluminija). "Misch-metal"se najpogosteje uporablja v metalurgiji in za proizvodnjo kresilnih kamenčkov za vžigalnike. Če se legira z več kot 5% železa, z magnezijem in z drugimi kovinami, se uvršča v druge tar. številke (če ima npr. značaj piroforne legure, gre v **tar. št. 36.06**).

Ta tar. številka **izključuje** soli in spojine kovin redkih zemljin, itrija in skandija (**tar. št. 28.46**).

(D) ŽIVO SREBRO

Živo srebro je **edina kovina**, ki je pri sobni temperaturi **tekoča**. Pridobiva se z žganjem naravnega živosrebrovega sulfida (cinobarita) in se izloča od drugih kovin, katere ruda še vsebuje (svinec, cink, koriter, bizmut), s filtriranjem, z vakuumsko destilacijo ter z obdelavo z razredčeno dušikovo kislino.

Živo srebro je sijajna bela tekočina, je težka (gostote 13,59), toksična in reagira s plemenitimi kovinami (amalgami). Pri sobni temperaturi je tekoče in z zrakom ne reagira, če je čisto, če pa živo srebro ni čisto, se na zraku prevleče s plastjo živosrebrnega oksida rjave barve. Živo srebro dobavljajo v posebnih železnih "steklenicah".

Živo srebro služi za pridobivanje amalgama iz tar. številk 28.43 in 28.51. Uporablja se v metalurgiji zlata in srebra, v industriji za pozlačevanje in posrebrevanje, v proizvodnji klora, natrijevega hidroksida, živosrebrovih soli, cinobra in fulminatov. Uporablja se tudi v proizvodnji žarnic na osnovi živosrebrnih par in za razne fizikalne in medicinske instrumente itd.

Ta tar. številka **ne vključuje** živega srebra v koloidni suspenziji (rdeča ali zelena tekočina, katero pridobivajo z voltinim lokom med živim srebrom in platino. Uporablja se v medicini in se uvršča v **30. poglavje**.

II. PODODDELEK

ANORGANSKE KISLINE IN ANORGANSKE KISIKOVE SPOJINE NEKOVIN

SPLOŠNA DOLOČILA

Kisline vsebujejo vodik, ki se lahko popolnoma ali delno zamenjajo s kovinami (ali ioni z analognimi lastnosti, npr. z ionom amonija (NH_4^+) - rezultat so soli. kisline reagirajo z bazami tako, da se oblikujejo soli in z alkoholi, pri čemer nastanejo estri. V tekočem stanju ali v raztopini kisline so elektroliti, ki proizvajajo vodik na katodi. Ko se eden ali več molekul vode odstrani iz kislin, ki vsebujejo kisik, nastanejo anhidridi. Večina oksidov nekovin so anhidridi.

Ta pododdelek vključuje **anorganske kisikove spojine nekovin** (anhidride in druge), pa tudi **anorganske kisline, katerih anodni radikal je nekovina**.

Na drugi strani pa ta tar. številka **izključuje** anhidride in kisline iz kovinskih oksidov ali hidroksidov, ki se ponavadi uvrščajo v **IV. pododdelek** (npr. oksidi kovin, hidroksidi in peroksidi, kot so kisline in anhidridi kroma, molibdena, volframa in vanadija). V nekaterih primerih se uvrščajo v druge tar. številke, npr. v **tar. št. 28.43** (spojine plemenitih kovin), v **tar. št. 28.44 ali 28.45** (spojine radioaktivnih elementov in izotopov) ali v **tar. št. 28.46** (spojine kovin redkih zemljin, itrija in skandija).

Kisikove spojine vodika so prav tako **izključena** in se uvrščajo v **tar. št. 22.01** (voda), v **tar. št. 28.45** (težka voda), v **tar. št. 28.47**) (vodikov peroksid) ali v **tar. št. 28.51** (destilirana in elektroneprevodna voda ter voda podobne čistote, vštevši vodo, obdelano z ionskimi izmenjalniki.

28.06 - KLOROVODIK (KLOROVODIKOVA KISLINA); KLORSULFONSKA KISLINA

2806.10 **- Klorovodik** (klorovodikova kislina)

2806.20 **- Klorsulfonska kislina**

(A) KLOROVODIK (KLOROVODIKOVA KISLINA)

Klorovodik (HCl) je brezbarvni, kadeč se plin zadušljivega vonja in se pridobiva z delovanjem vodika (ali vode in koksa) na klor, ali pa z delovanjem žveplene kisline na natrijev klorid.

Pod pritiskom se zlahka spremeni v tekoče stanje in je v vodi zelo topen. Dobavljajo ga v jeklenkah, prav tako pa tudi v **koncentrirani vodni raztopini (ponavadi 28 do 38%)** (klorovodikova kislina, solna kislina) v steklenih ali keramičnih posodah, v z gumo obloženih vagonih ali v kamionskih cisternah. Te raztopine so ostrega vonja in rumenkaste barve, v kolikor proizvod vsebuje nečistote (feriklorid, arzen, žveplov dioksid, žvepleno kislino). Raztopine so brezbarvne, če so čiste. Koncentrirane raztopine sproščajo na zraku bel dim.

Klorovodikova kislina se uporablja v mnoge namene, na primer za razjedanje železa, cinka in drugih kovin, za ekstrakcijo želatine iz kosti, za prečiščevanje oglja živalskega porekla, za proizvodnjo kloridov, kovin itd.

Klorovodikov plin se pogosto uporablja v organskih sintezah (na primer v proizvodnji kloroprena, vinilklorida, umetne kafre, hidroklorida kavčuka itd.).

(B) KLORSULFONSKA KISLINA

Klorsulfonska kislina ("klorhidrin žveplove kisline"), katere formula je $ClSO_2OH$, nastaja z neposredno suho združitvijo žveplovega trioksida ali oleuma s klorom na suho.

Je zelo korozivna, brezbarvna ali rjavkasta tekočina nadražujočega vonja. Na vlažnem zraku se kadi, v stiku z vodo razpada, prav tako tudi ob segrevanju.

Uporablja se v organskih sintezah (proizvodnja saharina, tioindiga, soli indiga itd.).

Ta tar. številka **izključuje** hipoklorovo, klorovo in perklorovo kislino (**tar. št. 28.11**). Ta tar.. številka **izključuje** tudi žveplov dikloridni dioksid (sulforilklorid) (**tar. št. 28.12**), katerega včasih zgrešeno imenujejo "klorsulfonska kislina".

28.07 - ŽVEPLOVA KISLINA; OLEUM

(A) ŽVEPLOVA KISLINA

Žveplovo kislino (H_2SO_4) pridobivajo predvsem s spuščanjem kisika in žveplovega dioksida prek katalizatorjev (platina, vanadijev pentoksid itd.). Nečistote (dušikove spojine, arzenove in fosforne proizvode, svinčeve sulfate) sprošča, če jo obdelajo z vodikovim sulfidom ali amonijevim sulfidom.

Žveplena kislina je zelo korozivna. Je gosta, oljnata in brezbarvna tekočina (v kolikor ne vsebuje nečistoč) ali rumena ali rjava (v drugih primerih). V stiku z vodo burno reagira, se zelo segreje in razžira kožo in večino drugih organskih snovi z zogljenevanjem.

Komercialna žveplova kislina **vsebuje med 77 in 100% H_2SO_4**. Pakira se v kontejnerje ali balone iz stekla, v jeklenke, v kamionske cisterne ali v ladje-tankerje,

Ta kislina se uporablja v raznih industrijskih vejah, še posebno v industriji gnojil, eksplozivov in anorganskih pigmentov (med drugim tudi v industriji nafte in jekla.

(B) OLEUM

Oleum (**kadeča se žveplena kislina**) je žveplena kislina, ki vsebuje **žveplov trioksid (do 80%)**. Oleum je lahko tekoč ali trden in je intenzivne rjave barve. V stiku z vodo burno reagira, nažira kožo in obleko, sprošča škodljive pare (posebno prosti žveplov trioksid). Pakirajo ga v steklene, keramične kontejnerje ali pa v kontejnerje iz železne pločevine.

Oleum se na veliko uporablja za reakcije žveplanja v organski kemiji (pri proizvodnji naftalinsulfonske kisline, hidroksiantrahinona, tioindiga, derivatov alizarina itd.).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) kloržveplove kisline (klorhidrinske žveplene kisline in žveplodušikove kisline) **(tar. št. 28.06 oz. 28.08**),

(b) žveplenega trioksida, žveplovodika, peroksi žveplove kisline, sulfaminske kisline in mineralne kisline tionske vrste (politionske kisline) (**tar. št. 28.11**) in

(c) tionila in sulforilnih kloridov (**tar. št. 28.12**).

28.08 - SOLITRNA KISLINA: SULFONITRITNE KISLINE

(A) SOLITRNA KISLINA

Solitrna kislina (dušikova klislina) (HNO_3) se pridobiva z oksidacijo amonijaka ob prisotnosti katalizatorja (platine, železa, kroma, bizmuta, mangana itd). Razen tega se lahko dušik in kisik spojita neposredno v elektrolitskih pečeh, nato pa tako dobljeni dušikov oksid oksidira. Solitrna kislina se dobi tudi z delovanjem žveplove kisline (same ali v zmesi z natrijevim disulfatom) na naravni natrijev nitrat. Nečistoče (žveplova in solna kislina, dušikove pare) se odstranjujejo z destilacijo in toplim zrakom.

Solitrna kislina je brezbarvna ali rumenkasta toksična tekočina. V koncentriranem stanju (kadeča se solitrna kislina) sprošča rumenkaste dušikove pare. **Nažira kožo** (na njej **pušča rumeno sled** - ksantoproteinska reakcija) in topi organske snovi. Je močno oksidacijsko sredstvo. Pakira se v steklenih posodah, posebnih keramičnih balonih za kisline ali v aluminijastih kontejnerjih.

Solitrna kislina se uporablja pri proizvodnji nitratov (srebra, živega srebra, svinca, bakra itd.), organskih barv, eksplozivov (nitroglicerina kolodijevega bombaža, trinitrotoluena, pikrinske kisline, živosrebrnega fulminata itd.), nadalje za dekapiranje kovin (posebno litega železa), za graviranje pobakrenih predmetov ter za rafinacijo zlata in srebra.

(B) SULFONITRITNE KISLINE

Sulfonitritne kisline so **zmesi koncentriranih solitrne in žveplove kisline** v določenih razmerjih (npr. v enakih delih). So zelo korozivne in viskozne tekočine, ki se ponavadi pakirajo v steklenice iz železne pločevine.

Uporabljajo se še posebej za nitriranje organskih spojin, v industriji sintetičnih barvil in v proizvodnji nitroceluloze in eksploziv.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) sulfaminske kisline (**tar. št. 28.11**) (katere ni šteti med pravkar omenje ne sulfonitrne kisline) in

(b) dušikovodikove in dušične kisline ter raznih dušikovih oksidov (**tar. št. 28.11**).

28.09 - DIFOSFORJEV PENTOKSID; FOSFORJEVA KISLINA IN POLIFOSFORJEVE KISLINE:

2809.10 **- Difosforjev pentoksid**

2809.20 **- Fosforjeva kislina in polifosforjeve kisline**

Ta tar. številka vključuje difosforjev pentoksid, fosforjevo kislino (ortofosforjevo kislino ali navadno fosforjevo kislino), pirofosforjevo kislino (difosforjevo klislino), metafosforjevo in druge polifosforjeve kisline.

(A) DIFOSFORJEV PENTOKSID

Difosforjev pentoksid (**P_2O_5**, anhidrid fosforjeve kisline), pridobivajo z zgorevanjem fosforja, ekstrahiranega iz naravnih fosfatov, na suhem zraku. To je zelo koroziven bel prah, ki burno absorbira vodo in se pakira v neprodušno zaprtih posodah. Uporablja se za sušenje plinov in v organskih sintezah.

Difosforjev pentoksid obstaja v kristalni, amorfni in steklasti obliki. Te tri različice, med seboj pomešane, tvorijo ("fosforni sneg", ki se uvršča v to tar. številko.

(B) FOSFORJEVA KISLINA

Fosforjeva kislina (**ortofosforjeva kislina** ali navadna fosforjeva kislina (**H_3PO_4**), se pridobiva z delovanjem žveplove kisline na naravni trikalcijev fosfat. Tako dobljena komercialna kislina vsebuje nečistoče (difosforjev pentoksid, kalcijev dihidrogenoortofosfat, žveplov trioksid, žveplovo kislino, silicij- fluorovodikovo kislino itd.). Čisto fosforjevo kislino dobijo z nadzorovanim spajanjem difosforjevega pentoksida z vodo.

Fosforjeva kislina je lahko v obliki nestabilnih prizmatičnih kristalov, vendar se kot taka težko vzdržuje v trdnem stanju. Zaradi tega se ponavadi pripravlja v vodni raztopini (npr. 65%-na raztopina, 90%-na raztopina itd.). Koncentrirana raztopina, ki je pri normalni temperaturi prezasičena, je znana kot "sirupna fosforjeva kislina".

Fosforjeva kislina se uporablja za pripravo koncentriranih (trikratnih) superfosfatov. Uporablja se tudi v tekstilni industriji in pa kot sredstvo za jedkanje (odstranjevanje rje).

Fosforjeva kislina preide ob kondenzaciji pri visoki temperaturi v nekaj polimernih kislin: v pirofosforjevo (difosforjevo), metafosforjevo in druge polifosforjeve kisline.

(C) POLIFOSFORJEVE KISLINE

(I) **Kisline, značilne po izmenjalnih P-O-P atomih se uvrščajo v to tar. številko**.

Polifosforjeve kisline ponavadi pridobivajo s kondenzacijo dveh ali več molekul ortofosforjeve kisline ob delnem odstranjevanju vode. Na ta način dobe celo vrsto linearnih kislin, katerih splošna formula je:

$H_{(n+2)}$ Pn $O_{(3n+1)}$, pri čemer je n=2 ali več (velja za linearne vrste) in

$(HPO_3)n$, pri čemer je n=3 ali več.

(1) **Pirofosforjeva kislina** (difosforna kislina H_4P2O_7) se pridobiva z nadzorovanim segrevanjem ortofosforjeve kisline. Na vlažnem zraku je nestabilna in se lahko pretvarja v orto kislino.

(2) **Metafosforjeve kisline**. To so ciklične kisline, katerih primeri so ciklotrifosforjeva kislina $(HPO_3)_3$ in ciklo-tetrafosforjeva kislina $(HPO_3)_4$, ki se pojavljajo kot manjše sestavine mešanih polifosforjevih kislin, ki vsebujejo več kot 86% P_2O_5.

Glacialna polifosforjeva kislina (komercialna metafosforjeva kislina) je **kemično nedefinirana zmes** fosforjevih kislin (pretežno linearnih), ki lahko vsebuje soli natrija iz teh kislin. Take zmesi, ki se uvrščajo v to tar. številko, se pojavljajo kot steklaste mase, ki hlapijo, če so razbeljene in ne kristalizirajo.

Vodo izredno dobro absorbirajo in se uporabljajo za sušenje plinov.

(3) **Druge polifosforjeve kisline tipa P-O-P**. To so seveda zmesi, ki se prodajajo pod imeni "polofosforjeve" ali "superfosforjeve" kisline, ki vsebujejo veččlene vrste, kot je npr. trifosforjeva kislina ($H_5P_3O_{10}$) in tetrafosforjeva kislina ($H_6P_4O_{13}$). Tudi te zmesi se uvrščajo v to tar. številko.

(II) **Druge polifosforjeve kisline**

Ta del tarife vključuje med drugim hipofosforjevo kislino (difosforjevo (IV) kislino) ($H_4P_2O_6$). Ta spojina nastopa v obliki kristalnega dihidrata, katerega je treba hraniti na suhem. Je stabilnejše v šibkih raztopinah.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) drugih fosfojevih kislin in anhidridov (fosfonske kisline in njenih anhi dridov, fosfinske kisline) (**tar. št. 28.11**) in

(b) vodikove fosfide (**tar. št. 28.48**).

28.10 - BOROVI OKSIDI; BOROVE KISLINE

(A) BOROVI OKSIDI

Dibortrioksid (B_2O_3) obstaja kot prosojna, steklasta masa, kot kristali ali kot beli kosmiči.

Uporablja se za proizvodnjo umetnega dragega in poldragega kamenja (korund, safir itd.) tako, da učinkuje na hlapljive kovinske fluoride.

Ta tar. številka vključuje tudi vse druge borove okside.

(B) BOROVE KISLINE

Borova kislina (ortoborova kislina) (H_3BO_3) pridobivajo z razgrajevanjem naravnih boratov s pomočjo kisline ali pa s fizikalno-kemično obdelavo surove borove kisline.

Obstaja v obliki prahu ali majhnih luskinic, sljudastih kosmičev ali kristalnih kepic s prosojnimi robovi in pepelnatosive ali modrikaste barve (kristalizirana kislina). Je brez vonja in je mastnega otipa.

Uporablja se kot antiseptično sredstvo (borova voda), za proizvodnjo borsilikatnega stekla (majhen koeficient raztezanja), steklastih spojin, Guignetovega zelenila (hidrirani borov oksid), umetnih boratov (boraks), hidroksi. in aminoantrahinona, za impregnacijo stenja za sveče, za ognjevarno obleko itd.

Surova naravna borova kislina spada v **tar. št. 25.28**, v kolikor ne vsebuje več kot 85% H_3BO_3, računano na suho snov. Če vsebnost H_3BO_3 presega 85%, se kislina uvršča v to tar. številko. Metaborova kislina (HBO_2)n se prav tako uvršča v to tar. številko.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) tetrafluoroborove kisline (fluoroborove kisline) **(tar. št. 28.11)** in

(b) gliceroborovo kislino (**tar. št. 29.20**).

28.11 - DRUGE ANORGANSKE KISLINE IN DRUGE ANORGANSKE KISIKOVE SPOJINE NEKOVIN

- Druge anorganske kisline:

2811.11 **- - fluorovodik** (fluodovodikova kislina)

2811.19 **- - druge**

- Druge anorganske kisikove spojine nekovin:

2811.21 **- - ogljikov dioksid**

2811.22 **- - silicijev dioksid**

2811.23 **- - žveplov dioksid**

2811.29 **- - druge**

Ta tar. številka vključuje mineralne kisline in anhidride ter druge **okside nekovin**. Najpomembnejši med njimi so navedeni v nadaljnjem besedilu in razvrščeni po njihovi komponenti nekovin v naslednjem zaporedju: fluor, klor, brom, jod, žveplo, selen, telur, dušik, fosfor,arzen, ogljik, silicij.

(A) FLUOROVE SPOJINE

(1) **Fluorovodik** (fluorovodikova kislina) (**HF**) se dobi z delovanjem žveplove kisline na naravni kalcijev fluorid (fluorit) ali na kriolit. Prečiščuje se z obdelavo s kalijevim karbonatom ali z destilacijo (včasih vsebuje majhne količine silikatov in silicij - fluorovodikove kisline kot nečistote). V brezvodnem stanju je fluorovodikova kislina zelo higroskopična tekočina (točka vrenja je med 18 °C in 20 °C). Na zraku se kadi. V brezvodnem stanju in v koncentrirani raztopini prodira globoko v tkivo in fluorira organske snovi. Hrani se jo v kovinskih steklenicah, obloženih s svincem, gutaperčo ali s cerezinskim voskom. Kislina zelo velike čistote se hrani v srebrnih steklenicah.

Uporablja se za najedanje stekla, proizvodnjo filtrirnih papirjev, ki ne puščajo pepela, za proizvodnjo tantala in fluoridov, za čiščenje in dekapiranje odlivkov, v organskih sintezah, kot sredstvo za nadziranje procesa fermentacije itd.

(2) **Fluorove kisline**, ki vključujejo:

(a) **tetrafluoroborovo kislino** (fluoroborovo kislino) (**HBF_4**) in

(b) **heksafluorosilicijevo kislino** (**H_2SiF_6**), ki se dobiva npr. v vodnih raztopinah kot vzporedni proizvod v proizvodnji superfosfatov, ali pa iz silicijevega fluorida. Uporablja se za elektrolitsko rafinacijo kositra in svinca, za proizvodnjo fluoro-silikatov itd.

(B) KLOROVE SPOJINE

Najpomembnejši med temi spojinami so močni agensi za oksidacijo in kloriranje. Uporabljajo se za beljenje in v organskih sintezah. Te spojine so praviloma nestabilne. Sem se uvrščajo:

(1) **Hipoklorova kislina** (**HClO**). Je proizvod, nevaren za vdihavanje in eksplodira v stiku z organskimi snovmi. Plin se dobavlja v vodni raztopini, je rumene barve, včasih rdečkast.

(2) **Klorova kislina** (**$HClO_3$**). V prometu se pojavlja le kot brezbarvna ali ru menkasta vodna raztopina.

(3) **Perklorova kislina** (**$HClO_4$**). Je bolj ali manj koncentrirani proizvod, ki daje razne hidrate, najeda kožo in se uporablja za analize.

(C) BROMOVE SPOJINE

(1) **Bormovodikova kislina** (**HBr**) je brezbarvni plin z močnim in nadražujočin vonjem. Lahko je pakiran pod pritiskom ali v obliki vodnih raztopin, ki se na zraku posebno dobro razgrajujejo (še

posebej pod učunkom svetlobe). Bormovodikova kilsina se uporablja za proizvodnjo bromidov in za organske sinteze.

(2) **Bromova kislina** (**$HBrO_3$**) obstaja le v vodnih raztopinah in se uporablja v organskih sintezah.

(D) JODOVE SPOJINE

(1) **Jodovodikova kislina** (**HJ**) je brezbarven, zadušljiv plin, ki se lahko razgrajuje. Pojavlja se v obliki korozivnih vodnih raztopin, ki se, če so koncentriani, kadijo na vlažnem zraku. Uporabljajo se v organskih sintezah kot redukcijsko sredstvo in kot posrednik za fiksiranje joda.

(2) **Jodova kislina** (**HJO_3**) in njen anhidrid (J_2O_3) sta lahko v obliki prizmatičnih kristalov ali v obliki vodne raztopine. Uporabljata se v medicini ali kot absorbcijsko sredstvo za plinske maske.

(3) **Perjodova kislina** (**$HJO_4 . 2H_2O$**) ima podobne lastnosti kot jodova kislina.

(E) ŽVEPLOVE SPOJINE

(1) **Vodikov sulfid** (žveplovodikova kislina) (**H_2S**)je zelo toksičen (krvni strup), brezbarven plin, ki je vonja po gnilih jajcih. Dobavlja se v jeklenih valjih pod pritiskom. Uporablja se za analize, za prečiščevanje žveplene in klorovodikove kisline, za pridobivanje žveplenega dioksida ali regeneriranega žvepla.

(2) **Peržveplova kislina** se pojavlja v obliki kristalov:- navadna peržveplova kislina (**$H_2S_2O_8$**) in njen anhidrid (S_2O_7) in - monoperžveplova kislina (**H_2SO_5**) (Carova kislina), ki je zelo higroskopična in je močno oksidacijsko sredstvo.

(3) **Tionova kislina** - obstajajo le v vodni raztopini; ditiožveplena kislina (**$H_2S_2O_6$**), tritiožveplova kislina (**$H_2S_3O_6$**), tetrationžveplova kislina (**$H_2S_4O_6$**), pentatiožveplova kislina (**$H_2S_5O_6$**).

(4) **Aminožveplova kislina** (sulfaminska kislina) (**$SO_2(OH)NH_2$**) se pridobiva z raztapljanjem sečnine v žveplovi kislini, žveplovem trioksidu ali v oleumu. V kristalni obliki se v vodi slabo topi, v alkoholu pa zlahka. Uporablja se za proizvodnjo ognjevarnih apretur za tekstil, za strojenje, galvanizacijo in v organskih sintezah.

(5) **Žveplov dioksid** (**SO_2**) dobivajo z izgorevanjem žvepla, z žganjem naravnih sulfidov (posebno železovega pirita) in z žganjem narav nega kalcijevega sulfata (npr. anhidrida) z ilovico ali s koksom. Je brezbarven in zadušljiv plin.

Žvepov dioksid se dobavlja v tekočem stanju v jeklenkah pod pritiskom ali v vodni raztopini. V obliki vodne raztopine ga pogosto in **zgrešeno** imenujejo "**žveplena kislina**".

Žveplov dioksid se, kot močno oksidacijsko sredstvo in sredstvo za beljenje, uporablja v najrazličnejše namene: za beljenje tekstila živalskega izvora, slame, puha in želatine; pri rafinaciji sladkorja po sulfitnem postopku; za konzerviranje sadja in zelenjave; pri pripravi kislih sulfitov za obdelavo lesne celuloze, v proizvodnji žveplove kisline; kot dezinfekcijsko sredstvo (za "presekanje" vinskega vrenja). Tekoči žveplov dioksid, ki znižuje temperaturo hlapenja, se uporablja v hladilnih napravah.

(6) **Žveplov trioksid** (**SO_3**) (anhidrid žveplove kisline). To so beli, trdni in igličasti kristali, nekoliko podobni azbestu. Na vlažnem zraku se kadi, z vodo reagira burno in jo absorbira. Hraniti ga je treba v neprodušno zaprtih posodah iz železne pločevine, ali pa v posebnih steklenih ali keramičnih balonih, opremljenih z elementom, ki vsebuje anorgansko cnov, ki absorbira vlago. Uporablja se za proizvodnjo oleuma (tar. št. 28.07) in galunov (tar. št. 28.33).

(7) **Dižveplov trioksid** (**S_2O_3**) so nestabilni zeleni kristali, ki v stiku z vodo razpadajo in razpadajo v alkoholu. Uporablja se kot redukcijsko sredstvo v proizvodnji sintetičnih barv.

(F) SELENOVE SPOJINE

(1) **Selenovodik** (**H_2Se**) je plin neznosnega vonja in je nevaren, saj paralizira naravna čutila vonja. V prometu je v nestabilnih vodnih raztopinah.

(2) **Selenasta kislina** (**H_2SeO_3**) in njen anhidrid (**SeO_2**) sta v obliki zelo nestabilnih šeststraničnih kristalov, ki so v vodi zelo težko topni. Uporablja se v industriji emajla.

(3) **Selenova kislina** (**H_2SeO_4**) so beli kristali, ki so lahko brezvodni ali hidrirani.

(G) TELURJEVE SPOJINE

Telurjeve spojine so: **telurovodik** (**H_2Te**) - v vodni raztopini, **telurjeva kislina** (**H_2Te_3**) in njen anhidrid (TeO_2)(bel, trden), **telurjeva kislina** (**H_2TeO_4**) - brezbarvni kristali in njen **anhidrid** (**TeO_3**) - oranžno obarvana snov.

(H) DUŠIKOVE SPOJINE

(1) **Dušikovodikova kislina** (**HN_3**) - brezbarvna, toksična tekočina zadušljivega vonja. V vodi je zelo topna, nestabilna in z lastnostmi eksploziva. Njene **soli (azidi)** spadajo v **tar. št. 28.50** in ne v V. pododdelek.

(2) **Dušikov suboksid** (didušikov oksid)(**N_2O**) je plin sladkega okusa (**smejalni plin**) in topen v vodi. V prometu se pojavlja v tekočem stanju. V plinastem stanju se uporablja kot anastetik, v tekočem in trdnem stanju pa kot hladilno sredstvo, kot poganjalni plin za penasto smetano..

(3) **Dušikov dioksid** (**NO_2**) (nitroksil, nitrozne pare "dušikov peroksid") je pri 0 °C brezbarvna tekočina, pri višjih pa oranžnorjava. Njeno vrelišče je pri 22 °C in takrat sprošča rdečkaste pare. Je najstabilnejši med dušikovimi oksidi in je močno oksidacijsko sredstvo.

(I) FOSFORJEVE SPOJINE

(1) **Hipofosforna kislina** (**H_3PO_2**) - lisasti kristali, stalijo se pri okoli 25 °C. Na zraku zelo oksidirajo in so močno redukcijsko sredstvo.

(2) **Fosfonska kislina** (**H_3PO_3**) - nestabilni kristali, stalijo se pri okoli 71 °C, topni v vodi. Tudi **njena anhidrida** (**P_2O_3** ali **P_4O_6**) (kristali) se stalita pri okoli 24 °C s tem, da sprva prehajata v rumeno in nato v rdečo barvo. Če sta izpostavljena svetlobi, se postopoma razgrajujeta.

(J) ARZENOVE SPOJINE

(1) **Diarzenov trioksid** (**As_2O_3**) (arzenov sekvioksid, arzenov oksid, beli arzen). Zgrešeno ga imenujejo "**arzenova kislina**", pridobiva se z žganjem železo-arzenovih rud niklja in srebra ali iz arzenovih piritov. Vsebuje nečistote (arzenov sulfid, žveplo, antimonov oksid in druge.

Komercialni arzenov trioksid je ponavadi bel prah brez vonja in je **zelo strupen** (arzenov cvet). Steklasti anhidrid izgleda kot amorfna prosojna masa, porcelanski anhidrid je neprosojen in sestavljen iz medsebojno povezanih oktaedrskih kristalov.

Uporablja se: za konzerviranje surovih kož in zooloških primerkov (včasih pomešan z milom), kot strup za podgane, za proizvodnjo papirja za uničevanje muh, v proizvodnji sredstev za motenje, v proizvodnji steklastih emajlov in zelenih mineralnih barv, kot so npr. Schelle zelena barva (bakrov arzenit) in Schweinfurt zelena barva (baker-acetonski arzenid); v majhnih količinah ga uporabljajo kot zdravilo (za zdravljenje dermatitisa, mrzlice in astme).

(2) **Diarzenov pentoksid** (**As_2O_5**) pridobivajo z oksidacijo arzenovega trioksida ali z dehidriranjem arzenove kisline. Je zelo strupen prah, ki se v vodi počasi topi in pri tem tvori arzenovo kislino. Uporabljajo ga za proizvodnjo arzenove kisline, kot oksidacijsko sredstvo itd.

(3) **Arzenove kisline** - ime "arzenova kislina" je dan ortoarzenovi kislini(**H_3AsO_4 . 1/2H_2O**) in drugim hidratom arzenovega pentoksida (piro-arzenove in meta-arzenove kisline itd.). Kristalizirajo v brezbarvne iglice in so **smrtno nevarni strupi**.

Arzenova kislina se uporablja za proizvodnjo sintetičnih barv (fuksina itd.), arzenatov in organskih arzenovih derivatov, ki se uporabljajo kot zdravila ali insekticidi.

Ta tar. številka **izključuje** arzeno vodik (AsH_3) (**tar. št. 28.50**).

(K) OGLJIKOVE SPOJINE

(1) **Ogljikov monoksid** (CO) - toksičen (**krvni strup**), brezbarven plin brez okusa. Pakirajo ga pod pritiskom. Njegove redukcijske sposobnosti se izkoriščajo med drugim v metalurgiji.

(2) **Ogljikov dioksid** (CO_2). **Nepravilno** ga imenujejo "**ogljikova kislina**", pridobivajo pa ga z zgorevanjem ogljika ali s segrevanjem apnenčastih snovi, pa tudi z delovanjem kislin.

To je brezbarven plin, enkrat težji od zraka in ki gasi ogenj. Ogljikov dioksid se pakira kot tekočina (komprimirana v jeklenkah) ali kot trdna snov (komprimirane kocke v izoliranih posodah - "**ogljikov sneg**", ali "**ogljikov led**" ali "**suhi led**" - ki ima **-80 °C**).

Uporablja se v metalurgiji, v proizvodnji sladkorja in za gaziranje pijač. Tekoči ogljikov dioksid služi za penjenje piva, za proizvodnjo salicilne kisline, v aparatih za gašenje požarov itd. Trdni ogljikov dioksid pa se uporablja kot hladilno sredstvo (do -80 °C).

(3) **Cianovodik** (HCN) (cianovodikova kislina, pruska kislina). Pridobivajo jo z delovanjem žveplene kisline na cianid, ali pa z delovanjem katalizatorja na zmesi amonijaka in ogljikovodikov.

Je **zelo toksična**, brezbarvna tekočina vonja po grenkem mandlju.Z vodo se meša in je od nje manj gost. Je težko obstojen v nečistem stanju ali v šibki raztopini.

Cianovodikova kislina se uporablja v organskih sintezah (npr. pri proizvodnji akrilonitrila z reakcijo z acetilenom) in kot sredstvo za uničevanje parazitov.

(4) **Izocijanova, tiocianova in fulminova kislina**.

(L) SILICIJEVE SPOJINE

Silicijev dioksid (SiO_2) (čista silika, anhidrid silicijeve kisline itd.) pridobivajo z obdelavo silikatne raztopine s kislinami, ali pa z razgrajevanjem silicijevih halogenidov pod vplivom vode in toplote.

Lahko je v amorfnem stanju (v obliki belega prahu - "Bela silika", "cvet silike", "kalcinirana silika", v obliki steklastih zrn - "steklasta silika", v želatinastem stanju - "silikino ivje", "hidrirana silika"), ali pa v obliki kristalov (tridimit in kristobalitne olike).

Silicijev dioksid je odporen proti kislinam. Staljeni silicijev dioksid se zaradi tega uporablja za izdelavo laboratorijskih naprav in industrijske opreme, ki je lahko izpostavljena hitrim temperaturnim spremembam (segrevanju in ohlajevanju), ne da bi pri tem počila (glej splošna določila k 70. poglavju). Fino uprašnjeni silicijev dioksid se uporablja pri izdelavi barv kot ekstender (sredstvo za enakomerno porazdelitev barve) in kot polnilo za lake. Aktivirani silika-gel se uporablja za sušenje plinov.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naravni silicijev dioksid (**25. poglavje**, razen vrst, ki so sestavina dragega ali poldragega kamenja - glej komentar k **tar. št. 71.03 in 71.05**),

(b) koloidne suspenzije silicijevega dioksida - silike, ki se praviloma uvrščajo v **tar. št. 38.24**, v kolikor niso posebej pripravljene za posebne namene (npr. kot pomožna sredstva za tekstil iz **tar. št. 38.09**) in

(c) silika-gel z dodanimi kobaltovimi solmi (uporablja se kot indikator vlažnosti) (**tar. št. 38.24**).

(M) **KOMPLEKSNE KISLINE**

Ta tar. številka vključuje tudi kemično določene kompleksne kisline, ki sestoje iz dveh ali več mineralnih kislin nekovin (npr. klorove kisline) ali kislin nekovin (npr. silicij-volframova, bor- volframova kislina itd.) in ki niso specificirane ali zaobsežene v drugih tar. številkah tega poglavja.

Antimon je kovina, zato se antimonova kislina in antimonovi oksidi uvrščajo v **tar. št. 28.25**.

III. PODODDELEK

HALOGENSKE IN ŽVEPLOVE SPOJINE NEKOVIN

SPLOŠNA DOLOČILA

Ta pododdelek vključuje proizvode, ki so kljub temu, da so znani pod imeni kloridi, sulfidi itd., podobni tistim solem kovin in vodikovih kislin, ki so uvrščene v V. pododdelek. Pravzaprav predstavljajo **kombinacijo nekovin**, kot so:

(1) halogeni z nekovino, razen s kisikom ali vodikom (**halogene spojine**),

(2) spojin, navedenih pod (1), v kombinaciji s kisikom (**oksihalogenidi**) in

(3) žvepla z nekovino, razen s kisikom ali vodikom (**žveplene spojina**).

Oksisulfidi nekovin (kombinacija: žveplo - kisik - nekovina) so iz tega pododdelka **izključeni** in se uvrščajo v **tar. št. 28.51**.

V V. pododdelek se razvrščajo halogenidi, oksihalogenidi in sulfidi kovin (glej splošna določila k I. pododdelku) z amonijevim (NH_4^+) radikalom (ionom), razen v primeru spojin plemenitih kovin (**tar. št. 28.43**) in spojin iz **tar.številk od 28.44** do **28.46**.

28.12 - HALOGENIDI IN OKSIHALOGENIDI NEKOVIN

2812.10 **- Kloridi in oksikloridi**

2812.90 **- Drugi**

(A) KLORIDI NEKOVIN

Najpomembnejši med temi dvojnimi spojinami so:

(1) **Jodovi kloridi**:

(a) **Jodov monoklorid** (**JCl**). Nastaja z neposrednim delovanjem klora na jod. Pri temperaturah nad 27 °C je temnorjava tekočina, pri temperaturah pod 27 °C pa v obliki rdečkastih kristalov. Njegova gostota je 3 in razpada v vodi. Na koži povzroča močne opekline. Uporablja se v organskih sintezah kot agens za jodiranje.

(b) **Jodov triklorid** (**JCl_3**). Pridobivajo ga na enak način kot monoklorid, ali pa iz jodovodikove kisline. Rumene iglice so topne v vodi. Uporablja se za iste namene kot monoklorid, pa tudi v medicini.

(2) **Žveplovi klorid**i:

(a) **Dižveplov diklorid** (**S_2Cl_2**). Pridobivajo ga z delovanjem klora na žveplo. To je komercialni žveplov monoklorid, je rumena ali rdečkasta tekočina, ki na zraku sprošča zadušljive pare. Razgrajuje ga voda. Je topilo za žveplo in se uporablja pri hladni vulkanizaciji kavčuka in gutaperče.

(b) **Žveplov diklorid** (**SCl_2**). Dobiva se iz monoklorida. Je rdečkastorjava tekočina, ki razpada v vodi in ki je precej nestabilna. Gostota žveplovega diklorida je 1,7. Uporablja se za hladno

vulkanizacijo kavčuka in kot agens za kloriranje v proizvodnji sintetičnih barv (posebno tioindiga).

(3) **Fosforjevi kloridi**:

(a) **Fosforjev triklorid** (**PCl_3**). Dobivajo ga z neposrednim delovanjem klora na fosfor. Je tekočina brez barve in gostote 1,6, je korozivna, nadražujoča in deluje kot solzivec. V vlažni atmosferi se kadi in razpada v stiku z vodo. Uporablja se predvsem kot agens za kloriranje v organskih sintezah (npr. v proizvodnji kislih kloridov, barv itd., pa tudi v proizvodnji keramike za dosego sijaja.

(b) **Fosforjev pentaklorid** (**PCl_5**). Dobivajo ga iz triklorida v obliki belih ali rumenkastih kristalov. Njegova gostota je 3,6. Kot triklorid, se tudi pentaklorid vlažni atmosferi kadi in se razgrajuje v stiku z vodo ter ima lastnosti solzivca.. Uporablja se v organski kemiji kot agens za kloriranje in katalizator (npr. v proizvodnji i- zatin kloridov).

Fosfonijev klorid (PH_4Cl) je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 28.51)**.

(4) **Arzenovi kloridi**:

Arzenov triklorid ($AsCl_3$) - pridobivajo ga z delovanjem klora na arzen ali klorovodikove kisline na arzenov trioksid. Je tekočina brez barve, oljnatega videza, se na vlažnem zraku kadi in je toksična.

(5) **Silicijevi kloridi**:

Silicijev tetraklorid ($SiCl_4$) - pridobivajo ga z delovanjem klora na zmes silicijevega oksida in ogljika, ali pa na silicij, silicijevo bronzo ali ferosilicij. Je tekočina brez barve, gostote 1,5. Na vlažnem zraku sprošča zadušljive bele pare. Razgrajuje se v vodi in pri tem tvori želatinozni silicijev dioksid. Uporablja se za proizvodnjo silikonov ali dimnih zaves.

Substituirani proizvodi silikovodikov, kot je npr. triklorosilan ($SiHCl_3$), so iz te tar. številke izključeni (**tar. št. 28.51**).

Ta tar. številka **ne vključuje** ogljikovega tetraklorida (tetraklormetana) (CCl_4), tetraklorbenzana (C_6Cl_6), oktaklornaftalina ($C_{10}Cl_8$) in podobnih ogljikovih kloridov. To so klorirani ogljikovi derivati (**tar. št. 29.03**).

(B) OKSIKLORIDI NEKOVIN

Med te trojne spojine med drugim spadajo:

(1) **Žveplovi oksikloridi**:

(a) **Žveplov dikloridoksid** (sulfinil klorid, tionilklorid) (**$SOCl_2$**). Dobivajo ga z oksidacijo žveplovega diklorida z žveplovim trioksidom ali s sulfuril kloridom. Je tekočina brez barve in gostote 1,7. Sprošča zadušljive pare, razpada v vodi. Uporablja se v proizvodnji organskih kloridov.

(b) **Žveplov diklorov dioksid** (sulfonil klorid, sulfuril klorid, "diklorosulfonska kislina") (**SO_2Cl_2**). Dobi se z delovanjem klora na žveplov dioksid na sončni svetlobi ali v prisotnosti katalizatorja (kafre ali aktivnega oglja). Je brezbarvna tekočina z gostoto okoli 1,7. na zarku se kadi, v vodi razpada in je korozivna. Uporablja se kot agens za kloriranje in žveplanje v organskih sintezah, npr. v proizvodnji kislih kloridov.

Ta tar. številka **izključuje** klorosulfonsko kislino ("kloridinžveplovo kislino") ($ClSO_2OH$) (**tar. št. 28.06**).

(2) **Selenoksiklorid**

Selenoksiklorid, ponavadi imenovan "selenilklorid" (**$SeOCl_2$**) je podoben tionilkloridu. Dobiva se ga z delovanjem selenovega triklorida na selenov dioksid. Pri temperaturah nad 10 °C je rumena tekočina, ki se na zraku kadi. Pod to temperaturo tvori brezbarvne kristale. Njegova gostota je okoli 2,4. V vodi razpada, uporablja pa se v organskih sintezah in za dekarbonizacijo valjev motorjev z notranjim izgorevanjem.

(3) **Nitrozilklorid** (**NOCl**) (dušikov oksiklorid). Je plin oranžne barve, zadušljivega vonja, je toksičen. Uporablja se kot oksidacijsko sredstvo.

(4) **Fosforjev trioksiklorid** (**$POCl_3$**) (fosforilklorid). Dobivajo ga iz fosfor triklorida, obdelanega z kalijevim kloratom, iz fosforjevega pentaklorida, obdelanega z borovo kislino, ali pa z delovanjem karbonilklorida na trikalcijev fosfat. Je brazbarvna tekočina gostote okoli 1,7. Je nadražujočega vonja, na vlažnem zraku se kadi in razpada v vodi. Uporabljajo ga kot agens za kloriranje v organskih sintezah in v proizvodnji anhidridov ocetne kisline in klorosulfonske kisline.

(5) **Ogljikov oksiklorid** (**$COCl_2$**) (karbonilklorid, fosgen). Pridobivajo ga z učinkovanjem klora na ogljikov monoksid v prisotnosti živalskega ali lesnega oglja, ali pa z delovanjem oleuma na ogljikov tetraklorid. Je brezbarven, do temperature 8 °C tekoč, nad njo plinast. V tekočem stanju ga hranijo v težkih jeklenih kontejnerjih pod pritiskom. Kot raztopina v toluonu ali benzenu se uvršča v **tar. št. 38.24**.

Je solzivec in zelo toksičen. Kot agens za kloriranje ga veliko uporabljajo v organskih sintezah (npr. v proizvodnji kislih kloridov, amino derivatov, Michlerjevih ketonov in vmesnih proizvodov v industriji organskih barvil).

(C) DRUGE HALOGENE SPOJINE NEKOVIN

Ta skupina vključuje druge halogenide nekovin (fluoride, bromide in jodide).

(1) **Fluoridi**:

(a) **jodov pentafluorid** (**IF_5**) - kadeča se tekočina

(b) **fosforni in silicijevi fluoridi**

(c) **borov trifluorid** (**BF_3**). Dobivajo ga s segrevanjem naravnega kalcijejevega fluorida in borovega oksida v prahu v prisotnosti žveplove kisline. Je brezbarven plin, na vlažnem zraku se kadi, karbonizira organske proizvode. Zelo absorbira vodo in pri tem tvori bor- fluoroborovo kislino. Služi kot sredstvo za dehidriranje in kot katalizator v organskih sintezah. Tvori kompleksne spojine z organskimi spojinami (npr. z dietiletrom, ocetno kislino ali fenolom) - te spojine, ki se prav tako uporabljajo kot katalizatorji, se uvrščajo v **tar. št. 29.42**.

(2) **Bromidi**:

(a) **Jodov bromid** (**JBr**) (monobromid). Jodov bromid pridobivajo s spajanjem obeh elementov. Je črnikavordeča kristalna masa, podobna jodu in je topna v vodi. Uporablja se v organskih sintezah.

(b) **Fosforjevi bromidi** (**PBr_3**). Pridobivajo ga z delovanjem broma na fosfor, raztopljen v ogljikovem disulfidu. Je brezbarvna tekočina, ki se na vlažnem zraku kadi in razpada v vodi. Njegova gostota je okoli 2,8. Uporablja se v organskih sintezah.

Ta tar. številka **ne vključuje** fosfonijumbromida (PH_4Br) (**tar. št. 28.51**) ter ogljikovih bromidov (**tar. št. 29.03**).

(3) **Jodidi**

(a) **Fosforjevi jodidi**

- **fosforjev dijodid** (**P_2J_4**) - Dobivajo ga z delovanjem joda na fosfor, raztopljen v ogljikovem disulfidu. Je v obliki oranžno obarvanih kristalov, ki sproščajo obarvane pare,
- **fosforjev trijodid** (**PJ_3**) - se pridobiva na podoben način kot fos forjev dijodid, kristalizira v temnodeče tabletke.

Fosfonijumjodid (PH4J) se uvršča v **tar. št. 28.51.**

(b) **Arzenovi jodidi**

Arzenov trijodid (AsJ_3**)** - rdeči kristali, ki se dobivajo iz sestavnih prvin. Je toksičen in hlapljiv. Uporablja se v medicini kot laboratorijski reagens.

(c) **Spojine joda z drugimi halogenidi** (glej predhodne alineje A(1), C(1)(a) in C(2)(a).

(4) **Oksihalogenidi, razen oksiklorida:**

(a) **Oksifluoridi**, npr. fosfortrioksifluorid (fosforilfluorid) (**POF_3**)

(b) **Oksibromidi**, npr. žveplov oksibromid ($SOBr_2$) (tionilbromid) - oranžna tekočina, in fosforoksitribromid (**$POBr_3$**) (fosforilbromid) - v slojevitih kristalih.

(c) **Oksijodidi**.

28.13 - SULFIDI NEKOVIN; FOSFORJEV TRISULFID, KOMERCIALNI

2813.10 **- Ogljikov disulfid**

2813.90 **- Drugi**

Najpomembnejše izmed teh dveh spojin so naslednje:

(1) **Ogljikov disulfid** (**CS_2**)

Ogljikov disulfid pridobivajo z delovanjem žveplenih par na razbeljen ogljik. To je brezbarvna in toksična spojina gostote okoli 1,3 in ki se z vodo ne meša. V nečistem stanju je vonja gnilih jajc, je zelo hlapljiv in vnetljiv, **nevaren** za vdhihovanje in rokovanje z njim. Dobavlja se v keramičnih, kovinskih ali steklenih kontejnerjih, opletenih z ličjem ali vrbovino ter pogosto zaprtih (pletenke).

Uporablja se kot topilo za razne namene: za ekstrakcijo vina, maščob in eteričnih olj, za razmaščevanje kosti, v medicini, v industriji umetnih ali sintetičnih vlaken in v gumarski industriji. Uporabljajo ga tudi v kmetijstvu, kjer ga vbrizgavajo v tla, da bi uničili insekte,zajedalce itd. V kmetijstvu se včasih uporablja tudi kalijev karbamat (**tar. št. 28.42**) (glej komentar k tar. št. 38.08).

(2) **Silicijev disulfid** (**SiS_2**)

Silicijev disulfid pridobivajo z delovanjem žveplene pare na zelo segreti silicij. Je bel, trdna snov, ki kristalizira v hlapljive iglice. Razgrajuje vodo in pri tem tvori želatinozni silicijev dioksid.

(3) **Arzenovi sulfidi**

Ta tar. številka vključuje umetne sulfide, dobljene iz naravnih sulfidov ali ali iz arzenovih pentoksidov in arzenovega trioksida z delovanjem žvepla ali vodikovega sulfida.

(a) **Diarzenov sulfid** (umetni realgar, lažni realgar, rdeči sulfid) (**As_2S_3**) ali (**As_4S_4**). Je toksičen in se pojavlja v obliki rdečih ali oranžnih kristalov specifične gostote okoli 3,5. Izpareva brez taljenja. Uporablja se v pirotehniki za proizvodnjo artiklov za ognjemete (zmešan s kalijevim nitratom in žveplom), v proizvodnji barv (arzenove rubinaste barve) in v obdelavi kož (za odstranjevanje dlake s surovih kož).

(b) **Diarzenov trisulfid** (umetni auripigment, lažni auripigment), rumeni sulfid) (**As_2S_3**). Je toksičen, rumen prah gostote okoli 2,7 in brez vonja. V vodi ni topen. Uporablja se za podobne namene kot diarzenov trisulfid, poleg tega pa še kot pigment za usnje in gumo, kot paraziticid v medicini (ker uničuje bolezenske izrastline). Z alkalnimi sulfidi tvori tri-arzenate iz tar. št. 28.42.

Ta tar. številka **izključuje** naravne sulfide, razen arzena (disulfida in realgarja, trisulfida ali auripigmenta) . **tar. št. 25.30**.

(4) **Fosforjevi sulfidi**

(a) **Tetrafosforjev trisulfid** (**P_4S_3**). Dobijo ga iz obeh elementov. Je siva ali rumena trdna, gosta snov gostote okoli 2,1. Pojavlja se v amorfni obliki ali v kristalih. Ima vonj po čebuli, ni zelo toksičen, čeprav je vdihavanje njegovega prahu škodljivo. Razgrajuje se v vreli vodi, ne pa tudi na zraku. Je najstabilnejši fosforjev sulfid in se uporablja v proizvodnji pentasulfida in, kot fosforjev nadomestek, v proizvodnji vžigalic,pa tudi v organskih sintezah.

(b) **Difosforjev pentasulfid** (**P_2S_5** ali **P_4S_{10}**) se pojavlja v rumenih kristalih gostote med 2,03 in 2,09. Uporablja se za iste namene kot tetrafosforjev sulfid, poleg tega pa še za pripravo flotacijskih agensov za rude.

(c) **Komercialni fosforjev trisulfid**. Ta proizvod je znan kot fosforjev trisulfid, je zmes, katere približna formula je **P_2S_3**. Pojavlja se v obliki rumenkastosive kristalne mase in razpada v vodi. Uporablja se v organskih sintezah.

Ta tar. številka **izključuje** :

(a) Spojine žvepla s halogeni (npr. žveplove kloride) (**tar. št. 28.12**) in

(b) Oksisulfide (npr. arzenove, ogljikove ali silicijumove) in tiohalogenide nekovin (npr. fosforjev klorsulfid in tiokarbonilni klorid) (**tar. št. 28.51**).

IV. PODODDELEK

ANORGANSKE BAZE IN OKSIDI, HIDROKSIDI IN PEROKSIDI KOVIN

SPLOŠNA DOLOČILA

Baze so spojine, značilne po hidroksilnem radikalu (**OH**). S kislinami reagirajo tako, da tvorijo soli kovin. V tekočem stanju ali v raztopini so elektroliti, ki sproščajo kovino in analogni radikal (amonijak (NH_4^+)) na katodi.

Oksidi kovin so spojine kovin s kisikom. Mnogi oksidi, kombinirani z eno ali več molekulami vode, tvorijo hidrokside.

Oksidi so pretežno **bazični**, saj njihovi hidroksidi delujejo kot baze. Nekateri hidroksidi (anhidrid oksidi) reagirajo le z bazami alkalnih in drugih kovin tako, da tvorijo soli, medtem ko se druga, zelo obsežna skupina (amfoterni oksidi), obnaša kot anhidrid oksidi in kot baze. To skupino je šteti za **anhidride** kislin (pravih ali hipotetičnih), ki odgovarjajo svojim hidroksidom.

Za nekatere okside (**slane okside**) lahko štejemo, kot da so dobljeni z združitvijo baznega oksida in anhidroksida.

Ta pododdelek vključuje:

(1) okside, hidrokside in perokside kovin - bodisi bazne, kisle, amfoterne ali slane in

(2) druge anorganske baze brez kisika, kot je npr. amonijak (tar. št. 28.14) ali hidrazin (tar. št. 28.25) ter tiste anorganske baze, ki vsebujajo kovine, kot je npr. hidroksilamin (tar. št. 28.25).

Ta pododdelek **izključuje**:

(a) okside in hidrokside iz **25. poglavja**, še posebno magnezijev oksid (kemično čist ali ne) ter živo in gašeno apno (surovi kalcijev oksid in hidroksid),

(b) okside in hidrokside, ki tvorijo rude (**tar. št. od 26.01** do **26.17**), luskine-ostružke, pepel, žlindre, pene ali druge ostanke, ki vsebujejo kovine (**tar. št. 26.18 do 26.20**),

(c) okside plemenitih kovin (**tar. št. 28.43**), radioaktivnih prvin (**tar. št. 28.44**), itrij, skandij (**tar. št. 28.46**)

(d) kisikove spojine vodika iz **tar. št. 22.01** (vodo), iz **tar. št. 28.45** (težka voda), iz **tar. št. 28.47** (vodikov peroksid), iz **tar. št. 28.51** (destilirana in elektroprevodna voda ter voda podobne čistote, vštevši vodo, obdelano z ionskimi izmenjalci,

(e) barvila na osnovi kovinskih oksidov (**tar. št. 32.06**), pripravljene pigmente, pripravljena sredstva za kaljenje in pripravljanje barv, steklaste emajle in glazure ter podobne proizvode, ki se uporabljajo v industriji keramike, emajla in stekla (**tar. št. 32.07**), pa tudi druge pripravke iz **32. poglavja**, ki sestoje iz oksidov, hidroksidov ali baz, zmešanih z drugimi proizvodi,

(f) pripravke za odstranjevanje sijaja z umetnih in sintetičnih valken (**tar. št. 38.09**) in pripravke za dekapiranje kovinskih površin (**38.10**) in

(g) naravno ali sintetično drago in poldrago kamenje (**tar. št. od 71.02 do 71.05**).

28.14 - AMONIAK, BREZVODNI ALI V VODNI RAZTOPINI

2814.10 **- Amoniak, brezvodni**

2814.20 **- Amoniak v vodni raztopini**

Amoniak pridobivajo ali iz nečiste amoniakove vode, proizvedene pri prečiščevanju oljnega plina in v koksarnah (glej komentar k tar. št. 38.23, točko (C) (3)), ali pa s sintezo dušika in vodika.

Ta tar. številka vključuje:

(1) **Brezvodni amoniak** (**NH_3**) - brezbarvni plin manjše gostote kot zrak. Pod pritiskom s zelo lahko pretvori v tekoče stanje. Pakirajo ga v manjhnih kovinskih valjastih steklenicah.

(2) **Amoniak v vodni raztopini** (**NH_4OH**) - je hidroksid hipotetičnega "elementa" amoniaka (NH_4). Te raztopine, ki ponavadi vsebujejo 20., 27 ali 34% amoniaka, so brezbarvne ali rumenkaste tekočine, katere pakirajo v dobro zaprtih kontejnerjih. Ta tar. številka **izključuje** alkoholne raztopine (**tar. št. 38.24**).

Uporabnost amoniaka je zelo široka. Amoniak se uporablja npr. v proizvodnji dušikove kisline in nitratov, aluminijevih sulfatov, drugih aluminijevih soli in dušičnih gnojil, natrijevega karbonatov, cianidov, aminov (npr. naftalinamina itd.). Emulgira mastne snovi in smole in deluje kot detergent za odstranjevanje madežev, izkoriščajo ga v proizvodnji polirnih sredstev, za obdelavo lateksa, odstranjevanje laka ipd. Tekoči amoniak se uporablja v hladilnih napravah.

28.15 - NATRIJEV HIDROKSID (KAVSTIČNA SODA); KALIJEV HIDROKSID (KAVSTIČNA PEPELIKA); NATRIJEVI ALI KALIJEVI PEROKSIDI

- Natrijev hidroksid (kavstična soda):

2815.11 **- - trden**

2815.12 **- - v vodni raztopini** (tekoča soda)

2815.20 **- Kalijev hidroksid** (kavstična pepelika)

2815.30 **- Natrijevi ali kalijevi peroksidi**

(A) NATRIJEV HIDROKSID (KAVSTIČNA SODA)

Natrijev hidroksid (**NaOH**) ali kavstična soda **ni proizvod**, ki ga v trgovskem prometu imenujejo "**soda**" in ki je v pravzaprav natrijev karbonat (**tar. št. 28.36**).

Natrijev hidroksid se lahko pridobiva s kavstificiranjem natrijevega karbonata z apnenim mlekom ali z elektrolizo natrijevega klorida. Pojavlja se v vodni raztopini ali kot trden proizvod. Z izparevanjem vodne raztopine natrijevega hidroksida nastane trden natrijev hidroksid v obliki luskin ali kepic. Čistega pakirajo v steklenih kozarcih, oblikovanega pa v peletih ali kockicah.

Trdni natrijev hidroksid najeda kožo in razžira sluznice. Je nestabilen in v vodi zelo topen, zaradi tega se mora hraniti v dobro zaprtih jeklenih kontejnerjih oz. posodah.

Je močna baza in se uporablja v raznih industrijah: za proizvodnjo nekaterih vrst kemične lesne celuloze z odstranjevanjem lignina, v proizvodnji celofana, pri merceziranju bombaža, v metalurgiji tantala in niobija, za proizvodnjo tdrnih mil, pri pridobivanju številnih kemičnih proizvodov, vštevši fenolnih spojih (fenol, rezocinol, alizarin itd.).

Ta tar. številka **izključuje** natrijeve lužine, dobljene kot vzporedni proizvod pri proizvodnji lesne celuloze z alkalnim ali sulfatnim postopkom (**tar. št. 38.04**). Iz teh lužin dobivamo tal olje iz **tar. št. 38.03**, pa tudi regenerirani natrijev hidroksid.

Ta tar. številka **izključuje** tudi zmesi natrijevega hidroksida in apna, znane kot "natronsko apno" (**tar. št. 38.24**).

(B) KALIJEV HIDROKSID (KAVSTIČNA PEPELIKA)

Kalijev hidroksid ali kavstična pepelika (**KOH**) je natrijevemu zelo podoben. Treba ga je razločevati od kalijevega karbonata (**tar. št. 28.36**) ali od komercialne pepelike (ta naziv se precej svobodno uporablja v nekaterih deželah za katerokoli kalijevo sol, še posebej za kalijev klorid).

Dobivajo ga predvsem z elektrolizo raztopine naravnega kalijevega klorida (tar. št. 31.04), lahko pa tudi iz kalijevega karbonata s kavsticiranjem z apnenim mlekom (pri tem nastaja apnena pepelika). Čisti kalijev hidroksid dobivajo z obdelavo z alkoholom ali dvakratno izmenjavo barijevega hidroksida in kalijevega sulfata.

Kalijev hidroksid se pojavlja v prometu v obliki vodne raztopine (pepeličina lužina), ki je lahko bolj ali manj koncentrirana (ponavadi okoli 50%), lahko pa tudi kot trdna snov, ki poleg drugih nečistot vsebuje tudi kalijev klorid. Hranijo ga na enak način kot natrijev hidroksid in ima tudi podobne lastnosti.

Uporablja se v proizvodnji mehkih mil, za čiščenje delov, katere je treba metalizirati ali nanovo pobarvati, za beljenje, v proizvodnji kalijevega permanganata itd. Uporablja se tudi v medicini kot sredstvo za kavterizacijo (v paličicah). V ta namen se včasih zmeša z apnom - v tem primeru se uvršča **v tar. št. 30.03** ali **30.04**.

(C) NATRIJEV PEROKSID

Natrijev peroksid (dinatrijev dioksid) (**Na_2O_2**) dobivajo pri gorenju natrija. Je zelo nestabilen bel ali rumenkast prah, specifične teže okoli 2,8. v vodi razpada, pri tem daje toploto in tvori vodikov peroksid. Dobavlja se tudi v obliki pogač, pakiran v zavarjeve kovinske kontejnerje.

Uporablja se v proizvodnji mil, za beljenje tkanin, kot oksidacijsko sredstvo v organskih sintezah, za prečiščevanje zraka v zaprtih prostorih(npr. v podmornicah). Zmešan s katalizatorji (bakrove ali nikljeve soli v sledovih) se uporablja pri hitri proizvodnji pripravka vodikovega peroksida, ki se uvršča v **tar. št. 38.24**.

(D) KALIJEV PEROKSID

Kalijev peroksid (dikalijev dioksid) (**K_2O_2**) je natrijevemu zelo podoben tako glede procesa pridobivanja, lastnosti in uporabe.

28.16 - MAGNEZIJEV HIDROKSID IN PEROKSID; OKSIDI, HIDROKSIDI IN PEROKSIDI STRONCIJA IN BARIJA

2816.10 **- Magnezijev hidroksid in magnezijev peroksid**

2816.20 **- Stroncijev oksid, hidroksid in peroksid**

2816.30 **- Barijev oksid, hidroksid in peroksid**

(A) MAGNEZIJEV HIDROKSID IN PEROKSID

(1) **Magnezijev hidoksid** (**$Mg(OH)_2$**) je bel prah, težji od magnezijevega oksida. Je stabilen, vendar na zraku postopoma tvori karbonat. Uporablja se v farmaciji.

(2) **Magnezijev peroksid** (**MgO_2**) dobivajo z delovanjem vodikovega peroksida na magnezijev hidroksid. Je bel prah, ki kot nečistočo vsebuje oksid. V vodi je skoraj netopen. Uporablja se za beljenje perila, v proizvodnji zobnih past in kot gastro intestinalni antiseptik.

Magnezijev oksid je iz te tar. številke **izključen** (**tar. št. 25.19** ali **tar. št. 38.24**, kadar je v obliki kultiviranih kristalov posamične teže 2,5 g ali več.

(B) STRONCIJEV OKSID, HIDROKSID IN PEROKSID

(1) **Stroncijev oksid** (brezvodni ali kavstični stroncij) (**SrO**) dobivajo z žganjem sedimentnega stroncijevega karbonata. Je porozen, bel in higroskopičen prah, v vodi topen, na zraku tvori karbonat. Uporablja se v pirotehniki, medicini in za proizvodnjo stroncijevih hidroksidov in pigmentov.

(2) **Stroncijev hidroksid** (**$Sr(OH)_2$**) obstaja v brezvodnem amorfnem stanju ali kristaliziran z 8 H_2O. Na zraku tvori karbonat. Uporablja se v proizvodnji stekla, stroncijevih soli in fosforescentnih pigmentov.

(3) **Stroncijev peroksid** (**SrO_2**) pridobivajo z delovanjem kisika na stronci jev oksid, je bel prah, topen v topli vodi in se uporablja v piro tehniki.

(C) BARIJEV OKSID, HIDROKSID IN PEROKSID

(1) **Barijev oksid** (brezvodni barit) (**BaO**) ne smemo enačiti z naravnim barijevim sulfatom, katerega včasih imenujejo "barit". Barijev oksid pridobivajo z žganjem sedimentnega barijevega nitrata ali sedimentnega barijevega karbonata, ali pa s hidrolizo barijevega silikata. Barijev oksid je na videz podoben stroncijevemu oksidu, le da je od njega težji (spec. teža je okoli 5,5) in da lahko kristalizira. Uporablja se za pridobivanje barijevega hidroksida, barijevega peroksida in barijeve kovine.

Ta tar. številka **izključuje** surov proizvod, ki se dobi zgolj z žganjem viterita (**tar. št. 25.11**).

(2) **Barijev hidroksid** (**$Ba(OH)_2$**) se ponavadi pojavlja v obliki belkastih ali cevasto lamelnih kristalov (z 8 H_2O), ali pa kot vodna raztopina (baritna voda). Uporablja se v industriji stekla, za proizvodnjo steklenih ovojev za X - žarke, v keramiki, za prečiščevanje vode, v proizvodnji kalijevega hidroksida in raznih barijevih spojin.

(3) **Barijev peroksid** (**BaO_2**) se pridobiva s segrevanjem barijevega oksida na zraku brez ogljikovega dioksida. Je bel prah ali pa je v netopnih sivih kosih (spec. teže okoli 5). Če se razgrajuje z vodo, se sprošča vodikov peroksid. Uporablja se za proizvodnjo vodikovega peroksida.

28.17 - CINKOV OKSID; CINKOV PEROKSID

(A) CINKOV OKSID

Cinkov oksid (**ZnO**) (cinkov cvet) pridobivajo tako, da prek cinka spuščajo zračni tok tako dolgo, dokler se cink rdeče ne razbeli. Cink lahko zamenjajo z zmesjo oksidnih cinkovih rud (žganega sfalerita, kalamina - **tar. št. 26.08**) in ogljika. Plini prehajajo skozi komore in pri tem tvorijo vsedline oksidov vse večje in večje čistoče, od katerih najčistejši tvori cinkov cvet. Cinkov oksid je kosmast bel prah, ki na toplem porumeni.

Uporablja se v barvah namesto svinčevega belila, za pripravo kozmetičnih sredstev, vžigalic, voščenega platna in keramičnih glazur, kot sredstvo za kaljenje in kot pospeševalec vulkanizacije v gumarski industriji, nadalje kot katalizator, v proizvodnji stekla in v proizvodnji plinskih mask, pa tudi v medicini za zdravljenje kožnih bolezni.

Cinkati iz tar. št. 28.41 ustrezajo temu amfoteremu oksidu.

(B) CINKOV PEROKSID

Cinkov peroksid (**ZnO_2**) je bel prah, netopen v vodi. Uporablja se v medicini (čist ali pa s cinkovim oksidom kot z nečistočo), služi pa tudi pri pripravi kozmetičnih sredstev.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) naravnega cinkovega oksida ali cinkita (**tar. št. 26.08**),

(b) ostankov iz metalurgije cinka, imenovane "cinkova žlindra, pene ali brozga", ki prav tako sestoji iz nečistih oksidov (**tar. št. 26.20**),

(c) cinkovega hidroksida ($Zn(OH)_2$) ali želatinoznega belila in vodikovega peroksida (**tar. št. 28.25**) in

(d) nečistega cinkovega oksida, včasih poznan kot cinkovo sivilo (**tar. št. 32.06**.

28.18 - UMETNI KORUND, KEMIČNO DOLOČEN ALI NE; ALUMINIJEV OKSID; ALUMINIJEV HIDROKSID

2818.10 **- Umetni korund, kemično določen ali ne**

2818.20 **- Aluminijev oksid, razen umetnega korunda**

2818.30 **- Aluminijev hidroksid**

(A) UMETNI KORUND KEMIČNO DOLOČEN ALI NE

Umetni korund pridobivajo s taljenjem aluminijevega oksida v električnih pečeh. Aluminijev oksid lahko vsebuje majhne količine drugih oksidov (npr. titanovega in kromovega) neglede na to, ali izvirajo iz naravnih materialov (boksita), ali pa so dodani, na primer zaradi povečanja trdnosti staljenega jedra ali zaradi barvne modifikacije. Vendar pa se mehanske zmesi umetnega korunda in drugih snovi, kot je npr. cikronijev dioksid, iz te tar. številke **izključujejo**. (**tar. št. 38.24**),

Umetni korund prihaja iz tega postopka v obliki majhnih kosov ali mase, zdrobljen ali v obliki zrn. Na vplive zraka ali kislin je odpornejši od navadnega aluminijevega oksida in je zelo trd (**9. stopnja trdote po Mohsu**). Uporablja se kot brus, v proizvodnji ognjevarnih konglomeratov (kot sta npr. mulit in silanit, zmesi korunda in čiste ognjevarne gline in z brezvodnim aluminijevim silikatom, pač odvisno od primera do primera), laboratorijskih potrebščin in v elektroindustriji.

(B) ALUMINIJEV OKSID, RAZEN UMETNEGA KORUNDA

Aluminijev oksid (brezvodna ali kalcinirana glinica) (**Al_2O_3**) se dobiva z žganjem aluminijevega hidroksida (opisanega v nadaljnjem besedilu, ali pa iz aluminijevih galunov. Je bel prah, v vodi netopen in specifične teže okoli 3,7.

Uporablja se v metalurgiji aluminija, kot polnilo za barve, v proizvodnji brusov, sintetičnega dragega in poldragega kamenja (rubini, safirji, smaragdi, ametisti, akvamarini itd.), kot sušilno sredstvo (za sušenje plinov), kot katalizator (v proizvodnji acetona in ocetne kisline, pri crackiranju itd.).

(C) ALUMINIJEV HIDROKSID

Aluminijev hidroksid (hidrirana glinica) (**$Al_2O_3.H_2O$**) se pridobiva iz boksita (iz zmesi, ki vsebuje aluminijev hidroksid) ob pridobivanju aluminija glej splošna določila k 76. poglavju).

Suhi hidroksid je amorfen, sipek bel prah, v vodi netopen in želatinozen, če je vlažen. (alumina-gel, želatinozna glinica).

Aluminijev hidroksid se uporablja pri proizvodnji keramičnih glazur, tiskarskih barv, medicinskih proizvodov, galunov in umetnega korunda (kot je to maloprej opisano, pa tudi za bistrenje tekočin. Pri proizvodnji antikorozivnih premazov ga mešajo z ogljikom, zaradi svoje nagnjenosti do organskih barvil pa ga uporabljajo tudi v **proizvodnji lak-barv iz tar. št. 32.05** in sredstev za jedkanje tekstila.

Aluminati iz tar. št. 28.41 ustrezajo temu amorfnemu hidroksidu.

Ta tar. številka vključuje tudi **aktivno glinico**, kater pridobivajo z nadzorovano termično obdelavo hidrirane glinice. V tem postopku izgubi največji del svoje konstituitivne vode. Aktivna glinica se uporablja predvsem kot absorbcijsko sredstvo in kot katalizator.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) naravnega korunda (naravnega aluminijevega oksida) in smirka (aluminijevega oksida, ki vsebuje železov oksid) (**tar. št. 25.13**),

(b) boksita, pranega ali ne, kalciniranega ali ne in kemično prečiščenega (npr. obdelanega s sodo), ki se uporablja kot elektrolit (**tar. št. 26.06**),

(c) aktivnega boksita (**tar. št. 38.02**),

(d) koloidnih raztopin aluminijevega hidroksida (topne glinice) (**tar. št. 38.24**),

(e) umetnega korunda na papirju, kartonu ali drugih materialih (**tar. št. 68.05**) ali aglomeriranega kot mlinski kamen, okrogli brus ali brus) ali drugih proizvodov iz **tar. št. 68.04**,

(f) naravnega dragega ali poldragega kamenja, katerega osnova je aluminijev oksid (**tar. št. 71.03** ali **71.05**) in

(g) sintetičnega dragega ali poldragega kamenja, katerega osnova je aluminijev oksid (npr. umetni rubin) (**tar. št. 71.04** ali **71.05**).

28.19 - KROMOVI OKSIDI IN HIDROKSIDI

2819.10 **- Kromov trioksid (CrO3)**

2819.90 **- Drugo**

(A) KROMOVI OKSIDI

(1) **Kromov (VI) oksid** (**CrO_3**) včasih zgrešeno imenujejo "kromova kislina", saj lahko daje kromate, ki se uvrščajo v tar. št. 28.41. Nastopa v obliki oranžnih ali rdečih ploščic ali iglic, ki so zelo neobstojne, zelo topne v vodi in specifične teže okoli 2,8. Kromov (VI) oksid daje v kombinaciji z alkoholom eksplozivne zmesi. Je oksidacijsko sredstvo v organski kemiji (proizvodnja

isatina, indigo barv itd.), uporablja pa se tudi v medicini, in sicer v zmesi s kiselguro ("epurit") za prečiščevanje acetilena.

(2) **Kromov (III) oksid (dikromov trioksid)** (**Cr_2O_3**) se pridobiva s kalciniranjem kromatov z eno izmed amonijevih soli, ali pa z redukcijo dikromatov. Je zelo trd proizvod olivnozelene barve, v prahu ali v kristalih, v vodi netopen in spec. teže okoli 5. Čisti oksid se uporablja kot pigment, znan pod imenom "**kromoksidno zelenilo**", ki pa ni zmes svinčevih kromatov in železovega plavila (pruskega plavila), znano pod imenom (kromovo plavilo). Uporablja se tudi za pridobivanje barv in tiskarskih barv, v industriji porcelana, stekla (optično obarvanega stekla) in gume. Zarad svoje trdote in odpornosti proti toploti ga uporabljajo za proizvodnjo sredstev za brušenje in čiščenje, za izdelavo ognjevarnih opek visokih metalurških peči. Uporablja se tudi za pridobivanje antikorozivnih sredstev in v metalurgiji kroma.

Iz te tar. številke je **izključen** kromit, naravni kromov oksid, ki vsebuje železo (krom-železova ruda, železov kromit) (**tar. št. 26.10**).

(B) KROMOVI HIDROKSIDI

Pojem "kromovi hidroksidi" označuje razne vrste hidratov navedenih oksidov, še posebej pa na hidrat kromovega oksida (**$Cr_2O_3.2H_2O$**), katerega pridobivajo z obdelavo kalijevega bikromata z borovo kislino. Uporablja se kot barvilo pod imenom "**kromovo zelenilo**", v proizvodnji Guignetovega zelenila. Obstaja tudi vijo ličasti kromov hidroksid.

28.20 - MANGANOVI OKSIDI:

2820.10 **- Manganov dioksid**

2820.90 **- Drugi**

(1) **Manganov dioksid** (**MnO_2**) (manganov anhidrid) je najpomembnejši manganov oksid. Dobi se z delovanjem kalijevega permanganata, šibko kisanega z dušikovo kislino, na manganovo sol (npr. na sulfat). Je rjav ali črnikav prah specifične teže okoli 5, v vodi netopen.

Je zelo močno oksidacijsko sredstvo, uporablja pa se v pirotehniki, vc organskih sintezah (pridobivanje hidroksiantrakinona, aminontrakinona itd.), za plinske maske, kot depolarizator za akomulatorje, v keramični industriji v proizvodnji sušil, nadalje v proizvodnji tiskarskih barv (manganovo črnilo), barv (rjavi pigmenti, znani kot manganovo rjava barvila, manganov bitumen), za izdelavo nekaterih kitov in sintetičnega poldragega kamenja (umetni granat). Uporablja se tudi v industriji stekla (za steklarsko milo), predvsem za korekturo rumenega odtenka stekla.

Ta oksid ima lastnosti anhidrida, iz katerega se pridobiva manganit iz tar. št. 28.41.

Ta tar. številka **ne vključuje** brezvodnega naravnega manganovega dioksida (piroluzita) in hidriranega naravnega manganovega oksida (psilomelana) (**tar. št. 26.02**).

(2) **Manganov oksid** (**MnO**) je sivkast ali zelen prah, v vodi netopen in spec. teže okoli 5,1. Uporablja se za tiskanje na tekstil.

Iz te številke je izključen manganov hidroksid (**tar. št. 28.25**).

(3) **Dimanganov trioksid,** manganov seskvioksid (manganioksid) (**Mn_2O_3**) je ba zični oksid - rjav ali črn prah spec. teže okoli 4,8 in v vodi netopen. Uporablja se pri tiskanju na tekstil, za barvanje keramike, v industriji stekla, za proizvodnjo sušil (manganov linoleat), kot katalizator v anorganski kemiji (proizvodnja dušikove kisline) in v organski kemiji.

Ta tar. številka **ne vključuje** naravnega manganovega seskvioksida (braunita **tar. št. 26.02**)in manganilnega hidroksida (**tar. št. 28.25**).

(4) **Manganov manganioksid** (Mn_3O_4) (slani oksid) je v določenem smislu podoben slanemu železovemu oksidu.

Naravni slani manganov oksid (hausmanit) je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 26.02)**.

(5) **Permanganatov anhidrid** (Mn_2O_7) je temnorjava tekočina, ki vpija vlago in eksplodira pri 40 °C. Ta anhidrid daje permanganate iz tar. št. 28.41.

Iz te tar. številke je **izključena** permanganova kislina (**tar. št. 28.25**).

28.21 - ŽELEZOVI OKSIDI IN HIDROKSIDI; ZEMELJSKE BARVE, KI VSEBUJEJO PO MASI 70 mas.% ALI VEČ VEZANEGA ŽELEZA, PRERAČUNANEGA KOT Fe_2O_3

2821.10 **- Železovi oksidi in hidroksidi**

2821.20 **- Zemeljske barve**

Zemeljske barve na osnovi **naravnih** železovih oksidov, ki **vsebujejo 70% ali več** vezanega železa, izraženega kot Fe_2O_3, se uvrščajo v to tar. številko. Pri določanju 70%-ne vsebnosti železa glasi preračun na skupno železo, izraženo kot ferioksid. Na ta način vsebuje naravna zemeljska barva 84% ferioksida (to je 58,8% čistega železa) in zaradi tega ostane uvrščena v tej tar. številki.

Ta tar. številka vključuje tudi naslednje **umetne** okside in hidrokside:

(A) ŽELEZOVI OKSIDI

Ferioksid (**Fe_2O_3**) se dobiva iz dehidriranega železovega sulfata ali iz naravnega železovega oksida. Je fin prah rdeče, včasih vijoličaste, rumenkaste ali črne barve (vijoličasti, rumeni ali črni oksid). Uporablja se kot pigment (železov minij, draguljarsko rdečilo ali kolkotar) - če je v čistem stanju, se uvršča v to tar. številko, če pa v zmeseh z glino, s kalcijevim sulfatom (beneška rdeča) itd., pa se uvršča v **32. poglavje**. Uporablja se za proizvodnjo navadnih barv in barv proti rjavenju, spojin za valjanje kovin ali poliranje stekla in steklenih spojin, katerih namen je napraviti maso v proizvodnji stekla za steklenice topljivo. Zmešan z aluminijevim prahom, služi za pripravo termitov (zmes Fe_2O_3) in aluminija) in za prečiščevanje svetilnih plinov.

(B) ŽELEZOVI HIDROKSIDI

(1) **Fero hidroksid** (**$Fe(OH)_2$**) se dobiva z delovanjem alkalnih baz na ferosol. Je bela in trdna snov, ki v stiku s kisikom potemni in se ob tem pretvori v feri hidroksid.

(2) **Feri hidroksid** (**$Fe(OH)_3$**) (rjavi oksid) pridobivajo z delovanjem alkalne baze na feri-sol. Ta proizvod je rjaste, rdečkastorjave ali bleščeče vijolične barve in služi kot pigment - lahko sam in se v tem primeru uvršča v to tar. številko, lahko pa zmešan z ogljikom, pruskim rjavilom itd. (žafransko ali Marsova rumena), ko se uvršča v **tar. št. 32.06**. Feri hidroksid se uporablja v proizvodnji kompleksnih barv (Van Dyck rjava, Van Dyck rdeča, "angleška rjava", "švedska rjava"). V čistem stanju se uporablja kot protistrup pri zastrupitvi z arzenom.

To je amorfni hidroksid, ki po oksidaciji daje ferate iz tar. št. 28.41.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) zemeljske železove barve, ki vsebujejo po teži manj kot 70% vezanega železa, izraženega kot Fe_2O_3 ali zmešanega z drugimi zemeljskimi barvami, sljudasti železov oksid (**tar. št. 25.30**),

(b) železove rude iz **tar. št. 26.01**, na primer rdeči hematit (vštevši rudo oksida svetlega železa in martit), rjave hematite (minet hidrirani oksid, ki vsebuje železove in kalcijeve karbonate), limonit (hidrirani oksid, in magnetit (magnetni železov oksid),

(c) železove ostružke, surove okside, katere pridobivajo z luščenjem železove površine medtem, ko je razžarjeno ali pa pri kovanju(**tar. št. 26.19**),

(d) alkalizirani železov oksid za prečiščevanje plinov (**tar. št.38.24**) in

(e) naravni železov oksid (hematit) v obliki poldragega kamenja (**tar. št. 71.03 ali 71.05**).

28.22 - KOBALTOVI OKSIDI IN HIDROKSIDI; KOMERCIALNI KOBALTOVI OKSIDI

(A) KOBALTOVI OKSIDI

(1) **Kobaltov monoksid** (kobaltov oksid, sivi oksid) (**CoO**) je prah sive, rjave ali zelenkaste barve.

(2) **Dikobaltov trioksid** (**Co_2O_3**) (kobaltioksid) - črn prah.

(3) **Slani trikobaltov tetraoksid** (**Co_3O_4**) - črn prah.

(4) **Komercialni kobaltovi oksidi**, ki so ponavadi sivkasti ali črni praški, ki sestoje iz kobaltovega monoksida in slanega kobaltovega oksida v raznih razmerjih.

Ti proizvodi se uporabljajo v tovarnah emajla za pripravo svetlo modrih barv in v industriji stekla za barvanje optičnih stekel. Pretvarjajo se v silikate (npr. kobalt-kalijev silikat) za proizvodnjo steklastih barv, ki se uvrščajo v **tar. št. 32.07**. Te spojine so znane kot smalta, neprozorno azur steklo, emajl modro in sevrs modro steklo. Pojem "smalt modro" kobaltovo steklo se nepravilno uporablja za okside in njihove silikate, ki jih pridobivajo iz naravnega kobaltovega arzenida, smaltita in rud, uvrščenih v tar. št. 26.05. Določeno število modrih, zelenih in vijoličastih umetniških barv sestoji iz kobaltovih oksidov aluminatov, cinkatov in fosfatov (nebeško modra, cerulin modra, kobaltno zelena, kobaltno vijolična itd.).

Ta tar. številka **izključuje** surove kobaltove okside, dobljene z obdelavo srebro-železnih rud (**tar. št. 26.20**).

(B) KOBALTOVI HIDROKSIDI

Pojem "kobaltov hidroksid" ne vključuje le kobaltovega hidroksida (**$Co(OH)_2$**), ki se uporablja za pripravo sikativov, in kobaltihidroksida (npr. **$Co(OH)_3$**), katerega pridobivajo v metalurgiji kobalta, temveč tudi hidrate slanih oksidov. Uporabljajo se za različne namene kot kobaltovi oksidi.

Naravni hidrirani kobaltov oksid (heterogenit) je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 26.05)**.

28.23 - TITANOVI OKSIDI

Edini titanov oksid trgovskega pomena je titanov dioksid ali anhidrid titanove kisline (**TiO_2**), ki daje titanate iz tar. št. 28.14.

Dobiva se z obdelavo naravnega železovega titanata (ilmenita, tar. št. 26.14) z žveplovo kislino. Je amorfen prah spec. teže okoli 4, bele barve, ki ob segrevanju preide v rumeno.

Titanov dioksid se uporablja predvsem kot pigment in se v to tar. številko uvršča, kadar je nezmešan ali površinsko neobdelan. Če je zmešan z barijevim ali kalcijevim fosfatom, z drugimi substancami, ali če je površinsko obdelan, se uvršča v **tar. št. 32.06.** Pojem "**titanovo belilo**" se nanaša na vse te pigmente. Izmed vseh pigmentov imajo največjo moč prekrivanja drugih barv in so odporni proti vplivu svetlobe. Uporablja se kot polnilo za zelo neprozorni papir, kot sredstvo za matiranje v proizvodnji stekla in plastičnih mas, pa tudi v keramični industriji in v gumarski industriji (za odstranjevanje sijaja umetnih vlaken.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naravni titanov dioksid (rutil, anatas, brukit) (**tar. št. 26.14**) in

(b) ortotitanovo kislino ($Ti(OH)_4$) in metatitanovo kislino ($Ti(OH_2)$) (**tar. št. 28.25**).

28.24 - SVINČEVI OKSIDI; MINIJ IN ORANŽNI SVINČEV OKSID:

2824.10 **- Svinčev monoksid** (emajl, svinčevo rumenilo)

2824.20 **- Minij in oranžni svinčev oksid**

2824.90 **- Drugo**

(1) **Svinčev oksid** (svinčev monoksid, emajl, svinčevo rumenilo) (**PbO**).Oksidirani svinčev karbonat ali ceruzit ob segrevanju na zraku tvori najprej nestaljen svinčev oksid ali svinčevo rumenilo (masikot) v obliki svetlorumenega prahu, pozneje, ko temperatura preide točko rdečega žarjenja, pa staljen oksid - prah ali kosme oranžnorumene ali rdečkaste barve. Pojem "lošč" vključuje oba proizvoda, vendar se bolj nanaša na slednjega. Oba proizvoda se dobivata tudi kot vzporedna proizvoda pri ekstrakciji srebra iz srebronosnega svinca. Svinčev oksid se uporablja v industriji stekla (za proizvodnjo svinčevega in kristalnega stekla), v industriji emajla, šibic, barv, sušil itd.

(2) **Tri-svinčev-tetraoksid** (rdeči svinec, minij) (**približna formula: Pb_3O_4**) se pridobiva iz neraztaljenega svinčevega oksida (iz masikota). Je toksičen prah oranžnordeče barve, njegova spec. teža je od 8 do 9. Pojem **"oranžni svinec"** se nanaša ali na zelo čist slani svinčev oksid intenzivnejše barve in manjše specifične teže, kot jo ima navadni svinčev oksid, ali pa na svinčeve okside, ki v sebi še vedno vsebujejo svinčeve karbonate iz ceruzita, uporabljenega v njihovi proizvodnji. **Rdeči svinec** se uporablja kot ekstender za proizvodnjo drugih barv (saturnova rdeča), antikorozivnih premazov in kitov, za barvanje pečatnega voska itd. Izkoriščajo ga tudi za lošč za keramiko, in pa v proizvodnji kristalnega in optičnega stekla (celo v večji meri, kot pa svinčev monoksid, saj daje topno steklo izrednega sijaja, ki je rezultat visokega lamnega indeksa).

(3) **Svinčev dioksid (PbO_2)** (temnorjavi oksid, anhidrid svinčeve kisline) pridobivajo z obdelavo slanega oksida z dušikovo kislino, ali pa z elektrolizo svinčevih nitratov. Je rjav prah, netopen v vodi, ki ob dotiku žge organske snovi. Je oksidacijsko sredstvo, ki se uporablja v pirotehniki, v proizvodni vžigalic, akomulatorskih plošč in kot sredstvo za jedkanje v tekstilni industriji.

Ta amorfni oksid tvori plumbate iz **tar. št. 28.41.**

28.25 - HIDRAZIN IN HIDROKSILAMIN IN NJUNE ANORGANSKE SOLI; DRUGE ANORGANSKE BAZE; DRUGI KOVINSKI OKSIDI, HIDROKSIDI IN PEROKSIDI

2825.10 **- Hidrazin in hidroksilamin ter njune anorganske soli**

2825.20 **- Litijev oksid in hidroksid**

2825.30 **- Vanadijevi oksidi in hidroksidi**

2825.40 **- Nikljevi oksidi in hidroksidi**

2825.50 **- Bakrovi oksidi in hidroksidi**

2825.60 **- Germanijevi oksidi in cirkonijev dioksid**

2825.70 **- Molibdenovi oksidi in hidroksidi**

2825.80 **- Antimonovi oksidi**

2825.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje:

(A) **Hidrazin in hidroksilamin in njune anorganske soli.**

(B) **Kovinske okside, hidrokside in perokside, ki niso zaobseženi v predhodnih tar. številkah**.

Najpomembnejši proizvodi so:

(1) **Hidrazin in njegove anorganske soli**

Hidrazin (**$NH_2.NH_2$**) je bazični proizvod, katerega pridobivajo z oksidacijo amonijaka z natrijevim hipokloritom. Obstaja tudi kot hidrat (**$NH_2.NH_2.H_2O$**). Je brezbarvna tekočinaki ki povzroča solzenje in se na zraku kadi. Je močno redukcijsko sredstvo in se uporablja v proizvodnji primarnih eksplozivov in v kemičnih sintezah.

Anogranske soli hidrazina se dobijo z reakcijo z mineralnimi kislinami in se uvrščajo v to tar. številko. Najpomembnejša sol med njimi je **hidrazinsulfat** - brezbarvni kristali, ki se slabo topijo v hladni vodi, vendar pa burno pri segrevanju. Ta sulfat se uporablja kot reagens v analizah in v metalurgiji (za ločevanje polonija od telurja).

Organski derivati hidrazina so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 29.28)**.

(2) **Hidroksilamin in njegove anorganske soli**

Hidroksilamin (**NH_2OH**) je bazični proizvod, ki se dobi s hidrolizo nitrometana. Je v obliki brezbarvnih in neobstojnih kristalov, ki se zelo dobro raztapljajo v vodi in se talijo pri 33 °C ter hitro razgrajujejo pri 130 °C.

Anorganske soli hidroksilamina, dobljene z reakcijo z mineralnimi kislinami, se uvrščajo v to tar. številko. Najpomembnejše so hidroksiamonijev klorid, sulfati in nitrat - beli ali brezbarvni kristali, topni v vodi. Uporabljajo se kot redukcijsko sredstvo v organskih sintezah in kot antioksidanti za maščobne kisline, kot sredstva za beljenje, barvanje in tiskanje tekstila ter kot reagensi itd.

Iz te tar. številke so **izključeni** organski derivati hidroksilamina (**tar. št. 29.28**).

(3) **Litijev oksid in litijev hidroksid**. Oksid (**Li_2O**) in njegov hidroksid (**LiOH**) se dobivajo iz litijevega nitrata. Sta v obliki belega prahu, raztapljata se v vodi. Uporabljata se v fotografiji in za pridoivanje litjevih soli.

(4) **Vanadijevi oksidi in hidroksidi**

Najpomembnejši vanadijev oksid je **vanadijev pentoksid** (**V_2O_5**), anhidrid vanadijeve kisline. Vanadijev pentoksid se dobiva iz naravnih vanadatov, vanadinita (**tar. št. 26.15**) in iz karnotita (**tar. št. 26.12**). Lahko je amorfen ali kristalen, v grudah ali v prahu. Njegova barva variira od rumene do rjavordeče, na toplem preide v rdečo. V vodi je skoraj netopen.

Uporablja se za pridobivanje vanadijevih soli, nekaterih črnil in kot katalizator (v proizvodnji žveplove kisline, anhidridov ftalne kisline in sintetičnega etanola).

Obstaja nekaj hidroksidov, ki grade kisline, iz katerih nastajajo razni vanadati, ki se uvrščajo v tar. št. 28.14.

(5) **Nikljevi oksidi in hidroksidi**

(a) **Nikljev (II) oksid** (**NiO**) se pridobiva s popolnim kalciniranjem nitratov in karbonatov. Je zelenkastosiv prah, katerega specifična teža in barvna niansa variirata od načina pridobivanja. Uporablja se v industriji emajla, v industriji stekla (kot barvilo) in v organskih sintezah kot katalizator. Je bazični oksid.

(b) **Nikljev (III) oksid** (**Ni_2O_3**) (seskvioksid) je črn prah, ki se uporablja kot barvilo v industriji emajla in v proizvodnji rešetkastih akomulatorskih plošč za alkalne akomulatorje.

(c) **Nikljev (II) hidroksid** (**$Ni(OH)_2$**) je fin zelen prah, ki ga uporablja jo za galvanizacijo, kot sestavino plošč za alkalne akomulatorje in pri proizvodnji njikljevih katalizatorjev.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naravni nikljev oksid (bunsenit) (**tar. št. 25.30**) in

(b) nečiste nikljeve okside, na primer sinterje nikljevih ooksidov, niklooksid v obliki kroglic ("zeleni nikljev oksid" (**tar. št. 75.01**).

(6) **Bakrovi oksidi in hidroksidi**

(a) **Kuprooksidi** (**rdeči bakrov (I) oksid**) (**Cu_2O**) se pridobiva iz bakrovih acetatov in sulfatov. Rdeči oksid bakra je kristalen rdeč prah, v vodi netopen. Uporablja se za barvanje stekel na rdečo barvo (signalo steklo), za proizvodnjo antikorozivnih barv in sintetičnega dragega kamenja (umetni smaragd) ter kot fungicid v kmetijstvu.

(b) **Kuprioksid** (**CuO**) (**črni bakrov (II) oksid**) se pridobiva iz bakrovih nitratov in karbonatov, ali pa z oksidacijo kovin. je v obliki črnega prahu ali zrnc s sijajem kostanja, v vodi netopen. Uporablja se kot pigment v industriji emajla, v steklarstvu (zeleno steklo), v keramični industriji in v industriji barv. Njegova uporaba je razširjena tudi pri depolarizacijah električnih baterij in pa kot oksidacijsko sredstvo in katalizator v organski kemiji.

(c) **Bakrovi (II) hidroksidi** - najpomembnejši med njimi je kuprihidroksid ($Cu(OH)_2$), to je trdna modra substanca, ki sama ali v zmesi daje pigment "bremensko modra". Uporablja se tudi v proizvodnji pigmentov (npr. Peligotova modra, obstojno pri umetni svetlobi), amonijakovih raztopin, znanih pod imenom Schweitzerjev reagens in kot topilo v kupramonijakovem procesu pri proizvodnji rajon vlaken.

Iz te tar. številke sta **izključena** naravni kuprooksid (kuprit) in naravni kuprioksid (tenorit) (**tar. št. 26.03**).

(7) **Germanijevi oksidi** - med njimi je najpomembnejši germanijev dioksid (**GeO_2**), katerega pridobivajo v metalurgiji te kovine iz naravnega bakrovega germanijevega sulfida (iz germanita) (tar. št. 26.17), ali pa s hidrolizo klorida. To je bel prah, slabo topen v vodi. Uporablja se za pridobivanje germanijeve kovine (za tranzistorje itd.), v medicini in pri izdelavi specialnega stekla.

(8) **Molibdenovi oksidi in hidroksidi** - med njimi je **najpomembnejši trioksid** (**MoO_3**), katerega pridobivajo iz naravnega sulfida - molibdenita (**tar.št. 26.13**). To je bel kristalast proizvod, ki ob segrevanju porumeni in je takorekoč v vodi popolnoma netopen. Uporablja se kot katalizator v organskih sintezah (za pridobivanje anhidridov ftaleinske kisline). Prav tako obstajajo modri oksidi, ki se uporabljajo kot taki ali v zmeseh (takrat se uvrščajo v **32. poglavje**) za umetniške namene - imenujejo jih molibnenova modra in mineralni indigo.

Hidroksidi vključujejo **molibdenovo kislino** (**H_2MoO_4**), ki je bel ali rumenkast prah, v vodi slabo topen in ki se uporablja v keramični industriji za glazure, ali pa kot katalizator. Molibdati iz **tar. št. 28.41** nastajajo iz teh hidroksidov.

Naravni molibdenov oksid (molibdit) je **isključen** (**tar. št. 25.30**).

(9) **Antimonovi oksidi**:

(a) **Antimonov trioksid ali anhidrid antimonove kisline** (**Sb_2O_3**) se pridobiva z oksidacijo kovine ali iz naravnega sulfida (iz stibnita). Je bel prah ali v obliki igličastih kristalov in je v vodi takorekoč popolnoma netopen. Pojem "beli antimon" se uporablja tudi za čisti oksid, ki se uvršča v to tar. številko, in pa na zmes tega oksida s cinkovim oksidom - slednja zmes se uvršča v **32. poglavje**. Antimonov trioksid se uporablja v barvah kot sredstvo za matiranje, v industriji emajla (emajliranje železa) in v keramični industriji (za glazure), nadalje v proizvodnji stekla z majhnim koeficientom širjenja (steklo za žarnice) ter v proizvodnji sintetičnega poldragega ali dragega kamenja (umetni rubini, topazi in granati). Iz njega se dobivajo tudi antimonati iz **tar. št. 28.41**.

(b) **Antimonov pentoksid ali anhidrid antimonove kisline** (**Sb_2O_5**) se pridobiva z oksidacijo kovine ali s kalciniranjem nitratov. Je rumen prah, ki prav tako služi kot sredstvo za matiranje v industriji emajla. Iz njega dobivajo antimonate iz **tar. št. 28.41**.

(c) **Antimonov tetraoksid** (**Sb_2O_4**) je bel prah, katerega pridobivajo s segrevanjem pentoksida.

Ta tar. številka **ne vključuje** rud, t.j naravnih antimonovih trioksidov (senarmontita in valentinita) ter naravnega tetraoksida (cervantita) (**tar. št. 26.17**).

(10) **Berilijev oksid in hidroksid**

(a) **Oksid** (**BeO**) se dobiva iz berilijevega nitrata ali sulfata. Je bel prah, v vodi skoraj netopen. Lahko kristalizira, uporablja pa se za pridobivanje berilijevih soli, umetnega dragega in poldragega kamenja in kot katalizator.

(b) **Hidroksid** (**$Be(OH)_2$**) je bel prah, na videz podoben glinici.

(11) **Kalcijev oksid**, **hidroksid in peroksid**. Ta tar. številka vključuje le oksid(**CaO**) in hidroksid (**$Ca(OH)_2$**) v čistem stanju (takšen, ki ne vsebuje **popolnoma nič** ilovice, železovega oksida, manganovega oksida itd.) in ki je dobljen s kalciniranjem oborjenega kalcijevega karbonata.

Ta tar. številka vključuje tudi staljeno apno, ki se dobiva s kalciniranjem navadnega negašenega apna v električnih pečeh. Ta proizvod je visoke stopnje čistoče (pribl. 98% kalcijevega oksida), je kristalast in ponavadi brezbarven. Veliko se uporablja za oblaganje ognjevarnih peči, pri izdelavi topilniških loncev in kot dodatek betonu v majhnih množinah, da povečuje njegovo odpornost proti obrabi.

Kalcijev peroksid (**CaO_2**) je bel ali rumenkast prah, ki je hidriran (ponavadi z 8 H_2O) in ki je slabo topen v vodi. Uporablja se kot sredstvo za uničevanje bakterij in kot detergent, pa tudi v proizvodnji kozmetičnih sredstev.

Negašeno apno (CaO) in gašeno apno ($Ca(OH)_2$) sta **izključena** (**tar. št. 25.22**).

(12) **Manganovi hidroksidi:**

(a) **Manganov (II) hidroksid** (**$Mn(OH)_2$**) - belkast prah, v vodi netopen

(b) **Manganov (III) hidroksid ($Mn(OH)_3$),** ki se dobiva iz manganovega (III) oksida (Mn_2O_3). Je rjav prah, ki se uporablja v pripravljanju barv (manganovo rjave barve) in manganovih linoleatov.

(c) **Manganov slani hidroksid**, katerega pridobivajo iz slanega oksida (**Mn_3O_4**).

Ta tar. številka **izključuje** naravni hidrirani manganov oksid (naravni manganihidroksid) (nanganinit) (**tar. št. 26.02**) in nehidriranih manganovih oksidov (**tar. št. 28.20**)

(13) **Cirkonijev dioksid** (**ZrO_2**) ne gre enačiti s cirkonom (**tar. št. 26.15 ali 71.03**), ki je kristalni naravni cirkonijev silikat.

Umetni oksid se dobiva iz omenjene rude ali iz cirkonijeve soli. To je negorljiv bel prah, katerega točka taljenja je 2600 °C. Uporablja se kot ognjevaren proizvod, odporen proti vplivom kemičnih sredstev, kot pigment in sredstvo za matiranje v keramiki (cirkonijevo belilo), nadalje kot abraziv, sestavino stekla in kot katalizator.

Naravni cirkonijev oksid ali badeleit se uvršča v **tar. št. 26.15**.

(14) **Kadmijev oksid in hidroksid**:

(a) **Oksid** (**CdO**) je bolj ali manj sivorumen prah, kar odvisi od temperature kalciniranja v času pridobivanja iz karbonata ali iz hidroksida. Uporablja se v keramični industriji in kot katalizator.

(b) **Hidroksid** (**$Cd(OH)_2$**) je bel prah.

(15) **Kositrovi oksidi in hidroksidi:**

(a) **Kositrov (II) oksid** ali stanoksid (rjavi oksid) (**SnO**) je v vodi netopen. Lahko je v obliki sivih ali črnih kristalov, ali pa v obliki sivoolivnozelenega prahu z modrikastim, zelenkastim ali rdečkastim odsevom, kar je odvisno od procesa proizvodnje.

Ta oksid je amofoteren in daje stanite iz **tar. št. 28.41**. Uporablja se v organskih sintezah kot redukcijsko sedstvo in kot katalizator.

(b) **Kositrov (IV) oksid** ali stanioksid (**SnO_2**) (stanianhidrid, stanidioksid) je prav tako netopen v vodi, je bel (kositrno belilo) ali siv (kositrno sivo). Belimoksid se uporablja v keramični industriji in v steklarstvu kot sredstvo za kaljenje, medtem ko se v obliki sivega prahu uporablja za poliranje kovinskih ogledal, pa tudi za pridobivanje steklastih spojin.

Ta oksid včasih imenujejo "kit v prahu", vendar pa ta izraz vključuje tudi zmesi tega oksida s svinčevim oksidom, ki se uvršča v **tar. št. 38.24**.

Stanioksid je amfoteren in daje stanate **iz tar. št. 28.41**.

(c) **Kositrova kislina ali stanihidroksid** (**$Sn(OH)_4$**) se dobi iz alkalnega hidroksida na kositrni soli. Je bel prah, ki prehaja v metakositrovo kislino.

(d) **Metakositrova kislina** dobivajo iz kositrove kisline in je prah, netopen v vodi. Uporablja se kot mat barva v keramiki in kot abrazivno sredstvo v steklarski industriji.

Te kositrove kisline dajejo stanate iz tar. št. 28.41.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) naravnega kositrovega oksida (kositerita), rude (**tar. št. 26.09**) in

(b) kositrovo žlindro, zmesi kositrovih oksidov nin kositra, ki nastanejo med taljenjem kovine (**tar. št. 26.20**).

(16) **Volframovi oksidi in hidroksidi** - med njimi je najpomembnejši volframov trioksid (**WO_3**). Pridobivajo jih v metalurgiji te kovine z obdelavo naravnih volframatov (volframitov ali šelitov) (tar. št. 26.11). Je kristalni proizvod citronastorumene barve, ki s segrevanjem prehaja v oranžno. V vodi je netopen. Uporablja se za proizvodnjo kovine za žice v električnih žarnicah in v keramičnih barvnih premazih.

Obstaja nekaj hidroksidov, vštevši volframovo kislino (**H_2WO_4**)(**rumeni hidrat**), ki daje normalne volframate (tar. št. 28.41).

Iz te tar. številke je **izključen** naravni wolframov oksid (volfram - oker, volframtit) - **tar. št. 25.30.**

(17) **Živosrebrni oksidi** - med njimi je najpomembnejši merkurioksid (**HgO**), ki se pridobiva s kalciniranjem živosrebrnega nitrata (**rdeči oksid**, kristalni prah). **Rumeni oksid** se dobi kot manj aktiven kristalni prah večje gostote z oborino raztopine živega srebra z enim izmed alkalnih hidroksidov, ali pa z neposredno oksidacijo živega srebra. To so toksični oksidi, ki na svetlobi potemnijo. Uporabljajo se v oftalmologiji (posebno rdeči oksid), prav tako pa služijo za pripravo ladijskih barv, živosrebrnih soli in kot katalizatorji.

(18) **Bizmutovi oksidi in hidroksidi**:

(a) **Dibuzmutov trioksid** (**Bi_2O_3**) pridobivajo iz bizmutovega nitrata ali karbonata. Je svetlorumen prah, v vodi netopen, ki s segrevanjem prehaja v rdečo barvo. Uporablja se v industriji stekla in keramike.

(b) **Dibizmutov pentoksid** (**Bi_2O_5**) (**rdeči oksid**) - rjavordeč prah.

(c) **Bizmutov hidroksid** (**$Bi(OH)_3$**).

Iz te tar. številke je **izključen** naravni bizmut oker, ki sestoji pretežno iz trioksidov (**tar. št. 26.17**).

V. PODODDELEK

SOLI IN PEROKSI SOLI ANORGANSKIH KISLIN IN KOVIN

SPLOŠNA DOLOČILA

Kovinske soli nastanejo z zamenjavo vodika v kislini s kovino ali amonijakovim radikalom (NH_4^+). Kovinske soli so v tekočem stanju elektroliti, ki na katodi dajejo kovino ali kovinski radikal.

V **nevtralnih** soleh so vsi atomi vodika zamenjani s kovino, v kislih soleh pa je vodik še zmeraj prisoten in se še lahko zamenja s kovino. **Bazične** soli vsebujejo večjo količino bazičnega oksida, kot pa je potrebna za nevtralizacijo kisline (npr. bazični kadmijev sulfat ($CdSO_4.CdO$).

V. pododdelek vključuje soli kovin, uvrščenih v II. pododdelek (kisline, dobljene iz nekovin) ali v IV. pododdelek (kovinski hidroksidi s kislinsko funkcionalno skupino).

Dvojne in kompleksne soli.

Nekatere dvojne in kompleksne soli bodo posebej navedene v tar. št. od 28.26 do 28.41, na primer fluorosilikati, fluoroborati in druge kompleksne fluorove soli (tar. št. 28.26), galuni (tar. št. 28.33) in kompleksni cianidi (tar. št. 28.37). Glede dvojnih in **kompleksnih soli, ki tukaj niso navedene**, glej komentar k **tar. št. 28.42**.

Ta pododdelek med drugim **izključuje**:

(a) soli iz **25. poglavja** (npr. natrijev klorid),

(b) soli, ki tvorijo rude ali druge proizvode iz **26. poglavja**,

(c) spojine plemenitih kovin (**tar. št. 28.43**), radioaktivnih elementov (**tar. št. 28.44**) in ferofosforje (**tar. št. 28.46**),

(d) fosfide, karbide, nitride, azide, silicide in boride (**tar. št. od 28.48 do 28.50**) in ferofosforje (**oddelek XV**),

(e) soli iz **31. poglavja**,

(f) pigmente, barve, sredstva za kaljenje-matiranje, emajle in druge proizvode, zajete v **32. poglavju**. Ta pododdelek vključuje nezmešane kovinske soli (izvzemši luminofor), primerne za neposredno uporabo kot pigmenti. Če so med seboj ali z drugimi proizvodi zmešani zaradi pridobivanja pigmentov, se take soli uvrščajo v **32. poglavje**. Luminoforji, med seboj zmešani ali ne, se uvrščajo v **tar. št. 32.06**.

(g) dezinfektante, insekticide, fungicide, sredstva proti plevelu itd. (**tar. št. 38.08**),

(h) talila in druge pripravke za varjenje itd. (**tar. št. 38.10**),

(i) kultivirane kristale (razen optičnih elementov) posamične teže 2,5 g ali več z halogenidov alkalnih ali zemeljskoalkalnih kovin (**tar. št. 38.24**). Če so v obliki optičnih elementov, se uvrščajo v **tar. št. 90.01**.

(j) drago in poldrago kamenje - naravno ali sintetično (**tar. št. od 71.02 do 71.05**).

28.26 - FLUORIDI; FLUOROSILIKATI, FLUOROALUMINATI IN DRUGE KOMPLEKSNE FLUOROVE SOLI

- Fluoridi:

2826.11 **- - amonija ali natrija**

2826.12 **- - aluminija**

2826.19 **- - drugi**

2826.20 **- Natrijevi ali kalijevi fluorosilikati**

2826.30 **- Natrijev heksafluoroaluminat** (sintetični kriolit)

2826.90 **- Drugo**

(A) **FLUORIDI**

Ta tar. številka vključuje fluoride (kovinske soli fluorovodikove kisline iz tar. št. 28.11).

Najpomembnejši med njimi so:

(1) **Amonijevi fluoridi** - nevtralni fluorid (**NH_4F**) in kisli fluorid **($NH_4.HF$)**. Sta v obliki nestabilnih in brezbarvnih toksičnih kristalo, v vodi topnih. Uporabljata se kot antiseptika (za konzerviranje surove kože in lesa), za nadzor nad fermentacijo (namesto fluorovodikove kisline), v barvanju tekstila, za jedkanje stekla (predvsem kisli fluorid), za čiščenje bakra, v metalurgiji (za drobljenje rude, pri proizvodnji platine) itd.

(2) **Natrijevi fluoridi** - nevtralni fluorid (**NaF**) in kisli fluorid (**NaF.HF**).Pridobivata se s kalciniranjem naravnega kalcijevega fluorida iz tar. št. 25.29 (fluorita) z eno izmed natrijevih soli. Sta v obliki brezbarvnih kristalov, ki so toksični in v vodi slabo topni. Kot amonijevi fluoridi se tudi natrijevi fluoridi uporabljajo kot antiseptična sredstva (za konzerviranje surove kože, lesa, jajc), za nadziranje fermentacije, pa tudi za jedkanje in izdelavo mlečnega stekla. Uporabljajo se tudi v proizvodnji steklastega emajla in sredstev za uničevanje parazitov.

(3) **Aluminijev fluorid** (**AlF_3**) se prideluje iz boksita in fluorovodikove kisline. Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki so v vodi netopni. Uporablja se kot topilo v industriji emajla in keramike ter za prečiščevanje vodikovega peroksida.

(4) **Kalijevi fluoridi** - nevtralni kalijev fluorid (**KF**) se nahaja v obliki brezbarvnih, nestabilnih in toksičnih kristalov, ki se v vodi zlahka tope. Kisli kalijev fluorid ima formulo (KF.HF). Njuna uporaba je za iste namene kot pri natrijevem fluoridu. Razen tega se kisli fluorid uporablja v metalurgiji cirkonija in tantala.

(5) **Kalcijev fluorid** (**CaF_2**) se pridobiva iz naravnega kalcijevega fluorida (fluorita) iz **tar. št. 25.29**. nastopa v obliki brezbarvnih kristalov, netopnih v vodi. Včasih je v želatinoznem stanju in se uporablja kot talilo v metalurgiji (posebno za elektrolitsko predelavo magnezija iz karnalita), pa tudi v steklarski in keramični industriji.

(6) **Kromov trifluorid** (**$CrF_3.4H_2O$**) je temnozelen prah, topen v vodi. Njegova vodna raztopina razjeda steklo. Uporablja se kot sredstvo za jedkanje stekla in keramike.

(7) **Cinkov fluorid** (**ZnF_2**) je bel prah, netopen v vodi. Uporablja se za impregnacijo lesa, v proizvodnji emajla in pri galvanizaciji.

(8) **Antimonovi fluoridi** se dobivajo z delovanjem fluorovodikove kisline na antimonov oksid (**SbF_3**), ki kristalizira v nestabilne bele iglice in je v vodi topen, in v antimonov pentafluorid (**SbF_5**), ki je viskozna tekočina, ki se v vodi topi in ob šumenju tvori hidrat (z $2H_2O$). Te soli se uporabljajo v keramiki in kot sredstva za jedkanje pri barvanju in tiskanju tekstila.

(9) **Barijev fluorid** (**BaF_2**) pridobivajo iz fluorovodikove kisline in barijevega sulfida ali karbonata. Je bel prah, slabo topen v vodi in je toksičen. Uporabljajo ga kot pigment v keramiki in emajlih, kot antiseptično sredstvo za balzamiranje, kot insekticid itd.

Ta tar. številka **izključuje** fluoride, naštete v uvodu k temu pododdelku in fluoride nekovin (**tar. št. 28.12**).

(B) FLUOROSILIKATI

Fluorosilikati so soli silicij-fluorovodikove **kisline (H_2SiF_6) iz tar. št. 28.11**.

(1) **Dinatrijev heksafluorov silikat** (natrijev difluorosilikat) (**Na_2SiF_6**) se pridobiva iz silicijevega fluorida, vzporednega proizvoda iz proizvodnje superfosfatov. Je bel prah, slabo topen v hladni vodi. Uporablja se v proizvodnji neprozornega stekla in emajla, sintetičnih kamnov, cementov, odpornim proti kislemu okolju, strupa za podgane in insekticide, pri ekstrakciji berilija (z elektrolizo), pri elektrolitski rafinaciji kositra, za koagulacijo lateksa, kot antiseptik itd.

(2) **Dikalijev heksafluorov silikat** (kalijev fluorosilikat) (**K_2SiF_6**) je bel kristalni prah brez vonja, slabo topen v vodi, topen v klorovodikovi kislini. Uporablja se v proizvodnji steklastih emajlov, v keramiki, v proizvodnji insekticidov, sintetične sljude in v metalurgiji aluminija in magnezija.

(3) **Kalcijev heksafluorov silikat** (kalcijev fluorosilikat) (**$CaSiF_6$**) je bel kristalni prah, slabo topen v vodi. Uporablja se kot bel pigment v keramiki.

(4) **Bakrov heksafluorov silikat** (bakrov fluorosilikat) (**$CuSiF_6.6H_2O$**) je moder kristalni prah, v vodi topen in toksičen. Uporablja se za dosego večbarvnega učinka in kot fungicid.

(5) **Cinkov heksafluorov silikat** (cinkov fluorosilikat) (**$ZnSiF_6.6H_2O$**) je kristalni prah, topen v vodi. Reagira s kalcijevimi spojinami in pri tem tvori prevleko iz kalcijevega fluorida. Uporablja se za strjevanje betona, za cinkove prevleke (z elektriko), kot antiseptik in kot fungicid (zarezovanje lesa).

(6) **Barijev heksafluorov silikat** (barijev fluorosilikat) (**$BaSiF_6$**) je bel prah, ki se uporablja za uničevanje koloradskega hrošča, drugih insektov in škodljivcev.

(7) **Drugi fluorosilikati**. Magnezijev flourosilikat in aluminijev fluorosilikat služita (kot cinkov fluprosilikat) za strjevanje betona. Kromov fluorosilikat in železov fluorosilikat pa se uporabljata v industriji barv.

Ta tar. številka **ne vključuje** topaza, naravnega aluminijevega fluorosilikata (**71. poglavje**).

(C) FLUOROALUMINATI IN DRUGE KOMPLEKSNE FLUOROVE SOLI

(1) **Trinatrijev heksafluorov aluminat** (natrijev heksafluoroaluminat) (**Na_3AlF_6**) je sintetični kriolit in se dobiva s sedimentiranjem pri mešanju aluminijevega oksida, raztopljenega v fluorovodikovi kislini skupaj z natrijevim kloridom, ali pa z medsebojno fuzijo aluminijevega sulfata in natrijevega fluorida. Pojavlja se v obliki belkaste kristalne mase. Uporablja se kot nadomestek naravnega kriolita (**tar. št. 25.27**) v metalurgiji aluminija, v pirotehniki, emajlih in v proizvodnji stekla ali pa kot insekticid.

(2) **Fluoroborati: natrijev fluoroborat** (dezinfekcijsko sredstvo), kalijev fluoroborat (uporablja se pri izdelavi emajla), kromov fluoroborat in nikljev fluoroborat (za preveleke kovin s pomočjo elektro- galvane) itd.

(3) **Fluorofosfati**: posebno **amonij-antimonov fluorosulfat** (**$(NH_4)_2\ SO_4SbF_3$**) ali "Haenova sol". Je v obliki topnih kristalov, ki najedajo steklo in kovino. Uporabljajo se kot sredstvo za jedkanje v proizvodnji barv.

(4) **Fluorofosfati** - se dobivajo npr. iz naravnega magnezijevega fluorofosfata (vangerita) (**tar. št. 25.30**) ali iz aluminij-litijevega fluorofosfata (ambliglogonita) (**tar. št. 25.30**).

(5) **Fluorotantalati** (dobljeni v metalurgiji tantala)**; fluorotitantalati, fluoromanganati, fluoroniobati, fluorocirkonati** (dobljeni v metalurgiji cirkonija), **fluorostanati** itd.

Ta tar. številka vključuje kovinske oksifluoride (npr, berilijeve itd.) in kompleksne fluorove oksisoli, vendar **izključuje** oksifluoride nekovin. (**tar. št. 28.12**).

Ta tar. številka **izključuje** tudi fluoroformiate, fluoroacetate in druge organske kompleksne fluorove soli (**29. poglavje**).

28.27 - KLORIDI, OKSIKLORIDI IN HIDROKSIKLORIDI; BROMIDI IN OKSIBROMIDI; JODIDI IN OKSIJODIDI

2827.10 **- Amonijev klorid**

2827.20 **- Kalcijev klorid**

Drugi kloridi:

2827.31 **- magnezija**

2827.32 **- - aluminija**

2827.33 **- - železa**

2827.34 **- - kobalta**

2827.35 **- - niklja**

2827.36 **- - cinka**

2827.38 **- - barija**

2827.39 **- - drugi**

Oksikloridi in hidroksilkloridi:

2827.41 **- - bakra**

2827.49 **- - drugi**

Bromidi in oksibromidi:

2827.51 **- - natrijevi in kalijevi bromidi**

2827.59 **- - drugi**

2827.60 **- Jodidi in oksijodidi**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu tega pododdelka, vključuje ta tar. številka kloride, oksikloride, hidroksikloride, bromide, oksibromide, jodide in oksijodide kovin ali amonijevega radikala (NH_4^+). Iz te tar. številke so **izključeni** halogenidi in oksihalogenidi nekovin (**tar. št. 28.12**).

(A) KLORIDI

Ta skupina vključuje soli vodikovega klorida (tar. št. 28.06). V tej tar. številki so zaobseženi naslednji najpomembnejši kloridi:

(1) **Amonijev klorid** - **NH_4Cl** (salmijak, amonijev muriat). Pridobivajo ga z nevtralizacijo klorovodika z amonijakom. Lahko je kristaliničen ali v prahu, cvetu ali v pogačah, katere dobijo s sublimacijo. V čistem stanju je brezbarven, sicer je rumenkaste barve, topen v vodi. Uporablja se za dekapiranje kovin, v barvanju tekstila in v tiskarstvu, pri strojenju, kot gnojilo, v proizvodnji Leclanchejevih baterij, za strjevanje lakov in lepil, pri galvanizaciji in v fotografiji (raztopina za fiksiranje) itd.

Glej komentar k **tar. št. 31.02**, ki se nanaša na gnojila z vsebovanim amonijevim kloridom.

(2) **Kalcijev klorid** (**$CaCl_2$**) se pridobiva ali z ekstrakcijo iz naravne Stassfurtove soli, ali pa predstavlja vzporedni proizvod pri proizvodnji natrijevega karbonata. Je bele, rumenkaste ali rjave barve, odvisno od stopnje čistoče. Je higroskopičen, ki se lahko nahaja v vliti ali v stopljeni obliki, v obliki prozorne mase ali kosmov, lahko pa je tudi hidriran s $6H_2O$ (kristalen ali granuliran). Uporablja se v zmeseh za hlajenje, za betonska dela v hladnem vremenu, kot sredstvo proti dvigovanju prahu pri izgradnji cest in terenov z zbito zemljo, kot katalizator, kot agens za dehidracijo in kondenzacijo v organskih sintezah (npr. pridobivanje dušika iz fenola) in za sušenje plinov. Uporablja se tudi v medicini.

(3) **Magnezijev klorid** (**$MgCl_2$**) je vzporedni proizvod ekstrakcije kalijevih soli. Nahaja se v obliki brezvodne prozorne mase, valjev, ploščic ali prizem, ali pa hidriran v obliki brezbarvnih iglic. V vodi je topen in se uporablja za izdelavo zelo trdega cementa (npr. za prekrivanje tal v enem kosu), za apretiranje bombaža in drugih tekstilnih snovi, kot dezinfekcijsko in antiseptično sredstvo v medicini in za zaščito dreves pred požarom.

Ta tar. številka **izključuje** naravni magnezijev klorid (sol Mrtvega morja) **(tar. št. 25.30)**.

(4) **Aluminijev klorid** (**$AlCl_3$**) pridobivajo z delovanjem klora na aluminij, ali pa klorovodika na aluminijev oksid. Je brezvoden in kristalen, je vodna raztopina sirupaste konsistence. Brezvodna sol se na zraku kadi. V vodni raztopini služi za konzerviranje dreves, razmaščevanje volne, kot dezinfekcijsko sredstvo itd.

(5) **Železovi kloridi**

(a) **Železov (II) klorid** - fero klorid (**$FeCl_2$**) je brezvoden v ploščicah, kosmih ali kot zelenkastorumen prah, ali hidriran z npr. $4H_2O$ v obliki zelenih in modrikastih kristalov, lahko pa je tudi v obliki vodnih raztopin zelene barve. Na zarku oksidira in porumeni. Ponavadi se pojavlja v pazljivo zaprtih steklenicah z nekaj kapelj dodanega alkohola, ki preprečuje oksidacijo. Je sredstvo za redukcije in jedkanje. - fiksiranje.

(b) **Železov (III) klorid** - feri klorid (**$FeCl_3$**) se pridobiva s raztapljanjem železovega oksida ali karbonata v klorovodikovi kislini ali v carski vodi (aqua regia), lahko pa tudi s prehajanjem klora nad razbeljenim železom. Brezvoden je v obliki rumene, rjavo ali zaprtordeče mase, ki se lahko topi v vodi. Hidriran (s 5 ali $12H_2O$) je v obliki kristalov oranžne, rdeče ali rožnate barve. Tekoči železov klorid se na tržišču pojavlja v obliki temnordeče raztopine. Njegova uporaba je širša od uporabe feroklorida - npr. za prečiščevanje industrijskih vod, kot sredstvo za jedkanje, v fotografiji, v fotograviranju, v patiniranju železa, v medicini (za kemostatike in podobne pripravke), največ pa se uporablja kot sredstvo za oksidacijo.

(6) **Kobaltov diklorid** (**$CoCl_2.6H_2O$**) (kobaltov klorid) je v obliki rožnatih, rdečih ali škrlatnih kristalov, ki ob segrevanju postajajo modri in topni v vodi. Uporablja se v proizvodnji higromerov, kot nevidno črnilo in kot absorbcijsko sredstvo v plinskih maskah.

(7) **Nikljev klorid** (**$NiCl_2$**) je v brezvodnem stanju v obliki rumenih kosmov ali luskin, kadar pa je hidriran, so to nestabilni zeleni kristali. V vodi je zelo topen. Uporablja se kot sredstvo za jedkanje pri fiksiranju barv, v elektrolizi (v kopelih za nikljanje) in kot absorbcijsko sredstvo v plinskih maskah.

(8) **Cinkov klorid** (**$ZnCl_2$**) pridobivajo s prepuščanjem klorovodika prek žgane cinkove rude (cinkove blende ali kalamina) (tar. št. 26.08), ali pa ga ekstrahirajo iz pepelov in ostankov rud, uvrščenih v tar. št. 26.20. Je bela kristalna masa ("cinkovo maslo"), stopljena ali granulirana. Je zelo nestabilen, v vodi topen, kisel in precej toksičen. Uporabljajo ga kot antiseptik, fungicid, za dehidracijo, za zaščito dreves pred požari, za konzerviranje surove kože, za strjevanje celuloze (izdelava vulkan-fibra) in v organskih sintezah. Uporablja se tudi kot talilo, kot sredstvo za jed-

kanje (fiksir) v industriji barv in v tiskarstvu, za prečiščevanje olj in za proizvodnjo zobarskega cementa in zdravil (je antiseptik, ki žge tkivo).

(9) **Kositrovi kloridi**:

(a) **Stanoklorid** (**$SnCl_2$**) (kositrov diklorid) je masa s smolnatim prelo mom, ali pa je v obliki belih ali rumenkastih kristalov (z $2H_2O$). Pojavlja se tudi v obliki vodne raztopine istih barv. Je koroziven in se na zraku razgraja. Uporabljajo ga kot redukcijsko sredstvo in za fiksiranje tekstilnih barv, za redukcijsko barvanje (barvarske kositrove soli), kot kositrna apretura in za elektrolitsko kositranje.

(b) **Staniklorid** (**$SnCl_4$**) (kositrov tetraklorid) je v brezvodnem stanju brezbarvna ali rumenkasta tekočina, ki na vlažnem zraku sprošča bel dim. Hidriran oblikuje brezbarvne kristale, pojavlja pa se tudi v obliki želatinozne mase ("kositrovo maslo"). Uporablja se kot sredstvo za jedkanje (fiksir), kot kositrna apretura za svilo, v zmesi s stanokloridom in solmi zlata pa za pridobivanje Cassiussove škrlatine za dekoriranje porcelana.

(10) **Barijev klorid** (**$BaCl_2$**) se pridobiva iz naravnega barijevega karbonata (viterita) ali iz sulfata (barita). V vodi je topen. Lahko je brezvoden ali staljen (rumen prah), ali pa hidriran z $2H_2O$ (v listnatih kristalih ali tabletkah). Uporablja se za barvanje, v keramiki, kot sredstvo proti parazitom, za prečiščevanje industrijskih vod itd.

(11) **Titanovi kloridi** - med njimi je najpomembnejši titanov tetraklorid (**$TiCl_4$**), katerega pridobivajo v metalurgiji titana z delovanjem klora na mešanico ogljika in naravnega titanovega dioksida (rutik, brukit, anatas). Je brezbarvna ali rumenkasta tekočina neprijetnega vonja in se na vlažnem zraku kadi. Vpija vodo in z njo hidrolizira. Uporablja se v proizvodnji fiksirjev za barvanje (na titanovi osnovi), v keramiki za doseganje barvnih prelivov, za dimne zavese in v organskih sintezah.

(12) **Kromovi kloridi**:

(a) **Kromov (II) klorid** (**$CrCl_2$**) - igličasti kristali ali mornarsko modre raztopine. Je redukcijsko sredstvo.

(b) **Kromov (III) klorid** (**$CrCl_3$**) - roza ali oranžne kristalne luskine, ali pa (hidriran s 6 ali 12 H_2O) zeleni ali škrlatni kristali. Uporablja se kot sredstvo za fiksiranje barv na tekstilu pri barvanju tekstila, za strojenje, za galvanizacijo s kromom, v organskih sintezah in za proizvodnjo sinteranega kroma.

(13) **Manganov (II) klorid** (**$MnCl_2$**) se pridobiva z delovanjem klorovodikove kisline na naravni karbonat, rodokrozit ali dialogit (tar. št. 26.02). Je kristalna masa roza barve, če je brezvoden. Če je hidriran (npr. s $4H_2O$), je v obliki roza obarvanih kristalov, ki so nestabilni in v vodi topni. Uporablja se za proizvodnjo sredstev za barvanje v rjavo in za nekatera zdravila, kot katalizator in za tiskanje na tekstil.

(14) **Bakrovi kloridi**:

(a) **Kuproklorid** (**CuCl**) (**bakrov monoklorid**) je kristalen prah ali brezbarvni kristali, ki so takorekoč popolnoma netopni v vodi in ki na zraku oksidirajo. Uporablja se v metalurgiji niklja in srebra ter kot katalizator.

(b) **Kupriklorid** (**$CuCl_2.2H_2O$**) je v obliki zelo nestabilnih zelenih kristalov, ki so v vodi topni. Uporablja se pri tiskanju na tekstil, v fotografiji in v elektrolizi, kot katalizator, antiseptik, dezinfekcijsko sredstvo in kot insekticid, v industriji barv in v pirotehniki (**bengalski ogenj**).

Nantokit, naravni bakrov klorid, je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 25.30)**.

(15) **Antimonovi kloridi**:

(a) **Antimonov triklorid** (**$SbCl_3$**) ("antimonovo maslo") se dobiva z učinkovanjem klorovodika na naravni sulfid (stibnit) (tar. št. 26.17). Nahaja se v obliki brezbarvnih prozornih kepic, absorbira vlago iz zraka in pri tem dobiva masten videz. Je zelo alkalen in se uporablja za "bronzanje" in dekapiranje kovin, kot sredstvo za jedkanje, za izdelavo lakov, za apretiranje usnja in v proizvodnji antimonovega oksida in veterinarskih zdravil.

(b) **Antimonov pentaklorid** (**$SbCl_5$**) je brezbarvna tekočina, ki se na zraku kadi in razpada v vodi. Uporablja se kot nosilec klora v organskih sintezah ter kot dimno sredstvo.

(16) **Živosrebrovi kloridi**:

(a) **Merkuroklorid** (**Hg_2Cl_2**) (**kalomel**) pridobivajo ali z obarjanjem živosrebrovega nitrata s klorovodikovo kislino ali z natrijevim kloridom, ali pa z vmešavanjem merkurjevega klorida v živo srebro. V vodi je netopen. Sedimentni in sublimirani kalomel sta posebno čista proizvoda, ki se uporabljata kot laksativa in kot sredstvo za odstranjevanje glist iz organizmov.

Merkurjev klorid se uporablja tudi v pirotehniki, v porcelanski industriji itd.

(b) **Merkuriklorid** (**$HgCl_2$**) (živosrebrni diklorid, korozivni sublimat) se dobiva z neposrednim delovanjem klora na segreto živo srebro. Kristalizira v prizme ali dolge bele iglice. V vodi je topen, še posebno, če je voda vrela in je **zelo strupen**. Je nenavadno močan antiseptik in se za uničevanje parazitov in mikrobov v zelo šibkih raztopinah. Prav tako se uporablja za bronziranje železa, za ognjevarno impregnacijo dreves, kot ojačevalec v fotografiji, kot katalizator v organski kemiji in v proizvodnji merkurjevega trioksida.

Ta skupina **izključuje** natrijev klorid in kalijev klorid, ki se celo v čistem stanju uvrščajo v **tar. št. 25.01** (prvi) in v **tar. št. 31.04** ali **31.05** (drugi klorid), kar je odvisno od primera. Ta tar. številka **izključuje** tudi spojino, katero napačno imenujejo "**klorovo apno**", ki je po sestavi komercialni kalcijev hipoklorit (**tar. št. 28.28**).

(B) OKSIKLORIDI IN HIDROKSIKLORIDI

Ta skupina vključuje kovinske oksikloride in hidroksikoride. Ta tar. številka pa vključuje naslednje:

(1) **Bakrove oksikloride hidroksikloride** - v obliki modrega kristelnega prahu, uporabljajo se kot insekticidi, fungicidi in pigmenti.

Ta tar. številka **izključuje** naravni bakrov hidroksid (atakamit) (**tar. št. 26.03**).

(2) **Aluminijev hidroksiklorid** (**$Al_2Cl(OH)_5.XH_2O$**) - rumenkasto bel prah, ki se uporablja v kozmetiki kot sredstvo proti znojenju.

(3) **Kromoksiklorid** (**$CrCl_2O_2$**) (kromilklorid) - rdeča tekočina nadražujočega vonj, na vlažnem zraku se kadi, vodi se razkroji. Uporablja se pri strojenju, kot sredstvo za jedkanje in kot oksidacijsko sredstvo.

(4) **Kositrov oksiklorid** - sive ali bele amorfne kepice, topne v vodi. Uporablja se kot sredstvo za jedkanje.

(5) **Antimonov oksiklorid** (**SbClO**) - bel prah, ki se uporablja pri proizvodnji dimov, pigmentov in zdravil.

(6) **Svinčev oksiklorid in oksihidroksiklorid** - bel prah, katerega pridobivajo z obdelavo svinčevega oksida z alkalijskim kloridom. Uporablja se v proizvodnji svinčevih kromatov, pigmentov (Casselovega rumenila), za vodene barvice, oljne barve in tempere in za proizvodnjo drugih, bolj se stavljenih pigmentov.

(7) **Bizmutov moksiklorid** (**BiClO**) (bizmutov klorid) - bel prah, ki se uporablja kot pigment ("biserno belilo") proizvodnji umetnih biserov.

(C) BROMIDI IN OKSIBROMIDI

Ta skupina vključuje soli bromovodikove kisline (tar. št. 28.11) in oksibromide.

(1) **Natrijev bromid** (**NaBr**), se pripravlja podobno kot amonijev bromid ali pa z obdelavo železovega bromida z natrijevo soljo, ki se dobiva z neposrednim delovanjem broma na železove ostružke. Lahko se ga dobi v precej nestabilnem brezvodnem stanju s kristalizacijo nad 51 °C. Če kristalizira izpod te temperature, hidrira (z $2H_2O$) v velike kristale. Je brezbarven, higroskopičen, topen v vodi. Uporablja se v medicini in v fotografiji.

(2) **Kalijev bromid** (**KBr**) se proizvaja in uporablja na podoben način kot natrijev bromid. Je brezvoden in v obliki velikih kristalov.

(3) **Amonijev bromid** (**NH_4Br**) proizvajajo z delovanjem bromovodikove kisline na amonijak. Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki so v vodi topni in porumenijo ter se počasi razgrajujejo na zraku.. Pri segrevanju hlapijo. Amonijev bromid se uporablja v medicini kot pomirjevalno sredstvo, v fotografiji (kot zaviralec pri razvijanju) in kot material za dosego ognjevarnosti.

(4) **Kalcijev bromid** (**$CaBr_2.6H_2O$**) pridobivajo iz kalcijevega karbonata in bromovodikove kisline. Je v obliki nestabilnih in brezbarvnih kristalov, ki so v vodi zelo topni. Uporablja se v medicini in v fotografiji.

(5) **Bakrovi bromidi**:

(i) **Kuprobromid** (**CuBr**) - brezbarvni kristali, netopni v vodi. Pridobivajo ga z redukcijo kupribromida in se uporablja v organskih sintezah.

(ii) **Kupribromid** (**$CuBr_2$**) - pridobivajo ga z neposrednim delovanjem broma na baker. Uporablja se v organskih sintezah in v fotografiji.

(6) **Drugi bromidi in oksibromidi** - sem se uvrščata stroncijev bromid (ki seuporablja v medicini) in barijev bromid.

(D) JODIDI IN OKSIJODIDI

Ta skupina vključuje soli jodovodikove kisline (tar. št. 28.11) in oksijodide.

(1) **Amonijev jodid** (**NH_4J**) pridobivajo z delovanjem jodovodikove kisline na amonijak ali na amonijev karbonat. Je bel, kristalen prah, ki je v vodi zelo dobro topen. Uporablja se v medicini (za obarvanje krvotoka in za evfemizem) ter v fotografiji.

(2) **Natrijev jodid** (**NaJ**) dobivajo z delovanjem jodovodikove kisline na na natrijev hidroksid ali na natrijev karbonat, ali pa z obdelavo železovega jodida, dobljenega z neposrednim delovanjem joda na železove ostružke, z natrijevo soljo, ali pa z razžarevanjem jodatov. Je kristalen in brezvoden, nestabilen in zelo dobro topen v vodi. Na zraku in na svetlobi se razkraja. Uporablja se v medicini, za jodiranje kuhinjske soli in v fotografiji.

(3) **Kalijev jodid** (**KJ**) - proces pridobivanja je podoben onemu pri natrijevem jodidu, prav tako tudi uporabnost, le da je kalijev jodid od natrijevega obstojnejši. Je v obliki brezvodnih, brezbarvnih in neprosojnih kristalov.

(4) **Kalcijev jodid** (**CaJ_2**) pridobivajo iz kalcijevega karbonata in jodovodikove kisline. Je v obliki sijajnih brezbarvnih kristalov ali v obliki bisernih belih luskin. V vodi je topen, na zraku porumeni. Uporablja se v fotografiji.

(5) **Živosrebrni jodidi**:

(a) **Merkurojodidi** (**HgJ ali Hg_2J_2**) se dobivajo z direktnim učinkovanjem joda na živo srebro v prisotnosti alkohola. Je ponavadi amorfen prah, včasih kristalen. Običajno je rumene barve, tu in tam tudi zelenkast ali rdeč. V vodi je slabo topen in je zelo toksičen. Uporablja se v medicini kot antiseptik (za zdravljenje sifilisa) ter v organskih sintezah.

(b) **Merkurijodid** (**HgJ_2**) (živosrebrni jodid, rdeči jodid) se dobi na enak način kot merkurojodid, lahko pa tudi s sedimentacijo klorida ali druge živosrebrne soli s pomočjo kalijevega jodida. Je kristalni rdeč prah, ki je skoraj popolnoma netopen v vodi in je zelo toksičen. Uporablja se v fotografiji (kot ojačevalec) in v analizah.

(6) **Drugi jodidi in oksijodidi vključujejo**:

(a) **Litijeve jodide** (uporabljajo se v medicini), stroncijeve, antimonove, cinkove in železove (slednja dva se uporabljata v medicini kot antiseptika), svinčeve (kovinskega sijaja, ki se uporabljajo za proizvodnjo barv za gumo) in bizmutove, ki se uporabljajo kot reagensi.

(b) **Antimonov oksijodid**, **bakrov oksijodid** in **svinčev oksijodid**.

28.28 - HIPOKLORITI; KOMERCIALNI KALCIJEV HIPOKLORIT (KLOROVO APNO); KLORITI; HIPOBROMITI

2828.10 **- Komercialni kalcijev hipoklorit in drugi kalcijevi hipokloriti**

2828.90 **- Drugo**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka hipoklorite, klorite in hipobromite kovin ter komercialni kalcijev hipoklorit.

(A) HIPOKLORITI

Hipokloriti so v tej tar. številki najpomembnejši in se uporabljajo predvsem za beljenje. So nestabilne soli, ki se na zraku razkrajajo. Celo v stiku s šibkimi kislinami tvorijo hipoklorovo kislino. Ta kislina lahko odda klor in je zelo močno belilo in oksidant.

(1) **Natrijev hipoklorit** (**$NaClO.6H_2O$**) je v obliki vodne raztopine, kot se pojavlja v prometu, znan pod imenom "Javelova voda". Pridobivajo ga z elektrolizo vodne raztopine natrijevega klorida, ali delovanjem natrijevega sulfata ali natrijevega karbonata na kalcijev hipoklorit, ali pa z obdelavo natrijevega hidroksida (kavstične sode) s klorom. Ta sol je v vodi zelo lahko topna in ne obstoja v brezvodnem stanju. Je precej nestabilna in občutljiva na toploto in svetlobo. Vodna raztopine natrijevega hipoklorita so brezbarvne ali rumenkaste in imajo vonj po kloru. Od nečistoč ponavadi vsebujejo majhno količino natrijevega klorida. Natrijev hipoklorit se uporablja za beljenje rastlinskih vlaken in lesne celuloze, za dezinfekcijo objektov, za prečiščevanje vode in za proizvodnjo hidrazina. Uporablja se tudi v fotografiji kot hitri razvijalec, za antihalo plošče, v medicini pa kot antiseptik (v zmesi z borovo kislino je znan kot Dakinova raztopina).

(2) **Kalijev hipoklorit** (**$KClO.6H_2O$**) - vodno raztopino te soli so svoj čas poznali pod imenom "Javelova voda" in je povsem podoben natrijevemu hipokloritu.

(3) **Drugi hipokloriti** vključujejo amonijeve (dezinfekcijsko sredstvo, močnejše od kalcijevega hipoklorita), barijev, magnezijev in cinkov hipoklorit - vse uporabljajo kot belila in dezinfekcijska sredstva.

(B) KOMERCIALNI KALCIJEV HIPOKLORIT

Kalcijev hipoklorit je proizvod, katerega ponavadi poznajo v trgovini pod **nepravilnim** imenom "**klorovo apno**". Sestoji pretežno iz nečistega kalcijevega hipoklorita in kalcijevega klorida, nečistoče so tudi kalcijev hidroks in kalcijev oksid. Pridobivajo ga z nasičevanjem kalcijevega hidroksida s klorom. Je bel, amorfen prah, ki je higroskopičen, če vsebuje kalcijev klorid. Je topen v vodi in občutljiv na vplive svetlobe, toplote in ogljikovega dioksida. Vpliva na organske snovi in živalska vlakna ter razjeda barvila. Uporablja se za beljenje tekstilnih vlaken in lesne celuloze, kot dezinfekcijsko in antiseptično sredstvo (za prečiščevanje vode po postopku "javelizacije"), za škropljenje zemeljskih površin, kontaminiranih z bojnimi strupi itd. Čisti kalcijev hipoklorit se pojavlja v obliki kristalne mase ali raztopine z vonjem po kloru - je malenkost stabilnejši od nečistega proizvoda.

Iz te tar. številke je **izključen** kalcijev klorid ($CaCl_2$) (**tar. št. 28.27**).

(C) KLORITI

Ta skupina vključuje soli klorove kisline ($HClO_2$):

(1) **Natrijev klorit** (**$NaClO_2$**) je brezvodna ali hidrirana masa (s $3H_2O$), ali pa vodna raztopina. Do 100 °C je stabilen in je močno oksidacijsko sredstvo in zelo koroziven. Uporablja se za barvanje in beljenje.

(2) **Aluminijev klorit** (**$Al(ClO_2)_3$**)- njegova uporabnost je enaka uporabnosti natrijevega klorita.

(D) HIPOBROMITI

Ta skupina vključuje soli hipobromove kisline (**HBrO**) (**tar. št. 28.11**).

Kalijev bromit (**KBrO**) se uporablja za določanje vsebnosti dušika v nekaterih organskih spojinah.

28.29 - KLORATI IN PERKLORATI; BROMATI IN PERBROMATI; JODATI IN PERJODATI

	- Klorati:
2829.11	**- - natrija**
2829.19	**- - drugi**
2829.90	**- Drugo**

Skladno z **izključitvami,** naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka kovinske klorate in perklorate, bromate in perbromate ter jodate in perjodate.

(A) KLORATI

Ta skupina vključuje soli klorove kisline ($HClO_3$) (tar. št. 28.11).

(1) **Natrijev klorat** (**$NaClO_3$**) se pridobiva z elektrolizo vodne raztopine natrijevega klorida. je v obliki sijajnih brezbarvnih kristalov (tablete), v vodi je zelo topen in zlahka sprošča kisik.

Pogosto vsebuje nečistote (npr. kloride alkalnih kovin. Uporablja se kot oksidacijsko sredstvo, v organskih sintezah, za tiskanje tekstila (anilinske črne barve), v proizvodnji vnetljivih vrvic, za mase za glavice vžigalic, za uničevanje plevela itd.

(2) **Kalijev klorat** (**$KClO_3$**) pridobivajo na podoben način kot natrijev klorat. Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki so komajda topni v vodi. Druge njegove lastnosti so podobne lastnostim natrijevega klorata. Uporablja se v medicini in v proizvodnji rušilnih eksplozivov (npr. šedita).

(3) **Barijev klorat** (**$Ba(ClO_3)_2$**) se dobi z elektrolizo raztopine barijevega klorida in je v obliki brezbarvnih kristalov, ki so topni v vodi. Uporablja se kot zeleno barvilo, v pirotehniki in v proizvodnji eksplozivov ter nekaterih drugih kloratov.

(4) **Drugi klorati** vključujejo: **amonijev klorat**, ki se uporablja v proizvodnji eksplozivov, **stroncijev klorat** (uporablja se v proizvodnji eksplozivov in v pirotehniki za rdečo svetlobo), nadalje **kromov klorat**, ki služi kot sredstvo za jedkanje (fiksir) v barvarstvu in **bakrov klorat**, ki je v obiliki zelenih kristalov, ki se uporabljajo v proizvodnji eksplozivov in v pirotehniki za zeleno svetlobo.

(B) **PERKLORATI**

Ta skupina vključuje soli perklorove kisline ($HClO_4$) (tar. št. 28.11). So močna oksidacijska sredstva in se uporabljajo v pirotehniki in v proizvodnji eksplozivov.

(1) **Amonijev perklorat** (**NH_4ClO_4**) pridobivajo iz natrijevega perklorata. Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki so v vodi topni še posebno, če so predhodno ogreti. Na toploti se razkraja, včasih eksplozivno.

(2) **Natrijev perklorat** (**$NaClO_4$**) dobivajo z elektrolizo hladnih raztopin natrijevega klorata. Je v obliki neobstojnih brezbarvnih kristalov.

(3) **Kalijev perklorat** (**$KClO_4$**) pridobivajo iz natrijevega perklorata. Je v obliki brezbarvnega kristalnega prahu, ki se le malo topi in ki ob udarcu eksplodira. Uporablja se v kemični industriji kot oksidacijsko sredstvo, ki je močnejše od kloratov.

(4) **Drugi perklorati** vključujejo: **barijev perklorat** (hidrirani prah) in **svinčev perklorat**. Nasičena raztopina svinčevega perklorata je težka tekočina specifične teže okoli 2,6, ki se uporablja pri flotaciji.

(C) **BROMATI IN PERBROMATI**

Ta skupina vključuje soli jodove kisline (HJO_3) (tar. št. 28.11) in soli perjodove kisline (tar. št. 28.11).

Natrijev jodat (**$NaJO_3$**), kalijev jodat (**KJO_3**) in kisli kalijev jodat (**$KH(JO_3)_2$**) se uporabljajo v medicini kot reagensi v kemičnih analizah. Barijev jodat v obliki kristalov pa se uporablja pri proizvodnji jodove kisline.

Natrijeve perjodate (mononatrijev in dinatrijev) pridobivajo z delovanjem klora na alkalno raztopino natrijevega jodata.

28.30 - SULFIDI; POLISULFIDI

2830.10 **- Natrijevi sulfidi**

2830.20 **- Cinkov sulfid**

2830.30 **- Kadmijev sulfid**

2830.40 **- Drugi**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tarifna številka kovinske sulfide (soli vodikovega sulfida (H_2S) iz tar. št. 28.11). Ponekod uporabljajo še staro poimenovanje za kisle sulfide ("sulfhiddrati"- hidrisulfidi). Nekovinski sulfidi so iz te tar. številke **izključeni** (**tar. št. 28.13**).

(1) **Natrijevi sulfidi**:

(a) **Natrijev sulfid** (**Na_2S**) pridobivajo z redukcijo natrijevega sulfata s pomočjo oglja. V brezvodnem stanju je to belkasta masa ali ploščice (koncentrirani ali topljeni sulfid), ki je v vodi topen. Na zraku preide v sulfat ali hidrirane kristale (z $9H_2O$), ki so brezbarvni ali zelenkasti, odvisno od stopnje čistote. Je blago redukcijsko sredstvo, ki se uporablja pri pridobivanju ogranskih spojin. V flotacijskih procesih ta sulfid pospešuje absorbcijo olja na površino rude s pretvorbo v sulfid. Uporablja se tudi kot sredstvo za depilacijo (pri strojenju in v toaletnih pripravkih) in kot paraziticid.

(b) **Kisli natrijev sulfid** (**NaHS**) (hidrosulfid) pridobivajo z delovanjemvodikovega sulfida na nevtralni sulfid. To so brezbarvni kristali, topni v vodi. Uporablja se kot depilacijsko sredstvo pri strojenju, v barvarstvu, kot absorbent bakra, pri rafinaciji niklja in kot redukcijsko sredstvo v organskih sintezah itd.

(2) **Cinkov sulfid** (**ZnS**). Umetnega pridobivajo v hidrirani obliki s sedimenmentacijo alkalnega cinkata s pomočjo natrijevega sulfida. Je bela pasta ali prah, ki pogosto vsebuje cinkov oksid in druge nečistote. V čisti obliki ali zmešan z magnezijevim oksidom se uporablja kot pigment v gumarski industriji. S koprecipitacijo z barijevim sulfatom tvori litopon (tar. št. 32.06). Če ga aktivirajo s srebrom, bakrom itd., tvori luminofor iz tar. št. 32.06. Treba je omeniti, da se cinkov sulfid uvršča v to tar. številko le, če je nezmešan in neaktiviran.

Ta tar. številka **izključuje** cinkovo blendo (naravni cinkov sulfid) (**tar. št. 26.08**) in vurcit (prav tako naravni cinkov sulfid) (**tar. št. 25.30**).

(3) **Kadmijev sulfid** (**CdS**). Umetnega pridobivajo s sedimentacijo iz raztopinekadmijeve soli (npr. sulfata) s pomočjo vodikovega sulfida ali alkalnega sulfida. Rumeni pigment (kadmijeva rumena) uporabljajo slikarji, uporablja pa se tudi v proizvodnji matiranega stekla. S koprecipitacijo z barijevim sulfatom tvori prodorno rumeno barvilo, ki se uporablja za keramične barve. (tar. št. 32.06).

Ta tar. številka **izključuje** naravni kadmijev sulfid (grinokit) (**tar. št. 25.30**).

(4) **Kisli amonijev sulfid** (**NH_4.HS**) (amonijev hidrosulfid) je v obliki kristalnih kosmičev ali iglic in je zelo hlapljiv. Uporabljajo ga v fotografiji in v organskih sintezah.

(5) **Kalcijev sulfid** (**CaS**) se pridobiva s kalciniranjem zmesi kalcijevih sulfatov in oglja. Je sivkasta ali rumena masa, včasih luminiscenčna in v vodi skoraj popolnoma netopna. Pogosto vsebuje sulfat in druge nečistote. Kot tak ali obdelan z arzenovim oksidom ali z apnom se uporablja za odstranjevanje dlak s surovih kož. Uporabljajo ga tudi v toaletnih pripravkih, v medicini za uničevanje mikrobov, v metalurgiji in v proizvodnji luminiscenčnih barv.

(6) **Železovi sulfidi** - med umetnimi železovimi sulfidi je najpomembnejši ferosulfid (**FeS**), katerega pridobivajo s taljenjem zmesi žvepla in železovih ostružkov. Je v obliki črnikavih ploščic, palčic ali kepic kovinskega sijaja in se uporablja v proizvodnji vodikovega sulfida in v keramiki.

Iz te tar. številke so **izključeni naravni** železovi sulfidi (glej **tar. št. 25.02** - nežgani pirit, ali pa **71.03** ali **71.05** - markasit). Naravni dvojni železovi sulfidi z arzenom (mispikel) ali z bakrom (bornit, halkopirit) se uvrščajo v **tar. št. 25.30** oziroma **26.03**.

(7) **Stroncijev sulfid** (**SrS**) je sivkast proizvod, ki v stiku z zrakom rumeni. Uporablja se za odstranjevanje dlak v industriji usnja, v proizvodnji kozmetičnih pripravkov in luminiscenčnih barv.

(8) **Kositrovi sulfidi**. Rumeni kositrov sulfid (**SnS_2**) (kositrov sulfid) pridobivajo s segrevanjem zmesi žvepla in amonijevega klorida s kositrovim oksidom ali amalgamom. Je v obliki zlatorumenih kosmičev ali prahu, se v vodi ne topi, s segrevanjem pa sublimira. Uporablja se za bronziranje dreves in mavca itd.

(9) **Antimonovi sulfidi**

(a) **Sintetičen antimonov trisulfid** (**Sb_2S_3**) se pridobiva z delovanjem kisline na naravni sulfid, raztopljen v natrijevem hidroksidu. Na ta način nastaja rumen ali oranžen prah (sedimentni trisulfid). Uporablja se kot tak ali zmešan s pentasulfidom ali z drugimi proizvodi kot pigment v gumarski industriji (antimonov umetni cinober, antimonov karmazin). Staljeni naravni sulfid tvori črni trisulfid, ki se uporablja v pirotehniki, v proizvodnji zmesi za glavice vžigalic, detonatorskih vrvic in kapsul (s kalijevim hidratom), prahu za bliskavice v fotografiji (s kalijevim kromatom) itd. Ob segrevanju z natrijevim karbonatom tvori "kermesov mineral", katerega bistvene sestavine sta antimonov trisulfid in natrijev piroantimonat in ki se uporablja v medicini.

(b) **Antimonov pentasulfid** (**Sb_2S_5**) (**zlati antimonov sulfid**) se pridobiva s kisanjem raztopine natrijevega antimonovega sulfida (Schlippova sol). Je oranžni prah, ki se sčasoma razgradi, celo v temi. Uporablja se za proizvodnjo vžigalnih vrvic, za vulkanizacijo in za barvanje kavčuka ter v zdravilih (za izkašljevanje) za človeške in veterinarske potrebe.

Naravni antimonov sulfid (stibnit) in oksisulfid (kermezit) sta iz te tar. številke **izključena (tar. št. 26.17)**.

(10) **Barijev sulfid** (**BaS**) pridobivajo z redukcijo naravnega sulfata (barita iz tar. št. 25.11) s pomočjo oglja. Kadar je čist, je bel prah ali kepice, če pa ni čist, je v obliki sivkastega ali rumenkastega prahu ali kepic. Je toksičen in se uporablja za podobne namene kot stroncijev sulfid.

(11) **Živosrebrni sulfidi**. Umetni sulfid živega srebra (**HgS**) se dobiva z delovanjem žvepla na živo srebro in je črne barve. Ko sublimira ali se segreje na alkalnih polisulfidih, prehaja črni sulfid v rdeč prah (rdeči sulfid živega srebra, umetni cinober) in se uporablja kot pigment za barve in kot pečatni vosek. Proizvod, katerega pridobijo po mokrem postopku, se bolj sveti, vendar ni dovolj odporen proti svetlobi. **Ta sol je toksična**.

Naravni živosrebrni sulfid (cinober, naravni cinober) je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 26.17)**.

(12) **Drugi sulfidi**, zaobseženi v tej tar. številki, so:

(a) **kalijevi sulfidi** (nevtralni in kisli)

(b) **bakrovi sulfidi** - uporabljajo se v proizvodnji elektrod in barv, odpornih proti vplivom morske vode. Iz te tar. številke je **izključen** naravni bakrov sulfid (kovelit, kalkocit) (**tar. št. 26.03**)

(c) **svinčev sulfid** - uporablja se v keramiki. Iz tar. številke je **izkjučen** naravni svinčev sulfid (galen) (**tar. št. 26.07**).

(13) **Polisulfidi**, ki so tudi zaobseženi v tej tar. številki, so zmesi sulfi dov iste kovine:

(a) **Natrijev polisulfid** pridobivajo s segrevanjem žvepla z natrijevim karbonatom ali z nevtralnim natrijevim sulfidom. Pretežno vsebuje natrijev disulfid (**Na_2S_2**), trisulfid, tetrasulfid in nečistoče (sulfate, sulfite itd.). Pojavlja se v obliki zelenkastih ploščic, je topen v vodi, na zraku oksidira in je zelo higroskopičen. Hranijo ga v dobro zaprtih posodah. Uporablja se

predvsem kot redukcijsko sredstvo v organskih sintezah (npr. pri proizvodnji žveplenih barv), v flotacijskih procesih, v proizvodnji etilenpolisulfida, umetnega živosrebrnega sulfida, za žveplene kopeli in v zmeseh za luščenje garij.

(b) **Kalijev polisulfid** ("žveplena jetra") - uporablja se za iste namene kot natrijev polisulfid, še posebej pa za žveplene kopeli.

Ta tar. številka **izključuje** naslednje naravne sulfide:

(a) naravni nikljev sulfid (milerit) (**tar. št. 25.30**),

(b) molibdenov sulfid (molibdenit) (**tar. št. 26.13**),

(c) vanadijev sulfid (patronit) (**tar. št. 26.15**) in

(d) bizmutov sulfid (bizmutinit) (**tar. št. 26.17**).

28.31 - DITIONITI IN SULFOKSILATI

2831.10 **- Natrijevi**

2831.90 **- Drugi**

Ditioniti so soli ditionske kisline ("hidrožveplene") (**$H_2S_2O_4$**), ki ni izolirana v prostem stanju. Dobiva se z redukcijo raztopin kislih sulfidov, nasičenih z žveplovim dioksidom, s cinkovim prahom. To so redukcijska sredstva, ki se uporabljajo v kemični, tekstilni industriji in v industriji sladkorja, predvsem za beljenje.

Najpomembnejši je **natrijev ditionit** (NaS_2O_4) - brezvodni bel prah, topen v vodi, v hidrirani obliki (z$2H_2O$) pa so to brezbarvni kristali. Uporablja se v organskih sintezah, v industriji barvin papirja. Se precej hitro kvari tudi, če je kristaliziran. Za določene namene ga stabilizirajo (npr. proti statični elektriki sintetike v tekstilni industriji) s formaldehidom, včasih z dodajanjem cinkovega oksida ali glicerina, lahko pa tudi z acetonom

Kalijevi, kalcijevi, magnezijevi in cinkovi ditioniti so lahko stabilizirani na enake načine in so po lastnostih in uporabnosti podobni natrijevemu ditionitu.

Ta tar. številka **vključuje vse te stabilizirane ditionite**, pa tudi formaldehid sulfoksilat, ki je podoben proizvod.

Sulfiti in tiosulfati so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 28.32)**.

28.32 - SULFITI; TIOSULFATI

2832.10 **- Natrijevi sulfiti**

2832.20 **- Drugi sulfiti**

2832.30 **- Tiosulfati**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, se v to tar. št. uvrščajo:

(A) **Kovinski sulfiti** - soli žveplove kisline (H_2SO_3), ki obstajajo samo v vodni raztopini, in ki ustrezajo žveplovemu dioksidu iz tar. št. 28.11;

(B) **Kovinski tiosulfati** - soli trižveplove kisline (H_2SO_4), ki ne obstaja v čistem stanju.

Iz te tar. št. so **izključene** koncentrirane žveplove baze (**tar. št. 38.04**) in industrijski proizvodi, znani kot “hidrosulfati”, stabilizirani z organskimi snovmi (**tar. št. 28.31**).

(A) SULFITI

(1) **Natrijevi sulfiti** vključujejo kisli natrijev sulfit (**$NaHSO_3$**), dinatrijev disulfit (**$Na_2SO_3.SO_2$** ali **$Na_2S_2O_5$**) in natrijev sulfit (**Na_2SO_3**).

(a) **Natrijev hidrogen sulfit** ("natrijev bisulfit", natrijev kisli sulfit) nastaja z delovanjem žveplovega dioksida na vodno raztopino natrijevega karbonata. Je brezbarven prah ali kristali, vonja po žveplovem dioksidu. V vodi je zelo dobro topen. Pojavlja se tudi v obliki koncentrirane raztopine rumenkaste barve. Uporablja se kot redukcijsko sredstvo v organskih sintezah, v proizvodnji indiga, za beljenje volne in svile, kot vulkanizacijsko sredstvo pri obdelavi lateksa, pri strojenju, v vinarstvu (kot antiseptik pri konzervaciji vina) in za zmanjševanje plavanja na površini rude pri flotaciji.

(b) **Dinatrijev disulfit** (natrijev metabisulfit, priosulfit, suhi sulfit,v nekaterih jezikih ga imenujejo z napačnim imenom "kristali natrijevega bisulfita. Dobivajo ga iz kislega sulfita in na vlažnem zraku precej oksidira. Uporablja se za iste namene kot kisli sulfit, pa tudi v vinogradništvu in v fotografiji.

(c) **Natrijev sulfit** (nevtralni natrijev sulfit) se dobiva z nevtralizacijo raztopine kislega sulfita s pomočjo natrijevega karbonata. V prahu je brezvoden, hidriran s $7H_2O$ je v brezbarvnih kristalih. V vodi je topen. Uporabljajo ga v fotografiji, v pivovarstvu, za obdelavo borove smole, kot antiseptik in belilo ter v proizvodnji drugih sulfitov, tiosulfatov in organskih barv itd.

(2) **Amonijev sulfit** (**$(NH_4)_2SO_3.H_2O$**) pridobivajo z delovanjem žveplovega dioksida na amonijak. Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki so v vodi topni in oksidirajo na zraku. Uporabljajo ga v organskih sintezah.

(3) **Kalijevi sulfiti**. Kalijevi sulfiti se pojavljajo v enakih oblikah kot natrijevi sulfiti:

(a) **kisli kalijev sulfit** - kristalen, uporablja se v barvarstvu in v vinarstvu,

(b) **kalijev metabisulfit** - bel prah ali luskine, uporablja se v fotografiji, za poprejšnjo obdelavo vlaken polsta za klobuke in kot antiseptik,

(c) **nevtralni sulfit**, ki kristalizira z $2H_2O$ in se uporablja v tiskanju tekstila.

(4) **Kalcijevi sulfiti vključujejo**:

(a) **Kalcijev dihidrosulfit** (**$CaH(SO_3)_2$**), ki ga pridobivajo z delovanjem žveplovega dioksida na kalcijev hidroksid. Uporablja se za raztapljanjelignina v proizvodnji kemične celuloze, za beljenje (npr. za beljenje gob), kot antiklor in za preprečevanje kaljenja piva.

(b) **Nevtralni kalcijev sulfit** (**$CaSO_3$**), ki se pojavlja v obliki belega prahu ali v obliki hidriranih iglic (z $2H_2O$). V vodi je slabo topen, v stiku z zrakom izgubi del kristalne vode. Uporablja se v medicini in v vinarstvu.

(5) **Drugi sulfiti** vključujejo magnezijeve sulfite, ki se uporabljajo v iste namene kot kalcijevi sulfiti, nadalje cinkov sulfit (antiseptik in sredstvo za jedkanje) in kisli kromov sulfit (za jedkanje).

(B) **TIOSULFATI**

(1) **Amonijev tiosulfat** (**$(NH_4)_2S_2O_3$**) pridobivajo iz natrijevega sulfata. Je v obliki brezbarvnih in neobstojnih kristalov, topnih v vodi. Uporablja se v fotografiji za fiksiranje in kot antiseptik.

(2) **Natrijev tiosulfat** (**$Na_2S_2O_3.5H_2O$**) nastaja z delovanjem žvepla na raztopino natrijevega sulfita. Pojavlja se v obliki brezbarvnih kristalov, v vodi je zelo topen in nespremenljiv na zraku. Uporablja se v fotografiji kot fiksir, kot belilo za tekstil in papir, pri strojenju s kromom in v organskih sintezah.

(3) **Kalcijev tiosulfat** (**$CaS_2O_3.H_2O$**) pridobivajo z oksidacijo kalcijevega sulfida. Je bel kristalen prah, topen v vodi. Uporablja se v medicini in za proizvodnjo drugih tiosulfatov.

(4) **Drugi tiosulfati** vključujejo: barijev tiosulfat (pigment z bisernim sijajem), aluminijev tiosulfat (uporablja se v organskih sintezah) in svinčev tiosulfat, ki se uporablja pri proizvodnji vžigalic brez fosforja.

28.33 - SULFATI; GALUNI; PEROKSISULFATI (PERSULFATI)

	- Natrijevi sulfati:
2833.11	**- - dinatrijev sulfat**
2833.19	**- - drugi**
	- Drugi sulfati:
2833.21	**- - magnezija**
2833.22	**- - aluminija**
2833.23	**- - kroma**
2833.24	**- - niklja**
2833.25	**- - bakra**
2833.26	**- - cinka**
2833.27	**- - barija**
2833.29	**- - drugi**
2833.30	**- Galuni**
2833.40	**- Peroksisulfati (persulfati)**

(A) **SULFATI**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka kovinske soli žveplene kisline (H_2SO_4) (tar. št. 28.27), vendar **izključuje** amonijev sulfat, ki celo v čisti obliki spada v **tar. št. 31.02** ali **31.05**, in pa kalijev sulfat, čist ali ne, ki se uvršča v **tar. št. 31.04 ali 31.05**.

(1) **Natrijevi sulfati vključujejo**:

(a) **Nevtralni natrijev sulfat** (dinatrijev sulfat) (**Na_2SO_4**), ki se pojavlja v brezvodnem ali v hidriranem stanju kot prah, ali pa v obliki velikih prosojnih kristalov, ki na zraku razpadajo

in se v vodi raztapljajo s padcem temperature. Dekahidrat ($Na_2SO_4.10H_2O$) je znan kot Glauberjeva sol. Nečiste oblike dinatrijevega sulfata (90 - 99% čistote) se ponavadi dobijo kot vzporedni proizvodi raznih kemičnih reakcij in pogosto jih imenujejo "slana potica". Uvrščajo se v to tar. številko.

Dinatrijev sulfat se uporablja kot dodatek v barvarstvu, kot topilo v proizvodnji stekla zaradi pridobivanja steklastih zmesi (v proizvodnji stekla za steklenice, kristalnega in optičnega stekla), v strojenju za konzerviranje usnja, v proizvodnji papirja (v proizvodnji nekaterih vrst kemične celuloze), kot apreturni material v tekstilni industriji, kot purgativ v medicini itd.

Iz te tar. številke so **izključeni** naravni natrijevi sulfati (glauberit, polihalit, bloedit, astrahanit) (**tar. št. 25.30**).

(b) **Natrijev hidrogen sulfat** (**$NaHSO_4$**) je sol, ki ostane pri pridobivanju dušikove kisline in se nahaja v obliki raztopljene bele mase. V vodi je topen in se uporablja namesto žveplove kisline, predvsem za dekapiranje materialov, za regeneracijo gume, v metalurgiji antimona in tantala ter kot sredstvo za uničevanje plevela.

(c) **Dinatrijev disulfat** (natrijev pirosulfat) (**$Na_2S_2O_7$**).

(2) **Magnezijev sulfat**. Ta tar. številka vključuje umetni magnezijev sulfat (**$MgSO_4.7H_2$**) (Epsomove soli, Seidlijeve soli), katerega pridobivajo s prečiščevanjem kiserita, ali pa z učunkovanjem žveplove kisline na dolomit. Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki pri stiku z zrakom izgube majhno količino kristalne vode. V vodi je topen. Uporablja se kot polnilo za apretiranje tekstila, pri strojenju, za dosego ognjevarnosti in kot sredstvo za čiščenje (purgativ).

Ta tar. številka **izključuje** naravni sulfat (kiserit) (**tar. št. 25.30**).

(3) **Aluminijev sulfat** (**$Al_2(SO_4)_3$**) dobivajo z obdelavo boksita ali naravnih aluminijevih silikatov z žveplovo kislino. Nečistoče so predvsem železove spojine. V hidriranem stanju (z $18H_2O$)se pojavlja v obliki belih kristalov, topnih v vodi, ki so ali trhli in jih je kaj lahko popraskati z nohtom, ali pa so trdi in krhki, kar je odvisno od stopnje koncentracije uporabljene raztopine. Pri šibkem segrevanju razpada v svoji kristalni vodi in pri tem na koncu daje brezvodni sulfat. Uporablja se v barvarstvu kot fiksir, v strojenju za konzerviranje surove kože in za strojenje z galunom, nadalje pri izdelavi papirja kot vezivo za povezovanje papirne celuloze, v industriji snovi za barvanje za izdelavo lakov, metilensko modre in drugih tailoznih barv. Prav tako ga uporabljajo za bistrenje loja, prečiščevanje industrijskih vod, za proizvodnjo sredstev za gašenje požarov itd.

Bazični aluminijev sulfat, ki se uporablja v barvarstvu, je tudi uvrščen v to tar. številko.

(4) **Kromovi sulfati** - med njimi je najbolj znan kromisulfat (**$Cr_2(SO_4)_3$**), katerega pridobivajo kromovega nitrata in žveplove kisline. Je kristalen prah roza, vijolične ali zelene barve, če je v vodni raztopini. Uporablja se kot kromova kopel v barvarstvu (kromov lug) in v strojenju (kromovo strojilo). Osnovna strojila, ki so v uporabi, so ponavadi precej nestabilne raztopine **bazičnih kromosulfatov**, ki nastanejo iz kromisulfata in kromosulfata ($CrSO_4$). Ti sulfati so uvrščeni v to tar. številko.

(5) **Nikljevi sulfati**. Najpogostejša formula teh sulfatov je **$NiSO_4$**. V brezvodni obliki se pojavlja v obliki rumenih kristalov, kot hidriran pa v obliki zelenih kristalov smaragdne barve (s $7H_2O$). V vodi je topen in se uporablja pri elektrolitskem nikljanju, kot fiksir v barvarstvu, pri izdelavi plinskih mask in kot katalizator.

(6) **Bakrovi sulfati:**

(a) **Kuprosulfat** (**Cu_2SO_4**) - katalizator, ki se uporablja v proizvodnji sintetičnega etanola.

(b) **Kuprisulfat** (**$CuSO_4.5H_2O$**) (**modra galica**) - vzporedni proizvod pri elektrolitskem prečiščevanju bakra. Pridobiva se tudi z obdelavo bakrovih odpadkov in ostankov z žvepleno kislino majhne koncentracije. Je v obliki modrih kristalov ali kristalnega prahu, ki se v vodi topi. S kalciniranjem preide v bel brezvodni sulfat, ki zelo absorbira vodo. Uporablja se kot fungicid v kmetijstvu (glej komentar k tar. številki 38.08), nadalje za pripravo zmesi za škropljenje, za pridobivanje kuprooksida in anorganskih bakrovih barv, v barvarstvu za barvanje svile in volne v črno, škrlatno ali vijolično barvo, za elektrolitsko rafinacijo bakra in pobakrovanje, kot regulator v flotacijskem procesu (zaradi omogočanja prostega plavanja rude po površini), kot antiseptik itd.

Ta tar. številka **izključuje** naravni hidrirani bakrov sulfat (brokantit (**tar. št. 26.03**).

(7) **Cinkov sulfat** (**$ZnSO_4.7H_2O$**) pridobivajo z delovanjem razredčene žveplovekisline na kovinski cink, cinkov oksid, cinkov karbonat ali na žgano zmes. Je bela steklasta masa, ali pa je v obliki igličastih kristalov. Uporablja se za zmanjševanje prostega plavanja rude v flotacijskem postopku, kot fiksir v barvarstvu, za ekelktrolitsko pocinkavanje, kot antiseptik, za konzerviranje dreves, nadalje v proizvodnji sušila litopona (**tar. št. 32.06**), luminoforja (cinkov sulfat, aktiviran s pomočjo bakra) (**tar. št. 32.06**) in raznih drugih cinkovih spojin.

(8) **Barijev sulfat** - ta tar. številka vključuje umetni ali sedimentni barijev sulfat (**$Ba\ SO_4$**), katerega pridobivajo s sedimentiranjem raztopine barijevega klorida z žvepleno kislino ali z alkalnim sulfatom. Pojavlja se kot bel prah, je zelo težek (njegova spec. teža je okoli 4,4), netopen v vodi, v obliki goste paste. Uporablja se kot beli pigment, kot polnilo za apretiranje tekstila in v proizvodnji gume, prevlečenega papirja, kartona, kitov, lakov, barv itd. Ne prepušča rentgenskih žarkov in se zaradi tega in v čistem stanju uporablja v radiografiji.

Iz te tar. številke je **izključen** naravni barijev sulfat (bariti) (**tar. št. 25.11**).

(9) **Železovi sulfati:**

(a) **Ferosulfat** (**$FeSO_4$**) pridobivajo z obdelavo železovih ostružkov z razredčeno žveplovo kislino, ali pa kot vzporedni proizvod pri porizvodnji titanovega oksida. Pogosto vsebuje ničistoče, kot je baker, ferisulfati in arzen. V vodi je zelo topen in se pojavlja predvsem v hidriranem stanju (ponavadi s $7H_2O$) v obliki svetlozelenih kristalov, ki na zraku porjavijo. Toplotni učinek ga pretvarja v beli brezvodni sulfat. Vodne raztopine so zelene in na zraku postanejo rjave. Ferosulfat se uporablja v proizvodnji stabilnih črnil (črnila na železovi osnovi), barv (pruska modra) in zmesi (z gašenim apnom in ostružki) za prečiščevanje plina kamenega premoga, nadalje v barvarstvu, kot antiseptično in dezinfekcijsko sredstvo, kot herbicid itd.

(b) **Ferisulfat** (**$Fe(SO_4)_3$**) pridobivajo iz ferosulfata. Je v obliki prahu rjavih ploščic. Zelo dobro je topen v vodi, s katero tvori beli hidrat (z $9H_2O$). Uporablja se za prečiščevanje naravnih in odpadnih voda, za koagulacijo krvi v klavnicah, v strojenju z železom in kot fungicid. Ker zmanjšuje plavanje rude na površini tekom flotacijskega procesa, se v njem uporablja kot regulator. Uporablja se tudi kot fiksir v barvarstvu in v elektrolitskem pridobivanju bakra in cinka.

(10) **Kobaltov sulfat** (**$CoSO_4.7H_2O$**) dobivajo iz kobaltovega oksida in žveplove kisline. Je v obliki rdečih kristalov, ki so v vodi topni. Uporablja se za kobaltove prevleke, napravljene s pomočjo elektrolize, za keramične barve, kot katalizator in za pripravo sedimentnih kobaltovih rezinatov (sušila).

(11) **Stroncijev sulfat** - umetni stroncijev sulfat (**$SrSO_4$**), oborjen iz raztopine kloridov, je bel prah, slabo topen v vodi. Uporablja se v pirotehniki, v keramiki in v pridobivanju raznih stroncijevih soli.

Iz te tar. številke je **izključen** naravni stroncijev sulfat (celestin) (**tar. št. 25.30**).

(12) **Kadmijev sulfat** (**$CdSO_4$**) - brezbarvni kristali, v vodi topni, brezvodni ali v hidriranem stanju (z $8H_2O$). Uporablja se v proizvodnji kadmijevega rumenila (kadmijev sulfid) in drugih barvil ter medicinskih proizvodov, nadalje v standardnih električnih celicah (Westonove baterije), za galvanizacijo z elektrolizo in v barvarstvu.

(13) **Živosrebrni sulfati**:

(a) **Merkurosulfat - živosrebrov (I) sulfat** (**Hg_2SO_4**) pridobivajo s segrevanjem živosrebrovega (I) sulfata z živim srebrom. Je bel kristalni prah, ki se pod učinkom vode razgradi v bazični sulfat. Uporablja se v izdelavi kalomela in standardnih galvanskih elementov.

b) **Merkurisulfat - živosrebrov (I) sulfat** (**$HgSO_4$**) dobivajo s topljenjem živega srebra v žvepleni kislini. Je bela, brezvodna in kristalna masa, ki na svetlobi počrni. V hidriranem stanju (z $1H_2O$) je v obliki kristalnih kosmov. Uporablja se za pripravo merkuriklorida in drugih merkuri-soli, v metalurgiji zlata, srebra itd.

(c) **Triživosrebrov (I)** dioksisulfat (bazični sulfat) (**$HgSO_4.HgO$**) - svetlorumen prah, netopen v vodi in ki na svetlobi razpada. Uporablja se v medicini.

(14) **Svinčevi sulfati**:

(a) **Sintetičen sulfat** (**$PbSO_4$**) se dobi iz svinčevega nitrata ali njegovega acetata s sedimentiranjem z žvepleno kislino. Je bel prah ali kristali, netopni v vodi. Uporablja se v proizvodnji svinčevih soli.

(b) **Bazični sulfat** - pridobivajo ga v obliki sivkastega prahu s segrevanjem svinčenega lošča, natrijevega klorida in žveplene kisline. Dobiti ga je možno tudi z metalurškim procesom - tedaj je v obliki belega prahu. Uporablja se za proizvodnjo pigmentov,kitov in zmesi za proizvodnjo gume.

Ta tar. številka **izključuje** naravni svinčev sulfat (anglezit) (**tar. št. 26.07**), in božični kromsulfat, ki vsebuje natrijev sulfat (tar. št. 32.03).

(B) GALUNI

Galuni so hidrirani dvojni sulfati, ki vsebujejo sulfat trivalentne kovine (aluminija, kroma, mangana, železa ali indija) in sulfat neke enovalentne kovine (alkalijski sulfat ali amonijev sulfat). Uporabljajo se v barvarstvu, kot antiseptiki in v proizvodnji kemikalij, čeprav obstajajo prizadevanja, da se zamenjajo z navadnimi sulfati.

(1) **Aluminijevi galuni**:

(a) **Kalij-aluminijev sulfat** (**$Al_2(SO_4)_3.K_2SO_4.24H_2O$**) (navadni galun ali kalijev galun). Pridobivajo ga iz naravnega alunita - galunovega kamna (tar. št. 25.30) (npr. bazični aluminij-kalijev sulfat, zmešan z aluminijevim hidroksidom). Galun je možno dobiti iz dveh različnih sulfatov. Je v obliki belih, trdnih kristalov, ki so topni v vodi. S kalciniranjem se dobi lahek, bel, brezvodni in kristalni prah (kalcinirani galun). Uporablja se za iste namene kot aliminijev sulfat, še posebno v proizvodnji lakov, v barvarstvu in za strojenje (galunsko strojilo). Uporablja se tudi v fotografiji, za toaletne pripravke itd.

(b) **Amonij-aluminijev sulfat** (**$Al_2(SO_4)_3.(NH_4)_2SO_4.24H_2O$**) (amonijev galun) je v obliki belih kristalov, topnih v vodi, še posebno v topli. Uporablja se v proizvodnji čistega aluminijevega oksida in v medicini.

(c) **Natrij-aluminijev sulfat** (**$Al_2(SO_4)3.Na_2SO_4.24H_2O$**) (natrijev galun) je podoben kalijevemu galunu in se pojavlja v obliki kristalov, ki so v vodi topni in ki se na površju pretvarjajo v prah. Uporablja se kot fiksir v barvarstvu (sredstvo za jedkanje).

(2) **Kromovi galuni**:

(a) **Krom-kalijev sulfat** (**$Cr_2(SO_4)_3.K_2SO_4.24H_2O$**) (kromov galun) pridobivajo z redukcijo raztopine kalijevega dikromata v žveplovi kislini z žveplovim dioksidom. Oblikuje škrlatnordeče kristale, topne v vodi in ki se na površju in na zraku spreminjajo v prah. Uporablja se kot fiksir v barvarstvu, pri strojenju (kromovo strojilo), v fotografiji itd.

(b) **Amonij-kromov sulfat** (kromamonijev galun) je kristalen moder prah, ki se uporablja pri strojenju in v keramiki.

(3) **Železovi galuni**. Omeniti velja amonijev ferisulfat (**$(NH_4)_2SO_4.Fe_2(SO_4)_3.\ 24H_2O$**), to je škrlatne kristale, ki na zraku dehidrirajo in se pobelijo, in pa ferikalijev sulfat, ki se pojavlja prav tako v obliki škrlatnih kristalov. Oba galuna se uporabljata v barvarstvu.

(C) PEROKSISULFATI (PERSULFATI)

Pojem "persulfati" je rezerviran za soli peržveplove kisline iz tar. št. 28.11. So precej stabilni, kadar so v surovem stanju, vendar razpadajo v vodni raztopini, če jo segrevamo. So močna oksidacijska sredstva.

(1) **Amonijev persulfat** (**$(NH_4)_2S_2O_8$**) pridobivajo z elektrolizo konventriranih raztopin amonijevega sulfata in žveplove kisline. Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki razpadajo pod vplivom vlage in toplote. Uporablja se v fotografiji, v procesih beljenja in barvanja tekstila, v proizvodnji razgradljivih škrobov, za pridobivanje drugih persulfatov in nekaterih elektroliznih kopeli, v organskih sintezah itd.

(2) **Natrijev persulfat** (**$Na_2S_2O_8$**) se pojavlja v obliki brezbarvnih kristalov, ki so v vodi zelo težko topijo. Uporablja se kot dezinfekcijsko sredstvo, kot sredstvo za deloparizacijo (baterije) in za graviranje bakrovih legur.

(3) **Kalijev persulfat** (**$K_2S_2O_8$**) je v obliki brezbarvnih kristalov, zelo lahko topnih v vodi. Uporablja se za beljenje, pri izdelavi mila, v fotografi ji, kot antiseptik itd.

Iz te tar. številke so **izključeni** naravni kalcijevi sulfati (sadra, anhidrit, karstenit (**tar. št. 25.20**).

28.34 - NITRITI; NITRATI

2834.10	**- Nitriti**
	- Nitrati:
2834.21	**- - kalija**
2834.22	**- - bizmuta**
2834.29	**- - drugi**

(A) NITRITI

Skladno z izključitvami, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka nitrite - kovinske soli dušikove kisline HNO_2 (tar. št. 28.11).

(1) **Natrijev nitrit** (**$NaNO_2$**) se dobiva z redukcijo natrijevega nitrata s svincem, kot tudi tekom pridobivanja svinčevega lošča. Je v obliki brezbarvnih kristalov, je higroskopičen in zelo lahko

topen v vodi. Uporablja se kot oksidacijsko sredstvo za redukcijsko barvanje, v organskih sintezah, za razsol mesa, v fotografiji in kot strup za podgane.

(2) **Kalijev nitrit** (**KNO_2**) se pridobiva na enak način kot natrijev nitrit, ali pa z delovanjem žveplovega oksida na zmes kalcijevega oksida in kalcijevega nitrata. Je bel kristalni prah, ali pa je v obliki rumenkastih pa ličic. Kot nečistoče pogosto vsebuje druge soli. V vodi je topen, je nestabilen in se razkraja na zraku. Uporablja se za podobne namene kot natrijev nitrit.

(3) **Barijev nitrit** (**$Ba(NO_2)_2$**) - njegovi kristali se uporabljajo v pirotehniki.

(4) **Drugi nitriti** - med njimi velja omeniti amonijev nitrit, ki je nestabilen in eksploziven. V raztopini ga uporabljajo za laboratorijsko pridobivanje dušika.

Ta tar. številka **izključuje** kobaltinitrite (**tar. št. 28.42**).

(B) NITRATI

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem deluk temu pododdelku, vključuje ta tar. številka nitrate - kovinske soli dušikove kisline (tar. št. 28.08), **razen** amonijevega nitrata in natrijevega nitrata, čistih ali nečistih (**tar. št. 31.02 ali 31.05**) - glej še druge izključitve, ki sledijo.

Tudi bazični nitrati so uvrščeni v to tar. številko.

(1) **Kalijev nitrat** (**KNO_3**) , znan kot "soliter", pridobivajo iz natrijevega nitrata in kalijevega klorida. Pojavlja se v obliki brezbarvnih kristalov, steklaste mase ali kot beli kristalni prah. V vodi je topen in v nečistem stanju je higroskopičen.

Njegova uporabnost je podobna uporabi natrijevega nitrata. Uporablja se tudi za pripravo smodnika, kemičnih vžigalnikov, raket, vžigalic in kot topilo v metalurgiji.

(2) **Bizmutovi nitrati**:

(a) **Nevtralni bizmutov nitart** (**$Bi(NO_3)_3.5H_2O$**) pridobivajo z učinkkovanjem dušikove kisline na bizmut. Je v obliki velikih brezbarvnih kristalov in se uporablja za pridobivanje bizmutovih soli, pa tudi nekaterih vrst lakov.

(b) **Bazični bizmutov nitrat** (**$BiNO_3(OH)_2$**) se pridobiva iz nevtralnega bizmutovega nitrata. Je biserno-bel prah, v vodi netopen. Uporablja se v medicini (za zdravljenje trebušnih bolezni), v keramiki (mavrične barve, v kozmetiki, v proizvodnji fulminatnih vžigalnikov itd.

(3) **Magnezijev nitrat** (**$Mg(NO_3)_2.6H_2O$**) so brezbarvni kristali, ki so v vodi topni. Uporablja se v pirotehniki, v proizvodnji ognjevarnih proizvodov (z magnezijevim oksidom), mrežic za plinske svetilke itd.

(4) **Kalcijev nitrat** (**$Ca(NO_3)_2$**) pridobivajo z obdelavo drobljenega apnenca z dušikovo kislino. Je bela tekoča masa, topna v vodi, alkoholu in acetonu. Uporablja se v pirotehniki, v proizvodnji eksploziva, vžigalic, gnojil itd.

(5) **Ferinitrat** (**$Fe(NO_3)_3.6$ ali $9H_2O$**) - modri kristali, uporablja se kot sredstvo za jedkanje (fiksir) v barvarstvu in pri tiskanju (sam ali z acetatom). Čista vodna raztopina ferinitrata se uporablja v medicini.

(6) **Kobaltov nitrat** (**$Co(NO_3)_2.6H_2O$**) - škrlatni, rdečkasti ali rjavi kristali, ki se v vodi tope in so nestabilni. Uporablja se za pridobivanje modrega in rumenega kobalta ter nevidnih črnil, za dekoriranje keramike, za elektrolitsko dobljene kobaltove prevleke itd.

(7) **Nikljev nitrat** (**$Ni(NO_3)_2.6H_2O$**) se pojavlja v obliki zelenih kristalov, ki so topni v vodi in nestabilni. Uporablja se v keramični industriji kot rjavi pigment, v barvarstvu kot sredstvo za jedkanje

(fiksir), v elektro litskem niklanju, za pridobivanje nikljevega oksida in za pripravo čistega nikllja-katalizatorja.

(8) **Bakrov nitrat** (**$Cu(NO_3)_2$**). Baker, raztopljen v dušikovi kislini, daje s kristalizacijo bakrov nitrat (s 3 ali z $6H_2O$, odvisno od temperature).Je v obliki modrih ali zelenih kristalov, ki so v vodi topni, so higroskopični in strupeni. Uporablja se v pirotehniki, v industriji barvil, v tiskanju in barvanju tekstila, kot sredstvo za jedkanje ali fiksir, v pridobivanju bakrovega oksida in fotografskega papirja, v galvanizaciji, za patiniranje materialov itd.

(9) **Stroncijev nitrat** (**$Sr(NO_3)_2$**) - z delovanjem stroncijevega oksida ali sulfida na dušikovo kislino dobimo brezvodno sol pri segrevanju, hidratantno sol (s $4H_2O$) pa pri hladnem postopku. Je brezbarven kristalni prah, neobstojen, topen v vodi in ki se na toploti razgraja. Uporablja se v pirotehniki za rdečo svetlobo in pri izdelavi vžigalic.

(10) **Kadmijev nitrat** (**$Cd(NO_3)_2.4H_2O$**) se pridobiva iz oksida. Je v obliki brezbarvnih iglic, ki so v vodi topne in neobstojne. Uporablja se kot barvilo v keramiki in v proizvodnji stekla.

(11) **Barijev nitrat** (**$Ba(NO_3)_2$**) se dobiva iz naravnega karbonata (viterita) (tar. št. 25.11). Je v obliki brezbarvnih ali belih kristalov ali kris talnega prahu, ki je v vodi topen in strupen. Uporabljajo ga v pirotehniki za zeleno svetlobo, v proizvodnji eksploziva, optičnega stekla, keramičnih glazur, barijevih soli in nitratov itd.

(12) **Svinčev nitrat** (**$Pb(NO_3)_2$**) pridobivajo kot vzporedni proizvod pri pridobivanju svinčevega dioksida z delovanjem dušikove kisline na rdeči svinec. Je v obliki brezbarvnih kristalov, v vodi topnih in **strupenih**. Uporablja se v pirotehniki (rumena barva), v proizvodnji eksploziva in vžigalic, nekaterih barvil, nadalje pri strojenju, v fotografiji in v litografiji, za pridobivanje svinčevih soli in kot oksidacijsko sredstvo v organskih sintezah.

(13) **Nitrati živega srebra** - pridobivajo se z delovanjem dušikove kisline na živo srebro:

(a) **živosrebrov (I) nitrat** (**$HgNO_3.H_2O$**) je strupen v obliki brezbarvnih kristalov. Uporablja se za pozlačevanje, v medicini, za poprejšnjo pripravo klobučevine (klobučarska Aqua fortis), za pridobivanje živosrebrnega acetata itd.

(b) **živosrebrov (II) nitrat** (**$Hg(NO_3)_2$**). Hidrirana sol (ponavadi z $2H_2O$) je v obliki brezbarvnih kristalov ali belih ali rumenkastih ploščic. Je neobstojna in toksična. Uporablja se, v medicini (zdravilo proti sifilisu), kot antiseptik. Uporablja se tudi kot pospeševalec nitriranja in kot katalizator v organskih sintezah, v proizvodnji živosrebrnega fulminata in živosrebrnega oksida itd.

(c) **Bazični nitrati živega srebra** - se nahajajo v obliki rumenega prahu, ki se uporablja v medicini.

Neodvisno od poprej naštetih izključitev se v to tar. številko **ne uvrščajo** naslednji proizvodi:

(a) acetonitrati (**29. poglavje**) (npr. železov acetonitrat, ki se uporablja kot sredstvo za jedkanje (fiksir),

(b) čiste ali nečiste dvojne soli amonijevega sulfata in amonijevega nitrata (**tar. št. 31.02 ali 31.05**) in

(c) eksplozivi, ki sestoje iz zmesi kovinskih nitratov (**tar. št. 36.02**).

28.35 - FOSFINATI (HIPOFOSFITI), FOSFONATI (FOSFITI), FOSFATI IN POLIFOSFATI

2835.10 **- Fosfinati** (hipofosfiti) **in fosfonati** (fosfiti)

- Fosfati:

2835.21 **- - triamonijevi**

2835.22 **- - mononatrija in dinatrija**

2835.23 **- - trinatrija**

2835.24 **- - kalija**

2835.25 **- - kalcijev hidrogenoortofosfat** (dikalcijev fosfat)

2835.26 **- - drugi kalcijevi fosfati**

2835.29 **- - drugi**

- Polifosfati:

2835.31 **- - natrijev trifosfat** (natrijev tripolifosfat)

2835.39 **- - drugi**

(A) **FOSFINATI (HIPOFOSFITI)**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka fosfinate (hipofosfite) - kovinske soli hipofosforne kisline (H_3PO_2) (tar. št. 28.11).

Te soli so v vodi topne, s segrevanjem razpadajo sproščajoč vodikov fosfid, ki se spontano vžge. Alkalni fosfinati (hipofosfiti) so redukcijska sredstva.

Najpomembnejši so naslednji:

(I) **Natrijev fosfinat (hipofosfit)** (**$NaPH_2O_2$**) - v obliki belih tablet ali kristalnega prahu, higroskopičen,

(II) **Kalcijev fosfinat (hipofosfit)** (**$Ca(PH_2O_2)_2$**) . Brezbarvni kristali ali bel prah, ki se dobi z delovanjem belega fosforja na apneno mleko.

Oba našteta proizvoda se uporabljata v medicini kot tonika in okrepčili.

(III) **Amonijevi, železovi in svinčeni fosfinati (hipofosfiti)**.

(B) **FOSFONATI (FOSFITI)**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka fosfonate (fosfite) - nevtralne ali kisle kovinske soli fosforjeve skupine (H_3PO_3) (**tar. št. 2811**).

Najpomembnejši fosfonati (fosfiti) so amonijev, natrijev, kalijev in kalcijev, vsi topni v vodi in vsi delujoči kot oksidacijska sredstva.

(C) **FOSFATI IN POLIFOSFATI**

Skladno z izključitvami, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, ta tar. številka vključuje kovinske fosfate in polifosfate, izvedene iz kislin iz tar. št. 28.09. To so:

(I) **Fosfati** - kovinske soli fosforne kisline (H_3PO_4), ki so najpomembnejši med njimi in jih pogosto imenujejo kar "fosfati"(brez natančnejših označb). Soli, tvorjene z reakcijo fosforne kisline z enovalentnimi kovinami so lahko eno, dvo ali tribazne (to pomeni, da lahko vsebujejo en, dva ali tri atome kovine). Tako npr. obstajajo trije natrijevi fosfati: **mononatrijev** (NaH_2PO_4), **dinatrijev** (Na_2HPO_4) in **trinatrijev fosfat** (Na_3PO_4).

(II) **Pirofosfati (difosfati)** . Kovinske soli pirofosforne kisline ($H_4P_2O_7$)

(III) **Metafosfati** - kovinske soli metafosforne kisline (HPO_3)n

(IV) **Drugi polifosfati** - kovinske soli polifosfornih kislin, ki imajo visoko stopnjo polimerizacije.

Najpomembnejši fosfati so naslednji:

(1) **Amonijevi fosfati** in **polifosfati**:

(a) **Triamonijev ortofosfat** (**$(NH_4)_3PO_4$**), ki je stabilen le v vodni raztopini.

(b) **Amonijevi polifosfati,** katerih je kar nekaj vrst in katerih stopnja polimerizacije je od nekaj enot do nekaj tisoč. Pojavljajo se v obliki prahov, topnih ali netopnih v vodi, katere uporabljajo v proizvodnji gnojil, ognjevarnih aditivov za lake in prav takih pripravkov.

V tej tar. številki ostanejo uvrščeni tudi, če njihova stopnja polimerizacije ni določena.

Iz te tar. številke sta **izključena** amonijev dihidrogenoortofosfat (monoamonijev fosfat) in diamonijev hidrogenoortofosfat (diamonijev fosfat), neglede ali sta čista ali ne, pa tudi njune zmesi (**tar. št. 31.05**).

(2) **Natrijevi fosfati in polifosfati:**

(a) **Natrijev dihidrogenoortofosfat** (monobazni fosfat) (**NaH_2PO_4**) je v obliki brezbarvnih kristalov, ki pod vplivom toplote izgubijo vodo (fosfat v prahu), preidejo v pirofosfat in na koncu v metafosfat. Uporablja se v medicini, v industriji umetnih in sintetičnih vlaken, kot kagulacijsko sredstvo beljakovinskih snovi, v galvanizaciji itd.

(b) **Dinatrijev hidrogenoortofosfat** (dvobazni fosfat) (**Na_2HPO_4**) je bel, brezvodni ali z 2,7 do $12H_2O$ kristalizirani prah. V vodi je topen in se uporablja kot apretura za svilo (s kositrovim kloridom), za pridobivanje ognjevarnih tkanin, lesa in papirja, kot sredstvo za jedkanje, pri strojenju s kromom, v proizvodnji optičnih stekel, za porcelanske glazure, nadalje v proizvodnji pecilnega praška, barvil in topil za spajkanje, v galvanizaciji, medicini itd.

(c) **Trinatrijev ortofosfat (tribazni fosfat)** (**$Na_3PO_4.12H_2O$**) je v obliki brezbarvnih kristalov, ki so v vodi topni in ki ob segrevanju oddajo del svoje kristalne vode. Uporablja se kot talilo kovinskih oksidov, v fotografiji, v proizvodnji detergentov, za mehčanje industrijske vode, za odstranjevanje vodnega kamna, za bistrenje sladkorja in alkohola, v medicini in pri strojenju.

(d) **Natrijevi pirofosfati (natrijevi difosfati)** - tetranatrijev pirofosfat (nevtralni fosfat, **$Na_4P_2O_7$**). Je nehigroskkopičen bel prah, v vodi topen in ki se uporablja v pralnicah, v zmeseh, ki preprečujejo strjevanje (koagulacijo) krvi, v proizvodnji detergentov, proizvodov za hlajenje in dezinfekcijskih sredstev, v sirarstvu itd.

Dinatrijev dihidrogenpirofosfat (kisli difosfat) (**$Na_2H_2P_2O_7$**) ima enak videz kot natrijev pirofosfat in se uporablja kot topilo pri emajliranju, za sedimentiranje mlečnega kazeina in za proizvodnjo pecilnega praška, sladnega mleka v prahu itd.

(e) **Natrijev trifosfat** (**$Na_5P_3O_{10}$**) (pentanatrijev trifostaf, zna tudi kot natrijev tripolifosfat). Je bel kristalni prah in se uporablja kot vodni mehčalec, emulzifikator in za konzerviranje živil.

(f) **Natrijevi metafosfati** (osnovna formula: **$(NaPO_3)_n$**. Metafosfata, ki izpolnjujeta oz. ustrezata temu opisu, sta natrijev ciklotetrafosfat in natrijev ciklotrifosfat.

(g) **Natrijevi polifosfati** imajo visoko polimerizacijsko stopnjo. Nekatere med njimi **nepravilno** imenujejo natrijevi **metafosfati**. Obstaja nekaj linearnih natrijevih polifosfatov z visoko polimerizacijsko stopnjo od nekaj ducatov do nekaj tisoč enot. Ponavadi se pojavljajo tudi kot polimeri z nedoločeno polimerizacijsko stopnjo in tudi v tem primeru ostanejo uvrščeni v to tar. številko.

Natrijevi polifosfati vključujejo:

Proizvod, katerega **nepravilno** imenujejo **natrijev heksametafosfat** (polimerna zmes s formulo ($(NaPO_3)n$), znana tudi kot Grahamova sol). Je steklasta snov ali bel prah, ki je v vodi topen. V vodni raztopini ta sol pasivizira kalcij in magnezij, ki se nahajata v vodi iz zaradi tega služi kot vodni mehčalec. Uporablja se tudi v proizvodnji detergentov in kazeinskih lepil, za emulgiranjem eteričnih olj, v sirarstvu itd.

(3) **Kalijevi fosfati** - med njimi je najbolj razširjen **kalijev dihidrogenoortofosfat** (**KH_2PO_4**) (monokalijev fosfat), katerega pridobivajo z obdelavo fosfatne krede z ortofosforno kislino in s kalijevim sulfatom. Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki so v vodi topni. Uporablja se v proizvodnji prehrambenega kvasa in kot gnojilo.

(4) **Kalcijevi fosfati:**

(a) **Kalcijev hidrogenoortofosfat** ("dikalcijev fosfat") (**$CaHPO_4.2H_2O$**) dobivajo z delovanje kisane raztopine kalcijevega klorida na kisli dinatrijev hidrogenoortofosfat. Je bel prah, netopen v vodi. Uporablja se kot gnojilo, kot mineralni dodatek k živinski krmi, v proizvodnji zdravil, stekla itd.

Kalcijev hidrogenoortofosfat, ki v suhem stanju po teži vsebuje **več kot 0,2% fluora**, preračunano na suhi brezvodni proizvod, je **izključen** iz te tar. številke (**tar. št. 31.03 ali 31.05**).

(b) **Kalcijev tetrahidrogendi(ortofostfat)** (monokalcijev fosfat) (**($CaH_4(PO_4)_2.H_2O$** ali **$2H_2O$**) pridobivajo z obdelavo kosti z žveplovo ali klorovodikovo kislino. Pojavlja se v obliki gostih raztopin. Pod vplivom toplote odda kristalno vodo. Je **edini** kalcijev fosfat, ki je v vodi topen. Uporablja se pri izdelavi pecilnega praška, kot zdravilo itd.

(c) **Trikalcijev di(ortofosfat)** (**$Ca_3(PO_4)_2$**). Ta tar. številka vključuje tudi sedimentni kalcijev fosfat (navadni kalcijev fosfat). Dobivajo ga z delovanjem trikalcijevega fosfata, ki se nahaja v kosteh, najprej na klorovodikovo kislino, nato pa še na natrijev hidroksid, ali pa ga dobivajo s sedimentiranjem raztopine trinatrijevega fosfata s pomočjo kalcijevega klorida in v prisotnosti amonijaka. Je bel amorfen bel prah brez vonja in v vodi netopen. Uporablja se kot sredstvo za jedkanje (fiksir) v barvarstvu, za bistrenje sirupov, za dekapiranje kovin, v proizvodnji stekla in keramike, v proizvodnji fosforja in zdravil (npr. laktofosfati, glicerofosfati) itd.

Surovi naravni fosfat iz **tar. št. 25.10** je iz te tar. številke **izključen**.

(5) **Aluminijevi fosfati**. Sintetični ostofosfat (**$AlPO_4$**) pridobivajo iz trinatrinevega ortofosfata in aluminijevega sulfata. Nahaja se v obliki belega, sivkastega ali rumenkastega prahu. Uporablja se kot talilo v keramiki, za apretiranje svile (s kositrovim oksidom) in v proizvodnji zobarskega cementa.

Naravni fosfat (vavelit) je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 25.30)**.

(6) **Manganov fosfat** (**$Mn_3(PO_4)_2.7H_2O$**) pridobivajo iz manganovega klorida in fosforne kisline. Je škrlaten prah, ki (sam ali v zmesi z drugimi proizvodi) tvori nuernberško vijolično barvo, ki se uporablja v slikarstvu in v emajliranju. Z amonijevim fosfatom tvori burgundsko vijolično barvo.

(7) **Kobaltovi fosfati** - trikobaltov diortofosfat (**$Co_3(PO_4)_2.2H_2O$** ali **$8H_2O$**) pridobivajo iz natrijevega ortofosfata in kobaltovega acetata. Je amorfen prah roza barve, v vodi ni topen. Pri segrevanju z aluminijevim oksidom daje Tenardovo modro barvo, ki se uporablja za emajliranje. Z aluminijevim fosfatom se uporablja za proizvodnjo kobaltove škrlatine.

(8) **Drugi fosfati** vključujejo barijeve fosfate (sredstva za matiranje), kromove (keramične barve), cinkove (keramične barve, zobarski cement, sredstva za nadzor nad fermentiranjem, v medicini), železovi (v medicini) in bakrovi (keramične barve).

Ta tar. številka **izključuje** nekatere fosfate, na primer:

(a) naravne kalcijeve fosfate, apatit in naravne kalcij-aluminijeve fosfate (**tar. št. 25.10**),

(b) druge naravne mineralne fosfate iz **25.** in **26. poglavja**,

(c) monoamonijeve in diamonijeve ortofosfate (čiste ali nečiste) (**tar. št. 31.05**) in

(d) drage in poldrage kamne (**tar. št. 71.03** in **71.05**).

28.36 - KARBONATI; PEROKSIKARBONATI (PERKARBONATI); KOMERCIALNI AMONIJEV KARBONAT, KI VSEBUJE AMONIJEV KARBAMAT

2836.10 **- Komercialni amonijev karbonat in drugi amonijevi karbonati**

2836.20 **- Dinatrijev karbonat**

2836.30 **- Natrijev hidrogenkarbonat** (natrijev bikarbonat)

2836.40 **- Kalijevi karbonati**

2836.50 **- Kalcijev karbonat**

2836.60 **- Barijev karbonat**

2836.70 **- Svinčev karbonat**

- Drugo:

2836.91 **- - litijevi karbonati**

2836.92 **- - stroncijev karbonat**

2836.99 **- - drugi**

Skladno z izključitvami, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka:

(I) **Karbonate (nevtralne karbonate, kisle karbonate ali bikarbonate, bazične karbonate)** - kovinske soli neizolirane ogljikove kisline (H_2CO_3), katere anhidrid (CO_2)se uvršča v tar. št. 28.11.

(II) **Perkarbonate**, t.j. karbonate, ki vsebujejo višek kisika, kot je npr. (Na_2CO_4) (monoperkarbonat) ali $Na_2C_2O_6$ (diperkarbonat), ki nastanejo z delovanjem ogljikovega dioksida na kovinske perokside.

(A) KARBONATI

(1) **Amonijevi karbonati** se pridobivajo z ogrevanjem zmesi krede in amonijevega sulfata (ali klorida), ali pa s kombinacijo ogljikovega dioksida s plinastim amonijakom v prisotnosti pare.

V teh procesih se tvori **komercialni amonijev karbonat**, ki poleg nečistot, kot so kloridi, sulfati, organske snovi vsebuje kisli amonijev karbonat in amonijev karbamat (**NH_2COONH_4**). Komercialni amonijev karbonat je v to tar. številko vključen kot bela kristalna masa ali prah in je topen v topli vodi. V vlažnem okolju se razkraja ob tvorbi kislega karbonata na površini, vendar je v takem stanju še vedno uporaben.

Amonijev karbonat se uporablja pri proizvodnji dišečih soli, kot sredstvo za jedkanje (fiksir) v barvarstvu in tiskanju tekstila, kot detergent za volno, v medicini kot sredstvo za izkašljevanje,

pri proizvodnji pecilnega praška, pri strojenju, v gumarski industriji, v metalurgiji kadmija, v organskih sintezah itd.

(2) **Natrijevi karbonati**:

(a) **Dinatrijev karbonat** (nevtralni karbonat) (**Na_2CO_3**) - **napačno** ga **imenujejo "karbonat sode**" ali "**komercialna soda**". Tega karbonata **ne gre šteti** za natrijev hidroksid ali za kavstično sodo (**tar. št. 28.15**). Pridobivajo ga skoraj izključno s segrevanjem raztopine natrijevega klorida in amonijaka z ogljikovim dioksidom in z razkrajevanjem tako nastalega kislega natrijevega karbonata na toploti.

Pojavlja se v obliki brezvodnega prahu, ali pa v obliki hidriranih kristalov (kristali sode, soda za pranje) z $10H_2O$, ki se na zraku na površini pretvarjajo v monohidrat (z $1H_2O$). Uporabjajo ga mnoge industrije. Uporablja se kot talilo v industriji stekla in v keramiki, v tekstilni industriji, v proizvodnji palnih sredstev, v barvarstvu, v apretiranju svile (s stanikloridom), kot sredstvo za preprečevanje vodnega kamna (glej komentar **k tar. št. 38.24**), pri pridobivanju natrijevega hidroksida, natrijevih soli in indiga, v metalurgiji volframa, bizmuta, antimona in vanadija, v fotografiji, za prečiščevanje industrijskih vod (postopek z natronskim apnom) in v zmesi z apnom za prečiščevanje plina iz kamenega premoga.

(b) **Natrijev hidrogen karbonat** (kisli natrijev karbonat) (**$NaHCO_3$**) (natrijev bikarbonat) se pojavlja v obliki kristalnega prahu bele ali kristalov bele barve, ki so v vodi topni - še posebno, če je voda topla. Je nagnjen k razgrajevanju v vlažnem okolju. Uporablja se v medicini (za zdravljenje žolčnih in ledvičnih kamnov), v proizvodnji tablet za prebavo in gaziranih pijač, v proizvodnji pecilnega praška, v industriji porcelana itd.

Iz te tar. številke je **izključen** naravni natrijev karbonat (natron itd.) (**tar. št. 25.30**).

(3) **Kalijevi karbonati**:

(a) **Dikalijev karbonat** (nevtralni) (**K_2CO_3**) - včasih ga imenujejo "**pepelika**". Ne gre ga šteti za kalijev hidroksid ali kavstično pepeliko (tar. št. 28.15). Pridobivajo ga iz rastlinskega pepela, dobljenega iz ostankov pri pranju repe ali iz volnene masti, predvsem pa iz kalijevega klorida. Je bela kristalna masa, ki je zelo neobstojna in topna v vodi. Uporablja se v proizvodnji stekla in keramike, za beljenje perila in čiščenje tekstila, za čiščenje umetniških slik, v proizvodnji kalijevih soli, cianida, pruske modre barve, kot pripravek za preprečevanje nastajanja vodnega kamna itd.

(b) **Kalijev hidrogenkarbonat** (**$KHCO_3$**) (kisli karbonat, kalijev bikarbonat)pridobivajo z delovanjem ogljikovega dioksida na nevtralni karbonat. Je v obliki belih kristalov, ki so v vodi topni in razmeroma nestabilni. Uporablja se v gasilnih aparatih, v proizvodnji pecilnega praška, v medicini in v vinarstvu (za nevtralizacijo kisline) itd.

(4) **Oborjeni kalcijev karbonat** (**$CaCO_3$**), ki je uvrščen v to tar. številko, dobivajo iz kalcijevih soli in ogljikovega dioksida. Je bel prah, netopen v vodi. Uporablja se za kot polnilo v proizvodnji zobnih past in pudrov za obraz, v medicini (za zdravljenje rahitisa) itd.

Ta tar. številka **izključuje** naravni apnenec (**25. poglavje**), kredo ($CaCO_3$, neglede na to, ali sta prana ali ne, mleta ali ne (**tar. št. 25.09**) in kalcijev karbonat, ki je prevlečen z vodoodbojnim slojem maščobnih kislin (npr. s stearinsko kislino) (**tar. št. 38.24**).

(5) **Oborjeni barijev karbonat** (**$BaCO_3$**) se pridobiva z reakcijo med natrijevim karbonatom in barijevim sulfidom. Je bel, v voti netopen prah. Uporablja se za čiščenje industrijskih vod, pri proizvodnji sredstev za uničevanje parazitov, optiščena stekla, čistega BaO, kot pigment, v proizvodnji emajlov, v gumarski in papirniški industriji, v proizvodnji mil in sladkorja ter v pirotehniki (za zeleno svetlobo).

Iz te tar. številke je **izključen** naravni kalcijev karbonat (viterit) (**tar. št. 25.11**).

(6) **Svinčevi karbonati** - umetni svinčevi karbonati, katere ta tar. številka vključuje, so naslednji:

(a) **Nevtralni karbonat** (**$PbCO_3$**) - bel prah, kristalen ali amorfen in netopen v vodi. Uporablja se v keramiki in v proizvodnji pigmentov, kitov in indiga.

(b) **Bazični karbonati tipa $2PbCO_3.Pb(OH)_2$** - so v prahu, pogačah, luskinah ali kot paste, znani pod imenom "svinčevo belilo". Svinčevo belilo pridobivajo iz svinčevega acetata, ki nastaja z delovanjem ocetne kisline na svinčeve plošče ali na svinčevo steno. Je sušilni pigment in se uporablja v proizvodnji oljnih barv, topil, posebnih vrst kitov (npr. za spajanje parnih cevi) in oranžnega svinca. Svinčevo belilo (samo, ali v zmeseh z barijevim sulfatom, cinkovim oksidom, sadro ali s kaolinom) tvori Kremsovo belo barvo, beneško belo, hamburško belo barvo itd.

Iz te tar. številke je **izključen** naravni svinčev karbonat (ceruzit) (**tar. št. 26.07**).

(7) **Litijevi karbonati** - nevtralni karbonat (**Li_2CO_3**) dobivajo z obarjanjem litijevih sulfatov z natrijevim karbonatom. Je bel kristalni prah brez vonja, na zraku ostane nespremenjen, v vodi je zmerno topen. Uporablja se v medicini (pri boleznih mehurja) in v proizvodnji zmesi za umetne mineralne vode.

(8) **Oborjeni stroncijev karbonat** (**$SrCO_3$**) je zelo fin bel prah, ki je v vodi netopen. Uporablja se v pirotehniki (za rdečo svetlobo) in v proizvodnji stekla mavričnih barv, fluoroscenčnih barv, stroncijevih oksidov in stroncijevih soli.

Ta tar. številka **izključuje** naravni stroncijev karbonat (stroncianit) (**tar. št. 25.30**).

(9) **Bizmutov karbonat** je sintetični karbonat, ki je pravzaprav bazični bizmutov karbonat (**$(BiO)_2CO_3$**) (bizmutilkarbonat). Je bel ali rumenkast amorfni prah, v vodi netopen. Uporablja se v medicini in v kozmetični proizvodnji.

Naravni buzmutov hidrokarbonat (bizmutit) je iz te tar. št. **izključen** (**tar.št. 26.17**)

(10) **Oborjeni magnezijev karbonat**. Sedimentni magnezijev karbonat, ki se uvršča v to tar. številko je bazični, hidrirani karbonat. Dobivajo ga z dvakratnim taljenjem natrijevega karbonata in magnezijevega sulfata. Je bel, brez vonja in takorekoč netopen v vodi. Lahki karbonat je farmacevtski beli magnezij - laksativ, ki se dobavlja pogosto v kockah. Težki karbonat je bel prah v zrnih. Magnezijev karbonat se uporablja kot polnilo za papir in gumo, v kozmetiki in kot toplotni izolacijski material.

Ta tar. številka **izključuje** naravni magnezijev karbonat (magnezit) (**tar. št. 25.19**).

(11) **Manganov karbonat** - sintetični manganov karbonat (**$MnCO_3$**) je lahko brezvoden ali hidriran (z $1H_2O$) in je fin prah rumene, roza ali rjavkaste barve, v vodi netopen. Uporablja se kot pigment v barvah, kavčuki ali v keramiki, pa tudi v medicini.

Iz te tar. številke je **izključen** naravni manganov karbonat (rodokrozit ali dialogit) (**tar. št. 26.02**).

(12) **Železov karbonat** (**$FeCO_3$**) - sintetični železov karbonat, je lahko brezvoden ali hidrirat z eno vodo. Pridobivajo ga z dvakratno razgradnjo železovega sulfata in natrijevega karbonata. Je v obliki sivkastih kristalov, ki se v vodi ne topijo, na zraku hitro oksidirajo - še posebej, če so vlažni. Uporablja se pri pridobivanju železovih soli in v proizvodnji zdravil.

Naravni železov karbonat (siderit ali kalibit) je iz te tar. št. **izključen** (**tar.št. 26.01**)

(13) **Kobaltov karbonat** ($CoCO_3$) je lahko brezvoden ali hidriran (s $6H_2O$), je kristalni prah roza, rdeče ali zelenkaste barve, ki v vodi ni topen. Uporablja se kot pigment v emajlih in pri pridobivanju koaltovih oksidov in soli.

(14) **Nikljev karbonat** - običajni sintetični karbonat (**$NiCO_3$**) je svetlozelen prah, ki se v vodi ne topi. Uporabljajo ga kot pigment v keramiki in v proizvodnji nikljevih oksidov. Hidrirani bazični karbonat v zelenkastih kristalih se uporablja v keramiki, v steklarstvu, galvanizaciji itd.

Naravni bazični nikljev karbonat (zaratit) je iz te tar. št. **izključen** (**tar.št. 26.03**)

(15) **Bakrov karbonat** - sintetični karbonati so znani tudi pod imenoma umetni malahit ali umetni nebesnomodri baker in so v obliki zelenkastomodrega prahu, so **strupeni** in netopni v vodi. Sestoje iz nevtralnega karbonata ($CuCO_3$) ali iz bazičnih karbonatov raznih vrst. Pridobivajo jih iz natrijevega karbonata in bakrovega sulfata. Uporabljajo se kot čisti ali zmešani pigmenti (modri ali zeleni bakrov karbonat), nadalje kot insekticidi in fungicidi, v medicini (sredstva za zoženje krvnih žil in protistrupi ob zastrupitvah s fosforjem), v galvanizaciji, pirotehniki itd.

Iz te tar. številke je **izključen** hidriran ali nehidriran naravni bakrov karbonat (malahit, azurit) (**tar. št. 26.03**).

(16) **Oborjeni cinkov karbonat** (**$ZnCO_3$**), ki je vključen v to tar. številko, pridobivajo z dvakratno razgradnjo natrijevega karbonata in cinkovega sulfata. Je bel kristalni prah, ki je takorekoč netopen v vodi. Uporablja se kot pigment v barvah, gumi, keramiki in kozmetiki.

Iz te tar. številke je **izključen** naravni cinkov karbonat (smitsonit) (**tar. št. 26.08**).

(B) PEROKSIKARBONATI (PERKARBONATI)

(1) **Natrijevi perkarbonati** se dobijo z delovanjem natrijevega peroksida (hidriranega ali ne) na tekoči ogljikov dioksid. Natrijevi karbonati so v obliki belega prahu, ki ob raztapljanju v vodi tvori kisik in nevtralni natrijev karbonat. Uporablja se za beljenje, v proizvodnji gospodinjskih detergentov in v fotografiji.

(2) **Kalijevi perkarbonati** se pridobivajo z elektrolizo nasičene raztopine nevtralnega kalijevega karbonata pri -10°C ali -15 °C. Je v obliki zelo higroskopičnih belih kristalov, katerih barva v vlažnem okolju prehaja v modro. Je topen v vodi in močno oksidacijsko sredstvo, katerega včasih uporabljajo za beljenje.

(3) **Drugi perkarbonati** - med njimi velja omeniti npr. amonijev in barijev perkarbonat.

28.37 - CIANIDI, OKSICIANIDI IN KOMPLEKSNI CIANIDI

- Cianidi in oksicianidi:

2837.11 **- - natrijev**

2837.19 **- - drugi**

2837.20 **- Kompleksni cianidi**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka cianide, oksicianide in kompkleksne cianide.

(A) CIANIDI

Cianidi so kovinske soli cianovodikove kisline (HCN) (tar. št. 28.11. So **zelo strupeni** (krvni strup).

(1) **Natrijev cianid** (**NaCN**) pridobivajo z delovanjem koksa ali ogljikovodikovih plinov in dušika iz zraka na natrijev karbonat, pa tudi z reakcijo kalcijevega cianamida (glej tar. št. 31.02) z lesnim ogljem ali z vzajemnim delovanjem oglja v prahu, natrija in plinastega amonijaka. Je v obliki bel-

ega prahu, plošč ali paste, je kristalast, higroskopičen in v vodi zelo topen, vonj ima po grenkem mandlju. Če ga segrejemo do tališča, absorbira kisik. Lahko tudi tvori hidrate in se transportira v zapečatenih sodih. Uporablja se v metalurgiji zlata in srebra, za pozlačevanje in posrebrevanje, v fotografiji, v litografiji, kot insekticid, paraziticid itd. Uporablja se tudi za pridobivanje cianovodikove kisline, drugih cianidov in indiga, nadalje v flotacijskih procesih (še posebno za odvajanje svinčevega sulfida iz cinkovega sulfida in pirita iz halkopirita) itd.

(2) **Kalijev cianid** (**KCN**) pridobivajo na podobne načine, ima podobne lastnosti in služi za iste namene kot natrijev cianid.

(3) **Kalcijev cianid** (**$Ca(CN)_2$**) je bel ali sivkast prah, kar je odvisno od stopnje čistote. v vodi je topen in se uporablja za uničevanje insektov, gljivic in škodljivcev.

(4) **Nikljev cianid** (**$Ni(CN)_2$**) so hidrirane zelenkaste ploščice ali amorfen, rumen prah. Uporablja se v metalurgiji in v galvanizaciji.

(5) **Bakrovi cianidi**:

(a) **Bakrov (I) cianid** (**CuCN**) je bel ali sivkast prah, netopen v vodi. Uporablja se za iste namene kot kupricianid, poleg tega pa tudi v medicini.

(b) **Bakrov (II) cianid** (**$Cu(CN)_2$**) je amorfni prah, netopen v vodi. Je lahko razgradljiv in se uporablja za pobakrovanje železa in v organskih sintezah.

(6) **Cinkov cianid** (**$Zn(CN)_2$**) je bel praj, v vodi netopen in služi pri galvanizaciji.

(7) **Cianidi živega srebra**:

(a) **Živosrebrov cianid** (**$Hg(CN)_2$**) pridobivajo za raztapljanjem rumenega živosrebrnega oksida v vodni raztopini cianovodikove kisline. Merkuricianid je v obliki belih, neprosojnih kristalov, katerih barva na zraku prehaja v rjavo. V vodi je topen in razpada s segrevanjem in pri tem tvori cianov plin. Je antiseptik in dezinfekcijsko sredstvo, ki se uporablja predvsem v proizvodnji mil in pri pridobivanju cianovega plina. Uporablja se tudi v fotografiji.

(b) **Živosrebroviocianid** (**$Hg(CN)_2HgO$**) pridobivajo z delovanjem rumenega živosrebrnega oksida na merkuricianid. Je bel kristalni prah, topen v vodi, še posebno v vroči. Je antiseptik, bolj nadražljiv od merkuricianida. Uporablja se v oftamologiji, proti šenu, kožnim boleznim in sifilisu ter za sterilizacijo kirurških instrumentov.

Ta tar. številka **izključuje** nekovinske cianide, kot je npr. bromov cianid (**tar. št. 28.51**).

(B) HEKSACIANOFERATI (II) (FEROCIANIDI)

Heksacianoferati (II) (ferocianidi) so kovinske soli vodikovih heksaciano-feratov (II) ($H_4Fe(CN)_6$) (tar. št. 28.11). Pridobivajo se z delovanjem kalcijevega hidroksida ali ferohidroksida na cianide. Pri segrevanju se razkrajajo.

Najpomembnejši so:

(1) **Tetraamonijev heksacianoferat** (**$(NH_4)_4Fe(CN)_6$**) - v vodi topni kristali, uporablja se za "črno nikljanje" in kot katalizator v amonijakovih sintezah.

(2) **Tetranatrijev heksacianoferat** (**$Na_4Fe(CN)_6.10H_2O$**) - rumeni kristali, ki ostanejo na zraku nespremenjeni, topni v vodi, posebno v vroči. Uporablja se za pridobivanje cianovodika in pruskega modrila, tioindiga itd., za cementacijo jekla, v fotografiji, v barvarstvu (kot sredstvo za jedkanje in kot modra barva), pri tiskanju (kot oksidacijsko sredstvo pri tiskanju s črnim anilinom) in kot fungicid.

(3) **Tetrakalijev heksacianoferat** (**$K_4Fe(CN)_6.3H_2O$**) - rumeni kristali, ki se na površju spreminjajo v prah, topni v dovi, posebno v topli. Uporabljajo se za iste namene kot tetranatrijev heksacianoferat.

(4) **Dibakrov heksacianoferat** (**$Cu_2Fe(CN)_6.xH_2O$**) - škrlatno rjav prah, netopen v vodi. Uporablja se za pridobivanje florentinske in Van Dyckove rjave slikarske barve.

(5) **Dvojni heksacianoferati** (npr. dilitijev dikalijev heksacianoferat - **$Li_2K_2(Fe(CN)_6).3H_2O$**.

Ta tar. številka **izključuje** prusko modrilo (berlinsko modrilo) in druge pigmente na osnovi heksacianoferatov (**tar. št. 32.06**).

(C) HEKSACIANOFERATI (III) (FERICIANIDI)

Heksacianoferati (III) (fericianidi) so soli fericianovodikove kisline (III) ($H_3Fe(CN)_6$) (tar. št. 28.11).

Najpomembnejša sta:

(1) **Trinatrijev heksacianoferat** (**$Na_3Fe(CN)_6.H_2O$**), katerega pridobivajo z delovanjem klora na heksacianoferate (II). Njegovi kristali so barve granata, nestabilni, topni v vodi in toksični. V vodni raztopini je zelenkast in se na svetlobi razkraja. Uporablja se v barvarstvu in v tiskarstvu, v fotografiji, za cementacijo jekla, v galvanizaciji in kot oksidacijsko sredstvo v organskih sintezah.

(2) **Trikalijev heksacianoferat** (**$K_3Fe(CN)_6$**), katerega videz je podoben trinatrijevim heksacianoferatom, vendar je stabilnejši. Uporablja se za iste namene.

(D) DRUGE SPOJINE

Mednje sodijo nitroferocianidi, nitrofericianidi, cianokadmati, cianokromati, cianomanganati, cianokobalti, cianoniklati, cianokuprati itd. anorganskih baz.

Ta skupina vključuje:

(1) **Kalcijev cianomerkurat** - brezbarvni kristali, v vodi topni in toksični. Uporablja se za posrebrovanje ogledal.

(2) **Natrijev nitroprusid (natrijev pentaciano-nitrosil-ferat(III)** (**$Na_2Fe(CN)_5NO.2H_2O$**), ki se uporablja v analitični kemiji.

28.38 - FULMINATI, CIANATI IN TIOCIANATI

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka fulminate, cianate, izocianate in tiocianate - kovinske soli neizolirane cianove kisline (HO-C=-N), izocianove kisline (HN=C=O) ali fulminske kisline (HO-N=C) - drugi izomer cianove ali tiocianove kisline (HS-C=-N).

(A) FULMINATI

Fulminati so spojine bolj ali manj znane sestave, so zelo nestabilne, **eksplodirajo** ob neznatnem udarcu ali ogrevanju (npr. zaradi iskre). So sestavine inicialnih eksplozivov in se uporabljajo pri proizvodnji fulminatnih kapsul in detonatorjev.

Edini komercialno pomemben fulminat je **fulminat živega srebra** (najbrž $Hg(ONC)_2$). Prodobivajo ga z delovanjem alkohola in merkurinitratove raztopine v dušikovi kislini v prisotnosti kuproklorida kot katalizatorja. Je v obliki belih ali rumenkastih kristalnih iglic, topen v vreli vodi in strupen. Ob eksploziji sprošča rdečo paro. Transportira se v nekovinskih kontejnerjih, napolnjenih z vodo.

(B) CIANATI

Amonijevi, natrijevi in **kalijevi cianati** se uporabljajo pri proizvodnji raznih spojin. Obstajajo tudi cianati zemeljskoalkalnih kovin.

(C) TIOCIANATI

Tiocianati (sulfo cianidi) so kovinske soli neizolirane tiocianove kisline (HS-C=-N), med katerimi so vajvažnejši:

(1) **Amonijev tiocianat** (amonijev rodanid)(**NH_4SCN**), katerega pridobivajo s segrevanjem amonijaka in ogljikovega disulfida. Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki so nestabilni in zelo topni v vodi. Kristali pod vplivom svetlobe prehajajo v 'rdečo barvo in se na toplem razkrajajo. Uporablja se v galvanizaciji, v fotografiji, v barvanju in tisku (še posebno za ohranjanje apretiranih svilenih tkanin), za pripravo hladilnih zmesi, cianida in ferocianida, tioureje, gvanidina, umetnih smol, lepil, sredstev za uničevanje plevela itd.

(2) **Natrijev tiocianat** (natrijev rodanid)(**NaSCN**) dobivajo s segrevanjem natrijevega cianida in žvepla. Navidez je enak amonijevemu tiocianatu, ali pa je v obliki prahu. Je **strupen** in se uporablja v fotografiji, v barvanju in tiskanju (sredstvo za jedkanje), v medicini, kot laboratorijski reagent, v galvanizaciji, za pripravo umetnih olj iz grašice, v gumarski industriji itd.

(3) **Kalijev tiocianat** (kalijev rodanid)(**KCSN**) se pridobiva na podoben način in ima enake lastnosti kot natrijev tiocianat. Uporablja se v tekstilni industriji, v fotografiji, v organskih sintezah (npr. tiosečnina, umetno grašično olje, barvila), za pridobivanje tiocianatov, hladilnih zmesi, sredstev za uničevanje parazitov itd.

(4) **Kalcijev tiocianat** (**$Ca(SCN)_2.3H_2O$**) pridobivajo z delovanjem kalcijevega oksida na amonijev tiocianat. Nastopa v obliki brezbarvnih kristalov, ki so nestabilni in v vodi topni. Uporablja se kot sredstvo za jedkanje (fiksir) v barvarstvu in tiskanju, kot razredčilo za celulozo, za merceriranje bombaža, v medicini namesto kalijevega jodida (proti atrerijski sklerozi), za pridobivanje ferocianidov in drugih tiocianatov ter pri proizvodnji pergamnenta.

(5) **Bakrove tiocianate** pridobivajo iz alkalnih tiocianov, kislega natrijevega sulfita in bakrovega sulfata.

Bakrovtiocianat (**CuSCN**) je belkast, rumenkast ali sivkast prah ali pasta, ki se v vodi n topijo. Uporablja se kot sredstvo za jedkanje (fiksir) v tiskanju tekstila, pri izdelavi olja za ladje in čolne in v **organskih sintezah**.

Bakrovitiocianat (**$Cu(SNC)_2$**)pridobivajo iz alkalnih tiocianov in merkuriklorida. Je bel kristalen prah, zmerno topen v vodi. Ta sol je **strupena** in se uporablja kot ojačevalec v fotografiji.

(6) **Živosrebrov tiocianat ($Hg(SCN)_2$)** - dobi se iz alkalnega tiocianata in živosrebrovega klorida. Je bel kristalni prah, ki se v vodi težko topi. **Strupena** sol se uporablja v fotografiji za intenziviranje negativov.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) dvojne in kompleksne cianate (**tar. št. 28.42**) in

(b) dvojne in kompleksne tiocianate (npr. reinekati, ferokalijevi tiocianati. ferikalijev tiocianat in ferikalijev tiocianat) (**tar. št. 28.42**).

28.39 - SILIKATI; KOMERCIALNI SILIKATI ALKALIJSKIH KOVIN

- Natrija:

2839.11 **- - natrijevi metasilikati**

2839.19 **- - drugi**

2839.20 **- - kalija**

2839.90 **- Drugi**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka silikate - kovinske soli raznih neizoliranih silicijevih kislin v prostem stanju in izpeljanih iz silicijevega dioksida (tar. št. 28.11).

(1) **Natrijevi silikati** se pridobivajo s taljenjem kvarčnega peska in natrijevega karbonata ali sulfata. Njihova sestava je različna (monosilikat, metasilikat, polisilikat itd.), njihova stopnja hidratacije in njihova topnost pa variirata glede na postopek pridobivanja in stopnjo čistote. Pojavljajo se v obliki brezbarvnih kristalov ali prahu, v obliki steklaste mase (vodeno steklo) ali bolj ali manj viskoznih vodenih raztopinah. Disperzirajo rude in se uporabljajo kot regulatorji flotacijskih procesov. Uporabljajo se tudi kot polnila v proizvodnji silikatnih mil, kot veziva in adhezivi v proizvodnji lepenke in aglomeriranega premoga, nadalje kot ognjevaren material, za konzerviranje jajc, v proizvodnji lepil, odpornih proti trohnjenju, kot strjevalec v proizvodnji cementa, odpornega proti koroziji, kitov in umetnih kamnov, v proizvodnji pripravkov za pranje, za dekapiranje kovin in kot proizvod za preprečevanje nabiranja vodnega kamna (glej komentar k **tar. št. 38.24**).

(2) **Kalijevi silikati** . Uporabljajo se za iste namene kot natrijevi silikati.

(3) **Manganovi silikati** (**$MnSiO_3$**) - v obliki prahu oranžne barve, ki v vodi ni topen. Uporablja se kot keramična barva in kot sušilo za barve in lake.

(4) **Kalcijevi oborjeni silikati** - v obliki belega prahu, ki se pridobiva iz natrijevega in kalijevega silikata. Uporablja se v proizvodnji ognjevarnih zidnih polnil in zobarskega cementa.

(5) **Barijevi silikati** - v obliki belega prahu, ki se uporablja za proizvodnjo barijevega oksida in optičnega stekla.

(6) **Svinčevi silikati** - nastopajo kot bel prah ali kot steklasta bela masa. Uporabljajo se za keramične glazure.

(7) **Drugi silikati**, vštevši komercialne silikate alkalnih kovin, ki poprej niso bili omenjeni - med njimi velja sedaj omeniti cezijev silikat (rumen prah, ki se uporablja v keramiki), cinkov silikat (za premazovanje fluoroscenčnih cevi) in aluminijev silikat (za proizvodnjo porcelana in ognjevarnih proizvodov.

Iz te tar. številke so **izključeni** naravni silikati, na primer:

(a) volastonit (kalcijev silikat), rodonit (manganov silikat), fenacit (ali fenakit - berilijev silikat) in titanit (titanov silikat) (**tar. št. 25.30**),

(b) rude, kot so npr. bakrov silikat (krizokola, dioptaz) in cinkov hidrosilikat (hemimorfit) ter cirkonijev silikat (cirkon) (**tar. št. 26.03, 26.08 in 26.15**) in

(c) drago kamenje iz **71. poglavja**.

28.40 - BORATI; PEROKSIBORATI (PERBORATI)

- Dinatrijev tetraborat (rafinirani boraks)

2840.11 **- - brezvodni**

2840.19 **- - drug**

2840.20 **- Drugi borati**

2840.30 **- Peroksiborati** (perborati)

(A) **BORATI**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka borate - soli raznih borovih kislin, predvsem navadne ali ortoborove kisline (H_3BO_3) (tar. št.28.10).

Borati, dobljeni s kristalizacijo ali s kemičnim postopkom so zajeti v tej tar. številki, prav tako kot tudi naravni borati, ki se pridobivajo z izhlapevanjem obširnih slanih vod iz nekaterih slanih jezer.

(1) **Natrijevi borati** - med njimi je najpomembnejši tetraborat (dvobazni natrijev tetraborat, rafinirani boraks (**$Na_2B_4O_7$**). Pridobivajo ga s kristalizacijo raztopine naravnih boratov ali z obdelavo naravnih kalcijevih boratov ali borove kisline z natrijevim karbonatom. Obstajajo brezvodni in hidrirani natrijevi borati s 5 ali $10H_2O$. Po segrevanju in kasnejšem ohlajevanju tvori steklasto maso (topljeni boraks, boraksovo steklo, boraksove kroglice). Uporablja se otrjevanje platna in papirja, za varjenje kovin (talilo za trdo pločevino, kot talilo za emajle, v proizvodnji barv za steklo, pri izdelavi posebnih stekel (optičnega stekla, stekla za električne žarnice), lepil in politur, za rafinacijo zlata, za pridobivanje boratov in antrakinonskih barv.

Obstajajo tudi drugi natrijevi borati (metaborati) in kisli hipoborati,ki služijo za labotorijske namene.

(2) **Amonijevi borati** - med njimi je najpomembnejši metaborat (**$NH_4BO_2.2H_2O$**).Je v obliki brezbarvnih kristalov, ki se zelo dobro topijo v vodi. Na toploti se razkraja in tvori topni premaz anhidrida borove kisline, ki se uporablja v ognjevarne namene. Uporablja se tudi kot fiksir v lotionih za lase, kot komponenta v elektrolitih elektrolitskih kondenzatorjev in za papirne premaze. Je v obliki belega prahu, ki se uporablja v sredstvih za upočasnjevanje gorenja, v pripravkih proti zmrzovanju in v keramičnih izolatorjih, pa tudi kot antiseptik.

(3) **Oborjeni kalcijevi borati** se pridobivajo z reakcijo naravnih boratov s kalcijevim kloridom.

(4) **Manganovi borati** - med njimi je najpomembnejši tetraborat (**MnB_4O_7**), prah roza barve, zmerno topen v vodi. Uporablja se kot sušilo v barvah in lakih.

(5) **Nikljev borat** - bledozeleni kristali, uporablja se kot katalizator.

(6) **Bakrov borat** . Modri kristali, ki so zelo trdi in v vodi netopni. Uporablja se kot pigment (keramične barve), kot antiseptik in kot insekticid.

(7) **Svinčev borat** - sivkast prah, netopen v vodi. Služi kot sušilo, v steklarstvu, kot pigment za porcelan in v galvanizaciji.

(8) **Drugi borati**: kadmijev borat se uporablja kot premaz za fluoroscenčne cevi, kobaltov borat služi kot sušilo. Cinkov borat kot antiseptik in pri ognjeodpornem tekstilu, cirkonijev borat pa uporabljajo kot sredstvo za matiranje.

Iz te tar. številke so **izključeni:** naravni natrijevi borati (kernit, tinka), ki se uporabljajo za pridobivanje boratov iz te tar. številke, in naravni kalcijevi borati (pandermit, priceit), ki se uporabljajo v pridobivanju borove kisline (oboji se uvrščajo v **tar.št. 25.28**).

(B) PEROKSIBORATI (PERBORATI)

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka kovinske perborate, nasičene s kisikom iz boratov, katerega z lahkoto oddajo.

To so predvsem kompleksni proizvodi, katerih formula ustreza določenemu številu kislin, kot sta HBO_3 in HBO_4.

Najpomembnejši perborati so:

(1) **Natrijev perborat** (perboraks), katerega pridobivajo z delovanjem natrijejevega peroksida na vodno raztopino borove kisline, ali pa z delovanjem vodne raztopine natrijevega borata na vodikov peroksid. Je bel amorfni prah, ali pa kristali (z 1 ali s $4H_2O$). Uporablja se za beljenje perila, tekstila in slame, za konzerviranje surovih kož in v proizvodnji gospodinjskih pripravkov za pranje, detergentov in antiseptikov.

(2) **Magnezijev perborat** - bel prah, netopen v vodi. Izkoriščajo ga v medicini in v proizvodnji zobnih past.

(3) **Kalijev perborat** ima podobne lastnosti in uporabnost kot natrijev perborat.

(4) **Drugi perborati** - med njimi velja navesti amonijeve perborate, aluminijeve, kalcijeve in cinkove. Vsi se pojavljajo v obliki belega prahu. Uporabljajo se v medicini in v proizvodnji zobnih past.

28.41 - OKSI IN PEROKSI SOLI KOVINSKIH KISLIN

2841.10 **- Aluminati**

2841.20 **- Kromati ainka ali svinca**

2841.30 **- Natrijev dikromat**

2841.40 **- Kalijev dikromat**

2841.50 **- Drugi kromati in dikromati; peroksi kromati**

- Manganiti; manganati in permanganati

2841.61 **- kalijev permanganat**

2841.69 **- drugo**

2841.70 **- Molibdati**

2841.80 **- Volframati**

2841.90 **- Druge**

Ta tar. številka vključuje soli oksikovinskih in peroksikovinakih kislin (ustrezajo kovinskim oksidom, ki tvorijo anhidride).

Osnovne skupine spojin v tej tar. številki, so:

(1) **Aluminati** - derivati aluminijevega hidoksida.

(a) **Natrijev aluminat** - pridobivajo ga z delovanjem raztopine natrijevega hidroksida na boksit. Pojavlja se kot bel prah, ki je v vodi topen, kot vodna raztopina, ali pa kot pasta. Uporablja se za alkalno jedkanje v barvarstvu, v proizvodnji lakov, za apretiranje papirja, kot polnilo za mila, za strjevanje sadre, v proizvodnji neprozornega stekla in za prečiščevanje industrijskih vod itd.

(b) **Kalijev aluminat** - dobivajo ga iz boksita v kalijevem hidroksidu. Je bela mikrokristalna masa, je higroskopičen in topen v vodi. Uporablja se za iste namene kot natrijev aluminat.

(c) **Kalcijev aluminat** - pridobivajo ga z taljenjem boksita in kalcijevega hidroksida v električnih pečeh. Je bel prah, v vodi netopen in se uporablja v barvarstvu (kot fiksir), za prečiščevanje industrijskih vod (izmenjalnik ionov), v papirništvu (za apretiranje) in v industriji stekla, mil, posebnih cementov, sredstev za poliranje in drugih aluminatov.

(d) **Kromov aluminat** - dobivajo ga s segrevanjem zmesi aluminijevega oksida, kalcijevega fluorida in amonijevega dikromata. Uporablja se kot keramična barva.

(e) **Kobaltov aluminat** - pridobivajo ga iz natrijevega aluminata in kobaltove soli. Čist, ali pa v zmesi z aluminijevim oksidom, tvori kobaltovo modrilo (Thenardovo modrilo). Uporablja se za proizvajanje raznih modrih barv - nebeško modre (s cinkovim aluminatom), azurno in temnomodre, Saksonske in Sevre modre barve itd.

(f) **Cinkov aluminat** - bel prah, ki se uporablja za podobne namene kot natrijev aluminat.

(g) **Barijev aluminat** - se dobi iz boksita, barita in oglja. Je bela ali rjava masa. Uporablja se za prečiščevanje industrijskih vod in kot spojina proti vodnemu kamnu.

(h) **Svinčev aluminat** - pridobivajo ga s segrevanjem zmesi svinčevega oksida in aluminijevega oksida. Je trdna snov, ki se zlahka ne topi. Uporabljajo ga kot beli pigment in za proizvodnjo ognjevarnih opek in oblog.

Ta tar. številka **izključuje** naravni berilijev aluminat (krizoberil) (**tar. št. 25.30, 71.03** ali **71.05** - odvisno od primera do primera).

(2) **Kromati**. Nevtralni ali kisli kromati (dikromati), tri, tetra in perkroma ti se pridobivajo iz raznih kromovih kislin, predvsem pa iz kromove kisline (H_2CrO_4) in dikromove kisline ($H_2Cr_2O_7$) - neizoliranih in v čistem stanju.

Najpomembnejši med temi, pretežno toksičnimi solmi, so:

(a) **Cinkov kromat** - z obdelavo cinkovih soli s kalijevim dikromatom nastane hidrirani ali bazični cinkov kromat. Je prah, netopen v vodi in je pigment, ki sam ali v zmesi daje cinkovo rumenilo. Zmešan s pruskim modrilom daje cinkovo zelenilo.

(b) **Svinčev kromat** - nevtralni umetni svinčev kromat nastane z delovanjem svinčevega acetata na natrijev dikromat. Je rumen ali včasih oranžen prah, kar je odvisno od načina sedimentiranja. Sam ali v zmesi je pigment, ki daje kromovo rumenilo, ki se uporablja v emajlih v keramiki, v proizvodnji barv in lakov itd.

(c) **Natrijevi kromati** - med njimi velja omeniti natrijev kromat (**$Na_2CrO_4.10H_2O$**). Nastaja pri pridobivanju kroma z žganjem železovega kromoksida (kromita) v zmesi z ogljem in natrijevim karbonatom. Je v obliki velikih rumenih kristalov, ki so nestabilni in zelo dobro topni

v vodi. Uporabljajo ga v barvarstvu (kod sredstvo za jedkanje), za strojenje, v proizvodnji mastil, pigmentov in drugih kromatov in dikromatov. Uporabljajo ga tudi v zmesi z antimonovim sulfidom za proizvodnjo prahu za fotografske bliskavice.

Med natrijevimi kromati kaže navesti tudi **natrijev dikromat** (**$Na_2Cr_2O_7.2H_2O$**), katerega pridobivajo iz natrijevega kromata. Tvori nestabilne rdeče kristale, topne v vodi. S segrevanjem se spremeni v brezvodni in nestabilnejši dikromat (npr. topljeni ali vliti kromat), ki pogosto vsebuje majhno količino natrijevega sulfata. Uporablja se v strojenju (kromovo strojilo), v barvarstvu (kot sredstvo za jedkanje in kot oksidant), kot oksidacijsko sredstvo v organskih sintezah, v fotografiji, v tiskanju, pirotehniki, za prečiščevanje in razbarvanje masti, za pripravo dikromovih baterij in dikromovih želatin (ki se pod vplivom svetlobe pretvarjajo v proizvode, netopne v vroči vodi), nadalje v flotacijskih procesih (zmanjšuje količino rude zaradi plavanja na površju), v rafinerijah nafte in kot antiseptik.

(d) **Kalijevi kromati:** kalijev kromat (**K_2CrO_4**) - rumeni kromat, ki ga pridobivajo iz kromita. Je strupen, v obliki rumenih kristalov, topnih v vodi. **Kalijev dikromat** (**$K_2Cr_2O_7$**) - rdeči kromat, ki se prav tako pridobiva iz kromita. Je v obliki oranžnih kristalov, topnih v vodi in zelo toksičnih. Prah in pare dikromata najedajo nosno kost in hrustance, njene raztopine pa inficirajo poškodovano kožo. Kalijev kromat in kalijev dikromat se uporabljata za iste namene kot na trijev kromat in dikromat.

(e) **Amonijevi kromati** - amonijev kromat (**$(NH_4)_2CrO_4$**), katerega pridobivajo z nasičenjem raztopine kromovega trioksida z amonijakom. Je v obliki rumenih kristalov, ki so topni v vodi. Uporablja se v fotografiji in v barvarstvu.

Amonijev dikromat (**$(NH_4)_2Cr_2O_7$**), ki se pridobiva iz železovega kromoksida (iz kromita). Je v obliki rdečih kristalov, topnih v vodi. Uporablja se v fotografiji, v barvarstvu (kot sredstvo za jedkanje), za strojenje, za prečiščevanje masti in olj, v organskih sintezah itd.

(f) **Kalcijev kromat** (**$CaCrO_4.2H_2O$**) pridobivajo iz natrijevega kromata in krede. Pri segrevanju postane brezvoden in porumeni. Uporablja se za dobivanje rumenih barv, kot je npr. rumeni ultramarin (to poimenovan je se uporablja samo za kalcijev kromat).

(g) **Manganov kromat** - nevtralni kromat (**$MnCrO_4$**), katerega dobivajo iz manganovega oksida in kromovega trioksida. Je v obliki rjavkastih kristalov, topnih v vodi. Uporabljajo ga kot sredstvo za jedkanje (fiksir) v barvarstvu.

(h) **Železovi kromati** - ferikromat (**$Fe_2(CrO_4)_3$**), katerega pridobivajo iz raztopine feriklorida in kalijevega kromata. Je rumen prah, netopen v vodi.

Bazični železov kromat, ki se sam ali v zmesi uporablja v slikarstvu pod imenom siderin rumena barva. Skupaj s pruskim modrim daje zelene barve, ki lahko nadomeščajo cinkovo zeleno barvo.Uporablja se tudi v metalurgiji.

(i) **Stroncijev kromat** (**$SrCrO_4$**) je analogen kalcijevemu kromatu. Sam ali v zmesi daje stroncijevo rumeno barvo. Uporablja se v proizvodnji slikarskih barv.

(j) **Barijev kromat** (**$BaCrO_4$**) - pridobivajo ga z obarjanjem raztopine barijevega klorida in natrijevega kromata. Je svetlorumen prah, netopen v vodi in strupen. Sam ali v zmesi daje barijevo rumeno barvo, ki se (kot podoben proizvod iz kalcijevega kromata) včasih imenuje "rumeni ultamarin". Uporablja se za slikarske barve in v industriji emajla in stekla, nadalje v proizvodnji vžigalic in kot fiksir v barvarstvu.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naravne svinčeve kromate (krokoizit) (**tar. št. 25.30**) in

(b) pigmente, pripravljene s kromati (**tar. št. 32.06**).

(3) **Manganati in permanganati**. Te soli ustrezajo neizolirani manganovi kislini (H_2MnO_4) in permanganovi kislini ($HMnO_4$), ki obstaja samo v vodni raztopini.

(a) **Manganati** - natrijev manganat (**Na_2MnO_4**), katerega pridobivajo s taljenjem zmesi naravnega manganovega oksida (tar. št. 26.02 - piroluzit) in natrijevega hidroksida. Je v obliki zelenih kristalov, topnih v hladni vodi in razgradljivih v vroči vodi. Uporabljajo se v metalurgiji zlata.

Kalijev manganat (**K_2MnO_4**), ki j v obliki majhnih zelenkastočrnih kristalov. Uporablja se v proizvodnji pigmentov

Barijev manganat (**$BaMnO_4$**), katerega pridobivajo s segrevanjem manganovega oksida, zmešanega z barijevim nitratom. Je prah smaragdne barve, ki daje, zmešan z barijevim sulfatom, manganovo modrilo. Uporablja se za slikarske barve.

(b) **Permanganati**:

Natrijev permanganat (**$NaMnO_43H_2O$**), ki se pridobiva iz manganatov. Je v obliki rdečkastih kristalov, ki so nestabilni in v vodi topni. Uporablja se kot dezinfekcijsko sredstvo, v organskih sintezah in za beljenje volne.

Kalijev permanganat (**$KMnO_4$**) pridobivajo iz manganatov ali z oksidacijo zmesi manganovega monoksida in kalijevega hidroksida. Je v obliki škrlatnih kristalov kovinskega sijaja, ki so topni v vodi in obarvajo kožo. Pojavljajo se lahko tudi kot škrlatnordeča vodna raztopina ali kot tablete. Je močno oksidacijsko sredstvo in se uporablja v kemiji kot reagens, v organskih sintezah (za proizvodnjo saharina), v metalurgiji (za rafinacijo niklja), za beljenje mastnih snovi, smol, svilenega prediva in tkanin iz slame, nadalje za prečiščevannje vode, kot antiseptično sredstvo, kot barva za volno, les in dlako, za plinske maske, v medicini itd.

Kalcijev permanganat (**$Ca(MnO_4)_2.5H_2O$**) pridobivajo z elektrolizo raztopine alkalnih manganatov in kalcijevega klorida. Tvori temnordeče kristale, topne v vodi. Je oksidacijsko in dezinfekijsko sredstvo in se uporablja v barvarstvu, v organskih sintezah, za prečiščevanje vode in beljenje celuloze.

(4) **Molibdati**. Molibdati, paramolibdati in polimolibdati (di, tri, tetramolibdati) se dobivajo iz navadne molibdenove kisline (H_2MoO_4) ali iz drugih molibdenovih kislin. V nekaterih potezah so podobni kromatom.

Najpomembnejši med njimi so naslednji:

(a) **Amonijev molibdat**, katerega pridobivajo v metalurgiji molibdena. Je v obliki hidriranih kristalov bledozelene ali rumene barve, ki se razkrajajo na toploti. Uporablja se kot kemični reagent, v proizvodnji pigmentov in ognjevarnih materialov, v steklarstvu itd.

(b) **Natrijev molibdat** - v obliki hidriranih, sijajnih in v vodi topnih kristalov. Uporablja se kot kemični reagens, v proizvodnji pigmentov in v medicini.

(c) **Kalcijev molibdat** - v obliki belega prahu, netopnega v vodi. Uporabljajo ga v metalurgiji.

(d) **Svinčev molibdat** - umetni molibdat, koprecipitiran s svinčevim kromatom, tvori škrlatnordeče kromove pigmente.

Ta tar. številka **izključuje** naravni svinčev molibdat (vulfenit) (**tar. št. 26.13**).

(5) **Volframati** se pridobivajo iz navadne tungstenove kisline (H_2WO_4) in iz drugih volframovih kislin. Najpomembnejše med temi solmi so naslednje:

(a) **Amonijev volframat**, katerega pridobivajo z raztapljanjem volframove kisline v amonijaku. Je v obliki belega, kristalnega in nhidriranega prahu, ki je v vodi topen. Uporablja se v proizvodnji ognjevarnih tkanin za proizvodnjo drugih volframatov.

(b) **Natrijev volframat,** ki se dobi v metalurgiji volframa iz volframita (tar. št. 26.11) in natrijevega karonata. Je v obliki belih hidrira nih lističev ali kristalov bisernega sijaja, ki so v vodi topni. Uporablja se za iste namene kot amonijev volframat, poleg tega pa še kot sredstvo za jedkanje pri tiskanju tekstila, v proizvodnji lakov in katalizatorjev in v organskih sintezah.

(c) **Kalcijev volframat** v obliki belih sijajnih luskin, netopnih v vodi. Služi v proizvodnji rentgenskih ekranov in fluoroscenčnih cevi.

(d) **Barijev volframat**, ki se pojavlja kot bel prah in se uporablja za slikarske barve - sam ali v zmesi tvori volframovo belilo ali volframatno belilo.

(e) **Drugi volframati** vključujejo kalijeve volframate (za izdelavo ognjevarnih tkanin), magnezijeve (za rentgenske ekrane), kromove (zeleni pigment) in svinčeve volframate (pigment).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) samorodni kalcijev volframat (rudo šilit) (**tar. št. 26.11**),

(b) naravni manganov (hubernit) ali železov volframat (ferberit) (**tar. št. 26.11**) in

(c) luminiscenčne volframate (npr. kalcijeve ali magnezijeve), ki se uvrščajo kot neoranski luminoforji (**tar. št. 32.06**).

(6) **Titanati** (orto-, meta- in pertitanati, nevtralni ali kisli), katere pridobivajo iz raznih titanovih kislin in hodroksidov na osnovi (TiO_2).

Barijevi in svinčevi titanati so o obliki belega prahu in se uporabljajo kot pigmenti.

Ta tar. številka **izključuje** naravni železov titanat (ilimenit) (**tar. št. 26.14**) in anorganske fluoronitrate (**tar. št. 28.26**).

(7) **Vanadati** (orto-, meta-, piro- in hipovanadati, nevtralni in kisli) se dobivajo iz raznih vanadijevih kislin, nastalih iz vanadijevega pentoksida (V_2O_5) ali iz drugih vanadijevih oksidov. Te soli so:

(a) **Amonijev vanadat** (NH_4VO_3), rumenkastobel kristalni prah, delno topen v hladni vodi in zelo dobro topen v vroči, ko tvori rumeno raztopino. Uporablja se kot katalizator, kot sredstvo za jedkanje (fiksir) v barvarstvu in tiskanju tekstila, kot sušilo za barve in lake, uporabljajo ga za barvanje v keramiki in v proizvodnji pisalnih mastil in tikarskih barv itd.

(b) **Natrijevi vanadati** (orto in meta) se pojavljajo v obliki belega prahu, ki je kristalen in topen v vodi. Uporabljajo se v barvanju in tiskanju z anilinsko črno barvo.

(8) **Ferati in feriti**, katere pridobivajo iz ferihidroksida ($Fe(OH)_3$) oziroma iz ferohidroksida ($Fe(OH)_2$). Kalijev ferat je črn prah, ki je v vodi to pen in tvori rdečo tekočino.

Poimenovanje "ferati" se pogosto **napačno dodeljuje** navadnim zmesem oksidov železa in drugih kovinskih oksidov, ki sestavljajo keramične barve in ki se uvrščajo v **tar. št. 32.07**.

Ta tar. številka **izključuje** feroferit, ki je pravzaprav magnetni železov oksid (Fe_3O_4) (**tar. št. 26.01**) in škajo (**tar. št. 26.19**).

(9) **Cinkati** - spojine, ki nastanejo iz amfoternega cinkovega hidroksida ($Zn(OH)_2$):

(a) **Natrijev cinkat** - nastane z delovanjem natrijevega karbonata na cinkov oksid, ali pa natrijevega hidroksida na cink. Uporabljajo ga v proizvodnji cinkovega sulfida, ki se uporablja za barve.

(b) **Železov cinkat** - uporaben za keramične barve.

(c) **Kobaltov cinkat** - čist ali v zmeseh s kobaltovim oksidom ali drugimi solmi tvori kobaltovo zeleno ali Rhinmannovo zeleno barvo.

(d) **Barijev cinkat** - pripravljajo ga s sedimentiranjem vodne raztopine barijevega hidroksida z amonijakovo raztopino cinkovega sulfata. Je bel prah, topen v vodi in se uporablja v proizvodnji cinkovega sulfida, ki se uporablja za barve.

(10) **Stanati** (orto, meta) - dobivajo jih iz kositrovih kislin. Najpomembnejši med njimi so:

(a) **Natrijev stanat** (**$Na_2SnO_3.3H_2O$**), katerega pridobivajo s taljenjem zmesi kositra, natrijevega hidroksida, klorida in nitrata. Je v obliki trdne mase ali nepravilnih kepic, v vodi topen, bel ali obarvan, kar je odvisno od odstotka nečistot (natrijevih in železovih soli). Uporablja se kot sredstvo za jedkanje (fiksir) v barvanju in tiskanju tekstila, v steklarstvu in keramičarstvu, za ločevanje svinca od arzena, za apretiranje svile s kositrom in v organskih sintezah.

(b) **Aluminijev** stanat, ki se dobi s segrevanjem zmesi kalijevega in aluminijevega sulfata. Je bel prah, ki se uporablja za dosego neprosojnosti v industriji emajla in keramike.

(c) **Kromov stanat**, ki je osnovna komponenta roza barv za keramiko in slikanske barve. Uporabljajo ga tudi za apretiranje svile s kositrom.

(d) **Kobaltov stanat**, ki daje sam ali v zmeseh pigment nebeško modre barve. Uporablja se v sredstvih za premaze.

(e) **Bakrov stanat** . Je sam, ali pa v zmeseh, znan kot "kositrno zeleno".

(11) **Antimonati** - soli raznih kislin, ki ustrezajo antimonovemu oksidu (Sb_2O_3). V nekaterih potezah so podobne arzenatom. Najpomembnejše med njimi so naslednje:

(a) **Natrijev metaantimonat** (leukonin), katerega pridobivajo iz natrijevega hidroksida in antimonovega pentoksida. Je bel kristalni prah, v vodi zmerno topen. Uporabljajo ga kot sredstvo za matiranje v industriji emajla in stekla, pa tudi v proizvodnji natrijevega tioamonata (Schlippejeva sol) (**tar. št. 28.42**).

(b) **Kalijevi antimonati** - med njimi je najpomembnejši kisli kalijev antimonat, katerega pridobivajo s kalciniranjem kovine, zmešane s kalijevim nitratom. Je bel kristalni prah in se uporablja v medicini kot purgativno sredstvo in kot pigment v keramiki.

(c) **Svinčev antimonat**, ki se dobi z raztapljanjem antimonovega pentoksida z rdečim svincem. Sam ali v zmesi s svinčevim oksikloridom daje neapeljsko rumeno barvilo (rumeni antimon) - pigment za keramične, steklarske in umetniške barve.

Ta tar. številka **izključuje** antimonide (**tar. št. 28.51**).

(12) **Plumbati** - pridobivajo jih iz amfoternega svinčevega dioksida (PbO_2).

Natrijev plumbat se uporablja kot barvilo. Kalcijevi plombati (rumeni), stroncijevi (kostanjeve barve) in barijevi (črni) se uporabljajo v proizvodnji vžigalic in v pirotehniki.

(13) **Druge soli oksikovinskih ali peroksikovinskih kislin vključujejo**:

(a) **Tantalate in niobate**,

(b) **Germanate**,

(c) **Renate in perrenate**,

(d) **Cirkonate** in

(e) **Bizmutate.**

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** naslednje spojine:

(a) spojine plemenitih kovin, nastale iz kislin, ki vsebujejo te različne kovine v svoji anionski skupini (npr. aurati, platinati), ali pa spojine iz kovinskih kislin, katerih kationska skupina je ta kovina (npr. srebrov kromat) (**tar. št. 28.43**),

(b) spojine radioaktivnih kemičnih elementov in izotopov (**tar. št. 28.44**) in

(c) spojine itrija, skandija in kovin redkih zemljin (**tar. št. 28.46**).

Kompleksne fluorove soli, kot so npr. fluorotitanati, se uvrščajo v **tar. št. 28.26**.

28.42 - DRUGE SOLI ANORGANSKIH KISLIN ALI PEROKSI KISLIN, RAZEN AZIDOV:

2842.10 **- Dvojni ali kompleksni silikati**

2842.90 **- Drugo**

Skladno z **izključitvami**, naštetimi v uvodnem delu k temu pododdelku, vključuje ta tar. številka:

(I) SOLI ANORGANSKIH KOVINSKIH KISLIN IN KOVINSKIH PEROKSIKISLIN, KI NISO NAVEDENE IN NE ZAJETE NA DRUGEM MESTU

Primeri takih soli so naslednji:

(A) **Arzeniti in arzenati** - kovinske soli arzenove kisline; arzeniti so soli arzenaste kisline, arzenati pa soli arzenovih kislin (tar. št. 28.11). So **zelo strupene**:

(1) **Natrijev arzenit** (**$NaAsO_2$**) - pridobivajo ga s taljenjem natrijevega karbonata z arzenovim oksidom. Je v obliki belih ali sivkastih ploščic in v vodi topen. Uporablja se v vinogradništvu (kot insekticid), za konzerviranje surovih kož, v medicini, v proizvodnji mil, kot antiseptik itd.

(2) **Kalcijev arzenit** (**$CaHAsO_3$** - bel prah, netopen v vodi, ki se uporablja kot insekticid.

(3) **Bakrov arzenit** (**$CuHAsO_3$** - se dobi iz natrijevega arzenita in bakrovega sulfata. Je zelen prah, ki se v vodi ne topi. Uporablja se kot insekticid, kot barvilo, znano pod imenom Schillovo zeleno in za pripravo nekaterih pigmentov (glej komentar k tar. št. 32.06).

(4) **Cinkov arzenit** ($Zn(\mathbf{AsO_2})_2$ se uporablja kot kalcijev arzenit.

(5) **Svinčev arzenit** (**$Pb(AsO_2)_2$**) - bel prah, zmerno topen v vodi. Uporablja se v vinogradništvu kot insekticid.

(6) **Natrijevi arzenati** (orto-, meta-, piroarzenati). Med njimi je najpomembnejši kisli dinatrijev arzenat (**Na_2HAsO_4**) (s 7 ali $12H_2O$). Pridobivajo ga iz arzenovega oksida in natrijevega nitrata. Je v obliki brezbarvnih kristalov ali zelenkastega prahu. Uporablja se v proizvodnji zdravil (Pirsonova raztopina), antiseptikov, insekticidov in drugih arzenatov. Uporablja se tudi pri tiskanju tekstila.

(7) **Kalijevi arzenati** so lahko mono- ali dibazni in se pridobivajo na isti način kot natrijevi arzenati. So brezbarvni kristali, ki se v vodi topijo. Uporabljajo se kot antiseptiki in insekticidi, za strojenje in za tiskanje tekstila.

(8) **Kalcijevi arzenati** - omeniti velja trikalcijev diortoarzenat (**$Ca_3(AsO_4)_2$**), ki pogosto vsebuje tudi druge kalcijeve arzenate kot nečistoče. Dobivajo ga z reakcijo med kalcijevim kloridom in natrijevim arzenatom. Je bel prah, v vodi netopen. Uporablja se v kmetijstvu kot insekticid.

(9) **Bakrovi arzenati**, med njimi kupriortoarzenat (**$Cu_3(AsO_4)_2$**), katerega pridobivajo iz natrijevega ortoarzenata in bakrovega sulfata ali klorida. Je zelen prah, netopen v vodi. Uporabljajo ga za uničevanje parazitov v vinogradništvuin za proizvodnjo antivegetativnih podmorskih barv.

(10) **Arzenati živega srebra**, med njimi merkuriarzenat (**$Hg_3(AsO_4)_2$**), katerega pridobivajo iz natrijevega ortoarzenata in živosrebrnega klorida. Je svetlorumen prah, v vodi netopen. Uporablja se v proizvodnji antivegetativnih podmorskih barv.

(11) **Svinčevi arzenati**, med njimi trisvinčev diortoarzenat (**$Pb_3(AsO_4)_2$**) in kisli ortoarzenat. V vodi stale malenkostno topna, sta v obliki belega prahu, paste ali emulzije. Uporabljata se v proizvodnji insekticidov.

(12) **Drugi arzenati** vključujejo aluminijeve arzenate (insekticid) in kobaltove arzenate (prah roza barve, ki se uporablja v keramiki).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) naravnih nikljevih arzenatov (npr. anabergita itd.) (**tar. št. 25.30**),

(b) arzenidov (**tar. št. 28.51**) in

(c) acetnih arzenidov (**29. poglavje**).

(B) **Soli selenovih kislin**: selenidi, seleniti, selenati. Na tem mestu so zaobseženi:

(1) **Kadmijev selenid** - uporablja se v proizvodnji neodsevnega stekla in pigmentov.

(2) **Natrijev selenit** - uporabljajo ga za niansiranje stekla z rdečo barvo in za ublažitev njegove zelenkastega tona.

(3) **Amonijevi in natrijevi selenati** - se uporabljajo kot insekticidi, natrijeva sol pa tudi v medicini.

(4) **Kalijevi selenati** - uporabni v fotografiji.

Zorgit, naravni bakrov svinčev selenid, je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 25.30)**.

(C) **Soli telurjevih kislin**: teluridi, teluriti in telurati. Na tem mestu so zaobseženi:

(1) **Bizmutov telurid** - polprevodnih za termoelektrične baterije, in

(2) **Natrijevi in kalijevi telurati** - uporabni v medicini.

(II) DVOJNE IN KOMPLEKSNE SOLI

Ta skupina vključuje **dvojne in kompleksne soli, razen tistih**, ki so vključene drugje v Nomenklaturi.

Med glavnimi dvojnimi solmi, zaobseženimi v tej tar. številki, so naslednje:

(A) **Dvojni in kompleksni kloridi (klorove soli), na primer**:

(1) **Amonijevi kloridi z**:

(a) **Magnezijem** - kristali, topni na zraku, uporabljajo se za spajkanje,

(b) **Železom** (amonijev feroklorid in amonijev feriklorid) - v masi ali v higroskopičnih kristalih, uporabljajo se pri galvanizaciji in v medicini,

(c) **Nikljem** - rumen prah ali hidrirani zeleni kristali, uporablja se za jedkanje in v galvanizaciji,

(d) **Bakrom (amonijev bakrov klorid)** - modri ali zelenkasti kristali, topni v vodi, uporabni kot barvilo ali v pirotehniki,

(e) **Cinkom (amonijev cinkov klorid)** - bel kristalni prah, topen v vodi, uporablja se za spajkanje (soli za spajkanje), v suhih baterijah in v galvanizaciji (elektrolitsko pocinkavanje),

(f) **Kositrom** - posebno je znan amonijev klorostanat, v obliki belih ali kristalov roza barve v vodni raztopini. Včasih ga imenujejo (rožnata sol) in se uporablja pri barvanju in kot sredstvo za apretiranje svile,

(g) **Živim srebrom (amonijev merkuriklorid ali amonijev merkuroklorid)**- bel kristalni prah, razmeroma topen v vroči vodi in toksičen. Uporablja se v medicini in v pirotehniki.

(2) **Natrijev klorid z aluminijem** - bel kristalni in higroskopični prah, ki se uporablja za strojenje.

(3) **Kalcijev klorid z magnezijem** - beli, na zraku topni kristali, uporablja se v papirniški industriji, tekstilni industriji, pri predelavi krompirjevega škroba in v industriji sredstev za premaze.

(4) **Klorove soli, na primer: klorobromidi, klorojodidi, klorojodati, klorofosfati, klorokromati in klorovanadati.**

Med njih spada tudi **kalijev klorokromat** (Peliglotova sol) - rdeči kristali, ki se v vodi topijo. Peliglotova sol je oksidacijsko sredstvo, ki se uporablja v organskih sintezah.

Ta tar. številka **izključuje** piromorfit (svinčev fosfat in klorid) in vanadinit (svinčev vanadat in klorid), saj sta to naravni kovinski rudi, ki se uvrščata v **tar. št. 26.07 ali 26.15**, odvisno od primera do primera.

(B) **Dvojne in kompleksne soli, ki vsebujejo jod (jodosoli)**, kot so:

(1) **Bizmut-natrijev jodid** - rdeči kristali, topni v vodi, ki se uporabljajo v medicini,

(2) **Kadmij-kalijev jodid** - bel, na zraku topen prah, ki na zraku porume ni, uporablja pa se prav tako v medicini,

(3) **Baker-živosrebrni jodid** - prah zaprte rdeče barve, v vodi netopen in toksičen, uporaben v termiskopiji.

(C) **Dvojne in kompleksne soli, ki vsebujejo žveplo (tiosoli)**, kot so:

(1) **Amonijev sulfat** z:

(a) **Železom (amonijev ferosulfat, Morova sol)** - (**$FeSO_4.(NH_4)_2SO_4$**). **$6H_2O$**), v obliki svetlozelenih kristalov, topnih v vodi. Uporabljajo se v metalurgiji in v medicini.

(b) **S kobaltom** - (**$CoSO_4.(NH_4)_2SO_4.6H_2O$**), v obliki rdečih kristalov, ki so v vodi topni in ki se uporabljajo v galvanizaciji s kobaltom in v keramiki.

(c) **Nikljem** - (**$NiSO_4(NH_4)_2SO_4.6H_2O$**), kot zeleni kristali, ki se s segrevanje razkrajajo, v vodi pa so zelo dobro topni. Uporabljajo se predvsem za elektrogalvanizacijo z nikljem.

(d) **Bakrom** - modri kristalni prah, topen v vodi. Na zraku se njihova površina pretvarja v prah. Uporablja se kot paraziticid, v tiskanju in obdelavi tekstila, v pripravi bakrovega arzenita itd.

(2) **Natrij-cirkonijev sulfat** - bela, trdna sol, ki se uporablja v metalurgiji cinka.

(3) **"Tiosoli"** in **druge dvojne in kompleksne soli, ki vsebujejo žveplo, kot so npr.: selenosulfidi in selenosulfati, tiotelurati, tioarzenati, tioarzeniti in arzenovi sulfidi, tiokarbonati, germanijevi sulfidi, tioantimonati, tiomolibdati, tiostanati, reinekati itd**.

Ta skupina vključuje:

(a) **Kalijev tritiokarbonat** - v obliki rumenih kristalov, topnih v vodi. Uporablja se v kmetijstvu (proti filoksere) in v kemičnih analizah,

(b) **Alkalne tiomolibdate** - uporabljajo se kot pospeševalec kopelih za fosfatizacijo kovin (parkerizacija),

(c) **Amonijeve tetratiocianove diaminokromate, amonijev reinikat ali reinikova sol** ($NH_4[Cr(NH_3)_2(SCN_4].H_2O$) - kristalni prah ali kristali zaprte rdeče barve. uporablja se kot reagens, in

(d) **Ferokalijev tiocianat in ferikalijev tiocianat**.

Kobaltit (kobaltov sulfid ali arzenid) ter germanit (bakrov germanosulfid) sta iz te številke **izključena**, ker sta navadni rudi iz **tar. št. 26.05 in 26.07**, odvisno od primera.

(D) **Dvojne in kompleksne selenove soli (selenokarbonati, selenocianati itd.)**

(E) **Dvojne in kompleksne telurjeve soli (telurokarbonati, telurocianati itd.)**

(F) **Kobaltove nitrite (nitrokobaltiti)**

Kalij-kobaltov nitrit (kobalt-kalijev nitrit, Fischerjevo rumeno) ($K_3Co(NO_2)_6$), v obliki mikrokristalnega prahu, precej topen v vodi. Je pigment, ki sam ali v zmesi daje kobaltovo rumeno barvo.

(G) **Dvojne in kompleksne nitrate** (tetra in heksaaminonikljevi nitrati) **Amonijski nikljev nitrat**, v obliki modrih ali zelenih kristalov, topnih v vodi. Uporablja se kot oksidant in za pridobivanje čistega niklja-katalizatorja.

(H) **Dvojne in kompleksne fosfate (fosfosoli)**

(1) **Aluminij-natrijev ortofosfat** ($NaNH_4HPO_4.4H_2O$) ali mikrokozmočna sol.

Pojavlja se v obliki brezbarvnih kristalov, ki se na svoji površini spreminjajo v prah. V vodi so topni, uporabljajo pa se kot talilo za raztapljanje kovinskih oksidov.

(2) **Amonij-magnezijev ortofosfat** - bel prah, zelo slabo topen v vodi, uporablja se za pridobivanje ognjevarnega stekla in v medicini.

(3) **kompleksne soli, ki vsebujejo fosfor, na primer: molibdofosfati, silikofosfati, volframofosfati stanofosfati.**

Ta skupina vključuje:

(a) **Molibdenove fosfate**, ki se uporabljajo pri mikroskopiranju, in

(b) **Fosfosilikate in fosfostanate**, ki se uporabljajo pri apretiranju svile.

(I) **Volframborate (borove volframate)**

Kadmijev volframov borat - rumeni kristali v vodni raztopini, uporablja se za izločevanje mineralov po gostoti.

(J) **Dvojne in kompleksne silikate**

Aluminijevi silikati - uporabljajo se v steklarski industriji in kot izolatorji (glej komentar k **tar. št. 38.24** v razmerju do ionskih izmenjalcev).

(K) **Dvojne in kompleksne soli kovinskih oksidov** - to so soli, kot je npr. kalcij-kalijev kromat.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) kompleksne fluorove soli (**tar. št. 28.26**),

(b) galune (**tar. št. 28.33**),

(c) kompleksne cianide (**tar. št. 28.37**),

(d) soli hidrazoične kisline (azide) (**tar. št. 28.50**) in

(e) magnezij-kalijev sulfat (čist ali nečist) (**31. poglavje**).

VI. PODODDELEK

Razno

28.43 - PLEMENITE KOVINE V KOLOIDNEM STANJU, ANORGANSKE IN ORGANSKE SPOJINE PLEMENITIH KOVIN, KEMIČNO DOLOČENE ALI NEDOLOČENE; AMALGAMI PLEMENITIH KOVIN

2843.10 **- Plemenite kovine v koloidnem stanju**

- Srebrove spojine:

2843.21 **- - srebrov nitrat**

2843.29 **- - druge**

2843.30 **- Spojine zlata**

2843.90 **- Druge spojine; amalgami**

(A) PLEMENITE KOVINE V KOLOIDNEM STANJU

Ta tar. številka vključuje plemenite kovine po vrsti, kot so naštete v 71. poglavju (npr. srebro, zlato, platina, iridij, osmij, paladij, rodij in rutenij) pod pogojem, da se nahajajo v stanju koloidnih suspenzij.

Te plemenite kovine se pridobivajo v tem stanju z dispergiranje ali s katodnim upraševanjem, ali pa z redukcijo ene izmed njihovih anorganskih soli.

Koloidno srebro se pojavlja v obliki majhnih zrnc ali kosmov plavkaste, rjavkaste ali zelenkastosive barve kovinskega odseva. Uporablja se v medicini kot antiseptik.

Koloidno zlato je lahko rdeče, vijolično, modro ali zeleno in se uporablja za iste namene kot koloidno srebro.

Koloidna platina sestoji iz majhnih sivih delcev in ima izredne katalizatorske lastnosti.

Te koloidne kovine (npr. zlato) ostanejo uvrščeni v tej tar. številki, v kolikor so v koloidnih raztopinah, ki vsebujejo zaščitne koloide (kot npr. želatin, kazein, ribje lepilo itd.).

(B) ANORGANSKE IN ORGANSKE SPOJINE PLEMENITIH KOVIN, KEMIČNO DOLOČENE ALI NEDOLOČENE

Te so:

(I) **Oksidi, peroksidi in hiodroksidi plemenitih kovin**, analogno spojinam iz IV. pododdelka,

(II) **Anorganske soli plemenitih kovin**, analogno spojinam iz V. pododdelka,

(III) **Fosfidi, karbidi, hidridi, nitridi, silicidi in boridi** plemenitih kovin, analogno spojinam iz tar. št. od 28.48 do vključno 28.50 (kot so npr. platinin fosfid, paladijev hidrid, srebrov nitrid, platinin silicid itd.) in

(IV) **Organske spojine plemenitih kovin**, analogno spojinam iz 29. poglavja.

Spojine, ki vsebujejo **plemenite in druge kovine** (npr. dvojne soli navadne in plemenite kovine, kompleksni estri, ki vsebujejo tudi plemenite kovine), so v tej tar. številki tudi zaobsežene.

Najbolj znane spojine plemenitih kovin so:

(1) **Srebrove spojine**:

(a) **Oksidi: - disrebrov oksid** (**Ag_2O**), rjavočrn prah, slabo topen v vodi, na svetlobi počrni,

Srebrov oksid (**AgO**), sivkastočrn prah.

Srebrovi oksidi se uporabljajo med drugim v proizvodnji baterij.

(b) **Halogenidi - srebrov klorid** (**AgCl**), v obliki bele mase ali gostega prahu, ki na svetlobi potemni. Pakirajo ga v temno pobarvane in neprosojne posode. Uporablja se v fotografiji, keramiki, v medicini in za posrebrovanje.

Srebrov bromid (rumenkast), **srebrov jodid** (rumen) in **srebrov fluorid** se uporabljajo za iste namene kot srebrov klorid.

Iz te tarifne številke so **izključeni** Cerargyrit, naravni srebrovi kloridi in jodidi (**tar. št. 26.16)**

(c) **Sulfid - sintetičen srebrov sulfid** (**Ag_2S**) je težek, sivočrn prah, ki je v vodi netopen in se uporablja v proizvodnji stekla.

Iz te tar. številke so **izključeni**: naravni srebrov sulfid (argentit), naravni srebrov in antimonov sulfid (piargirit, stefanit, polibazit) in naravni srebrov in arzenov sulfid (prustit) (**tar. št. 26.16**).

(d) **Nitrat** (**$AgNO_3$**), v obliki belih kristalov, ki so v vodi topni, strupeni, poškodujejo kožo. Uporabljajo se za posrebrovanje stekla ali kovin, za proizvodnjo neizbrisnih črnil, kot antiseptiki in za uničevanje parazitov. Včasih jih imenujejo "lapis", čeprav se to poimenovanje uporablja tudi za srebrov nitrat, raztopljen z majhno količino natrijevega ali kalijevega nitrata, včasih pa tudi z nekoliko srebrovega klorida, pri čemer se dobi sredstvo za kavterizacijo - tedaj se uvršča v **30. poglavje**.

(e) **Druge soli in anorganske spojine:**

Kristali srebrovega sulfata (**Ag_2SO_4**)

Srebrov fosfat (**Ag_3PO_4**), v obliki rumenkastih kristalov, slabo topnih v vodi. Uporablja se v medicini, fotografiji in optiki.

Srebrov cianid (**AgCN**), v obliki belega prahu, ki na svetlobi potemni in v vodi ni topen. Uporabljajo ga v medicini in za posrebrovanje. Srebrov tiocianat (**AgSCN**) je podobnega videza in se uporablja v fotografiji kot ojačevalec.

Kompleksne srebrove in kalijeve cianidne soli (**$KAg(CN)_2$**), ali srebrove in natrijeve (**$NaAg(CN)_2$**) so topne bele soli. Uporabljajo jih v galvanizaciji.

Srebrov fulminat, v obliki belih kristalov, ki ob najmanjšem udarcu eksplodirajo in ki je nevaren pri rokovanju z njim. Uporablja se v proizvodnji eksplozivnih kapsul.

Srebrov bikromat (**$Ag_2Cr_2O_7$**), v obliki kristalnega prahu rubinasto rdeče barve, v vodi slabo topen, Uporablja se za barvanje miniatur (srebrnkasto rdeče, škrlatno rdeče).

Srebrov pergament, v obliki kristalnega temnovijoličnega prahu, v vodi topnega. Uporablja se za plinske maske.

Srebrov azid, eksploziv.

(f) **Organske spojine** - mednje spadajo:

(i) **Srebrov laktat** (bel prah) in srebrov citrat (rumenkast prah); uporabljata se v fotografiji in kot antiseptika.

(ii) **Srebrov oksalat**, ki se razkraja in pri segrevanju eksplodira.

(iii) **Srebrov acetat**, benzonat, butirat, cinamat, pikrat, salicilat, tatrat in valerat.

(iv) **Srebrovi proteinati**, nukleati, nukleinati, albuminati, peptonati, vitelinati in tanati.

(2) **Spojine zlata**:

(a) **Oksidi**: - aurooksid (**Au_2O**), netopen temnovijoličen prah - aurioksid (Au_2O_3) (aurianhidrid), rjav prah, ustrezna kislina je auridihidroksid ali kislina ($Au(OH)_3$); črn proizvod se razkraja na svetlobi, pri tem se tvorijo alkalni surati.

(b) **Kloridi**: - auroklorid (**AuCl**), rumenkast ali rdečkast kristalni prah- auritriklorid (**$AuCl_3$**) (auriklorid, rjavi klorid), rdečkastorjav prah ali kristalna masa, ki je zelo higroskopična in jo pogosto dobavljajo v zapečatenih steklenicah ali v ceveh. Auriklorovodikova kislina (**$AuCl_3.HCl.4H_2O$**) (rumeni klorid), rumeni kristali.Hidrirani in alkalni kloroaurati (v obliki rdečerumenih kristalov) se prav tako uvrščajo v to tar. številko. Ti proizvodi se uporabljajo v fotografiji (priprava kopeli za toniranje), v industriji keramike in stekla ter v medicini.

Ta tar. številka **izključuje** Cassiusov škrlat, ki je zmes stanihidroksida in koloidnega zlata (**32. poglavje**). Uporablja se v proizvodnji barv in lakov, še posebej za barvanje porcelana.

(c) **Druge spojine**: - zlati sulfid (**Au_2S_3**), črnikava substanca, ki v kombinaciji z alkalnimi sulfidi tvori tioaurate.

Dvojni natrijevi in zlati sulfiti (**$NaAu(SO_3)$**) ter zlata in amonijaka (**$NH_4Au(SO_3)$**), ki se prodajajo kot brezbarvne raztopine. Uporabljajo se v galvanizaciji.

Natrijev aurotiosulfat, ki se uporablja v medicini.

Zlati cianid (AuCN), v obliki kristalnega rumenega prahu, ki se na toploti razkraja in se uporablja za elektrolitsko pozlačevanje in v medicini. Reagira z alkalnimi cianidi in pri tem tvori aurocianate, kot so npr. kalcijevi aurocianati v prahu ali v brezbarvnih luskinah in ki se uporabljajo za elektrolitksko pozlačevanje. Natrijev aurocianat, ki kristalizira v obliki oranžnih iglic. Uporablja se v medicini in v fotografiji (kopeli za toni ranje).

(3) **Rutenijeve spojine** - rutenijev dioksid (**RuO_2**) je moder, medtem ko je rutenijev tetraoksid (**RuO_4**) oranžne barve. Rutenijev triklorid (**$RuCl_3$**) in rutenijev tretraklorid (**$RuCl_4$**) dajejo dvojne kloride z alkalnimi kloridi, z nitrozo pa kompleksne spojine. Obstajajo tudi dvojni nitriti rutenija in alkalnih kovin.

(4) **Rodijeve spojine** - rodijev hidroksid (**$Rh(OH)_3$**) ustreza rodijevemu oksidu (**Rh_2O_3**) v obliki črnega prahu. Rodijev triklorid daje klororodate z alkalnimi kloridi, postane pa sulfat s kompleksnimi galuni ali fosfati, nitrat in kompleksni nitriti; cianorodiit in kompleksni amoni in oksalni derivati.

(5) **Paladijeve spojine**: - paladijev oksid (**PdO**) je najstabilnejši med njimi in je edini bazični oksid. Je črn prah, ki se pri segrevanju razkraja.

Paladijev klorid (**$PdCl_2$**) je rjav in nestabilen prah, ki kristalizira z $2H_2O$. Uporablja se v keramični industriji, v fotografiji in v galvanizaciji.

Kalijev klorpaladit (**K_2PdCl_4**) je rjava, precej eopna sol. Uporablja se za ugotavljanje prisotnosti ogljikovega monoksida in je prav tako uvrščena v to tar. številko.

Obstajajo tudi hidropaladati, aminske spojine (paladijevi diamini), tiopaladati, paladonitriti, cianovi paladiti, paladooksalati in paladosulfati.

(6) **Osmijeve spojine** - osmijev dioksid (**OsO_2**) je temnorjav prah, osmijev tetraoksid (**OsO_4**) je hlapljiva trdna snov, ki kristalizira v bele iglice. Nažira oči in pljuča in se uporablja v histologiji in v mikrografiji. Ta tetraoksid tvori osmate, kot je npr. kalijev osmat (rdeči kristali), z obdelavo z

amonijakom in alkalnimi hodroksidi pa osmijamate, kot so npr.kalijevi in natrijevi osmijamati (rumeni kristali).

Osmijev tetraklorid (**$OsCl_4$**) in njegov triklorid (**$OsCl_3$**) dajejo alkalne kloroosmate in kloroosmite.

(7) **Iridijeve spojine** - razen iridijevega oksida obstajajo še iridijev tetraoksid (**$Ir(OH)_4$**), ki je v obliki modre trdne snovi, nadalje klorid, kloroiridati in kloroiriditi, dvojni sulfati in aminske spojine.

(8) **Spojine platine**:

(a) **Oksidi**: platinin oksid (**PtO**) je vijoličen ali črnikav prah, platinin dioksid (**PtO_2**) tvori nekaj hidratov, med katerimi predstavlja tetrahidrat (**$H_2Pt(OH)_6$**) kompleksno kislino (heksahidroksiplatinska kislina), kateri ustrezajo soli kot alkalni hidroksiplatinati. Obstajajo tudi odgovarjajoči aminokompleksi.

(b) **Druge spojine**: platinin klorid (**$PtCl_4$**), ki se pojavlja v obliki rjavega prahu ali rumene raztopine in se uporablja kot reagens, nadalje komercialni platinin klorid (**H_2PtCl_6**) v obliki nestabilnih prizem rjavordeče barve, ki so v vodi topne. Uporablja se v fotografiji (za toniranje s platino), v galvanizaciji s platino, za keramične glazure in za pridobivanje gobaste platine. Obstajajo tudi odgovarjajoči platinini aminokompleksi.

Obstajajo tudi amonikompleksne spojine, ki ustrezajo hidroplatinski kislini (**H_2PtCl_4**), ki se pojavlja v trdni obliki in je rdeče barve. Kalijevi ali barijevi cianoplatinati se uporabljajo za fluoroscenčne ekrane in v radiografiji.

(C) AMALGAMI PLEMENITIH KOVIN

To so zlitine **plemenitih kovin z živim sreborom**. Najpogostejši so zlati in srebrovi amalgami, ki se uporabljajo kot vmesni proizvodi za pridobivanje plemenitih kovin.

Ta tar. številka **vključuje** amalgame, ki vsebujejo **plemenite in navadne kovine** (npr. nekateri amalgami, ki se uporabljajo v zobarstvu), vendar pa **izključuje** amalgame, ki sestoje **samo** iz navadnih kovin (**tar. št. 28.51**).

28.44 - RADIOAKTIVNI KEMIČNI ELEMENTI IN RADIOAKTIVNI IZOTOPI (VKLJUČNO FISIJSKI IN OPLODITVENI KEMIČNI ELEMENTI IN IZOTOPI) TER NJIHOVE SPOJINE, MEŠANICE IN OSTANKI, KI VSEBUJEJO TE PROIZVODE

2844.10 **- Uran, naravni in njegove spojine: zlitine, disperzije (vključno kermete), keramični proizvodi in mešanice, ki vsebujejo naravni uran in spojine naravnega urana**

2844.20 **- Uran, obogaten z U 235 in njegove spojine; plutonij in njegove spojine; zlitine, disperzije (vključno kermete), keramični proizvodi in mešanice, ki vsebujejo uran, obogaten z U 235, plutonij ali spojine teh proizvodov**

2844.30 **- Uran, osiromašen z U 235 in njegove spojine; torij in njegove spojine; zlitine, disperzije (vključno kermete), keramični proizvodi in mešanice, ki vsebujejo uran, osiromašen v U 235, torij in spojine teh proizvodov**

2844.40 **- Radioaktivni elementi in izotopi ter spojine, razen tistih iz tar. podšt. 2844.10, 2844.20 ali 2844.30; zlitine, disperzije (vključno kermete), keramični proizvodi in mešanice, ki vsebujejo te elemente, izotope ali spojine; radioaktivni ostanki**

2844.50 **- Izrabljeno (izsevano) gorivo (polnjenja) jedrskih reaktorjev.**

(I) IZOTOPI

Jedra nekega elementa, definirana z njenim atomskim številom, vselej vsebujejo isto število protonov, vendar lahko imajo različno število nevtronov in so lahko glede na to različne mase (različna masna števila).

Nukleidi, ki se razlikujejo le po masnem številu, ne pa tudi po atomskem številu, se imenujejo izotopi določenega elementa. **Primer**: obstaja nekaj nukleidov z istim atomskim številom 92, ki se imenujejo Uran, vendar pa se njihovo masno število giblje v obsegu od 227 do 240 in se zaradi tega imenujejo npr. Uran 233, Uran 235, Uran 238 itd. Enako so vodik 1, vodik 2 ali devterij (**tar. št. 28.45**) in vodik 3 ali tritij izotopi vodika.

V kemičnem smislu nekega elementa je pomemben dejavnik povezan s količino oz. število pozitivnega električnega naboja jedra (število protonov). To določa število orbitalnih elektronov, ki dejansko vplivajo na kemične lastnosti.

Zaradi tega imajo različni izotopi istega elementa, katere jedro ima enak električni naboj, vendar različna masna števila, iste kemične, vendar različne fizikalne lastnosti, ki variirajo od izotopa do izotopa.

Kemični elementi sestoje ali iz posameznega jedra izotopa (monoizotopne elementa), ali pa iz zmesi dveh ali več izotopov v znanih in nespremenljivih razmerjih. **Primer**: naravni klor v prostem ali v vezanem stanju vselej sestoji iz 75,4% klora-35 in 24,6% klora-37 (ki imata atomsko težo 35,457).

Če je en izmed elementov sestavljen iz zmesi izotopov, se lahko njeni sestavni deli izločijo z difuzijo skozi porozne cevi, s pomočjo elektromagnetne separacije ali s pomočjo frakcijske elektrolize. Tudi izorazpada lahko izdvojijo s pomočjo bombardiranja naravnih elementov z nevtroni ali pa z delci, nabitimi z veliko kinetično energijo.

V smislu opombe št. 6 k temu poglavju in **tarifnih številk 28.44 in 28.45**, označuje pojem **"izotopi"** ne le izotopov v njihovem čistem stanju, temveč tudi kemične elemente, katerih naravna izotopna sestava je umetno modificirana z bogatenjem elementov v enem izmed njenih izotopov (ki je isti kot razbit v neke druge), ali pa s konvertiranjem skozi atomsko reakcijo nekaterih izotopov v druge, umetne. **Primer**: klor z atomsko težo 35,30 se pridobi s pomočjo obogatenja tega elementa tako, da vsebuje 85% klora 35 (in, posledično z razdvajanjem, bo imel 15% klora 37) - v takem primeru šteje klor za izotop.

Omeniti je treba, da v naravi obstajajo elementi v monoizotopnem stanju, **npr**. berilij 9, fluor 19, aluminij 27, fosfor 31, mangan 55 itd. Ti elementi ne štejejo za izotope, vendar se razvrščajo v prostem ali vezanem stanju, odvisno pač od primera, v ustrezne tarifne številke, ki se nanašajo na kemične elemente in njihove spojine.

Radioaktivni izotopi teh istih elementov, **dobljeni umetno** (npr. Be 10, F 18, Al 29, P 32, Mn 45), štejejo za izotope.

Zaradi tega umetni kemični elementi (ponavadi tiste z atomskim številom, večjim od 92) nimajo ustaljene izotopske sestave, temveč takšnega, ki variira glede na način pridobivanja elementov. V takih primerih je nemogoče razlikovati med kemičnimi elementi in njihovih izotopov v smislu opombe št. 6.

Tarifna številka vključuje le radioaktivne izotope (fenomen **radioaktivnosti** je opisan v nadaljnjem besedilu). Stabilni izorazpada uvrščajo v **tar. št. 28.45**.

(II) RADIOAKTIVNOST

Nekateri nukleidi, katerih jedra so nestabilna, sproščajo (v čistem stanju ali v spojinah) kompleksne radiacije in pri tem proizvajajo fizikalne in kemijske vplive, kot so:

(1) **ionizacija plinov,**

(2) **fluoroscenca** in

(3) **potemnitev fotografskih plošč.**

Tako delovanje omogoča odkrivanje radiacije in merjenje njene intenzitete, ob uporabi npr. Geiger - Millerjevega števca, ionizirujoče komore, Wilsonove komore, scintilacijski števci in občutljivi filmi in plošče.

To je fenomen **radioaktivnosti**; kemičnih elementov, spojin, izotopov in nasploh snovi, ki to kažejo, so **radioaktivni**.

(III) RADIOAKTIVNI ELEMENTI, RADIOAKTIVNI IZOTOPI IN NJIHOVE SPOJINE; ZMESI IN OSTANKI, KI VSEBUJEJO TE ELEMENTE

(A) **Radioaktivni elementi.**

V to tar. številko se uvrščajo radioaktivni kemični elementi, navedene v opombi št. 6(a) k temu poglavju: tehnecij, prometij, polonij in vsi elementi z večjimi atomskimi števili, kot so astatin, radon, francij, radij, aktinij, torij, protaktinij, uran, neptonij, plutonij, americij, kirij, berklij, kalifornij, einsteinij, fermij, mendeljevij, nobelij in laurencij.

Ti elementi so ponavadi sestavljeni iz nekaj izotopov, ki so **vsi radioaktivni**.

Obstajajo pa tudi elementi, ki so sestavljene iz zmesi stabilnih in nestabilnih izotopov, kot so kalij, rubidij, samarij in lutecij (**tar. št. 28.05**), ki imajo zaradi radioaktivnih izotopov **nizko raven radioaktivnosti** in predstavljajo razmeroma majhen odstotek zmesi in ki vsled tega lahko štejejo za takorekoč stabilne in se zaradi tega **ne uvrščajo** v to tar. številko.

Taisti elementi (kalij, rubidij, samarij in lutecij) pa, v kolikor so obogateni v njihove radioaktivne izotope (K 40, Rb 87, Sm 147 in Lu 176), štejejo za radioaktivne izotope iz te tar. številke.

(B) **Radioaktivni izotopi.**

Naravnim radioaktivnim izotopom (kaliju 40, rubidiju 87, samariju 147 in luteciju 176) lahko dodamo uran 235 in uran 238, podrobneje pojasnjeni v nadaljevanju pod (IV) ter nekateri drugi izotopi: talija, svinca, bizmuta, polonija, radija, aktinija in torija, katere pogosto imenujemo z imeni, ki so različna od tistih za ustrezni element. To ime se nanaša npr. na elemente, iz katerih so dobljeni z radioaktivno konverzijo. Tako se bizmut 120 imenuje radij E, polonij 212 torij C' in aktinij 228 mezotorij II.

Kemični elementi, ki so ponavadi stabilni, lahko kljub temu postanejo radioaktivni po bombardiranju z delci z zelo veliko kinetično energijo (protoni, devteroni), ki prihajajo iz pospeševalnika delcev (ciklotron, sinhotron itd.), ali pa po absorbciji nevtronov v jedrskem reaktorju.

Tako transformirane elemente se imenujejo umetno radioaktovni izotopi. Izmed do sedaj že okoli 500 znanih, se praktično uporablja že več kot 200, začenši pri uranu 233 in izotopov plutonija, ki so pojasnjeni v nadaljevanju. Drugi pomembnejši taki elementi so: vodik 3 (tritij), ogljik 14, natrij 24, fosfor 32, žveplo 35, kalij 42, kalcij 45, krom 51, železo 59, kobalt 60, kripton 85, stroncij 90, itrij 90, paladij 109, jod 131, ksenon 133, cezij 137, talij 170, iridij 192, zlato 198 in polonij 210.

Radioaktivni elementi in radioaktivni izotopi razpadajo sami od sebe in po naravni poti transformirajo v stabilnejše elemente in izotope.

Čas, ki je potreben, da se količina dane radioaktivnosti izotopa zmanjša na polovico prvotno prisotne radioaktivnosti, je znano kot **razpolovni čas** tega izotopa. Ta čas variira od od frakcije izotopa pri nekaterih visoko radioaktivnih izotopih (0,3 x 10^{-6} sekunde za torij C') do milijarde let (1,5 x 10^{-11} za samarij 147) in dobro ilustrira statistično nestabilnost nekega jedra.

Radioaktivni kemični elementi in izotopi spadajo v to tar. številko tudi, če so zmešani z radioaktivnimi spojinami ali z neradioaktivnimi materiali (npr. neozrarčene tarče in radioaktivni viri), vendar **pod pogojem**, da je specifična radioaktivnost **proizvoda večja od 74Bq/g bekerelov (0,002 mikrokirija) na gram**.

(C) **Radioaktivne spojine; zmesi in ostanki, ki vsebujejo radioaktivne snovi.**

Radioaktivni kemični elementi in izotopi iz te tar. številke se pogosto uporabljajo v obliki spojin ali proizvodov, ki so "etiketirani" (to pomeni, vda vsebujejo molekule z enim ali več radioaktivnimi atomi). Take spojine se uvrščajo v to tar. številko tudi, če so razredčene ali disperzirane v druge radioaktivne ali neradioaktivne materiale, ali pa so z njimi zmešane. Ti elementi in izotopi se prav tako uvrščajo v to tar. številko, če so v **obliki zlitin, disperzij ali kermetov**.

Anorganske ali organske spojine, ki so kemično konstruirana drugače od radioaktivnih kemičnih elementov ali izotopov, kot tudi njihove raztopine, se v to tar. številko uvrščajo **tudi**, če je njihova specifična radioaktivnost ali spec. radioaktivnost **raztopin manjša od 74Bq/g bekerelov (0,002 mikrokirija) na gram**.

Na drugi strani pa se **zlitine, disperzije (všteši kermete), keramični proizvodi in zmesi**, ki vsebujejo radioaktivne snovi (elemente, izotope ali njihove spojine), uvrščajo v to tar. številko **samo**, če je njihova spec. **radioaktivnost večja od 74Bq/g bekerelov (ali 0,002 mikrokirija) na gram**. Radioaktivni elementi in izotopi se le redko uporabljajo v njihovih prostih oblikah - komercialno so na razpolago v obliki kemičnih spojin ali zlitin. Razen spojin fizijskih ali oploditvenih kemičnih elementov in izotopov, ki so omenjeni v naslednjem delu besedila pod (IV), so po pomembnosti in njihovih značilnostih radioaktivne spojine naslednje:

(1) **Radijeve soli (klorid, bromid, sulfat itd.)**, ki se uporabljajo kot vir radiacije za zdravljenje raka in v nekaterih fizikalnih poizkusih, in

(2) **Spojine radioaktivnih izotopov, navedenih v delu (III) (B) poprejšnjega besedila**.

Umetni radioaktivni izotopi in njihove spojine se uporabljajo za najrazličnejše namene, kot:

(a) **V industriji**: za radiografijo kovin, za merjenje debeline listov in plošč itd., za merjenje ravni tekočine v nepristopnih posodah, za olajševanje vulkanizacije, nadalje za zaustavitev polimerizacije ali da omogočijo povezovanje nekaj organskih spojin, za izdelavo fluoroscenčnih barv (npr. pomešanih s cinkovim sulfidom), za števce stenskih in ročnih ur, za instrumente itd.

(b) **V medicini**: v diagnostiki in pri zdravljenju nekaterih bolezni (kobalt 60, jod 131, zlato 198, fosfor 32 itd.)

(c) **V kmetijstvu**: za sterilizacijo kmetijskih pridelkov, za preprečevanje kaljenja, za preučevanje uporabe gnojil in absorbcije le-teh v rastlinah, za izzvanje genetskih sprememb, s katerimi se izboljšuje vrsta itd. (kobalt 60, cezij 137, fosfor 32 itd.

(d) **V biologiji**: za preučevanje delovanja in razvoja nekaterih živalskih in rastlinskih organov (tritij, ogljik 14, natrij 24, fosfor 32, žveplo 35, kalij 42, kalcij 45, železo 59, stroncij 90, jod 131 itd.)

(e) **Za raziskovalno delo v fiziki in kemiji**.

Radioaktivni izotopi in njihove spojine se pojavljajo ponavadi v obliki prahu, raztopin, igel, niti ali listov. Najpogosteje jih hranijo v steklenih ampulah, v votlih platinastih iglah ali v ceveh iz nerjavečega jekla itd., ki jih pakirajo v zunanji ovoj iz kovine, ki ne prepušča žarčenja (ponavadi iz svinca) in debeline, ki je odvisna od stopnje radioaktivnosti izotopa. Skladno z določenimi mednarodnimi sporazumi, mora biti kontejner označen z nalepko, ki označuje, da kontejner vsebuje nevarne proizvode s tem, da morajo biti podane še podrobnosti o izotopu, ki se v posodi nahaja in o stopnji njegove radioaktivnosti.

Zmesi lahko vključujejo določene vire nevtronov, ki se oblikujejo s sestavljanjem (v zmesi, zlitini, kombinaciji itd.) radioaktivnega elementa ali izotopa (radij, radon, antimon 124, americij 241 itd.) z drugim elementom (berilij, fluor itd.) na način, da proizvede (gama,n) ali (alfa,n) reakcijo (z uvajanjem gama fotonov ali alfa delcev, odvisno od primera) in pa oddajanje nevtronov.

Vendar pa vsi sestavljeni viri nevtronov, pripravljeni za vgradnjo v jedrske reaktorje, štejejo za reaktorske komponente in se glede na to uvrščajo v **tar. št. 84.01**.

Jedrsko gorivo mikrosferne oblike s plastmi ogljika ali silicijevega karbida, namenjeno za vgradnjo v sferične ali prizmatične gorilne elemente, se uvrščajo v to tar. številko.

V to tar. številko se prav tako uvrščajo proizvodi, ki služijo kot luminoforji, ki vsebujejo majhne količine radioaktivnih snovi, dodanih z namenom, da jih napravijo samosvetleče - **vendar pod pogojem**, da je rezultirujoča specifična **radioaktivnost večja od 74 bekerelov (0,002 mikrokirija) na gram**.

Med radioaktivnimi ostanki so, s stališča ponovne uporabnosti, majpomembnejši naslednji:

(1) **Iztrošena (izsevana) ali tritirana težka voda**: po različno dolgi prisotnosti v jedrskem reaktorju se devterij v težki vodi z absorbcijo nevtronov pretvori v tritij in na ta način postane težka voda radioaktivna.

(2) **Iztrošeni (izsevani) gorilni elementi** (naboji) so ponavadi visoko radioaktivni in se uporabljajo predvsem za obnavljanje fizijskih in oploditvenih materialov, ki se v njih nahajajo (glej nadaljnje besedilo pod (IV).

(IV) FIZIJSKI IN OPLODITVENI KEMIČNI ELEMENTI IN IZOTOPI IN NJIHOVE SPOJINE; ZMESI IN OSTANKI, KI VSEBUJEJO TE SNOVI

(A) Fizijski in oploditveni kemični elementi in izotopi.

Nekateri izmed radioaktivnih kemičnih elementov in izotopov, omenjenih v delu (III) imajo zelo veliko atomsko maso, na primer torij, uran, plutonij in americij. Njihova atomska jedra imajo izredno zapleteno strukturo. Kadar so ta jedra izpostavljena učinku podatomskih delcev (nevtroni, protoni, devteroni, tritoni, alfa delci), lahko te delce absorbirajo in s tem povečajo njihovo nestabilnost- vse do stopnje, ki zadošča za njihovo cepitev v dva jedra srednje mase s sosednjimi masami (ali, redkeje, v tri ali štiri delce). Ta dezintegracija osvobaja občutno količino

energije in jo spremlja oblikovanje sekundarnih nevtronov. To je znano kot fizijski postopek ali jedrska delitev.

Do fizije zelo redko pride spontano ali zaradi učinka fotonov.

Sekundarni nevtroni, ki se sprostijo v času fizije, lahko povzročijo sekundarno fizijo, ki ustvarja sekundarne nevtrone in tako dalje. Ponavljanje tega procesa pripelje do verižne reakcije.

Verjetnost fizije je pri nekaterih nukleidih zelo velika (U 233, U 235, Pu 239), v kolikor se uporabijo počasni nevtroni, t.j. nevtroni s povprečno brzino 2,200 m/s (oziroma energije 1/40 elektrovolta (eV)). Ker ta brzina nekako približno ustreza brzini molekul fluida (toplotno gibanje), včasih imenujejo počasne nevtrone tudi toplotne nevtrone.

Fizija, povzročena s toplotnimi nevtroni, se zaenkrat najpogosteje izkorišča v **jedrskih reaktorjih**.

Zaradi tega se pojem "fizioni" ponavadi uporablja pri opisovanju izotopov, ki so izpostavljeni fiziji s pomočjo **toplotnih** nevtronov, posebno urana 233, urana 235, plutonija 239 in kemičnih elementov, ki jih vsebujejo, predvsem urana in plutonija.

Drugi nukleidi, kot sta uran 238 in torij 232, ki so izpostavljeni le fiziji s pomočjo hitrih nevtronov, ponavadi ne štejejo za fizione, temveč za oplojene. "Oplojenost" izhaja iz dejstva, da lahko ti nukleidi absorbirajo počasne nevtrone tako, da povečujejo nastajanje plutonija 239 in urana 233, odvisno pač od tega, kateri fuzioni so.

V toplotnih jedrskih reaktorjih (z upočasnjenimi nevtroni) je energija sekundarnih nevtronov, sproščena s pomočjo fizije, veliko večja (približno 2 milijona elektrovoltov) in te nevtrone je treba upočasniti, v kolikor se je verižna reakcija že pričela. To dosegajo s pomočjo **moderatorja**, t.j. proizvoda z majhno atomsko maso (kot je npr. voda, težka voda, nekateri ogljikovodiki, grafit, berilij itd.), ki nevtronov ne absorbirajo oz. jih le neznatno absorbirajo, čeprav absorbirajo del energije nevtronov v zaporednih sunkih.

S ciljem pričeti in vzdrževati verižno reakcijo, se mora povprečno število sekundarnih nevtronov, osvobojenih s fizijo, več kot nadomestiti (izgubljeni ali izginuli nevtroni, t.j. nevtroni, ki niso vstopili v fizijo).

Fiziski in oploditvene kemične elementa so:

(1) **Naravni uran**

Uran je v naravnem stanju sestavljen **iz treh izotopov** - iz urana 238 (99,28% skupne teže), iz urana 235 (o,71% skupne teže) in iz neznatne količine (pribl. 0,0006% skupne teže) urana 234. Glede na to ga lahko štejemo in za fizijski element (zaradi vsebnosti urana 235) in za oploditveni element (zaradi vsebnosti urana 238).

Uran se pretežno ekstrahira iz uranovega oksida, uranita, autunita, branerita, karnotita in torbernita. Pridobiva se tudi iz sekundarnih surovin, kot so npr. ostanki od pridobivanja superfosfatov ali ostanki iz rudnika zlata. Običajni postopek je redukcija tetrafluorida s pomočjo kalcija ali magnezija, ali pa s pomočjo elektrolize.

Uran je element majhne radioaktivnosti in velike mase (spec. masa 19) in trdote. Ima odsevno, srebrnosivo površino, ki potemni v stiku s kisikom iz zraka. V obliki prahu oksidira in se hitro vname.

V trgovanju se kovina uran pojavlja ponavadi v obliki ingotov, pripravljenih za poliranje, za vlečenje žic, valjanje itd. (za proizvodnjo palic, cevi, pločevin, žic itd.).

(2) **Torij**

Ker sta torit in orangit, čeprav s torijem zelo bogata, precej redki rudi, se torij pridobiva predvsem iz monacita, ki je tudi surovina za kovine redkih zemljin.

Nečista kovina je v obliki skrajno pirofornega sivega prahu. Pridobiva se z elektrolizo fluorida ali s pomočjo redukcije fluorida, klorida ali oksida. Dobljena kovina se prečiščuje in sinterira v inertnem okolju in se spreminja v težke, jeklenosive ingote (spec. masa 11,5). Ingoti so trdi, čeprav mehkejši od uranovih in v stiku z zrakom hitro oksidirajo.

Ti ingoti se nato valjajo, izlužijo ali vlečejo zaradi pridobivanja pločevine itd. Naravni torij pravzaprav sestoji iz izotopa torija 232.

Torij in nekatere torijeve zlitine se uporabljajo predvsem kot oploditveni materiali v jedrskih reaktorjih. Torij-magnezijeve in torij-volframove zlitine pa se uporabljajo v letalski industriji in v proizvodnji termoionskih naprav.

Predmeti in deli predmetov, izdelani iz torija iz oddelkov od XVI do XIX, so iz te tar. številke **izključeni**.

(3) **Plutonij**

Industrijski plutonij pridobivajo z ožarčevanjem urana 238 v jedrskem reaktorju. Plutonij je zelo težek (spec. teža 19,8), je radioaktiven in zelo toksičen. Je uranu podobnega videza, pa tudi njegovim oksidacijskim lastnostim.

Za trgovino ga pakirajo v iste oblike kot obogateni uran in zahteva kar največjo pozornost in pazljivost pri rokovanju z njim.

Fizijski izotopi vključujejo:

(1) **Uran 233**, katerega dobivajo v jedrskih reaktorjih iz torija 232, ki se sukcesivno pretvori v torij 233, proaktinij 233 in uran 233.

(2) **Uran 235**, ki je edini fizijski izotop, ki se nahaja v **naravi in ga je 0,71%** v naravnem uranu.

Da bi dobili uran, obogaten v U 235 (ki je bogat z U 238), izpostavljajo uranov heksafluorid izotopski separaciji v elektromagnetskih, centrifugalnih ali plinsko difuznih procesih.

(3) **Plutonij 239**, katerega pridobivajo v jedrskih reaktorjih iz U 238, ki sukcesivno prehaja v U 239, Np 239 in Pu 239.

Navesti je treba tudi nekatere izotope transplutonijevih elementov, kot so kalifornijum 252, americij 241, kirij 242 in kirij 244, ki vzpodbujajo fizijo (spontano ali ne) in ki se lahko uporabljajo kot močan vir nevtronov.

Razen torija 232, je treba od obogatenih izotopov omeniti tudi osiromašeni uran (t.j. osiromašen v U 235 in nato obogaten v U 238). Ta kovina je vzporedni proizvod pri pridobivanju obogatenega urana U 235. Ker je njegovo pridobivanje povezano z veliko manjšimi stroški in pa ker je na razpolago v velikih količinah, zamenjuje naravni uran- kot obogateni material, kot zaščitna zavesa proti radiaciji, kot težka kovina v proizvodnji čepov in v proizvodnji absorbcijskih sestavih (geter), ki se uporabljajo za prečiščevanje nekaterih plinov.

Predmeti ali deli predmetov, izdelani iz urana, osiromašenega v U 235 iz oddelkov od XVI do XIX, so iz te tar. številke **izključeni**.

(B) **Spojine fizijskih in obogatenih kemičnih prvin ali izotopov.**

V to tar. številko se uvrščajo predvsem naslednje spojine:

(1) **uranove spojine**:

(a) oksidi UO_2, U_3O_8 in UO_3

(b) fluoridi UF_4 in UF_6 (slednji sublimira pri 56°C

(c) karbidi UC in UC_2

(d) uranati $Na_2U_2O_7$ in $(NH_4)_2U_2O_7$

(e) uranil nitrat $UO_2(NO_3)_2.6H_2O$

(f) uranil sulfat $UO_2SO_4.3H_2O$

(2) **plutonijeve spojine**:

(a) tetrafluorid PuF_4

(b) dioksid PuO_2

(c) nitrat $PuO_2(NO_3)_2$

(d) karbidi PuC in Pu_2C_3

(e) nitridi PuN

Uranove in plutonijeve spojine se uporabljajo pretežno v jedrski industriji kot prehodni ali končni proizvodi. Uranov heksafluorid se ponavadi pojavlja v zalotanih kontejnerjih, je precej strupen in zahteva pazljivo rokovanje.

(3) **Torijeve spojine**:

(a) oksid in hidroksid - torijev oksid (**ThO_2**) (torijev dioksid) je belkasto rumen prah, ki se v vodi ne topi. Torijev hidroksid (**$Th(OH)_4$**) je hidrirani torijev dioksid. Oba pridobivajo iz monacita in se uporablja v proizvodnji plinskih mrežic, kot varnostni proizvodi ali kot katalizatorji (acetonova sinteza). Torijev oksid se uporablja kot material za bogatenje-oplajanje v jedrskih reaktorjih.

(b) anorganske soli, ki so ponavadi bele. Najpomembnejše med njimi so naslednje:

(i) **Torijev nitrat** - pojavlja se v bolj ali manj hidriranem stanju v obliki kristalov ali prahu (kalcinirani nitrat). Uporablja se v proizvodnji luminiscenčnih barv, zmešan s cerijevim nitratom pa se uporablja za impregniranje plinskih mrežic.

(ii) **Torijev sulfat** - kristalni, v vodi topen prah; torij-vodikov sulfat in dvojni alkalni sulfati.

(iii) **Torijev klorid** (**$ThCl_4$**) - brezvodni ali hidrirani; torijev oksiklorid.

(iv) **Torijev nitrid** in **torijev karbid** - oba se uporabljata kot ognjevarna proizvoda, kot abraziva in kot materiala za bogatenje v jedrskih reaktorjih.

(c) Organske spojine - najbolj znane med njimi so torijev format, acetat, tartrat in benzonat. Vse se uporabljajo v medicini.

(C) **Zlitine, disperzije (vštevši kermete), keramični proizvodi, zmesi in ostanki, ki vsebujejo fiziske ali obogatene elementa ali izotope ali njihova organske ali anorganske spojine**

Najpomembnejši proizvodi iz te skupine so naslednji:

(1) **Uranove ali plutonijeve zlitine** z aluminijem, kromom, cirkonijem, molibdenom, niobijem in vanadijem; zlitine urana in plutonija ter zlitine železa in urana.

(2) **Disperzije uranovega dioksida** (**UO_2**) ali **uranovega karbida** (**UC**), zmešane ali nezmešane s torijevim dioksidom ali torijevim karbidom v grafitu ali polietilenu.

(3) **Kermeti,** ki sestoje iz raznih kovin (npr. iz nerjavečega jekla), skupaj z uranovim dioksidom (UO_2), s plutonijevim dioksidom (PuO_2), z uranovim karbidom (UC) ali plutonijevim karbidom (PuC) (ali pa te spojine, zmešane s torijevim dioksidom ali karbidom).

Ti proizvodi lahko nastopajo v obliki palic, plošč, sferičnih oblik, niti, prahu itd., uporabljajo pa se za proizvodnjo **gorilnih elementov**, ali pa včasih neposredno v reaktorjih.

Palice, plošče in sferične oblike v ovojih in opremljene s posebnimi dodatki zaradi manipulacije, se **uvrščajo v tar. št. 84.01**.

(4) **Iztrošeni ali izsevani gorilni elementi (naboji)**, t.j. tisti, ki se morajo po krajši ali daljši intenzivni uporabi zamenjati (zaradi akomilaciji fizijskih proizvodov ali zaradi poškodbe ovoja preprečujejo verižno reakcijo). Te gorilne elemente najprej zelo dolgo skladiščijo v zelo globoki vodi, da bi se ohladili in zmanjšali radiacijo. Nato jih v svinčenih kontejnerjih transportirajo do specializiranih naprav, opremljenih za regeneracijo fizijskega materiala, ki je ostal od fizijskih materialov, dobljenih s pretvorbo ali bogatitvijo prvin, ki jih gorilni elementi ponavadi vsebujejo, in od fizijskih proizvodov.

28.45 - IZOTOPI, RAZEN IZOTOPOV IZ TAR. ŠTEVILKE 28.44; ANORGANSKE IN ORGANSKE SPOJINE TEH IZOTOPOV, KEMIČNO DOLOČENE ALI NEDOLOČENE

2845.10 **- Težka voda** (devterijev oksid)

2845.90 **- Drugo**

Glede definicije pojma "izotop" glej del (I) komentarja k tar, številki 28.44.

Ta tar. številka vključuje stabilne izotope, t.j. radioaktivne izotope in njihove organske in anorganske spojine, kemično določene ali nedoločene.

Ta tar. številka vključuje naslednje izotope in njihove spojine:

(1) **Težki vodik ali devterij**, ki se izloča iz navadnega vodika in katerega je v navadnem vodiku en del na 6500 delov navadnega vodika.

(2) **Težko vodo - devterijev oksid**. V navadni vodi je en del težke vode v 6500 delih navadne vode. Praviloma jo pridobivajo kot ostenak pri elektrolizi vode. Uporablja se kot surovina za devterij in v jedrskih reaktorjih za upočasnjevanje nevtronov, ki razbijajo uranove atome.

(3) **Druge spojine z devterijem**, npr. težki acetilen, težki metan, težka ocetna kislina in težki parafin.

(4) **Litijeve izotope**, znane kot litij 6 ali 7 in njihove spojine.

(5) **Ogljikov izotop**, znan kot ogljik 13 in njegove spojine.

28.46 - ANORGANSKE IN ORGANSKE SPOJINE REDKIH ZEMELJSKIH KOVIN, ITRIJA ALI SKANDIJA ALI IZ MEŠANIC TEH KOVIN

2846.10 **- Cerijeve spojine**

2846.90 **- Druge**

Ta tar. številka vključuje anorganske in organske spojine itrija, skandija in redkih zemeljskih kovin iz tar. št. 28.05 (lantan, cerij, prazeodij, neodim, samarij, evropij, gadolinij, terbij, disporzij, holmij, erbij, tulij, iterbij, lutecij). Ta tar. številka vključuje tudi spojine, dobljene z neposrednim kemičnim

postopkom iz zmesi teh elementov. Razume se, da tar. številka vključuje zmesi oksidov in hidroksidov teh elementov in pa zmesi z istim anionom (npr. kloridi kovin redkih zemljin), ne pa tudi zmesi soli z različnimi anioni - tudi, če imajo isti kation. Ta tar. številka **ne vključuje** tudi zmesi evropijevega nitrata in samarijevega nitrata z oksalati, niti zmesi cerijevega klorida in cerijevega sulfata, saj to niso primeri spojin, ki bi bile dobljene neposredno iz zmesi prvin, temveč so zmesi spojine, za katere lahko menimo, da so bile namerno izdelane v posebne namene - skladno s tem se uvrščajo v **tar. št. 38.24**.

Ta tar. številka **vključuje** še dvojne in kompleksne soli teh kovin z drugimi kovinami.

Spojine iz te tar. številke vključujejo:

(1) **Cerijeve spojine.**

(a) **Oksidi in hidroksidi**. Cerije oksid je bel prah, v vodi netopen, katerega pridobivajo iz cerijevega nitrata. Uporablja se kot sredstvo za motnenje v keramiki, za barvanje stekla, v proizvodnji oglja za obločnice in kot katalizator v proizvodnji dušikove kisline in amonijaka. Obstaja tudi cerijev hidroksid. Niti eden, niti drugi nista dovolj stabilna.

(b) **Cerijeve soli**. Cerov nitrat (**$Ce(NO_3)_3$**) se uporablja v proizvodnji mrežic za plinske svetilke (Auerjeve mrežice). Amonijev ceri nitrat se pojavlja v obliki rdečih kristalov.

Cerijevi sulfati (cero sulfat in njegovi hidrati, hidrirani cero sulfat, v obliki oranžnih kristalov, topnih v vodi), se uporabljajo v fotografiji kot redukcijsko sredstvo. Obstajajo tudi dvojni cerijevi sulfati.

Razen cerovega klorida (**$CeCl_3$**) obstajajo še druge brezbarvne cerijeve soli in še druge rumene in oranžne cerijeve soli.

Cerijev oksalat se pojavlja v obliki prahu ali v oliki rumenkasto belih hidriranih kristalov, ki so v vodi takorekoč netopni. Uporablja se za izločanje kovin iz skupine cerija in v medicini.

(2) **Druge spojine redkih zemeljskih kovin**. Itrijev oksid, terbijev oksid, zmesi iterbijevevih oksidov ter drugi oksidi kovin redkih zemljin, zmerne trgovske čistote. Ta tar. številka vključuje tudi zmesi soli, dobljene neposredno iz takih zmesi oksidov.

Evropijevi oksidi, samarijevi oksidi itd. se uporabljajo v jedrskih reaktorjih za absorbcijo počasnih nevtronov.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naravne spojine redkih zemeljskih kovin, npr. ksenotim (sestavljeni fosfati), gadolinit ali iterbit in cerit (sestavljeni silikati) (**tar. št. 25.30**) in monacit (torijevi fosfati in fosfati redkih zemeljskih kovin) (**tar. št. 26.12**) in

(b) soli in druge prometijeve anorganske ali organske spojine (**tar. št. 28.44**).

28.47 - VODIKOV PEROKSID, UTRJEN S SEČNINO ALI NE

Vodikov peroksid (**H_2O_2**) se dobiva z elektrolitsko oksidacijo žveplove kisline, kateri sledi destilacija, ali pa z obdelavo barijevega ali natrijevega peroksida ali kalijeveka persulfata z eno izmed kislin. Je brezbarvna tekočina, navidez podobna navadni vodi. Lahko je sirupaste konsistence in v koncentrirani obliki razjeda kožo. Transportira se v steklenih, opletenih balonih.

Vodikov peroksid je v alkalnem okolju zelo nestabilen - še posebno, kadar je izpostavljen toploti ali svetlobi. Skoraj vedno vsebuje majhne količine stabilizatorjev (borove ali citronske kisline), ki naj bi preprečili razkrajanje. Take zmesi ostanejo uvrščene v tej tar. številki. Ta tar. številka vključuje tudi vodikov peroksid, utrjen s sečnino , stabiliziran ali ne.

Vodikov peroksid se uporablja za beljenje tekstila, perja, slame, gob, slonove kosti, las itd. Uporablja se tudi za redukcijsko barvanje, za prečiščevanje vode, za obnavljanje starih slik, v fotografiji in v medicini (kot antiseptik in sredstvo za zaustavitev krvavitev).

Vodikov peroksid, pripravljen kot farmacevtski pripravek v odmerke ali v pakiranjih za prodajo na drobno, se uvršča v **tar. številko 30.04**.

28.48 - FOSFIDI, KEMIČNO DOLOČENI ALI NEDOLOČENI, RAZEN ŽELEZOVIH FOSFIDOV:

Fosfidi so spojine fosforja z drugimi elementmi. Najpomembnejši fosfidi, katere vključuje ta tar. številka, se dobivajo z neposrednim delovanjem sestavnih elementov. Obsegajo:

(1) **Bakrov fosfid** (kuprofosfor, bakrov fosfor) se proizvaja v posebnih pečeh ali v talilnih loncih. Ponavadi se pojavlja v obliki rumenosive mase, ali pa v majhnih palčicah kristalne strukture. Ta tar. številka vključuje bakrov fosfid in bakrene zlitine **le**, če vsebujejo po **teži več kot 15% fosforja**. Če je vsebnost fosforja manjša, se take spojine uvrščajo v **74. poglavje**. Bakrov fosfid je zelo dobro redukcijsko sredstvo za baker, ki povečuje trdoto te kovine, izboljšuje fluidnost stopljene kovine in se uporablja v proizvodnji fosforne bronze.

(2) **Kalcijev fosfid** (**Ca_3P_2**) je v obliki majhnih, kostanjevo obarvanih kristalov ali sivih kepic, ki v stiku z vodo sproščajo vodikove fosfide, ki se spontano vnemajo. Skupaj s kalcijevim karbidom se uporablja za pomorske signale (samovnetljivi svetlobni signali za boje).

(3) **Cinkov fosfid** (**Zn_3P_2**) je siv, strupen prah steklastega preloma, ki izpušča fosfin in se razkraja na vlažnem zraku. Uporablja se za uničevan je glodalcev in kobilic, pa tudi v medicini (namesto fosforja).

(4) **Kositrov fosfid** je zelo krhka, srebrnkasto bela trdna snov. Uporablja se v proizvodnji zlitin.

(5) **Drugi fosfidi**, med katerimi je vodikov fosfid (v trdnem , tekočem ali plinskem stanju), arzenovi, borovi, silicijevi, barijevi in kadmijevi fosfidi.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) spojine fosforja in kisika (**tar. št. 28.09**), fosforja s halogeni (**tar. št. 28.12**) in z žveplovo kislino (**tar. št. 28.13**),

(b) fosfide platine in drugih plemenitih kovin (**tar. št. 28.43**) in

(c) ferofosfor (železov fosfid) (**tar. št. 72.02**).

28.49 - KARBIDI, KEMIČNO DOLOČENI ALI NEDOLOČENI:

2849.10 **- Kalcija**

2849.20 **- Silicija**

2849.90 **- Drugi**

Ta tar. številka vključuje:

(A) **Binarne karbide**, ki so spojine ogljika z drugo elementom, elektropozitivnejšo od ogljika. Znani so kot acetilidi in se uvrščajo v to tar. številko.

Najbolj znani med njimi so:

(1) **Kalcijev karbid** (**CaC_2**) - prosojna, brezbarvna, trdna snov, če je v čistem stanju in neprosojna in siva, če ni v čistem stanju. Z vodo reagira tako, da daje acetilen. Uporablja se za proizvodnjo acetilenskega plina in kalcijevega cianamida.

(2) **Silicijev karbid** (**SiC**) (ogljikov silicid) pridobivajo z obdelavo ogljika in silicijevega dioksida v električni peči. Je v obliki črnih kristalov, koščkov ali brezoblične mase, lomljen ali v zrnih. Je težko topen, odporen na kemične reagense in ima določeno lomilno moč, saj je trd skoraj kot diamant, vendar precej krhek. Veliko je v uporabi kot brus in kot ognjeodporen proizvod. Zmešan z grafitom se uporablja za oblaganje električnih peči ali peči za visoke temperature. Uporablja se tudi za pridobivanje silicija. ta tar. številka **izključuje** silicijev karbid v obliki prahu ali zrna na tekstilni, papirni ali lepenkasti podlagi ali na podlagi iz drugih materialov (**tar. št. 68.05**), pa tudi v obliki mlinskega kamna, brusa ali okrolega brusa na mehanični pogon itd. (**tar. št. 68.04**).

(3) **Borov karbid** (borokarbon) se dobiva z obdelavo grafita in borove kisline v električni peči. Je v obliki trdih, odsevnih, črnikavih kristalov. Uporablja se kot sredstvo za brušenje, za brušenje zidov ter v proizvodnji matric in elektrod.

(4) **Aluminijev karbid** (**Al_4C_3**) pridobivajo v električnih pečeh s segrevanjem aluminijevega oksida in koksa. Je v obliki prosojnih, rumenih kristalov ali luskin. v vodi je topen in pri tem tvori metan.

(5) **Cirkonijev karbid** (**ZrC**) pridobivajo v električni peči iz cirkonijevega dioksida in saj. V stiku z zrakom in z vodo razpada. Uporablja se v proizvodnji žičk za žarnice.

(6) **Barijev karbid** (**BaC_2**) ponavadi pridobivajo v električnih pečeh, Je rjava, kristalna masa, v vodi razpada in pri tem proizvaja acetilen.

(7) **Volframov karbid** (**WC** ali **W_2C**) pidobivajo v električnih pečeh iz kovinskega prahu ali iz oksidov in saj. Prah, ki se v vodi ne topi, je visoke kemične stabilnosti. Ima visoko tališče, je zelo trd in odporen na toploto. Njegova prevodnost je blizu prevodnosti kovin in zelo lahko se spaja s ferokovinami. Uporablja se v trdnih sinteriranih zmeseh, npr. kot aglomerati za konice orodij (pogosto skupaj z vezivom, kot sta kobalt in nikelj).

(8) **Drugi karbidi**: molibdenov, vanadijev, titanov, tantalov in niobijev karbid. Pridobivajo jih iz kovinskega prahu ali oksidov in saj v električnih pečeh. Obstajata tudi kromov in manganov karbid.

(B) **Karbidi, ki sestoje iz ogljika, kombiniranega z več kot eno kovino**, npr. (Ti,W)C.

(C) **Spojine, ki sestoje iz enega ali več kovinskih elementov, kombiniranih z ogljikom in z drugimi** nekovinskimi elementi, na primer aluminijev borokarbid, cirkonijev karbonitrid, titanov karbonitrid itd.

Razmerja elementov v nekaterih izmed teh spojin niso nujno stehiometrična, vendar pa so mehanske zmesi **izključene** iz te tar. številke (**tar. št. 38.24**).

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) binarne spojine ogljika z naslednjimi elementi: s kisikom (**tar. št. 28.11**), s halogeni (**tar. št. 28.12 ali 29.03**), z žveplom (**tar. št. 28.13**), s plemenitimi kovinami (**tar. št. 28.43**), z dušikom (**tar. št. 28.51**) in z vodikom (**tar. št. 29.01**),

(b) zmesi kovinskih karbidov - neaglomerirane ali pripravljene zmesi za proizvodnjo plošč, palčic itd, za konice orodij (**tar. št. 38.24**),

(c) zlitine železa in ogljika iz **72. poglavja**, kot je npr, belo surovo železo, neglede na njihovo vsebnost ferokarbidov in

(d) zmesi aglomeriranih karbidov v ploščah, palčicah ali v podobnih oblikah za konice orodij,(**tar. št. 82.09**).

28.50 - HIDRIDI, NITRIDI, AZIDI, SILICIDI IN BORIDI, KEMIČNO DOLOČENI ALI NE, RAZEN SPOJIN, KI SO TUDI KARBIDI IZ TAR. ŠT. 28.49

V tej tar. številki so zajete štiri skupine spojin. Vsaka vsebuje dve ali več prvin, od katerih je ena označena z navedenim pojmom (vodik, dušik, silicij ali bor), medtem ko so drugi nekovine ali kovine.

(A) **HIDRIDI**

Najpomembnejši hidrid je kalcijev hidrid (CaH_2) (hidrolit). Pridobivajo ga z neposrednim spajanjem kalcija in vodika. Je bela masa s kristalnim prelomom, ki se na hladnem razkraja, v stiku z vodo pa sprošča vodik. Uporablja se kot redukcijsko sredstvo v proizvodnji sinteriranega kroma iz kromovega klorida.

Obstajajo tudi arzenovi, silicijevi, borovi hidridi, vštevši natrij-borov hidrid litija (in aluminij-litija), nadalje natrijev, kalijev, stroncijev, antimonov, nikljev, titanov, cirkonijev, kositrov, svinčev hidrid itd.

Ta tar. številka **izključuje** spojine vodika z naslednjimi elementi : s kisikom (**tar. št. 22.01, 28.45, 28.47 in 28.51**), z dušikom (**tar. št. 28.11, 28.14 in 28.25**), s fosforjem (**tar. št. 28.48**), z ogljikom (**tar. št. 29.01**) in z nekaterimi drugimi nekovinami (**tar. št. 28.06 ali 28.11**). Paladijevi hidridi in hidridi drugih plemenitih kovin spadajo v **tar. št. 28.43**).

(B) **NITRIDI**

(1) **Nekovinski nitridid -** borov nitrid (**BN**), lahek, bel prah, visoko ognjeodporen. Je toplotni in električni izolator in se uporablja za oblaganje električnih peči iz za proizvodnjo talilnih posod. - silicijev nitrid (**Si_3N_4**) je sivkastobel prah.

(2) **Kovinski nitridi** - aluminijevi, titanovi, cirkonijevi, hafnijevi, vanadijevi in niobijevi nitridi se pridobivajo ali s segrevanjem čistih kovin v dušiku pri temperaturi od 1100 °C do 1200 °C, ali pa s segrevanjem zmesi oksidov in ogljika v toku dušika in amonijakovega plina pri višji temperaturi.

Ta tar. številka **ne vključuje** kombinacij dušika z naslednjimi elementi: s kisikom (**tar. št. 28.11**), s halogeni(**tar. št. 28.12**), z žveplom (**tar. št. 28.13**), z vodikom (**tar. št. 28.14**) in z ogljikom (**tar. št. 28.51**). Srebrovi nitridi in nitridi drugih plemenitih kovina spadajo v **tar. št. 28.43**, torijevi in uranovi nitridi pa v **tar. št. 28.44**.

(C) **AZIDI**

Kovinske azide lahko štejemo za soli dušikovodikove kisline (**HN_3**).

(1) **Natrijev azid** (**NaN_3**) pridobivajo z delovanjem nitrooksida na natrijev amid, ali pa iz hidrazina, etilnega nitrita in natrijevega hidroksida. Je v obliki brezbarvnih kosov. V vodi je topen in se v vlažnem okolju malenkostno razkraja. Nanj zelo močno vpliva ogljikov dioksid iz zraka. Je občutljiv na uderce (kot živosrebrni fulminat), vendar je od njega manj občutljiv na toploto. Uporablja se za proizvodnjo eksploziva in detonatorjev.

(2) **Svinčev azid** (**PbN_6**) pridobivajo iz natrijevega azida in svinčevega acetata. Je v obliki belega kristalnega prahu in je zelo občutljiv na udarce, hranijo ga v vodi. Uporablja se kot eksploziv (namesto živosrebrnega fulminata).

(D) SILICIDI

(1) **Kalcijev silicid** - zelo trda, siva kristalna masa, ki se uporablja v metalurgiji, za lokalno proizvodnjo vodika in v proizvodnji dimnih bomb.

(2) **Kromov silicid** - obstaja več vrst kromovega silicida, vse so zelo trde snovi, ki se uporabljajo kot brusi.

(3) **Bakrov silicid (razen** baker-silicijevih pred zlitin iz **tar. št. 74.05)** - ponavadi v obliki krhkih ploščic, uporablja se kot redukcijsko sredstvo za rafinacijo bakra, ki lajša njegovo oblikovanje in povečuje njegovo trdnost ter odpornost na trganje. Zmanjšuje nagnjenost bakrovih zlitin k rjavenju in se uporablja tudi v proizvodnji silicijeve bronze in nikelj- bakrovih zlitin.

(4) **Magnezijevi in manganovi silicidi.**

Ta tar. številka **ne vključuje** kombinacije silicija z naslednjimi elementi: s kisikom (**tar. št. 28.11**), s halogenimi elementi (**tar. št. 28.12**), z žveplom (**28.13**), in s fosforjem (**tar. št. 28.48**). Ogljikovi silicidi (silikonski karbidi) se uvrščajo v **tar. št. 28.49**, platinini silicidi in islicidi drugih plemenitih kovin pa v **tar. št. 28.43**. Ta tar. številka ne vključuje tudi fero-zlitin in predzlitin, ki vsebujejo silicij (**tar. št. 72.02 ali 74.05**) in aluminij-silicijevih zlitin (**76. poglavje**) (glej predhodno točko (A) v zvezi s spojinami silicija in vodika).

(E) BORIDI

(1) **Kalcijev borid** (**CaB_6**) - pridobivajo ga z elektrolizo zmesi boratov in kalcijevega klorida. je temen kristalni prah in močno redukcijsko sredstvo, ki se uporablja v metalurgiji.

(2) **Aluminijev borid** - pridobivajo ga v električnih pečeh in je kristalna masa, ki se uporablja v steklarski industriji.

(3) **Titanovi, cirkonijevi, vanadijevi, niobijevi, tantalovi, molibdenovi in volframovi boridi** se pridobivajo s segrevanjem zmesi kovinskega prahu in čistega borovega prahu v vakuumu pri temperaturi med 1800 °C in 2200 °C, ali pa z obdelavo kovin, uparjenih s pomočjo bora. Ti proizvodi so zelo trdi in so dobri elektroprevodniki. Uporabljajo se za izdelavo trdo sinteriranih spojin.

(4) **Magnezijevi, antimonovi, manganovi, železovi boridi itd.**

Ta tar. številka **ne vključuje** spojin bora z naslednjimi elementi (s kisikom (**tar. št. 28.10**, s halogenimi elementmi (**tar. št. 28.12**), z žveplom (**tar. št. 28.13**), s plemenitimi kovinami (**tar. št. 28.43**), s fosforjem (**tar. št. 28.48**) in z ogljikom (**tar. št. 28.49**). (glej predhodne ročke (A), (B) in (C) glede kombinacij z vodikom, dušikom ali sicilijem).

Ta tar. številka **izključuje** tudi baker-borove predzlitine (glej komentar k **tar. številki 74.05**).

28.51 - DRUGE ANORGANSKE SPOJINE (VKLJUČNO Z DESTILIRANO ALI ELEKTRONEPREVODNO VODO IN VODO PODOBNE ČISTOČE); UTEKOČINJEN ZRAK (Z IZLOČENIMI ALI NEIZLOČENIMI ŽLAHTNIMI PLINI); STISNJENI ZRAK; AMALGAMI, RAZEN AMALGAMOV PLEMENITIH KOVIN

(A) DESTILIRANA IN ELEKTRONEPREVODNA VODA IN VODA PODOBNE ČISTOČE

Ta tar. številka **obsega** le destilirano, redestilirano in elektroosmozno vodo, elektroneprevodno vodo in vodo podobne čistoče, vševši vodo, mehčano z ionskimi izmenjevalci.

Iz te tar. številke je **izključena** naravna voda tudi, če je filtrirana, sterilizirana, prečiščena ali mehčana (**tar. št. 22.01**). Če je pripravljena kot zdravilo v odmerkih ali pakiranjih za prodajo na drobno, spada v **tar. št. 30.04**.

(B) **RAZNE ANORGANSKE SPOJINE**

Anorganski kemični proizvodi, ki niso ne navedeni in ne zajeti v predhodnih tar. številkah, so vključeni v to tar. številko (vštevši nekatere ogljikove spojine, navedene v opombi št. 2 k temu poglavju).

Ta tar. številka obsega:

(1) **Cianogene** in **halogen cianove spojine** (npr. cianogen klorid - **CNCl**), **cianamid** in **njegove kovinske derivate** (**razen** kalcijevega cianamida - **tar. št. 31.02 ali 31.05**).

(2) **Nekovinske oksisulfide** (arzenove, ogljikove, silicijeve) in nekovinske hidrosulfide (fosforjeve, ogljikove itd). Tiofozgen (**$CSCl_2$**) (tiokarbonilklorid, ogljikov diklorsulfid) pridobivajo z delovanjem klora na ogljikov disulfid. Je rdeča tekočina, ki je zadušljiva in izzove solzenje, v vodi se topi in se uporablja v organskih sintezah.

(3) **Alkalne amide**. Natrijev amid (**$NaNH_2$**) pridobivajo z delovanjem amonijaka na zlitino svinca in natrija, ali pa s spuščanjem amonijaka v plinastem stanju nad raztaljenim natrijem. Je kristalna masa roza ali zelene barve, ki v vodi razpade. Uporablja se v organskih sintezah, v proizvodnji azidov, cianidov itd. V to tar. številko se uvrščajo tudi kalijevi amidi in amidi drugih kovin.

(4) **Aminomerkuriklorid** (**$HgNH_2Cl$**) pridobivajo z delovanjem amonijaka na raztopino merkuriklorida. Je bel prah, ki na svetlobi preide v sivkastega ali rumenkastega. V vodi ni topen, je pa strupen. Uporablja se v pirotehniki in v medicini.

(5) **Fosfonijev jodid** lahko dobijo z medsebojnim delovanjem fosforja, joda in vode - je redukcijsko sredstvo.

(C) **TEKOČI ZRAK IN STISNJEN ZRAK**

V trgovanju se zrak, spremenjen v tekoče stanje (ca -160°C), pojavlja v jeklenkah ali v medeninastih kontejnerjih z vakuumskim plaščem. Lahko povzroči nevarne opekline in spreminja mehke materiale v krhke. Uporablja se za pridobivanje kisika, dušika in inertnih plinov s frakcijsko destilacijo. Zaradi naglega izhlapevanja se v laboratorijih uporablja kot hladilno sredstvo. Zmešan z lesnim ogljem in z drugimi proizvodi tvori močan eksploziv, ki se uporablja v rudarstvu.

Ta tar. številka **vključuje** tudi:

(1) tekoči zrak, iz katerega so izločeni redki plini in

(2) stisnjeni (komprimirani) zrak.

(D) **Amalgami, razen amalgamov plemenitih kovin**

Živo srebro tvori amalgame z več navadnimi kovinami (alkalijske in zemeljskoalkalne kovine, cink, kadmij, antimon, aluminij, kositer, baker, svinec, bizmut itd.).

Amalgame je mogoče dobiti:

- z neposrednim delovanjem kovine na živo srebro,
- z elektrolizo kovinskih soli z uporabo živosrebrove katode, ali pa
- z elektrolizo živosrebrne soli, pri čemer je katoda kovina.

Amalgami, dobljeni z elektrolizo in ki so destilirani pri nizki temperaturi, se uporabljajo za proizvodnjo pirofornih kovin z večjo reakcijsko močjo od onih, dobljenih pri visokih temperaturah. Uporabljajo se v metalurgiji plemenitih kovin.

(1) **Amalgami alkalijskih kovin** razkrajajo vodo in pri tem razvijajo manjšo toploto kot čiste kovine - zaradi tega so boljša redukcijska sredstva od čistih kovin. Natrijev amalgam se uporablja za proizvodnjo vodika.

(2) **Aluminijev amalgam** uporabljajo kot redukcijsko sredstvo v organskih sintezah.

(3) **Bakrov amalgam** se, z dodatkom majhne količine kositra, uporablja v zobarstvu. Bakrovi amalgami so kovinski cementi, ki se s segrevanjem mehčajo, so primerni za oblikovanje in za popravke porcelana.

(4) **Cinkov amalgam** uporabljajo v baterijah, da bi preprečili korozijo.

(5) **Kadmijem amalgam** se izkorišča v zobarstvu in v proizvodnji volframove žice iz sintrane kovine.

(6) **Antimon-kositrov amalgam** se uporablja za "bronzanje" sadre.

Ta tar. številka **izključuje** amalgame, ki vsebujejo plemenite kovine - z navadnimi kovinami ali ne (**tar. št. 28.43**).

29. POGLAVJE

ORGANSKI KEMIČNI PROIZVODI

OPOMBE:

1. Če v poimenovanjih tarifnih številk ni določeno drugače, obsegajo tarifne številke tega poglavja samo:

   (a) izločene kemično določene organske spojine, bodisi da vsebujejo nečistoče ali ne;

   (b) mešanice dveh ali več izomerov iste organske spojine (bodisi da vsebujejo nečistoče ali ne), razen mešanic izomerov acikličnih ogljikovodikov (razen stereoizomerov), bodisi da so nasičeni ali ne (27. poglavje);

   (c) proizvode iz tar. št. 29.36 do vključno 29.39 ali sladkorne etre in sladkorne estre in njihove soli iz tar. št. 29.40 ali proizvode iz tar. št. 29.41, kemično določene ali nedoločene;

   (d) proizvode, navedene pod (a), (b) in (c) te opombe, raztopljene v vodi;

   (e) proizvode, navedene pod (a), (b) in (c) te opombe, raztopljene v drugih topilih, ki so dodani samo zaradi varnosti ali transporta, če proizvod zaradi topila, ki mu je dodano, ne postane bolj primeren za posebno kot pa za splošno rabo;

   (f) proizvode, navedene pod (a), (b), (c), (d) ali (e) te opombe, z dodanimi stabilizatorji, vključno z dodanimi sredstvi proti skepljanju, potrebnimi za njihovo ohranjanje ali transport;

   (g) proizvode, navedene pod (a), (b), (c), (d), (e) ali (f) te opombe, z dodanim sredstvom zoper prašenje ali snovmi, ki dajejo barvo ali vonj, da bi jih bilo lažje spoznati ali zaradi varnosti, če proizvodom zaradi teh dodatkov ne zožimo namena uporabe;

   (h) naslednje proizvode, razredčene do standardne moči, za izdelavo azo-barvil: diazonijeve soli, "**kuplerji**", ki se uporabljajo za te soli, in amine, ki se lahko diazotirajo, in njihove soli.

2. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) proizvodi, ki se uvrščajo v **tar. št. 15.04**, ali surovi glicerin iz **tar. št. 15.20**;

   (b) etilalkohol (**tar. št. 22.07 ali 22.08**);

   (c) metan ali propan (**tar. št. 27.11**);

   (d) ogljikove spojine, navedene v 2. opombi k **28. poglavju**;

   (e) sečnina (**tar. št. 31.02 ali 31.05**);

   (f) barvila rastlinskega ali živalskega izvora (**tar. št. 32.03**), sintetična organska barvila, sintetični organski proizvodi vrst, ki se uporabljajo kot fluorescenčna belilna sredstva ali kot **luminofori** (**tar. št. 32.04**), ter barve ali druga barvila v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno (**tar. št. 32.12**);

   (g) encimi (**tar. št. 35.07**);

   (h) metaldehid, heksametilentetramin in podobne snovi, pripravljene v različnih oblikah (npr.: tablete, paličice in podobne oblike), ki se uporabljajo kot gorivo, utekočinjena ali plinasta goriva v tekočem stanju, ki se uporabljajo v vžigalnikih za cigarete ali podobnih vžigalnikih, v posodah s prostornino do 300 cm^3 (**tar. št. 36.06**);

(ij) proizvodi, pripravljeni kot polnila za aparate za gašenje požara in pripravljene protipožarne bombe ali granate iz **tar. št. 38.13;** proizvodi za brisanje črnila v pakiranjih za prodajo na drobno **iz tar. št. 38.24**;

(k) optični elementi, npr. iz etilendiamintartrata (**tar. št. 90.01**).

3. Proizvodi, ki bi se lahko **uvrstili v dve ali več tarifnih številk** iz tega poglavja, se uvrstijo **v zadnjo po vrsti teh tarifnih številk**.

4. V tar. št. 29.04 do 29.06, 29.08 do 29.11 in 29.13 do 29.20 zajema katera koli tarifna številka, ki se nanaša na halogenske, sulfonske, nitro- ali nitrozo- derivate, tudi katere koli kombinacije ter derivatov, kot so: sulfohalogenski, nitrohalogenski, nitrosulfonski in nitrosulfohalogenski derivati.

Nitro- in nitrozo- skupine se ne štejejo za "**dušikove funkcije**" iz tar. št. 29.29.

V tar. št. 29.11, 29.12, 29.14, 29.18 in 29.22 je "**kisikova funkcija**" omejena samo na funkcije (značilnih organskih skupin, ki vsebujejo kisik), navedene v tar. št. 29.05 do 29.20.

5. (a) **Estri organskih spojin s kislinsko funkcijo**, ki se uvrščajo v l. do VII. podpoglavje z organskimi spojinami istih podpoglavij, se uvrščajo s tisto spojino, ki je uvrščena v zadnjo tarifno številko danega podpoglavja.

(b) **Estri etilalkohola ali glicerina z organskimi spojinami s kislinsko funkcijo iz I. do VII. podpoglavja** se uvrščajo v isto tarifno številko kot ustrezne spojine s kislinsko funkcijo.

(c) V skladu s 1. opombo v VI. oddelku in 2. opombo v 28. poglavju se:

(1) **anorganske soli organskih spojin**, kot so spojine s kislinsko, fenolno ali enolno funkcijo ali organske baze iz I. do X. podpoglavja ali tar. št. 29.42, se uvrščajo v tarifno številko ustrezne organske spojine;

(2) **soli, dobljene z reakcijo med organskimi spojinami iz I. do X. podpoglavja** ali tar. št. 29.42, se uvrščajo v ustrezno tarifno številko po bazi ali kislini (vključno spojine s fenolno ali enolno funkcijo), iz katerih so dobljene, in ki je zadnja po vrsti v tem poglavju.

(d) **Alkoholati kovin** se uvrščajo v isto tarifno številko kot ustrezni alkoholi, razen v primeru etanola in glicerina (tar. št. 29.05).

(e) **Halogenidi karboksilnih kislin** se uvrščajo v isto tarifno številko kot ustrezne kisline.

6. Spojine iz tar. št. 29.30 in 29.31 so organske spojine, katerih molekule vsebujejo poleg vodikovega, kisikovega ali dušikovega atoma tudi atome drugih nekovin ali kovin (kot so: žveplo, arzen, živo srebro ali svinec), neposredno vezane na ogljikove atome.

Tar. št. 29.30 (organske žveplove spojine) in tar. št. 29.31 (druge organsko-anorganske spojine) ne obsegajo sulfo derivatov ali halogenskih derivatov (vključno kombiniranih derivatov), ki imajo poleg vodika, kisika in dušika samo neposredno na ogljik vezane atome žvepla ali halogenih elementov, ki jim dajejo lastnosti sulfo derivatov ali halogenskih derivatov (ali kombiniranih derivatov).

7. Tar. št. 29.32, 29.33 in 29.34 **ne obsegajo** epoksidov s tremi atomi v obroču, ketonperoksidov, cikličnih polimerov aldehidov ali tioaldehidov, anhidridov polibaznih karboksilnih kislin, cikličnih estrov polihidroksilnih alkoholov ali fenolov s polibaznimi kislinami in amidov polibaznih kislin.

Te določbe se uporabljajo le takrat, ko hetero-atomi na položaju v obroču nastanejo iz postopka ciklizacije ali tukaj navedenih funkcij.

Opomba k podštevilki

1. V kateri koli tarifni številki tega poglavja se **derivati kemičnih spojin** (ali skupine kemičnih spojin) uvrščajo **v isto podštevilko kot ta spojina** (ali skupina spojin), če niso bolj specifično zajeti v kateri koli drugi podštevilki in če ni podštevilke s poimenovanjem "**drugo**" v vrsti ustreznih podštevilk.

SPLOŠNA DOLOČILA

Splošno pravilo je, da je to poglavje omejeno na kemično določene spojine, skladno z določili opombe št. 1 k temu poglavju

(A) **Kemijsko določene spojine**
(opomba št. 1 k temu poglavju)

Ločeno kemijsko določena spojina je snov, ki sestoji iz ene molekulske vrste (**na primer**: *kovalentne ali ionske*), katere sestavo določa stalno razmerje elementov in, ki jo je moč ponazoriti z določenim strukturnim diagramom. V kristalnem stanju ustreza molekulska vrsta **ponavljajoči** se osnovni celici

Ločeno kemično določene spojine, ki vsebujejo še **druge snovi**, poljubno dodane med ali po sintezi (**vključno** tudi prečiščevanje), so iz tega poglavja **izključene**. Skladno s tem je **na primer: izključen** preparat iz *saharina*, pomešanega z *laktozo* z namenom, da bi bil preparat uporaben kot sladilo (**glej** komentarska pojasnila k **tar. št. 29.25**).

Kemično določene spojine, ki so uvrščene v to poglavje, **lahko vsebujejo nečistoče** (opomba 1(a)). **Izjema** je poimenovanje tar. št. 29.40, ki se, v razmerju do sladkorjev, omejuje le na kemično čiste sladkorje.

Pojem "nečistoče" označuje **izključno** le substance, katerih povezava s čisto spojino nastane le in neposredno pri procesu pridobivanja (vštevši prečiščevanje). Te substance lahko nastanejo zaradi katerihkoli dejavnikov, ki so vplivali na proces, in so predvsem naslednje:

(a) **nereagirane izhodiščne snovi**,

(b) **nečistoče, prisotne že v izhodiščnih snoveh**,

(c) **reagenti, uporabljeni v procesu pridobivanja spojine** (vštevši v procesu prečiščevanja) in

(d) **vzporedni proizvodi**.

Omeniti pa je treba, da take substance **ne štejejo** za nečistoče v prav vseh primerih, dovoljenih z opombo 1(a) k temu poglavju. Če so te substance **namenoma** puščene v proizvodu z namenom, da bi ga napravile še posebno primernega za neko vrsto uporabe, potem te substance ne štejejo za dovoljene nečistoče. **Primer**: proizvod sestoji iz metilacetata z metanolom, ki je v metilacetatu namerno puščen, da bi povečal njegovo primernost kot razredčilo - tak proizvod je iz tega poglavja **izključen** in se uvršča v **tar. št. 38.14**. Za nekatere spojine (npr. za etan, benzen, fenol, piridin) obstajajo posebna merila čistoče, podana v komentarjih k tar. številkam 29.01, 29.02, 29.07 in 29.33.

Kemično določene spojine, uvrščene v to poglavje, **so lahko raztopljene v vodi**. Skladno z istimi pravili, ki so uporabljena v splošnih določilih 28. poglavja, tudi to poglavje vključuje nevodne raztopine in spojine (ali njihove raztopine) z dodanimi stabilizatorji, agensi zoper prah in z barvili. **Primer**: stiren, inhibiran s terciarnim butilkateholom ostane uvrščen v tar. številki 29.02. Splošna določila k 28. poglavju, ki se nanašajo na dodajanje stabilizatorjev, agensov zoper prah in barvil, se uporabljajo mutatis mutandis tudi na kemične spojine iz tega poglavja. Po istih pravilih, ki veljajo za barvila, lahko te

spojine vsebujejo tudi dodatne vonjave (npr. metilbromid iz tar. št. 29.03, kateremu so dodane majhne količine kloropikrina).

To poglavje tudi **vključuje zmesi izomerov** iste organske spojine (če vsebujejo nečistoče ali ne). To določilo **velja samo** za zmesi spojin, ki imajo isto kemično funkcijo (ali funkcije), vendar obstajajo v svoji naravni obliki ali se pridobivajo tekom iste sinteze. Vendar pa to poglavje **ne vključuje** zmesi izomerov acikličnih ogljikovodikov (razen stereoizomera) - če so nasičeni ali ne (**27. poglavje**).

(B) **Razlika med spojinami iz 28. in 29. poglavja**

Glej del (B) splošnih določil k 28. poglavju.

Organsko-anorganske spojine, **razen tistih**, ki so navedene v opombi št. 2 k 28. poglavju, se uvrščajo v 29. poglavje.

(C) **Proizvodi, ki ostanejo uvrščeni v 29. poglavje, čeprav niso kemično določene spojine**

V nadaljevanju so navedene nekatere **izjeme** pravila, da se 29. poglavje omejuje la na kemično določene spojine. Te izjeme vključujejo proizvode, ki so razvrščeni v naslednje tar. številke:

tar. številka	**proizvod**
29.09	ketonski peroksidi
29.12	ciklični polimeri aldehidov; paraformaldehid
29.19	laktofosfati
29.23	lecitini in drugi fosfoaminolipidi
29.34	nukleinske kisline in njihove soli
29.36	provitamini in vitamini (vštevši koncentrate in medsebojne zmesi, v topilu ali ne)
29.37	hormoni
29.38	glikozidi in njihovi derivati
29.39	rastlinski alkaloidi in njihovi derivati
29.40	sladkorni etri in skadkorni estri in njihove soli
29.41	antibiotiki.

To poglavje vključuje tudi diazonijeve soli (glej del (A) komentarja k tar. št. 29.27), kuplerje, ki se uporabljajo za te soli in amine, ki se lahko diazotirajo, in njihove soli, razredčene z npr. nevtralnimi solmi do standardne moči. Namenjene so za proizvodnjo azo-barv. Lahko so trdne ali tekoče.

(D) **Izključitve nekaterih kemično določenih organskih spojin iz 29. poglavja**
(opomba št. 2 k temu poglavju)

(1) Nekatere kemično določene spojine so iz 29. poglavja **izključene** tudi, če so kemično čiste. Razen tistih, ki spadajo v **28. poglavje** (glej del (B) splošnih določil k temu poglavju), spadajo k tej skupini še:

(a) saharoza (**tar. št. 17.01**); laktoza, maltoza, glukoza in fruktoza (**tar. št. 17.02**),

(b) etilni alkohol (**tar. št. 22.07 ali 22.08**),

(c) metan in propan (**tar. št. 27.11**),

(d) sečnina (**tar. št. 31.02 ali 31.05**),

(e) barvila živalskega ali rastlinskega porekla (npr. klorofil) (**tar. št. 32.03**) in

(f) sintetična barvila (vštevši pigmentna barvila) in sintetični organski proizvodi, znani kot agensi za beljenje (npr. nekateri stilbenovi derivati) (**tar. št. 32.04**).

(2) Nekatere druge kemično določene spojine, ki bi lahko bile uvrščene v 29. poglavje, so lahko **izključene** iz tega poglavja, v kolikor so pripravljene v določene oblike ali ki bi bili izpostavljeni določenim postopkom, ki bi njihove kemične sestave ne spremenili. Ti primeri vključujejo:

(a) proizvode, primerne za terapevtsko ali profilaktično uporabo in pripravljene v odmerke ali pakiranja za prodajo na drobno (**tar. št. 30.04**),

(b) proizvode, ki se uporabljajo kot luminoforji, npr. salicialdizin, katerega lahko obdelujejo tako, da postane luminiscenčen (**tar. št. 32.04**),

(c) barve in druga barvila, pripravljena v oblikah in pakiranjih za prodajo na drobno (**tar. št. 32.12**),

(d) parfumerijske, kozmetične in toaletne pripravke (npr. aceton), pripravljene v pakiranjih za prodajo na drobno (**tar. št. od 33.03 do 33.07**),

(e) proizvode, primerne za uporabo kot lepila, pripravljene v oblikah in pakiranjih, katerih neto teža ne presega 1 kg (**tar. št. 35.06**),

(f) trdna goriva (npr. metalaldehid in heksametilenetramin), pripravljena v oblikah za uporabo kot goriva in tekoča goriva (npr. tekoči butan), ki se uporabljajo v vžigalnikih za cigarete in v podobnih vžigalnikih in v posodah prostornine manj kot 300 kub. centimetrov (**tar. št. 36.06**),

(g) hidrokinon in druge nezmešane proizvode za fotografske potrebe, pripravljene v odmerke za prodajo na drobno in v končni obliki za fotografsko uporabo (**tar. št. 37.07**),

(h) dezinfekcijska sredstva, insekticidi itd., pripravljeni, kot je opisano v **tar. št. 38.08**,

(i) proizvode (npr. ogljikov tetraklorid), pripravljene kot polnila za aparate za gašenje požarov ali pripravljene za granate za gašenje požarov (**tar. št. 38.13**),

(j) sredstva za odstranjevanje črnil (npr. kloramini iz tar. št. 29.35, razredčeni v vodi), pripravljeni v pakiranjih za prodajo na drobno (**tar. št. 38.24**) in

(k) optične elemente (npr. etilendiamin tartarat) (**tar. št. 90.01**).

(E) **Proizvodi, ki bi se lahko razvrstili v dve ali več tarifnih številk 29. poglavja**
(opomba št. 3 k temu poglavju)

Taki proizvodi se uvrščajo v **zadnjo izmed tar. številk**, ki bi utegnila veljati. **Primer: askorbinska kislina** bi lahko štela za lakton (tar. št. 29.32) ali kot vitamin (tar. št. 29.36) - glede na to mora biti uvrščena **v tar. številko 29.36**. Podobno je **alilsterol**, ki je ciklični alkohol (tar. št. 29.06), pa tudi steroid z nemodificirano gonansko strukturo in se uporablja predvsem zaradi njegovega hormonskega učinka (tar. št. 29.37) - zaradi tega se uvršča v **tar. številko 29.37**.

Vendar pa je treba omeniti, da (kot **izjemo tega pravila**) zadnji stavek besedila tar. številke 29.40 izrecno **izključuje** proizvode iz **tar. št. 29.37, 29.38 in 29.39**.

(F) **Halogenirani, sulfo, nitro ali nitrozo-derivati in njihove kombinacije**
(opomba št. 4 k temu poglavju)

Nekatere tar. številke 29. poglavja vključujejo določila za halogene, sulfo, nitro in nitrozo-derivate. Šteti je treba, da so s tem zaobsežene katerekoli kombinacije teh derivatov, na primer sulfohalogenirani, nitrohalogenirani, nitrosulfonirani, nitrosulfohalogenirani in drugi derivati.

Nitro in nitrozne skupine ni šteti za dušikove funkcije pri uporabi tar. št. 29.29.

Halogenirani, sulfo, nitro ali nitrozo-derivati so dobljeni z zamenjavo enega ali več vodikovih atomov v prvotni spojini z enim ali več halogenimi, sulfo ($-SO_3H$), nitro ($-NO_2$) ali nitrozo ($-NO$) skupinami ali s katerokoli njih kombinacijo. Da bi se takšni derivati lahko uvrstili v to poglavje, morajo ostati vse funkcionalne skupine (npr. aldehidna, karboksilna kislina, amini) nedotaknjene.

(G) **Razvrščanje estrov, soli in nekaterih halogenidov**
(opomba št. 5 s temu poglavju)

(1) **Estri.**

Estri, dobljeni iz organskih spojin s kislinskimi funkcijami, ki spadajo v pododdelke I do VII in iz organskih spojin iz teh pododdelkov, se uvrščajo s tisto spojino, ki je uvrščena v tar. številko **zadnja po vrsti** teh pododdelkov.

Primeri:

(a) Dietilen glikolacetat (ester, dobljen z reakcijo **ocetne kisline iz tar. št. 29.15** z **dietilen glikolom iz tar. št. 29.09**) . . . . . tar. št. 29.15

(b) Metil benzen sulfat (ester, dobljen z reakcijo **benzen sulfonske kisline iz tar. št. 29.04** z **metilnim alkoholom iz tar. št 29.05**). . . . . tar. št. 29.05

(c) Butil hidrogenftalat (ester karboksilne kisline, v kateri je zamenjan vodik iz samo ene COOOH skupine) . . . . . tar. št. 29.17

(d) Butil ftalilbutil glikolat (ester, dobljen z **reakcijo ftalne kisline iz tar. št. 29.17** in **glikolne kisline iz tar. št. 29.18 z butilnim alkoholom iz tar. št. 29.05**). . . . . tar. št. 29.18

To pravilo **ne more veljati** za estre spojin s kislinskimi funkcijami z etilnim alkoholom ali glicerinom, saj se te spojine ne uvrščajo v 29. poglavje. Take estre je treba uvrstiti po kislinah, iz katerih so dobljeni.

Primer:

Etilacetat (ester, dobljen z reakcijo **ocetne kisline iz tar. št. 29.15 z etilnim alkoholom iz tar. št. 22.07 ali 22.08**) . . . . . tar. št. 29.15

Treba je tudi omeniti, da se **sladkorni estri** in njihove soli uvrščajo v **tar. št. 29.40**.

(2) **Soli.**

Skladno z opombo št. 1 k IV. pododdelku in opombo št. 2 k temu poglavju velja naslednje:

(a) **Anorganske soli organskih spojin**, kot so spojine s kislinsko, fenolno in enolno funkcijo, ali pa organske baze iz pododdelkov I do X ali iz tar. številke 29.42, se uvrščajo v ustrezno tar. številko **glede na organsko spojino**. Te soli se dobijo z naslednjimi reakcijami:

(i) Organskih spojin s kislinsko, fenolno ali enolno funkcijo z anorganskimi bazami.

Primer:

Natrijev metoksioksibenzoat je dobljen z delovanjem metoksibenzojeve kisline iz tar. št.29.18 na natrijev hidroksid in se uvrsti v . . . . . tar. št. 29.18.

Soli te vrste so lahko dobljene tudi z delovanjem estra kislin maloprej naštetih vrst, z anorganskimi bazami.

Primer:

n-Butilni bakrov ftalat (sol, dobljena z delovanjem butil vodik ftalata iz tar. št. 29.17 na bakrov hidroksid) . . . . . tar. št. 29.17

(ii) organskih baz z anorganskimi kislinami

Primer:

Dietilamin hidroklorid (sol, dobljena z delovanjem dietilamina iz tar. št. 29.21 s solno kislino iz tar. št. 28.06) . . . . . .tar. št. 29.21

(b) Soli, dobljene med organskimi spojinami iz pododdelkov I do X ali iz tar. št. 29.42, se uvrščajo v ustrezno tar. številko baze ali kisline (vštevši spojine s fenolno ali enolno funkcijo), iz katerih so dobljene, in to vselej v **zadnjo od tistih**, ki se v poglavju vrstijo po zaporedju.

Primera:

Anilin acetat (sol, dobljena z delovanjem ocetne kilsine iz tar. št. 29.15 na anilin iz tar. št. 29.21) . . . . . .tar. št. 29.21

Metilamin fenoksiacetat (sol, dobljena z delovanjem metilamina iz tar. št. 29.21 na fenoksi ocetno kislino iz tar. št. 29.18) . . . . . .tar. št. 29.21

(3) **Halogenidi karbonskih kislin.**

Taki halogenidi se uvrščajo v isto tar. številko kot ustrezne kisline.

Primer: izobutril klorid se uvršča (kot izobuterna kislina, kateri ustreza) v **tar. št. 29.15**.

(H) **Uvrščanje derivatov**

Uvrščanje derivatov kemičnih spojin na ravni tarifnih številk **mora** slediti uporabi Temeljnih pravil. **Opomba št. 3** k temu poglavju se uporablja, če bi se nek derivat lahko uvrščal v dve ali več tarifnih številk.

Znotraj katerekoli izmed tarifnih številk tega poglavja se derivati uvrščajo na podlagi Opombe k tarifnim podštevilkam št. 1.

(IJ) **Spojeni sistemi obročev**

Spojen sistem obročev je tisti, v katerem sta vsaj dva obroča s samo eno skupno vezjo **in** s samo dvema skupnima atomoma

Takšni sistemi se pojavljajo v molekulah policikličnih spojin (t.j. policikličnih ogljikovodikov, heterocikličnih spojin, v katerih sta spojena dva ciklična obroča s skupno stranjo z dvema sosednjima atomoma.

Primeri:

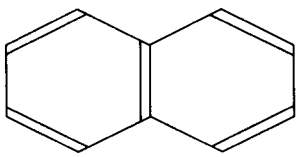

naftalen

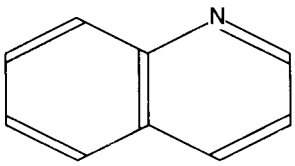

kinolin

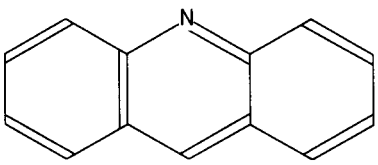

spojeni kinolin

V kompleksnih sistemih obročev je lahko spoj na več kot eni strani katerega koli obroča. **Policiklične spojine**, v katerih imata **dva obroča samo dva skupna atoma**, imenujemo "**orto spoji**". Na drugi strani pa imenujemo **policiklične spojine** , v katerih ima **en obroč** samo dva skupna atoma z vsakim izmed dveh ali več obroči zveznega niza obročev, "**orto in peri spoji**". Naslednji primeri prikazujejo ta dva tipa spojenih sistemov obročev:

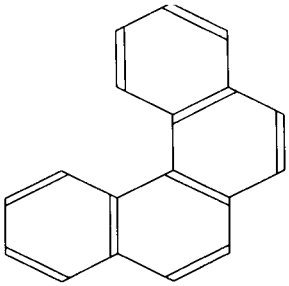

3 skupne strani
6 skupnih atomov

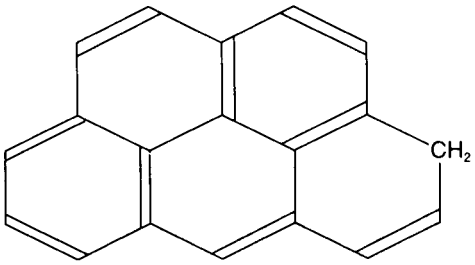

7 skupnih strani
8 skupnih atomov

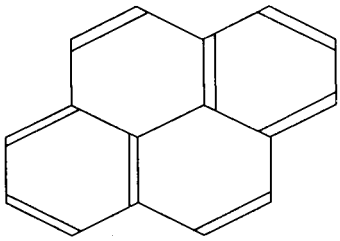

5 skupnih strani
6 skupnih atomov

"**orto spojen sistem**" "**orto in peri spojena sistema**"

Po drugi trani pa spodnji primer kaže mostni kinolin (**ne spojen**).

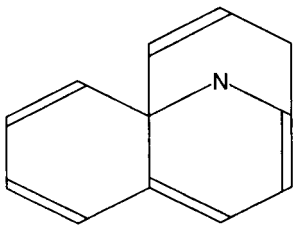

mostni kinolin

I. PODODDELEK

OGLJIKOVODIKI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- IN NITROZO-DERIVATI

29.01 - ACIKLIČNI OGLJIKOVODIKI

2901.10 **- Nasičeni**

- Nenasičeni:

2901.21 **-- etilen**

2901.22 **-- propen (propilen)**

2901.23 **-- buten (butilen) in njegovi izomeri**

2901.24 **-- buta-1,3-dien in izopren**

2901.29 **-- drugo**

Aciklični ogljikovodiki so spojine, ki vsebujejo samo ogljik in vodik, ki v svoji strukturi nimajo obroča. Lahko se razvrstijo v dve skupini:

(A) **Nasičeni aciklični ogljikovodiki**

(B) **Nenasičeni aciklični ogljikovodiki**

(A) NASIČENI ACIKLIČNI OGLJIKOVODIKI

Nasičeni aciklični ogljikovodiki tvorijo homologno vrsto, katero lahko predstavlja splošna formula (CnH_{2n+2}). V velikih količinah se nahajajo v naravi in so najpomembnejše sestavine nafte.

Osnovni ogljikovodik je **metan** (CH_4) z enim atomom ogljika. Vendar se metan, prav tako pa tudi **propan** (C_3H_8) s tremi atomi ogljika, uvrščata v **tar. št. 27.11** tudi, če sta kemično čista.

Nasičeni ogljikovodiki, ki spadajo v to tar. številko, vključujejo:

(1) **Etan** (C_2H_6) z dvema atomoma ogljika;

V to tar. številko se uvršča le etan čistoče najmanj 95 vol. %, proizvod - etan **nižje čistoče** se uvršča v **tar. št. 27.11.**

(2) **Butan** (**C_4H_{10}**) s štirimi atomi ogljika

(3) **Pentan** (**C_5H_{12}**) s petimi ogljikovimi atomi

(4) **Heksan** (**C_6H_{14}**) s šestimi ogljikovimi atomi

(5) **Heptan** (**C_7H_{16}**) s sedmimi ogljikovimi atomi

(6) **Oktan** (**C_8H_{18}**) z osmimi ogljikovimi atomi

(7) **Nonan** (**C_9H_{20}**) z devetimi ogljikovimi atomi

(8) **Dekan** (**$C_{10}H_{22}$**) z desetimi ogljikovimi atomi

(9) **Pentadekan** (**$C_{15}H_{32}$**) s petnajstimi ogljikovimi atomi

(10) **Triakontan** (**$C_{30}H_{62}$**) s tridesitimi ogljikovimi atomi

(11) **Heksakontan** (**$C_{60}H_{122}$**) s šestdesetimi ogljikovimi atomi

Ti nasičeni ogljikovodiki so v vodi netopni. Pri normalni temperaturi in pritisku so ogljikovodiki, ki vsebujejo do štiri atome ogljika, v **plinastem** stanju; ogljikovodiki z do petnajst ogljikovimi atomi so v **tekočem** stanju, ogljikovodiki z večjim številom ogljikovih atomov pa so ponavadi v **trdnem** stanju.

En ali več vodikovih atomov v teh molekulah lahko zamenjajo alkilni radikali (npr. metil, etil, propil); na ta način ima izobutan (dimetilpropan, trimetilpropan) isto molekularno formulo kot običajni butan.

Najpomembnejša ogljikovodika iz te tar. številke v industriji in v trgovini sta **etan** in **butan,** ki se nahajata kot spremljajoča **plina** v naravni nafti in v naravnem plinu.

Da se lahko ta dva nasičena ogljikovodika uvrstita v to tar. številko, morata biti v obliki kemično določenih spojin, dobljenih ali z rafinacijo nafte ali naravnega plina, ali pa s sintezo (glede meril za čistočo etana glej predhodno besedilo pod (1). Vendar pa ta tar. številka **izključuje** surovi butan, surove naftne pline in podobne surove plinaste ogljikovodike iz **tar. št. 27.11**.

(B) NENASIČENI ACIKLIČNI OGLJIKOVODIKI

Ti nenasičeni aciklični ogljikovodiki vsebujejo po dva, štiri, šest itd. atomov vodika manj, kot pa nasičeni aciklični ogljikovodiki z istim številom ogljikovih atomov. Iz tega izhaja prisotnost dvojnih ali trojnih vezi.

(1) **Monoetilenski ogljikovodiki.**

Monoetilenski ogljikovodiki tvorijo homologno vrsto, predstavljeno s splošno formulo (C_nH_{2n}). Nahajajo se v proizvodih, pridobljenih s termičnim razstavljanjem številnih organskih spojin (svetleči plin, proizvodi crackiranja nafte itd.), lahko pa so tudi proizvedeni s sintezo.

(a) Prvi členi teh vrst, pretežno v **plinskem stanju**, so:

(i) **Etilen (eten)** (**C_2H_4**) - brezbarvni plin, šibkega vonja po etru in močnimi anestetskimi lastnostmi. Uporablja se v proizvodnji mnogih organskih spojin (npr. etilen-oksida, etilbenzena, sintetičnega etanola, polietilena itd.).

Da ga lahko uvrstimo v to tar. številko, mora biti čistoče **najmanj 95 vol. %,** računano na anhidrirani proizvod. Etilen manjše čistoče se uvršča v **tar. št. 27.11**).

(ii) **Propen (propilen)** (**C_3H_6**) - brezbarven, zelo vnetljiv plin, dušljivec.

Da ga smemo uvrstiti v to tar. številko, mora biti čistoče **najmanj 90 vol. %,** računano na anhidrirani proizvod. Propilen manjše čistoče se uvršča v **tar. št. 27.11**.

(iii) **Buteni (butileni)** (**C_4H_8**)

Da jih smemo uvrstiti v to tar. številko, morajo biti ti nasičeni ogljikovodiki v obliki kemično določenih spojin. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** vse surove ogljikovodike iz **tar. št. 27.11.**

V običajnem trgovanju se ti proizvodi pojavljajo v tekoči obliki in pod pritiskom.

(b) Monoetilenski ogljikovodiki, ki vsebujejo od 5 do 15 atomov ogljika, **so tekoči**. Najpomembnejši med njimi so:

(i) **Penteni (amileni),**

(ii) **Hekseni,**

(iii) **Hepteni in**

(iv) **Okteni.**

(c) Členi vrste, ki vsebujejo **več kot 15 atomov ogljika, so v trdnem stanju**.

(2) **Polietilenski ogljikovodiki.**

Polietilenski ogljikovodiki tvorijo vrste z dvema ali več dvojnimi vezmi in vključujejo:

(a) **propadien** (alen) (C_3H_4),

(b) **buta-1,2-dien** (1,2-butadien, metilalen) (C_4H_6),

(c) **buta-1,3-dien** (1,3-butadien) (C_4H_6) - brezbarven in zelo vnetljiv plin in

(d) **izopren** ali **2-metilbuta-1,3-dien** (C_5H_8) - brezbarvna, zelo vnetljiva tekočina.

(3) **Acetilenske vrste.**

Acetilenski ogljikovodiki vsebujejo ali eno trojno vez (monoacetileni s splošno formulo C_nH_{2n-2}), ali pa več kot eno trojno vez (poliacetileni).

Najpomembnejši proizvod je **acetilen (C_2H_2)**, brezbarvni plin značilnega vonja. Iz njega je moč s sintezo dobiti številne proizvode (npr. ocetno kislino, aceton, izopren, kloroocetno kislino, etanol).

Prevaža se vselej v acetonovi raztopini in pod pritiskom, v jeklenkah, napolnjenih z diatomitom in se ga kljub temu uvršča v to tar. številko (glej opombo 1(e) k temu poglavju).

Drugi členi te vrste so:

(a) **Propin** (alilen, metilacetilen) in

(b) **Butin** ali etilacetilen.

(4) **Etil-acetilenski ogljikovodiki.**

V svojih molekulah vsebujejo etilenske in acetilenske vezi.

Najpomembnejša med njimi sta **vinilacetilen** (acetilen, v katerem je en atom vodika zamenjan z vinilno skupino) in **metilvinilacetilen** (v katerem sta oba vodikova atoma zamenjana - eden z vinilno skupino, drugi z metilno skupino).

29.02 - CIKLIČNI OGLJIKOVODIKI

- Cikloalkani, cikloalkeni in cikloterpeni:

2902.11 **-- cikloheksan**

2902.19 **-- drugi**

2902.20 **- Benzen**

2902.30 **- Toluen**

- Ksileni:

2902.41 **-- o-ksilen**

2902.42 **-- m-ksilen**

2902.43 **-- p-ksilen**

2902.44 **-- izomeri ksilenov v mešanici**

2902.50 **- Stiren**

2902.60 **- Etilbenzen**

2902.70 **- Kumen**

2902.90 **- Drugi**

Ciklični ogljikovodiki so spojine, ki vsebujejo samo ogljik in vodik in imajo najmanj en obroč v svoji strukturi. Lahko jih razdelimo v tri kategorije:

(A) **Ciklani in cikleni**

(B) **Cikloterpeni**

(C) **Aromatski ogljikovodiki**

(A) CIKLANI IN CIKLENI

Ciklani in cikleni so ogljikovodiki, ki ustrezajo splošni formuli C_nH_{2n}, če so nasičeni (monociklični ciklani), in splošni formuli C_nH_{2n-x} (v kateri je lahko x = 2, 4, 6 itd.), kadar so policiklični ciklani ali kadar so nenasičeni (cikleni).

(1) **Monociklični ciklani** vključujejo polimetilen in naftenske ogljikovodike, ki so nahajajo v nekaterih naftah, kot npr.:

(a) **Ciklopropan** (C_3H_6) - plin,

(b) **Ciklobutan** (C_4H_8) - plin,

(c) **Ciklopentan** (C_5H_{10}) - tekočina in

(d) **Cikloheksan** (C_6H_{12}) - tekočina.

(2) **Policiklični ciklani** vključujejo:

(a) **Dekahidronaftalin** ($C_{10}H_{18}$) - brezbarvna tekočina, katero uporabljajo za barve in lake, za politure itd.

(b) **Spojine s premoščeno vezjo,** kot 1,4,4a,5,6,7,8,8a- oktahidroekso-1,4-endo-5,8-dimetanon-aftalen ($C_{12}H_{16}$), iz katerega pridobivajo pesticid HEOD (dieldrin).

(c) **Spojine "kletkaste" strukture**, kot je npr. pentaciklo(5.2.1.$0^{2.6}$.$0^{3.9}$.$0^{5.8}$) dekan ($C_{10}H_{12}$), iz katerega se izpelje formula dodekaklorpentaciklo(5.2.$0^{2.6}$.$0^{3.9}$.$0^{5.8}$) dekan.

(3) **Cikleni** vključujejo:

(a) **ciklobuten** (C_4H_6) - plin,

(b) **ciklopenten** (C_5H_8) - tekočina,

(c) **cikloheksen** (C_6H_{10}) - tekočina,

(d) **ciklooktatetraen** (C_8H_8) - tekočina in

(e) **azilen** ($C_{10}H_8$) - v trdnem stanju.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** sintetičnih karotenov, ki se uvrščajo v **tar. št. 32.04**.

(B) **CIKLOTERPENI**

Cikloterpeni ne odstopajo od osnovne kemične strukture ciklena in imajo splošno formulo $(C_5H_8)n$, pri čemer je število n lahko 2 ali več. Pojavljajo se v rastlinskem svetu v obliki dišečih in hlapljivih tekočin, kot so npr.:

(1) **Pinen**, ki je sestavina terpentinskega alkohola borovega olja, cimetovega olja itd. Je brezbarvna tekočina.

(2) **Kamfen**, ki se nahaja v muškatovem olju, v semenih grenke pomaranče itd.

(3) **Limonen**, ki se nahaja v olju citrusovih sadežev; **dipenten**, ki je mešani optični izomer limonena. Surovi dipenten je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 38.05)**.

Ta tar. številka **izključuje** tudi eterična olja (**tar. št. 33.01**), smolno, lesno in sulfatno olje, pridobljeno z destilacijo ali kako drugače iz iglavcev (**tar. št. 38.05**).

(C) **AROMATSKI OGLJIKOVODIKI**

Te spojine nastajajo iz benzena, ki sestoji iz 6 atomov ogljika in 6 atomov vodika, razvrščenih v 6CH skupin, ki tvorijo šestčlenski obroč, znan kot benzenovo ali aromatsko jedro.

(I) Ogljikovodiki z enim benzenovim obročem - vključujejo benzen in njegove homologe.

(a) **Benzen** (**C_6H_6**) se nahaja v plinu kamenega premoga, v nekaterih naftah in v tekočih proizvodih suhe destilacije številnih organskih spojin, bogatih z ogljikom (kameni premog, lignit itd.). Pridobivajo ga tudi sintetično. V čistem stanju je brezbarvna in gibka tekočina, ki lomi svetlobo in je hlapljiva ter vnetljiva. Je aromatičnega vonja. Lahko topi smole, masti, eterična olja, kavčuk itd. Iz benzena se s sintezo pridobivajo številni proizvodi (**je kancerogena snov**!).

V to tar. številko ga smemo uvrstiti, če je po teži **95%-ne ali večje čistoče**. Benzeni manjše čistoče so **izključeni (tar. št. 27.07)**.

(b) **Toluen** (metilbenzen) (**$C_6H_5CH_3$**) je derivat benzena, v katerem je en atom vodika zamenjan z metilno skupino. Pridobivajo ga z destilacijo lahkega olja iz katrana kamenega premoga, ali pa s cikliranjem acikličnih ogljikovodikov. Je brezbarvna, gibka tekočina, ki lomi svetlobo in je vnetljiva in aromatičnega vonja, podobnega benzenovemu.

V to tar. številko ga smemo uvrstiti, če je po teži **95%-ne čistoče ali večje**. Tolueni manjše čistoče so **izključeni (tar. št. 27.07)**.

(c) **Ksilen** (dimetilbenzen) (**$C_5H_4(CH_3)_2$**) je derivat benzena, v katerem sta dva atoma vodika zamenjana z dvema metilnima skupinama. Obstajajo trije izomeri: orto-ksilen, meta-ksilen in para- ksilen. Ksilen je bistra in vnetljiva tekočina, ki se nahaja v lahkem olju katrana kamenega premoga.

Da lahko ksilen uvrstimo v to tar. številko, mora vsebovati po teži **95 % ali več ksilenovega izomera**, pri čemer izomeri štejejo skupaj. Ksilen manjše čistoče je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 27.07)**.

(d) **Drugi aromatski ogljikovodiki** sestoje iz benzenovega obroča in ene ali več stranskih verig - odprtih ali zaprtih. Obsegajo:

(1) **Stiren** (**$C_6H_5.CH=CH_2$**) - oljnata, brezbarvna tekočina, ki se uporablja predvsem za proizvodnjo plastičnih mas (polistirena) in sintetičnega kavčuka.

(2) **Etilbenzen** ($C_6H_5.C_2H_5$) - brezbarvna, vnetljiva in gibka tekočina, ki se nahaja v katranu kamenega premoga in se ponavadi pridobiva iz benzena ali etilena.

(3) **Kumen** ($C_6H_5.CH(CH_3)_2$) - brezbarvna tekočina, ki se nahaja v nekaterih naftah. Uporablja se za proizvajanje fenolov, acetona, alfa-metilstirena in etilena.

(4) **p-Cimen** ($CH_3.C_6H_4.CH(CH_3)_2$) - v obilju se nahaja v nekaj eteričnih oljih. Je brezbarvna tekočina prijetnega vonja.

Surovi p-cimen je **izključen** (**tar. št. 38.05**).

(5) **Tetrahidronaftalin** (tetralin) ($C_{10}H_{12}$) - pridobivajo ga s katalitskim hidrogeniranjem naftalina. Je brezbarvna tekočina vonja, podobnega terpenovemu. Uporablja se kot razredčilo.

(II) **Ogljikovodiki z dvema ali več nekondenziranimi benzenovimi obroči.**

(a) **Difenil** ($C_6H_5.C_6H_5$) je v obliki svetlikastih belih kristalov prijetnega vonja. Uporablja se predvsem za pridobivanje klorovih derivatov (plastifikatorjev), kot hladilna tekočina (čist ali zmešan z difenil-etrom) in kot moderator v jedrskih reaktorjih.

(b) **Difenilmetan** ($C_6H_5.CH_2.C_6H_5$) je ogljikovodik z dvema benzenovima prstanoma, vezana na metilensko skupino (CH_2). Kristalizira v brezbarvne iglice, je močnega vonja, ki spominja na geranij. Uporablja se v organskih sintezah.

(c) **Trifenilmetan** ($CH(C_6H_5)_3$) je metan, pri katerem so trije vodikovi atomi zamenjani s tremi benzenovimi obroči.

(d) **Terfenili** so mešani izomeri terfenila, katere uporabljajo kot hladilna sredstva in kot moderatorje v jedrskih reaktorjih.

(III) **Ogljikovodiki z več kondenziranimi benzenovimi obroči.**

Ti ogljikovodiki vsebujejo dva ali več benzenovih obročev, ki so med seboj sprijeti, na primer:

(a) **Naftalin** ($C_{10}H_8$), ki nastane s kondenzacijo dveh benzenovih prstanov. Nahaja se v katranu premoga, v nafti, v premogovem plinu, lignitovem katranu itd. Kristalizira v fine bele luskine in je značilnega vonja.

Da ga smemo uvrstiti v to tar. številko, mora biti **njegova kristalizacijska točka najmanj 79,4 °C**. Naftalin manjše čistoče je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 27.07)**.

(b) **Fenatren** ($C_{14}H_{10}$), ki nastane s kondenzacijo treh benzenovih prstanov. Je eden izmed proizvodov destilacije katrana kamenega premoga. Je v obliki finih, brezbarvnih in fluoroscenčnih kristalov.

V to tar. številko se uvršča samo, če je kemično določena spojina v čistem ali v trgovsko čistem stanju. Surovega se uvršča v **tar. št. 27.07.**

(c) **Antracen** ($C_{14}H_{10}$) prav tako nastane s kondenzacijo treh benzenovih obročev. Nahaja se v katranu kamenega premoga. Je v obliki brezbarvnih kristalov rumenkastega prahu s škrlatnomodro fluoroscenco.

Da ga smemo uvrstiti v to tar. številko, mora biti **90%-ne ali večje čistoče**. Antracen manjše čistoče je **izključen (tar. št. 27.07)**.

Ta tar. št. vključuje še naslednje ogljikovodike:

(1) **Acenafen,**

(2) **Metilantracene,**

(3) **Fluoren,**

(4) **Fluoranten in**

(5) **Piren.**

Ta tar. številka **izključuje** tiste dodecilbenzene in nonilnaftaline, ki so mešani alikilarin-ogljikovodiki (**tar. št. 38.17**).

29.03 - HALOGENSKI OGLJIKOVODIKI DERIVATI

- Nasičeni klorirani derivati acikličnih ogljikovodikov

2903.11 **-- monoklormetan (metilklorid) in monokloretan** (etilklorid)

2903.12 **-- diklormetan** (metilenklorid)

2903.13 **-- kloroform** (triklormetan)

2903.14 **-- ogljikov tetraklorid**

2903.15 **-- 1,2-dikloretan** (etilendiklorid)

2903.16 **-- 1,2-diklorpropan** (propilen-diklorid) **in diklorbutani**

2903.19 **-- drugi**

- Klorirani derivati nenasičenih acikličnih ogljikovodikov:

2903.21 **-- vinilklorid (kloretilen)**

2903.22 **-- trikloretilen - C_2HCl_3**

2903.23 **-- tetraklor etilen (perkloretilen) - C_2Cl_4**

2903.29 **-- drugi**

2903.30 **- Fluorirani, bromirani ali jodirani derivati acikličnih ogljikovodikov**

- Halogenirani derivati acikličnih ogljikovodikov, ki vsebujejo dva ali več različnih halogenskih elementov

2903.41 **- - triklorofluorometan - (CFC - 11)**

2903.42 **- - diklorodifluorometan - (CFC - 12)**

2903.43 **- - triklorotrifluoroetani - (CFC - 113**)

2903.44 **- - diklorotetrafluoroetani in klorpentafluoretan**

2903.45 **- - drugi perhalogenirani derivati, samo z fluorom in klorom**

2903.46 **- - bromoklorodifluorometan, bromotrifluorometan in dibromtetrafluoroetani**

2903.47 **- - drugi perhalogenirani derivati**

2903.49 **- - drugi**

- Halogenirani derivati ciklanskih, ciklenskih in cikloterpenskih ogljikovodikov:

2903.51 **-- 1,2,3,4,5,6-heksaklorcikloheksan**

2903.59 **-- drugi**

- Halogenirani derivati aromatičnih ogljikovodikov:

2903.61 **-- klorbenzen, o-diklorbenzen in p-diklorbenzen**

2903.62 **-- heksaklorbenzen in DDT (1,1,1-trikloro-2,2 bis (p-klorfenil)etan)**

2903.69 **-- drugi**

Te spojine se dobijo z zamenjavo enega ali več atomov vodika v strukturni formuli z enakim številom atomov halogenov (fluora, broma, joda in klora).

(A) NASIČENI KLORIRANI DERIVATI ACIKLIČNIH OGLJIKOVODIKOV

(1) **Klorometan** (metilklorid) je brezbarvni plin, katerega ponavadi prevažajo v tekočem stanju v jeklenkah. Uporablja se kot hladilno sredstvo, za anastezijo in v organskih sintezah.

(2) **Diklormetan** (metilenklorid) je toksična, brezbarvna in hlapljiva tekočina, ki se uporablja v organskih sintezah.

(3) **Kloroform** (triklormetan) je brezbarvna, hlapljiva tekočina značilnega vonja, in se je uporabljal kot anestetik, kot topilo in v organskih sintezah.

(4) **Ogljikov tetraklorid** je brezbarvna tekočina, ki se uporablja za gašenje požarov in kot topilo za žveplo, olje, mast, lak, smole, nafto itd.

(5) **Kloretan** (etilklorid) se pojavlja v plinastem ali utekočinjenem stanju v posebnih kontejnerjih. Uporablja se kot anestetik.

(6) **1,2-Dikloretan** (etilendiklorid) je brezbarvna in toksična tekočina. Uporabljajo jo kot topilo.

(7) **1,2-Diklorpropan** (propilen diklorid) je brezbarvna in stabilna tekočina. Je vonja, podobnega vonju kloroforma. Uporabljajo ga v organskih sintezah in kot topilo za masti, olja, voske, gumo in smole.

(8) **Diklorbutani**.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) kloroparafine, v kolikor so zmesi kloriranih derivatov. Kloroparafini so trdne snovi z lastnostmi umetnih voskov in se uvrščajo v **tar. št. 34.04**, medtem ko se tekoči kloroparafini uvrščajo v **tar. št. 38.24**, in

(b) proizvode, pripravljene kot polnila za aparate za gašenje požarov ali kot granate za gašenje požarov (**tar. št. 38.13**).

(B) NENASIČENI KLORIRANI DERIVATI ACIKLIČNIH OGLJIKOVODIKOV

(1) **Vinil klorid** (kloretilen) je plin z vonjem po kloroformu. Pojavlja se v tekočem stanju v jeklenih posodah. Uporabljajo ga za proizvodnjo polivinilklorida iz tar. št. 39.04.

(2) **Triklor etilen** je brezbarvna tekočina z vonjem po kloroformu. Je topilo za lake, olja in masti, uporablja pa se v organskih sintezah.

(3) **Tetraklor etilen** (perkloretilen) je brezbarvna tekočina. Uporablja se kot topilo pri suhem čiščenju.

(4) **Viniliden klorid.**

(C) **FLUORIRANI, BROMIRANI ALI JODIRANI DERIVATI ACIKLIČNIH OGLJIKOVODIKOV**

(1) **Bromometan** (metilbromid) se pojavlja v plinastem stanju ali utekočinjen v posebnih kontejnerjih. Uporablja se za gašenje požarov in kot hladilno sredstvo.

(2) **Bromoetan** (etilbromid) je tekočina z vonjem, podobnim vonju kloroforma. Uporabljajo ga v organskih sintezah.

(3) **Bromoform** je brezbarvna tekočina značilnega vonja, ki se uporablja kot pomirjevalo.

(4) **Alilbromid.**

(5) **Jodometan** (metiljodid) in jodoetan (etiljodid) sta tekočini, ki se uporabljata v organskih sintezah.

(6) **Dijodometan** (metilenjodid).

(7) **Jodoform** se pojavlja v obliki rumenega prahu ali rumenih kristalov značilnega vonja, uporabljajo ga v medicini kot antiseptik.

(8) **Aliljodid** (3-jodopropen).

Ta tar. številka **izključuje** proizvode, pripravljene kot polnjenja za aparate za gašenje požarov ali kot granate za gašenje požarov iz **tar. št. 38.13**.

(D) **HALOGENIRANI DERIVATI ACIKLIČNIH OGLJIKOVODIKOV, KI IMAJO DVA ALI VEČ RAZLIČNIH HALOGENOV**

Trgovino **s triklorofluormetanom (CFC-11), diklorodifluormetanom (CFC-12), triklorotrifluoretanom (CFC-113), diklorotetrafluoroetanom (CFC-114), kloropentafluoroetanom (CFC -115), bromoklorodifluorometanom - HALON 1211, bromotrifluoroetanom in dibromotetrafluoroetanom - HALON 2402** nadzira Montrealski protokol o snoveh, ki načenjajo ozonski plašč.

Ta tar. številka **izključuje** proizvode, pripravljene kot polnjenja za aparate za gašenje požarov ali kot granate za gašenje požarov (**tar. št. 38.13**).

(E) **HALOGENIRANI DERIVATI CIKLANSKIH, CIKLENSKIH IN CIKLOTERPENSKIH OGLJIKOVODIKOV**

(1) **1,2,3,4,5,6-Heksaklorocikloheksan** - bel ali rumenkast prah ali luskine. Je zelo močan insekticid.

(2) **Halogenirani derivati ciklopropana ali ciklobutana**.

(3) **Oktaklorotetrahidro-4.7-endometilenindan** - prav tako močan insekticid.

(4) **Halogeni derivati ogljikovodikov celičaste strukture,** kot je npr. dodekaklorpentaciklon ($5.2.1.0^{2.6}.0^{3.9}.0^{5.8}$) dekan.

(5) **Halogeni derivati cikloterpena**, kot sta npr. klorokamfen in bornilklorid.

(F) HALOGENIRANI DERIVATI AROMATSKIH OGLJIKOVODIKOV

(1) **Klorobenzen** je vnetljiva tekočina šibko aromatičnega vonja. Uporablja se v organskih sintezah, pa tudi kot topilo za lake, smole in bitumne.

(2) **o-Diklorobenzeni** - brezbarvne tekočine.

(3) **m-Diklorbenzen** - brezbarvna tekočina.

(4) **p-Diklorbenzen** - v obliki belih kristalov. Uporablja se kot insekticid in kot vmesni proizvod v proizvodnji barv.

(5) **Heksaklorbenzen** - v obliki belih kristalov, ki se v vodi ne topijo.

(6) **1,1,1-Trikloro-2,2-di(p-klorfenil)etan in diklorodifeniltrikloretan** (DDT) sta v obliki brezbarvnih kristalov. Ima insekticidne lastnosti.

(7) **Benzilklorid** - brezbarvna tekočina prijetnega vonja. Je močan solzivec. Uporabljajo ga v organskih sintezah.

(8) **Monofluoronaftalini** - v obliki gibke tekočine (α) ali hlapljivih kristalov (β). Imajo vonj po naftalinu in se uporabljajo v organskih sintezah, kot plastifikatorji itd.

(9) **1,4-Dihidronaftalin** - v obliki odsevnih brezbarvnih kristalov. Oktaklornaftalin - v obliki odsevnih rumenkastih kristalov. Uporabljata se kot insekticida.

Tekoči poliklornaftalini se v to tar. številko uvrščajo le, v kolikor niso zmesi. Če so v trdnem stanju ali če so zmesi in imajo lastnosti umetnih voskov, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 34.04**).

(10) **Bromostiren**.

Ta tar. številka **izključuje** poliklordifenile, ki so zmesi kloriranih derivatov. Če so v trdnem stanju in z lastnostmi umetnih voskov, spadajo v **tar. št. 34.04**, v tekočem stanju pa v **tar. št. 38.24**.

29.04 - SULFO-, NITRO- ALI NITROZO- DERIVATI OGLJIKOVODIKOV, HALOGENIRANI ALI NEHALOGENIRANI

2904.10 - **Derivati, ki vsebujejo samo sulfo- skupine, njihove soli in etil estri**

2904.20 - **Derivati, ki vsebujejo samo nitro- ali nitrozo- skupine**

2903.90 - **Drugi**

(A) SULFO-DERIVATI

To so ogljikovodiki, pri katerih je en ali več atomov vodika zamenjanih z ustreznim številom sulfonskih skupin (**-SO_3H**). Ponavadi jih imenujejo **sulfonske kisline**. Ta tar. številka **vključuje** tudi soli in *etil estre* **sulfonskih kislin** (**glej** opombo 5(b) k temu poglavju).

(1) **Sulfo-derivati acikličnih ogljikovodikov:**

(a) etilensulfonska kislina in

(b) etansulfonska kislina

(2) **Sulfo-derivati cikličnih ogljikovodikov**:

(a) benzensulfonske kisline,

(b) toluensulfonske kisline (katere včasih zmotno imenujejo benzilsulfonske kisline),

(c) ksilensulfonske kisline,

(d) benzendisulfonske kisline in

(e) naftalinsulfonske kisline.

(B) **NITRO-DERIVATI**

To so ogljikovodiki, pri katerih je en ali več vodikovih atomov zamenjanih z ustreznim številom nitro skupin (**-NO_2**).

(1) **Nitro-derivati acikličnih ogljikovodikov:**

(a) nitrometan,

(b) nitroetan,

(c) nitropropan in

(d) trinitrometan.

(2) **Nitro-derivati cikličnih ogljikovodikov**:

(a) **nitrobenzen** (mirbanino olje) - v obliki odsevnih rumenih kristalov ai rumenkaste oljnate tekočine z vonjem po grenkem mandlju. Uporablja se v parfumeriji, v proizvodnji mil, v organskih sintezah in kot denaturant itd.,

(b) **m-dinitrobenzen** - v obliki brezbarvnih iglic ali kosmov. Uporablja se v proizvodnji eksploziv,

(c) **nitrotoluen** (orto, meta in para),

(d) **2,4-dinitrotoluen** - v obliki kristalov, ki se uporabljajo v proizvodnji eksploziva,

(e) **2,4,6-trinitrotoluen** - močan eksploziv,

(f) **5-terciarnibutil-2,4,6-trinitrometaksilen** (ksilenov mošus) - uporablja se v parfumeriji in

(g) **nitroksilen, 3-terciarnibutil-2.6-dinitro-para-cimen** (cimenov mošus), nitronaftalen itd.

C) **NITROZO-DERIVATI**

To so ogljikovodiki, pri katerih je en ali več atomov vodika zamenjanih z ustreznim številom nitrozo skupin (**-NO**), na primer:

(1) **Nitrozobenzen** in

(2) **Nitrozotoluen** (orto, meta in para).

(D) **SULFOHALOGENIRANI DERIVATI**

To so ogljikovodikovi derivati, katerih molekule vsebujejo eno ali več sulfonskih skupin (**-SO_3H**), ali pa njihove soli ali etil estre ter je enega ali več halogenov, ali druge halosulfonske skupine.

Sem sodijo:

(1) **Klor-, brom- in jodobenzensulfonske kisline** (orto, meta, para),

(2) **Klor-, brom- in jodobenzendisulfonske kisline,**

(3) **Klornaftalinsulfonske kisline** in

(4) **Toulenparasulfonilklorid (p-toulensulfonil klorid)**.

(E) NITROHALOGENIRANI DERIVATI

To so derivati ogljikovodikov, katerih molekule vsebujejo eno ali več nitro skupin (**NO_2**) in enega ali več halogenov, na primer:

(1) **Trikloronitrometan ali kloropikrin,**

(2) **Jodotrinitrometan** (jodopikrin),

(3) **Kloronitrometan**,

(4) **Bromonitrometan**,

(5) **Jodonitrometan**,

(6) **Kloronitrobenzen** in

(7) **Kloronitratoluen**.

(F) NITROSULFONIRANI DERIVATI

To so derivati, katerih molekule vsebujejo eno ali več nitro skupin (**$-NO_2$**) in eno ali več sulfo skupin (**$-SO_3H$**) ali njihove soli ali etil estre.

(1) **Nitrobenzensulfonske in di- in trinitrobenzensulfonske kisline**,

(2) **Nitrotoluensulfonske in di- in trinitrotoluensulfonske kisline**,

(3) **Nitronaftalinsulfonske kisline in**

(4) **Dinitrostilbensulfonske kisline**.

(G) NITROSULFOHALOGENIRANI IN DRUGI SESTAVLJENI DERIVATI

To so derivati spojin vrst, ki zgoraj niso navedene, na primer takšnih z eno ali več nitro skupinami (**$-NO_2$**), sulfo skupinami (**$-SO_3H$**) ali njihovimi solmi ali etil estri ter z enim ali več halogeni. Značilni primeri so sulfonirani derivati klornitrobenzenov, klornitrotoluenov itd.

II. PODODDELEK

ALKOHOLI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

29.05 - ACIKLIČNI ALKOHOLI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO - ALI NITROZO - DERIVATI

- Nasičeni enohidroksilni alkoholi:

2905.11 **-- metanol (metilalkohol)**

2905.12 **-- propan-1-ol (propilalkohol) in propan-2-ol (izopropil- alkohol)**

2905.13 **-- butan-1-ol (n-butilalkohol)**

2905.14 **-- drugi butanoli**

2905.15 **-- pentanol (amilalkohol) in njegovi izomeri**

2905.16 **-- oktanol (oktilalkohol) in njegovi izomeri**

2905.17 **-- dodekan-1-ol (laurialkohol), heksadekan-1-ol (cetilalkohol) in oktadekan-1-ol (stearilalkohol)**

2905.19 **-- drugi**

- Nenasičeni enohidroksilni alkoholi:

2905.22 **-- aciklični terpenski alkohol**

2905.29 **-- drugi**

- Dioli:

2905.31 **-- etilenglikol (etandiol)**

2905.32 **-- propilenglikol (propan-1,2-diol)**

2905.39 **-- drugi**

- Drugi večhidroksilni alkoholi:

2905.41 **-- 2-etil-2-(hidroksimetil)propan-1,3-diol (trimetilolpropan)**

2905.42 **-- pentaeritriol**

2905.43 **-- manitol**

2905.44 **-- D-glucitol (sorbitol)**

2905.45 **-- glicerin**

2905.49 **-- drugi**

2905.50 **- Halogenski, sulfo-, nitro- ali nitrozo- derivati acikličnih alkoholov**

Aciklični alkoholi so derivati acikličnih ogljikovodikov, ki nastanejo z zamenjavo enega ali več vodikovih atomov s hidroksilno skupino. To so kisikove spojine, ki reagirajo s kislinami in pri tem tvorijo spojine, znane kot estri.

Alkoholi so lahko **primarni** (vsebujejo značilno skupino — CH_2OH), **sekundarni** (z značilno skupino $>$CH.OH, ali pa **terciarni**, ki vsebujejo značilno skupino $\geqslant$C.OH.

Ta tar. številka vključuje aciklične alkohole in njihove halogenske, sulfo, nitro, nitrozo, sulfohalogene, nitrohalogenske, nitrosulfo ali nitrosulfohalogenske derivate (npr. monoklorhidrini glicerina in etilenglikola). Aldehidbisulfitske spojine in ketonbisulfitske spojine se uvrščajo kot sulfoderivati alkohola (npr. aldehid natrijevega bisulfita, formaldehid natrijevega bisulfita, baldrijanov aldehid natrijevega bisulfita in aceton natrijevega bisulfita). Ta tar. številka vključuje tudi alkoholate kovin iz alkoholov iz te tar. številke in iz etanola ali glicerina.

Ta tar. številka **izključuje** etanol (etilni alkohol), kemično čist ali ne (glej komentar k **tar. št. 22.07** ali 22.08).

(A) NASIČENI MONOHIDROKSILNI ALKOHOLI

(1) **Metanol** (metilni alkohol) pridobivajo s suho destilacijo lesa ali s sintezo. Čisti metanol je gibka, brezbarvna in vnetljiva tekočina značilnega vonja. Uporablja se v organskih sintezah, kot topilo, v industriji barvil in v proizvodnji eksploziva, farmacevtskih proizvodov itd. Lesna nafta (surovi metilni alkohol), dobljena s suho destilacijo lesa, je iz te tar. številke **izključena (tar. št. 38.07).**

(2) **Propanol** (propilni alkohol) in **propandiol (izopropilni alkohol)** sta brezbarvni tekočini. Slednjega pridobivajo s sintezo iz propilena in se uporablja v proizvodnji acetona in metakrilata, kot topilo itd.

(3) **Butanol** (n-butilni alkohol) in **drugi butanoli** (4 izomeri) so brezbarvne tekočine. Uporabljajo se v organskih sintezah in kot topila.

(4) **Pentanol** (amilni alkohol) in **njegovi izomeri**. Obstaja osem različnih izomerov. Fermentacijski amilni alkohol pridobivajo pretežno iz patoke (znan tudi kot olje melase, patočno olje, krompirjevo olje itd. - **tar. št. 38.24**).; patoka je zadnje, kar priteče iz kotla pri kuhanju žganja) in ki se dobi pri rektifikaciji etilnega alkohola. Amilni alkoholi se lahko pridobivajo tudi s sintezo plinastih ogljikovodikov, ki nastajajo pri crackiranju nafte.

(5) **Heksanoli in heptanoli** (heksilni in heptilni alkohol).

(6) **Oktanol** (oktilni alkohol) in **njegovi izomeri**.

(7) **Dodekanol** (laurilni alkohol), **heksadekanol** (cetilni alkohol) in **oktadekanol** (stearilni alkohol).

Ta tar. številka **ne vključuje** mastnih alkoholov čistoče, **manjše od 90 %,** računane na težo suhega proizvoda (**tar. št. 38.23**).

(B) NENASIČENI MONOHIDROKSILNI ALKOHOLI

Ti alkoholi vključujejo:

(1) **Alilni alkohol**,

(2) **Etilpropalilni alkohol** (2-etil-2-heksen-1-ol),

(3) **Oleilni alkohol** in

(4) **Aciklične terpenske alkohole**, npr. fitol. Terpenski alkoholi se skoraj popolnoma pretvarjajo v hidroaromatske spojine in se nahajajo v nekaterih eteričnih oljih. Taki alkoholi so npr. **geraniol, citronelol, linalol, rodinol in nerol** in se uporabljajo v parfumeriji.

(C) DIOLI IN DRUGI POLIHIDROKSILNI ALKOHOLI

(I) **Dioli**

(1) **Etilenglikol** (etandiol) je brezbarvna tekočina v obliki sirupa, katere vonj rahlo nadražuje. Uporablja se v proizvodnji nitroglikola (eksploziva), kot topilo za lake, kot sredstvo zoper zmrzovanje in v organskih sintezah.

(2) **Propilenglikol** (propan-1,2-diol) - brezbarvna, viskozna in higroskopična tekočina.

(II) **Drugi polihidroksilni alkoholi**

(1) **Glicerol** (propan-1,2,3-triol). Glicerol, znan tudi kot **glicerin** je lahko dobljen s prečiščevanjem surovega glicerina (t.j. z destilacijo, ionsko izmenjavo) ali pa sintetično iz propilena.

Glocerol je sladkega okusa, večinoma je brez barve in vonja, včasih pa je lahko tudi bledo rumenkast.

Za uvrstitev v to tar. št. mora biti glicerol **čistoče 95% ali več**, računano na maso suhega proizvoda. Glicerol manjše čistoče (surovi glicerol) je iz te tar. Številke **izključen (tar. št. 15.20).**

(2) **2-Etil-2-(hidroksimetil)propan-1,3-diol** (trimetilpropan) -uporablja se v proizvodnji lakov in alkidnih smol, sintetičnih sušljivih olj, uretanskih pen in premazov.

(3) **Pentaeritritol** - bel kristalni prah, ki se uporablja v proizvodnji eksploziva in plastičnih mas.

(4) **Manitol** - v obliki belega kristalnega prahu ali zrnc. Nahaja se v rastlinskem svetu (sok Fraxinus ornusa) in se pridobiva s sintezo. Uporabljajo ga kot laksativ (za čiščenje) in v proizvodnji eksploziva (manitol heksanitrat).

(5) **D-glucitol (sorbitol)** - v obliki belega kristalnega in higroskopičnega prahu. Uporablja se v parfumeriji, v proizvodnji askorbinske kisline (ki se uporablja v medicini) in kot površinsko aktivno sredstvo, kot nadomestek za glicerin, kot vlažilec (sredstvo za uravnavanje vlažnosti).

α_{D2O} = 0-1,5°(optična sučnost) za kristalizirajoči

α_{D2O} = 1,5-3° (optična sučnost) za nekristalizirajoči **(tar. št.38.24) ph.EUR**

(6) **Pentantriol, heksantriol itd**.

Ta tar. številka **izključuje** sorbitol iz **tar. št. 38.24**.

(D) HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI ACIKLIČNIH SPOJIN

(1) **Kloral hidrat** ($CCl_3H(OH)_2$ (2,2-trikloro-etan-1,1-diol). Je v obliki brezbarvnih toksičnih kristalov. Uporablja se kot hiptonično sredstvo in v organskih sintezah.

(2) **Trikloro-terciarni-butilni alkohol**, ki se uporablja v medicini in

(3) **Etklorvinol** - psihotropna substanca (glej spisek na koncu 29. poglavja).

29.06 - CIKLIČNI ALKOHOLI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO-ALI NITROZO-DERIVATI

- Ciklanski, ciklenski ali cikloterpenski:

2906.11 **-- mentol**

2906.12 **-- cikloheksanol, metilcikloheksanoli in dimetilcikloheksanoli**

2906.13 **-- steroli in inozitoli**

2906.14 **-- terpinoli**

2906.19 **-- drugi**

- **Aromatski:**

2906.21 **-- benzilalkohol**

2906.29 **-- drugo**

(A) CIKLANSKI ALI CIKLOTERPENSKI ALKOHOLI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

(1) **Mentol** - sekundarni alkohol, ki je glavna sestavina mete in je v obliki kristalov. Uporablja se kot antiseptik, za lokalno anestezijo in pri boleznih dihalnih poti.

(2) **Cikloheksanol, metil in dimetilcikloheksanoli** - so značilnega vonja po kafri. Uporabljajo se kot topila za lake. Dimetilcikloheksanol se uporablja v proizvodnji mil.

(3) **Steroli** - aciklični alkoholi, nasičeni ali nenasičeni, po strukturi pa tako, kot so dobljeni iz ogljikovodikov perihidro-1,2-ciklopentanofenantrenske hidroksilne skupine, vezane na tretji ogljik, z metilno skupino na 10. in 13. ogljik in za bočno verigo iz 8 do 10 ogljikovih atomov, vezanih na 17. ogljik. Steroli so v obilju v živalskem svetu (zoosteroli) in v rastlinskem svetu (fitosteroli). Najpomembnejši med njimi je **holesterol**, katerega pridobivajo iz hrbteničnega mozga živine in iz volnene masti. Dobivajo ga tudi iz žolča, predstavlja pa tudi vzporedni proizvod pri ekstakciji lecitina iz jajčnega rumenjaka. Je v obliki odsevnih in brezbarvnih ploščic, ki se v vodi ne tope.

Ta tar. številka **izključuje** ergosterol, ki se nahaja v gobah in v rženih rožičkih in je provitamin, iz katerega pridobivajo vitamin D_2 z ultravijoličnim sevanjem. Tako ergosterol kot vitamin D_2 se uvrščata v **tar. št. 29.36**.

(4) **Inozitoli** - sestavine telesnih tkiv. Obstaja devet različnih izomernih oblik inozitola. Pojavlja se v obliki belih kristalov in so zelo razširjeni v rastlinskem in živalskem svetu.

(5) **Terpineoli** - zelo pomembni alkoholi, ki se uporabljajo kot osnove za parfume, kot je npr. parfum "španski bezeg" itd. Nahajajo se v naravi v prostem stanju, ali pa esterificirani v številnih eteričnih oljih (npr. v kardamonovem, v olju sladke pomaranče, pomarančinega cveta, semen grenke pomaranče, sladkega majarona, muškata, terpentina, rdečega lovorja, kafre itd.).

Komercialni terpineol je ponavadi zmes izomerov, vendar ostaja uvrščen v to tar. številko (glej opombo št. 1(b). Je brezbarvna, oljnata tekočina, katero včasih uporabljajo kot baktericid. Trdni izomer se uporablja v medicini, lahko pa tudi kot baktericid.

(6) **Terpin** - pridobivajo ga sintetično in je v obliki belih kristalov. Terpinov hidrat pridobivajo iz terpentina in je v obliki brezbarvnih kristalov. Je aromatičen. Uporabljajo ga v medicini in za proizvodnjo terpineola.

(7) **Borneol** (borneova kafra) - alkohol, ki ustreza ketonski kafri. Videz in vonj sta podobna videzu in vonju naravne kafre. Je kristalna in bela, včasih rjavkasta masa, ki pri sobni temperaturi hlapi.

(8) **Izoborneol** - v obliki listastih kristalov in predstavlja prehodno stanje pri spreminjanju alfapinena v kafro.

(9) **Sanatol** - glavna sestavina olja sandalovca.

(B) AROMATSKI ALKOHOLI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

Aromatski alkoholi vsebujejo hidroksilno skupino (-OH) in se ne vežejo na aromatske obroče, temveč na bočne verige.

(1) **Benzilni alkohol** (fenilmetanol, fenilkarbinol) se nahaja v prostem stanju ali estrificiran v jasminovem in tuberozinem olju, pa tudi v stiraksu in tolubalzamu. Je brezbarvna tekočina prijetnega, aromatičnega vonja. Uporabljajo jo v organskih sintezah, v proizvodnji lakov, barvil, umetnih vonjav itd.

(2) **2-Feniletanol** (feniletilni alkohol) - tekočina, glavna sestavina rožnega olja.

(3) **3-Fenilpropanol** (fenilpropilni alkohol) - nahaja se v stiraksu, v benzoinski gumi s Sumatre in v olju kitajskega cimeta. Je gosta in brezbarvna tekočina s šibkim vonjem po hijacintah.

(4) **Cinamilni alkohol** - nahaja se v tekočem stiraksu in v peru-balzamu. Kristalizira v iglice z vonjem po hijacintah.

(5) **Difenilmetanol** (difenilkarbinol, benzhidrol) - kristalizira v iglice.

(6) **Trifenilmetanol** (trifenilkarbinol) - je v kristalni obliki. Predstavlja sorodno snov neke pomembne skupine barv, iz katere sta tudi aurin, rosanilin itd.

V smislu te tar. skupine se spojine **aldehid-bisulfitov** in spojine **keton-bisulfitov** uvrščajo kot sulfonirani derivati alkohola. Ta tar. številka **vključuje alkoholate kovin cikličnih alkoholov**.

III. PODODDELEK

FENOLI, FENOLNI ALKOHOLI IN NJIHOVI SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

29.07 - FENOLI; FENOLNI ALKOHOLI

- Monofenoli:

2907.11 **-- fenol (hidroksibenzen) in njegove soli**

2907.12 **-- krezoli in njihove soli**

2907.13 **-- oktilfenol, nonilfenol in njihovi izomeri; njihove soli**

2907.14 **-- ksilenoli in njihove soli**

2907.15 **-- naftoli in njihove soli**

2907.19 **-- drugi**

- Polifenoli:

2907.21 **-- rezorcin in njegove soli**

2907.22 **-- hidrokinon (kinol) in njegove soli**

2907.23 **-- 4,4-izopropilidendifenol (bisfenol-A, difenilolpropan) in njegove soli**

2907.29 **-- drugo**

2907.30 **- Fenol alkoholi**

Fenoli nastanejo z zamenjavo enega ali več vodikovih atomov benzenovega obroča s hidroksilno skupino (-OH).

Zamenjava enega vodikovega atoma daje monohidroksilne fenole (monofenoli), zamenjava dveh ali več vodikovih atomov daje polihidroksilne fenole (polifenoli).

Ta zaporedna zamenjava se lahko odraža na enem ali večih benzenovih obročev.

V prvem primeru nastanejo mononuklearni fenoli, v drugem pa polinulearni fenoli.

Hidroksilna skupina se lahko vnese tudi v benzenove homologe; iz toluena tako dobivajo fenolov homolog, znan kot kreozol, iz ksilola pa ksileol.

Ta tar. številka vključuje soli in alkoholate kovin fenolov in fenolnih alkoholov.

(A) MONONUKLEARNI MONOFENOLI

(1) **Fenol** (hidroksibenzen) (**C_6H_5.OH**) pridobivajo s frakcijsko destilacijo katrana premoga, ali pa s sintezo. Je v obliki belih kristalov značilnega vonja, ki na svetlobi prehajajo v rdečkaste. Lahko so tudi v raztopini. Fenol je antiseptično sredstvo, ki se uporablja v farmaciji. Uporabljajo ga tudi v proizvodnji eksploziva, sintetičnih smol, plastičnih materialov, mehčalcev in barv.

Da bi se uvrstil v to tar. številko, mora biti **90%-ne ali večje čistoče**. Fenol manjše čistoče je **izključen** (**tar. št. 27.07**).

(2) **Krezoli** (**CH_3-C_6H_4-OH**). Ti fenoli nastajajo iz toluena in se nahajajo v različnih razmerjih v olju katrana kamenega premoga. Ortokrezol je bel kristalni prah značilnega vonja po fenolu, je nestabilen in s staranjem prehaja v rjav prah. Metakrezol je brezbarvna ali rumenkasta oljnata tekočina, ki močno lomi svelobo in ima vonj po kreozotu. Parakrezol je brezbarvna kristalna masa, ki na svetlobi prehaja v rdečkasto, nato pa v rjavkasto. Ima vonj po fenolu.

Da smemo mešane krezole uvrstiti v to tar. številko, morajo vsebovati po **teži najmanj 95 % krezola**, pri čemer vsi izomeri krezola štejejo skupaj. Krezoli **manjše čistoče** se uvrščajo v **tar. št. 27.07**.

(3) **Oktilfenol, nonilfenol in njihovi izomeri**.

(4) **Ksilenoli** (**$(CH_3)_2$-C_6H_3-OH**) so fenolni derivati ksilena. Znanih je šest izomerov, ki se dobivajo iz katrana kamenega premoga.

Da smemo posamezne ali mešane ksinelole uvrstiti v to tar. številko, morajo vsebovati po teži **najmanj 95 % ksinelola**, pri čemer štejejo vsi njegovi izomeri skupaj. Ksineloli **manjše čistoče** so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 27.07)**.

(5) **Timol** (5-metil-2-izopropilfenol) se nahaja v olju materine dušice. Je v obliki brezbarvnih kristalov z vonjem po materini dušici. Uporablja se v medicini, v parfumeriji itd.

(6) **Karvakrol** (2-metil-5-izopropilfenol) je izomer timola, katerega pridobivajo iz origanovega olja. Je viskozna tekočina ostrega vonja.

(B) **POLINUKLEARNI MONOFENOLI**

(1) **Naftoli** (**$C_{10}H_7$-OH**) se pridobivajo iz naftalina. Obstajata dva izomera:

(a) α-Naftol - v obliki brezbarvnih, odsevnih kristalnih iglic, v obliki sivih kosov ali belega prahu neprijetnega vonja, ki spominja na fenol. Je toksičen in ga uporabljajo v organskih sintezah (barve...).

(b) β-Naftol - v obliki odsevnih, brezbarvnih kosmov ali kristalnega prahu, ki je lahko bel ali blede roza barve. Njegov vonj rahlo spominja na fenol. Uporablja se za iste namene kot alfanaftol, poleg tega pa še v medicini in kot antioksidant za gumo itd.

(2) **o-Fenilfenol**.

(C) **POLIFENOLI**

(1) **Resorcinol** (metadihidroksilbenzen) je dihidroksilni fenol. V vodi kristalizira v ploščice ali iglice. Je brezbarven, vendar v stiku z zrakom prehaja v rjavo barvo. Ima šibak vonj po fenolu. Uporablja se v proizvodnji sintetičnih barv in eksploziva, v medicini in v fotografiji.

(2) **Hidrokinon** (kinol, paradihidroksibenzen) je v obliki majhnih, odsevnih, kristalnih kosmičev. Uporabljajo ga v proizvodnji organskih barv, v medicini in v fotografiji ali pa kot antioksidanta, predvsem v proizvodnji gume.

(3) **4,4-Izopropildendifenil** (bisfenol-A, difenilpropan) - v obliki belih luskin.

(4) **Pirokatehol** (ortodihidroksibenzen) se pojavlja v obliki brezbarvnih, odsevnih, kristalnih iglic ali ploščic, šibkega vonja po fenolu. Uporablja se za pripravo farmacevtskih in fotografskih proizvodov itd.

(5) **Heksilrezorcinol**.

(6) **Heptilrezorcinol**.

(7) **2,5-Dimetil-kinon** (2,5-dimetilhidrokinon).

(8) **Pirogalol** se pojavlja v majhnih luskinah ali v obliki odsevnega, belega, kristalnega prahu, ki je lahek in brez vonja. V stiku z zrakom in svetlobo zlahka preide v rjavo barvo in je toksičen. Uporabljajo ga za proizvodnjo barv, kot sredstvo za jedkanje, v fotografiji itd.

(9) **Fluroglucinol** se pojavlja v obliki velikih kristalov, ki fluorescirajo v vodni raztopini. Uporablja se kot reagens v kemičnih analizah, v medicini, v fotografiji itd.

(10) **Hidroksihidroksinon** (1,2,4-trihidroksibenzen) - drobceni brezbarvni kristali ali prah, ki na svetlobi potemni.

(11) **Dihidroksinaftalin** (**$C_{10}H_6.(OH)_2$**). Ta pojem označuje skupino desetih spojin, ki se dobijo z zamenjavo dveh vodikovih atomov v obroču naftalinove molekule z dvema hidroksilnima skupinama. Nekatere med temi spojinami se uporabljajo v proizvodnji barv.

(D) FENOL ALKOHOLI

Fenol alkoholi nastanejo iz benzenovega obroča tako, da se en vodikov atom zamenja s fenolno hidroksilno skupino, drugi vodikov atom, ki ni v benzenovem obroču, pa z alkoholno hidroksilno skupino. Glede na to imajo fenol alkoholi značilnosti tako alkoholov kot fenolov.

Najpomembnejši med njimi je **salinegin (salicilni alkohol)** (**$OH.C_6H_4CH_2.OH$**), ki nastopa v obliki belih kristalov in se uporablja v medicini kot sredstvo proti bolečinam in proti vročini (antipiretik).

29.08 - HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI FENOLOV IN FENOL ALKOHOLOV

2908.10 **- Derivati, ki vsebujejo samo halogenske skupine in njihove soli**

2908.20 **- Derivati, ki vsebujejo samo sulfo skupine, njihove soli in estri**

2908.90 **- Drugo**

Pridobivajo se iz fenola in fenolnih alkoholov z zamenjavo enega ali več vodikovih atomov s halogensko, sulfonsko skupino (-SO_3H) ali z nitrozno skupino (-NO), ali pa tudi s katerokoli kombinacijo.

(A) HALOGENSKI DERIVATI

(1) **o-Klorofenol** - tekočina močnega vonja

(2) **m-Klorofenol** - brezbarvni kristali

(3) **p-Klorofenol** - kristalna masa neprijetnega vonja

Vsi trije proizvodi se uporabljajo v organskih sintezah (npr. v barvah).

(4) **p-kloro-m-kreozol** (parakloromet akrezol) - dezinfekcijski proizvod brez vonja, slabo topen v vodi, vendar se zlahka emulgira z milom.

(5) **Klorokinol** (klorohidrokinol).

(B) SULFO-DERIVATI

(1) **Fenolsulfonske kisline** (**$HO-C_6H_4-SO_3H$**) - pridobivajo se s sulfoniranjem fenolov.

(2) **Naftosulfonske kisline** - pridobivajo jih z neposrednim sulfoniranjem naftena ali z drugimi postopki s pomočjo sinteze. Pomenijo pomembno skupino spojin, ki se uporablja za proizvodnjo barv in vključujejo:

(a) **1-Naftol-4-sulfonsko kislino** (Neville-Wintherjeva kislina) - je v obliki prozornih kosmov ali v obliki rumenkastobelega prahu.

(b) **2-Naftol-6-sulfonsko kislino** (Schaefferjeva kislina) - v obliki rozastobelega prahu

(c) **2-Naftol-7-sulfonsko kislino** (F-kislina) - v obliki belega prahu

(d) **1-NAftol-5-sulfonsko kislino** - nestabilni kristali

(e) **2-Naftol-8-sulfonsko kislino** (kroceinska kislina) - v obliki rumenkastobelega prahu.

(C) NITRO-DERIVATI

(1) Orto-meta-in para **nitro-fenoli** (**$HO-C_6H_4-NO_2$**) - v obliki rumenkastih kristalov, ki se uporabljajo za proizvodnjo organskih barvil in farmacevtskih proizvodov.

(2) **Dinitro-fenoli** (**$HO.C_6H_3.(NO_2)_2$**) - v obliki kristalnega prahu, uporabljajo se za proizvodnjo eksploziva, žveplenih barv itd.

(3) **Trinitro-fenol - pikrinska kislina** (**$HO.C_6H_2.(NO_2)_3$**) - v obliki odsevnih rumenih kristalov brez vonja. Kristali so toksični in se uporabljajo za zdravljenje opeklin, pa tudi kot eksploziv. Njegove soli so znane kot pikrati.

(4) **Dinitro-ortokrezoli**.

(5) **Trinitroksilenoli.**

(D) NITROZO-DERIVATI

(1) Orto-meta in para-**nitrozo-fenoli**. Dejstvo, da lahko nitrozo-fenoli reagirajo v tavtomerni obliki hinonoksima, ne vpliva na njihovo razvrščanje v to tar. številko.

(2) **Nitrozo-naftoli**.

IV. PODODDELEK

ETRI, PEROKSIDI ALKOHOLOV, PEROKSIDI ETROV, PEROKSIDI KETONOV, EPOKSIDI S TRIČLENIM OBROČEM, ACETALI IN POLACETALI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

29.09 - ETRI, ETER-ALKOHOLI, ETER-FENOLI, ETER-ALKOHOL-FENOLI, PEROKSIDI ALKOHOLOV, PEROKSIDI ETROV, PEROKSIDI KETONOV (KEMIČNO DOLOČENI ALI NEDOLOČENI) IN NJIHOV HALOGENSKI, SULFO-, NITRO-ALI NITROZO-DERIVATI

- Aciklični etri in njihovi halogenski, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivati:

2909.11 **-- dietileter**

2909.19 **-- drugo**

2909.20 **- Ciklanski, ciklenski ali cikloterpenski etri in njihovi halogenski, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivati**

2909.30 **- Aromatski etri in njihovi halogenski, sulfo-, nitro-ali nitrozo-derivati**

- Eter-alkoholi in njihovi halogenski, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivati

2909.41 **-- 2,2-oksidietanol (dietilenglikol, digol)**

2909.42 **-- monometil etri etilenglikola ali dietilenglikola**

2909.43 **-- monobutil etri etilenglikola ali dietilenglikola**

2909.44 **-- drugi monoalkalni etri etilenglikola ali dietilenglikola**

2909.49 **-- drugo**

2909.50 **- Eter-fenoli, eter-alkohol-fenoli in njihovi halogenski, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivati**

2909.60 **-Peroksidi alkoholov, peroksidi etrov, peroksidi ketonov in njihovi halogenski, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivati**

(A) ETRI

Etre lahko štejemo za alkohole ali fenole, v katerih je en vodikov atom zamenjan z ogljikovodikovim radikalom (alkil ali aril). Njihova splošna formula je (R-O-R'), pri čemer sta lahko R in R' ista ali različna.

Etri so zelo stabilne in nevtralne snovi. Če radikali pripadajo aciklični vrsti, so tudi etri aciklični, ciklični radikali pa tvorijo ciklične etre. Prvi eter v aciklični vrsti je plinast, drugi etri pa so hlapljive tekočine značilnega etrovega vonja. Višji členi so tekočine, včasih tudi trdne snovi.

(I) **Simetrični aciklični etri**

(1) **Dietileter** ($C_2H_5.OC_2H_5$) je brezbarvna tekočina, ki lomi svetlobo in je značilnega močnega vonja. Je zelo hlapljiva in vnetljiva. Uporablja se za anestezijo in v organskih sintezah.

(2) **Di(kloretil)eter ali diklordietileter**,

(3) **Diizoprolileter**,

(4) **Dibutileter in**

(5) **Diamileter** (dipentileter).

(II) **Nesimetrični aciklični etri**

(1) **Etilmetileter**,

(2) **Etilizopropileter**,

(3) **Butiletileter** in

(4) **Pentiletileter.**

(III) **Ciklanski, ciklenski ali cikloterpenski etri**

(IV) **Aromatski etri**

(1) **Anizol** (**C_6H_5.OCH**) (metilfenileter) je brezbarvna tekočina prijetnega vonja, ki se uporablja v organskih sintezah (npr. za sintetične vonjave in kot topilo ter zdravilo zoper gliste).

(2) **Fenetol** (etilfenileter) (**$C_6H_5.OC_2H_5$**).

(3) **Difenileter** (**$C_6H_5.OC_6H_5$**) je v obliki brezbarvnih kristalnih iglic z vonjem po geraniju, uporablja se v parfumeriji.

(4) **1,2-difenoksietan** (etilenglikoldifenileter).

(5) **Anetol**, ki se nahaja v janeževem olju. Pojavlja se v obliki majhnih kristalov pri temperaturi pod 20 °C, pri višjih temperaturah pa je to gibka tekočina, ki močno diši po janeževem olju.

(6) **Dibenzil eter**.

(7) **Nitrofenetoli** - nitrirani derivati fenetola. o-onitrofenetol je rumeno olje, p-nitrofenetol pa je v obliki kristalov.

(8) **Nitroanizoli** - nitrirani derivati anizola. Ortonitroanizol je tekoč, medtem ko so para- in meta-nitroanizoli listasti kristali. Trinitroanizol je zelo močan eksploziv.

(9) **2-Terciarni butil-5-metil-4,6-dinitroanizol** je v obliki rumenih kristalov z vonjem po ambrinem olju in naravnem mošusu (Ambette musk).

(10) **Betanaftil metil- in etil etri** (umetno neroli-olje) sta v obliki brezbarvnega kristalnega prahu z vonjem, podobnim vonju olja pomarančnih cvetov.

(11) **Metil etri metakrezola in butilmetakrezoli**.

(12) **Fenil tolil etri**.

(13) **Ditolil etri**.

(14) **Benzil etil etri**.

(B) **ETER-ALKOHOLI**

Eter-alkoholi nastanejo iz polihidroksilnih skupin ali iz fenolnih alkoholov z zamenjavo vodika iz hidroksilne skupine fenola (če gre za fenolne alkohole), ali pa iz ene izmed hidroksilnih skupin alkohola (če gre za hikroksilne alkohole) z alkilnim ali arilnim radikalom.

(1) **2,2-Oksidietanol** (dietilenglikol, diogol) je brezbarvna tekočina, ki se uporablja v organskih sintezah, kot topilo za gume in smole, za proizvodnjo eksploziva in plastičnih materialov itd.

(2) **Monometil, monoetil, monobutil in drugi monoalkiletri etilenglikola ali dietilenglikola**,

(3) **Monofeniletri etilenglikola ali dietilenglikola**,

(4) **Anizilni alkohol** ter

(5) **Gvaetolin (INN) (glicerin mono(2-etoksifenil)eter); gvajafenizin (INN) (glicerin mono(2-metoksifenil)eter)**.

(C) **ETER-FENOLI IN ETER-ALKOHOL-FENOLI**

Te spojine nastanejo iz dihidroksilnih fenolov ali iz fenolnih alkoholov z zamenjavo vodikovega atoma iz hidroksilne skupine alkohola (če gre za fenolne alkohole) ali pa ene izmed hidroksilnih skupin fenola (če gre za dihidroksilne fenole) z alkilnim ali arilnim radikalom.

(1) **Gvajakol** se nahaja v katranu bukovega lesa. Je glavna komponenta lesnega kreozota. Pojavlja se v obliki brezbarvnih kristalov značilnega, aromatičnega vonja. Če je gvajakol enkrat stopljen, potem kot tekočina tudi ostane. Uporablja se v medicini in v organskih sintezah.

(2) **Sulfogvajakol (INN)** (kalijev gvajakolsulfonat) je fin prah, ki se na veliko uporablja v medicini.

(3) **Eugenol** pridobivajo iz nageljnovih žbic in je brezbarvna tekočina z vonjem po nageljnovih žbicah.

(4) **Izoeugenol** pridobivajo sintetično iz eugenola. Je sestavina muškatnega olja.

(5) **Pirokateholmonoetileter** (gvaetol) se nahaja v olju švedskega bora. Pojavlja se v obliki brezbarvnih kristalov aromatičnega vonja.

(D) **PEROKSIDI ALKOHOLOV, PEROKSIDI ETROV IN PEROKSIDI KETONOV**

To so spojine vrst RO.OH in RO.OR, pri čemer je "R" organski radikal. Predstavnika teh skupin sta npr. **etilhidroperoksid in dietilperoksid**.

Ta tar. številka vključuje tudi **perokside ketonov** (kemično določene ali nedoločene), kot je npr. cikloheksanon peroksid (*1-hidroperoksicikloheksil 1-hidroksicikloheksil-peroksid*).

*
* *

Ta tar. številka **vključuje** še halogenske, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivate etrov, eter-alkoholov, eter-fenolov, eter-alkohol- fenolov ali etrovih peroksidov, ketonovih peroksidov ter kombinacije teh derivatov (npr. nitrosulfo-, sulfohalogenski, nitrohalogenski in nitrosulfohalogenski derivati).

29.10 - EPOSKIDI, EPOKSIALKOHOLI, EPOKSIFENOLI IN EPOKSIETRI S TRIČLENIM OBROČEM IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

2910.10 **- Oksiran (etilen oksid)**

2910.20 **- Metiloksiran (propilen oksid)**

2910.30 **- 1-kloro-2,3-epoksipropan (epiklorhidrin)**

2910.90 **- Drugo**

Če odvzamemo eno molekulo vode organskim spojinam (dioli, glikoli) z dvema hidroksilnima skupinama, dobimo stabilne notranje etre.

Če etilenglikolu odvzamemo eno molekulo vode, dobimo **oksiran (etilenoksid ali epoksietan):**

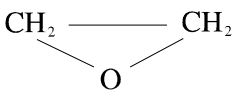

Epoksid, dobljen iz propilenglikola (t.j. iz etilenglikola, v katerem je en vodikov atom zamenjan z metilnim radikalom (CH_3)), pomeni spojino, znano **kot metiloksiran (1,2-epoksiprolan ali propilenoksid):**

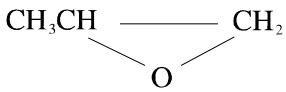

Epoksid, dobljen iz etilenglikola, v katerem je en vodikov atom zamenjan s fenilnim radikalom (C_6H_5), je znan kot **stiren oksid** (**α–β-epoksietilbenzen**):

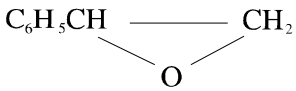

Ta tar. številka vključuje **samo** spojine s tričlenimi obroči, kot so na primer:

(1) **Oksiran** (etilen oksid) - brezbarvni plin pri sobni temperaturi in tekočina pri temperaturi pod 12 °C. Pridobivajo ga s katalitsko oksidacijo etilena, nastalega iz krekiranja plinov. Je insekticid in fungicid. Uporabljajo ga za konzerviranje sadja in drugih živil, uporablja pa se tudi v organskih sintezah, v proizvodnji mehčalcev in površinsko aktivnih proizvodov (etoksilati).

(2) **Metil oksiran** (propilen oksid) - brezbarvna tekočina z vonjem po etru. Uporablja se kot topilo za celulozne nitrate in acetate, za gume in smole ter kot insekticid. Uporabljajo se tudi v organskih sintezah (mehčala in površinsko aktivni proizvodi itd.).

(3) **Stiren oksid.**

Ta tar. številka **vključuje še**:

(A) **Epoksialkohole**, **epoksifenole** in **epoksietre** - vsebujejo alkoholne, fenolne in etrske funkcionalne skupine (poleg epoksidnih, seveda).

(B) **Halogenske, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivate in katerokoli kombinacijo ter derivatov** (npr. nitrosulfo-, sulfohalogenski, nitrohalogenski in nitrosulfohalogenski derivati).

Halogenski derivati vključujejo tudi 1-kloro-2,3-epoksipropan (epiklorohidrin) - zelo hlapljivo in nestabilno tekočino.

Ta tar. številka **izključuje** epokside s štiričlenimi obroči (**tar. št. 29.32**).

29.11 - ACETALI IN HEMIACETALI, Z DRUGIMI KISIKOVIMI FUNKCIJAMI ALI BREZ NJIH IN NJIHOVI HALOGENSKI - SULFO-, NITRO- ALI NITROZO- DERIVATI

(A) ACETALI IN HEMIACETALI

Acetale lahko štejemo za dietre (ponavadi hipotetčinega) hidratov aldehidov in ketonov.

Hemicetali so monoetri, v katerih je tudi ogljikov atom soseden atomu etrovega kisika in tudi nosi hidroksilno skupino.

"**Acetali in polacetali z drugimi kisikovimi funkcijami**" so acetali in polacetali, ki vsebujejo eno ali več kisikovih funkcij (npr. alkoholno funkcijo), o katerih je bilo govora v prejšnjih tar. številkah.

(1) **Metilal** (**$CH_2(OCH_3)_2$**) je dimetileter predpostavljenega formaldehidovega hidrata. Je brezbarvna tekočina z vonjem, podobnim vonju etra. Uporablja se kot topilo, za anestezijo in v organskih sintezah.

(2) **Dimetilacetal** (**$CH_3.CH.(OCH_3)_2$**) je dimetileter hipotetičnega (predpostavljenega) acetaldehidovega hidrata. Uporablja se kot anestetik.

(3) **Dietilacetal** (**$CH_3.CH.(OCH_3)_2$**) prav tako nastane iz predpostavljenega acetaldehidovega hidrata. Je brezbarvna tekočina z vonjem po etru. Uporablja se kot topilo in kot anestetik.

Ta tar. številka **izključuje** polivinilacetale (**tar. št. 39.05**).

(B) HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI ACETALOV IN HEMIACETALOV

To so spojine, ki nastanejo s popolno ali delno zamenjavo enega ali več vodikovih atomov v acetalu s halogenimi skupinami (npr. kloralni alkoholat, kloropropilacetal), s sulfonsko skupino (**$-SO_2H$**), z nitro skupinami (**$-NO_2$**) ali z nitroznimi skupinami (**-NO**).

Ta tar. številka vključuje tudi katerokoli kombinacijo teh derivatov (npr. nitrohalogenske, nitrosulfonske ali nitrosulfohalogenske derivate).

V. PODODDELEK

SPOJINE Z ALDEHIDNO FUNKCIJO

29.12 - ALDEHIDI, Z DRUGIMI KISIKOVIMI FUNKCIJAMI ALI BREZ NJIH; CIKLIČNI POLIMERI ALDEHIDOV; PARAFORMALDEHID

- Aciklični aldehidi brez drugih kisikovih funkcij:

2912.11 **-- metanal (formaldehid)**

2912.12 **-- etanal (acetaldehid)**

2912.13 **-- butanal (butiraldehid, normalni izomeri)**

2912.19 **-- drugi**

- Ciklični aldehidi brez drugih kisikovih funkcij:

2912.21 **-- benzaldehid**

2912.29 **-- drugi**

2912.30 **-- Aldehid - alkoholi**

- Aldehid-etri, aldehid-fenoli in aldehidi z drugimi kisikovimi funkcijami:

2912.41 **-- vanilin (4-hidroksi-3-metoksibenzaldehid)**

2912.42 **-- etilvanilin (3-etoksi-4-hidroksibenzaldehid)**

2912.49 **-- drugi**

2912.50 **- Ciklični polimeri aldehidov**

2912.60 **- Paraformaldehid**

To so spojine, dobljene z oksidacijo primarnih alkoholov. Vsebujejo naslednjo značilno skupino:

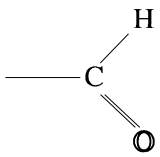

Ponavadi so to brezbarvne tekočine močnega in prodornega vonja. Mnogi med aromatskimi aldehidi zelo hitro oksidirajo na zraku in se pri tem spremenijo v kisline.

Pojem "**aldehidi z drugimi kisikovimi funkcijami**" označuje aldehide, ki vsebujejo tudi eno ali več kisikovih funkcij, o katerih je bilo govora v prejšnjih pododdelkih (alkoholne, fenolne, etrske in druge funkcije).

(A) **ALDEHIDI**

(I) **Nasičeni aciklični aldehidi**

(1) **Metanal** (formaldehid) (H.CHO) pridobivajo s katalitsko oksidacijo metanola. Je brezbarven plin prodornega vonja, ki je v vodi zelo topen. Njegove vodne raztopine koncentracije

do 40% so znane kot **formalin ali formol**. Ta raztopina je brezbarvna tekočina prodornega in zadušljivega vonja. Te raztopine lahko kot stabilizator vsebujejo metanol.

Metanal se uporablja za več namenov: v organskih sintezah (barvila, eksplozivi, farmacevtski proizvodi, sintetična strojila, plastične mase itd.), kot antiseptik, kot sredstvo za odstranjevanje vonjav in kot redukcijsko sredstvo.

(2) **Etanal** (acetaldehid) ($CH_3.CHO$) pridobivajo z oksidacijo etanola, ali iz acetilena. Je gibka, brezbarvna tekočina ostrega vonja po sadju, je alkalna, zelo hlapljiva in vnetljiva. Meša se z vodo, alkoholom in z etrom. Uporablja se v organskih sintezah, v proizvodnji umetnih plastičnih mas, lakov, v medicini in kot antiseptik.

(3) **Butanal** (butiraldehid) ($CH_3.CH_2.CH_2.CHO$) je brezbarvna tekočina, ki se meša z vodo, alkoholom in z etrom. Uporablja se v proizvodnji plastičnih mas, vonjav in pospeševalcev pri vulkanizaciji gume.

(4) **Heptanal** (heptaldehid, enantol) ($CH_3.(CH_2)_5.CHO$) pridobivajo z destilacijo ricinusovega olja. Je brezbarvna tekočina prodornega vonja.

(5) **Oktanal** (karpilaldehid) ($C_8H_{16}O$); nonal (pelargonaldehid) ($C_9H_{18}O$); dekanal (kapraldehid) ($C_{10}H_{20}O$); andekanal (undecilni aldehid) ($C_{11}H_{22}O$); dodekanal (lauraldehid) ($C_{12}H_{24}O$) itd. Uporabljajo se kot parfumerijske surovine.

(II) **Nenasičeni aciklični aldehidi.**

(1) **Propenal** (akrilaldehid, akraldehid, akrolein) ($CH_2=CH.CHO$). Propenal pridobivajo s kurjenjem mastnih snovi. Je tekočina značilnega grenkega in nadražujočega vonja in se uporablja v organskih sintezah.

(2) **2-Butenal** (krotonaldehid) ($CH_3.CH=CH.CHO$) - pridobivajo ga iz prvega destilata neprečiščenega alkohola. Je brezbarvna tekočina prodornega vonja.

(3) **Citral** - tekočina prijetnega vonja, ki se nahaja v eteričnem olju mandarin, citron, posebno pa v mastnem limonovem olju.

(4) **Citronaldehid** - nahaja se v citronovem olju.

(III) **Ciklanski, ciklenski in cikloterpenski aldehidi.**

(1) **Felandral** ali tetrahidrokuminaldehid - nahaja se v olju navadnega komarčka in evkaliptusa.

(2) **Ciklositrali** A in B - pridobivajo jih iz citrala.

(3) **Perilaldehid** - se nahaja v eteričnih oljih Perilla mankinensis.

(4) **Safranal**.

(IV) **Aromatski aldehidi.**

(1) **Benzaldehid** ($C_6H_5.CHO$) je brezbarvna tekočina, ki močno lomi svetlobo in je značilnega vonja po grenkih mandljih. Uporablja se v organskih sintezah, v medicini itd.

(2) **Cinamaldehid** ($C_6H_5.CH=CH.CHO$) - rumenkasta, oljnata tekočina močnega vonja po cimetu. Uporablja se v parfumeriji.

(3) **Alfa-amilcinamaldehid.**

(4) **3-para-kumenil-2-metilpropionaldehid**.

(5) **Fenilacetalaldehid** ($C_6H_5.CH_2.H_2O$) - tekočina z izrazitim vonjem po hiacinti, ki se uporablja v parfumeriji.

(B) **ALDEHID-ALKOHOLI**

To so spojine, ki vsebujejo funkcije aldehidov in funkcije alkoholov.

(1) **Aldol** ($CH_3.CH(OH).CH_2.CHO$) pridobivajo z aldolno kondenzacijo acetaldehida. Je brezbarvna tekočina, ki v mirovanju polimerizira v kristalno maso (paradol). Uporablja se v organskih sintezah, za proizvodnjo plastičnih mas in v flotaciji rud.

(2) **Hidroksicitronelaldehid** ($C_{10}H_{20}O_2$) je brezbarvna, sirupasta tekočina izrazitega vonja po šmarnicah.

(3) **Glikolaldehid** ($CH_2(OH)$-CHO) - kristalizira v brezbarvne kristale.

(C) **ALDEHID-ETRI, ALDEHID-FENOLI IN DRUGI ALDEHIDI Z DRUGIMI KISIKOVIMI FUNKCIJAMI**

Aldehid-etri so etri, ki vsebujejo aldehidno skupino (-CHO). Aldehid-fenoli so spojine, ki vsebujejo fenolno hidroksilno in aldehidno skupino (-CHO).

Najpomembnejši aldehid-fenoli in aldehid-etri so:

(1) **Vanilin** (4 - hidroksi - 3 - metoksibenzaldehid). Je metileter iz 3,4-dihidroksibenzaldehida (protokatehinaldehid). Nahaja se v vaniliji in je v obliki odsevnih iglic ali belega kristalnega prahu.

(2) **Etilvanilin** (3-etoksi-4-hidroksibenzaldehid) - je v obliki finih belih kristalov.

(3) **Salicilaldehid** (ortohidroksibenzaldehid) ($HO.C_6H_4.CHO$) je brezbarvna oljnata tekočina značilnega vonja po grenkih mandljih. Uporablja se v proizvodnji sintetičnih vonjav.

(4) **3,4-dihidroksibenzaldehid** (protokatehinaldehid) ($(HO)_2.C_6H_3.CHO$) - pojavlja se v obliki odsevnih, brezbarvnih kristalov.

(5) **Anizaldehid** ($CH_3O.C_6H_4.CHO$) (para-metoksibenzaldehid). Nahaja se predvsem v janeževem olju in v olju navadnega komarčka in je brezbarvna tekočina. Uporablja se v parfumeriji pod imenom "glogova esenca" (aubepin).

(D) **CIKLIČNI POLIMERI ALDEHIDOV**

(1) **Trioksan** (trioksimetilen) je trdni polimer aldehidov. Je bela kristalna substanca, topna v vodi, alkoholu in v etru.

(2) **Paraldehid** je polimer etanola. Je brezbarvna tekočina prijetnega vonja, podobnega etrovemu in je zelo vnetljiva. Uporabljajo ga v organskih sintezah, kot uspavalno in dezinfekcijsko sredstvo v medicini itd.

(3) **Metaldehid** je prav tako polimer etanala. Pojavlja se v obliki belega kristalnega prahu, ki v vodi ni topen. Ta tar. številka vključuje samo metaldehid v obliki kristalov ali prahu.

Metaldehid v obliki tablet, palčk ali podobnih oblik, ki se uporabljajo kot trdno gorivo, je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 36.06)** (glej opombo 2(a) k 36. poglavju).

(E) PARAFORMALDEHID

Ta polimer ($HO.(CH_2O)_n.H$) pridobivajo z vparjevanjem vodne raztopine formaldehida. Je trdna, bela, kosmičasta ali praškasta substanca z izrazitim vonjem po formaldehidu. Uporablja se za pridobivanje plastičnih mas, vodoodpornih lepil, farmacevtskih proizvodov, uporablja pa se tudi kot dezinfektor in konzervans.

Ta tar. številka **izključuje** spojine aldehidnega bisulfita, ki se uvrščajo kot sulfo-derivati alkohola (od **tar. št. 29.05 do 29.11**).

29.13 - HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO- DERIVATI PROIZVODOV IZ TAR. ŠT. 29.12

Ti derivati se dobijo iz aldehidov z **zamenjavo enega ali več vodikovih atomov** (razen vodikov iz aldehidne skupine) z eno ali večimi halogenskimi ali nitro - skupinami (**$-NO_2$**), s sulfo- skupinami (**$-SO_3H$**) ali z nitroznimi skupinami (**-NO**), ali pa s katerokoli medsebojno kombinacijo.

Najpomembnejši je **kloral** (trikloracetaldehid) (CCl_3-CHO). Je brezvodna in brezbarvna, gibka tekočina prodornega vonja in se uporablja kot uspavalno sredstvo.

Ta tar. številka **izključuje** kloralhidrat ($CCl_3.CH(OH)_2$) (2,2,2-trikloretan-1,1-diol), ki se urvšča v **tar. št. 29.05.**

Ta tar. številka **izključuje** še spojine aldehidnega bisulfita, ki se uvrščajo kot sulfo-derivati alkohola (**od tar. št. 29.05 do 29.11**).

VI. PODODDELEK

SPOJINE S KETONSKO IN KINONSKO FUNKCIJO

29.14 - KETONI IN KINONI, Z DRUGIMI KISIKOVIMI FUNKCIJAMI ALI BREZ NJIH IN NJIHOVI HALOGENSKI - SULFO-, NITRO- ALI NITROZO- DERIVATI

- Aciklični ketoni brez drugih kisikovih funkcij:

2914.11 **-- aceton**

2914.12 **-- butanon (metil etil keton)**

2914.13 **-- 4-metilpentan-2-on (metil izobutil keton)**

2914.19 **-- drugi**

- Ciklanski, ciklenski in cikloterpenski ketoni brez drugih kisikovih funkcij:

2914.21 **-- kafra**

2914.22 **-- cikloheksanon in metilcikloheksanoni**

2914.23 **-- jononi in metiljononi**

2914.29 **-- drugi**

- Aromatski ketoni brez drugih kisikovih funkcij

2914.31 **- fenilaceton (fenilpropan-2-on)**

2914.39 **- drugo**

2914.40 **- Ketonski alkoholi in ketonski aldehidi**

2914.50 **- Ketonski fenoli in ketoni z drugimi kisikovimi funkcijami**

- Kinoni:

2914.61 **-- antrakinon**

2914.69 **-- drugi**

2914.70 **- Halogenski, sulfo-, nitro- in nitrozni derivati**

Pojem "**ketoni in kinoni z drugimi kisikovimi funkcijami**" označuje ketone in kinone, ki vsebujejo tudi eno ali več kisikovih funkcij, o katerih je bilo govora v prejšnjih pododdelkih (alkoholne, etrske, fenolne, aldehidne in druge funkcije).

(A) **KETONI**

To so spojine, ki vsebujejo skupino (=C=O), t.j. takoimenovano **karbonilno skupino** in bi lahko bile predstavljene s splošno formulo (R-CO-R'), pri čemer sta R in R' alkilni in arilni radikal (metil-, etil-, propil-, fenil- itd.).

Ketoni lahko imajo dve tavtomerni obliki: (-CO-) (prava ketonska oblika) in obliko (=C(OH)- (enolna oblika). Obe spadata v to tar. številko.

(I) **Aciklični ketoni**

(1) **Aceton** (propanon) ($CH_3.CO.CH_3$) se pridobiva iz proizvodov suhe destilacije lesa (metilni alkohol iz surovega oceta piroligninske kisline), vendar pa ga pretežno dobivajo s pomočjo sinteze. Je brezbarvna tekočina prijetnega vonja po etru. Uporabljajo ga v številnih organskih sintezah, za proizvodnjo plastičnih mas, kot topilo za acetilen, za acetilno celulozo in smole itd.

(2) **Butanon** (metil etil keton) (CH_3-CO-C_2H_5) je brezbarvna tekočina, katero pridobivajo iz vzporednih proizvodov destilacije alkohola iz melase sladkorne pese, pa tudi z oksidacijo sekundarnega butilnega alkohola.

(3) **4-Metilpentadion** (metil izobutil keton) ($(CH_3)_2.CH.CH_2.CO.CH_3$) je tekočina prijetnega vonja. Uporablja se kot topilo za celulozni nitrat, kot topilo za gume in smole itd.

(4) **Mezitiloksid** - brezbarvna tekočina, ki se dobi s kondenzacijo dveh molekul acetona.

(5) **Foroni** - spojine, ki se dobijo s kondenzacijo treh molekul acetona.

(6) **Psevdojononi** - sestavljeni ketoni, ki so tekoči, rumenkasti in vonja po vijolicah. Uporabljajo se v parfumeriji.

(8) **Diacetil** ($CH_3.CO.CO.CH_3$) je zelenkastorumena tekočina prodornega vonja po hinonu. Uporablja se za aromatiziranje masla in margarine.

(9) **Acetilaceton** ($CH_3.COOCH.CH_2.COCH_3$) - brezbarvna tekočina prijetnega vonja, ki se uporablja v organskih sintezah.

(II) **Ciklanski, ciklenski in cikloterpenski ketoni.**

(1) **Kafra** ($C_{10}H_{16}O$). Ta tar. številka vključuje **tako naravno kot sintetično kafro**. Prvo pridobivajo iz drevesa Lauruscamphora, ki uspeva na Kitajskem in na Japonskem. Sintetično kafro dobivajo iz pinena, terpentinskega alkohola. Obe sta brezbarvni kristalni in prozorni masi, mehkega otipa in značilnega vonja. Tako naravna kot sintetična kafra se uporabljata v medicini kot antiseptika, v proizvodnji celuloida in kot insekticid za molje.

Takoimenovana Bornejska kafra ali borneol ni keton, temveč alkohol. Pridobivajo ga z redukcijo kafre in je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 29.06)**.

(2) **Cikloheksanon** ($C_6H_{10}O$) se dobi s sintezo. Je tekočina z vonjem, podobnim vonju acetona in je močno topilo za acetilno celulozo ter naravne in umetne smole.

(3) **Metilcikloheksanoni** so tekočine, netopne v vodi.

(4) **Jononi** ($C_{13}H_{20}O$) se pridobivajo s kondenzacijo citrala z acetonom. Mednje sodijo:

(a) **α- jonon** - brezbarvna tekočina z vonjem, podobnim vonju po vijolicah in

(b) **β- jonon** - brezbarvna tekočina z manj izrazitim vonjem po vijolicah kot α– jonon.

Oba jonona se uporabljata v parfumeriji.

(5) **Metil jononi** - brezbarvne do jantarjevo rumenkaste tekočine.

(6) **Fenkon** ($C_{10}H_{16}O$) - nahaja se v oljih navadnega komarčka in kleka. Je bistra in brezbarvna tekočina vonja po kafri. Uporablja se kot kafrin nadomestek.

(7) **Iron** - nahaja se v eteričnih oljih, ki se pridobivajo iz korenov nekaterih vrst peronik. Je brezbarvna, oljasta tekočina z vonjem po peronikah. Če je zelo razredčen, je njegov vonj blizu vonju po vijolicah. Uporabljajo ga v parfumeriji.

(8) **Jasmon** ($C_{11}H_{16}O$) - dobivajo ga iz jasminovih cvetov in je svetlorumeno olje z močnim vonjem po jasminu. Uporablja se v parfumeriji.

(9) **Karvon** ($C_{10}H_{14}O$) - pojavlja se v kimovem, janeževem in metinem olju. Je brezbarvna tekočina močnega, aromatičnega vonja.

(10) **Ciklopentanon** (adipoketon) (C_4H_8CO) - nahaja se v destilacijskih proizvodih lesa. Je tekočina z vonjem, podobnim vonju po meti.

(11) **Menton** ($C_{10}H_{18}O$) - se nahaja v meti in v drugih eteričnih oljih. Pridobivajo ga sintetično - z oksidacijo metanola. Je nestabilna, brezbarvna tekočina, ki lomi svetlobo in ima vonj po meti.

(III) **Aromatski ketoni.**

(1) **Metilnaftil keton**

(2) **Benzilidenaceton** ($C_6H_5.CH=CH.CO.CH_3$) - v obliki brezbarvnih kristalov z vonjem po sladkem grahu.

(3) **Acetofenon** ($CH_3.CO.C_6H_5$) - oljnata, brezbarvna ali rumena tekočina prijetnega in aromatičnega vonja. Uporablja se v parfumeriji in v organskih sintezah.

(4) **Propiofenon**.

(5) **Metilacetofenon** ($CH_3.C6H_4.CO.CH_3$) - brezbarvna ali rumenkasta tekočina prijetnega vonja.

(6) **Butildimetilacetofenon**.

(7) **Benzofenon** ($C_6H_5.CO.C_6H_5$) - v obliki brezbarvnih ali bledorumenih kristalov prijetnega vonja po etru. Uporablja se v proizvodnji sintetičnih vonjav in za organske sinteze.

(8) **Benzantron** - v obliki rumenkastih iglic.

(B) KETONSKI ALKOHOLI

To so spojine, katerih molekule vsebujejo ketonske in alkoholne funkcije.

(1) **4-Hidroksi-4-metilpentandion** (diacetonski alkohol) - brezbarvna tekočina.

(2) **Acetol** (acetilkarbinol) ($CH_3.CO.CH_2OH$) - brezbarvna tekočina prodornega vonja. Uporablja se kot topilo za celulozne lake in smole.

(C) KETONSKI ALDEHIDI

Ketonski aldehidi so spojine, katerih molekule vsebujejo ketonske in aldehidne funkcije.

(D) KETONSKI FENOLI

To so spojine, katerih molekule vsebujejo ketonske in fenolne funkcije.

(E) KINONI

Kinoni so diketoni, dobljeni iz aromatskih spojin s pretvorbo iz dveh CH skupin v =C=O skupine s katerokoli potrebno zamenjavo dvojnih vezi.

(1) **Antrakinon** ($C_6H_4.(CO)_2.C_6H_4$) - v obliki rumenih kroglic, ki z mletjem dajejo rumen prah. Uporabljajo se za proizvodnjo barv.

(2) **Parabenzokinon** (kinon) ($C_6H_4O_2$) - v obliki rumenih kristalov prodornega vonja.

(3) **1,4-Naftakinon** ($C_{10}H_6.O_2$) - rumene iglice.

(4) **2-Metilantrakinon** - bele iglice.

(5) **Acanaftekinon** - rumene iglice.

(6) **Fenantrakinon** - rumene iglice.

(F) KINONSKI ALKOHOLI, KINONSKI FENOLI, KINONSKI ALDEHIDI IN DRUGI KINONI Z DRUGIMI KISIKOVIMI FUNKCIJAMI

Kinonski alkoholi, kinonski fenoli in kinonski aldehidi so spojine, ki neodvisno od njihove kinonske funkcije imajo v svojih molekulah tudi alkoholno, fenolno in aldehidno funkcijo (odvisno od primera).

(1) **α- Hidroksiantrakinon**.

(2) **Kvinizarin**.

(3) **Krisazin**.

(G) HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZNI DERIVATI KETONOV, KINONOV KETONSKIH ALKOHOLOV ITD.; KINONSKI ALKOHOLI ITD.

(1) **Bromova kafra** ($C_{10}H_{15}OBr$) - v obliki iglic močnega vonja po kafri. Uporablja se kot pomirjevalo.

(2) **4'-Ter-butil-2',6'dimetil-3'-5'-dinitroacetofenon** (mošusov keton).

(3) **Kafro-sulfonska kislina.**

Ta tar. številka vključuje tudi kombinacije halogenskih, sulfo-, nitro- ali nitroznih derivatov (npr. sulfohalogenski, nitrohalogenski, nitrosulfo- ali nitrosulfohalogenski derivati).

Iz te tar. številke so **izključena** organska barvila (**32. poglavje**), pa tudi spojine ketonskih bisulfitov, ki se uvrščajo kot sulfonirani derivati alkohola v **tar. številke od 29.05 do 29.11**.

VII. PODODDELEK

KARBONSKE KISLINE IN NJIHOVI ANHIDRIDI, HALOGENIDI, PEROKSIDI IN PEROKSIKISLINE, NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

SPLOŠNA DOLOČILA

Ta pododdelek vključuje **karbonske kisline**, ki vsebujejo značilno funkcijo (-COOH), imenovano "karboksilna skupina". Ta pododdelek teoretično vključuje tudi **ortokisline** ($R.C(OH)_3$), saj jih lahko štejemo za hidrirane karbonske kisline ($R.COOH+H_2O=R.C.(OH)_3$).

Praktično pa te kisline ne obstajajo v prostem stanju, vendar dajejo stabilne estre (ortoestre, ki štejejo za estre hidriranih karbonskih kislin).

Karbonske kisline imajo lahko eno ali več karboksilnih skupin (monokarbonske ali polikarbonske kisline - odvisno je od primera).

Če odvzamemo hidroksilno skupino (-OH), ostane acilni radikal, ki ga je moč predstaviti s formulo (R.CO-), pri čemer je R alkilni ali arilni radikal (metil-, etil-, fenil- itd.). Acilni radikali nastopajo v formulah **anhidridov, halogenidov, peroksidov, perkislin, estrov in soli**.

Sulfonske kisline, ki imajo skupino ($-SO_3H$) so povsem različne od karbonskih kislin. Sulfonske kisline so iz tega pododdelka izključene in se uvrščajo kot sulfo-derivati v razne pododdelke. Ta pododdelek vključuje samo tiste, ki predstavljajo sulfonirane derivate kemikalij iz tega rezdelka.

(A) **ANHIDRIDI KISLIN**

Anhidridi kislin nastanejo z odvzemom molekul vode - bodisi iz dveh molekul enobazne kisline, bodisi iz ene molekule dvobazne kisline. Zanje je značilna skupina (-CO.O.OC-).

(B) **HALOGENIDI KISLIN**

Halogenide (npr. kloridi in bromidi) predstavlja splošna formula (R.CO.hal.), torej so predstavljeni kot acilni radikali, kombinirani s klorom, bromom ali s kakšnim drugim halogenom.

(C) **PEROKSIDI KISLIN**

Peroksidi kislin so spojine, v katerih sta dva acilna radikala vezana z dvema kisikovima atomoma. Njihova splošna formula je (R.CO-O-O-OC.R).

(D) **PERKISLINE**

Splošna formula perkilsin je (R.CO.O.OH).

(E) **ESTRI KISLIN**

Estri karbonskih kislin nastanejo z zamenjavo vodikovega atoma karboksilne skupine (-COOH) z alkilnim ali arilnim radikalom. Lahko jih ponazarja splošna formula v obliki (R.CO.OR1), pri čemer sta R in R1 alkilni in akrilni radikal (metil, etil, fenil itd.).

(F) **SOLI KISLIN**

Soli karboksilnih kislin nastanejo **z zamenjavo vodikovega atoma** iz karboksilne skupine (-COOH) z nekim neorganskim kationom -npr. z natrijem, kalijem, amonijakom itd. Lahko jih predstavimo s splošno formulo (R.CO.OM), pri čemer je R alkilni, arilni ali alkarilni radikal, M pa kovinski ali drugi anorganski kation.

(G) **Halogeni, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivati kislin**

V halogenskih, sulfo-, nitro- ali nitroznih derivatih spojin, opisanih maloprej v točkah od (A) do (F), ostanejo funkcionalne skupine s kisikom nedotaknjene, vendar se en ali več vodikovih atomov v radikalih R ali R1 zamenjajo s halogenimi prvinami -s sulfo- ($-SO_3H$), z nitro- ($-NO_2$) ali z nitrozno (-NO) skupinami ali katerokoli njihovo kombinacijo.

29.15 - NASIČENE ACIKLIČNE MONOKARBONSKE KISLINE IN NJIHOVI ANHIDRIDI, HALOGENIDI, PEROKSIDI IN PERKISLINE; NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

- Mravljinčna kislina, njene soli in estri:

2915.11 **-- mravljinčna kislina**

2915.12 **-- soli mravljinčne kisline**

2915.13 **-- estri mravljinčne kisline**

- Ocetna kislina in njene soli; anhidrid ocetne kisline:

2915.21 **-- ocetna kislina**

2915.22 **-- natrijev acetat**

2915.23 **-- kobaltovi acetati**

2915 24 **- - anhidrid ocetne kisline**

2915.29 **-- drugi**

- Estri ocetne kisline:

2915.31 **-- etilacetat**

2915.32 **-- vinilacetat**

2915.33 **-- n-butilacetat**

2915.34 **-- izobutilacetat**

2915.35 **-- 2-etoksietilacetat**

2915.39 **-- drugi**

2915.40 **- Mono-, di- ali triklorocetna kislina, njene soli in estri**

2915.50 **- Propionska kislina, njene soli in estri**

2915.60 **- Maslene kisline, valerijanske kisline, njihove soli in estri**

2915.70 **- Palmitinska kislina, stearinska kislina, njune soli in estri**

2915.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje nasičene aciklične monokarbonske kisline in njihove anhidride, halogenide, perokside in peroksikisline, estre in soli, pa tudi halogenske, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivate (všetvši sestavljene spojine) katerihkoli proizvodov.

(I) **Mravljinčna kislina** (H-COOH), **njene soli in estri**

(a) **Mravljinčna kislina** se nahaja v naravi in se pridobiva tudi sintetično. Je gibka, brezbarvna tekočina, ki se v stiku z zrakom rahlo kadi. Je jedka in prodornega vonja. Uporablja se v barvanju, strojenju, koagulaciji lateksa, v medicini kot antiseptik in v organskih sintezah.

(b) **Najpomembnejše soli mravljinčne kisline so**:

(1) **Natrijev formijat** (H.COO.Na), ki se pojavlja v obliki belega prahu, ki je lahko topen. Uporablja se v medicini, v strojenju in v organskih sintezah.

(2) **Kalcijev formijat** ($(H.COO)_2Ca$) - v obliki kristalov.

(3) **Aluminijev formijat** ($(H.COO)_3Al$) - pojavlja se v obliki belega prahu, ki se uporablja v tekstilni industriji za jedkanje in nepremočljivost. Obstaja tudi bazni kalcijev formijat, ki je ponavadi pripravljen v vodni raztopini.

(4) **Nikljev formijat** ($(H.COO)_2Ni$) - uporablja se kot katalizator za hidrogeniranje olja.

(c) **Najpomembnejši estri mravljinčne kisline so**:

(1) **Metilformijat** ($H.COOCH_3$) - brezbarvna tekočina prijetnega vonja.

(2) **Etilformijat** ($H.COO_2H_5$) - brezbarvna, gibka, hlapljiva in vnetljiva tekočina, vonja po rumu.

(3) **Benzil-, bornil-, citronelil-, geranil-, linalil-, mentil-, feniletil-, rodinil- in terpenilformijati - uporabljajo se predvsem v parfumeriji**.

(II) **Ocetna kislina** ($CH_3.COOH$), **njene soli in estri.**

(a) **Ocetno kislino** pridobivajo predvsem s suho destilacijo lesa, ali pa sintetično. Je zelo kisla tekočina značilnega in prodornega vonja po kisu. S hlajenjem kristalizira v brezbarvne kristale (glacialna ocetna kislina). Je topilo za fosfor, žveplo in številne organske snovi.

Komercialna ocetna kislina je bledorumenkaste barve in ima pogosto poleg vonja po kisu tudi vonj po katranu. Uporablja se v tekstilni industriji, v strojenju, kot sredstvo za koagulacijo lateksa, za proizvodnjo acetatov, sintetičnih mehčal, farmacevtskih proizvodov itd.

(b) **Najpomembnejše soli ocetne kisline so**:

(1) **Natrijev acetat** ($CH_3.COO.Na$) - pojavlja se v obliki brezbarvnih kristalov, ali pa kot brezvoden v obliki belega ali bledorumenega prahu. Uporablja se za jedkanje in za številne kemične pripravke.

(2) **Kobaltov acetat** ($(CH_3.COO)_2Co$) - topni vijoličastordeči kristali z vonjem po ocetni kislini.

(3) **Kalcijev acetat** ($(CH_3.COO)_2Ca$) - v obliki brezbarvnih kristalov, če je v čisti obliki.

(4) **Bazični bakrov acetat** ($CH_3.COO.Cu.OH$). Nastopa v obliki iglic ali v obliki majhnih kristalnih luskinic modre barve, ki v stiku z zrakom razpadejo in postanejo zelenkaste.

(5) **Nevtralni bakrov acetat** ($(CH3.COO)_2Cu$) - zelenkastomoder prah ali v obliki majhnih kristalov, ki na zraku razpadejo v belkast prah.

(6) **Svinčev acetat** (nevtralni) ($(CH_3.COO)_2Pb$) ali bazični svinčev acetat $Pb(C_2H_3O_2)_2.2PbO$. Nevtralni acetat se pojavlja v obliki brezbarvnih ali bledorumenih ali modrih toksičnih kristalov. Bazični acetat je bel prah velike sipne gostote, ki se uporablja v medicini kot reagent za kemične analize.

(7) **Litijevi in kalijevi acetati** - uporabljajo se v medicini, **kromov, aluminijev in železov acetat** pa kot sredstva za jedkanje.

(c) **Najpomembnejši estri ocetne kisline so naslednji**:

(1) **Metil acetat** ($CH_3.COO.CH_3$), ki sodi med proizvode suhe destilacije lesa. Je tekočina z vonjem po sadju. Uporablja se za pripravo umetnih sadnih esenc in kot topilo za masti, smole in nitro-celuloze itd.

(2) **Etil acetat** ($CH_3.COO.C_2H_5$) je brezbarvna, zelo gibka in zelo vnetljiva tekočina z vonjem po sadju. Kot nečistočo lahko vsebuje etanol. Uporablja se kot topilo za nitrocelulozo, lake itd. Uporablja se tudi v medicini kot sredstvo proti krčem in kot analgetik.

(3) **Vinil acetat** ($CH_3.COO.CH=CH_2$) je brezbarvna tekočina značilnega vonja. Kot monomer ga uporabljajo v proizvodnji polivinilacetata (plastična masa iz tar. št. 39.05).

(4) **n-Propil in izopropil acetati** - uporabljajo se za izdelavo umetnih sadnih esenc in kot topilo.

(5) **n-Butil acetat** - brezbarvna tekočina, ki se uporablja za izdelavo umetnih sadnih esenc in kot topilo.

(6) **Izobutil acetat** - brezbarvna tekočina, ki se uporablja za izdelavo sadnih esenc in kot topilo.

(7) **n-Propil acetat** (n-amil acetat) in **3-metilbutil acetat** (izoamil acetat) - uporablja se za proizvodnjo sadnih esenc.

(8) **2-Etoksietil acetat**.

(9) **Benzil, terpenil, linalil, geranil, citronelil, anizil, paratolil, cinamil, feniletil, bornil in izobornil acetati** - vse se uporabljajo v parfumeriji.

(10) **Glicerinski acetati** (mono-, di- in triacetin).

Ta tar. številka **vključuje** tudi **ocetni anhidrid** ($(CH_3CO)_2.O$). Je brezbarvna tekočina zelo nadražljivega vonja in je jedka. Uporabljajo jo v kemičnih sintezah.

(III) **Mono-, di- in triklorocetna kislina, njene soli in estri.**

(a) **Monoklorocetna kislina** (CH_2-$Cl.COOH$) - brezbarvni kristali.

(b) **Diklorocetna kislina** (CH-Cl_2-$COOH$) - brezbarvna tekočina.

(c) **Triklorocetna kislina** ($CCl.Cl_2.COOH$) - brezbarvni kristali nadražujočega vonja. Uporablja se v organskih sintezah in v medicini.

(IV) **Propionska kislina** ($CH_3.CH_2.COOH$), **njene soli in estri**. Propionska kislina je tekočina vonja, podobnega vonju ocetne kisline.

(V) **Maslene kisline, njihove soli in estri**

(a) n-Maslena kislina je gosta, oljnata tekočina, neprijetnega vonja po grenkem. Uporablja se za razapnenčanje kož.

(b) Izomaslena kislina.

(VI) **Valerjanove kisline, njihove soli in estri**

(a) n-Valerjanova kislina je brezbarvna, prosojna in oljnata tekočina neprijetnega vonja po grenkem.

(b) Izovalerjanova kislina.

(VII) **Palmitinska kislina** ($CH_3.(CH_2)_{14}.COOH$), njene soli in estri

(a) **Palmitinska kislina** se nahaja v masteh kot ester z glicerinom. Pojavlja se v obliki belega prahu, odsevnih kristalov ali brezbarvnih luskic.

(b) **Njene najpomembnejše soli so naslednje**:

(1) **Kalcijev palmitat** - uporablja se v parfumeriji.

(2) **Aluminijev palmitat** - uporablja se za pridobivanje nepremočljivih tkanin, za zgoščevanje olj ali za mazanje.

Palmitinske soli, ki so topne v vodi (npr. **natrijev, kalijev in amonijev palmitat**), so **mila**, vendar kljub temu **ostanejo uvrščene v tej tar. številki**, **če so pripravljene iz palmitinske kisline iz te tar. št**.

(VIII) **Stearinska kislina** ($CH_3.(CH_2)_{16}.COOH$), njene soli in estri

(a) **Stearinska kislina** - nahaja se v masteh zaestrena kot glicerid. Je bela, amorfna in podobna vosku.

(b) **Njene najpomembnejše soli so:**

(1) **Kalcijev stearat** - uporablja se za pridobivanje nepremočljivih tkanin.

(2) **Magnezijev stearat** - uporablja se v proizvodnji lakov.

(3) **Cinkov stearat** - se uporablja v medicini, v industriji kavčuka in plastičnih mas ter za izdelavo oljenega platna.

(4) **Aluminijev stearat** - se uporablja za iste namene kot aluminijev palmitat.

(5) **Bakrov stearat** - uporablja se za bronzanje sadre in kot antikorozivno sredstvo.

(6) **Svinčev stearat** - se uporablja kot sikativ (sušilo za oljne lake).

Stearinske soli, ki so topne v vodi (npr. **natrijev, kalijev in amonijev stearat**), so **mila**, vendar kljub temu **ostanejo uvrščeni v to tar. številko, če so pripravljene iz stearinske kisline iz te tar. št**.

(c) **Estri vključujejo** tudi etil in butil stearate, katere uporabljajo kot plastifikatorje, pa tudi glikolni stearat, ki služi kot nadomestek za naravni vosek.

(IX) **Drugi proizvodi iz te tar. številke vključujejo**:

(a) **Etilkloroformijat**, katerega včasih imenujejo "etilklorkarbonat" je brezbarvna in nadražujoča tkočina, zadušljivega vonja in vnetljiva. Uporablja se v organskih sintezah.

(b) **Acetilklorid** ($CH_3.CO.Cl$) je brezbarvna tekočina, ki se na zraku kadi in draži oči. Je močnega vonja.

(c) **Acetilbromid** ($CH_3.CO.Br$) ima iste značilnosti kot klorid. Uporablja se v organskih sintezah.

(d) **Mono-, di- in tribromocetne kisline, njihove soli in estri**.

(e) **n-Heksoično** (kaprinsko) in 2-etilmaslene kisline, njihove soli in estre.

(f) **n-Oktoično** (kaprilno) in 2-etilheksoične kisline, njihove soli in estre.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) pitne raztopine ocetne kisline v vodi, v katerih je po masi **10 % ali manj ocetne kisline** (**tar. št. 22.09**),

(c) soli in estre surove stearinske kisline (v glavnem **tar. št. 34.01, 34.04 ali 38.24**) in

(d) mešanice glicerinovih mono-, di- in triestrov, maščobne emulgatorje (**tar. št. 34.04**, če imajo značaj umetnih voskov, sicer **tar. št. 38.24**).

(a) maščobne kisline čistoče **manjše kot 90 %,** računano na težo suhega proizvoda (**tar. št. 38.23**),

29.16 - NENASIČENE ACIKLIČNE MONOKARBOKSILNE KISLINE, CIKLIČNE MONOKARBOKSILNE KISLINE IN NJIHOVI ANHIDRIDI, HALOGENIDI, PEROKSIDI IN PEROKSIKISLINE; NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO- DERIVATI

- Nenasičene aciklične monokarboksilne kisline, njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi, peroksikisline in njihovi derivati:

2916.11 **-- akrilna kislina in njene soli**

2916.12 **-- estri akrilne kisline**

2916.13 **-- metakrilna kislina in njene soli**

2916.14 **-- estri metakrilne kisline**

2916.15 **-- oleinska, linolna in linoleinska kislina, njihove soli in estri**

2916.19 **-- drugo**

2916.20 **- Ciklanske, ciklenske in cikloterpenske monokarboksilne kisline, njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi, peroksikisline in njihovi derivati**

- Aromatične monokarboksilne kisline, njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi, peroksikisline in njihovi derivati:

2916.31 **-- benzojska kislina, njene soli in estri**

2916.32 **-- benzoilperoksid in benzoilklorid**

2916.34 **-- fenilocetna kislina in njene soli**

2916.35 **-- estri fenilocetne kisline**

2916.39 **-- drugo**

Ta tar. številka vključuje nenasičene aciklične monokarbonske kisline in ciklične monokarbonske kisline ter njihove anhidride, halogenide, perokside, perkisline, estre in soli, kot tudi halogenske, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivate (vštevši sestavljene derivate) katerihkoli med temi proizvodi.

(A) NENASIČENE ACIKLIČNE MONOKARBONSKE KISLINE IN NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

(1) **Akrilna kislina** (CH_2=CH.COOH) je brezbarvna tekočina ostrega vonja. Hitro polimerizira; je monomer za poliakrilne kisline in druge akrilne polimere.

(2) **Metakrilna kislina** - polimeri estrov te kisline tvorijo plastične mase (**39. poglavje**).

(3) **Oleinska kislina** ($C_{18}H_{34}O_2$) se nahaja v masteh in oljih kot glicerid. Je tekočina brez barve in vonja. Pri okoli **4 °C** kristalizira v iglice.

Oleinske soli, ki so v vodi topne (npr. **natrijev, kalijev in amonijev oleat**) so **mila**, vendar kljub temu **ostanejo uvrščene v to tar. številko**.

(4) **Linolna kislina** ($C_{18}H_{32}O_2$) se nahaja v lanenem olju kot glicerid. Je kislina za sušenje.

(5) **Linolenska kislina** ($C_{18}H_{30}O_2$).

(6) **Heptinska in oktinska kislina**.

(B) CIKLANSKE, CIKLENSKE IN CIKLOTERPENSKE MONOKARBONSKE KISLINE IN NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

(1) **Cikloheksankarbonska kislina**.

(2) **Ciklopentenkarbonska kislina**.

(C) AROMATSKE NASIČENE MONOKARBONSKE KISLINE IN NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

(1) **Benzojeva kislina** (C_6H_5COOH) se nahaja v nekaterih smolah in balzamih. Pridobivajo jo tudi sintetično; kristalizira v bele iglice ali v odsevne, bele luskice. Če je v čistem stanju, je brez vonja. Uporabljajo jo kot antiseptik in kot sredstvo pri trohnjenju.

Najpomembnejše soli benzojeve kisline so amonijev, kalijev, natrijev in kalcijev benzoat.

Najpomembnejši estri so benzil-, naftil-, metil-, geranil-, citrinelil-, linalil- in rodinil- benzoat.

Ta tar. številka med drugim vključuje tudi naslednje derivate benzojeve kisline:

(a) **Benzoil peroksid** - je bela, granulirana snov kristalne trdote. Uporablja se v medicini, v industriji gume in plastičnih mas, za beljenje olja, masti, moke itd.

(b) **Benzoil klorid** ($C_6H_5CO.Cl$) - v obliki belih kristalov. Je brezbarvna tekočina značilnega vonja in povzroča solzenje. Na zraku je hlapljiva.

(c) **Nitrobenzojeve kisline** (o-, m- in p-) ($NO_2C_6H_4.COOH$).

(d) **Nitrobenzoil kloridi** (o-, m- in p-) ($NO_2C_6H_4CO.Cl$).

(e) **Klorobenzojeve kisline** ($Cl_2C_6H_3.COOH$).

(f) **Diklorobenzojeve kisline** ($Cl_2C_6H_3.COOH$).

(2) **Fenilocetna kislina** ($C_6H_5CH_2COOH$) se pojavlja v obliki belih, svetlikajočih kristalnih ploščic z vonjem po cvetju. Uporablja se v parfumeriji in pri izdelavi arom ter pri proizvodnji penicilina G

ter fungicidov, pri organskih sintezah in kot prekurzor pri proizvodnji **amfetaminov** (glej seznam prekurzorjev na koncu 29. poglavja)

(3) **Fenilpropionska**, naftalinkarbonske kisline.

(D) AROMATSKE NENASIČENE MONOKARBONSKE KISLINE, NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

Cimetna kislina ($C_6H_5CH=CH.COOH$) - nahaja se v cimetovem olju in v Tolu- in Peru-balzamih. Je v obliki brezbarvnih kristalov.

Najpomembnejši soli sta: natrijev in kalijev cinamat.

Najpomembnejši estri cimetne kisline so: metil-, etil-, benzil-in propil-cinamat.

Ta tar. številka **izključuje** oleinsko kislino čistoče, **manjše od 85 %,** računano po masi suhega proizvoda, pa tudi maščobne kisline čistoče, **manjše od 90 %** (računano na težo suhih proizvodov) (**tar. št. 38.23**).

29.17 - POLIKARBOKSILNE KISLINE, NJIHOVI ANHIDRIDI, HALOGENIDI, PEROKSIDI IN PEROKSIKISLINE; NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

- Aciklične polikarboksilne kisline, njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi, peroksikisline in njihovi derivati:

2917.11 **-- oksalna kislina, njene soli in estri**

2917.12 **-- adipinska kislina, njene soli in estri**

2917.13 **-- azelainska kislina, sebacinska kislina, njune soli in estri**

2917.14 **-- anhidrid maleinske kisline**

2917.19 **-- drugo**

2917.20 **- Ciklanske, ciklenske in cikloterpenske polikarbonske kisline, njihovi anhidridi, peroksidi, perkisline in njihovi derivati**

- **Aromatske polikarboksilne kisline, njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi, peroksikisline in njihovi derivati:**

2917.31 **-- dibutil ortoftalati**

2917.32 **-- dioktil ortoftalati**

2917.33 **-- dinonil in didecil ortoftalati**

2917.34 **-- drugi estri ortoftalne kisline**

2917.35 **-- anhidrid ftalne kisline**

2917.36 **-- tereftalna kislina in njene soli**

2917.37 **-- dimetiltereftalat**

2917.39 **-- drugo**

Ta tar. številka vključuje polikarbonske kisline in njihove anhidride, halogenide, perokside, perkisline, estre in soli, kot tudi halogenske, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivate (vštevši sestavljene derivate) katerihkoli izmed teh proizvodov.

(A) ACIKLIČNE POLIKARBONSKE KISLINE IN NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DERIVATI

(1) **Oksalna kislina** (HOOC.COOH) se pojavlja v obliki finih, brezbarvnih, prozornih kristalov brez vonja. Kristali so toksični in se uporabljajo za beljenje tekstila in surovih kož, kot sredstvo za jedkanje v tekstilni industriji in v organskih sintezah.

Njene najpomembnejše soli so: amonijev-, kalijev-, natrijev-, kalcijev-, železov- in amonijev-ferioksilat.

Najpomembnejša estra sta: dietil in dimetil oksalat.

(2) **Adipinska kislina** ($HOOC.(CH_2)_4.COOH$), ki kristalizira v brezbarvne iglice. Med drugim se uporablja v proizvodnji plastičnih mas (poliamidi).

(3) **Azelainska kislina** je v obliki rumenkastega ali belega kristalnega prahu. Med drugim se uporablja v industriji plastičnih mas (alkidne smole, poliamidi, poliuretani) in v drugih organskih sintezah.

(4) **Sebacinska kislina** se pojavlja v obliki belih lističev. Med drugim se uporablja kot stabilizator v plastičnih masah (v alkidnih smolah, v maleinskih in drugih poliestrih, v poliuretanih); v proizvodnji plastičnih mas.

(5) **Malein anhidrid** je brezbarvna kristalna masa, ki se uporablja za proizvodnjo plastičnih mas (poliestrov).

(6) **Maleinska kislina** (HOOC.CH=CH.COOH) je v obliki velikih, brezbarvnih kristalov ali v obliki vlitih blokov. Med drugim se uporablja pri proizvodnji nekaterih plastičnih mas (npr. poliestrov).

(7) **Malonska kislina** ($HOOC-CH_2-COOH$) - kristalizira v velike, brezbarvne kosme.

Med njenimi **najpomembnejšimi estri** je dietilni malonat, ki se uporablja v organskih sintezah (npr. za zdravila, kot so barbiturati).

(8) **Jantarna kislina** ali sukcinova kislina ($HOOC.(CH_2)_2.COOH$) se pojavlja v obliki brezbarvnih, prosojnih kristalov brez vonja. Uporablja se v organskih sintezah.

(B) CIKLANSKE, CIKLENSKE IN CIKLOTERPENSKE POLIKARBONSKE KISLINE, NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

(C) AROMATSKE POLIKARBONSKE KISLINE, NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

(1) **Ftal anhidrid** ($C_6H_4.(CO)_2O$) - kristalizira v prosojne, bele iglice, v kristalno maso ali bele luskine. Je zelo močan in voluminozen ter značilnega vonja. Uporablja se v organskih sintezah (plastičnih mas - alkidne smole, mehčal itd.).

(2) **Benzendikarbonske kisline** (o-, m- in p-) ($C_6H_4(COOH)_2$). **Orto**benzendikarbonska kislina se ponavadi imenuje **ftalna** kislina (ortoftalna kislina). **Meta**benzendikarbonska kislina se običajno imenuje **izoftalna** kislina, **para**benzendikarbonska kislina pa **tereftalna**. So v obliki kristalov in se uporabljajo v proizvodnji sintetičnih barvil, plastičnih mas (alkidnih smol) in mehčal.

Med estre spadajo dimetil, dietil, dibutil (di-*n*-butil, diisobutil itd.), dioktil (di-*n*-oktil, diisooktil, bis(2-etilheksil) itd.), dinonil (di-*n*-nonil, diisononil itd.), didekil ((di-*n*-dekil, diisodekil itd.) in dicikloheksilni ortoftalati ter drugi estri ortoftalne kisline, npr. ftalati estrov etilen glikola, pa tudi dimetil in drugi estri tereftalne kisline.

(3) **Dikloroftalna in tetrakloroftalna kislina in njuni anhidridi**.

29.18 - KARBOKSILNE KISLINE Z DODATNO KISIKOVO FUNKCIONALNO SKUPINO IN NJIHOVI ANHIDRIDI, HALOGENIDI, PEROKSIDI IN PEROKSIKISLINE; NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

- Karboksilne kisline z alkoholno funkcionalno skupino ali brez druge kisikove funkcionalne skupine, njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi, peroksikisline in njihovi derivati:

2918.11 **-- mlečna kislina, njene soli in estri**

2918.12 **-- vinska kislina**

2918.13 **-- soli in estri vinske kisline**

2918.14 **-- citronska kislina**

2918.15 **-- soli in estri citronske kisline**

2918.16 **-- glukonska kislina, njene soli in estri**

2918.17 **-- fenilglikolna kislina (mandljnova kislina), njene soli in estri**

2918.19 **-- druge**

- Karboksilne kisline s fenolno funkcijo ali brez drugih kisikovih funkcij, njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi, peroksikisline in njihovi derivati:

2918.21 **-- salicilna kislina in njene soli**

2918.22 **-- o-acetilsalicilna kislina, njene soli in estri**

2918.23 **-- drugi estri salicilne kisline in njihove soli**

2918.29 **-- drugo**

2918.30 **- Karboksilne kisline z aldehidno ali ketonsko funkcijo ali brez drugih kisikovih funkcij, njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi, peroksikisline in njihovi derivati**

2918.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje karbonske kisline z dodano kisikovo funkcijo in njihove anhidride, halogenide, perokside, perkisline, estre in soli, pa tudi halogenske, sulfo-, nitro- ali nitrozo- derivate (vštevši sestavljene derivate) iz katerihkoli izmed teh proizvodov.

Pojem "**dodatna kisikova funkcija**" označuje karbonske kisline, ki vseubjejo tudi eno ali več kisikovih funkcij, naštetih v predhodnih pododdelkih **(alkoholno, etrsko, fenolno, aldehidno, ketonsko itd**.).

(A) KARBOKSILNE KISLINE Z ALKOHOLNO FUNKCIONALNO SKUPINO IN NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

Te kisline vsebujejo **tako alkoholno funkcionalno skupino** (-CH_2OH, =CHOH ali ≡COH), **kot tudi karboksilno funkcionalno skupino** (-COOH). Ti dve funkcionalni skupini lahko, vsaka glede na svojo naravo, reagirata. Glede na to lahko (tako kot alkoholi) tvorijo etre, estre in druge derivate, kot kisline pa lahko gradijo soli, estre itd.

Med najpomembnejšimi kislinami, zajetimi v tej tar. številki, so:

(1) **Mlečna kislina** (CH_3.CH(OH).COOH), katero pridobivajo s fermentacijo glukoze ali poprej iz invertiranega sladkorja sladkornega trsa z **mlečnim fermentom**. Je zelo higroskopična kristalna masa ali gosta, sirupasta tekočina, ki je brezbarvna ali bledorumena. Uporablja se v medicini, za barvanje, za odstranjevanje apnenca s surovih kož itd. Ta tar. številka vključuje tudi mlečno kislino - industrijsko, komercialno ali farmacevtsko. **Industrijska mlečna kislina** je lahko od rumene do rjavorumene barve in neprijetnega, zelo kislega vonja. **Komercialne** ali **farmacevtske kisline** ponavadi vsebujejo 75 % ali več mlečne kisline.

Njene najpomembnejše soli so: kalcijev (uporablja se v medicini), stroncijev, magnezijev, cinkov, antimonov, železov, živosrebrni in bizmutov laktat.

Med njenimi **najpomembnejšimi estri** sta etil in butil laktat, ki se uporabljata kot topili za lake.

(2) **Vinska kislina** (HOOC.CH(OH).CH(OH).COOH) se pojavlja v obliki prosojnih in brezbarvnih kristalov. Uporablja se v barvanju, v fotografiji, v proizvodnji pecilnih praškov, v vinarstvu in v medicini.

Med njenimi solmi so tudi:

(a) **Natrijev tartarat**,

(b) **Kalijev tartarat**,

(c) **Rafinirani kisli kalijev tartarat** (čisti streš)

Surovi vinski kamen - čisti streš je iz te tar. številke **izključen - tar. št. 23.07**,

(d) **Kalcijev tartarat** - v obliki majhnih kristalov

Surovi kalcijev tartarat se iz te tar. številke **izključuje - tar. št. 38.24**,

(e) **Antimon-kalijev tartarat** (sredstvo za bljuvanje), natrij-kalijev tartarat (Seignettejeva sol) in ferikalijev tartarat.

Njeni estri vključujejo:

(i) **etil tartarate**,

(ii) **butil tartarate** in

(iii) **pentil tartarate**.

(3) **Citronska kislina** se nahaja v prostem stanju v sadnem soku plodov citrusa. Pridobivajo jo tudi s fermentacijo glukoze in saharoze v prisotnosti citrovega micelija. Kristalizira v velike, brezbarvne in prosojne prizme, ali pa v bel, kristalni prah brez vonja. Uporabljajo jo za proizvodnjo napitkov, v tekstilni industriji, v vinarstvu, medicini, za pridobivanje citratov itd.

Med njene soli spadajo:

(a) **litijev citrat**,

(b) **kalcijev citrat;**

Surovi kalcijev citrat je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 38.24)**,

(c) **aluminijev citrat** - uporabljajo ga kot sredstvo za jedkanje pri barvanju in

(d) **železov citrat**, ki se uporablja v fotografiji.

Najpomembnejša estra citronske kisline sta:

(i) **trietilcitrat** in

(ii) **tributilcitrat**.

(4) **Glukonska kislina in njene soli**. Glukonska kislina se ponavadi pojavlja kot vodna raztopina. Njena kalcijeva sol se uporablja v medicini, za čiščenje in kot dodatek betonu.

(5) **Glukoheptonska kislina** in njene soli (npr. kalcijev glukoheptonat).

(6) **Fenilglukolna kislina** (mandljeva kislina).

(7) **Jabolčna kislina** (HOOC.CH(OH).CH_2.COOH) je topna, brezbarvna in kristalna masa. Uporablja se v organskih sintezah, v medicini itd.

(B) KARBONSKE KISLINE S FENOLNO FUNKCIJO IN NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

Fenolne kisline so ciklične aromatske kisline, ki imajo v atomu karboksilno skupino (COOH) in eno ali več hidroksilnih skupin (OH). Najpreprostejša fenolna kislina ima formulo (OH.C_6H_4.COOH).

(I) **Salicilna kislina** (ortohidroksibenzojeva kislina) (OH.C_6H_4.COOH) kristalizira v bele, voluminozne kosme, ali pa v lahek, bel prah brez vonja. Uporablja se v medicini, pa tudi za pridobivanje azo-barv itd.

Njeni najpomembnejši soli sta:

(1) **Natrijev salicilat** - v obliki kristalnega prahu ali belih kosmov brez vonja. Uporablja se v medicini (konzervans).

(2) **Bizmutov salicilat** - v obliki belega prahu brez vonja, uporablja se v medicini.

Njeni najpomembnejši estri so:

(a) **Metil salicilat** - sestavina olja zimzelena. Je oljasta brezbarvna tekočina močnega, obstojnega in aromatičnega vonja. Uporablja se v medicini.

(b) **Fenil salicilat** (salol) - kristalizira v brezbarvne kosme šibkega, prijetnega vonja. Uporablja se v medicini kot antiseptik.

(c) **Etil, naftil, butil, amil, bornil, citronelil, geranil, mentil in rodinil salicilati**.

(II) **o-Acetil salicilna kislina** (CH_3.$COOH_6O_4$.COOH) - kristalni, bel prah brez vonja. Uporablja se v medicini (aspirin).

(III) **Sulfosalicilna kislina** (salicil-sulfonska kislina).

(IV) **para-Hidroksibenzojeva kislina** - kristalna kislina.

Njeni najpomembnejši estri so:

(a) **metil parahidroksibenzonat**,

(b) **etil parahidroksibenzonat** in

(c) **propil parahidroksibenzonat**.

Ti estri se uporabljajo kot konzervansi.

(V) **Krezotinske kisline.**

(VI) **Acetilortokrezotinske kisline.**

(VII) **Galna kislina** ($(OH)_3.C_6H_2.COOH$) - pridobivajo jo iz šišk. Je fini, svilen prah, ki je brez barve ali bledorumenkast in ki je brez vonja. Uporablja se za proizvodnjo barv in črnil, v fotografiji, v strojenju kot sredstvo za jedkanje itd.

Njene najpomembnejše soli in estri vključujejo:

(1) **Bazični bizmutov galat** - amorfni prah citronsko rumene barve, brez vonja. Je oster in absorbtiven prah, ki se uporablja v medicini.

(2) **Metil galat** - v obliki kristalov, uporablja se kot dezinfekcijsko sredstvo, kot sredstvo za krčenje, pa tudi v oftalmologiji.

(3) **Propil galat**.

(VIII) **Hidroksinaftenove kisline**

(IX) **Hidroksiantracen-karbonske kisline.**

(C) KARBOKSILNE KISLINE Z ALDEHIDNO ALI KETONSKO FUNKCIONALNO SKUPINO IN NJIHOVE SOLI, ETRI IN DRUGI DERIVATI

(1) **Aldehidne kisline** z aldehidno skupino (CHO) in kislinsko skupino (COOH).

(2) **Ketonske kisline** s ketonsko skupino (CO) in s kislinsko skupino (COOH).

Najpomembnejši ester teh kislin je **etil acetoacetat** in njegovi **natrijevi derivati**.

(D) DRUGE KARBONSKE KISLINE Z DODATNO KISIKOVO FUNKCIJO IN NJIHOVE SOLI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

Janeževa kislina ($CH_3OC_6H_4.COOH$). Pridobiva se z oksidacijo janeževega aldehida, anetola in olja janeževega semena. Nahaja se v obliki brezbarvnih kristalov šibkega vonja po anetolu. Uporablja se kot antiseptik v medicini in v proizvodnji barv.

VIII. PODODDELEK

ESTRI ANORGANSKIH KISLIN IN NJIHOVE SOLI, NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

SPLOŠNA DOLOČILA

(A) ESTRI ANORGANSKIH KISLIN

Te spojine se ponavadi tvorijo pri reakciji alkoholov in fenolov z anorganskimi kislinami. Njihova splošna formula je (R.O.X), pri čemer je R alkoholni ali fenolni radikal, X pa ostanek molekul anorganske kisline, znan kot kisli radikal.

Kisli radikal dušikove kisline je (-NO_2), žveplove kisline (=SO_2), fosforne kisline (=**PO**) in ogljikove (=**CO**).

Ta pododdelek **izključuje** estre, ki se uvrščajo v prihodnje tarifne številke tega poglavja.

(B) SOLI ESTROV ANORGANSKIH KISLIN

Soli estrov anorganskih kislin je moč dobiti samo iz večbaznih kislin (žveplove, fosforne, silicijeve itd.). Večbazne kisline z več kot eno kislo skupino, ki niso vse zaestrane, lahko tvorijo **kisle estre**.

Z ustreznimi postopki dobivajo iz teh kislih estrov soli estrov anorganskih kislin.

Dušična in dušikova kislina pa lahko (ker sta monobazni) dajeta le **nevtralne estre**.

29.19 - ESTRI FOSFORNE KISLINE IN NJIHOVE SOLI, VKLJUČNO Z LAKTOFOSFATI; NJENI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

Ker je fosforna kislina tribazna, daje tri tipe fosforjevih estrov - pač glede na to, ali je zaestrena ena, dve ali tri njene kisle skupine.

Ti estri vključujejo:

(1) **Glicerofosforjevo kislino**, ki nastane z nasičevanjem ene izmed primarnih alkoholnih skupin glicerina s fosforjevo kislino.

Najpomembnejši med temi estri se uporabljajo v medicini kot toniki:

(a) **kalcijev glicerofosfat**,

(b) **železov glicerofosfat** in

(c) **natrijev glicerofosfat**.

(2) **Inozitolheksafosforjevo kislino in inozitolheksafosforjefe fosfate**.

(3) **Tributilfosfat** - brezbarvna tekočina brez vonja, katero uporabljajo kot mehčalo.

(4) **Trifenilfosfat** - v obliki brezbarvnih kristalov brez vonja. Uporablja se za proizvodnjo plastičnih mas (npr. celuloida), nepremočljivega papirja itd.

(5) **Tritolilfosfat** - v obliki brezbarvne ali rumenkaste tekočine, katero uporabljajo kot mehčalo celuloznih proizvodov in sintetičnih smol, pri flotaciji rud itd.

(6) **Triksililfosfat.**

(7) **Trigvajacilfosfat**.

(8) **Laktofosfate** (npr. kalcijev laktofosfat - kemično določen ali kemično nedoločen).

29.20 - ESTRI DRUGIH ANORGANSKIH KISLIN (RAZEN ESTROV VODIKOVIH HALOGENIDOV) IN NJIHOVE SOLI; NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO-ALI NITROZO-DERIVATI

2920.10 **- Estri tiofosforjeve kisline (fosfortioati) in njihove soli; njihovi halogenski, sulfo-, nitro- in nitrozo- derivati**

2920.90 **- Drugo**

Ta tar. št. vključuje estre anorganskih kislin, **razen**:

(a) "Estrov" halogenskih derivatov vodika (**ponavadi tar. št. 29.03**) in

(b) Estrov, zaobseženih v prihajajočih tar. številkah tega poglavja (npr. "estrov" izocianove kisline - izocianatov (**tar. št. 29.29**) in "estrov" vodikovega sulfida (**ponavadi tar. št. 29.30**)).

Estri, katere ta tar. številka vključuje, so naslednji:

(A) **Tiofosforjevi estri** (fosforjevi tiojati) in njihove soli, vštevši natrijev 0,0-dibutil in 0,0-ditiolilditiofosfat).

(B) **Estri žveplove kisline in njihove soli.**

Estri žveplove kisline so lahko nevtralni ali kisli.

(1) **Kisli metilsulfat** ($CH_3.O.SO_2.OH$) - oljnata tekočina.

(2) **Dimetilsulfat** ($(CH_3.O)_2.SO_2$) je brezbarvna ali bledorumena tekočina šibkega vonja po meti; je toksična, korozivna, izzove solzenje in draži dihalne organe. Uporablja se v organskih sintezah.

(3) **Kisli etilsulfat** ($C_2H_5.O.SO_2.OH$) - sirupasta tekočina.

(4) **Dietilsulfat** ($(C_2H_5.O)_2.SO_2$) - tekočina z vonjem po meti.

(C) **Estri dušikove (HNO_3) in dušične kisline (HNO_2).**

Estri dušične kisline so tekočine aromatičnega vonja, npr. metil, etil, propil, butil in pentil nitriti.

Estri dušikove kisline so gibke tekočine prijetnega vonja. Z naglim segrevanjem se talijo. To so: metil, etil, propil, pentil nitrati.

Nitroglicerin, tetranitropentaeritritol (pentrit) in **nitroglikol** se uvrščajo v to tar. številko, če niso zmešani; v kolikor se dobavljajo v obliki **pripravljenih eksplozivov**, se iz te tar. številke **izključujejo** in se uvrščajo v **tar. št. 36.02**.

(D) **Estri karbonske in perkarbonske kisline in njihove soli.**

Estri karbonske kisline so lahko kisli ali nevtralni.

(1) **Digvajacilkarbonat** - v obliki lahkega, belega, kristalnega prahu šibkega vonja po gvajakolu. Uporablja se v medicini in kot posrednik pri sintezi vonjav.

(2) **Tetraetilortokarbonat** ($C(OC_2H_5)_4$).

(3) **Dietilkarbonat** ($CO(OC_2H_5)_2$).

(4) **Bis(4-ter-butilcikloheksil) peroksidikarbonat**.

Etilklorkarbonat (ali etilklorformijat) je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 29.15)**.

(E) **Estri silicijeve kisline in njihove soli** (tetraetilsilikat itd.).

Ta tarifna številka **ne vključuje** alkoholatov ali estrov kovinskih hidroksidov s kislo funkcijo, **na primer**: titanovega tetra-n-butoksida (znanega tudi kot tetrabutilni titanat) (**tar. št. 29.05**)

IX. PODODDELEK

SPOJINE Z DUŠIKOVO FUNKCIJO

SPLOŠNA DOLOČILA

Ta pododdelek vključuje spojine z dušikovo funkcijo (npr. amine, imide), vendar ne vključuje spojin z nitro- ali nitrozo- skupino kot edino dušikovo funkcijo.

29.21 - SPOJINE Z AMINO FUNKCIJO

- Aciklični monoamini in njihovi derivati; njihove soli:

2921.11 **-- metilamin, di- ali tri- metilamin in njihove soli**

2921.12 **-- dietilamin in njegove soli**

2921.19 **-- drugo**

- Aciklični poliamini in njihovi derivati; njihove soli:

2921.21 **-- etilendiamin in njegove soli**

2921.22 **-- heksametilendiamin in njegove soli**

2921.29 **-- drugo**

2921.30 **- Ciklanski, ciklenski in cikloterpenski mono- ali poliamini in njihovi derivati; njihove soli**

- Aromatski monoamini in njhovi derivati; njihove soli

2921.41 **-- anilin in njegove soli**

2921.42 **-- derivati anilina in njihove soli**

2921.43 **-- toluidini in njihovi derivati; njihove soli**

2921.44 **-- difenilamin in njegovi derivati; njihove soli**

2921.45 **-- 1-naftilamin (alfa naftilamin), 2-naftilamin (beta naftilamin) in njuni derivati; njune soli**

2921.49 **-- drugo**

- Aromatski poliamini in njihovi derivati; njihove soli

2921.51 **-- o-, m-, p-fenilendiamini, diaminotolueni in njihovi derivati; njihove soli**

2921.59 **-- drugo**

Amini so organske dušikove spojine z amino funkcijo (to je funkcija, nastala iz amonijaka, v katerem so en, dva ali trije atomi vodika respektivno zamenjani z enim, dvema ali tremi alkilnimi ali arilnimi radikali - metil, etil, fenil itd.).

Če je zamenjan le **en vodikov** atom iz amonijaka, nastane **primarni** amin ($R.N.H_2$). Z zamenjavo **dveh vodikovih** atomov dobimo **sekundarni amin** (R-NH-R), z zamenjavo **vseh treh** pa **terciarni amin**.

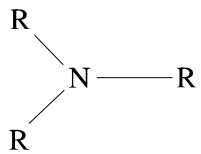

Nitrozoamini, ki lahko reagirajo v tautomerni obliki kinoniminoksima, so vključeni v to tar. številko.

Ta tar. številka vključuje tudi soli (npr. nitrate, acetate, citrate) in substituirane derivate, kot so npr. halogenski, sulfo-, nitro-ali nitrozo- derivati), vendar pa **izključuje** substituirane derivate s kisikovo funkcijo iz **tar. št. od 29.05 do 29.20** in njihove soli (**tar. št. 29.22**). Iz te tar. številke so **izključeni** tudi derivate substitucij, pri katerih je bil en ali več vodikovih atomov aminske funkcije zamenjan z enim ali več halogeni, sulfo ($-SO_3H$), nitro ($-NO_2$) ali nitrozo (-NO) skupinami ali s katerokoli njih kombinacijo.

Amini, ki se lahko diazotirajo, in njihove soli iz te tar. številke, ki se uporabljajo za proizvodnjo azobarv in so razredčene do standardne moči, so prav tako uvrščene v to tar. številko.

(A) ACIKLIČNI MONOAMINI IN NJIHOVI DERIVATI; NJIHOVE SOLI

(1) **Metilamin** ($CH_3.NH_2$) - brezbarven, vnetljiv plin močnega vonja po amonijaku. Uporablja se za hranjenje organskih barv, v industriji strojenja itd.

(2) **Dimetilamin** ($(CH_3)_2.NH$) je metilaminu podoben. Uporabljajo ga v organskih sintezah in kot pospeševalec vulkanizacije.

(3) **Trimetilamin** ($(CH_3)_3.N$) je podoben metilaminu. Uporablja se v organskih sintezah.

(4) **Etilamin**

(5) **Dietilamin**

(6) **Alilzopropilamin**

(B) ACIKLIČNI POLIAMINI IN NJIHOVI DERIVATI; NJIHOVE SOLI

(1) **Etilendiamin** ($NH_2.CH_2.CH_2.NH_2$) je alkalna in brezbarvna tekočina, s šibkim vonjem po amonijaku in njegovih soleh.

(2) **Heksaetilendiamin** ($NH_2.(CH_2)_6.NH_2$) in njegove soli - v obliki kristalov, iglic ali podolgovatih ploščic značilnega vonja. Na kožo učinkuje toksično in povzroča resne poškodbe. Uporablja se za proizvodnjo sintetičnih vlaken (poliamidi).

(C) CIKLANSKI, CIKLENSKI IN CIKLOTERPENSKI MONO- IN POLIAMINI IN NJIHOVI DERIVATI; NJIHOVE SOLI

Ta skupina vključuje **cikloheksilamin, dimetilaminocikloheksan itd**.

(D) AROMATSKI MONOAMINI IN NJIHOVI DERIVATI; NJIHOVE SOLI

(1) **Anilin** ($C_6H_5.NH_2$) (fenilamin) in njegove soli. Anilin je brezbarvna, oljnata tekočina šibkega aromatičnega vonja. Veliko jo uporabljajo pri hranjenju barv, farmacevtskih proizvodov itd.

Derivati anilina, ki se veliko uporabljajo kot posredniki za barve, vključujejo:

(a) **halogene derivate**: kloraniline,

(b) **sulfo-derivate: meta**- in paraaminobenzosulfonske kisline (npr. sulfanilska kislina),

(c) **nitro-derivate**: nitroanilini itd.,

(d) **nitrozo derivati**, v katerih je bil en ali več vodikovih atomov (razen tistih iz aminske funkcije) zamenjan z eno ali več nitroznih skupin (npr. z nitrozoanilinom, metilnitrozoanilinom),

(e) **sulfohalogenske, nitrohalogenske in nitrosulfo-derivate**,

(f) **alkilne derivate**: K-metilanilin in N,K-dimetilanilin; N- etilanilin in N.N-dietilanilin in

(2) **Toluidini.**

(3) **Difenilamin** ($(C_6H_5)_2.NH$) - sekundarni amin, ki kristalizira v brezbarvne lističe. Uporablja se v organskih sintezah (barve itd.).

(4) **1-Naftilamin (alfa naftilamin)** ($C_{10}H_7$-NH_2) - kristalizira v bele iglice, vendar se utegne pojaviti tudi v obliki mase ali kristalnih luskin bele ali rjave barve. Je prijetnega in prodornega vonja. Na svetlobi spremeni barvo v bledovijoličasto. Uporablja se v organskih sintezah, za flotacijo bakrovih rud itd.

(5) **2-Naftilamin (beta naftilamin)** ($C_{10}H_7NH_2$) se pojavlja v obliki belega prahu ali bisernastih luskin. Je brez vonja in se uporablja v organskih sintezah. Ta proizvod je kancerogen in je treba z njim previdno rokovati.

(6) **Ksilidini.**

(7) **Amfetamini (INN)** (Amphetamine)**.**

(E) **Aromatski poliamini in njihovi derivati; njihove soli**

(1) o-, m- in p-**Fenilendiamini** ($C_6H_4.(NH_2)_{2)}$:

(a) o-**Fenilendiamin** - brezbarvni monociklični kristali, ki na zraku potemnijo.

(b) m-**Fenilendiamin** - v obliki brezbarvnih iglic, ki se na zraku rdeče obarvajo.

(c) p-**Fenilendiamin** - kristali, barve od bele do škrlatne.

(2) **Diaminotolueni** (CH_3-$C_6H_3.NH_2)_2$.

(3) **N-Alkiltolilendiamini**, na primer N,N- dimetilparafenilendiamin.

(4) **N-Alkiltolilendiamini**, na primer N,N-dietil-3,4-toluendiamin.

(5) **Benzidin** ($NH_2.C_6H_4.C_6HC.NH_2$) - v obliki odsevnih, belih, kristalnih luskinic prijetnega vonja. Uporablja se za hranjenje barvil in v analitični kemiji.

(6) **Poliamini** - nastanejo iz di- in trifenilmetana in njunih homologov. Njuna derivata sta tetrametil- in tetraetildiaminodifenilmetan.

(7) **Amino- in diaminodifenilamini**.

(8) **Diaminostilben**.

Nekatere snovi iz te tar. številke, ki po mednarodnih instrumentih štejejo za **psihotropne**, so naštete v seznamu na koncu 29. poglavja.

KOMENTAR K TAR. PODŠTEVILKAM

Tar. podštevilke od 2921.42 do 2921.49

Ogljikovodikovi derivati aromatskih monoaminov so derivati, dobljeni z zamenjavo enega ali obeh vodikov iz aminodušika samo z alkilno ali cikloalkilno skupino. Zato so **izključeni** substituenti z enim ali več aromatskimi jedri, ne glede na to, ali so ta jedra vezana na aminodušik z alkilno verigo.

Tako se npr. ksilidin mora uvrščati v **tar. podšt. 2921.49** kot eden izmed "drugih" aromatskih monoaminov, in ne kot derivat anilina (**tar. podšt. 2921.42**) ali kot derivat toluidina (tar. podšt. **2921.43**).

29.22 - AMINOSPOJINE S KISIKOVO FUNKCIJO

- Aminoalkoholi, njihovi etri in estri, razen tistih, ki vsebujejo več kot eno kisikovo funkcijo; njihove soli:

2922.11 **-- monoetanolamin in njegove soli**

2922.12 **-- dietanolamin in njegove soli**

2922.13 **-- trietanolamin in njegove soli**

2922.19 **-- drugo**

- Aminonaftoli in drugi aminofenoli, njihovi etri in estri, razen tistih, ki vsebujejo več kot eno kisikovo funkcijo; njihove soli:

2922.21 **-- aminohidroksinaftalensulfonske kisline in njihove soli**

2922.22 **-- anizidini, dianizidini, fenetidini in njihove soli**

2922.29 **-- drugo**

2922.30 **- Aminoaldehidi, aminoketoni in aminokinoni, razen tistih, ki vsebujejo več kot eno kisikovo funkcijo; njihove soli**

- Aminokisline in njihovi estri, razen tistih, ki vsebujejo več kot eno kisikovo funkcijo; njihove soli:

2922.41 **-- lizin in njegovi estri; njegove soli**

2922.42 **-- glutaminska kislina in njene soli**

2922.42 **-- antranilna kislina (2-aminobenzojska kislina) in njene soli**

2922.49 **-- drugo**

2922.50 **- Fenoli aminoalkoholov; fenoli amino-kislin in druge aminospojine s kisikovo funkcijo**

Pojem "**amino spojine s kisikovo funkcijo**" označuje amino spojine, ki imajo poleg aminske funkcije tudi eno ali več kisikovih funkcij, kot je definirano v Opombi 4 k 29. poglavju (*alkoholne, etrske, fenolne, acetalne, aldehidne, ketonske funkcije* itd.). Ta tarifna številka **vključuje** tudi amino spojine, ki so substituirani derivati aminov s kisikovimi funkcijami iz **tar. št. od 29.05 do 29.20** in njihove estre ter soli.

Amini, ki se **lahko diazotirajo**, in njihove soli iz te tarifna številke, ki jih uporabljajo v proizvodnji azo-barv in, ki so razredčene do standardne moči, so prav tako **vključene** v to tarifno številko.

Iz te tar. številke pa so **izključene** organske barve (**32. poglavje**).

(A) AMINO-ALKOHOLI, NJIHOVI ETRI IN ESTRI; NJIHOVE SOLI

Te spojine vsebujejo eno ali več alkoholnih **hidroksilnih** skupin in eno ali več **amino** skupin, vezanih **na ogljikove atome**. V teh spojinah so kot *kisikova funkcija* **samo** alkoholi, njihovi etri ali estri, ali pa kombinacije teh funkcij. **Katerakoli** kisikova funkcija, ki bi jo morda bilo moč najti v *neparentnem* segmentu, pripeto na *parentni* amino-alkohol, **ne vpliva** na uvrščanje.

(1) **Monoetanolamin** ($NH_2(CH_2CH_2OH)$). Je precej viskozna, brezbarvna tekočina, ki se uporablja za proizvodnjo farmacevtskih proizvodov, mil itd.

(2) **Dietanolamin** ($NH(CH_2CH_2OH)_2$). Je v obliki brezbarvnih kristalov ali svetle tekočine. Uporablja se za absorbiranje kislih plinov, pri strojenju za mehčanje kož in v organskih sintezah.

(3) **Trietanolamin** ($N(CH_2CH_2OH)_3$). Je viskozna tekočina, ki se uporablja kot osnova v industriji mila in emulgatorjev za apretiranje tekstila.

(4) **(2-benzoiloksi-2-metilbutil) dimetilamonijev klorid**. Je v obliki kristalnega belega prahu. Uporablja se kot lokalni anestetik..

(5) **Meklofenoksat**

(6) **Arnolol.**

(7) **Sarpogrelat**

(8) **Ariletanolamini**

(9) **Tetrametil- in tetraetildiaminobenzhidrol**

(10) **Aminoetilnitrat**

(B) AMINO-NAFTOLI IN DRUGI AMINO-FENOLI, NJIHOVI ETRI IN ESTRI; NJIHOVE SOLI

To so **fenolne spojine**, v katerih je en ali več vodikovih atomov **zamenjanih** z **amino skupino** (**-NH_2**). V teh spojinah je kot kisikova funkcija **samo** fenolna funkcija, njeni etri ali estri ali kombinacije teh funkcij. Katerikoli kisikova funkcija, ki bi jo morda bilo moč najti v *neparentnem* segmentu, pripeto na *parentni* amino-alkohol, **ne vpliva** na uvrščanje.

(1) **Aminohidroksinaftalinsulfonske kisline**, na primer:

(a) **7-Amino-1-naftol-3-sulfonska kislina** (*gama kislina*)

(b) **8-Amino-1-naftol-3,6-disulfonska kislina** (*H kislina*)

(2) *o-, m-* in *p-* **Aminofenoli**

(3) **Amino** *o-, m-* **in** *p-* **krezoli**

(4) **Diaminofenoli**

Etri **aminofenolov vključujejo**:

(a) **Anizidine**,

(b) **Dianizidine** (*bianizidine*),

(c) **Fenetidine**,

(d) **Krezidine** in

(e) **5-Nitro-2-propoksianilin** (*2-amino-4-nitrofenol-n-propileter*).

Hidroksi *derivati difenilanina* in njihove soli, so tudi **vključeni** v to tarifno številko.

(C) AMINO-ALDEHIDI, AMINO-KETONI IN AMINO-KINONI; NJIHOVE SOLI

Te spojine imajo **amino** skupino **poleg** aldehidne skupine (**-CHO**), ketonske skupine (**=C=O**) ali kinonske skupine (**glej** komentarska pojasnila k tarifni številki 29.14).

(1) **Aminobenzaldehidi**

(2) **Tetrametil- in tetraetildiaminobenzofenoni**

(3) **Amino- in diaminoantrakinoni**

(4) **Antramidi**

(D) AMINOKISLINE IN NJIHOVI ESTRI; NJIHOVE SOLI

Amino-kisline imajo **eno ali več karboksilnih kislinskih funkcij** in **eno ali več amino funkcij**. Anhidridi, halidi, peroksidi in peroksi-kisline karboksilne kisline štejejo za **kisle funkcije**.

V teh spojinah so kot **kisikova funkcija samo** kisline, njihovi estri ali anhidridi, halidi, peroksidi in peroksi-kisline ali kombinacije teh funkcij. Katerakoli kisikova funkcija, ki bi jo morda bilo moč najti v *neparentnem* segmentu, pripeto na *parentni* amino-alkohol, **ne vpliva** na uvrščanje.

Amino-kisline, ki se uvrščajo v to tarifno številko skupaj s svojimi estri, solmi in substituiranimi derivati, **vključujejo**:

(1) **Lizin** (diamino-*n*-heksanojsko kislino). Je v obliki brezbarvnih kristalov. Je proizvod cepitve *serina* (beljakovina v svili) in drugih beljakovin.

(2) **Glutaminska kislina.** Je rezultat cepitve beljakovin, pridobivajo pa jo iz *glutena*. Je v obliki kristalov in se uporablja v medicini in v prehrambeni industriji.

(3) **Glicin** (*aminoocetna kislina*; *glikokol* (NH_2CH_2COOH). Je v obliki velikih, brezbarvnih in pravilno oblikovanih kristalov. Uporabljajo jo v organskih sintezah itd.

(4) **Sarkozin** ($CH_3.NH-CH_2-COOH$). Je *metilni derivat* **glicina** in kristalizira vobliki prizm.

(5) **Alanin** (2-aminopropionska kislina). Je v obliki trdih iglic.

(6) **β–Alanin** (3-aminopropionska kislina). Je v obliki kristalov.

(7) **Fenilalanin**.

(8) **Valin** (α- aminoizovalerijanska kislina). Je v obliki kristalov.

(9) **Leucin** (α-aminoizokaprinska kislina). Pridobivajo jo s hidrolizo proteinov. Pojavlja se v obliki opaliscentnih kristalov. **Izoleucin.**

(10) **Asparaginska kislina.** Je v obliki kristalov.

(11) ***o*- Aminobenzojeva kislina** (*antranilna kislina*). Pridobivajo jo sintetično in se uporablja za proizvodnjo sintetičnega indiga. Med njenimi derivati je tudi **metil antranilat**.

(12) *m*- **Aminobenzojeva kislina.**

(13) *p*- **Aminobenzojeva kislina**. Uporablja se v pripravi barvil, umetnih vonjav in anestetikov, pa tudi v medicini zaradi svojega vitaminskega učinka. Njeni derivati **vključujejo** etil- in butil- *p*-aminobenzonate. **Prokain-hidroklorid** (dietil-aminoetil *p*-aminobenzonat-hidroklorid) je v obliki majhnih, brezbarvnih kristalčkov brez vonja in je **lokalni anestetik**, katerega uporabljajo okulisti in zobarji.

(14) **Fenilglicin.**

(15) **Lisadimat.**

(E) FENOLI AMINO-ALKOHOLOV, FENOLI AMINOKISLIN IN DRUGE AMINO SPOJINE S KISIKOVO FUNKCIJO

Ta skupina **vključuje** *med drugim*:

(1) **Tirozin** (*p*- hidroksifenilalanin).

(2) **Serin** (α-amino-β-hidroksipropionska kislina). Je rezultat cepitve *sericina (beljakovine v svili)* in številnih beljakovin.

(3) **Aminosalicilne kisline**, **vključno 5-aminosalicilno kislino** in **4- aminosalicilno kislino**. So v obliki kristalnih praškov. **5-aminosalicilno kislino** uporabljajo v organskih sintezah (**na primer:** za proizvodnjo azo- in žveplenih barv). Natrijeva sol **4-aminosalicilne kisline** se uporablja v medicini za zdravljenje pljučne tuberkuloze.

(4) **Medifoksamin** (N,N-dimetil-2,2-difenoksietilamin) - aminska spojina **z acetalno funkcijo.**

(5) **Propoksikain.**

Nekatere snovi iz te tarifna številke, katere štejejo po mednarodnih določilih za **narkotična mamila** ali **psihotropne substance**, so naštete v seznamu **na koncu 29. poglavja**.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM
Tarifne podštevilke od 2922.11 do 2922.50

V smislu uvrščanja v tarifne podštevilke štejejo etrske in estrske funkcije organskih ali anorganskih kislin ali za alkoholne, fenolne ali kislinske funkcije, kar je odvisno od položaja kisikove funkcije v razmerju do amino skupine. V teh primerih je treba upoštevati **samo tiste kisikove funkcije**, prisotne v delu molekule med amino funkcijo in kisikovim atomom ali med etrsko ali estrsko funkcijo. **Če** sta v spojini dve ali več etrski ali estrski funkciji, se pri uvrščanju molekula razdeli na kisikov atom vsake etrske ali estrske funkcije, **kot edine kisikove funkcije** pa pri tem štejejo tiste, najdene v istem delu molekule kot amino funkcija - del molekule z amino funkcijo velja za *parentnega*.

Primer: V spojini ***3-(2-aminoetoksi) propionska kislina*** je *parentni* del **aminoetanol**, skupine karboksilne kisline pa se pri razvrščanju **ne upošteva**, saj jo je moč (kot eter amino-alkohola) uvrstiti v **tarifno podštevilko 2922.19.**

Če sta v spojini dve ali **več amino funkciji** pripojeni na **isto** etrsko ali estrsko funkcijo, se takšna spojina uvršča v tarifno podštevilko, **zadnjo** v številčnem zaporedju - ta tarifna podštevilka, se določi ob upoštevanju etrske ali estrske funkcije (v razmerju do vsake amino funkcije) bodisi kot alkoholne, fenolne ali kislinske funkcije.

29.23 - KVATERNARNE AMONIJEVE SOLI IN HIDROKSIDI; LECITINI IN DRUGI FOSFOAMINOLIPIDI

2923.10 **- Holin in njegove soli**

2923.20 **- Lecitini in drugi fosfoaminolipidi**

2923.30 **- Drugo**

Kvaternarne organske amonijeve soli vsebujejo en štirivalentni kation dušika $R_1R_2R_3R_4N^+$, pri čemer so $R_1R_2R_3R_4$ isti ali različni alkilni ali arilni radikali (metil, etil, tolil itd.).

Ta kation se lahko zapolni s hidroksilno skupino (OH). Tako nastane **kvaternarni amonijev hidroksid**, katerega predstavlja splošna formula ($R_4N^+OH^-$) in ki ustreza amonijevemu hidroksidu $NH_4.OH$, svojemu anorganskemu ekvivalentu.

Vendar pa se lahko prosta vez zapolni tudi z drugimi anioni (klorid, bromid, jodid itd.), pri čemer nastanejo **kvaternarne amonijeve soli**.

Najpomembnejše soli in substitucijski derivati kvaternarnih amonijevih baz so:

(1) **Holin**, njegove soli in njegovi derivati. Hidroksietil trimetilamonijev hidroksid se nahaja v žolču, mozgu, rumenjaku in v vsakem svežem semenu. To je spojina, iz katere izhajajo druge, zelo pomembne biološke substance (npr. acetilholin, metilholin itd.).

(2) **Lecitin in drugi fosfoaminolipidi**. To so estri (fosfatidi), ki izhajajo iz kombinacij oleinske, palmitinske in drugih maščobnih kislin z glicero-fosforjevo kislino in eno izmed organskih baz, kot je npr. holin (cholin). Ponavadi so voskaste mase rumenkastorjave barve, topne v etanolu. Lecitini se nahajajo v jajčnem rumenjaku (ovolecitin) ter v živalskem in rastlinskem svetu.

Trgovski lecitin, katerega ta tar. številka **prav tako vključuje**, je pretežno lecitin iz soje. Sestoji iz zmesi fosfatidov, netopnih v acetonu (običajno med 60 % in 70 % po teži), nadalje iz sojinega olja, maščobnih kislin in ogljikovih hidratov. Trgovski lecitin iz soje se pojavlja v bolj ali manj viskozni obliki, je rjave do svetlorjave barve, ali pa v obliki rumenkastih zrnc - v kolikor je bilo sojino olje ekstrahirano z acetonom.

Ovolecitin se uporablja v medicini. Komercialni lecitin iz soje uporabljajo kot emulgator, dispergator itd., v prehrambeni industriji živinske krme, v industriji barv, v predelavi nafte itd.

(3) **Tetrametilamonijev jodid** ($(CH_3)_4NJ$)

(4) **Tetrametilamonijev hidroksid** ($(CH_3)_4NOH$)

(5) **Tetrametilamonijev formijat** ($H\text{-}COON(CH_3)_4$) - uporablja se v medicini.

(6) **Betain** - kvaternarna notranja sol, **betain hidroklorid -** uporablja se v medicini, v kozmetiki in hrani za živali.

29.24 - SPOJINE S KARBOKSIAMIDNO FUNKCIJO, SPOJINE OGLJIKOVE KISLINE Z AMIDNO FUNKCIJO:

2924.10 **- Aciklični amidi (vključno aciklični karbamati) in njihovi derivati; njihove soli**

- Ciklični amidi (vključno ciklični karbamati) in njihovi derivati; njihove soli:

2924.21 **-- ureini in njihovi derivati; njihove soli**

2924.22 **-- 2-acetamidobenzojska kislina (N-acetilantranilična kislina**)

2924.29 **-- drugo**

Ta tar. številka vključuje amidne derivate karbonskih kislin in karbonsko kislino (vendar ne tudi amidnih derivatov drugih anorganskih kislin - tar. št. 29.29).

Amidi so spojine z naslednjimi značilnimi skupinami:

($-CO.NH_2$)	($(-CO)_2NH$)	($(-CO)_3N$)
primarni amid	**sekundarni amid**	**terciarni amid**

Vodik iz ($-NH_2$) ali iz (-NH) skupine se lahko zamenja z alkilnimi ali arilnimi radikali, pri čemer nastajajo N-substituirani amidi.

Nekateri amidi iz te tar. številke vsebujejo tudi nekatere amino skupine, ki se lahko diazotirajo. Taki amidi in njihove soli, razredčeni do standardne moči za proizvodnjo azo-barv, so prav tako urvščeni v to tar. številko.

Ureine pridobivajo iz sečnine tako, da zamenjajo vodikove atome iz skupine (NH_2) z acikličnimi ali arilnimi radikali.

Ureidi nastanejo iz sečnine tako, da se vodikovi atomi iz skupine (NH_2) zamenjajo s kislinskimi radikali.

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** sečnino ($NH_2.CO.NH_2$), diamid karbonske kisline, ki se uporablja predvsem kot gnojilo. Tudi, če je čista, se uvršča v **tar. št. 31.02 ali 31.05**.

(A) ACIKLIČNI AMIDI

(1) **Acetamid.**

(2) **Asparagin** - monoamid asparaginske kisline, katerega ekstrahirajo iz nekaterih vrst vrtnin.

(3) **Ureidi odprte verige** (bromodietilacetilurea, bromoizovaleriurea).

(4) **Etilkarbamati** (uretan).

(5) **Glutamin.**

Ta tar. številka **izključuje** diciandiamid (cianogvanidin) (**tar. št. 29.26**).

(B) CIKLIČNI AMIDI

(1) **Ureini in ureidi.**

Najpomembnejša ureina sta:

(i) **paraetoksifenil sečnina** (dulcin) in

(ii) **dietildifenil sečnina** (centralit).

(2) **Acetanilid, metil- in etilacetanilid, acetparafenetidin** (fenacetin), **paraacetamidofenon** in **paraacetamidosalol** - vsi se uporabljajo v medicini.

(3) **Fenilacetamid.**

(4) **N-acetoacetilni derivati cikličnih aminov**, npr. acetoacetanilid; **amidi hidroksioksinaftojeve kisline**, npr. 3-hidroksi-2- naftanilid; **ditrizojeva kislina in njene soli**. Vse navedene spojine se uporabljajo kot kontrastna sredstva v fotografiji. Nekatere izmed njih so v trgovini znane kot **"arilidi"**.

(5) **2-Acetamidobenzojska kislina**. Je v obliki brezbarvnih do rumenkastih igličastih kristalov, kristalnih ploščic ali romboidov. Uporablja se kot **prekurzor** pri proizvodnji **metakvalona** (INN) (glej seznam prekurzorjev na koncu 29. poglavja).

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** heterociklične ureide, kot je npr. malonil sečnina (barbiturna kislina) in hidantoin (**tar. št. 29.33**).

Nekatere substance iz te tar. številke, ki štejejo po mednarodnih določilih **za narkotična mamila ali psihotropne substance**, so naštete v spisku **na koncu 29. poglavja.**

29.25 - SPOJINE S KARBOKSIIMIDNO FUNKCIJO (VKLJUČNO SAHARIN IN NJEGOVE SOLI) IN SPOJINE Z IMINOVO FUNKCIJO

- Imidi in njihovi derivati; njihove soli:

2925.11 **-- saharin in njegove soli**

2925.19 **-- drugo**

2925.20 **- Imini in njihovi derivati; njihove soli**

(A) IMIDI

Splošna formula imidov je (R=NH), pri čemer je R dibazni acilni radikal.

(1) **Saharin ali 1,2-benzizotiazolin-3-on-1,1-dioksid in njegove soli**. Saharin je bel kristalni prah brez vonja in zelo sladkega okusa. Njegove natrijeve in amonijeve soli imajo manjšo sladilno moč, vendar so bolj topne. V to tar. številko se uvrščajo samo **tablete**, ki vsebujejo **le enega** od obeh proizvodov.

Iz te tar. številke so **izključeni** pripravki, ki se uporabljajo za diete in ki sestoje iz zmesi saharina in njegovih soli in prehrambenih proizvodov, kot je npr. laktoza. Uvrščajo se v **tar. št. 21.06** (glej opombo št. 1(b) k 38. poglavju). Taki preparati, ki sestoje iz saharina, njegovih soli in njegovih substanc in niso prehrambeni proizvodi, kot je npr. natrijev bikarbonat (natrijev kisli karbonat) in vinska kislina, pa se uvrščajo v **tar. št. 38.24**.

(2) **Sukcinimid** - uporablja se v kemičnih sintezah.

(3) **Ftalimid** - uporablja se v kemičnih sintezah.

(4) **Glutetimid** - **psihotropna substanca** (glej seznam na koncu 29. poglavja).

Derivati organskih imidov anorganskih kislin se uvrščajo v **tar. št. 29.29**

(B) **IMINI**

Tako kot za imide, je tudi za imine značilna skupina =NH, vendar je pri iminih vezana na nekislinski organski radikal ($R_2C=NH$).

(1) **Gvanidini** - pridobivajo jih z delovanjem cianimida na amonijak. Rezultat te reakcije je imino sečnina, znana kot gvanidin. Lahko štejemo, da nastane iz sečnine z zamenjavo kisika iz skupine (CO) z iminsko skupino (NH):

$NH_2.CO.NH_2$..... $NH_2C=NH.NH_2$
sečnina **gvanidin**

Gvanidin pridobivajo tudi z oksidacijo beljakovin, lahko pa ga dobijo tudi sintetično. Je kristalen, brezbarven in lahko topen.

Med njegove **derivate spadajo**:

(a) **difenilgvanidin** - pospeševalec vulkanizacije kavčuka.

(b) **diortotolilgvanidin** - pospeševalec vulkanizacije kavčuka.

(c) **ortotolilgvanidin** - pospeševalec vulkanizacije kavčuka.

(2) **Aldimini** s splošno formulo ($R.CH=N.R_1$), pri čemer sta R in R_1 alkilni ali arilni radikali (metil, etil, fenil itd.), včasih pa tudi vodik. Tvorijo proizvode, znane kot **Schiffove baze**, med katerimi so najpomembnejše:

(a) **etildenanilin**,

(b) **butildenanilin**,

(c) **aldolalfa- in aldolbetanaftilamini** in

(d) **etilidenparatoluidin**.

Vsi našteti proizvodi se uporabljajo v gumarski industriji.

(3) **Imino-etri.**

(4) **Amidini.**

(5) **2,6-Diklorofenolidofenol.**

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** ciklične polimere aldimina (**tar. št. 29.33**).

29.26 - SPOJINE Z NITRILNO FUNKCIJO

2926.10 **- Akrilonitril**

2926.20 **- 1-cianogvanidin (diciandiamid)**

2926.90 **- Drugo**

Splošna formula nitrilov je ($R\text{-}C \equiv N$), pri čemer je R alkilni ali arilni radikal ali včasih dušik. Mono-, di- ali trinitrili vsebujejo en, dva ali tri cianova radikala (CN) (respektivno) v molekuli.

Ta tar. številka vključuje:

(1) **Akrilonitril** - brezbarvna, gibka tekočina.

Polimeri in kopolimeri akrilonitrila so iz te tar. številke **izključeni**. Omenjene spojine tvorijo umetne plastične snovi (**39. poglavje**) ali sintetični kavčuk (**40. poglavje**).

(2) **1-Cianogvanidin (diciandiamid)** - v obliki čistih, belih kristalov.

(3) **Acetaldehid - cianohidrin.**

(4) **Acetonitril.**

(5) **Adiponitril.**

(6) **Aminofenilacetonitril.**

(7) **Benzonitril.**

(8) **Acenton-cianohidrin.**

(9) **Cianoacetamid.**

(10) **Cianopinakolin.**

(11) **Hidroksifenilacetonitril.**

(12) **Iminodiacetonitril.**

(13) **Nitrobenzonitril.**

(14) **Naftonitril.**

(15) **Nitrofenilacetonitril.**

(16) **Fenilcianamid.**

(17) **Tricianotrimetilamin.**

(18) **Metadon-intermediant** (INN) - glej spisek na koncu 29. poglavja.

29.27 - DIAZO-, AZO- ALI AZOKSI SPOJINE

Te spojine, med katerimi najpomembnejše pripadajo aromatskim serijam, so značilne po dveh dušikovih atomih, med seboj povezanih z dvojno vezjo.

(A) DIAZO SPOJINE

Ta skupina vključuje:

(1) **Diazonijeve soli**, katerih splošna formula je $RN2^{+}X^{-}$ pri čemer je R organski radikal, X^{-}pa nek anion, na primer:

(a) **Benzendiazonijev klorid.**

(b) **Benzendiazonijev tetrafluoroborat.**

Ta tar. številka vključuje tudi diazonijeve soli - stabilizirane ali nestabilizirane. Razen njih vključuje še diazonijeve soli, razredčene do standardne moči (npr. z dodatkom nevtralne soli, kot je natrijev sulfat), katere uporabljajo v proizvodnji azo- barv.

(2) Spojine s splošno formulo RN_2, pri čemer je R organski radikal, na primer:

(a) **Diazometan.**

(b) **Etil diazoacetat.**

(3) Spojine s splošno formulo R_1-N=N-NR_1R_2, pri čemer sta R_1 in R_2 organska radikala, R_3 pa je bodisi organski radikal, bodisi vodik, na primer:

(a) **Diazoaminobenzen** ($R_1 = R_2$)**.**

(b) **N-metildiazoaminobenzen** ($R_1 = R_2$)**.**

(c) **3,3-Difenil-1-paratoliltriazen** ($R_1 = R_2$)**.**

(B) **AZO SPOJINE**

To so spojine s skupino $R_1N=NR_2$, pri čemer sta R_1 in R_2 organska radikala, ki sta z enim izmed njihovih ogljikovih atomov vezani neposredno na enega izmed dušikovih atomov, na primer:

(1) **Azobenzen**

(2) **Azotolueni**

(3) **Azonaftalini**

(4) **2,2'-Dimetil-2,2'-azodipropionitril**

(5) **Aminoazobenzensulfonske kisline**

(6) **p-Aminoazo benzen**

Radikala R_1 in R_2 lahko imata sama nadaljnje skupine -N=N- (diazo, triazo itd. spojine).

(C) **AZOKSI SPOJINE**

To so spojine s splošno formulo R_1-N_20-R_2, v katerih je kisikov atom vezan na enega izmed obeh dušikovih atomov in pri čemer sta R_1 in R_2 ponavadi arilna radikala.

Azoksi spojine so ponavadi bledorumene in kristalne substance. Obsegajo:

(1) **Azoksibenzen**

(2) **Azoksitoluen**

(3) **Paraazoksinizol**

(4) **Paraazoksifenetol**

(5) **Azoksibenzojsko kislino**

(6) **Azoksicinaminsko kislino**

(7) **Azoksitoluidin**

Diazo- in azo- spojine so izhodiščne komponente pri tvorbi azo-barv. Te spojine zagotavljajo substitucijske derivate, ki so prav tako vključeni v to tar. številko.

Organska barvila so iz te tar. številke **izključena** in se uvrščajo v **32. poglavje**.

29.28 - ORGANSKI DERIVATI HIDRAZINA ALI HIDROKSILAMINA

Ta tar. številka ne **vključuje** hidrazina ali hidroksilamina in njihovih anorganskih soli (**tar. št. 28.25**), temveč **samo** njihove organske derivate.

Hidrazin (H_2N-NH_2) lahko z zamenjavo enega ali več vodikovih atomov tvori derivate, na primer (R.NH-NH_2) in (R.HN-NH-R_1), pri čemer sta R in R_1 organska radikala.

Tudi hidroksilamin (NH_2.OH) lahko tvori številne derivate - z zamenjavo vodika v hidroksilni skupini, ali pa v NH_2 skupini.

Nitrozo-fenoli, ki so tavtomerne oblike kinonoksima, in pa nitrozo-amini, ki so tavtomerne oblike kinonimioksima, sta iz te tar. številke **izključena** (glej komentar k **tar. številkam 29.08 ali 29.21**).

Organski derivati hidrazina in hidroksilamina so naslednji:

(1) **Fenilhidrazin**

(2) **Tolilhidrazin**

(3) **Metilfenilhidrazin**

(4) **Bromofenilhidrazin**

(5) **Benzilfenilhidrazin**

(6) **Naftilhidrazin**

(7) **Fenilhidroksilamin**

(8) **Mitrozofenilhidroksilamin**

(9) **Dimetilglioksim**

(10) **Fenilglukosazon**

(11) **Fenilglioksim**

(12) **Acetaldehid-fenilhidrazon**

(13) **Acetaldoksim**

(14) **Acetofenoksim**

(15) **Acetoksim**

(16) **Benzaldehid-semikarbazon**

(17) **Benzaldoksim**

(18) **Benzildenacetoksim**

(19) **Hidroksamske kisline**

(20) **Difenilkarbazid**

(21) **Semikarbazid** (karbamilhidrazin)

(22) **Fenilsemikarbazid** (1-karbamil-2-fenilhidrazin)

(23) **Kvartarne hidrazijeve soli in baze**

(24) **Hidrazide karbonskih kislin**

(25) **Hidrazidine.**

29.29 - SPOJINE Z DRUGIMI DUŠIKOVIMI FUNKCIJAMI:

2929.10 **- Izocianati**

2929.90 **- Drugo**

S to tar. številko so zajeti:

(1) **Izocianati** (MDI, TDI ...)

(2) **Izocianidi** (karbilamini)

(3) **Azidi karbonskih kislin**

(4) **Substituirani organski amino-derivati anorganskih kislin (razen karbonske kisline) in substituirani organski imido- derivati anorganskih kislin.**

(5) **Kalcijev ciklamat** (kalcijev cikloheksilni sulfamat)

(6) **Oktametilpirofosforamid** (OMPA).

(7) **Dimetilnitrozamin.**

(8) **Metiltrinitropenilnitramin** (tetril) itd. Uporablja se kot eksploziv.

(9) **Nitrogvanidin**. Eksploziv.

X. PODODDELEK

ORGANSKO-NEORGANSKE SPOJINE, HETEROCIKLIČNE SPOJINE, NUKLEINSKE KISLINE IN NJIHOVE SOLI IN SULFONAMIDI

SPLOŠNA DOLOČILA

Organsko-neogranske spojine, zaobsežene v tar. št. 29.30 i 29.31 so organske spojine, katerih molekule imajo poleg vodikovih, kisikovih ali dušikovih atomov še molekule kovin in drugih nekovin (kot je žveplo, arzen, živo srebro, svinec), **vezane neposredno na ogljik.**

Tar. št. 29.30 (organske spojine žvepla) in tar. št. 29.31 (druge organsko-anorganske spojine) **ne vključujejo** sulfo- in halogenskih derivatov (vštevši razne sestavljene derivate), ki (razen vodika, kisika in dušika), imajo neposredno na ogljik vezane samo atome žvepla in halogenih prvin, ki jim dajejo lastnosti sulfo- in halogenskih derivatov (ali sestavljenih derivatov).

Tar. številke od 29.32 do 29.34 vključujejo heterociklične spojine.

Pojem "**heterociklična spojina**" se nanaša na organske spojine, sestavljene iz enega ali več obročov in ki imajo obroč(e), dodane ogljikovim atomom, atome drugih elementov, kot so kisik, dušik ali žveplo. Na ta način nastanejo naslednje heterociklične skupine:

(A) PETČLENI OBROČI

(1) **Z enim hetero-atomom**:

(a) kisika: **Furanska** skupina (**tar. št. 29.32**)

(b) žvepla: **Tiofenska** skupina (**tar. št. 29.34**)

(c) dušika: **Pirolna** skupina (**tar. št. 29.33**)

(2) **Z dvema hetero-atomoma**:

(a) en atom kisika, en atom dušika: **Oksazolna** in **izooksazolna** skupina (**tar. št. 29.34**)

(b) en atom žvepla, en atom dušika: **Tiazolna** skupina (**tar. št. 29.33**)

(c) dva dušikova atoma: **Imidiazolna** in **pirazolna** skupina (**tar. št. 29.33**)

(3) **S tremi ali večimi hetero-atomi:**

(a) en atom kisika, dva atoma dušika: **Furazanska** skupina (**tar. št. 29.34**)

(b) tri dušikovi atomi: **Triazolna** skupina (**tar. št. 29.33**)

(c) štirje dušikovi atomi: **Tetrazolna** skupina (**tar. št. 29.33**)

(B) ŠESTČLENI OBROčI

(1)**Z enim hetero-atomom:**

(a) kisika: **Piranska** skupina (**tar. št. 29.32**)

(b) žvepla: **Tiinska** (tiapiranska) skupina (**tar. št. 29.34**)

(c) dušika: **Piridinska** skupina (**tar. št. 29.33**)

(2) **Z dvema hetero-atomoma**:

(a) en atom kisika, en atom dušika: **Oksazinska** skupina (**tar. št. 29.34**)

(b) en atom žvepla, en atom dušika: **Tiazinska** skupina (**tar. št. 29.34**)

(c) dva dušikova atoma: **Piradizinska**, pirimidinska, pirazinska in piperazinska skupina (**tar. št. 29.33**)

(C) DRUGE SESTAVLJENE HETEROCIKLIČNE SPOJINE

Te spojine nastajajo s kondenzacijo pet ali šestčlenih heterocikličnih spojin z drugimi karbocikličnimi obroči.

Primeri vključujejo naslednje **skupine**:

(a) **Kumaron** (**tar. št. 29.32**)

(b) **Benzopiran** (**tar. št. 29.32**)

(c) **Ksanten** (**tar. št. 29.32**)

(d) **Indol** (**tar. št. 29.33**)

(e) **Kinolin in izokinolin** (**tar. št. 29.33**)

(f) **Akridin** (**tar. št. 29.33**)

(g) **Benzotiofen** (tionaften) (**tar. št. 29.34**)

(h) **Indazol** (**tar. št. 29.33**)

(i) **Benzimidazol** (**tar. št. 29.33**)

(j) **Febazin** (**tar. št. 29.33**)

(k) **Fenoksazin** (**tar. št. 29.34**)

(l) **Benzoksazol** (**tar. št. 29.34**)

(m) **Karbazol** (**tar. št. 29.33**)

(n) **Kinazolin** (**tar. št. 29.33**)

(o) **Benzotiazol** (**tar. št. 29.34**)

29.30 - ORGANSKE ŽVEPLOVE SPOJINE

2930.10 **- Ditiokarbonati (ksantati)**

2930.20 **- Tiokarbamati in ditiokarbamati**

2930.30 **- Tiuram mono-, di- ali tetra-sulfidi**

2930.40 **- Metionin**

2930.90 **- Drugo**

Ta tar. številka vključuje organske spojine z žveplom, katrieh molekule imajo žveplov atom ali žveplove atome **neposredno vezane za ogljikov atom** ali ogljikove atome (glej opombo 6 k temu poglavju). V to tar. številko se uvrščajo spojine, katerih molekule vsebujejo razen žveplovega oz.

žveplovih atomov tudi druge atome nekovin ali kovin, ki so vezani neposredno na atom oz. atome ogljika.

(A) **DITIOKARBONATI (KSANTATI)**

Te spojine so diestri ali soli monoestrov ditiokarbonske kisline in ustrezajo splošni formuli CS(OR)(SR'), v kateri je R organski radikal, R' pa neka kovina (npr. natrij, kalij itd.), ali pa nek organski radikal.

(1) **Natrijev metilditiokarbonat (metilksanat)** je amorfni prah, ki se uporablja za hranjenje sintetičnega indiga in v flotaciji rud.

(2) **Kalijev metilditiokarbonat (etilksantat)** je v obliki oljastih, rumenkastih kristalov. Uporablja se kot flotacijski reagens za svinčeve in cinkove rude in kot sredstvo zoper golazen in za zaščito cvetnih popkov (antikriptogam).

(3) **Metil-, butil-, pentil- in benzilditiokarbonati (ksantati).**

(B) **TIOKARBAMATI, DITIOKARBAMATI IN TIURAM SULFIDI**

(1) **Tiokarbamati** vključujejo soli in estre tiokarbamske kisline (NH_2.CO.SH ali NH_3.CS.OH, ki v prostem stanju ne obstajata), ne glede na to, ali so bili vodikovi atomi iz skupine NH_3 zamenjani z alkilnimi ali z arilnimi skupinami.

(2) **Ditiokarbamati** vključujejo soli in estre ditiokarbamatske kisline, ne glede na to, ali so bili vodikovi atomi iz NH_3 skupine zamenjani z alkilnimi ali z arilnimi skupinami. Kovinske soli substituirane ditiokarbamske kisline (npr. zinkov dibutilditiokarbamat) se uporabljajo kot pospeševalci vulkanizacije v proizvodnji gume.

(3) **Tiuram mono, di ali tetrasulfidi**. Derivati alkilne substitucije (npr. tetraetiltiuram disulfid) se uporabljajo kot pospeševalci vulkanizacije.

(C) **SULFIDI (ALI TIOETRI)**

Lahko jih štejemo za etre, v katerih je atom kisika zamenjan z enim atomom žvepla.

$(R.O.R^1)$.....$(R.S.R^1)$
eter **sulfid**

(1) **Metioinin** - v obliki belih ploščic ali prahu, je užitna aminokislina in pomembna komponenta v prehrani ljudi, ki v telesu ne sintetizira.

(2) **Dimetilsulfid, difenilsulfid** - brezbarvni tekočini zelo neprijetnega vonja.

(3) **Tiodiglikol** ali ali ***bis***(2-hidroksietil) sulfid je tekočina, ki se uporablja **kot topilo** za barve pri tiskanju tekstila.

(4) **Tioanilin** ali 4,4'-diaminodifenilsulfid.

(D) TIOAMIDI

(1) **Tiosečnina** ($NH_2.CS.NH_2$) je diamid tiokarbonske kisline in je v tem smislu žveplov analog ureje. Je v obliki belih, svetlikajočih se kristalov in se uporablja v fotografiji, kot pomožno barvilo in za hranjenje intermediarnih spojin v industriji barvil in v farmacevtski industriji.

(2) **Tiokarbanilid** (difeniltiosečnina) je v obliki brezbarvnih, kristalni ploščic ali amorfnega belega prahu. Uporablja se za hranjenje intermediarnih spojin v industriji barvil (žveplene barve, indigo) in sintetičnih farmacevtskih proizvodov, pa tudi kot pospeševalec pri vulkanizaciji kavčuka in za flotacijo rud.

(3) **Diortotolilsečnina** - v obliki belega prahu, netopnega v vodi, ki se uporablja kot pospeševalec pri vulkanizaciji kavčuka.

(E) TIOLI (MERKAPTANI)

Te žveplove spojine ustrezajo alkoholom ali fenolom, v katerih so atomi kisika zamenjani z atomi žvepla.

(R.OH).....(R.SH)

alkohol ali fenol **merkaptan**

(1) **Tioalkoholi**, pa tudi alkoholi, so lahko primarni, sekundarni ali terciarni. Vsebujejo ustrezne skupine)-CH_2.SH), (=CH.SH) ali (≡C.SH). Ponavadi so brezbarvne tekočine neprijetnega vonja. Obsegajo:

(a) **Metantiol (metilmerkaptan)**

(b) **Etantiol (etilmetkaptan)**

(c) **Butantiol (butilmerkaptan)**

(d) **Pentantiol (pentilmerkaptan)**

(2) **Tiofenoli**:

(a) **Tiofenol (C_6H_5.SH)**

(b) **Ortomerkaptobenzojeva kislina, znana tudi kot tiosalicilna kislina.**

(F) TIOALDEHIDI

Splošna formula tioaldehidov je (R.CS.H).

(G) TIOKETONI

Splošna formula tioketonov je (R.CS. R1).

(H) **TIOKISLINE**

Splošna formula tiokislin je (R.CO.SH ali R.CS.OH, pa tudi R.CS.SH) Eden izmed primerov je ditiosalicilna kislina (C_6H_4.OH).CS.SH, vendar se to ime **pogosteje** uporablja za spojino **di-(*o*- karboksilfenil)disulfid**.

(I) **SULFONSKE KISLINE, SULFOOKSIDI IN SULFONI**

Njhova splošna formula je (R.SO_2H), (R.SO_2.R_1) in (R.SO_2R_1) (respektivno. Kot primer lahko služi sulfonal, ki se pojavlja v brezbarvnih kristalih in ki se uporablja v medicini.

(K) **IZOTIOCIANATI**

Splošna formula izocianatov je (RN=CS).

Lahko jih štejemo za estre izotiocianove kisline. Vključujejo etilizoziocianat, feniltioizocianat in alilizotiocianat (umetno gorčično olje).

29.31 - DRUGE ORGANSKO-ANORGANSKE SPOJINE

(1) **Organske spoijne živega srebra**

Te spojine lahko imajo en ali več atomov živega srebra, posebno (-Hg.X)skupino, v kateri je X neorganski ali organski kislinski ostanek.

Najpomembnejše so:

(a) **Dietil-živo srebro**

(b) **Defieni-živo srebro**

(c) **Fenil-živosrebrov acetat**

(2) **Tetraetil-svinec** (**$Pb(C_2H_5)_4$**) je hlapljiva tekočina, ki je v čistem stanju brezbarvna, medtem ko je v tehničnem stanju rumena. Je toksičen in zelo učinkovito sredstvo proti detonacijam.

(3) **Organske spojine s silicijem**. Te spojine razmeroma majhne molekularne mase katerih se silicij neposredno veže na organski radikal, vključujejo: etiltriklorosilan, trietilsilanol, trifenilsilanol, heksametildisiloksan, oktametiltrisiloksan, oktametilciklotetrasikoksan, dekametilciklopentasiloksan in dodekametilcikloheksasiloksan.

Ta tar. številka **ne vključuje** kemično nedoločenih proizvodov, v katerih molekulah je več kot ena silicijevo-kisikovo-silicijeva vez in ki vsebujejo organske skupine, ki se vežejo neposredno na silicijev atom z neposredno silicijevo-ogljikovo vezjo. To so silikoni iz **tar. št. 39.10**. Vendar pa se uvrščajo zmesi nekaterih organskih spojin s silicijem v **tar. št. 38.24**.

(4) **Železov karbonil, nikljev karbonil itd.**

(5) **Arzenove organske spojine**

(a) **Metilarzenova kislina** (**$CH_3AsO(OH)_2$**) in njene soli. Kislina kristalizira v kosme in tvori kristalne soli, kot je natrijev metilarzenit (brezbarven, uporablja se v medicini).

(b) **Kakodilna kislina** in njene soli, ki vsebujejo radikal (**-$As(CH_3)_2$**), znan kot kakodil. Uporablja se v medicini.

Kakodilna kislina se pojavlja v obliki brezbarvnih kristalov brez vonja. Njena najpomembnejša sol je natrijev kakodilat - bel, kristalni prah.

(c) **Paraaminofenilarzenova** kislina (**$NH_2C_6H_4.AsO(OH)_2$**) in njene soli. Kislina kristalizira v odsevne bele iglice. Njena najpomembnejša sol je natrijev paraminofenilarzenat - bel, kristalni prah brez vonja. Uporablja se v medicini, predvsem proti spalni bolezni.

(d) **Amino-hidroksifenilarzenove kisline, njihovi formil- in acetil-derivati** in njihove soli

(e) **Arzenobenzeni** - spojine, analogne azo-spojinam s tem, da vsebujejo skupino (-As=As-) namesto skupine (-N=N-).

Arzenobenzen (**C_6H_5-As=As-C_6H_5**) - njegovi derivati se uporabljajo v medicini za zdravljenje sifilisa in spalne bolezni. Najpogostejši je natrijev 3,3'-diamino-4,4'-dihidroksiatzenobenzen-N-metilensulfoksilat.

(6) **Orto-jodobenzojeva kislina**

Iz te tar. številke so **izključene** organske spojine z žveplom, katerih molekule imajo žveplov oz. žveplove atome vezane neposredno na ogljikov oz. ogljikove atome (glej opombo 6 k temu poglavju). Nadalje so **izključene** spojine, v katerih molekulah so razen žveplovega oz. žveplovih atomov, ki so vezani neposredno na ogljikov oz. ogljikove atome, še drugi atomi nekovin ali kovin, ki so vezani neposredno na ogljikov oz. ogljikove atome (npr. fonofos (ISO)) (**tar. št. 29.30**).

29.32 - HETEROCIKLIČNE SPOJINE, SAMO S HETEROATOMOM ALI HETEROATOMI KISIKA

- Spojine, ki imajo v strukturi nekondenziran furanov obroč (hidrogenirane ali ne):

2932.11 **- - tetrahidrofuran**

2932.12 **- - 2-furaldehid (furfuraldehid)**

2932.13 **- - furfurilalkohol in tetrahidrofurfuril alkohol**

2932.19 **- - drugo**

- Laktoni:

2932.21 **- - kumarin, metilkumarini in etilkumarini**

2932.29 **- - drugi laktoni**

- Drugi

2932.91 **- - izosafrol**

2932.92 **- - 1-(1,3-benzodioksol-5-il)propan-2-on**

2932.93 **- - piperonal**

2932.94 **- - safrol**

2932.99 **- - drugi**

Heterociklične spojine, uvrščene v to tar. številko, vključujejo:

(A) **Spojine z nekondenziranim furanovim obročem v struktiru (hidrogenirane ali nehidrogenirane)**

Ta skupina vključuje zlasti:

(1) **Tetrahidrofuran** - brezbarvna tekočina.

(2) **2-Furfuraldehid** (furfural) - dobijo ga z destilacijo žitnih otrobov z žveplovo kislino. Je brezbarvna tekočina značilnega, aromatičnega vonja; na zraku postane rumena, nato pa rjava. Uporablja se za prečiščevanje mineralnih olj, za pripravo sintetičnih smol, kot topilo za celulozni nitrat in lake, kot insekticid itd.

(3) **Furfuril-alkohol** je rezbarvna tekočina, ki na zraku potemni. Burno reagira s koncentriranimi mineralnimi kislinami. Uporabljajo ga kot topilo za celulozni nitrat, za pripravo lakov in zaščitnih nepremočljivih premazov itd.

(4) **Tetrahidrofurfuril-alkohol** - brezbarvna tekočina.

(5) **Furan.**

(B) **Laktoni.**

Te spojine lahko štejemo za **notranje estre** karboksilnih kislin z alkoholno ali fenolno funkcijo, ki se običajno dobijo z odstranitvijo vode. Molekule imajo lahko eno ali več estrskih funkcij v obroču. Znane so kot *mono*-, *di*-, *tri*-laktoni, itd. glede na na število estrskih funkcij, ki so prisotne. **Vendar** pa so ciklični estri polihidroksilnih alkoholov z polibazičnimi kislinami **izključeni** (**glej** Opombo 7 k tem poglavju).

So precej stabilne spojine, **vendar** značilne po tem, da je njihove laktonske obroče kaj lahko odpreti z alkalijami.

Med drugim vključujejo:

(a) **Kumarin (1,2-benzopiron)** - lakton ortokumarinske kisline, ki kristalizira v obliki belih luskin. Uporablja se v parfumeriji, v medicini, za aromatiziranje masla, ricinovega olja, zdravil itd. Preprečuje tudi kaljenje rastlin.

(b) **Metilkumarin** - enakega videza kot kumarin, uporablja se pravtako v parfumeriji.

(c) **Metilkumarin**

(d) **Dikumarol (dikumarin)** - pojavlja se v obliki kristalov, uporablja pa v kirurgiji proti sesirjevanju.

(e) **7-Hidrokksikumarin (umbeliferon)** - v obliki belih kristalov. Absorbira ultravijolične žarke in ga zato uporabljajo v lotionih in kremah za sončenje.

(f) **Dihidroksikumarini (eskuletin in dafnetih)** - v obliki kristalov, topnih v vodi.

Glikozida dihidroksikumarina (eskulin in dafnin) se uvrščata v **tar. št. 29.38.**

(g) **Nonalakton** - brezbarvna ali rumenkasta tekočina, ki se uporablja v parfumeriji.

(h) **Undekalakton** - podobnega videza in iste uporabnosti kot nonalakton.

(j) **Butirolakton (lakton hidroksibuterne kisline)** je brezbarvna tekočina prijetnega vonja, ki se meša z vodo. je intermediarni proizvod iz topilo za sintetične smole. Uporablja se v pripravkih za odstranje vanje madežev in v industriji nafte.

(j) **Propionolakton** - tekočina, topna v vodi. Je dezinfekcijsko sredstvo, sredstvo za sterilizacijo in proti kaljenju.

(k) **D-Glukonolakton (D.glukonska kislina, delta lakton)** se pojavlja v obliki topnih kristalov. Uporablja se v medicini kot sredstvo za kisanje.

(l) **Glukuronolakton (lakton glukuronske kisline)** - v obliki belega prahu, ki je zelo dobro topen v vodi. Uporablja se v medicini kot dejavnik rasti.

(m) **Pantolakton** - pojavlja se v obliki topnih kristalov in se uporablja za čiščenje pantotenske kisline.

(n) **Santonin je** notranji ester santoninske kisline in je ekstrahiran iz santonina - iz posušene nerazvite cvetne glavice rastline Artemisa cina. Je o obliki brezbarvnih kristalov brez vonja in ga uporabljajo kot precej močno sredstvo za odstranjevanje glist iz organizmov.

(o) **Fenoftalein** pridobivajo s kondenzacijo ftaleinskega aldehida s fenolom. Pojavlja se v obliki belega ali rumenkaskobelega kristalnega prahu brez vonja, ki je topen v etanolu. Regira z alkalijami in pri tem postane rdeč. Ta rdeča barva izgine, ko se raztopina nakisa.

Uporabljajo ga kot kemični reagens in kot laksativ.

Ta skupina **vključuje** tudi **jodofenoftalein,** ki se pojavlja v obliki rumenega prahu in ki se pravtako uporablja kot laksativ.

Vendar pa ta tar. številka **izključuje**:

(i) natrijeve derivate ftaleintetrahalogenidov (**tar. št. 29.18**) in

(ii) fluorescein (rezorcinoftalein) (**tar. št. 32.04**).

(p) **Timolftalein** - beli kristali, uporablja se kot reagens v kemičnih analizah in v medicini.

(r) **Izo-askorbinska kislina** - v obliki granuliranih kristalov.

Vendar je treba omeniti, da ta tar. številka **izključuje** askorbinsko kislino (**tar. št. 29.36**).

(s) **Dehidroocetna kislina** - brezbarvni kristali, netopni v vodi.

(š) **Ambretolid** - brezbarvna tekočina z vonjem po mošusu, ki se uporablja v parfumeriji.

(t) **Diketen** - brezbarvna, higroskopična tekočina.

(u) **3,6-Dimetil-1,4-dioksan-2,5-dion.**

(C) **Druge heterociklične spojine s samo kisikovimi heteroatomi**

Ta skupina vključuje :

(1) **Benzofuran** (kumaron), ki se nahaja predvsem v lahkih oljih destilacije katrana kamenega premoga. Je brezbarvna tekočina, ki se uporablja za proizvodnjo umetnih plastičnih materialov (kumaronske smole) itd.

(2) **1,3-Dioksolan.**

(3) **1,4-Dioksan** (dietilen dioksid), ki se uporablja kot topilo.

(4) **1,3-Dioksan.**

(5) **Safrol** - pridobivajo ga iz sasafrasovega olja. Je brezbarvna tekočina, ki prehaja v rumenkasto. Uporablja se v parfumeriji in kot **prokurzor** za sintezo metilendioksi metamfetamina.

(6) **Izosafrol** - pridobivajo ga iz safrola, uporablja se v parfumeriji in kot **prokurzor**.

(7) **Piperonal** (piperonilaldehid ali heliotropin) (**$CH_2O_2C_6H_3CHO$**) - pojavlja se v obliki belih kristalov ali luskin in ima vonj po heliotropinu. Uporablja se v parfumeriji in za aromatiziranje likerjev in kot **prokurzor** za sintezo amfetaminskih derivatov.

(8) **Piperonilne kisline.**

(9) **Hidromerkuridibromov fluoroscein.**

(10) **1-(1,3-Benzodioksol-5-il)propan-2-on** (3,4-metilendioksifenilaceton). Je v obliki belih do rumenkastih kristalov. Uporablja se kot **prekurzor** pri sintezi metilendioksiamfetamina in metilendioksimetamfetamina (glej seznam prekurzorjev na koncu 29. poglavja)

Nekatere snovi iz te tar. številke, ki štejejo po mednarodnih instrumentih za **mamila ali psihotropne**, so naštete v seznamu **na koncu 29. oddelka**.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) ketonske perokside (**tar. št. 29.09**),

(b) epokside s tričnenim obročem (**tar. št. 29.10**),

(c) ciklične polimere aldehidov (**tar. št. 29.12**) ali tioaldehidov (**tar. št. 29.30**) in

(d) anhidridov polibaznih karboksilnih kislin in ciklične estre polihidro ksilnih alkoholov ali fenole s polbaznimi kislinami (**tar. št. 29.17**).

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tar. podštevilka 2932.29

Laktonov z **dodatnim heteroatomom,** ki je **drugačen od kisika,** ki je v laktonsktonu broču, (**na primer:** dilaktona), **ni treba uvrščati** v tarifne podštevilke laktonov. V takih primerih je treba dodatni heteroatom potrebno upoštevati pri uvrščanju.

Primer:

Brezvodno metilencitronsko kislino je treba uvrstiti v **tarifno podštevilko 2932.90 - drugo** in ne v **tarifno podštevilko 2932.29 - - drugi laktoni**.

Če estrska funkcija oblikuje del dveh ali večih obročev in, če eden izmed teh obročev **ne vsebuje** dodatnega hetero atoma (**razen** kisikovega atoma laktonske skupine), je treba obravnavati to molekulo **kot lakton.**

Za uvrstitev v **tarifno podštevilko 2932.29** morajo imeti laktoni **različne** laktonske skupine, **ločene** z najmanj enim ogljikovim atomom na vsaki strani. **Vendar** pa ta tarifna podštevilka **ne vključuje** tistih spojin, v katerih ogljikovi atomi mejijo in ločujejo laktonske skupine od kisikovih skupin (**>C=O**), iminskih skupin (**>C=NH**) ali tiokisikovih skupin (**>C=S**).

29.33 - HETEROCIKLIČNE SPOJINE, KI IMAJO SAMO S HETEROATOMOM ALI HETEROATOMI DUŠIKA

-Spojine, ki imajo v strukturi nekondenziran pirazolov obroč (hidrogenirane ali ne):

2933.11 **- -fenazon (antipirin) in njegovi derivati**

2933.19 **- -druge**

- Spojine, ki imajo v strukturi nekondenziran imidazolov obroč (hidrogenirane ali ne):

2933.21 **- -hidantoin in njegovi derivati**

2933.29 **- -drugo**

- Spojine, ki imajo v strukturi nekondenziran piridinov obroč (hidrogenirane ali ne):

2933.31 **- -piridin in njegove soli**

2933.32 **- -piperidin in njegove soli**

2933.39 **- -druge**

2933.40 **- Spojine, ki imajo kinolinsko ali izokinolinsko obročasto strukturo (hidrogenirane ali ne), nadalje nekondenzirane**

-Spojine, ki imajo v strukturi pirimidinski obroč (hidrogenirane ali ne) ali piperazinski obroč:

2933.51 **- -malonilurea (barbiturna kislina) in njeni derivati; njihove soli**

2933.59 **- Drugo**

- Spojine, ki imajo v strukturi nekondenziran obroč triazina (hidrogenirane ali ne):

2933.61 **- -melamin**

2933.69 **- -druge**

- Laktami:

2933.71 **- -6-heksanlaktam (epsilonkaprolaktam)**

2933.79 **- -drugi laktami**

2933.90 **- Drugo**

Heterociklične spojine, zaobsežene s to tar. številko, vključujejo:

(A) **Spojine z nekondenziranim pirazolovim obročem v strukturi (hidrogenirane ali nehodrogenirane)**.

V to skupino spadajo:

(1) **Fenazon (antipirin, dimetilfenilpirazolon)** - kristalni prah in luskine, brez barve in vonja. Uporablja se v medicini kot sredstvo proti temperaturi in antinevralgetik.

(2) **Aminofenazon z (4-dimetilamino-2,3-dimetil-1-fenil-5-pirazolon) z amidopirin, z dimetil-aminoanalgezin)** in njune soli. Sta v obliki brezbarvnih, listnatih kristalov. Imata močnejše antipiretične in antinevralgične lastnosti od analgezina.

(3) **1-Fenil - 3-pirazolidon.**

(B) **Spojine z nekondenziranim imidazolovim prstanom v strukturi (hidrogenirane ali nehidrogenirane)**.

V to skupino med drugim spadata:

(1) **Hidantoin** in njegovi substituirani derivati (npr. nitrahidantoin, metilhidantoin). Pridobivajo ga s kondenzacijo glikolne kisline s sečnino.

(2) **Lizidin** - v obliki belih, higroskopičnih kristalov. Uporablja se v medicini kot topilo za urinsko kislino.

(C) **Spojine z nekondenziranim piridinovim obročem v strukturi (hidrogenirane ali nehidrogenirane)**.

V to skupino med drugim spadajo:

(1) **Piridin**, ki se nahaja v katranu kamenega premoga, v kostnem olju itd.

Je brezbarvna ali bledorumena tekočina močnega, neprijetnega vonja. Uporablja se v organskih sintezah v industriji kavčuka, v barvanju in tiskanju tekstilnih tkanin, kot sredstvo za denaturiranje alkohola, v medicini itd.

Da ga smemo uvrstiti v to tar. številko, mora biti po teži 95%-ne ali večje čistoče. Piridin manjše čistoče je iz te tar. številke **izključen (tar. št. 27.07)**.

(2) **Derivati piridina** med drugim vključujejo:

(a) **Metilpiridin (pikolin), 5-etil-2-metilpiridin (5-etil-2- pikolin) in 2-vinil-piridin**.

Da jih smemo uvrstiti v to tar. številko, morajo biti 90%-ne čistoče ali večje (v primeru metilpiridina štejejo vsi izomeri metilpiridina skupaj). Derivati piridina manjše čistoče so **izključeni (tar. št. 27.07).**

(b) **Piridinkarbonske kisline.**

Te kisline vključujejo **piridin gama karboksilno kislino (izonikotinsko kislino)**, ki se pojavlja v obliki brezbarvnih kristalov. Pridabovajo jo z oksidacijo gama pikolina ali sintetično. Njen hidrazid se uporablja pri zdravljenju tuberoloze.

Vendar pa je iz te tar. številke **izključena** piridin β karbonska kislina, znana kot nikotinska kislina **(tar. št. 29.36)**.

(c) **Dietilamid piridin β karboksilne kisline** - oljnata tekočina, ki je skoraj brezbarvna. uporablja se v medicini za vzpodbujanje kroženja krvi in dihanja.

(d) **Mezo inozitol heksanikotinat**

(3) **Derivati piridina** vključujejo:

(a) **1-Metil-4-fenilpiperidin karbonske kisline**

(b) **1-Metil-3-fenilpiperidin-3-karboksilne kisline etilester**

(c) **1-Metil-4-fenilpiperidin-4-karboksilne kisline etilester (petidin)**

(d) **Ketobemidon (INN) (1-[4(*m*-hidroksifenil)-1–metil-4- piperidil]propan-1-one)**.

(D) **Spojine s kinolinsko ali izokinolinsko obročno strukturo (hidrogenirane ali nehidrogenirane) in naprej nekondenzirane.**

Kinolin, izokinolin in njihovi derivati - dvoobročni sistemi, pri čemer se razume, da je benzenov obroč kondenziran do piridinovega. Kinolin in izokinolin se nahajata v katranu kamenega olja, vendar jih je moč dobiti tudi sintetično. Sta brezbarvni tekočini z visokim prelomnim indeksom in imata značilen, prodoren vonj. Uporabljata se v organskih sintezah (barve, laki).

Ti derivati med drugim vključujejo:

(1) **Metilkinolin**

(2) **Izobutilkinolin**

(3) **Izopropilkinolin**

(4) **Tetrahidrometilkinolin**

(5) **3-, 4-, 5-, 6-, 7-, in 8.-Hidroksikinoline in njihove soli**. Pridobivajo jih z uvajanjem hidroksilne skupine ali obroča kinolinskih molekul.

V to skupino sodijo **kompleksne spojine 8-hidroksikinolina s kovinami.**

(6) **Fenilkinolin karboksilno kislino** (fenilcinkonska kislina), ki je v obliki brezbarvnih iglic ali rumenkastobelega prahu. Je zdravilo proti revmi.

(7) **Oktaverin** (INN) (6,7-dimetoksi-1-(3,4,5-tritoksifenil) izokinolin).

(8) **N-metilmofrinan**.

(9) **3-Hidroksi-N-metilmorfinan.**

(E) **Spojine s pirimidinovim ali piperazinovim obročem v strukturi (hidrogenirane ali nehidogenirane); nukleinske kisline in njihove soli**.

Ta skupine med drugim vključuje:

(1) **Malonilsečnino** (barbiturno kislino) in njene derivate - barbiturne derivate. To je zelo pomembna skupina pirimidinovih spojin. Tvori natrijeve soli, ki so topne v vodi. Alkilno substituirani barbiturni derivati in njihove soli se v medicini uporabljajo **kot hipnotiki in sedativi**. Najznačilnejši predstavniki te skupine so: barbital (INN) (dietilmalonilsečnina), fenobarbital (INN) (etilfenilmalonilsečnina), amobarbital (INN) (etilizoamolmalonilsečnina), sekobarbital (INN) (alil-1-metilbutilmalonilsečnina) in ciklobarbital (INN) (5-cikloheksa-1-enil-5-etilbarbiturska kislina).

(2) **Natrijev tiopenton** (natrijev pentiobarbital) - ciklični tiureid v obliki rumenkastobelega, higroskopičnega prahu neprijetnega vonja, ki je v vodi topen. Uporablja se v medicini kot anestetik.

(3) **Piperazin** (dietilendiamin) - kristalna, bela masa posebnega vonja. Je hogroskopična in se uporablja v medicini kot zdravilo proti teku.

(4) **2,5-Dimetilpiperazin** (dimetildietilendiamin) - brezbarvna, oljnata tekočina ali pasta. Uporablja se kot topilo za urinsko kislino.

(F) **Spojine z nekondenziranim triazinovim obročem v strukturi (hidrogirane ali nehidrogirane)**

Ta skupina vključuje:

(1) **Melamin** (triaminotriazin) . Bleščeče beli kristali, ki se uporabljajo v proizvodnji plastičnih mas.

(2) **Trimetilentrinitramin** (heksogen) - eksploziv v obliki kristalnega, belega prahu, občutljiv na udarec.

(3) **Cianurna kislina** (enolne ali ketonske oblike).

(4) **Metenamin (INN) (heksametilentetramin),** njegove soli in derivati. Pojavlja se v pravilno oblikovanih belih kristalih, ki so zelo dobro topni v vodi. Uporablja se v medicini kot topilo za sečno kislino (antiseptik za seč), v proizvodnji sintetičnih smol, kot pospeševalec pri vulkanizaciji kavčuka, kot sredstvo proti fermentaciji itd.

Iz te tar.številke so **izključene** pastile in tablete metenamina (INN), ki služijo za medicinske potrebe (**tar.št.30.04**) in metenamin npr. v obliki tablet, palčk ali podobnih oblik, ki se uporabljajo kot gorivo (**tar.št.36.06**).

(G) **Laktami.**

Te spojine lahko štejemo za **notranje amide** - podobno, kot laktone. Pridobivajo jih iz aminokislin z odstranitvijo vode. Molekule lahko vsebujejo **eno ali več amidnih skupin** v obroču. Znane so kot *mono*-, *di*-, *tri*-laktami itd., skladno s številom prisotnih amidnih skupin.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **laktime** - enolne tavtomere laktamov (**upoštevajoč**, da so to ketonski izomeri).

Ta skupina vključuje:

(1) **6-Heksalaktam (epsilon kaprolaktam)** - v obliki belih kristalov, topnih v vodi, ki sproščajo nadražujoč dim. Uporabljajo se v proizvodnji plastičnih mas in sintetičnih vlaken.

(2) **Izatin (laktam izatinske kisline)** - bleščeči, rumenorjavi kristali, ki se uporabljajo v proizvodnji barvil in v medicini.

(3) **2-Hidroksikinolin (karbostiril)** laktam orto aminocianaminske kisline.

(4) **3,3-Di(paraacetoksifenil) oksindol** (diacetildihidroksidifenilizantin)- pojavlja se v obliki belega kristalnega prahu, ki v vodi ni topen. Uporabljajo ga kot laksativ.

(5) **1-Vinil-2-pirolidon** - rumenkast kristalni prah prijetnega vonja. Uporabljajo ga za pridobivanje polivinil pirolidona (uvršča se v 39. poglavje) in v medicini.

(6) **Pirimidon (INN)** (5-etil-5-fenil-perhidro-pirimidin-4,6-dion). To so beli kristali, topni v vodi.

(7) **1,5,9-Triazaciklododekan-2,6,10-trion**

Ta tar. številka **ne vključuje** betaina (trimetilglicin, trimetilglikokol), kvaternarne intramolekulske soli (**tar. št. 29.23**).

(H) **Druge heterociklične spojine, ki imajo samo dušikov heteroatom ali dušikove heteroatome.**

Ta skupina, med drugim vključuje:

(1) **Karbazol in njegovi derivati**. Dobijo se z združevanjem dveh benzenovih obročov z jedrom - nukleusom pirola. Nahajajo se v težkih fraksijah katrana premoga, vendar je možno tudi sintetično pridobivanje. Je v obliki bleščečih, kristalnih luskin in se uporablja v proizvodnji barv in plastičnih mas.

(3) **Akridin in njegovi derivati**. Akridin nastane s kondenzacijo dveh benzenovih obročev s piridinovim obročem. V majhnih količinah se nahaja v katranu premoga, možno ga je pridobiti tudi s sintezo. Uporablja se za izdelavo barvil in nekaterih zdravil.

Ta tar. številka vključuje tudi naslednje akridinove derivate (razen tistih, ki tvorijo barvila):

(a) **Proflavin** (3,6-diaminoakridijev vodikov sulfat) - rdečkastorjav kristalni prah.

(b) **Laktat 2,5-diamino-7-etoksiakridina** - rumen prah.

Vsak izmed navedenih derivatov ima antiseptične lastnosti, uporabljajo se kot sredstva proti kaljenju.

(3) **Indol.** Nahaja se v premogovem katranu, vendar se navadno pridobiva s sintezo.

(4) **Beta metilindom (skatol)** -

(5) **Merkaptobenziminazol.**

(6) **Ftalhidrazid** (hidrazid ftaleinske kisline).

(7) **Etilenimin** (aziridin) in njegovi N-substituirani derivati.

(8) **Porfirini** (porfirinovi derivati).

Vendar pa se porfirin (alkaloid) uvršča v **tar. št. 29.39**.

Nekatere snovi iz te tar. številke, katere štejejo po mednarodnih instrumentih za **narkotična mamila** in **psihotropne** snovi, so naštete v seznamu **na koncu 29. poglavja**.

Ta tar. številka **izključuje** imide polibaznih kislin.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM
Tarifne podštevilke 2933.11, 2933.21 in 2933.51

Fenazon (**tar. podšt. 2933.11**), hidantoin (**tar. podšt. 2933.21**) in barbiturinska kislina (**tar. podšt. 2933.51**) so proizvodi, za katere je značilna njihova heterociklična zgradba. Derivati teh proizvodov, ki se uvrščajo v svoje ustrezne številke, morajo tudi ohraniti osnovno zgradbo prvotne spojine. Tako je zanje, v primerjavi z prvotno spojino, značilno:

(a) da imajo nespremenjene funkcijske skupine (npr. okso skupine),

(b) da je število in položaj dvojnih vezi isti,

(c) da imajo iste substituente (npr. fenilno skupino in dve metilni skupini fenazona) in

(d) da imajo samo nadaljnje zamenjave vodikovih atomov (npr. vodikov atom v pirimidinskem obroču barbiturinske kisline, ki je zamenjan z alkilno skupino).

Vendar pa štejejo za derivate keto oblike soli, dobljene iz enolne oblike prvotne spojine.

Tarifna podštevilka 2933.79

Laktamov **z dodanim heteroatomom** v istem obroču, **razen** z dušikovim atomom laktamske skupine (**na primer:** dilaktama), **ni treba uvrščati** v tarifne podštevilke laktamov. V takih primerih je

treba dodani heteroatom upoštevati pri uvrščanju. **Primer:** **Oksazepam** (INN) je treba uvrstiti v **tarifno podštevilko 2933.90 - drugo** in ne v **tarifno podštevilko 2933.79 - - drugi laktami**.

Če amidna funkcija oblikuje del dveh ali večih obročev in, če eden izmed teh obročev ne vsebuje dodatnega hetero atoma (**razen** dušikovega atoma laktamske skupine), je treba obravnavati to molekulo **kot laktam**.

Za uvrstitev v **tarifno podštevilko 2933.79** morajo imeti laktami **različne** laktamske skupine, ločene z najmanj enim ogljikovim atomom na vsaki strani. **Vendar** pa ta tarifna podštevilka **ne vključuje** tistih spojin, v katerih ogljikovi atomi mejijo in ločujejo laktamske skupine od kisikovih skupin (**>C=O**), iminskih skupin (**>C=NH**) ali tiokisikovih skupin (**>C=S**). Tako je iz tarifne podštevilke 2933.79 izključena na primer: barbiturna kislina (tarifna podšt. 2933.51).

29.34 - NUKLEINSKE KISLINE IN NJIHOVE SOLI;DRUGE HETEROCIKLIČNE SPOJINE

2934.10 **- Spojine, ki imajo v strukturi nekondenziran tiazolov obroč (hidrogenirane ali ne)**

2934.20 **- Spojine, ki imajo v strukturi benzotiazolov obroč (hidrogenirane ali ne) naprej nekondenzirane**

2934.30 **- Spojine, ki imajo v strukturi fenotiazinov obroč (hidrogenirane ali ne), naprej nekondenzirane**

2934.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje nukleinske kisline in njihove soli**. To so kompleksne spojine. Kadar so kombinirane z beljakovinami, tvorijo nukloproteinsko osnovo v nukleusu živalskih in rastlinskih celic. So kombinacija fosfornih kislin s sladkorjem in pirimidinskimi ali purinskimi spojinami. V glavnem se pojavljajo v obliki belega prahu, ki se v vodi topi.

Te kisline, še pogosteje pa njihove soli (**na primer:** natrijevi, živosrebrovi in bakrovi nukleati) se uporabljajo kot poživila in stimulatorji za živčni sistem ter kot topilo za sečno kislino.

Heterociklične spojine, katere vključuje ta tar. številka, so:

(A) **Spojine z nekondenziranim tiazolovim obročem v strukturi (hodrogenirane ali nehidrogenirane).**

Izraz "**tiazol**" **vključuje** tako **1,3-tiazol** kot **1,2-tiazol (izotiazol)**.

(B) **Spojine z benztiazolovim obročem v strukturi (hidrogenirane ali nehidrogenirane), vendar naprej nekondenzirane.**

Izraz "**benztiazol**" **vključuje** tako **1,3-benztiazol** kot **1,2-benztiazol (benzizotiazol)**.

Ta skupina med drugim vključuje:

(1) **Merkaptobenzotiazol** - belorumenkast, fin prah, ki se uporablja kot pospeševalec v industriji kavčuka.

(2) **Dibenzotiazolildisulfid** - uporabljajo ga kot pospeševalec v industriji kavčuka.

(3) **Ipsapiron** (INN) (2- [4- (4-pirimidin-2-ilpiperazin-1-il) butil]- 1,2- benztiazol- 3(2H)- on 1,1- dioksid) - uporablja se kot anksiolitik.

(C) **Spojine s fenotiazinovim obročem v strukturi (hidrogenirane ali nehidrogenirane), naprej nekondenzirane**.

Ta skupina med drugim vključuje tudi **fenotiazin** (tiodifenilamin), ki se pojavlja v obliki bleščečih, rumenkastih luskin ali sivkastozelenega prahu. Uporablja se pri pripravi barv.

(D) **Druge heterociklične spojine**

Ta skupina med drugim vključuje:

(1) **Sultone**, katere lahko štejemo za notranje estre hidroksisulfonskih kislin. Med te spojine spadajo sulfonftaleini, kot so:

(a) **Fenolna rdeča (fenolsulfonftalein)**, ki se uporablja v medicini in kot indikator v kemičnih analizah.

(b) **Timolno modra (timolsulfoftalein)**, ki se uporablja kot reagens.

(c) **1,3.Propansulton.**

(2) **Sultame**, katere lahko štejemo za notranje amide aminosulfonski kislin. Med njimi najdemo naftosultam-2,4-disulfonsko kislino, katero pridobivajo iz perkisline, uporablja pa se za izdelavo SS- kisline (8-amino-1-naftol-5,7-disulfonska kislina ali 1-amino-8- naftol-2,4-disulfonska kislina).

(3) **Tiofen**, ki se nahaja v katranih premoga in lignita. Pridobivajo ga tudi sintetično. Je gibka, brezbarvna tekočina, ki ima vonj po benzenu.

(4) **Furazolidin** (INN) (3-(5-nitrofurfurilidenamino) oksazolidin-2- on).

(5) **Dehidrotio-para-toluidin**

(6) **Andenozin tri- ali pirofosforna kislina**

(7) **3-metil-6,7-metilendioksi-1-(3-4,-metilendioksibenzil)-izokinolin hidroklorid**

(8) **3-metil-6,7-metilendioksi-1-(3,4-metilendioksifenil)-izokinolin**.

Ta tar. številka **izključuje** ciklične polimere tioaldehidov (**tar. št. 29.30**).

Nekatere snovi iz te tar. številke, ki štejejo po mednarodnih instrumentih za narkotične droge ali za psihotropne, so naštete v seznamu na koncu 29. poglavja.

29.35 - SULFONAMIDI

Sulfonamidi imajo splošno formulo $R.SO_2NH_2$, pri čemer predstavlja R organske radikale različno obsežne sestave. Številne uporabljajo v medicini kot močne baktericide. Na tem mestu so med drugim zaobseženi:

(1) Orto-**toluensulfinamid**

(2) Orto - **sulfamoilbenzojeva kislina**

(3) Para - **sulfamoilbenzilamin**

(4) Para - **aminobenzensulfonamid** ($NH_2.C_6H_4.SO_2NH_2$) (sulfanilamid)

(5) Para - **aminobenzensulfomacetamid**

(6) **Sulfapiridin** (INN) ali para aminobenzensulfonamidoliridin

(7) **Sulfadiazin** (INN) ali para aminobenzensulfonamidopirimidin

(8) **Sulfamerazin** (INN) ali para aminobenzensulfonamidometilpirimidin

(9) **Sulfatiosečnina** (INN) ali paraaminobenzensulfonamidotisečnina

(10) **Sulfatiazol** (INN) ali paraaminobenzensulfonamidotiazol

(11) **Klorirani sulfonamidi**, pri katerih je klorov atom vezan neposredno na dušik, ali pa ne (npr. sulfonkloramidi ali N-klorosulfonamidi, znani kot "kloramini", "klorotiazid" ali 6-kloro-7-sulfamilbenzo-1,2,4-tiadiazin 1,1-dioksid; 6-kloro-3,4-dihidro-7-sulfamilbenzo-1,2,4-tiadiazin 1,1-dioksid).

XI. PODODDELEK

PROVITAMINI, VITAMINI IN HORMONI

SPLOŠNA DOLOČILA

Ta pododdelek vključuje aktivne substance, ki sestoje iz skupine spojin precej zapletene sestave in ki so bistvene za pravilno delovanje in enakomeren razvoj živalskih in rastlinskih organizmov.

Pri teh spojinah je najpomembnejši fiziološki učinek in se uporabljajo v medicini in v industriji zaradi njihovih specifičnih lastnosti.

Izraz "derivati" v tem pododdelku označuje kemične spojine, ki bi lahko bile dobljene iz izhodiščne spojine iz zadevne tar. številke, in ki ohranjajo bistvene značilnosti prvotne spojine, vštevši njeno osnovno kemično zgradbo.

29.36 - PROVITAMINI IN VITAMINI, NARAVNI ALI SINTETIČNI (VKLJUČNO Z NARAVNIMI KONCENTRATI), NJIHOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI, IN MEDSEBOJNE MEŠANICE NAVEDENIH PROIZVODOV, VKLJUČNO S TISTIMI, KI SO V KAKRŠNEM KOLI TOPILU

2936.10 **- Provitamini, nepomešani**

- Vitamini in njihovi derivati, nepomešani:

2936.21 **- - vitamini A in njihovi derivati**

2936.22 **- - vitamin B1 in njegovi derivati**

2936.23 **- - vitamin B2 in njegovi derivati**

2936.24 **- - D in DL pantotenska kislina (vitamin B3 ali vitamin B5) in njeni derivati**

2936.25 **- - vitamin B6 in njegovi derivati**

2936.26 **- - vitamin B12 in njegovi derivati**

2936.27 **- - vitamin C in njegovi derivati**

2936.28 **- - vitamin E in njegovi derivati**

2936.29 **- - drugi vitamini in njihovi derivati**

2936.90 **- Drugi, vključno z naravnimi koncentrati**

Vitamini so aktivna sredstva, katerih **kemična sestava je ponavadi zapletena**. Pridobivajo jih iz zunanjih virov in so neizbežno potrebni za pravilno delovanje rastlinskih in živalskih organizmov. V človeškem telesu se ne morejo sintetizirati, zato morajo vanj priti v končni ali skoraj končni obliki (provitamini) iz zunanjih virov. Vitamini so učinkoviti v razmeroma majhnih količinah in jih lahko štejemo za eksogene biokatalizatorje. Njihova odsotnost ali pomanjkanje povzroča motnje v metabolizmu in bolezni, do katerih pride zaradi pomanjkanja vitaminov.

Ta tar. številka vključuje:

(a) **Provitamine in vitamine, naravne ali pridobljene s sintezo in njihove derivate, ki se uporabljajo primarno kot vitamini.**

(b) **Koncentrate naravnih vitaminov** (npr. vitamina A ali vitamina D). To so o bogatene oblike teh vitaminov in se lahko uporabijo takšni, kakršni so (npr. za dodajanje k živinski krmi), ali pa predelani za izločanje vita minov.

(c) **Medsebojne zmesi vitaminov, provitaminov in koncentratov** - npr. naravni koncentrat vitaminov A in D v raznih razmerjih, katerim je dopolnilna količina vitaminov A ali D dodana.

(d) **Zgoraj navedeni proizvodi, raztopljeni v katerem koli topilu** (npr. v etil oleatu, propan-1.2-diolu, v etandiolu, v rastlinskih oljih).

Proizvode iz te tar.številke **lahko stabilizirajo** za shranitev ali prevoz z:

- dodajanjem antioksidantov,
- dodajanjem sredstev proti skepljanju (n.pr. ogljikovodikov),
- premazom z ustreznimi snovmi (n.pr. želatino, voski ali maščobami), plastificiranimi ali ne,
- absorbcijo ustreznih snovi (n.pr. silicijeve kisline),

pod pogojem, da dodana količina ali obdelava v nobenem primeru **ne presega tiste nujne**, ki je potrebna za njihovo shranitev ali prevoz ter, da dodatek ali obdelava **ne spremenita** narave osnovnega proizvoda in ga ne ustvarita bolj primernega za posebno kot za splošno uporabo.

Seznam proizvodov, ki se uvrščajo kot provitamini ali vitamini v smislu tar. številke 29.36

Seznam proizvodov v naslednjih skupinah ni popolen. Našteti proizvodi služijo le kot primeri.

(A) PROVITAMINI

Provitamini D.

(1) **Neožarčen ergosterol ali provitamin D2**. Ergosterol se nahaja v rženih rožičkih, v pivskem kvasu in v drugih glivicah in gobah. Vitaminsko ni aktiven. Je v obliki belih luskin, ki na zraku porumenijo. V vodi ni topen, vendar je topen v alkoholu in v benzenu.

(2) **Neožarčen 7-dehidroholesterol ali provitamin D3,** ki se nahaja v živalski koži. Ekstrahirajo ga iz volnene masti ali iz vzporednih proizvodov pri proizvodnji lecitina. Pojavlja se v obliki ploščic, ki so topne v organskih topilih, v vodi pa ne.

(3) **Neožarčen 22,23-dihidroergosterol ali provitamin D4.**

(4) **Neožarčen 7-dehidro-beta-sitosterol ali provitamin D5**.

(5) **Neožarčen ergosteril acetat.**

(6) **Neožarčen 7-dehidroholesteril acetat.**

(7) **Neožarčen 22,23-dihidroergosteril acetat**.

(B) VITAMINI IN NJIHOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamini A (rastni vitamini in vitamini proti kurji slepoti) so nujno potrebni za razvoj telesa, še posebno kože, kosti in očesne mrežnice. Vzdržujejo normalno odpornost na infekcije epitelnih tkiv in so potrebni za normalno tvorbo iz izločanje mleka. Topni so v maščobah in (praviloma) netopni v vodi.

(1) **Vitamin A1 alkohol** (akseroftol, retinol (INN))

Vitamin A1 aldehid (retinen-1, retinal)

Vitamin A1 kislina (tretinoin (INN), retinanska kislina)

Vitamin A 1 se nahaja kot alkohol ali v obliki estrov maščobnih kislin v živalskih proizvodih (morske ribe, mlečni izdelki, jajca). Pretežno ga ekstrahirajo iz olja svežih ribjih jeter, lahko pa ga pridobivajo tudi sintetično. Je rumen in trden, vendar lahko na sobni temperaturi postane oljnat. Ko se ohladi, tvori rumene kristale. Ker je na zraku nestabilen, ga pogosto stabilizirajo z dodatkom antioksidantov.

(2) **Vitamin A2 alkohol** (3-dehidroakseroftol, 3-dehidroretinol)

Vitamin A2 aldehid (retinen-2,3-dehidroretinal)

(3) **Vitamin A acetat, palmitat in drugi estri maščobnih kislin**. Ti proizvodi se dobivajo iz sintetičnega vitamina A. Vsi po vrsti so občutljivi na oksidacijo. Acetat je rumen prah, palmitat pa rumena tekočina, ki lahko kristalizira v svojem čistem stanju.

(C) VITAMIN B1 IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamin B1 se uporablja zoper vnetja živcev in je zelo pomemben za preprečevanje bolezni beriberi, pa tudi za metabolizem ogljikovih hidratov. Uporablja se za zdravljenje polinevritisa, želodčnih motenj in za vzdrževanje teka. Ta vitamin je topen v vodi, na toploti ni dokaj obstojen.

(1) **Vitamin B1** (tiamin (INN), anevrin). Tiamin se nahaja v večini rastlinskih in živalskih tkiv (npr. v lupinah žitnih zrn, v pivskem kvasu, svinjskem mesu in jetrih, v mlečnih izdelkih, jajcih itd.). Ponavadi ga pridobivajo sintetično v obliki belega, kristalnega prahu, ki je na zraku obstojen.

(2) **Tiamin hidroklorid** - bel, kristalni prah, ki je higroskopičen in precej nestabilen.

(3) **Tiamin mononitrat** - bel, precej stabilen kristalni prah.

(4) **Tiamin-1,5-sol** (anevrin.1,5-sol, anevrinnaftalin-1,5-disulfonat).

(5) **Tiamin saliciat hidroklorid** (anevrinsalicilathidroklorid).

(6) **Tiamin salicilat hidrobromid** (anevrinsalicilathidrobromid).

(7) **Jodotiamin**.

(8) **Jodotiamin hidroklorid.**

(9) **Jodotiamin hidrojodid.**

(10) **Ortofosforni ester vitamina B1 ali tiamin ortofosfat in mono- in dihidro klorid in monofosfat tega estra.**

(11) **Nikotinski ester vitamina B1.**

(D) VITAMIN B2 IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamin B2 je prehrambeni vitamin in pospešuje rast. Biološko je pomemben kot dejavnik izkoriščanja ogljikovih hidratov. V vodi je topen in obstojen na toploti.

(1) **Vitamin B2** (riboflavin (INN), laktoflavin). Riboflavin se nahaja skupaj z vitaminom B1 v prehrambenih in številnih drugih proizvodih. Pogosto ga ekstrahirajo iz fermentacijskih ostankov in

iz govejih jeter. Pridobivajo ga tudi s sintezo. Pojavlja se v obliki oranžnorumenih kristalov, ki so na svetlobo precej občutljivi.

(2) **5'-ortofosforni ester riboflavina ali riboflavin-5'-ortofosfat in njegova natrijeva ali dietanolaminska sol.** Ti proizvodi so topni v riboflavinovi vodi.

(3) **Hidroksimetil riboflavin ali metilolriboflavin.**

(E) D- ALI DL- PANTOTENSKA KISLINA (ZNANA TUDI KOT VITAMIN B3 ALI VITAMIN B5) IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Te spojine vplivajo na vzdrževanje lasnega pigmenta, na razvoj kože in na metabolizem maščob in ogljikovih hidratov. Je nujno potreben za delovanje žlez, jeter in želodčno-črevesnih ter dihalnih organov. V vodi je topen.

(1) **D- in DL-pantotenska kislina** /N-(α, γ dihidroksi- β,β-(dimetilbutiril)-β-alanin)/. Ta vitamin je znan tudi kot vitamin B3 ali B5 in se nahaja v vseh živih celicah in tkivih (npr. v jetrih, ledvicah sesalcev, v semenski ovojnici riža, v pivskem kvasu, mleku, v surovi melasi itd.). Ponavadi ga pridobivajo s sintezo. Je v oliki rumenega, viskoznega olja, ki se le počasi topi v vodi in v večini organskih topil.

(2) **Natrijev D- in DL-pantotenat.**

(3) **Kalcijev D- in DL-pantotenat** - v obliki belega prahu, ki je topen v vodi in je najpogostejša oblika vitamina B3.

(4) **Pantotenil-alkohol ali pantotenol (D- in DL-)** (α, γ- dihidroksi-N-3- hidroksi-propil-β, β-dimetil-butiramid) - viskozna tekočina, ki je topna v vodi.

(5) **D-pantotenoletil-eter** (D-α, γ-dihidroksi-N-3-etoksi- propil-β-dimetilbutiramid) - viskozna tekočina, ki se z vodo meša in se zlahka topi v organskih topilih.

(F) VITAMIN B6 IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamin B6 je pomemben proti kožnim vnetjem (zaščita kože). Vpliva na živčni sistem, na hrano in metabolizem aminokislin, beljakovin in maščob. Uporablja se za lajšanje nosečniških bolečin ali bolečin po operaciji. V vodi je topen in precej občutljiv na svetlobo.

(1) **Piridoksin (INN) ali adermin** (piridoksol) (3-hidroksi-4,5- bis(hidroksimetil)-2-metilpiridin).

Piridoksal (4-formil-3-hidroksi-5hidroksimetil-3-metilpiridin).

Piridoksamin (4-aminometil-3-hidroksi-5-hidroksimetil-2-metilpiridin)

Te tri oblike vitamina B6 se nahajajo v pivskem kvasu, v sladkornem trsu, v zunanjem delu žitnih zrn, riževih otrobih, olju iz pšeničnih kalčkov, v lanenem olju in v jetrih, mesu in maščobah sesalcev in rib.

(2) **Piridoksin hidroklorid.**

Piridoksin ortofosfat.

Piridoksin tripalmitat.

Piridoksal hidroklorid.

Piridoksamin dihidroklorid.

Piridoksamin fosfat.

To so normalne oblike vitamina B6 v obliki brezbarvnih kristalov ali luskin.

(3) **Piridoksin-ortofosforjev ester in njegova natrijeva sol.**

Piridoksal-ortofosforjev ester in njegova natrijeva sol.

Piridoksamin-ortofosforjev ester in njegova natrijeva sol.

(G) VITAMIN B9 IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamin B9 je nujno potreben za razvoj krvnih celic in je koristen za zdravljenje težkih oblik anemije. Nahaja se v špinači in v zelenih rastlinah, v **pivskem kvasu** in v živalskih jetrih, vendar ga ponavadi pridobivajo s sintezo.

(1) **Vitamin B9** (folna kislina (INN) ali pteroilglutaminska kislina) ter **natrijeva in kalcijeva sol** tega vitamina.

(2) **Folina kislina** (INNM) (5-formil-5,6,7,8-tetra-hidro- pteroilglutaminska kislina.

(H) VITAMIN B12 (CIANOKOBALAMIN (INN)) TER DRUGI KOBALAMINI (HIDROKSOKOBALAMIN (INN), METILKOBALAMIN, NITROKOBALAMIN, SULFITOKOBALAMIN ITD.) IN NJIHOVI DERIVATI

Vitamin B12 je učinkovitejši od vitamina B9 pri zdravljenju težke anemije. Ima veliko molekularno maso in vsebuje kobalt. V raznih oblikah se nahaja v jetrih in v mesu sesalcev in rib, v jajcih in v mleku. Pridobivajo ga iz iztrošene antibiotske tekočine, iz melase iz sladkornega trsa, iz sirotke itd. Pojavlja se v obliki temnordečih kristalov, ki so topni v vodi.

(I) VITAMIN C IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE PREDVSEM UPORABLJAJO KOT VITAMINI

Vitamin C je protiskorbutni vitamin in povečuje odpornost proti infekcijam. V vodi je topen.

(1) **Vitamin C** (L- ali DL-askorbinska kislina (INN)). Askorbinsko kislino vsebujejo številni rastlinski prehrambeni proizvodi (sadje, zelenjava, krompir itd.), lahko pa je tudi živalskega porekla (v jetrih, slezeni, adrenalnih žlezah, kozgu, v mleku itd.). Lahko ga ekstrahirajo iz limoninega soka, iz zelenega ali črnega popra, iz zelenega janeževega listja in iz tekočinskih ostankov pri obdelavi agavinih vlaken (sisal). Dandanes ga pridobivajo skoraj izključno s sintezo. Pojavlja se v obliki belega prahu, ki je precej stabilen na suhem zraku in deluje kot močno oksidacijsko sredstvo.

(2) **Natrijev askorbat.**

(3) **Kalcijev askorbat in magnezijev askorbat.**

(4) **Stroncijev (L) askorbocinkoninat** (stroncijev (L) askorbo-2- fenilkinolin- 4-karboksilat).

(5) **Sarkozin askorbat.**

(6) **L-arginin askorbat.**

(7) **Askorbil palmitat** - je oblika vitamina C, ki je topna v maščobah in ki se uporablja tudi kot emulgator in antioksidant za maščobe in olja.

(8) **Kalcijev hipofosfitoaskorbat.**

(9) **Natrijev askorboglutamat.**

(10) **Kalcijev askorboglutamat.**

(J) VITAMINI D IN NJIHOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamini D delujejo antirahitično. Uravnavajo izkoriščanje fosforja in kalcija v organizmu in pomagajo pri razvoju zob in kosti. So topni v maščobah in se pridobivajo z aktiviranjem ali ožarčevanjem raznih provitaminov D, ki so steroli ali sterolni derivati, normalno proizvedeni in transformirani v organizmu.

(1) **Vitamin D2 in njegovi derivati s podobnim učinkom**:

(a) **Vitamin D2** (ali aktivirani ali ožarčeni ergosterol (kalciferol) (ergokalciferol)). Pojavlja se v obliki belega, kristalnega prahu, ki na zraku, svetlobi ali na toploti porumeni. V vodi ni topen, pač pa v maščobah. Nahaja se v kakavovih zrnih in v ribjih jetrih. Ponavadi ga pridobivajo s pomočjo aktiviranja ali ožarčenja provitamina D2.

(b) **Acetatni in drugi estri maščobnih kislin vitamina D2.**

(2) **Vitamin D3** in njegovi derivati s podobnim učinkom:

(a) **Vitamin D3 ali aktivirani ali ožarčeni 7-dehidroklorestеrol** (holekalciferol) se pojavlja v obliki belega, kristalnega prahu. V vodi ni topen, pač pa v maščobah. Lahko ga ekstrahirajo iz ribjega olja in iz olja iz ribjih jeter, vendar ga ponavadi pridobivajo z aktiviranjem ali ožarčenjem provitamina D3. Je učinkovitejši od vitamina D2.

(b) **Aktivirani ali ožarčeni 7-dehidroholesteril acetat in drugi estri maščobnih kislin vitamina D3**

(c) **Vitamin D3 - holesterolna molekularna spojina**.

(3) **Vitamin D4 ali akivirani ali ožarčeni 22,23-dihidroergosterol** - pojavlja se v obliki belih luskin in ima manjšo biološko aktivnost od vitamina D2.

(4) **Vitamini D5 ali aktivirani ali ožarčeni 7-dehidro-β-sitosterol**.

(K) VITAMIN E IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamin E se rabi zoper sterilnost in je zelo pomemben za živčni in mišični sistem. Je topen v maščobah.

(1) **Vitamin E ali (D in DL)α-tokoferol, β- in γ-tokofeol**. Tokoferol se nahaja v raznih rastlinskih in živalskih proizvodih (npr. v kakavovem in v bombažnem semenju, v rastlinskih oljih, v solatnih listih, v listju stročnic, v lucerni, mlečnih izdelkih itd.). Pretežno ga ekstrahirajo izolj pšeničnih kalčkov. Racemski izomeri se dobivajo s sintezo, je brezbarvno olje, ki v vodi ni topno, pač pa v alkoholu, benzenu in v maščobah. Pri segrevanju je obstojno, če ni pri tem v stiku z zrakom ali s svetlobo. Zaradi svojih antioksidacijskih lastnosti je uporaben kot sredstvo zoper kvarjenje maščob in prehrambenih proizvodov.

(2) **α tokoferilacetat in α tokoferilvodikov sukcinat; α- tokopolietilenglikolsukcinat**.

(3) **Dinatrijev α-tokoferilfosfat.**

(4) **Tokoferil diaminoacetat.**

(L) VITAMIN H IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamin H je nujno potreben za rast nekaterih mikroorganizmov. Zelo pomemben je za zdravje kože, mišic in živčnega sistema. V vodi je topen in obstojen na toploti.

(1) **Vitamin H ali biotin** - nahaja se v rumenjaku, v ledvicah in jetrih, v pivskem kvasu, melasi itd. Pridobivajo ga s sintezo.

(2) **Biotin metil ester.**

(M) VITAMIN K IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamini K so dejavniki proti krvavenju. Pospešujejo koagulacijo krvi tako, da vzdržujejo vsebnost protrombina in da povečujejo kapilarno odpornost.

(1) **Vitamin K1**

(a) **Fitomenadion (INN), fitonadion (filokinon) ali 3-fitilmenadion** (2-metil-3-fitil-1,4-naftokinon). Ekstrahirajo ga iz suhe detelje. Nahaja se tudi v listju lešnikov in kostanjev, v ovsu in njegovih poganjkih, v zelju, cvetači, špinači, paradižniku, v rastlinskih oljih itd. Pridobivajo ga s sintezo. Je olje svetlorumene barve, ki se topi v maščobah. na toploti je obstojno, vendar neobstojno na sončni svetlobi.

(b) **Vitamin K1 oksid (epoksid)** (2-metil-3-fitil-1,4-naftokinon-2,3-oksid ali 2-metil-3-fitil-2,3-epoksi-2,3-dihidro-1,4-naftokinon).

(c) **Dihidrofilokinon** (3-dihidrofitil-2-metil-1,4-naftokinon).

(2) **Vitamin K2 ali farnokinon** (3-difranezil-2-metil-1,4-naftokinon) - ekstrahirajo ga iz moke pokvarjenih sardin. Njegova aktivnost ni tako velika kot pri vitaminu K1. Pojavlja se v obliki rumenih kristalov, ki so na svetlobi zelo nestabilni.

(N) VITAMIN PP IN NJEGOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT VITAMINI

Vitamin PP deluje zoper pelagro. Je nepogrešljiv za rast, oksidacijo, respiracijo celic in za metabolizem beljakovin in ogljikovih hidratov.

(1) **Nikotinska kislina** (INN) (piridinbetakarbonska kislina, niacin) je živalskega porekla (npr. jetra, ledvice, sveže meso sesalcev in nekaterih vrst rib), lahko pa tudi rastlinskega (pivski kvas, žitni kalčki in semenske ovojnice itd.). Pridobivajo ga sintetično. Pojavlja se v obliki brezbarvnih kristalov, ki so topni v alkoholi in maščobah ter razmeroma obstojni na toploti in odporni proti oksidaciji.

(2) **Natrijev nikotinat.**

(3) **Kalcijev nikotinat.**

(4) **Nikotinamid** (INN) (amid nikotinske kisline, niacinamid). Poreklo, lastnosti in uporabnost so isti kot pri nikotinski kislini. Pridobivajo ga sintetično. V vodi je topen in stabilen na toploti.

(5) **Nikotinamid hidroklorid.**

(6) **Nikotinomorfolid.**

Izključitve

Ta tar. številka **izključuje**:

(1) Naslednje proizvode, ki (čeprav jih včasih imenujejo "vitamini") **nimajo vitaminskega delovanja**, ali pa je njihovo delovanje sekundarnega pomena v razmerju do njihove uporabnosti za druge namene:

(a) mezoinozitol, mioinozitol, izoinozitol in mezoinozit (**tar. št. 29.06**) - uporabljajo se pri želodčnih in črevesnih motnjah ter motnjah pri delovanju jeter (posebno kot kalcijevi ali magnezijevi heksafosfati).

(b) vitamin H1: para aminobenzojeva kislina (**tar. št. 29.22**) - uporablja se za uničevanje bakteriostatičnih učinkov nekaterih sulfonamidov tako, da nevtralizira njihove učinke.

(c) holin ali bilineurin (**tar. št. 29.23**), ki stabilizira metabolizem maščob.

(d) **vitamin B4**: adenin ali 6-aminopurin (**tar. št. 29.33**), ki se uporablja v postmedicinski terapiji krvavitev in tumorjev.

(e) **vitamin C2 ali P**: citrin, hesperidin, rutin, eskulin (**tar. št. 29.38**), ki se uporabljajo kot dejavniki proti rjavenju in za povečanje kapilarne odpornosti.

(f) **vitamin F**: linoleinska ali linolna kislina (α- in β-), linoleinska kislina, arahidonska kislina (**tar. št. 15.19**) - uporabljajo jih za zdravljenje dermatitisa in motenj v delovanju jeter.

(2) **Sintetični nadomestki vitaminov**:

(a) **vitamin K3**: menadion, menafton, matilnafton ali 2-metil-1,4-naftokinon; natrijeva sol derivata 2-metil-1,4-naftokinon bisulfitta (**tar. št. 29.14**); menadiol ali 1,4-dihidroksi-2-metil-naftalen (**tar. št. 29.07**)..

(b) **vitamin K6**: 1.4-diamino-2-metil-nafalin (**tar. št. 29.21**).

(c) **vitamin K5**: 4-amino-2-metil-1-naftolhidroklorid (**tar. št. 29.22**).

(d) cistein - nadomestek **vitamina B** (**tar. št. 29.30**).

(e) ftiokol: 2-hidroksi-3-metil-1,4-naftakinon - nadomestek **vitamina K** (**tar. št. 29.41**).

(3) Sterole, razen ergosterola: holesterol, sitosterol, stigmasterol in steroli, dobljeni **v času priprave vitamina D2** (tahisterol, lumisterol, toksisterol, suprasterol) (**tar. št. 29.06**).

(4) Zdravila, ki se uvrščajo v **tar. št. 30.03 in 30.04**.

(5) Ksantofil - karotenoid naravnega porekla (**tar. št. 32.03**).

(6) **Provitamini A** (α-, β- in γ karoteni in kriptoksantin) - zaradi njihove uporabe kot barvila (**tar. št. 32.03 ali 32.04**).

29.37 - HORMONI, NARAVNI ALI SINTETIČNI; NJIHOVI DERIVATI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT HORMONI; DRUGI STEROIDI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM KOT HORMONI

2937.10 **- Hormon hipofize (sprednjega režnja) in podobni hormoni ter njihovi derivati**

- Adrenokortikalni hormoni in njihovi derivati:

2973.21 **- -kortizon, hodrokortizon, prednizon (dehidrokortizon) in prednizolon (dehidrohidrokortizon)**

2973.22 **- -halogenski derivati adrenokortikalnih hormonov**

2937.29 **- -drugo**

- Drugi hormoni in njihovi derivati; drugi steroidi, ki se uporabljajo predvsem kot hormoni:

2937.91 **- -insulin in njegove soli**

2937.92 **- -estrogeni in progestogeni**

2937.99 **- -ostalo**

Naravni hormoni so aktivne substance, ki lahko v zelo majhnih količinah preprečijo ali vzpodbudijo delovanje posameznih organov. Z izločevanjem teh snovi (ponavadi jih izločajo endokrilne žleze), uporablja simpatični in parasimpatični živčni sistem. Hormoni se prenašajo po krvi, po limfnih in drugih tekočinah človeškega in živalskega telesa. Lahko nastanejo tudi v žlezah, ki so in endokrilne in eksokrilne, ali pa v raznih celičnih tkivih. Ta tar. številka **vključuje** tudi hormone, pridobljene s sintezo (vključno z biotehnološkimi postopki).

Ta tar. številka **vključuje** tudi derivate naravnih ali sintetičnih hormonov (halogenski derivati, ciklični acetali, soli, estri ali soli estrov itd.) - vendar **pod pogojem**, da se uporabljajo predvsem kot hormoni. Če so ti derivati sterodi, mora biti osnovna gonanska struktura nemodificirana - to pomeni, da ne sme biti govora o zoženju obroča ali nadomeščanja ogljikovih atomom z drugimi atomi (s heteroatomi), čeprav ni nujno, da so obroči popolnoma nasičeni.

Ta tar. številka vključuje tudi hormone, **ki se uporabljajo predvsem kot hormoni** in druge steroide z osnovno strukturo, kot je opisana v zgornjem odstavku.

V to tar. številko se uvrščajo še **naravne hormonske zmesi**, zmesi njihovih derivatov ali steroidov, ki se uporabljajo predvsem kot hormoni (npr. naravna zmes andrenokortikalnih hormonov). Vendar pa so iz te tar. številke **izključene** posebej pripravjene vmesne mešanice ali pripravki.

V nadaljevanju je podan seznam proizvodov iz te tar. številke, ki pa ni popolen.

Seznam proizvodov, ki se uvrščajo (v smislu tar. št. 29.37) kot hormoni [1]

(I) FENOLNI DERIVATI

(A) **Tiroidni hormoni** (hormoni žleze ščitnice).

(1) **Levotiroksin** (INNM)) **in DL-trioksin** (2-amino-3-[4-(4-hidroksi-3.5- dijodofenoksi)-3,5-dijodofenil]-propionska kislina ali 3,5,3',5'- tetrajodotironin). Tiroksin se ekstrahira iz tiroidne žleze ali pa se pridobiva s sintezo. Po sestavi je aromatska aminokislina. Pojavlja se v obliki belih ali rumenkastih kristalov, je netopen v vodi, pa tudi v nobenem drugem običajnem topilu ne. Pospešuje promet snovi v organizmu in povečuje izkoriščenost kisika, deluje na simpatični sistem, kontrolira delovanje beljakovin in maščob ter dopolnjuje vsakršen primanjkljaj joda v organizmu. Uporablja se za zdravljenje golšavosti in kretenizma. L-izomer je najaktivnejša oblika. **Natrijeva sol** je bel prah, ki se slabo topi v vodi in ima podoben učinek.

---

1. Če se ime kemikalije uporablja v **INN** (*International Nonproprietary Names)* **ali** v **INNM** (*International Nonproprietarity Names - Modified*) za **farmacevtske kemikalije**, ki jih je objavila Svetovna zdravstvena organizacija (*World Health Organization*), se ime kemikalije navede kot **prvo ime**, na drugem mestu pa je oznaka **INN** oziroma **INNM**.

(2) **Liotironin (INN) in DL-3,5,3-trijodotironin** (2-amino-3-[4-(4-hidroksi-3-jodofenoksi)-3,5-dijodofenil]propionska kislina. **Trijodotironin** se ekstrahira iz tiroidne žleze, fiziološko pa je učinkovitejši od tiroksina.

(B) **Adrenalni (medula) hormoni.**

Ti hormoni se nahajajo v modularni coni adrenalne žleze.

(1) **Epinefrin** (INN) in **racepinefrin** (INN) **((+)-adrenalin, 1-(3,4- dihidroksifenil)-2-metil-aminoetanol).** Adrenalin je svetlorjav ali skoraj bel kristalni prah, občutljiva na svetlobo. V vodi in v organskih topilih se slabo topi. Lahko ga izločijo iz adrenalnih žlez konja, vendar ga pridobivajo predvsem sintetično. Je hormon, ki povečuje krvni pritisk, stimulira simpatični živčni sistem, povečuje število krvnih teles in vsebnost sladkorja v krvi. Je tudi sredstvo za oženje krvnih žil.

(2) **Norepinefrin** (INN) **(levarterenol), (-)noradrenalin, (-)-2-amino-1-(3,4-dihidroksifenil)etanol).** Je v obliki belih kristalov, ki se v vodi topijo. Njegov fiziološki učinek je med adrenalina in efedrina.

(II) POLIPEPTIDI IN BELJAKOVINE (PROTEINI)

(A) **Hormoni hipofize (sprednjega režnja) in podobni hormoni**.

(1) **Rastni hormon** (GH, STH), somatropni hormon (somatropin), Je v vodi topna beljakovina, ki pospešuje rast tkiva in sodeluje pri uravnavanju različnih faz metabolizma beljakovin.

(2) **Kortikotropin** (INN) (ACTH (adrenokortikotropni hormon), adrenokortikotropin). Je polipetid, topen v vodi. Pospešuje tvorbo adrenokortikalnih steroidov.

(3) **Laktogeni hormon** (LTH, galaktin, galaktogeni hormon, luteotropin, mamotropin, prolaktin). Je polipeptid, ki lahko kristalizira. Aktivira izločanje mleka in vpliva na aktivnost rumenega telesa (corpus luteum).

(4) **Tirotropin** (INN) (tirotropni hormon, TSH, (hormon za stimulacijo tiroidne žleze)). Je glikotropin, ki vpliva na delovanje tiroidne žleze, na krvni obtok in na odstranjevanje joda.

(5) **Hormon za krepitev delovanja folikul** (FSH) - glikoprotein, topen v vodi, ki krepi delovanje spolnih žlez.

(6) **Hormon rumenega telesa** (LH, ICSH) - hormon, ki krepi delovanje notranjih žlez (luteinostimulin). Je glikoprotein, topen v vodi. Pospešuje delovanje spolnih žlez.

(7) **Gonadotropin iz zarodkovega ovoja** (INN) (HCG - gonadotropin iz ovoja človekovega zarodka). Oblikuje se v placenti in se ekstrahira iz urina porodnic. Nahaja se tudi v predhipofizi. Je v obliki belih kristalov, ki so v vodni raztopini razmeroma nestabilni. Pospešuje dozorevanje folikul.

(8) **Gonadotropinov serum** (INN) (PMSG - gonodotropinov serum žrebnih kobil). je glikoprotein, ki pospešuje delovanje spolnih žlez, tvori pa se v placenti brejih kobil.

(B) **Hormoni hipofize (zadnjega režnja).**

(1) **Oksitocin** (INN) (α-hipofamin) - polipeptid, topen v vodi in deluje predvsem na maternico.

(2) **Vazopresin** (INN) (β-hipofamin) - polipeptid, ki dviga krvni pritisk in omogoča podaljšano zadrževanje vode v ledvicah.

(C) **Hormoni triode.**

(1) **Paratireoidni hormoni** - polipeptidi, ki služijo kot uravnovalci kalcija v organizmu.

(2) **Kalcitonin** (INN) (TCA) tirokalcitonin)) - polipeptid proti hipokalcimiji in hipofosfatemiji.

(D) **Hormoni pankreasa.**

(1) **Insulin.** Pridobiva se lahko z ekstrakcijo iz pankreasa ali s sintezo (**vključno** z biotehnološkimi postopki) (n.pr. s fermentacijo glukoznega sirupa ali sladkorja). Pojavlja se v obliki belega, nehigroskopičnega in amorfnega prahu, ali pa v obliki lesketajočih kristalov, ki so topni v vodi. Je hipoglikemski dejavnik pri zdravljenju diabetesa (sladkorne bolezni).

(2) **Glukagon** (INN) (HGF) - hiperglikemski-glikogenolitski dejavnik). Je polipeptid, ki povečuje koncentriranje glukoze v krvi.

(III) STEROIDI, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM ZARADI NJIHOVEGA HORMONSKEGA UČINKA.

Ta skupina vključuje naslednje skupine naravnih hormonov:

(A) **Adrenokortikalni hormoni** (kortikohormoni nadledvične žleze), ki se nahajajo v skorji nadledvičnih žlez.

(B) **Estrogeni** - ženski spolni hormoni, katere proizvajajo jajčniki, testis, nadledvične žleze in druga tkiva, ki psoizvajajo stereoide.

(C) **Progesterona** (INN), ki se nahaja v ženskem telesu (ženske spolne žleze) po izločenju jajčne celice, pa tudi v nadledvičnih žlezah, v placenti in v testisu.

(D) **Androgeni** - moški spolni hormoni, ki se nahajajo v testisu, krvi in v urinu.

Skoraj vsi **adrenokortikosteroidi** povzročajo zadrževanje natrija in vode in pospešujejo izločanje kalija. Zaradi teh učinkov se uporabljajo pri zdravljenju ledvičnih obolenj in Adisonove bolezni. Nekateri kortikosteroidi (npr. hidrokortizon) štejejo za glukokortikoide. Uporabljajo se za uravnavanje prometa beljakovin in ogljikovih hidratov v telesu. Njihov učinek je tudi lokalnega značaja, in sicer na zaustavljanje procesa vnetja mezenhima. Nekateri derivati so tako modificirani, da je kortikohormonalni učinek takorekoč minimiziran in zato se skoraj **izključno uporabljajo proti vnetjem**. Kljub temu se taki derivati uvrščajo v to tar. številko, saj je njihovo delovanje predvsem hormonsko. Drugi derivati, kot **npr**. dezoksikorton, pa se imenujejo mineralni kortikoidi zaradi tega, ker posebno močno delujejo na zadrževanje natrija in na izločanje kalija.

Estrogeni vplivajo na razvoj ženskih spolnih lastnosti, vendar se uporabljajo največ za zdravljenje v času menopavze in za proizvodnjo kontracepcijskih sredstev.

Progesteron je pomemben pri pripravi uterusa za nosečnost in za njeno vzdrževanje. Ker preprečujejo ovulacijo, se številni progesteronski agensi uporabljajokot komponente za kontracepcijska sedstva.

Androgeni vplivajo na razvoj moških spolnih lastnosti. Nekateri androgeni vplivajo na metabolizem in so torej **anaboliki.**

Vsi ti hormoni, ki jih je sicer moč pridobiti na naravne načine, se proizvajajo sintetično in številni novi steroidi, v naravi neznani, so bili sintetično sestavljeni za medicinske namene. Čeprav so si med seboj kemično zelo podobni, pa razmeroma majhne strukturne spremembe pomenijo povsem druge učinke na razne fiziološke sisteme. Sintetično pridobljeni agensi, kateri v telesu nimajo funkcionalno podobne substance (npr. oksimetolon), imajo zmanjšan androgen, vendar **povečan anaboličen učinek** in so zaradi tega znani kot anabolični agensi.

Vsi steroidi z nemodificirano gonansko strukturo, ki se uporabljajo predvsem zaradi njihove hormonske vloge, se uvrščajo v to tar. številko.

Najpomembnejši od omenjenih steroidov, ki se pojavljajo v mednarodni trgovini, so navedeni v nadaljevanju. Proizvodi so našteti **po abecednem zaporedju,** zraven njih je podan **osnovni hormonski učinek.** Če obstaja več poimenovanj, ki so v uporabi in katera je objavila Svetovna zdravstvena organizacija kot mednarodna nespecifična imena za farmacevtske pripravke (INN), veljajo tisti, ki jih izdaja Svetovna zdravstvena organizacija za farmacevtske pripravke. **Kemična imena,** ki so v nadaljevanju podana, so vsklajena z določili IUPAC 1957, ki se nanašajo na poimenovanje steroidov.

Okrajšava **INNM** je uporabljena za soli in estre, kadar je moč osnovno ime oziroma naziv najti v seznamu **INN**

Spisek steroidov, ki se uporabljajo predvsem zaradi njihovega hormonskega učinka

Skrajšano ime Kemično ime	Osnovni hormonski učinek
Adrenosterone Androst-4-ene-3,11,17-trione	androgeni
Aldosterone (INN)* 11β, 21-dihydroxy-3,20-dioxopregn-4-en-18-al	kortokosteroidni
Allystrenol 17β-allyoestr-4-en-17 β-ol	progestogeni
(**Ni skrajšanega imena**) 5α-androstane-3,17-dione	androgeni
Androstanolone (INN) 17β-hidroxy-5α-androstan-3-one	androgeni
Androstenediols androst-5-ene-3 β-diol androst-5-ene-3 β,17 α-diol	anabolični
(**Ni skrajšanega imena**) androst-4-ene-3,17-dione	androgeni
Androsterone 3α-hidroxy-5α-androstan-17-one	androgeni
Betamethasone (INN) 9α-fluoro-11β,17α,21-trihydroxy-16β-methyl pregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Bolasterone (INN) 17β-hydroxy-7α,17α-dimethylandrost-4-en-3-one	anabolični
Chlormadinone (INN) 6-chloro-17α-hydroxypregna-4,6-diene-3,20-dione	progestogeni
Chloroprednisone (INN) 6α-chloro-17α,21-dihydroxypregna-1,4-diene-3,11,20-trione	kortikosteroidni
Clocortolone (INN) 9α-chloro-6α-fluoro-11β,21-dihydroxy-16α-methylpregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Clostebol (INN) 4-chloro-17β-hydroxyandrost-4-en3-one	anabolični
Corticosterone 11β,21-dihydroxypregn-4-ene-3,20-dione	kortokosteroidni
Cortisol - glej **Hydrocortisone**	
Cortisone (INN) 17β-21-dihydroxypregn-4-ene-3,11,20-trione	kortikosteroidni
11-Dehydrocorticosterone 21-hydroxypregn-4-ene-3,11,20.trione	kortikosteroidni
Deoxycorticosterone - glej **Desoxycortone**	

Skrajšano ime Kemično ime	Osnovni hormonski učinek
Desoxycortone (INN) 9-α-fluoro-11β,17α,21-trihydroxy-16α-methylpregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Dihydroandrosternone 5α.androstane-3α,17β-diol	androgeni
Dihydrogesterone (INN) 9β,10α-pregna-4,6-diene-3,20-dione	progestogeni
Equilenin 3-hydroxyoestra-1,3,5(10),6,8-pentaen-17-one	estrogeni
Eqilin 3-hydroxyoestra-1,3,5(10),-tetraen-17-one	estrogeni
Estradiol (INN) estrogeni oestra-1,3,5(10)-triene-3,17β-diol	
Estriol (INM) oestra-1,3,5(10)-triene-3,16β,17β-triol	estrogeni
Estrone (INNM) 3-hydroxyoestra-1,3,5(10)-triene-3,17β-one	estrogeni
Ethinylestradiol (INN) 17α-ethynyloestra-1,3,5(10)-triene-3,17β-diol	estrogeni
Ethisterone (INN) 17α-ethynyl-17β-hydrokyandrost-4-en-3-one	progestogeni
Ethylestrenol (INN) 17α-ethyloestr-4-en-17β-ol	anabolični
Etyhodiol (INN) 17α-ethynyloestr-4-ene-3β,17β.diol	progestogeni
Fludrocortisone (INN) 9α-fluoro-11β,17α.21-trihydroxypregn-4-ene-3,20-dione	kortikosteroidni
Flumetasone (INN) 6α,9α-difluoro-11β,17α,21-trihydroxy-16α-methylpregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Fluocinolone (INNM) 6α,9α-difluoro-11β,16α,17α,21-tetra-hydroxypregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Fluorocortolone (INN) 6α-fluoro-11β,21-dihydroxy-16α-nethylpregna- 1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Fluorometholone (INN) 9α-fluoro-11β,17α-dihydroxy-16α-methylpregna-1,4-diene-3,20-dione	kortokosteroidni
Fluoroprednisolone 9α-11β,17α,21-trihydroxypregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Fluoxymesterone (INN) 9α-fluoro-11β,17β-dihydroxy-17α-methylandrost- 4-en-3-one	androgeni
Fluprednidene (INN) 9α-fluoro-11β,17α,21-trihydroxy-16-methylenpregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni

Skrajšano ime Kemično ime	Osnovni hormonski učinek
Fluprednisolone (INN) 6α-fluoro-11β,17α,21-trihydroxypregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Flurandrenolone 6α-fluoro-11β,16α,17α,21-tetrahydroxypregn-4-ene-3,20-dione	kortikosteroidni
Formocortal (INN) 3-(2-chloroethoxy)-9α-fluoro-6-formyl-11β,21-dihydroxy-16α,17α-isopropylidenedioxypregna-3,5-dien-20-one-21-acetate	kortikosteroidni
Gastonerone (INN) 17β-ethyl-17α-hydroxyestr-4-ene-3,20-dione	progestogeni
Hydrocortisone (INN) 11β,17α,21-trihydroxypregn-4-ene-3,20-dione	kortikosteroidni
Hydroxyprogesterone (INN) 17α-hdroxypregn-4-ene-3,20-dione	progestogeni
Lynestrenol (INN) 17α-ethynyloestr-4-en-17β-ol	progestogeni
Medroxyoprogesterone (INN) 17α-hydroxy-6α-methylpregn-4-ene-3,20-dione	progestogeni
Megestrol (INN) 17α-hydroxy-6-methylpregna-4,6-diene-3,20-dione	progestogeni
Mestanolone (INN) 17β-hydroxy-17α-methyl-5α-androstan-3-one	anabolični
Mesterolone (INN) 17β-hydroxy-1α-methyl-5α-androstan-3-one	androgeni
Mestranol (INN) 17α-ethyl-3-methoxyoestra-1,3,5(10)-trien-17-β-ol	estrogeni
Metandienone (INN) 17β-hydroxy-17α-methylandrosta-1,4-dien-3-one	anabolični
Metenolone (INN) 17β-hydroxy-1-methyl-5α-androst-1-en-3-one	anabolični
Methandriol (INN) 17α-methylandrost-5-ene-3β,17β-diol	anabolični
2-Methylhydrocortisone 11β,17α,21-trihydroxy-6α-methylpregn-4-ene-3,5-dien-20-one-21-acetate	kortikosteroidni
6 α-Methylydrocortisone 11β,17α,21-trikydroxy-6α-methylpregn-4-ene-3,20-dione	kortikosteroidni
Methylnortestosterone 17β-hydroxy-17α-methyloestr-4-en-3-one	progestogeni
17 α-Methyloestradiol 17α-methyloestra-1,3,5(10)-triene-3,17β-diol	estrogeni
Methylprednisolone (INN) 11β,17α,21-trihydroxy-6α-methylpregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Methyltestosterone (INN) 17β-hydroxy-17α-methylandrost-4-en-3-one	androgeni

Skrajšano ime Kemično ime	Osnovni hormonski učinek
Nandrolone (INN) 17β-hydroxyoestr-4-en-3-one	anabolični
Norethandrolone (INN) 17α-ethyl-17β-hydroxyestr-4-en-3-one	anabolični
Norethisterone (INN) 17α-ethynyl-17β-hydroxyoestr-4-en-3-one	progestogeni
Noretynodrel (INN) 17α-ethynyl-17β-hydroxyoestr-4-en-3-one	progestogeni
Norgestrel (INN) 13β-ethyl-17α-ethynyl-17β-hydroxygon-4-en-3-one	progestogeni
Normethandrone - glej **Methylnortestosterone**	
Nortestosterone - glej **Nandrolone**	
Oxabolone (INN) 4,17β-dihydroxyoestr-4-en-3-one	anabolični
Oxymestrone (INN) 4,17β-dihydroxy-17α-methylandrost-4-en-3-one	anabolični
Oxymetholone (INN) 17β-hydroxy-2-hydroxymethylene-17α-methyl-5α-androstan-3-one	anabolični
Paramethasone (INN) 6α-fluoro-11β,17α,21-trihydroxy-16α-methyl-pregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Prasterone (INN) 3β-hydroxyandrost-5-en-17-one	androgeni
Prednisolone (INN) 17α,21-dihydroxypregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Prednisone (INN) 17α,21-dihydroxypregna-1,4-diene-3,11,20-trione	kortikosteroidni
Prednyldiene (INN) 11β,17α,21-trihydroxy-16-methylenepregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni
Pregnenolone (INN) 3β-hydroxypregn-5-en-20-one	kortikosteroidni
Progesterone (INN) pregn-4-ene-3,20-dione	progestogeni
Stanolone - glej **Androstanolone**	
Testosterone (INN) 17β-hydrokyandrost-4-en-3-one	androgeni
Tiomesterone (INN) 1α,7α-di-(acetylthio)-17β-hydroxy- methylandrost-4-3n-3-one	anabolični
Triamcinolone (INN) 9α-fluoro-11β,16α,17α,21-tetrahydroxypregna-1,4-diene-3,20-dione	kortikosteroidni

IZKLJUČITVE

Ta tar. številka **izključuje**:

(1) **Intermediarne** proizvode, na primer:

(a) Androst-5-en-3α,17α-diol, androst-5-en-3α,17β- diol (**tar. št. 29.06**) in njihove diacetate (**tar. št. 29.15**),

(b) Kortodokson (INN) (17α,21-dihidroksipregn-4-en-3,20-dion, Reichsteinova substanca S (Reichstein)) (**tar. št. 29.14**) in njegov acetat (**tar. št. 29.15**) in

(c) Adrenalon (INN) (3',4'-dihidroksi-2-metilaminoacetofenon) (**tar. št. 29.22**).

(2) Sintetične **nesteroidne hormonske** substance:

(a) Dinesterol (INN) (3,4-bis(*p*-hidroksifenil)heksa-2.4-dien) (**tar. št. 29.07**),

(b) heksestrol (INN) (3,4-bis(*p*-hidroksifenil)heksan) (**tar. št. 29.07**),

(c) Dietilstilbestrol (INN) (*trans*-3,4-bis(*p*-hidroksifenil)-heks- 3-en) (**tar. št. 29.07**), njegov dimetileter (**tar. št. 29.09**), njegov dipropionat (**tar. št. 29.15**) in njegov furoat (**tar. št. 29.32**),

(d) Naslednji proizvodi, ki se vsi uvrščajo v **tar. št. 29.22**:

(i) 2-amino-1(3,4-dihidroksifenil)butan-1-ol,

(ii) Korbadarin (INN) /2-amino-1-(3,4-dihidroksifenil)-propan-1- ol, 3,4-dihidroksinorfederin in homoarterenol/,

(iii) deoksipinefrin /deoksiadrenalin,1-(3,4-duhidroksifenil)-2- me tilminoetan,epinin/,

(iv) 3',4'.dihidroksi-2-etilaminoacetofenon (4-etilaminoacetilkate hol),

(v) 1-(3,4-dihidroksifenil)-2-metilaminopropan-1-ol(3,4-dihidroksi efedrin),

(vi) (+-)-N-metilpinefrin /(+-)-1-(3,4-dihidroksifenil)-2-dimetila minometanol,metadren,(+-)-N-metiladrenalin/.

(3) Naslednje proizvode, ki včasih štejejo za hormone, vendar **nimajo prave hormonske aktivnosti:**

(a) Cistin, cistein in njuni hidrokloridi (**tar. št. 29.30**),

(b) Metionin in njegove kalcijeve soli (**tar. št. 29.30**),

(c) Serotonin (5-hidroksitriptamin) (**tar. št. 29.33**) in

(d) Heparin (**tar. št. 30.01**).

(4) Uravnovalce rasti rastlin (**fitohormoni**), naravne ali sintetične, ki se uvrščajo:

(A) če so nezmešani in nepripravljeni za prodajo na drobno - po svoji kemični sestavi, na primer:

(a) αnaftilocetna kislina in njena natrijeva sol (**tar. št. 29.16**)

(b) 2,4-diklorofenoksi ocetna kislina (2,4D), 2,4,5-triklorfenoksi ocetna kislina (2,4,5-T) in 4-kloro-2-metilfenoksi ocetna kislina (MCPA) (**tar. št. 29.18**)

(c) Betaindolilocetna kislina in njena natrijeva sol (**tar. št. 29.33**).

(B) Če so v **obliki pripravkov**, ali pa pripravljeni za prodajo na drobno, se uvrščajo v **tar. št. 38.08**.

(5) Zdravila, ki spadajo v **tar. št. 30.03 ali 30.04**, še posebno insulin upočasnjenega delovanja (retard-insulin) (cinkov insulin, protamin-cinkov insulin, globinski insulin, cink-globinski insulin, histonski insulin).

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tar. podštevilka 2937.22

Med halogenske adrenokortikalne hormone spadajo derivati naravnih adrenokortikalnih hormonov in sintetičnih adrenokortikortalnih hormonov, ki so dobljeni ali samo s halogeniranjem, ali pa s kombinacijo halogeniranja z eno ali več drugih kemičnih modifikacij (npr. fluokinolonski acetonid).

XII. PODODDELEK

GLIKOZIDI IN RASTLINSKI ALKALOIDI, NARAVNI ALI SINTETIČNI, NJIHOVE SOLI, ETRI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

SPLOŠNA DOLOČILA

Izraz "derivati" v tem pododdelku označuje kemične spojine, ki bi lahko bile dobljene iz izhodiščne spojine iz zadevne tar. številke, in ki ohranjajo bistvene značilnosti prvotne spojine, vštevši njeno osnovno kemično zgradbo.

29.38 - GLIKOZIDI, NARAVNI ALI SINTETIČNI IN NJIHOVE SOLI, ETRI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

2938.10 **- Rutozid (rutin) in njegovi derivati**

2938.90 **- Drugo**

Glikozide je najti predvsem v rastlinskem svetu. Pod vplivom kislin, baz ali encimov, se glikozidi običajno cepijo na **sladkorni del** in na **nesladkorni del** (*aglikon*). Ta dva dela sta **povezana** preko *anomeričnega* **ogljikovega atoma** iz sladkorja. **Vendar** pakemikaliji, kot sta *vakcinin* in *hamamelitanin* iz **tar. št. 29.40, <u>ne veljajo</u> za glikozide**.

Najpogostejši glikozidi, ki se pojavljajo v naravi, so **O-glikozidi**, v katerih sta sladkorni delež in *aglikon* običajno povezana **preko** *acetalne funkcije*. **Vendar** pa je v naravi najti tudi **N-glikozide**, **S-glikozide** in **C-glikozide**, v katerih je sladkorjev *anomerični* ogljik vezan na aglikon preko *dušikovega-**N***, *žveplovega-**S*** oziroma *ogljikovega-**C*** atoma. (**<u>na primer:</u>** *kazimiroedin* - **N-glikozid,** *sinigrin* - **S-glikozid** in *aloin* - **C-glikozid**). *Aglikon* je včasih vezan na sladkor **preko** estrske skupine.

Glikozidi so običajno trdne in brezbarvne snovi; v rastlinah so kot "**rezervne**" snovi ali delujejo kot "**stimulansi**". Veliko se uporabljajo za terapevtske namene.

(1) **Rutozid** (rutin) se nahaja v številnih rastlinah, posebno v ajdi (Fagopyrum esculentium Moench.; Polygonoceae), kjer vključuje približno 3% suhe snovi.

(2) **Glikozidi digitalisa** se nahajajo v rastlini iz rodu digitalis (npr. D. lanata, D. purpsečnina). Nekateri med njimi so pomembni v medicini kot stimulansi. V tej skupini je **digotoksin** - bel, kristalni prah, ki je brez vonja in ki je toksičen. Ta skupina vključuje tudi **digoksin** in **digitonin**, ki se uporablja kot kemični reagens.

(3) **Glicirizini in glicirizati** se nahajajo v koreninah sladkih dreves. Pojavljajo se v obliki brezbarvnih kristalov. Amonijev glicizirat je rdečkastorjava masa, ki se uporablja pri sestavi pijač. Glicirizati se uporabljajo tudi v medicini.

(4) **Strofantin** je glikozid, katerega najdemo v številnih rastlinah iz rodu rastline strofanus. Je zelo učinkovit srčni stimulator. Znanih je nekaj vrst, vštevši **uabain** ali **strofantin** G, ki se pojavlja v obliki zelo toksičnih, brezbarvnih kristalov.

(5) **Saponini** so amorfni glikozidi, katere lahko najdemo v velikih količinah v rastlinskem svetu. Saponini izzovejo kaljenje. Njihove raztopine se pri mešanju penijo. Uporabljajo se v medicini, pri proizvodnji detergentov inpen za gašenje požarov.

(6) **Aloin** - obstaja v listih raznih vrst aloje.

(7) **Amigdalin** - se nahaja v v grenkem mandlju in v koščicah raznega sadja. Uporablja se kot sredstvi za izkašljevanje.

(8) **Arbutin** - nahaja se v listih planike in se uporablja kot sredstvo za izzvanje mokrenja (uriniranja).

(9) **Sinigrin** - prisoten je v semenih črne gorčice in v renovih koreninah.

Ta tar. številka vključuje **tanatate** in druge taninske derivate glikozidov.

Ta tar. številka vključuje tudi **naravne zmesi** glikozidov in njihovih derivatov (npr. naravna mešanica digitalisovih glikozidov, ki vsebuje A- in B glikozide purpsečnina, digitoksin, gitoksin, gitaloksin itd.). Vendar pa ta tar. številka **izključuje** posebej pripravljene vmesne mešanice in pripravke.

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(1) nukleozidi in nukleotidi (**tar. št. 29.34**),

(2) alkaloidi (**na primer:** *tomatin*) (**tar. št. 29.39**),

(3) nenaravni glikozidi (**razen** kemikalij iz tar. št. 29.37 ali iz tar. št. 29.39), v katerih je **glikozidna povezava** acetalna funkcija, oblikovana z eterefikacijo *anomeričnega* ogljika (α-*metilglikozid*, *tribenozid* (INN)) (**tar. št. 29.40**) in

(4) antibiotiki (**na primer:** *toiokamicin*) (**tar. št. 29.41**).

29.39 - RASTLINSKI ALKALOIDI, NARAVNI ALI SINTETIČNI, NJIHOVE SOLI, ETRI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

2939.10 **- Alkaloidi opija in njihovi derivati; njihove soli**

- Alkaloidi kininovca in njihovi derivati; njihove soli:

2939.21 **- - kinin in njegove soli**

2939.29 **- - drugo**

2939.30 **- Kofein in njegove soli**

- Efedrini in njihove soli

2939.41 **- - efedrin in njegove soli**

2939.41 **- - pseudoefedrin (INN) in njegove soli**

2939.49 **- - drugo**

2939.50 **- Teofilin in aminofilin (teofilin-etilendiamin) in njuni derivati; njune soli**

- Alkaloidi rženih rožičkov in njihovi derivati; njihove soli

2939.61 **- - ergometrin (INN) in njegove soli**

2939.62 **- - ergotamin (INN) in njegove soli**

2939.63 **- - lizergična kislina in njene soli**

2939.69 **- - drugo**

2939.70 **- Nikotin in njegove soli**

2939.90 **- Drugo**

Te spojine so sestavljene organske baze, katere proizvajajo rastline. Imajo močan fiziološki učinek. Nekateri se pridobivajo sintetično, vsi pa so bolj ali manj strupeni.

Ta tar. številka vključuje **nemešane** alkaloide in **naravne zmesi** alkaloidov (npr. **veratrin** in vse opijeve alkaloide), vendar pa so posebej pripravljene vmesne mešanice ali pripravki iz te tar. številke **izključeni**. Ta tar. številka **izključuje** tudi rastlinske sokove in ekstrakte, kot so npr. opijevi sokovi (**tar. št. 13.02**).

Ta tar. številka **vključuje** hidrogenirane, dehidrogenirane, oksigenirane in dezoksigenirane derivate alkaloidov in nasploh katerekoli derivate alkaloidov, ki so pretežno zadržali struktiro naravnih alkaloidov, iz katerih so bili pridobljeni.

(A) OPIJEVI ALKALOIDI IN NJIHOVI DERIVATI, NJIHOVE SOLI

(1) **Morfin** - nahaja se v opiju in se pojavlja v obliki brezbavnih kristalov. Je močan narkotik iz zelo strupen.

(2) **Dihidromorfin, dezomorfin** (INN) (dihidrodeoksimorfin), hidromorfin (INN) (dihidromorfinon) in metopon (INN) (5-metildihidromorfinon).

(3) **Diacetomorfin** (heroin) - bel, kristalni prah, ki se uporablja kot sedativ namesto kodeina in morfina.

(4) **Etilmorfin** - bel, kristalni prah brez vonja. V interni uporabi služi kot uspavalo in kot sredstvo proti bolečinam, v zunanji uporabi pa kot lokalni anestetik.

(5) **Kodein** (metilmorfin, morfinov monometileter). V opiju se nahaja skupaj z morfinom. Pojavlja se v obliki kristalov in se uporablja kot pomirjevalo namesto morfina.

(6) **Dihidrokodein** (INN), hidrokodon (INN) (dihidrokodeinon), oksikodon (INN) (dihidrooksikodeinon).

(7) **Narcein** - sekundarni opijev alkaloid, ki se pojavlja v obliki kristalov, uporablja pa se kot uspavalo in kot sredstvo proti bolečinam.

(8) **Noskapin** (INN) (narkotin) - sekundarni opijev alkaloid v obliki kristalov. Ni tako močen kot morfin in je le šibko toksičen.

(9) **Kotarnin in hidrokotarnin** - pridobivajo ju iz opija.

(10) **Papeverin** - sekundarni opijev alkaloid v obliki kristalov. Je narkotik in pomirjevalo, vendar šibkejše od morfina.

(11) **Etaverin hidroklorid** (INNM) (1-(,3,4-dietoksibenzil)-6.7- dietoksi-izokinolinov hidroklorid).

(12) **Tebain** - opijev sekundarni alkaloid. Pojavlja se v obliki kristalov in je brez vonja, toksičen.

Derivati alkaloidov opija se uvrščajo v to tarifno številko **pod pogojem**, da je ohranjena **epoksi - mostovna morfinska struktura**, ki je ali ni hidrogenirana.

(B) KININOVI ALKALOIDI IN NJIHOVI DERIVATI; NJIHOVE SOLI

(1) **Kinin** se nahaja v lubju raznih rastlin rodu Cinchona, še posebno v rastlini Cinchona officinalis, Cinchona calisaya in Cinchona succirubra. Pojavlja se v obliki belega, kristalnega prahu. Kinin in njegove soli delujejo paralizirujoče na protoplazmo protozojev v krvi in se zaradi tega uporabljajo pri zdravljenju mrzlice in kot sredstvo proti malariji.

(2) **Kinidin** - vsebuje ga lubje rastlin rodu Cinchona. Je v obliki kristalov in ga pridobivajo z ekstrakcijo matičnega luga kininovega sulfata.

(3) **Kinonin** je drugi najpomembnejši med alkaloidi, takoj za kininom. Nahaja se v lubju rastlin Cinchona. Pojavlja se v obliki kristalov.

(4) **Kinonidin**, ki se nahaja v skorji Cinchona.

(5) **Kininov** tanat.

(C) KOFEIN IN NJEGOVE SOLI

Kofein ekstrahirajo iz kavnih zrn, iz orehov kola, ali pa ga pridobivajo sintetično. Uporablja se v medicini.

(D) EFEDRINI IN NJIHOVE SOLI

(1) **Efedrin** - nahaja se v rastlini Ephedra vulgaris, pridobivajo ga pa tudi sintetično. Je v obliki brezbarvnih kristalov in se uporablja v medicini.

(2) **Metilefedrin.**

(3) **Norefedrin.**

(4) **Pseudofedrin** (INN).

(5) **Metamfetamin** (INN) (N-metilamfetamin, deoksifedrin, 2-metilamino-1-fenilpropan).

(E) TEOFILIN IN AMINOFILIN (TEOFILINOV ETILENDIAMIN) IN NJIHOVI DERIVATI, NJIHOVE SOLI

Teofilin, ki se nahaja v čaju, se lahko pridobiva tudi sintetično. Je v obliki kristalov, ki se uporabljajo kot diuretik. Enako velja tudi za aminofilin (teofilinov etilendiamin).

(F) ALKALOIDI RŽENIH ROŽIČKOV IN NJIHOVI DERIVATI, NJIHOVE SOLI

(1) **Ergometrin** (INN) (9,10-didehidro-N-[(S)-2-hidroksi-1-metiletil]-6-metilergolin-8β-karboksiamid)(ergonovin). Je v obliki tetraedrskih ali drobno igličastih kristalov. Uporablja se kot oksitok in kot **prekurzor** v proizvodnji lisergida (INN) (glej seznam prekurzorjev na koncu 29. poglavja). Pomemben njegov derivat je ergometrinov maleat, znan tudi kot ergonovinov maleat.

(2) **Ergotamin** (INN) (12-hidroksi-2-metil-5α-(fenilmetil)ergotaman-3,6,18-tion). Uporablja se kot vasokonstriktor in kot **prekurzor** v proizvodnji lisergida (INN) (glej seznam prekurzorjev na koncu 29. poglavja). Med pomembnimi njegovimi derivati je ergotaminov sukinat in ergotaminov tartarat.

(3) **Lisergična kislina** (9.10-didehidro-6-metilergolin-8-karboksilna kislina). Pridobiva se z alkalno hidrolizo rženih alkaloidov. Proizvaja se tudi iz rastline Claviceps Paspali. Kristali so v obliki šestkotnih ploščic ali luskic. Uporablja se kot psihomimetik in **prekurzor** v proizvodnji lisergida (INN) (glej seznam prekurzorjev na koncu 29. poglavja).

(4) **Drugi alkaloidi rženih rožičkov**, npr. ergozin, ergokristin, ergociptin ergokornin in metilergometrin.

(G) NIKOTIN IN NJEGOVE SOLI

Nikotin je alkaloid, ki se nahaja v tobakovih listih, moč ga pa je pridobiti tudi sintetično. Je brezbarvna tekočina, ki na zraku porjavi. Ima značilen, prodoren vonj in je močna, toksična baza, ki tvori kristalne soli. Uporablja se kot fungicid in insekticid za rastlinske insekte.

(H) DRUGI RASTLINSKI ALKALOIDI, NJIHOVI DERIVATI IN NJIHOVE SOLI

(1) **Arekolin** - alkaloid, ki se nahaja v orehu betel (oreh palme areka).

(2) **Akontin** - eden najmočnejših znanih strupov. Ekstrajirajo ga iz posušenih korenin Aconitus napellus. Uporablja se v medicini kot močno pomirjevalo.

(3) **Fizostigmin** (eserin) - nahaja se v stroku kalabarja. Pojavlja se v obliki belih kristalov, ki na zraku postanejo rdečkastorumeni. Uporablja se v medicini.

(4) **Pilokarpin** - glavni alkaloid v Pilacarpus jaborandi. Je brezbarvna masa, ki na zraku porjavi. Pilokarpin in njegove soli se uporabljajo v medicini (za povzročanje znojenja) in v okulistiki, Uporabljajo jih tudi v lotionih za rast las.

(5) **Spartein** - nahaja se v barvilni košeničici. Je brezbarvna tekočina. Sparteinov sulfat se uporablja kot stimulator za srce.

(6) **Atropin** - pridobivajo ga predvsem iz Datura stramonijuma, pa tudi sintetično. Je v obliki kristalov in je zelo strupen ter širi očesne zenice.

(7) **Homatropin** - brezbarvni kristali, kemični in fiziološki učinki so enaki kot pri atropinu.

(8) **Hiosciamin** je prevladujoč alkaloid v Atropa belladonni in v številnih rastlinah rodu Hyoscyamus. Je v obliki brezbarvnih kristalov in je zelo toksičen. Njegove soli (npr. sulfat in hidrobromid) se uporabljajo v medicini.

(9) **Skopolamin,** hioscin - nahaja se v številnih rastlinah rodu Datura. Je brezbarvna, sirupasta tekočina ali kristali. Njegove soli (npr. hidrobromid in sulfat) so kristalne in se uporabljajo v medicini.

(10) **Kolhicin** - nahaja se v rastlini Colchinum autumnale. Je gumijasta masa, lahko tudi rumen prah, kristali ali kosmi. Uporablja se v medicini in je zelo toksičen.

(11) **Vertarin** - naravna zmes alkaloidov, ekstrahiranih iz semen "sabadilla". Je amorfen, bel prah, ki je higroskopičen, nadražujoč in povzroča močno kihanje. Je toksičen, uporablja pa se v medicini.

(12) **Cevadin** - ustreza kristaliziranemu vertarinu.

(13) **Kokain** se pojavlja v obliki kristalov in ga pridobivajo iz listov več vrst koke, posebno iz vrste Erythroxylum coca, pa tudi sintetično. Surovi kokain se na tržišču nikoli ne pojavlja v čistem stanju, vendar kljub temu vsebuje med 80% in 94% kokaina. V taki obliki ostane uvrščen v tej tar. številki. V vodni raztopini reagira alkalno. Daje številne soli in je močan anestetik.

(14) **Emetin** - nahaja se v korenini Uragoge ipecacuanha. Je amorfen, bel prah, ki na svetlobi porumeni. Uporabljajo ga kot sredstvo za lažje izkašljevanje in kot sredstvo za povzročanje bljuvanja. Njegove soli uporabljajo zoper amebno dizinterijo.

(15) **Strihnin** se ekstrahira iz raznih rastlin rodu Strychnos (Nux vomica, fižol Sv. Ignacija). Je v obliki svilnatih kristalov in je močan strup. Uporablja se v medicini.

(16 **Teobromin** - ekstrahirajo ga iz kakava, pridobivajo pa ga tudi sintetično. Je bel, kristalni prah, ki) se uporablja v medicini kot diuretik in stimulator srca.

(17) **Piperin** - ekstrahirajo ga iz Piper nigruma (črnega popra). Pojavlja se v obliki kristalov.

(18) **Konin** - nahaja se v rastlini kakuta, pridobivajo ga tudi sintetično. Je brezbarvna, oljnata tekočina prodornega vonja. Je močan strup in se uporablja v medicini.

(19) **Kurarin** - ekstrahirajo ga iz rastline kurare, uporabljajo pa v medicini.

(20) **Porfirin** - alkaloid.

(21) **Tomatin.**

(22) **Alkaloidni tanati** (kininov tanat, helidonin tanat, kolhicinov tanat, peletiezinov tanat itd.).

(23) **Hidrastin.**

(24) **Hidrastinin.**

(25) **Hidrohidrastinin.**

(26) **Oksihidrastinin.**

(27) **Tropin** (tropan-3-ol).

(28) **Tropinon.**

(29) **Kefelin.**

(30) **Metamfetamin** (INN) (N-metilamfetamin, deoksiefedrin, z-methilamino-1-fenil-propan).

Nekatere substance iz te tar. številke, ki štejejo po mednarodnih instrumentih **za narkotična mamila ali za psihotropne**, so naštete v seznamu **na koncu 29. poglavja**.

XIII. PODODDELEK

DRUGE ORGANSKE SPOJINE

29.40 - SLADKORJI, KEMIČNO ČISTI (RAZEN SAHAROZE, LAKTOZE, MALTOZE, GLUKOZE-GLIKOZE IN FRUKTOZE); SLADKORNI ETRI IN SLADKORNI ESTRI IN NJIHOVE SOLI, RAZEN PROIZVODOV IZ TAR. ŠTEVILK 29.37, 29.38 ALI 29.39.

(A) SLADKORJI, KEMIČNO ČISTI

Ta tar. številka zajema **samo kemično čiste** sladkorje. Izraz "sladkor" zajema monosaharide, disaharide in oligosaharide. Vsaka saharidna enota mora biti sestavljena iz vsaj štirih, vendar ne iz več kot osmih ogljikovih atomov, poleg tega pa mora vsebovati najmanj eno potencialno redukcijsko karbonilno enoto (aldehidno ali ketonsko) **in** najmanj en asimetrični ogljikov atom, ki nosi hidroksilno skupino in vodikov atom. Iz te tar. številke so **izključeni**:

(a) saharozo - **tudi, če je kemično čista**. Uvršča se v **tar. št. 17.01**.

(b) laktozo in glukozo - **tudi, če sta kemično čisti**. Uvrščata se v **tar. št. 17.02**.

(c) maltozo, ki se **tudi v kemično čistem stanju uvršča v tar. št. 17.02**. Je i zomerna s saharozo. Je v obliki kristalne mase in se uporablja v medicini.

(d) fruktozo (levulozo), ki se **tudi v kemično čistem stanju** uvršča v **tar. št. 17.02.** Je izomerna z glukozo in v obliki rumenkastih kristalov, kadar je v čistem stanju. Uporablja se v medicini (za diabetične diete).

(e) aldol (**tar. št. 29.12**) in acetoin (3-hidroksi-2-butanon) (**tar. št. 29.14**), ki nista sladkorja, čeprav ustrezata kriterijem saharidni enot.

V to tar. številko se uvrščajo naslednji sladkorji, ki štejejo za kemično čiste sladkorje:

(1) **Galaktoza** - je izomer z glukozo in jo pridobivajo s hidrolizo laktoze. Nahaja se v pektinskih snoveh in sluzeh. V čistem stanju je kristalna.

(2) **Sorboza** (sorbenoza) - je izomer z glukozo. Pojavlja se v obliki belega, kristalnega prahu, ki je dobro topen v vodi. Uporablja se v sintezah askorbinske kisline (vitamin C) in v pripravi hranilnih podlag za gojenje kultur.

(3) **Ksiloza** (lesni sladkor) ($C_5H_{10}O_5$). Pojavlja se v obliki belih kristalov in se uporablja v farmaciji.

(4) **Trehaloza** - izomer s saharozo. **Riboza in arabinoza** - izomera s ksilozo. **Rafinoza** ($C_{18}H_{32}O_{16}$). **Fukoza, ramnoza** ($C_6H1_2O_5$), **digitoksoza** ($C_6H1_2O_4$) in drugi deoksi sladkorji. Ti sladkorji so izključno laboratorijski proizvodi.

Sladkorji iz te tar. številke so lahko v obliki vodnih raztopin.

(B) SLADKORNI ETRI IN SLADKORNI ESTRI IN NJIHOVE SOLI

V smislu **tarifne številke 29.40** veljajo za sladkorne etre tisti z **acetalno funkcijo**. Ta funkcija je lahko oblikovana med katerimakoli dvema **hidroksi skupinama sladkorja**, **ali** pa med *anomeričnim* **ogljikom iz glikozida**. Vendar pa so **izključeni** naravni glikozidi (**tar. št. 29.38**). **Sladkorni estri in etri**, ki so sestavine kemikalij iz tarifnih številk **29.37, 29.38, 29.39** ali iz katerekoli številke po **29.40**, so prav tako **izključeni** (**glej** splošna določila k temu poglavju, **del** (**E**)).

Med proizvode, kemično določene ali kemično nedoločene, ki jih vključuje ta tar. številka, spadajo:

(1) **Hidroksi propilsaharoza** - sladkorni eter.

(2) **Fosforjevi sladkorni estri (npr. fosfati, glukoze in fruktoze) in njihove soli (npr. njihove barijeve, kalijeve in druge soli**). So v obliki kristalnega ali amorfnega prahu in se uporabljajo v organskih sintezah.

(3) **Saharozin okta acetat** se pojavlja v obliki belega, higroskopičnega prahu. Uporabljajo ga kot denaturant za alkohol, v pripravi lepil, mehčal in insekticidov, v papirniški industriji in kot trdilo za tekstil.

(4) **Saharozin mono acetat** - površinsko aktivna snov.

(5) **Saharozin aceto izobutirat** - uporabljajo ga kot modifikator v lakih.

(6) **Laktilol** (INN) (4-O-β-D-galaktopiranosil-D-glukitol). Uporablja se kot sladilo.

(7) **Nenaravni glikozidi (razen** proizvodov iz **tar. številk 29.37, 29.38 in 29.39)**, v katerih je glikozidna vez acetalna funkcija, oblikovana z etrificiranjem anomeričnega ogljikovega atoma oz. atomov (npr α-metil-glukozid, tribenzoid (INN)).

Ta tar. številka pa **ne vključuje** posebno pripravljenih vmesnih mešanic sladkornih etrov, sladkornih estrov ali njihovih soli, **niti proizvodov**, ki so posebej pripravljeni ali predelani iz izhodiščnih materialov, ki vsebujejo nesladkorne komponente (npr. sladkorni estri, dobljeni iz maščobnih kislin iz **tar. št. 38.23**.

Nadalje so izključeni iz te tarifne številke še: anhidridi sladkorjev, tio-sladkorji, amino-sladkorji, uronske kisline in drugi derivati sladkorjev, ki se v glavnem uvrščajo v druge tarifne številke 29. poglavja, odvisno od njihove kemične strukture.

29.41 - ANTIBIOTIKI

2941.10 **- Penicilini in njihovi derivati s strukturo penicilanske kisline, njihove soli**

2941.20 **- Streptomicini in njihovi derivati; njihove soli**

2941.30 **- Tetraciklini in njihovi derivati; njihove soli**

2941.40 **- Kloramfenikol in njegovi derivati; njegove soli**

2941.50 **- Eritromicin in njegovi derivati; njegove soli**

2941.90 **- Drugo**

Antibiotiki so substance, katere izločajo živi organizmi in ki ubijajo druge mikroorganizme ali pa preprečujejo njihovo rast. Uporabljajo se predvsem zaradi njihovega močnega preprečujočega učinka na patogene mikroorganizme, še posebno na bakterije ali gljivice, v nekaterih primerih pa tudi na neoplazme. Učinkujejo lahko pri koncentraciji nekaj mikrogramov na mililiter krvi.

Antibiotiki lahko sestoje le iz ene substance, ali pa iz skupine sorodnih substanc, pri čemer je njihova struktura lahko, ne pa nujno, znana ali kemično določena. Kemično so zelo raznovrstni in vključujejo naslednje skupine:

(1) **Heterocikle**, npr. novobiocin, cefalotrosi, streptotricin. Med njimi so najpomembnejši penicilini, katere izloča kar nekaj vrst gljivic vrste Penicilium. V to vrsto spada tudi prokain penicilin.

(2) **Antibiotike, ki se pojavljajo v sladkorjih.**

(3) **Tetracikline** in njihve derivate, na primer klorotetraciklin (INN), oksitetraciklin (INN).

(4) **Kloramfenikol**

(5) **Makrolide**, na primer eritromicin, amfotericin B, tilozin.

(6) **Polipeptide**, na primer aktinomicide, bacitracine, gramicide, tirocidin.

(7) **Druge antibiotike**, na primer sarkomicin, vankomicin.

Ta tar. številka vključuje tudi kemično modificirane antibiotike, ki se uporabljajo kot taki. Lahko jih pripravijo z izolacijo sestavin, proizvedenih v naravni rasti mikroorganizmov in nato z modificiranjem strukture s kemično reakcijo ali pa z dodajanjem predhodnikov iz bočne verige v podlagi kulture tako, da se željene skupine vgrajujejo v molekulo potom celičnih procesov (polsintetični penicilini). Lahko pa jih proizvedejo tudi z biosintezo (npr. penicilini, ki izhajajo iz selekcioniranih aminokislin).

Naravni antibiotiki, reproducirani z biosintezo (npr. kloramfenikol), se v to tar. številko uvrščajo, kot tudi nekateri sintetični proizvodi, ki so naravnim antibiotikom sorodni, vendar se uporabljajo kot taki (npr. tiamfenikol).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) Antibiotskih pripravkov, ki se uporabljajo v prehrani živali (npr. kompletni micelij, posušen in standariziran) (**tar. št. 23.09**),

(b) Kemično določenih organskih spojin z zelo majhno antibiotsko aktivnostjo, ki se uporabljajo kot vmesni proizvodi v proizvodnji antibiotikov (**predhodne tar. številke tega poglavja, pač glede na strukturo spojin**),

(c) Spojin kinolinkarboksilne kisline, nitrofuranov, sulfonamidov in drugih kemično določenih spojin **iz predhodnih tar. številk tega poglavja** in ki imajo antibakterialni učinek,

(d) Recepturnih zmesi antibiotikov (npr. zmesi penicilina in streptomicina) za terapevtske in profilaktične namene (**tar. št. 30.03 ali 30.04**) in

(e) Vmesnih proizvodov iz procesa pridobivanja antibiotikov, dobljenih s filtriranjem in prvostopenjsko ekstrakcijo in ki vsebujejo ponavadi **manj kot 70%** antibiotikov (**tar. št. 38.24**).

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tar. podštevilka 2941.10

Ta tar. podštevilka zajema vse peniciline, to je vse aktivne antibiotične spojine, katerih molekule vsebujejo ogrodje peninske ali 6-aminopenicilinske kisline beta-laktamov amino-(4-karboksi-5,5-dimetiltiazolidin-2-il)ocetne kisline, v katerih je aminska skupina laktamskega obroča pripojena na organsko kislino z aminsko vezjo. Na uvrščanje v to tar. podštevilko **ne vpliva** niti zgradba teh organskih kislin, niti oblika soli ali drugih substituentov na karboksilni skupini tiazolidinskem obroču. **Vendar pa mora ostati osnovna zgradba (ogrodje) penina nespremenjena.**

29.42 - DRUGE ORGANSKE SPOJINE

Ta tar. številka vključuje kemično določene organske spojine, ki **niso uvrščene na drugem mestu**.

(1) **Keteni**. Kot ketone, tudi ketene karakterizira karbonilna skupina (>C=O), vendar je v ketenih vezana na sosednji ogljikov atom z dvojno vezjo (npr. keten, difenil-keten).

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** diketen, ki je lakton iz **tar. št. 29.32**.

(2) **Acetoarzenit-baker** (Schweinfurtsko zeleno).

(3) **Kompleksi borovega trifluorida z ocetno kislino, dietiletrom ali fenolom**.

(4) **Ditimol dijodid.**

(5) **Natrij-antimonil glukonat in natrijev stiboglukonat** (tri– ali petvalenten antimon).

(6) **Metakrilat kromovega klorida**.

SEZNAM
MAMIL IN PSIHOTROPNIH SUBSTANC, UREJEN PO ABECEDNEM VRSTNEM REDU

I. Mamila, ki so predmet mednarodne kontrole po Konvenciji o mamilih iz leta 1961 z dopolnili iz Protokola 1972

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Acetorphine (INN)	2939.10	25333-77-1	4
Acetorphine hydrochloride	2939.10	25333-78-2	4
Acetyldihydrocodeine	2939.10	3861-72-1	2
Acetyldihydrocodeine hydrochloride	2939.10		2
Acetylmethadol (INN)	2922.19	509-74-0	1
Acetyl-a-methylfentanyl	2933.39		4
Acetylmorphine	2939.10		1
3-Acetylmorphine	2939.10		1
6-Acetylmorphine	2939.10	2784-73-8	1
Alfentanil (INN)	2933.39	71195-58-9	1
Alfentanil hydroehloride	2933.39	69049-06-5	1
Allylprodine (INN)	2933.39	25384-17-2 1	
Allylprodine hydrochloride	2933.39		1
Alphacetylmethadol (INN)	2922.19	17199-58-5	1
L-Alphacetylmethadol	2922.19		
Alphacetylmethadol hydrochloride	2922.19		1
Alphameprodine (INN)	2933.19	468-51-9	1
Alphamethadol (INN)	2922.19	17199-54-1	1
Alphaprodine (INN)	2933.39	77-20-3	1
Alphaprodine hydrochloride	2933.39	561-78-4	1
Anileridine (INN)	2933.39	144-14-9	1
Anileridine dihydrochloride	2933.39	126-12-5	1
Anileridine phosphate	2933.39	4268-37-5	1
Benzethidine (INN)	2933.39	3691-78-9	1
Benzethidine hydrobromide	2933.39		1
Benzethidine hydrochloride	2933.39		1
Benzoylmorphine	2939.10		1
Benzylmorphine	2939.10	14297-87-1	1
Benzylmorphine hydrochloride	2939.10	630-86-4	1
Benzylmorphine mesilate	2939.10		1
Betacetylmethadol (INN)	2922.19	17199-59-6	1
Betameprodine (INN)	2933.39	468-50-8	1
Betamethadol (INN)	2922.19	17199-55-2	1
Betaprodine (INN)	2933.39	468-59-7	1
Betaprodine hydrochloride	2933.39		1
Bezitramide (INN)	2933.39	15301-48-1	1

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Bezitramide hydrochloride	2933.39		1
Benzoylmorphine	2939.10		1
Cannabis	1211.90		4
Cannabis ekstrakti in tinkture	1302.19		
Cannabis olje	1302.19		
Cannabis smola	1301.90		
Clonitazene (INN)	2933.90	3861-76-5	1
Clonitazene hydrochloride	2933.90		1
Clonitazene mesilate	2933.90		1
Coca listi	1211.90		
Coca paste	1302.19		
Cocaine	2939.90	50-36-2	1
d-Cocaine	2939.90	478-73-9	
Cocaine benzoate	2939.90		1
Cocaine borate	2939.90		1
Cocaine citrate	2939.90		1
Cocaine formate	2939.90		1
Cocaine hydriodide	2939.90		1
Cocaine hydrobromide	2939.90		1
Cocaine hydrochloride	2939.90	53-21-4	1
Cocaine lactate	2939.90		1
Cocaine nitrate	2939.90	5913-62-2	1
Cocaine salicylate	2939.90	5913-64-4	1
Cocaine sulfate	2939.90		I
Cocaine tartrate	2939.90		1
Codeine	2939.10	76-57-3	2
Codeine acetate	2939.10		2
Codeine allobarbiturate	2939.10		2
Codeine barbiturate	2939.10		2
Codeine camphosulfonate	2939.10		2
Codeine citrate	2939.10	5913-73-5	2
Codeine cyclobarbiturate	2939.10		2
Codeine cyclopento-barbiturate	2939.10		2
Codeine 6-glucuronide	2939.10		2
Codeine hydrobromide	2939.10	125-25-7	2
Codeine hydrochloride	2939.10	1422-07-7	2
Codeine hydroiodide	2939.10	125-26-8	2
Codeine methylbromide	2939.10	125-27-9	2
Codeine phenobarbiturate	2939.10		2
Codeine phosphate	2939.10	52-28-8	2
Codeine resinate	3003.40		2
Codeine salicylate	2939.10		2

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Codeine sulfate	2939.10	1420-53-7	2
Codeine-N-oxide	2939.10	3688-65-1	
Codeine-N-oxide hydrochloride	2939.10		
Codoxime (INN)	2939.10	7125-76-0	1
Concentrate of poppy straw	1302.11		
	2939.10		
Desomorphine (INN)	2939.10	427-00-9	4
Desomorphine hydrobromide	2939.10		4
Desomorphine hydrochloride	2939.10		4
Desomorphine sulfate	2939.10		4
Dextromoramide (INN)	2934.90	357-56-2	1
Dextromoramide dihydro-chloride	2934.90		1
Dextromoramide hydro-chloride	2934.90		1
Dextromoramide hydrogen tartrate (bitartrate)	2934.90	2922-44-3	1
Dextropropoxyphene (INN)	2922.19	469-62-5	2
Dextropropoxyphene hydrochloride	2922.19	1639-60-7	2
Napsilate	2922.19	17140-78-2	2
Dextropropoxyphene resinate	3003.90		2
Diampromide (INN)	2924.29	552-25-0	1
Diampromide sulfate	2924.29		1
Diethylthiambutene (INN)	2934.90	86-14-6 1	
Diethylthiambutene hydrochloride	2934.90	132-19-4	1
Difenoxin (INN)	2933.39	28782-42-5	1
Difenoxin hydrochloride	2933.39	35607-36-4	1
Dihydrocodeine (INN)	2939.10	125-28-0	2
Dihydrocodeine hydrochloride	2939.10		2
Dihydrocodeine hydrogen tartrate(bitartrate)	2939.10	5965-13-9	2
Dihydrocodeine phosphate	2939.10	24204-13-5	2
Dihydrocodeine resinate	3003.40		2
Dihydrocodeine thiocyanate	2939.10		2
Dihydroisomorphin	2939.10		
Dihydroisomorphin 6-glucuronide	2939.10		
Dihydromorphine	2939.10	509-60-4	2
Dihydromorphine hydriodide	2939.10		2
Dihydromorphine hydrochloride	2939.10	1421-28-9	2
Dihydromorphine picrate	2939.10		2
Dimenoxadol (INN)	2922.19	509-78-4	1
Dimenoxadol hydrochloride	2922.19	242-75-1	I
Dimepheptanol (INN)	2922.19	545-90-4	1
Dimepheptanol hydrochloride	2922.19		1
Dimethylthiambutene (INN)	2934.90	524-84-5	1
Dimethylthiambutene hydrochloride	2934.90		1

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Dioxaphetyl butyrate (INN)	2934.90	467-86-7	I
Dioxaphetyl butyrate hydrochloride	2934.90		1
Diphenoxylate (INN)	2933.39	915-30-0	1
Diphenoxylate hydrochloride	2933.39	381O-8O-8	1
Dipipanone (INN)	2933.39	467-83-4	1
Dipipanone hydrobromide	2933.39		I
Dipipanone hydrochloride	2933.39	75783-06-1	1
Drotebanol (INN)	2933.40	3176-03-2	1
Ecgonin, njegovi estri in derivati, iz katerih je možno pridobiti ecgonin in cocain	2939.90	481-37-8	I
Ecgonine benzoylethyl ester	2939.90		1
Ecgonine benzoylpropyl ester	2939.90		1
Ecgonine cinnamoylmethyl ester	2939.90		1
Ecgonine 2,6-dimethyl-benzoylmethyl ester	2939.90		1
Ecgonine hydrochloride	2939.90		1
Ecgonine methyl ester	2939.90		1
Ecgonine methyl ester hydrochloride	2939.90		1
Ecgonine phenylacetyl-methyl ester	2939.90		1
Ethylmethylthiambutene (INN)	2934.90	441-61-2	1
Ethylmethylthiambutene hydrochloride	2934.90		1
Ethylmnorphine	2939.10	76-58-4	2
Ethylmorphine camphosulfonate	2939.10		2
Ethylmorphine hydrobromide	2939.10		2
Ethylmorphine hydrochloride	2939.10	125-30-4	2
Ethylmorphine methyliodide	2939.10		2
Ethylmorphine phenobar-biturate	2939.10		2
Etonitazene (INN)	2933.90	911-65-9	1
Etonitazene hydrochloride	2933.90		1
Etorphine (INN)	2939.10	14521-96-1	4
Etorphine hydrochloride	2939.10	13764-49-3	4
Etorphine 3-methyl ether	2939.10		4
Etoxeridine (INN)	2933.39	469-82-9	1
Etoxeridine hydrochloride	2933.39		1
Fentanyl (INN)	2933.39	437-38-7	1
Fentanyl citrate	2933.39	990-73-8	1
p-Fluorofentanyl	2933.39		4
p-Fluorofentanyl hydrochloride	2933.39		4
Furethidine (INN)	2934.90	2385-81-1	1
Furethidine hydrobromide	2934.90		1
Furethidine methyliodide	2934.90		1
Furethidine picrate	2934.90		1
Heroin	2939.10	561-27-3	4
Heroin hydrochloride	2939.10	1502-95-0	4

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Hecroin methyliodide	2939.10		4
Hydrocodone (INN)	2939.10	125-29-1	1
Hydrocodone citrate	2939.10		1
Hydrocodone hydriodide	2939.10		1
Hydrocodone hydrochloride	2939.10	25968-91-6	1
Hydrocodone hydrogen tartrate(bitartrate)	2939.20	143-71-5	1
Hydrocodone methyliodide	2939.10		1
Hydrocodone phosphate	2939.10	34366-67-1	1
Hydrocodone resinate	3003.40		1
Hydrocodone terephthalate	2939.10		1
Hydromorphinol (INN)	2939.10	2183-56-4	1
Hydromnorphinol hydrochloride	2939.10		1
Ehydromnorphinol hydrogen tartrate(bitartrate)	2939.10		1
Hydromorphone (INN)	2939.10	466-99-9	1
Hydromorphone hydrochloride	2939.10	71-68-1	1
Hydromorphone sulfate	2939.10		1
Hydromorphone terephthalate	2939.10		1
beta-Hydroxyfentanyl	2933.39		
beta-Hydroxyfentanyl hydrochloride	2933.39		4
(+)-cis-*beta*-Hydroxy-3-m-methylfentanyl	2933.39	10061-32-2	1
beta-Hydroxy-3-methylfentanyl	2933.39		4
beta-Hydroxy-3-methylfentanyl hydrochloride	2933.39		
Hydroxypethidine (INN)	2933.39	468-56-4	1
Hydroxypethidine hydrochloride	2933.39		1
Isomethadone (INN)	2932.30	466-40-0	1
d-Isomethadone	2922.30		
l-Isomethadone	2922.30		
Isomethadone hydrobromide	2922.30		1
Isomethadone hydrochloride	2922.30		1
Ketobemidone (1NN)	2933.39	469-79-4	4
Ketobemidone hydrochloride	2933.39	5965-49-1	4
Levacetylmethadol (INN)	2922.19	34433-66-4	1
Levomethorphan (INN) (*)	2933.40	125-70-2	1
Levomethorphan hydrobromide	2933.40		1
Levomethorphan hydrogen tartrate (bitartrate)	2933.40		1
Levomoramide (INN)	2934.90	5666-11-5	1
Levomoramide dihydrochloride	2934.90		1
Levophenacylmorphan (INN)	2933.40	10061-32-2	1
Levophenacylmorphan hydrochloride	2933.40		1
Levophenacylmorphan methylsulfonate	2933.40		1
Levopropoxyphene (INN)	2922.19	2338-37-6	
(*) Dextromethorphan (INN) ((+)-3-metoksi-N-methylmorfinan) je izključen iz tega seznama.			

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Levorphanol (INN) (*)	2933.40	77-07-6	1
Levorphanol hydrogen tartrate(bitartrate)	2933.40	125-72-4	1
Levorphanol hydrochloride	2933.40		1
Metazocine (INN)	2933.39	3734-52-9	1
Metazocine hydrobromide	2933.39		1
Metazocine hydrochloride	2933.39		1
l-Methadol	2922.19		
Methadone (INN)	2922.30	76-99-3	1
d-Methadone	2922.30		
l-Methadone	2922.30		1
Methadone hydrobromide	2922.30		1
Methadone hydrochloride	2922.30	1095-90-5	1
Methadone hydrogen tartrate (bitartrate)	2922.30		1
d-Methadone hydrochloride	2922.30		
l-Methadone hydrochloride	2922.30		
I-Methadone hydrogen tartrate (bitartrate)	2922.30		1
Methadone (INN) intermediate 4-cyano-2-dimethylamin0-4,4-diphenylbutane or 2-dimethylamino-4,4-diphenyl-4-cyanobutane	2926.90		1
Methyldesorphine (INN)	2939.10	16008-36-9	I
Methyldesorphine hydrochloride	2939.10		1
Methyldihydromorphine (INN)	2939.10	509-56-8	1
3-Methylfentanyl	2933.39		4
3-Methylfentanyl hydrochloride	2933.39		4
a-Methylfentanyl	2933.39		4
a-Methylfentanyl hydrochloride	2933.39		4
a-Methylthiofentanyl	2934.90		1
a-Methylthiofentanyl hydrochloride	2934.90		1
3-Methylthiofentanyl	2934.90		4
3-Methylthiofentanyl hydrochloride	2934.90		4
(+)-cis-3-Methylthiofentanyl	2934.90		4
(+)-cis-3-Methylthiofentanyl hydrochloride	2934.90		
Metopon (INN)	2939.10	143-52-2	1
Metopon hydrochloride	2939.10		1
Moramide intermediate	2934.90		1
Morpheridine (INN)	2934.90	469-81-8	1
Morpheridine dihydrochloride	2934.90		1
Morpheridine picrate	2934.90		1
Morphine	2939.10	57-27-2	1
Morphine citrate	2939.10		1
Morphine 3,6-diglucuronide	2939.10		1
(*) Dextrophan (INN) ((+)-3-hidroksi-N-methylmorfinan) je izključen iz tega seznama	2939.10	596-15-6	1

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Morphine dimethyl ether	2939.10		
Morphine gluconate	2939.10		1
Morphine 3-glucuronide	2939.10		1
Morphine 6-glucuronide	2939.10		1
Morphine 3-beta-D-glucuronide	2939.10		1
Morphine 6-beta-D-glucuronide	2939.10		1
Morphine hydriodide	2939.10		1
Morphine hydrobrornide	2939.10	630-81-9	1
Morphine hydrochloride	2939.10	52-26-6	1
Morphine hypophosphite	2939.10		1
Morphine isobutyrate	2939.10		1
Morphine lactate	2939.10		1
Morphine meconate	2939.10		1
Morphine methylbromide	2939.10		1
Morphine methylchoride	2939.10		1
Morphine methyliodide	2939.10		1
Morphine methylsulfonate	2939.10		1
Morphine mucate	2939.10		1
Morphine nitrate	2939.10	596-16-7	1
Morphine phenylpropionate	2939.10		1
Morphine phosphate	2939.10		1
Morphine phthalate	2939.10		1
Morphine stearate	2939.10		1
Morphine sulfate	2939.10	64-31 -3	1
Morphine tartrate	2939.10	302-31-8	1
Morphine valerate	2939.10		1
Morphine-N-oxide	2939.10	639-46-3 1	
Morphine-N-oxide quinate	2939.10		1
MPPP	2933.39		4
MPPP hydrochloride	2933.39		4
Myrophine (INN)	2939.10	467-18-5	1
Myrophine hydrochloride	2939.10		1
Nicocodine (INN)	2939.10	3688-66-2	2
Nicocodine hydrochloride	2939.10		2
Nicodicodine (INN)	2939.10	808-24-2	2
Nicomorphine (INN)	2939.10	639-48-5	1
Nicomorphine hydrochloride	2939.10		1
Noracymethadol (INN)	2922.19	1477-39-0	1
Noracymethadol gluconate	2922.19		1
Noracymethadol hydrochloride	2922.19		1
Norcodeine (INN)	2939.10	467-15-2	2
Norcodeine acetate	2939.10		2

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Norcodeine hydriodide	2939.10		2
Norcodeine hydrochloride	2939.10	14648-14-7	2
Norcodeine nitrate	2939.l0		2
Norcodeine platinichloride	2843.90		2
Norcodeine sulfate	2939.10		2
Norlevorphanol (INN)	2933.40	1531-12-0	1
Norlevorphanol hydrobromide	2933.40		1
Norlevorphanol hydrochloride	2933.40		1
Normethadone (INN)	2922.30	467-85-66	1
Normethadone 2,6-di-tert-butylnaphthalenedisulfonate	2922.30		1
Normethadone hydcobromide	2922.30		1
Normethadone hydrochloride	2922.30	847-84-7	1
Normethadone methyliodide	2922.30		1
Normethadone oxalate	2922.30		1
Norrnethadone piccate	2922.30		1
Normethadone (INN) intermediate	2926.90		
Normorphine (INN)	2939.10	466-97-7	1
Normorphine hydrochloride	2939.10		1
Norpipanone (INN)	2933.39	561-48-8	1
Norpipanone hydrobromide	2933.39		1
Norpipanone hydrochloride	2933.39		1
Opium	1302.11		1
Opium, mešanica alkaloidov	1302.11 (*)		
	2939.10(**)		
Opium, pripravki	1302.19		
	2939.10		
Oxycodone (INN)	2939.10	76-42-6	1
Oxycodone camphosulfonate	2939.10		1
Oxycodone hydrochloride	2939.10	124-90-3	1
Oxycodone hydrogen tartrate (bitartrate)	2939.10		1
Oxycodone pectinate	2939.10		1
Oxycodone phenylpropionate	2939.10		1
Oxycodone phosphate	2939.10		1
Oxycodone terephthalate	2939.10		1
Oxymorphone (INN)	2939.10	76-41-5	1
Oxymorphone hydrochloride	2939.10	357-07-3	1
Papaver bracteatum	1211.90		
PEPAP	2933.39		4
PEPAP hydrochloride	2933.39		4
Pethidine (INN)	2933.39	57-42-1	1
*) Druge snovi niso dodane.			
**) Naravna mešanica alkaloidov, odstranjene so vse druge nealkaloidne substance, brez dodanih drugih snovi.			

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Pethidine hydrochloride	2933.39	50-13-5	1
Pethidine (INN) intermediate A	2933.39		1
Pethidine (INN) intermediate B	2933.39		1
Pethidine intermediate B hydrobromide	2933.39		1
Pethidine intermediate B hydrochloride	2933.39	1	
Pethidine (INN) intermediate C	2933.39		1
Phenadoxone (INN)	2934.90	467-84-5	1
Phenadoxone hydrochloride	2934.90	545-91-5	1
Phenampromide (INN)	2933.39	129-83-9	1
Phenampromidc hydrochloride	2933.39		1
Phenazocine (INN)	2933.39	127-35-5	1
Phenazocine hydrobromide	2933.39		1
Phenazocine hydrochloride	2933.39	7303-75-5	1
Phenazocine mesilate	2933.39		1
Phenomorphan (INN) 2	933.40	468-07-5	1
Phenomorphan hydrobromide	2933.40		1
Phenomorphan hydrogen tartrate (bitartrate)	2933.40		1
Phenomorphan methylbromide	2933.40		1
Phenoperidine (INN)	2933.39	562-26-5	1
Phenoperidine hydrochloride	2933.39	3627-49-4	1
Pholcodine (INN)	2939.10	509-67-1	2
Pholcodine hydrogen tartrate (bitartrate)	2939.10		2
Pholcodine citrate	2939.10		2
Pholcodine guaiacolsulfonate	2939.10		2
Pholcodine hydcochloride	2939.10		2
Pholcodine phenylacetate	2939.10		2
Pholcodine phosphate	2939.10		2
Pholcodine sulfonate	2939.10		
Pholcodine tartrate	2939.10	7369-11-1	2
Piminodine (INN)	2933.39	13495-09-5	1
Piminodine dihydrochloride	2933.39		1
Piminodine esilate	2933.39	7081 -52-9	1
Piritramide (INN)	2933.39	302-41 -0	1
Poppy straw	1211.90		
Proheptazine (INN)	2933.90	77-14-5	1
Proheptazine citrate	2933.90		1
Proheptazine hydrobromide	2933.90		1
Proheptazine hydrochloride	2933.90		1
Properidine (INN)	2933.39	561-76-2	1
Properidine hydrochloride	2933.39		1
Propiram (INN)	2933.39	15686-91-6	2
Propiram fumarate	2933.39		2

Kemično ime	HS tar. podšt.	CAS št.	Konven-cijska štev.
Racemethorphan (INN)	2933.40	510-53-2	1
Racemethorphan hydrobromide	2933.40		1
Racemethorphan hydrogen tartrate (bitartrate)	2933.40		1
Racemoramide (INN)	2934.90	545-59-5	1
Racemoramide dihydrochloride	2934.90		1
Racemoramide hydrogen tarrtrate (bitartrate)	2934.90		1
Racemoramide tartrate	2934.90		1
Racemorphan (INN)	2933.40	297-90-5	1
Racemorphan hydrobromide	2933.40		1
Racemorphan hydrochloride	2933.40		1
Racemorphan hydrogen tartrate (bitartrate)	2933.40		1
Sufentanil (INN)	2934.90	56030-54-7	1
Sufentanil citrate	2934.90		1
Thebacon (INN)	2939.10	466-90-0	1
Thebacon hydrochloride	2939.10	20236-82-2	1
Thebaine	2939.l0	115-37-7	1
Thebaine hydrochloride	2939.10		1
Thebaine hydrogen tartrate (bitartrate)	2939.10		1
Thebaine oxalate	2939.10		1
Thebaine salicylate	2939.10		1
Thiofentanyl	2934.90		4
Thiofentanyl hydrochloride	2934.90		4
Tilidine (INN)	2922.49	20380-58-9	1
Tilidine hydrochloride	2922.49	27107-79-5	1
Trimeperidine (INN)	2933.39	64-39-1	1
Trimeperidine hydrochloride	2933.39	125-80-4	1

II. Psihotropne substance, ki so predmet mednarodne kontrole po Konvenciji o psihotropnih substancah iz leta 1971

Kemično ime	HS tar.podšt.	CAS št.	Kon-vecijska štev
Allobarbital (INN)	2933.51	52-43-7	4
Allobarbital aminophenazone	2933.51		4
Alprazolam (INN)	2933.90	28981-97-7	4
Amfepramone (INN)	2922.30	90-84-6	4
Amfepramone glutamate	2922.42		4
Amfepramone hydrochloride	2922.30	134-80-5	4
Amfepramone resinate	3003.90		4
Amfetamine (INN)	2921.49	300-62-9	2
Amfetamine acetylsalicylate	2921.49		2

Kemično ime	HS tar.podšt.	CAS št.	Kon-vecijska štev
Amfetamine adipate	2921.49		2
Amfetamine p-amino-phenylacetate	2922.49		2
Amfetamine aspartate	2922.49		2
Amfetamine p-chloro-phenoxyacetate	2921.49		2
Amfetamine hydrochloride	2921.49		2
Amfetamine hydrogen tartrate (bitartrate)	2921.49		2
Amfetamine pentobarbiturate	2933.51		2
Amfetamine phosphate	2921.49	139-10-6	2
Amfetamine resinate	3003.90		2
Amfetamine sulfate	2921.49	60-13-9	2
Amfetamine tannate	3201.90		2
Amfetamine tartrate	2921.49		2
Aminorex	2934.90	2207-50-3	4
Amobarbital (INN)	2933.51	57-43-2	3
Amobarbital resinate	3003.90		3
Amobarbital sodium	2933.51	64-43-7	3
Barbital (INN)	2933.51	57-44-3	4
Barbital calcium	2933.51		4
Barbital magnesium	2933.51		4
Barbital sodium	2933.51	144-02-5	4
Benzfetamine (INN)	2921.49	156-08-1	4
Benzfetamine hydrochloride	2921.49	5411-22-3	4
Brolamfetamine (INN) (DOB)	2922.29	64638-07-9	1
Brolamfetamine (DOB) hydrochloride	2922.29		1
Bromazepam (INN)	2933.39	1812-30-2	4
Brotizolam (INN)	2934.90	57801-81-7	4
Buprenorphine (INN)	2939.10	52485-79-7	3
Buprenorphine hydrochloride	2939.10	53152-21-9	3
Buprenorphine hydrogen tartrate (bitartrate)	2939.10		3
Buprenorphine sulfate	2939.10		3
Butalbital (INN)	2933.51	77-26-9	3
Butobarbital	2933.51	77-28- 1	4
Camazepam (INN)	2933.90	36104-80-0	4
Cathine (INN)	2939.49	492-39-7	3
Cathine hydrochloride	2939.49	2153-98-2	3
Cathine phenobarbiturate	2939.49		3
Cathine resinate	3003.40		3
Cathine sulfate	2939.49		3
Cathinone (INN)	2939.90	71031-15-7	1
Chlordiazepoxide (INN)	2933.90	58-25-3	4
Chlordiazepoxide dibunate	2933.90		4
Chlordiazepoxide hydrochloride	2933.90	438-41-5	4

Kemično ime	HS tar.podšt.	CAS št.	Kon-vecijska štev
Clobazam (INN)	2933.79	22316-47-8	4
Clonazepam (INN)	2933.90	1622-61-3	4
Clorazepate	2933.90		4
Clorazepate dipotassium	2933.90	57109-90-7	4
Clorazepate monopotassium	2933.90	5991-71-9	4
Clotiazepam (INN)	2934.90	33671 -46-4	4
Cloxazolam (INN)	2934.90	24166-13-0	4
Cyclobarbital (INN)	2933.51	52-31-3	3
Cyclobarbital calcium	2933.51	5897-20-1	3
Delorazepam (INN)	2933.90	2894-67-9	4
DET	2939.90	61-51-8	1
DET hydrochloride	2939.90		1
Dexamfetamine (INN)	2921.49	51-64-9	2
Dexamfetamine adipate	2921.49		2
Dexamfetamine carboxy-methylcellulose	3912.31		2
Dexamfetamine hydrochloride	2921.49	405-41-4	2
Dexamfetamine hydrogen tartrate (bitartrate)	2921.49		2
Dexamfetamine pentobarbiturate	2933.51		2
Dexamfetamine phosphate	2921.49	7528-00-9	2
Dexamfetamine resinate	3003.90		2
Dexamfetamine saccharate	2921.49		2
Dexamfetamine sulfate	2921.49	51-63-8	2
Dexamfetamine tannate	3201.90		2
Diazepam (INN)	2933.90	439-14-5	4
DMA	2922.29		1
DMA hydrochloride	2922.29		1
DMHP	2932.99		1
DMT	2939.90	61-50-7	1
DMT hydrochloride	2939.90		1
DMT methyliodide	2939.90		1
DOET	2922.29		1
DOET hydrochloride	2922.29		1
Estazolam (INN)	2933.90	29975-16-4	4
Ethchlorvynol (INN)	2905.50	113-18-8	4
Ethinamate (INN)	2924.29	126-52-3	4
Ethyl loflazepate (INN)	2933.90	29177-84-2	4
N-Ethyl MDA	2932.99		1
N-Ethyl MDA hydrochloride	2932.99		1
Eticyclidine (PCE) (INN)	2921.49	2201-15-2	1
Eticyclidine (PCE) hydrochloride	2921.49		1
Etilamfetamine (INN)	2921.49	457-87-4	4
Etilamfetamine hydrochloride	2921.49		4

Kemično ime	HS tar.podšt.	CAS št.	Kon-vecijska štev
Fencamfamin (INN)	2921.49	1209-98-9	4
Fencamfamin hydrochloride	2921.49	2240-14-4	4
Fenetylline (INN)	2939.50	3736-08- 1	2
Fenelylline hydrochloride	2939.50	1892-80-4	2
Fenproporex (INN)	2926.90	15686-61-0	4
Fenproporex diphenylacetate	2926.90		4
Fenproporex hydrochloride	2926.90	18305-29-8	4
Fenproporex resinate	3003.90		4
Fludiazepam (INN)	2933.90	3900-31-0	4
Flunitrazepam (INN)	2933.90	1622-62-4	4
Flurazepam (INN)	2933.90	17617-23-1	4
Flurazepam dihydrochloride	2933.90	1172-18-5	4
Flurazepam hydrochloride	2933.90	36105-20-1	4
Glutethimide (INNj	2925.19	77-21-4	3
Hulazepam (INN)	2933.90	23092-17-3	4
Haloxazolam (INN)	2934.90	59128-97-1	4
N-Hydroxy MDA	2932.99		1
N-Hydroxy MDA hydrochloride	2932.99		1
Ketazolam (INN)	2934.90	27223-35-4	4
Lefetamine (INN)	2921.49	7262-75-1	4
Lefetamine hydrochloride	2921.49	14148-99-3	4
Levamfetamine (INN)	2921.49	156-34-3	2
Levamfetamine alginate	3913.10		2
Levamfetamine succinate	2921.49	5634-40-2	2
Levamfetamine sulfate	2921.49		2
Levometamfetamine	2939.90		2
Levometamfetamine hydrochloride	2939.90		2
Loprazolam (INN)	2933.59	61197-73-7	4
Loprazolam mesilate	2933.59		4
Lorazepam (INN)	2933.90	846-49-1	4
Lorazepam acetate	2933.90		4
Lorazepam mesilate	2933.90		4
Lorazepam pivalate	2933.90		4
Lormetazepam (INN)	2933.90	848-75-9	4
Lysergide (INN),LSD,LSD-25	2939.69	50-37-3	1
(+)-Lysergide tartrate	2939.69		1
Mazindol (INN)	2933.90	22232-71-9	4
MDMA	2932.99		1
MDMA hydrochloride	2932.99		1
Mecloqualone (INN)	2933.59	340-57-8	2
Mecloqualone hydrochloride	2933.59		2
Medazepam (INN)	2933.90	289R-12-6	4

Kemično ime	HS tar.podšt.	CAS št.	Kon-vecijska štev
Medazepam dibunate	2933.90		4
Medazepam hydrochloride	2933.90		4
Mefenorex (INN)	2921.49	17243-57-1	4
Mefenorex hydrochloridc	2921.49		4
Meprobamate (INN)	2924.10	57-53-4	4
Mescaline	2939.90	54-01-6	1
Mescaline aurichloride	2843.30		1
Mescaline hydrochloride	2939.90	832-92-8	1
Mescaline picrate	2939.90		1
Mescaline platinichloride	2843.90		1
Mescaline sulfate	2939.90	1152-76-7 1	
Mesocarb	2934.90	34262-8-1-5	4
Metamfetamine (INN)	2939.90	537-46-2	2
Metamfetamine hydrochloride	2939.90	51-57-0	2
Metamfetamine hydrogen tartrate (bitartrate)	2939.90		2
Metamfetamine racemate	2939.90	4846-07-5	2
Metamfetamine sulfate	2939.90		2
Methaqualone (INN)	2933.59	72-44-6	2
Methaqualone hydrochloride	2933.59	340-56-7	2
Methaqualone resinate	3003.90		2
Methylaminorex	2934.90		1
Methylaminorex hydrochloride	2934.90		1
Methylphenidate (INN)	2933.39	113-45-1	2
Methylphenidate hydrochloride	2933.39	298-59-9	2
Methylphenobarbital (INN)	2933.51	115-38-8	4
Methylphenobarbital sodium	2933.51		4
Methyprylon (INN)	2933.79	125-64-4	4
Midazolam (INN)	2933.90	59467-70-8	4
Midazolam hydrochloride	2933.90		4
Midazolam maleate	2933.90		4
MMDA	2932.99		1
MMDA hydrochloride	2932.99		1
Nimetazepam (INN)	2933.90	2011-67-8	4
Nitrazepam (INN)	2933.90	146-22-5	4
Nordazepam (INN)	2933.90	1088-1 1-5	4
Oxazepam (INN)	2933.90	604-75-1	4
Oxazepam acetate	2933.90		4
Oxazepam hemisuccinate	2933.90		4
Oxazepam succinate	2933.90		4
Oxazepam valproate	2933.90		4
Oxazolam (INN)	2934.90	24143-17-7	4
Parahexyl	2932.99		1

Kemično ime	HS tar.podšt.	CAS št.	Kon-vecijska štev
Pemoline (INN)	2934.90	2152-34-3	4
Pemoline copper	2934.90		4
Pemoline iron	2934.90		4
Pemoline magnesium	2934.90		4
Pemoline nickel	2934.90		4
Pentazocine (INN)	2933.39	359-83-1	3
Pentazocine hydrochloride	2933.39		3
Pentazocine lactate	2933.39	17146-95-1	3
Pentobarbital (INN)	2933.51	76-74-4	3
Pentobarbital calcium	2933.51	7563-42-0	3
Pentobarbital sodium	2933.51	57-33-0	3
Phencyclidine (INN) (PCP)	2933.39	77-10-1	2
Phencyclidine hydrobromide	2933.39		2
Phencyclidine hydrochloride	2933.39	956-90-1	2
Phendimetrazine (INN)	2934.90	634-03-7	4
Phendimetrazine hydrochloride	2934.90		4
Phendimetrazine hydrogen tartrate (bitartrate)	2934.90	50-58-8	4
Phendimetrazine pamoate	2934.90		4
Phenmetrazine (INN)	2934.90	134-49-6	2
Phenmetrazine hydrochloride	2934.90	1707-14-8	2
Phenmetrazine hydrogen tartrate (bitartrate)	2934.90		2
Phenmetrazine sulfate	2934.90		2
Phenmetrazine teoclate	2939.50	13931-75-4	2
Phenobarbital (INN)	2933.51	50-06-6	4
Phenobarbital ammonium	2933.51		4
Phenobarbital calcium	2933.51	58766-25-9	4
Pheno6arbital diethylamine	2933.51		4
Phenobarbital diethylaminoethanol	2933.51		4
Phenobarbital lysidine	2933.51		4
Phenobarbital magnesium	2933.51		4
Phenobarbital propylhexedrine	2933.51		4
Phenobarbital quinidine	2939.29		4
Phenobarbital sodium,magnesium	2933.51		4
Phenobarbital sodium (INN)	2933.51	57-30-7	4
Phenobarbital sparteine	2939.90		4
Phenobarbital tetramethylammonium	2933.51		4
Phenobarbital yohimbine	2939.90		4
Phentermine (INN)	2921.49	122-09-8	4
Phentermine hydrochloride	2921.49	1197-2 1-3	4
Phentermine resinate	3003.90		4
Pinazepam (INN)	2933.90	52463-83-9	4
Pipradrol (INN)	2933.39	467-60-7	4

Kemično ime	HS tar.podšt.	CAS št.	Kon-vecijska štev
Pipradrol hydrochloride	2933.39	71-78-3	4
PMA	2922.29		1
PMA hydrochloride	2922.29		1
Prazepam (INN)	2933.90	2955-38-6	4
Psilocine, psilotsin	2939.90		1
Psilocine, psilotsin hydrochloride	2939.90		1
Psilocybine (INN)	2939.90	520-52-5	1
Psilocybine hydrochloride	2939.90		1
Pyrovalerone (INN)	2933.90	3563-49-3	4
Pyrovalerone hydrochloride	2933.90	1147-62-2	4
Rolicyclidine (INN) (PHP,PCPY)	2933.90	2201-39-0	1
Secbutabarbital (INN)	2933.51	125-40-6	4
Secbutabarbital sodium	2933.51		4
Secobarbital (INN)	2933.51	76-73-3 2	
Secobarbital calcium	2933.51		2
Secobarbital resinate	3003.90		2
Secobarbital sodium	2933.51	309-43-3	2
STP,DOM	2922.29	15588-95-1	1
STP,DOM hydrochloride	2922.29		1
Temazepam (INN)	2933.90	846-50-4	4
Tenamfetamine (INN) (MDA)	2932.99	51497-09-7	1
Tenamfetamine (MDA) hydrochloride	2932.99		1
Tenocyclidine (INN)	2934.90	21500-98-1	1
Tenocyclidine hydrochluride	2934.90		1
Tetrahydrocannabinols, vsi izomeri	2932.99	različne	
d-9-Tetrahydrocannabinol	2932.99	1972-08-3	2
Tetrazepam (INN)	2933.90	10379-14-3	4
TMA	2922.29		1
TMA hydrochloride	2922.29		1
Triazolam (INN)	2933.90	28911-01-5	4
Vinylbital (INN)	2933.51	2430-49-1	4
Zipeprol	2933.59	34758-83-3	2

III. Predhodne sestavine za prepovedane droge - prekurzorji (kemične substance ki se lahko uporabljajo pri sintezi mamil in psihotropnih substanc)

Kemično ime	HS tar.podšt.	CAS št.
Acetic anhydride	2915.24	108-24-7
Acetone	2914.11	67-64-1
N-Acetylanthranilic acid	2924.22	89-52-1
Anthranilic acid	2922.43	118-92-3
Butanone (ethyl methyl ketone)	2914.12	78-93-3
Diethyl ether	2909.11	60-29-7
Ephedrine	2939.41	299-42-3
Ephedrine hydrochloride	2939.41	50-98-6
Ephedrine nitrate	2939.41	81012-98-8
Ephedrine sulfate	2939.41	134-72-5
Ergometrine (INN)	2939.61	60-79-7
Ergometrine hydrochloride	2939.61	74283-21-9
Ergometrine hydrogen maleate	2939.61	129-51-1
Ergometrine oxalate	2939.61	
Ergometrine tartrate	2939.61	129-50-0
Ergotamine (INN)	2939.62	113-15-5
Ergotamine hydrochloride	2939.62	
Ergotamine succinate	2939.62	
Ergotamine tartrate	2939.62	379-79-3
Hydrogen chloride (hydrochloric acid)	2806.10	7647-O1-0
Isosafrole	2932.91	120-58-1
Lysergic acid	2939.63	82-58-6
3,4-(Methylenedioxy)phenyl-2-propanone	2932.92	4676-39-5
Phenylacetone (benzyl methyl ketone,phenylpropan-2-one)	2914.31	103-79-7
Phenylacetic acid	2916.34	103-82-2
Piperidine	2933.32	110-89-4
Piperidine aurichloride	2843.30	
Piperidine hydrochloride	2933.32	6091-44-7
Piperidine hydrogen tartrate (bitartrate)	2933.32	6091-46-9
Piperidine nitrate	2933.32	6091-45-8
Piperidine phosphate	2933.32	
Piperidine picrate	2933.32	6091-49-2
Piperidine platinichloride	2843.90	
Piperidine thiocyanate	2933.32	22205-64-7
Piperonal	2932.93	120-57-0
Potassium permanganate	2841.61	7722-64-7
Pseudoephedrine (INN)	2939.42	90-82-4
Pseudoephedrine hydrochloride	2939.42	345-78-8
Pseudoephedrine sulfate	2939.42	7460-12-0
Safrole	2932.94	94-59-7
Sulphuric acid	2807.00	7664-93-9
Toluene	2902.30	108-88-3

30. POGLAVJE

FARMACEVTSKI IZDELKI

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) hrana in pijača (kot so dietetična in diabetična hrana ali hrana za krepitev, dodatki za hrano, tonične pijače in mineralne vode **(oddelek IV.),**

   (b) sadra, specialno žgana ali fino mleta, za uporabo v zobarstvu **(tar.št. 25.20),**

   (c) vodni destilati in vodne raztopine eteričnih olj, primerne za medicinsko rabo **(tar. št. 33.01),**

   (d) preparati in **tar. št. od 33.03 do 33.07,** vštevši tudi preparati s terapevtskimi ali profilaktičnimi lastnostmi,

   (e) milo in drugi proizvodi iz **tar. št. 34.01,** ki so jim dodana zdravila,

   (f) preparati na osnovi sadre za uporabo v zobarstvu **(tar. št. 34.07)** in

   (g) albumin iz krvi, nepripravljen za terapevtsko ali profilaktično rabo **(tar. št. 35.02).**

2. Pojem "modificirani imunološki proizvodi" v tar. št. 3002 se nanaša samo na monoklonalna antitelesa (MABs), fragmente antiteles, združke antiteles in fragmente združkov antiteles.

3. Pri tar. številkah 30.03 in 30.04 in 3 opombi pod d) k temu poglavju **so mišljeni**:

   (a) **z nepomešanimi proizvodi:**

      (1) nepomešani proizvodi, raztopljeni v vodi,

      (2) vsi proizvodi, ki se uvrščajo v 28. in 29. poglavje in

      (3) enostavni rastlinski ekstrakti, ki se uvrščajo v **tar. št. 13.02**, samo standarizirani ali raztopljeni v katerem koli topilu.

   (b) **s pomešanimi proizvodi:**

      (1) koloidne raztopine in suspenzije (razen koloidnega žvepla),

      (2) rastlinski ekstrakti, dobljeni z obdelavo mešanic rastlinskih snovi in

      (3) soli in koncentrati, dobljeni z izhlapevanjem naravnih mineralnih voda.

4. **Tar. številka 30.06 vključuje samo naslednje izdelke,** ki jih je treba uvrstiti v to tarifno številko, ne pa v druge tar. številke te Nomenklature:

   (a) sterilni kirurški katgut in drug sterilni material za kirurško šivanje oziroma zapiranje ran (sterilna lepila);

   (b) sterilno laminarijo in sterilni tamponi;

   (c) sterilna absorbcijska sredstva za ustavljanje krvavitev v kirurgiji in v zobarstvu,

   (d) kontrastna sredstva za radiografske preiskave in diagnostična sredstva, ki se uporabljajo pri bolnikih, če gre za nepomešane izdelke, pripravljene v odmerkih ali dozah, ali za preparate, ki sestoje iz dveh ali več sestavin, ki so pomešane za te namene,

   (e) reagente za določanje krvnih skupin,

   (f) zobarske cemente in druga polnila za zobarstvo; cemente za rekonstrukcijo kosti,

(g)omarice in komplete za prvo pomoč;

(h)kemična sredstva za kontracepcijo na osnovi hormonov sli spermicidov.

30.01 - ŽLEZE IN DRUGI ORGANI ZA ORGANOTERAPEVTSKE NAMENE, SUŠENI, TUDI V PRAHU; EKSTRAKTI IZ ŽLEZ IN DRUGIH ORGANOV IN NJIHOVIH IZLOČKOV ZA ORGANOTERAPEVTSKE NAMENE; HEPARIN IN NJEGOVE SOLI; DRUGE ČLOVEŠKE ALI ŽIVALSKE SNOVI, PRIPRAVLJENE ZA TERAPEVTSKE ALI PROFILAKTIČNE NAMENE, KI NISO NAVEDENE IN NE ZAJETE NA DRUGEM MESTU

3001.10 **- Žleze in drugi organi, sušeni, v prahu ali ne**

3001.20 **- Ekstrakti iz žlez ali iz drugih organov ali iz njihovih izločkov**

3001.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Žleze in druge organe živalskega porekla, ki se uporabljajo za organoterapevtske nameme** (**na primer** *možgani, hrbtenični mozeg, jetra, ledvice, slezena, pankreas, žleze, dojke, testisi, jajčniki)* - posušene, v prahu ali ne.

(B) **Ekstrakte iz žlez ali drugih organov ali iz njihovih izločkov, ki se uporabljajo za organoterapevtske namene**, dobljene z ekstrakcijo s pomočjo topil, z obarjanjem, koagulacijo ali kako drugače. Ti ekstrakti so lahko v trdnem, poltrdnem ali v tekočem stanju, v raztopini ali v suspenziji ali v kateremkoli okolju, nujnem za njihovo ohranjanje.

Organoterapevtski ekstrakti iz izločkov žlez ali organov **vključuje**jo tudi žolčni ekstrakt.

(C) **Heparin in njegove soli**. Heparin sestoji in zmesi kompleksnih organskih kislin (muko-polisaharidov), katere pridobivajo iz tkiva vimen. Sestava heparina je različna, pač glede na poreklo tkiva. Heparin in njegove soli se uporabljajo predvsem kot sredstvo proti koagulaciji krvi. V to tar. številko se uvrščajo neglede na stopnjo njihove aktivnosti.

(D) **Druge človeške ali živalske snovi, pripravljene za terapevtske ali profilaktične namene, ki niso specificirane ali zajete v bolj specifične tar. številke Nomenklature**, vštevši:

(1) **Rdeče kostno jedro**, konzervirano v glicerinu,

(2) **Kačji ali čebelji strup**, pripravljen v obliki posušenih kosmov in nemikroskopske kriptotoksine, pripravljene iz teh strupov.

Izdelki, pravkar našteti **pod (1) in (2)** se, kadar so pripravljeni kot zdravila v odmerkih ali pripravljeni za prodajo na drobno, uvrščajo v **tar. št. 30.04**.

(3) **Kosti, organe in druga človeška in živalska tkiva** - sveža ali konzervirana, primerna za trajno presaditev ali transplantacijo, v sterilnih pakiranjih, ki so lahko obeležena (**na primer** s podatki o načinu uporabe) itd.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) žleze in druge živalske organe - sveže, ohlajene, zamrznjene ali drugače začasno konzervirane **(2. ali 5. poglavje)**,

(b) žolč - posušen ali ne (**tar. št. 05.10**),

(c) kemično določene spojine in druge izdelke iz **29. poglavja,** dobljene z obdelavo ekstraktov žlez in drugih organov, **na primer** aminokisline (**tar. št. 29.22**), vitamine (**tar. št. 29.36**), hormone (**tar. št. 29.37**),

(d) človeško in živalsko kri, pripravljeno za terapevtsko, profilaktično ali diagnostično uporabo in antiserume (vštevši specifične imunoglobine) ter druge krvne frakcije (**na primer** "*normalni" serum, normalni človeški imunoglobin, plazmo, fibrogen, fibrin)* **(tar. št. 30.02),**

(e) izdelke, ki imajo lastnosti zdravil iz **tar. št. 30.03 ali 30.04** (**glej** ustrezni komentar k tema dvema tar. številkama),

(f) globuline in frakcije globulinov (razen tistih iz krvi iali serumov), nepripravljene za terapevtsko ali profilaktično uporabo (**tar. št. 35.04**) in

(g) encime (**tar. št. 35.07**).

30.02 - ČLOVEŠKA KRI; ŽIVALSKA KRI, PRIPRAVLJENA ZA UPORABO ZA TERAPEVTSKE, PROFILAKTIČNE ALI DIAGNOSTIČNE NAMENE; ANTISERUMI IN DRUGE FRAKCIJE KRVI TER MODIFICIRANI IMUNOLOŠKI PROIZVODI, DOBLJENI PO BIOTEHNIČNIH POSTOPKIH ALI KAKO DRUGAČE; CEPIVA, TOKSINI, KULTURE MIKRO-ORGANIZMOV (RAZEN KVASOVK) IN PODOBNI PROIZVODI

3002.10 **- Antiserumi in druge frakcije krvi krvi ter modificirani imunološki proizvodi, dobljeni po biotehničnih postopkih ali kako drugače**

3002.20 **- Cepiva za humano medicino**

3002.30 **- Cepiva za uporabo v veterini**

3002.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Človeško kri** (v zapečatenih steklenicah).

(B) **Živalsko kri, pripravljeno za terepevtsko, profilaktično ali diagnostično rabo**.

Živalska kri, ki za tako rabo ni pripravljena, se uvršča v **tar. št. 05.11**.

(C) **Antiserumi in druge frakcije krvi ter modificirani imunološki izdelki.**

Ti izdelki obsegajo:

(1) **Antiserume in druge frakcije krvi.**

Serumi so tekoče frakcije, izločene iz krvi po strjevanju.

Ta tar. številka **vključuje** tudi naslednje izdelke, dobljene iz krvi: ***"normalne serume***", normalni človeški imunoglobin, plazmo, trombin, fibrin in druge dejavnike krvne koagulacije, krvne globuline, serumske globuline in hemoglobin. Ta tar. številka zajema tudi krvni albumin (t.j. človeški albumin, dobljen s frakcijo plazme človeške krvi), pripravljen za terapevtsko ali profilaktično rabo.

Antiserume pridobivajo iz krvi ljudi in živali, ki so proti boleznim ali obolenjem imuni ali imunizirani, najsibodo te bolezni ali obolenja povzročena z raznimi bakterijami, virusi, strupi, alergijami itd. **Antiserumi** se uporabljajo proti davici, griži, gangreni, meningitisu, proti vnetju pljuč, tetanusu, stafilokoknim ali streptokoknim infekcijam, kačjim pikom, zastrupitvam z rastlinami, proti alergijskim obolenjem itd. Antiserume uporabljajo tudi za diagnostične namene, vštevši za poskuse ***"in vitro"***. **Specifični globulini** so prečiščeni preparati iz antiserumov.

Ta tar. številka **ne vključuje** albumina iz krvi, nepripravljenega za terapevtske ali profilaktične potrebe **(tar. št. 35.02),** pa tudi globulinov (razen globulinov iz krvi in globulinov iz serumov) ne **(tar. št. 35.04).** Ta tar. številka **izključuje** tudi zdravila, ki niso izločena iz krvi, ki pa jih v nekaterih državah imenujejo *"serumi"* ali "*umetni*

serumi". Te snovi **vključujejo** izotonske raztopine na osnovi natrijevega klorida ali drugih kemikalij, pa tudi suspenzije cvetnega prahu, ki se uporabljajo proti alergijskim obolenjem.

(2) **Modificirane imunološke izdelke, vštevši dobljene po biotehnološkem postopku.**

Izdelki, katerih antigenska in protitelesna reakcija ustreza reakcijam naravnih antiserumov in ki se uporabljajo za diagnostične ali terapevtske namene ter za imunološke teste, se uvrščajo v to skupino izdelkov.

Lahko so definirani kot:

(a) **Monoklonalna protitelesa (MABs)** - posebni imunoglobini iz izbranih in kloniranih hibridnih celic, gojenih v gojitvenem mediju ali vodenici;

(b) **Fragmenti protiteles** - deli protiteles beljakovin, dobljeni s posebno encimsko delitvijo;

(c) **Združbe protiteles in fragmentov protiteles** - to so encimi (**na primer** alkalna *fosfataza, peroksidaza* ali *betagalaktosidaza*) ali barvila (*fluoroscin),* ki so kovalentno pripojene na beljakovinsko strukturo in ki se uporabljajo v reakcijah enostavnega odkrivanja.

(D) **Vakcine, toksine, mikroorganske kulture (izvzemši kvase) in podobne izdelke**.

Ti izdelki **vključujejo**:

(1) **Vakcine** - preparate mikrobiološkega porekla, ki vsebujejo viruse ali bakterije, suspendirane v slanih raztopinah, v olju *(lipovakcine)* ali v drugem okolju. Te preparate ponavadi obdelujejo, da bi zmanjšali njihovo toksičnost, da pa pri tem ne bi uničili njihovih imunizirajočih lastnosti.

Ta tar. številka **vključuje** tudi mešanice (kot je vakcina **DTP,** ki vsebuje komponente davice, tetanusa in oslovskega kašlja, ki sestoji iz vakcin in toksoidov.

(2) **Toksine** *(strupi, katere izločajo bakterije*), *toksoide*, *kriptotoksine* in *antitoksine* mikrobiološkega porekla.

(3) **Kulture mikroorganizmov (izvzemši kvase)**. Kulture mikroorganizmov **vključujejo** fermente, kot so **na primer** mlečni fermenti, ki se uporabljajo pri pripravi mlečnih derivatov, ocetne fermente za pripravo kisa, plesni za proizvodnjo penicilina in drugih antibiotikov in mikroorganske kulture za tehnične namene (**na primer** za pospeševanje rasti rastlin).

Mleko in sirotka, ki vsebujeta le majhno količino mlečnih fermentov, se uvrščata v **4. poglavje**.

(4) **Človeške, živalske in rastlinske viruse in antiviruse**.

(5) **Bakteriofage**.

Ta tar. številka **vključuje** tudi diagnostične reagente mikrobiološkega porekla, **razen** tistih, naštetih v **Opombi 4 (d)** k temu poglavju - **glej tar. številko 30.06**. Ta tar. številka pa **ne vključuje** encimov (Renet, amilaza itd.), tudi če so mikrobiološkega porekla (streptokinaza, streptodornaza itd.) (**tar. št. 35.07**) in **niti tedaj, če so mrtvi** enocelični organizmi **(razen vakcin**) (**tar. št. 21.02**).,

(E) **Diagnostični seti (kiti)**

Diagnostični seti se uvrščajo v to tar. številko, kadar daje bistveni značaj setu katerikoli proizvod iz te tar. številke. Običajne reakcije, ki se uporabljajo pri teh setih, vključujejo tudi zlepljenje, percipitacijo, nevtralizacijo, vezavo komplementa, krvno *aglutinacijo*, analiza

imunosorbentov, vezanih na encime (ELISA) itd. Bistveni značaj setu daje tista posamezna sestavina, ki v največji meri določa testni postopek.

Izdelki iz te tar. številke ostanejo uvrščeni vanjo, če so ***pripravljeni*** ali ***nepripravljeni*** v odmerke ali za prodajo na drobno, v razsutem stanju *(in bulk),* ali pa v majhnih pakiranjih.

30.03 - ZDRAVILA (RAZEN PROIZVODOV IZ TAR. ŠTEVILK 30.02, 30.05 ALI 30.06), KI SESTOJE IZ DVEH ALI VEČ SESTAVIN IN KI SO POMEŠANE ZA TERAPEVTSKO IN PROFILAKTIČNO UPORABO, TODA NISO PRIPRAVLJENA V ODMERJENIH DOZAH IN NE V OBLIKAH ALI PAKIRANJIH ZA PRODAJO NA DROBNO

3003.10 **- Ki vsebujejo peniciline ali njihove derivate s strukturo penicilinske kisline ali streptomicine ali njihove derivate**

3003.20 **- Ki vsebujejo druge antibiotike**

- Ki vsebujejo hormone ali druge proizvode iz tar. št. 29.37, toda ne vsebujejo antibiotikov:

3003.31 **- - ki vsebujejo insulin**

3003.39 **- - druga**

3003.40 **- Ki vsebujejo alkaloide ali njihove derivate, toda ne vsebujejo hormonov in drugih izdelkov iz tar. št. 29.37 ali antibiotikov**

3003.90 **- Druga**

V tej tar. številki so zajeti medicinski preparati za uporabo v zdravljenju ali preprečevanju internih in eksternih **bolezni ljudi in živali**. Te preparate dobivajo z mešanjem dveh ali več snovi. Vendar pa se uvrščajo v **tar. številko 30.04**, **če so pripravljeni v odmerke** ali v oblike ali pakiranja za prodajo na drobno.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Mešane medicinske preparate**, naštete v uradni zdravilniški knjigi (farmakopeji) in v medicini itd., vštevši tudi tiste, ki se pojavljajo v obliki tekočin za izpiranje grla, kapljic za oči, masti, ki se vtrejo v kožo, injekcij, sredstev proti draženju in druge preparate, ki se **ne uvrščajo v tar. številke 30.02, 30.05 ali 30.06**.

Vendar je treba omeniti, da **ne gre vse preparate,** ki so našteti v uradni zdravilniški knjigi, v medicini itd., uvršati v **tar. št. 30.03**. **Primer**: preparati zoper aknavost, ki so namenjeni predvsem čiščenju kože in ki ne vsebujejo zadosti aktivnih sestavin, da bi jih lahko šteli kot primerne za terapevtsko ali profilaktično rabo, se uvrščajo v **tar. št. 33.04**.

(2) Preparate, ki **vsebujejo eno farmacevtsko snov**, skupaj z ekscipientom, s sladilom, z aglomeracijskim sredstvom, nosilcem ipd.

(3) **Hranljive preparate**, ki se vnašajo v telo **izključno** *intravenozno*, t.j z injekcijo ali kapljanjem v žilo.

(4) **Koloidne raztopine in suspenzije** (**na primer** *koloidni selen*, *koloidno živo srebro*) za medicinske namene, **vendar izvzemši** *koloidno žveplo* ali čiste *koloide plemenitih kovin*. Koloidno žveplo se uvršča **v tar. številko 30.04** le v primeru, da je pripravljeno v odmerkih ali pakiranjih za prodajo na malo za terapevtske ali profilaktične namene, v vseh drugih primerih pa v **tar. št. 28.02. Koloidi plemenitih kovin, pripravljeni za medicinsko rabo ali ne, se vedno uvrščajo v tar. številko 28.43**. Vendar se posamenze plemenite kovine v smislu mešanic koloidnih plemenitih kovin ali mešanic enega ali več koloidnih plemenitih kovin z drugimi snovmi (za terapevtsko ali profilaktično rabo), uvrščajo v to tar. številko.

(5) Medicinski **sestavljeni rastlinski ekstrakti**, **vštevši** tudi tiste, dobljene z obdelavo rastlinskih mešanic.

(6) **Medicinske mešanice rastlin** ali delov rastlin, ki spadajo v **tar. št. 12.11**.

(7) **Medicinske soli,** dobljene z izhlapevanjem naravnih mineralnih vod ali podobni, umetno dobljeni izdelki.

(8) **Koncentrirane vode** slanih izvirov (kot je **na primer** "***Kreuznachova voda***"), ki se uporabljajo za terapevtske namene; mešane soli, pripravljene za medicinske kopeli (žveplove, jodove in druge kopeli) - dišeče ali ne.

(9) **Zdravilne soli** (**na primer** mešanica *kislega natrijevega karbonata*, *vinske kisline, magnezijevega sulfata* in *sladkorja*) in podobne mešane peneče soli za medicinske namene.

(10) **Kafrirano olje**, **fenolirano** olje itd.

(11) **Antiastmatične izdelke**, kot so **na primer** anti-astmatični papirji in praški.

(12) ***"Zdravila z upočasnjenim delovanjem",*** kot so **na primer** tista, ki sestoje iz medicinske komponente, pripete na polimerne izmenjevalce ionov.

(13 **Anestetike,** ki se uporabljajo v človeški in veterinarski medicini in kirurgiji.

*
* *

Določila iz poimenovanja te tar. številke se **ne uporabljajo** za hrano in pijače, kot so **na primer** dietična, diabetična hrana ali hrana za krepitev, tonične pijače in mineralna voda (naravna ali umetna), **ki se uvrščajo v svoje ustrezne tar. številke.** To se še posebej nanaša na prehrambene preparate, ki vsebujejo le hranilne snovi. Osnovne hranilne snovi v hrani so beljakovine, ogljikovi hidrati in maščobe. Vitamini in mineralne snovi so prav tako del prehrane.

Tudi hrana in pijače, ki vsebujejo medicinske snovi, so iz te tar. številke **izključeni**, v kolikor so te snovi dodane samo za zagotavljanje boljšega dietetičnega ravnotežja, za povečanje energetskih lastnosti ali hranilne vrednosti izdelka, ali pa z namenom, da bi izboljšali njegov okus - vendar vselej **pod pogojem**, da izdelek ohrani svojo lastnost prehrambenega izdelka ali pijače.

Iz te tar. številke so **izključeni** tudi izdelki iz rastlin ali delov rastlin ali tisti, ki sestoje iz delov rastlin, pomešanih z drugimi snovmi, ki se uporabljajo za proizvodnjo herbalnih infuzij ali herbalnih "čajev" in za katere velja prepričanje, da **blažijo tegobe pri nekaterih vrstah bolezni** in/ali da **prispevajo k splošnemu zdravju in dobremu stanju organizma**, katerih doze pa ne vsebujejo aktivnih sestavin za profilaktične ali terapevtske namene - sestavin, ki so pri zdravljenju neke bolezni specifične (**tar. št. 21.06**).

Ta tar. številka **izključuje** še dodatke k hrani, ki vsebujejo vitamine ali mineralne soli in ki so pripravljeni z namenom ohranjati zdravje ali dobro počutje, vendar nimajo oznak glede preventivne ali kurativne uporabe katere-koli od bolezni ali obolenj. Ti izdelki, ki so ponavadi v obliki tekočin, lahko pa tudi prahu ali tablet, se uvršajo v **tar. št. 21.06** ali v **22. poglavje**.

Na drugi strani pa ta tar. številka **vključuje** preparate, katerim sta hrana ali pijače le podlaga, vezivo ali sladilo medicinskih- zdravilnih snovi (**na primer** zaradi lažje prebave).

Ta tar. številka **izključuje** poleg hrane in pijač še:

(a) izdelke iz **tar. številk 30.02, 30.05 ali 30.06**,

(b) vodne destilate in vodne raztopine eteričnih olj in preparate **iz tar. št. od 33.03 do 33.07** - tudi, če imajo terapevtske ali profilaktične lastnosti (**33. poglavje**),

(c) medicinska mila (**tar. št. 34.01**) in

(d) insekticide, dezinfekcijska sredstva itd. iz **tar. št. 38.08**.

30.04 - ZDRAVILA (RAZEN PROIZVODOV IZ TAR. ŠTEVILK 30.02, 30.05 ALI 30.06), KI SESTOJE IZ POMEŠANIH ALI NEPOMEŠANIH PROIZVODOV ZA TERAPEVTSKO ALI PROFILAKTIČNO RABO, PRIPRAVLJENA V ODMERJENIH DOZAH ALI V OBLIKAH ALI PAKIRANJIH ZA PRODAJO NA DROBNO

3004.10 **- Ki vsebujejo peniciline ali njihove derivate s strukturo penicilinske kisline ali streptomicine ali njihove derivate**

3004.20 **- Ki vsebujejo druge antibiotike**

- Ki vsebujejo hormone ali druge proizvode iz tar. številke 29.37, toda ne vsebujejo antibiotikov:

3004.31 **- - ki vsebujejo insulin**

3004.32 **- - ki vsebujejo adrenokortikalne hormone**

3004.39 **- - druga**

3004.40 **- Ki vsebujejo alkaloide in njihove derivate, toda ne vsebujejo hormonov, drugih proizvodov iz tar. številke 29.37 ali antibiotikov**

3004.50 **- Druga zdravila, ki vsebujejo vitamine ali druge proizvode iz tar. št. 29.36**

3004.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** zdravila, ki sestoje iz **pomešanih** ali **nepomešanih** izdelkov - vendar **pod pogojem, da so**:

(a) Pripravljeni **v odmerke ali v oblike**, **kot so:** tablete, ampule (**na primer** redestilirana voda v ***ampulah po 1,25 do 10 cm***^{3}, ki se uporablja pri neposrednem zdravljenju nekaterih bolezni, **na primer:** alkoholizma, diabetične kome, ali pa se uporablja kot topilo za pripravo medicinskih raztopin za injektiranje), nadalje kot so kapsule, zavojčki ali majhne količine prahu, pripravljeni v obliki posameznih doz za terapevtsko ali profilaktično rabo.

Ta tar. številka velja za take posamezne doze, **najsibodo** v razsutem stanju, ali pa v pakiranju za prodajo na drobno.

(b) **V pakiranjih za prodajo na drobno za terapevtsko ali profilaktično rabo**. To se nanaša na izdelke (**na primer** na natrijev bikarbonat in na tamarinov prah), ki so zaradi načina pakiranja, še posebno pa zaradi prisotnosti ustreznih indikacij (izjava o bolezni, pogoji, pod katerimi se uporablja, način uporabe, doziranje), nedvoumno namenjeni **neposredni prodaji uporabnikom** (posameznim osebam, bolnicam itd.) **brez posebnega prepakiranja** in za maloprej naštete namene.

Te indikacije (v kateremkoli jeziku) so lahko podane na nalepkah, v priloženih navodilih ali kako drugače. Vendar pa navadne oznake farmacevtske ali kakšne druge stopnje čistote še ni dovolj, da bi lahko tak izdelek uvrstili v to tar. številko.

Na drugi strani pa lahko **nepomešane** izdelke štejemo za pripravljene za prodajo na drobno za terapevtske ali profilaktične namene **že, če so v takih oblikah**, ki je značilna za uporabo **kot zdravila**.

Zdravila, ki sestoje iz mešanih izdelkov za terapevtsko ali profilaktično rabo, vendar **niso pripravljeni** v odmerjene doze ali v pakiranja za prodajo na drobno, se uvrščajo v **tar. številko 30.03** (**glej** ustrezni komentar).

Po določilih **Opombe 3** k temu poglavju štejejo za ***nepomešane*** tudi **naslednji izdelki:**

(1) **Nepomešan**i izdelki ***v vodni raztopini***.

(2) **Vse izdelki**, ki sicer spadajo v ***28. in 29. poglavje*** (taki izdelki **vključujejo** koloidno žveplo in stabilizirane raztopine vodikovega peroksida).

(3) **Posamezni rastlinski ekstrakti** iz **tar. št. 13.02**, ki so samo standarizirani ali raztopljeni v katerem koli topilu (**glej** komentar k **tar. št. 13.02**).

Vendar je treba omeniti, da so nemešani izdelki iz **tar. številk 28.43 do 28.46** vselej **izključeni** iz tar. številke 30.04 - tudi, če izpolnjujejo zahteve iz predhodnih ***točk (a)*** ali ***(b)*** (**na primer** *koloidno srebro*, ki se uvršča v **tar. številko 28.43** tudi kadar je pripravljeno v odmerjene doze ali pakirano in označeno kot zdravilo).

*
* *

Ta tar. številka **vključuje** tudi *pastile, tablete* itd. vrst, ki so primerne **samo** za medicinske namene, kot so **na primer** tisti na osnovi žvepla, lesnega oglja, natrijevega tetraborata natrijevega benzoata, kalijevega klorida ali magnezijevega oksida("magnezija").

Vendar pa se izdelki, ki so pripravljeni kot **pastile za grlo ali bonboni proti kašlju,** katerih bistvene sestavine so sladkorji (z ali brez drugih prehrambenih snovi kot so želatina, škrob ali moka) in aromatske snovi (vključno s snovmi, ki imajo zdravilne lastnosti, kot so *benzilalkohol, mentol, eukaliptol* in *tolu-balzam*), uvrščajo v **tar.številko 17.04.** Pastile za grlo ali bonboni proti kašlju, ki vsebujejo še druge snovi z zdravilnimi lastnostmi poleg aromatskih, **ostanejo uvrščene** v to tar.številko, kadar so pripravljene v odmerjenih dozah ali v oblikah oziroma pakiranjih za prodajo na drobno, **pod pogojem,** da je razmerje teh snovi v vsaki pastili ali bonobonu tako, da se jim zaradi tega pripisuje terapevtska ali preventivna uporaba.

Ta tar. številka **vključuje** naslednje izdelke - **pod pogojem**, da so pripravljeni na načine, opisane v predhodnih **točkah (a) ali (b):**

(1) **Organske površinsko aktivne** izdelke in preparate z aktivnim kationom (**na primer** kvaternarne amonijeve soli), ki imajo antiseptični, dezinfekcijski, bakteriološki učinek, ali pa ki preprečujejo kaljenje.

(2) **Polivinil pirolidin-jod** - izdelek kemične reakcije med jodom in polivinilpirolidonom.

*
* *

Določila iz poimenovanja te tar. številke se **ne uporabljajo** za hrano in pijače, kot so **na primer** dietična, diabetična hrana ali hrana za krepitev, tonične pijače in mineralna voda (naravna ali umetna), ki **se uvrščajo v svoje ustrezne tar. številke**. To se še posebej nanaša na prehrambene preparate, ki vsebujejo le hranilne snovi. Osnovne hranilne snovi v hrani so beljakovine, ogljikovi hidrati in maščobe. Vitamini in mineralne snovi so prav tako del prehrane.

Tudi hrana in pijače, ki vsebujejo medicinske snovi, so iz te tar. številke **izključeni**, v kolikor so te snovi dodane samo za zagotavljanje boljšega dietetičnega ravnotežja, za povečanje energetskih lastnosti ali hranilne vrednosti izdelka, ali pa z namenom, da bi izboljšali njegov okus - vendar vselej **pod pogojem**, da izdelek ohrani svojo lastnost prehrambenega izdelka ali pijače.

Iz te tar. številke so nadalje **izključeni** izdelki, ki sestoje iz mešanic rastlin ali njihovih delov ali ki sestoje iz rastlin ali njihovih delov, pomešanih z drugimi snovmi in ki se uporabljajo za izdelavo želiščnih poparvkov in želiščnih **"čajev"** (npr. tistih z očiščevalnimi, prečiščevalnimi, odvajalnimi lastnostmi in z lastnostmi sredstva proti vetrovom), za katere velja prepričanje, **da blažijo tegobe pri nekaterih boleznih** ali da prispevajo k splošnemu zdravju in dobremu počutju (**tar. št. 21.06**).

Ta tar. številka **izključuje** še dodatke k hrani, ki vsebujejo vitamine ali mineralne soli in ki so pripravljeni z namenom **ohranjati zdravje ali dobro počutje**, vendar nimajo oznak glede preventivne ali kurativne uporabe katerekoli od bolezni ali obolenj. Ti izdelki, ki so ponavadi v obliki tekočin, lahko pa tudi prahu ali tablet, se uvršajo v **tar. št. 21.06** ali v **22. poglavje**.

Na drugi strani pa ta tar. številka **vključuje preparate**, katerim sta hrana ali pijače le podlaga, vezivo ali sladilo medicinskih- zdravilnih snovi (**na primer** zaradi lažje prebave).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) kačji ali čebelji strup, nepripravljena kot zdravilo (**tar. št. 30.01**),

(b) izdelke iz **tar. številk 30.02, 30.05 ali 30.06 v kakršnikoli oblikah,**,

(c) vodne destilate in vodne raztopine eteričnih olj in preparate iz tar. številk od 33.03 do 33.07 - tudi, če imajo terapevtske ali profilaktične lastnosti (**33. poglavje**),

(d) medicinska mila, pripravljena na kakršenkoli način (**tar. št. 34.01**) in

(e) insekticide, dezinfektante itd. **iz tar. št. 38.08**, nepripravljene kot zdravila za **notranjo ali zunanjo uporabo**.

30.05 - VATA, GAZA, POVOJI IN PODOBNI PROIZVODI (NPR OBLIŽI, OBKLADKI), IMPREGNIRANI, PREMAZANI ALI PREVLEČENI S FARMACEVTSKIMI SNOVMI ALI PRIPRAVLJENI V OBLIKAH ALI PAKIRANJIH ZA PRODAJO NA DROBNO, ZA MEDICINSKE, KIRURŠKE, ZOBARSKE ALI VETERINARSKE NAMENE

3005.10 **- Lepljive obveze in drugi proizvodi z lepljivo plastjo**

3005.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** izdelke, kot so *vata, gaza, povoji* in podobno iz tekstila, papirja, plastične mase itd., **impregnirane ali prevlečene s farmacevtskimi snovmi** (vštevši substance proti draženju, antiseptike itd.) za medicinsko, kirurško, zobarsko ali veterinarsko uporabo.

Ti izdelki **vključujejo** vato, impregnirano z *jodom* ali *metilsalicilatom* itd., nadalje razne pripravljene povoje, pripravljene obkladke (**na primer** obkladki iz lanenega semena ali gorčični obkladki), medicinske lepljive obliže itd. Lahko so v kosih, zvitkih ali v kakršnikoli drugačni obliki.

Vata in gaza za povoje (ponavadi iz vpojnega bombaža) ter povoji itd, ki **niso impregnirani, niti prevlečeni s farmacevtskimi preparati**, se prav tako uvrščajo v to tar. številko **pod pogojem**, da so namenjeni izključno za **drobnoprodajo potrošnikom**, in to brez ponovnega prepakiranja, za uporabo **za medicinske, kirurške, zobarske ali veterinarske namene** (**na primer** zaradi obstoječih pritrjenih nalepk ali posebnega pakiranja).

Ta tar. številka **vključuje tudi naslednje vrste povojev**:

(1) **Kožne povoje**, ki sestoje iz pripravljenih zamrznjenih ali liofiliziranih živalskih kož, ponavadi svinjskih, in ki se uporabljajo kot začasni biološki povoj za neposredno uporabo na površini uničene kože, tkiv odprtih ran, kirurške infekcije itd. Pojavljajo se v raznih velikostih in se pakirajo v sterilnih kontejnerjih (**drobnoprodajno pakiranje**), skupaj z nalepljeno informacijo o uporabi.

(2) **Tekoče povoje v razpršilnih dozah** (drobnoprodajno pakiranje), ki se uporabljajo za prekrivanje ran z zaščitnim, prosojnim filtrom. Lahko sestoje iz sterilne raztopine plastične mase (**na primer** iz modificiranega *kopolimera vinila* ali *metakrilne plastične mase*) v hlapljivem organskem topilu (**na primer** v etru, v etil acetatu) in poganjalni plin. Lahko so mu dodane farmacevtske snovi (predvsem *antiseptiki*), ali pa ne.

Ta tar. številka **ne vključuje** povojev, obližev itd., ki vsebujejo cinkov oksid, in pa zavoje za zlome, ki so prevlečeni z mavcem in ki **niso pripravljeni v pakiranjih za prodajo na drobno za medicinske**, kirurške, zobarske ali veterinarske namene.

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) sadro, specialno žgano in fino zmleto za zobarske potrebe in preparate na osnovi sadre za uporabo v zobarstvu (**tar. št. 25.20 ali 34.07**),

(b) izdelke, naštete v Opombi št. 4 k temu poglavju (**tar. št. 30.06**) in

(c) sanitarne brisače in sanitarne tampone (**tar. št. 48.18, 56.01 ali 63.07**).

30.06 - FARMACEVTSKO BLAGO, NAVEDENO V 4. OPOMBI K TEMU POGLAVJU

3006.10 **- Sterilni kirurški katgut, sterilni materiali in sterilni adhezivi v kirurgiji za zapiranje ran; sterilna laminarija in sterilni tamponi; sterilna absorbcijska sredstva za zaustavljanje krvavitev v kirurgiji in v zobarstvu**

3006.20 **- Reagenti za določanje krvnih skupin**

3006.30 **- Kontrastna sredstva za radiografske preiskave; diagnostični reagenti, namenjeni za uporabo na bolnikih**

3006.40 **- Zobarski cementi in druga zobarska polnila; cementi za rekonstrukcijo kosti**

3006.50 **- Omarice in kompleti za prvo pomoč**

3006.60 **- Kemična sredstva za kontracepcijo na osnovi hormonov ali spermicidov**

Ta tar. številka **vključuje samo:**

(1) **Sterilni kirurški katgut, podobne sterilne materiale za šivanje ran in sterilne adhezive za tkiva za kirurško zapiranje ran.**

Ta skupina **vključuje** vse vrste ligatur za kirurško šivanje - **pod pogojem**, da so sterilne. Te ligature so ponavadi pripravljene v antiseptičnih raztopinah ali v zaprtih, sterilnih kontejnerjih.

Materiali, ki se uporabljajo za ligature, so:

(a) **Katgut** (predelani kolagen iz črev goved, ovac ali drugih živali).

(b) **Naravna vlakna (**bombaž, svila, lan).

(c) **Sintetična vlakna**, kot so poliamidi (najlon) in poliestri.

(d) **Kovine** (nerjaveče jeklo, tantal, srebro, bronza).

Ta skupina **vključuje** tudi **lepila za tkiva**, kot **na primer** lepilo, ki sestoji iz butilnega cianoakrilata in barve. Pri uporabi se ***monomer polimerizira***, zato se ta izdelek uporablja *namesto* konvencionalnih materialov za zapiranje notranjih in zunanjih ran s šivanjem.

Ta tar. številka **izključuje** nesterilne materiale za šivanje. Ti se uvrščajo po svojem poreklu.

Primeri: katgut v **tar. št. 42.06**, svileni katgut, tekstilno predivo itd. v **oddelek XI**, kovinska žica v **71. poglavje** ali v **oddelek XV** itd.

(2) **Sterilno laminarijo in sterilno *tif-taf* laminarijo.**

Ta skupina oz. ta točka je omejena na **sterilno** lamanarijo in **sterilno** *tif-taf* laminarijo (kratke alge, včasih rjave barve, z grobo nažlebljeno površino). V stiku z vlažnimi materiali občutno nabreknejo in postanejo gladke in prožne.

Zaradi tega se uporabljajo v kirurgiji kot dilatacijsko sredstvo.

Nesterilni izdelki so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 12.12)**.

(3) **Sterilna kirurška in zobarska absorbcijska sredstva za zaustavljanje krvavitev.**

Ta točka **vključuje sterilne** izdelke, ki se v kirurgiji in v zobarstvu uporabljajo za zaustavljanje krvavitev. Ti izdelki namreč imajo lastnost, da absorbirajo telesne tekočine. Med njimi so oksidirane celuloze, ponavadi v obliki gaze ali vlaken *("volne"),* v obliki blazinic, oblog ali tra-

kov, nadalje spadaj v to točko želatinska goba ali pena, gaza iz kalcijevega alginata *("volna"* ali *"film").*

(4) **Reagenti za določanje krvnih skupin**.

Reagenti iz te tar. številke morajo biti primerni **za neposredno določanje krvnih skupin**. To so **serumi človeškega** ali **živalskega porekla**, ali pa **ekstrakti semen** ali drugih delov rastlin (*fitaglutinini).* Ti reagenti se uporabljajo za določanje krvnih skupin na osnovi značilnosti krvniček ali krvnega seruma. Poleg osnovne aktivne sestavine (ali sestavin), **lahko** vsebujejo *antiseptične, antibiotične* ali druge substance, ki krepijo aktivnost osnovnih sestavin, ali pa jih stabilizirajo.

A. **Za reagente za določanje krvnih skupin** je šteti naslednje preparate, ki temeljijo na **značilnostih krvniček**:

(i) Preparati za določanje skupin **A,B, 0** in **AB**, podskupin **A1** in **A2** in faktorja **H.**

(ii) Preparati za določanje skupin **M,N,S** in **P** ter drugih skupin, kot so **Lu, K** in **Le**.

(iii) Preparati za določanje skupin **Rh** in podskupin **Cw,F,V** in drugih.

(iv) Preparati za določanje krvnih skupin pri živalih.

B. Za reagense za določanje **značilnosti serumov** štejejo naslednji preparati:

(i) za določanje značilnosti **Gm, Km** in drugih sistemov in

(ii) za določanje serumskih skupin **Gc, Ag** in drugih.

C. **Serum**, ki **ne izvira iz človeškega globulina** (*Kumbsov serum*), ki pa je pomemben za tehniko določanja nekaterih krvnih skupin, je treba prav tako šteti za reagent iz te tar. številke.

Surovi serumi in druge napol končane substance, ki zahtevajo daljši postopek, da bi postali primerni za uporabo kot reagenti, se uvrščajo **glede na material**, iz katerega so sestavljeni.

D. Reagenti za **določanje značilnosti HLA (HLA antigeni)** se uvrščajo v to tar.številko. Biti morajo neposredno uporabljivi. To so serumi človeškega in živalskega porekla in reagirajo s perifernimi krvnimi limfociti pri določanju HLA antigenov. HLA antigeni testiranega subjekta se lahko določijo na osnovi učinka vzorca različnega HLA testnega seruma. Poleg aktivni sestavi, vsebujejo serumi tudi aditive za stabilizacijo in hranjenje.

Ti reagenti **vključujejo**:

(a) preparate za določanje antigenov **HLA, A, B** in **C,**

(b) preparate za določanje antigenov **HLA DR**,

(c) preparate za določanje antigenov **HLA D**,

(d) pripravljena reagente za določanje antigenov **HLA, A, B** in **C**, ki vsebujejo vrsto različnih antiserumov **HLA** (**na primer** testne ploščice) in

(e) pripravljene reagente za *določanje locusa* **HLA DR** (**na primer** testne ploščice).

(5) **Kontrastna sredstva, ki se uporabljajo pri radiografskih preiskavah (*rentgenske* preiskave) in diagnostični reagenti, namenjeni uporabi na pacientu - vendar taki, da so pri tem nemešani izdelki pripravljeni v odmerjenih dozah ali da so preparati, ki sestoje iz dveh ali več sestavin, pomešanih in združenih za te namene.**

Kontrastna sredstva se uporabljajo pri pregledih notranjih organov, arterij, ven, mokrilnih poti, žolčnega kanala itd. z radiografijo. Pripravljena so na osnovi barijevega sulfata ali drugih snovi, ki **ne prepuščajo žarkov X** (***rentgenskih žarkov***)- lahko so pripravljena za vbrizgavanje ali pa za oralno uporabo (**na primer** *barijev obrok*).

Diagnostični reagenti, zajeti v tej tar. številki, **se dajejo oralno, z injekcijami** itd.

Iz te tar. številke so **izključeni** tisti diagnostični reagenti, ki **niso namenjeni** za uporabo na pacientu(**na primer** reagenti za krvne preiskave, za preiskave urina itd, ali pa reagenti, namenjeni za laboratorijske preiskave). Razvrščajo se v ustrezne tar. številke po materialih, iz katerih so pripravljeni (**na primer 28. poglavje in 29. poglavje, ali pa tar. št. 30.02 ali 38.22**).

(6) **Zobarski cementi in polnila ter cementi za rekonstrukcijo kosti.**

Zobarski cementi in polnila ter cementi za rekonstrukcijo kosti so ponavadi iz kovinskih soli (cinkov klorid, cinkov fosfat itd.), iz kovinskih oksidov, iz gutaperke, ali pa iz plastičnih snovi. Lahko sestoje tudi iz kovinskih zlitin (vštevši zlitine plemenitih kovin), ki so posebej pripravljene za zobarska polnila. Te zlitine včasih imenujejo **"amalgami"**, čeprav ne vsebujejo živega srebra. Ta tar. številka **vključuje** tako začasna, kot tudi stalna polnila, **vključuje** pa cemente in polnila, ki vsebujejo dodane medicinske substance in, ki imajo profilaktični učinek.

Ponavadi se pojavljajo **v obliki prahu ali tablet**, včasih jih **spremljajo tekočine**, potrebne za njihovo pripravo, pakiranja pa so obvezno oporemljena z označbo, da so namenjena za zobarske namene.

Jedra (**na primer** iz srebra, iz *guta-perče*, iz papirja) za izpolnjevanje kanala zobnega korena so prav tako zajeta v tej tar. številki.

Ta tar. številka **vključuje** tudi cemente za rekonstrukcijo kosti.

Specialno žgana in fino zmleta sadra in preparati na osnovi sadre, ki so namenjeni za zobarske namene, so iz te tar. številke **izključeni** (**tar. št. 25.20 ali 34.07,** odvisno od primera).

(7) **Škatle, zavitki in garniture za prvo pomoč.**

Vsebujejo **majhne količine** nekoliko vrst najpogostejših zdravil (***jodovo tinkturo***, ***merkurokrom, vodikov peroksid, tinkturo arnike*** itd.), nekaj povojev, trakov, obližev itd. in morda nekaj instrumentov (**na primer** ***škarje, pincete ipd***.).

Ta tar. številka **ne vključuje** bolj opremljenih medicinskih garnitur, katere uporabljajo zdravniki (**90. poglavje**)

(8) **Kemična kontracepcijska sredstva na hormonski ali spermicidni osnovi**, nepripravljena ali pripravljena za prodajo na drobno (kontracepcijske "spirale" se uvrščajo v **tar. št. 90.18**).

31. POGLAVJE

GNOJILA

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) živalska kri iz **tar. št. 05.11;**

   (b) kemično določene spojine (razen tistih, ki ustrezajo določbam v 2. opombi pod (A), 3. opombi pod (A), 4. opombi pod (A) in v 5. opombi k temu poglavju);

   (c) kultivirani kristali kalijevega klorida (razen optičnih elementov), ki imajo zase maso 2,5 g ali več, iz tar. št. 3824; optični elementi iz kalijevega klorida **(tar. št. 90.01).**

2. Tar. številka 31.02 **obsega** samo naslednje proizvode, razen če niso pripravljeni v oblikah ali pakiranjih, navedenih v **tar. št. 31.05**:

   (A) Proizvode, ki ustrezajo kateremu izmed spodaj navedenih opisov:

   (i) natrijev nitrat, čist ali ne

   (ii) amonijev nitrat, čist ali ne

   (iii) dvojne soli amonijevega sulfata in amonijevega nitrata, čiste ali ne

   (iv) amonijev sulfat, čist ali ne

   (v) dvojne soli (čiste ali ne) in mešanice kalcijevega nitrata in amonijevega nitrata

   (vi) dvojne soli (čiste ali ne) in mešanice kalcijevega nitrata in magnezijevega nitrata

   (vii) kalcijev cianamid, čist ali ne ali obdelan z oljem

   (viii) sečnino, čisto ali ne

   (B) Gnojila, ki so sestavljena iz mešanic izdelkov, navedenih v predhod nih določbah pod (A).

   (C) Gnojila, sestavljena iz amonijevega klorida ali iz katerih koli izdelkov, navedenih v predhodnih določbah pod (A) ali (B), pomešanih s kredo, sadro ali drugimi anorganskimi negnojilnimi snovmi.

   (D) Tekoča gnojila, ki so sestavljena iz proizvodov iz predhodne določbe pod (A) pod (ii) ali pod (viii) ali mešanice teh izdelkov v vodni ali amonijakalni raztopini.

3. Tar. številka 31.03 **obsega** samo naslednje proizvode, če niso v oblikah ali v pakiranjih, navedenih v **tar. št. 31.05**:

   (A) Proizvode, ki ustrezajo kateremu izmed naslednjih opisov:

   (i) bazično žlindro;

   (ii) naravne fosfate iz tar. številke 25.10, kalcinirani ali naprej kemično obdelane, razen po postopkih, predvidenih za odstranjevanje nečistoče;

   (iii) superfosfate (navadne, dvojne ali trojne);

   (iv) kalcijev hidrogenortofosfat, ki vsebuje po masi 0,2% ali več fluora, računano na suh brezvodni proizvod.

   (B) Gnojila, ki so sestavljena iz katerih koli izdelkov, navedenih v predhodnih določbah pod (A), med seboj pomešanih, ne glede na delež fluora;

(C) Gnojila, ki so sestavljena iz katerih koli proizvodov, navedenih vpredhodnih določbah pod (A) ali (B), neglede na kvantitativni delež fluora, pomešana s kredo, sadro ali drugimi negnojilnimi anorganskimi snovmi.

4. T**ar. številka 31.04 obsega** samo naslednje proizvode, če niso v oblikah ali v pakiranjih, navedenih v **tar. št. 31.05**:

(A) Proizvode, ki ustrezajo kateremu izmed naslednjih opisov:

(i) surove naravne kalijeve soli (**na primer** karnalit, kainit in silvit);

(ii) kalijev klorid, čist ali ne, razen tistega iz 1. opombe pod (c);

(iii) kalijev sulfat, čist ali ne,

(iv) magnezijev kalijev sulfat, čist ali ne

(B) Gnojila, ki so sestavljena iz mešanih proizvodov, navedenih v predhodni določbi pod (A).

5. Amonijev dihidrogensulfat (monoamonijev sulfat) in diamonijev hidrogenortofosfat (diamonijev fosfat), čist ali ne, in njune medsebojne mešanice, se uvrščajo v **tar. št. 31.05**.

6. Pri t**ar. številki 31.05** so z izrazom **"druga gnojila"** mišljeni samo proizvodi, ki se uporabljajo kot gnojila in vsebujejo bistveno sestavino - najmanj en gnojilni element (dušik, fosfor ali kalij).

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** največji del izdelkov, ki se uporabljajo predvsem kot **naravna** in **umetna** gnojila.

To poglavje **ne vključuje** apna (**tar. št. 25.22**), laporja in črnice iz listja, neglede na to, ali naravno vsebujejo gnojilne elemente v majhnih količinah ali ne (dušik, fosfor, kalij) (**tar. št. 25.30**) in šote (**tar. št. 27.03**), katero prej izboljšujejo, kot pa z njo gnojijo zemljo.

To poglavje **izključuje** tudi pripravljeno zemljo za lončnice za vzrejo rastlin, ki so na osnovi šote ali mešanice šote in peska ali pa šote in gline (**tar. št. 27.03**) in pa mešanice zemlje, peska in gline itd. (**tar. št. 38.24**). Vsi ti izdelki **lahko** vsebujejo **majhne** količine gnojilnih elementov **dušika, fosforja ali kalija.**

31.01 - GNOJILA ŽIVALSKEGA ALI RASTLINSKEGA IZVORA, NEPOMEŠANA ALI MED SEBOJ POMEŠANA ALI KEMIČNO OBDELANA; GNOJILA, DOBLJENA Z MEŠANJEM ALI KEMIČNO OBDELAVO PROIZVODOV ŽIVALSKEGA ALI RASTLINSKEGA IZVORA

Ta tar. številka **vključuje**:

(a) **Gnojila živalskega ali rastlinskega porekla**, pomešana med seboj ali nepomešana ali kemično obdelana.

(b) **Izdelke živalskega ali rastlinskega porekla**, pretvorjena v gnojila z medsebojnim mešanjem ali s kemično obdelavo (**razen** *superfosfatov* iz kosti, ki se uvrščajo v **tar. št. 31.03**).

Vendar pa se ti izdelki uvrščajo v **tar. št. 31.05**, v kolikor so pripravljeni v oblikah ali v pakiranjih (***bruto mase* do 10 kg),** navedenih v tej tar. številki.

Ta tar. številka med drugim **vključuje**:

(1) **Guano - naslage iztrebkov** in ostankov morskih ptic, ki se v velikih količinah nahaja na nekaterih otokih in obalah. Guano je istočasno dušikovo in fosfatno in se ponavadi pojavlja v obliki rumenega prahu močnega vonja po amonijaku.

(2) **Iztrebke in govno, umazane odpadke volne in hlevsko gnojilo**, neprimerne za drugačno uporabo (razen kot za gnojila).

(3) **Zgnite rastlinske izdelke**, neprimerne za drugačno uporabo (razen kot za gnojilo).

(4) **Dezintegrirani guano.**

(5) **Izdelke, ki nastajajo pri obdelavi strojene kože z žveplovo kislino**.

(6) **Kompost**, ki sestoji iz zgnitih odpadkov rastlinskih ali drugih snovi, če je gnitje - razpadanje pospešeno ali uravnavano z obdelavo z apnom itd.

(7) **Ostanki pri pranju volne**.

(8) **Mešanice suhe krvi in kostne moke**.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) živalsko kri, tekočo ali posušeno (**tar. št. 05.11**),

(b) kostno moko, moko iz rogov ali kopit, ribje odpadke (**5. poglavje**),

(c) moko, zdrob in pelete iz mesa in drugih klavničnih izdelkov, iz rib ali rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev, ki niso primerni za prehrano ljudi (**tar. št. 23.01**) in druge izdelke, zaobsežene v **23. poglavju** (oljne pogače, odpadki in vsedline iz destilerij, pivovarn itd.),

(d) pepel kosti, lesa, šote ali premoga (**tar. št. 26.21**),

(e) mešanice naravnih gnojil iz te tar. številke s kemičnimi gnojilnimi substancami (**tar. št. 31.05**) in

(f) ostružke in druge odpadke iz strojenega usnja; prašek, prah in moko iz strojenega usnja (**tar. št. 41.10**).

31.02 - DUŠIKOVA GNOJILA, MINERALNA ALI KEMIČNA

3102.10 **- Sečnina, vključno s sečnino v vodni raztopini**

- Amonijev sulfat; dvojne soli in mešanice amonijevega sulfata in amonijevega nitrata:

3102.21 **- - amonijev sulfat**

3102.29 **- - drugo**

3102.30 **- Amonijev nitrat, vključno amonijev nitrat v vodni raztopini**

3102.40 **- Mešanice amonijevega nitrata s kalijevim karbonatom (KAN) ali drugimi anorganskimi negnojilinimi snovmi**

3102.50 **- Natrijev nitrat**

3102.60 **- Dvojne soli in mešanice kalcijevega nitrata in amonijevega nitrata**

3102.70 **- Kalcijev cianamid**

3102.80 **- Mešanice sečnine in amonijevega nitrata v vodni ali amonijakalni raztopini**

3102.90 **- Druga, tudi mešanice, ki niso določene v predhodnih podštevilkah**

Ta tar. številka **vključuje samo** naslednje izdelke - **pod pogojem**, da niso pripravljeni v oblike ali pakiranja, navedena v **tar. št. 31.05**:

(A) **Izdelke, ki ustrezajo enemu izmed naslednjih opisov:**

(1) **natrijev nitrat čist ali ne**,

(2) **amonijev nitrat, čist ali ne**,

(3) **dvojne soli (čiste ali ne) amonijevega sulfata z amonijevim nitratom,**

(4) **amonijev sulfat čist ali ne,**

(5) **dvojne soli (čiste ali ne) ali mešanice kalcijevega nitrata in amonijevega nitrata**. Nekatere mešanice kalcijevega in amonijevega nitrata se v prodaji lahko pojavijo pod imenom "*kalcijevo nitratno gnojilo*" (kratica **KAN**),

(6) **dvojne soli (čiste ali ne) ali mešanice kalcijevega in magnezijevega nitrata**. To gnojilo pridobivajo z obdelavo dolomita z dušikovo kislino,

(7) **kalcijev cianamid čist ali ne, ali obdelan z oljem in**

(8) **sečnino (diamid karbonske kisline),čista ali ne**, ki se uporablja predvsem kot gnojilo, pa **tudi** kot **krma** za živali, za proizvodnjo *sečninsko-formaldehidnih* smol, v oganskih sintezah itd.

Omeniti je treba, da se v to tar. številko uvrščajo mineralni ali kemični izdelki, našteti zgoraj **tudi, če je nedvoumno , da ne bodo uporabljeni kot gnojila**.

Z druge strani pa ta tar. številka **ne vključuje** dušikovih izdelkov kemično določenih (kot je **na primer amonijev klorid - tar. št. 28.27**) ali ne, ki niso maloprej našteti, **četudi** se uporabljajo **kot gnojila**.

(B) **Gnojila, ki sestoje iz mešanice katerihkoli izdelkov, naštetih v predhodni točki (A)** (**na primer** gnojila, ki sestoje iz **mešanice** amonijevega sulfata in amonjevega nitrata).

(C) **Gnojila, ki sestoje iz amonijevega klorida ali iz katerihkoli izdelkov, navedenih v predhodnih točkah (A) in (B)**, **pomešanih** s kredo, sadro ali z drugimi anorganskimi negnojilnimi snovmi (**na primer** gnojila, dobljena z dodajanjem amonijevega nitrata **z mešanjem, ali pa na osnovi predhodno navedenih** negnojilnih anorganskih snovi).

(D) **Tekoča gnojila**, ki sestoje iz *amonijevega nitrata* (**čist ali ne**, ali pa iz sečnine (**čiste ali ne**) ali iz mešanic teh izdelkov v vodni raztopini ali v raztopini amonijaka.

Potrebno je omeniti, da se (kljub predhodni **točki (A)** mešanice, ki spadajo v **točke (B), (C)** in **(D),** uvrščajo v to tar. številko **samo, če so takih vrst, ki se uporabljajo kot gnojila**.

31.03 - FOSFATNA GNOJILA, MINERALNA ALI KEMIČNA:

3103.10 **- Superfosfati**

3103.20 **- Bazična žlindra**

3103.90 **- Druga**

Ta tar. številka **vključuje samo** naslednje blago - **pod pogojem**, da ni pripravljena v oblike ali v pakiranja, navedena v **tar. št. 31.05**:

(A) **Blago, ki ustreza enemu izmed naslednjih opisov:**

(1) **Superfosfati (mono-, di- ali tri-)** (*topni fosfati*). Monosuperfosfat pridobivajo z delovanjem žveplove kisline na naravne fostafe ali na kostno moko. Di- in tri-fosfate pa nastanejo s delovanjem fosforne kisline na omenjena materiala.

(2) **Bazična žlindra** (znana tudi kot "*Thomasova žlindra"* ali kot *"Thomasovi fosfafti*", *"fosfatna žlindra", "metalurški fosfati")* je vmesni izdelek pri pridobivanju jekla iz fosfatnega železa v visokih pečeh ali v konvektorjih z bazično oblogo.

(3) **Naravni fosfati** iz **tar. št. 25.10**, kalcinirani ali naprej termično obdelani, vendar ne le zaradi odstranjevanja nečistot.

(4) **Kalcijev hidrogen ortofosfat, ki vsebuje ne manj kot 0,2 mas.% fluora, računano na suhi in brezvodni izdelek**. (Kalcijev kisli ortofosfat, ki vsebuje **manj kot 0,2 mas.%** fluora, se uvršča v **tar. št. 28.35**).

Omeniti je treba, da se izdelki, našteti v predhodnem seznamu, uvrščajo v to tar.številko **tudi, če je jasno razvidno, da se ne bodo uporabili kot gnojila**.

Na drugi strani pa ta tar. številka **ne vključuje** fosfatnih izdelkov kemično določenih (kot je **na primer** natrijev fosfat - **tar. št. 28.35**) ali ne, ki predhodno niso bili našteti, četudi se uporabljajo kot gnojila.

(B) **Gnojila, ki sestoje iz mešanice katerihkoli izdelkov, omenjenih v predhodni točki (A)**, neglede na omejujočo vsebnost fluora, navedeno v točki (A)(4) (**na primer** gnojilo, sestavljeno iz superfosfatov, pomešanih s kalcijevim hidrogen ortofosfatom).

(C) **Gnojila, ki sestoje iz katerihkoli izdelkov, omenjenih v predhodnih točkah (A) in (B)**, neglede na omejujočo vsebnost fluora, navedeno **v točki (A)(4)** ,pomešana s sadro, kredo ali z drugimi anorganskimi snovmi, ki nimajo lastnosti gnoji (**na primer** gnojila, sestavljena iz superfosfatov, pomešanih z dolomitom, ali pa iz superfosfatov, pomešanih z boraksom).

Kljub predhodni **točki (A), pa se mešanice**, ki spadajo v **točki (B)** in **(C)**, uvrščajo v to tar. številko **samo, če so vrst, ki se uporabljajo kot gnojila**. Če ta pogoj izpolnjujejo, so lahko mešanice sestavljene v kateremkoli razmerju in brez kakršnihkoli omejitev, kar se tiče sestave, predpisanega **v točki (A) (4).**

31.04 - KALIJEVA GNOJILA, MINERALNA ALI KEMIČNA

3104.10 **- Karnalit, silvinit in druge naravne kalijeve soli**

3104.20 **- Kalijev klorid**

3104.30 **- Kalijev sulfat**

3104.90 **- Druga**

Ta tar. številka **vključuje samo** naslednje izdelke - **pod pogojem**, da **niso** pripravljeni v oblike ali v pakiranja, opisana v **tar. št. 31.05**:

(A) **Blago, ki ustreza kateremukoli izmed naslednjih opisov:**

(1) **Surove naravne kalijeve soli** (*karnalit, kainit, silvit* itd.),

(2) **Kalijev klorid, čist ali ne, vendar ne vključuje** vzgojenih kristalov (razen optičnih elementov) iz **tar. št. 38.24** posamezne mase **ne manj kot 2,5 g** in niti optičnih elementov kalijevega klorida (**tar. št. 90.01**),

(3) **Kalijev sulfat, čist ali ne,**

(4) **Magnezijev kalijev sulfat, čist ali ne**.

Omeniti je treba, da se izdelki, našteti v predhodnem seznamu, uvrščajo v to tar. številko tudi, če je **jasno razvidno, da se ne bodo uporabili kot gnojila.**

Na drugi strani pa ta tar. številka **ne vključuje** kalijevih spojin kemično določeni (kot je **na primer** kalijev karbonat iz **tar. št. 28.36**) ali ne, ki predhodno niso bili našteti, **četudi se uporabljajo kot gnojila**.

(B) **Gnojila, ki sestojijo iz medsebojne mešanice kateregakoli gnojila navedenega zgoraj v točki (A)** (**na primer**, gnojilo, ki sestoji iz mešanice *kalijevega klorida* in *kalijevega sulfata*).

Omeniti je treba, da kljub predhodni **točki (A)** zgoraj, se mešanice, ki so zajete v **točki (B)** uvrščajo v to tar.številko **samo, če so vrst, ki se uporabljajo kot gnojila.**

31.05 - MINERALNA ALI KEMIČNA GNOJILA, KI VSEBUJEJO DVA ALI TRI GNOJILNE ELEMENTE - DUŠIK, FOSFOR IN KALIJ; DRUGA GNOJILA; IZDELKI IZ TEGA POGLAVJA V TABLETAH ALI PODOBNIH OBLIKAH ALI V PAKIRANJIH DO VKLJUČNO 10 KG BRUTO MASE

3105.10 **- Proizvodi iz tega poglavja v tabletah ali podobnih oblikah in pakiranjih do 10 kg bruto mase**

3105.20 **- Mineralna ali kemična gnojila, ki vsebujejo tri gnojilne elemente - dušik, fosfor in kalij (NPK)**

3105.30 **- Diamonijev hodrogenortofosfat (Diamonijev fosfat)**

3105.40 **- Amonijev dihidrogenortofosfat (Monoamonijev fosfat) in njegove mešanice z diamonijevim hidrogenortofosfatom (diamonijev fosfat)**

- Druga mineralna in kemična gnojila, ki vsebujejo dva gnojilna elementa dušik in fosfor:

3105.51 **- - ki vsebujejo nitrate in fosfate**

3105.59 **- - druga**

3105.60 **- Mineralna in kemična gnojila, ki vsebujejo dva gnojilna elementa - fosfor in kalij**

3105.90 **- Druga**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Amonijev dihidrogenortofosfat (monoamonijev fosfat) in diamonijev hidrogenortofosfat (diamonijev fosfat) čist ali ne, njihove mešanice, če se uporabljajo kot gnojila ali ne.**

Pripomniti je treba, da ta tar. številka **ne vključuje** drugih kemično določenih spojin, navedenih v tar. številkah od 31.02 do 31.04 - **tudi, če bi bila uporabljena kot gnojila** (**na primer** kalijev nitrat - **tar. št. 28.34**, kalijev sulfat . **tar. št. 28.25**).

(B) **Sestavljena in kompleksna gnojila (razen kemično določenih spojin)**, mineralna in kemična gnojila, ki vsebujejo **dva ali tri gnojilna** elementov (*dušik, fosfor* in *kalij*). **Pridobivajo jih:**

(1) **Z mešanjem** dveh ali več gnojilnih izdelkov (tudi, če se ti izdelki vsak zase uvrščajo v **tar. št. 31.02 do 31.04**). Take mešanice **vključujejo**:

(a) kalcinirane naravne kalcijeve fosfate in kalijeve kloride,

(b) superfosfate in kalijev fosfat,

(c) kalcijev cianamid in bazično žlindro,

(d) amonijev sulfat, superfosfate in kalijev fosfat in

(e) amonijev nitrat, superfosfate in kalijev sulfat ali kalijev klorid.

(2) **S kemičnimi procesi**, kot so to **na primer** gnojila, dobljena z obdelavo naravnih kalcijevih fosfatov z dušikovo kislino s tem, da se dobljeni kalcijev nitrat odstranjuje z hlajenjem in s centrifugiranjem, po odstranitvi pa se raztopina nevtralizira z amonijakom, dodajo se kalijeve soli in končno posuši. (To gnojilo včasih **neustrezno** imenujejo **"kalijev nitrofosfat", ki pa pravzaprav ni kemično določena spojina).**

(3) **Skupaj s mešanjem in s kemičnimi procesi.**

Opozoriti je treba, da tar. številke 31.02, 31.03 in 31.04 **vključujejo** gnojila, ki vsebujejo kot **nečistote** zelo **majhne količine gnojilnih** elementov, **razen** tistih, navedenih v ustreznih tar. številkah (**na primer** dušik, fosfor, kalij); zaradi tega takega blaga **ni šteti** za mešana ali kompleksna gnojila, ki se uvrščajo v to tar. številko.

(C) **Druga gnojila (razen kemično določenih spojin)**, **na primer**:

(1) **Mešanice gnojilnih snovi** (t.j. tistih, ki vsebujejo **dušik, fosfor** ai **kalij**) z negnojilnimi snovmi (**na primer** z **žveplom).** Številne med njimi vsebujejo dušik ali fosfor in se uvrščajo v **tar. številko 31.02 ali 31.03** (**glej** komentar k tema dvema tar. številkama), drugi pa se uvrščajo v to tar. številko.

(2) **Naravno *kalij-natrij nitratno*** gnojilo, naravne mešanice natrijevega in kalijevega nitrata.

(3) **Mešana gnojila živalskega** ali **rastlinskega** porekla s kemičnimi ali mineralnimi gnojili.

Ta tar. številka **izključuje:**

(a) kemično določene spojine, ki v poglavju niso navedene, se pa lahko uporabijo kot gnojila (**na primer** amonijev klorid, ki se uvršča v **tar. št. 28.27**) in

(b) iztrošeni oksid (**tar. št. 38.24**).

Ta tar. številka vključuje tudi blago iz tega poglavja, pripravljeno v obliki tablet ali podobnih oblik ali pakiranjih bruto mase, ki ne presega 10 kg.

32. POGLAVJE

EKSTRAKTI ZA STROJENJE ALI BARVANJE; TANINI IN NJIHOVI DERIVATI; BARVE, PIGMENTI IN DRUGA BARVILA; PRIPRAVLJENA PREMAZNA SREDSTVA IN LAKI; KITI IN DRUGE TESNILNE MASE; TISKARSKE BARVE IN ČRNILA

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) izločeni kemično določeni elementi ali spojine (razen tistih iz **tar. št. 32.03 ali 32.04**, anorganskih proizvodov, ki se uporabljajo kot luminofori (**tar. št. 32.06**), steklo, dobljeno s taljenjem kremena ali drugih vrst silicijevih spojin, v oblikah, predvidenih v **tar. št. 32.07**, pa tudi barve za tekstil in druga barvila, pripravljena v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno - iz **tar. št. 32.12**);

   (b) tanati ali drugi taninski derivati proizvodov iz **tar. številk od 29.36 do 29.39, 29.41 ali 35.01 do 35.04.**

   (c) asfaltne in druge bituminozne mase (**tar. št. 27.15**).

2. Tar. številka 32.04 **obsega** mešanice stabiliziranih diazonijevih soli in spojin (kuplerjev) za proizvodnjo azo-barvil.

3. **Tar. številke 32.03, do 32.06 obsegajo** tudi preparate na osnovi barvil (**vključno** pri **tar. št. 32.06** pigmentna barvila **iz tar. št. 25.30** ali iz **28. poglavja**, kovinske kosmiče in kovinski prah), ki se uporabljajo za barvanje kateregakoli materiala, ali se uporabljajo kot sestavine pri proizvodnji barvnih preparatov. Te tar. številke pa ne obsegajo pigmentov, dispergiranih v nevodnih medijih, v tekočem stanju ali pasti, ki se uporabljajo za proizvodnjo premaznih sredstev, vključno emajlov (**tar. št. 32.12**) ali drugih preparatov iz preparatov iz **tar. št. 32.07, 32.08, 32.09, 32.10, 32.12, 32.13 in 32.15**

4. **Tar. številka 32.08 obsega** raztopine (razen kolodijev), ki so sestavljene), ki so sestavljene iz katerih koli proizvodov, navedenih v tar. številkah od 39.01 do 39.13, v izhlapljivih organskih topilih, **če masa topila presega 50% mase raztopine.**

5. Z izrazom "**barvilo**" v tem poglavju niso mišljeni proizvodi, ki se uporabljajo kot polnila v oljnatih barvah, ne glede na to, ali so primerni za obarvanje ali ne.

6 Pri tar. številki 32.12 so z izrazom "**tiskarske folije**" mišljeni samo tanki listi, ki se uporabljajo za tiskanje, **na primer:** platnic za knjige ali trakov za klobuke, in so sestavljeni iz:

   (a) kovinskega prahu (vključno s prahom iz plemenitih kovin) ali pigmenta, aglomeriranega z lepilom, želatino ali drugimi vezivi;

   (b) kovine (vključno plemenite kovine) ali pigmenta, nanesenega na list kakršnega koli materiala, ki se uporablja kot podlaga.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** preparate, ki se uporabljajo pri strojenju in luženju surovih kož (ekstrakti za strojenje rastlinskega porekla, sintetična strojila, pomešana ali nepomešana z naravnimi strojili in umetna lužila).

Poglavje **vključuje tudi barvila** rastlinskega, živalskega ali mineralnega porekla ter organska barvila, kot tudi veliko večino preparatov, dobljenih iz teh barvil (barve, keramične barve, črnila, tiskarske barve, tuši itd.). Zaobseženi so tudi razni drugi preparati, kot so **laki, kiti, trdilci** itd.

Razen blaga, zaobseženega v **tar.štev. 32.03 ali 32.04**, anorganskih preparatov vrst, ki se uporabljajo kot luminofori (**tar.štev.32.06**), steklastih mase pridobljenih s taljenjem kvarca ali taljenjem silike, v oblikah kot so navedene v **tar.štev. 32.07** in tudi barvil ali drugih obarvanih snovi v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno (**tar.štev. 32.12),** izdelkov, ki vsebujejo kemično določene spojine, so **izključene** iz tega poglavja. Običajno se uvrščajo v **28. ali 29. poglavje.**

V primeru **nekaterih barv** in lakov **iz tar. številk od 32.08 do 32.10** in **tesnilnih mas** (*mastiksov*) iz **tar. št. 32.14**, **mora biti** mešanje različnih sestavin (**na primer:** *trdilcev*) izvršeno v času uporabe. Taki izdelki **ostanjeo** uvrščeni v teh tar. številkah **pod pogojem**, da:

(i) je nedvoumno, da se bodo **sestavine uporabljale skupaj**, **brez predhodnega prepakiranja** (glede na način priprave),

(ii) so prisotne **skupaj** in

(iii) so razpoznavni - bodisi po svoji naravi, ali pa po relativnem razmerju, v katerem so predstavljene oz. v katerem prihajajo, in **da se medsebojno dopolnjujejo**.

Vendar pa **odstotnost trdilca ne izključuje** teh izdelkov iz tega poglavja, kadar se izdelkom trdilec dodaja v času uporabe - vendar **pod pogojem**, da je po sestavi ali po pakiranju **nedvoumno** spoznavno, da bodo **uporabljni** pri pripravi **barv, lakov** ali **tesnilnih mas (kitov).**

32.01 - STROJILNI EKSTRAKTI RASTLINSKEGA IZVORA; TANINI IN NJIHOVE SOLI, ETRI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

3201.10 **- Quebrachev ekstrakt**

3201.20 **- Ekstrakt mimoze**

3201.90 **- Drugo**

(A) **Strojilni ekstrakti rastlinskega izvora.**

To so ekstrakti, katere uporabljajo predvsem za strojenje surovih kož. Ponavadi jih pripravljajo z ekstrakcijo s toplo vodo (včasih okisano) iz rastlinskih materialov (les, lubje, listje, plodovi, korenine itd.), katere prej zmeljejo ali narežejo. Dobljeno tekočino filtrirajo ali centrifugirajo in potem skoncentrirajo, včasih pa obdelajo s sulfiti itd. Tako dobljeni ekstrakti so tekoči, z nadaljnjim koncentriranjem pa se lahko zgostijo v paste ali v trdno obliko. Vsi ekstrakti vsebujejo tanine v različnih razmerjih, pa tudi druge snovi, kot je **na primer:** sladkor, mineralne soli, organske kisline itd. Ponavadi so rjave, rumene ali rdečkaste barve.

Osnovni strojilni ekstrakti so tisti iz hrasta, kostanja, *quebracha*, bora, mimoze, rujevine, *mirabolana*, *valoneje, gambira*, *mangrova* in iz *divi-divija.*

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) surove rastlinske snovi (posušene, razrezane, v prahu ali ne), ki se uporabljajo predvsem za proizvodnjo strojilnih ekstraktov (**tar. št. 14.04**),

(b) strojilne ekstrakte, pomešane s sintetičnimi strojilnimi snovmi (**tar. št. 32.02**) in

(c) odpadne lužine od proizvodnje lesne celuloze, koncentrirane ali nekoncentrirane (**tar. št. 38.04**).

(B) **Tanini in njihove soli, etri, estri in drugi derivati.**

Tanini (*taninske kisline*) so osnovne aktivne sestavine rastlinskih strojil in jih pridobivajo z ekstrakcijo z etrom ali z alkoholom iz surovih rastlinskih snovi iz **tar. št. 14.04**, ali pa iz ekstraktov, zaobseženih v pedhodni **točki (A).** V to tar. številko so **vključeni tudi** ekstrakti iz iglavcev (z vodo ekstrahirani tanini iz iglavcev), ki so manj močni od tistih, ekstrahiranih z organskimi topili.

Ta tar. številka **vključuje** tanine *(piragalolne* in *kateholne tanine*) z ali brez nečistot, ki so nastale med postopkom ekstrakcije.

Najpogostejša vrsta je tanin iglavcev (*galotaninska* kislina).

Drugi tanini **vključujejo** tanin iz hrastovega lubja (*kvercitaninska kislina*), tanin iz kostanjevega lesa (*kastenotaninska kislina*), tanin *quebracha, mimoze* itd.

Vsi ti tanini se večinoma pojavljajo v obliki belega ali rumenkastega amorfnega prahu, ki na zraku porjavi. **Včasih se** lahko pojavi v obliki luskin ali igličastih kristalov itd. Uporabljajo se predvsem kot sredstva za jedkanje pri barvanju, v proizvodnji tiskarskih barv in črnil, za bistrenje vina in piva, v farmaciji in v fotografiji.

Tanati, uvrščeni v to tar. številko, **vključujejo** aluminijeve, bizmutove, kalcijeve, železove, manganove, živosrebrove, cinkove, heksametiltetraminove, fenazonove ali oreksinove tanate. Drugi derivati tanina **vključujejo** *acetiltanin* in *metilenditanin.* Ti derivati se ponavadi uporabljajo v medicini.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) tanatov plemenitih kovin in drugih spojin plemenitih kovin (**tar. št. 28.43**) ali derivatov tanina iz **tar. št. od 28.44 do 28.46**,

(b) galne kisline (**tar. št. 29.18**),

(c) tanatov in drugih taninskih derivatov, ki se uvrščajo v **tar. št. od 29.36 do 29.39 in 29.41**,

(d) sintetičnih strojila, mešanih ali nepomešanih z naravnimi taninskimi snovmi (**tar. št. 32.02**) in

(e) tanatov in drugih taninskih derivatov beljakovin, ki se uvrščajo v **tar. št. od 35.01 do 35.04** (**na primer:** kazein tanat - **tar. št. 35.01**, albumin tanat - **tar. št. 35.02** in želatinin tanat - **tar. št. 35.03**).

32.02 - SINTETIČNA ORGANSKA STROJILA; ANORGANSKA STROJILA; STROJILNI PREPARATI NE GLEDE NA TO, ALI VSEBUJEJO NARAVNA STROJILA; ENCIMSKI PREPARATI ZA PREDSTROJENJE

3202.10 **- Sintetična organska strojila**

3202.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(I) **Strojila.**

Pod pogojem, da to niso kemično določene spojine iz **28. in 29. poglavja**, **vključuje** ta tar. številka naslednje preparate za strojenje:

(A) **Sintetična organska strojila (včasih znani kot "sintani").**

To so izdelki, ki so najpogosteje pomešani z naravnimi strojili, da bi lažje prodrli v kožo, čeprav jih lahko uporabljajo le za strojenje do blede barve. **Vključujejo**:

(1) **Aromatske sintane**, kot so: kondenzacijski izdelki formaldehida s fenolno, kreozolno ali naftalensulfonsko kislino; sulfonirani aromatski ogljikovodiki z visoko molekulsko maso; polisulfonamidi iz polihidroksi-poliarilsulfonsulfonskih kislin.

(2) **Alkilsulfonilkloride** (včasih znane kot ***"sintetična strojila na oljnati osnovi").***

(3) **Smolasta strojila**, ki so skoraj ali popolnoma topna v vodi. Medtemi izdelki so tudi nekateri kondenzacijski izdelki formaldehida z dicianamidom, sečnino ali z melaminom.

(B) **Anorganska strojila ali "mineralna strojila"** (**na primer:** na osnovi kromovih, železovih, aluminijevih ali cirkonijevih soli).

Strojila, opisana v predhodnih **točkah (A)** in **(B)** ostanejo uvrščeni v tej tar. številki tudi, če so med seboj pomešana (**na primer:** organski sintani, pomešani s kromovimi ali aluminijevimi solmi), pa tudi, če so pomešana z naravnimi strojili.

Ta tar. številka **vključuje** tudi izdelke, ki se zaradi strojilnih lastnosti, uporabljajo tudi v pomožne namene (**na primer:** za enakomerno prodiranje barv in za beljenje).

(II) **Umetne lužine.**

Umetne lužine so sestavljeni kompleksni preparati, ki se uporabljajo z namenom, da bi bilo odstranjevanje beljakovin iz notranjiv kožnih vlaken, pa tudi apnenca iz ostrugane kože, lažje. Kožo zmehčajo in tako omogočijo karseda boljše delovanje strojil. Ponavadi so na **osnovi** izbranih **encimov**, pankreatinov itd., lahko so **pomešani** z določenimi izdelki za razapnenčenje ali z ekstenderji, kot so **na primer: otrobi** ali **lesna moka**.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) ostanke lužin iz proizvodnje lesne celuloze, koncentrirane ali nekoncentrirane (**tar. št. 38.04**) in

(b) sredstva za dodelavo, nosilce barv za pospeševanje barvanja in sredstva za fiksiranje barv ter druge izdelke ter preparate (**na primer:** apreturna sredstva, sredstva za jedkanje, ki se uporabljajo v usnjarski industriji), vendar **pod pogojem**, da se ne uporabljajo predvsem kot strojila (**tar. št. 38.09**).

32.03 - BARVILA RASTLINSKEGA ALI ŽIVALSKEGA IZVORA (VKLJUČNO Z EKSTRAKTI ZA BARVANJE, TODA BREZ ŽIVALSKEGA OGLJA), KEMIČNO DOLOČENA ALI NEDOLOČENA; PREPARATI NA OSNOVI BARVIL RASTLINSKEGA ALI ŽIVALSKEGA IZVORA, NAVEDENI V 3. OPOMBI V TEM POGLAVJU

Ta tar. številka **vključuje** največji del izdelkov **rastlinskega ali živalskega izvora**, ki se uporabljajo **predvsem kot barvila**. Te izdelke ponavadi ekstrahirajo iz materialov rastlinskega izvora (les, lubje, korenine, semena, cvetovi, lišaji itd.), ali pa iz materialov živalskega izvora tako, da jih namakajo v vodi ali v šibki raztopini kisline ali amonijaka. Pridobivajo pa jih tudi s fermentacijo (iz nekaterih rastlinskih materialov). To so razmeroma sestavljeni materiali, ki ponavadi vsebujejo enega ali več osnovnih sestavin za barvanje in majhne količine drugih substanc (sladkorja, tanina itd.), ki izhajajo iz surovin, ali pa nastanejo pri ekstrakciji.

V to tar. številko se uvrščajo, če so kemično določeni ali ne.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Barvila in barvne ekstrakte rastlinskega izvora**, dobljene iz kampehovega drevesa (hematein, hematoksilin itd.), iz rumenega lesa (*rumene trščice*, *Kuba* in *les Tampiko*), iz rdečega lesa (*Pernabuk, Lima, Brazilski les* itd.), iz sandalovih dreves, zelenega hrasta, iz črnih dreves (*Acacija catechu*), *Annata, Alizarina*, iz rdečega volovskega jezika, alkana, kane, kurkume *(indijski žafran),*

iz perzijske robide, žafranike, žafrana itd. Ta tar. številka **vključuje** tudi lakmusov lišaj in lakmus, pripravljen iz nekaterih lišajev, nadalje tanin iz kožic raznih vrst grozdja, klorofil, ekstrahiran iz koprive in raznih drugih rastlin, kot tudi natrijev klorofil, bakrov klorofil in ksantofil. **Vključuje** tudi **imitacijo** *Van Dyckove* rjave barve, ki jo dobijo z delnim raztapljanjem rastlinskih materialov, kot je **na primer:** bukovo lubje in plute. Naravni indigo, katerega pridobivajo iz rastlin rodu *Indigofera* (predvsem iz *Indigofera trictoria*) je prav tako uvršen v to tar. številko. Ponavadi se pojavlja v obliki temnomodrega prahu, paste, kolača, kep itd.

(2) **Barvila živalskega izvora**, **na primer** ekstrakt košeniljke, dobljen z ekstrakcijo **(običajno)** okisane vode ali iz raztopine amonijaka iz insektov *košeniljk*; svinjski ekstrakt za barvanje v rdeče iz *svinjskih uši*; *sepija*, rjava barva, dobljena iz črnilne vrečke ene izmed vrst sip; ekstrakti za barvanje iz *šelaka,* med katerimi je najbolj znana **lak-barva;** naravni biserastni pigment, dobljen iz ribjih lusk in ki sestoji predvsem iz *gvaninov* in *hipoksantinov*, pojavlja pa se v kristalni obliki.

Ta tar. številka **vključuje** tudi preparate na osnovi barvil rastlinskega ali živalskega porekla, ki se uporabljajo za barvanje kateregakoli materiala, ali pa se uporabljajo kot sestavine v proizvodnji barvil.

Mednje spadajo:

(i) ***Anatojeve*** raztopine v rastlinskem olju, ki v nekaterih deželah služijo za obarvanje masla,

(ii) **Naravna biserovina**, dispergirana v mediju, ki sestoji iz vode ali mešanice vode in topila, topnega v vodi. Ta izdelek včasih imenujejo ***"biserna esenca",*** uporablja pa se v proizvodnji vodenih premazov in kozmetičnih preparatov.

Vendar pa so preparati, našteti v zadnjem stavku **Opombe 3** k temu poglavju, **izključeni.**

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) ogljikove saje (**tar. št. 28.03**),

(b) snovi, ki se v praksi **ne uporabljajo** zaradi njihovih barvilnih lastnosti (**na primer:** *morin, hematin* in *hemin* - **29. poglavje**),

(c) sintetična organska barvila (**tar. št. 32.04**),

(d) lak-barve, dobljene s fiksiranjem naravne barve živalskega ali rastlinskega porekla na neko osnovo (**na primer:** ***karminski lak*** iz *košeniljke*, lak *kampehovega* lesa, lak rumenega in črnega drevesa (**tar. št. 32.05**),

(e) barve ali druga barvila v oblikah ali v pakiranjih za prodajo na drobno (**tar. št. 32.12**) in

(f) slonokoščeno črnilo in druga živalska črnila (**tar. št. 38.02**).

32.04 - SINTETIČNA ORGANSKA BARVILA, KEMIČNO DOLOČENA ALI NEDOLOČENA; PREPARATI NA OSNOVI SINTETIČNIH ORGANSKIH BARVIL, NAVEDENI V 3. OPOMBI V TEM POGLAVJU; SINTETIČNI ORGANSKI PROIZVODI, KI SE UPORABLJAJO KOT SREDSTVA ZA FLUOROSCENCO ALI KOT LUMINOFORJI, KEMIČNO DOLOČENI ALI NEDOLOČENI

- Sintetična organska barvila in preparati na njihovi osnovi, navedeni v 3. opombi v tem poglavju:

3204.11 **- - disperzijska barvila in preparati na osnovi teh barvil**

3204.12 **- - kisla barvila, metalizirana ali nemetalizirana, in preparati na osnovi teh barvil; jedkalna barvila in preparati na osnovi teh barvil**

3204.13 **- - bazična barvila in preparati na osnovi teh barvil**

3204.14 **- - direktna barvila in preparati na osnovi teh barvil**

3204.15 **- - redukcijska barvila (vključno tista, ki so v tem stanju uporabna kot pigmenti) in preparati na osnovi teh barvil**

3204.16 **- - reaktivna barvila in preparati na osnovi ter barvil**

3204.17 **- - pigmenti in preparati na osnovi pigmentov**

3204.19 **- - drugo, vključno mešanice barvil iz dveh ali več tarifnih podštevilk 3204.11 do 3204.19**

3204.20 **- Sintetični organski proizvodi, ki se uporabljajo kot fluorescenčna belilna sredstva**

3204.90 **- Drugo**

(I) SINTETIČNA ORGANSKA BARVILA, KEMIČNO DOLOČENA ALI NEDOLOČENA; PREPARATI NA OSNOVI SINTETIČNIH ORGANSKIH BARVIL, NAVEDENI V OPOMBI 3 K TEMU POGLAVJU

Sintetična organska barvila ponavadi pridobivajo iz olj ali iz drugih izdelkov destilacije premogovega katrana.

Ta tar. številka med drugim **vključuje**:

(A) **Nepomešana** sintetična organska barvila (**kemično določena ali nedoločena**) in sintetične organske snovi za barvanje, razredčene s snovmi, ki nimajo barvilnih lastnosti (**na primer:** brezvodni natrijev sulfat, natrijev klorid, dekstrin, škrob itd.), ki pa jim zmanjšujejo ali standarizirajo barvilno moč. Dodajanje majhnih količin površinsko aktivnih izdelkov z namenom, da bi pospešili prodiranje in fiksiranje barv, ne vpliva na razvrščanje barvil. Barvila, ki ustrezajo tem opisom, se ponavadi pojavljajo v **obliki prahu, kristalov, paste itd.**

Sintetična organska barvila, pripravljene v oblike ali v **pakiranja za prodajo** na drobno, se uvrščajo v **tar. št. 32.12** (**glej točko (C) komentarja k tej tar. številki).**

(B) **Sintetična organska barvila**, **pomešana.**

(C) **Koncentrirane disperzije-(*masterbači)*** organskih sintetičnih barvil v plastičnih masah, v naravnem kavčuku, v sintetičnem kavčuku, mehčalih in v drugih medijih. Te disperzije se ponavadi pojavljajo v obliki majhnih plošč ali grud in se uporabljajo kot surovina **za barvanje** kavčuka, plastike itd. **v masah**.

(D) **Mešanice** sintetičnih organskih barvil z razmeroma **velikimi količinami** površinsko aktivnih snovi ali z organskimi vezivi, ki se uporabljajo **za barvanje** plastičnih mas v **masah** itd, ali pa kot sestavine preparatov za tiskanje tekstila. Ponavadi se pojavljajo v **obliki paste**.

(E) **Drugi preparati** na osnovi sintetičnih organskih barvi, ki se uporabljajo za barvanje kateregakoli materiala, ali pa kot sestavine v proizvodnji preparatov za barvanje. Vendar pa so iz te tar. številke **izključeni** preparati, našteti v **Opombi 3 k temu poglavju**.

Med raznimi tipi organskih barvil, ki so uvrščena v to tar. številko (kot barve ali kot pigmenti), so **naslednji:**

(1) nitrozo- ali nitro-barve,

(2) mono- ali poli-azo-barve,

(3) stilbenske barve,

(4) tiazolne barve (na primer: *tioflavin),*

(5) karbazolne barve,

(6) kinoniminske barve, na primer: azinske barve *(indulini, nigrozini, eurodini, žafranini* itd.), oksazinske barve (*galocianini* itd.), tiazinske barve (*metilensko modre* barve itd.), pa tudi indofenol in indaminske barve,

(7) ksantenske barve (*pironin, fluoroscin, eozini, rodamini* itd.),

(8) akridinske barve, kinolinske barve (na primer: *cianini, izocianini, kriptocianini*),

(9) di- in tri-fenilmetanske barve (na primer: *auramin in fuksin*),

(10) hidroksikinonske in antrakinonske barve (na primer: *alizarin*),

(11) sulfonirane indigo - barve,

(12) druge redukcijske barve (na primer: *sintetični indigo*), druge žveplene barve ali pigmenti, indigosoli itd.,

(13) fosfo-volframova zeleno, itd. (glej tretjo točko komentarja k tar. št. 32.05,

(14) ftalocianine (tudi, če so v surovem stanju) in njihove kovinske spojine, vštevši tudi njihove sulfoderivate in

(15) karotenoide, dobljene s sintezo (na primer: β-karoten, 8'-apo- β-karotenal, 8'-β-apo-karotenska kislina, *etil 8'*-β-apo-karotenat, *metil 8'*-β-apo-karotenat in kantaksantin).

Nekatera azo-barvila so pogosto pripravljena v obliki mešanic stabiliziranih diazonijevih soli in kuplerjev, ki proizvajajo netopno azo-barvo na vlaknu samem. Tudi take mešanice se uvrščajo v to tar. številko.

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** kemično določene diazonijeve soli (stabilizirane ali nestabilizirane, razredčene do standardne moči ali ne), ki se lahko uporabljajo pri barvanju brez kuplerjev in ki pri tem proizvedejo enako barvilo (**29. poglavje**).

Ta tar. številka **izključuje** intermediate, ki niso barve in ki se dobivajo v raznih fazah proizvodnje barvil. Intermediati (**na primer:** monoklorocetna kislina, benzensulfonska kislina in naftensulfonske kisline, rezorcinol, kloronitroantrakinon, metilni anilini itd.) se uvrščajo v **29. poglavje**. Od nekaterih izdelkov, uvrščenih v to tar. številko, se povsem razlikujejo - **na primer:** od *ftalocianinov*, ki so kemično ***"popolni"*** in ki zahtevajo **le enostavno fizično obdelavo**, da bi dosegli optimalno barvilno moč.

Sintetična organska barvila so lahko topna ali netopna v vodi. Skoraj popolnoma so zamenjala naravna organska barvila, še posebno pri barvanju ali tiskanju tekstila, barvanju usnja, papirja in lesa. Uporabljajo se tudi za pripravo **lak-barv** (**tar. št. 32.05**), za pripravo barv, ki spadajo v **tar. št. od 32.08 do 32.10**, **v tar. št. 32.12 in 32.13**, za pripravo tiskarskih barv in črnila iz **tar. št. 32.15** in za barvanje plastičnih mas, kavčuka, voskov, olj, fotografskih emulzij itd.

Nekatere med njimi se tudi uporabljajo **kot laboratorijski reagenti** in **za medicinske namene.**

Snovi, ki se v praksi **ne** uporabljajo zaradi njihovih barvilnih lastnosti, so iz te tar. številke **izključene** (**29. poglavje**), **na primer:** azuleni (**tar. št. 29.02**), *trinitrofenol (pikrinska kislina), dinitro-orto-kreozol* (**tar. št. 29.08**), *heksanitrodifenilamin* (**tar. št. 29.21**), *metil oranžno* barvilo (**tar. št. 29.27**); *bilirubin, biliverdin* in *porfirini* (**tar. št. 29.33**), *akriflavin* (**tar. št. 38.24**).

(II) SINTETIČNI ORGANSKI PREPARATI, KI SE UPORABLJAJO KOT SREDSTVA ZA FLUORESCENČNO BELJENJE ALI KOT LUMINOFORJI, KEMIČNO DOLOČENI ALI NEDOLOČENI

(1) **Organski proizvodi, ki se uporabljajo kot fluoroscenčna belila**, so sintetični organski izdelki, ki absorbirajo ultravijolične žarke in dajejo vidno, modro svetlobo ter s tem **krepijo navidezno belino** belih predmetov. Pretežno sestoje iz stilbenovih derivatov.

(2) **Organski proizvodi, ki se uporabljajo kot luminoforji**, so sintetični izdelki, ki pod vplivom svetlobnih žarkov tvorijo *luminiscenčni* ali *fluorescenčni* učinek. Nekateri izmed njih imajo tudi barvilne lastnosti. Primer takega *luminoforja* je **Rodamin B** v plastičnih masah, ki **oddaja rdečo fluorescenco.**

Največji del preparatov, ki se uporabljajo kot *luminoforji* (**na primer:** *dietildihidroksitereftalat* in *salicil-aldazin*) **niso barvila**. Se le dodajajo pigmentom za barvanje, da bi dosegli odsevnost. Ti izdelki ostanejo uvrščeni v to tar. številko tudi, če so kemično določeni, vendar pa se iste kemikalije v *neluminiscenčnih* oblikah (**na primer:** v manj čistem, v obliki z drugačno kristalno strukturo), iz te tar. številke **izključujejo (29. poglavje)**. Zaradi tega spada *salicil-aldazin,* ki se uporablja kot agens za pridobivanje penastega kavčuka), v **tar. št. 29.28**.

V to tar. številko se uvrščajo tudi organski preparati, ki se uporabljajo kot *luminoforji*, med seboj **pomešani** ali pomešani s sintetičnimi organskimi barvili. Če pa so **pomešani** z anorganskimi pigmenti, so iz te **tar. številke izključeni (tar. št. 32.06)**.

°
° °

KOMENTAR K TAR. PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke od 3204.11 do 3204.19

Sintetična organska barvila in preparati na njihovi osnovi, navedeni v **Opombi 3 k temu poglavju**, so razdeljeni na osnovi njihove **uporabe** in **uporabnosti.** Izdelki iz teh tar. podštevilk so opisani v nadaljnjem besedilu.

Disperzijske barve so v **vodi** večinoma **netopne**. So neionske, ki se v obliki vodnih disperzij uporabljajo za hidrofobna vlakna. Uporabljajo se za poliestrska, najlonska ali druga poliamidna, celuloznoacetatna ali akrilna vlakna in za površinsko barvanje nekaterih termoplastičnih mas.

Kisle barve so v **vodi topne** anionske barve, ki se uporabljajo za najlon, volno, svilo, modakrilna vlakna ali usnje.

Jedkalne barve (*mordant*), so v vodi **topne** barve, ki pri uporabi zahtevajo eno izmed sredstev za jedkanje (**na primer:** kromove soli), da se lahko vežejo na tekstilna vlakna.

Bazične (alkalne) barve, so v **vodi topne** kationske barve, ki se uporabljajo za modakrilna, modificirana najlonska in modificirana poliestrska vlakna ter za nebeljeni papir. V prvi vrsti se uporabljajo za barvanje svile, volne ali s taninom jedkanega bombaža, kjer je odsevnost barve pomembnejša od barvnega tona. Nekatere bazične barve izkazujejo biološko aktivnost in se uporabljajo **v medicini kot antiseptiki**.

Direktne barve so v **vodi topne anionske** barve, ki v vodni raztopini in v prisotnosti elektrolita direktno prehajajo na celulozna vlakna. Uporabljajo se za barvanje bombaža, regenerirane celuloze, papirja, usnja in (v manjši meri) najlona. Da **bi izboljšali** barvno obstojnost teh barv, pogosto tkanine,

pobarvane z neposrednimi barvami, **naknadno obdelajo** (*diazotizirajo* in *kuplirajo* na mestu samem, stabilizirajo s kovinskimi solmi ali pa obdelajo s formaldehidom).

Redukcijske barve (***vat***), so v vodi **netopne barve**, ki se reducirajo v alkalni kopeli v obliko, ki je v vodi topna. V tej obliki jo uporabljajo predvsem za celulozna vlakna, nakar reoksidirajo v netopno, obarvano keto obliko.

Reaktivne barve, so barve, ki se same vežejo na vlakna, ponavadi na bombaž, volno ali najlon, tako, da funkcionalne skupine reagirajo na molekulah vlaken in pri tem tvorijo kovalentne vezi.

Pigmenti, so sintetične organske barve, ki obdržijo svojo kristalno ali specifično obliko v vsem času postopka uporabe (za razliko od barv, ki svojo kristalno strukturo izgube pri raztapljanju ali hlapenju, čeravno jo lahko v poznejših fazah barvanja spet pridobijo). Pigmenti **vključujejo** nekatere v vodi **netopne** kovinske soli nekaterih že navedenih barv.

Tar. podštevilka 3204.19 med drugim **vključuje**:

– **mešanice**, navedene v **Opombi 2 k temu poglavju**,

– **topne barve (solventna)**, ki se, če so raztopljene v organskih topilih, uporabljajo za barvanje sintetičnih vlaken, **na primer:** najlona, poliestrskih ali akrilnih vlaken, ali pa se uporabljajo v bencinu, lakih, barvah, črnilih, vos kih itd.

Nekatera med temi sintetičnimi organskimi barvili spadajo **v dve ali več vrst**, ki se razvrščajo v različne tar. številke.

Taka barvila se razvrščajo **na naslednji način**:

– Tiste, ki se v stanju, v katerem se pojavijo, lahko uporabijo **kot redukcijske barve in kot pigmenti**, **se uvrstijo kot redukcijske** barve v **tar. podšt. 3204.15**.

– Tiste, ki bi se potencialno lahko uvrstile **v dva ali več specifičnih** tar. podštevilk od **3204.11 do 3204.17, se uvrstijo v zadnjo po vrsti** tar. podštevilk, ki prihajajo v poštev.

– Tiste, ki bi se potencialno lahko uvrstile v eno izmed specifičnih tar. podštevilk **od 3204.11 do 3204.17 in v 3204.19** (tar. podštevilka ***"ostalo"),*** **se uvrstijo** v specifično tar. številko.

Mešanice sintetičnih organskih barvil in preparati na njihovi osnovi **se razvrščajo** na **naslednji način**:

– Mešanice dveh ali več izdelkov **iz iste tar. podštevilke**, se uvrstijo v **to podštevilko**.

– Mešanice dveh ali več izdelkov **iz različnih tar. podštevilk od 3204.11 do 3204.19**, se uvrstijo v **tar. podštevilko 3204.19** (***ostalo***).

Fluorescenčna belilna sredstva, katere včasih imenujejo **"bele barve",** so iz tarifnih podštevilk od 3204.11 do 3204.19 **izključena,** saj so bolj specifično navedena v **tar. podštevilki 3204.20**.

32.05 - LAK-BARVE; PREPARATI, PREDVIDENI V 3. OPOMBI V TEM POGLAVJU NA OSNOVI "LAK-BARV"

Organski pigmenti (naravni in sintetični), ki se razvijajo na podlagi - inertnem anorganskem nosilcu (v nadaljnjem besedilu **"lak-barve"*),*** so preparati, netopni v vodi, dobljeni s **fiksiranjem** naravnega barvila (rastlinskega ali živalskega porekla) ali sintetične organske snovi (topne ali netopne v vodi), ponavadi na osnovi mineralov (*barijev sulfat, kalcijev sulfat, aluminijev oksid, kaolin, lojevec, silicijev dioksid, infuzorska zemlja, kalcijev karbonat itd.).*

Fiksiranje barvil ponavadi dosežejo na naslednje načine:

(1) ***z obarjanjem*** barvil na osnovo s pomočjo agensov za obarjanje (tanin, barijev klorid itd.), s ko-obarjanjem barvila in osnove,

(2) ***z barvanjem osnove z*** raztopino barvila in

(3) ***s homogenizacijo z mehanskim mešanjem netopnega barvila z inertno osnovo.***

"Lak-barve" **ne gre enačiti** z nekaterimi drugimi izdelki, kot so **na primer:** sintetična organska barvila, ki v vodi niso topna in v katerih so kovinske spojine sestavni del molekul (sintetična organska barvila, ki so napravljene netopna v obliki njihovih kovinskih soli, kot **na primer:** kalcijeve soli sulfoniranih barv iz soli bazičnih barv, sulfonirane s kompleksnimi fosforjevimi, molibdenovimi in volframovimi kislinami **(tar. št. 32.04)**.

"Lak-barve" se pripravljajo pretežno iz tistih sintetičnih organskih barvil (**tar. št. 32.04**), ki so zelo odporne proti oksidaciji, kot so **na primer:** *azo-barve*, redukcijske barve iz *antrakinonov* in *alizarinske* barve. Te **"lak-barve"** se uporabljajo največ za izdelavo tiskarskih barv, tapet in oljnatih premaznih sredstev.

"Lak-barve" so lahko pripravljene tudi iz organskih snovi živalskega ali rastlinskega izvora (**na primer:** tistih iz **tar. št. 32.03**). "**Lak-barve"** med drugim **vključujejo** *košenilni karminski lak*, ki se ponadavi pridobiva z obdelavo vodne raztopine ekstrakta košenila z galunom in ki se uporablja predvsem v proizvodnji vodenih barv in za obarvanje sirupov, in pa lake kempehovega rumenega in rdečega lesa.

Ti izdelki se najpogosteje pojavljajo v obliki prahu.

Ta tar. številka vključuje koncentrirane disperzije **"lak-barv"** v plastičnih masah, v naravnem kavčuku, v sintetičnem kavčuku, mehčalih ***(masterbači)*** in v drugih okoljih. Te disperzije se ponavadi pojavljajo v obliki majhnih ploščic ali grudic in se uporabljajo kot surovine za barvanje gume, plastičnih mas itd. v celem.

Ta tar. številka **vključuje** tudi nekatere druge preparate na osnovi **"lak-barv"**, ki se uporabljajo za barvanje kateregakoli materiala, ali pa kot sestavine v proizvodnji preparatov za barvanje. Vendar pa preparati, našteti v zadnjem stavku **Opombe 3 k temu poglavju**, **niso zaobseženi** v tej tar. številki.

Ta tar. številka **ne vključuje** *japonskega (*ali kitajskega) laka (**tar. št. 13.02**).

32.06 - DRUGA BARVILA; PREPARATI, NAVEDENI 3. OPOMBI V TEM POGLAVJU, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠTEVILK 32.03, 32.04 IN 32.05; ANORGANSKI PROIZVODI, KI SE UPORABLJAJO KOT LUMINOFORI, KEMIČNO DOLOČENI ALI NEDOLOČENI

- Pigmenti in preparati na osnovi titanovega oksida:

3206.11 **- - ki vsebujejo 80 mas.% ali več titanovega dioksida, računano suhi izdelek**

3206.19 **- - drugi**

3206.20 **- Pigmenti in preparati na osnovi kromovih spojin**

3206.30 **- Pigmenti in preparati na osnovi kadmijevih spojin**

- Druga barvila in drugi preparati:

3206.41 **- - ultramarin in preparati na osnovi ultramarina**

3206.42 **- - litopon in drugi pigmenti ter preparati na osnovi cinkovega sulfida**

3206.43 **- - pigmenti in preparati na osnovi heksacianoferatov (ferocianidov infericianidov)**

3206.49 **- - drugo**

3206.50 **- Anorganski proizvodi, ki se uporabljajo kot luminofori**

(A) DRUGA BARVILA IN PREPARATI, NAVEDENI V OPOMBI 3 K TEMU POGLAVJU, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 32.03, 32.04 ALI 32.05

Ta tar. številka **vključuje** anorganska barvila ali barvila mineralnega izvora.

Vendar pa **izključuje**:

(a) naravne sljudaste železove okside, zemeljske barve, žgane ali nežgane, med seboj pomešane ali nepomešane (**glej** komentar k **tar. št. 25.30**),

(b) kemično določena anorganska barvila (**na primer:** bazični svinčev karbonat, železovi oksidi, svinčevi, kromovi ali cinkovi oksidi, svinčev kromat - **28. poglavje**, *Schweinfurtsko* zeleno - bakrov acetoarzenit, **tar. št. 29.42**) in

(c) kovinske kosmiče in prah (**Oddelek XIV ali XV**).

Barvila iz te tar. številke **vključujejo**:

(1) **Pigmente na osnovi titanovega dioksida, kot je titanovo belo**, ki sestoji iz **mešanice** titanovega dioksida s kalcijevim ali barijevim sulfatom ali z drugimi snovmi, ali pa iz površinsko obdelanega titanovega dioksida. Poimenovanje ***"titanovo belo"*** se nanaša na titanov dioksid, ki **ni pomešan** ali površinsko obdelan - ta izdelek se uvršča v **tar. št. 28.23**.

(2) **Pigmente na osnovi kromovih spojin**, ki **vključujejo** rumenila, ki sestoje iz **mešanice svinčevega kromata** in drugih anorganskih izdelkov, kot je **na primer: svinčev sulfat**. Med te pigmente štejemo tudi zelene pigmente iz **kromovega oksida**, pomešanega z drugimi substancami.

(3) **Pigmente na osnovi kadmijevih spojin**, **na primer:** rumeni pigmenti, ki sestoje iz **mešanic kadmijevega sulfida** in **barijevega sulfata**, pa tudi kadmijevo rdeče, ki sestoji iz mešanic **kadmijevega sulfata** in **kadmijevega selenida**.

(4) **Ultramarin** - ultramarin modra je kompleksna skupina, katero so prej pridobivali iz ***"lapis lazuli",*** vendar se dandanes umetno pridobiva z obdelavo mešanic raznih silikatov, aluminatov, natrijevih karbonatov, žvepla itd. ***Zeleni, roza in vijočilni*** **ultramarini** so zajeti tudi v tej tar. številki, vendar pa **ne tudi nekateri nepomešani kromati**, včasih znani kot **"rumeni ultramarini"** (**tar. št. 28.41**).

(5) **Litopon in druge pigmente na osnovi cinkovega sulfida** - **na primer:** beli pigmenti, ki sestoje iz mešanice cinkovega sulfida in barijevega sulfata v različnih razmerjih.

(6) **Prusko modro (*berlinsko modro*) in druge pigmente na osnovi heksacianoferatov (ferocianidov in fericianidov)**. Prusko modro sestoji iz kemično nedoločenega *feri-ferocianida*. Pridobivajo ga z obarjanjem alkalnega ferocianida s fero-solmi in nato z oksidacijo s hipokloritom. Pojavlja se v obliki amorfne, trdne, modre substance, ki se uporablja v pripravi številnih pigmentov, ki se prav tako uvrščajo v to tar. številko. Med njimi je mineralno modro (z barijevim sulfatom in kaolinom), milori zeleno ali ***angleško zeleno*** (s kromovim rumenim in včasih z barijevim sulfatom), cinkovo zeleno (s cinkovim kromatom) in zmesi za tiskarske barve in barvna črnila (z oksalno kislino. **Turnbulovo modro** sestoji iz kemično nedoločenih ferofericianidov, čistih ali v mešanicah.

(7) **Mineralno črno (razen črnega**, vključenega v **tar. št. 25.30 ali 28.03**), **na primer:**

(a) **skriljasto črno** - mešanica raznih silikatov in ogljika, dobljena z nepopolnim žganjem bituminoznih skriljavcev,

(b) **silika črno**, katerega pridobivajo z žganjem mešanice premoga in kiselgure in

(c) izdelek, znan kot *"**alu-črno**"* - mešanica aluminijevega oksida in ogljika, dobljena z žganjem mešanice boksita in smol iz katrana premoga ali maščob.

(8) **Zemeljske barve**, katerim so dodane majhne količine sintetičnih organskih barvil zaradi povečanja barvne intenzitete (zemeljske barve, tudi pomešane, vendar brez takih dodanih snovi se ponavadi uvrščajo **v tar. št. 25.30** - **glej** ustrezni komentar).

(9) **Topno *Van Dyckovo* rjavo** in podobni izdelki, ki se ponavadi pridobivajo z obdelavo zemeljskih barv iz **tar. št**. **25.30** (*Van Dyck rjavo*, *Koelnska zemlja, Kaselska zemlja itd.) z raztopino amonijaka ali kalijevega hidroksida.*

(10) **Pigmente na osnovi kobaltovih spojin**, **na primer:** *nebeško modro*.

(11) **Pigmente ki sestoje iz fino zmletih rud** (**na primer:** *ilmenit).*

(12) **Cinkovo sivo** (zelo nečist cinkov oksid)

(13) **Sintetiče biserne pigmente**, t.j. anorganske biserne pigmente, kot so:

(a) **bizmutov oksiklorida** z dodadkom manjše količine organskih površinskih sredstev in

(b) **sljuda, prevlečena s bizmutovim oksikloridom**, s titanovim oksidom ali s titanovim dioksidom in s železovim(III) oksidom.

Ti izdelki se uporabljajo v proizvodnji raznih kozmetičnih preparatov.

Mešanice anorganskih pigmentov z organskimi barvili se prav tako uvrščajo **v to tar**. **številko.**

To so predvsem materiali, katere uporabljajo pretežno za proizvodnjo barv in pigmentov za keramično industrijo (**glej** komentar k **tar. št. 32.07**), barv, emajlov in lakov iz **tar. št. 32.08** do **32.10 in 32.12**, barv za umetniško slikarstvo, za pouk, za zabavo iz **tar. št. 32.13** in za izdelavo tiskarskih barv (**tar. št. 32.15**).

Ta tar. številka **vključuje** tudi preparate na osnovi omenjenih barvil, obarvane pigmente iz **tar. št. 25.30 in 28. poglavja** in kovinske kosmiče in prah, ki se uporabljajo za barvanje kateregakoli materiala, ali pa se uporabljajo kot sestavine v proizvodnji preparatov za barvanje, in sicer v naslednjih oblikah:

(I) V obliki koncentriranih disperzij ***("masterbači")*** **v** plastičnih masah, naravnem kavčuku, sintetičnem kavčuku, mehčalih in v drugih okoljih. Te disperzije se uporabljajo kot surovine za barvanje plastičnih mas, kavčuka itd. ***v*** **"raztaljeni masi".**

(II) V obliki mešanic z razmeroma velikimi količnami površinsko aktivnih sredstev, ali pa z organskimi vezivi. Uporabljajo se za barvanje plastičnih mas itd. v masi, predstavljajo pa tudi sestavine preparatov za tiskanje tekstila. Ponavadi se pojavljajo **v pastozni obliki.**

Vendar pa so preparati, navedeni v zadnjem stavku **Opombe 3** k temu poglavju, **izključeni** iz te tar. številke.

Ta tar. številka **izključuje** še:

Izdelke, ki se uporabljajo kot **ekstenderji** v oljnatih barvah, **neglede na to**, ali so primerni za vodene barve ali ne, na primer:

(a) kaolin (**tar. št. 25.07**),

(b) kalcijev karbonat (**tar. št. 25.09 ali 28.36**),

(c) barijev sulfat (**tar. št. 25.11-za naravni** *"barit"* **ali 28.33**),

(d) diatomejsko zemljo (**tar. št. 25.12**),

(e) skriljavec (**tar. št. 25.14**),

(f) dolomit (**tar. št. 25.18**),

(g) magnezijev karbonat (**tar. št. 25.19 ali 28.36**),

(h) sadro (**tar. št. 25.20**),

(i) azbest (**tar. št. 25.24**),

(j) sljudo (**tar. št. 25.25**),

(k) lojevec (**tar. št. 25.26**),

(l) kalcit (*islandski spat*) (**tar. št. 25.30**),

(m) aluminijev hidroksid (**tar. št. 28.18**) in

(n) mešanice dveh ali večih pravkar navedenih izdelkov **od (a) do (n)** (**ponavadi tar. št. 38.24**).

(B) ANORGANSKI PREPARATI, KI SE UPORABLJAJO KOT LUMINOFORJI, KEMIČNO DOLOČENI ALI NEDOLOČENI

Anorganski izdelki, ki se uporabljajo kot **luminoforji**, so izdelki, ki pod vplivom vidnega ali nevidnega sevanja (sončevi, ultravijolični, katodni, rentgenski žarki itd.) proizvajajo luminiscenčni efekt *(fluorescenčni* ali *fosforescenčni*).

Večina teh izdelkov sestoji iz kovinskih soli, aktiviranih z zelo majhnimi količinami "a**ktivirujočih**" snovi, kot so srebro, baker in mangan. **Primeri**: *cinkov sulfid, aktiviran s srebrom ali bakrom, cinkov sulfat, aktiviran z bakrom in cink-berilijev silikat, aktiviran z manganom.*

Drugi izdelki so kovinske soli, ki imajo luminiscenčne lastnosti, ki ne izhajajo iz aktivirujočih snovi, temveč iz postopka, ki jim daje posebno kristalno strukturo. Ti izdelki so kemično določene spojine in ne vsebujejo drugih snovi. Med njimi velja omeniti kalcijev volframat in magnezijev volframat. Iste kemikalije v neluminiscenčni obliki (**na primer:** v manj čisti obliki ali drugačne kristalne strukture), so **izključene (28. poglavje)**. Tako **na primer:** *"amorfni" kalcijev volframat*, ki se uporablja kot reagent, spada v **tar. št. 28.41**.

Anorganski izdelki, ki se uporabljajo kot luminoforji, včasih vsebujejo sledove dodanih **radioaktivnih soli**, ki omogočajo lastno luminiscenco. Te izdelke je treba šteti za mešanice, ki vsebujejo radioaktivne snovi, zato se uvrščajo v **tar. št. 28.44**, če **radioaktivnosti presega 74 Bq/g** (0,002 μCi/g).

Anorganski izdelki**,** ki se uporabljajo kot luminoforji, ki so pomešani (**na primer:** cinkov sulfid, aktiviran z bakrom in pomešan s cink-kadmijevim sulfatom, aktiviranim z bakrom), ali pa so pomešani z obarvanimi pigmenti, ki spadajo v 28. poglavje ali tistimi iz predhodnega **dela (A)** te tar. številke, **ostanejo uvrščeni** v tej tar. številki.

Luminoforji se **uporabljajo** pri prizvodnji fluorescenčnih barv in za prevleke televizijskih, oscilografskih, radiografskih in radarskih ekranov, pa tudi za fluorescenčne cevi za razsvetljavo.

Tarifna številka **ne vključuje** izdelkov, ki ustrezajo opisom v **tar. št. od 28.43 do 28.46** (**na primer:** mešanica itrijevega oksida in evropijevega oksida), neglede na to, kako so pripravljeni in na njihov namen.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tar. podštevilka 3206.19

Med preparate, ki po masi vsebujejo **manj kot 80 mas.% titanovega dioksida**, prištevamo koncentrirane disperzije v plastičnih masah, naravnem ali sintetičnem kavčuku ali v mehčalcu, ki so znane pod imenom ***"masterb-bači"*** in ki se uporabljajo za barvanje plastike, gume itd. v masi.

32.07 - PRIPRAVLJENI PIGMENTI, PRIPRAVLJENA SREDSTVA ZA MOTNENJE IN PRIPRAVLJENE BARVE, STEKLASTI EMAJLI IN GLAZURE, LOŠČI, TEKOČI KERAMIČNI LAKI IN PODOBNI PREPARATI, KI SE UPORABLJAJO V KERAMIČNI, EMAJLNI IN STEKLARSKI INDUSTRIJI; STEKLENA FRITA IN DRUGO STEKLO V PRAHU, ZRNIH ALI LUSKAH

3207.10 **- Pripravljeni pigmenti, pripravljena sredstva za motnjenje, pripravljene barve in podobni preparati**

3207.20 **- Steklasti emajli in glazure, lošči in podobni preparati**

3207.30 **- Tekoči keramični laki in podobni preparati**

3207.40 **- Steklena frita in drugo steklo v prahu, zrnih ali luskah**

Ta tar. številka **vključuje** široko paleto preparatov, ki se uporabljajo v keramični industriji (porcelan, keramika itd.), v steklarski industriji ali pa za barvanje in dokončevanje kovinskih predmetov.

(1) **Pripravljeni pigmenti, sredstva za motnenje in barve,** so suhe mešanice, oblikovane s toplotno obdelavo oksidov (antimonovega, srebovega, arzenovega, bakrovega, kromovega, kobaltovega itd.) ali soli *(fluoridov, fosfatov* itd.) - z ali brez talila ali drugih snovi. Po premazovanju se žgejo na visokih temperaturah, ponavadi **nad 300**°C. To blago se uporablja za izdelavo obarvane ali neprosojne površine tekom keramičnega žganja, lahko se vmeša v glazuro ali v emajl, ali pa uporabi kot prevleka pred glaziranjem.

(2) **Steklasti emajl in glazure,** so mešanice silicijevega dioksida z drugimi izdelki *(feldspat*, kaolin, alkalije, natrijev karbonat, spojine zemljo- alkalnih kovin, svinčev oksid, borova kislina itd.) in tvorijo gladko površino - bodisi matirano, ali pa postekljeno pod vplivom toplote. V večini primerov so nekatere med sestavinami staljeni skupaj že tekom predhodnega postopka in se nahajajo v mešanici v obliki drobljenega stekla v prahu (**glej** nadaljnje besedilo).

Lahko so prozorni (obarvani ali neobarvani), ali pa napravljeni neprozorne z dodajanjem sredstev za ustvarjanje neprozornosti ali pigmentov. Včasih dodajajo snovi (**na primer:** titanovi oksidi ali cinkovi oksidi), ki povzročajo dekorativne kristalne efekte pri hlajenju po žganju. Ti steklasti emajli in glazure se pojavljajo ponavadi v obliki prahu ali granul.

(3) **Prevleke - poltekoče mase na osnovi gline**, v barvi ali ne, ki se upora bljajo za prevlekanje keramičnega blaga - popolnoma ali v obliki okraskov. Premazovanje poteka pred ali po prvem žganju.

(4) **Tekoči keramični laki** - raztopine ali suspenzije kovinskih spojin v terpentinskem olju ali v drugih organskih topilih. Uporabljajo se za okraševanje keramike ali izdelkov iz stekla. Največ so v uporabi zlati, srebrovi, aluminijevi in kromovi keramični laki.

(5) **Steklene frite in vse druge oblike stekla** (vštevši *vitrit* in steklo, dobljeno s taljenjem kremena ali drugega silicijevega dioksida) se pojavljajo v obliki prahu, zrn ali luskin, vštevši tudi obarvane ali posrebrene.

Ti izdelki se uporabljajo v pripravi premazov za keramične, steklene in kovinske predmete, pa tudi za druge namene.

Primer: drobljeno steklo se uporablja v pripravi izdelkov za posteklevanje, navedenih v predhodni **točki (2).** Stekleni prah in zrna včasih sintrajo v oblike diskov, plošč, cevi itd. za laboratorijsko uporabo.

Vitrit se ponavadi uporablja za izoliranje električnih delov (**na primer:** kontaktnih zaključkov grl električnih žarnic).

Druge vrste steklenega prahu se uporabljajo kot abrazivi, za dekoriranje razglednic, za okraševanje božičnih jelk, za obarvane steklene predmete itd.

Iz te tar. številke so **izključeni** izdelki, navedeni v predhodni **točki (5),** kadar niso pripravljeni v prahu, zrnih ali kosmičih, temveč v drugih oblikah. Tedaj spadajo v **70. poglavje**. To se še posebej nanaša na **"vitrit**" in **"emajl**" steklo v celem (**tar. št. 70.01**), na **"emajl" steklo** v obliki palic ali cevi (**tar. št. 70.02**) in na majhna, pravilno okrogla zrna (mikrokroglice), ki se uporabljajo za premazovanje kinematografskih platen, prometnih znakov itd. (**tar. št. 70.18**).

32.08 - PREMAZNA SREDSTVA (BARVE IN LAKI) NA OSNOVI SINTETIČNIH POLIMEROV ALI KEMIČNO MODIFICIRANIH NARAVNIH POLIMEROV, DISPERGIRANIH ALI RAZTOPLJENIH NEVODNEM MEDIJU; RAZTOPINE, DEFINIRANE V 4. OPOMBI V TEM POGLAVJU

3208.10 **- Na osnovi poliestrov**

3208.20 **- Na osnovi akrilnih ali vinilnih polimerov**

3208.90 **- Drugo**

(A) BARVE (VŠTEVŠI EMAJLE)

Premazna sredstva iz te tar. številke so **disperzije netopnih barvil** (predvsem mineralnih ali organskih pigmentov ali ***"lak- barv")*** ali kovinskih kosmičev ali prahu na nosilcu, ki sestoji iz veziva, disperziranega ali raztopljenega v **nevodnem mediju (organsko topilo).** Vezivo, ki je agens za nastanek filma, sestoji iz sintetičnih polimerov (kot so **na primer:** fenolne smole, amino smole, termoraektivni ali drugi polimeri, alkidi ali drugi poliestri, vinilni polimeri, silikoni, epoksidne smole in sintetični kavčuk), ali pa iz kemično modificiranih naravnih polimerov (kot so **na primer:** kemični derivati celuloze ali naravnega kavčuka).

Nosilcu so lahko (za posebne namene) dodane različne količine drugih izdelkov, kot so sušila (sikativi, predvsem spojine na osnovi kobalta, mangana, svinca in cinka), površinsko aktivna sredstva, razredčila ali polnila (barijev sulfat, kalcijev karbonat, lojevec itd.) in sredstva zoper nastajanje kožice (**na primer:** butanon oksim).

Pri premaznih sredstvih **z razredčili in topili**, sta razredčilo in topilo **hlapljivi tekočini** (kot je **na primer:** alkohol, toluen, smolni, lesni ali sulfatni terpentin, mešanice sintetičnih topil itd.), ki se **dodajajo trdnemu vezivu** zaradi razredčevanja, tako da dajejo premaznemu sredstvu ustrezno tekočo konsistenco za lažjo uporabo.

Če sestoji nosilec **iz laka**, govorimo o premaznem sredstvu, znanem kot **"emajl".** Po sušenju daje še posebno gladko in trdno plast, ki je lahko odseven ali matiran.

Sestava premaznih sredstev in emajlov z razredčili in topili je **odvisna od namembnosti** oz. uporabe, za katero so namenjena. Taki izdelki ponavadi vsebujejo nekaj pigmentov ali nekaj veziv. Po

sušenju ustvarjajo na površinah, na katere se nanašajo, nelepljiv, neprosojen, obarvan, odseven ali matiran sloj.

(B) **FIRNEŽI (VKLJUČNO LAKI)**

Firneži in laki iz te tar. številke so **tekoči** preparati **za zaščito** in **dekoracijo površin**. Temeljijo na **sintetičnih** polimerih (vštevši sintetični kavčuk) ali an kemično **modificiranih naravnih** polimerih (kot je **na primer:** nitroceluloza in drugi derivati celuloze, novolaki in druge fenolne smole, amino smole, silikoni itd.). Dodana so jim razredčila in topila. Ustvarjajo suh, v vodi netopen, razmeroma trd, bolj ali manj prosojen ali prozoren, gladek in kontinuiran sloj, ki je lahko odseven ali matiran.

Lahko so obarvani z dodanimi barvili, ki so v tej sestavi topna (v premaznih sredstvih, emajlih), in pa s pigmenti, netopnimi v mediju (**glej** predhodno **točko (A).**

Najpogostejši način nanašanja premaznih sredstev (barv in lakov) je s pomočjo čopiča in valja. V industriji pa nastopajo tudi razni drugi načini (razprševanje, namakanje - potapljanje in strojno premazovanje).

Ta tar. številka **vključuje** tudi:

(1) **Lake, namenjene za razredčevanje v času njihove uporabe**. Ti laki sestoje iz smol, raztopljenih v majhni količini topila, in iz sestavin, kot so **na primer:** sredstva proti mreni, pa tudi iz nekaterih tretjih sestavin, kot so **na primer:** tiksotropna sredstva ali sredstva za sušenje, ki lake napravijo primerne za uporabo, izključno kot lak. Laki te vrste, pri katerih so v raztopini tudi sekundarne sestavine, se od raztopin, opredeljenih v **Opombi 4** k temu poglavju, lahko razlikujejo na osnovi **razlike** v kemičnem izvoru njihovih sekundarnih sestavin in na osnovi posledičnih razlik v funkcijah, katere te sestavine opravljajo v teh dveh vrstah raztopin.

(2) **Lake, ki se utrdijo pod vplivom svetlobe** in sestoje iz oligomerov (t.j. **mešanica polimerov z 2,3** ali **4 monomernimi enotami**) in iz monomerov ki se zamrežijo, v hlapljivih topilih z ali brez svetlobnega iniciatorja. **Pod vplivom** *ultravijoličnih* ***(UV),*** *infrardečih* ***(IR),*** *rentgenskih* ***(X)*** ali *elektronskih* žarkov se v njih ustvari mrežna struktura, ki ni topna v topilu (trda, suha plast - film). Izdelki te vrste se v to tar. številko **uvrščajo, samo,** če je nedvoumno razpoznavno, da so **namenjeni izključno** za uporabo **kot laki**. Podobni izdelki, ki služijo kot fotografske emulzije, se uvrščajo v **tar. št. 37.07**.

(3) **Lake v obliki raztopin polimerov, opisanih v naslednji točki (C),**t.j. tiste lake iz tar. številk od **39.01 do 39.13**, neglede na količino topila in, ki vsebuje dodane snovi, **razen tistih**, nujnih za pridobivanje izdelkov, navedenih v tar. številkah **od 39.01 do 39.13** (**na primer:** sredstva proti nastajanju mrene, nekatera tiksotropna sredstva za sušenje), ki dajejo izdelku uporabnost **izključno kot lakov.**

Ta del **izključuje** raztopine, navedene v **Opombi št. 4** k temu poglavju (**glej naslednjo točko (C)).**

(C) **RAZTOPINE, OPREDELJENE V OPOMBI 4 K 32. POGLAVJU**

Skladno z **Opombo 4** k temu poglavju, se v to tar. številko uvrščajo raztopine (**razen koloidonov**) **naslednje sestave**:

– **En ali več izdelkov** iz **tar. št. od 39.01 do 39.13** s katerimikoli raztopljenimi sestavinami, **nujnimi** za proizvodvnjo teh izdelkov, kot so pospeševalci, upočasnjevalci, sredstva za mreženje itd. v hlapnih organskih topilih, če **masa topila presega 50% mase raztopine** (pri tem so **izvzete**

topne sestavine, kot so **na primer:** barvila, pa tudi netopne sestavine, kot so polnila in pigmenti in drugi izdelki, ki bi se lahko uvrstile v te tar.številke na osnovi drugih določil Nomenklature.

– **En ali več pravkar navedenih izdelkov** s plastifikatorji v **hlapnih** organskih topilih, če mas**a topila presega 50%** mase raztopine.

V kolikor mas**a organskega topila ne presega 50%** mase **raztopine**, se take raztopine uvrščajo v **39. poglavje**.

Izraz **"hlapna organska topila"** vključuje **tudi** topila, ki imajo razmeroma **visoko vrelišče**, **na primer:** *terpentin.*

Ne smatrajo se *za organska topila "**reaktivna topila**" (npr. stiren, tekoči oligomeri).*

*
* *

Iz te tar. številke so **izključena** lepila podobne sestave kot maloprej opisani preparati v **točki (B),** ali pa lepila, pripravljena za prodajo na drobno, katerih masa **ne presega 1 kg neto** (**tar. št. 35.06**).

Iz te tarifne številke so **izključeni "suhi laki**" v obliki prahu. Uvrščajo se v **39. poglavje** kot "**primarne oblike**".

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) preparate za površinsko obdelavo zidov, podov itd. na osnovi plastičnih mas, katerim je dodana velika količina polnilcev in ki se, podobno kot kiti, nanašajo z lopatico, ometačem itd. (**tar. št. 32.14**),

(b) tiskarske barve, ki kljub temu, da so podobne kvalitativne sestave kot premazna sredstva ali barve, niso primerne za uporabo kot premazna sredstva (**tar. št. 32.15**),

(c) lakov za nohte, pripravljene v oblikah, opisanih v Komentaskih pojasnilih pri **tar. št. 33.04**,

(d) korekturne tekočine, ki pravzaprav sestoje iz pigmentov, veziv in razredčil, pripravljena v **pakiranjih za prodajo na drobno** za zakrivanje napak in drugih neželjenih znakov v tipkanih besedilih, rokopisih, na fotokopijah, ofsetnih tiskarskih matricah in podobno, pa tudi celolozni laki, pripravljeni v pakiranjih za prodajo na drobno kot preparati - izdelki za popravke matric. (**tar. št. 38.24**) in

(e) koloidone, neglede na količino razredčila (**eter in etanol = 1:1**) (**tar. št. 39.12**).

32.09 - PREMAZNA SREDSTVA (BARVE IN LAKI) NA OSNOVI SINTETIČNIH POLIMEROV ALI KEMIČNO MODIFICIRANIH NARAVNIH POLIMEROV, DISPERGIRANIH ALI RAZTOPLJENIH V VODNI SREDINI

3209.10 **- Na osnovi akrilnih ali vinilnih polimerov**

3209.90 **- Drugo**

Premazna sredstva - barve in **laki** iz te tar. številke, so sestavljeni iz disperzij ali raztopine veziv na osnovi sintetičnih polimerov ali kemično modificiranih naravnih polimerov **v vodnih medijih**, pomešanih z vodo netopnimi barvili (predvsem mineralnih ali organskih pigmentov ali *"lak-barv")* in s polnili. Zaradi stabilizacije izdelka so dodana tudi površinsko aktivna sredstva in zaščitni koloidi. Laki iz te tar. številke so podobni premaznim Sredstvom in barvam s to razliko, da **ne vsebujejo** pigmentov. **Lahko** pa vsebujejo barvilo, ki je topno v vezivu.

Vezivo je sredstvo, ki tvori film oz. plast, ki sestoji iz polimerov, kot so **na primer:** poliakrilni estri, polivinilacetat in polivinilklorid, ali pa izdelki kopolimerizacije butadiena in stirena.

Pojem ***"vodni medij"*** označuje katerikoli medij, ki sestoji **iz vode ali mešanice vode in organskega topila, topnega v vodi**.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) preparatov za površinsko obdelavo zidov, podov itd na osnovi plastičnih mas, katerim so dodane velike količine polnil in ki se, podobno kot kiti, nanašajo z lopatico, ometačem itd. (**tar. št. 32.14**) in

(b) tiskarskih barv, ki kjub podobni sestavi kot premazna sredstva in barve, niso primerne za premazno nanašanje (**tar. št. 32.15**).

32.10 - DRUGA PREMAZNA SREDSTVA (EMAJLI, LAKI IN VODNE BARVE) IN PIGMENTI, PRIPRAVLJENI V VODI, KI SE UPORABLJAJO ZA DODELAVO USNJA

(A) PREMAZNA SREDSTVA - BARVE (VŠTEVŠI EMAJLE)

Premazna sredstva - barve (vštevši emajle) iz te tar. št. **vključujejo**:

(1) **Sušeča olja** (**na primer:** laneno olje), modificirano ali nemodificirano ali naravne smole, dispergirane ali raztopljene v vodnem ali nevodnem mediju z dodajanjem pigmentov.

(2) Katerokoli **tekoče vezivo** (vštevši sintetične in kemično modificirane naravne polimere), ki vsebujejo trdilec in pigmente, vendar **brez topila** ali drugega medija.

(3) **Premazna sredstva - barve na osnovi kavčuka (izvzemši** sintetični kavčuk), bodisi dispergirana ali raztopljena v nevodnem mediju, ali pa dispergirana v vodnem mediju z dodanim pigmentom. Premazna sredstva - barve take vrste se nanašajo v tankih plasteh, da naredijo fleksibilne premaze.

(B) FIRNEŽI (VKLJUČNO LAKI)

Laki iz te tar. številke **vključujejo**:

(1) **Oljnate lake**, pri katerih je sredstvo, ki tvori film, sušilnno olje (**na primer:** laneno olje), ali pa mešanica sušilnega olja in šelaka z naravnimi gumami ali smolami.

(2) **Lake na osnovi šelaka, naravnih gum ali smol,** ki sestoje pretežno iz raztopine ali šelakove disperzije, naravnih gum ali smol (šelak, kopal, kolofonija, damar itd.) v alkoholu (alkoholni laki), v smolnem lesnem ali sulfatnem terpentinu, špiritu, acetonu itd.

(3) **Lake na osnovi bitumna, katrana ali podobnih** izdelkov (včasih znani kot ***"japonsko črno",*** črni laki itd.). Glede razločevanja med laki na bitumenski osnovi in nekaterih mešanic iz **tar. št. 27.15**, **glej izključitve pod d) v komentarju k tej tar. številki).**

(4) **Tekoče lake brez topil**, ki lahko **sestoje iz:**

(a) **Tekočih plastičnih mas** (ponavadi epoksidnih ali poliuretanskih smol) in sredstev, ki utrdijo smole, ki se v tem primeru imenujejo **"trdilci".** Trdilci morajo biti nekaterim lakom dodani v času uporabe - v takih primerih se te komponente pakirajo ločeno, v posebnih kontejnerjih, ki pa so lahko skupaj z lakom v istem pakiranju.

(b) **Posamezne smole**, pri katerih pa tvorba filma v času uporabe ni odvisno od uporabe trdilca, temveč od vpliva toplote ali atmosferske vlage.

(c) **Oligomerov** (t.j. polimerov z **2-, 3-** ali **4- monomernimi enotami**) in monomera, z ali brez svetlobnega iniciatorja. Ti laki se izpostavljajo vplivom ultravijoličnih, infrardečih, rentgenskih ali elektronskih ali drugim vrstam žarkov, da ustvarijo mrežne strukture, ki niso topne v topilu (trd, suh film-plast).

Izdelki vrst, opisanih v predhodnih točkah, se v to tar. številko ne uvrščajo, razen če ni nedvoumno spoznavno, da so namenjeni za uporabo **izključno kot laki**. Če ta pogoj **ni izpolnjen**, se izdelki, opisani v predhodnih **točkah (a) in (b),** uvrščajo v **39. poglavje**. Izdelki, podobni tistim iz predhodne **točke (c**), ki se uporabljajo za fotografske emulzije, pa se uvrščajo v **tar. št. 37.07**.

(5) **Laki na osnovi kavčuka (razen** sintetičnega kavčuka), dispergirani ali raztopljeni **v nevodnem** mediju ali dispergirani v vodnem mediju ob morebitnem dodajanju barvila, topnega v vezivu. Laki te vrste morajo vsebovati sestavine, ki jih napravijo primerne **za uporabo izključno** kot lake. Če tega pogoja **ne izpolnjujejo, se** ti izdelki ponavadi uvrščajo v **40. poglavje**.

(C) VODNE BARVE (VŠTEVŠI BELILA ZA ČIŠČENJE OBUTVE) IN PRIPRAVLJENI VODNI PIGMENTI, KI SE UPORABLJAJO ZA DODELAVO USNJA

(1) **Vodene barve** so načeloma sestavljene iz pigmentov za barvanje ali iz mineralnih snovi (**na primer:** belih), skupaj z določeno, ponavadi majhno količino veziv, kot je **na primer: klej ali kazein.** Nekatere vrste vodenih barv vsebujejo tudi polnila, antiseptike in insekticide.

Med vodenimi barvami so: **želatinsko belo**, **kazeinske vodene barve** in **silikatne vodene barve**. Ponavadi se pojavljajo v obliki prahu, lahko pa tudi kot paste ali emulzije.

(2) **Belila za čiščenje obutve** sestoje iz belila, aglomeriranega v obliki tablet s pomočjo veziva (**na primer: dekstrina ali kleja).** So razločki vodenih barv in se tudi pojavljajo kot paste ali disperzije.

(3) **Pripravljeni vodeni pigmenti, ki se uporabljajo za dodelavo usnja**, so preparati, podobni navadnim vodenim barvam in, ki sestoje iz mešanice mineralnih ali organskih pigmentov z nekaj veziva (**na primer:** s **kazeinati).** Pojavljajo se v obliki prahu, past ali disperzij v vodi, včasih pa vsebujejo tudi sestavine, namenjene za ustvarjanje briljantne površine usnja.

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) preparate za površinsko obdelavo zidov, podov itd na osnovi plastičnih mas z dodano veliko količino polnil in ki se nanašajo z lopatico ali ometačem (**tar. št. 32.14**),

(b) tiskarske barve, ki kljub podobni kvalitativni sestavi, kot jo imajo premazna sredstva, niso primerne za nanašanje premazov (**tar. št. 32.15**) in

(c) premazna sredstva v prahu **("suhi laki"),** ki sestoje pretežno iz plastičnih mas, vendar vsebujejo aditive in pigmente in ki se nanašajo na predmete pod vplivom toplote in ob uporabi ali brez uporabe **statične elektrike** (**39. poglavje**).

32.11 - PRIPRAVLJENI SIKATIVI

Pripravljeni sikativi so mešanice, ki se uporabljajo za pospeševanje sušenja nekaterih premazov - barv ali lakov tako, da pomagajo pri oksidaciji sušilnih olj. Ti preparati se ponavadi sestoje iz kemičnega dela (**svinčev borat, cinkov naftenat, cinkov oleat, manganov dioksid, kobaltov rezinat** itd.) in polnila, **na primer:** sadre (*trdni sikativi*), ali pa so sestavljeni iz koncentriranih raztopin zgoraj navedenih snovi v smolnem lesnem ali sulfatnem terpentinu, špiritu itd (**na primer: kalcijev naftenat ali kobaltov naftenat** v **špiritu),** z ali brez sušilnega olja (tekoči ali pastozni sikativi).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) kuhanih ali kemično modificiranih olj iz **tra. št. 15.18**,

(b) posameznih kemično določenih spojin (**ponavadi 28. ali 29. poglavje**) in

(c) rezinatov (**tar. št. 38.06**).

32.12 - PIGMENTI (VKLJUČNO KOVINSKI PRAH IN LUSKE), DISPERGIRANI V NEVODNIH MEDIJIH, V TEKOČEM STANJU ALI PASTI, KI SE UPORABLJAJO PRI PROIZVODNJI PREMAZNIH SREDSTEV (VKLJUČNO LAK BARVE); TISKARSKE FOLIJE; BARVE IN DRUGA BARVILA, KI SO PRIPRAVLJENA V OBLIKAH ALI PAKIRANJIH ZA PRODAJO NA DROBNO

3212.10 **- Tiskarske folije**

3212.90 **- Drugo**

(A) **PIGMENTI (VŠTEVŠI KOVINSKI PRAH IN KOSMIČE), DISPERGIRANI V ORGANSKIH TOPILIH, V TEKOČEM ALI PASTOZNEM STANJU, KI SE UPORABLJAJO PRI PRIPRAVI PREMAZNIH SREDSTEV (VŠTEVŠI EMAJLE)**

To so **koncentrirane disperzije** pigmentov (vštevši prah in kosmiče aluminija in drugih kovin) v **nevodnem mediju** (**na primer:** sušilna olja, špirit, smolno, lesno ali sulfatno terpentinsko olje ali lak) , v tekočem ali v pastoznem stanju, ki se uporabljajo v proizvodnji premaznih sredstev in emajlov.

V to skupino **spadajo** koncentrirane disperzije, katere včasih imenujejo ***"biserne esence"***, iz:

(a) **naravnega bisernega pigmenta**, ki vsebuje ***gvanin*** in hipoksantin iz lusk nekaterih vrst rib, ali pa iz

(b) **sinetičnega bisernega pigmenta** (**na primer:** sljuda, prevlečena s bizmutovim oksi kloridom ali titanovim dioksidom) v laku (**na primer:** nitrocelulocni lak), ali pa v raztopini sintetičnih polimerov.

Ti izdelki se uporabljajo v proizvodnji **immitacij biserov**, lakov za nohte ali drugih premaznih sredstev in emajlov.

(B) **TISKARSKE FOLIJE**

Ti izdelki (znani tudi kot **"zaščitne folije"**) sestoje iz **tankih listov** iz:

(1) **kovinskega prahu** (vštevši iz prahu plemenitih kovin) ali iz pigmenta, aglomeriranega z lepilom, želatino ali drugimi vezivi, ali iz

(2) **kovine** (vštevši iz plemenite kovine) ali pigmenta, nanešenega na papir, plastično maso ali drugo podlago z naparevanjem kovine v vakuumu pod vlivom visoke napetosti - katodno naparevanje itd.

Uporabljajo se s pritiskom (in **ponavadi toploto**) za tiskanje knjižnih platnic, trakov za klobuke itd (ročno ali strojno).

Kovinske folije, izdelane z valjanjem ali kovanjem, se uvrščajo po materialu, iz katerega so izdelane (**na primer:** zlate folije v **tar. št. 71.08**, bakrove v **tar. št. 74.10** in aluminijeve v **tar. št. 76.07**).

(C) **BARVE IN DRUGA BARVILA (BREZ VEZIVA), PRIPRAVLJENE V OBLIKAH ALI V PAKIRANJIH ZA PRODAJO NA DROBNO**

Te barve so izdelki, ki **ne tvorijo filma** in ki sestoje pretežno iz mešanic barv iz z drugimi snovmi (**na primer:** inertna topila, površinsko aktivni izdelki, ki pomagajo pri prodiranju in fiksiranji barvila). Včasih se jim dodajajo tudi jedklana sredstva.

V to tar. številko spadajo **samo, če so:**

(1) **v pakiranjih za prodajo na drobno** (**na primer:** *vrečke prahu, stekleničke tekočine*), pripravljene, da se uporabijo kot barve, ali

(2) v oblikah (**na primer: kroglice, tablete** ipd.) z nedvoumnim namenom **za prodajo na drobno**.

Barve, ki spadajo v to tar. številko, so pretežno tiste, ki se uporabljajo v gospodinjstvu in ki se ponavadi prodajajo kot ***"barve za gospodinjstvo"*** (**na primer:** za obleko, obutev, pohištvo). Ta tar. številka **vključuje** tudi specialne barve, ki se uporabljajo v laboratorijih (**na primer: za barvanje mikroskopskih preparatov).**

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) barv za umetniško slikarstvo, pouk in pleskarstvo, barv za toniranje, za razvedrilo in podobno v tabletah, tubah, kozarcih, posodicah, steklenicah in v podobnih oblikah ali pakiranjih (**tar. št. 32.13**),

(b) tiskarskih barv (**tar. št. 32.15**),

(c) barv za lase iz **tar. št. 33.05**,

(d) gledaliških mastnih barv in drugih šmink (**tar. št. 33.04**) in

(e) barvnih svinčnikov in pastel (**tar. št. 96.09**).

32.13 - BARVE ZA UMETNIŠKO SLIKARSTVO, POUK ALI PLESKANJE, BARVE ZA NIANSIRANJE, BARVE IN PODOBNO ZA RAZVEDRILO IN ZABAVO, V TABLETAH, TUBAH, KOZARČKIH, STEKLENIČKAH, SKODELICAH ALI PODOBNIH OBLIKAH ALI PAKIRANJIH

3213.10 **- Barve v kompletih**

3213.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** pripravljene barve in premazna sredstva, ki jih uporabljajo umetniki, učenci in pleskarji, barve za toniranje, barve za razvedrilo in podobno (vodene barvice, glinenke, oljnate barvice itd.) - **pod pogojem**, da so v obliki tablet ali pripravljene v tube, kozarčke ali stekleničke, paletnih ploščic, papirnih zvitkov, skodelic ali podobnih oblikah pakiranj.

Ta tar. številka **ne vključuje** tiskarskih črnil (ali barv), tekočih tušev ali trdnih ali drugih izdelkov, uvrščenih v **tar. št. 32.15**, pa tudi ne barvne krede, pastel in podobni izdelkov (**tar. št. 96.09**).

32.14 - KITI (STEKLARSKI, ZA CEPLJENJE DREVES ITD.), SMOLNI OMETI, DRUGE TESNILNE MASE, POLNILA ZA PLESKARSKO-BARVARSKA DELA; PREPARATI ZA POVRŠINSKO OBDELAVO FASAD, NOTRANJIH ZIDOV, TAL, STROPOV, IN PODOBNO, KI NISO OGNJEVARNI

3214.10 **- Steklarski kiti, kiti za cepljenje dreves, smolni cementi, tesnile mase in drugi kiti; polnila za pleskarskobarvarska dela**

3214.90 **- Drugo**

Izdelki iz te tar. številke so preparati zelo različnih sestav, za katere je pretežno značilna uporaba, za katero so pripravljeni.

Ti preparati se pripravljajo ponavadi v bolj ali manj pastozni obliki in se po uporabi skoraj vedno strdijo. Nekateri pa so pripravljeni v trdni obliki ali v obliki prahu. Tisti v obliki paste se uporabijo tako, da se med uporabo segrevajo ali se jim dodajajo tekočine (**na primer:** voda).

Izdelki iz te tar. številke se ponavadi nanašajo s pištolami, lopatico, zidarskim ometačem in deščico za poravnavo nanešene mase ali s podobnim orodjem.

(I) KITI (STEKLARSKI, ZA CEPLJENJE DREVES IN DRUGI), SMOLNI OMETI, DRUGE TESNILNE MASE

Ti preparati se uporabljajo pretežno, da bi zamašili, zamazali razpoke, v nekaterih primerih pa tudi, da **bi spojili ali utrdili sestavne dele**. **Od lepil** in drugih veziv se **razlikujejo** po tem, da se nanašajo v obliki debelih prevlek ali plasti.

Omeniti pa je treba, da ta skupina izdelkov **vključuje tudi kite (tesnilne mase)**, ki se **uporabljajo na pacientovi koži okoli poškodb - tvorov**.

Ta skupina **vključuje**:

(1) **Kite na oljnati osnovi**, ki sestoje pretežno iz sušilnih olj, polnih (ki z olji lahko reagirajo ali pa so inertna) in trdil. Najbolj znan tovrstni izdelek je steklarski kit.

(2) **Kite na osnovi voskov (voski za lepl jenje)**, ki sestoje iz voskov (vseh vrst), katerim so pogosto dodane smole, šelak, kavčuk, smolni estri itd z namenom, da bi bil lepilni učinek večji. Ta tar. številka **vključuje** tudi kite, v katerih je vosek (delno ali popolnoma) zamenjan s izdelki, kot je **na primer:** cetilni alkohol ali stearilni alkohol. Ti izdelki **vključujejo** kite za spajkanje in kite za škafe, sode itd.

(3) **Smolnate kite in omete**, ki sestoje iz naravnih smol (*šelak, damar, kolofonija*) ali iz plastičnih mas (*alkidne smole, poliestri, kumaron-idenske smole*), ki so med seboj pomešane in katerim so ponavadi dodane druge snovi (**na primer:** voski, olja, bitumen, kavčuk, prah opek, apnenčev, cementni prah ali prah kateregakoli drugega polnila). Omeniti je treba, da so nekateri med temi kiti zajeti tudi v vrstah, ki so opisane v nadaljnjem besedilu (**na primer:** tisti na osnovi plastičnih mas ali kavčuka). Kiti in cementi iz te skupine služijo za mnoge namene - kot polnila v elektrotehnični industriji, za kitanje steklenih, kovinskih ali porcelanskih predmetov itd. Ponavadi se uporabljajo potem, ko se raztopijo.

(4) **Kite na osnovi vodenega stekla**, ki se pripravljajo pretežno neposredno pred uporabo tako, da se zmešata dve komponenti. Ena sestoji iz vodne raztopine natrijevega in *natrij-kalijevega silikata*, druga pa iz polnila (**na primer:** kremenčev prah, pesek, azbestna vlakna itd.). Pretežno se uporabljajo za kitanje motornih svečk, motornih blokov in karterjev, izpušnih cevi, radiatorjev itd, pa tudi, da izpolnijo ali zapolnijo nekatere stike.

(5) **Kite na osnovi cinkovega oksiklorida**, katere pridobivajo iz cinkovega oksida in cinkovega klorida, katerima so dodana sredstva za upočasnjevanje, v nekaterih primerih pa tudi polnila. Uporabljajo se za izpolnjevanje razpok in lukenj v lesu, keramiki itd.

(6) **Kite na osnovi magnezijevega oksiklorida**, katere pridobivajo iz magnezijevega klorida in magnezijevega oksida, katerima so dodana polnila (**na primer:** lesna moka). Največ se uporabljajo za zapolnjevanje ali za mašenje razpok v lesenih predmetih.

(7) **Kite na žveplovi osnovi**, ki sestoje iz žvepla, pomešanega z inertnimi polnili. Pripravljajo se v trdnih oblikah in se uporabljajo za tvorbo trdih, nepremočljivih in proti kislinam odpornih polnilnih mas, pa tudi za spoje in utrdijo kose na svojem mestu.

(8) **Kite na osnovi sadre**, ki se pripravljajo v obliki vlaknastega, pramenastega prahu, sestavljenega iz **mešanice** pribl. 50% sadre in drugih materialov, kot so **na primer:** azbestna vlakna, lesna celuloza, steklena vlakna in pesek. Pripravljajo se v obliki paste ob dodajanju vode in se uporabljajo za utrjevanje vijakov, klinov z ušesi, zagozd, kljuk itd.

(9) **Kite na osnovi plastičnih mas** (*poliestrov, poliuretanov* in *epoksidnih smol*), ki vsebujejo **veliko** raznih **polnil** (**običajno tudi do 80%,**) (**na primer:** gline, peska in drugih silikatov, titanovega oksida, kovinskih praškov). **Vsebnost polnila** ni tako odločujoča pri uvrščanju v to tarifno številko, **pomebnejši je nedvoumen namen uporabe**. Nekateri se uporabljajo šele po dodatku trdilca. Uporabljajo se predvsem za zapolnitev nekaterih stikov, kot kiti in polnila za karoserije itd., za popravilo kovinskih predmetov ali za njihovo spajanje z drugimi materiali.

Vendar pa so kiti brez polnil **izključeni** (npr. **39. poglavje, 40 poglavje**)

(10) **Kite na osnovi cinkovega oksida in glicerina**, ki se uporabljajo za prevleke in premaze, odporne proti kislinam, in za pritrjevanje železnih delov na porcelanske izdelke ter za spajanje cevi.

(11) **Kite na osnovi kavčuka** - lahko so sestavljeni **na primer:** iz *tioplasta* z dodanim polnilom (grafitom, silikati, karbonati itd.) in (v nekaterih primerih) iz organskega topila. Uporabljajo se po dodatku trdilca za dosego upogljivih zaščitnih prevlek ali premazov (odpornih na kemikalije in topila), pa tudi za zatesnjevanje. Ti kiti lahko sestoje tudi iz vodne disperzije kavčuka, kateremu je primešano barvilo, mehčalci, polnila, veziva ali antioksidanti. Uporabljajo se za tesnenje zaprtih pločevink.

(12) **Kite (tesnilne mase), ki se uporabljajo na pacientovi koži**. Ti izdelki lahko sestoje **na primer:** iz natrijeve karboksimetilne celuloze, pektinov, želatine in poliizobutilena v nekem organskem topilu, kot je **na primer:** izopropilni alkohol. Polagajo se na pacientovo kožo okrog tvorov kot tesnila, ki tvorijo neprepustno vez med kožo in vrečko za zbiranje odpadnih snovi iz telesa. **Nimajo** terapevtskega niti profilaktičnega učinka.

(13) **Tesnilne voske**, in **pečatne voske**, ki sestoje pravzaprav **iz mešanic** smolnih materialov (**na primer:** šelaka, kolofonije) s ponavadi visokim odstotkom mineralnih polnil in barvil. Uporabljajo se za izpolnjevanje lukenj, za vodotesnost steklenih naprav, za pečatenje dokumentov itd.

(II) POLNILA ZA PLESKARSKO BARVARSKA DELA; PREPARATI ZA POVRŠINSKO OBDELAVO FASAD, NOTRANJIH ZIDOV, TAL , STROPOV IN PODOBNO, KI NISO OGNJEVARNI

Ti izdelki se od maloprej opisanih kitov **razlikujejo** po tem, da se **pretežno uporabljajo** za večje površine. Razlikujejo se od barv, lakov in podobnih izdelkov po visoki **vsebnosti polnil** in pigmentov (kadar so prisotni). Ta vsebnost je ponavadi veliko **večja kot pa vsebnost veziv**, topil ali tekočin za tvorbo disperzij.

(A) POLNILA ZA SLIKARSKO-PLESKARSKA DELA

Slikarsko-pleskarska polnila se uporabljajo, da bi se površina za pleskanje ali barvanje pripravila (**na primer:** površina notranjih zidov) in izravnavo neravnin in (če je potrebno) z zapolnjevanjem razpok, lukenj ali poroznih delov površine. Barva se nanaša nanje šele po utrjevanju in peskanju.

V to skupino **spadajo tudi polnila** na osnovi olja, gume, lepil ipd. Polnila na osnovi plastičnih mas, katerih sestava je podobna sestavi nekaterih kitov iste vrste, se uporablja tudi za karoserije.

(B) PREPARATI ZA PREMAZOVANJE ZIDARSKIH POVRŠIN, KI NISO OGNJEVARNI

Neognjevarni preparati za **premazovanje fasad, notranjih zidov, podov in stropov, zidov in dnov plavalnih bazenov** itd. jih napravijo vodoodporne in jim izboljšajo videz. Uporabljajo se v glavnem kot končni premazi.

V to skupino spadajo:

(1) **Praškasti preparati**, ki sestoje iz enakih delov sadre in peska s plastifikatorjem.

(2) **Preparati v obliki prahu** na osnovi kremena in cementa z majhnimi dodanimi količinami plastifikatorjev, ki se uporabljajo (**na primer:** po dodatku vode) za polaganje zidnih ali talnih ploščic.

(3) **Preparati v obliki paste,** katere pridobivajo z mešanjem mineralnih polnil (**na primer:** zmletega marmorja, kremena ali mešanice kremena in silikatov) z vezivom (plastičnimi masami ali smolami) z dodanim pigmentom in (če je potrebno) tudi z vodo ali topilom.

(4) **Tekoči preparati**, ki sestoje iz **na primer:** sinetičnega kavčuka ali iz akrilnih polimerov, azbestnih vlaken, pomešanih s pigmentom in z vodo. Na fasado se nanašajo s čopičem ali z razpršilno pištolo, tako da tvorijo karseda debelejšo plast barve.

*
* *

Pri nekaterih maloprej navedenih izdelkih je potrebno **mešanje različnih** sestavin ali dodajanje nekaterih sestavin **neposredno pred uporabo**. Taki izdelki **ostanejo uvrščeni** v tej tar. številki, vendar **pod pogojem**:

(i) da je, glede na način pakiranja**, nedvoumno spoznavno**, da bodo ti izdelki **uporabljeni skupaj** in brez predhodnega prepakiranja,

(ii) da se nahajajo **skupaj in**

(iii) da jih je moč prepoznati ali po njihovem izvoru, ali pa količinskem razmerju, v katerem so pripravljeni in da so **eden drugemu komplementarni**.

V primeru, da je treba izdelkom **dodati trdilec** v času uporabe, vendar ga prizvodi ne vsebujejo, tedaj taki izdelki **ne bodo izključeni** iz te tar. številke, **pod pogojem**, da tako njihova sestava kot način pakiranja nedoumno opredeljujeta njihovo uporabo pri pridobivanju kitov, polnil ali preparatov za površinsko obdelavo fasad ipd.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naravne smole, v nekaterih deželah znane kot *"mastiksi"* (**tar. št. 13.01**),

(b) sadro, apno ali cement, ki so zajeti v **tar. št. 25.20, 25.22 in 25.23**,

(c) asfaltne kite ali druge bituminozne kite (**tar. št. 27.15**),

(d) zobarske cemente in druga zobarska polnila (**tar. št. 30.06**),

(e) pivsko smolo in druge izdelke iz **tar. št. 38.07**,

(f) ognjeovarne cemente in omete (**tar. št. 38.16**) in

(g) pripravljena veziva za livarske kalupe in jedra; aditive za betone ali malte; ne ognjevarne malte in betone, ki se uporabljajo za poravila, zidavo ipd. (**tar. št. 38.24**).

32.15 - TISKARSKE BARVE, TUŠI IN ČRNILA ZA PISANJE ALI RISANJE IN DRUGA ČRNILA, VKLJUČNO NEKONCENTRIRANA ALI V TRDNEM STANJU

- Tiskarske barve:

3215.11 **- - črna**

3215.19 **- - druge**

3215.90 **- Drugo**

(A) **Tiskarska črnila (ali barve),** so paste različnih konsistenc, katere pridobivajo z mešanjem zelo fino porazdeljenega črnega pigmenta ali barvnega pigmenta z nosilcem. Pigment so ponavadi **ogljikove saje** za črne tiskarske barve, za druge pa črnila in anorganski tuši, ali pa **organski pigment**.

Nosilec sestoji iz naravnih smol ali iz sintetičnih polimerov, dispergiranih v olju ali raztopljenih v topilih in vsebuje majhno količino aditivov za doseganje željenih učinkov.

(B) **Navadna pisalna in risalna črnila** ,so raztopine ali suspenzije črne ali barvaste snovi v vodi, najpogosteje z dodanimi smolami ali drugimi izdelki (**na primer:** stabilizatorjev). Med njih spadajo črnila na **osnovi železa**, ekstraktov **kafrovega lesa**, ali pa na osnovi sintetičnih organskih barv. ***Indijsko črnilo*** *(tuš),* ki se uporablja predvsem za risanje, sestoji iz saj, suspendiranih v vodi (z dodano gumiarabiko, šelakom itd.), včasih pa sestoji in živalskih lepil.

(C) **Druga črnila, katera vključuje ta tar. številka, so**:

(1) Črnila za kopiranje in hektografska črnila (navadva črnila, zgoščena z glicerinom, sladkorjem itd.).

(2) Črnila za kemične svinčnike.

(3) Črnila za razmnoževalne stroje in za namakanje štampiljnih blazinic ali pisalnih trakov (za pisalne stroje).

(4) Črnila za označevanje *("markerji",* na osnovi srebrovega nitrata).

(5) Kovinska črnila (fino porazdeljena suspenzija kovin ali zlitin v raztopinah smol - na primer: zlata, srebrna ali bronzna črnila).

(6) Pripravljena nevidna črnila (**na primer:** na osnovi *kobaltovega klorida*).

Ti izdelki se pojavljajo **ponavad**i v obliki tekočine ali past, vendar se tudi koncentrirani ali v trdni obliki **vključujejo** v to tar. številko (**na primer:** praški, tablete, palčke itd.). Uporabljajo se kot črnila, ko se enostavno razredčijo ali dispergirajo.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) praški za elektrostaske kopirne aparate, ki sestoje iz **tonerjev** (mešanice ogljenih saj in termoplastičnih mas), združenih z nosilci (**na primer:** zrna peska, prevlečena z etilno celulozo), ki se uporabljajo v fotokopirnih strojih in, ki delujejo na **elektro-statskem principu (tar. št. 37.07**),

(b) rezervnih vložkov za kemične svinčnike, ki sestoje iz cevke s črnilom in pisalne kroglice (**tar. št. 96.08**). Na drugi strani pa **ostanejo** v tej tar. številki preprosti rezervoarji **za nalivna peresa**, napolnjeni s črnilom.

(c) črnilnih trakov za pisalne stroje ali štempiljskih blazinic. (**tar. št. 96.12**).

33. POGLAVJE

ETERIČNA OLJA IN REZINOIDI; PARFUMERIJSKI, KOZMETIČNI IN TOALETNI IZDELKI

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) naravni izvlečki oleosmol ali rastlin **tar. št. 13.01 ali 13.02;**

   (b) milo in drugi izdelki iz **tar. št. 34.01** in

   (c) smolni, lesni ali sulfatni terpentin in drugi proizvodi iz **tar. št. 38.05.**

2 Pojem "**dišave**" v tar. št. 3302 se nanaša na dišeče snovi pridobljene iz tar. št. 33.01 ali iz sintetičnih arom.

3. Tar. številke od 33.03 do 33.07 **obsegajo** med drugim proizvode, nepomešane ali pomešane (razen vodnih destilatov in vodnih raztopin eteričnih olj), ki so primerni za uporabo kot blago iz teh tar. številk ter za te namene, pakirani za prodajo na drobno.

4. Z izrazom "**parfumerijski, kozmetični ali toaletni preparati**" v **tar. št. 33.** so med drugim mišljeni tile proizvodi: vrečke z deli aromatične rastline; dišeči preparati, ki učinkujejo z zgorevanjem; parfumirani papir in papir, impregniran ali premazan s kozmetičnim sredstvom; raztopine za kontaktne leče ali umetne oči; vata, klobučevina ali netkani materiali, impregnirani, premazani, prevlečeni ali prekriti z dišavami ali kozmetičnimi preparati; toaletni preparati za živali.

SPLOŠNA DOLOČILA

Eterična olja in **izvlečki olesmol** iz tar.številke **33.01** so vsa pridobljena **z ekstrakcijo** rastlin. Kakšen tip ekstrakcije se uporabi je odvisno od vrste rastline. **Na primer**, v odvisnosti od vrste ekstrakcije, vodno parna destilacija ali ekstrakcija z organskimi topili, se lahko iz določene rastline (**na primer:** cinamon), lahko dobi eterično olje ali izvleček olesmole.

Tar. številke **od 33.03 do 33.07 vključujejo** izdelke, pomešane ali nepomešane (razen vodnih destilatov in vodnih raztopin eteričnih olj), primerne za uporabo kot blago iz teh tar. številk in v te namene, pripravljene v pakiranjih za prodajo na drobno (**glej Opombo 3 k temu poglavju).**

Izdelki iz tar. številk **od 33.03 do 33.07 ostanejo** uvrščeni v teh tar. številkah neglede na to, ali vsebujejo vzporedne farmacevtske ali dezinfekcijske sestavine ali ne (**glej Opombo 1(d) k 3o. poglavju**). Vendar pa ostanejo uvrščeni v tar. številki **33.07** pripravljeni svežilci zraka **tudi, če vsebujejo** dezinfekcijska sredstva v večji meri, kot pa dovoljuje značaj vzporednosti.

Preparati (**na primer:** laki) in **nepomešani** izdelki (**na primer:** neodišavljen lojevec v prahu, *Fullerjeva zemlja*, aceton, galun), primerni za druge namene, razen pravkar opisanih, se uvrščajo v te tar. številke **samo**, **če so:**

(a) v pakiranjih vrst, v katerih se prodajajo potrošnikom, opremljenih z nalepkami, besedilom ali drugimi indikacijami, da so namenjeni za uporabo kot parfumerijski, kozmetični ali toaletni preparati, ali pa kot svežilci prostorov, ali

(b) pripravljeni v oblike, ki so nedvoumno specializirane za tako uporabo (**na primer:** lak za nohte v stekleničkah s čopičem za nanašanje laka).

To poglavje **ne vključuje**:

(a) vazelina iz nafte, neodišavljenega, v pločevinkah ali v drugih kontejnerjih, na katerih se nahaja **samo nalepka** "***vazelin iz nafte***" ali "***čisti vazelin iz nafte***" in ni namenjen za nego kože(**tar. št. 27.12**),

(b) medicinskih preparatov, katerih vzporedna uporaba je namenjena kot parfumerijskih, kozmetičnih ali toaletnih preparatov (**tar. št. 30.03 ali 30.04**) in

(c) mil in papirja, polsta in netkanih materialov, ki so impregnirani, premazani ali prekrite z milom ali detergentom (**tar. št. 34.01**).

33.01 - ETERIČNA OLJA (BREZ TERPENOV ALI S TERPENI), VKLJUČNO ZGOŠČENA (TRDA) OLJA (CONCRETES) IN ČISTA OLJA, REZINOIDI, IZVLEČKI OLEOSMOL; KONCENTRATI ETERIČNIH OLJ IN MAŠČOB V MASTEH, NEETERIČNIH OLJIH, VOSKIH ALI PODOBNO, DOBLJENI Z EKSTRAKCIJO ETERIČNIH OLJ Z MASTJO ALI Z MACERACIJO; STRANSKI TERPENSKI PROIZVODI, DOBLJENI Z DETERPENACIJO ETERIČNIH OLJ; VODNI DESTILATI IN VODNE RAZTOPINE ETERIČNIH OLJ

- Eterična olja agrumov:

3301.11 **- - iz bergamota**

3301.12 **- - iz pomaranče**

3301.13 **- - iz limone**

3301.14 **- - iz citronovca**

3301.19 **- - drugo**

- Eterična olja, druga, razen iz citronskega sadja (agrumov):

3301.21 **- - iz geranije**

3301.22 **- - iz jasmina**

3301.23 **- - iz sivke ali lavandina**

3301.24 **- - iz mete (Mentha piperita)**

3301.25 **- - iz drugih met**

3301.26 **- - iz vetivera**

3301.29 **- - druga**

3301.30 **- Rezinoidi**

3301.90 **- Drugo**

(A) **Eterična olja , vključno zgoščena (trda) olja (*concretes*) in čista olja; izvlečki oleosmol.**

Eterična olja, ki služijo za surovina v parfumerijski, prehrambeni in drugih industrijah, **so rastlinskega izvora**. Ponavadi je njihova sestava zelo zapletena in vsebujejo alkohole, aldehide, ketone, fenole, estre, etre in terpene v različnih razmerjih. Ta olja ostanejo uvrščena v tej tar. številki **neglede na to**, ali jim je bil njihov značilni vonj kaj spremenjen z odstranjevanjem terpenov, ali pa ne. Večina teh olj je hlapnih (packa, ki jo za seboj pustijo na papirju, kmalu izgine).

Eterična olja pridobivajo na razne načine, kot so:

(1) **s stiskanjem** (<u>na primer:</u> limonovega olja iz limonine skorje),

(2) **z destilacijo** s pomočjo pare,

(3) **z ekstrakcijo** iz svežega materiala rastlinskega izvora s pomočjo topila, kot je petrol-eter, benzen, aceton, toluen ali s pomočjo super-kritičnih tekočin (kot je na primer: plin ogljikovega dioksida -CO_2 pod pritiskom),

(4) **z ekstrakcijo iz koncentrata**, dobljenega z anferlažo ali maceracijo (glej besedilo pod (B) v nadaljevanju).

Ta tar. številka **vključuje** tudi trdna olja ***(concrete),*** dobljena po navedenih postopkih v predhodni podtočki **Trdna olja** so trdne ali poltrdne snovi zaradi prisotnosti rastlinskih voskov. Z odstranitvijo teh voskov pridobivajo **čista olja** ***(arboliti***), ki se prav tako uvrščajo v to tar. številko.

Rezinoidi so izdelki, ki se uporabljajo pretežno kot fiksirji v industriji vonjav, kozmetike, mil ali površinsko aktivnih sredstev. Bistvene sestavine so nehlapni materiali, pridobivajo pa jih z ekstrakcijo z organskimi topili ali pa z ekstrakcijo s pomočjo plinov (**na primer:** z ogljikovim dioksidom) pod pritiskom, in sicer iz:

(i) suhih naravnih rastlinskih smolnatih materialov (na primer: iz gume, gumijeve smole, oleogamskih smol ali naravnih oleosmol in

(ii) suhih naravnih živalskih smolnih materialov (na primer: iz *kastoreuma, civeta* in *mošusa*).

Izvlečki olesmol , ki so znani tudi pod nazivom ***"olesmolni pripravki"*** ali ***"dišeče olesmole",*** se vedno pridobivajo iz rastlin (običajno iz aromatičnih rastlin), tako z ekstrakcijo v organskih topilih, kot z ekstrakcijo s **super kritičnimi tekočinami**. Ti ekstrakti vsebujejo hlapno dišečo osnovo (**na primer:** eterično olje) in nehlapno aromatično osnovo (**na primer:** smole, maščobna olja), ki dajejo značilen vonj ali aromo rastline. Vsebnost eteričnih olj v teh izvlečkih olesmol zelo niha in je odvisna od vrste aromatične rastline. Ti izdelki se uporabljajo predvsem kot aromatizacijska sredstva v prehrambeni industriji.

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) naravne oleosmole (**tar. št. 13.01**),

(b) rastlinske ekstrakte, ki drugje niso navedeni in ne vključeni (**na primer:** z vodo ekstrahirane oleosmole), ki vsebujejo hlapljive sestavine in, razen dišavnih snovi, veliko večji delež drugih rastlinskih snovi (**tar. št. 13.02**) in

(c) pripravljene oleosmole, ki se uporabljajo kot barvila (**tar. št. 32.03**).

Eterična olja in rezinoidi vsebujejo včasih majhne količine topil, ki so bila uporabljena ob njihovi ekstrakciji (**na primer:** etilni alkohol), vendar jih to dejstvo ne izloča iz te tar. številke.

Eterična olja in rezinoidi, ki so z odstranjevanjem nekaterih sestavin **samo** standarizirani, ostanejo uvrščeni v tej tar. številki **pod pogojem**, da je sestava standariziranega izdelka še vedno v običajnem okviru, v katerem se nahaja v izdelku v naravnem stanju. Vendar pa so iz te tar. številke **izključena** eterična olja in rezinoidi, ki so frakcionirani ali drugače modificirani (razen z odstranjevanjem terpenskih ogljikovodikov) v tolikšni meri, da se sestava tako dobljenega izdelka bistveno razlikuje od izhodiščnega izdelka (**tar. št. 33.02**). Iz te tarifne številke so tudi **izključeni** izdelki katerim so dodana razredčila ali nosilci, kot so rastlinska olja, dekstroza ali škrob (**tar.št. 33.02).**

Najpomembnejša eterična olja, resinoidi in izvlečki (ekstrakti) so našteti v **DODATKU** na koncu komentarja k temu poglavju.

(B) **Koncentrati eteričnih olj v masteh, neeteričnih oljih, voskih in v podobnih snoveh.**

Ti koncentrati nastanejo, če eterična olja ekstrahirajo iz rastlin ali cvetov s pomočjo maščob, olj, vazelina, parafinskega voska itd., po **hladnem ali toplem** postopku (*anfleraža, maceracija* ali

digestijom). Zaradi tega imajo obliko koncentriranih eteričnih olj v masteh, v neeteričnih oljih itd., v trgovini pa so znani pod imenom ***"cvetne pomade".*** Iz te tar. številke so **izključeni** lasni preparati, znane tudi kot ***"pomade***" (**tar. št. 33.05**).

(C) **Vzporedni terpenski izdelki.**

Ta tar. številka se nanaša na vzporedne izdelke tipa terpenov, ki so izločeni iz eteričnih olj s frakcijsko destilacijo ali kako drugače. Pogosto se uporabljajo za parfumiranje nekaterih toaletnih mil, ali pa za aromatizacijo nekaterih prehrambenih izdelkov.

(D) **Vodni destilati in vodne raztopine eteričnih olj.**

Vodne destilate pridobivajo kot vodne frakcije destilatov, ki nastajajo, če se eterična olja ekstrahirajo iz rastlin s pomočjo parne destilacije.

Po odvajanju eteričnih olj, zadržijo vodni destilati še vedno vonj zaradi prisotnosti majhnih količin eteričnih olj. Nekateri destilati, dobljeni z destilacijo rastlinskih izdelkov, konzerviranih v alkoholu, vsebujejo tudi še majhne količine alkohola. Drugi spet lahko vsebujejo nujno količino alkohola za hranjenje (**na primer:** destilat *hamamelise* - ene izmed vrst lešnika).

Ta tar. številka **vključuje** tudi raztopine eteričnih olj v vodi. Ti izdelki ostanejo uvrščeni v tej tar. številki tudi, če so med seboj pomešani, vendar jim niso dodane druge snovi, ali pa, kadar so pripravljeni kot parfumerijski izdelki ali kot zdravila (kot je to v navadi).

Najpogostejši vodni destilati in raztopine so tisti iz pomarančinih cvetov, vrtnice, melise, mete, kamarača, lovorjeve višnje, lipovega cvetja, hamamelisa itd.

Razen že navedenih izključutev, **izključuje** ta tar. številka še:

(a) vanilijevo oleosmolo (včasih jo zgrešeno imenujejo "***vanilijev rezinoid***" ali "***vanilijev ekstrakt***") (**tar. št. 13.02**),

(b) določene kemično določene spojine, izolirane iz eteričnih olj (**na primer:** izolirani terpeni) ali iz rezinoidov (naravni izolati), ali pa sintetično dobljene (**29. poglavje**),

(c) mešanice eteričnih olj, mešanice rezinoidov, mešanice eteričnih olj in rezinoidov in mešanice na osnovi eteričnih olj ali rezinoidov (**glej** komentar k **tar. številki 33.02**) in

(d) smolni lesni ali sulfatni terpentin in druga terpenska olja, pridobljena z destilacijo ali kako drugače iz lesa iglavcev. (**tar. št. 38.05**).

°
° °

KOMENTAR K PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 3301.12

Za namene podštevilke 3301.12 **izraz *"pomaranča"* ne velja** za mandarine (vključno *tangerine* in *satsumas*) clementine, *wilkings* ali podobne citronske hibride.

33.02 - MEŠANICE DIŠAV IN MEŠANICE (VKLJUČNO ALKOHOLNE RAZTOPINE) NA OSNOVI ENE ALI VEČ TEH SNOVI, KI SE UPORABLJAJO KOT SUROVINE V INDUSTRIJI; DRUGI PREPARATI NA OSNOVI DIŠAV VRST, KI SE UPORABLJAJO V PROIZVODNJI PIJAČ

3302.10 **- Za uporabo v industriji hrane in pijač**

3302.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** naslednje mešanice **pod pogojem**, da so takih vrst, ki se uporabljajo kot surovine v parfumerijski, prehrambeni industriji ali industriji pijač (**na primer:** za aromatizacijo slaščičarskih in prehrambenih izdelkov, pijač itd.) ali v drugih industrijah (**na primer:** v industriji mil):

(1) mešanice eteričnih olj,

(2) mešanice resinoidov,

(3) mešanice izvlečkov oleosmol,

(4) mešanice sintetičnih dišav,

(5) mešanice, ki sestoje iz dveh ali več dišav (eteričnih olj, rezinoidov in sintetičnih dišav) in

(6) mešanice ene ali več dišavnih snovi (eteričnih olj, rezinoidov, izvlečkov oleosmol ali sintetičnih dišav) z dodanimi razredčili ali nosilci, kot so rastlinska olja, dekstroza ali škrob,

(7) mešanice izdelkov iz drugih poglavij, vštevši mešanice z dodanim razredčilom ali nosilcev ali z alkoholom, z eno ali več dišavnimi snovmi (eteričnimi olji, rezinoidi, izvlečki oleosmol ali sintetičnimi dišavami), vendar pod pogojem, da te snovi predstavljajo osnovo mešanici.

Izdelki, dobljeni z **odstranitvijo enega ali več sestavin** iz enega eteričnega olja ali rezinoida tako, da se sestava tako dobljenega izdelka bistveno razlikuje od sestave izhodiščnega poroizvoda, so prav tako mešanice iz te tar. številke.

Primeri: ***menton olje*** (dobljeno z zmrzovanjem metinega olja, ki med drugim vsebuje: **63% mentona** in **16% mentola**), ***belo kafrino olje*** (dobljeno iz kafrinega olja z zmrzovanjem in destilacijo zaradi odvajanja kafre in *safrola,* ki vsebuje **30% do 40% *cineola***, pa tudi *dipenten, pinen, kamfen* itd.) in geraniol (dobljen s frakcijsko destilacijo citronelovega olja in vsebuje **med 50 in 77% *geraniola,*** skupaj s spremenljivimi količinami citronelola in nerola).

Ta tar. številka vključuje tudi **druge preparate na osnovi dišavnih snovi vrst, ki se uporabljajo pri proizvodnji pijač**. Ti preparati so lahko alkoholni ali brezalkoholni in se lahko uporabljajo tako za proizvodnjo alkoholnih kot brezalkoholnih pijač. Njihova osnova mora biti iz ene ali več dišavnih snovi, opisanih v Opombi št. 2. k temu poglavju, ki se uporabljajo **v prvi vrsti za dišavljenje** in šele v drugi vrsti za okus pijač. Takšni preparati vsebujejo v glavnem razmeroma majhno količino dišavnih snovi, ki dajejo značilnost posamezni pijači; lahko vsebujejo tudi sokove, barvila, kislila, sladila itd., **pod pogojem**, da pri tem ohranjajo svoj značaj dišavnih snovi. Kot izhaja iz zapisanega, ti preparati **niso** namenjeni za takojšnje uživanje kot gotove pijače in jih je po tem mogoče razločevati od gotovih pijač iz **22. poglavja**.

Ta tar. številka **izključuje** sestavljene akoholne in brezalkoholne preparate, ki se uporabljajo za proizvodnjo pijač in katerih osnova niso dišavne snovi, opisane v **Opombi 2** k temu poglavju (**tar. št. 21.06**, razen če niso bolj specifično navedeni v kje drugje v Nomenklaturi).

33.03 - DIŠAVE (PARFUMI) IN TOALETNE VODE

Ta tar. številka **vključuje** parfume v tekočem, zgoščenem ali trdnem stanju (vštevši palčke) in toaletne vode, namenjene predvsem za dišavljenje človeškega telesa.

Parfumi in dišave ponavadi sestoje iz eteričnih olj, zgoščene ali trdne cvetne mase, iz čistih ali mešanih sintetičnih dišavnih snovi, raztopljenih v alkoholu velike koncentracije. Ponavadi so jim dodane šibke vonjave, fiksirji ali stabilizatorji.

Toaletne vode (**na primer:** lavandina voda - voda sivke, kolonjska voda) **ne gre šteti** za vodne destilate ali za raztopine eteričnih olj iz **tar. št. 33.01**. Vsebujejo manjše količine eteričnih olj itd. v alkoholu manjše koncentracije kot maloprej opisani parfemi.

Ta tar številka **ne vključuje**:

(a) toaletnega kisa (**tar. št. 33.04**) in

(b) losiononov po britju in osebnih deodorantov (**tar. št. 33.07**).

33.04 - IZDELKI ZA LEPOTENJE IN LIČENJE TER IZDELKI ZA NEGO KOŽE (RAZEN ZDRAVIL), VKLJUČNO PREPARATI ZA ZAŠČITO PRED SONCEM ALI ZA POJAČENJE PIGMENTACIJE PRI SONČENJU ALI ZA RJAVENJE IN PREPARATI ZA MANIKIRANJE IN PEDIKIRANJE

3304.10 **- Izdelki za ličenje ustnic**

3304.20 **- Izdelki za ličenje oči**

3304.30 **- Preparati za manikiranje in pedikiranje**

- Drugo:

3304.91 **- - pudri, vključno kompaktni**

3304.99 **- - drugo**

(A) IZDELKI ZA LEPOTENJE ALI LIČENJE IN IZDELKI ZA NEGO KOŽE, VŠTEVŠI PREPARATE ZA ZAŠČITO PRED SONČNIMI ŽARKI ALI ZA KREPITEV PIGMENTACIJE KOŽE ALI ZA PORJAVENJE KOŽE

Ta del **vključuje**:

(1) **Rdečila** za ustnice in druge izdelke za nego ustnic.

(2) **Senčila** za oči, maskare, svinčnike za obrvi in druge izdelke za nego oči.

(3) **Druge izdelke** za lepotenje ali ličenje in izdelke za nego kože (**razen zdravil**), kot so **na primer:**: puder za obraz (kompaktni ali v prahu), otroški puder (vštevši lojevec v prahu, nepomešan in neparfumiran in pripravljen za prodajo na drobno), drugi pudri in mastne barve; lepotilne kreme, hladne kreme, kreme za ličenje, čistilne kreme (vštevši tiste, ki vsebujejo čebelji mleček) in toniki za kožo ter lotioni za telo, zaščitne kreme, ki ščitijo kožo pred dražljaji, preparati **proti aknavosti** (**razen mila iz tar. št. 34.01**), ki so namenjene predvsem čiščenju kože in **ne vsebujejo zadostnih** količin aktivnih sestavin, da bi jih lahko šteli že primerne za terapevtsko ali profilaktično rabo proti aknam, toaletni kis, ki je mešanica kisa ali ocetne kisline iz parfumiranega alkohola.

Ta tar. številka **vključuje** tudi preparate za zaščito pred soncem ali za krepitev pigmentacije ter za porjavenje kože.

(B) **PREPARATI ZA NEGO NOHTOV NA ROKAH (*MANIKUR)* ALI NOGAH *(PEDIKUR)***

Ta del **vključuje** sredstva za poliranje nohtov, lake za nohte, sredstva za odstranjevanje laka z nohtov in druge preparate, ki se uporabljajo v manikirstvu in pedikerstvu (**na primer**: umetnih nohtov in lepila za njih).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) medicinskih preparatov, ki se uporabljajo za zdravljenje nekaterih kožnih obolenj (**na primer:** krema za oskrbo ekcemov) (**tar. št. 30.03 ali 33.04**) in

(b) deodorantov za stopala nog živali in preparatov za nego nohtov ali šap živali (**tar. št. 33.07**).

33.05 - PREPARATI ZA LASE

3305.10 **- Šamponi**

3305.20 **- Preparati za trajno kodranje in ravnanje**

3305.30 **- Laki za lase**

3305.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Šampone**, ki vsebujejo milo in druga organska površinsko aktivna sredstva (**glej Opombo 1(c) k 34. poglavju**) in druge šampone.

(2) **Preparate za trajno kodranje ali ravnanje las**.

(3) **Lake za lase** (katere včasih imenujejo ***"spreji za lase").***

(4) **Druge preparate za lase**, kot je **na primer:** briljantina, olja za lase, kreme ***("pomade")*** in sredstva za oblikovanje frizur; barve za lase in sredstva za beljenje, ki se uporabljajo za lase; kreme za izpiranje.

Preparati, ki se uporabljajo za dlake na drugih delih človeškega telesa, razen lasišča, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 33.07)**.

33.06 - PREPARATI ZA HIGIENO UST IN ZOB, VKLJUČNO S PRAŠKI IN PASTAMI ZA PRITRJEVANJE PROTEZ; NITKE ZA ČIŠČENJE ZOB, V POSAMEZNIH PAKIRANJIH ZA PRODAJO NA DROBNO

3306.10 **- Zobne paste**

3306.20 **- Nitke za čiščenje med zobmi (dental floss)**

3306.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** preparate za ustno in zobno higijeno, kot so:

(I) **Zobne paste** vseh vrst:

(1) **Zobne paste** in drugi preparati za zobno nego. To so snovi ali preparati, ki se uporabljajo s pomočjo zobne ščetke, bodisi za čiščenje ali poliranje dostopnih zobnih površin, bodisi v druge namene, kot je preventivno zdravljenje **proti zobni gnilobi** *(kariesu).*Zobne paste in drugi preparati za zobno nego ostanejo uvrščeni v to tar.številko ne glede na to, ali vsebujejo abrazivna sredstva ali ne in tudi **ne glede na to,** ali jih uporabljajo zobozdravniki ali ne.

(2) **Sredstva za čiščenje zobnih protez**, t.j. preparati za čiščenje ali poliranje zobnih protez, neglede na to, ali vsebujejo sredstva z abrazivnimi lastnostmi.

(II) **Vode za izpiranje ust in ustne dišave**.

(III) **Paste, praški in tablete za pritrjevanje zobnih protez**.

V to tar. številko se uvrščajo tudi **zobne nitke** (za čiščenje zob) v posameznih pakiranjih **za prodajo na drobno**.

33.07 - PREPARATI ZA BRITJE, VKLJUČNO S PREPARATI ZA UPORABO PRED BRITJEM IN PO NJEM, DEZODORANTI ZA OSEBNO NEGO, PREPARATI ZA KOPANJE, DEPILATORJI TER DRUGI PARFUMERIJSKI, KOZMETIČNI ALI TOALETNI PREPARATI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU; PRIPRAVLJENI DEZODORANTI ZA PROSTORE, PARFUMIRANI ALI NEPARFUMIRANI, VKLJUČNO S TISTIMI Z DEZINFEKCIJSKIMI LASTNOSTMI

3307.10 **- Preparati za britje, vključno s tistimi za uporabo pred britjem in po njem**

3307.20 **- Dezodoranti za osebno nego in preparati proti potenju**

3307.30 **- Parfumirane soli in drugi preparati za kopanje**

- Preparati za parfumiranje ali dezodoriranje prostorov, vključno z dišečimi preparati za verske obrede:

3307.41 **- - "agarbatti" in drugi dišeči preparati, ki dišijo pri zgorevanju**

3307.49 **- - drugo**

3307.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(I) **Preparate za britje, všteveši za pred in po britju**, kot so **na primer:** kreme in pene za britje, ki vsebujejo milo ali druga organska površinsko aktivna sredstva (**glej Opombo 1(c) k 34. poglavju**); lotione po britju, **galun** (za zaustavljanje krvavenja) v blokih in **kemične svinčnike** za ustavitev krvavenja.

Milo za britje v blokih je iz te tar. številke **izključeno** (**tar. št. 34.01**).

(II) **Deodorante za osebno** (telesno) **uporabo in praparate proti znojenju**.

(III) Preparate za kopanje, kot so **na primer: parfumirane** (dišeče) **soli in preparati za peneče kopeli**, ki vsebujejo ali ne vsebujejo milo ali druga organska površinsko aktivna sredstva (**glej Opombo 1 (c) k 34. poglavju**).

Preparati v obliki tekočine ali kreme, pripravljeni za prodajo na drobno ali ne, namenjeni za uporabo pri umivanju kože, ki sestoje v celoti ali delno iz organskih površinsko aktivnih agentov, se uvrščajo v **tar. št. 34.02**.

(IV) **Preparate za parfumiranje ali deodoriranje prostorov**, všteveši dišavne preparate za religiozne obrede.

(1) **Preparati za parfumiranje prostorov in dišavni preparati**, ki se uporabljajo v času religioznih obredov. Ti preparati delujejo na principu hlapenja ali zgorevanja, **na primer:** "*agarbatti*", lahko pa so pripravljeni tudi kot tekočine, prah, čaše, impregnirani papirji itd. Nekateri med njimi se lahko uporabljajo za prekrivanje nekega drugega vonja.

(2) **Pripravljeni deodoranti prostorov, parfumirani ali neparfumirani, ali pa z dezinfekcijskimi lastnostmi.**

Pripravljeni deodoranti prostorov sestoje predvsem iz snovi (kot je **na primer:** laurilmetakrilat), ki kemično delujejo na vonjave tako, da jih od drugih snovi potiskajo, ali pa so sestavljeni iz snovi, ki naj bi obstoječe vonjave v prostoru absorbirale s pomočjo *Van der Waalsovih* vezi. Pripravljeni za prodajo na drobno so ponavadi pakirani **v razpršilne doze.**

Izdelki, kot je **na primer:** aktivno oglje, pripravljeni v pakiranjih za prodajo na drobno kot deodoranti za hladilnike, avtomobile itd, se tudi uvrščajo v to tar. številko.

(V) **Druge izdelke**, kot so:

(1) **Depilatorji**.

(2) **Dišavne vrečke**, ki vsebujejo dele aromatičnih rastlin in ki se uporabljajo za parfumiranje omar s perilom.

(3) **Parfumirani papir in papir, impregniran ali premazan ali prevlečen s kozmetično plastjo**.

(4) **Raztopine za kontaktne leče in umetne oči** - lahko so namenjeni čiščenju, dezinfekciji, namakanju ali izboljšavi lastnosti nošnje.

(5) **Vata, klobučevina, netkane tkanine**, impregnirane, premazane ali prekrite z vonjavo ali s kozmetiko.

(6) **Toaletni preparati za živali**, kot so **na primer:** pasji šamponi, preparati za izboljšanje pranja ptičjega perja itd.

*
* *

DODATEK

Seznam glavnih eteričnih olj, rezinoidov in izvlečkov olesmol iz tarifne številke 33.01

Eterična olja

Angelika
Badijan
Bazilika
Benzoin
Bergamont
Bois de rose
Borove iglice
(ne pa iz lesa tar .št. **38.05)**
Breza
Brinje
Cajuput
Canella
Cananga
Cedar
Cimet
Cipresa
Citronela
Copaiba
Čebula
Česen
Eukaliptus
Galangal
Gardenija
Geranija
Gorčica
Grenivka (Grejpfruit)
Grenka pomaranča
Grenki mandelj
Guaiacwood
Hijacinta
Hmelj
Ho (Shiu)
Ingver
Ingverjevo seme
(*Chenopodium)*
Izop (Ožep)
Janež
Janež, seme
Jasmin
Kadulja (Žajbelj)
Kafra
Kamilica
Kitajski cimetovec (*Cassia)*
Koper *Sassafras*
Korjander
Koščenica
Kumina
Kuromoji
Lavandel
Limona
Limonina trava
Linaloe
Lipa
Lovor
Mah, hrastov
Majaron
Mandarina (*Tangarine)*
Mawah (Kenijska geranija)
Melisa
Meta
Meta, drobna
Mimoza
Mira
Mirta
Muškatov cvet
Muškatov oreh
Nageljnova žbica, klinček
Naiouli
Narcisa
Neroli (oranžna roža)
Origano
Pačuli
Palmarosa
Pehtran
Pelin
Pepermint
Perunika
Peteršilj
Pimenta
Poper, črni
Rogoz
Rožmarin
Rutica
Savin
Sivka
Sladka pomaranča
Spearmint
Sporiš (Železnjak)
Thuja
Timijan
Tolu (južnoam. balzam)
Valerian
Vetiver
Vijolica
Vratič
Vrtnica
Ylang-ylang
Zelena
Zelenka

Rezinoidi

Asafoetida	*Galabanum*	Mošus (*Musk*)
Benzoin	*Labdanum*	*Olibanum*
Castoreum	Mastiks	*Opopanax*
Cibetovka	Meka balsam	*Styrax*
Copaiba	Mira	*Tolu*
Elemi (tropska smola)	Peru balsam	

Izvlečki oleosmol (ekstrakti)

Badian Muškatni oreh	Kumina	Lovor
Bazilika Oregano	Kumina, seme (Caraway)	Luštrk
Brinje	Kardamon	Majaron
Canella	Koper	Muškatov cvet
Copaiba	Konjski radič	Nebeško seme
Cubeb	Korenje	Oregano
Janež	Koriander	Oregano
Janež, semena	Kitajski cimetovec	Paprika
Foenugreek	Zelena	Pehtran
Galangal	Cimet	Piment (*Allspice)*
Gorčica	Ingver	Poper, črni
Hmelj	Jelenov jezik	Rožmarin
Kadulja (Žajbel)	Klinček	Šatraj
Kapsikum	Kurkuma	Timijan

Opomba: Nazivi pisani *poševno* (*kurziva*), nimajo ustreznega slovenskega naziva.

34. POGLAVJE

MILA, ORGANSKA POVRŠINSKO AKTIVNA SREDSTVA, PRALNI PREPARATI, MAZALNI PREPARATI, UMETNI VOSKI, PRIPRAVLJENI VOSKI, PREPARATI ZA LOŠČENJE ALI ČIŠČENJE, SVEČE IN PODOBNI PROIZVODI, PASTE ZA MODELIRANJE IN "ZOBARSKI VOSKI" TER ZOBARSKI PREPARATI NA OSNOVI SADRE

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) mešanice ali preparati iz užitnih masti ali olj živalskega ali rastlinskega izvora, ki se uporabljajo za ločevanje kalupov **(tar. št. 15.17);**

   (b) izločene kemično določene spojine;

   (c) šamponi, zobne paste, kreme in pene za britje ter preparati za kopanje, ki vsebujejo milo ali druga organska površinsko aktivna sredstva **(tar. št. 33.05, 33.06 ali 33.07).**

2. Pri **tar. številki 34.01** je z izrazom "**milo**" mišljeno samo milo, topno v vodi. Milo in drugi proizvodi, ki se uvrščajo v **tar. št. 34.01**, lahko imajo dodane snovi (**npr:** dezinfektante, abrazivni prah, polnila ali zdravila). Proizvodi, ki vsebujejo abrazivni prah, se uvrščajo v **tar. št. 34.01** le, če so v palčicah, kolutih in oblikovanih ali litih kosih. V drugih oblikah se uvrščajo v **tar. št. 34.05** kot "**čistilni praški in podobni preparati**".

3. Pri **tar. številki 34.02** so z izrazom "**organska površinsko aktivna sredstva**" mišljeni proizvodi, ki takrat, kadar se pomešajo z vodo v koncentraciji 0,5% pri 20° C in se pustijo pri isti temperaturi eno uro:

   (a) dajo prozorno ali prosojno tekočino ali stabilno emulzijo brez izločanja netopnih snovi in

   (b) zmanjšajo površinsko napetost vode na **4,5 x 10-2 N/m (45 dyn/cm)** ali manj.

4. Z izrazom "**naftna olja in olja bituminoznih materialov**", ki so navedena v poimenovanju **tar. št. 34.03,** so mišljeni proizvodi, definirani z 2. opombo k 27. poglavju.

5. Z izrazom "**umetni voski in pripravljeni voski**" so pri **tar. številki 34.04** z naslednjimi izključitvami mišljeni samo:

   (A) kemično proizvedeni organski proizvodi z voskastimi lastnostmi, netopni ali topni v vodi;

   (B) proizvodi, dobljeni z mešanjem različnih voskov;

   (C) proizvodi z voskastimi lastnostmi na osnovi enega ali več voskov z dodatkom maščob, smol, mineralnih snovi ali drugih materialov.

   V to tar.št. **ne spadajo**:

   (a) proizvodi, ki se uvrščajo v **tar. št. 15.16, 34.02 ali 38.23**, tudi če imajo lastnosti voska;

   (b) nemešani voski živalskega izvora in nemešani voski rastlinskega izvora, nebarvani ali barvani, ki se uvrščajo v **tar. št. 15.21**;

   (c) mineralni voski in podobni proizvodi iz **tar. št. 27.12,** ne glede na to, ali so med seboj pomešani ali samo barvani;

   (d) mešanice voskov, dispergirane ali raztopljene v tekočem mediju (**tar.št. 34.05, 38.09**, itd.).

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** predvsem izdelke, dobljene z industrijsko obdelavo masti, olj ali voskov (**na primer:** milo, določena mazalna sredstva, pripravljene voske, nekatere preparate za loščenje in čiščenje, sveče). Vključuje tudi nekatere umetne izdelke, **na primer:** površinsko aktivne preparate in umetne voske.

To poglavje **ne vključuje** kemično določenih spojin ali naravnih, pomešanih ali nepomešanih izdelkov.

34.01 - MILO; ORGANSKI POVRŠINSKO AKTIVNI PROIZVODI IN PREPARATI, KI SE UPORABLJAJO KOT MILO, V OBLIKI PALIČIC, KOLUTOV, LITIH ALI OBLIKOVANIH KOSOV Z DODATKOM MILA ALI BREZ NJEGA; PAPIR, VATA, POLST IN NETKANE TKANINE, IMPREGNIRANI ALI PREMAZANI Z MILOM ALI DETERGENTOM

- Milo in organski površinsko aktivni proizvodi in preparati v paličicah, kolutih, litih ali oblikovanih kosih ter papir, vata, polst in netkane tkanine, impregnirani ali premazani z milom ali detergentom:

3401.11 **- - za toaletno uporabo (vključno proizvode z zdravilnimi substancami)**

3401.19 **- - drugo**

3402.20 **- Milo v drugih oblikah**

(I) MILO

Milo je **alkalna** anorganska ali organska **sol,** katero **pridobivajo iz maščobne kisline** ali mešanice maščobnih kislin, v katerih ima kislina najmanj osem ogljikovih atomov. Dejansko je lahko del teh maščobnih kislin zamenjan s smolnimi kislinami.

Ta tar. številka **vključuje** samo **mila, ki so v vodi topna**, t.j. prava mila. Mila so skupina anionskih, površinsko aktivnih sredstev, ki alkalno reagirajo in se obilno penijo v vodni raztopini.

Obstajajo tri vrste mila:

Trda mila ponavadi izdelujejo iz natrijevega hidroksida in natrijevega karbonata in predstavljajo velik del navadnih mil. Lahko so bela, obarvana ali večbarvna.

Mehka mila se izdelujejo pretežno iz kalijevega hidroksida in kalijevega karbonata, so viskozna in ponavadi zelena, rjava ali svetlorumena. Lahko vsebujejo **majhne količine** (**večinoma do 5%**) sintetičnih organskih površinsko aktivnih sredstev.

Tekoča mila - raztopine mila v vodi, včasih z **manjšo količino** (**ne več kot 5%**) alkohola ali dodanega glicerina, vendar ne vsebujejo sintetičnih organskih površinsko aktivnih izdelkov.

Ta tar. številka **vključuje predvsem:**

(1) **Toaletna mila**, ki so pogosto obarvana ali parfumirana in ki **vključujejo**: plavajoča mila (v kadi plavajo), deodorantna mila, glicerinska mila, mila za britje, medicinska mila in nekatera razkuževalna ali abrazivna mila, opisana v nadaljnjem besedilu:

(a) **Plavajoča in deodorantna mila**.

(b) **Glicerinska mila**, ki so prosojna iz izdelana z obdelavo belega mila z alkoholom, glicerinom ali sladkorjem.

(c) **Mila za britje** (kreme za britje se uvrščajo v **tar. št. 33.07**).

(d) **Medicinska mila**, ki vsebujejo borovo ali salicilno kislino, žveplo, sulfonamide ali druge medicinske snovi.

(e) **Mila za razkuževanje**, ki vsebujejo **manjše količine** fenola, kreozola, naftola, formaldehida ali drugih baktericidnih, bakteriostatičnih itd.snovi. Ta mila **ne gre enačiti** s preparati za dezinfekcijo iz **tar. št. 38.08**, ki sicer vsebujejo iste sestavine, vendar so pri njih drugačna razmerja med sestavinami (na eni strani milo, na drugi fenol, kreozol itd.) Preparati za razkuževanje iz **tar. št. 38.08** vsebujejo bistveno večji odstotek fenolov, kreozolov itd in so tekoči, medtem ko so mila za razkuževanje ponavadi v trdnem stanju,

(f) **Abrazivna mila**, vsebujejo poleg mila še: pesek, silicijev dioksid, plovec v prahu, skriljavec v prahu, ostružke ali kakšen podoben material. Ta tar. številka **vključuje** abrazivna mila **samo v obliki blokov in litih ter oblikovanih** kosov. Abrazivne paste in prah za čiščenje, z milom ali brez njega, so uvrščajo v **tar. št.34.05**.

(2) **Mila za gospodinjstvo**, ki so lahko obarvana, odišavljena, abrazivna ali razkužilna.

(3) **Kolofonijska mila iz tal olja ali naftenatov**, ki ne vsebujejo samo alkalnih soli kislin, temveč tudi alkalne rezinate iz **tar. št. 38.06**, ali pa tudi alkalne naftate iz **tar. št. 34.02**.

(4) **Industrijska mila**, izdelana za posebne namene (kot **na primer:** mila, ki se uporabljajo pri vlečenju žice, pri polimerizaciji sintetičnega kavčuka, v pralnicah itd.).

Skladno izjemi, navedeni v **prejšnji točki 1 (f),** se mila iz te tar številke ponavadi pojavljajo v obliki palčk, pogač, litih ali oblikovanih kosov, kosmičev, prahu, paste ali vodne raztopine.

(II) ORGANSKI POVRŠINSKO AKTIVNI PROIZVODI IN PREPARATI, KI SE UPORABLJAJO KOT MILA, V OBLIKI PALČK, POGAČ, VLITIH ALI OBLIKOVANIH KOSOV, Z ALI BREZ DODATKA MILA

Ta del **vključuje** toaletne ali pralne izdelke in preparate, v katerih aktivna komponenta v celoti ali delno sestoji iz sintetičnih površinsko aktivnih sredstev (v katerih je **lahko** tudi milo v kakršnemkoli razmerju) **pod pogojem**, da so pripravljeni **v obliki** ***palčk, litih ali oblikovanih kosov*** - torej v oblikah mil, namenjenih za isto uporabo.

Ta del vključuje tudi preparate in izdelke, ki so postali abrazivni zaradi dodajanja peska, silicijevega dioksida, smukca v prahu itd. **Pod pogojem**, da so pripravljeni v pravkar navedenih oblikah.

(III) PAPIR, VATA, KLOBUČEVINA IN NETKANE TKANINE, IMPREGNIRANI, PREMAZANI ALI PREKRITI Z MILOM ALI DETREGENTOM

Ta del **vključuje** papir, vato, klobučevino in netkane tkanine, impregnirane, premazane ali prevlečene z milom ali detergentom, neglede ali so odišavljene ali neodišavljene, pripravljene za prodajo na drobno ali nepripravljene za prodajo na drobno. Ti izdelki se ponavadi uporabljajo za pranje oziroma osvežitev obraza in rok.

Izhajajoč iz izključitev, ki so bile že prej omenjene, ta tar. št. **izključuje**:

(a) trdno mast za kuhanje mila (**tar. št. 15.22**),

(b) izdelke in preparate, ki so v **vodi netopni** in so "*mila*" le v kemičnem pomenu, kot so **na primer:** kalcijeva in druga kovinska "*mila*" (**29., 30. in 38. pogalvje**, odvisno pač od primera),

(c) papir, vato, polst in netkani tekstil, ki so samo odišavljeni (**33. poglavje**),

(d) šampone in zobne paste (**tar. št. 33.05 ali 33.06**),

(e) organska površinsko aktivna sredstva (razen mil), površinko aktivne preparate in pralne preparate (z ali brez dodatka mila) in raztopine ter disperzije mila v organskih topilih iz **tar. št. 34.02** in

(f) celularne plastične mase, celularno gumo, tekstilne materiale (razen vate, polsta in netkanega tekstila) in kovinske blazinice, impregnirane, premazane ali prekrite z milom ali detergentom (ponavadi se uvrščajo **v tar. številke podloge**).

34.02 - ORGANSKA POVRŠINSKO AKTIVNA SREDSTVA (RAZEN MILA); POVRŠINSKO AKTIVNI PREPARATI, PREPARATI ZA PRANJE (TUDI POMOŽNI PREPARATI ZA PRANJE) IN PREPARATI ZA ČIŠČENJE Z DODATKOM MILA ALI BREZ NJEGA, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 34.01

- Organska površinsko aktivna sredstva, pripravljena in nepripravljena za prodajo na drobno:

3402.11 **- - anionska**

3402.12 **- - kationska**

3402.13 **- - neionogena**

3402.19 **- - druga**

3402.20 **- Preparati, pripravljeni za prodajo na drobno**

3402.90 **- Drugo**

(I) ORGANSKI POVRŠINSKO AKTIVNI PREPARATI (DRUGAČNI KOT SO MILA)

Organska površinsko aktivna sredstva iz te tar. številke so kemično nedoločene kemične spojine, ki imajo eno ali več funkcionalnih hidrofilnih ali hidrofobnih skupin v takem razmerju, da pomešana **(originalen vzorec, vključno s topilom, če ga vsebuje)** z vodo ***v koncentraciji 0,5%* pri *20***°C in, če jih pustimo stati pri tej temperaturi eno uro, dajejo bistro ali prosojno tekočino ali pa stabilno emulzijo brez izločanja netopnih snovi. (**Glej Opombo 3(a)** k temu poglavju).

Za potrebe te tarifne številke, se ne smatra za stabilno emulzijo, če po 1 uri pri 20°C :

(1) postaneje trdni delci vidni s prostim očesom,

(2) se loči v vidno ločene plasti ali

(3) se loči v prozoren sloj in prosojen sloj, ki je viden s prostim očesom.

Na mejnih površinah lahko adsorbirajo. V tem stanju izkazujejo vrsto fizikalno-kemičnih lastnosti, predvsem pa površinsko aktivnost (**na primer:** zmanjšanje površinske napetosti, penjenje, emulzifikacijo, omakanje itd.), zaradi česar so ponavadi znana kot "**površinska sredstva".**

Vendar pa so iz te tar. številke **izključeni** izdelki, ki niso sposobni zmanjšati površinske napetosti **do 4,5 x $10^{(-2)}$ N/m (45 dyna/cm)** ali manj pri koncentraciji **0,5% pri 20**°C. Taki izdelki **ne štejejo** za površinsko aktivne in so **izključeni** iz te tarifne številke.

Organska površinsko aktivna sredstva so lahko:

(1) **Anionska**, ki ionizirajo v vodni raztopini in pri tem oddajo organski ion **z negativnim nabojem**, iz katerega izhaja površinska aktivnost. **Primeri:** sulfati in sulfonatne masti, rastlinska olja *(trigliceridi)* in smolne kisline; sulfati in sulfonati, dobljeni iz maščobnih alkoholov; sulfonati

nafte, **na primer:** sulfonati alkalnih kovin, vštevši tiste, ki vsebujejo majhne količine mineralnih olj; sulfonati amonijaka in etanolamina; akrilpolietersulfonati; alkilsulfonati in alkilfenilerersulfonati; alkilsulfati, alkilarilsulfonati, kot je **na primer: tehnični dodecilbenzensulfonat** itd.

Ta površinsko aktivna sredstva lahko **kot nečistočo**, ki ostane iz proizvodnega postopka, vsebujejo majhne količine maščobnih alkoholov, alkilatov in drugih hidrofobnih surovin, ki niso sulfatirane ali sulfonirane. Lahko vsebujejo tudi **majhne količine** natrijevega sulfata in drugih ostalih neorganskih soli, katerih količina pa ***ne presega 15%,*** računano na maso brezvodne soli.

(2) **Kationska** sredstva, ki v vodni raztopini ionizirajo in pri tem oddajo organski ion s **pozitivnim nabojem**, iz katerega izhaja površinska aktivnost, **na primer:** soli maščobnih aminov in kvaternarnih amonijevih baz.

(3) **Neionogena** sredstva, ki v vodni raztopini **ne ionizirajo**. Njihova topnost v vodi izhaja iz prisotnih funkcionalnih skupin v molekulah z veliko afiniteto do vode. **Primeri:** izdelki kondenzacije maščobnih alkoholov, maščobnih kislin in alkilnih fenolov z etilenovim oksidom, etoksilati amidov maščobnih kislin.

(4) **Amfolitska** - od okolja je odvisno, ali bodo v vodni raztopini dala spojini lastnosti anionskega ali kationskega površinsko aktivnega sredstva.

To ionsko v denje je podobno v denju *amfoternih* spojin v **najširšem** pomenu besede. Sem spada **na primer:** *alkil-betainske* in *sulfo-betainske* beljakovine in izdelki njihove razgrajevanja ter spojine, ki nastanejo s substitucijo *amino-karbonskih*, *amino-sulfonskih*, *amino-žveplovih* in *amino-fosfornih* kislin.

(II) POVRŠINSKO AKTIVNI PREPARATI; PRALNI PREPARATI (VŠTEVŠI POMOŽNE PRALNE PREPARATE) IN ČISTILNI PREPARATI, Z DODANIM ALI BREZ DODANEGA MILA, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 34.01

Ta skupina **vključuje** naslednje tri vrste preparatov:

(A) **Površinsko aktivni preparati**, med katere spadajo:

(1) **Medsebojne mešanice površinsko aktivnih sredstev** iz prejšnjega dela **pod (I)** (**na primer:** sulforicinoleati v zmesi s sulfoniranimi alkilnimi naftalini ali sulfatiranimi maščobnimi alkoholi).

(2) **Raztopine in disperzije** površinsko aktivnih sredstev iz prejšnjega del pod (I) v enem izmed organskih topil (**na primer:** raztopina sulfatiranega maščobnega alkohola v cikloheksanolu ali tetrahidronaftalinu).

(3) **Druge mešanice na osnovi površinsko aktivnih sredstev** iz predhodnega dela **pod (I)** (**na primer:** površinsko aktivni preparati, ki vsebujejo določeno količino mila, kot **na primer:** alkilni benzensulfati z natrijevim stearatom).

(4) **Raztopine in disperzije mila v organskem topilu**, kot je **na primer:** cikloheksanol (vodne raztopine mila, ki lahko vsebujejo majhno količino, ponavadi do 5%, alkohola ali dodanega glicerina, predstavljajo tekoča mila, ki se uvrščajo v **tar. št. 34.01**).

Površinsko aktivni preparati se uporabljajo v številnih industrijah zarad svojih čistilnih, vlažilnih, emulgativnih in disperzivnih lastnosti.

Taki primeri so:

(i) Detergenti, s pomočjo katerih odstranjujejo masti in nečistoče s tekstila v času proizvodnje in dodelave v tekstilni industriji.

(ii) Omakala, emulgatorji, sredstva za intenziviranje barv v tekstilni industriji.

(iii) Sredstva za močenje (surove kože), sredstva za odmaščevanje, omakala (za uporabo pri barvanju), za barvno izenačevanje vlaken in tonerji v industriji usnja in kož.

(iv) Osnovne snovi za proizvodnjo in pranje iz dela pod (B), ki sledi v nadaljevanju (na primer: anionski površinsko aktivni preparati, ki lahko kot ostanek ali rezultat reakcije dodajanja, vsebujejo večjo količino natrijevega sulfata ali drugih anorganskih soli vrst, ki nastajajo med postopkom proizvodnje površinsko aktivnih sredstev).

(v) Disperzivna sredstva v papirniški industriji in industriji sintetičnega kavčuka.

(vi) Pomožna flotacijska sredstva v predelavi rud.

(vii) Emulgatorji, ki se uporabljajo pri izdelavi farmacevtskih in kozmetičnih proizvodov.

V to skupino **spadajo** tudi preparati v obliki tekočine ali kreme, pripravljeni za prodajo na drobno ali ne, namenjeni za uporabo pri umivanju kože, ki sestoje v celoti ali delno iz organskih površinsko aktivnih snovi (tenzidov).

(B) **Pralni preparati (vštevši pomožne pralne preparate) in čistilni preparati z dodatkom ali brez dodatka mila ali drugih površinsko aktivnih sredstev.**

Ta skupina **vključuje** pralne preparate, pomožna pralna sredstva in nekatere čistilne preparate. Ti raznovrstni preparati vsebujejo **osnovne** sestavine in eno ali več **stranskih** sestavin. Prisotnost stranskih sestavin te preparate razlikuje od izdelkov, opisanih v predhodnem delu **pod (A).**

Osnovne sestavine so sintetična organska površinsko aktivna sredstva ali mila in njihove mešanice.

Stranske sestavine so:

(1) **Tvorci pene** (**na primer:** *natrijevi polifosfati, karbonati, silikati in borati, soli nitrilo-triocetne kisline* **(NTA)).**

(2) **Ojačevalci** pralnih učinkov (**na primer:** *alkanolamidi, amidi maščobnih kislin, oksidi maščobnih aminov).*

(3) **Polnila** (**na primer:** *natrijev sulfat ali klorid).*

(4) **Pomožna sredstva** (kemična in optična belila, sredstva proti ponovnemu obarjanju, proti koroziji, za preprečevanje naelektrevanja, barvila, vonjave, *baktericidi,* encimi itd.).

Ti preparati delujejo na umazane površine tako, da nečistote izločijo na površino v obliki raztopine ali disperzije.

Pralni preparati na osnovi površinsko aktivnih sredstev so znani tudi kot **detergenti**. Ta tip preparatov uporabljajo za pranje obleke, pa tud posode in kuhinjskega pribora.

Lahko so v tekoči obliki, v obliki prahu ali paste in se uporabljajo v gospodinjstvih in v industriji. Toaletni izdelki in pralni izdelki v obliki blokov, oblikovanih figur in liti izdelki se uvrščajo v **tar. št. 34.01**.

Pomožni pralni preparati se uporabljajo za namakanje, predpranje, izpiranje in beljenje obleke, perila itd.

Preparati za čiščenje tal, oken in drugih površin lahko vsebujejo majhne količine dišavnih snovi.

(C) **Preparati za čiščenje ali odmaščevanje, ki niso na osnovi mil ali drugih površinsko aktivnih sredstev.**

Ti preparati **vključujejo**:

(i) **Kislinska** ali **bazična** čistilna sredstva, oblikovana posebej za čiščenje sanitarnih predmetov, ponev za pečenje itd., **na primer** taka, ki vsebujejo kisli natrijev sulfat ali zmes natrijevega hipoklorita in trinatrijevega ortofosfata.

(ii) Preparate za **odmaščevanje** ali čiščenje, ki se uporabljajo v mlekarnah ali pivovarnah in ki so na osnovi:

- **alkalnih snovi,** kot sta natrijev karbonat in natrijev hidroksid, ali

- **topil in emulgatorjev.**

Ta skupina izdelkov **lahko** vsebuje **majhne količine mil** ali drugih površinsko aktivnih sredstev.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) šamponov in preparatov za peneče kopeli, pa če vsebujejo mila ali ne ali druga površinsko aktivna sredstva (**33. poglavje**),

(b) papir, vato, polst in netkani tekstil, impregnirane, premazane ali prevlečene z detergenti (**tar. št. 34.01**),

(c) preparate, ki vsebujejo površinsko aktivna sredstva, od katerih pa se njihova površinska aktivnost ali ne pričakuje, ali pa je to stranska lastnost (**tar. št. 34.03, 34.05, 38.08, 38.09, 38.24 itd** - odvisno od primera),

(d) abrazivne preparate, ki vsebujejo površinsko aktivna sredstva (čistilne paste in praški) (**tar. št. 34.05**) in

(e) **v vodi netopne naftenate, naftne sulfonate** in druge, v vodi netopne **površinsko aktivne** izdelke in preparate. Uvrščajo se v **tar. št. 38.24 pod pogojem**, da niso vključeni v bolj specifično tar. številko.

34.03 - MAZALNI PREPARATI (VKLJUČNO S PREPARATI NA OSNOVI OLJ ZA HLAJENJE, KALJENJE IN PREPARATI ZA POPUŠČANJE VIJAKOV IN MATIC, PREPARATI ZOPER RJO IN KOROZIJO TER PREPARATI ZA LOČEVANJE KALUPOV NA OSNOVI MAZALNIH SREDSTEV) TER PREPARATI, KI SE UPORABLJAJO ZA POOLJITEV IN MAŠČENJE TEKSTILNIH MATERIALOV, USNJA, KRZNA ALI DRUGIH MATERIALOV, TODA BREZ PREPARATOV, KI VSEBUJEJO 70 % ALI VEČ NAFTNEGA OLJA ALI OLJ, DOBLJENIH IZ BITUMINOZNIH MINERALOV, KOT OSNOVNE SESTAVINE

- Ki vsebujejo naftna olja ali olja iz bituminoznih materialov:

3403.11 **- - preparati za obdelavo tekstilnih materialov, usnja, krzna ali drugih materialov:**

3403.19 **- - drugo**

- Drugo:

3403.91 **- - preparati za obdelavo tekstilnih materialov, usnja, krzna in drugih materialov**

3403.99 **- - drugi**

V to tar. številko se uvrščajo med drugim, naslednje pripravljene mešanice **pod pogojem**, da kot osnovne sestavine **ne vsebujejo 70 mas.% ali več naftnih olj** ali olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov (**glej tar. št. 27.10**):

(A) **Mazalni preparati**, **namenjeni zmanjšanju trenja** gibljivih delov strojev, vozil, zrakoplovov in drugih naprav, aparatov, instrumentov itd. Taka mazalna sredstva ponavadi sestoje, ali pa so pripravljena na osnovi mešanic živalskih, rastlinskih ali mineralnih olj, maščob ali masti, katerim so pogosto dodani aditivi (**na primer:** grafit, molibdenov sulfid, politetrafluoretilen, lojevec, saje in kalcijeva ter druga kovinska mila, katran, sredstva proti rjavenju, oksidaciji itd.). Ta tar.

številka pa tudi **vključuje** sintetične mazalne preparate, **na primer:** na osnovi *dioktilne* ali *dinonilne* **estara sebacinske kisline**, *fosforjevih* **estrov**, polihidrofenilov, polietilen- ali polipropilen- glokolov itd. Ti, sintetični mazalni preparati, med katere spadajo ***"masti"*** na silikonski osnovi in mazalna olja za reaktivne motorje (snitetični mazalni estri), morajo delovati v natančno določenih pogojih (**na primer:** ognjevarna maziva, maziva za ležaje preciznih instrumentov, reaktivnih motorjev ipd.).

(B) **Mazalni preparati**, **ki se uporabljajo pri vlečenju žice** in ki naj bi zagotovili, da nabijalnik za žico lepo teče skozi matrice. Med te preparate spadajo tudi nekatere **vodne emulzije** lojevca in žveplove kisline; mešanice natrijevega mila, aluminijevega stearata, mineralnih olj in vode, mešanice olja, masti in sulfo-oleatov in mešanice kalcijevih mil in apna v obliki prahu.

(C) **Preparati mazalnih olj**, pripravljeni ponavadi na osnovi živalskih, rastlinskih ali mineralnih olj, pogosto z dodanimi površinsko aktivnimi sredstvi.

Iz te tar. številke so **izključeni** preparati (**na primer:** oni na osnovi naftnih sulfonatov ali drugih površinsko aktivnih izdelkov) za izdelavo hladilnih olj, ki se uporabljajo pri rezanju kovin, ki pa so v glavnem **neprimerni za neposredno uporabo kot hladilna olja pri rezanju kovin. (tar. št. 34.02**).

(D) **Preparati za popuščanje vijakov in matic**. Ti preparati so namenjeni popuščanju vijakov, matic in drugih delov. Ponavadi sestoje predvsem iz mazalnih olj, lahko pa vsebujejo tudi trdna mazalna sredstva, topila, površinsko aktivna sredstva, sredstva za odstranjevanje rje itd.

(E) **Preparati proti rji in koroziji**, ki sestoje predvsem iz mazalnih sredstev. (Preparati proti koroziji na osnovi amino-spojin, so **izključeni - tar. št. 38.24**).

(F) **Preparati za ločevanje od kalupov** (*ločilna sredstva*) **na osnovi maziv**, ki se uporabljajo v raznih industrijah (v industriji plastike, gume, gradbenega materiala, v livarnah itd.), **na primer**:

(1) **mineralna, rastlinska in živalska olja in druge mastne snovi (vštevši tudi sulfonirana, oksidirana in hidrogenirana), pomešana ali emulgirana z voski, lecitinom ali antioksidani,**

(2) **mešanice, ki vsebujejo silikonske masti in olja in**

(3) **mešanice grafitnega, lojevčevega (smukec), sljudinega, betonitnega in aluminijevega prahu z olji, mastnimi snovmi, voski itd.**

Vendar pa ta tar. številka **izključuje užitne mešanice** ali preparate iz živalskih ali rastlinskih olj, ki se uporabljajo kot preparati za očevanje kalupov (**na primer:** olja za ločevanje od kalupov v pekarnah) (**tar. št. 15.17**).

(G) **Mazalni preparati, preparati za mazanje ali maščenje tekstila, ustrojenih kož in krzna** itd. Lahko se uporabljajo za mazanje in mehčanje tekstilnih vlaken v času predenja, za ***"maščenje"*** usnja itd. Mednje spadajo **na primer:** mešanice mineralnih olj ali mastnih snovi s površinsko aktivnimi sredstvi (**na primer:** *sulforicinoleati),* v vodi topne preparate za maščenje tekstila, ki vsebujejo veliko količino površinsko aktivnih sredstev, skupaj z mineralnimi olji in drugimi kemikalijami.

Ta tar. številka **vključuje** tudi:

(1) **Stabilizirane suspenzije molibdenovega disulfida v mineralnem olju**, ki vsebujejo **70 mas.% ali več** mineralnega olja, katerega uporabljajo le kot dodatek v majhnih količinah (zaradi njihovih mazalnih lastnosti) mazalnim motornim oljem itd, vendar **pod pogojem,** da je osnovna sestavina *molibdenov disulfid*.

(2) **Preparate zoper rjo** na osnovi lanolina, ki so raztopljene v *"belem špiritu"* - **tudi**, če je "*belega špirita*" **70 mas.% ali več**.

(3) **Paste, ki se ne strjujejo** in, ki sestoje iz vazelina in kalcijevih mil. Uporabljajo se za mazanje in zatesnjevanje stikov in navojev pri sestavljanju zavor v vakuumskih napravah.

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) umetno degro (**tar. št. 15.22**),

(b) koloidalni ali pol-koloidalni grafit ali grafitne paste iz **tar. št. 38.01** in

(c) preparate zoper drsenje prenosnih jermenov (**tar. št. 38.24**) in preparate proti rji iz **tar. št. 38.24**.

34.04 - UMETNI VOSKI IN PRIPRAVLJENI VOSKI

3404.10 **- Iz kemično modificiranega lignita ali rjavega premoga**

3404.20 **- Iz polietilenglikola**

3404.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** umetne voske (v industriji včasih znani kot ***"sintetični voski")*** in pripravljene voske, opredeljene v **Opombi 5** k temu poglavju, ki sestoje ali vsebujejo organske snovi z razmeroma veliko molekularno težo in, ki **niso** kemično določene spojine. Ti voski so:

(A) **Kemično dobljeni** organski izdelki, ki imajo **lastnosti voskov** in so v vodi topne ali pa ne. Voski iz **tar. št. 27.12**, dobljeni sintetično ali kako drugače (**na primer:** *Fischer - Tropschevi* voski, ki sestoje pravzaprav iz ogljikovodikov), so iz te tar. številke **izključeni**. **Izključeni** so tudi v vodi topni voski, ki vsebujejo tudi površinsko aktivna sredstva (**tar. št.34.02**)

(B) Izdelki, dobljeni **z mešanjem dveh ali več** različnih **živalski voskov**, **različnih rastlinskih voskov** ali različnih voskov drugih vrst, ali pa taki izdelki, dobljeni z mešanjem različnih vrst voskov med seboj (**na primer:** mešanica različnih rastlinskih voskov in mešanice mineralnega in rastlinskega voska). Vendar pa so iz te tar. št. **izključene** mešanice mineralnih voskov (**tar. št. 27.12**).

C) Izdelke z **lastnostmi voskov** na osnovi **enega ali več** voskov, ki vsebujejo masti, smole, mineralne snovi in druge materiale. Vendar pa so iz te tar. številke **izključeni** nemešani živalski in rastlinski voski, rafinirani ali nerafinirani, obarvani ali neobarvani (**tar.št.15.21**). Nemešani mineralni voski ali mešanice mineralnih voskov, obarvani ali neobarvani so prav tako **izključeni (tar.št.27.12).**

Kadar pa so izdelki, pravkar opisani v točkah (**A**), (**B**) in (**C**) pomešani s tekočim medijem, dispergirani (suspendirani ali emulgirani) ali raztopljenih v njih, so iz te tar. številke **izključeni** (**tar. št. 34.05, 38.09 itd**.).

Voski iz predhodnih **točk (A) in (C)** **morajo imeti**:

(1) **točko kapljanja nad 40**°C in

(2) **viskoznost**, merjeno z rotacijskim viskozomerom, **10 Pa.s (ali 10.000 cP) ali manj**, pri temperaturi **10**°C nad njihovo točko kapljanja).

Poleg tega morajo praviloma imeti ti izdelki **naslednje lastnosti**:

(a) **da postanejo gladki**, **če jih rahlo drgnemo**,

(b) **da sta njihova konsistenca in topnost zelo odvisni od temperature**,

(c) **da so pri 20**°C:

(i) nekateri **mehki in gnetljivi** (vendar ne lepljivi in tekoči) (trdi voski), drugi pa so krhki,

(ii) **neprozorni, lahko pa prosojni**,

(d) da se pri temperaturah **nad 40**°C stalijo brez razgrajevanja,

(e) da se **nad njihovo točko taljenja ne morejo zlahka vleči v niti** in

(f) da so **slabi toplotni in električni prevodniki**.

Kemična sestava voskov iz te tar. številke, je različna (*variira*). Med te voske spadajo:

(1) **Polialkilne voske** (**na primer:** polietilenski vosek), ki se uporabljajo z materialih za pakiranje, v mazalnih sredstvih za tekstil, v loščilih itd.

(2) **Voske, dobljene z delno oksidacijo** iz ogljikovodikovih voskov (kot je **na primer:** sintetični ali naravni parafinski vosek). Zelo veliko se uporabljajo v sredstvih za likanje, v premazih, mazivih itd.

(3) **Voske, ki sestoje iz mešanice** kloroparafina, poliklorbifenila ali polikloronaftalina. Uporabljajo se v sredstvih za zaščito pred ognjem, kot izolatorji, za impregnacijo kondenzatorjev, v mazivih, za zaščito drevja itd.

(4) **Polietilen-glikolne voske (PEG),** ki se v vodi tope in se uporabljajo v kozmetiki in farmaciji, kot veziva, mehčala. kot konzervatorji in lepila za tekstil ali papir, v tiskarskih barvah in kot sestavine gum itd.

(5) Voske, sestavljene **iz mešanic maščobnih ketonov, maščobnih estrov** (kot je **na primer:** propilen-glikol-monostearat, modificiran z majhno količino mila) in mešanice glicerinovega mono- in di-stearata, estrificiranih s pomočjo vinske in ocetne kisline maščobnih aminov ali maščobnih amidov. Uporabljajo se v kozmetiki, v loščilih, premazih itd.

(6) Voske, dobljene z delno ali popolno **kemično modifikacijo naravnih** voskov, kot je **na primer:** vosek iz lignita ali iz rjavega premoga.

(7) Voske, ki sestoje **iz dveh ali več različnih** voskov (**izvzemši** mešanice mineralnih voskov, ki se uvrščajo v **tar. št. 27.12**). Ali pa mešanice enega ali več voskov z drugim materialom, **na primer:** vosek, sestavljen iz parafinskega voska in polietilena (uporabljajo ga kot premazno sredstvo), vosek, sestavljen iz parafinskega voska in stearinske kisline (uporablja se kot surovina za proizvodnjo sveč), vosek, sestavljen iz oksidiranega ogljikovodikovega voska in emulgatorja in tesnilni vosek in voski podobne sestave, pripravljeni kakorkoli, **razen** izdelki iz **tar. št. 32.14**.

Pravkar našteti voski se uvrščajo v to tar. številko **tudi**, če so **obarvani.**

Poleg izključitev, ki so že bile naštete, ta tar. številka **ne vključuje** tudi:

(a) lanolinskih alkoholov - tudi, če imajo lastnosti voskov (**tar. št. 15.05**),

(b) hidrogeniranih olj - tudi, če imajo lastnosti voskov (**tar. št. 15.16**),

(c) ločenih kemično določenih organskih spojin (**29. poglavje**),

(d) **"zobarskega voska"** in **"zobarske zmesi za odtise**", pripravljenih v garniturah ali pakiranjih za prodajo na drobno, ali pa kot ploščice, podkvice, palčke ali podobne oblike (**tar. št. 34.07**),

(e) industrijskih monokarboksilnih maščobnih kislin, industrijskih maščobnih alkoholov - tudi, če imajo lastnosti voskov (**tar. št. 38.23**),

(f) mešanic glicerinskih mono-, di- in tri-estrov maščobnih glicerinskih kislin, ki **nimaj**o lastnosti voskov (**tar. št. 38.24**),

(g) mešanic poliklorobifenilov in mešanic kloroparafinov, ki **nimajo** lastnosti voskov (**tar. št. 38.24**),

(h) mešanic polietilen-glikolov, ki **nimajo** lastnosti voskov (**tar. št. 38.24 ali 39.07**) in

(i) plietilenov, ki **nimajo** lastnosti voskov (**na primer: tar. št. 39.01**).

34.05 - LOŠČILA IN KREME ZA OBUTEV, POHIŠTVO, TLA, KAROSERIJE, STEKLO ALI KOVINE, PASTE IN PRAŠKI ZA ČIŠČENJE IN PODOBNI PREPARATI (NE GLEDE NA TO, ALI SO V OBLIKI PAPIRJA, VATE, POLSTI, NETKANIH TKANIN, GOBASTIH MATERIALOV, IZ PLASTIKE ALI GUME, IMPREGNIRANI ALI PREMAZANI S TAKIMI PREPARATI), RAZEN VOSKOV IZ TAR. ŠT. 34.04

3405.10 **- Loščila, kreme in podobni preparati za obutev in usnje**

3405.20 **- Loščila, kreme in podobni preparati za vzdrževanje lesenega pohištva, tal in drugih lesenih predmetov**

3405.30 **- Loščila in podobni preparati za karoserije, razen loščil za kovine**

3405.40 **- Paste, praški in drugi preparati za čiščenje**

3405.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** loščila in kreme za obutev, pohištvo, tla, karoserije, steklo, kovino (za predmete iz srebra, bakra in druge), pripravljene paste ali praške za čiščenje kuhinjske posode, lijakov, talnih plošč, peči in podobne preparate za usnje. Ta tar. številka **vključuje** loščila z zaščitnim učinkom.

Ti preparati so lahko na osnovi voskov, abrazivnih ali drugih snovi.**Primeri takih preparatov so**:

(1) **Voski** in **loščila**, ki sestoje iz voskov, namočenih v terpentinovem olju, ali pa emulgirani v vodnem okolju in ki pogosto vsebujejo dodana barvila.

(2) **Loščila za kovine** in za **steklo,** ki sestoje iz zelo mehkih loščilnih materialov, kot sta **na primer:** kreda ali kiselgura v obliki suspenzij ali emulzij v "*belem širitu*" ali pa v suspenziji ali emulziji tekočega mila.

(3) Izdelki, ki sestoje iz **diamantnega prahu** ali prahu za loščenje, dodelavo ali za **fino brušenje** kovin.

(4) **Čistilni praški**, ki sestoje iz zmesi zelo fino mletega peska z natrijevim karbonatom in milom, čistilne paste, katere pridobivajo z mešanjem pravkar omenjenih praškov z **na primer:** raztopino voskov v mineralnem mazalnem olju.

Ti preparati, pogosto pripravljeni za prodajo na drobno, se pojavljajo ponavadi v obliki tekočin, past, praškov, tablet, palčk itd in se lahko uporabljajo tako v gospodinjstvu kot v industriji.

Ta tar. številka **vključuje** tudi papir, vato, klobučevino, netkane materiale, celularne plastične mase ali celularno gumo - impregnirane, premazane ali prevlečene s plastjo takih preparatov ali izdelkov, vendar pa so tekstilni brisalci in **kovinski čistilci** za posodo, impregnirani na podoben način, iz te tar. številke **izključeni** (**oddelka XI in XV**).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) abrazivnne praške, če niso pomešani (**ponavadi 25. ali 28. poglavje**),

(b) belila za obutev v tabletah, pa tudi pripravljene tekoče barve za obutev iz jelenje kože (**tar. št. 32.10**),

(c) naravno in umetno degro (**tar. št. 15.22**), druga olja in masti za dodelavo usnja (**15. poglavje, tar. št. 27.10, 34.03, 38.24 itd.**) in

(d) tekočine za čiščenje **"na suho"** in za odstranjevanje madežev, za čiščenje obleke, ki se razvrščajo po svoji sestavi (ponavadi lahki bencin v **tar. št. 27.10**), ali pa kot izdelki iz **tar. št. 38.14 ali 38.24**.

34.06 - SVEČE, SVEČKE IN PODOBNO

Sveče, svečke (**vštevši** lopataste ali spiralne), izdelujejo ponavadi iz **loja, stearina, parafina** ali iz **drugih voskov** (defeniranh v **tar. št. 34.04**).

Ta tar. številka **vključuje** to blago, **neglede** na to, ali je obarvano, odišavljeno, dekorirano itd.

Tudi **nočne svetilke**, opremljene **s povoščeno plovko**, ostanejo uvrščene v to tar. številko.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) antiastmatičnih sveč (**tar. št. 30.04**),

(b) voščenih vžigalic (voščenk) (**tar. št. 36.05**),

(c) žveplanih trakov, stenjev in sveč (**tar. št. 38.08**) in **"imitacije sveč"** na "tekoči parafin" (**tar.št. 94.05)**

34.07 - MASE ZA MODELIRANJE (TUDI PRIPRAVLJENE ZA OTROŠKO IGRO); T.I. "ZOBARSKI VOSKI" ALI "ZMESI ZA ZOBNE ODTISE" V KOMPLETIH, PAKIRANJIH ZA PRODAJO NA DROBNO, V PLOŠČICAH, PODKVICAH, PALIČICAH IN PODOBNO; DRUGI PREPARATI, KI SE UPORABLJAJO V ZOBARSTVU, NA OSNOVI SADRE (ŽGANE SADRE ALI KALCIJEVEGA SULFATA)

(A) **Mase za modeliranje.**

To so plastični preparati, katere ponavadi uporabljajo umetniki in zlatarji za izdelavo modelov, uporabljajo pa se tudi za otroško igro.

Najpogostejši med njimi so na osnovi cinkovega oleata in vsebujejo tudi voske, parafinsko belo olje in kaolin.

Drugi taki preparati so mešanice celulozne pulpe in kaolina z vezivi.

Te paste so ponavadi obarvane in se uvažajo v **masah** ali v obliki **pogač, palčk, ploščic** itd.

Mase za modeliranje, vštevši komplete za otroško igro, se uvrščajo v to tar. številko.

(B) **Preparati t.i. *"zobarski voski"* ali kot *"zmesi za zobne odtise"*.**

Ti preparati so različnih sestav, uporabljajo pa se v zobarstvu za jemanje zobnih odtisov. Ponavadi sestoje iz voskov, plastičnih mas ali iz gutaperče, pomešani z izdelki, kot so **na primer:** kolofonija, šelak in polnila (**na primer:** sljuda v prahu). Ponavadi so obarvani, lahko so nekoliko trši ali mehkejši.

Ti izdelki se v to tar. številko uvrščajo **samo**, če so pripravljeni v kompletih, v pakiranjih za prodajo na drobno ali v obliki **ploščic, konjskih podkvic** (polnega preseka ali votlih), **palčk** in podobnih oblik. Če **so pripravljeni drugače** (**na primer:** v razsutem stanju), se uvrščajo glede na njihovo sestavo (**tar. številke 34.04, 38.24 itd.**).

(C) **Drugi preparati za zobarsko uporabo na osnovi sadre (gipsa) (pečene sadre ali kalcijevega sulfata).**

Ti preparati **vključujejo** take, ki sestoje iz **sadre in alkalijskih (npr. natrijevih ali kalijevih) alginatov** ali **metilceluloze** in pa take iz sadre, obarvanega ali neobarvanega, s izdelki, kot sta škrob in **vanilijeva aroma**. Uporabljajo se za jemanje **zobnih odtisov**, za izdelavo modelov ali za druge zobarske namene, vendar se v to tar. številko uvrščajo **neglede** na obliko, v kateri se pojavijo za carinjenje. Teh preparatov **ne gre enačiti s sadro**, ki vsebuje samo **majhne količine pospeševalcev ali upočasnjevalcev (tar. št. 25.20)**.

Ta tar. številka **izključuje** zobarske cemente in druga zobarska polnila (**tar. št. 30.06**).

35. POGLAVJE

BELJAKOVINASTE SNOVI; MODIFICIRANI ŠKROBI; LEPILA; ENCIMI

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) kvasi **(tar. št. 21.02),**

   (b) frakcije krvi (razen krvnega albumina, nepripravljenega za terapevtsko ali profilaktično uporabo), zdravila in drugi proizvodi iz **30. poglavja,**

   (c) encimski preparati za predstrojenje **(tar. št. 32.02),**

   (d) encimski preparati za namakanje in pranje ter drugi izdelki iz **34. poglavja,**

   (e) strjene beljakovine **(tar. št. 39.13)** in

   (f) izdelki grafične industrije na podlagi želatine **(49. poglavje).**

2. Pri tar. ševilki 35.05 so z izrazom "**dekstrin**" mišljeni proizvodi razgradnje škroba z reduciranim deležem sladkorja, ki je izražen kot dekstroza, računano na suho snov do vključno 10%.

   Proizvodi, ki imajo **več kot 10% reduciranega sladkorja,** se uvrščajo v **tar. št. 17.02**.

35.01 - KAZEIN, KAZEINATI IN DRUGI KAZEINSKI DERIVATI; KAZEINSKA LEPILA

3501.10 **- Kazein**

3501.90 **- Drugo**

(A) **Kazein in derivati kazeina.**

(1) **Kazein** je osnovna beljakovinska sestavina mleka. Pridobivajo ga z obarjanjem iz posnetega mleka kot čvrsto snov, predvsem s kislinami ali sirilom. Ta tar. številka **vključuje** razne vrste kazeina, ki se med seboj razlikujejo po uporabljenem načinu zgoščevanja (**na primer:** kisli kazein, kazeinogen in sirilni kazein- *parakazein*).

Kazein je rumankastobel, zrnat prah, ki je topen v bazah, ne pa tudi v vodi. Uporablja se predvsem za pripravo lepil, barv in vodenih barv, za papirne premaze, pa tudi za proizvodnjo kazeinskih plastičnih mas (strjeni kazein), umetnih vlaken, dietičnih in farmacevtskih izdelkov itd.

(2) **Kazeinati** *(kazeinske soli)* **vključujejo** natrijeve in amonijeve soli, znane kot ***"topni kazein".*** Te soli se običajno uporabljajo za pripravo koncentrirane hrane in farmacevtskih izdelkov. Kalcijev kazeinat se uporablja v pripravi prehrambenih izdelkov, ali pa kot lepilo - skladno s svojimi lastnostmi.

(3) **Drugi derivati kazeina vključujejo** predvsem klorirani kazein, bromov kazein, jodirani kazein in kazeinski tanat. Uporabljajo se v farmaciji.

(B) **Kazeinska lepila.**

Kazeinska lepila sestoje iz kalcijevega kazeinata (**glej** predhodno pojasnilo o kazeinatih), ali pa iz mešanice kazeina in krede in z dodanimi majhnimi količinami **na primer:** boraksa ali amonijevega klorida. Pojavlja se v prahu.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) kazeinatov plemenitih kovin (**tar. št. 28.43**) in kazeinatov, ki spadajo v **tar. št. od 28.44 do 28.46**,

(b) izdelkov, znane pod napačnim imenom "**rastlinski kazeini**" (**tar. št. 35.04**),

(c) kazeinskih lepil, pripravljenih za prodajo na drobno, v pakiranjih, ki ne presegajo **neto mase 1 kg** (**tar. št. 35.06**) in

(d) utrjenega kazeina (**tar. št. 39.13**).

35.02 - ALBUMINI (VKLJUČNO KONCENTRATE DVEH ALI VEČ PROTEINOV IZ SIROTKE, KI Z VSEBNOSTJO 80 mas.% ALI VEČ PROTEINOV IZ SIROTKE, RAČUNANO NA SUHO SNOV; ALBUMINATI IN DRUGI ALBUMINSKI DERIVATI

- Jajčni albumin:

3502.11 **- - posušen**

3502.19 **- - drug**

3502.20 **- Mlečni albumin, vključno koncentrati iz dveh ali več mlečnih proteinov**

3502.90 **- Drugi**

(1) **Albumini,** so živalske ali rastlinske beljakovine. Živalske so pomembnejše in **vključujejo** jajčni beljak (**jajčni albumin**), **krvne** beljakovine (*albuminski serum*), **mlečne** beljakovine *(laktalbumin)* in **ribje** beljakovine. Za razliko od kazeina, so albumini **v vodi topni**, pa tudi v bazah, njihove raztopine pa pri segrevanju koagulirajo.

Ta tar. številka **vključuje tudi beljakovinske koncentrate,** ki vsebujejo dva ali več beljakovin iz sirotke, pri čemer predstavljajo beljakovine iz sirotke po masi **več kot 80%** vsebine, računano na suhi izdelek. Vsebnost teh beljakovin se izračuna z množenjem vsebine dušika **s konverzijskim faktorjem 6,38**. Če koncentrat vsebuje **manj kot 80 mas.% beljakovin** iz sirotke, računano na suhi izdelek, se uvršča v **tar. št. 04.04.**

Ponavadi se pojavljajo kot viskozne tekočine, v obliki prosojnih, rumenih kosmičev ali amorfnega, rdečkastega ali rumenkastega prahu.

Albumini se **uporabljajo** pri pripravi lepil, prehrambenih in farmacevtskih izdelkov, za dodelavo usnja, za obdelavo tekstila in papirja (še posebno fotografskega papirja), za bistrenje vina in drugih pijač itd.

(2) **Albuminati (soli albumina) in drugi derivati albumina** - med njimi velja omeniti **železov** albuminat, **živosrebrov** albuminat, **bromirane** albuminate, **jodirane** albuminate in albuminov **tanat.**

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) posušene krvi, katero napačno imenujejo ***"krvne beljakovine"*** (**tar. št. 05.11**),

(b) albuminate plemenitih kovin (**tar. št. 28.43**) in albuminate, ki se uvrščajo v **tar. številke od 28.44 do 28.46** in

(c) krvnega albumina, pripravljenega za terapevtske ali profilaktične namene ter človeško plazmo (**30. poglavje**).

35.03 - ŽELATINA (VKLJUČNO Z ŽELATINO V KVADRATNIH IN PRAVOKOTNIH LISTIH; PO POVRŠINI OBDELANO ALI NEOBDELANO ALI BARVANO) IN NJENI DERIVATI; RIBJE LEPILO; DRUGO LEPILO ŽIVALSKEGA IZVORA, RAZEN KAZEINSKIH LEPIL IZ TAR. ŠT. 35.01

Želatina in lepila iz te tar. številke so v vodi topne beljakovinaste snovi, katere pridobivajo z obdelavo kože, hrustanca, kosti, kit in podobnih živalskih materialov. Obdbelava poteka ponavadi v vroči vodi z ali brez dodanih kislin.

(A) **Želatina** je manj lepljiva in bolj **prečiščena** od lepil. Pomešana z vodo daje bister žele. Uporablja se v pripravi prehrambenih in farmacevtskih izdelkov, fotografskih emulzij, za bakteriološke kulture ter za bistrenje piva in vina. Uporabljajo jo tudi za apretiranje papirja in tekstila, v tiskarstvu, za izdelavo plastičnih mas (strjene želatine) in za izdelavo drugih predmetov.

Ponavadi se pojavlja v obliki tankih, prozornih in skoraj **brezbarvnih listov** brez vonja, na katerih so še vidni odtisi mrež, na katerih je bil sušen. Prodaja pa se tudi v obliki **blokov, plošč, kosmičastih listov** itd.

Listi želatine se v to tar. številko uvrščajo **pod pogojem**, da so pravokotnih oblik, lahko so obarvani, površinsko obdelani ali ne (**na primer:** reliefna, metalizirana, tiskana želatina, **razen** želatinskih razglednic in drugih tiskarskih izdelkov, opisanih v **49. poglavju**). Če je želatina dugače narezana (**na primer:** diski), se uvršča v **tar. št. 96.02**. Tudi oblikovana ali izrezljana želatina se uvršča v **tar. št. 96.02**.

(B) **Derivati želatine vključujejo** predvsem želatinin tanat in želatinin bromotanat.

(C) **Želatino iz ribjih mehurjev** pripravljajo po mehanskem postopku iz mehurjev nekaterih vrst rib, predvsem iz jesetrovih. Je polprozoren izdelek, ki se ponavadi pojavlja v obliki tankih listov ali plošč. Uporablja se predvsem kot sredstvo za bistrenje piva, vina in drugih alkoholnih pijač, pa tudi v farmaciji.

(D) **Druga lepila živalskega porekla**, zaobsežena v tej tar. številki, so nečiste oblike želatine, ki se uporabljajo kot lepilo. Lahko vsebujejo aditive, kot so konzervansi, pigmenti ali druga sredstva za modifikacijo viskoznosti.

Osnovna lepila so:

(1) **Lepila iz kosti, kože, živcev in kit**. Ta lepila so od rumene do rjave barve, močnega vonja in ponavadi v debelejših, trših in krhkejših listih, kot pa surova želatina. Lahko so tudi v obliki zrn, kosmičev itd.

(2) **Ribja lepila** (razen želatine iz ribjih mehurjev). Tovrstna lepila pripravljajo iz ribjih odpadkov z obdelavo z vrelo vodo (kože, hrustanci, kosti, klešče) in se pojavljajo ponavadi kot želatinaste tekočine.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) kazeinskih lepil (**tar. št. 35.01**),

(b) lepil, pripravljenih za prodajo na drobno in v pakiranjih, ki ne presegajo **neto mase 1 kg (tar št. 35.06),**

(d) past za kopiranje (želeji za razmnoževanje) na osnovi želatine (**tar. št. 38.24**) in

(c) strjene želatine (**tar. št. 39.13**) in želatinaste kapsule iz neutrjene želatine za farmacijo **(tar.št. 96.02).**

35.04 - PEPTONI IN NJIHOVI DERIVATI; DRUGE PROTEINSKE SNOVI IN NJIHOVI DERIVATI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU; PRAH IZ KOŽE ALI USNJA, VKLJUČNO TUDI PRAH IZ KOŽE, KROM STROJENE ALI NE

(A) **Peptoni in njihovi derivati**

(1) **Peptoni** so topne snovi, dobljene s hidrolizo beljakovin ali z delovanju določenih encimov *(pepsina, papaina, pankreatina* itd.).Ponavadi so v obliki belih ali rumenkastih praškov in se, ker so zelo higroskopični, pakirajo v hermetično zaprte posode. Peptoni so lahko tudi v raztopini. **Osnovne vrste** peptonov so mesni, kvasni, krvni in kazeinski peptoni.

Uporabljajo se v farmaciji, v prehrambenih preparatih, za pripravo bakterioloških kultur itd.

(2) **Peptonati** so derivati peptonov in se uporavljajo predvsem v farmaciji. Najpomembnejša sta železov in manganov peptonat.

(B) **Druge beljakovinaste snovi in njihovi derivati,** ki niso zajeti v bolj specifičnih tar. številkah**,** vključujejo predvsem:

(1) **Gluteline** in **prolamine** (**na primer:** gliadine iz pšenice ali rži in zein iz koruze), ki so rastlinski proteini.

(2) **Globuline**, **na primer:** mlečne in jajčne globuline (vendar **glej izključitev pod (d)** na koncu komentarja k tej tar. številki).

(3) **Glicinin** - osnovna sojina beljakovina.

(4) **Keratine**, dobljene iz las, nohtov, rogov, kopit in parkljev, perja itd..

(5) **Nukleoproteide** - beljakovine, kombinirane z nukleinskimi kislinami in njihove derivate. Nukleoproteide pridobivajo lahko iz pivskega kvasa in iz soli nukleoproteidov (iz železove, bakrove, živosrebrove soli itd.). Uporabljajo se predvsem v farmaciji.

(6) **Izolirane beljakovine**, dobljene z ekstrakcijo iz rastlinskih snovi (**na primer:** iz odmaščene sojine moke) in, ki sestoje iz mešanic beljakovin, katere te snovi vsebujejo. Vsebnost beljakovin ponavadi **ni manjša od 90%.**

(C) **Prah iz kože, krom strojene ali ne**. Prah iz **kože** se uporablja **za določanje tanina** v naravnih strojilih in v rastlinskih strojilih. Je takorekoč **čisti kolagen** in ga pridobivajo iz skrbno pripravljenega **sveže kože**. Prah lahko vsebuje majhne količine kromovega galuna (kromirani usnjeni prah), vendar se dobavlja nekromiran in je treba dodajati kromov galun neposredno pred uporabo. **Kožni prah**, tako obdelan, **ne gre enačiti** s prahom ali moko kromovega usnja iz **tar. št. 41.00**, ki sta neprimerni za določanje tanina in sta manjvredna.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) hidrolizatov beljakovin, ki sestoje pretežno iz mešanice aminokislin in natrijevega klorida ter koncentratov, dobljenih z izločanjem nekaterih sestavin iz odmaščene sojine moke, ki se uporabljajo kot aditivi za prehrambene izdelke (**tar. št. 21.06**),

(b) proteinatov plemenitih kovin (**tar. št. 28.43**) in proteinatov, ki spadajo v **tar. številke od 28.44 do 28.46**,

(c) mukleinske kisline in njenih soli (nukleatov) (**tar. št. 29.34**),

(d) fibrinogena, fibrina, krvnih in serumskih globulinov, običajnega imunoglobulina in antiserumov (specifičnih imunoglobulinov) in drugih frakcij krvi (**tar. št. 30.02**),

(e) izdelkov, opisanih v tej tar. številki, ki so pripravljeni kot zdravila (**tar. št. 30.03 ali 30.04**),

(f) encimov (**tar. št. 35.07**) in

(g) utrjenih beljakovinastih snovi (**tar. št. 39.13**).

35.05 - DEKSTRINI IN DRUGI MODIFICIRANI ŠKROBI (NPR. PREŽELATINIZIRANI IN ESTRIFICIRANI ŠKROBI); LEPILA NA OSNOVI ŠKROBOV ALI NA OSNOVI DEKSTRINA IN DRUGIH MODIFICIRANIH ŠKROBOV

3505.10 **- Dekstrini in drugi modificirani škrobi**

3505.20 **- Lepila**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Dekstrine in druge modificirane škrobe,** t.j. izdelke, dobljene s transformacijo škroba pod vplivom toplote, kemikalij (**na primer:** kislin, baz), ali "*diastaze*" in modificiran škrob, **na primer:** z oksidacijo, estrifikacijo ali eterifikacijo. Pomembna skupina modificiranih škrobov so **križno zamreženi** škrobi (**na primer:** diškrobov fosfat).

(1) **Dekstrine**, dobljene:

- z **razgrajevanjem škrobov** s hidrolizo s kislinami ali z encimi. Dobljeni izdelek je potem, ko je termično obdelan, **maltodekstrin**. Vendar pa se izdelki te vrste uvrščajo kot dekstrini **samo, če** reducirana vsebnost sladkorja, izraženega kot dekstroza, **ne presega 10%,** računano na suho substanco;
- ali s **praženjem škroba** ob dodajanju ali brez dodajanja majhnih količin kemičnih reagentov. Če reagenti niso uporabljeni, poznamo tak izdelek kot ***"pražen škrob"***.

Dekstrini so beli, rumenkasti ali rjavi praški, kar je odvisno od postopka pridobivanja, ki je bil uporabljen. V vodi so topni (če je potrebno, ob segrevanju), ne pa tudi v alkoholu.

(2) **Topni škrob (*amilogen*)** je vmesni izdelek, ki se dobi s transformacijo škrobov v dekstrine in se pripravlja s kuhanjem škroba v vodi ali dolgotrajnim puščanjem škroba v stiku s hladno, razredčeno kislino. Ta tar. številka **vključuje** tudi topne škrobe, ki vsebujejo zelo majhne količine kaolina in, ki se uporabljajo predvsem kot dodatek celulozi pri proizvodnji papirja.

(3) **Preželatinirani ali *"omočeni" škrob*,"** katerega pridobivajo z vlaženjem škroba z vodo ali s toplotno obdelavo. Dobijo bolj ali manj želatinirano maso, katero potem sušijo in meljejo v prah. Ta izdelek je moč dobiti tudi z ekstruzijo in kasnejšim mletjem v prah. Uporablja se v proizvodnji papirja, v tekstilni industriji, v metalurgiji (v pripravi veziv za livarska jedra), v prehrambeni industriji in za hrano za živali itd.

(4) **Eterificirani ali esterificirani škrobi** (škrobi, modificirani z eterifikacijo ali esterifikacijo). Eterificirani škrobi **vključujejo** škrobe, ki vsebujejo hidroksietil, hidroksipropil ali karboksimetilne skupine.

Esterificirani škrobi **vključujejo** škrobove acetate, ki se uporabljajo predvsem v industrij eksploziva.

(5) **Drugi modificirani škrobi**, **na primer**:

(i) **dialdehidov škrob in**

(ii) **škrob, obdelan s formaldehidom ali epiklorhidrinom** in, ki se uporablja kot prah za posipavanje kirurških rokavic.

V splošnem je moč **razlikovati** ***modificirane*** škrobe iz te tarifne številke od ***nemodificiranih*** iz **11. poglavja** na osnovi drugačnih lastnosti, **na primer:** topnosti in prosojnosti, tendence po želiranju ali kristalizaciji, po zmogljivosti vezave vode, stabilnosti pri odtaljevanju, po temperaturi želiranja ali po viskoznosti.

(B) **Lepila na osnovi škrobov ali dekstrinov ali drugih modificiranih škrobov**

(1) **Dekstrinska lepila** - vsebujejo dekstrin v vodni raztopini, lahko pa so pomešani z drugimi snovmi (**na primer:** z magnezijevim kloridom).

(2) **Škrobna lepila**, pridobivajo jih z obdelavo škroba z eno izmed baz (**na primer:** z natrijevim hidroksidom).

(3) **Lepila**, ki sestoje iz neobdelanega škroba, boraksa in v vodi topnih derivatov celuloze, ali pa taki, ki sestoje iz neobdelanega škroba, boraksa in škrobovega etra.

Pravkar našteti izdelki se ponavadi pojavljajo v obliki belega, rumenega ali rjavega, amorfnega prahu ali mase, podobne gumi - od tod izhajajo imena ***"Britanska guma"*** in ***"škrobova guma",*** ki veljajo za nekatere izmed teh izdelkov. **Uporabljajo se** predvsem kot lepila, v industriji barv, v tekstilni industriji, v industriji papirja in v metalurgiji.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) nepreparirani škrobov (**tar. št. 11.08**),

(b) izdelkov razgradnje škrobov z vsebnostjo reduciranih sladkorjev, izraženega kot dekstroza, ki pa **presega 10%,** računano na suho težo snovi (**tar. št. 17.02**),

(c) lepil, pripravljenih za prodajo na drobno v pakiranjih neto **mase do 1 kg** (**tar. št. 35.06**) in

(d) pripravljenih gladilnih in apreturnih sredstev (na osnovi škroba ali dekstrinov), ki se uporabljajo v industriji papirja, tekstila, usnja in v podobnih industrijskih vejah (**tar. št. 38.09**).

35.06 - PRIPRAVLJENA LEPILA IN DRUGA PRIPRAVLJENA SREDSTVA ZA LEPLJENJE, KI NISO NAVEDENA IN NE ZAJETA NA DRUGEM MESTU; PROIZVODI, KI SO PRIMERNI ZA UPORABO KOT LEPILA ALI SREDSTVA ZA LEPLJENJE, PRIPRAVLJENI ZA PRODAJO NA DROBNO KOT LEPILA IN SREDSTVA ZA LEPLJENJE V PAKIRANJIH DO VKLJUČNO 1 KG NETO MASE

3506.10 **- Proizvodi, ki so ustrezni za uporabo kot lepila ali sredstva za lepljenje, pripravljeni za prodajo na drobno kot lepila ali sredstva za lepljenje v pakiranjih do vključno 1 kg neto mase**

- Drugo:

3506.91 **- - sredstva za lepljenje na osnovi kavčuka ali plastičnih mas (vključno umetne smole)**

3506.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Izdelke, primerne za uporabo kot lepila ali lepilna sredstva, pripravljene za prodajo na drobno kot lepila in lepilna sredstva v pakiranjih neto mase do 1 kg.**

Ta skupina **vključuje** pripravljena lepila in lepilna sredstva iz naslednjega dela **pod (B)** in druge izdelke, primerne za uporabo kot lepila ali lepilna sredstva - **pod pogojem**, da so pripravljeni za prodajo na drobno kot lepila in lepilna sredstva v pakiranjih, katerih vsebina **ne presega 1 kg.**

V primeru **dvo-komponentnih lepil**, masa obeh komponent ne sme presegati 1 kg.

Pakiranja, v kakršnih so ponavadi pripravljena lepila in lepilna sredstva za prodajo na drobno, so steklene steklenice in kozarci, kovinske škatle, upogljive kovinske tube, lepenkasta pakiranja, papirne vreče itd. *"***Pakiranje***"* je včasih tudi papirni trak, ki je krožno ovit, **na primer:** ploščica kostnega lepila. Majhna, ustrezna ščetkica se ponavadi zapakira skupaj z lepilom ali lepilnim sredstvom (**na primer:** lepila, ki so pripravljena v kozarcih ali pločevinkah in ki so pripravljeni za neposredno uporabo). Te ščetke se, skupaj z lepili in lepilnimi sredstvi, uvrščajo v to tar. številko, če so pakirane skupaj z lepili ali lepilnimi sredstvi.

Izdelki, ki se poleg tega, da se uporabljajo kot lepila ali lepilna sredstva, **uporabljajo še za kaj drugega (na primer:** dekstrini, metilna celuloza v zrnih), se v to tar. številko **uvrščajo samo**, če je na pakiranjih **označeno,** da so namenjeni za **uporabo kot lepila** ali lepilna sredstva.

(B) **Pripravljena lepila in druga lepilna sredstva, ki niso bolj specifično navedena drugje v Nomenklaturi (tudi obojestransko lepljivi trakovi**, folije, plošče in podobno, brez podloge), **na primer:**

(1) **Lepila iz glutenov** ("*dunajska lepila*"), ki se običajno pridobivajo iz glutena, napravljenega topnim z delno fermentacijo. Ta lepila se pojavljajo ponavadi v obliki kosmičev ali prahu, barva pa je od rumenkaste do rjave.

(2) **Lepila in druga lepilna sredstva, dobljena s kemično obdelavo naravnih gum**.

(3) **Lepilna sredstva na silikatni osnovi**.

(4) **Preparati, posebej sestavljeni za uporabo kot lepilna sredstva,** ki setoje iz polimerov ali njihovih mešanic iz **tar. št.: 39.01 do 39.13**, ki poleg dovoljenih dodatkov iz **39. poglavja** (polnila, plastifikatorji, topila, pigmenti), vsebujejo še **druge dodatne snovi**, ki niso zajete v tem poglavju (**na primer: voski, smolni estri**).

(5) **Lepilna sredstva, ki sestoje iz mešanice kavčuka**, organskih topil, polnil, vulkanizacijski sredstev in smol.

Ta tar. številka **izključuje** izdelke, ki so bolj specifično zajeti v drugih številkah te Nomenklature, razen če izpolnjujejo določila, predvidena v predhodni **točki (A), na primer**:

(a) kazeinska lepila (**tar. št. 35.01**), lepila živalskega izvora (**tar. št. 35.03**) in lepila na osnovi škroba ali dekstrinov ali drugih modificiranih škrobov (**tar. št. 35.05**).

(b) druge izdelke, ki se lahko uporabijo kot lepila ali lepilna sredstva, bodisi neposredno, bodisi po obdelavi, **na primer:** ptičje lepilo (**tar. št. 13.02**), nepomešani silikati (**tar. št. 28.39**), kalcijev kazeinat (**tar. št. 35.01**), dekstrin (**tar. št. 35.05**), plastične mase v raztopini (**tar. št. 32.08 ali 39. poglavje**) in raztopine samega kavčuka ali gume (**tar. št. 40.05**).

Poudariti je treba, da so nekateri izdelki, **vključeni** v to tar. številko, uporabni kot lepila v obliki, v kakršni se prodajajo, da pa morajo biti drugi pred uporabo šele raztopljeni ali dispergirani v vodi.

Ta tar. številka **ne vključuje** pripravljenih gladilnih in apreturnih sredstev za tekstil itd (**tar. št. 38.09**) in veziv za livarska jedra (**tar. št. 38.24**); ponekod imenujejo take snovi tudi ***"lepila",*** vendar **niso v uporabi** zaradi svojih lepljivih lastnosti.

Ta tar. številka **izključuje** izdelke, ki imajo značaj kitov, polnil itd iz **tar. št. 32.14**.

35.07 - ENCIMI; PRIPRAVLJENI ENCIMI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU:

3507.10 **- Sirilo in njegovi koncentrati**

3507.90 **- Drugi**

Encimi so organske snovi, katere proizvajajo žive celice. Imajo lastnost, da povzročajo in uravnavajo kemične reakcije v živih celicah in izven njih in, da pri tem **sami ne utrpijo nikakršne** spremembe njihove kemične strukture.

Encime lahko delimo na naslednje načine:

(I) **Po kemični sestavi**, **na primer**:

(a) **Encimi**, pri katerih molekule sestoje samo **iz beljakovin** (**na primer:** *pepsin, tripsin, ureaza*).

(b) **Encimi**, pri katerih sestoje molekule izključno iz **beljakovine**, ki je **združena** z **nebeljakovinsko** spojino majhne molekulske mase, ki deluje kot kofaktor. Kofaktor je lahko kovinski ion (**na primer:** baker v oksidazinemu ascorbatu, cink v alkalni fosfatazi človekove placente), ali pa je kofaktor kompleksna organska molekula, ki se imenuje koencim (**na**

primer: *tiamindifosfat piruvatdekarboksilaze, piridoksalfosfat v aminotransferazi glutaminoksikisline*). Včasih sta potrebna oba.

(II) **Po**:

(a) **njihovi kemični aktivnosti** - kot *oksireduktaze, transferaze, izomeraze, ligaze* itd.

(b) **njihovi biološki aktivnosti** - kot *amilaze, lipaze, proteaze* itd.

*
* *

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **"Čiste" (izolirane) encime**

Ti so ponavadi v kristalni obliki in so namenjeni za uporabo v medicini in za **znanstvene raziskave**. V mednarodni trgovini **nimajo** velikega pomena, kot pa encimski koncentrati in pripravljeni encimi.

(B) **Encimske koncentrate**

Te koncentrate ponavadi pridobivajo iz vodnih ekstraktov ali s pomočjo topil iz živalskih organov, iz rastlin, mikroorganizmov in iz hranilnih podlag itd. (slednje podlage se pridobivajo iz bakterij, plesni itd.). Ti izdelki lahko vsebujejo nekaj encimov v različnih razmerjih in so lahko standarizirani ali stabilizirani.

Omeniti je treba, da se lahko nekatera standarizacijska in stabilizacijska sredstva nahajajo v različnih razmerjih že v koncentratih - izhajajo lahko iz fermentacijske tekočine, ali pa iz postopka bistrenja ali sedimentacije.

V obliki prahu se lahko dobijo s sedimentacijo ali z liofilizacijo (sušenjem **pri temperaturah pod 0**°C), lahko pa tudi v granulah (z uporabo granulizacijskih sredstev ali inertnih podlag ali nosilcev).

(C) **Pripravljene encime, ki niso bolj specifično zajeti na drugem mestu.**

Pripravljene encime pridobivajo z nadaljnjim razredčevanjem pravkar opisanih koncentratov (**v točki (B)),** ali pa z medsebojnim mešanjem posameznih encimov ali encimskih koncentratov. Ta tar. številka **vključuje** tudi preparate z dodanimi substancami, ki jih napravijo primerne za nek specifični namen, vendar **pod pogojem**, da **niso** zaobseženi v bolj specifičnih številkah Nomenklature.

V to skupino med drugim spadajo:

(i) **Encimski preparati za mehčanje mesa**, kot so **na primer:** preparati iz proteolitskih encimov (**na primer:** papain) z dodano dekstrozo in drugimi prehrambenih snovi.

(ii) **Encimski preparati za bistrenje piva, vina in sadnih sokov** (**na primer:** pektinski encimi z dodano želatino, bentonit itd.).

(iii) **Encimski preparati za odškrobljenje tekstila**, kot so preparati na osnovi α-amilaz in proteaz.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) zdravila (**tar. št. 30.03 ali 30.04**),

(b) encimske preparate za predstrojenje (**tar. št. 32.02**) in

(c) encimske preparate za omakanje ali pranje ter druge izdelke iz **34. poglavja**.

*
* *

Najpomembnejši encimi, ki se pojavljajo v trgovini, so:

(1) **Sirilo (*Lab-ferment*, *himozin*, *renin*).**

Sirilo pridobivajo iz svežega ali suhega telečjega želodca ali z vzgajanjem nekaterih mikroorganizmov. To je proteolitski encim, ki siri mleko s koagulacijo mlečnega kazeina. Pojavlja se v obliki tekočine, prahu ali v obliki tablet. Lahko vsebuje sol (**na primer:** natrijev klorid, kalcijev klorid, natrijev sulfat itd.), ki ostanejo v njem iz proizvodnega postopka. Lahko pa vsebuje tudi dodane soli z namenom standarizacije ter konzervanse (**na primer:** glicerin).

Sirilo se uporablja predvsem **v industriji sira**.

(2) **Pankreatski encimi.**

Najpomembnejši encimi, katere proizvaja pankreas, so **tripsin in himotripsin** (oba cepita beljakovine), α-amilaza (cepi škrobe) in **lipaza** (cepi mastne snovi). Uporabljajo se predvsem v medicini in farmaciji za blaženje dugestivnih motenj.

Encimski koncentrati pankreasa se običajno pridobivajo iz svežega ali posušenega pankreasa. Lahko vsebujejo soli visoke absorbcijske moči (dodane, da bi odvzele del kristalne vode) in nekatere zaščitne koloide (zaradi lažjega skladiščenja ali transporta). Uporabljajo se za proizvodnjo preparatov za odškrobljenje, pranje, za depilatorje in za stojilne preparate.

Encimski preparati, uvrščeni v to tar. številko, **vključujejo** tudi take, ki se uporabljajo za odškrobljenje tekstila.

(3) **Pepsin.**

Pepsin pridobivajo iz trebušne **sluzi svinj in goved**, da bi ga stabilizirali, jih včasih konzervirajo z nasičeno raztopino magnezijevega sulfata, ali pa ga zmešajo s saharozo ali laktozo (pepsin v prahu).

Pepsin se uporablja predvsem za medicinske namene, v spojini s klorovodikovo kislino, z betain hidrokloridov ali kot pepsinsko vino.

(4) **Sladni encimi.**

Ta skupina **vključuje** samo sladne amilaze.

Ekstrakti sladu se uvrščajo v **tar. št. 19.01**.

(5) **Papain, bromelin, ficin.**

Izraz **"papain"** se nanaša na posušeni lateks lesa papaje *(**carica papaya**)* in na dve frakciji, dobljene iz tega izdelka, oziroma na **papain** v ožjem pomenu besede in na **himopapain**.

Papain uporabljajo **na primer:** kot dodatek za proizvodnjo piva, stabilnega tudi v hladnem, za mehčanje mesa (**glej** predhodno **točko pod** (**C**) (**i**) in v medicini.

Papain kot posušeni lateks, ki je v vodi le delno topen, se uvršča v **tar. št. 13.02**.

Bromelini - pridobivajo jih iz ananasove rastline.

Ficin - pridobivajo ga iz lateksa nekaterih figovcev.

(6) **Amilaze in proteaze, dobljene iz mikro-organizmov.**

Nekateri mikro-organizmi, vzgojeni na ustreznih hranilnih podlagah, izločajo ustrezne količine amilaz in proteaz.

Potem, ko odstranijo celice in druge nečistoče, se raztopine koncentrirajo z vzdrževanjem nizkih temperatur v vakuumskem prostoru, ali pa se encimi vsedajo z dodajanjem anorganskih soli (**na primer:** natrijevega sulfata) ali organskih topil, ali topilih, ki se mešajo z vodo (**na primer:** aceton).

Primeri mikrobioloških amilaz in proteaz so:

(a) **Bakterijske** α-amilaze.

Te amilaze (dobljene **na primer:** iz *Bacillus subtilisa*) so encimi, ki prevajajo škrob v tekoče stanje. Uporabljajo se za lepljenje in papirne premaze na osnovi škroba, v pekarski industriji in v drugih vejah prehrambene industrije, pa tudi za odškrobljenje tekstila.

(b) **Amilaze iz gljivic.**

Amilaze iz gljivic so v bistvu α-amilaze, izpeljane iz kulture plesni, predvsem iz rodu Rhizopus in Aspergillus.

Čeprav je njihova moč prevajanja v tekoče stanje *(likvefakcija)* občutna, pa po njej zaostaja za močjo bakterijskih amilaz.

Amilaze iz gljivic se na veliko uporabljajo v prehrambeni industriji.

Omeniti je treba, da amilaze iz gljivic včasih vsebujejo proteaze, oksidazo glukoze in invertazo.

(c) **Amiloglikozidaze.**

Ti encimi, ki se pridobivajo lahko iz plesni vrst *Rhizopus* ali *Aspergillus,* so močna sladila, vendar brez likvefakcijske moči. Uporabljajo se za doseganje visokega "pridelka" dekstroze iz škrobnih snovi.

Največ se uporabljajo pri proizvodnji glukoznih in dekstroznih sirupov in pri alkoholni fermentaciji zrn sladu kot sladila.

(d) **Proteaze.**

Bakterijske proteaze (dobljene **na primer:** iz *Bacilla sibtilisa*) so proteolitski encimi, ki se uporabljajo za pridobivanje sredstev za odškrobljenje tekstila, kot sestavine nekaterih pralnih sredstev in v proizvodnji piva. Proteaze, dobljene iz plesni, se uporabljajo v medicinske in farmacevtske namene.

(7) **β-Amilaze**.

Te encime pridobivajo iz rastlinskih materialov, **na primer:** iz sladnega ječmena, pšenice in soje, ki proizvajajo maltozo iz škroba in dekstrina.

(8) **Pektinski encimi.**

Ti encimi se proizvajajo z gojenjem različnih kultur plesni, pretežno vrst *Rhizopus* in *Aspergillus*. Uporabljajo se v proizvodnji in predelavi sadnih in zelenjavnih sokov (da bi olajšali postopek stiskanja in zaradi večje izdatnosti sadja ali zelenjave).

(9) **Invertaza** (β-fruktofuranozidaza).

Invertaza se ponavadi pridobiva iz pivskega kvasa nižje stopnje fermentacije. Invertaza razkraja saharozo v glukozo in fruktozo in se uporablja pri proizvodnji svetlorumenega sladkornega sirupa, čokolade in marcipana.

(10) **Izomeraza glukoze.**

Ta encim se pridobiva z vzgajanjem nekaterih mikroogranizmov, pretežno rodu *Streptomyces* in *Bacillus*. Uporablja se za delno prevajanje glukoze v fruktozo pri proizvodnji zelo sladkih sirupov.

Razen že naštetih izključitev, ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) kvasov (**tar. št. 21.02**),

(b) koencimov, kot so karboksilaza (aneurin pirofosfat) in kocimaze (nikotinamid-adenin dinukleotid (**29. poglavje**),

(c) posušenih žlez in drugih izdelkov iz **tar. št. 30.01** in

(d) mikrobioloških kultur in drugih izdelkov iz **tar. št. 30.02**.

36. POGLAVJE

RAZSTRELIVA; PIROTEHNIČNI PROIZVODI; VŽIGALICE; PIROFORNE ZLITINE; VNETLJIVI PREPARATI

OPOMBI

1. To poglavje **ne obsega** izločenih kemično določenih spojin, razen tistih, ki so opisane v 2. opombi pod (a) ali (b) v tem poglavju**.**

2. Z izrazom "izdelki iz vnetljivih snovi" v poimenovanju **tar. št. 36.06** so mišljeni samo:

   (a) metaldehid, heksametilentetramin in podobne snovi, pripravljene v oblikah (npr. table, paličice in podobno), ki se uporabljajo kot gorivo; goriva na osnovi alkohola in podobna pripravljena goriva v trdni ali poltrdni obliki;

   (b) Tekoča ali utekočinjena plinasta goriva, ki se uporabljajo v vžigalnikih za cigarete in podobnih vžigalnikih, v posodah, katerih prostornina **ne presega 300 ml**.

   (c) Smolne bakle, netilna sredstva in podobno.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje smodnike in razstreliva oziroma zmesi**, ki se odlikujejo po tem, da vsebujejo kisik, ki je potreben za njihovo zgorevanje in po tem, da pri zgorevanju pri visokih temperaturah proizvajajo velike količine plina.

Vključuje tudi nekatere pomožne preparate, potrebne za njihov vžig (udarne in eksplozivne kapice, detonatorje itd.).

V to tar. številko se uvrščajo tudi predmeti, izdelani iz razstreliv, pirofornih, vnetljivih in gorljivih izdelkov za dajanje svetlobe, zvoka, dima, plamena in isker (**na primer:** pirotehnični izdelki, vžigalice, *fero-cerij* in nekateri gorljivi preparati).

To poglavje **ne vključuje** kemično določenih spojin (**ponavadi so uvrščena v 28. ali 29. poglavje**), razen nekaterih goriv, opisanih v točkah **(II) (A), (II) (B) (1)**in **(II) (B) (2)** komentarja k tar. številki 36.06. **Ne vključuje** tudi municije, ki spada v **93. poglavje**.

36.01 - SMODNIKI

Smodniki so mešanice, ki pri zgorevanju proizvajajo velike količine toplih plinov, ki ustvarjajo pogonski učinek.

Pri smodnikih **za strelno orožje** poteka zgorevanje v tesnem prostoru tako, da v cevi ustvarja naglo rast pritiska, ki daje izstrelku velik pospešek.

Pri smodniku **za rakete** proizvaja zgorevanje stalni pritisk, izhajanje plina skozi cevi pa učinkuje pogonsko.

Smodniki iz te tar. številke vsebujejo zgorljive sestavine in sestavine, ki vzpodbujajo zgorevanje. **Lahko vsebujejo** tudi sestavine, katerih namen je nadzorovati in uravnavati stopnjo zgorevanja.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Črni smodnik.**

Črni smodnik sestoji iz homogene mešanice kalijevega nitrata ali natrijevega nitrata, žvepla in lesnega oglja.

Njegova barva variira od rjave do črne, je malenkostno higroskopičen in se uporablja kot športni smodnik in kot razstrelivni smodnik. V prvem primeru se pojavlja v obliki okroglih in kalibriranih zrnc, v drugem pa v zrnih raznih velikosti, ki so lahko tudi zdrobljena (razstrelivni smodnik za rabo v rudarstvu).

(2) **Smodniki za strelno orožje (razen črnega smodnika).**

(a) **Brezdimni smodniki.**

Brezdimni smodniki so pripravljeni na osnovi nitroceluloze **(celuloznih nitratov**) - ponavadi iz nitroceluloze določene stopnje eksplozivnosti, pomešane z drugimi izdelki, posebno s stabilizatorji, kot je **na primer:** difenilamin. Proizvajajo se iz nitroceluloze in topil ali iz nitroceluloze, kateri dodajo barijev nitrat ali kalijev nitrat, bazične bikromate itd. in topila, lahko pa jih proizvedejo tudi s spajanjem nitroglicerina *(glicerinovega nitrata)* in nitroceluloze (***balistiti, korditi*** **itd**.).

Brezdimni smodniki se ponavadi pojavljajo v obliki paličk, cevi, ploščic, kosmičev ali zrnc.

(b) **Sestavljeni smodniki.**

Pri sestavljenih smodnikih so lahko osnovnim sestavinam (nitroceluloza, nitroglicerin), dodani aditivi, kot so **na primer:** nitrogvanidin, heksogen *(1,3,5-trinitro-1,3,5-trizininan*) ali oktogen *(1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazokan*), zaradi izboljšanja njihovih zgorevalnih lastnosti.

Tudi polimerna veziva lahko ob istih ostalih sestavinah (razen nitroceluloze) služijo za pridobivanje smodnika.

(3) **Smodniki za rakete.**

(a) **Homogeni poganjalni smodniki.**

Homogeni smodniki sestoje iz nitroceluloze in organskih nitratov ter nekaj dodanih izdelkov (stabilizatorjev, balističnih katalizatorjev itd.). Dobavljajo se kot polnjenja (ponavadi) valjaste oblike, ki se vložijo v zgorevalno komoro v obliki naboja.

(b) **Sestavljeni poganjalni smodniki.**

Ti izdelki sestoje iz snovi, ki pomagajo zgorevanju (amonijev perklorat, amonijev nitrat itd.) in iz redukcijskega sredstva (ponavadi sintetični kavčuk), možno pa je tudi nadaljnje dodajanje kovinskega redukcijskega sredstva (aluminij, itd.).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) izolirane kemično določene spojine (**ponavadi 28. ali 29. poglavje**),

(b) pripravljena razstreliva iz **tar. št. 36.02** in

(c) nitrocelulozo (celulozne nitrate, **na primer:** prasketajoči bombaž (**tar. št. 39.12**).

36.02 - PRIPRAVLJENA RAZSTRELIVA, RAZEN SMODNIKA

Ta tar. številka **vključuje** mešanice kemikalij, katerih zgorevanje proizvaja močnejši učinek od smodnika. Zgorevanj proizvaja izredno veliko sproščanje plinov pri visoki temperaturi in tako ustvarja

zelo velik pritisk v zelo kratkem času. Tem izdelkov ponavadi dodajajo flegmatizirajoča sredstva, da bi bili manj občutljivi na udarce ali trenje.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Razstreliva, ki sestoje iz mešanic na osnovi glicerinovih nitratov** (nitroglicerin) **in etilen glikola** (nitroglikol). Ponavadi jih imenujejo ***"dinamiti***", pogosto pa vsebujejo tudi druge snovi, kot so **na primer:** nitroceluloza, amonijev nitrat, šota, lesna moka, natrijev klorid ali granulirani aluminij.

(2) **Razstreliva, ki sestoje iz mešanic na osnovi drugih organskih nitratov ali nitro spojin**, kot so, mešanice, ki temeljijo na **TNT** (2,4,6 trinitrotoluen), heksogen, oktogen, tetril (**N-metil N,2,4,6 tetranitroanilin),** pentrit (pentaeritritol tetranitrat, **PETN)** ali **TATB** (1,3,5-triamino-2,4,6-trinitrobenzen).

Mešanice na osnovi **TNT vključuje**jo heksolite (**TNT + heksogen**) in pentolite (**TNT + PETN**), ki so flegamizirane ali z voskom ali s polimernim vezivom.

(3) **Razstreliva, ki sestoje iz mešanic na osnovi amonijevega nitrata**, senzibilizirani s pomočjo drugih izdelkov, razen nitratov glicerina ali alkohola. Skupaj z dinamiti se na veliko uporabljajo v rudarstvu, v kamnolomih in na gradbiščih.

Ta skupina **vključuje**:

(a) amonale, amatole in gorilno olje amonijevega nitrata (ANFO),

(b) posebej briketirana nitrirana razstreliva,

(c) suspendirana razstreliva, ki sestoje iz mešanice alkalnih nitratov in vode, senzibilizirane z aminonitratom ali fino razpršenim aluminijem in

(d) *"emulzijska"* razstreliva, ki sestoje iz vodne raztopine alkalnih nitratov, emulgirane v mineralnih oljih.

(4) **Razstreliva, ki sestoje iz mešanic na osnovi kloratov in perkloratov**, **na primer:** *šediti*, ki se uporabljajo v rudarstvu in v kamnolomih.

(5) **Primarna ali inicialna razstreliva**, ki so v suhem stanju precej bolj občutljiva na udarec in trenje, kot pa predhodno našteta razstreliva. So pretežno mešanice na osnovi **azidov** ali **trinitrorezorcinatov** (ali *stifnatov*) svinca in *tetrazina*. Ta razstreliva se ponavadi uporabljajo v proizvodnji udarnih, frikcijskih in ognjenih inicialnih vžigalnikov za eksplozivna polnjenja ali detonatorjev za razstreliva.

Vsa ta razstreliva se dobavljajo v obliki prahu, zrnc, past, suspenzij, emulzij ali kot bolj ali manj želatinasta masa - v razsutem stanju ali v obliki polnjenj ali briketov.

Ta tar. številka **ne vključuje** izoliranih kemično določenih spojin - tudi, če bi lahko bili razstreliva. Te kemikalije so ponavadi vključene v **28. ali 29. poglavje**, kot **na primer:** anorganski nitrati (**tar. št. 28.34**), živosrebrov fulminat (**tar. št. 28.38**), trinitrotoluen (**tar. št. 29.04**) in trinitrofenol (**tar. št. 29.08**).

36.03 - POČASI GOREČE VŽIGALNE VRVICE; DETONIRNE VRVICE; UDARNE IN RAZSTRELILNE KAPICE: VŽIGALNIKI; ELEKTRIČNI DETONATORJI

Ti izdelki se ponavadi imenujejo ***rasztrelilni pribor***, saj se od njih pričakuje, da bodo vžgali smodnik ali razstreliva.

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Počasi goreče vžigalne in detonirne vrvice.**

Počasi goreče vžigalne vrvice (počasne vžigalne vrvice ali *Blickfordove* vrvice) so namenjene temu, da prenesejo ogenj do nekega navadnega vžigalnika ali detonatorja. Ponavadi sestoje iz tankega ovoja iz tekstilnega materiala, ki je katraniran ali impregniran z gumo ali plastično maso in ki je po dolžini napolnjen s črnim smodnikom.

Detonirne vrvice služijo prenosu ene ali več detonacij. Njihovo jedro je ponavadi iz pentrita ali drugega razstreliva in je v nepremočljivem ovoju iz tekstilnega materiala ali plastične mase (upogljiva vrvica), ali pa v svinčevem ali kositrnem ovoju (svinčev in kositrne vrvice). V nekaterih primerih so razstrelivna polnjenja razporejena v tanki plasti le po notranji površini plastične cevi.

Najpogosteje se uporabljajo v rudnikih, kamnolomih in na gradbiščih.

(B) **Udarne in detonirne kapice.**

(1) **Udarne kapice** (udarna inicialna razstreliva) sestoje iz majhnega, ponavadi kovinskega kontejnerja, v katerem je mešanica na osnovi svinčevega trinitroresorcinata (stifnata) z dodanim tretrazenom in raznimi oksidacijskimi in redukcijskimi sredstvi; taka polnjenja ponavadi **dosegajo maso od 10 do 200 mg.** Te kapice so namenjene, da se pritrdijo na dno tulca in naj bi vžgale smodnik.

(2) **Frikcijske udarne kapice in cevasti vžigalniki,** sestoje iz dveh koncentričnih kovinskih ali lepenkastih cevi, ki vsebujejo različna polnjenja. Eksplozivno polnjenje v notranji cevi se vžge z izvlečenjem nazobčane žice in tako vžge smodnično plnjenje med obema cevema, s čimer se vžig prenaša. Podobno kot maloprej opisane kapice pod (1), se tudi cevasti vžigalniki uporabljajo za vžig smodnika.

(3) **Detonirne kapice (detonatorji),** sestoje iz majhnega polnjenja inicialnega razstreliva in od polnjenja **na primer:** pentritam heksogena ali tetrila v kovinski ali plastični cevi z zaščitno kapico. Uporabljajo se za vžig pripravljenih razstreliv, razen smodnika. Ponavadi se vžigajo z ognjem iz varnostnih vžigalnih vrvic, ki vodijo v njih.

(C) **Vžigalniki.**

Ta skupina **vključuje**:

(1) **Električne vžigalnike**, ki sestoje iz glave el. vžigalnika in iz majhnega polnjenja inicialnega razstreliva, ponavadi črnega smodnika.

Glava električnega vžigalnika sestoji iz dveh izoliranih prevodnikov, na katerih konce je prispajkana prevodna električna žica tako, da oblikuje električno uporovni most. Ta žica (filament) je obložena z nabojem vžigalnika. Uporablja se za vžig smodničnega polnjenja ali za iniciranje primarnega razstreliva.

(2) **Kemične vžigalnike**, kot so vžigalniki, ki sestoje iz valja s stekleno ampulo, napolnjeno s kemikalijo (**na primer:** ***z žvepleno kislino***), in iz polnjenja iz ***kalijevega klorata***. Ta dva polnjenja sta med seboj ločena s kovinsko membrano. Ko se ampula razbije, prične kislina razjedati kovinsko membrano (ki deluje upočasnjevalno) in reagira s kalijevim kloratom ter pri tem proizvede ***intenzivno toploto***, ki vžge smodnično polnjenje ali varnostno vžigalno vrvico.

(D) **Električni detonatorji.**

Električni detonatorji sestoje iz električne detonatorske glave, opisane v predhodni točki **(C) (1)** v kovinski ali plastični cevi, iz majhnega polnjenja inicialnega razstreliva (***med 50 in 500 mg***,

ponavadi razstrelina na osnovi svinčevega azida) in malo večjega polnjenja drugega razstreliva (**na primer:** *pentrita, heksogena* ali *tetrila*).

V to skupino spadajo tudi nekateri električni detonatorji, ki so znani pod imenom "**električna inicialna razstreliva".** Pogosto jih izdelujejo v miniaturnih oblikah, pri katerih se lahko glava detonatorja zamenja tako, da se aditivi vgradijo v sestavo inicialnega razstreliva, da bi bila sestava prevodna in da bi bil možen ***vžig z indukcijo.***

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) parafiniranih kapic v trakovih ali zvitkih, ki se uporabljajo v rudarskih svetilkah, pa tudi kapic **za otroške** pištole-igrače ne (**tar. št. 36.04**),

(b) predmetov, ki **ne vsebujejo** kateregakoli eksploziva ali vnetljivega polnjenja (**na primer:** male kapice, cevi, električne aparate itd.), ki se razvrščajo po svoji naravi v ustrezne tar. številke in

(c) tulcev in nabojev z ali brez kapic (**tar. št. 93.06**).

36.04 - PIROTEHNIČNI PROIZVODI ZA OGNJEMETE, SIGNALNE RAKETE, RAKETE PROTI TOČI, SIGNALNE RAKETE ZA GOSTO MEGLO IN DRUGI PIROTEHNIČNI PROIZVODI

3604.10 **- Pirotehnični izdelki za ognjemete**

3604.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** pirotehnične izdelke, ki proizvajajo svetlobne, zvočne, plinaste, dimne in podobne učinke, vštevši:

(1) **Pirotehnične izdelke za zabavo**:

(a) **Pirotehnične izdelke za ognjemete** (bombe, signalne rakete, sveče, svetlobne bakle, bengalske vžigalice in svetlobne ognjemete), katerih namen je zabavati z zvočnimi, svetlobnimi ali dimnimi učinki njihovega zgorevanja. Vžig se dosega s pomočjo smodnikov, kot je **na primer:** črni smodnik, ki je sestavni del izdelka, izvaja pa se s pomočjo električnega vžigalnika ali vžigalnika inicialnega razstreliva.

(b) **Pirotehnične igrače**, kot so **na primer:** kapice za **igrače-pištole** (pripravljeve v obliki traku, listov, zvitkov ali okroglih, plastičnih obročev), magične sveče in prasketalke za novoletno jelko. Zgorevanje teh pirotehničnih igrač ima omejene lastnosti.

(2) **Tehnične naprave**:

(a) **Naprave za zvočno in svetlobno signalizacijo**, kot so **na primer:** rakete za pomorsko uporabo v primeru nesreče, naboji za fotografske bliskavice za opremo zrakoplovov, t.i. *"Very"* bliskavice, signali in bakle za meglo na železnici, osebne rakete v primeru nesreče, svetlobni efekti za kinematografijo in televizijo itd.; svetlobne naprave, naprave za vodiče, pirotehnične vabe in naprave za proizvodnji dima (tudi obarvanega). Njihova splošna značilnost je, da proizvajajo razmeroma dolge učinke s pomočjo svetlobe, zvoka ali dima.

(b) **Naprave za uporabo v kmetijstvu ali industriji**, kot so **na primer: rakete proti toči**, rušilni naboji, proizvajalci dima za kmetijstvo, bliski in gromi za **plašenje živali** in naprave za proizvodnjo dima za **raziskovanje razpok v cevovodih**.

Ta tar. številka **vključuje** tudi **druge pirotehnične naprave**, ki v predhodnih skupinah niso naštete (**na primer:** rakete za izstreljevanje reševalne vrvi, s svincem prevlečena vrv za prekinitev (ne za prenos) detonacije itd.).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) fotografskih materialov za trenutne osvetlitve (**tar. št. 37.07**),

(b) izdelkov, ki dajejo svetlobne učinke zaradi *kemo-luminiscenčnega* fenomena (**tar. št. 38.24**) in

(c) tulcev (metkov), ki vsebujejo eksplozivna polnjanja, za orodja za kovičenje ali za poganjanje motorjev z notranjim zgorevanjem s kompresijo (**tar. št. 93.06**).

36.05 - VŽIGALICE, RAZEN PIROTEHNIČNIH PROIZVODOV IZ TAR. ŠT. 36.04

Ta tar. številka **vključuje** vžigalice, ki dajo plamen s trenjem ob hrapavo površino (včasih posebej pripravljeno za ta namen). Sestoje se ponavadi iz palčice iz lesa, lepenke, tekstilnega prediva, impregniranega s stearinskim voskom ali parafinom (*voščenke*) itd. in iz glavice iz raznih vnetljivih kemičnih izdelkov.

Ta tar. številka **izključuje** bengalske vžigalice in druge pirotehnične izdelke - tudi, če se vžigajo s trenjem in imajo obliko vžigalic (**tar. št. 36.04**).

36.06 - FEROCERIJ IN DRUGE PIROFORNE ZLITINE V VSEH OBLIKAH; PROIZVODI IZ VNETLJIVIH SNOVI, NAVEDENI V 2. OPOMBI K TEMU POGLAVJU:

3606.10 **-Tekoča ali utekočinjena plinasta goriva, ki se uporabljajo za vžigalnike za cigarete in podobne vžigalnike, v posodah s prostornino do vključno 300 ml**

3606.90 **- Drugo**

(I) FERO-CERIJ IN DRUGE PIROFORNE ZLITINE V VSEH OBLIKAH

Piroforne zlitine, so zlitine, ki se ob trenju ob hrapavo površino iskrijo dovolj, da prižgejo plin, bencin, kresilo in druge vnetljive materiale. Ponavadi so kombinacije ***cerija*** in drugih kovin. Med temi kombinacijami je najpogostejši **fero-cerij**.

Zlitine so zaobsežene v tej tar. številki, v razsutem stanju ali v obliki majhnih palčk za mehanske vžigalnike (kresilni kamenčki za vžigalnike) in **neglede** na to, ali so pripravljene za prodajo na drobno ali ne.

(II) PREDMETI IZ VNETLJIVIH MATERIALOV

Ta skupina **vključuje** samo:

(A) **Tekoča ali utekočinjena plinasta goriva** (**na primer:** bencin, tekoči butan), v posodah (v ampulah, steklenicah, pločevinkah), ki se uporabljajo za polnjenje vžigalnikov za cigarete in podobnih vžigalnikov prostornine **ki ne presega 300 ml**.

Polnilni naboji ali druge posode (polne ali prazne), ki predstavljajo sestavni del vžigalnika za cigarete in podobnih vžigalnikov, so iz te tar. številke **izključene (tar. št. 96.13)**.

(B) **Naslednja trdna goriva**:

(1) **Metaldehid** (*meta goriva*) in **heksametiltetramin** (*heksamin*), pripravljena v obliki tablet, paličk ali podobnih oblikah za uporabo kot goriva. Če so pripravljeni v drugih oblikah (**na**

primer: v prahu ali v kristalih), se te kemikalije **izključijo** iz te tar. številke in se razvrščajo v **tar. št. 29.12 ali 29.33** - odvisno od primera.

(2) **Podobne kemikalije** (kemično določene ali nedoločene), pripravljene v obliki tablet, paličk ali v podobnih oblikah za uporabo **kot gorivo**.

(C) **Naslednja trdna in poltrdna goriva**:

Goriva na osnovi **alkohola**, ki vsebujejo izdelke, kot so milo, želatinaste snovi, celulozni derivati in podobno (ta goriva se pogosto prodajajo kot **"strjeni alkoholi")** ter druga, podobno pripravljena goriva v trdnem ali poltrdnem stanju.

Goriva omenjene vrste, pripravljena v trdnih oblikah, so lahko kot palčke iz lesnega oglja z majhnimi količinami natrijevega nitrata kot nosilca vnetljivosti, in karboksimetilne celuloze kot veziva, ki naj omogoči počasno zgorevanje v trdno zaprtem kontejnerju, katerega je mogoče nositi kot vir toplote pod obleko.

(D) **Smolne bakle, netilci ognja ipd**.

Ta skupina **vključuje**:

(i) **Smolne bakle**, ki razmeroma dalj časa oddajajo svetlobo in, ki so sestavljene iz gorljivih snovi, impregniranih s smolo, asfaltom, katranom itd; ponavadi so pritrjene na palice ali ročaje, ali pa so zavite v papir, tekstil ali druge materiale;

(ii) **Netilce ognja**, ki gorijo burno le kratek čas, vendar z lahkoto vžgejo gorivo (**na primer:** les, premog, koks, gorilno olje). Ti predmeti lahko sestoje **na primer:** iz sečninsko formaldehidnih smol z dodatkom kerozina in vode, lahko pa tudi iz papirja, impregniranega z mineralnim oljem ali parafinskim voskom.

Ta tar. številka pa **ne vključuje** goriv, kot so to briketi iz aglomeriranih lesnih ostružkov (**tar. št. 44.01**).

37. POGLAVJE

PROIZVODI ZA FOTOGRAFSKE ALI KINEMATOGRAFSKE NAMENE

OPOMBI

1. V to poglavje **ne spadajo** odpadki in ostanki materialov.
2. V tem poglavju se izraz ***"fotografski"*** nanaša na postopek, ki omogoča ustvarjanje vidne slike z neposrednim ali posrednim delovanjem svetlobe ali drugih oblik sevanja na občutljivo površino.

SPLOŠNA DOLOČILA

Fotografske plošče, filmi, papirji, lepenke in tekstili, ki se uvrščajo v **37. poglavje**, so izdelki z eno ali več plastmi katerekoli emulzije, **občutljive na svetlobo ali druga sevanja** katera imajo dovolj energije, da povzročajo potrebno reakcijo v foto-občutljivih materialih, kot je **na primer:** sevanje valovne dolžine, ki ni večja od približno 1.3000 nanometrov in elektromagnetni spekter **(vključno** γ-žarki,

X-žarki (*rentgenski*), ultravijolični in IR-žarki (*infrardeči*)), kot tudi sevanje delcev (ali atomsko sevanje), pri čemer **ni pomembno**, ali so namenjeni enobarvni ali večbarvni reprodukciji.

Vendar pa nekatere plošče niso premazane z emulzijo, temveč v celoti ali skoraj v celoti sestoje iz fotoobčutljive plastične mase, ki je lahko pritrjena na podlagi.

Najpogostejše so emulzije na osnovi ***srebrovih halogenidov*** (**na primer:** srebrov-bromid, srebrov bromo-jodid itd.), ali na osnovi soli drugih plemenitih kovin, lahko pa so uporabljeni tudi nekateri drugi materiali, kot je **na primer:** ***kalijev fericianid*** in druge železove spojine za dobivanje modrih pozitivov, ***kalijev amonijev dikromat*** za fotomehansko grafiranje in ***diazonijeve soli*** za diazo - emulzije itd.

(A) **Plošče in filmi** se uvrščajo v to poglavje **neglede na to, ali so**:

(1) **neosvetljeni** (še ne izpostavljeni delovanju svetlobe ali drugega sevanja, ali

(2) **osvetljeni**, neglede na to, ali so razviti ali ne (t.j. kemično obdelani zaradi dobivanja vidne slike).

Plošče in filmi ostanejo uvrščeni v to poglavje neglede na to, ali so negativni (t.j. z obratnim razmerjem svetlih in temnih površin), pozitivni (vštevši vijoličnomodre pozitive, **ki** se uporabljajo za razmnoževanje nadaljnjih pozitivov), ali pa so reverzibilni (s posebnimi emulzijami, **ki** omogočajo neposredno izdelovanje diapozitivov).

(B) **Fotografski papir, lepenka ali tekstil,** so uvrščeni v to poglavje **samo**, če so ali neosvetljeni ali osvetljeni (negativi ali pozitivi). Potem, ko so razviti, spadajo v **49. poglavje** ali **oddelek XI**.

Skladno s posebnimi pogoji, podanimi v komentarju k **tar. št. 37.07**, spadajo v to poglavje tudi kemični izdelki in material za trenutno osvetljevanje, ki se uporablja v fotografiji.

To poglavje **ne vključuje** odpadkov ali ostankov materialov. Fotografski ali kinamatografski odpadki in ostanki, ki vsebujejo ***plemenite kovine*** ali ***njihove spojine***, vrste ki se pretežno uporabljajo za pridobivanje plemenitih kovin, se uvrščajo v **tar.št. 71.12.** Ostali kinamatografski ali fotografski odpadki in ostanki, se uvrščajo po materialu, iz katerega so narejeni (**na primer:** če so iz plastične mase **tar.št. 39.15**, če so iz papirja **tar.št. 47.07 itd.**)

37.01 - FOTOGRAFSKE PLOŠČE IN PLAN FILMI, OBČUTLJIVI ZA SVETLOBO, NEOSVETLJENI, IZ KAKRŠNEGA KOLI MATERIALA, RAZEN IZ PAPIRJA, KARTONA ALI TEKSTILA; PLAN FILMI ZA TRENUTNO (HITRO) FOTOGRAFIJO, OBčUTLJIVI NA SVETLOBO, NEOSVETLJENI, V KASETAH ALI BREZ NJIH

3701.10 **- Za rentgensko snemanje**

3701.20 **- Plan film za trenutno (hitro) fotografijo (polaroid)**

3701.30 **- Druge plošče in plan filmi, katerih ena stran je daljša od 255 mm**

- Drugo:

3701.91 **- - za barvne fotografije (večbarvne**)

3701.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Fotografske plošče in plani filme iz kateregakoli materiala, razen iz papirja, lepenke ali tekstila.**

Takšne plošče in plani filmi (**ne v zvitkih**), vštevši tudi film, pripravljen v obliki plošče ali diska, so neosvetljeni in ponavadi premazani **s fotografsko emulzijo**, **občutljivo** na svetlobo. Lahko so izdelani iz kateregakoli materiala, **razen iz papirja** (ki se uporabljajo za izdelovanje negativov), lepenke ali tekstila (**tar. št. 37.03**). Materiali, ki se ponavadi uporabljajo pri izdelavi plošč in plani filmov, so steklo in celulozni acetat, polietilenterftalat (poliester) ali druge plastične mase (za film v kasetah ali za rezane filme) ter kovina ali kamen za fotomehanske postopke. Nekatere plošče, ki se po osvetlitvi in obdelavi uporabljajo za tiskanje, niso premazane z emulzijo, pač pa sestoje popolnoma ali pretežno iz fotoobčutljive plastične mase. Lahko so pritrjene na podlago iz kovine ali iz drugega materiala. Stopnja fotoobčutljivosti nekaterih med njimi je lahko pred osvetljevanja večji.

To blago služi v zelo raznovrstne namene, kot so:

(1) plošče, rezani film in film v kasetah za ljubiteljsko in poklicno rabo,

(2) plošče za rentgenske posnetke in plani filmi, vštevši tiste za zobarsko radiografijo. To blago je ponavadi z obeh strani občutljivo na svetlobo,

(3) plošče za fotomehanski postopek, ki se uporabljajo za fotografsko graviranje, za fotolitografijo ipd. in

(4) posebne plošče in plani filmi za uporabo v termografiji, mikrofotografiji, astronomiji, snemanju kozmičnih žarkov, v snemanju z zraka ipd.

(B) **Ploščati film za trenutno (hitro) fotografijo (<u>na primer:</u> tipa *Polaroid).***

Tudi ploščati film za trenutno (hitro) fotografijo je **občutljiv na svetlobo in je neosvetljen** ter **nerazvit**. Sestoji iz lista, občutljivega na svetlobo, iz kateregakoli materiala **(negativ),** iz lista posebno obdelanega papirja **(pozitiv)** in iz razvijalca za trenutno (hitro) dobivanje dokončanih pozitivnih fotografij. Film za trenutno (hitro) fotografiranje se pojavlja lahko v pakiranju (tulci ali kovinske škatle z nekaj listov filma za trenutno (hitro) fotografiranje), namenjeno za neposredno vlaganje v kamero, ali pa v obliki škatle z določenega števila listov, ki se lahko uporabijo posamezno.**Običajno je** v kaseto že vgrajena **električna baterija**, ki daje energijo za bliskovnico in transportni pogon za to kasteo.

Vendar pa je iz te tar. številke **izključen** film za trenutno (hitro) fotografiranje **v zvitkih** - osvetljen ali neosvetljen (**tar. št. 37.02**).

Ta tar. številka **izključuje še**:

(a) plan filme in plošče, *neobčutljive* na svetlobo (uvrščajo se po materialih, iz katerih so izdelani) in

(b) neosvetljen film v zvitkih (**tar. št. 37.02**).

37.02 - FOTOGRAFSKI FILMI V ZVITKIH, OBČUTLJIVI NA SVETLOBO, NEOSVETLJENI, IZ KAKRŠNEGA KOLI MATERIALA, RAZEN IZ PAPIRJA, KARTONA ALI TEKSTILA; FILMI V ZVITKIH ZA TRENUTNE (HITRE) FOTOGRAFIJE, OBČUTLJIVI NA SVETLOBO, NEOSVETLJENI

3702.10 **- Za rentgenske posnetke**

3702.20 **- Film za trenuntno (hitro) fotografijo (polaroid)**

- Drugi filmi, neperforirani, široki do vključno 105 mm:

3702.31 **- - za barvno fotografijo (večbarvno)**

3702.32 **- - drugi z emulzijo srebrovega halogenida**

3702.39 **- - drugi**

- Drugi filmi, neperforirani, široki nad 105 mm:

3702.41 **- - široki nad 610 mm in dolgi nad 200 m, za barvno fotografijo (večbarvno)**

3702.42 **- - široki nad 610 mm in dolgi nad 200 m, razen za barvno fotografijo**

3702.43 **- - široki nad 610 mm in dolgi do vključno 200 m**

3702.44 **- - široki nad 105 mm do vključno 610 mm**

- Drugi filmi, za barvno fotografijo (večbarvno):

3702.51 **- - široki do vključno 16 mm in dolgi do vključno 14 m**

3702.52 **- - široki do vključno 16 mm in dolgi nad vključno 14 m**

3702.53 **- - široki nad 16 mm do vključno 35 mm in dolgi do vključno 30 m za diapozitive**

3702.54 **- - široki nad 16 mm do vključno 35 mm in dolgi do vključno 30 m, razen za diapozitive**

3702.55 **- - široki nad 16 mm do vključno 35 mm in dolgi nad 30 m**

3702.56 **- - široki nad 35 mm**

- Drugo:

3702.91 **- - široki do vključno 16 mm in dolgi do vključno 14 m**

3702.92 **- - široki do vključno 16 mm in dolgi nad 14 m**

3702.93 **- - široki nad 16 mm do vključno 35 mm in dolgi do vključno 30 m**

3702.94 **- - široki nad 16 mm do vključno 35 mm in dolgi nad 30 m**

3702.95 **- - široki nad 35 mm.**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Fotografske filme v zvitkih iz kateregakoli materiala, razen iz papirja, ali tekstila**.

Fotografski film v **zvitkih** (t.j. razen plani filmov) je **občitljiv** na svetlobo, **neosvetljen** in ponavadi izdelan iz polietilenterftalata, celuloznega acetata ali od podobnih, gibkih materialov in je predviden za določeno število posnetkov. Ta tar. številka **ne vključuje** filmov iz papirja (**na primer:** filmi iz papirja, ki se uporabljajo za izdelavo negativov), iz papirja ali iz tekstila (**tar. št. 37.03**).

V to tar. številko se uvrščajo **filmi v zvitkih**, perforirani ali neperforirani. Zaščiteni morajo biti pred svetlobo s podlago iz papirja ali z drugačnim primernim pakiranjem.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) Kinematografski filmski trak standardnih širin 70, 35, 16, 9,5 , 8 ali *super* 8 mm.

(2) Film za fotografske aparate v obliki zvitkov.

V tej tar. številki ostane uvrščen fotografski film, nerazrezan v uporabne dolžine.

Kot fotografske plošče iz **tar. št. 37.01**, se tudi ti filmi lahko uporablja za ljubiteljske, poklicne, fotomehanske, znanstvene, radiografske in druge namene. **Rentgenski** film v zvitkih je ponavadi **z obeh strani** občutljiv na svetlobo.

Tudi film, občutljiv na svetlobo, ki se uporablja **za fotoelektrična zvočna snemanja**, se uvršča v to tar. številko.

(B) Film za trenutno (hitro) fotografijo v zvitkih, ki omogočajo trenutno (hitro) dobivanje končanih pozitivnih fotografij. Takšni filmi sestoje iz filma, občutljivega na svetlobo iz kateregakoli materiala, kot so **na primer:** celulozni acetat, polietilenterftalat ali druge plastične mase, papirja ali tekstila **(negativ),** iz posebno obdelanega traku iz papirja **(pozitiv)** in iz razvijalca.

Vendar pa je iz te tar. številke **izključen** plani film za trenutno (hitro) fotografijo, ki je občutljiv na svetlobo in neosvetljen (**tar. št. 37.01**).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) neosvetljenih fotografskih plošč in ploščatih filmov (**tar. št. 37.01**),

(b) filmov, neobčutljivih na svetlobo, iz plastičnih mas (**39. poglavje**) in

(c) pripravljenega, neposnetega filma za mehansko snemanje zvoka (**tar. št. 85.23**).

37.03 - FOTOGRAFSKI PAPIR, KARTON IN TEKSTIL, OBČUTLJIVI NA SVETLOBO, NEOSVETLJENI

3703.10 **- V zvitkih, širokih nad 610 mm**

3703.20 **- Drugo, za barvno fotografijo (večbarvno)**

3703.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** vse, na **svetlobo občutljive neosvetljene** fotografske papirje, lepenko, tekstil - ravne ali v zvitkih.

Vključuje tudi:

(1) Papir in tekstil za izdelavo fotografskih pozitivov, ki se lahko uporablja v ljubiteljskem, poklicnem, rentgenološkem in elektrokardiografskem snemanju, pri snemanju zvoka, preslikovanju itd..

(2) Tako imenovane papirne "plošče" in "filme", ki se uporabljajo pri izdelavi negativa z osvetljevanjem v kameri ali v fotografskem aparatu.

(3) Ferocianidne, ferogalatne itd. papirje, ki se uporabljajo za izdelavo modrih negativov itd.

Ta tar številke **ne vključuje**:

(a) filmov za hitro (trenutno) fotografijo v zvitkih ali ploščah, občutljivih na svetlobo in neosvetljenih (**tar. št. 37.01 ali 37.02**),

(b) papirja, lepenke ali tekstila, osvetljenih, a nerazvitih (**tar. št. 37.04**),

(c) papirja, lepenke ali tekstila, pripravljenih, a neobčutljivih na svetlobo, **na primer:** papirja, premazanega z albuminom, želatino, barijevim sulfatom, cinkovim oksidom itd, prav tako tudi termo-občutljiv papir (**48. poglavje ali Oddelek XI**) in

(d) razvitih fotografskih papirjev, lepenk ali tekstilov (**49. poglavje ali Oddelek XI**).

37.04 - FOTOGRAFSKE PLOŠČE, FILMI, PAPIR, KARTON IN TEKSTIL, OSVETLJENI, TODA NERAZVITI

Ta tar. števila **vključuje** fotografske plošče, filme, papir, lepenko in tekstil, neomenjene v tar. številkah **37.01, 37.02 in 37.03** - **pod pogojem**, da so **osvetljeni, vendar nerazviti**. Lahko so negativi ali pozitivi (reverzibilni, ali ne).

Iz te tar. številke so **izključene** razvite plošče, filmi, papirji, lepenka in tekstil (**tar. št. 37.05 in 37.06, 49. poglavje ali Oddelek XI**).

37.05 - FOTOGRAFSKE PLOŠČE IN FILMI, OSVETLJENI IN RAZVITI, RAZEN KINEMATOGRAFSKIH FILMOV

3705.10 **- Za ofsetno reprodukcijo**

3705.20 **- Mikrofilmi**

3705.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** fotografske plošče in filme iz **tar. št. 37.01 in 37.02** po **osvetlitvi** in **razvijanju pod pogojem**, da se, v kolikor so perforirani, uporabljajo za reprodukcijo ali projekcijo negibljivih slik. **Vključuje** tudi negative in pozitive, pri čemer včasih pozitive imenujejo diapozitive zaradi njihove prozornosti.

Ta tar. številka vključuje tudi mikrokopije na prozorni osnovi (mikrofilme).

Ta tar. številka vključuje niansiran (neosenčen), kontakten, poltoniran filmski zaslon, ki vsebuje množico točk, pri čemer je tabla razdeljena na kvadrate ali druge zaslone, dobljene s fotografiranjem in, ki se uporabljajo v grafiki.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) razvitih filmov, ki se uporabljajo v kinoprojektorjih za dobivanje gibljivih slik (**tar. št. 37.06**),

(b) razvitega fotografskega papirja, lepenke ali tekstila (**49. poglavje ali Oddelek XI**) in

(c) razvitih tiskarskih plošč (**na primer:** ofsetnih plošč), pripravljenih za uporabo (**tar. št. 82.42**).

37.06 - KINEMATOGRAFSKI FILMI, OSVETLJENI IN RAZVITI, S ZVOČNIM ZAPISOM ALI BREZ NJEGA ALI SAMO S POSNETIM ZVOČNIM ZAPISOM

3706.10 **- Širine 35 mm in več**

3706.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje razvite kino filme**, *standardne* ali *polstandardne* širine, za projeciranje gibljivih slik, negative in pozitive, ki vsebujejo samo vidne slike, ali pa vidne slike in zvočno sled (posnete na fotografski ali nefotografski način, **na primer:** na magnetni način).

Ta tar. številka **vključuje** tudi **razviti** kinematografski film s*tandardne* ali *manjše* širine, negativ in pozitiv, ki ne vsebuje vidne slike, **ampak sestoji samo** iz enega ali več **zvočnih** sledov. Zvočna sled na filmu s samo eno zvočno sledjo mora biti posnet na fotoelektrični način. Film, ki vsebuje več kot samo eno zvočno sled, mora vsebovati na magnetni način posnete zvočne sledove, pri čemer **mora biti vsaj ena sled** posneta na fotoelektrični **(optični)** način. Zvočni sledovi, posneti na fotoelektrični (optični) način, se pojavljajo v obliki ozkih, tiskanih trakov, ki reproducirajo zvočna *valovanja* oziroma nihanja.

Iz te tar. številke **je izključen** film z zvočnimi sledovi, dobljenimi **izključno** z drugimi postopki, razen s fotoelektričnim (optičnim) (**na primer:** z mehanskim natisom ali magnetnim zapisom) (**tar. št. 85.24**).

37.07 - KEMIČNI PREPARATI ZA FOTOGRAFSKE NAMENE (RAZEN LAKOV, LEPIL, SREDSTEV ZA LEPLJENJE IN PODOBNIH PREPARATOV); NEPOMEŠANI PROIZVODI ZA FOTOGRAFSKO RABO, PRIPRAVLJENI V ODMERJENE KOLIČINE ALI PRIPRAVLJENI ZA PRODAJO NA DROBNO V OBLIKI PRIPRAVLJENI ZA UPORABO

3707.10 **- Emulzije, občutljive na svetlobo**

3707.90 **- Drugo**

Skladno s pogoji, navedenimi v sledečih točkah **(A)** in **(B), vključuje** ta tar. številka izdelke, ki se uporabljajo neposredno v proizvodnji fotografskih slik. Takšni izdelki **vključuje**jo:

(1) **Emulzije** (**glej** splošna določila k temu poglavju).

(2) **Razvijalce**, ki napravijo latentne fotografske slike vidne (**na primer:** *hidrokinon, katehol, pirogalol*, *fenidon, p-N-metilaminofenolsulfat* in *njihovi derivati*). Ta tar. številka **vključuje** tudi razvijalce za reprodukcijo dokumentov.

(3) **Fiksirje**, ki razvite slike napravijo trajne (**na primer:** *natrijev tiosulfat* (*hipo), natrijev metabisulfit*, *amonijev tiosulfat*, *amonijev ali natrijev ali kalijev tiocianat* itd.).

(4) **Ojačitelje ali slabilce**, namenjene večanju ali manjšanju intenzitete slike (**na primer:** *kalijev dikromat*, *živosrebrov klorid, amonijev persulfat*).

(5) **Tonerje** za uravnavanje barv na sliki (**na primer:** *natrijev sulfid*).

(6) **Čiłstilna sredstva** in sredstva za odstranjevanje madežev, ki nastanejo med razvijanjem, fiksiranjem itd. (**na primer:** *kalijev galun*).

Ta tar. številka **vključuje** tudi **materiale za osvetljevanje** *("fleši")(*skladno s točkama **(A)** in **(B),** ki sledita), ki ponavadi **sestoje** iz *aluminija ali magnezija* v prahu, tabletah, listih itd., včasih pa so pomešani z drugimi snovmi, ki pomagajo pri zgorevanju.

Vsi ti našteti izdelki se **uvrščajo v to tar. številko samo, če so**:

(A) **Posamezne kemikalije**:

(i) pripravljene **v odmerkih**, t.j. razdeljene na enake količine, v katerih se uporabljajo, **na primer:** kot tablete, majhni zavojčki z odmerjeno količino prahu, zadostno za eno razvijalno kopel, ali

(ii) **v pakiranjih za prodajo na drobno** in opramljene z navodilom, da so pripravljene za uporabo v fotografiji (z navodilom v obliki etikete, prospekta ali drugače, **na primer:** z navodilom za uporabo).

Posamezne snovi, ki so pripravljene drugače, kot pa je to bilo pravkar opisano, **se uvrščajo po njihovih vrstah** (**na primer:** kot kemični izdelki v **28. ali 29. poglavje**, kot kovinski prah v **Oddelek XV itd**.).

ali **(B)** **Preparati, dobljeni z mešanjem ali združevanjem dveh ali več snovi**, ki se uporabljajo v fotografiji. Takšni preparati ostanejo uvrščeni v tej tar. številki neglede na to, ali so nezapakirani ali pakirani v majhnih količinah, pripravljeni za prodajo na drobno, ali pa ne.

Ta tarifna številka zajema tudi vse vrste "**tonerjev**", ki se uporabljajo npr. v elektrostatskih fotokopirnih aparatih in so pakirani v običajni embalaži, vendar pa so izključeni iz te tarifne številke, če so v obliki kaset v katerih so poleg tonerja še drugi elementi (**npr**. električni kontakti, valjčki ipd.), ki jih naredijo bolj prepoznavne kot del aparata v katerega se vstavlja (**npr. tar. št. 84.73, 90.09** ipd.).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) pomožnih izdelkov, ki se *ne uporabljajo* neposredno v proizvodnji fotografskih slik, kopij itd. (**na primer:** lepilo za fotomontažo, laki za zaščito in ravnanje negativov in pozitivov, barve in svinčniki za retuširanje itd.),

(b) fotografskih električnih žarnic za bliskavice iz **tar. št. 90.06** in

(c) izdelkov, ki ustrezajo poimenovanjem v **tar. št. od 28.43 do 28.46** (**na primer:** soli in druge spojine *plemenitih kovin*), **neglede na to**, kako so pripravljeni in kakšna je njihova uporabna namembnost.

38. POGLAVJE

RAZNI IZDELKI KEMIČNE INDUSTRIJE

OPOMBI

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) izločeni kemično določeni elementi in spojine, razen naslednjih proizvodov:

   (1) umetnega grafita (**tar. št. 38.01**),

   (2) insekticidov, rodenticidov, fungicidov, herbicidov, sredstev proti klitju, sredstev za urejanje rasti, sredstev za dezinfekcijo in podobnih proizvodov, pripravljenih v oblikah, predvidenih v **tar. št. 38.08**;

   (3) proizvodov, pripravljenih kot polnila za aparate za gašenje požara ter protipožarne bombe in granate (**tar. št. 38.13**);

   (4) proizvodov, navedenih v naslednji, 2. opombi, pod (a) ali pod (c);

   (b) mešanice kemičnih izdelkov ter živilskih in drugih snovi, ki imajo hranljivo vrednost in se uporabljajo pri pripravi hrane za ljudi (**po navadi tar. št. 21.06**),

   (c) zdravila (**tar. št. 30.03 ali 30.04**).

   (d) izrabljeni katalizatorji, ki se uporabljajo za pridobivanje navadnih kovin ali njihovih spojin (**tar. št. 26.20**, izrabljeni katalizatorji vrste, ki se uporabljajo za ponovno pridobivanje plemenitih kovin (**tar. št. 71.12**) ali katalizatorji, ki vsebujejo kovine ali zlitine in so v oblikah, npr. prahu, tkanine, gaze (**oddelek XIV ali XV**).

2. Tar. številka **38.24 obsega** tudi naslednje izdelke, ki se ki se ne uvrščajo v druge tarifne številke te tarife:

   (a) **kultivirane kristale** (razen optičnih elementov), ki imajo vsak zase **maso 2,5 g ali več**, iz magnezijevega oksida ali halogenov alkalnih ali zemeljsko alkalnih kovin;

   (b) fuzelno olje (patoko); dipelovo olje;

   (c) proizvode za brisanje črnila, pakirane za prodajo na drobno;

   (d) proizvode za popravljanje matric ter druge korekturne tekočine, pakirane za prodajo na drobno;

   (e) taljive keramične proizvode za določanje temperature v pečeh (npr. Segerjeve stožce).

SPLOŠNA DOLOČILA

V to poglavje je uvrščeno veliko število kemikalij ali sorodnih izdelkov, vendar to poglavje **ne vključuje** izoliranih kemičnih elementov in spojin, ki so ponavadi uvrščena v **28. ali 29. poglavje**, **razen <u>naslednjih izjem:</u>**

(1) **Umetnega grafita** (**tar. št. 38.01**).

(2) **Insekticidov, rodenticidov, fungicidov, herbicidov, sredstev proti kaljenju, sredstev za uravnavanje rasti, sredstev za dezinfekcijo** in podobnih izdelkov, **pripravljenih** v oblikah ali pakiranjih, predvidenih v **tar. št. 38.08**.

(3) Izdelkov, pripravljenih kot **polnjenja za aparate za gašenje požarov** ter protipožarne bombe in granate (**tar. št. 38.13**).

(4) **Kultiviranih kristalov** (razen optičnih elementov, ki imajo vsak zase **maso 2,5 g ali več**, iz *magnezijevega oksida ali iz halogenov alkalnih ali zemeljsko alkalnih kovin* (**tar. št. 38.24***).*

(5) **Sredstev za brisanje črnil,** pripravljenih v pakiranjih za prodajo na drobno (**tar. št. 38.24**).

Za namene Opombe 1(b) k temu poglavju vključuje izraz **"živilski izdelki ali druge snovi s hranljivo vrednostjo"** predvsem užitne izdelke iz I-IV oddelka.

Izraz **"živilski izdelki ali druge snovi s hranljivo vrednostjo" vključuje**jo tudi nekatere **druge izdelke** kot so **na primer:** izdelki iz **28.poglavja,** ki se uporabljajo kot mineralna dopolnila pri pripravi hrane kot so sladkorni alkoholi iz **tar.številke 29.05,** eterične aminokisline iz **tar.št. 29.22,** lecitin iz **tar.št. 29.23,** provitamini in vitamini iz **tar.št. 29.36,** sladkorji iz **tar.št. 29.40,** frakcije iz živalske krvi iz **tar.št.30.02** za pripravo hrane, kazein in kazeinat iz **tar.št. 35.01,** albumini iz **tar.št. 35.02,** užitna želatina iz **tar.št. 35.03,** užitne beljakovinske snovi iz **tar.št. 35.04,** dekstrini in drugi užitni modificirani škrobi iz **tar.št. 35.05,** sorbitol iz **tar.št.38.24,** užitni izdelki iz **39.poglavja** kot so amilopektin in amiloza iz **tar.št. 39.13.** Povdariti je treba, da je ta seznam izdelkov le ilustrativen in ne izčrpen.

Že samo prisotnost **"živilskih izdelkov in drugih snovi s hranljivo vrednostjo"** *v* mešanici, **ne bi zadostovala** za **izključitev** mešanice iz 38.poglavja ob upoštevanju **Opombe1(b).** Mešanice, ki so **izključene** iz 38.poglavja na osnovi **Opombe1(b)** so tiste, ki se uporabljajo pri pripravi živilskih izdelkov za ljudi.

38.01 - UMETNI GRAFIT, KOLOIDNI ALI POLKOLOIDNI GRAFIT; PREPARATI NA OSNOVI GRAFITA ALI DRUGIH VRST OGLJIKA V OBLIKI PASTE, BLOKOV, PLOŠČ IN DRUGIH POLIZDELKOV

3801.10 **- Umetni grafit**

3801.20 **- Koloidni ali polkoloidni grafit**

3801.30 **- Ogljikove paste za elektrode in podobne paste za oblaganje peči**

3801.90 **- Drugi**

(1) **Umetni grafit** (*elektro-grafit*) je vrsta ogljika. Ponavadi ga pripravijo v električni peči iz mešanice fino zmletega koksa (ponavadi petrol koksa, včasih antracitnega, retortnega koksa, koksa iz katrana kamenega premoga itd.) in ogljikovodikovih veziv (**na primer:** smole ali katrana) do zadosti visoke **temperature (2500 do 3000**°C), da bi zagotovili njegovo ***"grafitizacijo"*** pod katalitičnim vplivom snovi, prisotnih v mešanici (**na primer:** silicijevega dioksida ali železovega oksida). Mešanico najprej pod pritiskom iztisnejo ali izlijejo v *"**zelene**"* bloke kvadratnega ali polkrožnega preseka. Te bloke morajo najprej **predžgati** na **okoli 1000**°C in nato jih grafitirajo.

Na ta način dobijo izdelek z *navidezno* specifično maso **okoli 1,5 do 1,6,** katerega struktura je homogena in mikrokristalna in, ki ob rentgenskem pregledu pokaže, da je **grafitna**. **Dokaz** za to, da je neka snov grafit, je kemična analiza **(obarjanje grafitne kisline).**

Razen navadnih vrst grafita **vključuje** ta tar. številka tudi:

(a) Umetni grafit nuklearne stopnje čistoče. To je posebno pripravljen grafit, ki vsebuje **do ene milijoninke bora** in ima skupno toplotno absorbcijo nevtronov mikroskopskega povprečnega preseka *do 5 milibarnov na atom*. Ta vrsta grafita vsebuje **zelo malo** pepela (**manj kot 20 ppm** - delcev na miljon) in se uporablja kot **moderator** v jedrskih realkotrjih.

(b) Impregniran ali neprepusten umetni grafit.

To je umetni grafit, katerega zato, da bi **povečali** njegovo **gostoto** ali neprepustnost za pline, najprej impregnirajo v vakuumu s katrani, smolami ali topnimi sladkorji ali drugimi organskimi izdelki, potem pa ga ponovno razbelijo, da grafitirajo tudi ogljikovi ostanki teh dodatkov.

Impregnacijski proces lahko nekajkrat ponovijo, če želijo dobiti **večjo gostoto (1,9 ali več),** ali pa izredno visoko stopnjo neprepustnosti. Impregnirani grafit je lahko tudi *jedrske kvalitete*.

Umetni grafit iz te tar. številke se pojavlja ponavadi v obliki prahu, kosmičev, blokov, plošč, palic itd. Bloke in plošče uporabljajo po rezanju in strojni obdelavi visoke stopnje (majhna toleranca in ustrezne površinske obdelave), za izdelavo ščetkic in drugih električnih ogljikovih predmetov. (**tar. št. 85.45**).

Ta tar. številka **vključuje** tudi **ostanke, odpadke** in iztrošene predmete, primerne samo za ponovno pridobivanje umetnega grafita.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) naravnega grafita (**tar. št. 25.04**),

(b) retortnega oglja (ali plinskega oglja), katerega pogosto **netočno** imenujejo ***"umetni grafit"*** (**tar. št. 27.04**),

(c) umetnega grafita, površinsko obdelanega ali dodelanega, razrezanega v posebne oblike, obdelanega s stružnico, luknjanega, rezkanega itd. ali oblikovanega v predmete. Če se ***ne uporablja za električne*** namene, se tak grafit ponavadi uvršča v **tar. št. 68.15** (**na primer:** filtri, diski, ležaji, kalupi, opeke, odporne proti kislinam itd.). Če pa se uporablja za ***električne namene***, se uvršča v **tar. št. 85.45**.

(d) ognjevarnega blaga, dobljeno z žganjem kot keramični izdelek na osnovi umetnega grafita (**tar. št. 69.02** ali **69.03**) in

(e) blokov, plošč, vzvodov ali podobnih **polizdelkov** iz umetnega grafita, ki vsebujejo tudi *srebrov prah* (**tar. št. 71.06**).

(2) **Koloidni in polkoloidni grafit.**

(a) **Koloidni grafit** sestoji iz fino porazdeljenega naravnega ali umetnega grafita v koloidni suspenziji v vodi ali v drugih okoljih (**na primer:** v alkoholu, v mineralnem olju), katerim so lahko dodane majhne količine drugih izdelkov, kot sta tanin ali amonijak (zaradi stabilizacije suspenzije). Koloidni grafit je ponavadi **poltekoč** in se uporablja predvsem za proizvodnjo mazalnih preparatov in kot sredstvo visoke elektroprevodnosti.

(b) **Pol-koloidni grafit** (grafit v pol-koloidni suspenziji v vodi ali v drugih sredinah) se lahko uporablja za proizvodnjo grafitnih olj ali za grafitizacijo površin.

Ta kategorija **vključuje** samo grafit v koloidni ali polkoloidni suspenziji v katerikoli sredini, kjer je **grafit osnovna sestavina**.

(3) **Preparati na osnovi grafita ali drugega ogljika v obliki paste, blokov, plošč ali drugih polizdelkov**.

(a) **"Ogljik" v blokih, ploščah, palicah in podobnih polizdelkih grafitne in drugih kvalitet**.

Ti izrazi **vključuje**jo skupino polizdelkov, kot so bloki, plošče itd., ki se uporabljajo za izdelavo **"ogljikovih"** ščetkic za električne ali elektrotehniške stroje in naprave in ki so na osnovi ogljikovih materialov (samih, ali pa spojenih z drugimi snovmi). Vrste teh polizdelkov se predvsem **naslednje**:

(i) **"Ogljiki",** katere pridobivajo z žganjem pri temperaturah mešanice fino zmletega koksa in obločnih saj in razpršenega naravnega ali umetnega grafita z vezivi, ki vsebujejo

valiko ogljika, kot so smole in katrani. Žganje poteka pri temperaturi, ki **ne zadošča** prave **"grafitizacije"** (pri **temperaturi med 1000 in 1200**°C).

Struktura tako dobljenih izdelkov **ni homogena**. Z mikroskopskim preverjanjem je moč videti **mešanico** grafitnih zrn in zrn amorfnega ogljika, s kemično analizo pa je moč ugotoviti, da je grafitni kisli percipitat šibkejši od tistega, dobljenega iz umetnega grafita.

(ii) **Mešanice kovino-grafitne sestave**, katere pridobivajo po postopku, podobnem sintranju (aglomeriranje, vlivanje in žganje) iz mešanice razpršenega grafita s prahom navadnih kovin *(bakra, kadmija in njunih zlitin*). Vsebnost *navadnih kovin* **je med 10 in 95%.**

(iii) **Mešanice**, katere pridobivajo z **mešanjem prahu navadnega ali umetnega grafita s plastičnimi masami**.

Še posebno, če so pridobljene iz pravkar opisanih materialov, je velikost plošč in blokov okoli **200 x 100 x 35 mm** ali **150 x 70 x 30 mm**. Uporabljajo se po rezanju in fine strojne obdelave (fine tolerance in fine površinske obdelave), in sicer za izdelavo *električnih ščetkic* (**tar. št. 85.45**).

Pravkar navedeni polizdelki se, kadar vsebujejo razpršeno *srebro*, uvrščajo v **tar. št. 71.06**. Ta tar. številka **izključuje** bloke, ki so razrezani v posebne oblike in dokončno površinsko obdelane itd. (**ponavadi tar. št. 68.15 ali 85.45**) in pa ognjvarno blago, žgano kot keramika, na osnovi amorfnega ogljika ali naravnega grafita (**tar. št. 69.02 ali 69.03**).

(b) **Ogljikove paste za elektrode**. Ti izdelki sestoje pretežno iz **mešanice** antracita in smole katrana kamenega premoga (ki deluje kot vezivo). Ponavadi so pripravljene v obliki majhnih blokov, ki se vgrajujejo v zgornji del kovinskega kontejnerja, v katerem se na toplem zmehčajo. Tako izlite v kontejnerju oblikujejo *neskončno elektrodo*, ki se uporablja v pečeh, katere ni več potrebno ugašati (zaustavljati) zaradi zamenjav elektrod. Najbolj znana tovrstna mešanica je ***"Soderbergova pasta".***

Podobne paste se uporabljajo tudi za obloge, ki se strdijo na pečeh samih.

Ta kategorija **vključuje tudi grafit v obliki paste**, ki sestoji iz **mešanice** grafita v delčkih (večinoma velikosti **preko 5 mikronov**) z mineralnim oljem. Te mešanice so enako primerne za uporabo pri obdelavi površin težkih strojev, aparatov ali naprav, kot za proizvodnjo grafitnih masti.

38.02 - AKTIVNO OGLJE; AKTIVNI NARAVNI MINERALNI PROIZVODI; ŽIVALSKO OGLJE, VKLJUČNO RABLJENO ŽIVALSKO OGLJE

3802.10 **- Aktivno oglje**

3802.90 **- Drugo**

(A) AKTIVNO OGLJE; AKTIVNI NARAVNI MINERALNI IZDELKI

Oglje in mineralne snovi štejejo za **aktivirane**, kadar je njihova **površinska struktura** modificirana z ustreznim postopkom (s toploto, kemikalijami itd.) z namenom, da bi bili primerni za določene namene, kot je **na primer:** *razbarvanje, adsorbiranje plinov in vode, kataliza, ionska izmenjava* in *filtriranje.*

Ti izdelki so razdeljeni v **dve skupini**:

(I) Izdelki, za katere je splošno značilna **velika specifična površina (reda 100 m^2/g)** prisotnost *Van der Waalsovih* sil **(fizična absorbcija**), ali pa *prostih kemičnih vezi,* ki se lahko nasitijo z organskimi ali anorganskimi molekulami **(kemična adsorbcija**).

Te izdelke pridobivajo **po kemičnih postopkih** in/ali s toplotno obdelavo nekaterih rastlinskih ali mineralnih snovi (gline, boksita itd.) v prisotnosti naravnih nečistoč ali dodanih tujih snovi. Ta postopek povzroči *spremembo strukture* izhodiščne snovi, katero spremlja **večanje** *specifične površine*, pri kristalnih snoveh pa nastopijo izkrivitve v mreži zaradi uvajanja ali zamenjav atomov različnih valenc. Valence, ki tako ostanejo proste, lahko povzročijo kondenzacijo protonov ali elektronov na površini in tako izdelek **aktivirajo** kot kemični adsorbent, katalizator ali izmenjevalec ionov.

(II) Izdelki z razmeroma **majhno specifično površino (reda velikosti od 1 do 100 m^2/g**). Čeprav je gostota njihovega *električnega naboja velika*, pa ti izdelki **nimajo** izrazite *adsorbcijske* kapacitete in zaradi tega **niso** *sredstva za razbarvanje*. Na drugi strani pa v vodni suspenziji oblikujejo *močno elektrostatično delovanje* s koloidi tako, da **lajšajo** ali **preprečujejo** njihovo koagulacijo ali inhibicijo in so zaradi tega **primerni kot filtrirna sredstva**.

Izdelki **te vrste** se ponavadi pridobivajo z ustreznim postopkom **s segrevanjem - prisotnost alkalnih snovi** v času kalcinacije pa včasih vzpodbuja tvorbo površinskega naboja.

Ta tar. številka vključuje:

(a) **Aktivno oglje**, katerega ponavadi pridobivajo z **obdelavo rastlinskega**, **mineralnega** ali drugega **oglja (lesno oglje),** iz lupin kokosovega oreha, šote, lignita, kamenega premoga, antracita itd.) pri visoki temperaturi in v prisotnosti vodne pare, ogljikovega dioksida ali drugih plinov (aktiviranje s pomočjo plina), ali pa s **suho kalcinacijo** celuloznih materialov, impregniranih z raztopino določenih kemikalij *(kemično aktiviranje).*

Aktivno oglje uporabljajo v številnih industrijskih vejah kot fini prah za razbarvanje tekočin (pri proizvodnji sladkorja in glukoze, pri porizvodnji olj, vin, zdravil itd.). V obliki zrnc se uporablja za *adsorbcijo pare* (**na primer:** v obnavljanju hlapnih topil med suhim čiščenjem, pri odstranjevanju benzena iz premogovega plina itd.), za *prečiščevanje vode* in zraka, kot zaščita pred strupenimi plini, v *katalizah* in za odstranjevanje plina, nabranega na elektrodah med elektrolizo (depolarizacija).

(b) **Drugi aktivni naravni mineralni izdelki, kot na primer**:

(1) **Aktivni diatomit**, ki sestoji iz **kiselgur (SiO_2)** in drugih izbranih **silikatnih fosilnih zemljin**, (ki so, če je potrebno, **kalcinirane s pomočjo kislin**), kalciniranih v stiku s sinterirnimi sredstvi, kot sta *natrijev klorid* ali *natrijev karbonat,* in potem zmlete in razvrščene na ustrezni način. Vendar pa je *diatomit*, **žgan brez dodajanja sinterirnih sredstev**, iz te tar. številke **izključen (tar.št. 25.12).**

(2) **Nekateri vulkanski materiali, kot je na primer: perlit**, katerega po mletju izpostavijo **toplotnemu "šoku"** v zelo vročem plamenu **(1000** °C ali več), in ga nato ponovno zmeljejo in presejejo. *Aktivni perlit* se pojavlja v obliki zelo lahkega prahu. *Mikroskopsko opazovanje* pokaže, da sestoji iz zelo tankih, prosojnih lističev in zavitih kosmičev.

Izdelki, našteti v točkah **(1)** in **(2),** so **zelo majhne** navidezne specifične mase in se **uporabljajo** kot **filtrirni mediji** predvsem pri pripravi kemičnih ali farmacevtskih izdelkov (še posebno antibiotikov), v proizvodnji sladkorja in glukoze, v obdelavi pijač, za filtriranje vode itd.

(3) **Aktivne gline in aktivne zemljine**. Sestoje iz izbranih *koloidnih glin* ali *glinenih zemljin* (odvisno od namena). **Aktivirane s pomočjo alkalij**, postanejo emulgatorji, suspenzivna

sredstva in aglomeranti. Uporabljajo se v proizvodnji čistilnih preparatov in loščil, zaradi njihovih lastnosti **nabrekanja** pa se uporabljajo za izboljšanje livarskega peska in izplak za vrtanje. **Aktivirane** s *pomočjo kisline*, se uporabljajo predvsem za razbarvanje živalskih, rastlinskih ali mineralnih olj, masti in voskov.

(4) **Aktivni boksit** se ponavadi **aktivira s pomočjo alkalij ali z ustreznim termičnim postopkom**. Uporablja se predvsem kot *sušilo* ali kot sredstvo za razbarvanje.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naravne aktivne mineralne izdelke (**na primer:** *Fullerjeva zemljina*), ki niso izpostavljeni nobenemu postopku, ki bi spremenil njihovo površinsko strukturo (**25. poglavje**),

(b) aktivirane kemične izdelke, kot je **na primer:** *aktivna glinica* (**tar. št. 28.18**), *aktivirani silika-gel* (**tar. št. 28.11 ali 38.24**) in umetni *zeolit* in *sulfonirano oglje* kot ionska izmenjalca (**tar. št. 38.24**),

(c) aktivno oglje, ki ima značaj zdravila (**tar. št. 30.03 ali 33.04**) ali, če je pripravljeno v drobnoprodajnem pakiranju za *deodoriranje*, avtomobile itd. (**tar. št. 33.07**),

(d) katalizatorje, ki sestoje iz kemičnih materialov (**na primer:** iz *kovinskih oksidov*) na nosilcu iz aktivnega materiala (**na primer:** aktivno oglje ali diatomit) (**tar. št. 38.15**) in

(e) **ekspandirani *perlit*** v obliki lahkih, žogastih (sferičnih) granul (**tar. št. 68.06**).

(B) ŽIVALSKO OGLJE, VŠTEVŠI UPORABLJENO ŽIVALSKO OGLJE

Ta skupina **vključuje** razne vrste živalskega oglja, dobljenega s karboniranjem snovi živalskega izvora, posebno pa **naslednje**:

(1) **Kostna črnina-oglje** pridobivajo s **kalciniranjem** *razmaščenih kosti* v zaprti posodi. Je prozoren, črn izdelek, ki vsebuje majhno količino ćistega ogljika (**le okoli 10 do 20 mas.%**, v kolikor ni obdelan **s kislino**, ki poveča vsebnost ogljika). Je v obliki prahu, zrnc, paste ali koščkov, ki imajo obliko kosti ali kosov kosti, uporabljenih za njihovo pridobivanje. Kostna črnina (oglje) je sredstvo, ki se uporablja za razbarvanja in se veliko uporablja v raznih industrijah, posebno v industriji sladkorja, pa tudi **kot črni pigment** pri izdelavi krem za čevlje in nekaterih tiskarskih barv in črnil.

Uporabljeno kostna črnina se uporablja kot gnojilo, pa tudi za izdelavo črnih pigmentov.

(2) **Krvna črnina-oglje** pridobivajo jo s **kalciniranjem** suhe krvi v zaprti posodi in se uporablja ponavadi kot sredstvo za razbarvanje.

(3) **Slonova črnina-oglje** - pridobivajo jo s **kalciniranjem** odpadkov slonove kosti. Ta izdelek, ki se ponavadi pojavlja v obliki finega, žametnega prahu ali majhnih, nepravilno oblikovanih čašic, se uporablja za slikarske barve.

(Izraz ***"oglje iz slonovine"*** se včasih uporablja z namenom, da bi poudarili visoko stopnjo črnine kostnega oglja.)

(4) **Oglje iz kož, rogov, kopit, želvovine itd**.

38.03 - TAL-OLJE, SUROVO ALI RAFINIRANO

Talovo-olje, včasih imenovano **"tekoča kolofonija",** pridobivajo iz črne tekočine, ki ostane pri proizvodnji lesne celuloze po *alkalnem sulfatnem postopku*. Ko to tekočino izlijejo v kadi za oborine, se na njeni površini tvori **penasta masa**. Surovo talovo-olje dobijo, ko to penasto maso segrejejo in ko se nakisa (ponavadi) z razredčeno *žveplovo kislino*.

Surovo talovo-olje je temnorjave barve in je poltekoča **mešanica** maščobnih kislin (predvsem **oleinske** in **linolilne** kisline in njihovih izomerov), *smolnih kislin* (predvsem **abietinske**) in majhne količine izdelkov, ki se ne dajo umiliti (*sterolov, višjih alkoholov in raznih nečistoč*). Količina slednjih snovi je odvisna od vrste uporabljenega lesa.

Rafinirano talovo-olje lahko pridobijo z destilacijo surovega talovega-olja pod zelo majhnim pritiskom (**detsilirano talovo-olje**) ali po drugih postopkih (**na primer:** z obdelavo z ustreznimi topili ali aktivinimi zemljinami). Je rumenkasta tekočina, ki sestoji iz maščobnih ali smolnih kislin.

Talovo-olje se med drugim, uporablja za pripravo emulzij za cestne prevleke, za proizvodnjo navadnega mila, kovinskih mil, omočil in emulgatorjev za tekstilno industrijo in industrijo papirja, sušilnih olj, ki se uporabljajo pri izdelavi lakov, barv in linoleja, olja za obdelavo kovin, dezinfektantov, kitov itd. Uporabljajo ga tudi kot plastifikator za kavčuk in vse več **kot vir** maščobnih in smolnih kislin.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) umiljeno talovo-olje, katerega pridobivajo z nevtralizacijo destiliranega talovega-olja s pomočjo alkalij (*natrijevega* ali *kalijevega hidroksida*) (**tar. št. 34.01**),

(b) tekočine, ki ostanejo pri izdelavi lesne celuloze po alkalnem *(sulfatnem*) postopku, koncentrirane ali ne, in penaste mase, izločene iz teh tekočin v kadeh za oborine (**tar. št. 38.04**),

(c) smolne kisline talovega-olja, ki sestoje predvsem iz mešanice *smolnih kislin*, izločenih iz *maščobnih kislin* talovegal-olja (**tar. št. 38.06**) in

(d) sulfatne smole (smole talovega-olja), kot ostanek destilacije talovega-olja (**tar. št. 38.07**).

(e) talova-olja maščobnih kislin, ki vsebujejo **90 mas.%** (računano na maso *suhega izdelka*), izločenih iz večine smolnih kislin talovega-olja s pomočjo *vakuumske frakcijske destilacije* ali kako drugače (**tar. št. 38.23**),

38.04 - LUŽNICE IZ PROIZVODNJE LESNE CELULOZE, NEKONCENTRIRANE ALI KONCENTRIRANE, RAZSLADKANE ALI KEMIčNO OBDELANE, VKLJUČNO Z LIGNIN SULFONATI, TODA BREZ TAL-OLJA IZ TAR. ŠT. 38.03

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Lužnice in ostanki iz proizvodnje lesne celuloze po sulfitnem postopku**, koncentrirane ali nekoncentrirane, razsladkane ali kemično obdelane. Koncentrirana sulfitna lužnica sestoji predvsem iz soli *ligninsulfonskih kislin*, pomešanih s sladkorji in drugimi **izdelki**. Ponavadi je v obliki viskozne, lepljive tekočine rjavkaste barve ali črne trdne mase, katere prelom je steklast (v tem primeru jo včasih poznajo pod imenom ***"sulfitna"*** ali ***"celolozna "*** **smola**). Pojavlja se tudi v obliki suhega prahu.

Koncentrirane sulfitne lužnice se uporabljjo **kot vezivo** za stisnjene gorivne brikete ali za livarska jedra, v proizvodnji lepil, emulgatorjev, impregnatorjev, fungicidov, strojil, v proizvodnji alkohola itd.

V to skupino spadajo tudi **lignin sulfonati**, katere ponavadi pridobivajo s sedimentiranjem sulfitne lužnice. **Lignin sulfonati** se uporabljajo kot ena izmed **sestavin lepil**, kot disperzanti, kot aditivi v betonskih mešanicah ali kot aditivi blatu pri vrtanju.

(2) **Lužnice in ostanki iz proizvodnje lesne celuloze po alkalnem ali sulfatnem postopku**, koncentrirane ali nekoncentrirane, razsladkane ali kemično obdelane (vštevši penasto maso, ki se tvori na površini teh lužnic v kadeh za oborine). Te lužnice, ki so ponavadi črne barve, uporabljajo kot surovino za talovo-olje, včasih pa se uporabljajo za pridobivanje *natrijevega hidroksida*.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) natrijev hidroksid (**tar. št. 28.15**),

(b) talovo-olje (**tar. št. 38.03**) in

(c) sulfitno smolo (smolo talovega-olja) (**tar. št. 38.07**).

38.05 - SMOLNI ALI SULFATNI LESNI TERPENTIN TER DRUGA TERPENTINOVA OLJA, DOBLJENA Z DESTILACIJO ALI PO DRUGAčNEM POSTOPKU IZ LESA IGLAVCEV; SUROVI DIPENTEN; SULFITNI TERPENTIN IN DRUGI SUROVI PARA-CIMENI; BOROVO OLJE, KI VSEBUJE ALFA-TERPINEOL KOT GLAVNO SESTAVINO

3805.10 **- Smolna (gumijeva) ali sulfatna lesna terpentinova olja**

3805.20 **- Borovo olje**

3805.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** predvsem izdelke, ki so **bogati s terpeni** (*pinen,* β-*pinen, limoneni* itd.), katere pridobivajo z izločanjem iz smolnih lesov iglavcev.

Ti izdelki so **naslednji**:

(1) **Hlapni izdelki** destilacije oleosmol *(terpentina*), ki so ponavadi izločeni iz borovine ali drugih lesov iglavcev (*jelke, macesna*). V nekaterih državah poznajo te izdelke kot **"gumijevo-smolno terpentinsko olje"***)*. Drugje jih poznajo kot "**terpentinsko olje**", vendar je ta izraz rezerviran **izključno** za točno določene **hlapljive izdelke,** ki so hlapne med določeno točko vrenja in gostote, proizvedene z destilacijo svežih smolnih olj, izločenih iz **neposekane borovine.**

Te tekočine so vse gibke, brezbarvne, v vodi netopne, močno lomijo svetlobo in so prodornega vonja. Uporabljajo se kot topila, posebno pri proizvodnji lakov, barv in politur, v proizvodnji zdravil ter v proizvodnji sintetične kafre, terpinskih hidratov, terpineolov itd.

(2) **Lesni terpentin, sulfatni terpentin in druga terpentinska olja**, proizvedena z destilacijo ali kako drugače iz lesa iglavcev:

(a) **Lesni terpentin** je *najbolj hlapljiv* izdelek, katerega pridobivajo s parno ali z destruktivno destilacijo panjev ali drugih, s smolo bogatih delov borovine.

(b) **Sulfatni terpentin** je hlapen terpenski izdelek, katerega pridobivajo med proizvodnjo lesne celuloze, iz smolastega lesa po sulfatnem postopku.

Izdelki, opisani v tej točki, so tekočine, **bogate** s *terpentinom* in se uporabljajo za iste namene kot terpentinsko olje iz izločenih smolnih olj, še posebno kot topila pri izdelavi lakov, barv itd.

(3) **Surovi dipenten** je terpensko olje (vsebuje **do 80%** ***dipentena***), ki ga pridobivajo s frakcioniranjem lesnega terpentina ali pa kot vzporedni izdelek pri proizvodnji sintetične kafre. **Čist** ali komercialno čist se uvršča v **tar. št. 29.02**.

(4) **Sulfitni terpentin** je hlapna, rumena tekočina, katero pridobivajo, kot vzporedni izdelek pri proizvodnji lesne celuloze po *sulfitnem postopku*. Je surovi *para-cimen*, ki vsebuje majhne količine *terpena* in drugih izdelkov. Ta tar. številka **vključuje** tudi **vse surove para-cimene**, neglede na njihov izvor.

(5) **Borovo olje** je frakcija, ki se dobi (*po lesnem terpentinu*) ponavadi med parno ali destruktivno destilacijo panjev (štorov) borovine. Pridobivajo ga tudi s kemično sintezo (**na primer:** s *hidriranjem* α-pinena). Ta tar. številka **vključuje samo** borovo olje, v katerem **je alfaterpinol**

osnovna sestavina. Borovo olje je brezbarvna tekočina ali pa je jantarjeve barve, ki je bogata z α-terpinolom. Uporablja se predvsem v tekstilni industriji kot kvasilo in topilo, v proizvodnji lakov in barv, kot dezinfektant ter za koncentracijo kovinskih rud s flotacijo.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) čistih ali komercialno čistih *terpenskih ogljikovodikov* ali *terpenov, terpenov in terpenskih hidratov* (**29. poglavje**),

(b) olja iz borovih iglic (*eterično olje*), ki se uvršča v **tar. št. 33.01** in

(c) kolofonijskih olj (**tar. št. 38.06**).

38.06 - KOLOFONIJA IN SMOLNE KISLINE TER NJIHOVI DERIVATI; SMOLNI ŠPIRIT IN SMOLNA OLJA; STALJENE SMOLE

3806.10 **- Kolofonija in smolne kisline**

3806.20 **- Soli kolofonije, smolnih kislin ali derivati kolofonije ali smolnih kislin, razen soli aduktov kolofonije**

3806.30 **- Smolni estri**

3806.90 **- Drugo**

(A) KOLOFONIJA IN SMOLNE KISLINE

Kolofonija in smolne kisline so sestavljene predvsem iz **kompleksnih mešanic abietinskih in sorodnih kislin** ter majhnih količin nekislinskih sestavin. Večinoma so trdne snovi in ponavadi prosojne ali steklaste. Njihova barva variira od temnorjave do bledorumene, kar je odvisno od vsebnosti nečistoč.

Kolofonija in smolne kisline se pridobivajo na **naslednje načine:**

(1) **Z izločanjem** hlapnih izdelkov *terpentina* ali podobnih *terpenskih topil* med destilacijo oleosmolnih snovi iz borovine in lesa drugih iglavcev (smola iz borovine, iz jelovine, iz smrekovine itd.).

(2) **S solventno** ekstrakcijo borovine.

(3) **S frakcijonirano** destilacijo talovega-olja (stranskega izdelka pri proizvodnji celuloze).

Kolofonija in smolne kisline se uporabljajo v proizvodnji nekaterih vrst mil, za papirne prevleke, pri pripravi lakov, loščil, kitov, črnil, pečatnega voska, veziv za livarska jedra, za pivske smole itd. ter kot surovine za pridobivanje *derivatov* in kolofonijskih olj, opisanih točkah od **(B)** do **(D).**

(B) SOLI KOLOFONIJE, SMOLNIH KISLIN ALI NJIHOVIH DERIVATOV, DRUGE VRSTE KOT SO SOLI KOLOFONIJSKIH ADUKTOV

Natrijevi ali **kalijevi rezinati** se ponavadi pridobivajo s prevrevanjem kolofonijevega prahu v raztopini natrijevega ali kalijevega hidroksida. Drugi anorganski rezinati se običajno pripravljajo z **obarjanjem** raztopine natrijevega in kalijevega rezinata z raztopino kovinske soli (*oborjeni rezinati*), ali pa s **taljenjem** mešanice kolofonije in kovinskih oksidov *(taljeni rezinati*). Primeri takšnih izdelkov so aluminijevi, kalcijevi, kobaltovi, bakrovi, manganovi, svinčevi in cinkovi rezinati.

Rezinati se uporabljajo za ojačenje sušilnih lastnosti olj, ki se uporabljajo v proizvodnji lakov in barv, pa tudi v proizvodnji fungicidov, dezinfektantov itd.

Ta skupina **vključuje** tudi **utrjeno kolofonijo**, katero pridobivajo z obdelavo kolofonije ali smolnih kislin z **na primer:** *kalcijevim hidroksidom* **(približno s 6%),** ki kolofonijo utrdi in s čimer kolofonija postane **primerna** za pripravo lakov.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) rezinate plemenitih kovin (**tar. št. 28.43**) in rezinate iz **tar. št. 28.44 in 28.46**,

(b) pripravljena sušila (sikativi) na osnovi rezinatov (**tar. št. 32.11**) in

(c) smolna mila, dobljena s umiljenjem mešanic višjih maščobnih kislin in kolofonijeve ter smolnih kislin (**tar. št. 34.01**), pa tudi druge pralne preparate na osnovi rezinatov (**tar. št. 34.02**).

(C) SMOLNI ESTRI (*ESTER GUMS*)

Smole estre pridobivajo z **estriranjem kolofonije** ali smol ali njihovih hidrogeniranih, dehidrogeniranih ali polimeriziranih derivatov z **etilglikolom, glicerinom ali z drugimi polihidroksidnimi alkoholi**. Takšne smole so bolj plastične od naravnih in zato primerne za mešanje s pigmenti ali z drugimi snovmi.

(D) DRUGO

(I) **Derivati kolofonije in smolnih kislin.**

(1) **Oksidirana kolofonija in smolne kisline**- ponavadi jih pridobivajo kot preostanek destilacije panjev iglavcev, puščenih dalj časa v zemlji, da vsebovane smolne kisline *naravno oksidirajo*. Oksidacijo lahko tudi izzovejo umetno. Oksidirana kolofonija in smolne kisline se uporabljajo za izdelavo lepil, emulzij, lakov, barv, črnil, električnih izolacij itd.

(2) **Hidrogenirana kolofonija in smolne kisline** - pridobivajo jih z obdelavo kolofonije in smolnih kislin **z vodikom** v prisotnosti katalizatorjev. So odpornejše na oksidacijo kot navadna kolofonija in smolne kisline in se počasneje razbarvajo pod vplivom svetlobe. Uporabljajo se v proizvodnji lakov, mil. itd.

(3) **Nesorazmerne (dehidrogenirane)** kolofonija in smolne kisline - pripravljajo **na primer:** s segrevanjem kalofonije in smolnih kislin do zmerne temperature, ali pri višji temperaturi z uporabo *kislih katalizatorjev; žveplo* in *selen* sta primerna katalizatorja.Uporabljajo se v proizvodnji lakov.

(4) **Polimerizirana kolofonija in smolne kisline**- dobijo se z obdelavo kolofonije z *žveplovo* kislino, uporablja pa posebno v proizvodnji zelo viskoznih in stabilnih lakov. Stopnja polimerizacije pri teh izdelkih je zelo majhna. Polimerizirana kolofonija in polimerizirane smolne kisline so sestavljene v glavnem iz *dimernih* ali pa *nepolimeriziranih* kislin in bi jih lahko šteli tudi za **dimerizirane smole.**

(5) **Monobazni alkoholni estri kolofonije in smolnih kislin** - **vključujejo** izdelke, znane kot ***"rezinati"*** ali ***"abietati",*** t.j. metilni, etilni in benzilni estri in ***"*****metilni hidroabietat**." Uporabljajo se zlasti kot mehčalci za celolozne lake.

(6) **Mešanice dihidroabietilnih, tetrahidroabietilnih in dehidroabietilnih alkoholov ("abietilni alkoholi").**

(7) **Adukti kolofonij in njeni derivati**. Kolofonija in smolne kisline, **modificirane** s *fumarno* ali *maleinsko kislino* ali njenimi *anhidridi,* se u porablja pri pripravi alkidnih smol, smolnega lepila in črnil. Lahko so zaporedno zaestreni z *etilenglikolom, glicerinom* ali z drugimi *polihihidroksidnimi* alkoholi. V to skupino spadajo tudi smolni izdelki, kot so **smolno-maleinske ali smolno-fumarne modifikacije**.

(II) **Kolofonijski alkoholi (pinolin) in kolofonijska olja.**

Te izdelke ponavadi pridobivajo iz kolofonije z destilacijo pregrete pare ob pomoči katalizatorja, ali pa z dekstruktivno destilacijo. Večinoma so sestavljene mešanice ogljikovodikov in lahko vsebujejo tudi organske kisline v količinah, ki so odvisne od destilacijskih pogojev.

(1) **Kolofonijski alkoholi-pinolin,** je najbolj hlapna frakcija in je gibka tekočina slamnate barve in nadražujočega vonja. Uporablja se kot topilo za smole, v proizvodnji lakov in barv itd.

(2) **Kolofonijska olja,** so bolj ali manj gosta, različnih barv in kvalitete (zlata, bela, zelena in rjava olja), vsa pa imajo **vonj po dimu.** Uporabljajo se pretežno za proizvodnjo mazalnih sredstev, olja za hlajenje orodja za pripravo tiskarskih barv, farmacevtskih masti, lakov in barv.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) sulfoniranih smolnih olj (**tar. št. 34.02**),

(b) hlapnih sestavin iz destilacije oleosmolnih izločkov živih borovcev ali drugih živih iglavcev (**tar.št. 38..05**) in

(c) kolofonijske smole (**tar. št. 38.07**).

(III) **Tekoče smole.**

Tekoče smole, pridobivajo iz oleosmolnih *izločkov* dreves tropskih vrst s postopkom utekočinjevanja smol, ki **vključuje** segrevanje izločkov, ki so tako primerni za sušljiva olja. Najpogostejši vir tekočih smol je *kopal*.

38.07 - LESNI KATRAN; OLJA IZ LESNEGA KATRANA; LESNI KREOZOT; LESNA NAFTA; RASTLINSKA SMOLA; PIVOVARSKA SMOLA IN PODOBNI PREPARATI NA OSNOVI KOLOFONIJE, SMOLNIH KISLIN ALI RASTLINSKIH SMOL

Ta tar. številka **vključuje** izdelke kompkleksne sestave, katere pridobivajo z destilacijo (ali karbonizacijo) smolastega ali nesmolastega lesa. Po teh postopkih se **(razen** plinov) pridobivajo *piroligninske tekočine*, lesni katran in leseni katran v razmerjih, ki variirajo v odvisnosti od narave uporabljenega lesa ali od hitrosti destilacije. **Piroligninske** tekočine (včasih znane kot surova piroligninska kislina), katerih mednarodna trgovina **ne vključuje**, vsebujejo *ocetno kislino*, *metanol, aceton,* nekaj *furfural aldehida* in *alilni alkohol*. Ta tar. številka **vključuje** tudi rastlinske smole vseh vrst, pivsko smolo in podobne spojine na osnovi kolofonije smolnih kislin in rastlinskega katrana.

Proizvodi, uvrščeni v to tar. številko, **so naslednji**:

(A) **Lesni katran; katransko olje in olje iz lesa, iz katerega je kreozot odstranjen ali ne in lesni kreozot.**

(1) **Lesni katran,** pridobivajo s cejenjem iz lesa (iglavcev ali drugega lesa) med karboniranjem v pečeh za pridobivanja lesnega oglja (**na primer:** *švedski ali stockholmski katran*), ali pa z destilacijo v retortah ali pečeh **(destilirani katran).** Slednjega pridobivajo neposredno kot oborinska frakcija iz *piroligninskih tekočin* (*sedimentni katran*), ali pa z destilacijo *piroligninskih* tekočin, v katerih so bili delno raztopljeni **(raztopljeni katrani).**

Delno destilirani katrani, iz katerih so z nadaljnjo destilacijo odstranjena nekatera hlapna olja, so v to tar. številko tudi uvrščeni.

Vsi ti katrani so sestavljene **mešanice** ogljikovodikov, fenolov in njigovih homologov, furfural aldehidov, ocetne kisline in raznih drugih izdelkov.

Katrani iz smolastega lesa se **razlikujejo** od tistih, pridobljenih iz nesmolastega lesa po tem, da vsebujejo tudi še izdelke, ki izvirajo iz destilacije smole (*terpeni, kolofonijska olja itd.*). So viskozni izdelki, katerih barva variira od rjavkastooranžne do rjave. Uporabljajo se pretežno (ker so pridobljeni z enostavnim dehidriranjem ali z delno destilacijo) za impregniranje ladijskih kablov, kot mehčalci v gumarski industriji, za izdelavo kitov, v medicini itd.

Katrani iz nesmolastega lesa so goste, rjavočrne tekočine, ki se uporabljajo predvsem za proizvodnjo številnih vzporednih izdelkov (z destilacijo ali po drugih postopkih).

Smrekovo eterično olje, znano tudi kot olje katrana iz brinja, se uporablja v medicini in v proizvodnji mil in **je zajeto v tej tar. številki**.

(2) **Katranska lesna olja,** se tvorijo med destilacijo lesnega katrana. So lahka olja (vsebujejo *alifatske ogljikovodike, terpene in višje ketone*), uporabljajo pa se za proizvodnjo tekočin za kopanje ovac, za vrtno škropljenje, obstajajo pa tudi težka katranska lesna olja (ki vsebujejo *alifate in aromatske ogljikovodike, višje ketone in višje fenole*), pa služijo impregniranju lesa in za ekstrakcijo lesnega kreozota.

Olja, iz katerih je odstranjen kreozot in katera pridobivajo po ekstrakciji kreozota, se (skladno z lastnostmi) uporabljajo za koncentriranje rude s flotacijo, za pripravo fungicidov, kot topila, goriva itd.

(3) **Lesni kreozot** ,je pomembna sestavina lesnega katrana. Pridobivajo ga ponavadi z destilacijo katrana, dobljenega iz nesmolnih lesov, z odvajanjem do ustrezne frakcije z *natrijevim hidroksidom* in nato s ponovnim kisanjem in s ponovno destilacijo. Je brezbarvna tekočina, ki pa se pod vplivom zraka in svetlobe obarva. Ima vonj po dimu in se še posebno na veliko uporablja kot dezinfektant in antiseptik. **Ne gre ga šteti** za kreozotno olje ali za mineralni kreozot, ki se uvrščata v **tar. št. 27.07**.

(B) **Lesna nafta.**

Pridobivajo jo z obdelavo *piroligninskih* tekočin. Je rumenkasta tekočina značilnega vonja, ki vsebuje ponavadi **med 70 in 90 % *metanola*** (metilnega alkohola), različne odstotke *acetona* in drugih ketonov (**običajno med 8 in 20 %),** pa tudi nekatere druge nečistoče (*metilne acetate*, višje alkohole, katranske snovi itd.). Nekatere vrste lesne nafte se uporabljajo kot *denaturanti* za etanol.

(C) **Rastlinske smole.**

Rastlinske smole so **ostanki** destilacije in drugih obdelav rastlinskih materialov.

Vključujejo:

(1) **Lesno smolo** (smolo iz lesnega katrana) - ostanek destilacije lesnega katrana.

(2) **Kolofonijsko smolo** - ostanek predelave pinolina in kolofonijskega olja z destilacijo kolofonije.

(3) **Sulfatno smolo** - ostanek po destilaciji tal-olja itd.

Te smole so običajno črnikavo-rjave, rdečkasto-rjave ali rumenkasto-sive in se na toploti roke ponavadi zmehčajo. **Uporabljajo** se (odvisno od vrste) za tesnenje ladij, za dosego nepremočljivosti tkanin, za impregniranje lesa, proizvodnjo antikorozivnih premazov, kot vezivo itd.

(D) **Pivska smola in podobni preparati na osnovi kolofonije, smolnih kislin ali rastlinskih smol**.

(1) **Pivska smola,** se uporablja vroča **(za prevleke pivski sodov**). Pridobibivajo jo s topljenjem **mešanice** kolofonije, parafina in kolofonijskega olja, ali pa s topljenjem mešanice kolofonije in rastlinskih olj (**na primer:** olja iz lanenih semen, iz bombažnih semen itd.).

(2) **Čevljarski vosek**, ki se uporablja za **voskanje niti** in vrvic za šivanje obutve in sedlarskih izdelkov. Ponavadi sestoji iz **mešanice** kolofonije, kolofonijskega olja, parafinskega voska, ozokerita itd in vsebuje tudi anorganske snovi v prahu (**na primer:** lojevec, kaolin). Pojavlja se predvsem v obliki blokov, palčk in diskov.

(3) **Tesnilna smola**, ki se uporablja za tesnenje ladij in katero ponavadi pripravljajo **s taljenjem mešanice** lesne smole, lesnega katrana in kolofonije.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) naravne *Bourgundske smole* (znane tudi kot "*Vosque" - vogeška smola*), naravne smole iz neke vrste iglavca in rumene smole, ki je naravna *Bourgundska smola*, prečiščena s taljenjem in filtriranjem (**tar. št. 13.01**),

(b) stearinske smole (*stearinskega katrana*), lanolinske smole in glicerinskesmole (**tar. št. 15.22**),

(c) mineralnih smol, proizvedenih iz kamenega premoga, šote, nafte itd. (**27. poglavje**),

(d) metanola (*metilnega alkohola*), čistega ali komercialno čistega in drugih izločenih kemično določenih izdelkov, dobljenih s ponovno destilacijo ali z nadaljnjo obdelavo pimarnih destilacijskih izdelkov lesa (**na primer:** *ocetne kisline*), *acetona, gvajakola, formaldehida, acetatov* itd. (**29. poglavje**),

(e) tesnilnega voska (**tar. št. 32.14 ali 34.04**),

(f) lužnic in drugih ostankov iz proizvodnje lesne celuloze (**tar. št. 38.04**) in

(g) nečistih kolofonij, znanih pod imenom *"Brais Resineux")* (**tar. št. 38.06**).

38.08 - INSEKTICIDI, RODENTICIDI, FUNGICIDI, HERBICIDI, SREDSTVA ZOPER KLITJE, SREDSTVA ZA UREJANJE RASTI RASTLIN, DEZINFEKTANTI IN PODOBNI PROIZVODI, PRIPRAVLJENI V OBLIKAH ALI PAKIRANJIH ZA PRODAJO NA DROBNO ALI KOT PREPARATI ALI PROIZVODI (NPR: ŽVEPLANI TRAKOVI, STENJI, SVEČE IN MUHOLOVKE)

3808.10 **- Insekticidi**

3808.20 **- Fungicidi**

3808.30 **- Herbicidi, sredstva zoper klitje in sredstva za urejanje rasti rastlin**

3808.40 **- Dezinfektanti**

3808.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** številne izdelke (**razen tistih**, ki imajo značaj zdravil, vštevši veterinarska zdravila - **tar št. 30.30 ali 30.04**), namenjene **uničevanju** klic, insektov (komarjev, moljev, koloradskih hroščev, ščurkov), mahov in plesni, plevela, glodalcev, divjih ptic itd. Tudi izdelki, ki **odganjajo** škodljivce ***(repelanti***) in izdelki za **dezinfekcij*o*** semen so uvrščeni v to tar. številko.

Ti dezinfektanti, herbicidi itd., se uporabljajo s škropljenjem, zapraševanjem, posipavanjem, premazovanjem, impregniranjem itd, ali pa tako, da se sežigajo. Delujejo **strupeno na živčni sistem**, na želodcev, ali pa kot zadušljivci ali vonjalni strupi itd.

Ta tar. številka **vključuje** še sredstva **zoper klitje** in sredstva **za uravnavanje rasti** rastlin, ki vzpodbujajo **ali zavirajo** fiziološke procese pri rastlinah. Uporabljajo se na različne načine, njihov učinek pa variira od uničevalnega do vzpodbujevalnega (rast rastlin), kar prispeva k pridelku.

Ti izdelki se v to tar. številko uvrščajo samo v naslednjih primerih:

(1) **Če so pripravljeni v pakiranjih** (**na primer:** v kovinskih kontejnerjih, lepenkaste škatle itd.) **za prodajo na drobno** kot dezinfektanti, insekticidi itd., ali pa v takih oblikah (**na primer:** v kosmih, v razvrščenih kosmih, tabletah, ploščicah ipd.), za katere ***ne more biti dvoma***, da se normalno prodajajo na drobno.

Tako pripravljeni izdelki so lahko **mešanice ali ne.** Nemešani izdelki so predvsem kemično določene spojine, ki bi se sicer uvrstili v 29. poglavje (**na primer:** *naftalin* in *1,4-diklorbenzen*).

Ta tar. številka **vključuje** tudi naslednje izdelke - **pod pogojem**, da so pripravljeni za prodajo na drobno kot dezinfektanti, insekticidi itd.:

(a) **Organske, površinsko aktivne izdelke in preparate** z aktivnim kationom (**na primer:** *kvaternarne amonijeve soli*), ki imajo antiseptične, dezinfekcijske, baktericidne ali germicidne lastnosti.

(b) **Polivinilpirolidon-jod**, ki je reakcijski izdelek joda in polivinil- pirolidona.

(2) **Če imajo lastnosti *preparata,*** neglede na obliko, v kateri se dobavljajo (**na primer:** kot tekočine, kaše ali prah). Ti preparati sestoje iz suspenzij ali disperzij aktivnega izdelka v vodi ali v drugih tekočinah (**na primer:** disperzija *DDT-ja (1,1,1-triklor-2,2-bis(para-klorfenil)etan)* v vodi), ali pa iz drugih mešanic. Raztopine aktivnih izdelkov **v drugih topilih, razen v vodi**, se tudi **vključuje**jo v to tar. številko (**na primer:** raztopine *bolhačevega ekstrakta*, **razen** standariziranega bolhačevega ekstrakta, ali pa tudi raztopine *bakrovega naftenata* v mineralnem olju).

Nedokončani izdelki (polizdelki), ki zahtevajo nadaljnje mešanje, da se dobi končni izdelek za uporabo kot insekticid, fungicid, dezinfektant itd, **je prav tako vključen** v to tar. številko **pod pogojem, da že imajo insekticidne, fungicidne itd. lastnosti**.

Dezinfektanti, insekticidi in **drugi preparati** so lahko dobljeni na osnovi bakrovih spojin *(bakrov acetat, sulfat, acetoarzenit* itd.), žvepla ali žveplovih spojin (*kalcijev sulfid, ogljikov disulfid* itd.), mineralnega kreozota ali *antracenskih olj, DDT- ja, lindana, parationa, fenolovih derivatov* ali derivatov kreozola, na osnovi arzenovih izdelkov *(kalcijev arzenat, svinčev arzenat* itd.), lahko so iz materiala rastlinskega izvora (*nikotina, tobakove esence in prahu, rotenona, bolhača, rdeče morske čebule, olja oljne repice* itd.). Lahko so tudi pripravljeni na osnovi sredstev za uravnavanje rasti rastlin, lahko so naravni ali sintetični (**na primer:- 2,4-D**) ter na osnovi virusnih ali mikrobnih kultur.

Tudi ***zastrupljene vabe,*** ki sestoje iz prehrambenih izdelkov (pšeničnih zrn, otrobov, melase itd.) in ki so pomešani strupi so prav tako vrsta preparatov, katere **vključuje** ta tar. številka.

(3) **Če so pripravljeni v obliki predmetov**, kot so žveplani trakovi, stenji in sveče (za dezinfekcijo, za dimljenje čebrov, bivalnih prostorov itd.), papirja za ubijanje muh (vštevši **muholovce**, ki ***ne vsebujejo strupenih snovi***), mastnih trakov za oblepljanje sadnega drevja (vštevši tudi tiste, ki ne vsebujejo strupenih snovi), papirja, impregniranega s salicilno kislino za konzerviranje marmelad, papirjev in majhnih lesenih palčk, ki učinkujejo med zgorevanjem.

Izdelki iz **tar. št. 38.08** se lahko razdelijo **v naslednje skupine;**

(I) **Insekticidi.**

Insekticidi **ne vključujejo le** izdelkov za ubijanje insektov, temveč **tudi tiste**, ki insekte odganjajo *(repelanti)* ali privabljajo.

Ti izdelki se pojavljajo **v različnih oblikah**, kot so **na primer:** razpršilke in bloki (proti moljem), olje ali palčke (proti komarjem), prah (proti mravljam), trakovi (proti muham), cianogenega plina, absorbiranega v diatomitu ali v lepenki (proti bolham in ušem).

Za številne **insekticide** je značilen njihov učinek ali njihova uporaba; med njimi so **<u>naslednji:</u>**

- **sredstva za uravnavanje razmnoževanja insektov**, ki vplivajo na biokemične in fiziološke procese v insektih,
- **sredstva za dimljenje** *(fumiganti)* - kemikalije, ki se razpršujejo v zrak kot plini,
- **kemosterilanti** - kemikalije, ki se uporabljajo za sterilizacijo dela insektne populacije,
- **repelanti** - snovi, ki preprečujejo napad insektov zaradi tega, ker sta njihova hrana in pogoji bivanja postali neprivlačni in
- **atraktanti** - se uporabljajo, da insekte privabijo, da se ujamejo ali zastrupijo z vabami.

(II) **Fungicidi.**

Fungicidi so izdelki, ki ščitijo pred rastjo trosnic (plesni) (**<u>na primer:</u>** preparati na osnovi *bakrovih spojin*), ali pa taki, ki so namenjeni za uničevanje že prisotnih trosnic (**<u>na primer:</u>** preparati na osnovi *formaldehida).*

Za fungicide je značilen njihov način delovanja in načini uporabe, **<u>na primer:</u>**

Sistemski fungicidi	- kemikalije, ki se razširijo s tokom rastlinskih sokov od mesta uporabe proti drugim delom rastlin.
Fumiganti	- kemikalije, ki preprečujejo rast trosnic in se uporabljajo *v* plinasti obliki.

(III) **Herbicidi, izdelki zoper klitje, sredstva za uravnavanje rasti rastlin.**

Herbicidi, so kemikalije, ki se uporabljajo za nadzor ali za uničevanje nezaželjenih rastlin. Nekatere herbicide uporabljajo za upočasnjevanje rasti delo ali semen rastlin, drugi pa za listje. Lahko delujejo **selektivno** (herbicidi, ki napadajo posamezne rastline), ali pa **neselektivno** (herbicidi, katerih rezultat je popolno uničenje vegetacije).

V to skupino **spadajo tudi defolianti** - kemikalije, ki povzročajo odpadanje listov ali listja rastlin.

Izdelki **zoper klitje** se lahko uporabljajo na semenih, gomoljih, čebilicah, krompirju ali na tleh z namenom, da preprečijo klitje ali poganjanje.

Sredstva za uravnavanje rasti rastlin se uporabljajo, da bi spremenili življenjski proces rastlin tako, da ali pospešijo ali upočasnijo rast, povečajo pridelek, izboljšajo kvaliteto in olajšajo žetev oziroma nabiranje itd. **Rastlinski hormoni** (*fitohormoni)* so ena izmed vrst sredstev za uravnavanje rasti rastlin (**<u>na primer:</u>** giberelinska kislina). Tudi sintetične organske snovi uporabljajo kot sredstva za uravnavanje rasti rastlin.

(IV) **Dezinfektanti.**

Dezinfektanti, so sredstva, ki **uničujejo nezaželjene bakterije, viruse ali druge mikroorganizme v glavnem** ***<u>na neživih stvareh</u>***.

Uporabljajo se **<u>na primer:</u>** v bolnicah za čiščenje sten itd., ali pa za sterilizacijo instrumentov. Uporabljajo se tudi v kmetijstvu za dezinfekcijo semen.

V to skupino **spadajo sanitezerji, bakteriostati in sterilizerji**.

Ta tar. številka **vključuje** tudi izdelke **za uničevanje črvov in klopov (*akaricidi*), mehkužcev (*moluscicidi*), glist (*nematocidi*), glodavcev (*rodenticidi*), ptic (*avicidi*) in drugih škodljivcev (<u>na primer:</u> *lampreicidi, predacidi* itd.).**

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) izdelke za dezinfekcijsko, insekticidno itd. rabo, *ki ne ustrezajo* predhodnim opisom. Ti izdelki se uvrščajo po svoji naravi v ustrezne tar. številke, **na primer**:

(i) zmleto bolhačevo cvetje (**tar. št. 12.11**),

(ii) bolhačev ekstrakt (piretrum ekstrakti)(standariziran ali nestandariziran z dodajanjem mineralnega olja - **tar. št. 13.02**),

(iii) kreozolno olje ali mineralni kreozot (**tar. št. 27.07**),

(iv) *naftalin, DDT* in druge kemično določene spojine, vštevši vodne raztopine (**28. ali 29. poglavje**),

(v) mikroorganske kulture, ki se uporabljajo kot osnova rodencidov (sredstva za uničevanje glodavcev) (**tar. št. 30.02**)

(vi) iztrošeni oksid (**tar. št. 38.24**).

(b) preparate, ki niso bolj specifično zajeti v drugih tar. številkah Nomenklature, ali pa tiste z vzporednim dezinfekcijskim, insekticidnim itd. učinkom, **na primer:**

(i) barve za ladijske trupe, ki vsebujejo strupene snovi (**tar. št. 32.08, 32.09 ali 32.10**),

(ii) dezinfekcijska mila (**tar. št. 34.01**) in

(iii) voščene politure, ki vsebujejo DDT (**tar. št. 34.05**).

(c) dezinfektante, insekticide itd., ki imajo *bistveno lastnost zdravil*, vštevši veterinarska zdravila (**tar. št. 30.03 ali 30.04**).

(d) pripravljene deodorante za prostore, neglede na to, ali imajo dezinfekcijske lastnosti (**tar. št. 33.07**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM.

Tarifne podštevilke od 3808.10 do 3808.90

Večnamenski izdelki, ki bi se zaradi večnamembnosti lahko uvrstili v več tar. podštevilk, se *ponavadi* uvrščajo **po Temeljnem pravilu 3.**

38.09 - SREDSTVA ZA DODELAVO, NOSILCI BARV, SREDSTVA ZA POSPEŠEVANJE BARVANJA IN FIKSIRANJE BARVIL TER DRUGI PROIZVODI (NPR: SREDSTVA ZA APRETURO IN JEDKANJE, KI SE UPORABLJAJO V TEKSTILNI, PAPIRNI, USNJARSKI IN PODOBNIH INDUSTRIJAH, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

3809.10 **- Na osnovi škrobnih snovi**

- Drugi:

3809.91 **- - ki se uporabljajo v tekstilni ali podobnih industrijah,**

3809.92 **- - ki se uporabljajo v papirni ali podobnih industrijah,**

3809.93 **- - ki se uporabljajo v usnjarski ali podobnih industrijah,**

Ta tarifna številka **vključuje** široko paleto izdelkov in preparatov, ki se ponavadi uporabljajo v proizvodnem ali dodelavnem postopku prediv, tkanin, papirja, lepenke, usnja in podobnih materialov, ki **niso bolj specifično** navedeni in ne zajeti na drugem mestu v Nomenklaturi.

V to tarifno št. **se uvrščajo tudi** preparati oziroma izdelki, ki so pripravljeni **za uporabo v gospodinjstvu** (**na primer:** ***mehčalci za perilo).***

V to tar. številko **spadajo:**

(A) **Izdelki in preparati, ki se uporabljajo v tekstilni in podobnih industrijah:**

(1) **Preparati za izboljšanje otipa izdelkov**, **na primer:** **sredstva za škrobljenje**, ki so ponavadi na osnovi naravnih škrobnih snovi (kot so **na primer:** škrobi iz pšenice, riža, koruze, krompirja in dekstrin), sluznih substanc (lišaji, alginiti itd.), želatine, kazeina, rastlinskih smol (gume, traganti itd.), ali pa na osnovi kolofonije; preparati za **obteževanje**; **mehčala**, ponavadi na osnovi glicerina, derivatov imidazolina itd.; **polnila** na osnovi naravnih ali sintetičnih spojin velike molekulske mase.

Razen pravkar navedenih osnovnih sestavin, lahko nekateri med temi preparati vsebujejo tudi omakala (mila itd.), mazalna sredstva (laneno olje, voske itd.), polnila (*kaolin, barijev sulfat* itd.) in antiseptična sredstva (posebno *cinkove soli, barijev sulfat in fenol*).

(2) **Sredstva zoper drsenje in zoper vlečenja zank**, katerih namen je zmanjšati drsenje tkanin, preprečiti vlečenje zank pri nogavicah in pleteninah. So sestavljeni predvsem iz polimerov, naravnih smol ali silicijeve kisline.

(3) **Sredstva, ki povzročajo odbijanje umazanje,** so sestavljena predvsem na osnovi silicijeve kisline, aluminijevih spojin ali organskih snovi.

(4) **Preparati zoper krčenje in mečkanje**, so mešanice kemično določenih spojin z najmanj dvema reakcijskima skupinama (**na primer**: *bis-metilne* spojine, nekateri *aldehidi* in *acetali*).

(5) **Sredstva za zmanjševanje odsevnosti,** so namenjena, da zmanjšajo odsevnost tekstilnih materialov. Sestoje se predvsem iz suspenzij pigmentov *(titanovega oksida, cinkovega oksida, litoponov* itd.) in so stabilizirana s *celuloznimi etri, želatino, lepili, s površinsko aktivnimi snovmi* itd.

Preparate, uvrščene v to tar. številko, **ne gre** šteti za barve (**tar. št. 32.08, 32.09 ali 32.10**), niti za maziva ali preparaten za naoljevanje ali maščenje volne (**tar. št. 27.10 ali 34.03**).

(6) **Preparati, ki zavirajo gorenje,** so sestavljeni na osnovi *amonijevih, borovih spojin, dušika*, *broma* ali *fosforja* in posebno formulirani na osnovi kloriranih organskih substanc z antimonovim dioksidom ali z drugimi oksidi.

(7) **Sredstva za dosego odsevnosti,** so namenjena, da tekstilnim tkaninam dajejo odsevnost. So predvsem na osnovi *parafinskih emulzij, voskov, poliolfeinov ali poliglikolov.*

(8) **Sredstva za jedkanje**,so pripravljena za uporabo v postopkih barvanja in tisklanja tekstila z namenom, da fiksirajo barvo. Ti preparati, topni v vodi, so ponavadi na osnovi kovinskih soli (**na primer:** *sulfati ali aluminijevi acetati, amonijevi, kromovi ali železni acetati, kalijev dikromat, antimonov kalijev tartarat),* ali pa na osnovi *tanina* (**glej izključitve pod (d)** na koncu komentarja k tej tar. številki).

(9) **Nosilce barv**, ki se uporabljajo, da pospešijo barvanje in tiskanje tekstila na osnovi nabrekanja tekstilnih vlaken. **Vključuje**jo preparate na osnovi *difenilov* ali derivatov *benzena*, *fenola* ali *hidroksitoluilske kisline*, kot so **na primer:** *triklorobenzeni, difenildiol*, *metilni hidroksitoluati* in njihove mešanice, ki vsebujejo ali ne vsebujejo površinsko aktivnih sredstev.

(10) **Sredstva , ki preprečujejo filcanje (polstenje),**so namenjena, da zmanjšajo pojav polstenja živalskih vlaken. Pogosto so to sredstva za *kloriranje* ali oksidacijo, ali pa posebne spojine na osnovi sintetičnih smol.

(11) **Sredstva za okrepitev,** se uporabljajo za krepitev prediv v fazi tkanja. Ti preparati so pretežno na osnovi *škroba*, *derivatov škroba* ali drugih naravnih veziv ali veziv sintetičnih

polimerov. Lahko vsebujejo tudi omakala, mehčala, masti, voske ali druge snovi. Ta skupina **vključuje** tudi emulgirane voske za škrobljenje podlag in emulgirane masti, pripravljene za škrobljenje oziroma okrepitev.

(12) **Sredstva, ki odbijajo olja,** so namenjena obdelavi tekstila zoper maščenje. So pretežno emulzije ali raztopine *fluorovih organskih* spojin, kot so **na primer:** *perfluorirane karbonske kisline*. Lahko vsebujejo tudi modificirane smole.

(13) **Sredstva, ki odbijajo vodo,** sestoje predvsem iz vodnih emulzij izdelkov, ki imajo lastnost vodoodbojnosti (**na primer:** *voski, lanolin*), stabiliziranih s celuznimi etri, želatino, lepilom, površinsko aktivnimi sredstvi itd., ki vsebujejo dodane topne soli (**na primer:** *aluminijeve* ali *cirkonijeve*). V to skupino spadajo tudi preparati na osnovi *silikonov* in *fluorovih derivatov.*

(B) **Izdelki in preparati, ki se uporabljajo v industriji papirja, lepenke in v podobnih industrijah**:

(1) **Veziva (binderji)**, ki se uporabljajo za vezavo pigmentnih delcev v premaznih zmeseh ali v zmeseh za prevleke. So preparati na osnovi naravnih izdelkov, kot je *kazein, škrob*, *derivati škroba, sojine beljakovine, živalsko lepilo, alginati* ali *celulozni derivati*.

(2) **Sredstva za klejenje in dodatki za klejenje**, ki se uporabljajo pri proizvodnji papirja, da bi izboljšali sposobnost sprejemanja tiska, gladkost in odsevnost, pa tudi, da bi izboljšali lastnosti pislanega papirja. Ti preparati so lahko na osnovi *kolofonijskih mil*, lepil brez *ojačenih smol, disperzij voskov, disperzij parafinov, akrilnih polimerov, škrobov* in *karboksimetilne celuloze* ali *rastlinskih smol.*

(3) **Sredstva za povečanje moči v vlažnem stanju**. Ti preparati se uporabljajo za povečanje napetostno moč, moč pri rezanju, luknjanju (penetracijo), odpornost na drgnjenje vlažnega papirja ali netkanega tekstila.

(C) **Izdelki in preparati, ki se uporabljajo v usnjarski in podobnih industrijah:**

(1) **Veziva *(binderji)*** so preparati, namenjeni utrjevanju pigmenta na usnju. So posebej sestavljeni za ta namen, pretežno na osnovi *beljakovinastih substanc*, *naravnih smol* in *voskov* itd.

(2) **Sredstva za končno dodelavo**, posebej pripravljena kot končna površinska plast pri dodelavi usnja. Struktura in sestava sta podobni strukturi in sestavi veziv, navedenih v točki **(1)** prejšnjega odstavka.

(3) **Sredstva, ki odbijajo vodo, se v glavnem sestoje iz:**

(i) kromovih mil,

(ii) alkil jantarjeve kisline ali derivatov limonske kisline itd. v topilih (kot je na primer: izopropilalkohol) in

(iii) fluoriranih kemičnih preparatov v raztopini ali suspenziji.

Razen že prej **izključenih** izdelkov, **izključuje** ta tar. številka še:

(a) preparate, ki se uporabljajo v postopkih barvanja ali mehčanja tekstilnih materialov, usnja, krzna ali drugih materialov (**tar. št. 27.10 ali 34.03**),

(b) kemično določene spojine ali prvine (**28. ali 29. poglavje**)

(c) pigmente, pripravljene barve, premazna sredstva itd. (**32. poglavje**),

(d) organska površinsko aktivna sredstva in preparate (**na primer:** dodatke za barvanje) iz **tar. št. 34.02**,

(e) dekstrine in druge modificirane škrobe in lepila na osnovi škroba ali dekstrina ali drugih modificiranih škrobov (**tar. št. 35.05**),

(f) insekticide in druge preparate iz **tar. št. 38.08** in

(g) emulzije, disperzije in raztopine polimerov (**tar. št. 32.09 ali 39. po glavje**).

38.10 - PREPARATI ZA DEKAPIRANJE KOVINSKIH POVRŠIN; TALILA IN DRUGI POMOŽNI PREPARATI ZA SPAJKANJE IN VARJENJE; PRAŠKI IN PASTE ZA SPAJKANJE IN VARJENJE, KI SO SESTAVLJENI IZ KOVIN IN DRUGIH MATERIALOV; PREPARATI, KI SE UPORABLJAJO KOT JEDRA ALI OBLOGE ZA ELEKTRODE ALI VARILNE PALICE

3810.10 **- Preparati za dekapiranje kovinskih površin; praški in paste, ki so sestavljeni iz kovin in drugih materialov, za spajkanje ali varjenje**

3810.90 **- Drugo**

(1) **Preparati za dekapiranje kovinskih površin.**

To so preparati, ki se uporabljajo za **odstranjevanje** oksidov, kosmičev, rje ali madežev s kovinskih površin, ali pa za strganje teh površin zaradi lajšanja določenih operacij. Postopek dekapiranja je **lahko končna** operacija, lahko pa se izvrši v nekem zgodnejšem stanju (npr za pripravo kovine za vlečenje ali stiskanje), ali pa pred prevlekanjem kovine (**na primer:** pred galvaniziranjem, metaliziranjem, prevlekanjem s kositrom, pred platiniranjem, električno galvanizacijo, premazovanjem itd.).

Preparati za dekapiranje kovin temeljijo ponavadi **na razredčenih kislinah** (*klorovodikovi, žveplovi, fluorovodikovi, dušikovi, fosforni),* lahko pa včasih vsebujejo upočasnjevalce, ki preprečujejo majedanje kovine. Nekateri med temi preparati so na osnovi alkalij (**na primer:** *natrijevega hidroksida*).

Ta tar. številka **ne vključuje** preparatov za čiščenje kovin (**tar. št. 34.02**).

(2) **Talila in drugi pomožni preparati za spajkanje, trdo spajkanje in varjenje**.

Talila se uporabljajo, da bi olajšali spajanje kovin med postopkom spajkanja, trdega spajkanja ali varjenja tako, da ščitijo kovinske površine, katere je treba združiti in spajke same proti oksidaciji. Imajo lastnost, da raztaplajo okside, ki se tvorijo med delom. **Najpogosteje** uporabljeni izdelki so *cinkov klorid, amonijev klorid, natrijev tetraborat, kolofonija in lanolin*.

V to skupino spadajo tudi mešanice aluminijevih granul ali prahu z raznimi kovinskimi oksidi (**na primer:** železovim oksidom), ki se uporabljajo kot močni toplotni generatorji (**alutermični oziroma termitski postopek**) pri varjenju itd.

(3) **Praški in paste za spajkanje, trdo spajkanje ali varjenje, ki sestoje iz kovin ali drugih materialov**.

Ti preparati se uporabljajo za obdelavo kovinskih površin, katere je treba med seboj združiti. Njihova osnovna sestavina je kovina (ponavadi zlitine, ki vsebujejo kositer, svinec, baker itd.). Ti preparati se v to tar. številko uvrščajo **samo**:

(a) če vsebujejo **razen kovin še druge** sestavine, kot so to **na primer:** pomožni preparati, opisani v prejšnji točki **pod (2)** in

(b) če so pripravljeni v obliki **praškov** ali **past.**

Preparati za spajkanje, trdo spajkanje in varjenje, ki sestoje *samo iz kovinskih praškov*, so iz te tar. številke **izključeni**, pomešani ali nepomešani (**71. poglavje ali Oddelek XV** - odvisno od njihove sestave).

(4) **Preparati, ki se uporabljajo kot jedra ali obloge za varilne palice ali za elektrode**.

Predvsem so namenjeni odstranjevanju oksidov, ki se tvorijo med delom v obliki staljene žlindre. Ponavadi sestoje iz ognjevarne mešanice, ki vsebuje **na primer:** *apno ali kaolin.*

Elektrode iz navadnih kovin ali kovinskih karbidov, prevlečene, ali z jedrom iz talila, so iz te tar. številke **izključene (tar. št. 83.11)**.

38.11 - PREPARATI ZOPER DETONACIJO, ANTIOKSIDANTI, PREPARATI ZA PREPREČEVANJE KOPIČENJA SMOLE, ZA ZBOLJŠANJE VISKOZNOSTI, PREPARATI ZA PREPREČEVANJE KOROZIJE IN DRUGI PRIPRAVLJENI ADITIVI, ZA MINERALNA OLJA (VKLJUčNO BENCIN) ALI ZA DRUGE TEKOČINE, KI SE UPORABLJAJO V ISTE NAMENE KOT MINERALNA OLJA

- Preparati zoper detonacijo:

3811.11 **- - na osnovi svinčevih spojin**

3811.19 **- - drugi**

- Aditivi za mazalna olja:

3811.21 **- - ki vsebujejo naftna olja in olja iz bituminoznih mineralov**

3811.29 **- - drugi**

3811.90 **- Drugo**

Preparati iz te tar. številke so **dodatki za mineralna olja** ali za **druge tekočine**, ki se uporabljajo za iste namene, zaradi odstranjevanja ali zmanjševanja neželjenih lastnosti, ali pa, da željene lastnosti dodajo ali izboljšajo.

(A) **Pripravljeni dodatki za mineralna olja.**

(1) **Dodatki za surova olja.** V to skupino so vključeni antikorozivni dodatki, ki se dodajajo v surova olja z namenom, da se zaščitijo kovinski deli konstrukcije (predvsem destilacijske kolone). Po sestavi predstavljajo galvnem *amino-spojine* zlasti *imidazolin.*

(2) **Dodatki za bencin**.

Ta skupina **vključuje**:

(a) **Preparate zoper detonacije** (*antidetonatorji),* ki povečujejo odpornost goriv proti prezgodnjemu vžigu in tako preprečujejo predčasno detonacijo. Običajno so na osnovi *tetraetil-svinca* ali *tetrametil-svinca* ter vsebujejo **tudi na primer:** *1,2-dibromoetan* **ali** *monoklornaftalen*

(b) **Sredstva za preprečevanje oksidacije (antioksidanti)**. Najpomembnejša so na osnovi *fenolnih spojin* (**na primer:** *dimetil-tert- butilfenol*) in pa takšnih derivatov *aromatskih aminov,* kot so **na primer:** *alkilni parafenildiamini*.

(c) **Preparati zoper zmrzovanje**, ki pogosto temeljijo na alkoholu (**na primer:** na *propandiolu* ali *izo-propilalkoholu)* in ki se **dodajajo bencinu ali petroleju**, da bi preprečili tvorbo ledu v sistemu za gorivo.

(d) **Detergenti** - preparati, ki se pogosto uporabljajo, da bi ohranili vplinjač, sesalke in izpušne ventile čiste.

(e) **Sredstva za preprečevanje sedimentiranja smol**. Njihov namen je preprečiti tvorbo smolnih vsedlin v vplinjaču in sesalnem sistemu motorjev.

(3) **Dodatki za mazalna olja.**

Ta skupina **vključuje**:

(a) **Izboljševalce viskoznosti** - pripravljeni so na osnovi polimerov, kot so **na primer:** *polimetakrilati, polibuteni, polialkilstireni*.

(b) **Sredstva, ki znižujejo zmrzovališče** *(pure-point)*- preprečujejo kristalizacijo pri nizkih temperaturah. Izdelki iz te skupine so pripravljeni na osnovi *polimerov etilena, vinilnih estrov* in *etrov,* ali pa na osnovi *akrilnih estrov.*

(c) **Sredstva za preprečevanje oksidacije**, ki so ponavadi pripravljena na osnovi *fenolni*h ali *amino spojin.*

(d) **Dodatki za visoke pritiske (EP)**, ki temeljijo na *organo-ditiofosfatih cinka*, na *sulfoniranih* oljih, *kloriranih ogljikovodikih*, *aromatskih fosfatih* in *tiofosfatih* itd.

(e) **Detergenti in disperzanti**, kot **na primer:** takšni na osnovi *alkilnih fenoksidov*, *naftenatov* ali *sulfonaftenatov nafte* nekaterih kovin, kot je aluminij, kalcij, cink ali barij.

(f) **Sredstva za preprečevanje korozije** (inhibitorji), ki so pripravljeni na osnovi organskih soli *(sulfonatov), kalcija ali barija, amino-* in *alkiljantarjevih kislin*.

(g) **Dodatki za inhibiranje pene (antipenilci)**, ki so ponavadi na osnovi *silikonov.*

Mazalni preparati, namenjeni za dodajanje v majhnih količinah, za goriva in motorna maziva (**na primer:** za zmanjšanje klenkanja motornih batov), se iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 27.10 ali 34.03).**

(4) **Dodatki za druga mineralna olja**.

Ta skupina **vključuje**:

(a) **Dodatki za zniževanje zmrzovališča**, podobna tistim, ki se uporabljajo za mazalna olja, navedena v prejšnji točki **(3) (b).**

(b) **Dodatki za preprečevanje oksidacij** *(inhibitorji),* ki so podobna tistim ki se uporabljajo za bencin.

(c) **Dodatki za povečanje cetanskega števila za plinska olja** (**na primer:** taka na osnovi *alkilnih nitratov* ali *alkilnih nitritov*).

(d) **Dodatki s površinsko aktivnim učinkom**, ki odstranjujejo ali preprečujejo tvorbo vsedlin (asfalteni) v vskladiščenih oljih.

(e) **Dodatki za preprečevanje ali zmanjševanje neželjenih vsedlin** (**na primer:** pepela in saj) v zgorevalnih komorah ali **dimnih kanalih peči**, dodatki za zmanjševanje rjavenja zaradi hlapnih izdelkov (**na primer:** zaradi *žveplovega dioksida* in *žveplovega trioksida*) v napravah za prenos toplote in v dimnikih.

(f) **Dodatki zoper zmrzovanje**, katere dodajajo, da bi preprečili tvorbo ledu **v sistemih za gorivo**.

(B) **Pripravljeni dodatki za druge tekočine, ki se uporabljajo za iste namene kot mineralna olja.**

Tekočine, ki se uporabljajo za iste namene kot mineralna olja, so:

(a) goriva na osnovi alkohola (**na primer:** *gazohol*) in

(b) **sintetična mazalna sredstva**:

(1) na osnovi estrov organskih kislin (adipati, azelati, neopentiil poliolni estri), ali na osnovi anorganskih kislin (triaril fosfati),

(2) na osnovi polietrov (polietilen etri ali polipropilen glikoli) in

(3) na osnovi silikonov.

Dodatki so isti kot tisti, ki se uporabljajo za ustrezna mineralna olja.

Ta tar. številka se **ne nanaša** na kemično določene prvine in spojine (**ponavadi 28. in 29. poglavje**), ali pa na sulfonate, ki niso v obliki preparatov.

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) mazalne preparate na osnovi *molibdenovega disulfida*, neglede na vsebnost mineralnih olj (**tar. št. 34.03**) in

(b) *koloidnega grafita* v suspenziji v olju ali v drugih medijih ter *polkoloidnega grafita* (**tar. št. 38.01**).

38.12 - PRIPRAVLJENI POSPEŠEVALCI VULKANIZACIJE, SESTAVLJENI PLASTIFIKATORJI ZA GUMO IN PLASTIČNE MASE, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU, ANTIOKSIDANTI IN DRUGI SESTAVLJENI STABILIZATORJI ZA GUMO ALI PLASTIČNE MASE

3812.10 **- Pripravljeni pospeševalci vulkanizacije za gumo**

3812.20 **- Sestavljeni mehčalci za gumo ali plastične mase**

3812.30 **- Antioksidanti in drugi sestavljeni stabilizatorji za gumo ali plastične mase**

V smislu te tar. številke označujeta pojma ***"sestavljeni"*** in ***"preparati"*** naslednje mešanice in zmesi:

(i) **posebne mešanice** in zmesi in

(ii) **reakcijske zmesi**, vštevši izdelke, dobljene iz homolognih vrst, kot so **na primer:** maščobne kisline in maščobni alhkoholi alkoholi iz **tar. št. 38.23.**

(A) **Pripravljeni pospeševalci vulkanizacije.**

Ta skupina **vključuje** izdelke, ki se dodajajo kavčuku pred vulkanizacijo zaradi zagotavljanja boljših fizikalnih lastnosti vulkaniziranih izdelkov, pa tudi zato, da bi bila nujno potrebna čas in toplota med vulkanizacijo manjša. Včasih jih uporabljajo tudi kot mehčalce. Ta tar. številka **vključuje** te izdelke **samo,** če so v obliki mešanic.

Ti preparati se ponavadi na osnovi organskih izdelkov (*difenilgvanidin, ditiokarbamati, tiuram sulfidi, heksametiltetramin, merkaptobenzotiazol* itd.) in so pogosto kombinirani z anorganskimi akterji (s *cinkovim oksidom, megnezijevim oksidom, svinčevim oksidom itd.*).

(B) **Sestavljeni mehčalci za gumo ali plastične mase, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu.**

Ta skupina **vključuje** sestavljene mehčalce, katere uporabljajo, da bi zagotovili željeno stopnjo upogljivosti umetnih plastičnih mas, ali pa, da bi povečali plastičnost kavčukove zmesi. Ta vrsta izdelkov **vključuje** tudi posebne zmesi iz dveh ali več vrst estrov ftalne kisline, pa tudi pomešane *dialkilftalate,* dobljene iz pomešanih maščobnih alkoholov iz **tar.št. 38.23**. Mehčalci se najbolj pogosto uporabljajo v *polivinilkloridih* in v *celuloznih estrih.*

Ta tar. številka **ne vključuje** izdelkov, ki se uporabljajo kot mehčalce ali jih včasih tako imenujejo, ki so bolj specifično zajeti v drugih tar. številkah Nomenklature (**glej** izključitve na koncu komentarja k tej tar. številki).

(C) **Preparati zoper oksidacijo (*antioksidanti*) in drugi sestavljeni stabilizatorji za gumo ali plastične mase.**

Ta skupina **vključuje** preparate zoper oksidacijo gume in umetnih plastičnih mas (ki se uporabljajo **na primer:** v proizvodnji gume zaradi preprečevanja strjevanja in staranja), kot so **na primer:** mešani *alkilirani difenilamini* in preparati na osnovi *N-naftil-anilina*.

V to skupino spadajo tudi drugi sestavljeni stabilizatorji **za gumo in plastične mase.** Mednje štejemo **na primer:** posebne mešanice dveh ali več stabilizatorjev, pa tudi reakcijske mešanice (**na primer:** pomešane usmerjene spojine, dobljene iz pomešanih alkoholov iz **tar.št. 38.23**). Sestavljeni stabilizatorji za umetne plastične mase se uporabljajo predvsem z namenom, da bi preprečili *dehidroklorinacijo* nekaterih polimerov, kot je **na primer:** polivinilklorid. Lahko se uporabljajo tudi kot toplotni stabilizatorji za poliamide.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) naftna olja, naftni vazelin, parafinske voske in bitumen iz **27. poglavja**,

(b) kemično določene spojine iz **28. in 29. poglavja** (**na primer:** *dioktilftalat*),

(c) pripravljene antioksidante kot dodatke za mineralna olja ali za druge tekočine, ki se uporabljajo za iste namene kot mineralna olja (**tar. št. 38.11**),

(d) peptizatorje za predelavo gume, znane tudi kot kemični mehčalci (**ponavadi tar. št. 38.24**) in

(e) polimere iz **39. poglavja**.

38.13 - PREPARATI IN POLNILA ZA APARATE ZA GAŠENJE POŽARA; NAPOLNJENE GRANATE ZA GAŠENJE POŽARA

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Preparate za aparate za gašenje požarov**, ki **vključujejo** preparate na osnovi *bikarbonatov*, ki včasih vsebujejo ekstrakte lubja milnega lesa, ekstrakte sladkega lesa ali površinsko aktivne izdelke, ki pomagajo oblikovati penasto prevleko. Lahko so v tekočem ali v suhem stanju.

(B) **Polnila za aparate za gašenje požarov**. To so lahke posode, ki se vgrajujejo v aparate za gašenje požarov in **lahko vsebujejo:**

(1) preparate vrst, opisanih v **točki (A),** ali

(2) po dva ali več nemešanih izdelkov (**na primer:** raztopina *aluminijevega sulfata* in raztopina *kislega natrijevega karbonata*), ki so ločeni s pregrado in ki se združita v trenutku uporabe, ali pa

(3) nepomešan izdelek (**na primer:** *ogljikov tetraklorid, metilbromid, haloni ali žveplova kislina*).

(C) **Napolnjene granate za gašenje požarov**. To so kontejnerji (posode), napolnjeni s izdelki za gašenje požarov (s pomešanimi ali nepomešanimi), ki se uporabljajo neposredno - brez vgrajevanja v aparate za gašenje požarov. So stekleni ali keramični kontejnerji, ki se **mečejo naravnost v ogenj** in ki ob razbitju sprostijo svojo vsebino. Lahko so tudi v obliki steklenih kontejnerjev, pri katerih je treba le zlomiti vrh, da se tekočina osvobodi in izlije.

Preparati za gašenje, prenosne oblike ali ne in napolnjeni ali ne, kateri se aktivirajo (delujejo) z iglo, z obračanjem na glavo, s stresanjem, s sproženjem itd., se uvrščajo v **(tar.št. 84.24).**

Ta tar. številka **ne vključuje** tudi nepomešanih kemičnih izdelkov, ki imajo gasilne lastnosti, pripravljenih drugače, kot pa je to opisano z prejšnjih točkah **(B) (2), (B) (3)** in **(C)** (**28. in 29. poglavje**).

38.14 - SESTAVLJENA ORGANSKA TOPILA IN RAZREDČILA, KI NISO ZAJETA IN NE ZAJETA NA DRUGEM MESTU; PRIPRAVLJENA SREDSTVA ZA ODSTRANJEVANJE PREMAZOV ALI LAKOV

Ta tar. številka **vključuje** organska topila in razredčila (**neglede** na to, ali vsebujejo več ali **manj kot 70% ut. naftnega olja),** vendar **pod pogojem**, da **niso kemično določene** spojine in, da niso zajeta v bolj specifičnih tar.številkah. So bolj ali manj hlapne tekočine, ki se med drugim uporabljajo v proizvodnji lakov in premaznih sredstev, ali pa kot preparati za razmaščevanje strojnih delov, delov aparatov ali naprav itd.

Primeri izdelkov, ki se uvrščajo v to tar. številko, so:

(1) **Mešanice** *acetona, metilacetata in metanola, mešanice etilacetata, butil alkohola in toluena* itd.

(2) **Preparati** za razmaščevanje delov strojev, aparatov in naprav itd., ki se stoje iz naslednjih mešanic:

(i) ***špirita* in *trikloretilena*** ali

(ii) ***lahkega bencina* s *kloriranim*i** izdelki in ***ksilen.***

Ta tar. številka **vključuje** tudi sredstva za **odstranjevanje** premaznih sredstev ali lakov. Ta sredstva sestoje iz prej omenjenih mešanic, katerim so **dodane** majhne količine voskov (zaradi bolj počasnega hlapenja topila), emulgatorjev, sredstev za želiranje, *mravljinčne kisline* ali *luga* itd.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) topil in razredčil v obliki kemično določenih spojin (ponavadi **29. poglavje**) in sestavljenih izdelkov, ki se uporabljajo kot topila in razredčila, vendar so zajeti v bolj specifičnih tar. številkah v Nomenklaturii (**na primer:** *solventna nafta* - **tar. št. 27.07**, *beli špirit* - **tar. št. 27.10**). Ta tar. številka ne **vključuje** tudi lesnega ali sulfatnega terpentina (**tar. št. 38.05**), olja iz lesnega katrana (**tar. št. 38.07**) in *anorganskih sestavljenih topil* (**ponavadi tar. št. 38.24**) in

(b) topil za odstranjevanje lakov za nohte, pripravljenih za prodajo na drobno (**tar. št. 33.04**).

38.15 - INICIATORJI REAKCIJE, POSPEŠEVALCI REAKCIJE IN KATALITIČNI PREPARATI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

- Katalizatorji na nosilcu:

3815.11 **- - z nikljem ali nikljevimi spojinami kot aktivnimi snovmi**

3815.12 **- - s plemenitimi kovinami ali spojinami plemenitih kovin kot aktivnimi snovmi**

3815.19 **- - drugi**

3815.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** preparate, ki povzročijo ali pospešijo kemične procese. V to tar. številko **niso vključeni** izdelki, ki te procese ***zavirajo***.

Te preparate lahko v grobem razdelimo **v dve skupini**:

(a) **Preparati,** sestavljeni pretežno iz **ene ali več aktivnih snovi, nanešenih na podlago** (znani kot ***"katalizatorji s podlago")*** ali iz mešanic na osnovi aktivnih snovi. Največkrat so aktivne snovi kovine, kovinski oksidi, druge kovinske spojine ali njihove mešanice. Najpogosteje uporabljene kovine, ki se uporabljajo kot take ali v spojinah, so: **kobalt, nikelj, paladij, platina, molibden**, **krom, baker** in **cink.** Podlaga, ki je včasih aktivirana, ponavadi sestoji iz galuna, ogljika, silika gela, silikatne fosilne moke ali iz keramičnih materialov. **Primeri** "katalizatorjev s podlogo" so: *Ziegler* ali *Ziegler-Natta* tipi katalizatorjev.

(b) **Preparati** - mešanice **na osnovi spojin**, katerih narava in razmerja variirajo glede na kemično reakcijo, katero naj bi katalizirale. Med te preparate **spadajo:**

(i) **"Katalizatorji" s prostim radikalom** (**na primer:** organske raztopine *organskih peroksidov* ali iz *azo* spojin, *redoksi* mešanice),

(ii) **Ionski "katalizatorji"** (**na primer:** *alkil-litij* katalizatorji) in

(iii) "**Katalizatorji za polikondenzacijske reakcije**" (**na primer:** mešanice *kalcijevega acetata* in *antimonovega trioksida).*

Preparati te, druge skupine se uporabljajo predvsem med proizvodnjo polimerov.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) iztrošenih katalizatorjev, ki se uporabljajo za ekstrakcijo navadnih kovin ali za proizvodnjo kemičnih spojih navadnih kovin (**tar. št. 26.20**) in iztrošenih katalizatorjev, ki se uporabljajo predvsem za obnavljanje plemenitih kovin (**tar. št. 71.12**),

(b) kemično določenih spojin (**28. in 29. poglavje**),

(c) katalizatorjev, ki sestoje iz kovin ali kovinskih zlitin ali v obliki finega prahu, tkane gaze itd (**Oddelek XIV ali XV**) in

(d) pripravljenih pospeševalcev za kavčuk, ki se uporablja pri vulkanizaciji kavčuka (**tar. št. 38.12**).

38.16 - OGNJEVARNI CEMENTI, OGNJEVARNE MALTE, OGNJEVARNI BETONI IN PODOBNE OGNJEVARNE MASE, RAZEN PROIZVODOV IZ TAR. ŠT. 38.01

Ta tar. številka **vključuje** nekatere preparate (**na primer:** za oblaganje peči) na osnovi **ognjevarnih** materialov, kot je **na primer:** šamot in dinas zemljine, drobljene ali v prahu, kremenjaki v prahu, kreda, žgani dolomit. Tem materialom so **dodana veziva** (**na primer:** natrijev silikat, amgnezij ali cinkovovi fluorosilikati).

Ta tar. številka **vključuje** tudi ognjevarne zmesi na osnovi silicija za izdelavo *zobarskih* ali *draguljarskih* kalupov po postopku ***"izgubljenega"*** voska.

Ta tar. številka **vključuje** še ognjevarne betone, ki sestoje iz mešanice hidravličnih cementov, odpornih proti toploti (**na primer:** aluminatnega cementa) in ognjevarnih agregatov, ki se uporabljajo za oblaganje peči, koksarniških peči itd. ali za briketiranje oblog za peči. Ta tar. številka **vključuje** tudi še:

(a) **Zmesi, znane kot ognjevarne *"plastične mase"*,** ki pogosto sestoje iz ognjevarnega agregata, gline in nekaj dodatkov.

(b) **Tlačne mešanice**, po sestavu podobne izdelkom, navedenim v prejšnji **točki pod (a)** in ki se, kadar se uporabljajo s pomočjo pnevmatskega ročnega kladiva, oblikujejo v gost premaz ali polnilo.

(c) **Mešanice za vbrizgavanje** - ognjevarni agregati, pomešani s hidravličnimi ali drugimi vezivi. Uporabljajo se pri oblaganju peči; včasih se uporabljajo vroče s pomočjo posebnih pištol, ki izbrizgavajo mešanico skozi cev s komprimiranim zrakom.

Ta tar. številka **izključuje** ogljikove paste uz **tar. št. 38.01**.

38.17 - MEŠANI ALKILBENZENI IN MEŠANI ALKILNAFTALENI, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 27.07 ALI 29.02

3817.10 - **Mešani alkilbenzeni**

3817.20 - **Mešani alkilnaftaleni**

Ta tarifna številka **vključuje mešane alkilbenzene** in **mešane alkilnaftalene**, ki se jih dobi z alkiliranjem benzena ali naftalena. Ti imajo sorazmerno dolgo stransko verigo in niso enaki tistim, ki so omejeni v drugem delu teksta k **tar. št. 27.07**.

Mešani alkilbenzeni se uporabljajo med drugim za proizvodnjo površinsko aktivnih sredstev, maziv in izolirnih olj. Mešani alkilnaftaleni se uporabljajo predvsem za pridobivanje *alkil naftalin sulfonskih kislin* in njihovih soli.

Ta tar. številka **izključuje** mešanice izomerov iz **tar. št. 29.02**.

38.18 - KEMIČNI ELEMENTI, DOPIRANI ZA UPORABO V ELEKTRONIKI V OBLIKI KOLUTOV, PLOŠČIC ALI PODOBNIH OBLIKAH; KEMIČNE SPOJINE, DOPIRANE ZA UPORABO V ELEKTRONIKI

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Kemične elemente** iz 28. poglavja (**na primer:** *silicij in srebro*), ki so dopirane (**na primer:** z *borom* ali *fosforjem*), ponavadi reda velikosti **1 ppm - pod pogojem**, da so v obliki kolutov, tankih ploščic in podobnih oblik. Če so v neobdelanih oblikah (izvlečeni ali v obliki valjev, palčk itd.), se uvrščajo v **28. poglavje**.

(2) **Kemične spojine** (**na primer:** *kadmijev selenid* in *sulfid, indijev arzenid* itd.), ki vsebujejo dodatke (**na primer:** *germanij, jod*), ponavadi v količini nekaj odstotkov, kar je odvisno od njihove uporabe v elektroniki. Lahko so v obliki valjev, palčk ali razrezani na kolute, tanke ploščice ali v podobne oblike.

Ta tar. številka **vključuje** kristale, polirane ali nepolirane, premazane, prevlečene ali nepremazane in neprevlečene z enovito epitaksialno plastjo.

Če so kristali **bolj obdelani** (**na primer:** s pomočjo selektivne difuzije), se uvrščajo v **tar. št. 85.41** kot polprevodne naprave.

38.19 - TEKOČINE ZA HIDRAVLIČNE ZAVORE IN DRUGE PRIPRAVLJENE TEKOČINE ZA HIDRAVLIČNI PRENOS, KI PO MASI NE VSEBUJEJO ALI VSEBUJEJO MANJ KOT 70 % NAFTNEGA OLJA ALI OLJ, DOBLJENIH IZ BITUMINOZNIH MINERALOV

Ta tar. številka **vključuje** tekočine za hidravlične zavore in druge pripravljene tekočine za hidravlične prenose, na primer: tekočine, ki sestoje iz **mešanice** ricinusovega olja, *2-etoksietanola ali etilen diricinooleat in butilni alkohol, ali tistih ki so sestavljeni iz* 4-hidroksi-4-metilpentan-2-on (diaceton alkohol), *dietilftalata* in *propan-1,2-diola*, pa tudi iz mešanice glikolov.

Ta tar. številka **vključuje** tudi tekočine, pripravljene za hidravliko, na osnovi **poliglikolov, silikonov ali drugih polimerov iz 39. poglavja**.

Iz te tar. številke so **izključene** podobne tekočine, ki vsebujejo ***več kot 70 mas.%*** naftnih olj ali olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov (**tar. št. 27.10**).

38.20 - PREPARATI ZOPER ZMRZOVANJE (ANTIFRIZI) IN PRIPRAVLJENE TEKOČINE ZA ODTAJANJE

Ta tar. številka **vključuje** preparate proti zmrzovanju (*antifrizi*) in pripravljene hladilne tekočine (**na primer:** mešanice na osnovi *glikola*).

Nekateri preparati zoper zmrzovanje delujejo tudi kot hladilna sredstva ali sredstva za izmenjavo toplote.

Ta tar. številka pa **ne vključuje** pripravljenih dodatkov za mineralna olja ali za druge tekočine, ki se uporabljajo za iste namene kot mineralna olja (**tar. št. 38.11**).

38.21 - PRIPRAVLJENE PODLAGE ZA RAZVOJ MIKROORGANIZMOV

Ta tar. številka **vključuje** razne **hranljive preparate**, v katerih imajo pogoje za **razvoj bakterije, plesni, mikrobi, virusi in drugi mikroorganizmi**, nujni za medicinske namene (**na primer:** za pridobivanje antibiotikov), ali pa za druge znanstvene namene in v industriji (**na primer:** za proizvodnjo kisa, mlečne kisline, *butilnega alkohola).*

Ponavadi jih pripravljajo iz mesnih ekstraktov, sveže krvi ali iz krvnega seruma, jajc, krompirja, alginatov, *agar-agarja,* peptonov, želatine itd. Pogosto vsebujejo dodatne sestavine, kot so **na primer:** glukoza, glicerin, natrijev klorid, natrijev citrat in barve. Tudi kisline, prebavni fermenti ali alkali so jim lahko dodani zaradi zadostne kislosti ali alkalnosti.

Obstajajo **tudi nebeljakovinaste podlage**, **na primer:** mešanica *natrijevega klorida, kalcijevega klorida, magnezijevega sulfata, kislega kalijevega sulfata, kalijevega spartata in amonijevega laktata v destilirani vodi.*

Nekatere podlage za vzgojo virusov sestoje iz živih zametkov.

Ponavadi se pojavljajo v obliki tekočin (kaše), paste ali prahu, lahko pa tudi v obliki tablet in zrnc. So ***sterilizirane*** in v zapečatenih steklenicah, ceveh, ampulah ali v pločevinkah.

Ta tar. številka **ne vključuje** izdelkov, ki niso pripravljeni kot podlage za razvoj mikroorganizmov, na primer:

(a) agar-agarja (**tar. št. 13.02**),

(b) albumina iz krvi ali jajc (**tar. št. 35.02**),

(c) želatine (**tar. št. 35.03**),

(d) peptonov (**tar. št. 35.04**) in

(e) alginatov (**tar. št. 39.13**).

38.22 - DIAGNOSTIČNI ALI LABORATORIJSKI REAGENTI NA PODLOGI (NOSILCU) IN PRIPRAVLJENI DIAGNOSTIČNI ALI LABORATORIJSKI REAGENTI NA NOSILCU ALI BREZ NJEGA, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 30.02 ALI 30.06

Ta tar. številka vključuje **diagnostične in laboratorijske reagente na nosilcu in pripravljene diagnostične** in **laboratorijske reagente**, **razen** diagnostičnih reagentov iz **tar. št. 30.02**, diagnostičnih reagentov, ki se uporabljajo na pacientih in reagentov za določanje krvnih skupin iz **tar. št. 30.06.** Diagnostični reagenti se uporabljajo za ugotavljanje fizičnih, biofizičnih in biokemičnih procesov in stanj živali in človeka. Njihova vloga temelji na merljivih ali opazljivih spremembah bioloških ali kemičnih snovi, ki vsebujejo reagent. Pripravljeni diagnostični reagenti iz te tar. številke **lahko** imajo podobne funkcije kot tisti, namenjeni za uporabo na pacientih **(tar. podšt. 3006.30)**, razen kadar se uporabljajo v

večji meri v postopkih *in vitro* kot *in vivo*. Pripravljeni laboratorijski reagenti **ne vključujejo** samo diagnostičnih reagentov, ampak tudi druge analitske reagente, ki se uporabljajo v drugih postopkih (razen za odkrivanje in diagnozo). Pripravljeni diagnostični in laboratorijski reagenti se **lahko** uporabljajo v medicini, veterini, v znanstvenih in industrijskih laboratorijih, bolnicah, v industriji, na prostem in (včasih) tudi doma.

Reagenti iz te tar. številke so **lahko** na nosilcu ali v obliki preparatov ter lahko sestoje iz več kot ene sestavine. Lahko sestoje npr. iz mešanic dveh ali več reagentov, ali pa iz enega reagenta v raztopini (razen v vodni). Lahko so tudi v obliki papirja, plastike ali drugih materialov, uporabljenih kot nosilec, impregniranih ali prevlečenih z enim ali več diagnostičnih ali laboratorijskih reagentov, kot so npr. *lakmus*, pH ali *polarizacijski* papirji ali papirji, predhodno prevlečeni za potrebe imunoloških poskusov. Reganti iz te tar. številke so **lahko** tudi pripravljeni v obliki setov, sestavljenih iz več komponent, tudi če je ena li več komponent kemično določenih spojin iz **28.** ali **29. poglavja**, umetnih barvil iz **tar. številke 32.04** ali če so katerakoli snov, ki bi se (ločeno pripravljena) uvrščala v druge tar. številke.

Primeri takšnega seta so: set za določanje glukoze v krvi, ketonov v krvi, urina v krvi in tista, ki deluje na podlagi encimov. Vendar pa so diagnostični seti, ki imajo bistveni značaj proizvodov iz **tar. št. 30.02** ali **30.06** (npr. tista, ki deluje na podlagi *monoklonalnih* ali *poliklonalnih* protiteles) iz te tar. številke **izključeni**.

Proizvode iz te tar. številke mora biti mogoče nedvoumno označiti kot proizvode, namenjene za uporabo izključno kot diagnostičnih ali laboratorijskih reagentov. To mora jasno izhajati iz njihove sestave, označb, navodil za uporabo v *in vitro* postopkih ali za laboratorijsko uporabo, iz navedbe diagnostičnega testa, za katerega so ti proizvodi namenjeni in iz njihove fizikalne oblike (npr. pripravljeni na podlagi ali nosilcu).

Iz te tar. številke **so izključeni** tudi naslednji proizvodi, pripravljeni za diagnostično ali laboratorijsko uporabo ali ne:

(a) Blago iz **tar. št. od 28.43 do 28.46** (glej Opombo št. 1 k Oddelku VI);

(b) Proizvodi, na katere se nanaša Opomba št. 1 k 28. poglavju ali Opomba št. 1 k 29. poglavju;

(c) Barvila iz **tar. št. 32.04**, vključno s preparati, navedenimi v Opombi št. 3 k 32. poglavju in

(d) Pripravljene kulture medijev za razvoj mikroorganizmov (**tar. št. 38.21**).

38.23 - INDUSTRIJSKE MAŠČOBNE MONOKARBONSKE KISLINE; KISLA OLJA IZ RAFINACIJE; INDUSTRIJSKI MAŠČOBNI ALKOHOLI

- Industrijske maščobne monokarbonske kisline; kisla olja iz rafinacije:

3823.11 **- - stearinska kislina**

3823.12 **- - oleinska kislina**

3823.13 **- - maščobne kisline talovega olja**

3823.19 **- - drugo**

3823.70 **- Industrijski maščobni alkoholi**

(A) INDUSTRIJSKE MONOKARBONSKE MAŠČOBNE KISLINE; KISLINSKA OLJA IZ RAFINACIJE

Industrijske monokarboksilne kisline se v glavnem proizvajajo s **saponifikacijo ali hidrolizo** naravnih maščob ali olj. Ločevanje (*separacija*) trdnih (*nasičenih*) od tekočih *(nenasičenih*) maščobnih

kislin običajno poteka s kristalizacijo s topilom ali brez njega. Tekoči del (v trgovini ga imenujejo ***"oleinska kislina"*** ali ***"olein")*** sestoji iz oleinske kisline in nenasičenih maščobnih kislin (t.j. linoleinskih in linoleinskih kislin), skupaj z majhnimi količinami nasičenih maščobnih kislin. Trdni del (v trgovini ga imenujejo ***"stearinska kislina"*** ali ***"stearin"),*** pa sestoji **pretežno** iz *palmitinskih* in *stearinskih kislin* z majhnim deležem nenasičenih maščobnih kislin.

V to tar. številko se **med drugim uvrščajo:**

(1) **Komercialna stearinska kislina** *(stearin)*(**čistoče manj kot 90%**)- bela, trdna snov značilnega vonja. Je razmeroma trda in bolj krhka ter se običajno trži v obliki koščkov, kosmičev ali prahu. Na trgu se pojavlja tudi v tekoči obliki, kadar se prevaža v ogrevanih rezervoarjih.

(2) **Komercialna oleinska kislina** (*olein)(**čistoče manj kot 85%)*** je brazbarvna do rjavkasta oljnata tekočina značilnega vonja.

(3) **Maščobne kisline talovega-olja** (*TOFA*) sestavljata predvsem oleinska in linoelinska kislina. Pridobivajo jih z destilacijo surovega talovega-olja in vsebuje, računano na maso suhega izdelka, **90%** ali več maščobnih kislin.

(4) **Destilirane maščobne kisline**, dobljene po postopku hidrolitskega razbijanja raznih maščob in olj (**na primer:** *kokosovega olja, palmovega olja ,talovega-olja),* kateremu sledi postopek prečiščevanja (destilacija).

(5) **Destilat maščobnih kislin**, dobljeni iz maščob in olj, ki so bila poprej izpostavljena vakuumski destilaciji v prisotnosti pare kot dela rafinacije. Za destilat maščobne kisline je značilno, da vsebuje *veliko prostih maščobnih kislin (***ffa**).

(6) **Maščobne kisline, dobljene s pomočjo katalitične oksidacije** sintetičnih ogljikovodikov velike molekularne mase.

(7) **Kisla olja iz rafinacije**, v katerih je razmeroma veliko *prostih kislin* in, ki se dobivajo z razgradnjo mil z mineralno kislino, dobljena pri rafinaciji surovih olj.

Iz te tar. številke so **izključeni**:

(a) oleinske kisline čistoče **85% ali več**, računano na maso suhega izdelka (**tar. št. 29.16**) in

(b) druge maščobne kisline čistoče **90% ali več**, računano na maso suhega izdelka (v glavnem **tar. št. 29.15, 29.16 ali 29.18**).

(B) INDUSTRIJSKI MAŠČOBNI ALKOHOLI

Maščobni alkoholi, ki se uvrščajo v to tar.številko, **so mešanice** acikličnih alkoholov, dobljenih s *katalitsko redukcijo* mešanih maščobnih kislin iz te tar. številke **(glej del (A) zgoraj)** ali njihovih estrov, kar se doseže z umiljenjem spermacetnega olja, s katalitsko reakcijo med olefini, ogljikovim monoksidom in vodikom ***("okso-postopek"),*** s hidriranjem oleifnov, oksidacijo ogljikovodikov ali kako drugače.

Maščobni alkoholi so običajno tekoči, nekateri med njimi pa tudi v trdnem stanju.

Najpomembnejši maščobni alkoholi iz te tar. številke so:

(1) **Laurilni alkohol**, ki je mešanica nasičenih maščobnih alkoholov in je dobljen s pomočjo katalitske redukcije maščobnih kislin kokosovega olja. Pri normalni temperaturi je tekoč, v hladni vodi pa preide v poltrdno stanje.

(2) **Cetilni alkohol** je mešanica cetilnih in stearilnih alkoholov in je v preteklosti močno prevladoval. Dobiva se iz spermacetnega olja in spermacetov. Pri sobni temperaturi je kristalna in prozorna trdna snov.

(3) **Stearilni alkohol** je mešanica stearilnih in cetilnih alkoholov, dobljen je z redukcijo stearinskega olja ali olj, bogatih s stearinsko kislino. Lahko ga dobivajo tudi iz spermacetnega olja s pomočjo hidriranja in hidrolize, katerima sledi destilacija. Pri sobni temperaturi je bela kristalna trdna snov.

(4) **Oleilni alkohol** dobivajo z redukcijo oleina, ali pa iz alkoholov, dobljenih iz spermacetnega olja s pomočjo izstiskovanja. Pri sobni temperaturi je tekoč.

(5) **Mešanice primarnih alifatskih alkoholov,** ki pretežno **vsebujejo alkohole z od 6 do 13 ogljikovih atomi**. So tekočine, dobljene v glavnem po ***"okso-postopku".***

Maščobni alkoholi, na katere se nanašajo **točke od (1) do (4),** se uporabljajo v glavnem za pripravo njihovih sulfoniranih derivatov, katerih alkalne soli so organskki površinsko aktivni reagenti iz **tar. št. 34.02**. Maščobni alkoholi iz **točke (5)** pa se uporabljajo predvsem za proizvodnjo mehčalcev za polivinil klorid.

V to tar. številko se uvrščajo **tudi** industrijski maščobni alkoholi, ki imajo **značaj voskov**.

Ta tar. številka pa **ne vključuje** kemično določene maščobne alkohole **čistoče 90% ali več,** računano na maso suhega izdelka (v glavnem **tar. št. 29.05**).

38.24 - PRIPRAVLJENA VEZIVNA SREDSTVA ZA LIVARSKE MODELE IN LIVARSKA JEDRA, KEMIČNI PROIZVODI IN PREPARATI KEMIJSKE INDUSTRIJE IN SORODNIH INDUSTRIJ (VKLJUČNO TUDI TISTI, KI SO SESTAVLJENI IZ MEŠANIC NARAVNIH PROIZVODOV), KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU; OSTANKI IZ PROIZVODNJE KEMIJSKE INDUSTRIJE ALI SORODNIH INDUSTRIJ, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

3823.10 **- Pripravljena vezivna sredstva za livarske modele ali livarska jedra**

3823.20 **- Naftenske kisline, njihove v vodi netopne soli in njihovi estri**

3823.30 **- Neaglomerirani karbidi kovin, med seboj pomešani ali pomešani s kovinskimi vezivi**

3823.40 **- Pripravljeni aditivi za cemente, malte ali betone**

3823.50 **- Neognjevarne malte in betoni**

3823.60 - **Sorbitol, razen sorbitola iz tar. št. 2905.44**

- Mešanice, ki vsebujejo perhalogenirane derivate acikličnih ogljikovodikov, ki vsebujejo dva ali več različnih halogenov:

3823.71 **- - ki vsebujejo aciklične ogljikovodike, ki so perhalogenirani zgolj s fluorom in klorom**

3823.79 **- - drugi**

3823.90 **- Drugo**

V to tar. številko se uvrščajo:

(A) **PRIPRAVLJENA VEZIVA ZA LIVARSKE MODELE ALI LIVARSKA JEDRA**

Ta tar. številka **vključuje** veziva **na osnovi naravnih smolastih izdelkov** (**na primer:** kolofonije), na podlagi lanenega olja, rastlinskih sluzi, dekstrina, melase, polimerov iz **39. poglavja** itd., namenjena za livarska jedra.

Ti izdelki dajejo z livarskim peskom primerno konsistenco za uporabo pri izdelavi livarskih modelov in olajšujejo odstranjevanje peska po izlitju kosov ali delov.

Vendar pa se **dekstrini** in **drugi modificirani škrobi** in lepila na osnovi dekstrinov ali na osnovi drugih modificiranih škrobov, uvrščajo v **tar. št. 35.05**.

(B) **KEMIČNI IZDELKI IN KEMIČNI ALI DRUGI PREPARATI**

Z izjemo treh izdelkov (**glej točke (7), (19) in (31**) v nadaljnjem besedilu), se ta tar. številka **ne nanaša** na kemično določene elemente ali spojine.

Kemični izdelki, uvrščeni v to tar. številko, so zaradi tega izdelki, katerih sestava kemično ni določena oziroma opredeljena. To so izdelki, ki se dobijo bodisi kot vzporedni izdelki pri proizvodnji drugih snovi (to se nanaša **na primer:** na *naftenske kisline*), bodisi se dobijo neposredno.

Kemični in drugi preparati so ali mešanice (katerih emulzije in disperzije so posebne oblike) ali tu in tam raztopine. **Vodne raztopine** iz **28. ali 29. poglavja ostanejo uvrščene** v teh poglavjih, vendar pa je treba raztopine teh izdelkov ***v drugih topilih***, razen vode, šteti (z nekaj izjemami) za preparate iz te tar. številke in so iz **28. ali 29. poglavja izključene**.

Preparati, ki se uvrščajo v to tar. številko, so lahko delno ali v celoti iz kemičnih izdelkov, kot je to nasploh, ali pa so lahko v celoti iz naravnih sestavin (**glej na primer: naslednjo točko pod (23)).**

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje mešanic kemikalij s hranilnimi izdelki** ali z drugimi snovmi hranilne vrednosti, ki se uporabljajo pri pripravi nekaterih živil za človeško prehrano kot sestavine za izboljšavo nekaterih izmed njihovih lastnosti (**na primer:** izboljševalci za testenine, biskvite, pecivo in drugo pekovsko blago). Ti izdelki se ponavadi uvrščajo v **tar. št. 21.06.**

Skladno s prej navedenimi pogoji se **v to tar. številko uvrščajo:**

(1) **Naftenske kisline,** (vzporedni izdelki pri rafinaciji nekaterih naftnih olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov) in **njihove soli, razen** v vodi topnih naftenatov iz **tar. št. 34.02** in soli, ki spadajo v **tar. številke od 28.43 do 28.46**. Ta tar. številka **vključuje** kalcijeve naftenate, barijeve, cinkove, manganove, aluminijeve, kobaltove, kromove, svinčeve naftenate, itd., od katerih se nekateri uporabljajo za proizvodnjo sušil in dodatkov za mineralna olja, ter bakrov naftenat, ki se uporablja za proizvodnjo fungicidov.

(2) **Neaglomerirani kovinski karbidi,** (volframov, molibdenov karbid itd.), pomešani med seboj ali s kovinskimi vezivi (kot je **na primer:** kobalt). Uporabljajo se za proizvodnjo konic orodij, iz. **tar. št. 82.09**.

(3) **Pripravljeni dodatki za omete, betone** - **na primer:** dodatki zoper tvorbo kislin, na osnovi *natrijevih* in *kalijevih silikatov* ali *natrijevih* in *kalijevih fluorosilikatov*, preparati za vodoodpornost (z mili ali brez njih), **na primer:** na osnovi kalcijevega oksida, maščobnih kislin itd. (**razen** vodnih disperzij iz 39. poglavja).

(4) **Malte in betoni, ki niso ognjevarni**, ki so namenjeni kot **"vezivo"** v gradbeništvu (za gradnjo, popravila ali sanacije objektov, mostov ipd.), drugačnih od tistih, ki so omenjeni v **tar. št. 32.14**.

(5) **Sorbitol, razen tistega iz tar. št. 29.05**

Ta kategorija **vključuje** predvsem sorbitolne (*D-glucitole*) sirupe, ki vsebujejo druge poliole, v katerih je vsebnost D-glucitola ponavadi **med 60 % in 80 %,** računano na suho snov. Tovrstne izdelke pridobivajo z ***hidrogeniranjem glukoznega sirupa***, ki vsebujejo **veliko disaharidov in polisaharidov**. Postopek poteka brez izločevalnega postopka. Imajo lastnost, da **težko kristalizirajo**, uporabljajo pa se v številnih industrijah (**na primer:** v prehrambeni, kozmetični, farmacevtski, industriji plastičnih mas, tekstila itd.).

Sorbitol, ki izpolnjuje zahteve iz **Opombe 1** k **29. poglavju**, se uvršča v **29. poglavje**. Tovrstni sorbitol ponavadi **pridobivajo s hidrogeniranjem glukoze ali invertnega sladkorja**.

(6) **Mešanice kalcijevega karbida, kalcijevega karbonata (apnenca) in drugih snovi** kot sta **na primer:** ogljik in fluspad, pripravljena za uporabo v razžveplevanju v proizvodnji jekla.

(7) **Kultivirani kristali (razen optičnih elementov)**, katerih posamična mas**a ni manjša od 2,5 g**, iz magnezijevega oksida, iz alkalnih ali zemeljskoalkalnih kovin (*kalcijev* ali *litijev fluorid*), *kalijev* ali *natrijev klorid, jodid*, *kalijev bromojodid* itd.) Optični elementi iz kultiviranih kristalov so **izlkjučeni (ta.št. 90.01).**

Kultivirani kristali (**razen** optičnih elementov) posamične mas**e manj kot 2,5 g**, se uvrščajo v **28. poglavje, v tar. št. 25.01** (kristali *natrijevega klorida*), ali pa v **tar. št. 31.04** (kristali *kalijevega klorida).*

(8) **Naftni sulfonati, netopni v vodi**, dobljeni iz nafte ali iz frakcij nafte s sulfoniranjem **na primer:** z *žveplovo kislino*, *oleumom* ali z raztopino *žveplovega trioksida*, raztopljeni v tekočem žveplovem trioksidu, pri čemer spremlja ta proces nevtralizacija. **V vodi topni** naftni sulfonati (**na primer:** sulfonati alkalnih kovin, amonija ali etanolemina, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 34.02**).

(9) **Poliklorobifenili** (mešanice kloriranih derivatov difenilov) in **kloroparafini**.

Trdni poliklorbifenili in trdni kloroparafini, če imajo lastnosti umetnih voskov, so **izključeni** (**tar.št. 34.04**).

(10) **Mešani polietile glikoli z zelo majhno molekulsko maso**, **na primer:** mešanice di-, tri- in tetraetilen glikolov.

Drugi polietilen glikoli so **izključeni (tar. št. 39.07),** če imajo lastnosti umetnih voskov (**tar. št. 34.04**).

(11) **Mešanice mono-, di- in tri-estrov maščobnih glicerinskih kislin**, ki se uporabljajo kot emulgatorji za maščobe.

Vendar pa so iz te tar. številke **izključeni** estri z lastnostmi voskov (**tar. št. 34.04**).

(12) **Fuzelno olje**, ki se dobiva pri čiščenju surovega *etilnega alkohola*.

(13) **Dippelovo olje** (kostno olje, živalsko olje), ki se dobiva z destruktivno destilacijo kosti ali rogov prežvekovalcev.

(14) **Ionski izmenjalci**, kot anorganske spojine, so netopne spojine, ki v stiku z raztopino nekega elektrolita **zamenjajo** enega izmed lastnih ionov z enim od ionov, vsebovanih v snovi, ki je raztopljena v tej raztopini. Ta lastnost je pomembna za industrijo, **na primer:** za **odstranjevanje** *kalcijevih* ali *magnezijevih* soli iz trde vode, namenjene za kotle, v tekstilni industriji in v industriji barv, v pralnicah itd. Uporabljajo se tudi za spreminjanje slane vode v pitno vodo itd. **Vključujejo** umetne **natrijeve zeolite** (*alumo-nosilikate*).

(15) **Sredstva za preprečevanje nastajanja vodnega kamna**, ponavadi na osnovi *natrijevega karbonata, natrijevih silikatov, taninov* itd. To so sredstva, ki se dodajajo trdi vodi in ki obarjajo večino raztopljenih kalcijevih in magnezijevih soli tako, da **preprečujejo tvorbo** sedimentnega apnenca v kotlih, ceveh parnih generatorjev in v drugih aparatih, skozi katere teče voda.

(16) **Oksilit (ali kisikov kamen)** - pripravljajo ga z dodajanjem majhnih količin **na primer:** soli niklja ali bakra k *natrijevemu peroksidu*. Z namakanjem v vodi uravnava sproščanje kisika. Pogosto se pojavlja v obliki kock ali plošč.

(17) **Dodatki, ki strjujejo lake, lepila, kite**, **na primer:** mešanice *amonijevega klorida* s *sečnino*, raztopine *izocianatov, v* organskih topilih, mešanice *amino* spojin itd.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** katalizatorji, injicatorji, pospeševalci **(tar.št. 38.15),** raztopine ***reaktivnih*** plastičnih mas v organskih topilih (ponavadi **39. Poglavje ali tar.št. 32.08).**

(18) **Absorbcijska sredstva za vakuumske cevi** - *geterji* - na osnovi barija, cirkonija itd. Te zmesi so ponavadi pripravljene v pastilah, tabletah ali v podobnih oblikah, ali pa so na kovinskih cevčicah ali žicah in se uporabljajo za **odstranjevanje kisika** v elektronkah.

(19) **Sredstva za brisanje črnila**, **pripravljena v pakiranjih za prodajo na drobno**. To so ponavadi vodne raztopine kemično določenih spojin. V nekaterih primerih je lahko uporabljena **ena spojina** (**na primer:** vodna raztopina *kloramina*), včasih pa sta pomešani **dve spojini** z dopolnilnimi funkcijami. V zadnjem primeru sta v pakiranju po dve steklenički, od katerih je v eni **na primer:** vodna raztopina *kislega natrijevega sulfita,* v drugi pa vodna raztopina *kalijevega permanganata*.

(20) **Korekturni laki za popravljanje matric v pakiranjih za prodajo na drobno**. So ponavadi celulozni laki roza barve, pripravljeni v stekleničkah, katerih zamaški so opremljeni z majhnimi čopiči.

Če ti laki ***niso pripravljeni*** v pakiranjih za prodajo na drobno kot korekturni laki za popravljanje matric, so iz te tar. številke **izključeni**. Sestavljena razredčila za lake organske sestave spadajo v **tar. št. 38.14**.

(21) **Korekturne tekočine v pakiranjih za prodajo na drobno**. To so neprozorne (belo ali drugače obarvane) tekočine, ki sestoje pravzaprav **iz pigmentov**, **veziv in topil** in, ki se uporabljajo za **prekrivanje napak** ali drugih neželenih znakov v natipkanem besedilu, v rokopisih, fotokopijah ofsetnih matricah ali podobno. Ponavadi se pojavljajo v belih stekleničkah, katerih zamaški so **opremljeni z majhnim čopičem**, v pločevinkah ali v obliki nalivnika.

Sestavljena organska topila organske, se uvrščajo v **tar. št. 38.14**.

(22) **Preparati, ki se uporabljajo predvsem z namenom, da bi zbistrili vina in druge fermentirane pijače**. Običajno so na osnovi *polivinilpirolidona* ali *albuminoznih* snovi, kot je **na primer:** ribje lepilo, želatina, karagenski mah ali jajčni albumin. Vendar se iz te tar. številke **izključujejo**, če vsebujejo encime (**tar. št. 35.07**).

(23) **Sestavljeni barvni ekstenderji**. Pojavljajo se v obliki prahu, ki se pogosto dodaja barvam (razen vodnim), da bi **znižali njihovo ceno** in hkrati, da bi **izboljšali** nekatere lastnosti barv (**na primer:** prekrivnost barvnih pigmentov). Uporabljajo se tudi pri izdelavi vodnih barv, vendar delujejo v tem primeru kot pigmenti. Ti preparati **sestoje iz zmesi** dveh ali več naravnih izdelkov (*kred, naravnega barijevega sulfata, skriljevca, dolomila, naravnega magnezijevega karbonata, sadre, azbesta, sljude, lojevca, kalcita* itd.), iz mešanic teh izdelkov s kemičnimi izdelki ali iz zmesi kemičnih izdelkov (**na primer:** iz zmesi *aluminijevega hidroksida* z *barijevim sulfatom*).

V to skupino spadajo tudi fino zmlet naravni kalcijev karbonat ***("Champaignsko belo"),*** katerih delci so po posebnem postopku premazani s plastjo *stearinske kisline*, ki odbija vodo **(tiksotropna sredstva).**

(24) **Mešanice za proizvodnjo določenih keramičnih predmetov** (umetnih zob itd.) - **na primer:** **zmesi** na osnovi *kaolina, kremena ali feldspata*.

(25) **Taljivi testni keramični izdelki za ugotavljanje temperature** ***(Segerovi stožci*** itd.). Ponavadi se pojavljajo v obliki majhnih piramid ali stožcev, izdelanih iz mešanic, podobnih tistim iz keramičnih past in preparatov, ki lahko osteklenijo. Njihova sestava je oblikovana tako, da se na

določeni temperaturi **zmehčajo** ali **deformirajo** in tako jih lahko uporabljajo za nadzor žganja predmetov, kot so keramični izdelki.

(26) **Natronsko apno** se pripravlja z impregniranjem čistega apna z natrijevim hidroksidom, uporablja pa se **za absorbcijo** *ogljikovega dioksida* v anestetičnih sistemih za reanimacijo, v podmornicah itd. Ta tar. številka **izključuje** natronsko apno kot laboratorijski reagent (**tar. št. 38.22**).

(27) **Silika-gel, obarvan s kobaltovimi solmi**, ki se uporablja kot **sušilo**, ki spreminja barvo v odvisnosto od stopnje nasičenosti z vodo (**roza** = *izrabljen- vlažen*; **mode**r = *suh*). Mogoča je regneracija s segrevanjem.

(28) **Preparati proti rjavenju**. Ti preparati lahko temeljijo **na primer:** na *fosforni kislini*, *taninski kislini* , amino spojin ipd., ki delujejo kemično preventivno proti rjavenju.

Preparati proti rjavenju na osnovi maziv se uvrščajo v **tar. št. 27.10** ali **34.03** - odvisno od primera.

(29) **Preparati (na primer: tablete), ki vsebujejo saharin ali njegove soli in substance, kot je natrijev bikarbonat (natrijev kisli karbonat) in v vinsko kislino**, ki **niso** prehrambeni izdelki (***nimajo kalorične vrednosti***), se pa uporabljajo za zaslajevanje.

(30) **Sol za konzerviranje in nasoljevanje** na osnovi *natrijevega klorida* z dodanim *natrijevim nitritom* (***nitritne* soli**) ali *natrijevim nitratom* (***nitratne* soli**) in ***dietetična*** sol (z zmanjšano vsebnostjo natrija, ki je delno zamenjan s kalijem **na primer**: zmes natrijevga klorida in kalijevega klorida).

Ti izdelki se uvrščajo v **tar. št. 21.06, npr., če vsebujejo sladkor**.

(31) **Določeni nevgrajeni rezani elementi iz piezoelektričnega materiala (razen kremena, turmalina itd. iz tar. št. 71.03 ali 71.04).**

Materiali, ki se v proizvodnji piezoelektričnih elementov najpogosteje uporabljajo in, ki spadajo v to tar. številko, **so:**

(a) *Roschellova sol* ali *Seignettova* sol, **na primer:** *kalij-natrijev tatratat*, *etilendiamintatrarat;* amonijev, rubidijev in cezijev *ortofosfat* in njihovi pomešani kristali.

(b) *Barijev nitrat, svinčev cirkontitanat, svinčev metaniobat, svinčev stroncij-titanov cirkonat, kalcijev titanat* itd.

Te elemente pridobivajo iz visoko kvalitetnih kultiviranih kristalov ***s preciznim rezanjem***, ki ustreza njihovim električnim osem. **Pred rezanjem** spadajo taki kristali v ustrezne tar. številke **28. ali 29. poglavja**, v kolikor sestoje iz kemično določenih spojin, sicer pa v to tar. številko.

Ta tar. številka **vključuje** tudi polikristalne polarizirane elemente izdelkov, naštetih v predhodnem besedilu **pod (b) pod pogojem, da niso vgrajeni**.

(32) **Preparati proti zdrsavanju prenosnih jermenov**, ki sestoje iz mastnih snovi, abrazivov itd. V to tar. številko **spadajo celo**, če vsebujejo **70 mas.%** ali več naftnih olj ali olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov.

(33) **Vmesni izdelki, dobljeni pri proizvodnji nekaterih terapevtskih substanc (na primer: antibiotikov)** s pomočjo *mikroorganizmov* s fermentacijo, filtriranjem in prvostopenjsko ekstrakcijo in, ki ponavadi **vsebujejo do 70 %** aktivne snovi - **na primer:** ***"alkalne"*** pogače, ki so vmesni izdelek *klortetraciklina* (**aureomicina)** in, ki sestoje iz neaktivnega micelija, pomožnega filtrirnega sredstva in iz ***10 - 15 % klorotetraciklina***.

(34) **Predmeti, ki proizvajajo svetlobne učinke s fenomenom kemiluminiscence** - svetleče palčke, pri katerih nastane svetlobni učinek zaradi kemične reakcije med vrsto *estrov oksalne kisline* in *vodikovim peroksidom* v prisotnosti topila in **fluoroscenčne spojine**.

(35) **Startne tekočine za zaganjanje bencinskih motorjev**, ki sestoje iz *dietiletra*, **pribl. 70 mas.%** ali več naftnega olja in tudi iz drugih sestavin, vendar s tem da je **dietil eter osnovna sestavina**.

(36) **Paste in praški za oblikovanje - modeliranje** (uporabni po zmešanju z vodo). Prašek sestoji iz pribl. **30 % ržene moke** in pribl.**30 % lesne celuloze**, skupaj s cementom, lepilom in kredo.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** past za modeliranje iz **tar. št. 34.07**.

(37) ***"Pigmenti za matiranje"***, ki sestoje iz aluminijevih soli, modificirane s smolno kislino, katerih delci so premazani oziroma prevlečeni s *celuloznim etrom* zaradi zaščite pred topili in zaradi preprečevanja sedimentacije.

(38) ***"Paste iz ribjih lusk"*** **ali** ***"ribji guano"***, ki sestoji iz surove, srebrnkaste paste, katero pridobivajo z obdelavo ribjih lusk s špiritom. Zaradi vsebnosti guanina jo, po prečiščevanju, uporabljajo za izdelavo biserne esence.

(39) **Kristali talijevega bromjodida (TlBr-TlJ)**, ki sestoje iz trdne raztopine bromidov in jodidov, uporabljajo pa se zaradi njihovih optičnih lastnosti (**velika propustnost infrardečih (IR) žarkov**).

(40) **Želirana sredstva** - kemično nedefinirani izdelki, ki sestoje iz minerala *montmorilonita (Bentonit-* vrsta gline), ki je izpostavljen posebnemu postopku, katerega rezultat je **ogranofoličnost.** Pripravljna so v obliki prahu kremnobele barve, uporabljajo pa se v proizvodnji številnih organskih preparatov (barv, lakov, vinilne disperzije, voskov, lepil, kitov, kozmetike itd.).

(41) **Industrijske maščobne kisline:**

(i) *dimerizirane*

(ii) *trimerizirane* in

(iii) *estrificiran*e z amilnim alkoholom in nato *epoksidirane.*

(42) **Aglomerirane mešanice** tehničnega *molibdenovega oksida*, *ogljika* in *borove kisline,* pripravljene za uporabo kot legirujoči material v proizvodnji jekla.

(43) **Praški imenovani** ***"sivi oksid"*** **ali** ***"črni oksid"*** **in včasih <u>nepravilno</u> imenovani** ***"svinčev prah"***, so po posebnem postopku pripravljene zmesi *svinčevega monoksida* ***(PbO , 65 do 80%)*** in *kovinskega svinca.*Oksidacija poteka kontrolirano v krogelnih mlinih. Uporablja se v proizvodnji akumulatorskih plošč.

(44) **Mešanice izomerov iz dveh različnih organskih spojin** - mešanica *divinilnih* in *benzenovih* izomerov (**tipizirano med 20 in 45 %**) in izomerov *etilvinil benzenov* (**tipizirano med 33 in 50 %**), ki se uporabljajo **za mreženje poliestrskih smol**, v katerih oba kompleta izomerov sodelujeta v mreženju (se vgrajujeta).

(45) **Mešanice, ki se uporabljajo kot zgoščevalci in stabilizatorji emulzij v kemičnih preparatih ali kot veziva v proizvodnji brusov** - sestoje iz izdelkov iz različnih tar. številk, ali pa iz iste tar. številke iz **25. poglavja**, vštevši tudi kombinacije z materiali iz drugih poglavij in ki so ene izmed naslednjih sestav:

- mešanice *različnih glin*;

- mešanice *različnih glin* in *feldspata;*

- mešanice *različnih glin, feldspata* v prahu in naravnega *boraksa v prahu (tinkal*);

- mešanice *gline, feldspata in natrijevih silikatov.*

(46) **Mešanice, ki se uporabljajo za vzgojo rastlin, kot so *"zemlje za lončke",*** ki sestoje iz izdelkov, uvrščenih v **25. poglavje** (zemlja, pesek, glina) in, ki **lahko** vsebujejo majhne količine *dušika, fosforja in kalija.*

Vendar pa so iz te tar. številke **izključene** mešanice **šote** in **peska** ali **gline**, katerim daje ***bistveni značaj šota*** (**tar. št. 27.03**).

(47) **Paste za kopiranje na osnovi želatine**. Uporabljajo se za razmnoževanje risb, za premazovanje oziroma prevlačenje valjev tiskarskih strojev itd. Njihova sestava variira, osnovna sestavina pa je želatina, kateri so (v različnih razmerjih) dodani dekstrin in barijev sulfat (če gre za uporabo za tiskarske valje tiskarskih strojev), glicerin in sladkor in polnila (kaolin itd.).

Te paste se uvrščajo v to tar. številko **neglede** na to, ali se dobavljajo v razsutem stanju(vškatlah,bobnih itd.), ali pa so pripravljene za uporabo (ponavadi na papirni ali tekstilni podlagi).

Ta tar. številka **izključuje** tiskarske valje za tiskarske stroje, prevlečene s pastami za kopiranje (**tar. št. 84.43**).

(C) PREOSTANKI IZDELKOV KEMIČNIH INDUSTRIJ ALI PODOBNIH INDUSTRIJ, KI NISO NAVEDENI IN VKLJUČENI V DRUGIH TARIFNIH ŠTEVILKAH

(1) **Alkalni železov oksid** - uporablja se za **prečiščevanje plinov**, predvsem premogovega plina, ki vsebuje nečisti *feroksid*. Alkalni železov oksid pridobivajo kot vzporedni izdelek enega izmed ekstrakcijskih postopkov aluminija iz boksita. Ti vzporedni izdelki vsebujejo tudi natrijev karbonat, silicijev dioksid in drugo.

(2) **Ostanki pri proizvodnji antibiotikov (imenovani *"pogače")*** - vsebujejo **zelo malo** *antibiotikov* in so zaradi tega primerni za uporabo pri proizvodnji mešane živinske krme.

(3) **Amonijakove plinske vode**, proizvedene kot vodni del sedimentiranja iz surovega katrana kamenega premoga, kondenzacije plina iz kamenega premoga, kot tudi absorbcije amonijaka v vodah, ki se uporabljajo za pranje tega plina. Ponavadi jih pred transportom koncentrirajo. So rjavkaste tekočine, ki se uporabljajo za pridobivanje amonijakovih soli (še posebno amonijevega persulfata) in prečiščenih in koncentriranih vodnih raztopin amonijakovega plina.

(4) **Iztrošeni oksid** je ostanek pri čiščenju svetilnega plina (ogljikov plin). Po fizični odstranitvi največjega dela amonijaka v obliki amonijakovih vod se kemično obdeluje z maso za prečiščevanje, ki ponavadi sestoji iz *hidriranega ferioksida* (**rjavi hematit**), lesnih ostružkov in iz kalcijevega sulfata. Ta, iztroševa masa za prečiščevanje sestoji iz mešanice žvepla, *Pruskega modrega*, majhnih količin amonijakovih soli in drugih izdelkov, katere je vseboval surovi amonijak. Pojavlja ponavadi v obliki prahu ali granul, njegova barva variira od zelenkaste do rjavkaste in je neprijetnega vonja. Uporablja se predvsem za ekstrakcijo žvepla in cianidov (posebno *Pruskega modrega*) ter kot gnojilo in insekticid.

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) terpenske vzporedne izdelke iz deterpinacije eteričnih olj (**tar. št. 33.01**),

(b) odpadne lužnice iz proizvodnje lesne celuloze (**tar. št. 38.04**),

(c) sredstva za dodelavo in druge preparate in izdelke, ki se uporabljajo v tekstilni industriji, v industriji papirja, usnja in v podobnih industrijah (**tar. št. 38.09**),

(d) mešanice materialov, ki se uporabljajo za toplotno in zvočno izolacijo iz **tar. št. 68.06**, kot tudi **mešanice** na osnovi azbesta ali azbesta in *magnezijevega karbonata* iz **tar. št. 68.12**.

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 3824.71 in 3824.79

Tar. podšt. 3824.71 in 3824.79 vključujeta mešanice, ki vsebujejo *perhalogenirane* derivate acikličnih ogljikovodikov z dvema ali več različnimi halogeni, vštevši mešanice takšnih *perhalogeniranih* derivatov z drugimi snovmi.

Trgovanje z mešanicami, ki **vsebujejo aciklične ogljikovodike**, *perhalogenirane* **samo** *s fluorom* in *klorom*, nadzira *Montrealski protokol o snoveh, ki načenjajo ozonski plašč (Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozon Layer).*

VII. ODDELEK

PLASTIČNE MASE IN IZDELKI IZ PLASTIČNIH MAS, KAVČUK IN IZDELKI IZ KAVČUKA IN GUME

OPOMBE

1. Proizvodi, ki so **pripravljeni v kompletih** in so iz dveh ali več posebnih sestavin, od katerih se nekatere ali vse urščajo v ta oddelek in so namenjene za to, da bodo pomešane med seboj, da bi dobili proizvode iz VI. ali VII. oddelka, se uvrščajo v tarifno številko, ki ustreza temu proizvodu, **če so sestavljene**:

   (a) takšne, da je mogoče s stališča njihovega doziranja glede na način, kako so pripravljene, jasno spoznati, da so namenjene **za uporabo skupaj**, ne da bi jih bilo treba prej prepakirati;

   (b) **skupaj carinjene**:

   (c) takšne, da je mogoče po njihovi naravi ali relativnih deležih, v katerih so navzoče, spoznati, da se **med seboj dopolnjujejo**.

2. Proizvodi iz plastičnih mas, kavčuka in gume, na katerih so tiskani motivi, besedilo, ilustracije ipd., in pri katerih je **tisk bistven** pri glavni uporabi proizvodov, se uvrščajo v **49. poglavje**, razen proizvodov iz tar. št. 3918 in 3919.

SPLOŠNA DOLOČILA

Opomba 1. k oddelku

Ta Opomba se nanaša na **razvrščanje blaga, pripravljenega v komplete**, ki sestoje iz dveh ali več posameznih sestavin (izdelkov), od katerih se nekateri ali vsi uvrščajo v **Oddelek VII.** Vendar pa se ta Opomba nanaša le na komplete, katerih sestavni izdelki so namenjeni temu, da se med seboj pomešajo in tako postanejo izdelki **oddelka VI ali VII**. Taki kompleti se morajo uvrščati v tarifno številko, ki ustreza temu izdelku, vendar **pod pogojem**, da posamezne sestavine izpolnjujejo **pogoje od (a) do (c)** te Opombe.

Omeniti je treba, da v tem poglavju ni zajetega blaga, pripravljenega v kompletih, ki so sestavljeni iz dveh ali več posameznih sestavin, od katerih se nekateri ali vsi uvrščajo v **Oddelek** VII, ki pa so namenjeni za **sosledično uporabo (sukcesivno uporabo)**. Tako pripravljeno blago za prodajo na drobno se bo uvrstilo na osnovi temeljnih pravil za razvrščanje (pretežno splošnega blaga, **temeljno pravilo 3 (b)).** V primeru, **če niso pripravljeni za prodajo na drobno, se sestavine razvrstijo ločeno**.

Opomba 2. k oddelku

Blago iz **tar. številke 39.18** (talne obloge, zidne obloge in stropovi iz plastičnih mas) in blago iz **tar. št. 39.19** (samolepilne plošče itd. iz plastičnih mas) ostanejo uvrščeni v pravkar navedenih tar. številkah in se **ne uvrščajo v 49. poglavje** tudi, če so na njih natisnjeni motivi, črke ali slike in katerih uporaba v razmerju do pretežne uporabe ni vzporedna. **Vendar pa se** vse blago iz plastičnih mas, gume ali vrst gum, opisanih v tem oddelku, **uvršča v 49. poglavje**, v kolikor **tisk** daje **bistveni značaj** izdelku (**na primer:** plastični trakovi z opozrilnimi napisi, obvestili, slikami itd).

39. POGLAVJE

PLASTIČNE MASE IN PROIZVODI IZ PLASTIČNIH MAS

OPOMBE

1. Z izrazom "**plastične mase**" so v tarifi mišljeni tisti materiali iz tar. št. 3901 do 3914, katere je mogoče ali je bilo mogoče bodisi v trenutku polimerizacije ali na kaki naslednji stopnji, medtem ko so bili pod kakšnim zunanjim vplivom (običajno pod vplivom toplote ali tlaka, po potrebi pa tudi topila ali plastifikatorja), oblikovati z litjem, ekstrudiranjem, valjanjem ali po drugem postopku v oblike, ki se ohranijo po prenehanju zunanjega vpliva.

   Z izrazom "**plastične mase**" je v tej tarifi mišljen tudi vulkanfiber. Z izrazom "**plastične mase**" pa **niso** mišljeni tekstilni materiali iz **XI. oddelka**.

2. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) voski iz **tar. št. 27.12 ali 34.04**;

   (b) izločene kemično določene organske spojine (**29. poglavje**);

   (c) heparin in njegove soli (**tar. št. 30.01**);

   (d) raztopine (razen kolodijev) plastičnih mas iz tar. št. 39.01 do 39.13 v hlapljivih organskih topilih (voda ni organsko topilo) z vsebnostjo topila več kot 50 mas.% (**tar. št. 32.08**); tiskarske folije iz **tar. št. 32.12**;

   (e) organska površinsko aktivna sredstva in preparati iz **tar. št. 34.02**;

   (f) staljene smole ali smolni estri (**tar. št. 38.06**);

   (g) diagnostični lističi (reagenti) na podlogi iz plastičnih mas (**tar. št. 38.22**);

   (h) sintetični kavčuk, definiran v **40. poglavju**, in proizvodi iz sintetičnega kavčuka;

   (ij) sedlarski in jermenarski izdelki (t**ar. št. 42.01**), kovčki, ročne torbe in druga embalaža iz tar. **št. 42.02;**

   (k) pletarski izdelki, košarski izdelki in drugi izdelki iz **46. poglavja**;

   (l) tapete iz **tar. št. 48.14**;

   (m) blago iz **XI. oddelka** (tekstil in tekstilni proizvodi);

   (n) proizvodi iz **XII. oddelka** (npr.: obutev, kape, klobuki itd.; dežniki, sončniki, palice, biči, korobači in njihovi deli);

   (o) imitacije nakita iz **tar. št. 71.17**;

   (p) proizvodi iz **XVI. oddelka** (stroji ter mehanske ali električne naprave);

   (q) deli letal ali vozil iz **XVII. oddelka**;

   (r) proizvodi iz **90. poglavja** (npr.: optični elementi, okviri za očala, risalni instrumenti);

   (s) proizvodi iz **91. poglavja** (npr.: urni okrovi);

   (t) proizvodi iz **92. poglavja** (npr.: glasbila in njihovi deli);

   (u) proizvodi iz **94. poglavja** (npr.: pohištvo, svetilke in njihov pribor, svetlobni znaki, montažne zgradbe);

   (v) proizvodi iz **95. poglavja** (npr.: igrače, rekviziti za šport in igre);

(w) proizvodi iz **96. poglavja** (npr.: ščetke, gumbi, zadrge, glavniki, ustniki ali cevke za pipe; ustniki za cigarete in podobno, deli termovk in podobno, peresa, patentni svinčniki).

3. Tar. št. 39.01 do 39.11 **obsegajo samo naslednje blago**, ki je proizvedeno s kemično sintezo:

(a) tekoče sintetične poliolefine, od katerih **pod 60% prostornine destilira pri 300°C** po konverziji pri 1.013 milibarih z destilacijo pod zmanjšanim tlakom (tar.št. 39.01 in 39.02);

(b) smole, ki niso visoko polimerizirane, vrsta kumaron-inden smole (tar. št. 39.11);

(c) druge sintetične polimere s povprečjem **najmanj 5 monomernih enot**;

(d) **silikone** (**tar. št. 39.10**);

(e) **rezole** (**tar. št. 39.09**) in druge predpolimere.

4. Z izrazom "**kopolimeri**" so mišljeni vsi polimeri, v katerih ni posameznega monomera, ki sestavlja **po masi 95% ali več** celotne vsebnosti polimera.

Če ni določeno drugače, se po tem poglavju kopolimeri (vključno kopolikondenzate, proizvode kopoliadicije, blok kopolimere in cepljene kopolimere) in polimerne mešanice uvrščajo v tarifne številke, ki obsegajo polimere tega komonomera, ki prevladuje po masi nad vsakim drugim posameznim komonomerom, pri čemer je treba komonomere, katerih polimeri se uvrščajo v isto tarifno številko, šteti, kot da sestavljajo posamezni komonomer.

Če posamezni komonomer **ne prevladuje po masi**, se kopolimeri in polimerne mešanice uvrščajo v zadnjo po vrsti izmed tistih tarifnih številk, ki jih je treba zaradi pomembnosti enako upoštevati.

5. **Kemično modificirani polimeri**, pri katerih so opravljene spremembe s kemično reakcijo samo z dodatki h glavni polimerni verigi, se uvrščajo v ustrezno tarifno številko nemodificiranega polimera. Ta določba se ne uporablja za cepljene (graft) kopolimere.

6. V tar. št. 39.01 do 39.14 so z izrazom "**primarne oblike**" mišljene samo naslednje oblike:

(a) **tekočine in paste**, vključno **disperzije** (emulzije in suspenzije) in **raztopine**;

(b) **bloki nepravilne oblike, kepe, prah** (vključno prah za oblikovanje), **zrnca, luske in podobne oblike**.

7. **Tar. št. 39.15 ne obsega** odpadkov, ostružkov in ostankov posameznih termoplastičnih materialov, predelanih v primarne oblike (tar. št. 39.01 do 39.14).

8. Pri tar. št. 39.17 so z izrazom "**cevi in gibke cevi**" mišljeni votli proizvodi, ne glede na to, ali so polizdelki ali končni proizvodi, ki se običajno uporabljajo za transport ali razdeljevanje plinov ali tekočin (npr. rebraste cevi za zalivanje, perforirane cevi). Ta izraz obsega tudi črева za klobasne izdelke in druge sploščene cevi. Vendar pa se proizvodi, razen prej omenjenih proizvodov, ki imajo drugačen notranji prečni prerez, razen krožnega, ovalnega, pravokotnega (pri katerih dolžina ne presega 1,5 širine) ali v obliki pravilnega mnogokotnika, ne štejejo za cevi, temveč za profilne oblike.

9. Pri tar. št. 39.18 so z izrazom "**plastične tapete za stene in strope**" mišljeni proizvodi v zvitkih, širokih 45 cm ali več, primerni za dekoracijo sten in stropov, ki so sestavljeni iz plastične mase, trajno pritrjene na podlago iz kakršnega koli materiala, razen iz papirja, če je plast plastične mase (na sprednji strani) šagrinirana - zrnate površine, reliefno okrašena, površinsko pobarvana, s tiskanimi vzorci ali drugače okrašena.

10. V tar. št. 39.20 in 39.21 so z izrazom "**plošče, listi, filmi, folije in trakovi**" mišljene samo plošče, listi, filmi, folije in trakovi (**razen tistih iz 54. poglavja**) in bloki pravilne geometrijske oblike, tiskani ali netiskani ali drugače površinsko obdelani, nerazrezani ali razrezani v pravokotne

oblike (vključno kvadratne), toda nadalje neobdelani (tudi če so z rezanjem izdelki postali končni - za uporabo).

11. **Tar.št. 39.25 obsega samo** naslednje izdelke, če niso zajeti v kateri koli tarifni številki II. razdelka tega poglavja:

(a) rezervoarje, cisterne (vključno septične cisterne), kadi in podobne posode s prostornino nad 300 l;

(b) gradbene elemente, ki se uporabljajo npr. za pode, stene, pregrade, strope ali strehe;

(c) žlebove in pribor zanje;

(d) vrata, okna in njihove okvire ter prage za vrata;

(e) balkonske, stopniščne in druge ograje, vrata in podobne ovire;

(f) oknice, okenske navojnice (tudi žaluzije) in podobne proizvode, njihove dele in pribor;

(g) police velikih dimenzij, ki se lahko zložijo ali se trajno vgradijo, na primer v prodajalnah, delavnicah, skladiščih;

(h) okrasne arhitekturne značilnosti, na primer: žlebasti okraski, kupole in podobno;

(ij) pribor za trajno vgraditev v vrata ali na vrata, okna, stopnišča, stene ali druge dele zgradbe, npr.: gumbi, ročice, kljuke, držala, držala za brisače, stikalne plošče in druge zaščitne plošče.

°
° °

OPOMBA K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

1. Znotraj katere koli tarifne številke tega poglavja se bodo **polimer (vključno kopolimeri)** in kemično modificirani polimeri **uvrščali po naslednjih pravilih**:

(a) **Če obstoja podštevilka "drugo" v isti seriji**:

(1) označba v podštevilki polimera s predpono "**poli**" (npr. polietilen in poliamid-6,6) pomeni, da je monomera ali monomerne enote imenovanega polimera vzetega skupaj več kot 95 mas.% od celotnega polimera;

(2) kopolimeri imenovani v podštevilkah 3901 30, 3903 20, 3903 30 in 3904 30, se uvrščajo v te podštevilke, **pod pogojem**, da komonomerna enota v imenovanem kopolimeru sodeluje s **95 mas.% ali več** v celotnem polimeru;

(3) kemično modificirani polimeri, se uvrščajo v podštevilko "**drugo**" **pod pogojem**, da niso kemično modificirani polimeri bolj specifično zajeti v drugi podštevilki;

(4) polimeri, ki se ne morejo razvrstiti po zgoraj navedenih pravilih (1), (2) ali (3) se uvrščajo v podštevilko med ostalimi podštevilkami v seriji po teži prevladujočega monomera v polimeru. V ta namen je potrebno monomere v polimeru, ki se uvrščajo v isto tar. št. vzeti skupaj;

(b) **Če ne obstoja podštevilka "drugo" v isti seriji**:

(1) polimeri se uvrstijo v podštevilko polimera monomerne enote, ki prevladuje po teži nad katero koli komonomerno enoto;

(2) kemično modificirani polimeri, se uvrščajo v podštevilko, ki odgovarja nemodificiranemu polimeru.

Kadar v kopolimerih **nobena** monomerna enota **ne prevladuje**, se uporabi temeljno pravilo **TP 3 (C).**

Polimerne **mešanice** se uvrščajo v **tar. podšt. prevladujočega polimera**.

SPLOŠNA DOLOČILA

V splošnem **vključuje** to poglavje snovi, imenovane polimeri in polizdelki ter njihovi izdelki, **pod pogojem**, da niso izključeni po **Opombi 2** k temu poglavju.

Polimeri

Polimeri sestoje iz molekul, za katere je značilno ponavljanje ene ali več vrst monomernih enot.

Polimeri se pridobivajo z reakcijo mad različnimi monomernimi enotami ali istovrstnimi monomernimi enotami. Procesi pri katerih nastajajo polimeri se imenuje *polimerizacija*. V širšem pomenu besede **vključuje** ta pojem **naslednje vrste reakcij:**

(1) **Aditivna polimerizacija**, v kateri posamezna molekula z nenasičenim *etilenom* deluje na vsako drugo z enostavnim *dodajanjem*, **brez sproščanja vode ali drugih vzporednih izdelkov**, zaradi ustvarjanja polimerne verige, ki vsebuje samo vezi *ogljik-ogljik* **(npr proizvodnja polietilenov iz etilena ali iz kopolimerov etilen vinil acetata, iz etilena in vinilacetata).** To vrsto polimerizacije včasih imenujejo enostavna *polimerizacija* ali *kopolimerizacija* - to pomeni, da uporabljajo pojma polimerizacija in kopolimerizacija v ožjem pomenu.

(2) **Polimerizacija s prestavljanjem skupin**, pri kateri molekule s funkcionalnimi skupinami, ki vsebujejo atome **na primer:** *kisika, dušika* ali *žvepla*, delujejo na vsako drugo molekulo **z reakcijo** *kondenzacije*, **brez sproščaja vode ali drugih vzporednih izdelkov**, pri čemer tvorijo polimerno verigo, v kateri monomerne enote združujejo **etrska, amidna, uretanska** ali druge vezi (**na primer:** proizvodnja *polimetilen oksida iz formaldehida, poliamida-6 iz kaprolaktamov ali pa poliuretana iz poliolov in izocianatov*). To vrsto polimerizacije **imenujejo tudi poliadicija**.

(3) **Polimerizacija s kondenzacijo**, pri kateri molekule s funkcionalnimi skupinami, ki vsebujejo atome **na primer:** *kisika, dušika ali žvepla*, delujejo z vsako drugo molekulo **s kondenzacijsko** reakcijo **s sproščanjem vode in drugih vzporednih izdelkov**, pri čemer ustvarjajo polimerno verigo, v kateri monomerne enote združujejo etrska, estrska, amidna ali druge vezi (**na primer:** pridobivanje *polietilen terftalatov iz etilen glikola in ter terftalne kisline ali poliamida 6,6 iz heksametilendiamina* in adipinske kisline). To vrsto polimerizacije imenujejo tudi **kondenzacija ali polikondenzacija**.

Polimeri so lahko ***kemično modificirani***, kot **na primer:** s *kloriranjem polietilena* ali *polivinilklorid*a, s *klorosulfoniranjem* polietilena, z *acetiliranjem* ali *nitriranjem* celuloze ali s *hidrolizo* polivinil acetatov.

KRATICE ZA POLIMERE

Mnoge plastične mase, ki so opisane v tem poglavju, so tudi poznane po njihovih ***"kraticah".*** Najbolj pogoste **oblike kratic so:**

ABS	Akrilonitril-butadien-stiren *kopolimer*
CA	Celulozni acetat
CAB	Celulozni aceto-butirat
CP	Celulozni propionat

CMC	Karboksimetil celuloza (tudi njene soli, na primer: natrijeva sol)
CPE	Kloriran polietilen
EVA	Etilen-vinil acetat *kopolimer*
HDPE	Polietilen visoke gostote
LDPE	Polietilen nizke gostote
LLDPE	Linearni polietilen nizke gostote
PBT	Polibutilen-tereftalat
PE	Polietilen
PEOX	Polietilen-oksid (polioksitilen)
PET	Polietilen-tereftalat
PIB	Poliizobutilen
PMMA	Polimetil-metakrilat
PP	Polipropilen
PPO	Polifenilen-oksid
PPOX	Polipropilen-oksid (polioksipropilen)
PPS	Polifenilen-sulfid
PS	Polistiren (polistirol)
PTFE	Politetra-fluor-etilen
PVAC	Polivinil-acetat
PVAL	Polivinil-alkohol
PVB	Polivinil-butiral
PVC	Polivinil-klorid
PVDF	Polivinilden-fluorid
PVP	Polivinil-piralidon
SAN	Stiren-akrilonitril *kopolimer*

Opozoriti je potrebno, da komercialni polimeri **vsebujejo včasih** več monomernih enot, kot jih predstavlja **"kratica"**.

(**Na primer:** ***linearni polietilen nizke gostote*** **(LLDPE),** ki je običajno polimer etilena, **vsebuje** malo količino (**običajno več kot 5%**) α-olefinskih monomernih enot).

Dalje, relativna količina monomernih enot v polimeru **ni nujno** v enakem vrstnem redu, kot je navedena v **"kratici"** (**na primer:** *akrilonitril-butadien-stiren* **(ABS)** kopolimer, vsebuje **stiren kot prevladujočo** monomerno enoto.

Kratice, je iz zgoraj navedenih vzrokov, potrebno jemati **samo kot vodilo** (***pripomoček***). **Uvrščanje** mora v vseh primerih potekati skladno s komentarskimi pojasnili in Opombami navedenimi k vsaki tarifni številki in podštevilki in na osnovi sestave monomernih enot v polimerih (**glej Opombo 4 in Opombo 1. k oddelku v tem poglavju**).

Plastične mase

Pojem **"plastične mase"** je opredeljen v **Opombi 1** k temu poglavju in označuje tiste materiale iz tar. številk od **39.01 do 39.14,** ki je mogoče ali je bilo mogoče bodisi v trenutku polimerizacije ali na kaki naslednji stopnji, medtem ko so bili pod kakšnim zunanjim vplivom (običajno pod vplivom toplote ali pritiska, po potrebi tudi topila ali mehčalca), oblikovati z litjem, estrudiranjem, valjanjem ali kako drugače v oblike, ki se ohranijo po prenehanju zunanjega vpliva. Pojem **"plastične mase"** v tej Nomenklaturi **vključuje** tudi ***vulkan fiber***.

Vendar pa ta pojem **ne vključuje** tekstilnih materialov **iz oddelka XI**. Omeniti je treba, da velja definicija pojma **"plastične mase"** za celotno Nomenklaturo.

Pojem *"**polimerizacija**"* se v tej opredelitvi uporablja v **širšem smislu**, ki označuje katerikoli postopek tvorbe polimerov, vštevši adicijsko polimerizacijo, polimerizacijo s prestavljanjem skupin (*poliadicija)* in kondenzacijsko polimerizacijo (*polikondenzacijo*).

Če se material iz tega poglavja lahko **večkrat mehča s toploto** in, če ga je mogoče oblikovati v izdelke **na primer:** s stiskanjem in ga nato s hlajenjem strditi, se imenuje "**termoplastičen**".

Če ga je mogoče pretvoriti ali **če je že transformiran v netaljivi izdelek** s pomočjo kemičnih ali fizikalnih sredstev (**na primer:** s pomočjo toplote), se imenuje "**termoreaktiven**" izdelek.

Uporabnost plastičnih mas je skoraj neomejena, vendar se številni izdelki iz plastičnih mas uvrščajo na druga mesta v Nomenklaturi (**glej Opombo 2 k temu poglavju**).

Splošna razdelitev tega poglavja.

To poglavje je razdeljeno na **dva pod-poglavja**. **Prvo pod-poglavje vključuje** polimere v primarnih oblikah, **drugo** pa odpadke, ostružke in ostanke, polizdelke in izdelke.

V **prvo pod-poglavje** spadajo **primarne oblike** izdelkov iz tar. številk od **39.01 do 39.11**, katere pridobivajo s kemično sintezo. Polimeri iz **tar. številk 39.12 in 39.13** so ali naravni polimeri ali dobljeni iz naravnih s kemično obdelavo. **Tar. št. 39.14 vključuje** ionske izmenjalce na osnovi polimerov iz **tar. št. 39.01 do 39.13**.

Tar. št. 39.15 v **drugem pod-poglavju,** se nanaša na **odpadke, ostružke in ostanke plastičnih mas**. **Tar. številke od 39.16 do 39.25 vključujejo polizdelke in izdelke** - artikle iz plastičnih mas.

Tar. št. 39.26 je številka za **"drugo"** in **vključuje** izdelke - artikle iz plastičnih mas ali iz drugih materialov **iz tar. številk od 39.01 do 39.14**, ki na drugem mestu niso ne navedeni in ne zajeti.

Vsebina tarifnih številk od 39.01 do 39.11

Vsebina teh tar. številk je določena v **Opombi 3**. **k temu poglavju**. Te tar. številke **vključuje**jo le blago, ki se proizvaja s kemično sintezo in se deli v naslednje skupine:

(a) **Tekoči sintetični poliolefini** - polimeri, dobljeni iz *etilena, propena, butena* ali iz drugih olefinov. Uvrščajo se v **tar. št. 39.01 ali 39.02 pod pogojem**, da manj od **60 vol.%** destilira pri **300**°C po konverziji na **1,013 milibarov** pri uporabi destilacije pod zmanjšanim tlakom.

(b) **Smole**, ki niso visoko polimerizirane, vrst *kumaron indenskih smol*, dobljene s kopolimerizacijo mešanih monomerov (vštevši **kumaron** ali **inden**), dobljenih iz katrana premoga (**tar. št. 39.11**).

(c) **Drugi sintetični polimeri s povprečjem najmanj 5 monomernih enot** in s strukturo v neprekinjeni vrsti. **Vključujejo** plastične mase, opredeljene v **Opombi 1.** k temu poglavju.

Pri izračunavanju povprečnega števila monomernih enot v smislu **Opombe 3(c)** k temu poglavju, nima poimenovanje polimera kot homopolimera ali kopolimera drugje v nomenklaturi

nikakršnega pomena oziroma vpliva. Posebno polikondenzati in nekateri prestrukturirani (*preusmerjeni*) polimeri, ki štejejo za homopolimere, lahko imajo več od ene *monomerne enote*, od katerih je vsaka drugačne kemične sestave. Monomerna enota je **največja** konstituitivna enota, ki nastane v procesu polimerizacije iz ene monomerne molekule. Monomerne enote ne gre enačiti s konstituitivno enoto, ki se ponavlja in predstavlja najmanjšo konstituitivno enoto, ki s svojim ponavljanjem tvori polimer. Ne gre je enačiti niti z monomerom, ki je posamezna molekula, iz katere se lahko tvorijo polimeri.

PRIMERI

(a) **Polivinilklorid**

Tri *monomerne enote* tvorijo naslednjo verigo:

$$\underbrace{CH_2\text{-}CHCl\text{-}CH_2\text{-}CHCl\text{-}CH_2\text{-}CHCl}_{1\quad 2\quad 3}$$

monomer vinilklorid (CH_2=CHCl)	monomerna enota -CH_2-CHCl-	konstitucionalna enota, ki se ponavlja -CH_2-CHCl-

(V tem primeru sta *monomerna enota* in *konstitucionalna* enota **enaki).**

(b) **Poliamid - 6,6**

Štiri *monomerne enote* tvorijo naslednjo verigo:

$$\underbrace{\text{-NH-}(CH_2)_6\text{-NH-}\overset{O}{\overset{\|}{C}}\text{-NH-}(CH_2)_4\text{-}\overset{O}{\overset{\|}{C}}\text{-}(CH_2)_6\text{-NH-}\overset{O}{\overset{\|}{C}}\text{-}(CH_2)_4\text{-}\overset{O}{\overset{\|}{C}}\text{-}}_{1\quad 2\quad 3\quad 4}$$

monomeri heksametilendiamin (NH_2 - $(CH_2)_6(HN_2)$	monomerne enote -NH-$(CH_2)_6$-NH-	konstitucionalna enota, ki se ponavlja

$$\text{-NH-}(CH_2)_6\text{-NH-}\overset{O}{\overset{\|}{C}}\text{-}(CH_2)_4\text{-}\overset{O}{\overset{\|}{C}}\text{-}$$

in in

$$\text{-}\overset{O}{\overset{\|}{C}}\text{-}(CH_2)_4\text{-}\overset{O}{\overset{\|}{C}}\text{-}$$

adipinska kislina (HOOC-$(CH_2)_4$-COOH)

(V tem primeru gre za **dve različni** *monomerni enoti*, ki tvorita konstitucionalno enoto, ki se ponavlja).

(c) **Kopolimer etilena in vinilacetata**

Šest *monomernih enot* tvori naslednjo verigo:

$$\underbrace{\text{-}CH_2\text{-}CH_2\text{-}CH_2\text{-}\underset{|}{CH}\text{-}\underset{|}{CH}\text{-}CH_2\text{-}CH_2\text{-}CH_2\text{-}\underset{|}{CH}\text{-}CH_2\text{-}CH_2\text{-}CH_2\text{-}}_{1\quad 2\quad 3\quad 4\quad 5\quad 6}$$

AcO OAc OAc

(v katerem je Ac enako $CH_3\text{-}\overset{O}{\overset{\|}{C}}\text{-}$)

monomeri	monomerne enote	konstitucionalna enota, ki se ponavlja
etilen ($CH_2=CH_2$)	$-CH_2-CH_2-$	
in	in	(*)
vinil acetat ($CH_2=CH-OAc$)	$-CH_2-\underset{\vert}{CH}-OAc$	

(d) **Silikoni,** so kemično nedoločeni izdelki, ki vsebujejo **več kot eno molekulo** s *silicij-kisik-silicij* vezjo (**tar. št. 39.10**).

(e) **Rezoli** (**tar. št. 39.09**) **in drugi predpolimeri**. Predpolimeri so izdelki, za katere je značilno določeno ponavljanje monomerni enot, čeprav lahko vsebujejo nezreagirane monomere. Predpolimeri se kot taki ponavadi ne uporabljajo, ampak so namenjeni transformaciji z nadaljnjo polimerizacijo v polimere večje molekulske mase. Zaradi tega ta tar. številka **ne vključuje** končnih izdelkov, kot so **na primer:** *di-izobutilen* **(tar. št. 27.10)** ali mešanice *polietilen glikolov* z zelo nizko molsko maso **(tar. št. 28.24). Primeri** predpolimerov so **na primer:** epoksidi na osnovi ***bisfenola -A*** *ali formaldehida, epoksidiranih z epiklorhidrinom ter polimerni izocianati.*

Kopolimeri in mešanice polimerov

Izraz ***"kopolimer"*** je opredeljen v **Opombi 4.** k temu poglavju kot polimer, v katerem nobena izmed posameznih monomernih enot **ne predstavlja 95%** ali več mase vseh vsebovanih polimerov.

Tako **na primer:** polimer, ki ga sestavlja **95% propilenove monomerne enote in 4% drugih olefinovih** monomernih enot, **ne šteje** za kopolimer.

Kopolimeri **vključuje**jo tudi *ko-polikondenzacijske*, *ko-poliadicijske* izdelke in *blok-polimere* ter *graft ko-polimere*.

Blok kopolimeri so kopolimeri, sestavljeni in **najmanj dveh** povezanih polimernih nizov, od katerih ima vsak **drugačno** monomerno sestavno enoto (**na primer:** kopolimer etilena in propilena z nadomestnima segmentom polietilena in polipropilena).

Graft polimeri so kopilimeri, sestavljni iz glavnih polimernih verig, ki imajo stranske polimerne verige, ki pa so sestavljene vsaka iz drugih monomernih enot.

Primera: stiren-butadien kopolimer-*graft*-polistiren (polistiren, ***"cepljen"*** v kopolimer stiren butadiena) in polibutadien-*graft*-stiren-akrilonitril kopolimer.

Uvrščanje kopolimerov (vštevši *ko-polikondenzacijske*, *ko-poliadicijske* izdelke, *graft*- polimere in *blok* -polimere) **ter mešanic** polimerov **ureja Opomba 4. k temu poglavju**. Če iz konteksta ne izhaja drugače, se morajo ti izdelki uvrstiti v tar. številko, ki **vključuje** kopolimere tiste komonomerne enote, katerega **masa prevladuje** nad maso katerekoli druge sestavne komonomerne enote. V tem smislu štejejo sestavne *ko-monomerne* enote polimera, ki se uvršča v isto tar.številko, skupaj.

Če **nobena** izmed komonomernih enot (ali skupina sestavnih komonomernih enot, katerih polimeri se uvrščajo v isto tar. številko) **ne prevladuje**, se bodisi kopolimeri, bodisi mešanice polimerov, uvrščajo v tisto tar. številko, **ki je zadnja** po številčnem zaporedju med tar. številkami, ki bi v enaki meri prišle v poštev za uvrščanje.

Tako se **na primer** kopolimer ***vinilklorid-vinil acetata,*** ki vsebuje: **55 mas.% vinil kloridne** monomerne enote, uvršča v **tar. št. 39.04**, če pa vsebuje **55 mas.% vinil acetatne** monomerne enote, uvršča v **tar. št. 39.05**.

---

* V tem primeru so *monomerne enote* **nepravilno** razporejene in brez konstitucionalne enote, ki se ponavlja

Podobno se **na primer** kopolimer, ki vsebuje: **45 mas.% etilenske**, **35 mas.% propilenske** in 2**0 mas.% isobutilenske** monomerne enote, uvršča v **tar. št. 39.02**, saj predstavljata **propilenska** in **isobutilenska** monomerna enota, katerih polimeri se uvrščajo v **tar. št. 39.02**, skupaj **55% kopolimera** in, sešteta, **prevladujeta** nad katerokoli *etilensko monomerno enoto.*

Mešanica polimerov, ki jo sestavlja: **55 mas.% poliuretana**, in **45 mas.% poliksilen oksida**, se uvršča v **tar. št. 39.09**, ker ***poliuretanske* monomerne** enote **prevladujejo** nad monomernimi enotami ***poliksilen oksid***. V smislu definicije *poliuretana,* štejejo vse poliuretanske monomerne enote (vštevši monomerne enote *polieter poliola*, ki sestavljajo del *poliuretana*), **skupaj.**

Kemično modificirani polimeri

Kemično modificirani polimeri, to so tisti, pri katerih so bil s kemično reakcijo **spremenjen samo** dodatek k glavni polimerni verigi, uvrščajo se v tar. številko, **ki ustreza nemodificiranemu** polimeru (**glej Opombo 5.** k temu poglavju). Ta določila **ne veljajo** za *graft -polimere.*

Tako se **na primer** klorirani polietilen in klorsulfonirani polietilen uvrščata v **tar. št. 39.01**.

Polimeri, ki so *kemično modificirani*, da oblikujejo reakcijske epoksidne skupine tako, da postanejo *epoksidne smole* (**glej** komentar k **tar. št. 39.07**), se uvrščajo v **tar. št. 39.07**.

Primer: *fenolne smole*, kemično modificirane z *epiklorhidrinom*, se uvrščajo **kot epoksidne smole** in **ne kot** kemično modificirane *fenolne smole* **v tar. št. 39.09.**

Mešanice polimerov, pri katerih je bil kemično modiciran **samo eden** izmed sestavnih polimerov, štejejo za **v celoti** kemično modificirane.

Primarne oblike

Tarifne številke **od 39.01 do 39.14 vključuje**jo le blago v "***primarnih oblikah***". Pojem ***"primarne oblike"*** je opredeljen v **Opombi 6**. k temu poglavju. Nanaša se samo na **naslednje oblike**:

(1) **Tekočine in paste** - lahko so iz osnovnega polimera, ki zahteva nadaljnji postopek s pomočjo toplote ali kako drugače z namenom pridobivanja končnega materiala. Lahko pa so tudi disperzije (*emulzije in suspenzije*), ali pa raztopine neobdelanih ali delno obdelanih materialov. Poleg snovi, nujnih za postopek sam (**na primer:** trdilci ali drugi ko-reagenti in pospeševalci), **lahko** te tekočine vsebujejo tudi druge materiale, kot so mehčalci, stabilizatorji, polnila in barvila, katerih namen je predvcsem dati končnemu izdelku posebne fizikalne ali druge željene lastnosti. Tekočine in paste se uporabljajo za litje, za ekstruzijo itd., pa tudi kot impregnirani materiali za površinske premaze, kot osnova za lake in barve ter kot lepila, zgoščevala, flokulanti itd.

Če ti izdelki zaradi dodajanja kakšnih snovi odgovarjajo bolj specifičnim tar. številkam, so **iz 39. poglavja izključeni**. Tak je primer s:

(a) pripravljenimi lepili - **glej** izključitev **pod (b)** na koncu splošnih določil - **tar. št. 35.06**) in

(b) s pripravljenimi dodatki za mineralna olja (**tar. št. 38.11**).

Omeniti je tudi treba, da se raztopine **(razen kolodijev, ki so mešanice etilnega alkohoola in etra),** ki sestoje iz plastičnih mas iz **tar. št. od 39.01 do 39.13** v ***hlapnih organskih topilih***, uvrščajo v **tar. št. 32.08**, če masa **topila presega 50%** mase **raztopine** (uporaba **Opombe 4. k 32. poglavju**).

Tekoči polimeri brez topila, katere lahko jasno spoznamo za take, namenjene za **uporabo** izključno **kot laki** (pri katerih je tvorba filma odvisna od temperature, atmosferske vlage ali kisika, ne pa od dodajanja trdilca), se uvrščajo v **tar. št. 32.10**. **Če niso** tako spoznavni, se uvrščajo v **39. poglavje.**

(2) **Prah, zrna in luskine** - v teh oblikah se uporabljajo za oblikovanje s pomočjo stiskanja za proizvodnjo lakov, lepil itd. ter kot zgoščevalci, *flokulanti* itd. Lahko sestoje iz nemehčanih materia-

lov, ki tekom stiskanja ali nadaljnjih postopkov postanejo plastični, lahko so tudi iz materialov, katerim so mehčalci dodani. Ti materiali **lahko** vsebujejo polnila (**na primer:** lesno moko, celulozo, tekstilna vlakna, mineralne snovi itd.), barvila in druge snovi, navedene v predhodni **točki pod (1).** Prah lahko uporabljajo **na primer** za plasitficiranje predmetov s pomočjo toplote z ali brez statične elektrike.

(3) **Bloki nepravilnih oblik, kepe in podobne oblike v razsutem stanju**, neglede na to, ali vsebujejo polnila, barvila ali druge snovi, naštete v prejšnji **točki pod (1). Bloki pravilnih oblik niso primarne oblike** in jih označujejo pojmi **"plošče, listi, filmi, folija in trak"** (**glej Opombo 10. k temu poglavju).**

Odpadki, ostružki in ostanki posameznega termoplastičnega materiala, preoblikovani v **primarne oblike**, se uvrščajo **v tar. številke od 39.01 do 39.14** (glede na material), **ne** pa v **tar. št. 39.15** (**glej Opombo 7. k temu poglavju**).

Cevi

Pojem **"cevi",** uporabljen v **tar. št. 39.17**, je definiran v **Opombi 8**. k temu poglavju.

Plošče, listi, film, folije in trakovi iz tar. številk 39.20 in 39.21.

Pojem "plošče, listi, film, folija in trak", uporabljen v **tar. številkah 39.20 in 39.21**, je opredeljen v **Opombi 10.** k temu poglavju.

Plošče, listi itd. se ponavadi uvrščajo v **tar. številke 39.18, 39.19 ali od 39.22 do 39.26**, in sicer **neglede** na to, ali so površinsko obdelani (vštevši **kvadratni** ali v obliki drugih izsekanih **pravokotnih** oblik), z brušenimi robovi, luknjani, rezbarjeni, orobljeni, vpredeni, okvirjeni ali kako drugače obdelani ali razrezani v druge oblike, razen v pravokotne.

Celularne (*ekspandirane*) plastične mase.

Celularne plastične mase so plastične mase **z mnogimi celicami** (*odprte, zaprte celice ali oboje*), ki so porazdeljene po celi masi. K njim se prištevajo tudi **penaste** plastične mase, **ekspandirane** plastične mase in *mikroporozn*e ali *mikrocelične* plastične mase. Lahko so gibljive ali toge.

Celularne plastične mase se proizvajajo na **različne načine**: z uvajanjem plina v plastično maso (**na primer:** z mehanskim mešanjem, evaporizacijo topila z nizkim vreliščem, degradacijo materiala, ki proizvaja plin), mešanjem plastičnim mas z votlimi mikrosferami (*mikrokroglice)* (**na primer:** steklenimi ali iz fenolne smole), s sintriranjem zrn plastičnih mas in z mešanjem plastičnih mas z vodo ali z materialom topnem v topilu, ki se izlužita iz plastičnih mas in puščata prazen prostor.

Kombinacije plastične mase in tekstila.

Plastične zidne tapete in tapete za stropove se, skladno z **Opombo 9.** k temu poglavju, uvrščajo v **tar. št. 39.18**. Sicer se rešuje vprašanje uvrščanja kombinacij plastičnih mas in tekstila z uporabo **Opombe 1 (h) k oddelku XI**, **z Opombo 3.** k **56. poglavju** in z **Opombo 2**. k **59. poglavju**. V tem poglavju so zajeti tudi **naslednji izdelki:**

(a) **Klobučevina (filc)**, impregniran, premazan, prevlečen, prekrit ali laminiran s plastičnimi masami in **ne vsebuje več kot 50 mas.% tekstilnega materiala** in klobučevin, v celoti vdelan v plastične mase.

(b) **Tekstilne tkanine in netkane materiale, popolnoma vdelane v plastične mase** ali v celoti prevlečene ali prekrite z obeh strani s takšnim materialom **pod pogojem**, da je takšna prevleka ali prekrivalo vidno s prostim očesom, ne da bi za ta namen bilo treba spremeniti barvo.

(c) **Tekstilne tkanine**, impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali laminirane s plastičnimi masami, katere **ni mogoče (ne da bi se prelomile), z roko oviti okrog valja s premerom 7 mm** pri temperaturi **med 15° in 30°C**.

(d) **Plošče, folije in trakovi iz celularne plastične mase** v kombinaciji s **tkaninami, filcom ali netkanim tekstilom, kadar je tekstilni material samo zaradi ojačanja (tar. št. 39.21)**.

V tem pogledu se nereliefirani, nebeljeni, beljeni ali enotno pobarvani tekstilni materiali, kadar so **samo na eni strani** teh plošč, folij ali trakov, upoštevajo **le kot ojačitev.** Reliefirani, potiskani ali bolj izdelano obdelani tekstilni materiali (**na primer:** s polnjenjem) in posebni izdelki kot so žametno blago, til in čipke ter tekstilni izdelki iz **tar.številke 58.11**, pa imajo še **drugo funkcijo, ki presega samo funkcijo ojačanja.**

Plošče, folije, in trakovi iz celularne plastične mase kombinirane s **tekstilnim**i tkaninami ***na obeh straneh***, neglede na vrsto tkanine, so **izključene** iz tega poglavja (v glavnem **tar.št. 56.02, 56.03 ali 59.03).**

Kombinacije plastičnih mas z drugimi materiali, razen s tekstilom.

To poglavje **vključuje** tudi naslednje izdelke, dobljene ali s posameznimi operacijami ali z določenim številom zaporednih operacij **pod pogojem**, da ohranjajo bistveno značilnost izdelka iz **plastičnih mas**:

(a) **Plošče, liste** itd. z vgrajeno ojačitveno ali nosilno mrežo iz drugega materiala (žica, steklena vlakna itd.), **popolnoma vgrajeno v plastično maso**.

(b) Izdelke, ki sestoje iz **plošč, listov itd. iz plastičnih mas**, med seboj ločeni s plastjo drugega materiala, kot je **na primer:** kovinska folija, lepenka itd.

Proizvodi iz papirja ali lepenke, zaščitene s tankim zaščitnim slojem plastike na obeh straneh, so iz tega poglavja **izključeni**, če ohranjajo bistveni značaj papirja ali lepenke (v glavnem **tar. št. 48.11**).

(c) **Papir - armiran ali ojačan** z listi plastičnih mas in s izdelki, ki sestoje iz ene plasti papirja ali lepenke, premazane ali prevlečene ali prekrite s plastjo **plastične mase**, pri čemer slednja predstavlja **več kot kot polovico skupne debeline**, razen zidnih tapet iz **tar. št. 48.14**.

(d) Izdelke, ki sestoje iz **steklenih vlaken** ali **listov papirja** (laminati), impregniranih s plastičnimi masami ali skupaj stiskani **pod pogojem**, **da so trdni in krhki** (če imajo bolj lastnost papirja ali izdelka iz steklenih vlaken, se uvrščajo v **48.** ali **70. poglavje** - odvisno od primera).

Določila prejšnje točke se uporabljajo tudi *mutatis mutandis* za monofilamente, palice, profilne oblike, cevi in izdelke.

Omeniti je treba, da so iz tega poglavja **izključeni** gaza in mrežasti izdelki iz navadnih kovin, ki so samo pomočeni v plastične mase (**Oddelek XV**).

V primeru plošč ali listov, sestavljenih iz plasti **lesa in plastičnih mas**, v katerih predstavlja **les zgolj** podlago ali ojačanje plastične mase, se ti plošče ali listi uvrščajo v to poglavje. Tisti, v katerih imajo plastične mase **vzporedno vlogo** (**na primer:** takrat, kadar listi in plošče predstavljajo le osnovo finega furnirja), so iz tega poglavja **izključeni (44. poglavje).** S tega zornega kota je treba omeniti, da se gradbene plošče, sestavljene iz plasti lesa in plastičnih mas, uvrščajo praviloma v **44. poglavje** (**glej** splošna določila k temu poglavju).

*
* *

Razen izključitev, navedenih v **Opombi 2** k temu poglavju, to poglavje **izključuje** še:

(a) koncentrirane disperzije barvil v plastičnih masah, ki imajo lastnost izdelka iz **32. poglavja**. Za ta namen **glej na primer:** komentar k **tar. številki 32.04 (točka (I)(C)),** ki se nanaša na koncentrirane disperzije barvil v plastičnih masah, in pa **točko (II (2),** ki se nanaša na organske luminoforje, **na primer:** na *Rodamin B* v plastičnih masah. Nadalje **glej tar. št.**

32.05 (sedmo točko, ki se nanaša na koncentrirane disperzije lak-barv v plastičnih masah) in **tar. št. 32.06** (**del (A),** šesta točka, podtočka (I), ki se nanaša na koncentrirane disperzije drugih materialov za barvanje v plastičnih masah),

(b) preparati, posebno pripravljeni za uporabo **kot lepila** in, ki sestojijo **iz mešanice** polimerov iz tar.št. 39.01 do 39.13, katerim so poleg dovoljenih dodatkov k plastičnim masam v tem poglavju (**na primer:** polnila, mehčalci, topila, pigmenti,itd), dodane snovi, ki običajno niso dovoljene za to poglavje (**na primer:** voski, smolni estri,), ali so pakirani v oblikah za prodajo na drobno (brez predhodnega prepakiranja) kot lepila in katerih neto **masa ne presega 1 kg**., (pri *dvokomponentnih lepilih* je za potrebe določitve mase potrebno vzeti **skupno maso** vseh komponent (**na primer:** dvokomponentno epoksidno lepilo, **A+B ne sme** presegati **mase 1 kg**) **(tar.št. 3506.10)**.

(c) plastične mase in njeni izdelki (**razen** izdelkov iz **tar. št. 39.18** ali **39.19**), potiskane z motivi, črkami ali slikovnimi predstavitvami, ki niso več primerne za prvotno rabo (**49. poglavje**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Opomba 1 k tar. podštevilki

Ta opomba ureja razvrščanje polimerov (vključno kopolimere), kemično modificiranih polimerov in mešanic polimerov v tar. podštevilke. Vendar pa morajo biti pred uvrstitvijo v tar. podštevilko, uvrščeni v svojo ustrezno tar. številko, in to skladno z določili **Opomb 4 in 5 k temu poglavju** (**glej** splošna določila Komentarja).

Razvrščanje polimerov (vključno kopolimere) in kemično modificiranih polimerov.

Skladno z **Opombo 1,** se polimeri (vštevši kopolimeri) in kemično modificirani polimeri uvrščajo v skladu z določili **pod-odstavka (a)** opombe ali skladno z določili **pod-odstavka (b)** taiste opombe, kar je odvisno od tega, ali v nizu obstaja tar. podštevilka **"drugo"** ali ne.

Med poimenovanja **"drugo"** ne štejemo podobna poimenovanja, kot **na primer:** "**drugi poliestri**".

Izraz "**v istem nizu**" označuje tar. podštevilke iste ravni, namreč podštevilke z **eno črtico "-"** *(1.nivo delitve*) in **z dvema črticama "- -"** (*2. nivo delitve*) (**glej** komentar k **Temeljnemu pravilu 6**).

Omeniti je treba, da se v nekaterih tar. številkah pojavljata **oba tipa** podštevilk (**na primer:** 39.07).

(A) **Razvrščanje, kjer je v istem nizu tarifna podštevilka "drugo".**

(1) **Pod-odstavek (a) (1) Opombe 1** k tar. podštevilkam opredeljuje polimere s predpono "**poli**" (**na primer:** *polietilen in poliamid 6*,6) kot tistega, v katerih sestavna *monomerna skupina* ali monomerne skupine zadevnega polimera skupaj predstavljajo po **95 mas.%** ali več vseh vsebovanih polimerov. V primeru zadevnega vrste polimerov, ki jih označuje predpona "**poli**" (**na primer:** politerpeni iz **tar. št**. **3911.10**), morajo vse monomerne enote iz istega razreda (**na primer:** različne terpenske monomerne enote v primeru politerpena) predstavljati po **95 mas.%** ali več polimerov.

Poudariti je treba, da se ta definicija nanaša **samo** na polimere iz tarifnih številk, ki imajo tudi tar. podštevilko "**drugo**".

Tako se **na primer:** polimer iz **96% etilenske monomerne enote** in **4% propilenske monomerne enote** ter **specifične teže 0,94 ali več** (po določilih **Opombe 4** k temu poglavju je to polimer iz **tar. št. 39.01**), uvršča se kot polietilen v **tar. podšt. 3901.20**, ker predstavlja etilenska monomerna enota **več kot 95%** vseh vsebovanih polimerov in ker se v istem nizu nahaja tar. podštevilka "**drugo**".

Zgoraj navedena definicija polimerov s predpono "**poli**" pa, kadar bi se nanašala na *polivinil alkohole,* **ne zahteva 95% ali več** vsebovanih monomernih enot. Vendar pa se zahteva, da predstavljata monomerne enote *vinil alkohola* in *vinil acetata* **skupaj 95 mas.% ali več** vseh vsebovanih polimerov.

(2) **Pod-odstavek (a) (2) Opombe 1 k tar. podštevilkam** se nanaša na razvrščanje izdelkov iz **tar. podštevilk 3901.30, 3903.20, 3903.30 in 3904.30**.

Kopolimeri, ki se uvrščajo v naštete štiri tar. podštevilke, **morajo vsebovati 95 mas.%** ali več polimerov iz poimenovanja tar. podštevilke.

Tako se **na primer:** kopolimer iz **61% vinilkloridne, 35% vinilacetatne in 4% monomerne** enote **maleinskega anhidrida** (polimer iz **tar. št. 39.04**) uvršča kot kopolimer vinilklorid- vinilacetata v **tar. podštevilko 3904.30**, ker predstavljata vinilacetatna in vinilkloridna monomerna enota **skupaj 96 mas.%** vseh vsebovanih polimerov.

Na drugi strani pa se **kopolimer iz 60% stirenske, 30% akrilonitrilske in -10% viniltoluenske monomerne enote** (polimer iz **tar. št. 39.03**) uvršča v **tar. podštevilko 3903.90 (poimenovano "drugo")** in **ne** v **tar. podšt. 3903.20**, saj predstavljata *stirenska* **in** *akrilonitrilska* monomenra enota **komaj 90 mas.%** vseh vsebovanih polimerov.

(3) **Pod-odstavek (a) (3) Opombe 1** k tarifnim podštevilkam se nanaša za uvrščanje **kemično** *modificiranih polimerov.* Ti polimeri se uvrščajo v tar. podštevilko, poimenovano **"drugo" pod pogojem**, da kemično modificirani polimeri niso bolj specifično navedeni v kakšni drugi tar. podštevilki. Posledica te opombe je, da se kemično *modificirani* polimeri **ne uvrščajo** v isto tar. podštevilko kot *nemodificirani* polimeri, **razen** če je nemodificirani polimer kot tak moč uvrstiti v tar. podštevilko "**drugo**".

Tako se **na primer** *klorirani* ali *klorosulfonirani* polietilen, ki je kemično modificirani polietilen iz **tar. št. 39.01**, uvršča va **tar. podštevilko 3901.90** ("**drugo**").

Na drugi strani pa se *polivinil-alkohol*, dobljen s hidrolizo *polivini-acetata*, uvršča v **tar. podšt. 3905.30**, kjer je konkretno vključen.

(4) **Pod-odstavek (a) (4):** Polimeri, ki jih **ni moč** uvrstiti skladno s točkami **(a) (1), (a) (2)** ali **(a) (3),** se uvrščajo v tar. podštevilko, poimenovano **"drugo"**, **razen če jih ni moč uvrstiti v bolj specifično tar. podštevilko** v nizu, ki **vključuje** polimere monomerane enote, ki po masi prevladuje nad katerokoli drugo posamezno monomerno enoto. V tem smislu se štejejo sestavne monomerne enote polimerov, ki se uvrščajo v isto tar. številko, **skupaj**. Primerljive so **samo** monomerne enote polimerov **iz istega niza** tarifnih podštevilk.

Besedilo **takšnih tar. podštevilk** ima obliko *"polimeri x"*, *"x-polimeri"* ali "*x-kopolimeri"* (**na primer:** kopolimeri propilena (**tar. podšt. 3902.30**), fluoro-polimeri (**tar. št. 3904.61** in **3904.69**).

Za uvrstitev v te tar. podštevilke **zadošča**, da monomerna enota, imenovana v tar. podštevilki, po **masi prevladuje** nad katerokoli drugo posamezno monomerno enoto v nizu. To pomeni, da monomerni enoti, imenovani v tar. podštevilki, **ni treba** predstavljati **več kot 50%** vseh vseboavnih polimerov v nizu.

Tako se **na primer** kopolimer etilen-propilena iz **40% etilenske** in **60% propilenske** monomerne enote (polimer iz **tar. št. 39.02**), uvršča v **tar. podšt. 3902.30** kot *kopolimer propilena*, ker je **propilen edina** sestavna monomerna enota, ki se jo upošteva.

Podobno se kopolimer iz **45% etilenske**, **35% propilenske** in **20% izobutilenske** monomerne enote (polimer iz **tar. št. 39.02**), uvršča va **tar. podšt. 3902.30**, ker sta med seboj pri-

merljiva edino *propilenska* in *izobutilenska* monomerna enota (*etilensko* manomerno enoto lahko **ignoriramo)** , pri tem pa **propilenska prevladuje nad** izobutilensko.

Na drugi strani pa se kopolimer iz **45% etilenske**, **35% izobutilenske** in **20% propilenske** monomerne enote (polimer iz **tar. št. 39.02**), uvršča v **tar. podšt. 3902.90**, ker sta med seboj primerljivi samo *izobutilenska* in *propilenska* monomerna enota, pri tem pa *izobutilenska* **prevladuje nad** propilensko.

(B) **Razvrščanje, kadar v istem nizu ni tarifne podštevilke "drugo".**

(1) **Pod-odstavek (b) (1) Opombe 1** k tarifnim podštevilkam narekuje razvrščanje polimerov v tarifne podštevilke, ki **vključujejo** polimere tiste monomerne enote, ki po masi **prevladuje** nad katerokoli drugo posamezno monomerno enoto, kadar v istem nizu **ni tar. podštevilke "drugo"**. V tem smislu štejejo sestavne monomerne enote polimera, ki se uvršča v isto tar. številko, **skupaj.**

To je podoben način razvrščanja, kot je opisan v **Opombi 4** k temu poglavju glede uvrščanja polimerov na ravni tarifnih številk.

Načelo prevlade ene monomerne enote se uporablja, **razen** kadar polimeri vsebujejo monomerne enote, ki se uvrščajo izven niza zadevnih tar. podštevilk. V takšnih okoliščinah se primerjajo le monomerne enote, ki se nanašajo na polimere iz niza tar. podštevilk.

Tako se **na primer** kopolikondenzat *sečnine* in *fenola* s *formaldehidom* (polimer iz **tar. št. 39.09**), uvršča v **tar. podštevilko 3909.10**, če monomerna enota *sečnine* prevladuje nad monomerno fenolno monomerno enoto, in v **tar. podštevilko 3909.40**, če prevladuje *fenola* monomerna enota, saj v istem **nizu ni** tar. podštevilke "**drugo**".

Zapomniti si je treba, da definicija polimerov s predpono "**poli**" iz točke **(a) (1) Opombe 1** k tarifnim podštevilkam, **ne velja** za tarifne podštevilke iz te skupine.

Tako se **na primer** kopolimeri, katere sestavljajo tako *polikarbonska* monomerna enota kot monomerna enota *polietilen-terftalata*, uvrščajo v **tar. podšt. 3907.40**, **če** prevladuje **prva**, in v **tar. podšt. 3907.60**, **če** prevladuje **slednja**, saj v istem nizu ni tar. podštevilke "**drugo**".

(2) **Pod-odstavek (b) (2) Opombe 1** k tarifnim podštevilkam se nanaša na razvrščanje *kemično modificiranih* polimerov. Ti se uvrščajo v isto tar. podštevilko kot nemodificirani polimeri, če v istem nizu ni tar. podštevilke "**drugo**".

Tako se **na primer** uvrščajo *acetilirane fenolne smole* (polimeri iz **tar. št. 39.09**) uvrščajo v **tar. podšt. 3909.40**, ker v istem **nizu ni** tarifne podštevilke "**drugo**".

Razvrščanje mešanic polimerov.

Zadnji odstavek **Opombe 1** k tar. podštevilkam zadeva razvrščanje mešanic polimerov. Ti se uvrščajo v isto tar. podštevilko, kot če bi bili polimeri istih monomernih enot v istih razmerjih.

Naslednji primeri ponazarjajo uvrščanje **mešanic polimerov**:

– Mešanica polimerov s specifično težo več kot 0,94, ki vsebuje **96% polietilena** in **4% polipropilena**, se uvršča v **tar. podštevilko 3901.20** kot polietilen, **ker** etilenska monomerna enota predstavlja **več kot 95%** vsebovanih polimerov.

– Mešanica polimerov, ki vsebuje **60% poliamida-6** in **40% poliamida-6,6,** se uvršča v **tar. podštevilko 3908.90** ("**drugo**), **ker** nobena od monomernih enot ne predstavlja 95 mas.% ali več vseh vsebovanih polimerov.

– Mešanica polimerov, ki vsebuje **45% polipropilena 42% polibutilen-tereftalata in 13% polietilen-izoftalata** se uvršča v **tar. številko 39.07, ker** monomerni **enoti poliestrov skupaj** po

masi prevladujeta nad monomerno enoto propilena. Monomerni enoti *polibutilen-tereftalata* in *polietilen-izoftalata,* se obravnava ne glede na to, kako sta kombinirani s posameznimi polimeri v mešanici. V tem primeru sta to **isti** monomerni enoti kot sestavni monomerni enoti *polietilen-tereftalata*. Vseeno pa se mešanica uvršča **v tar. podštevilko 3907.99, če upoštevamo**, da *poliestrske* monomerne enote ter **"druge"** *poliestrske* monomerne enote, **v pravilnem stehiometričnem razmerju**, prevladujejo nad monomernimi enotami *polietilen-tereftalata.*

I. PODPOGLAVJE

PRIMARNE OBLIKE

39.01 - POLIMERI ETILENA V PRIMARNIH OBLIKAH

3901.10 **- Polietilen s specifično gostoto pod 0,94:**

3901.20 **- Polietilen s specifično gostoto 0,94 ali več**

3901.30 **- Kopolimeri etilen-vinil acetata**

3901.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** *polietilen* **in** *kemično modificiran polietilen* (**na primer:** klorirani polietilen in klorosulfonirani polietilen). **Vključuje** tudi *kopolimere etilena* (**na primer:** etilen - vinilacetat kopolimere in etilen - propilen kopolimere), v katerih je etilen prevladujoč komonomer. V zvezi z razvrščanjem kopolimerov, kemično modificiranih polimerov in polimernih mešanic **glej** splošna določila komentarja k temu poglavju.

Polietilen je mlečnobel (prosojen) material, katerega uporaba je zelo široka. Polietilen **majhne gostote (LDPE)**, t.j. polietilen **specifične teže pri 20°C** manj kot 0,94, računano na polimerno osnovo **brez dodatkov,** se uporablja kot film za pakiranje predvsem prehrambenih izdelkov, za prevlekanje papirja, plošč vlaknaric, aluminijastih folij itd., kot električni izolator in za proizvodnjo raznih gospodinjskih predmetov, igrač itd. Ta tar. številka **vključuje** tudi **linearni polietilen majhne gostote (LLDPE)**. Polietilen **velike gostote** je polietilen **(HDPE) specifične teže nad 0,94,** računano na polimerno osnovo **brez dodatkov** in **pri 20**°C. Uporablja se v proizvodnji raznih predmetov, oblikovanih s pihanjem ali brizganjem, tkanih vreč, posod za bencin in olje, za eksktruzijo cevi itd. Etilen - vinil acetatni kopolimeri **(EVA)** se uporabljajo za izdelavo kapic za zamaške, za pripravo embalažnih izdelkov itd.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) tekoči sintetični polietilen, ki ne izpolnjuje zahtev **Opombe 3 (a)** k temu poglavju (**tar. št. 27.10**) in

(b) polietilenske voske (**tar. št. 34.04**).

39.02 - POLIMERI PROPILENA ALI DRUGIH OLEFINOV, V PRIMARNIH OBLIKAH

3902.10 **- Polipropilen**

3902.20 **- Poliizobutilen**

3902.30 **- Kopolimeri propilena**

3902.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** polimere vseh olefinov (t.j. acikličnih ogljikovodikov z eno ali več dvojnih vezi), **razen** polimere etilena. Najpomembnejši polimeri iz te tar. številke so: *polipropilen, poliizobutilen* in *kopolimeri propilena*. V zvezi z razvrščanjem kopolimerov, kemično modificiranih polimerov in polimernih mešanic **glej** splošna določila komentarja k temu poglavju.

Splošne fizikalne lastnosti so podobne lastnostim polietilena velike gostote. Tudi polipropilen in kopolimeri propilena se mnogokje uporabljajo, **na primer** kot film za pakiranje, stiskanje avtomobilskih delov, za naprave, gospodinjske predmete itd., za izolacijo žice in kablov, pokrovov, prevlečenih ali

laminiranih izdelkov, steklenic, pladnjev in kontejnerjev za precizno opremo, za cevovode, za obloge v rezervoarjih, obloge cevovodov za kemične naprave, za podlage taftiranih tepihov.

Poliizobutilen je podoben kavčuku, kadar je zadosti polimeriziran., vendar se v **40. poglavje ne** uvršča, saj **ne ustreza** definiciji *sintetičnega kavčuka*. Uporablja se za vodoodporne premaze in za modificiranje drugih plastičnih mas.

Poliizobutilen z nižjo stopnjo *polomerizacije*, ki ustreza zahtevam **Opombe 3 (a)** k temu poglavju, se prav tako uvršča v to tar. številko. Je viskozna tekočina, ki se uporablja za spremembo lastnosti mazalnih olj.

Vendar ta tar. številka **ne vključuje** tekočega sintetičnega *poliizobutilena* in drugih tekočih sintetičnih poliolefinov, ki **ne** i**zpolnjujejo** zahtev **Opombe 3 (a)** k temu poglavju (**tar. št. 27.10**).

39.03 - POLIMERI STIRENA, V PRIMARNIH OBLIKAH

- **Polistiren:**

3903.11 **- - za ekspandiranje**

3903.19 **- - drugi**

3903.20 **- Kopolimeri stiren-akrilnitrila (SAN)**

3903.30 **- Kopolimeri akrilnitril-butadien-stirena (ABS)**

3903.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** polistiren in kopolimere stirena. Najpomembnejši kopolimeri stirena so:

-**kopolimeri stiren - akrilonitrila (SAN)**,

-kopolimeri akrolonitrol - butadien - stirena (ABS) in

-kopolimeri **stiren - butadiena (SB).**

Večina kopolimerov stiren - butadiena z občutnimi količinami **butadiena** izpolnjujejo zahteve iz **Opombe 4 k 40. poglavju** in se zaradi tega uvrščajo v **40. poglavje** kot sintetični kavčuk. Glede razvrščanja kopolimerov, kemično modificiranih polimerov in polimernih mešanic **glej** splošna določpila komentarja k temu poglavju.

Neekspandirani polistiren je brezbarven, prosojen, termoplastičen material, ki se veliko uporablja v elektroindustriji in v radijski industriji. Uporabljajo ga tudi za pakiranje (**na primer:** za pakiranje živil in kozmetike). Uporabljajo ga še v proizvodnji igrač, omaric za ure in gramofonskih plošč.

Ekspandirani (*celularni*) polistiren vsebuje pline, ki izvirajo iz procesa ekspandiranja, in ima majhno prostorninsko maso. Zelo veliko se uporablja kot termični izolator za vrata hladilnih naprav, za ohišja naprav za uravnavanje zraka, hladilnic, hladilnih omar za razstavljanje in v gradbeni industriji. Uporabljajo ga tudi za embalažo za enkratno uporabo in za predmete za serviranje hrane.

Nekateri kemično modificirani kopolimeri stirena so izmenjevalci ionov (**tar. št. 39.14**).

Kopolimeri stiren - akrilonitrila (**SAN**), ki imajo veliko trdnost proti trganju, dobre stiskalne lastnosti, so odporni na kemikalije, se uporabljajo za izdelavo šalic, skodelic, tipk za pisalne stroje, delov hladilnikov, krogel za oljne filtre in nekatere dele kuhinjske opreme.

Kopolimeri akrilonitril - butadien - stirena (ABS) so zelo odporni proti udarcem vremenskim vplivom in se uporabljajo v proizvodnji delov in pribora za karoserije motornih vozil, vrat hladilnikov,

telefonov, steklenic, podpetnikov za čevlje, zabojev za stroje, vodovodnih cevi, gradbenih plošč, plovil itd.

39.04 - POLIMERI VINILKLORIDA ALI DRUGIH HALOGENIRANIH OLEFINOV, V PRIMARNIH OBLIKAH

3904.10 **- Polivinilklord, nepomešan z drugimi snovmi**

- Drug polivinilklorid:

3904.21 **- - nemehčan**

3904.22 **- - mehčan**

3904.30 **- Kopolimeri vinilklorida-vinilacetata**

3904.40 **- Drugi kopolimeri vinilklorida**

3904.50 **- Polimeri viniliden-klorida**

- Fluoro-polimeri:

3904.61 **- - politetrafluoroetilen (PTFE)**

3904.69 **- - drugi**

3904.90 **- Drugi**

Ta tar. številka **vključuje polivinilklorid (PVC)**, **kopolimere vinilklorida**, **polimere viniliden - klorida**, **fluoropolimere in polimere drugih halogeniranih olefinov** (za razvrščanje kopolimerov, kemično modificiranih polimerov in polimernih mešanic **glej** splošna določila komentarja k temu poglavju).

Polivinilklorid (PVC) je krhek, brezbarvni material z omejeno toplotno stabilnostjo in s težnjo po lepljenju na kovinske površine, če jih segrevamo. Zaradi teh in še drugih vzrokov **mora** vsebovati dodane stabilizatorje, mehčalce, ekstenderje in polnila itd. Polivinilklorid (**PVC**) se v obliki upogljivih listov ,uporablja kot vodoodporen material za zavese, predpasnike, dežne plašče itd. Izredno dobro lahko **imitira usnje** za tapetništvo in notranjo dekoracijo v vseh vrstah potniškega transporta. Trdi listi polivinilklorida se uporabljajo v proizvodnji pokrovov, cevovodov, oblog za rezervoarje in v številnih drugih komponentah opreme za kemične naprave. V uporabi so tudi ploščice iz polivinilklorida za talne obloge.

Najpomembnejši kopolimer vinilklorida je **vinliklorid - vinilacetat** kopolimeri, ki se uporabljajo predvsem za gramofonske plošče in talne obloge.

Kopolimeri viniliden klorida se veliko uporabljajo pri pakiranju raznih prehrambenih izdelkov, za tapeciranje, za vlakna, ščetke, *"lateksne"* premaze in za proizvodnjo cevi za opremo za kemične procese.

Politetrafluoretilen (PTFE) (**na primer:** *teflon, gaflon, hostaflon*, ipd), eden izmed **najpomembnejših** *fluoropolimerov*, se uporablja v elektroindustriji, kemični industriji in v strojegradnji. Zaradi njegove visoke delovne temperature je odličen izolacijski material in je (zaradi njegove odpornosti na kemikalije) **skoraj neuničljiv.** Je negorljiv in **obstojen do 300**°C.

Druge fluoro-polimer **vključujejo:** polimere *klortrifluoroetilena, poliviniliden fluorida* itd.

39.05 - POLIMERI VINILACETATA ALI DRUGIH VINILESTROV, V PRIMARNIH OBLIKAH; DRUGI POLIMERI VINILA V PRIMARNIH OBLIKAH

- Polimeri vinilacetata:

3905.12 **- - v vodni disperziji**

3905.19 **- - drugi**

- Kopolimeri vinilacetata:

3905.21 **- - v vodni disperziji**

3905.29 **- - drugi**

3905.30 **- Polivinilalkoholi, s hidroliziranimi ali nehidroliziranimi acetatnimi skupinami**

- Drugi:

3905.91 **- - Kopolimeri**

3905.99 **- Drugi**

Ta tar. številka **vključuje** vse polimere vinila, **razen tistih** iz **tar. št. 39.04**. Eden izmed polimerov vinila im naslednjo obliko:

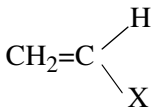

kjer vez C —X ni niti ogljik-ogljik vez niti ogljik - vodik vez. **Polivinil ketoni**, pri katerih je vez **C - X** *ogljik-ogljik* vez, so iz te tar. številke **izključeni** (**tar. št. 39.11**).

Polimeri vinilacetata ali drugih vinilnih estrov, izmed katerih je daleč najpomembnejši, niso primerni za proizvodnjo predmetov, saj so premehki in preveč prožni. Ponavadi se uporabljajo v proizvodnji lakov, barv, lepil, apreturnih sredstev in za impregniranje tekstila itd. Raztopine in disperzije *(emulzije* in suspenzije) polivinilacetatov se uporabljajo **na primer: kot lepila**.

Polivinilalkohol ponavadi pridobivajo **s hidrolizo polivinilacetata**. Polivinialkoholi obstajajo v določenem številu vrst, odvisno od vsebnosti *nehidroliziranih* skupin *vinilacetata.* So odlični emulzifikatorji in sredstva za disperzijo, uporabljajo pa se kot zaščitni koloidi, lepila, veziva in gostila v barvah, farmacevtskih izdelkih in kozmetiki, pa tudi v tekstilih. **Vlakna** iz polivinilalkoholov se primerna za izdelavo spodnjega perila, odej, obleke itd.

Polivinilacetale je moč pridobiti z delovanjem *polivinilalkoholov* na *aldehid,* kot je **na primer:** formaldehid ali butiraldehid, ali pa z delovanjem polivinilacetata na nek aldehid.

Ostali vinilni polimeri **vključujejo**: *polivinil etre, polivinil karbazol in polivinil pirolidon.*

Za uvrščanje polimerov (vključno kopolimere), kemično modificirani polimeri in mešanice polimerov, **glej splošna določila k tem poglavju.**

39.06 - AKRILNI POLIMERI V PRIMARNIH OBLIKAH

3906.10 **- Polimetilmetakrilat**

3906.90 **- Drugi:**

Pojem **"akrilni polimeri" vključuje** polimere *akrilne* in *metakrilne kisline*, njihovih soli ali estrov ali ustreznih aldehidov, amidov in nitrilov.

Najpomembnejši iz te skupine je **polimetil metakrilat**. Zaradi svojih **odličnih optičnih lastnosti** in fizikalne trdote se uporablja kot material za glaziranje zunanjih oznak in drugih predmetov za razsvetljavo ter v proizvodnji **umetnih oči, kontaktnih leč in umetnih čeljusti**.

Polimeri akrilonitrila se lahko uporabljajo v proizvodnji sintetičnih vlaken.

Glede razvrščanja kopolimerov, kemično modificiranih polimerov in polimernih mešanic **glej splošna določila k temu poglavju**.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) akrilne polimere - ionske izmenjalce (**tar. št. 39.14**) in

(b) kopolimere akrilonitrila, ki ustrezajo zahtevam ***Opombe 4 k 40. poglavju*** (**40. poglavje**).

39.07 - POLIACETALI, DRUGI POLIETRI IN EPOKSIDNE SMOLE, V PRIMARNIH OBLIKAH; POLIKARBONATI, ALKIDNE SMOLE, POLIALILESTRI IN DRUGI POLIESTRI, V PRIMARNIH OBLIKAH

3907.10 **- Poliacetali**

3907.20 **- Drugi polietri**

3907.30 **- Epoksidne smole**

3907.40 **- Polikarbonati**

3907.50 **- Alkidne smole**

3907.60 **- Polietilen tereftalat**

- Drugi poliestri:

3907.91 **- - nenasičeni**

2907.99 **- - drugi**

V to tar. številko **se uvrščajo:**

(1) **Poliacetali**. To so polimeri, dobljeni iz *aldehidov,* ponavadi iz *formaldedehida,* za katere je značilna po prisotnosti acetalne funkcije v polimerni verigi. **Ne gre** jih **enačiti s polivinilacetali iz tar. št. 39.05**, pri katerih so acetalne funkcije substituenti v polimerni verigi. Ta družina plastičnih mas **vključuje** acetal polimere in šteje za plastično maso za strojegradnjo, saj se uporablja za valjčne ležaje, zobčenike, ohičja avtomobilskih instrumentov, krilca za pumpe in ventilatorje, podpetnike za obutev, mehanske igrače, vodovodni pribor itd.

(2) **Drugi polietri**. Te polimere pridobivajo iz *epoksidov, glikolov* ali iz podobnih materialov. Zanje je značilna **prisotnost** *etrne funkcije* v polimerni verigi. **Ne** gre jih **enačiti s poliviniletri iz tar. št. 39.05**, saj je pri slednjih etrna funkcija substituent v polimerni verigi. Najpomembnejši predstavniki te skupine so: **polioksietilen, polioksipropilen in polifenilen oksid (PPO, točneje poli (dimetilfenilen-oksid))**. Ti izdelki se uporabljajo za razne namene - **PPO** se uporablja za podobne namene kot acetali, kot plastične mase za strojegradnjo, polioksipropilen pa kot *komponetna-A* pri proizvodnji poliuratanske pene.

(3) **Epoksidne smole**. To so polimeri, dobljeni **na primer:** s kondenzacijo *epiklorhidrina* (*1-kloro-2,3-epoksipropan*) z *Bisfenolom-A* (*4,4'- izopropiliden-difenol*), novolak (fenolne) smole ali iz drugih polihidroksi spojin, ali pa z epoksidacijo nenasičenih polimerov.

Neglede na osnovno strukturo polimera, je za te smole **značilna prisotnost reaktivnih epoksidnih skupin**, ki jim dovoljujejo, da se hitro vmrežijo med uporabo (**na primer:** z dodajanjem neke *anmino spojine*, *organske kisline* ali *anhidridov*, *borovega trifluorid* kompleksa ali nekega organskega polimera). **Epoksiestri** se tudi uvrščajo v skupino epoksidnih smol. To so smole, ki nastanejo z reakcijo **med epoksidom** in **estri** s prostimi **karboksilnim**i skupinami (**-COOH).**

Epoksidne smole se pojavljajo v oblikah od nizko viskozne tekočine do trdnih oblik z visokim tališčem. Uporabljajo se za površinske premaze, kot lepila, kot smole za stiskanje ali litje itd.

Epoksidirana olja živalskega ali rastlinskega izvora se uvrščajo v **tar. št. 15.18**.

(4) **Polikarbonati** so polimeri, dobljeni **na primer:** s kondenzacijo *Bisfenola-A* s *fosgenom* (karbonilnim kloridom) ali z kondenzacijo *difenil karbonata*. Zanje je značilna **prisotnost** *etrskih funkcij* v *polimerni verigi*. Uporabljajo se predvsem na veliko v industriji, še posebno pri stiskanju predmetov in kot material za glaziranje.

(5) **Poliestri** so polimeri, dobljeni s **kondenzacijo polihidroksilnih alkoholov in polikarboksilne kisline**, značilna je **prisotnost** *karboksilnih estrskih funkcij* v polimerni verigi. Na ta način se **razlikujejo od polivinil estrov iz tar. št. 39.05 in poliakril estrov iz tar. št. 39.06** (v slednjih so estrske skupine substituentov v polimerno verigo). **Med poliestre vključujejmo**:

(a) **Alkidne smole**. To so polikondenzacijski izdelki *polifunkcionalnih alkoholov* in *polifunkcionalnih kislin* ali njihovih anhidridov, od katerih mora biti **najmanj eden**, delno ali popolnoma, tri- ali več-funkcionalen. **Modificirani so z maščobnimi kislinami** ali olji živalskega ali rastlinskega izvora, monofunkcionalnimi kislinami ali ali alkoholi, kolofonijo. Med te izdelke **ne spadajo** alkidi **brez olja** (**glej naslednjo točko pod (d)).** Te smole se uporabljajo predvsem kot premazi in v visokokvalitetnih lakih in se pojavljajo običajno v viskozni obliki ali kot raztopine.

(b) **Polialil estre**, t.j. poseben razred **nenasičenih poliestrov** (glede pojma "**nenasičeni" glej** naslednjo točko **pod (d)),** dobljen iz estrov *alilalkoholov* z *dvobaznimi kislinami*, **npr**. *dialil ftalat.* Uporabljajo se kot lepila za laminiranje, kot premazi, laki in za namene, pri katerih se zahteva mikrovalovna prosojnost.

(c) **Polietilen terfetalat (PET)**. Je polimer, ki se običajno dobi z estrifikacijo tereftalne kisline z etilen- glikolom, ali pa z reakcijo med dimetiltereftalatom in etilenglikolom. Njegova uporaba v tekstilih vlaknih je pomembna, poleg tega pa se uporablja tudi še pri proizvodnji folij za pakiranje, snemalnih trakov in steklenic za brezalkoholne pijače.

(d) **Drugi poliestri**. Ti so lahko **nasičeni** ali **nenasičeni**.

Nenasičeni poliestri so tisti, ki vsebujejo dovolj **etilenske nenasičenosti**, da se lahko hitro vmrežijo, ali pa so že vmreženi z monomeri, ki so etilensko nenasičeni zaradi trvorbe termoreaktivnih izdelkov. Nenasičeni poliestri **vključujejo polialil estre** (**glej** prejšnjo točko **pod (b))** in druge poliestre (vštevši *alkide brez olja*), temelječe na neki nenasičeni kislini (**na primer: maleinski ali fumarni kislini**). Ti izdelki se pojavljajo običajno v obliki tekočih predpolimerov in se uporabljajo predvsem za proizvodnjo laminatov, ojačani s steklenimi vlakni, ter za litje prozornih termoreaktivnih izdelkov.

Nasičeni poliestri vključujejo polimere **na osnovi tereftalne kisline** (**na primer:** *polibutilen tereftalat* in nasičene alkidne smole brez olja). Na veliko se uporabljajo za tekstilna vlakna in filme.

Glede razvrščanja kopolimerov, kemično modificiranih polimerov in polimernih mešanic **glej splošna določila k temu poglavju.**

39.08 - POLIAMIDI V PRIMARNIH OBLIKAH

3908.10 **- Poliamid 6, -11, -12, -6,6, -6,10 in -6,12**

3908.90 **- Drugi**

Ta tar. številka **vključuje** poliamide in njihove kopolimere. **Linearni poliamidi** so znani pod imenom "**najloni**".

Poliamidi nastanejo s **kondenzacijsko polimerizacijo** dvobaznih organskih kislin (**na primer:** *adipinske, sebacinske kisline*) **z diamini**, lahko nastanejo iz nekaterih aminokislin (**na primer:** *11-amino-undekanska kislina*) ali s polimerizacijo *laktamov* s prestavljanjem skupin (**na primer: epsilon - kaprolaktam**).

Nekateri izmed pomembnih najlonov poliamidnega tipa so: **poliamid- 6, poliamid-11, poliamid-12, poliamid-6,6, poliamid-6,9, poliamid-6,10 in poliamid-6,12**. **Primeri nelinearnih** poliamidov so kondenzacijski izdelki *dimerianih maščobnih kislin z amini.*

Poliamidi imajo veliko raztegljivo trdnost in so odporni na udarce. So tudi zelo odporni na kemikalije, še posebno na aromatske in alifatske ogljikovodike, ketone in estre.

Razen, da se uporabljajo v proizvodnji tekstilnih vlaknih, se na veliko uporabljajo, kot termoplastične mase pri stiskanju. Uporabljajo jih še kot premaze, lepila, folije za pakiranje. V raztopinah so posebno uporabni kot laki.

V zvezi z razvrščanjem kopolimerov, kemično modificiranih polimerov (vključno kopolimerov) in polimernih mešanic **glej splošna določila k temu poglavju.**

39.09 - AMINO SMOLE, FENOLNE SMOLE IN POLIURETANI, V PRIMARNIH OBLIKAH

3909.10 **- Sečninske smole; tiosečninske smole**

3909.20 **- Melaminske smole**

3909.30 **- Druge amino smole**

3909.40 **- Fenolne smole**

3909.50 **- Poliuretani**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Amino smole.**

Amino smole pridobivajo s **kondenzacijo aminov ali amidov z aldehidi** (s *formaldehidom*, *furfuraldehidom* itd.) Najpomembnejše med njimi so *sečninske smole* (**na primer:** sečninsko-formaldehidna), *tiosečninske smole* (**na primer:** tiosečninsko-formaldehidna), *melaminske smole* (**na primer:** melamin-formaldehida) in *anilinske smole* (**na primer:** anilin-formaldehidna).

Te smole se uporabljajo za proizvodnjo prozornih, prosojnih ali odsevno obarvanih predmetov iz plastičnih mas, veliko pa jih uporabljajo za stiskanje namiznega in modnega blaga, v raztopinah in disperzijah pa tudi za električne izdelke (modificirane ali nemodificirane z olji, maščobnimi kislinami, alkoholi ali z drugimi sintetičnimi polimeri). Uporabljajo se tudi kot lepila in kot tekstilne apreture itd. (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju - **izključitev pod (b)** glede uvrščanja lepil).

Poliaminske smole, kot so *poli (etilamini),* **niso** amino smole in se uvrščajo v **tar. št. 39.11**, v kolikor izpolnjujejo zahteve iz **Opombe 3** k temu poglavju.

(2) **Fenolne smole.**

Ta skupina **vključuje** celo vrsto smol, dobljenih **s kondenzacijo fenolov in njihovih homologov** (*kreozol, ksilenol* itd.), **ali substituiranih fenolov z aldehidi**, kot so **na primer:** *formaldehid, acetaldehid, furfuraldehid* itd. Narava izdelkov se spreminja v odvisnosti od pogojev, pod katerimi je bila izvedena reakcija, in od modificiranja z uvajanjem drugih substanc.

Ta skupina **vključuje**:

(a) **Smole (*novolak*)**, ki so trajno topne **v alkoholu in v drugih organskih topilih** in, ki se pridobivajo iz **kislega okolja**. Uporabljajo se za pridobivanje lakov in prahu za vlivanje.

(b) **Termoreaktivne fenolne smole**, katere pridobivajo iz **alkalnega okolja**.

Med postopkom pridobivanja nastane vrsta izdelkov: najprej rezoli v tekoči obliki, v obliki paste ali trdnih snovi in, ki se uporabljajo kot osnove za lake in sredstva za impregnacijo. Nato nastanejo *rezoli* v obliku prahu za oblikovanje in na koncu, po izvršeni reakciji, še *reziti*, ki se najpogosteje prodajajo v obliki ploščic, listov, laminatov, tipalk, cevi ali drugih oblikah, ki se običajno uvrščajo v **tar. številke od 39.06 do 39.26.**

Nekatere umetne smole so **ionski izmenjevalci**, vendar se te umetne smole uvrščajo v **tar. št. 39.14**.

(c) **V olju topne fenolne smole** (topne so v sušilnih oljih), pripravljene iz *butilfenolov*, *amilfenolov, parahidroksidfenilov* ali iz drugih substituiranih fenolov. Uporabljajo se predvsem za izdelavo lakov.

(d) **Izdelke na osnovi smol**, navedenih v predhodnih točkah pod **(a), (b)** in **(c), modificirane** z dodajanjem *kolofonije* ali drugih naravnih smol, sintetičnih (posebno alkidnih) smol, rastlinskega olja, alkoholov, organskih kislin ali drugih kemikalij, ki vplivajo na njihovo topnost v sušilnem olju. **Modificirane fenolne** smole se uporabljajo za pridobivanje lakov in barv, kot površinski premazi in kot sredstva za impregnacijo.

(3) **Poliuretani.**

Ta skupina **vključuje** vse polimere, pridobljene z **reakcijo polifunkcionalnih izocianatov s polihidroksilnimi spojinami**, kot je **na primer** *ricinusovo olje, butan-1,4-diol, polietrski polioli, poliestrski polioli* itd. V smislu **Opombe 4** k temu poglavju, poliuretani **ne štejejo za kopolimere**. Poliuretani obstajajo v raznih oblikah, med katerimi so najvažnejšei penasti, elastomerni in premazni. Tudi oni se uporabljajo kot lepila, zmesi za stiskanje in vlakna.

V zvezi z razvrščanjem kopolimerov, kemično modificiranih polimerov in polimernih mešanic **glej splošna določila k temu poglavju.**

39.10 - SILIKONI V PRIMARNIH OBLIKAH

Silikoni iz te tar. številke so kemično nedoločeni izdelki, ki vsebujejo **v molekuli več od ene *silicij-kisik-silicij* vezi in organsko skupino, vezano za silicijeve atome z neposrednimi *silicij-ogljik* vezmi**.

So izredno **stabilni** in so lahko v tekočem, poltekočem ali trdnem stanju. Mednje spadajo silikonska olja, masti, smole in elastomeri.

(1) **Silikonska olja in masti,** se uporabljajo kot mazalna sredstva, saj so obstojna pri zelo visokih ali pri nizkih temperaturah, kot sredstva za impregnacijo z vodoodbojno sposobnostjo, kot sredstva proti penjenju, sredstva za ločevanje kalupov, kot dielektrični izdelki itd. Mazalni preparati, ki sestoje iz mešanic s silikonskimi mastmi in olji, se uvrščajo v **tar. št. 27.10 ali 34.03** - odvisno od primera (**glej** ustrezni komentar).

(2) **Silikonske smole,** se uporabljajo predvsem v proizvodnji lakov, izolacijskih in vodoodpornih premazov itd., od katerih se zahteva stabilnost pri zelo visokih temperaturah. Uporabljajo se tudi za pridobivanje laminatov (s steklenimi vlakni, azbestom ali galunom), kot material za ojačannja, kot fleksibilni kalupi in za električno ekapsuliranje (hermetizacijo).

(3) **Silikonski elastomeri**, čeravno **niso** zajeti v definiciji *sintetičnega kavčuka* v **40. poglavju**. V določeni meri so raztegljivi, ki je stalna pri različnih temperaturah. Ta lastnost mu omogoča njegovo uporabnost kot tesnilno sredstvo, kot obloga v napravah, ki so izpostavljene zelo visokim ali zelo nizkim temperaturam. V medicini se uporablja za izdelavo oddušnikov za mozeg v primerih *hidrocefalusa.*

V zvezi z razvrščanjem kopolimerov, kemično modificiranih polimerov in polimernih mešanic **glej splošna določila pojasnila k temu poglavju.**

Ta tar. številka **izključuje** silikone, ki izpolnjujejo pogoje, postavljene v **Opombi 3 k 34. poglavju** (**tar. št. 34.02**).

39.11 - NAFTNE SMOLE, KUMARON-INDEN SMOLE, POLITERPENI, POLISULFIDI, POLISULFONI IN DRUGI PROIZVODI, NAVEDENI V 3 OPOMBI V TEM POGLAVJU, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU, V PRIMARNIH OBLIKAH

3911.10 **- Naftne smole, kumaron, inden ali kumaron- inden smole inpoliterpeni**

3911.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** naslednje izdelke:

(1) **Naftne smole, kumaronske, indenske ali kumaron-indenske smole in politerpeni,** predstavljajo skupino smol, ki **niso visoko** polimerizirane in so izdelane s polimerizacijo bolj ali manj čistih frakcij, dobljenih ali z globokim *crackiranjem* naftnih destilatov, iz katrana kamenega premoga, ali pa iz terpentinov ali iz drugih surovin terpenov. Uporabljajo se v proizvodnji lepila in premazov, pogosto pa sestavljajo tudi mehčala za kavčuk in plastične mase (**na primer:** za talne ploščice).

(2) **Polisulfidi,** so polimeri, značilni po prisotnosti *monosulfidnih vezi* v polimerni verigi (**na primer:** *polifenilen sulfid*). V polisulfidih je vsak atom žvepla vezan s obeh strani na ogljikove atome, za **razliko** od tipolastov iz **40. poglavja**, ki imajo *žveplo-žveplove* vezi. Polisulfidi se uporabljajo v premazih in za stiskanje predmetov (**na primer:** delov zrakoplovov, avtomobilov ali krilc črpalk).

(3) **Polisulfoni**, so polimeri, značilni po prisotnosti *sulfonskih vezi* v polimerni verigi (**na primer:** izdelek, dobljen z reakcijo natrijeve soli *Bisfenola A* (*4,4'-izopropilden-difenola*) z *bis(4-klorfenil) sulfonom.* Uporabljajo se v električnih delih gospodinjskih aparatov itd.

(4) **Drugi izdelek,** navedeni **v Opombi 3** k temu poglavju **vključujejo** poliksilenske smole (poli **(1,4-diizopropilbenzen), polivinil ketone, polietilenimine in poliimide**.

V zvezi z razvrščanjem kopolimerov, kemično modificiranih polimerov in polimernih mešanic **glej splošna določila k temu poglavju.**

39.12 - CELULOZA IN NJENI KEMIČNI DERIVATI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU, V PRIMARNIH OBLIKAH

- **Celulozni acetati:**

3912.11 **- - nemehčani**

3912.12 **- - mehčani**

3912.20 **- Nitrati celuloze (vključno s kolodiji)**

- Celulozni etri:

3912.31 **- - karboksimetilceluloza in njene soli**

3912.39 **- - drugi**

3912.90 **- Drugo**

(A) CELULOZA

Celuloza, je *ogljikov hidrat* velike molekulske mase, ki tvori obstojno strukturo rastlinske snovi. V čistem stanju se nahaja **v bombažu.** V to tar. številko se uvršča **celuloza v primarnih oblikah**, ki ni na drugem mestu ne navedena in ne zajeta (**na primer:** ***"mikrokristalna"*** celuloza, ki čista α-celuloza)).

Regenerirana celuloza, je gladka in prozorna snov, katero ponavadi pridobivajo z obarjanjem in koagulacijo, ko iztisnejo alkalno raztopino *celuloznega ksantata* v kislo kopel. Običajno se pojavlja v obliki tankih, prozornih listov, ki se uvrščajo v **tar. številke 39.20 ali 39.21,** ali pa v obliki tekstilnih filamentov iz **54. ali 55. poglavja**.

Iz te tar. številke je **izključen vulkanfiber**, ki se pridobiva z obdelavo papirja ali celuloznih listov s *cinkovim kloridom* in, ki se pojavlja ponavadi v obliki palčk, cevi, listov, plošč ali trakov (običajno **tar. št. 39.16, 39.17, 39.20 ali 39.21**).

(B) KEMIČNI DERIVATI CELULOZE

Ta skupina **vključuje** kemične derivate celuloze, ki se uporabljajo kot osnova v proizvodnji plastičnih mas, pa tudi za druge namene.

Najpomembnejši mehčani ali nemehčani derivati celuloze so:

(1) **Celulozni acetati**.

Pridobivajo jih z obdelavo celuloze (ponavadi bombažnega lintersa ali topne kemične lesne celuloze) z *anhidridom ocetne kisline* v prisotnosti katalizatorja (**na primer:** *žveplove kisline*). Z dodanimi mehčali lahko tvorijo plastične mase, ki niso vnetljive in so primerne za oblikovanja s pomočjo brizganja. Ponavadi se pojavljajo v obliki prahu, granul ali v raztopinah. Celulozni acetati v obliki listov, filmov, palčk, cevi itd., so iz te tar. številke **izključeni (običajno tar. št. 39.16, 39.17, 39.20 ali 39.21**).

(2) **Celulozni nitrati (nitroceluloza)**.

Ta izdelek pridobivajo z obdelavo celuloze (običajno bombažnega lintersa) z mešanico *dušikove* in *žveplene kisline* (**"nitrirna kislina**"). So **zelo vnetljivi**, najbolj nitrirane vrste ***("raztrelilni bombaž")*** pa se uporabljajo v razstrelivih. Zaradi varnosti se mora prevažati navlažen z alkoholom (z etilnim, izopropilnim ali butilnim alkoholom), ali pa navlažen ali mehčan s ftalati. Celulozni nitrati, mehčani s kafro v prisotnosti alkohola, tvori **celuloid**. Celuloid se običajno

pojavlja v obliki listov, filmov, palic in cevi, pa tudi v drugih oblikah, dobljenih s stiskanjem - tedaj je iz te tar. številke **izključen** (ponavadi **tar. številke 39.16, 39.17, 39.20 ali 39.21**). Za oblikovanje z brizganjem ni primeren in ga zaradi tega ne pripravljajo v obliki prahu za oblikovanje.

Nitroceluloza, pomešana z drugimi vrstami mehčalcev, se na veliko uporablja kot osnova za lake in se zaradi tega ekstrakt dobavlja v suhem stanju ali kot pasta. **Raztopine**, ki sestoje iz nitroceluloze v **mešanici etra (dietiletra) in alkohola (etanola),** so **kolodiji**, ki se prav tako **vključuje**jo v to tar. številko. Če je raztopina delno posušena, se dobi celoidin v trdni obliki.

(3) **Celulozni acetobutirat in celulozni propionat.**

To sta celolozna estra, ki tvorita plastične mase istih lastnosti kot so lastnosti tistih plastičnih mas, ki se oblikujejo s celuloznim acetatom.

(4) **Celulozni etri**.

Med njimi so najpomembnejši

- **karboksimetilceluloza (CMC)**,

- **metilceluloza (MEC)** in

- **hidroksietilceluloza (HEC**).

V vodi so topni, uporabljajo pa se kot sredstva za zgoščevanje ali kot lepila (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju - **izključitev pod (b)** glede uvrščanja lepil). **Drugi celulozni etri**, ki so komercialno pomembni, **vključujejo** *etilcelulozo* - plastično maso majhne mase.

Plastične mase, dobljene iz celuloze kemično, zahtevajo dodajanje mehčalcev - **mehčal.** V zvezi z uvrščanjem *kopolimerov, kemično modificiranih* polimerov in *polimernih mešanic* **glej splošna določila k temu poglavju.**

39.13 - NARAVNI POLIMERI (NA PRIMER ALGINSKA KISLINA) IN MODIFICIRANI NARAVNI POLIMERI (NPR. STRJENE BELJAKOVINE, KEMIČNI DERIVATI NARAVNEGA KAVČUKA), KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU, V PRIMARNIH OBLIKAH

3913.10 **- Alginska kislina, njene soli in estri**

3913.90 **- Drugi**

Najpomembnejši naravni ali modificirani naravni polimeri iz te tar. številke so:

(1) **Alginska kislina, njene soli in estri.**

Alginska kislina *(poliuronska kislina*) se ekstrahira iz rjevaih alg (*Phaeophyta)* z maceracijo v alkalni raztopini. Lahko jo pridobivajo tudi s sedimentiranjem ekstrakta z mineralno kislino, ali pa z obdelavo ekstrakta, pri čemer nastane *nečisti kalcijev alginat,* ki se pri obdelavi z mineralno kislino transformira v alginsko kislino visoke čistoče.

Alginska kislina je **netopna** v vodi, medtem ko so njene amonijeve soli in soli alkalijskih kovin zlahka topne v hladni vodi, pri čemer tvorijo viskozne raztopine. Možnost oblikovanja viskoznih raztopin je odvisna od izvora in stopnje čistoče alginatov. **Alginati**, topni v vodi, se uporabljajo kot zgoščevalci, stabilizatorji, sredstva za želiranje in tvorbo filma **na primer:** v farmacevtski, prehrambeni, tekstilni industriji in v industriji papirja.

Ti izdelki lahko vsebujejo konzervanse (**na primer:** *natrijev benzoat*), lahko so tudi standarizirani z dodanimi sredstvi za želiranje (**na primer:** k*alcijeve soli),* z **upočasnjevalci** (**na primer:** s *fosfati, s citrati*) in **regulatorji** (**na primer:** *s saharozo, s sečnino)* ali s **pospeševalci** (**na primer:** z *organskimi kislinami*). Ti dodatki izdelka ne napravijo za posebno pripravnega za neko bolj specifično uporabo od splošne.

Med temi etri je tudi **propilen glikolalginat**, ki se uporablja v prehrambeni industriji itd.

(2) **Strjene beljakovine.**

Beljakovine so dušikove spojine zelo visoke molekulske mase rastlinskega ali živalskega porekla. So primerne za predelavo v plastične mase. Ta tar. številka **vključuje** samo beljakovine, ki so s kemičnimi postopki predelane zaradi strjevanja. Le nekaj med njimi jih ima komercialni pomen.

Strjene beljakovine se pojavljajo običajno v blokih pravilnih oblik, listov, paličk ali cevi. V teh oblikah so iz te tar. številke **izključene** in se uvrščajo v **tar. številke 39.16, 39.17, 39.20 ali 39.21**.

(3) **Kemični derivati naravnega kavčuka.**

Naravni kavčuk je višji polimer in s kemično obdelavo tvori določene plastične snovi.

Vključujejo:

(a) **Klorirani kavčuk**, ki se običajno proizvaja v obliki majhnih, belih granul. Uporablja se pri proizvodnji barv in lakov, ki po nanašanju oblikujejo tanko prevleko, odporno na atmosferske in kemične vplive.

(b) **Gumo-hidroklorid**, ki se uporablja za pakiranje, mehčan pa za zaščitno obleko.

(c) **Oksidirani kavčuk** - pridobivajo ga z oksidacijo vročega kavčuka v prisotnosti katalizatorja. Je smolna snov, ki se uporablja v nekaterih vrs tah lakov.

(d) **Ciklirani kavčuk**, katerega pridobivajo z obdelavo kavčuka **na primer:** z *žveplom, klorosulfonsko* ali *klorokositrno* kislino. Daje vrsto izdelkov raznih trdot, ki se uporabljajo kot osnova v proizvodnji barv, za nepremočne premazov in delno v proizvodnji stisnjenih predmetov.

(4) **Dekstran, glikogen *("živalski škrob")* in hitin ter plastični produkt iz lignina**.

Ta tar. številka **vključuje** tudi izolirani amilopektin in izolirano amilozo, ki se pridobivata s frakcijo škroba.

Za uvrščanje polimerov (vključno kopolimerov), kemično modificiranih polimerov in mešanic polimerov, **glej splošna določila k temu poglavju.**

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) nemodificirane naravne mole (**tar. št. 13.01**),

(b) etrirano in estrirano endospermno moko iz rožičev iz semen *guaro* (**tar. št. 13.02**),

(c) linoksin (**tar. št. 15.08**),

(d) heparin (**tar. št. 30.01**),

(e) škrobne etre in škrobne estre (**tar. št. 35.05**) in

(f) kolofonijo, smolne kisline in njihove derivate (vštevši smolne estre in tekoče smole) (**tar. št. 38.06**).

39.14 - IONSKI IZMENJALCI NA OSNOVI POLIMEROV IZ TAR. ŠT. 3901 DO 3913, V PRIMARNIH OBLIKAH

Ionski izmenjalci iz te tar. številke so vmreženi polimeri, običajno v obliki granul, ki vsebujejo aktivne ionske skupine (ponavadi **sulfonske, karboksilne, fenolne in amino skupine**). Te aktivne ionske skupine tvorijo polimere, ko pridejo v stik z raztopino nekega elektrolita, in zamenjajo eno izmed njihovih lastnih ionskih vrst za eno izmed tistih (istega znaka - pozitivnega ali negativnega), ki obstaja v raztopini. Uporabljajo se **za mehčanje vode**, mleka, v kromotografiji, za koncentracijo urana iz kislih raztopin in streptomicinov iz juhe in za razne druge industrijske namene.

Najbolj znani izmenjevalci ionov so: kemično *modificirani kopolimeri stiren divinilbenzena*, *akrilni polimeri ali fenolne smole.*

Ta tar. številka **ne vključuje** kolon, napolnjenih z ionskimi izmenjalci iz te tar. številke (**tar. št. 39.26**).

II. PODPOGLAVJE

ODPADKI, OSTRUŽKI IN OSTANKI; POLIZDELKI; IZDELKI

39.15 - ODPADKI, OSTRUŽKI IN OSTANKI PLASTIČNIH MAS

3915.10 **- Iz polimerov etilena**

3915.20 **- Iz polimerov stirena**

3915.30 **- Iz polimerov vinilklorida**

3915.90 **- Iz drugih plastičnih mas**

Izdelki iz te tar. številke lahko sestoje iz **zlomljenih, zmanjšanih** ali **dotrajanih** predmetov iz plastičnih mas, pri katerih je razpoznavna njihova ***neuporabnost*** za svoje prvotne namene, ali pa iz odpadkov nastalih pri izdelavi (ostružki, prah, odrezki, odsečki itd.). Nekatere odpadke je mogoče ponovno uporabiti kot material za stiskanje, surovino za lak, polnilce itd.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** odpadkov, ostružkov in ostankov nastalih pri izdelavi posameznega termoplastičnega materiala, **transformiranega v primarne oblike (tar. št. od 39.01 do 39.14)**.

Pretvorba mora biti izvršena **s pomočjo taljenja** *(regranulacija)*.

Odpadki, ostružki in ostanki posameznega **termoreaktivnega** materiala **ali dveh ali več** termoplastičnih materialov, pomešanih med seboj, **se uvrščajo v to tar. številko tudi, če so** pretvorjeni v primarne oblike.

Ta tar. številka **izključuje** tudi odpadke, ostružke in ostanke iz plastičnih mas, ki vsebuje plemenite kovine ali sojine plemenitih kovin vrst, ki se uporabljajo predvsem za obnavljanje plemenitih kovin (**tar. št. 71.12**).

39.16 - MONOFILAMENTI, KATERIH KATERI KOLI PREČNI PREREZ PRESEGA 1 MM, PALICE, PALIČICE IN PROFILNE OBLIKE IZ PLASTIČNIH MAS, POVRŠINSKO OBDELANE ALI NE, TODA DRUGAČE NEOBDELANE

3916.10 **- Iz polimerov etilena**

3916.20 **- Iz polimerov vinilklorida**

3916.90 **- Iz drugih plastičnih mas**

Ta tar. številka **vključuje monofilamente** katerih katerikoli **presek presega 1 mm** - palice in profilne oblike. Dobivajo se v nedoločenih dolžinah s samo eno operacijo (običajno z ekstruzijo) in so konstantnega in ponavljajočega se prečnega preseka med enim in drugim koncem. Prečni presek votlih profilnih oblik se od prečnega preseka cevi in upogibnih cevi iz **tar. št. 39.17** razlikuje (**glej Opombo 8** k temu poglavju).

Ta tar. številka **vključuje** tudi izdelke, ki so samo razrezani na dolžine, večje od največjega prečnega preseka, ali pa so površinsko obdelani (loščeni, matirani itd.), vendar ne drugače obdelovani. V to tar. številko **se uvrščajo** tudi **profilne oblike**, na **eni strani premazane z lepilom**, ki se uporabljajo za tesnenje okenskih okvirov.

Iz te tar. številke so **izključeni** razrezani izdelki, katerih dolžina ne presega dolžine največjega prečnega preseka, ali so drugače obdelani (luknjani, rezkani, zlepljeni z lepilom ali sešiti itd.). Takšni izdelki se uvrščajo kot predmeti v **tar. številke 39.18 do 39.26**, v kolikor niso bolj specifično zajeti v kateri drugi tar. številki Nomenklature.

V zvezi z razvrščanjem monofilamentov, palic in profilnih oblik iz plastičnih mas, kombiniranih z drugimi materiali, **glej splošna določila komentarja k temu poglavju**.

39.17 - CEVI, TULCI IN PRIBOR ZANJE (NA PRIMER: SPOJNICE, KOLENA, PRIROBNICE) IZ PLASTIČNIH MAS

3917.10 **- Umetna črева (črева za klobasne izdelke) iz strjenih beljakovin ali celuloznih materialov**

- Cevi in tulci, togi:

3917.21 **- - iz polimerov etilena**

3917.22 **- - iz polimerov propilena**

3917.23 **- - iz polimerov vinilklorida**

3917.29 **- - iz drugih plastičnih mas**

- Druge cevi in tulci:

3917.31 **- - gibke cevi, ki lahko zdržijo tlak 27,6 MPa ali več**

3917.32 **- - druge, ki niso ojačene in ne kombinirane z drugimi materiali, brez pribora**

3917.33 **- - druge, ki niso ojačene in ne kombinirane z drugimi materiali, s priborom**

3917.39 **- - druge**

3917.40 **- Pribor**

Opomba 8 k temu poglavju označuje pojem **"cevi in upogibne cevi":**

(i) **Votle izdelke**, bodisi polizdelke ali končne izdelke, ki se uporabljajo za transport, prevajanje ali distribucijo plinov ali tekočin (**na primer:** rebrasta cev za zalivanje, perforirane cevi) **pod pogojem**, da je njihov **notranji prečni presek krožne, ovalne, pravokotne oblike** (pri katerih dolžina preseka **ne presega 1,5 širine**), **ali pa v obliki pravilnega mnogokotnika**.

(ii) **Ovoje za klobasičarske izdelke** (neglede na to, ali so zavezani ali kako drugače obdelani) ter druge ***sploščene cevi.***

Ta tar. številka **vključuje** tudi **pribor** iz plastičnih mas za cevi in upogibne cevi (**na primer:** spojke, kolena, prirobnice).

Cevi in upogibne cevi ter njihov pribor so lahko togi ali upogljivi (gibki), lahko pa so tudi ojačeni ali kako drugače kombinirani z drugimi materiali (**glej splošna določila komentarja k temu poglavju).**

39.18 - TALNE OBLOGE IZ PLASTIČNIH MAS, SAMOLEPILNE ALI NE, V ZVITKIH ALI V PLOŠČAH; TAPETE ZA STENE ALI STROPE, DEFINIRANE Z 9. OPOMBO V TEM POGLAVJU

3918.10 **- Iz polimerov vinilklorida:**

3918.90 **- Iz drugih plastičnih mas**

Prvi del poimenovanja te tar. številke **vključuje** plastične mase, ki se običajno uporabljajo za **oblaganje tal** in se pojavljajo v zvitkih ali v obliki plošč. Omeniti je treba, da se **tudi samolepilne** talne obloge uvrščajo v to tar. številko.

Drugi del poimenovanja te tar. številke, katerega vsebina je podana v **Opombi 9** k temu poglavju, **vključuje stenske** in **stropne obloge** (tapete) iz plastičnih mas, vštevši tudi tiste s tekstilno podlago. Stenske tapete in podobne stenske oblike iz papirja, premazane ali prekrite s plastičnimi masami, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 48.14)**.

Omeniti je treba, da ta tar. številka **vključuje** izdelke, tiskane z motivi, besedilom, ilustracijo in podobno, ki niso **le vzporednega** pomena v razmerju do osnovne uporabnosti izdelka (**glej Opombo 2 k oddelku VII).**

39.19 - SAMOLEPILNE PLOŠČE, LISTI, FILMI, FOLIJE, TRAKOVI IN DRUGE PODOBNE PLOŠČATE OBLIKE IZ PLASTIČNIH MAS, VKLJUČNO TUDI TISTE V ZVITKIH

3919.10 **- V zvitkih širokih do vključno 20 cm**

3919.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** samolepilne ravne oblike iz plastičnih mas (v rolah ali ne), **razen** talnih, stenskih in stropnih oblog iz **tar. št. 39.18**. Vendar pa se ta tar. številka omejuje na ravne oblike, ki so občutljive na pritisk - t.j. tiste, ki so **pri sobni temperaturi**, brez vlaženja ali drugačnega dodajanja, **stalno lepljivi** z ene ali z obeh strani in, ki se na razne površine trdno **zalepijo s dotikom** brez uporabe večje sile, razen pritiska s prsti ali roko.

Ravne oblike plastičnih mas, ki se običajno uporabljajo kot osnova za premazovanje s samolepljivimi premazi, so vrste iz **tar. št. 39.20 ali 39.21**.

Omeniti je treba, da ta tar. številka **vključuje** tiskane izdelke z motivi, besedilom ali ilustracijami, ki so v razmerju do osnovne uporabe izdelkov **niso le stranskega** pomena (**glej Opombo 2 k oddelku VII).**

Ta tarifna številka **izključuje** obojestranske samolepljive trakove, ki so praktično brez podloge (osnove) na katero bi bilo nanešeno lepilo, tako že sam lepljivi trak predstavlja osnovo (**tar. št. 35.06**).

39.20 - DRUGE PLOŠČE, LISTI, FILMI, FOLIJE IN TRAKOVI IZ PLASTIČNIH MAS, KI NIMAJO CELIČASTE STRUKTURE, NEOJAČENI, NELAMINIRANI, BREZ PODLOGE, ALI KI NISO KOMBINIRANI Z DRUGIMI MATERIALI

3920.10 **- Iz polimerov etilena**

3920.20 **- Iz polimerov propilena**

3920.30 **- Iz polimerov stirena**

- Iz polimerov vinilklorida:

3920.41 **- - togi (negibki)**

3920.42 **- - gibki**

- Iz akrilnih polimerov

3920.51 **- - iz polimetilmetakrilata**

3920.59 **- - drugo**

- Iz polikarbonatov, alkidnih smol, polialilnih estrov in iz drugih poliestrov

3920.61 **- - iz polikarbonatov**

3920.62 **- - iz polietilentereftalata**

3920.63 **- - iz nenasičenih poliestrov**

3920.69 **- - iz drugih poliestrov**

- Iz celuloze ali njenih kemičnih derivatov:

3920.71 **- - iz regenerirane celuloze**

3920.72 **- - iz vulkanfibra**

3920.73 **- - iz celuloznega acetata**

3920.79 **- - iz drugih derivatov celuloze**

- Iz drugih plastičnih mas:

3920.91 **- - iz polivinilbutirala**

3920.92 **- - iz poliamidov**

3920.93 **- - iz amino smol**

3920.94 **- - iz fenolnih smol**

3920.99 **- - iz drugih plastičnih mas**

Ta tar. številka **vključuje** plošče, liste, filme in folije ter trakove iz plastičnih mas, ki **niso** ojačeni, laminirani, podkrepljeni ali na podoben način kombinirani z drugimi materiali (**drugi materiali so** mišljeni materiali, ki **se ne uvrščajo v 39. poglavje**, **na primer:** papir, steklene tkanine, tekstilne tkanine itd.), **razen** tistih iz **tar. številk 39.18 in 39.19**.

Ta tar. številka **vključuje** tudi **sintetičen papir**, ki sestoji iz listov nekoherentnih *polietilenskih* ali *polipropilenskih* vlaken povprečne dolžine okoli **1 mm** in **s 50% vlage.**

Ta tar. številka **ne vključuje** izdelkov, ki so bili ojačeni, laminirani, podkrepljeni ali na podoben način kombinirani z materiali, **razen s plastičnimi masami** (**tar. št. 39.21**). V smislu ***"kombinirani na podoben način"*** gre za kombinacije plastike z drugimi materiali, **razen** s plastiko, katerih namen je povečati trdnost plastičnega materiala (**na primer:** oblita kovinska mreža in pletena steklena tkanina, kot tudi mineralna vlakna, drobci in filamenti).

Vendar se plošče, listi, filmi, folije in trakovi, narejeni iz plastične mase, v katero so dodana polnila, kot so prah, zrna, kosmiči, uvrščajo v to tar. številko. Tudi majhne površinske obdelave, kot je barvanje, tiskanje (predmet **Opombe 2 k Oddelku VII**), vakuumsko naparevanje kovine ipd, **ne štejejo** za ojačitve ali podobe kombinacije plastike v smislu te tar. številke.

*
* *

Če so *folije, plošče, filmi ali trakovi* ***iz kopolimerov ali so sestavljeni*** *iz dveh ali več slojev različnih plastičnih mas, se uvrščajo* ***po prevladujočem polimeru v kopolimeru,*** *oziroma po* ***najdebelejšem sloju*** *plastične mase , če so sestavljene. Če to ni mogoče, se uporabi* ***Temeljno pravilo 3(c).***

Primeri:

- folija*, debeline 0.05 mm iz kopolimera (****30 mas.% polipropilena*** *in* ***70 mas.% polietilena****), se uvršča v* ***tar.podšt. 3920 10 400;***

- folija*, debeline 1 mm, iz kopolimera (****50 mas.% akrilonitrila*** *in* ***50 mas.% stirena****), se uvršča v* ***tar.podšt. 3920 59 000 (Temeljno pravilo 3(c));***

- sestavljena folija *(3-slojna), skupne debeline 1.6 mm (* ***0.5 mm polietilen, 1.0 mm celofana in 0.1 mm poliamid), se uvršča v tar.podšt. 3920 71 900.***

*
* *

Ta tar. številka **izključuje še** *celularne(penaste)* izdelke (**tar. št. 39.21**) in trakove iz plastike, katerih širina ***ne presega 5 mm*** (**54. poglavje**).

Skladno z **Opombo 10** k temu poglavju, označuje pojem **"plošče listi, filmi, folije** in **trakovi**" le plošče, liste, filme, folije in trakove, pa tudi na bloke **pravilnih geometrijskih oblik**, tiskane ali netiskane ali drugače površinsko obdelane (**na primer:** loščene, reliefirane, barvane, samo zvite ali valovite), nerazrezane ali razrezane v **pravokotne oblike** (vštevši kvadratne), vendar dalje neobdelane (tudi, če so razrezani z namenom, da postanejo končni izdelki, primerni za uporabo).

Plošče, listi itd., površinsko obdelani ali neobdelani (vštevši kvadrate in druge pravokotnike, iz njih izrezane), z brušenimi robovi, rezkani, zarobljeni, vokvirjeni ali kako ***drugače obdelani*** ali razrezani v druge oblike, razen v pravokotne (vštevši kvadrat), se **pretežno uvrščajo** kot končni izdelki iz **tar. številk 39.18, 39.19 ali od 39.22 do 39.26**.

39.21 - DRUGE PLOŠČE, LISTI, FILMI, FOLIJE IN TRAKOVI IZ PLASTIČNIH MAS

- **Celičaste strukture:**

3921.11 **- - iz polimerov stirena**

3921.12 **- - iz polimerov vinilklorida**

3921.13 **- - iz poliuretanov**

3921.14 **- - iz regenerirane celuloze**

3921.19 **- - iz drugih plastičnih mas**

3921.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** plošče, liste, filme, folije in trakove iz plastičnih mas, **razen tistih iz tar. številk 39.18, 39.19 in 39.20**, ali pa tistih iz **54. poglavja**. Vključuje tudi zgolj celičaste izdelke in tiste, ki **so ojačani, laminirani, na podlagi ali v podobnih kombinacijah z drugimi materiali** (glede razvrščanja plošč itd., kombiniranih z drugimi materiali, **glej splošna določila komentarja k temu poglavju).**

Skladno z **Opombo 10** k temu poglavju, označuje pojem **"plošče listi, filmi, folije** in **trakovi"** le plošče, liste, filme, folije in trakove, pa tudi na bloke pravilnih geometrijskih oblik, tiskane ali netiskane ali drugače površinsko obdelane (**na primer:** loščene, reliefirane, barvane, samo zvite ali valovite), nerazrezane ali razrezane v pravokotne oblike (vštevši kvadratne), vendar dalje neobdelane (tudi, če so razrezani z namenom, da postanejo končni izdelki, primerni za uporabo).

Plošče, listi itd., površinsko obdelani ali neobdelani (vštevši kvadrate in druge pravokotnike, iz njih izrezane), z brušenimi robovi, rezljani, zarobljeni, vokvirjeni ali kako ***drugače obdelani*** ali razrezani v druge oblike, razen v pravokotne (vštevši kvadrat), se pretežno uvrščajo kot končni izdelki iz **tar. številk 39.18, 39.19 ali od 39.22 do 39.26**.

Celičaste plastične mase (penaste ali ekspandirane), ki se uvrščajo v to tar. št., so narejene z uporabo sredstev za penjenje (*blowin agents*) v raztaljeni plastični masi.

Ne smatrajo se za "**celične plastične mase**", če so celice nastale s sestavljanjem več slojev (2 ali več) plošč, listov, folij ali filmov in so pri tem nastali ujeti zračni mehurčki ali zračne blazinice. Take plošče, listi, folije ali filmi se običajno uvrščajo v **tar. št. 39.20**.

39.22 - KADI, PRŠNE KADI, LIJAKI, BIDEJI, STRANIŠČNE ŠKOLJKE, DESKE IN POKROVI, IZPLAKOVALNI KOTLIČKI IN PODOBNI SANITARNI PROIZVODI IZ PLASTIČNIH MAS

3922.10 **- Kadi, pršne kadi in lijaki**

3922.20 **- Straniščne deske in pokrovi**

3922.90 **- Drugo**

Ta tar.številka **vključuje** cevni pribor, ki je načrtovan **za stalno pritrditev na mesto, v hišah itd.** navadno s priključitvijo na vodovodno in kanalizacijsko omrežje. **Vključuje** tudi drugo sanitarno opremo podobnih velikosti in uporab, kot so prenosni bideji, otroške kadi in *kemična montažna stranišča.*

Vodni kotlički iz plastičnih mas ostanejo uvrščeni v tej tar. številki tudi, če so opremljeni z njihovimi mehanizmi.

Vendar pa ta tar. številka **izključuje:**

(a) majhne sanitarne izdelke kot so nočne posode, sobni vrči **(tar.številka 39.24).**

(b) posode za milo, držala za brisače, stojala za zobne ščetke, držala za toaletni papir, kljukice za obešanje brisač in podobni izdelki za kopalnice, stranišča ali kuhinje. Ti izdelki so zajeti v **tar.številki 39.25,** če so namenjeni ***stalni montaži*** v ali na stenah ali drugih delih objektov, ***sicer*** se uvrščajo v **tar.številko 39.24.**

39.23 - IZDELKI ZA PREVOZ IN PAKIRANJE BLAGA, IZ PLASTIČNIH MAS; ZAMAŠKI, POKROVI, POKROVKE IN DRUGA ZAPIRALA IZ PLASTIČNIH MAS

3923.10 **- Škatle, zaboji, gajbe in podobni proizvodi**

- Vreče in vrečke (vključno trikotne):

3923.21 **- - iz polimerov etilena**

3923.29 **- - iz drugih plastičnih mas**

3923.30 **- Baloni, steklenice, stekleničke in podobni proizvodi**

3923.40 **- Motki, kopsi, vretena in podobne podloge**

3923.50 **- Zamaški, pokrovi, pokrovke in druga zapirala**

3923.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** vse predmete iz plastičnih mas, ki so v navadi pri ***pakiranju*** in ***prevozu*** izdelkov vseh vrst. Zaobseženi predmeti - artikli **vključujejo**:

(a) **Kontejnerje**, kot so: škatle, zaboji, zabojčki, vreče, vrečke (vštevši trikotne in vreče za smeti), sode, škafe, kante, balone, steklenice in stekleničke.

(i) Ta tar. številka **vključuje** tudi **kozarce brez ročaja**, ki imajo značaj kontejnerja za pakiranje in transportiranje nekaterih izdelkov, **neglede** na to, ali so sekundarno uporabni kot namizna posoda ali toaletni predmeti.

(ii) Predoblike steklenic iz plastike kot vmesni proizvod cevaste oblike, ki je na eni strani zaprt, na drugi pa odprt z navoji za namestitev vijačnega zamaška ter z delom pod navoji, namenjenim za razširitev na željeno mero in v željeno obliko.

(b) **Motke, kopse, cevke** in podobne podlage **vključno** video ali audio kaset brez magnetnega traku.

(c) **Zamaške, pokrove, pokrovke** in druga zapirala.

Ta tar. številka med drugim **izključuje** gospodinjske predmete, ki imajo ***ročaje, ročke*** za smeti in kozarci, ki služijo kot namizna posoda ali toaletni predmeti, in **nimajo** značaja posod za pakiranje ali prenos blaga, ne glede na to, da se včasih uporabljajo v te namene **(tar.št.39.24). Izključuje** tudi posode iz **tar.št. 42.02** in gibljive vmesne kontejnerje za razsuto blago iz **tar. številke 63.05.**

39.24 - NAMIZNA POSODA, KUHINJSKA POSODA IN DRUGI GOSPODINJSKI PROIZVODI IN TOALETNI IZDELKI, IZ PLASTIČNIH MAS

3924.10 **- Namizna in kuhinjska posoda**

3924.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** sledeče izdelke iz plastičnih mas:

(A) **Namizni pribor** kot so: čajni ali kavni servis, pogrinjki, posode za juhe, servirni podstavki in pladnji vseh vrst, skodelice za čaj ali kavo, posode za sladkor, vrči za pivo, posode za omake, posode za sadje, stekleničke za kis, olje, sol, začimbe, podstavki za kuhana jajca, namizni podstavki, čajni podstavki, oporniki za nože, obroči za serviete, noži (v celoti iz plastične mase), vilice, žlice in drugi plastični jedilni pribor.

(B) **Kuhinjski pribor**, kot so: umivalniki, kalupi za želeje, kuhinjski vrči, vrči oz. vedra za shrambe, zaboji in škatle (čajni filter za večkratno uporabo, škatla za shrambo kruha itd.), lijaki, , kuhinjski valjarji in kuhinjski tipi merilcov volumna.

(C) **Drugi hišni pribor** kot so: smetnjaki, cvetlični lončki, posoda za vročo vodo, držala za vžigalice, smetišnice, vedra, posoda za vročo vodo, škatle za malico, zavese, zastori, prti za mize in pregrinjala za pohištvo.

(D) **Izdelki za kopalnice**, stranišča, umivalnice in drugi toaletni pribori (za domačo rabo ali ne **na primer:** za hotele, motele ipd) kot so, toaletni kompleti (seti) (vodna ročka, skleda ipd), sanitarni čebri, nočne posode, zbiralniki urina, pljuvalniki, prhe, umivalniki za oči, držala za mila, kljuke in obešalniki za brisače, držala za zobne ščetke, držala za toaletne papirje in slični izdelki za kopalnice, stranišča, umivalnice, ki **niso** *za stalno vgradnjo* na ali v zid (steno). Kakorkoli že, če so namenjeni za stalno vgradnjo v ali na steno oz. zid (**na primer:** z vijaki, z vložki za lesene vijake, zapahi ipd.) so **izključeni (tar. št. 39.25).**

*
* *

Ta tarifna številka **vključuje** tudi pokrove in skodelice ali posode ***(brez ročajev***), ki se uporabljajo na mizi ali v toaletah, pri čemer pa **ne sme** imeti karakter kontejnerjev za pakiranje ali transport blaga, neglede na to da se včasih lahko uporablja za te namene. Posode brez ročajev, ki se uporabljajo in imajo značilnosti za pakiranje in transport blaga, so **izključene (tar. št. 39.23).**

39.25 - GRADBENI PROIZVODI IZ PLASTIČNIH MAS, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

3925.10 **- Rezervoarji, cisterne, kadi in podobne posode s prostornino nad 300 l**

3925.20 **- Vrata, okna in okvirji zanje, pragi za vrata**

3925.30 **- Oknice, okenske navojnice (tudi žaluzije) ter podobni proizvodi in njihovi deli**

3925.90 **- Drugo:**

Ta tar. številka **velja le** za predmete, navedene v **Opombi 11** k temu poglavju.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tar. podštevilka 3925.20

Tar. podšt. 3925.20 **vključuje** vrata (tečajna ali drsna), ki se uporabljajo za zapiranje vhoda v zgradbo, prostor itd. **Ne vključuje** ovir za preprečevanje zapiranja vstopa na ograjena polja, vrtove, parke in dvorišča (ki se imenujejo **"vhodna vrata"** ali **"porta"** (**tar. podšt. 3925.90**).

39.26 - DRUGI PROIZVODI IZ PLASTIČNIH MAS IN PROIZVODI IZ DRUGIH MATERIALOV IZ TAR. ŠTEVILK OD 39.01 DO 39.14

3926.10 **- Proizvodi za pisarne in šole**

3926.20 **- Obleka in pribor zanjo (vključno rokavice)**

3926.30 **- Fitingi (pribor) za pohištvo, karoserije in podobno**

3926.40 **- Kipci in drugi okrasni predmeti**

3926.90 **- Drugo:**

Ta tar. številka **vključuje** predmete, ki drugje niso navedeni in ne zajeti, so pa iz plastičnih mas, kot je opredeljeno v **Opombi 1** k temu poglavju, ali pa iz drugih materialov **iz tar. številk od 39.01 do 39.14.**

Ti izdelki **vključujejo**:

(1) **Oblačilne predmete** in pribor za oblačila (razen za igračke), sešita ali izdelana z varjenjem listov plastičnih mas, **na primer:**: predpasniki, pasovi, slinčki za dojenčke, dežni plašči ipd. Ločljive kapuce ostanejo uvrščene v tej tar. številki, če se carinijo skupaj z dežnim plaščem, kateremu pripadajo,

(2) **Fitinge** (pribor in oprema) za pohištvo, karoserije in podobno.

(3) **Kipce** in druge okrasne predmete.

(4) **Protiprašna pregrinjala**, zaščitne vreče, šotorska krila, fascikelna vložišča, mape za dokumente, knjige, besedila in podobno zaščitno blago, sešito ali zlepljeno iz listov plastičnih mas.

(5) **Obtežilnike za papir**, nože za papir, podstavke s pivnikom, držala za peresa, vstavke, trakove za označevanje strani v knjigah.

(6) **Vijake, matice, podstavke** in podobne izdelke splošne uporabe.

(7) **Transportne, prenosne** in **dvižne trakove** in **jermenje**, brezkončne ali razrezane na določene dolžine ter na konceh spete ali opremljene s spojkami.

Transportni, tekoči ali dvižni trakovi in jermenje katerekoli **vrste, ki prihajajo** na carinjenje ***skupaj s stroji*** ali napravami, za katere so namenjeni in neglede, ali so vgrajeni ali ne, se **razvrščajo skupaj** s temi stroji ali napravami (**na primer:** v **Oddelek XVI**).

Poleg tega ta tar. številka **ne vključuje** transportnih ali tekočih trakov ali jermenja iz tekstilnega materiala, ki je impregniran, premazan, prekrit ali laminiran s plastičnimi masami **(Oddelek XI, npr. tar.št. 59.10).**

(8) **Napolnjene kolone z ionskimi** izmenjalci iz polimerov iz **tar. št. 39.14**,

(9) **Plastične kontejnerje, napolnjene** s *kabroksimetil celulozo*, ki se uporabljajo za **hlajenje** kot vrečke za led (ali za ***segrevanj***e - *termoforji,* napolnjeni z nasičeno vodno raztopino *natrijevega acetata*, ki pri kristalizaciji spontano oddaja toploto).

(10) **Škatle ali kovčke** za orodje, ki **niso posebej oblikovani** ali v notranjosti prilagojeni za določena orodja z dodatki ali brez (**glej komentar k tar.št. 42.02**) .

(11) **Razne druge predmete**, kot so **na primer:** pritrdila za ročne torbice, vogalniki za kovčke, obešalniki, zaščitne prevleke, ki se podstavijo pod pohištvo, ročaji (za orodja, nože, vilice itd.), biseri, "***stekelca"*** za ure, ***številke*** in ***črke,*** obeski za etikete na prtljagi **itd.**

40. POGLAVJE

KAVČUK IN IZDELKI IZ KAVČUKA IN GUME

OPOMBE

1. **Razen**, če iz besedila ne izhaja kaj drugega, so z izrazom "**kavčuk**" mišljeni v tarifi naslednji proizvodi, vulkanizirani ali nevulkanizirani, trjeni ali netrjeni: naravni kavčuk, balata, gutaperča, gvajala čikl in podobne naravne gume, sintetični kavčuk, faktis, dobljen iz olja, in regenerirane navedene snovi.

2. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) proizvodi iz **XI. oddelka** (tekstil in tekstilni izdelki);

   (b) obutev in deli obutve iz **64. poglavja**;

   (c) kape, klobuki itd. in njihovi deli (tudi kopalne kape) iz **65. poglavja**;

   (d) mehanični in električni aparati ali naprave in njihovi deli iz **XVI. oddelka** (vključno električno blago vseh vrst) iz trde gume;

   (e) proizvodi iz **90., 92., 94. ali 96. poglavja**;

   (f) proizvodi iz **95. poglavja** (**razen** športnih rokavic in proizvodov iz **tar. št. 40.11 do 40.13**).

3. V **tar. št. 40.01 do 40.03 in 40.05** so z izrazom "**primarne oblike**" mišljene samo tele oblike:

   (a) **tekočine** in **paste** (vključno lateks, predvulkaniziran ali ne, ter druge disperzije in raztopine);

   (b) **bloki nepravilne oblike, koščki, kroglice, prah, zrna, drobci in podobne oblike**.

4. V 1. opombi v tem poglavju in v tar. št. 40.02 so z izrazom "**sintetični kavčuk**" mišljeni:

   (a) **nenasičene sintetične snovi**, ki se lahko nepovratno spremenijo v netermoplastične snovi z vulkanizacijo z žveplom pri temperaturi med 18 in 29°C, ki se ne pretrgajo ob raztegnitvi na trikratno prvotno dolžino, ob raztegnitvi na dvakratno prvotno dolžino pa se v petih minutah vrnejo na dolžino, ki ni večja od 1,5 prvotne dolžine. Za omenjeno preskušanje so lahko dodane snovi, potrebne za zamreževanje, kot so sredstva za aktiviranje in pospeševanje vulkanizacije; snovi, predvidene s 5. opombo pod (b) (ii) in (iii) so tudi dovoljene. Katere koli snovi, ki niso nujne za zamreževanje, kot so ekstenderji, plastifikatorji in polnila, niso dovoljene;

   (b) **tioplasti** (TM);

   (c) **naravni kavčuk, modificiran** s cepljenjem (grafting) ali mešanjem s plastičnimi masami, depolimeriziranim naravnim kavčukom, mešanicami nenasičenih snovi z nasičenimi sintetičnimi višjimi polimeri, če vsi prej omenjeni proizvodi izpolnjujejo pogoje, ki so dani glede vulkanizacije in raztezanja ter vprašanja vrnitve v prvotno stanje iz predhodne določbe pod (a).

5. (a) Tar. št. 40.01 in 40.02 se ne nanašata na kavčuk ali mešanico kavčukov, ki so **pred koagulacijo** ali po njej pomešani:

      (i) s sredstvi za vulkanizacijo, pospeševalci, zaviralci ali aktivatorji (razen tistih, ki so dodani za pripravljanje predvulkaniziranega lateksa iz kavčuka);

      (ii) s pigmenti ali drugimi barvili, razen tistih, ki so dodani samo zaradi identifikacije;

(iii) s plastifikatorji ali ekstenderji (razen mineralnega olja in kavčuka, ekstendiranega z oljem), s polnili, s sredstvi za ojačenje, organskimi topili ali s katero koli drugo snovjo, razen tistih, ki so dovoljene z določbami pod (b) te opombe;

(b) naslednje snovi v kavčuku ali v mešanicah kavčukov **ne vplivajo** na njihovo uvrščanje v tar. št. 4001 ali 4002, **če** ta kavčuk ali mešanica kavčukov **ohrani bistven značaj** surovega materiala;

(i) sredstva za emulgiranje in sredstva zoper lepljivost;

(ii) majhne količine proizvodov zoper razbijanje emulgatorjev;

(iii) zelo majhne količine naslednjih sredstev: toplotno občutljivih sredstev (običajno za pridobivanje toplotno občutljivega lateks kavčuka), kationskih površinsko aktivnih sredstev (običajno za pridobivanje elektropozitivnega lateks kavčuka), antioksidantov, koagulatorjev, sredstev za drobljenje in sredstev zoper zmrzovanje, peptizatorjev, konzervansov, stabilizatorjev, sredstev za uravnavanje viskoznosti ali podobnih aditivov za posebne namene.

6. Pri tar. št. 4004 so z izrazom "**odpadki, ostružki in ostanki**" mišljeni odpadki, ostružki in ostanki iz proizvodnje ali obdelave gume in gumastih izdelkov, ki se kot taki dokončno ne morejo več uporabiti zaradi razrezanosti, dotrajanosti ali iz drugih razlogov.

7. **Cele niti** iz vulkaniziranega kavčuka (gume), katerih največji prečni prerez **presega 5 mm**, se uvrščajo kot trakovi, palice ali profilne oblike iz **tar. št. 40.08**.

8. **Tar. št. 40.10** obsega trakove ali jermene za transport ali transmisijo iz tekstilnih tkanin, impregniranih, prevlečenih, prekritih ali laminiranih z gumo, ali izdelanih iz tekstilne preje ali vrvi, impregniranih, prevlečenih, prekritih ali oplaščenih z gumo.

9. V tar. št. 40.01, 40.02, 40.03, 40.05 in 40.08 so z izrazi "**listi**", "**trakovi**" mišljeni samo plošče, listi, trakovi in bloki pravilne geometrijske oblike, nerazrezani ali razrezani samo v pravokotne (vključno kvadratne) oblike, ki imajo lastnosti izdelka ali ne, tiskani ali netiskani ali drugače površinsko obdelani, toda drugače nerazrezani, v določene oblike ali nadalje neobdelani.

V tar. št. 4008 so z izrazom "**palice**" in "**profilne oblike**" mišljeni samo proizvodi, razrezani ali nerazrezani na določene dolžine, površinsko obdelani ali neobdelani, toda drugače neobdelani.

SPLOŠNA DOLOČILA

Definicija za kavčuk.

Pojem **"kavčuk"** je definiran v **Opombi 1** k temu poglavju. Kjer je uporabljen v tej in v drugih poglavjih te **Nomenklature** brez označitev, označuje naslednje izdelke:

(1) **Naravni kavčuk, *balato*, *gutaperčo*, *gvajala*, *čikl* in podobne** (t.j. podobne kavčuku) naravne gume (**glej** komentar k **tar. št. 40.01**).

(2) **Sintetični kavčuk**, kot je definiran v **Opombi 4 k temu poglavju**. Da bi lahko izvedli preizkus vzorca nenasičene sintetične snovi (kot to zahteva **Opomba 4** k temu poglavju) vrst, navedenih v **Opombi 4 (c)** v stanju nevulkaniziranega surovega materiala, **mora biti** kavčuk *vulkaniziran* z *žveplom* in tedaj izpostavljen preizkusu raztezanja in vračanja v prvotno stanje (**glej** komentar k **tar. št. 40.02**). Skladno s tem mora biti preizkus v primeru, da snovi vsebujejo materiale, prepovedane z **Opombo 4** (**na primer:** mineralna olja), opravljen na vzorcu, ki takih materialov ne vsebuje ali s katerih so taki materiali bili odstranjeni. V primeru predmetov in vulkaniziranega kavčuka, katerega kot takega ni mogoče preizkusiti, je ***treba dobiti vzorec*** nevulkaniziranega

surovega materiala, iz katerega so predmeti izdelani, da bi lahko opravili preizkus. Vendar pa preizkus **ni obvezen** za ***tioplaste***, ki že po definiciji štejejo za sintetični kavčuk.

(3) **Faktis, dobljen iz olja** (**glej** komentar k **tar. št. 40.02**).

(4) **Regenerirano gumo** (**glej** komentar k **tar. št. 40.03**).

Pojem ***"kavčuk"* vključuje *nevulkanizirane***, pojem ***"guma"*** pa ***vulkanizirane*** mehke ali trde predhodno naštete izdelke.

Pojem ***"vulkaniziran"*** se praviloma nanaša na gumo (vštevši sintetični kavčuk), ki **je vmrežen** z žveplom ali s katerimkoli drugim sredstvom za vulkanizacijo (kot so **na primer:** *žveplov klorid*, nekateri oksidi *polivalentnih kovin*, *selen, telur*, *tiuramovi di-in tetrasulfidi,* nekateri *organski peroksidi* in nekateri *sintetični polimeri*) - za vulkanizacijo z ali brez potrebnega segrevanja, ali pa s pomočjo sevanja visoke energije, tako da **preide iz plastičnega stanja v elastično**. Poudariti je treba, da je kriterij v zvezi z vulkanizacijo z žveplom relevanten samo v smislu **Opombe 4**, t.j. v zvezi z ugotavljanjem, ali je snov kavčuk ali ne. Ko je snov spoznana za sintetični kavčuk, bodo izdelki iz nje šteli za izdelke iz vulkaniziranega kavčuka - gume v smislu **tar. številk od 40.07 do 40.14** - če so vulkanizirani z žveplom ali ,če so vulkanizirani s kakšnim drugim vulkanizatorjem

Med vulkanizacijo se razen vulkanizatorjev **dodajajo** še druge snovi, kot **na primer:** pospeševalci, aktivatorji, zaviralci, mehčalci, ekstenderji, polnila, sredstva za ojačenje ali katerikoli drugi dodatki, navedeni v **Opombi 5 (b)** k temu poglavju. Take mešanice, ki se lahko vulkanizirajo, štejejo za mešanice kavčuka in se uvrščajo v **tar. številki 40.05 ali 40.06**, pač glede na obliko, v kateri prihajajo na carinjenje.

Trda guma (npr. ebonit) se dobiva z vulkanizacijo kavčuka **z velikim deležem žvepla** do točke, ko postane takorekoč neupogljiva in neprožna.

Vsebina poglavja.

To poglavje **vključuje** kavčuk, kot je predhodno definiran, v surovem ali polpredelanem stanju, vulkaniziran, nevulkaniziran ali trd in predmete, ki so v celoti iz kavčuka, ali pa take predmete, katerih bistveni značaj izvira iz kavčuka - razen izdelkov, izključenih skladno z **Opombo 2** k temu poglavju.

Splošna delitev tarifnih razredov je naslednja:

(a) Skladno z **Opombo 5**, **tar. številke 40.01 in 40.02** pravzaprav vsebujejo kavčuka v **primarnih oblikah ali v obliki plošč, listov in trakov**.

(b) **Tar. številki 40.03 in 40.04 vključuje**ta **regenerirani kavčuk** v primarnih oblikah ali v obliki plošč, listov in trakov, pa tudi odpadke, ostružke in ostanke iz kavčuka (razen trde gume), prah in kroglice iz njih.

(c) **Tar. številka 40.05 vključuje mešanice kavčuka, nevulkaniziranega** in v primarnih oblikah ali v obliki plošč, listov in trakov.

(d) **Tar. številka 40.06 vključuje** vse **druge oblike** in predmete iz **nevulkaniziranega kavčuka**, neglede na to, ali so iz mešanic ali ne.

(e) **Tar. številke od 40.07 do 40.14 vključuje**jo **polizdelke in predmete iz vulkaniziranega kavčuka** (gume), razen iz trde gume.

(f) **Tar. številka 40.17 vključuje trdo gumo v vseh oblikah**, vštevši odpadke in ostanke ter izdelke iz trde gume.

Primarne oblike (tar. številke od 40.01 do 40.03 in 40.05).

Pojem **"primarne oblike" je definiran z Opomb 3 k temu poglavju**. Poudariti je treba, da je predvulkanizirani lateks posebej vključen v definicijo pojma **"primarne oblike"** in ga je glede na to treba šteti za nevulkaniziranega. Ker **tar. številki 40.01 in 40.02 ne vključujeta** kavčuka ali mešanic iz kavčuka, katerim je dodano organsko topilo (**glej Opombo 5),** se pojem **"druge disperzije in raztopine"** iz **Opombe 3** uporablja samo za **tar. številko 40.05.**

Plošče, listi in trakovi (tar.številke 40.01, 40.02, 40.03, 40.05 in 40.08).

Ti pojmi **so definirani v Opombi 9 k temu poglavju** in **vključujejo** bloke pravilne geometrijske oblike. Plošče, listi in trakovi so lahko površinsko obdelani (tiskani, reliefirani, z žlebovi, kanali, brazdami itd.), ali pa samo izrezani v pravokotne (vštevši kvadratne) oblike, neglede na to, ali imajo ali ne lastnost končnega izdelka - artikla, vendar pa ne morejo biti razrezani v druge oblike ali naprej obdelani.

Celularni (ekspandiran) kavčuk - guma.

Celularni kavčuk oz. gume imajo celice (odprtih, zaprtih verig ali obeh vrst), ki so razporejene po gumi. **Vključuje** gobasto ali *penasto* gumo, *ekspandirano* gumo in *mikroporozno* ali *mikrocelularno* gumo. Lahko je upogljiva (gibka) ali toga (**na primer:** penasti ebonit).

Opomba 5

Opomba 5 k temu poglavju **predpisuje merila za razločevanje kavčuka ali mešanic v primarnih oblikah**, ploščah, listih ali trakovih, **ki niso mešanice (tar. št. 40.01 in 40.02)** od tistih, **ki so mešanice (tar. št. 40.05)**. Ta opomba **ne razlikuje** tega, ali je mešanica pripravljena prej ali po koagulaciji. Vendar pa ***dovoljuje*** prisotnost nekaterih snovi v kavčuku ali mešanic kavčuka iz **tar. št. 40.01 in 40.02 pod pogojem**, da kavčuk ali mešanice kavčuka ohranijo svoje bistvene lastnosti kot surovi material. Med takšnimi snovmi je *mineralno olje, emulgatorji*, ali pa sredstva *zoper lepljivost*, majhne količine (ponavadi ne več kot 5%) sredstev za mehčanje emulgatorjev in zelo majhnih količin (ponavadi manj kot 2%) dodatkov za posebne namene.

Kombinacije gume in tekstila.

Razvrščanje kombinacij gume in tekstila je **posebej urejeno z Opombo 1 (ij) k oddelku XI, z Opombo 3 k 56. poglavju in z Opombo 4 k 59. poglavju**. Kar pa se tiče **transportnih** in **transmisijskih trakov in jermenov**, pa to vprašanje urejata **Opombi 8 k 40. poglavju in**

Opomba 6 (b) k 59. poglavju. V tem poglavju so **zaobseženi naslednji izdelki**:

(a) **Klobučevina (filc), impregnirana**, premazana ali prevlečena, prekrita ali laminirana z gumo, ki vsebuje po masi **največ 50% tekstilnega materiala** in klobučevin, popolnoma vsajena v gumo.

(b) **Netkani tekstil**, ***popolnoma vgrajen*** gumo ali cel premazan ali prevlečen ali prekrit z tem materialom **pod pogojem**, da je takšen premaz ali prevleka vidna s prostim očesom, pri čemer sprememba barve ne igra vloge.

(c) **Tekstilne tkanine** (kot so definirane v **Opombi 4 k 59. poglavju**), impregnirane, premazane ali prevlečene, prekrite ali laminirane z gumo, **mase nad 1500g/m^2,** ki vsebujejo **največ 50 mas.%** tekstilnega materiala.

(d) Plošče, liste, trakove iz celularne gume, **kombinirane** s tekstilnimi tkaninami oz. snovmi (definiranimi v **Opombi 1 k 59. poglavju**), klobučevino ali netkanim tekstilom, v katerih je prisoten **tekstil le zaradi ojačenja.**

*
* *

To poglavje **ne vključuje** predmetov, navedenih v ***Opombi 2*** k temu poglavju. **Nadaljnje izključitve** so navedena v komentarjih k nekaterim tar. številkam tega poglavja.

40.01 - NARAVNI KAVČUK, BALATA, GUTAPERČA, GVAJALA, ČIKL IN PODOBNE NARAVNE GUME, V PRIMARNIH OBLIKAH ALI PLOŠČAH, LISTIH ALI TRAKOVIH

4001.10 **- Lateks iz naravnega kavčuka, predvulkaniziran ali ne**

- Naravni kavčuk v drugih oblikah:

4001.21 **- - dimljeni kavčuk v obliki listov**

4001.22 **- - naravni kavčuk, tehnično specificiran (TSNR)**

4001.29 **- - drug**

4001.30 **- Balata, gutaperča, gvajala, čikl in podobne naravne gume**

(A) **Lateks iz naravnega kavčuka (predvulkaniziran ali ne).**

Lateks iz naravnega kavčuka je tekočina, izločena pretežno iz kavčukovca vrste *Hevea brasiliensis*. Sestoji iz vodne raztopine organskih in mineralnih snovi (beljakovine, maščobne kisline in njihovi derivati, soli, sladkor in glikozidi), vendar je v suspenziji **30 do 4o% kavčuka** (t.j. *polizoprena* velike molekulske mase).

Ta del **vključuje**:

(1) **Stabiliziran ali koncentriran naravni lateks.**

Lateks - kavčuk spontano koagulira v nekaj urah po izcejanja iz drevesa. Zaradi tega mora biti stabiliziran, da bi bila zagotovljena konzervacija in preprečeno razpadanje in koagulacija. Običajno to dosežejo z dodajanjem *amoniaka* (5 do 7 gramov na liter lateksa). Na ta način dobijo izdelek, imenovan ***"nasičeni amonijak"*** ali **FA - tip.** Drugi način stabilizacije je dodajanje majhnih količin (med 1 in 2 grama na liter lateksa) šibke raztopine, ki sestoji iz amoniaka in snovi, kot sta **na primer:** tetrametiltiuramdisulfid in cinkov oksid, pri čemer nastane izdelek pod imenom **"amonijak majhne nasičenosti"** ali **LA - tip.**

Obstaja tudi **naravni lateks - kavčuk, ki je odporen proti zmrzovanju** in, ki je stabiliziran z majhnimi količinami *natrijevega salicilata* ali *formaldehida.* Uporablja se na področjih s hladnim podnebjem.

Naravni lavčuk - lateksi se koncentrirajo (predvsem iz transportnih razlogov) na razne načine (**na primer:** s centrifugiranjem, izparevanjem, razslojevanjem lateksa itd.).

Vsebnost trgovskega kavčuk - lateksa je **ponavadi med 60 in 62%.** Obstaja tudi bolj koncentriran - včasih ***lahko*** koncentracija **preseže 70%.**

(2) **Termoobčutljivi naravni kavčuk - lateksi.**

Pridobivajo jih z dodajanjem sredstev za doseganje toplotne občutljivosti. Ko se tovrstni lateksi segrejejo, je gel obstojnejši kot pri toplotno neobčutljivih lateksih. Ponavadi jih uporabljajo za proizvodnjo predmetov iz kavčuka z namakanjem ali litjem, ali pa za proizvodnjo penastega in gobastega kavčuka.

(3) **Elektropozitivni lateksi**.

Znani so kot **"lateksi z obratnim električnim nabojem"**, pridobivajo jih s preobračanjem naboja delčkov naravnega koncentriranega lateksa. To običajno dosežejo z dodajanjem kationskih površinsko aktivnih sredstev. Z uporabo teh lateksov se zmanjša odbojnost večine tekstilnih vlaken na impregnacijo s kavčukom, saj imajo vlakna, kot tudi navadni lateks, negativni elektrostatični naboj v alkalnem okolju.

(4) **Pred-vulkanizirani naravni lateks - kavčuk.**

Kavčuk pridobivajo z delovanjem vulkanizatorjev na lateks s toploto, ponavadi pri temperaturah **pod 100**°C.

Kavčukovi delčki, ki se nahajajo v lateksu, **se vulkanizirajo** z dodajanjem sedimentnega ali koloidnega žvepla, cinkovega oksida in pospeševalca (**na primer:** *ditiokarbamata*). Stopnja vulkanizacije končnega izdelka se lahko po želji spreminja tako, da se spremeni temperatura, čas ogrevanja ali deleži uporabljenih sestavih. Praviloma se vulkanizirajo **le zunanje stene** kavčukovih delčkov, da se izognejo odvečna vulkanizacija lateksa, višek sestavin odstranijo po segrevanju s centrifugiranjem.

Predvulkanizirani kavčuk se **po videzu ne razlikuje** od navadnega kavčuka. Vsebnost **vezanega žvepla** pri teh lateksih je **približno 1%**.

Z uporabo predvulkaniziranega kavčuka se izognejo nekaterim operacijam (**na primer:** mletje, priprava mešanice). Uporablja se pri izdelavi izdelkov z namakanjem ali litjem (farmacevtskega in kirurškega blaga), največ pa v tekstilni industriji, pa tudi kot lepilo. Uporabljajo ga še pri izdelavi nekaterih vrst papirja in umetnega usnja. Kavčuku daje izvrstne elektroizolacijske lastnosti (zaradi majhnih vsebovanih količin beljakovin in topnih substanc).

Lateks - kavčuk transportirajo v sodih prostornine okoli 200 litrov, katerih notranja stran je premazana, ali pa ga transportirajo na veliko (in bulk).

(B) **Naravni kavčuk v drugih oblikah.**

V smislu te tar. številke se izraz **"naravni kavčuk"** nanaša na kavčuk kavčukovca *"Hevea"* - takega ponavadi tudi transportirajo iz mesta pridobivanja najprej v tovarne, kjer ga zaradi transportiranja in konzervacije obdelajo. Obdelajo ga lahko tudi, da bi naravni kavčuk pridobil nekatere značilnosti, ki bi olajšali njegovo kasnejšo uporabo ali pa ki bi izboljšali kvaliteto končnih izdelkov. Vendar pa lahko ostane uvrščen v to tar. številko le, ***če ne izgubi*** bistvenih lastnosti surovine. Prav tako **ne sme vsebuvati saj, silicijevega dioksida in snovi, prepovedanih z Opombo 5 (a)**.

Koagulacija poteka v rezervoarjih raznih oblik, ki so opremljeji s premičnimi pregradami. Da bi se kavčukov koagulum izločil iz vodnega seruma, mora lateks koagulirati z malenkostnim kisanjem z **na primer:** ***1% ocetne kisline*** ali ***0,5% mravljinčne kisline***. Po končanem postopku koagulacije se koagulum odstrani v obliki plošč ali kot nepretrgan trak.

Glede na to, kaj naj bi se izdelalo, so **nadaljnji postopki različni** - dimljenje plošč, beli ali rjavi krep, naknadno koagulirane kroglice ali sipek prah.

(1) **Plošče in krep iz kavčuka.**

Za izdelavo plošč vržejo kavčukov trak v stroj z vrtečimi valji. V teh strojih zadnji par valjev pusti na kavčuku reliefno površino z značilnimi oznakami. Kavčukov trak (debeline med 3 in 4 mm), ki leze iz stroja, se reže v plošče. Le - te se dajo v sušilnico ali prostore za dimljenje. Da bi bilo sušenje hitrejše, se površina izhlapevanja poveča. Namen dimljenja je

posušiti in impregnirati kavčuk s kreozotnimi snovmi, ki delujejo kot antioksidanti in antiseptiki.

Svetel *krep* izdelujejo tako, da kavčukov *koagulum* zlijejo v baterijo strojev za krepiranje kavčuka. **Prvi stroj** ima valje z **razbrazdano** površino, **zadnji** v vrsti valjev pa imajo površino valjev **gladko**, vendar se vrtijo z različnimi hitrostmi. Te operacije se odvijajo pod stalnim vodnim tokom tako, da se kavèuk popolnoma izpere (umije). Nato sledi sušenje v dobro zračenih sušilnicah, pri sobni temperaturi, ali z vročim zrakom. Dva ali več slojev *krepa* se lahko stisnejo v debeleše plošče.

Plošče *krepa* se **lahko** imenujejo tudi po sledečem postopku: ko lateks koagulira, kar se zgodi v cilindričnih posodah, se *koagulum* z žago nareže na dolge trakove, ti pa se razrežejo v plošče. Nato sledi sušenje (**običajno** brez dimljenja).

Nekatere vrste kavčuka (posebni krepi, ki so **drugačni** od *svetlega krepa*) **ne izdelujejo direktno** s koagulacijo lateksa, ampak z naknadno ponovno aglomeracijo in izpiranjem v "**strojih za krepiranje**" *koaguluma*, ki se ga dobi med udarjanjem ali s tovarniškimi postopki. Tako dobljene plošče **nimajo** enotno debelino in se sušijo na podoben način kot svetel *krep*.

Naravni kavčuk, kot je opisan zgoraj, je običajno označen, glede na njegovo poreklo, obliko in stopnjo čistosti, po mednarodnih standardih, ki jih je izdala ustrezna mednarodna organizacija.

Najbolj znani tipi so: ***dimljene plošče in njihove rezane plošče, svetli krepi in njihovi razrezane plošče, rjavi krep in rebrasti in zračno sušeče plošče***.

(2) **Tehnično specificirani naravni kavčuk (TNSR).**

Ta skupina surovega naravnega kavčuka je predelana, preizkušena in **razdeljena v 5** splošnih razredov **(5L, 5, 10, 20 in 50**) po specifikacijah, podanih v naslednji tabeli:

Tabela: Razred TSNR in največje dovoljene omejitve za vsak parameter

RAZRED	5L	5	10	20	50
PARAMETER:					
nečistoč, ki ostanejo na situ 325 v odstotkih po masi največ	0,05	0,05	0,10	0,20	0,50
vsebnost pepela (največ v odstotkih po masi)	0,60	0,60	0,75	1,00	1,50
vsebnost dušika (največ v odstotkih po masi)	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
hlapne snovi (največ v odstotkih po mase	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
hitrost plastičnosti po *Wallace* - najmanjša začetna vrednost (P0)	30	30	30	30	30
indeks PRI (najmanj v odstotkih)	60	60	50	40	30
barvna meja (lestvica po *Lovibondu,* največ)	6,00	-	-	-	-

TSNR **mora spremljati preizkusni certifikat**, ki ga izda pristojni organ države - proizvajalke. Certifikat mora navajati razred, specifikacije in rezultate preizkušanja kavčuka. Nekatere države - proizvajalke kavčuka lahko imajo strožje specificirane razrede, kot pa so podane v tabeli. **TSNR** pakirajo v **balah po 33,3 kg**, ki so zavite v polietilen. Ponavadi je od 30 do 36 takšnih bal na paletah in prekritih z notranje strani s polietilensko oblogo ali s kontrahirano folijo polietilena. Vsaka bala in vsaka paleta ima ***posebne oznake***, ki označujejo razred, maso kavčuka, šifro proizvajalca itd.

(3) **Re-aglomerirane krogljice kavčuka.**

Postopki proizvodnje, uporabljeni za predelavo granuliranega kavčuka, so določeni tako, da dajo čistejše izdelke s stalnimi lastnostmi in boljšega videza kot pa je kavčuk v listih ali krepu.

V ta proizvodni proces spada granuliranje koaguluma, predvsem potom čiščenja, sušenja iz stiskanja v bale. Za granuliranje lahko uporabijo številne stroje, **na primer:** rotacijske rezalnice, mline z navzkrižnimi kladivi, peletizacijski stroji in stroji za krepiranje. Zgolj mehansko delovanje teh strojev lahko okrepijo z dodajanjem zelo majhnih količin *ricinusovega olja* (**od 0,2 do 0,7%**), *ricinusovega olja*, *cinkovega stearata* ali drugih sredstev za kepenje, katera vnesejo v lateks pred koagulacijo.

Ta sredstva za kepenje **ne vplivajo** na nadaljnjo uporabo ali lastnosti kavčuka.

Granule se suše v polkontinualnih sušilnicah trolejnega tipa, v tunelskih sušilnicah konvejerskega tipa ali v ekstrudicijskih sušilnicah.

Posušene granule se na koncu zbijajo pod veliki tlakom ***v bale*** paralelopipedne oblike in mase med **32 in 36 kg.** Granule reaglomeriranega kavčuka se običajno ***prodajajo*** z garancijskimi tehničnim specifikacijami.

(4) **Sipki prah naravnega kavčuka.**

Ta prah proizvajajo tako, kot je opisano v prejšnji **točki (3),** le da ga ne stiskajo.

Da bi ***preprečili*** ponovno aglomeriranje granul zaradi njihove lastne mase, jih tekom granuliranja mešajo s praškastimi, inertnimi substancami, kot je **na primer:** *lojevec*, ali pa z drugimi sredstvi, ki preprečujejo zlepjanje. Kavčukov prah lahko dobijo tudi z vbrizgavanjem v sušilnice z lateksom, kateremu je dodana inertna substanca, kot je **na primer:** *diatomit,* ki preprečuje aglomeracijo delcev.

(5) **Posebne vrste naravnega kavčuka.**

V predhodno opisanih oblikah (**od točke (1) do (4)** je mogoče pridobiti razne posebne vrste naravnega kavčuka. Najpomembnejše so:

(a) **CV - kavčuk (kavčuk stalne viskoznosti) in LV - kavčuk (kavčuk nizke viskoznosti)**.

Kavčuk stalne viskoznosti pridobivajo z dodajanjem zelo majhne količine **(0,15%)** *hidroksilamina* pred koagulacijo, **LV - kavčuk** (kavčuk nizke voskoznosti), pa z dodajanjem majhne količine mineralnega olja pred koagulacijo.

Hidroksilamin preprečuje spontano povečanje viskoznosti naravnega kavčuka v času skladiščenja. Uporaba teh kavčukov omogoča proizvajalcem določiti čas mastitve.

(b) **Peptizirani kavčuk.**

Pridobivajo ga z dodajanjem pribl. **0,5%** sredstva za peptizacijo, in sicer lateksu pred koagulacijo. Sredstvo za peptizacijo kavčuku zmanjšuje viskoznost. Tak kavčuk se hitreje masti.

(c) **Izboljšani kavčuk.**

Pridobivajo ga s koagulacijo mešanice navadnega in predvulkaniziranega lateksa. S tem kavčukom se lažje izvede postopek ekstruzije in kalandiranja.

(d) **Prečiščeni kavčuk.**

Pridobivajo ga z izmenjavo običajnega procesa proizvodnje kavčuka brez dodanih tujih materij z **na primer:** *centrifugiranjem* lateksa. Uporablja se za pridobivanje kloriranega

kavčuka in v proizvodnji nekaterih vulkaniziranih izdelkov (električnih kablov itd.), v katerih bi prisotnost nečistot, ki so običajno v kavčuku, imela negativni vpliv.

(e) **Kavčukova pena (*"skim"* - kavčuk).**

Pridobiva se s koagulacijo vzporednega izdelka pri centrifugiranju kavčuka.

(f) **Kavčuk, ki ne kristalizira.**

Pridobivajo ga z dodajanjem *tiobenzojeve kisline* lateksu pred koagulacijo - tako kavčuk postane **odporen proti zmrzovanju**.

(C) **Balata.**

Balata - guma ali balata se ekstrahira iz lateksa nekaterih rastlin iz družine *Sapotacea*, še posebno iz drevesa balata (*Manilkara bidentata*), ki uspeva predvsem v Braziliji.

Je rdečkast izdelek, katerega večinoma pakirajo v do **5o kg težke** bloke, včasih pa tudi kot plošče, **debele od 3 do 6 mm**.

Uporablja se predvsem za proizvodnjo transmisijskih, konvvejerskih ali dvižnih jermenov. Pomešana z gutaperčo se uporablja tudi v proizvodnji podmorskih kablov in žogic za golf.

(D) **Gutaperča.**

Ekstrahira se iz lateksa raznih dreves iz družine *Sapotacea* (**na primer:** rodu *Palaquinum Payena*).

Je rumena ali rumenkastordečkasta. Od izvora je odvisno, ali se odpremlja v pogačah, težkih med **0,5 in 3 kg**, ali pa blokih, težkih med **25 in 28 kg.**

Razen tega, da se (pomešana z blatom) uporablja pri izdelavi podmorskih kablov in žogic za golf, se uporablja tudi za izdelavo tesnilnih obročev za črpalke in ventile, valjev strojev za predenje lana, oblog za rezervoarje, za steklenice za fluorovodikovo kislino, za lepila itd.

(E) **Guayule - kavčuk.**

Ekstrahira se iz lateksa *Parthenium argentatum* (grmovje mehiškega porekla).

(F) **Čikl - kavčuk**.

Ekstrahira se iz lateksa, ki se nahaja v lubju nekaterih vrst dreves iz družine *Sapotacea*, ki uspevajo v tropskih predelih Azije.Ta kavčuk je rdečkast in se ponavadi dobavlja v pogačah raznih velikosti, ali pa v 10 kg blokih.Njaveč se uporablja pri proizvodnji **"zvečilnega gumija".** Prav tako se uporablja pri proizvodnji nekaterih vrst kirurških trakov iz za zobozdravstevne namene.

(G) **Podobne naravni kavčuki**.

Na primer: *jelutong.*

Da bi se uvrstil v to poglavje, mora ta guma imeti tudi karkter gume.

(H) **Mešanice.**

Iz katerihkoli, pravkar navedenih izdelkov.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) mešanice iz katerihkoli izdelkov iz te tar. številke s katerimkoli izdelkom iz **tar. št. 40.02 (tar. št. 40.02)** in

(b) naravni kavčuk, balato, gutaperčo, guayule, čikl in podobne naravni kavčuki, ki so pred ali po kagulaciji pomešane s snovmi, **prepovedanimi** z **Opombo 5** k temu poglavju (**tar. št. 40.05 ali 40.06**).

40.02 - SINTETIČNI KAVČUK IN FAKTIS, DOBLJENA IZ OLJA, V PRIMARNIH OBLIKAH ALI PLOŠČAH, LISTIH ALI TRAKOVIH; MEŠANICE KATEREGA KOLI PROIZVODA IZ TAR. ŠT. 40.01 S KATERIM KOLI PROIZVODOM IZ TE TAR. ŠTEVILKE, V PRIMARNIH OBLIKAH ALI PLOŠČAH, LISTIH ALI TRAKOVIH

- Stiren - butadien kavčuk (SBR); karboksilirani stiren - butadien kavčuk (XSBR):

4002.11 **- - lateks**

4002.19 **- - drugo**

4002.20 **- Butadien - kavčuk (BR)**

- Izobuten-izopren (butil) - kavčuk (IIR), halo-izobuten-izopren - kavčuk(CIIR ali BIIR):

4002.31 **- - izobuten-izopren (butil) kavčuk (IIR)**

4002.39 **- - drugo**

- Kloropren (klorbutadien) kavčuk (CR):

4002.41 **- - lateks**

4002.49 **- - drugo**

- Akrilonitril-butadien kavčuk (NBR):

4002.51 **- - lateks**

4002.59 **- - drugo**

4002.60 **- Izopren - kavčuk (IR)**

4002.70 **- Etilen-propilen nekonjugirani dien kavčuk (EPDM)**

4002.80 **- Mešanica proizvodov iz tar. št. 40.01 s katerim koli proizvodom iz te tarifne številke**

- Drugo:

4002.91 **- - lateks**

4002.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Sintetični kavčuk**, kot je definiran z **Opombo 4** k temu poglavju (**glej** nadaljnje besedilo). V to tar. številko spadajo tudi lateks iz sintetičnega kavčuka, predvulkaniziran ali ne, ter sintetični kavčuk v drugih ***primarnih oblikah*** ali v **obliki plošče, listov in trakov**. Ta tar.št. **vključuje** še sintetični kavčuk, ki je obdelan zaradi transportiranja in konzerviranja, ali pa zato, da bi pridobil posebne lastnosti, ki bi olajšale njegovo nadaljnjo uporabo, ali za izboljšanje kvalitete končnega izdelka. Vendar takšna obdelava **ne sme** vplivati na bistveni značaj surovega materiala. Še posebej ne sme vsebovati snovi, **prepovedanih** z **Opombo 5 (a)** k temu poglavju.

Med kombinirane, vendar **ne izključene** izdelke iz tega poglavja z **Opombo 5,** so kavčuki, **obogateni z oljem** vsebujejo približno **50% olja.**

(2) **Faktis, dobljen iz olja**. Faktis je izdelek reakcije nekaterih rastlinskih ali ribjih olj (oksidiranih, neoksidiranih ali delno hidrogeniranih) z žveplom ali z žveplovim kloridom.Faktis ima slabe fiz-

ikalne lastnosti in se uporablja predvsem v kombinaciji z naravnim ali sintetičnim kavčukom, pa tudi za proizvodnjo radirk.

(3) **Mešanice** iz katerihkoli pravkar navedenih izdelkov.

(4) **Mešanice iz kateregakoli izdelka iz tar. številke 40.01 s katerimkoli izdelkom iz te tar. številke**.

Opomba 4 (definicija sintetičnega kavčuka)

Ta Opomba sestoji iz **treh delov**. Snovi iz *prvega* (pod (a)) in iz *tretjega* (pod (c)) morajo izpolnjevati kriterije ***vulkanizacije, raztezanju*** in ***vrnitvi v prvotno stanje***. Tiste snovi pa, ki so navedene v delu (a) in tioplasti iz dela pod (b), so teh zahtev rešene. Poudariti je treba, da se ta **definicija sintetičnega kavčuka** ne nanaša le na tar. številko 40.02, ampak tudi na **Opombo 1.** Skladno s tem **vključuje** pojem *"***kavčuk***",* kjerkoli v tarifi se pojavi, tudi sintetični kavčuk, definiran z **Opombo 4.**

Pojem sintetični kavčuk **vključuje**:

(a) **Nenasičene organske snovi,** ki izpolnjujejo zahteve glede ***vulkanizacije, raztezanja*** in ***vrnitve v prvotno stanje*** iz dela (a) te Opombe. Da bi lahko bil izveden preizkus, se lahko dodajo snovi za vmreževanje, kot so **na primer:** aktivatorji vulkanizacije, pospeševalci ali zaviralci. **Dovoljena** je tudi prisotnost majhnih količin mehčalcev, emulgatorjev (**Opomba 5 (b) (ii)**) in zelo majhna količina dodatkov za posebne namene, ki so navedeni v **Opombi 5(b) (iii).**

Vendar ni dovoljena prisotnost katerekoli snovi, nepotrebne za vmreževanje, kot so **na primer:** pigmenti (razen tistih, dodanih zaradi razpoznavanja), mehčala, ekstenderji, polnila, sredsva za ojačenje in organska topila. **Tudi** prisotnost mineralnega olja ali dioktilftalata **ni dovoljena,** če gre za preizkus.

Skladno s tem se mora v primeru snovi, ki vsebujejo materiale, nedovoljene z **Opombo 4** (kot je **na primer:** mineralno olje), potekati preizkus na vzorcu, ki takih snovi ne vsebuje oz. so bile iz njega odstranjene. V primeru vulkaniziranih predmetov, katerih ni moč preizkusiti kot takih, je treba dobiti vzorec nevulkaniziranega surovega materialov, iz katerih so predmeti izdelani in potem opraviti preizkus.

Med takšne, nenasičene sintetične snovi spadajo:

stiren-butadien - kavčuki (**SBR**),

karboksilirani stiren-butadien - kavčuki (**XSBR**),

butadien - kavčuki (**BR**),

izobuten-izopren (butil) - kavčuki **(IIR),**

halo-izobuten-izopren - kavčuki (**CIIR**) ali (**BIIR**),

kloropren (klorbutadien) - kavčuki **(CR),**

akrilonitril-butadien - kavčuki (**NBR**),

izopren - kavčuki (**IR**),

etilen-propilen-nekonjugirani dien - kavčuki (**EPDM**),

karboksilirani akrilonitril-butadien - kavčuki (**XNBR**) in

akrilonitril-izopren - kavčuki (NIR).

Da bi se lahko te snovi uvrstile kot sintetični kavčuki, morajo **izpolnjevati kriterije o vulkanizaciji**, raztezanju in vrnitvi v prvotno stanje, ki so bili predhodno navedeni. (V to tar.številko **se uvršča** tudi **termoplastični (TR) stiren-butadien kavčuk (SBS)**).

(b) **Tioplaste (TM)**. To so nasičene sintetične snovi, dobljene z reakcijo *alifatskih dihalogenidov* z *natrijevim polisulfidom.* Ponavadi se lahko vulkanizirajo s klasičnimi vulkanizatorji. Mehanske lastnosti nekaterih tioplastov so slabše od lastnosti drugih razredov sintetičnega kavčuka in slednji so v prednosti pred prvimi, saj so odporni proti topilom. **Ne gre jih enačiti** s *polisulfidi* iz **tar. številke 39.11** (**glej** komentar k tej tar. številki).

(c) Izdelke, navedene v nadaljnjem besedilu, **pod pogojem**, da izpolnjujejo pogoje, opisane v prejšnji točki **pod (a)** glede vulkanizacije, razteznosti in vračanja v prvotno stanje:

(1) **Modificirani naravni kavčuk**, katerega pridobivajo z oplemenitenjem ali mešanjem s plastičnimi masami.

Ta kavčuk se ponavadi dobiva s fiksiranjem nekega, k polimerizaciji nagnjenega monomera, na kavčuk (ob uporabi katalizatorja polimerizacije), ali pa s koprecipitacijo naravnega lateks - kavčuka s sintetično lateks - smolo.

Osnovna značilnost modificiranega naravnega kavčuka je, da je v določeni meri **"samoojačitelj",** saj so njegove lastnosti v tem pogledu podobne lastnostim mešanice naravnega kavčuka in saj.

(2) **De-polimerizirani naravni kavčuk** - dobivajo ga z mehanskim postopkom (trganjem polimerov) pri določeni temperaturi.

(3) **Mešanice nenasičenih sintetičnih snovi in nasičenih sintetičnih višjih polimerov(<u>na primer:</u>** mešanice *akrilonitrilbutadien - kavčuka in polivinilklorida).*

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) elastomere, ki ne izpolnjujejo pogojev, postavljenin v **Opombi 4** k temu poglavju (**ponavadi 39. poglavje**) in

(b) izdelke iz te tar. številke, pomešane pred ali po koagulaciji s snovmi, katere **Opomba 5 (a)** prepoveduje (**tar. št. 40.05 ali 40.06**).

40.03 - REGENERIRANA GUMA V PRIMARNIH OBLIKAH ALI V PLOŠČAH, LISTIH ALI TRAKOVIH

Regenerirano gumo pridobivajo **iz starih gumenih predmetov**, posebno iz zunanjih gum ali iz odpadkov vulkaniziranega kavčuka z mehčanjem (devulkanizacijo) iz z odstranjevanjem nekaterih neželjenih snovi. Postopek ponavadi poteka z raznimi kemičnimi in mehaničnimi sredstvi. Izdelek vsebuje ostanke žvepla ali drugih vulkanizacijskih sredstev, je slabši od prave gume, vendar bolj plastičen in lepljivejši. Običajno jo pripravljajo v ploščah, posutih z lojevcem, ali pa so plošče med seboj ločene s polietilenskimi folijami.

Ta tar. številka **vključuje** plošče, liste in trakove iz regenerirane gume, pomešane s pravim kavčukom (z ali brez dodanih snovi) - vendar **pod pogojem**, da ima izdelek bistveni značaj regeneriranega kavčuka.

40.04 - ODPADKI, OSTRUŽKI IN OSTANKI IZ GUME (RAZEN TRDE GUME), PRAH IN ZRNA, DOBLJENI IZ TEH PROIZVODOV

Pojem "**odpadki, ostružki in ostanki"** je definiran v **Opombi 6** k temu poglavju.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Odpadke, ostružke in ostanke iz kavčuka ali gume, nastale pri proizvodnji ali obdelavi (razen pri proizvodnji in obdelavi trde gume)**;

(2) **Blago iz kavčuka ali gume (razen** iz trde gume**), ki je neuporabno kot tako zaradi rezanja, dotrajanosti ali iz drugih razlogov.** Ta skupina **vključuje** dotrajale zunanje gume, neprimerne za protektiranje, ter ostanke iz teh gum, dobljene na naslednje načine:

(a) **rezanjem gum** s posebnimi stroji, karseda bližje obroču, ojačenem z žico, in robu gume,

(b) **s trganjem**, da se odstrani kord in

(c) **z rezanjem** v kose.

Ta tar. številka **izključuje** uporabljene (stare) zunanje gume, ki so primerne za protektiranje (**tar. št. 40.12**).

(3) **Prah in kroglice (granule), dobljene iz predhodnih izdelkov pod (1) in (2)**

Ti izdelke sestoje iz zmletih gumenih odpadkov. Lahko se uporabijo kot polnila v materialih za prekrivanje cest in v drugih zmeseh na osnovi gume, ali pa za stiskanje v predmete, ki ne zahtevajo prevelike moči.

Ta tar. številka prav tako **izključuje** odpadke, ostružke, odrezke, prah in kroglice iz trde gume (**tar. št. 40.17**).

40.05 - MEŠANICE KAVČUKA, NEVULKANIZIRANE, V PRIMARNIH OBLIKAH ALI V PLOŠČAH, LISTIH ALI TRAKOVIH

4005.10 **- Mešanice s sajami ali s silicijevim dioksidom (bele saje)**

4005.20 **- Raztopine; disperzije, razen tistih iz tar. podšt. 4005 10**

- Drugo:

4005.91 **- - plošče, listi in trakovi**

4005.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje** nevulkanizirane sestavljene kavčuke v primarnih oblikah ali v obliki plošč, listov ali trakov.

Pojem **"kavčuk"** ima isti pomen kot v **Opombi 1** k temu poglavju. Ta tar. številka **vključuje** tudi naravni kavčuk, balato, gutaperčo, gvajalo, čikl in podobne naravne gume, sintetični kavčuk, faktis, dobljen iz olja in vse naštete snovi regenerirane - **pod pogojem**, da so pomešane z drugimi snovmi.

Skladno z **Opombo 5(b)** k temu poglavju, **tar. številke 40.01 in 40.02 ne vključujejo** kateregakoli kavčuka ali mešanice kavčukov, ki so zmešani pred ali po koagulaciji s sredstvi za vulkanizacijo, s pospeševalci, zaviralci ali aktivatorji (razen tistih, dodanih zaradi proizvodnje predvulkaniziraneg lateksa iz kavčuka), nadalje s pigmenti ali drugimi barvili (razen tistih, dodanih izključno zaradi razpoznavanja), z mehčalci ali ekstenderji (razen mineralnega olja, če gre za z oljem ekspandirani kavčuk), s polnili, sredstvi za ojačenje, organskimi topili ali katerikoli drugimi snovmi, **razen** tistih, dovoljenih po **Opombi 5(b)** k temu poglavju.

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Kavčuk, pomešan z ogljenimi sajami ali s silicijevim dioksidom** (z ali brez mineralnega olja ali drugih sestavin)

Ta kategorija oz. skupina **vključuje tudi masterbače z ogljenimi sajami**, ki sestoji iz med **40%** in **70% ogljenih saj**. Prodaja se v balah.

(B) **Mešanice kavčukov brez saj in brez silicijevega dioksida**

Te mešanice sestoje kot so organska topila, sredstva za vulkanizacijo, pospeševalci, mehčalci, ekstenderji, zgoščevalci in polnila (**razen** ogljenih saj in silicijevega dioksida). Nekatere izmed njih lahko vsebujejo rdečo glino in beljakovine.

Ti dve skupini **vključuje**ta naslednje izdelke:

(1) **Mešane lateks** - kavčuke (vštevši predvulkanizirane latekse **pod pogojem**, da zaradi mešanja ni pridobil lastnost preparata, ki je bolj specifično opisan v drugi tar. številki **Nomenklature**.

Tako ta številka **izključuje** med drugim lateks - lake in barve (**32. poglavje**).

(2) **Disperzije in raztopine** nevulkaniziranega kavčuka v organskih topi ki se uporabljajo v proizvodnji artiklov, ki se izdelujejo z namakanjem, ali artiklov, ki se dokončujejo s premazom.

(3) **Plošče, liste in trakove**, ki sestoje **iz tekstilnih tkanin oz. materialov**, kombiniranih z mešanicami kavčukov, **mase, večje od 1500 g/m2** in, ki vsebujejo **do 50 mas.% tekstilnega materiala**.

Ti izdelki se pridobivajo s kalandriranjem ali z ***"gumiranjem",*** pa tudi s kombinacijo obeh postopkov. Uporabljajo se predvsem za proizvodnjo zunanjih gum, cevi itd.

(4) **Druge plošče, listi in trakovi iz mešanic kavčukov**, ki se lahko uporabljajo **na primer:** za **popravila zunanjih ali notranjih gum** ***(vroči postopek)***, za proizvodnjo lepljivih zaplat, podstavkov oz. zamaškov za nekatere hermetične posode, za kroglice iz gume itd., za stiskanje gumenih podplatov itd.

(5) **Mešanice kavčukov v obliki krogljic**, pripravljenih za vulkanizacijo, ki se uporabljajo kot take in pa za stiskalne postopke (**na primer:** v obutveni industriji, **vključno** termoplastični kavčuk - ***TR*).**

Plošče, listi in trakovi (vštevši tudi bloke pravilnih geometrijskih oblik) iz te tar. številke so lahko površinsko obdelani(tiskani,reliefirani, nažlebljeni, s kanali, z rebri itd.), ali pa samo razrezani v pravokotne oblike (vštevši kvadrate) neglede na to, ali imajo lastnost predmeta oz. artikla, vendar pa ne morejo biti razrezani v drugačne oblike ali naprej obdelani.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) koncentrirane disperzije barvil - masterbači (vštevši lak - barve) v gumi, ki se uporabljajo kot surovine za barvanje gume v gmoti (**tar. št. 32.04, 32.05 ali 32.06**),

(b) bolj ali manj pastozne izdelke na osnovi lateksa ali drugega kavčuka, ki se uporabljajo kot kiti, polnila za barve in neogn-jeodporni površinski preparati (**tar. št. 32.14**),

(c) pripravljena lepila in druga lepilna sredstva, ki sestoje iz raztopine kavčuka ali disperzije z dodanimi polnili, sredstvi za vulkanizacijo in smolami, ter raztopine in disperzije kavčuka ali gume, pripravljene za prodajo na drobno kot lepila v pakiranjih neto mase do 1 kg (**tar. št. 35.06**),

(d) medsebojne mešanice kateregakoli izdelka iz **tar. št. 40.01** in kateregakoli izdelka iz **tar. št. 40.02** (**tar. št. 40.02**),

(e) regenerirani kavčuk, pomešan s pravim kavčukom ali z drugimi materiali, če ima mešanica bistveno lastnost regeneriranega kavčuka (**tar. št. 40.03**),

(f) plošče, listi, trakovi iz nevulkaniziranega kavčuka, ki so obdelani drugače, razen da so površinsko obdelani, ali pa so razrezani v drugačne oblike, razen v pravokotne (vštevši kvadratne) (**tar. št. 40.06**) in

(g) plošče, listi in trakovi, sestavljeni iz vzporednega tekstilnega prediva, aglomeriranega s kavčukom oz. z gumo (**tar. št. 59.06**).

40.06 - DRUGE OBLIKE (NPR. PALICE, CEVI, PROFILI) IN PROIZVODI (NPR. KOLUTI IN OBROČI) IZ NEVULKANIZIRANEGA KAVČUKA

4006.10 **- Profilirani trakovi z vzorci za protektiranje pnevmatike**

4006.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** nevulkanizirani kavčuk v oblikah, neomenjenih in ne zajetih v predhodnih tar. številkah tega poglavja, in predmete ozirom artikle iz nevulkaniziranega kavčuka s kombinirano ali nekombinirano sestavo.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(A) **Profilirane oblike iz nevulkaniziranega kavčuka**, na primer plošče in trakove nepravokotnih prečnih presekov, ki so običajno rezultat ekstruzije, Ta tarifna številka **vključuje** posebno profilirane trakove z vzorci za protektiranje pnevmatik, ki so rahlo trapezastega preseka.

(B) **Cevi iz nevulkaniziranega kavčuka**, izdelane z ekstruzijo in ki se uporabljajo predvsem za oblaganje cevi iz **tar. št. 59.09.**

(C) **Druge predmete** oz. artikle iz nevulkaniziranega kavčuka, kot **na primer:**

(1) **Niti iz kavčuka**, neglede na njihove debeline, **razen niti**, ovitih s tekstilnimi nitmi ali predivi, ki se uvrščajo **v tar. št. 56.04**, listov kavčuka, ali pa z ekstruzijo iz kombinirane zmesi na osnovi lateksa (vštevši predvulkanizirani lateks).

(2) **Obroče, kolute in podstavke** iz nevulkaniziranega kavčuka, ki se pretežno uporabljajo za tesnenje določenih vrst hermetično zaprtih posod ali za tesnjenje stikov med dvema, običajno togima deloma.

(3) **Plošče, liste in trakove** iz nevulkaniziranega kavčuka, obdelane drugače, razen površinsko obdelane iz razrezane v drugačne oblike, razen pravokotnih (vštevši kvadratne).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) lepljive trakove na kakršnikoli podlagi (uvrščanje po podlagi, **na primer:**: **tar. št. 39.19, 40.08, 48.23, 56.03 ali 59.06**), če nimajo podlage -**35.06** in

(b) kolute in prstane iz nevulkaniziranega kavčuka, skupaj s tesnilnimi obročki in podobnimi spojkami iz drugega materiala, pripravljene v vrečkah, zavitkih ali v podobnih pakiranjih (**tar. št. 84.84**).

40.07 - NITI IN KORD IZ VULKANIZIRANEGA KAVČUKA (GUME)

Kavčukova nit je lahko dobljena z rezanjem iz listov ali iz plošč iz vulkaniziranega kavčuka (gume), ali pa z vulkaniziranjem niti, dobljene z iztisnjevanjem.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Niti, ki so v celoti iz kavčuka**, enojne, kakršnegakoli prečnega prereza -vendar **pod pogojem**, da **debelina** prečnega prereza **ne presega 5 mm**. Če je ta dimenzija **večja**, se nit **izključuje** iz te **tar. številke (tar. št. 40.08)**.

(2) **Kord (večkraten - sestavljen iz več niti), neglede na število niti**.

Ta tar. številka **ne vključuje** tekstilnih materialov, kombiniranih z nitmi iz kavčuka ali iz gume (**Oddelek XI**). **Primer**: niti ali kord, prekriti s kavčukom ali z gumo, se uvrščajo v **tar. številko 56.04**.

40.08 - PLOŠČE, LISTI, TRAKOVI, PALICE IN PROFILI IZ GUME, RAZEN IZ TRDE GUME

- Iz celularne gume:

4008.11 **- - plošče, listi in trakovi**

4008.19 **- - drugo**

- Iz necelularne gume:

4008.21 **- - plošče, listi in trakovi**

4008.29 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Plošče, liste in trakove (katerihkoli dimenzij prečnega prereza, večjega od 5 mm, v nedoločenih dolžinah, ali samo razrezani na določene dolžine ali v pravokotnike (vštevši kvadrate).**

(2) **Bloke pravilnih geometrijskih oblik**.

(3) **Palice in profilne oblike (vštevši niti katerekoli oblike prečnega prereza, katerega katerakoli dimenzija presega 5 mm)**. **Profilne oblike** se z eno operacijo dobijo v nedoločenih dolžinah (običajno z ekstruzijo) in imajo **stalen in ponavljajoči se prečni prerez** od enega do drugega konca. V to tar. številko se uvrščajo neglede na to, ali so razrezani na določene dolžine ali ne. V to tar. številko se uvrščajo tudi tiste profilne oblike, katerih dolžina je manjša od največje dimenzije prečnega prereza.

Izdelki iz te tar. številke so lahko površinsko obdelani (**na primer:** tiskani, reliefirani, žlebljeni, s kanali, z rebri. Lahko so neobarvani ali obarvani (v gmoti ali samo površinsko). Profilne oblike z eno lepljivo stranjo, ki se uporabljajo za tesnjenje okenskih okvirov, se uvrščajo v to tar. ševilko. Ta tar. številka prav tako **vključuje** gumeni material v kosih za oblaganje tal (kot metražno blago) in plošče, podstavke ter druge predmete oz. artikle, dobljene zgolj z rezanjem plošč ali listov iz gume v pravokotne (vštevši kvadratne) oblike.

Razvrščanje izdelkov, izdelanih iz vulkaniziranega kavčuka - gume (razen iz trde gume), kombiniranih (v gmoti ali po površini) s tekstilnimi materiali, je odvisno od določil **Opombe 3 k 56. poglavju** in **Opombe 4 k 59. poglavju**). Kombinacije vulkaniziranega kavčuka - gume (razen trde gume) z drugimi materiali ostanejo uvrščene v tej tar. številki **pod pogojem**, da ohranjajo bistvene lastnosti gume.

Ta tar. številka **vključuje tudi**:

(A) **Plošče, liste in trakove iz celularne gume**, kombinirane s **klobučevino, z netkanimi tkaninami**, s pletenimi ali kvačkanimi materiali ali z drugimi tekstilnimi materiali **pod pogojem**, da je namen prisotnosti teh materialov **zgolj ojačenje**.

Glede na to **štejejo neokrašene**, nebeljene, beljene ali enovito obarvane tekstilne tkanine, kadar so dodane tem ploščam, listom ali trakovom le z ene strani, za material, katerega namen je zgolj ojačenje. Šteje pa se, da imajo okrašeni, tiskani ali bolj obdelani tekstili in posebni proizdovi (kot so **na primer:** tkanine s kosmato površino, til ali čipka) funkcijo, ki je večja od zgolj ojačitvene.

Plošče, listi in trakovi iz celularne gume, kombinirane s tekstilnimi tkaninami oz. materiali z obeh strani, neglede na vrsto tkanine, so iz te tar. številke **izključeni** (**tar. št. 56.02, 56.03** ali **59.06**).

(B) **Klobučevina (filc)**, impregniran, premazan ali prevlečen, prekrit ali laminiran z vulkaniziranim kavčukom - gumo (razen s trdo gumo), ki vsebuje po masi **največ 50% tekstilnega** materiala, **ali** pa je **popolnoma vsajen** oz. vstavljen v gumo.

(C) **Netkani tekstil**, **popolnoma vsajen** oz. vstavljen v gumo ali v celoti premazan, prevlečen ali prekrit z gumo z obeh strani, **pod pogojem**, da je ta premaz, prevleka ali prekrivajoča plast **vidna s prostim očesom**, neglede na katerokoli možno spremembo barve.

Ta tar. številka med drugim **izključuje**:

(a) transportne ali transmisijske jermene in trakove iz vulkaniziranega kavčuka - gume, razrezane ali nerazrezane na določene dolžine (**tar. št. 40.10**),

(b) plošče, liste ali trakove, površinsko obdelane ali neobdelane (vštevši kvadratne in pravokotne predmete oz. artikle, ki so iz njih izrezani), z ostrimi ali stisnjenimi robovi, z zaobljenimi vogali, na robovih preluknjane ali drugače obdelane ali razrezane v druge oblike, razen v pravokotne (vštevši kvadratne) (**tar. št. 40.14, 40.15 ali 40.16**),

(c) tkane tekstilne materiale, kombinirane z gumenimi nitmi (**poglavja od št. 50 do 55 ali 58. poglavje**),

(d) izdelke iz **tar. številk 56.02 in 56.03**,

(e) tekstilne preproge in pregrinjala s podlogo iz celularne gume (**57. po glavje**),

(f) korda tkanine za pnevmatike (**tar. št. 59.02**),

(g) gumirane tekstilne tkanine, definirane v **Opombi 4 k 59. poglavju** (**tar. št. 59.06**) in

(h) pletene ali kvačkane materiale, kombinirane z gumenimi ali kavčukovimi nitmi (**tar. št. 60.01 ali 60.02**).

40.09 - CEVI IZ VULKANIZIRANEGA KAVČUKA (GUME), RAZEN IZ TRDE GUME, S PRIBOROM ALI BREZ NJEGA (NPR. SPOJNICE, KOLENA, PRIROBNICE)

4009.10 **- Neojačene in nekombinirane z drugimi materiali, brez pribora**

4009.20 **- Ojačene ali kombinirane samo s kovino, brez pribora**

4009.30 **- Ojačene ali kombinirane samo s tekstilnimi materiali, brez pribora**

4009.40 **- Ojačene ali kombinirane z drugimi materiali, brez pribora**

4009.50 **- S priborom**

Ta tar. številka **vključuje** cevi in upogibne cevi, ki so v celoti sestavljene iz gume (razen iz trde gume), ter cevi in upogibne cevi (vštevši tudi upogibne cevi za polivanje, ojačene s slojevitim skladom (**na primer:** iz ene ali več plasti tekstilnih tkanin, iz ene ali več plasti paraleliziranih tekstilnih niti, ali pa iz kovinskih žic, vstavljenih v gumo). Take cevi in upogibne cevi **so lahko** tudi prevlečene s **tanko tkanino** ali s spiralno uvitimi tekstilnimi predivi. Vsebujejo **lahko** tudi **spiralne žice** z zunanje ali z notranje strani.

Ta tar. številka **ne vključuje** cevi in upogibnih cevi iz tekstilnega materiala (včasih jih imenujejo "tkane cevi", ki so nepremočne za vodo, ker so z notranje strani prevlečene z gumo, ali pa je v njih vstavljena posebna gumena cev. Take cevi in upogibne cevi se uvrščajo v **tar. št. 59.09**.

Cevi in upogibne cevi **ostanejo** uvrščene v tej tar. številki tudi, **če imajo** na konceh **pribor** - vendar **pod pogojem**, da zadržijo **bistveni značaj cevi in upogibnih cevi**.

V to tar. številko spadajo tudi cevi iz vulkaniziranega kavčuka, razrezane v določene dolžine ali ne, vendar **ne na dolžino, ki bi bila manjša od največje dimenzije prečnega prereza**, **na primer:** od dolžine cevi za proizvodnjo notranje gume.

40.10 - TRAKOVI ALI JERMENI IZ VULKANIZIRANEGA KAVČUKA (GUME) ZA TRANSPORT ALI TRANSMISIJO

- Transportni trakovi in jermeni:

4010.11 **- - ojačani zgolj s kovino**

4010.12 **- - ojačani zgolj s tekstilnimi materiali**

4010.13 **- - ojačani zgolj s plastičnimi materiali**

4010.19 **- - drugi**

- Transmisijski jermeni ali trakovi:

4010.21 **- - neskončni transmisijski jermeni trapezastega preseka (V-jermeni), nažlebljeni ali nenažlebljeni, obsega več kot 60 cm, vendar vendar ne več kot 180 cm**

4010.22 **- - neskončni transmisijski jermeni trapezastega preseka (V-jermeni), nažlebljeni ali nenažlebljeni, obsega več kot 180 cm, vendar vendar ne več kot 240 cm**

4010.23 **- - neskončni sinhroni jermeni, obsega več kot 60 cm, vendar ne več kot 150 cm**

4010.24 **- - neskončni sinhroni jermeni , obsega več kot 150 cm, vendar ne več kot 198 cm**

4010.29 **- - drugi**

Ta tar. številka **vključuje** jermene oz. jermenje, **v celoti** iz **vulkaniziranega** kavčuka ali iz tkanin, impregniranih, premazanih, prevlečenih ali laminiranih s kavčukom , ali pa izdelane iz tekstilnega prediva ali korda, impregniranega, premazanega, prevlečenega, prekritega ali oslojenega z kavčukom ali z guma (**glej Opombo 8 k temu poglavju**). **Vključuje** tudi jermene in trakove iz gume, **ojačene** s tkaninami iz steklenih vlaken ali ojačene s steklenim obročem ali s tkanino iz kovinskih žic.

Jermenje in trakovi (razen trakov in jermenja, v celoti iz vulkaniziranega kavčuka) običajno sestoji iz osnove, izdelane iz nekaj slojev tkanine, gumirane ali ne (**na primer:** osnova in votek tkanine, pleteno ali kvačkano blago, sloji paraleliziranega prediva), ali pa iz jeklenega kabla ali traku, ki sta **popolnoma prekrita** z vulkaniziranim kavčukom - gumo.

Ta tar. številka **vključuje** jermenje nedoločene dolžine (za naknadno rezanje na določene dolžine), pa tudi trakove, ki so že razrezani na določene dolžine (s spojemini koncemi ali ne, opremljene s pritrdili ali ne). Ta tar. številka **vključuje** tudi brezkončne trakove.

Vso to blago je **lahko pravokotnega, trapezoidnega, krožnega ali drugačnega prečnega prereza**.

Trakovi in jermeni trapezastega prereza so tisti izdelki, v katerih prerezu se pojavlja ena ali več oblik črke **"V".** Tako so oblikovani zato, da zagotavljajo maksimalno oprijemanje in minimalno zdrsavanje. V to skupino sodijo trakovi in jermeni, katerih prečni prerez je:

(A) **enojna trapezasta oblika**

(B) **trapezasta oblika na nasprotnih straneh**

(C) **dve ali več trapezastih oblik na isti strani**

Utori (vrezani ali izoblikovani) v ***"V"-trakovih*** in jermenih zmanjšujejo upogljivost in pomagajo odvajati toploto pri hitrem vrtenju. To je še posebej pomembno takrat, kadar jermeni tečejo prek majhnih kolesc z veliko hitrostjo. Ti utori, ki jih pa je moč zaslediti le na nekaterih tipih "V"-trakov, ne vplivajo na njihovo uvrščanje.

Sinhroni jermeni (**glej ilustracijo**) so oblikovani za prenos moči pri stalnem vrtilnem razmerju med nažlebljenima kolescema. Kompletni izdelek je pogosto preprosto povezan s časovnim trakom. Zareze, ki so pogosto na notranji strani jermena, zagotavljajo mehek tek preko nažlebljenih kolesc. Sinhroni trakovi in jermeni nimajo **trapezastega** prečnega prereza.

Trakovi iz te tar. številke so lahko tudi v obliki cevi, iz katerih je moč izrezati gotove kose. To ne vpliva na uvrščanje.

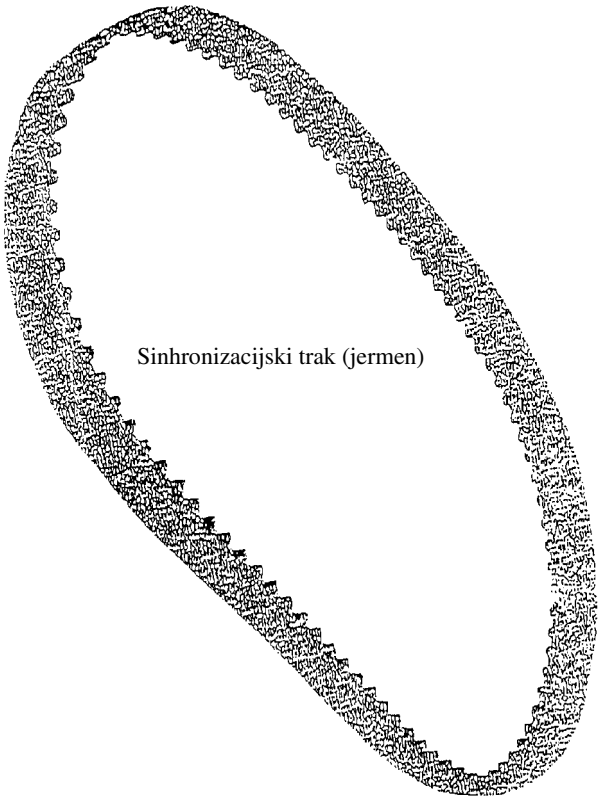

Transportni ali prenosni trakovi in jermeni, ki se **pojavljajo skupaj s stroji** ali napravami za katere so pripravljeni ali oblikovani, vgrajeni ali nevgrajeni v stroje ali naprave, se uvrščajo v tarifno številko stroja ali naprave (**<u>na primer</u>: oddelek XVI**)

40.11 - NOVE ZUNANJE PNEVMATIČNE GUME (PLAŠČI)

4011.10 **- Za osebne avtomobile (vključno za avtodome in dirkalne avtomobile)**

4011.20 **- Za avtobuse ali tovornjake**

4011.30 **- Za letala**

4011.40 **- Za motorna kolesa**

4011.50 **- Za dvokolesa**

- Druge:

4011.91 **- - z vzorcem ribje kosti ali podobnim vzorcem**

4011.99 **- - druge**

Te zunanje gume se lahko uporabljajo na **katerikoli vrsti vozil** ali **zrakoplovov**, na **igračkah** s kolesi, na **strojih**, na **topniških orožjih itd**. So lahko z ali brez notranjih gum.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 4011.91

Slike nekaterih zunanjih gum, zaobseženih v tej tar. podštevilki:

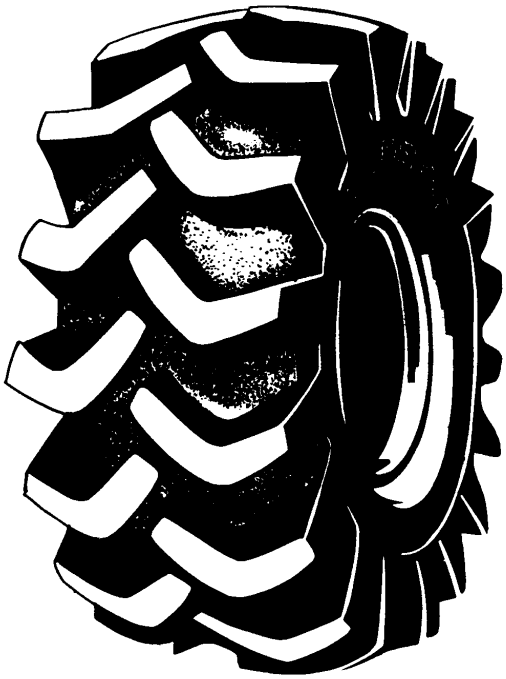

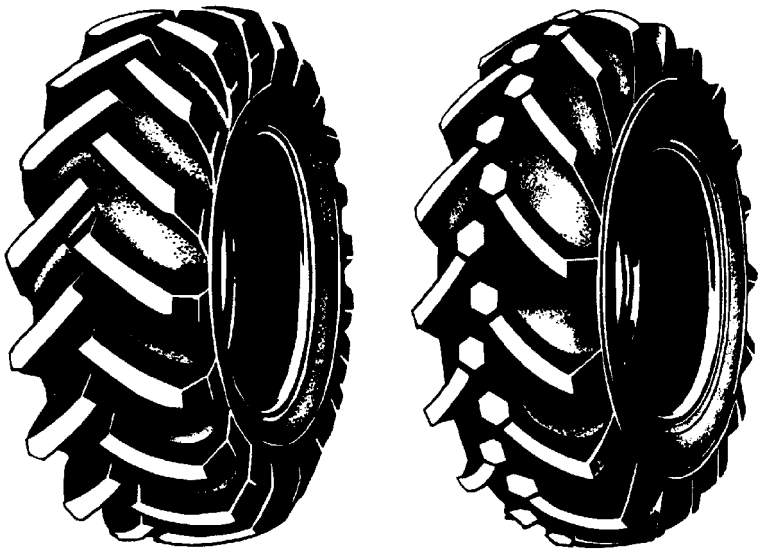

40.12 - PROTEKTIRANE ALI RABLJENE ZUNANJE GUME (PLAŠČI); POLNE GUME IN GUME Z ZRAČNIMI KOMORAMI, ZAMENLJIVI PROTEKTORJI (PLASTI) IN ŠČITNIKI IZ GUME

4012.10 **- Protektirane gume**

4012.20 **- Rabljene zunanje gume (plašči)**

4012.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** protektirane zunanje pnevmatske gume in rabljene pnevmatske zunanje gume, primerne za nadaljnjo uporabo ali za protektiranje.

Polne gume se uporabljajo **na primer:** na igračkah s kolesi in na premakljivih delih pohištva. **Gume z zračnimi komorami** so gume s hermetičnimi notranjimi zračnimi komorami in se uporabljajo na ročnih ali motornih vozičkih. **Zamenljivi protektorji (plašči)** so posebej namenjeni za te namene. Izraz **"zamenljivi protektorji (plašči)" vključuje** tudi plašče, ki so nanešeni na obod pnevmatski plaščev in imajo običajno grob profil ter se uporabljajo za obnovo plaščev**. Ščitniki za gume** se uporabljajo za zaščito notranjih gum pred kovinskimi delci ali konci naperkov oziroma žic.

Ta tar. številka **izključuje** gume in pnevmatske zunanje "**gume**" iz materialov iz 39. poglavja, **na primer** iz poliuretana (**tar. št. 39.26**) in iztrošene zunanje gume, neprimerne za protektiranje (**tar. št. 40.04**).

40.13 - NOTRANJE GUME (ZRAČNICE)

4013.10 **- Za osebne avtomobile (vključno za avtodome in dirkalne avtomobile), avtobuse in tovornjake**

4013.20 **- Za dvokolesa**

4013.90 **- Druge**

Notranje gume se vstavljajo v zunanje gume (**na primer:** avtomobilov, prikolic in dvokoles).

40.14 - HIGIENSKI IN FARMACEVTSKI IZDELKI (VKLJUČNO S CUCLJI) IZ GUME, RAZEN IZ TRDE GUME, S PRIBOROM IZ TRDE GUME ALI BREZ NJEGA

4014.10 **- Preservativi**

4014.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** blago iz vulkaniziranega kavčuka - gume, **razen iz trde gume** (z ali brez pribora iz trde gume ali iz drugih materialov), ki se **uporablja** za higienske ali profilaktične zaneme. Med drugim tudi vključuje kondome, dušnike, brizgalke ali razpršilke in hruške zanje, za vaporizerje, kapalke itd., cuclje, kapice za cuclje, vrečke za led, steklenice za toplo vodo (termoforje), vreče za kisik, ščitnike za prste (naprstnike), napihljive blazine, ki se uporabljajo v negovalstvu (npr. prstenaste).

Ta tar. številka **ne vključuje** oblačil in pribora za oblačila (**na primer:** kirurški in radiološki predpasniki in rokavice) (**tar. št. 40.15**).

40.15 - OBLAČILNI PREDMETI IN PRIBOR ZA OBLAČILA (VKLJUČNO ROKAVICE) ZA VSE VRSTE NAMENOV, IZ GUME, RAZEN TRDE GUME

- **Rokavice:**

4015.11 **- - kirurške**

4015.19 **- - druge**

4015.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** oblačila in pribor za oblačila (vštevši rokavice), **na primer**: zaščitne rokavice in obleko za kirurge, radiologe, potapljače, ki so zlepljene ali sešite ali drugače izdelane. To blago je lahko:

(1) v celoti iz gume,

(2) iz tkanega, pletenega ali kvačkanega materiala, klobučevine - filca ali netkanega *"tekstila"*, impregniranega, prevlečenega, premazanega, prekritega ali laminiranega z gumo, **razen tistih**, ki se uvrščajo v **Oddelek XI** (**glej Opombo 3 k 56. poglavju** in **Opombo 4 k 59. poglavju**) in

(3) iz gume z deli iz tekstilnih materialov, če je guma sestavina, ki daje blagu bistvene lastnosti.

Blago pravkar navedenih treh skupin **vključuje**: ogrinjala, predpasnike, trikotne plenice, zaščitne obleke, opasače in steznike itd.

Iz te tar. številke so **izključeni** naslednji predmeti:

(a) oblačila in pribor za oblačila iz tekstilnih materialov, kombiniranih s kavčukovimi ali gumenimi nitmi (**61. ali 62. poglavje**),

(b) obuvala in deli obuval iz **64. poglavja** in

(c) naglavna pokrivala (vštevši kopalne kape) in deli naglavnih pokrival iz **65. poglavja**.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 4015.11

Kirurške rokavice so tanke, zelo odporne proti trganju in so dobljene z namakanjem. Nosijo jih kirurgi. Ponavadi se dobavljajo **v sterilnih pakiranjih.**

Podobne tanke rokavice, ki **niso namenjene za kirurge**, se uvrščajo v **tar.podšt. 4015.19.**

40.16 - DRUGI IZDELKI IZ GUME, RAZEN IZ TRDE GUME

4016.10 **- Iz celularne gume**

- Drugo:

4016.91 **- - talne obloge, pregrinjala in predpražniki**

4016.92 **- - radirke**

4016.93 **- - tesnila**

4016.94 **- - odbijala za ladje ali doke (bokobrani), napihljivi ali ne**

4016.95 **- - drugi napihljivi proizvodi**

4016.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje** vse izdelke iz gume (**razen iz trde gume**), ki niso zajeti v predhodnih tar. številkah tega ali drugih poglavij.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Izdelke iz celularne** (gobaste, penaste, porozne) gume.

(2) **Talne obloge in predpražnike** (vštevši tudi predpražnike za kopalnice), razen pravokotnih (vštevši kvadratnih) predpražnikov, izrezanih plošč ali listov iz gume ali bolj obdelanih od površinsko obdelanih (**glej** komentar k **tar. št. 40.08**).

(3) **Radirke**.

(4) **Tesnilke, podstavke in druge tesnilne izdelke**.

(5) **Odbijala za ladje in doke**, napihljiva ali nenapihljiva.

(6) **Napihljive vzmetnice, blazine in vzglavniki** ter druge napihljive izdelke (razen tistih iz **tar. št. 40.14 ali 63.06**).

(7) **Gumene trakove, mošnje za tobak, črke, številke za koledarje ipd**..

(8) **Zamaške in obročke za steklenice**.

(9) **Rotorje črpalk in kalupe**; druge izdelke za tehnično rabo (vštevši tudi dele in pribor strojev, aparatov in naprav iz **oddelka XVI** ter instrumentov iz **90. poglavja**).

(10) **Oprema za montažo šasij**, blatniki in prekrivala za pedala pri motornih vozilih, zavorni bloki, blatniki in pedalni bloki za dvokolesa, ostali deli in pribor za vozila, zrakoplove ali plovila iz **oddelka XVII**.

(11) **Plošče, liste in trakove**, zgolj izrezane v **nepravokotne oblike** in izdelke, izključene iz **tar. št. 40.08** zaradi tega, ker so rezkani, struženi, zlepljeni ali sešiti ali drugače obdelani.

(12) **Pravokotne (vštevši kvadratne)** zaplate s **poševnimi robovi ali** zaplate **kakršnekoli druge oblike** za popravila - **krpanje notranjih gum**, dobljene s stiskanjem, rezanjem ali brušenjem in ki sestoje običajno iz plasti samovulkanizirujočega kavčuka na podlagi iz vulkaniziranega kavčuka - gume. Skladno z **Opombo 4 k 59. poglavju** tudi zaplate, ki sestoje iz nekaj plasti tkanine in gume.

Iz te tar. številke so **izključeni** naslednji izdelki:

(a) izdelke iz tkanin, pletenih ali kvačkanih materialov, klobučevina - filca ali iz netkanega tekstila, impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali laminirane s kavčukom ali z gumo, ki se uvrščajo v **Oddelek XI** (**glej Opombo 3 k 56. poglavju** in **Opombo4 k 59. poglavju**) ter izdelke, izdelane iz tekstilnih materialov, kombiniranih s kavčukovimi ali gumenimi nitmi (**Oddelek XI**),

(b) obuvala in deli obuval iz **64. poglavja**,

(c) naglavna pokrivala (vštevši kopalne kape) in deli naglavnih pokrival iz **65. poglavja**,

(d) vakuumska držala za kozarce (*prisesno držalo*), ki sestoji iz podstavka, ročaja in vakuumskega vzvoda iz navadne kovine in gumenih kolutov (**Oddelek XV**),

(e) gumeni čolni in splavi (**89. poglavje**),

(f) deli in pribor za glasbene instrumente (**92. poglavje**),

(g) vzmetnice, blazine in vzglavniki iz celularne gume, prevlečeni ali neprevlečeni, vštevši z elektriko ogrevane posteljne blazine, z notranje strani opremljene s celularno gumo iz **tar. št. 94.04**,

(h) igrače, pripomočki za šport in igre in njihovi deli iz **95. poglavja** in

(i) koledarji, štampiljke in oštevilcevalci ter podobno, namenjeni za ročno uporabo in drugi izdelki iz **96. poglavja**.

40.17 - TRDA GUMA (NPR. EBONIT) V VSEH OBLIKAH, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI; IZDELKI IZ TRDE GUME

Trda guma (ebonit) se pridobiva z vulkanizacijo kavčuka **z visokim deležem žvepla** (***več kot 15 mas.% žvepla***). Lahko vsebuje tudi pigmente in velik delež polnil, **na primer:** oglja, gline in silicijevega dioksida. Trda guma je, če je brez polnil, pigmentov, celularne strukture in je **trd material** rjavočrne (ali včasih rdečkaste) barve in je razmeroma težko upogljiva in neprožna. Lahko pa se oblikuje, struži, brusi, obdeluje s stružnico, lahko se lošči itd. Mnoge trde gume postanejo z loščenjem odsevne.

Ta tar. številka **vključuje** trdo gumo, vštevši celularno, v vseh oblikah, vštevši tudi odpadke in ostanke.

Ta tar. številka **vključuje tudi izdelke iz trde gume**, ki niso omenjeni in ne zajeti v drugih poglavjih.

Vključuje škafe, korita, cevi in pribor za cevi, ročaje za nože, kljuke za vrata, ročaje za oprijemala (*pincete*) in podobne izdelke vseh vrst, sanitarne in higienske izdelke itd.

Ta tar. številka med drugim **izključuje**:

(a) mehanske in električne aparate in naprave in njihove dele iz **oddelka XVI** (vštevši električno blago vseh vrst) iz trde gume,

(b) dele in pribor iz trde gume za vozila, zrakoplove itd., ki se uvrščajo v **tar. številko 86., 87. ali 88. poglavja**,

(c) instrumente in aparate za medicinske, kirurške, zobarske ali veterinarske namene ter druge instrumente in aparate iz **90. poglavja**,

(d) glasbene instrumente, njihovi deli in pribor (**92. poglavje**),

(e) plošče za puškina kopita in druge dele orožja (**93. poglavje**),

(f) pohištvo, luči in druga svetila in druge izdelke iz **94. poglavja**,

(g) igrače in rekvizite za šport in igre (**95. poglavje**) in

(h) ščetke in druge izdelke iz **96. poglavja**.

ODDELEK VIII

SUROVE KOŽE Z DLAKO ALI BREZ DLAKE, USNJE, KRZNA IN KRZNENI IZDELKI; SEDLARSKI IN JERMENARSKI IZDELKI; PREDMETI ZA POTOVANJE, ROČNE TORBE IN PODOBNI IZDELKI; IZDELKI IZ ŽIVALSKIH ČREV

41. POGLAVJE

SUROVE KOŽE Z DLAKO ALI BREZ DLAKE (RAZEN KRZNA) IN USNJE

OPOMBI:

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) obrezki in podobni odpadki iz surove kože (**tar.št. 05.11**);

   (b) ptičje kože in deli ptičjih kož z njihovim perjem in puhom, ki se uvrščajo v **tar.št. 05.05 ali 67.01**;

   (c) surove kože z dlako ali volno, strojene ali obdelane (**43. poglavje**). V 41. poglavje se uvrščajo surove kože z dlako ali z volno goved (tudi bivolov), kopitarjev, ovc in jagnjet (razen astrahanskih, jagnjet z debelim repom iz Male Azije, karakul, perzijskih in podobnih jagnjet, indijskih, kitajskih, mongolskih in tibetskih jagnjet), koz in kozličkov (razen jemenskih, mongolskih in tibetskih koz ter kozličkov), prašičev (vključno "pekare"), gamsov, antilop, gazel, jelenov, losov (severnih jelenov), srnjakov in psov.

2. Z izrazom "**umetno usnje**" so v tej tarifi mišljeni samo materiali iz **tar.št. 41.11**.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje**:

(I) **Surove težke kože** (Pojem se uporablja za kože velikih *četveronožcev*), kožo drobnice (**razen** ptičje kože z njihovim perjem ali s puhom in krznom). V tem poglavju je zaobsežena vsa težka koža in koža drobnice z dlako ali volno živali, navedenih v **Opombi 1(c)** k temu poglavju ter živali, naštetih v komentarju k **tar. št. od 41.01 do 41.03**).

(II) **Težke kože in kože drobnice, strojene s predstrojilom , strojene (vštevši semišno dodelane), naprej obdelane po strojenju ali pergamentno obdelane, vendar ne** kož z volno ali dlako, ki so predhodno strojene, strojene ali naprej obdelane.

(A) PREDHODNO STROJENE ALI STROJENE TEŽKE KOŽE IN KOŽE DROBNIC (VŠTEVŠI SEMIŠNO STROJENE ALI DODELANE)

Strojenje daje težkim kožam in kožam drobnice odpornost na razpadanje in povečuje njihovo fizično trdnost in vodno nepremočljivost. Pred ustreznim strojenjem so težke kože in kože drobnice izpostavljene vrsti pripravljalnih postopkov, ki sestoje od namakanja v alkalnih - *baznih raztopinah* (ki jo zmehčajo in odstranijo sol, uporabljena za konzerviranje), iz odstranjevanja dlak in mesil, iz odstranjevanja apnenca in drugih snovi, ki so bile uporabljene za odstranjevanje dlak in končno iz spiranja.

Nato se kože strojijo, bodisi z ***"rastlinskim strojilom"*** (v bazenu z lesom, lubjem, listjem itd. ali njihovimi *ekstrakti*), z ***"mineralnimi strojili"*** (z mineralnimi solmi, **na primer** s kromovimi, železovimi solmi ali s solmi galuna), ali pa s ***"kemičnimi strojili"*** (s *formaldehidom* ali z nekaterimi sintetičnimi kemikalijami). Včasih uporabljajo kombinacije teh postopkov. Strojenje s pomočjo mešanice galuna in soli je znano kot *"madžarska dodelava"*, **v galunskem strojenju** pa se uporablja mešanica soli, *galuna, rumenjaka*, *jajca in moke*. Strojenje težkih kož in kož drobnice z *galunom* se uporablja predvsem za izdelavo rokavic in v proizvodnji visokokvalitetne obutve.

Rahlo strojene kože, ki zahtevajo pred dodelavo nadaljnje strojenje, se imenujejo "***delno strojene kože".***

Težke kože in kože drobnice so lahko strojene in dodelane z oljem - na ta način dobimo semiširano (vštevši kombinacije s semiširanim) usnje.

(B) USNJE, KI JE PO STROJENJU DALJE OBDELANO

Da bi se s surovega usnja ***("crust")*** odstranilo površinske nepravilnosti in da bi bilo pripravljeno za uporabo, bolj gibko, odporno na prepuščanje vode itd., zahteva nadaljnjo obdelavo ***("currying").*** Ti postopki sestoje iz nadaljnje obdelave z mehčanjem, raztegovanjem, tolčenja z udarjanjem, valjanja zaradi utrjevanja površine in hranjenja ***("mastenja")*** z oljem. Strojeno usnje se lahko obdeluje še naprej ali se dodeluje z barvanjem, z oblikovanjem zrnaste površinske strukture, z vtiskovanjem vzorcev zaradi imitacije drugih vrst usnja, s premazovanjem z lepilom, z luknjanjem, likanjem z mastne strani ali občasno s strani (dobimo *"antilopa"* ali "*velvet"),* z voskanjem, črnenjem, loščenjem (s steklenim likalnikom), s sateniziranjem, tiskanjem itd. **Popolnoma zrnasto** strojeno usnje je usnje, ki **ni cepljeno**, ki ima izvirno zrnasto površinsko strukturo, ki se pojavi, ko odstranijo epiderem, ne da bi bi pri tem površino poškodovali z luknjanjem ali obrezovanjem. S strani nebrušeno usnje je zunanja plast težkih kož ali kož drobnice, ki so cepljene v dva ali več plasti.

Strojena koža je **lahko** premazana ali prevlečena z lakom, ali pa prekrita s predhodno oblikovanim listom iz plastične mase (**lakirano ali laminirano usnje**). Lahko je tudi premazana s kovinskim prahom ali prevlečena s kovinskim listom (***metalizirano usnje***).

(C) PERGAMENTNO ALI TRANSPARENTNO(PROSOJNO) OBDELANO USNJE

Pergamentno ali **transparentno** obdelano usnje pridobivajo iz surovih težkih kož ali kož drobnice, vendar **ne s strojenjem**, temveč z obdelavo teh kož zaradi zagotavljanja njihovega konzerviranja. Kože najprej zmehčajo, odstranijo jim dlako, mesilo, jih operejo in nato napnejo na okvire, premažejo s pasto, ki vsebuje belilo in sodo ali gašeno apno. Nato jih brijejo oziroma tanjšajo do željene debeline ter brusijo s pluto. Na koncu jih lahko apretirajo oziroma dodelajo z želatino in s škrobom.

Usnje najboljše kvalitete se imenuje "**velim**" in se pridobiva iz kož komaj rojenih telet. Ti materiali se uporabljajo pri finih knjigoveških delih, za pomembne dokumente, za bobne itd.

Debelejše težke kože in kože drobnice (ponavadi iz večjih živali vrste goveda) se včasih obdelujejo na podoben način (bolj grobi izdelki, znani kot ***"surovo težko usnje")*** in se uporabljajo za proizvodnjo strojnih delov, orodij, izdelkov za potovanja itd.

(III) **Odpadki in drugi ostanki strojenega usnja ali umetnega usnja**, vendar **izvzemši** odpadke in podobne ostanke **surovih težkih kož** in kož drobnice.

(IV) **Sestavljeno usnje na osnovi strojenega usnja ter vlakna iz strojenega usnja.**

V to poglavje se uvrščajo težke surove kože in surove kože drobnice ter strojeno usnje, **neglede** na to, ali so težke kože cele (lahko so brez kože glave in nog), ali pa so v delih (**na primer** polovice, *crouponi, polcrouponi*, okončine (trebušina), obrazna koža), v trakovih ali v listih. **Vendar** pa kosi usnja, razrezani v posebne oblike, štejejo za predmete oziroma za artikle iz drugih **poglavij**, posebno iz **42. in 64. poglavja.**

Cepljene težke kože in kože drobnice (nestrojene) ter razcepljeno usnje se uvrščajo v iste tar. številke kot ustrezne cele težke kože in kože drobnice (nestrojene) ter celo usnje - odvisno od primera. Cepljenje je lahko izvršeno pred ali po strojenju.

41.01 - SUROVE KOŽE, GOVEDI ALI KOPITARJEV (SVEŽE ALI NASOLJENE, SUŠENE, LUŽENE, PIKLANE ALI DRUGAČE KONSERVIRANE, TODA NESTROJENE NITI PERGAMENTNO OBDELANE NITI NADALJE OBDELANE), Z DLAKO ALI BREZ DLAKE, CEPLJENE ALI NECEPLJENE

4101.10 **- Cele kože, govedi, ki tehtajo do vključno 8 kg, če so suhe, do vključno 10 kg, če so suho nasoljene, ali do vključno 14 kg, če so sveže, mokro soljene ali drugače konservirane**

- Druge goveje, sveže ali mokro nasoljene:

4101.21 **- - cele**

4101.22 **- - kruponi ali polkruponi**

4101.29 **- - drugo**

4101.30 **- Druge goveje, drugače konzervirane**

4101.40 **- Kože kopitarjev**

Ta tar. številka **vključuje *surove težke* kože** in **kože *drobnice*** (z odstranjeno dlako ali z dlako) iz živali vrste goveda (t.j. živali iz **tar. št. 01.02** - **glej** komentar k tej tar. številki) ali iz živali vrste kopitarjev (konj, mula, osel, zebra itd.).

Te surove težke kože in kože drobnice so lahko sveže (*zelene*), ali pa konzervirane proti gnitju s pomočjo nasoljevanja, sušenja, luženja, piklanja ali s pomočjo kakšnega drugega načina konzerviranja. Lahko so tudi očiščene, cepljene, stružene, vendar pa ne smejo biti kakorkoli strojene, delno strojene ali izpostavljene kakšnemu ekvivalentnemu postopku (kot je **na primer** dodelava s pergamentiranjem) ali nadalje obdelane.

Nestrojene težke kože in kože drobnice so lahko **nasoljene suho** ali **vlažno** s pomočjo slanice. Pri postopku suhega nasoljevanja včasih dodajajo majhne količine drugih snovi, da bi preprečili nastajanje madežev. V Indiji včasih dodajajo *glineno zemljo*, ki vsebuje *natrijev sulfat*.

Težke kože so lahko **sušene** takoj, ali pa po nasoljevanju. V času sušenja pogosto obdelujejo surove težke kože in kože drobnice z dezinfekcijskimi, insekticidnimi in s podobnimi preparati.

Težke kože in kože drobnice **lužijo** z namakanjem v apnenčasti vodi, ali pa s premazovanjem s pasto, ki vsebuje gašeno apno. Luženje olajšuje odstranjevanje dlak, pomaga pa tudi pri konzerviranju surovih težkih kož in kož drobnice.

Težke kože in kože drobnice ***piklajo*** z namakanjem v šibki raztopini klorovodikove ali žveplene kisline, ali pa v raztopini nekaterih drugih kemičnih izdelkov, skupaj z navadno soljo. Ta postopek te surove kože *konzervira.*

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) nekuhanih ali poškodovanih živalskih užitnih kož (**tar. št. 02.06 ali 02.10**) (če so takšne kože kuhane ali pečene, se uvrščajo v **tar. št. 16.02**) in

(b) ostružkov in podobnih odpadkov od surovih kož (**tar. št. 05.11**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 4101.10

Tarifna podštevilka 4101.10 **ne vključuje** cepljenih surovih težkih kož in cepljenih surovih kož drobnice.

41.02 - SUROVE KOŽE OVC IN JAGNJET (SVEŽE ALI NASOLJENE, SUŠENE, LUŽENE, PIKLANE ALI DRUGAČE KONZERVIRANE, TODA NESTROJENE, PERGAMENTNO NEOBDELANE IN TUDI NE KAKO DRUGAČE NAPREJ OBDELANE), Z VOLNO ALI BREZ NJE, CEPLJENE ALI NECEPLJENE, RAZEN TISTIH, KI SO IZKLJUČENE Z OPOMBO 1 (C) K TEMU POGLAVJU

4102.10 **- Z volno**

- Brez volne:

4102.21 **- - piklane**

4102.29 **- - druge**

Ta tar. številka **vključuje** *surove* kože ovac in jagnjet z volno ali brez volne. Vendar pa **ne vključuje kož** z volno iz astrahanskih jagnjet, iz jagnjet z debelim repom iz Malezije, *karakul*, *perzijskih* in podobnih jagnjet (jagnjet, podobnih *karakulam* in perzijskim jagnjetom, katere v različnih delih sveta različno imenujejo), iz *indijanskih, kitajskih, mongolskih ali iz tibetskih jagnjet*.

Te surove kože so lahko sveže (*zelene),* ali pa konzervirane proti gnitju s pomočjo nasoljevanja, sušenja, luženja, piklanja ali s pomočjo kakšnega drugega načina konzerviranja (**glej** komentar k **tar. št. 41.01**). Lahko so tudi očiščene, cepljene, stružene, vendar pa ne smejo biti kakorkoli strojene, delno strojene ali izpostavljene kakšnemu ekvivalentnemu postopku (kot je **na primer** dodelava s *pergamentiranjem)* ali nadalje obdelane.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) nekuhanih užitnih kož živali (**tar.št.02.06 ali 02.10).** Če so kuhane, se takšne kože uvrščajo v **(tar.št. 16.02,)**

(b) ostružkov in podobnih odpadkov od ***surovih kož*** (**tar. št. 05.11**).

41.03 - DRUGE SUROVE KOŽE (SVEŽE ALI NASOLJENE, SUŠENE, LUŽENE, PIKLANE ALI DRUGAČE KONSERVIRANE, TODA NESTROJENE IN PERGAMENTNO NEOBDELANE NITI NADALJE OBDELANE), Z DLAKO ALI BREZ DLAKE, CEPLJENE ALI NECEPLJENE, RAZEN TISTIH, KI SO IZKLJUČENE Z OPOMBO 1 (B) ALI 1 (C) K TEMU POGLAVJU

4103.10 - **Kozje ali kozličje**

4103.20 - **Plazilcev**

4103.90 - **Druge**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Vse težke kože** in kože drobnice *brez dlake* **ali** *z odstranjeno dlako*, **razen tistih iz tar. št. 41.01 ali 41.02**. Ta tar. številka **vključuje** kože ptic z odstranjenim perjem in puhom, ribje kože, kože plazilcev in kozje ter kozličje kože brez dlak (vštevši kože *jemenskih, mongolskih in tibetskih koz* in *kozličev).*

(B) **Surove težke kože** in kože drobnice, s katerih dlaka ni odstranjena, vendar le takšne kože naslednjih živali:

(1) **Koz in kozličev (razen jemenskih, mongolskih in tibetskih koz in kozličev).**

(2) **Svinj, vštevši vrste "*pekari*".**

(3) **Kozorogov in gazel.**

(4) **Severnih jelenov, *irvasov* in drugih jelenov.**

(5) **Psov.**

Te težke kože in kože drobnice so lahko sveže *(zelene*), ali pa konzervirane proti gnitju s pomočjo nasoljevanja, sušenja, luženja, piklanja ali s pomočjo kakšnega drugega načina konzerviranja (**glej komentar k tar. št. 41.01**). Lahko so tudi očiščene, cepljene, stružene, vendar pa **ne smejo** biti kakorkoli strojene, delno strojene ali izpostavljene kakšnemu ekvivalentnemu postopku (kot je **na primer** dodelava *s pergamentiranjem*) ali nadalje obdelane.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) nekuhanih ali poškodovanih živalskih užitnih kož (**tar. št. 02.06 ali 02.10**) (če so takšne kože kuhane ali pečene, se uvrščajo v **tar. št. 16.02**),

(b) ostružkov in podobnih odpadkov od surovih kož (**tar. št. 05.11**) in

(c) kož in delov ptičjih kož s perjem in puhom iz **tar. št. 05.05 ali 67.01**.

41.04 - USNJE GOVEDA IN KOPITARJEV, BREZ DLAKE, RAZEN USNJA IZ TAR. ŠT. 41.08 IN 41.09

4104.10 **- Cele goveje kože, strojene, skupne površine do vključno 28 kvadratnih čevljev (2,6 m^2)**

- Druge strojene ali dostrojene goveje kože ali kože kopitarjev, toda nadalje neobdelane, cepljene ali necepljene:

4104.21 **- - goveje kože, strojene z rastlinskim predstrojem**

4104.22 **- - goveje kože, strojene z drugo vrsto predstroja**

4104.29 **- - druge**

- Druge strojene kože, goveje in kopitarjev, pergamentno obdelane ali dodelane po strojenju:

4104.31 **- - nebrušene kože na sprednji strani (lice) in nebrušene cepljene**

4104.39 **- - druge**

Ta tar. številka **vključuje** predstrojene ali strojene težke kože ali kože drobnice živali vrste goveda ali kopitarjev. **Vključuje** tudi ***pergamentno obdelane*** težke kože ali kože drobnice ter strojene kože, obdelane po strojenju (**glej** komentar k temu poglavju). Strojene kože goved in kopitarjev posebej izstopajo zaradi trdnosti, moči in trajnosti. Iz teh vrst strojenih kož običajno izdelujejo podplatno usnje in usnje za jermene v strojih, aparatih in napravah.

Podplatno usnje, je usnje, zbito z težkim valjanjem ali udarjanjem. Ponavadi je to koža, strojena z rastlinskimi strojili ali pa je strojena kombinirano. Je rjave barve; aleinske vrste, strojene s kromom, pa so zelenkastomodre barve.

Usnje za jermene v strojih, aparatih in napravah, običajno izdelujejo iz hrbtne strani volovskih kož, katere strojijo z rastlinskimi strojili, jih dobro namastijo in dodelajo, da dosežejo moč in upogljivost usnja, ki je skoraj nerazteglјivo. Goveje usnje in usnje kopitarjev se pogosto uporablja za zgornje dele škornjev in čevljev (**na primer** vrsta, znana kot ***"telečji boks"*** ali ***"žametni boks"*** - slednji je barvan in poliran, strojen s kromom, včasih pa s kombiniranim strojilom oziroma postopkom).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) Semiširano (vštevši kombinacijo s semiširanim) usnje (**tar. št. 41.08**),

(b) lakirano usnje, lakirano plastno usnje (prevlečeno s folijo) ter metalizirano usnje (**tar. št. 41.09**),

(c) ostružke in druge odpadke usnja (**41.10**) in

(d) dodelano težko usnje in usnje drobnice, *z **dlakami*** (**43. poglavje**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifni podštevilki 4104.21 in 4104.22

Ti tarifni podštevilki **vključujeta samo** kože, ki so deloma šibko strojene in ki zahtevajo nadaljnje strojenje pred postopkom dodelave.

Tarifna podštevilka 4104.31

V smislu te tar. podštevilke označuje izraz ***"kože, nebrušene s strani, cepljene ali necepljene"*** kože, katerih lice daje videz nekoliko zbrušenega, ker so bile izpostavljene odstranjevanju epiderma, vendar nobena stran ni bila odstranjena (odbrušena).

41.05 - OVČJE ALI JAGNEČJE USNJE, BREZ VOLNE, RAZEN USNJA IZ TAR. ŠT. 41.08 IN 41.09

- Strojeno ali dostrojeno, toda najprej neobdelano, cepljeno ali necepljeno:

4105.11 **- - z rastlinskim predstrojem**

4105.12 **- - z drugimi vrstami predstroja**

4105.19 **- - drugo**

4105.20 **- Pergamentno obdelano ali dodelano po strojenju.**

Ta tar. številka **vključuje** ovčje in jagnečje kože (vštevši tiste od živali - križancev med ovcami in kozami) **brez volne,** ki so delno ali popolnoma strojene, pergamentno ali transparentno obdelane ali dalje obdelane po strojenju (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju).

Ovčja in jagnečja koža je nekoliko podobna kozji koži ali koži kozličkov, vendar je ohlapnejše strukture in ima nepravilno lice, notranjo stran kože pa je moč zlahka ločiti od lica.

Kozje usnje pri mečkanju *škripa.*

Ovčje kože pogosto strojijo **z galunom** (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju).

Cepljenec ovčje kože z licem se imenuje, kadar je strojen, ***"skajver". "Basil"*** imenujejo ovčje kože, strojene **s rastlinskimi strojili**.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) semiširano (vštevši kombinacijo s semiširanim) usnje (**tar. št. 41.08**),

(b) lakirano usnje, lakirano plastno usnje (prevlečeno s folijo) ter metalizirano usnje (**tar. št. 41.09**),

(c) ostružke in druge odpadke usnja (**41.10**) in

(d) ovčje in jagnječje usnje, strojeno z volno na koži (**43. poglavje**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 4105.11 in 4105.12

Ti tarifni podštevilki **vključuje**ta **samo** šibko strojeno kožo, katero je treba pred dodelavo še naprej strojiti.

41.06 - KOZJE IN KOZLIČJE USNJE, BREZ DLAKE, RAZEN USNJA IZ TAR. ŠT. 41.08 IN 41.09

- Strojeno ali dostrojeno, toda najprej neobdelano, cepljeno ali necepljeno:

4105.11 **- - z rastlinskim predstrojem**

4105.12 **- - z drugo vrsto predstroja**

4105.19 **- - drugo**

4105.20 **- Pergamentno obdelano ali dodelano po strojenju**

Ta tar. številka **vključuje** kozje ali kozličje kože, ki **so strojene** ali **dostrojene,** pergamentno ali transparentno obdelane ali po strojenju dalje obdelane (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju). Lastnosti oziroma značilnosti, po katerih je moč ločevati med strojeno ovčjo in strojeno kozjo kožo, so navedene v komentarju k **tar. številki 41.05.**

Kozje in kozličje kože so lahko strojene tudi z *galunom* (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) semiširano (vštevši kombinacijo s semiširanim) usnje (**tar. št. 41.08**),

(b) lakirano usnje, lakirano plastno usnje (prevlečeno s folijo) ter metalizirano usnje (**tar. št. 41.09**),

(c) ostružke in druge odpadke usnja (**41.10**) in

(d) kozje ali kozličje usnje, strojeno ali dodelano z volno na koži (**43. poglavje**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 4106.11 in 4106.12

Ti tarifni podštevilki **vključujeta samo** šibko strojeno kožo, katero je treba pred dodelavo še naprej strojiti.

41.07 - USNJE DRUGIH ŽIVALI, BREZ DLAKE, RAZEN USNJA IZ TAR. ŠT. 41.08 IN 41.09

4107.10 **- Prašičev**

- Plazilcev:

4107.21 **- - z rastlinskim predstrojem**

4107.29 **- - drugo**

4107.90 **- Drugih živali**

Ta tar. številka **vključuje** strojeno usnje, dobljeno iz težkih kož in kož drobnice brez dlake ali z odstranjeno dlako vseh vrst živali, **nenavedenih** v **tar. št. od 41.01 do 41.06**, ki je obdelana na enak način kot težke kože in kože drobnice iz teh tar. številk (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju).

Glede na to **vključuje** ta tar. številka **na primer** usnje (**razen** usnja iz **tar. št. 41.08 in 41.09**) prašičev, plazilcev (kuščarjev, kač, krokodilov itd.), *antilop, kengurujev, jelenov, kozorogov, irvasov, severnih jelenov, slonov, kamel, nilskega konja, psov in rib ali morskih sesalcev.*

Iz te tar. številke je **izključena** t.i. ***"jelenja koža",*** ki se lahko pere, dobivajo pa jo iz cepljene ovčje kože, strojene s *formaldehidom* ali z oljem (**tar. št. 41.05 ali 41.08**).

Ta tar številka **izključuje** tudi:

(a) ostružke in druge odpadke usnja (**tar. št. 41.10**) in

(b) kože, strojene ali obdelane z dlako (**43. poglavje**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 4107.21

Ta tar. podštevilka **vključuje samo** delno oziroma šibko strojeno usnje, katerega je treba pred dodelavo še naprej strojiti.

41.08 - SEMIŠ USNJE (VKLJUČNO S KOMBINACIJO SEMIŠ USNJA)

Semiš usnje je usnje, ki je strojeno in preparirano s ponovno obdelavo ***z ribjim*** ali ***z drugim živalskim oljem*** ter nato posušeno s segrevanjem ali na zraku in na koncu ***oprano v lugu***, da bi odstranili

odvečno olje. Nato lahko ***površino očistijo*** in obdelajo ***z brušenjem*** s pluto ali z drugimi brusili in tako dobijo žametno površino. Na ta način obdelano usnje je mastna stran (*cepljenec)* ovčjih ali jagnječih kož, s katerih je lice odstranjeno z brušenjem.

Semiš usnje odlikuje mehkoba in je rumene barve (razen, če je obarvano), lahko se pere. Uporabljajo ga predvsem za rokavice, kot pralno usnje itd. Usnje večjih živali (**na primer** srn, jelenov itd.), podobno obdelane, se uporabljajo za oblačila, v sedlarstvu in za nekatere druge industrijske namene. Semiš usnje, ki se stroji izključno z oljem, kot je to opisano v prejšnjem odstavku, se včasih nanaša tudi na semiš usnje, ki je popolnoma strojeno z oljem.

Belo pralno usnje, ki je po svojih lastnostih podobno semiš usnju, pridobivajo z delnim strojenjem s formaldehidom, nato pa s strojenjem v olju (kot je opisano prej). Znano je kot *"kombinacija semiš usnja"*. Ta tar. številka **vključuje** tudi to vrsto usnja, vendar pa **ne vključuje** drugih pralnih kož (**na primer** takih, strojenih s *formaldehidom* in z *galunom*), pa tudi **ne usnja**, ki je zgolj namaščeno z oljem, strojeno pa je bilo na druge načine.

41.09 - LAKASTO USNJE IN LAKASTO PLASTOVITO USNJE; METALIZIRANO USNJE

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Lakasto usnje**, premazano ali prevlečeno z lakom ali z vnaprej izdelanim listom iz plastične mase, z gladko, odsevno, zrcalasto površino.

Lak, ki se nanaša, je lahko obarvan *(pigmentiran*) ali neobarvan (*nepigmentiran*) in je lahko na osnovi:

(a) **rastlinskih sušljivih olj (ponavadi *lanenega olja*),**

(b) **celuloznih derivatov (na primer na osnovi *nitroceluloze*) in**

(c) **sintetičnih izdelkov (*termoplastičnih* ali *termo-neplastičnih*), pretežno *poliuretana.***

Listi iz plastičnih mas, ki se nanašajo na usnje, so ponavadi dobljeni iz *poliuretana* ali *polivinilklorida*.

Površina izdelkov iz te skupine mora biti gladka. Lahko je okrašena z reliefnimi izboklinami zaradi **imitacije** določenih vrst usnja (krokodilje, kuščarjeve itd.), lahko je umetno nalomljena, nagubana ali z zrnasto površinsko strukturo). Vendar pa mora obdržati odsevnost.

Debelina premaza ali lista **ne presega 0,15 mm.**

V to skupino **spadajo** tudi usnjeni izdelki **prekriti ali premazani** z barvami ali s pigmentiranimi laki (**vključno** s sljudo, amorfnim silicijevim dioksidom - "*silika*" ali podobnimi luskinami) v vezivu, **na primer** plastična masa ali sušeča rastlinska olja. Taka usnja imajo na površini **kovinski lesk** (**"imitacija metaliziranega usnja"**).

(2) **Lakasto plastovito** (***prevlečeno s folijo***) **usnje**, v trgovini znano tudi kot **lakasto premazano usnje**, ki je prevlečeno s predhodno oblikovanimi listi iz plastičnih mas **debeline preko 0,15 mm**, vendar debeline, ki je manjša od polovice skupne debeline. Ima zrcalast videz, podoben videzu lakastega usnja (usnje, premazano z listom, **debelejšim od 0,15 mm,** vendar tanjšim od polovice skupne debeline, se uvršča v **39. poglavje**).

(3) **Metalizirano usnje**, je usnje, prekrito s *kovinskim prahom* ali s kovinskim listom (**na primer** s srebrnim, zlatim, bronznim ali aluminijevim). Vendar pa ta tar. številka ne vključuje umetnega lakastega ali metaliziranega usnja.

Ta tarifna št. **ne vključuje** umetnega usnja, ki je lakirano, metalizirano (**tar. št. 41.11**).

41.10 - OBREZKI IN DRUGI OSTANKI USNJA ALI UMETNEGA USNJA, NEPRIMERNI ZA PROIZVODNJO USNJENIH IZDELKOV; PRAH IN MOKA IZ USNJA

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Odpadke** in **druge ostanke od usnja** (vštevši umetno usnje ali pergamentno dodelano usnje), ki nastajajo pri izdelavi usnjenega blaga, primerne za proizvodnjo umetnega usnja ali lepil itd., ali pa za uporabo kot gnojilo,

(2) **Dotrajane usnjene predmete**, ki se ne morejo več uporabljati za prvotne namene niti kot usnje za proizvodnjo drugih usnjenih predmetov,

(3) **Prah in prašek iz usnja** (ostanki pri likanju in brušenju usnja), ki se uporabljata kot gnojili in za izdelavo umetnega antilopa, umetnega materiala za tla itd. in

(4) **Usnjeno moko,** dobljeno z mletjem usnjenih odpadkov, ki se uporablja za izdelavo antilopskih tkanin ali kot polnilo za plastične mase.

Usnjeni odrezki in dotrajani usnjeni artikli (**na primer** staro strojno jermenje), ki se lahko uporabijo za izdelavo usnjenih predmetov, se uvrščajo kot strojeno usnje v ustrezne (**tar. številke od 41.04 do 41.09).**

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) odpadkov in ostankov ***surovih*** težkih kož in kož drobnice (**tar. št. 05.11**), kože v prahu (**tar. št. 35.04**) in

(b) stare obutve iz **tar. št. 63.09.**

41.11 - UMETNO USNJE NA OSNOVI USNJA ALI USNJENIH VLAKEN V PLOŠČAH, LISTIH ALI TRAKOVIH, TUDI V ZVITKIH

Ta tar. številka **vključuje samo** *umetno usnje*, izdelano **iz naravnega usnja** ali naravnih usnjenih vlaken. Poudariti je treba, da se to **ne nanaša** na *imitacije usnja*, ki niso na osnovi naravnega usnja, kot so **na primer** plastične mase (**39. poglavje**), guma (**40. poglavje**), papir in lepenka (**48. poglavje**), ali pa prevlečene tekstilne tkanine ***("skaj")*** (**59. poglavje**).

Umetno usnje je lahko izdelano:

(1) **S spajanjem** oziroma z *aglomeriranjem odpadkov* in drugih majhnih usnjenih ostankov **z vezimom ali lepilom.**

(2) **S spajanjem** oziroma *aglomeriranjem odpadkov* in drugih majhnih usnjenih ostankov **brez veziv,** pač pa z velikim pritiskom.

(3) **Z razvlaknjevanjem odpadkov** in **ostankov** s segrevanjem v topli vodi (**brez veziv** - podobno kot papir). Tako dobljeno kašo oblikujejo s presejevanjem, z valjanjem in s kalandriranjem v liste.

Umetno usnje je lahko obarvano, lahko ima izbočene okraske, je lahko reliefirana, zrnaste površine, z vtisnjenimi okraski, obdelano kot antilop (z brušenjem s *karborundumom* ali s *smirkom*), lakirano ali metalizirano. Takšno umetno usnje se v to tar. številko uvršča, **če je v obliki** plošč. listov ali trakov, vštevši v zvitkih. Če je razrezano v druge oblike, razen v pravokotnike, je iz te tar. številke **izključeno** (običajno **42. poglavje).**

Ta tar. številka **izključuje** tudi odpadke in druge ostanke umetnega usnja, v kolikor jih je moč uporabiti za nadaljnjo rekonstrukcijo ***kot gnojila*** itd. **(tar. št. 41.10).**

42. POGLAVJE

USNJENI IZDELKI, SEDLARSKI IN JERMENARSKI IZDELKI; PREDMETI ZA POTOVANJE, ROČNE TORBE IN PODOBNI IZDELKI TER IZDELKI IZ ŽIVALSKIH ČREV

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) sterilni katgut in drugi sterilni materiali za kirurška šivanja (**tar.št. 30.06**);

   (b) oblačila in pribor za oblačila (razen rokavic), podloženi s krznom ali umetnim krznom ali na katerih je krzno ali umetno krzno pritrjeno z zunanje strani, razen če gre za navadne okraske (**tar.št. 43.03 ali 43.04**);

   (c) tekstilni izdelki iz mrežastih materialov (**tar.št. 56.08**);

   (d) proizvodi, ki se uvrščajo v **64. poglavje**;

   (e) klobuki in druga pokrivala ter njihovi deli, ki se uvrščajo v **65. poglavje**;

   (f) biči, korobači in drugi izdelki, ki se uvrščajo v **tar.št. 66.02**;

   (g) manšetni gumbi, zapestnice in druge imitacije nakita (**tar.št. 71.17**);

   (h) pribor in okraski za jermenarske izdelke, kot so stremena, brzde, zaponke itd., če se posebej carinijo (običajno XV. oddelek);

   (ij) strune za glasbila, usnje za bobne in podobno ali drugi deli za glasbila (**tar.št. 92.09**);

   (k) izdelki, ki se uvrščajo v **94. poglavje** (npr. pohištvo, svetilke in svetila);

   (l) proizvodi, ki se uvrščajo v **95. poglavje** (npr. igrače, rekviziti za igro in šport);

   (m) gumbi, pritiskači, gumbi za preoblačenje in drugi deli teh proizvodov; nedokončani gumbi, ki se uvrščajo v **tar.št. 96.06**.

2. (A) Poleg izključitev iz 1. opombe **ne spadajo** v **tar.št. 42.02**:

   (a) vreče iz listov ali folij iz plastičnih mas, tiskanih ali netiskanih, z ročaji, ki niso namenjene za večkratno uporabo (**tar.št. 39.23**);

   (b) izdelki iz pletarskih materialov (**tar.št. 46.02**);

   (B) izdelki iz tar. št. 42.02 in 42.03, ki imajo dele iz plemenitih kovin ali navadnih kovin, navaljanih s plemenitimi kovinami (platirani), iz naravnih ali vzgojenih biserov, dragih ali poldragih kamnov (naravni ali sintetični) se uvrščajo v ti dve tar. št. četudi ti deli predstavljajo več kot male spojke ali male okraske, pod pogojem, da ti deli ne spremenijo bistveni karakter izdelkjov. Če ti deli spremenijo bistveni karakter izdelka se uvrščajo v **71. poglavje**.

3. Pri tar.št. 42.03 so z izrazom "**oblačila in pribor za oblačila**" mišljeni poleg drugega tudi rokavice (vključno športne rokavice), predpasniki in druga zaščitna oblačila, naramnice, pasovi, jermeni, nabojniki, usnjene zapestnice, toda brez jermenčkov za ure (**tar.št. 91.13**).

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** predvsem **izdelke** iz **usnja** ali **umetnega usnja**. Vendar pa tar. številki 42.01 in 42.02 **vključujeta** tudi nekatere izdelke, značilne za trgovanje z usnjem, ki pa so **izdelani iz drugih materialov.** To poglavje **vključuje** tudi nekatere predmete, izdelane iz črev, črevesnih podkožic, mehurjev in kit.

Vendar pa se nekateri usnjeni izdelki uvrščajo **v druga poglavja**. Ti izdelki so navedeni v komentarjih k naslednjim tarifnim številkam.

42.01 - SEDLARSKI IN JERMENARSKI PROIZVODI ZA KATERO KOLI ŽIVAL (VKLJUČNO VPREŽNE VRVI ZA KOMATE, POVODCI, ŠČITNIKI ZA KOLENA, NAGOBČNIKI, PODSTAVKI IN BLAZINE ZA SEDLA, TORBE-BISAGE, PLAŠČI ZA PSE IN PODOBNO), IZ KAKRŠNEGA KOLI MATERIALA

Ta tar. številka **vključuje** opremo iz *usnja, umetnega usnja, krzna*, iz *tekstilnih* in *drugih materialov* **za vse vrste živali**.

To blago **vključuje** sedla in komate (vštevši uzde, vrvi za komate in oglavja) za jahalne, vlečne in tovorne živali; ščitnike za goleni, plašnice in prevleke za konjska kopita, okrasno opremo za cirkuške živali; nagobčnike, povodce, pasove za vodenje (povodce) in opremo za pse in mačke; pregrinjala in blazine za sedla, torbe, bisage; volnene odeje za konje, posebno oblikovane za razne priložnosti; plašče za pse itd.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) opreme in okraskov za komate, kot *stremen*, *žval, alk* in zaponk za konje, ki se ***carinijo ločeno*** (običajno **Oddelek XV**) ter okraskov, kot so perjanice za cirkuške živali (uvrščajo se **v ustrezne tar. številke**),

(b) pasov za otroke ali odrasle (za pomoč pri hoji) (**tar. št. 39.26, 42.05, 63.07 itd.**) in

(c) bičev, korobačev in drugih izdelkov iz **tar. št. 66.02**.

42.02 - KOVČKI ZA OBLEKO, NESESERJI, ATAŠE KOVČKI, AKTOVKE, ŠOLSKE TORBE, ETUIJI ZA OČALA, TOKI ZA DALJNOGLEDE, TOKI ZA FOTOAPARATE, TOKI ZA GLASBILA, TOKI ZA PUŠKE, TOKI ZA SAMOKRESE IN PODOBNI IZDELKI; POTNE TORBE, TOALETNE TORBE, NAHRBTNIKI, ŽENSKE TORBICE, NAKUPOVALNE TORBE, LISTNICE, DENARNICE ZA KOVANCE, TULCI IN MAPE ZA ZEMLJEVIDE ALI DOKUMENTE, TOBAČNICE, MOŠNJIČKI ZA TOBAK, TORBE ZA ORODJE, ŠPORTNE TORBE, ŠKATLE ZA STEKLENICE, ŠKATLE ZA NAKIT, ŠKATLE ZA PUDER, ŠKATLE ZA JEDILNI PRIBOR IN PODOBNE ŠKATLE IZ USNJA, UMETNEGA USNJA, IZ FOLIJ IZ PLASTIČNIH MAS, IZ TEKSTILNIH MATERIALOV, VULKANFIBRA ALI IZ KARTONA, V CELOTI ALI PRETEŽNO PREVLEČENI S TEMI MATERIALI ALI PAPIRJEM

- Kovčki, kovčki za obleko, neseserji, ataše - kovčki, aktovke, šolske torbe in podobne torbe:

4202.11 **- - z zunanjo površino iz usnja, umetnega usnja ali iz lakiranega usnja**

4202.12 **- - z zunanjo površino iz plastičnih mas ali iz tekstilnih materialov**

4202.19 **- - drugo**

- Ročne torbe z naramnim jermenom ali brez, tudi tiste brez ročajev:

4202.21 **- - z zunanjo površino iz usnja, umetnega usnja ali lakastega usnja**

4202.22 **- - z zunanjo površino iz plastičnih mas ali tekstilnih materialov**

4202.29 **- - druge**

- Izdelki, ki se običajno nosijo v žepu ali v ročni torbici:

4202.31 **- - z zunanjo površino iz usnja, umetnega usnja ali lakastega usnja**

4202.32 **- - z zunanjo površino iz plastične mase ali tekstilnih materialov**

4202.39 **- - drugi**

- Drugo:

4202.91 **- - z zunanjo površino iz usnja, umetnega usnja ali lakastega usnja**

4202.92 **- - z zunanjo površino iz plastične mase ali tekstilnih materialov**

4202.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje samo izdelke** - artikle, ki so v njej **posamično našteti**, in podobne kontejnerje.

Ti kontejnerji so lahko trdni, izdelani na trdni podlagi, ali pa mehki in brez podlage.

Skladno z **Opombama 1** in **2** k temu poglavju so lahko izdelki - artikli **iz prvega dela poimenovanja** tarifne številke iz kateregakoli materiala. Pojem ***"podobni kontejnerji"*** v prvem delu **vključuje:** škatle za klobuke, toke za pribor za fotoaparate in kamere, toke za naboje, toke za lovske in taborniške nože, prenosne škatle ali kovčke za orodje, ki so **posebej oblikovani**, ali v notranjosti prilagojeni **za namestitev** določenega orodja z ali brez dodatkov.

Vendar pa so **lahko** izdelki, zajeti v **drugem delu poimenovanja** te tar. številke ***le iz materialov***, ki so v poimenovanju **navedeni**, ali pa morajo biti v celoti ali pretežno prekriti s takšnim materialom ali s papirjem (podlaga je lahko iz lesa, kovine itd.). Pojem ***"podobni kontejnerji***" iz tega dela **vključuje:** denarnice, etuije za beležke, za ključe, cigare, pipe, etuiji - torbice za orodje in nakit, za obutev, ščetke itd. Blago iz te tar. številke **lahko vsebuje** dele ali pribor iz plemenitih kovin, iz naravnih ali kultiviranih biserov, iz dragega ali poldragega kamenja (naravnega, sintetičnega ali rekonstruiranega), čeprav ti deli predstavljajo več od le majhnih okraskov - vendar v tem primeru le **pod pogojem**, da takšni izdelki **nimajo značaja** izdelkov iz **71. poglavja**. Tako se **na primer** usnjene ročne torbice z okvirom oziroma z okovom, ki sestoji v celoti ali deloma iz plemenite kovine, z zaponko iz *oniksa*, uvrščajo **v to tar. številko**.

Pojem ***"*****športne torbe*****" vključujejo** artikle, kot so **na primer:** torbe za golf, za telovadbo, za teniške loparje, za smučarske rekvizite in za ribolov. Pojem *"***škatle za nakit***"* označuje ne le škatle, izdelane posebej za shranjevanje nakita, temveč tudi podobne kontejnerje raznih dimenzij s pokrovi (z ali brez okraskov ali sredstev za pritrjevanje), ki so posebej oblikovani in opremljeni za enega ali več kosov nakita in ki so običajno podloženi s tekstilnim materialom, v katerem se ta nakit razstavlja ali prodaja, in ki **niso primerni** za trajnejšo uporabo.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) nakupovalnih torb, opisanih v ***Opombi 2 (A)*** k temu poglavju (**tar. št. 39.23**),

(b) izdelkov iz pletarskih materialov (**tar.št. 46.02**),

(c) izdelkov, ki navzlic značaju kontejnerja ***niso podobni*** tistim, naštetim v tej tar. številki, **na primer**: mape in prevleke za knjige, fascikle, mape za dokumente, pisalne podloge, okvirji za fotografije, škatle za bonbone, posode za tobak, steklenice iz keramike, stekla itd., ki so v celoti ali pretežno prekrite z usnjem, s plastičnimi ovoji itd. Takšni artikli se uvrščajo v **tar. št. 42.05**, v ***kolikor so izdelani*** iz usnja ali prekriti z usnjem ali umetnim usnjem, ter v **druga poglavja**, v kolikor so iz drugih materialov ali prekriti z drugimi materiali,

(d) izdelkov, konfekcioniranih iz mrežastih materialov (**tar. št. 56.08**),

(e) imitacija nakita **(tar.št. 71.17)**

(f) škatel ali kovčkov za orodje, ki ***niso posebej oblikovani***, ali v notranjosti prilagojeni za namestitev določenega orodja z ali brez dodatkov (navadno **tar.številka 39.26** ali **73.26**).

(g) nožnic in toki za meče, sablje, bajonete, bodala in za podobno orožje (**tar. št. 93.07**) in

(h) izdelkov iz **95. poglavja** (**na primer:** igrač, predmetov za igro, športnih rekvizitov itd.).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 4202.31, 4202.32 in 4202.39

Te tar. podštevilke **vključujejo** izdelke - artikle, ki se **običajno** nosijo *po žepih* ali *v ročnih torbicah*. Ti izdelki **vključujejo** etuije za očala, denarnice za bankovce in kovance, vrečke - etuije za ključe, etuije za cigarete, za cigare, pipe ter mošnje za tobak.

42.03 - OBLAČILA IN PRIBOR ZA OBLAČILA IZ USNJA ALI UMETNEGA USNJA

4203.10 **- Oblačilni predmeti**

- Rokavice, palčniki in rokavice brez prstov:

4203.21 **- - športne**

4203.29 **- - druge**

4203.30 **- Pasovi in čezramenski jermeni z žepi za naboje**

4203.40 **- Drug pribor za oblačila**

Ta tar. številka **vključuje vsa oblačila** za nošnjo in **pribor za oblačila** (z izjemami, ki so v nadaljnjem besedilu navedene) iz usnja ali iz umetnega usnja. Glede na to **vključuje ta tar. številka**: kratke in dolge plašče, rokavice (vštevši tudi športne), predpasnike, rokave in druga zaščitna oblačila, naramnice, opasače in jermene, nabojnike in pasove, kravate, manšete itd. Ta tar. številka **vključuje tudi:** usnjene trakove, dobljene z rezanjem in, ki so na enem koncu zaobljeni ali drugače oblikovani in kot taki namenjeni za izdelavo jermenov. Tudi usnjene iz krznene rokavice ali rokavice iz umetnega usnja ali umetnega krzna se uvrščajo v to tar. številko. **Razen** rokavic, se oblačila in pribor za oblačila iz usnja ali iz umetnega usnja, **podloženega *s krznom*** ali z umetnim krznom, ali pa tisti s krznom ali z umetnim krznom na zunanji strani v meri, ki **presega** zgolj okrasno, uvrščajo v **tar. št. 43.03** ali **43.04**.

V tej tar. številki **ostane** uvrščeno blago, ki vsebuje *električne elemente za gretje*, kot tudi blago, ki teh elementov ne vsebuje.

Blago iz tega poglavj **ima lahko** dele **iz plemenitih** kovin, naravnih ali sintetičnih ***perl,*** drage in poldrage ***kamne*** (naravne ali sintetične), ki lahko služijo več kot samo sponke ali okrski, **pod pogojem**, da se ne spremeni namembnost izdelka. Tako **na primer**: usnjeni pas z *zlato zaponko*, **ostane** v tej tarifni številki (**glej Opombo 2(B) k temu poglavju**)

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) oblačila in pribor za oblačila iz kož, strojenih *skupaj z dlako,* še posebno iz ovčjih ali jagnječjih kož (**43. poglavje**),

(b) oblačila iz tekstilnih materialov, ojačenih z usnjem (**61. ali 62. poglavje**),

(c) predmete - artikle iz **64. poglavja** (**na primer** obutev ali dele obutve),

(d) klobuke in druga naglavna pokrivala ter njihove dele iz **65. poglavja**,

(e) manšetne gumbe, zapestnice in druge *imitacije nakita* (**tar. št. 71.17**),

(f) jermene za ure (**tar. št. 91.13**),

(g) izdelke iz **95. poglavja** (**na primer** športne rekvizite, kot **na primer** ščitniki za piščali za hokej, kriket itd., zaščitno športno opremo, **na primer** sabljaške maske in ščiti itd.). Vendar pa se športna oblačila in športne rokavice uvrščajo v to tar. številko;

(h) gumbe, gumbe - pritiskače, gumbe za preoblačenje in druge dele teh izdelkov, nedokončane gumbe (**tar. št. 96.06**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 4203.21

Pojem "***športne rokavice, namenjene posebej za uporabo pri športu"*** označuje vse športne rokavice, ki se prodajajo posamezno ali v parih in katerih funkcionalni namen je tak, da so primerne za uporabo pri športu (**na primer** hokejske rokavice, ki ščitijo roke in pomagajo držati palico, ali pa **na primer** boksarske rokavice).

42.04 - IZDELKI IZ USNJA ALI IZ UMETNEGA USNJA, KI SE UPORABLJAJO V STROJIH ALI MEHANIČNIH NAPRAVAH ALI ZA DRUGE TEHNIČNE NAMENE

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) Prenosne, konvejnerske ali dvižne trakove za stroje in naprave (vštevši pletene trakove), bodisi v razrezih, bodisi kot končani jermeni ali v metraži. Ploski usnjeni jermeni sestoje iz trakov iz izbranih kož s spojenimi ali zlepljenimi konci. Okrogli jermeni so izdelani pretežno iz trakov, ki so valjani in zlepljeni z namenom, da bi imeli lepo okroglo obliko oziroma presek.

Kadar se prenosni, konvejnerski ali dvižni jermeni carinijo ***skupaj s stroji ali aparati***, za katere so namenjeni (vgrajeni ali nevgrajeni), se uvrščajo skupaj s temi stroji ali napravami (**na primer** v **Oddelek XVI**).

(2) Vedra za transporterje, pri katerih je vedro prostor za tovor.

(3) Jermene z ušesi, gonila čolničkov pri šivalnih strojih, usnje za mikalnike, za oblaganje kard, jermenje za statve in druge usnjene predmete za tekstilne stroje (obloge za karde z iglami se uvrščajo v **tar. št. 84.48**).

(4) Zobčenike, zamaške, podložke, prirobnice, usnje za ventile, črpalke ali preše, cevi za ventile tiskarskih preš, naluknjano usnje za sortirne stroje itd.

(5) Kladiva za surovo kožo.

(6) Opne za plinomere in druge usnjene dele mehanskih aparatov in instrumentov, ki se uvrščajo v **90**. **poglavje**

(7) Usnjene cevi in upogibne cevi.

42.05 - DRUGI PROIZVODI IZ USNJA ALI UMETNEGA USNJA

Ta tar. številka **vključuje** izdelke iz ***usnja*** ali iz ***umetnega usnja***, ki ne spadajo v prejšnje tarifne številke tega poglavja ali v druge tar. številke te Nomenklature.

Vključuje predvsem:

Etikele za prtljago, brivske jermene, vezalke za obutev, ročaje za nosilce paketov, ojačila za vogale kovčkov itd., stole (taburet), nepolnjene (polnjeni stoli taburet se uvrščajo v **tar. št. 94.04**), jermene za splošno rabo (**razen tistih** iz **tar. št. 42.01** ali **42.04**), jermene za otroke in odrasle za pomoč pri hoji, usnjene cerade v metraži; usnjena pregrinjala (**razen** pregrinjal za sedla, ki se uvrščajo v **tar. št. 42.01**); prevleke za knjige; blazinice za pivnike; usnjene ali kozje mehove za vodo in druge kontejnerje (vštevši tiste, prevlečene v celoti ali deloma z usnjem ali z umetnim usnjem), vendar **različne od** tistih, navedenih v **tar. št. 42.02**, dele naramnic, spone, zaponke in podobno, prevlečene z usnjem, preobleke, franže in podobno za dežnike, senčnike in sprehajalne palice, resice za meče, semišno usnje z resastimi robovi ali sestavljeno (**vendar** pa se semišno usnje, razrezano v posebne oblike ali z resastimi robovi, namenjeno **na primer** za uporabo kot odstranjevalec prahu, uvršča v **tar. št. 41.08**); pile za nohte, prevlečene z jelenovim usnjem; koščke usnja ali umetnega usnja, razrezane v določene oblike (**na primer** oblačila, prevleke za avtomobilske sedeže), ki ***niso omenjene*** in ***ne zajete*** na drugem mestu.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) dele obutve iz **64. poglavja**,

(b) biče, korobače in druge predmete - artikle iz **tar. št. 66.02**,

(c) umetno cvetje, listje ali sadeže ter njihove dele (**tar. št. 67.02**),

(d) manšetne gumbe, zapestnice in druge imitacije nakita iz **tar. št. 71.17**,

(e) predmete - artikle iz **94. poglavja** (**na primer** pohištvo, deli pohištva, svetilke in svetila),

(f) predmete iz **95. poglavja** (**na primer** igrače, predmete za družabne igre, športne rekvizite) in

(g) gumbe, gumbe - pritiskače itd. iz **tar. št. 96.06**.

42.06 - IZDELKI IZ ČREV (RAZEN IZ SVILOPREJK), PREPARIRANIH PODKOŽIC, MEHURJEV ALI KIT

4206.10 **- Katgut (kirurška nit za šivanje)**

4206.90 **- Drugi**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Katgut,** izdelan z vpredanjem trakov iz čistih in posušenih črev, predvsem iz ovčjih. Ta tar. številka **vključuje** katgut za loparje, za ribolov, za uporabo v strojih itd.

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** ***sterilni kirurški katgut*** ali navadni sterilni material za kirurško šivanje (**tar. št. 30.06**) ter črева, izdelana ali preparirana kot strune za glasbene instrumente (**tar. št. 92.09**).

(2) **Izdelki iz podkožice v pravokotnih kosih** (vštevši kvadratne) ali razrezane v druge oblike ter izdelke iz podkožic (podkožica je preparirano slepo črevo ovac ali drugih prežvekovalcev).

(3) **Predmete, kot so:** mošnje za tobak, izdelane iz mehurjev itd., kite, oblikovane kot jermeni za stroje, vrvi za strojne jermene itd.

43. POGLAVJE

NARAVNO IN UMETNO KRZNO; KRZNENI IZDELKI

OPOMBE

1. Z izrazom "**krzno**" so v tarifi **razen surovega krzna** iz tar. št. 43.01 mišljene kože vseh vrst živali, ki so strojene ali obdelane, z dlako ali volno.

2. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) ptičje kože in deli teh kož s perjem ali puhom (**tar.št. 05.05 ali 67.01**);

   (b) surove kože z dlako ali volno iz **41. poglavja** (**glej 1. opombo pod (c)) k temu poglavju**);

   (c) rokavice iz usnja in krzna ali iz usnja in umetnega krzna (**tar.št. 42.03**);

   (d) proizvodi iz **64. poglavja**;

   (e) klobuki in druga pokrivala iz **65. poglavja**;

   (f) proizvodi iz **95. poglavja** (npr.: igrače, rekviziti za šport in igro).

3. Tar.št. 4303 obsega krzna in njihove dele, sešita krzna, ki so jim dodani drugi materiali, in sestavljena krzna ali dele krzna, sešita kot oblačila, deli oblačil ali pribor za oblačila ali v obliki drugih izdelkov.

4. Oblačila in pribor za oblačila (**razen** tistih, ki so izključena z 2. opombo), podložena s krznom ali umetnim krznom ali ki imajo krzno ali umetno krzno na zunanji strani, razen če gre za običajne okraske, se uvrščajo v **tar.št. 43.03 ali 43.04**.

5. Z izrazom "**umetno krzno**" je v tej tarifi mišljena katera koli imitacija krzna, ki je sestavljena iz volne, dlake ali drugih vlaken, ki **so lepljena ali prišita** na usnje, tkanino ali drug material, **ni pa vključena imitacija** krzna, dobljena s tkanjem ali pletenjem (v glavnem **tar. št. 58.01 ali 60.01**).

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje**:

(1) **Surova krzna, razen** surovih težkih kož in kož drobnice iz **tar. številk 41.01, 41.02 in 41.03.**

(2) **Težke kože** in **kože drobnice**, strojene in dodelane ***skupaj z dlako***, nesestavljene ali sestavljene.

(3) **Oblačila, pribor** za oblačila in druge krznene izdelke (skladno **z izjemami**, navedenimi v komentarju k **tar. št. 43.03**).

(4) **Umetna krzna** in predmete iz njega.

Poudariti je treba, da ptičje kože in njihovi deli s perjem in s puhom ***ne štejejo za krzno***. Uvrščajo se v **tar. št. 05.05 ali 67.01**.

*
* *

Prav tako je treba poudariti, da **tar. številke od 43.01 do 43.03 vključujejo** krzna in predmete iz krzna nekaterih vrst divjih živali, katerim **grozi nevarnost**, da bodo **izumrle**, ali pa bi jim takšna nevarnost utegnila groziti, v kolikor bi trgovanje z njimi ne bila **dosledno urejena**.

Te vrste živali so naštete v prilogah ***"Konvencije o mednarodni trgovini iz leta 1973 o ogroženih vrstah divje favne*** in ***flore"*** ("**International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) (Washington *Convention*).**

43.01 - SUROVO KRZNO (VKLJUČNO Z GLAVAMI, REPI, TACAMI IN DRUGIMI KOSI ALI ODREZKI, PRIMERNIMI ZA KRZNARSKO RABO), RAZEN SUROVIH KOŽ, KI SE UVRŠČAJO V TAR. ŠT. 4101, 4102 ALI 4103

4301.10 **- Nerca, celega, z glavo, repom ali tacami ali brez njih**

4301.20 **- Zajca ali kunca, celega, z glavo, repom ali tacami ali brez njih**

4301.30 **- Naslednjih vrst jagnjet: astrahanskih, jagnjet s širokim repom, karakut, perzijskih in podobnih jagnjet, indijskih, kitajskih, mongolskih ali tibetskih jagnjet, celo, z glavo, repom ali tacami ali brez**

4301.40 **- Bobra, celega, z glavo, repom ali tacami ali brez njih**

4301.50 **- Pižmovke, cele, z glavo, repom ali tacami ali brez njih**

4301.60 **- Lisice, cele, z glavo, repom ali tacami ali brez njih**

4301.70 - **Tjulnja, celega, z glavo, repom ali tacami ali brez njih**

4301.80 **- Drugo krzno, celo, z glavo, repom ali tacami ali brez njih**

4301.90 **- Glave, repi, tace, in drugi kosi ali odrezki, primerni za krznarsko rabo**

Ta tar. številka **vključuje** *surove kože* (t.j. nestrojene ali neurejene, nedodelane) z dlako ali z volno, vseh vrst živali, **razen naslednjih**, ki se uvrščajo v **tar. številke od 41.01 do 41.03**:

(a) živali vrste goveda (t.j. **živali iz tar. št. 01.02** - **glej** komentar k tej tar. številki),

(b) živali vrste kopitarjev (konja, mezga, osla, zeber),

(c) ovac in jagnjev (razen *Astrahanskih*, jagnjev z širokim repom, K*arakul*, perzijskih in podobnih *jagnjev,* indijskih, kitajskih, mongolskih ali tibetanskih *jagnjev*).

Imena ***"Astrahansko, Broadtail- jagnje s širokim repom, Karakul, Perzijsko"*** se uporabljajo zelo svobodno za podobne vrste jagnjev. Vendar pa se ti pojmi v povezavi s krznom uporabljajo za označevanje različnih kvalitet krzna, kar je odvisno od primera - **na primer** od starosti jagnja.

(d) koz in kozličev (**razen** *jemenskih, mongolskih* in *tibetskih koz* in kozličev),

(e) svinj, vštevši vrste *"pekari",*

(f) kozorogov in gazel,

(g) severnih jelenov, irvasov in drugih jelenov ter

(h) psov.

Krzna štejejo za surova in spadajo v to tar. številko ne le, kadar so v naravnem stanju, temveč tudi, kadar so očiščena in zaščitena pred kvarjenjem **na primer:** s sušenjem ali z nasoljevanjem (mokrim ali suhim). Krzno je lahko tudi skubljeno ali striženo, kar pomeni, da so grobe dlake izvlečene ali porezane. Z mesene površine je meso lahko odstranjeno ali postrugano.

V to tar. številko se uvrščajo **tudi kosi krzna** in **deli krzna**, kot **tudi glave**, **repi** in **tace** v surovem stanju, v kolikor ne predstavljajo popolnoma odpadnega materiala, ki **ni primeren** za krznarsko rabo. V slednjem primeru so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 05.11)**.

43.02 - STROJENO ALI OBDELANO KRZNO (VKLJUČNO Z GLAVAMI, REPI, TACAMI ALI DRUGIMI KOSI ALI ODREZKI), NESESTAVLJENO ALI SESTAVLJENO (Z DODAJANJEM DRUGIH MATERIALOV ALI BREZ DODAJANJA), RAZEN TISTEGA, KI SE UVRŠČA V TAR. ŠT. 4303

- Celo krzno, z glavo, repom ali tacami ali brez, nesestavljeno:

4302.11 **- - nerca**

4302.12 **- - zajca ali kunca**

4302.13 **- - naslednjih vrst jagnjet: astrahanskih, jagnjet s širokim repom, karakul, perzijskih in podobnih jagnjet, indijskih, kitajskih, mongolskih ali tibetskih jagnjet**

4203.19 **- - drugo**

4203.20 **- Glave, repi, tace, in drugi kosi ali odrezki, nesestavljeni**

4203.30 **- Celo krzno in deli ali odrezki iz njega, sestavljeno**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Nesestavljene težke kože** in **kože drobnice** (vštevši glave, repe, tace in druge odrezke kož), strojene ali dodelane skupaj z dlako in pod pogojem, da **niso** razrezane v oblike za posebno rabo. Strojena ali dodelana cela krzna, nesestavljena in nerazrezana ali ne drugače obdelana za posebno rabo, ostanejo uvrščena v tej tar. številki, **čeprav** utegnejo biti pripravljena na neposredno uporabo (**na primer** kot pregrinjala).

(2) **Sestavljena** ali **dodelana krzna** in deli krzn (vštevši krznene odpadke), ***sešita*** brez dodanih drugih materialov običajno v pravokotne oblike, v oblike trapezov ali križev.

"**Krzneni odpadki**" so krzno, ki je razrezano na trakove oblike **črk V** ali **W** in ponovno sestavljeno v prvotnem zaporedju, s čimer dosežejo daljše ali ožje krzno. Strojenje sestoji iz obdelave mesnate strani na načine, podobne tistim, ki se uporabljajo pri izdelavi usnja (**glej** splošna določila komentarja k **41. poglavju**). Tako obdelane kože se od surovih **razlikujejo** predvsem po mehkobi in upogljivosti. Dlaka je lahko obdelana tudi zgolj zaradi lepšega videza ali zaradi imitiranja bolj finega krzna. To se lahko doseže s postopki, kot so **na primer:** beljenje, mešanje ali ***"barvanje"*** (površinsko barvanje s ščetko), z barvanjem, s česanjem, okraševanjem in likanjem, vštevši tudi postopke z umetnimi smolami.

Poudariti je treba, da krzna ali deli krzna vrst, ki so iz **tar. št. 43.01 izključene** (kot **na primer:** kože ponijev, telečje in ovčje kože), spadajo v to tar. številko, v kolikor so strojene ali obdelane.

Sestavljena strojena ali obdelana krzna ali deli krzna iz te tar. številke so ***polizdelki,*** ki sestoje iz dveh ali več kož ali kosov kož, sešitih v obliki kvadrata, trapeza ali križa, brez dodanih drugih materialov. Ti polizdelki so namenjeni nadaljnji obdelavi.

Takšne oblike **so znane kot:**

(1) **Plošče, podkladki in trakovi** - v pravokotnih oblikah (vštevši kvadratnih),

(2) **Križi** - križni sestavi in

(3) "**Vreče**" **- spoji v obliki trapezov**, včasih sešiti v cevaste oblike.

Tudi ***polizdelki*** za izdelavo krznenih plaščev in jop, se uvrščajo v to tar. številko. Običajno sestoje iz treh ločenih krznenih sklopov - iz enega v obliki enakokrakega trapeza z dolgo, krivo osnovnico (iz katerega se skroji hrbet) in iz dveh pravokotnih oblik, iz katerih se skroji sprednji del in rokava.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) krzna in spojena krzna (vštevši glave, repe, tace in druge kose ali obrezke) v nedokončanih oblikah za oblačila ali dele oblačil ali za pribor za oblačila ali za druge predmete, pa tudi okrasje, pripravljeno za uporabo ali takšno, katerega je treba le še izrezati v ustrezne dolžine, s čimer postanejo uporabno kot okraski (**tar. št. 43.03**) in

b) kose, sestavljene popolnoma ali delno iz ***"odpadkov"*** krzna ter sestavljene kose iz krzna in drugih materialov (**na primer** repi, kombinirani z usnjem ali s tekstilno tkanino) - **tar. št. 43.03**).

43.03 - OBLAČILA, PRIBOR ZA OBLAČILA IN DRUGI KRZNENI IZDELKI

4303.10 **- Oblačila in pribor za oblačila**

4303.90 **- Drugo**

Z izjemami, navedenimi v predhodnem besedilu, **vključuje** ta tar. številka vsea oblačila, vštevši dele oblačil in pribor za oblačila (mufe, šale, kravate, ovratnike itd.), **izdelane iz:**

(A) **Krzna.**

(B) **Drugih materialov**, **podloženih s krznom**.

(C) Iz drugih materialov, ki imajo **krzno na zunanji strani** (**razen**, kadar krzno služi le za okras).

Krzno na oblačilih *šteje za okras*, če tvori **na primer:** ovratnik ali reverje (**pod pogojem**, da ovratnik in reverji **niso** tako veliki, da predstavljajo že ogrinjalo s kapuco ali bolero), manšetne ali žepne obrobe suknjičev, plaščev itd.

Ta tar. številka **vključuje** tudi težke kože in kože drobnice, ki so strojene ali dodelane skupaj z dlako in, ki so sestavljene z drugimi dodanimi materiali (**na primer:** predena obrobna okrasna vrvica ali trak), vendar pod **pogojem**, da dodajanje teh drugih materialov ne spreminja bistvenega značaja izdelka kot krzna.

Poleg tega se v to tar. številko uvršča vso drugo blago, vštevši deli, izdelani iz krzna, ali pa deli, katerim krzno daje bistveni značaj. Takšni **primeri so:** pregrinjala, posteljna pregrinjala, nepoljnjeni stoli *(taburreji),* torbice, torbe za igro in nahrbtniki, kot tudi predmeti in pribor za uporabo pri strojih ali mehanskih napravah, ali pa za industrijske namene (**na primer:** krpe za loščenje in rokavčki za valje, ki se uporabljajo pri pleskanju in dekoriranju).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) predmete - izdelke iz prvega dela poimenovanja **tar. št. 42.02**,

(b) usnjene in krznene rokavice (**tar. št. 42.03)** (rokavice, izdelane v celoti iz krzna, ostanejo uvrščene v tej tar. številki),

(c) predmete iz **64. poglavja**,

(d) naglavna pokrivala in njihove dele iz **65. poglavja** in

(e) predmete iz **95. poglavja** (**na primer:** igrače, rekviziti za igre in šport).

43.04 - UMETNO KRZNO IN IZDELKI IZ UMETNEGA KRZNA

Pojem **"umetno krzno"** označuje material, ki sestoji *iz volne, dlake* ali *drugih vlaken* (vštevši vlakna v obliki *"goseničastega"* prediva (žanil)), **zlepljenih** ali **prišitih** na usnje, na tkani material ali na drug material tako, da ***imitira krzna***. Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** tkane ali trikotažne tkanine zkosmato površino, katere imenujejo **"krznene tkanine"** (običajno **tar. št. 58.01** ali **60.01**), pa tudi ne ***"ostrih"*** krzn, t.j. pravih krzn, kateremu so **umetno dodane** dlake.

Ta tar. številka **vključuje** material bodisi v metraži ali v obliki predmetov (vštevši oblačila in pribor za oblačila), izdelanih iz teh materialov, vendar skladno s pogoji, navedenimi v komentarju k **tar. številki 43.03** glede podobnih predmetov - artiklov **iz pravega krzna.**

Ta tar. številka **vključuje** tudi umetne čope, izdelane s sestavljanjem krznenih vlaken ali dlak z jedrom iz usnja ali vri. Vendar pa so iz te tar. številke **izključeni** čopi, ki sestoje iz čopov pravega krzna ali krznenih odpadkov, prišitih na jedra (**tar. št. 43.03**).

ODDELEK IX

LES IN LESNI IZDELKI; OGLJE; PLUTA IN PLUTASTI IZDELKI; IZDELKI IZ SLAME, ESPARTA ALI IZ DRUGIH MATERIALOV ZA PLETARSTVO; KOŠARSKI IN PLETARSKI IZDELKI

44. POGLAVJE

LES IN LESNI IZDELKI; LESNO OGLJE

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) les v obliki iverja, skobljencev, drobljen ali zmlet ali v prahu, ki se uporablja predvsem v parfumeriji, farmaciji ali za insekticide, fungicide ali za podobne namene (**tar. št. 1211**);

   (b) bambus in drugi materiali za pletarstvo iz **tar. št. 14.01**;

   (c) les v obliki iverja, skobljencev, zmlet ali v prahu, ki se uporablja predvsem za barvanje ali strojenje (**tar. št. 14.04**);

   (d) aktivno oglje (**tar. št 38.02**);

   (e) proizvodi iz **tar. št. 42.02**;

   (f) blago iz **46. poglavja**;

   (g) obutev in deli obutve iz **64. poglavja**;

   (h) blago iz **66. poglavja** (**npr**.: dežniki, sprehajalne palice in njihovi deli);

   (ij) blago iz **tar. št. 68.08**;

   (k) imitacije nakita iz **tar. št. 71.17**;

   (l) blago iz **XVI. in XVII. oddelka** (**npr**.: deli strojev, okrovi, pokrovi, omarice za stroje in aparate ter kolarski proizvodi);

   (m) blago iz **XVIII. oddelka** (**npr**. okrovi za ure in glasbila ter njihovi deli);

   (n) deli strelnega orožja (**tar št. 93.05**);

   (o) izdelki iz **94. poglavja** (**npr**.: pohištvo, svetilke in svetila, montažne zgradbe);

   (p) proizvodi iz **95. poglavja** (**npr**.: igrače, rekviziti za igro in šport);

   (q) izdelki iz **96. poglavja** (**npr**.: pipe za kajenje in njihovi deli, gumbi, svinčniki), razen lesenih teles in držajev za izdelke iz **tar. št. 96.03**;

   (r) izdelki iz **97. poglavja** (**npr**. umetniški predmeti).

2. Z izrazom "**zgoščen les**" je v tem poglavju mišljen les, ki je bil v kemičnem ali fizikalnem postopku (pri čemer je z vezavo plasti mišljena obdelava, ki presega postopek, ki naj bi zagotovil dobro vezavo), zaradi česar se je povečala njegova gostota ali trdota ter izboljšala mehanska trdnost in odpornost proti kemičnim ali električnim učinkom.

3. Tar.št. 44.14 do 44.21 **obsegajo** proizvode, ki so navedeni v teh tarifnih številkah, iz ivernih plošč ali podobnih plošč, vlaknenih plošč, laminiranega (plastastega) lesa ali zgoščenega lesa.

4. Proizvodi iz **tar.št. 44.10, 44.11 in 44.12** so lahko **obdelani** tako, da se dobijo profili, predvideni za blago iz **tar.št. 44.09**, upognjeni, valoviti, perforirani, razrezani ali oblikovani v nepravokotne oblike ali obdelani po kakršnem koli postopku, če s tem niso dobili lastnosti izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke.

5. **Tar.št. 44.17 ne obsega** orodij, v katerih je rezilo, ostrina, delovna površina ali drug delovni del izdelan iz kakršnega koli materiala, ki je naveden v **1. opombi k 82. poglavju**.

6. Pri tem poglavju in v skladu s predhodno **1. opombo pod (b) in (f)** so z izrazom "**les**" mišljeni tudi bambus ter drugi materiali lesnega izvora.

°
° °

Opomba k tarifni podštevilki

1. Za potrebe tar. podšt. 4403.41 do 4403.49, 4407.24 do 4407.29, 4408.31 do 4408.39 in 4412.13 do 4412.99, izraz "**tropski les**" pomeni eno od sledečih vrst lesa: abura, acajou d'Afrique, afrormosia, ako, alan, andiroba, aningré, avodiré, azobé, balau, balsa, bossé clair, bossé fonce, cativo, cedro, dabema, dark red meranti, dibétou, doussié, framiré, freijo, fromager, fuma, geronggang, ilomba, imbuia, ipé, iroko, jaboty, jelutong, jequitiba, jongkong, kapur, kempas, keruing, kosipo, kotibé, koto, light red meranti, limba, louro, maçaranduba, mahagoni, makoré, mansonia, mengkulang, marenti bakau, merawan, merbau, marpauh, mersawa, moabi, niangon, nyatoh, obeche, okoumé, onzabili, orey, ovengkol, ozigo, padauk, paldao, palissandre de Para, palissandre de Guatemala, palissandre de Rio, palissandre de Rose, pau marfim, pulai, punah, ramin, sapelli, saqui-saqui, sepetir, sipo, sucupira, suren, teak, tiama, tola, virola, white lauan, white meranti, white seraya, yellow meranti.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** nepredelan les, polizdelke iz lesa in nasploh predmete iz lesa.

Te izdeleke je moč razvrstiti v skupine v **naslednjem zaporedju:**

(1) **Surov les** (kakor je posekan, grobo nasekan, razčetverjen, z odstranjenim lubjem itd.) in drva, lesni odpadki, žagovina, iverje in treske; les za obroče, kajle, stolpe, hleve, prekle itd; lesno oglje; lesna volna in lesna moka; železniški in tramvajski pragovi (običajno **tar. št. 44.01 do 44.06**). Vendar pa to poglavje **izključuje** les v obliki iverja, skobljancev, zmlet ali v obliki prahu, ki se **uporbablja** predvsem ***v parfumeriji, farmaciji*** ali za ***insekticidne, fungicidne*** ali za podobne namene (**tar. št. 12.11**) ter les v obliki iverja, skobljancev, zmlet ali v prahu, ki se **uporablja** predvsem ***za barvanje*** ali ***strojenje*** (**tar. št. 14.04**).

(2) **Stružen, rezkan, luščen, skobljan, brušen, spojen, na primer zobčasto spojen les** (to pomeni krajše kose lesa, spojene na konceh ***z lepljenjem*** - **topo spajanje**, oziroma na konceh spojen ***s prstastimi*** ali ***zobčastimi*** izrezi - **zobčasto ali prstasto spajanje**) ter kontinuirano oblikovan les (**tar. št. od 44.07 do 44.09**).

(3) **Iverne plošče, vlaknene plošče, plastast** *(laminiran)* **les** in **zgoščen** les (**tar. št. od 44.10 do 44.13**).

(4) **Predmeti iz lesa** (**razen** nekaterih, naštetih v **Opombi 1** k temu poglavju, ki so skupaj še z drugimi omenjeni v komentarjih k posameznim naslednjim tar. številkam) (**tar. št. 44.14 do 44.21**).

Praviloma se gradbene plošče, ki sestoje iz **plasti lesa** in **plastičnih mas**, uvrščajo v to tar. številko. Vendar je **uvrščanje** teh plošč odvisno od njihovih **zunanjih strani** ali **od površin**, ki jim dajejo bistveni značaj v njihovi uporabni namembnosti. Tako se **na primer** gradbena plošča, ki se uporablja kot konstrukcijski element v strehah, zidovih ali podovih in, ki sestoji in zunanje plasti **iz iverne plošče** in **plastičnega izolacijskega materiala**, uvršča v **tar. številko 44.10** - neglede na debelino plasti plastične mase, saj **prisotnost lesa** daje plošči **trdnost**, potrebno, da se te plošče uporabljajo kot konstrukcijski element, plastična masa pa ima le pomožno vlogo izolatorja. Na drugi strani pa se plošča, v kateri služi **les le za podlago** zunanji površini iz plastične mase, večinoma uvršča v **39**. **poglavje.**

Kadar prihajajo na carinjenje predmeti iz lesa **nesestavljeni** ali v **razstavljenem stanju**, so razvrščajo kot ustrezni kompletni predmeti **pod pogojem**, da se vsi deli celote carinijo skupaj. Podobno velja za pribor in steklene, marmorne, kovinske predmete in predmete iz drugih materialov, če se carinijo skupaj z lesenimi predmeti, katerim pripadajo - uvrščajo se skupaj s temi predmeti, pa če so ob prihodi vanje vgrajeni ali ne.

Tar. št. od 44.14 do 44.21, ki **vključujejo** predmete iz lesa, **vključujejo** predmete, izdelane bodisi iz navadnega lesa, iz ivernih plošč ali iz podobnih plošč, vlaknenih plošč, plastastega lesa ali iz zgoščenega lesa (**glej Opombo 3 k** temu poglavju).

V smislu te Nomenklature na razvrščanje lesa ***ne vpliva*** postopek, potreben za njegovo konzerviranje, kot je **na primer:** sušenje, površinsko žganje, premazovanje z osnovno barvo, glajenje, barvanje, lakiranje ali impregniranje s sredstvi za ohranjanje lesa, kot so: *kreozot,* katran kamenega premoga, *pentaklorfenol,* krom - *bakrov arzenat* ali amonijak - *bakrov arzenat*. Prav tako na razvrščanje lesa **ne vplivajo** poslikave, barvanje ali lakiranje. Vendar pa se to **ne nanaša** na podštevilke **tar. številk 44.03** in **44.06,** kjer je predvideno posebno uvrščanje nekaterih skupin poslikanega, barvanega ali zaščitno obdelanega lesa.

Nekateri materiali strukture lesa, **na primer:** bambus in vrba, se uporabljajo predvsem za izdelavo košarskih izdelkov. Takšni materiali se v surovem stanju uvrščajo v **tar. št. 14.01**, v obliki košarskih izdelkov pa v **46. poglavje**.

Vendar pa se predmeti iz bambusa ali drugih materialov lesne strukture **razen košarskih izdelekov**, pohištva in drugih predmetov, ki so bolj specifično vključeni v druga poglavja, uvrščajo v to poglavje skupaj z ustreznimi predmeti iz pravega lesa (na primer: v primeru **tar.t. 44.10 in 44.11**) (**glej Opombo 6 k temu poglavju).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Imena nekaterih tropskih lesov.

Da bi bilo mogoče uvrščanje v **tar. podštevilke 44.03, 44.07, 44.08 in 44.12**, so nekateri tropski lesovi poimenovani s "**Vodilnim imenom**" oz. poizkusnimi imeni *("Pilot names")*, katera je priporočilo *Mednarodno tehnično združenje* za *tropski les (ATIBT)* ***(International Technical Association for Tropical Timber).*** **"Vodilna imena"** so našteta glede na to, kako se uporabljajo v deželi, v kateri določen les največ uporabljajo ali izdelujejo.

Ustrezna "**Vodilna imena**", skupaj z ustreznim "**Strokovnim imeni**" oz. *znanstvenim* imeni in z "**lokalnimi imeni**", so našteti v **PRILOGI** k temu poglavju.

44.01 - LES ZA OGREVANJE V OKROGLICAH, CEPANICAH, VEJAH, BUTARAH ALI PODOBNIH OBLIKAH; IVERJE IN PODOBNI DROBCI, ŽAGOVINA, LESNI ODPADKI IN OSTANKI, AGLOMERIRANI ALI NEAGLOMERIRANI V OKROGLICE, BRIKETE, PELETE ALI PODOBNE OBLIKE

4401.10 **- Les za ogrevanje v okroglicah, cepanicah, vejah, butarah ali podobnih oblikah**

- Iverji, sekanci in podobno:

4401.21 **- - iglavcev**

4401.22 **- - neiglavcev**

4401.30 **- Žagovina, odpadki in ostanki, aglomerirani ali neaglomerirani v okroglice, brikete, pelete ali podobne oblike:**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Drva za kurjenje**, ki so najpogosteje v obliki:

(1) Kratkih okroglic, običajno skupaj z lubjem.

(2) Cepanih oblik ali cepanic.

(3) Vej, butar, narezanega vejevja, štorov in korenin.

(B) **Drva v obliki iverja ali sekanic**, t.j. les, *mehansko zmanjšan* v drobno iverje (ravno, surovo in grobo razčetverjeno) ali pa v sekanice (tanke in upogljive), katere uporabljajo v proizvodnji brunaric, kemične celuloze, polceluloze, vlaknenih plošč in ivernih plošč. Skladno z **Opombo 6** v tem poglavju, ta tarrifna številka **vključuje** tudi lesov iz podobnoh materialov **na primer:** iz *bamusa*.

Lesna pulpa v obliki okroglic ali cepljenih četrink so **izključene (tar.št. 44.03).**

(C) **Žagovino**, aglomerirano ali neaglomerirano v okroglice, brikete, pelete ali v podobne oblike.

(D) **Lesne odpadke in ostanke**, neuporabne kot lesno gradivo. Ti materiali se uporabljajo predvsem za pulpiranje (v proizvodnji papirja) ter v proizvodnji ivernih, vlaknenih plošč in kot drva. Lesni odpadki in ostanki **vključujejo** odpadke iz strugarn in skoblarn, odpadke pri predelavi, polomljene deske, stare zabojčke, ki so kot taki neuporabni. **Vključujejo** tudi lubje in suhljad (aglomerirane ali neaglomerirane v okroglice, brikete, pelete ali podobne oblike), druge odpadke in ostanke od mizarskih in tesarskih del ter iztrošen les ali lubje za barvanje ali strojenje.

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) les in lesne odpadke, premazane s smolo ali drugače pripravljene kot ***podnet za ogenj*** (**tar. št. 36.06**),

(b) okroglice, ki se uporabljajo za izdelavo papirja ali šibic za vžigalice (**tar. št. 44.03**). Za razliko od okroglic za drva, so te skrbno prebrane, razvrščene in so lahko oluščene, običajno ***nenalomljene, necepane, nezvite, negrčaste in nerogovilaste,***

(c) cepanice in trakove iz lesov, primernih za uporabo pri izdelavi embalaže za kis ali primernih za bistrenje tekočin (**tar. št. 44.04**) in

(d) lesno volno in lesno moko (**tar. št. 44.05**).

44.02 - LESNO OGLJE (VKLJUČNO OGLJE IZ LUSK ALI IZ OREHOV), AGLOMERIRANO ALI NEAGLOMERIRANO

Lesno oglje pridobivajo s karbonizacijo lesa brez prisotnosti zraka. V to tar. številko se uvršča **neglede** na to, ali je v obliki blokov, palic, zrn ali v prahu in neglede na to, ali je aglomeriran s pomočjo katrana in drugih snovi v brikete, tablete, žoge ipd.

Lesno oglje je, **za razliko** od živalskega ali mineralnega, lažje od vode in v kosih kaže sledove lesa.

Tudi **podobni izdeleki**, dobljeni s karboniziranjem lusk kokosovega oreha, se uvrščajo v to tar. številko.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) lesno oglje, pripravljeno v obliki zdravil, kot je opredeljeno v **30. poglavju**,

(b) lesno oglje, zmešano s kadilom, pripravljeno v tabletah ali drugih oblikah (**tar. št. 33.07**),

(c) aktivno oglje (**tar. št. 38.02**) in

(d) risalno oglje (ogljeni svinčniki) (**tar. št. 96.09**).

44.03 - LES, NEOBDELAN, Z LUBJEM ALI BREZ LUBJA ALI BELJAVINE, ALI GROBO OBDELAN (RAZČETVERJEN)

4403.10 **- Obdelan z barvo, lužili, kreozotom ali drugimi zaščitnimi sredstvi**

4403.20 **- Drugo, iglavcev**

- **Drugo, iz vrst tropskega drevja, ki je navedeno v opombi 1. k tar. podštevilki v tem poglavju:**

4403.41 **- - dark red meranti, light red meranti in meranti bakau**

4403.49 - - **drugo**

- Drugo:

4403.91 **- - hrastov (Quercus spp.)**

4403.92 **- - bukov (Fagus spp.)**

4403.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje** les v naravnem stanju - tako, kot so drevesa posekana, običajno z okleščenimi vejami, pa tudi les z odstranjenim lubjem (vštevši notranje lubje), ali pa les, s katerega so odstranjeni le grobi izrastki.

Ta tar. številka **vključuje** tudi les, s katerega je odstranjen neuporabna zadnja zunanja plast zadnjega leta (da bi se prihranilo pri transportu in zaradi preprečevanja gnitja). Glede na predhodni opis, **vključujejo** izdeleki, uvrščeni **v to tar. številko:** les za žaganje oziroma struženje, za telefonske, telegrafske in električne stolpe, neošiljene in nerazcepljene kole, prekle, gorjače, jamski les, jamske okroglice, okroglice, ki so nasekane ali ne na štiri dele za izdelavo celuloze, klade za proizvodnjo furnirja, klade za proizvodnjo vžigalic in lesene robe itd.

Tudi zaobljeni ***telegrafski, telefonski*** in ***električni*** **drogovi** se uvrščajo v to tar. številko, če so naprej obdelani z gladilnimi noži ali oluščeni na mehanskih luščilcih, do gladke površine in pripravljeni za uporabo. Te drogove pogosto premazujejo z barvo, lakom, ali pa jih impregnirajo s kreozotom ali drugimi snovmi, da bi se bolj ohranili.

Ta tar. številka **vključuje** tudi štore in korenine določenih vrst dreves, kot tudi grmovje, ki se uporablja za proizvodnjo furnirja in pip za kajenje.

V to tar. številko spada tudi grobo razčetverjen les, ki sestoji iz klade ali dela klade okroglastih površin, ki so obtesane s sekiro, s tesarsko sekiro (*bradlja*) ali z grobim žaganjem z namenom dobiti grob pravokotni (ali kvadratni) presek. Za tak les je značilna prisotnost grobih površin in sledov lubja. Napol razčetverjen les je les, pripravljen na isti način, le da samo z dveh strani. Tudi tak les se uvršča v to tar. številko. Les, ki je tako pripravljen za struženje, je uporaben kot tak **na primer** kot strešna kritina.

Nekatere vrste lesa (**na primer** *tikov les*) se cepi s pomočjo klinov ali se tesa vzdolž v bruna. Takšna bruna se uvrščajo v to tar. številko.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) grobo podrezan les, primeren za proizvodnjo palic, dežnikov, ročajev za orodje in podobno (**tar. št. 44.04**),

(b) les, nasekan v oblike železniških ali tramvajskih tramov (**tar. št. 44.06**) in

(c) les, narezan v obliki desk, brun itd. (**tar. št. 44.07 ali 44.18**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 4403.10

Tar. podštevilka 4403.10 **vključuje** tiste izdeleke, ki so **premazani** z barvo, oljem, kreozotom ali z drugimi zaščitnimi premazi, kot so **na primer:** *katran kamenega peremoga, pentaklorfenol*, *krom - bakrov arzenat ali amonijak - bakrov arzenat* z namenom, da se les ohrani dalj časa.

Ta tar. podštevilka **ne vključuje** izdelekov, obdelanih s snovmi le zaradi ohranjanja lesa samo v času transporta ali skladiščenja.

44.04 - LES ZA OBROČE; KLANI KOLIČI; ZAŠILJENI KOLIČI, PLANKE, LETVE IN STEBRI ZA LESENE OGRAJE, ZAŠILJENI, TODA NE ŽAGANI PO DOLŽINI; LES, GROBO SKRAJŠAN, TODA NE STRUŽEN, NEUPOGNJEN ALI DRUGAČE OBDELAN, PRIMEREN ZA IZDELAVO PALIC, DEŽNIKOV, ROČAJEV ZA ORODJE ALI PODOBNE PROIZVODE; TRAKOVI, CEPKE IN PODOBNO IZ LESA

4404.10 **- Iglavcev**

4404.20 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Les za obroče** - klane gorjače vrbe, breze, leske in podobno, z ali brez lubja, lahko grobo obtesane, ki se uporabljajo pri izdelavi obročov za sode, pletarje in podobno. Les za obroče je običajno pripravljen v obliki vez ali zvitkov.

Les za obroče, narezan na določeno dolžino in na konceh zarezano zaradi vpletanja pri postavljanju na sode, šteje za sodarski izdelek, ki spada v **tar. št. 44.16**.

(2) **Klane kole**, napravljene iz stebel ali vej, klanih vzdolžno. Uporabljajo se zelo veliko v vrtičkarstvu, v kmetijstvu in za ograje, včasih pa tudi kot letve za strope in strehe.

(3) **Zašiljene kole in drogove**, izdelane in okroglih ali razklanih kolov, ki so na eni strani zašiljeni (na vrhu), sicer pa po dolžini niso žagani.

(4) **Lesene gorjače, grobo rezane ali neostružene, neupognjene ali drugače neobdelane**, dolžin in debelin, na prvi pogled primernih za izdelavo palic, bičev, palic za golf, dežnikov, ročajev za orodja, za metle itd., za izdelavo palic za barvanje in podobno.

Podoben les, ki je skobljen, stružen (na običajni ali posebni stružnici), upognjen ali drugače obdelan, pa je moč na prvi pogled ugotoviti, da je primeren za izdelavo ročajev za dežnike, palic, orodij itd., **se uvršča v ustrezne tar. številke za te predmete**.

(5) **Cepke** oziroma **cepan les**, oluščen ali razrezan, stružen v sloke, ozke, tanke in ravne trakove, ki se uporabljajo za pletenje in za izdelavo sit, škatel, košar, škatlic za pilule, škatle za vžigalice itd. Ta tar. številka **vključuje** tudi podobne trakove iz lesa za izdelavo vžigalic ali čevljarskih žebljičkov.

Ta tar. številka **vključuje** cepke iz lesa (ponavadi) bukve ali leske, ki so podobne cepkam, ki se uporabljajo v proizvodnji *kisa* ali za *bistrenje tekočin*. Te lahko **razlikujemo** od odpadkov - skobljancev iz **tar. št. 44.01** po tem, da so vselej **enake debeline**, širine in dolžine ter zravnane zvite v zvitek.

Ohišja za ščetke in kopita za obutev se, kot polizdelki, uvrščajo v **tar. št. 44.17**.

44.05 - LESNA VOLNA; LESNA MOKA

Lesna volna sestoji iz finih lesni trakcev, skodranih in zvitih tako, da tvorijo prepleteno maso. Trakci so enakih dimenzij in debelin in **so precej dolgi** (tako se **razlikujejo** od običajnih lesnih skobljancev iz **tar. št. 44.01**). V tej obliki se izdelujejo iz klad (topolovih, iz klad iglavcev) s posebnimi skobeljniki. Lesna volna se običajno dobavlja v prešanih balah.

Lesna volna ostane uvrščena v tej tar. številki **tudi, če je barvana, zlepljena** itd., ali pa grobo zvita in pripravljena v obliki listov med plastmi papirja. Uporablja se predvsem za pakiranje in kot polnilo. Uporabljajo jo tudi za izdelavo aglomeriranih plošč (**na primer** rekonstruiranega lesa iz **tar. št. 44.10** ali **68.08).**

Lesna moka, ki spada v to tar. številko, je prah, dobljen z mletjem žagovine, skobljancev ali drugih lesnih odpadkov, ali pa s presejevanjem ostružkov. Uporablja se predvsem kot polnilo v industriji plastičnih mas, za izdelavo ivernih plošč in linoleja.

Lesno moko lahko **ločimo** od žagovine iz **tar. št. 44.01** po manjši velikosti in večji izenačenosti delcev lesne moke.

Iz te tar. številke je **izključena** podobna moka, dobljena iz lusk kokosovega oreha ali podobnih izdelekov (**tar. št. 14.04**).

44.06 - LESENI ŽELEZNIŠKI IN TRAMVAJSKI PRAGOVI

4406.10 **- Neimpregnirani**

4406.90 **- Ostali**

Ta tar. številka **vključuje** neskobljane kose lesa bolj ali manj pravokotnega prereza, ki se običajno uporabljajo pri **polaganju železniških** in **tramvajskih tirov**. Ta tar. številka **vključuje** pragove za kretnice, ki so običajno daljši od navadnih, pa tudi pragove na mostovih, ki so širši in debelejši ter običajno tudi daljši od navadnih.

Robovi pragov so lahko grobo posneti, lahko so tudi opremljeni z luknjami in vrezi za pritrjevanje tirov ali opornic. Pragovi so včasih lahko na konceh ojačeni s spojnicami oziroma z žeblji, maticami ali z jeklenimi trakovi, ki naj bi preprečilo pokanje.

Izdeleki iz te tar. številke **so lahko** površinsko obdelani z ***insekticidnimi*** ali ***fungicidnimi*** sredstvi v smislu zaščite. Za dolgotrajno zaščito se pogosto impregnirajo s kreozotom ali z drugimi snovmi.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 4406.10 in 4406.90

V smislu razvrščanja v ti dve tar. številki, označuje pojem ***"impregniran"*** obdelavo s kreozotom ali z drugimi zaščitnim sredstvi, katerih cilj je zaščita na daljši rok. Ta pojem **ne vključuje** pragove, obdelane s fungicidi ali insekticidi, katerih cilj je **le zaščita** pred gobami ali paraziti le v času dobave ali skladiščenja. Takšni pragovi se uvrščajo **kot *"neimpregnirani"***.

44.07 - LES, VZDOLŽNO ŽAGAN, REZAN ALI LUŠČEN, SKOBLJAN ALI NE, TOPO ALI ZOBATO DOLŽINSKO SPOJEN, DEBELINE NAD 6 MM

4407.10 **- Iglavcev**

- Iz vrst tropskega drevja, ki je navedeno v opombi 1. k tar. podštevilki v tem poglavju:

4407.24 **- - virola, mahagoni (Swietenia spp.), imbuia in balsa**

4407.25 **- - dark red meranti, light red meranti in meranti bakau**

4407.26 **- - white lauan in white meranti, white seraya, yellow meranti in alan**

4407.29 **- - drugo**

- Drugo:

4407.91 **- - hrastov (Quercus spp.)**

4407.92 **- - bukov (Fagus spp.)**

4407.99 **- - drugo**

Z maloštevilnimi izjemami, **vključuje** ta tar. številka ves les in gradiva katerekoli dolžine ali **debeline nad 6 mm**, žagana **z žago** ali **rezljana** vzdolž vlaknastega sestava, ali pa **rezana z razklanjem**. Takšen les in gradivo **vključuje** *žagane kole, deske, krajnike, table, letve* itd. ter izdeleke, enakovredne žaganemu lesu ali gradivu, ki se dobivajo s stroji za robljenje in, ki so robljeni do skrajno natančnih dimenzij, katerih površina je zaradi obdelave s stroji za robljenje boljša od tistih, dobljenih z obdelavo s stružnico in, ki **ne zahtevajo** naknadnega poravnavanja. Ta tar. številka **vključuje** tudi liste sekanega ali oluščenega (*rotacijsko sekanje)* lesa ter trakove in frize za parketna tla, **razen tistih**, ki so kontinuirano oblikovani **vzdolž kateregakoli** roba ali strani (**tar. št. 44.09**).

Poudariti je treba, da **ni nujno**, da je rezano gradivo iz te. tar. številke pravokotnega prereza, niti po vsej dolžini enakega prereza.

Izdeleki iz te tar. številke so **lahko *skobljani oz. oblani*** (dve sosednji strani lahko tvorita vogal, kar pa ni nujno, saj sta rahlo zaobljeni v času skobljanja oz. oblanja), lahko so ***brušeni*** ali ***spojeni***, **na primer *prstasto*** (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju).

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) les, grobo razčetvrjen, **na primer**: grobo žagan (**tar. št. 44.03**),

(b) cepke, trakove iz lesa in podobno **(tar.številka 44.04)**

(c) furnir in liste za lepljene plošče (ter drug les, nenaveden in ne zajet na drugem mestu) ***debeline do 6 mm*** (**tar. št. 44.08**),

(d) les, kontinuirano oblikovan ***vzdolž*** kateregakoli roba ali strani (**tar. št. 44.09**),

(e) trake iz lepljene plošče in iz furnirnega lesa za parketna tla (**tar. št. 44.12**) in

(f) izdelke gradbeno mizarskih in tesarskih del **(tar.št. 44.18)**

44.08 - FURNIRSKI LISTI ALI LISTI ZA VEZAN LES (SPOJENI ALI NE) IN DRUG VZDOLŽNO ŽAGAN LES, REZAN ALI LUŠČEN, SKOBLJAN ALI NE, BRUŠEN ALI ZOBATO SPOJEN, DEBELINE DO VKLJUČNO 6 MM

4408.10 **- Iglavcev**

- Iz vrst tropskega drevja, ki je navedeno v opombi 1. k tar. podštevilki v tem poglavju:

4408.31 **- - dark red meranti, light red meranti in meranti bakau**

4408.39 **- - drugo**

4408.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** les, bodisi za furniranje, za izdelavo vezanih plošč, bodisi za druge namene (za violine, škatle za cigare in podobno), v listih **debeline, ki ne presega 6 mm (izvzemši** katerikoli ojačitveni material), dobljen z žaganjem, rezanjem ali lupljenjem (rotacijsko rezanje), **neglede** na to, ali je *likan, barvan, premazan ali impregniran*, ali pa na zadnji *strani ojačen* s papirjem ali z tkanino ali oblikovan v dekorativne motive za intarzijske namene.

Najpogosteje uporabljan les **za izdelavo vezanih plošč** je običajno rezan s postopkom lupljenja, v katerem se okroglica, prej pripravljena s parjenjem ali kvašenjem v vreli vodi, vrti okoli svoje osi v smeri proti nožu lupilnega stroja, tako da je na koncu zrezana v neprekinjeni list.

Med rezanjem klad oziroma okroglic, ki so pogosto prej parjene ali kvašene v vreli vodi, se klade oziroma okroglice režejo z noži, ki se v vodoravnem ali navpičnem položaju gibljejo v smeri proti okroglici oziroma kladi, okroglice oziroma klade pa se po vsakem premiku gibljejo proti nožu. Med drugim postopkom pa se okroglica giblje naprej proti negibnemu nožu. na ta način se les razreže v zelo tanke liste.

Listi iz te tar. številke so lahko spojeni (s trakovi, lahko so prešiti, zlepljeni z robom na rob, da bi bili širši in tako uporabni za izdelavo vezanih plošč in podobnega prastastega lesa). Poleg tega **so lahko** skobljani, brušeni in na konceh spojeni, **na primer *prstasto*** ali ***zobčasto*** (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju). Celo dejstvo, če je list za vezane plošče **zalepljen** s papirjem, plastično maso ali z lesom, kar bi naj zakrilo napako (**na primer** luknjo od grče), **ne vpliva** na uvrščanje takšnega lista v to tar. številko.

Furnirni listi iz lesa fine vlaknate sestave, ki se uporablja v proizvodnji **furnirja** za fina mizarska dela, običajno pridobivajo z rezanjem ali sekanjem.

Ta tar. številka **vključuje** tudi izdeleke **kratkih dolžin,** približnega kvadratnega prereza in **debeline okoli 3 mm,** ki se uporabljajo pri izdelavi ognjemetov, škatel, igrač, modelov itd.

Ta tar. številka **izključuje** rezan ali olupljen les v obliki ***ozkih trakov***, ki se uporablja v pletarstvu, za izdelavo košar, škatel za pilule itd. (**tar. št. 44.04**).

Iz te tarifne številke **so izključeni** tudi tanki lesni listi za furniranje, dobljeni z narezovanjem laminiranega lesa na liste (**tar. št. 44.12**).

44.09 - LES (VKLJUČNO LAMELE IN FRIZE ZA PARKET, NESESTAVLJENE), PROFILIRAN (PERO IN UTOR, UTORJEN ALI PODOBNO OBDELAN) PO DOLŽINI KATEREGA KOLI ROBA ALI STRANI, VKLJUČNO SKOBLJAN, BRUŠEN ALI ZOBATO SPOJEN

4409.10 **- Iglavcev**

4409.20 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** gradiva, običajno v obliki tabel, desk itd., ki so **potem, ko** so bila razrezana ali razčetverjena, površinsko obdelana s skobljanjem z namenom, dobiti ravne in gladke površine, **kontinuirano oblikovana vzdolž robov**, da bi bilo lažje kasnejše spajanje, ali pa dobivanje različno oblikovanih kontur, opisanih v **naslednji točki (4).** Ta gradiva so lahko skobljani, brušena ali na konceh ***prstasto*** ali ***zobčasto spojena*** (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju). Kontinuirano oblikovan les **vključuje** izdeleke tako z enovitim prečnim prerezom po vsej dolžini, kot tudi tiste s ponavljajočimi se reliefnimi okraski. Les s peresom in z utorom se običajno pojavlja v obliki tabel, katerih en rob je utorjen, drugi pa ima po sredi rebro (jezik). ***Pero*** ene deske se vstavi ***v žleb (utor***) druge deske, če se njune strani sestavijo. Brazdane deske so deske, pri katerih je ena ali obe strani stopničasto zarezani.

Les z jezikom in utorom je običajno v obliki desk katerih en rob je ožlebljen (utor) drugi pa ima rebro *(jeziček*). Take deske se spajajo po robu *(utor v rebro)*

Žlebičaste deske so deske katerih ena ali obe strani sta stopničasto zarezane.

Deske s posnetimi robovi so rezane tako, da je en rob rezan vzdolžno pod izbranim kotom glede na lice deske. Druge običajne vrste lesnega gradiva, katere **vključuje ta tar. številka, so:**

(1) **Deske z zaobljenimi robovi**.

(2) **Klinasto sestavljene** (prstaste, brazdaste deske in deske s posnetimi robovi), vštevši deske, ki so klinasto spojene po sredini (t.j. deske s klinastim utorom **v *obliki črke "V"*** po sredini deske - običajno so to stopničasto zarezane deske, včasih tudi deske s posnetimi robovi).

(3) **Profilirane deske** (t.j. s *peresom* in z *utorom* ter s prostim profilom med robom in peresom) ali sredinsko profilirane deske (t.j. s peresom in z utorom ter z navadnim vzdolžnim sredinskim profilom na licu deske).

(4) **Oblikovan les** (znan tudi kot ***"lajšte")*** - trakovi iz lesa, oblikovani v različne konture, dobljene ročno ali strojno, kot so **na primer** tiste za izdelavo okvirov za slike, za dekoracijo sten, pohištva, vrat in drugih mizarskih ali lesarskih izdelekov.

Iz te tar. številke so **izključene** ozke deščice iz lesa, ki so ***nedvoumno razpoznavne*** kot deščice za vgradnjo v kakšen pohištveni predmet, kot so **na primer** preluknjane ozke deščice za omare in knjižne police itd. (**tar. št. 94.03**).

(5) **Lesna žica ali palčke** - so zelo tanke palčke ponavadi krožnega prereza in vrst, ki se uporabljajo pri proizvodnji nekaterih vrst vžigalic, obešalnikov za obleko, nekaterih vrst okenskih zastorov, zobotrebcev, sit za proizvodnjo sirov itd. V to tar. številko se uvrščajo tudi čepi v kosih, t.j. okroglaste palčke ali stolpiče enovitega prečnega prereza (**ponavadi premera od 2 do 75 mm** ter **dolžine od 45 do 250 cm*),*** ki se uporabljajo za sestavljanje delov lesenega pohištva.

Ta tar. številka **vključuje** tudi deščice in frize **za parketna tla**, ki sestoje iz ozkih kosov deščic, vendar **pod pogojem,** da so kontinuirano oblikovane (**na primer** *s peresom* ali *z utorom*). Če niso obdelane po skobljanju, brušenju ali sestavljanju (**na primer** prstastem), se uvrščajo v **tar. št. 44.07**.

Iz te tar. številke so **izključeni** trakovi iz vezane plošče ali iz furniranega parketnega lesa (**tar. št. 44.12**).

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) skobljane ali drugače obdelane deske, če se carinijo ***v kompletih*** kot deske za zaboje (**tar. št. 44.15**),

(b) les, ki je klinasto zarezano v lastovičji rep ali ki je na konceh podobno oblikovano, pa tudi les, spojen v gradbene plošče za gradbeno mi zarstvo ali lesarstvo (**na primer** ***parketne plošče za tla***, izdelane iz parketnih blokov, deščic itd., ***neglede*** na to, ali so na podlagi iz ene ali več plasti lesa) (**tar. št. 44.18**),

(c) panelke, ki sestoje iz grobo struženih lesenih letev, sestavljenih z lepilom z namenom olajšati transport ali nadaljnjo obdelavo (**tar. št. 44.21**),

(d) oblikovan les, izdelan s polaganjem enega oblikovanega kosa na drug oblikovan ali neoblikovan kos (**tar. št. 44.18 ali 44.21**) in

(e) les, katerega površina je, po odbdelavi s skobljanjem ali z brušenjem ***drugače površinsko obdelan***, razen pobarvan, bajcan ali lakiran (**na primer** furniran, poliran, bronziran (angl. bronzed), ali je prekrit s kovinsko folijo) **(običajno tar.št. 44.21).**

44.10 - IVERNE PLOŠČE IN PODOBNE PLOŠČE IZ LESA IN DRUGIH LESNATIH (LIGNINSKIH) MATERIALOV, NEAGLOMERIRANE ALI AGLOMERIRANE S SMOLAMI ALI Z DRUGIMI ORGANSKIMI VEZIVI

- Iz lesa:

4410.11 **- - oblatne plošče, vštevši usmerjene pramenske plošče**

4410.19 **- - drugo**

4410.90 **- Iz drugih lesnatih (ligninskih) materialov**

Iverka je raven izdelek, ki se proizvaja v različnih dolžinah, širinah in debelinah s stiskanjem ali z iztiskanjem (ekstruzija). Običajno se proizvaja ***iz iverja*** ali ***iz delčkov***, dobljenih z mehansko redukcijo **iz oblancev** ali **iz lesnih odpadkov**. Pridobivajo jih **tudi iz** lesnatih materialov, kot so delčki odpadkov sladkornega trsa, bambusa, slame ali iz ničvrednih ostankov lana ali konoplje. Iverke aglomerirajo pretežno s pomočjo dodajanja **organskega veziva**, ponavadi termoaktivne smole, katerega delež običajno po masi plošče **ne presega 15%.**

Iverje, delci in drugi delčki, iz katerih izdelujejo plošče iz te tar. številke, so skoraj vedno **vidne** s prostim očesom po robovih. Vendar pa je v nekaterih primerih nujno mikroskopsko preizkušanje, da bi **ločili delce in delčke** ***iverk od vlaken lesne*** celuloze, ki so značilna za vlaknate plošče iz **tar. št. 44.11**.

Tudi oblatne plošče, vštevši plošče z usmerjenimi vlakni, se uvrščajo v to tar. številko. Oblatna plošča je **po strukturi panelna plošča**, izdelana iz velikih in tankih vafernih lesnih plasti. *Vaferji*, podobni majhnim kosom furnirja, so prevlečeni **na primer**: z lepilom iz fenolne smole, ki ne prepušča vode, položeni na slepo ali usmerjeno na debelo podlago in tedaj spojeni s toploto in pritiskom. Tako dobljen izdelek je trdna in enovita gradbena plošča - **panelka**, ki je zelo močna in odporna proti vodi in vlagi.

Plošča z usmerjenimi vlakni je oblatna plošča, pri kateri so plasti ozkih vaferjev položeni izmenjaje pod pravim kotom, da bi imela plošča večje elastomehanske lastnosti.

Iverke so ponavadi brušene. **Razen tega so lahko:**

(i) **Impregnirane** z eno ali več snovmi, nebistvenih za aglomeracijo njihovega sestavnega materiala, ki pa dajejo plošči dodatno lastnost, **na primer** da ne prepušča vode, odpornost proti gnitju, insektom, ognju ali širjenju ognja, proti kemičnim sredstvom ali elektriciteti, da so bolj goste (v slednjem primeru se impregnacijska snov uporablja v večjih količinah).

(ii) **Z licem, prekritim na primer** s tekstilnim materialom, s *plastično maso, barvo, papirjem* ali s *kovino,* vendar **pod pogojem,** da se ohranja bistvena lastnost *iverke.*

Iverke iz te tarifne številke so običajno brušene. Še več - **lahko so** tudi impregnirane z eno ali več snovmi, ki **ne vplivajo** na *aglomeriranost* njihovih sestavin, pač pa dajejo plošči **dodatno lastnost**, **na primer:** neprepustnost za vodo, odpornost proti gnitju, proti napadom insektov, proti ognju ali širjenju ognja, proti kemičnim reagentom ali električnemu toku, večjo specifično težo. Pravzaprav predstavljajo impregnacijske snovi **popomben** delež v plošči.

Ekstrudirane (*iztisnjene*) iverke imajo **lahko** v notranjosti votline, ki segajo od enega konca do drugega.

V to tar. številko se uvrščajo **tudi laminirane plošče iz:**

(1) iverne plošče (*iverke*), **prekrite** z ene ali z obeh strani z vlaknato ploščo,

(2) nekaj *iverk*, **prekritih** ali **neprekriti*h*** z ene ali obeh strani z vlaknato ploščo in

(3) nekaj *iverk* in nekaj vlaknatih plošč, **sestavljenih** v kakršnemkoli sosledju.

Izdelki iz te tarifne številke **ostanejo** uvrščeni v njej **neglede** na to, ali so bili obdelani za to, da tvorijo oblike za izdelke iz **tar. št. 44.09**, kot so zviti, zgubani, perforirani, narezani v oblike, **ki so lahko drugačne** od kvadrata ali pravokotnika, in **neglede** na to, ali je bila njihova površina ali robovi obdelani, prevlečeni ali prekriti (**na primer:** s tekstilnim materialom, plastiko, premazom, papirjem ali kovino) ali če so bili izpostavljeni kakšnemu drugemu postopku - **pod pogojem**, da ti postopki **ne dajejo** tem izdelkom značilnosti izdelkov iz drugih tarifnih številk.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) plošč in trakov iz plastične mase, ki kot polnilo vsebujejo lesno moko **(39. poglavje),**

(b) **furniranih** *iverk* z ali brez votlin, ki segajo od enega konca do drugega **(tar. št. 44.12),**

(c) plošč iz celularnega lesa z obema stranema iz iverk **(tar. št. 44.18)** in

(d) plošč iz lesnatih materialov, aglomeriranih s **cementom, sadro** ali z drugimi **mineralnimi** vezivi **(tar. št. 68.08).**

Iz te tar. številke je **izključeno** tudi blago, ki ima lastnosti predmetov ali delov, ki so bolj specifično zajeti drugje v **Nomenklaturi**, in to neglede na to, ali je takšno blago dobljeno s stiskanjem, z ekstruzijo, z oblikovanjem ali s pomočjo drugih postopkov.

44.11 - VLAKNENE PLOŠČE IZ LESA ALI DRUGIH LESNATIH MATERIALOV, AGLOMERIRANE ALI NEAGLOMERIRANE S SMOLAMI ALI Z DRUGIMI ORGANSKIMI VEZIVI

- Vlaknene plošče, gostote več kot 0,8g/m^3:

4411.11 **- - mehanično neobdelane in površinsko neprevlečene**

4411.19 **- - druge**

- Vlaknene plošče, gostote več kot 0,5 g/m^3 do vključno 0,8 g/m^3:

4411.21 **- - mehanično neobdelane in površinsko neprevlečene**

4411.29 **- - druge**

- Vlaknene plošče, gostote več kot 0,35 g/m^3 do vključno 0,5 g/m^3:

4411.31 **- - mehanično neobdelane in površinsko neprevlečene**

4411.39 **- - druge**

- Druge:

4411.91 **- - mehanično neobdelane in površinsko neprevlečene**

4411.99 **- - druge**

Vlaknene plošče se najpogosteje izdelujejo iz lesnega iverja, ki se razvlaknjuje mehansko *(defibriranje)* ali s pomočjo pare, ali pa z razvlaknjevanjem *(defibriranjem)* drugih ligninsko-celuloznih materialov (**na primer** tistih, dobljenih iz odpadkov sladkornega trsa ali bambusa). Vlakna, ki tvorijo ploščo, je moč prepoznati z mikroskopskim pregledom. Ta vlakna najprej povežejo v ploščo s polstenjem *(filcanje)* in s pomočjo lastnih adhezivnih lastnosti teh vlaken. Te lastnosti izhajajo iz prisotnosti *lignina*. Pri aglomeraciji vlaken lahko uporabljajo **dodatne smole** in **druga organska veziva**.

Tudi impregnacijska in druga sredstva **so lahko** dodana med proizvodnjo teh plošč, in sicer zaradi dobivanja posebnih lastnosti, **na primer** vodne neprepustnosti, odpornosti proti gnitju, proti napadom insektov, proti požaru ali širjenju ognja oziroma ognja. Vlaknene plošče lahko sestoje iz ene plasti, ali pa iz nekaj spojenih listov.

Tri osnovne vrste vlaknenih plošč so :

Plošče gostote, večje od 0,8 g/cm^3 (v nekaterih deželah znane kot *"trde plošče").* Te plošče se uporabljajo predvsem za stene, stropove in tla, v industriji vrat in pohištva, pa tudi kot gradbeni material za različne gradbene namene.

Plošče gostote večje od 0,35 g/cm^3 toda ne presega 0,8 g/cm^3 (v nekaterih deželah znane kot *"srednje trde plošče").* Te plošče se uporabljajo predvsem za notranje in zunanje zidove. Posebno vrsto, ponekod znano kot *"vlaknene plošče srednje gostote",* uporabljajo predvsem v industriji vrat in pohištva zaradi njihove lastnosti, da pri strojni obdelavi lahko zamenjujejo čvrst **oziroma *polni les***.

Plošče gostote, ki ne presega 0,35 g/cm^3 (v nekaterih deželah znane kot *"mehke plošče"),* se uporabljajo predvsem za toplotno in zvočno izolacijo v gradbeništvu. Posebne izolacijske plošče se uporabljajo kot obloge.

Izdelki iz te tarifne številke **ostanejo** uvrščeni v njej **neglede** na to, ali so bili obdelani za to, da tvorijo oblike za izdelke iz **tar. št. 44.09**, kot so zviti, zgubani, perforirani, narezani v oblike, **ki so lahko drugačne** od kvadrata ali pravokotnika, in **neglede** na to, ali je bila njihova površina ali robovi obdelani, prevlečeni ali prekriti (**na primer:** s tekstilnim materialom, plastiko, premazom, papirjem ali kovino) ali če so bili izpostavljeni kakšnemu drugemu postopku - **pod pogojem**, da ti postopki **ne dajejo** tem izdelkom značilnosti izdelkov iz drugih tarifnih številk.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) i*vernih* plošč, laminiranih z eno ali več vlaknenimi ploščami **(tar. št. 44.10),**

(b) laminiranega lesa z jedrom, ki sestoji iz vlaknene plošče **(tar. št.44.12),**

(c) celularnih lesnih panelk, pri katerih sta **obe strani** iz vlaknenih plošč **(tar. št. 44.18),**

(d) lepenke, kot je **na primer** večplastna lepenka, prešpan in slamnata lepenka, katero je moč ločevati od vlaknenih plošč po ***plastoviti strukturi***, katero je mogoče ugotoviti v prerezu **(48. poglavje)** in

(e) panelke iz vlaknenih plošč, ki so nedvoumno prepoznavne kot **deli pohištva** (običajno **94. poglavje**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM
Tarifne podštevilke 4411.11, 4411.21, 4411.31 in 4411.91

V smislu uvrščanja v te tarifne podštevilke **brušenje ne šteje** za mehansko obdelavo.

44.12 - VEZAN LES, FURNIRSKE PLOŠČE IN PODOBEN LAMELIRAN LES

- Vezane plošče, ki so sestavljene samo iz furniranih lesenih listov, katerih posamezna debelina ne presega 6 mm:

4412.13 **- - z najmanj enim zunanjim slojem iz vrst tropskega drevja, navedenih v opombi k tarifnim podštevilkam št. 1 v tem poglavju**

4412.14 **- - druge, z najmanj enim zunanjim slojem iz lesa, ki ni les iglavcev**

4412.19 **- - druge**

- Druge, z najmanj enim zunanjim slojem iz lesa, ki ni les iglavcev:

4412 22 **- - z najmanj enim zunanjim slojem iz vrst tropskega drevja, navedenih v opombi k tarifnim podštevilkam št. 1 v tem poglavju**

4412.23 **- - druge, ki imajo najmanj en sloj iverice**

4412.29 **- - druge**

- Drugo:

4412.93 **- - druge, ki imajo najmanj en sloj iverice**

4412.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Vezane plošče,** ki sestoje iz treh ali **več lesnih listov**, zlepljenih in stisnjenih eden na drugega ter običajno navzkrižno postavljenih, tako da so vlakneni sestavi posameznih slojev postavljeni pod določenim kotom glede na vlakna druge plasti. To daje ploščam **večjo trdnost**, zmanjšanje krčenja pa zmanjšuje možnost zvijanja. Vsak sestavni list se imenuje *"plast",* vezane plošče pa so ponavadi sestavljene iz neparnega števila teh plasti. Osrednja plast se običajno imenuje *"srž"* ali *"jedro".*

(2) **Furnirne plošče,** so panelne plošče iz tankega lesnega furnirja, **prilepljenega** pod pritiskom na podlago, ki je običajno iz šibkejšega lesa. Les, furniran **na neleseno osnovo** (**na primer** panelke iz plastičnih mas), **se prav tako** uvrščajo v to tar. številko **pod pogojem**, da panelki daje **bistveno lastnost furnir.**

(3) **Podoben plastovit les.** To skupino je moč razdeliti **v dve vrsti:**

- **Blok table,** plastovite table in table z letvami, pri katerih je jedro debelo in sestavljeno iz lesnih blokov, letev ali letvic, zlepljenih skupaj in katerih lice je prekrito z zunanjo plastjo. Panelke te vrste so ***zelo toge*** in se lahko uporabljajo brez okvirov ali podlag.
- **Panelke**, pri katerih je lesno jedro **zamenjano** z drugimi materiali, kot je **na primer** plast ali plasti ivernih plošč, vlaknovitih plošč, lesnih odpadkov, ***zlepljenih skupaj***, lahko pa tudi z jedrom iz *azbesta ali plute.*

V to tarifno številko se uvrščajo tudi tanke lesene plošče (furnir), ki jih dobijo z rezanjem tankih listov laminiranega lesa.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** masivnih izdelekov, kot so **na primer** plastoviti koli ali loki (t.i. *"glulam"* izdelki) (**običajno tar. št. 44.18**).

Izdelki iz te tarifne številke **ostanejo** uvrščeni v njej **neglede** na to, ali so bili obdelani za to, da tvorijo oblike za izdelke iz **tar. št. 44.09**, **kot so** zviti, zgubani, perforirani, narezani v oblike, **ki so lahko drugačne** od kvadrata ali pravokotnika, in **neglede** na to, ali je bila njihova površina ali robovi obdelani, prevlečeni ali prekriti (**na primer**: s tekstilnim materialom, plastiko, premazom, papirjem ali kovino) ali če so bili izpostavljeni kakšnemu drugemu postopku - **pod pogojem**, da ti postopki **ne dajejo** tem izdelkom značilnosti izdelkov iz drugih tarifnih številk.

Ta tar. številka vključuje tudi vezane plošče ali furnirane plošče, ki se uporabljajo kot talne obloge, in ki jih včasih imenujejo **"parket"**. Te plošče imajo tanko plast lesnega furnirja, nameščenega na površini, ki imitira izgled parketnih ploščic.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) panelke iz plastovitega zgoščenega lesa (**tar. št. 44.13**),

(b) furnirane iverke ter spojene parketne plošče ali ploščice, vštevši tiste, ki sestoje iz parketnih deščic, spojeni na podlagi iz ene ali več plasti lesa (**tar. št. 44.18**),

(c) marketerijo in intarzijo iz lesa (**tar. št. 44.20**) in

(d) panelke, katere je moč nedvoumno prepoznati kot dele pohištva (**94. poglavje**).

OPOMBA K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 4412.11, 4412.12 in 4412.19

Vezani les ostane uvrščen v teh tar. podštevilkah, **tudi če je površinsko prekrit** ali **obdelan** naprej od stopnje, kot jo navajajo splošna določila komentarja v **tar. številki 44.12**.

Ta tar. številka **izključuje:**

(a) panelke iz plastovitega zgoščenega lesa **(tar. št. 44.13),**

(b) furnirane iverke ter **spojene parketne plošče** ali ploščice, vštevši tiste, ki sestoje iz parketnih deščic, spojeni na podlagi iz ene ali več plasti lesa **(tar. št. 44.18),**

(c) marketerijo in intarzijo iz lesa **(tar. št. 44.20) in**

(d) panelke, katere je moč nedvoumno prepoznati kot **dele pohištva (94. poglavje).**

44.13 - ZGOŠČEN (ZBIT) LES V BLOKIH, PLOŠČAH, TRAKOVIH ALI PROFILOV

Zgoščen les, zaobsežen v tej tar. številki, je les, izpostavljen **kemični** ali **fizikalni obdelavi** z namenom **povečanja njegove gostote** *(zbitosti)* ali **trdote**, pa tudi z namenom izboljšanja njegove mehanske čvrstosti in odpornosti proti kemičnim ali električnim vplivom. Zgoščen les je lahko poln ali narejen iz nekaj, med seboj spojenih plasti. V slednjem primeru izvršena dodelava presega zahteve po dobri spojenosti plasti.

Tehnika oplemenitenja lesa temelji na dveh osnovnih postopkih - na **impregnaciji** in na **zgoščevanju** *(zbijanju).* Ta dva postopka se lahko uporabita ločeno ali istočasno.

Pri **impregnaciji** impregnirajo les globoko, običajno s ***termoaktivnimi sintetičnimi smolami*** ali s ***staljenimi kovinami.***

Impregnacijo s termoaktivnimi plastičnimi masami (**na primer** z amino - smolami ali s fenolnimi smolami), se uporablja pogosteje za tanke furnirje, vgrajene v plastovit les, kot pa za poln les, saj je prodiranje v les na ta način olajšano.

Metaliziran les pridobivajo z namakanjem polnega lesa, katerega predhodno segrejejo, v staljene kovine (**na primer** kositra, antimona, svinca, bizmuta ali njihovih zlitin). Postopek poteka **pod pritiskom** v zaprtih posodah. Gostota metaliziranega lesa običajno **presega 3,5 g/cm3**.

Zgoščevanje oziroma zbijanje povzroči, da se lesne celice zožijo. To dosegajo s prečnim pritiskom s pomočjo močnih hidravličnih preš ali primežev, ali pa z vsesmernim pritiskom **pri visokih temperaturah v avtoklavih**. Gostota zgoščenega **oziroma** zbitega lesa **lahko preseže 1,4 g/ cm3.**

Impregniranje in zgoščevanje se lahko izvajata istočasno z leplenjem zelo tankih lesnih listov (ponavadi bukovih) s termoaktivnimi plastičnimi masami na visokih temperaturah, tako da se les **globoko impregnira in zbije** prav tako dobro, kot se tudi veže.

Zgoščen les se uporablja predvsem za proizvodnjo zobčenikov, tkalskih čolničkov, ležajev in drugih strojnih delov, propelerjev, izolatorjev in drugega električarskega blaga, posod za kemično industrijo itd.

44.14 - LESENI OKVIRJI ZA SLIKE, FOTOGRAFIJE, OGLEDALA IN PODOBNE PREDMETE

Ta tar. številka **vključuje izgotovljene (že sestavljene v okvir)** lesene okvire vseh vrst in dimenzij, iz enega kosa lesa ali iz okrasnih ali oblikovanih letvic. Okviri iz te tar. številke so lahko tudi iz marketerije ali lesne intarzije.

Okviri ostanejo uvrščeni v tej tar. številki **tudi,** če so opremljeni s hrbtišči za slike, **s podporami** in **s steklom.**

Natisnjene slike in fotografije v lesenih okvirih se v to tar. številka prav tako uvrščajo, če daje **okvir bistveni** značaj izdelku. V nasprotnem primeru se uvrščajo v **tar. št. 49.11.**

Iz te tar. številke so **izključena** vokvirjena zrcala **(tar. št. 70.09).**

V primeru *vokvirjenih* slik, risb, pastelov, kolažev in podobnih dekorativnih plošč, kot tudi v primeru izvirnih gravur, natisnjenih slik in litografij, je treba glede odločanja, ali se vokvirjeni izdelki razvrščajo **kot celota**, ali pa se okviri razvrščajo **ločeno**, **preučiti Opombo 5 k 97. poglavju** in pa **komentar k tar. številkama 97.01 in 97.02.**

44.15 - ZABOJI ZA PAKIRANJE, ŠKATLE, GAJBE, BOBNI IN PODOBNA EMBALAŽA ZA PAKIRANJE, IZ LESA; BOBNI (TULCI) ZA KABLE IZ LESA; PALETE, ZABOJASTE PALETE IN DRUGE NAKLADALNE PLOŠČE IZ LESA; PALETNE PRIROBNICE IZ LESA

4415.10 **- Zaboji, škatle, gajbe, bobni in podobna lesena embalaža iz lesa; bobni (tulci) za kable**

4415.20 **- Palete, zabojaste palete in druge nakladalne plošče, paletne prirobnice**

(I) ZABOJI ZA PAKIRANJE, ŠKATLE, GAJBE, BOBNI IN PODOBNA EMBALAŽA ZA PAKIRANJE

Ta tar. številka **vključuje:**

(1) **Zaboje in škatle** s polnimi stranicami, z dnom in s pokrovom, namenjene za splošno embaliranje in za transportne namene.

(2) **Gajbe, zabojčke** za sadje in zelenjavo, platoji za jajca in druge kontejnerje z rešetkastimi stranicami brez pokrova (z odprtim zgornjim delom), vštevši tiste za transport steklenine, keramike, strojev itd..

(3) **Zabojčke iz rezanega ali olupljenega lesa** (vendar **ne** iz *pletarskega lesa*), ki se uporabljajo za pakiranje sira, farmacevtskih izdelekov itd., škatlice za vžigalice (vštevši tudi škatlice s površino za vžiganje) in odprte konusne kontejnerje za prodajo masla, sadja itd.

(4) **Bobne in kontejnerje v obliki soda, razen** tistih, katere so izdelali sodarji (**na primer** za prevoz suhih barv, kemikalij itd.).

Ti kontejnerji so **lahko** brez pokrova - *"odprti"* kontejnerji, kot so **na primer** zaboji, gajbe itd.). Lahko so nesestavljeni ali sestavljeni le deloma, vendar **pod pogojem**, da gre za les v kompletih in da vsak komplet vsebuje vse dele za kompletni kontejner. Če tak les **ni** v popolnih kompletih, **se uvršča kot** rezan ali skobljan les, kot vezana plošča itd. - odvisno od primera.

Zaboji za pakiranje itd., ki spadajo v to tar. številko, **so lahko** navadno zbiti, spojeni na lastovičje repe ali pa drugače. **Lahko so** opremljeni z okraski, ročaji, z ojačitvenimi *"nogicami"* ali kosi v vogalih, lahko so obloženi s kovino, papirjem itd.

Ta tar. številka **vključuje že uporabljene** zaboje, gajbe itd., ki **so primerni** za nadaljnjo uporabo, **neuporabni** zaboji in drugo, ki so uporabni le **kot gorivo**, pa so **izključeni iz te tar.številke (tar. št. 44.01).**

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) izdeleke iz **tar. št. 42.02,**

(b) majhne kovčke, škatle in podobne izdeleke iz **tar. št. 44.20 in**

(c) kontejnerje, konstruirane in opremljene posebej za prevoz z eno ali več oblikami transporta **(tar. št. 86.09).**

(II) **BOBNI (VRETENA) ZA KABLE**

Bobni (*vretena*) za kable so veliki bobni premera, **pogosto večjega od 1 m**, kateri se uporabljajo za hrambo in transport električnih kablov, telefonskih kablov in podobnih kablov.

(III) **PALETE, ZABOJNE PALETE IN DRUGE NAKLADALNE PLOŠČE**

Nakladalne plošče so prenosne ploščadi za zbir določenega blaga **zaradi nakladalnih enot**, zaradi rokovanja, transporta in skladiščenja s pomočjo mehanskih naprav **oziroma** sredstev.

Paleta je nakladalna plošča, ki sestoji iz dveh ploščadi, ločenih z nosilci, ali pa iz ene ploščadi s podpornimi nogami, ki so namenjene posebej za manipulacije z viličarji ali s kamioni za palete. Zabojne palete so nadgrajene najmanj s tremi pritrjenimi, ločljivimi ali sestavljivimi stranicami in so namenjene za zlaganje **oziroma** skladiščenje s paletami z dvojno ploščadjo ali z drugimi zabojnimi paletami.

Ploščadi in podobne izdeleke za nakladanje in razkladanje pri raznih načinih transporta.

(IV) **PALETNE PRIROBNICE**

Paletne prirobnice so narejene iz štirih kosov lesa, običajno opremljene s tečaji, ki omogočajo postavljanje na paleto.

44.16 - SODI, KADI, VEDRA IN DRUGI TRGOVSKI IZDELKI IN NJIHOVI DELI, IZ LESA, VKLJUČNO TUDI DOGE

Ta tar. številka se omejuje na kontejnerje sodarske izdelave **oziroma** na kontejnerje, sestavljene iz ***dog*** in ***nute,*** v katere so vstavljena dna , ki so povezani z lesenimi ali kovinskimi obroči.

Sodarski izdelki **vključujejo** izdelke raznih vrst (sode, vedra itd.), bodisi zategle (za tekočine), bodisi ohlapne (za suho blago), pa tudi vedra, škafe, čebre, kletarske posode itd.

Blago je lahko razstavljeno ali delno sestavljeno, včasih z notranje strani obloženo ali premazano.

Ta tar. številka **vključuje** tudi doge, kot tudi vse druge lesene izdeleke, dokončane ali nedokončane, katere je moč prepoznati kot dele sodarskih izdelekov (**na primer**: dna za sode, leseni obroči v določenih dolžinah in na konceh zarezani zaradi sestavljanja).

Ta tar. številka **vključuje** tudi nedokončane doge **oziroma** lesene deščice, ki se uporabljajo za boke in dna sodov in drugih sodarskih izdelekov. Takšne **doge so lahko v obliki:**

(1) **Deščic, nasekanih** iz brun vzdolž radialnih zračin. Tako nacepljene deščice so lahko tudi ravno odžagane z žago z ene izmed osnovnic, medtem ko je druga osnovnica le obtesana s sekiro ali z nožem.

(2) **Nažagane** *duge* ter *duge*, pri katerih je najmanj ena izmed dveh strani konkavna ali konveksna. Tako zaobljene stranice nastanejo pri žaganju s cilindrično žago.

Ta tar. številka **izključuje:**

(a) les, ravno odrezan z žago z obeh glavnih strani **(tar. št. 44.07 ali 44.08),**

(b) posode, izdelane iz dog, pritrjenih za dna z navadnim zabijanjem **(tar. št. 44.15)** in

(c) škatle, kište itd., oblikovane za uporabo **kot pohištvo** (**na primer** mize in stoli) - **94. poglavje**).

44.17 - ORODJA, ŠKATLE ZA ORODJE, DRŽAJI ZA ORODJE IN LESENA DRŽALA ZA METLE IN ŠČETKE; LESENA KOPITA ZA OBUTEV

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Leseno orodje** (**razen orodje,** katerega rezilo, ostrina, ***delovna površina*** je iz navadne kovine. Ta orodja so skladno z **Opombo 1** navedeno v **82. poglavju, izključena** iz te tar.številke.

Orodja, uvrščena v to tar. številko, **vključujejo:** lopatice (**razen** kuhinjskega pribora iz **tar. št. 44.19**), modelarske nože, kladiva in maclje, grablje, vile, lopate, mizarske mize in primeži, bloki za glajenje z brusnim papirjem (ročaji).

(2) **Lesena ohišja orodij** (**na primer** oprijemala za skoblje, bradlje, ročne žage in za podobna orodja), neopremljena s kovinskim delovnimi deli (rezali in gladili).

(3) **Ročaje (lesene),** stružene ali ne, **za orodja** vseh vrst (**na primer**: ročaji za lopatke, lopate, grablje, kladiva, izvijače, pile, nože, za gladilno orodje, datumaske in podobne štampiljke).

(4) **Lesena ohišja za ščetke ali metle.** To so kosi lesa, **dokončani** ali **nedokončani**, izdelani po obliki metline ali ščetkine glave. Ohišja za metle in ščetke lahko sestoje iz več delov.

(5) **Lesena držala za ščetke in metle,** stružene ali ne, bodisi z vlakni ali ščetinami, pritrjenimi na eni strani, bodisi držala, ki se zgolj pritrdijo na ohišje (**na primer** držala za metle).

(6) **Lesena čevljarska kopita** (t.j. kopita, ki se uporabljajo za izdelavo obutve) in **kopita za vzdrževanje** obutve ali za ***nategovanje obutve***, dokončani ali nedokončani.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) lesa, grobo obtesanega ali zaobljenega za izdelavo držal za orodje **(tar. št. 44.04),**

(b) lesa, zgolj razrezanega z žago (**na primer** v bloke) za izdelavo predmetov, ki se uvrščajo v to tar. številko, **vendar** neoblikovano do stopnje polizdelka *(blanks)* **(tar. št. 44.07),**

(c) lesenih ročajen za kuhinjske nože, žlice in vilice (**tar. št. 44.21**),

(d) kalupov - blokov za izdelavo klobukov **(tar. št. 84.49),**

(e) lesenih livarskih kalupov itd., ki se uvrščajo v **tar. št. 84.80** in

(f) strojev ali delov strojev **(84. poglavje).**

44.18 - STAVBNO POHIŠTVO IN DRUGI LESENI IZDELKI ZA GRADBENIŠTVO, VKLJUČNO CELIČASTE PLOŠČE, SESTAVLJENE PARKETNE PLOŠČE, ŽAGANE IN KLANE SKODLE

4418.10 **- Okna, vrata z okni in okviri**

4418.20 **- Vrata, podboji in pragovi**

4418.30 **- Parketne plošče**

4418.40 **- Opaži za betonska dela**

4418.50 **- Skodle (žagane in klane)**

4418.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** gradbeno ***mizarijo***, vštevši *marketerijo* in lesno *intarzijo*, ki se uporabljajo bodisi **pri gradnji** katerekoli vrste zgradb itd., v obliki sestavljenega blaga ali v obliki razpoznavnih delov (**na primer:** izdelanih s spojnimi jezili, vrezi, lastovičjim repom ali sestavljenimi na podoben način), z ali brez kovinskega okvira, kot so **na primer:** vratni okviri, ključavnice itd.).

Pojem ***"mizarija"*** se nanaša **na gradbeno opremo** (kot so vrata, okna, oknice, stopnice, vratni in okenski okviri itd.), medtem, ko pojem ***"*drugi izdeleki za gradbeništvo" vključuje** izdeleke iz lesa (kot so: grede, palete, strešni nosilci), ki se uporabljajo **za konstrukcije** ali za stopnišča, za nosilce lokov itd. ter sestavljene opaže za gradbena dela. **Vendar** pa spadajo navzkrižno spojene plasti lesa, ki so površinsko obdelane za betonski opaž, v **tar. št. 44.12.**

Drugi izdeleki za gradbeništvo **vključujejo** tudi z lepilom laminiran - plastovit les (*glulam*), ki je konstrukcijski izdelek iz lesa, katerega dobivajo **z zlepljanjem** več lesnih plasti vzporedne strukture. Laminiranje krivih izdelekov - gred poteka tako, da vsako plast položijo **pod kotom 90°** glede na prejšnjo plast. Na ta način dobijo laminate pravih *glulamskih* gredi.

Ta tar. številka **vključuje** tudi **celularne (s satovjem) lesene plošče,** ki so nekoliko podobne blok-ploščam in ploščam z letvami, opisanim v komentarju k **tar. št. 44.12**, toda letve in letvice, ki tvorijo jedro, so ena od druge odmaknjene bodisi vzporedno, bodisi v obliki sita. V nekaterih pri- merih lahko plošče sestoje iz dveh plasti lic, ki sta ločeni samo z enim notranjim obrobnim okvirom.

Vmesni prostor je lahko izpolnjen z materiali za ***zvočno*** ali ***toplotno*** **izolacijo** (**na primer:** s pluto, stekleno volno, lesno celulozo, z azbestom). Plasti in lica so lahko iz polnega lesa, iverk ali iz podobnih plošč, iz vlaknenih plošč ali iz vezanih plošč, lice plošč pa je lahko (podobno kot tiste iz **tar. št. 44.12**) prevlečeno z navadno kovino. Plošče te vrste so razmeroma lahke in se uporabljajo za pregradne stene, vrata, včasih pa za proizvodnjo pohištva.

Ta tar. številka **vključuje tudi frize za parket** itd., **sestavljene v plošče ali ploščice,** z ali brez okvira, vštevši parketne plošče ali ploščice, ki sestoje iz friz za parket, **spojenih na podlagi** iz ene ali več plasti lesa. Te plošče ali ploščice **imajo lahko** *peresa* ali *utore* zaradi lažjega sestavljanja.

Razne skodle so les, rezan vzdolžno, ki je ponavadi **debeline od 5 mm** na enem koncu **do manj kot 5 mm** na drugem koncu (na vrhu). Lahko imajo **naknadno** porezane robove, da bi bile lahko vzporedne. Spodnji konec je lahko ponovno obrezan, da bi tvoril z robovi pravi kot, ali pa zato, da bi dobil krivo ali drugačno obliko. Na eni strani robov so skodle **lahko** zglajene od vrha pa do vznožja, **lahko** pa imajo utor vzdolž celega roba.

Cepljene skodle je les, ***cepljen*** ročno ali strojno iz oble klade ali bloka. Njihovo lice je naravne lesne strukture in je rezultat cepljenja. Cepljene skodle včasih režejo vzdolžno, da bi dobili dve novi skodli, od katerih ima vsaka celjeno lice in z žago odrezano ozadje.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) vezane plošče in furnirane plošče, ki imajo tanko plast lesnega furnirja, nameščenega na površini, ki imitira izgled parketnih ploščic **(tar. št. 44.12),**

(b) omar z ali brez ozadja, tudi če so namenjene za pritrditev na strop ali steno **(tar. št. 94.03),**

(c) montažnih zgradb **(tar. št. 94.06),**

44.19 - LESENA NAMIZNA IN KUHINJSKA POSODA IN PRIBOR

Ta tar. številka **vključuje samo** tiste predmete za gospodinjstvo (skobljane ali ne, z ali brez marketerije ali intarzije), ki so v bistvu **po naravi** ***namizna posoda*** ali pribor ali posoda in pribor za kuhinjo. Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** blaga, ki je v prvi vrsti **okrasnega značaja,** pa tudi pohištva ne.

Ta tarifna številka med drugim **vključuje**: žlice, vilice, krožnike, servirne pladnje, bokale, čaše, običajne škatle za začimbe in fruge kuhinjske posode, čistilce za drobtine, ki nimajo vgrajene krtače, obroči za serviete, merilne naprave, **ki se uporabljajo v gospodinjstvu**, nakupovalne škatle, kalupe za maslo in druge prehrambene izdeleke.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) sodarskih izdelkov **(tar. št. 44.16),**

(b) lesenih delov kuhinjskih posod ali pribora **(tar. št. 44.21),**

(c) ščetk in metel **(tar. št. 96.03)** in

(d) ročnih sit **(tar. št. 96.04)**.

44.20 - MARKETERIJA IN INTARZIJA IZ LESA; SKRINJICE IN ŠKATLE ZA NAKIT, ZA JEDILNI PRIBOR IN PODOBNI LESENI IZDELKI, LESENI KIPCI IN DRUGI LESENI OKRASKI; IZDELKI ZA NOTRANJO OPREMO, KI SE NE UVRŠČAJO V 94. POGLAVJE, IZ LESA

4420.10 **- Kipci in drugi okraski iz lesa**

4420.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** panelne plošče iz lesene marketerije in intarzij iz lesa, vštevši tudi tiste, ki so **delno** tudi **iz drugih materialov** in ne le iz lesa.

Vključuje tudi široko paleto izdelkov iz lesa (vštevši tudi tiste in lesene marketerija ali intarzije), izdelane fino in dodelane, kot so: drobni mizarski izdelki (**na primer:** skrinjice in škatle za nakit), drobni izdeleki za opremljanje, okrasni izdeleki. Ti izdelki se uvrščajo v to tar. številko **tudi, če** so opremljeni z ogledali, vendar **pod pogojem**, da zadržijo **bistvene lastnosti** izdelka iz te tar. številke. Na podoben način **vključuje** ta tar. številka tudi izdeleke, ki so delno ali v celoti podloženi z usnjem ali umetnim usnjem, z lepenko, s plastično maso, s tekstilnimi materiali itd., vendar **pod pogojem**, da so ti izdelki predvsem iz lesa.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) Škatle iz lakastega ***lesa kitajske*** ali ***japonske vrste***; zabojčke in lesene škatle za nože, za jedilni pribor, za znanstvene aparate itd.; doze za njuhanec in druge škatle, ki se nocijo v žepu, v ročni torbici ali na sebi; škatle za pisalni pribor *(peresnice)* itd.: škatle za šivalni ali pletilni pribor; posode za tobak, za bonbone. **Vendar pa** ta tar. številka **izključuje** navadne škatle za začimbe itd. **(tar. št. 44.19).**

(2) **Predmete za notranje opremljanje, razen tistih iz 94. poglavja** (**glej** splošna določila k temu poglavju). Ta tar. številka **vključuje** le blago, kot so obešalniki za plašče in klobuke, obešalnike za ščetke za čiščenje obleke, podstavki za dokumente v pisarnah, pepelnike, podstavke za nalivna peresa in stojala za črnilnike.

(3) **Kipce, živali, figure** in druge okraske.

Leseni **deli** izdelekov iz te tar. številke **so izključeni (tar. št. 44.21).**

Ta tar. številka **izključuje še:**

(a) lesene škatle za glasbene instrumente in za puške, nožnice, kovčke, škatle in podobne kontejnerje, preoblečene z usnjem ali umetnim usnjem, z lepenko, vulkanfibrom, s papirjem ali z lepenko, s plastičnimi folijami ali s tekstilnimi materiali **(tar. št. 42.02),**

(b) imitacije nakita **(tar. št. 71.17),**

(c) ohišja za ure in njihove dele iz **91. poglavja,**

(d) glasbene instrumente in njihove dele iz **92. poglavja**,

(e) nožnice za sablje in bajonete **(tar. št. 93.07),**

(f) izdeleke iz **94. poglavja** (**na primer** pohištvo, svetilke, svetila),

(g) pipe za kajenje in njihove dele, gumbe, svinčnike in druge izdeleke iz **96. poglavja** in

(h) umetniške predmete in starine iz **97. poglavja.**

44.21 - DRUGI LESENI IZDELKI

4421.10 **- Obešalniki**

4421.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje *vse* izdelke iz lesa**, izdelane s skobljanjem ali kako drugače obdelane ter izdelke marketerije in intarzije iz lesa, **razen** izdelkov, ki so bolj specifično zajeti v predhodnih tar. številkah ter predmetov, uvrščenih na druga mesta v **Nomenklaturi**, neglede na material, iz katerega so izdelani (**glej na primer: Opombo 1 k temu poglavju**).

Ta tar. številka **vključuje** tudi lesene dele izdelekov, naštetih ali vključenih v predhodnih tar. številkah, **razen** tistih iz **tar. številke 44.16.**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Vretena, kopse, navijalke, vretenca za šivalno nit** itd. Ti izdelki imajo ponavadi telo iz skobljanega lesa, na katero se lahko navija predivo ali fina žica. Telo je lahko valjasto ali konično, na sredi ima običajno luknjo, lahko pa ima tudi rob zgoraj, spodaj ali na obeh straneh. Ta tar. številka **vključuje** tudi navijalke, katerih osrednji del je iz skobljanega lesa, robovi pa iz lesa ali iz drugega materiala , ki se uporabljajo **na primer** za izolirano električno žico.

(2) **Utice za zajce, kokošnjake, čebelje panje, kletke, pasje ute, korita, živinske jarme.**

(3) **Gledališče kulise; lesorezne klopi** (mizarske mize - pulte); lestve in stopnice, podnožnike, črke, smerokaze, številke; znake, etikete za hortikulturo itd.; zobotrebce; rešetke iz letev in ograjne plošče; beneške naoknice, valje za naoknice; čepe; šablone; valje za vzmetne naoknice; obešalnike za plašče in srajce; deske za pranje; likalne deske; ščipalke za perilo; lesene zatiče za spajanje; vesla, kratka vesla; krste.

(4) **Lesene bloke za tlakovanje,** ki so običajno enotne velikosti in običajno pravokotne oblike. Izdelujejo jih z večkratno krožno žago.

Na straneh teh blokov so včasih lahko prikovane vmesne letve, ki omogočajo širjenje blokov vsled nabrekanja pri polaganju.

(5) **Palčice za vžigalice,** ki se izdelujejo s sekanjem vlečenega ali (pogosteje) luščenega ali sekanega lesa na velikost vžigalic. Lahko so tudi izcepljene iz enega kosa lesa. **Lahko so** impregnirane s kemičnimi snovmi (**na primer** z amonijevim fosfatom). V kolikor **imajo vnetljive kapice,** se v to **poglavje ne uvrščajo (36. poglavje**). Ta tar. številka **vključuje** lesene trakove, ki so na enem koncu nazobčani ali narezani, uporabljajo jih za izdelavo žepnih vžigalic v obliki knjižice.

(6) **Lesene žebljičke za obutev,** ki so izdelani na podoben način kot palčice za vžigalice, le da so na koncu ošiljeni, njihov prerez pa je lahko kvadraten, pravokoten ali okrogel. Uporabljajo se v posameznih primerih za pritrjevanje podplatov in podkvic na obutev.

(7) **Mernike kakršnekoli prostornine, razen tistih iz tar. št. 44.19.**

(8) **Lesene ročaje za kuhinjske nože, žlice in vilice**

(9) **Lesene klade lepljene po dolžini,** ki se ne uporabljajo v gradbeništvu**.**

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) lesenih trakov za vžigalice **(tar. št. 44.04),**

(b) **nedokončanih** žebljičkov za obutev v obliki lesenih trakov s obrezanimi robovi na obeh straneh, ki so pripravljeni za rezanje v žeblje **(tar. št. 44.09),**

(c) lesenih ročajev za nože, **razen za kuhinjske nože**, ter za druga orodja ali priprave iz **tar. št. 44.17**,

(d) izdelekov iz **46. poglavja,**

(e) obutve in njenih delov iz **64. poglavja,**

(f) palic in delov palic, dežnikov in korobačev **(66. poglavje),**

(g) strojev, delov strojev in električnega blaga iz **Oddelka XVI.** (**na primer** leseni modeli iz **tar. št. 84.80**),

(h) izdelekov iz **Oddelka XVII.** (**na primer** čolnov, nosil na kolesih, ciz in drugih vozil, kolarskih izdelekov),

(i) matematičnih in risalnih instrumentov, merilnih instrumentov (razen izdelkov za merjenje prostornine) ter drugega blaga, ki spada v **90. poglavje**),

(j) puškinih kopit in drugih delov orožja **(tar. št. 93.05)** in

(k) igrač, predmetov za družabne igre in športnih rekvizitov **(95. poglavje).**

*
* *

PRILOGA

NOMENKLATURA ZA NEKATERE TROPSKE VRSTE LESA
(z mednarodnimi nazivi v angleškem jeziku)

I. Tropske vrste lesa iz afrike

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Abura	Hallea ciliata Leroy (Mitragyna ciliata Aubr.& Pellegr.) Hallea rubrostipulata Leroy (Mitragyna rubrostipulata Harv.) Hallea stipulosa O.Kuntze (Mitragyna stipulosa Leroy)	Angola Kamerun Kongo Slonokoščena obala Ekvatorialna Gvineja Gabon Gana Nigeria Sierra Leone Uganda Zair Zambia *Francija*	Mivuku Elolom Vuku Bahia Elelon Elelom Nzam Subaha Abura Mboi Nzingu Mvuku Nzingu *Bahia*
Acajou d'Afrique	Khaya ivorensis A.Chev. (= Khaya klainei Pierre)	Angola Kamerun Slonokoščena obala Ekvatorialna Gvineja Gabon Gana Nigeria *Francija* *Nemčija* *Velika Britanija*	Undia Nunu N'Gollon Acajou Bassam Caoba del Galón Zaminguila Takoradi Mahogany Ogwango *Acajou Bassam* *Khaya Mahagoni* *African Mahogany*
	Khaya anthotheca C.DC.	Angola Kamerun Kongo Slonokoščena obala Gana Uganda *Francija* *Nemčija*	N'Dola Mangona N' Dola Acajou blanc, Acajou Krala Ahafo Munyama *Acajou blanc* *Khaya Mahagoni*
	Khaya grandifoliola C.DC.	Slonokoščena obala Nigeria Uganda *Francija* *Velika Britanija*	Acajou a grandes feuilles Benin Mahogany, Akuk Eri Kire *Acajou a grandes feuilles* *Heavy African Mahogany*

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Afrormosia	Pericopsis elata Van Meeuwen (= Afrormosia elata Harms)	Kamerun Centralno Afriška Republika Slonokoščena obala Gana Zair *Francija*	Obang Obang Assamela Kokrodua Ole, Bohala, Mohole *Assamela, Oleo Pardo*
Ako	Antiaris africana Engl. Antiaris welwitschii Engl.	Angola Slonokoščena obala Gana Nigeria Tanzania Uganda Zair *Nemčija* *Velika Britanija*	Sansama Ako, Akede Chenchen, Kyenkyen Oro, Ogiovu Mlulu, Mkuzu Kirundu, Mumaka Bonkonko, Bonkongo *Antiaris* *Antiaris*
Aningré	Aningeria robusta Aubr.& Pellegr. Aningeria superba A.Chev. Aningeria altissima Aubr.& Pellegr. Aningeria spp.	Angola Centralno Afriška Republika Kongo Slonokoščena obala Etiopija Kenija Nigeria Uganda Zair *Nemčija* *Italija* *Velika Britanija*	Mukali, Kali M'Boul Mukali, N'Kali Aningueri blanc, Aniegre Kararo Muna, Mukangu Landojan Osan Tutu *Aningré-Tanganyika Nuss* *Tanganyika Nuss* *Aningeria*
Avodiré	Turraeanthus africana Pellegr.	Slonokoščena obala Gana Liberia Nigeria Zair *Belgija*	Avodiré Apapaye B1imah-Pu Apaya M Fube, Lusamba *Lusamba*
Azobé	Lophira alata Banks ex Gaertn.f. (= Lophira procera A.Chev.)	Kamerun Kongo Slonokoščena obala Ekvatorialna Gvineja Gabon Gana Nigeria Sierra Leone *Nemčija* *Velika Britanija*	Bongossi Bonkole Azobé Akoga Akoga Kaku Ekki, Eba Hendui *Bonkole, Bungossi* *Ekki*

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Bossé clair	Guarea cedrata Pellegr. Guarea laurentii De Wild.	Slonokoščena obala Gana Nigeria Zair *Nemčija* *Velika Britanija*	Bossé Kwabohoro Obobo Nofua Bosasa *Bossé* *Scented Guarea*
Bossé fonce	Guarea thompsonii Sprague	Slonokoščena obala Kenija Nigeria Zair *Nemčija* *Velika Britanija*	Mutigbanaye Bolon Obobo Nekwi Diampi *Diampi* *Black Guarea*
Dabema	Piptadeniastrum africanum Brenan (= Piptadenia africana Hook.f.)	Kamerun Kongo Slonokoščena obala Ekvatorialna Gvineja Gabon Gana Liberia Nigeria Uganda Sierra Leone Zair *Velika Britanija*	Atui N'Singa Dabema Tom Toum Dahoma Mbeli Agboin, Ekhimi Mpewere Mbele, Guli Bokungu, Likundu *Dahoma, Ekhimi*
Dibétou	Lovoa trichilioides Harms (= Lovoa klaincana Pierre)	Kamerun Slonokoščena obala Ekvatorialna Gvineja Gabon Gana Nigeria Sierra Leone Zair *Francija* *Velika Britanija* *Z.D.A.*	Bibolo Dibetou Nivero, Embero Eyan Dubini-Biri, Mpengwa Apopo, Sida, Anamenila Wnaimei Lifaki-Maindu, Bombulu *Noyer d 'Afrique* *Noyer du Gabon* *African Walnut, Tigerwood* *Tigerwood, Kongowood*
	Lovoa brownii Sprague Lovoa swynnertonii Bak.f.	Kenija Uganda *Velika Britanija*	Mukongoro Mukusu, Nkoba *Uganda Walnut*

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Doussié	Afzelia africana Smith Afzelia bella Harms Afzelia bipendensis Harms Afzelia pachyloba Harms - Afzelia cuanzensis Welw.	Angola Kamerun Kongo Slonokoščena obala Gana Mozambik Nigeria Senegal Sierra Leone Tanzania Zair *Nemčija* *Portugal* *Velika Britanija* *Z.D.A.*	N'kokongo Uvala M'Banga, Doussié N'Kokongo Lingue, Azodau Papao Mussacossa, Chanfuta Apa, Aligna Lingue Kpendei Mkora, Mbembakofi Bolengu *Afzelia* *Chafuta* *Afzelia* *Afzelia*
Framiré	Terminalia ivorensis A.Chev.	Kamerun Slonokoščena obala Gana Liberia Nigeria Sierra Leone *Velika Britanija*	Lidia Framiré Emeri Baji Idigbo, Black Afara Baji *Idigbo*
Fuma	Ceiba pentandra Gaertn. (= Ceiba thonningii A.Chev.)	Kamerun Kongo Slonokoščena obala Gana Liberia Nigeria Sierra Leone Zair *Francija* *Nemčija* *Velika Britanija*	Doum Fuma Enia, Fromager Onyina Ghe Okha, Araba Ngwe, Banda Fuma *Fromager* *Ceiba* *Ceiba*
Ilomba	Pycnanthus angolensis Warb. (= Pycnanthus kombo Warb.)	Angola Kamerun Kongo Slonokoščena obala Ekvatorialna Gvineja Gabon Gana Nigeria Sierra Leone Zair	Ilomba Eteng Ilomba Walelé Calabo Eteng Otié Akomu Kpoyéi Lolako, Lejonclo

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Iroko	Chlorophora excelsa Benth.& Hook.f. Chlorophora regia A.Chev.	Angola Kamerun Kongo Slonokoščena obala Vzhodna Afrika Ekvatorialna Gvineja Gabon Gana Liberia Mozambik Nigeria Sierra Leone Zair *Belgija*	Moreira Abang Kambala Iroko Mvuli, Mvule Abang Abang, Mandji Odum Semli Tule Mufula Iroko Semli Lusanga, Molundu, Mokongo *Kambala*
Kosipo	Entandrophragma candollei Harms	Angola Kamerun Slonokoščena obala Gana Nigeria Zair *Nemčija* *Velika Britanija*	Lifuco Atom-Assie Kosipo Penkwa-Akowaa Omu, Heavy Sapelle Impompo *Kosipo-Mahagoni* *Omu*
Kotibé	Nesogordonia papaverifera R.Capuron (= Cistanthera papaverifera A.Chev.)	Angola Kamerun Centralno Afriška Republika Slonokoščena obala Gabon Gana Nigeria Zair *Velika Britanija*	Kissinhungo Ovoe, Ovoui Naouya Kotibé Aborbora Danta Otutu Kondofindo *Danta*
Koto	Pterygota macrocarpa K.Schum. Pterygota bequaertii De Wild.	Centralno Afriška Republika Slonokoščena obala Gabon Gana Nigeria Zair *Nemčija* *Velika Britanija*	Kakende Koto Ake Kyere, Awari Kefe, Poroposo Ikame *Anatolia* *African Pterygota, Pterygota*

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Limba	Terminalia superba Engl.& Diels	Kamerun Centralno Afriška Republika Kongo Slonokoščena obala Ekvatorialna Gvineja Gana Nigeria Sierra Leone Zair *Francija* *Z.D.A.*	Akom N'Ganga Limba Frake Akom Ofram Afara, White Afara Kojagei Limba *Limbo, Fraké, Noyer du Mayombé* *Korina*
Makoré	Tieghemella heckelii Pierre Tieghemella africana A.Chev. (= Dumoria spp.)	Slonokoščena obala Gana Ekvatorialna Gvineja Gabon *Francija* *Nemčija*	Makoré Baku, Abacu Okola Douka *Douka* *Douka*
Mansonia	Mansonia altissima A.Chev.	Kamerun Slonokoščena obala Gana Nigeria *Francija*	Koul Bété Aprono Ofun *Bété*
Moabi	Baillonella toxisperma Pierre (= Mimusops djave Engl.)	Kamerun Kongo Ekvatorialna Gvineja Gabon Zair *Velika Britanija*	Adjap, Ayap Dimpampi Ayap M' Foi Muambajaune *African Pearwood*
Niangon	Heritiera utilis Kosterm. (= Tarrietia utilis Sprague) Heritiera densiflora Kosterm. (= Tarrieta densiflora Aubr.& Normand)	Slonokoščena obala Gabon Gana Liberia Sierra Leone	Niangon Ogoue Nyankom Whismore Yami

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Obeche	Triplochiton scleroxylon K.Schum.	Kamerun	Ayous
		Centralno Afriška Republika	M'Bado
		Slonokoščena obala	Samba
		Ekvatorialna Gvineja	Ayus
		Gana	Wawa
		Nigeria	Arere, Obeche
		Francija	*Samba, Ayous*
		Nemčija	*Abachi*
		Velika Britanija	*Wawa*
		Z.D.A.	*Obeche ali Samba*
Okoumé	Aucoumea klaineana Pierre	Kongo	N'Kumi
		Ekvatorialna Gvineja	Okume, N'Goumi
		Gabon	Okoume, Angouma
		Velika Britanija	*Gaboon*
Onzabili	Antrocargon micraster A.Chev.	Angola	N'Gongo
		Kamerun	Angonga
	Antrocargon klaineanum Pierre	Slonokoščena obala	Akoua
		Ekvatorialna Gvineja	Anguekong
	Antrocargon nannanii De Wild.	Gabon	Onzabili
		Gana	Aprokuma
		Zair	Mugongo
		Portugal	*Mongongo*
Ovengkol	Guibourtia ehie J.Léonard	Slonokoščena obala	Amazakoue
		Ekvatorialna Gvineja	Palissandro
		Gabon	Ovengkol
		Gana	Hyeduanini, Anokye
		Z.D.A.	Mozambique
Ozigo	Dacryodes buettneri H.J.Lam. (= Pachylobus buettneri Engl.)	Ekvatorialna Gvineja	Assia
		Gabon	Ozigo, Assia
		Nemčija	*Assia*
Sapelli	Entandrophragma cylindricum Sprague	Angola	Undianuno
		Kamerun	Assie-Sapelli
		Centralno Afriška Republika	M'Boyo
		Kongo	Undianuno
		Slonokoščena obala	Aboudikro
		Gana	Penkwa
		Nigeria	Sapele
		Uganda	Muyovu
		Zair	Lifaki
		Nemčija	*Sapelli- Mahagoni*
		Velika Britanija	*Sapele*

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Sipo	Entandrophragma utile Sprague	Angola Kamerun Slonokoščena obala Ekvatorialna Gvineja Gabon Gana Nigeria Uganda Zair *Nemčija* Velika Britanija	Kalungi Asseng-Assié Sipo Abebay Assi Utile Utile Mufumbi Liboyo *Sipo-Mahagoni* *Utile*
Tiama	Entandrophragma angolense C DC. Entandrophragma Kongoense A. Chev.	Angola Kongo Slonokoščena obala Ekvatorialna Gvineja Gabon Gana Nigeria Uganda Zair *Nemčija* *Velika Britanija*	Livuité, Acuminata Kiluka Tiama Dongomanguila Abeubegne Edinam Gedu-Nohor Mukusu Lifaki, Vovo *Tiama-Mahagoni* *Gedu-Nohor*
Tola	Gosweilerodendron balsamiferum Harms	Angola Kamerun Kongo Gabon Nigeria Zair *Nemčija* *Velika Britanija*	Tola branca Sinedon Tola, Tola blanc Emolo Agba Ntola *Agba, Tola branca* *Agba*

II. Tropske vrste lesa iz drugih kontinentov

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Alan	Shorea albida Sym.	Malezija	Alan-Batu, Red Selangan, Meraka, Selangan Merah, Alan-Paya
Andiroba	Carapa guianensis Aubl.and Carapa procera A.DC.	Brazil Kolumbija Costa Rica Ecuador Guyana Francoska Gvajana Honduras Panama Surinam Trinidad in Tobago Venezuela	Andiroba, Carapa Andirobeira, Andiroba Branca, Andiroba Vermelha Masabalo, Mazabalo Cedro Bateo, Cedro Macho Tangare, Figueroa Crabwood Carapa Bastard Mahogany, Cedro Macho Cedro Bateo, Cedro Macho Krappa Crappo Carapa, Masabalo
Balau	**Balau, Red / Selangan Batu Merah** Shorea balangeran (Korth.) Burck. Shorea collina Ridl. Shorea guiso (Blco.) B1. Shorea inaequilateralis Sym. Shorea kunstleri King Shorea ochrophloia E.J. Strugnell ex Sym. Shorea spp.	Indonezija Malezija Filipini Tajska *Nemčija* *Velika Britanija*	Belangeran, Balau Merah Balau Laut Merah, Damar Laut Merah, Balau Membatu, Balau Merah, Red Selangan Batu, Membatu, Seri, Selangan Batu Merah, Seraya Sirup, Selangan Batu No.1, Sengawan, Semayur, Empenit-Meraka Guijo, Gisok Makat, Chankhau *Red Bulau* *Red Baluu*

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Balau	**Balau, Yellow / Selangan Batu Kumus (Bangkirai)**	India	Sal
		Indonezija	Bangkirai, Agelam, Benuas, Brunas, Selangan batu, Kumus, Kedawang, Pooti
	Shorea argentea C.F.C.Fisher		
	Shorea astylosa Foxw.	Malezija	Damar laut, Kumus, Sengkawan Darat, Balau Kumus, Balau Simantok, Selangan Batu No.1, Selangan Batu No. 2
	Shorea atrivernosa Sym.		
	Shorea balangeran (Korth.)		
	Shorea ciliata King	Myanmar	Thitya
		Filipini	Yakal, Gisok, Malaykal
	Shorea exelliptica W.Meijer	Tajska	Chan, Ak ali Aek, Pa-Yom Dong
	Shorea foxworthyi Sym.	*Nemčija*	*Balau*
	Shorea gisok Foxw.	*Velika Britanija*	*Balau, Selangan Batu*
	Shorea glauca King		
	Shorea laevis Ridl. (= Shorea laevifolia Endert)		
	Shorea materialis Ridl.		
	Shorea maxwelliana King		
	Shorea optusa Wall.		
	Shorea robusta Gaertner f.		
	Shorea roxburghii G.Don		
	Shorea seminis V.S1.		
	Shorea submontana Sym.		
	Shorea sumatrana Sym.		
	Shorea scrobiculata Burck.		
	Shorea barbata & ciliata		
	Shorea spp.		

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Balsa	Ochroma lagopus Sw. (= Ochroma pyramidale Urb.)	Bolivia Brazil Kolumbija Centralna Amerika Ecuador E1 Salvador Guatemala Honduras Nikaragva Peru Trinidad in Tobago Venezuela	Tami Pau de Balsa Lanu Balsa Balsa Algodon Lanilla Guano, Balsa Gatillo Balsa, Topa, Palo de Balsa Bois flot Balso
Cativo	Prioria copaifera Gris.	Kolumbija Costa-Rica Panama Venezuela	Cativo, Trementino, Amasamujer, Copachu Cativo, Camibar Cativo Muramo, Curucai
Cedro	Cedrela spp.	Brazil Francoska Gvajana Guyana Honduras Surinam	Cedro Cedrat, Cedro Red Cedar Cedro, Cigarbox Ceder
Freijo	Cordia goeldiana Hub.	Brazil	Freijo, Frei-Jorge
Fromager (Sumauma)	Ceiba pentandra Gaertn.	Bolivia Brazil Centralna Amerika Kolumbija Ecuador Francoska Gvajana Guyana Peru Surinam Venezuela	Ceiba, Mapajo, Toborochi Sumauma, Paneira Ceiba, Ceibon, Inup, Piton, Panya Ceiba, Bonga Ceiba Uchuputu, Guambush Mahot coton, Fromager, Bois coton, Kapokier Kumaka, Silk Cotton Ceiba, Huimba Kankantrie, Koemaka Ceiba Yucca, Ceiba
Geronggang	Cratoxylon arborescens (Vahl) B1. Cratoxylon arborescens var. miquelli King Cratoxylon glaucum Korth. Cratoxylon lingustrinum B1. (= Cratoxylon polyanthum Korth.)	Indonezija Malezija	Gerunggang, Mulut, Selunus Gonggang, Serungan

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Imbuia	Ocoteaporosa Barosso (= Phoebe porosa Mez.)	Brazil Južna Amerika *Velika Britanija* *Z.D.A.*	Canela, Imbuia, Embuia Laurel *Brazilian Walnut, Imbuya* *Brazilian Walnut*
Ipé	Tabebuia spp. (Tabebuia ipe Standl., Tabebuia caþitata Sandw., Tabebuia serrat1folia Nichols., Tabebuia impetiginosa Standl.,etc.)	Bolivia Brazil Centralna Amerika Kolumbija Francoska Gvajana Guyana Paraguay Peru Surinam Trinidad in Tobago Venezuela	Ipé, Lapacho Ipé, Pau d'Arco Amapa, Prieta, Cortez, Guayacan, Cortés Canaguate, Polvillo Ebene verte Hakia, Iron Wood Lapacho Negro Tahuari Negro, Ebano Verde Groenhart Puy, Yellow Poui Acapro, Puy
Jaboty	Erisma uncinatum Warm. Erisma spp.	Brazil Francoska Gvajana Surinam Venezuela *Nemčija*	Quarubarana, Jaboti, Cedrinho, Cambara, Quarubatinga, Quaruba, Vermelha Jaboty, Manonti Kouali, Felli Kouali Singri-Kwari Mureillo *Cambara*
Jelutong	Dyera costulata Hook.f. Dyera lowii Hook.f.	Indonezija Malezija Singapur	Jelutong, Djelutong Melabuwai Jelutong, Andjaroetoeng, Letoeng, Pantoeng, Jelutong Bukit, Jelutong Paya Red in/ali White Jelutong
Jequitiba	Cariniana brasiliensis Casar. (= C.legalis O.Ktze.) Cariniana integrifolia Ducke	Bolivia Brazil	Yesquero Jequitiba, Jequitiba Branco, Jequitiba Rosa, Jequitiba Vermelho, Estopeiro
Jongkong	Dactylocladus stenostachys Oliv.	Indonezija Malezija	Mentibu, Sampinur Medang-Tabak, Jongkong, Medang, Merubong

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Kapur	Dryobalanops aromatica Gaertn.f. Dryobalanops beccarii Dyer Dryobalanops fusca V. St. Dryobalanops lanceolata Burck. Dryobalanops oblongifolia Dyer Dryobalanops rappa Becc. Dryobalanops spp.	Indonezija Malezija	Kapur Singkel, Kapur Sintuk, Kapur Empedu, Kapur Tanduk, Kapur Kayatan, Petanang Kapur-Kejatan, Keladan, Swamp Kapur, Borneo Camphorwood-Paigie
Kempas	Koompassia malaccensis Maing. ex Benth.	Indonezija Malezija Papua Nova Gvineja Tajska	Menggeris, Toemaling Kcmpas, Mengris, Impas Kempas Yuan
Keruing	Dipterocarpus acutangulus Vesque. (= Dipterocarpus appendiculatus Scheff.) Dipterocarpus alatus A.DC. Dipterocarpus baudi Korth. (= Dipterocarpus pilosus Roxb.) Dipterocarpus cornutus Dyer Dipterocarpus costulatus V.SI. Dipterocarpus kerrii King Dipterocarpus verrucossus Foxw. Dipterocarpus spp.	Kambodža India Indonezija Laos Malezija Myanmar Filipini Sri Lanka Tajska Vietnam	Chloeuteal, Khlong, Thbeng, Trach Gurjun Keroeing Nhang Keruing Gaga, Keruing Bajak, Keruing Baras Yang, Kanyin Apitong Hora Yang Dau (Yaou), Tro

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Lauan, White	Shorea contorta Vidal (ex Pentacme mindanensis Foxw. & ex Pentacme contorta Merr.& Rolfe) Parashorea malaanonan Merr. (= Parashorea plicata Brandis) Parashorea tomentella (Sym.) W.Meijer (= Parashorea mal.var. tomentella Sym.) Parashorea macrophylla Wyatt Smith ex Ashton Shorea almon (Foxw.) (= Shorea ovalis B1.and Shorea parvifolia Dyer) Shorea palosapsis Merr.	Myanmar Filipini Tajska Vietnam	Ingyin White lauan, Bagtikan ali Lauan Malaanonan, Mayapis, Almon Rang Ka-chac-xanh
Louro	Nectandra spp. Ocotea spp.	Brazil Centralna Amerika Kolumbija Ecuador Francoska Gvajana Guyana Peru Surinam Trinidad in Tobago Venezuela	Louro, Louro Branco Louro Inhamui Aguacatillo, Laurel Amarillo, Laurel Canelo Amarillo, Jigua Amarillo, Tinchi Cedre Apici Kereti-Silverballi Moena Amarilla Pisi Laurier Laurel
Maçaranduba	Manilkara spp. (Manilkara bidentata A. Chev., Mani lkara huberi Standl., Manilkara surinamensis Dubard, etc.)	Brazil Kolumbija Francoska Gvajana Guyana Panama Peru Surinam Venezuela *Z.D.A.*	Maçaranduba, Maçarajuba, Paraju Balata, Nispero Balata franc, Balata rouge, Balata gomme Balata, Bulletwood, Beefwood Nispero Pamashto, Quinilla Colorada Bolletrie Balata, Massarandu *Bulletwood, Beefwood*

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Mahogany (Mogno)	Swietenia macrophylla King Swietenia mahagoni Jacq. Swietenia humilis Zucc. Swietenia tessmannii Harms Swietenia candollei Pitt. Swietenia krukovii Gleason	Bolivia Brazil Centralna Amerika Kolumbija Cuba Dominikanska Republika Guatemala Haiti Meksiko Nikaragva Peru Venezuela *Francija* *Italija* *Holandija* *Španija* *Velika Britanija* *Z.D.A.*	Caoba, Mara Aguano, Mogno, Araputanga Caoba, Caoba del Sur, Caoba del Atlantica Caoba Caoba Mahogani Chacalte Mahogani Zopilote, Baywood Mahogani Aguano, Caoba Caoba, Orura *Acaujou d 'Amerique* *Mugano* *Muhonie* *Cuoba* *Mahogany, Brazilian Mahogany* *Mahogany, Brazilian Mahogany*
Mengkulang	Heritiera albif1ora (Ridl.) Kosterm. Heritiera borneensis (Merr.) Kosterm. Heritiera simplicifolia (Mast.) Kosterm. Heritiera javanica (B1.) Kosterm. Heritiera künstleri (King) Kosterm. Heritiera parakensis King Heritiera sumatrana (Miq.) Kosterm. (= Tarrietia spp.)	Kambodža Indonezija Malezija Myanmar Filipini Tajska Vietnam *Avstralija*	Don-Chem Palapi, Teraling Mengkulang, Kembang Kanze Lumbayau Chumprag Huynh *Red or Brown* *Tulip Ouk*
Meranti Bakau	Shorea rugosa Sym. var. uliginosa Heim.	Malezija	Meranti Bakau

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Meranti, Dark Red	Shorea curtisii Dyer ex King	Indonezija	Red Meranti, Red Mertih Meranti Ketung, Meranti Bunga, Meranti Merah-Tua
	Shorea pauciflora King		
	Shorea platyclados V.S1.ex Foxw.	Malezija	Nemesu, Meranti Bukit, Meranti Daun Basar, Dark Red Seraya, Obar Suluk, Seraya Bukit, Seraya Daun, Binatoh, Engbang-Chenak, Meranti Bunga Sengawan
	Shorea argentifolia Sym.		
	Shorea ovata Dyer ex King (= Shorea parvifolia King pro arte)		
	Shorea singkawang (Miq.) Burck.	Filipini	Tanguile, Bataan, Red Lauan
	Shorea pachyphylla Ridl.ex Sym.		
	Shorea acuminata Dyer	*Velika Britanija Z.D.A.*	*Red 1auan, Dark Red Seraya Dark Meranti*
	Shorea hemsleyana King		
	Shorea leprosuta B.		
	Shorea macrantha Brandis		
	Shorea platycarpa Heim.		
	Shorea spp.		

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Meranti, Light Red	Shorea acuminata Dyer Shorea dasyphylla Foxw. Shorea hemsleyana (King) King ex Foxw. (= Shorea macrantha Brandis) Shorea johorensis Foxw. Shorea lepidota (Korth.) B1. Shorea leprosula Miq. Shorea macroptera Dyer (= Shorea sandakanensis) Shorea ovalis (Korth.) Bl. Shorea parvifolia Dyer Shorea palembanica Miq. Shorea platycarpa Heim. Shorea teysmanniana Dyer ex Brandis Shorea revoluta Ashton Shorea argentifolia Sym. Shorea leptoclados Sym. Shorea sandakanensis Sym. Shorea smithiana Sym. Shorea albida Sym. (Shorea Alan Bunga) Shorea macrophylla (De Vries) Ashton Shorea quadrinervis V. Sl. Shorea gysbertiana Burck (= Shorea macrophylla (De Vries) Ashton) Shorea pachyphylla Ridl. ex Sym. Shorea spp.	Indonezija Malezija Filipini Tajska	Red Meranti, Meranti Merah-Muda, Meranti Bunga Damar Siput, Meranti-Hantu, Meranti Kepong, Meranti Langgang, Meranti Melanthi, Meranti Paya Meranti Rambai, Meranti Tembaga, Meranti Tengkawang, Meranti Sengkawang, Engkawang, Seraya Batu, Seraya Punai, Seraya Bunga, Kawang Almon Light Red Lauan Saya Khao, Saya Lueang, Chan Hoi

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Meranti, White	Shorea agami Ashton	Kambodža	Lumber Koki Phnom
		Indonezija	Meranti Putih, Damar Puthi
	Shorea assamica Dyer	Malezija	Meranti Jerit, Meranti Lapis, Meranti Pa'ang ali Kebon Tang, Meranti Temak, Melapi, White Meranti
	Shorea bracteolata Dyer		
	Shorea dealbata Foxw.		
	Shorea henryana Lanessan	Myanmar	Makai
		Filipini	White Lauan, White Meranti
	Shorea lamellata Foxw.	Tajska	Pendan, Pa Nong, Sual, Kabak Kau
	Shorea resinosa Foxw.	Vietnam	Xen, Chai
	Shorea roxburghii G.Don (= Shorea stalura Roxb.)		
	Shorea hypochra Hance		
	Shorea hentonyensis Foxw.		
	Shorea sericeiflora C.E.C. Fischer & Hutch.		
	Shorea farinosa C.E.C. Fischer		
	Shorea gratissima Dyer		
	Shorea ochracea Sym.		
	Parashorea malaanonan (Blco.) Merr. (= Shorea polita Vidal)		
	Shorea spp.		

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Meranti, Yellow	Shorea faguetiana Heim.	Indonezija	Meranti Kuning, Kunyit, Damar Hitam
	Shorea dolichocarpa V.S1.	Malezija	Meranti Telepok, Meranti Kelim, Yellow Meranti, Meranti Damar Hitam, Yellow Seraya, Seraya Kuning, Selangan Kunmg Selangan, Kacha, Lun Kuning, Lun Gajah, Lun Merat, Lun Siput
	Shorea maxima (King) Sym.		
	Shorea longisperma Roxb.		
	Shorea gibbosa Brandis		
	Shorea multiflora (Burck.) Sym.		
	Shorea hopeifolia (Heim.) Sym.	Tajska	Kalo
	Shorea resina-nigra Foxw.		
	Shorea peltata Sym.		
	Shorea acuminatissima Sym.		
	Shorea blumutensis Foxw.		
	Shorea faguetoides Ashton		
Merawan	Hopea apiculata Sym.	Indonezija	Merawan/Sengal
	Hopea griffithii Kurz	Malezija	Merawan/Sengal, Gagil, Selangan, Selangan-Kasha
	Hopea lowii Dyer	Myanmar	Thingan
	Hopea mengarawan Miq.	Papua Nova Gvineja	Light Hopea
	Hopea nervosa King	Tajska	Takhian
	Hopea odorata Roxb.	Vietnam	Sau
	Hopea papuana Diels		
	Hopea sangal Korth.		
	Hopea sulcata Sym.		
	Hopea spp.		

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Merbau	Intsia bakeri Prain Intsia bijuga (Colebr.) O.Ktze. Intsia palembanica (Miq.) Intsia retusa O.Ktze.	Fiji Indonezija Madagaskar Malezija Nova Kaledonija Papua Nova Gvineja Filipini Tajska Vietnam *Avstralija* *Kitajska* *Velika Britanija*	Vesi Merbau Hintsy Merbau Komu Kwila Ipil, Ipil Laut Lum-Paw Gonuo *Kwila* *Kalabau* *Molluccan Ironwood*
Merpauh	Swintonia floribunda Griff. (= D.Schwenkii Teijsmann) Swintonia penangiana King Swintonia pierrei Hance Swintonia spicifera Hook.f. Swintonia spp.	Kambodža India Malezija Myanmar Pakistan Vietnam	Muom Thayet-Kin Merpau, Merpauh Taung Thayet, Civit Taungthayet Civit Muom
Mersawa	Anisoptera curtisii King Anisoptera costata Korth. Anisoptera laevis Ridl. Anisoptera marginata Korth. Anisoptera oblonga Dyer Anisoptera thurifera Blume Anisoptera spp.	Indonezija Malezija Myanmar Papua Nova Gvineja Filipini Tajska	Mersawa Mersawa, Pengiran Kaunghmu Mersawa Palosapis Krabak, Pik
Nyatoh	Palaquium acuminatum Burck. Palaquium hexandrum (Griff.) Baill. Palaquium maingayi Engl. Palaquium rostratum Burck. Palaquium xanthochymum Pierre ex Burck. Palaquium spp. Payena maingayi C.B.Clarke Payena spp. Ganua motleyana Pierre ex Dubard	India Indonezija Malezija Papua Nova Gvineja Filipini Tajska Vietnam *Velika Britanija*	Pali Nyatoh Nyatoh, Mayang, Taban, Riam Pencil Cedar Nato Kha-Nunnok Chay *Padang*

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Orey	Campnosperma panamensis Standl. Campnosperma gummifera L. March.		
Padauk	Pterocarpus indicus Wild. Pterocarpus vidalianus Rolfe.	India Indonezija Malezija Myanmar Papua Nova Gvineja Filipini *Francija* *Nemčija* *Velika Britanija* *Japonska*	Andaman-Padauk Sena, Sonokembang, Linggua, Angsana, Amboina Sena Pashu-Padauk Png-Rosewood Manila-Padouk, Narra, Vitali *Amboine / Amboyna ali Padouk* *Amboine / Amboyna ali Padouk* *Amboyna ali Padouk* *Karin*
Paldao	Dracontomelum dao Merr.& Rolfe Dracontomelum edule Merr. Dracontomelum sylvestre Bl.	Malezija Filipini	Sengkulang Dao, Ulandug, Lamio
Palissandre de Guatemala	Dalbergia tucurensis Donn Sm.		
Palissandre de Para	Dalbergia spruceana Benth.	Brazil *Francija* *Nemčija* *Španija* *Velika Britanija* *Z.D.A.* *Japonska*	Caviuna, We-We, Jacaranda *Palissandre Rio* *Palissander* *Palisandro* *Brazilian Rosewood, Jacaranda Pardo* *Brazilian Rosewood* *Shitan*
Palissandre de Rio	Dalbergia nigra Fr.All.		
Palissandre de Rose	Dalbergia decipularis Rizz. and Matt.	Brazil Francoska Gvajana	Pau Rosa Bois de rose femelle
Pau Marfim (Piquia Marfim)	Aspidosperma spp.		

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Pulai	Alstonia angustiloba Miq. Alstonia macrophylla Wall.ex A.DC. Alstonia spathulata B1. Alstonia scholaris R.Br. Alstonia pneumatophora Back.	Indonezija Malezija Myanmar Papua Nova Gvineja Filipini Tajska Vietnam *Avstralija* *India* *Velika Britanija*	Pulai, Sepati Pulai Letok, Sega White Cheese Wood, Mike Wood Dita Thia Mo-Cua *White Cheese Wood, Mike Wood* *Chaitanwood, Clratiun* *Pagoda Tree, Patternwood*
Punah	Tetramerista glabra Miq.	Indonezija Malezija	Punal, Bang Kalis, Paya Punam, Ponga, Peda, Entuyut, Amat, Tuyut
Ramin	Gonystylus bancanus (Miq.) Kurz Gonystylus macrophyllus (Miq.) Gonystylus phillipinensis Elm. Gonystylus reticulatus (Elm.) Merr.	Indonezija Malezija Filipini Solomonski otoki *Švica*	Garu-Buaja, Akenia, Medang Keram Melawis, Ramin Batu, Ramin Telur, Ahmin Lantunan-Bagio Ainunura, Latareko, Petata, Fungunigalo *Akenia*
Saqui-saqui	Bombacopsis quinata Dugand	Centralna Amerika Kolumbija Venezuela	Cedro Espino, Cedro Espinoso, Cedro Tolua, Pochote Cedro Tolua, Ceiba Tolua, Cedro Macho Saqui Saqui, Cedro Dulce, Murea
Sepetir	Sindora affinis De Witt Sindora coriacea Prain Sindora echinocalyx Prain Sindora parvifolia Backer ex K.Heyne Sindora siamensis Teijsm.ex Miq. Sindora velutina Baker Sindora spp. Pseudosindora palustris Sym. (= Copaifera palustris De Witt)	Kambodža Indonezija Malezija Filipini Tajska	Krakas Sindur Sepetir, Meketil, Saputi Sepeteh, Petir, Petir-Sepetir Pay ali Swamp-Sepetir, Sepetir Nin-Yaki Supa Krathon, Maka-Tea

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Seraya, White	Parashorea malaanonan (Blco.) Merr. (= Parashorea plicata Brandis) Parashorea macrophylla Wyatt Smith ex Ashton Parashorea tomentella W. Meijer	Indonezija Malezija Myanmar Filipini Vietnam	Pendan, Urat Mata, Belutu, White Seraya Urat Mata Thingadu Bagtikan, White Lauan Cho-Chi
Sucupira	Bowdichia nitida Benth. Diplotropis martiusii Benth. Diplotropis purpurea (Rich.) Amsh.	Brazil Kolumbija Francoska Gvajana Guyana Peru Surinam Venezuela	Sucupira, Sapurira Arenillo Zapan Negro Coeur dehors, Baaka Tatabu Chontaquiro, Huasai-Caspi Zwarte Kabbes Congrio, Alcornoque
Suren	Toona sureni (Blco) Merr. (= Cedrela toona (Roxb.ex Rolfe) Toona ciliata Roem. (= Toona febrifuga Roem.) Toona calantas Merr.& Rolfe (Toona australis (F.v.Muell.) Harms Sym.)	Kambodža India Indonezija Malezija Myanmar Papua Nova Gvineja Filipini Tajska Vietnam *Avstralija* *Velika Britanija* *Z.D.A.*	Chomcha Toon Surian, Limpagna Surea-Bawang Thitkado Red Cedar Calantas Toon, Yomham Xoan-Moc *Red Cedar* *Moulmein Cedar, Burma Cedar* *Moulmean Cedar, Burma Cedar*
Teak	Tectona grandis L.f.	India Indonezija Laos Myanmar Tajska Vietnam *Francija* *Nemčija*	Sagwan Jati, Tek May Sak Kyun May Sak Giati, Teck *Teck* *Burma-Rangoon-Java Teak*

Vodilno ime *(Pilot name)*	**Strokovno ime**	**Lokalna imena**	
Virola	Virola spp.	Brazil	Ucuuba
		Centralna Amerika	Banak, Sangre, Palo de Sangre, Bogamani, Cebo, Sangre Colorado
		Kolumbija	Sebo, Nuanamo
		Ecuador	Chaliviande, Shempo
		Francoska Gvajana	Yayamadou, Moulomba
		Guyana	Dalli
		Honduras	Banak
		Peru	Cumala
		Surinam	Baboen, Pintri
		Trinidad in Tobago	Cajuea
		Venezuela	Virola, Cuajo, Sangrino, Camaticaro, Otivo
		Velika Britanija	*Dalli*

Opomba:

V tretji koloni ("**Lokalna imena**") so prikazana imena, ki jih uporabljajo v **izvoznih državah**. Komercialna imena, ki jih uporabljajo **države uvoznice** so, kadar so različna od "**Vodilnega imena**" *(Pilot name),* pisana *poševno (kurziva).*

45. POGLAVJE

PLUTA IN IZDELKI IZ PLUTE

OPOMBA

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) obutev in deli obutve iz **64. poglavja;**

   (b) klobuki in druga pokrivala ter njihovi deli iz **65. poglavja**;

   (c) proizvodi iz **95. poglavja** (**npr**.: igrače in rekviziti za šport in igro).

SPLOŠNA DOLOČILA

Pluto dobivajo skoraj izključno iz zunanjega lubja hrasta plutovca, *(Quercus suber),* ki uspeva v ***Južni Evropi*** in v ***Severni Afriki.***

Pluta, dobljena s prvim odstranjevanjem lubja, je znana kot *"nenačeta"* ali *"virgin "*pluta, ki je trda, toga, neupogljiva in je slabe kvalitete ter manjvredna. Je hrapava in ima razpokano rumenkasto površino z rdečimi točkami.

Naslednje plasti so trgovsko zanimivejše. So kompaktne in homogene. Zunanja površina je, čeprav v določeni meri razbrazdana, manj hrapava od nenačete plute.

Pluta je lahka, upogljiva, se lahko zbija, je gibka, nepremočljiva. Ne gnije in je **slab** zvočni in toplotni prevodnik (**dober izolator).**

To **poglavje vključuje** naravno in aglomerirano pluto v vseh oblikah (vštevši tudi predmete iz naravne in aglomerirane plute), **razen** tiste, ki so **izključene** na koncu pojasnila k **tar. št. 45.03.**

45.01 - PLUTA, NARAVNA, SUROVA ALI ENOSTAVNO OBDELANA; ODPADKI PLUTE; ZDROBLJENA, DROBLJENA ALI ZMLETA PLUTA

4501.10 **- Pluta, naravna, surova ali enostavno obdelana**

4501.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Naravno pluto, surovo ali enostavno obdelano.** Surovo pluto dobavljajo v obliki krivih plošč takšno, kot je sneta s *plutovca*. Naravna pluta, ki je enostavno pripravljena, **vključuje** pluto, ki je samo po površini ostružena ali kako drugače očiščena (**na primer** z ožiganjem zunanje površine), pri čemer pustijo preostalo zunanjo plast le očiščeno in s spodrezanimi robovi, da lahko odstranijo dele, neprimerne za uporabo *(spodrezana pluta).* V tej tar. številki **ostane** uvrščena tudi pluta, obdelana s fungicidi in pluta, zravnana s stiskanjem po obdelavi v vreli vodi ali pari. **Vendar pa** je iz te tar. številke **izključena** pluta, s katere je snet zunanji del lubja , ki je grobo razčetverjena **(tar. št. 45.02).**

(2) **Odpadke naravne ali aglomerirane plute** (**na primer:** skobljanci, odpadki in majhni kosi), ki se uporabljajo predvsem za izdelavo lomljene, zrnaste (granulirane) plute in plute v prahu. Ta tar. številka **izključuje** odpadke pri skobljanju in podobno v smislu *"plutine volne",* ki se včasih uporabljajo kot material za zbijanje in kot polnilo.

(3) **Drobljeno, zdrobljeno (*granulirano*) ali zmleto pluto.** Takšno pluto izdelujejo iz nenačete plute in odpadkov iz plute in se uporablja predvsem **za izdelavo** aglomerirane plute, linoleja ali linkursta. Granulirano pluto uporabljajo **tudi kot** toplotno in zvočno izolacijski material, pa tudi za pakiranje sadja. Drobljena, zdrobljena ali zmleta pluta **ostane uvrščena** v tej tar. številki tudi, če je barvana, impregnirana, žgana ali ekspandirana po toplotnem postopku. Vendar pa je iz te tar. številke **izključena** aglomerirana pluta **(tar. št. 45.04).**

45.02 - PLUTA NARAVNA, Z ODSTRANJENO SKORJO ALI GROBO ŠTIRIKOTNO TESANA ALI V OBLIKI PRAVOKOTNIH BLOKOV, PLOŠČ, LISTOV ALI TRAKOV (VKLJUČNO Z NEDOKONČANIMI IZDELKI (BLANKS) Z OSTRIMI ROBOVI, ZA ČEPE IN ZAMAŠKE)

Ta tar. številka **vključuje <u>naravno pluto v ploščah:</u>**

(1) S popolnoma posneto zunanjo skorjo z žaganjem z žago ali kako drugače ***(pluta brez skorje);*** ali

(2) S posneto skorjo in brez notranje plasti, odrezano z žago ali kako drugače tako, da so površine približno vzporedne **(grobi pravokotni bloki*)*.**

Ta tar. številka **vključuje** tudi izdeleke, ki so **obdelani naprej** v oblike pravokotnih plošč, listov in trakov, dobljenih iz surove plute iz **tar. št. 45.01** z rezanjem obeh sprednjih strani in z rezanjem robov pod pravim kotom. Takšni izdeleki se uvrščajo v to tar. številko **neglede na to**, ali sestoje ali ne sestoje iz plutastih plasti, položenih ena na drugo in na to, če so med seboj zlepljene.

Bloki, plošče, lisi in trakovi, razrezani v druge oblike **razen** pravokotnih, štejejo za izdelke iz plute **(tar. št. 45.03).**

Listi iz plute, **ojačeni** s papirjem ali tkanino, vštevši tudi zelo tanke plutaste trakove v zvitkih za cigaretne ustnike, se prav tako uvrščajo v to tar. številko (izraz ***"plutast papir"*** se včasih nanaša na zelo tanke plutaste liste ali trakove tudi, če **nimajo** papirne podlage).

Ta tar. številka **vključuje** tudi ***nedokončane*** izdeleke *(blanks)* iz plute v obliki kock ali kvadratnih plošč z ostrimi robovi, vštevši tudi tiste, izrezane iz plošč, ki so sestavljene iz dveh ali več plasti skupaj. Vendar pa so iz te tar. številke **izključeni** podobni izdelki z zaobljenimi robovi **(tar. št. 45.03).**

45.03 - IZDELKI IZ NARAVNE PLUTE

4503.10 **- Čepi in zamaški**

4503.90 **- Drugo**

Ta tar. številka med drugim vključuje:

(1) **Zamaške vseh** vrst iz naravne plute, vštevši **tudi** nedokončane z zaobljenimi robovi *(blanks).* Plutasti zamaški **so lahko** včasih opremljeni s kovinsko, plastično kapico ali s kapico iz drugega materiala. Vendar pa se zamaški z grlom, zamaški za odmerjanje in drugi predmeti, pri katerih je plutast zamašek vzporedni del, uvrščajo **na druga mesta** v **Nomenklaturi**, pač glede na vrsto predmeta in na material, ki jim daje bistveni značaj.

(2) **Kolute, podstavke in tesnila** iz naravne plute za razne zamaške za steklenice, kozarce, plutaste vložke ali srajčke za notranjo stran vratu steklenic.

(3) **Bloke, plošče, liste in trakove** iz naravne plute, razrezane v razne oblike, razen v pravokotne, **rešilne pasove**, plovce za ribiške mreže, pregrinjala za kopalniška tla, podstavke za stole, pisalne stroje ter **druga pregrinjala in podstavke.**

(4) **Najrazličnejša oprijemala, ročaje za nože, tesnila, obročasta tesnila** (**razen** tistih v kompletih iz **tar. št. 84.84**).

Vendar pa so iz te tar. številke **izključeni:**

(a) obutev in deli obutve, vštevši zamenljivi vložki iz **64. poglavja,**

(b) klobuki in druga naglavna pokrivala ter njihovi deli iz **65. poglavja,**

(c) kovinski zamaški iz navadnih kovin s plutastimi obroči ***(kronski zamaški*) (tar. št. 83.09),**

(d) plutasti čepi za patrone **(tar. št. 93.06)** in

(e) igrače, predmeti za družabne igre ter športni rekviziti, vštevši plovce za ribiške palice in njihove dele **(95. poglavje).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 4503.10

Čepi iz zamaški iz **tar. podštevilke 4503.10** so kosi naravne plute, oblikovani kot valji s pravilnimi ali nekoliko poševnimi stranmi, ali pa v obliki pravokotnih prizem z zaobljenimi bočnimi robovi. **Lahko** so barvani, polirani, parafinirani, preluknjani, obeleženi z ognjem ali z barvo. Nekateri polni plutasti zamaški imajo razširjeno glavo ali glavo iz kovine ali plastične mase itd. Čepi in zamaški se uporabljajo **za zapiranje** posod. Votli zamaški (ali *školjkasti čepi)* služijo za prekrivanje **na primer** steklenih čepov za steklenice ali za steklenice iz keramike.

Ta tar. podštevilka **vključuje** tudi polizdeleke za čepe in zamaške, katere je moč prepoznati po njihovih zaobljenih robovih.

Ta tar. podštevilka **ne vključuje** tankih plutastih ploščic - kolutov, ki se uporabljajo **kot tesnila kronskih zamaškov (tar. podšt. 4503.90).**

45.04 - AGLOMERIRANA PLUTA (Z VEZIVI ALI BREZ NJIH) IN IZDELKI IZ AGLOMERIRANE PLUTE

4504.10 **- Bloki, plošče, listi in trakovi; ploščice vseh oblik, valji s polnim prerezom, vključno kolute**

4504.90 **- Drugo**

Aglomerirano pluto izdelujejo z aglomeriranjem granulirane, drobljene ali zmlete plute, predvsem s pomočjo **toplote** in **pritiska:**

(1) **Z dodajanjem *vezivnih* materialov** (**na primer** nevulkaniziranega kavčuka, lepil, umetne smole, katrana, želatine) ali

(2) **Brez dodajanja *veziv***, pri temperaturi **okoli 300°C.** V slednjem primeru deluje kot vezivo naravna smola plute.

Aglomerirana pluta, ki se uvršča v to tar. številko, je **lahko impregnirana** (**na primer** z oljem), ali pa ojačena s podlago iz papirja ali tkanine, vendar **pod pogojem,** da nima značaja linoleja ali drugih podobnih materialov, ki se uvrščajo v **tar. št. 59.04.**

Aglomerirana pluta najpogosteje ohranja lastnosti naravne plute in je predvsem odličen toplotni in zvočni izolacijski material. Večinoma pa dodatek veziv, uporabljenih pri aglomeraciji, **spremeni** nekat-

ere od značilnih lastnosti plute, posebno specifično težo in odpornost proti raztezanju in lomu. Razen tega je **prednost** aglomerirane plute, da je primerna za takojšnje oblikovanje v katerikoli velikosti ali obliki. Aglomerirano pluto uporabljajo pri izdelavi skoraj istih vrst izdelekov, omenjenih v **tar. št. 45.03, vendar pa zelo redko** za izdelavo zamaškov. Pogosteje od naravne plute se aglomerirana pluta uporablja za okrogla tesnila - kolute za kronske zamaške.

Aglomerirana pluta se veliko (raje kot naravna pluta) uporablja tudi **za gradbene materiale** v obliki plošč, blokov ali ploščic in oblikovanih profilov (valji, školjke itd.) pri izoliranju in zaščiti toplovodov in parovodov ter za oblaganje cevi naftovodov, za ekspanzijska spajanja v gradbeništvu in v proizvodnji filtrov.

Glej komentar k **tar. št. 45.03,** ki govori o predmetih, **izključenih** iz te tar. številke.

46. POGLAVJE

IZDELKI IZ SLAME, ESPARTA ALI DRUGIH MATERIALOV ZA PLETARSTVO; KOŠARSKI IN PLETARSKI IZDELKI

OPOMBE

1. Z izrazom "**pletarski materiali**" so v tem poglavju mišljeni materiali, ki so v stanju ali obliki, primerni za pletenje, prepletanje in podobne postopke, kot so: slama, vrba ali iva, bambus, rogoza, trsje, leseni trakovi, trakovi iz drugih rastlinskih materialov (**npr**.: rafija, trakovi iz listja) ali lubje, nevpredena naravna tekstilna vlakna, monofili, trakovi ali podobni proizvodi iz plastičnih mas ali papirnati trakovi, razen trakov iz usnja, umetnega usnja ali kobučevine, netkanih materialov, človeških las, konjske žime, tekstilne predpreje ali preje ali monofilov, trakov in podobnega iz **54. poglavja**.

2. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) tapete in podobni proizvodi iz **tar. št. 48.14**;

   (b) motvozi, vrvi, vrvice in prameni, pleteni ali ne (**tar. št. 56.07**);

   (c) obutev, klobuki in druga pokrivala ter njihovi deli, ki se uvrščajo v **64. ali 65. poglavje**;

   (d) vozila in karoserije zanje, izdelani iz pletarskega materiala (**87. poglavje**);

   (e) proizvodi, ki se uvrščajo v **94. poglavje** (**npr**.: pohištvo, svetilke in svetila).

3. Pri tar. št. 46.01 so z izrazom "**pletarski material, pletenice in podobni proizvodi iz pletarskega materiala, povezanega v vzporedne pramene**" mišljeni pletarski materiali, pletenice ali podobni proizvodi iz pletarskega materiala, zloženi drug poleg drugega in med seboj povezani v obliki listov, ne glede na to, ali so vezivni materiali iz preje iz tekstilnih materialov ali ne.

SPLOŠNA DOLOČILA

Razen izdelekov iz slame, **vključuje** to **poglavje** polizdeleke (**tar. št. 46.01**) in nekatere predmete (**tar. št. 46.01 in 46.02**), izdelane ***s prepletanjem***, ***tkanjem*** ali na druge načine spajanja nevpredenega materiala, **med njimi še posebno:**

(1) Slamo, vrbovo ali ivino protje, rogozo, palmina vlakna, trsje, cepljena drevesna stebelca (les v tankih trakovih), vlečen les, trsje iz drugih rastlinskih materialov (**na primer** rafije ali ličkanja, trakove iz listja), vendar **pod pogojem**, da so **primerni** za pletarstvo, prepletanje in za podobne postopke.

(2) Nevpredena naravna tekstilna vlakna.

(3) **Monofile, trakove in** podobno iz plastičnih mas iz **39. poglavja** (**razen** monofilov, katerih prerez **ne presega 1 mm** in trakov vidne **širine do 5 mm** iz umetnih ali sintetičnih tekstilnih materialov, **54. poglavje**).

(4) Trakove iz papirja (vštevši tudi papir, prevlečen s plastično maso).

(5) Nekatere materiale, ki sestoje iz tekstilnega jedra (nevpredena vlakna, pletenice itd.), zamotanih ali prekritih s trakom iz plastičnega materiala, ali z debelo prevleko iz plastičnega materiala, tako da izdelek **nima več lastnosti** vlaken, pletenic itd., ki tvorijo to jedro.

Nekateri med temi materiali, posebno rastlinski izdeleki, so lahko pripravljeni (**na primer** cepljeni, vlečeni, oluščeni ipd., impregnirani z voskom, glicerinom itd.) in na ta način primerneje obdelani za pletenje, prepletanje in za podobne postopke.

V smislu tega poglavja, **ne štejejo** za pletarske materiali in njihove izdelke naslednji materiali in so iz tega poglavja **izključeni:**

(i) konjska žima **(tar. št. 05.03 ali Oddelek XI),**

(ii) **monofili** presekov, katerih nobena dimenzija ***ne presega 1 mm***, trakov in sploščenih cevi (vštevši trakove in sploščene cevi, prepognjene podolžini), neglede na to, ali so prešane ali ne (umetna slama ipd.), iz materialov iz umetnih in sintetičnih vlaken, **pod pogojem,** da vidna širina (t.j. širina v prepognjenem, sploščenem, prešanem ali preganjenem stanju) ***ne presega 5 mm*** **(Oddelek XI),**

(iii) tekstilna predpreja (**razen**, kadar je popolnoma prevlečena s plastično maso, kot je to opisano v prejšnjem odstavku **pod (5) (Oddelek XI),**

(iv) tekstilna prediva, ki so impregnirana, prevlečena, prekrita ali oblečena v plastične mase **(Oddelek XI),**

(v) trakovi iz usnja ali umetnega usnja (običajno **41. ali 42. poglavje**) ali iz polsta (klobučevine) ali netkanega materiala **(Oddelek XI)** ali iz človeških las **(5., 59., 65. in 67. poglavje)**.

Razen navedenega to **poglavje ne vključuje** še:

(a) jermenarskih in sedlarskih izdelkov **(tar. št. 42.01),**

(b) izdelkov iz bambusa iz **44. poglavja,**

(c) zidnih tapet ali prekrival iz **tar.št. 48.14,**

(d) motvozov, vrvi, vrvic in pramenov, tudi če so pleteni ali če so iz nevpredenih vlaken **(tar. št. 56.07),**

(e) vrvanih tkanin s podlago brez votka, zlepljene (bolduk) **(tar. št. 58.06),**

(f) obutve in delov obutve iz **64. poglavja,**

(g) klobukov in drugih naglavnih pokrival, vštevši tudi cilindre, iz **65. poglavja,**

(h) bičev **(tar. št. 66.02),**

(ij) umetnega cvetja **(tar. št. 67.02),**

(k) vozil in karoserij za vozila iz pletarskih materialov **(87. poglavje),**

(l) izdelekov iz **94. poglavja** (**na primer** pohištva, svetilk in svetil),

(m) izdelekov iz **95. poglavja** (**na primer** igrač, rekvizitov za igro in šport) in

(n) metel in ščetk **(tar.št. 96.03)** ter krojaških lutk itd. **(tar. št. 96.18).**

46.01 - PLETENICE IN PODOBNI IZDELKI IZ PLETARSKEGA MATERIALA, POVEZANI V TRAKOVE ALI NE; PLETARSKI MATERIALI, PLETENICE IN PODOBNI IZDELKI IZ PLETARSKEGA MATERIALA, POVEZANI V VZPOREDNE PRAMENE ALI TKANI V OBLIKI LISTOV, NE GLEDE NA TO, ALI SO DOKONČANI ALI NEDOKONČANI IZDELKI (NPR. PODSTAVKI, PREGRINJALA IN ZASTIRALA)

4601.10 **- Pletenice in podobni izdeleki iz pletarskega materiala, povezani v trakove ali nepovezani**

4601.20 **- Predpražniki, podstavki, pregrinjala in zastirala iz rastlinskih materialov**

- Drugo:

4601.91 **- - iz rastlinskih materialov**

4601.99 **- - drugo**

(A) **Pletenice in podobni izdeleki iz pletarskih materialov, sestavljeni v trakove ali ne**

Ta skupina **vključuje**:

(1) **Pletenice.** Pletenice sestoje iz pramen pletarskih materialov **brez** podlage in votka, ki se vzdolžno prepletajo strojno ali ročno. Z izmenjavanjem vrste materiala, barve, debeline in števila pramen, se dobijo različni dekorativni učinki.

Pletenice teh vrst so lahko sešite v širše trakove itd.

(2) **Izdeleke, pobodbe pletenicam** v smislu, da služijo za iste ali podobne namene in da so, čeprav dobljeni po drugačnih postopkih kot pletenice, prav tako oblikovani v vzdolžne oblike, podobne pasovom in drugim oblikam, značilnim za pletarske materiale. Ti izdeleki **vključujejo**:

(a) Izdeleke, izdelane iz dveh ali več pramen s sklapanjem, spajanjem ali drugačnim sestavljanjem (**razen** dekorativnih motivov iz **tar. št. 46.02**).

(b) Izdeleke (v trgovanju znane kot *"kitajska vrvica"),* ki sestoje iz ene vrste vrvice, izdelane iz nerazvlečenih rastlinskih materialov, ki so sestavljeni z enostavnim vpredanjem.

Našteto blago se uporablja predvsem **kot modno blago**, pa tudi za izdelavo pohištva, čevljev, podstavkov, košar itd.

Blago, ki spada v to tar. številko, **lahko** vsebuje vpredena tekstilna prediva, v kolikor služijo predvsem za spajanje ali za ojačenje, neglede na to, ali imajo tudi dekorativni učinek ali pa ga nimajo.

(B) **Pletarski materiali, pletenice in podobni izdeleki iz pletarskih materialov, povezani v vzporedne pramene, ali tkani v liste, vštevši dokončane izdeleke (<u>na primer</u> podstavki, pregrinjala, zastirala)**

Blago iz te skupine je sicer sestavljeno iz istih materialov, kot blago **iz skupine (A),** vendar se od slednjega **razlikuje** po tem, da ni izdelano iz pramenov s pletenjem in prepletanjem pramenov po dolžini, temveč je izdelano iz pramenov s tkanjem, skupaj s postopkom, podobnim kot pri tkaninah iz osnove in votka, ali pa je izdelano iz vzporednih pramen, ki ostanejo v tem položaju tako, da jih prečno povežejo konce ali pramene.

Tkano blago je lahko **v celoti** iz pletarskih materialov, **lahko** pa ima podlago iz pletarskega materiala, votek pa iz tekstilnega prediva, ali pa obratno, vendar **pod pogojem**, da je **edina vloga** tekstilnega prediva (razen vzporednega barvnega učinkovanja) povezovanje pletarskih materialov.

Podobno je z blagom, izdelanim **s povezovanjem** vzporednih pramen iz pletarskih materialov. Vezivo je lahko pletarski material, tekstilno predivo ali kak drug material. Blago, ki spada v to skupino, je lahko tudi **ojačeno** in podloženo s tekstilno tkanino in **vključuje**:

(1) **Polizdeleke,** kot so tkanine iz rafije, španskega trsa ali iz podobne tkanine, pa tudi bolj fine izdelke v kosih ali v metraži v obliki vpredenih niti, trakov za izdelavo modnega blaga, za tapetništvo itd..

(2) **Nekatere končane izdeleke, kot <u>na primer</u>:**

(a) **Podstavke** in **pregrinjala** (za prekrivanje tal itd.), še posebej tudi *kitajske* (ali *indijske*) podstavke in pregrinjala pravokotne ali drugih oblik, izdelana s tkanjem ali povezovanjem vzporednih pramenov iz pletarskih materialov z drugimi pletarskimi materiali, z vrvjo, vrvico itd..

(b) **Navadno rogozo** (kot slamnati podstavki, ki se uporabljajo v vrtnarjenju itd.).

(c) **Zastirala** ali panelne plošče, kot so **na primer** iz vrbe ali ive, gradbene plošče iz pletarskih materialov (iz slame, trsa, rogozi itd.), ki so vzporedno položeni, prešani ali povezanih skupaj v pravilnih razmikih z žico iz navadne kovine. Te gradbene plošče **so lahko** po vsej površini in po robovih prekriti s *kraft-lepenko*.

Ta tar. številka **izključuje** podstavke in pregrinjala iz kokosovih ali *"sisal"* vlaken in iz podobnih vlaken na osnovi vrvanja ali tkanega tekstilnega materiala **(57. poglavje).**

46.02 - KOŠARSKI, PLETARSKI IN PODOBNI IZDELKI, IZDELANI NEPOSREDNO V OBLIKE IZ PLETARSKEGA MATERIALA ALI IZ IZDELKI, KI SE UVRŠČAJO V TAR. ŠT. 4601, IZDELKI IZ PLUTE

4602.10 **- Iz rastlinskih materialov**

4602.90 **- Drugo**

Skladno z izključitvami, naštetimi v splošnih določilih k temu poglavju, **vključuje** ta tar. številka **naslednje izdeleke:**

(i) Izdeleke, izdelane neposredno v oblike iz pletarskih materialov.

(ii) Izdelke, narejene iz več sestavljenih izdelekov iz **tar. številke 46.01**, t.j. iz pletenic ali podobnih izdelekov, povezanih skupaj iz vzporednih pramen ali tkanih v liste.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** dokončanih izdelekov iz **tar. številke 46.01,** t.j. pletarskih materialov, pletenic in podobnih izdelekov iz pletarskih materialov v obliki listov, ki so že pridobili lastnosti dokončanega izdeleka, ker so bili zvezani skupaj v vzporedne pramene ali tkanine (**na primer:** podstavki, pregrinjala in zastirala). **Glej** komentar k **tar. št. 46.01, točka (B (2).**

(iii) Izdelke iz *lufe* (rokavice, tamponi itd.), podloženi ali nepodloženi.

Med takšne **predmete spadajo:**

(1) Koši, jerbasi, košare in košarski kontejnerji vseh vrst, z ali brez pokrova, vštevši koše za ribe in za sadje (brente).

(2) Podobne koše ali škatle iz prepletenih lesenih trakov. Vendar pa so iz te tar. številke izključeni koši iz neprepletenih lesenih trakov (**tar. št. 44.15**).

(3) Potne torbe in kovčki.

(4) Ročne torbice, nakupovalne torbe in podobno.

(5) Koši za jastoge in podobni predmeti, ptičje kletke in čebelji panji.

(6) Pladnji, košarice za steklenice, loparji za stepanje tepihov, namizni pribor in drugi gospodinjski predmeti.

(7) Motivi za modno blago in drugi modni predmeti, **razen tistih** iz **tar. št. 67.02**.

(8) Zaščitni slamnati ovitki za steklenice. Ti izdeleki se pojavljajo večinoma v obliki votlih čaš iz grobe slame ali iz podobnih materialov, so na grobo vzporedno razvrščene in povezane s predivom ali z vrvjo.

(9) Podstavki, izdelani s sestavljanjem oziroma s spajanjem dolgih pletenic v kvadratne, krožne in druge oblike ob povezovanju z vrvjo.

ODDELEK X

CELULOZA, LESNA ALI IZ DRUGIH VLAKNASTIH CELULOZNIH MATERIALOV; PAPIRNI IN KARTONSKI ODPADKI IN OSTANKI; PAPIR IN KARTON, PAPIRNI IZDELKI IN KARTONSKI IZDELKI

47. POGLAVJE

CELULOZA, LESNA ALI IZ DRUGIH VLAKNASTIH CELULOZNIH MATERIALOV; PAPIRNI ALI KARTONSKI ODPADKI IN OSTANKI

OPOMBA

1. Pri **tar. št. 47.02** je z izrazom "**topljiva kemična lesna celuloza**" mišljena kemična lesna celuloza, ki ima po masi **netopno frakcijo 92% ali več za sulfatno ali kavstično leseno celulozo**, **ali 88% ali več za sulfitno lesno celulozo po eni uri v 18% raztopini natrijevega hidroksida (NaOH)** pri temperaturi 20°C, pri čemer za sulfitno lesno celulozo vsebina pepela **ne presega 0,15% po masi**.

SPLOŠNA DOLOČILA

Celuloza iz tega poglavja sestoji **iz celuloznih vlaken**, dobljenih iz **raznih** rastlinskih materialov ali iz tekstilnih odpadkov rastlinskega izvora.

Najpomembnejša celuloza v mednarodnem trgovanju je **lesna celuloza**, ki se pojavlja pod imeni *"mehanska lesna celuloza", "kemična lesna celuloza"* in *"polkemična lesna celuloza",* pač glede na postopek pridobivanja. Les, ki se za njeno pridobivanje uporablja najpogosteje je: borov, smrekov, topolov, trepetlikin les, **vendar** se prav tako uporablja tudi trd les bukev, kostanjev, evkaliptusa in nekaterih vrst tropskega drevja.

Drugi materiali, iz katerih pridobivajo celulozo, so:

(1) bombažni linters,

(2) krpe (posebno bombažne, lanene in konopne) in tekstilni odpadki, kot so na primer odslužene vrvi,

(3) slama, esparto, lan, kitajska kopriva, juta, konoplja, sisal, sladkorni trs, bambus in razne druge trave in lubja ter

(4) odpadki in ostanki od papirja in kartona.

Lesna celuloza je lahko rjava ali bela. Lahko je napol beljena, beljena s kemikalijami ali nebeljena. Celulozo je šteti za beljeno, kadar je bila po postopku pridobivanja izpostavljena kateremkoli postopku, katerega namen je povečati stopnjo njene beline.

Razen, da se uporablja v proizvodnji papirja, se nekatere celuloze, še posebno beljene, uporabljajo kot celulozna surovina v proizvodnji raznih izdelkov, kot so **na primer:** umetni tekstilni materiali, plastične mase, laki in razstreliva. Lahko služijo tudi v živinski krmi.

Celulozo običajno **dobavljajo** v listih, zapakiranih v perforirane ali neperforirane bale, v vlažnbem ali suhem stanju, **včasih** pa se lahko pojavi v obliki plošč, zvitkov ali pa v obliki *prahu* ali *kosmičev.*

To poglavje **ne vključuje:**

(a) bombažnega lintersa **(tar. št. 14.04),**

(b) sintetične celuloze za papir, ki sestoji iz neurejenih polietilenskih ali propilenskih vlaken, v obliki listov **(tar. št. 39.20),**

(c) vlaknenih lesenih plošč **(tar. št. 44.11),**

(d) filtrirnih blokov in plošč iz papirne mase **(tar. št. 48.12)** in

(e) drugih izdelkov iz papirne mase **(48. poglavje)**.

Prav tako je iz tega poglavja **izključena** kemijsko čista celuloza (**na primer:** mikrokristalna celuloza), uvršča se v **39. poglavje (npr. tar. št. 39.12).**

47.01 - MEHANIČNA LESNA CELULOZA (LESOVINA)

Mehansko lesno celulozo pridobivajo zgolj po mehanskem postopku, t.j. z zmanjševanjem ali mletjem lesa, s katerega je le posneto lubje, včasih pa tudi grče. Postopek je mehanska predelava pod curkom vode.

Z mletjem, brez predhodnega parjenja, dobijo t.i. *"belo"* mehansko lesno celulozo, katere vlakna so natrgana in oslabljena. Les lahko pred mletjem parijo in tako dobijo celulozo z rjavimi vlakni **(rjava mehanska lesna celuloza).**

Celuloza, **imenovana *"mehanska lesna celuloza, dobljena z rafinerjem"*,** predstavlja nadaljnji razvojni korak od tradicionalnega postopka z mletjem. med tem postopkom se lesni delci v rafinerju s koluti zmanjšujejo tako, da prehajajo med dvema togima ploščama, ki sta postavljeni zelo blizu ena drugi in od katerih se ena ali obe vrtita. Celulozo **večje kvalitete** dobijo, če se lesni delci predhodno obdelajo s toploto, kar jih zmehča in tako lajša razvlaknjevanje, ki poteka z manj poškodbami vlaken. Tako dobljena celuloza je boljša od tiste, pridobljene po tradicionalnem postopku.

Osnovne vrste mehanske lesne celuloze so:

Lesovina, dobljena v defibratorjih s kamnom (SGW) iz oblatov ali blokov pri atmosferskem pritisku.

Lesovina, dobljena v defibratorjih s kamnom (PGW) iz oblatov ali blokov pri povečanem pritisku.

Lesovina, dobljena v rafinerjih (RMP) iz rezanice ali vaferjev pri atmosferskem pritisku.

Termo-mehanska celuloza (*lesovina*) (TMP), dobljena iz rezanice ali vaferjev v rafinerjih po obdelavi lesa pod visokim pritiskom.

Poudariti je treba, da je lahko celuloza, dobljena v rafinerju, **kemično obdelana**. Takšna celuloza se uvršča v **tar. št. 47.05.**

Mehanska lesna celuloza se praviloma **ne uporablja** kot taka, saj so njena vlakna razmeroma kratka in bi lahko tvorila le izdelke majhne trdnosti. V proizvodnji papirja se **najpogosteje** meša s kemično celulozo. Tudi **časopisni papir** se običajno izdeluje iz takšne mešanice (**glej Opombo 3 k 48. poglavju).**

47.02 - TOPLJIVA KEMIČNA LESNA CELULOZA

Ta tar. številka **vključuje samo** kemično lesno celulozo, ki ***je topljiva*** in kot je opredeljena v **Opombi 1** k temu poglavju. To celulozo rafinirajo ali prečiščujejo, da bi ustrezala namenu uporabe. Uporablja se v proizvodnji *regenerirane celuloze*, *celuloznih etrov* in *estrov* ter izdelkov iz teh materialov, kot so: plošče, listi, filmi, folije in trakovi, tekstilna vlakna in nekatere vrste papirja (**na primer** papir - podlago za papir, občutljiv na svetlobo, filtrirni papir in rastlinski pergamin). Glede na končno uporabo ali glede na končni izdelek, se takšna celuloza imenuje tudi ***"viskozna celuloza", "acetatna celuloza"*** itd.

Kemično lesno celulozo dobivajo tako, da najprej zmanjšajo les na drobne delce, nato pa te delce obdelajo **s kemikalijami**. Rezultat tega postopka je, da je iz celuloze **odstranjen** večji del *lignina* in neceluloznih snovi.

Običajno uporabljajo **naslednje kemikalije**: natrijev hidroksid **(postopek s *"sodo"),*** zmesi *natrijevega hidroksida* in *natrijevega sulfata*, ki se deloma pretvori v *natrijev sulfid* ***("sulfatni"*** **proces),** *kalcijev bisulfit* ali *magnezijev bisulfit*, znana tudi kot kalcijev kisli sulfit **oziroma** *magnezijev kisli sulfit* ***("sulfitni"*** **postopek).**

Dobljeni izdelek **je boljši** zaradi daljših vlaken in ker je bogatejši s celulozo, kot pa mehanska celuloza, izdelana iz iste surovine.

S pomočjo široke palete kemičnih in fizikalno-kemičnih postopkov pridobivajo **topljivo celulozo**. Njeno pridobivanje lahko zahteva (poleg beljenja), še kemično prečiščevanje, odstranjevanje smol, depolimerizacijo, zmanjšanje vsebnosti pepela in uravnavo reaktivnosti. Največ teh postopkov **kombinirajo** v kompleksu beljenja in prečiščevanja.

47.03 - KEMIČNA LESNA CELULOZA, KAVSTIČNA ALI SULFATNA, RAZEN TOPLJIVE

- Nebeljena:

4703.11 **- - iglavcev**

4703.19 **- - neiglavcev**

- Polbeljena ali beljena:

4703.21 **- - iglavcev**

4703.29 **- - neiglavcev**

Kavstično ali sulfatno celulozo pridobivajo s kuhanjem lesa, ki je običajno v obliki iverja, v močnih alkalnih raztopinah. Alkalija za kuhanje kavstične sode je raztopina *natrijevega hidroksida*, za kuhanje sulfatne celuloze pa se uporablja **modificirana** raztopina *natrijevega hidroksida*. Izraz ***"sulfatni"*** izhaja iz **natrijevega sulfata, katerega del se pretvori v natrijev sulfid.** Uporablja se v fazi priprave alkalije za kuhanje. **Sulfatna celuloza je najpomembnejša**. Sama proizvodnja pa je za okolje prijazna, saj ima običajno zaprt sitem kroženja vode.

Celulozno pulpa iz teh postopkov se uporablja v proizvodnji absorbcijskih izdelekov, kot so **na primer:** vložki in planice za dojenčke, pa tudi za papir in karton, ki zahtevata veliko odpornost proti trganju in raztezanju ter odpornost proti prebojnosti.

47.04 - KEMIČNA LESNA CELULOZA, SULFITNA, RAZEN TOPLJIVE

- Nebeljena:

7403.11 **- - iglavcev**

4703.19 **- - neiglavcev**

- Polbeljena ali beljena:

4703.21 **- - iglavcev**

4703.29 **- - neiglavcev**

Sulfitni postopek običajno uporablja kislo raztopino in je dobil ime po raznih *"**sulfitnih**"* kemikalijah, kot so *kalcijev bisulfit (kalcijev kisli sulfit*), *magnezijev bisulfit (magnezijev kisli sulfit), natrijev bisulfit (natrijev kisli sulfit), amonijev bisulfit (amonijev kisli sulfit),* ki se lahko uporabijo v času priprave tekočine za kuhanje (**glej komentar k tar. številki 47.02**). Ta raztopina vsebuje prost žveplov dioksid. Ta postopek je veliko v uporabi pri obdelavi vlaken *smrekovega* ali *omorikinega* lesa.

Sulfitna celuloza, se uporablja sama ali zmešana z drugimi celulozami za proizvodnjo raznih vrst pisalnega ali tiskarskega papirja. Uporablja se tudi med drugim **za izdelavo** papirja, ki ne prepušča maščob, in glaziranega, prozornega papirja.

47.05 - POLKEMIČNA LESNA CELULOZA

Ta tar. številka **vključuje** lesno celulozo, dobljeno **s kombinacijo mehanskega in kemičnega postopka** pridobivanja celuloze. Takšno celulozo različno **imenujejo:** ***polkemična, kemično-mehanska*** celuloza itd.

Polkemično celulozo pridobivajo po dvodelnem postopku. Les, običajno v obliki iverja ali delcev, se najprej kemično zmehča, nato pa ga mehansko prečistijo. Takšna celuloza vsebuje velik del nečistoč in ligninsko snov, uporablja pa se predvsem **za papir srednje** kvalitete. Ponavadi jo poznajo kot ***nevtralno sulfitno polkemično celulozo*** **(NSSC),** kot ***bisulfitno polkemično celulozo*** ali kot kraft - polkemično celulozo.

Kemično-mehanska celuloza.

Po tem postopku pridobivajo celulozo v rafinerjih iz iverja, skobljance, žagovine in iz podobnih oblik. Les se najprej zmanjšuje do vlaknastega stanja zaradi abrazije, povzročene s pomočjo dveh plošč, postavljenih zelo blizu ena drugi, od katerih se ena ali obe vrtita. Pred ali v času postopka dodajajo majhne količine kemikalij, da bi bilo razvlaknjevanje lažje. Les je lahko izpostavljen pari pod različnim pritiskom, pri različnih temperaturah in različno dolgo. Odvisno od kombinacije uporabljenih postopkov ter od njihovega zaporedja, je ***kemično-mehanska*** **celuloza znana tudi kot:**

- kemično-termično-mehanska (CTMP),

- kemično-rafinirana-mehanska celuloza (CRMP) ali

- termo-kemo-mehanska celuloza (TCMP).

Kemično-mehanska celuloza se med drugim uporabljajo za proizvodnjo **časopisnega papirja** (**glej Opombo 3 k 48. poglavju**). Uporabljajo se tudi za izdelavo robčkov in grafičnega papirja

Ta tar. številka **vključuje** tudi celulozo, znano kot ***"screenings".***

47.06 - CELULOZA IZ VLAKEN, DOBLJENIH Z RECIKLAŽO STAREGA PAPIRJA ALI LEPENKE ALI IZ DRUGIH VLAKNASTIH CELULOZNIH MATERIALOV

4706.10 **- Celuloza iz bombažnega lintersa**

4706.20 **- Celuloza iz vlaken, dobljenih z reciklažo starega papirja ali lepenke**

- Druga:

4706.91 **- - mehanična**

4706.92 **- - kemična**

4706.93 **- - polkemična**

Pomembnejše vrste **vlaknastih celuloznih** materialov, ki se uporabljajo za proizvodnjo celuloze, so (**razen lesa**) navedeni v splošnih določilih komentarja k temu poglavju.

Celulozna vlakna pridobljena iz ***recikliranih* odpadkov** starega papirja ali lepenke, se običajno pojavljajo v obliki suhih bal in vsebujejo **heterogeno mešanico** celulozni vlaken. **Lahko** so belejna ali nebeljena. Ta celulozna vlakna so pridobljena po serij mehanskega ali kemičnega čiščenja in razbarvanja *(de-inking)*. Odvisno od vhodnih surovin in **vključuje** predelave, lahko vsebujejo male količine **ostankov** kot so: črnilo, glina, škrob, polomerne premaze ali lepila.

Celulozo iz te tar. številke, **razen tiste**, ki jo dobijo iz recilkiranja satarega papirja ali lepenke, **lahko** pridobivajo po mehanskem, kemičnem ali kombiniranem kemično-mehanskem postopku.

47.07 - PAPIRNI ALI KARTONSKI ODPADKI IN OSTANKI

4707.10 - **Iz nebeljenega kraft-papirja ali kartona ali valovitega papirja ali kartona**

4707.20 - **Papirja ali kartona, dobljenih pretežno iz beljene kemične celuloze, nebarvan v masi**

4707.30 **- Papirja ali kartona, dobljenih pretežno iz lesovine (časopisi, revije in podobne tiskovine)**

4707.90 **- Drugo, vključno z nesortiranimi odpadki in ostanki**

Odpadki od papirja, lepenke ali kartona, ki se uvrščajo v to tar. številko, **<u>vključujejo:</u>** odrezke, odcepke, raztrgane, razrezane, stare dnevnike in časopise, popravke in tiskarske odpadke ter podoben material.

Ta tar. številka **vključuje** tudi poškodovane izdelke iz papirja, lepenke ali kartona.

Takšne odpadke **ponavadi** uporabljajo za izdelavo papirne mase in se pogosto dobavljajo stisnjeni v bale. **Vendar** je treba pripomniti, da ostanejo uvrščeni v tej tar. številki **tudi, če bi** se lahko uporabili v kakšne druge namene (**<u>na primer</u>** za pakiranje ipd.).

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** papirno volno, tudi če je pripravljena iz odpadkov od papirja **(tar. št. 48.23).**

Ta tarifna številka tudi **izkjučuje** odpadke in ostanke papirja, lepenke ali kartona, ki vsebujejo ***plemenite kovine*** in ki so namenjeni za ponovno pridobivanje plemenitih kovin, **<u>na primer:</u>** ostanki, odrezki, odpadki fotografskega papirja ali kartona, ki **vsebujejo srebro** ali **njegove spojine**, se zato uvrščajo (**tar.št. 71.12).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 4707.10, 4707.20 in 4707.30

Čeprav, praviloma **tarifne podštevilke: 4707.10, 4707.20 in 4707.30 vključujejo** zložene *(sortirane)* papirnate odpadke, pa na uvrščanje v katerokoli izmed navedenih tar. podštevilk **ne vpliva** prisotnost majhnih količin papirja ali materiala **iz katerekoli druge** tar. podštevilke **tarifne številke 47.07.**

48. POGLAVJE

PAPIR IN KARTON; IZDELKI IZ PAPIRNE MASE, PAPIRJA ALI KARTONA

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) proizvodi iz **30. poglavja**;

   (b) tiskarske folije iz **tar.št. 32.12**;

   (c) odišavljen papir ali papir, impregniran ali prevlečen s kozmetičnimi preparati (**33. poglavje**);

   (d) papir ali celulozna vata, natopljena, premazana ali prevlečena z milom ali detergentom (**tar.št. 34.01**) ali pološčena s kremami ali podobnimi preparati (**tar.št. 34.05**);

   (e) papir in karton, občutljiva na svetlobo, iz **tar.št. 37.01 do 37.04**;

   (f) papir, impregniran z diagnostičnimi ali laboratorijskimi reagenti (**tar. št. 38.22**);

   (g) proizvodi iz večslojnih plastičnih listov, ojačenih s papirjem ali kartonom, proizvodi, ki so sestavljeni iz enega sloja papirja ali kartona, prevlečenega ali prekritega s slojem plastične mase, katerega **debelina je večja od polovice celotne debeline**, ali proizvoda iz takih materialov, razen tapet iz **tar.št. 48.14** (**39. poglavje**);

   (h) proizvodi, ki se uvrščajo v **tar.št. 42.02** (**npr**. predmeti za potovanje);

   (ij) proizvodi iz **46. poglavja** (proizvodi iz pletarskega materiala);

   (k) papirna preja in izdelki iz papirne preje **(XI. oddelek**);

   (l) proizvodi iz **64. in 65. poglavja**;

   (m) brusilni papir ali karton (**tar.št. 68.05**) ali sljuda na papirni ali kartonski podlagi (**tar. št. 68.14**) (papir ali karton, premazana ali prevlečena s prahom iz sljude, pa se uvrščata v to poglavje);

   (n) kovinske folije na papirni ali kartonski podlagi (**XV. oddelek**);

   (o) izdelki iz **tar.št. 92.09**;

   (p) izdelki iz **95. poglavja** (**npr**.: igrače, rekviziti za igro in šport) ali **96. poglavja** (**npr**. gumbi).

2. V skladu s 6. opombo **obsegajo tar. št. 48.01 do 48.05** papir in karton, ki sta bila v postopku glajenja, glaziranja ali podobnih postopkih dodelave, z vodnim tiskom, površinskim klejenjem, ter papir, karton, celulozno vato, trakove iz celuloznih vlaken, barvane ali marmorirane v masi po kateri koli metodi. **Razen** v primeru tar. št. 48.03, kjer je določeno drugače, te tarifne številke ne obsegajo papirja, kartona, celulozne vate ali listov in trakov iz celuloznih vlaken, ki so drugače obdelani, npr. premazani, prevlečeni ali impregnirani.

3. V tem poglavju je z izrazom "**časopisni papir**" mišljen nepremazan papir, ki se uporablja za tiskanje časopisov, od skupne količine vlaken pa vsebuje po masi najmanj 65% lesnih vlaken, dobljenih z mehaničnim postopkom ali kemično - mehaničnim postopkom,, neklejan, površinske hrapavosti - Parker Print Surf (1MPa) na vsaki strani presegajoč 2,5 μ, z maso od vključno 40 do vključno 65 g/m^2.

4. Poleg ročno izdelanega papirja in kartona, **obsega tar.št. 48.02** samo papir in karton, izdelan pretežno iz beljene celuloze ali iz celuloze, dobljene po mehaničnem postopku, ki **izpolnjujeta enega naslednjih pogojev**:

- za papir ali karton, **mase do vključno 150 g/m^2:**

(a) ki vsebuje **10% ali več vlaken,** dobljenih po **mehaničnem postopku**, in:

1. z maso do vključno 80 g/m^2 ali
2. barvani v masi; ali

(b) ki vsebuje **nad 8% pepela** in

1. z maso do vključno 80 g/m^2 ali
2. barvani v masi; ali

(c) ki vsebuje **nad 3% pepela** in ima **60% belino ali večjo** (*);

(d) ki vsebuje **nad 3%**, vendar **ne več kot 8% pepela** in ima **belino pod 60%** (*), in indeks raztržne odpornosti **enak ali manjši od 2,5 kPam^2/g**;

(e) ki vsebuje do **vključno 3%** pepela in ima **belino 60% ali večjo** (*) in indeks raztržne odpornosti **enak ali manjši od 2,5 kPam^2/g**;

- za papir ali karton, **z maso nad 150 g/m^2**:

(a) barvan v masi; ali

(b) ki ima **belino 60% ali večjo** (*); in

1. **debeline do vključno 225**µ; ali
2. **debeline nad 225 do vključno 508**µ z deležem pepela nad 3%; ali

(c) ki ima belino pod 60% (*), debelino **do vključno 254**µ in nad 8% pepela.

Vendar pa tar.št. 48.02 **ne obsega** filtrirnega papirja ali kartona (vključno papirja za čajne vrečke) ali polstenega papirja ali kartona.

5. Z izrazom "**kraft papir in karton**" sta v tem poglavju mišljena papir in karton, ki od skupne količine vlaken vsebujeta po masi **najmanj 80% vlaken**, dobljenih s kemičnim sulfatnim ali natron (kavstičnim) postopkom.

6. **Razen** v tistih tar. št., kjer so zahtevki drugačni, se papir, karton, celulozna vata ter listi in trakovi iz celuloznih vlaken, ki ustrezajo poimenovanju iz dveh ali več tar.št. 48.01 do 48.11, uvrščajo v zadnjo izmed navedenih tarifnih številk.

7. (A) **Tar.št. 48.01, 48.02, 48.04 do 48.08, 48.10 in 48.11 obsegajo samo** papir, karton, celulozno vato ter liste in trakove iz celuloznih vlaken:

(a) **v trakovih ali zvitkih, širokih nad 15 cm**;

(b) **v pravokotnih listih (vključno kvadratnih), katerih neprepognjena stranica meri nad 36 cm, druga pa nad 15 cm**.

Vendar pa se **ročno izdelana** papir in karton ne glede na velikost in obliko, v katerih sta neposredno izdelana, z neobdelanimi robovi, **uvrščata v tar.št. 48.02** v skladu s 6. opombo k temu poglavju.

---

* Belina se meri z metodo Elrepho, GE ali s katero koli mednarodno priznano metodo za preizkušanje beline.

(B) **Tar. št. 48.03 in 48.09**, se nanašata samo na papir, celulozno vato, staničevino iz celuloznih vlaken s sledečimi merami:

(a) **v trakovih** ali zvitkih, širine, ki **presega 36 cm**

ali

(b) **v pravokotnih listih** (vključno kvadratnih), z **eno stranico, ki presega 36 cm, druga pa presega 15 cm** v neprepognjenem stanju.

8. Pri **tar.št. 48.14** so z izrazom "**zidne tapete in podobne stenske obloge**" mišljeni samo:

(a) papir v zvitkih, katerih **najmanjša širina je 45 cm**, vendar **ne večja kot 160 cm**, in je primeren za dekoracijo zidov ali stropov;

(i) z zrnato površino, reliefno okrašen, površinsko pobarvan, s tiskanimi vzorci ali drugače površinsko okrašen (npr. s tekstilnimi kosmiči), nepremazan ali premazan ali prekrit s plastično prozorno zaščitno plastjo;

(ii) z neravno površino, ki je nastala z vdelovanjem delcev lesa, slame itd.;

(iii) premazan ali prevlečen na sprednji strani s plastično maso, slojem plastične mase zrnate površine, reliefno okrašen, barvan, s tiskanimi vzorci ali drugače okrašen;

(iv) na sprednji strani prekrit s pletarskim materialom, med seboj spojenim ali nespojenim v vzporednih nitih ali tkanini;

(b) papirne bordure in frize, obdelane na predhodni način, v zvitkih, primerne za okraševanje sten ali stropov;

(c) stenske papirne obloge, izdelane v več delih, v zvitkih ali listih, tiskane tako, da ko se nalepijo na zid, predstavljajo pejsaž, sliko ali motiv.

Proizvodi na osnovi papirja ali kartona, primerni za prekrivanje tal in za prekrivanje sten, se uvrščajo v tar.št. 48.15.

9. **Tar.št. 48.20 ne obsega** prostih listov in kartic, razrezanih v določene velikosti, tiskanih ali netiskanih, reliefnih ali luknjanih.

10. **Tar.št. 48.23 obsega** med drugim luknjan papir in kartonske kartice za jacquardske in podobne stroje in papirne čipke.

11. **Razen** proizvodov iz **tar.št. 48.14 ali 48.21** se papir, karton, celulozna vata in izdelki iz njih s tiskanimi motivi, besedili ali ilustracijami, ki niso stranski in ki niso nepomembni glede na glavno rabo teh proizvodov, uvrščajo v **49. poglavje**.

OPOMBE K PODŠTEVILKAM

1. Pri **tar. podšt. 4804.11 in 4804.19** sta z izrazom "**kraftliner**" mišljena strojno dodelana ali strojno glajena papir in karton, ki od skupne količine vlaken vsebujeta po masi najmanj 80% lesnih vlaken, dobljenih s kemičnim sulfatnim ali natronskim (kavstičnim) postopkom, v zvitkih, z **maso nad 115 g/m^2** in **z minimalno razpočno trdnostjo po Mullenu**, kot je navedeno v naslednji tabeli, ali z linearno interpoliranim ali ekstrapoliranim ekvivalentom za katero koli drugo maso.

Masa v g/m^2	Najmanjša razpočna trdnost po Mullenu v kPa
115	393
125	417
200	637
300	824
400	961

2. Pri **tar.podšt. 4804.21 in 4804.29** je z izrazom "**kraftpapir za vreče**" mišljen strojno izdelan papir, ki od skupne količine vlaken vsebuje **po masi najmanj 80% vlaken**, dobljenih s **kemičnim sulfatnim ali natronskim (kavstičnim) postopkom**, v zvitkih, **mase 60 g/m^2 ali več vendar manj kot 115 g/m^2**, in izpolnjuje enega **naslednjih pogojev**:

   (a) ima razpočno trdnost po Mullenu **ne več kot 3,7 kPam^2/g** in faktor raztezanja več kot 4,5% v prečni smeri in nad 2% glede na smer gibanja traku pri proizvodnji papirja v stroju;

   (b) minimalno odpornost proti **raztrganju in raztezanju**, navedeno v naslednji tabeli, ali linearno interpoliran ekvivalent za katero koli drugo maso:

Masa g/m^2	Najmanjša raztržna odpornost mN		Najmanjša odpornost proti raztezanju kN/m	
	v smeri gibanja traku	v smeri gibanja traku + prečna smer	v prečni smeri	strojno v smeri gibanja traku + prečna smer
60	700	1510	1,9	6
70	830	1790	2,3	7,2
80	965	2070	2,8	8,3
100	1230	2635	3,7	10,6
115	1425	3060	4,4	12,3

3. Pri **tar.podšt. 4805.10** je z izrazom "**papir iz polkemične celuloze za valoviti sloj (fluting)**" mišljen papir v zvitkih, ki vsebuje od skupne količine vlaken najmanj 65% nebeljenih vlaken iz trdega lesa, dobljenih s polkemičnim postopkom in ima odpornost proti stiskanju, merjeno po metodi CMT 60 (Concora Medium Test s 60 minutami naravnavanja klimatizacije) nad 196 Newtonov pri relativni vlažnosti 50% in pri temperaturi 23°C.

4. Pri **tar.podšt. 4805.30** je z izrazom "**sulfitni ovojni papir**" mišljen strojno glaziran papir, ki od skupne količine vlaken vsebuje po masi nad 40% lesnih vlaken, dobljenih s sulfitnim postopkom, do vključno 8% pepela in ima raztržni indeks po Mullenu najmanj 1.47kPam^2/g.

5. Pri **tar.podšt. 4810.21** je z izrazom "**papir majhne teže, premazan**" mišljen papir, ki je premazan z obeh strani in ima skupno maso do 72 g/m^2, maso premaza do 15 g/m^2 na stran, na podlagi, ki od skupne količine vlaken vsebuje po masi najmanj 50% vlaken, dobljenih z mehaničnim postopkom.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Opomba 1

V tej **Opombi** je najmanjša **razpočna** vrednost po *Mullenu* izražena v **kilopaskalih (kPa).** Ekvivalenti v **g/m^2** so naslednji:

masa g/m2	kPa	g/cm^2
115	393	4.030
125	417	4.250
200	637	6.500
300	824	8.400
400	961	9.800

Izračunavanje srednje vrednosti *(interpolacija)* ali za vrednost **nad 400** (*ekstrapolacija*) temelji na naslednjih formulah:

Temeljna masa	Najmanjša razpočna sila po Mullenu v g/cm^2
do 125 g/m^2	Temeljna masa (g/m^2) x 22 + 1.500
nad 125 in do 200 g/m^2	Temeljna masa (g/m^2) x 30 + 500
nad 200 in do 300 g/m^2	Temeljna masa (g/m^2) x 19 + 2.700
nad 300 g/m^2	Temeljna masa (g/m^2) x 14 + 4.200

Opomba 2

Za papir mase po **m^2**, ki spadajo med vrednosti, označene **v tej Opombi**, se lahko najmanjša razpočna odpornost izračuna (**z napko, ki ne presega 2%**) na osnovi **naslednje tabele:**

	Minimum
Razpočna odpornost v smeri gibanja traku (mN) (*zaokroženo na približno 0 ali na 5 milinewtonov)*	Temeljna masa g/m^{2}x 13,23 - 94,64
Razpočna odpornost v smeri gibanja plus povprečna smer (mN) (*zaokroženo, kot je navedeno zgoraj)*	Temeljna masa g/m^{2}x 28,22 - 186,2
Razpočna odpornost v povprečni smeri (kN/m)	Temeljna masa g/m^{2}x 0,0049 - 0,8186
Razpočna odpornost v smeri gibanja traku plus povprečna smer (kN/m)	Temeljna masa g/m^2 x0,1143 - 0,829

SPLOŠNA DOLOČILA

V komentarju k temu poglavju **vključuje** določilo za *"papir"* (če ni drugače določeno) tudi določilo za *"karton",* **neglede** na debelino in težo.

Papir sestoji iz celuloznih vlaken **celuloze** iz **47. poglavja**, ki so v obilki listov. Številni izdeleki, kot **na primer:** materiali za vrečke za čaj, sestoje **iz mešanice** teh celuloznih vlaken in tekstilnih vlaken (posebno umetnih ali sintetičnih vlaken, opredeljenih v **Opombi 1 k 54. poglavju**). Kadar po masi **prevladujejo tekstilna vlakna**, izdelekov **ni šteti za papir** in jih je treba uvrstiti kot netkane tekstilne materiale (**tar. št. 56.03**).

Da bi se **izgonili razlikam**, ki izhajajo iz različnih načinov proizvodnje, je zelo zaželjeno, da **vse administracije** uporabljajo testne metode **Mednarodne organizacije za standardizacijo** *(International Organization for Standardization* - **ISO),** kadar določajo fizikalne lastnosti papirja in lepenke iz **48. poglavja**. Ko naletimo v **48. poglavju** na analitske in fizikalne kriterije, so pri tem mišljeni **naslednji standardi ISO:**

Vsebnost pepela:

ISO 2144 Papir in lepenka - -določanje **vsebnosti pepela**

Sijaj:

ISO 2470 Papir in lepenka - meritev faktorja **difuzije modrega odseva** (ISO sijaj)

Razpočna ("*Bursting"*) moč ali razpočni ("*burst"*) indeks:

ISO 2785 Papir - **določitev razpočne moči**

ISO 2759 Lepenka - **določitev razpočne moči**

CMT 60 (odpornost proti mečkanju):

ISO 7263 Srednje mečkljiv - določitev površinske **odpornosti proti mečkanjupo laboratorijskem brazdanju-*fluting***

Sestava vlaken:

ISO 9184/1-3 Papir, lepenka in pulpe - **analiza vlaken**

Grmatura (masa):

ISO 536 Papir in lepenka - **določitev gramature (mase)**

Površinska hrapavost (*Parker Print-Surf*):

ISO 8791/4 Papir in lelenka - **določitev hrapavosti/mehkosti (metodazračne tesnosti)**

Debelina posameznega lista (*caliper):*

ISO 534 Papir in lepenka - **določitev debeline in volumske gostote ali gostote lista**

Odpornost proti trganju:

ISO 1974 Papir - **določitev odpornosti proti trganju *(Elmendorfova metoda*)**

Napetostna *(tensile)* **jakost in razteznost:**

ISO 1924/2 Papir in lepenka - **določitev napetostnih lastnosti - 2. Del: Metoda konstantnega razmerja elongacije**

Izdelovanje papirja (ročna ali strojna) lahko delimo v **tri faze**:

- priprava papirne mase,
- oblikovanje listov ali tkiva in
- dodelava.

PRIPRAVA PAPIRNE MASE (PULPE ZA PAPIR)

Papirna masa ali pulpa se pripravlja z mešanjem - če je potrebno, z mešanjem s polnili, lepilom ali po potrebi z barvilom in z razredčevanjem z vodo, da bi se dobila masa željene gostote ter z mehanskim udarjanjem.

Polnila (običajno anorganskega izvora, **na primer:** kaolin- *(China clay),* titanov dioksid, kalcijev karbonat) se uporabljajo, da bi **povečali** neprosojnost, zaradi izboljšanja tiskarskih lastnosti ali zaradi ekonomiziranja papirne mase ali pulpe. Lepila **(na primer:** kolofonija, zmešana z galunom) se uporabljajo zato, da papir manj vpija tiskarsko barvo, črnilo itd.

OBLIKOVANJE LISTOV IN *TKIVA*

(A) Strojno izdelava papirja in lepenke.

Najpogosteje uporabljen način strojne proizvodnje papirja je *Fourdrinierjev* postopek. V tem postopku pulpo, pripravljeno na maloprej opisane načine, spuščajo skozi cedila na širok brezkončni trak iz posebej stkanih umetnih ali sintetičnih monofilov mesingaste ali bronzirane žice. Ta trak se vibracijsko pomika naprej. Na ta način pulpa izgubi največji del vode. Vlakna postanejo klobučasta in dobijo obliko rahlega papirnega tkiva. Nato to tkivo prehaja pod valji, prekritih z žico (preoblečeni valji), kjer se strjuje in zglajuje in, če je to potrebno, dobi vodni žig z orisovanjem ali sliko preoblečenega valja. Zatem papirno tkivo prehaja na brezkončni trak iz polsta (filca), nato skozi spuščen valj, prekrit s polstom, kjer se še bolj strdi. Končno se suši, prehajajoč prek vročih valjev.

Način z dvojnim žičnatim formerjem je **alternativni način**, ki se uporablja predvsem pri proizvodnji časopisnega papirja. Pulpa prehaja med dvema oblikovalnima valjema in se usmerja med dve "žici". Voda se od obeh "žic" odbija s pomočjo sesalnih komor in sesalnih valjev in tako se oblikuje tkivo. Novooblikovano tkivo vlečejo v oddelke za prešanje in sušenje. Tako dobljen papir ima obe strani **"žicane"** (**za razliko** od papirja, proizvedenega po *Fordrinierjevem* postopku, ki ima eno stran **"žicano",** drugo pa **"filcano".**

V drugih tipih strojev je namesto *Fourdrinierjeve* žice **(sita**) velik valj **("kalup"),** prekrit z žično gazo. Ta valj se obrača delno potopljen v pripravljeno pulpo. Valj zajame plast pulpe in jo oblikuje v papir, ki se prenaša na sušilne klobučevine (filce) - v neskončni dolžini ali v listih, v kolikor je površina valja razdeljena. Obstaja tudi način postopka, v katerem se večlistne plošče (*list na list*) zlagajo na valje, nato pa jih po potrebi režejo.

Stroji z več žicami (siti) ali z valjčnimi kalupi (ali s kombinacijo **Fourdrinierjevega sita** in valjčnimi kalupi) se uporabljajo za izdelavo plošč sestavljenih iz plasti, včasih raznobarvnih in različnih kvalitet), ki se izdelujejo istočasno in ki se valjajo skupaj**, mokre in brez lepil**.

(B) **Ročno izdelovanje papirja in lepenke.**

Temeljna operacija je oblikovanje pulpnih vlaken v liste, ki se opravlja ročno, čeprav se lahko druge operacije izvajajo strojno**.**

Ročno izdelan papir in lepenka sta lahko iz kateregakoli materiala za proizvodnjo papirja, vendar so večinoma v uporabi ***lanene*** in ***bombažne krpe*** najboljše kvalitete.

Pri pripravi papirnega tkiva (lista) del pulpe pretresajo v sitastem kalupu, medtem ko se odstrani največji del vode in in vlakna povežejo (filcajo). Liste tedaj prešajo med filci in obesijo, da se posuše.

Ročni kalupi, na katerih se vlakna povezujejo (filcajo), lahko sestoje iz vzporedno razporejenih žic, ali pa iz stkane *"žične tkanine",* ki papirju da vodni žig. Na žico je možno pritrditi tudi oblike vodnih žigov.

Značilne lastnosti ročno izdelanega papirja so jakost, trajnost in zrnasta sestava. Zaradi teh lastnosti je primeren za uporabo za posebne namene, **na primer:** kot papir za bankovce, za dokumente, risanje, jedkanje, za posebni filtrirni papir, za papir za glavne knjigovodske knjige, za kaširni papir, za visokokvalitetni tiskarski in pisalni papir. Uporablja se tudi za izdelavo vabil na poroko, pisemskih glav, koledarjev itd.

Ročno izdelan papir običajno izdelujejo v velikostih, primernih za uporabo. Ima štiri neobrezane in vidno obšite robove. Vendar pa je včasih lahko tudi obrezan, vendar obrezanost ali neobrezanost ne more biti zanesljiv razpoznavni znak, saj imajo nekateri strojno izdelani papirji, še posebno kalupno izdelan papir, prav tako neobrezane robove, ki pa vseeno niso tako jasno obšiti.

DODELAVNE (ZAKLJUČNE) OPERACIJE

Papir lahko dodelujejo s **kalandriranjem** ali s **superkalandriranjem** (s predhodnim vlaženjem, če je potrebno) - ali z **integralnimi kalandrinimi** strojem za proizvodnjo papirja, ali pa ločeno. To daje papirju bolj ali manj polirano in zglajeno površino z ene ali z obeh strani. Podobno površino na eni strani lahko dobijo tudi s strojem za **glajenje,** ki ima ogrevan valj. Papir v tej fazi lahko dobi tudi nekakšen **"lažni"** vodni znak. Skoraj vse oblike pisalnega papirja, tiskarskega in risalnega papirja po površini tudi **klejajo**, **na primer:** z določeno vrsto lepila ali raztopine škroba - običajno z namenom, da bi povečali njegovo površinsko jakost in njegovo odpornost proti vpijanju ali širjenju vodnih tekočin, **na primer:** pisalnega črnila.

Papirji in lepenke, premazani ali prevlečeni.

Ta pojem se uporablja za papir ali karton, ki ima **na eni ali obeh straneh** plast premaza ali prevleke, ki daje posebno gladko dodelavo ali pa uporabnost za posebne namene.

Premazni izdeleki in prevleke običajno sestoje iz mineralnih snovi, veziv in drugih dodatkov, potrebnih za premazovanje ali prevlekanje, kot so **na primer:** trdilci in dispergatorji.

Karbonski papir, samokopirni papir in drugi papirji ali **prenašanje** (transferni papir) v zvitkih ali listih posebnih dimenzij se uvrščajo v **tar. št. 48.09**.

Papir in lepenka, **premazana** ali **prevlečena** s kaolinom (*China clay - kitajska glina)* ali z drugimi **anorganskimi** snovmi, z ali brez veziv, v zvitkih ali listih, se uvrščajo v **tar. št. 48.10**. **Razen** kaolina se za premazovanje ali prevlekanje uporabljajo **naslednje snovi**: barijev sulfat, kalcijev karbonat, kalcijev sulfat, magnezijev silikat, cinkov oksid in kovinski prah. Ti materiali za premaze oz. za prevleke se uporabljajo hkrati z vezivi, kot so **na primer:** lepilo, želatina, amilazne snovi (**na primer:** škrob, dekstrin), šelak, albumin, sintetični lateks. Izdeleke premazujejo ali prevlekajo s kaolinom itd., da bi dosegli

gladke, motne ali matirane dodelave. Izdeleki, premazani ali prevlečeni s kaolinom ali z drugimi anorganskimi **snovmi, so**: premazan ali prevlečen tiskarski papir ali lepenka (vštevši premazan ali prevlečen papir za umetnike ali kromov papir), premazana lepenka za zložljivo embalažo, papir, premazan ali prevlečen s kovinskim prahom (**razen** tiskarskih folij iz **tar. št. 32.12**) ali s sljudinim prahom, emajliran papir (ki se običajno uporablja za nalepke in za prekrivanje škatel). Lahko bi poudarili, da se veziva, uporabljena za fiksiranje premazov ali prevlek, kot sta lepilo in škrob, uporabljajo tudi za površinsko klejanje papirja, pri neprevlečenem klejanem papirju pa ni pigmentnih premazov.

Skladno z izjemami, naštetimi v tarifni številki, se **papir in lepenka s:** katranskim, bitumenskim, asfaltnim, plastičnim premazom ali s premazom drugih organskih materij (**na primer:** vosek, stearin, tekstilni prah, žagovina, granulirana pluta, šelak, v zvitkih ali listih) uvršča v **tar. št. 48.11**. Ti premazni materiali pri njihovi uporabi utegnejo zahtevati veziva.

Premaze uporabljajo za doseganje fizikalnih lastnosti, ki omogočajo širšo paleto uporabnosti, **na primer:** za vododržna pakiranja, za papir iz lepenko za podlage. Premazana papir in lepenka **vključujeta** papir, premazan z lepilom ali lepljivi papir, flokirani papir (**prevlečen s tekstilnim prahom,** ki se uporablja za knjige in zidne tapete), papir, premazan ali prevlečen z granulirano pluto (ki se uporablja kot material za pakiranje), grafitni papir, katranirani ovojni papir itd. Materialu za premazovanje ali prevlekanje so pogosto dodana barvila. Številni premazani papirji in lepenke iz te tar. številke so dokončani z glajenjem z močnim superkalandriranjem, valjanjem, premaz pa je lahko oljni lak (za zaščito pred vlago, **na primer:** če gre za pralni papir). Površinsko klejanje in premaze oz. prevleke je mogoče ločevati z uporabo kombinacije kemičnih in fizikalnih metod. Največkrat je razliko moč ugotoviti na osnovi narave in količine prisotnega materiala, ali pa na osnovi fizikalnih lastnosti. V splošnem se videz in struktura površinsko klejanega papirja ohranjata, medtem ko so površinske nepravilnosti v primeru premazanega ali prevlečenega papirja občutno odstranjene z materialom za premazovanje ali prevlekanje.

Težave lahko nastopijo v mejnih primerih, predvsem iz **naslednjih razlogov:** papir z nizkimi premaznimi plastmi imajo lahko premazni sloj, ki se uporablja v prešah za klejanje. **Nekatere snovi**, ki so prisotne v premazni plasti, so prisotne tudi v papirju samem (**na primer:** polnila), vlakna pa so lahko vidna, če gre za papir, premazan z materialom brez pigmenta, **na primer:** vodna disperzija polivinil klorida. Vendar pa je moč to storiti v takih primerih na **enega izmed naslednjih načinov:** številni premazani papirji, kot **na primer:** papirji z mineralnimi premazi, se na videz je težko ločijo od visoko dodelanega nepremazanega papirja. **Vendar** pa je včasih moč premaz videti s praskanjem površine ali z odstranjevanjem premaza z namakanjem v vodo.

Ena izmed metod, s katerimi **je mogoče** določiti ali je papir premazan (še posebno z anorganskimi snovmi), zahteva lepljenje papirja na lepljiv trak. V tem primeru je treba **raztopiti lesna** vlakna in kakršenkoli del premaza na lepljivem traku z **bakrovim etilen diaminom**. Prisotnost ali odsotnost premaza se ugotavlja s **primerjanjem** mase traku pred in po teh operacijah. Ta metoda se **lahko uporablja** za papir, premazan oz. prevlečen z **organskimi snovmi**.

Med drugimi metodami, ki se uporabljajo za razpoznavanje premazanega papirja in lepenke **so: elektronski mikroskop (SEM), rentgenska difrakcija** in **IR-spektrofotomer** *(infrardeči spektrofotometer*). Te metode se lahko uporabijo za prepoznavanje izdelekov **iz obeh tar. številk**, t.j. iz **tar. št. 48.10 in 48.11**.

Papirji in lepenke, barvane ali tiskane.

Mednje spadajo papirji, **tiskani po kateremkoli postopku**, v eni ali več barvah, tiskani s progami, motivi, okraski, pa tudi površinsko marmorirane ali (*jaspe*) papirji. Uporabljajo se za razne namene, kot je **na primer:** prevlekanje škatel in vezanje knjig.

Papir je lahko tiskan po površini s tiskarsko barvo ali s katerokoli drugo barvo, s črtami (vzporednimi, konvergentnimi ali pod kotom). Ta papir se uporablja med drugim za računovodske in knjigovodske knjige, za šolske zvezke, risanice, za notne zvezke in liste, kot pisalni, diagramski papir in kot papir za beležke.

To poglavje **vključuje** tudi tiskani papir (kot je ovojni papir za posamezne trgovine, na katerem je natisnjena firma, zaščitni znak in risbe ter navodila za uporabo blaga) **pod pogojem**, da to tiskanje ne vpliva na uporabo papirja kot ovojnega, pisalnega itd. papirja ter **pod pogojem**, da to blago **ne predstavlja tiskanih predmetov,** ki spadajo v **49. poglavje** (**glej Opombo 11** k temu poglavju).

Papirji in lepenke, impregnirani.

Večina vrst tega papirja in lepenke pridobivajo **z obdelavo** z oljem, voski, plastičnimi masami itd. tako, da jih **popolnoma prepojijo** in jim dajo posebno kvaliteto (**na primer:** neprepustnimi za vodo, maščobe, včasih pa prosojne ali prozorne). Njihova uporabnost je zelo široka v zaščitnem ovijanju ali kot izolacijski materiali.

Impregnirani papir in lepenka **vključuje**ta ovojni papir, prepojen z oljem ali večplastni papir, premazan z voskom, papir za matrice, indikacijski papir, kot je **na primer:** polarni papir, izolacijski papir in lepenko, impregnirana **na primer:** s plastično maso, gumirani papir, papir in lepenko, impregnirana samo s katranom ali z bitumnom. **Nekateri** papirji, kot je **na primer:** papir za zidne tapete, so lahko impregnirane z insekticidi ali s kemikalijami.

*
* *

To poglavje **vključuje** tudi **celulozno vato in tkivo iz celuloznih vlaken**, ki sestoje in spremenljivega števila zelo tankih plasti ohlapno sfilcanih celuloznih vlaken, zvaljanih skupaj v vlažnem stanju, tako da plasti pri sušenju težijo k ločevanju.

VSEBINA POGLAVJA

To poglavje **vključuje**:

(I) Papir, lepenko, celulozno vato in tkivo iz celuloznih vlaken, vseh vrst, **v zvitkih ali listih**:

(A) Tarifne številke **48.01, 48.02, 48.04 in 48.05** se nanašajo na strojno izdelan **nepremazan papir**, izpostavljen (po potrebi) klejanju in preprostim dodelavnim postopkom (**na primer:** kalandriranju, glaziranju). Tar. številka **48.02 vključuje** tudi nepremazan ročno izdelan papir, ki je lahko izpostavljen tem istim postopkom. Tar. številka **48.03** se nanaša na nepremazan papir, ki se uporablja v gospodinjstvu ali v sanitarne namene, celulozno vato in tkivo iz celuloznih vlaken - lahko so izpostavljeni postopkom, naštetim v tej tar. številki. V **Opombi 2** k temu poglavju so našteti **postopki, dovoljeni** za papir, lepenko, celulozno vato in tkivo iz celuloznih vlaken iz **tar. št. od 48.01 do 48.05**.

Postopki, dovoljeni v tar. številke od **48.01 do 48.05** se izvajajo na prvem delu kontinuiranega stroja za proizvodnjo papirja. Lastnost papirja iz teh tar. številk je ohranjen videz in struktura naravnega videza. V primeru premazanega papirja so površinske nepravilnosti občutno odstranjene z materialom premazne plasti, ki tvori novo površinsko necelulozno plast.

(B) Tar. številke od **48.06 do 48.11** se nanašajo na posebni papir in lepenke (**na primer: pergament, papir, neprepusten za maščobe, sestavljeni**) ali papir, lepenke ali celulozno vato in

tkivo iz celuloznih vlaken, izpostavljene raznim obdelavam, kot so **na primer:** premazovanje, tiskanje okraskov, črtanje, impregniranje, nabiranje, krepiranje, graviranje in perforiranje.

*
* *

Kadar papir ali lepenka ustrezata opisom **iz dveh ali več** prej omenjenih tarifnih številk, se **uvrščajo** v tarifno številko, ki se pojavlja kot **zadnja** po številčnem zaporedju v Nomenklaturi (**glej Opombo 6** k temu poglavju).

Poudariti je treba, da tar. številke **48.01, 48.02, 48.04 do 48.10 in 48.11 vključuje**jo samo papir, lepenko, celulozno vato in tkivo iz celuloznih vlaken, **če so:**

(1) **v trakovih** ali zvitkih **širine več kot 15 cm**,

(2) **v listih pravokotnih** (vštevši kvadratnih) oblik, pri katerih je najmanj **ena stranica daljša od 36 cm, druga** stranica **pa daljša od 15 cm** (v neprepognjenem stanju), **razen** ročno izdelanega papirja in lepenke, katerihkoli velikosti in oblik, v katerih je neposredno izdelana in ki ima vse robove neobrezane, skladno z **Opombo 6 k tar. št. 48.02** (**Opomba 7** k temu poglavju).

Glede izdelekov iz **tar. številk 48.03 in 48.09** veljajo **omejitve** glede velikosti, navedeni v opombi 7(B) k tem poglavju, na primer: papirji morajo biti:

(1) v trakovih ali v zvitkih, širine, **ki presega 36 cm**; ali

(2) v pravokotnih listih (vključno kvadratnih), z eno stranico ki **presega 36 cm**, druga pa **presega 15 cm**, merjeno v nepregognjenem stanju.

(II) **Filtrirni bloki in plošče** iz papirne mase (**tar. št. 48.12**), **cigaretni papir**, vštevši narezan v določene velikosti in oblike za knjižice ali cevi (**tar. št. 48.13**), papirnate **zidne tapete** in podobne zidne obloge (opredeljene v **Opombi 8** k temu poglavju) in *vitrofanije* za okna (**tar. št. 48.14**), kot tudi **talne obloge** na papirnati ali lepenkasti podlagi, vštevši tudi razrezane na določene velikosti (**tar. št. 48.15**).

(III) Papir, lepenka, celulozna vata in tkivo iz celuloznih vlaken(**venda**r **ne tisti**, ki se uvrščajo oz. ki spadajo v drugi **del (II)** predhodnega besedila), v zvitkih ali listih, razrezani na **velikosti, manjše** od velikosti, navedenih v predhodnem besedilu **pod (I)** ali razrezani v **druge oblike**, razen pravokotnih (vštevši kvadratnih) ter izdelki iz papirne mase, papirja, lepenke, celulozne vate ali tkiva iz celuloznih vlaken. Ti izdelki se uvrščajo v **tar. št. od 48.16 do 48.23**.

V smislu tar. številk **48.12, 48.18, 48.22 in 48.23** ter ustreznih komentarjev, označuje izraz ***"papirna masa"*** vse izdelke iz tar. številk od **47.01 do 47.06**, t.j. lesno celulozo ali celulozo iz drugih celuloznih vlaknenih materialov.

Vendar pa to poglavje **ne vključuje** blaga, **izključeno** z ***Opombo. 1 k 11. poglavju***.

48.01 - ČASOPISNI PAPIR, V ZVITKIH ALI LISTIH

Izraz **"časopisni papir"** je opredeljen v **Opombi 3** k temu poglavju.

V definiciji izraz **"lesna vlakna pridobljena z mehanskim ali kemično-mehanskimi postopki"** pomeni vlakna pridobljena z različnimi postopki za pridobivanje pulpe pri katerih je uporabljena **mehanska sila** samo na surovine.

Vlakna se izdelujejo običajno v **<u>naslednjih dveh oblikah pulp:</u>**

(1) **Mehanska pulpa**, **<u>vključuje</u>** pulpe vrste kot so opisanne **v tarifni številki 47.01** in so označene s sledečimi kraticami: **SGW, PGW, RMP in TMP.**

(2) **Kemično-mehanske pulpe,** ki se izdelujejo tudi v refinerjih, vendar so bile obdelane z majhno količino kemikalij. **Vključujejo:**

- *kemično-termomehansko pulpo* **(CTMP),**

- *kemično-refinersko mehanska pulpa* **(CRMP)** in

- *termo-kemično-mehanska pulpa* **(TCMP).**

Vendar **ne vključuje** *pol-kemične pulpe,* ki so poznane kot nevtralna *sulfit-pol-kemična* **(NSSC),** *bisulfit pol-kemične ali kraft pol-kemične pulpe.*

Za bolj detaljne opise metod proizvodnje teh pulp **glej** komentarska pojasnila k **tarifnim številkama 47.01 in 47.05.**

Izraz *"lesna vlakna"* v tej definiciji **ne vključuje** vlaken bambusa.

V skladu z **Opombo 7(A)** k temu poglavju, so **dimenzije**, ki se nanšajo **samo na časopisni papir**, **<u>naslednje:</u>**

- **<u>v obliki listov</u>** (*pravokotnih ali kvadratnih*), katerih vsaj ena stranica **presega dolžino 36 cm**, druga pa **mora presegati 15 cm,** v neprepognjenem stanju ali

- **<u>v zvitkih</u>** širine, ki **presega 15 cm.**

Časopisni papir iz te tarifne številke **je lahko** predmet obdelave navedene v **Opombi 2.** k temu poglavju. **Drugačne** oblike obdelave časopisnega papirja pa ga **izključujejo** iz te tarifne številke.

48.02 - NEPREMAZAN PAPIR IN KARTON, KI SE UPORABLJATA ZA PISANJE, TISKANJE ALI DRUGE GRAFIČNE NAMENE, VKLJUČNO PAPIR IN KARTON ZA LUKNJANE KARTICE IN TRAKOVE V ZVITKIH ALI LISTIH, RAZEN PAPIRJA IZ TAR.ŠT. 4801 ALI 4803; ROČNO IZDELANA PAPIR IN KARTON

4802.10 **- Ročno izdelana papir in karton**

4802.20 **- Papir in karton, ki se uporabljata kot podlaga za fotoobčutljiv, toplotno občutljiv ali elektro-občutljiv papir ali karton**

4802.30 **- Papirna podlaga za karbonski papir**

4802.40 **- Papirna podlaga za za tapete**

- Drug papir in karton brez lesnih vlaken, dobljenih z mehaničnim postopkom, ali ki vsebuje po masi do vključno 10% teh vlaken od skupne vsebine vlaken:

4802.51 **- - z maso pod 40 g/m^2**

4802.52 **- - z maso od vključno 40 do vključno 150 g/m^2**

4802.53 **- - z maso nad 150 g/m^2**

4802.60 **- Drug papir in karton, ki od skupne količine vlaken vsebujeta po masi nad 10% vlaken, dobljenih z mehaničnim postopkom**

Neprevlečena papir in lepenka, ki se uporabljata za pisanje, tiskanje ali za druge grafične namene ter luknjan papir in luknjane trakove sta opredeljena v Opombi št. 4 k temu poglavju. V skladu s tam podano definicijo se takšna papir in lepenka vedno uvrščata v to tar. številko.

Ročno izdelana papir in lepenka, izdelana neposredno v katerihkoli velikostih ali oblikah in z vsemi štirimi, neobrezanimi robovi, se v to tar. številko uvrščata skladno z **Opombo 6 k temu poglavju.**

Vendar pa se ročno izdelana papir in lepenka s katerikolim obrezanim robom ter strojno izdelana papir in lepenka uvrščata v to tar. številko **samo,** če sta v obliki **traku** ali **zvitkov**, širokih **več kot 15 cm,** ali pa v obliki **pravokotnih** listov (vštevši **kvadratnih**), katerih ena stranica je **daljša od 36 cm**, **druga** pa daljša **od 15 cm** (neprepognjena) (**glej Opombo 7 k temu poglavju**). Če sta razrezana na katerokoli drugo velikost ali obliko, se uvrščajo **v višje** tar. številke tega poglavja (**na primer: 48.17, 48.21 ali 48.23**).

Papir in lepenka iz te tar. številke **sta lahko** izpostavljena postopkom, navedenim v **Opombi 2 k temu poglavju**, kot je **na primer:** barvanje ali marmoriranje v masi, kalandriranje, superkalandriranje, glaziranje, izdelava *"lažnih"* vodnih žigov ali površinsko klejanje. Papir in lepenka, drugače obdelana, sta iz te tar. številke **izključena** (običajno **tar. št. od 48.06 do 48.11**).

Razen ročno izdelanega papirja in lepenke ter skladno z **Opombo 4 k temu poglavju**, ta tar. številka **vključuje** še:

(A) Podlage papirja in lepenke, **na primer:**

(1) Papir iz lepenka, ki se uporabljata za podlage za papir ali lepenko, ki sta **občutljiva na svetlobo**, **toploto ali elektriko**.

(2) Podlaga za **karbonski papir** za enkratno ali drugačno uporabo.

(3) Papirnata podlaga za **zidne tapete** .

(4) Podlaga za papir in lepenko, ki se uporabljata za izdelavo papirja in lepenko, premazana ali **prevlečenih s kaolinom** iz **tar. št. 48.10**.

(B) Druga papir in lepenko za **pisanje, tiskanje** in za druge **grafične namene**, **na primer:**

(1) Papir **za tiskanje** časopisa in knjig, vštevši tanjše in debelejše vrste.

(2) Papir **za ofsetni tisk.**

(3) Tiskarsko bristol - lepenko, ***"bristol"*** za indeksiranje, lepenko za poštne dopisnice, papir in lepenko za nalepke, papir za platnice.

(4) Papir za plakate, papir **za risanje**, **za šolske vadnice** in notne zvezke, papir za bloke in šolski papir,

(5) **Knjigoveški papir, razmnoževalni papir, papir za matrice, za pisalne stroje (vštevši *pelirni* papir), holerit in drug papir za pisarniško ali osebno uporabo za pisanje.**

(6) Papir **za poslovne knjige**, papir v zvitkih za računske stroje.

(7) Papir **za ovojnice** (*kuverte*) in **mape.**

(8) **Registrirni papir** in papir za snemanje, papir za pogodbe in **neskončne obrazce**.

(9) Papir, ki se uporablja **za čeke, znamke, bankovce** in podobno.

(C) **Luknjane kartice** in luknjane trakove iz papirja. Vendar pa je luknjan papir **izključen** iz te tar. številke, če imajo luknje funkcijo "programa" (npr. Jacquard kartice za tkalske stroje) (**tar. št. 48.23**)

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) časopisni papir (**tar. št. 48.01**),

(b) papir iz **tar. št. 48.03**,

(c) filtrirni papir in filtrirno lepenko (**vštevši** papir za čajne vrečke, filc - papir in filc - lepenko) (**tar. št. 48.05**) in

(d) cigaretni papir (**tar. št. 48.13**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifna podštevilka 4802.20

Skladno z **Opombo 4** k temu poglavju običajno označuje izraz **"papir in lepenka, ki se uporabljata kot podlaga za papir in lepenko, občutljivo na svetlobo itd".** Papir in lepenko iz celuloze **iz krp** ali fini papir in lepenko, ki vsebujeta celulozo iz krp, iz katere so popolnoma odstranjene tuje snovi (posebno kovine, kot sta železo in baker).

Tarifna podštevilka 4802.30

Skladno z **Opombo 4** k temu poglavju **je podlaga** za karbonski papir taken papir, odporen proti trganju. Njegova **masa** lahko variira **od 9 do 70 g/m2**, kar je odvisno od namena uporabe.

48.03 - TOALETNI PAPIR, PAPIR ZA ODSTRANJEVANJE LIČILA, PAPIR ZA BRISAČE, SERVIETE IN ROBČKE TER PODOBEN PAPIR ZA UPORABO V GOSPODINJSTVU ALI ZA SANITARNE NAMENE, CELULOZNA VATA, LISTI IN TRAKOVI IZ CELULOZNIH VLAKEN, VKLJUČNO NABRANE (KREP, PLISIRANE IDR.), RELIEFNE, LUKNJANE, POVRŠINSKO BARVANE, POVRŠINSKO OKRAŠENE ALI TISKANE IZDELKE, V ZVITKIH, ŠIROKIH NAD 36 CM, ALI V PRAVOKOTNIH (VKLJUČNO KVADRATNIH) LISTIH Z NAJMANJ ENO STRANICO DALJŠO KOT 36 CM, V NEPREPOGNJENEM STANJU

Ta tar. številka **vključuje <u>dve vrsti blaga:</u>**

(1) **Toaletni papir in papir za odstranjevanje ličila, brisače in serviete**, ki se uporabljajo v gospodinjstvu in v sanitarne namene.

Vendar pa je iz te tar. številke **izključen** papir v zvitkih širine, ki **ne presega 36 cm** ali papir, narezan na katerekoli velikosti, ki je drugačna kot je omenjena v **Opombi 7(B)** k temu poglavju in **drugačne oblike**, **(<u>na primer</u> ovalne, zaobljene, eliptične** ipd.) in drugi predmeti za gospodinjstvo ali za toaletne namene, izdelani iz te vrste papirja se uvrščajo v **tar. št. 48.18**.

(2) **Celulozno vato in tkivo iz celuloznih vlaken**. **Vendar** pa se takšni izdelki v zvitkih, širokih **manj kot 36 cm** ali narezanih na katerekoli velikosti ali drugačne oblike (**<u>na primer:</u>** ovalne, zaobljene, eliptične ipd.), kot so navedene v **Opombi 7(B)** k temu poglavju ter drugi izdelki iz celulozne vate iz celuloznih vlaken, uvrščajo se v **tar. št. 48.18, 48.19 ali 48.23**.

Celulozna vata, ki sestoji iz krepiranega tkiva iz celuloznih vlaken odprte formacije z deležem krepa, **večjim od 35%** - pri tem je razumeti eno ali več plasti z gramaturo posamezne plasti (osnovno težo) **do 20 g/m2** pred krepiranjem.

Tkivo iz celuloznih vlaken *(kopren),* ki sestoji iz krepiranega tkiva iz celuloznih vlaken zaprte formacije, z deležem krepa **največ 35%** - pri tem je razumeti eno ali več plasti z gramaturo (*bazno težo*) posamezne plasti **do 20 g/m^2**) pred krepiranjem.

Poudariti je treba, da so lahko izdelki iz te tar. številke (**razen** obdelani po postopkih, navedenih v **Opombi 2 k temu poglavju**) tudi krepirani, plisirani, nabrani, perforirani, površinsko barvani, površinsko okrašeni ali tiskani. Prav tako je treba omeniti, da so **dimenzije**, predpisane za izdelke iz te tar. številke opisane v **Opombi 7(B), različne** od tistih, določenih v **Opombi 7(A)** k temu poglavju za izdelke iz **tar. številk 48.01, 48.02, 48.04 do 48.08, 48.10 in 48.11.**

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) celulozno vato, impregnirano, premazano ali prevlečeno **s farmacevtskimi** snovmi, ali pripravljene v oblike ali pakiranja za prodajo na malo za medicinske kirurške, zobarske ali veterinarske namene (**tar. št. 30.05**),

(b) papir in celulozno vato, impregnirano, premazano, prevlečeno ali prekrito z milom ali detergentom (**tar. št. 34.01**), ali s sredstvi za poliranje, s kremami ali s podobnimi preparati (**tar. št. 34.05**) in

(c) pivnike (**tar. št. 48.05**).

48.04 - KRAFT-PAPIR IN KARTON, NEPREMAZANA, V ZVITKIH ALI LISTIH, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 48.02 ALI 48.03

- Kraftliner:

4804.11 **- - nebeljen**

4804.19 **- - drug**

- Kraft-papir za vreče:

4804.21 **- - nebeljen**

4804.29 **- - drug**

-**Drug kraft papir in karton, z maso do vključno 150 g/m^2:**

4803.31 **- - nebeljena**

4804.39 **- - drugo**

- Drug kraft papir in karton, mase nad 150 g/m^2, vendar pod 225 g/m^2:

4804.41 **- - nebeljena**

4804.42 **- - beljena v masi, ki v skupni količini vlaken vsebuje po masi nad 95% lesnih vlaken, dobljenih s kemičnim postopkom**

4804.49 **- - drugo**

- Drug kraft papir in karton, mase 225 g/m^2 ali več:

4804.51 **- - nebeljena**

4804.52 **- - beljena v masi, ki v skupni količini vlaken vsebuje po masi nad 95% lesnih vlaken, dobljenih s kemičnim postopkom**

4804.59 **- - drugo**

Izraz *"kraft-papir in kraft-lepenka"* je opredeljen v **Opombi 5** k temu poglavju. **Najpomembnejše vrste** *kraft-papirja* in *kraft-lepenke* **so:** kraft-liner, kraft-papir za vreče in drug *kraft-papir* za zavijanje in pakiranje. *"Kraft-liner"* in "***kraft-papir za vreče"*** sta opredeljena v **Opombah 1** in **2** k temu poglavju. Izraz *"lesna vlakna"* v definiciji *kraft-linerja* **ne vključuje** bambusovih vlaken.

Kraft-papir in kraft-lepenka se uvrščata v to tar. številko **samo, če sta** v trakovih ali zvitkih**,** širokih **več kot 15 cm,** ali pa v **listih** pravokotne oblike (vštevši kvadratne) z eno stranico, **daljšo od 36 cm**, z

drugo pa daljšo od 15 cm (neprepognjeno - **glej Opombo 7** k temu poglavju). Če sta narezana na **druge velikosti in oblike,** se običajno uvrščata v **tar. št. 48.23**.

Papir in lepenka iz te tar. številke sta **lahko** izpostavljena postopkom, navedenim v **Opombi 2** k temu poglavju, kot je **na primer:** barvanje in marmoriranje v masi, kalandriranje, superkalandriranju, glaziranju ali površinskem klejanju. Papir in karton, obdelana drugače, sta **izključena** (običajno **tar. št. 48.07, 48.08, 48.10 ali 48.11**).

48.05 - DRUG NEPREMAZAN PAPIR IN KARTON, V ZVITKIH ALI LISTIH, DALJE NEOBDELAN, RAZEN OBDELAV, KI SO NAVEDENE V 2. OPOMBI TEGA POGLAVJA

4805.10 **- Papir iz polkemične celuloze za valovit sloj (fluting)**

- Papir in karton, večplasten:

4805.21 **- - katerih vse plasti so beljene**

4805.22 **- - s samo eno zunanjo beljeno plastjo**

4805.23 **- - s tremi ali več sloji, od katerih sta samo dva zunanja beljena**

4805.29 **- - drugo**

4805.30 **- Sulfitni ovojni papir**

4805.40 **- Filtrirni papir in karton**

4805.50 **- Klobučni papir in karton**

4805 60 **- Drug papir in karton, z maso do vključno 150 g/m^2**

4805.70 **- Drug papir in karton, z maso nad 150 g/m^2, toda pod 225 g/m^2**

4805.80 **- Drug papir in karton, z maso 225 g/m^2 ali več**

Ta tar. številka **vključuje** strojno izdelan papir in lepenko, nepremazana in neprevlečene po pridobivanju, v obliki zvitkov ali listov (glede dimenzij **glej Opombo 7** k temu poglavju), **razen tistih**, vključenih v **tar. številke od 48.01 do 48.04**. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** nekatere posebne vrste papirja in lepenke ali posebne izdelke (**tar. št. od 48.06 do 48.08 in tar. št. od 48.12 do 48.16**) ter papir in lepenko, ki sta izpostavljena postopkom, **razen** tistih, dovoljenih z **Opombo 2** (**na primer:** premazan ali impregniran papir in lepenka (**tar. št. od 48.09 do 48.11**).

Papir in lepenka **iz te tar. številke so**:

(1) **Papir iz polceluloze za valovito plast** *(fluting),* definiran v **Opombi 3** k temu poglavju,

(2) **Papir in večplastna lepenka**, katera pridobivajo s prešanjem dveh ali **več plasti vlažne mase**, od katerih ima **najmanj en** lastnosti, različne od drugih. Te razlike izhajajo iz izvora uporabljene celuloze oziroma mase (**na primer:** regenerirani odpadki), od načina proizvodnje (mehanska ali kemična), od tega, če je masa istega izvora in izdelana po isti metodi, od stopnje predelave (**na primer:** nebeljen, beljen ali barvan papir ali lepenka),

(3) **Sultifni ovojni papir**, definiran z **Opombo 4** k tarifnim podštevilkam tega poglavja,

(4) **Filtrirni papir in filtrirna lepenka** (vštevši papir za **čajne vrečke**),

(5) **Klobučni (filc)-papir in klobučni (filc)-lepenka** in

(6) **Papir za pivnike**.

Ta tar. številka **izključuje** tudi vlaknene plošče iz **lesovine** (**tar. št. 44.11**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifna podštevilka 4805.40

Filtrirni papir in filtrirna lepenka sta porozna izdelka ***brez lesnih vlaken***, dobljenih po mehanskem ali polkemičnem postopku, ***nista klejana*** in namenjena za odstranjevanje mehanskih delčkov iz tekočin ali plinov. Pridobivajo ju iz celuloze iz krp ali iz kemične celuloze, ali pa iz mešanic obeh celuloz. **Lahko** vsebujeta tudi sintetična ali steklena vlakna. Velikost por določijo glede na velikost delčkov, katere je treba odstraniti. Ti izdelki **vključujejo:** filtrirni papir in filtrirno lepenko za proizvodnjo **vrečk za čaj, filtrov za kavo**, filtrov za motorna vozila, kot tudi filtrirni papir in filtrirno lepenko **za potrebe analiz**. Slednja **ne smeta** imeti kislih ali bazičnih lastnosti in smeta vsebovati le malo pepela.

Tarifna poštevilka 4805.50

Klobučevinasti (filc)-papir in klobučevinasta (filc)-lepenka sta izdelka, izdelana v obliki vlaknate mase različnih stopenj vpojnosti. Za njihovo proizvodnjo **uporabljajo odpadke** od papirja in lepenke, lesno celulozo ali tekstilne odpadke v obliki vlaken. Klobučevinasti (filc)-papir in klobučevinasta (filc)-lepenka sta običajno neodsevne, modrosive barve z grobo vlaknasto površino in vsebujeta nečistoče. **Uporabljata** se, med drugim, v proizvodnji strešne lepenke in kot vmesne plasti za kovčke ter modne usnjene izdelke.

48.06 - PERGAMENTNI PAPIR, ZA MAŠČOBE NEPREPUSTEN PAPIR, PAVS PAPIR IN PROZORNI PAPIR TER DRUGI GLAZIRANI PROZORNI ALI PROSOJNI PAPIRJI, V ZVITKIH ALI LISTIH

4806.10 **- Pergamentni papir**

4806.20 **- Papir, neprepusten za maščobe**

4806.30 **- Pavs papir**

4806.40 **- Prozorni ali drugi glazirani prozorni ali prosojni papirji**

Pergamentni papir izdelujejo z namakanjem neklejanega in neobteženega papirja dobre kvalitete v *žveplovo kislino* za čas nekaj sekund. Zaradi delovanja kisline se del celuloze pretvori v škrobno amiloidno obliko, ki ima lastnost želatine in ki je neprepusten. Ko tako obdelan papir pazljivo operejo in osušijo, je tako dobljeni izdelek **neprepusten za vodo** in za plin. Težje in bolj toge vrste *pergamentnega* papirja in izdelek, dobljen s prešanjem dveh ali več pergamentnih listov še, ko so vlažni, so znane kot pergamentna lepenka.

Podoben papir je lahko izdelan po istih metodah s tem, da mu je v masi dodan *titanov dioksid*. Tako dobljen papir je, čeprav še vedno pergamentni papir, **neprosojen**.

Pergamentni papir se uporablja za zaščitno zavijanje maščobnih snovi (**na primer:** maslo, mast) in drugih živil, za pakiranje dinamita, kot opne v ozmoznem in dializnem postopku, kot papir za diplome itd., kot paus papir in papir za načrte za določene namene, za izdelavo čestitk itd. Pergamentna lepenka se uporablja namesto pergamenta v knjigoveštvu, v proizvodnji senčil za svetilke, predmetov za potovanje itd.

Papir, **pergamentiran samo z ene strani**, ki se uporablja v proizvodnji nekaterih vrst zidnih papirnatih tapet, se prav tako uvršča v to tar. številko.

Za maščobe neprepustni papir (v nekaterih deželah znan kot *"imitacija pergamentnega papirja")* izdelujejo neposredno iz celuloze (ponavadi sulfatne) z zmanjševanjem vlaken do fine strukture ter z njihovo **hidrolizo s podaljšanim udarjanjem v vodi.** Ta papir je polprozoren in za olje in maščobe precej neprepusten. Nasploh ga uporabljajo za iste namene kot pergamentni papir. Ker pa je cenejši od pergamentnega papirja, je še posebej primeren za zavijanje mastne hrane. **Zelo redko** ga glazirajo, navidez je podoben pergamentnemu papirju. Od slednjega ga je moč **razlikovati po** majhni neprepustnosti za vodo.

Pergamentni papir in papir, neprepusten za maščobe, izdelujejo včasih mehkejša in prosojnejša z uporabo *glicerina, glukoze* itd. med površinsko dodelavo. Ta postopek **ne vpliva** na njuno razvrščanje. Papir, **neprepusten za maščobe**, je od pergamentnega papirja moč ločiti s preverjanjem njegove odpornosti za vodo. Če se **pergamentni papir** za nekaj minut **namoči v vodo**, ga je **težko trgati** oz. rezati, njegov prelom pa je svetel, medtem ko je papir, odporen za maščobe, lažje trgati, njegov prelom pa je vlaknat.

Podoben papir (imitacija papirja, neprepustnega za maščobe), katerega neprepustnost za maščobe je nižje stopnje, dobijo, če udarjanja mase ne podaljšujejo in tako hidroliza vlaken ni popolna. Z dodajanjem **parafinskega voska** in **stearina** v maso lahko povečajo prosojnost in svetlejšo dodelavo.

Ena izmed oblik *paus* papirja je podobna papirju, neprepustnem za maščobe. Tak papir izdelujejo s podaljšanim udarjanjem mase in tako dosežejo visoko prosojnost. Ta tar. številka **vključuje** tudi druge vrste paus papirja. **Kristal, glazirani prosojni papir** izdelujejo na enak način kot papir, neprepusten za maščobe s tem, da s ponovljenim vlaženjem in glaziranjem pod pritiskom med ogretimi valji v superkalanderju v prvi fazi proizvodnje dosežejo prosojnost in zelo gosto dodelavo.

Podoben glaziran prosojen papir pridobivajo po istem postopku, vendar **z dodajanjem plastičnih mas** ali drugih materialov v maso.

Glaziran prosojen ali polprosojen papir je večinoma nebarvan, vendar niansiran (glaziran polprosojen papir) s tem, da pridobivajo niansirane vrste prav tako z dodajanjem barvil vpulpo. Tak papir je ponavadi manj neprepusten za maščobe od pergamentnega papirja ali papirja, neprepustnega za maščobe, vendar ga prav tako uporabljajo za zaščitno zavijanje živil, bonbonov itd., za izdelavo okenc na ovojnicah, narezanega v ozke trakove uporabljajo za fini material za pakiranje **na primer:** čokolade.

Glede dimenzij izdelkov iz te tar. številke **glej Opombo 7(A) k temu poglavju.**

*
* *

Ta tar. številka **izključuje** papir, ki je neprepusten za maščobe ali za vodo zaradi premazov ali impregnacije ali zaradi podobnih postopkov po izdelavi papirja (**tar. št. 48.09 ali 48.11**).

48.07 - SESTAVLJENA PAPIR IN KARTON (IZDELANA Z LEPLJENJEM RAVNIH SLOJEV), POVRŠINSKO NEPREMAZANA IN NEIMPREGNIRANA, ZNOTRAJ OJAČENA ALI NEOJAČENA, V ZVITKIH ALI LISTIH

4807.10 **- Papir in karton, z vmesnim slojem iz bitumna, katrana ali asfalta**

4807.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** papir in lepenko, izdelana **z zlepljanjem dveh ali več** plasti lepenk s pomočjo lepila. Ti izdelki so lahko izdelani iz papirja ali lepenke kakršnekoli kvalitete, veziva pa so

lahko živalskega, rastlinskega ali mineralnega izvora (**na primer:** dekstrin, klej, katran, smola, bitumen ali lateks).

Izdeleki, ki spadajo v to tar. številko, **se razlikujejo** od laminiranih iz predhodnih tar. številk (izdelanih s spajanjem plasti pod pritiskom, brez dodanih veziv) po tem, da je, **po namakanju v vodi** ali v kateremkoli drugem topilu, moč posamezne **plasti zlahka ločiti**, sledovi lepila pa so vidni. Plasti sestavljenega papirja in lepenke se običajno ločujejo tudi pri segrevanju.

Sestavljeni papir in lepenka, v katerih deluje vezivo kot nepremočljiv material *("duokraft"),* sta vključena v to tar. številko , kot **tudi** papir in lepenke, ki so znotraj ojačeni s tekstilnimi ali drugimi materiali (**na primer:** s tekstilno ali kovinsko gazo ali s plastičnimi masami), vendar **pod pogojem**, da ohranjajo bistveni značaj tega papirja in lepenke. Ti papirji se običajno uporabljajo kot nepremočljiv ovojni (embalažni) papir.

Sestavljeni papir in lepenka finejših kvalitet, v katerih **skoraj ni opaziti** laminiranega značaja, se uporabljata za tiskanje in pisanje. Drugi se uporabljajo za izdelovanje škatel in za vezavo knjig.

Glede dimenzij izdelkov iz te tar. številke **glej Opombo 7(A)** k temu poglavju.

Vlaknene plošče so iz te tar. številke **izključene (tar. št. 44.11).**

48.08 - PAPIR IN KARTON, VALOVITA (Z NALEPLJENIMI RAVNIMI POVRŠINSKIMI LISTI ALI BREZ NJIH), NABRANA (KREP, PLISIRANA), RELIEFNA ALI LUKNJANA, V ZVITKIH ALI LISTIH, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 48.03

4808.10 **- Papir in karton, valovita, vključno luknjana**

4808.20 **- Kraft papir za vreče, nabran (krep ali plisiran), vključno reliefni ali luknjani**

4808.30 **- Drug kraft-papir, nabran (krep ali plisiran), vključno reliefni ali luknjani**

4808.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje razne vrste papirja** in lepenke v zvitkih ali listih, premazane ali ne, katerih skupna značilnost je obdelava pred ali po izdelavi, zaradi česar **niso več ravni**, ali pa niso enovite površine. Glede dimenzij izdelkov iz te tar. številke **glej Opombo 7 (A)** k temu poglavju. **Sem spadajo:**

(1) **Valovita papir in lepenka**.

Izdelujejo ju z vtisnjevanjem ali **prešanjem valov** na papirju ali lepenki, običajno v vlažnem stanju, s spuščanjem med profilirane valje ob uporabi toplote in pare. **Lahko sestojita** iz enega same plasti tako obdelanega papirja ali lepenke, **ali** iz dveh plasti (ene ravne in ene valovite, spojenih z lepilom), ali pa iz ene valovite plasti med dvema ravnima listoma. Težje lepenke lahko izdelujejo z izmenjavanjem plasti valovitega in ravnega papirja ali lepenke.

Najpogosteje uporabljajo valoviti papir ali lepenko v proizvodnji **valovitih kontejnerjev**.

Uporabljajo ju tudi kot zaščitni material za pakiranje.

(2) **Krepirani ali plisirani papir**.

Izdelujejo ga z mehansko obdelavo papirnega tkiva v vlažnem stanju, ali pa s spuščanjem izdelanega papirja **med valje z nagubano površino**. Po tem postopku se površina papirja občutno zmanjša, končan izdelek pa je **elastičen in upogljiv**.

Celulozna vata in tkivo iz celuloznih vlaken, katerih videz je običajno plisiran (naguban), **ne štejejo** za krepiran ali plisiran (naguban) papir in se uvrščajo v **tar. številke 48.03, 48.18 ali 48.23.**

Iz te tar. številke je **izključen** tudi raztegljiv papir, proizveden po postopku *"clupak",* ki papirno tkivo kompaktira s prepogibanjem in zbijanjem vlaken med proizvodnjo. Ta papir je izdelan z mehansko obdelavo tkiva v vlažnem stanju - ker pa je upogljiv, **ni več videza** nagubanega *(krepiranega ali plisiranega)* papirja (običajno **tar. št. 48.04 ali 48.05**).

Krepirani ali plisirani (*nagubani)* papirji so pogosto barvani in se uporabljajo za proizvodnjo širokega izbora izdelkov (**na primer:** vreč za cement in druge embalaže, dekorativnih okrasnih trakov itd.). Vendar pa je iz te tar. številek **izključen** papir vrste, ki se uporablja v gospodinjstvu ali za sanitarne namene (**tar. št. 48.03**). Prav tako so **izključeni** izdelki vrst, navedenih v **tar. št. 48.18**.

(3) **Reliefirana papir in lepenka.**

Reliefirana papir in lepenka dobita svojo **opazno neravno površino** običajno potem, ko je papir že izdelan, in sicer s spuščanjem v mokrem ali suhem stanju med valje, katerih površina je reliefirana ali gravirana z vzorcem, ali pa s prešanjem z graviranimi ali reliefiranimi kovinskimi ploščami. Kvaliteta in videz teh izdelkov močno variirata. Ti izdelki **vključujejo** papirje, običajno znane kot *nagubani-gofrirani*, papirje z vtisnjenim vzorcem - **imitacijami naravnega usnja**, papirje zrnaste površine, kot tudi platno dokončanega papirja (vštevši tudi tiste, proizvedene z valji, prevlečenimi s tkanino) itd. Uporabljajo se v proizvodnji nekaterih pisalnih papirjev, zidnih papirnatih tapet, za podlaganje in oblačenje škatel, za vezavo knjig itd.

(4) **Perforirana papir in lepenka.**

Izdelujejo ju z **mehanskim matričnim luknjanjem** papirja ali lepenke v suhem stanju. Luknanje je lahko izvedeno v obliki *"vzorca",* ali pa le v pravilnih razmikih. Ta tar. številka **vključuje** papir in lepenko, luknjana v vrstah, da bi bilo **trganje določenih velikosti lažje**. Luknjani papir se uporablja za izdelovanje okrasnega blaga (**na primer:** papirja za police, papirja za obrobe) ali za pakiranje itd.

Razen blaga iz **tar. št. 48.03 in 48.18**, ta tar. številka **izključuje** še:

(a) papir z naravno ojačeno zrnasto sestavo, **na primer:** risalni papir (**tar. št. 48.02 in 48.05**),

(b) luknjane kartice iz papirja ali lepenke za *"Jacquard"* ali za podobne stroje, kot tudi papirnato čipko (**tar. št. 48.23**) in

(c) luknjane glasbene kartice, kolute in valje iz papirja ali lepenke (**tar. št. 92.09**).

48.09 - KARBON PAPIR, SAMOKOPIRNI PAPIR IN DRUG PAPIR ZA KOPIRANJE ALI PRENAŠANJE (VKLJUČNO PREMAZAN ALI IMPREGNIRAN PAPIR ZA MATRICE ZA RAZMNOŽEVANJE ALI OFSETNE PLOŠČE), TISKAN ALI NETISKAN, V ZVITKIH, ŠIROKIH NAD 36 CM, ALI V PRAVOKOTNIH (VKLJUČNO KVADRATNIH) LISTIH Z NAJMANJ ENO STRANICO, DALJŠO OD 36 CM, V NEPREPOGNJENEM STANJU

4809.10 **- Karbon ali podoben kopirni papir**

4809.20 **- Samokopirni papir**

4809.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** nekatere premazane, prevlečene, impregnirane ali drugače dobljene papirje v zvitkih ali listih katerih dimenzijski kriteriji so navedeni v **Opombi 7(B)** k temu poglavju, ki pa **se razlikujejo** od tistih navedenih v **Opombi 7 (A)** k temu poglavju, ki veljajo za zvitke in liste papirja iz nekaterih drugih tar. številk). Če ta papir **ne izpolnjuje** teh pogojev, se uvršča v **tar. št. 48.16.** Glede podrobnejšega opisa teh vrst papirja **glej** komentar k **tar. številki 48.16.**

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) tiskarske folije (**tar. št. 32.12**) in

(b) papir, občutljiv na svetlobo (**tar. št. 37.03**).

48.10 - PAPIR IN KARTON, PREMAZANA Z ENE ALI Z OBEH STRANI S KAOLINOM ALI DRUGIMI ANORGANSKIMI SNOVMI Z VEZIVOM ALI BREZ NJEGA, TODA BREZ DRUGEGA PREMAZA, POVRŠINSKO BARVANA ALI NEBARVANA, OKRAŠENA ALI NEOKRAŠENA, TISKANA ALI NETISKANA, V ZVITKIH ALI LISTIH

- Papir in karton za pisanje, tiskanje ali za druge grafične namene, ki v skupni količini vlaken vsebujeta po masi do vključno 10% vlaken, dobljenih z mehaničnim postopkom:

4810.11 **- - z maso do vključno 150 g/m^2**

4810.12 **- - z maso nad 150 g/m^2**

- Papir in karton za pisanje, tiskanje ali druge grafične namene, ki v skupni količini vlaken vsebujeta po masi nad 10 % vlaken, dobljenih z mehaničnim postopkom:

4810.21 **- - papir majhne mase, premazan**

4810.29 **- - drugo**

- Kraft papir in karton, razen tistih, ki se uporabljata za pisanje, tiskanje ali za druge grafične namene:

4810.31 **- - beljena v masi, ki v skupni količini vsebujeta po masi nad 95 % lesnih vlaken, dobljenih s kemičnim postopkom, z maso do vključno 150 g/m^2**

4810.32 **- - beljena v masi, ki v skupni količini vsebujeta po masi nad 95 % lesnih vlaken, dobljenih s kemičnim postopkom, z maso nad 150 g/m^2**

4810.39 **- - drugo**

- Drug papir in karton:

4810.91 **- - večplastna**

4810.99 **- - drugo**

Anorganske snovi, **razen** kaolina (*China clay- kitajska glina)*, ki so običajno uporabljajo za premaze, **vključujejo**: barijev sulfat, magnezijev silikat, kalcijev karbonat, kalcijev sulfat, cinkov oksid in kovine v prahu (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju - **premazana papir** in **lepenka).** Anorganski premazni materiali, navedeni v tej tar. številki, lahko vsebujejo **majhne** količine **organskih snovi** (**na primer:** za izboljšanje površinskih lastnosti papirja).

Ta tar. številka **vključuje** papir in lepenko, ki se uporabljata za pisanje, tiskanje in za druge grafične namene (**premazan papir majhne mase** te vrste je opredeljen v **Opombi 5** k tarifnim podštevilkam, pojem *"lesna vlakna"* v tej definiciji **ne vključuje** bambusovih vlaken), kraft-papir in kraft-lepenko ter večplastni papir in lepenko (opisana v komentarju k **tar. številki 48.05),** vendar **pod pogojem,** da sta premazana s *kaolinom* ali z **drugimi** *anorganskimi snovmi*.

Glede dimenzij izdelkov, ki se uvrščajo v to tar. številko, **glej Opombo7 (A)** k temu poglavju.

Ta tar. številka **izključuje:**

(a) parfumiran papir in papir, impregniran ali premazan s kozmetiko (**33. poglavje**),

(b) papir in lepenko, občutljiva na svetlobo iz **tar. št. od 37.01 do 37.04**),

(c) zidne papirnate tapete in podobne izdelke in prozorni papir za okna (**tar. št. 48.14**),

(d) brusilna papir in lepenko (**tar. št. 68.05**) in sljudo (**razen** sljudinega prahu) na podlagi iz papirja ali lepenke (**tar. št. 68.14**) in

(e) kovinske folije na podlagi iz papirja ali lepenke, če daje kovina bistven karakter (**Oddelek XV**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 4810.11, 4810.12, 4810.21 in 4810.29

Papir in lepenka, zajeta z teh tar. podštevilkah, **so tista**, ki se v nepremazanem stanju uvrščata v tar. številkko **48.02.**

Tarifna podštevilka 4810.91

Večplastna papir in **lepenka** sta opisana v komentarju k tar. številki **48.05.**

48.11 - PAPIR, KARTON, CELULOZNA VATA TER LISTI IN TRAKOVI IZ CELULOZNIH VLAKEN, PREMAZANI, IMPREGNIRANI, PREKRITI, POVRŠINSKO BARVANI, POVRŠINSKO OKRAŠENI ALI TISKANI, V ZVITKIH ALI LISTIH, RAZEN PROIZVODOV IZ TAR. ŠT. 4803, 4809, 4810

4811.10 **- Papir in karton, premazana s katranom ali bitumnom ali asfaltom**

- Papir in karton, premazana z lepilom:

4811.21 **- - samolepilna**

4811.29 **- - drugo**

- - Papir in karton, premazana, impregnirana ali pokrita s plastičnimi masami (razen lepil):

4811.31 **- - beljena, z maso nad 150 g/m^2**

4811.39 **- drugo**

4811.40 **- Papir in karton, premazana, prekrita ali impregnirana z voskom, parafinskim voskom, stearinom, oljem ali glicerinom**

4811.90 **- Drug papir, karton, celulozna vata ter listi in trakovi iz celuloznih vlaken**

Skladno z določili **Opombe 7(A)** k temu poglavju in **izjemam**, navedenim v tej tar. številki ter tistim, navedenim na koncu tega komentarja, **vključuje** ta tar. številka naslednje **zvitke in liste**:

(A) Papir, lepenko, celulozno vato in trakove ter liste (tkiva) iz celuloznih vlaken, pri katerih so **površinski premazi <u>drugačni</u>** od anorganskih snovi in drugačni od kaolina, ki so nanešene v celoti ali delno prek ene ali obeh strani, (**<u>na primer:</u>** termoobčutljiv papir , ki se uporablja za telefakse).

(B) **Impregnirani papir, lepenko, celulozno vato in liste ter trakove** (tkiva) iz celuloznih vlaken (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju - **impregnirana papir in lepenka**).

(C) Papir, lepenko, calulozno vato in liste (tkiva) iz celuloznih vlaken, **premazane ali prekrite,** vendar **pod pogojem**, da v primeru papirja ali lepenke, premazane ali prekritih s plastičnimi masami, **plast plastične mase ni debelejša od polovice skupne debeline** (**glej Opombo 1(g)** k temu poglavju).

Papir in karton za izdelavo ambalaže za pijače in druga živila, potiskan z besedili in slikami v zvezi z vsebino teh pakiranj ter **prevlečena z obeh** strani s prosojnimi listi plastične folije, z ali brez vstavljene kovinske folije (običajno aluminij - na strani, ki kasneje oblikuje notranjo stran pakiranja), **se prav tako uvrščata** v to tarifno številko. Ti izdelki **so lahko** nažlebljeni in označeni za **kasnejše** izrezovanje iz zvitkov.

(D) Papir, lepenko, celulozno vato in trakove ter v liste (tkiva) iz celuloznih vlaken, **po površini barvane z eno ali z različnimi barvami**, vštevši površinsko marmorirane ter papirje s tiskanimi okraski, kot tudi tiste s tiskanimi motivi, besedili ali ilustracijami, ki so v razmerju do glavne uporabe vzporedni in nepomembni in **ne tvorijo tiskanih** izdelkov iz **49. poglavja** (**glej Opombo 11** ter splošna določila k temu poglavju - **papir in lepenka, barvana in tiskana.**

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) celulozno vato, impregnirano ali prevlečeno s farmacevtskimi snovmi itd. iz **tar. št. 30.05**,

(b) parfumiran papir in papir, impregniran ali prevlečen s kozmetiko (**33. poglavje**),

(c) papir in celulozno vato, impregnirana, premazana ali prekrita z milom ali z detergentom (**tar. št. 34.01**) ali s sredstvi za poliranje, s kremami ali s podobnimi preparati (**tar. št. 34.05**),

(d) papir in lepenko, občutljive na svetlobo iz **tar. št. od 37.01 do 37.04**,

(e) lakmusov papir, pH-papir (za ugotavljanje kislosti ali bazičnosti) in papir za iskanje polov ter drugi papirji, impregnirani z diagnostičnimi ali laboratorijskimi reagenti (**tar. št. 38.22**),

(f) eno plast papirja ali lepenke, premazan, prevlečen ali prekrit s **plastjo plastične mase, debelejšo od polovice** skupne debeline (**39. poglavje, na primer: 39.21**),

(g) papir z vrstami, vodnim žigom itd. **tudi, če** te vrste služijo kot tiskane vrste (**tar. št. 48.02, 48.04 in 48.05**),

(h) zidne papirnate tapete in podobne stenske obloge ter prozorni papir za okna (**tar. št. 48.14**) in

(i) strešne plošče, ki sestoje iz podlage iz lepenke, ki je prekrita v celoti z vseh strani s **plastjo bitumna** ali podobnega materiala (**tar. št. 68.07**).

48.12 - FILTER BLOKI IN PLOŠČE IZ PAPIRNE MASE

Sestoje iz rastlinskih vlaken (bombaž, lan, les itd.) z **visoko vsebnostjo celuloze**, prešanih v oblike blokov, plošč ali tabel, **brez** kakršnihkoli veziv, pri čemer se vlakna raztreseno prižemajo ena ob druga.

Rastlinska vlakna so lahko pomešana z azbestnimi. V tem primeru se bloki, plošče ali table uvrščajo v to tar. številko, vendar **pod pogojem**, da ohranjajo lastnosti izdelka iz papirne mase.

Preden so izdelani v blokih, ploščah ali tablah, se vlakna reducirajo na raven gostote papirne mase ter glede na namen uporabe, jim **odstranijo** nečistoče, da bi se izognili neželjeni barvi, vonju ali okusu materiala, ki je predmet filtriranja.

Filtrirne bloke je mogoče izdelati tudi s prešanjem dveh ali več tako izdelanih plošč (včasih ročno) iz pripravljene in prečiščene papirne mase.

Filtrirni bloki, znani kot filtrirna masa, se uporabljajo v filtrih **za bistrenje** tekočin (**na primer:** vina, alkohola, piva in kisa). V to tar. številko se uvrščajo **neglede** na njihovo velikost in obliko.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) bombažni linters, ki je samo prešan v oblike listov ali plošč (**tar. št. 14.04**) in

(b) druge izdelke iz papirja, ki se uporabljajo za filtriranje tekočin, **na primer:** filtrirni papir (**tar. št. 48.05 ali 48.23**), celulozno vato (**tar. št. 48.03 ali 48.23**).

48.13 - CIGARETNI PAPIR, RAZREZAN ALI NERAZREZAN V DOLOČENE VELIKOSTI ALI V KNJIŽICAH ALI CEVEH

4813.10 **- V knjižicah ali ceveh**

4813.20 **- V zvitkih, širokih do vključno 5 cm**

4813.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** vse papirje **za cigarete** (**vštevši** čepe in vrhe, ki se uporabljajo za zavijanje filtrirne mase in za spajanje palčke in cigareta), **neglede** na velikost ali način dobave. Cigaretni papir se pojavlja **predvsem v oblikah**:

(1) **Listov** ali knjižicah (tiskan ali ne), ki vsebujejo določeno število prostih listov papirja velikosti, zadostnih za eno cigareto. Uporabljajo se **za ročno zvijanje cigaret**

(2) **Cevk** dimenzij cigarete.

(3) **Zvitkov**, narezanih **na velikost** (pretežno širine, ki **ne presega 5 cm**), ki se uporabljajo v strojih za cigarete.

(4) **Zvitkov širine preko 5 cm.**

Ta papir ima pogosto vodni žig, je **dobre kvalitete** (pogosto **iz celuloze *konopljinih in lanenih* krp**), vendar je tanek, a razmeroma močan. Lahko ni obtežen, ali pa je neznatno obtežen s posebnimi polnili. Običajno je izdelan **iz belega papirja**, lahko pa je tudi barvan in včasih impregniran s snovmi, kot so kalijev nitrat, lesni kreozot ali sok sladkih korenin.

Cigaretni papir je na enem koncu **lahko** premazan z voskom, s kovinskimi pigmenti ali z drugimi nevpojnimi snovmi, cevke imajo včasih na vrhovih pluto, slamo, svilo itd. Papir v obliki cevi je lahko opremljena tudi s filtri, ki sestoje pretežno iz majhnih čepov iz vpojnega papirja, celulozne vate ali **iz celulozno acetatnih vlaken**, ali pa so zgornji konci ojačeni s papirjem težje kvalitete.

48.14 - ZIDNE TAPETE IN PODOBNE STENSKE OBLOGE IZ PAPIRJA; PROZORNI PAPIR ZA OKNA

4814.10 **- Papir z zrnato površino ("Ingrain")**

4814.20 **- Zidne tapete in podobne stenske obloge iz papirja s sprednjo stranjo, premazano ali prekrito s plastjo plastične mase, ki ima zrnato, reliefno, barvano, tiskano ali drugače okrašeno površino**

4814.30 **- Stenske tapete in podobne stenske obloge iz papirja s sprednjo stranjo prekrito s pletarskim materialom, ki je med seboj spojen ali nespojen v vzporedne niti ali tkan**

4814.90 **- Drugo**

(A) ZIDNE TAPETE IN PODOBNE STENSKE OBLOGE

Skladno z Opombo 8 k temu poglavju, označuje izraz *"zidne tapete in podobne stenske obloge"* **samo:**

(a) Papir v **zvitkih**, katerih **širina ni manjša kot 45 cm in ne večja od 160 cm** in ki je primeren za **dekoracijo zidov** in **stropov,** ki odgovarja **enemu** izmed naslednjih opisov:

(1) Z zrnasto površino, reliefno okrašen, površinsko barvan, s tiskanimi okrasi ali drugače površinsko okrašen (npr s tekstilnimi kosmiči), nepremazan ali premazan, ali pa prekrit s prozorno zaščitno plastjo iz plastične mase, ki omogoča pranje ali celo ribanje. Ti izdelki so običajno znani kot *"zidne papirnate tapete";*

"Linkrusta" prav tako spada v to skupino. Sestoji iz težjega papirnatega materiala, premazanega s sušljivo mešanico oksidiranega lanenega olja in polnila. Premaz je površinsko reliefiran in površinsko dekoriran tako, da je papir primeren za okraševanje zidov in stropov;

(2) Z neravno površino, nastalo zaradi **vgrajevanja delčkov lesa, slame** itd. med proizvodnjo. Te stenske obloge so običajno znane kot papir z zrnasto površino. Lahko je površinsko dekoriran (**na primer:** poslikan ali z okrasi) ali nedekoriran. Nedekoriran papir z zrnasto površino običajno prevlečejo z okrasi šele, ko je nalepljen na zid.

(3) S **sprednjo stranjo**, **premazano, prevlečeno ali prekrito s plastičnimi masami** s površinami zrnaste, reliefirane ali barvane strukture, s tiskanimi okrasi ali z drugače okrašeno površino. Te stenske obloge so pralne in odpornejše oz. trajnejše od oblog, opisanih v predhodnem besedilu **pod (1).** Izdeleki s plastjo polivinil klorida se pogosto imenujejo **"vinilne stenske obloge" ali "vinilne zidne tapete";**

(4) Papir, katerega stran sprednje strani je **v celoti** ali **deloma prekrita s pletarskim materialom**, spojenim ali nespojenim v vzporedne niti, ali pa s tkanim. Nekatere izmed teh stenskih oblog imajo plast iz pletarskega materiala, spojenim s tekstilnim predivom.

(b) ***Bordure*** in ***frize*** v obliki ozkih trakov iz papirja, obdelane kot predhodno navedeni izdelki (**na primer:** reliefirani, s tiskanimi okrasi, površinsko okrašeni z mešanico sušljivih olj in polnil, prekriti ali prevlečeni s plastičnimi masami), v zvitkih ali ne, **primerne za okraševanje zidov in stropov**.

(c) Stenske obloge iz papirja, izdelane iz nekaj panojev (delov), tiskanih tako, da sestavljeni na steni tvorijo sliko, risbo ali motiv (znani tudi kot *"foto tapete").* Ti panoji **so lahko** kakršnihkoli dimenzij, lahko pa se dobavljajo v zvitkih ali listih).

(B) PROZOREN PAPIR ZA OKNA

Te izdelke izdelujejo iz tankega, čvrstega in **visokoglaziranega polprozornega** ali **prozornega** papirja. Tiskani so z raznimi okrasnimi *"vzorci",* pogosto so obarvani v smislu **imitacije** barvnega stekla, uporabljajo pa se bodisi **za dekoracijo**, bodisi da **zmanjšujejo** prozornost steklenih površin. **Lahko so** tudi s tiskanim besedilom ali ilustracijami, **na primer:** za reklamne namene ali za izložbe.

Lahko se pojavljajo v zvitkih, ali pa v velikostih in oblikah, pripravljenih za lepljenje na okenska ali vratna stekla. **Včasih so** že prevlečene z lepilom.

*
* *

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) samolepilne stenske obloge, ki sestoje le iz lista iz plastičnih mas, nalepljenega na **zaščitno plast iz papirja**, ki se v času uporabe sname (**39. poglavje**),

(b) stenske obloge, ki sestoje iz furnirja ali plute na papirnati podlagi (**tar. št. 44.08, 45.02 ali 45.04**),

(c) izdelke, podobne stenskim oblogam, **vendar** od njih težje in bolj toge, ki sestoje **na primer:** iz plasti plastične mase na lepenkasti podlagi in ki se običajno dobavljajo **v širših** zvitkih (širine **na primer:** 183 cm) mase, ki se uporabljajo tako kot talne kot stenske obloge (**tar. št. 48.15**),

(d) prenosni papir *(dekalkomanije),* nekoliko podobne prozornemu papirju za okna (**tar. št. 49.08**),

(e) tekstilne stenske obloge na papirnati podlagi (**tar. št. 59.05**) in

(f) stenske obloge iz aluminijske folije na papirnati podlagi (**tar. št. 76.07**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 4814.10

Papir z zrnasto površino je opisan v **Opombi 8 (a)(ii) k temu poglavju**.

48.15 - TALNE OBLOGE NA PODLAGI IZ PAPIRJA ALI KARTONA, NERAZREZANE ALI RAZREZANE V DOLOČENE VELIKOSTI

Ta tar. številka **vključuje talne obloge** na papirnati ali lepenkasti podlagi (ponavadi filc-papir), pogosto impregnirano z bitumnom ali s podobnimi materiali. Ta **prekrivala** za tla so prevlečena z raznimi materiali (**na primer:** z linolejsko maso, z mešanico olja in krede ali z balatino zmesjo.

Talne obloge imajo lahko debelo plast, barvano s sintetičnimi ali drugimi pigmenti v masi in v eni barvi, lahko so marmorirani ali tiskani z raznimi *"vzorci"* z uporabo raznobarvne prevleke. Prekrivala za tla lahko dobavljajo v zvitkih različnih velikosti, ali pa narezani v dolžine, primerne za uporabo kot **tepihi** (vštevši zaščitne **tepihe proti mokroti**), kot ploščice za tla ali kot **prekrivala** za stole.

Prekrivala za tla, ko so v določeni meri **podobna** tistim iz tega poglavja, ki pa so na tekstilni podlagi (**na primer:** linolej), so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 59.04**).

Ta tar. številka **izključuje** tudi prekrivala za tla **brez** podlage ali nepodložene - te se uvrščajo glede na material, iz katerega so izdelana (**39., 40. in 45. poglavje**).

48.16 - KARBON PAPIR, SAMOKOPIRNI PAPIR IN DRUG PAPIR ZA KOPIRANJE ALI PRENAŠANJE, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 4809; MATRICE ZA RAZMNOŽEVANJE IN OFSETNE PLOŠČE IZ PAPIRJA, V ŠKATLAH ALI BREZ ŠKATEL

4819.10 **- Karbon papir in podoben kopirni papir**

4816.20 **- Samokopirni papir**

4816.30 **- Matrice za razmnoževanje**

4816.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** tako prevlečen ali (včasih) impregniran papir, da je mogoče izdelati eno ali več **kopij izvirnega dokumenta** s pomočjo pritiska (**na primer:** s pomočjo črk pisalnega stroja), vlage, črnila itd.

Navedeni papir se v to tar. številko uvršča **samo**, če se dobavlja v zvitkih širine, ki **ne presega 36 cm**, ali pa v pravokotnih listih, katerih nobena stranica **ni daljša od 36 cm,** ali narezana **v druge** oblike, razen pravokotne (vštevši kvadratne). **V drugačnih oblikah se uvršča v tar. št. 48.09**. Glede **matric** za razmnoževanje in **ofsetnih plošč ni nobenih pogojev** v zvezi z njihovo velikostjo oz. dimenzijami.

Glede na reprodukcijski čas, je možna delitev na naslednji **dve skupini:**

(A) PAPIRJI ZA KOPIRANJE IZVIRNEGA DOKUMENTA S PRENAŠANJEM NJIHOVE SUBSTANCE ZA PREVLEKANJE ALI IMPREGNACIJO V CELOTI ALI DELOMA NA DRUGO POVRŠINO

Ta skupina **vključuje**:

(1) **Karbon papir ali podoben kopirni papir.**

Ti papirji sestoje iz tankega premazanega ali prevlečenega papirja dobre kvalitete ali impregniranega z maščobnimi ali voskastimi snovmi, pomešanimi s sajami ali z drugimi barvili. Uporabljajo se za kopiranje na navadni papir **s pomočjo** peresa, svinčnika ali pisalnega stroja.

Ti papirji so lahko:

(a) tanek papir za vstavljanje, za enkratno ali večkratno uporabo ali

(b) premazan ali prevlečen papir običajne mase, ki ponavadi predstavlja del kompleta.

Ta skupina **vključuje** tudi **hetografski karbon papir** za razmnoževalne aparate, ki se uporablja za izdelavo kliširanih listov, ki služijo za izdelavo več kopij.

(2) **Samokopirni papir.**

Samokopirni papir, **znan tudi** kot nekarboniziran papir za kopiranje, je lahko pakiran v obliki palete. **Pritisk črk** pisalnega stroja ali peresa na izvirnik **povzroči** reakcijo med dvema različnima snovema, ki sta sicer **ločeni** na enem in istem listu, ali pa na dveh ločenih listih, s tem pa reprodukcijo odtisa izvirnika.

(3) **Papir za toplotno prenašanje.**

Te vrste papirja so z ene strani prevlečene s termoaktivno snovjo, ki se uporablja v strojih za infrardeče kopiranje pri izdelavi kopij izvirnega dokumenta **s prenašanjem** barve, pomešane s snovjo za prevlekanje, na list navadnega papirja (**postopek toplotnega prenašanja).**

(B) KOPIRNI PAPIR, MATRICE ZA RAZMNOŽEVANJE IN OFSETNE PLOŠČE, KI UPORABLJAJO DRUGAČNE POSTOPKE, RAZEN TISTIH, OPISANIH V PREDHODNI TOČKI (A)

Ta skupina **vključuje**:

(1) **Papir za matrice za razmnoževanje in matrice za razmnoževanje.**

Papir za matrice za razmnoževanje je tanek, močan in neklejan papir **s premazom**, prevleko ali impregnacijo parafina ali drugih voskov v obliki koloidov ali preparatov iz podobnih izdelkov, ki so **neprepustni za tekočine. Pritisk**, uporabljen s pomočjo pisalnega stroja, peresa ali katerega-koli drugega pripravnega instrumenta, **perforira površinsko plast** z besedilom ali risbo, katero je treba reproducirati oziroma prenesti.

Matrice za razmnoževanje so običajno opremljene z ločljivo podlago iz debelejšega papirja, ki je spojena z vrhom matrice - slednja je **posebej perforirana**, da omogoča pritrditev pripravljene matrice na razmnoževalni aparat. Včasih imajo vstavljen list za izdelavo karbonske kopije.**Razen** tega imajo matrice ponavadi tudi usmerjevalne znake in natisnjene razne druge podrobnosti. Ta tar. številka **vključuje** tudi vokvirjene matrice za stroje za naslavljanje, ***elektrostatske matrice*** in ***matrice za risografijo.***

(2) **Papir za ofsetne plošče in ofsetne plošče.**

Ti papirji imajo na eni strani **posebni premaz**, ki preprečuje prepuščanje litografskega črnila. **Ofsetne plošče** se uporabljajo na ofsetnih strojih pisarniškega tipa **za reprodukcije besedil** in **risb**, napravljenih na roko, s strojem ali kako drugače, na navadnem papirju.

*
* *

Papir iz te tar. številke **je lahko** tudi paletasto zvit in kombiniran z dvema ali več postopki predhodno opisanih načinov razmnoževanja. **Tipičen tak primer** je papir, prevlečen z ene strani s posebnim črnilom, s pomočjo katerega (kot s *karbonskim papirjem*) se lahko negativna stran besedila ali risbe oblikuje na drugi strani papirja **podobno** kot plošče za kopiranje, opisane v predhodni **točki (B) (2).**

Če to, drugo stran papirja **dajo v ustrezen razmnoževalni stroj**, potem črnilo, nanešeno na nasprotni strani, transformira na navadnem papirju pozitivno sliko oz. stran besedila na izvirniku. Na ta način je mogoče izdelati veliko število kopij.

Razmnoževalni papir in transferni papir, **ki vsebuje besedilo** ali **risbe** za reprodukcijo, ostane uvrščen v tej tar. številki, če je povezan v vrste ali ne.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) transferne papirje vseh vrst, znane kot tiskarske ali markirne folije. To so tanki papirji, prevlečeni s kovino, kovinskim prahom ali s pigmenti - uporabljajo se za tisk knjižnih platnic, trakov za klobuke itd. (**tar. št. 32.12**),

(b) občutljiv papir ali lepenko iz **tar. številk 37.01 do 37.04.**,

(c) kopirno pasto (**pasto za grafično reprodukcijo**) na osnovi želatine in na papirnati podlagi (**tar. št. 38.24**),

(d) matrice za razmnoževanje, ki sestoje iz tanke plastične plasti z ločljivo papirnato podlago, narezane po meri in z enim perforiranim robom (**39. poglavje**),

(e) papir premazan s ***toplotnoobčutljivo snovjo***, ki se uporablja za izdelavo kopije originalnega dokumenta z direktno počrnitvijo premazne snovi (***termokopirni postopek***) (**tar.številka 48.11** ali **48.23**).

(f) poslovne obrazce z vstavljenimi kopirnimi listi v kompletih (**tar. št. 48.20**) in

(g) papir za preslikovanje *(dekalkomanije)* (**tar. št. 49.08**).

48.17 - PISEMSKI OVITKI, PISEMSKE KARTICE, DOPISNICE IN KARTE ZA DOPISOVANJE BREZ SLIKE, IZ PAPIRJA ALI KARTONA; KOMPLETI ZA DOPISOVANJE V ŠKATLAH, VREČKAH, NOTESIH IN PODOBNIH PAKIRANJIH IZ PAPIRJA ALI KARTONA

4817.10 **- Pisemske ovojnice**

4817.20 **- Pisemske kartice, dopisnice, kartice za dopisovanje (brez slike)**

4817.30 **- Kompleti za dopisovanje v škatlah, vrečkah, notesih in podobnih pakiranjih iz papirja ali kartona**

Ta tar. številka **vključuje** papir za pisanje - dopisovanje, ki se uporablja za korespondenco, **na primer:** ovojnice, pisemske ovojnice (vštevši korespondenčne karte). Vendar pa so iz te tar. številke **izključeni** papirji v obliki blokov ali nekaterih drugih izdelkov, navedenih v nadaljevanju.

Ti izdelki **so lahko** z natiskanimi naslovi, imeni, trgovinskimi znaki, okraski, grbi, začetnicami itd., ki so **v razmerju do njihove glavne uporabe** kot dopisovalnega materiala vzporednega značaja.

Pisemske ovojnice so listi papirja, lepenke ali karte z robovi, namazanimi z lepilom (včasih tudi s perforiranimi) ali z drugačnimi rešitvami za zapiranje ali pečatenje brez uporabe ovojnic.

Dopisnice se **ne uvrščajo** v to tar. številko, **v kolikor ne** vsebujejo natisnjenega mesta za naslov ali znamke ali drugih oznak za njihovo uporabo.

Korespondenčne karte se v to tar. številko uvrščajo, **v kolikor imajo** oblikovane ali pozlačene robove ali zaobljene vogale, ali pa, če so tiskane ali pripravljene na način, ki **nedvoumno** opredeljuje njihovo uporabo **kot karte za pisanje.**

Navadne karte, ki niso tako pripravljene, se uvrščajo v **tar. št. 48.23**, saj so to običajno **netiskane** posetnice. Ta tar. številka **vključuje** tudi komplete za dopisovanje v škatlah, vrečkah, notesih in v podobnih pakiranjih iz papirja ali lepenke.

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) pisemske bloke, bloke z memorandnimi listki itd. iz **tar. št. 48.20**,

(b) pisemski papir v obliki preganjenih ali nepreganjenih listov, tiskanih ali netiskanih, zapakirane v škatle ali ne (**tar. št. 48.23**),

(c) ovojnice, poštne dopisnice, pisemske ovojnice itd., žigosane s štemplji ali drugače, ali z znamkami, ki so trenutno v uporabi (**tar. št. 49.07**),

(d) tiskane ali ilustrirane poštne karte in tiskane karte iz **tar. št. 49.09**,

(e) tiskana pisma in podobne artikle, namenjene za posebne namene, **na primer:** vabila, obvestila o preselitvi, reklamna pisma, vštevši tudi izdelke, ki zahtevajo dodatno izpolnjevanje na roko (**tar. št. 49.11**) in

(f) ilustrirane priložnostne ovojnice (ob rojstvu) in maksima karte; če so brez poštnih znamk - **tar. št. 49.11**, če so s poštnimi znamkami - **tar. št. 97.04**.

48.18 - TOALETNI PAPIR, ROBČKI, LISTI ZA ODSTRANJEVANJE LIČILA, BRISAČE, NAMIZNI PRTI, SERVIETE, OTROŠKE PLENICE, TAMPONI, RJUHE IN PODOBNI PREDMETI ZA GOSPODINJSTVO, BOLNIŠNICE ALI SANITARNE POTREBE, OBLAČILNI PREDMETI IN PRIBOR IZ PAPIRNE MASE, PAPIRJA, CELULOZNE VATE ALI IZ LISTOV ALI TRAKOV IZ CELULOZNIH VLAKEN

4818.10 **- Toaletni papir**

4818.20 **- Robčki, listi za odstranjevanje ličila ali brisače**

4818.30 **- Namizni prti in serviete**

4818.40 **- Vložki, tamponi, otroške plenice, plenične predloge in podobni sanitarni predmeti**

4818.50 **- Obleka in pribor za obleko**

4818.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje toaletni papir** in **podoben papir**, celulozno vato ali mreže iz celuloznih vlaken v vrst, ki se uporabljajo v gospodinjstvu ali **za sanitarne namene:**

(1) **v trakovih širine do 36 cm;**

(2) **v pravokotnih** (vštevši kvadratnih) listih, od katerih **nobena stranica v neprepognjenem stanju ni daljša od 36 cm;**

(3) **narezane v druge oblike, razen pravokotnih in kvadratnih (na primer: ovalne, srčaste).**

Ta tar. številka **vključuje** tudi izdelke za gospodinjstvo, za sanitarne namene in za bolnice, kot tudi izdelke za pribor za obleko, iz papirne pulpe, papirja, celuloze, celulozne vate in mreže iz celuloznih vlaken.

Izdelki iz te tar. številke so **pogosto izdelani** iz izdelkov iz **tar. št. 48.03**.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) celulozno vato, impregnirano ali prevlečeno s farmacevtskimi snovmi ali pripravljeno v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno za medicinske, kirurške, zobarske ali veterinarske namene (**tar. št. 30.05**),

(b) odišavljen papir in papir, impregniran ali prevlečen s kozmetiko (**33. poglavje),**

(c) papir in celulozno vato, impregnirana, premazana, ali prevlečena z milom ali z detergentom (**tar. št. 34.01**), ali pa s sredstvi za poliranje, s kremami ali s podobnimi preparati (**tar. št. 34.05**),

(d) izdelke iz **64. poglavja** in

(e) naglavna pokrivala in njihove dele iz **65. poglavja**.

48.19 - ŠKATLE, VREČE IN DRUGI IZDELKI ZA PAKIRANJE, IZ PAPIRJA, KARTONA, CELULOZNE VATE ALI LISTOV ALI TRAKOV IZ CELULOZNIH VLAKEN; KARTONAŽNI IZDELKI, IZ PAPIRJA ALI KARTONA, KI SE UPORABLJAJO V PISARNAH, TRGOVINAH ALI PODOBNO

4819.10 **- Škatle iz valovitega papirja ali kartona**

4819.20 **- Zložljive škatle iz nevalovitega papirja ali kartona**

4819.30 **- Vreče in vrečke, ki so široke 40 cm ali več**

4819.40 **- Druge vreče in vrečke, vključno trikotne vrečke**

4819.50 **- Druga embalaža za pakiranje, vključno z ovitki za plošče**

4819.60 **- Kartonažni izdelki iz papirja ali kartona, ki se uporabljajo v pisarnah, trgovinah in podobno**

(A) **Škatle, vreče in drugi kontejnerji za pakiranje.**

V to skupino spadajo **kontejnerji raznih vrst** in velikosti, ki se običajno uporabljajo za pakiranje, transport, skladiščenje ali prodajo blaga, **vštevši tudi** tiste, ki imajo **okrasno vrednost**.

Ta tarifna številka **vključuje:** škatle, vreče, čašaste kontejnerje, lepenkaste bobne (kontejnerje), izdelane z valjanjem, ali kako drugače, vštevši tudi tiste z robovi, ojačenimi s trakom ali z drugim materialom, cevasti kontejnerji za shranjevanje dokumentov, zaščitne vreče za oblačila, kozarce, lonce in podobno (**na primer:** za mleko in smetano), **vštevši** tudi tiste, prevlečene z voskom. Ta tar. številka **vključuje** tudi vrečke iz papirja za posebne namene, kot so **na primer:** vrečke za sesalce, vrečke za bljuvanje, škatle in ovitki za gramofonske plošče itd.

Ta tar. številka **vključuje zložljive škatle**.

Te so:

- **škatle v enem kosu, ravne, za sestavljanje** z zvijanjem in dajanjem koncev v prereze (**na primer:** škatle za pecivo) in
- **kontejnerji, sestavljeni ali namenjeni za sestavljanje s pomočjo lepila, spojk** itd. le z ene strani. Izdelava kontejnerja samega je pogojena s pomočjo oblikovanja drugih strani,

čeravno, in kjer je to potrebno, se **lahko dodajajo** dodatna sredstva za pritrjevanje, kot so **na primer:** lepilni trakovi in spojke, da bi bilo dno ali pokrov zagotovljen.

Izdeleki iz te skupine **so lahko tiskani na primer:** z imenom trgovca, z navodili za uporabo, z ilustracijami. Takšno pakiranje za semena **s slikami izdelkov**, **navodili** za setev ob dodanem **imenu firme**, ali pa pakiranja za čokoladne izdelke in izdelke žitaric s slikami za otroško igro, se **prav tako uvrščajo** v to tar. številko.

Izdeleki iz te tar. številke **imajo lahko** ojačitve in pribor iz drugih materialov, razen iz papirja (**na primer:** tekstilne podloge, lesene podpornike, držaje iz vrvi, kovinske vogale ali vogale iz plastičnih mas).

(B) **Registratorji, platoji za pisma in podobni izdelki, ki se uporabljajo v pisarnah, prodajalnah in podobno.**

Ta skupina **vključuje** kontejnerje, **kot so:** registrirne škatle, registratorji, pladnji za pisma, škatle za pisma, škatle za odlaganje in podobni predmeti, ki so **iz bolj togega in trajnejšega materiala** in običajno bolje obdelani, **kot pa kontejnerji** za pakiranje iz prejšnje skupine **pod (A).** Uporabljajo se za odlaganje in hranjenje **dokumentov vseh vrst** v pisarnah, skladiščih itd.

Ti predmeti imajo **lahko** ojačitve ali pribor iz drugih materialov, **razen** iz papirja (**na primer:** okraski, ročaji in zapiralni mehanizmi iz kovin, lesa, plastike ali tekstilnega materiala). **Lahko** so tudi opremljeni s kovinskimi, plastičnimi itd. okviri za vlaganje indeksnih kartic.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) blaga vrste, ki spada v **tar. št. 42.02** (predmeti za potovanje itd.),

(b) pletarskih predmetov iz papirja (**tar. št. 46.02**),

(c) prevlečenega, prekritega ali potiskanega papirja ali kartona iz **tar. št. 48.11**, pripravljenih v zvitkih, ki se uporabljajo za izdelovanje ambalaže (škatle) in, ki so nažlebljeni in označeni za označevanje posamezne škatle pri kasnejšem izrezovanju iz zvitkov.

(d) albumov za vzorce ali zbirke (**tar. št. 48.20**) in

(e) vrečke in vreče iz tkanin iz papirnega prediva (**tar. št. 63.05**).

48.20 - REGISTRI, KNJIGOVODSKE KNJIGE, NOTESI, KNJIGE ZA NAROČILNICE IN POBOTNICE, AGENDE, ROKOVNIKI, DNEVNIKI IN PODOBNI IZDELKI, ZVEZKI, PODSTAVKI ZA PISANJE, KOMBINIRANI S PIVNIKI, POVEZI ZA KNJIGE (PO SISTEMU PROSTIH LISTOV ALI DRUGE), MAPE, OVITKI IN FASCIKLI ZA SPISE, ZLOŽLJIVI POSLOVNI OBRAZCI; KOMPLETI Z VSTAVLJENIM KARBON PAPIRJEM IN PODOBNI IZDELKI ZA PISANJE IZ PAPIRJA ALI KARTONA, ALBUMI ZA VZORCE ALI ZBIRKE IN KNJIŽNI OVITKI IZ PAPIRJA ALI KARTONA

4820.10 **- Registri, knjigovodske knjige, notesi, knjige za naročilnice in pobotnice, agende, rokovniki, dnevniki in podobni izdelki**

4820.20 **- Šolski zvezki**

4820.30 **- Povezi za knjige, mape in fascikli za spise**

4820.40 **- Poslovalni obrazci v več izvodih in kompleti z vstavljenim karbon papirjem**

4820.50 **- Albumi za vzorce ali zbirke**

4820.90 **- Drugo**

Razen izdelkov za dopisovanje iz **tar. št. 48.17** ter blaga, navedenega v Opombi 9 k temu poglavju, ta tarifna številka **vključuje**:

(1) Registre, računske knjige, beležke vseh vrst, naročilnice, knjige pobotnic, kopirne knjige, dnevnike, pisemske bloke, memorandumske bloke, rokovnike, knjige za naslove in knjige, bloke itd. za zabeleževanje telefonskih številk.

(2) **Vadbeni zvezki**. Ti lahko vsebujejo **samo tiskane črte** ali vsebujejo tiskane primere, ki jih je potrebno **še ročno dopolniti (dopisati).**

Vendar pa so zvezki za izobraževanje (**delovni zvezki**) s pripovednim besedilom ali brez njega, ki vsebujejo natisnjena vprašanja ali vaje, ki **niso** običajne za delovni zvezek in, ki imajo običajno prazne prostore za izpolnjevanje z ročnim vpisovanjem, **izključeni** iz te tarifne številke (**tar. št. 49.01**). **Otroške knjige**, ki sestoje **pretežno** iz slik in njihovih komentarjev in, ki služijo za izpolnjevanje ali kakšno drugačno vajo, so **prav tako izključene** (**tar. št. 49.03**).

(3) **Vezave - platnice**, namenjene knjigam s prostimi listi, časopise in podobno (**na primer:** vezane - platnice s štampiljkami, vzmetmi, vijaki, ušesi), mape za spise, (**razen registratorjev**) in ovoje za osebne dokumente.

(4) **Poslovalne obrazce v več izvodih** - to so kompleti večdelnih obrazcev z ali brez samokopirnega papirja ali vstavljenega karbonskega papirja za kopiranje. Ti obrazci se uporabljajo za izdelavo več kopij. Lahko so kontinuirani ali posamično vezani v knjigo. Na njih je tiskano besedilo, v katerega **se vnaša dodatne podatke** zaradi dopolnjevanja.

(5) **Komplete z vstavljenimi listi papirja za kopiranje**, ki so **podobni** poslovnim obrazcem, zloženim iz več izvodov (obrazcem v več izvodih)**, vendar** lahko vsebujejo natisnjeno besedilo ali pa le podatek o identifikaciji, kot je **na primer:** pisemska glava. **Lahko se** uporabljajo zelo na široko, **na primer:** pri tipkanju v več izvodih in so, podobno kot obrazci v več izvodih, na vrhu zlepljeni ali združeni s pomočjo perforacije.

(6) **Albume** za vzorce ali zbirke (**na primer:** za znamke, fotografije).

(7) **Druge izdelke za pisanje**, kot so **na primer:** pisalne podloge s pivnikom (preganljive ali ne).

(8) **Platnice za knjige** (vezavne platnice, zaščitni ovoji), z ali brez besedila (naslova itd.) ali ilustracij.

Izdeleki iz te tar. številke **imajo včasih občuten del tiskanega** besedila, **vendar** se v to tar. številko uvrščajo le **pod pogojem,** da je njihova **bistvena lastnost** ročno izpolnjevanje besedila ali **vpisovanje besedila** s pisalnim strojem (**sicer 49. poglavje**). Podobno kot zvezki (vadnice) lahko imajo vzorec ročne pisave, natisnjen na vsaki strani. Nekateri drugi izdelki so lahko tiskani s črkami itd., ki so **stranskega pomena** v razmerju do njihove uporabe.

Izdeleki iz te tar. številke **so lahko** vezane v druge materiale, razen v papir (**na primer:** usnje, plastične mase ali tekstilni materiali), lahko pa imajo tudi ojačitveni okov ali fiting iz kovine, plastične mase itd.

Na drugi strani pa se izdelki, kot so bloki za namizne beležke, ki sestoje v bistvu iz lesa, marmorja itd., uvrščajo kot izdelki iz lesa, marmorja itd., odvisno od primera. Prosti listi papirja za vajo in drug papir za pisanje, vštevši perforirane proste perforirane liste za knjige, se običajno uvrščajo v **tar. št. 48.23**. Prosti listi za albume so prav tako **izključeni** iz te tar. številke in se uvrščajo v druge tar. številke, pač glede na njihove lastnosti.

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) čekovne knjižice (speti bloki neizpolnjenih čekov) (**tar.št. 49.07**) in
(b) speti bloki voznih kart (vozovnic) z več kuponi (**tar.št. 49.11**).
(c) loterijske lističe, lističe-srečke, pri katerih se pokaže podoba ali številka s praskanjem vrhnjega neprosojnega sloja, listke za tombolo (v glavnem **tar. št. 49.11**).

48.21 - PAPIRNE IN KARTONSKE ETIKETE VSEH VRST, TISKANE ALI NETISKANE

4821.10 **- Tiskane**

4821.90 **- Druge**

Ta tar. številka **vključuje** razne izdelke iz papirja vrst, ki se uporabljajo za pritrjevanje na katerikoli drug porizvod, in sicer z namenom **označiti naravo izdelka**, **identiteto, lastništvo, namebnost, ceno** itd. Lahko so **samolepljivi**, ali pa izdelani tako, da se jih pritrdi **kako drugače** (**na primer:** z vrvico).

Te etikete so **lahko prazne**, lahko pa so **tiskane** v kakršnikoli meri s črkami, slikami, **ali pa samo** s črtami, lahko so gumirane, opremljene z zankami, sponkami, kaveljčki ali drugimi pritrdili. Lahko so tudi ojačene s kovino ali drugimi materiali. Lahko so perforirane ali pripravljene v listih ali knjižicah.

Ta tar. številka **izključuje** samolepljive potiskane nalepke, namenjene za publiciteto, reklamiranje ali dekoracijo (**na primer:** ***"komične nalepke"*** in ***"okenske nalepke"*** (**tar. št. 49.11**).

Ta tar. številka **ne vključuje** *"nalepk",* ki sestoje iz razmeroma **močnega lista navadne kovine**, prekritega na eni ali obeh straneh s tankim slojem papirja - **ne glede** na to, ali je papir potiskan ali ne (**tar. št. 73.26, 76.16, 79.07 itd. ali tar, št. 83.10**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI
Tar. podštevilka 4821.10

Ta tar.podštevilka **vključuje** vse potiskane nalepke, **neglede** na pomen ali razsešnosti tiska.Tako sodijo v to tar.podštevilko **na primer** nalepke s črtami ali drugimi preprostimi robovi, ki zgolj vokvirjajo majhne motive ali simbole.

48.22 - TULJAVE, MOTKI, KOPSI IN PODOBNE PODLAGE IZ PAPIRNE MASE, PAPIRJA ALI KARTONA (LUKNJANI ALI NELUKNJANI, OJAČENI ALI NEOJAČENI)

4822.10 **- Za navijanje tekstilne preje**

4822.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje tuljave, cevi, vretena, kopse, konuse in podobne podlage** za navijanje prediva ali žice, bodisi za industrijsko uporabo ali za prodajo na drobno. **Vključuje** tudi valjasta jedra (na konceh odprta ali zaprta) vrst, ki se uporabljajo za navijanje tkanin, papirja ali drugega materiala.

To blago je lahko iz lepenke, iz zvitih listov papirja ali iz prešane ali oblikovane papirne mase (**glej** predzadnjo točko splošnih določil k temu poglavju).

Blago je **lahko** perforirano ali lepljeno, impregnirano ali prevlečeno s plastičnimi masami itd., **vendar** pa so izdelki z značajem laminiranih plastičnih mas iz te tar. številke **izključeni** (**39. poglavje**).

Tuljave, cevi, vretena itd. imajo **lahko** ojačitve ali fitinge iz lesa, kovin ali drugih materialov na enem ali na obeh konceh.

Ta tarifna številka **izključuje ravne** podloge različnih velikosti in oblik, ki se uporabljajo v podobne namene **(tar.št. 48.23).**

48.23 - DRUG PAPIR, KARTON, CELULOZNA VATA TER LISTI IN TRAKOVI IZ CELULOZNIH VLAKEN, RAZREZANI V DOLOČENE VELIKOSTI ALI OBLIKE, DRUGI IZDELKI IZ CELULOZE, PAPIRJA, KARTONA, CELULOZNE VATE ALI LISTOV ALI TRAKOV IZ CELULOZNIH VLAKEN

- Papir v zvitkih ali trakovih, premazan z lepilom:

4823.11 **- - samolepilni**

4823.19 **- - drugo**

4823.20 **- Filtrirni papir in karton**

4823.40 **- Zvitki, listi in koluti, tiskani za registrirne aparate**

- Drug papir in karton za tiskanje, pisanje ali druge grafične namene

4823.51 **- - tiskana, reliefna ali luknjana**

4823.59 **- - drugo**

4823.60 **- Papirni in kartonski pladnji, sklede, krožniki, skodelice in podobno**

4823.70 **- Liti ali stisnjeni izdelki iz papirne mase**

4823.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) Papir in lepenko, ki **nista zajeta v nobeni** izmed predhodnih številk tega poglavja:

- **v trakovih ali zvitkih, širine, ki ne presega 15 cm**,
- **v pravokotnih** (vštevši kvadratnih) **listih**, katerih **nobena stranica ni daljša od 36 cm** v neprepognjenem stanju,
- narezani v **druge oblike, razen v pravokotne** (vštevši kvadratne) (**na primer:** ***ovalne, eliptične, zvezdaste*** ipd.).

(B) Celulozno vato (tkivo) in trakove ter liste iz celuloznih vlaken, ki niso zajeti v nobeni izmed predhodnih tart. številk tega poglavja:

- **v trakovih ali zvitkih, širine** , **ki ne presega 15 cm,**
- **v pravokotnih (vštevši kvadratnih) listih**, katerih **nobena stranica ni daljša od 36 cm** v neprepognjenem stanju,
- **narezani v druge oblike**, **razen** v pravokotne (vštevši kvadratne) (**na primer:** ***ovalne, eliptične***, ***zvezdaste*** ipd.)

(C) Izdeleke iz **papirne mase**, papirja, lepenke, celulozne vate ali iz trakov in listov iz celuloznih vlaken (tkiva), ki **niso zajeti v nobeni izmed predhodnih** številk tega poglavja, **niti izključeni** v **Opombi 1 k temu poglavju.** Tako ta tar. **številka vključuje**:

(1) Papir v trakovih ali zvitkih, **premazan z lepilom**.

(2) Filtrirni papir in **filtrirno** lepenko (preganjena ali ne) - običajno se pojavljata tudi v drugih oblikah, razen v pravokotnih (vštevši kvadratnih), **na primer:** papir in lepenka v krožnih oblikah.

(3) Kartice, **nenaluknjane**, za stroje z naluknjanimi karticami, v trakovih ali ne.

(4) Zvitke, liste in kolute, tiskane, za **samoregistrirne** aparate.

(5) Papir in lepenko za pisanje, tiskanje ali drugo grafično uporabo, ki niso zajeti v nobeni izmed predhodnih tar. številk tega poglavja, kot so **na primer:** prosti listi za pisma iz papirja, pisarniški papir.

(6) Pladnje, sklede, krožnike, kozarce, čaše in podobno, iz papirja ali lepenke.

(7) Izdeleke, oblikovane **s prešanjem**, **iz papirne mase (na primer:** embalaža za jajca).

(8) Papir za monotipe, papir v trakovih za telekse in podobno v obliki traku s perforiranimi robovi, papir in kartice za računske stroje in za statistične stroje.

(9) Trakove iz papirja (vštevši prepognjene ali premazane) za platiranje ali za drugo uporabo. **Vendar** pa so trakovi premazani ali impregnirani z diagnostičnimi ali z laboratorijskimi reagenti **izključeni** iz tega poglavja (**tar.št. 38.22).**

(10) Papirno volno (t.j. ozke trakove v masi, ki se uporabljajo za pakiranje).

(11) Ovoje za bonbone, za sadja in drugi ovoji, narezani v določene velikosti.

(12) Kartice in papir za pecivo; pokrovčke za marmelade; izoblikovan papir za vrečke.

(13) Perforiran papir in perforirano lepenko za *Jacquardove* ali podobne stroje (**glej Opombo 10** k temu poglavju), t.j. tiste, ki imajo perforacijo, potrebno **za upravljanje** s statvami (*"luknane"* kar tice iz papirja ali kartona - *"programske luknje").*

(14) Čipko in vezenje iz papirja; trakove za police.

(15) Zamaške in podložke iz papirja.

(16) Okvire za znamke, okvire in vogalnike iz papirja za fotografije, vogale za ojačenje kovčkov.

(17) Posode za predilnike; **ravne kartice** za navijanje prediva, trakov itd.; izoblikovane plošče za pakiranje jajc.

(18) Ovoje za klobasičarske izdelke.

(19) Kroje za obleke, modele in šablone, vštevši tudi sestavljene.

(20) Palete in ročna kritja z listi iz papirja in okviri iz kateregakoli materiala ter posamično uvoženi listi. **Vendar pa** se palete in ročna kritja v okvirih **iz plemenitih kovin** uvrščajo v t**ar. št. 71.03.**

Razen izdelkov, **izključenih** v **Opombi 1 k temu poglavju**, ta tar. številka **izključuje še:**

(a) papir za ubijanje muh, muholovci (**tar. št. 38.08**),

(b) lesene vlaknene plošče (**tar. št. 44.11**),

(c) loterijske lističe, lističe-srečke, pri katerih se pokaže podoba ali številka s praskanjem vrhnjega neprosojnega sloja, listke za tombolo (v glavnem **tar. št. 49.11**).

(d) senčnike iz papirja (**tar. št. 66.01**),

(d) umetno cvetje, listje in plodove in njihove dele (**tar. št. 67.02**),

(f) izolatorje in drugo električarsko blago (**85. poglavje**),

(g) izdelke iz **90. poglavja** (**na primer:** ortopedske naprave ali aparate za demonstracije, števce za znanstvene aparate in instrumente),

(h) številčnice za ure ali stenske ure (**tar. št. 91.14**),

(ij) naboje in zamaške za municijo (**tar. št. 93.06**) in

(k) senčila za svetlike (**tar. št. 94.05**).

49. POGLAVJE

TISKANE KNJIGE, ČASOPISI, SLIKE IN DRUGI PROIZVODI GRAFIČNE INDUSTRIJE, ROKOPISI, TIPKANA BESEDILA IN NAČRTI

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) fotografski negativi ali pozitivi na prozorni podlagi (**37. poglavje**);

   (b) zemljevidi, načrti ali globusi, v reliefu, tiskani ali netiskani (**tar.št. 90.23**);

   (c) igralne karte in drugi proizvodi iz **95. poglavja**; in

   (d) originalne gravure, odtisi in izdelki litografije (**tar.št. 97.02**), poštne znamke, kolki, priložnostni pisemski ovitki, pisemski ovitki prvega dne in drugi proizvodi, ki se uvrščajo v **tar. št. 97.04**, starine, stare več kot 100 let, in drugi predmeti, ki se uvrščajo v **97. poglavje.**

2. Z izrazom "**tiskani**" so v 49. poglavju mišljene tudi reprodukcije, dobljene z razmnoževanjem na razmnoževalnem stroju z računalniško krmiljenim postopkom, reliefirane, posnete, fotokopirane, termokopirane ali tipkane.

3. Časopisi, revije in druge periodične publikacije, ki so povezane drugače, razen v papirju, ter kompleti časopisov, revij in drugih periodičnih publikacij, ki imajo več kot eno številko v enih platnicah, se uvrščajo v tar. št. 49.01, ne glede na to, ali vsebujejo reklamni material ali ne.

4. **V tar.št. 49.01 se med drugim uvrščajo tudi**:

   (a) zbirke tiskanih reprodukcij, na primer umetniških del ali risb z ustreznimi besedili, označenimi stranmi in v oblikah, primernih za vezavo v en zvezek ali več zvezkov (knjig);

   (b) ilustrirane priloge, ki se uvažajo skupaj s knjigo in so njen dodatek;

   (c) tiskani deli knjig ali brošur v obliki zbranih ali ločenih listov ali knjižnih blokov, ki so celota ali del celotnega dela, namenjeni za vezavo.

   Tiskane slike in ilustracije **brez besedila** v knjižnih blokih ali ločenih listih pa se uvrščajo v **tar. št. 49.11**.

5. V skladu s 3. opombo k temu poglavju tar.št. 49.01 ne obsega publikacij, ki so namenjene predvsem **za reklamo** (npr.: brošure, prospekti, trgovski katalogi, letne publikacije trgovinskih združenj, turistično propagandno gradivo). Te publikacije se uvrščajo v **tar. št. 49.11**.

6. Z izrazom "**otroške slikanice**" iz **tar.št. 49.03** so mišljene knjige za otroke, v katerih so slike bistvene, medtem ko je besedilo stranskega pomena.

SPLOŠNA DOLOČILA

Z majhnimi **izjemami,** ki so navedene v nadaljevanju, **vključuje** to poglavje **vse tiskane** stvari, katerih bistvena značilnost in uporaba sta določena s tem, da so tiskani s črkami ali slikami - ilustracijami.

Na drugi strani pa se (poleg blaga iz tar. številk **48.14 ali 48.21**) papir, lepenka ali celulozna vata ali izdelki iz njih, pri katerih je **tiskanje stranskega pomena** glede na njihovo glavno uporabo (**na primer** tiskan ovojni papir ali tiskan pribor za pisanje), uvrščajo v **48. poglavje.**.Prav tako se tudi **tiskani izdelki iz tekstila**, kot so **na primer** robci in robčki, pri katerih je tiskanje le modna domislica in kot tako **ne vpliva** na bistveni značaj izdelka, vezene tkanine in pripravljeni kanafas za tapiserije s tiskanimi risbami, uvrščajo v **Oddelek XI.**

Izdeleki iz tar. številk **39.18, 39.19, 48.14 in 48.21** so iz tega poglavja prav tako **izključeni,** tudi če so s tiskanimi motivi, črkami ali ilustracijami, pri katerih je **tiskanje stranskega pomena** glede na glavno uporabo izdelka.

V smislu tega poglavja izraz ***"tiskan"*** **ne označuje le** reprodukcije s pomočjo nekaj načinov ročnega tiska (**na primer** odtis gravure ali rezbarjenega lesa, razen izvirnika) ali mehanskega tiska (**na primer** tiskarskega peresa, *ofsetnega* tiska, *litografije, foto-gravure* itd.), **temveč tudi** s pomočjo razmnoževalnih strojev, računalniško krmiljenega tiska, graviranja, fotografiranja, fotokopiranja s termokopiranjem ali tipkanjem (**glej Opombo 2 k temu poglavju**), **neglede** na obliko črk, s katerimi je tisk izveden (**na primer** črke katerekoli pisave, številke, stenografski znaki, *Morsejevi* ali drugi znaki za šifriranje, *Breillova* pisava, glasbene note, slike, diagrami). **Vendar** pa ta pojem **ne označuje** barvanja ali okraševanja ali tiskanje ponavljajočih se risb.

To poglavje **vključuje** tudi podobne izdelke, **dobljene ročno** (vštevši na roko narisane zemljevide in načrte), kot tudi karbonske kopije rokopisov ali besedil, natipkanih s pisalnim strojem.

V splošnem so izdelki iz tega poglavja **na papirju**, vendar pa so lahko **tudi na drugih materialih**, **pod pogojem,** da imajo lastnosti, opisane v prvi točki splošnih določil komentarja k temu poglavju. Sicer se uvrščajo po podlagi **na primer tar. št. 69.14** *za keramiko*, **tar. št. 70.20** *za steklo*, napisne tablice **tar. št. 83.10** oziroma **94.05,** če so osvetljene itd.

Razen najobičajnejših oblik tiskanih predmetov (**na primer** knjig, časopisov, brošur, slik in oglasnih materialov) **vključuje** to poglavje tudi predmete**, kot so**: tiskane zastore, poštne razglednice, čestitke, koledarje, zemljevide, načrte, poštne znamke, kolke in podobne znamke. **Mikrokopije** na neprozorni podlagi predmetov, ki spadajo v to poglavje, se uvrščajo v **tar. št. 49.11**. Dobivajo jih s pomočjo optičnih naprav, ki mnogokrat pomanjša dimenzije fotografiranega dokumenta. Mikrokopije je moč brati s pomočjo povečevalne naprave.

To poglavje **izključuje** tudi:

(a) fotografske negative in pozitive na prozorni osnovi (**na primer** mikrofilmi) iz **37. poglavja** in

(b) izdelke iz **97. poglavja.**

49.01 - TISKANE KNJIGE, BROŠURE, LETAKI IN PODOBNO TISKANO GRADIVO, VKLJUČNO S PROSTIMI LISTI

4901.10 **- V prostih listih, zgibano ali nezgibano**

- Drugo:

4901.91 **- - slovarji in enciklopedije ter njihovi serijski deli, ki izhajajo v nadaljevanjih**

4901.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje** dobesedno **vse publikacije in tiskane predmete za branje** - ilustrirane ali ne, **z izjemo** publicističnih predmetov in izdelkov, ki so bolj specifično zajeti v drugih tar. številkah tega poglavja (posebno v **tar. številkah 49.02, 49.03 in 49.04**). Ta tar. številka **vključuje**:

(A) **Knjige in knjižice,** katerih bistvena vsebina je besedilo kakršnekoli vrste in, ki so tiskane v kateremkoli jeziku ali s katerikolimi črkami, **vključno** tudi z *Breillovo* pisavo ali s *stenografskimi* znaki. Tukaj so **vključena** književniška dela vseh vrst, knjige z besedili (**vključno** izobraževalne t.i. **delovne zvezke**), z ali brez pripovednega besedila, ki vsebuje vprašanja ali vaje (**običajno** s praznimi prostori za ročno vpisovanje), učbeniki in tehnične publikacije, bibliografije, priročniki, kot so **na primer:** slovarji, enciklopedije in imeniki (npr. telefonski imeniki, vključno s t.i. rumenimi stranmi); muzejski katalogi in katalogi za javne knjižnice (**vendar ne** trgovski katalogi); liturgične knjige, kot so molitveniki in cerkvene pesmarice (**razen** glasbenih knjig z notami iz **tar. št. 49.04**); otroške knjige (**razen** otroških slikanic, risanic ali barvank iz **tar. št.**

49.03). Takšne knjige so **lahko** vezane (v papir, z mehkimi ali trdimi platnicami), v enem ali več delih (zvezkih), lahko so tudi v obliki tiskanih listov, ki **vključujejo** celo delo ali del celovitega dela in, ki so namenjeni za vezavo.

(B) **Brošure, letaki (razdelilni lističi) in podobni tiskani materiali,** bodisi da sestoje **iz več listov** materiala za branje, sešitih skupaj z nitjo ali žico, **bodisi da so** iz nepritrjenih listov ali celo iz posameznih listov.

Ti izdelki **vključujejo** izdaje, kot so **na primer**:

znanstvene teze ali monografije, navodila itd., ki jih izdaja državna uprava ali drug telesa, razprave, himne itd.

Ta tar. številka **izključuje** tiskane kartice z osebnimi pozdravi, sporočili in obvestili **(tar. št. 49.09),** in tiskane oblike, ki zahtevajo vnos oziroma dopolnitev z neko dodatno informacijo (**tar. št. 49.11**).

(C) **Besedila v obliki listov za vezave prostih listov.**

Ta tar. številka **vključuje** tudi:

(1) Časopise, dnevnike in periodične publikacije, **vezane drugače** (razen v papir), komplete časopisov, dnevnikov ali periodičnih publikacij s tem, da je v enih platnicah **več kot ena številka** posamezne publikacije (z ali brez reklamnega materiala).

(2) Vezane knjige s slikami (**razen** otroških slikanic, ki spadajo v **tar. št. 49.03).**

(3) Zbirke tiskanih **reprodukcij umetniških del, risb** itd., z ustreznim **besedilom** (**na primer** življenjepisom umetnika), pripravljene z oštevilčenimi stranmi in tvoreč celoto, **primerno** za vezavo.

(4) Spremljevalne dodatke k slikam, ki so **stranskega pomena** glede na zvezano poglavje ali zvezek, ki vsebuje ustrezno besedilo.

Druge publikacije s slikami so iz te tar. številke **izključene** in se običajno uvrščajo v **tar. številko 49.11**.

Skladno Opombi 3 k temu poglavju, ta tar. številka **izključuje** tudi vse publikacije, ki so posvečene **predvsem reklamiranju** (vštevši turistični propagandi), pa tudi tiste, katere izdajajo trgovske hiše ali pa kdo drug za njihov račun, z namenom reklamiranja - tudi, če (v zadnjem primeru) njena vsebina nima neposrednega značaja reklame. Med takšne reklamne publikacije spadajo **na primer: trgovski katalogi, letne publikacije trgovinskih združenj, ki vsebujejo določeno količino podatkov ob občutnem deležu reklam članov združenja in ki usmerjajo pozornost bralcev na izdelke ali usluge izdajatelja.** Ta tar. številka ne **vključuje** tudi publikacij s posrednimi ali **prikritimi** reklamami, t.j. publikacije, ki ne dajejo videza, da bi bile namenjene predvsem reklamiranju.

Na drugi strani pa se v to tar. številko **lahko uvrstijo znanstvene publikacije,** katere izdaja industrijska družba ali pa so zanjo izdane, ter tiste publikacije, ki zgolj navajajo in opisujejo trende, napredek ali aktivnosti v posamezni trgovinski ali industrijski veji in ki **so brez** neposredne ali posredne reklamne vrednosti.

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) kopirni papir in papir za prenašanje, ki imajo besedila ali risbe za reprodukcijo, povezan v zaporedja **(tar. št. 48.16)**,

(b) dnevnike in druge knjige za pisanje iz **tar. št. 48.20,** t.j. tiste, namenjene predvsem za **izpolnjevanje na roko** ali s **pisalnim strojem**,

(c) časopise, revije in periodične publikacije v posamičnih primerkih, nevezane ali vezane le v papir **(tar. št. 49.02)**

(d) otroške delovne zvezke, ki sestoje v glavnem iz slik z dopolnilnim besedilom in so namenjeni pisanju ali drugačni vadbi (**tar. št. 49.03**),

(e) glasbene knjige **(tar. št. 49.04)**,

(f) atlase **(tar. št. 49.05)** in

(g) dele knjig v obliki avtorskih pol ali posameznih listov, ki sestoje iz ilustracij brez tiskanega besedila **(tar. št. 49.11)**.

49.02 - ČASOPISI, REVIJE IN DRUGE PERIODIČNE PUBLIKACIJE, ILUSTRIRANI ALI NE, Z REKLAMAMI ALI BREZ

4902.10 - **Ki izhajajo najmanj štirikrat tedensko**

4902.90 - **Drugo**

Značilnost publikacije, ki se uvrščajo v to tar. številko, je, da tvorijo eno izdajo v neprekinjeni seriji in pod istim naslovom ter, da izhajajo v enakih časovnih presledkih. Pri tem je vsaka izdaja datirana, na njej je označen del leta (**na primer:** ***"Pomlad 1966"),*** pogosto pa je vsaka izdaja **tudi oštevilčena**. Lahko so vezane ali nevezane v papirju. **Vendar pa so** iz te tar. številke **izključene** in se uvrščajo v **tar. št. 49.01,** če so vezane drugače ali sestavljene iz več kot ene izdaje (*"številke").* Te publikacije sestoje običajno iz čtiva, lahko pa so tudi bogato ilustrirane, ali pa so celo pretežno sestavljene iz ilustracij. lahko vsebujejo tudi reklame.

Ta tar. številka **vključuje** **naslednje vrste publikacij:**

(1) **Časopis (dnevnik ali tednik)** v obliki nezvezanih listov tiskanega materiala, ki pretežno sestoji iz **tekočih novic** splošnega interesa, ob literarnih člankih, katerih tema so tekoča, zgodovinska dogajanja, biografije itd. **Običajno** posvečajo dobršen del prostora ilustracijam in reklamam.

(2) **Revije in druge periodične publikacije,** ki izhajajo *tedensko, petnajstdnevno, mesečno*, *trimesečno* ali *polletno*, bodisi v obliki časopisa ali v obliki zvezanih publikacij. Lahko se posvečajo objavljanju podatkov posebne narave ali posameznih interesov (**na primer** pravnih, medicinskih, finančnih, trgovski, modnih ali športnih). V tem primeru te publikacije **izdajajo** zainteresirane strokovne organizacije oziroma so izdane za njihov račun. Lahko so tudi v splošnem interesu, kot **na primer** navadne ilustrirane revije. Te **vključujejo** periodične publikacije, katere se izdajajo s strani in za določene industrijske koncerne (**na primer** proizvajalci motornih vozil) zaradi promocije zanimanja za njihove izdelke, revije za osebje, ki običajno kroži znotraj industrijskih itd. zainteresiranih organizacij, ter periodične publikacije, kot so modne revije, katere **lahko** izdajajo trgovci ali združenja za reklamne namene.

Deli večjih del (kot so **na primer** referenčne knjige), ki včasih izhajajo tedensko, petnajstdnevno itd., oziroma občasno po preteku določenega obdobja, **ne štejejo** za periodične publikacije, temveč se uvrščajo v **tar. št. 49.01.**

Dodatki, kot so **na primer** slike, kroji itd., ki izidejo skupaj s časopisi ali s periodičnimi publikacijami in se običajno tudi **skupaj** z njimi tudi prodajajo, **štejejo za del** teh publikacij.

Odpadki papirja, ki sestoje iz starih časopisov, revij ali periodičnih publikacij, se uvrščajo v **tar. št. 47.07.**

49.03 - OTROŠKE SLIKANICE, VKLJUČNO S TISTIMI ZA RISANJE IN BARVANJE

Ta tar. številka je **omejena** na knjige s slikami, ki so evidentno sestavljene za uk in otroško zabavo, ali pa za poučevanje v njihovem začetnem stadiju, vendar **pod pogojem,** da slike predstavljajo osnovni pomen in da niso pomagala besednemu delu (**glej Opomb 6 k temu poglavju**).

V to skupino spadajo **na primer** ilustrirani abecedniki in knjige, ki vsebino zgodbe prikazujejo z zaporedjem slik, ki so pospremljene z naslov ali s kratkimi opisi, ki se nanašajo na posamezno sliko.

Ta tar. številka **ne vključuje knjig,** napisanih v obliki nadaljevanj povesti z ilustracijami izbranih epizod - tudi, če so te knjige bogato ilustrirane. Takšne knjige spadajo v **tar. št. 49.01.**

Knjige iz te tar. številke **so lahko tiskane** na *papirju, tekstilu* itd. in **vključujejo** tudi otroške knjige, ki se ne raztrgajo.

Otroške knjige s slikami (*slikanice)*, ki vsebujejo *"stoječe"* ali "*gibljive"* figure (ki se **vzravnajo**, ko knjigo odpremo), prav tako spadajo v to tar. številko. Če pa je predmet, za katerega gre, **izrazita igrača**, je iz te tar. številke **izključena (95. poglavje)**. Na podoben način v tej tar. številki ostane uvrščena otroška knjiga. Slikanica, ki vsebuje slike ali modele za izrezovanje, vendar **pod pogojem,** da del za izrezovanje predstavlja **manjši del** predmeta. Če pa je **več kot polovica** vseh strani (vštevši tudi platnice) namenjena izrezovanju (delnemu ali v celoti), **šteje** tak predmet za igračko - tudi, če vsebuje kakšno besedilo **(95. poglavje)**.

Ta tar. številka **vključuje** tudi otroške knjige - albume za risanje in barvanje. Te knjige sestoje pretežno iz zvezanih strani - listov (**včasih tudi** v obliki razglednic, katere je moč odtrgati), na katerih se nahajajo navadne slike za kopiranje ali za skiciranje slik, z ali brez tiskanih navodil. Te slike so namenjene, da jih otrok izriše, poslika ali pobarva. Včasih se v knjigah nahajajo tudi pobarvane ilustracije, ki služijo otroku kot vzorec, kako je treba napraviti. Ta tar. številka **vključuje** tudi knjige z *"nevidnimi"* skicami ali barvo, ki postanejo vidni, če jih otrok prevleče s svinčnikom ali z vodo s pomočjo čopiča, pa tudi knjige, ki zahtevajo majhno delo z vodeno barvico, ki se nahaja v knjigi sami (**na primer** v obliki peleta).

49.04 - GLASBENA DELA, TISKANA ALI V ROKOPISU, VEZANA ALI NEVEZANA, ILUSTRIRANA ALI NEILUSTRIRANA

Ta tar. številka **vključuje** glasbene note vseh vrst, instrumentalne ali vokalne, **tiskane** ali **v rokopisu**, ***zvezane*** ali ***nezvezane***, ilustrirane ali ne, neglede na način notnega beleženja (**na primer** tonski *solfeggio*, notni zapis, številčni znaki, *Breillova* glasba).

Glasbene note v tej tar. številki **so lahko** tiskane ali napisane na papirju ali drugem materialu in so lahko v obliki ločenih listov (vštevši lepenko), zvezanih knjig itd., so lahko ilustrirane ali ne, ali pa s spremnim besedilom.

Razen splošnih oblik, v katerih se pojavljajo tiskane glasbene note ali glasbene note v rokopisu, **vključuje** ta tar. številka tudi takšne izdelke, kot so cerkvene pesmarice, partiture (vštevši tudi *"žepne")* in učbenike z glasbenimi notami (za poučevanje), vendar **pod pogojem,** da vsebujejo skladbe in vaje, kot tudi poučna besedila.

Zaščitni ovitki za knjige z glasbenimi notami **štejejo** za njihov del.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) tiskanih knjig, katalogov itd., ki vsebujejo glasbene znake, ki pa se v njih nahajajo **slučajno** ali zaradi ilustriranja besedila, **na primer**, če ilustrirajo neko posebno temo ali motiv v povezavi z besedilom iz knjige (**tar. št. 49.01** ali **49.11**) in

(b) lepenke, kolutov in valčkov za mehanske instrumente **(tar. št. 92.02)**.

49.05 - ZEMLJEVIDI IN HIDROGRAFSKE KARTE IN PODOBNE KARTE VSEH VRST, VKLJUČNO Z ATLASI, STENSKIMI ZEMLJEVIDI, TOPOGRAFSKIMI NAČRTI IN GLOBUSI, TISKANI

4905.10 **- Globusi**

- Drugo:

4905.91 **- - v obliki knjig**

4905.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje** vse **tiskane globuse** (**na primer** zemeljske, mesečeve ali nebeške), **tiskane** geografske mape, zemljevide, načrte itd., ki služijo predstavitvi naravnih ali umetnih značilnosti zemlje, mest, morja, neba in drugega z uporabo ustaljenih znakov za prikaz kontur itd. Če ti izdelki **vsebujejo reklame**, ostanejo uvrščeni v to tarifno številko.

Ti izdelki so **lahko** odtisnjeni **na papirju ali na drugem materialu (na primer na platnu),** so lahko ojačeni ali ne, v obliki enega lista, zvitih listov, ali pa lahko sestoje iz zbirke takšnih listov, povezanih v obliko knjige (**na primer** *atlasi*). Ti predmeti so **lahko** opremljeni s premičnimi indikatorji ali valjčki in imajo lahko zaščitna prozorna prekritja ali drug pribor.

Ta tar. številka med drugim **vključuje:**

Geografske mape (vštevši sektorje za globuse), zemljevide cest, stenske zemljevide, atlase, hidrografske, geografske in astronomske zemljevide, geološke preglede, topografske načrte (**na primer** načrte mest ali področij).

Vključuje tudi **tiskane globuse** (*zemeljske* ali *astronomske*), **vštevši** tiste, ki imajo v notranjosti napravo za osvetlitev, vendar **pod pogojem,** da ne gre le za igračo.

Tarifna številka **ne vključuje:**

(a) knjig, ki vsebujejo zemljevide in načrte kot **vzporedno** značilnost **(tar. št. 49.01)**,

(b) zemljevidov, načrtov, izdelanih na roko, karbonskih kopij in njihovih fotografskih reprodukcij **(tar. št. 49.06)**,

(c) posnetkov iz zraka ali slik predelov, **neglede** na to, ali dosegajo topografsko natančnost ali ne, pod pogojem, da niso pripravljene kot gotovi zemljevidi, mape ali načrti **(tar. št. 49.11)**,

(d) mape - sheme, ki služijo temu, da na ustrezen način ilustrirajo industrijske, turistične ali druge aktivnosti, skice železniške mreže itd. neke države ali nekega področja **(tar. št. 49.11)**,

(e) tekstilnih predmetov, **na primer** šalov ali robčkov, na katerih so natisnjeni mape ali zemljevidi zaradi lepšega (kot okrasi ali dekoracija) **(Oddelek XI)** in (

(f) **reliefnih** zemljevidov, map in globusov, tiskanih ali ne **(tar. št. 90.23)**.

49.06 - ORIGINALNI NAČRTI IN RISBE, ROČNO IZDELANI, ZA ARHITEKTURO, STROJEGRADNJO, INDUSTRIJO, TRGOVINO, TOPOGRAFIJO ALI PODOBNE NAMENE; ROKOPISI; FOTOGRAFSKE REPRODUKCIJE NA OBČUTLJIVEM PAPIRJU IN KARBON KOPIJE PREJ NAVEDENIH IZDELKOV

Ta tar. številka **vključuje** industrijske načrte in risbe, kot tudi druge podobne risbe, katerih namen je prikazati položaj in razmerja med deli ali videz zgradb, strojev in drugih konstrukcij, bodisi takih, kot so v naravi, bodisi v pomoč graditeljem in proizvajalcem pri njihovi gradnji (**na primer** načrti ali risbe arhitektov ali inženirjev). Risbe, načrti itd. **lahko** vsebujejo specifikacije, navodila itd., tiskana ali ne.

Tarifna številka vključuje tudi **risbe** in **skice** za javne potrebe (**na primer** modne skice, skice plakatov, skice za lončarstvo, tapete, bižuterijo, pohištvo).

Poudariti je treba, da se ti izdelki uvrščajo v to tar. številko **le**, v kolikor sestoje **iz originalov,** narisanih ali napisanih na roko, iz fotografskih kopij na papirju, občutljivem na svetlobo, **ali pa** iz karbonskih kopij takih originalov.

Mape, zemljevidi in topografski zemljevidi, ki se kot tiskani uvrščajo v **tar. št. 49.05,** se **vključujejo** v to tar. številko, **če so** to originali, izdelani ročno, ali pa če so njihove karbonske kopije ali fotografske reprodukcije na papirju, občutljivim na svetlobo.

Sestavki v rokopisih (vštevši stenograme, ki pa **ne vključujejo glasbene note**) in karbonske kopije ali fotografske reprodukcije takih rokopisov na papirju, občutljivem na svetlobo, se v to tar. številko prav tako **vključujejo**, **<u>če so vezani ali ne.</u>**

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) papirja za razmnoževanje in transfernega papirja z napisanim ali natipkanim besedilom za reprodukcijo **(tar. št. 48.16)**,

(b) tiskanih načrtov in risb (**tar. št. 49.05** ali **49.11**) in

(c) natipkanih besedil, **vštevši** tudi njihove karbonske kopije, kopije rokopisov ali natipkanega besedila, ki se dobijo s pomočjo kopirnih strojev (**tar. št. 49.01** ali **49.11**).

49.07 - POŠTNE ZNAMKE, KOLKI IN PODOBNE ZNAMKE, NOVE (ŠE NE UPORABLJENE), KI SO V OBTOKU ALI SODO V OBTOKU V NAMEMBNI DRŽAVI; TAKSNI PAPIRJI; BANKOVCI, ČEKI, AKCIJE, DELNICE, OBLIGACIJE IN PODOBNE LISTINE

Značilnost izdelkov iz te tar. številke je, da je v času njihove izdaje (in po izpolnjevanju in overovitvi, če je potrebno) s strani pristojnega organa, njihova **dejanska vrednost večja od nominalne vrednosti.**

Ti izdelki **<u>vključujejo</u>**:

(A) **Tiskane znamke, če** še niso bile ***uporabljene*** (t.j. neštempljane) in vrste, ki so v **namembni državi v obtoku,** ali pa (**če še niso v obtoku**), ki se uvažajo z namenom, da bi bile **pozneje** dane v obtok.

Znamke iz te tar. številke so natisnjene na papirju, ki je običajno premazan z lepilom, v raznih oblikah, designih in barvah, s podatki o njihovi vrednosti ali (včasih) o posebni uporabi ali uporabah, za katere so namenjeni.

Vključujejo:

(1) **Poštne znamke,** ki se ustaljeno uporabljajo **za plačevanje poštnih stroškov** prenosa, **vendar** se v nekaterih državah uporabljajo tudi kot **koleki** (**<u>na primer</u>** za pobotnice in potrdila); tudi *porto- znamke* za plačevanje premalo plačane poštnine za pisma, so **vključene** v to tar. številko.

(2) **Koleke,** ki se uporabljajo za nalepljanje na dokumente raznih vrst, kot so pravni, trgovki dokumenti, včasih pa tudi na blago - v dokaz, **da je državna taksa** oziroma dajatev plačana v znesku, ki je označen z vrednostjo koleka. Koleki v obliki nalepk za nalepljanje na določeno vrsto blaga, zavezanega dajatvam, se, kot dokaz za plačano dajatev, uvrščajo v to tar. številko.

(3) **Druge znamke, <u>na primer</u>** znamke, katere posamezniki kupujejo **kot dokaz** izvršenega plačila (obveznega ali prostovoljnega) državi ali drugim javnim organom, **<u>na primer</u>** kot prispevek za socialno zavarovanje, ter drugim družbenim službam, ali pa v smislu javne štednje.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) V*oucherjev* v obliki znamk, katere včasih izdajajo prodajalci na drobno svojim potrošnikom **kot rabat** na izvršene nakupe; religioznih znamk vrst, ki se izdajajo šolarjem; znamk, katere izdajajo dobrodelne organizacije itd. z namenom, da bi povečali denarni fond ali v propagandne namene; *"znamk za prihranek",* katere izdajajo potrošnikom zasebniki ali trgovska telesa **(tar. št. 49.11)** in

(b) uporabljenih ali neuporabljenih znamk, ki **niso v obtoku** namembne države **(tar. št. 97.04)**.

(B) **Ovojnice, pisemske ovojnice in poštne dopisnice itd.,** na katerih so neštempljane natisnjene ali **vtisnjene poštne znamke**, in sicer prej opisanih vrst, ki so v obtoku ali pa novoizdane v državi, v katero so ovojnice itd. namenjene, ali na katerih je poštna oznaka ***"plačan odgovor".***

(C) **Druge izdelke z natisnjenimi znamkami,** kot so **na primer** uradni formularji, prazni *(blank)* obrazci, **na primer** za dokumente, na katere se naleplja državna taksa, tiskane ali z vtisnjenimi koleki.

(D) **Banknote.** Ta izraz **vključuje** menice vseh denominacij, katere izdaja država ali za to pooblaščene emisijske banke zaradi uporabe **kot valute** ali uradnega plačilnega sredstva, bodisi v državi izdajateljici, bodisi v drugi državi. Ta tar. številka **vključuje** banknote, ki v **trenutku izvoza** še **ne predstavljajo** zakonitega plačilnega sredstva v nobeni državi.

(E) **Čeki.** To so neizpolnjeni (*blank*) čeki, z ali brez žiga, običajno povezani med platnice iz papirja v obliki knjižice. **Izdajajo jih banke**, v nekaterih državah pa poštne hranilnice, da jih lahko uporabljajo uporabniki njihovih uslug.

(F) **Akcije, delnice, obveznice in podobni vrednostni papirji.** To so osnovni dokumenti, ki jih izdajajo ali pa so namenjeni za izdajo s strani javnih ali privatnih organizacij, katerim se priznava lastninska pravica, ali pa katerim se daje lastninska pravica nad nad določenimi finančnimi sredstvi, blagom ali koristmi, ki so v takem dokumentu navedene. **Razen** omenjenih potrdil spadajo med te dokumente **tudi** akreditivi, menice, potovalni čeki, konosementi, dokumenti o lastninski pravici, kuponi za dividende. Ponavadi **zahtevajo** izpolnjevanje in overovitev.

Banknoti, čeki, delnice in podobni certifikati so običajno natisnjeni na posebnem papirju s posebnimi vodnimi žigi ali drugimi oznakami, in so običajno oštevilčeni s serijskimi številkami. Loterijski lističi, natisnjeni na posebnem varnostnem papirju in serijsko oštevilčeni, pa so iz te tar. številke **izključeni** in se uvrščajo v glavnem v **tar. št. 49.11**.

Opisani izdelki se **uvrščajo v to tar. številko,** če se pojavijo v količini, ki predstavlja **trgovsko transakcijo,** ponavadi z izdajateljeve strani, **neglede** na to, ali dokumenti (**na primer** obligacije) zahtevajo izpolnjevanje in overovitev ali ne.

49.08 - IZDELKI ZA PRESLIKAVANJE (DEKALKOMANIJE)

4908.10 **- Izdelki za preslikavanje (dekalkomanije), za steklo**

4908.90 **- Drugo**

Izdelki za preslikavanje ali *dekalkomanije* sestoje iz slik, risb ali napisov v eni ali več barvah, litografiranih ali drugače natiskanih **na vpojen**, lahek papir (ali **včasih** na tanke, prozorne plastične liste), premazanih s preparatom, kot je **na primer** škrob ali lepilo, da lažje sprejmejo odtis, ki je prav tako premazan z nekim vezivom. Ta papir je pogosto podložen z drugim, težjim papirjem. Slike so včasih tiskani **na podlogi** iz kovinskega lista.

Ko je tiskan papir **vlažen** in z lahkim pritiskom prilepljen na stalno površino (**na primer** na steklo, keramiko, les, kovino, kamen ali papir), se premaz, natisnjen s sliko itd., **prenese** na stalno površino.

Ta tar. številka **vključuje** "*steklasti*" papir za prenašanje, t.j. papir za prenašanje, tiskan s preparati iz **tar. št. 32.07**, ki se lahko "*vsteklijo*".

Preslikovanje je lahko uporabljeno v okrasne ali uporabne namene, **na primer** za dekoriranje keramike ali stekla za označevanje raznih predmetov, kot so vozila, stroji in instrumenti.

Papir za preslikave, katerega proizvajajo in dobavljajo pretežno zaradi otroške zabave, **je prav tako** zajet v tej tar. številki, kot tudi predmeti za preslikave vezenega in pletenega blaga iz papirja, na katerem so slike izdelane v barvi, ki se **preslikajo s pritiskom** gladkega, **ogretega likalnika** na tekstilne površine.

Maloprej opisane predmete **ne gre enačiti** s izdelki, znanimi kot *vitrofani (*okenske transparentene), ki spadajo v **tar. št. 48.14** ali **49.11** (**glej komentar** k tar. številki **48.14).**

Tarifna številka **izključuje** tudi papir za preslikave vrst, znanih kot *tiskarske folije*, pripravljene s kovinsko prevleko, s prevleko iz kovinskega prahu ali iz pigmenta in ki se uporabljajo za tisk knjižnih platnic, trakov za klobuke itd. (**tar. št. 32.12**). Drug papir za preslikave, kot tudi tisti za uporabo v litografskih vrstah, spadajo v **tar. št. 48.09** ali **48.16**, pač glede na vrsto.

49.09 - POŠTNE RAZGLEDNICE, ČESTITKE IN KARTE Z OSEBNIMI SPOROČILI, TISKANE, ILUSTRIRANE ALI NEILUSTRIRANE, Z OVITKI ALI ALI OKRASKI ALI BREZ NJIH

Ta tar. številka **vključuje**:

(i) Tiskane ali ilustrirane poštne dopisnice, **neglede** na to, ali gre pri njih za zasebne, trgovske ali reklamne namene,

(ii) Tiskane dopisnice z osebnimi pozdravi, sporočili ali obvestili ob katerikoli priložnosti. Takšne tiskane dopisnice so lahko ilustrirane ali neilustrirane, z ovojnicami ali brez njih, okrašene ali neokrašene.

Izdeleki, ki se uvrščajo na tem mestu, so **predvsem naslednji:**

(1) **Poštne razglednice** - dopisnice, na katerih so **natisnjene** oznake njihove uporabe kot poštne dopisnice in pri katerih je ena cela stran ali njen večji del namenjen sliki katerekoli vrste. **Podobni** izdelki **brez takšnih** oznak za uporabo, se uvrščajo **kot slike** v **tar. št. 49.11**. Te poštne razglednice so lahko v obliki listov ali knjižic. Dopisnice, pri katerih slika ne predstavlja glavne značilnosti (**na primer** pri nekaterih *"navadnih"* poštnih dopisnicah z reklamnim materialom ali majhnimi slikami), **se prav tako** uvrščajo v to tar. številko. **Vendar pa** so poštne dopisnice z natisnjeno ali vtisnjeno **poštno znamko**, iz te tar. številke **izključene (tar. št. 49.07).** Prav tako so **izključene** poštne dopisnice, pri katerih je tiskanje **le neznatno** v primerjavi z njihovo glavno uporabo **(tar. št. 48.17)**.

Glasbene (*pojoče*) razglednice se tudi uvrščajo v to tarifno številko.

(2) **Božične čestitke, novoletne čestitke, čestitke ob rojstnem dnevu in podobne dopisnice.** Lahko so v obliki razglednic, ali pa iz dveh ali več spojenih preganjenih listov, pri katerih je ena ali več strani v celoti posvečena sliki. Izraz ***"podobne dopisnice"*** **je treba razumeti** tako, da označuje ilustrirane dopisnice, ki se uporabljajo za obznanjanje rojstva ali krsta, za izražanje čestitk, zahvale itd. Tiskane dopisnice imajo **lahko vdelane** okraske, kot so trakovi, vrvice, kitke ali vezice, lahko pridobijo nove lastnosti kot slike za izvlekanje, ali pa so okrašene s steklenim prahom itd.

Tu so zajete tudi ***pojoče* čestitke**.

Izdeleki iz te tar. številke so **včasih** natisnjeni tudi **na drugih materialih**, razen s papirjem, **na primer** na plastičnih masah ali želatini.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) razglednic, pripravljenih v obliki slik, risb in barvank **za otroke (tar. št. 49.03)** in

(b) dopisnic za Božične, novoletne praznike (čestitk) v obliki koledarjev **(tar. št. 49.10)**.

49.10 - KOLEDARJI VSEH VRST, TISKANI, VKLUČNO S KOLEDARSKIMI BLOKI

Ta tar. številka **vključuje** vse vrste koledarjev, natisnjenih na papirju, lepenki, tkaninah ali na **katerem**koli **drugem materialu**, vendar **pod pogojem,** da jim **tisk daje** bistveni značaj. Poleg običajnih podatkov o datumih itd., **lahko** vsebujejo še razne druge informativne podatke o pomembnejših dogodkih, praznikih, astronomske in druge podatke, verze ali pregovore. **Lahko** so s slikami ali reklamnimi oglasi. **Vendar pa** se publikacije, katere včasih neustrezno imenujejo *"koledarji",* ki so, čeprav vsebujejo datume, izdani predvsem z namenom, da podajajo informacije, ki se tičejo javnih ali zasebnih dogodkov, uvrščajo v **tar. št. 49.01 (v kolikor** ne spadajo v **tar. št. 49.11,** kot reklamni material).

Ta tar. številka **vključuje** tudi vrsto t.i. ***"večnih"* koledarjev** z zamenljivimi bloki, ki se pritrjujejo na podstavke iz drugih materialov, **razen** iz papirja ali lepenke (**na primer** iz lesa, plastičnih mas ali kovin).

Ta tar. številka **vključuje koledarske bloke.** Sestoje iz določenega števila papirnatih vstavkov, pri čemer je vsak vstavek posebej potiskan s podatki o enem dnevu v delu, vstavki pa so zloženi po kronološkem zaporedju in tako **tvorijo blok,** iz katerega je moč vsakodnevno izločevati vstavke. Ti bloki so običajno na lepenkastem podstavku, za vsakoletno zamenjavo pa na trajnejših podstavkih.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** izdelke, katerih bistveni značaj ni opredeljen s prisotnostjo koledarja.

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) *memurandumske* bloke s koledarji in dnevniki (vštevši takoimenovane rokovnike) **(tar. št. 48.20)** in

(b) tiskana ozadja koledarjev **brez** vdelanih koledarjev **(tar. št. 49.11)**.

49.11 - DRUGE TISKOVINE, VKLJUČNO TISKANE SLIKE IN FOTOGRAFIJE

4911.10 **- Trgovski reklamni material, katalogi in podobno**

- Drugo:

4911.91 **- - slike, gravure in fotografije**

4911.99 **- - drugo**

Ta tar. številka **vključuje** ves tiskani material **(vštevši fotografije in tiskane slike**) iz tega poglavja (**glej** splošna določila k temu poglavju), **v kolikor ni** izrecno zajet v katerikoli **predhodni** tar. številki tega poglavja.

Vokvirjene slike in fotografije ostanejo uvrščene v tej tar. številki, **v kolikor** daje slika ali fotografija izdelku bistveni značaj. **V nasprotne** primeru je treba takšne izdelke uvrščati v ustrezno tar. številko **glede na okvir**, t.j. kot izdelke iz lesa, kovine itd.

Nekateri izdelki so lahko namenjeni pri uporabi za izpolnjevanje na roko ali na stroj, **vendar** v tej tarifni številki ostanejo uvrščeni **pod pogojem,** če bodo **v osnovi ostali tiskani izdelki** (**glej Opombo 11** k **48. poglavju**). Tako **ostanejo** uvrščeni v tej tarifni številki **na primer:** tiskani obrazci (**na primer:** naročilnice za časopis), potne karte (vozovnice) z več kuponi (**na primer:** letalske, železniške ali vozovnice za spalnike), okrožnice in podobni izdelki, na katerih so natisnjena sporočila, obvestila itd., ki pa zahtevajo vnašanje manjšij podatkov (**na primer:** datumov ali imen). Delniški certifikati in certifikati o obveznicah ter podobni neprenosni dokumenti, licence in obrazci za čeke, ki **zahtevajo dopolnitev** in vpis vrednosti, pa se uvrščajo v **tar. številko 49.07**.

Na drugi strani pa se **nekateri** pisani material z natisnjenim **besedilom**, katero ima stranski pomen v razmerju do uporabe za naknadno vpisovanje ali vtipkavanje, uvršča v **48. poglavje** (**glej** komentarska pojasnila k **tarifnim številkama 48.17 in 48.20**).

Razen tega **vključuje** ta tar. številka **še naslednje:**

(1) **Oglaševalni material** (vštevši *plakate*), letne in podobne publikacije, posvečene predvsem oglaševanju, trgovske kataloge vseh vrst (vštevši tudi izdajateljske spiske knjig in glasbenih del in kataloge umetniških del) in turistično - propagandni material. **Vendar pa** so iz te tar. številke **izključeni** časopisi, revije in periodika, ki izhajajo z ali brez reklamnega materiala (**tar. št. 49.01** ali **49.02**).

(2) **Brošure** s cirkuškimi programi, s programi športnih dogodkov, opere, gledaliških ali podobnih predstav.

(3) **Tiskana ozadja** koledarjev, ilustrirana ali neilustrirana.

(4) **Mape s shemami.**

(5) Anatomske, botanične in druge **poučne mape** in **diagrame.**

(6) Vstopnice za vstop v prostore za zabavo (**na primer:** v kinematografe, gledališča in na koncerte), vozne karte za vožnjo s sredstvi javnega ali zasebnega transporta ter podobne vstopnice.

(7) **Mikrokopije** na neprozorni podlagi izdelkov iz tega poglavja.

(8) **Rastre na filmih** iz plastičnih mas **z natisnjenimi *črkami*** ali ***simbol***i za izrezovanje in uporabe pri izdelavi načrtov.

Taki rastri na filmih, natisnjeni **le s točkami**, **črtami** ali **kvadratki**, so iz te tar. številke **izključeni (39. poglavje)**.

(9) ***Maksimum*-kartice** in ilustrirane kartice ***prvega dne brez*** poštnih znamk (**glej** tudi **del (D)** komentarja k tar. številki **97.04).**

(10) **Samolepljive tiskane etikete**, ki se **uporabljajo** za propagandne, oglaševalne namene ali le za dekoracijo, **na primer** *"smešne nalepke"* in "*nalepke za izložbena okna"*.

(11) **Loterijske lističe, lističe-srečke,** pri katerih se pokaže podoba ali številka s praskanjem vrhnjega neprosojnega sloja in listke za tombolo

Iz tega poglavja so **izključeni** tudi naslednji predmeti:

(a) fotografski negativi in pozitivi na filmih ali ploščah **(tar. št. 37.05)**,

(b) blago iz **tar. številk 39.18, 39.19, 48.14** ali **48.21 ali** tiskanih izdelkov iz papirja iz **48. poglavja,** pri katerih je *tiskani* del ali slika **stranskega pomena** glede na glavno uporabo izdelka,

(c) črke, številke, označevalne ali napisne plošče ali plošče s podobnimi motivi za trgnovine in izložbe trgovin, ki imajo natisnjeno sliko ali besedilo, iz keramike, stekla ali iz navadnih kovin, ki se uvrščajo v tar. številke **69.14, 70.20** in **83.10** (odvisno od primera), ali pa v **tar. številko 94.05**, če *so razsvetljene*,

(d) dekorativna steklena zrcala, vokvirjena ali nevokvirjena, s tiskanimi ilustracijami na eni strani (**tar. št. 70.09** ali **70.13**),

(e) tiskane kartice z vgrajenim magnetnim trakom (**tar. št. 85.23** ali **85.24**)

(f) tiskane kartice z vgrajenim elektronskim integralnim vezjem (t.i. Smart kartice) (**tar. št. 85.42**) in tiskane približevalne kartice in trakci (**tar. št. 85.43**). Ti proizvodi lahko imajo lahko vgrajen magnetni trak, ali pa so brez njega.

(g) tiskane lestvice - številčnice za instrumente in aparate, ki se uvrščajo v **90. in 91. poglavje**,

(h) tiskane igrače iz papirja (**na primer** otroški listi za izrezovanje), igralne karte in podobno, kot tudi druge tiskane igre (**95. poglavje**) in

(ij) originalne gravure, odtisi in litografije, ki se uvrščajo v **tar. številko 97.02,** t.j. tiste, pri katerih je tiskanje izvršeno neposredno, v črni ali beli tehniki ali v barvi, z eno ali več ploščami, **v celoti izdelanimi z umetnikovo roko**, neglede na postopek ali uporabljeni material, **vendar ne** s katerimkoli mehanskim ali fotomehanskim prostopkom.

ODDELEK XI

TEKSTIL IN TEKSTILNI IZDELKI

1. V ta **oddelek ne spadajo**:

(a) ščetine ali živalske dlake za izdelovanje ščetk **(tar. št. 05.02)**; konjska žima ali odpadki iz konjske žime **(tar. št. 05.03)**,

(b) človeški lasje ali izdelki iz njih (**tar. št. 05.01, 67.03** ali **67.04**),), razen tkanin za precejanje, ki se uporabljajo v stiskalnicah za olje ali za podobne namene **(tar. št. 59.11)**,

(c) bombažni linters in drugi rastlinski materiali iz **14. poglavja**;

(d) azbest **iz tar. št. 25.24** in izdelki iz azbesta ter drugi proizvodi iz **tar.št. 68.12 in 68.13**;

(e) izdelki iz **tar. št. 30.05 in 30.06** (**npr.** vata, gaza, obveze in podobni izdelki, ki se uporabljajo v medicini, kirurgiji, zobarstvu ali veterini, sterilni material za kirurška šivanja); sukanec za čiščenje mad zobmi (dentalna nit), v pakiranjih na malo tar. št. 33.06;

(f) na svetlobo občutljiv tekstil iz **tar. št. 37.01 do 37.04**;

(g) monofilamenti, ki merijo v prečnem prerezu nad 1 mm, ter trakovi in podobne oblike (**npr.:** umetna slama), ki so široki nad 5 mm, iz plastičnih mas (**39. poglavje**), ter pletenice ali tkanine in drugi košarski ali pleterski proizvodi iz takih monofilamentov ali trakov (**46. poglavje**);

(h) tkani, pleteni ali kvačkani materiali, klobučevina in netkani tekstil**, impregnirani, prevlečeni, prekriti ali laminirani** s plastično maso in izdelki iz njih, iz **39. poglavja**;

(ij) tkani, pleteni ali kvačkani materiali, klobučevina in netkan tekstil**, impregnirani, prevlečeni, prekriti ali laminirani** s kavčukom in izdelki iz njih, iz **40. poglavja**;

(k) težke kože in kože drobnice z dlako ali volno (**41. in 43. poglavje**) in izdelki iz krzna, umetno krzno ali izdelki iz umetnega krzna, iz **tar. št. 43.03 in 43.04**;

(l) izdelki iz tekstilnih materialov iz **tar.št. 42.01 in 42.02**;

(m) proizvodi ali izdelki iz **48. poglavja** (**npr**. celulozna vata);

(n) obutev in deli obutve, gamaše in zaščitne dokolenke ali podobni izdelki iz **64. poglavja**;

(o) mrežice za lase in druga pokrivala ter njihovi deli iz **65. poglavja**;

(p) izdelki iz **67. poglavja**;

(q) tekstilni materiali, prevlečeni z abrazivnimi materiali (**tar.št. 68.05**), grafitna vlakna in izdelki iz grafitnih vlaken iz **tar.št. 68.15**;

(r) steklena vlakna in izdelki iz steklenih vlaken, razen vezenin, izdelanih iz steklenih niti na vidni podlogi (**70. poglavje**);

(s) izdelki iz **94. poglavja** (**npr**.: pohištvo, posteljnina, svetilke in svetila);

(t) izdelki iz **95. poglavja** (**npr**.: igrače, rekviziti za igro in šport in mreže);

(u) izdelki iz **96. poglavja** (**npr**.: krtače, potovalni kompleti za šivanje, patentne zadrge in trakovi za pisalne stroje ali tiskalnike);

(v) izdelki iz **97. poglavja** (**npr**.: starine, stare preko sto let);

2. (A) Proizvodi iz **50. do 55. poglavja** ali iz **tar.št. 58.09 in 59.02** ter mešanice dveh ali več tekstilnih materialov se uvrščajo, kot da so v celoti sestavljeni iz istega tekstilnega materiala, **ki po masi prevladuje nad vsakim drugim** posameznim tekstilnim materialom.

Če **ne prevladuje** po masi noben tekstilni material, potem se blago razvršča, kakor če bi bilo v celoti iz tekstilnega materiala iz poglavja, ki je **zadnje po numeričnem vrstnem redu**, med tistimi, ki bi enakovredno prišli v poštev.

(B) Dodatne določbe, ki se nanašajo na predhodno določbo:

(a) preja iz konjske žime, ovita s tekstilnim materialom (**tar.št. 51.10**), in metalizirana preja (**tar.št. 56.05**) se obravnavata kot izdelek iz enega tekstilnega materiala, katerega masa je seštevek mas njegovih sestavin. Pri uvrščanju tkanin se kovinska nit šteje kot tekstilni material;

(b) pri izbiri ustrezne tarifne številke ravnati takole: **najprej je treba ugotoviti poglavje**, nato ustrezno tarifno številko iz tega poglavja, pri čemer ni treba upoštevati tekstilnih materialov, ki se ne uvrščajo v to poglavje;

(c) kadar se **54. in 55. poglavje** primerjata s kakim drugim poglavjem, se štejeta kot eno poglavje;

(d) kadar se eno poglavje ali tarifna številka nanaša na izdelke **iz raznih tekstilnih materialov**, se ti materiali štejejo kot en tekstilni material.

(C) Določbe prejšnjih odstavkov pod (A) in (B) se uporabljajo tudi za preje, definirane v **3., 4., 5., in 6.** opombi v tem oddelku.

3. (A) Pri tem oddelku razen izjem, navedenih v naslednjem odstavku pod (B), se naslednje preje (enojne, dvojne, večnitne ali pramenske) štejejo za "**motvoz, vrvi, vrvice in prameni**":

(a) iz svile ali njenih odpadkov, številke **nad 20.000 deciteksov**;

(b) iz umetnih ali sintetičnih vlaken (vključno s prejo iz dveh ali več monofilamentov iz 54. poglavja), številke **nad 10.000 deciteksov**;

(c) iz konopolje ali lanu:

i) polirana ali glazirana, številke **1.429 deciteksov ali več**;

ii) nepolirana in neglazirana, številke **nad 20.000 deciteksov**;

(d) iz kokosovega vlakna, sestavljenega iz treh ali več niti;

(e) iz drugih rastlinskih vlaken, številke **nad 20.000 deciteksov**;

(f) ojačene s kovinskimi nitmi.

(B) **Prejšnje določbe se ne uporabljajo**:

(a) za prejo iz volne ali druge živalske dlake in papirno prejo, razen preje, ojačene s kovinskimi nitmi;

(b) za pramene iz umetnih ali sintetičnih filamentov iz **55. poglavja** in multifilamentno prejo brez vpredanja ali z vpredanjem **pod 5 zavoji na meter iz 54. poglavja**;

(c) za svileni katgut (nesteriliziran) **iz tar.št. 50.06** in monofilamente iz **54. poglavja**;

(d) za metalizirano prejo iz **tar. št. 56.05**; preja, ojačena s kovinskimi nitmi, je opredeljena v predhodni določbi (A) pod (f) te opombe;

(e) za ženiljsko prejo, posukano in efektno - vozličasto prejo iz **tar. št. 56.06**.

4. (A) Pri **50., 51., 52., 54. in 55. poglavju** je razen izjem, navedenih v naslednjem odstavku pod (B), z izrazom "**pripravljena za prodajo na drobno**" mišljena preja (enojna, dvojna, večnitna ali pramenska), navita;

(a) na kartone, motke, cevke ali podobne podlage, katerih masa (vključno tudi podlago) ne presega:

(i) **85 g za prejo iz svile**, njenih odpadkov ali prejo iz umetnih ali sintetičnih filamentov;

(ii) **125 g za druge preje**;

(b) v klobčiče, štrene ali štrenice, katerih masa ne presega:

i) **85 g za prejo iz umetnih sintetičnih filamentov**, numeracije pod 3.000 deciteksov, in prejo iz svile ali njenih odpadkov;

ii) **125 g za vse druge preje**, številke **pod 2.000 deciteksov**;

iii) **500 g za druge preje**;

(c) v štrene ali štrenice, sestavljene iz več manjših štren ali štrenic, ločenih s sukancem, ki ločuje druge od drugih, pri čemer je vsaka štrena ali štrenica enake mase, njena masa pa ne presega:

i) **85 g za prejo iz svile,** njenih odpadkov ali prejo iz umetnih ali sintetičnih filamentov;

ii) **125 g za druge preje**.

(B) **Prejšnje določbe se ne uporabljajo**:

(a) za enojno prejo iz katerega koli tekstilnega materiala, razen:

i) nebeljene enojne preje iz volne ali fine živalske dlake;

ii) enojne preje iz volne ali fine živalske dlake, beljene, barvane ali tiskane, številke **nad 5.000 deciteksov**;

(b) za nebeljeno dvojno, večnitno ali pramensko prejo:

i) iz svile ali njenih odpadkov ne glede na način priprave;

ii) iz drugega tekstilnega materiala, razen iz volne ali fine živalske dlake, v štrenah ali štrenicah;

(c) za dvojno, večnitno ali pramensko prejo iz svile ali njenih odpadkov, beljeno, barvano ali tiskano, številke **do 133 deciteksov**;

(d) za enojno, dvojno, večnitno ali pramensko prejo iz kakršne koli tekstilne surovine:

i) na križno navitih štrenah ali štrenicah;

ii) navito na podlage ali na drug način, ki kaže njihovo uporabo v tekstilni industriji (**npr**.: na kopsih, predilniških cevkah, motkih, stožčastih tulcih ali vretenih ali navita na motke za vezilne stroje).

5. Pri **tar.št. 52.04, 54.01 in 55.08** je z izrazom "**sukanec za šivanje**" mišljena dvojna, večnitna ali pramenska preja:

(a) navita na podlago (npr.: motke, cevke), mase (vključno s podlago) **do 1.000 g**;

(b) pripravljen za uporabo kot sukanec za šivanje;

(c) s končnim "Z" sukanjem.

6. Pri tem oddelku je z izrazom "**preja velike trdnosti**" mišljena preja, katere trdnost, izražena v cN/tex (centinjuten na teks), je večja od:

- za enojno prejo iz najlona, drugih poliamodov in poliestrov: . . . . . 60 cN/tex.
- za dvojno,večnitno ali pramensko prejo iz najlona,drugih poliamidov in poliestrov: . . . . . 53 cN/tex.
- za enojno, dvojno, večnitno ali pramensko prejo iz viskoznega rayona: . . . . . 27 cN/tex.

7. Pri tem oddelku so z izrazom **"gotovi" (konfekcijski)** mišljeni izdelki:

(a) rezani v druge oblike, razen v kvadrate ali pravokotnike;

(b) izdelani v končni obliki, gotovi za uporabo (ali pa jih je treba samo ločiti tako, da se prereže sukanec, ki jih ločuje) brez šivanja ali druge dodelave (**npr**.: krpe za prah, brisače, namizni prti, rute in odeje);

(c) porobljeni ali z zapognjenimi robovi ali z resami, vrezanimi v vozle na katerem koli robu, vendar brez tkanin, katerih rezani robovi so pred osipanjem zavarovani tako, da so obšiti ali na kakšen drug enostaven način;

(d) rezani v določene velikosti in z raztezanjem sukanca;

(e) sešiti, zlepljeni ali kako drugače sestavljeni (razen metražnega blaga, ki je sestavljeno iz dveh ali več dolžin istega materiala, spojenih na koncih, ali metražnega blaga, sestavljenega iz dveh ali več tekstilnih materialov, sestavljenih v slojih, vključno s polnjenim);

(f) pleteni ali kvačkani v določene oblike prezentiranih po posameznih delih, ali več delov na dolžino.

8. Za potrebe 50. do 60. poglavja:

(a) **50. do 55. poglavja** in, če ni določeno drugače, **tudi 56. do 59. poglavja**, se **ne uporablja** za izdelke izdelane po 7. opombi zgoraj in

(b) **50. do 55. poglavja in 60. poglavja se ne uporablja** za blago iz 56. do 59. poglavja.

9. Tkanine iz **50. do 55. poglavja** obsegajo tudi materiale, ki so sestavljeni iz slojev vzporednih tekstilnih prej, postavljenih druga na drugo pod ostrim ali pravim kotom. Ti sloji so na prerezih preje vezani z lepilom ali termično.

10. **Elastični izdelki**, ki so sestavljeni iz tekstilnih materialov, kombiniranih z gumenimi nitmi, se uvrščajo v ta oddelek.

11. V tem oddelku obsega izraz "**impregniranje**" tudi "**potapljanje**".

12. V tem oddelku obsega izraz "**poliamidi**" tudi "**aramide**".

13. Če ni drugače določeno, se tekstilna obleka iz raznih tarifnih številk uvršča v ustrezne tarifne številke, čeprav je pripravljena v kompletih za prodajo na drobno. Za namen uporabe te opombe, se naziv "**tekstilna oblačila**" nanaša na tar. št. 61.01 do 61.14 in 62.01 do 62.11.

OPOMBE K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

1. V tem oddelku in drugih oddelkih te tarife je z naslednjimi izrazi mišljeno:

(a) "**Elastomerna preja**":

filamentna preja (monofilament) iz sintetičnega tekstilnega materiala, razen teksturirane preje, ki se pri raztezanju na trikrat večjo dolžino od prvotne ne pretrga in ki se po raztezanju na dvakrat večjo dolžino od prvotne vrne v petih minutah na eno in polkrat večjo dolžino od njene prvotne dolžine;

(b) "**Nebeljena (surova) preja**":

preja:

(i) ki ima **naravno barvo** svojih vlaken in ni beljena, barvana (v masi ali ne) ali tiskana;

(ii) ki je **nedoločene barve** ("**siva preja**"), izdelana iz razvlaknjenih tekstilnih surovin.

Taka preja je lahko obdelana z brezbarvnim sredstvom ali neobstojno barvo (ki izgine po običajnem pranju z milom), pri umetnih ali sintetičnih vlaknih pa obdelana v masi s sredstvom za matiranje (**npr**. s titanovim dioksidom).

(c) "**Beljena preja**":

preja:

(i) ki je bila v postopku beljenja, izdelana iz **beljenih vlaken** ali, razen če ni določeno drugače, **obarvana v belo** (v masi ali ne) ali obdelana z belo apreturo;

(ii) ki je sestavljena iz mešanice **nebeljenih in beljenih** vlaken;

(iii) ki je dvojna, večnitna ali pramenska in je sestavljena iz **nebeljene in beljene preje**.

(d) "**Barvana preja (barvana ali tiskana)**":

preja:

(i) ki je **barvana (v masi ali ne) v drugo barvo**, razen bele, ali z neobstojno barvo, ali tiskana ali izdelana iz barvanih ali tiskanih vlaken;

(ii) ki je sestavljena **iz mešanice barvanih vlaken različnih barv** ali mešanice nebeljenih in beljenih vlaken z barvanimi vlakni (melirane ali mešane preje), ali je tiskana v eni ali več barvah v razmakih, da bi se dobile pike;

(iii) ki se dobi iz česanih trakov ali predpreje, ki so **tiskani**;

(iv) ki je dvojna, večnitna ali pramenska in je sestavljena **iz nebeljene, beljene preje in barvane preje**.

Predhodne določbe se uporabljajo mutatis mutandis tudi za monofilamente, trakove in podobne izdelke iz 54. poglavja.

(e) "**Nebeljene tkanine**":

tkanine, izdelane iz nebeljene preje, ki niso beljene, barvane ali tiskane. Take tkanine so lahko izdelane z brezbarvnim sredstvom ali neobstojno barvo.

(f) "**Beljene tkanine**":

tkanine:

(i) ki so beljene ali, če ni določeno drugače, obarvane v belo ali imajo belo apreturo, v metraži;

(ii) ki so iz beljene preje;

(iii) ki so iz nebeljene in beljene preje;

(g) "**Barvane tkanine**":

tkanine:

(i) ki so obarvane samo z eno barvo, razen z belo (če to ni določeno drugače), ali so obdelane z barvno apreturo, razen bele (če ni določeno drugače), v metraži;

(ii) ki so iz preje, enakomerno obarvane z eno barvo.

(h) "**Tkanine iz preje različnih barv**":

tkanine (razen tiskanih tkanin):

(i) ki so iz preje različnih barv ali preje raznih odtenkov iste barve (razen naravne barve vlaken, iz katerih je sestavljena preja);

(ii) ki so iz nebeljene ali beljene preje in barvane preje;

(iii) ki so iz melirane ali večbarvne preje.

(Pri uvrščanju teh tkanin se ne upošteva preja, ki je vtkana v robove in konce metražnega blaga).

(ij) "**Tiskane tkanine**":

tkanine, ki so tiskane v metraži.

(Za tiskane tkanine se štejejo tudi tkanine, ki so dezenirane s ščetko ali pršilom, transfer tiskanjem ali batikom).

Postopek mercerizacije ne vpliva na uvrščanje naprej navedenih prej ali tkanin.

(k) "**Platnova vezava**":

struktura tkanine, v kateri gre vsaka nit votka izmenično nad in pod naslednjimi nitmi osnove, vsaka nit osnove pa gre izmenično nad in pod naslednjimi nitmi votka.

2. (A) Izdelki iz **56. do 63. poglavja**, ki vsebujejo dva ali več tekstilnih materialov iz 50. do 55. poglavja, se štejejo, da sestoje **v celoti iz tistega tekstilnega materiala**, ki bi se izbral v skladu z 2. opombo k temu oddelku za uvrščanje izdelkov iz 50. do 55. poglavja.

(B) Pri uporabi te določbe:

(a) se pri uvrščanju upošteva tisti del materiala, na podlagi katerega se opravi uvrščanje po **Temeljnem pravilu 3.** za uporabo nomenklature;

(b) pri tekstilnih izdelkih, ki so sestavljeni iz podlage iz tekstilnega materiala in sprednje strani (lice) iz lasaste površine ali zankami, se podlaga ne upošteva;

(c) pri vezenih izdelkih iz **tar. št. 58.10** se upošteva samo osnovna tkanina; vezeni izdelki brez vidne osnove pa se uvrščajo samo po sukancu za vezenje.

SPLOŠNA DOLOČILA

Oddelek XI vključuje predvsem surovine za tekstilno industrijo (*svilo, volno, bombaž, umetna* in *sintetična vlakna* itd.), **polpredelane izdelke**, kot so prediva in tkanine ter gotove predmete, izdelane iz teh izdelkov. **Vendar** pa ta **Oddelek izključuje** določene materiale, kot so navedeni v **Opombi 1** k temu oddelku, v Opombah k nekaterim poglavjem, ali pa v komentarju k posameznim tarifnim številkam tega oddelka.

Oddelek XI **ne vključuje:**

(a) človeških las in izdelkov iz njih (**tar. št. 05.01, 67.03 ali 67.04**), **razen** tkanin za cejenje, ki se uporabljajo v prešah za olje ali za podobne namene (**tar. št. 59.11**),

(b) azbestnih vlaken in izdelkov iz azbesta (prediv, tkanin, obleke itd.) (**tar. št. 25.24, 68.12** ali **68.13**),

(c) ogljikovih vlaken in drugih mineralnih vlaken (npr silicijevega karbida, mineralne volne) in izdelkov iz teh vlaken **(68. poglavje)** in

(d) steklenih vlaken, prediv, tkanin in izdelkov iz njih, kot tudi kombiniranih izdelkov iz steklenih in tekstilnih vlaken, katerih bistveni značaj je značaj steklenih vlaken **(70. poglavje), razen** vezenja, izdelanega s steklenimi nitmi na vidni tekstilni podlagi.

Oddelek XI je razdeljen **na štirinajst poglavij**, katere je moč razdeliti **v dva dela**. **Prvi del (poglavja od št. 50 do 55)** je razdeljen glede **na naravo** tekstilnega materiala. **Drugi del (poglavja od 56 do 63), z izjemo** tarifnih številk **58.09** in **59.02**, pa **vključuje** izdelke na ravni tarifnih številk, **neglede** na naravo tekstila.

(I) POGLAVJA OD 50 DO 55

Poglavja od 50 do 55 se ukvarjajo **z enim ali več tekstilnih materialov**, samimi ali v mešanicah, v **raznih** fazah njihove proizvodnje, vštevši **tudi** njihovo predelavo v **tkanine,** kot je opisano v nadaljnjem **besedilu (I) (C).** Ta poglavja večinoma **vključujejo** surovine, regenerirane odpadke (vštevši razcefrane tekstilne materiale, **vendar ne** razcefranih krp), vlečena ali česana vlakna v obliki traku (zvitka), predpreje itd., prediva in tkanine.

(A) **Uvrščanje izdelkov iz mešanih tekstilnih materialov**
(glej Opomb 2 k temu oddelku)

Tekstilni izdelek, ki bi se **lahko uvrstil v katerokoli** tar. številko **poglavij od 50 do 55** (odpadek, predivo, tkanina itd.) **ali** v tarifne **številke 58.09 in 59.02,** pa je sestavljen iz mešanice dveh ali več tekstilnih materialov, se uvršča, kot da v celoti sestoji iz tistega tekstilnega materiala, ki po mas**i prevladuje** v razmerju do kateregakoli posameznega tekstilnega materiala.

V kolikor **noben** tekstilni material **ne prevladuje po masi**, se blago uvršča tako, kod da bi bilo iz tistega tekstilnega materiala, ki je zajeto v tarifni številki, **zadnji po vrsti med tarifnimi številkami,** ki bi lahko enakovredno prišle v poštev.

Tekstilni materiali ***so lahko pomešani***:

- pred ali med predenjem,

- med dubliranjem,

- med tkanjem.

V primeru izdelkov (**razen** tistih iz **tar. št. 58.11**), ki sestoje iz dveh ali več tekstilnih tkanin različne sestave, spojenih v plasteh s šivanjem, lepljenjem itd., poteka **uvrščanje v skladu** s *Temeljnim pravilom 3*. Skladno s tem se **Opomba 2** k temu oddelku **uporablja le tam**, kjer je nujno določiti tekstilni material, ki **prevladuje po masi** v tkanini, ki šteje za odločilno pri uvrščanju izdelka kot celote.

Prav tako veljajo **za mešane** izdelke, **sestavljene** iz tekstilnih in netekstilnih materialov, določila **Opombe 2** k temu oddelku **le,** če se ti izdelki uvrščajo kot tekstilni po *Temeljnih pravilih* za uporabo Nomenklature.

V zvezi z uporabo **Opombe 2** k temu oddelku je treba **poudariti naslednje**:

(1) **Kadar se neko poglavje** ali tarifna številka nanašata na izdelke, sestavljene **iz različnih vrst** tekstilnih materialov, štejejo ti materiali za celoto v smislu uvrščanja podobnega izdelka, ki te materiale vsebuje v mešanici z drugimi.

Pri izbiri ustrezne tarifne številke je treba ravnati na **naslednji način:**

1. **najprej ugotoviti poglavje,**

nato

2. pa ustrezno tarifno številko,

pri čemer **ni potrebno** upoštevati tekstilnih materialov, **ki se ne uvrščajo** v to poglavje.

Primeri:

(a) **Tkanina naslednje sestave**:

40 mas.% *rezanih sintetičnih vlaken (55.poglavje)*

35 mas.% *česane volne in (51.poglavje)*

25 mas.% *česane fine živalske dlake* (51.poglavje)

se ne uvršča v tar. št. 55.15 (druge tkanine iz rezanih sintetičnih vlaken), **temveč** v **tar. številko 51.12** (tkanine iz česane volne ali iz česane fine živalske dlake), saj morata v tem primeru deleža **volne** in **živalske dlake** šteti **za celoto.**

(b) **Tkanina mase *210 g/m2* naslednje sestave**:

40 mas.% bombaža (52. poglavje)

30 mas.% rezanih umetnih vlaken (55. poglavje)

30 mas.% rezanih sintetičnih vlaken (55. poglavje)

se **ne uvršča v tar. št. 52.11** (tkanine iz bombaža z vsebnostjo bombaža, **manjšo od 85 mas.%,** v mešanici z umetnimi in sintetičnimi vlakni, **mase več kot 200 g/m2**) ali v tar. številko 55.14 (tkanine iz rezanih sintetičnih vlaken z vsebnostjo teh vlaken, **manjšo od 85 mas.%,** v mešanici pretežno ali samo z bombažem, mase, večje **od 170 g/m2**), **temveč v tar. številko 55.16** (tkanine iz rezanih umetnih vlaken).

Uvrščanje poteka najprej z **ugotavljanjem ustreznega** poglavja (v tem primeru **je to 55. poglavje**, saj mora delež **sintetičnih rezanih umetnih vlaken** v tem primeru šteti **za celoto**), nato pa z ugotavljanjem ustrezne tar. številke iz tega poglavja, v tem primeru tarifne številke **55.16,** oziroma **zadnje** v vrsti tistih tar. številk, katere je zaradi pomembnosti potrebno enakovredno upoštevati (**uporaba** *Temelnjega pravila 3 (c)).*

(c) **Tkanina naslednje sestave**:

35 mas.% lanu (53.poglavje)

25 mas.% jute (53.poglavje)

40 mas.% bombaža (52.poglavje)

se ne uvršča v tar. številko 52.12 (druge tkanine iz bombaža), **temveč v tar. številko 53.09** (tkanine iz lanu).

Uvrščanje poteka najprej z ugotavljanjem ustreznega poglavja (v tem primeru je to **53**. **poglavje**, ker morata deleža **lanu** in **jute šteti za celoto - 60mas.%**), nato pa z ugotavljanjem ustrezne tarifne številke iz tega poglavja, v tem primeru **tar. številke 53.09,** saj **lan pre-**

vladuje v razmerju do jute, vsebina bombaža pa se, skladno z **Opomb2(b)** k temu oddelku, ne upošteva.

(2) **Predivo iz obvite konjske žime in metalizirano predivo** štejeta za izdelke iz enega tekstilnega materiala, katerega **masa** predstavlja vsoto mas njihovih sestavin.

(3) **Pri uvrščannju** tkanin šteje **kovinska nit** za tekstilni material.

(4) **Kadar obravnavamo 54. in 55. poglavje** v razmerju do nekega drugega poglavja, štejeta **za eno poglavje**.

Primer:

Tkanina naslednje sestave:

35 mas.% sintetičnih filamentov (54.poglavje)

25 mas.% rezanih sintetičnih vlaken (55.poglavje)

40 mas.% česane volne (51.poglavje)

se ne uvršča v tar. številko 51.12 (tkanine iz česane volne), **temveč v tar. številko 54.07** (tkanine iz prediv iz sintetičnih filamentov), saj morata v tem primeru šteti deleža **sintetičnih filamentov in rezanih sintetičnih vlaken za celoto (60mas.%)**.

(5) **Sredstva za obdelavo** in sredstva za dodelavo (**na primer** sredstva za obteževanje svile), kot tudi izdelki za: *impregniranje, premazovanje, prevlekanje, prekrivanje ali oblaganje*, ki so vgrajeni v tekstilnih vlaknih, **ne štejejo** za netekstilne snovi. **Drugače povedano**, masa tekstilnih vlaken se računa na podlagi mase, ki jo **imajo v stanju**, v katerem se carinijo.

Pri odločanju, ali je neka mešanica **pretežno** iz določenega tekstilnega materiala, je treba upoštevati tekstilni material, ki **prevladuje po masi** v razmerju do katerikoli drug posamezni tekstilni material v tej mešanici.

Primer:

Tkanina mase *do 200 g/m2* naslednje sestave:

55 mas.% bombaža (52.poglavje)

22 mas.% umetnih ali sintetičnih vlaken (54. ali 55.poglavje)

21 mas.% volne (51.poglavje)

2 mas.% svile (50.poglavje)

ne spada v tar. številko 52.12 (druge tkanine iz bombaža), **temveč v tar. številko 52.10** (tkanine iz bombaža z vsebnostjo bombaža, manjšo od 85 mas.%, v mešanici pretežno ali samo z umetnimi ali sinetičnimi vlakni, **mase *do 200 g/m2***)

(B) **Prediva**

(1) **Splošna določila.**

Tekstilna prediva so lahko *enonitna*, *večnitna* (*dvojna*) ali *pramenska*. V smislu te Nomenklature:

(i) Označuje izraz ***"enonitna prediva"*** prediva, **bodisi iz:**

(a) **Rezanih vlaken**, ki so med seboj vpredena ***(vpredena prediva)*;** ali iz

(b) **Enega filamenta** ***(monofilamenti)*** iz tar. številk **od 54.02 do 54.05,** ali **iz dveh ali več** filamentov ***(multifilament)*** iz tar. številk **54.02 ali 54.03**, ki se med seboj držijo, z ali brez vpredanja ***(neskončna prediva),***

(ii) Označuje izraz ***"*večnitna ali dvojna prediva*"*** prediva, dobljena iz dveh aloi več enonitnih prediv, **vštevši** tista, dobljena **iz monofilamentov** iz **tar. št. 54.04 ali 54.05** (*dvonitna*, *tronitna, štirinitna* itd. prediva), med seboj vpredena z eno operacijo nitkanja. **Vendar** pa prediva, sestavljena **izključno iz monofilamentov** iz **tar. št. 54.02 ali 54.03**, ki so med seboj povezana z vpredanjem, **ne štejejo** za večnitna (*dvojna*) prediva.

Životec večnitnega (dvojnega) prediva **označuje** sleherno nitno predivo, iz katerega je dobljeno.

(iii) Izraz ***"*pramensko predivo*"*** označuje prediva, dobljena **iz dveh ali več prediv**, med katerimi je **najmanj** eno večnitno *(dvojno)*, vpredeno v eni ali več operacijah nitkanja.

Životec pri pramsnekem predivu **označuje** sleherno enonitno ali večnitno (dvojno) predivo, iz katerega je dobljeno.

Pravkar navedena prediva včasih imenujejo **večkratna prediva**, katera dobivajo s skupnim navijanjem dveh ali več enonitnih, večnitnih (dvojnih) ali pramenskih prediv. Ta štejejo za *enonitna, dvonitna ali pramenska*, t.j. **glede na vrsto** prediv, iz katerih so sestavljena.

Enonitna, večnitna (dvojna) ali **pramenska** prediva lahko imajo zanke, lahko so občasno odebeljena (***boucl*** ali ***zankasto*** **predivo, predivo z** ***odebelitvami*** **ali** ***flamm predivo***). **Lahko** so tudi sestavljena iz dveh ali več prediv, od katerih je eno v intervalih zasukano nazaj, s čimer je dosežen učinek **zank ali popkov**.

Polirana ali glazirana prediva so obdelana s preparati na osnovi naravnih snovi (*vosek, parafin* itd.) ali na osnovi sintetičnih snovi (še posebej *akrilnih smol*). Ta postanejo odsevna s pomočjo polirnega valja.

Prediva se določajo na osnovi svojih *metričnih številk*. Še zmeraj je v uporabi **več sistemov** numeracij.

Vendar ta **Nomenklatura uporablja univerzalni** ***"teksni"*** sistem - enoto za *linearno gostoto*, **ki ustreza masi 1 km** ***prediva, filamenta, vlakna*** **ali** ***drugih*** **tekstilnih niti, izraženo v gramih. 1 deciteks je 0,1 teksa.** Za preračun metričnih številk v decitekse je tudi naslednja formula:

$$\frac{10{,}000}{\text{Metrično število}} = \text{Deciteks}$$

Prediva so lahko: nebeljena, razmaščena s pranjem, beljena, obarvana, tiskana, melirana itd. Prav tako so lahko **glazirana** (t.j. smojena zaradi odstranjevanja vlaken, ki ji dajejo lasast videz), **merceirana** (t.j. obdelana z *natrijevim hidroksidom* v napetem stanju), **pooljena (maščena)** itd.

Vendar pa **poglavja od 50 do 55 ne vključujejo:**

(a) gumenih niti, prekritih s tekstilnim materialom in tekstilnih prediv, impregniranih (vštevši namakanih), premazanih, prevlečenih, prekritih ali obloženih s kavčukom, gumo ali plastično maso **iz tar. št. 56.04,**

(b) metaliziranega prediva **(tar. št. 56.05),**

(c) obvitega prediva, prediva žanil in efektnega - zankastega prediva **(tar. št. 56.06),**

(d) tekstilnega prediva, dobljenega s prepletanjem **(tar. št. 56.07** ali **58.08** - odvisno od primera),

(e) tekstilnega prediva, ojačenega s kovinsko nitjo **(tar. št. 56.07),**

(f) vzporedno razporejenega in med seboj zlepljenega prediva, monofilamentov in tekstilnih vlaken (bolduk) **(tar. št. 58.06)** in

(g) tekstilnih prediv, razporejenih vzporedno in aglomeriranih s kavčukom ali gumo iz **tar. št. 59.06.**

(2) **Razlike med enonitnimi, večnitnimi (dvojnimi) ali pramenskimi predivi iz 50. do 55. poglavij in vrvi, vrvic ali pramenov iz tar. št. 56.07 ter pletenic iz tar. št. 58.08.**

(Glej Opombo 3 k oddelku XI)

Poglavja od 50 do 55 **ne vključujejo** vseh prediv. Prediva se uvrščajo **glede na svoje značilnosti** (po *številki*, po tem, ali so *glazirana* ali *polirana*, po *številu niti* (životcev)) **v tarifne številke poglavij** od 50 do 55, ki se nanašajo na prediva, kot so vrvi, vrvice ali prameni v tar. številko 56.07 in kot prameni v tar. številko 58.08. **Tabela I** prikazuje pravilno uvrščanje za vsak posamezni primer.

TABELA I

Uvrščanje prediv, vrvi, vrvic in pramen iz tekstilnega materiala

Vrsta(*)	Značilnosti, ki določajo uvrščanje	Uvrščanje (tar. št, poglavje)
ojačani s kovinskimi nitmi	v vseh primerih	56.07
iz metaliziranega prediva	v vseh primerih	56.05
obvito predivo, **razen** tistega iz tar. številk 51.10 in 56.05, prediva žanil in efektno - zankastega prediva	v vseh primerih	56.06
tekstilna prediva dobljena s prepletanjem	(1) čvrsto prepletena in kompaktne strukture (2) druga	56.07 58.08
druga prediva - iz svile ali odpadkov iz svile(**)	(1) **številke** 20.000 deciteksov ali manj (2) **številke** več kot 20.000 deciteksov	50. poglavje 56.07
- iz volne ali druge živalske dlake	v vseh primerih	51. poglavje
- iz lanu ali konoplje	(1) polirana ali glazirana: (a) **številke**, 1.429 deciteksov ali več (b) **številke**, manjše od 1.429 deciteksov (2) nepolirana ali neglazirana: (a) **številke** 20.000 deciteksov ali manj (b) **številke**, večje od 20.000 deciteksov	 56.07 53. poglavje 53. poglavje 56.07
- iz kokosovega oreha	(1) z enim ali dvema životcema (2) s tremi ali več životcemi	53.08 56.07
- iz papirja	v vseh primerih	53. 08
- iz bombaža in drugih rastlinskih vlaken	(1) **številke** 20.000 deciteksov ali manj (2) **številke**, večje od 20.000 deciteksov	52. in 53. poglavje 56.07
-iz umetnih ali sintetičnih vlaken vštevši prediva z dvema ali več monofilamenti iz 54 (**)	(1) **številke** 10.000 deciteksov ali manj (2) **številke**, večje od 10.000 deciteksov	54. in 55. poglavje 56.07

Opombe:

(*) Z raznim tekstilnim materialom, kot je navedeno v tabeli, **so mišljene tudi** mešanice, ki se uvrščajo z njim, skladno z določili **Opombe 2 k oddelku XI (glej del pod (I) (A)** splošnih določil k temu oddelku).

(**)Svileni **katgut** *(nesteriliziran)* iz **tar. 50.06,** multifilamentno predivo brez vpredanja ali z vpredanjem, **manj kot 5 ovojev na meter**, monofilamenti **iz 54. poglavja** in prameni iz umetnih ali sintetičnih filamentov iz **55. poglavja**, v **nobenem primeru ne spadajo v tar. številko 56.07.**

(3) Prediva, pripravljena za prodajo na drobno

(Glej Opombo 4 k oddelku XI)

Nekatere tarifne številke iz **50., 51., 52., 54. in 55. poglavja** vsebujejo določilo o tekstilnih predivih, pripravljenih **za prodajo na drobno**. Če želimo ta prediva uvrstiti v te tar. številke, **morajo** izpolnjevati kriterije, navedene v naslednji **Tabeli II.**

Vendar pa **nikoli ne štejejo** za pripravljene za prodajo na drobno **naslednja prediva:**

(a) enonitno predivo iz svile, odpadkov iz svile, bombaža ali umetnih ali sintetičnih vlaken, **neglede na to**, kako je pripravljeno,

(b) enonitno predivo iz volne ali fine živalske dlake, beljeno, barvano ali tiskano, **številke 5.000 deciteksov ali manj**, neglede na to, kako je pripravljeno,

(c) večnitno (dvojno) ali pramensko predivo iz svile ali odpadkov iz svile, nebeljeno, **neglede na to**, kako je pripravljeno,

(d) večnitno (dvojno) ali pramensko predivo iz bombaža ali umetnih ali sintetičnih vlaken, nebeljeno, **v štrenah** ali **štrenicah,**

(e) večnitno (dvojno) ali pramensko predivo iz svile ali odpadkov iz svile, beljeno, barvano ali tiskano, **številke** 133 deciteksov ali manj,

(f) enonitno, večnitno (dvojno) ali pramensko predivo iz kateregakoli tekstilnega materiala, **v križema navitih štrenah** ali **štrenicah** (*) in

(g) enonitno, večnitno (dvojno) ali pramensko predivo iz kateregakoli tekstilnega materiala**, navito na podlage** (**na primer** na kopse, predilniške cevke, valje, konične valje ali vretena) ali kako drugače (**na primer** v obliki tulcev za stroje za vezenje, v obliki pogač, dobljenih s centrifugalno prejo itd.), ki **nakazuje njihovo uporabo v tekstilni industriji.**

*
* *

Opomba

(*) Navzkrižno navijanje pomeni, da se predivo diagonalno križa z navijanjem na štrene ter s tem **prepreči** razpadanje štrene. Navzkrižno navijanje se **običajno uporablja**, kadar se štrene pripravljajo za barvanje.

TABELA II

Prediva, pripravljena za prodajo na drobno (razen predhodno naštetih izjem)

Način na katerega so pripravljena	Vrsta prediva (**)	Pogoji, pod katerimi šteje predivo za pripravljeno za prodajo na drobno
Na karticah, vretenih, cevkah ali podobnih podlagah	(1) Prediva iz **svile ali umetnih** ali **sintetičnih** filamentov (2) Prediva iz **volne, fine živalske dlake, bombaža ali rezanih umetnih** ali **sintetičnih** vlaken	**Mase 85 g ali manj** (vštevši podlago) **Mase 125 g ali manj** (vštevši podlago)
V klopkah, štrenah ali štrenicah	(1) Prediva iz **umetnih ali sintetičnih filamentov številke, manjše** od 3.000 deciteksov, prediva iz **svile** ali **odpadkov iz svile** (2) Druga prediva **številke**, manjše od 2.000 deciteksov (3) Druga prediva	**Mase 85 g ali manj** **Mase 125 g ali manj** **Mase 500 g ali manj**
V štrenah ali štrenicah, ki vsebujejo več manjših štren ali štrenic, ločenih s sukancem, ki jih deli in zaradi katerega so neodvisna ena od druge **(***)**	(1) Prediva iz svile ali odpadkov iz svile, umetnih ali sintetičnih filamentov (2) Prediva iz volne, fine živalske dlake, bombaža ali rezanih umetnih ali sintetičnih vlaken	Vsaka štrenca mora biti enake **mase** 85 g ali manj Vsaka štrenca mora biti enake **mase 125 g ali manj**

Opombe:

(**) **Z izrazom *"razni tekstilni material",*** ki je naveden v tabeli, so mišljene **tudi mešanice**, ki se uvrščajo z njim, skladno z določili **Opombe 2 k oddelku XI (glej del (I) (A)** splošnih določil komentarja k temu oddelku.

(***) **Štrene ali štrenice** vsebujejo nekaj manjših štren ali štrenic, ločenih s posebno nitjo, ki oblikuje neprekinjeno - neskončno dolžino prediva, ki **(po rezanju**) omogoča sestavnim klopkam, da se zlahka ločijo. Ena ali več niti, ki jih ločujejo, prehaja med štrenami in jih med seboj ločuje. Manjše štrene in štrenice so **pogosto ovite** s papirnim trakom. Štrene in štrenice iz neskončnega prediva in z ločevalno nitjo, ki glavne štrene ali štrenice ne ločuje na manjše štrene ali štrenice **enovite mase**, ampak je njegov namen, da **prepreči vozljanje prediva** v teku dodelave (**na primer** barvanja), **ne štejejo za pripravljene za prodajo na drobno.**

(4) **Sukanec za šivanje**

(Glej Opombo 5 k temu oddelku)

V smislu tar. številk 52.04, 54.01 in 55.08 označuje izraz *"sukanec za šivanje"* **večnitno** (dvojno) ali **pramensko predivo:**

(a) navito **na podlage** (**na primer** na vretena, cevke), **mase** (vštevši podlago) ki **ne presega 1.000 g**,

(b) **apretirano** (dodelano) in

(c) z **zaključnim "Z"-zavojem**.

Izraz *"apretiran"* označuje **zaključno dodelavo**. S takšno dodelvavo se **izboljšajo** lastnosti tekstilnega prediva kot sukanca za šivanje - **na primer** lastnosti, s katerimi se zmanjšuje trenje in s katerimi se doseže odpornost proti toploti, preprečuje se tvorba statične elektrike in izboljša videz. Ta vrsta dodelave **vključuje** tudi uporabo substanc na osnovi *silikonov, škroba, voska, parafina* itd.

Dolžina sukanca za šivanje se označuje na podlagi.

"S"

"Z"

(5) **Predivo velike jakosti**

(Glej Opomb 6 k oddelku XI)

Poglavja 54 in 59 vsebujejo določila o *"predivu velike jakosti",* kot tudi o tkaninah iz tega prediva.

Izraz ***"predivo velike jakosti"*** označuje predivo, katere jakost, izražena v ***cN/teks*** (v **centi newtona na teks**), **je večja od:**

za enonitno predivo iz *najlona, drugih poliamidov ali poliestra* . . . . . 60 cN/tex
za večnitno (dvojno) ali pramensko predivo iz *najlona,* drugih *poliamidov ali poliestrov*. . . . . 53 cN/tex
za enonitno, večnitno (dvojno) ali pramensko predivo iz *viskoznega rayona*. . . . . 27 cN/tex

(C) **Tkan tekstil**

Tkan tekstil iz **50. do 55. Poglavij**, so izdelki, dobljeni s **prepletanjem podlage** in **votka** tekstilnih prediv na tkalskih statvah (bodisi prediv iz **poglavij od 50 do 55**, bodisi tistih, ki štejejo za vrvi, vrvice itd. iz **tar. št. 56.07**), s prepletanjem predpreje, monofilamentov in trakov in podobnih izdelkov iz **54. poglavja**, efektnega - zankastega prediva, ozkih trakov, pletenic ali ozkih tkanin, ki sestoje iz osnove brez votka, sestavljene s pomočjo lepila itd.). **Vendar pa** so **nekateri tkani tekstili izključeni, na primer:**

(a) **Tepihi** in druga talna prekrivala **(57. poglavje).**

(b) Tkanine **z lasasto površino** in tkanine iz **prediva žanil** iz **tar. št. 58.01, frotiraste tkanine** za brisače in podobno iz **tar. št. 58.02,** gaza iz **tar. št. 58.03,** tapiserije iz **tar. št. 58.05, ozke tkanine** iz **tar. št. 58.06,** kot tudi tkanine iz kovinskih niti in tkanine iz metaliziranega prediva iz **tar. št. 58.09.**

(c) **Premazane, prevlečene, impregnirane** itd. tkanine iz **tar. številk 59.01** in **od 59.03 do 59.07;** kord - tkanine za zunannje gume iz **tar. št. 59.02** in tekstilne tkanine za tehnične namene iz **tar. št. 59.11.**

(d) Izdelki, izdelani v smislu **Opombe 7 k oddelku XI (glej del (II)** splošnih določil komentarja k temu oddelku).

Skladno s predhodno navedenimi določili **od (a) do (d)** in z uporabo **Opombe 9** k oddelku XI, **spadajo med tkanine**, ki se uvrščajo v **50. do 55.poglavja**, tkanine, **ki sestoje iz:**

- **ene plasti vzporednih prediv *"osnove"*** in plasti vzporednih prediv ***"votka",*** razvrščenih ena na drugo pod ostrim ali pravim kotom,
- **dve plasti vzporednih prediv *"osnove",*** meda kateri je vstavljen sloj prediva ***"votka"*** pod ostrim ali pravim kotom.

Pomembna značilnost teh tkanin je, da prediva **niso prepletena,** kot pri navadnih tkaninah, temveč so tam, kjer se križajo, **spojena z lepilom** ali s termičnim spojem.

Te tkanine včasih imenujejo **mreže za ojačenje.** Njihova uporabnost je v ojačevanju drugih materialov (**na primer** plastičnih mas, papirja itd.). Uporabljajo se tudi za zaščito poljedelskih pridelkov.

Tkanine iz **50. do 55. poglavij so lahko:** nebeljene, razmaščene s pranjem, beljene, barvane, izdelane iz raznobarvnih prediv, tiskane, matirane, merceirane, glazirane, moarirane, puljene. gofrirane, valjane, smojene itd. Te tkani**ne vključujejo** tkanine brez prog in progaste tkanine, kot tudi tkanine, na katerih med tkanjem izdelajo vzorce z dodanimi nitmi osnove ali votka. Te tkanine **ne štejejo za vezenine**.

50. do 55. poglavja vključujejo tudi tkanine, pri katerih so prediva **votka** mestoma razklenjena, s čimer nastaja tam, kjer niti osnove in votka ostanejo, **vzorec** (**na primer** nekatere tkanine z osnovo iz prediva iz viskoznega rayona in z votkom iz prediva iz acetatnih vlaken, pri katerih so **niti votka mestoma odstranjene s topilom).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Elastomerna in teksturirana prediva.

Elastomerno predivo je opredeljeno v **Opombi 1(a)** k tarifnim podštevilkam tega oddelka. **Poudariti** je treba, da je **teksturirano predivo**, omenjeno na tem mestu, **opredeljeno** v komentarju k tarifnim podštevilkam **5402.31 in 5402.39.**

Tkanine iz prediv različnih barv.

Tkanine, ki deloma ali v celoti sestoje iz tiskanih prediv **različnih barv**, ali pa iz tiskanih prediv različnih odtenkov iste barve, štejejo za ***"tkanine iz prediv različnih barv",*** **ne pa** za ***"barvane tkanine"*** ali ***"tiskane tkanine".***

Vrste prepletanja.

Platneni preplet je opredeljen v **Opombi 1(k)** k tarifnim podštevilkam oddelka XI kot ***"struktura tkanine, v kateri vsako predivo votka prehaja izmenoma nad in pod naslednjih prediv osnove, vsako predivo osnove pa izmenoma nad in pod naslednjih prediv votka".***

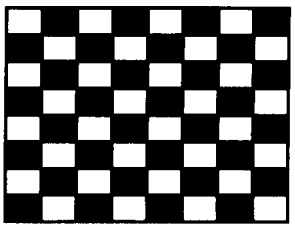

Shematski prikaz v platnovi vezavi

Platneni preplet je najenostavnejši in najpogosteje uporabljeni vzorec. Obe površini v platnovi vezavi sta vselej isti (tkanine z dvema licema), saj je na vsaki strani vidno isto število niti osnove in votka.

Pri **prepletu keper** je prva nit osnove zvezana s prvo nitjo votka, druga nit osnove za drugo nit votka, tretja nit osnove za tretjo nit votka itd. Koeficient razmerja gostote pri tej vrsti prepleta je v osnovi in v votku isti. Raport, t.j. število niti osnove in votka, potrebnih za ponavljanje vzorca, **je vedno**

večji od dva. Pri najgostejšem prepletu prehaja (*floatira*) nit votka preko dveh niti osnove. To je **3-nitni keper.** Pri **4-nitnem keperju** *floatira* nit votka **preko treh niti osnove.**

Pri prepletu keper se diagonalne, rebraste linije, ki so posledica premikanja veznih točk, raztezajo od enega do drugega roba, oblikujoč pri tem odebelitve, ki dajejo vtis diagonalnega prepleta. Diagonale lahko gredo od leve proti desni strani ali obratno. **Ločimo dve vrsti** keperja (***po votku***): keper, pri katerem je vidna nit votka, in keper, pri katerem je vidna nit osnove. Pri obeh vrstah ima tkanina sprednjo in zadnjo stran, ki sta različni. **Vendar pa obstaja** tudi vrsta keperja, znana kot ***istostrani*** ali ***navzkrižni*** keper, ki daje enak videz z obeh strani.

Pri navzkrižnem keperju je raport vedno parno število. *Floatiranje* osnove ali votka je enako na obeh straneh, zamenjana je le smer diagonale. **Najenostavnejši je** 4-nitni navzkrižni keper, pri katerem vsaka nit osnove prehaja preko dveh naslednjih niti votka, nato pa pod dvema naslednjima nitma.

Poudariti je treba, da tarifne številke **52.08, 52.09, 52.10, 52.11, 55.13 in 55.14,** kot tudi tar. številke, ki se nanašajo na ***"3-nitni ali 4-nitni keper, všteši istostrani ali navzkrižni keper",*** zaradi svoje restriktivne vsebine, **vključujejo** le keperje z naslednjim shematskim prikazom tkanja:

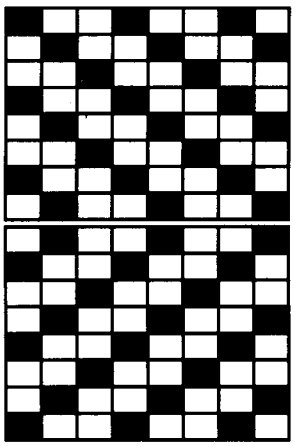

3-nitni keper

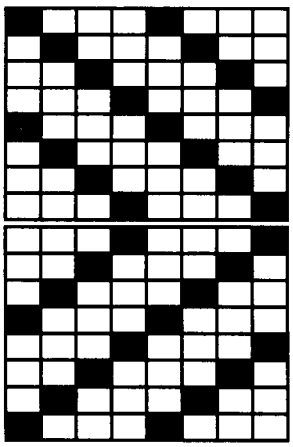

4-nitni keper

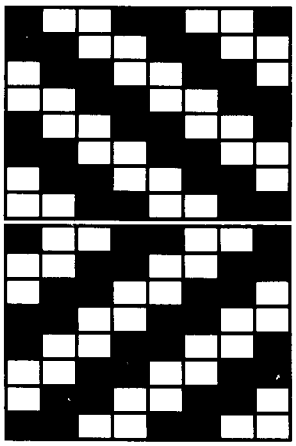

4-nitni istostrani ali navzkrižni keper

Vendar pa tkanine *"texas" ("denim")* iz tar. podštevilk **5209.42 in 5211.42 ne vključujejo** 4-nitnega istostranega ali navzkrižnega keperja, saj te tar. podštevilke **vključujejo** le tkanine z osnovo na sprednji strani (**glej Opomb 1 k tarifnim podštevilkam 52. poglavja**). **Razen** *3-nitnega* in *4-nitnega* keperja na osnovi, **vključujejo** omenjene tar. podštevilke **tudi** *4-ninitni lomljeni keper* na osnovi z naslednjim shematskim prikazom tkanja:

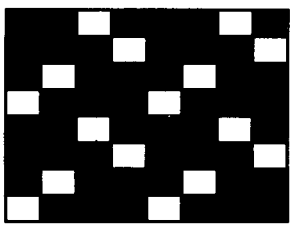

4-nitni, lomljeni keper na osnovi

(II) 56. DO 63. POGLAVJA

Od 56. do 63. poglavja so **vključujene** določene vrste tekstilih tkanin in drugih tekstilnih izdelkov, ki **niso zajeti** v **poglavjih od 50. do 55**. (**na primer** tkanine *s lasasto površino*, *ozke tkanine*, *predivo*

žanil, *obvito predivo, pletenice, pletene vrvice* in drugo pozamanterijo iz tar. številk **56.06 ali 58.08;**, *til* in druge mrežaste tkanin*e; čipko, vezenine* na tkaninah ali drugih tekstilnih materialih, pletene in kvačkane izdelke). Prav tako **vključujejo** (**razen izključitev**, ki se nanašajo na določene izdelke, uvrščene na druga mesta in ne v **Oddelek XI**) gotove tekstilne izdelke.

Izgotovljeni (konfekcionirani) izdelki.

Skladno z **Opomb 7** k temu oddelku označuje izraz ***"gotovi"*** v **poglavjih od 56 do 63 naslednje izdelke**:

(1) **Zgolj rezane v druge oblike, razen v kvadrate ali pravokotnike, na primer**: modni kroji za oblačila iz tekstilnih materialov; izdelki z resastimi robovi (**na primer** krpe za brisanje prahu), ki prav tako štejejo za gotove izdelke.

(2) **Izdelane v končno obliko in pripravljeni za uporabo,** (ali pa jih je treba le odločiti **z rezanjem** niti, ki jih ločuje) **brez šivanja** ali druge dodelave. Tovrstno blago **vključuje** izdelke, ki so neposredno spleteni ali skvačkani v določene oblike, kot tudi nekatere krpe za brisanje prahu, brisače, prte, robčke, pregrinjala itd., na katerih ostanejo vzdolžna prediva nevtkana, robovi in votki pa so porezani, tako da tvorijo rese. Takšni izdelki so lahko tkani posamično na statvah, **lahko** pa so tudi izrezani iz metražnega tekstilnega materiala, ki je v pravilnih razmikih spojen z nevtkanimi nitmi (*običajno z nitmi osnove*). Metražni tekstilni material, iz katerega dobivajo gotove *(konfekcionirane*) izdelke **zgolj z rezanjem niti**, ki jih ločuje, prav tako **šteje za *"gotovi"*** izdelek.

Vendar pa pravokotni izdelki (všteveši kvadratne), ki so samo izrezani iz večjih kosov brez nadaljnje dodelave, in nimajo res, nastalih z rezanjem niti, ki jih ločuje, **ne štejejo** za izdelke, ***"izdelane v končni obliki"*** v smislu te **Opombe**. Dejstvo, da se dobavljajo prepognjeni ali pripravljeni v pakiranjih (**na primer** za prodajo na drobno), **ne vpliva** na njihovo uvrščanje.

(3) **Porobljene izdelke ali izdelke s spodvitimi robovi ali z resami,** zvezanimi v vozle (z ali brez dodanih niti) na kateremkoli robu (**na primer** robčki s spodvitimi robovi in prti z resami, zvezanimi v vozle), vendar **izvzemši** metražni tekstilni material, katerega rezani robovi so zaščiteni pred osipom z obšivanjem ali na kak **drug enostaven način**.

(4) **Rezane v določene velikosti, ki pa postanejo gotovi izdelki z izvlečenjem sukanca.** Izraz ***"izvlečenje sukanca"*** označuje preprosto izvlečenje določenih niti osnove ali votka po tkanju, brez nadaljnjega dela na materialu (**na primer** brez vezenja). Tako obdelano metražno blago je pogosto namenjeno **za nadaljnjo izdelavo v perilo.**

(5) **Sestavljene s šivanjem, lepljenjem ali kako drugače.** Ti izdelki so številni in **vključujejo** oblačila. Vendar pa **je treba poudariti**, da metražno blago, ki sestoji iz dveh ali več dolžin istega materiala, spojenih na konceh, ali pa iz dveh ali več tekstilnih materialov, spojenih v plasteh, **ne šteje** za gotovi izdelek. Za gotove izdelke **ne štejejo tudi** metražni tekstilni izdelki, ki sestoje iz ene ali več plasti tekstilnih materialov, spojenih z materialom za polnjenje s prešivanjem ali kako drugače.

(6) **Izdelke, pletene ali kvačkane v določene oblike,** ki imajo večje število ločenih posameznih kosov ali pa so kosi nanizani po dolžini.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Izdelki iz 56. do 63. poglavij, katerih sprednja stran (lice) je s lasasto površinom ali zankami

Določila **Opombe 2 (B) (b)** k tarifnim podštevilkam v **oddelku XI**, se uporabljajo **neglede** na to, ali je podlaga iz tekstilnega materiala deloma vidna s sprednje strani (lica) **s lasasto površino ali z zankami.**

(III) TEKSTILNI IZDELKI, KOMBINIRANI Z GUMENIMI NITMI

Skladno z **Opomb 10** k temu oddelku, se **elastični izdelki**, ki sestoje iz tekstilnih materialov, kombiniranih z gumenimi nitmi, **uvrščajo v Oddelek XI.**

Nit in kord iz gume, prekrita s tekstilnim materialom, sta uvrščena v **tar. št. 56.04.**

Drugi tekstilni izdelki, kombinirani z gumenimi nitmi, se uvrščajo v poglavja od **50. do 55, v 58**. **ali 60. do 63.poglavje** - odvisno od primera.

(IV) STANDARDNA ATMOSFERA IN POGOJ ZA PREIZKUŠANJE TEKSTILA

(A) **Vsebina in področje uporabe.**

Značilnosti in uporaba ***standardnih atmosferskih pogojev pri določanju fizikalnih in mehanskih lastnosti tekstila*** so indikativno navedeni v nadaljnjem besedilu.

(B) **Definicije.**

(a) **Relativna vlaga zraka** je razmerje med dejanskim tlakom vodne pare v zraku in tlakom nasičene vodne pare pri isti temperaturi. To razmerje se običajno izraža v odstotkih.

(b) **Standardno nastavljeni atmosferski pogoji** označujejo **zrak relativne vlažnosti 65%** in temperature **20°C.**

(c) **Standardno nastavljeni atmosferski pogoji za preizkušanje** označujejo zrak **relativne vlažnosti 65% in temperature 20°C.**

OPOMBA: Pridevnik *"nastavljen",* uporabljen v predhodnem besedilu, je izbran **le v smislu** omejene uporabe v tekstilni industriji.

(C) **Pred-pogoji.**

Pred dosego pogojev za preizkušanje utegne biti nujno izvršiti pred-pogojevanje. V tem primeru se tekstilni material **uravnoteži z okoljem**, katerega relativna **vlažnost je med 10% in 25%, temperatura pa 50°C.**

Te pogoje je moč ustvariti **z ogrevanjem zraka**, iz **20°C na 50°C** pri poguju, da je relativna **vlažnost 65%, pri temperaturi 20°C.**

(D) **Pogojevanje.**

Pred preizkušanjem fizikalnih in mehanskih lastnosti tekstila, tekstil **stabilizirajo** v standardnih, nastavljenih atmosferskih pogojih tako, da zrak prosto prehaja skozi tekstil in se tam zadržuje, vse **dokler se tekstil ne uravnoteži z okoljem.**

Če metoda preizkušanja **ne narekuje** drugače, se šteje, da je tekstilni material z okoljem v ravnotežju, kadar **masa** tekstila, ki je izpostavljen zračnemu toku, pri zaporednih meritvah v časovnih razmikih **dveh ur, ne kaže odstopanj, večjih od 0,25%.**

(E) **Testiranje.**

Razen v posebnih primerih (**na primer** pri vlažnem preizkušanju), poteka fizikalno in mehansko preizkušanje tekstila v **stabiliziranem** stanju v standardno nastavljenih pogojih preizkušanja.

50. POGLAVJE

SVILA

SPLOŠNA DOLOČILA

Pri razvrščanju izdelkov v to poglavje je potrebno upoštevati splošna določila komentarja k oddelku XI.

V smislu tega poglavja je z izrazom ***"svila"*** mišljena ne le vlaknasta snov, katero **izloča** *Bombyx mori* **(sviloprejka, ki se hrani z murvinim listjem),** temveč so mišljeni **tudi izdelki,** katere izločajo drugi **podobni insekti** (**na primer** *Bombyx textor*), znani kot divja svila. Med divjimi vrstami, ki so poimenovani tako, ker je primer, da bi bila žuželka, ki jo izloča, udomačena, je najpomembnejša svila *"tusa"* iz sviloprejke, ki se hrani s hrastovim listjem. Svila ,pajkov in morska svila ali svila *"byssus"* (filamenti, s katerimi se določene školjke iz družine *Pinna* lepijo na skale), se prav tako uvrščata v to poglavje.

Gledano v celoti, **vključuje** to poglavje svilo, vštevši mešane tekstilne materiale, ki se uvrščajo kot svila, v **raznih fazah njihove predelave** - od surovega materiala do tkanine. To poglavje **vključuje** tudi **svileni katgut**.

50.01 - ZAPREDKI SVILOPREJK, PRIMERNI ZA ODVIJANJE

Ta tar. številka se nanaša samo na zapredke, katere je moč razviti in tako dobiti surovo svilo, ki se uvršča v **tar. št. 50.02**. Zapredki, **neprimerni za** razvijanje, so iz te tar. številke **izključene (tar. št. 50.03).**

Zapredki sviloprejke so običajno belkasti, rumenkasti ali (včasih) zelenkaste barve.

50.02 - SUROVA SVILA (NEPREDENA)

To surovo svilo dobivajo z razvijanjem niti - filamentov iz zapredka. Pravzaprav dobivajo surovo svilo z združevanjem več filamentov surove svile (*grege)* (*običajno* ***od 4 do 20***), v kolikor so filamenti, ki tvorijo vsak zapredek, zelo fini oziroma tanki. Zaradi lepljive snovi (*sericina*), s katero so filamenti prekriti, se le-ti med odvijanjem prižemajo eden na drugega. Filamenti surove svile se obvijajo okoli sebe med odvijanjem zapredka in pri tem tvorijo gladko tkivo in gladek prerez, kar pomaga pri izhlapevanju odvečne vlage in s tem nadomešča krhkost posameznih filamentov. Pogosto je rezultat te operacije neznatno uvijanje filamentov. Surove svile v tem stanju **ne gre enačiti** z enonitnimi vpredenimi tkaninami iz **tar. št. 50.04.**

Surova svila je običajno belkasta, rumenkasta, včasih je zelenkasta. V to tar. številko se uvršča **tudi**, če je brez *sericina* (če je lepilo z nje odstranjeno s pomočjo tople milnice, razredčenih alkali itd.), če je barvana, vendar pa ne, če je vpredena. Običajno je navita v velikih dolžinah na konusna vretena ali pa je v štrenah (štrenicah) razne **mase**, ter ohlapno zvezana v vozel *(slips)*

Vpredena svila je iz te tar. številka **izključena (tar. št. 50.04).**

50.03 - SVILENI ODPADKI (VKLJUČNO ZAPREDKI, NEPRIMERNI ZA ODVIJANJE, ODPADKI PREJE IN RAZTRGANI TEKSTILNI SVILENI MATERIALI)

5003.10 - **Nemikani in nečesani**

5003.90 - **Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** odpadke od svile vseh vrst, v surovem, nepredelanem stanju in raznih fazah njih predelave pred pridobivanjem prediva. v to tar. številko **se uvrščajo:**

(A) **Odpadki, dobljeni iz surovega materiala:**

(1) **Zapredki, neprimerni za razvijanje:** preluknjani ali strgani zapredki (ki jih poškoduje metuljnica sama, paraziti ali slučaj ali so poškodovani kako drugače), s pretrganimi filamenti; zapredki, poškodovani tako hudo, da bi se filament, **čeprav** še nepretrgan, na takšnih mestih zagotovo pretrgal med razvijanjem zapredka; zelo umazani in blatni zapredki, vštevši tudi tiste, ki vsebujejo ličinke.

(2) ***Blazes*** - svilene mreže zapuščenih ali zavozljanih filamentov, s katerimi sviloprejka ovije zapredek, da bi ga obdržala na vej. Pogosto vsebujejo dele listov ali vejice.

(B) **Odpadki, dobljeni med razvijanjem, predvsem:**

(1) **Frizoni** (*svileni zavitki*) - ta izraz se nanaša na grobe niti, ki tvorijo zunanjo ovojnico zapredka. Najprej jih odstranjujejo z majhnimi ščetkicami, nato pa režejo, da osvobodijo del zapredka, katerega je mogoče razviti. Prodajajo se kot zavozljani klobčiči ali snopiči niti.

(2) **Zapredki (*cocoon*)** z napakami in zapredki, zavrženi med razvijanjem (včasih znani kot *"bassin s").*

(3) ***"Peletes"* ali *"telettes",*** to je del niti, katerega **ni moč razviti**, ki pa tvori notranji del zapredka in še vedno vsebuje ličinko; *"pelades"* - odpadek, ki nastane pri namakanju peleta v topli vodi z odstranitvijo ličinke in s sušenjem.

(C) **Raztrgana ali vozlasta prediva ali zavozljana masa vlaken ali prediv,** dobljeni kot odpadek med vpredanjem, razvijanjem ali tkanjem.

(D) **Izdelki, dobljeni z degumiranjem in česanjem odpadkov od svile (v nekaterih deželah znani kot *"šap" oz. "schappe").***

Taki izdelki so v obliki listov ali zvitkov bolj ali manj vzporednih vlaken, v kasnejših fazah pa se preoblikujejo v ozke trakove, v obliko pramenov ali vrvi (traku ali predpreje). Te oblike, še nevpredeni v predivo, ostanejo uvrščeni v tej tar. številki. Mednje spada predpreja, fino izvlečena do približne debeline enonitnega prediva, običajno zelo rahlo vpredena. Teh izdelkov **ne gre enačiti** s predivi iz **tar. št. 50.05.**

(E) ***Bouret* (*"Noil")* - svila.**

Bouret - svila je odpadek, ki nastane **med česanjem odpadkov** iz prejšnje **točke (D).** Ta odpadke je slabše kvalitete kot svileni odpadek **pod (D)** vsled krajših vlaken, ni ga moč še naprej česati, ga je pa moč vleči in izpostaviti raznim drugim pripravljalnim postopkom pred predenjem. Tako izdelana ***bouret*** - svila ostane uvrščena v tej tar. številki **pod pogojem**, da še ni dosegla stopnje gotovega prediva.

(F) **Izčeski.**

To so zelo kratka vlakna, odstranjena med vlečenjem *bouret* - svile.

(G) **Raztrgani materiali.**

Dobivajo jih s raztrganjem krp in drugih odpadkov od tekstilnih materialov ali izdelkov iz svile v njihova vlakna.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) vate **(tar. št. 30.05 ali 56.01),**

(b) tekstilnega floka in prahu, kot tudi predilniške nope, iz svile **(tar. št. 56.01)** in

(c) krpe iz svile **(63. poglavje).**

50.04 - SVILENA PREJA (RAZEN PREJE IZ SVILENIH ODPADKOV), NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

Ta tar. številka se nanaša na vpredeno svilo, t.j. na prediva, dobljena z vpredanjem (bodisi posameznih, dveh ali več niti skupaj) surove svile iz **tar. št. 50.02**.

Vendar pa so iz te tar. številke **izključena** prediva, v kolikor so pripravljena ***za prodajo na drobno*** **(tar. št. 50.06),** pa tudi, če ustrezajo definicijam vrvi, vrvic itd. **(tar. št. 56.07)** (**glej dele (I) (B) (2) in (3)** splošnih določil, komentarja k **oddelku XI).**

Prediva iz te tar. številke se **razlikujejo** od prediva iz odpadkov svile, ki se uvrščajo v naslednjo tar. številko, po tem, da so dobljena iz neskončnih vlaken. Obstaja več vrst, med njimi:

(1) **Enonitna prediva** (včasih znana kot **voal**), katere dobivajo z vpredanjem ene niti surove svile. Močno vpredena prediva tega tipa pogosto imenujejo *"krep", "muslin"* ali *"šifon"*.

(2) ***Tram*** **- prediva,** katere dobivajo z rahlim vpredanjem dveh ali več nevpredenih niti surove svile. uporablja se kot predivo votka.

(3) ***"Krep*** **- prediva",** ki so v glavnem močno (trdo) vpredena *tram* - prediva.

(4) ***Organdin*** **- prediva** dobivajo iz dveh ali več niti surove svile, vsakih zase dobro vpredenih, nato pa podvojenih z nasprotnim vpredanjem. **Grenadin - predivo je** močno (trdo) vpredeno organdin - predivo. Uporablja se predvsem kot predivo osnove.

Vsa ta prediva so **lahko** degumirana ali dodelana.

Ta tar. številka **izključuje** imitacijo svilenega katguta iz **tar. št. 56.04.**

50.05 - PREJA IZ SVILENIH ODPADKOV, NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

Ta tar. številka **vključuje** enonitna prediva, izdelana s predenjem *bureta* in drugih odpadkov od svile iz **tar. št. 50.03**. Ta tar. številka **vključuje** tudi večnitna (dvojna) ali pramenska prediva, izdelana iz enonitnih prediv.

Vendar so ta preditva iz te tar. številke **izključena,** če so pripravljena za prodajo na drobno **(tar. št. 50.06),** ali če ustrezajo definiciji vrvi, vrvice itd. **(tar. št. 56.07)** (**glej dele (I) (B) pod (2) in (3)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI).**

(A) **Predivo iz odpadkov od svile, razen iz *buret* - svile.**

Predivo iz odpadkov svile, razen iz odpadkov od *buret* - svile, je, za razliko od prediv iz predhodne tar. številke, proizvedeno iz nekontinuiranih vlaken. Ta vlakna, ki so lahko dolga do 20 cm, so razmeščena v predivu popolnoma vzporedno in jim dajejo gladko, svileno iz izrazito odsevno površino. Prav te, nazadnje navedene značilnosti, **jih razlikujejo** od prediv, proizvedenih iz buret - svile.

(B) **Predivo iz *buret* - svile.**

Prediva iz *buret* svile so veliko **slabše kvalitete**, kot prediva iz drugih odpadkov od svile. Sestoje iz vlaken različnih dolžin, običajno **krajših od 5 cm.** Ker so vlakna **le vlečena**, ne pa tudi česana, so običajno še zapletena in oblikujejo majhne vozliče (odebelitve) v razmakih. Predivo iz *buret* - svile zaradi tega ni tako močno in izenačeno, kot od drugih odpadkov od svile, in je matiranega videza.

Ta tar. številka **vključuje** prediva, izpostavljena podstopkom, opisanim v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI.**

Ta tar. številka **izključuje** imitacijo svilenega katguta iz **tar. št. 56.04.**

50.06 - SVILENA PREJA IN PREJA IZ SVILENIH ODPADKOV, PRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO; SVILENI KATGUT

(A) **Svileno predivo in predivo iz odpadkov od svile.**

Ta tar. številka **vključuje** prediva iz tar. številk **50.04 in 50.05**, pripravljena za prodajo na drobno, t.j. v oblikah in **pod pogoji**, opisanimi v **delu (I) (B) (3)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**.

(B) **Svileni *katgut.***

Svileni *katgut* pridobivajo z ekstrakcijo in raztegovanjem žlez sviloprejk, ubitih s potopljenjem v razredčeno ocetno kislino v fazi, ko so pripravljene za predenje zapredkov. Svileni katgut je manj prožen in odseven od konjske žime in le **redko presega dolžino 50 cm**.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) sterilnega svilenega *katguta* **(tar. št. 30.06),**

(b) imitacije svilenega *katguta* iz **tar. št. 56.04** in

(c) svilenega *katguta* s pritrjenimi trnki in gotovih, na vrvico nabranih trnkov **(tar. št. 95.07).**

50.07 - TKANINE IZ SVILE ALI SVILENIH ODPADKOV

5007.10 - **Tkanine iz buretne svile**

5007.20 - **Druge tkanine, ki vsebujejo po masi 85 % ali več svile ali drugih svilenih odpadkov, razen buretne svile**

5007.90 - **Druge tkanine**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine (opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI),** izdelane iz prediv iz svile, *buret* - svile in drugih odpadkov od svilenega prediva.

Vključujejo:

(1) **Habutaj, Šantung, *Tusor* in druge tkanine** z Dalnjega Vzhoda.

(2) ***Krep* - tkanine.**

(3) **Redke, prozorne tkanine, kot so: *muslini, grenadini* in** voali**.**

(4) **Gostejše tkanine, kot so**: ***taft, saten, faj, moare in damast*.**

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** tkanine iz poglavij od **57. do 59** (**na primer** tkanine za sita iz **tar. št. 59.11**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 5007.20

Tar. podštevilka 5007.20 vključuje samo tkanine, ki vsebujejo **najmanj 85 mas.%** svile ali drugih odpadkov od svile, **razen** *buret* - svile (kar pomeni, da *buret* - svile **ne more** biti všteta v teh **85 mas.%**).

51. POGLAVJE

VOLNA, FINA ALI GROBA ŽIVALSKA DLAKA, PREJA IN TKANINE IZ KONJSKE ŽIME

OPOMBE

1. V tej tarifi je z izrazom:

   a) **"volna"** mišljeno naravno vlakno ovc in jagnjet;

   b) **"fina živalska dlaka"** mišljena dlaka alpake, lame vikunje, kamele, jaka, angorskih, tibetskih, kašmirskih in podobnih koz (ne pa tudi navadnih koz), domačih zajcev (tudi angorskih), divjega zajca, bobra, nutrije in pižmovk;

   c) **"groba živalska dlaka"** mišljena dlaka živali, ki niso navedene v prejšnjem odstavku, razen dlak in ščetin za izdelavo ščetk (**tar. št. 05.02**) in konjske žime (**tar. št. 05.03**).

SPLOŠNA DOLOČILA

Pri razvrščanju izdelkov v to poglavje je treba upoštevati splošna določila komentarja k oddelku XI.

To poglavje **vključuje** predvsem volno, kot tudi fino in grobo živalsko dlako, vštevši tudi mešane tekstilne materiale, ki se uvrščajo kot volna ali živalska dlaka - v raznih fazah (od surovin do spreminjanja v tkanine).

To poglavje **vključuje tudi** prediva in tkanine iz konjske žime, vendar **izključuje** konjsko žimo in odpadke od konjske žime iz **tar. št. 05.03.** Kot je navedeno v **Opombi 4** k **5. poglavju**, je z izrazom *"konjska žima"* mišljena dlaka iz grive in repa kopitarjev in goved.

51.01 - VOLNA, NEMIKANA IN NEČESANA

- Mastna volna, vključno z volno, oprano na ovci:

5101.11 **- - strojarska volna**

5101.19 **- - drugo**

- Razmaščena volna, nekarbonizirana:

5101.21 **- - strojarska volna**

5101.29 **- - druga**

5101.30 **- Karbonizirana**

V tej Nomenklaturi označuje izraz *"volna"* naravno vlakno ovac ali jagenj. Volnena vlakna običajno sestoje iz proteinskega *keratina* in imajo značilno luskavo površino. So elastična, zelo higroskopična (vpijajo vlago iz zraka) in imajo praviloma izrazite lastnosti filcanja. Volna je skoraj nevnetljiva, zogleneli deli pa so podobnega vonja kot zažgana roževina.

Ta tar. številka **vključuje** ovčjo volno in volno jagenj, **nemikano** ali **nečesano,** bodisi dobljeno s striženjem živih živali, bodisi s striženjem krzna mrtvih živali *(strojarska volna)*, ali pa z odstranjevanjem dlake s krzna mrtve živali po fermentiranju ali ustreznem kemičnem postopku (**na primer** puljena ali depilirana volna).

Nemikana in nečesana volna se nahaja predvsem v naslednjih oblikah:

(A) **Mastna volna, vštevši volno, prano na ovci.**

Mastna volna je še ne oprana ali drugače čiščena in je zaradi tega še zmeraj impregnirana z lastno maščobo in maščobnimi snovmi, ki izvirajo iz živali same ali pa vsebujejo občutne količine nečistoč (*čički, semena, zemlja* itd.). Mastna strojarska volna je pogosto v **obliki runa**, ki ima bolj ali manj konture živali.

Mastno, puljeno volno snamejo s kože ovac ali jagenj po postopku fermentacije *("znojenja"),* pri katerem izpostavijo vlakna in kožo kombiniranemu vplivanju toplote in vlage. Lahko jo snamejo po postopku **depilacije**, pri čemer obdelajo mastno stran kože z *natrijevim sulfidom* ali z raztopino *apna*. To volno je moč prepoznati po tem, da ima na dlaki korene.

Volna, prana na ovci. To je volna, oprana v hladni vodi, dokler je še na ovci, ali pa pred snemanjem s kože. Ta volna **ni** popolnoma očiščena.

(B) **Razmaščena volna, nekarbonizirana.**

V to skupino spadajo:

(1) **Volna, oprana v vroči vodi.** To je volna, oprana le z vročo vodo in iz katere je odstranjen večji del maščob in zemeljskih snovi.

(2) **Volna, razmaščena s pranjem.** Iz nje je maščoba skoraj popolnoma odstranjena s pranjem v vroči vodi z milom, drugimi detergenti ali alkalnimi raztopinami.

(3) **Volna, obdelana s hlapljivimi topili** (**na primer** z benzenom ali ogljikovim tetrakloridom) z namenom odstraniti maščobo.

(4) **Zamrznjena volna.** To je volna, izpostavljena dovolj **nizki temperaturi** za zmrznitev maščobe. V zamrznjenem stanju je **maščoba zelo krhka** in se zlahka lomi in odstrani kot prah, skupaj z velikim delom naravnih nečistoč, katere maščoba zadržuje v volni.

Večina pranih in razmaščenih voln **še zmeraj** vsebuje majhne količine maščob in rastlinskih snovi (*čički, semena* itd.), katere odstranjujejo mehansko v kasnejši fazi (**glej** komentar k **tar. št. 51.05**), ali pa s karbonizacijo.

(C) **Karbonizirana volna.**

Karboniziranje odstrani vse rastlinske snovi, ki se še nahajajo v volni, navedeni v prejšnji točki **pod (B).** Volno potopijo v kopel, ki je **običajno iz mineralnih kislin** ali kislih soli, ki uničuje rastlinske snovi, vendar pa ne vpliva na volnena vlakna.

Beljenje, barvanje ali drugi postopki pred mikanjem ali česanjem **ne vplivajo** za uvrščanje volne v to tar. številko.

Ta tar. številka **izključuje:**

(a) surove težke kože in kože drobnice, rezane ali ne, vštevši ovčje kože z volno **(tar. št. 41.02 in 43.01),**

(b) odpadke od volne iz **tar. št. 51.03** ali raztrgane tekstilne materiale iz volne iz **tar. št. 51.04** in

(c) česano volno v pramenih **(tar. št. 51.05).**

51.02 - FINA ALI GROBA ŽIVALSKA DLAKA, NEMIKANA IN NEČESANA

5102.10 - **Fina živalska dlaka**

5102.20 - **Groba živalska dlaka**

(1) V tej Nomenklaturi označuje izraz ***"fina živalska dlaka"*** dlako **alpake, lame, vikunje**, **kamele, jaka, angorske** (*moher),* **tibetske** in **kašmirske** ter **podobnih koz** (*kašmir*), **kuncev** (vštevši angorske kunce), **zajcev, bobrov, nutrije in pižmovk (glej Opombo 1 (b) k temu poglavju).**

Fina živalska dlaka je pretežno mehkejša in manj skodrana od volne. Dlako alpake, lame, vikunje, kamele, jaka, angorske, kašmirske in **podobnih koz** ter angorskih kuncev predejo v predivo, podobno volni. Uporablja se tudi za izdelavo perik in lasulj za lutke. Druga fina živalska dlaka (zajcev, navadnega kunca, bobra, nutrije in pižmovk) je običajno neprimerna za predenje in se **uporablja** za izdelavo polsta (filca), kot polnilo, za oblazinjevanje itd.

(2) V tej Nomenklaturi označuje izraz ***"groba živalska dlaka"*** vso drugo živalsko dlako, neomenjeno v predhodni točki **pod (1), razen** volne **(tar. št. 51.01),** dlake iz griv in repov kopitarjev in goved (ki se uvršča kot *"konjska žima"* v **tar. št. 05.03**), ščetin domačih in divjih svinj, dlak ježev in druge dlake za izdelavo ščetk **(tar. št. 05.02)** (**glej Opombo 1(c)** k temu poglavju).

Groba živalska dlaka, ki se uvršča v to tar. številko, **vključuje** tudi dlako z bokov goved in kopitarjev, pa tudi dlako navadnih koz, psov, opic in vider.

Grobo živalsko dlako uporabljajo predvsem za izdelavo grobih prediv in tkanin, polsta (filca), tepihov in kot polnilo in tapetniški material.

Živalska dlaka, dobljena **med skubljenjem** (goljenjem) s striženjem, snemanjem s kože, se v to tar. številko uvršča **le**, v kolikor **ni mikana ali česana.** Vendar na uvrščanje v to tar. številko **ne vpliva**, če je dlaka prana, beljena, barvana ali umetno skodrana (nazadnje navedena operacija prihaja v poštev predvsem pri grobi živalski dlaki za oblazinjevanje).

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) človeških las **(tar. št. 05.01),**

(b) surovih težkih kož in kož drobnice ter nepredelanih krzen (**tar. št. od 41.01 do 41.03 ali 43.01**),

(c) odpadkov iz fine ali grobe živalske dlake **(tar št. 51.03)**,

(d) razvlaknjenih tekstilnih materialov iz fine ali grome živalske dlake **(tar. št. 51.04)**,

(e) fine ali grobe živalske dlake, mikane ali česane **(tar. št. 51.05)** in

(f) fine ali grobe živalske dlake, pripravljene za uporabo v izdelavi perik in podobnih izdelkov (**tar. št. 67.03).**

51.03 - ODPADKI VOLNE IN FINE ALI GROBE ŽIVALSKE DLAKE, VKLJUČNO Z ODPADKI PREJE, TODA BREZ RAZVLAKNJENIH TEKSTILNIH MATERIALOV

5103.10 **- Izčesek iz volne ali fine živalske dlake**

5103.20 **- Drugi odpadki volne ali fine živalske dlake**

5103.30 **- Odpadki iz grobe živalske dlake**

Ta tar. številka **vključuje** predvsem **vse odpadke (razen** razvlaknjenih tekstilnih materialov) volne in fine ali grobe živalske dlake, t.j. odpadke, dobljene med sosledičnim postopkom predelave surove volne ali dlak v prane, mikane, česane, predene, tkane, pletene itd. izdelke.

Najpomembnejši odpadki, ki se uvrščajo v to tar. številko, so:

(1) **Odpadki iz česanja, mikanja in drugih pripravljalnih procesov za predenje,** kot so: izčesek - najpomembnejši odpadek, sestavljen kratkih vlaken, ki odpadajo med česanjem; kosi zvitkov ali trakov, nastali pri mikanju predpreje; odpadki čičkov in mikane volne iz krp - šodi; odpadki, zbrani med mikanjem; vlakna, zbrana med čiščenjem valjev na mikalnih strojih, znani kot franže.

(2) **Odpadki prediva** - strgana, vpletena in zapletena prediva, zbrana kot odpadek med predenjem, dubliranjem, navijanjem, tkanjem, pletenjem itd;

(3) **Odpadki, zbrani med razvrščanjem** (sortiranjem) ali med pranjem z dna ali rešetk pralne naprave;

(4) **Odpadna dlaka in volna iz starih vzmetnic.** Nekateri med temi izdelki so lahko impregnirani s strojnim oljem ali pomešani s prahom in z drugimi nečistočami (**na primer** z naravnimi nečistočami rastlinskega izvora). Glede na vrsto in kvaliteto so lahko takšni odpadki uporabni za predenje, kot polnila itd. Karbonizacija, beljenje, barvanje itd. ne vpliva na njihovo uvrščanje v to tar. številko.

Ta tar. številka **izključuje:**

(a) odpadke konjske žime **(tar. št. 05.03),**

(b) vato **(tar. št. 30.05 ali 56.01)**,

(c) odpadke volne in živalske dlake, ki so primerni le kot gnojilo **(31. poglavje)**,

(d) raztrgane tekstilne materiale iz volne in fine ali grobe živalske dlake **(tar. št. 51.04)**,

(e) mikane ali česane odpadke volne in fine ali grobe živalske dlake **(tar. št. 51.05)** in

(f) tekstilni flok in prah, kot tudi predilniške nope **(tar. št. 56.01).**

51.04 - RAZVLAKNJENI TEKSTILNI MATERIALI IZ VOLNE IN FINE ALI GROBE ŽIVALSKE DLAKE

Ta tar. številka **vključuje** raztrgane tekstilne materiale iz volne iz iz fine ali grobe živalske dlake, dobljene z raztrgovanjem krp iz pletenega, tkanega ali drugega materiala, ali pa z raztrgovanjem dpadkov prediv, nastalih med predenjem, tkanjem, pletenjem itd.

Raztrgana volna (regenerirana ali predelana volna) vključuje:

(1) **Šodi in mungo,** katera pridobivajo z raztrgovanjem volnenega prediva ali volnenih krp.

(2) **Ekstraktno volno,** katero pridobivajo z raztrgovanjem volne, ki ostane po obdelavi mešanih krp s kislino (običajno), katere namen je odstranjevanje rastlinskih vlaken (**na primer** bombaž) ali rezanih umetnih vlaken.

Razvlaknjeni **tekstilni** materiali iz volne in fine ali grobe živalske dlake iz te tar. številke **se običajno** izdelujejo sami ali v mešanici z novimi vlakni, uporabljajo pa se za izdelavo tkanih in pletenih materialov, klobučevine (filca), polnil, ali materialov za oblazinjevanje.

Ti materiali ostanej uvrščeni v tej tar. številki **tudi, če so** beljeni ali barvani.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) vate **(tar. št. 30.05 ali 56.01),**

(b) mikanih ali česanih razvlaknjenih tekstilnih materialov iz volne in fine ali grobe živalske dlake **(tar. št. 51.05),**

(c) tekstilnega floka, prahu, kot tudi predilniške nope **(tar. št. 56.01)** in

(d) uporabljenih in novih krp, nerazvlaknjenih **(tar. št. 63.10)**.

51.05 - VOLNA IN FINA ALI GROBA ŽIVALSKA DLAKA, MIKANA ALI ČESANA (VKLJUČNO S ČESANO VOLNO, V MASI)

5105.10 **- Mikana volna**

- Česana volna

5105.21 **- - česana volna, v razsutem stanju v pramenih**

5105.29 **- - druga**

5105.30 **- Fina živalska dlaka, mikana ali česana**

5105.40 **- Groba živalska dlaka, mikana ali česana**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Volno in fino ali grobo živalsko dlako** (vštevši odpadke in raztrgane tekstilne materiale), ki je mikana v postopkih, ki predhodijo predenju.

(2) **Volno in fino ali grobo dlako,** dobljeno s **česanjem** po razvlekanju ali kardiranju (mikanju).

Namen mikanja (na posebnih mikalnih strojih) je namestiti vlakna v bolj ali manj vzporedni položaj in popolnoma ali pretežno odstraniti tuje snovi (večinoma rastlinske), ki so se zadržale v v volni. Po tem postopku so vlakna koprenasta.

Če želijo dobiti *"volnene"* izdelke (t.j. tiste, ki so samo mikani), razdelijo kopreno v več delov, katere nato vtrejo v obliko predpreje, da na ta način povečajo kohezijo vlaken in da se le-ta lažje transformirajo v predivo. Predprejo navijejo na vretena in se lahko brez nadaljnje obdelave uporabi za predenje.

Nasprotno pa lahko uporabijo, če želijo dobiti česane izdelke (*kamgarn),* dva postopka: ali mikana vlakna češejo, ali pa volno in fino ali grobo živalsko dlako predhodno ne mikajo, pač pa jo pred česanjem dajo v pripravljalni postopek, v katerem material obdelujejo na t.i. *"gil-box* - strojih", ki razdvajajo in ravnajo vlakna.

V naslednji fazi česanja se **odstranijo kratka vlakna**, predvsem kot izčesek, druga vlakna pa se vzporedno razporejajo v obliko traku. Skupaj z izčeskom se odstranijo vse preostale rastlinske nečistoče. Česan trak nato razvlekajo z namenom, da bi se vlakna različnih dolžin popolnoma zmešala. Tako dobijo česanec, katerega navijejo v obliko topsa. Materiali, pretežno tisti iz dlake, ki se težje uvijajo, pogosto prihajajo iz te faze kot zbiti namoti, ki so čvrsto stisnjeni med dva lista papirja in znani pod imenom *"zbiti tops"*. Česani izdelki gredo skozi vrsto operacij izvlekanja in dubliranja, ki jih pretvorijo v predprejo. Navijejo se na vretena in tako so pripravljeni za predenje v kamgarnsko predivo.

Ta tar. številka **vključuje** mikani trak, česani trak, tops in predprejo, navedene v predhodnem besedilu, pa **tudi rezani** ali trgani tops ali trgani mikani trak, ki so včasih rezani ali trgani v krajše kose enotnih dolžin.

Ta tar. številka **vključuje** tudi **česano volno v pramenih**, ki jo včasih imenujejo *"česana volna v razsutem stanju", "razmaščena volna, iz katere je odstranjen čiček"* ali *"odprti tops"*. Iz te, pretežno razmaščene volne odstranijo čiček na mehanski način - z uporabo dela strojev iz proizvodne linije (za mikanje in česanje), ki se uporabljajo za izdelavo volnenega česanca in za predenje kamgarnskega prediva. Ko pride iz stroja za česanje, dobljen kontinuirani trak razvlekajo in trgajo v nepravilne puhaste pramene, katere nato balirajo. Dobljeni izdelek ima **kratka vlakna**, povprečne **dolžine 45 mm**, in je primeren za enak način predenja, kot se predeta volna in bombaž, vendar ne za enak sistem predenja kamgarnskega prediva. Zaradi tega se mora pred predenjem ponovno razvlekati. Na videz je podoben pramenom razmaščene volne brez rastlinskih materialov.

Opozoriti je treba, da so lahko nekateri rovingi enakega premera kot posamezna vlakna iz **tar. št. od 51.06 do 51.10**, in da so lahko tudi nekoliko zviti; ker pa še niso bili predeni, ne sestavljajo preje in zato ostanejo uvrščeni v tej tar. številki.

Postopki, kot sta npr. **beljenje** in **barvanje**, **ne vplivata** na uvrščanje teh izdelkov v to tar. številko.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) vate **(tar. št. 30.05 ali 56.01)** in

(b) volne, pripravljene za uporabo v izdelavi perik in podobnih izdelkov **(tar. št. 67.03)**.

51.06 - PREJA IZ MIKANE VOLNE, NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

5106.10 **- Ki vsebuje po masi 85% ali več volne**

5106.20 **- Ki vsebuje po masi pod 85 % volne**

Ta tar. številka **vključuje enonitna in večnitna (dvojna) volnena prediva,** dobljena s predenjem predpreje iz mikane (vendar **ne tudi česane**) volne. Ta tar. številka **vključuje** tudi prediva, znana kot *česano-mikana* prediva, katere pridobivajo iz mikanih (vendar **ne** tudi česanih) trakov s takim predenjem, kot pri česanih predivih. Vsa ta prediva so navita na vretena ali stožičasta vretena.

Ta tar. številka **vključuje** tudi prediva iz mikane volne, dobljena iz česane volne v pramenih, kot je opisana v komentarju k **tar. št. 51.05**.

Prediva, pripravljena za prodajo na drobno, so iz te tar. številke **izključena** (**glej določila dela (I) (B) (3)** splošnih določil komentarja **k oddelku XI**).

Prediva, zajeta v tej tar. številki, sestoje iz kratkih vlaken ali mešanice dolgih in kratkih vlaken, ki niso vzporedna, pač pa se med seboj prepletajo. Pretežno so neenake debeline in običajno vpredena ohlapneje kot *kamgarnska (grebenana)* prediva.

Ta prediva so lahko izpostavljena postopkom, navedenim v **delu (I) (B) (1**) splošnih določil komentarja k **oddelku XI).**

Večnitna (dvojna) prediva, v katerih so **ene niti iz mikane, druge pa iz česane volne**, se uvrščajo v **tar. št. 51.06** ali **51.07** - odvisno, katera med obema volnama **prevladuje po masi.**

51.07 - PREJA IZ ČESANE VOLNE, NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

5107.10 **- Ki vsebuje po masi 85% ali več volne**

5107.20 **- Ki vsebuje po masi pod 85 % volne**

Ta tar. številka **vključuje** enonitna ali večnitna (dvojna) *kamgarnska(grebenana) prediva*, dobljena s predenjem predpreje iz česane volne.

V kolikor so pripravljena za prodajo na drobno, so ta prediva iz te tar. številke **izključena** (**glej določila dela (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**).

Kamgarnska (grebenana) **prediva** se od mikanih prediv **razlikujejo** po tem, da imajo gladek izgled in da so izenačene debeline. Vlakna v njih so vzporedna - kratka in zapletena vlakna odstranijo s česanjem.

Ta prediva so lahko izpostavljena postopkom, navedenim v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI).**

Ta tar. številka **ne vključuje** prediv iz mikane volne, dobljene iz česane volne, v pramenih, niti prediv, znanih kot česano-mikana prediva **(tar. št. 51.06).**

51.08 - PREJA IZ FINE ŽIVALSKE DLAKE (MIKANA ALI ČESANA), NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

5108.10 **- Mikana**

5108.20 **- Česana**

Ta tar. številka **vključuje** enonitna in večnitna (dvojna) prediva, katera pridobivajo s predenjem iz predpreje iz mikane ali česane fine živalske dlake (glede pojasnila, kaj šteje za fino živalsko dlako, **glej** komentar k **tar. št. 51.02**).

Ta prediva so iz te tar. številke **izključena,** če so pripravljena za prodajo na drobno (**glej del (I) (B) (3)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI).**

Prediva iz te tar. številke se uporabljajo **pretežno** v izdelavi pletenega blaga in tkanin za določene vrste lahkih oblačil (**na primer** *alpaka),* pa tudi za plašče in volnene odeje, (**na primer** kamelja dlaka), za izdelavo žameta in imitacij krzna.

Ta prediva so lahko izpostavljena postopkom, navedenim v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil k **oddelku XI).**

51.09 - PREJA IZ VOLNE ALI FINE ŽIVALSKE DLAKE, PRIPRAVLJENA ZA PRODAJA NA DROBNO

5109.10 **- Ki vsebuje po masi 85 % ali več volne ali fine živalske dlake**

5109.90 **- Druga**

Ta tar. številka **vključuje** prediva iz volne in prediva iz fine živalske dlake, pripravljena za prodajo na drobno, t.j. v oblikah in **pod pogoji**, navedenimi v **delu (I) (B) (3)** splošnih določil komentarja **k oddelku XI**.

51.10 - PREJA IZ GROBE ŽIVALSKE DLAKE ALI KONJSKE ŽIME (VKLJUČNO OVITA PREJA IZ KONJSKE ŽIME), PRIPRAVLJENA ALI NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Prediva, enonitna ali večnitna (dvojna),** dobljena **s predenjem** iz predpreje iz **grobe živalske dlake** (glede pojasnila, kaj šteje za žimo, **glej** komentar k **tar. št. 51.02**).

Ta prediva se uporabljajo v izdelavi nekaterih tkanin, tekstilnih vstavkov in izdelkov za tehnične potrebe.

(2) **Prediva in konjske žime iz tar. št. 05.03.** Ta prediva dobivajo z vpredanjem krajše konjske žime (t.j. dlak iz griv kopitarjev ali repov goved). Daljša konjska žima (**na primer** iz konjskih repov) se **ne da vpredati**, lahko pa se oblikujejo v daljše niti s povezovanjem njihovih koncev.

Niti konjske žime se lahko izdelajo z obvijanjem (ali z vezanjem) vzporednih konjskih žim z bombažno ali drugo nitjo. Tako spojene ali obvite niti se uvrščajo v to tar. številko.

Ta prediva **so lahko** izpostavljena postopkom, navedenim v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI.**

15.11 - TKANINE IZ MIKANE VOLNE ALI MIKANE FINE ŽIVALSKE DLAKE

- Ki vsebujejo po masi 85 % ali več volne ali fine živalske dlake:

5111.11 **- - mase do vključno 300 g/m^2**

5111.19 **- - druge**

5111.20 **- Druge, v mešanici pretežno ali samo z umetnimi ali sintetičnimi filamenti**

5111.30 **- Druge, v mešanici pretežno ali samo z rezanimi umetnimi ali sintetičnimi vlakni**

5111.90 **- Druge**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine, opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil k **oddelku XI**, ki so izdelane iz prediva **iz mikane** volne ali iz prediv iz fine živalske dlake.

Tkanine iz mikane volne in tkanine iz fine živalske dlake so zelo raznolike in **vključujejo**: sukna, *flanelo, moleton* in druge tkanine za izdelavo oblačil, volnene odeje, tkanine za notranjo opremljanje itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) povojev, prepojenih z zdravilnimi snovmi, ali pripravljenih za prodajo na drobno **(tar. št. 30.05)** in

(b) tkanin za tehnične namene iz **tar. št. 59.11**.

51.12 - TKANINE IZ ČESANE VOLNE ALI ČESANE FINE ŽIVALSKE DLAKE

- Ki vsebujejo po masi 85 % ali več volne ali fine živalske dlake

5112.11 **- - mase do vključno 200 g/m^2**

5112.19 **- - druge**

5112.20 **- Druge, v mešanici pretežno ali samo z umetnimi ali sintetičnimi filamenti**

5112.30 **- Druge, v mešanici pretežno ali samo z rezanimi umetnimi ali sintetičnimi vlakni**

5112.90 **- Druge**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine, **opredeljene v delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**, ki so izdelane iz prediva **iz česane** volne ali iz prediva iz česane fine živalske dlake.

Tkanine iz česane volne in tkanine iz fine živalske dlake so zelo raznolike in **vključujejo**: sukna in druge tkanine za izdelavo oblačil, tkanine za notranje opremljanje itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) povojev, prepojenih z zdravilnimi snovmi, ali pripravljenih za prodajo na drobno **(tar. št. 30.05)** in

(b) tkanin za tehnične namene iz **tar. št. 59.11**.

51.13 - TKANINE IZ GROBE ŽIVALSKE DLAKE ALI IZ KONJSKE ŽIME

Ta tar. številka **vključuje** tkanine, opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI,** ki so izdelane iz grobe živalske dlake iz **tar. št. 51.02** ali prediva iz konjske dlake **(tar. št. 51.10)**. Vendar pa so lahko tkanine iz konjske žime izdelane **tudi i**z posamičnih konjskih žim iz **tar. št. 05.03.**

Tkanine iz grobe živalske dlake **se uporabljajo** za oblazinjevanje pohištva ali kot tkanine za notranje opremljanje, za vstavke v oblačilih itd.

Tkanine, izdelane iz posamičnih konjskih žim, izdelujejo na posebnih statvah, pretežno ročno. Zaradi kratkosti te žime **(od 20 do 70 cm)** so te tkanine ponavadi majhne velikosti in se uporabljajo predvsem **za sita**.

Druge tkanine iz konjske žime uporabljajo kot vstavke v oblačilih.

Ta tar. številka **ne vključuje** tkanin za tehnične namene iz **tar. št. 59.11.**

52. POGLAVJE

BOMBAŽ

OPOMBA K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

1. Pri **tar. podšt. 5209.42 in 5211.42** so z izrazom "**denim**" mišljene tkanine iz prej različnih barv trinitnega ali štirinitnega kepra, vključno lomljeni keper in keper po osnovi pri katerih je preja osnove ene same barve preja votka, je lahko nebeljena, beljena, barvana sivo ali barvana v svetlejših odtenkih, kot je preja osnove (jeans tkanine).

SPLOŠNA DOLOČILA

Pri razvrščanju v to poglavje je treba upoštevati določila komentarja k oddelku XI.

To poglavje **vključuje** v glavnem bombažna vlakna v različnih fazah njihove predelave - od surovega materiala do tkanin, **vključuje** pa tudi mešane tekstilne materiale, ki se uvrščajo kot bombaž.

52.01 - BOMBAŽ, NEMIKAN ALI NEČESAN

Semena v zapredku (strok, plod) bombažne rastline (*Gossypium*) je prekrito z bombažnimi vlakni. **Bistvena sestavina** teh vlaken je celuloza, obvita pa so z voskasto snovjo. Njihova zunanja stran je gladka, njihova naravna barva je bela, rumenkasta ali celo rjava ali rdečkasta. Nabirajo se, ko so dozoreli zapredki bolj ali manj široko odprti. V kolikor zapredkov ne nabirajo, bombažna vlakna običajno pulijo iz njih še na rastlinah. V takšnih vlaknih so ponavadi še semena, katera je potrebno pozneje odstraniti s čiščenjem.

Ta tar. številka **vključuje** nemikana in nečesana bombažna vlakna taka, kot so nabrana (bombaž s semeni), ali pa samo očiščena (v takšnem bombažu je še vedno določena količina odpadkov od zapredkov, listja in semen). Ta tar. številka **vključuje** tudi bombažna vlakna (**razen** lintersa in odpadkov), očiščena, beljena, barvana ali napravljena vpojna.

V mednarodni trgovini označuje **izraz "*bombaž*"** skoraj **izključno očiščeni bombaž,** ki je običajno trdo sprešan v bale, **medtem ko** se bombaž, očiščen s stroji za odpiranje bombaža ali s stroji za zavijanje, pojavlja v obliki raztresenih, širokih in neskončnih listih.

Bombažni linters se uvršča v **tar. št. 14.04.** vlakna, ki se uvrščajo v to tar. številko, so večinoma **dolga med 1 in 5 cm** ter se po tem **razlikujejo** od bombažnega lintersa, ki najpogosteje sestoji iz vlaken, **krajših od 5 mm.**

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) vato **(tar. št. 30.05 ali 56.01),**

(b) bombažne odpadke **(tar. št. 52.02)** in

(c) vlakna ali česani bombaž **(tar. št. 52.03)**.

52.02 - BOMBAŽNI ODPADKI (VKLJUČNO Z ODPADKI PREJE IN RAZVLAKNJENIMI TEKSTILNIMI SUROVINAMI)

5202.10 **- Odpadki preje (vključno z odpadki sukanca)**

- Drugi:

5202.91 **- - razvlaknjene tekstilne surovine**

5202.99 **- - drugi**

Ta tar. številka **vključuje predvsem** bombažne odpadke, ki nastajajo **med pripravo** bombaža za predenje ali med predenjem, tkanjem, pletenjem itd. ali zaradi raztrgovanja bombažnega blaga.

Ta tar. številka **vključuje**:

Odpadke od česanja - izčesek (vlakna, pobrana z valja za mikanje ali česanje; strgana vlakna, izločena med postopkom **mikanja**; ostanke iz trakov predpreje; puh, nastal pri mikanju; zapletena prediva in druge odpadke od prediv ter prediva in vlakna, nastala z razpukavanjem krp.

Ti odpadki **lahko** vsebujejo maščobne snovi in prah ali druge tuje snovi, lahko pa so tudi čiščeni, beljeni ali nebeljeni. Lahko se uporabljajo za predenje ali za druge namene.

Ta tar. številka **izključuje:**

(a) bombažni linters **(tar. št. 14.04),**

(b) vato **(tar. št. 30.05 ali 56.01),**

(c) mikane ali česane bombažne odpadke **(tar. št. 52.03),**

d) tekstilni flok - prah **(tar. št. 56.01)**

(e) odpadne tekstilne predmete **(tar. št. 63.10).**

52.03 - BOMBAŽ, MIKAN ALI ČESAN

Ta tar. številka **vključuje** bombaž (vštevši raztrgane bombažne krpe in druge bombažne odpadke), mikan ali česan, naprej **pripravljen za predenje ali ne.**

Glavni namen mikanja je **razmrščiti bombažna vlakna**, jih namestiti v bolj ali manj ***vzporedni položaj*** ter iz njih odstraniti vse tuje snovi, ki bi jih še lahko vsebovala. Takšna vlakna so v obliki širokih tkiv ali trakov, katera hipno zbijejo v zvitke ali trakove. Preden te zvitke ali trakove spremenijo v predprejo, jih lahko česajo, kar pa ni nujno.

S česanjem, ki se uporablja predvsem za predenje **dolgovlaknatega bombaža**, odstranjujejo zadnje sledove tujih snovi, ki se še vedno nahajajo v vlaknih. Prav tako **izločajo krajša vlakna** v obliki česanih odpadkov. Tako ostanejo le vzporedno nameščena dolga vlakna.

Zvitki ali trakovi, česani ali ne, gredo skozi vrsto postopkom dubliranja in mikanja na strojih za mikanje in strojih za predprejo. Na koncu prihaja iz te vrste postopkov predpreja. Poudariti je treba, da lahko ima predpreja, po obdelavi v strojih za predprejo, približno isti prerez kot enonitno predivo iz **tar. št. 52.05 ali 52.06** in da je rahlo vpredena. **Vendar pa ne** predstavlja prediva, v kolikor še ni vpredena, in se uvršča v to tar. številko.

Zvitki in predpreja so ponavadi pripravljene na velikih vretenih, medtem ko navijajo mikane trakove na lesene valje.

Izdelki iz te tar. številke **so lahko beljeni ali barvani.**

Mikani (kardiran) bombaž v obliki zvitkov ali trakov, kakršnega uporabljajo frizerji (**včasih** imenovan *"brivska vata"),* se uvršča v to tar. številko, **medtem ko** spada bombažna vata v **tar. št. 56.01** ali v **tar. št. 30.05** (v kolikor je prepojena z zdravilnimi snovmi ali pripravljena v zavitkih za prodajo na drobno).

52.04 - SUKANEC ZA ŠIVANJE IZ BOMBAŽA, NEPRIPRAVLJEN ALI PRIPRAVLJEN ZA PRODAJO NA DROBNO

- Nepripravljen za prodajo na drobno:

5204.11 **- - ki vsebuje po masi 85 % ali več bombaža**

5204.19 **- - drug**

5204.20 **- Pripravljen za prodajo na drobno**

Ta tar. številka **vključuje** sukanec iz bombaža v oblikah in pod pogoji, opisanih v **delu (I) (B) (4)** splošnih določil komentarja k **oddeku XI.**

Vendar ta tar. številka **izključuje** takšne niti, ki ustrezajo definiciji vrvi, vrvice itd. (**glej** splošna določila komentarja k odedku XI - **del (I) (B) (2) (tar. št. 56.07**).

Sukanec **ostane** uvrščen v tej tar. številki, če je **pripravljen ali nepripravljen** za prodajo na drobno ali če je obdelan, kot je navedeno v splošnih določilih komentarja k oddelku XI, v **delu (I) (B) (1).**

52.05 - BOMBAŽNA PREJA (RAZEN SUKANCA ZA ŠIVANJE), KI VSEBUJE PO MASI 85 % ALI VEČ BOMBAŽA, NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

- **Enojna preja iz nečesanih vlaken:**

5205.11 **- - številke 714,29 deciteksov ali več (metrične številke Nm do 14)**

5205.12 **- - številke od 232,56 do 714,29 deciteksov (metrična številka Nm nad 14 do 43)**

5205.13 **- - številke od 192,31 do 232,56 deciteksov (metrične številke Nm nad 43 do 52)**

5205.14 **- - številke od 125 do 192,31 deciteksov (metrične številke Nm nad 52 do 80)**

5205.15 **- - številke pod 125 deciteksov (metrične številke Nm nad 80)**

- Enojna preja iz česanih vlaken:

5205.21 **- - številke 714,29 deciteksov ali več (metrične številke Nm do 14))**

5205.22 **- - številke od 232,56 do 714,29 deciteksov (metrične številke Nm 14 do 43)**

5205.23 **- - številke od 192,31 do 232,56 deciteksov (metrične številke Nm nad 43 do 52)**

5205.24 **- - številke od 125 do 192,31 deciteksov (metrične številke Nm nad 52 do 80)**

5205.26 - - **številke od 106,38 do 125 deciteksov (metrične številke Nm več kot 80 do vključno 94**

5205.27 - - **številke pod 106,38 deciteksov, vendar ne manj kot 83,33 deciteksov (metrične številke Nm nad 94 do 120)**

5205.28 - - **številke do 83,33 deciteksov (metrične številke Nm nad 120))**

- Dvojna, večnitna ali prameneska preja iz nečesanih vlaken:

5205.31 **- - številke na eno nit 714,29 deciteksov ali več (metrične številke Nm do 14 na eno nit)**

5205.32 **- - številke na eno nit od 232,56 do 714,29 deciteksov (metrične številke Nm nad 14 do 43 na eno nit)**

5205.33 **- - številke na eno nit od 192,31 do 232,56 deciteksov (metrične številke Nm nad 43 do 52 na eno nit)**

5205.34 **- - številke na eno nit od 125 do 192,31 deciteksov (metrične številke Nm 52 do 80 na eno nit)**

5205.35 **- - številke na eno nit pod 125 decitesov (metrične številke Nm nad 80 na eno nit)**

- Dvojna, večnitna ali prameneska preja iz česanih vlaken:

5205.41 **- - številke na eno nit 714,29 deciteksov ali več (metrične številke Nm do 14 na eno nit)**

5205.42 **- - številke na eno nit od 232,56 do 714,29 deciteksov (metrične številke Nm nad 14 do 43 na eno nit):**

5205.43 **- - številke na eno nit od 192,31 do 232,56 deciteksov (metrične številke Nm nad 43 do 52 na eno nit)**

5205.44 **- - številke na eno nit od 125 do 192,31 deciteksov (metrične številke Nm nad 52 do 80 na eno nit**

5205.46 - - **številke na eno nit pod 125 deciteksov, vendar vsaj 106,38 deciteksov (metrične številke Nm nad 80 do 94 na eno nit)**

5205.47 - - **številke na eno nit pod 106,38 deciteksov, vendar vsaj 83,33 deciteksov (metrične številke Nm nad 94 do 120 na eno nit)**

5205.48 - - **številke na eno nit pod 83,33 deciteksov (metrične številke Nm nad 120 na eno nit)**

Ta tar. številka **vključuje** bombažno predivo (**razen** sukanca), bodisi enonitno, bodisi večnitno, dobljeno s predenjem iz predpreje iz **tar. št. 52.03,** vendar **pod pogojem**, da **vsebuje 85 mas.% ali več bombaža.**

Vendar pa je to predivo iz te tar. številke **izključeno,** če izpolnjuje pogoje iz definicije za vrv, vrvico itd. **(tar. št. 56.07),** ali če je pripravljeno za prodajo na drobno (**glej dela (I) (B) (2) in (3)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI).**

Predivo ostane uvrščeno v tej tar. številki, **neglede** na to, ali se je z njim ravnalo oziroma ali je bilo obdelano, kot je prikazano v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k oddelku XI).

52.06 - BOMBAŽNA PREJA (RAZEN SUKANCA ZA ŠIVANJE), KI VSEBUJE PO MASI POD 85% BOMBAŽA, NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

- Enojna preja iz nečesanih vlaken:

5206.11 **- - številke 714,29 deciteksov ali več (metrične številke Nm do 14**

5206.12 **- - številke od 232,56 do 714,29 deciteksov (metrične številke Nm nad 14 do 43**

5206.13 **- - številke od 192,31 do 232,56 deciteksov (metrične številke Nm nad 43 do 52)**

5206.14 **- - številke od 125 do 192,31 deciteksov (metrične številke Nm nad 52 do 80))**

5206.15 **- - številke pod 125 deciteksov (metrične številke Nm nad 80)**

- Enojna preja iz česanih vlaken:

5206.21 **- - številke 714,29 deciteksov ali več (metrične številke Nm do 14)**

5206.22 **- - številke od 232,56 do 714,29 decitesov (metrične številke Nm nad 14 do 43**

5206.23 **- - številke od 192,31 do 232,56 deciteksov (metrične številke Nm nad 43 do 52**

5206.24 **- - številke od 125 do 192,31 deciteksov (metrične številke Nm nad 52 do 80)**

5206.25 **- - številke pod 125 deciteksov (metrične številke Nm nad 80)**

- Dvojna, večnitna ali pramenska preja iz nečesanih vlaken:

5206.31 **- - številke na eno nit 714,29 deciteksov ali več (metrične številke Nm do 14 na eno nit)**

5206.32 **- - številke na eno nit od 232,56 do 714,29 deciteksov (metrične številke Nm nad 14 do 43 na eno nit)**

5206.33 **- - številke na eno nit od 192,31 do 232,56 deciteksov (metrične številke Nm nad 43 do 52 na nit**

5206.34 **- - številke na eno nit od 125 do 192,31 deciteksov (metrične številke Nm nad 52 do 80 na eno nit**

5206.35 **- - številke na eno nit pod 125 deciteksov (metrične številke Nm nad 80 na eno nit)**

- Dvojna, večnitna ali pramenska preja iz česanih vlaken:

5206.41 **- - številke na eno nit 714,29 deciteksov ali več (metrične številke Nm do 14 na eno nit)**

5206.42 **- - številke na eno nit od 232,56 do 714,29 deciteksov (metrične številke Nm nad 14 do 43 na eno nit)**

5206.43 **- - številke na eno nit od 192,31 do 232,56 deciteksov (metrične številke Nm nad 43 do 52 na eno nit)**

5206.44 **- - številke na eno nit od 125 do 192,31 deciteksov (metrične številke Nm nad 52 do 80 na eno nit)**

5206.45 **- - številke na eno nit pod 125 deciteksov (metrične številke Nm nad 80 na eno nit)**

Komentar k tarifni številki **52.05** se uporablja *mutatis mutandis* za prediva iz te tar. številke.

52.07 - BOMBAŽNA PREJA (RAZEN SUKANCA ZA ŠIVANJE) PRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

5207.10 - **Ki vsebuje po masi 85 % ali več bombaža**

5207.90 - **Druga**

Ta tar. številka **vključuje** predivo iz bombaža (**razen sukanca**), **če je pripravljeno za prodajo na drobno,** t.j. v oblikah in pod pogoji, navedenimi v **delu (I) (B) (3)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI.**

52.08 - BOMBAŽNE TKANINE, KI VSEBUJEJO PO MASI 85 % ALI VEČ BOMBAŽA, MASE DO 200 g/m^2

- Nebeljene:

5208.11 **- - v platnovi vezavi, mase do 100 g/m^2**

5208.12 **- - v platnovi vezavi, mase nad 100 g/m^2**

5208.13 **- - trinitne ali štirinitne keper tkanine, vključno križni keper**

5208.19 **- - druge tkanine**

- Beljene:

5208.21 **- - v platnovi vezavi, mase do vključno 100 g/m^2**

5208.22 **- - v platnovi vezavi, mase nad 100 g/m^2**

5208.23 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5208.29 **- - druge tkanine**

- Barvane:

5208.31 **- - v platnovi vezavi, mase do vključno 100 g/m^2**

5208.32 **- - v platnovi vezavi, mase nad 100 g/m^2**

5208.33 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5208.39 **- - druge tkanine**

- Iz raznobarvne preje:

5208.41 **- - v platnovi vezavi, mase do vključno 100 g/m^2**

5208.42 **- - v platnovi vezavi, mase nad 100 g/m^2**

5208.43 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5208.49 **- - druge tkanine**

- Tiskane:

5208.51 **- - v platnovi vezavi, mase do vključno 100 g/m^2**

5208.52 **- - v platnovi vezavi, mase nad 100 g/m^2**

5208.53 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5208.59 **- - druge tkanine**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine (opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k oddelku XI), **mase do 200 g/m^2**, ki vsebujejo **85 mas.% ali več bombaža.**

Bombažne tkanine proizvajajo v širokem asortimaju in jih, glede na njihove lastnosti, uporabljajo za izdelavo oblačil, perila za gospodinjstva, posteljnih pregrinjal, zaves, drugih predmetov za notranje opremljanje itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) povojev, prepojenih z zdravilnimi snovmi ali pripravljenih za prodajo na drobno **(tar. št. 30.05)**,

(b) tkanin iz **tar. številke 58.01,**

(c) frotirastih tkanin za brisače in podobnih zankastih tkanin **(tar. št. 58.02),**

(d) gaze **(tar. št. 58.03)** in

(e) tkanin za tehnične namene iz **tar. št. 59.11.**

52.09 - BOMBAŽNE TKANINE, KI VSEBUJEJO PO MASI 85% ALI VEČ BOMBAŽA, MASE NAD 200 g/m^2

- Nebeljene:

5209.11 **- - v platnovi vezavi**

5209.12 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5209.19 **- - druge tkanine**

- Beljene:

5209.21 **- - v platnovi vezavi**

5209.22 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5209.29 **- - druge tkanine**

- Barvane:

5209.31 **- - v platnovi vezavi**

5209.32 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5209.39 **- - druge tkanine**

- Iz preje različnih barv:

5209.41 **- - v platnovi vezavi**

5209.42 **- - tkanine za kavbojke (jeans) - denim**

5209.43 **- - druge tkanine iz trinitnega ali štirinitnega kepra, vključno križni keper**

5209.49 **- - druge tkanine**

- Tiskane:

5209.51 **- - v platnovi vezavi**

5209.52 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5209.59 **- - druge tkanine**

Komentar k tar. številki **52.08** se uporablja *mutatis mutandis* na izdelke iz te tar. številke.

52.10 - BOMBAŽNE TKANINE, KI VSEBUJEJO PO MASI POD 85 % BOMBAŽA, V MEŠANICI PRETEŽNO ALI SAMO Z UMETNIMI ALI SINTETIČNIMI VLAKNI, MASE DO 200 g/m^2

- Nebeljene:

5210.11 **- - v platnovi vezavi**

5210.12 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5210.19 **- - druge tkanine**

- Beljene:

5210.21 **- - v platnovi vezavi**

5210.22 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5210.29 **- - druge tkanine**

- Barvane:

5210.31 **- v platnovi vezavi**

5210.32 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5210.39 **- - druge tkanine**

- Iz raznobarvne preje:

5210.41 **- - v platnovi vezavi**

5210.42 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5210.49 **- - druge tkanine**

- Tiskane:

5210.51 **- - v platnovi vezavi**

5210.52 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5210.59 **- - druge tkanine**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine, opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**.

Vključuje vse tkanine **pod pogojem**, da se uvrščajo kot bombažne tkanine ob uporabi **Opombe 2** k **oddelki XI** (**glej del (I) (A)** splošnih določil komentarja k oddelku XI) in, **če izpolnjujejo** še naslednje **pogoje:**

(a) **da vsebujejo manj kot 85 mas.% bombaža,**

(b) **da so v mešanici samo ali pretežno z umetnimi ali sintetičnimi vlakni in**

(c) **da so mase do 200 g/m2 .**

Pri računanju procentualne sestave je treba pomniti, da je treba upoštevati **skupno težo umetnih** ali **sintetičnih vlaken**, **ne da bi** pri tem ločili med filamenti in rezanimi vlakni.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) povojev, prepojenih z zdravilnimi snovmi ali pripravljenih za prodajo na drobno **(tar. št. 30.05),**

(b) tkanin iz **tar. številke 58.01,**

(c) frotirastih tkanin za brisače in podobnih zankastih tkanin **(tar. št. 58.02),**

(d) gaze **(tar. št. 58.03)** in

(e) tkanin za tehnične namene iz **tar. št. 59.11.**

52.11 - TKANINE IZ BOMBAŽA Z MANJ KOT 85 UT % BOMBAŽA, V MEŠANICI PRETEŽNO ALI SAMO Z UMETNIMI ALI SINTETIČNIMI VLAKNI, MASE NAD 200 G/M^2

- Nebeljene:

5211.11 **- - v platnovi vezavi**

5211.12 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5211.19 **- - druge tkanine**

- Beljene:

5211.21 **- - v platnovi vezavi**

5211.22 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5211.29 **- - druge tkanine**

- Barvane:

5211.31 **- - v platnovi vezavi**

5211.32 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5211.39 **- - druge tkanine -**

- Iz raznobarvne preje:

5211.41 **- - v platnovi vezavi**

5211.42 **- - tkanine za kavbojke (jeans) - denim**

5211.43 **- - druge tkanine iz trinitnega ali štirinitnega kepra, vključno križni keper**

5211.49 **- - druge tkanine**

- Tiskane:

5211.51 **- - v platnovi vezavi**

5211.52 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper**

5211.59 **- - druge tkanine**

Komentar k tar. številki **52.10** se uporablja *mutatis mutandis* na izdelke iz te tar. številke.

52.12 - DRUGE TKANINE IZ BOMBAŽA

- Mase do 200 g/m^2:

5212.11 **- - nebeljene**

5212.12 **- - beljene**

5212.13 **- - barvane**

5212.14 **- - iz raznobarvne preje:**

5212.15 **- - tiskane**

- Mase nad 200 g/ m^2:

5212.21 **- - nebeljene**

5212.22 **- - beljene**

5212.23 **- - barvane**

5212.24 **- - iz raznobarvne preje**

5212.25 **- - tiskane**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine (opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**), izdelane iz bombažnega prediva. **Vendar pa** je potrebno poudariti, da ta tar. številka **vključuje** samo tkanine iz mešanih materialov, **razen tistih** iz predhodnih tarifnih številk tega poglavja, ali pa tistih, vključenih v drugi del etga oddelka (običajno v **poglavja št. 58. in 59**).

Povoji, prepojeni z zdravilnimi snovmi ali pripravljeni za prodajo na drobno, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 30.05).**

53. POGLAVJE

DRUGA RASTLINSKA TEKSTILNA VLAKNA; PAPIRNA PREJA IN TKANINE IZ PAPIRNE PREJE

SPLOŠNA DOLOČILA

Pri uvrščanju izdelkov v to poglavje je treba upoštevati splošna določila komentarja k oddelku XI.

Z nekaterimi **izjemami,** o katerih govori komentar k **tar. št. 53.05**, **vključuje** to poglavje rastlinske tekstilne materiale, **razen** bombaža, v različnih fazah - od surovin do njihove predelave v tkanine.

Vključuje tudi tkanine iz papirja in tkanine iz prediv iz papirja, kot tudi izdelke iz mešanih tekstilnih materialov, združenih s izdelki iz tega poglavja v smislu **Opombe 2 k oddelku XI.**

53.01 - LAN, SUROV ALI PREDELAN, TODA NEPREDEN; LANENO PREDIVO IN ODPADKI (VKLJUČNO Z ODPADKI PREJE IN RAZVLAKNJENIMI TEKSTILNIMI SUROVINAMI)

5301.10 **- Lan, surov ali močen**

- Lan, lomljen, trt, grebenan ali kako drugače obdelan, vendar nepreden

5301.21 **- - lomljen ali trt**

5301.29 **- - drug**

5301.30 **- Laneno predivo in odpadki**

Obstaja več vrst lanu, med katerimi je najbolj znan *Linum usitatissimum*. Lanena vlakna so del rastline v obliki kompaktnih snopov ličkanja, ki se med seboj držijo s pomočjo pektinskih snovi. Da ga lahko uporabijo v tekstilni industriji, morajo snope ločiti enega od drugega in od drugega dela rastline, posebno od notranjega lesnatega dela.

Ta tar. številka **vključuje** surov, močen, trt, grebenan ali drugače predelan, **toda nepreden lan.**

(A) **Surovi lan (*lanena slama*).**

To je lan v takem stanju, v kakršnem je takoj, ko ga požanjejo, vštevši tudi grebenan lan ter lan, s katerega je odstranjena semenska ovojnica (t.j. lan, s katerega so odstranjeni listi in semena).

(B) **Močen lan.**

Z močenjem odstranjujejo pretežni del pektinske snovi, ki obvija vlakna - bodisi s fermentacijo (z vplivanjem bakterij ali plesni), bodisi po kemičnem postopku. Ta postopek **<u>običajno poteka:</u>**

(1) z izpostavljanjem rastline rosi in vlagi;

(2) z namakanjem rastline v potočno ali rečno, počasi tekočo vodo ali v stoječo močvirsko ali bazensko vodo;

(4) z obdelavo lanu s paro ali s kemičnimi ali biološkimi sredstvi. Močeni lan nato sušijo na zraku ali v sušilnicah. Po končanem tem postopku je vez lanenih vlaken od notranjega, lesnatega dela rastline dovolj zrahljana, zrahljana pa so tudi vlakna med seboj, da jih je moč ločiti z lomeljenjem ali trtjem.

(C) **Trt lan.**

Lan najprej lomijo, da se lesnati del raztrga v kose. Nato ga trejo (lesnati del zbijajo z ročnim udarjanjem ali mehansko), pri čemer ostanejo lanena vlakna. Med postopkom nastaja določena količina lanenega prediva in odpadkov.

(D) **Bombažirani lan.**

(Bombažirani lan) najprej kuhajo **v raztopini** *natrijevega hidroksida*, nato pa ga **impregnirajo** z *natrijevim karbonatom*. V nadaljevanju ga obdelujejo z razredčeno kislino. Tedaj se stebelca med seboj ločujejo, pri tem se sprošča ogljikov dioksid, lanena vlakna pa so prosta. Pri tem postopku ni potrebno močenje ali trtje lanu. *Kotonizirani* (**bombažirani)** lan je pretežno beljen.

(E) **Grebenan (česan) lan.**

Grebenanje trga ličkanje, razmešča vlakna v vzporedni položaj in odstranjuje vse preostale tuje snovi, ter vsa kratka ali prekinjena vlakna (strojno laneno predivo). Ko pride iz stroja za grebenanje, je lan običajno v obliki neskončnih snopičev prostih vlaken. Ta vlakna pozneje spustijo **skozi stroj za mikanje**, iz katerega pridejo kot neskončni trak. Trakove izpostavljajo vrsti operacij dubliranja in mikanja in jih predelajo v predprejo. Trakovi in predpreja se uvrščajo v to tar. številko **pod pogojem**, da še niso predelani v predivo. V končni fazi je lahko predpreja mikana v zelo fino enonitno predivo, v predivo debeline enonitnega prediva, običajno rahlo zavito, **vendar se** kljub temu uvršča v to tar. številko in je ne gre enačiti z enonitnimi predivi, zajetimi v **tar. št. 53.06.**

(F) **Tulje (kratka surova vlakna) in odpadki lanu (vštevši tudi odpadke od prediva in razvlaknjenih tekstilnih materialov)**

Laneno predivo sestoji pretežno iz odpadkov različne kvalitete, ki so primerni za predenje. To so predvsem kratka, vpletena, raztrgana ali zapletena vlakna, dobljena med različnimi postopki, kot so trtje, grebenanje in predenje.

Ta tar. številka **vključuje** tudi prediva, dobljena med predenjem, navijanjem in tkanjem, pa tudi odpadek vlaken, dobljen z razpukavanjem odpadkov tkanin ali gotovih izdelkov v njihova vlakna. Namenjeni so predvsem predelavi v predivo.

Zaradi kratkosti sestavnih vlaken, se tulje (kratka surova vlakna) (kratka surova vlakna) in drugi odpadki, namenjeni za predenje, običajno mikajo in **ne grebenajo** (česajo). Trakovi in predpreja, dobljeni po mikanju, so prav tako uvrščeni v to tar. številko.

Ta tar. številka **vključuje** tudi odpadke, neprimerne za proizvodnjo prediva, dobljene pretežno med trtjem ali mikanjem, ki se uporabljajo kot polnila in za oblazinjevanje, kot vezivo v malti ali kot surovina za izdelavo nekaterih vrst papirja.

Pravkar navedeni izdelki **ostanejo** uvrščeni v tej tar. številki tudi, če so beljeni ali barvani.

Ta tar. številka **izključuje:**

(a) nalomljene lesene koščke, ki ostanejo po trtju **(tar. št. 44.01)** in

(b) določene rastlinske vlaknene materiale, znane včasih kot lan, <u>**na primer**</u> kot Indijski lan (*Abroma augusta*) **(tar. št. 53.03)** ter *Novozelandsko konopljo* ali lan (*Phormium tenax*) **(tar. št. 53.05).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 5301.21

Ta tarifna podštevilka **vključuje** trt lan, dobljen iz tulja (iz zadnje preje).

53.02 - KONOPLJA (CANNABIS SATIVA L.), SUROVA ALI PREDELANA, TODA NEPREDENA; KONOPLJENO PREDIVO IN ODPADKI (VKLJUČNO Z ODPADKI PREJE IN RAZVLAKNJENIMI TEKSTILNIMI SUROVINAMI)

5302.10 **- Konoplja, surova ali močena**

5302.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje samo** pravo konopljo (*Cannabis sativa L*) - rastlino, ki uspeva v zelo različnih klimatskih pogojih in v zelo raznoliki zemlji. Njena vlakna se nahajajo v ličju rastline in jih ločujejo v vrsti postopkov, podobnih tistim, ki se uporabljajo v primeru lanu (**glej** komentar k **tar. št. 53.01**).

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Surovo konopljo** - požeto, z listjem in semeni ali brez njih;

(2) **Močeno konopljo,** ki sestoji iz ločenih vlaken, dolgih včasih dva metra in več, ločenih od rastline s trtjem;

(3) **Trto konopljo**, ki združuje posamezna vlakna, včasih dolga 2 metra ali več, ki pa so ločena od rastline s trtjem,

(4) **Česano konopljo** ali konopljina vlakna, pripravljena za predenje drugače, pretežno kot trakovi ali predpreja;

(5) **Tulje (kratka surova vlakna) in odpadke konoplje,** kamor spadajo odpadki, dobljeni med trtjem in grebenanjem, odpadki, nastali med predenjem, tkanjem itd., kot tudi razvlaknjeni tekstilni materiali, dobljeni iz krp, odpadkov vrvi ali vrvic itd. Tulje (kratka surova vlakna) in odpadki se v to tar. številko uvrščajo, **neglede na to**, ali so primerni za pridobivanje prediva (vštevši tudi tiste v obliki trakov ali predpreje), ali pa so primerni le kot tesnilni materiali, polnila ali materiali za oblazinjevanje, za izdelavo papirja itd.

Kotoniziranje **(bombažiranje),** podobno kot tisto, ki se uporablja za lan, beljenje ali barvanje **ne vplivajo** na uvrščanje v to tar. številko.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) drugih vlaknenih rastlinskih materialov, katere včasih imenujejo konoplja, **na primer:**

(1) konoplja tampiko (*"istle")* (**tar. št. 14.03** ali **53.04**),

(2) konoplja gamba ali ambari *(Hibiscus cannabinus*), konoplja abutilon ali Kitajska juta *(Abutilon avicennae*), Indijsko konopljo, konopljo *san*, Madras, Calcuta, Bombay ali Benares (*Crotolaria juncea*) ter konoplja Queensland *(Sida)* **(tar. št. 53.03)**,

(3) konoplja haiti (*Agave foetida*) **(tar. št. 53.04)** in

(4) konoplja manila *(abaca*), konoplja mauritius (*Furcraea gigantea*), Novozelandska konoplja in lan (*Phormium tenax*) **(tar. št. 53.05)**,

(b) trdega, lesnatega dela rastline, odstranjenega med trtjem (*pazderje*) **(tar. št. 44.01),**

(c) prediv iz prave konoplje **(tar. št. 53.08)** in

(d) krp in odpadkov vrvi ali vrvic **(63. poglavje)**.

53.03 - JUTA IN DRUGA TEKSTILNA LIČNATA VLAKNA (BREZ LANU, KONOPLJE IN RAMIJE), SUROVA ALI PREDELANA, TODA NEPREDENA; PREDIVO IN ODPADKI IZ TEH VLAKEN (VKLJUČNO Z ODPADKI PREJE IN RAZVLAKNJENIMI TEKSTILNIMI SUROVINAMI)

5303.10 **- Juta in druga tekstilna ličnata vlakna, surova ali močena**

5303.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** vsa tekstilna vlakna, dobljena iz stebel *dikotiledonskih* rastlin, **razen** lanu **(tar. št. 53.01)**, prave konoplje **(tar. št. 53.02)** in kitajske koprive *(ramija)***(tar. št. 53.05).**

Otip tekstilnih vlaken, ki se uvrščajo v to tar. številko, **je mehkejši** in so finejša od večine rastlinskih vlaken iz **tar. št. 53.05**.

Med vlakna iz te tar. številke **spadajo**:

(1) **Prava juta** - njeni osnovni vrsti sta *Corchorus capsularis* ali bela juta in *Corchorus olitorius* ali rdeča juta, znana tudi kot *Tossa,*

(2) ***Hibiscus cannabinus*,** v trgovini znana kot konoplja *Hibiscus*, konoplja *Gambo*, *Siamska* juta, *Kenaf*, *Bimliptam* ali juta *Bimli*, konoplja *Ambari*, *Papaula de Sao Francisco*, juta Java, *Meshta*, *Dah* itd.,

(3) ***Hibiscus sabdariffa*,** v trgovini znana kot konoplja Rozel ali Rozela, Siamska juta, Kenaf, juta Java itd.,

(4) ***Abutilon avicennae*,** znana tudi kot konoplja abutilon, Kitajska juta, Tten-Tsin, Ching-ma, King-ma itd.,

(5) **Vlakna barvilne košeničice,** iz nitaste španske barvilne košeničice (*Spartium junceum*) ali navadne barvilne košeničice (*Cytisus scorpius*),

(6) ***Urena lobata*** in ***Urena sinuata*,** znani pod raznimi imeni, odvisno od države izvora: juta Kongo, juta Madagaskar ali *Paka*, *Malva blanca* ali *Cadillo* (Kuba), *Guaxima*, *Aramina* ali *Malva roxa (*Brazilija*), Ceasarweed* (Florida),

(7) ***Critolaria juncea*,** znana kot Indijska juta, *Sunn,* Madras, Calcuta, Bombay ali Benares - konoplja ali kot juta Julburpur,

(8) ***Sida*,** znana večinoma kot *Escobilla, Malvaicso, Queensland* - konoplja ali juta *Cuba*,

(9) ***Thespesia*,** znana kot Polompon (Vietnam),

(10) ***Abroma augusta*,** znana kot *"Devil's cotton*" ali Indijski lan,

(11) ***Clapertonia ficifolia*,** znana kot *Punga* (Kongo) ali *Guaxima* (Brazilija),

(12) ***Triumfetta*,** znana kot Punga (Kongo) ali Carapicho (Brazilija) in

(13) **Koprive.**

Ta tar. številka **vključuje**:

(I) **Surove vlaknene materiale** (v steblih, nemočene in neoluščene); močena vlakna, oluščena vlakna (strojno), t.j. vlakna, ki so všasih **dolga 2 m ali več** in ki so dobljena iz rastline z močenjem ali luščenjem; *"odrezke"* (debelejši konci vlaken, ki so odrezani in se kot taki prodajajo posamezno). Vendar pa se rastlinski materiali, ki v surovem stanju ali v nekaterih oblikah

uvrščajo v **14. poglavje** (**na primer** stebla rumene košeničice), uvrščajo v to tar. številko samo, če so izpostavljeni postopkom, ki nakazujejo njihovo uporabo kot tekstilnega materiala (**na primer,** če so nalomljeni, mikani ali česani pred pripravo za predenje);

(II) **Mikana vlakna, česana** ali drugače pripravljena za predenje (običajno v obliki trakov);

(III) **Vlakneno tulje (kratka surova vlakna**) **in odpadke,** dobljene pretežno med mikanjem ali česanjem nitastih vlaken; odpadke prediv liščaskih vlaken, preostalih od predenja, tkanja itd. in raztrgane tekstilne materiale, dobljene iz krp in odpadkov vrvi ali vrvic. Tulje in odpadki se uvrščajo v to tar številko, **bodisi,** če so primerni za predenje (vštevši tudi tiste v obliki trakov), **bodisi,** če so primerni le kot tesnilni material, polnila ali material za oblazinjevanje, za proizvodnjo klobučevine (filca), papirja itd.

Beljenje ali barvanje **ne vpliva** na uvrščanje izdelkov, zajetih v tej tar. številki.

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) stebla rumene košeničice **(tar. št. 14.04)**,

(b) tulje (kratka surova vlakna)- prepojenoo z zdravilnimi snovmi ali pripravljeno v pakiranjih za maloprodajo za medicinske in kirurške namene **(tar. št. 30.05),**

(c) predivo iz jute in drugih nitastih vlaken iz te tar. številke **(tar. št. 53.07)** in

(d) krpe in vrvi, vrvice in pramena v obliki odpadkov **(63. poglavje).**

53.04 - SISAL IN DRUGA TEKSTILNA VLAKNA IZ RODU AGAV, SUROVA ALI PREDELANA, TODA NEPREDENA; PREDIVO IN ODPADKI IZ TEH VLAKEN (VKLJUČNO Z ODPADKI PREJE IN RAZVLAKNJENIMI TEKSTILNIMI SUROVINAMI)

5304.10 **- Sisal in druga tekstilna vlakna iz rodu agav, surova**

5304.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** ***sisal*** in druga tekstilna vlakna iz rodu ***agav***, dobljena iz listja nekaterih *monokotiledonskih* rastlin, posebno iz rastlin iz rodu *Agavacae.*

Ta vlakna so večinoma **bolj groba** in debelejša od nitastih vlaken iz **tar. št. 53.03.**

Uvrščajo se pretežno v to tar. številko kot surova, pripravljena za predenje (**na primer** mikana ali česana v trakove) ali v obliki tulja (kratka surova vlakna) ali vlaknenih odpadkov (dobljenih pretežno med česanjem), odpadki prediva (dobljeni pretežno med predenjem in tkanjem) ali razvlaknjeni tekstilni materiali (dobljeni iz krp in vrvarskih odpadkov).

Med vlakna iz te tar. številke **spadajo:**

Sisal (*Agave sislana*),

Haiti - konoplja (*Agave foetida*),

Henequen (*Agave fourcroydes*),

Istle **ali** ***Ixtle*** (*Tampico* ali Mehiška konoplja) - ta vlakna so dobljena pretežno iz *Agave funkiana* in *Agave lechugilla,* uporabljajo se za izdelovanje ščetk in se običajno uvrščajo v **tar. št. 14.03.** V to tar. številko pa se uvrščajo, če so predelana na način, ki nakazuje njihovo **uporabo za tekstilne namene**.

Maguey **ali** ***Cantala*** - dobivajo jo iz *Agave cantala* (Filipini in Indonezija) ali iz *Agave tequilana* (Mehika).

Pita (*Agave americana*).

Beljenje ali barvanje **ne vpliva** na uvrščanje izdelkov v to tar. številko.

53.05 - KOKOSOVO VLAKNO, ABAKA (MANILA ALI MUSA TEXTILIS NEE), RAMIJA IN DRUGA RASTLINSKA TEKSTILNA VLAKNA, KI NISO NAVEDENA IN NE ZAJETA NA DRUGEM MESTU, SUROVA ALI PREDELANA, TODA NEPREDENA; PREDIVO, IZČESEK IN ODPADKI TEH VLAKEN (VKLJUČNO Z ODPADKI PREJE IN RAZVLAKNJENIMI TEKSTILNIMI SUROVINAMI)

- Kokosovo vlakno:

5305.11 **- - surovo**

5305.19 **- - drugo**

- Vlakno iz abake:

5305.21 **- - surovo**

5305.29 **- - drugo**

- Druga vlakna:

5305.91 **- - surova**

5305.99 **- - druga**

Ta tar. številka **vključuje** rastlinska tekstilna vlakna, dobljena iz listov in plodov monokotiledonskih rastlin ali (če gre za kitajsko koprivo) iz stebel *monokotiledonskih* rastlin iz družine *utricavae*, ki so **niso** navedena in zajeta v nobeni drugi tar. številki (sisal, **na primer**, spada v **tar. št. 53.04).**

Ta vlakna so večinoma bolj **groba** in debelejša od tekstilnih nitastih vlaken iz **tar. št. 53.03.**

Pretežno se uvrščajo to tar. številko kot surova, pripravljena za predenje (**na primer:** mikana ali česana v trakove) ali v obliki tulja ali vlaknenih odpadkov (dobljenih pretežno med česanjem), odpadki prediva (dobljeni pretežno med predenjem in tkanjem) ali razvlaknjeni tekstilni materiali (dobljeni iz krp in vrvarskih odpadkov).

Vendar se vlakna iz rastlinskih materialov, ki se v surovem stanju ali v drugih oblikah uvrščajo v 14. poglavje (posebno kapok), uvrščajo v to tar. številko **samo,** če so izpostavljena postopkom, ki opredeljujejo njihovo uporabo kot tekstilnega materiala - npr, če so med pripravo za predenje lomljena, **mikana ali česana**.

Med rastlinska tekstilna vlakna, ki se uvrščajo v to tar. številko, **spadajo:**

Kokosova vlakna.

Kokosova vlakna so vlakna iz kokosovega oreha (*coir*), katera pridobivajo iz zunanje ovojnice kokosovega oreha. So groba, toga in rjave barve. V to tar. številko se uvrščajo bodisi v masi ali v snopih.

Abaka.

Abakina vlakna ali vlakna konoplje manila pridobivajo iz pecljev skorjastega listja nekaterih vrst bananovca (*Musa textilis Nee*), katere gojijo na Filipinskem otočju. Vlakna dobijo, ko nevlakneno snov s pecljev postrugajo z noži ali s stroji. V to tar. številko se uvrščajo tudi, če so česana ali kako drugače pripravljena za predenje (**na primer** v obliki trakov ali predpreje).

Vlakna manila.

To so zelo odporna proti vplivom vremena in morske vode in se zaradi tega uporabljajo predvsem za izdelavo ladijskih vrvi in ribiških mrež. Predejo se tudi v prediva za tkanje grobih tkanin ali za izdelavo pletenic za klobuke.

Kitajska kopriva (*ramija*).

Ta vlakna pridobivajo iz ličkanja raznih rastlin, predvsem rastlin *Boehmeria tenacissima* (*Rhea*, zelena kitajska kopriva) in *Boehmeria nivea* (kitajska trava, bela kitajska kopriva), katere gojijo predvsem na Dalnjem Vzhodu. Stebla odrežejo tik nad zemljo. Nato (všasih stebla prej posušijo) oluščijo skorjo (ročno ali strojno), da s tem odstranijo stebelno ovojnico in da nalomijo in odstranijo notranji, lesnati del. Tako dobljena kitajska kopriva ima obliko dolgih trakov. Ko odstranijo skorjo (po luščenju) sledi nadaljnji postopek, v glavnem kuhanje v alkalijah, s čimer odstranijo lepljivo pektinsko snov, ki veže vlakna. Dobljena vlakna potem cedijo in sušijo in vlakna postanejo biserno bela.

Alfa ali **esparto.**

Vlakna alfa in esparta pridobivajo iz listja rastlin. Vendar se v to tar. številko uvrščajo **samo, če so** valjana, lomljena, česana ali kako drugače predelana na način, ki nakazuje njihovo uporabo v tekstilne namene. Nepredelano listje je iz te tar. številke **izključeno** (**14. poglavje**).

Vlakna Aloje.

Konoplja mauritius *(Furcrea gigantea*), znana tudi kot *"piteira"* (Brazilija).

Novozelandska konoplja in lan (*Phormium tenax*).

Šotna vlakna (včasih znano kot *Berandine* ali šota *Beraudine*).

Ta vlakna pridobivajo iz lesne šote. Vendar se v to tar. številko uvrščajo **samo, če so** obdelana na način, ki nakazuje njihovo uporabo za tekstilne namene - sicer so iz te tar. številke **izključena** (**tar. št. 27.03**).

Ananasova vlakna.

Znana so pod imenom *"Curana"* (Amazonija), *"Pina"* (Mehika) in **"svilena** *trava"*. Pridobivajo jih iz listja ananasovih rastlin iz družine *Bromeliacea*, ki **vključuje** tudi vlakna iz *Pite floa*, *Pite colombia* ali *Arghan*, *Caroa* (Brazilija), *Karates* itd.

Sanseveria.

So znana tudi kot konoplja *Bowstring* ali konoplja *Ife*.

Tufa.

Ta vlakna pridobivajo iz listja tufe ali kosmov. **Ne gre jih enačiti** s kratkimi semenskimi listi iste rastline, ki se uporabljajo kot material za polnjenje reševilnih pasov, igrač itd. in ki so iz te tar. številke **izključene (tar. št. 14.02).**

Juka.

Beljenje ali barvanje ne vpliva na razvrščanje izdelkov v to tar. številko.

53.06 - LANENA PREJA

5306.10 **- Enojna**

5306.20 **- Dvojna, večnitna ali pramenska**

Ta tar. številka **vključuje** enonitna prediva, dobljena s predenjem predpreje iz lanenih vlaken iz **tar. št. 53.01**, kot tudi večnitna (*dublirana*) ali pramenska prediva, doblejna z raznimi kombinacijami takih enonitnih prediv.

Vendar pa je ta preja iz te tar. številka **izključena,** v kolikor jo **vključuje** definicija vrvi, vrvic itd. **(tar. št. 56.07)** (**glej del (I) (B) (2)** splošnih določil komentarja k oddelku XI)

Preja **ostane uvrščena** v tej tar. številki tudi, **če je** pripravljena za prodajo na drobno in predelana, kot je navedeno v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI.**

Iz te tar. številke je **izključena** metalizirana preja, vštevši laneno prejo, kombinirano s kovinsko v kakršnemkoli razmerju **(tar. št. 56.05).**

53.07 - PREJA IZ JUTE ALI DRUGIH TEKSTILNIH LIČNATIH VLAKEN IZ TAR. ŠT. 53.03

5307.10 **- Enojna**

5307.20 **- Dvojna, večnitna ali pramenska**

Ta tar. številka **vključuje** enonitna in večnitna (dvojna) ali pramenska prediva, dobljena s predenjem trakov iz jute in drugih tekstilnih nitastih vlaken iz **tar. št. 53.03.**

Vendar so iz te tar. številke **izključena,** v kolikor ustrezajo definiciji vrvi, vrvic itd. (**glej del (I) (B) (2)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**).

Preja **ostane** uvrščena v tej tar. številki **tudi, če je** pripravljena za prodajo na drobno in predelana, kot je navedeno v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**.

53.08 - PREJA IZ DRUGIH RASTLINSKIH TEKSTILNIH VLAKEN; PAPIRNA PREJA

5308.10 **- Preja iz kokosovih vlaken**

5308.20 **- Preja iz konoplje**

5308.30 **- Papirna preja**

5308.90 **- Druga**

(A) **Preja drugih rastlinskih tekstilnih vlaken.**

Ta tar. številka **vključuje** enonitno ali večnitno (dvojno) ali pramensko prejo, dobljeno s predenjem vlaken prave konoplje iz **tar. št. 53.02**, rastlinskih tekstilnih vlaken iz **tar. št. 53.04** in **53.05** ter rastlinskih vlaken, ki niso uvrščena v **Oddelek** XI (še posebno tistih, ki se uvrščajo v **14. poglavje**, **na primer** *kapok* ali *istl* - konoplja tampiko).

Predivo iz prave konoplje se uporablja kot sukanec (**na primer** v izdelavi čevljev in drugega usnjenega blaga) in za tkanje.

Vendar je preja **izključena** iz te tar. številke, v kolikor ustreza definiciji vrvi, vrvic itd. (**glej del (I) (B) (2)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**), **(tar. št. 56.07).**

Preja **ostane** uvrščena v tej tar.štev. **tudi, če je** pripravljena za prodajo na drobno in predelano, kot je navedeno **v delu (I)(B)(1)** splošnih določil komentarja **k oddelku XI**.

Metalizirana preja, vštevši preje iz te skupine, kombinirane s kkovinskimi nitmi v kateremkoli razmerju, je iz te tar. številke **izključena (tar. št. 56.05).**

(B) **Papirna preja.**

Ta skupina **vključuje** enonitno ali večnitno (dvojno) ali pramensko papirno prejo, ki se v to tar. številko uvršča **tudi, če je** pripravljena za prodajo na drobno in v obliki vrvi, vrvic in pramenov, vendar ne v obliki pletenih vrvi, vrvic in pramenov.

Preja ostane uvrščena v tej tar. številki tudi, če je pedelana, kot je to navedeno v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**.

Enonitno prejo pridobivajo z vpredanjem ali uvijanjem trakov vlažnega papirja (včasih premazanih ali prevlečenih), večnitno (dvojno) alo pramensko prejo pa s podvajanjem (dubliranjem) dveh ali več eninitnih prej.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) papirja, samo po dolgem enkrat ali večkrat preganjenega **(48. poglavje)**,

(b) papirne preje, vpredene s kovinko nitjo ali preje, metalizirane po kateremkoli postopku **(tar. št. 56.05)** in

(c) papirne preje, ki je samo ojačena s kovino, kot tudi pletenih vrvi, vrvic in pramenov iz papirne preje **(tar. št. 56.07).**

53.09 - LANENE TKANINE

- Ki vsebujejo po masi 85 % ali več lanu:

5309.11 **- - nebeljene ali beljene**

5309.19 **- - druge**

- Ki vsebujejo po masi do 85 % lanu::

5309.21 **- - nebeljene ali beljene**

5309.29 **- - druge**

Ta tarifna številka **vključuje** tkanine, opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI.**

Med te tkanine spadajo fini materiali za perilo in obleke, za odeje, namizno preilo itd. Tkanine iz lanu se uporabljajo tudi za prevleke za blazine, za vreče, cerade, jedra itd.

Povoji, prepojeni z zdravilnimi snovmi ali pripravljeni za prodajo na drobno, so iz te tare. številke **izključeni (tar. št. 30.05).**

53.10 - TKANINE IZ JUTE ALI DRUGIH TEKSTILNIH LIČNATIH VLAKEN IZ TAR. ŠT. 53.03

5310.10 **- Nebeljene**

5310.90 **- Druge**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine, kot so opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**, ki so izdelane iz jutine preje ali iz preje drugih tekstilnih nitastih vlaken iz **tar. št. 53.03**.

Tkanine iz jute se uporabljajo v izdelavi vreč in embalaže, kot podlaga pri izdelavi linoleja, za podlogo pri oblazinjevanju itd.

53.11 - TKANINE IZ DRUGIH RASTLINSKIH TEKSTILNIH VLAKEN; TKANINE IZ PAPIRNE PREJE

Ta tarifna številka **vključuje** tkanine, opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**, ki so izdelane iz preje iz **tar. št. 53.08.**

Te tkanine uporabljajo predvsem za pakiranje, kot platno za jedra, v izdelavi cerad, vreč, prtov, pregrinjal, kot podlaga pri izdelavi linoleja itd.

Ta tar. številka **ne vključuje** tkanin, dobljenih s prepletanjem papirnatih trakov **(tar. št. 46.01).**

54. POGLAVJE

FILAMENTI IZ UMETNIH IN SINTETIČNIH VLAKEN

OPOMBI:

1. V tarifi so z izrazom "**umetna in sintetična vlakna**" mišljena rezana vlakna in filamenti iz organskih polimerov, dobljeni z industrijskimi procesi, in sicer:

   (a) **s polimerizacijo organskih mononerov,** kot so poliamidi, poliestri, poliuretani in derivati polivinila;

   (b) **s kemično transformacijo naravnih organskih polimerov** (**npr:** celuloze, kazeina, beljakovin in alg), kot so viskozni rajon, celulozni acetat, bakrov acetat in alginati.

   Izraza "**sintetična**" in "**umetna**", uporabljena v zvezi z vlakni, pomenita sintetična vlakna, opredeljena pod (a) in umetna vlakna, definirana pod (b).

2. Tarifni številki 54.02 in 54.03 **ne obsegata** pramenov iz sintetičnih ali umetnih vlaken, ki se uvrščajo **v 55. poglavje.**

SPLOŠNA DOLOČILA

Pri razvrščanju izdelkov v to poglavje je treba upoštevati splošna določila komentarja k oddelku XI.

Skladno z **Opombo 1 k 54. poglavju**, označuje izraz **"umetna ali sintetična vlakna",** uporabljen v 54 in 55. poglavju ali drugje v Nomenklaturi, filamente ali rezana vlakna, ki sestoje iz organskih polimerov in so izdelana po **naslednjih postopkih**:

(1) **s polimerizacijo** (**glej** splošna določila komentarja k **39. poglavju**) organskih monomerov (***sintetična vlakna***) ali

(2) **s kemično transformacijo** naravnih organskih polimerov (***umetna vlakna***).

(I) SINTETIČNA VLAKNA

Osnovni materiali za proizvodnjo teh vlaken so **običajno** izdelki destilacije premoga ali nafte ali izdelki iz naravnega plina. Snovi, dobljene s polimerizacijo, so bodisi raztaljene ali raztopljene z ustreznim topilom, nato pa iztisnjene skozi luknjice (*spinerete*) v zrak ali koagulacijsko kopel, kjer se strdijo z ohlajevanjem ali z izhlapevanjem topila, ali pa se oborijo iz topila **v obliki filamentov**.

V tej fazi njihove **lastnosti** običajno **ne ustrezajo** neposredni uporabi v nadaljnjem tekstilnih postopkih, zato so v nadaljnjem izpostavljeni postopku raztegovanja, ki **molekule usmeri** v smeri filamenta, s čimer se občutno **izboljšajo** nekatere tehnične značilnosti (**na primer** jakost).

Najpomembnejša **sintetična vlakna so:**

(1) **Akrilna vlakna,** ki sestoje iz linearnih makromolekul, ki vsebujejo v svoji makromolekulski sestavi **najmanj 85 mas.*% akrilo-nitrilne* enote,**

(2) **Modakrilna vlakna,** ki sestoje iz linearnih makromolekul, v katerih makromolekulski sestavi je **najmanj 35% in največ 85 mas.*% akrilo-nitrilne* enote,**

(3) **Polipropenska vlakna,** ki sestoje iz acikličnega nasičenega ogljikovodika z linearnimi makromolekulami, v katerih makromolekulski sestavi je **najmanj 85 mas.% enot** s tem, da ima vsak drugi atom ogljika bočno metilno skupino v izotaktnem položaju in **brez** nadaljnje substitucije,

(4) **Najlonska in druga poliamidna vlakna,** ki sestoje iz sintetičnih linearnih makromolekul, v katerih makromolekulski sestavi je **najmanj 85 mas.% ponavljajočih se amidnih vezi,** vezanih na aciklične ali ciklične skupine, **ali** pa **najmanj 85 mas.% aromatskih skupin, vezanih z amidnimi vezmi** neposredno na dva aromatska obroča in pri katerih so **lahko** imidne skupine v **največ 50%** zamenjane z amidnimi skupinami.

Pojem ***"najlon in drugi poliamidi"*** **vključuje** aramide (**glej Opombo. 12** k temu oddelku).

(5) **Poliestrska vlakna,** ki sestoje iz linearnih makromolekul, v katerih makromolekulski sestavi je **najmanj 85 mas.% estrov diola** s **tereftalno kislino,**

(6) **Polietilenska vlakna,** ki sestoje iz linearnih makromolekul, v katerih makromolekulski sestavi je **najmanj 85 mas.% etilenskih skupin** in

(7) **Poliuretanska vlakna,** katere pridobivajo s polimerizacijo polifunkcionalnih izocianatov s polihidroksilnimi spojinami, **kot so**: ricinusovo olje, butan-1,4-diol, poliester-polioli, polietr- poliloli.

Med **druga** sintetična vlakna spadajo: **kloro-vlakna, fluoro-vlakna, polikarbamidna vlakna, trivinil-vlakna** in **vinilal-vlakna.**

Če je sestavna snov **kopolimer** ali **mešanica homopolimerov v smislu 39. poglavja** (**na primer** kopolimer etilena in propilena), je **pri razvrščanju** teh vlaken treba, **razen** pri poliamidih, **upoštevati masni** delež vsake sestavine.

(II) UMETNA VLAKNA

Osnovni materiali oziroma surovine za proizvodnjo teh vlaken so **organski polimeri**, ekstrahirani iz **naravnih surovih materialov** po postopkih, ki lahko povzročijo kemično reakcijo.

Najpomembnejša umetna **vlakna so:**

(A) **Celulozna vlakna,** in sicer:

(1) **Viskozni rajon,** proizveden z obdelavo celoloze (pretežno v obliki **sulfitne lesne celuloze**) z natrijevim hidroksidom. Nastalo *alkali-celulozo* nato obdelajo z ogljikovim disulfidom in pretvori se v natrijev *celulozni ksantat*. Slednjega nato s topljenjem v razredčenem natrijevem hidroksidu pretvorijo v gosto raztopino, **znano kot viskoza**. Po prečiščevanju in dozorevanju viskozo iztisnejo skozi majhne luknjice (*spinerete*) v kislo koagulacijsko kopel, kjer se oblikuje v filamente regenerirane celuloze. **Viskozni rajon vključuje** tudi ***model vlaken***, ki se proizvajajo iz regenerirane celuloze po modificiranem viskozne postopku.

(2) **Bakrov-amonijev rajon *(cupro)*** izdelujejo z raztaplanjem celuloze (pretežno v obliki lintersa ali kemične lesne celuloze) v **baker-amonijevi raztopini**. Tako nastalo viskozno raztopino iztisnejo v kopel, kjer se oblikujejo neskončni filamenti vsedlinske celuloze.

(3) **Celolozno-acetatna vlakna** (vštevši *triacetatna vlakna*) so vlakna, dobljena iz celuloznega acetata, v katerem je **acetiliranih najmanj 74% hidroksilnih skupin.** Pridobivajo jih z obdelavo celuloze (v obliki bombažnega lintersa ali kemične lesne celuloze) z mešanico **ocetnega anhidrida**, **ocetne kisline** in **žveplove kisline**. Tako nastali primarni celulozni acetat se modificira v topno obliko in se redči v hlapljivem topilu, kot je **na primer** aceton, nato pa se iztisne (v glavnem v ogret zrak). Topilo nato izhlapi, ostanejo pa **neskončna vlakna celuloznega acetata.**

(B) **Beljakovinska (proteinska)** vlakna živalskega ali rastlinskega izvora **vključujejo**:

(1) Vlakna, izdelana s raztapljanjem **mlečnega kazeina** v eni izmed alkalij (predvsem v **natrijevem hidroksidu**). Po dozorevanju raztopino iztisnejo v kislo koagulacijsko kopel. Nastali filamenti se postopoma strjujejo pod vplivom obdelave s formaldehidom, taninom, kromovimi solmi ali drugimi kemičnimi spojinami.

(2) **Druga vlakna,** izdelana na podoben način iz kikirikijevih, sojinih, koruznih (*zein*) beljakovin itd.

(C) **Alginatska vlakna.** Po kemičnih postopkih z raznimi morskimi algami dobijo viskozno raztopino, pretežno ***natrijevega alginata***. Slednjega iztisnejo v kopel, ki ga raztvori v nekatere kovinske alginate, **med katere spadajo**:

(1) **Kalcij-krom-alginatna vlakna,** ki so nevnetljiva.

(2) **Kalcij-alginatna vlakna.** Ta vlakna so topna v alkalni raztopini mila, zaradi česar **niso primerna za** običajno tekstilno uporabo - najpogosteje jih uporabljajo kot začasne niti v nekaterih proizvodnih operacijah.

*
* *

To poglavje vključuje filamente in prediva iz umetnih ali sintetičnih vlaken, kot tudi tkanine iz takšnih filamentov, vštevši prediva in tkanine iz mešanih tekstilnih vlaken, ki se razvrščajo skladno z uporabo **Opombe 2 k oddelku XI**, ter tkanine iz umetnih ali sintetičnih filamentov. To poglavje **vključuje** tudi druge izdelke iz **tar. številk 54.04** in **54.05.**

Pramenski filamenti, **razen tistih,** opredeljenih v **Opombi 1 k 55. poglavju**, se uvrščajo v to tar. številko. Uporabljajo se predvsem v proizvodnji cigaretnih filtrov, medtem ko se tisti iz 55. poglavja uporabljajo za proizvodnjo rezanih vlaken.

Iz tega poglavja so **izključeni:**

(a) nit, ki se uporablja za čiščenje zob (*zobna nitka*) v posameznih pakiranjih (**tar. št. 33.06**),

(b) izdelki iz **40. poglavja,** še posebno niti in kord iz **tar. št. 40.07,**

(c) izdelki iz **55. poglavja,** še posebno rezana vlakna, preja in tkanine iz rezanih vlaken ter odpadki (vštevši izčesek, odpadke preje in raztrgane tekstilne izdelke) in umetnih ali sintetičnih filamentov,

(d) ogljikova vlakna in izdelki iz ogljikovih vlaken iz **tar. št. 68.15** in

(e) steklena vlakna in izdelki iz steklenih vlaken iz **tar. št. 70.19.**

54.01 - SUKANEC ZA ŠIVANJE IZ FILAMENTOV IZ UMETNIH ALI SINTETIČNIH VLAKEN, NEPRIPRAVJEN ALI PRIPRAVLJEN ZA PRODAJO NA DROBNO

5401.10 **- Iz sintetičnih filamentov**

5401.20 **- Iz umetnih filamentov**

Ta tar. številka **vključuje** sukanec iz umetnih ali sintetičnih filamentov v oblikah in v smislu pogojev, postavljenih in navedenih v **delu (I) (B) (4)** splošnih določil komentarja k oddelku XI.

Vendar je iz te tar. številke **izključen,** v kolikor ustreza definiciji vrvi, vrvice itd. (**glej del (I) (B) (2)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI) (tar. št. 56.07).**

Sukanec ostane uvrščen v tej tar. številki, neglede na to, ali je pripravljen za prodajo na drobno, ali pa obdelan, kot je to navedeno v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja **k oddelku XI).**

Ta tar. številka **izključuje** tudi enonitno predivo in monofilament, tudi če se uporabljata ***kot sukanec*** (**tar. št. 54.02, 54.03, 54.04** ali **54.05** - odvisno od primera).

54.02 - PREJA IZ SINTETIČNIH FILAMENTOV (RAZEN SUKANCA ZA ŠIVANJE), NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO, VKLJUČNO SINTETIČNE MONOFILAMENTE, NUMERACIJE POD 67 DECITEKSOV

5402.10 **- Preja velike trdnosti(iz najlona ali drugih poliamidov)**

5402.20 **- Preja velike trdnosti iz poliestra**

- Teksturirana preja:

5402.31 **- - iz najlona ali drugih poliamidov, številke na eno nit do vključno 50 teksov**

5402.32 **- - iz najlona ali drugih poliamidov, številke na eno nit nad 50 teksov**

5402.33 **- - iz poliestra**

5402.39 **- - druga**

- Druga preja, enojna nesukana ali vpredena, do 50 zavojev na meter:

5402.41 **- - iz najlona ali drugih poliamidov**

5402.42 **- - iz poliestrov, delno orientiranih**

5402.43 **- - iz poliestrov, druga**

5402.49 **- - druga**

- Druga preja, enojna, vpredena, z nad 50 zavoji na meter:

5402.51 **- - iz najlona ali drugih poliamidov**

5402.52 **- - iz poliestra**

5402.59 **- - druga**

- Druga preja, dvojna, večnitna ali pramenska:

5402.61 **- - iz najlona ali drugih poliamidov**

5402.62 **- - iz poliestra**

5402.69 **- - druga**

Ta tar. številka **vključuje** sintetično filamentno prejo (**razen** sukanca).

Vključuje:

(1) **Monofilamente** (monofile), **manjše od 67 deciteksov**,

(2) **Multifilamente,** dobljene iz določenega števila monofilamentov (od dveh do nekaj sto), dobljenih iz spineret, ki so združeni. Ta prediva so lahko nevpredena ali vpredena (enonitna, večnitna (dvojna) ali pramenska).

Vključujejo tudi:

(i) **Enonitno predivo**, ki sestoji iz filamentov, vzporedno navitih in nevpredenih. Sem spada tudi pramenski filament, katerega **55. poglavje** ne predvideva.

(ii) **Enonitno predivo** iz takšnih filamentov, vpredeno po izhajanju iz spineret, ali pa vpredeno v kasnejši operaciji.

(iii) **Večnitno (dvojno)** ali **pramensko predivo**, proizvedeno s kombinacijo takšnih enonitnih prediv, vštevši prediva, dobljena iz monofilamentov iz **tar. številke 54.04** (**glej del (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI).**

Vendar pa so pravkar navedena prediva iz te tar. številke **izključena,** v kolikor tvorijo vrv iz **tar. št. 56.07** ali pa v kolikor so prediva, pripravljena za prodajo na drobno iz **tar. št. 54.06** (**glej del (I) (B) (2) in (3)** splošnih določil komentarja k oddelku XI).

Razen v običajnih oblikah, v katerih so lahko preje pripravljene **(razen** za prodajo na drobno), so lahko **nekatera prediva** iz te tar. številke pripravljena tudi v oblike brez notranje osnove (pogače, itd.).

Razen že omenjenih izključitev, ta tar. številka **ne vključuje** še:

(a) sintetičnih monoifilamentov, trakov ter podobnih izdelkov iz sintetičnih tekstilnih materialov iz **tar. št. 54.04**,

(b) pramen iz sintetičnih filamentov, ***dolžine preko 2 m iz*** **tar. št. 55.01**,

(c) pramen in sintetičnih filamentov, dolžine, ***ki ne presega 2 m*** iz **tar. št. 55.03**,

(d) *topsa* (natrganih pramen) iz **tar. št. 55.06** in

(e) metalizirane preje, vštevši preje iz te tar. številke, kombinirane s kovinsko nitjo v kakršnemkoli razmerju, ali prekrite s kovino **(tar. št. 56.05)**.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke od 5402.31 do 5402.39

Teksturirane preje so preje, mehansko ali kemično modificirane (**na primer** z uvijanjem, odvijanjem, lažnim uvijanjem, nabiranjem, s termofiksiranjem ali s kombinacijo nekaj izmed naštetih postopkov). Pri tem se vsako vlakno ***nakodra, gofrira, oblikuje*** itd. Ta izobličenja je moč deloma ali v celoti popraviti z raztegovanjem, **vendar pa se** vlakna vrnejo v prvotno obliko takoj, ko raztegovanje preneha.

Za teksturirane preje je **značilno** ali po voluminoznosti, ali pa po raztegljivosti. Zaradi visoke elastičnosti sta obe vrsti primerni za uporabo v izdelavi oblačil, ki morajo biti raztegljiva (**na primer** oprijemajoča oblačila, nogavice, spodnje perilo), iz voluminoznih prej pa pridobivajo tkanine mehkega otipa.

Teksturirane preje se **od neteksturirianih** (ravnih) filamentnih prej **razlikujejo** po prisotnosti posebno **značilnih zavojev, majhnih zank** in po **zmanjšani vzporedni usmerjenosti** prejinih filamentov.

Tarifna podštevilka 5402.42

Ta tar. številka **vključuje** preje, ki sestoje iz vlaken, katerih molekule so **delno usmerjene**. Te preje so lahko ravne in gladke, se **neposredno ne uporabljajo** v proizvodnji tkanin in jih je še treba obdelati z mikanjem ali z mikalnim teksturiranjem. Znane so tudi pod imenom **"POY".**

54.03 - PREJA IZ UMETNIH FILAMENTOV (RAZEN SUKANCA ZA ŠIVANJE), NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO, VKLJUČNO Z UMETNIMI MONOFILAMENTI ŠTEVILKE MANJ KOT 67 DECITEKSOV

5403.10 **- Preja velike trdnosti iz viskoznega rayona**

5403.20 **- Teksturirana preja**

- Druga preja, enojna:

5403.31 **- - iz viskoznega rayona, brez zavojev ali do 120 zavojev na meter**

5403.32 **- - iz viskoznega rayona z nad 120 zavoji na meter**

5403.33 **- - iz celuloznega acetata**

5403.39 **- - druga**

- Druga preja, dvojna, večnitna ali pramenska:

5403.42 **- - iz viskoznega rayona**

5403.42 **- - iz celuloznega acetata**

5403.49 **- - druga**

Komentar k tar. številki **54.02** se uporablja *mutatis mutandis* na izdelke iz te tariflne številke.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 5403.20

Glede opisa **teksturiranih prediv glej** komentar k tarifnim podštevilkam od **5402.31 do 5402.39.**

54.04 - SINTETIČNI MONOFILAMENTI, ŠTEVILKE 67 DECITEKSOV ALI VEČ, KATERIH NOBEN PREČNI PREREZ NE PRESEGA 1 MM; TRAKOVI IN PODOBNO (NPR. UMETNA SLAMA) IZ SINTETIČNIH TEKSTILNIH SUROVIN, VIDNE ŠIRINE DO 5 MM

5404.10 **- Monofilamenti**

5404.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Sintetične monofilamente.** Te filamente iztiskajo posamič. V to tar. številko se uvrščajo **le**, če so **številke 67 deciteksov ali več** in če dimenzija prečnega preseka **ne presega 1 mm.** Prečni prerez monofilamentov iz te tar. številke je lahko kakršnekoli konfiguracije, lahko pa jih pridobivajo ne le z ekstruzijo, temveč tudi z laminacijo in fuzijo.

(2) **Trakove in podobne izdelke iz sintetičnih tekstilnih materialov.** Trakovi iz te tar. številka so ravni in **široki do 5 mm,** proizvedeni z izstiskanjem, ali pa so izrezani iz širših trakov ali listov.

Pod pogojem, da njihova ***vidna širina*** (t.j. širina v prepognjenem, sploščenem, zbitem ali zavitem stanju) **ne presega 5 mm**, **vključuje** ta tar. številka tudi:

(i) **Trakove, prepognjene po dolžini.**

(ii) **Sploščene cevi, prepognjene ali neprepognjene po dolžini.**

(iii) **Trakove** in **izdelke, navedene pod (i) ali (ii), zbite ali zavite.**

V kolikor širina (ali vidna širina) **ni enotna** vzdolž celega izdelka, se izdelek uvršča, upoštevajoč **povprečno širino**.

Ta tar. številka **vključuje** tudi večnitne (dvojne) ali pramenske trakove ali podobne izdelke.

Vsi ti izdelki so **običajno zelo dolgi**, **vendar** ostanejo uvrščeni v tej tar. številki, če so razrezani na **krajše dolžine** ali pripravljeni za prodajo na drobno. Glede na svoje različne značilnosti se uporabljajo v proizvodnji ščetk, športnih loparjev, ribiške vrvice, kirurškega materiala za šivanje ran, tapetniških tekstilnih materialov, pasov, modnega blaga, pletenic itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) sintetičnih sterilnih monofilamentov **(tar. št. 30.06)**,

(b) sintetičnih monofilamentov kateregakoli prečnega prereza dimenzije ***preko 1 mm*** in trakov ali sploščenih cevi (vštevši trakove in sploščene cevi, prepognjene po dolžini), zbitih ali nezbitih (**na primer** umetna slama), vendar **pod pogojem**, da njihova vidna širina (v prepognjenem, sploščenem, zbitem ali zavitem stanju) ***presega 5 mm*** **(39. poglavje),**

(c) sintetičnih monofilamentov, numeracije ***manj kot 67 deciteksov***, iz **tar. št. 54.02,**

(d) trakov in podobnega iz **56. poglavja,**

(e) sintetičnih monofilamentov ***s trnki*** in drugih gotovih izdelkov v obliki na vrvico nabranih trnkov **(tar. št. 95.07)** in

(f) pripravljenih vozlov in povesem za izdelavo ščetk **(tar. št. 96.03)**.

54.05 - UMETNI MONOFILAMENTI, ŠTEVILKE 67 DECITEKSOV ALI VEČ, KATERIH DIMENZIJA PREČNEGA PREREZA NE PRESEGA 1 MM; TRAKOVI IN PODOBNO (NPR. UMETNA SLAMA) IZ UMETNIH TEKSTILNIH SUROVIN, VIDNE ŠIRINE DO 5 MM

Komentar k tar. številki **54.04** se *mutis mutandis* uporablja za izdelke iz te tar. številke.

54.06 - PREJA IZ UMETNIH ALI SINTETIČNIH FILAMENTOV (RAZEN SUKANCA ZA ŠIVANJE), PRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

5406.10 **- Preja iz sintetičnih filamentov**

5406.20 **- Preja iz umetnih filamentov**

Ta tar. številka **vključuje** prejo iz sintetičnih in umetnih filamentov (**razen sukanca**), če je pripravljena za prodajo na drobno, t.j. v oblikah in pogojih, opisanih v **delu (I) (B) (3)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI.**

54.07 - TKANINE IZ SINTETIČNIH FILAMENTOV, VKLJUČNO TKANINE IZ IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 54.04

5407.10 **- Tkanine iz preje velike trdnosti, iz najlona ali drugih poliamidov ali iz poliestra**

5407.20 **- Tkanine, dobljene iz trakov ali podobnih izdelkov**

5407.30 **- Tkanine, predvidene v 9. opombi v XI. oddelku**

- Druge tkanine, ki vsebujejo po masi 85 % ali več filamentov iz najlona ali drugih poliamidov:

5407.41 **- - nebeljene ali beljene**

5407.42 **- - barvane**

5407.43 **- - iz preje različnih barv**

5407.44 **- - tiskane**

- Druge tkanine, ki vsebujejo po masi 85 % ali več teksturiranih poliestrskih filamentov:

5407.51 **- - nebeljene ali beljene**

5407.52 **- - barvane**

5407.53 **- - iz raznobarvne preje**

5407.54 **- - tiskane**

- Druge tkanine, ki vsebujejo po masi 85 % ali več poliestrskih filamentov:

5407.61 **- - druge tkanine, ki vsebujejo po masi 85 % ali več neteksturiranih poliestrskih filamentov**

5407.69 **- - druge**

- Druge tkanine, ki vsebujejo po masi 85 % ali več sintetičnih filamentov:

5407.71 **- - nebeljene ali beljene**

5407.72 **- - barvane**

5407.73 **- - iz raznobarvne preje**

5407.74 **- tiskane**

- Druge tkanine, ki vsebujejo po masi pod 85 % sintetičnih filamentov, v mešanici pretežno z bombažem ali samo z bombažem:

5407.81 **- - nebeljene ali beljene**

5407.82 **- - barvane**

5407.83 **- - iz raznobarvne preje**

5407.84 **- - tiskane**

- Druge tkanine:

5407.91 **- - nebeljene ali beljene**

5407.92 **- - barvane**

5407.93 **- - iz raznobarvne preje**

5407.94 **- - tiskane**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine (opisane v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**), izdelane iz prej iz sintetičnih filamentov ali iz monofilamentov in trakov iz **tar. št. 54.04**. V to tar. številko spada veliko število tkanin za oblačila, perilo, materialov za zavese, tkanin za notranje opremljanje, za šotore, tkanin za padala itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) povojev, prepojenihih z zdravilnimi snovmi ali pripravljenih za prodajo na drobno **(tar. št. 30.05)**,

(b) tkanin iz sintetičnega monofilamenta dimienzije kateregakoli prečnega prereza ***preko 1 mm***, ali iz trakov ali podobnih izdelkov, vidne širine *preko 5 mm*, iz sintetičnih tekstilnih materialov **(tar. št. 46.01)**,

(c) tkanin iz sintetičnih rezanih vlaken **(tar. št. od 55.12 do 55.15),**

(d) kordastih tkanin za avtomobilske plašče iz **tar. št. 59.02** in

(e) tkanin za tehnične namene iz **tar. št. 59.11.**

54.08 - TKANINE IZ PREJE IZ UMETNIH FILAMENTOV, VKLJUČNO TKANINE, DOBLJENE IZ IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 54.05

5408.10 **- Tkanine iz preje velike trdnosti, iz viskoznega rajona**

- Druge tkanine, ki vsebujejo po masi 85 % ali več umetnih filamentov ali trakov ali podobnih izdelkov:

5408.21 **- - nebeljene ali beljene**

5408.22 **- - barvane**

5408.23 **- - iz raznobarvne preje**

5408.24 **- - tiskane**

- Druge tkanine:

5408.31 **- - nebeljene ali beljene**

5408.32 **- - barvane**

5408.33 **- - iz raznobarvne preje**

5408.34 **- - tiskane**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine (**opisane v delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI),** izdelane iz umetne filamentne preje ali iz monofilamentov ali trakov iz **tar. št. 54.05**. V to tar. številko spada **veliko število tkanin** za: oblačila, perilo, materialov za zavese, tkanin za notranje opremljanje, tkanin za šotore, za padala itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) povojev, prepojenih z zdravilnimi snovmi ali pripravljenih za prodajo na drobno **(tar. št. 30.05)**,

(b) tkanin iz sintetičnega monofilamenta dimenzije kateregakoli prečnega **prereza** ***preko 1 mm***, ali iz trakov ali podobnih izdelkov, vidne ***širine preko 5 mm,*** iz sintetičnih tekstilnih materialov **(tar. št. 46.01)**,

(c) tkanin iz sintetičnih rezanih vlaken **(tar. št. 55.16)**,

(d) kordastih tkanin za avtomobilske plašče iz **tar. št. 59.02** in

(e) tkanin za tehnične namene iz **tar. št. 59.11**.

55. POGLAVJE

UMETNA IN SINTETIČNA VLAKNA, REZANA

OPOMBA:

1. S **prameni** iz umetnih ali sintetičnih filamentov iz **tar. št. 55.01** in **55.02** so mišljeni proizvodi, sestavljeni iz vzporednih filamentov, ki so tako dolgi, kot je dolg pramen, in morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

   (a) dolžina pramena **presega 2 m**;

   (b) prameni morajo imeti **manj od petih zavojev** na meter;

   (c) številka posameznih filamentov mora biti **manjša od 67 deciteksov**;

   (d) samo za pramene iz sintetičnih filamentov: prameni **morajo biti vlečeni**, tj. da se ne morejo razvleči **več kot 100%** svoje dolžine;

   (e) skupna številka pramena mora biti **nad 20 000 deciteksov**.

   Prameni, dolgi **do 2 m,** se uvrščajo v **tar. št. 55.03 ali 55.04.**

SPLOŠNA DOLOČILA

Pri razvrščanju izdelkov v to poglavje je treba upoštevati splošna določila komentarja k oddelku XI.

To poglavje **vključuje** **umetna** in **sintetična** vlakna, opisana v splošnih določilih komentarja k **54. poglavju**, če so v obliki **rezanih** vlaken (t.j. prekinjenih - diskontinuiranih) ali iz nekaterih filamentnih pramen. To poglavje **vključuje** izdelke, ki izhajajo iz različnih faz obdelave teh vlaken ali pramen, vse do faze preje in tkanin. Poglavje **vključuje** še **mešanice** tekstilnih izdelkov, ki se uvrščajo kot izdelki iz umetnih ali sintetičnih vlaken, rezanih skladno z **Opombo 2 k oddelku XI.**

Rezana umetna ali **sintetična vlakna** običajno izdelujejo z iztiskavanjem skozi *spinerete* (šobe) z velim številom luknjic, včasih tudi z nekaj tisočimi. Filamenti iz velikega števila *spineret* se združujejo in tvorijo pramen. Tega lahko potem raztegujejo in režejo na krajše dolžine - takoj, ali pa šele po različnih postopkih, kot je pranje, beljenje, barvanje itd., ko je še v obliki pramena.

Dolžina, na katero običajno režejo vlakna, je med 25 in 180 mm in variira glede na vrsto umetnih ali sintetičnih vlaken, na vrsto preje, katero nameravajo proizvesti in glede na naravo katerihkoli tekstilnih vlaken, s katerimi se bodo zmešala.

Tudi **odpadki** (**vštevši** izčesek, odpadna preja in razvlaknjeni tekstilni material) iz umetnih ali sintetičnih filamentov ali iz rezanih vlaken ,se uvrščajo v **to poglavje.**

To poglavje **ne vključuje:**

(a) tekstilnih vlaken, katerih dolžina ***ne presega 5 mm*** (*flok*) iz **tar. št. 56.01,**

(b) azbesta iz **tar. št. 25.24** in izdelkov iz azbesta in drugih izdelkov iz **tar. številk 68.02 in 68.13**,

(c) ogljikovih vlaken in izdelkov iz njih iz **tar. št. 68.15** in

(d) steklenih vlaken in izdelkov iz njih iz **tar. št. 70.19**.

55.01 - PRAMENI IZ SINTETIČNIH FILAMENTOV

5501.10 **- Iz najlona ali drugih poliamidov**

5501.20 **- Iz poliestra**

5501.30 **- Akrilni ali modakrilni**

5501.90 **- Drugi**

Ta tar. številka **vključuje pramene iz sintetičnih filamentov**, opisane v splošnih določilih k temu poglavju - **vendar le,** v kolikor **izpolnjujejo naslednje pogoje:**

(A) da **dolžina pramena presega 2 m,**

(B) da so prameni **nevpredani** ali pa da je število ovojev **manjše od 5 zavojev na meter**,

(C) da je število posameznih filamentov **manjša od 67 deciteksov**,

(D) da morajo biti **prameni vlečeni**, t.j. da se **ne morejo** razvleči za več kot 100% svoje dolžine (velja samo za pramene iz sintetičnih vlaken) in

(E) da je skupno število pramena **več kot 20.000 deciteksov**.

Zahteva **pod (D)** ima namen zagotoviti, da je pramen v stanju za predelavo v rezana vlakna. Sintetični filamenti po iztisnjenju **niso dovolj usmerjeni** in jih je potrebno vleči oziroma raztegovati, da bi se njihove molekule usmerile in, da bi prameni dobili zahtevane lastnosti. **Vlečeni - raztegnjeni pramen** še zadrži nekaj svoje prožnosti, **vendar se** običajno strga pri raztegovanju, pri občutno manjši dolžini od 100% njegove dolžine. Na drugi strani pa **je moč nevlečeni** - neraztegnjeni pramen raztegniti, ne da bi se strgal, na **tri do štirikratno njegovo dolžino.**

Prameni iz te tar. številke se običajno uporabljajo v proizvodnji prej iz sintetičnih rezanih vlaken, **tako da:**

(1) **jih režejo v rezana vlakna** in nato predelajo v trakove, predprejo in prejo po postopkih, podobnih tistim, ki so v uporabi za bombaž ali volno, ali pa

(2) **jih predelajo v trakove** po postopku *"od pramena do topsa"* (**glej** komentar k **tar. št. 55.06**), nato pa v prejo.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) sestav iz sintetičnih filamentov, ki izpolnjujejo pogoje, navedene **pod (A), (B) in (C)** in skupne (zbirne) številke do **20.000 deciteksov**, ali katerekoli skupne številke v primeru ***nevlečenih*** filamentov **(tar. št. 54.02)**,

(b) sestav iz sintetičnih filamentov (vsak filament s številko 67 deciteksov ali večjo), nevpredenih ali vpredenih z manj kot 5 zavoji na meter, raztegnjenih ali neraztegnjenih in katerekoli skupne (zbirne) številke **(tar. št. 54.04)**, če dimenzija prečnega prereza posameznega filamenta ***presega 1 mm (*39. poglavje)** in

(c) pramen iz sintetičnih vlaken, ki izpolnjujejo predhodno navedene pogoje **pod (B) in (C),** ali pramen, ***dolgih do 2 m,*** raztegnjenih - vlečenih, ali pa neraztegnjenih in katerekoli skupne (zbirne) številke **(tar. št. 55.03)**.

55.02 - PRAMENI IZ UMETNIH FILAMENTOV

Razen za izjeme, navedene v **Opombi 1(d)** k temu poglavju, se komentar k tar. številki **55.01** uporablja *mutatis mutandis* za izdelke iz te tar. številke.

55.03 - SINTETIČNA VLAKNA, REZANA, NEMIKANA, NEČESANA IN NE DRUGAČE PRIPRAVLJENA ZA PREDENJE

5503.10 **- Iz najlona ali drugih poliamidov**

5503.20 **- Iz poliestra**

5503.30 **- Akrilna ali modakrilna**

5503.40 **- Iz polipropilena**

5503.90 **- Druga**

Vlakna iz te tar. številke izdelujejo na način, opisan v splošnih določilih komentarja k temu poglavju.

Rezana sintetična vlakna običajno pakirajo v bale. Vlakna so ponavadi **enako dolga**, po čemer se tudi **razlikujejo od** odpadnega materiala iz **tar. št. 55.05.**

Ta tar. številka **vključuje** tudi **pramene** iz sintetičnih filamentov, **dolgih do 2 m,** vendar **pod pogojem,** da je vsak filament številke, **manjše od 67 deciteksov.** Sintetični prameni iz filamentov, **daljši od 2 m,** so iz te tar. številke **izključeni** (**tar. št. 54.02** ali **55.01**).

Rezana sintetična vlakna, ki so vlečena, česana ali kako drugače pripravljena za predenje, so prav tako **izključena** iz te tar. številke **(tar. št. 55.06).**

55.04 - UMETNA VLAKNA, REZANA, NEMIKANA, NEČESANA IN NE DRUGAČE PRIPRAVLJENA ZA PREDENJE

5504.10 **- Iz viskoznega rajona**

5504.90 **- Druga**

Komentar k tar. številki **55.03** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tar. številke.

55.05 - ODPADKI (VKLJUČNO KRATKA VLAKNA, DOBLJENA PRI ČESANJU, ODPADKE IZ PREJE IN RAZVLAKNJENE TEKSTILNE ODPADKE) IZ UMETNIH ALI SINTETIČNIH VLAKEN

5505.10 **- Iz sintetičnih vlaken**

5505.20 **- Iz umetnih vlaken**

Ta tar. številka **vključuje** odpadke umetnih ali sintetičnih vlaken (filamentov in rezanih vlaken - **glej** splošna določila komentarja k **54. poglavju**), **vključuje pa:**

(1) **Odpadke vlaken (mehke odpadke),** kot so razmeroma **dolga vlakna**, dobljena kot odpadek med proizvodnjo ali predelavo filamentov, kratka vlakna, dobljena kot odpadek rezanih vlaken pri vlečenju, česanju in v drugih postopkih, ki predhodijo predenju (**na primer:** izčesek, majhni kosi pretrganih kopren - vlaknenih listov, trakov ali predpreje).

(2) **Odpadke preje (trde odpadke),** t.j. pretrgano, zvezano ali zapleteno prejo, ki se nabere med predenjem, dubliranjem, navijanjem, tkanjem, pletenjem itd.

(3) **Razvlaknjene tekstilne odpadke,** t.j. vlakna, dobljena z razvlaknjenjem krp ali preje v vlakna.

Ti odpadki se uvrščajo v to tar. številko, **ne glede na to,** ali so beljeni ali barvani, vendar pa **pod pogojem, da niso vlečeni, česani ali kako drugače pripravljeni** oziroma predelani za predenje.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) vate (**tar. št. 30.05** ali **56.01**),

(b) odpadke vlaken, ki so vlečeni, česani ali drugače pripravljeni oziroma predelani za predenje (**tar. št. 55.06** ali **55.07**),

(c) tekstilnega floka in prahu ter predilniškega *noppeja* (**tar. št. 56.01**) in

(d) novih ali uporabljenih krp **(63. poglavje)**.

55.06 - SINTETIČNA VLAKNA, REZANA, MIKANA, VLEČENA, ČESANA ALI DRUGAČE PRIPRAVLJENA ZA PREDENJE

5506.10 **- Iz najlona ali drugih poliamidov**

5506.20 **- Iz poliestra**

5506.30 **- Iz akrila ali modakrila**

5506.90 **- Druga**

Ta tar. številka **vključuje rezana** sintetična vlakna (vštevši odpadke rezanih sintetičnih vlaken ali filamentov), po mikanju, česanju ali drugi obdelavi za predenje.

Pri vlečenju rezanih vlaken in odpadkov le-te spustijo skozi stroje, ki jih bolj ali manj vzporedno razporedijo, jih nato izvržejo v obliki širokih tkiv ali kontur, katere običajno pretvorijo v trakove (snope vlaken, narahlo kombinirane in brez zavojev).

Pri česanju spustijo vlečen trak skozi druge stroje, ki vlakna skoraj popolnoma vzporedno razporedijo, v primeru odpadkov pa odstranijo krajša vlakna (*izčesek*). Česan trak običajno navijajo v klobčiče ali valjaste oblike, znane kot *"česanec"* (*"tops"*).

"Tops" izdelujejo tudi neposredno iz filamentnih pramen po postopku, imenovanem *"od pramena do topsa"*. Pramen spustijo skozi napravo, ki trga ali reže filamente (vlakna), ne da bi pri tem pokvarila njihovo kontinuiteto ali njihov vzporedni položaj. Operacijo lahko izvajajo **na primer** s spuščanjem pramena skozi valje, ki se različno hitro vrtijo in tako ustvarjajo napetost, ki trga filamente (vlakna); filamente (vlakna) lahko z neposrednim pritiskom trgajo tudi nazobčani valji, ali pa lahko pramen režejo diagonalno z noži v posebnem mehanizmu. V času, ko gre pramen skozi stroj, se razreže v trakove. S temi postopki se izognejo postopku rezanja pramenov v rezana vlakna in onemogočijo vlečenje, običajno pa tudi česanje.

Trakove, dobljene po postopkih vlečenja, česanja ali po postopku *"rezanja pramenov v rezana vlakna",* izvlečejo v predprejo, t.j. v tanjše snopiče vzporednih vlaken z rahlimi zavoji, ki se lahko vpredejo v prejo z eno operacijo.

Ta tar. številka **ne vključuje** vate (**tar. št. 30.05** ali **56.01**).

55.07 - UMETNA VLAKNA, REZANA, MIKANA, ČESANA ALI DRUGAČE PRIPRAVLJENA ZA PREDENJE

Komentar k tar. številki **55.06** se uporablja *mutatis mutandis* za izdelke iz te tar. številke.

55.08 - SUKANEC ZA ŠIVANJE IZ REZANIH UMETNIH ALI SINTETIČNIH VLAKEN, PRIPRAVLJEN ALI NEPRIPRAVLJEN ZA PRODAJO NA DROBNO

5508.10 **- Iz rezanih sintetičnih vlaken**

5508.20 **- Iz rezanih umetnih vlaken**

Ta tar. številka **vključuje** sukanec v oblikah in **pod pogoji**, opisanimi v **delu (I) (B) (4)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI.**

Vendar pa je sukanec iz te tar. številke **izključen,** v kolikor ustreza definiciji vrvi, vrvice itd. (**glej del (I) (B) (2)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**) (**tar. št. 56.07**).

Sukanec se v to tar. številko uvršča, **neglede na to**, ali je pripravljen za prodajo na drobno in ali je obdelan tako, kot je to navedeno v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI).**

55.09 - PREJA (RAZEN SUKANCA ZA ŠIVANJE) IZ REZANIH SINTETIČNIH VLAKEN, NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

- Ki vsebuje po masi 85 % ali več najlona ali drugih rezanih poliamidnih vlaken:

5509.11 **- - enojna preja**

5509.12 **- - dvojna, večnitna ali pramenska preja**

- Ki vsebuje po masi 85 % ali več rezanih poliestrskih vlaken:

5509.21 **- - enojna preja**

5509.22 **- - dvojna, večnitna ali pramenska preja**

- Ki vsebuje po masi 85 % ali več rezanih akrilnih ali modakrilnih vlaken:

5509.31 **- - enojna preja**

5509.32 **- - dvojna, večnitna ali pramenska preja**

- Druga preja, ki vsebuje po masi 85 % ali več drugih rezanih sintetičnih vlaken:

5509.41 **- - enojna preja**

5509.42 **- - dvojna, večnitna ali pramenska preja**

- Druga preja iz rezanih poliestrskih vlaken:

5509.51 **- - v mešanici pretežno ali samo z umetnimi rezanimi vlakni**

5509.52 **- - v mešanici samo z volno ali fino živalsko dlako**

5509.53 **- - v mešanici pretežno ali samo z bombažem**

5509.59 **- - druga**

- Druga preja iz rezanih akrilnih ali modakrilnih vlaken:

5509.61 **- - v mešanici pretežno ali samo z volno ali s fino živalsko dlako**

5509.62 **- - v mešanici pretežno ali samo z bombažem**

5509.69 **- - druga**

- Druga preja:

5509.91 **- - v mešanici pretežno ali samo z volno ali s fino živalsko dlako**

5509.92 **- - v mešanici pretežno ali samo z bombažem**

5509.99 **- - druga**

Ta tar. številka **vključuje** prejo (**razen** sukanca) - enonitno ali večnitno (dvojno) ali pramensko, dobljeno v vpredanjem predpreje iz rezanih sintetičnih vlaken iz **tar. št. 55.06**.

Vendar je preja iz rezanih sintetičnih vlaken, pripravljena za prodajo na drobno, iz te tar. številke **izključena (tar. št. 55.11),** prav tako ***tudi, če*** ustreza definiciji vrvi ali vrvice itd. **(tar. št. 56.07)** (**glej dele (I) (B) (2) ali (3)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**).

Ta tar. številka **vključuje** prejo, obdelano po postopkih, navedenih v **delu (I) (B) (1)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI.**

55.10 - PREJA (RAZEN SUKANCA ZA ŠIVANJE) IZ REZANIH UMETNIH VLAKEN, NEPRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

- Ki vsebuje po masi 85 % ali več rezanih umetnih vlaken:

5510.11 **- - enojna preja**

5511.12 **- - dvojna, večnitna ali pramenska preja**

5510.20 **- Druga preja, v mešanici pretežno ali samo z volno ali fino živalsko dlako**

5510.30 **- Druga preja, v mešanici pretežno ali samo z bombažem**

5510.90 **- Druga preja**

Komentar k tar. številki **55.09** se uporablja *mutatis mutandis* za izdelke iz te tar. številke.

55.11 - PREJA (RAZEN SUKANCA ZA ŠIVANJE) IZ REZANIH UMETNIH ALI SINTETIČNIH VLAKEN, PRIPRAVLJENA ZA PRODAJO NA DROBNO

5511.10 **- Iz rezanih sintetičnih vlaken, ki vsebuje po masi 85 % ali več teh vlaken**

5511.20 **- Iz rezanih sintetičnih vlaken, ki vsebujejo po masi pod 85 % teh vlaken**

5511.30 **- Iz rezanih umetnih vlaken**

Ta tar. številka **vključuje** predivo (**razen** sukanca) iz umetnih ali sintetičnih rezanih vlaken, če je pripravljeno za prodajo na drobno, t.j. v oblikah in **pod pogoji**, navedenimi v **delu (I) (B) (3)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI.**

55.12 - TKANINE, KI VSEBUJEJO PO MASI 85 % ALI VEČ REZANIH SINTETIČNIH TKANIN

- Ki vsebujejo po masi 85 % ali več rezanih poliestrskih vlaken:

5512.11 **- - nebeljene ali beljene**

5512.19 **- - druge**

- Ki vsebujejo po masi 85 % ali več rezanih akrilnih ali modakrilnih vlaken:

5512.21 **- - nebeljene ali beljene**

5512.29 **- - druge**

- Druge:

5512.91 **- - nebeljene ali beljene**

5512.99 **- - druge**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine (**opisane v delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI),** ki vsebujejo **85 mas.% ali več sintetičnih rezanih vlaken.** Mednje spada veliko število raznovrstnih materialov za oblačila, zavese in druge materiale za notranje opremljanje ter materiale za prte, odeje, brisače itd.

Povoji, prepojeni z zdravilnimi snovmi, ali pripravljeni za prodajo na drobno, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 30.05**).

55.13 - TKANINE IZ REZANIH SINTETIČNIH VLAKEN, KI VSEBUJEJO PO MASI POD 85 % TEH VLAKEN, V MEŠANICI PRETEŽNO ALI SAMO Z BOMBAŽEM, MASE DO VKLJUČNO 170 g/m^2

- Nebeljene ali beljene:

5513.11 **- - iz rezanih poliestrskih vlaken v platnovi vezavi**

5513.12 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper iz rezanih poliestrskih vlaken**

5513.13 **- - druge tkanine iz rezanih poliestrskih vlaken**

5513.19 **- - druge tkanine**

- Barvane:

5513.21 **- - iz rezanih poliestrskih vlaken v platnovi vezavi**

5513.22 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper iz rezanih poliestrskih vlaken**

5513.23 **- - druge tkanine iz rezanih poliestrskih vlaken**

5513.29 **- - druge tkanine**

- Iz preje različnih barv:

5513.31 **- - iz rezanih poliestrskih vlaken v platnovi vezavi**

5513.32 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper iz rezanih poliestrskih vlaken**

5513.33 **- - druge tkanine iz rezanih poliestrskih vlaken**

5513.39 **- - druge tkanine**

- Tiskane:

5513.41 **- - iz rezanih poliestrskih vlaken v platnovi vezavi**

5513.42 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.43 **- - druge tkanine iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.49 **- - druge tkanine**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine, definirane **v delu (I) (C)** splošnih določil komentarja **k oddelku XI.**

Te tkanine se uvrščajo v to tar. številko **pod pogojem,** da se uvrščajo kot tkanine iz rezanih sintetičnih vlaken, skladno z **Opombo 2 k oddelku XI** (**glej** tudi **del (I) (A)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**), in v kolikor **izpolnjujejo naslednje pogoje**:

(a) da **vsebujejo manj kot 85 mas.% rezanih sintetičnih vlaken,**

(b) da **so pomešane pretežno ali samo z bombažem in**

(c) da **njihova masa ne presega 170 g/m2**

Povoji, namočeni v zdravilne snovi, ali pripravljeni za prodajo na drobno, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 30.05).**

55.14 - TKANINE IZ REZANIH SINTETIČNIH VLAKEN, KI VSEBUJEJO PO MASI POD 85 % TEH VLAKEN V MEŠANICI PRETEŽNO ALI SAMO Z BOMBAŽEM, MASE NAD 170 g/m^2

- Nebeljene ali beljene:

5514.11 **- - iz rezanih poliestrskih vlaken v platnovi vezavi**

5514.12 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.13 **- - druge tkanine iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.19 **- - druge tkanine**

- Barvane:

5514.21 **- - iz rezanih poliestrskih vlaken v platnovi vezavi**

5514.22 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.23 **- - druge tkanine iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.29 **- - druge tkanine**

- Iz raznobarvne preje:

5514.31 **- - iz rezanih poliestrskih vlaken v platnovi vezavi**

5514.32 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.33 **- - druge tkanine iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.39 **- - druge tkanine**

- Tiskane:

5514.41 **- - iz rezanih poliestrskih vlaken v platnovi vezavi**

5514.42 **- - trinitni ali štirinitni keper, vključno križni keper iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.43 **- - druge tkanine iz rezanih poliestrskih vlaken**

5514.49 **- - druge tkanine**

Komentar k tar. številki **55.13** se uporablja *mutatis mutandis* za izdelke iz te tar. številke**.**

55.15 - DRUGE TKANINE IZ REZANIH SINTETIČNIH VLAKEN

- Iz rezanih poliestrskih vlaken:

5515.11 **- - v mešanici pretežno ali samo z rezanimi vlakni iz viskoznega rayona**

5515.12 **- - v mešanici pretežno ali samo z umetnimi ali sintetičnimi filamenti**

5515.13 **- - v mešanici pretežno ali samo z volno ali fino živalsko dlako**

5515.19 **- - druge**

- Iz rezanih akrilnih ali modakrilnih vlaken:

5515.21 **- - v mešanici pretežno ali samo z umetnimi ali sintetičnimi filamenti**

5515.22 **- - v mešanici pretežno ali samo z volno ali fino živalsko dlako**

5515.29 **- - druge**

- Druge tkanine:

5515.91 **- - v mešanici pretežno ali samo z umetnimi ali sintetičnimi filamenti**

5515.92 **- - v mešanici pretežno ali samo z volno ali fino živalsko dlako**

5515.99 **- - druge**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine, definirane v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI,** izdelane iz preje iz rezanih sintetičnih vlaken. **Vendar pa je** potrebno poudariti, da **vključuje le** tkanine iz mešanih vlaken, definirane v **Opombi 2 k oddelku XI**, **razen** tkanin iz prejšnje tar. številke tega poglavja ali tistih, ki se uvrščajo v drugi del tega oddelka (običajno v **58.** in **59. poglavje**).

Povoji, prepojeni z zdravilnimi snovmi, ali pripravljeni za prodajo na drobno, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 30.05).**

55.16 - TKANINE IZ REZANIH UMETNIH VLAKEN

- Ki vsebujejo po masi 85 % ali več rezanih umetnih vlaken:

5516.11 **- - nebeljene ali beljene**

5516.12 **- - barvane**

5516.13 **- - iz raznobarvne preje**

5516.14 **- - tiskane**

- Ki vsebujejo po masi pod 85 % rezanih umetnih vlaken v mešanici pretežno ali samo z umetnimi ali sintetičnimi filamenti:

5516.21 **- - nebeljene ali beljene**

5516.22 **- - barvane**

5516.23 **- - iz raznobarvne preje**

5516.24 **- - tiskane**

- Ki vsebujejo po masi pod 85 % rezanih umetnih vlaken v mešanici pretežno ali samo z volno ali fino živalsko dlako:

5516.31 **- - nebeljene ali beljene**

5516.32 **- - barvane**

5516.33 **- - iz raznobarvne preje**

5516.34 **- - tiskane**

- Ki vsebujejo po masi pod 85 % rezanih umetnih vlaken v mešanici pretežno ali samo z bombažem:

5516.41 **- - nebeljene ali beljene**

5516.42 **- - barvane**

5516.43 **- - iz preje različnih barv**

5516.44 **- tiskane**

- Druge:

5516.91 **- - nebeljene ali beljene**

5516.92 **- - barvane**

5516.93 **- - iz preje različnih barv**

5516.94 **- - tiskane**

Ta tar. številka **vključuje** tkanine (definirane v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI),** izdelane iz preje iz rezanih umetnih vlaken. Mednje spada veliko število različnih materialov za oblačila, zavese in druge materiale za notranje opremljanje, materiale za prte, odeje, brisače itd.

Povoji, prepojeni z zdravilnimi snovmi, ali pripravljeni za prodajo na drobno, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 30.05).**

56. POGLAVJE

VATA, KLOBUČEVINA IN NETKANI MATERIAL; SPECIALNE PREJE; VRVI, MOTVOZI, KONOPCI IN PRAMENI TER PROIZVODI IZ NJIH

OPOMBE:

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) vata, klobučevina, netkani materiali, impregnirani, prevlečeni ali prekriti s snovmi ali preparati, pri katerih je tekstilni material samo nosilni medij (**npr.:** parfumerijski ali kozmetični proizvodi iz **33. poglavja,** mila in detergenti iz **tar. št. 34.01,** politure, kreme ali podobni preparati iz **tar. št. 34.05**, mehčalci za tkanine iz **tar. št. 38.09**),

   (b) tekstilni izdelki iz **tar. št. 58.11**,

   (c) naravni in umetni abrazivni material v prahu ali v zrnu na podlagi iz klobučevine (filca) ali netkanega tekstila **(tar. št. 68.05),**

   (d) aglomerirana ali rekonstruirana sljuda na podlagi iz klobučevine ali netkanega materiala **(tar. št. 68.14)** in

   (e) kovinska folija na podlagi iz klobučevine (filca) ali netkanih materialov **(XV. oddelek)**.

2. Z izrazom "**klobučevina**" je mišljena tudi iglana klobučevina ter snovi, ki so sestavljene iz koprene tekstilnih vlaken, katerih kohezija je povečana s prepletom vlaken iz koprene (stich-bonded postopek), pri čemer so uporabljena vlakna iz same koprene.

3. Tar.št. 56.02 in 56.03 obsegata klobučevino in netkane materiale, **impregnirane, prevlečene, prekrite ali laminirane s plastično maso, kavčukom ali gumo**, ne glede na naravo samega materiala (kompaktne ali celičaste strukture).

   Tar.št. 56.03 obsega tudi netkane materiale, pri katerih je vezivo plastična masa, kavčuk ali guma.

   Tar.št. 56.02 in 56.03 pa **ne obsegata**:

   (a) **klobučevine**, impregnirane, prevlečene, prekrite ali laminirane s plastično maso, gumo ali kavčukom, ki vsebuje po **masi 50% ali manj tekstilnega materiala ali klobučevine, popolnoma obložene** s plastično maso, kavčukom ali gumo (**39. ali 40. poglavje**);

   (b) **netkanih materialov**, bodisi da so v celoti obloženi s plastično maso, kavčukom ali gumo ali **povsem prevlečeni ali z obeh strani prekriti** s takimi materiali, če se prevlečenost ali prekritost lahko vidi s prostim očesom, pri čemer se ne upošteva katera koli nastala sprememba barve (**39. in 40. poglavje**);

   (c) **plošč, listov in trakov iz celičaste plastične mase, kavčuka ali gume**, kombiniranih s klobučevino ali netkanim materialom, kjer je **tekstilni** material prisoten **samo zaradi ojačevanja** (**39. in 40. poglavje**).

4. Tar.št. 56.04 **ne obsega** tekstilne preje, trakov ipd. iz tar.št. 54.04 in 54.05, pri katerih impregnacije, prevlečenosti ali prekritosti **ni mogoče videti s prostim očesom** (običajno poglavja **50 do 55**); pri tej določbi ni treba upoštevati kakršne koli nastale spremembe barve.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** določeno število tekstilnih izdelkov posebnega značaja, kot **na primer:** vato, klobučevina (filc), netkani tekstil, vrvarijo in nekatero blago iz teh materialov.

56.01 - VATA IZ TEKSTILNIH MATERIALOV IN IZDELKI IZ VATE; TEKSTILNA VLAKNA, DOLGA DO 5 MM (KOSMIČI); PRAH IN NOPKI - VLAKNATI VOZLIČKI

56.10 **- Damski vložki in tamponi, serviete in otroške plenice ter podobni sanitarni proizvodi iz vate**

- Vata; drugi proizvodi iz vate:

5601.21 **- - bombažni**

5601.22 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

5601.29 **- - drugi**

5601.30 **- Tekstilni kosmiči, prah in nopki**

(A) VATA IZ TEKSTILNIH MATERIALOV IN IZDELKI IZ VATE

Vata, o kateri je govora, izdelujejo iz nekaj mikanih ali pihanih plasti vlaken, položijo eno na drugo, jih nato zbijejo in s tem povečajo njihovo kohezijo. Z istim namenom jo včasih točkasto utrdijo, včasih pa točkasto utrjevanje (*fiksiranje*) služi tudi temu, da vato na ta način pritrdijo na podlago iz tkanih ali drugih tekstilnih materialov.

Vata ima obliko upogljivega gobastega lista velike prostornine in enakomerne debeline. Vlakna v njem **so lahko ločljiva**. Običajno jo izdelujejo iz bombažnih vlaken (vpojna in druga bombažna vata) ali iz rezanih umetnih vlaken. **Vata slabše kvalitete**, ki je izdelana iz odpadkov od mikanja, trganja ali razvlaknjenja, običajno vsebuje večji odstotek nopa ali predivnih odpadkov.

Vata se uvršča v to številko, **neglede** na to, ali je beljena, barvana ali tiskana. Ta tar. številka **vključuje** tudi vato, po kateri so razpršene majhne količine lepljivih snovi, ki zboljšujejo kohezijo površinskih vlaken. **Za razliko od netkanega materiala,** so vlakna notranjih plasti vate lahko ločljiva ena od **druge.**

Vendar je treba poudariti, da se vata, obdelana z lepljivimi snovmi, pri kateri pa so ***lepljive snovi prodrle v notranje sloje***, uvršča kot netkani material v **tar. št. 56.03** - tudi, če so notranja vlakna lahko ločljiva eden od drugega.

Vata, pritrjena na notranjo ali zunanjo tekstilno podlago z redkim iglanjem, kot tudi vata, prekrita z ene ali z obeh strani s papirjem, tekstilnim ali drugim materialom (s šivanjem ali lepljenjem) se prav tako uvršča v to tar. številko, vendar **pod pogojem,** da ohranja bistveni značaj vate in, da ni izdelek iz **tar. št. 58.11.**

Vato uporabljajo za polnjenje (**na primer:** pri izdelavi ramenskih podložnikov, za *"vatiranje oblačil",* za blazinice za draguljarske škatle itd., za oblazinjevanje, pa tudi v strojih za likanje s stiskanjem). Uporabljajo jo tudi za pakiranje ali za sanitarno rabo.

Ta tar. številka **vključuje** tudi vato v metraži, vato, narezano na določene dolžine, kot tudi predmete iz vate, **razen** predmetov, ki so bolj specifično zajeti v drugih tarifnih številkah Nomenklature (**glej** nadaljnje izključitve).

Izdelki iz vate, ki se uvrščajo v to tar. številko, **vključujejo:**

(1) **Razne proizvode iz vate**, ki služijo kot tesnila za okna, vrata in podobno in, ki sestoje iz zvitkov vate, ki je spiralno ovita s prejo. Vendar ta tar. številka **izključuje** tovrstne predmete, ki so povsem prekriti s tekstilnim materialom **(tar. št. 63.07).**

(2) **Sanitarno vato** in tampone, plenice in vložke za dojenčke in podobne sanitarne izdelke iz vate, z ovojem iz mrežaste pletenine ali tkanine ali brez njega.

(3) **Izdelke iz vate**, ki se uporabljajo **za dekoracijo**, **razen tistih** izdelkov, ki imajo značaj izdelkov iz **95. poglavja.**

Iz te tar. številke so **izključeni:**

(a) vata ali izdelki iz vate, impregnirani, premazani ali prevlečeni s farmacevtskimi snovmi, ali pripravljeni v pakiranjih za prodajo na drobno, za medicinske, kirurške, zobarske ali veterinarske namene **(tar. št. 30.05),**

(b) vata, impregnirana, premazana, prevlečena ali prekrita s snovmi ali preparati (**na primer:** s parfumerijskimi ali s kozmetičnimi izdelki) **(33. poglavje),** z mili ali z detergenti **(tar. št. 34.01)**, s polirnimi sredstvi, s kremami in s podobnimi preparati **(tar. št. 34.05),** z mehčalci za tkanine **(tar. št. 38.09)**, kjer je tekstilni material samo nosilni medij,

(c) celulozna vata in izdelki iz nje (pretežno **48. poglavje**),

(d) mikani bombaž v obliki zvitka, ki ga uporabljajo frizerji, **na primer** *"brivska"* vata **(tar. št. 52.03)**,

(e) prešiti tekstilni izdelki v metraži, ki sestoje iz ene ali več plasti tekstilnih materialov, spojenih s polnilom s prešitjem ali kako drugače, **razen** vezenin iz tar. št. 58.10 **(tar. št. 58.11)**,

(f) blazinice in podstavki za oblačila (**tar. št. 61.17** ali **62.17**),

(g) umetno cvetje, listje ter sadeži in njihovi deli **(tar. št. 67.02)**,

(h) lasulje, lažne brade in drugi izdelki iz **tar. št. 67.04** in

(ij) karnevalski predmeti, predmeti za razvedrilo in okrasitev jelk, kot tudi drugi izdelki iz **95. poglavja** (**na primer** lasulje za lutke).

(B) TEKSTILNA VLAKNA, KATERIH DOLŽINA NE PRESEGA 5 MM (*FLOK*) IN TEKSTILNI PRAH

"Tekstilni flok" sestoji iz tekstilnih vlaken, katerih dolžina **ne presega 5 mm** (iz svile, bombaža, umetnih ali sintetičnih vlaken itd.). Pridobivajo ga kot odpadek med raznimi dodelavnimi opravili, posebno med striženjem žameta. Izdelujejo ga tudi **z rezanjem tekstilnega pramena** ali **vlaken. Tekstilni prah** pridobivajo kot odpadek, lahko pa tudi z mletjem tekstilnih vlaken v prah. Tekstilni flok in prah spadata v to tar. številko **tudi, če sta** beljena ali barvana ali če sta umetno nakodrana.

Ti izdelki se uporabljajo za zelo različne namene (**na primer:** za mešanje z drugimi vlakni, za pridobivanje preje za izdelavo imitacije semišnega usnja, za prevlekanje, premazovanje ali dekoriranje zidnih tapet iz papirja, pa tudi kot osnova za ličilni puder ali *"šminko" "make-up").*

Vendar pa je iz te tar. številke **izključen** parfumiran tekstilni flok **(tar. št. 33.07)**.

Floka iz te tar. številke **ne gre enačiti** s flokom, izdelanim iz krp, ki se uporablja **kot polnilo** za vzglavnike, posteljnino itd. Tak flok se uvršča v ustrezno tar. številko pod *"odpadki"* iz **poglavij št. 50 do 55.**

(C) NOPKI - VLAKNATI VOZLIČKI

To so **majhne žogice** okroglih, pravilnih oblik (včasih nekoliko podolgovate) iz svile, volne, bombaža, rezanih umetnih ali sintetičnih vlaken itd. Običajno jih pridobivajo z valjanjem efektnih prej, kot je **na primer** preja za izdelavo tkanin, ki imitirajo ročno delane tkanine.

56.02 - KLOBUČEVINA, VKLJUČNO Z IMPREGNIRANO, PREVLEČENO ALI LAMINIRANO

5602.10 **- Iglana klobučevina in tkanine, koprenaste vlaknovine ("stich-bonded")**

- Druga klobučevina, neimpregnirana, neprevlečena, neprekrita ali nelaminirana:

5602.21 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

5602.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

5602.90 **- Drugo**

Klobučevino (filc) najpogosteje pridobivajo s polaganjem plasti tekstilnih vlaken eno na drugo (ti listi so običajno takšni, kot so izdelani z mikanjem ali pihanjem), katere nato **izpostavijo visokemu pritisku**, jih vtirajo in udarjajo. To povzroča medsebojno prepretanje vlaken, rezultat tega pa so listi enake debeline, ki so bolj kompaktni in težje razpadejo kot vata in so **povsem drugačni** od filcanih tkanin (ponavadi **poglavja od št. 50 do 55**).

Klobučevino (filc) **običajno** izdelujejo iz **vate** ali iz **drugih živalskih dlak,** ali pa iz mešanice teh vlaken z drugimi naravnimi vlakni (**na primer** z rastlinskimi vlakni, s konjsko žimo) ali z umetnimi ali sintetičnimi vlakni.

Uporabljajo jo: v proizvodnji oblačil, klobukov, podplatov za obutev, za klavirska kladivca, predmete za notranjo opremljanje, modne izdelke itd., za razne tehnične namene, kot tudi za materiale za toplotno in zvočno izolacijo itd.

Ta tar. številka **vključuje** tudi **iglani klobučevino** (filc), katerega pridobivajo:

(1) **z iglanjem listov ali trakov** iz rezanih tekstilnih vlaken (naravnih ali umetnih), **brez** tekstilne podlage s profiliranimi iglami, ali pa

(2) z iglanjem takšnih tekstilnih vlaken **skozi tekstilno podlago** ali skozi podlago iz drugega materiala, ki je skoraj povsem prekrita s tem materialom.

Tehnika iglanja omogoča pridobivanje klobučevine (filca) iz rastlinskih vlaken, **ki nimajo** lastnosti filcanja (**na primer** juta), ali pa iz umetnih ali sintetičnih vlaken.

Iglane koprene iz rezanih vlaken, pri katerih je iglanje metoda, ki dopolnjuje druge vrste vezave, pa tudi iglane koprene iz filamentov, štejejo za netkane materiale (**tar. št. 56.03**).

Ta tar. številka **vključuje** tudi **iglane tkanine** ***("stitch-bonded"),*** katerih značilnost je, da sestoje iz spleta tekstilnih vlaken, katerih kohezija je bila povečana s pobiranjem vlaken iz spleta samega, in ne s sredstvni tekstilnih vlaken. Vlakna teh tkanin so z iglami povlečena skozi splet in tako **na površini** tvorijo **vrste iglinih vbodov**. Nekatere med temi tkaninami lahko imajo **lasasto** (rezano ali nerezano) površino in **so lahko** ojačene z osnovo iz tekstilnega ali drugih materialov. Postopek iglanja je opisan v splošnih določilih **k 60. poglavju.**

Razen klobučevine (filca), ki je bolj specifično zajet v drugih tar. številkah te Nomenklature, **vključuje** ta tar. številka klobučevino (filc) v metraži, narezano na določene dolžine ali samo izrezano v pravokotno (vštevši kvadratno) obliko iz večjih kosov, ne da bi bila nadalje obdelana (**na primer** nekatere krpe za prah in pregrinjala) - tudi, kadar jo dobavljajo prepognjeno ali pripravljeno v pakiranjih (**na primer** za prodajo na drobno).

Klobučevina (filc) je lahko barvana, tiskana, impregnirana, premazana, prekrita, laminirana, prevlečena ali ojačena (**na primer** s tekstilnimi nitmi ali z žico). Lahko je prekrita (z ene ali z obeh strani) s papirjem, lepenko, s tekstilnimi materiali itd. (**na primer** s šivanjem ali lepljenjem), vendar **pod pogojem,** da daje izdelku bistveno lastnost klobučevina (filc).

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** naslednjih izdelkov, ki se uvrščajo **v 39. ali 40. poglavje:**

(a) klobučevino (filc), impregnirano, premazano, prevlečeno, prekrito ali laminirano s plastično maso, z gumo ali s kavčukom, če vsebuje **5o mas.% ali manj tekstilnega** materiala ali klobučevine (filca), kadar je povsem obložena s plastično maso, s kavčukom ali z gumo **(39. ali 40. poglavje)** in

(b) plošč, folij ali trakov iz celularnih plastičnih mas ali celularne gume, ki so kombinirani s filcem in je tekstilni material prisoten **le zaradi ojačitve** (**glej Splošni komentar k 39. poglavju**, odstavek z naslovom ***"kombinacije plastičnih mas in tekstila"*** in komentar **k tar. številki 40.08, točko** (**A**).

Ta tar. številka **vključuje klobučevino (filc) za strehe,** proizvedeno z običajnim postopkom filcanja in naknadno impregnirano s katranom ali s podobnimi snovmi.

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) klobučevino (filc), impregnirano, premazano, prevlečeno ali prekrito s snovmi ali preparati (**na primer** s parfumerijskimi ali s kozmetičnimi izdelki) **(33. poglavje),** z mili ali z detergenti **(tar. št. 34.01)**, s polirnimi sredstvi, kremami in s podobnimi preparati **(tar. št. 34.05)** ali z mehčalci za tkanine **(tar. št. 38.09)**, kjer je tekstilni material samo nosilni medij.

(b) sedlarska pregrinjala in podstavke **(tar. št. 42.01),**

(c) tepihe in druga talna prekrivala iz klobučevine (filca) iz **57. poglavja**,

(d) taftiran klobučevina (filc) iz **tar. št. 58.02**,

(e) vezena klobučevina (filc) v metraži, v trakovih ali v motivih **(tar. št. 58.10)**,

(f) prešite tekstilne izdelke v metraži, ki sestoje iz ene ali več plasti tekstilnih materialov, spojenih s prešitjem ali kako drugače ali s polnilom, **razen** vezenin iz **tar. št. 58.10 (tar. št. 58.11)**,

(g) talna prekrivala na podlagi iz klobučevine (filca), premazani, prevlečeni ali prekriti, vštevši narezane v določene oblike **(tar. št. 59.04),**

(h) klobučevino(filc), premazano, prevlečeno, prekrito ali laminirano s kavčukom ali z gumo, usnjem ali z drugimi materiali, ki se uporabljajo za prevlekanje kard, pa tudi druge podobne tekstilne materiale, ki se uporabljajo za tehnične namene **(tar. št. 59.11)**

(ij) klobučevino (filc), prekrito z abrazivnim prahom ali zrni **(tar. št. 68.05)** ali z aglomerirano ali rekonstruirano sljudo **(tar. št. 68.14),**

(k) gradbene plošče, izdelane iz nekaj plasti tekstilnih vlaken, povsem obložene z bitumnom ali s podobnimi snovmi **(tar. št. 68.07)** in

(l) kovinsko folijo na podlagi iz klobučevine (filca) **(Oddelek XV).**

56.03 - NETKANI TEKSTIL, VKLJUČNO IMPREGNIRAN, PREVLEČEN, PREKRIT ALI LAMINIRAN

- Iz umetnih ali sintetičnih filamentov:

5603.11 **- - z maso 25 g/m^2 ali manj**

5603.12 **- - z maso nad 25 g/m^2 do vključno 70 g/m^2**

5603.13 **- - z maso nad 70 g/m^2 do vključno 150 g/m^2**

5603.14 **- - z maso nad 150 g/m^2**

- Drug:

5603.91 **- - z maso 25 g/m^2 ali manj**

5603.92 **- - z maso nad 25 g/m^2 do vključno 70 g/m^2**

5603.93 **- - z maso nad 70 g/m^2 do vključno 150 g/m^2**

5603.94 **- - z maso nad 150 g/m^2**

Netkani tekstil sestoji iz listov ali trakov pretežno tekstilnih vlaken, usmerjenih pravilno ali brez reda, ki so med seboj povezani. Ta vlakna so lahko naravnega, umetnega ali sintetičnega izvora. Lahko so rezana vlakna (naravna, umetna ali sintetična), umetni ali sintetični filamenti, ali pa so formirana *"in situ"*.

Netkani tekstil lahko izdelujejo na različne načine, običajno pa je njegovo proizvodnjo moč razdeliti v **tri faze**: **oblikovanje koprene, vezava** in **dodelava.**

I. **Oblikovanje koprene**

Obstajajo **4 osnovni postopki oblikovanja koprene**:

(a) **z mikanjem ali pnevmatsko** (pod pritiskom), z namenom oblikovati liste. Ta vlakna so lahko vzporedna, usmerjena navzkrižno ali brez reda **(suhi postopek**),

(b) **z ekstruzijo filamentov**, usmerjenih v isto smer, ohlajenih in vstavljenih neposredno v kopreno, ali pa z ekstruzijo koaguliranih filamentov, ohlajenih in položenih neposredno v koprensko obliko (**postopek izvlekanja**),

(c) **s suspendiranjem** in **dispergiranjem** (razprševanjem) vlaken v vodi, z vsedanjem nastalega mulja na žičnatem situ ter z oblikovanjem koprene z odvzemom vode **(mokri postopek)** in

(d) **z raznimi specializiranimi tehnologijami**, v katerih postopki (proizvodnja vlaken, oblikovanje koprene in običajno vezenje) vzporedno **(postopek *"in situ"*).**

II. **Vezava.**

Ko je izoblikovana koprena, so vlakna spojena po vsej debelini in širini koprene (**kontinualni postopek**), ali pa na posameznih točkah ali mestih (**diskontinualni postopek**).

Vezavo lahko razdelimo v **3 vrste:**

(a) **Kemična vezava,** pri kateri so vlakna spojena z vezivi. To izvedejo z impregnacijo z lepljivim vezivom, kot so *kavčuk, guma, škrob, lepilo ali plastične mase* v raztopini ali emulziji, v toplem postopku pa s plastičnimi masami v prahu, s pomočjo topila itd. Za kemično vezavo lahko služijo **tudi vezivna vlakna**.

(b) **Termična vezava,** pri kateri spojijo vlakna z izpostavljanjem toplotnemu (ali *ultrazvočnemu*) postopku tako, da spustijo koprene skozi peči ali med ogrete valje (**površinska vezava**), ali pa preko ogretih reliefnih kalenderjev (**točkasta vezava**). Za toplotno vezavo lahko služijo **tudi vezivna vlakna**.

(c) **Mehanska vezava,** pri kateri kopreno ojačijo **s fizikalnim zapletanjem** vlaken, iz katerih je izdelana. To dosežejo z zrakom pod pritiskom ali s pomočjo vodnega curka. Na enak način lahko dosežejo iglanje, vendar ne s prepletanjem vlaken iz koprene (*stitch-bonding*). **Vendar** pa se iglani izdelki, ki štejejo za netkane materiale, **omejujejo na:**

- ***kopreno, izdelano iz filamentov*** in
- ***kopreno iz rezanih vlaken, pri katerih predstavlja iglanje dopolnilni postopek drugim vrstam vezave.***

Ti postopki so pogosto **lahko tudi kombinirani**.

III. **Dodelava.**

Netkani tekstil je lahko: *barvan, tiskan, impregniran, premazan, prevlečen, prekrit* ali *laminiran*. Netkani tekstil, **prekrit z ene ali z obeh strani** (gumiran, našit ali prekrit kako drugače) s tek-

stilno tkanino ali z listi iz kakršnegakoli materiala, se v to tar. številko **uvršča le,** v kolikor njegov bistveni značaj izhaja iz netkanega tekstila.

Ta tar. številka med drugim **vključuje** tudi **lepljivi trak,** ki sestoji iz netkanega tekstila, **ki je premazan** z lepilom iz kavčuka, gume, plastičnih mas ali z mešanico teh materialov.

Ta tar. številka **vključuje** tudi nekatere (***"strešne klobučevine"*** **(filce)**, v katerih so tekstilna vlakna, aglomerirana s pomočjo katrana ali podobnih materialov, ter nekatere izdelke (kot **na primer** ***"bitumizirana klobučevina")*** dobljene na enak način, ki pa vsebujejo majhno količino zdrobljene **plute.**

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** naslednjih izdelkov, ki spadajo v **39.** ali **40. poglavje:**

(a) netkane materiale, ki so ali **povsem obloženi** s plastično maso ali z gumo, ali pa povsem prevlečeni z obeh strani s takimi materiali - **pod pogojem**, da je moč **prevleko** ali prekritje opaziti s prostim očesom, pri čemer se **ne upošteva** samo sprememba barve in

(b) plošč, folij ali trakov iz celularnih plastičnih mas ali celularne gume, ki so kombinirani z netkanimi materiali in je tekstilni material prisoten **le zaradi ojačitve** (**glej** Splošni komentar k 39.poglavju, odstavek z naslovom ***"Kombinacije plastičnih mas in tekstila"*** in komentnar k **tar. številki 40.08, točko A).**

*
* *

Netkani materiali se med seboj razlikujejo po debelini in vidnih značilnostih (upogljivost, prožnost, odpornost proti trganju, vpojnost, stabilnost itd.), po načinu proizvodnje ali vezave, po gostoti vlaken ali filamentov ter po številu kopren. Nekateri netkani tekstilni materiali **dajejo videz papirja, lepenke**, **celulozne vate, semišnega usnja** ali pa **vate** iz **tar. št. 56.01.**

Od papirja, lepenke in celulozne vate jih je moč ločevati po tem, da njihova tekstilna vlakna med proizvodnjo niso urejena.

V pomoč pri **razlikovanju netkanih tekstilnih vlaken od nekaterih vrst vate iz tar. št. 56.01** pa je končno tudi dejstvo, da so vlakna ali filamenti netkanih tekstilnih materialov **povezani med seboj** po vsej debelini in širini koprene (**glej** komentar k tej tar. številki).

Nekateri netkani materiali se lahko perejo in cedijo kot druge tekstilne tkanine.

Razen netkanih materialov, ki so bolj specifično zajeti v drugih tar. številkah te Nomenklature, **vključuje** ta tar. številka netkane materiale **v metraži,** razrezane na določene dolžine ali samo izrezane iz večjih oblik **v pravokotne** (**všteši kvadratne**), ne da bi bili nadalje dodelani - tudi, če se dobavljajo prepognjeni ali pripravljeni v pakiranjih (**na primer** za prodajo na drobno). Ti materiali **vključujejo**: obložna tkiva za vstavljanje v laminirane plastične mase; zgornje liste za izdelavo plenic za dojenčke ali za izdelavo sanitarnih brisač za enkratno uporabo; tekstilni materiali za izdelavo zaščitnih oblačil ali podlog za oblačila; liste za filtriranje tekočin ali zraka, kot polnila, kot materiali za zvočno izolacijo, za filtriranje ali separacijo v gradnji cest ali v drugih gradbenih delih; podlage za proizvodnjo bitumenskih strešnih tkanin; primarne ali sekundarne podlage za taftirane tepihe itd.; robčke, posteljnino. namizno perilo itd.

Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) povoje, namočene v zdravilne snovi, ali pripravljene za prodajo na drobno **(tar. št. 30.05),**

(b) netkane materiale, impregnirane, premazane, prevlečene ali prekrite s snovmi ali izdelki (**na primer** s parfumerijskimi ali kozmetičnimi) **(33. poglavje),** z mili ali detergenti **(tar. št. 34.01),** s polirnimi sredstvi, kremami iun podobnimi preparati **(tar. št. 34.05)** ter z mehčalci za perilo **(tar. št. 38.09)**, kjer je **tekstilni material samo nosilni medij,**

(c) iglana klobučevina (filc) **(tar. št. 56.02),**

(d) tepihe in druga talna prekrivala iz netkanega tekstila iz **57. poglavja,**

(e) taftirani netkani tekstil iz **tar. št. 58.02,**

(f) bolduk **(tar. št. 58.06),**

(g) vezeni netkani tekstil v metraži, trakovih ali v motivih **(tar. št. 58.10),**

(h) **prešite tekstilne proizvode** v metraži, ki sestoje iz ene ali več plasti tekstilnih materialov, prešitih ali kako drugače spojenih, s polnili, razen vezenin iz tar. št. 58.10 **(tar. št. 58.11**),

(i) netkane materiale za tehnične namene iz **tar. št. 59.11,**

(j) netkane materiale, prekrite z abrazivnim prahom ali zrni **(tar. št. 68.05)** ali z aglomerirano ali rekonstruirano sljudo **(tar. št. 68.14)** in

(k) kovinsko folijo na podlagi iz netkanega tekstila **(Oddelek XV)**.

56.04 - NITI IN KORD IZ GUME, PREKRIT S TEKSTILNIM MATERIALOM; TEKSTILNA PREJA, TRAKOVI IN PODOBNO IZ TAR.ŠT. 54.04 IN 54.05, IMPREGNIRANI, PREVLEČENI, PREKRITI, OBLOŽENI Z GUMO ALI PLASTIČNO MASO

5604.10 **- Niti in kord iz gume, prekriti s tekstilnim materialom**

5604.20 **- Poliestrske, najlon in druge poliamidne preje in preje iz viskozne svile, velike jakosti, impregnirane ali prevlečene**

5604.90 **- Drugo**

(A)NITI IN KORD IZ GUME, PREKRITI S TEKSTILNIM MATERIALOM

Pod pogojem, da so prekriti s tekstilnimi materiali (**na primer** obviti ali obpleteni), **vključuje** ta skupina izdelkov **niti** (enojne) iz kavčuka ali gume, kakršnegakoli prečnega prereza, in kord (večkratni) iz kavčuka ali iz gume, izdelani iz teh niti.

(B)TEKSTILNA PREJA, TRAKOVI IN PODOBNO IZ TAR. ŠTEVILK 54.04 IN 54.05, IMPREGNIRANI, PREMAZANI, PREVLEČENI, PREKRITI ALI OBLOŽENI Z GUMO ALI S PLASTIČNO MASO

Ta skupina **vključuje** tekstilne preje, trakove in podobne izdelke iz tar. številk 54.04 in 54.05, ki so *impregnirani, premazani, prevlečeni, prekriti* ali *obloženi* **z gumo ali s plastično maso,** vendar **pod pogojem,** da je moč (če gre za impregnirane, prevlečene itd. preje) impregnacijo in prevleko **videti s prostim očesom**, pri čemer se **ne upošteva** samo spremembe barve.

Impregnirana tekstilna preja **vključuje** namakano prejo, ki sestoji iz tekstilne preje, obdelane tako, da je izboljšana njena adhezivnost za gumo, v katero se preja nato vstavlja (med proizvodnjo zunanjih gum, trakov, strojnih jermenov in notranjih gum).

Med izdelki, vključenimi v to tar.številko, je tudi **imitacija *katguta,*** ki sestoji iz tekstilne preje in močne apreture iz plastične mase. Te izdelke uporabljajo (glede na njihove različne značilnosti) v proizvodnji športnih loparjev, ribiških parangalov, trakov, pletenic, pohištvenih tkanin, kirurške niti itd. ter vrvi za sušenje perila, ki sestoji iz tekstilne preje, obložene s plastično maso.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) tkanin, sestavljenih iz vzporedne tekstilne preje, aglomerirane s kavčukom ali z gumo **(tar. št. 59.06)** in

(b) imitacije *katguta* s pritrjenimi **trnki** ali kako drugače vgrajene v **ribiški parangal (tar. št. 95.07)**.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 5604.20

Poudariti velja, da je ***"preja velike jakosti"*** opredeljena v **Opombi 6 k oddelku XI.**

56.05 - METALIZIRANA PREJA, VKLJUČNO S POSUKANO PREJO, KI JE SESTAVLJENA IZ TEKSTILNE PREJE, TRAKOV ALI PODOBNIH OBLIK IZ TAR.ŠT. 54.04 IN 54.05, KOMBINIRANIH S KOVINO V OBLIKI NITI, TRAKOV ALI PRAHU ALI PREVLEČENIH S KOVINO

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Prejo, ki sestoji iz katerekoli tekstilne preje (všteši monofilamente, trakove in podobno ter papirno prejo), kombinirano s kovinskimi nitmi ali trakovi,** dobljeno z vpredanjem, prameniranjem ali obvijanjem, in to s kakršnimkoli deležem kovine. **Obvito prejo** pridobivajo s spiralnim obvijanjem tekstilnega jedra, katerega s kovino ne vpredajo, s kovinsko nitjo ali trakom. Za ta namen pogosto uporabljajo plemenite ali platinirane kovine.

(2) **Prejo iz kateregakoli tekstilnega materiala (všteši monofile, trakove in podobno papirno prejo), prekrito s kovino po kateremkoli drugem postopku.** Med te izdelke spadajo preje, prekrito **s kovino z elektrolitskim nanašanjem** ali s premazovanjem z adhezivnimi sredstvi (**na primer** z želatino) in nato popršena s kovinskim prahom (**na primer** z aluminijem ali bronzo).

Ta tarifna številka **vključuje** tudi izdelke, ki imajo jedro iz kovinske folije (v glavnem iz aluminija), ali je jedro iz dveh folij plastične mase, katerih vmesni sloj je **prekrita s kovinskim prahom**, foliji pa sta medsebojno zlepljeni z lepilom.

V to tar. številko se uvrščajo večnitne (dvojne) ali pramenske preje, ki vsebujejo jedra iz prej omenjenih prej (**na primer** efektne vrvice, katere uporabljajo konfekcionarji in katere pridobivajo z vpredanjem dveh ali več metaliziranih prediv, opisanih zgoraj). Ta tar. številka **vključuje** tudi nekatere druge vrste prediv, izdelanih na enak način, ki se uporabljajo za podobne namene, sestoje pa iz dveh ali več vzporednih metaliziranih prediv, katere združuje vezica iz kovinske niti ali iz kovinskega traku. **Vključuje** tudi preje iz svežnje prej, obvite s predivi iz te tar. številke.

Metalizirana preja so lahko obvita. Uporabljajo se v izdelavi pozamanterije, čipke, nekaterih tekstilnih materialov, kot tudi efektnih vrvic itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) prediv, ki sestoje iz mešanice tekstilnih materialov in kovinskih vlaken, ki učinkujejo antistatično (**poglavja od št. 50 do 55** - odvisno od primera),

(b) prediv, ojačenih s kovinsko nitjo **(tar. št. 56.07)**,

(c) korda, barvnih obšitkov in izdelkov, ki imajo lastnosti okrasne pozamanterije **(tar. št. 58.08)** in

(d) žice ali traku iz zlata, srebra, bakra, aluminija ali iz drugih kovin, **ki niso kombinirani** s tekstilnimi vlakni (filamenti) **(oddelka XIV in XV).**

56.06 - POSUKANA PREJA, ZVITI TRAKOVI IN PODOBNE OBLIKE IZ TAR.ŠT. 54.04 IN 54.05, RAZEN POVITIH PROIZVODOV IZ TAR.ŠT. 56.05 IN POSUKANE PREJE IZ KONJSKE DLAKE IZ GRIVE IN REPA; ŽENILJSKA PREJA (VKLJUČNO KOSMIČENA ŽENILJSKA PREJA); EFEKTNO VOZLIČASTA PREJA

(A) POSUKANA PREJA, ZVITI TRAKOVI IN PODOBNE OBLIKE IZ TAR. ŠTEVILK 54.04 ALI 54.05 (RAZEN POVITIH IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 56.06 IN POSUKANE PREJE IZ KONJSKE DLAKE IZ GRIVE ALI REPA)

Ti izdelki sestoje **iz jedra** (običajno sestavljenega iz ene ali več tekstilnih prej), okoli katerega je druga preja ali druge preje spiralno ovita. Niti ovoja najpogosteje **povsem prekrivajo jedro**, včasih pa je možen **spiralni ovoj z razmiki**. V slednjem primeru lahko izdelek nekoliko daje videz večnitnih (dvojnih) ali pramenskih ali efektnih prediv **iz poglavij od 50 do 55, vendar se** od njih **razlikujejo** po lastnosti posukane (obvite) preje, t.j. da se **jedro samo ne zavija** skupaj s prekrivnimi nitmi.

Jedro posukane preje iz te tar. številke je običajno iz bombaža, iz drugih rastlinskih vlaken, ali pa iz umetnih ali sintetičnih vlaken. **Prekrivne niti** so najpogosteje **bolj fine** in bolj odsevne (**na primer** iz svile, iz *merceriranega* bombaža, ali pa iz umetnih ali sintetičnih vlaken).

Ni nujno, da se obvite preje, katerih jedro je **iz drugega materiala**, ne uvrščajo v to tar. številko. V to tar. številko se lahko uvrščajo **pod pogojem**, da ima izdelek bistvene značilnosti tekstilnega izdelka.

Posukane preje se kot taka **uporabljajo** kot obšivki, našivki, robovi pa tudi za izdelavo obšivkov. Vendar pa so nekatere primerne tudi za druge namene, **na primer** kot sukanec za šivanje gumbov, za vezenje ali za povezovanje paketov.

Iz te tar. številke **so izključeni:**

(a) preja iz obvite konjske žime **(tar. št. 51.10)**

(b) gumene niti, obvite s tekstilom **(tar. št. 56.04),**

(c) obvita metalizirana preja **(tar. št. 56.05),**

(d) milanska in podobna kordasta preja in drugi obviti tekstilni izdelki iz **tar. št. 58.08** in

(e) **obvita kovinska žica, na primer:**

(i) železna ali jeklena žica za proizvodnjo notranje opore (okostja) za klobuke (galanterijska žica) in ročaji iz železnih ali jeklenih žic za umetno cvetje ali lasne navijalce **(tar. št. 72.17)** in

(ii) izolacijska električna žica **(tar. št. 85.44)** .

(B) ŽENILJSKA PREJA (VŠTEVŠI FLOKIRANO ŽENILJSKO PREJO)

Ženiljska preja običajno sestoji **iz dveh ali več jeder** iz tekstilne preje, ki so vpredena s kratkimi odrezki tekstilne preje, ki stoje skoraj pokončno. Zaradi tega **daje videz preje**, posute z resicami po vsej dolžini. Običajno jo izdelujejo neposredno na posebnih statvah, ali pa z razrezovanjem posebnih lenno tkanin. V zadnjem primeru so niti vsake skupine osnove porezane z obeh strani (podlaga in prečne niti), to pa pomeni, da služijo te niti osnove kot podlaga za ženiljsko prejo, medtem ko lasasto površino napravijo iz votka.

Ta tar. številka **vključuje** tudi ženiljsko prejo, dobljeno s fiksiranjem tekstilnega floka na jedro iz tekstilne preje. Pri tem postopku gre preja najprej v kad z lepilom, nato pa skozi komoro, v kateri tekstilni flok krožno pritrdijo na jedro pod vplivom elektrostatičnega polja visoke napetosti.

Ženiljska preja se med drugim uporablja v izdelavi ženiljskih tkanin **(tar. št. 58.01)** ali raznih všitkov, šivov ali robov.

(C) **EFEKTNO VOZLIČASTA PREJA**

To je cevasta preja, izdelana na strojih za krožno pletenje, katere širina v sploščenem stanju znaša **med 1,5 in 2 mm.** To prejo uporabljajo za izdelavo resic in drugega tekstilnega pribora ter za izdelavo tkanin na navadnih statvah z osnovo in votkom.

56.07 - VRVI, MOTVOZI, KONOPCI IN PRAMENI, VKLJUČNO PLETENE, IMPREGNIRANE, PREVLEČENE, PREKRITE, OBLOŽENE Z GUMO ALI PLASTIČNO MASO

5607.10 - **Iz jute ali drugih ličnatih vlaken iz tar. št. 53.03**

- Iz sisala in drugih tekstilnih vlaken iz rodu agave:

5607.21 **- - vrvi za vezanje ali strojno pakiranje**

5607.29 **- - drugo**

5607.30 **- Iz abake (manila ali Musa textilis Nee) ali drugih listnih vlaken**

- Iz polietilena ali polipropilena:

5607.41 **- - vrvi za vezanje ali strojno vezanje**

5607.49 **- - drugo**

5607.50 **- Iz drugih sintetičnih vlaken**

5607.90 **- Druge**

Ta tar. številka **vključuje** vrvi, motvoze, vrvice in pramena, izdelane z vpredanjem, pletenjem ali vpletanjem.

(1) **Vrvi, motvozi, vrvice in prameni, nepleteni in nevpleteni.**

Del (I) (B) (1) in (2), še posebej razpredelnice, v splošnih določilih komentarja k oddelku XI, opredeljujejo pogoje, pod katerimi štejejo enonitna, večnitna (dvojna) ali pramenska prediva za vrvi, motvoze, vrvice in pramene iz te tar. številke.

V to tar. številko **se vselej** uvrščajo tekstilne preje, **ojačene s kovinsko nitjo. Od metalizirane** preje iz **tar. št. 56.05** se **razlikujejo** po tem, da je **kovinska nit** običajno **debelejša** in da služi zgolj kot sredstvo za jačanje, **ne pa** v kakršnekoli **okrasne namene.**

V to skupino spadajo tudi vrvi, motvozi, vrvice in prameni, dobljeni z razdvajanjem traku, ki je zaradi vpredanja bolj ali manj razdvojena na trakaste filamente.

(2) **Vrvi, motvozi, vrvice in prameni, dobljeni s pletenjem ali vpletanjem.**

Ti izdelki se v vseh primerih uvrščajo v to tar. številko**, neglede** na njihovo maso na meter. To so **običajno cevaste pletenice,** izdelane pretežno iz bolj grobih materialov kot pa pletenice iz tar. številke **58.08. Vendar pa se** pleteni izdelki iz te tar. številke ne razlikujejo od tistih iz **tar. št. 58.08** toliko po naravi uporabljene preje, kot po tem, da so pleteni gosteje in da so kompaktnejše strukture, zaradi česar so primerni za uporabo kot vrvi, motvozi, vrvice ali pramena. Razen tega **običajno niso** barvani.

Najpomembnejša vlakna, iz katerih izdelujejo vrvi, motvoze, vrvice in pramena, so: *konoplja, juta*, *sisal, bombaž, kokosova vlakna* in *sintetična vlakna.*

Vrvi, motvozi, vrvice in pramena iz **papirne preje** se uvrščajo v to tar. številko **le,** če so **ojačeni** s kovinsko nitjo.

Vrvi, motvozi, vrvice in pramena **služijo kot** vrvi za povezovanje, pakiranje, natovarjanje itd. Njihov prečni prerez je običajno okrogel, nekateri (**na primer** *transmisijski prameni*) pa imajo kvadratni, trapezoidni ali trikotni prerez. Najpogosteje so nebeljeni, lahko pa so barvani in tudi impregnirani (da so odporni proti gnitju). **Lahko so** sestavljeni iz različno obarvanih jeder, impregnirani, premazani, prevlečeni, prekriti ali obloženi z gumo ali s plastično maso.

Ti izdelki se uvrščajo v to tar. številko, če so **rezani** na določene dolžine **ali če niso.**

Iz te tar. številke so **izključeni:**

(a) efektni kord, katerega uporabljajo slaščičarji, cvetličarji itd. iz **tar. št. 56.05,**

(b) posukana preja, ženiljska preja in efektno vozličasta preja iz **tar. št. 56.06,**

(c) izdelki iz **tar. št. 56.09,**

(d) milanski in podobni kordi ter drugi, obviti tekstilni izdelki iz **tar. št. 58.08,**

(e) kordaste pletenice in podobno, če so prevlečene, impregnirane, ojačene s kovino ali če niso in ki se uporabljajo v industriji kot material za pakiranje ali mazanje **(tar. št. 59.11),**

(f) odpadke vrvi, motvozov, vrvic in pramenov iz **tar. št. 63.10,**

(g) vrvi, motvozi, vrvice in pramena, prevlečeni z abrazivnimi sredstvi **(tar. št. 68.05)** in

(h) telovadni rekviziti **(tar. št. 95.06).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifna podštevilka 5607.21

Ta tar. podštevilka **vključuje** enonitno vrv iz *sisala* ali iz **drugih tekstilnih** vlaken rodu *Agava,* z "Z"-zavojem in z minimalno **raztržno silo** za vrv, ki se izračuna s pomočjo **naslednje formule:**

$$R = \frac{17{,}400}{n} - 18$$

"R"= **raztržna** (*breaking*) sila za vrv v ***dekanewtonih (daN*),**

"n" = **število zavojev** vrvi v ***metrih na kilogram -(m/kg).***

Primer:

Minimalna raztržna sila

za vrv **n = 150** (*15o m/kg*) je **98 daN**,

za vrv **n = 200** (*200 m/kg)* je **69 daN,**

za vrv **n = 300** (*300 m/kg*) pa **40 daN**.

Tarifna podštevilka 5607.41

Ta tar. podštevilka **vključuje** enonitno vrv iz polietilena ali polipropilena, z ***"Z"-zavojem***, ki je **stabilizirana** proti razgradnji zaradi sončnih žarkov, in:

(a) **Z minimalno raztržno silo** za vrv, ki se računa s pomočjo **naslednje formule:**

$$R = \frac{32,400}{n}$$

"R" = ***raztržna sila za vrv v dekanewtonih (daN),***

"n" = ***število zavojev v metrih na kilogram (m/kg).***

(b) **Povprečna minimalna raztržna sila** v vozlu, ki se računa s pomočjo **naslednje formule:**

$$R' = 0,58\ R$$

(**R'** = ***povprečna raztržna*** sila v vozlu v ***daN***).

Primer:

Minimalna raztržna sila za vrv 98 daN in ***povprečna raztržna sila v vozlu*** **57 daN** bi ustrezala vrvi **številka 330** *(330 m/kg).*

56.08 - VOZLANI MREŽASTI IZDELKI IZ MOTVOZOV, VRVI ALI KONOPCEV; ZGOTOVLJENE RIBIŠKE MREŽE IN DRUGE ZGOTOVLJENE MREŽE IZ TEKSTILNEGA MATERIALA

- Iz umetnega ali sintetičnega tekstilnega materiala:

5608.11 **- - zgotovljene ribiške mreže**

5608.19 **- - drugo**

5608.90 **- Drugo**

(1) **Vozlani mrežasti izdelki iz vrvi, motvoza ali vrvice.**

Ti izdelki so običajno mreže v metraži oziroma mrežasti materiali z vozlasto odprtimi okami, izdelani ročno ali strojno. Od mrežastih materialov iz **tar. številke 58.04** se **razlikujejo** po tem, da so izdelani iz vrvi, motvoza ali vrvice iz **tar. št. 56.07**.

(2) **Izgotovljene ribiške in druge izgotovljene mreže iz tekstilnega materiala.**

Gotovi izdelki iz te skupine **so lahko**, **za razliko** od izdelkov, navedenih v prejšnji **točki pod (1)**, izdelani iz preje, odprte oke pa nastanejo z vozlanjem ali kako drugače.

Izgotovljene mreže, vštevši tudi mreže, pripravljene za uporabo, so izdelane neposredno v (določeno) obliko, ali pa so sestavljene iz kosov mrežastega materiala.

Ročaji, zanke, uteži, plovci, vrvi ali drug pribor **ne vpliva** na uvrščanje izdelkov iz te skupine.

Izgotovljene mreže iz te tar. številke se **omejujejo** na mreže, ki niso bolj specifično zajete v drugih tarifnih številkah te Nomenklature. Ta tar. številka **vključuje** mreže za ribolov, maskirne (*kamuflažne*) mreže, gledališke scenske mreže, reševalne mreže, mrežaste nakupovalne torbe, kot tudi podobne mreže za nošenje (**na primer** za tenis ali nogomet), ležalne mreže, mreže za balone in zračne čolne (*zeppeline*), mreže za zaščito pred insekti itd.

Izdelki iz te tar. številke **ostanejo** v njej uvrščeni tudi, če so **impregnirani** (**na primer** zaradi zaščite pred nevihto, pred vodo itd.).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) kvačkanih mrežastih izdelkov v metraži **(tar. št. 60.02)**,

(b) mrežic za lase **(tar. št. 65.05)** in

(c) športnih mrež (**na primer** za gole in za tenis), ribiške mreže z ribiško palico in drugih mrež iz **95. poglavja.**

56.09 - IZDELKI IZ PREJE, TRAKOV IN PODOBNO IZ TAR.ŠT. 54.04 ALI 54.05, MOTVOZOV, VRVI, KONOPCEV IN PRAMENOV, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

Ta tar. številka **vključuje** izdelke iz **preje** iz **poglavij od 50 do 55,** izdelke iz **trakov** in podobnih izdelkov iz tar. številk **54.04 ali 54.05,** kot tudi izdelke iz vrvi, motvozov, vrvic ali pramenov iz tar. številke **56.07**, **razen** izdelkov, ki so zajeti v bolj specifičnih tar. številkah v Nomenklaturi.

Ta tar. številka **vključuje** vrvi, motvoze, vrvice itd., **narezane na določene dolžine,** z zanko na enem ali na obeh koncih, **opremljene** s priveski, zankami, kljukami (**na primer** vezalke za čevlje, vrv za sušenje perila, vlečna vrv), ladijske odbojnike, blazine za razkladanje, lestve iz vrvi, vrvi za obvijanje ladijskih tovorov, *"krpe"* za ribanje, izdelane iz snopa preje, preganjene čez pol in prevezane na preganjku.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) konjsko opremo, uzd, povodcev, brzd itd. **(tar. št. 42.01),**

(b) korda, rezanega na določene dolžine, z vozli, zankami, kovinskimi ali steklenimi okami, ki se uporablja za *Jacquard* in druge stroje **(tar. št. 59.11),**

(c) tekstilnih materialov in izdelkov iz takih materialov, ki se uvrščajo v svoje ustrezne tar. številke (**na primer** vezalke za čevlje, izdelane iz pletenic, se uvrščajo v **tar. št. 63.07**),

(d) podplatov iz vrvi za sandale **(tar. št. 64.06)** in

(e) telovadnih rekvizitov in drugih izdelkov iz **95. poglavja.**

57. POGLAVJE

PREPROGE IN DRUGA TEKSTILNA TALNA PREKRIVALA

OPOMBI:

1. V tem poglavju so z izrazom "**preproge in druga tekstilna talna prekrivala**" mišljena talna prekrivala, pri katerih **uporabi služi tekstilni material kot zgornja stran**, označuje pa tudi izdelke, ki imajo značilnosti tekstilnih talnih prekrival, namenjeni pa so za druge namene.

2. V to poglavje **ne spadajo** podloge talnih prekrival.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje preproge** in druga **talna prekrivala**, pri katerih uporabi služi **tekstilna stran** kot **zgornja stran talnih prekrival**. **Vključuje** tudi izdelke, ki sicer imajo lastnosti tekstilnih talnih prekrival (**na primer** debelino, togost, jakost), vendar so namenjeni za druge namene (**na primer** kot prekrivala za stene, prti ali za druge namene pri notranjem opremljanju).

Pravkar našteti izdelki se v to poglavje uvrščajo, **neglede** na to, če so izdelani (t.j. neposredno izdelani v določene velikosti, orobljeni, podloženi, z resami, sestavljeni itd.) v oblike kvadranih preprog, predposteljnikov, prekrival za telo, ali pa v obliki talnih prekrival v sobah, na hodnikih, prehodih ali stopniščih v metraži za rezanje in konfekcioniranje.

Lahko so impregnirani (**na primer** z lateksom) ali podloženi s tkanino ali netkanim tekstilom, celičasto gumo ali plastično maso.

To poglavje **ne vključuje:**

(a) spodnjih plasti talnih prekrival, t.j. grobih tkanin ali polnil iz klobučevine (filca), med tlemi in preprogo (uvrščajo se **glede na material,** iz katerega so izdelane) in

(b) **linoleja** in drugih talnih prekrival, ki sestoje iz premazov ali prevlek, nanešenih na tekstilno podlago **(tar. št. 59.04)**.

57.01 - PREPROGE IN DRUGA TEKSTILNA TALNA PREKRIVALA, VOZLANA, IZDELKI IZ PREJE, TRAKOV IN PODOBNO IZ TAR.ŠT. 54.04 IN 54.05, MOTVOZOV, VRVI, KONOPCEV IN PRAMENOV, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

5701.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

5701.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Vozlane preproge in druga vozlana tekstilna talna prekrivala sestoje iz napete osnove, okoli katere so niti flore zavezane v vozel, ali pa obvite v popolnem zavoju najmanj okoli ene niti osnove, pri čemer so tudi niti flore pritrjene z vstavljenimi gosto tkanimi nitmi votka. To vezenje vozlov (*vozlanje*) ali obvijanje je značilno za izdelke iz te tar. številke

(1) ***Ghiordis* ali turški vozel:** lasasta nit gre preko sosednjih dveh niti osnove; oba konca lasaste niti se vrneta v prostor med sosednjima dvema nitima osnove, tako da ju popolnoma ovijeta (**glej skico št. 1**), njena konca pa stojita pokončno in tvorita lasasto površino preproge.

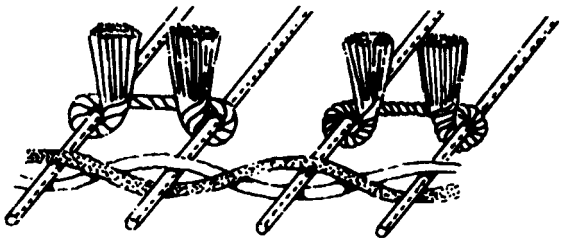

Skica 1.

(2) ***Senna* ali perzijski vozel:** lasaste niti se ovija okoli ene niti osnove, nato gre pod naslednjo nitjo osnove (**glej skico št. 2**), oba njena konca pa stojita pokončno in tvorita lasasto površino preproge.

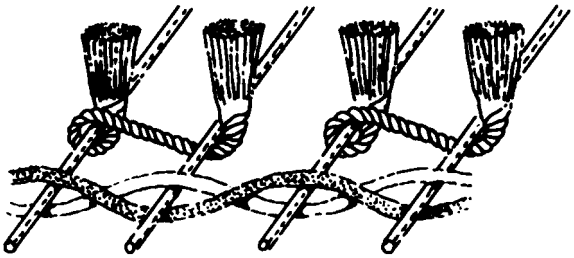

Skica 2.

V turških in perzijskih vozlih lahko lasaste nit obvijata **tudi po štiri** niti osnove.

(3) **Enojni vozli po osnovi:** v njih se vsaka lasasta nit obvije ali vozla v vozel okoli ene niti osnove. Vsaka lasasta nit tvori en in pol zavoj okoli ene niti osnove **(glej skico št. 3),** oba konca niti pa stojita pokončno, tako da tvorita lasasto površino tepiha.

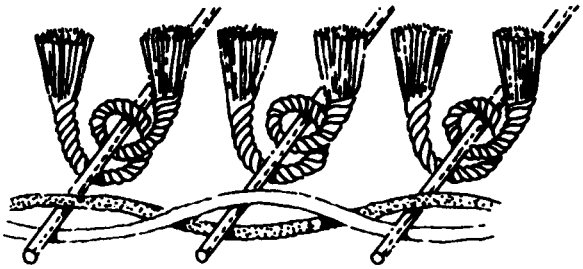

Skica 3.

Na ta način se po vsej dolžini preproge zvrsti, eden za drugim, cela vrsta vozlov, ki so med seboj popolnoma neodvisni eden od drugega, ki tako prekrivajo osnovo preproge.

Ta tar. številka prav tako **vključuje** nekatere preproge, izdelane z vozlanjem lasastih niti v vozle okoli rahlo tkane podlage.

Večino vozlanih preprog in prekrival **izdelujejo ročno,** v velikostih, pripravljenih za uporabo in z raznobarvnimi lasastmi nitmi, ki tvorijo vzorce. Vendar pa jih izdelujejo tudi na strojnih statvah. V tem primeru so pretežno tkani in gladkejši ter z bolj vzporednimi robovi, kot v primeru ročne izdelave. **Lasasta nit** je običajno iz **volnenih** ali **svilenih** niti, včasih pa tudi iz **moherja** ali iz dlake **kašmirske koze. Osnovna** tkanina je pretežno iz **bombaža, volne** ali **žime,** kadar gre za ročno izdelane preproge, in iz bombaža, lana, konoplje ali jute, kadar gre za strojno tkane preproge.

Izdelke iz te tar. številke **običajno** uporabljajo za prekrivanje tal, včasih pa se uporabljajo za notranje opremljanje (**na primer** za obešanje na stene ali kot prti) (**glej** splošna določila komentarja k tej tar. številki).

Preproge ostanejo uvrščene v to tar. številko **tudi, če so** obrobljeni z resami (dobljenimi med tkanjem ali dodanimi naknadno), ali če so kako drugače dodelani za uporabo.

Ti izdelki so v glavnem **orientalskega izvora** (*Iran, Turčija, Turkestan, Afganistan, Pakistan, Kitajska, Indija),* ali pa so iz *Severne Afrike (Alžirija, Tunis, Maroko, Egipt).*

Ta tar. številka **izključuje** preproge, katerih lasate niti so enostavno speljane pod nitmi osnove, ne da bi se okoli njih obvile **(glej skici št. 4 in 5) (tar. št. 57.02).**

57.02 - PREPROGE IN DRUGA TEKSTILNA TALNA PREKRIVALA, TKANA, VENDAR NETAFTIRANA, NEKOSMIČENA, DOKONČANA ALI NEDOKONČANA, VKLJUČNO "KELIM", "ŠUMAK", "KARAMANI" IN PODOBNA ROČNO TKANA PREKRIVALA

5702.10 **- "Kelim", "šumak", "karamani" in podobna ročno tkana prekrivala**

5702.20 **- Talna prekrivala iz kokosovega vlakna**

- Druga, z lasasto površino, nedokončana:

5702.31 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

5702.32 **- - iz umetnih ali sintetičnih tekstilnih surovin**

5702.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Druga, z lasato površino, dokončana:

5702.41 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

5702.42 **- - iz umetnih ali sintetičnih tekstilnih surovin**

5702.49 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Druga, brez lasaste površine, nedokončana:

5702.51 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

5702.52 **- - iz umetnih ali sintetičnih tekstilnih surovin**

5702.59 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Druga, brez lasaste površine, dokončana:

5702.91 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

5702.92 **- - iz umetnih ali sintetičnih tekstilnih surovin**

5702.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

V to tar. številko se uvrščajo **naslednja talna prekrivala**:

(1) ***Wilton* in podobne preproge.** Osnovna tkanina pri tej vrsti preprog je močna, težka, prekrita s lasasto površino(zgornja stran preproge je formirana iz sosednjih niti ali prameni, ki soje pokončno), ali pa z *boukleejem*.

Zgornja stran teh preprog oblikujejo z dodajanjem niti osnove tako, da iz njih med tkanjem in z občasnim vstavljanjem kovinskih paličk nastajajo zanke na zgornji strani tkanine. Ko te zanke

prerežejo, dobijo preprogo s lasato (kosmato) površino (kot je **na primer** *Wilton* - **glej skico št. 4);** pri tej vrsti preproge je lasasta nit preprosto pritrjena z mašnico pod nit votka. V kolikor zank **ne prerežejo**, imajo preproge **neprerezanimi zankami**, kot **na primer** *Bruxelleska* preproga **(glej skici št. 4 in 5).**

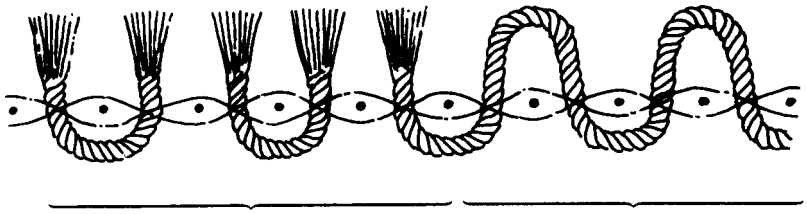

Skica 4.

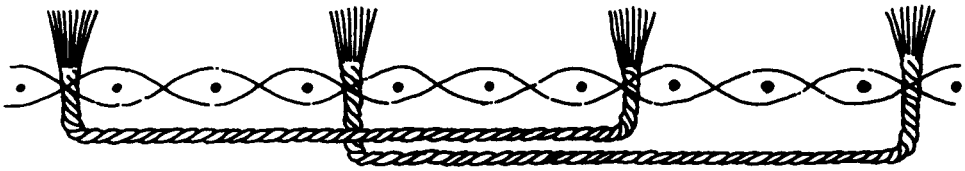

Skica 5.

Te preproge so lahko enobarvne ali z vzorcem, tkanim na statvah (**na primer** *Jacquardske* statve), posebej opremljene za izdelavo vzorcev, dobljenih z uporabo dveh do pet različno obarvanih prej.

Preproge *Wilton* izdelujejo tudi tako, da tkejo dve tkanini s pomočjo skupne lasaste niti katero po tkanju porežejo, pri čemer se oblikujeta dva tepiha s kosmato površinoo (dvojna preproga *Wilton).*

Predivo lasasti vlaken je **običajno** iz volne ali mešanice volne in poliamida, lahko pa je tudi iz bombaža, iz akrilnih ali viskoznih vlaken ali iz mešanice obeh. **Osnovni material** je najpogosteje iz bombaža, jute ali iz polipropilena.

(2) ***Aksminster* preproge** so strojno tkane preproge, pri katerih se vrste lasatih prediv po votku med tkanjem vstavljajo v načrtovanem barvnem zaporedju.

(3) **Ženiljske (*Chenille*) preproge.** Zanje je najbolj značilna lasata površina, izdelana iz ženiljske preje (**glej** komentar k **tar. št. 56.06**). Ta prediva so lahko uporabljena kot dodatni votek, tkan na običajni način. V nekaterih primerih vstavljajo kratke koščke ženiljske preje kot posebej rezano osnovo, katero pritrdijo s pomočjo osnovnega materiala.

(4) **Tepihi z ravnim tkanjem** so brez zank ali lasaste površine, **vendar** se od tekstilnih tkanin iz poglavij od št. **50 do 55** razlikujejo po masi in jakosti in po tem, da so nedvoumno namenjeni za uporabo kot talna prekrivala.

Mednje sodijo preproge *Kiddeminster* (ali t.i. *"belgijske"),* ki so *"dvojne"* (tkanine z dvema pravima stranema). Vzorec v njih nastane tako, da se v intervalih izmenjujeta obe tkanini. Razen teh, razmeroma finih stanovanjskih preprog, **vključuje** ta tar. številka tudi grobe preproge ali prekrivala (**na primer** "*draget*" - vrsta grobega indijskega platna) iz jute, kokosovih vlaken, žime, papirne preje itd. (ponavadi platnenega, keperjevega prepleta ali prepleta v obliki ribje

kosti). Ta tar. številka **vključuje** tudi prekrivala z osnovo iz jutine preje in z votkom, izdelanim iz trakov iz odpadkov tkanin, na konceh zavezanih.

(5) **Predpražniki** (za obutev) so najpogosteje izdelani iz togih pramen, običajno iz kokosovih vlaken ali iz sisala, ki so samo speljani pod nitmi osnove materiala podlage. Ti izdelki so majhnih dimenzij, ki ustrezajo njihovemu namenu.

(6) **Frotir in podobna prekrivala za kopalnice.**

Poudariti je treba, da nekatere preproge pridobivajo na podoben način kot številne tkanine s kosmateno površino ali tkanine iz ženiljske preje iz **tar. št. 58.01**. Ker pa so namenjeni v prvi vrsti za **prekrivanje tal**, se od izdelkov iz **tar. številke 58.01 razlikujejo** po masivnosti in grobosti materiala, uporabljenega pri izdelavi, ter po togosti osnovnega materiala, ki ima pretežno še dodatno osnovo (za polnjenje).

(7) **"Kelem", "Šumaks" (*Schumacks*), "Karamani" in podobna ročno tkana prekrivala**

Kelim (ali *Khilim* ali *"Ćilim"),* imenovan tudi *Karamani,* pridobivajo na enak način kot ročno izdelane tapiserije, opisane v komentarju k **tar. številki 58.05 (v delu (A)).** Zaradi tega lahko njegovo strukturo primerjamo s strukturo zgoraj omenjenih tapiserij in običajno je moč najti enake praznine vzdolž osnove. Kar se tiče vzorca, pa *Kelem* nima cvetnega vzorca ali motivike v smislu listov, temveč samo premočrtne vzorce. **Čeprav je** zgornjo stran (pravo stran) moč razlikovati od spodnje, pa je razlika **tako malenkostna**, da sta lahko v uporabi obe strani.

Kelem včasih izdelujejo iz dveh dolgih trakov, zašitih eden na drugega, njegov design pa je izdelan tako, da prekriva končne šive prešitja. Zaradi tega sta borduri (tkani konci) enaki le na krajših straneh, ali pa burdure sploh nima. To pa seveda **ne pomeni,** da ne more imeti dodane bordure.

Osnova te preproge je običajno izdelana iz volne, votek pa iz volne ali bombaža.

V to tar. številko spadajo tudi izdelki, izdelani s preprogarskim tkanjem (predvsem v Srednji Evropi), katerih vzorsi so sestavljeni iz dekorativnih designov istih vrst, kot lahke orientalske ***Kelem - preproge.***

"Šumaks" je preproga, tkana na enak način kot *Kelem,* vendar se od slednjega **razlikuje** po naslednjem:

- v "**Šumaks**" - preprogi vstavljajo dodatno nit votka (ki preprečuje nastanek praznin v osnovi) po vsej širini materiala, takoj ko en ali dve vrsti votka oblikujeta vzorec;
- kar se tiče vzorca, je podlaga običajno okrašena s tremi do petimi ravnimi in večbarvnimi zvezdami, ki spominjajo na medaljon; bordura običajno sestoji iz enega širokega glavnega traku in dveh do treh stranskih trakov. Na spodnji (nepravi) strani so vidni konci preje, dolgi nekaj centimetrov, ki ostanejo potem, ko odstranijo nit votka.

Votek v "Šumaks" - preprogi je iz **volne,** osnova pa je lahko od volne ali bombaža ali celo iz kozje dlake.

Med podobne vrste preprog spada tudi vrsta ***Sileh*,** katero izdelujejo na enak način kot "**Šumaks**" - preprogo. Osnovna značilnost vzorca ***Sileh*** - preproge je, da je izdelan iz motivov v obliki črke **"S"** ali obrjene črke **"S"** in motivi v smislu **živalskih figur**, ki so točkasto obeležene po vsej površini. Osnova in votek ***Sileh*** - preproge sta iz volne (v redkih primerih je osnova iz bombaža).

Iz te tar. številke so **izključena** prekrivala iz pletenih materialov **(46. poglavje).**

57.03 - PREPROGE IN DRUGA TEKSTILNA TALNA PREKRIVALA, TAFTANA, DOKONČANA ALI NEDOKONČANA

5703.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

5703.20 **- Iz najlona ali drugih poliamidov**

5703.30 **- Iz drugih umetnih ali sintetičnih tekstilnih surovin**

5703.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin.**

Ta tar. številka **vključuje** *taftirane* preproge in druga *taftirana* talna prekrivala, izdelana na strojih za taftiranje, v katerih se s pomočjo sistema igel in kljukic vstavljajo tekstilna prediva v obstoječo podlago (tkano ali netkano). Pri tem nastajajo tako zanke, ali pa čopki, če so igle in kljukice opremljene z napravo za rezanje. Nato prediva, ki tvorijo kosmato (lasasto) površino, ponavadi učvrstijo s prevleko iz gume ali iz plastične mase. Najpogosteje pradiva prekrijejo, preden se prevleka posuši, še z eno podlago iz redko tkanega tekstilnega materiala, **na primer** iz jute ali penaste gume.

Izdelki iz te tar. številke se od ***taftiranih*** **tekstilnih** tkanin iz **tar. številke 58.02 razlikujejo na primer** po njihovi debelini in jakosti, zaradi katerih so primerni za uporabo kot talna prekrivala.

57.04 - PREPROGE IN DRUGA TEKSTILNA TALNA PREKRIVALA IZ KLOBUČEVINE, KI NISO TAFTANA IN NE KOSMIČENA, DOKONČANA ALI NEDOKONČANA

5704.10 **- Plošče, velikosti do 0,3 m^2 površine**

5704.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje preproge** in **druga talna prekrivala iz klobučevine (filca).** O izrazu **"filc" glej** zapisano v komentarju k **tar. št. 56.02**.

V to tar. številko **spadajo:**

(1) **Plošče,** ki so običajno iz klobučevine (filca), iz volne ali iz druge živalske dlake.

(2) **Tekstilna talna prekrivala** iz iglanega klobučevine (filca), običajno podložene ali s spodnjo (nepravo) stranjo, **impregnirano** s kavčukom, z gumo ali s plastično maso, katerih namen je **ojačiti** izdelke in preprečiti zdrsavanje teh izdelkov.

57.05 - DRUGE PREPROGE IN DRUGA TEKSTILNA TALNA PREKRIVALA, DOKONČANA ALI NEDOKONČANA

Ta tar. številka **vključuje** preproge in tekstilne talna prekrivala, razen tistih, zajetih v bolj specifičnih tar. številkah tega poglavja.

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Preproge s spojeno kosmato površino,** pri katerih je lasasta površina na zgornji (pravi) strani pričvrščena preko podlage ali pa neposredno **z lepilom**, ki tvori podlago. Spajanje je moč doseči z adhezijo ali s pomočjo toplote ali s kombinacijo obeh dejavnikov, ali pa z ultrazvočnim varjenjem. Kosmata površina je lahko spojena z enojno podlago ali med dve podlagi, pri čemer se (v slednjem primeru) deli v dve preprogi.

(2) **Netkane preproge,** ki sestoje iz plasti mikanih tekstilnih vlaken, zvitih med reliefnimi valji, da oblikujejo zanke, katere je moč vzdrževati v pokončnem položaju bodisi z debelejšo prevleko iz

kavčuka, plastične mase itd., ki služijo tudi kot podloga, ali pa tako, da so zanke spojene s podlago s podobnimi adhezivi.

(3) **Preproge, katere izdelujejo s *"flokiranjem",*** t.j. z vstavljanjem vlaken navpično na tekstilno podlago, premazane, prevlečene s kavčukom, z gumo, s plastičnimi masami itd.

(4) **Pletene preproge in prekrivala.** Ti izdelki običajno videz velurja, včasih pa krzna.

58. POGLAVJE

SPECIALNE TKANINE; TAFTANE TKANINE; ČIPKE; TAPISERIJE; POZAMENTERIJA; VEZENINE

OPOMBE

1. To poglavje **ne obsega** tekstilnih tkanin iz **opombe 1 k 59. poglavju**: impregniranih, prevlečenih, prekritih, ali laminiranih, ter drugih izdelkov iz navedenega poglavja.

2. **Tar.št. 58.01 obsega** tudi tkanine z lasom po votku, tako imenovani "**votkov pliš**", pri katerem strukturna vlakna niso razrezana in nimajo pokončnih lasastih vlaken.

3. Pri **tar.št. 58.03** je z "**gazo**" mišljena tkanina sukljanka. To je fina, redka tkanina, v kateri je votek stabiliziran s sukljalno tehniko tkanja. Tako so niti porozne tkanine (gaze) zavarovane pred drsenjem - pomikanjem votkovnih niti. Sukljanje nastane pri posebnem vodenju vezne osnove. Po dve osnovni niti sta običajno vodeni in vezani z votkom v platnovi vezavi, tretja osnovna nit, ki se odvija iz posebnega osnovnega valja pa je vdeta v sukljalno ničalnico, ki se pri prvem votku pomakne na levo stran napete osnovne niti, pri drugem votku pa na desno stran. To se izmenično ponavlja. Tako so niti osnove in votka s sukljalno osnovno nitjo stabilizirane. Ta sistem tkanja se uporablja za izdelavo zelo redkih tkanin (gaze, etamini, porozne tkanine za letne ženske obleke, srajce in bluze). Tkanine lo lahko beljene, barvane, progaste ali kariraste.

4. **Tar.št. 58.04 ne obsega** vozlanih mrežastih materialov iz motvozov, vrvi ali konopcev iz **tar.št. 56.08.**

5. Pri **tar.št. 58.06** so z izrazom "**ozke tkanine**" mišljene:

   (a) **tkanine, široke do 30 cm**, tkane ali odrezane od širših kosov, z robovi, (tkanimi, zlepljenimi ali kako drugače izdelanimi) na obeh straneh;

   (b) **cevaste tkanine**, široke do 30 cm, sploščene;

   (c) **poševni trakovi z zavitimi robovi**, ki neprepognjeni merijo do 30 cm.

   Ozke tkanine z resami, izdelanimi pri tkanju, se uvrščajo v **tar.št. 58.08**

6. Pri **tar.št. 58.10** so z izrazom "**vezenine**" mišljene med drugim tudi tiste vezenine, ki so narejene iz kovinskih ali niti iz steklenih vlaken na vidni tekstilni podlagi ter vezenine z našitimi aplikacijami (ploščice, bleščice ali okrasni motivi) iz tekstilnega ali drugega materiala.

   Ta tarifna številka **ne obsega** z iglo narejenih tapiserij (**tar.št. 58.05**).

7. Poleg izdelkov iz **tar.št. 58.09 obsega** to poglavje tudi izdelke iz kovinskih niti, ki se uporabljajo za izdelavo oblačil, za notranjo opremo in za podobne namene.

SPLOŠNA DOLOČILA

Razen tarifne številke 58.09, vključuje to poglavje zelo raznolike tekstilne izdelke, katerih uvrščanje na ravni tarifne številke **ni odvisno** od sestave tekstilnega materiala, iz katerega so izdelani. Nekateri med njimi **se uvrščajo** v to poglavje **le,** v kolikor **niso** *"izgotovljeni"* v smislu **dela II** splošnih določil **oddelka XI**, medtem ko so **drugi** izdelki **vključeni**, če so **izgotovljeni ali ne.**

Treba je poudariti, da so (skladno z **Opombami k 59. poglavju**) gaza iz **tar. št. 58.03**, ozke tkanine iz **tar. št. 58.08** in pletenice ter okrasna pozamanterija iz **tar. št. 58.08**, impregnirani, premazani, prevlečeni, prekriti ali laminirani, **izključeni** iz **58. poglavja** (običajno **39., 40. ali 59. poglavje**). **Drugi**

izdelki iz tega poglavja, obdelani na enak način, **ostanejo** uvrščeni v **58. poglavju**, vendar le **pod pogojem,** da niso pridobili lastnosti izdelkov iz **39.** ali **40. poglavja.**

58.01 - TKANINE Z ZANKASTO OZ. LASASTO POVRŠINO IN TKANINE IZ ŽENILJSKE PREJE, RAZEN TKANIN IZ TAR.ŠT. 58.02 IN 58.06

5801.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

- Iz bombaža:

5801.21 **- - tkanine z nerazrezanimi zankami po votku**

5801.22 **- - rebrasti žamet (tkanine z razrezanimi zankami po votku)**

5801.23 **- - druge tkanine z razrezanimi zankami po votku**

5801.24 **- - tkanine z nerazrezanimi zankami po osnovi**

5801.25 **- - tkanine z razrezanimi zankami po osnovi**

5801.26 **- - ženiljske tkanine**

- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken:

5801.31 **- - tkanine z nerazrezanimi zankami po votku**

5801.32 **- - rebrasti žamet (tkanine z razrezanimi zankami po votku)**

5801.33 **- - druge tkanine z razrezanimi zankami po votku**

5801.34 **- - tkanine z nerazrezanimi zankami po osnovi**

5801.35 **- - tkanine z razrezanimi zankami po osnovi**

5801.36 **- - ženiljske tkanine**

5801.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

(A) TKANINE Z ZANKASTO OZ. LASASTO (*KOSMATO*) POVRŠINO, RAZEN TKANIN IZ TAR. ŠTEVILKE 58.02

Lasaste (*kosmate*) tkanine sestoje iz najmanj **treh serij niti**:

- iz goste osnove in votka, ki dajeta osnovno tkanino (podlago) in

- iz osnove ali

- iz votka, ki tvorita lasasto površino na tkanini.

Lasasta površina sestoji ali iz pramenov, ali pa iz zankic, ki pekrivajo zgornjo (pravo) stran v celoti ali deloma. Lasasta površina je običajno samo na eni strani (na zgorji, pravi strani), včasih pa je na obeh straneh (tudi na spodnji, nepravi strani).

Lasaste (*kosmate*) tkanine z lasom na osnovi (*žamet, pliš, velur* itd.) lahko izdelujejo z dvigovanjem niti osnove preko žic, ki se vstavljajo v smeri votka. Na ta način narejene zanke režejo med ali po tkanju, včasih pa jih sploh ne razrežejo in dobijo tako *bouklee* ali materiale z nerezanimi zankami. Zankice in prameni rezanih zankic so na svoje mesto pritrjene z nitjo votka.

Tkanine z lasasto površino na osnovi izdelujejo tudi s tkanjem dveh tkanin (s spojenimi zgornjimi - pravimi stranmi) s skupno osnovo lasasto površino. Nato ju ločijo z rezanjem in tako dobijo dve tkanini

z rezanimi zankicami. Tkanine z lasasto površino iz votka (*velvetin, korderoj* ali *kordasti žamet*) imajo kosmato površino, ki je običajno izdelana z žicami votka, katere izmenjaje speljejo pod osnovo, nato pa prehajajo preko dveh ali več niti osnove. Po končanem tkanju prerežejo dele, ki gredo po površini, prerezani konci pa stojijo v pokončnem položaju in tvorijo kosmato površino. Podoben rezultat dosegajo z vstavljanjem kovinske žice vzporedno z osnovo med rezanjem zank med tkanjem. Prameni lasastih vlaken so pritrjeni na svoje mesto s pomočjo niti osnove.

Tkanine **z zankami na votku, katere površina je še nerazrezana** in iz katere nastaja pokončna lasasta površina, se uvrščajo v to tar. številko (**glej Opombo 2 k temu poglavju).**

(B) TKANINE IZ ŽENILJSKE PREJE

Tkanine iz ženiljske preje so zelo podobne preprogam iz ženilje iz **tar. št. 57.02**. Kot pri preprogah, je tudi njihova **plišasta površina** (običajno z obeh strani) izdelana iz ženiljske preje. Izdelujejo se predvsem z dodatnim votkom iz ženiljske preje ali z vstavljanjem ženiljske preje raznih dolžin in barv v osnovo, in sicer med tkanjem osnovne tkanine.

*
* *

Tkanine s kosmato površino in tkanine iz ženiljske preje izdelujejo iz različnih materialov, vendar se za ***lasaste vlakna*** **najpogosteje** uporablja svila, volna, fina živalska dlaka, bombaž ter umetna in sintetična vlakna.

Vse te tkanine so lahko gladke, rebraste ali z vzorcem, dobljenim iz različne dolžine lasatih vlaken, prav tako so lahko tudi po tkanju reliefirane. Tkanine z vzorcem, dobljene iz različnih dolžin lasastih vlaken, **vključujejo** tudi tiste, katerih zgornja (prava) stran je le deloma prekrita s kosmato površino, ali pa je kosmatena površina na enem delu rezana. Prav tako spada mednje tudi tkanine z deloma zankasto površino (*prešani žamet*), s čimer oblikujejo zelo raznovrstnimi vzorci. Tudi tkanine, ki **imitirajo krzno** (**na primer** *astrahan, karakul* in *imitacije leopardove kože*), se uvrščajo v to tar. številko, vendar pa so iz nje **izključene** imitacije krzna, izdelane **na primer** z všivanjem ali lepljenjem vlaken **(tar. št. 43.04).**

Poudariti je treba, da mnoge tkanine iz te tar. številke izdelujejo na enak način kot preproge iz **tar. št. 57.02.** Vendar jih je moč zlahka **ločevati** od preprog zgolj zaradi dejstva, da so namenjene predvsem kot tkanine opremljanje ali za izdelavo oblačil, ne pa kot talna prekrivala, zaradi česar so izdelane iz bolj finih materialov in je njihova osnovna tkanina bolj prožna.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) boukleeja (*Bouclé),* kodrastega, ter drugih tkanin, ki so na videz podobne kosmatih tkaninam, ki pa so tkane iz specialne preje (**na primer** *boukleejska* preja), ali pa so izdelane iz navadnih tkanin, obdelanih na poseben način (s puljenjem ali kodranjem) (pretežno **poglavja od št. 50 do 55**),

(b) frotirastih tkanin za brisače in podobnih zankastih frotirastih tkanin in taftiranih tekstilnih tkanin iz **tar. št. 58.02,**

(c) tkanin s kosmato površino itd., zajetih v definiciji ozkih tkanin (**tar. št. 58.06**),

(d) pletenih materialov in prešitih pletenih izdelkov, dobljenih po postopku (*stitch-bonded*), z rezano zankasto površino ali z boukleejsko površino (**tar. št. 60.01** ali **56.02** - odvisno od primera) in

(e) tkanin s kosmato površino itd., izdelanih v smislu **dela (II)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 5801.22 in 5801.32

V smislu **tar. podštevilki 5801.22 in 5801.32** je treba **uporabljati** naslednje **skice,** da bi razlikovali rebrasti žamet (tkanine z rezanimi zankicami na votku) od drugih tkanin z rezanimi zankicami na **votku:**

Rebrasti žamet:

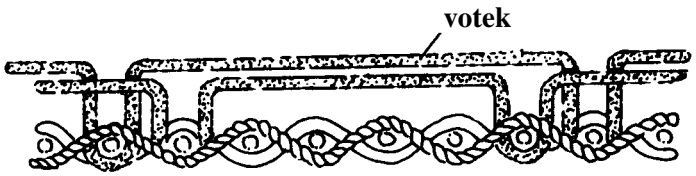

Nerezan

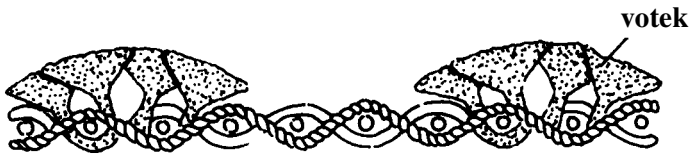

Rezan

Velvetin:

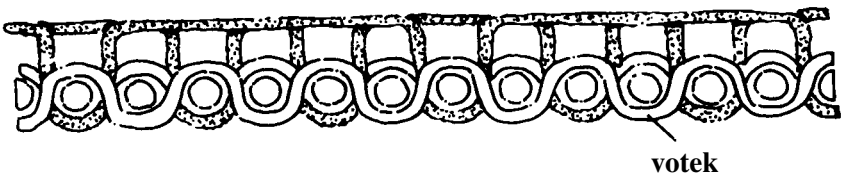

Nerezan

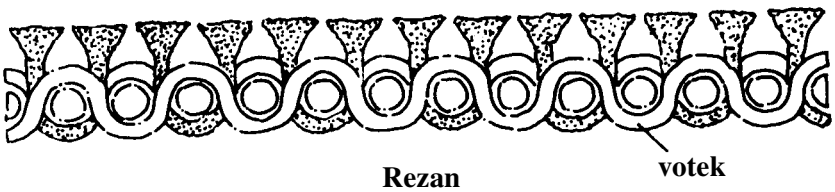

Rezan

58.02 - FROTIRNE TKANINE ZA BRISAČE IN PODOBNE ZANKASTE FROTIRNE TKANINE, RAZEN OZKIH TKANIN IZ TAR. ŠT. 58.06; TAFTANE TEKSTILNE TKANINE, RAZEN IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 57.03

- Frotirne tkanine za brisače in podobne zankaste frotirne tkanine iz bombaža:

5812.11 **- - nebeljene**

5802.19 **- - druge**

5802.20 **- Frotirne tkanine za brisače in podobne zankaste frotirne tkanine iz drugih tekstilnih surovin**

5802.30 **- Taftane tekstilne tkanine**

(A) ZANKASTE FROTIRNE TKANINE ZA BRISAČE IN PODOBNE ZANKASTE FROTIRNE TKANINE

Te tkanine imajo zankasta vlakna, uporabljajo pa se za brisače, kopalne plašče, oblačila za na plažo, toaletne rokavice itd. Imajo en votek in dve osnovi, od katerih je ena napeta, druga pa je ohlapna osnova, ki tvori zanke na površini tkanine. Razmerje med dvema vrstama niti osnove v tkanini je lahko različen, število niti osnove pa je običajno enak številu niti osnove zank.

Zanke so pogosto videti zavite, običajno so z obeh strani tkanine toda včasih le z ene strani, včasih so lahko porezane. Frotiraste zanke lahko enakomerno prekrivajo celotno površino ali tvorijo proge, kocke, rombe ali druge, bolj komplicirane vzorce. Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** tkanin, ki imajo zankasto površino le na eni strani, pri čemer so vse zanke prerezane **(tar. številka 58.01).**

Iz te tar. številke so **izključene** tudi:

a) frotiraste tkanine, pletene ali kvačkane **(tar. številka 60.01),**

b) tkanine v metraži, ki lahko z navadnim rezanjem vzdolž določenih linij, označenih z izvlečenimi nitmi votka, postanejo zgotovljeni izdelki z resami **(tar. številka 63.02).**

(B) TAFTIRANE TEKSTILNE TKANINE

Te tkanine izdelujejo **z vstavljanjem preje** s pomočjo sistema igel in kljukic v tekstilno podlago, ki je lahko tkana, pletena, kvačkana, (klobučevina (filc), netkani material itd.). Tako nastanejo zanke ali pa rezane zanke, v kolikor so kljukice kombinirane z napravo za rezanje.

Izdelki iz te tar. številke se **razlikujejo** od taftiranih tepihov in talnih prekrival iz **tar. št. 57.03 na primer** po tem, da so mehkejši, tanjši in manjše jačine ter zaradi tega neprimerni za uporabo kot talna prekrivala.

Te tkanine je od materialov s kosmato površino iz **tar. št 60.01** moč **razlikovati** po tem, da so za slednje značilni vbodi, ki imajo na zgornji (pravi) strani materiala videz verižnih vrst po celi dolžini materiala.

58.03 - GAZA TKANINE, RAZEN OZKIH TKANIN IZ TARIFNE ŠTEVILKE 58.06

5803.10 **- Iz bombaža**

5803.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Gaza (znana kot preplet "*lenno*") je opredeljena v **Opombi 3 k temu poglavju.**

Pri navadni gazi potekajo navzkrižne niti izmenjaje, po desni in po levi strani vsake fiksirane niti in pri tem potekajo nad votkom, vendar se križajo pod fiksiranimi nitmi. Niti fiksirane osnove so vselej na eni strani votka, tako da se stalna osnova in votek ne prepletata, pač pa se držita s pomočjo navzkrižne osnove.

Različice gaze pridobivajo s pomočjo navzkrižne niti s prekriževanjem ene druge (t.i. *kvačkana gaza*, *Merli gaza*), z vstavljanjem dveh ali več niti votkov skupaj skozi zanke, formirane iz fiksiranih in navzkrižnih niti, z uporabo več stalnih niti, speljanih skozi navzkrižno nit (votek) in obratno itd.

Ta tar. številka **vključuje** tudi:

(1) **Broširano (*Broch)* bombažno gazo,** izdelano tako, da med tkanjem uvedejo še eno posebno nit *(broš*) z namenom, da dosežejo učinek vzorca na spodnji (nepravi) strani.

(2) Tkanine, ki sestoje **delno iz gaze, delno pa so tkane** v eni izmed drugih tehnik (v kateremkoli razmerju). Najpogosteje imajo vzdolž osnove proge, kocke ali druge, zelo raznolike oblike.

Gaza je običajno zelo rahlo tkana in je zaradi tega lahka. Uporablja se pretežno za zavese. Nekatere vrste gaze predelujejo v ženiljsko prejo tako, da režejo ozke trakove v smeri osnove.

Različni tipi gaz se opazno razlikujejo po videzu, prav tako pa je tudi raznovrsten design, izdelan med tkanjem. **Ne gre jih enačiti** z broširanimi ali drugimi tkaninami iz poglavij **od št. 50. do 55,** z ročno izdelano čipko, vezeninami, tilom in z drugimi mrežastimi tkaninami iz tega poglavja.

Ta tar. številka **ne vključuje** rahlo tkanih materialov v platnenem prepletu, kot so tkanine, ki se uporabljajo predvsem za povoje ali za previjanje. Te tkanine pogosto imenujejo *"gaze",* vendar se uvrščajo v **tar. št. 30.05** (če so namočene z zdravilnimi snovmi ali pripravljeni v zavitkih za prodajo na drobno, za medicinske, kirurške, zobarske ali veterinarske namene), ali pa v **poglavja od št. 50 do 55.**

Ta tar. številka **izključuje** tudi tkanine za sita **(tar. št. 59.11).**

58.04 - TIL IN DRUGE MREŽASTE TKANINE, RAZEN TKANIH, PLETENIH ALI KVAČKANIH, ČIPKE VKOSIH, METRAŽI, TRAKOVIH ALI MOTIVIH, RAZEN TKANIN IT TAR. ŠT. 60.02

5804.10 **- Til in drugi mrežast materiali**

- Strojno izdelane čipke:

5804.21 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

5804.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

5804.30 **- Ročno izdelane čipke**

(I) TIL IN DRUGI MREŽASTI MATERIALI

Te izdelke uporabljajo pri **izdelavi zaves**, posteljnih pregrinjal ali podobne izdelke za opremljanje v gospodinjstvu, za tančice, za vezenje itd. So pretežno iz svile, umetnih ali sintetičnih vlaken, iz bombaža ali iz lanu.

(A) **Til in drugi mrežasti materiali** sestoje iz niti osnove in niti votka, ki se obvijajo okoli vsake niti osnove in gredo diagonalno od roba do roba, pri tem pa polovica votka gre v eni smeri, druga polovica pa v drugi smeri (**glej skico št. 1).** Ti votki oblikujejo z osnovo mrežasto odprtino (*zev*). ***Zevi* so lahko** pravilne šestkotne oblike, kvadratne ali rombaste (*Neuvillska* čipka). Druga vrsta tila (*Matchlin*) sestoji iz niti osnove in sistema bobin, ki prehajajo vzdolžno in samo med dvema nitima osnove **(glej skico št. 2).**

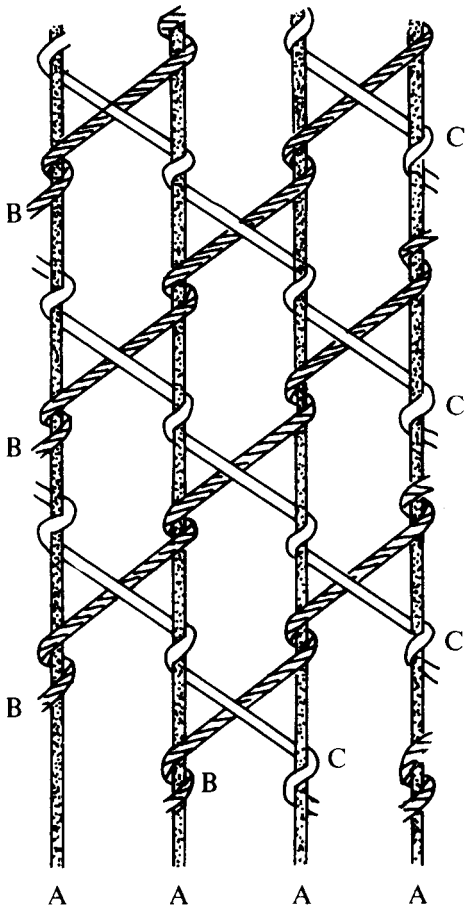

Skica 1.
TIL
A - *nit* osnove
B in C - poševne *niti* votka

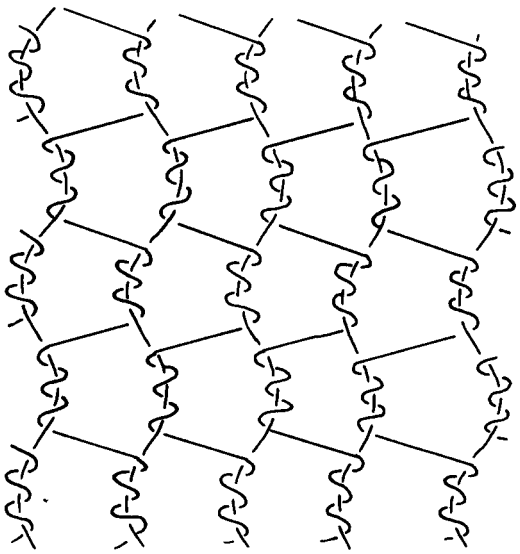

Skica 2.
MREŽA "*MATCHLIN*"

(B) **Bobinasti til** je posebna vrsta tila, ki je sestavljen iz **treh serij niti**:

Prva nit je prava nit osnove, kot pri navadnem tilu.

Druga nit je vzorčna (imenovana tako, ker dela vzorec). Ta nit poteka izmenoma vzdolž niti prave osnove, občasno pa se oddaljuje od njih iz prehajajo na drugo pravo nit (običajno sosednjo) ter tako tvorijo trikotna okenca, med katerimi so trapezoidni razmaki ali razmaki drugih oblik.

Tretja vrsta niti so križne niti, ki se ovijajo okoli pravih niti osnove in nanje vežejo niti vzorcev (**glej skico št. 3**). Neprozorni deli in vzorci nastajajo z gostim grupiranjem takšnih trikotnih zevi.

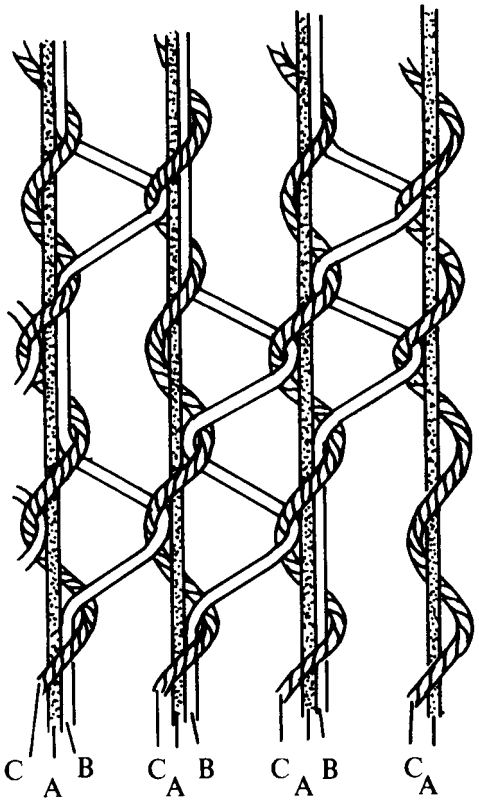

Skica 3.
BOBINASTI TIL
A - nit osnove
B - vzorčna nit
C - križna nit

(C) **Mrežasti materiali** s **tremi serijami niti**: z vzporednimi nitmi osnove, z nitmi zevi in s povezovalnimi nitmi (**na primer** mreža *"file")*. Vsaka nit zevi poteka izmenoma vzdolž raznih osnov in pri tem tvori ***štirioglate zevi***, medtem ko prehaja od ene do druge. Povezovalne niti vzdržujejo tkanino s povezovanjem niti zevi z nitmi osnove na določenih mestih (**glej skico št. 4).**

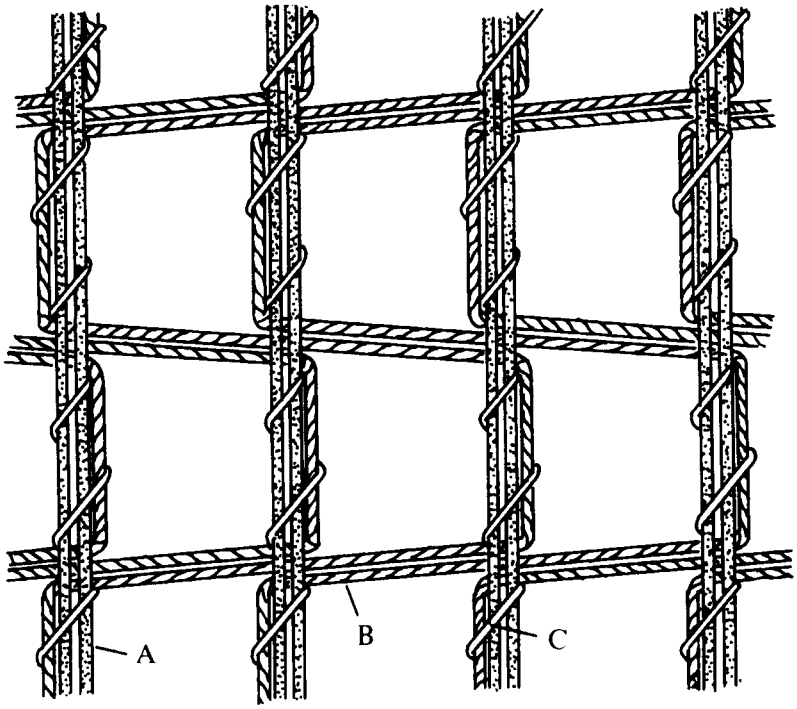

Skica 4
GLADKA MREŽA "FILE"

A - nit osnove
B - nit zevi
C - povezovalna nit

(D) **Vozlani mrežasti materiali** imajo izenačene zevi **štirikotne** ali **rombaste** oblike, ki so v vsakem vogalu povezana v vozel, tako da niti ni moč posamično izvleči. Ti materiali so lahko izdelani ročno ali strojno.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) rahlo tkanih tkanin iz **poglavij od št. 50 do 55** in gaza tkanin iz **tar. št. 58.03,**

(b) mrež in mrežastih izdelkov iz **tar. št. 56.08,**

(c) tkanine za sita **(tar. št. 59.11),**

(d) pletenih in kvačkanih materialov iz **60. poglavja** in

(e) tila in drugih mrežastih materialov, konfekcioniranih na način, kot je to navedeno **v delu II** splošnih določil komentarja **oddelka XI.**

(II) **ČIPKA**

Čipka je okrasni in dekorativni tekstilni material, pri katerem so elementi vzorca, bolj ali manj zapleteni, oblikovani s prepletanjem niti, spojeni pa so ali z zevmi (običajno pravilnih velikosti in oblik, ki tvorijo značilni luknjičav material), ali pa z okrasnimi zankami, ki tvorijo vzorec kot take. **Elemente**

vzorca, kot tudi ozadje zevi ali zank, običajno oblikujejo istočasno, vendar včasih izdelujejo vzorce posebej in jih naknadno sestavijo.

Bistvena značilnost čipke je, da elementi vzorcev **niso izdelani** na **že obstoječi osnovi**. Zaradi tega se, v smislu te tar. številke, ta **pojem ne razširja na proizvode** podobnega videza in ki so včasih znani pod imenom "**čipka**" (**na primer** čipka *"file"),* izdelani pa so z zapolnjevanjem ali okraševanjem zevi na že obstoječi osnovi iz tila ali mreže, **ali pa s šivanjem** aplikacij na osnovo (neglede na to, da včasih osnovo naknadno delno ali povsem odstranijo).

Takšni izdelki **se uvrščajo kot vezenine** v **tar. št. 58.10**, kot tudi prava čipka, ki je naknadno vezena, in pa čipka z oskorjavami, izdelanimi s šivanjem aplikacij nanje.

Iz te tar. številke so **izključeni** tudi luknjičavi izdelki katerekoli vrste, pleteni ročno ali strojno **(60. poglavje).** Običajno jih je moč prepoznati po značilnem **pletilskem vbodu**, še posebej na polnih delih.

Osnova čipke **in votek**, za razliko od tila, gaze in drugih rahlo tkanih tkanin, **nista različna.**

Čipko pogosto delajo **z eno samo nitjo**. **V kolikor** jih izdelujejo z več nitmi, opravljajo **vse niti** isto funkcijo.

Čipka je lahko izdelana **ročno ali strojno**.

Glavne vrste **ročno izdelane čipke so:**

(A) **Čipka, izdelana z iglo.** To čipko izdelujejo z iglo na listu papirja ali pergamenta, na katerem je risba. Čipka poteka po črtah risbe, pri čemer se njene sestavne niti na papir polagajo in ga ne preluknjajo. Okvirne niti oziroma niti, ki oblikujejo začetno shemo čipke, se občasno pritrjujejo na risbo z navzkrižnim šivom (zaradi lažjega dela).

Z iglo izdelana čipka **vključuje *Alen on, Argantan, Venetian* ali beneško čipko itd.**

(B) **Bobinasta ali klepana čipka** (***čipka,* izdelana na *blazinici***). Dela se z več nitmi, ki so navite na bobine in zavite skupaj za *"blazinici*", na kateri je pritrjen vzorec in v katerem so začasno zapičene bucike, ki olajšujejo delo.

Klepana čipka **vključuje *Valanciennes, Chantilly, Malinee, Bruges, Duchesse, Puy* in drugo čipko.**

(C) **Kvačkana čipka** (npr čipka, znana kot *Irska kvačkana čipka*). Za razliko od prej opisanih čipk, se kvačkana čipka med izdelovanjem ne polaga na papir. Izdeluje se **ročno, s kvačko.**

(D) **Razne druge vrste čipk** so ostalim vrstam bolj ali manj podobne, **na primer:**

(1) ***Tenerife*** - izdelujejo jo na enak način kot čipko, izdelano z iglo.

(2) **Čipka z vrvico** - izdelujejo jo z iglo, nekateri njeni deli so dobljeni z uporabo pletene vrvice, delajo pa jo na "*blazinici".*

(3) **Čipka, izdelana s tkalskimi čolnički,** z okroglimi motivi, ali pa vozlane s pomočjo čolnička.

(4) ***Macramé*** - vrsta težke čipke, izdelane s povezovanjem v vozle na razne načine v nizu niti, pričvrščenih za vodilno nit pod pravim kotom.

Strojno izdelana čipka je ročno izdelani podobna, **vendar imajo**, razen v primeru klepane čipke, drugačen način prepletanja. Strojno izdelana čipke so **bolj izenačene** kot ročno izdelane.

Ročno ali strojno izdelana čipka se v to tarifno številko uvršča, **neglede** na to, ali je:

(i) **v metraži** ali **v trakovih kakršnekoli dolžine,** ali

(ii) **v obliki motivov,** t.j. v ločenih kosih, izključno namenjenih za vstavljanje ali apliciranje na druge izdelke, kot **na primer** na spalne halje, kombinezone, bluze in druga oblačila, robčke, namizno perilo in druge izdelke za notranje opremljanje.

Ti izdelki se uvrščajo v to tar. številko, **neglede na to,** ali jih proizvajalec izdela v enem kosu, ali so izrezani iz večjih kosov, ali pa sestavljeni iz nekaj ločenih elementov čipke.

Ta tar. številka **ne vključuje** izdelkov iz čipk - ti se uvrščajo glede na njihove značilnosti, običajno v **62.** ali **63. poglavje** (**na primer** plašči v **tar. št. 62.14,** čipkasti jaboji (*yokes*) in ovratniki za ženska oblačila v **tar. št. 62.17** in čipkasti namizni podstavki v **tar. št. 63.04**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 5804.21, 5804.29 in 5804.30

Imitacije ročno izdelane čipke, izdelane strojno, so po splošnem videzu podobne ročno izdelani čipki, pa vendar **se razlikujejo po naslednjih kriterijih:**

Strojno izdelana čipka je običajno izdelana v **dovolj širokih kosih**, katere med končno obdelavo režejo v trakove. **Robovi čipke** v tem primeru skoraj vedno ohranjajo vbode ali dele vbodov luk- njaste tkanine, ki na statvah spajajo trakove med seboj. Ti vbodi ali deli vbodov se nahajajo na konceh čipke. Vidni so tudi na mestih, kjer linija roba oblikuje vgreznjeni vogal. Do njih je težko priti, ne da bi pri tem poškodovali sam rob čipke. **Prisotnost teh vbodov** je nedvoumen **znak, da gre** za strojno izdelano čipko.

Obe vrsti čipke je možno med seboj razlikovati tudi s preučevanjem dekorativnih motivov na čipki, **iz raporta reliefnih** (ali konturnih) niti in **niti za izpolnjevanje**. **Pri ročno** izdelanih čipkah lahko te niti potekajo v katerikoli smeri in se lahko vračajo v začetno smer. **Pri strojno** izdelani čipki takšen povratni vbod ni možen, zaradi tega so te niti lahko potekajo poševno v desno ali v levo, vendar pa morajo slediti smeri izdelave čipke.

Tretji dejavnik pri določanju **vrste čipke,** katerega je treba upoštevati, je način, na katerega so izpolnjeni deli vzorca. Pri **ročno izdelani** čipki se uporabljajo **le naslednji vbodi:**

- **vbod z navitkom, (*"lock-stitch"*)** t.j. valoviti ali luknjasti vbod, če gre za čipko, izdelano z iglo in
- **vbod *"cloth"* ali okvirni vbod (*"gate-stitch"*),** če gre za klepani čipki (čipki, delani na blazinici).

Mrežasti vbod tvori pravi platneni preplet. Pri tej vrsti vboda služijo niti kot niti osnove, razdeljene na dve seriji, postavljeni ena nad drugo **pod kotom pribl. 90°;** nit votka poteka skozi to površino in prehaja izmenoma preko ene niti prve (začetne) serije in preko druge serije, takoj za prvo.

Pri **strojno izdelani** čipki so najpogostejši **načini izpolnjevanja naslednji:**

- **Mrežasti vbod,** katerega posebnost je, da niti, ki oblikujejo votek, ne potekajo obvezno od enega do drugega roba vzorca. V nekaterih primerih prehajajo deloma skozi material, druga nit pa prihaja prvi nasproti, da se osnova zapolni.
- **Postopek izpolnjevanja,** podoben tistemu, ki je v uporabi pri izpolnjenih delih navzkrižnega tila (prave niti, niti vzorca in povezovalne niti).
- **Vstavljanje v mrežo** - ene niti, ki z nitmi osnove tvori preplet. V zgornjih dveh postopkih se mreža končuje tam, kjer začenja zvorec, kar v primeru tega postopka **ni primer**.

Pri razlikovanju med ročno in strojno izdelano čipko lahko **pomagajo** tudi **naslednja sklepanja**, ki lahko v nekaterih primerih **le omogočijo način**, s pomočjo katerega je čipki možno razlikovati, še posebno ročno od strojno izdelane čipke:

(a) **Majhne napake** ali nepravilnosti **pri ročno** izdelani čipki je nepravilna razporejenost in podobnost njihovega videza. **Pri strojno** izdelani čipki se te nepravilnosti enakomerno ponavljajo, zahvaljujoč strojem, na katerih je izdelana.

(b) **Zanke, ki običajno krasijo robove ročno izdelane čipke,** so vselej izdelane iz niti, ki tvorijo mrežo, medtem ko so **strojno izdelani** čipki običajno naknadno dodane. V tem primeru so mnogo bolj rahlo pritrjene in se lahko perejo, ne da bi se s tem poškodovala čipka. **Pri ročno** izdelani čipki to ni možno.

(c) **Način dobave in pakiranja** prav tako dajeta **možnost za razlikovanje** ročno od strojno izdelane čipke. **Ročno** izdelano čipko običajno **ne** dobavljajo v dolžinah, **večjih od 20 m,** vsak kos v pošiljki pa je ponavadi z drugim vzorcem. **Strojno** izdelana čipka je **vedno daljša, tudi do 500 m.** Takšna pošiljka vselej vsebuje občutno številko kosov z istim vzorcem.

Razen naštetih obstaja tudi *"mešana"* čipka, znana kot *"poentles",* renesančna čipka*, Luxeul* čipka ali *princess.*

Izdelava take čipke prične s pleteno ali predeno vrvico, ki je postavljena vodoravno na shemo in ki sledi linijam vzorca. Vrvica je na vogalih preganjen, da lahko sledi shemi. Preganjeni deli so zašiti, konci rezanih vrvic pa fino všiti na mestu. Zanke in vbodi za izpolnjevanje čipke se delajo naknadno z iglo.

Poleg dejstva, da je vrvica preganjena, rezan ali šivan, kot je pravkar opisano, **lahko** tako čipko včasih **prepoznamo** po luknjah v vrvici na vgreznjenih robovih vzorca.

Ta čipka šteje **za ročno** izdelano čipko.

58.05 - ROČNO TKANE TAPISERIJE (VRSTA: GOBELIN, FLANDRIJSKE, BEAUVAIS, AUBUSSON IN PODOBNE) IN Z IGLO IZDELANE TAPISERIJE (NPR. Z DROBNIM IN KRIŽNIM VBODOM), VKLJUČNO KONFEKCIONIRANE

Ta tar. številka **vključuje** tapiserije, tkane ročno ali z iglo, na podlagi iz tkanine (običajno platna "*canvsa").* njihova bistvena značilnost je, da so izdelane v obliki panela s **popolnoma ločenim vzorcem**, zelo pogosto v obliki slik.

(A) TAPISERIJE, TKANE ROČNO

Ročno tkane tapiserije izdelujejo z napenjanjem niti osnove za tkalske statve in s prepletanjem raznobarvnih niti votka, ki prekrivajo osnovo, tvorijo vzorce, pa tudi tkani material.

V nasprotju s postopkom, ki je v uporabi pri tkaninah z navadno osnovo in votkom, so raznobarvne **niti votka pri tapiserijah dolge toliko**, da običajno ne potekajo po vsej širini tkanine. Tako so vzdolž vsake vrste votka niti osnove zaporedoma prekrite z raznobarvnimi nitmi votka, medtem ko se prosti konci niti votka pojavljajo na spodnji (nepravi) strani vzorca. Neizpolnjene praznine, ki ostanejo v osnovi pri takšnem načinu tkanja, običajno ojačajo z všivanjem.

Take tapiserije **vključujejo:** *Gobeline, Flanders, Aubusson* ali *Beauvias*.

Strojno izdelane tapiserije (na jacquardovih ali podobnih statvah), ki so imitacija ročno tkanih tapiserij, so tkanine z navadno osnovo in votkom, v katerih potekajo raznobarvne niti od enega roba do drugega. Uvrščajo se v ustrezne tar. številke, ali pa kot **gotovi izdelki** - odvisno od primera.

(B) TAPISERIJE, IZDELANE Z IGLO

Tapiserije, izdelane z iglo (znane tudi kot *vbodne tapiserije),* so značilne po tem, da so izdelane na osnovi iz tkanine (običajno iz kanafasa -(*"canvas")* platna z kvadratnimi zevmi), v kateri izpolnjujejo željeno obliko z iglo, pri čemer uporabljajo veliko število raznobarvnih niti.

Tapiserije, izdelane z iglo, so **včasih dodelane** z dodatnimi vbodi, vendar kljub temu ostanejo uvrščene v tej tar. številki in **ne štejejo** za vezenine.

Za razliko od večine vezenin iz **tar. številke 58.10,** je osnovna tkanina (običajno platno *kanafas*) povsem izpolnjena, razen morda na robovih. Delovne vbode imenujejo različno in glede na način, na katerega so izdelani: *"drobni"* vbod, *"grobi"* vbod, *"navzkrižni"* vbod, **"dvojni navzkrižni"** vbod, *"Gobelinski"* vbod itd.

*
* *

Tapiserije se največ uporabljajo za notranje opremljanje kot prekrivala za zidove ali za tapeciranje stolov itd. Izdelane so običajno iz svile, volne, umetnih ali sintetičnih vlaken, ali pa celo iz metalizirane preje.

Tapiserije ostanejo uvrščene v tej tar. številki **tudi, če so** zarobljene, obrobljene, podložene itd. Vendar pa ta tar. številka **izključuje** tapiserije, ki so izdelane kot torbe za vreče, okrasni vzglavniki, copati itd.

Ta tar. številka **izključuje:**

(a) Kelem, Šumaks, Karamanie in podobna pregrinjala **(tar. št. 57.02)**,

(b) komplete, ki sestoje iz tkanine in preje za izdelavo tapiserije **(tar. št. 63.08)** in

(c) tapiserije, **starejše od 100 let (97. poglavje)**.

58.06 - OZKE TKANINE, RAZEN PROIZVODOV IZ TAR.ŠT. 58.07; OZKI MATERIALI, KI SO SESTAVLJENI SAMO IZ OSNOVE, KATERE NITI SO MED SEBOJ ZLEPLJENE, PREJE ALI VLAKEN (BOLDUK)

5806.10 **- Ozke tkanine z lasasto površino (vključno frotirne tkanine za brisače in podobne zankaste frotirne tkanine) in ženiljske tkanine**

5806.20 **- Druge ozke tkanine, ki vsebujejo po masi 5 % ali več elastomerne preje ali gumenih niti**

- Druge ozke tkanine:

5806.31 **- - bombažne**

5806.32 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

5806.39 **- - Iz drugih tekstilnih surovin**

5806.40 **- Ozki materiali, ki so sestavljeni samo iz osnove, katere niti so med seboj zleplj-jene (bolduk)**

(A) OZKE TKANINE

Skladno z **Opombo 5 k temu poglavju**, spadajo v to tar. številko **naslednje ozke tkanine**:

(1) **Tkanine** z osnovo in votkom v trakovih, katerih **širina ni večja od 30 cm,** z ravnim ali cevastim **robom na** obeh straneh. Te izdelke izdelujejo za statvah za trakove, na katerih pogosto izdelujejo več trakov naenkrat. V nekaterih primerih so lahko trakovi tkani z valovitim robom na obeh straneh.

(2) **Trakovi,** katerih **širina ni večja od 30 cm, rezani ali sekani** iz štirih kosov tkanine z osnovo in votkom (bodisi rezane (ali sekane) vzdolž ali prečno) in **opremljeni** z ***lažnimi robovi*** na obeh straneh, **ali pa** z običajno tkanimi robovi na eni strani in z lažnim robom na drugi strani. Lažni robovi so namenjeni temu, **da preprečijo osipanje** kosa, izrezanega ali izsekanega iz tkanine. Lahko sestoje **na primer** iz vrst gaza - vbodov, vtkanih v širšo tkanino pred rezanjem (sekanjem), iz prostega roba, ali pa jih lahko izdelajo z lepljenjem robnega traku (kaširanje) ali s stapljanjem roba nekaterih trakov iz umetnih ali sintetičnih vlaken. **Izrezani** (izsekani) trakovi iz tkanin, ki **nimajo robov** (pravih, niti lažnih) **z obeh strani**, so iz te tar. številke **izključeni** in se uvrščajo kot navadne tkanine. (Glede **naveskov glej točko pod (4)** v nadaljnjem besedilu).

(3) **Brezšivne cevaste tkanine z osnovo in votkom, širine, ki ne presega 30 cm,** v sploščenem stanju. Vendar so iz te tar. številke **izključene** tkanine iz trakov s spojenimi robovi, s čimer **nastane cev** (s prešitjem, lepljenjem ali z drugim načinom spajanja robov).

(4) **Poševni naveski iz trakov s spodvitimi robovi,** katerih širina v neprepognjenem stanju **ne presga 30 cm,** rezane prečno, iz tkanin z osnovo in votkom. Ti izdelki so izrezani iz širokih tkanin in zaradi tega niso opremljeni niti s pravimi, niti z lažnimi robovi.

Med izdelke v smislu trakov, pravkar navedenih, spadajo **tudi trakovi** in ***gurtne,*** kot tudi nekatere barvne obšitke z obeležji iz trakov.

Trakovi so izdelani običajno iz svile, volne, bombaža, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, **vštevši tudi** trakove **z elastomerno prejo** ali z nitjo **iz kavčuka** ali **gume.** Uporabljajo se v izdelavi spodnjega perila, ženskih oblačil, v proizvodnji klobukov in modnih ovratnikov, kot tudi trakov za odlikovanja, kot dekorativni material za vezenje, za notranje opremljanje itd.

Ta tar. številka **vključuje** tudi **ozke tkanine,** izdelane **iz kovinskih niti,** vendar **pod pogojem**, da se te tkanine uporabljajo za oblačila, notranje opremljanje in za podobne namene (**glej Opombo 7** k temu poglavju).

Barvni obšitki, uvrščeni v to tar. številko, so ozki trakovi; gurtne so debele, močne ozke tkanine, običajno iz lanu, konoplje ali jute, ki se uporabljajo v sedlarstvu, v sedlarskih izdelkih, v izdelavi opasačev, pasov, jermenov, sedal stolov itd.

V to tar. številko **spadajo tudi *"pasove"* za slepe,** ki sestoje iz dveh trakov, povezanih z ozkimi trakovi na enakomernih razdaljah. Pidobivajo jih po navadnem postopku kontinualnega tkanja.

Izdelki, zajeti v tej tar. številki, so običajno tkani z istim tkanjem kot tkanine, ki se uvrščajo v **poglavja od št. 50 do 55** ali v **tar. št. 58.01** (*žameti*). Od teh tkanin **se razlikujejo** po značilnostih, navedenih v zgoraj navedenih točkah **od (1) do (4).**

Ti izdelki ostanejo uvrščeni v to tar. številko, **tudi če** so *moirerani*, *reliefirani*, **tiskani** itd.

(B) BOLDUKI

Ta tarifna številka **vključuje** ozke tkanine ***(bolduk),*** široke **ponavadi** od **nekaj milimetrov** do **1 centimeter** in ki **sestoje iz osnove** (***paralelne preje, monofilamenti ali tekstilna vlakna***) **brez votka,** vendar **spojenih s pomočjo lepila (ali termolepila).** Uporabljajo se predvsem za povezovanje paketov, nekatere izmed njih pa tudi za modne pletenice.

Včasih so označene (v pravilnih razmikih) **z imenom firme**, ki jih uporablja, kar **ne vpliva** na njihovo uvrščanje.

Iz te tar. številke so **izključeni:**

(a) povoji, namočeni z zdravilnimi snovmi, pripravljeni v oblike ali pakiranja za prodajo na drobno **(tar. št. 30.05),**

(b) ozke tkanine s tkanimi resami, pleteni barvni obšitki in pletenice **(tar. št. 58.08),**

(c) ozke tkanine, ki so bolj specifično zajete v drugih tarifnih številkah, **na primer** ozke tkanine z značajem:

(1) vezenine, tkane etikete, značke ali podobno, v trakovih **(tar. št. 58.07 ali 58.10),**

(2) stenj za luči, peči, vžigalnike, sveče in podobno **(tar. št. 59.08),**

(3) cevi in upogibne cevi iz tekstilnega materiala **(tar. št. 59.09)** in

(4) transportnih ali prenosnih trakov in jermen iz **tar. št. 59.10**.

(d) impregnirane, premazane, prevlečene ali laminirane ozke tkanine iz **59. poglavja,** posebne ozke tkanine narejene iz žameta, impregniranega z gumo, ki se uporablja za pokrivanje vretena v pletilnih strojih **(tar.št. 59.11),**

(e) ozke tkanine (**razen tistih,** ki se nanašajo na **del (A) (2),** naveden maloprej), izdelane, kot je to opisano v **delu (II)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI,**

(f) patentne zadrge **(tar. št. 96.07),** sponke, obročke ali gumbe - pritiskače (patente) iz navadne kovine, ki so v intervalih pritrjeni na trakove, **pod pogojem**, da (sponke in obročki ali gumbi - pritiskači) dajo blagu bistveni značaj (**tar. št. 83.08** ali **96.06** - odvisno od primera) in

(g) trakove za pisalne stroje **(tar. št. 96.12).**

58.07 - NALEPKE, ZNAČKE IN PODOBNI IZDELKI IZ TEKSTILNEGA MATERIALA V METRAŽI, TRAKOVIH ALI RAZREZANI V DOLOČENE OBLIKE ALI VELIKOSTI, NEVEZENI

5807.10 **- Tkani**

5807.90 **- Drugi**

Skladno s pogoji, navedenimi v nadaljnjem besedilu, **vključuje** ta tar. številka naslednje izdelke:

(A) **Nalepke iz kateregakoli tekstilnega materiala (vštevši pletene).** Mednje spadajo nalepke, ki se uporabljajo za označevanje oblek, perila, vzmetnic, šotorov, mehkih igrač ali drugega blaga. To so uporabne nalepke s **posebnimi besedili ali motivi**. Med drugim **vključujejo** tudi komercialne nalepke z imenom trgovca ali s šampiljko proizvajalca, ali pa z oznako sestave tekstilnega materiala (*"svila", "rajon"* itd.), kot tudi nalepke za zasebno, posamično uporabo (dijaki v dijaških domovih, vojaki itd.), ki naj bi identificirali osebno lastnino. Ta vrsta nalepk ima včasih začetnice ali številke, včasih pa tudi okvirjen prostor za napis, spisan na roko.

(B) **Značke in podobni izdelki iz kateregakoli tekstilnega materiala (vštevši pletene).** V to skupino spadajo značke, emblemi itd., ki se **običajno našijejo** na zunanjo stran oblačila (športne oznake, vojne, lokalne in nacionalne oznake itd., značke z imeni mladinskih združenj, značke za mornarske kape z imenom ladje itd.).

Pravkar našteti izdelki se v to tar. številko uvrščajo **le,** v kolikor **izpolnjujejo naslednje pogoje:**

(1) **Da niso vezeni. Napisi** in **motivi** na izdelkih, uvrščenih v to tar. številko, so pretežno **tkani** (običajno z broširanjem) **ali tiskani**.

(2) **Da morajo biti v metraži,** v trakovih (**najpogosteje**), ali pa v **ločenih kosih**, dobljenih z izrezovanjem na določene dolžine ali oblike. Vendar pa **ne smejo biti** drugače konfekcionirani.

Ta tar. številka **ne vključuje** nalepk, značk in podobnih izdelkov, ki so **vezeni (tar. št. 58.10)** ali ki so drugače pripravljeni, razen rezani na določene oblike ali velikosti **(tar. št. 61.17, 62.17 ali 63.07).**

58.08 - PLETENICE V METRAŽI; OKRASNA POZAMENTERIJA IN PODOBNI OKRASNI IZDELKI V METRAŽI, NEVEZENI, RAZEN PLETENIH ALI KVAČKANIH; RESE, POMPONI IN PODOBNI IZDELKI

5808.10 **- Pletenice v metraži**

5808.90 **- Drugo**

(A) PLETENICE V METRAŽI; OKRASNA POZAMANTERIJA V METRAŽI, NEVEZENA, RAZEN PLETENE ALI KVAČKANE

Razen pletenic vključuje ta del tarifne številke razne izdelke **v metraži,** namenjene okraševanju ali dekoriranju oblačil, ženskih oblačil, vojaških uniform, duhovniških kut, gledaliških kostumov, ali pa izdelke za notranje opremljanje (vštevši pohištvo za ladje in vozila).

Ti izdelki **so lahko** opremljeni s kljukicami, sponkami, obroči in podobnim, kar šteje za pribor, vendar **pod pogojem,** da to ne vpliva na njihove bistvene lastnosti kot kosovnega blaga. Ti izdelki **so lahko okrašeni** tudi s tankimi kovinskimi ali steklenimi ploščicami, z biseri ali s podobnim priborom, vendar **pod pogojem,** da ti okrasi **niso našiti** - v slednjem primeru štejejo za vezenino in se uvrščajo v **tar. št. 58.10.**

Med izdelke, ki se uvrščajo v to tar. številko, **spadajo:**

(1) **Ploščate in cevaste pletenice.**

Izdelujejo jih z diagonalnim prepletanjem preje, monofilamentov, traku ali podobnega iz **54. poglavja.**

V ploščatih pletenicah potekajo niti diagonalno od roba do roba v cikcakasti liniji, ali pa na kakšen bolj zapleten način, medtem ko potekajo v cevastih pletenicah spiralno. V obeh primerih poteka polovica niti v eno, polovica pa v drugo smer. Prepletata se po določenem vzorcu, ki je običajno povsem enostaven. V nekaterih pletenicah se vzdolž tkanine prepletajo dodatne niti zaradi ojačenja robov, ali pa se prepletajo v nekem določenem zaporedju z namenom doseči efekt vzorca.

Pletenice izdelujejo na posebnih strojih, znanih pod imenom stroja *za izdelavo pletenih vrvic.*

Med raznovrstne trakove spadajo tudi vezalke (**na primer** za čevlje ali škornje), pletene vrvice, okrasne vrvice, pleteni obšitki itd. Cevaste pletenice **lahko imajo** tekstilno jedro.

Ti trakovi (pletenice) se uporabljajo za obšivanje robov ali za okraševanje določenih oblačil (**na primer** za okrasni rob in našitke), za izdelke za notranjo opremo (**na primer** vrvice za zavese), za plašče električnih žic, za izdelavo določenih vezalk za čevlje, vrvic za anorake ali trenerke, pasov za obleke itd.

Takšen trak **se razlikuje** od pletenih ali prepletenih izdelkov iz **tar. številke 56.07** po ohlapnejšem pletenju in manj kompaktni strukturi.

Vendar pa ta tar. številka **izključuje:**

(a) pletenice, izdelane iz *monofilamentov*, katerih katerakoli dimenzija prečnega prereza **presega 1 mm**, ali iz *trakov* in podobnega, širine **nad 5 mm,** iz plastične mase ali iz drugih materialov za pletarstvo **(tar. št. 46.01),**

(b) vrvi, motvoze, konopce, pramene in imitacije katguta v obliki pletenic **(tar. št. 56.07),**

(c) pletene stenje za svetilke, peči, vžigalnike, sveče ali podobno **(tar. št. 59.08),**

(d) upogibne cevi in podobne cevi **(tar. št. 59.09),**

(e) transportne ali prenosne trakove in jermene iz **tar. št. 59.10,**

(f) izdelke za tehnične namene iz **tar. številke 59.11** (**na primer** pletenice, ki se običajno uporabljajo kot materiali za pakiranje ali mazanje) in

(g) patentne zadrge **(tar. št. 96.07),** sponke, obročke ali gumbe - pritiskače iz navadne kovine, **pritrjene na trak** v določenih intervalih, **pod pogojem**, da dajejo blagu bistveni značaj (**tar. št. 83.08 ali 96.06** - odvisno od primera).

(2) **Milanske in podobne *kordaste* (vrvene) preje.**

To so obviti izdelki, podobni obviti preji, ki pa **imajo debelejše jedro**, ki sestoji iz snopičev niti ali tekstilne predpreje, vpredene med postopkom obvijanja. **Pogosto so obviti** s prejami, ki so obvita že sama. V to tar. številko se uvrščajo, če so nedoločenih dolžin, uporabljajo pa se za okraševanje gotovih izdelkov, v izdelavi *"pasov"* za domače halje, za povlekanje zaves itd.

Ta skupina izdelkov **izključuje** kovinsko žico, prekrito s tekstilnim materialom, na primer:

(a) železno ali jekleno žico za izdelavo notranje opore (okostja) klobukov (modistična žica) in mašne iz železnih ali jeklenih žic za umetno cvetje ali lasne navijalce **(tar. št. 72.17)** in

(b) izolirano električno žico **(tar. št. 85.44).**

(3) **Ozke tkanine z resami (zankastimi ali rezanimi), vtkanimi v njihove robove.**

Te izdelke izdelujejo za statvah za trakove - pozamanterija z obdelanimi robovi z uporabo votka ali rahlih grobih prej osnove, imenovana ***"roketini" -("roquetins").***

V prvem primeru votek skupaj z dvema zunanjima **nitma osnove** ne oblikuje roba, temveč se razteza za osnovo in tvori zanke. Te zanke obvije votek s potekom okoli dveh ali več žic (kovinskih), ki se nahajajo za statvah vzporedno z osnovo in se odstranijo, ko je tkanina zgotovljena.

V drugem primeru se rahla groba preja vstavlja v porob v določenih razmikih z nekaterimi nitmi votka, medtem ko jih žice (kovinske) držijo na določeni oddaljenosti od tkanine in tako tvorijo zanke.

Zanke, dobljene po teh postopkih so lahko med seboj bolj ali manj oddaljene (v pravilnih ali nepravilnih razmikih). Včasih jih režejo, da tvorijo robove z resami, katere lahko potem vozlajo ali okrasijo s franžami, pomponi itd.

Te ozke tkanine se uporabljajo pretežno za obrobljanje ali okraševanje izdelkov za notranje opremljanje, ali pa za okraševanje oblačil.

Trakovi z nazobčanimi ali nabranimi robovi in drobno nazobčani trakovi so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 58.06).**

(4) **Drugi okrasni materiali v metraži.**

Ta tar. številka **vključuje** množico raznovrstnih izdelkov majhne širine v metraži, primernih za okraševanje obleke, izdelkov za notranje opremljanje itd.

Običajno jih izdelujejo iz trakov ali pletenic ali drugih izdelkov, omenjenih zgoraj. Lahko so izdelani s šivanjem ali z drugačno obdelavo takšnih izdelkov, ali pa s spajanjem dveh ali več skupaj na okrasni način (**na primer** trakove ali pletenice z okrasnimi obrobami ali obšitki; trakovi ali pletenice s franžami ali z drugimi okrasnimi efekti, vstavljenimi tu in tam po dolžini, razen z aplicirano vezenino).

Ta tar. številka **izključuje** pletene ali kvačkane okrasne pozamenterije **(tar.št. 60.02).**

(B) RESE (OKRASNI ČOPI), POMPONI IN PODOBNI IZDELKI

To so, **za razliko** od izdelkov **pod (A),** posamični, ločeni izdelki, ki **vključujejo** rese (*franže*) vseh velikosti in oblik ter okrasne zaključke za notranje opremljanje, **na primer:**

(1) **Jedra** (iz lesa ali iz kakšnega drugega materiala), prekrita s tekstilnimi nitmi, včasih z visečimi konci teh niti. Številne vrste teh izdelkov so lahko okrašene s čipko ali z zaporedjem majhnih resami.

(2) **Enojni snopi tekstilnih niti,** prepognjeni ali vezeni s prosto visečimi zaključki.

(3) **Jedra v smislu *olive* ali *oreha*** (iz lesa, papirja itd.), prekrita s tekstilnimi materiali, včasih z odprtim jedrom, ki lahko služi kot gibljivi obroč (*drseča alka*).

(4) **Pomponi** - kratke nitke, pritrjene na sredi in razčesane v vseh smereh.

Vsi ti izdelki so **lahko** opremljeni z mašno za pritrjevanje. Uporabljajo se predvsem za notranje opremljanje in manj za obleke. **Njihov značaj je pretežno okrasni.**

Ta tar. številka **ne vključuje** posamičnih izdelkov, razen pravkar naštetih.

Rozete, izdelane iz pletenic in pozamanterije iz te tar. številke se uvrščajo v **tar. št. 62.17** ali **63.07.** Okrasi na opankah, epolete in vrvice iz istega materiala se uvrščajo v **tar. št. 62.17,** vezalke za čevlje, trakovi za steznike itd. iz materialov z vpletenimi koncemi ali kako drugače obdelanimi proti osipanju, kot tudi pasovi za sablje, izdelani iz teh materialov, se uvrščajo v **tar. št. 63.07.**

Tekstilni materiali, ki se uporabljajo za izdelavo izdelkov iz te tar. številke, so zelo raznoliki. Mednje spada volna, svila, fina živalska dlaka, bombaž, lan, umetna ali sintetična vlakna in metalizirana preja.

Razen že navedenih izjem, ta tar. številke **ne vključuje** obšitkov in druge pozamanterije, ki so enostavno tkani trakovi in ki ustrezajo definiciji ozkih tkanin **(tar. št. 58.06).**

58.09 - TKANINE IZ KOVINSKIH NITI IN TKANINE IZ METALIZIRANE PREJE IZ TAR. ŠTEVILKE 56.05, KI SE UPORABLJAJO ZA IZDELAVO OBLAČIL, NOTRANJO OPREMO IN PODOBNO, KI NISO NAVEDENE IN NE ZAJETE NA DRUGEM MESTU

Ta tar. številka **vključuje** tkanine (opredeljene v **delu (I) (C)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**) iz **metalizirane preje iz tar. št. 56.06,** pa tudi tkanine iz kovinskih niti iz oddelkov XIV ali XV **pod pogojem,** da so to tkanine, ki se uporabljajo za oblačila, notranje opremljanje ali za podobne namene, **vendar niso** navedene in ne zajete drugje v Nomenklaturi, še posebno v nobeno izmed predhodnih tar. številke tega poglavja.

Tkanine, ki vsebujejo kovinske niti ali metalizirano prejo skupaj s še drugimi tekstilnimi prejami, se v to tar. številko uvrščajo **pod pogojem, da kovinska nit ali metalizirana preja presega maso** katerega drugega **tekstilnega materiala v njih**. V tem smislu šteje metalizirana preja kot edini tekstilni

material, njegova **masa** pa šteje kot **vsota mase tekstilnih vlaken in kovine**, ki jih vsebuje (**glej del (I) (A) splošnih določil komentarja k oddelku XI**).

Ta tar. številka **izključuje** tkanine vrst, ki se ne uporabljajo za oblačila, tkanine za notranje opremljanje in za podobne namene (**na primer** žično gazo ali tkanino, izdelano iz železa, jekla, bakra, aluminija, plemenitih kovin itd.) (**tar. številke 71.15, 73.14, 74.14, 76.16** itd.).

58.10 - VEZENINA V METRAŽI, TRAKOVIH ALI MOTIVIH

5810.10 **- Vezenina brez vidne podlage**

- Druga vezenina:

5810.91 **- - bombažna**

5810.92 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

5810.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Vezenina nastane z delom z vezeninskim sukancem na že obstoječi osnovi iz tila, mreže, žameta, traku, pletenega ali kvačkanega tekstilnega materiala, čipke ali tkanine, klobučevine (filca) ali netkanega materiala. **Namen vezenja je dobiti na taki osnovi okrasne učinke**. Vezeninski sukanci so običajno iz tekstilnega materiala, vendar ta tar. številka **vključuje** tudi vezenine, izdelane z drugimi materiali (**na primer** s kovino, steklom ali rafiijo). Osnovna tkanina običajno predstavlja sestavino gotove vezenine, vendar jo v nekaterih primerih odstranijo (**na primer** kemično ali z izrezovanjem), ko je vezenina končana, tako da ostane le vzorec. Nekatere vezenine niso izdelane z vezeninskim sukancem, temveč s trakovi ali z pletenimi vrvicami.

Ker izdelava vezenine prične na že obstoječi osnovni tkanini, se vezenine razlikujejo od čipke prav po tem. Čipk **ne gre enačiti** z vezenino, kateri je po izdelavi vzorca **odvzeta osnovna tkanina**. Prav tako **ne gre enačiti** vezenin s tkaninami, na katerih so motivi, izdelani med tkanjem z nitmi za broširanje. Značilnosti, po katerih se **vezenine razlikujejo** od drugih izdelkov, so naštete v nadaljnjem - v komentarju k tej tar. številki.

Vezenine so lahko izdelane **ročno** ali **strojno**. Ročno izdelane vezenine so običajno majhne, strojne pa so pogosto večjih dolžin.

Vezenine, ki se uvrščajo v to tar. številko, **vključuje**jo **naslednje tri skupine:**

(I) VEZENINE BREZ VIDNE PODLAGE

Pri teh vezeninah je **osnovna tkanina odstranjena** (**na primer** po kemičnem postopku, ali z izrezovanjem). Tako sestoji material le iz vezenih motivov.

Ker so brez podlage, **bi bilo možno zamenjati** nekatere strojno izdelane vezenine s čipko iz **tar. št. 58.04**. Vendar pa je **razlika opazna**, **če upoštevamo naslednje:**

(A) **Medtem ko je čipka** izdelana iz ene same neskončne niti ali s prepletanjem dveh ali več neskončnih niti z isto funkcijo in daje z obeh strani isti videz, ima **strojno izdelana vezenina** te vrste **dve niti** z različnima funkcijama: **eno, ki veze**, in **drugo nit v tkalskem čolničku** pod tkanino - slednja je običajno tanjša od prve. Zaradi tega zgornja (prava) stran in spodnja (neprava) stran **nista enaki** - zgornja stran je reliefna, spodnja pa gladka.

(B) **Pogosto imajo robovi** izrezane vezenine majhne konce niti osnovnega materiala, katerih vselej ni moč popolnoma odstraniti.

(II) VEZENINA, KI PO VEZENJU OHRANI OSNOVO

To je vezenina, pri kateri vezeninski sukanec običajno **ne prekriva vsega osnovnega materiala**, temveč se pojavlja v smislu vzorca na površini in okoli robov osnovnega materiala. V uporabi so razni vbodi, **kot so**: navadni vbod, verižni vbod, točkasti, zrnasti, zankasti, luknjasti itd. Praviloma se ves **vzorec vidi le na zgornji** (pravi) strani. Številne vezenine imajo majhne luknjice ali pa so luknjičave, kar dosežejo z izrezovanjem, vrtanjem osnovne tkanine s posebnim šilom, ali pa z izvlekanjem določenega števila niti osnove ali votka (ali obeh) iz osnovnega materiala, nakar osnovni material dokončujejo ali okrašujejo z vbodi za vez. Zaradi tega je vezenina lahka in najbolj privlačna (**na primer** *angleška vezenina* in način izvlekanja niti *(ažur)).*

Materiali, ki so izpostavljeni **samo** navadnemu postopku izvlekanja niti, so iz te tar. številke **izključeni.**

Pri nekaterih vrstah vezenin željeni **vzorec prej narišejo**, ali pa ga izpolnjujejo s posebnim sukancem, da postane vezeni vzorec reliefen.

Nekatere vrste strojnih vezenin, še posebej *satenske vezenine* in nekateri *muslini*, so zelo podobni broširanemu *muslinu* in drugim broširanim materialom, ki se uvrščajo v **poglavja od 50 do 55.** Vendar jih je **moč razlikovati** na podlagi **naslednjih značilnosti**, ki izvirajo **iz načina izdelave:**

Pri broširanih materialih je vzorec izdelan z broširnimi nitmi, vstavljenimi med tkannjem. Zaradi tega se vsaka posamezna vrsta vzorca nahaja vselej med natančno istimi nitmi votka, ali pa natančno med istimi nitmi osnove osnovnega materiala.

Pri vezeninah pa je, nasprotno, osnovni material stkan, preden so na zgornji (pravi) strani materiala napravljeni vzorci. Da dobijo te vzorce, napnejo osnovni material na stroju za vezenje. Vendar tega materiala ni moč dovolj natančno namestiti (niti po položaju, niti po napetosti), da bi strojne igle lahko vsako potezo vezenja opravile točno med istimi nitmi osnove ali votka osnovnega materiala. Še več - igle pogosto preluknjajo niti osnovnega materiala, **kar se pri broširanih materialih ne more zgoditi**.

Ta razlika med broširanimi in vezenimi materiali je opazna, **če ogulimo robove vzorca.**

(III) APLIKACIJE

Aplikacije sestoje iz osnovnega materiala ali klobučevine (filca), na katerega so **našiti ali navezeni:**

(A) **Biseri, tanka kovinska** ali **steklena ploščica** in podoben **okrasni pribor**, ki je izdelan v glavnem iz stekla, želatine, kovine ali lesa in ki se našiva tako, da tvori vzorec ali več manjših motivov na osnovnem materialu.

(B) **Okrasni motivi iz tekstila** ali drugih materialov. Ti motivi so običajno iz tekstilnega materiala (vštevši čipko) in se po tkanju razlikujejo od osnovnega materiala. Skrojeni so v smislu raznih vzorčkov, ki se našivajo na osnovni material. V nekaterih primerih se osnovni material na mestih, na katerih je apliciran motiv, odstrani.

(C) **Barvni obšitki, ženiljska preja** in druga pozamanterija itd. v obliki vzorcev na osnovnem materialu.

Vse opisane različice vezenin ostanejo uvrščene v tej tarifni številki, v kolikor so v **naslednjih oblikah:**

(1) **V metraži ali v trakovih raznih širin.** Ti metražni izdelki lahko imajo vrsto identičnih vzorcev, predvidenih ali ne, ki se pozneje odločijo, da se dobi končni izdelek (**na primer** trakovi z vezenimi nalepkami za označevanje oblačil ali metražni izdelki, vezeni v pravilnih intervalih, predvideni za izrezovanje in dokončanje v portikle).

(2) **V obliki motivov,** t.j. **posamičnih kosov z vezenimi oblikami**, ki služijo samo za vstavljanje ali apliciranje kot elementi vezenine, **na primer** spodnje perilo, oblačila ali izdelki za notranje opremljanje. Lahko so skrojeni **v katerikoli obliki**, s podlogo, ali pa sestavljeni kako drugače. V to skupino spadajo značke, emblemi, začetnice, številke, nacionalne ali športne oznake itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) vezenin **na netekstilnih materialih** (na usnju, pletarskih materialih, plastični masi, lepenki itd.),

(b) tapiserij, izdelanih z iglo **(tar. št. 58.05),**

(c) kompletov, ki sestoje iz tkanin in prej za izdelavo vezenih prtov ali serviet ali podobnih izdelkov **(tar. št. 63.08),**

(d) vezenin (razen motivov), konfeksioniranih v smislu **dela (II)** splošnih določil komentarja k **oddelku XI**, neglede na to, ali ima ali nima oblik zgotovljenega izdelka, primernega za uporabo. Posamični vezeni izdelki, popolnoma izgotovljeni, pripravljeni za uporabo, vezeni neposredno v končno obliko, brez kakršnekoli nadaljnje obdelave, se prav tako uvrščajo kot **"zgotovljeni"** izdelki (**na primer v 61., 62., 63. ali 65. poglavje**) in **vključujejo** robčke, portikle, manšete, ovratnike, telovnike, halje, prte, serviete, prekrivala za kamine, podstavke za stol in zavese in

(e) vezenin s steklenimi nitmi brez vidne osnove **(tar. št. 70.19).**

°
° °

OPOMBA K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 5810.10

Ta tar. podštevilka **ne vključuje** *angleškega* veza.

58.11 - PREŠITI TEKSTILNI IZDELKI V METRAŽI, KI SO SESTAVLJENI IZ ENE ALI VEČ PLASTI TEKSTILNIH MATERIALOV, SPOJENIH S POLNILOM, PREŠIVANJEM ALI NA DRUG NAČIN, RAZEN VEZENIN IZ TAR.ŠT. 58.10

Ta tar. številka **vključuje** tekstilne izdelke v metraži, **ki sestoje iz:**

(1) **ene plasti tekstilnega materiala, običajno pletenega, tkanega ali netkanega** ter ene plasti polnilnega materiala (**na primer** iz tekstilnih vlaken, pogosto v obliki mreže, klobučevine, celuloznega vatelina, pene iz plastične mase ali gumijaste pene) ali

(2) **dveh plasti tekstilnega materiala, navadno pletenega, tkanega ali netkanega,** oziroma iz kombinacije teh materialov. Ti dve plasti sta medseboj ločeni z eno plastjo polnilnega materiala.

Te plasti so **običajno spojene z iglanjem ali prešitjem** (vključno s postopkom *"stitch-bonding"),* bodisi z ravnimi vrstami vbodov, bodisi v okrasnem vzorcu, vendar **pod pogojem,** da se vbodi uporabljajo predvsem **za prešitje in ne za okras**, ki bi spremenil značaj izdelka v vezenino. Spojene so lahko tudi z vozlanimi zankami, **z lepili, s toplotnim spajanjem** ali **na druge načine**, vendar **pod pogojem**, da izdelek učinkuje kot prešit, kar pomeni, da je privzdignjen ali napihnjen, podobno prešitju z vbadanjem, iglanjem ali postopkom *"stitch-bonding".*

Izdelki iz te tar. številke **so lahko** impregnirani, premazani, prevlečeni ali prekriti, pa tudi tekstilni materiali, ki se uporabljajo za proizvodnjo teh izdelkov, so lahko impregnirani, premazani, prevlečeni ali prekriti.

Te materiale običajno uporabljajo v proizvodnji **prešitih odej**, posteljnine ali posteljnih pregrinjal, vzmetnic, oblačil, zaves, podstavkov za krožnike, podstavke za prte itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:**

(a) listov iz plastičnih mas, prešitih po postopku prešitja ali termičnega spajanja, z jedrom iz polnila (**običajno 39. poglavje),**

(b) šivanih ali prešitih tekstilnih izdelkov, pri katerih vbodi tvorijo okrase, ki jim dajejo lastnosti vezenine **(tar. št. 58.10),**

(c) izgotovljenih (konfekcioniranih) izdelkov iz tega oddelka **(glej Opombo 7 k temu oddelku**) in

(d) posteljnine in podobnih izdelkov za notranje opremljanje iz **94. poglavja,** napolnjenih s katerimkoli materialom, **razen** *"vodnih postelj",* ki se uvrščajo po materialu **običajno 39. ali 40. poglavje.**

59. POGLAVJE

TEKSTILNI MATERIALI, IMPREGNIRANI, PREMAZANI, PREVLEČENI, PREKRITI ALI LAMINIRANI; TEKSTILNI IZDELKI, PRIMERNI ZA TEHNIČNE NAMENE

OPOMBE:

1. Če ni drugače določeno, so v tem poglavju z izrazom "**tekstilni materiali**" mišljene samo tkanine iz **poglavij 50 in 55** in **tar. št. 58.03 in 58.06**, pletenice in okrasna pozamenterija v metraži iz **tar. št. 58.08** ter pleteni in kvačkani materiali iz **tar. št. 60.02.**

2. Tar. št. **59.03 obsega**:

   (a) Tekstilni materiali, impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali laminirane s plastičnimi masami, ne glede na maso na kvadratni meter in vrsto plastične mase (kompaktna ali celičasta), razen:

   (1) tekstilnih materialov, pri katerih impregnacije, premazov, prevlečenosti ali prekritosti ni mogoče videti s prostim očesom (**običajno poglavja 50 do 55, 58 ali 60**); pri uporabi te določbe ni treba upoštevati nobene nastale spremembe barve;

   (2) izdelkov, ki se pri temperaturi **med 15°C in 30°C** ne morejo brez loma ročno oviti okrog valja s premerom 7 mm (**v glavnem 39. poglavje**);

   (3) proizvodov, pri katerih so tekstilni materiali v celoti obloženi s plastično maso ali so v celoti premazani, prevlečeni ali z obeh strani prekriti s takim materialom, če se lahko taka prevlečenost ali pokritost vidi s prostim očesom, pri čemer se ne upošteva nobena nastala sprememba barve (**39. poglavje**);

   (4) tekstilnih materialov, ki so deloma premazani, prevlečeni ali deloma prekriti s plastično maso in z dezeni, nastalimi s temi postopki (običajno **poglavja 50 do 55, 58 ali 60**);

   (5) plošč, listov in trakov iz celičastih plastičnih mas, kombiniranih s tekstilnimi materiali, pri katerih je tekstilni material uporabljen samo zaradi ojačenja (**39. poglavje**);

   (6) tekstilnih izdelkov iz **tar.št. 58.11**;

   (b) Tkanine, izdelane iz preje, trakov in podobnega, impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali obložene s plastično maso, iz **tar. št. 56.04**.

3. Pri **tar.št. 59.05** so z izrazom "**zidne tapete iz tekstila**" zajeti izdelki v zvitkih, **širokih 45 cm in več**, primerni za okraševanje zidov in stropov, katerih lice je pritrjeno na podlago iz tekstila; če pa ni podlage, je zadnja stran tekstila impregnirana, premazana ali prevlečena, da bi se lahko lepila.

   Ta tarifna številka pa **ne obsega** "**zidnih tapet**", ki so sestavljene iz tekstilnih kosmičev ali tekstilnega prahu, fiksiranih neposredno na papirno podlago (**tar. št. 48.14**) ali na navadno tekstilno podlago (**tar. št. 59.07**).

4. Pri **tar. št. 59.06** so z izrazom "**gumirane tekstilne tkanine**" mišljene:

   (a) Tekstilne tkanine, impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali laminirane s kavčukom ali gumo:

   (i) mase do vključno **1.500 g/m^2;**

   ali

(ii) mase **več kot 1.500 g/m^2** v katerih je **več kot 50 % tekstilnega materiala**;

(b) Tkanine iz **tar. št. 56.04**, izdelane iz preje, trakov in podobnega, impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali obložene s kavčukom ali gumo;

(c) Tekstilije, izdelane iz vzporednih tekstilnih niti, zlepljenih s kavčukom ali gumo ne glede na težo kvadratnega metra;

V to poglavje **niso vključene** plošče, listi in trakovi iz celičaste gume, kombinirani s tekstilno tkanino, kjer je tkanina uporabljena samo za ojačenje (**40. poglavje**), razen tekstilnih izdelkov iz **tar. št. 58.11**.

5. V **tar. št. 59.07 ne spadajo**:

(a) Tekstilije, pri katerih impregnacije, premazov, prevlečenosti ali prekritosti **ni mogoče** videti s prostim očesom (običajno **poglavja 50 do 55, 58 in 60**); pri uporabi te določbe ni treba upoštevati nobene nastale spremembe barve;

(b) Tkanine z naslikanimi motivi (razen platna, slikanega za kulise, tkanine za ateljeje ipd.) - 49. poglavje;

(c) Tkanine, deloma prekrite s kosmiči, tekstilnim prahom, prahom iz plute ali podobno, z motivi, nastalimi s tem postopkom; imitacije tkanin z lasato površino pa se uvrščajo v to tarifno številko;

(d) Tkanine, dodelane z navadno apreturo na bazi škrobnih ali podobnih snovi;

(e) Lesni furnir, na podlagi iz tekstilnih tkanin, **tar. št. 44.08**;

(f) Naravni ali umetni abrazivni prah ali zrna na podlagi iz tekstilne tkanine (**tar. št. 68.05**);

(g) Aglomerirana ali rekonstruirana sljuda na podlagi iz tekstilne tkanine (**tar.št. 68.14**); ali

(h) Kovinska folija na podlagi iz tekstilne tkanine (**XV. oddelek**).

6. V **tar. št. 59.10 ne spadajo** :

(a) Trakovi in jermeni iz tekstilnega materiala, **debeli manj kot 3 mm**, za transportne ali transmisijske namene;

(b) Trakovi in jermeni iz tekstilnih tkanin za transportne ali transmisijske namene, impregniranih, premazanih, prevlečenih, prekritih ali laminiranih z gumo, ali izdelani iz tekstilnega sukanca ali vrvi, impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali zavite v gumo (**tar. št. 40.10**).

7. **Tar. št. 59.11 obsega** naslednje proizvode, ki se **ne uvrščajo** v nobeno tarifno številko iz XI. oddelka:

(a) Tekstilne izdelke v metraži, razrezane na določeno dolžino ali enostavno razrezane v pravokotne (vključno kvadratne) oblike (razen tistih, ki imajo lastnosti izdelkov **iz tar. št. 59.08 do 59.10**), in sicer samo:

(i) Tekstilne materiale, klobučevino in tkanine, podložene s klobučevino, premazane, prevlečene, prekrite ali laminirane s kavčukom ali gumo, usnjem ali drugim materialom, ki se uporabljajo za obloge mikalnikov, in podobne tkanine, ki se uporabljajo za druge tehnične namene;

(ii) Tkanine za sita;

(iii) Tkanine za precejanje in stiskanje, ki se uporabljajo v stiskalnicah za olje in podobno, iz tekstilnega materiala ali človeških las;

(iv) Ravno tkane tekstilne tkanine z več osnovami ali votki, vključno klobučevinaste, impregnirane, premazane ali prevlečene, ki se uporabljajo v strojih ali za druge tehnične namene;

(v) Tekstilne tkanine, ojačene s kovino, ki se uporabljajo v tehnične namene;

(vi) Kord, pletenice in podobno, vključno s premazanimi, prevlečenimi, impregniranimi ali ojačenimi s kovino, ki se uporabljajo v industriji kot material za tesnjenje ali mazanje;

(b) Tekstilne izdelke (**razen** tistih iz **tar. št. 59.08 do 59.10**), ki se uporabljajo za tehnične namene (**npr.:** tekstilne tkanine in klobučevina, brezkončne ali z elementi za spajanje, ki se uporabljajo v strojih za proizvodnjo papirja ali podobnih strojih (**na primer** za celulozo ali azbestcement), za tesnila, podloge, kolute za poliranje in druge dele strojev.

59.01 - TEKSTILNE TKANINE, PREVLEČENE Z LEPILOM ALI ŠKROBNIMI SNOVMI, KI SE UPORABLJAJO ZA ZUNANJO VEZAVO KNJIG IN PODOBNE NAMENE; TKANINE ZA RISANJE (PROJEKTNO PLATNO; KANAFAS, PRIPRAVLJEN ZA SLIKANJE; TOGE TKANINE (BUCKRAM) IN PODOBNE TKANINE, KI SE UPORABLJAJO ZA IZDELAVO KLOBUKOV

5901.10 **- Tekstilne tkanine, prevlečene z lepilom ali škrobnimi snovmi, ki se uporabljajo za zunanjo vezavo knjig in podobne namene**

5901.90 **- Drugo**

(1) **Tekstilne tkanine, prevlečene z lepilom ali s škrobnimi snovmi, ki se uporabljajo za zunanjo vezavo knjig ali za podobne namene.**

To so tkanine v platnenem prepletu. Običajno so iz bombaža, lanu ali iz umetnih ali sintetičnih vlaken, močno prevlečene z lepilom ali s škrobnimi snovmi (**na primer** s škrobom) in se uporabljajo **za izdelavo** zunanjih platnic knjig, škatel, etuijev za očala in škatel za jedilni pribor, tokov za nože itd.

Te tkanine **so lahko** nebeljene, beljene, barvane ali tiskane. Njihova površina je pogosto gofrirana, narezljana (hrapava), z reliefnimi vzorci ali drugače obdelana.

Tekstilni materiali za podobne namene, ki so impregnirani, premazani ali prevlečeni s plastično maso (**na primer** kot imitacija usnja), so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 59.03).**

(2) **Tkanine za kopiranje.**

To so fine, gosto tkane tkanine, ki so običajno iz bombaža ali lanu. Obdelane so tako (**na primer** z raztopino naravne smole), da je njihova površina gladka in da so bolj ali manj prozorne in primerne **za kopiranje** (uporabljajo jih arhitekti, risarji itd.).

(3) ***Kanafas platno* ("*canvans*"), pripravljen za slikanje.**

Kanafas je platno, pripravljen za slikanje, je običajno iz lanu, konoplje ali iz bombaža ter je **premazan z lepilom**, nato pa premazan (prevlečen) z ene strani z mešanico olja iz lanenega semena in drugih materialov (**na primer** s cinkovim oksidom). Najpogosteje se pojavlja v kosih, primerne velikosti za nategovanje na okvire, vendar **ostane uvrščen** v tej tar. številki tudi, če ima podlago iz lesa ali lepenke.

(4) **Bukram (*"Buckram"-togo platno)* in podobni togi tekstilni materiali za osnove klobukov in za podobno uporabo.**

To so togi tekstilni materiali, izdelani z impregnacijo lahkih, prozornih tekstilnih materialov z vezivi in s polnili (**na primer** z lepilom in s škrobnimi snovmi, pomešanih s kaolinom). Nekatere

vrste bukrama in podobnih materialov se izdelujejo z zlepljanjem dveh takšnih togih materialov. Ti materiali se uporabljajo predvsem za izdelavo osnov za klobuke iz **tar. št. 65.07**.

Tekstilni materiali, ki se uporabljajo za podobne namene, ki so impregnirani, premazani ali prevlečeni s plastično maso, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 59.03)**.

Ta tar. številka **izključuje** tudi izdelke, opisane v predhodnih točkah **pod (1), (2) in (4),** v kolikor so izdelani, kakor je opisano v **delu (II) splošnih določil komentarja k oddelku XI**.

59.02 - KORD TKANINE ZA AVTOMOBILSKE PLAŠČE IZ PREJE IZ NAJLONA, POLIESTRA ALI VISKOZNEGA RAJONA, VELIKE TRDNOSTI

5902.10 **- Iz najlona in drugih poliamidov**

5902.20 **- Iz poliestrov**

5902.90 **- Druge**

Ta tar. številka **vključuje** kord tkanine za avtomobilske plašče, vštevši namočene ali impregnirane z **gumo** ali s **plastičnimi snovmi**.

Te tkanine uporabljajo v proizvodnji avtomobilskih plaščev in sestoje iz osnove, izdelane **iz vzporedne filamentne preje**, ki je na svoje mesto pritrjena s pomočjo preje votka. **Osnova vselej** sestoji in preje velike jakosti, iz najlona ali drugih poliamidov, poliestra, viskoznega rajona, **medtem ko je votek** iz drugih vlaken in zgolj podpira niti osnove, da se ne premaknejo. Pojasnilo, glede **preje velike jakosti,** se nahaja v **Opombi 6 k oddelku XI.**

Ta tar. številka **ne vključuje** drugih tkanin, ki se uporabljajo v proizvodnji avtomobilskih plaščev, prav tako pa tudi ne tkanin, izdelanih iz prej, ki **ne izpolnjujejo** pogoje iz **Opombe 6 k oddelku XI** (**54. poglavje ali tar. št. 59.03 ali 59.06** - odvisno od primera).

59.03 - TEKSTILNE TKANINE, IMPREGNIRANE, PREMAZANE, PREVLEČENE ALI PREKRITE ALI LAMINIRANE S PLASTIČNIMI MASAMI, RAZEN TISTIH IZ TAR.ŠT. 59.02

5903.10 **- S polivinil kloridom**

5903.20 **- S poliuretanom**

5903.90 **- Druge**

Ta tar. številka **vključuje** tekstilne tkanine, ki so *impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite* ali *laminirane* s plastično maso (**na primer** s polivinil kloridom, poliuretanom).

Takšni izdelki se uvrščajo v to tar. številko, **ne glede** na njihovo **maso na m^2**, na vrsto komponente plastične mase (kompaktna ali celičasta), vendar **pod pogojem**:

(1) Da je na impregniranih, premazanih, prevlečenih ali prekritih tkaninah **impregnacija, premaz,** prevleka ali prekritost **vidna s prostim očesom**, ne pa le vsled spremenjene barve.

Tekstilne tkanine, na katerih impregnacije, premaza, prevleke ali prekritosti **ni moč opaziti** s prostim očesom ali pa jih je opaziti le vsled spremenjene barve, se običajno uvrščajo v **poglavja od 50 do 55, 58 ali v 60. poglavje**.

Primeri takšnih tkanin so tkanine, ki so: impregnirane s snovmi, katerih namen je **izključno** preprečiti mečkanje, zaščititi tkanino pred molji, preprečiti krčenje ali napraviti tkanine nepremočljive (**na primer** nepremočljivi *gabardeni* in *puplini).* Tekstilne tkanine, premazane, prevlečene ali prekrite **s plastično maso le delno**, s čimer se tvorijo vzorci, se prav tako uvrščajo v **poglavja od št. 50 do 55., v 58. ali 60. poglavje**).

(2) Da ti izdelki **niso togi,** kar pomeni, **da se lahko:**

- ovijejo okoli valja s premerom 7 mm, pri temperaturi **med 15° in 30°C,**

- ne da bi se pri tem prelomili.

(3) Da te tekstilne tkanine **niso popolnoma obložene** (**v celoti vstavljene**), prevlečene ali prekrite z obeh strani s plastično maso.

Izdelki, **ki ne izpolnjujejo** zahtev iz pod **točk (2) in (3),** se običajno uvrščajo v **39.poglavje.** Vendar pa se tekstilna tkanina, ki je premazana ali prekrita z obeh strani s plastičnimi masami in na kateri se premaz ali prekritje **ne more videti s prostim očesom,** oziroma se lahko vidi le zaradi spremenjene barve, običajno **uvršča v 50. do 55., 58. ali 60. poglavje.** Z **izjemo** tekstilnih izdelkov iz **tar.številke 58.11**, se tekstilne tkanine kombinirane s ploščami, folijami ali trakovi iz celularnih plastičnih mas, kjer je tekstilna tkanina prisotna **le zaradi ojačitve,** tudi uvrščajo v **39.poglavje** (**glej** splošni komentar k 39.poglavju, odstavek z naslovom ***"Kombinacije plastičnih mas in tekstila",*** zadnji odstavek).Laminirane tkanine iz te tar. številke **ne štejejo za tkanine**, ki so samo spojene v plasteh z lepilom iz plastične mase. Tkanine, pri katerih plastična masa v prečnem prerezu **ni vidna**, se običajno uvrščajo v **poglavja od št. 50 do 55**.

Pri številnih tekstilnih tkaninah, ki se uvrščajo v to tar. številko, tvori plastična masa, ki je običajno obarvana, površinsko plast, ki je lahko gladka ali reliefna v smislu imitacije **na primer** zrnaste strukture usnja (*"usnjena tkanina", "skaj").*

V to tar. številko spadajo tudi namakane tkanine (**razen tistih iz tar. št. 59.02**), ki so impregnirane z namenom, **da se izboljša njihova** adhezija za gumo, prav tako pa tudi tekstilne tkanine, poškropljene z razprševanjem vidnih delcev termoplastičnega materiala, ki omogočajo spajanje z drugimi tkaninami ali materiali pod vplivom toplote in pritiska.

V to tar. številko spadajo **tudi tekstilne tkanine**, izdelane iz preje, traku ipd., ki so impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali obložene s plastično maso, iz **tar. št. 56.04**.

Tkanine iz te tar. številke se uporabljajo za razne namene, vštevši za notranje opremljanje, proizvodnjo ročnih torbic in kovčkov, oblačil, copatov, igrač itd., za vezavo knjig, kot tudi za lepilne trakove, v proizvodnji električne opreme itd.

Iz te tar. številke so **izključeni** naslednji izdelki:

(a) prešite tekstilne tkanine iz **tar. št. 58.11**,

(b) tekstilne tkanine, premazane, prevlečene ali prekrite s plastično maso in ki se uporabljajo kot **talna prekrivala** (**tar. št. 59.04**),

(c) tekstilne tkanine, impregnirane ali prevlečene, ki imajo značilnosti **zidnih tapet** (**tar. št. 59.05**) in

(d) konfekcionirane tekstilne tkanine, impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali laminirane s plastičnimi masami, ki so izdelane tako, kot je opisano v **delu (II) splošnih določil komentarja k oddelku XI.**

59.04 - LINOLEJ, VKLJUČNO REZAN V OBLIKE; TALNA PREKRIVALA NA TEKSTILNI PODLAGI, PREMAZANI, PREVLEČENI ALI PREKRITI, VKLJUČNO Z RAZREZANIMI V OBLIKE

5904.10 **- Linolej**

- Drugo:

5904.91 **- - na podlagi iz iglane klobučevine ali iz netkanega tekstila**

5904.92 **- - na podlagi iz drugih tekstilnih materialov**

(1) **Linolej.**

Linolej sestoji iz tekstilne podlage (običajno iz jutinega *kanafasa*, včasih tudi iz bombaža itd.). Na eni strani je podlaga **prevlečena** s kompaktno pasto iz **oksidiranega lanenega olja**, **smole, gume** in **polnil** (običajno zmleta pluta, včasih tudi ostružki ali lesna moka). Večinoma dodajajo pasti tudi barvila. Linolej je lahko enostavno pobarvan z okraski, ali pa so okraski natisnjeni, pri posebni vrsti linoleja (*"inlaid"*) pa okraski nastanejo z uporabo raznobarvnih past.

V kolikor je pasta izdelana iz zmlete plute brez pigmenta, je tako dobljeni material znan kot "***plutasto talno prekrivalo***".

Tega materiala **ne gre enačiti** s prekrivali na osnovi iz tekstila ali z drugimi izdelki iz aglomerirane plute iz **tar. številke 45.04**, ki niso izdelani iz prej omenjene mešanice in ki so v glavnem **bolj grobi in manj gibki.**

Te materiale izdelujejo v raznih debelinah in se uporabljajo kot **talna prekrivala**, pa tudi za **prekrivanje zidov, polic** itd.

Ta tar. številka **vključuje** tudi tekstilne tkanine, predvsem bombažne, ki so prekrite z linolejno pasto brez pigmenta. Ti izdelki dajejo videz plute in se uporabljajo v proizvodnji **vložkov za čevlje.**

(2) **Talna prekrivala s prevleko na tekstilni podlagi.**

Ta talna prekrivala so običajno **toga in trpežna**, sestoje pa iz tekstilne osnove (vštevši klobučevina (filc)). Z ene strani so prevlečene tako, da je podlaga popolnoma prekrita. Mešanica običajno sestoji iz olja in krede, ki je nato prevlečena z barvo. Lahko tudi sestojijo iz debele plasti plastične mase (**na primer** polivinil klorida), ali celo iz nekaj plasti barve, ki se nanaša na tekstilno podlago neposredno.

V številnih primerih je zaradi ojačenja prevlečena **tudi zadnja stran** teh izdelkov. V tej tarifni številki ostanejo uvrščeni, **neglede na to**, ali so v zvitkih ali pa so narezani v oblike, pripravljene za uporabo.

Ta tar. številka **izključuje** liste in plošče iz linoleja ter druga talna prekrivala, dobavljena **brez podlage**. Ti izdelki se uvrščajo glede na materiale, iz katerih so izdelani **(tar.št.39.18 ,40.16, 45. poglavje itd).**

Ta tar. številka **izključuje** tudi izgotovljene vložke za obutev (**tar. št. 64.06**).

59.05 - ZIDNE TAPETE IZ TEKSTILNIH SUROVIN

Ta tar. številka **vključuje** zidne tapete iz tekstila, ki **izpolnjujejo pogoje definicije** iz **Opombe 3 k 59**. **poglavju**, kar pomeni, da **morajo biti izdelki:**

- **v zvitkih, širokih 45 cm ali več,**
- **primerni za okraševanje zidov in stropov in**
- **katerih sprednja (prava) stran je iz tekstila na podlagi iz kateregakoli materiala (na primer iz papirja).**

V primeru, da **podlage nimajo**, pa je zadnja stran tekstila obdelana (**na primer** impregnirana, premazana ali prevlečena, da se lažje lepi).

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) Vzporedne preje, tkanine, klobučevina (polst), pletene ali kvačkane materiale (vštevši pletene prešite materiale - "*stich-bonded*" izdelke), ki so pritrjeni na podlago iz kakršnegakoli materiala.

(2) Vzporedne preje, tkanine ali čipko na tanki plasti plastične mase, pritrjene na podlago iz kakršnegakoli materiala.

(3) Vzporedne preje (**zgornja plast**), pritrjene z verižnim vbodom na tanek netkani material (**srednja plast**), ki je zalepljen na podlago iz kakršnegakoli materiala.

(4) Kopreno iz tekstilnih vlaken (**zgornja plast**), spojeno z verižnim vbodom s tankim netkanim materialom (srednja plast), ki je zalepljen na podlago iz kakršnegakoli materiala.

(5) Netkane materiale, katerih površina je **prekrita s tekstilnim flokom** (*imitacija antilopinega usnja*) in zalepljene na podlago iz kakršnegakoli materiala.

(6) Tkanine, ročno okrašene z naslikanimi okraski, pritrjene na podlago iz kakršnegakoli materiala.

Lice tekstila zidnih tapet iz te tar. številke **je lahko barvano**, tiskano ali kako drugače okrašeno. Če imajo podlago, jo lahko **delno ali povsem prekriva**.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) zidnih tapet iz plastične mase, opredeljenih v **Opombi. 9 k 39. poglavju** (**tar. št. 39.18**),

(b) zidnih tapet, izdelanih iz papirja ali iz papirja, prekritega s plastično maso, ki so neposredno površinsko okrašene s tekstilnim flokom ali prahom (**tar. št. 48.14**) in

(c) zidnih tapet, prekritih s tekstilnim flokom, vštevši tudi tiste z dodatno podlago, ali pa impregniranih, premazanih ali prevlečenih zaradi omogočanja lepljenja (**tar. št. 59.07**).

59.06 - GUMIRANI TEKSTILNI MATERIALI, RAZEN TISTIH IZ TAR.ŠT. 59.02

5906.10 **- Lepljivi trakovi, široki do vključno 20 cm**

- Drugi:

5906.91 **- - pleteni ali kvačkani**

5906.99 **- - drugi**

Ta tar. številka **vključuje**:

(A) Tekstilne tkanine, ki so impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali laminirane s **kavčukom** ali z **gumo,** vštevši ***"namakane"*** tkanine (**razen tistih iz tar. številke 59.02**), **katerih teža:**

1. **ne presega 1.500 g/m2, neglede na razmerje med tekstilom in gumo oz. kavčukom,** ali
2. **presega 1.500 g/m2, v kolikor vsebujejo več kot 50 mas.% tekstilnega materiala.**

Te gumirane tkanine se uporabljajo predvsem za proizvodnjo nepremočljivih oblačil, posebnih oblačil za zaščito pred sevanjem, izdelkov za napihovanje za kampiranje, sanitarnih izdelkov itd.

Nekatere tkanine **za tapeciranje**, ki so z ene strani malenkostno prevlečene z lateksnim kavčukom, praviloma pa niso nepremočljive, **ostanejo** uvrščene v tej tar. številki.

Te tkanine **ne gre enačiti** s tkaninami, sestavljenimi v plasteh, zlepljenimi z lepilom iz kavčuka, kot so tkanine, ki se uporabljajo za karoserije ali za oblačila. Povprečni prerez slednjih tkanin, ne kaže ali se je **ne da določit, debeline kavčuka** in se praviloma uvrščajo v **poglavja od 50 do 55**.

(B) Tkanine, izdelane **iz preje, traku ali podobnega**, ki so impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali obložene s kavčukom ali z gumo iz **tar. št. 56.04**.

(C) **Tkanine brez votka**, sestavljene iz vzporednih prej, aglomeriranih z lepljenjem ali s kalandriranjem z gumo, **neglede na njihovo maso na m^2**. Te izdelke uporabljajo v izdelavi avtomobilskih plaščev in notranjih gum, transportnih ali prenosnih trakov in jermenov itd.

(D) **Lepilne trakove**, vštevši *elektro-izolacijske* trakove, pri katerih je **podlaga** iz predhodno gumiranega ali negumiranega tekstilnega materiala, **lepilo iz gume**.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) lepilne trakove, impregnirane ali prevlečene s farmacevtskimi snovmi ali lepilne trakove, pripravljene v oblikah in pakiranjih za prodajo na drobno, za medicinske, kirurške, zobarske ali veterinarske namene (**tar. št. 30.05**),

(b) gumirane izdelke, opisane v predhodni **točki (A) (2),** ki **ne vsebujejo več kot 50 mas.% tekstilnega materiala** (**tar. št. 40.05 ali 40.08**),

(c) plošče, liste ali trakove iz tekstilne tkanine, kombinirane s celičasto gumo, v katerih služi tekstilna tkanina predvsem za ojačenje (**tar. št. 40.08**). Glede kriterijev razlikovanja med temi in podobnimi proizvodi iz tar. št. 59.06 glej odstavek (A) komentarja k tar. številki 40.08.

(d) trakove in jermene za transportne ali prenosne namene, ki običajno sestoje iz t.i. *"karkasa",* sestavljenega iz nekaj plasti tekstilnih tkanin (vštevši tudi gumiranih), prekritih z vulkaniziranim kavčukom (**tar. št. 40.10**),

(e) pregrinjala, linolej in **druga talna** prekrivala z gumeno podlago, ki zagotavlja večjo upogljivost in prižemanje na tla (**57. poglavje ali tar. št. 59.04** - odvisno od primera),

(f) prešite tekstilne izdelke iz **tar. št. 58.11**,

(g) tekstilne tkanine (vštevši tudi tkanine, podložene s klobučevino (filcem)), ki sestoje iz nekaj plasti tkanine, spojenih s kavčukom in vulkaniziranih pod pritiskom in ki se uporabljajo v proizvodnji **oblog za mikalnike**, prevleke za tiskanje ter drugih podobnih izdelkov, ki se uporabljajo za tehnične namene, iz **tar. št. 59.11** ali

(h) konfekcionirane izdelke iz gumiranih tkanin, izdelanih na način, opisan v **delu (II) splošnih določil komentarja k oddelku XI** (običajno **poglavja od št. 61 do 63**).

59.07 - TEKSTILNE TKANINE, DRUGAČE IMPREGNIRANE, PREMAZANE, PREVLEČENE ALI PREKRITE; PLATNA, SLIKANA ZA ODRSKE KULISE, TKANINE ZA ATELJEJE IN PODOBNE NAMENE

(I) TEKSTILNE TKANINE, IMPREGNIRANE, PREMAZANE, PREVLEČENE ALI PREKRITE KAKO DRUGAČE

V to skupino izdelkov spadajo tekstilne tkanine, (**izvzemši** tiste iz **tar. številk od 59.01 do 59.06**) ki so impregnirane, premazane, prevlečene ali prekrite, vendar **pod pogojem**, da je impregnacijo, prevleko ali prekritost moč opaziti s prostim očesom - v tem smislu **ni treba upoštevati** kakršnekoli nastale spremembe barve.

Tekstilne tkanine, pri katerih impregnacija, prevleka ali prekritost niso vidne, ali pa so vidne le zaradi spremenjene barve, kot tudi tkanine, dodelane z navadnimi apreturnimi sredstvi na osnovi škrobnih in podobnih snovi, so izključene (**glej Opombo 5** k temu poglavju). Te tkanine se običajno uvrščajo v **poglavja od 50 do 55, 58 ali 60**).

Primeri takšnih tkanin, ki so iz te tar. številke **izključene**, so **na primer** tkanine, impregnirane z lepilom, škrobom ali s podobnimi apretirnimi sredstvi (**na primer** *organdin, muslin*), ali pa s snovmi, katerih naloga je le, da preprečijo mečkanje, da jih zaščitijo pred molji, pred krčenjem in da jih napravijo nepremočljive (**na primer** nepremočljivi *gabardeni* in *puplini).*

Med tkanine iz te skupine **spadajo:**

(A) Tkanine, prevlečene s **katranom, bitumnom** ali s podobnimi izdelki, ki se uporabljajo za izdelavo cerad in tkanin za pakiranje.

(B) Tkanine, prevlečene **z voskom**.

(C) **Fine tkanine**, premazane, prevlečene ali impregnirane s preparati na osnovi **naravne smole** ali **kafre**, ali pa nepremočljive tkanine, impregnirane ali premazane **z oljem** (včasih znane kot *"voščeni taft" - "taffetas cir s").*

(D) **Druge tkanine**, premazane ali impregnirane **z oljem** ali s preparati na osnovi **sušljivega olja**. Ta skupina **vključuje oljnata platna** - tkanine, ki so običajno iz lanu in z ene ali z obeh strani premazane s pasto, ki sestoji iz oksidiranega lanenega olja, polnila in barvila. V to skupino spadajo tudi platna za pakiranje - močne, grobe tkanine iz konoplje, jute, bombaža, lanu ali umetnih ali sintetičnih vlaken, ki so zaradi debelejšega premaza na osnovi mešanice sušljivega olja in obločnih saj nepremočljive.

(E) **Tkanine, premazane** ali prevlečene **s silikati** in zaradi tega nevnetljive (**na primer** *ognjevarne* zavese).

(F) **Tkanine, popolnoma prevlečene** z enovito **plastjo barve** ali **kovinskega prahu.**

(G) **Tkanine, katerih površina** je prevlečena ali premazana **z lepilom** (z lepilom **na osnovi gume** ali z drugim), **s plastično maso**, **s kavčukom** ali **z gumo** ali drugimi materiali, ter poškropljena s tanko plastjo drugih snovi, **kot so:**

(1) **Tekstilni flok ali prah** zaradi imitiranja "*antilopinega usnja"*. (Tkanine, izdelane na podoben način, **vendar** z daljšimi tekstilnimi vlakni, so iz te tar. številke **izključene**, v kolikor imajo lastnosti umetnega krzna iz **tar. št. 43.04**). Tkanine, prekrite s tekstilnim flokom ali prahom **zaradi imitiranja** *rebrastega žameta* (**na primer** *kordoro -corduroy*j), ostanejo uvrščene v tej tar. številki.

(2) **Pluta v prahu** (**na primer** za zidne tapete).

(3) **Prah** ali drobna **steklena zrnca** (**na primer** *mikrokroglice* za kinematografska platna).

(4) **Sljuda v prahu**.

(H) **Tkanine, impregnirane s tesnilno maso** na **osnovi vazelina** ali z **drugimi tesnilnimi masami** - uporabljajo se za tesnenje premazov, za strešne kritine, odporno proti vodi, za popravilo žlebov itd.

Ta tar. številka **ne vključuje:** vzorčastih tkanin z vzorci, dobljenimi s slikanjem ali prevlekanje (**na primer** s tekstilnim prahom - **glej Opombo 5 k temu poglavju**) (običajno **tar. št. 59.05** ali **poglavja od 50 do 55, 58 ali. 60**).

Iz te tar. številke so **izključeni** še naslednji izdelki:

(a) svilene in druge tkanine, premazane z oljem in pripravljene v oblikah in pakiranjih za prodajo na drobno za medicinske, kirurške ali veterinarske namene; obliži in povoji, namočeni z zdravilnimi substancami, povoji za zlome, prevlečeni z mavcem in pripravljeni v oblikah in pakiranjih za prodajo na drobno (**tar. št. 30.05**),

(c) lesni furnir na podlagi iz tekstilnega materiala (**tar. št. 44.08**),

(d) impregnirane, premazane, prevlečene ali prekrite tkanine, ki so konfekcionirane, kot je to opisano v **delu (II)** splošnih določil komentarja k oddelku XI,

(e) *kanafas* (togo platno) pripravljen za slikanje (**tar. št. 59.01**),

(f) linolej in drugi izdelki iz **tar. številke 59.04**,

(g) naravni ali umetni abrazivni prah ali zrna na podlagi iz tekstilnega materiala (**tar. št. 68.05**),

(h) plošče za prekrivanje streh, ki sestoje iz podlage iz tekstilnega materiala, **popolnoma obloženega** ali prevlečenega z obeh strani s plastjo bitumna ali podobnega materiala (**tar. št. 68.07**) in

(ij) kovinske folije na podlagi iz tekstilnega materiala (**oddelek XV**).

(II) PLATNA, POSLIKANA KOT GLEDALIŠKE KULISE, TKANINE ZA ATELJE IN ZA PODOBNE NAMENE

V to skupino izdelkov spadajo *kanafas* - **togo platno** ali podobni tekstilni materiali, poslikani z okraski ali **z dekoracijami**, ki se uporabljajo za gledališke kulise ali za ozadja v slikarskih ateljejih ali filmskih studijih. Lahko so narezani v določene oblike, lahko so v zvitkih, ali pa pritrjeni na lesene ali kovinske okvire.

59.08 - STENJI IZ TEKSTILA, TKANI, PREPLETENI ALI PLETENI, ZA SVETILKE, PEČI, VŽIGALNIKE, SVEČE IPD.; ŽARILNE MREŽICE ZA PLINSKO RAZSVETLJAVO IN CEVASTO PLETENI MATERIALI ZA PLINSKE SVETILKE, IMPREGNIRANI ALI NEIMPREGNIRANI

(A) **Tekstilni stenji.**

Stenji, katere **vključuje** ta tar. številka, so gladke, okrogle ali **cevaste tekstilne tkanine** v nedoločenih dolžinah in so običajno iz bombaža. So tkani, pleteni ali v obliki pletenic. Njihova velikost variira od stenjev manjše velikosti, primernih za stenje **za sveče** ali **mehanske vžigalnike**, do večjih stenjev **za oljne svetilke, peči** itd.

V to tar. številko se uvrščajo **tudi, če so narezani** na določene dolžine ali če so opremljeni z žico ali s kovinskim zaključkom, kar olajšuje vstavljanje.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) stenjev za prižiganje sveč, ki so **premazani z voskom** (**tar. št. 34.06**),

(b) počasi gorečih vžigalnih vrvic (**tar. št. 36.03**),

(c) stenjev, dobljenih z enostavnim zvijanjem ali dubliranjem tekstilne preje, vrvi, konopca, motvoza itd. Takšni stenji os tanejo uvrščeni kot preje v **poglavjih od št. 50 do 55**, ali pa kot vrv, motvoz itd. v **tar. št. 56.07** in

(d) stenjev iz steklenih vlaken (**tar. št. 70.19**).

(B) **Cevasto pletene tkanine za plinske nogavičke (mrežice) .**

Tkanina za plinske nogavičke (mrežice) je gosto pletena cevasta tkanina, ki je običajno iz *kitajske koprive* (*ramija*) bombaža ali iz viskoznega rajona. V to tar. številko se uvršča, **tudi če je** impregnirana s kemikalijami (posebno **s torijevim** ali **cerijevim nitratom)ali če ni**.

(C) **Nogavičke za plinsko razsvetljavo-(*Auerjeve mrežice).***

Plinske nogavičke (mrežice), ki se uvrščajo v to tar. številko, so **lahko napol dodelane** (**na primer**, kadar sestoje iz kratkega valja ali vrečke iz tkanine, lahko so impregnirane s kemikalijami, omenjenimi **v predhodni točki pod (B)** ali ne), ali pa dodelane z impregnacijo s kolodijem z namenom, da tkanina po zgorevanju tekstilne baze in po **pretvorbi nitratov v okside** obdrži svojo obliko ***(Auerjeve mrežice)*** in, da jo obdrži tekom nadaljnje uporabe. Te nogavičke se uvrščajo v to tar. številko, **vštevši tudi** tiste, ki vsebujejo **azbestne niti** ali **azbestno podlago.**

59.09 - CEVI ZA ČRPALKE IN PODOBNE CEVI IZ TEKSTILNIH SUROVIN, VKLJUČNO OBLOŽENE IN ARMIRANE, S PRIBOROM IZ DRUGEGA MATERIALA ALI BREZ NJEGA

Ta tar. številka **vključuje** cevi in upogibne **cevi za črpalke** (**na primer** gasilske) in podobne cevi iz tekstilnega materiala, ki se uporabljajo za pretakanje tekočin. Običajno so izdelane **iz težke**, gosto tkane tkanine iz bombaža, lanu, konoplje ali umetnih ali sintetičnih vlaken. V cevasto obliko so lahko **lepljene ali šivane**, so **lahko prevlečene ali impregnirane** z oljem, s katranom ali s kemičnimi preparati, ali pa neprevlečene ali neimpregnirane.

Cevi in upogibne cevi se uvrščajo v to tar. številko **tudi**, če so **z notranje strani** prevlečene s kavčukom, z gumo ali s plastično maso, **če so armirane s kovino** (npr s spiralo iz kovinske žice), ali pa **če so opremljene z netekstilnim priborom**, kot so **na primer** fitingi za spajanje delov cevi, razpršilci itd.

Cevi in upogibne cevi iz **vulkaniziranega kavčuka**, ki so z notranje strani **ojačene** s tekstilnim materialom ali pa z zunanje strani prevlečene z listom tanke tkanine, se morajo uvrstiti v **tar. št. 40.09**.

59.10 - TRAKOVI IN JERMENI IZ TEKSTILNEGA MATERIALA ZA TRANSPORTNE ALI TRANSMISIJSKE NAMENE, OJAČENI ALI NEOJAČENI S KOVINO ALI DRUGIM MATERIALOM

Te transportne ali transmisijske trakove in jermena uporabljajo za prenos sile ali za transport blaga. Običajno so tkani ali pleteni s prejo iz volne, bombaža, umetnih ali sintetičnih vlaken itd.

Pojavljajo se v različnih širinah in so lahko sestavljeni iz dveh ali več plasti takšnega materiala, stkanih ali spojenih. Včasih so tkani s kratko zankasto nerazrezano površino ali z ojačenimi robovi. **Lahko so** impregnirani z lanenim oljem, s *Stockholmskim katranom* itd., ali pa so lahko premazani s firnežem, z minijem itd. z namenom **preprečiti propadanje** zaradi atmosferskih vplivov, kislih par itd.

Ta tar. številka **vključuje** tudi tkane trakove in jermene iz sintetičnih vlaken, predvsem poliamidnih, prevlečene ali prekrite ali laminirane s plastično maso.

Lahko so tudi ojačeni s trakovi ali z nitmi iz kovine ali usnja.

Skladno z Opombo 6 k temu poglavju, so **jermeni, tanjši od 3 mm**, **izključeni** iz te tar. številke. Ti izdelki ostanejo uvrščeni v **poglavjih od št. 50 do 55**, **kot *ozke* tkanine** (**tar. št. 58.06**), **kot *pletenice*** (**tar. št. 58.08**) itd. Transmisijski ali transportni trakovi (t.j. trakove, **rezane na določene velikosti** ali s konci, med seboj spojenimi ali opremljenimi s pritrdili za spajanje), se uvrščajo v to tar. številko, **neglede** na debelino materiala.

Ta tar. številka **vključuje** tudi transmisijske trakove iz tekstilnih vrvi ali motvozov, pripravljene za uporabo. **Lahko so *brezkončne*** ali pa s ***spojenimi* konci**.

Ta tar. številka **izključuje** še:

(a) transmisijske-(prenosne trakove) ali transportne-(tekoče trakove) in jermene, dobavljene skupaj s stroji, aparati ali napravami, za katere so namenjeni - če so **vgrajeni ali ne** (razvrščajo se **skupaj s strojem**, aparatom ali napravo) in

(b) trakove in jermene iz tekstilnega materiala, ki so impregnirani, prevlečeni, prekriti ali laminirani z gumo ali s kavčukom in ki so izdelani iz tekstilnega prediva ali motvoza, impregnirani, premazani, prevlečeni, prekriti ali obloženi z gumo (**tar. št. 40.10 - glej Opombo 6 (b) k temu poglavju).**

59.11 - TEKSTILNI IZDELKI IN PREDMETI ZA TEHNIČNE NAMENE, NAVEDENI V 7. OPOMBI K TEMU POGLAVJU

5911.10 **- Tekstilni materiali, klobučevina in tkanine, podložene s klobučevino, prevlečene, prekrite ali laminirane z gumo, usnjem ali drugim materialom, ki se uporabljajo za oblaganje mikalnikov, in podobne tkanine za druge tehnične namene, vključno ozki tekstil iz žameta, impregniran z gumo, ki se uporablja za prekrivanje tkalskih vreten**

5911.20 **- Tkanine za sita, vključno gotove za neposredno uporabo**

- Tekstilne tkanine in klobučevina, brezkončne ali z elementi za spajanje, ki se uporabljajo pri strojih za proizvodnjo papirja ali pri podobnih strojih (npr. za celulozo ali azbest cement)

5911.31 **- - mase manj kot 650 g/m^2**

5911.32 **- - mase 650 g/m^2 ali več**

5911.40 **- Tkanine za precejanje in stiskanje, ki se uporabljajo v stiskalnicah za olje in podobno, vključno tkanine, izdelane iz človeških las**

5911.90 **- Drugo**

Tekstilni izdelki iz te tar. številke **imajo posebne značilnosti**, ki jih označujejo kot izdelke za uporabo **v raznih vrstah strojev**, **aparatov, naprav ali instrumentov**, ali pa **za orodja ali dele orodij**.

V to tar. številko spadajo še posebno tisti tekstilni izdelki, ki so **iz drugih** tar. številk **izključeni** in usmerjeni v **tar. številko 59.11** na osnovi kateregakoli določila te Nomenklature (**na primer Opomba 1 (e) k oddelku XI**). Vendar pa je treba poudariti, da se **nekateri** deli in pribor iz tekstila pri blagu iz oddelka XVII, kot so **na primer:** varnostni pasovi, oblikovane podlage za tapeciranje karoserij in izolacijski paneli (**tar. št. 87.08**) ter pregrinjala za vozila (**57. poglavje**), **ne uvrščajo** v to tar. številko.

(A) TEKSTILNE TKANINE IN DRUGI TEKSTILNI IZDELKI ZA TEHNIČNE NAMENE, V METRAŽI, NAREZANI NA DOLOČENE DOLŽINE ALI ENOSTAVNO NAREZANE V PRAVOKOTNE (VŠTEVŠI KVADRATNE) OBLIKE

Pod pogojem, da nimajo značaja izdelkov iz **tar. številk od 59.08 do 59.10**, se ti izdelki uvrščajo v to tar. številko (in **ne** v katerokoli drugo tar. številki **oddelka XI**), **bodisi da so** v metraži, narezani na določene dolžine, bodisi da so samo narezani v pravokotne (vštevši kvadratne) oblike.

Ta skupina izdelkov **vključuje samo** tekstilne tkanine in druge tekstilne izdelke, opredeljene v **Opombi 7 (a)** k temu poglavju, in pa izdelke, naštete v nadaljnjem besedilu v točkah od (1) do (6):

(1) **Tekstilne tkanine**, klobučevina (*filc*) in tkanine, podložene s klobučevino (*filcem*), premazane, prevlečene, prekrite ali laminirane z gumo ali s kavčukom, usnjem ali z drugim materialom (**na primer** s plastično maso), ki se uporabljajo za **oblaganje *mikalnikov***, ter podobne tkanine, ki se uporabljajo za druge tehnične namene.

(2) **Tkanine za sita -** *porozne* tkanine (**na primer** *gaza*, *leno* ali v platnovi vezavi), z zevmi pravilnih geometrijskih oblik in velikosti (običajno v obliki kvadrata), ki med uporabo **ne smejo spremeniti oblike**. Uporabljajo se predvsem **za presejevanje** (**na primer** moke, abrazivnega prahu, plastičnih mas v prahu, živinske krme), **za filtriranje** ali za tiskarska sita. Te tkanine so običajno izdelane iz močno vpredene, nedegumirane svilene preje, ali pa iz sintetične filamentne preje.

(3) **Tkanine za cejenje-filtriranje** (**na primer** filtrirne tkanine, izdelane s tkanjem ali iglanjem), vštevši impregnirane, ki se uporabljajo v oljnih stiskalnicah ali za podobne namene pri filtriranju (**na primer** v sladkornih rafinerijah ali v pivovarnah), ali pa za prečiščevanje plinov ali podobno tehnično uporabo, v zbiralnih sistemih za industrijski prah. Ta tar. številka **vključuje** tkanine za filtriranje olja, nekatere debele težke volnene tkanine ali tkanine iz fine živalske dlake in izpeljane nebeljene tkanine iz sintetičnih vlaken (**na primer** najlon), ki so od zgoraj navedenih tanjše, **vendar gosto tkane** in značilno močne.

V to skupino se uvrščajo tudi podobne tkanine za cejenje, **izdelane iz človeških las.**

(4) **Ravne, tkane tekstilne tkanine** z večkratno osnovo ali votkom, vštevši tudi polstirane (filcane), impregnirane ali prevlečene, ki se uporabljajo v **strojih in za druge tehnične namene.**

(5) **Tekstilne tkanine, ojačene** s kovino, ki se uporabljajo za **tehnične namene**; **kovinska nit** (kovina ali žica, vpredena ali obvita s tekstilno prejo) je, **na primer**, lahko vtkana med postopkom tkanja (posebno kot osnova), lahko pa je vstavljena med pasove materiala.

Vendar pa je klobučevina (filc), ojačen s kovino, iz te tar. številke **izključen (tar. št. 56.02)**.

(6) **Motvozi, pletenice** in podobni izdelki, ki se **uporabljajo za industrijske namene** kot materiali za **tesnenje** ali **mazanje**. Običajno so kvadratnega prereza, prevlečeni ali impgregnirani **z mastjo**, **z grafitom, z lojevcem** itd., včasih pa tudi ojačeni s kovino. Motvozi itd., nepremazani, neprevlečeni in neimpregnirani, ostanejo uvrščeni v tej tar. številki **pod pogojem**, da so **nedvoumno razpoznavni** kot izdelki, ki se uporabljajo kot material za tesnjenje ali mazanje.

(B) TEKSTILNI IZDELKI, KI SE UPORABLJAJO ZA TEHNIČNE NAMENE

Vsi tekstilni izdelki, ki se uporabljajo **v tehnične namene** (**razen** tistih iz **tar. št. od 59.08 do 59.10**) se uvrščajo v to tar. številko **in ne v druge številke oddelka XI** (**glej Opombo7(b) k temu poglavju**), **na primer:**

(1) **Katerekoli tkanine** iz predhodne **točke (A),** ki so zgotovljene (narezane v določeno obliko, sestavljene s šivanje m izd.), **na primer** tkanine za cejenje v oljnih stiskalnicah, **izdelane tako**, da je sestavljenih nekaj kosov tkanine; tkanine za sita, narezane v določeno obliko in obrobljene s trakovi ali opremljene s kovinskimi obroči, ali pa tkanine, montirane v okvirje za uporabo v stitotiski.

(2) **Testilne tkanine** in **klobučevine** (filc), brezkončni, ali pa **opremljeni** s povezujočimi elementi in ki se uporabljajo v strojih za proizvodnjo papirja ali v podobnih strojih (**na primer** v strojih za celulozo ali za azbestni cement) (**izvžemši** trakove za stroje iz **tar. št. 59.10**).

(3) **Izdelki, izdelani** iz povezanih spiral iz monofilamentne preje, ki pa se uporabljajo za iste namene kot **tkanin**e in **klobučevina** (filc), ki se uporabljajo v **strojih za proizvodnjo papirja** ali v podobnih strojih, navedenih v predhodni **točki (2).**

(4) **Tesnila in opne za črpalke**, motorje itd. ter podstavki (**razen** tistih, ki se uvrščajo v **tar. št. 84.84**).

(5) **Krpice, diski, mufi, rokavi** *(manšoni)* in blazinice **za stroje za likanje obutve** ter za druge stroje.

(6) **Tekstilne vreče** za oljne stiskalnice.

(7) **Vrv,** narezana **na določene dolžine**, z vozli, zankami, s kovinskimi ali steklenimi obroči, ki se uporabljajo v *Jacquardovih* in drugih statvah,

(8) ***"Pickerji"*** za statve.

(9) **Vreče za sesalnike za prah, filtrirne vreče za naprave za prečiščevanje zraka, vreče za oljne filtre v motorjih** itd.

Tekstilni izdelki iz te tar. številke imajo **lahko vgrajene** pribore iz drugih materialov, vendar **pod pogojem**, da ohranijo bistveni značaj tekstilnih izdelkov.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 5911.90

Izdelki, izdelani iz povezanih spiral iz monofilamentne preje, ki pa se uporabljajo za podobne namene kot tkanine in klobučevina, ki se uporabljajo v strojih za proizvodnjo papirja, se uvrščajo v to tar. podštevilko in **ne v tar. podštevilki 5911.31 ali 5911.32**.

60. POGLAVJE

PLETENI ALI KVAČKANI MATERIALI

OPOMBE:

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) kvačkane čipke iz **tar. št. 58.04**;

   (b) nalepke, značke in podobni proizvodi, pleteni ali kvačkani, iz **tar. št. 58.07**;

   (c) pleteni ali kvačkani materiali, impregnirani, premazani, prevlečeni, prekriti ali laminirani, iz **59. poglavja**; pleteni ali kvačkani materiali z lasasto površino, impregnirani, premazani, prevlečeni, prekriti ali laminirani pa se uvrščajo v **tar. št. 60.01**.

2. To poglavje **obsega** tudi materiale, izdelane iz kovinskih niti, ki se uporabljajo za oblačila, notranjo opremo in podobno.

3. V tarifi se vsako sklicevanje na "**pletene**" izdelke nanaša tudi na izdelke, dobljene s prepletanjem vlaken iz koprene (stitch-bonded postopek), pri katerih so verižni šivi formirani iz tekstilne preje.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** tekstilne materiale, ki so izdelani **z izdelavo zaporedja med seboj povezanih zank** (**za razliko** od tkanih tkanin, ki so izdelane s prepletanjem niti osnove in votka).

(A) **Pleteni materiali** (pletene po ***osnovi*** in ***votku***)

(I) **Pletenine pletene po votku** sestoje iz kontinualno obvijajoče niti, ki oblikuje vrste zank, ki so nameščene v isti smeri vzdolž vse tkanine, zanke v sosednjih vrstah pa se povezujejo ena z drugo in tvorijo zevi. Obstaja tudi prazen prostor med vbodi teh materialov. Ta dopušča **raztegovanje v vseh smereh** - če pa se ena nit pretrga, **so nagnjeni k *"paranju".***

(II) **Pletenine pletene po osnovi** sestoje iz določenega števila niti, ki potekajo v smeri osnove (t.j. vzdolž materiala), pri čemer **vsaka nit tvori zanke**, ki so izmenjaje povezane z zankami v vrstah z njihove leve in desne strani. Zanke pletenin po osnovi se običajno pojavljajo po vsej širini materiala. **Pri nekaterih materialih**, pletenih na osnovi, potekajo niti osnove diagonalno v dveh zaporedjih v nasprotni smeri sem in tja skozi ves material. Takšne pletenine **se ne *"parajo".*** Če izrežemo majhen košček iz materiala, pletenega po osnovi, **preje ni moč zlahka izvleči** z nobene strani. Če iz vzorca lahko izvlečemo prejo, jo izvlečemo v smeri osnove (pod pravim kotom glede na vidne vrste zank).

Med pletenine **po osnovi spadajo:**

(1) Izdelki, dobljeni po **prešivno-pletilskem** postopku (postopek *"stitch-bonded"),* vendar **pod pogojem**, da so njihovi verižni šivi **iz tekstilne preje**. Pri prešivno-pletilskem postopku se uporabljajo stroji, podobni onim za pletenje. Delujejo z ošiljenimi iglami **z odprtimi zankami** v smeri nazaj (*drsne igle*) ter z žico za zapiranje. Te igle omogočajo oblikovanje verižnih šivov iz tekstilne preje, ki proizvajajo material iz koprene tekstilnih vlaken ali iz ene ali več plasti tekstilnih prej, ali pa iz osnove, **na primer** iz tkane tkanine ali iz lista plastične mase. V nekaterih primerih lahko verižni šivi oblikujejo ali pritrjujejo z zankasto površino (**rezano ali ne).** Prešiti tekstilni materiali, spojeni po postopku **"stitch-bonded"** so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 58.11)**.

(2) Materiali, izdelani na pletilnih strojih za pletenje po osnovi s tem, da **osnova sestoji iz verige kvačkanih zank**, ki držijo preje votka in včasih oblikujejo vzorec.

Vsi materiali iz predhodnih **točk (I) in (II)** so lahko iz enostavnih ali bolj ali manj zapletenih zank. **Včasih dajejo vtis**, da so izdelani iz luknjic, podobnih čipki, vendar kljub temu videzu ostanejo uvrščeni v to tar. številko. **Od čipke se razlikujejo** po svojem značilnem pletilskem vbodu (še posebej v polnih delih).

(B) **Kvačkani materiali** se izdelujejo iz brezkončne niti **ročno**, s pomočjo kvačke z namenom, da nastanejo vrste zank, ki gredo ena skozi drugo in tvorijo enostavni material ali material z vzorcem (glede na grupiranja zank), ki sestoji iz polnega ali luknjastega načina. **Nekateri materiali**, izdelani s pomočjo luknjastega načina, imajo verige zank, oblikovane v kvadrate, šestkotnike ali drugo okrasje.

*
* *

Izdelki iz tega poglavja so **lahko izdelani ročno**, z dvema ali več pletilkami ali z iglamki s kaveljčkom (kvačka). **Lahko so izdelani** tudi **na strojih** za ravno ali krožno pletenje, opremljenih s posebnimi majhnimi iglami v obliki kaveljčkov (*vzmetne, jezičaste* ali *cevaste igle)*. Tarifne številke tega poglavja **vključuje**jo pletene in kvačkane materiali, **neglede na vrsto tekstilnega materiala iz oddelka XI**, uporabljenega v njih proizvodnji, pa tudi neglede na to, ali vsebujejo elastomerno prejo ali niti iz gume ali kavčuka.

To poglavje **vključuje** tudi pletene in kvačkane materiale, **izdelane iz finih kovinskih niti**, vendar **pod pogojem,** da se ti materiali nedvoumno uporabljajo za oblačila, notranje opremljanje in za podobne namene.

To poglavje **vključuje** pletene in kvačkane materiale **v metraži** (vštevši cevaste) ali enostavno narezane v pravokotne (vštevši kvadratne) oblike. Vendar pa so iz tega poglavja **izključeni** kosi tkanine, ki je narezana v pravokotno (vštevši kvadratno) obliko, če so takšni kosi bili izpostavljeni nadaljnji obdelavi (**na primer** zarobljanju), **izključeni so** tudi izdelki, izdelani v oblikah, pripravljenih za uporabo (**na primer** robčki), ter materiali, pletena ali kvačkani v določene oblike in dobavljeni v obliki delov v metraži.

To poglavje **ne vključuje**:

(a) prešito-pletenih materialov, dobljenih s privzdigovanjem tekstilnih vlaken iz koprene teh vlaken **(tar. št. 56.02),**

(b) mrež in mrežastih Izdelkov iz **tar. št. 56.08**,

(c) pletenih preprog in prekrival (**tar. št. 57.05**) in

(d) mrežastih materialov in kvačkane čipke (**tar. št. 58.04**).

60.01 - PLIŠASTI MATERIALI, VKLJUČNO Z DOLGOLASASTIMI IN BUKLE MATERIALI, PLETENI IN KVAČKANI

6001.10 **- Materiali z dolgolasasto površino (nad 5mm)**

- Bukle (zankasti) materiali:

6001.21 **- - iz bombaža**

6001.22 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6001.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugi:

6001.91 **- - iz bombaža**

6001.92 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6001.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Za razliko od tkanin iz **tar. št. 58.01**, **vključuje** ta tar. številka izdelke, dobljene s pletenjem. V uporabi so predvsem **naslednji pletilni postopki**:

(1) **Na stroju za krožno pletenje** proizvajajo pletene materiale, pri katerih s pomočjo dodatne preje oblikujejo zanke - le-te pozneje režejo in tako dobijo ***lasasto žametne* površine.**

(2) **Na posebnem stroju** za pletenje po osnovi, na katerem **pletejo dva materiala**, z licem eden proti drugemu, s skupno lasasto prejo. Ta dva materiala nato **ločijo z rezanjem** in tako dobijo dva ločena pletena materiala **z rezano lasasto površino.**

(3) **Z vstavljanjem tekstilnih vlaken** iz kardiranih trakov v **zanke pletenine** (materiali z "***dolgolasasto površino"* (kosmate pletenine, dolžina *"las"* je <u>nad 5 mm</u>**).

(4) Tekstilne preje, ki **tvorijo zanke** (**imitacija zankastih tkanin** ***frotirastega tipa***) (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju). Spodnja stran materiala te vrste je iz vrst z lončastim vbodom in se razlikuje od tkanine s lasasto površino iz **tar. št. 58.02** (od *taftiranih tkanin*) po tem, da je za slednje značilna spodnja stran z vbodi, ki **dajejo videz prešitja** (v obliki črtic) po vsej dolžini materiala.

Pleteni in kvačkani materiali s lasasto površino-(**kosmateno**), ki so **impregnirani, premazani, prevlečeni, prekriti ali laminirani, ostanejo** uvrščeni v tej tar. številki.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) umetnega krzna iz **tar. št. 43.04**,

(b) tkanega tekstila z lasasto površino-(kosmatene tkanine) (**tar. št. 58.01**) in

(c) pletenih ali kvačkanih tkanin, ki so taftirane (**tar. št. 58.02**).

60.02 - DRUGE PLETENE ALI KVAČKANE TKANINE

6002.10 **- Široki do 30 cm, ki vsebujejo po masi 5% ali več elastomerne preje ali niti iz kavčuka ali gume**

6002.20 **- Druge, široki do 30 cm**

6002.30 **- Širine več kot 30 cm, ki vsebujejo po masi 5% ali več elastomerne preje ali niti iz kavčuka ali gume**

- Drugi materiali, pleteni po osnovi (vključno z materiali, dobljenimi z "galloon" pletilnimi stroji):

6002.41 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6002.42 **- - iz bombaža**

6002.43 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6002.49 **- - drugi**

- Drugi:

6002.91 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6002.92 **- - iz bombaža**

6002.93 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6002.99 **- - drugi**

Ta tar. številka **vključuje** pletene ali kvačkane tkanine, **razen** tistih iz **tar. št. 60.01**.

Med te pletene ali kvačkane tkanine spadajo **enostavne** in **rebraste tkanine**, **tkanine, izdelane** z **luknjičastim načinom**, ter **dvojne tekstilne tkanine**, sestavljene s šivanjem ali z lepljenjem.

Tkanine iz te tar. številke **so lahko** barvane, tiskane ali izdelane iz raznobarvne preje, vštevši tudi tkanine, pletene v dveh barvah po posebnem postopku tako, da se vsaka barva pojavlja le na eni strani tkanine. Ti izdelki so **včasih kosmati**, kar **zakrije** naravo tkanine.

Ta tar. številka **izključuje**:

(a) povoje, prepojene z zdravilnimi snovmi ali pripravljene za prodajo na drobno (**tar. št. 30.05**),

(b) efektno zankasto prejo (**tar. št. 56.06**),

(c) nalepke, značke in podobne izdelke, ki so pleteni ali kvačkani, iz **tar. št. 58.07**,

(d) vezenine iz **tar. št. 58.10**,

(e) tkanine iz **59. poglavja** (**na primer** impregnirane, premazane, prevlečene, prekrite ali laminirane iz **tar. številk 59.03** ali **59.07**, kavčukirane ali gumirane tekstilne tkanine iz **tar. št. 59.06** in stenji ali nogavičke za plinsko razsvetljavo iz **tar. št. 59.08**) in

(f) tkanine s lasasto povšino - (kosmato) iz **tar. št. 60.01**.

61. POGLAVJE

OBLAČILA IN PRIBOR ZA OBLAČILA, PLETENI ALI KVAČKANI

OPOMBE:

1. To poglavje **obsega** samo gotove pletenine ali kvačkane izdelke.

2. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) izdelki iz **tar.št. 62.12**;

   (b) ponošena – izrabljena oblačila in drugi izrabljeni izdelki iz **tar.št. 63.09**;

   (c) ortopedske naprave, kirurški pasovi, kilni pasovi in podobni izdelki (**tar.št. 90.21**).

3. Pri **tar.št. 61.03 in 61.04**:

   (a) So z izrazom "**obleka ali kostim**" mišljena oblačila iz dveh ali treh delov, izdelana iz enakega zunanjega materiala, ki jih sestavljajo:

   – en oblačilni predmet, namenjen za spodnji del telesa, ki je sestavljen iz hlač, jahalnih hlač ali kratkih hlač (razen kopalnih hlačk ali kopalnih oblek), krila ali hlačnega krila brez naramnic in oprsnika, in

   – en suknjič ali jopič, katerega zunanja stran, brez rokavov, je sestavljena iz štirih ali več skrojenih delov, namenjen za zgornji del telesa, in včasih telovnik.

   Vsi oblačilni predmeti, ki spadajo v sestavo obleke ali kostima, **morajo biti** iz enakega materiala po izdelavi, modelu, barvi in sestavi; obenem morajo biti ustrezni ali usklajeni tudi po velikosti. Če se skupaj z obleko ali kostimom dobavlja več posameznih oblačilnih predmetov za spodnji del telesa (**npr**.: hlače in kratke hlače ali krilo ali hlačno krilo in hlače), se za oblačilne predmete, ki spadajo v sestavo obleke ali kostima, štejejo hlače ali - pri ženskih kostimih - krilo ali hlačno krilo, druga oblačila pa se uvrščajo posebej v ustrezne tarifne številke.

   Izraz "**obleka**" **obsega** naslednja oblačila, bodisi da izpolnjujejo vse predhodne pogoje ali ne:

   – **svečano dnevno obleko,** ki je sestavljena iz navadnega suknjiča (jopiča), z zaobljenimi prednjimi robovi in podaljšanim hrbtom, in iz progastih hlač;

   – **večerno obleko (frak),** izdelano v glavnem iz črnega materiala, katere suknjič je spredaj relativno kratek, se ne zapenja, ima ozek prednji del, skrajšan do pasu, in podaljšan hrbet;

   – **smoking,** katerega suknjič je podobnega kroja kot navadni suknjič (z večjo odprtino na prsih), zavihki pa so iz sijajne naravne svile ali imitacije svile;

   (b) So z izrazom "**komplet**" mišljena oblačila (**razen** izdelkov iz **tar.št. 61.07, 61.08 in 61.09**) iz več oblačilnih predmetov, izdelanih iz **enakega materiala**, pripravljena za **prodajo na drobno**, ki so sestavljena:

   – **iz samo enega oblačilnega predmeta**, namenjenega za zgornji del telesa, v izjemnih primerih pa tudi iz dveh oblačilnih predmetov, od katerih je drugi oblačilni predmet pulover ali telovnik, če sta v kompletu, in

   – **iz enega ali dveh različnih oblačilnih predmetov**, namenjenih za spodnji del telesa, sestavljenih iz hlač, hlač z oprsnikom in naramnicami, jahalnih hlač, kratkih hlač (razen kopalnih hlačk ali kopalnih oblek), krila ali hlačnega krila.

Vsi oblačilni predmeti, ki spadajo v sestavo kompleta, morajo biti iz enakega materiala po izdelavi, modelu, barvi in sestavi; obenem morajo biti ustrezni ali usklajeni tudi po velikosti. Izraz "**komplet**" ne obsega trenirk in smučarskih oblek iz **tar.št. 61.12**.

4. **Tar. št. 61.05 in 61.06 ne obsegata** oblačil z žepi pod pasom, nabranim pasom, ali drugimi sredstvi za zatezanje na robu oblačila, ali oblačil, ki imajo v povprečju manj kot 10 zank na centimeter v vsako smer, računano na najmanj 10 x 10 cm veliko površino. **Tar.št. 61.05 ne obsega oblačil brez rokavov**.

5. **Tar. št. 61.09 ne vključuje** oblačil (spodnje majice, T-majice in druge majice), ki se na spodnjem delu zategujejo s pasom, vrvico, zadrgo ali kakšnim drugačnim načinom zategovanja.

6. **Pri tar.št. 61.11**:

   (a) so z izrazom "**oblačila in pribor za oblačila za dojenčke**" mišljeni oblačilni predmeti za majhne otroke, katerih telesna **višina ne presega 86 cm**; v to tarifno številko se uvrščajo tudi otroške plenice;

   (b) oblačilni predmeti, ki se lahko uvrstijo v **tar.št. 61.11** in v druge tarifne številke tega poglavja, se uvrščajo v **tar.št. 61.11**.

7. Pri **tar.št. 61.12** so z izrazom "**smučarske obleke**" mišljeni oblačilni predmeti in kompleti, za katere se lahko po njihovem splošnem videzu in sestavi ugotovi, da so v glavnem namenjeni za smučanje. Sestavljeni so iz:

   (a) "**smučarskega kombinezona**", tj. enodelnega oblačilnega predmeta, namenjenega za zgornji in spodnji del telesa; poleg rokavov in ovratnika ima lahko smučarski kombinezon tudi žepe in trakove za stopala; ali

   (b) "**smučarskega kompleta**", tj. kompleta iz dveh ali treh oblačilnih predmetov, pripravljenega za prodajo na drobno, ki je sestavljen:

   – **iz enega oblačilnega predmeta**, kot je vetrovka s kapuco, anorak, vetrovka s podlogo ali z vložkom ali brez njiju ali podoben izdelek, ki se zapenja z zadrgo, in včasih iz telovnika, in

   – **iz hlač, bodisi, da segajo čez pas ali ne**, jahalnih hlač ali delovnega kombinezona.

   "**Smučarski komplet**" je lahko sestavljen tudi iz kombinezona, ki je podoben kombinezonu iz predhodnega **odstavka (a)**, in polnjene jakne brez rokavov, ki se oblači čez ta kombinezon.

   Vsi oblačilni predmeti, ki spadajo v sestavo "**smučarskega kompleta**", morajo biti iz **enakega materiala, enaki po izdelavi, modelu in sestavi**, ne glede na barvo; obenem morajo biti ustreznih ali **usklajenih velikosti**.

8. Oblačila, ki se lahko uvrstijo **v tar. št. 61.13** in v druge tarifne številke tega poglavja, izvzemši **tar. št. 61.11**, se uvrščajo v **tar. št. 61.13**.

9. Oblačila iz tega poglavja, z **levim sprednjim zapenjanjem** se smatrajo **za moška ali deška** oblačila, oblačila z **desnim sprednjim zapenjanjem za ženska ali dekliška**. To **ne velja** za oblačila, pri katerih je že iz kroja jasno razvidno, za kateri spol so namenjena.

   Izdelki iz tega poglavja, za katere se **ne more ugotoviti**, ali so oblačila za moške ali dečke oziroma oblačila za ženske ali deklice, se uvrščajo v tarifne številke, ki **obsegajo oblačila za ženske ali deklice**.

10. Izdelki iz tega poglavja **so lahko** izdelani iz kovinskih niti.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje gotova pletena ali kvačkana oblačila** za moške, ženske in otroke, kot tudi gotov pleten ali kvakčan **pribor za ta oblačila**. **Vključuje** tudi gotove pletene ali kvačkane dele oblačil in pribora za oblačila. Vendar pa to poglavje **ne vključuje** telovnike, miderje, steznike, naramnice, držalce zoknov, podveze in podobne izdelke (**tar. št. 62.12**).

Obstoj delov in pribora (**na primer:** iz tkanin, krzna, perja, usnja, plastične mase ali kovine) ne vpliva na razvrščanje blaga iz tega poglavja. Vendar pa je **drugače takrat, ko ti materiali ne predstavljajo le okrasa**. Takrat se razvrščajo skladno z Opombami k ustreznim poglavjem (še posebno z **Opombo 4** k **43. poglavju** in z **Opombo 2(b) k 67. poglavju**, ki se nanašajo na prisotnost krzna ali puha).

V kolikor tovrstnih Opomb ni, veljajo pri razvrščanju Temeljna pravila za uporabo Nomenklature.

Električno ogrevani izdelki ostanejo uvrščeni **v tej tar. številki**.

Pri uporabi Opombe 9 komentarja k temu poglavju, štejejo **oblačila za moške ali ženske**:

- ***če se zapenjajo tako, da levi del prekriva desnega**, za **deška** ali **moška oblačila**,*
- ***v nasprotnem primeru štejejo za dekliška ali ženska oblačila**.*

To določilo pa ne velja, kadar kroj oblačila jasno nakazuje, da je oblačilo izdelano **za oba spola.**

Oblačila, za katere **ni mogoče ugotoviti**, ali gre za dekliška, ženska, deška ali moška oblačila, se **uvrščajo** v tar. številko, ki **vključuje dekliška ali ženska oblačila**.

Srajce in srajčne bluze vključujejo oblačilne predmete, namenjene za zgornji del telesa. Imajo dolge ali kratke rokave, zapenjajo se delno ali popolnoma. Lahko imajo tudi **žepe**, **vendar le nad pasom**, in ovratnik.

Skladno z **Opombo 13 k oddelku XI** se oblačila iz **tar. številk 61.01 do 61.14,** uvrščajo v svoje ustrezne tar. številke, čeprav so pripravljena za prodajo na drobno.

Vendar pa se to **ne nanaša** na oblačilne predmete, pripravljene **v kompletih**, ki so v poimenovanju tarifne številke **posebej navedeni** (**na primer:** obleke ali kostimi, pidžame, kopalne hlačke ali kostimi).

To poglavje **vključuje** tudi **nedokončane** in **nekompletne izdelke**, kot tudi izoblikovane pletene ali kvačkane materiale za izdelavo takšnih izdelkov (**samo ukrojene tkanine**, se ne smatrajo za nedokončane ali nekompletne izdelke, **uvrščajo se v tar.št. 63.07**). V kolikor imajo ti izdelki **bistveni značaj** gotovih izdelkov, **se uvrščajo v iste tar. številke kot gotovi izdelki**. Vendar pa se kvačkani deli oblačil ali pribora za oblačila (**razen tistih iz tar. št. 62.12**), uvrščajo v **tar. št. 61.17**.

Oblačila, kot tudi pribor zanje in njegovi deli, **pleteni ali kvačkani** v določene oblike, pa tudi taki, ki se dobavljajo kot pleteno ali kvačkano **blago v metraži**, ki vsebuje več kosov teh izdelkov, štejejo za gotove izdelke (**Opomba 7 (b) in 7(f) k oddelku XI).**

To poglavje **izključuje** še:

(a) oblačila in pribor za oblačila iz **tar. številk 39.26, 40.15, 42.03 ali 68.12**,

(b) pletene in kvačkane materiale v kosih, ki so izpostavljeni nekaterim obdelavam (**na primer:** zarobljanju ali oblikovanju vratnega izreza) in ki so namenjeni za proizvodnjo oblačil, a še niso dovolj zgotovljeni, da bi jih bilo moč prepoznati kot oblačila ali dele oblačil (**tar. št. 63.07**),

(c) ponošena - odslužena oblačila ter druge odslužene izdelke iz **tar. št. 63.09** in

(d) oblačila za lutke ali igrače (**tar. št. 95.02**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Razvrščanje izdelkov, izdelanih iz prešitih tekstilnih materialov v metraži iz tar. št. 58.11

Izdelki, izdelani iz prešitih tekstilnih materialov v **metraži iz tar. št. 58.11**, se uvrščajo v podštevilke tarifnih številk na podlagi **Opombe 2 k** tarifnim podštevilkam **oddelka XI**. **Pri uvrščanju** se upošteva samo **zunajna tkanina**, ki daje tem **izdelkom bistveni značaj.**

Na primer: anorak,

izdelan iz prešitega materiala s **pleteno zunanjo stranjo**, ki sestoji iz

- **60% bombaža** in

- **40% poliestra**,

se uvršča v tar. podštevilko 6201.92.

Poudariti je treba, da se v primeru, da se **zunanji** material kot tak uvršča v **tar. številke 59.03, 59.06 ali 59.07**, uvršča oblačilni predmet iz tega materiala **v tar. št. 61.13.**

61.01 - PLAŠČI, POVRŠNIKI, VETROVKE S KAPUCO TIPA ANORAK (VKLJUČNO SMUČARSKI JOPIČI), VETROVKE S PODLOGO ALI VLOŽKOM ALI BREZ NJIJU IN PODOBNI IZDELKI ZA MOŠKE IN DEČKE, PLETENI ALI KVAČKANI, RAZEN IZDELKOV IZ TAR.ŠT. 61.03

6101.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

6101.20 **- Bombažni**

6101.30 **- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6101.90 **- Iz drugih tekstilnih materialov**

Ta tar. številka **vključuje** skupino pletenih ali kvačkanih moških in deških oblačil, za katere je značilno, da se nosijo čez druga oblačila **zaradi zaščite pred vremenskimi vplivi**.

Ta tarifna številka **vključuje**:

plašče, dežne plašče, oblačila zavoznike motornih vozil, površnike (vštevši površnike *"poncho"),* pelerine, vetrovke s kapuco tipa *anorak,* vštevši smučarske jakne, vetrovke z ali brez podloge ali vložka ter podobne izdelke, kot so plašči s kapuco, tričetrtinski plašči, površniki s kapuco, *kaftane*, podloženi telovniki.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) oblačil iz **tar. št. 61.03** in

(b) oblačil, izdelanih iz pletenih ali kvačkanih materialov iz tar. številk 59.03, 59.06 ali 59.07.(**tar. št. 61.13**).

61.02 - PLAŠČI, POVRŠNIKI, PELERINE, VETROVKE S KAPUCO TIPA ANORAK (VKLJUČNO SMUČARSKI JOPIČI), VETROVKE S PODLOGO ALI VLOŽKOM ALI BREZ NJIJU IN PODOBNI IZDELKI ZA ŽENSKE IN DEKLICE, PLETENI ALI KVAČKANI, RAZEN IZDELKOV IZ TAR.ŠT. 61.04

6102.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

6102.20 **- Iz bombaža**

6102.30 **- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6102.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Določila komentarja k **tar. številki 61.01** se uporabljajo *mutatis mutandis* za izdelke iz te tar. številke

61.03 - OBLEKE, KOMPLETI, SUKNIČI IN JOPIČI, HLAČE Z OPRSNIKOM IN NARAMNICAMI, JAHALNE HLAČE IN KRATKE HLAČE (RAZEN KOPALNIH HLAČK), ZA MOŠKE IN DEČKE, PLETENI ALI KVAČKANI

- Obleke:

6103.11 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6103.12 **- - iz sintetičnih vlaken**

6103.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Kompleti:

6103.21 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6103.22 **- - iz bombaža**

6103.23 **- - iz sintetičnih vlaken**

6103.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Sukniči in jopiči:

6103.31 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6103.32 **- - iz bombaža**

6103.33 **- - iz sintetičnih vlaken**

6103.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Hlače, hlače z oprsnikom in naramnicami, jahalne hlače in kratke hlače:

6103.41 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6103.42 **- - iz bombaža**

6103.43 **- - iz sintetičnih vlaken**

6103.49 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje samo** moške in deške pletene ali kvačkane obleke, komplete, jakne, suknjiče (sakoje), hlače, jahalne hlače in kratke hlače (**razen** kopalnih hlačk), kot tudi hlače s plastronom in naramnicami.

(A) Za potrebe **Opombe 3(a) k temu poglavju**, se mora **opozorit, da pomenijo izrazi:**

(a) **"površniki (suknje) ali jakne (suknjiči)"** so predmeti oblikovani tako, da **pokrivajo zgornji del** telesa, z odprto celo prednjo stranjo, ki se zapenja z gumbi ali z zaponkami, ki so lahko drugačne od zadrg *("zipper")* ali se ne zapenjajo. **Segajo** do polovce stegen in **se ne nosijo** čez drugi sako ali jakno;

(b) **"okrasni vložki"** (*"panels"*) (najmanj dva na spredni strani in dva na hrbtni strani) so narejeni na spredni strani površnika ali jakne in morajo biti svšiti skupaj po dolžini. Za ta namen, izraz *"okrasni vložki"*, **ne vključuje** rokavov, zavihkov ali ovratnikov;

(c) **"telovnik"** katerega **sprednja stran** je izdelana iz enakega tekstilnega blaga **kot so zunajni deli obleke**, ki je v kompletu (setu) in katerega **hrbtni del** je narejen iz enakega tekstilnega blaga, **kot je podloga** za površnik ali jakno. Telovnik je tudi **lahko vključen** v komplet (set).

Vsi "oblačilni predmeti", ki sestavljajo obleko, morajo biti iz **enakega zunajnega materiala po izdelavi, modelu, barvi in sestavi. Tudi velikost** mora biti ustrezna in **vsklajena**. Vsekakor pa **imajo lahko** oblačilni predmeti **všitke iz drugačnega** tekstilnega blaga ali materiala.

V kolikor se **skupaj z obleko** dobavlja **več posamičnih** oblačilnih predmetov **za spodnji del telesa** (**na primer:** dva para hlač ali dolge hlače in kratke hlače), **štejejo** za oblačilne predmete, ki sestavljajo obleko, **le par hlač, drugi** oblačilni predmeti pa se uvrščajo posebej **v ustrezne tar. številke**.

Za potrebe Opombe 3(a) k temu poglavju, izraz **"enaka tkanina"** pomeni posamezno enako tkanino, na primer tkanina mora bit:

- **enaka po** sestavi vlaken, po vrsti tkanine **(na primer** pletenina, tkana tkanina), po **enakem** načinu šivanja (imeti mora **enako** velikost vbodov) po **enakih "številih"** (*numeracije*) (**na primer** števila *deciteksov*) in uporbljen mor biti **enak** sukanec;
- **enake barve** (celo **enake** nijanse **enakih** barvnih vzorcev); to se nanaša na vlakna, ki so različnih barv in za potiskane tkanine;
- **enake sestave npr**. odstotek uporabljenih tekstilnih materialov; (**na primer:** ***100 mas.% volne, 51 mas.% sintetičnih vlaken, 49 mas.% bombaža***) **mora biti enaka.**

(B) "**Moški ali deški komplet**" označuje oblačila (**razen** oblačilnih predmetov iz **tar. številk 61.07**, **61.08 in 61.09**), sestavljena **iz več oblačilnih predmetov**, izdelanih **iz "enake tkanine"**, pripravljenih za prodajo na drobno in **ki sestoje iz:**

- iz samo **enega oblačilnega predmeta**, namenjenega **za zgornji del telesa**, ***izjemoma*** tudi **iz dveh** oblačilnih predmetov, od katerih je **drugi** oblačilni predmet **pulover** ali **telovnik**, če sta v kompletu in
- iz **enega ali dveh različnih oblačilnih predmetov**, namenjenih za spodnji del telesa, sestavljenih iz hlač, hlač s plastronom in naramnicami, jahalnih hlač, kratkih hlač (**razen kopalnih hlačk**).

Vsi oblačilni predmeti, ki sestavljajo komplet, morajo biti iz **"enake tkanine"** po izdelavi, modelu, barvi in sestavi. **Vsklajeni morajo biti** tudi po velikosti. Izraz "**komplet**" **ne vključuje** trenirk in smučarskih oblek iz **tar. št. 61.12** (**glej Opombo 3 (b) k temu poglavju**).

Razen tega je potrebno upoštevati:

(C) **Da imajo jakne ali športni jopiči** (*"blazerji"*) iz te tar. številke **iste značilnosti** kot suknjiči in jakne, navedenih v predhodni točki **pod (A), vendar s to razliko**, da lahko lice (izvzemši rokave, zavihke in ovratnik) sestoje iz treh ali več skrojenih delov (od katerih sta *dva sprednja*), sešitih po

dolžini. Vendar ta tar. številka **ne vključuje** vetrovk s kapuco tipa *anorak,* vetrovke z ali brez podloge ali vložka, smučarske jakne in podobna oblačila iz **tar. številke 61.01 in 61.02**.

(D) Da označuje izraz **"hlače"** oblačilni predmet**, ki povsem prekriva <u>vsako nogo</u>** posebej in **sega <u>do polovice gležnjev</u>**. Ti oblačilni predmeti večinoma segajo zgoraj do pasu. **Obstoj naramnic <u>ne</u> odvzema** tem izdelkov bistvenega **značaja hlač**.

(E) Da izraz "**hlače s plastronom (slinčkom) in z naramnicami**" označuje oblačilne predmete, kot so skicirane na naslednji **skicah od št. 1 do 5,** ter podobne predmete, ki **<u>ne</u> prekrivajo kolen**.

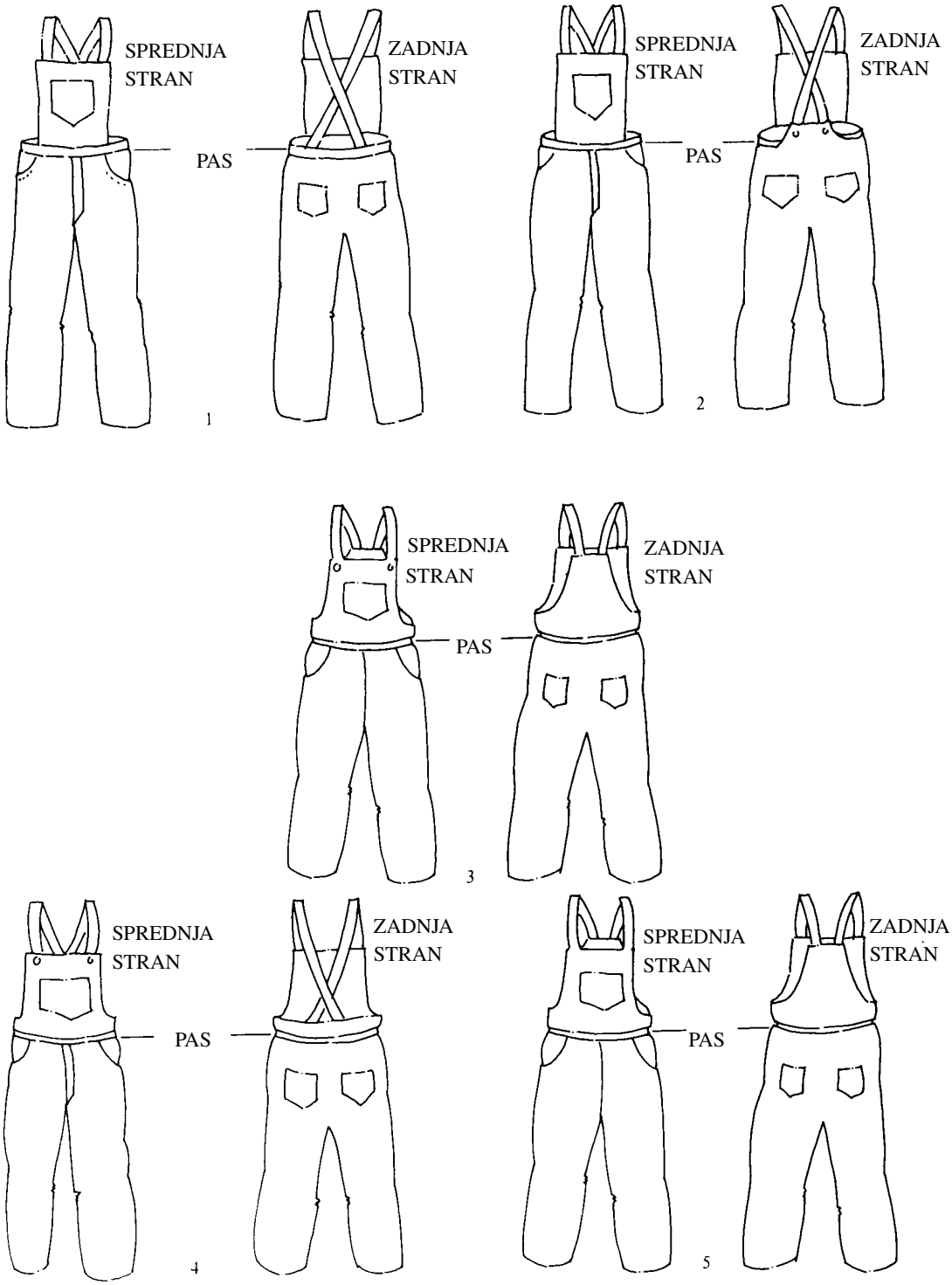

(F) Izraz **"kratke hlače"** označuje **"hlače",** ki **ne pokrivajo kolen.**

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) telovnike, ki se dobavljajo posamič (**tar. št. 61.10**) in

(b) trenerke, smučarske obleke in kopalne hlačke ali kostime (**tar. št. 61.12**).

61.04 - KOSTIMI, KOMPLETI, JAKNE IN JOPIČI, OBLEKE, KRILA, HLAČNA KRILA, HLAČE, HLAČE Z OPRSNIKOM IN NARAMNICAMI, JAHALNE HLAČE IN KRATKE HLAČE (RAZEN KOPALNIH HLAČK IN KOPALNIH OBLEK), ZA ŽENSKE IN DEKLICE, PLETENI ALI KVAČKANI

- Kostimi:

6104.11 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6104.12 **- - iz bombaža**

6104.13 **- - iz sintetičnih vlaken**

6104.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Kompleti:

6104.21 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6104.22 **- - iz bombaža**

6104.23 **- - iz sintetičnih vlaken**

6104.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Sukniči in jopiči:

6104.31 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6104.32 **- - iz bombaža**

6104.33 **- - iz sintetičnih vlaken**

6104.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Obleke:

6104.41 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6104.42 **- - iz bombaža**

6104.43 **- - iz sintetičnih vlaken**

6104.44 - - **iz umetnih vlaken**

6104.49 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Krila in hlačna krila:

6104.51 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6104.52 **- - iz bombaža**

6104.53 **- - iz sintetičnih vlaken**

6104.59 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Hlače, hlače z oprsnikom in naramnicami, jahalne hlače in kratke hlače:

6104.61 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6104.62 **- - iz bombaža**

6104.63 **- - iz sintetičnih vlaken**

6104.69 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Določila komentarja k **tar. številki 61.03** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tar. številke.

Vsekakor pa v smislu te tarifne številke predstavlja izraz **"ženski ali dekliški komplet"** komplet oblačil (**razen** oblek in izdelkov iz **tar. št. 61.07, 61.08 in 61.09**), sestavljen **iz več kosov**, izdelanih iz iste tkanine, ki so pripravljeni za prodajo na drobno, in **ki vključujejo:**

– **eno oblačilo**, namenjeno in oblikovano za **prekrivanje zgornjega dela telesa**, pri čemer sta **izjemi pulover**, ki lahko predstavlja drugi zgornji del, in pa **površnik**, ki prav tako lahko predstavlja drugi zgornji del kompleta;

– **eno ali dve oblačili**, namenjeni in oblikovani **za prekrivanje spodnjega dela telesa**, ki sestojita iz hlač, hlač s plastronom (slinčkom) in naramnicami, jahalnih hlač, kratkih hlač (**razen kopalk**), krila ali hlačnega krila **s ali brez** plastrona (slinčka) in **s ali brez** naramnic .

Vsi oblačilni predmeti, ki sestavljajo komplet, **morajo biti iz "enake tkanine"po izdelavi, modelu, barvi in sestavi**. Vsklajeni morajo biti tudi po velikosti. Izraz **"komplet" ne vključuje** trenirk in smučarskih oblek iz **tar. št. 61.12** (**glej Opombo 3 (b) k temu poglavju**).

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** spodnja krila in kombineže iz **tar. št. 61.08**.

61.05 - SRAJCE ZA MOŠKE IN DEČKE, PLETENE ALI KVAČKANE

6105.10 **- Iz bombaža**

6105.20 **- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6105.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Razen spalnih srajc iz tar. št. 61.07, kot tudi **spodnjih srajc** in **T-majic** iz **tar. št. 61.09**, **vključuje** ta tar. številka moške in deške pletene ali kvačkane srajce, vštevši srajce z ločljivimi ovratniki, svečane, športne in druge srajce.

Ta tar. številka **ne vključuje** oblačil **brez rokavov** niti oblačil **z žepi pod pasom**, z **nabranim pasom** ali z drugimi sredstvi **za stezanje** na robu oblačil, kot tudi oblačil, ki imajo povprečno **manj kot 10 zank na centimeter dolžine v vseh smereh**, pri čemer se računa površina, velika **najmanj 10 x 10 cm** (**glej Opombo 4 k temu poglavju**).

Oblačilni predmeti, ki **ne** štejejo za moške in deške srajce, so pa iz te tar. številke **izključeni** skladno z **Opombo 4** k temu poglavju, **se uvrščajo v glavnem takole:**

- če imajo **žepe pod pasom**, se uvrščajo ***kot jakne*** iz **tar. št. 61.03**, ali pa ***kot puloverji***, ki se zapenjajo, **iz tar. št. 61.10**,
- če imajo **nabran pas** ali **druga sredstva za stezanje** na robu oblačila, ali pa če imajo povprečno manj kot 10 zank na en centimeter dolžine, se uvrščajo v **tar. št. 61.01 ali 61.10** in
- če gre za moška ali deška oblačila **brez rokavov**, se uvrščajo v **tar. št. 61.09, 61.10 ali 61.14**.

61.06 - BLUZE, SRAJCE IN SRAJČNE BLUZE, ZA ŽENSKE IN DEKLICE, PLETENE ALI KVAČKANE

6106.10 **- Iz bombaža**

6106.20 **- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6106.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje** skupino **ženskih** in **dekliških** pletenih ali kvačkanih oblačil, v katero spadajo bluze, srajce in srajčne bluze.

Ta tar. številka **ne vključuje** oblačil **z žepi pod pasom**, **z nabranim pasom** ali **z drugimi sredstvi za stezanje** na robu oblačil, kot tudi oblačil, ki imajo povprečno **manj kot 10 zank** na centimeter dolžine v vseh smereh, pri čemer se računa površina, velika **najmanj 10 x 10 cm** (**glej Opombo 4 k temu poglavju).**

Oblačilni predmeti, ki ne štejejo za ženske in dekliške bluze, srajce ali srajčne bluze, so pa iz te tar. številke **izključeni** skladno z **Opombo 4** k temu poglavju, **se uvščajo v glavnem takole:**

- če imajo **žepe pod pasom**, se uvrščajo kot jakne iz **tar. št. 61.04** ali pa *kot puloverji*, ki se zapenjajo, **iz tar. št. 61.10**,
- če **imajo nabran pas ali druga sredstva za stezanje** na robu oblačila, ali pa če imajo povprečno **manj kot 10 zank** na en centimeter dolžine, se uvrščajo v **tar. št. 61.01 ali 61.10**

Vendar pa ta tar. številka **izključuje**:

(a) spodnje majice, T-majice in druge majice (**tar. št. 61.09**),

(b) oblačila, izdelana iz materialov iz **tar. številk 59.03, 59.06 in 59.07** (**tar. št. 61.13**) in

(c) delovne bluze in podobna zaščitna oblačila iz **tar. št. 61.14**.

61.07 - SPODNJE HLAČE, SPALNE SRAJCE, PIŽAME, KOPALNI PLAŠČI, DOMAČE HALJE IN PODOBNI IZDELKI ZA MOŠKE IN DEČKE, PLETENI ALI KVAČKANI

- Spodnje hlače:

6107.11 **- - iz bombaža**

6107.12 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6107.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Spalne srajce in pižame:

6107.21 **- - iz bombaža**

6107.22 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6107.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugo:

6107.91 **- - iz bombaža**

6107.92 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6107.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje dve skupini** moških in deških pletenih ali kvačkanih oblačil:

- ***spodnje hlače*** in podobne izdelke (***spodnje perilo***) ter

- ***spalne srajce, pidžame, kopalne plašče, domače halje*** (vštevši površnike za na plažo) in podobne izdelke.

Ta tar. številka **ne vključuje** spodnjih majic, T-majic in drugih majic (**tar. št. 61.09**).

61.08 - KOMBINEŽE, SPODNJA KRILA, SPODNJE HLAČE, SPALNE SRAJCE, PIŽAME, JUTRANJKE, KOPALNI PLAŠČI, DOMAČE HALJE IN PODOBNI IZDELKI, ZA ŽENSKE IN DEKLICE, PLETENI ALI KVAČKANI

- Kombineže in spodnja krila:

6108.11 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6107.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Spodnje hlače:

6108.21 **- - iz bombaža**

6108.22 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6108.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Spalne srajce in pižame:

6108.31 **- - iz bombaža**

6108.32 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6108.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugo:

6108.91 **- - iz bombaža**

6108.92 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6108.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje dve** skupini ženskih in deških **pletenih ali kvačkanih oblačil**:

- ***kombineže, spodnja krila, spodnje hlače*** in podobne izdelke (**spodnje perilo, npr. ohlapni *"bodiji",***ki se na spodnjem delu zapenjajo s sponkami ali kaveljčki) ter
- ***spalne srajce, pidžame, jutranjke, kopalne plašče*** (vštevši tudi ***površnike za na plažo), domače halje in podobne izdelke.***

Ta tar. številka **ne vključuje** spodnjih majic, T-majic in drugih majic (**tar. št. 61.09**).

*(**"Bodiji",** ki so tesno oprijeti po telesu in se nosijo, kot spodnje perilo so **izključeni (tar.št. 62.12),** prav tako so **izključeni** tisti "bodiji", ki so pleteni ali kvačkani pa se zgornji del lahko nosi kot zunajne oblačilo **(tar.št. 61.14).** Vsi bodiji morajo **biti v enem kosu** in se morajo na spodnjem delu zapenjati s sponkami ali kaveljčki.)*

61.09 - T-MAJICE, SPODNJE MAJICE IN DRUGE MAJICE, PLETENE ALI KVAČKANE

6109.10 **- Iz bombaža**

6109.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Z izrazom **"T-majice"** so mišljena lahka pletena ali kvačkana oblačila tipa majic, ki so iz bombaža ali in sintetičnih vlaken. Ta oblačila **niso kosmata in niso iz frotirastih tkanin** ali iz tkanin s lasasto površino. So eno- ali večbarvna, **z žepi ali brez njih,** z **dolgimi ali kratkimi ozkimi rokavi**, **brez gumbov** ali drugih sredstev za zapenjanje, **brez ovratnika, brez odprtine na vratnem izrezu**, z večjim ali manjšim vratnim izrezom - le-ta je lahko okrogel, štirioglat, čolnast ali v obliki črke **"V".**

Ta oblačila **imajo lahko okrase (razen** čipk) v smislu reklame, slike ali besedila, izdelane s tiskanjem, pletenjem ali kako drugače. Spodnji del teh oblačil je običajno zarobljen, **nikdar** pa skozenj ni povlečen trak, pletena vrvica ali druga sredstva za stezanje.

Ta tar. številka **vključuje** tudi majice **brez rokavov in druge majice.**

Poudariti je treba, da se izdelki iz predhodnih dveh točk uvrščajo v to tar. številko, **neglede** na to, ali so moška, deška, ženska ali dekliška oblačila.

Skladno z **Opombo 5 k temu poglavju**, so oblačila, ki se na spodnjem delu zategujejo s pasom, vrvico, zadrgo ali kakšnim drugačnim načinom zategovanja, **izključena iz tega poglavja.**

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) moških in deških srajc iz **tar. št. 61.05** in

(b) ženskih in dekliških bluz, srajc in srajčnih bluz iz **tar. št. 61.06**.

61.10 - JOPE, KI SE ZAPENJAJO ALI NE, PULOVERJI, BREZROKAVNIKI IN PODOBNI IZDELKI, PLETENI ALI KVAČKANI

6110.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

6110.20 **- Iz bombaža**

6110.30 **- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6110.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje** skupino pletenih ali kvačkanih izdelkov (**neglede** na to, ali gre za moška ali ženska oblačila), ki so namenjeni za **zgornje dele telesa** (jope, ki se zapenjajo ali ne, puloverji, telovniki in podobni izdelki).

Ta tar. številka **vključuje tudi** *telovnike*, **razen** takrat, kadar se **dobavljajo skupaj** z moškimi, deškimi oblekami, ali pa skupaj z ženskimi ali dekliškimi kostimi, v kolikor predstavljajo njihov sestavni del (**tar. št. 61.03 ali 61.04** - odvisno od primera).

Iz te tar. številke so **izključeni** tudi polnjeni telovniki iz **tar. št. 61.01** in **61.02.**

61.11 - OBLAČILA IN PRIBOR ZA OBLAČILA, ZA DOJENČKE, PLETENI ALI KVAČKANI

6111.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

6111.20 **- Iz bombaža**

6111.30 **- Iz sintetičnih vlaken**

6111.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Skladno **z Opombo 6(a)** k temu poglavju, so z izrazom **"oblačila in pribor za oblačila za dojenčke"** mišljeni oblačilni predmeti za majhne otroke, katerih telesna **višina ne presega 86 cm.** V to tar. številko se uvrščajo **tudi plenice za dojenčke.**

Ta tar. številka med drugim **vključuje** *"inter alia"* pletene ali kvačkane plaščke, svečane oblekice, kombinezone, portikle, vse vrste rokavičk, hlačne nogavice in **obutev brez podplatov**.

Poudariti je treba, da se oblačilni predmeti, katere bi na prvi pogled (*"prima facie")* lahko uvrstili v **tar. št. 61.11** in v druge tar. številke tega poglavja, uvrščajo v **tar. št. 61.11** (**glej Opombo 5(b) k temu poglavju**).

Ta tar. številka **ne vključuje** pletenih ali kvačkanih kapic (**tar. št. 65.05**), kot tudi pribora za oblačila za dojenčke, ki je bolj konkretno vključeno v drugih poglavjih te Nomenklature.

61.12 - TRENIRKE, SMUČARSKE OBLEKE IN KOPALNE HLAČKE ALI KOPALNE OBLEKE, PLETENE ALI KVAČKANE

- Trenerke:

6112.11 **- - iz bombaža**

6112.12 **- - iz sintetičnih vlaken**

6112.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

6112.20 **- Smučarske obleke**

- Moške in deške kopalne hlačke:

6112.31 **- - iz sintetičnih vlaken**

6112.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Ženske in dekliške kopalne hlačke in kopalne obleke:

6112.41 **- - iz sintetičnih vlaken**

6112.49 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

V to tarifno številko **spadajo:**

(A) **Trenerke** - pleteni izdelki iz dveh delov, nepodloženi in včasih s kosmatim licem in za katere je zaradi njihovega splošnega videza in vrste materiala, iz katerega so izdelani, jasno, da so namenjeni **izključno** ali **predvsem za športne aktivnosti.**

Trenerke sestavljata dva dela:

- Iz oblačilnega predmeta, namenjenega **za zgornji del telesa** do pasu ali do malenkost pod pasom, z dolgimi rokavi, ki običajno imajo na zapestju elastične trakove, patentno sponko ali druga sredstva za stezanje. Podobna sredstva za stezanje, vštevši tudi pletene vrvice, se nahajajo na robovih oblačila. V kolikor ima sprednji del delno ali polno odprtino, se običajno zapenja z zadrgo. Ta oblačilni predmet **lahko ima kapuco**, **ovratnik in žepe**.

- Iz **drugega oblačilnega predmeta (par hlač),** ki je lahko ožjega ali lagodnejšega kroja, **z žepi ali brez** njih, z elastičnim pasom, pleteno vrvico ali drugimi sredstvi za stezanje v pasu, **brez razporka v pasu**, tako pa tudi **brez gumbov** in drugih sredstev za zapenjanje. **Vendar**

pa lahko imajo takšne hlače navadne ali elastične trakove, zadrge in druga sredstva za stezanje na robu nogavnic, ki običajno segajo do gležnjev. Hlače **lahko imajo ali nimajo** trakove za stopala.

(B) "**Smučarske obleke**" - oblačilni predmeti ali kompleti, za katere je, po njihovem splošnem videzu in tkanju, moč ugotoviti, da so **namenjeni predvsem za smučanje** (tako za tek na smučeh kot za alpsko smučanje).

Smučarske obleke sestoje:

(1) iz **"smučarskega kombinezona",** t.j. iz enodelnega oblačilnega predmeta, namenjenega za **zgornji in spodnji del telesa**. Smučarski kombinezon **ima lahko**, poleg rokavov in ovratnika, tudi žepe in trakove za stopala; **ali pa**

(2) iz **"smučarskega kompleta",** t.j. iz kompleta iz **dveh ali treh** oblačilnih predmetov, pripravljenega **za prodajo na drobno** in ki sestoji iz:

- **enega oblačilnega predmeta**, kot je vetrovka s kapuco (*anorak*), vetrovka s podlogo ali vložkom ali brez njiju, ali pa podoben izdelk, ki **se zapenja s pomočjo zadrge**, in kot je včasih telovnik in
- **par hlač, ki presegajo pas ali ne**, **para jahalnih hlač ali para hlač z naramnicami in plastronom**.

"**Smučarski komplet**" lahko sestoji tudi iz kombinezona, podobnega tistemu iz predhodne **točke 1).** in iz **polnjene jakne brez rokavov**, ki se nosi čez ta kombinezon.

Vsi oblačilni predmeti, ki sestavljajo smučarski komplet, morajo biti **iz "enake taknine" tako po izdelavi, modelu, kot po sestavi (neglede na to ali je enake barve ali ne).** Tudi **velikosti** morajo biti vsklajene ali ustrezne (**glej Opombo 7 k temu poglavju).**

(C) "**Plavalna oblačila**" (pletena ali kvačkana, v enem ali dveh delih plavalnih oblačil, plavalne kratke hlače, plavalne hlače, ki segajo do kolen, elastična ali ne).

61.13 - OBLAČILA, IZDELANA IZ PLETENIH ALI KVAČKANIH TKANIN IZ TAR. ŠT. 59.03, 59.06 ALI 59.07

Razen oblačil za dojenčke iz **tar. št. 61.11**, **vključuje** ta tar. številka vsa oblačila, izdelana iz pletenih ali kvačkanih tkanin iz **tar. številk 59.03, 59.06 ali 59.07, neglede na to**, ali gre za ženska ali moška oblačila.

Ta tar. številka **vključuje:** dežne plašče, z oljem impregnirana oblačila, potapljaške obleke in obleke za zaščito pred radioaktivnim sevanjem, ki **niso** opremljena z dihalnimi aparati.

Poudariti je treba, da se izdelki, katere **bi lahko na prvi pogled** (*"prima facie")* uvrstili v to in v druge tar. številke tega poglavja (razen v **tar. št. 61.11**), uvrščajo v to tar. številko **(glej Opombo 8 k temu poglavju).**

Iz te tar. številke so **izključeni** še:

(a) oblačila, izdelana iz prešitih tekstilnih izdelkov v metraži iz **tar. št. 58.11** (pretežno **tar. št. 61.01 in 61.02**) (**Glej** komentar k tarifnim podštevilkam ob koncu splošnih določil tega poglavja) in

(b) rokavice, rokavice brez prstov in palčniki, pleteni ali kvačkani (**tar. št. 61.16**) in drug pribor za oblačila, pleten ali kvačkan (**tar. št. 61.17**).

61.14 - DRUGA OBLAČILA, PLETENA ALI KVAČKANA

6114.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

6114.20 **- Iz bombaža**

6114.30 **- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6114.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje** pletena ali kvačkana oblačila, **ki niso bolj specifično zajeta** v predhodnih tar. številkah tega poglavja.

V to tar. številko **spadajo, med drugim**:

(1) **Predpasniki, kombinezoni s kapuco, delovne bluze in druga zaščitna oblačila**, katera nosijo mehaniki, tovarniški delavci, kirurgi itd..

(2) **Duhovniška** oblačila in **liturgijske oprave** (**na primer:** meniška oblačila, duhovniške kute, ogrinjala, talarji itd.).

(3) **Poklicne toge** in uniformirane **oprave sodnikov, advokatov, profesorjev** itd..

(4) **Posebne obleke** za letalce itd., (**na primer:** obleke za pilote z električnim gretjem).

(5) **Posebni oblačilni predmeti**, ki se uporabljajo v *nekaterih športih*, za igro ali za telovadbo (**na primer:** obleke za mečevanje, *jockejske* obleke, baletne obleke, telovadni in baletni trikoji).

*(V to tar.števiko se uvrščajo **"bodiji",** katerih zgornji del se nosi kot zgornje oblačilo, spodnji del pa kot spodnje peril, so v enem kosu in se na spodnjem delu zapenjajo s kaveljčki ali sponkami.**Če je zgornji del** iz tkane tkanine, se uvrščajo v **62. poglavje**).*

61.15 - HLAČNE NOGAVICE, NOGAVICE, VKLJUČNO NOGAVICE ZA KRČNE ŽILE IN NOGAVICE BREZ PODPLATOV, PLETENE ALI KVAČKANE

- Hlačne nogavice:

6115.11 **- - iz sintetičnih vlaken, številke enojne preje manj kot 67 deciteksov**

6115.12 **- - iz sintetičnih vlaken, številke enojne preje 67 deciteksov ali več**

6115.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

6115.20 **- Ženske dolge nogavice ali dokolenke, številke enojne preje manj kot 67 deciteksov**

- Drugo:

6115.91 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6115.92 **- - iz bombaža**

6115.93 **- - iz sintetičnih vlaken**

6115.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje naslednje** pletene ali kvačkane izdelke, **neglede** na to, ali gre za ženske, dekliške, moške ali deške izdelke:

(1) **Hlačne nogavice**, namenjene prekrivanju stopal, nog in spodnjega dela telesa do pasu, **vštevši** tudi hlačne nogavice brez stopal.

(2) **Dolge nogavice,** dokolenke in **kratke nogavice**.

(3) Nogavice, ki se uporabljajo predvsem **za zaščito pred mrazom** ali **zaradi krčnih žil.**

(4) Nogavice **za zaščito stopal** in prstov pred trenjem pri nošnji drugih nogavic.

(5) Obutev brez podplatov, **razen** obutve za dojenčke. Ta tar. številka **vključuje** tudi **nedokončane** dolge, kratke in druge nogavice iz pletenega ali kvačkanega materiala, vendar **pod pogojem**, da imajo značaj gotovega izdelka.

Iz te tar. številke so **izključeni**:

(a) nogavice vseh vrst in obutev brez podplatov za dojenčke (**tar. št. 61.11**),

(b) nogavice vseh vrst, **razen** pletenih ali kvačkanih (**v glavnem tar. št. 62.17**),

(c) **pletena obutev** s podplati, ki so prilepljeni, prišiti ali kako drugače pritrjeni na zgornji del obutve (**64. poglavje**) in

(d) gamaše in galoše (vštevši *"planinske nogavice"* **brez stopala**) (**tar. št. 64.06**).

61.16 - ROKAVICE, PALČNIKI IN ROKAVICE BREZ PRSTOV, PLETENE ALI KVAČKANE

6116.10 **- Impregnirane, prevlečene ali prekrite s plastično maso ali gumo**

- Drugo:

6116.91 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6116.92 **- - bombažne**

6116.93 **- - iz sintetičnih vlaken**

6116.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje vse pletene ali kvačkane rokavice**, neglede na to, ali so namenjene ženskam, deklicam, moškim ali dečkom. V to tar. številko se uvrščajo navadne kratke rokavice na pet prstov. Rokavice, ki pokrivajo samo del prstov, palčniki in dolge rokavice, ki pokrivajo podlaket ali celo del nadlakti. Ta tar. številka **vključuje tudi nedokončane** pletene ali kvačkane rokavice, vendar **pod pogojem**, da imajo bistveni značaj gotovega izdelka.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) pletenih ali kvačkanih rokavic, **podloženih** s krznom ali z umetnim krznom, ali pa s krznom ali umetnim krznom z **zunanje strani** (**tar. št. 43.03 ali 43.04**),

(b) rokavic vseh vrst za dojenčke (**tar. št. 61.11**),

(c) rokavic iz tekstila, ki **niso** kvačkane ali pletene (**tar. št. 62.16**) in

(d) hrapavih **"rokavic"** za masažo ali za toaletno uporabo (**tar. št. 63.02**).

61.17 - DRUG GOTOV PRIBOR ZA OBLAČILA, PLETEN ALI KVAČKAN; PLETENI ALI KVAČKANI DELI OBLAČIL ALI PRIBORA ZA OBLAČILA

6117.10 **- Šali, ogrinjala, pleti, rute, naglavne rute, tančice in podobni izdelki**

6117.20 **- Kravate in metuljčki**

6117.80 **- Drug pribor**

6117.90 **- Deli**

Ta tar. številka **vključuje** gotovi pleteni ali kvačkani **pribor** za oblačila, **ki ni naveden in ne vključen** v predhodne tar. številke tega poglavja in tudi drugje v Nomenklaturi ne. **Vključuje** tudi pletene ali kvačkane dele oblačil in pribora za oblačila (**razen** delov porizvodov iz **tar. št. 62.12**).

Ta tarifna številka **med drugim** (*"inter alia")* **vključuje**:

(1) **Šale, ešarpe, rute, naglavne rute, pajčovlane, plede, tančice in podobne izdelke**.

(2) **Kravate, metuljčke** in pentlje.

(3) **Znojilnice, podramnice iz vate in podobne podloge za oblačila**.

(4) **Pasove vseh vrst (vštevši pasove in nabojnike) in ešarpe (na primer: vojaške ali duhovniške)**. vštevši tudi tiste iz elastičnega materiala. Ti izdelki se uvrščajo v to tar. številko **tudi**, če imajo zaponke ali drug pribor **iz plemenitih kovin**, ali pa če so **okrašeni z biseri**, z **dragimi** ali **poldragimi** kamni (naravnim, sintetičnim ali rekonstruiranim).

(5) **Mufe**, vštevši mufe, na katerih **je le okrasek** iz krzna ali umetnega krzna na zunanji strani.

(6) **Rokavnike** (ščitniki za rokava).

(7) **Kolenčnike, razen** tistih iz **tar. št. 95.06**, ki se uporabljajo pri športu.

(8) **Nalepke, značke, emlbeme, številke, začetnice in podobne izdelke** (**izvzemši** vezene motive iz **tar. št. 58.10**), ki so izdelani **drugače, kot** pa zgolj z rezanjem na določene oblike ali velikosti. (V kolikor so izdelani **samo z rezanjem** na določene oblike in velikosti, so ti izdelki **izključeni** iz te tar. številka - **tar. št. 58.07**).

(9) **Posebej dobavljeno zamenljivo podlogo za dežne plašče** in podobna oblačila.

(10) **Žepe, rokave, ovratnike, ovratnike "*collier*"** (poškrobljen *španski ovratnik*), **okraske vseh vrst** (kot **na primer:** rozete, mašne), **plastrone, jabote, manšete, zavihke in podobne izdelke**.

(11) **Robčke**.

(12) **Trakove za glavo,** ki se uporabljajo kot zaščita proti mrazu in za ohranitev urejenega videza las.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) pribora za oblačila za dojenčke, pletenega ali kvačkanega (**tar. št. 61.11**),

(b) modrcev, pasov-miderjev, steznikov, naramnic, držalcev nogavic, podvez in podobnih izdelkov (**tar. št. 62.12**),

(c) jermenov za poklicno rabo (**na primer:** jermenov za čistilce oken ali električarje),ki niso namenjeni za oblačila (**ta.št.63.07)**

(d) pletenih ali kvačkanih klobukov, kap in drugih naglavnih pokrival (**tar. št. 65.05**) in njihovega pribora (**tar. št. 65.07**),

(e) okraskov iz perja (**tar. št. 67.01**),

(f) okraskov iz umetnega cvetja, listov ali plodov iz **tar. št. 67.02**,

(g) gumbov-pritiskačev, kaveljčkov in ušes na pletenih trakovih (**tar. št. 60.01, 60.02, 83.08 in 96.06** - odvisno od primera) in

(h) patentnih sponk, zadrg (*"zippers")* (**tar. št. 96.07**).

62. POGLAVJE

OBLAČILA IN PRIBOR ZA OBLAČILA, RAZEN PLETENIH ALI KVAČKANIH IZDELKOV

OPOMBE:

1. To poglavje **obsega** samo gotove izdelke iz katerega koli tekstilnega materiala, razen vate. Iz tega poglavja pa so izvzeti izdelki iz pletenih ali kvačkanih materialov (**razen** izdelkov iz **tar.št. 62.12**).

2. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) rabljena oblačila in drugi rabljeni izdelki iz **tar.št. 63.09**;

   (b) ortopedske naprave, kirurški pasovi, kilni pasovi in podobni izdelki (**tar.št. 90.21**).

3. Pri **tar.št. 62.03 in 62.04**:

   (a) So z izrazom "**obleka ali kostim**" mišljena oblačila iz dveh ali treh delov, izdelana iz enakega zunanjega materiala; sestavni deli so:

   – en oblačilni predmet, namenjen za spodnji del telesa, ki je sestavljen iz hlač, jahalnih hlač ali kratkih hlač (razen kopalnih hlačk ali kopalnih oblek), krila brez naramnic in oprsnika, in

   – en suknjič ali jopič, katerega zunanja stran, brez rokavov, je sestavljena iz štirih ali več skrojenih delov, namenjen za zgornji del telesa, in včasih telovnik.

   Vsi oblačilni predmeti, ki spadajo v sestavo obleke ali kostima, morajo biti iz enakega materiala po izdelavi, modelu, barvi in sestavi; obenem morajo biti ustrezni ali usklajeni tudi po velikosti. Če se skupaj z obleko ali kostimom dobavlja več posameznih oblačilnih predmetov za spodnji del telesa (**npr**.: hlače in kratke hlače ali krilo ali hlačno krilo in hlače), se za oblačilne predmete, ki spadajo v sestavo obleke ali kostima, štejejo hlače ali pri ženskih kostimih krilo ali hlačno krilo, drugi oblačilni predmeti pa se uvrstijo posebej v ustrezne tarifne številke.

   Izraz "**obleka**" **obsega** naslednja oblačila, bodisi da izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo predhodne pogoje:

   – **svečano dnevno obleko**, ki je sestavljena iz navadnega suknjiča (jopiča), z zaobljenimi prednjimi robovi in podaljšanim hrbtom, in iz progastih hlač;

   – **večerno obleko (frak)**, izdelano v glavnem iz črnega materiala, katerega suknjič je spredaj relativno kratek, se ne zapenja, ima ozek prednji del, skrajšan do pasu in podaljšan hrbtni del;

   – **smoking,** katerega suknjič je podobnega kroja kot navadni suknjič, z večjo odprtino na prsih, zavihki pa so iz sijajne naravne svile ali imitacije svile;

   (b) Z izrazom "**komplet**" so mišljena oblačila (razen izdelkov iz tar.št. 62.07 in 62.08) iz več oblačilnih predmetov, izdelanih iz enakega materiala, pripravljena za prodajo na drobno, ki so sestavljena:

   – iz samo enega oblačilnega predmeta, namenjenega za zgornji del telesa, v izjemnih primerih pa tudi iz dveh oblačilnih predmetov, od katerih je drugi telovnik, če sta v kompletu, in

– iz enega ali dveh različnih oblačilnih predmetov za spodnji del telesa, sestavljenih iz hlač, hlač z oprsnikom in naramnicami, jahalnih hlač, kratkih hlač (razen kopalk ali kopalnih oblek), krila ali hlačnega krila.

Vsi oblačilni predmeti, ki spadajo v sestavo kompleta, morajo biti **iz enakega materiala po izdelavi, barvi in sestavi**; obenem morajo biti tudi ustreznih ali usklajenih velikosti. Izraz "**komplet**" **ne obsega trenirk** in smučarskih oblek iz **tar.št. 62.11**.

4. Pri **tar.št. 62.09:**

(a) So z izrazom "**oblačila in pribor oblačil za dojenčke**" mišljeni oblačilni predmeti za majhne otroke, katerih telesna **višina ne presega 86 cm**; v to tarifno številko se uvrščajo tudi otroške plenice;

(b) Oblačilni predmeti, ki se lahko uvrstijo v **tar.št. 62.09** in v druge tarifne številke tega poglavja, se **uvrščajo v tar.št. 62.09**.

5. Oblačila, ki se lahko uvrstijo v **tar.št. 62.10** in v druge tarifne številke tega poglavja, **razen v tar.št. 62.09**, se uvrščajo v **tar.št. 62.10**.

6. Pri **tar.št. 62.11** so z izrazom "**smučarske obleke**" mišljeni oblačilni predmeti ali kompleti, za katere se lahko po njihovem splošnem videzu in sestavi ugotovi, da so namenjeni v glavnem za smučanje. Sestavljeni so iz:

(a) "**Smučarskega kombinezona**", tj. enodelnega oblačilnega predmeta, namenjenega za zgornji in spodnji del telesa; poleg rokavov in ovratnika ima smučarski kombinezon lahko tudi žepe in trakove za stopala; ali

(b) "**Smučarskega kompleta**", tj. kompleta iz dveh ali treh oblačilnih predmetov, pripravljenega za prodajo na drobno, ki je lahko sestavljen:

– iz enega oblačilnega predmeta, kot so vetrovka s kapuco, anorak, vetrovka s podlogo ali vložkom ali brez njiju ali podoben izdelek, ki se zapenja z zadrgo, in včasih iz telovnika, in

– iz hlač, bodisi da segajo čez pas ali ne, pumparic ali kombinezona z oprsnikom in naramnicami.

"**Smučarski komplet**" je lahko sestavljen tudi iz kombinezona, ki je podoben kombinezonu iz predhodnega **odstavka (a)**, in polnjenega jopiča brez rokavov, ki se oblači čez ta kombinezon.

Vsi oblačilni predmeti, ki gredo v sestavo "**smučarskega kompleta**", morajo biti **iz enakega materiala, enaki po izdelavi, modelu in sestavi**, ne glede na barvo; obenem morajo biti ustreznih ali **usklajenih velikosti**.

7. Rute in izdelki tipa rut, kvadratne ali približno kvadratne oblike, katerih nobena stranica **ne presega 60 cm**, se uvrščajo kot robčki (**tar.št. 62.13**). Robčki, katerih katera koli stranica **presega 60 cm**, se uvrščajo v **tar.št. 62.14**.

8. Oblačila iz tega poglavja, z **levim sprednjim zapenjanjem se smatrajo za moška ali deška** oblačila, oblačila **z desnim sprednjim zapenjanjem za ženska ali dekliška**. To **ne velja** za oblačila, pri katerih je že iz kroja jasno razvidno, za kateri spol so namenjena.

Izdelki iz tega poglavja, za katere **se ne more ugotoviti**, ali so oblačila za **moške ali dečke** oziroma oblačila za **ženske ali deklice**, se **uvrščajo** v tarifne številke, ki obsegajo oblačila za **ženske ali deklice**.

9. Izdelki iz tega poglavja **so lahko** izdelani iz kovinskih niti.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje vključuje moška, ženska ali otroška oblačila, pribor za oblačila, kot tudi dele oblačil in pribora za oblačila, izdelane iz tekstilnega materiala (**razen iz vate**, lahko pa iz klobučevine (filca) in iz **netkanega tekstila**) iz **poglavij od št. 50 do 56, 58 in 59**. **Z izjemo** izdelkov iz **tar. št. 62.12**, so iz tega poglavja **izključena** oblačila in pribor ter deli za oblačila, izdelani **iz pletenega** ali **kvačkanega materiala**.

Obstoj delov in pribora (**na primer:** iz tkanin, krzna, perja, usnja, plastične mase ali kovine) **ne vpliva** na razvrščanje blaga iz tega poglavja. Vendar pa **je drugače takrat**, ko ti materiali **ne predstavljajo le okrasa**. Takrat se razvrščajo **skladno z Opombami** k ustreznim poglavjem (še posebno z **Opombo 4** k **43. poglavju** in z **Opombo 2(b) k 67. poglavju**, ki se nanašajo na prisotnost **krzna** ali **puha**). V kolikor tovrstnih **Opomb ni**, veljajo pri razvrščanju **Temeljna pravila za uporabo Nomenklature**.

Električno ogrevani izdelki ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki.

Pri uporabi **Opombe 8** komentarja k temu poglavju štejejo oblačila, ki se **zapenjajo tako**, da leva stran prekrije desno, za **deška** ali **moška oblačila**. Oblačila, ki **se zapenjajo obratno**, pa štejejo **za ženska oblačila ali oblačila za deklice**.

Srajce in bluza-srajce, so oblačila oblikovana, da **pokrivajo** zgornji del telesa, imajo dolge ali kratke rokave in so popolnoma odprte na sprednji strani, z začetkom odprtine na vratu. Bluze so prav tako oblikovane, da pokrivajo zgornji del telesa toda so lahko brez rokavov in brez otprtine na vratu.

To določilo pa **ne velja,** kadar gre za oblačilo, katerega kroj **nedvoumno** nakazuje, da gre za oblačilo **za oba spola**. Izdelki, za katere **ni moč ugotoviti**, ali gre pri njih za moška ali deška oblačila oz. za ženska ali dekliška oblačila, **se uvrščajo** v ustrezno tar. številko, ki **vključuje** ženska ali dekliška oblačila.

Skladno z **Opombo 13 k oddelku XI,** se oblačilni predmeti iz tar. številk **62.01 do 62.11** razvrščajo v ustrezne tar. številke, **čeprav so** pripravljeni v kompletih za prodajo na drobno. Vendar pa se to **ne nanaša** na oblačilne predmete, pripravljene v kompletih, katere besedilo te tar. številke izrecno omenja (**na primer:** obleke ali kostimi, pidžame in kopalne hlačke ter kostimi).

To poglavje **vključuje** tudi **nedokončane** ali **nekompletne** izdelke, kot tudi izoblikovane tekstilne materiale za izdelavo takšnih izdelkov ter izoblikovane pletene ali kvačkane materiale za izdelavo izdelkov in delov izdelkov iz **tar. št. 62.12**. V kolikor takšni izdelki **nimajo značaja gotovih** izdelkov, se uvrščajo v iste tar. številke **kot gotovi Številki**. Vendar pa se deli oblačil in pribora za oblačila, ki **niso pleteni ali kvačkani** (**razen** tistih iz **tar. št. 62.12**), uvrščajo v **tar. št. 62.17**.

Iz tega poglavja so **izključeni** še:

(a) oblačila in pribor za oblačila iz **tar. številk 39.26, 40.15, 42.03 in 68.12**,

(b) tekstilni material v kosih, ki je izpostavljen katerikoli obdelavi (kot je **na primer:** zarobljanje ali oblikovanje vratnega izreza) in ki je namenjen za proizvodnjo oblačil, ali pa ki **ni dovolj dodelan**, da bi ga bilo moč prepoznati kot oblačilo ali del oblačila, **ukrojeni tekstilni materiali**, ki jih je potrebno samo sešiti, da postanejo oblačila (**tar. št. 63.07**),

(c) ponošena - odslužena oblačila ter druge odslužene izdelke iz **tar. št. 63.09** in

(d) oblačila za lutke ali igrače (**tar. št. 95.02**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Uvrščanje izdelkov, izdelanih iz prešitih tekstilnih materialov v metraži iz tar. št. 58.11

Izdelki, izdelani iz prešitih tekstilnih materialov v metraži iz **tar. št. 58.11**, se uvrščajo v podštevilke tarifnih številk **na podlagi Opombe 2 k tarifnim podštevilkam oddelka XI.** V smislu razvrščanja, ki daje tem izdelkom **bistveni značaj tekstilni material**, iz katerega je izdelana **zunanja tkanina**. To pomeni, da se **na primer:** *anorak*, izdelan iz prešitega materiala **s pleteno zunanjo stranjo**, ki sestoji iz **60 mas.% bombaža** in **40 mas.% poliestra,** uvršča v **tar. podštevilko 6201.92**.

Poudariti je treba, da se v primeru, da se **zunanji material** kot tak uvršča v tar. številke **59.03, 59.06 ali 59.07,** uvršča oblačilni predmet iz tega materiala v **tar. št. 62.10.**

62.01 - PLAŠČI, POVRŠNIKI, PELERINE, VETROVKE S KAPUCO TIPA ANORAK (VKLJUČNO SMUČARSKI JOPIČI), VETROVKE S PODLOGO ALI Z VLOŽKOM ALI BREZ NJIJU IN PODOBNI IZDELKI ZA MOŠKE IN DEČKE, RAZEN IZDELKOV IZ TAR.ŠT. 62.03

- Plašči, dežni plašči, površniki, pelerine in podobni izdelki:

6201.11 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6201.12 **- - iz bombaža**

6201.13 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6201.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugo:

6201.91 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6201.92 **- - iz bombaža**

6201.93 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6201.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Določila komentarja k **tar. številki 61.01** se uporabljajo *mutatis mutandis* za izdelke iz te tar. številke.

Vendar ta tar. številka **ne vključuje** oblačil, izdelanih iz tekstilnih materialov iz tar. številk 56.02, 56.03, 59.03, 59.06 in 59.07 (**tar. št. 62.10**).

62.02 - PLAŠČI, POVRŠNIKI, PELERINE, VETROVKE S KAPUCO TIPA ANORAK (VKLJUČNO SMUČARSKI JOPIČI), VETROVKE S PODLOGO ALI VLOŽKOM ALI BREZ NJIJU IN PODOBNI IZDELKI ZA ŽENSKE ALI DEKLICE, RAZEN IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 62.04

- Plašči, dežni plašči, površniki, pelerine in podobni izdelki:

6202.11 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6202.12 **- - iz bombaža**

6202.13 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6202.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugo:

6202.91 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6202.92 **- - iz bombaža**

6202.93 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6202.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Določila komentarja k **tar. številki 61.02** se uporabljajo *mutatis mutandis* za izdelke iz te tar. številke.

Vendar ta tar. številka **ne vključuje** oblačil, izdelanih iz tekstilnih materialov iz tar. številk 56.02, 56.03, 59.03, 59.06 in 59.07 (**tar. št. 62.10**).

62.03 - OBLEKE, KOMPLETI, JAKNE, HLAČE, HLAČE Z OPRSNIKOM IN NARAMNICAMI, JAHALNE HLAČE IN KRATKE HLAČE (RAZEN KOPALNIH HLAČK), ZA MOŠKE IN DEČKE

- Obleke:

6203.11 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6203.12 **- - iz sintetičnih vlaken**

6203.19 - **- iz drugih tekstilnih surovin**

- Kompleti:

6203.21 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6203.22 **- - iz bombaža**

6203.23 **- - iz sintetičnih vlaken**

6203.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Sukniči in jopiči:

6203.31 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6203.32 **- - iz bombaža**

6203.33 **- - iz sintetičnih vlaken**

6203.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Hlače, hlače z oprsnikom in naramnicami, jahalne hlače in kratke hlače:

6203.41 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6203.42 **- - iz bombaža**

6203.43 **- - iz sintetičnih vlaken**

6203.49 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Določila komentarja k **tar. številki 61.03** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tar. številke.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** oblačil, iztdelanih iz tekstilnih materialov iz tar. številk 56.02, 56.03, 59.03, 59.06 in 59.07 (**tar. št. 62.10**).

62.04 - KOSTIMI, KOMPLETI, SUKNIČI IN JOPIČI, OBLEKE, KRILA, HLAČNA KRILA, HLAČE, HLAČE Z OPRSNIKOM IN NARAMNICAMI IN KRATKE HLAČE (RAZEN KOPALNIH HLAČK IN KOPALNIH OBLEK), ZA ŽENSKE IN DEKLICE

- Kostimi:

6204.11 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6204.12 **- - iz bombaža**

6204.13 **- - iz sintetičnih vlaken**

6204.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Kompleti:

6204.21 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6204.22 **- - iz bombaža**

6204.23 **- - iz sintetičnih vlaken**

6204.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Sukniči in jopiči:

6204.31 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6204.32 **- - iz bombaža**

6204.33 **- - iz sintetičnih vlaken**

6204.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Obleke:

6204.41 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6204.42 **- - iz bombaža**

6204.43 **- - iz sintetičnih vlaken**

6204.44 **- - iz umetnih vlaken**

6204.49 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Krila in hlačna krila:

6204.51 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6204.52 **- - iz bombaža**

6204.53 **- - iz sintetičnih vlaken**

6204.59 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Hlače, hlače z oprsnikom in naramnicami, jahalne hlače (pumparice) in kratke hlače:

6204.61 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6204.62 **- - iz bombaža**

6204.63 **- - iz sintetičnih vlaken**

6204.69 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Določila komentarja k **tar. številki 61.04** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tar. številke.

Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** oblačil, izdelanih iz tekstilnih materialov iz tar. številk 56.02, 56.03, 59.03, 59.06 in 59.07 (**tar. št. 62.10**).

62.05 - SRAJCE ZA MOŠKE IN DEČKE

6205.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

6205.20 **- Iz bombaža**

6205.30 **- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6205.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Z izjemo spalnih srajc, spodnjih majic in drugih majic iz **tar. št. 62.07**, **vključuje** ta tar. številka srajce za moške in dečke, ki **niso pletene ali kvačkane,** vštevši tudi srajce z ovratniki, ki se lahko slečejo, svečane športne, srajce za prosti čas in druge srajce.

Ta tar. številka **ne vključuje** oblačilnih predmetov, ki imajo **lastnosti vetrovk** in **tar. št. 62.01** in ki imajo običajno na robu oblačila sredstva **za stezanje,** pa tudi jaken iz **tar. št. 62.03**, pri katerih so **žepi običajno pod pasom**. Iz te tar. številke so **izključena** tudi oblačila brez rokavov.

62.06 - BLUZE, SRAJCE IN SRAJČNE BLUZE ZA ŽENSKE IN DEKLICE

6206.10 **- Iz svile ali svilenih odpadkov**

6206.20 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

6206.30 **- Iz bombaža**

6206.40 **- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6206.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje** skupino ženskih in dekliških oblačil, ki **niso pletena ali kvačkana** in katere sestavljajo bluze, srajce in srajčne bluze. Ta tar. številka **ne vključuje** oblačil **z žepi pod pasom**, z nabranim pasom ali z drugimi sredstvi za stezanje na robu oblačil.

Ta tar. številka **ne vključuje** še:

(a) spodnjih majic in drugih majic (**tar. št. 62.08**),

(b) oblačil, izdelanih iz tekstilnih materialov iz **tar. št. 56.02, 56.03, 59.03, 59.06 in 59.07** (**tar. št. 62.10**) in

(c) delovnih bluz in podobnih zaščitnih oblačil iz **tar. št. 62.11**.

62.07 - SPODNJE MAJICE IN DRUGE MAJICE, SPODNJE HLAČE, SPALNE SRAJCE, PIŽAME, KOPALNI PLAŠČI, DOMAČE HALJE IN PODOBNI IZDELKI ZA MOŠKE IN DEČKE

- Spodnje hlače:

6207.11 **- - iz bombaža**

6207.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Spalne srajce in pižame:

6207.21 **- - iz bombaža**

6207.22 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6207.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugo:

6207.91 **- - iz bombaža**

6207.92 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6207.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje spodnje perilo** za moške in dečke (spodnje majice in druge majice, spodnje hlače in podobne izdelke), ki **ni pleteno ali kvačkano.**

Ta tar. številka **vključuje** tudi spalne srajce, pidžame, kopalne plašče (vštevši ogrinjala za na plažo), domače halje in podobne moške in deške izdelke (**predvsem oblačila**, katera se nosi v zaprtih prostorih).

Poudariti je treba, da se **pleteni ali kvačkani** izdelki teh vrst uvrščajo v **tar. št. 61.07 ali 61.09** - odvisno od primera.

62.08 - SPODNJE MAJICE IN DRUGE MAJICE, KOMBINEŽE, SPODNJA KRILA, HLAČKE, SPODNJE HLAČE, SPALNE SRAJCE, PIŽAME, JUTRANJKE, KOPALNI PLAŠČI, DOMAČE HALJE IN PODOBNI IZDELKI, ZA ŽENSKE IN DEKLICE

- Kombineže in spodnja krila:

6208.11 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6208.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Spalne srajce in pižame:

6208.21 **- - iz bombaža**

6208.22 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6208.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugo:

6208.91 **- - iz bombaža**

6208.92 **- - iz umetnih ali sintetičnihz vlaken**

6208.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje spodnje perilo** za ženske in deklice (spodnje majice in druge majice, kombineže, spodnja krila, spodnje hlačke in podobne izdelke), ki **ni pleteno ali kvačkano**.

Ta tar. številka **vključuje** tudi spalne srajce, pidžame, jutranjke, kopalne plašče (vštevši ogrinjala za na plažo), domače halje in podobne ženske in dekliške izdelke (predvsem oblačila, katera se nosi v zaprtih prostorih).

Poudariti je treba, da se **pleteni ali kvačkani** izdelki teh vrst uvrščajo v **tar. št. 61.07 ali 61.09** - odvisno od primera.

Iz te tar. številke so **izključeni** tudi modrci, miderji, stezniki in podobni izdelki (**tar. št. 62.12**).

62.09 - OBLAČILA IN PRIBOR ZA OBLAČILA ZA DOJENČKE

6209.10 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

6209.20 **- Iz bombaža**

6209.30 **- Iz sintetičnih vlaken**

6209.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Skladno z **Opombo 4 (a) k temu poglavju**, štejejo za **"obleke in pribor za oblačila za dojenčke"** oblačilni predmeti za majhne otroke, katerih telesna **višina ne presega 86 cm.** Ta tar. številka **vključuje** tudi plenice za dojenčke.

Med drugim **vključuje** ta tar. številka tudi plaščke, svečane oblekce, kombinezone iz portikle za otroke, kot tudi vse vrste rokavic, hulahopk in obutve brez podplatov - izdelke, **ki niso pleteni** ali **kvačkani.**

Poudariti je treba, da se oblačilni predmeti, katere **bi lahko** na prvi pogled uvrstili v tar. številko 62.09 in v druge tar. številke tega poglavja, uvrščajo v **tar. št. 62.09** (**glej Opombo 4(b) k temu poglavju**).

Ta tar. številka **ne vključuje** plenic za dojenčke iz **papirja**, **celulozne vate**, iz listov ali trakov iz celulozne vate (**tar. št. 48.18**), ali pa **iz tekstilne vate** (**tar. št. 56.01**). Ta tar. številka **ne vključuje** tudi kapic za dojenčke (**tar. št. 65.05**) ter pribora za oblačila za dojenčke, ki so bolj specifično zajeti **v drugih poglavjih Nomenklature**.

62.10 - OBLAČILA, IZDELANA IZ TKANIN IZ TAR. ŠTEVILK 56.02, 56.03, 59.06 ali 59.07

6210.10 **- Iz tkanin iz tar. številk 56.02 ali 56.03**

6210.20 **- Druga oblačila, opisana v tar. podštevilkah od 6201.11 do 6201.19**

6210.30 **- Druga oblačila, opisana v tar. podštevilkah od 6202.11 do 6202.19**

6210.40 **- Druga oblačila za moške in dečke**

6210.50 **- Druga oblačila za ženske in deklice**

Razen oblačil za dojenčke iz **tar. št. 62.09**, **vključuje** ta tar. številka **vsa oblačila**, izdelana iz **klobučevine** (*filca*) ali **iz netkanega tekstila**, vštevši tudi **impregnirana**, **premazana, prevlečena**, **prekrita ali laminirana**, ali pa oblačila iz tekstilnih materialov (**razen** pletenih ali kvačkanih materialov) iz tar. številk 59.03, 59.06 ali 59.07, **neglede na to,** ali gre za moška ali ženska oblačila.

V to tar. številko se uvrščajo dežni plašči, poljena oblačila, potapljaške obleke in obleke **za zaščito** pred radioaktivnim sevanjem, (**brez aparata za dihanje**).

Poudariti je treba, da se oblačilni predmeti, katere bi lahko **na prvi pogled -*"prima facie"*** uvrstili v **tar. številko 62.10** in v druge tar. številke tega poglavja, uvrščajo **v tar. št. 62.10** (**glej Opombo 5 k temu poglavju**).

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) oblačil iz papirja, celulozne vate ali trakov iz celuloznih vlaken (**tar. št. 48.18**),

(b) oblačil, izdelanih iz prešitih tekstilnih materialov v metraži iz **tar. št. 58.11** (v glavnem **tar. št. 62.01 ali 62.02**) - **glej** komentar k tar. podštevilki na koncu komentarja k temu poglavju) in

(c) pribora za oblačila (**na primer** rokavic vseh vrst iz **tar. št. 62.16**).

62.11 - TRENIRKE, SMUČARSKE OBLEKE IN KOPALNE HLAČKE ALI KOPALNE OBLEKE; DRUGA OBLAČILA

- Kopalne hlačke in kopalne obleke:

6211.11 **- - moške in deške**

6211.12 **- - ženske in dekliške**

6211.20 **- Smučarske obleke**

- Druga oblačila za moške in dečke:

6211.31 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6211.32 **- - iz bombaža**

6211.33 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6211.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Druga oblačila za ženske in deklice:

6211.41 **- - iz volne ali fine živalske dlake**

6211.42 **- - iz bombaža**

6211.43 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6211.49 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Določila komentarja k **tar. številki 61.12**, ki se nanašajo na trenerke, smučarske obleke in na kopalne hlačke in kostime, kot tudi določila komentarja k **tar. številki 61.14,** ki se nanašajo na druga oblačila, se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tar. številke. Trenirke, ki so zajete v tej tar. številki so **lahko podložene.**

Vendar je treba poudariti, da ta tar. številka (**za razliko** od **tar. št. 61.14**) **vključuje tudi nepletene** telovnike, ki se dobavljajo posamično.

Ta tar. številka **vključuje** metražno blago, v katerem so **niti votka izpuščene** v pravilnih razmikih in iz katerih je moč z navadnim **rezanjem** in brez nadaljnje dodelave dobiti **"tkanice",** t.j. tkanine, ki so kot edino oblačilo nosi **okoli bokov**. Posamezne **"tkanice"** se uvrščajo v to tar. številko.

62.12 - MODRČKI, PASOVI ZA NOGAVICE, STEZNIKI, OPORNIKI, NARAMNICE, PODVEZE IN PODOBNI IZDELKI TER NJIHOVI DELI, VKLJUČNO S PLETENIMI ALI KVAČKANIMI

6212.10 **- Modrčki**

6212.20 **- Pasovi za nogavice in hlačni pasovi**

6212.30 **- Stezniki**

6212.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** izdelke, ki se **nosijo kot obleka**, ki služi za **podpiranje** nekaterih delov telesa, ali pa temu, da **držijo** druga oblačila. **Vključuje** tudi dele teh izdelkov. Lahko so izdelani iz **kateregakoli** tekstilnega materiala, **vštevši pletene ali kvačkane**. Ta tar. številka med drugim **vključuje**:

(1) **Modrce vseh vrst** (tudi takih, ki so prilagojeni za umetna prsa po operativni odstranitvi dojke).

(2) **Miderje in hlačne miderje**.

(3) **Steznike** - *korsleti* (kombinacije miderjev ali hlačnih miderjev in steznikov).

(4) **Korzeje - *korseti* in pasove - steznike**, običajno ojačene z upogljivim materialom, *ribjo kostjo* ali s plastičnimi podporniki. Običajno se pritrjujejo z vrvicami ali sponkami.

(5) **Pasove z držalci nogavic, higienske pasove, suspenzorije** (z držalci nogavic), **naramnice, držalce nogavic, podveze, trakove za držanje srajčnih rokavov**.

(6) **Telesne pasove za moške** (vštevši tudi tiste, ki so kombinirani s hlačkami).

(7) **Nosečniške pasove, poporodne pasove in podobne pasove za podporo ali izravnavanje nekaterih delov telesa**, v kolikor **niso** ortopedska pomagala iz **tar. št. 90.21** (**glej** komentar k tej tar. številki).

*(**"Bodiji"** ki se tesno prilagajajo telesu (so elastični) in se nosijo **samo kot spodnje** perilo, se tudi uvrščajo v to tarifno številko, **vendar** pa se "bodji", ki so narejeni tako, da **zgornji del** predstavlja **samostojno zunajne** oblačilo,so **izključeni** iz te tar. številke (na primer, če je zgornji in spodnji del pleten ali kvačkan v **tar.št. 61.14**, če pa je tkan pa v **62. Poglavje**).*

Vsi pravkar našteti izdelki **imajo lahko** okraske vseh vrst (mašnice, čipko itd.), pa tudi opremo in pribor iz netekstilnega materiala (**na primer:** kovinsko, iz gume, plastične mase ali usnja).

Ta tar. številka **vključuje** pletene in kvačkane izdelke, pa tudi njihove dele, dobljene z neposredno izdelavo v določene oblike s povečevanjem ali zmanjševanjem velikosti ali števila zank in ki so namenjeni za izdelavo izdelkov iz te tar. številke - **tudi v primeru**, da se dobavljajo kot pleteno ali kvačkano blago v metraži, ki vsebuje večje število teh izdelkov.

Ta tar. številka **ne vključuje** steznikov in pasov, ki so v celoti izdelani iz gume (**v tar. št. 40.15**).

62.13 - ROBČKI

6213.10 **- Iz svile ali iz svilenih odpadkov**

6213.20 **- Iz bombaža**

6213.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Izdelki iz te tar. številke so **kvadratne** ali **približno kvadratne oblike**, pri čemer **nobena** stranica kvadrata ne **presega 60 cm** (**glej Opombo 7 k temu poglavju**). To so lahko navadni robci ali naglavni, ovratni ali **okrasni** (ki se nosijo okoli pasu). Robovi teh robcev so lahko ravni ali narezani in so zaobljeni, spodviti, obšiti *(paspulirani)*, ali pa imajo rese. Rese ponavadi dobijo z izpuščanjem nevtkanih niti osnove ali votka. Pri izdelkih z resami se rese vštevajo v dolžino stranice.

Robci iz te tar. številke so **lahko** v celoti izdelani **iz čipke**.

Ta tar. številka **vključuje** tudi metražni material, ki sestoji iz več skupaj tkanih kvadratnih kosov, ki imajo lastnosti robcev, in iz katerega je moč **s preprostim rezanjem** po določenih linijah dobiti posamične izdelke z resami, primerne za uporabo kot robcev.

V to tar. številko **se** prav tako **uvrščajo podobni materiali**, ki so (**razen** rezanju na željene velikosti in oblike), izpostavljeni postopku **"izvlekanja niti",** ki **nedokončanemu izdelku daje značaj robca**.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) robcev iz papirja, celulozne vate ali iz trakov iz celulozne vate (**tar. št. 48.18**),

(b) **netkanega** tekstila, ki je samo rezan v oblike kvadratov ali pravokotnikov (**tar. št. 56.03**),

(c) materialov, ki so **samo rezani v kvadratne** oblike, ter vezenin, v kolikor nimajo dodelanih robov, ali pa imajo robove brez res (**tar. št. 58.10**) in

(d) izdelkov, ki imajo lastnosti **robcev**, katerih katerakoli **stranica pa je daljša od 60 cm**, kot tudi drugih oblik (razen kvadratnih ali približno kvadratnih oblik) (**tar. št. 62.14**).

62.14 - ŠALI, OGRINJALA, RUTE, NAGLAVNE RUTE, TANČICE IN PODOBNI IZDELKI

6214.10 **- Iz svile ali iz svilenih odpadkov**

6214.20 **- Iz volne ali fine živalske dlake**

6214.30 **- Iz sintetičnih vlaken**

6214.40 **- Iz umetnih vlaken**

6213.90 **- Iz drugih tekstilnih materialov**

V ta tar. številko **spadajo**:

(1) **Šali** - običajno so kvadratne ali pravokotne oblike in so dovolj veliki, da prekrijejo glavo in ramena,

(2) **Rute in ešarpi** - najpogosteje v kvadratni ali pravokotni obliki in se najpogosteje nosijo okoli vratu,

(3) **Naglavne rute** - vrsta lahkih šalov ali rut, ki so pretežno iz čipke in ki pokrivajo ženske glave in ramena in

(4) **Tančice** - ta naziv se uporablja za različne izdelke, ki so izdelani pretežno iz lahkih, prosojnih ali mrežastih materialov. Včasih pa so ti izdelki tudi čipkasti. Lahko se nosijo kot okras ali kot priložnostno oblačilo (**na primer:** poročne tančice, žalne tančice, tančice za sveto obhajilo, kot tudi tančice za klobuke in za prekrivanje obraza *(feredže)).*

Robovi teh izdelkov so običajno zarobljeni, spodviti, obšiti (*paspulirani*), ali pa imajo rese.

V to tar. številko se uvrščajo tudi metražne tkanine, pri katerih v pravilnih razmikih manjkaj določeno število niti votka in ki so pripravljene tako, da je moč s preprostim **izrezovanjem** po določenih linijah dobiti izdelke z resami, ki se uvrščajo v to tar. številko.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) **netkanega** tekstila, ki je samo rezan v obliko kvadrata ali pravokotnika (**tar.št. 56.03**),

(b) materialov, ki so samo rezani v oblike šalov, rut itd. ter vezenin, katerih **robovi niso dodelani** ali z robovi brez res (**tar. št. 58.10**),

(c) šalov, rut itd., ki so **pleteni** ali kvačkani (**tar. št. 61.17**),

(d) izdelkov, ki imajo lastnosti robcev in katerih nobena stranica **ne presega 60 cm** (**tar. št. 61.13**) in

(e) ešarpov, **na primer** vojaških ali duhovniških (**tar. št. 62.17**).

62.15 - PENTLJE, METULJČKI IN KRAVATE

6215.10 **- Iz svile ali iz svilenih odpadkov**

6215.20 **- Iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6215.90 **- Iz drugih tekstilnih odpadkov**

Ta tar. številka **vključuje** kravate, mašne, metuljčke, trde ovratnike in podobne izdelke, katere običajno **nosijo moški** (vštevši tudi izdelke na držalih iz plastičnih mas, kovine itd. - zaradi lažjega nameščanja okoli vratu).

Tudi tekstilni materiali, rezani v šablone za izdelavo kravat, so vključeni v to tar. številko. Vendar pa ta tar. številka **ne vključuje** trakov iz materiala za kravate, ki so **samo poševno narezani** (v razmerju do osnove) in so brez zaključkov.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) pletenih ali kvačkanih kravat in metuljčkov (**tar. št. 61.17**) in

(b) raznih ovratnikov, *jabojev* in podobnih izdelkov iz **tar. št. 62.17**).

62.16 - ROKAVICE, PALČNIKI IN ROKAVICE BREZ PRSTOV

Ta tar. številka **vključuje** vse vrste rokavic iz tekstilnih tkanin (**vštevši tudi čipkaste**), **razen** iz pletenih ali kvačkanih tkanin.

Določila komentarja k **tar. št. 61.16** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tar. številke.

Ta tar. številka **vključuje** tudi **zaščitne rokavice**, ki se uporabljajo v industriji itd.

Vendar so iz te tar. številke **izključeni** naslednji izdelki:

(a) rokavice iz rafije, vštevši podložene (**tar. št. 46.02**) in

(b) vse vrste rokavic iz papirja, celulozne vate ali iz listov ali trakov iz celuloznih vlaken (**tar. št. 48.18**).

62.17 - DRUG GOTOV PRIBOR ZA OBLAČILA; DELI OBLAČIL ALI PRIBORA ZA OBLAČILA, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 62.12

6217.10 **- Pribor**

6217.90 **- Deli**

Ta tar. številka **vključuje** gotov (konfekcioniran) pribor za oblačila iz tekstila, **razen** pletenega ali kvačkanega pribora, ki ni naveden ali zajet v drugih tar. številkah tega poglavja, niti druge v Nomenklaturi. Ta tar. številka **vključuje** tudi dele oblačil in dele pribora za oblačila - **nepletene in nekvačkane, razen delov** izdelkov iz **tar. številke 62.12**.

Ta tar. številka med drugim **vključuje**:

(1) **Znojnice**, ki so običajno iz gumirane tkanine ali iz gume, prekrite s tekstilnim materialom. Znojnice, ki so v celoti izdelane iz plastične mase ali gume, so iz te tar. številke **izključene** (**tar. št. 39.26** ali **40.15**).

(2) **Podramnike (podložena ramena) in druge podložke** za oblačila. Običajno so izdelani iz vate, klobučevine (filca) ali iz tekstilnih odpadkov, prekritih s tekstilno tkanino. Podramniki iz vate in podobni izdelki za oblačila, ki so iz gume (najpogosteje iz celičaste gume) in ki niso prekriti s tekstilnim materialom, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 40.15)**.

(3) **Jermene vseh vrst (vštevši nabojnike) in *ešarpe* (širok trak okrog ramen ali pasu)** (**na primer vojaške** ali **duhovniške**) iz tekstilnega materiala, vštevši tudi elastične ali gumirane, ali pa stkane iz kovinskih niti. Ti izdelki se uvrščajo v to tar. številko **tudi, če** imajo zaponke ali drug pribor iz plemenitih kovin, ali pa, če so **okrašeni** z biseri in z dragim ali poldragim kamenjem (naravnim, sintetičnim ali rekonstruiranim).

(4) **Mufe**, vštevši mufe, ki so z zunanje strani okrašeni z okraski iz krzna ali iz umetnega krzna.

(5) **Komolčnike.**

(6) **Mornarske ovratnike**.

(7) **Epolete, oznake za rokave** itd..

(8) **Nalepke, značke, embleme, številke, začetnice in podobne izdelke** (**izvzemši** vezene motive iz **tar. št. 58.10**), ki so izdelani **drugače**, kot pa samo z rezanjem na določene oblike in velikosti. (V kolikor so izdelani samo z rezanjem v določene oblike ali na določene velikosti, so ti izdelki iz te tar. številke **izključeni - tar. št. 58.07**).

(9) **Okrasne sponke s pentljo, oprti (npr. za revolverje) itd.**

(10) **Ločeno dobavljene zamenljive podloge za dežne plašče in podobna oblačila**.

(11) **Žepe, rokave, ovratnike, ovratnike *"coliere"*, okrasje vseh vrst** (kot **na primer:** rozete, mašne, riše), plastrone, "*jabote" - naprsni del obačila* (vštevši tudi tiste, kombinirane z ovratniki), **manšete, zavihke in podobne izdelke**.

(12) **Dolge nogavice, dokolenke, kratke nogavice** (vštevši tudi čipkaste), kot **tudi obutev brez podplatov, razen** copat za dojenčke.

Nekateri gotovi okrasi (**na primer** pomponi in franže, pa tudi motivi iz čipke ali vezeni motivi) se uvrščajo v **58. poglavje** - kot metražna pozamanterija (okrasni pribor za obleke)).

Izdelki, uvrščeni v to tar. številko, so pogosto čipkasti ali vezeni in v tej tar. številki ostanejo uvrščeni, **neglede** na to, ali so neposredno izdelani v določene oblike, ali pa so izdelani iz čipke ali vezene tkanine iz **tar. št. 58.04 ali 58.10**.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) pribora za oblačila za dojenčke (**tar. št. 62.09**),

(b) jermene in trakove za poklicno rabo (**na primer:** za čiščenje oken ali za električarje) ali rozet, ki se ne uporabljajo za oblačila (**tar. št. 63.07**),

(c) okrasja iz perja (**tar. št. 67.01**),

(d) okrasja iz umetnega cvetja, listja ali plodov iz **tar. št. 67.02**,

(e) trakov z gumbi-pritiskači in trakov s sponkami (**tar. št. 58.06, 83.08 in 96.06** - odvisno od primera) in

(f) patentnih zapiral *"zippers"* (**tar. št. 96.07**).

63. POGLAVJE

DRUGI GOTOVI TEKSTILNI IZDELKI; KOMPLETI; PONOŠENA - IZRABLJENA OBLAČILA IN IZRABLJENI TEKSTILNI IZDELKI; KRPE

OPOMBE:

1. **Pod-poglavje I** tega poglavja **obsega** samo gotove izdelke iz katerega koli tekstilnega materiala.
2. V **I. pod-poglavje** tega poglavja **ne spadajo**:
   (a) izdelki iz **56. do 62**. **poglavja**;
   (b) ponošena - izrabljena oblačila ali drugi izrabljeni izdelki iz **tar.št. 6309**.
3. **Tar. št. 63.09 obsega samo** naslednje blago:
   (a) Izdelke iz tekstilnega materiala:
   - oblačila in pribor za oblačila in njihove dele;
   - odeje, potovalne odeje in slična pregrinjala;
   - posteljnino, namizno, toaletno in kuhinjsko perilo;
   - izdelke za notranjo opremo, **razen** preprog iz **tar. št. 57.01 do 57.05** in tapiserij iz **tar. št. 58.05**;

   (b) Obutev in pokrivala iz katerega koli materiala, **razen iz azbesta**.

   Da bi se lahko uvrstili v to tarifno številko, morajo navedeni izdelki **izpolnjevati pogoja**:
   - da imajo **vidne znake rabljenosti**,
   - da so dobavljeni v **razsutem stanju ali v balah, vrečah ali podobnem pakiranju**.

SPLOŠNA DOLOČILA

V to poglavje **spadajo:**

(1) V tar. številke od **63.01 do 63.07** (**I. pod-poglavje**) - gotovi izdelki **iz kateregakoli** tekstilnega materiala (tkanega ali pletenega, iz klobučevine (filca), iz netkanega tekstila itd.), ki **niso** bolj specifično zajeti v drugih poglavjih **oddelka XI** ali drugje v Nomenklaturi. (Izraz "**gotovi (konfekcijski) izdelki**" označuje izdelke, izdelane v smislu **Opombe 7 k oddelku XI** - **glej** tudi **del (II)** splošnih določil komentarja **k oddelku XI).**

To pod-poglavje **vključuje** izdelke iz tila in iz drugih mrežastih tkanin, čipke ali vezenin, **neglede na to**, ali so izdelani neposredno v določene oblike, ali pa so izdelani iz tila ali drugih mrežastih tkanin, čipke ali vezenih tkanin iz **tar. številk 58.04 ali 58.10.**

Na razvrščanje izdelkov iz tega razdelka **ne vpliva** obstoj majhnih okraskov ali pribora iz krzna, kovine (vštevši iz plemenitih kovin), usnja, plastičnih mas itd. **Vendar pa se** v primeru, da ti (drugi) materiali **ne predstavljajo le okraskov ali pribora**, se izdelki uvrščajo skladno z Opombami k ustreznemu oddelku, poglavja, ali pa skladno s Temeljnimi pravili za uporabo Nomenklature- odvisno od primera.

Ta podpoglavje **izrecno ne vključuje**:

(a) izdelkov iz vate iz **tar. št. 56.01**,

(b) netkanega tekstila, ki je samo rezan v kvadratne ali pravokotne oblike (**na primer:** posteljne rjuhe za enkratno uporabo) (**tar. št. 56.03**),

(c) gotovih mrež iz **tar. št. 56.08**,

(d) motivov iz čipke ali vezenin iz **tar. št. 58.04 in 58.10** in

(e) oblačil in pribora za oblačil iz **61. in 62. poglavja**.

(2) V tar. številko **63.08** (**II. pod-poglavje**) - nekateri kompleti, ki sestoje iz tkanin in preje, z ali brez pribora, za izdelavo talnih prekrival, tapiserij, vezenih prtov in serviet ali podobnih izdelkov iz tekstila, **pripravljene v pakiranjih za prodajo na drobno**.

(3) V tar. številke **63.09 in 63.10** (**III. pod-poglavje**) - ponošena - **izrabljena oblačila**, opredeljena v **Opombi 3** k temu poglavju, pa **tudi** krpe, vrvi, konopce, motvoze, vrvice ipd. v obliki odpadkov, bodisi iz novih ali iz izrabljenih izdelkov.

I. POD-POGLAVJE

DRUGI GOTOVI TEKSTILNI IZDELKI

63.01 - ODEJE IN PODOBNI POKRIVAČI

6301.10 **- Električne odeje**

6301.20 **- Odeje (razen električnih odej), potovalne odeje in slična pregrinjala iz volne ali fine živalske dlake**

6301.30 **- Odeje (razen električnih odej) in podobna pregrinjala iz bombaža**

6301.40 **- Odeje (razen eletkričnih odej) in podobna pregrinjala, iz sintetičnih vlaken**

6301.90 **- Druge odeje in podobna prekrivala**

Odeje in podobna prekrivala so običajno izdelani iz volne, živalske dlake, bombaža ali iz umetnih ali sintetičnih vlaken. Njihovo lice je pogosto **kosmato** (s *lasasto površino*) in pretežno iz debelejšega materiala, katerega struktura gostejša - zaradi zaščite pred mrazom. Ta tar. številka **vključuje** tudi prekrivala in odeje za otroške postelje in otroške vozičke.

Prekrivala imajo pogosto rese (dobljene predvsem z izpuščanjem nevtkanih niti *osnove* ali *votka*), medtem ko so robovi odej obšiti ali zarobljeni.

Ta tar. številka **vključuje metražne** materiale, iz katerih je moč s preprostim **rezanjem po določenih linijah** dobiti posamezni predmet, ki imajo **bistvene lastnosti** odej ali prekrival.

Tudi **električne odeje** se uvrščajo v to tar. številko.

Ta tar. številka **ne vključuje**:

(a) posebej oblikovanih odej **za pokrivanje živali** (**tar. št. 42.01**),

(b) posteljnih pregrinjal (t.i. dnevnih pregrinjal) (**tar. št. 63.04**) in

(c) prešitih ali polnjenih posteljnih pregrinjal (**tar. št. 94.04**).

63.02 - POSTELJNO, NAMIZNO, TOALETNO IN KUHINJSKO PERILO

6302.10 **- Posteljno perilo, pleteno ali kvačkano**

- Drugo posteljno perilo, tiskano:

6302.21 **- - iz bombaža**

6302.22 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6302.29 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugo posteljno perilo:

6302.31 **- - iz bombaža**

6302.32 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6302.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

6302.40 **- Namizno perilo, pleteno ali kvačkano**

- Drugo namizno perilo:

6302.51 **- - iz bombaža**

6302.52 **- - laneno**

6302.53 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6302.59 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

6302.60 **- Toaletno ali kuhinjsko perilo, iz frotirja ali podobne tkanine, bombažno**

- Drugo:

6302.91 **- - iz bombaža**

6302.92 **- - laneno**

6302.93 **- - iz umetnih ali sintetičnih vlaken**

6302.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ti izdelki so najpogosteje izdelani iz bombaža ali iz lanu, včasih tudi iz konoplje, rafije ali iz umetnih ali sintetičnih vlaken itd. **Običajno so** primerni za pranje. V to tar. številko **se uvrščajo**:

(1) **Posteljno perilo**, **na primer:** rjuhe, vzglavnice, prevleke za okrogle vzglavnike, prevleke za pernice ter prekrivala za vzmetnice.

(2) **Namizno perilo**, **na primer:** prti, podstavki za mizo, pregrinjala za pladnje, serviete vseh vrst, vrečke za serviete, kot tudi podstavke za sklede in kozarce.

Vendar je treba poudariti, da nekateri med pravkar navedenimi izdelki **ne štejejo** za namizno perilo (**na primer:** namizne središčne čipke, žamet ali brokadni materiali). Ti izdelki se uvrščajo v **tar. št. 63.04**.

(3) **Toaletno perilo**, **na primer:** brisače za obraz in roke (vštevši brisače v zvitkih na valjih), kopalne brisače, brisače za na plažo in toaletne rokavice.

(4) **Kuhinjsko perilo**, **na primer:** krpe za brisanje kozarcev in druge kuhinjske posode. **Izdelki**, kot so: krpe za tla, krpe za pranje posode, za ribanje, za prah in podobne krpe za čiščenje, ki so običajno izdelane **iz grobega** in **debelega materiala**, **ne štejejo za kuhinjsko perilo** in so iz te tar. številke **izključene (tar. št. 63.07)**.

Razen zgoraj navedenih izdelkov **vključuje** ta tar. številka **metražne** materiale, iz katerih je moč s **preprostim rezanjem** po določenih linijah (na mestih, kjer so izpuščene niti osnove ali votka) **dobiti gotove** izdelke z resami (**na primer** brisače).

63.03 - ZAVESE (VKLJUČNO DRAPERIJE) IN NOTRANJE PLATNENE NAVOJNICE, KRATKE OKRASNE DRAPERIJE ZA OKNA ALI POSTELJE

- Pletene ali kvačkane

6303.11 **- - iz bombaža**

6303.12 **- - iz sintetičnih vlaken**

6303.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugo:

6303.91 **- - iz bombaža**

6303.92 **- - iz sintetičnih vlaken**

6303.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje**:

(1) **Zavese** (vštevši *draperije*), ki se uporabljajo z notranje strani oken, za zastiranje niš, odrov itd. Izraz **"zavese"** označuje lahke prozorne in polprozorne izdelke, kot tudi izdelke, izdelane iz debelejših in gostejših tekstilnih materialov.

(2) **Notranje platnene rolete**, ki so običajno **neprozorne** in pritrjene na valjih (**na primer** rolete v kupejih na vlaku).

(3) **Kratke okrasne *draperije* za okna**, ki sestoje iz tekstilnih trakov in ki so nameščeni nad okni, da skrijejo zgornje robove zaves. V to tar. številko spadajo **tudi okrasne** draperije za postelje, ki se uporabljajo za pregrinjanje ali dekoracijo.

Ta tar. številka **vključuje** tudi metražni material, ki je po tkanju dodelan tako, da je iz njega moč z **manjšo operacijo** dobiti gotove izdelke iz te tar. številke.

Na primer: metražni material, ki ima na enem izmed robov dodan trak za nabiranje ali karner in iz katerega je s preprostim rezanjem v željene dolžine in z zarobljanjem moč dobiti gotove zavese.

Ta tar. številka **ne vključuje** zunanjih zaves, tend ipd. (**tar. št. 63.06**).

63.04 - DRUGI IZDELKI ZA NOTRANJO OPREMO, RAZEN IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 94.04

- Posteljna pregrinjala:

6304.11 **- - pletena ali kvačkana**

6304.19 **- - druga**

- Drugi:

6304.91 **- - pleteni ali kvačkani**

6304.92 **- - iz bombaža, razen pletenih ali kvačkanih**

6304.93 **- - iz sintetičnih vlaken, razen pletenih ali kvačkanih**

6304.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin, razen iz pletenih ali kvačkanih**

Ta tar. številka **vključuje** izdelke za notranje opremljanje iz tekstilnega materiala (**razen** tistih iz predhodnih tar. številk ali iz **tarifne številke 94.04**), ki se uporabljajo: v hišah, javnih zgradbah, gledališčih, cerkvah itd., kot tudi na ladjah, na železnici, v letalih, kamp prikolicah, avtomobilih itd.

Med te izdelke spadajo: stenski zastori in dekorativne materiali za svečane obrede (**na primer:** za poroke ali pogrebe), mreže za komarje, posteljna pregrinjala (vendar **ne posteljna** pregrinjala iz **tar. št. 94.04**), prevleke za vzglavnike, prevleke **za avtomobilske sedeže**, prevleke za pohištvo, prekrivala za stole (razen tistih, ki imajo značaj talnih prekrival - **glej Opombo 1 k 57. poglavju**), prekrivala za kamine, vrvice za povezovanje zaves, kratke okrasne draperije (**razen** tistih iz **tar. št. 63.03**).

Ta tar. številka **ne vključuje** senčil za svetilke (**tar. št. 94.05**).

63.05 - VREČE IN VREČKE ZA PAKIRANJE BLAGA

6305.10 **- Iz jute in iz drugih tekstilnih ličnatih vlaken iz tar. št. 53.03**

6305.20 **- Iz bombaža**

- Iz umetnih ali sintetičnih tekstilnih materialov:

6305.32 **- - fleksibilne vmesne velike (bulk) vreče**

6305.33 **- - druge, iz polietilenskih ali polipropilenskih trakov ali podobnih oblik**

6305.39 **- - drugo**

6305.90 **- Iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje tekstilne vreče** in vrečke, ki se običajno uporabljajo za pakiranje blaga za transport, skladiščenje ali za prodajo.

Ti izdelki so lahko raznih oblik in velikosti. Mednje spadajo še posebej vreče za: premog, žito, moko, krompir, kavo in podobne vreče, poštne vreče in majhne vrečke za pošiljanje vzorcev po pošti. Ta tar. številka **vključuje** tudi izdelke, kot so **na primer:** vrečke za čaj.

Tekstilni materiali za pakiranje, **ki so po uporabi kot ovojna bala le rahlo** pritrjeni na robovih, ali takšni, ki **niso gotovi**, ali pa **nezgotovljene vreče ali vrečke**, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 63.07)**.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Podštevilka 6305.32

Fleksibilni vreče za razsuti (*bulk*) material, so običajno iz *polipropilenskega* ali *polietilenskega tkanega* tekstila s kapaciteto, ki se navadno giblje ***od 250 kg do 3.000 kg***. Lahko so opremljeni z dvižnimi jermeni v vseh štirih zgornjih vogalih in z odprtinami na vrhu ali na dnu, za olajšanje nakladanja oziroma razkladanja. Navadno se uporabljajo za pakiranje, skladiščenje, transport in pretovarjanje suhih, sipkih materialov.

Tekstilni materiali za pakiranje, **ki so po uporabi kot ovojna bala le rahlo** pritrjeni na robovih, ali takšni, ki **niso gotovi**, ali pa **nezgotovljene vreče ali vrečke**, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 63.07)**.

63.06 - PONJAVE, PLATNENE STREHE IN ZUNANJE PLATNENE NAVOJNICE (TENDE); ŠOTORI; JADRA (ZA PLOVILA, JADRALNE DESKE ALI SUHOZEMNA VOZILA); IZDELKI ZA TABORJENJE

- Ponjave; platnene strehe in zunanje platnene navojnice

6306.11 **- - iz bombaža**

6306.12 **- - iz sintetičnih vlaken**

6306.19 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Šotori:

6306.21 **- - iz bombaža**

6306.22 - **- iz sintetičnih vlaken**

6306.29 - **- iz drugih tekstilnih surovin**

- Jadra:

6306.31 **- - iz sintetičnih vlaken**

6306.39 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Napihljive blazine:

6306.41 **- - iz bombaža**

6306.49 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

- Drugo:

6306.91 **- - iz bombaža**

6306.99 **- - iz drugih tekstilnih surovin**

Ta tar. številka **vključuje** vrsto tekstilnih izdelkov iz močnega, gosto tkanega platna. **Vanjo spadajo**:

(1) **Cerade**.

Uporabljajo se za zaščito blaga pred vremenskimi vplivi med skladiščenjem na odprtem ali med natovarjanjem na ladjo, vagone, kamione itd. Izdelujejo jih običajno iz premazanih (**prevlečenih**) ali nepremazanih (**neprevlečenih**) tkanin iz umetnih ali sintetičnih vlaken, ali pa iz močnega oz. iz razmeroma močnega platna (iz konoplje, jute, lanu ali bombaža). Cerade so nepremočljive. Cerade, ki so izdelane iz platna, so najpogosteje obdelane s katranom ali s kemikalijami zaradi nepremočljivosti in zaščite pred gnitjem. Cerade se običajno pojavljajo v obliki pravokotnih listov z zarobljenimi robovi, lahko pa so opremljene tudi z luknjicami, vrvmi, jermeni itd. Posebej skrojene cerade (**na primer** za pokrivanje sena, palub manjših plovil, kamionov itd.) prav tako spadajo v to tar. številko, vendar **pod pogojem**, da so ravne.

Vendar pa so cerade, katerih tkanina je **popolnoma** vgrajena ali prekrita (**obojestransko**) s plastično maso (**na primer** s *polivinil -kloridom*) **izključene (tar.št. 39.26).**

Cerad ne gre enačiti s prekrivali za avtomobile, stroje itd., ki so izdelana iz materialov za cerade, vendar skladno z obliko izdelkov. Prav tako jih **ne gre enačiti** z zaščitnimi prekrivali iz lahkega materiala, izdelanimi na enak način kot cerade (**tar. št. 63.07**).

(2) **Jadra.**

(Za jadrnice, jahte, ribiške čolne in za druga plovila, za jadralne deske ali za suhozemna vozila). Jadra so iz lahkega tekstilnega materiala, t.j. iz prej velike jakosti ali iz umetnih ali sintetičnih

vlaken. Material, iz katerega so jadra, je narezan **v določene oblike in zarobljen**. Jadra so običajno opremljena z luknjicami ali z drugimi sredstvi za pritrjevanje.

(3) **Platnene strehe** in **zunanje platnene rolete** (*tende* itd.).

(Za prodajalne, restavracije itd.). Namenjene so za zaščito pred soncem. Izdelane so običajno iz močnega enobarvnega ali progastega platna, lahko pa so tudi montirani na valju ali mehanizmu za zvijanje. V tej tar. številki **ostanejo** uvrščene tudi, **če so v okvirih** (kot je včasih primer pri zunanjih roletah - tendah).

(4) **Šotori**.

Šotore izdelujejo iz zelo težkih tkanin iz umetnih ali sintetičnih vlaken, bombaža ali iz mešanic tekstilnih materialov, vštevši tudi iz premazanih in prevlečenih, prekritih ali laminiranih. Šotori so lahko tudi iz močnega platna. Običajno imajo enojne ali dvojne strehe ter bočne stene ali zidove (enojne ali dvojne), s katerimi je ograjen določeni prostor.

Ta tar. številka **vključuje** šotore različnih velikosti ali oblik, **na primer:** veliki sejemskih šotorov, vojaški šotori, šotori za kempiranje (vštevši tudi nosilne), cirkuški šotori, šotori za plaže itd. V to tar. številko se uvrščajo, **neglede** na to, ali se dobavljajo v kompletih s šotorskimi palicami, klini, napenjalnimi vrvicami in z drugim priborom, ali ne.

Izključeni pa so, če je **tkanina popolnoma** vgrajena v plastično maso **(tar.št.39.26).**

"**Platnene strehe**" za prikolice za kempiranje in za samohodna vozila za kempiranje (predšotori za prikolice za kempiranje), ki imajo strukturo šotora, **prav tako** štejejo za šotore. Najpogosteje so izdelane iz tkanin iz umetnih ali sintetičnih vlaken, ali pa iz zelo močnega platna. Sestoje iz treh bočnih sten in strehe, njihov namen pa je povečati bivalni prostor, ki ga zagotavlja prikolica za kempiranje ali samohodno vozilo za kempiranje *(avtodom).*

Ta tar. številka **izključuje** šotore v obliki senčnika iz **tar. št. 66.01**.

(5) **Izdelki za taborjenje**.

V to skupino spadajo platnena vedra, vreče za vodo, umivalniki, šotorska tla, blazine za napihovanje, vzglavniki in blazinice (**razen** tistih iz **tar. št. 40.16**) ter ležalne mreže (**razen** mrež iz **tar. št. 56.08**).

Iz te tar. številke so **izključeni**:

(a) nahrbtniki, telečjaki in podobne torbe (**tar. št. 42.02**) in

(b) polnjene spalne vreče in polnjene blazine, vzglavniki in blazinice (**tar. št. 94.04**).

63.07 - DRUGI GOTOVI IZDELKI, VKLJUČNO Z MODNIMI KROJI ZA OBLAČILA

6307.10 **- Krpe za tla, posodo, prah in podobne krpe za čiščenje**

6307.20 **- Reševalni jopiči in pasovi**

6307.90 **- Drugo**

Ta tar. številka **vključuje** gotove izdelke **iz kateregakoli** tekstilnega materiala, ki v drugih tar. številkah oddelka XI ali drugje v Nomenklaturi **niso bolj specifično zajeti**. V to tar. številko se **uvrščajo predvsem:**

(1) **Krpe za tla, krpe za posodo, krpe za prah in podobne krpe za čiščenje** (vštevši tudi krpe, impregnirane s čistili, **razen** izdelkov iz **tar. številk 34.01 in 34.05**).

(2) **Rešilni pasovi in rešilni telovniki**.

(3) **Modni kroji za oblačila**, izdelani običajno **iz togega platna**. Včasih se lahko dobavljajo sestavljeni, pri čemer so različni deli kroja začasno (*provizorično*) sešiti v obliko ustreznega oblačilnega predmeta.

(4) **Zastave in praporji, vštevši zastavice, razvrščene na vrvici, zastave za zabavo, svečanosti** in za druge namene.

Vendar pa se **ukrojene (urezane)** tkanine, ki še **niso sešite**, ali so samo delno sešite, **uvrščajo** (*Temeljno pravilo 2*) v tarifno številko **gotovega oblačila (izdelka), pod pogojem**, da so ob času carinjenja prisotni **vsi bistveni deli (ukroji)** oblačila (izdelka). Prisotnost ali odsotnost gumbov, zadrg, sponk ipd. kakor tudi niti ali preje za šivanje, **ne vplivajo** na uvrščanje.

Na primer: Ukrojene tkanine za ženske kostime, katerim manjkajo:
- podloga, ali
- rokavi, ali
- obrobe,

se uvrščajo v tarifno številko 62.04, kot gotov kostim.

(5) **Vreče za umazano perilo, vreče za obutev, vrečke za zokne, robčke in copate; vreče za pidžame** in **za spalne srajce** ter za podobne izdelke.

(6) **Zaščitne vreče za oblačila** (nosilne garderobne omare), **razen** tistih iz **tar. št. 42.02**.

(7) **Prekrivala za avtomobile (razen** prekrival za avtomobilske sedeže **(tar.št. 63.04)), stroje, prevleke za kovčke, prevleke za teniške loparje** itd.

(8) **Ravna zaščitna prekrivala** (**izvzemši** cerade in šotorska tla iz **tar. št. 63.06**).

(9) **Tekstilni filtri za kavo, vrečke za led.**

(10) **Krpe za loščennje obutve** (**razen** tiste iz **tar. št. 34.05**).

(11) **Blazinice za napihovanje** (**razen** izdelkov za kempiranje iz **tar. št. 63.06**).

(12) **Prekrivala za čajnike.**

(13) **Majhne blazinice za igle**.

(14) **Higienske brisače** (**izvzemši** tiste iz **tar. št. 56.01**).

(15) **Vezalke za obutev, miderje** itd., z obdelanimi konci. Vendar pa so iz te tar. številke **izključene** vezalke iz preje ali vrvi z obdelanimi konci (**tar. št. 56.09**).

(16) **Jermeni ali pasovi**, ki navzlic temu, da se nosijo okoli pasu, **nimajo lastnosti** jermenov iz **tar. št. 62.17**, **na primer**: pasovi za poklicno rabo (za električarje, letalce, padalce itd.), **jermeni za pritrjevanje prtljage na zunanjih avtomobilskih prtljažnikih in podobni** izdelki (jermeni, ki imajo značilnosti sedlarskih ali jermenarskih izdelkov, so iz te tar. številke **izključeni - tar. št. 42.01**).

(17) **Razne vrste nosilk za otroke, namizne zibelke**.

Otroški sedeži, namenjeni za obešanje na zadnje avtomobilske sedeže, so iz te tar. številke **izključeni (tar. št. 94.01)**.

(18) **Prevleke za dežnike in senčnike oz. senčnike.**

(19) **Palete in ročni ščitniki s tekstilnimi deli (listi) in okviri iz kateregakoli materiala**, kot tudi listi palet, dobavljeni posamično. Vendar pa se palete in ročni ščitniki z okviri iz plemenitih kovin uvrščajo **v tar. št. 71.13**.

(20) **Materiali za pakiranje, ki so po uporabi kot ovoj** ali bala le grobo ali ohlapno pritrjeni z robovi, ki niso izgotovljeni, ali pa so nedokončane vreče in vrečke iz **tar. št. 63.05**.

(21) **Tkanina za sire, narezana v pravokotnike in z vozlanimi nitmi osnove za preprečevanje osipa**. (Tkanina za sir v obliki tkanine v metraži in pripravljena za rezanje v določene oblike ali velikosti, katere pa **ni moč** uporabljati brez nadaljnje obdelave, se uvršča **kot metražno blago**).

(22) **Okraski za dežnike, senčnike, sprehajalne palice** itd, **franže za meče, sablje** in za podobne izdelke.

(23) **Tekstilne maske, katere nosijo kirurgi med operacijami**.

(24) **Maske za zaščito pred prahom, vonjem**, ki sestoje iz več plasti **netkanega tekstila** brez zamenljivega filtra, vštevši tudi **impregnirane** z aktivnim ogljem, kot tudi maske z vmesno (osrednjo) plastjo iz sintetičnih vlaken.

(25) **Rozete** (tekstilne *rože okraski*) (**na primer** rozete, ki se dodeljujejo kot nagrade na tekmovanjih), **razen** tistih za oblačila.

(26) **Tekstilni material v kosih, ki je izpostavljen kakršnikoli obdelavi**, kot je **na primer** zaobljanje ali oblikovanje vratnega izreza) in ki je namenjen **za izdelavo oblačil**, ki pa ni zadosti dodelan, da bi ga bilo moč prepoznati kot oblačila ali dele oblačil, **na primer:** ukrojene (urezane) tkanine, namenjene za šivanje v oblačila.

(27) **Pomožne izdelke vrst, ki se nanašajo na Opombo št. 1 pod (b) k 90. poglavju** - za sklepe (**na primer:** kolenčniki, komolčniki, gležnjiki, zapestniki itd.), ali za mišice, **razen** izdelkov, ki niso zajeti v drugih tarifnih številkah **oddelka XI.**

Razen naštetih izdelkov **vključuje** ta tar. številka tudi metražno blago, izdelano v smislu **Opombe 7 k oddelku XI**, vendar **pod pogojem, da ni zajeto v drugih tar. številkah oddelka XI**. To se nanaša **na primer:** na trakove za zatesnjevanje vrat in oken (vštevši tudi trakove, polnjene z vato).

Ta tar. številka **izključuje** tekstilne izdelke, ki niso bolj specifično zajeti v drugih tarifnih številkah ali v poglavjih **od št. 56 do št. 62.** Ta tar. številka **izključuje** tudi:

(a) jermenarske in sedlarske izdelke za vse vrste živali (**tar. št. 42.01**),

(b) izdelke za potovanje (kovčke, nahrbtnike izd.), nakupovalne torbe, neseserje itd., kot tudi vse podobne kontejnerje iz **tar. št. 42.02**,

(c) tiskane materiale (**49. poglavje**),

(d) nalepke, značke in podobne izdelke iz **tar. št. 58.07, 61.17 in 62.17**,

(e) vreče in vrečke za pakiranje blaga iz **tar. številke 63.05.**

(f) obutev, dele obutve (vštevši vložke) in druge izdelke (gamaše, ovijače itd.) iz **64. poglavja**,

(g) klobuke, kape in druga pokrivala za glavo, kot tudi njihove dele in pribor iz **65. poglavja**,

(h) dežnike in senčnike (**tar. št. 66.01**),

(ij) umetno cvetje, listje ali plodove in njihove dele, kot tudi izdelke, izdelane iz umetnega cvetja, listja ali plodov (**tar. št. 67.02**),

(k) kanuje, kajake in druga plovila za napihovanje (**tar. št. 89.03**),

(l) merne trakove (**tar. št. 90.17**),

(m) pasove za ročne ure (**tar. št. 91.13**),

(n) igrače, rekvizite za igro in razvedrilo itd. iz **95. poglavja** in

(o) omela za prah (**tar. št. 96.03**), ročna sita in reša (**tar. št. 96.04**) in pudernice (**tar. št. 96.16**),

(p) pleteni trakovi za glavo **(tar. št. 61.17)**.

II. POD-POGLAVJE

KOMPLETI (SETI)

63.08 - GARNITURE, KI SO SESTAVLJENE IZ KOŠČKOV TKANIN IN PREJE, S PRIBOROM ALI BREZ NJEGA, ZA IZDELAVO PREPROG IN PREGRINJAL, TAPISERIJ, VEZENIH NAMIZNIH PRTOV IN SERVIET ALI PODOBNIH TEKSTILNIH IZDELKOV, PRIPRAVLJENE V ZAVITKIH ZA PRODAJO NA DROBNO

Kompleti iz te tar. številke se uporabljajo ***za ročna dela z iglo***, za izdelavo pregrinjal itd.

Kompleti morajo vsebovati:

- **najmanj en kos tkanine** (**na primer:** platna ("*kanafasa")*, vštevši tudi takega z natisnjenim vzorcem, katerega je treba izvesti) in
- **prejo**, **neglede na to**, ali je narezana na določene dolžine, ali ne (preja za vezenine, preja za izdelavo lasaste površine na pregrinjalih itd.).

Kompleti **lahko** vsebujejo tudi pribor, kot **na primer:** igle ali zaponke.

Tkanine je lahko **kakršnekoli oblike**, lahko je celo gotova (**na primer** zarobljeno platno, ki se uporablja za izdelavo ročno izdelanih *tapiserij*). Vendar pa je treba poudariti, da (**neglede** na pravkar navedeno) tkanina **mora imeti** značaj temeljnega materiala za izdelavo določenega izdelka in da ne sme nikoli biti **"izdelek",** primeren za uporabo brez nadaljnje obdelave, kot so **na primer:** zarobljeni namizni prti, ki se morajo okrasiti z nekaj vezenimi vzorci ali okraski.

Da so kompleti lahko uvrščeni v to tar. številko, morajo biti dobavljeni v pakiranjih za **prodajo na drobno.**

Ta tar. številka **ne vključuje** kompletov, ki vsebujejo tkanino za izdelavo oblačil, vštevši tudi tkanino, narezano v določene oblike. Ti kompleti se uvrščajo v ustrezne tar. številke.

III. POD-POGLAVJE

RABLJENA OBLEKA IN RABLJENI TEKSTILNI PREDMETI; KRPE

63.09 - PONOŠENA - IZRABLJENA OBLAČILA IN DRUGI IZRABLJENI TEKSTILNI IZDELKI

Da lahko v to tar. številko uvrstimo izdelke, ki so **podrobno** našteti v nadaljnjem besedilu **pod (1)** in **pod (2)** komentarja k tej tar. številki, **morajo** izdelki **izpolnjevati oba** spodaj navedena pogoja. Če **pogoja nista izpolnjena**, se uvršča v ustrezne tarifne številke **kot da so novi.**

(A) **Da imajo vidne znake ponošenosti**, neglede na to, ali je pred uporabo potrebno čiščenje ali popravilo (šivanje, krpanje).

Iz te tar. številke **so izključeni** novi izdelki **z napakami v tkanju**, barvanju, kot tudi drugi izdelki, ki so poškodovani zaradi dolgega skladiščenja v prodajalni (preležanje), **uvrščajo se** v ustrezne tar. številke novih izdelkov.

(B) **Da se dobavljajo v razsutem stanju (na primer: v železniških tovornih vagonih), ali pa v balah, vrečah in v podobnih pakiranjih** oz. da gre za izdelke v razsutem stanju, ki pa so v snopih, ki so zgolj povezani in so brez zunanjega ovoja, ali pa da so grobo pakirani v zabojih. V kolikor **ne ustrezajo navedenim zahtevam**, se ti izdelki uvrščajo v **ustrezne tarifne številke**.

Ti izdelki se najpogosteje dobavljajo v večjih količinah in so običajno namenjeni za nadaljnjo preprodajo ter so **manj skrbno pakirani**, kot pa je to v navadi pri novih izdelkih.

*
* *

Pod pogojem, da izpolnjujejo pravkar naštete pogoje, **vključuje** ta tar. številka **naslednje izdelke**:

(1) **Tekstilne materiale iz oddelka XI**: oblačila in pribor za oblačila (**na primer:** šale, rute, vse vrste nogavic, rokavic in ovratnikov), odeje, perilo za gospodinjstvo (**na primer:** rjuhe in prti) in izdelke za notranje opremljanje (**na primer:** zavese in dekorativni prti). Ta tar. številka **vključuje tudi dele** oblačil in pribora za oblačila.

Vendar pa ta tar. številka **izključuje** izdelke za notranje opremljanje iz **57. poglavja** ali iz **tar. št. 58.05** (preproge in druga talna prekrivala, vštevši *"Kelim", "Schumaks", "Karamani"* in podobne ročno tkane tapiserije), **tudi** če imajo **vidne znake ponošenosti** in neglede na njihovo pakiranje. Iz te tar. številke so **izključeni** tudi izdelki iz **94. poglavja**, še posebno izdelki iz **tar. št. 94.04** (držalci vzmetnic, posteljnine ali podobni izdelki z vzmetmi ali polnjeni s katerimkoli materialom, **na primer:** vzmetnice, prešite posteljne odeje, pernice, blazine, blazinice) - **neglede** na stopnjo izrabljenosti ali pakiranje.

(2) **Obutev in pokrivala za glavo** vseh vrst in iz kateregakoli materiala, **razen** iz azbesta (**na primer:** usnje, kavčuk, guma, tekstilni materiali, slama in plastične mase).

Vsi drugi izdelki (**na primer:** vreče in vrečke, cerade, šotori in izdelki za kempiranje), ki imajo **vidne znake** izrabljenosti, so iz te tar. številke **izključeni** in se uvrščajo kot ustrezni novi izdelki.

63.10 - RABLJENE ALI NOVE CUNJE, ODPADKI IN OBRABLJENI (RABLJENI) MOTVOZI, VRVI, KONOPCI IN PRAMENI, IZ TEKSTILNEGA MATERIALA

6310.10 **- Sortirani**

6310.90 **- Drugo**

V to tar. številko **spadajo**:

(1) **Cunje iz tekstilnih materialov** (vštevši iz pletenih in kvačkanih materialov, iz klobučevine (filca) in netkanega tekstila). Cunje lahko sestoje iz izdelkov za notranje opremljanje, oblačil ali iz drugih starih tekstilnih izdelkov, ki **so ponošeni** oz. **izrabljeni, umazani** ali **raztrgani** tako zelo, da se ne dajo očistiti ali popraviti. **Lahko** sestoje tudi iz krojaških odpadkov od novih materialov.

(2) **Odpadki od vrvi, motvozov, konopcev ali pramen** (rabljeni ali nerabljeni), **na primer:** odpadki, ki nastajajo pri izdelavi vrvi, motvozov, konopcev ali pramen, ali pa pri proizvodnji izdelkov iz njih. Sem spadajo **tudi uporabljene** vrvi, motvozi, konopci in prameni, prav tako pa tudi izdelki iz teh materialov.

Ti izdelki **morajo** biti iztrošeni, umazani ali raztrgani, ali pa v majhnih kosih, da jih je možno uvrstiti v to tar. številko. Primerni so predvsem **za ponovno** pridobivanje vlaken (**na primer** s puljenjem), ki se **običajno** ponovno predejo. Uporabljajo se tudi v izdelavi papirja ali plastičnih mas, materialov za poliranje (**na primer** polirni koluti) ali pa kot sredstva za čiščenje v industriji (**na primer** sredstva za čiščenje strojev).

Vendar pa so iz te tar. številke **izključeni** vsi drugi tekstilni ostanki. Ta **izključitev** se nanaša še posebno za ***zapleteno prejo***, dobljeno med izdelavo pletenih ali kvačkanih izdelkov, ali pa ***s paranjem ponošenih*** pletenih ali kvačkanih izdelkov. Ta **izključitev** se nanaša tudi na **vse druge odpadke ali ostanke tekstilnih prej ali vlaken** (vštevši tudi odpadke ali ostanke, dobljene ***s trganjem*** starih vzmetnic, blazin, prešitih posteljnih odej itd.), kot tudi na raztrgane tekstilne materiale. Ti izdelki se uvrščajo v ustrezne tarifne številke **poglavij od št. 50 do 55**, ki **vključuje**jo **"odpadke"** ali **"raztrgane tekstilne materiale".**

Ta tar. številka **izključuje** tudi materiale **z napakami v tkanju**, barvanju itd., ki ne izpolnjujejo naštetih pogojev. Ti materiali se uvrščajo v ustrezne tar. številke, predvidene za ustrezne **nove materiale.**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 6310.10

Izdelki iz **tar. številke 63.10** štejejo za **"sortirani",** če so sortirani po določenih kriterijih, ali pa če so rezultat uporabe določenega tekstilnega izdelka.

Na primer:

- **blago istega porekla** ali
- **istega tekstilnega materiala,**
- **vrvi iste tekstilne sestave,**
- **izrezki iz novih tekstilnih materialov iste barve**.

ODDELEK XII

OBUTEV; KLOBUKI, KAPE IN DRUGA POKRIVALA; DEŽNIKI, SONČNIKI, PALICE, BIČI, KOROBAČI IN NJIHOVI DELI; PREPARIRANO PERJE IN IZDELKI IZ PERJA; UMETNO CVETJE; LASULJARSKI IZDELKI

64. POGLAVJE

OBUTEV, GAMAŠE IN PODOBNI IZDELKI; DELI TEH IZDELKOV

OPOMBE:

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) odstranljiva zaščitna obloga za noge ali obuvala iz tankih materialov (npr. tekstil, papir, plastika) brez podplatov. Ti izdelki se uvrščajo po materialu;

   (b) obutev iz tekstilnega materiala, brez prilepljenih, prišitih, ali drugače pritrjenih ali nameščenih zunanjih podplatov (**XI. oddelek**);

   (c) rabljena obutev iz **tar. št. 63.09**;

   (d) izdelki iz azbesta (**tar. št. 68.12**);

   (e) ortopedska obutev ali druge ortopedske naprave in njihovi deli (**tar. št. 90.21**);

   (f) obutev za igrače in obutev za drsanje ali kotalkanje s pritrjenimi drsalkami ali kotalkami; ščitniki za goleni oz. gležnje in podobni zaščitni izdelki za šport (**95. poglavje**).

2. Pri **tar. št. 64.06** z izrazom "**deli**" niso mišljeni podkvice, očesca, sponke, zaponke, okraski, vrvice, vezalke, cofi in drugi dodatki (ki se uvrščajo v ustrezne tarifne številke) ter gumbi ali drugi izdelki iz **tar. št. 96.06.**

3. V tem poglavju pomenijo:

   (a) "**kavčuk, guma ali plastična masa**" je mišljen vsak tekstilni material, ki je na zunanji strani prekrit z enim ali več teh materialov, ki pa se **morajo videti** s prostim očesom; to pa ne velja če gre samo za spremembo v barvi;

   (b) "**usnje**", blago iz **tar.št. 41.04 do 41.09**.

4. V skladu z opombo 3 k temu poglavju je mišljen z izrazom:

   (a) "**zgornji del**" tisti sestavni material, ki ima največjo zunanjo površino, pri čemer ni vključen pribor ali ojačenje, kot so vložniki okrog gležnjev, obšivki, bordure, okraski, zaponke, pasovi, osnove za očesca in podobni dodatki;

   (b) "**podplat**" material, ki ima največjo površino ob stiku z zemljo, pri čemer ni vključen pribor ali ojačenje, kot so trni, čepi, žeblji, podkvice in podobni izdelki.

Opomba k tarifnim podštevilkam

1. Pri **tar.podšt. 6402.12, 6402.19, 6403.12, 6403.19 in 6404.11** so z izrazom "**športna obutev**" mišljeni samo:

   (a) obutev, namenjena za športne aktivnosti, ki ima ali je možno nanjo pritrditi trne, čepe, žeblje, kaveljčke, zaponke ali podobne izdelke;

(b) čevlji za drsanje, alpsko smučanje, smučarske teke, deskanje na snegu, boks, rokoborbo, kolesarstvo in deskanje.

SPLOŠNA DOLOČILA

Razen nekaterih izjem (**glej** predvsem izjeme, navedene na koncu teh splošnih določil) **vključuje** to poglavje v tarifnih številkah **od 64.01 do 64.05** razne vrste obutve (vštevši tudi galoše in podobne izdelke), **neglede** na obliko in velikost obutve, na njihovo posebno uporabo, za katero je namenjena in **neglede** na način proizvodnje ali material, iz katerega je izdelana.

Vendar pa za **"obutev"** iz tega poglavja **ne štejejo izdelki** ki se natikajo na nogo ali pa so namenjenji za prekrivanje čevljev izdelani pa so iz lahko raztrgljivih materialov (**iz papirja, plastične folije** itd.) in so **brez podplatov**. Ti izdelki se **razvrščajo glede na material**, iz katerega so izdelani.

(A) Pojem "**obutev**" **vključuje** raznovrstne izdelke - od sandalov z vrhnjim delom iz vezalk ali trakov, katere je moč uravnavati, do škornjev, katerih škornjica prekriva meča in stegna, in ki imajo lahko pasove, trakove itd. za pritrjevanje škornjice za pas.

To poglavje **vključuje**:

(1) **Ravne čevlje ali čevlje z visokimi petami** za nošnjo v prostorih in izven njih.

(2) **Gležnarji, pol-čevlji, čevlje ki segajo do beder in škornje.**

(3) **Sandale raznih vrst, "*espadrile*"** (čevlje z vrhnjim delom iz platna in s podplati iz pletenega materiala rastlinskega izvora), **teniške copate, copate za *jogging*, kopalne copate in podobno priložnostno obutev.**

(4) **Posebno športno obutev, namenjeno za športne aktivnosti, ki ima ali na katero je moč pritrditi krampeže, cveke, kaveljčke, žeblje ali podobne izdelke**. To poglavje **vključuje tudi čevlje za drsanje, kotalkanje, smučanje, rokoborbo, boks in za kolesarjenje** (**glej opombo 1 k temu poglavju**).

Vendar pa so iz tega poglavja **izključeni** čevlji z drsalkami ali kotalkami, pritrjenimi na podplate (**tar. št. 95.06**).

(5) **Baletne copate**.

(6) **Domačo obutev** (**na primer:** copate).

(7) **Obutev, izdelano iz enega dela, predvsem obutev, izdelano z vlivanjem gume ali plastične mase ali izdolbljeno iz kosa polnega lesa.**

(8) **Drugo obutev, namenjeno posebej za zaščito pred oljem, maščobami, kemikalijami ali mrazom**.

(9) **Galoše in podobne izdelke, ki se nosijo čez obutev** - ti izdelki so včasih brez pet.

(10) **Obutev s podplati za enkratno uporabo**.

(B) Obutev, ki jo **vključuje** to poglavje, je lahko iz **kateregakoli materiala** (iz gume, usnja, plastične mase, iz lesa, plute, tekstilnih materialov, vštevši **klobučevina** (*filc*) in netkani tekstil, iz krzna, pletarskega materiala itd.), **razen iz azbesta**. Obutev lahko vsebuje materiale iz 71. poglavja v kateremkoli razmerju.

Vendar pa uvrščanje izdelkov v **tarifne številke od 64.01 do 64.05** določa material, iz katerega je izdelan **zunanji podplat** in **vrhnji del.**

(C) Pojem "**podplat**", ki je uporabljen v **tarif. številkah od 64.01 do 64.05**, označuje tisti del obutve (**razen pritrjenih pet**), ki je pri nošnji obutve **v stiku s tlemi**. V smislu razvrščanja označuje

pojem "**sestavni material podplata**" material, ki ima pri stiku s tlemi največjo površino. Pri ugotavljanju materiala, iz katerega je izdelan zunanji podplat, ni potrebno upoštevati pribora ali ojačenja, kot so **na primer:** *krampeži, cveki, žeblji, podkvice* in podobni **izdelki**, ki delno prekrivajo podplat (**glej opombo 4 (b) temu poglavju**).

Obutev, ki je izdelana **iz enega kosa** in ki je brez podplata (**na primer:** cokle), **se razvršča po materialu**, iz katerega je **njihov spodnji del**, ki je v stiku s tlemi.

(D) Pri razvrščanju obutve v to poglavje je **potrebno upoštevati** tudi, iz katerega materiala je izdelan **vrhnji del** (***oglav***). Pojem **"vrhnji del" (*oglav*)** označuje del obutve nad podplatom. Vendar pa sta pri nekaterih vrstah obutve s podplati, vlitimi iz plastične mase, pa tudi pri obutvi tipa *indijanskih mokasinov*, podplat in ves vrhnji del (***oglav***) izdelana iz enega kosa, kar otežuje razmejitev med podplatom in vrhnjim delom (**oglavom**). V tem primeru šteje za **vrhnji del** (***oglav***) tisti del obutve, **ki prekriva strani in vrhnji del stopala**.

Velikost vrhnjega dela (***oglava***) variira in je odvisna od vrste obutve - lahko prekriva stopalo in vso nogo, vštevši stegna (**na primer:** ribiški škornji), lahko pa sestoji samo iz trakov in pasov (**na primer:** sandali).

V kolikor vrhnji del sestoji **iz dveh ali več različnih materialov**, določa uvrstitev sestavni material, iz katerega je največja zunanja površina, pri čemer se ne upošteva pribor ali ojačenja, kot **na primer:** pribor ali ojačenja okoli gležnja, zaščitni ali okrasni trakovi ali obšitki, drugi okrasi (*franže*, *cofi* ali pletene vrvice), sponke, zaponke, pasovi, osnove za očesca, vezalke ali patentna zapirala. Na razvrščanje ne vpliva, če je sestavni material podložen s kakršnimkoli drugim materialom.

(E) **Poudariti** je treba, da (v smislu tega poglavja) označuje izraz "**guma ali plastična masa**" katerikoli tekstilni material, ki je vidno prevlečen ali z zunanje strani prekrit z enim ali z obema navedenima materialoma, kar pomeni, da morata **premaz ali prevleka biti vidna** s prostim očesom, pri čemer se ne upošteva nastala sprememba barve.

(F) Skladno z določili iz predhodne **točke (E)** in v smislu tega poglavja, **vključuje** pojem "**tekstilni materiali**" vlakna, preje, tkanine **klobučevina** (*filc*), netkani tekstil, vrvi, motvoze, konopce, pramene itd. **iz poglavij od 50. do 60**.

(G) V smislu tega poglavja označuje izraz "**usnjeni predmeti**" izdelke iz **tar. št. 41.04 in 41.09**.

(H **Spodnji deli škornjev** ali **čevljev,** ki so sestavljeni iz zunanjega podplata, pritrjenega na nepopolnem ali nedokončanem zgornjem delu, kateri ne pokriva gležnja, **se smatrajo za obutev** (in **ne za del obutve**). Te izdelke se dokončno izdela z obrobo zgornjega roba in z dodatkom sponke.

Iz tega poglavja so **izključeni** še naslednji **izdelk**i:

(a) obutev iz tekstilnih materialov, katerih podplati **niso prilepljeni** na zgornji del obutve, ampak so prišiti ali drugače pritrjeni (**Oddelek XI),**

(b) obutev z vidnimi znaki ponošenosti, ki je dobavljena v razsutem stanju ali v balah, vrečah ali v podobnem pakiranju (**tar. št. 63.09**),

(c) obutev iz azbesta (**tar. št. 68.12**),

(d) ortopedska obutev narejena po meri (**tar. št. 90.21**) in

(e) obutev za igrače in obutev s pritrjenimi drsalkami ali kotalkami; ščitniki za podkolenice in podobni zaščitni **izdelk**i za športnike (**95. poglavje**).

64.01 - NEPREMOČLJIVA OBUTEV S PODPLATI IN ZGORNJIM DELOM IZ KAVČUKA, GUME ALI PLASTIČNE MASE, KATERE ZGORNJI DEL NI PRITRJEN NA PODPLAT IN NE SPOJEN Z NJIM S ŠIVANJEM, Z ZAKOVICAMI ALI Z ŽEBLJI, VIJAKI, ČEPI ALI PO PODOBNIH POSTOPKIH

6401.10 **- Obutev s kovinsko kapico:**

- Druga obutev:

6401.91 **- - ki prekriva kolena**

6401.92 **- - ki prekriva gležnje, ne pa tudi kolen**

6401.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje nepremočljivo obutev** s podplati in z vrhnjim delom (**glej** splošna določila komentarja **pod (C) in (D)),** ki je iz **gume** (opredeljenima v **opombi 1** k **40. poglavju**), iz **plastične mase** ali iz **tekstilnega materiala**, vidno prevlečenega ali prekritega s gumo ali s plastično maso (**glej opombe 3(a) k temu poglavju**), vendar **pod pogojem**, da vrhnji del (oglav) na podplat ni pritrjen, niti ni z njim spojen na načine, naštete v poimenovanju te tarifne številke.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi obutev, ki služi **za zaščito** pred vodo ali drugimi tekočinami. V to vrsto obutve **spadajo** *med drugim* tudi nekateri čevlji za sneg (*snežke*), gamaše in podobni **izdelk**i, kot tudi smučarski čevlji.

Obutev **ostane uvrščena** v tej tarifni številki tudi, če je delno izdelana iz enega, delno pa iz drugega izmed naštetih materialov (**primer: podplati** so lahko iz gume, **vrhnji del** pa iz tekstilne tkanine, ki je vidno premazana, prevlečena ali prekrita s plastično maso).

Ta tarifna številka *med drugim* **vključuje** tudi obutev, dobljeno po kateremkoli izmed naslednjih postopkov:

(1) **Vlivanje pod pritiskom**.

Pri tem postopku dajo livarsko jedro, ki je včasih prekrito s tekstilno "**nogavico**", ki pozneje tvori podlogo gotovega izdelka, v kalup skupaj s predhodno oblikovano maso ali zrnci.

Kalup zaprejo in postavijo med plošče stiskalnice, katere ogrejejo na visoko temperaturo.

Pod vplivom toplote doseže predhodno oblikovana masa ali zrnca določeno stopnjo viskoznosti, zato popolnoma zapolnijo prostor med livarskim jedrom in stenami kalupa, odvečni material pa izhaja skozi ustrezne odprtine. Nato material ***vulkanizirajo*** (guma) ali ***plastificirajo*** (polivinil klorid).

Po izvedenem postopku vzamejo čevelj iz kalupa in odstranijo jedro.

(2) **Vlivanje z vbrizgavanjem.**

Ta postopek je vlivanju pod pritiskom podoben, le da namesto predhodno oblikovane mase ali zrnc, ki se uporabljajo pri postopku vlivanja pod pritiskom, uporabljajo pri tem postopku mešanico na osnovi gume ali polivinil klorida, katero predhodno segrejejo, s čimer dosežejo stopnjo viskoznosti, potrebno za vbrizgavanje skozi ustrezne odprtine.

(3) **Vlivanje iz takoče mase.**

Pri tem postopku vbrizgavajo maso *polivinil klorida* ali *polistirena* tako, da popolnoma prekrije notranje stene kalupa in tako tvori homogeno prevleko, katero nato plastificirajo. Odvečni material izteka skozi ustrezne odprtine.

(4) **Rotacijsko vlivanje.**

Ta postopek je podoben postopku vlivanja iz mase, le da se prevleka tvori z vrtenjem paste v zaprtem kalupu.

(5) "**Vlivanje s pomakanjem**".

Pri tem postopku potopijo vroč kalup v pasto (v industriji obutve le redko uporabljajo ta postopek).

(6) **Sestavljanje z vulkanizacijo** (postopek *konfekcioniranja*).

Pri tem postopku spustijo surovino (običajno kavčuk, gumo ali termoplastično maso), kateri prej dodajo žveplov prah, skozi stiskalnico in tako dobijo ravno ploščo. Ploščo razrežejo (včasih jo obdelajo s kalandriranjem) v različne oblike podplatov in vrhnjih delov (oglavov), **na primer:** v sprednje oble, zadnje dele vrhnjega dela, v zadnje oble, kapice itd. Te dele malenkost segrejejo, da postane material lepljiv, nato pa jih sestavijo v kalupih, ki imajo obliko obutve, katero je treba izdelati. Sestavljeno obutev stiskajo na kalupih, da se deli med seboj zlepijo, nato pa vulkanizirajo. Obutev, dobljena po tem postopku, je v trgovini znana kot "**neposredno opodplatena obutev**" ("*built-up- footwear*").

(7) **Lepljenje in vulkaniziranje.**

Ta postopek uporabljajo pri hkratnem oblikovanju in vulkaniziranju podplatov in gumenih pet, pri čemer se podplati in pete **spajajo z že prej sestavljenimi** vrhnjimi deli. Podplat spojijo z vrhnjim delom **s pomočjo lepila**, ki se med vulkanizacijo strdi.

(8) **Visokofrekvenčno varjenje.**

Pri tem postopku materiale spajajo termično in pod pritiskom ter **brez uporabe lepil.**

(9) **Lepljenje.**

Pri tem postopku že **prej oblikujejo podplate s stiskanjem in izrezovanjem in plošče**. Z vrhnjim delom jih spajajo s pomočjo **lepila in pritiska, ki traja ves čas sušenja lepila**. Čeprav lahko postopek s pritiskom poteka tudi pri povišani temperaturi, pa ta operacija na noben način ne vpliva na fizične lastnosti podplata, saj je material, ki se uporablja za izdelavo podplata, dokončno izoblikovan še pred to operacijo.

64.02 - DRUGA OBUTEV S PODPLATI IN Z ZGORNJIM DELOM IZ KAVČUKA, GUME ALI PLASTIČNE MASE

- Športna obutev:

6402.12 **- - smučarski čevlji, čevlji za tek na smučeh in čevlji za smučanje na deski - "snowboard"**

6402.19 **- - druga**

6402.20 **- Obutev z zgornjim delom iz trakov ali jermenov, spojenih s podplatom z vkovanimi čepi**

6402.30 **- Druga obutev s kovinsko kapico**

- Druga obutev:

6402.91 **- - ki prekriva gleženje**

6402.99 **- - druga**

Ta tarifna številka **vključuje** obutev s podplati in z vrhnjim delom (oglavom) **iz kavčuka, gume** ali iz **plastične mase**, **razen** obutve iz **tar. št. 64.01**.

Ta obutev ostane uvrščena v tej tarifni številki, čeprav je izdelana delno iz enega, dveh ali več materialov, naštetih v predhodni tarifni številki (lahko so **na primer:** podplati iz kavčuka ali gume, vrhnji del (oglav) pa iz tkanine, ki je vidno premazana, prevlečena ali prekrita s plastično maso).

Ta tarifna številka med drugim **vključuje**:

(a) **Smučarske čevlje**, ki sestoje iz več vlitih delov, spojenih z zakovicami ali s podobnim priborom.

(b) **Copate brez zadnjega dela vrhnjega dela** (oglava) in **brez zadnje obline** (natikači), katerih vrhnji del (oglav) je izdelan iz enega dela, pri čemer je vrhnji del spojen s podplatom kako drugače, razen s šivanjem.

(c) **Sandale z vrhnjim delom iz pasov ali trakov**, ki se križajo v vrsti in ki so na kakršenkoli način spojeni s podplatom.

(d) **Sandale z vrhnjim delom** (oglavom) iz pasov, pritrjenih na podplat s klinci, ki so nameščenih v luknjah na podplatu.

(e) ***Thong-tip* sandale brez zadnjega dela vrhnjega dela in brez zadnje obline**, z vrhnjim delom, izdelanim iz enega kosa in pritjenim na podplat s pomočjo zakovic.

(f) **Za vodo neotporno obutev**, izdelano v enem kosu (**na primer:** kopalni copati).

64.03 - OBUTEV S PODPLATI IZ KAVČUKA, GUME, PLASTIČNE MASE, USNJA ALI UMETNEGA USNJA IN Z ZGORNJIM DELOM IZ USNJA

- Športna obutev:

6403.12 **- - smučarski čevlji, čevlji za tek na smučeh in čevlji za smučanje na deski - "snowboard"**

6403.19 **- - druga**

6403.20 **- Obutev s podplati iz usnja in z zgornjim delom iz usnjenih trakov, ki gredo čez nart in okoli palca**

6403.30 **- Obutev, izdelana samo z lesenim podplatom in brez kovinske kapice**

6403.40 **- Druga obutev s kovinsko kapico**

- Druga obutev z usnjenimi podplati:

6403.51 **- - ki pokriva gležnje**

6403.59 **- - druga**

- Druga obutev:

6403.91 **- - ki pokriva gležnje**

6403.99 **- - druga**

Ta tarifna številka **vključuje** obutev z **vrhnjim delom** (*oglavom*) **iz usnja** (**glej** splošna določila komentarja, del **pod (D)**) in s podplati (**glej splošna določila komentarja, del pod (C)), izdelanimi iz**:

(1) **Kavčuka ali gume** (opredeljenima v **opombi 1** k **40. poglavju**).

(2) **Plastičnih mas**.

(3) **Tekstilnega materiala, ki je z zunanje strani vidno premazan, prevlečen ali prekrit s kavčukom, gumo ali s plastično maso**, ali pa z več temi materiali (**glej opombo 3(a)** k temu poglavju in splošna določila komentarja **pod (E)).**

(4) **Usnja** (**glej opombo 3(b)** k **temu poglavju**)

(5) **Umetnega usnja** (skladno z **opombo 2 k 41. poglavju** se izraz "**umetno usnje**" omejuje na snovi na osnovi usnja ali usnjenih vlaken).

64.04 - OBUTEV S PODPLATI IZ KAVČUKA, GUME, PLASTIČNE MASE, IZ USNJA ALI IZ UMETNEGA USNJA IN Z ZGORNJIM DELOM IZ TEKSTILNIH MATERIALOV

- Obutev s podplati iz kavčuka, gume ali plastične mase:

6404.11 **- - športna obutev; copate za tenis, košarko, gimnastiko in podobno**

6404.19 **- - druga**

6404.20 **- Obutev s podplati iz usnja ali umetnega usnja**

Ta tarifna številka **vključuje** obutev **z vrhnjim delom** (*oglavom*) **iz tekstilnega materiala** (**glej** splošna določila komentarja, del **pod (D))** in **s podplati** (**glej** splošna določila komentarja, del pod (C)), izdelanimi **iz istega materiala kot obutev iz tarifne številke 64.03** (**glej** komentar k tej tarifni številki).

64.05 - DRUGA OBUTEV

6405.10 **- Z zgornjim delom iz usnja ali umetnega usnja**

6405.20 **- Z zgornjim delom iz tekstilnih materialov**

6405.90 **- Druga**

Skladno **z opombama 1 in 4** k **temu poglavju**, **vključuje** ta tarifna številka vso obutev s podplati in **vrhnjim delom** (*oglavom*) iz enega materiala ali iz kombinacije materialov, **ki niso navedeni** v predhodnih tarifna številkah tega poglavja.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) Obutev s podplati **iz kavčuka, gume ali iz plastične mase in z vrhnjim delom** (*oglavom*) iz **drugega materiala**, razen iz kavčuka, gume ali iz plastične mase.

(2) Obutev s podplati **iz usnja ali iz "umetnega usnja" in z vrhnjim delom** (*oglavom*) iz **drugega materiala**, razen iz usnja ali iz tekstilnega materiala.

(3) Obutev s podplati **iz lesa, plute, vrvi ali motvoza, lepenke, krzna, tekstilnih materialov, klobučevine** (*filca*), **iz netkanih materialov, linoleja, rafije, slame, lufe** itd. **Vrhnji del** (*oglav*) takšne obutve je lahko izdelan **iz kateregakoli materiala**.

Iz te tarifne številke so **izključeni** deli obutve (**na primer:** vrhnji deli (oglavi), vštevši tudi tiste, pritrjene na notranje podplate), ki še ne predstavljajo obutve, niti nimajo značaja obutve iz tar. št. od 64.01 do 64.05 (**tar. št. 64.06**).

64.06 - DELI OBUTVE (VŠTEVŠI VRHNJI DELI, S PRITRJENIMI PODPLATI ALI BREZ NJIH); VLOŽKI ZA OBUTEV, VSTAVKI ZA PETE IN PODOBNI IZDELKI; GAMAŠE, OVIJAČI IN PODOBNI IZDELKI IN NJIHOVI DELI

6406.10 **- Zgornji deli in deli zgornjega dela, razen opetnikov**

6406.20 **- Podplati in pete iz kavčuka, gume ali plastične mase**

- Drugo:

6406.91 **- - iz lesa**

6406.99 **- - iz drugih materialov**

(I) DELI OBUTVE (VŠTEVŠI VRHNJI DEL, S PRITRJENIMI PODPLATI ALI BREZ NJIH), VLOŽKI ZA OBUTEV, PETNI VSTAVKI IN PODOBNI IZDELKI

Ta tarifna številka **vključuje**:

(A) **Razne sestavne dele obutve** - lahko so izdelani iz kateregakoli materiala, **razen** iz azbesta. So različnih oblik, kar je odvisno od vrste ali modela obutve, za katero so namenjeni. V to skupino **spadajo**:

(1) **Deli vrhnjih delov** (*oglavov*) (**na primer:** sprednji in zadnji deli oglava, škornjica, podloga ter pasovi za cokle), vštevši kose usnja za izdelavo obutve, izrezani v približno obliko vrhnjega dela (*oglava*).

(2) **Vstavki za ojačenje** - lahko so nameščeni med zadnji del vrhnjega dela (*oglava*) in podlogo, ali pa med kapico in podlogo, da dajejo tem delom obutve trdnost in trajnost.

(3) **Notranje, srednji in zunanji podplati**, vštevši polpodplate in podplatnice, ki se lepijo na notranje podplate.

(4) **Lokovne podpore in drugi deli**, ki so običajno iz lesa, usnja, lepenke ali iz plastične mase in ki se vstavljajo v podplat zaradi dobivanja potrebnega loka pri obutvi.

(5) **Razne vrste podpet**, izdelane iz lesa, kavčuka, gume itd., vštevši tudi tiste, ki se lepijo, nabijajo z žeblji ali nameščajo s pomočjo vijakov, kot tudi deli podpet (**na primer:** "*krpice*").

(6) **Žeblji, krampeži** ipd. **za športno obutev**.

(7) **Deli obutve** (**na primer:** vrhnji deli (oglavi), vštevši tudi oglavi, ki so pritrjeni na notranje podplate), ki še **ne predstavljajo obutve** in ki nimajo bistvenega značaja obutve **iz tar. št. od 64.01 do 64.05.**

(B) Naslednji pribor (iz **kateregakoli materiala**, **razen** iz azbesta), ki se vstavlja v obutev: vložki, ščitniki za pete (iz kavčuka, gume, iz gumiranega materiala itd.) ter petni vložki.

(II) *GAMAŠE*, OVIJAČI IN PODOBNI IZDELKI IN NJIHOVI DELI

Ti izdelki so namenjeni prekrivanje cele noge ali dela noge, v nekaterih primerih tudi dela stopala (**na primer:** gležnja ali narta).

Za **razliko** od nogavic ne prekrivajo celega stopala. Lahko so izdelani iz **kateregakoli materiala** (iz usnja, platna, **klobučevine** (*filca*), iz pletenih ali kvačkanih materialov itd.), **razen** iz azbesta.

V to tarifno številko se uvrščajo razne vrste gamaš, ovijačev, nogavic brez stopala, ščitnikov za meča in podobni **izdelki**.

Nekateri izmed njih imajo lahko navadne ali prožne trakove za pritrjevanje na stopala.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi razpoznavne dele navedenih izdelkov.

*
* *

Ta tarifna številka **izključuje**:

(a) obrobe v metraži iz usnja ali iz umetnega usnja (**tar. št. 42.05**), iz plastične mase (**39. poglavje**), iz kavčuka ali iz gume (**40. poglavje**),

(b) ščitnike za kolena (*kolenčnike*) ali za gležnje (podobne prožnim ščitnikom, ki so namenjeni za ojačenje oslabelih sklepov). Ti izdelki se uvrščajo v ustrezne tarifne številke **glede na material**, iz katerega so izdelani,

(c) enodelne gamaše za zelo mlade otroke. Ta oblačila segajo do pasu, se tesno prilegajo nogam in včasih prekrivajo tudi cela stopala (**61. in 62. poglavje**),

(d) dele in pribor za obutev iz azbesta (**tar. št. 68.12**),

(e) posebne vložke (*podplatnice*) za vzdrževanje stopalnega loka, ki so **izdelane po meri**, ter ortopedska pomagala (**tar. št. 90.21**),

(f) podložke za *cricket*, ščitnike za kolena (kolenčnike) in podobne zaščitne izdelke, katere uporabljajo športniki (**tar. št. 95.06**) in

(g) klince, žeblje, očesca, kaveljčke, sponke, cofe, vrvice, vezalke, franže, ki se uvrščajo v ustrezne tarifne številke; gumbe, gumbe-pritiskače (**tar. št. 96.06**) in patentna zapirala (**tar. št. 96.07**).

65. POGLAVJE

KLOBUKI, KAPE IN DRUGA POKRIVALA TER NJIHOVI DELI

OPOMBI:

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) ponošeni - rabljeni klobuki, kape in druga pokrivala iz **tar.št. 63.09**;

   (b) klobuki, kape in druga pokrivala iz azbesta (**tar.št. 68.12**);

   (c) klobuki za punčke ali klobuki za druge igrače in karnevalski izdelki iz **95. poglavja**.

2. Tar.št. 65.02 **ne obsega** tulcev, izdelanih s šivanjem, razen tulcev, izdelanih s spiralnim šivanjem trakov.

SPLOŠNA DOLOČILA

Razen izdelelkov, naštetih v nadaljnjih **izključitvah**, **vključuje** to poglavje tulce, stožce, klobuke in druga pokrivala vseh vrst, neglede na materiale, iz katerih so izdelani in **neglede na uporabo**, za katero so namenjeni (za vsakodnevno uporabo, za gledališče, kot maske, kot zaščita itd.).

V to poglavje **spadajo tudi mreže za lase** iz kateregakoli materiala, kot tudi posebni pribor za pokrivala.

Klobuki in druga pokrivala iz tega poglavja so lahko opremljeni z okraski raznih vrst in iz kateregakoli materiala, vštevši tudi okraske, izdelane iz materialov iz **71. poglavja**.

To poglavje **ne vključuje**:

(a) oglavnikov za živali (**tar. št. 42.01**),

(b) šalov, ešarp, robcev, rut, tančic in podobnih izdelelkov (**tar. št. 61.17 in 62.14**),

(c) klobukov in drugih pokrival z **vidnimi znaki ponošenosti**, ki so dobavljeni v razsutem stanju ali v balah, vrečah ali v podobnih pakiranjih (**tar. št. 63.09**),

(d) lasulj in podobnih izdelelkov (**tar. št. 67.04**),

(e) klobukov in drugih pokrival iz azbesta (**tar. št. 68.12**),

(f) klobukov za lutke, klobukov za druge igrače in pustnih ali karnevalskih izdelelkov (**95. poglavje**) in

(g) raznih izdelelkov, ki se uporabljajo **kot okraski za klobuke** (sponke, zaponke, značke, perje, umetno cvetje itd.), če niso nameščeni na klobuke in na druga pokrivala (uvrščajo se **v ustrezne tarifne številke**).

65.01 - TULCI, STOŽCI IN PODOBNI IZDELKI IZ KLOBUČEVINE, NEOBLIKOVANI IN BREZ OBODA; KROGI IN CILINDRI (VKLJUČNO Z REZANIMI CILINDRI) IZ KLOBUČEVINE

(A) **Tulci, stožci in podobni izdelki iz klobučevine (*filca*), neizoblikovani in brez oboda.**

Tulci, stožci in podobni izdelki iz **klobučevine** (*filca*) iz dlake izdelujejo pretežno iz dlake kuncev, zajcev, pižmovk, nutrije ali bobra. Tulci itd. iz volnenega **klobučevine** (*filca*) so običajno iz volne, kamelje dlake, iz dlake vikonje itd. V nekaterih primerih izdelujejo **klobučevina** (*filc*) iz mešanice teh materialov, včasih zmešanih še z umetnimi ali sintetičnimi vlakni.

Po ustrezni obdelavi **enakomerno nanašajo dlako** na stožčasto oblikovani kalup z vsesavanjem, pri volnenem **klobučevini** (*filcu*) pa z vpletanjem mikanih vlaken na dvojnem stožcu. (Slednja oblika dalje dva stožičasto oblikovana modela, ko je prerezana na širšem delu.) Po škropljenju s toplo vodo ali s paro tulce snamejo s stožcev. Te izdelke, pri katerih je **klobučevina** (*filc*) še mehak in kot se običajno ne pojavljajo v prodaji, izpostavljajo vrsti postopkov ojačevanja in krčenja, da dobijo popolni **klobučevina** (*filc*) in približno stožičasto oblikovan model.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi tulce, ki so poševno razvlečeni, ki dajejo okrogla temena z včasih vzporednimi, pogosteje pa s poševnimi stranicami in z začetim obodom. Slednji tulci se od oblikovanega tulca **razlikuje** po tem, da obod ni načrtovan iz temena pod približno pravim kotom, če tulec namestimo pokončno na ravno površino (**glej tar.št. 65.03**). Posamezni med neizoblikovanimi tulci itd. iz te tarifne številke včasih navajajo kot "*polkapuce*". (Vendar pa so izdelki, znani kot "*kapuce*", izoblikovani in se uvrščajo v **tar. št. 65.03**).

Razni postopki, kot so likanje, barvanje ali ojačevanje, **ne vplivajo na uvrščanje** v to tarifno številko.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi nekatere zelo lahke in tanke tulce, znane kot "*chemises*" ali "*filcane*" prevleke, ki se nameščajo na toge osnove klobukov.

(B) Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Kroge iz klobučevine** (*filca*), izdelane v obliki stožca s široko osnovnico, nato pa raztegnjene v obliko ravnih kolutov s premerom **približno 60 cm.** Te kolute iz **klobučevine** (*filca*) pogosto režejo v dele, katere nato šivajo v klobuke ali kape. Tudi vojaške kape in kape za druge uniforme šivajo iz te vrste **klobučevine** (*filca*).

(2) **Valje iz klobučevine** (*filca*), izdelane običajno na kalupu stožičaste oblike (**visokem** med **40** in **50 cm** in **obsega** približno **100 cm**) po podobnem postopku vsesavanja, kot se uporablja v izdelavi stožcev iz klobučevine (*filca*) iz dlake. Praviloma jih uporabljajo modistke. V to tarifno številko se uvrščajo, **neglede** na to, ali so v obliki valja, ali pa razrezani v pravokotne oblike. Pravokotne oblike režejo v dele in uporabljajo za okras, ali pa jih šivajo v klobuke ali v kape.

65.02 - TULCI, STOŽCI IN PODOBNI IZDELKI, PLETENI ALI IZDELANI S SESTAVLJANJEM TRAKOV IZ KATEREGA KOLI MATERIALA, NEOBLIKOVANI IN BREZ OBODA, NEPODLOŽENI IN NEOKRAŠENI

Ta tarifna številka **vključuje tulce, ki niso izoblikovani in ki nimajo oboda, podloge ali okraskov in ki so izdelani**:

(1) **Z neposrednim pletenjem vlaken ali trakov iz kateregakoli materiala** (še posebno iz slame, trsa, palminih vlaken, rafije, sisala, iz papirnatih trakov, trakov iz plastične mase ali iz lesenih trakov). Te materiale je možno plesti na različne načine, vštevši tudi "**pletenje**" z naravnavanjem enega kompleta vlaken ali trakov tako, da se od središča temena (glave klobuka) razhajajo in prepletajo z drugimi vlakni ali trakovi, ki so spiralno naviti. Z večanjem razdalje od središča temena se vpletajo dodatna krožna vlakna ali trakovi.

ali (2) Skladno z **opombo 2** k **temu poglavju**, s **sestavljanjem trakov** (običajno **ne širših od 5 cm**) **iz kateregakoli materiala** (**na primer:** pletenih ali drugih trakov iz **klobučevine** (*filca*) ali iz drugih tekstilnih materialov, monofilov ali plastičnih mas). Sestavljanje je običajno spiralno, začenši na temenu in tako, da vsaka naslednja spirala prekriva prejšnjo, ali pa je nameščanje trakov spiralno tako, da se nazobčani robovi med seboj ujemajo in sestavijo z izvlekanjem sukanca.

Zahvaljujoč načinu pletenja ali sestavljanja trakov imajo tulci iz te tarifne številke (**za razliko** od izdelelkov **iz tar. št. 65.01**), pogosto jasno mejo črto med temenom (glavo klobuka) in obodov, ki so včasih lahko med seboj pod pravim kotom. Tulci te oblike s včasih nosijo kot taki (**na primer:** klobuki za na plažo ali za delo na njivi), vendar pa zaradi dejstva, da niso izoblikovani in da nimajo oboda, ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki **pod pogojem**, da niso podloženi ali okrašeni.

Od izoblikovanih izdelelkov se **razlikujejo** predvsem po tem, da imajo slednji (kot rezultat oblikovanja) ovalno teme (**glej** komentar k **tar. št. 65.04**).

Postopki, kot beljenje, barvanje, podrezovanje ali pritrjevanje izvlečenih koncev pramen, kot tudi manjši postopki po beljenju, barvanju itd., katerih cilj je zgolj dobivanje izvirnih oblik (**na primer:** okrogle odprtine), ne vplivajo na razvrščanje v to tarifno številko.

Vendar je treba **poudariti**, da se izoblikovani tulci iz te tarifne številke, ki so podloženi ali okrašeni, **uvrščajo** kot klobuki v **tar. št. 65.04**.

65.03 - KLOBUKI IN DRUGA POKRIVALA, IZ KLOBUČEVINE, IZDELANE IZ TULCEV, STOŽCEV IN DRUGIH IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 65.01, VKLJUČNO TUDI PODLOŽENI ALI OKRAŠENI

Ta tarifna številka **vključuje** klobuke in druga pokrivala iz **klobučevine** (*filca*), neglede na to, ali so podloženi ali okrašeni, izdelane iz tulcev, stožcev ali krogov (koluti iz **klobučevine** (*filca*) iz **tar. št. 65.01**), vštevši tudi tulce, ki se preprosto oblikovani, kot tudi tulce z izdelanim obodom.

Klobuki in druga pokrivala iz te tarifne številke so običajno izoblikovani - to pomeni, da imajo izoblikovano teme (običajno ovalno), njihova velikost pa je umerjena (naravnana) na lesenem kalupu. V tej ali v poznejših fazah izdelave štejejo ti izdelki za klobuke in druga pokrivala in se uvrščajo v to tarifno številko. Med oblikovanjem temena običajno izoblikujejo obod do stopnje, ko jih je moč zanesljivo prepoznati kot določene dele klobukov (**na primer:** po tem, da so načrtovani v približno pravem kotu glede na teme).

Vendar pa obod pri nekaterih vrstah pokrival (**na primer:** pri ***fesih*** iz **klobučevine** (*filca*)) ni izoblikovan.

Izoblikovani tulci, o katerih je tekla beseda v predhodnem besedilu, so praviloma izpostavljeni naslednjim dodelavnim operacijam:

(1) **Stiskanju in likanju temena** (glave klobuka) z namenom dobiti gladko površino in poudariti (bolj kot je to poudarjeno med oblikovanjem) mejna črta med temenom in obodom.

(2) **Glajenju**.

(3) **Oblikovanju oboda**, skladno z željenim modelom in velikostjo klobuka.

(4) **Podlaganju in okraševanju**, **na primer:** nameščanju trakov za notranje obšivanje, zunanjih trakov, podbradkov itd., včasih pa tudi ojačevanju robov oboda.

Ta tarifna številka **vključuje tudi**:

(A) Razne vrste klobukov in drugih pokrival, izdelanih z obdelavo tulca ali krogov iz klobučevine (*filca*) na nožni stiskalnici, ali pa izdelanih iz tulcev ali krogov pri modistkah ali klobučarjih. Ta tarifna številka **vključuje** tudi klobuke in druga pokrivala z okraski (**na primer:** z vrvicami, iglami, sponkami, perjem ali z umetnim cvetjem).

(B) Izdelke, ki sestoje iz osnove klobuka, prekrite s prevlekami ("*chemises*") iz klobučevine (*filca*), vštevši tudi podložene ali okrašene.

Iz te tar.številke so **izključeni** klobuki in druga pokrivala, ki so izdelani s sestavljanjem trakov iz **klobučevine** (*filca*) (**tar. št. 65.04**), ali pa so izdelani iz **klobučevine** (*filca*) v metraži (razen iz trakov) (**tar. št. 65.05**).

65.04 - KLOBUKI IN DRUGA POKRIVALA, PLETENI ALI IZDELANI S SESTAVLJANJEM TRAKOV IZ KATEREGA KOLI MATERIALA, VKLJUČNO TUDI PODLOŽENI ALI OKRAŠENI

Ta tarifna številka **vključuje** predvsem klobuke in druga pokrivala, izdelane iz tulcev iz tar. št. 65.02, vendar po izoblikovanja, izdelavi oboda ali nameščanja podloge ali okraskov.

Tulce oblikujejo s stiskanjem ali z likanjem na matrici, običajno po ojačevanju s pomočjo želatine, lepila, smole itd. Med oblikovanjem temena nastaja ovalna oblika željene velikosti, istočasno pa tudi obod dobiva bolj določeno obliko.

Po tem postopku oblikujejo obod v željeno obliko.

Izoblikovanih tulcev **ne gre enačiti** z neizoblikovanimi tulci (**tar. št. 65.02**), neglede na dejstvo, da se slednji včasih nosijo kot taki in brez okraskov (**na primer:** za na plažo ali na njivi).

Po izoblikovanju oboda in v odvisnosti od potrebe, lahko klobuke in druga pokrivala izpostavijo nadaljnji dodelavi (**na primer:** nameščanju podloge, trakov za notranje obšivanje, vrvic, podbradkov in dekorativnega pribora, kot so umetno cvetje, plodovi ali listje, igle in perje).

Ta tarifna številka **vključuje** še:

(1) Klobuke in druga pokrivala raznih oblik, katera izdelujejo modistke ali klobučarji iz tulcev iz tar. št. 65.02 in ki **niso izoblikovani**, niti nimajo oboda.

(2) Klobuke in druga pokrivala, **izdelane neposredno s spajanjem trakov** iz kateregakoli materiala (**razen** iz tulcev iz **tar. št. 65.02**, sestavljenih s spiralnim sešivanjem trakov, ki se lahko nosijo brez nadaljnje dodelave).

(3) Tulce iz **tar. št. 65.02**, ki so **preprosto izoblikovani**, ali pa imajo obod, ter tulce, ki niso izoblikovani, niti nimajo oboda, vendar so podloženi ali okrašeni (**na primer:** z vrvico, s pleteno vrvico itd.).

65.05 - KLOBUKI IN DRUGA POKRIVALA, PLETENI ALI KVAČKANI ALI IZDELANI IZ ČIPKE, KLOBUČEVINE ALI DRUGIH TEKSTILNIH METRAŽNIH MATERIALOV (RAZEN IZ TRAKOV), VKLJUČNO S PODLOŽENIMI ALI OKRAŠENIMI; MREŽICE ZA LASE IZ KAKRŠNEGA KOLI MATERIALA, VKLJUČNO PODLOŽENE ALI OKRAŠENE

6505.10 **- Mrežice za lase**

6505.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** klobuke in druga pokrivala (vštevši podložene ali okrašene), ki so izdelani neposredno s pletenjem ali kvačkanjem (vštevši valjane ali "***filcane***"), ali pa so izdelani iz čipke, **klobučevine** (*filca*) ali iz drugih tekstilnih materialov v metraži - **neglede** na to, ali je ta material prevlečen z oljem ali voskom, gumiran, ali pa kako drugače impregniran, premazan ali prevlečen.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi tulce, izdelane s šivanjem, vendar pa **ne vključuje** tulcev in drugih pokrival, izdelanih s šivanjem ali drugačnim spajanjem pramen ali trakov (**tar. št. 65.04**).

Izdelki se v to tarifno številko uvrščajo **neglede** na to, ali so podloženi ali okrašeni.

Mednje **spadajo**:

(1) **Klobuki iz kateregakoli materiala**, vštevši klobuke, okrašene z vrvicami, iglami, sponkami, umetnim cvetjem, listjem ali plodovi, perjem ali z drugimi okraski.

Pokrivala narejena iz perja ali umetnega cvetja so **izključena (tar.št. 65.06).**

(2) **Baretke (razen baretk**, izdelanih neposredno iz krogov iz klobučevine (*filca*) - **tar. št. 65.03)**, kape, kapice (**na primer:** kečete) in podobni izdelki. Ti izdelki so običajno izdelani neposredno s pletenjem ali kvačkanjem ter so pogosto valjani (**na primer:** baskovske baretke - *baskare*).

(3) **Nekatera orientalska pokrivala** (**na primer:** *fesi*), ki so običajno izdelana neposredno s pletenjem ali kvačkanjem in so ponavadi valjana.

(4) **Kape raznih vrst s ščitniki za oči** (**na primer:** kape za častniške uniforme itd.).

(5) **Poklicna ali duhovniška pokrivala** (*mitre*, štirioglate kape katoliških duhovnikov, študentske kape itd.).

(6) **Pokrivala, izdelana iz tkanin, čipke, mrežastih tkanin itd.**, **na primer:** kape za kuharje, *nune,* bolniške sestre itd., ki imajo vidna obeležja pokrival.

(7) **Čelade iz plute ali stržena, prekrite s tekstilnim materialom**.

(8) **Mornarske kape**.

(9) **Kapuce**.

Ločljive kapuce za ogrinjala, plašče itd., ki se dobavljajo skupaj z oblačili kateremu pripadajo, so **izključene** in se uvrščajo skupaj z oblačilom kateremu pripadajo

(10) **Cilindre in operna pokrivala**.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi vse vrste **mrež za lase**. Običajno so iz tila ali iz drugega mrežastega pletenega ali kvačkanega materiala, ali pa iz človeških las.

65.06 - DRUGA POKRIVALA, KI SO ALI NISO PODLOŽENA ALI OKRAŠENA

6506.10 **- Zaščitna (čelade ipd.)**

- Drugo:

6506.91 **- - iz gume ali plastične mase**

6506.92 **- - iz krzna**

6506.99 **- - iz drugih materialov**

Ta tarifna številka **vključuje** vse klobuke in druga pokrivala, ki **niso** uvrščeni v predhodne številke tega poglavja, **niti v poglavja št. 63, 68 ali 95.** Ta tarifna številka **vključuje** tudi zaščitna pokrivala (**na primer:** čelade za športnike, vojaške in gasilske čelade, čelade za motoriste, minerje in gradbenike), vštevši tudi klobuke in pokrivala z zaščitnim vložkom ali **z mikrofoni ali slušalkami**.

Ta tarifna številka **vključuje še**:

(1) Klobuke in druga pokrivala **iz kavčuka, gume ali iz plastične mase** (**na primer:** kopalne kape, kapuce).

(2) Klobuke in druga pokrivala **iz usnja ali umetnega usnja**.

(3) Klobuke in druga pokrivala **iz naravnega ali umetnega krzna**.

(4) Klobuke in druga pokrivala **iz perja ali umetnega cvetja.**

(5) Klobuke in druga pokrivala **iz kovin.**

65.07 - TRAKOVI ZA NOTRANJE OBROBLJANJE, PODLOGE, PREVLEKE, OSNOVE IN OGRODJA, ŠČITNIKI ZA OČI IN PODBRADNIKI, ZA POKRIVALA

Ta tarifna številka **vključuje samo** naslednji pribor za pokrivala:

(1) **Trakove za notranje obšivanje temena klobuka**. Trakovi so običajno iz usnja, lahko pa tudi iz umetnega usnja, platna, premazanega z oljem (voščenega platna), ali pa iz drugega premazanega ali prevlečenega materiala. V to tarifno številko se uvrščajo **s a m o** , v kolikor so narezani na določene dolžine, ali pa če so pripravljeni za namestitev v pokrivala. Pogosto je na njih tudi znak proizvajalca klobuka itd.

(2) **Podloge in dele podlog**, ki so najpogosteje izdelane iz tekstilnega materiala, včasih pa tudi iz plastične mase, usnja itd. Tudi na njih je natisnjen znak izdelovalca klobuka itd.

Poudariti je treba, da **nalepke**, ki se nameščajo na notranjo stran temena klobuka, **niso vključene** v to tarifno številko.

(3) **Prevleke** za klobuke, ki sestoje iz otrjenega platna (**na primer:** iz *bugrama*), lepenke, papirne mase, iz plute stržena, kovine itd.

(4) **Ogrodja** za klobuke, npr ogrodja iz žice (všasih obvite s tekstilnim ali drugim materialom) in vzmetna ogrodja za zložljive klobuke.

(6) **Ščitnike** (**na primer:** za častniške in druge kape), ki so namenjeni predvsem za zaščito oči. Kot pokrivala se uvrščajo, v kolikor imajo teme katerekoli vrste, sicer se razvrščajo glede na material, iz katerega so izdelani.

(7) **Podbradke** - ozke trakove ali pentlje (všteveši pletene trakove) iz usnja, tekstilnega materiala, plastičnih mas itd. Izdelani so običajno tako, da je moč naravnati njihovo dolžino. **Lahko** služijo tudi kot okrasna pozamanterija. Podbradki se**vključujejo** v to tarifno številko **le**, če so pripravljeni za nameščanje v pokrivala.

66. POGLAVJE

DEŽNIKI, SONČNIKI, PALICE, PALICE-STOLČKI, BIČI, KOROBAČI IN NJIHOVI DELI

OPOMBI:

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) merilne palice in podobno (**tar.št. 90.17**);

   (b) palice s skritim strelnim orožjem, palice s skritimi meči, palice z nabojem in podobno (**93. poglavje**);

   (c) izdelki iz **95. poglavja** (npr.: dežniki-igrače, sončniki-igrače).

2. Tar.št. 66.03 **ne obsega** delov, okraskov in pribora iz tekstilnega materiala, prevlek, res, pasov, tokov za dežnike ipd. iz katerega koli materiala. Ko so ti izdelki pripravljeni za carinjenje s predmeti iz tar.št. 66.01 in 66.02 in niso montirani nanje, se **uvrščajo ločeno** in se ne štejejo za sestavne dele teh izdelkov.

66.01 - DEŽNIKI IN SONČNIKI (VKLJUČNO PALICE-DEŽNIKI, VRTNI DEŽNIKI IN PODOBNI DEŽNIKI)

6601.10 **- Vrtni in podobni dežniki - sončniki**

- Drugo:

6601.91 **- - teleskopski**

6601.99 **- - drugo**

Razen dežnikov in senčnikov, ki so nedvoumno namenjeni za uporabo kot igrače ali pustni izdelki (**95. poglavje**), **vključuje** ta tarifna številka dežnike in senčnike vseh vrst (**na primer:** "*ceremonialni*" dežniki, dežniki-šotori, palice-dežniki, dežniki-stoli, vrtni dežniki, gostinski, branjevski in podobni dežniki oziroma senčniki), **neglede** na material, iz katerega so izdelani njihovi sestavni deli (vštevši tudi vgrajeni pribor in okraske). Tako so lahko prevleke izdelane **iz kateregakoli tekstilnega materiala**, iz **plastične mase, papirja itd**., lahko so vezene, okrašene s čipko, resami ali kako drugače.

Pojem "**palice-dežniki**" označuje dežnike s togo prevleko, ki daje proizvodu videz palice.

Dežniki-šotori sestoje iz velikih dežnikov, opremljenih s šotorskim krilom ("**krožna zavesa**"), katero je moč pritrditi na tla (**na primer:** s pomočjo klinov ali z vrečicami peska, obešenimi na notranjo stran šotorskega krila).

Palice dežnika so najpogosteje iz lesa, trsa, plastične mase ali iz kovine. Ročaji so lahko iz istega materiala kot palice. Delno ali popolnoma so **lahko iz plemenitih kovin ali iz kovin,** ***platiranih*** s **plemenito kovino, iz slonove kosti, roževine, iz navadne kosti,** ***jantarja*****, želvovine ali** ***biserovine***, lahko pa vsebujejo **tudi drago ali poldrago kamenje** (naravno, sintetično ali rekonstruirano) itd. Ročaji so lahko prekrita tudi z usnjem ali z drugim materialom in imajo lahko franže ali pasove.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) **etuijev** za dežnike in **podobnih izdelkov**, tudi če so pripravljeni za carinjenje s temi izdelki, vendar na njih **niso** montirani (uvrščajo se **v ustrezne tarifne številke**) in

(b) šotorov za plaže, ki **nimajo** lastnosti dežnikov ali dežnika- šotora (**tar. št. 63.06**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 6601.10

Dežniki, ki **niso** namenjeni ročni uporabi, pač pa so namenjeni pritrjevanju (**na primer:** na tla, na stol ali na podstavek), štejejo za "**vrtne ali podobne dežnike**". Zaradi tega **vključuje** ta tarifna številka dežnike za ležalke, slikarska stojala, vrtne stole iz podobno, kot tudi dežnike-šotore.

66.02 - SPREHAJALNE PALICE, PALICE-STOLČKI, BIČI, KOROBAČI IPD.

Razen izdelelkov, navedenih v nadaljnjih izključitvah, **vključuje** ta tarifna številka palice, biče, korobače in podobne izdelke, neglede na material, iz katerega so izdelani.

(A) **Sprehajalne palice, palice-stoli in podobni izdelkov.**

Razen navadnih palic **spadajo** v to skupino palice-stoli (z ročaji, ki z odpiranje oblikujejo sedež), palice, **posebej namenjene za invalide** in onemogle, izvidniške, pastirske palice itd.

V to skupino **spadajo** tudi nedokončane palice iz trsa ali lesa, ki so zaobljene, zvite ali drugače obdelane, vendar pa ta tarifna številka **izključuje** trsje ali les, primerna za izdelavo palic, ki sta le grobo obtesana ali zaobljena (**tar. št. 14.01 ali 44. poglavje**). Ta tarifna številka **izključuje** tudi polproizvode (*blanks*), katere je moč prepoznati kot nedokončane ročaje (**tar. št. 66.03**).

Ročaj palic je lahko izdelan iz kakrnegakoli materiala, lahko ima vgrajene plemenite kovine, drage in poldrage kamne (sintetične ali naravne). Lahko je tudi delno ali v celti prekrit z usnjem ali sličnim materialom.

(B) **Biči, korobači in podobni izdelki.**

V to skupino **spadajo**:

(1) Biči vseh vrst, ki so sestavljeni predvsem iz ročaja in pokca.

(2) Korobači, ki sestoje iz ročaja ter (namesto pokca) kratke usnjene zanke.

*
* *

Ti izdelki so lahko opremljeni s pasovi ali z drugim priborom iz kateregakoli materiala.

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki:

(a) merilne in kalibrirne palice in podobni izdelki (**tar. št. 90.17**),

(b) bergle in podporne palice (**tar. št. 90.21**),

(c) palice s skritim strelnim orožjem, s skritimi meči, z naboji in podobni izdelki (**93. poglavje**) in

(d) izdelke iz **95. poglavja** (**na primer:** palice za golf in hokej; smučarske palice, cepini itd.).

66.03 - DELI, OKRASKI IN PRIBOR IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 66.01 ALI 66.02

6603.10 **- Držaji**

6603.20 **- Ogrodja za dežnike, vključno montirana ogrodja, na palicah**

6603.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **izključuje** dele, okraske in pribor iz tekstilnega materiala, kot tudi prevleke, franže, jermene, etuije za dežnike-sončnike in podobne izdelke iz kateregakoli materiala. Ti izdelki se **razvrščajo ločeno**, celo če so dobavljeni skupaj z dežniki, sončniki, palicami itd., vendar **pod pogojem**, da nanje niso montirani (**glej opombo 2 k temu poglavju**). **Razen** teh izdelelkov, **vključuje** ta tarifna številka dele, opremo in pribor, katere je moč prepoznati kot izdelke, namenjene izdelkom iz tar. št. 66.01 in 66.02.

Ti deli in oprema ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, neglede na material, iz katerega so izdelani (vštevši plemenite kovine ali kovine, platinirane s plemenitimi kovinami, ali pa naravno, sintetično ali rekonstruirano drago ali poldrago kamenje).

V to tarifno številko **se uvrščajo**:

(1) **Držala-ročaji** (vštevši tudi polproizvode (*blanks*), če jih je moč prepoznati kot nedokončana držala-ročaje) za dežnike, sončnike, palice, biče itd.

(2) **Ogrodja**, vštevši tudi ogrodja, montirana na palice, rebra (žice) in razpela za ogrodja.

(3) **Palice kombinirane z ročem ali ne za dežnike in sončnike**, vštevši palice z ročaji.

(4) **Ročaji za biče in korobače**.

(5) **Zanke, okove za rebra, kapice za konce reber, obročasti členki, kosi naprav za naravnavanje vrha dežnika na ročaj, osti za palice dežnikov, platna za palice**, stole in podobni izdelki.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

(a) nedokončanih sprehalnih palic (**glej** komentar k **tarifni številki 66.02**) in

(b) cevi in delov za razpela, iz železa ali jekla, ki so samo razrezani na določene dolžine (**72. in 73. poglavje**).

67. POGLAVJE

PREPARIRANO PERJE IN PUH IN IZDELKI IZ PERJA IN PUHA; UMETNO CVETJE; IZDELKI IZ ČLOVEŠKIH LAS

OPOMBE:

1. V to poglavje **ne spadajo**:
   (a) tkanine za precejanje iz človeških las (**tar.št. 59.11**);
   (b) cvetni motivi iz čipk, vezenin ali drugih tekstilnih materialov (**XI. oddelek**);
   (c) obutev (**64. poglavje**);
   (d) pokrivala in mrežice za lase (**65. poglavje**);
   (e) igrače, športni rekviziti in karnevalski izdelki (**95. poglavje**);
   (f) omela za prah iz perja, kosmi za nanašanje pudra in sita iz človeških las (**96. poglavje**).
2. **V tar.št. 67.01 ne spadajo**:
   (a) izdelki, v katerih sta perje in puh samo kot polnilo ali podloga (npr. posteljnina iz **tar.št. 94.04**);
   (b) oblačilni predmeti in pribor za oblačila, v katerih sta perje in puh samo okras ali podloga oziroma polnilo;
   (c) umetno cvetje, umetno listje in njihovi deli ter izdelki, izdelani iz njih iz **tar.št. 67.02**.
3. **V tar.št. 67.02 ne spadajo**:
   (a) stekleni izdelki (**70. poglavje**);
   (b) umetno cvetje, listje in sadeži iz keramike, kamna, kovine, lesa ali drugih materialov, dobljeni v enem kosu z vlivanjem, kovanjem, rezljanjem, stiskanjem ali po kakem drugem postopku, ali ki sestojijo iz delov, sestavljenih na drug način, razen z vezanjem, lepljenjem, vstavljanjem enega dela v drugega ali po podobni metodi.

67.01 - KOŽE IN DRUGI DELI PTIC Z NJIHOVIM PERJEM IN PUHOM, PERJE, DELI PERJA, PUH IN IZDELKI IZ NJIH (RAZEN IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 05.05 IN OBDELANIH PERESNIH TULCEV IZ PERJA)

Razen izdelelkov, ki so izrecneje navedeni ali zajeti drugje v **Nomenklaturi**, kot tudi izdelelkov, navedenih v izključitvah v tej tarifni številki, **vključuje** ta tarifna številka:

(A) **Ptičjo kožo in druge dele ptic** z njihovim perjem in puhom, perje in puh ter dele perja, ki so (čeprav še ne predstavljajo gotovih izdelelkov) bili izpostavljeni **drugim** obdelavam, kot pa samo navadnemu čiščenju, dezinfekciji ali konzerviranju (**glej** komentar k **tar. št. 05.05**). Izdelki iz te tarifne številke so lahko **na primer:** beljeni, barvani, kodrani ali valoviti.

(B) **Izdelke, izdelane iz kože** ali iz drugih delov ptic z njihovim perjem in puhom; izdelke, izdelane iz perja, puha ali delov perja, tudi, če perje ali puh itd. nista obdelana oziroma sta samo očiščena. Ta tarifna številka **ne vključuje** izdelelkov, izdelanih iz peresnih tulcev. Glede na to **vključuje** ta tarifna številka:

(1) **Posamezna peresa,** katerih peresni tulci so povezani z žico ali kako drugače in tako pripravljena za uporabo kot **na primer:** peresa za klobuke, ter posamezna peresa, sestavljena iz različnih delov perja.

(2) **Perje, sestavljeno v obliki šopka, ter perje ali puh, sestavljena z lepljenjem ali pritrjena** na tekstilni material ali na kakšno drugo podlago.

(3) **Okraske**, izdelane iz ptic, delov ptic, perja ali puha, za klobuke, boje, ovratnike, ogrinjala ali za druga oblačila ali za pribor za oblačila.

(4) **Palete, izdelane iz okrasnega perja**, v okvirih iz kateregakoli materiala. Vendar pa se palete v okvirih iz plemenitih kovin uvrščajo v **tar. št. 71.13**.

Ta tarifna številka **ne vključuje** tudi pribora za oblačila, v katerem sta **perje in puh** prisotna **samo** kot okraska ali pa služita le kot podloga oziroma polnjenje.

Ta tarifna številka **izključuje**:

(a) oblačila iz perja ali puha (**64. poglavje**),

(b) pokrivala iz perja ali puha (**65. poglavje**),

(c) izdelke iz **tar.št. 67.02**,

(d) posteljnino itd., v kateri sta perje in puh prisotna le kot polnili ali podlogi (**tar. št. 94.04**),

(e) izdelke iz **95. Poglavja** (**na primer:** žoge perjanice za badminton, perje za puščice ipd.),

(f) obdelane peresne tulce

na primer:

- zobotrebce - **tar. št. 96.01**),

- omela iz perja (**tar. št. 96.03**) ali

- pudernice in blazinice iz puha za kozmetično uporabo (**tar. št. 96.16**) in

(g) kolekcijske predmete (**tar. št. 97.05**).

67.02 - UMETNO CVETJE, LISTJE IN SADEŽI IN NJIHOVI DELI; IZDELKI, IZDELANI IZ UMETNEGA CVETJA, LISTJA ALI SADEŽEV

6702.10 **- Iz plastičnih mas**

6702.90 **- Iz drugih materialov**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Umetno cvetje, listje in plodove** v oblikah, ki imitirajo naravne izdelke tako, da so **sestavljeni** iz raznih delov (s **povezovanjem, lepljenjem, vstavljanjem enega dela v drugega ali na podobne načine**). V to skupino izdelelkov spada tudi stilizirano cvetje, listje in plodovi, izdelane na enak način kot umetno cvetje itd.

(2) **Dele umetnega cvetja, listja in plodov** (**na primer:** pestiče, prašnike, plodnice, cvetne lističe, liste in stebla).

(3) **Izdelke, izdelane iz umetnega cvetja, listov ali plodov** (**na primer:** šopke, girlande, vence, rastline) in druge izdelke, ki se uporabljajo kot okrasi in ki so izdelani s sestavljanjem umetnega cvetja, listja in plodov.

Ta tarifna številka **vključuje** umetno cvetje, listje in plodove, opremljene z bucikami ali drugimi sredstvi za pritrjevanje.

Izdelki iz te tarifne številke se uporabljajo **predvsem** za dekoracijo (**na primer:** v domovih in cerkvah), ali pa kot okraski za klobuke, oblačila itd.

Razen izdelelkov, navedenih v nadaljnjih izključitvah, so lahko izdelki iz te tarifne številke izdelani iz tekstilnega okolja, **klobučevine** (*filca*), plastičnih mas, kavčuka, gume, usnja, kovinske folije, perja, školjk in iz drugih materialov živalskega izvora (**na primer:** umetno listje, ki je posebej pripravljeno in obarvano in ki sestoji iz nekaterih ostankov teles duplarjev (*hydrozoa*) in iz družine *bryozoa*) itd. **Pod pogojem**, da izpolnjujejo zahteve iz predhodnih točk, se vsi ti izdelki uvrščajo v to tarifno številko, **neglede** na stopnjo njihove dodelave.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

(a) naravnega cvetja in listja iz **tar. št. 06.03 in 06.04** (**na primer:** barvanega, posrebrenega ali pozlačenega),

(b) cvetnih motivov iz čipke, vezenine ali iz drugih materialov, ki se sicer lahko uporabljajo kot okraski za oblačila, vendar niso konfekcionirani kot umetno cvetje (t.j. s sestavljanjem raznih delov (cvetnih lističev, prašnikov, stebel itd.), s povezovanjem s kovinsko žico, s tekstilnim materialom, papirjem, kavčukom, gumo itd., ali pa z lepljenjem ali na podobne načine (**oddelek XI**),

(c) pokrivala iz umetnega cvetja ali listja (**65. poglavje**),

(d) izdelelkov iz stekla (**70. poglavje**),

(e) umetnega cvetja, listja in plodov iz keramike, kovine, kamna, lesa itd., dobljenih v **enem kosu z litjem, kovanjem, rezbarjenjem, stiskanjem ali kako drugače**, ali pa ki sestoje iz delov, sestavljenih kako drugače kot pa s povezovanjem, lepljenjem, vstavljanjem enega dela v drugega ali na podobne načine,

(f) kovinske žice, ki je samo narezana na določene dolžine in prekrita s tekstilnim materialom, papirjem itd. in ki je namenjena za izdelavo stebel za umetno cvetje (**oddelek XV**) in

(g) izdelelkov, ki so nedvoumno razpoznavni kot igrače ali pustni ali karnevalski izdelki (**95. poglavje**).

67.03 - ČLOVEŠKI LASJE, UREJENI, STANJŠANI, BELJENI ALI DRUGAČE OBDELANI; VOLNA, DLAKA ALI DRUGE TEKSTILNE SUROVINE, PRIPRAVLJENI ZA UPORABO PRI IZDELAVI LASULJ IN PODOBNIH IZDELKOV

Razen človeških las, ki so samo oprani, očiščeni in razvrščeni po dolžini (**vendar ne** razmeščene tako, da so lasni koreni skupaj z lasnimi koreni, vrhovi las pa z vrhovi las) in **razen odpadkov** človeških las (**tar. št. 05.01**), **vključuje** ta tarifna številka človeške lase, ki so urejeni ali drugače obdelani (**na primer:** stanjšani, beljeni, barvani, valoviti ali kodrasti) za izdelavo lasuljarskih izdelelkov (**na primer:** lasulj, kodrov ali pletenic) ali za druge namene.

Izraz "**urejeni**" lasje označuje lase, katerih prameni so urejeni tako, da so lasni **koreni zloženi z lasnimi koreni, vrhovi las pa z vrhovi las**.

V to tarifno številko **spadajo** tudi volna, druga živalska dlaka (**na primer:** dlaka jakov, angorskih in tibetskih koz) ter drugi tekstilni materiali (**na primer:** umetna ali sintetična vlakna), pripravljeni za uporabo v izdelavi lasulj in podobnih izdelelkov ter las za lutke.

Izdelki, pripravljeni za navedene namene,**vključujejo** predvsem:

(1) **Mikane ali česane trakove**, ki so predvsem iz volne ali iz druge živalske dlake, spleteni z dvema vzporednima vrvicama v obliko pletenice. Ti izdelki, znani kot "**krep**", se običajno dobavljajo **v večjih dolžinah in v masah približno 1 kg**,

(2) **Valovite (*kodraste*) mikane ali česane trakove iz tekstilnih vlaken**, pripravljene v majhnih štrenicah **posamične dolžine 14 do 15 m ter mase približno 500 g** .

(3) **Pletene vrvice iz umetnih ali sintetičnih vlaken**, ki so barvana v masi in ki so na polovici prepognjena, da oblikujejo rese (pramene). Rese na prepognjenem robu so med seboj spojene s

strojno izdelano pletenico iz tekstilnih **vlaken širine približno 2 mm**. Te pletene vrvice dajejo videz res v metraži.

Volna, druga živalska dlaka ali druga tekstilna vlakna **v masi**, v obliki pramenov ali pa **pripravljena za predenje**, se uvrščajo **v oddelek XI**.

67.04 - LASULJE, UMETNE BRADE, OBRVI, TREPALNICE, KITE IPD. IZ ČLOVEŠKIH LAS, ŽIVALSKE DLAKE ALI DRUGIH TEKSTILNIH SUROVIN; IZDELKI IZ ČLOVEŠKIH LAS, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

- Iz sintetičnih surovin:

6704.11 **- - lasulje**

6704.19 **- - drugo**

6704.20 **- - iz človeških las**

6704.90 **- Iz drugih materialov**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Gotove lasuljarske izdelke vseh vrst, izdelane iz človeških las ali živalske dlake, ali pa iz tekstilnih materialov**. Med te izdelke **spadajo** lasulje, brade, obrvi, trepalnice, kite, kodri, na zatilju zviti lasje, brki in podobni izdelki. Običajno so **zelo kvalitetno izdelani** in so namenjeni za uporabo bodisi kot dodatek k osebni toaleti, bodisi za opravljanje poklica (**na primer:** gledališke lasulje).

V to skupino **ne spadajo**:

(a) lasulje za lutke (**tar. št. 95.02**) in

(b) pustni ali karnevalski izdelki, pretežno iz **manjvrednega** materiala in **slabše dodelani** (**tar. št. 95.05**).

(2) **Izdelki iz človeških las, ki drugje niso navedeni in ne zajeti**, še posebej nekateri lahki materiali, stkani iz človeških las.

V to skupino **ne spadajo**:

(a) tkanine iz las za cejenje (**tar. št. 59.11**),

(b) mreže za lase (**tar. št. 65.05**) in

(c) ročna sita iz las (**tar. št. 96.04**).

ODDELEK XIII

IZDELKI IZ KAMNA, SADRE, CEMENTA, BETONA, AZBESTA, SLJUDE ALI PODOBNIH MATERIALOV; KERAMIČNI IZDELKI; STEKLO IN STEKLENI IZDELKI

68. POGLAVJE

IZDELKI IZ KAMNA, SADRE, CEMENTA, BETONA, AZBESTA, SLJUDE ALI PODOBNIH MATERIALOV; KERAMIČNI IZDELKI; STEKLO IN STEKLENI IZDELKI

OPOMBE:

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) izdelki iz **25. poglavja**;

   (b) premazan, prevlečen, impregniran ali prekrit papir iz **tar. št. 48.10 in 48.11** (npr.: papir, prevlečen s sljudnim ali z grafitnim prahom, papir, prevlečen ali premazan z bitumnom in papir, prevlečen ali premazan z asfaltom);

   (c) premazane, prevlečene, impregnirane ali prekrite tekstilne tkanine iz **56. ali 59. poglavja** (npr.: tkanine, prevlečene, premazane ali prekrite s sljudnim prahom, z bitumnom ali z asfaltom);

   (d) izdelki iz **71. poglavja**;

   (e) orodja in deli orodij iz **82. poglavja**;

   (f) litografsko kamenje iz **tar. št. 84.42**;

   (g) električni izolatorji (**tar.št. 85.46**) in deli (fitingi) iz izolirnega materiala za elektriko iz **tar.št. 85.47**;

   (h) zobozdravniška brusila (**tar.št. 90.18**);

   (ij) izdelki iz **91. poglavja** (npr.: ure in ohišja za ure);

   (k) izdelki iz **94. poglavja** (npr.: pohištvo, svetilke in svetila, montažne zgradbe);

   (l) izdelki iz **95. poglavja** (npr.: igrače, rekviziti za šport in igro);

   (m) izdelki iz **tar. št. 96.02,** če so izdelani iz materiala, navedenega v opombi 2 pod (b) k 96 poglavju, ali iz **tar.št. 96.06** (npr.: gumbi), **tar.št. 96.09** (npr.: pisala iz skrilavcev) in iz **tar.št. 96.10** (npr. tablice za pisanje in risanje iz skrilavcev);

   (n) predmeti iz **97. poglavja** (npr. umetniški predmeti).

2. Pri tar.št. 68.02 z izrazom "**obdelan kamen za spomenike in stavbe**" ni mišljen samo kamen iz **tar.št. 25.15 in 25.16**, temveč tudi vse druge vrste naravnega kamna (npr.: kvarcit, kremen, dolomit in steatit), ki je podobno obdelan, razen skrilavcev.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje**:

(A) Razne izdelke iz **25. poglavja**, obdelane naprej od stopnje obdelave, **dovoljene** v **opombi 1** v **25. poglavju**.

(B) Izdelke, ki so iz **25. poglavja izključeni** z **opombo 2 (e).**

(C) Nekatero blago, izdelano iz mineralnih materialov, ki **spadajo** v **oddelek V** .

(D) Blago, izdelano iz nekaterih snovi, ki **spadajo** v **28. poglavje** (**na primer:** umetni brusi).

Nekatero blago iz skupin (C) in (D) je lahko *aglomerirana* s pomočjo veziv, lahko vsebuje polnila, je lahko ojačena, ali pa (kot je to v primeru izdelelkov kot so abrazivi ali sljuda) je lahko pritrjena na podlagi iz papirja, lepenke, tekstila ali iz drugega materiala.

Večina teh izdelelkov in dokončanih predmetov pridobivajo z obdelavo (**na primer:** z oblikovanjem, vlivanjem itd.), ki vpliva na obliko izdelelkov bolj, kot pa sama narava materiala, iz katerega so izdelani. Nekatere pridobivajo z aglomeriranjem (**na primer:** predmeti iz asfalta ali nekateri predmeti, kot so mlinski kamni, ki so *aglomerirani* z *vitrifikacijo* veziv), spet drugi so lahko utrjeni v avtoklavih (**na primer:** opeka iz peska in apna). To poglavje **vključuje** tudi nekatero blago, katerega pridobivajo z radikalnejšim (korenitejšim) preoblikovanjem prvotne sestavine (**na primer:** s taljenjem, s katerim izdelujejo volno iz žlindre, taljeni *bazalt* itd.).

*
* *

Predmeti, dobljeni z žganjem že prej oblikovanih zemljin (**keramični izdelki**), se uvrščajo pretežno v **69. poglavje, razen** keramičnih izdelelkov **za brušenje**, ki se uvrščajo v **tar. št. 68.04**.

Steklo in izdelki iz stekla, vštevši tudi izdelke iz steklene keramike, iz taljenega kremena, pa tudi drug taljeni *silicijev dioksid*, se uvrščajo v **70. poglavje**.

Razen blaga, navedenega v **izključitvah** nadaljnjega komentarja, je iz tega poglavja **izključeno** še naslednje blago:

(a) diamanti in drugo drago in poldrago kamenje (naravno, sintetično ali rekonstruirano), izdelki iz tega kamenja in vsi drugi izdelki iz **71. poglavja**,

(b) litografsko kamenje iz **tar. št. 84.42**,

(c) panelne plošče,

na primer:

- iz skriljavca, marmorja, iz azbestnega cementa), ki so naluknjane ali kako drugače nedvoumno pripravljene za nadzorne plošče (**tar. št. 85.38**);

- izolatorji in pribor iz izolacijskega materiala iz **tar. št. 85.46** ali **85.47**,

(d) izdelki iz **94. poglavja** (**na primer:** pohištvo, svetilke, svetila, montažne zgradbe),

(e) igrače, rekviziti za igre in športe (**95. poglavje**),

(f) mineralni materiali za rezbarstvo, navedeni v **opombi 2 (b)** k **96. poglavju**, ki so obdelani v obliki izdelelkov (**tar. št. 96.02**) in

(g) izvirne skulpture in kipci, vzorci iz zbirk in starine iz **97. poglavja**.

68.01 - KOCKE ZA TLAKOVANJE, ROBNIKI IN PLOŠČE ZA PLOČNIKE IZ NARAVNEGA KAMNA (RAZEN IZ SKRILAVCEV)

Ta tarifna številka **vključuje** naravni kamen, **razen** skriljavcev (**na primer:** *peščenec*, *granit*, *porfir*), ki je obdelan v oblike, ki se običajno uporabljajo za tlakovanje ali robnike cest, pločnikov in podobno. Takšno kamenje ostane uvrščeno v tej tarifni številki tudi, če je primerno tudi za drugo uporabo. Debel gramoz, prodnik ali podoben neoblikovan material za posipavanje cest spada v **tar. št. 25.17**.

Izdelke iz te tarifne številke pridobivajo z sekanjem, z grobim tolčenjem ali oblikovanjem kamna iz kamnoloma (ročno ali strojno). Kamni in plošče za ceste ali tlakovanje in robniki so običajno pravokotne ali kvadratne površine, debelina plošč je v razmerju do njihove dolžine in širine majhna. Kamni za ceste in tlakovanje so grobe kocke, ali pa so v obliki prisekanih piramid. Robniki za ceste ali tlakovanje so lahko različnih oblik **na primer:** ravni ali poševni in so običajno pravokotnega prereza.

Ta tarifna številka **vključuje** kamen v oblikah, **ki nakazujejo**, da gre za kamne, plošče ali robnike za ceste ali tlakovanje - tudi, če so dobljeni s preprostim sekanjem, rezanjem z žago ali z grobim tesanjem. V to tarifno številko **spadajo** tudi kamni, ki so klesani, glajeni, glajeni s peskom, oblikovani, s prisekanimi robovi, nažlebljeni, obdelani z ostnatim dletom, vsekani itd., ali pa posebej obdelani za posebne cestne potrebe (**na primer:** izoblikovani robniki, primerni za cestno drenažo, za garažne žlebove itd.).

Iz te tarifne številke so **izključeni** robniki iz betona ali iz umetnega kamna (**tar. št. 68.10**) in keramične plošče za ceste ali tlakovanje (**69. poglavje**).

68.02 - OBDELAN KAMEN ZA SPOMENIKE IN STAVBE (RAZEN IZ SKRILAVCEV) IN IZDELKI IZ NJEGA, RAZEN IZDELKOV IZ TAR.ŠT. 6801; KOCKICE ZA MOZAIK IN PODOBNO IZ NARAVNEGA KAMNA (VKLJUČNO TUDI IZ SKRILAVCEV) NA PODLOGI ALI BREZ PODLOGE; UMETNO OBARVANA ZRNA, LUSKINE IN PRAH IZ NARAVNEGA KAMNA (VKLJUČNO IZ SKRILAVCEV)

6802.10 **- Plošče, kocke in podobni izdelki s pravokotnimi stranicami ali ne, če se lahko največja površina strani vklopi v kvadrat stranice, ki je manjša od 7 cm; umetno obarvane granule, luskine in prah**

- Drug kamen za spomenike in stavbe in izdelki iz njega, grobo rezan ali razžagan, z ravno - izravnano površino:

6802.21 **- - marmor, travertin in alabaster**

6802.22 **- - drug apnenčev kamen**

6802.23 **- - granit**

6802.29 **- - drug kamen**

- Drugo:

6802.91 **- - marmor, travertin in alabaster**

6802.92 **- - drug apnenčev kamen**

6802.93 **- - granit**

6802.99 **- - drug kamen**

Ta tarifna številka **vključuje** naravni kamen za spomenike in zgradbe (**razen** *skriljavcev*), ki je obdelan do **višje stopnje obdelave**, kot pa običajni izdelki iz kamnoloma **iz 25. poglavje**. Vendar pa obstajajo nekatere **izjeme**, ko je blago zajeto bolj specifično v drugih tarifnih številkah Nomenklature. Primeri takšnega blaga so podani na koncu splošnih določil komentarja k temu poglavju.

Zaradi tega **vključuje** ta tarifna številka kamen, ki je **obdelan bolj, kot pa zgolj oblikovan v bloke**, plošče ali table s sekanjem, grobim rezanjem ali razčetverjanjem, ali pa z razčetverjanjem z žago (v kvadre ali v pravokotne oblike).

V to skupino spada kamen v oblikah, kot jih proizvedejo klesarji in kiparji:

(A) **Grobo sekane plošče z žago** (*blanks*), kot tudi plošče, ki niso pravokotnih oblik (z eno ali več trikotnih, šestkotnih, trapezastih, krožnih itd. površinami).

(B) **Kamen v kakršnekoli obliki (vštevši bloke, plošče ali liste), v smislu dokončanih proizvodov ali ne**, ki pa je izbočen (**na primer** kamen s "*skalnatim licem*", katerega robovi so brušeni in kateremu pustijo izbočeno površino). Tak kamen **se obdeluje** s krampom, s kladivom in dletom itd. Ta kamen je lahko razbrazdan, glajen s peskom, brušen, poliran, nažljebljen, oblikovan, stružen, ornamentiran, rezbarjen itd.

Zaradi tega ta tarifna številka **ne vključuje** le kamna za gradbeništvo (vštevši fasadne kamnite plošče), obdelanega na zgoraj opisane načine, **temveč tudi predmete, kot so**: kamnite stopnice, izbočeni robovi, zatrepi, ograje iz stebrov, tačke in podporniki, vratni in okenski okviri ter preklade zanje, zgornji deli podbojev, kamniti okviri za kamine, okenski napušči, vhodne stopnice, nagrobni spomeniki, mejniki in kilometrski kamni, stolpi na palubah ali v pristaniščih za navezovanje vrvi, cestni kažipoti (emajlirani ali ne), stražarnice in jezovi, žlebovi, prehodi, bazeni za fontane, mlinske kroglice, **cvetlični lončki**, stolpi, osnove (baze) in glave za stolpe, kapitlji, **kipi, kipci**, podstavki, globoki in plitvi reliefi, križi, živalske figure**, sklede, vaze, čaše, škatle** za bonbone, svečniki, kompleti za pisanje, pepelniki, obtežilniki za papir, **umetni plodovi** in listje itd. **Okrasno blago** iz kamna, kombiniranim z drugimi materiali, se lahko uvršča kot draguljarski izdelki ali kot imitacija nakita, ali pa kot zlatarski ali dragotinarski izdelki (**glej splošna določila komentarja k 71. poglavju**).

Kamnite plošče, ki sestavljajo zgornje dele pohištva (bifejev, umivalnikov, miz itd.), se uvrščajo v **94. poglavje**, v kolikor so dobavljene skupaj z drugimi deli pohištva (sestavljene ali nesestavljene z njimi), in če je nedvomno, da so namenjene za dele tega pohištva. V kolikor pa se takšni deli pohištva **dobavljajo ločeno,** ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki.

Izdelke iz obdelanega kamna za spomenike in zgradbe običajno **dobivajo iz** vrst kamna iz **tar. št. 25.15 ali 25.16,** lahko pa tudi iz katerekoli druge vrste kamna, **razen** iz skriljavcev (**na primer** kvarcita, dolomita, kremena, steatita). ***Steatit*** se, **na primer:** uporablja za industrijska konstrukcijska dela, ki zahtevajo odpornost proti kemični koroziji (**na primer:** v pečeh za rekuperacijo), pa tudi v napravah za proizvodnjo celuloze in v kemijskih napravah. Ta tarifna številka **vključuje** tudi majhne, že pripravljene kockice za mozaik iz marmorja itd., za razna prekritja (**na primer:** za prekritje tal ali sten), vštevši tudi kockice na podlagi iz papirja ali iz drugih materialov. **Vključuje** še umetno obarvana zrna, koščke in prah iz marmorja ali iz drugega naravnega kamna iz te tarifne številke (**vštevši tudi iz *skriljavcev***), **na primer:** za izložbe, vendar pa **spadajo** nepredelani loki, zrna in kosi v **25. poglavje**.

V **tarifno številko 68.10** se (kot izdelki iz umetnega kamna) uvrščajo plošče, opeka itd., dobljena ***z aglomeriranjem*** kosov naravnega kamna s cementom ali drugimi vezivi (**na primer:** s plastičnimi masami), pa tudi kipci, stebri, skodele itd., izdelani iz oblikovanega ali aglomeriranega prahu ali zrn iz kamna.

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) obdelan skriljevec in izdelki iz skriljavca, razen mozaičnih kockic in podobnega (**tar. št. 68.03, 96.09 in 96.10**),

(b) izdelki iz staljenega bazalta (**tar. št. 68.15**),

(c) izdelki iz žganega steatita (**69. ali 85. poglavje**),

(d) imitacije nakita (**tar. št. 71.17**),

(e) izdelki iz **91. poglavja** (**na primer:** ure in ohišja za ure in njihovi deli),

(f) svetilke, svetila in njihovi deli (**tar. št. 94.05**),

(g) gumbi iz kamna (**tar. št. 96.06**) in kreda iz **tar. številk 95.04 ali 96.06** in

(h) izvirne(originalne) skulpture in kipi (**tar. št. 97.03**).

68.03 - SKRILAVEC, OBDELAN, IZDELKI IZ SKRILAVCA ALI AGLOMERIRANEGA SKRILAVCA

Naravni skriljavec se uvršča v **tar. št. 25.14,** če je v masi ali v blokih, ploščah ali pa v obliki plošč, dobljenih s sekanjem, grobim rezanjem, ali pa če je razčetverjen ali razčetverjen z žago. Ta tarifna številka **vključuje** podobne izdelke, ki so **obdelani do višje stopnje** obdelave (**na primer:** z žago ali z rezanjem v drugačne oblike, kot pa v kvadratne in pravokotne, z brušenjem, poliranjem, s prirezovanjem robov, luknjanjem, lakiranjem, oblikovanjem ali pa kako drugače okrašene).

V to tarifno številko **spadajo** *med drugim* polirani oziroma kako drugače okrašeni predmeti, kot **na primer:** stenske ploščice, plošče in table (za tlakovanje, za zgradbe, za kemične instalacije itd.), majhne mozaične kockice, korita, rezervoarji, bazeni, kanali, gradivo za žlebe, okviri nad kaminom itd.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi *skriljavce*, katere je moč prepoznati kot strešno kritino, kot material za izdelavo fasad in kot material, ki se vgrajuje v zidove proti vlagi, in to ne le skriljavce v posebnih oblikah (večkotnih, okroglih itd.), temveč tudi v pravokotnih (vštevši kvadratnih) oblikah.

Tudi predmeti iz ***aglomeriranih*** skriljavcev **spadajo** v to tarifno številko.

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) zrna, odlomki in prah skriljavcev, ki **niso** umetno obarvani (**tar. št. 25.14**),

(b) mozaične kockice in podobno, ki **so** umetno obarvana zrna, koščki in prah iz skriljavcev (**tar. št. 68.02**) in

(c) pisala iz skriljavcev (**tar. št. 96.09**), table in tablice iz skriljavcev, pripravljene za uporabo, vokvirjene ali ne (**tar. št. 96.10**).

68.04 - MLINSKI KAMNI, BRUSI, BRUSILNE PLOŠČE IN PODOBNO BREZ OGRODJA, ZA MLETJE, BRUŠENJE, OSTRENJE, POLIRANJE, IZRAVNAVANJE ALI REZANJE, BRUSI ZA ROČNO OSTRENJE ALI POLIRANJE IN NJIHOVI DELI IZ NARAVNEGA KAMNA, IZ AGLOMERIRANEGA NARAVNEGA ALI UMETNEGA ABRAZIVNEGA MATERIALA ALI IZ KERAMIKE, Z DELI IZ DRUGIH MATERIALOV ALI BREZ NJIH

6804.10 **- Mlinski kamni in kamni za razvlaknjevanje**

- Drugo:

6804.21 **- - iz aglomeriranega sintetičnega ali naravnega diamanta**

6804.22 **- - iz drugih aglomeriranih abrazivnih materialov ali iz keramike**

6804.23 **- - iz naravnega kamna**

6804.30 **- Brusi za ročno ostrenje ali poliranje**

Ta tarifna številka **vključuje** predvsem:

(1) **Mlinske kamne in kamne za drobljenje**, ki so pogosto precejšnjih velikosti, namenjeni pa za **drobljenje, mletje, razvlaknjevanje** itd. (**na primer:** za mletje in lomljenje žita (zgornji in spodnji kamni)); v proizvodnji celuloze, azbesta itd; v to tarifno številko **spadajo** tudi kamni, katere uporabljajo proizvajalci papirja, barv itd.

(2) **Kamni za brušenje nožarskih izdelkov, orodij** itd., ki se vgrajujejo v ročne, nožne ali mehanske stroje. Pravkar opisani kamni, namenjeni za brušenje, in mlinski kamni so običajno ravniploščati, ali pa v obliki valjev ali prirezanih stožcev.

(3) **Okrogle bruse, glave, kolute, konice** itd., ki se uporabljajo na strojih oziroma v orodjih, na elektromehanskih ali pnevmatskih ročnih orodjih. Uporabljajo se za glajenje, poliranje, ostrenje, izravnavanje, tu in tam pa tudi za rezanje kovin, kamna, stekla, plastike, keramike, kavčuka, usnja, biserovine, slonove kosti itd.

Razen nekaterih kolutov za rezanje, katerih premer je lahko kar velik, so ti predmeti običajno precej manjši od prej opisanih in so lahko v kakršnikoli obliki (**na primer:** ravni, čašasti, žogasti, skodelasti, obročasto oblikovani, izdolbljeni ali stopničasti). Lahko so tudi ravni, ali pa profilirani ob robovih.

Ta tarifna številka **ne vključuje** le orodij, ki so pretežno iz ostrilnih materialov, temveč tudi tista, ki sestoje iz zelo majhnih glav iz abrazivnih materialov na kakšnem kovinskem ročaju, jedru ali osredju iz trdega materiala (iz kovine, lesa, plastične mase, plute itd.), na katerem so spojene plasti *aglomeriranega* materiala za glajenje (**na primer:** koluti za rezanje kovin itd., ki so opremljeni z obroči ali z vrsto obrobnih vstavkov iz materiala za glajenje). Ta tarifna številka **vključuje** tudi abrazivne elemente za bruse, vgrajene v nosilec ali ne (zaradi njihove vgradnje v telo brusa).

Treba je poudariti, da so nekatera brusilna orodja iz tega poglavja **izključena** in da se uvrščajo v **82. poglavje**. Vendar pa **82. poglavje vključuje le** orodja z zobci za rezanje, z žlebovi, izdolbinami itd., ki njihovo identiteto in funkcijo ohranjajo tudi po uporabi brusilnega materiala (**na primer:** orodja, ki bi se lahko, za razliko od orodij iz te tarifne številke, uporabila tudi brez vgrajenega brusilnega materiala. Žage z zobci za rezanje, prekrite z brusilnim materialom, ostanejo uvrščene v **tar. št. 82.02**. Podobno se v to tarifno številko uvrščajo tudi kronski svedri, ki se uporabljajo za rezanje kolutov iz steklenih plošč, neglede na abrazivno prevleko, in v **tarifno številko 82.07**, če so nazobčani (prevlečeni z abrazivnim materialom ali ne).

(4) **Kamni za poliranje okroglih brusov, zrnato brusilno kamenje, brusi in podobno** (z ročaji ali brez njih), **ki se uporabljajo neposredno v roki za ostrenje, brušenje, ribanje ali poliranje** kovin ali drugih materialov.

Lahko so različnih oblik (**na primer:** pravokotne, trapezaste, v obliki krožnega izseka, v obliki noževega rezila, podolgovati, ki se proti koncu ožijo itd.) in različnih prečnih prerezov (kvadratnega, trikotnega, krožnega, polkrožnega prereza itd.). Lahko so iz prizmatičnih plošč, večinoma so iz *aglomeriranega* abrazivnega materiala in se uporabljajo v roki za ostrenje ali brušenje okroglih brusov iz umetnega brusilnega materiala ter za sekundarno uporabo in za ostrenje kovinskega orodja.

Ti kamni se uporablja še posebno za ostrenje rezalnih orodij in orodja (**na primer:** jedilnega pribora, srpov, kos in kosilnic), ali pa za poliranje kovin itd.

Orodje s finimi rezili (**na primer:** orodja za britje ali kirurški instrumenti) ostrijo s pomočjo zrnatega kamenja za brušenje ali s pomočjo brusov iz posebnega finega zrnatega kamenja ali skriljavcev. To kamenje običajno **pred uporabo** namočijo z vodo ali z oljem. nekateri kamni (**na primer:** *plovec*) prav tako uporabljajo za toaletne, manikirne ali pedikurne potrebe, pa tudi za čiščenje, poliranje kovin itd.

Kamenje za drobljenje okroglih drobilcev itd. **mora** biti izdelano pretežno iz **naravnega kamna**, ki je *aglomeriran* ali *ni aglomeriran* (**na primer:** iz puščavskega kamenja, *granita*, lave, *kremena*, *molase*, *dolomita*, *kvarca*, *trahita*), iz naravnega *aglomeriranega* ali umetnega brusilnega materiala (**na primer:** iz *smirka*, *plovca, tripla*, *kiselgure*, lomljenega stekla, *korunda*, *silicijevega karbida*, *granata*, *diamanta, borovega karbida* itd.), ali pa iz keramike (iz žgane gline, ognjevarne zemljine ali iz porcelana).

***Aglomerirani* okrogli brusi** itd. so izdelani iz mešanice zmletih materialov za glajenje, ali pa iz kamnov z vezivi, kot je **na primer:** keramični material (**na primer:** glina v prahu ali *kaolin*, včasih z dodanim *feldspatom*), *natrijevi silikati*, cement (še posebno magnezijev cement), ali pa so iz manj trdnega materiala (**na primer:** iz gume, šelaka, sintetična smola itd.). Včasih dajejo v mešanice tekstilna vlakna, kot je bombaž, najlon, lan itd. Mešanice oblikujejo v oblike, jih nato sušijo in žgejo (dokler ne osteklenijo, v kolikor je to potrebno, in v primeru da gre za keramična veziva), ali pa jih dimijo (če gre za veziva, kot je kavčuk, plastične mase itd.). Nato dodelajo velikost in obliko teh predmetov.

Pri izdelavi nekaterih polirnih kamnov (zrnatega brusilnega kamenja) uporabljajo prane brusilne praške.

Drobilni kamni, ki **spadajo** v to tarifno številko, še posebej pa kamni za mletje žit ali za pulpiranje, imajo tu in tam rebrasto površino. Lahko so v enem kosu ali pa iz sestavljivih segmentov, lahko so opremljeni z ušesi, z notranjimi ali zunanjimi obroči, z utežmi za uravnoteženje ali z votlinami. Ti kamni so lahko tudi opremljeni z osovinami ali vreteni, vendar morajo biti **brez podstavka**. Okrogli brusilni kamni s podstavkom se uvrščajo v **tar. št. 82.05** (če so na ročni ali nožni pogon) ter v **84. ali 85. poglavje**, če so na motorni pogon.

Razen mlinskih kamnov in kamnov za glajenje itd., opisanih v predhodnem besedilu, **vključuje** ta tarifna številka tudi segmente, razpoznavne dele (*blanks*) in dokončane dele tovrstnega blaga, v kolikor so pretežno iz kamna, iz aglomeriranega brusilnega materiala ali iz keramike.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

(a) nadišavljenega plovca v blokih, tabletah ali v podobnih pripravljenih oblikah iz **tar. št. 33.04**,

(b) naravnega ali umetnega abrazivnega prahu ali zrnja, nanešenega na tekstilne materiale, kot je papir, lepenka ali drugi materiali (**tar. št. 68.05**), neglede na to, če so tekstilni materiali, papir, lepenka itd. naknadno nalepljeni na podlage, kot so **na primer:** krožne plošče ali leseni trakovi (gladilne palčke za urarsko industrijo, strojništvo itd.) in

(c) zobozdravniških vrtalnikov (**tar. št. 90.18**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 6804.10

Izdelki iz te tarifne podštevilke so **namenjeni** za uporabo pri zmanjševanju delčkov materiala, kot je zrnje, pulpa, pigmenti itd., v nasprotju s podrezovanjem, poliranjem, ostrenjem, izravnavanjem ali z raznimi drugimi načini odstranjevanja materiala.

Mlinski kamni za mletje ali drobljenje.

Ti izdelki se običajno pojavljajo **v parih** in imajo stožičasto površino (en kamen je konkaven, drugi pa konveksen), ki je nažlebljena v smeri od obrobja k središču, da omogoči tok zmletega zrnja (moke) k središču kamna.

Kamni za puplpiranje (*r a z v l a k n j e v a n j e*).

Ti izdelki so običajno precej veliki (mase nekaj ton), izdelujejo pa jih v enem kosu, ali pa iz nekaj blokov, ki se sestavljajo v celoto z lepljenjem. Njihov **premer je večji od 1200 mm**, **debelina pa večja od 500 mm.**

68.05 - NARAVNI ALI UMETNI ABRAZIVNI MATERIALI V PRAHU ALI ZRNU, NA PODLAGI IZ TEKSTILA, PAPIRJA, KARTONA ALI DRUGIH MATERIALOV, VKLJUČNO TUDI RAZREZANE V DOLOČENE OBLIKE, PREŠITE ALI KAKO DRUGAČE SESTAVLJENE

6805.10 **- Na podlagi iz tekstilnih tkanin**

6805.20 **- Na podlagi iz papirja ali kartona**

6805.30 **- Na podlagi iz drugih materialov**

Ta tarifna številka **vključuje** tekstilne materiale, papir, lepenko, *vulkanfiber*, usnje in druge materiale v zvitkih (ali narezane v liste, trakove, kolute, segmente itd.) ali v obliki sukanca ali konopca, prevlečene z zmletim naravnim ali umetnim brusilnim materialom (običajno s pomočjo lepila ali sintetičnih smol). Ta tarifna številka **vključuje** tudi podobne izdelke iz netkanega tekstilnega materiala, v katerih so brusilni materiale enakomerno razsuti in s tekstilnimi vlakni spojeni z vezivnimi snovmi.

Materiali, ki se uporabljajo **za brušenje**, so: smirek, korund, silicijev karbid, granat, plovec, kremen, kvarc, pesek in stekleni prah. Trakovi, koturji itd. so lahko šivani, zlepljeni s smolo, lepljeni ali kako drugače sestavljeni. Ta tarifna številka **vključuje** tudi pribor, kot so **na primer:** gladilne pile, izdelane tako, da je na lesen blok ali trak trajno nameščen brusilni papir ali tkanina.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** kamni-koleščki za ostrenje, ki so nameščeni na trdni podlagi (**na primer:** iz lepenke, lesa ali iz kovine), opremljeni s kompaktno aglomerirano plastjo brusilnega materiala, večjega od prahu ali zrn, ter podobno izdelano ročno orodje (**tar. št. 68.04**).

Blago iz te tarifne številke se uporablja **pretežno** (ročno ali mehansko) za glajenje ali čiščenje kovin, lesa, plute, stekla, usnja, gume (trde ali ne) ali plastičnih materialov, kot tudi za glajenje ali poliranje lakiranih površin, ali pa za ostrenje kardanskih oblog.

68.06 - ŽLINDRINA VOLNA, VOLNA IZ KAMNA IN PODOBNE MINERALNE VOLNE; EKSPANDIRANI VERMIKULIT, EKSPANDIRANE GLINE, PENASTA ŽLINDRA IN PODOBNI EKSPANDIRANI MINERALNI MATERIALI, MEŠANICE IN IZDELKI IZ MINERALNIH MATERIALOV ZA TOPLOTNO ALI ZVOČNO IZOLACIJO ALI ZA ABSORBCIJO ZVOKA, RAZEN IZDELKOV IZ TAR.ŠT. 68.11, 68.12 ALI IZ 69. POGLAVJA

6806.10 **- Žlindrina volna, volna iz kamna in podobne mineralne volne (vključno tudi medsebojne mešanice), v razsutem stanju, listih, ploščah ali zvitkih**

6806.20 **- Ekspandirani vermikulit, ekspandirane gline, penasta žlindra in podobni ekspandirani mineralni materiali (vključno medsebojne mešanice)**

6806.90 **- Drugo**

Volna iz žlindre in kamena volna (**na primer:** iz *granita*, *bazalta*, *apnenca* ali *dolomita*) se pridobivata s taljenjem ene ali več teh sestavin in s spreminjanjem dobljene tekočine v vlakna - običajno s pomočjo centrifugiranja, s pihanjem pare ali s pihanjem komprimiranega zraka.

V to tarifno številko spada skupina izdelelkov iz "***alumo-silikatov***", znanih kot "***keramična* vlakna**". Keramična vlakna pridobivajo s taljenjem mešanice glinice in silicijevega dioksida v različnih razmerjih in (včasih) ob dodajanju manjših količin drugih oksidov, kot **na primer:** *cirkonijevih*, *kromovih ali borovih oksidov.* Staljeno maso spremenijo v vlakna z izpihavanjem ali z izstiskovanjem.

Mineralna volna iz te tarifne številke je, podobno kot steklena volna iz **tar. št. 70.19**, kosmičasta ali vlaknasta. **Od steklene volne** se **razlikuje** po svoji kemični sestavi (**glej opombo 4 k 70. poglavju**), njena vlakna pa so ponavadi krajša in ne tako bela.

Ekspandirani ali listasti vermilukit dobivajo iz vermikulita (**tar. št. 25.30**) s segrevanjem, ki povzroča zelo veliko raztezanje materiala, včasih **tudi na 35-kratno prostornino**.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi ekspandirane oblike *perlita, klorita, obsidiana* itd., dobljene po termičnem postopku. **Aktivni *perlit***, dobljen po termičnem postopku, se pojavlja v obliki odsevnega, belega, mikrokristalnega **prahu** in se uvršča v **tar. št. 38.02**.

Ekspandirano glino pridobivajo bodisi z žganjem posebej izbrane gline, bodisi z žganjem mešanice gline z drugimi materiali (**na primer:** s *sulfitno lužnico*).

Penasto žlindro pridobivajo z dodajanjem majhnih količin vode staljeni žlindri in je ne gre enačiti z žlindro v prahu, katere gostota je mnogo večja. Sledjo pridobivajo z vlivanje staljene žlindre v vodo in se uvršča v **tar. št. 26.18.**

Vsi pravkar navedeni izdelki so negorljivi in so odlični toplotni in zvočni izolatorji. V to tarifno številko se uvrščajo **tudi**, če so v razsutem stanju (*in bulk*).

*
* *

Skladno s toleranco glede vsebnosti azbesta (kar je navedeno v nadaljnjem besedilu), **vključuje** ta tarifna številka tudi mešanice mineralnih snovi v razsutem stanju za **toplotno ali zvočno izolacijo ali za absorbcijo zvoka** - **na primer: mešanice**, sestavljene pretežno iz *infuzorijske zemljine* ali *kiselgur,* silicijeve fosilne moke, magnezijevega karbonata itd., katerim je pogosto dodana sadra, žlindra, pluta v prahu, ostružki ali lesni oblanci, tekstilna vlakna itd. **Mineralna volna** lahko predstavlja tudi del takšnih mešanic, ki se v masi uporabljajo kot material za oblaganje pri izoliranju stropov, streh, zidov idr.

Ta tarifna številka **vključuje** predmete, ki imajo **običajno majhno gostoto** in so izdelani od zgornjih izdelelkov ali mešanic (**na primer:** bloki, plošče, opeke, strešna opeka, cevi, valjčni ovoji, vrvi, blazinice za polnjenje itd.). **Lahko so** umetno obarvani v masi, impregnirani z ognjevarnimi snovmi, obloženi s papirjem ali ojačeni s kovino.

Mešanice in izdelki, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **lahko** vsebujejo majhne količine **azbestnih** vlaken, predvsem zaradi lažje uporabe. Delež dodanega azbesta je **običajno 5 mas.%.** ta tarifna številka **izključuje** izdelke iz azbestnega cementa (**tar. št. 68.11**) in mešanice na osnovi azbesta ali iz azbesta in magnezijevega karbonata ter izdelke iz njih (**tar. št. 68.12**).

Iz te tarifne številke so **izključeni** izdelki iz lahkega betona (vštevši tudi beton, izdelan z agregatom iz listastega vermikulita, ekspandirane gline itd.) (**tar. št. 68.10**).

Izdelki, dobljeni **z žganjem**, se uvrščajo v **69. poglavje**.

68.07 - IZDELKI IZ BITUMNA ALI IZ PODOBNIH MATERIALOV (NPR. IZ BITUMNA IZ NAFTE ALI IZ PREMOGOVE KATRANSKE SMOLE)

6807.10 **- V zvitkih**

6807.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** izdelke iz naravnega bitumna, smole premogovega katrana, naftnega bitumna, bitumenskih mešanic itd (**glej tarifne številke 27.08, 27.13, 27.14 ali 27.15).** Ti izdelki običajno vsebujejo polnilce, kot so: pesek, žlindra, kreda, sadra, cement, lojevec, žveplo, azbestna vlakna, lesna vlakna, žagovina, odpadki plute in naravne smole.

Bitumen, smola itd. v blokih, ki se pred uporabo ponovno talijo, so iz te tarifne številke **izključeni** (**27. poglavje**), neglede na to, ali so materiali rafinirani, dehidrirani, pomešani z drugimi materiali, ali pa niso. Blago, ki spada v to tarifno številko, pa mora biti identificirana kot posamezni izdelek.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) Plošče, zidaki, strešna opeka, plošče za tlakovanje, dobljene s stiskanjem ali oblikovanjem - uporabljajo se za prekrivanje streh, kot fasadne obloge ali za oblaganje s ploščami.

(2) Plošče za prekrivanje streh, ki sestoje iz podlage (**na primer:** iz lepenke, koprene ali iz tkanin iz steklenih vlaken, iz tekstilnih materialov iz umetnih ali sintetičnih vlaken ali iz jute, ali pa iz alufolije), ki so popolnoma obložene ali z obeh strani prevlečene z bitumnom ali s podobnim materialom.

(3) Gradbene plošče, izdelane iz ene ali več plasti tekstilnega materiala ali papirja, ki so popolnoma obložene z bitumnom ali s podobnim materialom.

(4) Lite ali stiskane cevi ali kontejnerji.

Cevi in posode iz bitumna, ki so prevlečene ali ojačene s kovino, se razvrščajo kot bitumenski ali kovinski izdelki **glede na komponento**, ki temu blagu daje **bistveni značaj**.

Kovinske cevi in kontejnerji (**na primer:** iz litega železa ali jekla), **prevlečeni** z bitumnom itd., se razvrščajo **kot kovinski izdelki**.

Iz te tarifne številke so **izključeniki**:

(a) papir, ki je samo prevlečen, premazan ali impregniran s katranom ali s podobnim materialom, in ki je namenjen **na primer:** za uporabo kot embalažni papir (**tar. št. 48.11**),

(b) tekstilni materiali, ki so prevlečeni, premazani ali impregnirani z bitumnom ali s podobnimi materiali (**56. ali 59. poglavje**),

(c) izdelki, izdelani predvsem iz azbestnega cementa, kateremu je dodan bitumen (**tar. št. 68.11**) in

(d) tkanine, koprene itd. iz steklenih vlaken, ki so samo premazane, prevlečene ali impregnirane z bitumnom (**tar. št. 70.19**).

68.08 - PLOŠČE, PLOŠČICE, BLOKI IPD. IZ RASTLINSKIH VLAKEN, SLAME, KORUZNEGA LIČJA, IVERJA, ŽAGOVINE ALI DRUGIH LESNIH ODPADKOV, AGLOMERIRANI S CEMENTOM, SADRO ALI DRUGIMI MINERALNIMI VEZIVI

Ta tarifna številka **vključuje** gradbene plošče, deske, ploščice, bloke itd. za toplotno ali zvočno izolacijo, ki so izdelani iz rastlinskih materialov (**kot so**: celulozna vlakna, lesna vlakna, iverje, koruzno ličje in drugi lesni odpadki, žagovina, slama, odpadki od sladkornega trsa) in ki so *aglomerirani* ali stiskani z mineralnimi vezivi, kot je **na primer:** cement (vštevši cement iz magnezijevega oksiklorida), sadra, gašeno apno ali natrijev silikat. Lahko vsebujejo tudi **mineralna polnila** (**kot so:** *silikatne fosilne* zemljine, *magnezit*, pesek ali *azbest*), ali pa so lahko ojačeni s kovino.

Vrste desk, plošč itd. iz te tarifne številke so skoraj vse po vrsti **lahke toda toge**, rastlinski materiali pa ohranjajo svoje lastnosti v vezivih.

Ker morajo biti ti izdelki *aglomerirani* z rastlinskimi vezivi, jih ne gre enačiti s ploščami - ivericami iz **tar. št. 44.10**, niti z vlaknenimi ploščami iz **tar. št. 44.11**, saj morajo pravkar navedene plošče biti *aglomerirane* z organskimi vezivi. Iz te tarifne številke je **izključena** tudi *aglomerirana* pluta (**tar. št. 45.04**) in izdelki iz **tar. št. 68.11**.

68.09 - IZDELKI IZ SADRE ALI MEŠANICE NA BAZI SADRE

- Table, listi, plošče, ploščice in podobni izdelki, neokrašeni:

6809.11 **- - prevlečeni ali ojačeni s papirjem ali kartonom**

6809.19 **- - drugo**

6809.90 **- Drugi izdelki**

Ta tarifna številka **vključuje** izdelke iz sadre ali iz obarvanih ali neobarvanih mešanic na osnovi sadre, kot je **na primer:** *sadrin* omet (z raztopino lepila zmešana sadr*a*, ki po stiskanju daje videz marmorja), vlaknena sadra (sadra, ojačena s tankimi s tankimi snopiči *tulja*-zadnjega prediva itd., običajno pomešan tudi z raztopino želatine ali lepila), *galunska* sadra (imenovana tudi cement "***Keene***" ali "***angleški***" cement) in podobni preparati, ki lahko vsebujejo tekstilna vlakna, lesna vlakna, ostružke, pesek, apno, žlindro, fosfate itd., v katerih pa je sadra bistveni element.

Ti izdelki **so lahko** obarvani, firnežirani, premazani z voskom, lakirani, bronzani, pozlačeni ali posrebreni (po kateremkoli postopku), včasih ap tudi prevlečeni ali premazani z bitumnom. **Lahko so** tudi ojačeni. Ta tarifna številka **vključuje** plošče, deske, ploščice ali strešno opeko, včasih prevlečene s katranom (za uporabo v gradbeništvu), prav tako pa tudi oblikovane izdelke, kot so odlitki, kipi, kipci, rozete, stebre, čaše, vaze, okrasno blago, industrijske kalupe itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) povoji za prelome kosti, prevlečeni s sadro in pripravljeni za prodajo na drobno (**tar. št. 30.05**) in mavčne opornice za prelome kosti (**tar. št. 90.21**),

(b) plošče itd., *aglomerirane* s sadro, ki se uvrščajo v **tar. št. 68.06 ali 68.08**,

(c) anatomski modeli, kristalni modeli, geometrijski modeli, reliefni zemljevidi, kot tudi drugi modeli, namenjeni zgolj in samo za prikaze (**tar. št. 90.23**),

(d) krojaške lutke (**tar. št. 96.18**) in

(e) izvirne (originalne) skulpture in kipi (**tar. št. 97.03**).

68.10 - IZDELKI IZ CEMENTA, BETONA ALI UMETNEGA KAMNA, ARMIRANI ALI NEARMIRANI

- Strešniki, plošče, zidaki in podobni izdelki:

6810.11 **- - bloki in zidaki, gradbeni**

6810.19 **- - drugo**

- Drugi izdelki:

6810.91 **- - montažni elementi, gradbeni**

6810.90 **- - drugo**

V to tarifno številko **spadajo** oblikovani, stisnjeni ali centrifugalno liti (**na primer:** nekatere vrste cevi) izdelki iz cementa (vštevši cement iz žlindre), iz betona ali iz umetnega kamna, **razen izdelkov**, ki

spadajo v **tar. št. 68.06** ali **68.08** (izdelelkov, v katerih je cement le vezivo) ali tistih, ki **spadajo** v **tar. št. 68.11** (izdelki iz azbestnega cementa).

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **montažne** gradbene elemente.

Umetni kamen je imitacija naravnega kamna. Običajno ga pridobivajo z *aglomeriranjem* kosov naravnega kamna, zdrobljenega naravnega kamna ali naravnega kamna v prahu (apnenca, marmorja, *granita, porfirja, serpentina* itd.). *Aglomeracijo* izvedejo z apnencem, s cementom ali z drugimi vezivi (**na primer:** s plastično maso, vendar mora biti delež kamnov **70 % ali več**, **sicer se uvršča v 39. poglavje**). Med izdelke iz **umetnega kamna spadajo** izdelki iz "***teraca***", "***granita***" itd.

V to tarifno številko **spadajo tudi** izdelki iz cementa iz žlindre.

Med drugim **vključuje** ta tarifna številka tudi bloke, opeko, strešno opeko, mreže ali opaže za strop in zidove (ki sestoje iz žičnatega ogrodja, kombinirane z betonom, ki je **prevladujoč**), kamnite plošče, grede, talne plošče in drugo gradbeniško blago: stebre, mejnike, robnike, cevovode, stopnice, ograje, žlebove, železniške pragove, frize, vence, vratne in okenske okvire, okvire nad kamini, druge dele okenskih okvirov, stopnice pred vrati, vaze, cvetlična korita, arhitekturno in vrtno okrasje, kipe, kipce, živalske figure, okrasno blago itd.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi opeko, ploščice, strešno opeko in druge izdelke iz peska, povezanega z apnencem, ki so izdelani iz testaste mešanice peska, apnenca in vode. Po končanem oblikovanju te izdelke nekaj časa obdelujejo s paro pod pritiskom v vodoravnih avtoklavih **pri temperaturi okrog 140° C.** Ti izdelki so lahko beli ali umetno obarvani, uporabljajo pa se za iste namene kot navadna opeka, ploščice itd.

Če kose kvarca raznih velikosti vržejo v to zmes, dobijo vrsto umetnega kamna. Tudi lahke in **porozne izolacijske ploščice** iz peska in apnenca se izdelujejo z dodajanjem kovinskega prahu v mešanico, pri čemer se sproščajo plini. **Vendar** pa teh ploščic **ne** oblikujejo s stiskanjem, temveč jih vlivajo, preden jih dajo v avtoklave.

*
* *

Izdelki iz te tarifne številke **so lahko** brušeni, polirani, lakirani, bronzani, emajlirani, lahko imitirajo skriljavec, lahko so oblikovani ali drugače okrašeni, barvani v masi, ojačeni s kovino itd. (armirani ali prednapet beton), ali pa so opremljeni s priborom ali z drugimi materiali (**na primer:** s kavlji itd.).

Ta tarifna številka **ne vključuje**

(a) odlomkov in odpadkov betona (**tar. št. 25.30**) in

(b) izdelkov iz *aglomeriranega* skriljavca (**tar. št. 68.03**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 6810.91

Ta tar. podštevilka **vključuje montažne gradbene elemente** za zgradbe ali za nizke gradnje, kot so: fasadne plošče, notranji zidovi, deli tal in stropov, segmenti temeljev, stebri, segmenti tunelov, komponente za jezove in pregrade, prehodi, arhitekturni venci. Te komponente so običajno iz betona, ponavadi so opremljeni z napravami za lažje spajanje oziroma montažo.

68.11 - AZBESTNOCEMENTNI IZDELKI, IZDELKI IZ CEMENTA S CELULOZNIMI VLAKNI IPD.

6811.10 **- Valovite plošče**

6811.20 **- Druge plošče, strešniki, ploščice, in podobni izdelki:**

6811.30 **- Cevi in pribor za cevi**

6811.90 **- Drugi izdelki**

Ta tarifna številka **vključuje** strjene izdelke, ki sestoje predvsem iz homogene mešanice vlaken (**na primer:** azbestnih, celuloznih in drugih rastlinskih vlaken, iz sintetičnih polimerov, steklenih ali kovinskih vlaken) in cementa ali drugih hidravličnih veziv, pri čemer vlakna delujejo oziroma služijo kot sredstvo za ojačenje.

Ti izdelki lahko vsebujejo tudi bitumen, katran itd. Te izdelke običajno izdelujejo s stiskanjem tankih plasti mešanice vlaken, cementa in vode, ali pa z oblikovanjem (z možno uporabo pritiska), stiskanjem ali iztiskavanjem.

V to tarifno številko spadajo plošče vseh velikosti in debelin, dobljene po pravkar opisanih postopkih, prav tako pa tudi izdelke, izdelane z rezanjem teh plošč ali s stiskanjem, oblikovanjem ali z upogibanjem teh tabel, preden otrdijo (preden vežejo), **na primer:** plošče in ploščice za kritje streh, naslovne ploščice, črke in številke, zaščitne pregrade, valovite plošče, rezervoarji, korita, bazeni, pomivalna korita, strešna opeka, cvetlična korita, ventilacijske in druge cevi, vodniki za kable, premični pokrovi za dimnike itd.

Vsi ti izdelki so lahko barvani v masi, lakirani, tiskani, emajlirani, okrašeni, luknjani, piljeni, rendirani, glajeni, polirani ali kako drugače obdelani. Lahko so tudi armirani s kovino itd.

68.12 - PREDELANA AZBESTNA VLAKNA; MEŠANICE NA BAZI AZBESTA ALI NA BAZI AZBESTA IN MAGNEZIJEVEGA KARBONATA; IZDELKI IZ TEH MEŠANIC ALI IZ AZBESTA (NPR. PREJA, TKANINE, OBLAČILA, POKRIVALA, OBUTEV, TESNILA), OJAČENI ALI NEOJAČENI, RAZEN IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 68.11 IN 68.13

6812.10 **- Predelana azbestna vlakna; mešanice na bazi azbesta ali na bazi azbesta z magnezijevim karbonatom**

6812.20 **- Preja**

6812.30 **- Motvozi in vrvi, pleteni ali nepleteni**

6812.40 **- Tkani ali pleteni materiali**

6812.50 **- Oblačila, pribor za oblačila, obutev in pokrivala**

6812.60 **- Papir, karton in klobučevina**

6812.70 **- Tesnilna iz stisnjenih azbestnih vlaken v obliki listov, plošč ali zvitkov**

6812.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** azbestna vlakna, ki so **obdelana v nadaljnjih obdelavnih postopkih, razen** s tolčenjem, čiščenjem, razvrščanja ali klasiranja (**na primer:** mikana in barvana vlakna). Lahko se uporabljajo za katerikoli namen (**na primer:** za predenje, za izdelavo **klobučevine** (*filca*), ali pa kot filtrirni, izolacijski, pakirni material itd.). Surova azbestna vlakna so iz te tarifne številke **izključena**, vendar le tista, ki so tolčena ali čiščena (**tar. št. 25.24**).

V to tarifno številko **spadajo tudi mešanice** azbesta z magnezijevim karbonatom, s celuloznimi vlakni, ostružki, plovcem, lojevcem, sadro, silikatnimi fosilnimi zemljinami, z žlindro, z aluminijevim oksidom, s steklenimi vlakni, s pluto itd. Te mešanice se uporabljajo kot polnilci za toplotno izolacijo, kot filtrirni material ali kot osnova za stiskanje azbestnih izdelelkov.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi celo vrsto predmetov iz azbesta samega ali iz azbesta, pomešanega, kot je to opisano v prejšnjem odstavku, zelo pogosto pa pomešanega z naravnimi smolami, s plastičnimi masami, z natrijevim silikatom, z bitumnom ali z gumo itd. Ti izdelki so lahko izdelani s "***filcanjem***", z vpredanjem, z navijanjem (zavijanjem), s pletenjem, tkanjem, konfekcioniranjem ali s stiskanjem.

Azbestni papir, lepenka ali **klobučevina** (*filc*) ponavadi pridobivajo z drobljenjem vlaken v kašo, katero nato oblikujejo in stiskajo v liste na podoben način, kot plošče iz azbestnega cementa (**tar. št. 68.11**). **Azbestno lepenko** pridobivajo prav tako z lepljenjem plasti azbestnih listov enega na drugega s plastične mase. Ti izdelki se od izdelelkov iz **tar. št. 68.11** po tem, da je posamezna azbestna vlakna moč zlahka razlikovati. Lahko so v zvitkih, listih ali ploščah, ali pa so narezani v oblike trakov, okvirov, kolutov, obročev itd.

Pri pridobivanju **enonitne ali večnitne preje azbestna** vlakna tolčejo, mikajo in nato vpredajo. Ker azbestna vlakna niso raztegljiva, se dolga vlakna uporabijo za predenje, kratka pa za proizvodnjo lepenke, **klobučevine** (*filca*), papirja, azbestnega cementa in azbestnega prahu.

Med druge izdelke, ki **spadajo** v to tarifno številko, **spadajo**: vrvi, pletenice, podstavki, tkanine v metraži ali tkanine, ki so narezane v določene oblike; trakove, obloge, cevi, vodnike, cevne spojke; kontejnerje; palice, plošče, ploščice; tesnilne spojke (**razen tesnil** iz podobnih spojk iz kovine in azbesta in razen garnitur tesnil in spojk, ki **spadajo** v **tar. št. 84.84**); filtrirne bloke; podstavke za mize; zaščitno obleko, pokrivala in obutev za gasilce, za delavce v kemični in v drugih industrijah ter za delavce oboroženih obrambenih enotah (**na primer:** plašči, hlače, predpasniki, rokavi, rokavice, dokolenke, gamaše, kapuce in maske, ki imajo običajno odprtine iz sljude za gledanje, čelade, škornji z azbestnim vrhnjim delom ali podplati); vzmetnice; gasilski ščiti, plahte za gašenje ognja, gledališke zavese, železne krogle in stožci, prevlečeni z azbestom za gašenje požarov v plinovodih.

Vsi ti izdelki so **lahko** ojačeni s kovino (pogosto z medenino ali s cinkovo žico), ali pa s kakim drugim materialom (**na primer:** s tekstilnimi ali steklenimi vlakni). Lahko so premazani tudi z maščobami, *lojevcem*, *grafitom* ali z gumo, lahko so lakirani, bronzani, barvani v masi, polirani, luknjani, jedkani ali kako drugače obdelani.

Razen predmetov, ki so iz te tarifne številke **izključeni** na osnovi splošnih določil komentarja, **izključuje** ta tarifna številka še:

(a) azbestni prah ali luskine (**tar. št. 25.24**),

(b) materiali in izdelke, ki so v bistvu iz plastičnih mas, čeprav vsebujejo azbest kot polnilec (**39. poglavje**),

(c) izdelke iz azbestnega cementa (**tar. št. 68.11**) in

(d) frikcijski (zavorni) materiali na osnovi azbesta (**tar. št. 68.13**).

68.13 - FRIKCIJSKI MATERIAL IN IZDELKI IZ FRIKCIJSKEGA MATERIALA (NPR. PLOŠČE, VALJI, TRAKOVI, SEGMENTI, KOLUTI, PODSTAVKI, OBLOGE), NEMONTIRANI, ZA ZAVORE, SKLOPKE ALI PODOBNO, NA BAZI AZBESTA, DRUGIH MINERALNIH MATERIALOV ALI CELULOZE, PA TUDI KOMBINIRANI S TEKSTILOM ALI DRUGIMI MATERIALI

6813.10 **- Obloge in zavorne ploščice**

6813.90 **- Drugo**

Azbestni **torni (***frikcijski)* material običajno izdelujejo s stiskanjem mešanice azbestnih vlaken, sintetičnih smol itd. pod visokim pritiskom. Lahko ga izdelujejo tudi s stiskanjem plasti tkanega ali pletenega azbesta, katere poprej impregnirajo s plastično maso, z naravno smolo, s katranom ali z gumo.

Azbestni **torni** (*frikcijski)* material je lahko ojačen z medenino, s cinkano ali svinčeno žico, včasih pa je izdelan iz kovinske žice ali iz bombažne preje, prevlečene z azbestom. Zahvaljujoč visokemu koeficientu trenja in odpornosti proti toploti in obrabi se ta material uporablja **za zavorne obloge**, za obloge kolutov sklopke itd. vozil vseh vrst, dvigal, bagrov in drugih strojev.

Ta tarifna številka **vključuje tudi podobne materiale z velikim tornim koificentom, ki niso narejeni na osnovi azbesta, ampak so** na osnovi drugih snovi (**na primer:** na osnovi grafita, *silikatnih fosilnih zemljin*) ali celuloznih vlaken.

Glede na posebno uporabo, za katero je azbestni torni material namenjen, je lahko v obliki plošč, valjev, tabel oziroma listov, trakov, kolutov, obročev, diskov, segmentov, ali pa je narezan v kakšne drugačne oblike. Lahko je tudi sestavljen s šivanjem, luknjanjem ali s kakršnokoli drugačno obdelavo.

Ta tarifna številka **izključuje**:

(a) torne (*frikcijske)* materiale, ki **ne vsebujejo mineralnih snovi**, niti celuloznih vlaken (**na primer:** *frikcijski* materiali na osnovi **plute**). Ti materiali se uvrščajo pretežno **glede na material**, iz katerega so izdelani.

(b) **vgrajene zavorne** obloge (vštevši *frikcijski* material, pritrjen na kovinsko ploščo s krožnimi votlinami, luknjanimi jezički za spajanje ali s podobnimi *fitingi* - za diskaste zavore). Zavorne obloge se uvrščajo **kot deli strojev** ali **kot deli vozil**, za katera so namenjene (**na primer: tar. št. 87.08**).

68.14 - SLJUDA, OBDELANA IN IZDELKI IZ SLJUDE, VKLJUČNO Z AGLOMERIRANO ALI REKONSTRUIRANO SLJUDO NA PODLAGI ALI BREZ PODLAGE IZ PAPIRJA, KARTONA ALI DRUGIH MATERIALOV

6814.10 **- Plošče, listi in trakovi iz aglomerirane ali rekonstruirane sljude na podlagi ali brez podlage**

6814.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** naravno sljudo, ki je obdelana z nadaljnjimi obdelavnimi postopki, **razen** sekane ali rezane (**na primer:** narezane v določene oblike) sljude ter **izdelke** iz *aglomerirane* ali *pulpirane* (rekonstruirane) sljude in izdelke iz kateregakoli med temi materiali.

Tanki listi in cepanice sljude, ki so dobljeni samo s sekanjem ali obsekavanjem blokov sljude, kot so prinešeni iz rudnika, **spadajo** v **tar. št. 25.25**.

V to tarifno številko **spadajo** izdelki, dobljeni z rezanjem listov in cepanic. Ker takšne izdelke dobivajo s strojnim rezanjem, so njihovi robovi ostri.

Naravno sljudo pogosto uporabljajo v obliki listov ali cepanic. Vendar pa je naravna sljuda neprimerna za številne namene, predvsem zaradi majhne velikosti kristalov, zaradi majhne upogljivosti, visoke cene itd. Zaradi tega jo običajno zamenjujejo z *aglomerirano* sljudo (**na primer:** z mikanitom, z mikafolijami), katero pridobivajo z lepljenjem cepanic sljude eno na drugo in (ali) eno poleg druge s pomočjo šelaka, naravnih smol, plastičnih mas, bitumna itd. *Aglomerirano* sljudo izdelujejo v obliki listov, plošč ali trakov vseh debelin in pogosto velikih površin. Plošče - listi itd. so ponavadi obloženi z ene ali z obeh strani s tkanino, s tkanino iz steklenih vlaken, s papirjem ali z azbestom.

Tanke liste sljude lahko pridobivajo **tudi** brez veziv tako, da zmlete ali pulpirane odpadke sljude izpostavijo toplotnemu, kemičnemu in mehanskemu postopku, ki je podoben postopku za pridobivanje papirja (***rekonstruirana sljuda***).

Te tanke liste pritrdijo na papirno ali tekstilno podlago s pomočjo upogljivega veziva. Kot nadomestek se lahko uporabljajo v izdelavi plošč in trakov določenih debelin tako, da enega na drugega naložijo nekaj tankih listov ter zlepijo z organskimi vezivi.

Ta tarifna številka **vključuje** liste, trakove in vzdolžna navitja, kose, narezane za določeno uporabo v oblike kvadrata, pravokotnika, krožnih plošč itd., stiskane izdelke, kot so cevi, cevasti vodniki itd. Vse to blago je lahko barvano v masi, luknjano, jedkano ali kako drugače obdelano.

Zahvaljujoč veliki odpornosti proti toploti in sorazmerni prevodnosti, se sljuda *med drugim* uporablja v proizvodnji okenc za peči, štedilnike, industrijske peči in kotle, pri proizvodnji nelomljivih "**stekel**" za svetilke in "**stekel**" za zaščitna očala itd. **Vendar** pa se sljuda uporablja **predvsem** v elektrotehniki, in sicer zaradi svojih *dielektričnih* lastnosti (v proizvodnji motorjev, generatorjev, transformatorjev, kondenzatorjev, uporov itd.).

Vendar pa je treba poudariti, da **spadajo** izolatorji iz sljude, kot tudi drugi izolacijski deli električnih aparatov iz sljude v **tarifne številke od 85.46 do 85.48**, tudi če niso vgrajeni, kondenzatorji iz sljude pa v **tar. št. 85.32**.

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) sljuda v prahu in sljudini odpadki (**tar. št. 25.25**),

(b) papir ali lepenka, **prevlečena** s sljudinim prahom (**tar. št. 48.10 in 48.14**) in **tkanino**, premazano ali prevlečeno s sljudinim prahom (**tar. št. 59.07**). Teh izdelelkov **ne gre enačiti** z aglomerirano ali rekonstruirano sljudo, kot je v predhodnem besedilu opisana.

(c) ekspandirani vermikulit (**tar. št. 68.06**) (**glej** ustrezni komentar),

(d) sljudasta zaščitna očala in "**stekla**" zanje (**tar. št. 90.04**) in

(e) sljudo v obliki Božičnih ali novoletnih okraskov (**tar. št. 95.05**).

68.15 - IZDELKI IZ KAMNA ALI DRUGIH MINERALNIH MATERIALOV (VKLJUČNO Z OGLJIKOVIMI VLAKNI, IZDELKI IZ OGLJIKOVIH VLAKEN IN IZDELKI IZ ŠOTE), KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

6815.10 **- Izdelki iz grafita ali drugega ogljika, ki niso namenjeni za elektrotehnične namene**

6815.20 **- Izdelki iz šote**

- Drugi izdelki:

6815.91 **- - ki vsebujejo magnezit, dolomit ali kromit**

6815.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** izdelke iz kamna ali iz drugih mineralnih materialov, v kolikor **niso zajeti** v poprejšnjih tarifna številkah tega poglavja in v kolikor **niso vključeni** drugje v Nomenklaturi. Glede na to so iz te tarifne številke **izključeni** na primer keramični izdelki, ki **spadajo** v **69. poglavje**.

Ta tarifna številka *med drugim* **vključuje**:

(1) **Neelektrične izdelke iz naravnega ali umetnega grafita** (vštevši tudi iz grafita jedrske čistoče) ali iz drugega ogljika, **na primer:** filtri, diski, ležaji, cevi in obloge, izdelana opeka in strešniki, kalupi za proizvodnjo majhnih predmetov občutljivih oblik (**na primer:** kovancev, medalj, svinčenih vojakov za zbirke itd),

(2) **Ogljikova vlakna in izdelki iz ogljikovih vlaken**. Ogljikova vlakna običajno pridobivajo s karbonizacijo organskih polimerov v obliki filamentov. Ti izdelki se **na primer:** uporabljajo za ojačenja.

(3) **Izdelke, izdelane iz šote** (liste, valje - ovoje, posode za gojenje cvetlic itd.). Vendar pa so tekstilni izdelki iz šotnih vlaken iz te tarifne številke izključeni (**oddelek XI).**

(4) **Nežgane** opeke, izdelane iz dolomita, ***aglomeriranega*** s katranom.

(5) **Opeke ali druge oblike** (še posebno izdelke iz magnezita in krom-magnezita), **ki so kemično** spojene, **a še ne žgane**. Ti izdelki se žgejo, ko se peč, v katerih so nameščeni, prvič zakuri. Iz te tarifne številke so **izključeni** podobni izdelki, dobavljeni po žganju **(tar. št. 69.02 ali 69.03).**

(6) Posode iz **nežganega *kvarca* ali iz glinice** (**na primer:** izdelki, ki se uporabljajo za taljenje stekla).

(7) **Preskusne kamne za ugotavljanje plemenite kovine**. Lahko so iz naravnega kamna (**na primer:** iz *lidijskega* kamna - trd, drobnozrnat rjav kamen, odporen na kisline).

(8) **Bloke in plošče za oblaganje s ploščami, ki so dobljene z oblikovanjem staljene žlindre brez veziva**. Vendar so plošče, ki imajo značilnosti izolacijskega bloka, iz te tarifne številke **izključene** in **spadajo** v **tar. št. 68.06**.

(9) **Filtrirne cevi iz fino zdrobljenega in *aglomeriranega kvarca* ali *kremena***.

(10) **Bloke, plošče, liste in druge predmete iz staljenega *bazalta***. Ker so zelo odporne proti obrabi, se uporabljajo kot obloge za cevovode, za trakovne transporterje, za kanale (drče) za koks, premog, rude, gramoz, kamen ipd.

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) bloki, plošče, podobni polizdelki iz **umetnega grafita** ali iz drugega "**ogljika**", ki se uporabljajo predvsem za narezovanje v električne ščetkice (**tar. št. 38.01**) (**glej** ustrezni komentar),

(b) ognjevarno blago, žgano (kot keramika) **na osnovi ogljikovih** materialov (grafita, koksa itd.) in premogovega katrana ali gline (**tar. št. 69.02 ali 69.03** - odvisno od primera in

(c) ogljikove palice, ščetkice, elektrode in druge dele ali izdelke za električno uporabo (**tar. št. 85.45**).

69. POGLAVJE

KERAMIČNI IZDELKI

OPOMBE:

1. To poglavje obsega **samo** keramične **izdelke**, ki so **žgani po oblikovanju**. Tar. št. 69.04 do 69.14 obsegajo samo take izdelke, razen tistih, ki se uvrščajo v tar.št. 69.01, 69.02 in 69.03.

2. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) izdelki iz **tar.št. 28.44;**

   (b) izdelki iz **tar.št. 68.04** (npr. brusi, mlinski kamni);

   (c) izdelki iz **71. poglavja** (npr. imitacija nakita);

   (d) kermeti iz **tar.št. 81.13;**

   (e) izdelki iz **82. poglavja**;

   (f) električni izolatorji (**tar.št. 85.46**) in deli iz izolirnega materiala **(tar.št. 85.47)**;

   (g) umetno zobovje (**tar.št. 90.21**);

   (h) izdelki iz **91. poglavja** (npr. ure in ohišja za ure);

   (ij) izdelki iz **94. poglavja** (npr. pohištvo, svetilke, svetila, montažne zgradbe);

   (k) izdelki iz **95. poglavja** (npr. igrače, rekviziti za igro in šport);

   (l) izdelki iz **tar.št. 96.06** (npr. gumbi) in iz **tar.št. 96.14** (npr. tobačne pipe);

   (m) izdelki iz **97. poglavja** (npr. umetniški predmeti).

SPLOŠNA DOLOČILA

Izraz "**keramični izdelki**" označuje izdelke, dobljene:

(A) **Z žganjem** anorganskih, nekovinskih materialov, ki so poprej (običajno pri sobni temperaturi) pripravljeni in oblikovani. Za surove materiale *med drugim* štejejo: glina, silikatni materiali, materiali z visokim tališčem, kot **na primer:** oksidi, karbidi, nitridi, grafit in drug ogljik ter (v nekaterih primerih) veziva, kot so ognjevarne gline ali fosfati.

(B) **Iz kamenin** (**na primer:** iz steatita), žgani po oblikovanju.

Proizvodni proces keramičnih izdelelkov, naveden v prejšnji točki **pod (A)** za katerikoli sestavni material **vključuje naslednje osnovne faze**:

(i) **Priprava gnetljive mase (ali substance).**

V nekaterih primerih (**na primer:** v proizvodnji predmetov iz *sintrirane* glinice) se sestavni material uporablja neposredno v obliki prahu z dodano majhno količino veziv. Vendar pa večinoma najprej izdelajo pastozno gnetljivo maso. Pripravo mase sestavlja merjenje in mešanje raznih sestavin (če je to potrebno), mletje, presejevanje, filtriranje, gnetenje, dozorevanje in odstranjevanje zraka iz mase. Nekatere ognjevarne izdelke pridobivajo tudi iz mešanic sortiranih in majhnih agregatov ob majhni količini tekočega veziva, ki je lahko vodeno (**na primer:** katran, smolasti materiali, fosforna kislina, tekoči lignin).

(ii) **Oblikovanje.**

Pripravljeni prah ali masa se **oblikuje** v oblike, ki so čimbolj blizu željenim oblikam.

To poteka z iztiskavanjem (skozi matrico za iztiskovanje), s stiskanjem, s kalupiranjem, litjem ali z ročnim oblikovanjem, katerega včasih spremlja določena stopnja strojne obdelave.

(iii) **Sušenje dobljenih izdelkov.**

(iv) **Žganje.**

Med to operacijo segrevajo "**nežgano blago**" do temperature, ki je običajno **800°C** ali več, kar je odvisno od narave izdelka.

Po žganju je masa trdno spojena, kar je posledica difuzije, kemične spremembe ali delnega taljenja.

Proizvodi, ki so segrevani do temperature manj kot 800°C zaradi strjevanja smol, pospeševanja hidratizacije, ali pa zaradi odstranjevanja vode ali drugih hlapljivih sestavin, **ne šteje za žganje** v smislu Opombe št. 1 k temu poglavju. Takšni proizvodi **so izključeni** iz **69. poglavja.**

(v) **Zaključna obdelava.**

Odvisni so od uporabe, za katero je keramični izdelek namenjen. Mednje spada strojna dodelava do visoke stopnje natančnosti - v kolikor je potrebno, pa spada med te postopke tudi nekatere površinske operacije označevanja, metaliziranja ali impregniranja.

Keramični izdelki so pogosto barvani (v masi ali površinsko), dekorirani ali glazirani z uporabo posebej pripravljenih barv, sredstev za motenje, steklastih emajlov, sklenine za nalitje, tekoče sklenine itd.

Pomembno je poudariti bistvene razlike med izdelki iz:

- **68. poglavja**, ki po oblikovanju večinoma **niso žgani;**
- **69. poglavju**, ki so po oblikovanju **vedno žgani** in
- **70. poglavju**, ki so pred oblikovanjem **popolnoma staljeni**.

Glede na sestavo in na postopek žganja pridobivajo naslednje izdelke:

(I) **Izdelki iz *silikatne fosilne* moke** ali iz podobnih *silikatnih zemljin* ter ognjevarni izdelki iz **pod-poglavja I** tega poglavja (**tar. št. od 69.01 do 69.03**) in

(II) **Drugi keramični iizdelki iz navadne keramike, lončarija, *fajansa,* porcelan** itd., ki tvorijo **pod-poglavje II** tega poglavje (**tar. št. od 69.04 do 69.14**).

Iz tega poglavja so **izključeni**:

(a) odlomki in odpadki keramičnih izdelkov in betona (**tar. št. 25.30**),

(b) radioaktivni izdelki iz **tar. št. 28.44**,

(c) bloki, plošče, palice in podobni **polizdelki** iz grafita ali iz "**drugega ogljika**" metalografske ali druge stopnje čistoče, ki se uporabljajo **na primer:** za rezanje v električne ščetkice (**tar. št. 38.01**) (**glej** ustrezni komentar),

(d) nevgrajene elemente iz *piezo-električnega* keramičnega materiala, **na primer:** iz barijevega titanata ali iz svinčevo- cirkonijevega titanata (**tar. št. 38.24**),

(e) izdelke iz **tar. št. 68.04**,

(f) izdelki iz stekla - keramike (**70. poglavje**),

(g) sintrirane mešanice prahu iz navadnih kovin in notranje heterogene mešanice navadnih kovin, dobljene s taljenjem (**oddelek XV**),

(h) *kermeti* iz **tar. št. 81.13** in

(i) vrhovi in ploščice orodij, palčke in podobno za vrhove orodij, nevgrajene, **iz sintriranih kovinskih karbidov** ali iz kermetov (**tar. št. 82.09**) in drugi izdelki iz **82. poglavja**.

I. POD-POGLAVJE

IZDELKI IZ SILIKATNE FOSILNE MOKE ALI IZ PODOBNIH SILIKATNIH ZEMLJIN TER OGNJEVARNI IZDELKI

SPLOŠNA DOLOČILA

V to pod-poglavje **spadajo** izdelki, neglede na to, ali vsebujejo glino ali jo ne vsebujejo:

(A) **V tarifno številko 69.01 spadajo keramični izdelki**, dobljeni z žganjem po poprejšnjem oblikovanju, iz *silikatne fosilne* moke in iz podobnih *silikatnih zemljin*, kot so *kiselgur*, *tripolit* in *diatomit* (ki večinoma **spadajo** v **tar. št. 25.12),** ali pa iz silikata, dobljenega pri zgorevanju nekaterih rastlinskih izdelkov (**na primer:** riža). Ti materiali so običajno zmešani z vezivi (kot sta *glina* ali *lojevic*), včasih pa tudi z drugimi materiali (**na primer:** z azbestom, z dlako, ostružki, s premogovim prahom itd.).

Ti izdelki so **zelo lahki**, zaradi svoje poroznosti pa so primerni za toplotne izolatorje v gradbeništvu, za oblaganje plinovodov, parovodov itd. **Nekatere** izmed njih uporabljajo kot ognjevarne izdelke pri gradnji industrijskih in drugih peči, parnih kotlov in drugih industrijskih naprav - **povsod tam**, kjer je zaželjen **lahek in na toploto odporen material**, kot tudi majhna toplotna prevodnost. Drugi izdelki se uporabljajo za delovne temperature pod 1000°C.

(B) **Ognjevarno blago (tar. št. 69.02 in 69.03)** so žgani izdelki, katere odlikuje **odpornost proti visokim temperaturam**, kar je zaželjeno v metalurgiji, v industriji stekla itd. (**na primer:** odpornost proti temperaturam **1500° C in več**). Glede na posebno uporabo, se od ognjevarnih izdelkov **zahteva**, da:

- *zdržijo hitre temperaturne spremembe,* ***neglede*** *na to, ali so dobri toplotni izolatorji ali pa so prevodniki,*
- *imajo majhen koeficient toplotnega razširjenja,*
- *so porozni ali gosti,*
- *odporni proti korozivnim vplivom,*
- *imajo dobro mehansko trdnost in*
- *so odporni proti obrabi.*

Za uvrstitev ognjevarnih izdelkov v **tarifni številki 69.02 ali 69.03,** morajo biti ti predmeti **ne le** izdelani iz materiala, **odpornega** na visoke temperature, **temveč** morajo tudi pripadati tipu izdelkov, ki so **namenjeni** za delovanje pri visokih temperaturah. Tako bi **tar. št. 69.03** lahko **vključevala** topilniške lonce iz sintrirane glinice (ki je kot taka ognjevarni material), vendar pa bi povodci žic pri tekstilnih strojih iz istega materiala spadali v **tar. št. 69.09**, saj **niso namenjene** za ognjevarno uporabo.

Glavne vrste ognjevarnih **izdelkov so:**

(1) **Visoko ognjevarni** izdelki iz glinice, bodisi na osnovi *boksita, mulita* ali *korunda* (včasih pomešanih z glino), bodisi na osnovi *kianita, silimanita* ali *andaluzita* (aluminosilikati), pomešnih z glino ali s sintrirano glinico.

(2) ***Alumo-silikatni*** **ognjevarni** izdelki (ki temelje **na primer:** na žgani glini z nekaj šamota).

(3) ***Kvarčni*** **in** ***pol-kvarčni*** **ognjevarni** izdelki (na osnovi peska, lomljenega kvarca, kremenu itd. in povezani z glino ali apnom).

(4) ***Magnezitni* ognjevarni** izdelki, ki temelje na *magnezitu* (*gioberitu*), na magneziji iz morske vode ali na *dolomitu*; ognjevarni izdelki na osnovi *kromita* ali *krom-oksida*; ***krom-magnezitni*** ognjevarni izdelki,

(5) **Ognjevarni** izdelki**, ki temelje na *silicijevem karbidu***,

(6) **Ognjevarni** izdelki **iz *cirkonijevih oksidov* ali *cirkonijevih silikatov***, ki so običajno aglomerirani z glino; ognjevarni izdelki, ki temelje na barijevem oksidu, torijevem oksidu, cerijevem oksidu itd.,

(7) **Ognjevarni** izdelki **na osnovi *grafita* ali drugega *ogljika***, običajno aglomerirani s smolo, katranom ali z glino. Izdelki iz *ogljika* (vštevši tiste iz *grafita*), ki se uporabljajo v električne namene, se uvrščajo v **tar. št. 85.45** in

(8) **Ognjevarni** izdelki **na osnovi drugih materialov**, **na primer:** na osnovi *silicijevega nitrita*, *borovega nitrita, aluminijevega titanata* in sorodnih spojin.

Ognjevarni materiali se uporabljajo predvsem za oblaganje visokih peči, koksarn, naprav za "***crackiranje***" nafte, keramičnih in steklarskih peči ter v proizvodnji talilniških loncev in drugih naprav za kemično in steklarsko industrijo, za industrijo cementa, aluminija ter v drugi metalurgiji.

Vendar pa tarifni številki 69.02 in 69.03 **ne zajemata** izdelkov, ki kljub temu, da so označeni kot ognjevarni ali polognjevarni, **ne zdržijo navedenih industrijskih temperatur**. Takšni izdelki **spadajo** v ustrezno tarifno številko **pod-poglavje II**. tega poglavja

69.01 - OPEKA, BLOKI, PLOŠČICE IN DRUGI KERAMIČNI IZDELKI IZ SILIKATNE FOSILNE MOKE (NPR. IZ KREMENČEVE SIGE, TRIPOLITA) ALI IZ PODOBNIH SILIKATNIH ZEMLJIN

Ta tarifna številka **vključuje** vse izdelke, izdelane iz materialov, navedenih v poimenovanju te tarifne številke, in sicer kakršnihkoli oblik (**na primer:** opeko, bloke, plošče, opaže, ploščice, votlake, valjčni oklepi, cevi), neglede na to, ali so **ognjevarni ali ne**.

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) **lahka neognjevarna opeka**, ki ne vsebuje silikatne fosilne moke ali podobne silikatne zemljine itd. (**na primer:** opeka, izdelana iz mase, ki vsebuje narezano slamo, ostružke, šotna vlakna itd., in ki je votla, saj organske snovi med žganjem zgorijo) (**tar. št. 69.04**) in

(b) filtrirne plošče, izdelane iz mase, ki vsebuje *kiselgur* in kvarc (**tar. št. 69.09**).

69.02 - OGNJEVARNA OPEKA, BLOKI, PLOŠČICE IN PODOBNI OGNJEVARNI KERAMIČNI IZDELKI ZA VGRADITEV, RAZEN TISTIH IZ SILIKATNE FOSILNE MOKE ALI PODOBNIH SILIKATNIH ZEMLJIN

6902.10 **- Ki vsebujejo po masi več kot 50 % elementov Mg, Ca in/ali Cr, izraženih kot MgO, CaO in Cr_2O_3, posamično ali skupaj**

6902.20 **- Ki vsebujejo po masi več kot 50 % aluminijevega oksida (Al_2O_3), silicijevega dioksida (SiO_2) ali mešanice ali spojin teh izdelkov**

6902.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** skupino **ognjevarnih izdelkov** (**razen tistih** iz **tar. št. 69.01**), ki se običajno uporabljajo za gradnjo raznih peči, visokih peči in drugih naprav v metalurgiji, v keramični in v steklarski industriji itd.

Med drugim **spadajo** v to tarifno številko:

(1) **Opeka vseh oblik** *(paralelnopipedne, klinaste, cilindrične, polcilindrične* itd.), vštevši tudi zaključne kamne in druge opeke posebnih oblik - tudi, če je moč spoznati, da so namenjene za gradnjo strojev in naprav, ki **spadajo** v **oddelek XVI,**

(2) **Ognjevarni bloki in ploščice za prekrivanje , za oblaganje zidov, za ognjišča** itd.

Ta tarifna številka **izključuje** cevi, cevovode (vštevši tudi cevi v obliki polcilindrov), zavoje, loke in podobno, pa tudi pribor za cevi iz ognjevarnih materialov (**tar. št. 69.03**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 6902.10

Pri uvrščanju v to tarifno številko je potrebno določiti **vsebnost *MgO, CaO* ali *Cr_2O_3***. To običajno poteka z določanjem vsebnosti prisotnih elementov (***Mg, Ca*** ali ***C*r**), iz njihovih količin pa se računa ekvivalentna koncentracija njihovih oksidov.

<u>Primer</u>:

- 40% *Ca* (*kalcija*) je ekvivalent 56% *CaO,*
- 24% *Mg* (*magnezija*) je ekvivalent 40% *MgO*.

Potemtakem je treba izdelek na osnovi *kalcijevega silikata*, ki vsebuje **40% *Ca*** (*ekvivalent 56% CaO*), uvrstiti v **to tarifno podštevilko.**

69.03 - DRUGI OGNJEVARNI KERAMIČNI IZDELKI (NPR.: RETORTE, TALILNI LONCI, PONVE, BRIZGALNE ŠOBE-IZLIVALNIKI, ČEPI, PODLOGE, KADI, CEVI, OBLOGE IN PALICE), RAZEN IZ SILIKATNE FOSILNE MOKE ALI IZ PODOBNE SILIKATNE ZEMLJINE

6903.10 **- Ki vsebujejo po masi več kot 50 % grafita ali drugega ogljika ali iz mešanic teh izdelkov**

6903.20 **- Ki vsebujejo po masi več kot 50 % aluminijevega oksida (Al_2O_3) ali mešanice ali spojine aluminijevega oksida ali silicijevega dioksida (SiO_2)**

6903.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** vse ognjevarne izdelke, **ki niso** opisani ali vključeni v prejšnjih tarifna številkah.

Med te izdelke **spadajo**:

(1) **Izdelki**, ki (v mnogih primerih in za razliko od izdelkov iz **tar. št. 69.02**) **niso namenjeni** za stalno vgradnjo (**<u>na primer:</u>** retorte, posode za preskušanje reakcij, topilniški lonci, kopeli in podobni izdelki za industrijsko ali laboratorijsko uporabo), ponve, žlebovi, čepi, gorilci in podobni deli peči; police in drug opekarski pribor za držanje ali ločevanje keramike med žganjem, obloge in palice, police za topilniške lonce, livarski kalupi za ulitje ingotov itd.

(2) **Cevi** (vštevši cevaste vodnike v obliki polcilindra) in **kolena, loki** in podobni pribor za cevi in cevovode - **tudi, če so** namenjeni za gradbeniško vgradnjo.

Vendar pa v to tarifno številko **ne spadajo** *Segerjeve piramide* (keramični predmeti za preskušanje žganja - glej komentar k **tar. št. 38.24**), saj **se ne žgejo po oblikovanju**.

II. POD-POGLAVJE

DRUGI KERAMIČNI IZDELKI

SPLOŠNA DOLOČILA

V ta pod-poglavje **spadajo** keramični izdelki, **razen** izdelkov iz silikatne fosilne moke ali iz podobnih silikatnih zemljin in ognjevarnih izdelkov iz **pod-poglavje I.**

V smislu te Nomenklature se ti izdelki razvrščajo **po vrsti** (opeke, ploščice, sanitarni izdelki itd.). Razvrščanje poteka **neglede na naravo keramičnega materiala**, uporabljenega za izdelavo izdelkov, in neglede na dejstvo, da so glazirani, **razen** v naslednjih primerih:

(i) Če gre za keramične ploščice za oblaganje, za mozaične kockice in podobne izdelke, uvrščene v **tar. št. 69.07**, če le-ti **niso** glazirani, in v **tarifno številko 69.08**, če so glazirani.

(ii) Če gre za namizno posodo, kuhinjsko posodo, druge predmete za gospodinjstvo ali za sanitarno uporabo, uvrščene v **tar. št. 69.11**, če so ti izdelki **iz porcelana**, in v **tarifno številko 69.12**, če so **iz drugih vrst keramike**.

(I) PORCELAN

Porcelan **vključuje** trdi porcelan, mehki porcelan, biskvitni porcelan (vštevši tudi porcelan "**parian**") in koščeni porcelan. Vsi ti porcelanasti izdelki so popolnoma ostekleneli, so trdi, **ne prepuščajo vode** (tudi preden so glazirani), beli ali umetno obarvani, prozorni (razen kadar so razmeroma debeli) in odmevni.

Trdi porcelan izdelujejo iz mase, sestavljene iz kaolina (ali *kaolinske* gline), kvarca, *feldspata* (ali njegovih nadomestkov) in včasih tudi iz kalcijevega karbonata. Prekrit je z brezbarvno in prozorno glazuro, ki je žgana hkrati z maso, ki je z njo staljena.

Mehki porcelan vsebuje manj aluminijevega oksida, vendar več silicijevega dioksida in talila (**na primer:** *feldspata*). Koščeni porcelan, ki vsebuje manj aluminijevega oksida, vsebuje *kalcijev fosfat* v obliki kostnega pepela. Tako nastane prozorna snov že pri nižji temperaturi žganja, kot pa je to v primeru trdega porcelana. Glazura običajno nastane med nadaljnjim žganjem na nižji temperaturi, kar omogoča večji izbor dekorativnih elementov pod glazuro.

Biskvitni porcelan je neglaziran. Iz njega pridobivajo *Parinske* izdelke (včasih ga imenujejo "*Carrar-ski*" porcelan) - izdelke iz posebnega, rumenkastega in drobnozrnatega porcelana, ki vsebuje več *feldspata,* njegov videz pa pogosto spominja na *Parainski marmor*, po katerem je tudi dobil ime.

(II) DRUGI KERAMIČNI IZDELKI

Razen porcelana označuje izraz "**keramični izdelek**":

(A) **Keramiko porozne sestave**, ki je (za razliko od porcelana) neprozorna in prepušča tekočine. Zlahka jo je raziti z železom, na prelomu se lepi za jezik. Takšna keramika **vključuje**:

(1) **Keramiko, izdelano iz navadne ilovice** (opekarska zemljina), katere sestava je matirana in zemljena, barva pa običajno **rjava, rdeča ali rumena**.

(2) **Celo vrsto bele ali obarvane keramike** (*glineno blago, majolika, fajansa* itd.). Njena sestava je porzna in mora biti glazirana, saj sicer ti izdelki prepuščajo tekočine. Glazirajo jih

na primer: s prozornimi ali motnimi glazurami, kot so beli in obarvani kovinski oksidi. Glineno blago itd. izdelujejo iz fino presejanih glin, pomešanih z vodo. Je drobnozrnate strukture, ki nastane z žganjem pri višjih temperaturah kot v primeru keramike, izdelane iz navadne gline. Od porcelana se razlikuje po tem, da ni popolnoma osteklenela.

(B) **Glazirano posodo iz lončenine gline**, ki je, čeprav zbita, **neprepustna** in dovolj trda, da se ne more rezati z jekleno konico. Od porcelana se razlikuje po tem, da je ta posoda manj porozna in običajno le delno osteklenela. Glazirana posoda iz kremenove gline je lahko steklasta (neprepustna) ali polsteklasta. je običajno siva ali rjavkasta zaradi nečistoč, ki jih vsebuje glina, iz katere je izdelana. Običajno je glazirana.

(C) **Nekatere t.i. "pol-porcelane" ali "imitacije porcelana"**, ki so včasih pripravljeni, dekorirani in glazirani z namenom, da bi dajali ***videz porcelana***. Čeprav niso popolnoma neprosojni kot glineno blago, niti popolnoma prozorni kot porcelan, pa so ti izdelki na tanjših delih, kot je **na primer:** dno čaše, lahko nekoliko prozorni. Vendar je te materiale moč **razlikovati od porcelana** po tem, da je njihov prelom grobozrnat, moten in neosteklenel. Torej so pod glazuro porozni, na prelomu se lepijo na jezik. Z jeklenim nožem se zlahka režejo, čeprav je treba poudariti, da se lahko tudi nekateri *kitajski mehki porcelan*i režejo z jeklom. Izdelki - "**imitacije porcelana**" **ne štejejo** za porcelan.

Ta pod-poglavje **vključuje** tudi nekatero blago, izdelano z oblikovanjem in **žganjem mletega steatita**, ki je običajno pomešan z glino (**na primer:** s kaolinom), s *feldspatom* itd., **vendar** pa je treba poudariti, da so mnogi izdelki iz teh materialov namenjeni za elektroindustrijo in se zaradi tega uvrščajo v **85. poglavje**. Ta pod-poglavje **vključuje** tudi izdelke, izdelane z žganjem steatita in oblikovane z rezanjem z žago.

Nekateri keramični izdelki, izdelani iz ognjevarnih materialov (**na primer:** iz *sintrirane gline*), lahko **spadajo** v **pod-poglavje II**, **v kolikor ne** pripadajo vrstam, namenjenim za uporabo kot ognjevarno blago (**glej komentar k tar. št. 69.09**).

69.04 - KERAMIČNE ZIDARSKE OPEKE, BLOKI ZA PODE, NOSILNI BLOKI IN PODOBNO

6904.10 **- Zidarske opeke**

6904.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje neognjevarno** keramično opeko, to je opeko, ki **ne more** prenesti temperature **nad 1500°C** in ki se običajno uporabljajo za zidavo sten, hiš, tovarniških dimnikov itd. Takšna opeka ostane uvrščena v tej tarifni številki tudi, če jo je moč uporabiti za druge namene (**na primer:** steklena opeke, ki se lahko uporablja za polaganje, za stebre mostov, kot tudi za zidavo zgradb).

Opeka je pogosto razmeroma **porozna** (navadna keramika), nekatere pa so bolj ali manj osteklenele (blago iz kremenaste gline ali iz tehnične opeke). V tem primeru se uporabljajo za konstrukcijska dela, ki zahtevajo veliko mehansko trdnost ali odpornost proti kislinam (**na primer:** v kemičnih instalacijah).

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Navadno polno opeko** pravokotne oblike z ravno ali hrapavo površino.

(2) **Krivo opeko**, včasih perforirano, ki se uporablja za tovarniške dimnike.

(3) **Votlo opeko (votlake)**, dolge, votle bloke za pode in konstrukcijske plošče, ki se uporabljajo predvsem za podove, strope itd. v kombinaciji z jeklenimi konstrukcijami, ter nosilne ali izpolnilne plošče (to so keramični montažni pribori (*fitingi*), namenjeni, da nosijo bloke med oblaganjem in sklapljanjem nosilca).

(4) **Fasadno opeko** (**na primer:** za fasade hiš in zidov, za porobljanje vrat in oken), kot tudi posebne opeke za kapitlje stebrov, za bordure, frize in druge arhitektonske okrase. Takoimenovana **"dvojna"** opeka, ki je vzdolžno posebej perforirana, da je pred uporabo moč ločiti dve opeki, ostane uvrščena v tej tarifni številki, vendar **pod pogojem**, da po ločitvi ohranja unačilnosti gradbene opeke.

Vsa ta opeka, še posebej pa tista, ki je namenjena za izdelavo fasad, je lahko polirana, prekrita s peskom (katerega pritrdijo na površino opeke med žganjem), prevlečena s tanko plastjo belega ali barvnega premaza, ki zakriva barvo mase.

Opeka je lahko dimljena ali osmojena, barvana v masi ali površinsko (z dodajanjem kovinskih oksidov, z uporabo gline, ki vsebuje železo, ali pa s segrevanjem v redukcijski atmosferi z ogljikovodiki ali ogljikom), lahko je impregnirana s katranom ali glazirana itd. **Lahko ima** tudi oblikovane, reliefirane ali izbrazdane risbe z ene ali z obeh strani.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi lahko opeko, izdelano iz mešanice, ki vsebuje ostružke, šotna vlakna, narezano slamo itd., **ki med žganjem zgorijo**, s čimer nastane porozna struktura.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

(a) opeke iz *kiselgure* itd. (**tar. št. 69.01**) in ognjevarne opeke (**tar. št. 69.02**) in

(b) ploščic, kompletov za polaganje plošč, plošče itd. (glej komentar k **tar. št. 69.07 in 69.08**).

69.05 - STREŠNIKI, DELI DIMNIKOV, OKRASNI IN DRUGI IZDELKI KERAMIČNI ZA GRADBENIŠTVO

6905.10 **- Strešniki**

6905.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** vrsto **neognjevarnih** izdelkov, ki so najpogosteje iz navadne keramike, vendar včasih bolj ali manj ostekleneli. Kot opeka, se tudi ti izdelki uporabljajo za konstrukcijska in gradbena dela.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Strešnike za prekrivanje** (streh, zidov itd.). Običajno so opremljeni s kljuni, preluknjani zaradi prekrivanja, ali pa so lahko oblikovani tako, da se lahko povezujejo eden z drugim. Pri tem se **razlikujejo** od ploščic **iz tar. št. 69.07 in 69.08**. Lahko so ravni, pol-cilindrični ali posebej oblikovani za strehe, slemena, izbokline ali vdolbine itd.

(2) **Pokrove za dimnike, obloge za dimnike, bloke za izdelavo dimnikov** itd.

(3) **Arhitektonske okraske za uporabo na zgradbah, na stenah, vhodnih vratih** itd. (**na primer:** vence, frize itd.), odtoke, zatrepe, rozete, ograje iz modeliranih stebričkov, tačke, kapitlje, zatrepne okraske, strehe, slemena in strešne okraske itd.

(4) **Drugo konstrukcijsko keramično blago**, **na primer:** rešetke za ventilatorje, štukaturne letve, ki se uporabljajo za izdelavo stropov in ki so oblikovane iz žične mreže s križi ali iz plošč iz žgane ilovice na presekih, tako da ilovica tvori glavni del štukature.

Ti izdelki **spadajo** v to tarifno številko, **neglede** na to, ali so gladki, prevlečeni s peskom, prekriti s premazom, barvani v masi, impregnirani z drugimi snovmi, glazirani, hrapavi, nažlebljeni ali kako drugače okrašeni z oblikovanjem.

Ta tarifna številka **izključuje** *med drugim* tudi cevi in žlebove ter podobne izdelke, kot so **na primer:** odvodne cevi za atmosfersko vodo (deževnico - **tar. št. 69.06**) - tudi, če se ti izdelki uporabljajo za konstrukcije namene.

69.06 - KERAMIČNE CEVI, ODVODI, ŽLEBOVI IN PRIBOR ZA CEVI

Ta tarifna številka **vključuje** neognjevarne cevi itd., nasplošno namenjene povezovanju ene z drugo ter uporabi za razpeljavo tekočin. So **kakršnekoli oblike** in prereza (ravne, krive, rogovilaste, enakega ali spreminjajočega se prereza itd.), lahko so tudi glazirane.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Kmetijske in vrtnarske odtočne cevi iz porozne navadne keramike**, žgane pri nizkih temperaturah in grobo dodelane,

(2) **Druge cevi, odtoke in žlebove** (**na primer:** odtočne cevi za atmosfersko vodo, kanalizacijske cevi, cevi - vodniki za zaščito električnih kablov, ki pa ne služijo izolaciji, *pol-cevi* v obliki žlebov ali kanalov, drenažne cevi itd. Te cevi so lahko iz navadne, neglazirane keramike, **vendar** so pogosto glazirane ali osteklenele, tako da so neprepustne za tekočine (**na primer:** cevi za kemikalije).

(3) **Pribor za cevi za spajanje ali rogoviljenje** (*mufi, flanče*, *kolena*, *T-kosi, jamice* za sedimentiranje itd.).

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

(a) cevastih delov za dimnike (**na primer:** klobukov, oblog za dimnike in blokov za dimne cevi) (**tar. št. 69.05**),

(b) majhne cevi in cevke (**na primer:** cevi za zgorevanje), ki so običajno iz porcelana in so namenjene posebej za laboratorije (**tar. št. 69.09**) in

(c) izolacijske cevi in spojk za električne vodnike in vse cevaste fitinge, namenjene za uporabo v električarstvu (**tar. št. 85.46** in **85.47**).

69.07 - NEGLAZIRANE KERAMIČNE PLOŠČICE ZA TLAKOVANJE IN OBLAGANJE; NEGLAZIRANE KERAMIČNE KOCKICE ZA MOZAIK IN PODOBNO, NA PODLAGI ALI BREZ PODLAGE

6907.10 **- Ploščice, kockice in podobni izdelki pravokotnih ali drugih oblik, pri katerih se lahko površina največje strani vklopi v kvadrat s stranico, manjšo od 7 cm**

6907.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** keramične komplete, plošče in ploščice, ki se običajno uporabljajo za ploščenje ali oblaganje zidov, kaminov itd., vendar **pod pogojem, da niso glazirane** (glej naslednji komentar k **tar. št. 69.08**, ki se nanaša na glazirano blago).

Ploščice in plošče za ploščenje in oblaganje kaminov in zidov so, glede površinskih dimenzij, tanjše od gradbene opeke. Medtem ko imajo opeke veliko vlogo pri gradbenih delih, saj tvorijo ogrodje zgradbe, pa so plošče in ploščice namenjene za polaganje na cement na površino obstoječih zidov itd. Od strešne opeke se prav tako **razlikujejo** po tem, da so običajno ravne in niso nujno pobrušene, opremljene s kljuni ali drugače oblikovane za medsebojno povezavo, pa tudi po tem, da so namenjene polaganju ena poleg druge brez prekrivanja.

Plošče so od ploščic večje in so običajno pravokotne oblike. Ploščice so lahko **tudi drugih geometrijskih oblik** (šestkotne, osemkotne itd.). Ploščice se največ uporabljajo za oblaganje zidov, okvirov kaminov, kaminov, podov in stez, plošče pa za ploščenje ali popodanje, ali pa kot plošče za kamine (ognjišča). Izdelki obeh skupin so lahko izdelani iz navadne keramike ali *fajanse;* vrste, ki so bolj odporne proti obrabi, pa so pogosto osteklenele, **na primer:** ploščice iz kremenaste gline ali porcelana ali iz žganega steatita (**na primer:** ploščice za oblaganje mlinov itd.).

Nekatere keramične ploščice se uporabljajo samo za ploščenje. Za razliko od opek, so običajno kvadratne ali v obliki prisekanih piramid. V praksi so keramični kompleti (pravokotniki) iz kremenaste gline ali (izjemoma) iz porcelana (**na primer:** kompleti - bloki za prehode za pešce).

Zaradi tega **določata** njihovo razvrščanje v te tarifne številke **njihova oblika** in velikost, **ne** pa **sestava**. Glede na to so opeke, primerne za uporabo za zidanje in za ploščenje (**na primer:** osteklenele opeke-zidaki) iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 69.04)**.

Blago, ki spada v to tarifno številko, je lahko barvano v masi, marmorirano, rebrasto, prepredeno s kanali, nažlebljeno itd., vendar ne sme biti glazirano.

S pridržkom poprej navedenih pogojev, **vključuje** ta tarifna številka tudi:

(1) **Bordure, napušče, zokle, *frize*, vogale, kote in drugo montažno opremo (*fitinge*)**, ki se uporabljajo pri dokončevanju fasade, pločnikov itd.

(2) **Dvojne plošče**, katere je treba pred uporabo narezati.

(3) **Mozaične kockice, vštevši tudi tiste, nalepljene za podlagi iz papirja ali na drugih podlagah**.

Na drugi strani pa ta tarifna številka **izključuje**:

(a) ploščice, ki so posebej primerne za podstavke na mizah (**tar. št. 69.11 ali 69.12**),

(b) okraske in podobno iz **tar. št. 69.13** in

(c) ploščice, posebej izdelane za peči in štedilnike (**tar. št. 69.14**).

69.08 - GLAZIRANE KERAMIČNE PLOŠČICE ZA TLAKOVANJE IN OBLAGANJE, GLAZIRANE KERAMIČNE KOCKICE IN PODOBNO, ZA MOZAIK, NA PODLAGI ALI BREZ PODLAGE

6908.10 **- Ploščice, kockice in podobni izdelki pravokotnih ali drugih oblik, pri katerih se lahko površina največje strani vklopi v kvadrat s stranico, manjšo od 7 cm**

6908.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** izdelke iz prejšnje tarifne številke, ki **so glazirani**, pogosto po postopku določenega okraševanja (**glej tudi tar. št. 69.07).**

V smislu te tarifne številke označuje izraz "**glaziran**" postopke, v katerih se uporabljajo emajl, glazure itd. **iz tar. št. 32.07,** glaziranje s soljo (*natrijev klorid* dovajajo v peč, v kateri izpareva, pare pa reagira z glino in tako se tvori glazura) itd.

69.09 - KERAMIČNI IZDELKI ZA LABORATORIJSKO, KEMIČNO IN DRUGO TEHNIČNO RABO; KORITA IN PODOBNE POSODE, KI SE UPORABLJAJO V KMETIJSTVU; KERAMIČNI LONCI, KOZARCI IN PODOBNI IZDELKI, KI SE UPORABLJAJO ZA TRANSPORT ALI PAKIRANJE BLAGA

- Keramični izdelki za laboratorijsko, kemično in drugo tehnično rabo:

6909.11 **- - iz porcelana**

6909.12 **- - izdelki s trdoto 9 ali več po Mohs-evi lestvici**

6909.19 **- - drugo**

6909.90 **- Drugo**

V to tarifno številko spada cela vrsta najrazličnejših izdelkov, ki so običajno izdelani iz osteklenelih keramičnih materialov (iz kremenaste gline, porcelana, steatitne keramike itd.) in ki so glazirani ali neglazirani.

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** ognjevarnega blaga, ki je odporna proti visokim temperaturam, kot je to opisano v splošnih določilih komentarja k **pod-poglavju I**. Izdelki, ki **niso namenjeni izpostavljanju visokim temperaturam**, ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki tudi, če niso izdelani iz ognjevarnih materialov (**na primer:** vodila za tekstilne niti, naprave za mletje itd. iz *sintrirane glinice*).

Ta tarifna številka še posebej **vključuje**:

(1) **Laboratorijske predmete** (**na primer:** za raziskovalno delo ali za industrijsko uporabo), kot so: topilniški lonci za taljenje kovin, izparjevalniki, prekati za zgorevanje, kadi, stiskalnice in tolkači, žličke za kislino, lopatice za razmazovanje, vodne kadi, kozarci, gradirane posode (**razen** gradiranih kuhinjskih mer oziroma mernikov), laboratorijske posode, kadi za živo srebro, majhne cevi (**na primer:** cevi za zgorevanje, vštevši tudi cevi za določanje ogljika, žvepla itd.).

(2) **Keramično blago za druge tehnične namene**, kot so: črpalke, ventili, retorte, korita, kemijske kadi in druge stoječe posode-kontejnerji z enojnimi ali dvojnimi stenami (**na primer:** za prevlekanjem s kovino s pomočjo elektrike, ta spravljanje kislin itd.), tuši za kisline, spirale, spirale in koloni za frakcioniranje in destilacijo, *Raschigovi obroči* za aparate za frakcijsko destilacijo nafte, naprave za mletje in mlinske krogle itd., vodila za niti pri tekstilnih strojih, matrice za izvlekanje umetnega in sintetičnega tekstila; plošče, palice, osti in podobni izdelki za orodja itd.

(3) **Kontejnerje vrst, ki se uporabljajo za trgovski transport ali za pakiranje izdelkov**, **na primer:** veliki kontejnerji, baloni itd. za transport kislin in drugih kemičnih izdelkov, steklenice, glinaste vrče z ozkim vratom, lonci itd. **za prehrambene izdelke** (za marmelado, začimbe, mesne paste, likerje itd.), **za farmacevtske** ali **kozmetične izdelke** (pomade, masti, kreme itd.), za tiskarske barve itd.

(4) **Korita, kadi in podobne kontejnerje, ki se uporabljajo v kmetijstvu**.

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki:

(a) izdelki iz **tar. št. 68.04**,

(b) retorte, talilnike, ponve in druge podobne izdelke iz ognjevarnega materiala (**tar. št. 69.03**),

(c) kohinjsko posodo in posode za gospodinjsko rabo (**na primer:** škatle za shranjevanje čaja, kruha, biskvita itd.) (**tar. št. 69.11 ali 69.12**)..

(d) posode za splošno rabo, laboratorijske posode in posode za lekarne, slaščičarne itd. (**tar. št. 69.14**),

(e) izdelki iz kermetov (**tar. št. 81.03**) in

(f) električni aparati (stikala, priključne škatle, varovalke itd.) iz **tar. št. od 85.33 do 85.38** ter električni izolatorji, izolacijske *fitinge* itd. iz **tar. št. 85.46 ali 85.47**.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 6909.12

Ta tarifna podštevilka **vključuje** izdelke iz visokokvalitetnega porcelana. Ti izdelki so iz kristalnih keramičnih *matric* (**na primer:** *aluminijevega oksida, silicijevega karbida, cirkonijevega oksida ali silicijevih, borovih ali aluminijevih* ***nitridov*** *ali* njihovih kombinacij); tudi niti ali vlaken ojačitvenega materiala (**na primer:** *kovin ali grafita*) so lahko razpršena v *matrici*, da oblikujejo keramični material.

Za te izdelke je značilna *matrica* z zelo nizko poroznostjo in z zelo majhnimi zrnci, velika odpornost proti obrabi, utrujenosti materiala in termalnemu šoku, velika odpornost proti visokim temperaturam in velika trdnost v razmerju do njihove mase, ki je primerljiva ali celo večja kot pri jeklu.

Te izdelke pogosto **uporabljajo namesto jeklenih** ali drugih kovinskih delov v mehanskih napravah, kjer so dovoljena majhna dimenzijska odstopanja (**na primer:** v rotorjih strojnih turbopolnilnikov, v valjčnih kontaktnih ležajih in v strojnih orodjih.

Mohsova** lestvica* (ki določa trdoto nekega materiala), omenjena v tej tar. podštevilki, razvršča materiale po njihovi zmožnosti razenja površine materiala na lestvici pod njimi. Materiali so razvrščeni po stopnjah **od 1 (za svinec) do 10 (za diamant).** Večina visokokvalitetnih porcelanov je blizu vrha te lestvice. Silicijev karbid in aluminijev oksid, ki se oba uporabljata pri visokokvalitetnih porcelanskih materialih, **dosegata stopnjo 9 ali več po *Mohsovi lestvici. Da bi lahko **razlikovali** še trše materiale, včasih *Mohsovo lestvico* razširijo tako, da **diamantu pripišejo trdnost 1**, stopnje lestvice pa segajo **do 15**. Na razširjeni *Mohsovi lestvici* ima staljeni ***aluminijev oksid*** (*korund*) **trdnost 12**, ***silicijev karbid* pa trdnost 13.**

69.10 - POMIVALNA KORITA, UMIVALNIKI, STEBRI ZA UMIVALNIKE, KADI, BIDEJI, STRANIŠČNE ŠKOLJKE, IZPLAKOVALNI KOTLIČKI, PISOARJI IN PODOBNI SANITARNI IZDELKI

6910.10 **- Iz porcelana**

6910.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** montažno opremo (*fitinge*), ki so **stalno pritrjeni na določeno mesto**, v hišah itd. in ki so običajno povezani s kanalizacijskimi sistemi. Zaradi tega morajo biti takšni izdelki neprepustni za vodo, kar jim omogoča glaziranje ali podaljšano žganje (**na primer:** kremenasta glina, fajansa, šamot, imitacija porcelana ali osteklenel porcelan). Razen podrobno naštetih *fitingov*, **vključuje** ta tarifna številka izdelke, kot so kotlički za vodo in rezervoarji za umivalnike (opremljeni z ustreznimi mehanizmi ali brez njih).

Keramični kotlički za vodo ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki neglede na to, ali so **opremljeni z mehanizmi ali niso**.

Ta tarifna številka pa **ne vključuje** drobnega kopalniškega in sanitarnega pribora, kot so **na primer:** posodice za milo, košarice za gobe, držala za zobne ščetke, kaveljčki za brisače, držala za toaletni papir itd., **tudi če so namenjeni za pritrditev** na steno. Prav tako ta tarifna številka **ne vključuje** nosilne sanitarne izdelke, kot so **"račke"** za bolnike in druge nočne toaletne posode. To blago spada v **tar. št. 69.11 ali 69.12**.

69.11 - NAMIZNA POSODA, KUHINJSKA POSODA, DRUGI PREDMETI, KI SE UPORABLJAJO V GOSPODINJSTVU ALI ZA TOALETO, IZ PORCELANA

6911.10 **- Namizna in kuhinjska posoda**

6911.90 **- Drugo**

Glej komentar k tarifni številki 69.12.

69.12 - KERAMIČNA NAMIZNA IN KUHINJSKA POSODA, DRUGI PREDMETI, KI SE UPORABLJAJO V GOSPODINJSTVU ALI ZA TOALETO, RAZEN IZ PORCELANA

Namizna posoda in drug pribor ter izdelki, ki se običajno uporabljajo v gospodinjstvi ali za toaletne namene, se **uvrščajo v tar. št. 69.11, v kolikor so iz porcelana**. Če so iz **drugih keramičnih materialov**, kot je **na primer:** navadna keramika, kremenasta glina, fajansa, imitacija porcelana, pa se uvrščajo v **tar. št. 69.12** (**glej** splošna določila komentarja k **pod-poglavju II).**

Glede na navedeno, **spadajo** v to tarifno številko **naslednji izdelki:**

(A) **Namizna posoda**, kot so: čajni in kavni servisi, krožniki za juho, za solato, skodele in pladnji vseh vrst, bakreni vrčki za kavo, čajniki, posode za sladkor, pivski vrčki, čaše, posode za omako, krožniki za sadje, stekleničke za začimbe, kozarci za senf, čašice za kuhana jajca, podstavki za čajnike, za mize, opore za nože, žličke, obroči za serviete itd.

(B) **Kuhinjska posoda**, kot so: ponve za dušenje, ponve vseh oblik in velikosti, posode za peko in praženje, koritca, kalupi za testo in želeje, kuhinjski vrči, glinasti vrčki z ozkim vratom in posode za shranjevanje (čaja, kruha itd.), lijaki, kotlički, gradirani kuhinjski merniki, valjarji za testo itd.

(C) **Drugi izdelki za gospodinjstvo**, kot so pepelniki, termovke in držala za šibice.

(D) **Toaletni** izdelki (bodisi za gospodinjsko rabo ali za uporabo izven gospodinjstva), kot so: toaletni kompleti (bakreni vrčki, čaše-steklenice itd.), vedra, nočne posode za bolnike **("račke"),** nočne toaletne posode, pljuvalniki, majhne kadi za očesno kopel, posodice za milo, držala za brisače, držala za zobne ščetkice, držala za toaletni papir, kljuke za brisače in podobni kopalniški, toaletni in kuhinjski izdelki, **bodisi za pritrjevanje na stene ali za vgradnjo v zidove.**

Ta tarifna številka **izključuje**:

(a) balone, vrče z ozkim vratom, kozarce, lonce in podobne izdelke za pakiranje in transport blaga (**tar. št. 69.09**),

(b) kadi, bideje, pomivalna korita in podobni sanitarni pribor (**tar. št. 69.10**),

(c) kipce in druge okrasne izdelke iz **tar. št. 69.13**,

(d) keramične izdelke, na katerih so okraski, ki niso zgolj le majhni okraski iz plemenitih kovin ali iz kovin, platiniranih s plemenitimi kovinami (**71. poglavje**),

(e) mlinčke za kavo ali za začimbe s škatlicami iz keramičnih materialov (**tar. št. 82.10**),

(f) elektrotermične aparate (za kuho, segrevanje itd.), vštevši tudi električne grelne elemente (kuhalne plošče, grelne upore itd.) iz **tar. št. 85.16**,

(g) blago, ki spada v **91. poglavje**, vštevši tudi ohišja za ure in

(h) vžigalnike iz **tar. št. 96.13** ter pršila za dišave (**tar. št. 96.16**).

69.13 - KIPCI IN DRUGI OKRASNI IZDELKI IZ KERAMIKE

6913.10 **- Iz porcelana**

6913.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka vključuje veliko število keramičnih izdelkov, ki so prvenstveno namenjeni za notranjo **dekoracijo** ali za opremljanje hiš, pisarn, javnih dvoran, cerkva itd. in za zunanje okraševanje, kot so **okraski** za hišne vrtove itd.

Ta tarifna številka **ne vključuje** izdelke, ki se uvrščajo v bolj specifične tarifne številke, celo takrat kadar so po svoji naravi ali obdelavi primerni za dekorativne namene, **na primer:**

(a) venci, *frize* in podobno arhitektonski okraski (**tar. št. 69.05**);

(b) blago, ki spada v **71. poglavje** zaradi tega ker ima **več** kot samo majhen pribor iz plemenitih kovin ali kovin platiranih s plemenitimi kovinami;

(c) imitacije nakita (**tar. št. 71.17**);

(d) barometre, termometri in drugi instrumenti, ki se uvrščajo v **90. poglavje**;

(e) ure in ohišja za njih celo, če so ohišja okrašene ali narejena na primer iz malih statuet ali podobnih izdelkov, ki pa so jasno določeni, da bodo uporabljeni kot ohišja za ure (**91. poglavje**);

(f) luči in svetila in njihovi deli (**tar. št. 94.05**);

(g) igrače, oprema za šport in zabavo (**95. poglavje**);

(h) gumbe, pipe za kajenje, namizne vžigalnike, pršila za dišave in drugo blago, ki spada v **96. poglavje**;

(i) slike, risbe in poslikana platna, ki so v celoti narejena ročno in originalne umetniška dela, predmeti, zbirke in starine stare preko 100 let (**97. poglavje**).

Ta tarifna številka **vključuje**:

(A) **Izdelke brez kakršnekoli uporabne vrednosti, ki so izključno okrasnega značaja in izdelke, ki služijo izključno temu, da držijo ali nosijo druge okrasne izdelke, ali pa da izboljšajo njihov okrasni učinek, na primer:**

(1) Kipi, kipci, doprsni kipi, izdobečni in vbočeni reliefi (*haut und bas Reliefs*) in druge podobe za notranjo in zunanjo dekoracijo; ornamenti (vštevši tudi ornamente, ki sestavljajo komplete ur) za kamine, police itd. (živali, simbolne ali *alegorijske* podobe itd.); športne ali umetniške trofeje; stenski okraski z vgrajenim priborom za obešanje (plakete, pladnji, krožniki itd.); medaljoni; ščitniki peči in kaminov; umetno cvetje, plodovi in listje; venci in podobni nagrobni okraski; majhni okraski za police ali hišne vitrine itd.

(2) Razpela, cerkveni in verski okraski.

(3) **Zgolj okrasna** namizna posoda, vaze, lonci, cvetlične posode.

(B) **Namizno posodo in druge izdelke za gospodinjstvo, če je uporabnost proizvoda nedvoumno podrejena njegovim okrasnim značilnostim**, **na primer:** pladnji z reliefi, pri katerih je njihova uporabnost takorekoč nična; ornamenti, ki vsebujejo nepomembno posodico ali kontejner, ki se lahko uporabi kot posodica za nakit ali pepelnik; miniature, ki nimajo nobene dejanske uporabne vrednosti itd. Vendar pa je namen namizne posode predvsem ta, da je uporabna, in kakršnikoli okrasek na njih je **drugotnega pomena**, tako da ne zmanjšuje njene uporabnosti. Glede na to se izdelki, ki so tako **okrašeni in kljub temu služijo svojemu uporabnemu namenu**, so **izključeni** iz te tarifne številke, uvrščajo se v **tarifni številki 69.11 ali 69.12**.

(C) **Izdelke (razen** namizne posode in izdelkov za gospodinjstvo**), ki se uporabljajo za okraševanje ali dekoriranje** stanovanj, pisarn itd., **na primer:** kadilske garniture, škatle za nakit, škatle za cigarete, podstavki za črnilnike, podstavki za knjige, obtežilniki za papir in podobni izdelki za pisalne mize in okviri za slike.

69.14 - DRUGI IZDELKI IZ KERAMIKE

6914.10 **- Iz porcelana**

6914.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** vse keramične izdelke, ki **niso zajeti** v drugih tarifna številkah tega poglavja ali v drugih tarifni številki Nomenklature.

Med drugim **vključuje**:

(1) Peči in druge aparate za ogrevanje, ki so izdelani predvsem iz keramičnih materialov (iz *fajanse*, iz navadne keramike itd.), obloge za ognjišča iz neognjevarne opeke, keramične dele za peči in kamine, vštevši tudi ploščice, ki so posebej izdelane za peči. vendar pa se električni aparati za ogrevanje uvrščajo v **tar. št. 85.16**,

(2) **Neokrasne** cvetlične lonce (**na primer:** za hortikulturo), izdelane iz navadne keramike,

(3) Pribor za vrata, okna in pohištvo, kot so ročaji, okrogli ročaji za vrata, zaščitne plošče okoli ključavnice itd., koleščka in okrogli ročajčki za straniščne potezne verižice itd.,

(4) Črke, številke, označbene ali napisne plošče ali plošče s podobnimi motivi za trgovine - s tiskano sliko ali besedilom ali brez njega, razen osvetljenih (**tar. št. 94.05**),

(5) Vzmetne zamaške itd., ki so izdelani pretežno iz keramike (**na primer:** za steklenice za limonado),

(6) Kozarce in posode za **splošno rabo** in laboratorijske posode ter kozarce za lekarniške izložbe, slaščičarne itd. in

(7) Razne druge izdelke, kot so ročaji za nože, šolski črnilniki, posode za vlaženje prostorov (ki se obešajo ali postavljajo na radiatorje), pribor za ptičje kletke itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki:

(a) umetni zobje iz keramičnih materialov (**tar. št. 90.21**),

(b) igrače rekviziti za igre in šport (**95. poglavje**) in

(c) gumbi, pipe za kajenje in drugi izdelki iz **96. poglavja**.

70. POGLAVJE

STEKLO IN STEKLENI IZDELKI

Opombe

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) izdelki iz **tar.št. 32.07** (npr.: steklasti emajli in glazure, zdrobljeno steklo, drugo steklo v prahu, granulah ali luskinah);

   (b) izdelki iz **71. poglavja** (npr. imitacija nakita);

   (c) kabli iz optičnih vlaken iz **tar.št. 85.44,** električni izolatorji (**tar.št. 85.46**) in deli iz izolirnega materiala za elektrotehniko (**tar.št. 85.47**);

   (d) optična vlakna, optično obdelani optični deli, injekcijske brizgalke, umetne oči, termometri, barometri, hidrometri in drugi izdelki iz **90. poglavja**;

   (e) svetilke in druga svetila, svetlobni znaki in reklame, svetlobne plošče z imeni ipd., s fiksiranim stalnim svetlobnim virom, in njihovi deli iz **tar.št. 94.05**;

   (f) igrače, rekviziti za igro in šport, okraski za novoletne ali božične jelke in drugi izdelki iz **95. poglavja** (pri tem so izključena steklena očesa brez mehanizma za punčke ali za druge izdelke iz **95. poglavja**);

   (g) gumbi, termovke, pršila za dišave ipd. ter drugi izdelki iz **96. poglavja**.

2. Pri **tar.št. 70.03, 70.04 in 70.05;**

   (a) se steklo, ki je bilo v kakršnem koli postopku pred kaljenjem **"obdelano"**, ne šteje za obdelano;

   (b) rezanje stekla v določene oblike ne vpliva na uvrščanje stekla v obliki plošč ali listov;

   (c) je z izrazom **"absorbcijska ali refleksijska plast"** mišljen mikroskopsko tanek premaz - prevleka iz kovinske spojine ali kemične spojine (npr. kovinski oksid), ki absorbira infrardečo svetlobo ali zboljšuje refleksijsko kakovost stekla, zadrži pa stopnjo prozornosti ali prosojnosti; ali prepreči refleksijo na površini stekla;

3. Izdelki, navedeni v **tar.št. 70.06,** se uvrščajo v to tarifno številko **neglede** na to, ali so gotovi izdelki ali ne.

4. Pri **tar.št. 70.19** je z izrazom **"steklena volna"** mišljena:

   (a) mineralna volna, ki vsebuje po masi **60% ali več** silicijevega dioksida (**SiO_2**);

   (b) mineralna volna, ki vsebuje po masi **manj kot 60%** silicijevega dioksida (**SiO_2**), vendar vsebuje po masi več kot 5% kakega alkalnega oksida (**K_2O ali Na_2O**) ali po masi **več kot 2%** borovega oksida (**B_2O_3**).

   Mineralna volna, ki ne izpolnjuje teh pogojev, se uvršča v **tar.št. 6806**.

5. Z izrazom **"steklo"** sta v tej Nomenklaturi mišljena tudi taljeni kremen in drug taljeni silicijev dioksid.

Opomba k tarifnim podštevilkam

1. Pri **tar.podšt. 7013.21, 7013.31 in 7013.91** je z izrazom "svinčeno kristalno steklo" mišljeno samo steklo, ki ima **najmanj** 24% ali več svinčevega oksida (PbO).

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** steklo **v vseh oblikah** in izdelke iz stekla (**razen** blaga, ki je **izključeno z opombo 1** k temu poglavju, ali pa ki je bolj specifično zajeto v drugih tarifna številkah te Nomenklature).

Steklo je (razen taljenega silicijevega dioksida in taljenega kvarca, opisanih v nadaljnjem besedilu) **staljena homogena zmes** enega alkalnega silikata (*natrijevega* ali *kalijevega*) in enega ali več kalcijevih ali svinčevih silikatov, ob tem pa še barija, aluminija, mangana in magnezija. Zmes je lahko pripravljena v kateremkoli razmerju sestavin.

Glede na sestavo obstaja veliko vrst stekla (**na primer:** *"Bohemian-sko steklo" češko steklo*, *kronsko steklo, svinčevo-kristalno steklo*, *float-steklo*, *stras-pasta*). Te vrste niso kristalne, so amorfne in popolnoma prozorne.

Tarifne številke tega poglavja vključujejo ustrezne izdelke **neglede** na vrsto stekla, iz katerega sestoje.

Proizvodni **postopki** so raznoliki:

(A) **Ulivanje** (**na primer:** za ravno steklo).

(B) **Valjanje** (**na primer:** za ravno ali za armirano steklo).

(C) ***Floating* imenovano "lebdenje na raztaljeni kovini"** (za *float-steklo*),

(D) Uliv**anje v kalupe**, kombinirano s stiskanjem ali pihanjem ali ne (**na primer:** votlo stekleno blago, nekatere vrste optičnega stekla, pepelniki).

(E) **Pihanje** (mehansko ali nemehansko) s kalupi ali brez njih (**na primer:** za izdelavo steklenic, ampul, ornamentov, včasih tudi za izdelavo stekla v listih).

(F) **Vlečenje ali iztiskavanje** (posebno za ravno steklo, za palice, cevi in steklena vlakna).

(G) **Stiskanje** (običajno v kalupih) se pogosto uporablja v proizvodnih postopkih v izdelavi **na primer:** pepelnikov, pa tudi v kombinaciji z valjanjem (**na primer:** za valjano steklo s podobami) ali s pihanjem (**na primer:** za steklenice).

(H) **Obdelava s plamenom** (pri izdelavi ampul, modnega blaga itd. iz steklenih palic ali cevi).

(I) **Izrezovanje željenih izdelkov** iz nedokončanih izdelkov (*blanks*), krogel itd., dobljenih po kateremkoli postopku (izdelke iz taljenega silicijevega dioksida ali kvarca pogosto pridobivajo iz nedokončanih izdelkov ("*blanks*") iz polnih ali votlih profilov).

Glede **multiceličastega ali penastega stekla** glej komentar k **tar. št. 70.16**.

V nekaterih primerih sam način proizvodnje določa njihovo razvrščanje v to poglavje. **Tar. št. 70.03** se, **na primer**, nanaša **le na** ulit**o ali valjano** steklo, **tar. št. 70.04** pa na **vlečeno ali pihano steklo**.

*
* *

Opomba 5 k temu poglavju predvideva, da izraz "**steklo**" označuje **tudi** taljeni kvarc in staljeni silicijev dioksid.

To poglavje **vključuje** tudi:

(1) **Mlečna ali opalna stekla**, ki so prosojna in dobljena z dodajanjem kovin, kot sta **na primer:** *feldspat* in kostni pepel (v količini približno **5 mas.%**). Dodani material povečuje parcialno kristalizacijo taline med hlajenjem ali ponovnim segrevanjem.

(2) **Posebne materiale, znane kot "steklena keramika"**, pri katerih je steklo spremenjeno v skoraj popolnoma kristalni material s postopkom nadzorovane kristalizacije. Te materiale pridobivajo z dodajanjem kristalizacijskih sredstev osnovni stekleni masi. Ta sredstva so pogosto kovinski oksidi (kot **na primer:** *titanov dioksid* in *cirkonijev oksid*) ali pa kovine (**na primer:** bakreni prah). Po oblikovanju predmetov z običajnimi tehnikami izdelave stekla, te materiale zadržijo na temperaturi, ki zagotavlja kristalizacijo steklenega telesa okrog osnovnih kristalov (*devitrifikacija,* steklo postaja **neprozorno**).

Steklena keramika je lahko neprozorna ali (včasih) prozorna. Ima veliko boljša mehanske, električne lastnosti in je veliko bolj odporno proti toploti, kot pa navadno steklo.

(3) **Steklo z nizkim *koeficientom* razširjenja** (**na primer:** *bor-silikatno steklo*).

70.01 - RAZBITO STEKLO IN DRUGI STEKLENI ODPADKI; STEKLO V MASI

V to tarifno številko **spadajo:**

(A) **Stekleni odpadki vseh vrst** (vštevši tudi odpadki iz optičnega stekla), ki izvirajo iz izdelave stekla (vštevši turi stekleni odpadek, ki izteče iz topilniških loncev in ki je pozneje ponovno pretopljen), pa tudi razbiti izdelki iz stekla. Za steklene odpadke so značilni predvsem **ostri robovi.**

(B) **Steklo v masi** (vštevši "**emajl**"- steklo) - to je steklo v bolj ali manj pravilnih blokih, ki ni namenjeno za določeno uporabo.

"Emajl"- steklo je bolj taljivo in bolj gosto od večine navadnih vrst stekla. Običajno je neprozorno, čeprav je lahko včasih tudi prozorno. Lahko je brezbarvno ali raznobarvno. V to tarifno številko spada **tudi**, če je v masi (v kosih ali v ploščah). Uporablja se za barvanje ali matiranje drugega stekla, za predelavo s plamenom in za okrasne izdelke itd. ter za emajliranje keramike.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi *vitrit* v masi. ***Vitrit*** je vrsta stekla z nizkim tališčem, ki se uporablja za izolacijo kontaktnih zaključkov v vznožju električnih svetlobnih žarnic. To steklo vsebuje veliko manganovega oksida, ki mu daje črnikavo barvo, tako da so notranji fitingi vznožja glav električnih svetlobnih žarnic prekriti.

Iz te tarifne številke je **izključeno** steklo (vštevši *vitrit* in "**emajl**"- steklo), v obliki prahu, zrn ali luskin (**tar. št. 32.07**).

70.02 - STEKLO V OBLIKI KROGEL (RAZEN KROGLIC IZ TARIFNE ŠTEVILKE 70.18), PALIC ALI CEVI, NEOBDELANO

7002.10 **- Krogle**

7002.20 **- Palice**

- Cevi:

7002.31 **- - iz taljenega kremena ali iz drugega taljenega silicijevega dioksida**

7002.32 **- - iz drugega stekla, ki ima linearni dilatacijski koeficient do $5x10^{-6}$ po Kelvinu pri temperaturi med 0°C in 300°C**

7002.39 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Krogle iz polnega stekla,** katere izdelujejo predvsem s pomočjo kalupov ali s stiskanjem, ali pa na posebnih (*double- screw*) strojih. Krogle se lahko *med drugim* uporabijo tudi kot surovina za pridobivanje vlaken ali litografskih plošč.

(2) **Steklene palice in cevi različnih prerezov**, ki se pridobivajo predvsem z vlečenjem (kombiniranim s pihanjem, če gre za cevi). Lahko se uporabljajo za različne namene (**na primer:** za kemične in industrijske aparate, v tekstilni industriji, za nadaljnjo predelavo v termometre, ampule, električne žarnice ali elektronske cevi, ali za okraske). Nekatere *fluoroscenčne* svetilne cevi, ki se uporabljajo predvsem za reklamne namene, se izvlekajo z vzdolžnimi pregradami.

V to skupino spada tudi "**emajl**"- steklo v palicah ali v ceveh (to steklo je opredeljeno v komentarju k tar. št. 70.01).

Krogle, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **morajo biti neobdelane**. Prav tako tudi **palice** ali **cevi ne** smejo biti **obdelane** (t.j. dobljene neposredno po postopku izvlekanja, ali pa samo narezane na določene dolge palice ali cevi, katerih konci so lahko le malo zglajeni).

Vendar pa ta tarifna številka **izključuje** krogle, palice ali cevi, izdelane v gotove izdelke ali dele gotovih izdelkov, ki so še razpoznavni. Take krogle, palice ali cevi se uvrščajo v ustrezne tarifne številke (**na primer: v tar. št. 70.11, 70.17, 70.18 ali 90. poglavje**). V kolikor so obdelani, vendar ni razpoznaven namen za posebno uporabo, **spadajo** v **tar. št. 70.20**.

Ta tarifna številka **vključuje** cevi (narezane na določene dolžine) iz stekla, v katerega maso so dodani *fluoroscentni* materiali. Na drugi strani pa so cevi, ki so z notranje strani prevlečene s *fluoroscentnim* materialom in ki so lahko obdelane ali neobdelane, iz te tarifne številke **izključene** (**tar. št. 70.11**).

Steklene krogle, ki imajo **značaj igrač** (frnikule v katerikoli obliki in steklene kroglice v katerikoli obliki in v paketih za otroško igro), se uvrščajo v **tar. št. 95.03.** Steklene krogle za zapiranje nekaterih steklenic, ki so po brušene, potem ko so že oblikovane, **spadajo** v **tar. št. 70.10**.

Iz te tarifne številke so **izključena** tudi majhna sferična steklena zrnca (**mikrokroglice s premerom do 1 mm**), ki se uporabljajo za izdelavo panelov za prometne znake in kažipote, za odsevne znake, za kinematografska platna ali za čiščenje reakcijskih letalskih motorjev ali kovinskih površin (**tar. št. 70.18**).

70.03 - LITO ALI VALJANO STEKLO, V OBLIKI LISTOV, PLOŠČ ALI PROFILOV S PLASTJO ZA ABSORBCIJO, REFLEKSIJO ALI PROTI REFLEKSIJI ALI BREZ NJE, TODA DRUGAČE NEOBDELANO

- Nearmirani listi in plošče:

7003.11 **- - barvani v masi, neprozorni, plakirani ali s plastjo za absorbcijo, refleksijo ali proti refleksiji**

7003.19 **- - drugi**

7003.20 **- Plošče, ojačene z žico**

7003.30 **- Profili**

V to tarifno številko **spadajo** vse vrste ulitega ali valjanega stekla, vendar **pod pogojem**, da je to steklo v ploščah ali v listih (neglede na debelino ali na razrez v določene oblike) in v profilih z vpojno (*absorbno*) ali odsevno (*refleksno*) plastjo ali brez nje.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(A) **Neobdelano ravno steklo**, ki je večinoma neprozorno zaradi svoje zrnate ali gubaste površine. Lahko je umetno obarvano v masi s pomočjo kovinskih oksidov ali drugih soli. Iz te tarifne številke je **izključeno** steklo, katerega površina je brušena ali polirana (**tar. št. 70.05**).

(B) **Skupino neprozornega stekla**, katerega masa je bolj ali manj motna, včasih pa popolnoma neprozorna. To steklo pogosto izdelajo tako, da **daje videz marmorja**, porcelana ali *alabastra.* To vrsto stekla izdelujejo v beli, črni in drugih barvah v preprosti ali marmorirani obliki. Uporablja se za zidne obloge, za izdelavo vrhnjih plošč umivalnikov, pultov, pisalnih miz, miz, operacijskih miz itd., nagrobnih plošč, za oglasne deske, znake itd.

To vrsto stekla lahko pozneje **mehansko polirajo** z ene ali z obeh strani. Vendar je iz te tarifne številke **izključeno**, če je obdelano na ta način (**tar. št. 70.05**). V neobdelanem stanju so na tem steklu vidni sledovi stika z valjem, lahko pa ima tudi sledove peska, ki izvirajo iz ulitja. Neka vrsta **opalnega stekla** ima eno hrapavo ali rebrasto površino, kar omogoča lažje pritrjevanje.

(C) **Celo vrsto neprozornih stekel z nepravilno površino, dobljeno med izdelavo**. V to skupino **spadajo**: grobo ulito steklo, katedralno steklo, štokirano katedralno steklo itd., pisano valjano steklo, na katerega površino so vtisnjeni vzorci (trakovi, romboidni vzorci, grebeni itd.); valovito stekla in ulito t.i. *antično steklo* (steklo z zračnimi mehurčki in z nabreklinami na površini ali z drugimi namernimi "**napakami**"). Steklo teh vrst, ki je lahko tudi barvano v masi in je lahko različnih stopenj motnosti, se uporablja za okna tovarn, skladišč, pisarn, kopalnic in nasploh za okna vseh prostorov, v katerih je potrebna naravna svetloba.

Zaradi narave postopka, po katerem so izdelani, se ta stekla v nadaljnjih postopkih ne ravnajo.

Kot je že ugotovljeno, **vključuje** ta tarifna številka **samo** ulito in valjano steklo.

Med postopkom ulivanja, kateremu sledi **(razen** v primeru velikih površin) valjanje, zlijejo staljeno steklo na pritrjeno mizo. Ob njeni strani se nahajata dve plošči za določanje debeline stekla. Lonec staljenega stekla zlijejo na mizo pred težak kovinski valj, ki se giblje po ploščah za določanje debeline stekla in tako pritiska stekleno maso do debeline plošč za določanje debeline stekla. Ko steklo dobi potrebno konsistenco, ga počasi spuščajo skozi tunel za kaljenje, v katerem temperatura zlagoma pada do izhoda iz tunela, kjer je popolnoma hladno. **Med postopkom** ulivanja lahko dobijo **profile** (**na primer:** v obliki črke **"U")** tudi z vzdolžnim zvijanjem steklenega traku, medtem ko je le-ta še v napol staljenem stanju.

Med ulivanjem prehaja staljeno steklo med valji - od tam pride kot neprekinjen trak ali kot plošče ali profili. Nato steklo mehansko prenesejo v hladilno peč za postopno ohlajevanje.

Med ulivanjem ali valjanjem vtiskujejo na površino stekla vzorce. Med ulivanjem oblikujejo vzorce na napol staljenem steklu s pomočjo gravirnih livarskih miz ali s pomočjo gravirnih valjev. Med valjanjem dobivajo okraske s končnim valjem, ki je graviran.

Naštete vrste stekla imajo lahko luknje, ki nastanejo med izdelavo, **lahko pa so tudi armirane**. Ravno pisano steklo, katedralno steklo in podobne vrste stekla včasih armirajo z namenom, da bi , bilo zaščiteno pred lomom ali pokanjem, zaradi česar je tako steklo primerno za gradbene namene. Armirano steklo skoraj vedno pridobivajo tako, da v mehko steklo med valjanjem **dajo mrežo** iz **jeklene žice.**

Steklo, ki se uvršča v to tarifno številko, lahko med proizvodnjo prevlečejo s plastjo stekla druge barve, ali pa ga prevlečejo z vpojno (*absorbcijsko*) ali odbojno (*refleksno*) plastjo, vendar pa to steklo **ne sme biti dalje obdelano**.

Ta tarifna številka **ne izključuje** ne le ulitega ali valjanega stekla, ki spada v druge tarifne številke zaradi nadaljnjih obdelavnih postopkov (**tar. št. 70.05, 70.06, 70.08 ali 70.09**), temveč tudi varnostno steklo (**tar. št. 70.07**), ki je med izdelavo lahko izpostavljeno valjanju.

70.04 - VLEČENO IN PIHANO STEKLO, V OBLIKI LISTOV ALI PLOŠČ S PLASTJO ZA ABSORBCIJO ALI REFLEKSIJO ALI BREZ NJE, TODA DRUGAČE NEOBDELANO

7004.10 **- Barvano v masi, neprozorno, plakirano ali s plastjo za absorbcijo, refleksijo ali proti refleksiji**

7004.90 **- Drugo steklo**

Ta tarifna številka se **omejuje** le na vlečeno ali pihano steklo. Kot pri prejšnji tarifni številki, **mora biti** to steklo **neobdelano** in v obliki plošč ali listov (izrezano ali narezano v določene oblike).

Nemehanski način pihanja dandanes **opuščajo** (razen v primerih nekaterih posebnih vrst stekel) - zamenjujejo ga razni mehanski postopki, ki sestoje predvsem iz vlečenja (**na primer:** *Furcault-ov, Liby- Owens-ov in Pitsburgh-ov* postopek, ali pa iz vlečenja, kombiniranega s pihanjem.

Steklo, ki spada v to tarifno številko, je lahko različnih debelin, vendar pa je **v glavnem tanjše** od ulitega stekla iz **tar. št. 70.03**. Je obarvano ali motneno v masi, ali pa med izdelavo prevlečeno s tanko plastjo stekla druge barve. **Lahko je** prevlečeno tudi z vpojno ali odbojno plastjo.

Vlečeno in pihano steklo pogosto uporabljajo v oblikah, v kakršnih je proizvedeno (brez kakršnekoli nadaljnje obdelave). V glavnem se uporablja kot okensko, vratno, izložbeno steklo, kot steklo za rastlinjake, ure, slike itd., pa tudi kot deli pohištvenih predmetov, za fotografske plošče, kot ravno steklo za očala itd.

Iz te tarifne številke je **izključeno** vlečeno ali pihano steklo, katerega površina **je brušena, polirana** ali kako drugače obdelana (glej komentar k **tar. št. 70.05, 70.06, 70.09** itd.)

70.05 - FLOAT STEKLO IN POVRŠINSKO BRUŠENO ALI POLIRANO STEKLO, V OBLIKI LISTOV ALI PLOŠČ, S PLASTJO ZA ABSORBCIJO, REFLEKSIJO ALI PROTI REFLEKSIJI ALI BREZ NJE, TODA DRUGAČE NEOBDELANO

7005.10 **- Nearmirano steklo s plastjo za absorbcijo, refleksijo ali proti refleksiji**

- Drugo nearmirano steklo:

7005.21 **- - barvano v masi, neprozorno, plakirano ali samo površinsko brušeno**

7005.29 **- - drugo**

7005.30 **- Armirano steklo**

V to tarifno številko spada "***float steklo***" v obliki listov ali plošč. Surovine tega stekla talijo v pečeh. Staljeno steklo izteka iz peči in se steka v kadeh s **staljeno kovino**. V *floatni* kadi dobiva steklo ravnost tekoče površine staljene kovine (***tekočine imajo idelano ravno površino***) in pozneje ohrani gladko, končno dodelavo površine tekočine, Preden pride do konca kadi, se ohladi na temperaturo, pri kateri je dovolj trdno, da preide med valje brez sledov ali distorzije. Iz *floatne* kadi gre steklo skozi peči za postopno ohlajanje. Na koncu, ko je ohlajeno, ga je možno rezati. Takšno steklo **se** površinsko **ne** brusi in ne polira. **Je popolnoma ravno** (kot, če bi ga polirali) **zaradi proizvodnega postopka**.

V to tarifno številko **spadajo tudi** vrste stekla iz **tar. št. 74.03 in 74.04, ki so površinsko brušena ali polirana** (običajno s kombinacijo obeh postopkov).

Steklo se v postopku površinskega brušenja izpostavi vrtilnemu učinkovanju diskov, obloženih z železom. Ti diski se vrte ob dovajanju vode z abrazivnimi materiali, s čimer nastane gladka (ravna) površina stekla. Prozornost dobijo **s poliranjem** na strojih, ki imajo diske, prevlečene s klobučevino

(*filcom*), impregniranim z železovim oksidom. Površinsko brušenje je lahko kontinuirano, vendar pa obstajajo stroji, ki lahko istočasno brusijo obe strani stekla. Včasih izvajajo tudi končno poliranje.

Steklo iz te tarifne številke **je lahko** barvano ali neprozorno v masi, ali pa okrašeno med proizvodnjo s steklom druge barve, lahko pa je tudi prevlečeno **z vpojno ali odbojno plastjo**.

Steklo iz te tarifne številke se **pogosto uporablja** za okna, vrata, avtomobile, ladje, letala itd., za izdelavo ogledal, za osteklevanje miz, polic, vitrin itd. ter za proizvodnjo **varnostnega stekla iz tar. št. 70.07.**

Iz te tarifne številke je **izključeno** steklo v obliki listov ali plošč, ki je izpostavljeno obdelavam, ki v poimenovanju te tarifne številke ali pa **v opombi 2 (b)** k temu poglavju niso predvidene (**tar. št. 70.06, 70.07, 70.09 itd**).

70.06 - STEKLO IZ TAR.ŠT. 70.03, 70.04 ALI 70.05, UPOGNJENO, Z OBDELANIMI ROBOVI, GRAVIRANO, LUKNJANO, EMAJLIRANO ALI DRUGAČE OBDELANO, NEUOKVIRJENO IN NE SPOJENO Z DRUGIMI MATERIALI

Ta tarifna številka **vključuje** steklo, navedeno v tarifna številkah od 70.03 do 70.05, ki je izpostavljeno enemu ali več nadaljnjih postopkov. Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** varnostnega stekla (**tar. št. 70.07**), večplastne panelne izolacijske elemente iz stekla (**tar. št. 70.08**) in steklo v obliki ogledal (**tar. št. 70.09**).

Ta tarifna številka **vključuje**:

(A) **Zvito ali ukrivljeno steklo**, kot je **na primer:** posebno steklo (**na primer:** izložbeno steklo), katerega pridobivajo z vročim zvijanjem ali z vročim krivljenjem (v naravnalnih pečeh in preko kalupov) ravnih listov ali plošč, **razen** zvitega ali ukrivljenega stekla iz **tar. št. 70.15**.

(B) **Steklo z obdelanimi robovi** (s poliranimi, brušenimi, prisekanimi itd.), ki s tem pridobi značilnosti izdelkov, kot so plošče za mize, za tehtnice in za druge merilne stroje, za opazovalne prereze in podobno, za raznovrstne oznake, za zaščitne plošče okoli ključavnic, za stekla za vokvirjanje fotografij itd., za okenska stekla, za sprednjo stran pohištva itd.

(C) **Steklo, ki je perforirano ali razbrazdano**, vendar ne tekom proizvodnje.

(D) **Steklo, katerega površina je obdelana po izdelavi**, **na primer:**: steklo, izpostavljeno postopkom matiranja (peskano steklo ali steklo, ki je postane motno zaradi smirkanja ali zaradi učinka kisline); pisano steklo ("*frosted glass*"); gravirano steklo ali jedkano steklo (po kateremkoli postopku); emajlirano steklo (steklo, ki je okrašeno z emajl - barvami ali s steklenimi barvami); steklo z okraski, z dekoracijo, raznimi motivi itd., dobljenimi po kateremkoli postopku (z ročnim slikanjem, tiskanjem, okenski transparenti itd.) in vsa druga stekla, okrašena na katerikoli način, **razen** stekla, ki je poslikano na roko tako, da predstavlja sliko iz **tar. št. 97.01**.

Ta tarifna številka **ne vključuje le ravnega stekla** v obliki napol gotovih izdelkov (**na primer:** v obliki plošč ali listov, ki niso namenjeni za konkretno uporabo), temveč tudi izdelke iz ravnega stekla, ki so namenjeni za določeno uporabo, vendar **pod pogojem**, da niso vokvirjeni, pritrjeni na podlago, niti opremljeni z drugimi nesteklenimi izdelki. Glede na to **vključuje** ta tarifna številka *med drugim* zaščitne plošče okoli ključavnice (na vratih ali okoli stikal na steni), ki so izdelane v celoti iz stekla s prirezanimi (*fasetiranimi*) robovi, ali pa iz perforiranega stekla. **Vključuje** tudi plošče za označbe - tudi, v kolikor so njihovi robovi poševno zaključene ali če so okrašene ali pisane.

Na drugi strani pa:

- **steklene plošče oziroma listi, vdelani v les ali v navadno kovino** in ki so predvideni za okvirjanje fotografij, slik itd., **spadajo** v **tar. št. 44.14** oziroma **v tar.št. 83.06**;

- **dekorativna ogledala iz stekla**, vokvirjena ali nevokvirjena, s tiskanimi ilustracijami na eni strani, se uvrščajo v **tar. št. 70.09 ali 70.13**;
- **pladnji,** ki sestoje iz steklene plošče, barvane ali nebarvane, v okvirju in z ročaji, **spadajo** v **tar. št. 70.13**;
- **oglasne deske, plošče označbe, naslovne plošče, table, črke**, podobe in podobni motivi, nalepljeni na papir, lepenko, klobučevina (filc), kovino itd. ali vokvirjeni, **spadajo** v **tar. št. 70.20** (ali v **tar. št. 94.05**, v kolikor so osvetljeni).

Podobno se tudi steklene plošče, ki so vokvirjene ali vgrajene v drugih materialih, zaradi česar **pridobijo značilnosti delov strojev ali naprav** ali **delov pohištvenih predmetov**, uvrščajo skupaj s temi stroji, napravami ali pohištvenimi predmeti.

Steklene plošče za pohištvene predmete, ki so **nevokvirjene ali nevgrajene** v druge materiale, ostanejo uvrščene v to tarifno številko, v kolikor se dobavljajo posebej, vendar pa se uvrščajo skupaj s pohištvenimi predmeti, če se dobavljajo istočasno (sestavljeni ali nesestavljeni) in je nedvoumno, da so namenjene za vgradnjo v te pohištvene predmete.

Fotografske steklene plošče (občutljive na svetlobo, osvetljene ali razvite), **spadajo** v **37. poglavje**. Steklene plošče, ki nosijo električni tokokrog, ki sestoji iz vtisnjenih elektroprevodnih kovinskih zmesi, prav tako pa tudi steklene grelne plošče z metaliziranimi trakovi ali modeli, ki delujejo kot električni upori, **spadajo** v **85. poglavje**.

70.07 - VARNOSTNO STEKLO IZ KALJENEGA ALI PLASTNEGA STEKLA

- Kaljeno varnostno steklo:

7007.11 **- - velikosti in oblik, primernih za vgraditev v vozila, letala, vesoljske ladje ali plovila**

7007.19 **- - drugo**

- Plastno varnostno steklo:

7007.21 **- - velikosti in oblik, primernih za vgraditev v vozila, letala, vesoljske ladje ali plovila**

7007.29 **- - drugo**

Izraz **"varnostno steklo" vključuje samo** spodaj opisane vrste in se ne nanaša na zaščitno steklo, kot je **na primer:** navadno armirano steklo in selektivna absorbcijska stekla (**na primer:** steklo proti zasenčenju in zaščitno steklo proti *rentgenskimi žarkom*).

(A) **Kaljeno steklo.**

Ta izraz označuje:

(1) Steklo, katerega pridobivajo s ponovnim segrevanjem kosov plošč ali listov stekla, dokler ne postane mehko (vendar ne tako mehko, da bi izgubilo svojo obliko). Nato steklo hitro ohladijo z ustreznim postopkom (*termično kaljeno steklo*).

(2) Steklo, katerega jakost, trajnost in *fleksibilnost* so občutno povečani s pomočjo sestavljene fizikalno-kemičnega obdelave (**na primer:** z izmenjavo ionov). Ta obdelava lahko **vključuje** tudi spremembo površinske strukture (to steklo je običajno znano kot "**kemično kaljeno steklo**").

Tega stekla potem, ko je izdelano, **ni moč obdelovati** zaradi notranje napetosti, ki izvira iz predelave, zato se vselej izdeluje neposredno v zahtevane oblike in velikosti že pred kaljenjem.

(B) ***Laminirano* steklo**.

Ta vrsta varnostnega stekla je običajno znana kot laminirano steklo, kot sendvično steklo izdelujejo ga v obliki sendviča (*v plastoviti obliki*) z eno ali več vmesnimi plastmi iz plastičnega materiala med dvema ali več plastmi stekla. Plastično jedro najpogosteje sestoji iz listov celuloznega acetata, iz vinilnih ali akrilnih izdelkov. Popolna adhezija nastane z uporabo občutne toplote in pritiska. Včasih predhodno poškropijo notranje strani steklenih listov s posebno vrsto lepila. Po drugem postopku pa nastane plastični film oziroma prevleka neposredno na površini steklenega lista. Steklene plošče oziroma liste nato **zlepljajo** z uporabo toplote in pritiska.

Bistvena lastnost kaljenega stekla je v tem, da ob lomu **razpade na majhne koščke** brez ostrih robov, ali pa razpade popolnoma in tako zmanjša nevarnost poškodb od letečih drobcev. ***Laminirano*** varnostno steklo običajno poka, vendar **ne razpade na koščke**. Če pa je udarec dovolj močan, da pride do loma, potem razleteli se koščki niso dovolj veliki, da bi povzročili resne vreznine. Za posebne namene lahko v listasto steklo vstavijo žično mrežo, plastične vmesne plasti pa lahko obarvajo.

Zaradi teh kvalitet, se ta stekla uporabljajo v avtomobilih kot vetrobrnska stekla, kot stekla za okna, vrata, na ladijah, kot stekla za maske, zaščitna očala za industrijske delavce ali voznike, kot stekla za čelade. Steklo, ki je **odporno na strelne krogle** je posebna vrsta laminiranega stekla.

Pri tej tarifni številki obstaja **razlika med** neoblikovanim in oblikovanim steklom (**na primer:** med zvitim ali ukrivljanjem steklom).

Vendar pa se ukrivljeno varnostno steklo, ki ima lastnosti stekla za ure ali stekla za sončna očala, uvršča v **tar. št. 70.15**. varnostno steklo, vgrajeno v druge izdelke in s tem spremenjeno v dele strojev, naprav ali vozil, se uvršča skupaj s temi stroji, napravami ali vozili. Podobno **spadajo** tudi sončna očala z lečami iz varnostnega stekla, v **tar. št. 90.04**.

Večplastni panelni izolacijski elementi iz stekla, ki so **na primer:** sestavljeni iz dveh listov z eno vmesno plastjo iz steklenih vlaken, **spadajo** v **tar. št. 70.08**.

Izdelki iz kaljenega stekla in iz keramičnega stekla, razen izdelkov, ki se uporabljajo za že navedene namene, se uvrščajo glede na njihove lastne lastnosti (**na primer:** kaljeni kozarci, posoda z ***bor-silikatno*** podlago, ploščice iz keramičnega stekla - v **tar. št. 70.13**).

Plastične mase, ki se uporabljajo kot **nadomestek za varnostno steklo** (običajno iz poliakrilatov), se uvrščajo glede na material, iz katerega so izdelane (**39. poglavje**).

70.08 - VEČPLASTNI PANELNI ELEMENTI ZA IZOLACIJO, IZ STEKLA

Ta tarifna številka **vključuje** tudi večkratno izolacijsko steklo, katerega najpreprostejši tip sestoji **iz dveh ali več listov stekla** (listi, plošče ali celo *štokirano* steklo, *katedralno* steklo ali podobno), ki so ločene s plastjo suhega zraka ali inertnega plina ter katerih robovi so spojeni s kovino ali s plastično maso, ali pa z drugimi vezivi. Zaradi tega je takšna enota popolnoma hermetično zaprta.

Druga vrsta večplastnega izolacijskega stekla sestoji iz dveh steklenih plošč oziroma listov in ene vmesne plasti steklenih vlaken.

Te vrste stekel se uporabljajo za osteklevanje oken, streh itd. in zagotavljajo določeno stopnjo toplotne in zvočne izolacije ter zmanjšujejo kondenzacije.

70.09 - STEKLENA OGLEDALA, Z OKVIROM ALI BREZ NJEGA, VKLJUČNO TUDI VZVRATNA OGLEDALA

7009.10 **- Vzvratna ogledala (ogledala za vozila)**

- Drugo:

7009.91 **- - brez okvirja**

7009.99 **- - v okvirju**

Izraz **"ogledala iz stekla"** se uporablja za steklene liste ali steklene plošče z eno stranjo, prevlečeno s kovino (običajno s srebrom, včasih s platino ali aluminijem), zaradi česar je odsev slike čist in svetel.

Za **posrebrenje** uporabljajo razredčeno ***amonialkalno raztopino srebrovega nitrata*** (pomešanega z reducirano raztopino na osnovi ***kali-natirjevega tartrata ali invertnega sladkorja***). Te izdelke polijejo po površini stekla, še prej pa površino stekla dobro očistijo. Trajna in odsevna plast kovinskega srebra nastane zaradi redukcije srebrovega nitrata.

V postopku **platiniranja** nanesejo na steklo (s ščetko) spojino ***platininega klorida***. Steklo nato **segrevajo** skoraj do točke mehčanja. Na ta način dobijo kovinsko prevleko, ki se dobro prižema na steklo.

Kovinsko prevleko, še posebno, če je le-ta iz srebra, zaščitijo z zaščitnimi prevlekami, ki sestoje iz lakov ali z elektrolitskim nanosom bakra, katerega prav tako zaščitijo s lakiranjem površine.

Ta tarifna številka **vključuje** ogledala v listih in v ploščah, ki so naprej obdelane ali ne. **Vključuje** tudi oblikovana **ogledala vseh velikosti**, **na primer:** pohištvena ogledala, ogledala za notranje oblikovanje, za železniške vagone itd.; toaletna ogledala (vštevši tudi ročna iz stenska); žepna ogledala (v zaščitnem ovoju ali brez njega). Ta tarifna številka **vključuje tudi povečevalna** ali **pomanjševalna ogledala** ter vzvratna ogledala (**na primer:** za vozila). Vsa ta ogledala imajo lahko podlage iz lepenke, tkanine itd., ali pa so vokvirjena v kovinskih, lesenih, plastičnih okvirih, pri čemer je lahko okvir okrašen z drugimi materiali (s tkanino, z biserovino, želvovino itd.). Ogledala, namenjena za polaganje na tla ali na zemljo (**na primer:** velika razstavljiva ali premična ogledala, ki se uporabljajo v krojačnicah ali v prodajalnah oblek), prav tako ostanejo uvrščena v tej tarifni številki (skladno z **opombo 1 (b)** k **94. poglavju**).

V to tarifno številko **spadajo** tudi ogledala (**vokvirjena ali nevokvirjena**) s tiskanimi ilustracijami na eni strani, vendar **pod pogojem**, da ohranjajo bistveni značaj ogledala. **Vendar** pa se ti izdelki uvrščajo v **tar.št. 70.13** (kot okrasno-dekorativni izdelki iz stekla), v kolikor je tiskanje takšno, da preprečuje uporabo izdelka kot ogledala.

Vendar je treba poudariti, da se ogledala, katera je **moč spremeniti** v dele pohištvenih predmetov iz **94. poglavja** (**na primer:** vrata garderobne omare), uvrščajo skupaj z ustreznimi pohištvenimi predmeti. Iz te tarifne številke so **izključeni** še naslednji izdelki:

(a) ogledala, spremenljiva v druge predmete z dodajanjem nekega ločenega dela (**na primer:** nekateri pladnji z ročaji - **tar. št. 70.13**). Na drugi strani pa ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki namizni podstavki, ki sestoje iz navadnega ogledala.

(b) podstavki ali okviri za ogledala, ki vsebujejo plemenite kovine ali kovine, platinirane s plemenitimi kovinami, z naravnimi ali kultiviranimi biseri ali brez njih, ali pa z drugim dragim kamenjem (naravnim, sintetičnim ali rekonstruiranim) (**razen tistih**, samo z drobnim okrasjem) (**tar. št. 71.14**). Tudi ogledala, katerih podstavki ali okvirji na kak drug način vsebujejo naravne ali kultivirane bisere ali pa drago ali poldrago kamenje (naravno, sintetično ali rekonstruirano), so iz te tarifne številke **izključena** (**tar. št. 71.16**),

(c) optično obdelana ogledala iz stekla (**90. poglavje** - glej ustrezni komentar),

(d) ogledala, kombinirana z otroškimi igračami ali s izdelki za družabne igre ali pa z rekviziti za lov ali strelstvo (**na primer:** škrjančkova ogledala) (**95. poglavje**) in

(e) ogledala, starejša od 100 let (**tar. št. 97.06**).

70.10 - BALONI, STEKLENICE, KOZARCI, LONCI, FIOLE, AMPULE IN DRUGE POSODE, IZ STEKLA, ZA TRANSPORT ALI PAKIRANJE BLAGA; STEKLENI KOZARCI ZA VLAGANJE, ČEPI, POKROVI IN DRUGA ZAPIRALA, IZ STEKLA

7010.10 **- Ampule**

7010.20 - **Zamaški, pokrovi in druga zapirala**

- Drugo, s prostornino:

7010.91 **- - več kot enega litra**

7010.92 **- - več kot 0,33 l, vendar ne več kot 1 l**

7010.93 **- - več kot 0,15 l, vendar ne več kot 0,33 l**

7010.94 **- - 0,15 l ali manj**

V to tarifno številko **spadajo vse steklene posode** (*kontejnerji*) vrst, ki se običajno uporabljajo za trgovski transport ali za pakiranje tekočin ali trdnih izdelkov (prahu, zrn itd.).

(A) **Baloni, pletenke, steklenice** (vštevši tudi *sifonske* steklenice), *fiole* in podobni izdelki vseh oblik in velikosti, ki se uporabljajo kot posode za kemične izdelke (kisline itd.), pijače, olje, mesne ekstrakte, parfumerijske preparate, farmacevtske izdelke, črnila, lepila itd.

Te izdelke so svoj čas proizvajali s pihanjem, vendar se danes skoraj izključno izdelujejo s stroji, ki avtomatično ulivajo staljeno steklo v kalupe, kjer se končni izdelki oblikujejo s komprimiranim zrakom. Najpogosteje so izdelani iz navadnega stekla (brezbarvnega ali obarvanega), čeprav so lahko nekatere steklenice (**na primer:** steklenice za dišave) iz svinčevega stekla, nekateri veliki baloni pa iz taljenega silicijevega dioksida ali kvarca.

Naštete posode se v glavne zapirajo na prav določen način. Zaradi tega imajo lahko zapirala v obliki navadnih zamaškov (iz plute, stekla itd.), steklenih kroglic, kovinskih pokrovov, pokrovov z navoji (iz kovine ali plastične mase) ali v obliki posebnih naprav (**na primer:** za pivske steklenice, za steklenice za gazirano vodo, za sifone za sodo itd.).

Te posode **ostanejo uvrščene** v tej tarifni številki **tudi**, če so brušeni, rezani, peskani, jedkani ali gravirani, ali pa okrašeni (slednje še posebej velja za nekatere steklenice za dišave in likerje). **Lahko so** obviti s trakovi, opleteni ali kako drugače okrašeni z raznimi materiali (s protjem, s slamo, z rafijo, s kovino itd.), prav tako pa imajo lahko pokrovke v obliki kozarcev, povezanjenih čez vrat. Lahko so opremljeni s priborom za kapljanje (kapalke), ali pa so gradirani, vendar **pod pogojem**, da ta pribor ni vrste, ki se uporablja kot laboratorijska steklena posoda.

(B) **Kozarci, lonci in podobne posode za transport ali pakiranje nekaterih prehrambenih** izdelkov (za začimbe, omake, sadje, za vloženo sadje in zelenjavo, za med in podobno), kozmetičnih ali toaletnih preparatov (pomad za obraz, lotioni za lase itd.), farmacevtskih izdelkov (masti itd.), politur, čistilnih preparatov itd.

Te izdelke skoraj vedno izdelujejo iz navadnega stekla (brezbarvnega ali barvanega) s stiskanjem v kalupih ob pihanju s komprimiranim zrakom. Večinoma imajo velike odprtine in kratke vratove - grla (v kolikor jih sploh imajo). Praviloma imajo pokrov ali *flančo* za držanje kapalke ali pokrova. Vendar pa so nekateri izmed teh izdelkov zaprti tudi s čepi iz plute ali z navojnimi zamaški.

Kot steklenice, so tudi ti izdelki lahko peskani, brušeni, rezani, jedkani ali gravirani, okrašeni, oviti itd.

(C) **Ampule in podobne cevaste posode**, katere pridobivajo iz pihanih steklenih cevi in potem, ko so zaspajkane, služijo kot kontejnerji za serume ali za druge farmacevtske izdelke, ali pa za tekoča goriva (**na primer:** ampule z bencinom za vžigalnike za cigarete), kemičnih izdelkov itd.

(D) **Cevaste kontejnerje in podobne kontejnerje** običajno pridobivajo iz steklenih cevi s predelavo s spajkalnikom ali s pihanjem in se uporabljajo za transport ali pakiranje farmacevtskih izdelkov ali za podobne namene.

V to tarifno številko **spadajo** tudi stekleni **kozarci za vlaganje s kuhanjem v kozarcih (sterilizacija).**

Zapirala iz kateregakoli materiala se, v kolikor se dobavljajo skupaj s temi posodami, uvrščajo v to tarifno številko.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi čepe in druge zamaške **iz stekla**, izdelane iz navadnega ali iz svinčevega stekla, bodisi da so brušeni, rezani, peskani, jedkani ali gravirani ali kako drugače okrašeni, ali da niso. Ta tarifna številka **vključuje** tudi nekatere steklene kroglice za zapiranje steklenic - te kroglice izrežejo iz steklenih plošč in jih mehansko obdelujejo potem, ko so kroglice že oblikovane.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

(a) steklenic in čutur, ki so povsem ali delno obvite z usnjem ali z umetnim usnjem (**tar. št. 42.05**)

(b) steklenih vložkov za termovke in za druge vakuumske posode (**tar. št. 70.12**),

(c) namiznih steklenic, kozarcev za pijače in drugih posod za gospodinjstvo iz stekla (**tar. št. 70.13**), ki pa **niso posode**, ki bi se uporabljale predvsem za trgovski transport ali za pakiranje blaga,

(d) steklenic za hranjenje otrok (**tar. št. 70.13**),

(e) steklenih posod, ki se uporabljajo za laboratorijske, higijenske ali farmacevtske namene (**tar. št. 70.17**),

(f) posebnih steklenic za razstavljanje blaga v prodajalnah (**tar. št. 70.20**) in

(g) steklenic, stekleničk itd. za razpršilnike za dišave (**tar. št. 70.13**), razpršilnikov za dišave (**tar. št. 96.16**) in termovk ter drugih vakuumskih posod (**tar. št. 96.17**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke od 7010.91 do 7010.94

V smislu tar. podštevilk od 7010.91 do 7010.94 je z izrazom "*kapaciteta*" mišljena **notranja prostornina kontejnerja**.

70.11 - STEKLENI PLAŠČI (VKLJUČNO BALONI IN CEVMI), ODPRTI, IN NJIHOVI STEKLENI DELI BREZ FITINGOV, ZA ELEKTRIČNE ŽARNICE - KATODNE CEVI IPD.

7011.10 **- Za električno razsvetljavo**

7011.20 **- Za katodne cevi**

7011.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **spadajo:**

(A) **Vsi odprti stekleni plašči** (vključno balone in cevi) kakršnekoli oblike ali velikosti (**brez *fitingov***) za električne žarnice, elektronske žarnice in cevi, bodisi namenjene za razsvetljavo, bodisi za druge namene, za žarnice za razžarjevanje ali parno žganje, za cevi za rentgenske aparate, radijske žarnice, katodne cevi, korekturne žarnice ali za druge elektronske cevi ali žarnice, za

infrardeče žarnice itd. Večino teh steklenih plaščev izdelujejo množično v avtomatskih strojih. Lahko so mlečni, obarvani, opalni, matalizirani, prevlečeni s *fluoroscentnim* materialom itd.

Tudi deli steklenih plaščev (kot so **na primer:** čelne plošče ali kape televizijskih katodnih cevi, steklenih reflektorskih balonov itd.) se uvrščajo v to tarifno številko.

(B) **Cevi z zoženimi koncemi, ki so nedvoumno namenjene za električne žarnice** ali pa so urejeno zavite za reklamne označbe.

(C) **Cevi, prevlečene s kakšno *fluoroscentno* snovjo** (**na primer:** s cinkovim silikatom, s kadmijevim boratom ali s kalcijevim volframatom).

Po vrsti operacij (vlaganje vlaken ali elektrod, izsesanje zraka iz cevi, uvajanje enega ali več inertnih plinov, živega srebra itd., pritrjevanje pokrova in kolektorja), so ti plašči gotovi kot električne žarnice, katodne cevi ali podobni izdelki iz **85. poglavja**.

Vsi našteti izdelki **so lahko** iz navadnega, kristalnega stekla ali iz taljenega kvarca.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

(a) steklenih cevi, ki so samo narezane na določene dolžine, neglede na to, ali so njihovi konci polirani s plamenom ali kako drugače zglajeni ali ne. Ta tarifna številka izključuje tudi cevi, katerim so v masi dodani *fluoroscentni* materiali (**na primer:** *natrijev uranat*) (**tar. št. 70.02**) in

(b) steklenih balonov, cevi in plaščev, zaprtih ali s *fitingi*, ter **dokončanih** žarnic, cevi in žarnic-elektronk (**tar. št. 85.39, 85.40, 90.22 itd.**).

70.12 - VLOŽKI ZA TERMOVKE ALI ZA DRUGE VAKUUMSKE POSODE

Ta tarifna številka **vključuje** notranje steklo - vložke za termovke ali za katerekoli druge vakuumske posode.

Te vložke skoraj vedno izdelujejo iz navadnega stekla ali iz stekla z majhnim koeficientom raztezanja. Večinoma so bolj ali manj cilindrični in **imajo dvojne stene**, katerih notranja stran je **posrebrena** ali **pozlačena**.

Prostor med stenama je **vakuumiran**, spodnji del sten pa je nato zataljen.

Ta tarifna številka **vključuje samo** steklene vložke. Lahko so dokončani ali nedokončani, z zamaški ali z drugimi zapirali ali brez njih (nameščenimi ali nenameščenimi).

Ta tarifna številka **ne vključuje** vložkov, ki so s pomočjo ohišja ali kateregakoli drugega zaščitnega plašča (kompletnega ali delnega) spremenjene v termovke ali druge vakuumske posode - te **spadajo** v **tar. št. 96.17**.

70.13 - STEKLENI IZDELKI, KI SE UPORABLJAJO ZA MIZO, V KUHINJI, ZA TOALETNE NAMENE, V PISARNAH, IZDELKI ZA NOTRANJO DEKORACIJO IN PODOBNE NAMENE (RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 70.10 IN 70.18)

7013.10 **- Iz steklene keramike**

- Kozarci za pitje, razen iz steklene keramike:

7013.21 **- - iz svinčevega kristalnega stekla**

7013.29 **- - drugi**

- Stekleni izdelki, ki se uporabljajo za mizo (razen kozarcev za pitje) ali za kuhinjske namene, razen steklene keramike:

7013.31 **- - iz svinčevega kristalnega stekla**

7013.32 **- - iz stekla, ki ima linearni dilatacijski koeficient do 5 x10^{-6} po Kelvinu pri temperaturi med 0°C in 300°C**

7013.39 **- - drugi**

- Drugi stekleni predmeti:

7013.91 **- - iz svinčevega kristalnega stekla**

7013.99 **- - drugi**

V to tarifno številko **spadajo** naslednje vrste izdelkov, od katerih večino pridobivajo **s stiskanjem** ali **pihanjem v kalupih**:

(1) **Namizna in kuhinjska posoda**, **na primer:** kozarci, vrči, vinske steklenice, steklenice za hranjenje otrok, vrčki, krožniki, skodele za solato; skodele za sladkor, za omako, za sadje, za pecivo, za predjedi, za juho, skodele v obliki korit, kozarci za jajca, skodele za maslo, stekleničke za kis in olje; posode - skodele (za serviranje, kuhanje itd.); kozice za dušenje, ponve, pladnji, solniki; kozarčki s sitom za sladkor; ročaji za nože; mešalniki (mikserji); zvonci, *džezve*, cedila za kavo; bonboniere, gradirana kuhinjska posoda, grelci za krožnike; namizni postavki; nekateri deli domačih pljuskal za maslo; pokrovi kavnih mlinčkov; posode za sir; cedila za limono; vedrca za led.

(2) **Toaletni predmeti**, kot so škatle za milo, košarice za gobe, milniki za tekoče milo, kavlji in palice (za brisače itd.), škatle - skodelice za dišave, deli toaletnih razpršilk (**razen** glav), držala za zobne ščetkice itd.

(3) **Stekleni pisrniški pribor**, kot so obtežilniki za papir, razni črnilniki, držala za knjige, posodice za bucike in risalne žebljičke, za peresa, pepelniki itd.

(4) **Okrasni izdelki iz stekla za notranje okraševanje** in drugo blago iz stekla (vštevši tudi tisto za cerkve in podobno), kot so vaze, okrasne skodele za sadje, kipci, razni izdelki (živali, cvetje, listje, plodovi itd.), namizni podstavki (**razen** tistih iz **tar. št. 70.09, glej komentarska pojasnila k tej tar.št.**), akvariji, kadilnice itd., spominki.

Po drugi strani, ta tarifna številka **vključuje** dekorativne izdelke, ki so v obliki zrcal toda **se ne uporabljajo** kot zrcala zaradi prisotnosti tiskanih ilustracij; sicer se uvrščajo v **tar.št. 70.09.**

Izdelki iz stekla, kombiniranega z drugimi materiali (**na primer:** z navadnimi kovinami, lesom itd.), se v to tarifno številko uvrščajo **samo**, če stekla dajejo celoti **lastnosti steklenega izdelka**. Tudi plemenita kovina ali pa kovina, platinirana s plemenito kovino, sta lahko prisotna, **vendar le kot manjši okraski**. Iz te tarifne številke so **izključeni** izdelki, v katerih takšne **kovine predstavljajo več kot pa le okraske (tar. št. 71.14)**.

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi naslednji izdelki:

(a) steklena ogledala, vokvirjena ali nevokvirjena (**tar. št. 70.09**),

(b) steklenice, kozarci in lonci, ki se običajno uporabljajo za transport ali za pakiranje blaga, kozarci za vlaganje (**tar. št. 70.10**),

(c) s svincem okrašena okenska stekla v barvi (**tar. št. 70.16**),

(d) izdelki iz **tar. št. 70.18**, ki so primerni za notranjo dekoracijo (**na primer:** imitacije cvetja, listja in plodov iz steklenih zrn ter okrasni izdelki, izdelani s pomočjo plamenskega gorilca),

(e) ohišja za ure (**tar. št. 91.12**),

(f) svetilke in svetila ter njihovi deli iz **tar. št. 94.05**,

(g) razpršilke za dišave in podobne toaletne razpršilke (**tar. št. 96.16**) in

(h) termovke in druge vakuumske posode (**tar. št. 96.17**).

70.14 - STEKLENI IZDELKI ZA SIGNALIZACIJO IN OPTIČNI DELI IZ STEKLA (RAZEN TISTIH IZ TAR.ŠT. 70.15), OPTIČNO NEOBDELANI

V to tarifno številko **spadajo** naslednji izdelki - **pod pogojem**, **da niso optično obdelani**:

(A) **Izdelki za označevanje** (iz brezbarvnega ali obarvanega stekla), ki so namenjeni za vgradnjo v odsevne kažipote (**na primer:** paneli, plošče, stolpi itd.) ali v reklamne znake, ali pa za preproste reflektorje za kolesa, avtomobile itd. Ti izdelki so običajno konveksni, pol-sferični ali ravni, z (največkrat vzporednimi) žlebovi, in imajo **lastnost odboja svetlobe**, ki pada na njih (**na primer:** odboj svetlobe avtomobilskih žarometov) - zato so v temi vidni z določene oddaljenosti.

(B) **Optični deli iz brezbarvnega ali obarvanega stekla**, ki so optično neobdelani - to pomeni, da so izdelani tako, da ustvarjajo določen željen optični učinek, **čeprav niso optično obdelani**. Med te izdelke **spadajo** predvsem *leče* in podobni izdelki za avtomobilske žaromete, parkirne luči, smerokazne luči, zadnje kolesarske luči, luči za cestni promet, semaforje, za nekatere barkače, reflektorske žarnice, žepne svetilke, ročne električne svetilke, svetilke za razdelilne plošče ali nadzorne table, prav tako pa tudi **nekatera povečevalna stekla**.

V to tarifno številko **spadajo** tudi pol-proizvode (*blanks*) optičnih elementov in optične elemente, ki **optično niso obdelani**.

Optična obdelava sestoji iz površinskega brušenja najprej z bolj grobimi, nato pa s finejšimi brusili. Dodatne operacije so: groba obdelava, dodelava, glajenje in poliranje.

Izdelki, **ki niso** izpostavljeni **enemu ali več** pravkar navedenih postopkov poliranja, **ostanejo** uvrščeni v tej tarifni številki. Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** elementi, **katerih ena ali več ploskev je poliranih z namenom**, da dobijo zahtevane optične lastnosti, uvrščajo se v **tar. št. 90.01 ali 90.02** odvisno od tega ali so montirani (vgrajeni) ali ne, **(glej odgovarjajoča komentarska pojasnila).**

Preprosto brušenje robov diskov ne šteje za optično obdelavo.

Izdelke iz te tarifne številke izdelujejo predvsem s preprostim modeliranjem ali stiskanjem iz listov, trakov, kosov ali plošč.

Ti izdelki ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, **tudi če so vokvirjeni, položeni v kakšno ležišče** ali **pa obloženi s kakšno odsevno površino**.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni**, v kolikor gre za prepoznavne končne izdelke (**na primer:** v **tar. št. 83.10** v primeru označevalnih ploščic iz navadne kovine, v primeru številk, črk ali drugih znakov; v **tar. št. 85.12**, če gre za sprednje žaromete, sprednje parkirne luči ter luči za kolesa in motorna vozila).

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi naslednji izdelki:

(a) stekla za nekorekcijska ali korekcijska očala (**optično neobdelana**) (glej komentar k **tar. št. 70.15**),

(b) sferična stekla "***mikrokroglice***", ki so dobavljene kot take (glej komentar k **tar. št. 70.18**). Na drugi strani pa ta tarifna številka **vključuje plošče, prevlečene z mikrokroglicami in ki se pritrjujejo na kažipote in cestne table**, (**razen** tkanin prekritih s temi mikrokroglicami **tar.št. 59.07, glej** komentar k tej tar. št. **točka G(3)**),

(c) **optično obdelani** optični elementi iz stekla ter optični elementi iz drugih materialov drugačnih kot steklo (**90. poglavje**) in

(d) svetilke in svetila ter njihovi deli iz **tar. št. 94.05**.

70.15 - STEKLA ZA URE IN PODOBNA STEKLA, STEKLA ZA NEKOREKTIVNA ALI KOREKTIVNA OČALA, IZKRIVLJENA, UPOGNJENA, VOTLA IN PODOBNO OBDELANA, OPTIČNO NEOBDELANA; VOTLA SFERNA STEKLA IN SEGMENTI ZA PROIZVODNJO TAKIH STEKEL

7015.10 **- Stekla za korektivna očala**

7015.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **spadajo**:

(A) **Ukrivljeno, zvito, votlo ipd. steklo katerekoli oblike ali velikosti**, z vzporednimi ploskvami ali brez njih, ki se uporablja kot steklo za ure ali stenske ure. Ta tarifna številka **vključuje** tudi vsa podobna stekla za okvire fotografij in podobno, za medaljone in higrometre, za barometre in za druge podobne aparate.

Drugače povedano, v to tarifno številko spada cela vrsta stekel, ki se **običajno** uporabljajo za **zaščito številčnic** ali lestvic navedenih izdelkov - tudi, če se (v posebnih primerih) ta stekla uporabljajo kot stekla za laboratorijske ure ali za izdelavo ogledal.

V kolikor pravkar navedena stekla **nimajo** vzporednih ploskev, imajo lahko določene optične lastnosti. **Vendar** pa je **primarna funkcija** steklenih elementov iz **tar. št. 70.14** povzročanje **željenega optičnega učinka**, medtem ko je glavna **naloga izdelkov iz te tarifne številke zaščita**.

(B) **Ukrivljeno in podobno steklo, ki se uporablja za ne-korekcijska očala** (**na primer:** za sončna in druga zaščitna očala). To je steklo **slabše kvalitete**, kot tisto, ki se uporablja za korekcijska očala.

Ta steklo imajo običajno vzporedne ploskve in v praksi **niso namenjena** za optično obdelavo. Vendar pa, če so taka stekla optično obdelana, so **izključena** iz te tarifne številke (**tar. št. 90.01**).

Ta stekla, navedena v predhodnih točkah **pod (A) in (B),** pridobivajo predvsem po naslednjih postopkih:

(1) Steklo pihajo v votlo kroglo premera, ki običajno **ne presega 80 cm**. Ta krogla je razdeljena na tri ali štiri delov, ki se kasneje s posebnim diamantnim rezilom razrežejo v majhne segmente. Robove vsakega segmenta nato oblikujejo s toplim stiskanjem v kalupu.

(2) Iz stekla izrežejo majhne kvadrate ali diski. Nato jih ukrivljajo, bodisi z mehčanjem v konkavnem kalupu, bodisi v vrtilnem obroču pod vplivom toplote, ali pa z vročim stiskanjem v kalupu.

(3) Staljeno steklo vlijejo neposredno v kalup mehanske stiskalnice.

(4) Na eni izmed ploskev okroglega ali pravokotnega kosa ravnega stekla z brušenjem izdelajo votlino za kazalce ur ali stenskih ur.

Razen stekla, izoblikovanega za uporabo (okroglega, pravokotnega in kvadratnega), **vključuje** ta tarifna številka **tudi votle krogle in segmente**, dobljene po pravkar opisanih postopkih **pod (1).**

(C) **Steklo** (vštevši pol-izdelke - "**blanks**", t.j. kose stekla, ki so samo stiskani ali oblikovani, vendar pa **optično neobdelani**) **za korekcijska očala**. Največkrat se v industriji korekcijskih očal uporablja steklo, dobljeno s stiskanjem staljenega stekla v pol-izdelke ("**blanks**"), ki so v obliki končanih očalnih leč. V nekaterih primerih dobivajo pol-izdelke ("**blanks**") z izrezovanjem kosov iz steklenih listov ali plošč, ki so dobljeni z valjanjem ali vlečenjem, ali pa s pomočjo mehčanja teh izrezanih kosov v pečeh, preden jih stiskajo v pol-izdelke ("**blanks**"). Tako dobl-

jeni pol-izdelki zahtevajo nadaljnjo obdelavo, predvsem poliranje, da postanejo **uporabni kot leče za korekcijska očala**.

V to tarifno številko **spadajo** pol-izdelki ("**blanks**") za leče korekcijskih očal, t.j. kose, ki so samo oblikovani, optično obdelani pa ne. Te vrste stekla se, **preden so** oblikovane, uvrščajo v **tarifne številke 70.03, 70.04, 70.05 ali 70.06** - odvisno od primera.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

(a) ravnega stekla za iste namene (predvsem **tar. št. 70.05, 70.06 in 70.07**),

(b) optičnih elementov iz **tar. št. 70.14**,

(c) stekla za ure in stenske ure, ki je pripravljeno posebej za laboratorijsko uporabo (v sredi preluknjano, z brušenimi robovi zaradi zagotavljanja hermetičnega zapiranja itd.) (**tar. št. 70.17**) in

(d) stekel za korekcijska očala in kontaktnih leč, ki so optično obdelana (**90. poglavje**).

70.16 - BLOKI, ZIDAKI, KOCKE, PLOŠČICE IN DRUGI IZDELKI IZ STISNJENEGA ALI LITEGA STEKLA, ARMIRANI ALI NEARMIRANI, KI SE UPORABLJAJO V GRADBENIŠTVU; STEKLENE KOCKE IN DRUGO DROBNO STEKLENO BLAGO, NA PODLAGI ALI BREZ PODLAGE, ZA MOZAIKE ALI PODOBNE OKRASNE NAMENE; OKENSKA BARVNA STEKLA V OKVIRU IZ SVINCA ("VITRAŽNA", "KATEDRALNA", "UMETNIŠKA") IN PODOBNO; MULTICELULARNO ALI PENASTO STEKLO V OBLIKI BLOKOV, PANELOV, PLOŠČ ALI V PODOBNIH OBLIKAH

7016.10 **- Steklene kockice in drugo drobno stekleno blago, na podlagi ali brez podlage, za mozaike ali podobne dekorativne namene**

7016.90 **- Drugo**

V to tarifno številko spada vrsta steklenih izdelkov, dobljenih s stiskanjem ali oblikovanjem (v kombinaciji s pihanjem ali ne). Uporabljajo se večinoma za kritje streh, kupol ali obokov, pa tudi za ploščenje kletnih zidov in podzemnih hodnikov (skupaj z betonom).

V to tarifno številko torej **spadajo** polni ali votli zidaki, kvadrati, strešne ploščice, plošče in razne oblike (dvoglave itd.), pa tudi arhitektonski okraski (rozete, zatrepni stolpi itd.), stopnišča, okrasne krogle za stopnišče, ograje itd.

Ti izdelki so lahko različno prozorni, imajo lahko obdelane ali žlebljene robove in so lahko pisani, armirani, kombinirani s kovino, betonom ali z drugimi materiali.

V to tarifno številko **spadajo** tudi:

(1) **Mozaične kockice**, katerih ena stran je običajno obarvana ali pozlačena, in majhni stekleni pravokotniki (posrebreni ali neposrebreni), ki se uporabljajo kot material za oblaganje zidov, pohištva in podobno. Ti izdelki ostanejo v tej tarifni številki uvrščeni, **neglede na to**, ali so na papirni, lepenkasti, tekstilni ali drugi podlagi, ali niso. V to tarifno številko **spadajo** tudi majhni obarvani stekleni fragmenti ali ploščice, običajno iz opalnega stekla, ki se vstavljajo v cement, da predstavljajo okras na fasadah zgradb.

(2) **V svinec vokvirjena barvna okenska stekla** za zasebne hiše, barvasta okenska stekla za cerkve itd. Sestoje iz plošč, rozet itd., formiranih iz stekla vseh oblik (običajno barvanega v masi, površinsko pobarvanega ali izdelanega v smislu antičnega stekla), ki se vstavljajo v svinčene rešetke, včasih tudi armiranih s kovinskimi palicami.

Podobne izdelke izdelujejo tudi z rešetkami iz kovine ali iz drugih materialov, še posebno iz bakra. Takšni izdelki so bolj ognjevarni.

(3) ***Multicelularno*** **ali penasto steklo v obliki blokov, panelov, plošč, školljkastih** ali podobnih oblik, katerega običajno pridobivajo iz staljenega stekla, v katerega vpihavajo komprimirani zrak, ali pa vanj dovajajo sredstva za gaziranje. Ta postopek daje brezbarvno ali obarvano steklo s strukturo, ki je **podobna** strukturi plovca. Specifična masa tega stekla **ni večja od 0,5** (zaradi tega ga **uporabljajo kot nadomestek plute**), se lahko luknja, reže z žago, pili itd. To steklo je material za toplotno in zvočno izolacijo in se uporablja (v prej navedenih oblikah) v gradbeništvu itd.

To steklo uporabljajo tudi v proizvodnji **rešilnih pasov, rešilnih boj, okraskov** itd. V teh oblikah pa je iz te tarifne številke **izključeno** in se uvršča v tarifne številke, ki veljajo za podobne izdelke iz drugih vrst stekla (natančneje, v **tar. št. 70.13, 70.17 ali 70.20).**

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi naslednji izdelki:

(a) steklo iz **tar. št. od 70.04 do 70.06**,

(b) večzidno (vešplastno) steklo za izolacijo (**tar. št. 70.08**),

(c) gotovi paneli in drugi dekorativni motivi, izdelani iz mozaičnih kockic (**tar. št. 70.20**) in

(d) v svinec vokvirjena okenska stekla v barvi, ki so starejša od 100 let (**tar. št. 97.06**).

70.17 - STEKLENI IZDELKI ZA LABORATORIJSKE, HIGIENSKE ALI FARMACEVTSKE NAMENE, GRADUIRANI ALI NEGRADUIRANI, UMERJENI ALI NEUMERJENI

7017.10 **- Iz taljenega kremena ali iz drugega taljenega silicijevega dioksida**

7017.20 **- Iz drugega stekla, ki ima linearni dilatacijski koeficient do $5x10^{-6}$ po Kelvinu pri temperaturi med 0° C in 300° C**

7017.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje steklene izdelke, ki so v splošni laboratorijski rabi** (v raziskovalnih, farmacevtskih, industrijskih laboratorijih itd.), vštevši tudi posebne steklenice (za izpiranje plinov, reagenčne steklenice, *Wulfove* steklenice itd.); posebne cevi (za izpiranje plinov, sušilne, kondenzacijske, filtrirne cevi, birete za plin, epruvete za vzorce itd.); mešalnice, destilacijske steklenice, **gradirane kozarce:** kozarce za razne kulture (*Kollovi, Rouxovi* kozarci); birete vseh vrst; izparilniki; steklenice za merjenje prostornine; posebni zvoni iz posode za prižemanje (vakuumske, cevaste itd.); posebne steklenice - kapalke (kalibrirane itd.); *retorte*; posodo za kristalizacijo; sušilne valje; filtrirne plošče in diske, žličke, eksikatorje, *dializatorje*; *adapterje*; *kondenzatorje*; zbiralne posode pri destilacijskih aparatih; posebne lijake (s tušem, okroglasti lijaki itd.); menzure, kvarcne lončke; filtrirne lončke; posebne staklenice (stožičaste, z več grli itd.); **posebne špiritne svetilke** (ki se ne uvrščajo v **tar. št. 96.17)**; možnarje; merilne posode; pipete; vakuumske posode raznih specializiranih tipov; lonce (filtrirne, sedimentne, z več grli itd.); *mufole* iz silicijevega dioksida-kremena, podstavke za talilne posode; mikroskopska spodnja in zgornja stekelca za vzorce - preparate, ki so predmet raziskovanja itd.

Glede pravil, **ki urejajo uvrščanje** instrumentov in aparatov za fizikalne ali kemične analize, je treba biti **pozoren na komentar k tar. št. 90.27**. V kolikor so namreč ti aparati potencialno uvrščeni v tar. št. 90.27, pa lahko hkrati štejejo tudi za laboratorijsko steklovino v smislu te tarifne številke. Takšna primerjava pokaže, da ta tarifna številka **vključuje <u>na primer:</u>** *acidimetre* (**razen** tistih iz **tar. št. 90.25**), *galaktometre, butirometre, laktobutirometre* in podobne instrumente za raziskovanje mlečnih izdelkov, pa tudi *albuminometre in sečninometre, eudiometre, voluminometre, nitrometre*, *Kipove* in

Chedalove aparate in podobno, *kalcinometre*, *krioskope* in *ebulioskope* za določanje molekulskih mas itd.

Izraz "**izdelki iz stekla za higienske ali farmacevtske namene**" se nanaša na izdelke za splošno rabo, ki **ne zahtevajo, da z njimi rokuje strokovna oseba**. Glede na to **vključuje** ta tarifna številka *med drugim* pipe (za injekcije, za klistirje itd.), posode (račke) za uriniranje, nočne posode za bolnike, pljuvalnike, čašice, vantuze, kadi za oči, inhalatorje, obtežilnike za jezik itd. V to tarifno številko **spadajo** tudi vitli za navijanje kirurškega sukanca - katguta.

Izdelki iz te tarifne številke so **lahko graduirani ali umerjeni (kalibrirani)**. Izdelani so iz navadnega stekla (še posebej izdelki za farmacevtske in higienske namene), vendar pa so **pogosto iz** bor-silikatnega stekla, taljenega kvarca ali iz drugega taljenega *silicijevega dioksida* (zaradi obstojnosti proti kemikalijam in zaradi nizkega koeficienta raztezanja).

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki:

(a) posode za transport in pakiranje blaga (**tar. št. 70.10**); navadna ukrivljena "*urna stekla*", ki se včasih uporabljajo v laboratorijih (**tar. št. 70.15** - glej komentar k tej tarifni številki); posebne lekarniške steklenice za razstavljanje ter steklene posode, ki se uporabljajo za industrijske namene (**tar. št. 70.20**) in

(b) stekleni instrumenti in naprave iz **90. poglavja**,

na primer:

- podkožne injekcije, posebni seski in drugi izdelki, ki predstavljajo medicinske, zobarske, kirurške ali veterinarske instrumente ali priprave (**tar. št. 90.18**);
- hidrometri in podobni *plavajoči* instrumenti, termometri, pirometri in barometri iz **tar. št. 90.25**;
- instrumenti in aparati iz **tar. št. 90.26** (za merjenje, nadzor nad pretokom tekočin itd.) in instrumenti ter aparati za fizikalne ali kemične analize itd. iz **tar. št. 90.27**.

70.18 - STEKLENE KROGLJICE Z LUKNJO (BISERI), IMITACIJE BISEROV, IMITACIJE DRAGIH ALI POLDRAGIH KAMNOV IN PODOBNO DROBNO STEKLENO BLAGO TER PREDMETI IZ TEH IZDELKOV, RAZEN IMITACIJ NAKITA; STEKLENA OČESA, RAZEN PROTETIČNIH PREDMETOV; KIPCI IN DRUGI OKRASKI IZ STEKLA, IZDELANI NA PIHALNIKIH, RAZEN IMITACIJ NAKITA; STEKLENE KROGLICE S PREMEROM DO 1 MM

7018.10 **- Steklene krogljice z luknjo (biseri), imitacije biserov, imitacije dragih in poldragih kamnov in podobno drobno stekleno blago**

7018.20 **- Steklene kroglice s premerom, do 1 mm**

7018.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** celo vrsto zelo raznolikih steklenih izdelkov, med katerimi se večina uporablja (neposredno ali po nadaljnji obdelavi) **za okraševanje** ali **za dekoracijske namene**.

V to tarifno številko **spadajo**:

(A) **Steklene krogljice z luknjo *(biseri*)** (**na primer:** za ogrlice, moleke, imitacije cvetja, nagrobni okraski itd., za okraševanje tekstilnih izdelkov (pozamanterije, vezenin ipd.), ročnih torb in podobno, ali pa za uporabo kot **električni izolatorji**). Ti *biseri* **so lahko** beli ali obarvani in so v oblikah **kroglic z odprtno** (luknjo) bolj ali manj okrogle oblike.

Pridobivajo jih iz cevi, ki jo narežejo v dele približno enake dolžine in prereza. Takšne majhne valjčke nato skupaj z mešanico praškastih materialov (lesni ogljeni prah, grafit, sadra) dajo v

kovinski boben, ki se vrti nad pečjo. Toplota zmehča steklene valjčke, zaradi trenja pa dobijo bolj ali manj sferično obliko, medtem ko praškasti materiali preprečujejo, da bi se med seboj sprijeli.

(B) **Imitacije biserov**, ki so **votle ali polne**, vseh barv, oblik in velikosti in ki so **podobne** pravim biserom. Najpreprostejše votle bisere izdelujejo s pihanjem tankih steklenih žogic preko steklene cevi zelo majhnega prereza, nato jih med seboj ločijo. Zaradi načina izdelave imajo ti biseri dve odprtini na nasprotnih straneh, skozi kateri je moč povleči nit.

Votle bisere lahko pihajo tudi preko steklene palice. Nato v te steklene žogice vpihavajo material z biserno esenco (snov v obliki paste, ki sestoji iz nekaterih ribjih kož, raztopljenih v amonijaku), včasih pa jih zapolnijo z belim voskom, kar poveča njihovo trdnost. Takšni biseri se **od pravih razlikujejo** po tem, da so od slednjih lažji, in po tem, da zadošča majhen pritisk, da se zdrobijo.

Imitacije polnih biserov pridobivajo z obračanjem steklenih kapelj na bakreni žici nad ognjem, ali pa z ulivanjem stekla v majhne kalupe, skozi katere vodi tenka bakrena cevka. Ko se material ohladi, ga raztopijo v dušični kislini, ki ne najeda stekla, vendar pa na ta način biseri dobijo odprtino. Te bisere zatem prevlečejo z biserovino in, na koncu, z zaščitno plastjo prozornega laka.

(C) **Imitacija dragega kamenja** (vštevši tudi imitacijo pol-dragega kamenja). Teh imitacij **ne gre enačiti** s sintetičnimi ali rekonstruiranimi dragimi kamni iz **tar. št. 71.04** (**glej ustrezni komentar**). Te imitacije izdelujejo iz posebnega stekla (**na primer:** *štras* - steklo) z visokim refrakcijskim indeksom. To steklo je lahko brezbarvno ali neposredno pobarvano s kovinskimi oksidi.

Imitacije dragih kamnov izdelujejo predvsem z izrezovanjem kosov željenih velikosti iz steklenega bloka. Te kose nato razmestijo na pločevino, prevlečeno s s triplo (za poliranje) in dajo v majhno peč. V tej peči se kosom zaoblijo robovi, nato pa jih režejo (v oblike diamantov, v obliko diamantov v obliki rozete itd.), ali pa gravirajo (imitacija kamnov in *intaglij*). Imitacije dragih kamnov lahko prav tako dobijo z neposrednim oblikovanjem (**na primer:** z oblikovanjem kamnov dokončnih oblik uhanov). Njihovo spodnjo stran pogosto prevlečejo z odsevno kovinsko barvo.

(D) **Drugi mali stekleni izdelki,** kot **na primer:** *imitacija koral*.

(E) **Različni stekleni izdelki (drugačni kot so *imitacije draguljev*),** to so najrazličnejši stekleni izdelki, katere pridobivajo s sestavljanjem nekaterih posameznih zgoraj navedenih izdelkov, **kot so**: cvetje, listje, okraski za vence, rese (kite), izdelane iz steklenih biserov ali biserov, namenjene za senčila za svetilke, za police itd; zastori in ščitniki, izdelani iz steklenih biserov, kot tudi namizni podstavki, izdelani na podoben način; venci iz rož, izdelani iz steklenih biserov ali imitacij dragih ali pol-dragih kamnov.

(F) **Umetna očesa (razen očes za ljudi) (tar. št. 90.21) na primer:** za lutke, robote, nagačene živali itd. Vendar pa so steklena očesa z mehanizmom za odpiranje in zapiranje za lutke, iz te tarifne številke **izključena(tar.št. 95.02).**

(G) **Kipci in drugi okraski (razen** *imitacij nakita*), katere pridobivajo z obdelavo stekla v kašastem stanju s pomočjo pihalnika. Ti artikli so namenjeni za na police (živalice, rastline, kipci itd.). Običajno jih izdelujejo iz čistega stekla (iz kristala, iz *štras* - stekla) ali iz *emajl* - stekla.

(H) **Steklene mikrokroglice**, katerih premer je **manjši od 1 mm**. Uporabljajo se v proizvodnji panelov za kažipote, za odsevne znake ali za kinematografska platna, ali pa za čiščenje letalskih reaktivnih motorjev in kovinskih površin. So popolne **sferične oblike in polnega preseka.**

Cvetje, listje in plodovi iz ulitega ali oblikovanega stekla za notranje okraševanje in podobno je iz te tarifne številke **izključeno (tar. št. 70.13)**. Modni izdelki iz stekla, obdelanega s plamenom, in ki vsebujejo plemenito kovino ali kovino, platinirano s plemenito kovino (**razen manjših okraskov**), ali pa ki predstavljajo imitacijo nakita, kot je definirana v 71. poglavju, **spadajo** v to poglavje.

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi naslednji izdelki:

(a) stekleni prah za okraševanje dopisnic Božičnih ali novoletnih okraskov itd., in ki je pogosto posrebren ali obarvan (**tar. št. 32.07**),

(b) ročne torbe in podobni usnjeni izdelki ali izdelki iz tekstilnih materialov, ki so okrašeni s steklenimi biseri, z imitacijami biserov ali z imitacijami dragih ali poldragih kamnov (**tar. št. 42.02**),

(c) razglednice, čestitke in podobni izdelki z okraski iz stekla (**tar. št. 49.09**),

(d) tekstilni izdelki z našitki oziroma aplikacijami, izdelanimi iz steklenih biserov (**oddelek XI**, še posebno **tar. št. 58.10**),

(e) **tkanine, prevlečene z "mikrokroglicami"**, za kinematografska platna (**tar. št. 59.07**),

(f) obutev, klobuki in druga pokrivala ter palice in dežniki, okrašeni s steklenimi biseri, z imitacijo biserov ali z imitacijo dragega ali poldragega kamenja (**64., 65. in 66. poglavje**),

(g) imitacije biserov ali dragega in poldragega kamenja, ki so pritrjene na ali vstavljene v plemenito kovino ali v kovino, platinirano s plemenito kovino (**tar. št. 71.13 ali 71.14**), ter imitacije nakita v smislu **tarifne številke 71.17** (glej komentar k tej tarifni številki),

(h) manšetni gumbi (**tar. št. 71.13 ali 71.17**),

(i) otroške igrače, rekviziti za igro, Božični ali novoletni okraski (vštevši tudi žoge iz tankega pihanega stekla) (**95. poglavje**) in

(j) gumbi in manšetni gumbi (**tar. št. 96.06 ali 71.poglavje**).

70.19 - STEKLENA VLAKNA (VKLJUČNO S STEKLENO VOLNO) IN IZDELKI IZ NJIH (NPR. PREJA, TKANINE)

7019.10 **- Trakovi iz steklenih vlaken, roving preja in rezane niti:**

7019.11 **- - rezane niti dolžine 50 mm ali manj**

7019.12 **- - roving prediva**

7019.19 **- - drugo**

- Tančice (voal), mreže, rogoznice, žimnice, plošče in podobni netkani izdelki:

7019.31 **- - rogoznice**

7019.32 **- - tančice (voal)**

7019.39 **- - drugo**

7019.40 **- - Tkanine, narejene iz roving prediva**

- Druge tkanine:

7019.51 **- - širine ne več kot 30 cm**

7019.52 **- - širine več kot 30 cm, navadno tkane, ki so težke manj kot 250 g/m2, iz filamentov, ki na eno nit merijo več kot 136 teksov**

7109.59 **- - drugo**

7019.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **spadajo** steklena vlakna, kot tudi izdelki iz steklenih vlaken v raznih oblikah, vštevši tudi stekleno volno, opredeljeno v **opombi 4 k temu poglavju**. Ta tarifna številka **vključuje** tudi izdelke iz steklenih vlaken, ki so iz drugih tar. številk **izključeni** zaradi njihove narave.

Steklena vlakna imajo naslednje lastnosti: so manj upogljiva od rastlinskih ali živalskih tekstilnih vlaken (preje iz steklenih vlaken ni možno zavezati v vozel), se ne raztegujejo, so močna (močnejša od vseh tekstilnih vlaken iz oddelka XI), ne gorijo, ne gnijejo, so odporna proti vodi in večini kislin, so slab prevodnik elektrike in včasih tudi zvoka in toplote. Ta vlakna tudi **niso higroskopna**.

Steklena vlakna pridobivajo na razne načine, katere je, z nekaj izjemami, moč razvrstiti v **3 skupine**:

(I) **Mehansko vlečenje.**

Pri tem postopku steklo raztalijo v peči, katere dno je opremljeno s ploščo, izdelano iz zlitin plemenitih kovin (običajno iz zlitine rodija in platine), da vzdrži visoke temperature. Ta plošča je preluknjana na številnih mestih. Skozi te luknje izhaja staljeno steklo v obliki niti. Ker napravo prevlečejo z mazivom (**na primer:** s silikoni), se te niti navijajo na boben, ki se zelo hitro vrti in jih izvleka v fine, vzporedne filamente. Ta postopek daje neskončno vlakno, ki je **na videz zelo podobno** neskončni filamentni preji iz **umetnih ali sintetičnih vlaken**.

Debelejša vlakna pridobivajo na bolj ali manj podoben način. ta vlakna se navijajo v obliki mreže, ki se uporablja neposredno v stanju, v kakršnem je (mat za toplotno ali zvočno izolacijo).

(II) **Centrifugalno vlečenje.**

Po tem sistemu pada steklo, staljeno v loncih, na disk iz ognjevarne gline, ki se zelo hitro vrti, in katerega obrobje je opremljeno s številnimi zobci. Steklo se prime na ta disk, segret z ognjem iz peči, vendar se hkrati izvleka v vlakna - filamente zaradi vpliva centrifugalne sile. Vlakna - filamente nato na nepremični mizi navijejo za hladilni boben. Glede na to so rezultat tega procesa kratka vlakna, znana pod imenom "**steklena volna**", ki se uporabljajo v masi, ne da bi bila kakorkoli predena.

(III) **Vlečenje s pomočjo toka (*fluida*).**

Med tem postopkom pride do vlečenja s pomočjo curkov pare pod visokim pritiskom ali s pomočjo komprimiranega zraka, ki pihata z obeh strani na vlakna staljenega stekla, ki prihaja iz peči skozi luknjasto ploščo. Neskončna vlakna se pod vplivom teh curkov lomijo na kratka vlakna, katera med proizvodnjo prevlekajo z mazivi.

Tako dobljena vlakna navijajo na boben, kjer se oblikuje bodisi mreža, ki se uporablja kot taka (izolacijska kritja), bodisi neskončni trakovi ali vlakneni roving (podobni trakovom predpreje iz svilenih odpadkov), iz katerih pozneje pridobivajo prejo.

*
* *

Steklena vlakna, ki se uvrščajo v to tarifno številko, so lahko v **naslednjih oblikah**:

(A) **V obliki steklene volne** v razsutem stanju.

(B) **V obliki trakov, *rovinga*, preje ali rezanih niti**.

(C) **V obliki tankih plošč (*voiles*), mrež, mata, žimnice, plošč in podobnih netkanih izdelkov**.

(D) **V obliki tkanih ali pletenih izdelkov in trakov.**

V to tarifno številko **spadajo** tudi zavese in drugi izdelki iz steklenih tkanin.

Zelo pomembno je, da se "**kemična vezenina**" ali vezenina brez vidne podlage, pri kateri sestoji nit za vezenje iz steklenih vlaken, uvrščajo v to tarifno številko. Vezenina na kateremkoli tekstilu, ki se sicer uvršča v **oddelek XI**, pri kateri so nekateri efekti dobljeni z nitjo za vezenje, izdelano iz steklenih vlaken, je iz te tarifne številke **izključena (tar. št. 58.10)**.

*
* *

Uporaba steklenih vlaken neprestano narašča, **na primer:**

(1) **V opremljanju in notranji dekoraciji** (za oblazinjevanje, za zidne draperije, zavese, mreže proti komarjem itd.) - v obliki tkanin, ki so lahko barvane ali tiskane.

(2) **Za toplotno izolacijo** (**na primer:** za izolacijo streh, dimnikov, kotlov, peči, parnih cevi, ohišij parnih turbin, raznih cevi, zmrzovalnih skrinj, za toplotno izolacijo velikih pokritih tovornjakov in vagonov itd.) - v obliki vlaken v masi, klobučevine (*filca*), blazinic, oblog (za cevi) ali pletenic (neglede na to, ali so impregnirani z lepilom, s smolo ali z drugimi materiali, ali niso, in neglede na to, ali so na podlagi iz papirja, tekstila ali žične mreže, ali niso),

(3) **Za zvočno izolacijo** (**na primer:** stanovanj, pisarn, ladijskih kabin, gledališč itd.) - v obliki vlaken v masi, klobučevine (*filca*), *hasur* ali togih plošč.

(4) **Za električno izolacijo** (**na primer:** za električne žice, kable in druge aparate za prenos električne energije) - v obliki filamentov, preje, trakov, pletenic, tkanin (neglede na to, ali so impregnirani z naravnimi smolami, s plastično maso, z bitumnom itd., ali niso).

(5) **Za ojačenje termoplastičnih in termoreaktivnih smol** za izdelavo fasadnih oblog in panelov, kupol, ravnih in valovitih gradbenih plošč, rezervoarjev, cistern in cevi za skladiščenje in transport tekočin, pokrovov strojev in drugih oblikovanih delov za industrijsko ali kmetijsko uporabo, avtomobilskih odbijačev, opreme za kamione, za železniške vagone in letala, za ladijske trupe, smuči, teniške loparje in druge športne izdelke itd..

(6) **Za proizvodnjo raznih drugih** izdelkov, kot so: izdelki za filtrirne naprave za uravnavanje zraka ali za kemično industrijo, v proizvodnji ščetk, stenjev za svetilke ali vžigalnike, za kinematografska platna itd.

Ta tarifna številka **izključuje**:

(a) polproizvode in izdelke, dobljene s stiskanjem steklenih vlaken ali plasti steklenih vlaken, postavljenih eno nad drugo, ki so impregnirani s plastičnimi masami, in ki so močni, togi, zaradi česar so izgubili lastnosti izdelkov iz steklenih vlaken (**39. poglavje**),

(b) mineralno volno (glej **opombo 4 k 70. poglavju**) in izdelke iz nje iz **tar. št. 68.06**,

(c) plošče za prekrivanje streh na podlagi, ki sestoji iz mreže ali tkanine iz steklenih vlaken, in ki so popolnoma obložene ali prevlečene z obeh strani s plastjo bitumna ali podobnega materiala (**tar. št. 68.07**),

(d) večzidna (vešplastne) izolacijska stekla z notranjo vmesno plastjo iz steklenih vlaken (**tar. št. 70.08**),

(e) pramena iz optičnih vlaken iz **tar. št. 85.44**, električne izolatorje (**tar. št. 85.46**) in fitinge iz izolirnih materialov (**tar. št. 85.47**),

(f) optična vlakna, pramena in zvitki iz **tar. št. 90.01**,

(g) lasulje za lutke iz steklenih vlaken (**tar. št. 95.02**) in ribiške palice iz steklenih vlaken, aglomeriranih s sintetičnimi smolami (**tar. št. 95.07**) in

(h) ščetke iz steklenih vlaken (**tar. št. 96.03**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 7019.11

Rezane niti dobijo z rezanjem niti, ki vsebujejo več vzporednih filamentov. V glavnem se uporabljajo za povečanje trdnosti **na primer:** plastike ali malte.

Tarifna podštevilka 7019.12

Steklena preja "*roving*" sestoji iz rahlega sklopa enega ali več trakov dolgih (kontinualnih) filamentov, ki se zelo malo ali sploh ne zvijajo (manj kot 5 ovojev na meter). V glavnem se uporabljajo pri izdelovanju steklene preje iz kontinualnih filamentov, lahko pa neposredno tudi za tkanje steklenih tkanin (**na primer:** *draperij*).

Tarifna podštevilka 7019.19

V to tarifno podštevilko se uvrščajo trak preje. Ta trak sestoji iz surovih kratkih vlaken, običajno **ne daljših od 380 mm.** Surova vlakna so razrahljano vzporedno nameščena v trak, podoben vrvi, ki se malo ali sploh ne zvija (manj kot 5 ovojev na meter). V glavnem se uporabljajo za proizvodnjo surove steklene preje, lahko pa tudi v proizvodnji žice in pramenov.

Preja iz te tarifne podštevilke je zvita in iz kontinualnih ali spetih vlaken.

Tarifna podštevilka 7019.31

Rogoznice (*mat*) je raven izdelek za ojačenje iz steklenih strokov, ki sestoje iz nekaj sto vzporednih filamentov, razporejenih brez kakršnegali reda.

Stroki so lahko rezani (mat iz rezanih strokov) ali nerezani (mat iz kontinuiranih strokov) in so spojeni s pomočjo veziv ali po postopku iglanja.

Stroki ohranijo svojo obliko v smislu vzporednih filamentov, ki se lahko z roko posamično izdvojijo iz mata, ne da bi jih pri tem poškodovali.

Tarifna podštevilka 7019.32

Tanki listi (tančice) oziroma **koprene (*voali*)** so **netkani** materiali, izdelani iz posamičnih steklenih vlaken (filamentov), ki so razporejeni brez kakršnegakoli reda. Vlakna so med seboj spojena s pomočjo veziva ali po postopku stiskanja. Lahko imajo vgrajene niti za ojačenje, ki so najpogosteje razvlečene vzdolž listov oziroma kopren (lahko so tudi brez njih).

Teh filamentov, **za razliko** od steklenega mata, **ni moč** posamično izdvojiti z roko, ne da bi pri tem poškodovali list - kopreno oziroma voal.

Tanki listi - koprene oziroma voali se **od mreže**, *hasure* in drugih izolacijskih izdelkov **razlikujejo** po tem, da so vsi enakih debelin, ki **ni večja od 5 mm**.

70.20 - DRUGI STEKLENI IZDELKI

V to tarifno številko **spadajo** stekleni predmeti (vštevši tudi steklene dele izdelkov), **ki niso zajeti** v drugih tarifna številkah tega poglavja, niti v drugih poglavjih Nomenklature.

Ti izdelki **ostanejo** uvrščeni v tej tarifni številki tudi, če so kombinirani z drugimi materiali (razen stekla), vendar **pod pogojem**, da ohranjajo bistveni značaj izdelkov iz stekla. Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Industrijske** izdelke, **kot so**: lonci, krogle, valji ali diski za glajenje kož; ščitniki za varnostne ali druge aparate; šalice za mazanje; vodila za niti; vizirji in podvodna stekla; cevi v obliki črke "S"; spirale; odtoki in odtočna korita za korozivne izdelke (pogosto iz taljenega silicijevega dioksida ali kvarca), absorbcijski bobni za klorovodikovo kislino in koloni za kapljanje itd.

(2) Izdelke **za kmetijstvo** (rezervoarje, korita itd.) in **vrtnarski** pribor (steklene zvone za rastline itd.).

(3) **Črke, številke, plošče z oznakami ali napisi in podobne motive** za trgovine in trgovinske izložbe, s tiskanimi slikami ali besedili ali brez njih (**razen tistih** iz t**ar. številk 70.06, 70.09 in 70.14** ali iz **tar. št. 94.05** - v kolikor so osvetljeni).

(4) **Razne** izdelke, **kot so**: plovci na ribiških mrežah; krogle in ročaji za vrata, verige, kotličke za vodo itd.; lončki za vodene barve; pribor za ptičje kletke (koritca za vodo in hrano ipd.); steklenice za razstavljanje blaga v prodajalnah; cevaste kapalke; špiritni gorilniki (**razen** tistih iz **tar. št. 70.17**); podstavki za noge klavirja ali pohištva; gotovi paneli in drugi dekorativni motivi, izdelani iz steklenih mozaičnih kockic, v okvirih ali ne; rešilne boje; rešilni pasovi; steklene peščene ure itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi naslednji izdelki:

(a) steklene krogle, ročaji in podobno za dežnike in palice (**tar. št. 66.03**),

(b) izolatorji in fitingi iz izolacijskega materiala iz **tar. št. 85.46 ali 85.47**,

(c) instrumenti, aparati in drugi izdelki iz **90. poglavja**,

(d) izdelki iz **91. poglavja** (**na primer:** steklena ohišja za ure, razen zgolj zaščitnih pokrovov),

(e) glasbeni instrumenti, njihovi deli in pribor iz **92. poglavja** (**na primer:** glasbene vilice iz taljenega silicijevega dioksida),

(f) stekleno pohištvo in njegovi deli, katere je moč nedvoumno spoznati kot dele steklenega pohištva (**94. poglavje**),

(g) igrače, izdelki za družabne igre, Božični ali novoletni okraski, rekviziti za lov in ribolov ter drugi stekleni izdelki iz **95. poglavja**,

(h) stekleni izdelki iz **96. poglavja** (**na primer:** gumbi, peresniki, držala za svinčnike, pisalna peresca, vžigalniki, razpršilke za dišave, termovke in druge vakuumske posode, skupaj z njihovimi ohišji in

(i) starine, starejše od 100 let (**tar. št. 97.06**).

ODDELEK XIV

NARAVNI ALI KULTIVIRANI BISERI, DRAGI ALI POLDRAGI KAMNI, PLEMENITE KOVINE, KOVINE, PLATIRANE S PLEMENITIMI KOVINAMI, IN IZDELKI IZ NJIH; IMITACIJE NAKITA; KOVANCI

71. POGLAVJE

NARAVNI ALI KULTIVIRANI BISERI, DRAGI ALI POLDRAGI KAMNI, PLEMENITE KOVINE, KOVINE PLATIRANE S PLEMENITIMI KOVINAMI IN IZDELKI IZ NJIH; IMITACIJE NAKITA; KOVANCI

OPOMBE:

1. Smiselno opombi 1 pod (a) k VI. oddelku in izvzetjem, določenim v naslednjih opombah, se v 71. poglavje **uvrščajo** vsi izdelki, ki so v celoti ali deloma sestavljeni:

   (a) iz naravnih ali kultiviranih biserov ali dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih);

   (b) iz plemenitih kovin ali kovin, platiranih s plemenitimi kovinami.

2. (a) **Tar.št. 71.13, 71.14 in 71.15 ne obsegajo** izdelkov, v katerih je plemenita kovina ali kovina, platirana s plemenito kovino, **samo** neznaten sestavni del, kot so manjši deli ali manjši okraski (npr.: monogrami, obročki in okovi), in se odstavek (b) te opombe na njih ne nanaša;

   (b) **Tar.št. 71.16 ne obsega** izdelkov, ki so sestavljeni iz plemenitih kovin ali kovin, platiranih s plemenito kovino (razen neznatnih sestavnih delov).

3. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) amalgami plemenitih kovin in plemenite kovine v koloidnem stanju (**tar.št. 28.43**);

   (b) sterilni kirurški material za šivanje, zobarska polnila in drugi proizvodi iz **30. poglavja**;

   (c) proizvodi iz **32. poglavja** (glazure za keramiko);

   (d) katalizatorji na nosilcih (**tar. št. 38.15**);

   (e) ročne torbe in drugi izdelki iz **tar.št. 42.02** in izdelki iz **tar.št. 42.03**, ki se navezujejo na **opombo 2(B) k 42 poglavju**;

   (f) izdelki iz **tar.št. 43.03 in 43.04**;

   (g) izdelki iz **XI. oddelka** (tekstil in tekstilni izdelki);

   (h) obutev, pokrivala in drugi izdelki iz **64. in 65. poglavja**;

   (ij) dežniki, palice in drugi izdelki iz **66. poglavja**;

   (k) izdelki iz abrazivnih materialov iz **tar.št. 68.04 in 68.05** in proizvodi iz **82. poglavja**, ki vsebujejo prah iz dragih ali poldragih kamnov (naravnih ali sintetičnih); proizvodi iz **82. poglavja** z delovnim delom iz dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali obnovljenih); stroji, aparati ali električna oprema in njihovi deli iz **XVI. oddelka**. Izdelki in njihovi deli, ki so v celoti izdelani iz dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali obnovljenih); stroji, aparati ali električna oprema in njihovi deli iz **XVI. oddelka**; izdelki in njihovi deli, ki so v celoti izdelani iz dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekon-

struiranih), pa se uvrščajo v to poglavje, **razen** obdelanih nevgrajenih safirjev in diamantov za gramofonske igle (**tar.št. 85.22**);

(l) proizvodi iz **90., 91. in 92. poglavja** (znanstveni instrumenti, ure in glasbila);

(m) orožje in deli orožja (**93. poglavje**);

(n) proizvodi, zajeti z opombo 2 k **95. poglavju**;

(o) proizvodi iz **96. poglavja**, opisani v opombi 4 k temu poglavju;

(p) izvirne skulpture in druga kiparska dela (**tar.št. 97.03**), predmeti za zbirke (**tar.št. 97.05**) in starine, ki so stare nad 100 let (**tar.št. 97.06**), razen iz naravnih ali kultiviranih biserov ali dragih in poldragih kamnov.

4. (a) Z izrazom "**plemenite kovine**" so mišljeni **srebro, zlato in platina**.

(b) Z izrazom "**platina**" so mišljeni **platina, iridij, osmij, paladij, rodij in rutenij**.

(c) Z izrazom "**dragi in poldragi kamni**" **niso mišljene** snovi, navedene v **opombi 2 pod (b) k 96. poglavju.**

5. Pri tem poglavju so z izrazom "**zlitine plemenitih kovin**" mišljene zlitine (vključno sintrane mešanice in intermetalne zmesi), ki vsebujejo eno ali več plemenitih kovin, če je katere koli posamezne plemenite kovine **2 mas.% ali več**. Zlitine plemenitih kovin se uvrščajo po naslednjih pravilih:

(a) zlitina, ki vsebuje **2 mas.% ali več platine**, se šteje za **zlitino platine**;

(b) zlitina, ki vsebuje **2 mas.% ali več zlata**, vendar ne vsebuje platine ali je vsebuje manj kot 2 mas.%, se šteje za **zlitino zlata**;

(c) druge zlitine, ki vsebujejo **2 mas.% ali več srebra**, **vendar ne vsebujejo platine**, zlata ali pa je manj kot 2 mas.% platine ali zlata, se štejejo **za zlitine srebra**.

6. Če s temi določbami ni določeno drugače, velja vsaka določba, ki se nanaša na plemenite kovine ali na katero koli posamično plemenito kovino, tudi na zlitino plemenitih kovin ali posamične plemenite kovine v skladu s pravili iz **opombe 5 k temu poglavju**, vendar ne tudi za kovine, platirane s plemenitimi kovinami, ali za navadne kovine ali nekovine, platirane s plemenitimi kovinami.

7. V tarifi je z izrazom "**kovina, platirana s plemenitimi kovinami**" mišljen material, izdelan na kovinski podlagi, na katero je z ene ali več strani pritrjena plast plemenite kovine z mehkim ali trdim spajkanjem, varjenjem, vročim valjanjem ali s podobnim mehaničnim postopkom. Če ni določeno drugače, zajema ta izraz tudi navadno kovino z vložkom iz plemenite kovine.

8. Skladno z opombo 1(a) k VI. oddelku, se blago, ki ustreza opisu v tar. št. 71.12 uvršča v to tar. št. in ne v druge tar. št. nomenklature carinske tarife. **Tar. št. 71.12 ima prednost pred drugimi številkami.**

9. Pri **tar.št. 71.13** so z izrazom "**nakit**" mišljeni:

(a) majhni predmeti za osebni okras, z vdelanimi dragimi kamni ali brez njih (npr.: prstani, zapestnice, ogrlice, broške, uhani, verižice za ure, okraski za verižice, obeski, igle za kravate, manšetni gumbi, okrasni "gumbi", verske in druge svetinjice in oznake);

(b) predmeti za osebno rabo, ki se navadno nosijo v žepu, torbici ali pri sebi (kot npr.: cigaretne doze, pudrnice, škatlice za drobiž, škatlice za pilule ipd.).

10. Pri **tar.št. 71.14** so z izrazom "**zlatarski predmeti**" mišljeni izdelki, kot so: predmeti za okras, predmeti za strežbo pri mizi - jedilni pribor, toaletni pribor, kadilni pribor in drugi predmeti za gospodinjstvo, pisarne ali za verske potrebe.

11. Pri **tar.št. 71.17** so z izrazom "**imitacija nakita**" mišljeni izdelki iz odstavka (a) **opombe 9** k temu poglavju (razen gumbov in drugih predmetov iz **tar.št. 96.06** ali glavnikov, lasnih zaponk ipd. ter igel za lase iz **tar.št. 96.15**), brez vdelanih naravnih ali kultiviranih biserov, dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih) ter brez plemenitih kovin ali kovin, platiranih s plemenito kovino, razen kjer je prevleka ali sestavina plemenite kovine neznatna.

Opombe k tarifnim podštevilkam

1. Pri **tar. podšt. 7106.10, 7108.11, 7110.11, 7110.21, 7110.31 in 7110.41** so z izrazom "**prah**" in "**v obliki prahu**" mišljeni izdelki, od katerih jih gre 90 mas.% ali več skozi sito z odprtino 0,5 mm.

2. V nasprotju z določbami **opombe 4 pod (b)** k temu poglavju pri **tar. podšt. 7110.11 in 7110.19** izraz "**platina**" **ne obsega** iridija, osmija, paladija, rodija in rutenija.

3. Zlitine se uvrščajo v tarifne podštevilke **tar.št. 71.10** po kovini, ki po masi prevladuje nad vsako izmed teh kovin, to je kot platina, paladij, rodij, iridij, osmij ali rutenij.

SPLOŠNA DOLOČILA

V to poglavje **spadajo**:

(1) V tarifne številke **od 71.01 do 71.04** - **naravni in kultivirani biseri, diamanti, drugi dragi in poldragi kamni** (naravni, sintetični ali rekonstruirani), neobdelani ali obdelani, **vendar nevgrajeni**, nevstavljeno ali nenanizano. Prav tako **spadajo** v **tar. št. 71.05 nekateri odpadki**, ki nastajajo pri obdelavi teh kamnov.

(2) V tarifne številke **od 71.06 do 71.11** - plemenite kovine in kovine, *platirane* (**prekrite***)* s plemenitimi kovinami, neobdelane, napol obdelane ali v obliki prahu, vendar takšne, ki niso dosegle stopnje predelave izdelkov, ki se uvrščajo v III. pod-poglavje. V **tar.št. 71.12 spadajo odpadki in ostanki** plemenitih kovin ali kovin, *platiranih* (prekritih) s plamenitimi kovinami in odpadki in ostanki, ki vsebujejo plemenite kovine ali njihove spojine, ki se v glavnem uporabljajo **za ponovno pridobivanje** plemenitih kovin.

Skladno z **opombo 4** k temu poglavju označuje izraz "**plemenita kovina**" srebro, zlato in platina. **Poudariti** je treba, da izraz **"platina" označuje tudi iridij, osmij, paladij, rodij in rutenij.**

Skladno z **opombo 5** k temu poglavju vsebujejo zlitine (**razen** amalgamov - **tar. št. 28.43**) **plemenite kovine in se uvrščajo, kot sledi:**

(A) **kot *platina* (Pt)**

v kolikor vsebujejo **2 mas.% ali več platine,**

(B) **kot *zlato* (Au)** -

v kolikor vsebujejo **2 mas.% ali več zlata**, vendar ***ne vsebujejo platine***, **ali pa *vsebujejo manj kot 2 mas.% platine***,

(C) **kot *srebro* (Ag)**

če gre za druge zlitine, ki vsebujejo **2 mas.% ali več srebra vendar brez *platine in zlata* ali *manj kot 2 % zlata ali platine*** in

(D) **kot navadne kovine (oddelek XV) -**

če gre za katerokoli zlitino, **ki vsebuje**:

manj kot 2 mas.*% platine*,

manj kot 2 mas.*% zlata*,

manj kot 2 mas.*% srebra*.

Skladno z **opombo 6 v temu poglavju** in, če iz besedila ne izhaja drugače, se katerokoli določilo, ki se nanaša na plemenito kovino, nanaša tudi na njene zlitine, opisane v **točkah (A), (B) in (C),** vendar pa se **ne nanaša** na kovino, *platirano* s plemenitimi kovinami, **niti** na navadne kovine ali nekovine, ki so (***elektro-galvansko, ali kemično***) **posrebrene, pozlačene ali poplatirane (neglede na debelino nanosa).**

Skladno z **opombo 7 v temu poglavju** označuje izraz "**kovina, platirana s plemenito kovino**" material na kovinski podlagi, ki je z ene ali z več strani **prekrita** s plastjo plemenite kovine **kakršnekoli debeline**, in sicer z mehkim ali trdim spajkanjem, varjenjem, toplim valjanjem ali s podobnim mehanskim postopkom.

Plošče in pločevine, palice itd. iz kovin, *platiranih* s plemenitimi kovinami, najpogosteje pridobivajo s prekrivanjem kovinske osnove s plemenito kovino (z ene ali z obeh strani), nato pa ti dve kovini segrevajo (*sweating*) in na koncu valjajo.

Žico, *platirano* s plemenitimi kovinami, pridobivajo z vnosom jedra iz navadne kovine v cev iz plemenite kovine. Nato ta dva materiala segrevajo in na koncu izvlekajo skozi matrico.

Razen, če določila ne zahtevajo drugače, se tudi izdelki iz navadnih kovin z vstavljeno plemenito kovino uvrščajo kot izdelki iz kovine, *platirane* s plemenito kovino (**na primer:** bakrene plošče z vstavljenimi srebrnimi trakovi - uporabljajo se v industriji, ali pa t.i. "*damasceen"* izdelki iz jekla z vstavljenimi trakovi ali nitmi iz kovanega zlata).

Kovine, *platirane* s plemenito kovino, kot je opredeljena v tem poglavju, **ne gre enačiti** z navadnimi kovinami, ki so **elektrolitsko prevlečene s plemenitimi kovinami,** ali pa **prevlečene z nanašanjem plemenite kovine v obliki pare, z razprševanjem ali namakanjem v raztopino soli plemenitih kovin** itd. Te prevlečene navadne kovine ostanejo uvrščene v tarifna številkah, ki ustrezajo osnovnemu materialu, neglede na debelino prevleke.

Iz tega poglavja so **izključeni** tudi naslednji izdelki:

(a) koloidne plemenite kovine in amalgame plemenitih kovin **(tar. št. 28.43),**

(b) radioaktivni izotopi (**na primer:** iridij 192), vštevši plemenite kovine v obliki igel, niti in listov, ki vsebujejo radioaktivne izotope **(tar. št. 28.44)** in

(c) zlitine, pripravljene kot zobarska polnila **(tar. št. 30.06).**

(3) V tarifne številke **od 71.13 do 71.16** - izdelki, izdelani delno ali v celoti **iz biserov** (naravnih ali kultiviranih), **iz diamantov** ali drugih **dragih ali poldragih kamnov** (naravnih, sintetičnih ali rekonstruioranih), **iz plemenitih kovin** ali iz kovin, **platiranih s plemenitimi kovinami**. V to skupino še posebej **spadajo** draguljarski, zlatarski in dragotinarski izdelki (**glej** komentar k tar. št. 71.13 in 71.14).

Vendar to poglavje **ne vključuje:**

(a) izdelkov, naštetih **v opombi 3** v temu poglavju in

(b) drugih izdelkov, v katerih so nekateri deli iz plemenitih kovin ali iz kovin, *platiranih* s plemenitimi kovinami, pa ti deli predstavljajo **samo manjše sestavne dele**, kot so manjši fitingi (**na primer:** monogrami, obročki, robovi), vendar **pod pogojem,** da tako blago ne vsebuje biserov (naravnih ali kultiviranih), diamantov ali drugih dragih ali poldragih kamnov (naravnih, umetnih ali rekonstruiranih).

Noži, žepni nožki, noži za lesorez, britve in drugi nožarski izdelki z ročaji iz navadne kovine ali iz nekovine, se glede na to uvrščajo v **82. poglavje,** četudi imajo začetnice, monograme, kovinske obroče itd. iz plemenitih kovin ali iz kovin, platiranih s plemenitimi kovinami (podobno nožarsko blago **z ročaji iz plemenitih kovin** ali iz kovin, platiranih s plemenitimi kovinami, **se uvršča v to poglavje**).

Enako se tudi skodele, vaze in druga porcelanska in steklena posoda uvršča v **69. ali 70. poglavje,** četudi ima manjše dele ali okraske (**na primer:** robove) iz plemenitih kovin ali iz kovin, platiranih s plemenitimi kovinami. V to skupino **ne spadajo** tudi izdelki iz navadnih kovin ali iz nekovin, ki so obložene ali prevlečene s plemenitimi kovinami (razen izdelkov iz kovine, platirane s plemenito kovino).

(4) V tarifno številko **71.17** - **imitacije nakita**, kot so opredeljene **v opombi 11** v temu poglavju (**glej** ustrezni komentar), **razen** izdelkov, navedenih v **opombi 3** k temu poglavju.

(5) V tarifno številko **71.18** - **kovinski denar**, **razen** kolekcijskih primerkov **(tar. št. 97.05).**

I. POD-POGLAVJE

NARAVNI ALI KULTIVIRANI BISERI IN DRAGI ALI POLDRAGI KAMNI

71.01 - BISERI, NARAVNI ALI KULTIVIRANI, OBDELANI ALI NEOBDELANI, NESORTIRANI, SORTIRANI, TODA NENANIZANI, NEMONTIRANI ALI NEVDELANI; NARAVNI ALI KULTIVIRANI BISERI, ZAČASNO NANIZANI ZARADI LAŽJEGA TRANSPORTA

7101.10 **- Naravni biseri**

- Kultivirani biseri:

7101.21 **- - neobdelani**

7101.22 **- - obdelani**

Biseri, ki se uvrščajo v to tarifno številko, so (kot biserovina) zdelek izločanja raznih morskih ali sladkovodnih mehkužcev (posebno bisernih **ostrig** in **školjk-bisernic**).

Biseri imajo odsevno površino in sestoje predvsem iz plasti **kalcijevega karbonata, prevlečenega z rožnatim materialom** *(conchiolin*). Plasti karbonata povzročajo svetlobno interferenco in difrakcijo in dajejo biserom značilni ***biserni sijaj,*** medtem ko jim *conchiolin* daje prozornost ali "***vodo***".

Biseri so običajno beli, lahko pa so tudi osenčeni ali obarvani (**na primer:** sivi, črni, škrlatnordeči, rdeči, rumeni, zelenni ali modri).

Običajno so okrogli, tu in tam tudi polokrogli (gumbasti biseri), ali pa nepravilnih oblik (baročni ali mehurjasti biseri). Po velikosti so različni. Biserovina **(tar. št. 05.08** in **96.01)** je skoraj enake sestave, vendar se najpogosteje pojavlja v tankih listih.

V to tarifno številko **spadajo** tudi kultivirani biseri (pridobljeni s posredovanjem človeka). Posredovanje človeka je v tem, da pritrdijo zrno biserovine v vrečko, izrezano iz ovojnice ene ostrige, in to vrečko vnesejo v tkivo druge zdrave ostrige. **V nekaj letih se** zrno počasi prekrije s koncentričnimi plastmi biserovine. Zaradi tega so **kultivirani biseri zelo podobni naravnim,** vendar je moč razliko ugotoviti s posebnim aparatom (z *endoskopom*), ali pa z rentgenskimi žarki.

V to tarifno številko **spadajo naravni in kultivirani biseri**, neglede na to, ali so neobdelani (t.j. takšni, kot so najdeni oziroma nabrani), ali preprosto očiščeni (**na primer:** s pomočjo soli in vode), ali pa so obdelani - brušeni zaradi odstranjevanja defektnih delov, vrtani ali rezani z žago (**na primer:** na polovice ali četrtine). Če biseri iz te tarifne številke niso sortirani (**na primer:** po velikosti, kvaliteti ali obliki - **glej** komentar k **tar. št. 71.16**), pa so lahko **začasno nanizani** zaradi lažjega transporta. Vstavljeni, montirani, vgrajeni ali po sortiranju nanizani biseri so iz te tarifne številke **izključeni (na primer: tar. št. 71.13, 71.14 in 71.16** - odvisno od primera).

Poudariti je treba, da so naravni in kultivirani biseri **izključeni iz 97. poglavja** (kolekcije, starine itd.), in da zaradi tega **ostanejo** uvrščeni v tem poglavju.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) imitacije biserov:

- ***plastični biseri*** - ***tar. št. 39.26,***

- **stekleni biseri - tar. št. 70.18,**

- ***voščeni biseri*** - ***tar. št. 96.02*** in

(b) biserovina, neobdelana ali preprosto pripravljena **(tar. št. 05.08)** ali obdelana **(tar. št. 96.01).**

71.02 - DIAMANTI, NEOBDELANI ALI OBDELANI, TODA NEMONTIRANI IN NEVDELANI

7102.10 **- Nesortirani**

- Industrijski:

7102.21 **- - neobdelani ali samo razžagani, razklani ali tesani**

7102.29 **- - drugi**

- Neindustrijski:

7102.31 **- - neobdelani ali samo razžagani, razklani ali tesani**

7102.39 **- - drugi**

Diamant je ena od 4 *alotropskih* oblik ogljika in je kristal. V čistem stanju ime zelo visok lomni količnik (*indeks difrakcije*) in disperzijsko moč. Je **najtrši** znani mineral. Zaradi svojih kvalitet se uporablja za izdelovanje **okrasnih** izdelkov, pa tudi za **industrijske** namene (posebno za izvlekanje žice).

V to tarifno številko **spadajo** neobdelani kamni in kamni, obdelani **na primer:** s sekanjem, rezanjem z žago, grobo obtesani, *fasetirani*, brušeni, polirani, gravirani (vštevši kamne in intalije), pripravljeni kot pari, vendar **pod pogojem**, da niso montirani ali vdelani.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) nemontiranih obdelanih diamantov za gramofonske igle **(tar. št. 85.22)** in

(b) diamantov, obdelanih tako, da jih je moč prepoznati kot dele merilnih naprav in merilnih instrumentov iz 90. poglavja **(90. poglavje).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 7102.10

Pred prodajo diamante razvrščajo in sortirajo kot "**neindustrijske**" ali "**industrijske**", pač glede na tehnične kriterije strokovnjakov za diamante. Tehnični kriteriji **vključuje**jo velikost in kristalografsko primernost za rezanje. Upoštevajo tudi prozornost, odsevnost, barvo in čistočo kristalov.

V to tarifno številko **spadajo** tiste dobave (*loti*) diamantov, ki takšnim ekspertizam **niso bili** izpostavljene.

Tarifni podštevilki 7102.21 in 7102.29

Ti dve tarifni podštevilki **vključuje**ta naslednje naravne diamante:

(1) **Prave diamante,** t.j. prozorne diamante, ki se zaradi svojih lastnosti **niso uporabni za nakit** ali za zlatarske in dragotinarske izdelke (včasih so ti diamanti znani pod imenom "***bort***").

(2) **Črne diamante,** imenovane tudi "***karbonadosi***", ki so trši od prozornih diamantov.

(3) **Pravi "*bort*",** t.j. neprozorne in druge diamante (vštevši odpadke iz obdelave diamantov), ki so običajno **neprimerni** za rezanje.

Ti diamanti so običajno namenjeni za **vdelavo v orodja** (v diamantna orodja, rezalna, vrtalna orodja itd.), ali pa za opremljanje strojnega pribora ali strojev, aparatov ali naprav.

Tarifna podštevilka 7102.21 vključuje:

(1) **Diamante v njihovem naravnem stanju** (kot se nahajajo na najdiščih ali kot so dobljeni iz skal), sortirane v *lote*.

(2) **Diamante, ki so samo rezani z žago** (**na primer:** v tanke trakove), sekane (vzdolž ravnine plasti) ali grobo obtesani). To so kamni, oblikovani provizorično, za katere je jasno, da bodo obdelani v še v nadaljnjem. Trakovi so lahko narezani v ploščice krožne oblike (diski), v pravokotnike, šestkotnike ali osemkotnike, vendar **pod pogojem**, da so vse ploskve, vogali in obroči grobi, mat in nepolirani.

(3) **Lomljene in zdrobljene diamante.**

Tarifni podštevilki 7102.31 in 7102.39

Ti dve tar. podštevilki **vključujeta** naravne diamante, ki so zaradi svojih lastnosti (zaradi barve, odsevnosti, prozornosti itd.) **primerni za nakit,** za zlatarske in za dragotinarske izdelke.

Zadnja točka komentarja k tarifnim podštevilkam 7102.21 in 7102.29 se uporablja *mutatis mutandis* tudi za tarifno podštevliko 7102.31.

Tarifna podštevilka 7102.39 **vključuje** polirane ali vrtane diamante, gravirane diamante (vštevši kamne in *intalije*) in diamante, pripravljene kot *pari* ali *tripli*.

71.03 - DRAGI KAMNI (RAZEN DIAMANTOV) IN POLDRAGI KAMNI, NEOBDELANI ALI OBDELANI, NESORTIRANI ALI SORTIRANI, TODA NENANIZANI, NEMONTIRANI ALI NEVDELANI; NESORTIRANI DRAGI KAMNI (RAZEN DIAMANTOV) IN POLDRAGI KAMNI, ZAČASNO NANIZANI ZARADI LAŽJEGA TRANSPORTA

7103.10 **- Neobdelani ali samo razžagani ali grobo oblikovani**

- Drugače obdelani:

7103.91 **- - rubini, safirji in smaragdi**

7103.99 **- - drugi**

Te kamne, ki so običajno kristalni, uporabljajo **(zaradi barve, odsevnosti in odpornosti porti obrabi)** draguljarji, zlatarji in dragotinarji, in sicer za izdelovanje izdelkov za ličenje in okraševanje. Nekateri kamni se uporabljajo tudi v urah in stenskih urah ali v orodjih, **zaradi svoje trdote** in drugih posebnih lastnosti pa tudi za industrijske namene (**na primer:** *rubin, safir, ahat*, *piezo-električni* kvarc itd.).

Določila druge točke komentarja k **tarifni številki 71.02** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Vendar pa ta tarifna številka **izključuje** naslednje vrste kamnov, četudi niso montirani ali vdelani:

(a) nemontirane, obdelane *safirje* za gramofonske igle **(tar. št. 85.22)** in

(b) kamne, obdelane tako, da so razpoznavni **kot deli** metrov, merilnih instrumentov, ur ali stenskih ur ali drugega blaga iz **90. ali 91. poglavja;** ta tarifna številka **izključuje** tudi optične instrumente iz kvarca **(tar. št. 90.01 ali 90.02).**

Kamni, ki **spadajo** v to tarifno številko, **so namenjeni predvsem** za montažo ali vdelavo v draguljarske, zlatarske ali dragotinarske izdelke, vendar **pod pogojem, da niso montirani.** V to tarifno številko **spadajo tudi kamni** za vgradnjo v orodja, ki **spadajo** v tarifne številke **od 82.01 do 82.06,** ali za vgradnjo v stroje, aparate, naprave itd. iz oddelka XVI (**na primer:** *piezo-električni* kvarc za visokofrekvenčne aparate).

Iz te tarifne številke so **izključeni** kamni, oblikovani v izdelke, **na primer:** možnarji in tolkači iz *ahata*, križi in prstani iz *ahata,* peharji in skodelice iz *granata*, kipci in modno blago iz *nefrita*, pepelniki in obtežilniki za papir iz *ahata* ali *oniksa,* obroči za ribiške palice itd. Takšni artikli se uvrščajo predvsem v **tar. št. 71.16.**

Kamni iz te tarifne številke **so lahko** nanizani (**zaradi lažjega transporta**), vendar **pod pogojem,** da je ta način sestavljanja začasen in da kamni niso razvrščeni po velikosti, ter da niso primerni za takojšnjo uporabo kot nakit. Dragi in poldragi kamni, vdelani ali vgrajeni, se uvrščajo v **tar. številke 71.13, 71.14 ali 71.16** (**glej** ustrezne komentarje), v kolikor ni zajeto v drugih tarifna številkah po določilih **opombe 1** k temu poglavju.

Ta tarifna številka **vključuje** drage in poldrage kamne, naštete v **PRILOGI** k temu poglavju. Poimenovanja oziroma imena so podana po mineraloških vrstah in po komercialnih imenovanjih. Ta tarifna številka je **omejena** na kamne tistih vrst inn kvalitet, ki ustrezajo uporabi v draguljarstvu itd.

Ta tarifna številka prav tako **izključuje:**

(a) nekatere kamne, ki sicer pripadajo prej naštetim vrstam**, vendar niso** takšne kvalitete, da bi bilo uporabni za dragu- ljarske, zlatarske ali dragotinarske namene. Takšni kamni se uvrščajo v **25., 26. ali 68. poglavje,**

(b) *steatit* (**neobdelan** - **tar. št. 25.26, obdelan** - **tar. št. 68.02**),

(c) *žad* (**neobdelan** - **tar. št. 25.30, obdelan** - **tar. št. 96.02**) in

(d) steklene imitacije dragih ali poldragih kamnov **(tar. št. 70.18).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 7103.10

Ta tar. podštevilka **vključuje kamne, ki so grobo obdelani** z žago (**na primer:** narezani v tanke trakove), s sekanjem (vzdolž naravnih ravnin plasti) ali s klesanjem. To so kamni, oblikovani samo provizorično, in za katere je jasno, da bodo v nadaljnjem še obdelani. Trakovi so lahko razrezani v diske, pravokotnike, šestkotnike ali v osemkotnike, vendar **pod pogojem**, da so ploskve, vogali in obroči grobi, mat in nepolirani.

Tarifni podštevilki 7103.91 in 7103.99

Tretja točka komentarja k tar. podštevilkama 7102.31 in 7102.39 se uporablja *mutatis mutandis* tudi za ti dve tar. podštevilki.

71.04 - SINTETIČNI ALI REKONSTRUIRANI DRAGI ALI POLDRAGI KAMNI, OBDELANI ALI NEOBDELANI, NESORTIRANI ALI SORTIRANI, TODA NENANIZANI, NEMONTIRANI, NEVDELANI; NESORTIRANI SINTETIČNI ALI REKONSTRUIRANI DRAGI ALI POLDRAGI KAMNI, ZAČASNO NANIZANI ZARADI LAŽJEGA TRANSPORTA

7104.10 **- Piezoelektrični kremen**

7104.20 **- Drugi neobdelani ali samo razžagani ali grobo oblikovani**

7104.90 **- Drugi**

Ti kamni se uporabljajo za iste namene kot naravni dragi ali poldragi kamni iz predhodnih dveh tar. številk.

(A) **Sintetični dragi ali pol-dragi kamni.** Izraz označuje celo paleto **kemično (sintetično) dobljenih kamnov**, ki:

- je **iste kemične sestave in kristalne strukture** kot določeni naravni kamen (**na primer:** *rubin*, *safir, smaragd,* industrijski *diamant*, *piezo-električni* kvarc), **ali pa**
- jih **zaradi barve, odsevnosti, odpornosti proti obrabi in trdote uporabljajo** draguljarji, zlatarji in dragotinarji **namesto** naravnih dragih ali poldragih kamnov, **četudi nimajo** iste kemične sestave in kristalne strukture kot kamni, katere zamenjujejo - **na primer:** *itrij-aluminijev granat* in sintetične kockice *cirkonija*, ki se uporabljajo kot **imitacija diamanta**.

Sintetični kamni so (neobdelani) oblike majhnih cilindrov ali hruškic, znani pa so pod imenom "***boules***". Običajno jih vzdolžno sekajo ali režejo z žago v ploščice.

(B) **Rekonstruirane drage in poldrage kamne** pridobivajo umetno in na različne načine, **na primer:** z aglomeracijo, s stiskanjem ali stapljanjem (običajno s pomočjo plamenskega gorilca) delčkov naravnih dragih ali poldragih kamnov, ki so poprej zmanjšani v prah.

Sintetične in rekonstruirane kamne je od naravnih **moč razlikovati le** z mikroskopsko raziskavo (zaželjeno je, da ta raziskava ne poteka na zraku). Mikroskopiranje **odkrije majhne mehurčke** in **brazde.**

Določila komentarja k tarifna številkama 71.02 in 71.03, še posebno glede obdelave kamnov, se nanašajo tudi na to tarifno številko.

Sintetičnih ali rekonstruiranih kamnov **ne gre enačiti** s steklenimi imitacijami dragih ali poldragih kamnov iz **tar. št. 70.18** (**glej** ustrezni komentar).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 7104.10

***Piezo*-električni kvarc** ima lastnost, da **pod mehanskim pritiskom** proizvaja električno polnitev, in obratno - da (sorazmerno s pritiskom) **pretvarja električni potencial** v mehanski pritisk.

Zaradi teh lastnosti uporabljajo ***piezo*-električni** kvarc v električni opremi za industrijo za različne namene: v proizvodnji mikrofonov, zvočnikov, instrumentov za oddajo in **sprejem ultrazvočnih valov**, instrumentov za določanje oscilacijskih frekvenc itd.

Piezo-električni kvarc, ki se uvršča v to tarifno številko, **je običajno v obliki** tankih listov, plošč, palic itd. in ga pridobivajo z natančnim žaganjem sintetičnega kvarca vzdolž linij električnih osi.

Tarifna podštevilka 7104.20

Komentar k tar. podštevilki 7103.10 se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno podštevilko.

Tarifna podštevilka 7104.90

Tretja točka komentarja k tarifnima podštevilkama 7102.31 in 7102.39 se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno podštevilko.

71.05 - PRAH IZ NARAVNIH ALI SINTETIČNIH DRAGIH ALI POLDRAGIH KAMNOV

7105.10 **- Diamantni**

7105.90 **- Drug**

Ta tarifna številka **vključuje prašek in prah,** dobljen **na primer:** pri poliranju ali brušenju kamnov iz predhodnih treh tar. številk. **Najpomembnejši** med temi prahi je prah, dobljen **iz diamantov** in granatov.

Prašek in prah naravnega diamanta pridobivajo z drobljenjem "**borta**" (diamantna zrna industrijske kvalitete). Prašek in prah sintetičnega diamanta pridobivajo z neposredno pretvorbo (**običajno**) grafita pri visokih temperaturah in pritisku.

Prašek in prah se od diamantov iz **tar. št. 71.02 in 71.04 razlikujejo po tem**, da so njegovi delci premajhne, da bi jih bilo moč posamično montirati ali vgrajevati. Prašek in prah se običajno uporabljata za brusilne namene. **Velikost delcev** običajno **ne presega 1000 mikronov,** kalibriranje pa poteka bolj s sejanjem, kot pa z merjenjem posameznih delcev. Zaradi tega so možna občutna odstopanja med velikostmi posameznih delcev praška in prahu in delcev kamnov. Vendar pa pri določanju količine delce kamnov posamično preštevajo, medtem ko se prašek in prah merijo.

Diamantni prašek in prah se uporabljata v proizvodnji brusov za brušenje, poliranje in ostrenje, rezalnih orodij, polirnih past itd.

Prah granata uporabljajo predvsem za brušenje optičnih leč in kot abrazivni brusilni material na podlagi iz papirja ali iz drugega materiala.

Ta tarifna številka **ne vključuje** prahu iz **umetnega** *korunda* **(tar. št. 28.18).**

II. POD-POGLAVJE

PLEMENITE KOVINE IN KOVINE, PLATIRANE S PLEMENITO KOVINO

71.06 - SREBRO (VKLJUČNO SREBRO, GALVANSKO ALI KEMIČNO PREVLEČENO Z ZLATOM ALI PLATINO), NEOBDELANO ALI V OBLIKI POLIZDELKOV ALI PRAHU

7106.10 **- Prah**

- Drugo:

7106.91 **- - neobdelano**

7106.92 **- - polizdelki**

Ta tarifna številka **vključuje** razne **neobdelane** ali **pol-obdelane** oblike srebra ali srebrovih zlitin (kot so opredeljene v predhodnih splošnih določilih), srebro, prevlečeno z zlatom (pozlačeno srebro) in srebro, prevlečeno s platino. Ta tarifna številka pa **ne vključuje** srebra, ***platiranega*** **(prekritega s folijo)** s plemenito kovino.

Srebro (*Ag*), je bel material, ki ne korodira, vendar potemni (*srebrovi sulfidi*). Je najboljši prevodnik toplote in elektrike in material, ki se (takoj za zlatom) najbolj razteza. V čistem stanju je zelo mehko in pogosto legira (se zliva) z drugimi kovinami. Vendar pa se nelegirano srebro na široko uporablja v elektroindustriji (**na primer:** za kontakte, varovalke itd.), v nekaterih aparatih in napravah, ki se uporabljajo v kemični in prehrambeni industriji, v kirurgiji in kot kovina za prevlekanje.

Po določilih **opombe 5** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju), so srebrove zlitine, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **naslednje**:

(1) **Zlitine** ***srebro-baker.*** Najpomembnejše med njimi se uporabljajo za izdelovanje oziroma kovanje denarja in za izdelovanje zlatarskega in dragotinarskega blaga. Nekatere zlitine uporabljajo za izdelovanje električnih kontaktov.

(2) **Zlitine** ***srebro-baker-kadmij, srebro-baker-titan*** **in** ***srebro-indij*** - uporabljajo jih v izdelavi zlatarskega in dragotinarskega blaga.

(3) **Zlitina** ***srebro-baker-cink*** - pogosto vsebuje tudi kadmij, kositer ali fosfor in se uporablja za spajkanje.

(4) **Zlitine** ***srebro-antimon-kositer- svinec, srebro-baker-svinec, srebro-kadmij*** **in** ***srebro- talij antifrikcijske zlitine***.

(5) **Sintrirane zlitine** ***srebro-volfram, srebro-molibden, srebro-niklej*** **in** ***srebro-železo,*** ki se uporabljajo za izdelavo električnih kontaktov.

V to tarifno številko spada **srebro in njegove zlitine** v **naslednjih oblikah:**

(I) **V obliki prahu,** dobljenega na razne mehanske ali kemične načine. Prah se uporablja v metalurgiji in v proizvodnji metalurških preparatov, v elektroniki in za stike prevodnikov.

Iz te tarifne številke je **izključen** prah in luskine, ki so pripravljene **kot barve** in podobno (**na primer:** izdelane z drugimi barvili), ali pa pripravljene kot tekočina ali pasta v obliki disperzij z vezivom in topilom. Ti izdelki **spadajo** v **tar. št. 32.06 ali 32.07** (tekoče glazure in podobne mase za steklarsko in keramično industrijo) **(tar. št. od 32.08 do 32.10, 32.12 ali 32.13).**

(II) **Surovo srebro v grudah, zrnih, ingotih, litih palicah, peletih** itd, prav tako pa tudi naravno srebro v grudah, kosih, kristalih itd., ločenih od jalovine.

(III) **Palice, profili, žica, pločevina in trakovi.** Pridobivajo jih običajno z valjanjem ali z vlečenjem; trakove in diske lahko pridobivajo tudi z rezanjem srebrove pločevine. V to tarifno številko **spadajo** srebrne niti, ki se uporabljajo v tekstilni industriji, vendar **pod pogojem,** da niso vpredene ali kako drugače kombinirane s tekstilno prejo **(oddelek XI)**. Zelo fina **sterilna srebrna žica**, ki se uporablja za kirurško šivanje, se uvršča v **tarifno številko 30.06.**

V to tarifno številko **spadajo** tudi metalografitni bloki, plošče, palice itd., izdelani na osnovi "**ogljika**", in ki vsebujejo srebro (**glej komentar k tar. št. 38.01**).

(IV) **Cevi (vštevši navite cevi), vendar pod pogojem,** da niso izdelane kot posebni izdelki, katere je moč prepoznati **na primer:** kot dele kemičnih aparatov itd.

(V) **Folije** (**za posrebrevanje**), katere običajno pridobivajo s kovanjem tankih listov srebra, ločenih med seboj z listi usnja. Te folije se vstavljajo v beležke in so lahko pritrjene na podlago iz papirja, plastične mase itd.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključene** tiskarske folije (znane tudi kot ***"blocking"-folije"***), sestavljene iz srebrnega prahu, aglomeriranega z želatino, lepilom ali z drugimi vezivi, ali pa iz srebra, nanešenega na papir, plastično maso ali na drugo podlago **(tar. št. 32.12).**

(VI) ***Tiftirji,*** **tanke kovinske okrasne ploščice in izrezki.** *Tiftirji* so majhne srebrne vrvice, ki se uporabljajo za vezenje ali okraševanje. Tanke srebrne ploščice in izrezki služijo istim namenom. So majhni koščki, narezani v geometrijske oblike (okrogle, zvezdaste itd.) in običajno na sredi preluknjani.

V to tarifno številko **ne spadajo** listi sintrirani, štancani, stiskani itd. kosi v obliki nedokončanih izdelkov (*blanks*) za draguljarske izdelke itd., ki **spadajo** v **III. pod-poglavje** (**na primer:** okvirji za nakit, obroči, značke, cvetovi in podobice).

71.07 - NAVADNE KOVINE, PLATIRANE (NAVALJANE) S SREBROM, BREZ NADALJNJE OBDELAVE, KOT POLIZDELKI

V to tarifno številko spada kovina, ***platirana (*****prekrita*)** s plemenito kovino (vštevši navadne kovine z vstavki iz plemenitih kovin), kot je opredeljena v **opombi 7** k temu poglavju in v splošnih določilih komentarja k temu poglavju).

Zlitine kositra, niklja, cinka, še posebej pa bakra, včasih *platirajo* s srebrom. Tudi nelegirani baker in jeklo *platirajo* na ta način. Uporabljajo jih za dragotinarske izdelke (za namizno posodo, za izdelke za notranje okraševanje itd.) in za cevi, posode in aparate za kemično in prehrambeno industrijo.

Navadna kovina, *platirana* s srebrom, ki se uvršča v to tarifno številko, je ponavadi v obliki palic, profilov, žic, plošč, pločevine, trakov ali cevi.

V splošnem veljajo določila **komentarja k tar. št. 71.06**, *mutatis mutandis*, tudi za navadno kovino, *platirano* s srebrom.

71.08 - ZLATO (VKLJUČNO ZLATO, GALVANSKO ALI KEMIČNO PREVLEČENO S PLATINO), NEOBDELANO ALI V OBLIKI POLIZDELKOV ALI PRAHU

- Nemonetarno:

7108.11 **- - prah**

7108.12 **- - neobdelano**

7108.13 **- - polizdelki**

7108.20 **- Monetarno**

V to tarifno številko **spadajo** razne obdelane ali neobdelane oblike zlata, kot tudi prah iz zlitine zlata (opredeljene v splošnih določilih komentarja k temu poglavju) in zlitine zlata, prevlečenega (elektrogalvansko ali kemično) s platino. Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** zlata, *platiranega* s plemenito kovino.

Zlato (*Au*) je značilne rumene barve. Tudi pri visokih temperaturah ne oksidira in je izrazito odporno proti večini reagensov, med njimi tudi proti kislinam (vendar pa se **raztaplja** v *carski vodi - **zlatotopki**, ki je zmes soliterne (dušične) in solne kisline 1:2*). Je, takoj za srebrom in bakrom, najboljši prevodnik toplote in elektrike. Med vsemi kovinami je najbolj kovno in se najbolj razteza, vendar **je zelo mehko**. Zaradi tega se redko uporablja nelegirano, razen za pozlačevanje ali prevlekanje po električnem postopku.

Skladno z določili **opombe 5** k temu poglavju (**glej** predhodna splošna določila k temu poglavju), se lahko uvrščajo v to poglavje naslednje **zlitine zlata:**

(1) **Zlitine *zlato-srebro*,** katerih barva je lahko različna (od rumene do zelene in bele, kar je odvisno od razmerja med kovinami, iz katerih sestoje). Te zlitine se uporabljajo v draguljar- stvu, pa tudi za električne kontakte in za spajkanje pri visokih tališčih.

(2) **Zlitine *zlato-baker*,** ki se uporabljajo v proizvodnji - kovanju denarja, v draguljarstvu, v zlatarstvu in za električne kontakte.

(3) **Zlitine *zlato-srebro-baker*,** ki se uporabljajo predvsem v draguljarstvu in zlatarstvu, za zobarske zlitine in kot spajka. Te zlitine lahko vsebujejo tudi cink in kadmij in se tudi tedaj uporabljajo kot spajka. Zlitina, imenovana **"*dor*⌈"** ali **"*bullion dor*⌈"**, ki sestoji predvsem iz srebra in bakra, se v to tarifno številko uvršča, v kolikor **vsebuje 2 mas.% ali več zlata**. To zlitino pridobivajo iz nekaterih bakronosnih piritov ali iz odpadkov, dobljenih pri predelavi ***blister - bakra***, zatem pa jih prečiščujejo, dokler ne izločijo njihovih bakrenih sestavin.

(4) **Zlitine *zlato-baker-nikelj*,** ki včasih vsebujejo tudi dodani cink in magnezij in ki dajejo vrsto zlitin (znanih kot **"belo zlato",** v nekaterih deželah tudi znanih kot **"sivo zlato"**). Pogosto se uporabljajo kot nadomestek platine. Druga "**bela**" zlata vsebujejo **2 mas.% ali več paladija** in so zaradi tega **izključena** iz te tarifne številke **(tar. št. 71.10).**

(5) **Zlitine *zlato-nikelj*,** ki se uporabljajo v proizvodnji električnih kontaktov.

Ta tarifna številka **vključuje** zlato in zlitine zlata v oblikah, kot so opisane pri srebru. Glede na to se določila komentarja k **tar. št. 71.06** uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 7108.20

V to tarifno podštevilko spada zlato, ki je **predmet izmenjave** med državnimi ali mednarodnimi oblastmi ali **med pooblaščenimi bankami**.

71.09 - NAVADNE KOVINE ALI SREBRO, PLATIRANI (NAVALJANI) Z ZLATOM, BREZ NADALJNJE OBDELAVE, KOT POLIZDELKI

Kovina, *platirana* (prekrita) s plemenito kovino (vštevši navadno kovino z vstavljeno plemenito kovino), je opredeljena v **opombi 7** in v splošnih določilih komentarja k temu poglavju. Navadna kovina ali srebro, *platirana* z zlatom, sta običajno v oblikah, podobnih oblikam, opisanim pri navadnih kovinah, platiranih s srebrom (**glej komentar k tar. št. 71.07**).

Navadna kovina (**na primer:** baker in njegove zlitine) ali srebro *platirajo* z zlatom za uporabo v proizvodnji nakita (zapestnice, verižice za ure, uhani itd., ohišja za ure, ustniki, cigaretni vžigalniki, zlatarsko blago, električni kontakti, kemični aparati itd.).

71.10 - PLATINA, NEOBDELANA, POLIZDELKI ALI V PRAHU

- Platina:

7110.11 **- - neobdelana ali v prahu**

7110.19 **- - drugo**

- Paladij:

7110.21 **- - neobdelan ali v prahu**

7110.29 **- - drugo**

- Rodij:

7110.29 **- - neobdelan ali v prahu**

7110.39 **- - drugo**

- Iridij, osmij in rutenij:

7110.41 **- - neobdelani ali v prahu**

7110.49 **- - drugo**

Kot **vključuje** tar. št. 71.06 srebro in tar. št. 71.08 zlato, **vključuje** ta tarifna številka **platino in njene zlitine**, kot je opisano oziroma opredeljeno v predhodnih splošnih določilih komentarja k temu poglavju.

Pojem **"platina"** (**glj opombo 4 (b) k 71. poglavju**) **označuje:**

(A) **Platino (*Pt*),** ki je sivkastobela, mehka in kovna, pri sobni temperaturi ne potemni in je odporna proti kislinam, razen proti ***carski vodi*** (**zmes** solne kisline in soliterne kisline v razmerju 2:1). Lahko je fabricirana v obliki palic, pločevin, trakov, cevi, žice in drugih pol-izdelkov s kovanjem, valjenjem ali izvlekanje.

Zaradi njene izrazite odpornosti proti koroziji, visokega tališča in **velike katalizacijske aktivnosti**, se platina in njene zlitine uporabljajo za številne in pomembne namene v industriji -

pri tem ni zanemarljiva njena uporaba v draguljarstvu in zobarstvu. Uporablja se **na primer:** v elektroindustriji za izdelavo termoelektričnih stikov in odpornih termometrov ter kot električni kontakti in elektrode za najrazličnejše namene. V tekstilni industriji jo uporabljajo v proizvodnji *spineret* za umetna in sintetična vlakna; v steklarski industriji za opremo za taljena stekla, kot so npr "***bushings***" (šobe) za proizvodnjo steklenih vlaken, talilnih loncev, mešalcev itd; v kemični industriji in naftni industriji se platina inn njene zlitine uporabljajo kot katalizatorji; kot kemični aparati (talilni lonci); v letalski industriji za elektrode in svečke letalskih motorjev z notranjim zgorevanjem in za naprave za vžig v plinskih letalskih motorjih.

Platina in njene zlitine se naveliko uporabljajo tudi v proizvodnji **kirurških instrumentov** (še posebej injekcijskih igel), v nekaterih vžigalnikih za plin in za številne druge namene, kot so **na primer:** merilni instrumenti, tanke črte v optičnih instrumentih itd.

(B) **Paladij (*Pd*),** ki je srebrnobela kovina, mehka, zelo kovna in odporna proti koroziji in temnenju. Paladij je topen v carski vodi in v dušični kislini, najeda pa ga vrela žveplena kislina. Paladij izdelujejo v obliki palic, plošč, pločevin, trakov, cevi, žice ali v drugih oblikah pol-izdelkov s kovanjem, valjanjem ali vlečenjem.

Uporablja se predvsem za električne kontakte, v zlitinah za trdo spajkanje, v opremi za čiščenje vodika, kot katalizator za hidrogeniranje v proizvodnji nakita in kot medkontaktna plast, ki olajšuje prevlekanje plastičnih mas s plemenitimi kovinami.

(C) **Rodij (*Rh*),** ki je srebrnobela, trda in kovna kovina. Zanj je značilna visoka odbojnost in, med kovinami ***platinske skupine***, največja električna in toplotna prevodnost. Je odporen proti koroziji na skoraj vse vodne raztopine, vštevši tudi proti mineralnim kislinam, tudi pri visokih temperaturah.

Rodij lahko izdelujejo v obliki palic, plošč, pločevine, trakov, žice in drugih oblikah pol-izdelkov s kovanjem, valjanjem ali vlečenjem.

Uporablja se predvsem **kot zlitinski dodatek platini**. V tej obliki se uporablja v elektroindustriji in v industriji stekla. Zaradi njegove majhne električne odpornosti in visoke odpornosti proti temnenju je primeren za elektrolitsko nanašanje, za električne kontakte in za kontaktne ploskve, pri katerih je pomembna odpornost proti obrabi (**na primer:** pri drsnih obročih). Rodij se uporablja tudi kot katalizator in za prevlekanje srebra ali za posrebrevanje nožarskih izdelkov in votlega blaga - v smislu končne dodelave proti temnenju.

(D) **Iridij (*Ir*),** je sivkastobela in trda kovina, odporna proti vplivom kislin, vštevši proti carski vodi, in sicer pri sobni in visoki temperaturi.

Z valjanjem in izvlekanjem ga izdelujejo v obliki trakov in žic.

Iridij uporabljajo **kot sestavino zlitin**, ki se uporabljajo za termične spoje, za topilniške lonce in za elektrode za svečke letalskih motorjev.

(E) **Osmij (*Os*)** je med kovinami, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **najbolj odporen proti ognju**. V kompaktnem stanju je po modrobeli barvi podoben cinku in je odporen proti kislinam. V fino zmanjšani obliki je črn prah, katerega najedata dušična kislina in carska voda, in ki počasi oksidira na zraku.

Osmij uporabljajo v raznih trdih in proti koroziji odpornih zlitinah, pa tudi za osti nalivnih peres ali osi instrumentov. Uporabljajo ga tudi kot katalizator.

(F) **Rutenij (*Ru*)** je toga, trda, siva kovina, ki je zelo odporna proti koroziji. Najeda ga *carska voda*, vendar ga počasi razjeda tudi raztopina natrijevega hipoklorita. Lahko se pojavlja v majhnih količinah v obliki plošč, pločevine, trakov in žice.

Uporabljajo ga **kot zlitinski dodatek** *platini, paladiju, molibdenu, volframu* itd. (v proizvodnji osti nalivnih peres in osi kompasov). Uporabljajo ga tudi kot katalizator za elektrolitsko nanašanje, za električne kontakte in za kontaktne ploskve, od katerih se zahteva odpornost proti obrabi.

V smislu **opombe 5** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju) **spadajo** med **zlitine platine z drugimi kovinami** (z zlatom, srebrom ali z navadnimi kovinami) **naslednje zlitine:**

(1) **Zlitine platina-rodij** - žica za termične spoje, spirale za peči, komponente v industriji stekla, gaze za katalizo, za spinerete itd.

(2) **Zlitine *platina-iridij*** - za električne kontakte, za draguljarske izdelke, za injekcijske igle itd.

(3) **Zlitine *platina-rutenij*** - za električne kontakte.

(4) **Zlitine *platina-baker*** (z največ 5% bakra) - za draguljarske izdelke.

(5) **Zlitine *platina-volfram*** - žice za elektrode vakuumskih cevi, žice vžigalnih svečk.

(6) **Zlitine *platina-kobalt*** - za stalne magnete.

(7) **Zlitine *paladij-rutenij*** - za draguljarske izdelke.

(8) **Zlitine *paladij-srebro*** - zlitine za trdo spajkanje, za membrane za difuzijo vodika, za električne kontakte.

(9) **Zlitine *paladij-baker*** - za električne kontakte, zlitine za trdo spajkanje.

(10) **Zlitine *paladij-aluminij*** - žice za varovalke.

(11) **Zlitine *rodij-iridij*** - za termične spoje.

(12) **Zlitine *iridij-osmij*** - za osti peres.

(13) **Zlitine *iridij-volfram*** - za vzmeti za visoke temperature.

(14) **Zlitine *zlato-platina*** - za spinerete.

(15) **Zlitine *zlato-srebro-paladij-baker*** - za draguljarske izdelke, za vzmeti za električne kontakte.

(16) **Zlitine *srebro-baker-paladij*** - zlitine za trdo spajkanje.

(17) ***Osmijiridij* (*iridoosmin*) - naravna zlitina,** ki vsebujejo osmij, iridij, rutenij in platino. Ta zlitina je najpomembnejša surovina **za pridobivanje osmija.**

71.11 - NAVADNE KOVINE, SREBRO ALI ZLATO, PLATIRANI (NAVALJANI) S PLATINO, BREZ NADALJNJE OBDELAVE, KOT POLIZDELKI

Kovine, ***platirane*** s plemenito kovino (vštevši tudi kovine z vstavljeno plemenito kovino), so opredeljene v **opombi 7 k temu poglavju** in v splošnih določilih komentarja k temu poglavju. Takšne kovine se običajno dobavljajo v oblikah, podobnih oblikam, opisanim pri srebru v komentarju k **tar. št. 71.07.**

Navadne kovine (**na primer:** baker, volfram) in srebro ali zlato, ***platirani* s platino**, se uporabljajo predvsem v draguljarstvu in v električnih aparatih.

71.12 - ODPADKI IN OSTANKI PLEMENITIH KOVIN ALI KOVIN, PLATIRANIH (NAVALJANIH) S PLEMENITO KOVINO; DRUGI OSTANKI IN ODPADKI, KI VSEBUJEJO PLEMENITE KOVINE ALI NJIHOVE SPOJINE, VRST, KI SE UPORABLJAJO PREDVSEM ZA PONOVNO PRIDOBIVANJE PLEMENITIH KOVIN

7112.10 **- Iz zlata, tudi iz kovin, platiranih z zlatom, toda brez odpadkov, ki vsebujejo druge plemenite kovine**

7112.20 **- Iz platine, tudi iz kovin, platiranih s platino, toda brez odpadkov, ki vsebujejo druge plemenite kovine**

7112.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **spadajo samo** odpadki in ostanki, ki so primerni za **pridobivanje plemenitih kovin**, **ali pa** se uporabljajo kot osnova za **pridobivanje kemikalij**.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** odpadke in ostanke **kateregakoli materiala** (npr. filmi, baterije) , ki vsebuje plemenite kovine ali njihove spojine in ki so namenjeni za ponovno **pridobivanje plemenitih** kovin ali za **pridobivanje kemikalij.**

Sem **spadajo** predvsem:

(A) **Odpadki in ostanki,** ki nastajajo **pri mehanski obdelavi** plemenitih kovin ali kovin, *platiranih* s plemenitimi kovinami, v kovnicah, v zlatarnah, dragotinarnah ali v draguljarnah itd., npr razsip, prah, ostružki itd., ki so rezultat oblikovanja, brušenja, obdelave itd.

(B) **Ostanki obrabljenih in zlomljenih izdelkov** (posod, zlatarskih in dragotinarskih izdelkov, *katalizatorjev* v obliki tkane gaze itd.), ki **niso več primerni** za prvotno uporabo. Ta tarifna številka **ne vključuje** tistih kosov, ki se (po popravilu ali obnovi ali brez popravila ali obnove) lahko še naprej uporabljajo za prvotne namene. Ta tarifna številka **ne vključuje** tudi kosov, ki bi lahko bili uporabni za spremenjene namene, ne da bi bili izpostavljeni postopkom za ponovno pridobivanje plemenitih kovin.

(C) **Ostanki in odpadki** fotografskih plošč, filmov, papirja, lepenke ali tekstila, ki vsebujejo plemenite kovine v kovinski obliki ali v obliki spojin (**na primer:** *srebrovi halogenidi*).

(D) **Ostanki in odpadki** plošč elektronskih vezij in podobnih podlag, ki vsebujejo plemenite kovine (**na primer:** zlato ali srebro).

(E) **Ostanki** metalurških, elektrolitskih ali kemičnih postopkov, ki vsebujejo plemenite kovine (**na primer:** usedline in oborine iz elektrolitske rafinacije in platiranja, srebrni ostanki iz kadi za fotografsko fiksiranje...)

III. POD-POGLAVJE

NAKIT, ZLATARSKI IN DRUGI PREDMETI

71.13 - NAKIT IN DELI NAKITA, IZ PLEMENITIH KOVIN ALI IZ KOVIN, PLATIRANIH (NAVALJANIH) S PLEMENITIMI KOVINAMI

- Iz plemenitih kovin, vključno s tistimi, ki so prevlečeni ali platirani s plemenitimi kovinami:

7113.11 **- - iz srebra, vključno s tistimi, ki so prevlečeni ali platirani s plemenitimi kovinami**

7113.19 **- - iz drugih plemenitih kovin, vključno s tistimi, ki so prevlečeni ali platirani s plemenitimi kovinami**

7113.20 **- Iz navadnih kovin, platiranih s plemenitimi kovinami**

V to tarifno številko **spadajo *draguljarski izdelki***, opredeljeni v **opombi 9 k temu poglavju**, ki so v celoti ali deloma iz plemenitih kovin ali iz kovin, *platiranih* s plemenitimi kovinami, in to:

(A) **Drobni izdelki za osebni okras (ki se nosijo na telesu)** (z umetnimi dragimi kamni ali brez njih), kot so prstani, zapestnice, ogrlice, broške, uhani, okolivratne verižice, verižice za ure in druge okrasne verižice; drobni okraski na koncu verižice za uro, obeski, igle za kravate in sponke, manšetni gumbi, okrasni gumbi itd.; verski ali drugi križci; medalje in značke; okraski za klobuke (priponke, sponke, obroči itd.); okraski za ročne torbice, zaponke oziroma sponke za pasove, obutev itd; zaponke oziroma sponke za lase, diademi in podobni lasni okrasi.

(B) **Predmeti za osebno rabo, ki so običajno nosijo v žepih, torbicah ali pri sebi,** kot so škatle za cigarete in cigare, doze za njuhanec, etuiji za očala, pudernice, škatlice za ličilo, žepni glavniki, bomboniere, vrečke za verižice, moleki, obroči za ključe in podobno.

Da se lahko uvrstijo v to tarifno številko, **morajo** ti izdelki vsebovati plemenito kovino ali kovino, platirano s plemenito kovino (vštevši tudi z vstavljeno plemenito kovino), in sicer v velikosti, ki presega velikost manjših sestavnih delov (tako **na primer:** ostane škatla za cigarete iz navadne kovine, na kateri je preprost monogram iz zlata ali srebra, kot izdelek in navadne kovine).

Skladno s tem pogojem **lahko blago vsebuje** tudi bisere (prave, kultivirane ali imitacije), drage ali poldrage kamne (naravne, sintetične ali rekonstruirane), imitacije dragih ali poldragih kamnov, ali pa dele iz želvovine, biserovine, slonove kosti, jantarja (naravnega ali aglomeriranega), *žada* ali koral.

V to tarifno številko **spadajo** tudi nedokončani ali nepopolni draguljarski izdelki, kot tudi deli teh izdelkov, katere je moč prepoznati kot draguljarske izdelke, vendar **pod pogojem,** da vsebujejo plemenito kovino ali kovino, *platirano* s plemenito kovino, v velikosti, ki **presega velikosti manjših sestavnih delov** - **na primer:** motivi za vgradnjo v prstane, broške itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki:

(a) usnjeno blago iz **tar. št. 42.02** (**na primer:** torbice) ali iz **tar. št. 42.03** (pribor za oblačila),ki se nanaša na **opombo 2(B) k 42. poglavju,**

(b) blago iz **tar. št. 43.03 ali 43.04** (izdelki iz krzna ali iz umetnega krzna),

(c) obutev in pokrivala z deli iz materialov iz tega poglavja **(64. in 65. poglavje),**

(d) imitacije nakita iz **tar. št. 71.17,**

(e) kovani denar, razen kovanega denarja, montiranega kot nakit **(tar. št. 71.18 ali 97. poglavje),**

(f) izdelki, ki **spadajo** v **90. poglavje** (**na primer:** naočniki, lornjoni itd. in njihovi okovi),

(g) ure in pasovi oziroma trakovi za ročne ure **(91. poglavje),**

(h) izdelki iz **96. poglavja,** razen izdelkov iz **tar. številk od 96.01 do 96.06 ali 96.15, na primer:** nalivna peresa, stilografska peresa, držaji, podaljški za svinčnike (vštevši njihove dele in *fitinge*); mehanski ali podobni vžigalniki, pipe za kajenje, ustniki za cigarete in cigare ter njihovi deli, razpršilke za dišave in podobno za toaletno uporabo ter njihove glave in

(i) draguljarski izdelki oziroma nakit, **starejši od 100 let (tar. št. 97.06).**

71.14 - ZLATARSKI PREDMETI IN NJIHOVI DELI, IZ PLEMENITIH KOVIN ALI KOVIN, PLATIRANIH (NAVALJANIH) S PLEMENITIMI KOVINAMI

- Iz plemenitih kovin, vključno s tistimi, ki so prevlečeni ali platirani s plemenitimi kovinami:

7114.11 **- - iz srebra, vključno s tistimi, ki so prevlečeni ali platirani s plemenitimi kovinami**

7114.19 **- - iz drugih plemenitih kovin, vključno s tistimi, ki so prevlečeni ali platirani s plemenitimi kovinami**

7114.20 **- Iz navadnih kovin, platiranih s plemenitimi kovinami**

V to tarifno številko **spadajo** zlatarski in draguljarski izdelki, opredeljeni v **opombi 9 k temu poglavju**, ki so v celoti ali delno iz plemenitih kovin ali iz kovin, *platiranih* s plemenito kovino. V splošnem so ti predmeti **večji od** draguljarskih izdelkov **iz tar.št. 71.13**.

V to tarifno številko se uvrščajo:

(A) **Namizni predmeti,** kot so: jedilni noži, kompleti za rezanje pečenega mesa, žlice, vilice, kotlički, vilice za nabadanje zaklane živine in mesa; pladnji, krožniki, skodele za juho in zelenjavo; posode za omake; posode za sadje; posode za sladkor, lončki za kavo, čajniki, šalice za kavo in čaj; čaše, šalice za jajca, steklenice za vino, servisi za liker; košarice za kruh, pecivo, sadje itd.; servisi za ribe; servisi za slaščice; vrči za hlajenje vina; stojalo s stekleničkami za kis in olje; kleščice za sladkorne kocke; podstavki za odlaganje nožev in vilic, obroči za serviete; namizni zvonci; okrasna tesnila itd.

(B) **Toaletni predmeti,** kot so: ročna ogledalca, stekleničke in škatle za puder (**razen tistih,** ki **spadajo** v **tar. št. 71.13**), škatle za ščetke, ščetke za obleko, ščetke za nohte, ščetke za lase, glavniki (**razen** toaletnih in žepnih glavnikov - **tar. št. 71.13**), vrči itd. Iz te tarifne številke so **izključene** razpršilke za dišave **(tar. št. 96.16).**

(C) **Pisarniški pribor in pribor za pisalne mize,** kot so: črnilniki, stojala za črnilnike, pisalni pribor, noži za odpiranje pisem, obtežilniki itd.

(D) **Kadilski pribor,** kot so: škatle za cigarete in cigare, tobačnice, pepelniki, stojala za vžigalice itd., vendar **izvzemši** predmete, ki **spadajo** v **tar. št. 96.13 ali 96.14** (mehanski vžigalniki, pipe, ustniki itd.).

(E) **Drugi predmeti za domačo in podobno rabo, na primer:** doprsni kipi, kipci in druge podobe za notranje okraševanje; škatle za nakit; namizni okraski, okraski za vaze in cvetlične lončke; okviri za slike; svetilke, svečniki, svečniki za več sveč, stropne svetilke, okraski za ploščo kamina; dekorativne skodele in krožniki, medalje in medaljoni (**razen** medalj in medaljonov za osebni okras); športne trofeje; gorilniki za dišave itd.

(F) **Verski predmeti,** kot so: križci, cerkveni in verski okraski.

V to tarifno številko **spadajo** tudi **nedokončani** ali **nepopolni zlatarski in draguljarski izdelki**, katere je moč prepoznati kot zlatarsko ali draguljarsko blago, **na primer:** srebrni ročaji za jedilni pribor, srebrni vrhnji deli ščetk itd.

Podobno kot draguljarsko blago in skladno z omejitvami **glede manjših sestavnih delov, mora blago,** ki spada v to ra. številko, vsebovati plemenito kovino ali kovino, platirano s plemenito kovino. Lahko vsebuje tudi bisere (prave, kultivirane ali imitacije biserov), drage ali poldrage kamne (naravne, sintetične ali rekonstruirane), imitacije dragih ali poldragih kamnov, želvovino, biserovino, slonovo kost, jantar (naravni ali aglomerirani), *žad* in korale.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) dežnike, palice in druge izdelke iz **tar. številke 66.01 ali 66.02,** ki so okovani ali imajo pribor iz materialov iz tega poglavja, kot tudi dele, okove in pribor teh izdelkov, ki so v celoti ali delno iz teh materialov **(tar. št. 66.03),**

(b) predmeti, ki **spadajo** v **90. poglavje** (**na primer:** dvoglede in teleskope),

(c) ure in ohišja zanje **(91. poglavje),**

(d) glasbeni instrumenti **(92. poglavje),**

(e) orožje in dele orožja, ki **spadajo** v **93. poglavje** (hladno orožje, pištole, revolverji itd.),

(f) razpršilke za dišave, njihove glave in podobni izdelki, ki se uporabljajo za toaletne namene **(tar. št. 96.16)** in

(g) izvirni kipi in skulpture **(tar. št. 97.03),** primerke raznih zbirk (kolekcij) iz **tar. št. 97.05** ter starine (antike) iz **tar. št. 97.06.**

71.15 - DRUGI PREDMETI IZ PLEMENITIH KOVIN ALI IZ KOVIN, PLATIRANIH (NAVALJANIH) S PLEMENITIMI KOVINAMI

7115.10 **- Katalizatorji v obliki žične tkanine, rešetke ali mreže iz platine**

7115.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **spadajo** vsi predmeti, izdelani v celoti ali delno iz plemenitih kovin ali iz kovin, *platiranih* s plemenitimi kovinami, **ki niso draguljarski izdelki,** nedokončani ali nepopolni draguljarski izdelki ali deli draguljarskih izdelkov **(tar. št. 71.13).** Ta tarifna številka **vključuje** tudi *zlatarske* ali *dragotinarske* predmete, nedokončane ali nepopolne, ali pa njihove dele iz **tar. št. 71.14,** ki **niso izključeni** z določili **opombe 2 (a) ali 3** k temu poglavju.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) izdelki, v katerih se plemenita kovina ali kovina *platirana* s plemenito kovino nahaja le **kot manjši sestavni del**,

(b) sterilni material za kirurško šivanje, zobna polnila in drugo blago, ki spada v **30. poglavje,**

(c) tkanine, ki **spadajo** v **tar. št. 58.09** in drugo blago, ki sodi v **oddelek XI,**

(d) stroji, mehanske naprave in električno blago in njihovi deli, ki **spadajo** v **oddelek XVI** (**na primer:** platinske *spinerete* za predenje, *antifrikcijski* ležaji, deli kemičnih ali industrijskih strojev, električni kontakti itd.),

(e) izdelki, ki **spadajo** v **90. poglavje** (**na primer:** umetni udi in drugi umetni deli telesa; plošče za prelome kosti (opornice), medicinski in kirurški instrumenti itd; pirometri s termoelektričnimi spoji iz plemenitih kovin; laboratorijski instrumenti in aparati ter njihovi deli iz zlata, srebra ali iz platine); izdelki, ki **spadajo** v **91. poglavje** (ure in stenske ure) ali v **96. poglavje** (**na primer:** platinasti gobasti vžigalniki na plin itd.).

Glede na to se ta tarifna številka omejuje na predmete za tehnično in laboratorijsko uporabo, kot so: topilniški lončki, kadi in lopatice (**na primer:** iz platine ali iz kovine iz platinske skupine); platina ali zlitine iz platine v obliki tkane mrežice ali rešetk za uporabo kot katalizatorji itd.; posode (neglede na to, ali so obložene, toplotno izolirane, ali niso), **ki niso ne montirani in ne konstruirani** z namenom, da bi bili vgrajeni v mehansko ali termično opremo; anode za električno nanašanje.

Zlate *anode* so lahko v obliki plošč, listov iz čistega zlata, narezanih na potrebne velikosti in preluknjanih na dveh vogalih (za pritrjevanje v kad za električno prevlekanje). Tudi **srebrne anode** so lahko v takšnih oblikah, ali pa v obliki iztisnjenih profilov s prečnim prerezom v obliki "***pasje kosti***" in preluknjani na obeh konceh.

Platinske *anode* sestoje običajno ali iz valovitih listov, ali pa iz traku iz platine, na katerega je zavarjen ozek trak iz platine (zaradi obešanja v kad za električno nanašanje), ali pa iz gaze iz platinske žice, pritrjena s kosom platinske žice ali ozkega traku iz platinske gaze.

Vendar pa **vključuje** ta tarifna številka nekatere izdelke, kot so ročne torbice itd., katerim daje plemenita kovina ali kovina, *platirana* s plemenito kovino, **bistven značaj izdelku**.

Ti izdelki so lahko okrašeni z dragimi ali poldragimi kamni ali z materiali, kot je želvovina, biserovina itd., ali pa s priborom iz teh materialom.

71.16 - PREDMETI IZ NARAVNIH ALI KULTIVIRANIH BISEROV, DRAGIH ALI POLDRAGIH KAMNOV (NARAVNIH, SINTETIČNIH ALI REKONSTRUIRANIH)

7116.10 **- Iz naravnih ali kultiviranih biserov**

7116.20 **- Iz dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih)**

Ta tarifna številka **vključuje** vse predmete (**razen** predmetov, **izključenih** na podlagi **opombe 2 (b) in 3** k temu poglavju), ki so povsem iz biserov, iz dragih ali poldragih kamnov, ali pa ki deloma sestoje iz biserov ali dragih ali poldragih kamnov, ki pa ne vsebujejo plemenitih kovin ali kovin, platiranih s plemenito kovino (**razen,** če gre za manjše sestavne dele) (**glej opombo 2 (b)** k temu poglavju).

Glede na to **vključuje** ta tarifna številka:

(A) **Predmete za osebni okras in druge dekorativne predmete** (**na primer:** sponke in okvire za ročne torbe itd., glavnike, ščetke, uhane, manšetne gumbe in podobne gumbe), ki vsebujejo bisere (vštevši kultivirane), drage ali poldrage kamne (naravne, sintetične ali rekonstruirane), ki so vstavljeni v ali montirani na navadno kovino (neglede na to, ali je ta kovina prevlečena s plemenito kovino, ali ne), na slonovo kost, na plastično maso itd.

V to tarifno številko **spadajo tudi** biseri in kamni, sortirani po velikosti, kvaliteti, odtenkih itd., ki sestavljajo predmet, pripravljen za uporabo kot nakit. **Vendar** pa ta tarifna številka **izključuje** nesortirane bisere ali kamne, ki so nanizani **samo začasno** (zaradi lažjega transporta), in katerim ni dodan noben drug material. Ti biseri in kamni **spadajo** v **tar. številke 71.01, 71.03 ali 71.04 (glej komentarje k tarifna številkam od 71.01 do 71.03).**

Skladno z **opombo 2 (b)** k temu poglavju, lahko blago iz te tarifne številke vsebuje plemenito kovino ali kovino, platirano s plemenito kovino, vendar le v obliki manjših sestavnih delov (**na primer:** biserna ogrlica z zlato sponko). Na drugi strani pa ta tarifna številka **ne vključuje** blaga (**na primer:** uhanov z zlatimi sponkami), v katerem je plemenita kovina ali kovina, *platirana* s plemenito kovino, več kot pa le manjši sestavni del **(tar. št. 71.13).**

(B) **Druge predmete,** ki sestoje v celoti ali delno iz dragih ali poldragih kamnov. Ti predmeti lahko vsebujejo tudi druge materiale, vštevši tudi plemenito kovino ali kovino, *platirano* s plemenito kovino, vendar le kot manjše sestavne dele. **Skladno s temi pogoji vključuje** ta tar. številka. križe, prstane, zapestnice (**pogosto** iz *ahata*); opore in ležišča iz *ahata* ali iz drugih dragih ali poldragih kamnov - za tehtnice; kozarce (**pogosto** iz *granata*); kipce in okrasne predmete (**na primer:** iz *nefrita*); možnarje in tolkače (**na primer:** iz *ahata*); zapestni pasovi (**na primer:** pasovi za ročne ure); vodila iz ahata za predenje niti; okrasne zamaške iz plute z glavo iz *ahata* itd.; gladilna orodja iz *ahata*, ki se uporabljajo pri pozlačevanju, poliranju usnja, papirja itd.; obroče

iz *ahata* za ribiške palice, nože za odpiranje pisem, črnilnike, obtežilnike za papir, pepelnike (**na primer:** iz *ahata* ali *oniksa*).

V to tarifno številko **ne spadajo** naslednji izdelki:

(a) blago iz **82. poglavja** z delovnim delom iz dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih) na podlagi iz navadne kovine, kovinskega karbida ali kermeta - vgrajeni ali nevgrajeni (**na primer:** vgrajeni stekloreški diamanti),

(b) stroji, strojne naprave ali električno blago in njihovi deli iz **oddelka XVI** (**glej opombo 3 (k)) k temu poglavju**),

(c) izdelki, ki **spadajo** v **90. poglavje,** kot so **na primer:** vgrajeni ali nevgrajeni optični elementi iz kvarca, ki so primerni za vgradnjo v instrumente ali v naprave in

(d) obdelani dragi ali poldragi kamni, vgrajeni ali nevgrajeni, ki predstavljajo dele ur ali dele, primerne za uporabo v urah in drugih izdelkih (**glej opombo 4 k 91. poglavju**).

71.17 - IMITACIJE NAKITA

- Iz navadnih kovin, vključno s tistimi, ki so galvansko ali kemično prevlečene s plemenitimi kovinami:

7117.11 **- - manšetni gumbi in podobni gumbi**

7117.19 **- - drugo**

7117.90 **- Drugo**

Izraz ***"imitacija nakita"*,** ki se pojavlja v tej tarifni številki, je opredeljen **v opombi 11** k temu poglavju in se omejuje na drobne predmete **za osebni okras**, kot so našteti **v točki (A)** komentarja k tarifni številki 71.13, **na primer:** prstani, zapestnice (**razen** pasov za ročne ure **iz tar.št. 91.13**), ogrlice, uhani, manšetni gumbi itd., vendar **izvzemši** gumbe in druge izdelke iz **tar. št. 96.06,** glavnike, lasnice in podobno ter priponke iz **tar. št. 96.15,** vendar **pod pogojem**, da nimajo vgrajene plemenite kovine ali kovine, *platirane* s plemenito kovino (razen prevlek ali manjših komponent, definiranih **v opombi 2 (a))** k temu poglavju (**na primer:** monogrami, obročasti okovi in venci) in da **nimajo vgrajenih** naravnih ali kultiviranih biserov ter dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih).

V to tarifno številko **spadajo** tudi **nedokončani ali nepopolni izdelki imitacij nakita** (uhani, zapestnice, ogrlice itd.), **kot so:**

(a) **Napol dokončani prstani,** ki sestoje iz anodizirane aluminijste žice, običajno zavite in površinsko obdelane, z neobdelanimi sponkami ali brez njih. Taki prstani se včasih, ne da bi bili naprej obdelani, **uporabljajo kot uhani.**

(b) **Okrasni motivi iz navadne kovine** (polirani ali nepolirani), ki so sestavljeni z majhnimi obročki v trakove nedoločene dolžine.

Poudariti je treba, da izdelki za osebno rabo, **ki se nosijo** žepu, v ročni torbici ali pri sebi (kot **na primer:** izdelki, navedeni v **točki (B)** komentarja k **tarifni številki 71.13** - vrečke za njuhanec, pudernice itd.) , **ne štejejo za imitacije nakita.**

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi naslednji izdelki:

(a) izdelki, našteti v **opombi 3 k temu poglavju** in

(b) izdelki iz **tar. št. 83.08** (zaponke, sponke, očesca, kljukice itd.).

71.18 - KOVANCI

7118.10 **- Kovanci (razen zlatnikov), ki niso zakonito plačilno sredstvo**

7118.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka **vključuje kovinski denar iz katerekoli kovine** (vštevši tudi iz plemenitih kovin) v uradno predpisani masi in obliki, izdan pod državnim nadzorom, ki se uporablja **kot zakonito plačilno sredstvo.** V to tarifno številko se uvrščajo pošiljke posameznega kovinskega denarja ali kompletov kovancev, ki so zakonito plačilno sredstvo v državi - izdajateljici, tudi če so namenjeni za splošno prodajo v ovojih za predstavitev.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** kovan denar, ki **ni več zakonito plačilno sredstvo,** vendar pa **izključuje** kolekcijske vzorce kovancev (**glej** komentar k **tar. št. 97.05**).

Kovance izdelujejo s štancanjem nedokončanih kosov (*blanks*) iz kovinske pločevine. Te nedokončane kose nato **"kujejo"** v ustreznih kalupih in istočasno oblikujejo podobe na obeh straneh kovanca.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) medalj (tudi, če so **"kovane"** na enak način kot kovinski denar). Medalje se običajno uvrščajo v **tar. št. 71.13, 71.14 ali 71.17,** ali pa v **tarifno številko 83.06** (**glej** ustrezni komentar),

(b) kovinskega denarja, vgrajenega v broške, kravatne igle ali v druge izdelke za osebni okras **(tar. št. 71.13 ali 71.17)** in

(c) **zlomljenih, razrezanih ali upognjenih kovancev,** ki so primerni za uporabo le kot **kovinski odpadek ali ostanek.**

*
* *

PRILOGA
Spisek dragih ali pol-dragih kamnov, ki se uvrščajo v tarifno številko 71.03

Mineral	Trgovsko ime
ambligonit	ambligonit
	montebrazit
amfiboli (vrste)	
aktinolit, nefrit, žad	- aktinolit
tremolit	- tremolit
rodonit	- rodonit
andaluzit	andaluzit
	kiastolit
apatit	apatit (vseh barv)
aragonit	aragonit, amolit
aksinit	aksinit
azurit	azurit (česilit)
	azurit - malahit
benitoit	benitoit
beril	smaragd
	akvamarin
	brezbarvni beril-goshenit
	rumeni beril
	rožnati beril-morganit
	heliodor
	zlati beril
	zeleni beril
berilonit	berilonit
brazilianit	brazilianit
kalcit	kasiterit
kalcit	kasiterit
ceruzit	cerusit
kritoberil	krizoberil
	krizoberil-mačje oko
	aleksandrit
	aleksandrit-mačje oko
krizokola	krizokola
kordierit	kordierit
	vodni safir, jolit
korund	rubin
	zvezdasti rubin
	safir
	zvezdasti safir
	safir-mačje oko
	safir ali korund, več-barvni

Mineral	Trgovsko ime
	patparadaš (oranžni)
	safir-črna zvezda itd.
danburit	danburit
datolit	datolit
diaspor	diaspor
dumortierit	dumortierit
epidot	epidot
euklaz	euklaz
feldspat (skupina)	
albit	albit
	Maw-sit-sit/žadeit albit
labradprit	labradorit, spektrolit
mikroklein	amazonit, mikroklein
oligoklas	aventurin feldspat
	sončni kamen
ortoklas	ortoklas (rumeni)
	moonstone (mesečev kamen)
fluorit	fluorit
(fluspar)	(fluspar)
granat (skupina)	
almandin	granat, almandin
	granat, rodolit
andrait	granat, andrait
	granat, melanit
grosular	granat, grosular raznih barv
	granat, grosular krom
	cavolit (tsavolite)
	granat, hesonit
pirop	granat, češki (pyrope)
spesartit	granat spesartit
hematit	hematit
idokraz	idokraz
	vezuvianit
	kalifornit
sadra	sadra, alabaster
kornerupin	kornerupin
kianit	kianit
lazurit	lazurit
	lapis-lazuli
	lapis
lazulit	lazulit
malahit	malahit
markazit	markazit

Mineral	Trgovsko ime
obsidian (vulkansko steklo)	obsidian
olivin	peridot
opal	opal, črni
	bulder opal
	plamenski opal (ognjeni)
	pisani opal
	moss opal, prase opal
	opal matriks
	vodeni opal
	leseni opal
prenit	prenit
piriti	piriti (markazit)
pirofilit	pirofilit
piroksen (skupina)	
diopsid	diopsid
	zvezdasti diopsid
enstatit-hipersten	enstatit-hipersten
jadiet	jadeit, žad
	kloromelanit
spodumen	spodumen (vseh barv)
	kuncit / hidenit
kvarc	ahat (raznih barv)
	ognjeni ahat
	oniks
	sardoniks
	ametist
	aventurin kvarc
	aventurin
	modri kvarc
	kalcedon
	krisopras
citrin, rumeni kvarc	
kornelian	
zeleni kvarc, praziolit	
heliotrop, hematit	
jaspis	
večbarvni jaspis	
žogasti jaspis	sileks
	kremen
	morion, rumeni ali rjavi
	biljur
	strokasti ahat

Mineral	Trgovsko ime
	lesnati ahat
	mešani ahat
	pras
	kvarc-mačje oko
	kvarc-sokolovo oko
	kvarc-tigrovo oko
	kamniti kvarc / roza kvarc
	dimni kvarc
	vijoličasti kvarc
rodokrozit	rodokrozit
skapolit	skapolit
serpentin	bovenit
	serpentin
	serpentni marmor
	viliamsit
sinhalit	sinhalit
sodalit	sodalit
smithsonit	smithsonit, bonamit
sfalerit	sfaleritna mešanica
spinel	spinel (vseh barv)
	pleonast, črni spinel
lojevec	steatit, milni kamen
sfen (titanit)	sfen
topaz	topaz (vseh barv)
turmalin	turmalin (vseh barv)
	anhroit
	dravit
	indigolit
	rubelit
	turmalin-mačje oko
tugtupit	tugtupit
turkiz	turkiz
	turkiz matriks
variscit	variscit
verdit	verdit
vezuvianit (**glej** idiokraz)	
cirkon	cirkon (vseh barv)
zoisit	zoisit (vseh barv)
	tanzanit
	tulit

ODDELEK XV

NAVADNE KOVINE IZ IZDELKI IZ NAVADNIH KOVIN

OPOMBE

1. V ta oddelek **ne spadajo**:

   (a) pripravljena premazna sredstva, tiskarske barve in črnila ali drugi izdelki na osnovi kovinskih luskin ali prahu (**tar.št. 32.07 do 32.10, 32.12, 32.13 in 32.15**);

   (b) ferocerij in druge piroforne zlitine (**tar.št. 36.06**);

   (c) klobuki in druga pokrivala ter njihovi deli iz **tar.št. 65.06 in 65.07**;

   (d) ogrodja za dežnike in drugi izdelki iz **tar.št. 66.03**;

   (e) izdelki iz **71. poglavja** (npr.: zlitine plemenitih kovin, navadne kovine, platirane s plemenito kovino, imitacije nakita);

   (f) izdelki iz **XVI. oddelka** (stroji, mehanične naprave in električna oprema);

   (g) sestavljeni železniški in tramvajski tiri (**tar.št. 86.08**) ali drugi izdelki iz **XVII. oddelka** (vozila, ladje in čolni, letala);

   (h) instrumenti ali aparati, ki spadajo v **XVIII. oddelek**, vključno tudi vzmeti za ure;

   (ij) svinčene šibre, pripravljene za strelivo (**tar.št. 93.06**) in drugi izdelki iz **XIX. oddelka** (orožje in strelivo);

   (k) izdelki iz **94. poglavja** (npr.: pohištvo, nosilci za žimnice, svetilke in svetila, osvetljeni znaki, montažne zgradbe);

   (l) izdelki, ki spadajo v **95. poglavje** (npr. igrače, rekviziti za igro in šport);

   (m) ročna sita, gumbi, nalivna peresa, držala za svinčnike, peresa in drugi izdelki iz 96. poglavja (razni izdelki);

   (n) predmeti iz **97. poglavja** (npr. umetnostni predmeti).

2. V tej tarifi so z izrazom "**deli za splošno rabo**" mišljeni:

   (a) izdelki iz **tar.št. 73.07, 73.12, 73.15, 73.17 in 73.18** ter podobni izdelki iz drugih navadnih kovin;

   (b) vzmeti in listi za vzmeti iz navadnih kovin, razen vzmeti za ure (**tar.št. 91.14**);

   (c) izdelki iz tar.št. **83.01, 83.02, 83.08, 83.10** in okvirji ter ogledala iz navadnih kovin iz **tar.št. 83.06.**

   V poglavjih **73 do 76 in 78 do 82** (**razen** tar.št. 7315) se določbe o "**delih izdelkov**" **ne nanašajo** na "**dele za splošno rabo**".

   V skladu s prejšnjim odstavkom in opombo 1 k 83. poglavju se izdelki iz **82. ali 83. poglavja ne uvrščajo v poglavja 72 do 76 in 78 do 81**.

3. V smislu nomenklature, se izraz "**navadne kovine**" nanaša na: železo in jeklo, baker, nikelj, aluminij, svinec, cink, kositer, volfram, molibden, tantal, magnezij, kobalt, bizmut, kadmij, titan, cirkonij, antimon, mangan, berilij, krom, germanij, vanadij, galij, hafnij, indij, niobij, renij in talij.

4. V smislu nomenklature se izraz "**kermeti**" nanaša na izdelke, ki vsebujejo mikroskopsko heterogeno kombinacijo kovinskih delcev, in keramičnih delcev. Izraz "**kermeti**" vključuje tudi sintrane kovinske karbide (kovinski karbidi sintrani s kovino).

5. **Zlitine** (razen železovih zlitin in predzlitin, definiranih v **72. in 74. poglavju**) **se uvrščajo takole**:

   (a) **zlitina iz navadne kovine** se uvršča kot zlitina kovine, ki prevladuje po masi nad vsako drugo kovino;

   (b) **zlitina, sestavljena iz navadnih kovin iz tega oddelka in iz elementov, ki ne spadajo v ta oddelek**, se šteje za zlitino navadnih kovin iz tega oddelka, če je skupna masa takih kovin enaka ali večja od skupne mase drugih zastopanih elementov;

   (c) v tem oddelku obsega izraz "**zlitine**" **tudi sintrane mešanice kovinskega prahu**, homogene (fine) mešanice heterogenih sestavin (razen kermetov), dobljene s taljenjem, in intermetalne zmesi.

6. Zlitine navadnih kovin se v NomenklaturI, če ni to urejeno drugače, uvrščajo **kot navadne kovine** v skladu z **opombo 5**.

7. Uvrščanje **sestavljenih izdelkov**:

   Če iz tarifnih številk ne izhaja kaj drugega, se izdelki iz navadnih kovin (vključno s izdelki iz različnih materialov, ki se uvrščajo kot izdelki iz navadnih kovin po temeljnih pravilih), ki so sestavljeni **iz dveh ali več navadnih kovin**, uvrščajo kot izdelki iz tiste navadne kovine, ki **po masi prevladuje** nad vsako drugo kovino.

   Za uporabo te določbe:

   (a) se železo in jeklo ali razne vrste železa ali jekla štejejo za isto kovino;

   (b) se pri zlitini šteje, kot da je vsa iz tiste kovine, za katere zlitino velja opomba 5;

   (c) se kermet iz **tar.št. 81.13** šteje za navadno kovino.

8. V tem oddelku je z naslednjimi izrazi mišljeno:

   (a) "**odpadki in ostanki**":

   kovinski **odpadki in ostanki** iz proizvodnje ali mehanične obdelave kovine in kovinsko blago, ki je **vidno neuporabno zaradi loma, rezanja, izrabljenosti ali drugih razlogov**;

   (b) "**prah**":

   izdelki, ki jih gre 90 mas.% ali več skozi sito z **odprtinami 1 mm**.

SPLOŠNA DOLOČILA

V ta oddelek **spadajo** navadne kovine (vštevši tudi kovine v **kemično čistem stanju**), kot tudi številne izdelke iz njih. Seznam blaga, ki v tem oddelku ni zajeto, je podan na koncu teh splošnih določil. Ta oddelek **vključuje** tudi kovine v naravnem stanju, ločene od jalovine ter bakrov nikljevec in kobaltovec. Kovinske rude v naravnem stanju, ki od jalovine še niso ločene, so iz tega oddelka **izključene (tar. št. od 26.01 do 26.17).**

Izraz "navadne kovine" so v tej **Nomenklaturi** navedene **v opombi 3** ,označuje **naslednje kovine**,: ***železo in jeklo, baker, nikelj, aluminij, svinec, cink, kositer, volfram, molibden, tantal, magnezij, kobalt, bizmut, kadmij, titan, cirkonij, antimon, mangan, berilij, krom, germanij, vanadij, galij, hafnij, indij, niobij (kolumbij), renij in talij***.

Vsako med **poglavji od 72 do 76 in od 78 do 81 vključuje** surove navadne kovine in izdelke iz njih, kot so palice, žice ali pločevine, kot tudi izdelke iz slednjih, **razen** nekaterih določenih izdelkov iz navadnih kovin, ki se uvrščajo v **82. ali 83. poglavje,** neglede na naravo sestavnega materiala - ti dve poglavji se **omejujeta** le na določene izdelke.

(A) ZLITINE NAVADNIH KOVIN

Skladno z **opombo 6** k temu oddelku (**razen,** kjer besedilo ne zahteva drugače - **na primer:** v primeru jekla), **vključuje** vsako določilo, ki se nanaša na navadne kovine v **poglavjih od 72 do 76 in od 78 do 81** ali kjerkoli drugje v **Nomenklaturi**, tudi zlitine iz teh kovin. Podobno se tudi vsako določilo v **poglavjih 82 in 83** ali drugje, ki se nanaša na "**navadno kovino**", nanaša tudi na zlitine, ki se uvrščajo kot zlitine navadnih kovin.

Skladno z **opombo 5 k 71. poglavju** in skladno z **opombo 5 k temu oddelku**, se zlitine navadnih kovin razvrščajo na naslednji način:

(1) **Zlitine navadnih kovin s plemenitimi kovinami.**

Te zlitine se uvrščajo kot navadne kovine **pod pogojem,** da **nobena plemenita kovina** (*srebro*, *zlato* in *platina*) **ne predstavlja več kot 2 mas.%** zlitine. Druge zlitine navadnih kovin s plemenitimi se uvrščajo v **71. poglavje.**

(2) **Zlitine navadnih kovin.**

Te zlitine se uvrščajo po kovini, ki prevladuje po masi, **razen** železovih predzlitin (**glej komentar k tar. št. 72.02**) in predzlitin bakra (**glej komentar k tar. št. 74.05).**

(3) **Zlitine navadnih kovin iz tega oddelka z nekovinami ali s kovinami iz tar. št. 28.05.**

Te zlitine se uvrščajo kot zlitine navadnih kovin iz tega oddelka **pod pogojem,** da je skupna masa navadnih kovin iz tega oddelka enaka ali večja od skupne mase drugih elementov, ki se nahajajo v zlitini. Če temu ni tako, se te zlitine uvrščajo v **tar. št. 38.24.**

(4) **Sintrirane mešanice, *homogene* (fine) mešanice *heterogenih* sestavin (razen *kermetov*), dobljene s taljenjem, ter kombinacije med kovinami.**

Sintrirane mešanice kovinskega prahu in homogene (fine) mešanice heterogenih sestavin (**razen** kermetov), dobljene s taljenjem, se obravnavajo kot zlitine. Slednja vrsta mešanice **vključuje** predvsem ingote spremenljive sestave, katere dobivajo s taljenjem kovinskih odpadkov.

Vendar pa poteka razvrščanje mešanic kovinskega prahu, ki niso sintrirane, po določilih **opombe 7** k temu oddelku (kombinirani izdelki - **glej** nadaljnje besedilo **pod (B)).**

Spojine med kovinami, (*intermetallic compounds***)** sestavljene iz dveh ali več navadnih kovin, prav tako štejejo za zlitine. Bistvena **razlika** med njimi in zlitinami je v tem, da je razvrstitev različnih atomov v kristalni mreži kombinacij **med kovinami pravilen, v zlitinah pa nepravilen.**

(B) IZDELKI IZ NAVADNIH KOVIN

Skladno z **opombo 7** k temu oddelku, se izdelki, **ki vsebujejo dve ali več navadnih kovin**, uvrščajo kot izdelki iz kovine, **ki po masi prevladuje** v razmerju do vsake druge kovine, **razen** v primerih, ko poimenovanja tar. številk **ne zahtevajo drugače** (**na primer:** žeblji iz železa in jekla z bakrenimi glavicami, ki se uvrščajo v **tar. št. 74.15,** neglede na to, da **baker ni prevladujoča sestavina**). Isto

pravilo se uporablja, če gre za izdelke, izdelane iz nekovine, vendar **pod pogojem**, da (skladno z osnovnimi pravili za uporabo Nomenklature) jim daje **bistveni značaj nekovina**.

Pri preračunavanju razmerij med kovinami, zastopanimi v zlitinah, je v smislu te tarifne številke **treba poudariti:**

(1) Da štejejo **vse vrste železa in jekla** kot ena in ista kovina.

(2) Da šteje **zlitina za v celoti sestavljeno iz tiste kovine**, po kateri se uvršča (**na primer:** del, izdelan iz medenine šteje, kot da je v celoti sestavljen iz bakra).

(3) Da šteje **kermet iz tar. št. 81.13 za posamezno navadno kovino.**

(C) **DELI IZDELKOV**

V splošnem se **deli izdelkov**, **če jih je mogoče** identificirati, uvrščajo kot taki deli **v ustrezne tar. številke izdelka, ki mu pripadajo**.

Vandar pa deli za **splošno rabo**, opredeljeni v **opombi 2** k temu oddelku, ki se **carinijo ločeno**, **ne štejejo** za dele izdelkov, temveč se uvrščajo v ustrezne tarifne številke tega oddelka. To se nanaša **na primer:** na posebne vijake za radiatorje za centralno ogrevanje, ali pa na posebne vzmeti za motorna vozila. **Ti vijaki se uvrščajo v tar. št. 73.18** in **ne** v tar. št. 73.22 (**kot deli radiatorjev**). Vzmeti se **ne uvrščajo** v tar. št. 87.08 (kot deli motornih vozil), **temveč v tar. št. 73.20.**

*
* *

Poudariti je treba, da so vzmeti za ure iz tega oddelka **izključene** z **opombo 2 (b)** k temu oddelku, in da se uvrščajo v **tar.št. 91.14.**

Dodatno so, skladno z opombo 1 k temu oddelku, iz tega oddelka **izključeni** tudi naslednji izdelki:

(a) amalgami navadnih kovin **(tar. št. 28.51),**

(b) koloidne suspenzije navadnih kovin (predvsem **tar. št. 30.03 ali 30.04**),

(c) zobarski cementi in druga polnila za zobe **(tar. št. 30.06),**

(d) fotografske občutljive kovinske plošče, **na primer:** plošče za fotograviranje **(tar. št. 37.01),**

(e) materiali za osvetlitev za fotografsko ("*flesh light*") rabo iz **tar. št. 37.07**,

(f) metalizirane preje **(tar. št. 56.05),** tkanine iz takšne preje ali iz kovinskih niti - vrst, ki se uporabljajo v oblačilnih predmetih; tkanine za pohištvo ipd. **(tar. št. 58.09),**

(g) vezenine in drugo blago iz kovinskih niti, opisano v **oddelku XI**

(h) deli obutve, **razen delov** obutve, ki niso navedeni v **opombi 2** k 64. poglavju (posebno boukleeji, očesca, sponke in zaponke) **(tar. št. 64.06),**

(i) kovinski denar **(tar. št. 71.18)**

(j) odpadki in ostanki primarnic celic, primarnih baterij, primarnih električnih akumulatorjev; iztrošenih primarnih celic, iztrošenih primarnih baterij in iztrošenih električnih akumulatorjev **(tar.št. 85.48) in**

(k) žične krtače **(tar. št. 96.03).**

72. POGLAVJE

ŽELEZO IN JEKLO

Opombe

1. V tem poglavju ter v primerih, ki so navedeni v tej opombi pod (d), (e) in (f), imajo uporabljeni izrazi v tej nomenklaturi naslednji pomen:

(a) "**Grodelj**" - surovo železo:

železo, ogljične zlitine, neprimerne za kovanje, z vsebnostjo ogljika več kot 2 mas.% in, ki vsebuje enega ali več od naslednjih elementov, specificiranih v razmerjih, izraženih v utežnih %.

- ne več kot 10% kroma,

- ne več kot 6% mangana,

- ne več kot 3% fosforja,

- ne več kot 8% silicija,

- skupaj ne več kot 10 mas.% ostalih elementov;

(b) "**Zrcalnovina**" - *spiegeleisen*:

zlitine železa in ogljika, ki vsebujejo več kot 6 mas.% in ne več kot 30 mas.% mangana in po drugih lastnostih ustrezajo določbam pod (a) te opombe;

(c) "**Ferozlitine**" - železove predzlitine:

zlitine v štrucah, blokih, kosih ali podobnih primarnih oblikah, v oblikah, dobljenih s kontinuirnim litijem, in v obliki granul ali prahu, v aglomerirani ali neaglomerirani obliki in se navadno uporabljajo kot dodatki pri izdelavi drugih zlitin ali kot dezoksidanti, sredstva za razžveplanje ali za podobno uporabo v metalurgiji železa in ki jih **ni mogoče kovati**, vsebujejo pa 4 mas.% ali več železa in enega ali več naslednjih elementov (v utežnih %):

- več kot 10% kroma,

- več kot 30% mangana,

- več kot 3% fosforja,

- več kot 8% silicija,

- skupno več kot 10% drugih elementov, razen ogljika, pri čemer bakra ne sme biti več kot 10%;

(d) "**Jeklo**":

železni izdelki, razen tistih iz **tar.št. 72.03**, ki so kovni (z izjemo določenih vrst, proizvedenih v obliki ulitkov) in ki vsebujejo 2 mas.% ali manj ogljika; kromova jekla pa imajo lahko tudi večji odstotek ogljika;

(e) "**Nerjavno jeklo**":

legirana jekla, ki vsebujejo 1,2 mas.% ali manj ogljika in 10,5 mas.% ali več kroma z drugimi elementi ali brez njih;

(f) "**druga legirana jekla**":

jekla, ki ne ustrezajo definiciji nerjavnih jekel in vsebujejo enega ali več naslednjih elementov v mejah (v utežnih %):

- 0,3% ali več aluminija,
- 0,0008% ali več bora,
- 0,3% ali več kroma,
- 0,3% ali več kobalta,
- 0,4% ali več bakra,
- 0,4% ali več svinca,
- 1,65% ali več mangana,
- 0,08% ali več molibdena,
- 0,3% ali več niklja,
- 0,06% ali več niobija,
- 0,6% ali več silicija,
- 0,05% ali več titana,
- 0,3% ali več volframa,
- 0,1% ali več vanadija,
- 0,05% ali več cirkonija,
- 0,1% ali več drugih elementov (**razen** žvepla, fosforja, ogljika in dušika (npr. železo (Fe) z 0,5% žvepla, ki se uvršča v **tar. št. 38.24**)) vsakega posebej;

(g) "**Odpadni ingoti iz železa ali jekla, namenjeni za pretaljevanje**":

izdelke, grobo ulite v obliki ingotov brez nalitkov, kokilnih nastavkov (glave ingota), z očitnimi površinskimi napakami, njihova kemična sestava pa ne izpolnjuje zahtev grodlja, zrcalovine ali ferozlitin;

(h) "**Granule**":

izdelke, ki jih gre manj kot 90 mas.% skozi sito z odprtinami 1 mm, toda 90 mas.% ali več skozi sito z odprtinami 5 mm;

(ij) "**Polizdelki**":

kontinuirno vlite izdelke polnega prereza, lahko tudi toplo predvaljane;

druge izdelke polnega prereza, toplo predvaljane, predkovane, vključno surovce za kotnike in druge profile, brez nadaljnje obdelave;

ti izdelki niso v kolobarjih;

(k) "**Ploščati valjani izdelki**":

valjane izdelke polnega pravokotnega prereza (razen kvadratnega), ki ne ustrezajo definiciji pod (ij), v obliki:

- kolobarjev drug nad drugim ležečih tesno navitih slojev;
- ravnih kosov, katerih širina je, če so tanjši kot 4,75 mm, enaka najmanj desetkratni debelini, ali če so debeli 4,75 mm ali več, pa več kot 150 mm in je najmanj dvakrat večja od debeline;

s ploščatimi valjanimi izdelki so mišljeni tudi izdelki z reliefno površino, ki je nastala neposredno z valjanjem (npr.: žlebovi, rebra, kocke, kaplje, gumbi rombi idr.), in tisti, ki so bili perforirani, nagubani ali polirani, če s tem ne dobijo značaja predmetov ali izdelkov iz drugih tarifnih številk;

ploščati valjani izdelki v obliki, ki se razlikuje od pravokotne ali kvadratne oblike katere koli velikosti, se uvrščajo kot izdelki, široki 600 mm ali več, če s tem ne dobijo značaja predmetov ali izdelkov iz drugih tarifnih številk;

(l) "**Palice in žica, toplo valjani, v ohlapno navitih kolobarjih**":

toplo valjane izdelke v obliki ohlapno navitih kolobarjev, s polnim prečnim prerezom v obliki kroga, krožnega segmenta, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali drugih konveksnih mnogokotnikov (vključno "**sploščeni krogi**" in modificirani pravokotniki, katerih dve nasprotni strani sta konveksno ubočeni, drugi dve strani pa sta ravni, enakih dolžin in vzporedni; ti izdelki imajo lahko vdolbine, rebra, žlebove ali druge deformacije, nastale med valjanjem (za armiranje betona);

(m) "**Druge palice in žica**":

izdelke, ki **ne ustrezajo nobeni izmed definicij pod (ij), (k) ali (l)** ali definiciji za hladno vlečeno žico, po vsej dolžini pa imajo enak prečni prerez v obliki kroga, krožnega segmenta, ovala, pravokotnika (vključno kvadrat), trikotnika ali drugih konveksnih mnogokotnikov;

ti izdelki:

- imajo lahko vdolbine, rebra, žlebove ali druge deformacije, nastale med valjanjem (palice za armiranje betona);

- so lahko spiralno zaviti po valjanju;

(n) "**Kotniki in drugi profili**":

izdelke, ki imajo po vsej svoji dolžini enak polni prečni prerez, **ne ustrezajo pa predhodnim definicijam pod (ij), (k), (l) ali (m)** ali definiciji za hladno vlečeno žico;

72. poglavje ne obsega izdelkov iz **tar.št. 73.01 in 73.02.**

(o) "**Hladno vlečena žica**":

hladno vlečene izdelke v kolobarjih, ki imajo po vsej svoji dolžini enak polni prečni prerez, ne ustrezajo pa definiciji za ploščate valjane izdelke;

(p) "**Votle palice za svedre**":

votle palice s kakršnim koli prečnim prerezom (primerne za proizvodnjo svedrov), katerih največja zunanja dimenzija prečnega prereza je več kot 15 mm in ne več kot 52 mm, največja notranja dimenzija pa ne presega polovice največje zunanje dimenzije; votle palice iz železa ali jekla, ki ne ustrezajo tej definiciji, se uvrščajo v tar.št. 7304.

2. Izdelki iz železa ali jekla, **platirani z drugo vrsto železa ali jekla**, se uvrščajo kot izdelek iz železa ali jekla, **ki prevladuje po teži**.

3. Izdelki iz železa ali jekla, dobljeni z elektrolitskim nanašanjem, tlačnim litjem ali sintranjem, se uvrščajo glede na obliko, sestavo in videz v tarifne številke tega poglavja kot podobni toplo valjani izdelki.

°
° °

Opombe k tarifnim podštevilkam

1. V tem poglavju naslednji izrazi pomenijo:

(a) "**Legirani grodelj**" - surovo železo

grodelj, ki vsebuje **enega ali več** od naslednjih elementov, specificiranih v razmerjih, izraženih v utežnih %.:

- več kot 0,2% kroma,

- več kot 0,3% bakra,

- več kot 0,3% niklja,

- več kot 0,1% katerega koli od naslednjih elementov: aluminija, molibdena, titana, volframa, vanadija;

(b) "**Nelegirano avtomatno jeklo**":

nelegirano jeklo, ki vsebuje **enega ali več** naslednjih elementov specificiranih v razmerjih, izraženih v utežnih %.:

- 0,08% ali več žvepla,

- 0,1% ali več svinca,

- več kot 0,05% selena,

- več kot 0,01% telurja,

- več kot 0,05% bismuta;

(c) "**Silicijeva jekla za elektropločevine**":

legirana jekla, ki vsebujejo **najmanj 0,6 mas.%** toda **ne več kot 6 mas.% silicija** in **ne več kot 0,08% ogljika**; ta jekla lahko vsebujejo največ 1 mas.% aluminija, ne smejo pa vsebovati drugih elementov v količini, ki bi dala jeklu značilnosti drugega legiranega jekla;

(d) "**Hitrorezna jekla**":

legirana jekla, ki vsebujejo, z ali brez drugih elementov, najmanj dva od naslednjih treh legirnih elementov: molibden, volfram in vanadij (skupaj 7 mas.% ali več) ter 0,6 mas.% ali več ogljika in 3 mas.% do 6 mas.% kroma;

(e) "**Silicij-manganova jekla**":

legirana jekla, ki vsebujejo v utežnih %:

- ne več kot 0,7% ogljika,

- 0,5% ali več, toda ne več kot 1,9% mangana,

- 0,6% ali več, toda ne več kot 2,3% silicija, ne vsebujejo pa katerega koli drugega elementa v količini, ki bi dala jeklu značilnosti drugega legiranega jekla.

2. Pri uvrščanju **ferozlitin** v podštevilke **tar. št. 72.02** se je treba ravnati po naslednjih pravilih:

Ferozlitina se šteje kot binarna in se uvršča v ustrezno podštevilko (če obstaja), če samo eden izmed legirnih elementov presega minimalni odstotek iz **opombe 1 pod (c)** tega poglavja. Analogno temu se šteje kot ternarni oziroma kvarternarni, če dva oziroma trije legirni elementi presegajo omenjeni minimalni odstotek.

Za uporabo teh pravil mora znašati delež nenaštetih "**drugih elementov**" **opombe 1 (c)** k temu poglavju vsakega **več kot 10 mas.%**.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** železove kovine, to so:

- **I. Pod-poglavje**

  Surovo železo, manganovo (ogledalno ali ***spiegeleisen***) železo, železove zlitine in druge **primarne materiali;**

- **II. Pod-poglavje**

  Nekateri izdelki železarske in jeklarske industrije (*ingoti* in **druge primarne oblike**, pol-izdelki iz železa in najpomembnejši izdelki, dobljeni neposredno iz njih ali iz **nelegiranega** jekla);

- **III. Pod-poglavje**

  Izdelki iz **nerjavnega** jekla;

- **IV. Pod-poglavje**

  Izdelki iz **drugih legiranih jekel.**

Izdelki, ki so **dalje obdelani,** kot so odlitki, odkovki itd. ter mostnice, zvarjeni profili, material za gradnjo železniških in tramvajskih prog in cevi, se uvrščajo v **73. poglavje, ali** v nekaterih primerih, v **druga poglavja.**

Železarska in jeklarska industrija uporabljata kot surovino naravne železove rude (okside, hidrirane okside, karbonate), navedene v komentarju k **tar. št. 26.01**, piritno žlindro (sintrirane železove okside, ki ostajajo pri zgorevanju žvepla iz pirita, markazita, pirotita itd.) ter odpadke iz železa ali jekla.

(I) **Predelava (*redukcija*) železove rude.**

Železovo rudo predelujejo **z redukcijo v surovo železo** v visokih pečeh ali v elektropečeh, ali pa v neposrednem redukcijskem postopku v gobasto obliko (gobasto železo) ali v kose. Če želijo dobiti posebno čisto železo za posebne namene (**na primer:** za kemično industrijo), pridobivajo surovo železo z elektrolizo ali po kakšnem drugem kemičnem postopku.

(A) **Predelava železove rude po postopku v visokih pečeh.**

Ta postopek je **prevladujoč način pridobivanja surovega železa**. Pri tem postopku uporabljajo kot surovino železovo rudo, lahko pa tudi kovinske odpadke ali ostanke, predreducirano železovo rudo in druge železne odpadke.

Redukcijska sredstva v visokih pečeh sestoje iz trdnega koksa, včasih kombiniranega z majhnimi količinami drugega premoga ali plinastih ogljikovodikov.

Tako dobljeno železo je v obliki staljenega sirovega železa. **Stranski** izdelki so žlindra, plin visokih peči in prah visokih peči.

Večji del tako pridobljenega staljenega surovega železa neposredno predelujejo v jeklo v jeklarnah.

Določena količina tega železa se uporablja tudi v livarnah za proizvodnjo kokila za ingote, litih cevi itd.

Preostanek tega železa lahko vlivajo v oblike blokov v livarskih strojih ali v peščenih posteljicah. Lahko je izdelano tudi v smislu nepravilno oblikovanih kosov (včasih imenovano "**ploščato železo**") ali pa ga granulirajo, tako da ga vlijejo v vodo.

Surovo železo v trdnem stanju lahko **ponovno pretalijo** v jeklarnah, skupaj z železnimi odpadki (za pridobivanje jekla), ali pa, prav tako skupaj z železnimi odpadki, talijo v livarnah v kupolastih ali elektropečeh in predelujejo v odlitke.

(B) **Predelava železove rude v napravah za neposredno (direktno) redukcijo.**

V nasprotju s pravkar opisanim postopkom, so redukcijska sredstva v tem primeru običajno tekoči ogljikovodiki ali premog, zaradi česar **koks ni potreben**.

Pri tem postopku je temperatura redukcije nižja, tako da rezultat postopka (običajno imenovan "**gobasto železo**") nastane brez prehodnega tekočega stanja v obliki gobe, predreduciranih peletov ali kosov. Zaradi tega je vsebnost ogljikovodikov v njih običajno manjša kot v železu iz visokih peči (v katerem je staljena kovina v neposrednem stiku z ogljikom). Večji del teh izdelkov talijo v jeklarnah in predelujejo v jeklo.

(II) **Izdelava jekla .**

Surovo ali lito železo v staljenem ali trdnem stanju in železni izdelki, dobljeni z neposredno redukcijo (**gobasto železo**) tvorijo, skupaj z ostanki in odpadki, **primarne materiale** za izdelavo jekla. Tem materialom dodajajo nekatere dodatke za formiranje žlindre, kot so: ***negašeno apno***, ***fluorit, dezoksidanti*** (**na primer:** fero--mangan, fero--silicij, aluminij) in razne legirne elemente.

Izdelava jekla sestoji **iz dveh osnovnih skupin postopkov** - iz "**pnevmatskih**" postopkov, v katerih staljeno surovo železo rafinirajo v konverterjih ali s pihanjem zraka, in iz plamenskih postopkov, kot so postopki v odprtih ognjiščih in v elektropečeh.

Pnevmatski postopki ne zahtevajo zunanjega toplotnega vira. Te postopke uporabljajo, kadar sestoji polnjenje iz staljenega surovega železa. Oksidacija nekaterih elementov, ki se nahajajo v surovem železu (**na primer:** *ogljika, fosforja, silicija in mangana*) ustvarja dovolj toplote, da jeklo ostaja v tekočem stanju tudi, če se dodani odpadki in ostanki stalijo. Ti postopki **vključuje**jo tudi postopke, pri katerih vpihavajo čisti kisik v staljeno kovino (*Linz-Donawitz*-ovi postopki: **LD** ali **LDAC, OBM, OLP**, *Kaldo* in drugi postopki), pa tudi **že zastarele postopke**, pri katerih uporabljajo zrak, včasih obogaten s kisikom (*Thomasov* ali *Bessemerjev* postopek).

Postopki rafinacije v odprtih ognjiščih pa zahtevajo zunanji toplotni vir. Te postopke uporabljajo, če gre za surovino v obliki trdnega polnjenja (**na primer:** odpadki in ostanki železa, gobasto železo in surovo železo v trdnem stanju).

Med temi postopki sta najpomembnejša dva postopka: postopek v Martinovi peči, pri katerem toploto zagotavljata težko olje ali plin, in postopek v obločni ali indukcijski peči, kjer toploto zagotavlja elektrika.

V proizvodnji nekaterih vrst jekla lahko sukcesivno uporabljajo dva različna postopka (dupleks - postopek). Prečiščevanje lahko prične, **na primer:** v ***Martinovi* peči**, konča pa v elektropeči; ali pa lahko jeklo, staljen v elektropeči, prenesejo v posebni konverter, v katerem se dekarbonacija dokonča s pihanjem kisika in argona na polnjenje (ta postopek uporabljajo **na primer:** v proizvodnji **nerjavnega** jekla).

Danes je razvitih veliko postopkov za pridobivanje jekel s posebnimi lastnostmi. Med te postopke spada **taljenje z električnim lokom v vakuumu**, taljenje z obstreljevanjem s pomočjo elektronov in postopek elektrožlindre. Pri vseh teh postopkih izdelujejo jeklo iz ene potrošne elektrode, ki ob taljenju kaplja v koliko za ingote, ki je hlajena z vodo. **Kokila je lahko** iz enega kosa, dno pa je lahko odstranljivo, da je odlitek moč izvleči od spodaj.

Tekoče jeklo, dobljeno po teh postopkih, vlijejo v sprejemno posodo (predhodno še nadalje prečiščenega ali ne). V tej fazi lahko dodajajo legirne elemente ali dezoksidacijska sredstva - v trdni ali tekoči obliki. To lahko izvedejo v vakuumu, **da preprečijo nastanek plinastih nečistoč**.

Jekla, dobljena po vseh teh postopkih, se delijo po vsebnosti legirnih elementov na "***nelegirana* jekla**" in "***legirana* jekla**" (nerjavna in druga jekla). Naprej se delijo **na primer:** po svojih posebnih lastnostih na jekla za avtomate, silicijeva elektrojekla, hitrorezna jekla in *silicij-manganova* **jekla.**

(III) **Izdelava ingotov in drugih primarnih oblik in pol-izdelkov.**

Čeprav lahko staljeno jeklo v livarnah vlivajo v končne oblike v kalupe, pa pretežni del staljenega jekla **vlivajo v ingote.**

V fazi litja in v fazi strjevanja se jeklo deli v tri osnovne skupine - v **neumirjeno jeklo, umirjeno jeklo in v polumirjeno jeklo.** Jeklo, lito v *neumirjenem* stanju, se tako imenuje zato, ker prihaja med in po postopku litja do reakcije (med železovim oksidom in ogljikom, raztopljenim v jeklu), zaradi česar je jeklo *neumirjeno*. **Med hlajenjem se nečistoče** koncentrirajo v osrednjem jedru in v zgornji polovici ingota. Zunanja plast, v kateri ni nečistoč, daje valjanim izdelkom boljši površinski videz. Ta, ekonomičnejša vrsta jekla se uporablja tudi za hladno izvlekanje.

V številnih primerih jekla ni moč zadovoljivo vlivati v neumirjenem stanju. To se še posebno nanaša na legirana jekla in jekla z velikim deležem ogljika. V teh primerih morajo jeklo umiriti, t.j. dezoksidirati. **Dezoksidacijo** lahko delno izvedejo s postopkom v vakuumu, vendar pa bolj pogosto dosežejo dezoksidacijo z dodajanjem elementov, kot so *silicij, aluminij, kalcij in mangan*. Na ta način se preostale nečistoče bolj enakomerno porazdelijo po vsem ingotu, kar zagotavlja večjo verjetnost, da so lastnosti ingota iste v vsej njegovi masi.

Nekatera jekla so lahko **delno dezoksidirana.** Takšna jekla so znana kot **polumirjena jekla.**

Ko se ingoti strdijo in se njihova temperatura izenači, jih valjajo v pol-izdelke (*blumi, grede,* okroglice, plošče, platine) na postrojenju za *blooming* - valjanje (izdelava blumov, ploščic itd.), ali pa s strojnimi ščetkami ali kovaškimi stiskalnicami predelujejo v kovane pol-izdelke.

Vse več jekla v obliki pol-izdelkov vlivajo v stroje za kontinuirano litje. V nekaterih primerih je lahko oblika prečnega prereza tako dobljenih izdelkov zelo blizu obliki prereza končnega izdelka. Pol-izdelke, dobljene s kontinuiranim litjem, odlikuje videz zunanje površine,ki ima običajno prečne raznobarvne obroče, ki so eden od drugega oddaljeni v pravilnih razmikih. Za te izdelke je značilna tudi oblika prečnega prereza, ki običajno izkazuje krožno kristalizacijo, ki je posledica hitrega ohlajanja. **Kontinuirano lito jeklo je umirjeno.**

(IV) **Izdelava končnih izdelkov.**

Pol-izdelke, v nekaterih primerih pa tudi ingote, pozneje predelujejo v končne izdelke.

Končni izdelki se delijo na **ploščate** izdelke ("**široko ploščato jeklo**", vštevši tudi "**univerzalne plošče**", "**široka navitja**", pločevine in trakovi) in na **dolge** izdelke (vroče valjana žica v kolutih, palice, profili in žica, dobljena po hladnem postopku).

Te izdelke pridobivajo s **plastično deformacijo** po dveh postopkih - po vročem postopku (neposredno iz ingota ali pol-izdelkov z vročim valjanjem, vročim kovanjem ali vročim vlečenjem), ali pa po hladnem postopku (posredno iz izdelkov, poprej dokončanih po toplem postopku - s hladnim valjanjem, s hladno ekstruzijo, s hladnim vlečenjem žice, s svetlim vlečenjem). Nato običajno sledijo že zaključne operacije (**na primer:** hladno dokončane palice, dobljene z brušenjem brez osti ali s preciznim struženjem).

Na podlagi **opombe 3** k temu poglavju se izdelki iz železa in jekla, dobljeni z elektrolitskim nanašanjem, litjem pod pritiskom ali s sintriranjem, razvrščajo po svoji obliki, sestavi in videzu, in sicer v tarifno številko, ki ustreza vroče valjanim proizvodom.

Izrazi v tej opombi označujejo:

(1) **Litje pod pritiskom (litje v kalupih)** - ta postopek sestoji iz vbrizgavanja zlitine v staljenem stanju ali v obliki paste pod razmeroma visokim pritiskom v kalup.

Ta postopek olajšuje proizvodnjo velikih količin in zagotavlja natančnost dimenzij.

(2) **Sintriranje** - to je operacija metalurgije prahu, s pomočjo katere izdelek, dobljen s kalupiranjem (običajno s stiskanjem), pozneje grejejo v posebni peči.

Ta operacija, ki daje končne lastnosti sintriranim materialom, izvajajo v specifičnih temperaturnih, časovnih in atmosferskih pogojih. Sintriranje ustvarja aglomeracijo v trdni obliki. Lahko poteka tudi v vakuumu.

(A) **Plastična vroča deformacija.**

(1) **Toplo valjanje** - valjanje pri temperaturi med točko kristalizacije in pričetka taljenja. Ta temperaturni interval je odvisen od raznih dejavnikov, predvsem pa od sestave jekla. Praviloma je končna temperatura valjanega predmeta pri vročem valjanju **okoli 900° C.**

(2) **Kovanje** - topla deformacija kovine v masi s pomočjo strojnih kladiv ali kovaških stiskalnic, katere namen je formiranje poljubnih oblik.

(3) **Vroče vlečenje** - segreto jeklo prehaja skozi matrico. Na ta način dobijo palice, cevi ali profile raznih oblik.

(4) **Vroče kovanje, vtiskovanje in stiskanje** - izdelava kovinskih oblik in profilov (običajno na konvejnerski liniji) z vročim oblikovanjem poprej izrezanih kosov s pomočjo posebnih orodij v kalupih (zaprtih ali odprtih). Delo izvajajo z udarjanjem ali pritiskom in običajno poteka v več fazah. Temu sledijo operacije, kot je **na primer:** valjanje, ročno kovanje in zvijanje.

(B) **Hladna plastična deformacija.**

(1) **Hladno valjanje** - poteka pri temperaturi okolja (pod temperaturo rekristalizacije).

(2) **Hladno kovanje,** vtiskovanje in stiskanje - izdelava oblik in profilov s pomočjo hladnih postopkov, ki so podobni postopkom, opisanim v predhodni **točki A (4).**

(3) **Ekstruzija** - običajno hladen postopek deformacije jekla v masi pot visokim pritiskom. Jeklo se nahaja med matrico in stiskalnim orodjem, poteka pa v prostoru, ki je zaprt z vseh strani, razen s strani, skozi katero prehaja polnjenje z namenom dobivanja željene oblike.

(4) **Vlečenje žice - hladen postopek,** pri katerem žico v kolutih vlečejo z veliko hitrostjo skozi eno ali več matric. Tako dobijo navito **žico manjšega premera.**

(5) **Svetlo vlečenje** - hladni postopek, pri katerem žico, navito ali nenavito v nepravilnih kolutih, vlečejo z razmeroma majhno hitrostjo skozi eno ali več matric. Tako dobijo zdelek **manjšega prereza,** ali pa zdelek z različnimi oblikami prereza.

Hladno obdelane izdelke je **moč razlikovati** od vroče valjanih ali vroče vlečenih izdelkov po **naslednjih kriterijih:**

- **površina hladno obdelanih** izdelkov ima **boljši videz** od površine izdelkov, dobljenih z vročim postopkom, in nikdar nima plasti prevleke,
- **dimenzijska odstopanja hladno obdelanih** izdelkov **so manjša**,
- **tanke ploščate** izdelke (tanka "**široka navitja**", pločevine in trakovi) običajno pridobivajo s **hladno redukcijo** in

- **mikroskopiranje hladno obdelanih** izdelkov **pokaže znake deformacij kristalnih zrn** in njihovo orientacijo, ki je vzporedna s smerjo obdelave. Nasprotno pa izkazujejo izdelki, dobljeni z vročim postopkom, skoraj pravilno kristalizirana zrna, zahvaljujoč rekristalizaciji.

Razen tega imajo **hladno obdelani** izdelki **naslednje lastnosti,** katere pa imajo lahko tudi nekateri vroče valjani ali vroče vlečeni izdelki:

(a) zaradi deformacijskega strjevanja, kateremu so izpostavljeni, imajo hladno obdelani izdelki veliko raztržno vrednost in so zelo trdi, čeprav je moč te lastnosti zmanjšati s toplotno obdelavo in

(b) razteg (*elongacija*) pri lomu je pri hladno obdelanih proizvodih zelo majhen; pri izdelkih, izpostavljenih ustrezni toplotni obdelavi, je ta razteg večji.

Postopek zelo lahkega hladnega valjanja, katerega uporabljajo pri nekaterih vroče valjanih ploščatih proizvodih in ki bistveno ne zmanjša njihove debeline, ne vpliva na njihove lastnosti vroče valjanih izdelkov. Takšno hladno valjanje poteka pod majhnim pritiskom in deluje le na površino izdelkov, medtem ko hladno valjanje v pravem pomenu besede (znano tudi kot hladna redukcija) spremeni kristalno strukturo delovnega predmeta, saj občutno zmanjša njegov prečni prerez.

(C) **Nadaljnja predelava in dodelava.**

Končni izdelki so lahko izpostavljeni nadaljnjim dodelavnim postopkom, ali pa so lahko predelani v druge izdelke, in to z vrsto operacij, kot so:

(1) **Mehanska obdelava** - struženje, jedkanje, brušenje, luknjanje ali prebijanje, zvijanje, kalibriranje, luščenje itd. Vendar pa je treba vedeti, da grobo struženje (z namenom odstraniti oksidacijski kosmi in skorja) ter grobo obrezovanje, ne štejeta za dodelavo, ki bi zahtevala drugačno uvrščanje.

(2) **Površinska obdelava** in druge operacije, vštevši platiranje, katere namen je izboljšanje lastnosti ali videza kovine, zaščita proti rji ali koroziji itd. Takšni postopki ne vplivajo na tarifno številko, v katero naj bi bilo to blago uvrščeno, razen če je to navedeno v poimenovanju nekaterih tar. številk. Ti postopki **vključujejo:**

(a) Razžarjevanje, kaljenje, popuščanje, cementiranje, nitriranje in podobni toplotni postopki za izboljšanje lastnosti kovine.

(b) Luščenje, dekapiranje, praskanje (ročno struženje) in drugi postopki za odstranjevanje oksidnih kosmov in skorje, ki nastajajo med segrevanjem materiala.

(c) Grobo prevlekanje, katerega namen je izključno samo zaščita zdelka proti rji ali drugim oksidacijam, proti drsenju med transportom in lažje rokovanje - **na primer:** prevlekanje z barvami, ki vsebujejo **aktivni pigment proti rji** (svinčev minij, cink v prahu, cinkov oksid, cinkov kromat, železov oksid, železov minij, draguljarsko rumenilo), **ali pa** prevlekanje s nepigmentnimi prevlekami na osnovi olja, maščob, voska, parafina, grafita, katrana ali bitumna.

(d) Zaključna površinska dodelava - ti postopki **vključujejo:**

(i) **poliranje in glajenje** ali podobne postopke,

(ii) **umetno oksidacijo** (po raznih kemičnih postopkih, kot je **na primer:** namakanje v oksidacijski raztopini), patiniranje, ustvarjanje plasti oksida na površini zaradi izboljšanja videza zdelka (modre plasti, broniranje, bronzanje). Te operacije tudi povečujejo odpornost zdelka proti rji,

(iii) **kemične površinske obdelave, kot so:**

- ***fosfatiranje*,** pri čemer se zdelek potaplja v raztopino kislih kovinskih fosfatov, predvsem mangana, železa in cinka. Ta postopek je znan kot *parkerizacija* ali *bonderizacija,* odvisno od dolžine trajanja operacije in od temperature kopeli;
- ***oksalatiranje, boratiranje*** itd, po postopkih, ki so podobni fosfatiranju, le da se izvaja z ustreznimi solmi ali kislinami;
- ***kromatiranje*** (*kromno barvanje*), pri čemer se zdelek potaplja v raztopino katere glavne sestavine so kromova kislina ali kromati. Ta postopek je namenjen površinski obdelavi **na primer:** jeklene pločevine, prevlečejo s cinkom s galvanskimi postopki ali s pomakanjem v raztaljen cink.

Omenjene **kemične površinske obdelave** imajo to **prednost,** da **zaščitijo površino** kovine in olajšajo vsakršno kasnejšo hladno deformacijo tako obdelanih izdelkov, ter nanos barv ali drugih nekovinskih zaščitnih premazov.

(iv) **Prevlekanje s kovino (*metaliziranje*),** pri čemer so najpomembnejši **naslednji postopki:**

- **namakanje v kopel staljene kovine** ali kovinskih zlitin, **na primer:** galvanizacija z vročim potapljanjem, kositriranjem, z vročim prevlekanjem s svincem, prevlekanjem z aluminijem itd,
- **elektroprevlekanje** (katodno nanašanje kovine za prevlekanje na zdelek, katerega je treba prevleči, z elektrolizo primerne raztopine kovinske soli), **na primer:** s cinkom, kadmijem, kositrom, svincem, kromom, s kromati, z bakrom, nikljem, zlatom ali s srebrom,
- ***impregnacija* ali *difuzija*** (s segrevanjem zdelka, katerega je treba prevleči s kovino za prevlekanje v obliki prahu, **na primer:** *šerardiziranje* (cementiranje s cinkom) in *kaloriziranje* (cementiranje z aluminijem ter kromiranje (difuzija kroma)),
- **razprševanje** (atomiziranje staljene kovine za prevlekanje in razprševanje curka po proizvodu, katerega je treba prevleči), **na primer:** *Schoopov* **postopek** razprševanja in postopki razprševanja s plinsko pištolo, s čebulo, s plazmo ali elektrostatično razprševanje,
- **metaliziranje z izhlapevanjem** kovine za prevlekanje v vakuumu itd.,
- **metaliziranje z ionizacijo** kovine za prevlekanje v luminiscenčnem praznjenju (platiranje **s pomočjo ionov**) in
- **prevlekanje s katodnim razprševanjem (*sputtering*).**

(v) **Prevlekanje z nekovinskimi materiali, na primer:** emajliranje, lakiranje, barvanje, vtiskovanje, prevlekanje s keramiko ali s plastično maso, vštevši tudi posebne postopke, kot so **na primer:** luminiscenčno praznjenje, elektroforeza, elektrostatično izvrgovanje in namakanje v elektrostatično *fluidizirano* kopel, kateremu sledi žganje s sevanjem itd.

(e) **Platiranje (*clading*)** - spajanje plasti kovin različnih barv ali različne narave s pomočjo molekulskega vmesnega prodiranja površin, ki se stikajo. Ta, omejena difuzija je značilnost *platiranih* izdelkov in prav po tem se tako *platirani* izdelki

razlikujejo od izdelkov, metaliziranih na načine, opisane v prejšnjih točkah (**na primer:** z elektroprevlekanjem).

Med postopke platiranja spadajo: zlivanje staljene kovine za platiranje na osnovno kovino, čemur **sledi valjanje**; (običajno) vroče valjanje kovine za platiranje **na osnovno kovino**, kar povzroči njegovo učinkovito varjenje na osnovno kovino; katerikoli drug način nanašanja ali polaganja kovine za platiranje na osnovno kovino, čemur sledi eden izmed mehanskih ali toplotnih postopkov, ki zagotovijo varjenje. Pri "**elektroplatiranju**"se, **na primer:**, kovina za nanašanje (nikelj, krom itd.) nanaša na osnovno kovino **po elektrolitskem postopku**. **Molekulsko vmesno prodiranje** stičnih kovinskih površin dosežejo v tem primeru s toplotnim postopkom pri ustrezni temperaturi in s poznejšim hladnim valjanjem.

Izdelki iz železa, **platirani** s kovinami, ki **ne spadajo** v skupino *fero-kovin* (barvaste kovine), se uvrščajo v ustrezne **tar. številke 72. poglavja,** vendar **pod pogojem**, da sta železo ali jeklo po masi prevladujoča kovina (**glej opombo 5 k oddelku XV**). Izdelki iz železa ali jekla, platirani z drugimi fero--kovinami, ki bi se lahko zaradi sestave prvotnega ali zaradi sestave kovine za **platiranje** uvrstili v dva razdelka (**II., III. ali IV. pod-poglavje**), se prav tako uvrščajo po prevladujoči kovini (**glej opombo 2 k temu poglavju**).

Primer:

Palica navadnega nelegiranega jekla, **platirana** z nerjavečim jeklom, se **uvršča v II. pod-poglavje** (nelegirana jekla), **v kolikor** po masi prevladuje nelegirano jeklo, in v **II. pod-poglavje** (nerjavno jeklo), **v kolikor po masi prevladuje nerjavno jeklo.**

(f) Odstranjevanje majhnih količin kovin zaradi poskusov ali testiranja.

(g) Laminiranje, npr. nanašanje kovinskih plasti na vmesno plast elastičnega materiala, pri čemer slednja plast služi kot zvočni itd. izolator.

*
* *

Uvrščanje zlitin *fero-kovin* in kombiniranih izdelkov je obdelano **v splošnih določilih k oddelku XV**.

I. POD-POGLAVJE

IZDELKI V PRIMARNIH OBLIKAH, ZRNIH ALI PRAHU

SPLOŠNA DOLOČILA

V to pod-poglavje **spadajo:**

1) **Primarni metalurški materiali** iz železa in jekla (surovo železo, manganovo oziroma ogledalno *(spiegeleisen)* železo, železove zlitine, železni izdelki, dobljeni z neposredno redukcijo železove rude, ter drugi gobasti železni izdelki, odpadki, ostanki in odpadni ingoti, namenjeni za pretapljanje) **in železo** čistoče **najmanj 99,94 mas.% (tar. št. od 72.01 do 72.04).**

2. Zrna in prah surovega železa, manganovega ogledalnega (*spiegeleisen*) železa, ter železa in jekla **(tar. št. 72.05).**

72.01 - GRODELJ - SUROVO ŽELEZO IN ZRCALOVINA, V ŠTRUCAH, BLOKIH IN DRUGIH PRIMARNIH OBLIKAH

7201.10 - **Nelegirani grodelj, ki vsebuje do 0,5 mas.% fosforja**

7201.20 **- Nelegirani grodelj, ki vsebuje več kot 0,5 mas.% fosforja**

7201.50 **- Legirani grodelj; zrcalovina**

(A) SUROVO ŽELEZO

Surovo železo je opredeljeno v **opombi 1 (a)** k temu poglavju. Vendar pa se kromova jekla z **več kot 2 mas.% ogljika** (na podlagi **opombe 1 (d)** k temu poglavju) uvrščajo skupaj z drugimi zlitinami v **IV. pod-poglavje**.

Surovo železo je najpomembnejši primarni zdelek železarske in jeklarske industrije. Pridobivajo ga predvsem z redukcijo in s taljenjem železove rude v visokih pečeh, ali pa s taljenjem železnih odpadkov in ostankov v elektropečeh in v kupolastih pečeh. Surovo železo je zlitina železa in ogljika, vsebuje pa tudi druge elemente, kot **na primer:** *silicij, mangan, žveplo in fosfor*, ki izvirajo iz rude, odpadkov, talil ali goriv. Včasih vsebuje tudi druge elemente, kot **na primer:** *krom in nikelj,* katere dodajajo za doseganje posebnih lastnosti.

V to tarifno številko spada tako neprečiščeno surovo železo kot surovo železo, ki je bilo ponovno staljeno zaradi posebne stopnje prečiščevanja, mešanja ali legiranja, vendar **pod pogojem,** da sestava kovine ostane v mejah, podanim v definiciji **opombe 1 (a) k temu poglavju**. Surovo železo je lahko v obliki blokov, kosov (vštevši lomljenih kosov), ali pa v staljenem stanju - vendar se ta tarifna številka ne širi na oblikovane ali obdelane izdelke (**na primer:** na grobe ali dokončane odlitke ali cevi).

Za surovo železo je značilno, da je togo in neprimerno za obdelavo. Nekoliko ga je možno popraviti z žarjenjem, ki da proizvodu nekatere lastnosti jekla. Tak zdelek je znan pod imenom **"*temperirani* liv"** (z belim ali črnim prelomom). Praktično se ta postopek uporablja za lite izdelke, ki se sicer uvrščajo v druge tarifne številke, vendar pa se uvršča v to številko katerikoli tak material, če je v blokih ali v drugih primarnih oblikah - vendar **pod pogojem,** da vsebuje **več kot 2 mas.% ogljika.**

Legirano surovo železo je surovo železo, ki vsebuje en ali več elementov v utežnih količinah, predvidenih v **opombi 1 (a)** k temu poglavju.

(B) MANGANOVO (OGLEDALNO) ŽELEZO (*SPIEGELEISEN*)

Manganovo (ogledalno) železo (*spiegeleisen*) je opredeljeno v **opombi 1(b)** k temu poglavju. V trgovini ga včasih štejejo za železovo zlitino, vendar pa se uvršča v to tarifno številko **kot surovo železo**, saj ga običajno pridobivajo iz rude.

Uporablja se predvsem v proizvodnji **jekla za dezoksidacijo** in poogljikanje železa ter za legiranje. Zaradi visokega deleža mangana ima na prelomu bleščečo površino, pojavlja pa se v istih oblikah kot surovo železo.

72.02 - FEROZLITINE - ŽELEZOVE PRED-ZLITINE

	- Fero-mangan:
7202.11	**- - ki vsebuje več kot 2 mas.% ogljika**
72.02.19	**- - drugo**
	- Fero-silicij:
7202.21	**- - ki vsebuje več kot 55 ut % silicija**
7202.29	**- - drugo**
7202.30	**- Fero-siliko-mangan**
	- Fero-krom:
7202.41	**- - ki vsebuje več kot 4 mas.% ogljika**
7202.49	**- - drugo**
7202.50	**- Fero-siliko-krom**
7202.60	**- Fero-nikelj**
7202.70	**- Fero-molibden**
7202.80	**- Fero-volfram in fero-siliko-volfram:**
	- Druge:
7202.91	**- - fero-titan in fero-siliko-titan:**
7202.92	**- - fero-vanadij**
7202.93	**- - fero-niobij**
7202.99	**- - drugo**

Fero-zlitine so opredeljene v **opombi 1 (c)** k temu poglavju.

Železove pred-zlitine se od surovega železa razlikujejo po tem, da vsebujejo **manjši odstotek železa**, ki deluje le kot topilo za **velik odstotek legirnih elementov** (**na primer:** *mangana, kroma, volframa*, *silicija, bora* ali *niklja*), ter po tem, da **lahko vsebujejo 2 ut % ali manj ogljika.**

Železove pred-zlitine se praviloma **ne uporabljajo** za valjanje, kovanje ali za drugačno obdelavo, še najmanj pa za industrijske namene, čeprav so nekatere med njimi kovne. Uporabljajo se v industriji železa ali jekla predvsem **zaradi dodajanja legirnih elementov jeklu** ali surovemu železu, z namenom dodajanja posebnih lastnosti in običajno takrat, kadar bi bila uporaba čistih elementov nesmotrna in neekonomična. Nekatere železove zlitine uporabljajo tudi kot sredstva **za dezoksidacijo**, **razžveplje-**

vanje ali **denitrizacijo**, ali pa **za umirjanje jekla**. Spet druge železove zlitine uporabljajo pri varjenju ali nanašanju kovin.

Nekatere železove pred-zlitine se lahko uporabljajo neposredno za litje. Železove pred-zlitine morajo biti v obliki blokov, kosov ali v podobnih primarnih oblikah, v zrnih ali v prahu, ali pa v oblikah, dobljenih s kontinuiranim litjem (**na primer:** *tramci*), v kolikor jih želimo uvrstiti v to tarifno številko.

Fero-silicij v obliki sferično-zrnatega prahu, katerih površina je otrjena po posebnem postopku, se uporablja tudi kot gosta masa (pulpa) pri gravimetrični separaciji (*selektivna flotacija*) kovinskih rud, vendar pa se uvrščajo v to tarifno številko.

V to tarifno številko **spadajo** tudi tovrstni izdelki, predhodno reducirani v zrna ali prah ali aglomerirani v brikete, cilindre, tanke ploščice itd. s pomočjo cementa ali drugih veziv (v nekaterih primerih tudi z *ekzotermičnimi* aditivi).

Čeprav je nekatere železove pred-zlitine (**na primer:** *fero-mangan* ali *fero-silicij*) možno pridobiti tudi v visokih pečeh, pa jih pogosteje pridobivajo v elektropečeh ali v talilnih loncih po termitnem postopku itd.

Najpomembnejše vrste železovih **pred-zlitin so:**

(1) fero-mangan

(2) fero-silicij

(3) fero-siliko-mangan

(4) fero-krom

(5) fero-siliko-krom

(6) fero-nikelj

(7) fero-molibden

(8) fero-volfram in fero-siliko-volfram

(9) fero-titan in fero-siliko-titan

(10) fero-vanadij

(11) fero-niobij

(12) fero-siliko-magnezij in fero-siliko-kalcij

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) kemični izdelki, ki se uporabljajo za iste namene in na enake načine kot železove zlitine, kot so mešanice, ki **poleg železovih zlitin vsebujejo še druge snovi,** **na primer:** grafit **(tar. št. 38.24),** kot je **na primer:** molibdenov oksid, kalcijev molibdat in silicijev karbid. Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi izdelki, v kolikor vsebujejo **manj kot 4 mas.% železa**, pa tudi *kalcijev silicid* in *manganov silicid* **(28. poglavje),**

(b) *fero-uran* **(tar. št. 28.44),**

(c) *fero-cerij* in druge piroforne zlitine v vseh oblikah **(tar. št. 36.06)** in

(d) izdelki, ki so v nekaterih deželah znani kot *fero-nikelj* ali *fero-nikelj-krom* in ki **so kovni** in ki se običajno **ne uporabljajo** kot "**dodatni materiali**" v metalurgiji železa ali jekla **(tar. št. od 72.18 do 72.29 ali 75. poglavje).**

72.03 - ŽELEZO, DOBLJENO Z DIREKTNO REDUKCIJO ŽELEZOVE RUDE, IN GOBASTI IZDELKI IZ ŽELEZA, V KOSIH, PELETIH IN PODOBNIH OBLIKAH; ŽELEZO MINIMALNE ČISTOČE 99,94 mas.%, V KOSIH, PELETIH ALI PODOBNIH OBLIKAH

7203.10 **- Železo, dobljeno z direktno redukcijo železove rude**

7203.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **spadajo** železni izdelki, dobljeni z redukcijo brez taljenja (**glej** splošna določila k temu poglavju, **del (I) - (B)).** Te izdelke pridobivajo iz rude v kosih ali zrn, ali pa iz koncentrirane rude v obliki briketov ali peletov. **Običajno vsebujejo več kot 80 mas.% železa** v obliki kovine in imajo gobasto strukturo (*gobasto železo*). Te izdelke uporabljajo v proizvodnji jekla. Izdelkov iz te tarifne številke v obliki briketov ali peletov **ne gre zamenjevati** z izdelki, ki sestoje iz koncencentrirane rude iz **tar. št. 26.01.** Izdelki iz te tarifne številke se med seboj razlikujejo po odsevnosti prerezne površine.

Železovi izdelki, dobljeni z neposredno redukcijo rude, se **zlahka razlikujejo** od drugih gobastih izdelkov (dobljenih iz staljenega železa po postopku atomiziranja), in sicer na podlagi dejstva, pa je površina prvih grobo porozna, površina slednjih izdelkov pa je zaobljena in prav ta jasno kaže, da so ti izdelki šli skozi staljeno stanje.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi zelo čisto železo (**na primer:** železo, v katerem je **manj kot 0,06% nečistoč**). To železo, ki se uporablja v raziskovalnih laboratorijih in v nekaterih industrijskih vejah za predelavo železa (**na primer:** v metalurgiji prahu), je dobro topilo za kovine.

Iz te tarifne številke je **izključena** čista jeklena volna, ki jo poznajo tudi pod imenom "**jeklena goba**" **(tar. št. 73.23).**

72.04 - ODPADKI IN OSTANKI ŽELEZA ALI JEKLA; ODPADNI INGOTI IZ ŽELEZA ALI JEKLA ZA PRETALJEVANJE

7204.10 **- Odpadki in ostanki litega železa**

- Odpadki in ostanki legiranega jekla:

7204.21 **- - iz nerjavnega jekla**

7204.29 **- - drugi**

7204.30 **- Odpadki in ostanki pokositrenega železa ali jekla**

- Drugi odpadki in ostanki:

7204.41 **- - ostružki, opilki, odrezki, mleti odpadki, okruški ipd., vključno tudi v paketih**

7204.41 **- - drugi**

7204.50 **- Odpadni ingoti za pretaljevanje**

(A) ODPADKI IN OSTANKI

Ta tarifna številka **vključuje** odpadke in ostanke iz železa ali iz jekla, opredeljenih v **opombi 8(a)** v oddelku XV.

Narava takšnih **odpadkov in ostankov** iz železa ali iz jekla je lahko različna, pojavljajo pa se običajno kot:

(1) Odpadki in ostanki iz proizvodnje ali iz mehanske obdelave železa ali jekla (na primer: odrezani konci, opilki ali ostružki).

(2) Predmeti iz železa ali iz jekla, ki so dokončno neuporabni zaradi loma, razrezanja, obrabe ali iz drugih razlogov. Odpadke in ostanke iz železa ali iz jekla običajno pripravljajo s pomočjo naslednjih postopkov, katerih namen je prilagoditi dimenzije in kvaliteto potrebam uporabnika:

(a) Odrezovanje ali plamensko rezanje težkih ali dolgih kosov.

(b) Zbijanje v bale (še posebno v primeru lahkih ostružkov), pri čemer uporabljajo na primer: hidravlično stiskalnico.

(c) Razrezovanje karoserij motornih vozil in drugih lahkih odpadkov na kose, čemur sledi separacija (lahko tudi magnetna), katere namen je dobivanje velike gostote izdelkov, ki so precej čisti.

(d) Drobljenje in *aglomeriranje* ostružkov in opilkov iz železa ali iz jekla v *brikete* in

(e) Lomljenje starih izdelkov iz železa.

Odpadke in ostanke običajno uporabljajo za **ponovno pridobivanje kovin** s pretaljevanjem, ali pa v proizvodnji kemikalij.

Vendar pa ta tarifna številka **izključuje** izdelke, katere je moč (**s popravilom ali obnovo ali brez njiju**) uporabiti v prejšnje namene, ali pa jih uporabiti za druge potrebe; ta tarifna številka **izključuje** tudi izdelke, ki se lahko prenamenijo za drugo blago, ne da bi jih poprej bilo treba ponovno spremeniti v kovino. Tako so **na primer: izključene jeklene konstrukcije,** ki so uporabne po obnovi iztrošenih delov, iztrošeni železniški tiri, ki so uporabni kot jamske podpore ali pa (po ponovnem valjanju) kot drugi izdelki, jeklene pile, ki so spet uporabne (po čiščenju in ostrenju).

Ta tarifna številka **izključuje** še:

(a) žlindro, trosko in druge odpadke iz proizvodnje železa ali jekla, četudi so primerni za ponovno pridobivanje kovine **(tar. št. 26.19),**

(b) odpadke in ostanke, ki neposredno niso uporabni v železarski ali jeklarski industriji, **ker so radioaktivni (tar. št. 28.44)** in

(c) lomljene kose surovega železa ali manganovega (ogledalnega -*spiegeleisen)* železa **(tar. št. 72.01).**

(B) ODPADNI INGOTI ZA PRETALJEVANJE

Ti izdelki so opredeljeni v **opombi 1 (g) k temu poglavju**. Sestoje iz ingotov ali blokov (običajno legiranega) jekla, dobljenih s pretaljevanjem in litjem oblikovanih odpadkov ali ostankov (**na primer:** prahu od brušenja ali finih koščkov ostružkov). Teh izdelkov **ne valjajo** in jih **ne uporabljajo** kot dodatke v proizvodnji jekla. Njihova površina je groba in ni ravna, ima mehurje, razpoke, razcepe in votline od krčenja - do njih pride zaradi litja v iztrošenih kokilah. Litje v oblike ingota poteka brez lijakov. Zaradi tega nimajo vročih nastavkov ali izgubljenih glav, pač pa nepravilno površino, včasih v obliki kanala na vrhnji strani. Ta površina pogosto ima razpoke v obliki vdolbin, v katerih je moč opaziti porozno trosko.

72.05 - GRANULE IN PRAH IZ GRODLJA - SUROVEGA ŽELEZA, ZRCALOVINE, ŽELEZA ALI JEKLA

7205.10 **- Granule**

- Prah:

7205.21 **- - iz legiranega jekla**

7205.29 **- - drug**

(A) **ZRNA**

Zrna so opredeljena v **opombi 1 (h)** k temu poglavju.

V to tarifno številko **spadajo** zrna (šibre), ki so bolj ali manj okrogla in ostra ("*grits*").

Šibre (sekance) pridobivajo z vlivanjem tekočega železa v hladno vodo ali v parni curek. Ostra zrna dobijo z drobljenjem sekancev ali s hladnim drobljenjem pločevin in drugih oblik strjenih kovin.

Pravkar opisano blago se uvršča v to tarifno številko, če je **sortirana po velikosti ali če ni.**

Šibre (sekanci) in **ostra zrna** uporabljajo **za čiščenje in odstranjevanje kovinskih oksidov**, ali pa za površinsko utrjevanje kovin (tolčenje s šibrami - sekanci), za poliranje ali graviranje na steklo ali kovino, za obdelavo kamna itd. Včasih služijo tudi kot dodatek - trdilec za beton in povečujejo odpornost betona na *rentgenske žarke* ali γ-žarke.

V to tarifno številko **spadajo** tudi **peleti iz žice,** izdelani z rezanjem žice iz železa ali iz jekla, in ki se uporabljajo kot pravkar opisani izdelki.

(B) **PRAH**

Prah je opredeljen v **opombi 8(b) v oddelku XV.**

Prah surovega železa, manganovega (ogledalnega) železa, železa ali jekla je material, ki je primeren za zbijanje ali aglomeriranje. Izdelujejo ga z atomiziranjem staljenega železa ali jekla, z redukcijo železovega oksida (suhi postopek), z razgradnjo železovih karbonilov, z elektrolizo vodnih raztopin železovih soli, ali pa z razprševanjem železa ali jekla (vštevši razprševanje opilkov).

Ta prah (**vštevši** tudi prah gobastega železa) je moč sintrirati v razne izdelke, vštevši tudi jedra za elektromagnetne tuljave v telefoniji itd. Uporabljajo ga tudi v proizvodnji elektrod za varjenje in varilnega prahu, v kemični industriji (posebno kot redukcijska sredstva), včasih pa tudi pri pripravi farmacevtskih izdelkov (prah, dobljen z razprševanjem železnih opilkov).

*
* *

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) **radioaktivni** prah iz železa (izotopi) **(tar. št. 28.44),**

(b) železov prah, pripravljen kot zdravilo v smislu **tar. številk 30.03 ali 30.04,**

(c) zrna in prah železovih zlitin **(tar. št. 72.02),**

(d) odpadke v obliki opilkov ali ostružkov iz železa ali iz jekla **(tar. št. 72.04)** in

(e) majhne defektne kroglice za ležaje, ki se uvrščajo v **tar. št. 73.26** (skladno z **opombo 6 k 84. poglavju**), četudi se uporabljajo za iste namene kot šibre - sekanci**. Takšne kroglice** za ležaje se od šiber - sekancev **razlikujejo** po pravilnejšem in bolj dodelanem videzu, kot tudi po tem, da so izdelane iz boljšega jekla.

II. POD-POGLAVJE

ŽELEZO IN NELEGIRANO JEKLO

SPLOŠNA DOLOČILA

Pod pogojem, da gre za izdelke iz železa ali iz nelegiranega jekla, **vključuje** ta pod-poglavje:

(1) Ingote ali druge primarne oblike, kot so primarne palice iz pudliranega jekla, bloki, kosi, vštevši tudi jeklo v staljenem stanju **(tar. št. 72.06).**

(2) Pol-izdelke, kot so blumi, tramci, okroglice, ploščice, platine, s kovanjem grobo oblikovani pol-izdelki, pol-izdelki za profile **(tar. št. 72.07).**

(3) Ploščate valjane izdelke **(tar. št. od 72.08 do 72.12).**

(4) Vroče valjano žico v koturih **(tar. št. 72.13)** in palice **(tar. št. 72.14 in 72.15**)).

(5) Profile **(tar. št. 72.16)** .

(6) Žico, dobljeno po hladnem postopku **(tar. št. 72.17)**..

72.06 - ŽELEZO IN NELEGIRANO JEKLO V INGOTIH ALI DRUGIH PRIMARNIH OBLIKAH (RAZEN ŽELEZA IZ TAR. ŠT. 72.03)

7206.10 **- Ingoti**

7206.90 **- Drugo**

(I) INGOTI

Ingoti so primarna oblika, v katero se vlivaj železova kovina potem, ko je pridobljena po enem izmed postopkov, opisanih v splošnih določilih k temu poglavju. Običajno so kvadratnega, pravokotnega ali osemkotnega prereza. En konec je, zaradi lažjega izvlekanja in kokile, debelejši od drugega. Njihova površina je pravilna in enolična. Ingoti v glavnem nimajo napak.

Ingote pozneje običajno valjajo ali kujejo v pol-izdelke, včasih pa takoj v palice, pločevine ali v druge končne izdelke.

(II) DRUGE PRIMARNE OBLIKE

Razen jekla v staljenem stanju, **vključuje** ta tarifna številka tudi **bloke, kose** in **primarne palice** iz *pudliranega* jekla.

Bloke in kose pridobivajo predvsem iz "***aglomeratov***", proizvedenih z neposredno redukcijo železove rude ali z elektrolitskim sedimentiranjem. Ko iz teh kosov ali grud v testastem stanju s stiskanjem ali kovanjem odstranijo večji del žlindre, dobijo primarne palice iz pudliranega jekla, ki **po valjanju** dajejo izdelek **z značilno vlaknasto strukturo** (zaradi vsebnosti žlindre). Te izdelke uporabljajo za posebne namene, **na primer:** za verige in kljuke za dvigala.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) odpadni ingoti za pretapljanje **(tar. št. 72.04)** in

(b) izdelki, dobljeni s kontinuiranim litjem **(tar. št. 72.07)**.

72.07 - POLIZDELKI IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA

- Ki vsebujejo manj kot 0,25 mas.% ogljika:

7207.11 **- - s pravokotnim (vključno s kvadratnim) prečnim prerezom, širine, ki je manjša od dvojne debeline**

7207.12 **- - drugi s pravokotnim (razen kvadratnega) prečnim prerezom**

7207.19 **- - drugi**

7207.20 **- Ki vsebujejo 0,25 mas.% ali več ogljika**

Pol-izdelki so opredeljeni v **opombi 1 (ij)** k temu poglavju. Izraz "**izpostavljeni vročemu valjanju**" v tej opombi se uporablja tudi za izdelke, izpostavljene **postopku valjanja,** ki daje pol-izdelkom grob videz.

Ta tarifna številka **vključuje** blume, tramce, okroglice, ploščice, platine, s kovanjem grobo oblikovane pol-izdelke, pol-izdelke za profile in vse izdelke, dobljene s kontinuiranim litjem.

(A) BLUMI, TRAMCI, OKROGLICE, PLOŠČICE IN PLOŠČATE PALICE

Vse te izdelke pridobivajo z vročim valjanjem ali s kovanjem ingotov ali primarnih palic iz *pudliranega* jekla iz **tar. št. 72.06.** To so pol-izdelki, namenjeni nadaljnjemu vročemu valjanju ali kovanju. Zaradi tega ni treba, da so natančnih mer; robovi niso pravilni, površine pa so pogosto izbočene ali vdolbljene in imajo lahko sledi, nastale med proizvodnimi postopki (**na primer:** sledovi valja).

Blumi imajo običajno kvadratni prečni prerez, ki je **večji od** prečnega prereza **tramcev.** Tramci so lahko kvadratni ali pravokotni. Oboje uporabljajo za ponovno valjanje v palice, profile, ali pa za proizvodnjo odlitkov.

Okroglice imajo krožni ali mnogokotni prečni prerez in se običajno uporabljajo za vmesne izdelke pri izdelavi brezšivnih jeklenih cevi. Od palic se ne razlikujejo le po splošnih značilnostih pol-izdelka, temveč tudi po tem, da se običajno dobavljajo **v dolžinah 1 - 2 m**, kot tudi po tem, da so njihovi konci pogosto porezani z gorilcem, čemur pa ni tako v primeru palic (te so odrezane bolj natančno).

Ploščice in ploščate palice imajo prav tako prerez pravokotnika (razen kvadrata), vendar so opazno **širši kot debeli**. Ploščice so od ploščatih palici in debelejše. Zaradi tega ploščice ponovno valjajo v debele pločevine, ploščate palice pa običajno uporabljajo za proizvodnjo tankih pločevin ali trakov. V zvezi z razlikovanjem med ploščami in ploščatimi palicami in nekaterih debelih pločevin **glej** komentar **k tar. št. 72.08.**

(B) POL-IZDELKI, GROBO OBLIKOVANI S KOVANJEM

To so pol-izdelki grobega videza in velikih dimenzijskih odstopanj. Izdelujejo jih iz blokov ali ingotov s pomočjo močnih kladiv ali kovaških stiskalnic. Lahko imajo razpoznavne oblike, iz katerih je moč izdelati končni zdelek brez večje količine odpadkov. Vendar pa ta tarifna številka **vključuje samo** tiste pol-izdelke, ki zahtevajo še precejšnje nadaljnje oblikovanje s kladivom, stiskalnico, s stružnico itd. Ta tarifna številka **na primer: vključuje** ingot, ki je grobo oblikovan s kladivom in je sploščene cikcakaste oblike, in ki zahteva nadaljnje oblikovanje, da dobijo kolenasta gred za ladijske motorje. Vendar pa ta tar. št. **na primer: ne vključuje** odkovek kolenaste gredi, ki je pripravljen za končno strojno obdelavo.

Podobno so iz te tarifne številke **izključeni** tudi odkovki in odtiski, dobljeni s stiskanjem in s kovanjem v kalupih, saj so predmeti, dobljeni s temi operacijami, pripravljeni za končno strojno obdelavo.

(C) POL-IZDELKI (*BLANKS*) ZA PROFILE

Pol-izdelki za profile imajo lahko prečni prerez sestavljene oblike, ki je prilagojena končnemu izdelku in postopku valjanja. Ta tar. šte. **na primer: vključuje** pol-izdelke za tramce ali nosilce na širokih nogah.

(D) POL-IZDELKI, DOBLJENI S *KONTINUIRANIM* VLIVANJEM

V to skupino **spadajo** vsi pol-izdelki iz železa ali iz nelegiranega jekla (kakršnekoli oblike), dobljeni s kontinuiranim litjem.

V tem postopku prenesejo jeklo iz livarskega lonca v distributor, ki oskrbuje posamezne livarske linije. Te linije **vključujejo:**

(a) kokilo brez dna, skupaj z lastno hladilno napravo,

(b) sistem za razprševanje vode (izven kokile), ki je namenjen za hlajenje odlitega materiala,

(c) skupino transportnih valjev, namenjenih za pravilno izvlekanje strjenega materiala in

(d) sistem rezalnih strojev, kateremu sledi še naprava za odnašanje.

Glede **kriterijev za razlikovanje med** izdelki**,** dobljenimi s kontinuiranim litjem, in drugimi izdelki, **glej** besedilo **pod (III) splošnih določil** komentarja k temu poglavju.

72.08 - PLOŠČATI TOPLO VALJANI IZDELKI IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA, ŠIRINE 600 MM ALI VEČ, NEPLATIRANI IN NEPREVLEČENI

7208.10 - **V kolobarjih, toplo valjani, brez nadaljnje obdelave, z reliefnimi vzorci**

- Drugi, v kolobarjih, toplo valjani brez nadaljnje obdelave, luženi (dekapirani):

7208.25 **- - debeline 4,75 ali več**

7208.26 **- - debeline 3 mm in več, toda manj kot 4,75 mm**

7208.27 **- - debeline, manj kot 3 mm**

- Drugi, v kolobarjih, toplo valjani brez nadaljnje obdelave:

7208.36 **- - debeline, več kot 10 mm**

7208.37 **- - debeline 4,75 ali več, toda ne več kot 10 mm**

7208.38 **- - debeline 3 mm in več, toda manj kot 4,75 mm**

7208.39 **- - debeline, manj kot 3 mm**

7208.40 **- Ne v kolobarjih, toplo valjani brez nadaljnje obdelave, z reliefnimi vzorci**

- Drugi, ne v kolobarjih, toplo valjani, brez nadaljnje obdelave:

7208.51 **- - debeline več kot 10 mm**

7208.52 **- - drugi, debeline 4,75 mm ali več, vendar ne več kot 10 mm**

7108.53 **- - debeline 3 mm in več, vendar manj kot 4,75 mm**

7208.54 **- - debeline, manj kot 3 mm**

7208.90 **- Drugi**

Ploščati valjani izdelki so opredeljeni v **opombi 1 (k) k temu poglavju**. Izdelki iz te tarifne številke so lahko površinsko obdelani na **naslednje načine**:

(1) **Z luščenjem, dekapiranjem, s praskanjem** (ročno struženje) in z drugimi postopki za odstranjevanje oksidacijskih kosmov ali skorje, ki nastajajo med segrevanjem kovine.

(2) **Z grobim prevlekanjem, katerega namen je izključno** zaščita zdelka pred rjo ali drugačno oksidacijo, preprečevanje drsenja med transportom in lažje rokovanje - **na primer:** prevlekanje z barvami, ki vsebujejo aktivni prigment proti rji, kot so: svinčev minij, cink v prahu, cinkov oksid, cinkov kromat, železov oksid, železov minij, draguljarsko rumenilo in brezpigmentne prevleke na osnovi olj, maščob, voska, parafina, grafita, katrana ali bitumna.

(3) **S poliranjem glajenjem ali s podobnimi postopki**.

(4) **Z umetno *oksidacijo*** (z raznimi kemičnimi postopki, kot je **na primer:** namakanje v oksidacijski raztopini), s patiniranjem, popuščanjem na modro, na rjavo ali z bronzanjem (po raznih postopkih). Te operacije ustvarjajo površinsko plast oksidov, kar izboljša izgled izdelkov. Povečujejo tudi odpornost proti rjavenju.

(5) **S kemičnimi obdelavami kot so**:

- ***fosfatiranje*,** pri čemer se zdelek potaplja v raztopino kislih kovinskih fosfatov, predvsem mangana, železa in cinka. Ta postopek je znan kot parkerizacija ali bonderizacija, odvisno od dolžine trajanja operacije in od temperature kopeli;
- ***oksalatiranje, boratiranje*** itd, po postopkih, ki so podobni fosfatiranju, le da se izvaja ustreznimi solmi ali kislinami;
- ***kromatiranje*** (kromno barvnje), pri čemer se zdelek potaplja v raztopino katere glavne sestavine so kromova kislina ali kromati. Ta postopek je namenjen površinski obdelavi **na primer:** jeklene pločevine, platirane ali prevlečene s cinkom.

Omenjene kemične površinske obdelave imajo to prednost, da **zaščitijo površino kovine** in olajšajo vsakršno kasnejšo hladno deformacijo tako obdelanih izdelkov, ter nanos barv ali drugih nekovinskih zaščitnih premazov.

Ploščati valjani izdelki iz te tarifne številke imajo lahko reliefne vzorce v obliki žlebov, reber, kock, solz, gumbov, korald, ki izhajajo direktno iz valjanja ali pa se obdelajo po valjanju (**na primer:** perforacija, valovita oblika, prirezani ali zaokroženi robovi), **pod pogojem**, da s tem ne prevzamejo značaja izdelkov oziroma izdelkov iz drugih tar. številk.

Vendar pa v to tarifno številko **ne spadajo** ploščati valjani izdelki, ki so prevlečeni ali platirani s kovino, ali pa prevlečeni ali platirani s nekovinskimi materiali, kot so barve, emajl ali plastične mase **(tar. št. 72.10).**

Ta tarifna številka **izključuje** tudi ploščate valjane izdelke, platirane s plemenitimi kovinami **(71 poglavje)**

"**Nabrani ploščati valjani izdelki**" označujejo izdelke s pravilnimi zaporedji valov v obliki zvitih (**na primer:** *sinusoidnih*) linij. Pri uvrščanju se upošteva širina nabrane strani kot efektivna širina zdelka v nabrani obliki. Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** t.i. rebrasti izdelki s kotnimi profili (**na primer:** s kvadratnim, trikotnim ali trapezoidnim) (pretežno **tar. št. 72.16**).

Ta tarifna številka **vključuje** tudi ploščate valjane izdelke kakršnihkoli velikosti in tudi drugih **oblik, drugačnih** od pravokotnih ali kvadratnih, vendar **pod pogojem**, da ne dobijo lastnosti izdelkov iz drugih tar. številk.

Med drugim **vključuje** ta tarifna številka tudi **"široka navitja", "tanke pločevine" in "debele pločevine".**

Prav tako **vključuje** še nekatere izdelke, znane kot **"široko ploščato jeklo".**

Ta izraz označuje v tej tarifni številki izdelke s pravokotnim (**razen** s kvadratnim) prečnim prerezom, ki **niso naviti** (so v tablah), so vroče valjani na štiri bočne strani v zaprtem kalibru ali v univerzalnem stanu, in katerih **debelina je 4 mm ali več, širina pa med 600 in 1250 mm.**

Zaradi tega ima "**široko ploščato jeklo**" pravilnejše ploskve in ostrejše robove, kot pa "**široka navitja**" ali "**pločevine**". Teh izdelkov nikdar ponovno ne valjajo, uporabljajo pa jih v jeklenih konstrukcijah itd., ne da bi robove naprej strojno obdelali.

"**Široka navitja**" in "**pločevine**" izdelujejo z vročim valjanjem ingotov, plošč in platin - včasih jih prečno ali vzdolžno režejo.

"Široko navitje" se od **"pločevine" loči** po tem, da so "**pločevine**" ravne (v tablah), "**široka navitja**" pa v obliki zvitkov zaporedno položenih plasti s skoraj ravnimi ploskvami.

Vroče valjana "**široka navitja**" se uporabljajo ali neposredno in na enak način kot "**pločevine**", ali pa jih predelujejo v druge izdelke, kot **na primer:** v "**pločevine**", varjene cevi, oblikovane profile itd.

"**Pločevine**" uporabljajo v izdelavi ladij, tračnih vozil, rezervoarjev, kotlov, mostov in drugih konstrukcij, od katerih se zahteva velika trdnost. Nekatere "**pločevine**" so lahko podobnih mer kot plošče in platine. Vendar pa se od njih **ločilo po naslednjih lastnostih**:

(1) Najpogosteje so **navzkrižno valjane** (vzdolžno in prečno), včasih pa so tudi valjane poševno. Plošče in platine so valjane zamo vzdolžno (v valjarskem stanu za izdelavo plošč).

(2) Njihovi **robovi običajno režejo s škarjami** ali s **plamenom**, zaradi česar kažejo sledove izmikanja ali plamena, medtem ko imajo plošče in platine zaobljene robove.

(3) Pri "**pločevinah**" so **odstopanja** debeline in površinske napake **zelo majhne**; plošče in ploščate palice niso enake debeline in kažejo razne površinske napake.

*
* *

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) ekspendirano železo ali jeklo **(tar. št. 73.14)** in

(b) pol-izdelkov (*blanks*) iz **82. poglavja.**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 7208.10, 7208.25, 7208.26, 7208.27, 7208.36, 7208.37, 7208.38, 7208.39, 7208.40, 7208.51, 7208.52, 7208.53,in 7208.54.

Razen z vročim valjanjem, so izdelki v teh tar. podštevilkah lahko površinsko obdelani tudi z naslednjimi načini obdelave:

(1) Vroče ravnanje.

(2) Žarjenje, kaljenje, popuščanje, cementiranje, nitriranje in podobne toplotne obdelave za izboljšavo lastnosti kovine.

(3) Površinska obdelava, opisana v besedilu **pod (1) in (2)-drugi** odstavek komentarja k **tar. št. 72.08.**

Luščenje lahko poteka:

(a) s **kislino ali po redukcijskem postopku** (kemični in termični postopki), vštevši tudi postopke, povezane s postopkom nevtralizacije s pomočjo apnenega mleka.

(b) **z mehanskim luščenjem** (rendiranje, grobo brušenje, grobo glajenje, peskanje itd.).

Mehansko oluščene izdelke je moč prepoznati po naslednjih lastnostih:

(i) **rendirano jeklo** ima svetlo površino z grobimi kontinualnimi vzporednimi sledovi, ki so opazni s prostim očesom in jih je čutiti pod prstom in

(ii) **grobo brušene ali grobo glajene površine** so običajno temne in niso ravne. Jasno vidni so sledovi brusilnih orodij. Fino brušenje pa daje povsem gladko površino poliranega videza, ki celo odseva. **Sledov delovnega orodja pogosto ni videti.**

(4) Zelo lahko hladno valjanje, opisano v splošnih določilih komentarja k temu poglavju - besedilo **(IV) pod (B), zadnji odstavek.**

(5) Prerezovanje, prebijanje in tiskanje enostavnih besedil, kot **na primer:** tovarniškega znaka.

(6) Rezanje v pravokotne (vštevši kvadratne) oblike.

(7) Postopki, katerih namen je **izključno le** odkrivanje napak v kovini.

72.09 - PLOŠČATI VALJANI IZDELKI IZ ŽELEZA ALI IZ NELEGIRANEGA JEKLA, ŠIRINE 600 MM ALI VEČ, HLADNO VALJANI, (HLADNO DEFORMIRANI), NEPLATIRANI IN NEPREVLEČENI

- V kolobarjih, hladno valjani, brez nadaljnje obdelave:

7209.15 **- - debeline 3 mm in več**

7209.16 **- - debeline več kot 1 mm, vendar manj kot 3 mm**

7209.17 **- - debeline od 0,5 mm in več, vendar ne več kot 1 mm**

7209.18 **- - debeline manj kot 0,5 mm**

- Drugi, ne v kolobarjih, hladno valjani, brez nadaljnje obdelave:

7209.25 **- - debeline 3 mm in več**

7209.26 **- - debeline več kot 1 mm, vendar manj kot 3 mm**

7209.27 **- - debeline več kot 0,5 mm ali več, vendar ne več kot 1 mm**

7209.28 **- - debeline manj kot 0,5 mm**

7209.90 **- Drugi**

Določila komentarja k tarifni številki 72.08 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

Kriteriji razlikovanja med **hladno valjanimi** izdelki iz te tarifne številke in **vroče valjanimi** izdelki iz tar. št. 72.08 so podani v splošnih določilih k temu poglavju - **glej del (IV) (B).**

Zaradi posebnih lastnosti (boljšega površinskega videza, boljše primernosti za hladno oblikovanje, manjših odstopanj, običajno zmanjšane debeline, večje mehanske trdnosti itd.), se izdelki iz te tarifne

številke uporabljajo predvsem za namene, drugačne od namenov, za katere se uporabljajo izdelki, dobljeni z vročim valjanjem. Zaradi tega prvi izpodrivajo druge.

Izdelki iz te tarifne številke se uporabljajo predvsem v proizvodnji avtomobilskih karoserij, kovinskega pohištva, gospodinjskih aparatov, radiatorjev za centralno ogrevanje in za proizvodnjo profilov po hladnem postopku (z oblikovanjem in profiliranjem). Zlahka se dajo prevlekati (s kositrom, po električnem postopku, z lakom, emajlom, barvo, s plastično maso itd.).

Pogosto se dobavljajo takoj po popuščanju, normalizaciji ali drugih postopkih toplotne obdelave. Če so zelo tanki (običajno **manj kot 0,5 mm**) in je njihova površina dekapirana zaradi lažjega prevlekanja s kositrom, se ti izdelki imenujejo **"črna pločevina",** četudi niso v navitjih.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 7209.15, 7209.16, 7209.17, 7209.18 7209.25, 7209.26, 7209.27 in 7209.28

Razen s hladnim valjanjem, so izdelki v teh tar. podštevilkah lahko površinsko obdelani tudi z naslednjimi načini obdelave:

(1) Z ravnanjem.

(2) Z žarjenjem, kaljenjem, popuščanjem, cementiranjem, nitriranjem in s podobnimi površinskimi toplotnimi obdelavami za izboljšavo lastnosti kovine.

(3) Z dekapiranjem.

(4) S površinsko obdelavo, opisano v **točki (2)** druge točke komentarja **k tarifni številki 72.08**

(5) S prerezovanjem, prebijanjem ali tiskanjem navadnega besedila, kot **na primer:** tovarniške znamke.

(6) Z rezanjem v pravokotne (vštevši tudi v kvadratne) oblike.

(7) S postopki, katerih izključni namen je odkriti napake v materialu.

72.10 - PLOŠČATI VALJANI IZDELKI IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA, ŠIRINE 600 MM ALI VEČ, PLATIRANI ALI PREVLEČENI

- Platirani ali prevlečeni s kositrom:

7210.11 **- - debeline 0,5 mm ali več**

7210.12 **- - debeline manj kot 0,5 mm**

7210.20 **- Platirani ali prevlečeni s svincem, vključno tudi prevlečene z zlitino svinca in kositra**

7210.30 **- Elektrolitsko platirani ali prevlečeni s cinkom**

- Drugače platirani prevlečeni s cinkom:

7210.41 **- - valoviti**

7210.49 **- - drugi**

7210.50 **- Platirani ali prevlečeni s kromovimi oksidi ali s kromom in kromovimi oksidi**

- Platirani ali prevlečeni z aluminijem:

7210.61 **- - platirani ali prevlečeni z zlitino aluminija in cinka**

7210.69 **- - drugi**

7210.70 **- Pobarvani, lakirani ali prevlečeni s plastično maso**

7210.90 **- Drugi**

V to tarifno številko **spadajo** iste vrste izdelkov, ki so opisane v tarifna številkah 72.08 in 72.09, le da **morajo biti** platirani ali prevlečeni, da jih je moč uvrstiti v to tarifno številko.

Izraz "**platirani prekriti in prevlečeni**" v tej tarifni številki se uporablja na enega izmed postopkov, **opisanih v delu (C) (2) pod (d) (iv), (d) (v) in (e)** splošnih določil komentarja k temu poglavju.

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) ploščati izdelki, platirani prevlečeni s plemenito kovino **(71. poglavje)** in

(b) izdelki iz **tar. št. 83.10**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Za namene tar. podštevilk tar. številke 72.10, se izdelki, ki so podvrženi **več kot enemu tipu prevlekanja, platiranja ali oblaganja**, **uvrščajo** glede na zadnji postopek kateremu so podvrženi. Vendar pa, kemične površinske obdelave kot je kromatiranje, **ne upoštevamo** kot zadnji postopek.

Tarifne številke 7210.30, 7210.41 in 7210.49

Izdelki iz tar. podštevilk 7210.30 so bili **izpostavljeni postopkom,** opisanim v **delu (IV) (C) (2) (d) (iv)** - v drugi alineji splošnih določil komentarja k 72. poglavju, medtem ko so izdelki iz tar. podštevilk 7210.41 in 7210.49 bili izpostavljeni kateremukoli drugemu postopku obdelave, opisanemu v **delu (IV) (C) (2) (d) (iv)** omenjenih splošnih določil.

Pri ugotavljanju **razlik med** izdelki**,** elektrolitsko prevlečenimi s cinkom, in izdelki, ki so kako drugače prevlečeni s cinkom, **si** lahko **pomagamo z naslednjim postopkom:**

- s prostim očesom ali z *mikroskopiranjem* je treba najprej ugotoviti, ali na proizvodu obstajajo svetle točke, ali ne obstajajo,
- v kolikor odkrijemo svetle točke, potem to pomeni, da je predmet prevlečen po postopku namakanja v staljeni cink. Če niti pri 50-kratni mikroskopski povečavi svetlih točk ni moč odkriti, je treba prevleko kemično raziskati,
- če odkrijemo več kot 0,5% aluminija ali svinca, to pomeni, da je zdelek prevlečen po postopku namakanja v staljeni cink. Če *aluminija* ali *svinca* v prevleki ni, gre za izdelek, prevlečen s *cinkom* po elektrolitskem postopku.

72.11 - PLOŠČATI VALJANI IZDELKI IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA, ŠIRINE DO 600 MM, NEPLATIRANI IN NEPREVLEČENI

- Toplo valjani, brez nadaljnje obdelave:

7211.13 **- valjani s štirih strani ali v zaprtem kalibru, širine več kot 150 mm in debeline ne manj kot 4 mm, ne v kolobarju in brez reliefnih vzorcev (gladki)**

7211.14 **- - drugi, debeline 4,75 mm in več**

7211.19 **- - drugi**

- Hladno valjani, brez nadaljnje obdelave

7211.23 **- - ki vsebujejo po masi manj kot 0,25% ogljika**

7211.29 **- - drugi**

7211.90 - **Drugi**

V to tarifno številko **spadajo** iste vrste izdelkov, ki so opisane v tarifna številkah 72.08 in 72.09, vendar morajo biti **široki manj kot 600 mm**, če jih želimo uvrstiti v to tarifno številko.

Določila komentarja k tarifnima številkama 72.08 in 72. 09 se uporablja *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke (razen določil, ki se nanašajo na širino - **glej** tudi določila komentarja k temu poglavju).

Med izdelke iz te tarifne številke spada tudi **"široko ploščato jeklo", široko med 150 in 600 mm,** ter trakovi.

Trakove običajno pridobivajo s ponovnim vročim valjanjem pol-izdelkov iz tar. št. 72.07. Pozneje so lahko še enkrat hladno valjani, s čimer postanejo tanjši in boljše kvalitete. Trakove izdelujejo tudi z razrezovanjem "**širokih navitij**" in "**pločevin**" iz tar. št. 72.08 in 72.09.

Izdelki iz te tarifne številke so lahko obdelani (**na primer:** nabrani, z rebri, kockami, z vtisnjenimi progami, s posnetimi ali zaobljenimi robovi itd.), vendar **pod pogojem,** da s tem ne dobijo lastnosti izdelkov iz drugih tar. številk.

Te izdelke uporabljajo za najrazličnejše namene, **na primer:** za povezovanje škatel, sodov in drugih kontejnerjev, za proizvodnjo varjenih cevi, orodja (**na primer:** listov za žage), za proizvodnjo hladno oblikovanih profilov, transportnih trakov in strojev, v avtomobilski industriji ter za proizvodnjo številnih drugih izdelkov (stiskanjem, zvijanjem itd.).

V to tarifno številko **ne spadajo** naslednji izdelki:

(a) vpredeni trakovi iz železa ali iz jekla, ki se uporabljajo za ograje **(tar. št. 73.13),**

(b) valoviti trakovi z eno nazobčano ali poševno prirezano stranjo, ki po dolžini predstavlja valovite žeblje, ki služijo za spajanje lesenih delov **(tar. št. 73.17)** in

(c) pol-izdelki predmetov iz **82. poglavja** (vštevši tudi nedokončana rezila v trakovih).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 7211.13, 7211.14 in 7211.29

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7208.10, 7208.25, 7208.26, 7208.27, 7208.36, 7208.37, 7208.38, 7208.39, 7208.40, 7208.52, 7208.53 in 7208.54.

Tarifne podštevilke 7211.23 in 7211.29

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7209.15, 7209.16, 7209.17, 7209.18, 7209.25, 7209.26, 7209.27 in 7209.28.

72.12 - PLOŠČATI VALJANI IZDELKI IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA, ŠIROKI MANJ KOT 600 MM, PLATIRANI ALI PREVLEČENI

7212.10 **- Platirani ali prevlečeni s kositrom**

7212.20 **- Elektrolitsko platirani ali prevlečeni s cinkom**

7212.30 **- Drugače platirani prevlečeni s cinkom**

7212.40 **- Barvani, lakirani ali prevlečeni s plastično maso**

7212.50 **- Platirani ali prevlečeni na drug način**

7212.60 **- Platirani**

V to tarifno številko **spadajo** izdelki istih vrst, kot v tarifno številko 72.10, vendar pa **morajo biti** za uvrstitev v to tarifno številko **široki do 600 mm.**

V to tarifno številko **ne spada** izolirani električni trak **(tar. št. 85.44)**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

V zvezi s izdelki z več **kot eno plastjo prevleke** ali **platiranja glej** komentar k **tarifni številki 72.10**.

Tarifne podštevilke 7212.20 in 7212.30

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7210.30, 7210.41 in 7210.49.

72.13 - PALICE IN ŽICA, TOPLO VALJANE, V OHLAPNIH KOLOBARJIH, IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA

7213.10 **- Z vtiski, rebri, žlebovi ali drugimi deformacijami, povzročenimi med valjanjem**

7213.20 **- Druge iz avtomatnega jekla**

- Druge:

7213.91 **- - s krožnim prečnim prerezom, premera manj kot 14 mm**

7213.99 **- - druge**

Toplo valjane žice in palice je opredeljena v **opombi 1 (l)** k temu poglavju.

Te izdelke **uporabljajo predvsem za hladno vlečenje žice** (iz tar. št. 72.17), vendar se lahko uporabljajo tudi za druge namene, posebno v gradbeništvu (**na primer:** kot zvarjene mreže ali rešetke), v industriji vijakov in matic, v industriji hladnega vlečenja itd. ter za proizvodnjo varilnih palic.

V to tarifno številko spada **tudi žica za armiranje betona**. Takšni valjani izdelki imajo lahko odprtine ali vdolbine (**na primer:** zobovi, žlebovi, prirobnice), vendar **pod pogojem**, da njihov splošni prečni prerez ustreza eni med geometrijskimi oblikami, opredeljenimi v **opombi 1 (l)** k temu poglavju. Te odprtine in vdolbine morajo biti namenjene **izključno boljši vezavi z betonom** itd.

Ta tarifna številka **ne vključuje** tovrstne žice, zravnane in narezane na določene dolžine **(tar. št. 72.14).**

72.14 - DRUGE PALICE IN ŽICA, IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA, KOVANE, TOPLO VALJANE, TOPLO VLEČENE ALI TOPLO IZTISKANE, BREZ NADALJNE OBDELAVE, VKLJUČNO S TISTIMI, KI SO SPIRALNO ZVITE PO VALJANJU

7214.10 **- Kovane**

7214.20 **- Z vtiski, rebri, žlebovi ali drugimi deformacijami, povzročenimi med valjanjem ali spiralno zvite po valjanju**

7214.30 **- Druge iz avtomatnega jekla**

- Druge:

7214.91 **- - s prevokotnim (razen kvadratnim) prerezom**

7214.99 **- - druge**

Druge žice in palice, ki so opredeljene v **opombi 1 (m)** k temu poglavju.

Palice in žice iz te tarifne številke običajno izdelujejo z **vročim valjanjem** ali s **kovanjem blumov,** tramov in primarnih palic iz pudliranega jekla. **Včasih** jih izdelujejo tudi z vročim vlečenjem ali z vročo ekstruzijo. V splošnem je moč palice iz te tarifne številke **ločiti od drugih valjanih, kovanih** ali **vlečenih** izdelkov po **naslednjih lastnostih:**

(1) Njihov videz je **natančnejši in popolnejši** od primarnih palic iz *pudliranega* jekla (**tar. št. 72.06),** blumov, tramov, okroglic, plošč in platin (tar. št. 72.07). Njihov prerez je pravilnih oblik in ima ostre robove, tudi če je prerez v obliki kvadrata ali pravokotnika.

(2) **Razmerje med debelino in širino** palic iz te tarifne številke je večje od istovrstnega razmerja pri izdelkih iz tar. številk 72.08 in 72.11.

Palice in žice iz te tarifne številke se dobavljajo v glavnem v **ravnih dolžinah** posamezno ali v snopih.

Izdelki iz te tarifne številke **so lahko** površinsko obdelani na naslednje načine:

(1) **Z luščenjem, dekapiranjem, s praskanjem** (ročno struženje) in z drugimi postopki za odstranjevanje oksidacijskih kosmov ali skorje, ki nastajajo med segrevanjem kovine.

(2) **Z grobim prevlekanjem, katerega namen je izključno zaščita zdelka pred rjo** ali drugačno oksidacijo, preprečevanje drsenja med transportom in lažje rokovanje - **na primer:** prevlekanje z barvami, ki vsebujejo aktivni pigment proti rji, kot so: svinčev minij, cink v prahu, cinkov oksid, cinkov kromat, železov oksid, železov minij, draguljarsko rumenilo in brezpigmentne prevleke na osnovi olj, maščob, voska, parafina, grafita, katrana ali bitumna.

(3) Z odvzemanjem majhnih količin kovine zaradi preizkusov.

V to tarifno številko **spadajo** tudi:

(1) Valjane ravne palice z odprtinami ali vdolbinami (**na primer:** z zobmi, žlebovi, s prirobnicami), vendar **pod pogojem,** da njihov splošni **prečni prerez ustreza** eni med geometrijskimi oblikami, oprede- ljenimi v **opombi 1 (m)** k temu poglavju. Namen teh odprtin in vdolbin sme biti izključno le boljša vezava z betonom.

(2) Valjane ravne palice, ki so po valjanju posebej uvite - **na primer:** palice, valjane z enim ali dvema vzdolžnima rebroma, ki sta zaradi uvijanja spiralne oblike.

(3) Ravne palice z eno odprtino (zaradi lažjega transporta).

Ta tarifna številka pa **izključuje:**

(a) izdelke, ki sestoje iz dveh ali več valjanih palic, vpredenih skupaj **(tar. št. 73.08)** in

(b) kose, izrezane iz palic, ki niso daljši od največje dimenzije prečnega prereza **(tar. št. 73.26).**

72.15 - DRUGE PALICE IN ŽICA IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA

7215.10 **- Iz avtomatnega jekla, hladno oblikovane ali hladno dodelane, brez nadaljnje obdelave**

7215.50 **- Druge, hladno oblikovane ali hladno dodelane, brez nadaljnje obdelave**

7215.90 **- Druge**

V to tarifno številko **spadajo** palice, **razen** palic iz **tar. št. 72.13 ali 72.14.**

Palice in žice iz te tarifne številke **morajo biti:**

(1) **Dobljene s hladnim oblikovanjem ali s hladno dodelavo** - to pomeni, da morajo biti izpostavljene hladnemu prehajanju skozi eno ali več matric (hladno vlečene palice), ali pa postopku brušenja ali struženja (brušene ali kalibrirane palice) in

(2) **Dodelane** (brušene, kalibrirane ali površinsko obdelane dalje, kot pa je to dovoljeno za izdelke iz tar. št. 72.14 - **na primer:** ***prevlekanje*** ali ***platiranje*** (**glej del (IV)(C)** splošnih določil komentarja k temu poglavju), vendar **pod pogojem**, da s tem ne dobijo lastnosti izdelkov iz drugih tar. številk.

Hladno oblikovane ali hladno dodelane palice in žice se dobavljajo v **ravnih dolžinah** in jih **je moč razlikovati** od **hladno dobljene žice iz tar. št. 72.17,** ki je **zmeraj v zvitkih**.

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki:

(a) druge palice in žice iz železa ali iz nelegiranega jekla, ki **so po valjanju uvite (tar. št. 72.14),**

(b) votle palice za svedre **(tar. št. 72.28),**

(c) izdelki, ki sestoje iz dveh ali več valjanih palic, vpredenih skupaj **(tar. št. 73.08)** in

(d) konusne palice iz železa ali iz legiranega jekla **(tar. št. 73.26).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 7215.10 in 7215.50

Razen s hladnim oblikovanjem ali s hladno dodelavo **so lahko** izdelki iz teh tarifnih podštevilk izpostavljeni tudi naslednjim postopkom površinske obdelave:

(1) ravnanju,

(2) površinski obdelavi, opisani v besedilu pod (2) - drugi odstavek komentarja k tarifni številki 72.08,

(3) prerezovanju, prebijanju ali tiskanju preprostega besedila, kot na primer: tovarniške znamke in

(4) postopkom, katerih namen je izključno odkrivanje napak v kovini.

72.16 - KOTNIKI IN DRUGI PROFILI IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA

7216.10 **- U, I ali H profili, toplo valjani, toplo vlečeni ali iztiskani, brez nadaljnje obdelave, višine manj kot 80 mm**

- L ali T profili, toplo valjani, toplo vlečeni ali iztiskani, brez nadaljnje obdelave, višine manj kot 80 mm:

7216.21 **- - L profili**

7216.22 **- - T profili**

- U, I ali H profili, toplo valjani, toplo vlečeni ali iztiskani, brez nadaljnje obdelave, višine 80 mm in več:

7216.31 **- - U profili**

7216.32 **- - I profili**

7216.33 **- - H profili**

7216.40 **- L ali T profili, toplo valjani, toplo vlečeni ali iztiskani, brez nadaljnje obdelave, višine 80 mm in več:**

7216.50 **- Kotniki in drugi profili, toplo valjani, toplo vlečeni ali iztiskani, brez nadaljnje obdelave**

- Kotniki in drugi profili, hladno oblikovani ali hladno dodelani, brez nadaljnje obdelave:

7216.61 **- - izdelani iz ploščato valjanih izdelkov**

7216.69 **- - drugi**

- Drugi:

7216.91 **- - hladno oblikovani, hladno dodelani iz plosko valjanih izdelkov**

7216.99 **- Drugi**

Profili so opredeljeni v **opombi 1 (n)** k temu poglavju. V to tarifno številko najpogosteje **spadajo** profili v obliki **črk H, I, T,** Ω (*omega*), **Z , L** in **U,** topi, ostri in pravokotni. Vogali so lahko kvadratni ali zaobljeni, kraki so lahko enaki ali neenaki, robovi pa so lahko (kar pa ni nujno) izbokli (izbokli vogali ali ladjedelniški tramovi).

Profile običajno izdelujejo z vročim valjanjem, z vročim vlečenjem, z vročo ekstruzijo ali z vročim kovanjem ali s kovanjem blumov ali tramov.

Ta tarifna številka vključuje hladno oblikovano in hladno dodelano blago (s hladnim vlečenjem itd.), pa tudi profile, izdelane na stroju valjčnega tipa, ali pa z oblikovanjem pločevin in trakov na stiskalnici. Prav tako **spadajo** v to tarifno številko tudi t.i. "**rebraste pločevine**" z vogalnim profilom.

Izdelki iz te tarifne številke **so lahko** preluknjani, prebiti ali uviti, ali pa površinsko obdelani v smislu prevlekanja ali platiranja - **glej del IV (C)** splošnih določil komentarja k temu poglavju - **pod pogojem,** da s tem **ne dobijo** lastnosti izdelkov iz drugih tar. številk.

Težji profili (**na primer:** nosilci, stebri in tramovi) se uporabljajo v izgradnji mostov, zgradb, ladij itd.; lažje profile uporabljajo v proizvodnji kmetijskih in drugih strojev in naprav, avtomobilov, ograj, pohištva, drsnih tračnic za vrata in zavese, palic za dežnike in senčnike ter številnih drugih predmetov.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) zvarjeni profili in mostnice **(tar. št. 73.01)** in material za gradnjo železniških in tramvajskih prog **(tar. št. 73.02)** in

(b) deli konstrukcij **(tar. št. 73.08).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 7216.10, 7216.21, 7216.22, 7216.31, 7216.32, 7216.33 in 7216.40

Pri uvrščanju profilov **"U", "I", "H", "L" in "T"** v navedene tarifne podštevilke je potrebno njihovo višino določiti na naslednji način:

- **profili "U", "I" in "H"** - višina je razdalja med zunanjima stanema dveh vzporednih ravnin,
- **profili "L"** - višina je najvišija višina zunanje ploskve,
- **profil "T"** - višina je skupna (totalna) višina profila.

Profil "I" (z ozko ali srednjo nožico) je zdelek z nožicami, katerih **širina ni večja od 0,66 višine profila in je manjša od 300 mm**

Tarifne podštevilke 7216.10, 7216.21, 7216.22, 7216.31, 7216.32, 7216.33, 7216.40 in 7216.50

Določila komentarja k tarifni številki 72.14, ki se nanašajo na površinsko obdelavo, se uporabljajo tudi za izdelke iz teh tar. podštevilk.

Tarifni podštevilki 7216.61 in 7216.69

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7215.10 in 72150.

72.17 - HLADNO VLEČENA ŽICA IZ ŽELEZA ALI NELEGIRANEGA JEKLA

7217.10 **- Neplatirana ali neprevlečena, polirana ali nepolirana**

7217.20 **- Platirana ali prevlečena s cinkom:**

7217.30 **- Platirana ali prevlečena z drugimi navadnimi kovinami**

7217.90 **- Druga**

Hladno dobljena žica je opredeljena v **opombi 1 (o)** k temu poglavju.

To žico pridobivajo pretežno **iz vroče valjanih žic iz tar. št. 72.13** tako, da jih vlečejo skozi matrico, vendar pa jo lahko dobijo tudi po kateremkoli drugem postopku hladnega oblikovanja (**na primer:** s hladnim valjanjem). Hladno dobljeno žico dobavljajo v zvitkih (s pravilnimi ali nepravilnimi namoti, z nosilcem ali brez njega).

Valovito zvita hladno dobljena žica ostane uvrščena v tej tarifni številki, vendar **pod pogojem,** da s tem ne dobi lastnosti izdelkov iz drugih tar. številk.

Hladno dobljena žica, ki je z materialom, kot je **na primer: tekstil**, prevlečena tako, da je jedro iz železa ali jekla **bistveni** element, drugi materiali pa le prekritja, se prav tako uvršča v to tarifno številko (**na primer:** hladno dobljena žica iz železa ali jekla za izdelovanje ogrodij za klobuke, umetnega cvetja ali lasnih navijalk).

Hladno dobljeno žico uporabljajo za številne namene, **na primer:** za izdelavo ograj, tkanin, mrež, žebljev, motvozov, igel, orodij in vzmeti.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) metalizirana preja **(tar. št. 56.05),** vrvi ali motvozi, ojačeni s hladno dobljeno žico **(tar. št. 56.07),**

(b) vpredena žica, motvozi in podobno iz **tar. št. 73.12,**

(c) bodeča žica, uvita enojna ploščata žica (z bodicami ali brez nje), ki se uporablja za ograje **(tar. št. 73.13),**

(d) žica "**dupleks**", ki se uporablja za ničalnice pri tekstilnih statvah - oblikujejo jo tako, da zvarijo skupaj dva jedra poprej izvlečene žice. Nato jo na enem ali na obeh konceh vpredejo in tako dobijo očesca za vezenje **(tar. št. 73.26),**

(e) obložene elektrode za varjenje itd. **(tar. št. 83.11),**

(f) žagasto nazobčana žica, ki se uporablja kot obloga za karde (za popolnoma jeklene obloge za karde) **(tar. št. 84.48),**

(g) izolirana električna žica (vštevši lak-žico) **(tar. št. 85.44)** in

(h) žica za glasbene instrumente (strune) **(tar. št. 92.09).**

°
° °

KOMENTAR K TAR. PODŠTEVILKAM

V zvezi s izdelki z dvema ali **več prevlekanji** ali platiranji **glej** komentar k tarifnim podštevilkam iz **tar. št. 72.10.**

III. POD-POGLAVJE

NERJAVNO JEKLO

SPLOŠNA DOLOČILA

V to poglavje se, kot **nerjavna jekla,** uvrščajo **ognjevarna jekla,** jekla **trajne trdnosti in druga jekla,** ki ustrezajo kriterijih, navedenih v **opombi 1 (e) k temu poglavju**.

Ker so zelo odporna proti koroziji, se nerjavna jekla uporabljajo za celo vrsto namenov, **na primer:** kot dušilci zvoka, kot *katalizacijski konverterji* ali *transforamtorski* rezervoarji.

V ta pod-poglavje **spadajo** nerjavna jekla v oblikah, navedenih v **tarifna številkah od 72.18 do 72.23.**

72.18 - NERJAVNO JEKLO V INGOTIH ALI DRUGIH PRIMARNIH OBLIKAH; POLIZDELKI IZ NERJAVNEGA JEKLA

7218.10 **- Ingoti in druge primarne oblike**

- Drugo:

7218.91 **- - s pravokotnim (razen kvadratnim) prečnim prerezom**

7218.99 **- - drugi**

Določila komentarja k tarifna številkam 72.06 in 72.07 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

72.19 - PLOŠČATO VALJANI IZDELKI IZ NERJAVNEGA JEKLA, ŠIRINE 600 MM IN VEČ

- Toplo valjani, v kolobarjih, brez nadaljnje obdelave:

7219.11 **- - debeline, več kot 10 mm**

7219.12 **- - debeline 4,75 mm in več, vendar ne več kot 10 mm**

7219.13 **- - debeline 3 mm ali več, vendar manj kot 4,75 mm**

7219.14 **- - debeline, manj kot 3 mm**

- Toplo valjani, ne v kolobarjih, brez nadaljnje obdelave:

219.21 **- - debeline, več kot 10 mm**

7219.22 **- - debeline 4,75 mm in več, vendar ne več kot do 10 mm**

7219.23 **- - debeline 3 mm in več, vendar manj kot 4,75 mm**

7219.24 **- - debeline, manj kot 3 mm**

- Hladno valjani, brez nadaljnje obdelave:

7219.31 **- - debeline 4,75 mm in več**

7219.32 **- - debeline 3 mm in več, vendar manj kot 4,75 mm**

7219.33 **- - debeline več kot 1 mm, vendar manj kot 3 mm**

7219.34 **- - debeline 0,5 mm in več, vendar ne več kot 1 mm**

7219.35 **- - debeline, manj kot 0,5 mm**

7219.90 **- Drugi**

Določila komentarja k tarifna številkam od 72.08 do 72.10 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 7219.11, 7219.12, 7219.13, 7219.14, 7219.21, 7219.22, 7219.23 in 7219.24

Glej komentar k tar. podštevilkam 7208.10, 7208.25, 7208.26, 7208.27, 7208.36, 7208.37, 7208.38, 7208.39, 7208.40, 7208.51, 7208.52, 7208.53 in 7208.54.

Tarifne podštevilke 7219.31, 7219.32, 7219.33, 7219.34 in 7219.35

Glej komentar k tar. podštevilkam 7209.15, 7209.16, 7209.17, 7209.18, 7209.25, 7209.26, 7209.27 in 7209.28.

72.20 - PLOŠČATO VALJANI IZDELKI IZ NERJAVNEGA JEKLA, ŠIRINE MANJ KOT 600 MM

- Toplo valjani, brez nadaljnje obdelave:

7220.11 **- - debeline 4,75 mm in več**

7220.12 **- - debeline, manj kot 4,75 mm**

7220.20 **- Hladno valjani, brez nadaljnje obdelave**

7220.90 **- Drugi**

Določila komentarja k tarifnim številkam 72.11 in 72.12 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKE

Tarifni podštevilki 7220.11 in 7220.12

Glej komentar k tar. podštevilkam: 7208.10, 7208.25, 7208.26, 7208.27, 7208.36, 7208.37, 7208.38, 7208.39, 7208.40, 7208.51, 7208.52, 7208.53 in 7208.54.

Tarifna podštevilka 7220.20

Glej komentar k tar. podštevilkam: 7209.15, 7209.16, 7209.17, 7209.18, 7209.25, 7209.26, 7209.27 in 7209.28.

72.21 - PALICE IN ŽICA, TOPLO VALJANE, V OHLAPNIH KOLOBARJIH, IZ NERJAVNEGA JEKLA

Določila komentarja k tarifni številki 72.13 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

72.22 - DRUGE PALICE IN ŽICA, KOTNIKI IN DRUGI PROFILI IZ NERJAVNEGA JEKLA

- Palice, toplo valjane, toplo vlečene ali iztiskane, brez nadaljne obdelave:

7222.11 **- - okroglega prečnega prereza**

7222.19 **- - druge**

7222.20 **- Palice in žica, hladno oblikovane ali hladno dodelane, brez nadaljne obdelave**

7222.30 **- Druge palice in žica**

7222.40 **- Kotniki in drugi profili**

Določila komentarja k tarifna številkam od 72.14 do 72.16 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 7222.20

Glej komentar k tar. podštevilkam: 7215.10 in 7215.50.

72.23 - HLADNO VLEČENA ŽICA IZ NERJAVNEGA JEKLA

Določila komentarja k tarifni številki 72.17 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

V to tarifno številko **ne spada** fina, sterilna žica in **nerjavnega** jekla, ki se uporablja za kirurško šivanje **(tar. št. 30.06).**

IV. POD-POGLAVJE

DRUGA LEGIRANA JEKLA; VOTLE PALICE ZA SVEDRE, IZ LEGIRANEGA ALI NELEGIRANEGA JEKLA

SPLOŠNA DOLOČILA

Druga legirana jekla so opredeljena v **opombi 1 (f)** k temu poglavju, **votle palice za svedre** pa v **opombi 1 (p)** k temu poglavju.

To **pod-poglavje vključuje** legirana jekla (**razen** nerjavnega jekla) v obliki ingotov ali v drugih primarnih oblikah, v obliki pol-proizvodov (**na primer:** *blumov, tramcev, okroglic, ploščic, platin*, s kovanjem grobo oblikovanih pol-proizvodov), ploščatih navitih ali nenavitih valjanih izdelkov (t.i. široko ploščato jeklo, široko navitje, pločevine in trakovi), palic, kotnikov ali v obliki žic.

Vsi ti izdelki so lahko obdelani, vendar **pod pogojem,** da s tem ne dobijo lastnosti izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke (**glej** komentar k tar. številkam **od 72.06 do 72.17).**

Kovine, ki so najpogosteje prisotni v legiranih jeklih, so: *mangan, nikelj, krom, volfram, molibden, vanadij* in *kobalt*. Najpogostejši **nekovinski dodatek je silicij.** Ti legirni materiali dajejo jeklu posebne lastnosti, **na primer:** odpornost proti udarcem in obrabi (**na primer:** *manganova jekla*), izboljšane električne lastnosti (*silicijeva jekla*), povečano trdoto (**na primer:** *vanadijeva jekla*), ali pa večjo hitrost rezanja (**na primer:** *krom-volframova jekla*).

Druga legirana jekla se uporabljajo za mnoge namene, ki zahtevajo posebne lastnosti (**na primer:** trajnost, povečana trdota, žilavost, trdnost), kot **na primer:** za orožje, orodje, jedilni pribor ter za stroje in naprave.

Med legirana jekla iz tega **pod-poglavja spadajo**:

(1) **Jekla za strojegradnjo in konstrukcije,** ki običajno vsebujejo krom, mangan, molibden, nikelj, silicij in vanadij.

(2) **Legirana jekla z izboljšano natezno trdnostjo** in s sposobnostjo varjenja, ki vsebujejo izjemno majhne količine bora (**0,0008 mas.% ali več**) ali niobija (0**,06 ut % ali več**).

(3) **Legirana jekla s kromom in bakrom,** ki so odporna proti vremenskim vplivom.

(4) **Legirana jekla za tako imenovana "*magnetne*" pločevine (z majhno magnetno izgubo),** ki običajno vsebujejo **3 do 4% *silicija***, eventuelno tudi ***aluminij***.

(5) **Legirana jekla za avtomate (*free cutting*),** ki ne le izpolnjujejo zahteve **opombe 1(f),** temveč vsebujejo tudi vsaj enega izmed naslednjih elementov: *svinec, žveplo, selen, telur* ali *bizmut*.

(6) **Legirana jekla za ležaje** (običajno s *kromom*).

(7) **Legirana *silicij-manganova* jekla za vzmeti** (z *manganom*, *silicijem*, eventuelno tudi s *kromom* ali *molibdenom*) in druga legirana jekla za vzmeti.

(8) **Nemagnetna legirana jekla,** odporne proti udarcem in obrabi, ki vsebujejo visok odstotek mangana.

(9) **Hitrorezna (*high speed*) jekla** - to so jekla, ki vsebujejo (poleg drugih legirnih elementov ali brez njih), vsaj dva do tri elemente: *molibden, volfram* in *vanadij*, ki skupaj predstavljajo **7 mas.% ali več**, od tega **0,6 mas.% ali več *ogljika*** in **od 3 do 6 mas.% *kroma*.**

(10) **Orodna jekla, odporna proti ukrivljenju (*non-distorting*),** ki so namenjena za orodja, in ki običajno vsebujejo **12 mas.% ali več *kroma*** ter **2 mas.% ali več *ogljika***.

(11) **Druga legirana jekla za orodja.**

(12) **Jekla za stalne magnete,** ki vsebujejo: *aluminij, nikelj in kobalt*.

(13) **Nemagnetna legirana jekla,** za katere je značilna vsebnost *mangana* ali *niklja* **(razen** jekel iz III. pod-poglavja).

(14) **Jekla za kontrolne palice za jedrske reaktorje** (z visoko vsebnostjo bora).

V to pod-poglavje **spadajo** tudi votle palice iz legiranih ali nelegiranih jekel za svedre **(tar. št. 72.28).**

72.24 - DRUGA LEGIRANA JEKLA V INGOTIH ALI DRUGIH PRIMARNIH OBLIKAH; POLIZDELKI IZ DRUGIH LEGIRANIH JEKEL

7224.10 **- Ingoti in druge primarne oblike**

7224.90 **- Drugo**

Določila komentarja **k tarifnima številkama 72.06 in 72.07** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

72.25 - PLOŠČATO VALJANI IZDELKI IZ DRUGIH LEGIRANIH JEKEL, ŠIRINE 600 MM IN VEČ

- Iz silicijevega jekla za elektropločevine:

7225.11 **- - zrnato usmerjeni**

7225.19 **- - drugi**

7225.20 **- Iz hitroreznega jekla**

7225.30 **- Drugi, toplo valjani, v kolobarjih, brez nadaljnje obdelave**

7225.40 **- Drugi, toplo valjani, ne v kolobarjih, brez nadaljnje obdelave**

7225.50 **- Drugi, hladno valjani (hladno deformirani), brez nadaljnje obdelave**

- Drugi:

7225.91 **- - elektrolitsko platirani ali prevlečeni s cinkom**

7225.92 **- - drugače platirani ali prevlečeni s cinkom**

7225.99 **- - drugi**

Določila komentarja **k tarifnima številkama od 72.08 do 72.10** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifni podštevilki 7225.30 in 7225.40

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7208.10, 7208.25, 7208.26, 7208.27, 7208.36, 7208.37, 7208.38, 7208.39, 7208.40, 7208.51, 7208.52, 7208.53 in 7208.54.

Komentar k tarifni podštevilki 7225.50

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7209.15, 7209.16, 7209.17, 7209.18, 7209.25, 7209.26, 709.27 in 7209.28.

Komentar k tarifnima podštevilkama 7225.91 in 7225.92

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7210.30, 7210.41 in 7210.49.

72.26 - PLOŠČATI VALJANI IZDELKI IZ DRUGIH LEGIRANIH JEKEL, ŠIRINE MANJ KOT 600 MM

- Iz silicijevega jekla za elektropločevine:

7226.11 **- - zrnato usmerjeni:**

7226.19 **- - drugi**

7226.20 **- Iz hitroreznega jekla**

- Drugi:

7226.91 **- - toplo valjani, brez nadaljnje obdelave**

7226.92 **- - hladno valjani (hladno deformirani), brez nadaljnje obdelave**

7226.93 **- - elektrolitsko platirani ali prevlečeni s cinkom**

7226.94 **- - drugače platirani ali prevlečeni s cinkom**

7226.99 **- - drugi**

Določila komentarja **k tarifnima številkama 72.11 in 72.12** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 7226.91

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7208.10, 7208.25, 7208.26, 7208.27, 7208.36, 7209.37, 7208.38, 7208.39, 7208.40, 7209.51, 7208.52, 7208.53 in 7208.54.

Tarifna podštevilka 7226.92

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7209.15, 7209.16, 7209.17, 7209.18, 7209.25, 7209.26, 709.27 in 7209.28.

Tarifni podštevilki 7226.93 uin 7226.94

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7210.30, 7210.41 in 7210.49.

72.27 - PALICE IN ŽICA, TOPLO VALJANI, V OHLAPNO NAVITIH KOLOBARJIH, IZ DRUGIH LEGIRANIH JEKEL

7227.10 **- Iz hitroreznega jekla**

7227.20 **- Iz silicij-manganovih jekel**

7227.90 **- Druga**

Določila komentarja **k tarifni številki 72.13** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

72.28 - PALICE, KOTNIKI IN DRUGI PROFILI IZ DRUGIH LEGIRANIH JEKEL; VOTLE PALICE ZA SVEDRE, IZ LEGIRANIH ALI NELEGIRANIH JEKEL

7228.10 **- Palice iz hitroreznega jekla**

7228.20 **- Palice iz silicij-manganovega jekla**

7228.30 **- Druge palice, toplo valjane, toplo vlečene ali iztiskane, brez nadaljnje obdelave**

7228.40 **- Druge palice, kovane, brez nadaljnje obdelave**

7228.50 **- Palice, hladno oblikovane ali hladno dodelane, brez nadaljnje obdelave**

7228.60 **- Druge palice**

7228.70 **- Kotniki in drugi profili**

7228.80 **- Votle palice za svedre**

(A) DRUGE PALICE IN DROGOVI; PROFILI, KOTNIKI IN DRUGI ODSEKI

Določila komentarja **k tarifnim številkam od 72.14 do 72.16** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

(B) VOTLE PALICE ZA SVEDRE

Votle palice za svedre so opredeljene v **opombi 1(p) k temu poglavju**. Znane so tudi kot *jeklo za svedre.*

Jeklo za svedre izdelujejo s prebijanjem *tramcev* iz legiranih ali iz nelegiranih jekel, katere ponovno valjajo. V navadi so **krožni, šestkotni, osemkotni ali kvadratni** (z obrezanimi vogali) profili. Jeklo je lahko narezano na kratke kose za proizvodnjo vrtalnih dlet, ki se uvrščajo v **tarifno številko 82.07.** Uporabljajo ga tudi v dolžinah **po 5 ali 6 metrov** za prenos sile pri daljinskem vrtanju. Pri tem načinu vrtanja priteka tekočina po vzdolžni odprtini do točke vrtanja. Tekočina služi tako zaradi mazanja, kot tudi za zmanjšanje prašenja.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 7228.50

Glej komentar k tarifnim podštevilkam 7215.10in 7215.50.

72.29 - HLADNO VLEČENA ŽICA IZ DRUGIH LEGIRANIH JEKEL

7229.10 **- Iz hitroreznega jekla**

7229.20 **- Iz silicij-manganovega jekla**

7229.90 **- Druga**

Določila komentarja k tarifni številki 72.17 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke.

73. POGLAVJE

IZDELKI IZ ŽELEZA IN JEKLA

Opombi

1. V tem poglavju so z izrazom "**lito železo**" mišljeni izdelki, dobljeni z litjem, v katerih železo v utežnih % prevladuje nad vsakim drugim elementom in ki ne ustrezajo kemični sestavi jekla, definiranega v **opombi 1 pod (d) k 72. poglavju**.

2. V tem poglavju so z izrazom "**žica**" mišljeni toplo ali hladno oblikovani izdelki s kakršno koli obliko prečnega prereza, katerih nobena dimenzija prečnega prereza ne presega 16 mm.

SPLOŠNA DOLOČILA

73. Poglavje vključuje skupino nekaterih izdelkov iz železa (vštevši lito železo v smislu **opombe 1** k temu poglavju) ali iz jekla iz **tarifnih številk od 73.01 do 73.24**, kot tudi iz jekla **iz tarifnih številk 73.25 in 73.26**, ki niso navedeni in **ne zajeti v 82. ali 83. poglavju**, niti v drugih tarifno številko te Nomenklature.

Izraza "**cevi**" in "**votli profili**" v tem poglavju **označujejo:**

(1) **Cevi.**

To so koncentrični votli izdelki prečnega prereza enake oblike, z eno samo zaprto odprtino po vsej dolžini, katere notranja in zunanja ploskev sta iste oblike. Jeklene cevi imajo *prečni prerez* v **obliki kroga, ovala, pravokotnika** (**vštevši kvadrata**), poleg tega pa tudi v obliki **enakostraničnega trikotnika** *in* **drugih pravilnih mnogokotnikov**. Izdelki, katerih prečni prerez ni krog, in ki imajo po vsej dolžini zaobljene vogale, kot tudi cevi z zavihanimi konci, prav tako štejejo za cevi. **Lahko so** polirani, prevlečeni, zviti (vštevši cevi v zvitkih), imajo lahko navoje in cevne spojke, ali pa so brez njih, lahko so luknjani, z zožitvami in z razširitvami, lahko so konični ali s prirobnicami, z manšetami ali obroči.

(2) **Votli profili.**

Votli profili, **ki ne ustrezajo nobeni od predhodnih definicij**, so predvsem izdelki, katerih notranje in zunanje ploskve niso istih oblik.

Splošna določila komentarja k **72. poglavju** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to poglavje.

73.01 - PILOTI IZ ŽELEZA ALI JEKLA, VKLJUČNO VRTANI, PREBITI ALI IZDELANI IZ SESTAVLJENIH ELEMENTOV; ZVARJENI PROFILI IN KOTNIKI IZ ŽELEZA ALI JEKLA

7301.10 **- Piloti**

7301.20 **- Zvarjeni profili in kotniki**

Piloti sestoje iz delov, dobljenih v valjanjem, vlečenjem, stiskanjem, upogibanjem s pomočjo stiskanja, z oblikovanjem na valjarskih strojih ali s sestavljanjem valjanih delov (**na primer:** s kovičenjem, varjenjem, zavihovanjem). Te dele montirajo skupaj s preprostim spajanjem ali celo tako, da postavijo njihove vzdolžne strani eno ob drugo. V tem smislu imajo obe vrsti pilotov naprave za spajanje na vzdolžnih straneh (**na primer:** žlebi, prirobnice, kvake).

V to tarifno številko **spadajo:**

(1) **Kotni deli pilotov** - odseki pilota, predvideni za oblikovanje kotov. V ta namen služijo upognjeni deli ali deli, ki so prerezani vzdolž celotne svoje dolžine. Tako dobljene izdelke nato zvarijo ali zakovičijo skupaj in tako oblikujejo kot.

(2) **Spojeni deli** za pilote z tremi ali štirimi kraki, ki služijo za izdelavo pregradnih sten.

(3) **Spojni deli** za pilote, katerih oblika omogoča uporabo za spajanje raznih vrst pilotov.

(4) **Cevasti in stolpni piloti**, katere zabijajo v zemljo tako, da se povezujejo brez prisilnega spajanja. Oblika cevastih pilotov je valovita. Stolpne pilote izdelujejo iz dveh, skupaj zvarjenih delov.

Pilote uporabljajo predvsem za izdelavo zidov v peskastih, namočenih ali potopljenih tleh, in sicer za objekte, kot so jezovi, nasipi in rovi.

V to tarifno številko **spadajo tudi zvarjeni profili**. Komentar k **tar. št. 72.16** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za profile, dobljene z varjenjem.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(1) zvarjeni votli profili **(tar. št. 73.06)** in

(2) piloti, sestavljeni v drogove **brez** "**kavljev**" za zunanje povezovanje **(tar. št. 73.08).**

73.02 - DELI ZA ŽELEZNIŠKE IN TRAMVAJSKE TIRE, IZ ŽELEZA ALI JEKLA; TIRNICE, VODILA IN ZOBATE TIRNICE, KRETNIŠKI JEZIČKI, KRIŽIŠČA, SPOJNE PALICE IN DRUGI DELI KRETNIC, PRAGOVI, TIRNE VEZICE, TIRNA LEŽIŠČA, KLINI ZA TIRNA LEŽIŠČA, PODLOŽNE PLOŠČE, PRIČVRŠČEVALNE PLOŠČICE, DISTANČNE PALICE, DRUGI DELI, POSEBEJ KONSTRUIRANI ZA POSTAVLJANJE, SPAJANJE IN PRITRJEVANJE TIRNIC

7302.10 **- Tirnice**

7302.20 **- Pragovi za tirnice**

7302.30 **- Kretniški jezički, križišča, spojne palice in drugi deli kretnic**

7302.40 **- Tirne vezice in podložne plošče**

7302.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **spada** material iz železa ali iz jekla za gradnjo železniških in tramvajskih prog (ozkotirnih in prog običajne širine).

(1) ***Tirnice*** za železnico in tramvaje so **vroče valjani izdelki**. V to tarifno številko **spadajo** tirnice vseh dolžin, vštevši tudi dvoglave tirnice, tirnice s široko nožico, tramvajske tirnice, drsne tirnice za električne tramvaje, tirnice-prevodnike (kontaktne tirnice) itd.

Ta skupina **vključuje** vse vrste tirnic, ki se običajno uporabljajo za železniške in tramvajske proge, neglede na namen, za katerega se uporabljajo (za viseče transporterje, za premična dvigala itd.). Vendar pa v to tarifno številko **ne spadajo** tipi tirnic, ki **niso železniški ali tramvajski** (**na primer:** tirnice za drsna vrata in dvigala).

***Tračna* vodila,** znana tudi kot zaščitne ali varnostne tirnice, ki se pritrdijo na navadne tirnice z namenom preprečiti iztirjenja na križiščih in na ovinkih.

***Zobate* tirnice** so namenjene za proge z velikim naklonom. Ena izmed vrst zobatih tirnic sestoji iz dveh dolgih vzporednih letev, ki sta v majhnih razdaljah prečno spojeni s palicami. Razmiki med palicami so načrtovani tako, da primejo zob zobčenika na lokomotivi. Druga vrsta zobatih tirnic sestoji iz nazobčane tirnice, katero na podoben način prijema zob zobčenika.

Vse naštete tirnice so lahko ravne, upognjene ali z odprtinami za vijake.

(2) **Kretniški jezički, križišča, potezni drogovi in drugi deli kretnic** - izdelujejo jih z litjem ali kako drugače, uporabljajo pa se na odcepih ali križiščih prog.

(3) **Železni ali jekleni pragovi služijo kot podlaga tirnicam (*"sleepers"*)**in jih vzdržujejo v vzporednem položaju. Običajno jih v končno obliko stiskajo po valjanju, vendar jih je moč izdelati tudi z varjenjem ali s kovičenjem več elementov. Običajno imajo prečni prerez v obliki črke **"U"** ali **Ω-"omega"**, imajo zelo kratka vodoravna kraka in odprtine za vijake, ali pa so brez njih. Lahko so prerezani, z ležišči za tirnice ali s podložnimi ploščicami, ali pa z izoblikovanimi ležišči za pribor za pritrjevanje.

(4) **Spojnice (*fish-plates*)** so vroče valjani, kovani ali liti izdelki raznih oblik (ravne, rebraste, kotne itd.), služijo pa za povezovanje dveh sosednjih tirnic.

(5) **Stoli za tirnice** - običajno so iz litega železa, uporabljajo pa se za pritrjevanje tirnic z dvojno glavo na pragove. Zavarujejo jih s pomočjo tirfonov ali tirniških žebljev.

Klini (kotniki) stolov za tirnice se uporabljajo za pritrjevanje tirnic v stolih za tirnice.

Podložne ploščice se uporabljajo za pritrjevanje tirnic z ravno nožico na pragove. Te ploščice ščitijo prag, na katerega so pritrjene s kavlji, mački, tirfoni, s tirniškimi žeblji ali pa (v kolikor gre za jeklene pragove) so nanj privarjene.

Pritrdilne ploščice se prav tako uporabljajo za pritrjevanje tirnic z ravno nožico na pragove. Te ploščice so na pragove privite in stiskajo nožico tirnice na prag.

V to tarifno številko **spada** tudi drug **pribor za togo pritrjevanje tirnic,** kot je **na primer:** pribor, dobljen z upogibanjem jeklene palice v približno obliko črke **"L".** Krajša stranica pritiska nožico tirnice, daljša pa je z zavarjenim in topim koncem pritrjena v poprej izvrtano odprtino v pragu.

Razen tega spada v to tarifno številko tudi **prožni pribor** za tračnice. Ta pribor izdelujejo iz vzmetnega jekla in prožno pritiska nožico tirnice na prag ali na podložno ploščico. Do sile prožnosti pride zaradi geometrijske defleksije pritrdilnega pribora v razmerju do stanja pred vgradnjo. Med pritrdilo in tirnico **oziroma** med pritrdilo in prag vstavijo vstavek ali izolator, ki je običajno iz gume ali iz plastične mase.

(6) **Distančne palice in drogovi** - uporabljajo se za vzdrževanje vzporednega položaja tirnic. Nekatere posebne spojne palice in kotniki se pritrjujejo na večje število sosednjih lesenih pragov. Na pragove so pritrjene pod pravim kotom in v določenih točkah preprečujejo *deformacijo* (ali **"plazenje")** proge.

(7) **Druge zatege za tirnice** - to so priprave, ki so pritrjene na tirnico na odsekih proge, na katerih se pojavlja vzdolžno ***"plazenje"*.** Delujejo na prag ali na podložno ploščico, da preprečujejo takšne vzdolžne premike.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(1) *tirfoni*, *vijaki*, *matice*, zakovice in *žeblji*, ki se uporabljajo za pritrjevanje materiala za gradnjo prog (**tar. št. 73.17** in **73.18**) in

(2) sestavljene proge, kretnice, tirni odbijači in gabaritni merilci tovora (**tar. št. 86.08**).

73.03 - CEVI IN VOTLI PROFILI IZ LITEGA ŽELEZA

V to tarifno številko se uvrščajo cevi in votli profili, izdelani iz litega železa, kot je opredeljeno v **opombi 1 k temu poglavju.**

Ti izdelki so lahko izdelani z litjem v kalupe ali s centrifugalnim litjem. V slednjem primeru vlivajo staljeno železo v vodoravni cilinder, ki se hitro obrača, pri čemer centrifugalna sila potiska material k stenam kalupa, kjer se material strdi.

Te cevi in votli profili so lahko ravni ali upognjeni, gladki, z rebri ali s plavutmi. Lahko imajo oglave ali prirobnice, ki so izdelani kot celota s cevjo, ali pa so na cevi zavarjeni ali priviti. Cevi z oglavi so na eni strani razširjene, kar omogoča lažje spajanje z ustreznim drugim koncem cevi. Cevi s prirobnicami spajajo s pomočjo obročev, cepik, steg itd., medtem ko cevi z navoji spajajo s pomočjo spojk ali obročev.

V to tarifno številko **spadajo** tudi cevi z večkrakimi ali viličastimi odprtinami, kot **tudi cevi, prevlečene na primer:** s cinkom, s plastično maso ali z bitumnom.

Cevi iz te tarifne številke se **običajno uporabljajo** za vodovode (pod pritiskom ali gravitacijske), za kanalizacijo, za distribucijo plina pod majhnim pritiskom, za žlebove ali za drenažne cevi, ali pa za odvodnjavanje.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) pribor za cevi **(tar. št. 73.07)** in

(b) cevi in votli profili, izdelani v prepoznavne dele izdelkov, ki se uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke, kot so **na primer:** deli radiatorjev za centralno ogrevanje **(tar. št. 73.22)** in deli strojev **(oddelek XVI)**.

73.04 - CEVI IN VOTLI PROFILI, BREZŠIVNI, IZ ŽELEZA (RAZEN LITEGA ŽELEZA) ALI JEKLA

7304.10 **- Cevi za naftovode ali plinovode**

- Zaščitne cevi ("casing"), proizvodne cevi ("tubing") in vrtalne cevi, ki se uporabljajo pri vrtanju za pridobivanje nafte ali plina:

7304.21 **- - vrtalne cevi**

7304.29 **- - drugo**

- Drugi, s krožnim prečnim prerezom, iz železa in nelegiranega jekla:

7304.31 **- - hladno vlečeni ali hladno oblikovani (hladno deformirani)**

7304.39 **- - drugi**

- Drugi, s krožnim prečnim prerezom, iz nerjavnega jekla:

7304.41 **- - hladno vlečeni ali hladno oblikovani (hladno deformirani)**

7304.49 **- - drugi**

- Drugi, s krožnim prečnim prerezom, iz drugega legiranega jekla:

7304.51 **- - hladno vlečeni ali hladno oblikovani (hladno deformirani)**

7304.59 **- - drugi**

7304.90 **- Drugi**

Cevi, pipe in votle profile iz te tarifne številke **lahko izdelujejo na naslednje načine**:

(A) **Z vročim valjanjem vmesnih proizvodov,** ki so lahko ingoti (valjani in očiščeni), tramovi ali okroglice, dobljene z valjanjem ali s kontinuiranim litjem.

Ta postopek je sestavljen iz:

(1) **Prebijanja s poševnimi valji v valjarskem postrojenju** (*Mannesmannov* postopek), v valjarskem postrojenju z diski, ali pa v napravi za konično prebijanje (da dobijo votli izhodiščni delovni kos - cevnico z večjo debelino sten in z večjim zunanjim premerom, vendar krajšo od končnega izdelka).

(2) **Vročega valjanja na trnu:**

- **v *elongatorju*** (v napravi za podaljševanje) s tremi napetimi valji (*Assel-ov* ali *Transval-ov* postopek). Ta postopek uporabljajo predvsem za proizvodnjo cevi za ležaje. Vroče valjanje lahko poteka tudi v elongatorju z dvema napetima valjema in vodilnim diskom (*Diescherj-ev* postopek), ali pa v planetarnem elongatorju s tremi napetimi valji **ali**
- **na *kontinualni* valjarski progi** s kompleti različnih valjev na prostem ali polprostem vkleščenem trnu *(Neaval-ov* ali *Dalmin-ov* postopek) ali
- **v *Pilgerjevem* valjarskem** postojenju **ali**
- **v *Stiefelovem* valjarskem** postrojenju **ali**
- **na *potisni* klopi** s potiskanjem cevnice med komplet valjev **ali**
- **v *valjarskem* postrojenju** za kombinirano raztegovanje in zmanjševanje. **Proizvod, ki je rezultat tega postopka, je <u>cev</u>.**

(B) **Z vročo iztiskanjem (*ekstruzijo*) okroglice** v stiskalnici ob uporabi stekla (*Ugine-Sejournet-ov* postopek) **ali** drugega maziva. Ta metoda je sestavljena iz prebijanja (z ali brez širjenja) in ekstruzije.

Pravkar opisanim operacijam sledijo **naslednje dodelave:**

- **vroča dodelava**: v tem primeru gre cevnica (po ponovnem segrevanju) skozi postrojenje za kalibriranje ali skozi postrojenje za raztegovanje, na koncu pa še skozi stroj za ravnanje **ali**
- **hladna dodelava na trnu**, hladno vlečenje na klopi ali hladno valjanje (hladna redukcija) v *Pilgerjevem* valjarskem postrojenju (*Mannesmann-ov* ali *Megaval-ov* postopek). Te operacije omogočajo, da dobijo iz vroče valjanih ali ekstrudiranih cevi, ki se uporabljajo kot cevnice, cevi z manj debelimi stenami (pri čemer je treba vedeti, da omogoča *Transval-ov* postopek neposredno proizvodnjo cevi z zmanjšano debelino sten) ali z manjšim premerom, kot tudi te operacije omogočajo izdelavo cevi z manjšimi odstopanji premera in debeline sten. Med načine hladne obdelave **spada** tudi *honiranje* in likanje z valji, da se dobijo polirane površine (cevi z majhno stopnjo hrapavosti). Te cevi se uporabljajo **<u>na primer:</u>** za pnevmatska dvigala ali za hidravlične cilindre.

(C) **Z običajnim ali s *centrifugalnim* litjem.**

(D) **Z globokim izvlekanjem plošče preko oblikovalnega orodja.** Izdelek, dobljen na ta način, pozneje vroče izvlečejo.

(E) **S kovanjem.**

(F) **Z vrtanjem palic,** čemur sledi hladno vlečenje ali hladno valjanje (hladna redukcija) (**izvzemši** votle palice za svedre iz **tar. št. 72.08**).

V zvezi z **razliko med cevmi in votlimi profili glej** splošna določila komentarja k temu poglavju.

*
* *

Izdelki iz te tarifne številke **so lahko** prevlečeni **na primer:** s plastično maso ali s stekleno volno, kombinirano z bitumnom.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **cevi z rebri** ali **s plavutmi** ter votle profile v smislu cevi (z rebri ali s plavutmi) z vzdolžnimi ali prečnimi plavutmi.

Med izdelke iz te tarifne številke **spadajo** predvsem cevi za naftovode ali plinovode, **zaščitne cevi** ("***casing***"), proizvodne cevi ("***tubing***") in vrtalne palice, ki se uporabljajo pri vrtanju za pridobivanje nafte ali plina. Sem **spadajo** tudi cevi, primerne za uporabo v kotlih, grelcih, izmenjalcih toplote, kondenzatorjih, rafinacijskih pečeh, v grelcih za napetostno vodo v energetskih postajah, galvanizirane ali "**črne**" cevi (**tako imenovne** plinske cevi) za paro pod visokim ali srednjim pritiskom, ali za distribucijo plina ali vode v zgradbah, kot tudi cevi za ulično distribucijsko mrežo za vodo ali plin. Razen tega uporabljajo cevi za proizvodnjo avtomobilskih ali strojnih delov, obročev za krogličnе, valjčne, konusne ali igličaste ležaje, ali pa za druge strojne namene, za stopnišča, cevne konstrukcije ali za gradbene konstrukcije.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) cevi iz litega železa (**tar. št. 73.03**) in cevi iz železa ali iz jekla iz **tarifnih številk 73.05 in 73.06**,

(b) votli profili iz litega železa (**tar. št. 73.03**) in votli profili iz železa ali iz jekla iz **tar. št. 73.06,**

(c) pribor za cevi iz železa ali iz jekla **(tar. št. 73.07),**

(d) **upogibne cevi** iz železa ali iz jekla, s priborom ali brez njega (vštevši termostatske mehove in razteznostne posode) **(tar. št. 83.07),**

(e) izolirane cevi za električne vodnike **(tar. št. 85.47)** in

(f) cevi, izdelane v **prepoznavne izdelke,**

na primer:

- v izdelke, pripravljene za uporabo v konstrukcijah **(tar. št. 73.08),**

- cevni profili za radiatorje centralnega ogrevanja **(tar.št.73.22),**

- izpušne razdelilne cevi za batne motorje z notranjim izgorevanjem **(tar.št.84.09),**

- drugi deli strojev **(oddelek XVI),**

- izpušne škatle (dušilci hrupa) in izpušne cevi vozil iz **87.poglavja (na primer: tar.št. 87.08** ali **87.14)**

- sedežni oporniki za bicikle (**tar.št. 87.14).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 7304.10, 7304.21 in 7304.29

V ti dve tarifni podštevilki **spadajo** vsi našteti izdelki, neglede na standarde ali tehnične pogoje, katerim ustrezajo ali pa ne ustrezajo (**na primer:** *API standard* **oziroma** standardi **Ameriškega instituta za nafto, 5L** ali **5LU** za cevovode in **API** standardi **5A, 5AC** ali **5AX** za **zaščitne cevi** ("***casing***"), proizvodne cevi ("***tubing***") in vrtalne palice).

Tarifne podštevilke 7304.31, 7304.39, 7304.41, 7304.49, 7304.51 in 7304.59

Glede razlik med hladno obdelanih izdelkov in drugimi izdelki iz teh tarifnih podštevilk **glej** določila komentarja k **72. poglavju (del IV (B), drugi odstavek**).

73.05 - DRUGE CEVI (NPR. VARJENE, KOVIČENE ALI ZAPRTE NA PODOBEN NAČIN), S KROŽNIM PREČNIM PREREZOM, KATEREGA ZUNANJI PREMER PRESEGA 406,4 MM, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

- **Cevi za naftovode ali plinovode:**

7305.11 **- - vzdolžno varjene, električno obločno**

7305.12 **- - druge, vzdolžno varjene**

7305.19 **- - druge**

7305.20 **- Zaščitne cevi ("casing"), ki se uporabljajo pri vrtanju za pridobivanje nafte ali plina**

- Druge, varjene:

7305.31 **- - vzdolžno varjene**

7305.39 **- - druge**

7305.90 **- Druge**

Cevi iz te tarifne številke pridobivajo **na primer:** z **varjenjem** ali **kovičenjem** poprej izoblikovanih nezaprtih cevastih profilov, izdelanih iz ploščatih valjanih izdelkov.

Cevaste profile lahko izdelajo:

– vzdolžno ali spiralno **v kontinualni** operaciji s pomočjo vrste valjev, iz ploščatih valjanih izdelkov v zvitkih in

– vzdolžno **v diskontinualni** operaciji s pomočjo stiskalnice ali valjarskega stroja, iz izdelkov, ki niso v zvitkih.

V primeru zvarjenih izdelkov se sestavni robovi zapirajo brez dodatne kovine, in sicer s pomočjo obločnega varjenja, s pomočjo elektrovarnega ali indukcijskega varjenja, ali pa z varjenjem pod zaščitno plastjo in z dodano kovino in varilnim praškom. Sestavne robove lahko zaprejo tudi z varjenjem v zaščitnem plinu, da preprečijo oksidacijo. Pri zakovičenih izdelkih se robova prekrivata in sta spojena z zakovicami.

Izdelki iz te tarifne številke so **lahko** prevlečeni **na primer:** s plastično maso ali s stekleno volno, kombinirano z bitumnom.

Med te izdelke spadajo cevi za naftovode ali plinovode, zaščitne cevi ("***casing***") za plinske in naftne vrtine, cevi za daljinske vodovode ali cevi za suspendirane materiale (**na primer:** za premog ali druge trdne materiale), cevi za navadne in nosilne stebre, kot tudi cevi za cevovode za hidroelektrarne, ki so običajno ojačene z obroči.

*
* *

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) cevi in votlih profilov iz **tarifnih številk 73.03, 73.04 in 73.06,**

(b) pribora za cevi, iz železa ali iz jekla **(tar. št. 73.07)** in

(c) cevi, izdelanih v posebne, prepoznavne izdelke.

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 7305.11, 7305.12, 7305.19 7305.21 in 7305.29

Določila komentarja **k tarifnim podštevilkam 7304.10 in 7304.20** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za te tar. podštevilke.

Tarifna podštevilka 7305.11

Ta tarifnim podštevilka **vključuje** cevi, izdelane iz jeklene pločevine, oblikovane v stiskalnici ali s pomočjo valjanja in z **varjenjem z električnim lokom** ob dodatku kovine in varilnega praška (da ne pride do oksidacije kovine v trenutku spajanja).

Po varjenju obstaja dvignjena plast kovine, ki nastane med varjenjem. To plast je moč dobro videti na zunanji strani gotove cevi.

Tarifna podštevilka 7305.12

V to tarifno številko **spadajo** predvsem cevi, izdelane iz jekla v navitjih, in sicer s kontinualnim oblikovanjem na valjarski progi in z **elektrovarjenjem s pomočjo upora ali indukcije** - brez dodatka kovine. Na zunanji strani gotove cevi po varjenju ni dvignjene plasti kovine.

73.06 - DRUGE CEVI IN VOTLI PROFILI (NPR. Z ODPRTIMI SPOJI, VARJENI, KOVIČENI ALI ZAPRTI NA PODOBEN NAČIN), IZ ŽELEZA ALI JEKLA

7306.10 **- Cevi za naftovode ali plinovode**

7306.20 **- Zaščitne cevi ("casing") in proizvodne cevi ("tubing"), ki se uporabljajo pri vrtanju za pridobivanje nafte ali plina**

7306.30 - **Drugi, varjeni, s krožnim prečnim prerezom, iz železa ali nelegiranega jekla**

7306.40 **- Drugi, varjeni, s krožnim prečnim prerezom, iz nerjavnega jekla**

7306.50 **- Drugi, varjeni, s krožnim prečnim prerezom, iz drugih legiranih jekel**

7306.60 **- Drugi, varjeni, ki nimajo krožnega prečnega prereza**

7306.90 **- Drugo**

Določila komentarja **k tarifni številki 73.05** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tarifne številke

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Cevi, zavarjene s kovanjem, znane kot zasučno zavarjene cevi.**

(2) Cevi z zaprtimi robovi - cevi, katerih robovi se dotikajo, ali pa prekrivajo eden drugega. Vendar pa se cevi z odprtim prerezom po vsej dolžini (z režo) uvrščajo **kot profili** v **tarifne številke 72.16, 72.22 in 72.28 .**

(3) Cevi, katerih sestavni robovi so oviti eden okoli drugega ali pa zataknjeni.

Nekatere po dolžini zavarjene cevi iz te tarifne številke vlečejo po hladnem ali vročem postopku, da bi dobili izdelke z zmanjšanim zunanjim premerom ali z manjšo debelino sten ter manjšimi odstopanji. Metode hladne obdelave omogočajo tudi različne stopnje površinske dodelave, vštevši tudi **polirane površine,** kot je to omenjeno v komentarju k **tar. št. 73.04.**

V zvezi z **razliko med cevmi in votlimi profili glej** določila komentarja k temu poglavju.

Med izdelke iz te tarifne številke **spadajo** predvsem cevi za naftovode ali plinovode, **zaščitne cevi** ("***casing***"), proizvodne cevi ("***tubing***") in vrtalne palice, ki se uporabljajo pri vrtanju za pridobivanje nafte ali plina. Sem **spadajo** tudi cevi, primerne za uporabo v kotlih, grelcih, izmenjalcih toplote, kondenzatorjih, rafinacijskih pečeh, v grelcih za napetostno vodo v energetskih postajah, galvanizirane ali "**črne**" cevi (**tako imenovne** plinske cevi) za paro pod visokim ali srednjim pritiskom, ali za distribucijo plina ali vode v zgradbah, kot tudi cevi za ulično distribucijsko mrežo za vodo ali plin. Razen tega uporabljajo cevi za proizvodnjo avtomobilskih ali strojnih delov, obročev za kroglične, valjčne, konusne ali igličaste ležaje, ali pa za druge strojne namene, za stopnišča, cevne konstrukcije ali za gradbene konstrukcije.

V to tarifno številko **spadajo tudi cevi in votli profili**, **prevlečeni** s plastično maso ali s stekleno volno, kombinirano z bitumnom, kot tudi cevi z rebri ali cevi z vzdolžnimi ali prečnimi plavutmi.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) cevi iz litega železa **(tar. št. 73.03)** in cevi iz železa ali iz jekla iz **tarifnih številk 73.04 in 73.05,**

(b) votli profili iz litega železa **(tar. št. 73.03)** in votli profili iz železa ali iz jekla iz **tar. št. 73.04,**

(c) pribor za cevi iz železa ali iz jekla **(tar. št. 73.07),**

(d) upogibne cevi iz železa ali iz jekla, s priborom ali brez njega (vštevši termostatske mehove in dilatacijske spojke) **(tar. št. 83.07),**

(e) izolirane cevi za električne vodnike **(tar. št. 85.47)** in

(f) cevi, izdelane v prepoznavne izdelke

na primer:

- v izdelke, pripravljene za uporabo v konstrukcijah **(tar. št. 73.08),**

- cevi v delih za radiatorje za centralno ogrevanje **(tar. št. 73.22),**

- izpušne veje za batne motorje z notranjim izgorevanjem **(tar. št. 84.07),**

- drugi deli strojev **(oddelek XVI),** izpušne cevi in izpušni lonci vozil iz **87. poglavja (na primer: iz tar. št. 87.08 ali 87.14)** ter

- nosilci sedežev in okvirjev za kolesa **(tar. št. 87.14).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifni podštevilki 7306.10 7306.21 in 7306.29

Določila komentarja **k tarifnim podštevilkama 7304.10 in 7304.20** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz teh dveh tar. podštevilk.

73.07 - PRIBOR (FITINGI) ZA CEVI (NPR.: SPOJNICE, KOLENA, OGLAVKI) IZ ŽELEZA ALI JEKLA

- Liti pribor (fitingi):

7307.11 **- - iz netempranega litega železa**

7307.19 **- - drug**

- Drug, iz nerjavnega jekla:

7307.21 **- - prirobnice**

7307.22 **- - kolena, loki in oglavki, z navojem**

7307.23 **- - pribor (fitingi) za varjenje**

7307.29 **- - drug**

- Drugo:

7307.91 **- - prirobnice**

7307.92 **- - kolena, loki in oglavki, z navojem**

7307.93 **- - pribor (fitingi) za varjenje**

7307.99 **- - drug**

V to tarifno številko **spada** pribor iz železa ali iz jekla, ki se uporablja predvsem **za spajanje cevi** na nek aparat, ali pa za zapiranje odprtine cevi. Ta tarifna številka pa **ne zajema** izdelkov, ki se uporabljajo za vgradnjo cevi, **vendar** ne predstavljajo sestavni del cevi (**na primer:** obešalniki, tačke (*konzole*) in podobni podporniki, ki samo pritrjujejo ali podpirajo cevi na zidu; trakovi za spajanje ali za pritrjevanje ali cevne objemke, ki se uporabljajo za spajanje upogibnih cevi ali za spajanje upogibnih cevi s togimi cevmi; tuši, deli za spajanje itd.) **(tar. št. 73.25 ali 73.26).**

Opisani načini spajanja so:

– **zavijanje,** v kolikor se uporablja jeklen pribor z navoji,

– **varjenje**, v kolikor se uporablja jekleni pribor z zasučnim ali oglavnim spojem. v primeru zasučnega spoja so konci pribora in cevi odrezani ravno ali poševno, in

– **dotik**, če se uporablja razstavljivi jekleni pribor.

Zaradi tega **vključuje** ta tarifna številka ravne prirobnice in prirobnice s kovanimi obroči, kolena, navadne loke in dvojne loke, redukcijske priključke, **"T"-** priključke, križne vilice, kape in čepe, pribor za cevaste ograje in konstrukcijske elemente, **"S"-** priključke, večkrake priključke, cevne spojke, zamaške za odprtino za čiščenje cevi, oglavke, cevne matice, stezne priključke in obroče.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) spojni elementi in druge naprave, ki so namenjene posebej za spajanje delov konstrukcij **(tar. št. 73.08),**

(b) vilice, matice itd., primerne za spajanje cevi ali pribora za cevi **(tar. št. 73.18),**

(c) termostatski mehovi in dilatacijske spojke **(tar. št. 83.07)**

(d) obešalniki, tačke (konzole) in podobno, kot je opisano maloprej; čepi za cevi (z navoji ali brez), opremljeni z obročem, kljuko itd. (**na primer:** z obroči itd., ki se uporabljajo za pritrjevanje linij za pranje) **(tar. št. 73.26),**

(e) *fitingi*, (pribor), opremljeni s tuši, zasloni, ventili itd. **(tar. št. 84.81),**

(f) izolirani spojni deli za cevi za električne vodnike **(tar. št. 85.47)** in

(g) spojni deli za spajanje okvirjev za bicikle in motorna kolesa **(tar. št. 87.14)**.

73.08 - KONSTRUKCIJE (RAZEN MONTAŽNIH ZGRADB IZ TAR. ŠT. 94.06) IN DELI KONSTRUKCIJ (NPR.: MOSTOVI IN MOSTNE SEKCIJE, VRATA ZA ZAPORNICE, STOLPI, PREDALČNI STEBRI, STREHE, STREŠNA OGRODJA, VRATA IN OKNA TER OKVIRI ZANJE, PRAGOVI ZA VRATA, ROLOJI, OGRAJE IN STEBRI), IZ ŽELEZA ALI JEKLA; PLOČEVINE, PALICE, PROFILI, KOTNIKI, CEVI IN PODOBNO, PRIPRAVLJENI ZA UPORABO V KONSTRUKCIJAH, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

7308.10 **- Mostovi in deli mostne konstrukcije**

7308.20 **- Stolpi in predalčni stebri**

7308.30 **- Vrata, okna in okvirji zanje ter pragovi za vrata**

7308.40 **- Podporniki in drugi elementi za gradbene odre in opaže in podporniki za rudniške jaške**

7308.90 **- drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** kompletne kovinske konstrukcije in njihove dele. Za konstrukcije iz te tarifne številke **je značilno**, da običajno **ostanejo na mestu, kamor se postavijo**. Ponavadi so izdelane iz palic, cevi, kotnikov in drugih profilov, iz širokega ploščatega jekla, pločevine, trakov, odkovkov in odlitkov, spojene pa so z zakovicami, vijaki ali z varjenjem itd. Takšne konstrukcije imajo včasih vgrajene izdelke iz drugih tarifnih številk, kot so **na primer:** table iz tkane žice ali rešetke iz **tar. št**. **73.14**.

Med dele konstrukcij spadajo: objemke in druge naprave, posebej namenjene za spajanje cevastih ali drugih kovinskih konstrukcijskih elementov z okroglim prečnim prerezom. Na teh napravah so ponavadi izvrtane odebelitve z navoji, v katere se med spajanjem vstavljajo vijaki, ki spojni element pritrdijo na cev.

Razen konstrukcij in njihovih delov, navedenih v poimenovanju te tarifne številke, **spadajo** v to tarifno številko **tudi izdelki, kot so:**

Okvirji in nadgradnja za vhode v jamska okna; nastavljivi ali teleskopski podporniki, cevasti podporniki, nastavljivi nosilci opažev, cevasta stopnišča in podobna oprema; vrata, vodne pregrade, luški stebri, pristaniški in morski pomoli; nadgradnja za svetilnike; jambori, zunanje stopnice, ograje, neprepustne pregrade itd. za ladje; balkoni in verande; roletna vrata, vhodi, drsna vrata; sestavljene rešetke in ograje; cestne zapornice in podobne pregrade; ogrodja za steklenjake in tople grede; police velikih razsežnosti za sestavljanje ali za trajno vgradnjo v prodajalne, delavnice, skladišča itd.; pregrade in rešetke za seno v hlevih; nekatere zaščitne ograje za avtoceste, izdelane iz pločevine, kotnikov ali drugih profilov.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi dele, kot so ploščati valjani izdelki, "**široko ploščato jeklo**", trakove, palice, kotnike in druge profile in cevi, ki so pripravljeni za uporabo v konstrukcijah (**na primer:** luknjani, upognjeni ali zarezani).

V to tarifno številko **spadajo** tudi izdelki, ki sestoje iz palic, ki so posebej valjane, vpredene in namenjene za uporabo **kot ojačenje** v konstrukcijah iz prednapetega betona.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) sestavljenih pilotov **(tar. št. 73.01),**

(b) opažnih plošč, ki imajo lastnosti kalupa in ki so namenjene za litje betona **(tar. št. 84.80),**

(c) konstrukcij, katere je moč nedvoumno prepoznati kot dele strojev **(oddelek XVI),**

(d) konstrukcij iz **oddelka XVII,**

kot so:

- železniški in tramvajski tirni sklopi in pribor ter mehanska oprema za signalizacijo iz **tar. št. 86.08;**

- okvirji šasij za železniška tirna vozila itd., ali tovrstni okvirji za motorna vozila **(86. ali 87. poglavje)** in

- plavajoče konstrukcije iz **89. poglavja**,

(e) prenosnega pohištva s policami **(tar. št. 94.03).**

73.09 - REZERVOARJI, CISTERNE, SODI IN PODOBNI KONTEJNERJI ZA KAKRŠEN KOLI MATERIAL (RAZEN KOMPRIMIRANIH ALI UTEKOČINJENIH PLINOV), IZ ŽELEZA ALI JEKLA, S PROSTORNINO VEČ KOT 300 LITROV, Z OBLOGO ALI BREZ NJE, S TOPLOTNO IZOLACIJO ALI BREZ NJE, TODA BREZ MEHANIČNIH ALI TERMIČNIH NAPRAV

Te kontejnerje običajno **vgrajujejo kot stalne izdelke** za skladiščenje ali (**na primer:** v tovarnah) za potrebe proizvodnje kemikalij, barv, plinov, v pivovarnah, destilarnah in v rafinerijah, v manjši meri pa v hišah, delavnicah itd. V to tarifno številko **spadajo** kontejnerji za katerikoli material, **razen za stisnjeni** ali tekoči plin. Kontejnerji za takšne pline se uvrščajo v **tar. št. 73.11,** neglede na njihovo kapaciteto.

Kontejnerji, opremljeni z mehanskimi ali termičnimi napravami, kot so mešalci, spiralaste cevi za gretje ali hlajenje, ali pa *električni elementi,* se uvrščajo v **84. ali 85. poglavje.**

Na drugi strani pa v tej tarifni številki **ostanejo** uvrščeni kontejnerji, ki so **opremljeni samo s šobami**, **ventili, merilniki ravni, varnostnimi ventili, manometri** itd.

Kontejnerji so lahko odprti ali zaprti, **obloženi** z ebonitom, s plastično maso ali z barvnimi kovinami, lahko pa imajo tudi *termoizolacijsko* prevleko (**na primer:** iz azbesta, volne iz žlindre ali iz steklene volne), neglede na to, ali je izolacija **oziroma** prevleka od zunaj zaščitena s pločevinasto oblogo, ali ni.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **kontejnerje,** ki so **izolirani** z dvojnimi stenami ali z dvojnim dnom, vendar **pod pogojem**, da nimajo naprave za cirkulacijo hladilne ali grelne tekočine med stenami. (Kontejnerji s takšnimi napravami so iz te tarifne številke **izključeni** - **glej tarifno številko 84.19**).

V to tarifno številko **spadajo**:

Bencinski, oljni in plinski rezervoarji; posode, ki se uporabljajo v tovarnah sladu za vlaženje ječmena; posode za *fermentiranje* tekočin (vina, piva itd.); posode za *dekantiranje* in bistrenje tekočin vseh vrst; posode za kaljenje in popuščanje kovinskih izdelkov; zbiralniki za vodo (hišni in drugi), vštevši tudi razteznostne posode v sistemu centralnega ogrevanja; kontejnerji za trdne snovi.

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi kontejnerji, ki so posebej konstruirani in opremljeni za en ali **več načinov transporta (tar. št. 86.09).**

73.10 - CISTERNE, SODI, PLOČEVINASTE ŠKATLE IN PODOBNI KONTEJNERJI, ZA KAKRŠEN KOLI MATERIAL (RAZEN KOMPRIMIRANIH ALI UTEKOČINJENIH PLINOV), IZ ŽELEZA ALI JEKLA, S PROSTORNINO DO 300 LITROV, Z OBLOGO ALI BREZ OBLOGE, S TOPLOTNO IZOLACIJO ALI BREZ NJE, TODA BREZ MEHANIČNIH ALI TERMIČNIH NAPRAV

7310.10 **- S prostornino 50 litrov in več**

- S prostornino, manj kot 50 litrov:

7310.21 **- - pločevinke, ki se zaprejo s spajkanjem ali robljenjem**

7310.29 **- - drugo**

Medtem ko se **predhodna** tarifna številka nanaša na kontejnerje s prostornino, **večjo od 300 litrov,** in ki se običajno vgrajujejo v tovarne itd., pa **vključuje ta tarifna številka** kontejnerje s prostornino **do 300 litrov,** izdelane iz železne ali jeklene pločevine ali plošč. Njihove dimenzije so takšne, da omogočajo lahko in hitro rokovanje, zato se običajno uporabljajo **za trgovski transport in za pakiranje blaga**. Ta tarifna številka **vključuje** tudi kontejnerje za vgradnjo.

Večji kontejnerji, katere **vključuje** ta tarifna številka, vključujejo bobne za katran in olje, bencinske kante, kante za mleko, sode in bobne za alkohol, za lateks, za kavstično sodo, za kalcijev karbid, za barvila ali za druge kemikalije.

Med manjše kontejnerje spadajo: škatle, kante, pločevinke, ki se uporabljajo predvsem kot embalaža za maslo, mleko, pivo, konzerve, sadje in sadne sokove, biskvite, čaje, slaščice, tobak, cigarete, za kreme za obutev, za zdravila itd.

Sodi in bobni imajo lahko obroče ali pa so lahko kako drugače opremljeni z namenom, da jih je lažje premikati in z njimi rokovati, lahko pa so tudi ojačeni. Vsi kontejnerji so lahko opremljeni z odprtinami za šobe, s čepi, pokrovi ali z drugimi napravami za zapiranje zaradi lažjega polnjenja ali praznjenja.

V to tarifno številko **spadajo** tudi sodi itd., izolirani **z dvojnimi stenami ali z dvojnim dnom,** vendar **pod pogojem,** da nimajo naprave za cirkulacijo hladilne ali grelne tekočine med stenami. (Kontejnerji s takšnimi napravami so iz te tarifne številke **izključeni - glej tar. št. 84.19**).

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) izdelki iz **tar. št. 42.02,**

(b) škatle za pecivo, za čaj, sladkor in podobni kontejnerji ter kanistri za uporabo v gospodinjstvu ali v kuhinji **(tar. št. 73.23),**

(c) škatle za tobak (*tabacchiere*), škatle za puder, za orodje in podobni kontejnerji za osebno in poklicno rabo **(tar. št. 73.25 ali 73.26),**

(d) varnostne kasete za denar ali dokumente in podobno **(tar. št. 83.03),**

(e) izdelki iz **tar. št. 83.04,**

(f) okrasne škatle **(tar. št. 83.06).**

(g) kontejnerji, ki so posebej konstruirani in opremljeni za en ali več načinov transporta **(tar. št. 86.09)** in

(h) termovke in druge termo-posode z vakuumsko izolacijo, **komplet** s pripadajočim oklepom **(tar. št. 96.17).**

73.11 - KONTEJNERJI ZA KOMPRIMIRANE ALI UTEKOČINJENE PLINE, IZ ŽELEZA ALI IZ JEKLA

V to tarifno številko **spadajo** kontejnerji **katerekoli prostornine,** ki se uporabljajo za transport ali za skladiščenje ***komprimiranih*** **(stisnjenih) ali** ***utekočinjenih*** **plinov** (**na primer:** *helija-He, kisika-O_2, argona-Ar, vodika-H_2, acetilena (etina)-C_2H_2,ogljikovega dioksida-CO_2 ali butana- C_4H_{10}*).

Nekateri med temi kontejnerji so močni valji, cevi, jeklenke itd., preizkušeni pod visokim pritiskom. Lahko so brezšivni ali zvarjeni (**na primer:** njihovo dno, po sredini ali po dolžini). Drugi sestoje iz notranje posode in enega ali več zunanjih ovojev, pri čemer so vmesni prostori zapolnjeni z izolacijskim materialom v vakuumskem prostoru, ali pa s hladilno tekočino, kar omogoča, da se nekateri tekoči plini ohranjajo pri atmosferskem ali nizkem pritisku.

Ti kontejnerji **so lahko opremljeni** z nadzornimi, regulacijskimi in merilnimi napravami, kot so ventili, šobe, manometri, kazalci ravni itd.

Nekateri kontejnerji (**na primer:** kontejnerji za acetilen) vsebujejo *inertno porozorno* snov, kot je infuzorijska zemljina, lesno oglje ali azbest, skupaj z vezivom, kot je cement, ki je včasih aglomeriran z acetonom. Ta snov služi lažjemu polnjenju in preprečevanju eksplozije, do katere bi lahko prišlo, v kolikor bi bil komprimiran samo acetilen.

V drugih kontejnerjih (kot so **na primer:** kontejnerji za dobavo ali tekočin ali plinov) tekoči plin, ki prehaja skozi spiralasto zavite cevi na notranji steni zunanjega ovoja, izhlapeva pod vplivom atmosferske temperature.

Iz te tarifne številke so **izključeni** parni akumulatorji **(tar. št. 84.04).**

73.12 - VPREDENA ŽICA, VRVI IN KABLI, PLETENI TRAKOVI IPD., IZ ŽELEZA ALI JEKLA, KI NISO ELEKTRIČNO IZOLIRANI

7312.10 **- Vpredena žica, vrvi in kabli**

7312.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **spada vpredena žica**, dobljena z močnim zavijanjem dveh ali več enojnih žic, in pramene in motvoz, dobljeni z nadaljnjim vpredanjem takšnih zavitih žic. **Pod pogojem,** da v osnovi **ostanejo izdelki iz železa ali iz jekla**, je lahko v motvoze ali v pramene vstavljeno umetno tekstilno jedro (iz konoplje, jute itd.), ali pa so lahko prekriti s tekstilom, s plastično maso itd.

Motvozi in pramena imajo običajno okrogli prečni prerez, vendar **spadajo** v to tarifno številko **tudi** trakovi, ki imajo običajno štirikotni prečni prerez in katere ponavadi oblikujejo z vpredanjem enojnih ali vpredenih žic.

Ta tarifna številka **vključuje** takšne motvoze, pramena, trakove itd., ki so narezani na določene dolžine ali ne, ki so opremljene s kavlju, vzmetnimi kavlji, vrtilnimi zglobi, z obroči, s pramenskimi zaključki, s stiskalkami, oglavki itd. (vendar **pod pogojem**, da s tem ne dobijo lastnosti izdelkov, ki **spadajo** v druge tarifne številke). Ti izdelki so lahko izdelani tudi kot enojni ali večkratni "**jermeni**", zanke itd.

To blago uporabljajo za različne dvižne naprave (žerjavi, vitli, škripčevja, dvigala itd.) v delavnicah, kamnolomih, v ladjarstvu itd. za vleko in raztegovanje. Uporabljajo ga tudi kot debel transmisijski motvoz, kot varovalke za stolpe itd., kot žico za ograjo, kot žico za rezanje kamna (običajno trojna vpredena žica iz posebnega jekla) itd.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) bodeče in rahlo vpredene žice, nebodeče šice in žice za dvojne ograje (*torzije*) **(tar. št. 73.13)** in

(b) izoliranih električnih kablov **(tar. št. 85.44).**

(c) zavorne kable (*zajle*), kablov za plin in podobnih kablov, ki so primerni za uporabo pri motornih vozilih iz **87.poglavja**.

73.13 - BODEČA ŽICA IZ ŽELEZA ALI JEKLA; TORZIJSKO ZAVITI (VPREDENI) TRAKOVI ALI ENOJNA PLOŠČATA ŽICA, Z BODICAMI ALI BREZ NJIH, IN RAHLO TORZIJSKO ZAVITA (VPREDENA) DVOJNA ŽICA, KI SE UPORABLJA ZA OGRAJE, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

V to tarifno številko **spadajo** naslednje vrste **trakov ali žice za ograje ali za ograde** (žica, opredeljena v **opombi 2** k temu poglavju):

(1) **Bodeča žica**, ki sestoji iz železne ali jeklene žice, ki je rahlo vpredena in ki ima včasih ostre kose kovinskega traku na majhnih razdaljah.

(2) **Ozek ploščat trak ali žica**, ki je v razmikih nazobčana in ki se uporablja kot **nadomestek bodeče žice.**

(3) **Vpreden trak** ali vpredena enojna ploščata žica iz železa ali iz jekla, ki se uporablja za žične ograje. To blago se uvršča v to tarifno številko, **neglede na to**, ali ima bodice ali jih nima.

(4) **Rahlo vpredena žica**, ki sestoji iz dveh žic iz železa ali iz jekla in ki je nedvoumno uporabna kot ograda. V to tarifno številko **spadajo** tudi predmeti za zapiranje iz prepletene žice (zaščitne mreže, žične ovire ipd.), ki jih včasih pritrjujejo na lesene ali kovinske stolpe, uporabljajo pa se za vojne namene, za ograde itd.

Trakovi in žica, o katerih je govora, so običajno pocinkani ali kako drugače prevlečeni (**na primer:** prevlečene s plastično maso).

Iz te tarifne številke je **izključena** trdo vpredena žica ali pramena, ki se prav tako včasih uporabljajo za ograje **(tar. št. 73.12).**

73.14 - TKANINE (VKLJUČNO Z BREZKONČNIMI TRAKOVI), REŠETKE, MREŽE IN OGRAJE IZ ŽELEZNE ALI JEKLENE ŽICE; REŠETKE, DOBLJENE Z RAZREZOVANJEM ALI RAZTEGOVANJEM ENEGA KOSA PLOČEVINE ALI TRAKU, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

- Tkani izdelki:

7314.12 **- - neskončni trakovi za stroje iz nerjavnega jekla**

7314.13 **- - drugi neskončni trakovi za stroje**

7314.14 **- - drugi tkani izdelki iz nerjavnega jekla**

7314.19 **- - drugi**

7314.20 **- Rešetke, mreže in ograje, zvarjene na stičnih točkah, iz žice z največjo dimenzijo prečnega prereza 3 mm in več in z velikostjo odprtine 100 cm^2 ali več**

- Druge rešetke, mreže in ograje, zvarjene na stičnih točkah:

7314.31 - - **platirane ali prevlečene s cinkom**

7314.39 **- - druge**

- Druge rešetke, mreže in ograje:

7314.41 **- - platirane ali prevlečene s cinkom**

7314.42 **- - prevlečene s plastično maso**

7314.49 **- - druge**

7314.50 **- Rešetke, dobljene s razrezovanjem in raztegovanjem kosa pločevine ali traku**

(A) TKANINE (VŠTEVŠI NESKONČNE TRAKOVE), REŠETKE, MREŽE IN OGRAJE

Izdelke iz te skupine izdelujejo predvsem z **ročnim ali s strojnim prepletanjem, s tkanjem, pletenjem** itd. jeklene ali železne žice. Načini izdelave so **podobni tistim**, ki se uporabljajo **v tekstilni industriji** (za izdelavo tkanin iz enojne osnove in votka, pletenih in kvačkanih tkanin).

V to skupino izdelkov **spadajo žične rešetke**, v katerih so stroki zavarjeni v stikališčih, ali pa na teh mestih povezani z dodatno žico, neglede na to, ali so prepleteni ali niso prepleteni.

Izraz "žica" označuje vroče ali hladno oblikovane izdelke kakršnegakoli prečnega prereza, katerega **nobena dimenzija prečnega preseka ne presega 16 mm,** kot sta **na primer:** valjana žica in ploščati trakovi, izrezani iz pločevine (**glej opombo 2 k temu poglavju**).

Material, ki **spada** v to tarifno številko, se uporablja za najrazličnejše namene, **na primer:** za izpiranje, sušenje ali filtriranje številnih materialov, za izdelavo ograj, za prekrivala za zaščito živil in za mreže proti insektom, za izdelavo branikov pri strojih, za konvejnerske trakove, za pregrade v omarah, za vzmetnice, tapetniške izdelke, za sita, rešeta itd., za armiranje betona itd.

Ta material je lahko v zvitkih, v neskončnih trakovih (**na primer:** za jermenje), ali pa v tablah, vštevši tudi izrezan v oblike. Lahko je enojen ali večkraten.

(B) MREŽE, DOBLJENE S PREREZOVANJEM IN RAZTEGOVANJEM ENEGA KOSA PLOČEVINE ALI TRAKU (*EXPANDED METAL*)

Te mreže se pojavljajo v obliki mreže *romboidnih* okenc in jih izdelujejo z raztegovanjem enega kosa pločevine ali traku, na katerem poprej s prerezovanjem napravijo vzporedne prereze.

Ta material je **precej trd** in močan in se uporablja namesto žične rešetke ali namesto perforirane pločevine za ograje, branike okoli strojev, za tla mostov za pešce ali žerjave itd., kot tudi za ojačenje raznega gradbenega materiala (betona, sadre, cementa, stekla itd.) itd.

*
* *

Razen izdelkov, izdelanih iz žičnih tkanin, rešetk in podobnih materialov, ki so ponavadi **izključeni** iz te tarifne številke, **spadajo** v druga poglavja še naslednji izdelki:

(a) tkanine iz kovinskih niti, ki se ne uporabljajo za oblačilne izdelke, kot tudi dekorativne oblačilne izdelke in dekorativne tkanine ipd. **(Tar. št. 58.09),**

(b) plastične mase ali azbest, ojačena z žičnimi mrežami, steklo, ojačeno z žico **(39., 68. in 70. poglavje),** žične mreže, vstavljene v žgani glini, ki se uporabljajo za gradbene namene **(69. poglavje),** strešna lepenka, običajno terirana in ojačena z žično mrežo **(48. poglavje). Vendar** pa se žične tkanine itd., ki so narahlo prevlečene s plastično maso (četudi so očesca izpolnjena) in žične mreže in rešetke na podlagi iz papirja, ki se uporabljajo pri cementiranju, maltanju itd., **uvrščajo v to tarifno številko**,

(c) žična tkanina, gaza itd., izdelana v obliki delov za stroje, **na primer:** v sestavi z drugimi materiali **(84. in 85. poglavje)**

(d) žična tkanina, gaza itd., izdelana v smislu ročnih sit in rešet **(tar. št. 96.04).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifnim podštevilkam 7314.12, 7314.13, 7314.14 in 7314.19

Izraz "tkani izdelki (tkanine)" se uporablja samo na žične izdelke, ki so izdelani na enake načine kot tekstilne tkanine - z dvema sistemoma niti, prekrižanih pod pravim kotom.

Običajno imajo tkanine platneni preplet, čeprav imajo **lahko tudi *keper* ali drugačni preplet**. Votek je kontinualna nit, ki prehaja preko osnove z ene strani na drugo. Tkanina se izdeluje na kontinualnih statvah. Točke, kjer se niti križajo, so lahko ojačene (**na primer:** povezane z dodatno nitjo). Tovrstni tkani izdelki lahko sestoje iz niti z razmeroma velikimi razmiki, s čimer dajejo videz mreže z kvadratnimi odprtinami. Valovite vrste tkanin izdelujejo iz valovitih niti - valovi se povezujejo in tako so točke križanja trdnejše. Tkanine lahko tudi iztiskujejo iz ravnih niti in nato stiskajo. Tako nastala deformacija na točkah križanja ojači tkanino.

Tkanine so lahko v zvitkih ali v listih, narezanih na določene dolžine ali oblike. Robovi listov so lahko zavarjeni ali spajkani.

73.15 - VERIGE IN NJIHOVI DELI, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

- Členaste verige in njihovi deli:

7315.11 **- - valjaste verige**

7315.12 **- - druge verige**

7315.19 **- - deli**

7315.20 **- Verige zoper drsenje**

- Druge verige:

7315.81 **- - z ojačanimi členki (razponske)**

7315.82 **- - druge, z varjenimi členki**

7315.89 **- - druge**

7315.90 **- Drugi deli**

V to tarifno številko **spadajo** verige iz litega železa (običajno iz *temper-litja*), iz kovanega železa ali jekla, neglede na njihove dimenzije, postopek izdelave ali na namen njihove uporabe.

V tej tarifni številki so **zajete** *zglobno-členaste* verige (**na primer:** valjčne verige, zobčaste *brezšumne* verige in *Galove* verige), členaste verige brez zglobov, vštevši tudi verige z razpetino (kovane, lite, zvarjene, izrezane iz kovinske pločevine ali traju, izdelane iz žice itd.) ter kroglične verige.

Ta tarifna številka **zajema:**

(1) ***Transmisijske*** verige za bicikle, avtomobile in stroje.

(2) Verige **za sidranje** ladij in za privezovanje ladij na obalo, dvižne, vlečne verige in verige za raztegovanje, verige proti drsenju za avtomobilska kolesa.

(3) Verige **za žične vzmetnice**, verige za pokrove kanalov, verige za umivalnike itd.

Vse te verige so lahko opremljene s končnimi deli ali s priborom (**na primer:** z navadnimi kavlji, s kavlji z vzmetjo, z vrtečimi se obroči, obročki, oglavki, z navadnimi ali prerezanimi obroči in deli v obliki črke **"T"). Lahko so narezani na določene dolžine ali ne, ali pa jasno namenjene za posebne namene.**

Železni in jekleni deli posebnih verig, kot so **na primer:** bočne ploščice, valji, svorniki itd., za zglobno-členaste verige, kot tudi členi in obročki za členaste verige brez zglobov, se prav tako uvrščajo **v to tarifno številko.**

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) verige, ki delujejo kot imitacija nakita v smislu **tar. št. 71.17** (**na primer:** verige za ure, za nakit itd.),

(b) verige, opremljene s sekalci (ozobljene verige) itd., ki se uporabljajo kot žične žage ali kot rezalno orodje **(82. poglavje),** drugi izdelki, v katerih imajo verige pomožno vlogo, kot **na primer:** vedrne verige in konvejnerske kaveljske verige ali verige za raztegovanje tekstila,

(c) varnostne naprave na verigah za vrata **(tar. št. 83.02)** in

(d) verige za merjenje zemljišča **(tar. št. 90.15).**

73.16 - KAVLJI (SIDRA), KLJUKE IN NJIHOVI DELI, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

Ta tarifna številka se nanaša **samo** na tiste **vrste mačkov,** ki se uporabljajo za sidranje ladij vseh nosilnosti, boj, svetilnikov, plavajočih min itd. Ta tarifna številka **ne zajema** drugih izdelkov, katere včasih imenujejo "**mački**" (**na primer:** izdelkov, ki se uporabljajo za spajanje v zidarstvu, ali pa za pritrjevanje strešnih tramov na zidove zgradbe).

Mački so lahko opremljeni s prečnimi drogovi, ki so včasih leseni, kraki in nohti mačka pa so lahko gibljivi ali pritrjeni.

V to tarifno številko **spadajo** tudi kljuke**.** Kljuke so od mačkov manjše in imajo več kot dva kraka (običajno štiri), vendar **nimajo ročaja.** Uporabljajo se za sidranje majhnih plovil, za privezovanje na druga plovila itd., za izvlekanje potopljenih predmetov in za pripenjanje za drevesa, skale itd.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **dele** sider (mačkov) in kavljev.

73.17 - ŽIČNIKI, ŽEBLJI, RISALNI ŽEBLJIČKI, SPIRALNO ZAVITI ŽEBLJI, PREŠIVNE SPOJKE (RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 83.05) IN PODOBNI PREDMETI, IZ ŽELEZA IN JEKLA, Z GLAVO IZ DRUGEGA MATERIALA ALI BREZ NJE, RAZEN TAKIH IZDELKOV Z BAKRENO GLAVO

V tej tarifni številki so zajeti:

(A) **Žeblji, klinci, posamezne prešivne spojke (razen tistih iz tarifne številke 83.05) in podobni izdelki**, katere običajno izdelujejo na enega izmed naslednjih načinov:

(1) **S hladnim stiskanjem** žice željene debeline. Takšni žičniki imajo najpogosteje ravne ali okrogle glavice, čeprav so nekateri tudi brez glavice. So zašiljeni na eni ali na obeh straneh. Tudi klince z zašiljenim steblom izdelujejo na enak način s to razliko, da jih režejo poševno.

(2) **S kovanjem** (ročnim ali strojnim) iz jeklenega trupa željene debeline, katerega kujejo do določene stopnje, nato pa oblikujejo glavico s pomočjo stroja za izdelavo žebljev.

(3) **Z rezanjem iz kovinskih** pločevin ali trakov, čemur sledi (v kolikor je to potrebno) strojna ali ročna dodelava.

(4) **Iz vroče valjanih palic** s pomočjo strojev za izdelavo žebljev. V tem postopku se istočasno izdela steblo in glava žeblja.

(5) **Z izrezovanjem glave** žeblja iz majhnih kovinskih diskov s tem, da poprej pripravljeno telo istočasno pritrdijo. Ta postopek običajno uporabljajo za žeblje z okroglimi glavami, kot so **na primer:** tapetniški žeblji.

(6) **Z litjem.**

Obstaja več vrst tega blaga.

V to tarifno številko **spadajo**:

Žičniki izenačenega prečnega prereza, katere uporabljajo mizarji itd, modelarski žeblji, steklarski žeblji, čevljarski žeblji, prešivne spojke (izolirane ali neizolirane), ki so z obeh strani zašiljene in ki se uporabljajo za električno napeljavo, za okvirje za slike, tapeciranje, ograje itd. in druge spojke, ki **niso** v "**trakovih**"; zašiljeni žeblji z zavitim telesom in glavo brez zareze, žebljički (navadni in brez glave) za čevljarje, tapetnike itd., žeblji za podkovanje težke obutve, žeblji za slike, ogledala, ograje itd, žeblji brez navoja za podkovanje živali, žeblji brez navoja za preprečevanje drsenja živali na ledu, trikotni žebljički itd. (običajno iz bele pločevine), ki se uporabljajo za okenska stekla, dekorativni tapetniški žeblji, žeblji za označevanje železniških pragov.

(B) **Druge in posebne vrste žebljev in klincev** itd., **kot so**:

(1) **Pritrdilne kovane spojke in žeblji** (običajno kotne oblike pod pravim kotom in zašiljene na konceh), ki se uporabljajo za pritrjevanje v zidarstvu, za težke lesene ograje itd., veliki žeblji, ki se uporabljajo za pritrjevanje tirnic na pragove.

(2) **Valoviti žeblji, katerih en rob je nazobčan ali poševen** - služijo za spajanje lesenih delov. V to tarifno številko se uvrščajo, četudi se uvažajo v obliki "**trakov**".

(3) **Kljukasti žeblji in žeblji z zanko,** ki so lahko izrezani iz kovinske pločevine ali pa so kovani. Na eni strani so zašiljeni, druga stran pa je v pravem kotu ali v obliki obroča (za obešanje raznih predmetov).

(4) **Risalni žebljički za risalne deske in za pisarne** (vseh vrst, z ravnimi ali z zaobljenimi glavami).

(5) **Iglasti žebljički** za tekstilne karde pri mikalniku in podobno.

Vso, pravkar našteto blago, ostane v tej tarifni številki, **neglede** na to, ali so glavice izdelane iz barvastih kovin (**razen če so** iz bakra in njegovih zlitin), ali pa iz drugih materialov (iz porcelana, stekla, lesa, kavčuka, plastične mase itd.), in **neglede** na to, ali so *prevlečeni*, *pobakreni*, *pozlačeni*, *posrebreni*, *lakirani* itd., ali pa so prekriti z drugimi materiali.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) vijaki s kljuko, vijaki z obročem, zašiljeni vtisni vijaki z glavo z zarezo in nezašiljeni vtisni vijaki **(tar. št. 73.18),**

(b) blokeji za čevlje, z vrhom za pritrjevanje ali brez njega, kavlji za obešanje slik z žebljem za pritrjevanje, spojke (sponke) za jermene **(tar. št. 73.26),**

(c) žeblji, klinci itd., ki imajo **glavico iz bakra** ali iz njegovih zlitin **(tar. št. 74.15),**

(d) prešivne spojke (*klanfe*) v "**traku**" (**na primer:** za pisarne, tapetništvo, pakiranje) **(tar. št. 83.05)** in

(e) klavirski klini za napenjanje strun **(tar. št. 92.09).**

73.18 - VIJAKI, MATICE, TIRNI VIJAKI (TIRFONI), VIJAKI S KAVLJEM, KOVICE, KLINI ZA NATEZANJE, RAZCEPKE, PODLOŽKE (VKLJUČNO VZMETNE PODLOŽKE) IN PODOBNI IZDELKI, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

- Izdelki z navojem:

7318.11 **- - tirni vijaki, (tirfoni)**

7318.12 **- - drugi lesni vijaki**

7318.13 **- - vijaki s kavljem in vijaki z obročem**

7318.14 **- - samovrezni vijaki**

7318.15 **- - drugi vijaki, sorniki, s svojimi maticami ali podložkami ali brez njih**

7318.16 **- - matice**

7318.19 **- - drugo**

- Izdelki brez navoja:

7318.21 **- - vzmetne podložke in druge varnostne podložke**

7318.22 **- - druge podložke**

7318.23 **- - kovice**

7318.24 **- - zatiči in razcepke**

7318.29 **- - drugo**

(A) **VIJAKI IN MATICE**

Vijaki in matice (vštevši mejne navrtne vijake), svorni vijaki in drugi vijaki za kovine (z navojem ali brez njega), lesni vijaki in vijaki za pragove imajo (v končni obliki) navoje in se uporabljajo za sestavljanje ali pritrjevanje blaga tako, da ga ni moč nahitro razstaviti, ne da bi ga pri tem poškodovali.

Vijaki in matice za kovino so valjaste oblike z zbitim ali malo raztegnjenim navojem. Le redkokdaj so zašiljeni, lahko pa imajo glave z zarezo, glave, primerne za zavijanje z ključem, lahko pa imajo tudi spuščeno glavo. Na vijakih, ki se uporabljajo z matico, del stebla nima navoja. Vijaki, ki se ne uporabljajo z matico, imajo navoj po vsej dolžini stebla in se zavijajo v odprtino z navojem v materialu, katerega je potrebno pritrditi.

V to tarifno številko **spadajo** vse vrste kovinskih vijakov za pritrjevanje, neglede na obliko in uporabo, vštevši tudi **vijake v obliki črke "U", mejne zavrtne vijake** (vijake brez glave in z navojem na eni strani), **svorne vijake** (vijake brez glave z navojem na obeh straneh) in **zavrtne vijake** (vijake brez glave z navojem po vsej dolžini).

Matice so kosi kovine, namenjeni za pritrjevanje vijakov na svoje mesto. Včasih imajo navoje po vsej dolžini, obstajajo pa tudi slepe matice. Ta tarifna številka **vključuje** krilne matice, metuljaske matice itd. **Kontramatice** (običajno so tanjše in kronske) uporabljajo včasih z vijaki.

Tudi **neobdelani** deli za vijake brez matic se uvrščajo v to tarifno številko.

Lesni vijaki se od vijkov za kovino razlikujejo po tem, da **so konični in zašiljeni** in po tem, da imajo bolj strm navoj, sajo morajo sami vrezati pot v material. Poleg tega imajo lesni vijaki skoraj vedno glavo z zarezo ali spuščeno glavo in se nikdar ne uporabljajo z maticami.

Tirni vijaki (*trifoni***)** so veliki lesni vijaki z kvadratno ali šestkotno glavo brez zareze. Uporabljajo se za pritrjevanje železniških prog na pragove in za spajanje stešnih vilic in težkega lesenega gladbenega materiala.

V to tar številko **spadajo samorezne (*Parkerjeve)* vijake.** Ti vijaki so podobni lesnim vijakom po tem, da imajo tudi oni glavo z zarezo in rezni navoj ter po tem, da so zašiljeni in konični. Zaradi tega si lahko sami naredijo prehod v tanke kovinske pločevine, marmor, skriljavec, plastične mase itd.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi vse **nezašiljene vtisne vijake (ali vijačne žeblje),** kot tudi zašiljene, **vendar** pod pogojem, da imajo glave z zarezo. Vtisni vijaki imajo zelo strm navoj in se pogosto vtiskajo s kladivom, odstranjajo pa pretežno z izvijačem.

V to skupino **ne spadajo:**

(a) zašiljeni vijačni žeblji z glavo brez zareze **(tar. št. 73.17),**

(b) čepi in zamaški z navoji **(tar. št. 83.09),**

(c) mehanizmi z navoji, katere včasih imenujejo "**vijaki**", in ki se uporabljajo za prenos gibanja ali pa delujejo kot delovni del stroja (**na primer:** *Arhimedovi* vijaki, prožni mehanizmi in vretena za z navoji za stiskalnice, mehanizmi za zapiranje ventilov in šob) itd. **(84. poglavje)** in

(d) zatiči za klavir in podobni deli z navoji za glasbene instrumente **(tar. št. 92.09).**

(B) VIJAKI S KAVLJEM IN VIJAKI Z OBROČEM

Ti vijaki se uporabljajo za obešanje ali pritrjevanje drugih predmetov in se od kljukastih žebljev iz predhodne tarifne številke razlikujejo po tem, da imajo navoje.

(C) ZAKOVICE

Zakovice se razlikujejo od predhodno opisanega blaga po tem, da **nimajo navoja**; običajno so cilindrični in imajo okroglo, ravno ali spuščeno glavo.

Uporabljajo se za trajno spajanje kovinskih delov (**na primer:** velikih ravnih konstrukcij, pri gradnji ladij in kontejnerjev itd.).

Iz te tarifne številke **so izkljulčene** cevaste ali *viličaste* zakovice za vse namene **(tar. št. 83.08).** Zakovice, ki so le delno votle, pa se uvrščajo v to tarifno številko.

(D) RAZCEPKE IN KLINI ZA NAPENJANJE

Razcepke so običajno viličaste oblike in se uporabljajo za nameščanje v odprtine vreten, vratil, vijakov itd. z namenom preprečiti premikanje predmetov, ki so z njimi montirani.

Klini za napenjanje se uporabljajo za različne namene, vendar so pretežno večji in masivnejši. Podobno kot razcepke, so lahko namenjeni za pritrjevanje skozi odprtine (v tem primeru pogosto imajo nagib), ali pa za nameščanje v žlebove ali zareze, ki so vrezane okoli vratila, vretena itd. (v tem primeru so lahko različnih oblik, kot tudi v obliki potkvic ali konusov).

Varnostne prstane izdelujejo v različnih oblikah - od preprosto razrezanega prstana do zapletenejših oblik (z očesci ali zarezami, ki omogočajo lažjo uporabo s pomočjo posebnih klešč). Varnostni prstani so, neglede na njihovo obliko, vedno namenjeni za namestitev v žleb na vratilu ali v odprtino, in sicer z namenom preprečiti premikanje delov med seboj.

(E) PODLOŽKE

Podložke so običajno majhne, tanke ploščice z odprtino na sredi. Vstavljajo se med matice in enim od delov, katere je treba pritrditi. Njihov namen je **zaščititi dela** za pritrjevanje. Lahko so navadne, zarezane, prerezane (**na primer:** prožne), ukrivljene, konične itd.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifna podštevilka 7318.12

Izraz "**vijaki**" **ne vključuje** vijakov s kljuko in vijakov z obročem - ti se uvrščajo v **tar. podštevilko 7318.13.**

Tarifna podštevilka 7318.14

V to tarifno številko **spadajo *Parkerjevi*** (*samorezni*) **vijaki,** opisani v komentarju k **tarifni številki 73.18 - v delu (A), osmi odstavek**.

73.19 - ŠIVALNE IGLE, PLETILNE IGLE, TOPE IGLE, KVAČKE, IGLE ZA VEZENJE IN PODOBNI IZDELKI ZA ROČNO DELO, IZ ŽELEZA ALI JEKLA; VARNOSTNE ZAPONKE IN DRUGE IGLE IZ ŽELEZA ALI JEKLA, KI NISO NAVEDENE IN NE ZAJETE NA DRUGEM MESTU

7319.10 **- Igle za šivanje, krpanje nogavic ali vezenje**

7319.20 **- Varnostne zaponke**

7319.30 **- Druge igle**

7319.90 **- Drugo**

(A) **ŠIVANKE, PLETILKE, TOPE IGLE, KVAČKE, IGLE ZA VEZENJE IN PODOBNI IZDELKI**

V to tarifno številko **spadajo** igle za ročno šivanje, pletenje, vezenje, izdelavo preprog itd.

Tarifna številka **vključuje**:

(1) **Šivanke, igle** za krpanje nogavic, igle za vezenje, za šivanje paketov, za blazine, za šivanje jader, igle za knjižni vez, tapetniške igle, igle za izdelavo preprog in preprog, sešitih iz krp, čevljarske igle (vštevši igle z enim očescem), igle z trikotnimi koncemi za usnjarstvo itd.

(2) **Igle za ročno pletenje** (dolge igle brez ušes).

(3) **Tope igle vseh vrst** (vštevši tudi igle za šivanje nogometnih žog), igle za vdevanje niti, vrvi, trakov itd.

(4) **Kvačke** (igle za kvačkanje, ki imajo na enem koncu kaveljček in se uporabljajo za kvačkanje).

(5) **Igle za vezenje,** ki se uporabljajo za luknjanje tkanine, na katerih se veze.

(6) **Igle za izdelavo mrež** - te igle so zašiljene na enem ali na obeh konceh.

Posamezni med temi izdelki **so včasih** opremljeni z ročicami. Ta tarifna številka **vključuje** tudi **polizdelke** *(blanks*) **nedokončane** ročaje (z ušesi ali brez njih), igle z ušesi, ki pa niso niti zašiljene niti polirane, igle za vezenje in tope igle brez ročic.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) čevljarske igle brez ušes in orodne priprave, ki so podoben iglam, ki pa se uporabljajo v usnjarstvu, pri delu v pisarni itd., ročne orodne priprave za prebadanje in za luknjanje **(tar. št. 82.05),**

(b) strojne igle za strojno pletenje, za strojno izdelavo čipke, strojno vezenje itd. **(tar. št. 84.48),** igle za šivalne stroje **(tar. št. 84.52),**

(c) gramofonske igle **(tar. št. 85.22)** in

(d) igle za medicinsko, (***akopunkturne igle***), kirurško, zobarsko ali veterinarsko uporabo **(tar. št. 90.18).**

(B) VARNOSTNE IGLE (*BUCIKE*) IN DRUGE IGLE, KI NA DRUGEM MESTU NISO NAVEDENE IN NE ZAJETE

Igle iz te skupine **imajo lahko** glave ali drug pribor iz navadnih kovin, stekla ali plastike, **v kolikor** s tem ne postanejo izdelki okrasnega značaja in da ohranijo značaj železnih ali jeklenih igel ali bucik.

V to skupino **spadajo**:

(1) **Varnostne igle** (*bucike*).

(2) **Navadne igle.**

V to skupino **spadajo** tudi naostrene igle brošk in priponk (*badgov*) - z vrtljivim spojnim obročkom ali brez njega, igle za klobuke itd., prav tako pa tudi igle za pritrjevanje tablic, nameščanje insektov itd.

Ta tarifna številka **ne vključuje**:

a) igle za kravate, značke itd., igle za klobuke in podobne izdelke za osebno okraševanje **(tar. št. 71.17)**

b) žebljičke za risalne table (risalni žebljički) **(tar. št. 73.17),**

c) sponke za lase (lasnice); igle za navijanje las, navijači za lase in podobno **(tar. št. 85.16 ali 96.15).**

73.20 - VZMETI IN PERESA, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

7320.10 **- Listnate vzmeti in peresa zanje**

7320.20 **- Vijačne vzmeti**

7320.90 **- Druge**

Ta tarifna številka **vključuje** železne in jeklene vzmeti vseh vrst, neglede na njigovo uporabo, **razen** vzmeti za ure iz **tar. št. 91.14.**

Vzmeti izdelujejo iz ploščatih kovinskih pločevin, žic ali palic, ki imajo lastnost, da se celo po občitnem raztegu vrnejo v prvotni položaj.

Ta tarifna številka **vključuje** naslednje vrste vzmeti:

(A) **Listne vzmeti** (enolistne ali večlistne), ki se uporabljajo predvsem pri visečih sistemih mehanizmov pri vozilih (**na primer:** pri železniških lokomotivah in vagonih, avtomobilih in pri vprežnih vozilih).

(B) **Spiralne (krožne) vzmeti,** med katerimi sta najbolj znani dve vrsti:

(1) **Spiralne vzmeti** (vštevši kompresijske, zatezne in torzijske), ki so izdelane iz žice ali palice z okroglim ali pravokotnim prečnim prerezom. Te vzmeti se uporabljajo za številne namene (**na primer:** v vozilih in v splošni strojegradnji).

(2) **Krožne - polžaste vzmeti,** ki so običajno konične oblike in so izdelane iz žice ali palice s pravokotnim ali ovalnim prerezom, ali pa iz ravnega traju. Te vzmeti se uporabljajo predvsem v blažilcih (*amortizerjih*), odbijačih in sklopkah tirnih vozil, za škarje za obrezovanje drevja, za strojčke za striženje itd.

(C) **Ravne spiralne vzmeti,** kot so **na primer:** vzmeti, ki se uporabljajo v motorjih z vzmetnim mehanizmom, v ključavnicah itd.

(D) **Ploščate in obročne vzmeti,** kot so **na primer:** vzmeti, ki se uporabljajo v železniških odbijačih itd.

Vzmeti so lahko opremljene z vijaki v obliki **črke "U"** (**na primer:** listne vzmeti) ali z drugim priborom za spajanje in pritrjevanje.

Tudi listi za vzmeti se uvrščajo v to tarifno številko.

Iz te tarifne številke so **izključene:**

(a) vzmeti za palice dežnikov ali sončnikov **(tar. št. 66.03),**

(b) vzmetne podložke **(tar. št. 73.18),**

(c) vzmeti, spojene z drugimi predmeti tako, da sestavljajo

na primer:

- avtomatska zapirala vrat **(tar. št. 83.02),**

- prepoznavne dele strojev **(oddelek XVI),**

- aparatov ali instrumentov iz **90., 91. poglavja** itd. in

(d) blažilce (*amortizerje*) in torzijske palice iz **oddelka XVII.**

73.21 - PEČI ZA OGREVANJE PROSTOROV, ŠTEDILNIKI, REŠETKASTA OGNJIŠČA, KUHINJSKE PEČI (VKLJUČNO S POMOŽNIM KOTLOM ZA CENTRALNO OGREVANJE), RAŽNJI, PRENOSNE PLOČEVINASTE POSODE Z ŽERJAVICO, PLINSKI KUHALNIKI, GRELNIKI KROŽNIKOV IN PODOBNI NEELEKTRIČNI GOSPODINJSKI APARATI IN NJIHOVI DELI, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

- Aparati za kuhanje in grelniki krožnikov:

7321.11 **- - na plinsko gorivo ali kombinirani na plinsko gorivo in na druga goriva**

7321.12 **- - na tekoča goriva**

7321.13 **- - na trda goriva**

- Drugi aparati:

7321.81 **- - na plin ali kombinirani na plin in na druga goriva**

7321.82 **- - na tekoča goriva**

7321.83 **- - na trda goriva**

7321.90 **- Deli**

V to tarifno številko **spada** skupina aparatov, ki **izpolnjujejo naslednje zahteve:**

(i) da so konstruirani za proizvodnjo in uporabo toplote za ogrevanje prostorov, za kuhanje, pečenje ali za pogrevanje hrane,

(ii) da uporabljajo trdna, tekoča ali plinasta goriva, **ne pa** tudi električnega toka in

(iii) da se običajno uporabljajo v gospodinjstvih ali za taborjenje (kampiranje).

Te aparate je moč prepoznati po eni ali več značilnostih, kot so: skupne dimenzije, konstrukcija, največja grelna kapaciteta, kapaciteta peči ali kurišča (v kolikor gre za trdo gorivo) in velikost rezervoarja (v kolikor gre za tekoča goriva). Merilo za oceno teh značilnosti je, da ti aparati **ne presegajo gospodinjskih potreb**.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Peči - grelce, kamine in druge posebne peči,** ki se uporabljajo za ogrevanje prostorov, prenosne posode za žerjavico itd.

(2) **Plinske in oljne radiatorje,** ki služijo pravkar navedenemu namenu, in ki imajo vgrajene grelne elemente.

(3) **Kuhinjske štedilnike, kuhinjske peči in kuhinjske aparate za kuhanje.**

(4) **Peči z vgrajenimi grelnimi elementi** (**na primer:** za praženje, peko peciva in kruha).

(5) **Kuhalnike vseh vrst za gospodinjstvo, taborjenje, potovanje** itd., grelce za krožnike z vgrajenimi grelnimi elementi.

(6) **Kotle za gretje vode,** ki so skupaj s pečmi ali z drugimi grelnimi elementi.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi peči z vgrajenimi pomožnimi kotli za centralno ogrevanje.

Na drugi strani pa so iz te tarifne številke **izključene** naprave, ki uporabljajo za ogrevanje tudi elektriko, kot je temu primer **na primer:** pri **kombiniranih** *plinsko-električnih* štedilnikih **(tar. št. 85.16).**

Vsi ti izdelki **so lahko** emajlirani, nikljani, pobakrani itd., opremljeni s priborom iz drugih navadnih kovin, ali pa prevlečeni s snovjo, odporno proti toploti.

Ta tarifna številka **vključuje tudi dele** pravkar naštetih izdelkov, ki so kot taki **nedvoumno prepoznavni** in ki so izdelani iz železa ali iz jekla (**na primer:** notranje pregraje za pečice, plošče in koluti za kuhanje, pepelniki, premična kurišča, katera je moč sneti, in košare za žerjavico, plinske gorilce, oljne gorilce, vrata, roštilje, vznožja štedilnikov, ročaji, držala za brisače, podstavki za krožnike itd.).

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) radiatorjev za centralno ogrevanje, grelcev zraka (*kaloriferje*) in distributerjev toplega zraka in njihovih delov iz **tar. št. 73.22,**

(b) peči in grelnih kotlov (*bojlerjev*), ki niso prilagojeni za vgradnjo grelnih elementov **(tar. št. 73.23),**

(c) spajkal in prenosnih kovačnic **(tar. št. 82.05),**

(d) gorilcev za industrijske in laboratorijske peči **(tar. št. 84.16),**

(e) industrijskih in laboratorijskih peči iz **tar. št. 84.17,**

(f) grelnih strojev in grelnih naprav, naprav in strojev za kuhanje, pečenje, destilacijo itd. in podobne laboratorijske opreme, ki se uvršča v **tar. št. 84.19.** Ta tarifna številka **med drugim vključuje:**

(i) **neelektrične** grelce, pretočne ali s kotlom (za uporabo v gospodinjstvu ali izven gospodinjstva),

(ii) nekatere posebne aparate za ogrevanje, kuhanje itd., ki se **običajno uporabljajo v gospodinjstvu** (**na primer:** naprave za kuhanje kave, imenovane "*caffetiere*", *friteze*, sterilizatorji, grelne omare, sušilne omare in drugi aparati za ogrevanje s paro, ter aparati za neposredno ogrevanje, ki pogosto ustrezna grelna navitja, dvojne zidove, dvojna dna itd.) in

(g) elektrotermičnih aparatov iz **tar. št. 85.16.**

73.22 - RADIATORJI ZA CENTRALNO OGREVANJE, KI SE NE OGREVAJO Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, IN NJIHOVI DELI IZ ŽELEZA ALI JEKLA; GRELNIKI NA TOPLI ZRAK IN DISTRIBUTORJI TOPLEGA ZRAKA (VKLJUČNO Z RAZDELILCI, KI LAHKO ODDAJAJO TUDI SVEŽ ALI OBNOVLJEN ZRAK), KI SE NE OGREVAJO Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, Z VGRAJENIM ELETRIČNIM VENTILATORJEM, IN NJIHOVI DELI IZ ŽELEZA ALI JEKLA

- Radiatorji in njihovi deli:

7322.11 **- - iz litega železa**

7322.19 **- - drugi**

7322.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Radiatorje za centralno ogrevanje** - to so naprave za ogrevanje prostorov, ki sestoje iz celote členov cevi s prirobnicami, ali pa iz rebrastih cevi ali votlih panelov, skozi katere križi voda ali para iz kotla. Radiatorji so lahko v ohišjih iz lesa ali kovine.

V to skupino **spadajo** tudi naprave, ki sestoje iz kombinacije radiatorjev, skozi katere kroži topla ali hladna voda, ter izpušnih šob, iz katerih pod pritiskom izhaja klimatizirani zrak. Ti dve komponenti sta vgrajeni v **skupno ohišje** z rešetko. Kadar radiator ni vključen, služi ta naprava kot distributer *klimatiziranega* zraka.

Ta tarifna številka **ne vključuje** klimatskih naprav **(tar. št. 84.15)** in električnih radiatorjev **(tar. št. 85.16).**

(2) **Prepoznavne "člene" in druge dele radiatorjev.**

Za dele radiatorjev **ne štejejo:**

(a) cevi in pribor za povezavo kotlov za centralno ogrevanje z radiatorji **(tar. št. od 73.03 do 73.07),**

(b) nosilci radiatorjev **(tar. št. 73.25 ali 73.26)** in

(c) šobe in ventili za paro ali toplo vodo itd. **(tar. št. 84.81).**

(3) **Grelce zraka** na **vse vrste goriv** (**na primer:** na premog, kurilno olje, plin). To so posebni kompletni grelci, ki so lahko stabilni ali premični. Sestoje predvsem iz zgorevalne komore (z gorilcem) ali rešetke, izmenjalnika toplote (sklop cevi itd.) za prenos toplote zgorelih plinov (pri njihovem prehodu skozi izmenjalnik toplote) na zrak, ki kroži vzdolž zunanje površine, in iz ventilatorja na motorni pogon. Ti grelci imajo v glavnem dimnik za zgorele pline.

Grelci zraka (stabilni ali premični), ki izdelujejo topli zrak za neposredno difuzijo, se od radiatorjev z vgrajenimi lastnimi grelnimi elementi (kot je to opisano v komentarju k tar. št. 73.21) po tem, da imajo vgrajen sistem za puhanje (ventilator), ki služi za distribucijo ali za neposredno oskrbo raznih prostorov (ki jih je treba ogreti) z zrakom.

Grelci zraka so lahko opremljeni z raznimi pomožnimi napravami, kot so **na primer:** gorilci (skupaj s svojimi črpalkami), električni ventilatorji (za oskrbo gorilca z zrakom), regulacijski in nadzorni instrumenti (termostati, pirometri itd.), zračni filtri itd.

(4) **Distributerje toplega zraka,** ki so sestavljeni iz grelnega elementa za zrak, ki običajno sestoji iz celote cevi s prirobnicami ali iz rebrastih cevi in **električnega ventilatorja**, ki so vgrajena v skupno ohišje z izhodnimi odprtinami (rešetkami ali nastavljivimi žaluzijami).

Ti distributerji so namenjeni povezovanju s kotli za centralno ogrevanje. Lahko so prirejeni za postavljanje na tla, za obešanje na zid ali strop, tramove, stebre itd.

Nekateri med njimi so lahko opremljeni z **vsesalnim delom za zunanji zrak,** kar jim omogoča, da služijo kot distributerji svežega zraka, kadar so njihovi grelni elementi izključeni.

Vendar pa ta tarifna številka **izključuje** distributerje a*klimatiziranega* zraka, ki pod kontrolo sobnega termostata mešajo topel in hladen zrak, doveden pod visokim pritiskom. Ti distributerji sestoje iz komore za mešanje in iz dveh vhodnih šob, opremljenih s kontrolnim ventilom s pnevmatskim pobudnikom. **Celota** je vgrajena v skupno ohišje **brez** vgrajenih radiatorjev in brez motornih ventilatorjev **(tar. št. 84.79).**

*
* *

Grelci in distributerji toplega zraka se uvrščajo v to tarifno številko, **neglede na to,** kje se uporabljajo. Zaradi tega **vključuje** ta tarifna številka grelce za ogrevanje prostorov in za sušenje raznih materialov (živinske krme, zrnja itd.) in naprave za ogrevanje vozil iz **oddelka XVII**. Vendar pa se distributerji toplega zraka, ki uporabljajo toploto, proizvedeno s pomočjo motorja vozila, in ki so nujno povezani z motorjem, uvrščajo v **oddelek XVII** (po **opombi 1 (g) v oddelku XV** in po **opombi 3** k **oddelku XVII**.

(5) **Prepoznavne dele** grelcev zraka in distributerjev toplega zraka (izmenjalniki toplote, šobe, vodi za neposredno distribucijo, priklopi, rešetke itd.).

Vendar pa za dele **ne štejejo:**

(a) cevi in pribor za povezovanje kotlov z določenimi distributorji toplega zraka **(tar. št. od 73.03 do 73.07)** in

(b) ventilatorji **(tar. št. 84.14)**, zračni filtri **(tar. št. 84.21),** naprave za nadzor in avtomatsko uravnavanje (**90. poglavje** itd.).

73.23 - NAMIZNI, KUHINJSKI IN DRUGI IZDELKI ZA GOSPODINJSTVO IN NJIHOVI DELI, IZ ŽELEZA ALI JEKLA; ŽELEZNA ALI JEKLENA VOLNA; GOBE ZA ČIŠČENJE POSODE IN BLAZINICE ZA ČIŠČENJE IN POLIRANJE, ROKAVICE IPD., IZ ŽELEZA ALI JEKLA

7323.10 **- Železna ali jeklena volna; gobe za čiščenje posode in blazinice za čiščenje in poliranje, rokavice ipd.**

- Drugo:

7323.91 **- - iz litega železa, neemajlirano**

7323.92 **- - iz litega železa, emajlirano**

7323.93 **- - iz nerjavnega jekla**

7323.94 **- - iz železa (razen iz litega železa) ali jekla, emajlirano**

7323.99 **- - drugi**

(A) NAMIZNI, KUHINJSKI IN DRUGI IZDELKI ZA GOSPODINJSTVO IN NJIHOVI DELI

V to skupino **spadajo** številni izdelki iz železa ali iz jekla, **ki niso posamično zajeti v drugih tarifno številko** Nomenklature, uporabljajo pa se za namizne, kuhinjske ali druge namene v gospodinjstvu. Ta tarifna številka **vključuje** blago te vrste za uporabo v hotelih, restavracijah, gostiščih, bolnicah, menzah, kasarnah itd.

Ti izdelki so lahko liti, ali pa izdelani iz železne ali jeklene pločevine, traku, žice, rešetke, žične tkanine itd. in so lahko izdelani po kateremkoli postopku (z litjem v kalupe, s kovanjem, s prebijanjem,

stiskanjem itd.). Lahko imajo pokrovke, ročke ali druge dele ter pribor iz drugega materiala, vendar le **pod pogojem**, da ohranijo lastnosti izdelkov iz železa ali iz jekla.

V to skupino **spadajo**:

(1) **Predmeti za kuhinjsko uporabo;** ponve, hitrokuhalni lonci, lonci za vkuhano sadje, lonci za dušenje, kozice, kotlički za ribe; sklede; pekači za praženje; pladnji in pločevinasti pekači za peko in praženje, roštilji, peči **brez grelnih** elementov, kotlički (posode pod pritiskom za pripravo vrele vode), cedila, "**košare**" za praženje, kalupi za žele in pecivo; bokali za vodo; domače kante za mleko; kuhinjske škatle in posode (za kruh, čajno pecivo, sladkor itd.); posode (vajndlihi) za pranje solate itd.; merniki za kuhinjsko uporabo; podstavki za sušenje posode, lijaki.

(2) **Namizna posoda,** kot so: pladnji, sklede, krožniki, sklede za juho in sadje, skledice za omake; posode za sladkor, maslo; kozarci za mleko in smetano, posoda za predjedi; lonci za kavo in naprave za kuhanje kave ("*caffetiere*") za gospodinjstvo (izvzemši tiste z lastnim virom toplote - **tar. št. 73.21**), čajniki, šalice, kozarci, posode za jajca, sklede za umivanje prstov, sklede in košarice za kruh in sadje; podstavki za čajnike in podobno; cedila za čaj in stekleničke za olje in kis; stojala za nože, posode za hlajenje vina itd., podstavki za steklenice za natakanje pijače; držala za serviete, ščipalke za prte.

(3) **Drugi predmeti za gospodinjstvo,** kot so: posode za kuhanje perila, **vedra za smeti**, vedra, vrči in zaboji za premog, kante za zalivanje, pepelniki, steklenice za krop, košare za steklenice, gibljivi skoblji za čevlje, **stojala za likalnike**, košare za perilo, sadje, zelenjavo itd.; **poštni nabiralniki**, obešalniki za oblačila, držala za oblačila, škatle za živila.

V to skupino **spadajo** tudi železni ali jekleni **deli** pravkar naštetih predmetov, kot so **na primer:** pokrovi, držala, ročke, pregradni vstavki za hitrokuhalne lonce itd.

(B) ŽELEZNA ALI JEKLENA VOLNA; GOBE ZA RIBANJE POSODE IN BLAZINICE ZA RIBANJE ALI POLIRANJE, ROKAVICE IN PODOBNI IZDELKI

Železna in jeklena volna sestojita iz zelo finih železnih ali jeklenih žic ali trakov, ki so med seboj prekrižani. Običajno je pripravljena v pakiranjih za prodajo na drobno.

Gobe za ribanje posode, blazinice za ribanje ali poliranje, rokavice in podobni izdelki so izdelani pretežno iz žice, trakov ali iz jeklene volne itd., včasih imajo tudi prijemalo. Ti izdelki se uvrščajo v to tarifno številko, **neglede na to,** ali so pretkani s tekstilnimi materiali, ali niso, vendar le **pod pogojem,** da ostanejo v svojem bistvu kovinski predmeti.

Razen železne in jeklene volne, ki se naširoko uporabljata, se to blago uporablja predvsem v gospodinjstvu (**na primer:** za ribanje, t.j. za čiščenje kuhinjskega pribora in sanitarnih naprav, za poliranje kovinskih predmetov, za vzdrževanje poda, parketa itd.).

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) pločevink, škatel in podobnih kontejnerjev iz t**ar. št. 73.10,**

(b) peči za ogrevanje prostorov, rešetkastih ognjišč, kuhinjskih štedilnikov, kuhinjskih peči, kuhalnikov, kaminov itd., zajetih v **tar. št. 73.21,**

(c) košar za odpadke **(tar. št. 73.25 ali 73.26),**

(d) predmetov, ki se uporabljajo v gospodinjstvih, imajo pa značilnosti orodij: lopatke vseh vrst, potezni odpirači steklenic, rezila za sir itd.; igle za prebadanje mesa, odpirači za konzerve, klešče za trenje orehov; odpirači za steklenice, navijalke za lase, likalniki, prijemalke za žerjavico, mešala za jajca, plošče za oblikovanje in peko sladic, mlini za kavo in poper; stroji za mletje mesa, stiskalnice za sok, naprave za stiskanje in pasiranje zelenjave itd **(82. poglavje),**

(e) nožev in žlic, vilic,zajemalk itd iz **tar. št. od 82.11 do 82.15,**

(f) blagajn, sefov in kaset za denar ali dokumente **(tar. št. 83.03),**

(g) okrasov **(tar. št. 83.06),**

(h) gospodinjskih tehtnic **(tar. št. 84.23),**

(i) električne gospodinjske opreme iz **85. poglavja** (še posebno naprav in aparatov iz **tar. št. 85.09 in 85.16),**

(j) majhnih visečih omaric za živila in drugega pohištva iz **94. poglavja,**

(k) svetilk in svetil iz **tar. št. 94.05** in

(l) ročnih sit **(tar. št. 96.04),** vžigalnikov za cigarete in drugih prižigal **(tar. št. 96.13),** vakuum posode (*termovk*) in drugih vakuumskih steklenic posod iz **tar. št. 96.17.**

73.24 - SANITARNI PREDMETI IN NJIHOVI DELI, IZ ŽELEZA ALI JEKLA

7324.10 **- Pomivalna korita in umivalniki iz nerjavnega jekla**

- Kadi:

7324.21 **- - iz litega železa, emajlirane ali neemajlirane**

7324.29 **- - druge**

7324.90 **- Drugo, vključno z deli**

Ta tarifna številka **vključuje** celo vrsto izdelkov iz železa ali iz jekla, ki **niso bolj specifično zajeti** v drugih tarifno številko Nomenklature in ki se uporabljajo za sanitarne namene.

Ti izdelki so lahko liti, ali pa izdelani iz železne ali jeklene pločevine, traku, žice, rešetke, žične tkanine itd. in so lahko izdelani po kateremkoli postopku (z litjem v kalupe, s kovanjem, s prebijanjem, stiskanjem itd.). Lahko imajo pokrovke, ročke ali druge dele ter pribor iz drugega materiala, vendar le **pod pogojem,** da ohranijo lastnosti izdelkov iz železa ali iz jekla.

Ta tarifna številka **vključuje** kadi, bideje, sedežne kadi, kadi za pranje nog, pomivalna korita, umivalnike, toaletne komplete (posode in umivalniki); posode za milo in gobo, tuširne kadi, zaboje, bolniške lopate, nočne posode, straniščne školjke in **kotličke za vodo** (z mehanizmom ali brez njega), pljuvalnike, držala za toaletni papir itd.

Iz te tarifne številke **so izključene:**

(a) pločevinke, škatle in podobni kontejnerji iz **tar. št. 73.10** in

(b) male viseče omarice za zdravila in toaletne izdelke ter drugo pohištvo iz **94. poglavja.**

73.25 - DRUGI LITI IZDELKI IZ ŽELEZA ALI JEKLA

7325.10 **- Iz netempranega litega železa**

- Drugi:

7325.91 **- - krogle in podobni izdelki za mletje**

7325.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje vse lite** izdelke iz železa ali iz jekla, ki drugje v Nomenklaturi niso omenjeni in ne zajeti.

V to tarifno številko **spadajo**: kontrolni pokrovi, rešetke, odtočni pokrovi in podobni izdelki za kanalizacijsko, vodovodno in druge mreže; stebri in pokrovi za hidrante; studenci pitne vode; stebri za poštne nabiralnike, za gasilski preplah, za privezovanje ladij itd.; strešni žlebovi in njihove cevi; kovinski opaži za rudarska okna; krogle, ki se uporabljajo v mlinih za mletje ali drobljenje materialov; meta-

lurški lonci in livarski lonci brez mehanske ali termične opreme; odvisne protiuteži; imitacije cvetja, listja itd. (**razen** izdelkov iz **tar. št. 83.06**); posode za živo srebro.

Ta tarifna številka **ne vključuje** odlitkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke Nomenklature (**na primer:** prepoznavnih delov strojev in mehanskih naprav, ali pa nedokončanih odlitkov, ki zahtevajo nadaljnjo dodelavo, ki pa imajo bistvene lastnosti takšnih gotovih izdelkov).

Ta tarifna številka **izključuje še:**

(a) izdelke, opisane v predzadnjem odstavku, ki pa niso dobljeni z vlivanjem, temveč kako drugače (**na primer:** s sintriranjem) **(tar. št. 73.26)** in

(b) kipe, vaze, žare in križe, ki se uporabljajo kot okrasi **(tar. št. 83.06).**

73.26 - DRUGI ŽELEZNI ALI JEKLENI IZDELKI

- Odkovki in stiskanci, brez nadaljne obdelave:

7326.11 **- - krogle in podobni izdelki za mletje**

7326.19 **- - drugi**

7326.20 **- Izdelki iz železne ali jeklene žice**

326.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** vse izdelke iz železa ali iz jekla, dobljene s kovanjem ali prerezovanjem, rezanjem ali stiskanjem ali pa po drugih postopkih, kot je upogibanje, sestavljanje, varjenje, struženje, jedkanje ali vrtanje - **razen izdelkov,** ki so zajeti v predhodnih tarifno številko tega poglavja, ali pa izdelkov, ki so na podlagi **opombe 1** k **oddelku XV** vključeni v **82.** ali **83. poglavje oziroma** ki so bolj specifično zajeti drugje v Nomenklaturi.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) Konjske podkve, blokeji z vrhovi za pritrjevanje ali brez njih, kavlji (vzpenjalniki) za vzpenjanje na drevesa, nemehanski ventilatorji; *beneške* rolete; obroči za sode; pribor za instalacijo električnega omrežja ali vodov (**na primer:** podporniki, objemke, tačke (konzole)); pribor za obešanje in pritrjevanje izolatorjev v loncu (palčke za obešanje, stremena, podaljški, ušesa ali obroči z vretenom, kroglični zglobi, objemke za obešanje, zaključni obroči itd.); **nekalibrirane** jeklene kroglice (**glej opombo 6 k 84. poglavju**); stebri za ograje, klini za šotor, koli za privezovanje živine; lokovne in druge vrtne ograje; prekle za drevesa, fižolovke itd.; napenjalci za žične ograje; strešniki in strešni žlebovi; objemke za spajanje upogibnih cevi in za spajanje cevi s togimi cevmi, šobami itd.; tačke (konzole), obešalniki in podobni nosilci za pritrjevanje cevi (**razen** spojnih elementov in drugih naprav, ki so namenjene posebej za spajanje cevastih delov kovinskih konstrukcij, ki se uvrščajo v **tar. št. 73.08**); menzure (**razen** mernikov za gospodinjstvo iz **tar. št. 73.23**); naprstniki; označevalci (markerji) za ceste; kovani kavlji itd. za dvigala; karabinski kavlji za vse namene; lestve; podstavki; podporniki (**razen** modelarskih skodel iz **tar. št. 73.17**) za jedra livarskih kalupov; imitacije cvetja ali listja iz kovanega železa ali jekla (vendar **izvzemši** izdelke iz **tar. št. 83.06** in imitacije nakita iz **tar. št. 71.17**).

(2) **Izdelke iz žice,** kot so: zanke, pasti, **mišolovke**, vrše za jegulje in podobno; žični povezi za voluminozno živinsko krmo itd.; žični obroči za pritrjevanje protektorjev avtomobilskih gum; dvojne žice (namenjene za izdelavo ničalnic), dobljene s spajkanjem dveh žic; **nagobčniki** za živali; kavlji za kovinske vzmetnice, **kavlji za meso**, kavlji za strešnike itd.; **košare za papirnate odpadke.**

(3) **Nekatere vrste škatel in kovčkov, na primer:** škatle in kovčke za orodje, ki niso posebej oblikovani ali v notranjosti prilagojeni določenim orodjem z ali brez dodatkov (**glej komentar k**

tar.št. 42.02); kovčke za botanično zbirko ali vzorci, škatle za nakit, za kozmetiko ali puder, škatle za cigarete, tobak, za bombone itd.

Ne vključuje pa posod iz **tarifne številke 73.10,** gospodinjske posode **(tar.št.73.23)** in okraskov **(tar.št. 83.06).**

V to tarifno številko **spadajo** tudi **ročaji z *vakuumskim* svodom** (***vakuumski*** ročaji), ki sestoje iz osnove, ročaja in vzvoda za vakuum ter iz gumijastih diskov, s katerimi se prižmejo na izdelek (še posebej na steklo). Na ta način je možno izdelke premakniti.

Ta tarifna številka **ne zajema** odkovkov izdelkov iz drugih tarifnih številk te Nomenklature (**na primer:** prepoznavnih delov strojev ali mehanskih naprav) ali pa nedokončanih odkovkov, ki zahtevajo nadaljnjo obdelavo, vendar **imajo bistvene** lastnosti takšnih dokončanih izdelkov.
Ta tarifna številka **ne zajema** tudi:

(a) izdelkov iz **tar. št. 42.02,**

(b) rezervoarjev, tankov, sodov in podobnih kontejnerjev iz **tar. št. 73.09 ali 73.10,**

(c) vlitih izdelkov iz železa ali iz jekla **(tar. št. 73.25),**

(d) opreme za pisarniške mize, kot so **na primer:** držala za knjige, črnilniki, stojala za nalivnike, obtežilniki za papir in stojala za štampiljke **(tar. št. 83.04),**

(e) kipov, vaz, žar in križev, ki se uporabljajo kot okrasi **(tar. št. 83.06),**

(f) polic in stenskih polic velikih razsežnosti, ki so trajno vgrajene v delavnicah, trgovinah, skladiščih itd. **(tar. št. 73.08)** in polic za pohištvo (**tar.št.94.03)** in

(g) žičnih ogrodij in okvirjev za tekstilna ali papirnata senčila **(tar. št. 94.05).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 7326.11 in 7326.19

Po kovanju ali stiskanju so lahko izdelki iz teh dveh tarifnih podštevilk izpostavljeni naslednjim obdelavnim postopkom ali površinski obdelavi:

Odstranjevanje vencev in drugih napak pri stiskanju s čiščenjem, brušenjem, s pomočjo kladiva, dleta, pile; odstranjevanje okujine z namakanjem v kislino, navadno peskanje; postopki, predvideni izključno za odkrivanje napak v kovini, nanašanje grobe grafitne prevleke, prevleke olja, katrana, minija ali podobnih izdelkov, če nedvoumno gre za zaščito pred rjo in drugimi vrstami oksidacije, stiskanje, prerezovanje, tiskanje itd. preprostega besedila, kot je **na primer:** tovarniški znak.

74. POGLAVJE

BAKER IN IZDELKI IZ BAKRA

Opomba

1. V tem poglavju so z naslednjimi izrazi mišljeni:

(a) "**Rafinirani baker**":

kovina z vsebnostjo **najmanj 99,85 mas.% bakra;** ali

kovina z vsebnostjo **najmanj 97,5 mas.% bakra**, če delež katerega koli drugega elementa **ne presega meja**, danih v naslednji tabeli:

TABELA - drugi elementi

element		meja vsebnosti v mas.%
Ag	srebro	0,25
As	arzen	0,5
Cd	kadmij	1,3
Cr	krom	1,4
Mg	magnezij	0,8
Pb	svinec	1,5
S	žveplo	0,7
Sn	kositer	0,8
Te	telur	0,8
Zn	cink	1
Zr	cirkonij	0,3
drugi elementi posamično *		0,3

* Drugi elementi so: Al, Be, Co, Fe, Mn, Ni, Si.

(b) "**Bakrove zlitine**":

kovinske substance, razen nerafiniranega bakra, v katerih baker prevladuje nad vsakim drugim elementom, **če je**:

(i) delež najmanj enega izmed naštetih drugih elementov v utežnih % **nad vrednostjo** iz prejšnje tabele;

(ii) **skupen delež** omenjenih drugih elementov v utežnih % **večji kot 2,5 mas.%**;

(c) "**Predzlitine**":

zlitine, ki z drugimi elementi **vsebujejo več kot 10 mas.% bakra** in so neuporabne za mehanično predelavo ter se navadno uporabljajo kot dodatki pri proizvodnji drugih zlitin ali kot dezoksidanti, sredstva za razžveplanje ali za podoben namen v metalurgiji neželeznih kovin; bakrov fosfid (**fosfor baker**), ki vsebujejo **več kot 15 mas.% fosforja**, se uvršča v **tar. št. 28.48;**

(d) "**Palice**":

valjani, iztiskani, vlečeni ali kovani izdelki, ki **niso v kolobarjih** in imajo po vsej svoji dolžini enak polni prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "**sploščene kroge**" in "**modificirane pravokotnike**", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov, ki imajo pravokotni prečni prerez, vključno tudi "**modificirane pravokotnike**", mora presegati eno desetino širine; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike in dimenzij, ki so po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

valjarniške gredice in valjarniški drogovi s stanjšanimi ali kako drugače obdelanimi konci, da bi se olajšalo njihovo vtikanje v stroj za predelavo na primer v valjano žico ali cevi, se štejejo za surovi baker iz **tar. št. 74.03**;

(e) "**Profili**":

valjani, iztiskani, vlečeni, kovani ali drugače oblikovani izdelki, v kolobarjih ali ne, z enakim prečnim prerezom po vsej dolžini, ki ne ustrezajo nobeni izmed definicij za palice, žico, plošče, pločevine, trakove, folije ali cevi; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike, ki so po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(f) "**Žica**":

valjani, iztiskani ali vlečeni izdelki **v kolobarjih**, ki imajo po vsej svoji dolžini enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "**sploščene kroge**" in "**modificirane pravokotnike**", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov, ki imajo pravokotni prečni prerez (vključno z "**modificiranimi pravokotniki**"), mora presegati desetino širine;

vendar pa izraz "**žica**" **iz tar. št. 74.14** obsega samo izdelke, v kolobarjih ali ne, katerega koli prečnega prereza, katerih nobena dimenzija prečnega prereza **ne presega 6 mm**;

(g) "**Plošče, pločevine, trakovi in folije**":

izdelki z ravnimi površinami (razen surovih izdelkov iz **tar. št. 74.03**), v kolobarjih ali ne, s polnim prečnim prerezom v obliki pravokotnika (razen kvadrata), z zaobljenimi koti ali ne (vključno z "**modificiranimi pravokotniki**", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni), enake debeline, katerih površine so:

– **pravokotne oblike** (razen kvadrata), debelina pa **ne presega desetine širine**;

– **nepravokotne ali nekvadratne oblike** katere koli velikosti, če ne dobijo značaja predmetov ali izdelkov, ki se uvrščajo v **druge tarifne številke**;

Tar. št. 74.09 in 74.10 obsegata med drugim tudi plošče, pločevine, trakove in folije z vzorci (npr.: žlebovi, rebra, brazde, bradavice, v obliki kapelj idr.) in izdelke, ki so bili perforirani, nagubani, polirani ali prevlečeni, če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(h) "**Cevi**":

votli izdelki, v kolobarjih ali ne, ki imajo enak prečni prerez, s samo eno zaprto votlino po vsej dolžini, v obliki **kroga, ovala, kvadrata, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika** in imajo **enako debelino stene**; izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika, ki imajo lahko zaobljene robove po vseh dolžini, se prav tako štejejo za cevi, če so notranji in zunanji prečni prerezi koncentrični in če imajo enako obliko in smer; cevi s prej omenjenimi prečnimi prerezi so lahko polirane, prevlečene, upognjene, z navoji, vrtane, z zoženji, razširitvami, stožčaste ali s prirobnicami, manšetami ali obroči.

Opomba k tarifnim podštevilkam

1. V tem poglavju je z naslednjimi izrazi mišljeno:

(a) "**Zlitine na osnovi bakra in cinka (medenina)**":

zlitine bakra in cinka z drugimi elementi ali brez njih; če vsebuje zlitina tudi druge elemente:

- cink prevladuje nad vsakim drugim elementom,

- delež niklja je manjši kot 5 mas.% (glej zlitine baker-nikelj-cink),

- delež kositra je manjšI kot 3 mas.% (glej zlitine bakra in kositra, tj. bron);

(b) "**Zlitine bakra in kositra (bron)**":

zlitine bakra in kositra z drugimi elementi ali brez njih; če vsebuje zlitina tudi druge elemente, kositer prevladuje nad vsakim drugim elementom, razen če vsebuje 3 mas.% ali več kositra, ker je lahko potem delež cinka večji od kositra, toda manjši od 10 mas.%;

(c) "**Zlitine bakra, niklja in cinka**":

zlitine bakra, niklja in cinka z drugimi elementi ali brez njih; niklja mora biti 5 mas.% ali več (glej zlitine na osnovi bakra in cinka, t.j. medenina);

(d) "**Zlitine bakra in niklja**":

zlitine bakra in niklja z drugimi elementi ali brez njih, pri čemer delež cinka ne sme biti večji kot 1 mas.%. Če vsebuje zlitina tudi druge elemente, prevladuje nikelj nad vsakim drugim elementom.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** baker in njegove zlitine, kot tudi nekatere izdelke iz bakra.

Baker pridobivajo iz raznih zlitin (**glej** komentar k **tar. št. 26.03**), pa tudi iz kovin v naravnem stanju ali iz odpadkov in ostankov.

Baker pridobivajo iz sulfidnih rud po postopku suhe ekstrakcije, pri kateri sprašeno in koncentrirano rudo žgejo (če je to potrebno zaradi odstranjevanja odvečnega žvepla) in topijo v pečeh, pri čemer nastane ***bakrenec*** ali *regulis.*

V nekaterih primerih koncentrirano rudo topijo v zračnih ali kisikovih plamenskih pečeh za topljenje ("**plamensko taljenje**"), ne da bi jo poprej žgali.

Bakrenec obdelujejo v konverterju, s čimer odstranijo večji del železa in žvepla in pri čemer dobijo *blister*-baker (tako se imenuje, ker je njegova površina groba in mehurjasta). *Blister*- baker rafinirajo v plamenskih pečeh, kjer nastane z ognjem rafinirani baker. Če je potrebno, da rafinirajo še z elektrolizo.

Za oksidne in nekatere druge rude in ostanke uporabljajo mokri postopek (*luženje*) (**glej komentar k tar**. **št. 74.01**).

*
* *

Baker je zelo koven in raztegljiv in je, **takoj za srebrom, najboljši prevodnik** toplote in elektrike. Uporablja se v čistem stanju (posebno v obliki žice) za električno rabo, ali pa kot hladilni element (v obliki spiralnih cevi ali plošč), vendar ga največ uporabljajo v obliki zlitin.

*
* *

Skladno z **opombo 5 v oddelku XV** (**glej** določila komentarja k temu oddelku), **spadajo** med **zlitine na osnovi bakra,** ki se lahko uvrstijo skupaj z bakrom, naslednje:

(1) **Medenina - zlitine *baker-cink*** (**glej opombo 1(a) k tarifnim podštevilkam**) v različnih razmerjih bakra in cinka (**na primer:** navadna medenina, ki se uporablja za različne namene, tombak, iz katerega izdelujejo imitacije nakita in galanterijske izdelke).

Zlitine bakra in cinka, ki vsebujejo majhne količine drugih elementov, dajejo posebne vrste medenine z značilnimi lastnostmi. Posebna medenina **vključuje**: medenino velike trdote (pogosto znan kot "**manganova bronza**"), ki se uporablja v ladjedelništvu, svinčevo medenino, železovo medenino, aluminijevo medenino in silicijevo medenino.

(2) **Bron - zlitina *baker-kositer*** (**glej opombo 1(b) k tarifnim podštevilkam**), ki včasih vsebujejo tudi druge elemente, ki ji dajejo posebne lastnosti. Izraz "**bronza**" označuje: bronza za kovanje denarja, trda bronza za zobčenike, ležaje ali za druge dele strojev, bronza za zvonove, bronza za kipe, svinčeva bronza za ležaje, fosforna bronza (ali **dezoksidirana** bronza) za izdelavo vzmeti ter tkana žična gaza za filtre, sita itd.

(3) **Zlitine *baker-nikelj-cink*** (***novo srebro***) (**glej opombo 1(c) k tarifni podštevilki**), ki so zelo odporne proti koroziji in ki imajo veliko mehansko trdnost. Uporabljajo se predvsem za izdelavo telekomunikacijske opreme (*med drugim* tudi v industriji telefonov). Poleg tega jih uporabljajo za izdelovanje delov instrumentov, pip in visokokvalitetnih vodoinstalaterskih izdelkov, patentnih zamaškov, za razne elektrotehnične izdelke, kot so **na primer:** spone, vzmeti, konektorji, stikala itd., za okrasne in gradbene tehnične kovinske dele ter za izdelovanje opreme za kemično in prehrambeno industrijo. Nekatere med temi zlitinami uporabljajo tudi v proizvodnji namiznega pribora.

(4) **Zlitine *baker-nikelj*** (**glej opombo 1(d) k tarifnim podštevilkam**), ki pogosto vsebujejo majhne količine aluminija in železa. Te zlitine so družina zlitin, odpornih proti korozivnim vplivom morske vode, in se zaradi tega uporabljajo v pomorstvu in v ladjedelništvu, še posebno za kondenzatorje in cevovode. Uporabljajo jih tudi za kovanje denarja in za izdelovanje električnih uporov.

(5) **Aluminijeva bronza** sestoji predvsem iz bakra in aluminija in se uporablja v strojegradnji, kjer je zelo pomembna velika trdnost, odpornost proti koroziji in trdota.

(6) ***Berilijev* baker** (včasih ga poznajo kot "**berilijeva bronza**") je zlitina, ki sestoji predvsem iz bakra, legiranega z berilijem. Zaradi trdote, velike jakosti in odpornosti proti koroziji, se uporablja za vzmeti raznih vrst, kot kalupi za plastične mase, za upornike varilnih elektrod in za orodja, ki ne iskrijo.

(7) ***Silicijev* baker** sestoji pretežno iz bakra in silicija, ima veliko jakost in odpornost proti koroziji. Uporabljajo ga **na primer:** v proizvodnji skladiščnih rezervoarjev, vijakov in sredstev za pritrjevanje.

(8) ***Kromov* baker** - uporabljajo ga predvsem za upornike varilnih elektrod.

*
* *

To poglavje **vključuje**:

(A) **Bakrenec (*mattes*)** in druge vmesne izdelke metalurgije bakra, surovi baker, kot tudi odpadke in ostanke **(tar. št. 74.01 in 74.05).**

(B) **Prah in kosmiče** iz bakra **(tar. št. 74.06).**

(C) **Izdelke,** katere pridobivajo pretežno z valjanjem, ekstrudiranjem, izvlekanjem ali s kovanjem surovega bakra iz **tar. št. 74.03 (tar. št. od 74.07 do 74.10).**

(D) **Razne izdelke**, navedene v **tarifno številko od 74.11 do 74.18** in izdelke iz **tar. št. 74.19,** ki **vključuje** vse druge izdelke iz bakra, razen izdelkov, zajetih v **opombi 1 v oddelku XV**, v **82.** ali **83. poglavju**, ali pa izdelkov, ki so bolj specifično zajeti v drugih poglavjih Nomenklature.

Izdelki iz bakra so pogosto izpostavljeni raznim postopkom, ki izboljšajo lastnosti ali videz kovine itd. Ti postopki so v glavnem **našteti** v splošnih določilih 72. poglavja in ne vplivajo na uvrščanje izdelkov.

*
* *

Uvrščanje izdelkov iz **kombiniranih materialov,** še posebno gotovih izdelkov, je **pojasnjeno** v splošnih določilih **komentarja v oddelku XV.**

74.01 - BAKROV KAMEN; CEMENTNI BAKER (PRECIPITAT-OBORINA BAKRA)

7401.10 **- Bakrov kamen**

7401.20 **- Cementni baker (precipitat bakra)**

(A) **Bakrov kamen (*mattes*).**

Bakrov kamen pridobivajo s taljenjem žgane *sulfidne rude*. Na ta način **ločijo** bakrov sulfid iz jalovine in drugih kovin v obliki žlindre, ki plava na površini težjega bakrenca. **Bakrenec (*matte*)** pravzaprav sestoji *iz bakrovega sulfida* in *železovega sulfida* in je **običajno** v obliki črnih ali rjavih zrn (dobljenih z zlivanjem staljenega bakrenca (*matte*) v vodo), ali pa v obliki surove mase motnega videza.

(B) ***Cementni baker* (*precipitatni* - oborjeni baker).**

Cementni baker (bakrov *precipitat*) je izdelek, katerega pridobivajo z obarjanjem (s *cementacij*o), to je z dodajanjem železa vodni raztopini, katero pridobijo po luženju nekaterih žganih rud ali ostankov. ***Cementni baker*** je fino sipek črn prah, ki **vsebuje** *okside* in *netopne nečistoče*. Včasih ga uporabljajo v *anti-vegetativnih* barvah in *fungicidih* za kmetijstvo, vendar ga pogosteje dodajajo polnjenjem za talilniške peči pri proizvodnji cementnega bakra (*matte*).

Cementnega bakra **ne gre enačiti** z bakrenim prahom iz **tar. št. 74.06,** ki ne vsebuje nečistoč.

74.02 - NERAFINIRANI BAKER; BAKRENE ANODE (POZITIVNE ELEKTRODE) ZA ELEKTROLIZO

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Črni baker,** ki sestoji iz bakra v nečisti obliki, katerega dobijo s taljenjem oksidov bakrove rude ali iz nečistih ostankov bakra v jaškastih pečeh. **Vsebnost bakra** občutno variira in se giblje med **60 in 85 mas.%.**

(2) ***Blister* baker,** ki sestoji iz nečistega bakra, dobljenega z vpihavanjem zraka skozi staljeni bakrenec. Žveplo, železo in druge nečistoče med konvertriranjem oksidirajo. *Blister*-baker običajno **vsebuje 98 mas.% bakra.**

(3) **Bakrene anode za elektrolitsko čiščenje (*glej* *skico k tarifni številki 75.02*) (*anoda* je pozitivna (+) elektroda).**

Baker, ki je **delno čiščen (rafiniran) s popolnim taljenjem,** vlijejo v ***anode* (+),** da ga nadalje rafinirajo po elektrolitskem postopku. Te ***anode*** so običajno iz litih plošč z **dvema ročajema,** na katera so obešene z elektrolitske rezervoarje.

Teh anod **ne gre enačiti** z anodami **za *elektro-bakrenje* (tar. št. 74.19).**

74.03 - RAFINIRAN BAKER IN BAKROVE ZLITINE, NEOBDELAN

- Rafiniran baker:

7403.11 **- - katode (negativne elektrode)in katodni profili**

7403.12 **- - valjarniške gredice**

7403.13 **- - valjarniški drogovi**

7403.19 **- - drugo**

- Bakrove zlitine:

7403.21 **- - zlitine bakra in cinka (medenina)**

7403.22 **- - zlitine bakra in koristra (bron)**

7403.23 **- - zlitine bakra in niklja ali bakra, niklja in cinka (novo srebro)**

7403.29 **- - druge bakrove zlitine (razen predzlitin bakra iz tar. št. 74.05)**

V to tarifno številko **spada** surovi rafinirani baker in zlitine bakra, opredeljene v **opombi 1 (a) in (b)** k temu poglavju.

Rafinirani baker vsebuje **najmanj 99,85 mas.% bakra** in ga pridobivajo z **elektrolitsko rafinacijo,** z elektrolitsko ekstrakcijo, s kemično rafinacijo ali s plamensko rafinacijo. **Drug rafinirani baker** (z **najmanj 97,5 mas.% bakra**) običajno pridobivajo z legiranjem prej omenjenega rafiniranega bakra z enim ali več drugimi elementi, do najvišjih mejnih vrednosti, podanih v tabeli **opombe 1 (a)** k temu poglavju.

Rafinirani baker lijejo v ingote, v ingotne vzvode za pretaljevanje (**na primer:** za legiranje) ali v valjarske grede, plošče za valjanje, valjarske plohe (vštevši tudi plohe s krožnim prečnim prerezom) in v podobne oblike za valjanje, ekstrudiranje, izvlekanje ali kovanje v plošče, pločevine, trakove, žice, cevi in druge izdelke.

Elektrolitsko rafinirani baker (*glej* *skico k tarifni številki 75.02, ki velja mutatis mutandis tudi za baker, samo da je elektrolit običajno bakrov sulfat-CuSO4*) dobavljajo **včasih** v obliki ***katod*** **(negativna elektroda (-)),** ki sestoje iz plošč ali pločevin z dvema **pritrjenima ročajema,** s katerimi se izhodiščni listi obešajo v elektrolitske kadi **oziroma** celice. Tudi katode z odrezanimi ušesi ali **katode, narezane na kose,** se uvrščajo v to tarifno številko.

Rafinirani baker je lahko tudi v **obliki šiber,** katere uporabljajo predvsem za legiranje, včasih pa tudi za mletje v prah. **Vendar** pa se bakreni prah in kosmiči uvrščajo v **tar. št. 74.06.**

Ta tarifna številka **vključuje** tudi lite in sintrirane plošče, palice, ingote itd., vendar **pod pogojem,** da niso naprej obdelani po proizvodnji, razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti (zaradi odstranjevanja površinskih naslag, ki sestoje predvsem iz bakrovih oksidov), ali pa skalpiranja, odrezovanja, brušenja itd. (zaradi odstranjevanja livarskih napak) **oziroma** površinsko strojno obdelanih zaradi potreb inšpekcije (kontrola kvalitete).

Sintrane izdelke dobivajo iz bakrenega prahu ali iz prahu bakrovih zlitin, ali pa iz bakrenega prahu, pomešanega z drugimi kovinami v prahu. Postopek poteka tako, da prah stisnejo (zbijejo) in nato sintrirajo (segrejejo do določene temperature pod tališčem). Ti izdelki so v sintriranem stanju porozni, majhne jakosti in se običajno valjajo, ekstrudirajo, kujejo itd., s čimer dosežejo potrebno gostoto. Ti valjani itd. izdelki so iz te tarifne številke **izključeni** (na primer: **tar. št. 74.07, 74.09**).

V to tarifno številko **spadajo** tudi valjarski plohi in valjarske grede, ki imajo stanjšane ali kako drugače obdelane konce, kar omogoča lažje vlaganje v stroj za nadaljnjo predelavo (**na primer:** v vlečeno žico - žica v palicah, v cevi).

Skladno s predhodno omenjenimi pogoji v zvezi z obdelavo po proizvodnji, **vključuje**jo lite palice, ki se uvrščajo v to tarifno številko, naslednje izdelke:

(1) Izdelke (včasih imenovane "jets"), ki so natančno vliti v posebne kalupe in ki imajo pravokoten ali šestkoten prečni prerez. Njihova dolžina običajno ne presega 1 m.

(2) Daljše izdelke, dobljene s kontinuiranim litjem, pri kateremu staljeno kovino kontinuirano vlivajo v kalupe, hlajene z vodo, kjer se kovina zelo hitro strdi.

Obe vrsti izdelkov ("**jets**" in kontinuirano lite palice) se pogosto uporabljata za iste namene kot valjane, vlečene ali ekstrudirane palice.

74.04 - BAKROVI ODPADKI IN OSTANKI

Določila komentarja **k tar. št. 72.04,** ki se nanašajo na odpadke in ostanke, se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi na to tarifno številko - z dodatkom, **da se pepel** in drugi ostanki bakra uvrščajo v **tar. št. 26.20.** Odpadki bakra vključujejo oborino, ki nastane pri vlečenju bakra in ki sestoji predvsem iz **bakrenega prahu in maziva,** ki se uporablja pri postopku izvlekanja.

Ta tarifna številka **ne zajema** ingotov in podobnih neobdelanih oblik, ki so izlite iz pretaljenih odpadkov in ostankov bakra **(tar. št. 74.03).**

74.05 - PREDZLITINE BAKRA

Pred-zlitine so opredeljene v **opombi 1 (c) k temu poglavju**.

Pred-zlitine iz te tarifne številke so zlitine, ki skupaj z drugimi elementi vsebujejo **več kot 10 mas.% bakra** in ki so vsled svoje sestave **pretoge** za normalno kovinsko obdelavo. Zaradi tega se uporabljajo bodisi z namenom, da v medenino, bron ali aluminijeve bronze vnesejo elemente z višjim

tališčem, kot pa jo imajo te zlitine, bodisi da vanje vnesejo elemente, ki na točki taljenja sublimirajo, ali pa z namenom, da olajšajo pripravo nekaterih zlitin z dodajanjem elementov za ***dezoksidacijo***, ***razžvepljevanje*** ali podobnih elementov (**na primer:** *kalcija*).

Baker deluje kot ***topilo*** ali ***razredčilo*** drugih elementov in mora biti zaradi tega prisoten v zadostni količini, da zniža tališče ali da zmanjša oksidirujoči ali sublimirujoči učinek predzlitine. Vendar pa ta kovina preveč redči druge elemente, vnešene v zlitino, v kolikor je bakra preveč. Vsebnost bakra v teh izdelkih običajno **variira med 30 in 90 mas.%,** v posebnih primerih pa je lahko tudi nad ali pod temi mejami.

Iz te tarifne številke so **izključene** kakršnekoli zlitine bakra **z *nikljem***, četudi so namenjene za uporabo kot pred-zlitina bakra, saj so zlitine bakra in niklja uporabne za plastično oblikovanje v vseh razmerjih bakra in niklja v zlitini. Druge zlitine, **na primer:** zlitine bakra in mangana ter zlitine bakra in silicija pa so lahko (ni pa nujno) uporabne za plastično obdelavo, kar je odvisno od deleža kovin, iz katerih sestoje. V teh primerih **vključuje** ta tarifna številka samo zlitine, ki niso uporabne za plastično obdelavo.

Med **pred-zlitine** iz te tarifne številke **spadajo** pred-zlitine *bakra z aluminijem, z berilijem, z borom*, s kadmije*m, s kromom, z železom, z magnezijem, z manganom, z molibdenom, s silicijem, s titanom* in z *vanadijem.*

Pred-zlitine so pretežno v obliki majhnih blokov ali pogač, ki so brazdasto razdeljeni, da se lažje lomijo, v obliki togih palic ali pelet in imajo videz surovih livarskih izdelkov.

Bakrov fosfid (***fosfor bakra***), ki vsebuje **več kot 15 mas.% *fosforja*, spada** v **tar. št. 28.48.**

74.06 - PRAH IN LUSKINE, IZ BAKRA

7406.10 **- Prah nelamelarne strukture**

7406.20 **- Prah lamelarne strukture; luskine**

Ta tarifna številka **vključuje** bakreni prah, opredeljen v **opombi 8(b)** k **oddelku XV**, ter kosmiče iz bakra, **razen** cementnega bakra (bakrovega *precipitata*), ki je v obliki črnega prahu iz **tar. št. 74.01.** Skladno z določili **opombe 7** k **oddelku XV**, tudi ta tarifna številka **vključuje** prah iz bakra, pomešan z drugimi kovinami v prahu (**na primer:** "**prah brona**", ki sestoji iz navadne mešanice prahu bakra in kositra).

Bakreni prah pridobivajo predvsem z oblikovanjem oborin na elektrodah, ali pa s pomočjo atomizacije (t.j. z vbrizgavanjem tankega curka staljene kovine v stranski curek vode, pare, zraka ali drugih plinov velike hitrosti.

Razen dveh predhodno navedenih najpomembnejših postopkov pridobivanja bakrenega prahu, ga **lahko** v manjših količinah dobivajo tudi s pomočjo plinske redukcije drobno zmanjšanih oksidov, s sedimentiranjem raztopine ali z zmanjševanjem trdnih koščkov. **Prah z lamenarno strukturo** in kosmiče običajno pridobivajo **z mletjem folij**. Lamenarni prah je moč videti s prostim očesom. kosmiči pa s pomočjo leče. Za pravi prah je potrebno uporabiti mikroskop.

Velikost in oblika delcev je določena z načinom pridobivanja (oblika je lahko bolj ali manj pravilna, sferična, polsferična in lamelarna). Prah z **lamenarno strukturo** pogosto polirajo in ima lahko sledove maščob ali voskastih snovi (**na primer:** *stearinske kisline* ali parafinskega voska), ki jih uporabljajo med pridobivanjem prahu.

Prah uporabljajo za stiskanje in sintriranje v ležaje, tulce za metke in za številne druge tehnične komponente. Uporabljajo ga tudi kot kemični in metalurški reagente, za trdo in mehko spajkanje, v proizvodnji posebnih vrst cementa, za premazovanje in prevlekanje nekovinskih površin, kot osnova za

galvanizacijo itd. **Kosmiči se uporabljajo** predvsem kot kovinski **pigment** v proizvodnji tiskarskih barv, črnil in premaznih sredstev. Kosmiče uporabljajo neposredno kot kovinsko barvilo z razprševanjem **na primer:** na lakirano površino, na katero se prilepijo.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) nekatere vrste navadnega ali kosmičastega prahu, ki se uporabljajo v proizvodnji premaznih sredstev, katera poznajo pod imenom "***zlato***" ali "***bronza***", ki pa so pravzaprav kemične spojine, kot **na primer:** nekatere antimonove soli, kositrovi disulfidi itd. (**28. ali 32. poglavje,** v kolikor gre za pripravljena premazna sredstva),

(b) prah ali kosmiči, pripravljeni kot premazna sredstva (**na primer:** izdelani skupaj z drugimi barvili ali pripravljeni kot suspenzije, disperzije ali paste z vezivi ali razredčilom) **(32. poglavje),**

(c) bakrene šibre iz **tar. št. 74.03** in

(d) tanke kovinske ploščice, izrezane iz bakrenih folij (**tar. št. 83.08).**

74.07 - BAKRENE PALICE IN PROFILI

7407.10 **- Iz rafiniranega bakra**

- Iz bakrovih zlitin:

7407.21 **- - iz zlitine bakra in cinka (medenina)**

7407.22 **- - iz zlitine bakra in niklja ali bakra in niklja in cinka (novo srebro)**

7407.29 **- - drugo**

Palice so opredeljene v **opombi 1 (d), profili** pa v **opombi 1 (e)** k temu poglavju.

Izdelke iz te tarifne številke običajno pridobivajo z valjanjem, ekstrudiranjem ali vlečenjem, lahko pa tudi s kovanjem (s stiskalnico ali s kladivom). Lahko so naknadno končno obdelani po hladnem postopku (v kolikor je to potrebno po žarjenju), z izvlekanjem, ravnanjem, ali pa po drugih postopkih, ki proizvodu dajo bolj natančno končno obdelavo. Lahko se obdelujejo **na primer:** z vrtanjem, prebijanjem, zvijanjem ali z nabiranjem, vendar **pod pogojem**, da s tem ne dobijo značaja drugih izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke. Ta tarifna številka **vključuje** tudi votle profile, vštevši tudi rebraste cevi, dobljene z ekstrukcijo. **Vendar** pa se cevi, na katera so rebra **na primer:** zavarjena, uvrščajo v **tar. št. 74.19**).

Palice, dobljene **z litjem** (vštevši tudi izdelke, imenovane "**jets**" in kontinuirano lite palice) ali s sintriranjem, se uvrščajo v **tar. št. 74.03 pod pogojem**, da niso dodatno obdelane po proizvodnji, razen preprosto odrezane **oziroma** z odstranjeno površinsko plastjo. Vendar pa se uvrščajo v to tarifno številko tudi, če so obdelane preko te stopnje, vendar samo **pod pogojem,** da s tem niso dobile značaj izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke.

Valjarske grede in valjarski plohi, katerih konci so stanjšani ali kako drugače obdelani z namenom, da je njih vlaganje v stroj za predelavo **na primer:** v vlečeno žico ali v cevi lažje, se uvrščajo v **tar. št. 74.03.**

74.08 - BAKRENA ŽICA

- Iz rafiniranega bakra:

7408.11 **- - s prečnim prerezom, katerega največja dimenzija presega 6 mm**

7408.19 **- - druga**

- Iz bakrovih zlitin:

7408.21 **- - iz zlitine bakra in cinka (medenina)**

7408.22 **- - iz zlitine bakra in niklja ali bakra in niklja in cinka (novo srebro)**

7408.29 **- - druga**

Žica je opredeljena v **opombi 1(f) k temu poglavju.**

Žico pridobivajo z valjanjem, ekstrudiranjem ali vlečenjem in jo dobavljajo v navitjih. Drugi odstavek komentarja k tar. št. 74.07 se uporablja *mutatis mutandis* tudi na to tarifno številko.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) zelo tanke sterilne žice iz bronze, ki se uporablja za kirurško šivanje **(tar. št. 30.06),**

(b) metalizirane preje iz **tar. št. 56.05,**

(c) vrvi in motvoza, ojačene z žico iz **tar. št. 56.07,**

(d) vpredene žice, motvoza in drugih izdelkov iz **tar. št. 74.13,**

(e) prevlečenih elektrod za varjenje itd. **(tar. št. 83.11),**

(f) izolirane električne žice in pramen (vštevši tudi lak - žico) **(tar. št. 85.44)** in

(g) strun za glasbene instrumente **(tar. št. 92.09)**.

74.09 - BAKRENE PLOČEVINE IN TRAKOVI, DEBELINE VEČ KOT 0,15 MM

- Iz rafiniranega bakra:

7409.11 **- - v kolobarjih**

7409.19 **- - drugo**

- Iz zlitine bakra in cinka (medenina):

7409.21 **- - v kolobarjih**

7409.29 **- - drugo**

- Iz zlitine bakra in kositra (brona):

7409.31 **- - v kolobarjih**

7409.39 **- - drugo**

7409.40 **- Iz zlitine bakra in niklja ali barka in niklja in cinka (novo srebro)**

7409.90 **- Iz drugih bakrovih zlitin**

Ta tarifna številka **vključuje** izdelke **debeline, večje od 0,15 mm,** definirane v **opombi 1(g)** k temu poglavju.

Plošče in folije običajno dobivajo z vročim ali hladnim valjanjem nekaterih izdlekov iz **tar.št. 74.03**. Bakrene trakove lahko izdelujejo z valjanjem ali izrezovanjem pločevine

Vsi ti izdelki **ostanejo** uvrščeni v tej tarifni številki, tudi če so obdelani (**na primer:** izrezani v določene oblike, perforirani, nabrani, z rebri, nažlebljeni, premazani, polirani, prevlečeni z reliefno površino ali zaobljenimi robovi) vendar **pod pogojem**, da s tem ne dobijo lastnosti izdelkov, ki se lahko uvrščajo v druge tarifne številke (**glej opombo 1(g)** k temu poglavju).

V mejno debelino 0,15 mm se vštevajo tudi premazi ali prevleke laka itd.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) folije katerih debelina ne presega 0.15 mm (**tar.št. 74.10**),

(b) mreže narejene iz ekspandiranega bakra (**tar.št. 74.14**) in

(c) izoliranih električnih trakov **(tar. št. 85.44).**

74.10 - BAKRENE FOLIJE (TUDI TISKANE ALI S PODLAGO IZ PAPIRJA, KARTONA, PLASTIČNE MASE ALI PODOBNIH PODLOŽNIH MATERIALOV), DEBELINE DO VKLJUČNO 0,15 MM (BREZ VŠTETE PODLAGE)

- Brez podlage:

7410.11 **- - iz rafiniranega bakra**

7410.12 **- - iz bakrovih zlitin**

- S podlago:

7410.21 **- - iz rafiniranega bakra**

7410.22 **- - iz bakrovih zlitin**

Ta tarifna številka **vključuje** izdelke **debeline do 0,15 mm,** opredeljene v **opombi 1 (g)** k temu poglavju.

Folije, ki se uvrščajo v to tarifno številko, pridobivajo z valjanjem, kovanjem ali z elektrolizo. Pojavljajo se v obliki zelo tankih listov, katerih **debelina nikoli ne preseže 0,15 mm.** Najtanjše med njimi, ki se uporabljajo za **imitacije** pozlačevanja itd., so zelo tanke in običajno vstavljene med liste papirja in pripavljene v obliki knjižic. Folije, katere uporabljajo za izdelavo modnega blaga, so pogosto na podlagah iz papirja, lepenke, plastične mase ali iz drugih materialov. Tako so pripravljene bodisi zaradi lažjega rokovanja med transportom, bodisi zaradi lažjega poteka naslednjega postopka z njimi. Folije ostanejo uvrščene v tej tarifni številki, bodisi da imajo reliefno površino, da so narezane v oblike (pravokotne ali drugačne), perforirane, bodisi da so premazane, prevlečene (*pozlačene*, *posrebrene*, *lakirane* itd.) ali tiskane.

V mejno debelino 0,15 mm se vštevajo tudi premazi ali prevleke laka itd., vendar se v to mejo **ne vštevajo** podlage iz papirja itd.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) tiskarskih folij, ki sestoje iz bakrenega prahu, aglomeriranega z želatino, lepilom ali z drugim vezivom, ali pa tiskarskih folij, ki sestoje iz bakra, nanešenega na papir, plastično maso ali drugo podlago, in ki se uporabljajo za tiskanje platnic za knjige, trakov za sladkor itd. **(tar. št. 32.12),**

(b) tiskane nalepke iz bakrene folije, ki jih je mogoče šteti za posamične tiskarske proizvode (**tar. št. 49.11**);

(c) metalizirane preje iz **tar. št. 56.05,**

(d) plošč, pločevine in trakov, debelih več kot 0,15 mm **(tar. št. 74.09)** in

(e) folij, pripravljenih za okraševanje Božičnih ali novoletnih jelk **(tar. št. 95.05).**

74.11 - BAKRENE CEVI

7411.10 **- Iz rafiniranega bakra**

- Iz bakrovih zlitin:

7411.21 **- - iz zlitine bakra in cinka (medenina)**

7411.22 **- - iz zlitine bakra in niklja ali bakra in niklja in cinka (novo srebro)**

7411.29 **- - druge**

Cevi so opredeljene v **opombi 1 (h)** k temu poglavju.

Komentar k tar. številkam **od 73.04 do 73.06** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko in način izdelave blaga.

Večina bakrenih cevi je brezšivnih, vendar so včasih lahko izdelave s trdim spajkanjem ali varjenjem trakov, ali pa kako drugače. Brezšivne cevi običajno izdelujejo s prebijanjem ali ekstrudiranjem valjarskih plohov do približne oblike cevi (*blanks*), katere nato vroče valjajo ali vlečejo skozi matrico do končnih mer. Cevi za nekatere namene lahko ekstrudirajo brez vlečenja do končnih mer.

Bakrene cevi se uporabljajo za več namenov v industriji (**na primer:** v napravah za kuhanje, gretje, hlajenje, destilacijo, prečiščevanje in izhlapevanje), uporabljajo pa se tudi v gradbeništvu in za oskrbo gospodinjstev z vodo in s plinom. Kondenzacijske cevi iz bakrove zlitine se naveliko uporabljajo v ladjedelništvu in v električnih centralah zaradi njihove velike odpornosti proti koroziji, še posebno pa proti slani vodi.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) votlih profilov in rebrastih cevi, dobljenih z ekstrudiranjem **(tar. št. 74.07),**

(b) pribora za cevi **(tar. št. 74.12),**

(c) cevi, pri katerih so rebra nameščena **na primer:** z varjenjem (običajno **tar. št. 74.19**),

(d) upogljivih cevi **(tar. št. 83.07)** in

(e) cevi, izdelanih v izdelke, prepoznavne kot izdelki **iz drugih poglavij**, **na primer:** kot deli strojev, aparatov in naprav **(oddelek XVI).**

74.12 - PRIBOR (FITINGI) ZA CEVI, IZ BAKRA (NPR. SPOJNICE, KOLENA, OGLAVKI)

7412.10 **- Iz rafiniranega bakra**

7412.20 **- Iz bakrovih zlitin**

Komentar k **tar. št. 73.07** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) vijaki in matice za spajanje in pritrjevanje cevi **(tar. št. 74.15)** in

(b) pribor za spajanje cevi z vgrajenimi šibami, čepi, ventili itd. **(tar. št. 84.81)**.

74.13 - VPREDENA ŽICA, VRVI, PLETENI TRAKOVI IPD IZ BAKRA, ELEKTRIČNO NEIZOLIRANI

Komentar k **tarifni številki 73.12** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Zaradi izvrstne elektroprevodnosti se baker uporablja za izdelavo električnih žic in kablov, ki ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki (vštevši tudi tiste z jedrom iz jekla ali iz drugega materiala), vendar **pod pogojem,** da v njih baker po masi prevladuje (**glej opombo 7** v oddelku XV).

Vendar pa ta tarifna številka **ne zajema** izolirane električne žice in kable **(tar. št. 85.44).**

74.14 - TKANINE (VKLJUČNO Z BREZKONČNIMI TRAKOVI), REŠETKE IN MREŽE IZ BAKRENE ŽICE; REŠETKE IZ BAKRA, DOBLJENE Z RAZREZOVANJEM IN RAZTEGOVANJEM KOSA PLOČEVINE ALI TRAKU

7414.20 **- Tkanine**

7414.90 **- Drugo**

(A) TKANINE (VŠTEVŠI NESKONČNE TRAKOVE), REŠETKE IN MREŽE

Komentar k **tarifni številki 73.14** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to skupino. Vendar pa (skladno z določili drugega odstavka **opombe 1 (f)** k temu poglavju), označuje **izraz "žica"** v tej skupini izdelke, v katerih **noben** prečni presek **ne presega 6 mm.**

V to skupino izdelkov **spadajo** tudi neskončni trakovi, izdelani iz bakrene žične tkanine. Značilni primer takšnega neskončnega traku iz žične tkanine je *Fourdrinierj*-ev stroj za izdelavo papirja - za precejanje mokre papirne mase. Žice **osnove** so iz tehničnih razlogov običajno iz *fosforne brozce*, žice **votka** pa iz *medenine*. V kolikor so izdelki iz tkane žice iz te skupine sestavljeni ali vgrajeni v druge naprave, tako da tvorijo celoto, so iz te tarifne številke **izključeni** (npr. **84. poglavje**).

(B) REŠETKE, DOBLJENE S PREREZOVANJEM IN RAZVLEKANJEM ENEGA KOSA PLOČEVINE ALI TRAKU (*EXPANDED METAL*)

Izdelke, ki **spadajo** v to skupino, izdelujejo na podoben način kot rešetke iz železa ali iz jekla - **glej** komentar k **tar. št. 73.14**. Rešetke, dobljene s prerezovanjem in razvlekanjem enega kosa bakrene pločevine ali traku se uporabljajo za električno zaščito. Takšne rešetke iz medenine uporabljajo v proizvodnji kuhinjske posode, pribora in druge opreme (**na primer:** rešetke za ocejanje posode, zelenjave itd.).

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) tkanin iz kovinskih niti, ki se uporabljajo za izdelavo oblačil, materiala za notranje opremljanje in podobno **(tar. št. 58.09),**

(b) kovinskih plošč iz žične mreže za spajkanje **(tar. št. 83.11)** in

(c) žične tkanine, izdelane v ročna sita in rešeta (**tar. št. 96.04**).

74.15 - ŽIČNIKI, ŽEBLJI, RISALNI ŽEBLJIČKI, POSAMIČNE SPONKE (RAZEN IZ TAR. ŠT. 83.05) IN PODOBNI IZDELKI IZ BAKRA ALI ŽELEZA ALI IZ JEKLA Z BAKRENO GLAVO; VIJAKI, SORNIKI, ZATIČI, MATICE, VIJAKI S KAVLJEM, KOVICE, KLINI, RAZCEPKE, PODLOŽKE (VKLJUČNO VZMETNE PODLOŽKE) IN PODOBNI IZDELKI, IZ BAKRA

7415.10 **- Žičniki in žeblji; risalni žebljički, posamične žične sponke in podobni izdelki**

- Drugi izdelki brez navoja:

7415.21 **- - podložke (vključno vzmetne podložke)**

7415.29 **- - drugo**

- Drugi izdelki z navojem:

7415.31 **- - lesni vijaki**

7415.32 **- - drugi vijaki; zatiči in matice**

7415.39 **- - drugo**

Komentar k **tar. številkama 73.17 in 73.18** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko - s to razliko, da ta tarifna številka **vključuje tudi <u>žeblje z glavami iz bakra</u> in <u>s telesom iz železa</u> ali iz jekla** (ki se uporabljajo predvsem v tapetništvu ali za okraševanje blaga).

Blokeji za čevlje, z vrhovi za pritrjevanje ali brez njih, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 74.19).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 7415.31

Izraz "**vijak**" **ne označuje vijakov** s kljukami in vijakov z obročem. Ti vijaki se uvrščajo v **tar. št. 7415.39.**

74.16 - BAKRENE VZMETI

Komentar k **tarifni številki 73.20** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Vzmeti iz te tarifne številke so **večinoma** izdelane iz **fosforne bronze in iz zlitine bakra in berilija,** lahko pa so izdelane tudi iz drugih zlitin na bakrovi osnovi (**<u>na primer:</u>** *aluminijeve bronze, silicijeve bronze, medenine in novega srebra).*

Zaradi svojih lastnosti se bakrene vzmeti naveliko uporabljajo v elektrotehniki.

Poudariti je treba, da so iz te tarifne številke **izključene** vzmeti za ure in stenske ure **(tar. št. 91.14).**

74.17 - NEELEKTRIČNI BAKRENI APARATI ZA KUHANJE ALI GRETJE, KI SE UPORABLJAJO V GOSPODINJSTVU, IN NJIHOVI DELI IZ BAKRA

Vsebina te tarifne številke je v bistvu enaka vsebini **tarifne številke 73.21**. Komentar k tej tarifni številki se uporablja *mutatis mutandis* tudi za blago, ki je uvrščeno v pričujočo tarifno številko. Sem **spadajo** majhne naprave, kot so **<u>na primer:</u>** peči na petrolej, parafin ali špirit, ki se običajno uporabljajo za potovanje, taborjenje itd. in za nekatere namene v gospodjinstvu. Ta tarifna številka **vključuje** gospodinjske aparate, opisane v komentarju k **tarifni številki 73.22.**

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) spajkala **(tar. št. 82.05),**

(b) stroji ali naprave za gretje, kuhanje, pečenje, žganje, destilacijo itd. in podobna laboratorijska oprema iz **tar. št. 84.19, <u>na primer:</u>**

(1) **neelektrični** pretočni ali akumulacijski bojlerji (za uporabo v gospodinjstvu ali kje drugje),

(2) **naprave za kuhanje kave** (*caffetiere*), ki se uporabljajo na točilnih mizah in nekateri drugi posebni aparati za gretje, kuhanje itd., ki se običajno ne uporabljajo v gospodinjstvih in

(c) **elektrotehnični** aparati iz **tar. št. 85.16.**

74.18 - NAMIZNI, KUHINJSKI IN DRUGI IZDELKI ZA GOSPODINJSTVO IN NJIHOVI DELI IZ BAKRA; GOBE ZA ČIŠČENJE POSODE IN BLAZINICE ZA ČIŠČENJE ALI POLIRANJE, ROKAVICE IPD. IZ BAKRA; SANITARNI IZDELKI IN NJIHOVI DELI IZ BAKRA

- Namizni, kuhinjski in drugi izdelki za gospodinjstvo in njihovi deli; gobe za čiščenje posode in blazinice za čiščenje ali poliranje, rokavice ipd:

7418.11 **- - gobe za čiščenje posode in blazinice za čiščenje ali poliranje, rokavice ipd.**

7418.19 **- - drugo**

7418.20 **- Sanitarni izdelki; njihovi deli**

Komentar k **tarifnim številkama 73.23 in 73.24** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) grelnih aparatov, ki se uvrščajo v **tarifno številko 74.17,**

(b) gospodinjskih predmetov, ki imajo lastnosti orodij (**82. poglavje** - **glej** komentar k **tar. št. 73.23**),

(c) nožev in žlic, vilic, zajemalk itd iz **tar. št. od 82.11 do 82.15,**

(d) okraskov **(tar. št. 83.06),**

(e) pretočnih in akumulacijskih bojlerjev, kot tudi drugih naprav iz **tar. št. 84.19,**

(f) gospodinjske opreme iz **85. poglavja** (še posebno naprav in aparatov iz **tar. št. 85.09 in 85.16**),

(g) izdelkov iz **94. poglavja,**

(h) ročnih sit **(tar. št. 96.04),**

(i) vžigalnikov za cigarete in drugih prižigal **(tar. št. 96.13)** in

(j) razpršilk za dišave in podobnih razpršilk **(tar. št. 96.16).**

74.19 - DRUGI BAKRENI IZDELKI

7419.10 **- Verige in njihovi deli**

- Drugi deli:

7419.91 **- - odlitki, stiskanci in odkovki, brez nadaljnje obdelave**

7419.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** vse izdelke iz bakra, **razen izdelkov,** ki so zajeti v predhodnih tarifno številko tega poglavja ali pa tistih, ki so zajeti v **opombi 1 v oddelku XV**, izdelkov, ki niso vključeni ali zajeti v **poglavjih št. 82. ali 83** ter izdelkov, ki niso bolj specifično zajeti drugje v Nomenklaturi.

Ta tarifna številka še posebej **vključuje**:

(1) **Priponke in *bucike*** (**izvzemši** igle za klobuke in druge okrasne bucike in risalne žebljičke) iz bakra, ki niso navedene in ne zajete drugje v Nomenklaturi.

(2) **Rezervoarje, cisterne, kadi** in podobne kontejnerje iz bakra za katerikoli material, z oblogo ali s toplotno izolacijo ali brez njiju, vendar brez mehanske ali termične opreme (**glej komentar k tar. št. 73.09 in 73.10**).

(3) Kontejnerje za stisnjeni ali tekoči plin (**glej komentar k tar. št. 73.11**).

(4) **Verige in njihove dele** iz bakra (**glej komentar k tar. št. 73.15**), izvzemši verige, ki imajo značaj nakita (**na primer:** verižice za ure in okrasne verižice) **(tar. št. 71.17).**

(5) **Izdelke iz bakra**, naštete v komentarju k **tar. številkama 73.25 in 73.26.**

(6) ***Anode*** iz bakra ali iz njegovih zlitin (**na primer:** iz medenine) za galvanizacijo (**glej komentar k tar. št. 75.08 pod (A)).**

(7) **Cevi,** na katere so nameščena rebra ali rešetke **na primer:** z varjenjem, pa **niso navedene** niti zajete drugje v Nomenklaturi.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 7419.91

Komentar k **tarifnim podštevilkama 7326.11 in 7326.19** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za izdelke iz te tar. podštevilke. Pri litih ali stisnjenih izdelkih se lahko jedra livarskih kalupov odstranijo.

75. POGLAVJE

NIKELJ IN IZDELKI IZ NIKLJA

Opomba

1. V tem poglavju so z naslednjimi izrazi mišljeni:

(a) "**Palice**":

valjani, iztiskani, vlečeni ali kovani izdelki, ki **niso v kolobarjih** in ki imajo po vsej svoji dolžini **enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "sploščene kroge"** in "**modificirane pravokotnike**", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vseh dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov s pravokotnim prečnim prerezom (vključno "**modificirane pravokotnike**") mora presegati eno desetino širine; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike in dimenzij, ki so po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(b) "**Profili**":

valjani, iztiskani, vlečeni, kovani ali **drugače oblikovani izdelki v kolobarjih ali ne**, z enakim prečnim prerezom po vsej dolžini, ki ne ustrezajo nobeni izmed definicij za palice, žico, plošče, pločevine, trakove, folije ali cevi; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike, ki so bili po proizvodnji obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinskega sloja), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(c) "**Žica**":

valjani, iztiskani ali vlečeni izdelki **v kolobarjih, ki imajo po vsej svoji dolžini enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "sploščene kroge" in "modificirane pravokotnike"**, pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksnega loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov, ki imajo pravokotni prečni prerez (**vključno "modificirane pravokotnike"**), mora presegati eno desetino širine.

(d) "**Plošče, pločevina, trakovi in folije**":

izdelki z ravnimi površinami (razen surovih izdelkov iz **tar. št. 75.02**), v kolobarjih ali ne, s polnim prečnim prerezom v obliki pravokotnika (razen kvadrata) z zaobljenimi robovi ali brez njih (vključno "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni), enake debeline, katerih površine so:

- pravokotne (tudi kvadratne), debelina pa **ne presega ene desetine širine**;
- **nepravokotne** ali nekvadratne oblike, katerih koli velikosti, če ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v **druge tarifne številke**;

tar. št. 75.06 obsega med drugim plošče, pločevine, trakove in folije z vzorci (npr.: žlebovi, rebra, brazde, bradavice, v obliki kapelj idr.) in izdelke, ki so bili perforirani, nagubani, poli-

rani ali prevlečeni, če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke.

(e) "**Cevi**":

votli izdelki, **v kolobarjih ali ne**, ki imajo **enak prečen prerez s samo eno zaprto votlino** po vseh dolžini, v obliki kroga, ovala, kvadrata, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika in ki imajo enako debelino stene; izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika, ki imajo lahko zaobljene robove po vsej dolžini, se prav tako štejejo za cevi, če so notranji in zunanji prečni prerezi koncentrični in imajo enako obliko in smer; cevi z omenjenimi prečnimi prerezi so lahko polirane, prevlečene, upognjene, z navoji, perforirane, z zoženji, razširitvami, stožčaste ali s prirobnicami, manšetami ali obroči.

°
° °

Opomba k tarifnim podštevilkam

1. V tem poglavju je z naslednjima izrazoma mišljeno:

(a) "**Nelegirani nikelj**":

kovina, ki vsebuje **najmanj 99 mas.% niklja in kobalta**, če:

(i) **delež kobalta ne presega 1,5 mas.%** in

(ii) če delež katerega koli **drugega elementa ne presega** mejne vrednosti iz naslednje tabele:

TABELA - Drugi elementi

Elementi		Mejne vsebnosti v mas.%
Fe	železo	0,5
O	kisik	0,4
Drugi elementi posamično		0,3

(b) "**Nikljeve zlitine**":

kovinske substance, v katerih nikelj prevladuje nad vsakim drugim elementom:

(i) če vsebnost **kobalta presega 1,5 mas.%**,

(ii) če je vsebnost **najmanj enega** izmed drugih elementov nad mejami, danimi v prejšnji tabeli,

(iii) če **skupna vsebnost** elementov, razen niklja ali kobalta, **presega 1 mas.%**.

2. **Ne glede** na določbe **v opombi 1(c) k tar. št. 75.08**, se pojem "**žica**" nanaša samo na izdelke v kolobarjih ali ne, kakršnega koli prečnega preseka, pri katerem noben prečni presek ni večji kot 6 mm.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** nikelj in njegove zlitine ter nekatere izdleke, izdelane iz njih.

Nikelj je razmeroma trda, sivkastobela kovina, ki se **tali pri 1435° C**. Je *feromagnetna* (magnet ga privlači), kovna, raztegljiva, močna in je odporna proti koroziji in oksidaciji.

*
* *

Nikelj uporabljajo predvsem v proizvodnji številnih zlitin, še posebno legiranih jekel, za prevlekanje drugih kovin (običajno z elektrolitskim nanašanjem) in **kot katalizator** v številnih kemičnih reakcijah. Tudi nelegirani nikelj se veliko uporablja v proizvodnji kemičnih naprav. Razen tega se nikelj in njegove zlitine uporabljajo pri izdelavi kovanega denarja.

*
* *

Najpomembnejše zlitine, ki se lahko uvrstijo v to poglavje skladno z **opombo 5** v oddelku XV, so naslednje:

(1) ***Fero-nikljeve* zlitine.** Med temi zlitinami so materiali, ki se uporabljajo za podmorske kable, jedra za indukcijska navitja, magnetne ščite itd. - zaradi velike prepustnosti magnetizma in nizke histereze.

(2) **Zlitine *niklj-krom* ali *niklej-krom-železo*.** Mednje **spada** skupina komercialnih materialov z lastnostjo dobre vzdržljivosti in izvrstne odpornosti na oksidacijo pri visokih temperaturah, kot tudi na kosmičenje in proti številnim korozivnim okoljem. Te materiale uporabljajo za grelne elemente v elektroodpornih grelnih aparatih in napravah, pa tudi za komponente, kot so pečice in retorte, ki se uporabljajo pri termični obdelavi jekla in drugih kovin. Nikelj v obliki cevi uporabljajo v cevnih sistemih pri kemični in petrokemični predelavi pri visokih temperaturah. V to skupino **spadajo** tudi posebne zlitine, znane kot "***super zlitine***", ki se sestavljene posebej za veliko odpornost proti visokim temperaturam in ki prevladujejo v letalskih turbinah, v katerih se uporabljajo za izdelavo turbinskih lopatic in krilc, oblog zgorevalnih komor, kot tudi drugih delov. Te zlitine pogosto vsebujejo **majhne količine** molibdena, volframa, niobija, aluminija, titana itd., ki **bistveno vplivajo** na povečanje toplotne odpornosti zlitine.

(3) **Zlitine *nikelj-baker*** imajo poleg odpornosti proti koroziji tudi dobro mehansko trdnost. Uporabljajo se za lopate propelerjev in kot sredstva za prečiščevanje, prav tako pa se uporabljajo v črpalkah, ventilih, cevovodih in v drugih napravah, ki so izpostavljene mineralnim in organskim kislinam, bazam in solem.

*
* *

To poglavje **vključuje**:

(A) **Nikljev kamen (*mattes*)**, sintrirane nikljeve okside in druge vmesne izdelke metalurgije niklja, surovi nikelj, kot tudi odpadke in ostanke iz niklja **(tar. št. od 75.01 do 75.03).**

(B) **Nikljev prah** in kosmiče **(tar. št. 75.04).**

(C) Izdelke, ki se običajno dobijo z valjanjem, kovanjem, vlečenjem ali z ekstrudiranjem surovega niklja iz **tar. št. 75.02 (tar. št. 75.05 in 75.06).**

(D) Cevi in pribor za cevi **(tar. št. 75.07),** anode za nikljanje in izdelke iz **tar. št. 75.08** - slednja tarifna številka **vključuje** vse izdelke iz niklja, **razen** izdelkov, zajetih v **opombi 1** v oddelku XV, izdelkov, vključenih v **82. ali 83. poglavje** in izdelkov, ki so bolj specifično zajeti v drugih poglavjih Nomenklature.

Izdelki so lahko izpostavljeni raznim postopkom, ki izboljšajo lastnosti in izgled kovine. Ti postopki so našteti na koncu splošnih določil komentarja v **72. poglavju** in **ne vplivajo** na uvrščanje blaga. (**Vendar glej** posebni primer *anod* za niklanje - **tar. št. 75.08**).

*
* *

Uvrščanje izdelkov iz **kombiniranih materialov** je pojasnjeno v splošnih določilih komentarja k **oddelku XV.**

75.01 - NIKLJEV KAMEN, SINTRANI OKSIDI NIKLJA IN DRUGI VMESNI IZDELKI METALURGIJE NIKLJA

7501.10 **- Nikljev kamen**

7501.20 **- Sintrani oksidi niklja in drugi vmesni izdelki metalurgije niklja.**

(1) **Nikljev kamen (*mattes*).**

Nikljev kamen (*mattes*) pridobivajo s predelavo (z žganjem, taljenjem itd.) nikljeve rude. Nikljev kamen **sestoji** (odvisno od rude in uporabljenega postopka) **iz sulfida-***nikelj-železa*, iz **sulfida-** *nikelj- železo-bakra*, iz *nikljevega* **sulfida** ali iz **sulfida-***nikelj-bakra*.

Ti izdelki so običajno v obliki litih blokov ali plošč, ki so zaradi lažjega transporta, pogosto nalomljeni v kose, v obliki zrn ali v obliki prahu (še posebno nekateri kamni (*mattes*) *nikljevega sulfida*).

Nikljevi kameni (*mattes*) se uporablja za proizvodnjo surovega niklja.

(2) **Drugi vmesni izdelki <u>metalurgije niklja.</u>**

Med te izdelke **spadajo**:

(i) **Nečiste *nikljeve okside*, <u>na primer:</u>** sintrirani *nikljevi oksidi*, *nikljev oksid* v prahu ("**zeleni *nikljev oksid***"), dobljeni s predelavo sulfidnih ali oksidnih nikljevih rud. Te nečiste okside uporabljajo predvsem v proizvodnji legiranih jekel.

Sintrirani nikljevi oksidi so običajno v obliki prahu ali kep, velikih do 50 mm.

(ii) **Nečisti fero-nikelj**, ki ga zaradi visoke vsebnosti žvepla (0,5 % ali več), fosforja in drugih nečistoč ni moč uporabiti kot izdelek za legiranje v industriji jekla, ne da bi ga prej prečistili oziroma rafinirali. **Prečiščeni (rafinirani) fero-nikelj** skoraj izključno uporabljajo v industriji jekla, kjer je nikelj nepogrešljiv pri proizvodnji nekaterih posebnih vrst jekla. Torej je lahko uvrščen kot fero-zlitina v **tar. št. 72.02** (skladno z določili opombe 1 (c) v 72. poglavju).

(iii) **Nikljev špajs** je kepasta mešanica *arzenidov*, ki danes **nima** večjega komercialnega pomena.

75.02 - NEOBDELAN NIKELJ

7502.10 **- Nelegirani nikelj**

7502.20 **- Nikljeve zlitine**

Neobdelan nikelj je običajno v obliki ingotov, vzvodov, peletov, plošč, kock, rondel, briketov, šiber, katod ali v drugih oblikah, dobljenih z elektrolitskim nanašanjem. Te **primarne oblike** uporabljajo predvsem v proizvodnji legiranih jekel, zlitin barvnih kovin in pri pridobivanju nekaterih kemičnih izdelkov. Nekatere med njimi uporabljajo tudi v titanskih košarah za nikljanje in za proizvodnjo nikljevega prahu.

Neprečiščeni nikelj običajno vlivajo v anode za rafiniranje s pomočjo elektrolize (**glej skico**). ***Anode*(+)** iz te tarifne številke so običajno v obliki litih plošč z dvema ušesoma, s pomočjo katerih visijo v elektrolitski kadi. Teh **anod** ne gre enačiti **z anodami** za nikljanje, opisenimi v komentarju k **tar. št. 75.08.**

***Katode*(-)** so plošče, dobljene z elektrolitskim nanašanjem rafiniranega niklja na "**izhodiščne liste**", na katerih sta pritrjeni **dve ušesi** za obešannje v elektrolitski kadi. Več kot je naslage rafiniranega niklja na izhodiščnih listih, bolj neločljiv del katode postajajo.

Neobrezane (*nezarobljene*) katode običajno dobavljajo, ne da bi odstranili ušesa ali ročaje, ki imajo na sebi izbokline, ki so posledica nikljeve naslage na varu. Teh ročajev **ne gre enačiti** z ušesi za obešanje, pričvrščenimi na nekatere anode za nikljanje. Neobrezane **katode** so običajno večje (**okoli 96 x 71 x 1,25 cm**) od **anode** za nikljanje, ki so redko širše **od 30,5 cm.**

***Katode*(-),** ki so **samo** obrezane (zarobljene) ali narezane v trakove ali majhne pravokotne kose, **ostanejo** uvrščene v tej tarifni številki, **neglede na njihovo velikost ali namen,** za katerega se naj bi uporabile. Od anod za nikljanje iz **tar. št. 75.08** se **razlikujejo** po tem, da so **brez kljuke za obešanje** in da **niso** pripravljene za kljuke (**na primer:** prevrtane ali prebite).

Ta tarifna številka **izključuje** nikljev prah in kosmiče **(tar. št. 75.04).**

SKICA ELEKTROLITSKEGA ČIŠČENJA (*RAFINACIJE*) NIKLJA ALI ELEKTRO-GALVANSKEGA NIKLANJA

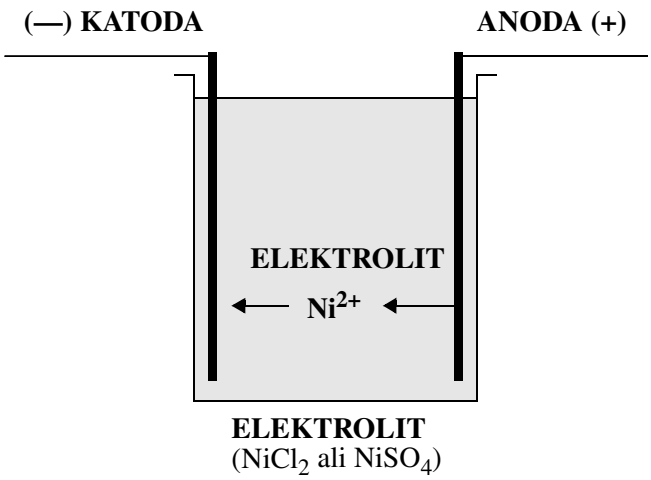

ČIŠČENJE
(rafinacija)

Anoda = nečisti nikelj iz tar.št. 75.02

Katoda = rafiniran (*katodni*) nikelj iz tar.št. 75.02

GALVANIZACIJA
(niklanje)

Anoda = čisti (*katodni*) nikelj iz tar.št. 75.08

Katoda **=** ponikljan predmet, tar.št. je odvisna od predmeta

75.03 - NIKLJASTI ODPADKI IN OSTANKI

Določila komentarja k **tarifni številki 72.04**, ki se nanašajo na odpadke in ostanke, se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) pepel in ostanki iz niklja **(tar. št. 26.20)** in

(b) ingoti in podobne surove oblike, lite iz pretopljenih odpadkov in ostankov iz niklja (**tar. št. 75.02**).

75.04 - NIKLJASTI PRAH IN LUSKINE

Ta tarifna številka **vključuje** vse vrste **prahu in kosmičev i**z niklja, neglede na njihov namen. Prah je opredeljen v **opombi 8 (b) v oddelku XV**.

Prah in kosmiči se, glede na njihove fizikalne značilnosti, uporabljajo v nelegiranem stanju v ploščah za *nikelj-kadmijeve* baterije, v proizvodnji nikljevega sulfata, nikljevega klorida in drugih nikljevih soli, kot vezivo za kovinske karbide, za proizvodnjo nikljevih zlitin (**na primer:** legirana jekla) in kot katalizatorji.

Prah in kosmiči se v čistem stanju ali legirani, ali pa pomešani s prahom drugih kovin (**na primer:** z železovim prahom), uporabljajo za zbijanje in sintriranje v tehnične izdelke, kot so **na primer:** magneti, pa tudi za neposredno valjanje v pločevino, trakove in folije.

Iz te tarifne številke so **izključeni** sintrirani nikljevi oksidi **(tar. št. 75.01).**

75.05 - NIKLJASTE PALICE, PROFILI IN ŽICA

- Palice in profili:

7505.11 **- - iz nelegiranega niklja**

7505.12 **- - iz nikljevih zlitin**

- Žica:

7505.21 **- - iz nelegiranega niklja**

7505.22 **- - iz nikljevih zlitin**

Ti izdelki, ki so opredeljeni v **opombah 1 (a), 1(b) in 1(c)** k temu poglavju, ustrezajo podobnim izdelkom iz bakra, z **izjemo** posebnih določil, ki se nanašajo na anode za nikljanje (**glej** komentar k **tarifni številki 75.08**). **Skladno** s to izjemo, se določila komentarja k **tar. številkama 74.07 in 74.08** uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) metalizirane preje **(tar. št. 56.05),**

(b) palic in profilov, pripravljenih za uporabo v konstrukcijah **(tar. št. 75.08)** in

(c) izoliranih električnih palic (običajno znanih kot *tokovne šine*) in žic (vštevši tudi lakiranih - žic) **(tar. št. 85.44).**

75.06 - PLOŠČE, PLOČEVINE, TRAKOVI IN FOLIJE IZ NIKLJA

7506.10 **- Iz nelegiranega niklja**

7506.20 **- Iz nikljevih zlitin**

Ta tarifna številka **vključuje plošče, filme, trakove in folije,** opredeljene v **opombi 1 (d)** k temu poglavju. Ti izdelki ustrezajo proizvodom iz bakra, opisanim v komentarju k **tar. številkama 74.09** in **74.10.**

Plošče in pločevine se lahko uporabljajo za oblaganje železa in jekla z varjenjem, valjanjem itd. ter za izdelavo opreme, ki se uporablja predvsem v kemični industriji.

Iz te tarifne številke so **izključene** rešetke, dobljene s prerezovanjem in razvlekanjem enega kosa pločevine ali traku **(tar. št. 75.08).**

75.07 - CEVI IN PRIBOR (FITINGI) ZA CEVI (NPR.: SPOJNICE, KOLENA, OGLAVKI) IZ NIKLJA

- Cevi:

7507.11 **- - iz nelegiranega niklja**

7507.12 **- - iz nikljevih zlitin**

7507.20 **- Pribor za cevi**

Cevi so opredeljene v **opombi 1 (e)** k temu poglavju.

Določila komentarja k **tarifnim številkam od 73.04 do 73.07** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Zaradi svoje **odpornosti proti koroziji** (proti kislinam, hlapom itd.), se cevi in pribor zanje iz niklja ali iz nikljevih zlitin uporabljajo v aparatih in napravah za kemično in prehrambeno industrijo, v izdelavi papirja, parnih kondenzatorjev, injekcijskih igel itd.

Ta tarifna številka **izključuje:**

(a) votle profile **(tar. št. 75.05),**

(b) kronske matice in matice iz niklja, ki se uporabljajo za montažo ali pritrjevanje cevi **(tar. št. 75.08),**

(c) pribor za spajanje cevi z vgrajenimi pipami, čepi, ventili itd. **(tar. št. 84.81)** in

(d) cevi in pribor zanje, ki so izdelani v specifične izdelke, ki se lahko kot taki prepoznajo, **na primer:** kot deli strojev, aparatov in naprav **(oddelek XVI).**

75.08 - DRUGI NIKLJEVI IZDELKI

7508.10 - **Tkanine, rešetke, mreže in žične ograje, iz nikljeve žice**

7508.90 **- - Drugo**

(A) *ANODE* (+) ZA NIKLJANJE, VŠTEVŠI *ANODE*, IZDELANE Z ELEKTROLIZO

V to skupino izdelkov **spadajo anode (pozitivne** elektrode**)** iz rafiniranega niklja za **nikljanje** s pomočjo elektrolitskega nanašanja (*depozicija*). Lahko so lite, valjane, vlečene, ekstrudirane ali pa **izdelane iz katod** ali drugih oblik iz **tarifne številke 75.02,** dobljenih z elektrolitskim nanašanjem.

Te anode so:

(1) **V posebnih oblikah (v obliki zvezd, zank, posebnih profilov),** ki zagotavljajo da izdelku, ki je izdelek nikljanja, ustreza karseda največja površina anode. Paličaste anode, katerih prečni prerez je običajno ovalen, elipsen, romboiden ali rombast, pa so ustrezno dolge, da jih je moč uporabljati kot anode.

Ali

(2) **V obliki plošč** (ravnih ali ukrivljenih), **trakov, pločevine, diskov** (ravnih ali nabranih), **polžog** ali **žog.** Ti izdelki se lahko uvrstijo v to tarifno številko, v **kolikor imajo** lastnosti, po katerih jih je moč prepoznati kot anode za nikljanje - **morajo imeti kavlje za obešanje** v kadi za nikljanje, ali pa morajo biti **pripravljene za obešanje** s pomočjo kavljev (**na primer:** z vrezanim navojem, prebite ali navrtane).

Anode so običajno visoke stopnje čistoče. Vendar pa lahko po proizvodnem postopku na njih ostanejo majhne količine nekaterih elementov, ali pa so ti elementi **namenoma dodani** z namenom **na primer:** *depolarizacije* anode, da bi se zagotovilo enakomerno razširjanje po vsej površini in da bi se izognili izgubi niklja zaradi tvorbe mulja. Te lastnosti, skupaj še z predhodno navedenimi lastnostmi, **ločijo** te anode **od litih anod za elektrolitsko rafinacijo**, navedenih v drugem odstavku komentarja k **tar. št. 75.02** in, ki so iz te tarifne številke **izključene.**

Vendar pa te, klasične *anode* za nikljanje **vse bolj** in vse pogosteje **nadomeščajo** z ***anodnimi* košarami,** to je s surovimi oblikami, kot so **na primer:** rondele iz niklja v titanovih košarah (**glej komentar k tar. št. 75.02).**

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki, neglede na to, ali so namenjeni za nikljanje ali za formiranje anod za nikljanje:

(a) plošče **(*katode* (-)),** samo dobljene z elektrolizo, neobrobljene ali obrobljene, ali pa razrezane v trakove ali majhne pravokotne kose, vendar naprej neobdelane **(tar. št. 75.02),**

(b) peleti, neobdelani (**tar. št. 75.02),**

(c) palice, ki so samo lite, valjane ali ekstrudirane, ki glede oblike, dolžine ali izdelave ne ustrezajo pogojem, navedenim v predhodnem besedilu **(tar. št. 75.02 ali 75.05)** in

(d) plošče, ki so samo valjane **(tar. št. 75.06).**

(B) **DRUGO**

Ta skupina **vključuje** vse izdelke iz niklja, **razen tistih,** ki so zajeti v predhodni skupini izdelkov ali v predhodnih tarifno številko tega poglavja ali v **opombi 1 v oddelku XV**, izdelkov, navedenih ali zajetih v **82. ali 83. poglavju** in **razen** izdelkov, ki so bolj specifično zajeti v drugih poglavjih Nomenklature.

V to skupino *med drugim* **spadajo:**

(1) **Konstrukcije**, kot so **na primer:** okenski okvirji in gotovi deli konstrukcij.

(2) **Rezervoarji**, kadi in **drugi kontejnerji** katerekoli kapacitete, ki so brez mehanskih ali toplotnih naprav.

(3) **Tkanine, rešetke in mreže** iz žice iz niklja ter rešetke, dobljene s prerezovanjem in razvlekanjem enega kosa pločevine ali traku.

(4) **Žičniki, žeblji, matice, kronske matice, vijaki** in drugi izdelki, opisani v komentarju k tarifnima številkama **73.17 in 73.18**.

(5) **Vzmeti**, **razen** vzmeti za ure in stenske ure iz **tar. št. 91.14.**

(6) **Gospodinjski predmeti** in sanitarni izdelki ter njihovi deli.

(7) **Rondele za kovani denar**, v obliki diskov iz niklja z dvignjenimi robovi.

(8) Izdelki iz niklja, ki ustrezajo proizvodom iz železa in jekla, navedenih v komentarju k **tarifnima številkama 73.25 in 73.26.**

76. POGLAVJE

ALUMINIJ IN ALUMINIJASTI IZDELKI

Opomba

1. V tem poglavju so z naslednjimi izrazi mišljeni:

(a) "**Palice**":

valjani, iztiskani, vlečeni ali kovani izdelki, ki **niso v kolobarjih**, ki imajo po vsej svoji dolžini enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "sploščene kroge" in "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov s pravokotnim prečnim prerezom (vključno "modificirane pravokotnike") mora presegati eno desetino širine; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike ali dimenzij, ki so bili po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(b) "**Profili**":

valjani, iztiskani, vlečeni, kovani ali oblikovani izdelki, **v kolobarjih ali ne**, z enakim prečnim prerezom po vseh dolžini, ki ne ustrezajo nobeni izmed definicij za palice, žico, plošče, pločevine, trakove, folije ali cevi; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike, ki so bili po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(c) "**Žica**":

valjani, iztiskani ali vlečeni izdelki **v kolobarjih**, ki imajo po vsej svoji dolžini enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "sploščene kroge" in "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov s pravokotnim prečnim prerezom (vključno "modificirane pravokotnike") mora presegati eno desetino širine;

(d) "**Plošče, pločevine, trakovi in folije**":

izdelki z ravnimi površinami (razen surovih izdelkov iz **tar. št. 76.01**), v kolobarjih ali ne, s polnim **prečnim prerezom v obliki pravokotnika (razen kvadrata)**, z zaobljenimi robovi ali brez njih (vključno "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni), enake debeline, katerih površine so:

– **pravokotne** oblike (tudi kvadratne), debelina pa **ne presega ene desetine širine**;

– **nepravokotne ali** nekvadratne oblike, katere koli velikosti, **če ne dobijo značaja izdelkov**, ki se uvrščajo v **druge tarifne številke**;

tar. št. 76.06 in 76.07 obsegata med drugim tudi plošče, pločevine, trakove in folije z vzorci (npr.: žlebovi, rebra, brazde, bradavice, v obliki kapelj ipd.) in izdelke, ki so bili perforirani,

nagubani, polirani ali prevlečeni, če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(e) "**Cevi**":

votli izdelki v kolobarjih ali ne, ki imajo **enak prečni prerez** in samo **eno zaprto votlino po vsej dolžini**, v obliki kroga, ovala, kvadrata, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika in ki imajo enako debelino stene; izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika, ki imajo lahko zaobljene robove po vseh dolžini, se prav tako štejejo za cevi, če so notranji in zunanji prečno prerezi koncentrični in imajo enako debelino in smer; cevi z omenjenimi prečnimi prerezi so lahko polirane, prevlečene, upognjene, z navoji, perforirane, z zoženji, razširitvami, stožčaste ali s prirobnicami, manšetami ali obroči.

°
° °

Opomba k tarifnim podštevilkam

1. V tem poglavju je z naslednjima izrazoma mišljeno:

(a) "**Nelegirani aluminij**":

kovina z vsebnostjo najmanj 99 mas.% aluminija, če vsebnost katerega koli drugega elementa ne presega mejnih vrednosti iz naslednje tabele:

TABELA - drugi elementi

Elementi	Meje vsebine v % po masi
Fe + Si (železo + silicij)	1,0
Drugi elementi, *) posamično	0,1**)

*) Drugi elementi so na primer krom, baker, magnezij, nikelj, cink.

**) Vsebnost bakra je dovoljena več kot 0,1 mas.% do vključno 0,2 mas.%, če pri tem niti vsebnost kroma niti vsebnost mangana ne presega 0,05 mas.%.

(b) "**Aluminijeve zlitine**":

zlitine navadnih kovin, v katerih aluminij prevladuje nad vsakim drugim elementom, če je:

(i) vsebnost **najmanj enega** od teh drugih elementov ali železa in silicija skupaj **nad mejami iz tabele**, ali

(ii) skupna vsebnost teh drugih elementov **presega 1 mas.%.**

2. **Ne glede na določbe v opombi 1(c) k tar. št. 7616.91**, se pojem "**žica**" nanaša samo na izdelke v kolobarjih ali ne, kakršnega koli prečnega preseka, pri katerem noben prečni presek ni večji kot 6 mm.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** aluminij in njegove zlitine ter nekatere izdelke iz njih.

Aluminij se pridobiva pretežno iz boksita, surovega *hidriranega oksida -* $Al_2O_3.H_2O$ (*glinice*) (**glej** komentar k **tar. št. 26.06**). Prva faza ekstrakcije je namenjena predelavi boksita v čisti *aluminijev oksid* (v *glinico*). V ta namen rudi žgejo, nato pa jo obdelujejo z natrijevim hidroksidom, da nastane raztopina natrijevega aluminata. To raztopino nato filtrirajo in tako odstranijo netopne nečistoče (železov oksid, silicijev dioksid itd.). Končno se aluminij obori kot ***aluminijev hidroksid-*** $Al(OH)_3$, katerega žgejo, da dobijo čisti aluminijev oksid v obliki belega prahu. **Vendar** pa se *aluminijev hidroksid* in *aluminijev oksid* uvrščata v **28. poglavje.**

V naslednji fazi kovino pridobijo z ekstrakcijo z elektrolitsko **redukcijo** *aluminijevega oksida-* **(**Al_2O_3**),** raztopljenega v staljenem *kriolitu* (ta drugi reagent je natrij-aluminijev klorid, ki služi le kot topilo). Elektroliza poteka v kadeh, obloženih z ogljikom, ki služi kot **katoda (negativna elektroda).** Kot **anode (pozitivna elektroda)** uporabljajo ogljikove palice. Aluminij se nabira na dnu kadi, od koder ga črpajo, nato pa (običajno po prečiščevanju) lijejo v oblike blokov, ingotov, valjarskih plohov, plošč, valjarskih gred itd. S ponovitvijo elektrolize je možno dobiti skoraj čisti aluminij.

Aluminij lahko pridobivajo tudi z obdelavo nekaterih drugih rud, kot je **na primer:** *levcit* (dvojni silikat aluminija in kalija), s pretaljevanjem aluminijevih odpadkov in ostankov ter s predelavo ostankov (troska, žlindra itd.).

Aluminij je modrikastobela kovina, katero odlikuje lahkost. Je zelo raztezljiv, se lahko valja, kuje, stiska, možno ga pa je tudi liti. Kot tudi druge mehke kovine, je tudi aluminij zelo primeren za ekstrudiranje in litje pod pritiskom. V sodobni praksi ga je možno tudi spajkati.

Aluminij je odličen prevodnik toplote in elektrike in zelo dobro odbija svetlobo. Ker oksidna prevleka, ki naravno nastane na njegovi površini, kovino ščiti, jo pogosto umetno tvorijo **oziroma** poglabljajo z anodiziranjem ali po kemičnem postopku. Med temi postopki se včasih tudi barva.

*
* *

Aluminijeva trdnost, žilavost itd, se lahko še bistveno **povečajo z legiranjem aluminija z drugimi elementi,** kot so: baker, magnezij, silicij, cink in mangan. Nekatere zlitine je moč izboljšati s staranjem. Po vseh teh postopkih se lahko uporabi tudi temperiranje.

Najpomembnejše aluminijeve zlitine, ki se uvrščajo v to poglavje skladno z določili **opombe 5** v **oddelku XV** so (**glej** splošna določila komentarja k temu oddelku):

(1) **zlitine *aluminij-baker*** na osnovi aluminija z majhno vsebnostjo bakra,

(2) **zlitine *aluminij-cink-baker*,**

(3) **zlitine *aluminij-silicij*** (**na primer:** "***aplax***", "***silumin***"),

(4) **zlitine *aluminij-mangan-magnezij*,**

(5) **zlitine *aluminij-magnezij-silicij*** (**na primer:** "***almelek***", "***aldrey***"),

(6) **zlitine *aluminij-baker-magnezij-mangan*** (**na primer:** ***duraluminij***),

(7) **zlitine *aluminij-magnezij*** (**na primer:** "***magnalij***"),

(8) **zlitine *aluminij-mangan*** in

(9) **zlitine *aluminij-cink-magnezij*.**

Številne med temi zlitinami, **lahko** vsebujejo tudi majhne količine železa, niklja, kroma itd. Zlitine na tržišču pogosto prodajajo pod trgovskimi imeni, ki so različna od ene dežele izvora do druge.

*
* *

Posebne lastnosti aluminija in njegovih zlitin ugodno vplivajo na njihovo široko uporabo: v letalski in avtomobilski industriji, v ladjedelništvu, v gradbeni industriji, v izdelavi železniškega in tramvajskega voznega parka, v elektroindustriji (**na primer:** kot kabli), za vse vrste kontejnerjev (rezervoarji in kadi vseh dimenzij, sodi za transport, bobni itd.), za gospodinjski pribor, za izdelavo folij itd.

*
* *

V to poglavje **spadajo:**

(A) **Neobdelan** aluminij in **odpadki** ter **ostanki** iz aluminija **(tar. št. 76.01 in 76.02).**

(B) Aluminijev **prah** in **kosmiči (tar. št. 76.03).**

(C) **Izdelki**, katere običajno pridobivajo z valjanjem, ekstrudiranjem, izvlekanjem ali s kovanjem surovega aluminija iz tar. št. 76.01 **(tar. št. od 76.04 do 76.07)**.

(D) **Razne izdelke** iz aluminija, navedene v **tar. št. od 76.08 do 76.15** ter druge izdelke iz **tar.št. 76.16**. Slednja tarifna številka **vključuje** vse druge izdelke iz aluminija, **razen** izdelkov, ki so zajeti v 82. ali 83. poglavju, ali pa izdelkov, ki so **bolj specifično zajeti** drugje v Nomenklaturi.

Izdelki, dobljeni s sintriranjem *aluminijevih oksidov* štejejo za ***kermete*** in so iz tega poglavja **izključeni (tar. št. 81.13).**

Izdelke iz aluminija pogosto izpostavljajo raznim postopkom, katerih namen je izboljšanje lastnosti ali izgleda kovine, ali pa zaščita proti koroziji itd. Ti postopki so navedeni v glavnem na koncu splošnih določil komentarja **k 73. poglavju** in ne vplivajo va uvrščanje tega blaga.

Uvrščanje izdelkov **iz kombiniranih materialov**, še posebno razvrščanje gotovih izdelkov, je pojasnjeno v splošnih določilih komentarja v oddelku XV.

76.01 - NEOBDELAN ALUMINIJ

7601.10 **- Aluminij, nelegiran**

7601.20 **- Aluminijeve zlitine**

Ta tarifna številka **vključuje neobdelan aluminij** v tekočem stanju, v blokih, ingotih, v valjarskih plohih, ploščah, drogovih z zarezami, v valjarskih gredah ali v podobnih oblikah, dobljenih z litjem elektrolitskega aluminija ali s pretapljanjem ostankov in odpadkov iz aluminija. Ti izdelki so namenjeni predvsem za valjanje, kovanje, izvlekanje, ekstrudiranje ali za pretapljanje in litje v oblikovane izdelke.

V to tarifno številko **spadajo** peleti iz aluminija, ki se običajno uporabljajo v metalurgiji (kot sredstva za dezoksidacijo, še posebno v proizvodnji železa in jekla).

V to tarifno številko **spadajo** tudi nekatere lite in sintrirane palice itd. (**glej komentar k tarifni številki 74.03,** ki se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko).

Aluminijev prah in kosmiči so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 76.03).**

76.02 - ALUMINIJASTI ODPADKI IN OSTANKI

Določila komentarja k **tarifni številki 72.04**, ki se nanašajo na odpadke in ostanke, se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Odpadki in ostanki aluminija predstavljajo pomemben surovinski vir za industrijo aluminija. Uporabljajo se tudi kot oksidacijska in dekarbonizacijska sredstva v metalurgiji.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) troska, žlindra itd. za proizvodnjo železa in jekla, ki vsebuje aluminij, katerega je moč izločiti kot silikate **(tar. št. 26.18 in 26.19),**

(b) pepel in ostanki iz proizvodnje aluminija **(tar. št. 26.20)** in

(c) ingoti in podobne neobdelane oblike, vlite iz poprej pretopljenih odpadkov in ostankov iz aluminija **(tar. št. 76.01).**

76.03 - ALUMINIJASTI PRAH IN LUSKINE

7603.10 **- Prah nelamelarne strukture**

7603.20 **- Prah lamelarne strukture; luskine**

Ta tarifna številka **vključuje aluminijev prah,** opredeljen v **opombi 8 (b)** v oddelku XV, kot tudi kosmiče aluminija. V splošnem **ustrezajo** ti izdelki onim iz bakra in se zaradi tega komentar k **tarifni številki 74.06** uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko. Vendar pa se aluminijev prah in kosmiči uporabljajo tudi v **pirotehniki** kot toplotni generatorji (**na primer:** pri termičnem postopku), za zaščito drugih kovin pred korozijo (**na primer:** za cementiranje kovin), kot pogonska polnjenja v raketah in v proizvodnji posebnih vrst cementa.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) aluminijevega prahu in kosmičev, pripravljenih kot barve, premazna sredstva in podobno (**na primer:** izdelane skupaj z drugimi barvili, ali pa pripravljene kot suspenzije, disperzije ali paste z vezivi ali s topilom) **(32. poglavje),**

(b) peletov iz aluminija **(tar. št. 76.01)** in

(c) majhne ploščice v smislu nakita, izrezane iz aluminijeve folije **(tar. št. 83.08).**

76.04 - ALUMINIJASTE PALICE IN PROFILI

7604.10 **- Iz nelegiranega aluminija**

- Iz aluminijevih zlitin:

7604.21 **- - votli profili**

7604.29 **- - drugo**

Ti izdelki, opredeljeni v **opombi 1 (a) in 1 (b)** k temu poglavju, ustrezajo podobnim proizvodom iz bakra. Glede na to se določila komentarja k **tarifni številki 74.07** uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) palic in profilov, pripravljeni za uporabo v konstrukcijah (**tar. št. 76.10**) in

(b) prevlečenih varilnih elektrod **(tar. št. 83.11).**

76.05 - ALUMINIJASTA ŽICA

- Iz nelegiranega aluminija:

7605.11 **- - z največjo dimezijo prečnega prereza več kot 7 mm**

7605.19 **- - druga**

- Iz aluminijevih zlitin:

7605.21 **- - z največjo dimezijo prečnega prereza več kot 7 mm**

7605.29 **- - druga**

Žica je opredeljena v **opombi 1 (c)** k temu poglavju.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) metalizirane preje **(tar. št. 56.05),**

(b) vrvi in konopcev, ojačenih z aluminijevo žico **(tar. št. 56.07),**

(c) vpredene žice, konopcev in podobnih izdelkov iz **tar. št. 76.14**),

(d) prevlečenih varilnih elektrod **(tar. št. 83.11),**

(e) izolirane električne žice in kablov (vštevši tudi lak-žice in anodizirane žice) **(tar. št. 85.44)** in

(f) strun za glasbene instrumente **(tar. št. 92.09).**

76.06 - PLOŠČE, PLOČEVINE IN TRAKOVI IZ ALUMINIJA, DEBELINE VEČ KOT 0,20 MM

- Pravokotni (tudi kvadratni):

7606.11 **- - iz nelegiranega aluminija**

7606.12 **- - iz aluminijevih zlitin**

- Drugi:

7606.91 **- iz nelegiranega aluminija**

7606.92 **- - iz aluminijevih zlitin**

Ti izdelki so opredeljeni v **opombi 1 (d)** k temu poglavju in ustrezajo podobnim proizvodom iz bakra, zato se komentar k **tar. št. 74.09** uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) folij, debeline do 0,20 mm **(tar. št. 76.07)** in

(b) rešetk, dobljenih s prerezovanjem in razvlekanjem enega kosa pločevina ali traku **(tar. št. 76.16)**.

76.07 - ALUMINIJASTE FOLIJE (TUDI TISKANE ALI S PODLAGO IZ PAPIRJA, KARTONA, PLASTIČNE MASE ALI PODOBNIH MATERIALOV), DEBELINE DO VKLJUČNO 0,20 MM (BREZ PODLAGE)

- Brez podlage:

7607.11 **- - samo valjane**

7607.19 **- - druge**

7607.20 **- S podlago**

V to tarifno številko **spadajo** izdelki, opredeljeni v **opombi 1 (d)** k temu poglavju, katerih **debelina je do 0,20 mm.**

Določila komentarja k **tarifni številki 74.10,** ki se nanašajo na bakrene folije, se *mutatis mutandis* uporabljajo tudi za to tarifno številko.

Aluminijeve folije se uporabljajo v izdelavi pokrovov in zamaškov za steklenice, za pakiranje prehrambenih izdelkov, cigaret in cigar, tobaka itd. **Aluminijeve folije** uporabljajo tudi za izdelovanje finega prahu iz **tar. št. 76.03,** pa tudi v valovitih listih za toplotno izolacijo, za umetno posrebrevanje in za previjanje ran v veterinarstvu.

Za "podlogo" se **ne štejejo:** premazi, laki, barve, tisk.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) tiskarskih folij, ki sestoje iz aluminijevega prahu, aglomeriranega z želatino, lepilom ali z drugim vezivom, ali pa iz aluminija, nanešenega na papir, lepenko, plastično maso ali drugo podlago, ki se uporabljajo za tiskanje knjižnih platnic, trakov za klobuke itd. **(tar. št. 32.12),**

(b) papirja in lepenke za proizvodnjo kontejnerjev za mleko, sadne sokove ali druge prehrambene proizvode, prevlečenih z aluminijevo folijo (npr. na strani, ki naj bi predstavljala notranjo stran kontejnerja), **pod pogojem**, da ohranjajo bistveni značaj papirja in lepenke. (**tar. št. 48.11**),

(c) tiskane nalepke iz aluminijeve folije, ki jih je mogoče šteti za posamične tiskarske proizvode (**tar. št. 49.11**);

(d) plošče, pločevino in trakove, ki se debeli **več kot 0,20 mm (tar. št. 76.06)** in

(e) folij v obliki novoletnih okraskov **(tar. št. 95.05)**.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 7607.11

Razen hladnemu in vročemu valjanju, so lahko izdelki iz te tar. podštevilke izpostavljeni še **naslednjim dodelavam ali površinski obdelavi:**

(1) **Toplotni obdelavi**, kot je žarjenje zaradi odstranjevanja napetosti. S tem postopkom odstranijo ostanek maziv iz valjarne.

(2) **Obrezovanju, prerezovanje in rezanju** na pravokotnike (vštevši kvadrate), **na primer:** rezanje širokih trakov v ožje.

(3) **Odločevanju (odvijanju**) tankih listov iz večplastnih laminiranih izdelkov. Ta postopek je nujen, če se dva ali več navitij valjajo istočasno med zadnjim valjarskim vlečenjem.

(4) **Kemičnemu čiščenju** ali **pranju.** Namen teh postopkov je predvsem odstraniti odvečno olje v primeru, da poprej ni bil uporabljen postopek toplotne obdelave.

Tarifna podštevilka 7607.20

- če je podlaga kovina, se uvršča **po prevladujoči kovini**

- če je podloga nekovina, se uvršča **po prevladujoči debelini**:

na primer: - **200 μ papir** in **8 μ aluminij**, v **tarifno številko 48.10**;

- 18 μ polietilen in **10μ aluminija**, v **tarifno številko 39.21.**

76.08 - ALUMINIJASTE CEVI

7608.10 **- Iz nelegiranega aluminija**

7608.20 **- Iz aluminijevih zlitin**

Cevi so opredeljene v **opombi 1 (e)** k temu poglavju.

Cevi iz te tarifne številke so lahko izdelane po **naslednjih postopkih**:

(a) z ekstrudiranjem votlih litih ali okroglih prebitih ingotov,

(b) z vzdolžnim ali spiralnim šivnim varjenjem matrice ali hladno valjanih pol-proizvodov (trakov ali pločevine), oblikovanih na valjih,

(c) z udarno ekstruzijo in

(d) z litjem.

Ekstrudirane ali varjene cevi so lahko hladno vlečene, s čimer dobijo cevi s tanjšimi stenami, natančnejšimi merami in z boljši končno obdelavo.

Cevi iz te tarifne številke se uporabljajo za številne namene, **na primer:** kot cevovodi za olje ali vodo, kot zaščitne cevi za električne vodnike, v proizvodnji pohištva, izmenjalnikov toplote, konstrukcij itd.

V to tarifno številko **spadajo** tudi cevi ki imajo na konceh navoje, ali pa so opremljene s spojkami, prirobnicami, manšetami, obroči itd.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) votli profili **(tar. št. 76.04),**

(b) pribor za spajanje cevi **(tar. št. 76.09),**

(c) upogibne cevi **(tar. št. 83.07)** in

(d) cevi, izdelane v specifične izdelke, katere je moč prepoznati **na primer:** kot izdelke, pripravljene za uporabo v konstrukcijah **(tar. št. 76.10),** kot dele strojev ali kot dele vozil **(oddelka XVI in XVII) itd..**

76.09 - ALUMINIJASTI PRIBOR (FITINGI) ZA CEVI (NPR.: SPOJNICE, KOLENA, OGLAVKI)

Določila komentarja k **tar. številkama 73.07 in 74.12** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) spon in drugih naprav, pripravljenih posebej za sestavljanje delov konstrukcij **(tar. št. 76.10),**

(b) nosilnih kavljev in tačk (konzol) za cevi; kronskih matic in matic iz aluminija, ki se uporabljajo za montažo in pritrjevanje cevi **(tar. št. 76.16)** in

(c) pribora za spajanje cevi z vgrajenimi pipami, čepi, ventili itd. **(tar. št. 84.81).**

76.10 - KONSTRUKCIJE (RAZEN MONTAŽNIH ZGRADB IZ TAR. ŠT. 94.06) IN DELI KONSTRUKCIJ (NPR.: MOSTOVI IN DELI MOSTOV, STOLPI, PREDALČNI STEBRI, STREHE, STREŠNA OGRODJA, VRATA IN OKNA TER OKVIRJI ZANJE, VRATNI PRAGI, OGRAJE IN STEBRI) IZ ALUMINIJA; PLOČEVINE, PALICE, PROFILI, CEVI IN PODOBNO, IZ ALUMINIJA, PRIPRAVLJENI ZA UPORABO V KONSTRUKCIJAH

7610.10 - **Vrata, okna in okvirji zanje ter pragi za vrata**

7610.90 **- Drugo**

Določila komentarja **tarifni številki 73.08** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Deli konstrukcij iz aluminija so včasih spojeni s sintetičnimi smolami ali s kavčukom (gume), ne pa (kot običajno) s kovičenjem, nitanjem itd.

Glede na lahkost se aluminij in njegove zlitine včasih uporabljajo namesto železa in jekla za izdelavo gradbenih konstrukcij, delavniških konstrukcij, mostov, drsnih vrat, stebrov za električno omrežje ali radijskih stebrov, teleskopskih jamskih podpornikov, za vratne in okenske okvire, za stopniščne ograje itd.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) sklopov, katere je moč prepoznati kot dele izdelkov iz poglavij od **št. 84 do 88,**

(b) plavajočih konstrukcij iz **89. poglavja** in

(c) montažnih zgradb **(tar. št. 94.06).**

76.11 - REZERVOARJI, CISTERNE, SODI IN PODOBNI KONTEJNERJI, IZ ALUMINIJA, ZA KAKRŠEN KOLI MATERIAL (RAZEN KOMPRIMIRANIH ALI UTEKOČINJENIH PLINOV), S PROSTORNINO VEČ KOT 300 LITROV, Z OBLOGO ALI BREZ NJE ALI S TOPLOTNO IZOLACIJO ALI BREZ NJE, TODA BREZ MEHANIČNIH ALI TERMIČNIH NAPRAV

Komentar k **tarifni številki 73.09** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Aluminij zaradi svoje majhne mase in odpornosti proti koroziji vse bolj nadomešča železo in jeklo pri izdelavi rezervoarjev, cistern itd., še posebno pa v kemični industriji, v pivovarništvu, mlekarstvu in v sirarstvu.

Vendar pa ta tarifna številka **izključuje** kontejnerje, ki so konstruirani posebej za prevoz z eno ali **več vrstami transporta (tar. št., 86.09).**

76.12 - SODI, BOBNI, PLOČEVINKE, ŠKATLE IN PODOBNI KONTEJNERJI (TUDI TOGI IN UPOGLJIVI CEVASTI KONTEJNERJI) ZA KAKRŠEN KOLI MATERIAL (RAZEN KOMPRIMIRANIH ALI UTEKOČINJENIH PLINOV), S PROSTORNINO NAJVEČ 300 LITROV, Z OBLOGO ALI BREZ NJE, S TOPLOTNO IZOLACIJO ALI BREZ NJE, TODA BREZ MEHANIČNIH ALI TERMIČNIH NAPRAV

7612.10 **- Upogljive cevaste posode (tube)**

7612.90 **- Drugo**

Določila komentarja k **tarifni številki 73.10** se *mutatis mutandis* uporabljajo tudi za to tarifno številko.

Sodi in bobni iz aluminija se uporabljajo predvsem za transport mleka, piva, vina itd. Aluminijaste pločevinke in škatle se pogosto uporabljajo za pakiranje prehrambenih izdelkov. V to tarifno številko **spadajo** tudi togi cevasti kontejnerji (**na primer:** za farmacevtske izdelke, kot so pilule ali tablete) in zložljivi cevasti kontejnerji za kreme, zobne paste itd.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) izdelkov iz **tar. št. 42.02,**

(b) pločevink za pecivo, čaj, sladkor in podobnih gospodinjskih posod in kanistrov **(tar. št. 76.15),**

(d) izdelkov iz **tar. št. 83.04,**

(e) okrasnih škatel **(tar. št. 83.06),**

(f) kontejnerjev, konstruiranih in opremljenih posebej za prevoz z enim ali **več načini transporta (tar. št. 86.09)** in

(g) kompletnih termovk in drugih termičnih posod z vakuumsko izolacijo iz **tar. št. 96.17.**

76.13 - ALUMINIJASTI KONTEJNERJI ZA KOMPRIMIRANE ALI UTEKOČINJENE PLINE

Glej komentar k **tarifni številki 73.11**.

76.14 - VPREDENA ŽICA, VRVI, PLETENI TRAKOVI IPD. IZ ALUMINIJA, ELEKTRIČNO NEIZOLIRANI

7614.10 **- Z jeklenim jedrom**

7614.90 **- Drugo**

Komentar, ki se nanaša na **tarifno številko 73.12** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Ker so lahki in odlično prevajajo elektriko, se aluminij in aluminijeve zlitine ter zlitine aluminija, magnezija in silicija (**na primer:** "***almlec***" in "***aldrey***") pogosto uporabljajo namesto bakra v izdelavi električnih žic in kablov.

Kabli iz aluminija imajo lahko **jekleno jedro** ali jedro iz drugega materiala (**na primer**: optična vlakna, bakrena vlakna), vendar **pod pogojem,** da aluminij po masi prevladuje (**glej opombo 7 v oddelku XV**).

Vendar pa ta tarifna številka **izključuje** izolirano električno žico in kable **(tar. št. 85.44).**

76.15 - NAMIZNI, KUHINJSKI IN DRUGI IZDELKI ZA GOSPODINJSTVO IN NJIHOVI DELI IZ ALUMINIJA; GOBE ZA ČIŠČENJE POSODE IN BLAZINICE ZA ČIŠČENJE ALI POLIRANJE, ROKAVICE IPD., IZ ALUMINIJA; SANITARNI IZDELKI IN NJIHOVI DELI, IZ ALUMINIJA

- Namizni, kuhinjski in drugi izdelki za gospodinjstvo in njihovi deli; gobe za čiščenje posode in blazinice za čiščenje ali poliranje, rokavice ipd.:

7615.11 **- - gobe za čiščenje posode in blazinice za čiščenje ali poliranje, rokavice ipd.**

7615 19 **- - drugo**

7615.20 **- Sanitarni izdelki in njihovi deli**

Ta tarifna številka **vključuje** iste vrste izdelkov, kot so opisani v komentarju k **tar. številkama 73.23** in **73.24,** še posebno pa kuhinjski pribor in sanitarne ter toaletne izdelke. V to tarifno številko **spadajo** tudi aparate za kuhanje in gretje iz aluminija, podobne aparatom, opisanim v komentarju k **tar. št. 74.17.**

Vendar pa ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) pločevink, škatel in podobnih kontejnerjev iz **tar. št. 76.12,**

(b) izdelkov za gospodinjstvo, ki imajo lastnosti orodja (**82. poglavje**) (**glej** komentar k tar. št. 73.23),

(c) nožarskih izdelkov, žlic, **vključuje**lk, vilic in drugih izdelkov iz **tar. št. od 82.11 do 82.15,**

(d) okraskov **(tar. št. 83.06),**

(e) pretočnih in akumulacijskih bojlerjev, kot tudi drugih naprav iz **tar. št. 84.19,**

(f) električne gospodinjske opreme iz **85. poglavja** (posebno naprav in aparatov iz **tar. št. od 82.11 do 82.15),**

(g) izdelkov iz **94. poglavja,**

(h) vžigalnikov za cigarete in drugih prižigal **(tar. št. 96.13)** in

(i) termovk in drugih termo posod z vakuumsko izolacijo iz **tar. št. 96.17.**

76.16 - DRUGI IZDELKI IZ ALUMINIJA

7616.10 **- Žičniki, žeblji, žične sponke (razen tistih iz tar. št. 8305), vijaki, sorniki, zatiči, matice, vijaki s kavljem, kovice, klini, razcepke, podložke in podobni izdelki**

- Drugo:

7616.91 **- - tkanine, rešetke, mreže in žicne ograje**

7616.99 **- - drugo**

Ta tarifne številke **vključuje** vse izdelke iz aluminija, razen izdelkov, zajetih v predhodnih tarifno številko tega poglavja ali v **opombi 1 v oddelku XV,** in izdelkov, ki so navedeni ali zajeti v **poglavjih 82. ali 83. oziroma,** ki so bolj specifično zajeti drugje v Nomenklaturi.

Ta tarifna številka **vključuje še posebno:**

(1) **Žičnike, žeblje, posamezne prešivne spojke (razen tistih iz tar. št. 83.05),** vijake, kronske matice, matice, vijake s kavljem, zakovice, kline, razcepke, podložke in podobne izdelke, ki so navedeni v komentarju k **tar. številkama 73.17 in 73.18.**

(2) **Pletilke za ročno pletenje**, tope igle, kvačke, igle za vezenje, priponke, bucike in druge izdelke, opisane v komentarju k **tarifni številki 73.19.**

(3) **Verige** iz aluminija in njihove dele.

(4) **Tkanine**, **rešetke** in **mreže** iz aluminijaste žice, kot tudi rešetke, dobljene s prerezovanjem in razvlekanjem enega kosa pločevine ali traku (***glej*** *komentar k tarifni številki 73.14*). Slednje rešetke se uporabljajo za izložbe prodajaln, kot rešetke za zvočnike, kot varovanje pred eksplozijami med transportom in skladiščenjem hlapljivih tekočin in plinov itd..

(5) **Izdelke iz aluminija**, ki ustrezajo proizvodom iz železa ali iz jekla, navedenim v komentarju k **tar. številkama 73.25 in 73.26.**

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) tkanin iz kovinskih niti, ki se uporabljajo za izdelovanje oblačil, materialov za notranje opremljanje in podobnih izdelkov **(tar. št. 58.09),**

(b) žičnih tkanin itd., izdelanih v oblike delov strojev, aparatov in naprav (**na primer:** z montažo z drugimi materiali) **(84. in 85. poglavje)** in

(c) žičnih tkanin itd., izdelanih kot ročna sita in rešeta **(tar. št. 96.04).**

78. POGLAVJE

SVINEC IN SVINČENI IZDELKI

Opomba

1. V tem poglavju so z naslednjimi izrazi mišljeni:

(a) "**Palice**":

valjani, iztiskani, vlečeni ali kovani izdelki, ki **niso v kolobarjih** in ki imajo po vsej dolžini enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "sploščene kroge" in "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov s pravokotnim prečnim prerezom (tudi "modificiranih pravokotnikov") mora presegati eno desetino širine; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike in dimenzij, ki so bili po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(b) "**Profili**":

valjani, iztiskani, vlečeni, kovani ali oblikovani izdelki **v kolobarjih ali ne**, z enakim prečnim prerezom po vsej dolžini, ki ne ustrezajo nobeni izmed definicij za palice, žico, plošče, pločevine, trakove, folije ali cevi; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike, ki so bili po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(c) "**Žica**":

valjani, iztiskani ali vlečeni izdelki **v kolobarjih**, ki imajo po vsej dolžini enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "sploščene kroge" in "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov s pravokotnim prečnim prerezom (vključno tudi "modificirane pravokotnike") mora presegati eno desetino širine;

(d) "**Plošče, pločevine, trakovi in folije**":

izdelki z ravnimi površinami (razen surovih izdelkov iz tar. št. 78.01), v kolobarjih ali ne, s polnim **prečnim prerezom v obliki pravokotnika (razen kvadrata)**, z zaobljenimi robovi ali brez njih (vključno "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni), enake debeline, katerih površine so:

- **pravokotne oblike** (tudi kvadratne), debelina pa **ne presega ene desetine** širine;
- **nepravokotne** ali nekvadratne oblike, katere koli velikosti, **če s tem ne dobijo značaja izdelkov**, ki se uvrščajo v **druge tarifne številke**;

tar. št. 78.04 obsega med drugim tudi plošče, pločevine, trakove in folije z vzorci (npr.: žlebovi, rebra, brazde, bradavice, v obliki kapelj idr.) in izdelke, ki so bili perforirani, nagubani,

polirani ali prevlečeni, če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(e) "**Cevi**":

votli izdelki v kolobarjih ali ne, ki imajo **enak prečni prerez** in samo **eno zaprto votlino po vsej dolžini**, v obliki kroga, ovala, kvadrata, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika in ki imajo enako debelino sten; izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika, ki imajo lahko zaobljene robove po vsej dolžini, se prav tako štejejo za cevi, če so notranji in zunanji prečni prerezi koncentrični in imajo enako obliko in smer; cevi z omenjenimi prečnimi prerezi so lahko polirane, prevlečene, upognjene, z navoji, perforirane, z zoženji, razširitvami, stožčaste ali s prirobnicami, manšetami ali obroči.

Opomba k tarifni podštevilki:

1. V tem poglavju je z izrazom "**rafinirani svinec**" mišljena kovina z vsebnostjo **najmanj 99,9 mas.% svinca**, če vsebnost katerega koli drugega elementa **ne presega** mejnih vrednosti iz naslednje tabele:

TABELA - Drugi elementi

Element		Meje vsebnosti v mas.%
Ag	srebro	0.02
As	arzen	0.005
Bi	bizmut	0.05
Ca	kalcij	0.002
Cd	kadmij	0.002
Cu	baker	0.08
Fe	železo	0.002
S	žveplo	0.002
Sb	antimon	0.005
Sn	kositer	0.005
Zn	cink	0.002
Drugi (npr. Te - telur) posamično		0.001

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** svinec in njegove zlitine, kot tudi nekatere izdelke iz njih.

Svinec se predvsem izloča iz **rude *galenit,*** t.j. naravne svinčevo- žveplove rude, ki pogosto vsebuje tudi srebro.

Ko rudo zdrobijo in koncentrirajo s flotacijo, jo običajno žgejo in sintrirajo, nato pa reducirajo s taljenjem. Med žganjem ali sintriranjem se sulfid izdatno pretvarja v oksid; med taljenjem se oksid reducira v svinec s pomočjo koksa in talil. Na ta način dobijo "**mehek svinec**", zlitino svinca in srebra (svinec "*bullion")* ali "**delovni svinec**". Ta svinec vsebuje številne nečistoče, pogosto tudi srebro. Zaradi tega ga običajno prečiščujejo še naprej, s čimer proizvedejo skoraj čisti svinec.

Svinec lahko pridobivajo tudi s pretaljenjem odpadkov in ostankov iz svinca.

*
* *

Svinec je modrikastosiva kovina, ki je zelo kovna, se lahko topi in je mehka (zlahka ga razimo z nohtom). Svinec je odporen proti vplivom večine kislin (**na primer:** proti vplivu žveplove in klorovodikove kisline) in se zaradi tega uporablja pri gradnji kemičnih naprav.

*
* *

Ker ima svinec nizko tališče, lahko legira z drugimi elementi. **Najpomembnejše svinčeve zlitine,** ki se uvrščajo v to poglavje, so (skladno z določili **opombe 5 v oddelku XV**):

(1) **Zlitine *svinec-kositer*,** ki se uporabljajo **na primer:** v nekaterih mehkih spajkah na osnovi svinca, v ploščah, obloženih z zlitino "**teru kovine**", v folijah za pakiranje čaja itd.

(2) **Zlitine *svinec-antimon-kositer*,** katere uporabljajo za tiskarske črke in za antifrikcijske ležaje.

(3) **Zlitine *svinca in arzena*,** ki se uporabljajo za svinčene šibre.

(4) **Zlitine svinec-antimon** (trdi svinec), ki se uporabljajo za izdelavo metkov, akumulatorskih plošč itd.

(5) **Zlitine *svinec-kalcij*, zlitine *svinec-antimon-kadmij* in zlitine *svinec-telur*.**

To poglavje **vključuje**:

(A) Surovi svinec in svinčene odpadke ter ostanke (**tar. št. 78.01 in 78.02**).

(B) Izdelke, katere običajno pridobivajo z valjanjem ali z ekstrudiranjem surovega svinca iz **tar. št. 78.01** (**tar. št. 78.03 in 78.04**); svinčev prah in kosmiče (**tar. št. 78.04**).

(C) Cevi in pribor (**tar. št. 78.05**) ter izdelke iz **tar. št. 78.06**. Slednja tarifna številka **vključuje** vse druge izdelke iz svinca, **razen proizvodov,** ki so zajeti v **opombi 1** v oddelku XV, in izdelkov, ki so vključeni v **82. ali 83. poglavje oziroma** ki so bolj specifično zajeti v drugih poglavjih Nomenklature.

*
* *

Izdelki iz svinca so lahko izpostavljeni raznim postopkom za izboljšavo lastnosti ali izgleda kovine itd. To so v glavnem isti postopki, ki so navedeni na koncu splošnih določil komentarja k 72. poglavju in ne vplivajo za razvrščanje tega blaga.

*
* *

Razvrščanje izdelkov iz **kombinacij materialov** je pojasnjeno v splošnih določilih komentarja v oddelku XV.

78.01 - NEOBDELAN SVINEC

7801.10 **- Rafiniran svinec**

- Drugo:

7801.91 **- - ki vsebuje antimon, ki po masi prevladuje nad drugimi elementi**

7801.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** neobdelan svinec raznih stopenj čistoče - od nečistega "mehkega" svinca (svinec "***bullion***") in srebronosnega svinca do elektrolitsko rafiniranega svinca. Neobdelan svinec je lahko v obliki blokov, ingotov, drogov, plošč, pogač in v podobnih oblikah, ali pa vlit v palice. Večina teh oblik je namenjena za valjanje ali ekstrudiranje, za izdelavo zlitin ali za litje v oblikovane izdelke. Ta tarifna številka **vključuje** tudi lite anode za elektrolitsko rafinacijo.

Iz te tarifne številke je **izključen** svinčev prah in kosmiči **(tar. št. 78.04).**

78.02 - SVINČENI ODPADKI IN OSTANKI

Določila komentarja k **tar. št. 72.04,** ki se nanašajo na odpadke in ostanke, se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) pepela in ostankov iz proizvodnje svinca (**na primer:** svinčevega kamna) **(tar. št. 26.20)** in

(b) ingotov in podobnih neobdelanih oblik, ki so lite iz pretopljenih odpadkov in ostankov iz svinca **(tar. št. 78.01).**

78.03 - SVINČENE PALICE, PROFILI IN ŽICA

Ti izdelki, ki so opredeljeni v **opombi 1 (a), 1(b) in 1(c))** k temu poglavju, ustrezajo podobni proizvodom iz bakra. Glede na to se določila komentarja k **tar. številkama 74.07** in **74.08** uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Svinčene palice se uporabljajo predvsem za izdelavo metkov. Profili iz svinca se pogosto uporabljajo kot pritrdila za okna z rešetkami.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi palice za spajkanje na osnovi svinca (običajno so izdelane z ekstruzijo), neglede na to, ali so narezane na določene dolžine - vendar **pod pogojem,** da niso prevlečene ali premazane s topili. Palice, obložene s talili, so iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 83.11).**

Iz te tarifne številke so **izključene** tudi lite palice, ki so namenjene **na primer:** za valjanje ali izvlekanje, ali pa za ponovno litje v oblikovane izdelke **(tar. št. 78.01).**

78.04 - PLOŠČE, PLOČEVINE, TRAKOVI IN FOLIJE IZ SVINCA; PRAH IN LUSKINE IZ SVINCA

- Plošče, pločevine, trakovi in folije:

7804.11 **- - pločevine, trakovi in folije debeline do 0,20 mm (brez kakršnokoli podlage)**

7804.19 **- - drugo**

7804.20 **- Prah in luskine**

Svinčene plošče, pločevina in trakovi so opredeljeni v **opombi 1 (d)** k temu poglavju.

Določila komentarja k **tar. številkama 74.09 in 74.10** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Svinčene plošče, pločevina in trakovi se uporabljajo predvsem za kritje streh, za oblaganje, v rezervoarjih, kadeh in v drugih napravah, ki se uporabljajo v kemični industriji, za izdelavo zaklonov pred rentgenskimi žarki itd.

Svinčene folije se uporabljajo predvsem za pakiranje (posebno za oblaganje zabojev s čajem in zabojev s svilo). V nekaterih primerih so folije platirane ali prevlečene s kositrom ali z drugimi kovinami. Ta tarifna številka **vključuje** tudi svinčev prah, opredeljen v **opombi 8 (b)** v oddelku XV, ter svinčeve kosmiče. Določila komentarja k **tarifni številki 74.06** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Ta tarifna številka **ne zajema** svinčevega prahu in kosmičev, ki so pripravljene kot barve, premazna sredstva in podobno (**na primer:** ki so izdelane skupaj z drugimi barvili, ali pa ki so pripravljene kot suspenzije, disperzije ali paste z vezivi ali topili) **(32. poglavje).**

78.05 - CEVI IN PRIBOR (FITINGI) ZA CEVI (NPR.: SPOJNICE, KOLENA, OGLAVKI), IZ SVINCA

Cevi so opredeljene v **opombi 1 (e)** k temu poglavju.

Določila komentarja k **tar številkam od 73.04 do 73.07** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Svinčene cevi običajno pridobivajo z ekstrudiranjem.

Svinčene cevi in pribor zanje (vštevši tudi cevi v obliki **črke "S"** za odtoke in drenažo) se uporabljajo predvsem kot vodi za vodo, pline in kisline (**na primer:** za žveplovo ali klorovodikovo kislino), kot zaščitni ovoji za električne kable itd.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) votlih profilov **(tar. št. 78.03),**

(b) pribora za spajanje cevi z vgrajenimi pipami, čepi, ventili itd **(tar. št. 84.81),**

(c) cevi, izdelanih v specifične izdelke, katere je moč prepoznati kot dele strojev, aparatov in naprav **(oddelek XVI)** in

(d) izoliranih električnih kablov z zunanjim zaščitnim ovojem iz svinca **(tar. št. 85.44).**

78.06 - DRUGI SVINČENI IZDELKI

Ta tarifna številka **vključuje** vse izdelke iz svinca, ki **niso vključeni** v predhodne tarifne številke tega poglavja ali v **poglavji št. 82 ali 83,** ali pa bolj specifično zajeti v drugih poglavjih Nomenklature (**glej opombo 1** v oddelku XV) - bidisi lite, stisnjene ali vtisnjene izdelke.

V to tarifno številko se uvrščajo še posebno: zložljivi cevasti kontejnerji za pakiranje barv in drugih izdelkov, kadi, rezervoraji, bobni in podobni kontejnerji (za kisline, za radioaktivne izdelke in za druge kemikalije), ki niso opremljeni z mehanskimi ali termičnimi napravami; svinec za ribiške mreže; svinec, ki se všiva v oblačila, zavese itd.; uteži za stenske ure in protiuteži za splošno rabo;štrene, vrvi in motvozi iz svinčevih vlaken ali pramen, ki se uporabljajo za pakiranje ali tesnenje spojev cevi; deli za gradbene konstrukcije; gredlji za jahte, prsne plošče za potapljače; anode za elektrogalvanizacijo (**glej** komentar k **tarifni številki 75.08, del pod (A)).**

79. POGLAVJE

CINK IN CINKOVI IZDELKI

Opomba

1. V tem poglavju so z naslednjimi izrazi mišljeni:

(a) "**Palice**":

valjani, iztiskani, vlečeni ali kovani izdelki, ki **niso v kolobarjih** in ki imajo po vsej dolžini enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "**sploščene kroge**" in "**modificirane pravokotnike**", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov s pravokotnim prečnim prerezom (vključno tudi "**modificirane pravokotnike**") mora presegati eno desetino širine; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke takih oblik in dimenzij, ki so bili po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranejvanjem površinskih plasti), če s tem ne dobijo značaj izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(b) "**Profili**":

valjani, iztiskani, vlečeni, kovani ali oblikovani izdelki, **v kolobarjih ali ne**, z enakim prečnim prerezom, po vsej dolžini, ki ne ustrezajo nobeni izmed definicij za palice, žico, plošče, pločevine, trakove, folije ali cevi; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike, ki so bili po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(c) "**Žica**":

valjani, iztiskani ali vlečeni izdelki **v kolobarjih**, ki imajo po vsej dolžini enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "**sploščene kroge**" in "**modificirane pravokotnike**", pri katerih dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov s pravokotnim prečnim prerezom (vključno "**modificirane pravokotnike**") mora presegati eno desetino širine;

(d) "**Plošče, pločevine, trakovi in folije**":

izdelki z ravnimi površinami (razen surovih izdelkov iz **tar. št. 79.01**), v kolobarjih ali ne, s polnim **prečnim prerezom v obliki pravokotnika (razen kvadrata)**, z zaobljenimi robovi ali brez njih (vključno "**modificirane pravokotnike**", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni), enake debeline, katerih površine so:

- **pravokotne oblike** (tudi kvadratne), debelina pa **ne presega ene desetine širine**;
- **nepravokotne** ali nekvadratne oblike, katere koli velikosti, **če ne dobijo značaja izdelkov**, ki se uvrščajo v **druge tarifne številke**;

tar. št. 79.05 obsega med drugim tudi plošče, pločevine, trakove in folije z vzorci (npr.: žlebovi, rebra, brazde, bradavice, v obliki kapelj ipd.) in izdelke, ki so bili perforirani, nagubani,

polirani ali prevlečeni, če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke.

(e) "**Cevi**":

votli izdelki v kolobarjih ali ne, ki imajo **enak prečni prerez** in samo **eno zaprto votlino po vsej dolžini** v obliki kroga, ovala, kvadrata, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika in ki imajo enako debelino stene; izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika, ki imajo lahko zaobljene robove po vsej dolžini, se prav tako štejejo za cevi, če so notranji in zunanji prečni prerezi koncentrični in imajo enako obliko in smer; cevi z omenjenimi prečnimi prerezi so lahko polirane, prevlečene, upognjene, z navoji, perforirane, z zožanji, z razširitvami, stožčaste ali s prirobnicami, manšetami ali obroči.

Opomba k tarifnim podštevilkam

1. V tem poglavju je z naslednjimi izrazi mišljeno:

(a) "**Nelegirani cink**":

kovina z vsebnostjo **najmanj 97,5 mas.% cinka**;

(b) "**Cinkove zlitine**":

kovinske substance, v katerih cink prevladuje nad vsakim drugim elementom, če je skupna vsebnost teh drugih elementov **večja od 2,5 mas.%**;

(c) "**Cinkov prah**":

prah, dobljen s kondenzacijo cinkovih hlapov, ki je sestavljen iz okroglih delcev, drobnejših od cinkovega prahu; **najmanj 80 mas.% delcev** mora iti skozi **sito s 63 mikrometrskimi** (mikronskimi) **odprtinami**; prah mora vsebovati **najmanj 85 mas.% kovinskega cinka**.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** cink in njegove zlitine, kot tudi nekatere izdelke iz njih.

Cink v glavnem izločajo iz *sulfidne rude* (iz cinkove *blende* ali *sfalerita*), čeprav uporabljajo pri tem tudi karbonatne in silikatne rude (*smithsonit*, *hemimorfit* itd.) (**glej** komentar k **tar. št. 26.08**).

V obeh primerih rudo najprej koncentrirajo, nato pa žgejo ali kalcinirajo **oziroma** pečejo, da bi proizvedli cinkov oksid (v primeru sulfidnih in karbonatnih rud) ali pa cinkov silikat brez vode (v primeru silikatnih rud). Cink nato iz njih izločijo s toplotno redukcijo ali (razen v primeru silikatnih rud) z elektrolizo.

(I) **Toplotna redukcija** poteka s segrevanjem oksidov ali silikatov skupaj s koksom v zaprtih retortah. Temperatura zadošča, da izhlapi cink, ki se predestilira v kondenzatorjih, kjer se zbira večji del kovine kot "*spelter*" (**nečisti cink**). Tak, nečisti cink je možno neposredno uporabiti v galvanizaciji, ali pa ga rafinirajo na razne načine.

Nekaj nečistega materiala se obori v podolgovatih delih retorte v obliki zelo drobnega prahu, znanega kot cinkov prašek ali modri prah.

V današnjem času ta postopek zamenjujejo s kontinuirano redukcijo cinkovega oksida v vertikalnih retortah. Po tem postopku dobivajo zelo čisto kovino, ki je primerna za izdelovanje zlitin za litje pod pritiskom.

(II) **Elektroliza.** Cinkov oksid raztopijo v razredčeni žveplovi kislini. To raztopino cinkovega sulfata skrbno prečistijo, pri čemer se izloči kadmij, železo, baker itd., nato pa jo rafinirajo in tako dobijo čisti cink.

Cink pridobivajo tudi s pretapljanjem cinkovih odpadkov in ostankov.

*
* *

Cink je modrikastobela kovina, ki se lahko valja, izvleka, vtiska, ekstrudira itd. pri ustreznih temperaturah, lahko se tudi vliva.

Cink je odporen proti atmosferski koroziji in se zaradi tega uporablja v gradbeništvu (**na primer:** za kritje streh), za tvorbo zaščitne prevleke za druge kovine, posebno za železo in za jeklo (**na primer:** z vročim cinkanjem **oziroma** z galvanizacijo staljenega cinka, z elektrolitskim nanašanjem, s s*herardiziranjem,* premazovanjem ali razprševanjem).

Cink se uporablja tudi v proizvodnji zlitin. Številne med njimi, **na primer:** medenina, vsebujejo razmeroma več drugih kovin. **Najpomembnejše cinkove zlitine**, ki se uvrščajo v to poglavje, so (skladno z določili **opombe** 5 v oddelku XV):

(1) **Zlitine *cinka* in *aluminija*,** katerim je običajno **dodan še *baker* in (ali) *magnezij*.** Te zlitine se uporabljajo za litje pod pritiskom, posebno za avtomobilske dele (telesa karburatorjev, rešetke hladilnika, blatniki itd.), za dele biciklov (pedala, ohišja dinama itd.), za dele radijskih aparatov, hladilnikov itd. Zlitine teh kovin se uporabljajo tudi za proizvodnjo pločevine, ki je močnejša od cinkove pločevine, stiskalnih orodij in kot anode za katodno zaščito cevovodov, kondenzatorjev itd. pred korozijo.

(2) **Zlitine *cinka* in *bakra* (zlitine "*Button*"-kovine)** za litje, vtiskovanje (štancanje) itd. Glede razlike med cinkom in njegovimi zlitinami **glej opombo 1 (a) 1(b)** k tarifnim podštevilkam

*
* *

To poglavje **vključuje**:

(A) "**Spelter**" (**nečisti cink**), surovi cink in odpadke ter ostanke iz cinka (**tar. št. 79.01 in 79.02**).

(B) ***Cinkov* prašek**, **prah** in **kosmiče** (**tar. št. 79.03**).

(C) Izdelke, katere običajno pridobivajo z valjanjem, izvlekanjem ali z ekstrudiranjem surovega cinka iz **tar. št. 79.01** (**tar. št. 79.04 in 79.05**).

(D) Cevi in pribor (**tar. št. 79.06**), kot tudi izdelke iz **tarifne številke 79.07**, ki **vključuje** vse druge izdelke iz cinka, razen izdelkov, ki niso zajeti v **opombi 1** v oddelku XV **oziroma** ki niso vključeni v **82. ali 83. poglavje** ali bolj specifično zajeti v drugih poglavjih Nomenklature.

*
* *

Izdelki iz cinka so lahko izpostavljeni raznim postopkom izboljšanja lastnosti ali izgleda kovine. Ti postopki so pretežno isti, kot so opisani na koncu splošnih določil komentarja k **72. poglavju** in ne vplivajo razvrščanju tega blaga.

*
* *

Razvrščanje izdelkov, ki sestoje iz **kombiniranih materialov**, je pojasnjeno v splošnih določilih komentarja v oddelku XV.

79.01 - NEOBDELAN CINK

- Nelegiran cink:

7901.11 **- - ki vsebuje 99,99 ut % cinka ali več**

7901.12 **- - ki vsebuje manj kot 99,99 mas.% cinka**

7901.20 **- Cinkove zlitine**

Ta tarifna številka **vključuje cink različnih stopenj čistoče** - od "**spelterja**" (**glej** predhodna splošna določila) do prečiščenega cinka, in sicer v blokih, ploščah, ingotih in v podobnih oblikah ali v peletih. Izdelki iz te tarifne številke so običajno namenjeni za gavlanizacijo (po postopku vročega cinkanja ali elektrolitskega nanašanja), za izdelavo zlitin, za valjanje, vlečenje ali ekstrudirannje, ali pa za litje v oblikovane izdelke.

Iz te tarifne številke je **izključen** cinkov prah in kosmiči **(tar. št. 79.03).**

79.02 - CINKOVI ODPADKI IN OSTANKI

Določila komentarja k **tar. št. 72.04,** ki se nanašajo na odpadke in ostanke, se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) pepel in drugi ostanki iz proizvodnje cinka, iz galvanizacijskih postopkov itd. (**na primer:** *sedimentirani* mulj pri *elektrogalvanizaciji* in kovinski ostanki iz rezervoarja za cinkanje) **(tar. št. 26.20)** in

(b) ingoti in podobne neobdelane oblike, vlite iz pretopljenih odpadkov in ostankov iz cinka **(tar. št. 79.01).**

79.03 - CINKOV PRAH IN LUSKINE

7903.10 **- Cinkov prah**

7903.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Cinkov prašek,** definiran v **opombi 1 (c)** k tarifnim podštevilkam tega poglavja, katerega pridobivajo s kondenzacijo cinkovih par, nastalih neposredno v postopku redukcije cinkove rude, ali pa pri obdelavi materialov, ki vsebujejo cink, z vrenjem. Teh izdelkov ne gre enačiti s praškom iz dimnih kanalov, ki je znan pod različnimi imeni, kot so **na primer:** "**cinkov dimni prašek**" ali **"dimni prašek *cinkovega oksida*",** ki se uvršča v **tar. št. 26.20.**

(2) **Cinkov prah,** opredeljen v **opombi 8 (b) v oddelku XV,** ter cinkove kosmiče. Določila komentarja k **tar. št. 74.06** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

*
* *

Cinkov prašek, prah in kosmiči se uporabljajo predvsem za prevlekanje drugih kovin s cementiranjem (*sherardizacija*), v proizvodnji premaznih sredstev, pa tudi kot kemično redukcijsko sredstvo.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

a) cinkov prah, luske pripravljene kot pigmentne paste v medijih za barve (**32. poglavje)**

b) cink plošče iz **tar. št. 79.01.**

79.04 - CINKOVE PALICE, PROFILI IN ŽICA

Ti izdelki so opredeljeni v **opombi 1(a), 1(b) in 1(c)** k temu poglavju in ustrezajo podobnim izdelkom iz bakra. Glede na to se določila komentarja k **tarifnima številkama 74.07 in 74.08** uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Palice in profile iz cinka pogosto uporabljajo za izdelavo komponent za montažne zgradbe (tar. št. 79.07). Žico iz cinka pa največ uporabljajo kot vir cinka za razprševanje kovin in kisikovo-acetilenske pištole.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi spajkalne in varilne palice iz zlitin na osnovi cinka. Te palice so običajno izdelane z ekstruzijo in vključujejo tudi narezane na določene dolžine, vendar **pod pogojem**, da niso obložene s talilom. Palice, obložene s talilom, so iz te tarifne številke **izključene** (**tar. št. 83.11).**

Iz te tarifne številke so **izključene** tudi lite palice za valjanje, vlečenje ali za ponovno vlivanje v oblikovane izdelke **(tar. št. 79.01).**

79.05 - CINKOVE PLOŠČE, PLOČEVINE, TRAKOVI IN FOLIJE

Ta tarifna številka **vključuje plošče, pločevino, trakove in folije** iz cinka, kot so opredeljene v **opombi 1 (d)** k temu poglavju. Ti izdelki ustrezajo proizvodom iz bakra, opisanim v komentarju k **tarifnima številkama 74.09 in 74.10**.

Plošče in pločevina iz cinka se uporablja za izdelavo žlebov, škatel za suhe baterije, kot tudi za fotogravurne, litografske in druge tiskarske plošče itd.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) rešetk, dobljenih z prerezovanjem in razvlekanjem iz enega kosa pločevine ali traku-*expandet metal* **(tar. št. 79.07)** in

(b) pripravljenih tiskarskih plošč itd. iz **tar. št. 84.42.**

79.06 - CEVI IN PRIBOR (FITINGI) ZA CEVI (NPR.: SPOJNICE, KOLENA, OGLAVKI) IZ CINKA

Cevi so opredeljene v **opombi 1 (e)** k temu poglavju.

Določila komentarja k **tar. št. od 73.04 do 73.07** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Vendar pa se cevi iz cinka običajno izdelujejo z ekstruzijo. Lahko so izdelane tudi z elektrolitskim nanašanjem.

Cevi iz cinka se najpogosteje uporabljajo kot cevi za odtok deževnice.

Ta tarifna številka **ne zajema:**

(a) votlih profilov **(tar. št. 79.04),**

(b) pribora za spajanje cevi z vgrajenimi pipami, čepi in ventili itd. **(tar. št. 84.81)** in

(c) cevi, izdelanih v specifične izdelke, katere je moč prepoznati kot **na primer:** dele strojev, aparatov, naprav itd. **(oddelek XVI).**

79.07 - DRUGI CINKOVI IZDELKI

Ta tarifna številka **vključuje** vse izdelke iz cinka, **razen** izdelkov, ki so zajeti v predhodnih tarifno številko tega poglavja ali v **opombi 1 v oddelku XV,** ali izdelkov, ki so navedeni ali vključeni **v 82. ali 83. poglavje** oziroma ki so bolj specifično zajeti drugje v Nomenklaturi.

Ta tarifna številka *med drugim* **vključuje**:

(1) **Rezervoarje, kadi, bobne** in podobne kontejnerje, ki **niso** opremljeni z mehanskimi ali termičnimi napravami.

(2) **Cevaste kontejnerje** za pakiranje farmacevtskih izdelkov itd..

(3) **Tkanine, rešetke in mreže** iz cinkove žice, kot tudi rešetke, dobljene s prerezovanjem in raztegovanjem enega kosa pločevina ali traku.

(4) **Žičnike, žeblje, kronske matice, matice, vijake** in druge izdelke, opisane v komentarju k **tarifnima številkama 73.17 in 73.18.**

(5) **Gospodinjske izdelke** in **sanitarne izdelke**, kot so vedra, vrči, pomivalna korita, kadi, umivalniki, kante za zalivanje, tuši, "**deske**" za pranje perila in vrči z roči. Vendar pa so številni med temi izdelki najpogosteje izdelani iz pocinkanega železa ali jekla - v tem primeru so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 73.23 in 73.24).**

(6) **"Etikete" iz cinka** (za drevje, rastline itd.), na katerih **ni črk,** številk ali risb, so pa zgolj delni podatki **oziroma** bistvene informacije, ki naj bi bile v nadaljnjem dopolnjene. Kompletne etikete z vsemi bistvenimi informacijami se uvrščajo v **tarifno številko 83.10.**

(7) **Plošče za šablone.**

(8) **Kavlji za strešne žlebove** in druge raznovrstne izdelke iz cinka, ki ustrezajo proizvodom iz železa ali iz jekla, naštetim v komentarju k **tarifnima številkama 73.25 in 73.26.**

(9) ***Anode* (pozitivne elektrode) za elektro-galvanizacijo** (**glej** komentar k **tar. št. 75.08, del pod (A)**).

(10) ***Anode* (pozitivne elektrode) za *katodno* zaščito** cevovodov, ladijskih rezervoarjev itd. pred korozijo.

(11) **Žlebove, slemensko pločevino**, okvirje za strešna okna, vratne in okenske okvirje, ograje za terase in stopnišča itd., konstrukcije za steklenjake in druge komponente montažnih zgradb, ki ustrezajo izdelkom iz železa ali iz jekla, navedenim v komentarju k tarifni številki 73.08.

80. POGLAVJE

KOSITER IN KOSITRNI IZDELKI

Opomba

1. V tem poglavju so z naslednjimi izrazi mišljeni:

(a) "**Palice**":

valjani, iztiskani, vlečeni ali kovani izdelki, ki **niso v kolobarjih** in ki imajo po vsej dolžini enak poln prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "sploščene kroge" in "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov s pravokotnim prečnim prerezom (vključno tudi "modificirane pravokotnike") mora presegati eno desetino širine; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike in dimenzij, ki so bili po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke.

(b) "**Profili**":

valjani, iztiskani, vlečeni, kovani ali oblikovani izdelki **v kolobarjih ali ne**, z enakim prečnim prerezom po vsej dolžini, ki ne ustrezajo nobeni izmed definicij za palice, žico, plošče, pločevine, trakove, folije ali cevi; ta izraz obsega tudi lite ali sintrane izdelke enake oblike, ki so bili po proizvodnji še obdelani (razen s preprostim obrezovanjem ali odstranjevanjem površinske plasti), če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(c) "**Žica**":

valjani, iztiskani ali vlečeni izdelki **v kolobarjih**, ki imajo po vsej dolžini enak prečni prerez v obliki kroga, ovala, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika (vključno "sploščene kroge" in "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni); izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), trikotnika ali mnogokotnika imajo lahko po vsej dolžini zaobljene robove; debelina izdelkov s pravokotnim prečnim prerezom (vključno "modificirane pravokotnike") mora presegati eno desetino širine;

(d) "**Plošče, pločevine, trakovi in folije**":

izdelki z ravnimi površinami (razen surovih izdelkov iz **tar. št. 80.01**), v kolobarjih ali ne, s polnim **prečnim prerezom v obliki pravokotnika (razen kvadrata)**, z zaobljenimi robovi ali brez njih (vključno "modificirane pravokotnike", pri katerih sta dve nasprotni stranici konveksna loka, drugi dve pa ravni, enako dolgi in vzporedni), enake debeline, katerih površine so:

- **pravokotne oblike** (tudi kvadratne), debelina pa **ne presega ene desetine širine**;
- **nepravokotne** ali nekvadratne oblike, katere koli velikosti, **če s tem ne dobijo značaja izdelkov**, ki se uvrščajo v **druge tarifne številke**;

tar. št. 80.04 in 80.05 obsegata med drugim tudi plošče, pločevine, trakove in folije z vzorci (npr. žlebovi, rebra, brazde, bradavice, v obliki kapelj idr.) in izdelke, ki so bili perforirani,

nagubani, polirani ali prevlečeni, če s tem ne dobijo značaja izdelkov, ki se uvrščajo v druge tarifne številke;

(e) "**Cevi**":

votli izdelki **v kolobarjih ali ne**, ki imajo **enak prečni prerez** in samo **eno zaprto votlino po vsej dolžini**, v obliki kroga, ovala, kvadrata, pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika in ki imajo enako debelino stene; izdelki s prečnim prerezom v obliki pravokotnika (tudi kvadrata), enakostraničnega trikotnika ali pravilnega konveksnega mnogokotnika, ki imajo lahko zaobljene robove po vsej dolžini, se prav tako štejejo za cevi, če so notranji in zunanji prečni prerezi koncentrični in imajo enako obliko in smer; cevi z omenjenimi prečnimi prerezi so lahko polirane, prevlečene, upognjene, z navoji, perforirane, z zoženji, z razširitvami, stožčaste ali s prirobnicami, manšetami ali obroči.

Opomba k tarifnim podštevilkam

1. V tem poglavju je z naslednjima izrazoma mišljeno:

(a) "**Nelegirani kositer**":

kovina z vsebnostjo **najmanj 99 mas.% kositra**, če je vsebnost bismuta ali bakra **pod mejnimi vrednostmi** iz naslednje tabele:

TABELA - Drugi elementi

Element		Meje vsebnosti v mas.%
Bi	bizmut	0,1
Cu	baker	0,4

(b) "**Kositrove zlitine**":

kovinske substance, v katerih kositer prevladuje nad vsakim drugim elementom, če je:

(i) skupna vsebnost teh elementov **večja od 1 mas.%** ali

(ii) vsebnost bismuta ali bakra enaka ali večja od mejnih vrednosti iz zgornje tabele.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje *kositer-Sn*** in njegove zlitine, kot tudi nekatere izdelke iz njih.

Kositer komercialno pridobivajo z izločanjem iz oksidne rude kositerit (ali *kositrnega kamna*), ki se uvršča v **tar. št. 26.09.** Ta ruda se lahko nahaja v rudnih žilah ali v aluvijalnih skladih.

Osnovne faze v izločanju kositra so naslednje:

(I) koncentriranje rude s spiranjem ali z drobljenjem in flotacijo,

(II) obdelava oksidov z žganjem, z magnetno separacijo ali s kislinami ali z drugimi topili - z namenom odstraniti nečistoče, kot so žveplo, arzen, baker, svinec, železo in volfram,

(III) redukcija prečiščenega oksida s koksom, s čimer dobijo surovi kositer in

(IV) rafinacija surovega kositra po raznih postopkih, ki lahko dajo popolnoma čisto kovino.

Kositer lahko pridobivajo tudi iz odpadkov iz bele (kositrirane) pločevine s klorinizacijo, z elektrolizo ali s pretapljanjem kostrnih ostankov in odpadkov. Ti postopki pridobivanja lahko dajo zelo čist kositer.

*
* *

Čisti kositer je srebrnobela in zelo odsevna kovina. Kositer ni povsem vlečen, vendar je koven, se lahko tali in je mehak (čeprav je trši od svinca). Lahko ga je liti, valjati in ekstrudirati.

Kositer je zelo odporen proti atmosferski koroziji, vendar ga najedajo koncentrirane kisline.

Kositer uporabljajo predvsem za kositriranje drugih navadnih kovin, posebno železa ali jekla (**na primer:** za izdelavo bele (kositrirane) pločevine, še posebno v proizvodnji pločevink), pa tudi v proizvodnji zlitin (brona itd.). V čistem stanju ali v zlitinah se uporablja tudi v izdelavi aparatov in cevi za prehrambeno industrijo, glav kotlov, hladilnikov, industrijskih rezervoarjev, cistern itd. V palicah, žicah itd. ga uporabljajo za spajkanje, za izdelovanje okrasnih predmetov in namiznega pribora (**na primer:** posoda iz kositra), igrač, orgelskih piščali itd. Prav tako se uporablja v obliki folij ali upogibnih cevi.

*
* *

Najpomembnejše zlitine, ki se (skladno z določili **opombe 5** v oddelku XV - **glej** splošna določila komentarja k temu oddelku) uvrščajo v to poglavje, so:

(1) **zlitine *kositer-svinec*,** ki se uporabljajo **na primer:** kot osnovne mehke kositrne spajke, za posodo, za izdelovanje igrač, za nekatere merilce prostornine itd.,

(2) **zlitine *kositer-antimon*, običajno tudi z *bakrom*** (**na primer:** kovina "*Britania*"), ki se uporabljajo za namizni pribor, za izdelovanje ležajev itd.,

(3) **zlitine *kositer-svinec-antimon*, včasih tudi z *bakrom*** (**na primer:** za kovine na osnovi kositra, ki so odporne proti trenju), ki se uporabljajo za izdelavo odlitkov (še posebno ležajev) in za pakiranje in

(4) **zlitine *kositer-kadmij*, ki včasih vsebujejo tudi *cink*** - uporabljajo se kor *antifrikcijski* materiali.

*
* *

To poglavje **vključuje**:

(A) Neobdelan kositer, kositrne odpadke in ostanke (**tar. št. 80.01 in 80.02).**

(B) Izdelke, dobljene pretežno z valjanjem ali z ekstrudiranjem surovega kositra iz **tar. št. 80.01** (**tar. št. od 80.03 do 80.05**), ter kositrni prah in kosmiče (**tar. št. 80.05**).

(C) Cevi in pribor za cevi (**tar. št. 80.06**) in druge izdelke iz kositra iz **tar. št. 80.07,** ki **vključuje** vse druge izdelke iz kositra, **razen tistih,** ki so zajeti v **opombi 1** v oddelku XV, izdelkov, ki so zajeti v **82. in 83. poglavje,** in pa razen izdelkov, ki so bolj specifično zajeti v drugih poglavjih te Nomenklature.

*
* *

Izdelki iz kositra so lahko izpostavljeni raznim postopkom, ki izboljšajo njegove lastnosti ali izgled kovine. Ti postopki so v glavnem isti kot postopki, ki so našteti na koncu splošnih določil komentarja k **72. poglavju** in **ne vplivajo na razvrščanje izdelkov**.

*
* *

Uvrščanje izdelkov iz **kombiniranih materialov** je pojasnjeno v komentarju v oddelku XV.

80.01 - NEOBDELAN KOSITER

8001.10 **- Kositer nelegiran**

8001.20 **- Kositrove zlitine**

Ta tarifna številka **vključuje neobdelan kositer** v blokih, ingotih, drogovih, ploščah, palicah in v podobnih oblikah, kot tudi fragmente, zrna in podobne izdelke iz kositra. Večina izdelkov iz te tarifne številke je namenjenih za kositriranje, valjanje ali ekstrudiranje, za izdelavo zlitin, ali pa za vlivanje v oblikovanje izdelke.

Iz te tarifne številke je **izključen** kositrni prah in kosmiči **(tar. št. 80.05).**

80.02 - KOSITRNI ODPADKI IN OSTANKI

Določila komentarja k **tarifni številki 72.04,** ki se nanašajo na odpadke in ostanke, se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) pepel in drugi ostanki iz proizvodnje kositra **(tar. št. 26.20)** in

(b) ingoti in podobne neobdelane oblike, vlite iz pretopljenih kositrnih odpadkov in ostankov **(tar. št. 80.01).**

80.03 - KOSITRNE PALICE, PROFILI IN ŽICA

Ti izdelki, ki so opredeljeni v **opombi 1 (a), 1(b) in 1(c)** k temu poglavju, ustrezajo podobnim proizvodom iz bakra. Glede na to se določila komentarja k **tarifnima številkama 74.07 in 74.08** uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

V to tarifno številko **spadajo** tudi palice za spajkanje na osnovi kositra (izdelane pretežno z ekstruzijo), vštevši tudi narezane na določene dolžine, vendar **pod pogojem,** da niso prevlečene s talilom. Prevlečene palice ali palice z jedrom za spajkanje, so iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 83.11**).

Iz te tarifne številke so **izključene** tudi lite palice, namenjene **na primer:** za valjanje, vlečenje ali za ponovno litje v oblikovane izdelke **(tar.št. 80.01).**

80.04 - KOSITRNE PLOŠČE, PLOČEVINE IN TRAKOVI, DEBELINE VEČ KOT 0,20 MM

Ta tarifna številka **vključuje** izdelke, definirane v **opombi 1 (d)** k temu poglavju, katerih **debelina je večja od 0,20 mm.**

Določila komentarja k **tarifni številki 74.09** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Iz te tarifne številke so **izključene** folije iz kositra, katerih debelina je **manjša od 0,20 mm (tar. št. 80.05).**

80.05 - KOSITRNE FOLIJE (TUDI TISKANE ALI S PODLAGO IZ PAPIRJA, KARTONA, PLASTIČNE MASE ALI PODOBNIH MATERIALOV), DEBELINE DO 0,20 MM (BREZ PODLAGE); KOSITRNI PRAH IN LUSKINE

Ta tarifne številka **vključuje** izdelke, opredeljene v **opombi 1 (d)** k temu poglavju, katerih **debelina je manjša od 0,20 mm.**

Določila komentarja k **tarifni številki 74.10** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifne številko. **Mejna debelina vključuje prevleko iz laka itd.,** vendar pa na drugi strani **ne vključuje** podlage iz papirja itd.

Folijo iz kositra ne pridobivajo le z valjanjem ali s kovanjem, temveč tudi z "***lupljenjem***" s plasti kositra, litega na vrtilnem železnem bobnu.

Kositrna folija se uporablja predvsem za izdelavo kapic, za pakiranje prehrambenih izdelkov itd. (prav tako tudi za prevlekanje svinčevih folij, ki se uporabljajo za pakiranje) ter za posrebrevanje ogledal.

Ta tarifna številka **vključuje** kositrni prah, kot je opredeljen v **opombi 8(b)** v oddelku XV, in kositrne kosmiče. Določila komentarja k **tarifni številki 74.06** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko. Kositrni prah pridobivajo tudi s sedimentiranjem iz raztopine.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) lomljeni kosi, zrna in podobni izdelki iz kositra **(tar. št. 80.01)** in

(b) plošče, pločevina in trakovi, katerih debelina **presega 0,20 mm (tar. št. 80.04)**.

80.06 - CEVI IN PRIBOR (FITINGI) ZA CEVI (NPR.: SPOJNICE, KOLENA, OGLAVKI), IZ KOSITRA

Cevi so opredeljene v **opombi 1 (e)** k temu poglavju. Določila komentarja k **tarifnima številkama od 73.04 do 73.07** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) votli profili **(tar. št. 80.03),**

(b) pribor za spajanje cevi z vgrajenimi pipami, čepi, ventili itd. **(tar. št. 84.81)** in

(c) cevi, izdelane v specifične izdelke, katere je moč prepoznati kot dele strojev, aparatov in naprav **(oddelek XVI).**

80.07 - DRUGI KOSITRNI IZDELKI

Ta tarifna številka **vključuje** vse izdelke iz kositra, **razen** izdelkov, ki so zajeti v predhodnih tarifno številko tega poglavja ali v **opombi 1** v oddelku XV, in razen izdelkov, ki so navedeni ali zajeti v **82. in 83. poglavju,** ali pa bolj specifično zajeti v drugih poglavjih Nomenklature.

V to tarifno številko se uvrščajo <u>še posebno:</u>

(1) **Kadi, rezervoarji, bobni** in drugi kontejnerji, ki **niso** opremljeni z mehanskimi ali termičnimi napravami.

(2) **Upogljive cevi** (tube) za pakiranje zobnih past, barv in drugih izdelkov.

(3) **Gospodinjski predmeti** in **jedilni pribor** (običajno iz trdega kositra - iz zlitine kositra in svinca), kot so vrči, pladnji, krožniki, glave sifonskih steklenic in pokrovčki za pivske kozarce.

(4) **Prostorninske mere** (*merniki*).

(5) ***Anode*** za elektrogalvanizacijo (**glej** komentar k **tar. št. 75.08, del pod (A).**

81. POGLAVJE

DRUGE NAVADNE KOVINE; KERMETI; NJIHOVI IZDELKI

Opomba k tarifni podštevilki:

1. Opomba 1 k 74. poglavju z definicijami izrazov za "**palice**", "**profile**", "**žico**" in "**plošče, pločevine, trakove in folije**" se mutatis mutandis uporablja tudi za to poglavje.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje se **omejuje na naslednje** navadne kovine, njihove zlitine in izdelke iz njih, ki **niso** bolj specifično zajeti drugje v Nomenklaturi:

(A) **Volfram-** ***W*** . . . . . (**tar. št. 81.01**),

Molibden- ***Mo*** . . . . . (**tar. št. 81.02**),

Tantal- ***Ta*** . . . . . (**tar. št. 81.03**),

Magnezij- ***Mg*** . . . . . (**tar. št. 81.04**),

Kobalt- ***Co*****,** *vštevši kobaltni "**matte**" in druge vmesne izdelke kobalta.* . . . . . (**tar. št. 81.05**),

Bizmut- ***Bi*** . . . . . (**tar. št. 81.06**),

Kadmij- ***Cd.*** . . . . . (**tar. št. 81.07**),

Titan- ***Ti*** . . . . . (**tar. št. 81.08**),

Cirkonij- ***Zr*** . . . . . (**tar. št. 81.09**),

Antimon- ***Sb.*** . . . . . (**tar. št. 81.10**),

Mangan- ***Mn*** . . . . . (**tar. št. 81.11**).

(B) **Berilij-*Be*, Krom-*Cr*, Germanij-*Ge*, Vanadij-*V*, Galij-*Ga*,**

Hafnij-*Hf*, Indij-*In*, Niobij-*Nb*, Renij-*Re* in **Talij-*Tl*** . . . . . (**tar. št. 81.12**).

To poglavje **vključuje** tudi **kermete (tar. št. 81.13).**

Navadne kovine, ki **niso zajete** v tem poglavju ali v predhodnih poglavjih **oddelka XV**, se uvrščajo v **28. poglavje.**

Večina kovin, uvrščenih v to poglavje, se uporablja predvsem v obliki zlitin ali karbidov, redkeje pa v čistem stanju. Uvrščanje takšnih zlitin poteka skladno z določili **opombe 5** k **oddelku XV**; kovinski karbidi so iz tega poglavja **izključeni.**

Uvrščanje izdelkov iz **kombiniranih materialov,** še posebno gotovih izdelkov, je pojasnjeno v komentarju k **oddelku XV**.

*
* *

Opomba 8 k oddelku XV **opredeljuje** izraza "**odpadki in ostanki**" ter "**prah**".

81.01 - VOLFRAM IN VOLFRAMOVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

8101.10 **- Prah**

- Drugo:

8101.91 **- - volfram, neobdelan, vključno palice, dobljene samo s sintranjem; odpadki in ostanki**

8101.92 **- - palice, razen tistih, ki so dobljene samo s sintranjem, profili, plošče, trakovi, pločevine in folije**

8101.93 **- - žica**

8101.99 **- - drugo**

Volfram-*W* pridobivajo pretežno iz rude *volframit* (železo-manganov volframat) in iz *šelita* (kalcijev volframat). Rude pretvorijo v oksid, katerega nato v električni peči reducirajo s pomočjo vodika ali pa s pomočjo aluminija ali ogljika v livarskem loncu za visoke temperature. Tako dobljeno kovino stiskajo v bloke ali palice, katere sintrirajo v prisotnosti vodika v električni peči. Kompaktne sintrirane palice nato mehansko kujejo in na koncu valjajo ali vlečejo v pločevino, v palice z manjšim prerezom ali v žico.

Volfram je zbita, jeklenosiva kovina z visokim tališčem. Je tog, trd in **zelo odporen proti koroziji**.

Volfram uporabljajo za vlakna v električnih žarnicah ali v radijskih žarnicah (elektronkah), za elemente za električne peči, za antikatode v rentgenskih ceveh, za električne kontakte, za nemagnetne vzmeti za električne merilne aparate in ure, za označevanje linij na teleskopskih lečah itd. Uporabljajo ga tudi kot elektrode za vodikovo obločno varjenje itd.

Vendar pa je najpomembnejša njegova uporaba v proizvodnji posebnih jekel (navadno v obliki ***ferovolframa*** - glej **72. poglavje**). Uporablja se tudi za pripravo ***volframovih karbidov***.

*
* *

Najpomembnejše **volframove zlitine,** ki se (skladno z **opombo 5 k oddelku XV**) uvrščajo v to tarifno številko, se izdelujejo s sintriranjem. Mednje **spadajo**:

(1) **Zlitine *volfram-baker*** (**na primer:** za električne kontakte).

(2) **Zlitine *volfram-niklej-baker*,** ki se uporabljajo za izdelovanje zaklonov pred rentgenskimi žarki, za izdelovanje nekaterih delov letal itd.

V to tarifno številko **spada** volfram v naslednjih oblikah:

(A) **V obliki prahu.**

(B) **V obliki surove kovine, na primer:** v blokih, ingotih, sintriranih palicah ali kot odpadek ali ostanek (glede odpadkov in ostankov glej komentar k **tarifni številki 72.04**).

(C) **V obliki obdelane kovine, na primer:** valjanih ali vlečenih palic; kot profili, plošče, pločevina, trakovi in žica.

(D) **V obliki** izdelkov**,** ki niso zajeti v **opombi 1 k oddelku XV** ali v **poglavjih 82. in 83.** ali izdelkov, ki niso bolj specifično zajeti drugje v Nomenklaturi. Večina izdelkov iz wolframa, **razen** vzmeti, se pravzaprav uvršča v **oddelka XVI in XVII** - **na primer:** kompletni električni kontakt se uvršča v **85. poglavje,** medtem ko se *volframova* plošče, ki se uporablja za izdelavo takšnega kontakta, uvršča v to tarifno številko.

Iz te tarifne številke je **izključen** *volframov karbid*, ki se uporablja za izdelavo delovnih konic in vrhov orodij - z vezivi ali brez njih. **Tak karbid se uvršča takole**:

(a) kot nemešani prah v **tar. št. 28.49,**

(b) kot pripravljene ali nesintrirane mešanice (**na primer:** mešanice karbidov molibdena ali tantala - z vezivi ali brez njih) v **tar. št. 38.24 in**

(c) kot plošče, palice, vrhovi in podobni izdelki za orodja, sintrirane, vendar nevgrajeni, v **tar. št. 82.09 (glej** ustrezni komentar).

81.02 - MOLIBDEN IN MOLIBDENOVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

8102.10 **- Prah**

- Drugo:

8102.91 **- - molibden, neobdelan, vključno palice, dobljene samo s sintranjem; odpadki in ostanki**

8102.92 **- - palice, razen tistih, ki so dobljene samo s sintranjem, profili, plošče, trakovi, pločevine in folije**

8102.93 **- - žica**

8102.99 **- - drugo**

Molibden-*Mo* pridobivajo pretežno iz rude *molibdenit* (***molibdenov sulfid***) in iz *vulfenita* (**svinčevega molibdata**), katerega koncentrirajo s flotacijo, pretvorijo v oksid, nato pa reducirajo v kovino.

Kovino dobijo v kompaktnem stanju, primernem za valjanje, vlečenje itd., ali pa kot prah, katerega lahko sintrirajo kot volfram (glej komentar k **tar. št. 81.01**).

Molibden v kompaktni obliki je podoben svincu, vendar je izjemno trd in se tali pri visoki temperaturi. Je koven in pri normalnih temperaturah odporen proti koroziji.

Molibden uporabljajo (bodisi kot kovino ali kot ***fero-molibden*** **iz 72. poglavja**) za proizvodnjo legiranih jekel. Molibdenova kovina se uporablja tudi kot držalo za nitke v električnih žarnicah, v mrežah elektronskih cevi, za elemente električnih peči, za tokovne usmernike in za električne kontakte. Uporabljajo ga prav tako kot nadomestek platine v draguljarstvu, saj ne potemni.

Molibdenove zlitine, ki so v splošni rabi, ne vsebujejo molibdena v prevladujočih količinah in so zaradi tega **izključene** iz te tarifne številke (skladno z **opombo 5. k oddelku XV**).

Ker je metalurgija molibdena **podobna** metalurgiji volframa, se drugi del komentarja k **tarifni številki 81.01** (ki se nanaša na oblike, v katerih se molibden pojavlja v trgovanju, in na uvrščanje karbidov) uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

81.03 - TANTAL IN TANTALOVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

8103.10 **- Tantal, neobdelan, vključno palice, dobljene samo s sintranjem; odpadki in ostanki; prah**

8103.90 **- Drugo**

Tantal-*Ta* pridobivajo pretežno iz rude *tantalit* (*kolumbit*) (**tar. št. 26.15**) z redukcijo oksida ali z elektrolizo staljenega ***tantal-kalijevega fluorida***.

Dobivajo ga lahko kot kompaktno kovino ali kot prah za sintriranje (podobno kot volframovega ali molibdenovega prahu).

Tantal v prahu je črn. V drugih oblikah in kadar je poliran, je bele barve, če ni poliran, pa jeklenomodre barve. Tantal je v čistem stanju zelo koven in vlečen. Je nenavadno odporen proti koroziji, kot tudi proti vplivom večine kislin.

Tantal uporabljajo v proizvodnji karbidov in (kot ***fero-tantal* - glej 72. poglavje**) v proizvodnji legiranih jekel. Prav tako se uporablja za izdelavo anod in rešetk za elektronske cevi, za tokovne usmernike, za livarske lonce, za izmenjalnike toplote in za druge kemične aparate, za spinerete (šobe) za ekstrukcijo umetnih in sintetičnih vlaken, za zobarske instrumente in za kirurška orodja. Uporabljajo ga tudi za pritrjevanje kosti itd. v kirurgiji, kot tudi za izdelavo geterjev (plinskih absorberjev) (za odstranjevanje zadnjih sledi plinov v proizvodnji radijskih žarnic - elektronk).

Tantalove zlitine, ki se (skladno z **opombo 5 k oddelku XV**), uvrščajo v to tarifno številko, **vključujejo** zlitine ***tantala* in *volframa*** (z veliko vsebnostjo tantala), ki se uporabljajo **na primer:** v proizvodnji elektronskih cevi.

Ta tarifna številka **vključuje** tantal v vseh njegovih oblikah, kot so: prah, bloki, odpadki in ostanki, palice, žica, niti, pločevina, trakovi, folije, profili, cevi in drugi izdeleki iz tantala (**na primer:** vzmeti in tkanine iz žice), ki **niso** bolj specifično zajeti v drugih tarifna številkah.

Tantalov karbid se uvršča kot *volframov karbid* (**glej komentar k tarifni številki 81.01**).

81.04 - MAGNEZIJ IN MAGNEZIJEVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

- Magnezij, neobdelan:

8104.11 **- - če vsebuje najmanj 99,8 mas.% magnezija**

8104.19 **- - drug**

8104.20 **- Odpadki in ostanki**

8104.30 **- Opilki, ostružki in zrna, sortirani po velikosti; prah**

8104.90 **- Drugo**

Magnezij-*Mg* pridobivajo iz določenega števila surovin, od katerih se **skoraj nobena ne uvršča v 26. poglavje** (rude), temveč v **poglavji 25 ali 31**, na primer *dolomit* (**tar. št. 25.18**), *magnezit* ali *giobertit* (**tar. št. 25.19**) in *karnalit* (**tar. št. 31.04**). Magnezij pridobivajo tudi iz morske vode in iz naravnih slanih izvirov (**tar. št. 25.01**) ter iz lužin, ki vsebujejo magnezijev klorid.

V prvi fazi pridobivanja kovine proizvedejo magnezijev klorid ali magnezijev oksid po postopkih, ki so odvisni od izvora uporabljenega magnezija. Izločevanje kovine običajno temelji na eni izmed naslednjih dveh reakcij:

(A) **Na osnovi elektrolize staljenega *magnezijevega klorida*,** pomešanega s topili, kot so alkalijsko-kovinski kloridi ali fluoridi. Izločeni magnezij se zbira na površju kadi ali katode, klor pa se umakne na anode.

(B) **Na osnovi termične redukcije *magnezijevega oksida* z *ogljikom*,** s *fero-silicijem*, *silicijevim karbidom*, *kalcijevim karbidom*, *aluminijem* itd. Pri visoki reakcijski temperaturi izpareva kovina, ki se po hitrem ohlajevanju kondenzira v zelo čistem stanju.

Kovina, dobljena z elektrolizo, seveda zahteva nadaljnje prečiščevanje. Magnezij, dobljen s termično redukcijo, pa je običajno tako čist, da ga lahko talijo in predelujejo v ingote brez nadaljnjega prečiščevanja.

Magnezij je srebrnobela kovina, ki je podobna aluminiju, vendar je celo lažji od njega. Zelo lepo ga je moč polirati, vendar njegov lesk razmeroma hitro izgine ob dotiku z zrakom, saj se na njem oblikuje oksidna prevleka, ki ščiti kovino pred korozijo. Žice, trakovi, folije in magnezijev prah gorijo hitro in blesteče, zato je treba z njimi previdno rokovati. Če se magnezijev prah pomeša z zrakom, obstaja ***nevarnost eksplozije***.

*
* *

Nelegirani magnezij uporabljajo za pridobivanje številnih kemičnih spojin, kot sredstvo za dezoksidacijo in razžvepljevanje v metalurgiji (**na primer:** pri proizvodnji železa, bakra, niklja in njegovih zlitin), v pirotehniki itd.

Čisti magnezij ima slabe mehanske lastnosti, vendar skupaj z drugimi elementi tvori močne zlitine, ki se lahko valjajo, kujejo, ekstrudirajo in lijejo in ki so zaradi tega uporabne za številne namene v lahki industriji.

*
* *

Najpomembnejše zlitine magnezija, ki se (skladno z **opombo 5** k oddelku XV - glej splošna določila komentarja k temu oddelku) uvrščajo v to poglavje, so:

(1) **Zlitine *magnezij-aluminij* ali *magnezij-aluminij-cink*,** ki pogosto vsebujejo tudi mangan. Te zlitine na magnezijevi osnovi so znane kot "***Elektron***" in "***Dow***"-zlitine.

(2) **Zlitine *magnezij-cirkonij*,** ki pogosto vsebujejo dodani cink.

(3) **Zlitine *magnezij-mangan* ali *magnezij-cerij*.**

Zaradi majhne mase, jakosti in odpornosti proti koroziji so te zlitine primerne za uporabo v letalski industriji (**na primer:** za ohišja motorjev, za kolesa, vplinjače, podlage za magnete, za bencinske in oljne rezervoarje itd.), v avtomobilski industriji, v gradbenih konstrukcijah, v proizvodnji strojnih delov in pribora, še posebno za tekstilne stroje (vretena, vitli, motovila), v proizvodnji orodnih strojev, pisalnih in šivalnih strojev, verižnih žag, kosilnic za travo, lestev, naprav za manipulacijo z blagom, litografskih plošč itd.

*

* *

Postopki, kot so opisani v splošnih določilih komentarja k **72. poglavju**, ki so namenjeni izboljšavi lastnosti ali izgleda kovine, ne vplivajo za uvrščanje izdelkov iz magnezija.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Neobdelan magnezij** v ingotih, palicah z utori, ploščah, palicah, pogačah, kockah, valjarskih plohih in v podobnih oblikah. Ti izdeleki so običajno namenjeni za valjanje, vlečenje, ekstrudiranje ali za kovanje, ali pa za vlivanje v oblikovane izdelke.

(2) **Magnezijeve odpadke in ostanke** - komentar k **tar. št. 72.04** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

V to skupino izdelkov **spadajo** opilki, ostružki in zrna, ki niso sortirani po velikosti. Opilki, ostružki in zrna, sortirana po velikosti, so opisani v naslednji skupini izdelkov **pod (3).**

(3) **Palice, profile, plošče, pločevino, trakove, žico, cevi, votle profile, prah in kosmiče, kot tudi opilke, ostružke in zrna enakih velikosti.** V to skupino **spadajo** naslednje trgovske oblike magnezija:

(a) **Izdeleki** (t.j. obdelane palice, profili, žica, plošče, pločevina, trakovi in folije), dobljeni z valjanjem ekstrudiranjem, s kovanjem itd. izdelkov iz predhodno navedene skupine izdelkov **pod (1);** cevi in votli profili (**glej** ustrezni komentar k atr. številkam za podobne izdelke iz drugih navadnih kovin).

Te izdelke uporabljajo, kadar je zaželjena lahka in trda kovina (glej predhodna splošna določila).

(b) **Opilke, ostružke** in **zrna enakih velikosti** ter vse vrste prahu in kosmičev. Te izdelke uporabljajo v pirotehniki (za ognjemete, označevalne rakete itd.), kot redukcijska sredstva v kemičnih in metalurških procesih itd. Da bi bile primerne za te namene, zrna in kosmiče posebej izdelajo in gradirajo.

(4) **Druge izdelke.**

V to skupino **spadajo** vsi izdeleki iz magnezija, ki **niso zajeti** v predhodnih skupinah izdelkov ali v **opombi 1** k oddelku XV, ali pa ki niso vključeni v **poglavji 82. in 83** ali bolj specifično zajeti v drugih poglavjih Nomenklature.

Ker se magnezij uporablja predvsem v proizvodnji delov za letala, vozila, strojev, aparatov in naprav (glej predhodna splošna določila), se večina izdelkov iz magnezija uvršča druga poglavja (posebno v **oddelka XVI in XVII**).

Med izdelke, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **spadajo**:

(a) Konstrukcije in deli konstrukcij.

(b) Rezervoarji, sodi in podobni kontejnerji, ki niso opremljeni z mehanskimi ali termičnimi napravami, kot tudi sodi, bobni in pločevinke.

(c) Žične tkanine.

(d) Kronske matice, matice, vijaki itd.

Iz te tarifne številke je **izključen** pepel in drugi ostanki iz proizvodnje magnezija **(tar. št. 26.20).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 8104.11 in 8104.19

Ti dve tar. podštevilki zajemata tudi ingote in podobne neobdelane oblike, lite iz pretopljenih magnezijevih odpadkov in ostankov.

81.05 - KOBALTNI MATE IN DRUGI VMESNI IZDELKI METALURGIJE KOBALTA, KOBALT IN KOBALTOVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

8105.10 **- Kobaltni mate in drugi vmesni izdelki metalurgije kobalta; kobalt, neobdelan; odpadki in ostanki; prah**

8105.90 **- Drugo**

Kobalt-*Co* pridobivajo pretežno iz rud *heterogenita* (*hidriranega* ***kobaltovega oksida***), *lineaita* (**sulfida** *kobalta* in *niklja*), *kobaltita* in iz *smaltita* (**kobaltovega arzenida**). Potem, ko stalijo sulfidne in arzenidne rude, dobijo "***matte***" (t.j. nečist izdelek, ki **vsebuje staljene kovinske sulfide**) in druge vmesne izdelke metalurgije kobalta. Po obdelavi, katere namen je odstranitev drugih kovin, dobijo kobaltov oksid, katerega reducirajo s pomočjo ogljika, aluminija itd. Kobalt pridobivajo tudi z elektrolizo in z obdelavo ostankov iz rafinacije bakra, niklja, srebra itd.

Kobalt je srebrnkasta kovina, odporna proti koroziji. Je trša od niklja in **najbolj magnetna** med barvastimi kovinami.

Kobalt v čistem stanju se uporablja za prevlekanje drugih kovin (z elektrolitskim nanašanjem), kot katalizator, kot vezivo v proizvodnji kovinskih karbidov za razna orodja, kot komponenta za kobalt-samarijeve magnete ali za nekatera legirana jekla itd.

Obstaja veliko število **kobaltovih zlitin.** Med tiste, ki se (skladno z **opombo 5** k **oddelku XV**) uvrščajo v to tarifno številko, **spadajo**:

(1) **Zlitine *kobalt-krom-volfram*** (*Stellite*), ki pogosto vsebujejo majhne količine drugih elementov). Uporabljajo se v proizvodnji ventilov in njihovih ležišč, orodij itd., saj so odporne proti obrabi in koroziji pri visokih temperaturah.

(2) **Zlitine *kobalt-železo-krom*** - **na primer:** skupina zlitin z majhnim koeficientom toplotne razteznosti in z močnim magnetizmom.

(3) **Zlitine *kobalt-krom-molibden*,** ki se uporabljajo v izdelavi reakcijskih motorjev.

V to skupino **spada** tudi **kobaltov** "***matte***", drugi vmesni izdeleki metalurgije kobalta in kobalt v vseh njegovih oblikah, **na primer:** v ingotih, katodah, zrnih, v prahu, odpadkih in ostankih, kot tudi izdeleki, ki niso zajeti v drugih poglavjih Nomenklature.

81.06 - BIZMUT IN BIZMUTOVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

Bizmut-*Bi* se nahaja v naravnem stanju, vendar ga pridobivajo pretežno z rafinacijo svinčeve, bakrove in drugih oborin, ali pa z izločanjem iz sulfidnih ali karbonatnih rud (**na primer:** iz *bizmutinita* ali *bizmutita).*

Bizmut je bel z rdečkastim prelivom. Je krhek, se ga težko obdeluje in je slab prevodnik električnega toka. Uporabljajo ga v znanstvenih aparatih in v proizvodnji kemičnih spojin v farmacevtski industriji.

Bizmut tvori **taljive zlitine** (nekatere se **talijo pri manj kot 100° C**), med katerimi se (skladno z **opombo 5** k **oddelku XV**) v to tarifno številko uvrščajo naslednje:

(1) **Zlitine *bizmut-svinec-kositer*** (včasih tudi s kadmijem) (**na primer:** *Darsetova*, *Lipowitzeva, Newtonova* in *Woodova* zlitina). Uporabljajo se kot spajke, kot zlitine za litje, kot taljivi elementi za gasilske aparate in za izdelavo kotlov.

(2) **Zlitine *bizmut-indij-svinec-kositer-kadmij*,** ki se uporabljajo za izdelavo kirurških odlitkov.

81.07 - KADMIJ IN KADMIJEVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

8107.10 **- Kadmij, neobdelan; odpadki in ostanki; prah**

8107.90 **- Drugo**

Kadmij-*Cd* pridobivajo pretežno iz ostankov ekstrakcije cinka, bakra in svinca - običajno z destilacijo ali z elektrolizo.

Kadmij je po izgledu podoben cinku, vendar je mehkejši.

Uporabljajo ga predvsem za prevlekanje drugih kovin (z razprševanjem ali z elektrolitskim nanašanjem), kot antioksidant v proizvodnji bakra, srebra, niklja itd.

Zaradi visoke stopnje absorbcije upočasnjenih nevtronov ga tudi uporabljajo v proizvodnji premičnih kontrolnih in monitorskih palic **za jedrske reaktorje**.

Najpomembnejše kadmijeve zlitine, ki se (skladno z **opombo 5** k **oddelku XV**) uvrščajo v to tarifno številko, so **zlitine kadmij-cink,** ki se uporabljajo za vroče protikorozivno prevlekanje, za mehko in za trdo spajkanje.

Vendar pa se lahko druge zlitine, ki vsebujejo iste kovine (**na primer:** nekatere zlitine za ležaje) **izključijo** iz te tarifne številke.

81.08 - TITAN IN TITANOVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

8108.10 **- Titan; neobdelan; odpadki in ostanki; prah**

8108.90 **- Drugo**

Titan-*Ti* pridobivajo z redukcijo oksidnih rud *rutila* in *brukita* ter iz *ilmenita* (železova ruda, ki vsebuje titan). Kovino lahko dobijo (v odvisnosti od uporabljenega postopka) v kompaktni obliki, kot prah za sintriranje (**kot pri *volframu***), kot ***fero-titan*** (**72. poglavje**), ali pa kot *titanov karbid*.

Titan je v kompaktnem stanju bel in odseven in rjavosiv, kadar je v prahu. Je odporen na korozijo, je trd in tog, razen v zelo čistem stanju.

Fero-titan in ***fero-silicij-titan*** (**72. poglavje**) se uporabljata v proizvodnji jekla. Titan legira tudi z aluminijem, bakrom, nikljem itd.

Titan uporabljajo predvsem v letalski industriji, v ladjedelništvu in v izdelavi **na primer:** kadi, mešalcev, izmenjalnikov toplote, ventilov in črpalk za kemično industrijo, za razsoljevanje morske vode ter pri gradnji jedrskih central.

Ta tarifna številka **vključuje** titan v vseh njegovih oblikah, še posebno pa v obliki *gobe*, ingotov, prahu, anod, palic, pločevine, plošč, odpadkov in ostankov, **razen** izdelkov, ki so zajeti v drugih poglavjih Nomenklature (predvsem **oddelka XVI in XVII**), **na primer:** rotorji za helikopterje, kraki propelerjev, črpalke in ventili.

Titanovi karbidi se uvrščajo kot *volframovi karbidi* (**glej** komentar k **tarifni številki 81.01**).

81.09 - CIRKONIJ IN CIRKONIJEVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

8109.10 **- Cirkonij; neobdelan; odpadki in ostanki; prah**

8109.90 **- Drugo**

Cirkonij-*Zr* pridobivajo iz silikatne rude *cirkona* z redukcijo oksida, klorida itd., ali pa z elektrolizo.

Cirkonij je srebrnosiva, kovina in vlečna kovina.

Uporabljajo ga v fotografskih svetilkah za trenutno osvetlitev (***flesh***), za proizvodnjo ***geterjev*** ali absorbentov, v proizvodnji radijskih žarnic (elektronk) itd. ***Fero-cirkonij*** (**72. poglavje**) se uporablja v proizvodnji jekla. Cirkonij legira z nikljem itd.

Cirkonij, sam ali v **zlitini s kositrom** (***ciklozlitina***), se uporablja tudi v izdelavi oblog za naboje jedrskega goriva in kovinskih konstrukcij za jedrske naprave. Zlitine cirkonija s plutonijem in cirkonija z uranom se uporabljajo kot jedrska goriva. V kolikor se uporablja za jedrske namene, je poprej treba iz cirkonija odstraniti ves hafnij.

81.10 - ANTIMON IN ANTIMONOVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

Antimon-*Sb* pridobivajo pretežno iz rude *antimonata*:

(1) S koncentriranjem in taljenjem, pri čemer nastane t.i. "**surovi antimon**", ki je pravzaprav surovi sulfid iz **tar. št. 26.17.**

(2) S taljenjem, pri čemer nastane nečisti antimon, znan pod imenom "***singles***" (*regulus*).

(3) Z nadaljnjim taljenjem, pri čemer nastanejo zvezdaste skodelice ("***star bowles***"), iz katerih nato z rafiniranjem dobijo najčistejšo obliko - "***zvezdasti antimon***" ali "***francoska kovina***".

Antimon je odsevna, bela kovina z modrikastim prelivom. Je krhek in se zlahka spremeni v prah.

Antimon v nelegiranem stanju zelo malo uporabljajo. Vendar pa legira s svincem in kositrom, katerim daje potrebno trdoto za proizvodnjo zlitin za ležaje, zlitin za tiskarske znake (tiskarska zlitina) in za druge zlitine za litje posode, kovine "***britania***" itd. (**glej 78. in 80. poglavje,** v katera se te zlitine uvrščajo, saj v njih po masi prevladuje svinec in kositer).

81.11 - MANGAN IN MANGANOVI IZDELKI, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

Mangan-*Mn* pridobivajo z redukcijo oksidnih rud: *piroluzita, braunita* in *manganita*. Pridobivajo ga tudi z elektrolizo.

Mangan kot tak je kovina sivkastoroza barve, je trd in tog in se redko uporablja kot tak.

Vendar pa je mangan sestavina manganovega železa (**ogledalnega železa**-*spiegeleisen*), *fero-mangana*, *silicijevega mangana* in nekaterih zlitin litega železa in zlitin jekla. Ti izdeleki se praviloma uvrščajo v **72. poglavje**, vendar pa se *fero-mangan* in *silicijev-mangan* lahko uvrščata v to tarifno številko, v kolikor je v *fero-manganu* vsebnost železa zelo majhna (glej **opombo 1 (c) k 72. poglavju**). Mangan **legira tudi z *bakrom*, *nikljem*, *aluminijem*** itd.

81.12 - BERILIJ, KROM, GERMANIJ, VANADIJ, GALIJ, HAFNIJ, INDIJ, NIOBIJ (KOLUMBIJ), RENIJ IN TALIJ TER IZDELKI IZ TEH KOVIN, VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

- Berilij:

8112.11 **- - neobdelan; odpadki in ostanki; prah**

8112.19 **- - drugo**

8112.20 **- Krom**

8112.30 **- Germanij**

8112.40 **- Vanadij**

- Drugo:

8112.91 **- - neobdelan; odpadki in ostanki; prah**

8112.99 **- - drugo**

(A) **BERILIJ -*Be***

Berilij pridobivajo skoraj izključno iz *berila*. Beril je dvojni silikat berilija in aluminija, ki se uvršča v **tarifno številko 26.17, razen** kadar je v obliki dragih kamnov (**na primer:** v obliki smaragda) **(71. poglavje).**

Majpomembnejši **komercialni načini** izločanja te kovine so:

(1) **Elektroliza mešanice berilijevega oksisulfida** (dobljenega iz rude) in barijevega ali drugih fluoridov. Elektroliza poteka pri visoki temperaturi. Kot anoda se uporablja grafitni livarski lonec, kovina pa se zbira na železni katodi, ki je vodno hlajena.

(2) **Redukcija *berilijevega fluorida*** ob uporabi magnezija.

Berilij je jeklenosiva kovina, ki je zelo lahka in trda, vendar zelo krhka. Moč jo je valjati ali vleči v zelo posebnih pogojih.

Nelegirani berilij se uporablja v izdelavi oken rentgenskih cevi, kot komponenta za jedrske reaktorje, v letalski in vesoljski industriji, v industriji orožja, kot signal za ciklotrone (v opremi ciklotronskih naprav), v izdelavi elektrod za neonske cevi itd, kot dezoksidacijsko sredstvo v metalurgiji.

Uporabljajo ga tudi za izdelavo številnih zlitin, **na primer:** zlitin z jeklom (vzmetno jeklo itd.), z bakrom (**na primer:** zlitina, ki je znana kot *berilijev baker* in ki se uporablja za izdelavo vzmeti, delov ur in stenskih ur, orodij itd.) in zlitin z nikljem. **Vendar** pa se te zlitine uvrščajo v **poglavja št. 72, 74** oziroma **75,** saj vsebujejo zelo majhne količine berilija.

Ta tarifna številka **vključuje** berilij v vseh njegovih oblikah: v surovi obliki (v blokih, peletih, kockah itd.), v obliki polizdelkov (palic, žic, pločevine itd.) in v obliki gotovih izdelkov. **Vendar** pa je blago, izdelana kot specifični izdeleki, katere je moč prepoznati kot dele strojev, instrumentov itd., iz te **tarifne številkee izključeno (85. in 90. poglavje).**

(B) **KROM-*Cr***

Krom pridobivajo pretežno iz *kromita* (*krom-železove* rude), katero pretvorijo v *sekvioksid*, katerega nato reducirajo in tako dobijo kromovo kovino.

Krom je jeklenosiva kovina, če ni poliran, in bel in odseven, kadar je poliran. Je zelo trd in odporen proti koroziji, vendar ne posebno koven in vlečen.

Čisti krom tvori prevleko raznih predmetov iz drugih kovin (***elektrolitsko kromanje***). Največ se uporablja (kot **fero-krom - glej 72. poglavje**) v proizvodnji nerjavnih jekel. **Večina zlitin te kovine** (**na primer:** z nikljem ali s kobaltom) je iz te tarifne številke **izključena** (skladno z **opombo 5** k oddelku XV).

Nekatere zlitine na kromovi osnovi se uporabljajo za reakcijske motorje, za zaščitne cevi za električne grelne elemente itd.

(C) **GERMANIJ-*Ge***

Germanij pridobivajo iz ostankov iz proizvodnje cinka, iz rude germanita (*baker-germanijev sulfid*) in iz praška dimnih plinov plinarn.

Germanij je sivkastobela kovina s posebnimi elektroionskimi lastnostmi, ki omogočajo njegovo uporabo v izdelavi elektronskih komponent (**na primer:** diod, tranzistorjev, elektronk). Uporablja se tudi za legiranje s kositrom, aluminijem in z zlatom.

(D) **VANADIJ -*V***

Vanadij pridobivajo pretežno iz rude patronita ali karnotita - običajno z redukcijo oksida, ali pa iz ostankov iz proizvodnje železa, radija in urana. Vanadij nima široke uporabnosti. Običajno ga izdelujejo kot ***fero-vanadij*** **(72. poglavje**) ali kot predzlitina (***baker-vanadij*** **- 74. poglavje**). Obe navedeni zlitini se uporabljata za legiranje z jeklom, bakrom, aluminijem itd.

(E) **GALIJ-*Ga***

Galij pridobivajo kot vzporedni izdelek pri pridobivanju aluminija, cinka, bakra in germanija, ali pa iz praška dimnih plinarniških plinov.

Galij je mehka, sivkastobela kovina. **Stali se pri 30° C** in ima visoko točko izhlapevanja. Glede na to ostane v tekočem stanju v zelo širokem temperaturnem obsegu in se zaradi tega uporablja namesto živega srebra v termometrih ali podobnih izdelkih. Uporabljajo ga tudi za zobarske zlitine in za posrebenje posebnih ogledal.

(F) **HAFNIJ-*Hf***

Hafnij pridobivajo iz istih rud kot cirkonij (*cirkon* itd.) in ima tudi zelo podobne lastnosti kot cirkonij.

Zaradi visoke stopnje absorbcije upočasnjenih nevtronov ga uporabljajo še posebno za izdelavo kontrolnih in monitorskih palic za jedrske reaktorje.

(G) **INDIJ-*In***

Indij pridobivajo iz ostankov predelave cinka. Je mahka, srebrnkasta kovina, ki je odporna proti koroziji.

Zaradi tega ga uporabljajo (kot takega ali skupaj s cinkom itd.) za prevlekanje drugih kovin. Prav tako legira z bizmutom, svincem ali kositrom (zlitina, ki se uporablja pri jemanju kirurških odlitkov), z bakrom ali svincem (zlitine za ležaje) in z zlatom (v draguljarstvu, zobarskih zlitinah itd.).

(H) **NIOBIJ-*Nb* (*KOLUMBIJ*)**

Niobij pridobivajo iz rude *niobita* (*kolumbita*) in iz *tantalita*, katerega predelajo tako, da dobijo niobij-kalijev fluorid. Niobij nato izločijo z elektrolizo ali drugimi postopki.

Niobij je srebrnobela kovina, ki se uporablja v proizvodnji geterjev za odstranjevanje zadnjih sledi plinov (v proizvodnji radijskih žarnic - elektronk).

Niobij in njegova ***fero-zlitina*** **(72. poglavje**) se uporabljata tudi v izdelavi jekla in drugih zlitin.

(I) **RENIJ-*Re***

Renij pridobivajo kot vzporedni izdelek pri pridobivanju molibdena, bakra itd.

Zaenkrat ga ne uporabljajo veliko, vendar pa utegne priti do uporabe renija pri prevlekanju kovin in kot katalizatorja.

(J) **TALIJ-*Tl***

Talij pridobivajo iz ostankov predelave pirita in drugih rud. Je zelo mehka, sivkastobela kovina, ki je podobna svincu.

Talij legira s svincem (in dvigne njegovo tališče ter poveča jakost, odpornost proti koroziji itd.) in s srebrom (da prepreči temnenje).

81.13 - KERMETI IN IZDELKI IZ KERMETOV; VKLJUČNO Z ODPADKI IN OSTANKI

K e r m e t i vsebujejo ***keramično* komponento** (odporno proti toploti in ima visoko tališče), **in** pa ***kovinsko* komponento.** Tehnološki postopki, ki se uporabljajo pri pridobivanju teh izdelkov, pa tudi njihove lastnosti, se nanašajo tudi na njihove *keramične* in *kovinske komponente* - odtod naziv **ker**ami-ika-**met**al (***k e r m e t***).

Keramična* komponenta** je običajno iz ***oksidov, karbidov, boridov itd.,

kovinska* komponenta** pa je iz kovinskega **prahu *železa, niklja, aluminija, kroma, kobalta itd.).

***Kermete* izdelujejo** s sintriranjem, z disperzijo ali po drugih postopkih.

Najpomembnejše *kermete* pridobivajo iz:

(1) **Kovine** in **oksida**, **na primer:** iz

- *železa* in *magnezijevega oksida,*
- *niklja* in *magnezijevega oksida,*
- *kroma* in *aluminijevega oksida*,
- *aluminija* in *aluminijevega oksida.*

(2) ***Cirkonija* ali kromovega borida** - ti izdeleki so znani pod imenom *boroliti*.

(3) ***Cirkonijevega, kromovega, volframovega*** itd. ***karbida* s *kobaltom, nikljem* ali *niobijem***.

(4) ***Borovega karbida* in *aluminija*,** izdeleki za prevlekanje z aluminijem so **znani** kot bor-aluminijevi (*boral*) *k e r m e t i.*

Ta tarifna številka **vključuje** tudi *kermete (*surove ali v obliki predmetov), ki **niso navedeni** drugje v Nomenklaturi.

***K e r m e t e* uporabljajo** v letalski in jedrski industriji ter v proizvodnji raket. Uporabljajo jih tudi v metalurških pečeh in v livarnah kovin (**na primer:** lonci, izlivni žlebovi, cevi), v proizvodnji ležajev in zavornih oblog itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) *kermeti*, ki vsebujejo fizijske in radioaktivne snovi **(tar. št. 28.44)** in

(b) plošče, paličke, vrhove in podobne izdelke za orodja, izdelani iz kermetov na osnovi kovinskih karbidov, aglomeriranih s sintriranjem **(tar. št. 82.09).**

82. POGLAVJE

ORODJE, NOŽARSKI IZDELKI, ŽLICE IN VILICE IZ NAVADNIH KOVIN; NJIHOVI DELI IZ NAVADNIH KOVIN

Opombe

1. To poglavje obsega spajkalne plamenke, prenosne kovačnice, bruse na stojalih, garniture za nego rok in nog; izdelke iz **tar.št. 82.09**; izdelke **z rezilom ali drugim delovnim delom iz**:

   (a) navadne kovine;

   (b) kovinskih karbidov ali kermetov;

   (c) dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih) na podlagi iz navadne kovine, kovinskih karbidov ali kermetov;

   (d) abrazivnih materialov na podlagi iz navadnih kovin, če imajo taki izdelki rezilne zobe, brazde, žlebove, ali podobne rezilne dele, iz navadnih kovin, ki ohranijo svoje prvotne lastnosti in funkcije za rezanje tudi po nanašanju abraziva.

2. Deli iz navadnih kovin za izdelke iz tega poglavja se uvrščajo s izdelki, katerih deli so, razen delov, ki so kot tako posebej navedeni, in držal za ročno orodje (**tar.št. 84.66**). Deli za splošno rabo, definirani v 2. opombi k XV. oddelku, so izključeni iz tega poglavja.

   Glave, navadni in strižni noži za električne aparate za britje in električne aparate za striženje se uvrščajo v **tar. št. 85.10**.

3. **Garniture**, sestavljene iz enega ali več nožev iz tar. št. 82.11 in najmanj enakega števila izdelkov iz tar. št. 82.15, se uvrščajo v **tar. št. 82.15**.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** nekatere specifične vrste izdelkov iz navadnih kovin, kot so orodja, nožarski izdeleki, jedilni pribor itd., ki **niso zajeti** v predhodnih poglavjih **oddelka XV**, ki pa niso stroji ali naprave, ki **spadajo** v **oddelek XVI** (**glej** nadaljnje besedilo), in ki **niso niti** instrumenti ali aparati, ki **spadajo** v **90. poglavje**, niti predmeti, ki **spadajo** v **tarifni številki 96.03 ali 96.04.**

V to poglavje **spadajo**:

(A) **Orodje za ročno uporabo** (**tarifne številke od 82.01 do 82.05**) (**razen** nekaterih specifičnih izjem, kot so **na primer:** listi za strojne žage).

(B) **Orodja iz dveh ali več tarifnih številk od 82.02 do 82.05** v garniturah za prodajo na drobno.

(C) **Zamenljiva orodja za ročna orodja, za orodne stroje ali za ročna orodja na mehanski pogon** (**tar. št. 82.07**), noži in rezila za stroje ali za mehanske naprave (**tar. št. 82.08**) in ploščice, paličke, konice in podobno za orodja (**tar. št. 82.09**).

(D) **Nožarski izdeleki** (namenjeni bodisi za poklicno, domačo ali za osebno rabo), nekatere mehanske naprave za domačo rabo, žlice, vilice in podoben jedilni pribor ter kuhinjski pribor (**tar. št. 82.10 do 82.15**).

To poglavje **vključuje** predvsem orodja, katere je moč uporabljati ročno in samostojno, bodisi da imajo preproste mehanizme ali jih nimajo (kot so **na primer:** zobčeniki, ročke, bati, vijačni mehanizmi in vzvodi). Vendar pa se priprave uvrščajo v glavnem v **84. poglavje,** v kolikor so namenjene za **pritrjevanje na mizo, steno** itd., ali pa so zaradi svoje mase in velikosti, ki se zahtevata za njihovo uporabo,

opremljene s podstavkom, stojalom, okvirji za prijemanje itd., da so lahko postavljene na mizi, na tleh itd.

Tako je **na primer:** naprsni vrtalni stroj, katerega **delavec v prosti drži v roki** brez opore, orodje, ki se uvršča v **tarifno številko 82.05,** čeprav vsebuje tudi preprost zobčeniški mehanizem.

Na drugi strani pa se vrtalnik, **namenjen za pritrjevanje na stojalo** ali na podporni podstavek za prijemanje, uvršča v **tar. št. 84.59.**

Podobno se tudi **škarje - klešče** za rezanje kovine uvrščajo v **tarifno številko 82.03,** medtem ko se giljotinske škarje, **opremljene s stojalom** in podstavkom, uvrščajo v **tarifno številko 84.62,** četudi so na ročni pogon.

Vendar obstaja nekaj obojestranskih **izjem** tega pravila, ki so odvisne od narave orodja. Tako so primeži, brusi na stojalih in prenosne kovačnice specifično zajeti v **tarifni številki 82.05.** Podobno se nekateri mehanski aparati, ki se uporabljajo v gospodinjstvu (mlinčki za kavo, sokovniki, mesoreznice itd.) uvrščajo v **tarifno številko 82.10** in velja zanje **poseben kriterij** (glej ustrezni naslednji komentar). Na drugi strani pa **84. poglavje** specifično **vključuje** nekatere aparate, ki se uporabljajo ročno in samostojno, kot so **na primer:** priprave za škropljenje tekočin in prahu **(tar. št. 84.24),** pnevmatska orodja **(tar. št. 84.67),** pisarniški stroji, razen tistih v obliki pištol za spenjanje z žičnimi sponkami **(tar. št. 84.72).**

Za nekatere naštete majhne naprave je **težko reči**, da imajo stojalo ali opornike oz. podporne podstavke.

*
* *

Orodja, nožarski izdeleki itd. **spadajo** v to poglavje **samo**, če so njihova rezila, delovni robovi, **delovna površina ali drugi delovni deli iz navadnih kovin, iz kovinskih karbidov (glej komentar k tarifni številki 28.49**) ali iz *kermetov* (glej komentar k **tarifni številki 81.13**). V kolikor ustrezajo tem pogojem, ostanejo v tem poglavju, četudi imajo ročke, ročaje, telesa itd. iz drugih materialov (razen iz kovin), večje mase kot pa je masa kovinskih delovnih delov (**na primer:** leseni skobelj s kovinskim rezilom).

To poglavje **vključuje tudi orodja,** katerih **delovni del** je iz naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih dragih ali poldragih kamnov (**na primer: iz *črnih diamantov***), in je montiran na podlagi iz navadne kovine. V nekaterih primerih je lahko delovni del iz navadne kovine, opremljene ali prekrite z brusilnim materialom.

V primeru nekaterih izdelkov, ki so specifično navedeni v tarifnih številkah, gre za določene **izjeme** teh splošnih pravil (**na primer:** v primeru prenosnih kovačnic in brusov na podstavkih). Še več - v okviru tega poglavja ostaja zelo malo brusilnih orodij (glej komentar k **tar. št. 82.02 in 82.07),** saj **tarifna številka 68.04 vključuje** bruse in podobno (vštevši tudi bruse, glave, diske in konice za brušenje, ostrenje, poliranje, dodelavo in rezanje) iz naravnih kamnov, iz aglomeriranih brusilnih materialov ali iz keramike, z jedrom ali brez njega, telesa, tulce, osovine in podobne izdelke iz drugih materialov, **vendar** brez stojal.

Zamenljiva orodja iz navadnih kovin za ročna orodja, za orodne stroje ali za ročna orodja na mehanski pogon, ki so iz tega poglavja **izključeni** zaradi tega, ker njihov delovni del ni iz enega izmed materialov, specificiranih v **opombi 1**, je običajno treba uvrščati po sestavnem **materialu delovnega dela**, **na primer:**

-po gumi **(40. poglavje),**

-po usnju **(42. poglavje),**

-po krznu **(43. poglavje),**

-po pluti **(45. poglavje),**

-po tekstilnem materialu **(59. poglavje),**

-po keramičnem materialu **(tar. št. 69.09)** itd.

Ščetke, ki se uporabljajo v strojih, se uvrščajo v **tarifno številko 96.03.**

Deli iz navadnih kovin, katere je moč prepoznati **kot dele orodij,** nožarskih izdelkov itd. (**na primer:** okviri za žage in noži za skoblje), se praviloma uvrščajo v **isto tarifno številko** kot kompletni izdeleki. To pravilo pa **ne velja** za dele, ki so posebej našteti v poimenovanju neke tarifne številke. Verige, žeblji, matice, vijaki, zakovice, vzmeti (**na primer:** za škarje za obrezovanje) in drugi deli za splošno rabo, ki so opredeljeni v **opombi 2 k oddelku XIV**, so iz tega poglavja **izključeni** in se uvrščajo v ustrezne tarifne številke **(poglavja od 73. do 76. in od 78. do 81.).**

Nožarski in drugi izdeleki, ki se uvrščajo v **tarifne številke od 82.08 do 82.15,** imajo **lahko** majhne okraske iz plemenitih kovin, ali pa iz kovin, platiniranih s plemenito kovino (**na primer:** *monogrami*, trakovi itd.).

Vendar pa se, v kolikor so nanje montirani drugi deli (**na primer:** ročaji ali rezila) iz plemenite kovine ali iz kovine, *platirane* **s plemenito kovino**, ali pa v primeru, da vsebujejo naravne ali kultivirane bisere, drage ali poldrage kamne (naravne, sintetične ali rekonstruirane), se uvrščajo v **71. poglavje** (**razen** delovnih delov, opisanih v predhodnem besedilu).

V to poglavje **ne spadajo:**

(a) orodja, škarje in nožarski izdeleki vrst, ki se uporabljajo kot medicinski, zobarski, kirurški ali veterinarski instrumenti ali priprave **(tar. št. 90.18)** in

(b) orodja, ki imajo nedvoumen značaj igrač **(95. poglavje).**

82.01 - ROČNO ORODJE: REZAČE, LOPATE, KRAMPI, KOPAČE, MOTIKE, VILE, GRABLJE; SEKIRE, VINJEKI IN PODOBNO REZILNO ORODJE; ŠKARJE VSEH VRST (RAZEN ŠKARIJ Z UŠESI ZA PRSTE); KOSE, SRPI, KLINE ZA TRAVO, ŠKARJE ZA ŽIVO MEJO, KLINI ZA KLANJE DEBEL IN DRUGO ORODJE, KI SE UPORABLJA V KMETIJSTVU, HORTIKULTURI ALI GOZDARSTVU

8201.10 **- Rezače in lopate**

8210.20 **- Vile**

8201.30 **- Krampi, kopače, motike in grablje**

8201.40 **- Sekire, vinjeki in podobno rezilno orodje**

8201.50 **- Škarje, ki se uporabljajo z eno roko (vključno škarje za žico)**

8201.60 **- Škarje za živo mejo, škarje za obrezovanje vej in podobne škarje, ki se uporabljajo z obema rokama**

8201.90 **- Drugo ročno orodje, ki se uporablja v kmetijstvu, hortikulturi ali gozdarstvu**

Ta tarifna številka **vključuje ročno orodje,** ki se uporablja pretežno v **kmetijstvu, hortikulturi** ali v **gozdarstvu**, čeprav se nekatero med temi orodji lahko uporabi tudi za druge namene (**na primer:** pri gradnji cest, v kanalih, v rudarstvu, kamnolomih, drvarstvu ali pri gospodinjskih delih.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Rezače in lopate,** vštevši tudi lopate za premog, ki se uporabljajo v gospodinjstvu, in posebne vrste rezač in lopat (**na primer:** orodja za kopanje rovov, za tabornike, vojake itd.).

(2) **Vile,** vštevši tudi vile za seno in druge.

(3) **Krampe, kopače, motike in grablje,** vštevši poljske grablje**,** kombinirane motike-grablje, orodja za plevenje in kultiviranje,

(4) **Sekire, vinjeke in podobna rezalna orodja,** vštevši težke sekire, ročne sekire, sekirice, mesarske sekire (sekače), tesarske sekire, rezače za grmovje, mačete itd.

(5) **Škarje za enoročno uporabo (vštevši škarje za živino).** Te škarje sestoje iz dveh krakov, povezanih z osjo na približno treh četrtinah njihove dolžine. Eden izmed krakov se pogosto zaključuje z izboklim ali vboklim rezalnim robom. Te škarje **se razlikujejo** od škarij iz **tar. št. 82.13** po tem, da nimajo ušes za prste.

Škarje imajo skoraj vedno vzmet, ki loči kraka po rezanju, ali pa kavelj ali podobno pritrdilo, tako da se zlahka odprejo in zaprejo z eno roko. Pri rezanju se uporabljajo z eno roko in imajo zelo močan učinek.

V to tarifno številko **spadajo** vrtnarske škarje, škarje za cvetje ali sadje, vinogradniške škarje z ozkimi kraki, ožajočimi se kraki itd.

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** škarij z ušesi za prste (**glej** komentar k **tarifni številki 82.13**).

(6) **Škarje za obrezovanje žive meje, škarje z dvema ročajema za obrezovanje vejevja** in podobne škarje z dvema ročajema, vštevši tudi škarje za striženje trave in škarje za odrezovanje.

(7) **Drugo ročno orodje, ki se uporablja v kmetijstvu, hortikulturi ali v gozdarstvu.** To orodje **vključuje** kose, srpe (vštevši srpe za zbiranje, za žetev in za seno), nože vseh vrst za seno in slamo, orodja za sajenje in sejanje, sadilke, vrtne ometače in orodje za presejevanje, priprave za nabiranje sadja, štriglje in strugalke za svinje, orodja in nože za odstranjevanje lubja z dreves, tesarske kline, orodja za kotaljenje hlodov (kljuke, klešče, drogovi s kavljem itd.), orodja za oblikovanje travniških robov, škarje za striženje ovac.

Vsa opisana orodja se uvrščajo v to tarifno številko, **neglede** na to, ali so opremljena z ročaji ali niso.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** prepoznavne **dele** za ta orodja iz navadnih kovin.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) klešče za označevanje ušes ovac in drugih živali **(tar. št. 82.03),**

(b) klini za razbijanje sten, ročna klepala za klepanje kose **(tar. št. 82.05),**

(c) noži za obrezovanje **(tar. št. 82.11)** ,

(d) vrtne kosilnice ročne (ki se porivajo pred seboj) ali motorne, na vrteči valj ipd (**84.poglavje)** in

(d) sekire za led **(tar. št. 95.06).**

82.02 - ROČNE ŽAGE; LISTI ZA ŽAGE VSEH VRST (VKLJUČNO LISTI ZA ŽAGE ZA VREZOVANJE, PREREZOVANJE TER LISTI ŽAG BREZ ZOB)

8202.10 **- Ročne žage**

8202.20 **- Listi za tračne žage**

- Krožni listi za žage, vključno žagasta rezkala:

8202.31 **- - z delovnim delom iz jekla**

8202.39 **- - drugo, vključno z deli**

8202.40 **- Rezilne verige za žage**

- Drugi listi za žage:

8202.91 **- - ravni listi za žage za obdelavo kovin**

8202.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(A) **Ročne žage za les, kovino, kamen in za druge materiale** - za poklicno ali domačo rabo.

Med te žage **spadajo**: lokovne žage, ključavničarske žage, rezbarske žagice in druge žage z lesenimi ali kovinskimi okviri, ploščate žage, peresne in žlebne žage, šilaste žage za prerezovanje, žage za debla (običajno z ročajem na obeh straneh), žage v obliki noža (preklopne ali nepreklopne), katere uporabljajo vrtnarji in rudarji, posebne žage za urarje in draguljarje, žage z več listi, preklopne žage za taborjenje, za vojaško rabo itd., žage za furnir, žage z napravo za poševno rezanje, trajno povezane žage (povezane tako, da žaga daje kompletu **bistveni značaj**).

(B) **Listi za ročne ali strojne žage,** med katere **spadajo**:

(1) **Listi za tračne ali neskončne žage** (**na primer:** za rezanje dreves).

(2) **Krožni listi za žage, vštevši tudi žagasta rezkala,** ki se uporabljajo na rezkalnicah. Slednje žage se **razlikujejo** od običajnih rezkal po razmerju med debelino in premerom, ki je mnogo manjše kot pri pravih rezkalih, pa tudi po zobeh, ki so vrezani samo na obrobju (kot pri krožnih žagah), medtem ko imajo prava rezkala zobe pogosto na čelni strani in imajo izbočene ali vbočene zobce.

(3) **Rezalne verige** za žage za podiranje debel, za struženje lesenih plohov itd.; njihovi zobje pogosto imajo elemente iz kovinskih karbidov ali iz kermetov.

(4) **Ravni listi žag** - z enim ročajem za pero in žleb, za ploščate, ključavničarske žage itd., vštevši tudi tiste za žage, znane pod imenom "**filigranske žage**" (ki imajo okrogel prečni prerez in zobce, kakor pila, vendar s tem, da delujejo zobci po principu rezbarske žagice).

(5) **Ravni listi brez zob za rezanje kamna** (kovani ali strojno dodelani tako, da so popolnoma ravni ali valoviti), vendar **pod pogojem**, da so njihovi konci preluknjani ali kako drugače oblikovani za pritrjevanje.

(6) **Diski brez zob (*frikcijski* diski) za rezanje kovin.**

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **nedokončane liste za žage (blanks). Trakovi** (narezani na določene dolžine ali nenarezani) in **diski** (z osrednjo luknjo za pritrjevanje diska na pogonsko vreteno) štejejo za nedokončane liste, **v kolikor** so nazobčani. Ti predmeti so običajno iz jekla z visoko vsebnostjo ogljika.

Listi za žage imajo lahko integralne zobe, ali pa imajo zobe ali segmente (kot pri krožnih žagah) vgrajene. Zobje so lahko popolnoma iz navadnih kovin, ali pa iz navadnih kovin, prekritih z kovinskimi karbidi, diamantom (posebno s črnim diamantom), ali pa (v nekaterih primerih) z brusnim prahom. Pri nekaterih žagah so lahko **namesto zob diamanti** ali elementi iz kovinskih karbidov, nameščenih na obrobju diska.

Diski brez zobcev z brusilnimi robovi (**na primer:** za rezanje marmorja, kremenjaka ali stekla), ali pa takšni z vrsto obrobnih vstavkov iz brusilnih materialov, so vseeno **izključeni** (**glej** pojasnilo k **tarifni številki 68.04**).

Ta tarifna številka **vključuje ločeno dobavljene dele** za ročne žage iz navadnih kovin (**na primer:** okvire, loke, ročaje in napenjalce) in zobce iz navadnih kovin ter nazobčane segmente za vstavljanje v liste žag.

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) žica za rezanje kamna (običajno trožilna žica iz posebnega jekla) **(tar. št. 73.12),**

(b) verižna rezkala za izdelavo usekov **(tar. št. 82.07),**

(c) ročne žage z vgrajenim motorjem **(tar. št. 84.67 ali 85.08)** in

(d) glasbene žage **(tar. št. 92.08).**

82.03 - PILE, RAŠPLE, KLEŠČE (VKLJUČNO KLEŠČE ZA REZANJE); PINCETE, ŠKARJE ZA REZANJE KOVIN, SEKALA ZA CEVI, SEKALA ZA SVORNIKE, KLEŠČE ZA VRTANJE IN PODOBNO ROČNO ORODJE

8203.10 **- Pile, rašplje in podobno orodje**

8203.20 **- Klešče (vključno klešče za rezanje), pincete in podobno orodje**

8203.30 **- Škarje za rezanje kovin in podobno orodje**

8203.40 **- Sekala za cevi, rezala za svornike, klešče za vrtanje in podobno orodje**

Ta tarifna številka **vključuje** naslednja ročna orodja:

(A) **Pile, rašplje in podobna orodja** (vštevši **kombinirane** pile- rašplje) vseh oblik (ravne, okrogle, polkrožne, štirioglate, trikotne, elipsaste itd.) in vseh velikosti - za kovino, les in za druge materiale.

(B) **Klešče (vštevši tudi klešče za rezanje), pincete in podobna orodja, vštevši tudi:**

(1) **Klešče** (**na primer:** klešče za plombiranje in klešče za vtiskovanje pečatov, klešče za označevanje ušes ovac in drugih živali, klešče za plinske cevi, klešče za vstavljanje in izvlekanje razcepk, klešče za cevaste in očesne zakovice, orodja v obliki klešč za razmikanje zobov žage).

(2) **Rezalne** klešče (**na primer:** za podkovanje ali kovaške klešče).

(3) **Pincete** (**na primer:** za urarje, cvetličarje, filateliste, depilacijske).

(4) **Čeljustne** klešče (za izvlekanje žebljev), ki delujejo po principu rezalnih klešč.

(C) **Škarje za rezanje kovine in podobno orodje,** vštevši tudi kleparske in druge klešče za rezanje žice in kovine.

(D) **Rezala za cevi, sekala za svornike, prebijala in podobno orodje,** vštevši:

(1) Rezala za cevi s koleščki za rezanje, rezala za svornike in verižna rezala tipa klešč.

(2) Prebijala, **na primer:** za izdelovanje gumbnic, za luknjanje vozovnic ali vstopnic (**razen tistih** za vtiskovanje datumov ali drugih znakov na vozovnice ali vstopnice - **tar. št. 96.11**), sedlarski luknjač, luknjač za vzmetnice (blazine), za luknjanje usnja, klobučevine (*filca*) itd. - bodisi tipa klešč ali pa tipa, ki se uporablja s kladivom (**ne pa tudi** žeblji in podobna prebijala).

Ta tarifna številka **izključuje:**

(a) prebijala in pile (vštevši vrtilne pile) za orodne stroje **(tar. št. 82.07),**

(b) pile za nohte, klešče in škarje za nohte **(tar. št. 82.14),**

(c) prijemalke - ščipalke za sladkor **(tar. št. 82.15),**

(d) škarje tipa stroja za rezanje kovine **(tar. št. 84.62)** in pisarniške perforatorje s podstavkom ali z napravo za pritrjevanje na mizo, pult itd. **(tar. št. 84.72)** in

(e) klešče (prebijala) za vtiskovanje datuma ali kateregakoli drugega znaka na vozovnice ali vstopnice **(tar. št. 96.11).**

82.04 - NAVADNI IN FRANCOSKI KLJUČI ZA VIJAKE, ROČNI (VKLJUČNO Z MOMENTNIMI KLJUČI); IZMENLJIVI VLOŽKI ZA KLJUČE, Z DRŽAJEM ALI BREZ NJEGA

- Navadni in francoski ključi za vijake, ročni:

8204.11 **- - nenastavljivi**

8204.12 **- - nastavljivi**

8204.20 **- Izmenljivi vložki za ključe z držajem ali brez njega**

Ta tarifna številka **vključuje** naslednja ročna orodja:

(1) **Navadne in *francoske* ključe za vijake,** za ročno obračanje (**na primer:** s fiksnimi ali nastavljivimi čeljustmi, nasadni - cevasti ključi, očesni ključi in ključi z zapornim koleščkom in kobilico, ključi z vijugo), navadne in *francoske* ključe za bicikle in avtomobile, hidrante in cevi (vštevši verižne ključe za cevi), **momentne** ključe. Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** ročajev izvijačev **(tar. št. 82.05)**.

(2) **Zamenljive vložke za navadne ključe, z ročajem ali brez njega,** vštevši vijugaste ročke in podaljške.

82.05 - ROČNO ORODJE IN PRIPRAVE (VKLJUČNO S STEKLOREŠKIMI DIAMANTI), KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU; SPAJKALNE PLAMENKE; PRIMEŽI, VPENJALA IN PODOBNO, RAZEN PRIBORA IN DELOV ZA OBDELOVALNE STROJE; NAKOVALA; PRENOSNE KOVAČNICE; BRUSI S STOJALI NA ROČNI ALI NOŽNI POGON

8205.10 **- Orodje za vrtanje, narezovanje in vrezovanje navoje**v

8205.20 **- Kladiva in kovaška kladiva**

8205.30 **- Obliči, dleta (ravna in polkrožna) in podobno orodje za obdelavo lesa**

8205.40 **- Izijači**

- Drugo ročno orodje (vključno s stekloreškimi diamanti):

8205.51 **- - priprave za gospodinjstvo**

8205.59 **- - drugo**

8205.60 **- Spajkalne plamenke**

8205.70 **- Primeži, vpenjala in podobno**

8205.80 **- Nakovala; prenosne kovačnice; brusi s stojali na ročni ali nožni pogon**

8205.90 **- Garniture predmetov iz dveh ali več prej omenjenih podštevilk**

Ta tarifna številka **vključuje** vsa ročna orodja, **ki niso vključena** v drugih tarifnih številkah tega poglavja ali drugje v Nomenklaturi (glej splošna določila komentarja k temu poglavju), skupaj z nekaterimi drugimi orodji in pripravami, ki so posebej navedeni v poimenovanju.

Ta tarifna številka **vključuje** celo vrsto ročnih orodij (vštevši nekatera orodja s preprostim mehanizmom, kot so **na primer:** vijugaste ročice, zaporni koleščk s kobilico in zobčni prenos).

V to skupino orodij **spadajo**:

(A) **Orodja za vrtanje, za vrezovanje ali za narezovanje navojev,** kot so prsni vrtalniki, vrtalniki z zapornim koleščkom in kobilico, vrtalniki z *Arhimedovo* spiralo, ročaji vreznic in ročaji nareznic z nareznico, kombinirane v enodelno orodje. Zamenljiva orodja, kot so pile, krone, vreznice in nareznice za uporabo s temi orodji, se iz te tarifne številke **izključena** - glej **tarifno številko 82.07.**

(B) **Kladiva in težka kladiva,** kot so kovaška, kotlarska, lesarska kladiva, kladiva za podkovanje, za kamnolome, kamnoreška, stekloreška, zidarska, klesarska kladiva in kladiva se enostranjo v obliki rogovile za izvlekanje žebljev.

(C) **Rezkala, dleta in podobna rezalna orodja za obdelavo lesa,** kot so **na primer:** navadna in posebna rezkala vseh vrst (za fino rezkanje, dolbljenje, žlebljenje, za grobo rezkanje itd.), rezalniki, lesoreško orodje in noži za luščenje furnirja, za lesarstvo, mizarje, umetniške mizarje, sodarje, rezbarje itd.

(D) **Izvijači** (vštevši izvijače z zapornim mehanizmom).

(E) **Druga ročna orodja** (vštevši stekloreške diamante)

V to skupino **spadajo**:

(1) **Vrsta izdelkov za gospodinjstvo,** vštevši tudi nekatere izdelke z rezili, vendar **ne tudi izdelke** mehanske vrste (**glej** komentar k **tar. št. 82.10**), ki imajo **značaj orodja** in zaradi tega **ne ustrezajo tarifni številki 73.23**. Ta tarifna številka **vključuje na primer:**

Likalnike (plinske, petrolejske, na lesno oglje itd ., **vendar ne** **električnih** likalnikov, ki **spadajo** v **tar. št. 85.16**), navijalke za lase, odpirala za steklenice (za kronske zamaške in za plutovinaste zamaške), preproste ključe brez mehanizma za odpiranje konzerv, klešče za lomljenje orehov, razkoščičevalce češenj (na vzmet), obuvalne žlice, "**jeklene**" in druge bruse za nože, sekače, nože za rezanje slaščic in slanine, rezala za sire itd.; rezalnice (s koleščki za rezanje), rezala krhljev za sir, za sadje, stiskalnice za izdelavo vafljev (oblatov), tolkač za stepanje sladke smetane ali jajčne pene, rezalo krhljev za jajca, orodje za rezanje masla na valovite koščke, prijemalke za led, naprave za gnetenje zelenjave, igle za garniranje (prebadanje) s slanino, grebljice, lopatice za žerjavico in dvigovalce pokrovov peči in kaminov.

(2) **Urarska orodja,** kot **na primer:** orodje za vtiskanje rubinov, orodje za uravnoteženje nihala, majhna nakovalca za kovičenje, napenjala glavje vzmeti, orodje za poliranje rokavčkov, orodje za piljenje matice nihala in orodje za nastavitev.

(3) **Diamanti za steklorezce,** vštevši tudi tiste v obliki šestila za rezanje stekla (**z diamantno konico**), montiranim za gradirani lestvici (za izrezovanje krogov) in pisala z diamantno konico za graviranje na steklo.

Posamezno uvoženi diamantni so iz te tarifne številke **izključeni** (**tar. št 71.02**.).

(4) **Kovaška orodja,** kot so kladiva, kladiva-podstavki, kovaški kalupi, rezala na držalih, nakovalska rezala in prebijala.

(5) **Rudarska orodja,** orodja za gradnjo cest itd., kot **na primer:** vzdigače, vzvodi, dleta za rezanje kamna, prebijala in zagozde.

(6) **Orodje za zidarje, modelarje, za cementarje, za mavčarje, pleskarje** itd., kot **na primer:** ometače, gladila, pladnji, strugala in noži za odstranjevanje barve, gladilne in čistilne igle, valjčki za nazobčevanje, rezala za steklo s koleščki za rezanje, noži za kitanje.

(7) **Raznovrstna ročna orodja,** kot so **na primer:** stružni noži za podkovanje, noži za sprednji del kopita, čistilci kopit in rezala za kopita; dleta in prebijala za delo po hladnem postopku, razširjevala odprtin za zakovice, oblikovala za glave zakovic, prebijala odprtin za zakovice, izvlekovalci žebljev, ki niso vrste klešč, odpirala zabojev in izbijala svornikov, vzvodi za montažo in demontažo avtomobilskih pnevmatik, šila za krpanje (brez ušes), tapetniška in knjigoveška prebijala, spajkala in železo za vroče žigosanje, strugala za kovino, orodje za razmikanje zob na žagah, ki ni v obliki klešč, vodila za poševno žaganje, orodje za jemanje vzorcev sira in podobno; nabijala za zemljo, naprava za ravnanje brusov na stojalih, naprave za ovijanje zabojev s trakom itd., **razen tistih,** ki **spadajo** v **tarifno številko 84.22** (**glej** ustrezno pojasnilo), vzmetne "**pištole**" za spajanje paketov, lepenke itd. s pomočjo žičnih spojk, orodje na naboje za kovičenje, za nabijanje čepov v steno itd.; cevi za steklopihalce, zgornji del (ustnik) steklopihalskih cevi, kante za olje in mazalke (vštevši tudi tiste s črpalko ali z zavijalnim mehanizmom), pištole za mazanje.

(F) **Spajkalne plamenke** (**na primer:** za spajkanje, za odstranjevanje barv, za zaganjanje *pol-dieselskih* motorjev). Obstajata **dve vrsti** teh plamenk. Obe vrsti sta kompletni. **Razlikujeta** se po vrsti uporabljenega goriva - mineralnega olja ali drugega tekočega goriva v rezervoarju (pogosto z majhno črpalko), ali pa zamenljiva plinska naboja. V nekaterih primerih je na konico plamenke nanešen spajkalnik ali drug priključek.

Ta tarifna številka **ne vključuje** plinskih naprav za varjenje **(tarifna številka 84.68).**

(G) **Primeži, vpenjala in podobno** (vštevši ročne primeže, primeže za pulte, za mizarje, za drvarje, ključavničarske primeže, puškarske, urarske itd., vendar **izvzemši** primeže, ki sestavljajo pribor ali dele orodnih strojev).V to skupino **spadajo** tudi ročaje in držala za pulte, ki služijo kot primež za orodje (**na primer:** mizarska vpenjala, talna vpenjala in orodjarska vpenjala).

Ta skupina v**ključuje** kovinske primeže, prevlečene z nekovinskimi čeljustnimi prijemali **(iz lesa**, **vlaken** itd.), ki preprečujejo poškodbe kosa, ki je v primežu.

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** ročajev z vakuumsko ploščico (*vakuumskih ročajev*), ki sestoje iz osnovnega ročaja in vzvoda za vakuum in iz gumijastih diskov. Takšna držala so začasno prislonjena ob predmet, da omogočijo prestavljanje tega predmeta **(tar. št. 73.25, 73.26 ali 76.16).**

(H) **Nakovala, poljske kovačnice, brusi s podstavki na ročni ali nožni pogon.**

V to skupino **spadajo**:

(1) **Nakovala** (vštevši tudi dvokraka nakovala vseh dimenzij in za vse namene, **na primer:** kovaška nakovala, urarska in draguljarska nakovala, čevljarski kalupi v obliki nakoval, ročna nakovala za kovanje rezila kose.

(2) **Poljske kovačnice,** ki so običajno opremljene z mehom in včasih z nakovali. Uporabljajo se predvsem v majhnih delavnicah, ladjedelnicah itd.

(3) **Brusi na ročni ali nožni pogon na lesenih podstavkih** ali na podstavkih iz drugih materialov. Brusi na mehanski pogon se uvrščajo v **84. ali 85. poglavje.**

Brusilni kamni in podobni izdelki, ki so dobavljeni ločeno, so **izključeni** iz te tar.št., uvrščajo se v **tar. št. 68.04.**
Orodje, ki vsebuje kovino, **delovni deli** pa so iz gume, usnja, klobučevine (*filca*) itd., se **uvršča po materialu,** iz katerega je izdelano (**v poglavja št. 40, 42, 59** itd.).

Razen **izključitev,** že prej navedenih, so iz te tarifne številke **izključeni** še naslednji izdeleki:

(a) igle za ročno šivanje in drugi predmeti, ki **spadajo** v **tar. št. 73.19,**

(b) zamenljiva orodja, namenjena za uporabo v ročnem mehanskem ali nemehanskem orodju, v orodnih strojih ali v ročnem orodju na motorni pogon (**na primer:** vstavki za izvijače, dleta za vrtanje sten itd.) **(tar. št. 82.07),**

(c) naprave za izmet, disperzijo ali razprševanje prahu ali tekočin (**četudi se držijo v roki**) **(tar. št. 84.24),**

(d) **ročaji** orodij za ročna orodja **(tar. št. 84.66),**

(e) orodje, ki se med delom drži v roki - hidravljično ali z vgrajenim **neelektričnim** motorjem **(tar. št. 84.67),**

(f) orodje, ki se med delom drži v roki - z vgrajenim **električnim** motorjem **(tar. št. 85.08)** in

(g) instrumenti za označevanje, merjenje, kontrolo ali kalibriranje (**na primer:** označevala, šestila, merila) iz **90. poglavja.**

82.06 - ORODJE IZ DVEH ALI VEČ TAR.ŠT 82.02 DO 82.05 V GARNITURAH ZA PRODAJO NA DROBNO

Ta tarifna številka **vključuje** komplete orodij, ki sestoje iz orodja iz **najmanj dveh ali več tarifnih številk od 82.02 do 82.05,** vendar **pod pogojem,** da je to orodje v kompletih za prodajo na drobno (**na primer:** v škatli iz plastike ali v kovinski škatli za orodje).

Ta tarifna številka *med drugim* **vključuje**:

(1) **Komplete orodij za avtomehanike,** vštevši **na primer:** tudi zamenljive vložke za navadne ključe, navadne ključe, ključe z zapornim koleščkom in kobilico, izvijače, klešče.

(2) **Enostavne kombinacije,** kot so **na primer:** kompleti ključev in izvijačev.

Kompleti z orodji manjše vrednosti iz drugih tarifnih številk ali poglavij te Nomenklature se uvrščajo v to tarifno številko, vendar **pod pogojem,** da gre za manj pomembna orodja in da ne spreminjajo bistvenega značaja kompletov iz dveh ali več izmed **tarifnih številk od 82.02 do 82.05.**

82.07 - IZMENLJIVO ORODJE ZA ROČNA ORODJA NA MEHANIČNI POGON ALI BREZ NJEGA ALI ZA OBDELOVALNE STROJE (NPR.: ZA STISKANJE, KOVANJE, VTISKOVANJE, PREREZOVANJE, NAREZOVANJE IN VREZOVANJE NAVOJEV, VRTANJE, POVEČEVANJE ODPRTINE S STRUGANJEM, PREVLAČENJE, REZKANJE), VKLJUČNO Z MATRICAMI ZA IZVLAČENJE ALI IZTISKANJE KOVINE, IN ORODJE ZA VRTANJE STEN IN ZEMLJE

- **Orodja za vrtanje sten in zemlje:**

8207.13 **- - z delovnim delom iz sintranih kovinskih karbidov**

8207.19 **- - drugo, vključno z deli**

8207.20 **- Matrice za vlečenje ali iztiskanje kovin**

8207.30 **- Orodje za stiskanje, kovanje, izvlačenje ali prerezovanje**

8207.40 **- Orodje za vrezovanje navojev**

8207.50 **- Orodje za vrtanje, razen za vrtanje sten in zemlje**

8207.60 **- Orodje za razširjanje odprtin**

8207.70 **- Orodje za rezkanje**

8207.80 **- Orodje za struženje**

8207.90 **- Drugo izmenljivo orodje**

Metdtem ko se predhodne tarifne številke (z nekaj izjemamo, kot so **na primer:** strojne žage) nanašajo **pretežno na ročna orodja**, pripravljena za uporabo takšna, kot so oziroma montirana na ročaje, pa ta tarifna številka **vključuje** pomembno skupino orodij, **ki samostojno niso uporabna, temveč so skonstruirani tako, da se vstavijo v:**

(A) **Ročna orodja,** mehanska ali nemehanska (**na primer:** prsni vrtalniki, zglobni vrtalniki, ročaji nareznic).

(B) **Strojna orodja** iz **tar. št. od 84.57 do 84.65** ali iz **tar. št. 84.79** (na osnovi **opombe 7** k 84. poglavju).

(C) **Orodja iz tar. št. 84.67 in 85.08,**

Za vtiskovanje, prerezanje, narezovanje zunanjega navoja, za vrezovanje notranjega navoja, za vrtanje s svedrom, s struženjem, za navrtanje, rezkanje, za izdelavo zobnikov, za struženje, rezanje, vrezovanje, vlečenje itd. *kovin, kovinskih karbidov, lesa, kamna, ebonita, nekaterih plastičnih ali drugih materialov*, ali pa za izvijače.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi orodja, ki se uporabljajo v strojih za vrtanje skal ali zemljo iz **tarifne številke 84.30.**

Matrice, prebijala, svedri in drugo zamenljivo orodje za stroje ali naprave, razen tistih, navedenih v predhodnem besedilu, se uvrščajo **kot deli strojev** ali naprav, za katere so namenjeni.

Orodja iz te tarifne številke so lahko izdeleki **iz enega kosa**, ali pa sestavljeni izdelki.

Orodja iz enega kosa, povsem izdelana iz enega samega materiala, so običajno iz legiranega jekla ali iz jekla z visoko vsebnostjo ogljika.

Sestavljena orodja sestoje iz enega ali več delovnih delov iz **navadnih kovin, kovinskih karbidov, diamantov** ali iz **dragih in poldragih kamnov,** trajno nameščenih na podlago iz navadne kovine z varjenjem ali nanjo vsajenih, ali pa kot ločljivi deli. V slednjem primeru sestoji orodje iz navadne kovine in iz enega ali več delovnih delov (rezila, plošče, konice), ki so na telo orodja pritrjeni s napravo, kot je **na primer:** mostna plošča, vijak za vpenjanje ali vzmetna razcepka, po potrebi tudi kljun za lomljenje ostružkov.

Ta tarifna številka **vključuje** orodje z **delovnim delom iz navadne kovine,** opremljene ali prekrite z brusilnim materialom, vendar **pod pogojem,** da imajo ta orodja rezalne zobe, žlebove itd., ki ohranjajo svojo identiteto in vlogo tudi potem, ko je nanje nanešen brusilni material - to pomeni, da bi se ta orodja **lahko** uporabljala tudi **brez nanešenega brusilnega materiala.** Večji del brusilnih orodij pa je iz te tarifne številke **izključen (glej** pojasnilo k **tarifni številki 68.04).**

Med orodja, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **spadajo**:

(1) **Orodja za vrtanje skal ali zemlje,** vštevši tudi orodja za vrtanje naftnih vrtin, za vrtanje v rudarstvu ali za sondiranje (**na primer:** zemeljski svedri, dleta in drugi svedri).

(2) **Matrice za vlečenje ali iztiskovanje kovin,** vštevši plošče za vlečenje.

(3) **Orodja za stiskanje, prerezovanje ali prebijanje, vštevši patrice** in matrice za hladno stiskanje in prerezovanje pločevine, kalupe za prosto kovanje, patrice in matrice za prebijanje iz rezanje na strojnih orodjih.

(4) **Orodja za vrezovanje zunanjega in notranjega navoja,** kot so **na primer:** nareznice in vreznice, čeljustne vreznice in čeljusti zanje.

(5) **Vrtalna orodja, razen orodij za vrtanje skal,** vštevši tudi svedre (spiralne svedre, svedre za centriranje itd., mizarske svedre).

(6) **Orodja za vrtanje s struženjem, na primer: rezkala** (z ravnimi *helikoidalnimi* ali z *navzkrižnimi* zobmi).

(7) **Orodja za valjanje na primer:** valčni rezkar (raven, spiralen ali kotni rezkar); menjalniški rezalni vstavki.

(8) **Orodja za vrtenje** (obračanje)**.**

(9) **Druga zamenljiva orodja,** kot so:

(a) orodja za ravnanje, skobljanje, žlebljenje, lepšanje ali boljšanje,

(b) orodja za skobljanje in žlebljenje lesa, vštevši tudi rezilne verige za skobljanje lesa in

(c) orodja za mešanje ali strganje materialov itd., **kot so:** belež, lepilo, malta, kit in premaze in

(d) vstavki za vijake.

Matrice za izvlekanje žice, strugarsko orodje itd., se v to tarifno številko uvrščajo **tudi, če so radioaktivni**.

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) kolesa za poliranje in druga orodja z delovnim delom iz gume, usnja, klobučevine (filca) itd. (uvrščajo se **po materialu**, iz katerega so izdelani, **v 40., 42., 59. poglavja itd.**),

(b) rezila za žage vseh vrst **(tar. št. 82.02),**

(c) noži za skoblje in podobni deli orodij **(tar. št. 82.05),**

(d) noži in rezila za stroje ali za mehanske naprave **(tar. št. 82.08),**

(e) **nevgrajene** ploščice, paličke, konice in podobni izdelki za orodja, iz sintriranih *kovinskih karbidov* ali *kermetov* **(tar. št. 82.09),**

(f) **šobe** za iztiskovanje umetnih in sintetičnih vlaken **(tar. št. 84.48),**

(g) **ročaji** delovnih predmetov in orodij za stroje ali za ročna orodja in samorazpiralne glave za vrezovanje navojev **(tar. št. 84.66),**

(h) matrice za izvlekanje steklenih vlaken **(tar. št. 84.75)** in

(i) ščetke (kovinske in nekovinske), ki se uporabljajo kot deli strojev **(tar. št. 96.03)**.

82.08 - NOŽI IN REZILA, ZA STROJE ALI MEHANIČNE PRIPRAVE

8208.10 **- Za obdelavo kovin**

8208.20 **- Za obdelavo lesa**

8208.30 **- Za kuhinjske priprave ali za stroje, ki se uporabljajo v živilski industriji**

8208.40 **- Za stroje v kmetijstvu, hortikulturi in gozdarstvu**

8208.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka se nanaša na **nemontirane** nože in rezila štirioglatih, krožnih ali drugih oblik za stroje in mehanske priprave. Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** nožev za ročna orodja iz **tar. št. od 82.01 do 82.05** (**na primer:** rezil za ročne skoblje).

Ta tarifna številka **vključuje** naslednje nože in rezila:

(1) **Za kovinsko obdelavo:**

(a) **noži** in rezila za vgradnjo v orodja, strojna orodja - **na primer:** v vrtalnike in rezkala in

(b) **noži** za drsne škarje ali za strojne škarje za rezanje pločevine, žice, palic itd.

(2) **Za lesno obdelavo:**

(a) **noži** iz rezila za skobljanje ali za podobne stroje za obdelavo lesa in

(b) **noži** za stroje za rezanje furnirja.

(3) **Za kuhinjske aparate ali za stroje, ki se uporabljajo v prehrambeni industriji,** kot so **na primer:** noži in rezila za gospodinjske aparate ali za mesarske, pekovske aparate itd. (**na primer:** noži za stroje za mletje, rezanje zelenjave, noži za rezanje kruha, za rezanje slanine ali šunke itd.).

(4) **Za kmetijske stroje, za stroje za hortikulturo ali gozdarstvo, na primer:** rezila in noži za rezalce korenin, slamoreznice itd., ali pa za kosilnice; noži in segmenti za žetvene stroje ali trgačice. Vendar pa ta tarifna številka ne **vključuje** plugov ali diskov za sorte jabolk.

(5) **Za druge stroje in naprave,** kot so**:**

(a) **rezila** in **noži**, vštevši tudi krožne nože ali čašaste nože za stroje, ki se uporabljajo za rezanje, strganje ali lepšanje **usnja** in

(b) **rezila** in **noži** za stroje za rezanje papirja, tekstila, plastičnih materialov itd., za stroje za narezovanje **njuhanca** itd.

82.09 - PLOŠČICE, PALIČICE, VRHOVI IN PODOBNO ZA ORODJE, NEMONTIRANI, IZ SINTRANIH KOVINSKIH KARBIDOV ALI KERMETOV

Izdeleki iz te tarifne številke so običajno v obliki **ploščic, paličk, konic, palic, peletov, obročev** itd. in sta zanje značilni **velika trdota** (tudi v vročem stanju) in **velika trdnost**.

Glede na posebne lastnosti se te ploščice, konice itd. **zavarijo, trdo prispajkajo ali pa pritrdijo s sponami na strugarska orodja,** skoblje, svedre, matrice ali na druga rezalna orodja z velikimi hitrostmi, ki se uporabljajo za obdelavo kovin ali drugih trdih materialov. V to tarifno številko se uvrščajo **neglede na to,** ali so naostreni ali niso, ali pa so kako drugače pripravljeni, če že ne vgrajeni v orodje. V slednjem primeru se uvrščajo **med orodja, posebno v tarifno številko 82.07.**

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) nemešani, nesintrirani *kovinski karbidi* **(tar. št. 28.49),**

(b) pripravljene ali nesintrirane mešanice kovinskih karbidov **(tar. št. 38.24),**

(c) keramične ploščice, paličke, konice in podobni izdelki za orodja **(tar. št. 69.09)** in

(d) šobe za peskanje ali drugi deli strojev, odporni na abrazivna sredstva, iz sintriranih kovinskih karbidov - kermetov **(84. poglavje)**.

82.10 - MEHANIČNE PRIPRAVE NA ROČNI POGON, MASE DO 10 KG ALI MANJ, KI SE UPORABLJAJO ZA PRIPRAVLJANJE ALI STREŽENJE HRANE ALI PIJAČ

Ta tarifna številka **vključuje neelektrične** mehanske priprave, ki so pretežno na ročni pogon in katerih **masa ne presega 10 kg,** uporabljajo pa se v gospodinjstvu za pripravo, strežbo ali mešanje hrane in pijač.

V smislu te tarifne številke šteje za mehansko pripravo priprava z mehanizmi, kot so zavojne ročke, zobniki, *Arhimedovi* vijaki, črpalke itd. Vendar pa učinek navadnega vzvoda ali bata kot tako še ne šteje za mehansko značilnost, na osnovi katere bi bilo opravičljivo uvrščanje v to tarifno številko, **razen** v

primeru, če priprava ni prilagojena za pritrjevanje na steno ali na kakšno drugo površino, ali pa če ni opremljena s ploščami itd. za nameščanje na mizo, tla itd.

Tako **vključuje** ta tarifna številka priprave, ki bi se lahko uvrstile v **tar. št. 82.05 ali v 84.** poglavje, v kolikor **izpolnjujejo naslednje pogoje:**

(1) **da njihova masa ne presega 10 kg** in

(2) **da imajo opisane mehanske značilnosti.**

V primeru, da **izpolnjujejo** zgoraj navedene pogoje, se **v to tarifno številko uvrščajo:**

Mlinčki za kavo in začimbe, stroji za sekljanje in gnetenje zelenjave, stroji za mletje mesa in odrezovanje zrezkov, stiskalnice za meso, strugala za sir itd., noži na krhlje sadja ali zelenjave, za rezanje in čupljenje, vštevši tudi stroje za rezanje krompirja, stroje za rezanje kruha, za rezanje makaronov in špagetov, razkoščičevalne priprave (**razen naprav** vzmetnega tipa, ki se neodvisno držijo v roki), odpirači za steklenice in priprave za zamaševanje steklenic, mehanski noži za odpiranje konzerv (**razen odpiračev** za konzerve brez mehanizma iz **tar. št. 82.05**), zapirala za konzerve, mešalniki za maslo, aparati za sladoled in njegovo porcioniranje), mešalci in mešalniki za jajca, kreme in majonezo, ekstraktorji sadnih in mesnih sokov, razbijalci za led itd.

82.11 - NOŽI Z REZILI, NAZOBLJENIMI ALI NENAZOBLJENIMI (VKLJUČNO Z VRTNARSKIMI NOŽI), RAZEN NOŽEV IZ TAR.ŠT. 82.08 IN REZIL ZANJE

8211.10 **- Garniture**

- Drugo:

8211.91 **- - namizni noži z nezložljivimi rezili**

8211.92 **- - drugi noži z nezložljivimi rezili**

8211.93 **- - noži z zložljivimi rezili**

8211.94 **- - rezila**

8211.95 **- - ročaji iz osnovne kovine**

Ta tarifna številka **vključuje** nože **z nazobčanimi** ali **nenazobčanimi rezili**, **razen tistih,** ki so zajeti v **tar. št. 82.08** in nekaterih orodij in jedilnega pribora, katere včasih imenujejo "**noži**", so pa **izrecno** zajeti v drugih tarifna številkah tega poglavja (**na primer:** rezila za seno iz **tar. št. 82.01** in drugi predmeti, **našteti v izključitvah**, navedenih na koncu komentarja).

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Ne zložljive namizne nože vseh vrst,** vštevši tudi rezbarske nože in nože za slaščice. Njihovi ročaji in rezila so lahko izdelana iz enega kosa kovine, lahko pa imajo pritrjene ročaje iz navadne kovine, lesa, rogov, plastične snovi itd.,

(2) **Ne zložljive nože za kuhinjo, obrt in za drugo rabo,** ki so v splošnem manj dekorativnega videza od nožev iz **točke (1).** V to skupino *med drugim* **spadajo**:

Mesarski, knjigoveški noži, noži za papirničarje, za strojarje, krznarje, sedlarje in čevljarje, z ročaji ali brez njih, čebelarski noči za odstranjevanje pokrovov, vrtnarski noži za obrezovanje itd; lovski noži, noži v nožnici, nože za ostrige, za lupljenje sadja itd.

(3) **Nože z nepritrjenimi rezili vseh vrst,** z ročaji iz navadne kovine, lesa, rogov, plastične snovi itd. V to skupino *med drugim* **spadajo**:

žepni nožički, nožički, *pipci*, taborniški in športni noži (vsi našteti noži imajo lahko več rezil in so lahko opremljeni s pomožnimi odpirači steklenic s plutovinastim zamaškom, s šili, izvijači, škarjicami, noži za odpiranje konzerv itd.), žepni noži z nepritrjenim rezilom za obrezovanje, presajanje mladik, cepljenje itd.

(4) **Zložljive nože z nekaj zamenljivimi rezili,** neglede na to, ali so v vložkih ali ne.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi rezila za izdelavo pravkar opisanih nožev.

Ta rezila so lahko v obliki grobih ali obdelanih polizdelkov, ali pa v obliki poliranih in popolnoma zgotovljenih rezil. V to tarifno številko se uvrščajo **tudi ročaji** za nože iz te tarifne številke.

Razen izdelkov, navedenih v **izključitvah v 1. odstavku**, so iz te tarifne številke **izključeni** tudi:

(a) kose (zaokrožni noži) in mačete **(tar. št. 82.01),**

(b) drugi nožarski izdelki **(tar. št. 82.14)** in

(c) noži za ribe in maslo **(tar. št. 82.15).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8211.10

Vsebina **tarifne podštevilke 8211.10** je **omejena** na komplete različnih nožev ali na komplete izdelkov, v katerih **noži** nad drugimi izdeleki **prevladujejo po številu.**

82.12 - BRIVSKI APARATI, BRITVE IN REZILA ZA BRITJE, BRITVICE IDR. (VKLJUČNO NEDOKONČANA REZILA V TRAKOVIH)

8212.10- **Brivski aparati in britve**

8212.20**- Rezila za britje (britvice in drugo, vključno nedokončana rezila v trakovih)**

8212.90**- Drugi deli**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Britve, katerih rezilo se razpira,** vštevši tudi ločeno dobavljena **rezila** (dokončana ali nedokončana) ter ločeno dobavljen kovinski ročaj.

(2) **Aparate za britje z žiletkami in s podobnimi rezili, njihove dele in rezila iz navadnih kovin,** dokončana ali nedokončana.

(3) **Plastične aparate za britje, dobavljene skupaj s svojimi rezili.**

Ta tar številka **vključuje** tudi ***neelektrične* aparate** za suho britje, kot tudi rezila, rezalne ploščice in glave za *neelektrične* brivske aparate.

Tudi nedokončana rezila brivskih aparatov, se uvrščajo v to tarifno številko, **kadar so** v obliki jeklenih trakov, kaljena ali nekaljena, vendar **pod pogojem**, da so preluknjana in pripravljena za izdelavo britvic (*žiletk*) in da je mejna črta vsakega rezila v traku vtisnjena ter da omogoča ločevanje z rahlim pritiskom.

Ta tarifna številka **izključuje:**

(a) plastične brivske aparate, dobavljene **brez svojih rezil (tar. št. 39.24)** in

(b) **električne brivnike**, kot tudi glave rezil in razne ploščice za te aparate **(tar. št. 85.10).**

82.13 - ŠKARJE (VKLJUČNO KROJAŠKE IN PODOBNE ŠKARJE) IN REZILA ZANJE

Škarje, ki se uvrščajo v to tarifno številko, sestoje iz dveh jeklenih rezil, nameščenih eden nad drugim, ki sta včasih nazobčana. Rezili sta sestavljeni z enim vijakom ali z zagozdo v bližini središča. Ta tarifna številka **vključuje samo** škarje, katerih rezili oziroma kraka imata na eni strani ušesa za prste. Rezila so lahko iz enega kosa, lahko pa so sestavljena iz rezila, spojenega z ročajem.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi nekatere vrste škarij s tečajem na enem koncu in samo z enim obročem za prst (takšne škarje uporabljajo predvsem v tekstilni industriji).

Ta tarifna številka *med drugim* **vključuje**:

(1) **Navadne škarje** za domačo ali pisarniško rabo ali za šivanje itd. z ravnima ali krivima reziloma.

(2) **Škarje za poklicno rabo, na primer:** majhne in velike krojaške in šiviljske škarje (vštevši tudi škarje za izdelovanje gumbnic), frizerske škarje (vštevši tudi škarje za redčenje las), draperijske (pozamanterijske) škarje, usnjarske, rokavičarske in klobučarske škarje.

(3) **Lepotilne škarje *(manikirne)*,** vštevši tudi škarje, ki imajo na enem rezilu pilo za nohte.

(4) **Preklopne škarje, na primer:** žepne škarjice in škarje za vezenje, za cvetje, za obrezovanje vinske trte, za odrezovanje cigar itd..

(5) **Posebne vrste škarij,** kot so: za luknjanje, dvojne škarje (s štirimi kraki oziroma rezili), za rezanje pletenih trakov, za striženje konjskih repov in grive, za striženje kopit, sekalne vrste škarij (z enim izbočenim in enim vbočenim rezilom) ali z značilnimi ušesi za prste (**na primer:** za nabiranje cvetja).

Ta tarifna številka **vključuje tudi dokončana ali nedokončana rezila** za škarje.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) škarij za živo mejo, za striženje ovac itd., katerih rezili nista opremljeni z obroči za prste **(tar. št. 82.01)** in

(b) posebnih škarij za podkovanje, ki se pri delu držijo z obema rokama in služijo za rezanje živalskih parkljev (kopit) **(tar. št. 82.05).**

82.14 - DRUGI NOŽARSKI IZDELKI (NPR.: STROJI ZA STRIŽENJE, MESARSKE ALI KUHINJSKE SEKAČE, MESARSKE SEKIRE IN NOŽI ZA SEKLJANJE MESA, NOŽI ZA PAPIR); GARNITURE IN PRIPRAVE ZA MANIKIRANJE IN PEDIKIRANJE (VKLJUČNO PILICE ZA NOHTE)

8214.10 **- Noži za papir, odpiranje pisem, brisanje (strganje. radiranje), šiljenje svinčnikov in rezila zanje**

8214.20 **- Garniture in priprave za manikiranje ali pedikiranje (vključno tudi pilice za nohte)**

8214.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Noži za rezanje papirja, za odpiranje pisem, noži za radiranje (struženje), žepne nože za svinčnike** in rezila zanje, **ne pa** tudi strojčki za šiljenje svinčnikov iz **tar. št. 84.72.**

(2) **Kompleti za** manikiranje **in *pedikiranje*, vštevši tudi pile za nohte** (preklopne ali nepreklopne). Ta pribor **vključuje** tudi: čistilnike za nohte, rezila za odstranjevanje žuljev, priprava za prediranje žuljev, nože za rezanje podnohtnice, pritiskala za zanohtnice, klešče in rezala za nohte.

Komplet za *manikiranje* ali *pedikiranje* **je običajno v škatli ali v etuiju**, lahko pa so v njem škarje, nekovinska gladila za nohte, pincete za odstranjevanje dlak itd. V kolikor bi bil ta pribor dobavljen **ločeno**, bi se deli kompleta uvrščali **v ustrezne tarifne številke**.

(3) ***Neelektrični* ročni strojčki za striženje.**

Električni strojčki za striženje z vgrajenim električnim motorjem se uvrščajo v **tarifno številko 85.10,** mehanski stroji **za striženje živine**, ki so običajno na podstavkih in opremljene s fleksibilnim prenosnim vretenom, pa se uvrščajo v **tar. št. 84.36.**

Ta tarifna številka **ne vključuje** samo rezervnih delov za stroje za striženje iz te tarifne številke, temveč **tudi** rezne ploščice in glave mehanskih strojev za striženje iz **tar. št. 84.36.**

(4) **Mesarske in kuhinjske sekače, sekire in nože za rezanje mesa.** Ti izdeleki **nimajo** oblike nožev in se lahko uporabljajo enoročno ali obojeročno.

82.15 - ŽLICE, VILICE, ZAJEMALKE, ŽLICE ZA PENO, LOPATICE ZA SERVIRANJE KOLAČEV, NOŽI ZA RIBE, NOŽI ZA MASLO, PRIJEMALKE ZA SLADKOR IN PODOBEN KUHINJSKI IN NAMIZNI PRIBOR

8215.10 **- Garniture, ki imajo najmanj en izdelek, prevlečen s plemenito kovino**

8215.20 **- Drugi garniture**

- Drugo:

8215.91 **- - prevlečeno s plemenito kovino**

8215.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Žlice vseh vrst,** vštevši tudin žličke za sol ali senf.

(2) **Jedilne vilice, vilice za okraševanje, vilice za strežbo, kuharske vilice, vilice za slaščice, vilice za ostrige, vilice za polže, vilice za opečeni kruh.**

(3) **Zajemalke in cedilne žlice za posnemanje pene** (pri kuhanju zelenjave, praženju itd.).

(4) **Noži za serviranje** rib, peciva, jagod, beluš itd.

(5) **Noži, s katerimi se jejo ribe in noži za maslo,**

(6) **Prijemalke za sladkor** (*ki režejo* ali take, ki *ne režejo*), za slaščice, za predjedi, za beluše, za polže, meso in za led,

(7) **Drug jedilni pribor,** kot so **na primer:** prijemalke za perutnino ali za druga mesa in prijemalke za postrežbo z jastogom.

Ti izdeleki so lahko iz enega kosa, **ali pa** z ročaji iz navadne kovine, lesa, plastike itd.

Skladno z **opombo 3** k temu poglavju, **vključuje** ta tarifna številka **tudi komplete**, sestavljene iz enega ali več nožev iz **tarifne številke 82.11** in iz najmanj istega števila izdelkov iz te tarifne številke.

Ta tarifna številka **ne vključuje** rezil v obliki škarij za jastoge in za živino **(tar. št. 82.01 ali 82.13).**

83. POGLAVJE

RAZNI IZDELKI IZ NAVADNIH KOVIN

Opombe

1. V tem poglavju se deli iz navadnih kovin uvrščajo skupaj s izdelki, za katere so namenjeni. Vendar se železni ali jekleni izdelki iz **tar. št. 73.12, 73.15, 73.17, 73.18 in 73.20** in podobni izdelki iz drugih navadnih kovin (**74. do 76. in 78. do 81. poglavje**) ne štejejo za dele izdelkov iz tega poglavja.

2. V **tar. št. 83.02** so z izrazom "**koleščki (za pohištvo ipd.)**" mišljeni koleščki (vključno s koleščki z gumo na obodu) **s premerom do 75 mm** ali koleščki (vključno s koleščki z gumo na obodu) s **premerom nad 75 mm**, če je **širina** koleščka ali zunanje gume na njem **pod 30 mm**.

SPLOŠNA DOLOČILA

Medtem ko se uvrščajo izdeleki v poglavjih od 73 do 76 in od 78 do 81 **po specifičnem materialu**, pa to poglavje, kot tudi 82. poglavje, **vključuje** določene **posebne izdelke, neglede** na navadno kovino, ki za katere so izdelani.

Deli iz navadnih kovin se običajno uvrščajo **skupaj s izdeleki**, za katere so namenjeni **(glej opombo 1**). Vendar pa to poglavje **ne vključuje** vzmeti (četudi so namenjene prav posebej za ključavnice itd.), verig, motvozov, matic, vijakov ali žebljev - ti izdeleki se uvrščajo po vrstah v ustrezne tarifne številke **poglavij od 73 do 76 in od 78 do 81** (glej **opombo 2 k oddelku XV** in **opombo 1** k temu poglavju).

83.01 - ŽABICE IN KLJUČAVNICE (NA KLJUČ, ŠIFRO ALI ELEKTRIČNE) IZ NAVADNIH KOVIN; ZAPIRALA IN OKOVJE Z ZAPIRALI, KI IMAJO VGRAJENE KLJUČAVNICE, IZ NAVADNIH KOVIN; KLJUČI KATEREGA KOLI NAVEDENIH IZDELKOV IZ NAVADNIH KOVIN

8301.10 **- Žabice**

8301.20 **- Ključavnice za motorna vozila**

8301.30 **- Ključavnice za pohištvo**

8301.40 **- Druge ključavnice**

8301.50 **- Zapirala in okovje z zapirali, ki imajo vgrajene ključavnice**

8301.60 **- Deli**

8301.70 **- Ključi, dobavljeni posebej**

Ta tarifna številka **vključuje sredstva za zapiranje,** ki delujejo s pomočjo ključa (**na primer:** cilindrične *ključavnice*, *vzvodne*, na *petelin* ali *Braman*), ali pa ključavnice, ki delujejo s pomočjo kombinacije črk in številk (*šifrirane* ključavnice).

Ta tarifna številka **vključuje tudi električne ključavnice** (**na primer:** za ulična vrata stanovanjskih blokov ali za vrata dvigal). Te ključavnice se odpirajo **na primer:** z magnetno kartico, z vtipkanjem določene kombinacije podatkov na elektronski tipkovnici, ali pa z radijskim signalom.

Zaradi tega so v tej tarifni številki *med drugim* **zajeti** naslednji izdeleki:

(A) **Ključavnice - obešanke vseh vrst** za vrata, kovčke, zaboje, vreče, bicikle itd., vštevši tudi preklopni zapahi na ključ.

(B) **Ključavnice za vrata in vhode,** za poštne nabiralnike, sefe, škatle in majhne blagajne, pohištvo, klavirje, kovčke, potne torbe, ročne torbe, zaboje za odpremo itd.; za avtomobile, železniške vagone, tramvaje itd.; za dvigala, rolete, drsna vrata itd.

(C) **Zapirala in okovje (*stremena*) z zapirali in z vgrajeno ključavnico.**

Ta tarifna številka **vključuje** tudi:

(1) **Dele** (iz navadnih kovin) prej naštetih predmetov, katere je moč **jasno prepoznati** kot takšne (**na primer:** škatle, zagozde, udarne plošče, ključavničarska pločevina, čelne plošče, ščitniki, mehanizmi in cilindrični bobni).

(2) **Ključe iz navadnih kovin za prej naštete predmete** (dokončane ali nedokončane, vštevši tudi grobo lite, kovane ali izrezane polproizvode).

Ta tarifna številka **vključuje** tudi posebne ključe za kupeje v železniških vagonih, *vitrihe* itd.

Ta tarifna številka pa **ne vključuje** navadnih kobilic in zagozd **(tar. št. 83.02),** niti pritrjeval ali stremen (ki ne delujejo na ključ ali kombinacijo) za torbe, poštne nabiralnike, kovčke itd. **(tar. št. 83.08).**

*
* *

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8301.30

Ta tar. podštevilka **ne vključuje samo** pohištvenih ključavnic za domačo rabo, temveč **tudi** ključavnice za pisarniško pohištvo.

83.02 - OKOVJE, PRIBOR (FITINGI) IN PODOBNI IZDELKI IZ NAVADNIH KOVIN, ZA POHIŠTVO, VRATA, STOPNIŠČA, OKNA, ROLETE, KAROSERIJE, SEDLARSKO BLAGO, KOVČKE, SKRINJE, ŠKATLE IN PODOBNO; OBEŠALNIKI ZA KLOBUKE, KONZOLE IPD.; KOLEŠČKI (ZA POHIŠTVO IPD.), S PRITRDILNIMI ELEMENTI IZ NAVADNIH KOVIN; AVTOMATIČNA ZAPIRALA ZA VRATA, IZ NAVADNIH KOVIN

8302.10 **- Tečaji**

8202.20 **- Koleščki (za pohištvo ipd.)**

8302.30 **- Drugo okovje, pribor (fitingi) in podobni izdelki za motorna vozila**

- Drugo okovje, pribor (fitingi) in podobni izdelki

8302.41 **- - stavbo okovje**

8302.42 **- - drugi za pohištvo**

8302.49 **- - drugi**

8302.50 **- Obešalniki za klobuke, konzole in podobno**

8302.60 **- Avtomatična zapirala za vrata**

Ta tarifna številka **vključuje** skupino pribora in okovij **iz navadnih kovin**, ki se uporabljajo predvsem v pohištvu, vratih, oknih, avtomobilih itd. Blago iz te skupine **ostane** uvrščeno v tej tarifni številki, **četudi je** namenjeno za neko posebno rabo (**na primer:** ročke ali tečaji za avtomobilska vrata). Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** blaga, ki sestavlja **bistvene** dele konstrukcije predmeta, kot so **na primer:** okenski okviri, petelinske naprave za vrtljive stole itd.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(A) **Tečaje vseh vrst** (zglobne, dvižne, vogalne, pasovne, garnet).

(B) **Koleščka** (za pohištvo in podobno), opredeljena v **opombi 2** k temu poglavju. Za uvrstitev v to tarifno številko **morajo** koleščki **imeti elemente za pritrjevanje iz navadnih kovin**, pri čemer so lahko **koleščki** sami iz **kateregakoli materiala** (**razen** iz plemenitih kovin).

V primeru **koleščkov** s pnevmatsko gumo, se **meri premer** takrat, ko je guma napihnjena na običajni pritisk.

Žbice **ne vplivajo** na uvrščanje koleščkov v to tarifno številko.

Koleščki, ki ne ustrezajo določilom **opombe 2** k temu poglavju, so iz te tarifne številke **izključeni** (**na primer: 87. poglavje**).

(C) **Okovje, pribor in podobne** izdelke **za motorna vozila** (**na primer:** za osebne avtomobile, tovornjake, avtobuse), ki **niso deli** ali pribor iz **oddelka XVII, na primer**: okraski, oporniki za noge, palice za prijemanje, šine in ročke, pribor za rolete (palice, tačke (*konzole*), elementi za pritrjevanje, vzmetni mehanizmi itd.), notranji prtljažniki, mehanizmi za odpiranje oken, posebni pepelniki, pribor za pritrjevanje stopnic na streho avtobusa.

(D) **Okovje, pribor in podobne izdelke za zgradbe.**

V to skupino **spadajo**:

(1) Ščitniki za vrata, opremljeni z verigami, palicami itd., obratni zapahi in klini, odpirala, pritrjevala in pribor za strešna okna, zapahi in pribor za dvojna okna, kavlji, zadrževala, tačke (konzole) in zaključki valjev za rolete in roloje, plošče pisemskih nabiralnikov, tolkači za vrata, očesca - linice za vrata itd. (**razen** izdelkov, opremljenih z optičnimi elementi).

(2) Zadrževala (vštevši kroglično-vzmetna), zagozde, pritrdila, kobilice itd. (**razen** zagozd na ključ iz **tarifne številke 83.01**) za vrata.

(3) Pribor za drsna vrata in drsna okna za prodajalne, garaže, lope, hangarje itd. (**na primer:** vodila in šine, drsniki in valji).

(4) Plošče za ključavnice in plošče okrog ključavnice za hišna vrata.

(5) Pribor za zavese, rolete in težke zavese nad vrati (**na primer:** palice, cevi, rozete, tačke (konzole), vezniki, kavlji za rese, drsni in pomožni obročki, zadrževala); kavlji za vretena, vodila in nosilce vozlov za rolete itd.; pribor za stopnišča, kot so **na primer:** stopniščni ščitniki, priponke za stopniščne preproge, stopniščne palice, jabolka (glave) stopniščnih ograj itd.

Palice, cevi in vzvodi, ki so primerni za uporabo kot palice itd. za zavese ali za stopnišča, pa so samo narezani na določene dolžine, **se uvrščajo po materialu,** iz katerega so izdelani.

(6) Spone za vogale, plošče in vogalniki za ojačenje itd. za vrata, okna in roloje.

(7) Kljuke in tečaji za vrata; ročke in podobni izdelki za vrata, vštevši tudi tiste za ključavnice in kobilice.

(8) Ustavljala in zapirala vrat (**razen** tistih pod H spodaj).

(E) **Okovje, pribor in podobne izdelke, primerne za pohištvo.**

V to skupino **spadajo**:

(1) Zaščitni gumbi (zagozde z okroglo glavo z enim ali več vrhovi) za noge pohištva itd.; kovinsko dekorativni pribor, podporniki za police v knjižnih omarah itd.; pribor za kuhinjske omarice itd.; plošče za ključavnice.

(2) Spone za vogale, ploščice, vogalniki za ojačenje itd..

(3) Zadrževala (vštevši kroglično-vzmetna), zagozde, pritrjevala, kobilice itd. (**razen zagozd** na ključ iz **tarifne številke 83.01**).

(4) Kljuke in tečaji za zaboje.

(5) Ročke in podobni izdelki, vštevši tudi tiste za ključavnice in kobilice.

(F) (1) **Pribor in podobni izdelki za potovalne kovčke, zaboje, potovalke** in podobne predmete za potovanje, **na primer:** zanke za pokrove (**vendar ne** vštevši pritrjeval); ročke, ščitniki za vogale, podporniki za pokrove in koleščke, palice za zapiranje platnenih kovčkov, pribor za podaljšanje kovčka itd.

Okraski za ročne torbe se uvrščajo v **tar. št. 71.17.**

(2) **Spone za vogale**, **ploščic**e in **vogalnik**i za ojačenje, za kovčke, zaboje, potovalke itd..

(3) **Jermenarski pribor,** kot **na primer:** brzde, žvale, okviri za sedla, uzde, obroči za brzde in drug pribor za uzde.

(4) **Pribor in podobni izdelki za krste.**

(5) **Pribor in podobni izdelki za plovila** (ladje in čolne)**.**

(G) **Obešalniki za klobuke, tačke (konzole)** (fiksne, s progami ali nazobčane itd.) in podobni pribor, kot **na primer**: obešalniki za obleko, obešalniki za brisače, kuhinjske krpe, ščetke, ključi.

Obešalniki za plašče, ki **imajo značaj pohištva** (kot so **na primer:** obešalniki z vgrajeno polico) se uvrščajo v **94. poglavje.**

(H) **Samodejna vratna zapirala** - vzmetna ali hidravlična, za vrata, vhode itd.

83.03 - BLAGAJNE, SEFI, VRATA IN PREGRAJE ZA TREZORJE, PRENOSNE VARNOSTNE KASETE ZA DENAR ALI DOKUMENTE IN PODOBNO, IZ NAVADNIH KOVIN

Ta tarifna številka **vključuje** kontejnerje in vrata trezorjev, namenjene za varovanje *dragocenosti*, *nakita* itd. **pred krajo ali požarom.**

Blagajne in trezorji iz te tarifne številke so jekleni kontejnerji, katerih stene so **ojačene** (**na primer:** izdelane iz jekla velike trdnosti), ali pa so iz jeklene pločevine, ojačene z **armiranim betonom.** Uporabljajo jih v bankah, pisarnah, hotelih itd. So opremljeni z zelo varnimi ključavnicami in pogosto tudi z neprodušno zaprtimi vrati in dvojnimi stenami s tem, da je prostor med stenami zapolnjen z materialom, odpornim proti toploti. Ta tarifna številka **vključuje** armirane in ojačene trezorje, obloge trezorjevih sten in vrata trezorja (z okviri ali brez njih), kot so **na primer:** trezorji, katere uporabljajo v bankah, sefih, tovarnah itd., kjer je potrebno več prostora za shranjevanje.

Ta tarifna številka **vključuje tudi škatle** za kovinski denar in dokumente (z notranjimi pregradami ali brez njih). Te škatle so prenosne in imajo včasih dvojne stene, ki glede na konstrukcijo, na material, iz katerega so izdelane, na varnostno ključavnico itd. dajejo **primerno zaščito pred krajo in požarom.** Tudi škatle za zbiranje prispevkov, škatle za denar itd., se uvrščajo v to tarifno številko, vendar **pod pogojem**, da imajo podobne varnostne naprave**. V nasprotnem** primeru se uvrščajo **po materialu**, iz kate rega so izdelane, ali pa kot igrače.

Ta tarifna številka **ne vključuje** kontejnerjev, ki so posebej konstruirani kot **ognjevarni**, odporni proti udarcem ali lomu, katerih zidovi pa ne nudijo resnejšega odpora poskusom vdiranja z vrtanjem ali rezanjem **(tar. št. 94.03).**

83.04 - ARHIVSKE OMARE, KARTOTEČNE OMARE, ŠKATLE ZA SORTIRANJE DOKUMENTOV, REGALI ZA PAPIR, STOJALA ZA PERESA, STOJALA ZA ŽIGE IN PODOBNA PISARNIŠKA ALI NAMIZNA OPREMA IZ NAVADNIH KOVIN, RAZEN PISARNIŠKEGA POHIŠTVA IZ TAR.ŠT. 94.03

Ta tarifna številka **vključuje** omare za arhive, za kartoteke, škatle za zlaganje dokumentov in podobno pisarniško opremo za shranjevanje, arhiviranje ali sortiranje dopisov, kartotečnih kartic ali drugih dokumentov, vendar **pod pogojem,** da ta oprema **ni namenjena** za postavljanje na tla in da ni drugače zajeta v **opombi 2 k 94. poglavju (tar. št. 94.03)** (glej splošna določila komentarja k **94. poglavju**).

Ta tarifna številka **vključuje tudi** škatle za sortiranje dokumentov, daktilografska odlagala za papir, namizna stojala in palice ter drugo namizno opremo (kot so **na primer:** držala za knjige, obtežilniki za papir, črnilniki in črnilnice, stojala za nalivnike, držala za štampiljke in pivnike).

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** košev za smeti, ki se uvrščajo po materialu (**na primer:** v **tar. št. 73.26).**

83.05 - MEHANIZMI ZA MAPE Z NEPOVEZANIMI LISTI ALI ZA FASCIKLE, SPONKE ZA SPISE IN PISMA, KARTOTEČNI JEZDECI IN PODOBNI PISARNIŠKI PREDMETI, IZ NAVADNIH KOVIN; SPONKE V "TRAKOVIH" (NPR. ZA PISARNE, TAPETNIŠTVO, PAKIRANJE) IZ NAVADNIH KOVIN

8305.10 **- Mehanizmi za mape s nepovezanimi listi ali za fascikle**

8305.20 **- Sponke v "trakovih"**

8305.90 **- Drugo, vključno z deli**

Ta tarifna številka **vključuje mehanizme** (s ščipalkami, žico, na vzmet, z obročki, vijakom itd.) iz navadne kovine za mape s prostimi listi ali za *fascikle*. Ta tarifna številka nadalje **vključuje** zaščitne obročke, trakove in vogalnike za glavne knjigovodske knjige ali za druge knjige, ki so stalno na enem in istem mestu; kovinski pisarniški pribor, ki se uporablja za pritrjevanje papirja ali s katerim se označuje indeks (**na primer:** spojke za pisma, za liste papirja, pritrdilniki za papir, vogalniki za pisma, značke za indeksiranje vozovnic, značke za arhiv, zagozde za arhiv); **sponke v "traku",** ki se uporabljajo v spenjalnikih pisarniškega tipa, za tapetništvo, pakiranje itd.

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) risalni žebljički **(tar. št. 73.17 ali 74.15)** in

(b) sponke in pritrdila za knjige, glavne knjigovodske knjige itd. **(tar. št. 83.01 ali 83.08).**

83.06 - ZVONOVI, GONGI IN PODOBNO, NEELEKTRIČNI, IZ NAVADNIH KOVIN; KIPCI IN DRUGI OKRASKI IZ NAVADNIH KOVIN; OKVIRI ZA FOTOGRAFIJE, SLIKE IPD. IZ NAVADNIH KOVIN; OGLEDALA IZ NAVADNIH KOVIN

8306.10 **- Zvonovi, gongi in podobno**

- Kipci in drugi okraski:

8306.21 **- - prevlečeni s plemenito kovino (npr. pozlačeni, posrebreni ipd.)**

8306.29 **- - drugi**

8306.30 **- Okviri za fotografije, slike in podobno; ogledala**

(A) **ZVONOVI, GONGI IN PODOBNO,** ***NEELEKTRIČNI***

Ta skupina **vključuje** ***neelektrične*** zvonce in gonge **iz navadnih kovin**. Vanjo **spadajo**: cerkveni zvonovi, šolski zvonci, zvonci za javne zgradbe, tovarne, ladje, gasilska vozila itd., zvonci za vhodna vrata, namizni zvonci, zvonci za živino (*kraguljčki*) in za druge živali, zvonci za bicikle, skuterje, otroške vozičke ali za ribolovski pribor; kombinacija nekaj zvoncev za vrata, namizni gongi itd.; dekorativni zvonci, kot. **na primer:** zvonci - turistični spominki (*suvenirji*).

Ta tarifna številka **vključuje** tudi kovinske dele, kot so nihala, ročke in kupole (vštevši tudi tiste, primerne za električne zvonce in za druge tipe zvoncev). V to tarifno številko **spadajo tudi** kovinski gumbi in ključi za *neelektrične* namizne zvonce in za zvonce na vratih itd.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) železne in jeklene konstrukcije za podpiranje cerkvenih zvonov itd **(tar. št. 73.08),**

(b) potege za zvonove, vzvodi in drug pribor za mehanske zvonce na vratih **(tar. št. 73.25, 73.26),**

(c) **električni** zvonci in drugi signalni aparati iz **tar. št.85.31,**

(d) zvonovi (v skupini) in gongi za stenske ure **(tar. št. 91.14),**

(e) kariljoni (skupine štirih zvonov) in gongi v smislu **glasbenih instrumentov**, ki se uvrščajo v **tar. št. 92.06 ali 92.07** in

(f) predmeti, ki so sestavljeni tudi iz zvonov, **na primer:** pasje ovratnice **(tar. št. 42.01)**, nekateri glasbeni instrumenti,

na primer:

- tamburin - **92. poglavje**,

- igrače **(tar. št. 95.03).**

(B) **KIPCI IN DRUGI OKRASKI**

Ta skupina izdelkov **vključuje** številne okraske **iz navadnih kovin** (z vgrajenimi pomožnimi nekovinskimi deli ali brez njih) vrst, ki so **namenjene prvenstveno za okraševanje na primer** domov, pisarn, javnih zbirališč, cerkev, vrtov itd.

Poudariti je treba, da v to skupino izdelkov **ne spadajo predmeti,** ki se uvrščajo v bolj specifične tarifne številke te Nomenklature, četudi so ti predmeti, glede na svojo naravo ali izdelavo, primerni za okraševanje.

Ta skupina izdelkov **vključuje** predmete **brez kakršnekoli uporabne vrednosti** in so zgolj okrasni, ter predmete, katerih edina vrednost je v tem, da vsebujejo druge dekorativne predmete ali da dopolnjujejo njihov okrasni učinek, **na primer:**

(1) **Doprsni kipci in druge *dekorativne* podobe,** ornamenti (vštevši tudi ornamente, ki tvorijo dele garnitur stenskih ur) za okvire kaminov, polic itd. (živali, simbolne ali alegorične podobe itd.), športne ali umetniške trofeje (pokali itd.), okrasi za stene z vgrajenim priborom za obešanje (plakete, pladnji, plošče, medaljoni, **razen tistih za osebni okras**), umetno cvetje, rozete in podobno dekorativno blago iz lite ali kovane kovine (običajno iz kovanega železa), majhni okrasni predmeti za police in domače vitrine itd..

(2) **Križi, cerkveni ali verski okraski.**

(3) **Namizne skodele, vaze, lonci, cvetlični lončki** (ornamentirane skodele za cvetje) (vštevši tudi tiste z vstavljenimi progami iz emajla).

V to tarifno številko je, v spodaj navedenih okoliščinah, **zajeto tudi** nekatero blago iz naslednjih dveh skupin izdelkov, **četudi ima uporabno vrednost:**

(A) **Predmeti za gospodinjstvo**, bodisi da so eventuelno zajeti v določenih tarifna številkah za takšno blago (t.j. v **tar. št. 73.23, 74.18 in 76.16**), ali pa v tarifna številkah za "**druge predmete**" (kot je **na primer:** v primeru artiklov iz niklja in kositra). **Bistveni namen** teh gospodinjskih predmetov je služiti v uporabne namene, njihova dekorativnost pa je običajno vzporedna in ne škodi uporabnosti teh predmetov. Če pa takšni dekorirani predmeti **služijo za uporabne namene v enaki meri** kot drugi primerljivi predmeti, se uvrščajo v tarifno številko kot gospodinjsko blago in **ne v to tarifno številko.** Na drugi strani pa **se morajo uvrstiti** v to tarifno številko, v kolikor je njihova uporabnost nedvoumno podrejena njihovemu okrasnemu ali modnemu značaju, **na primer:** pladnji, ki so izdelani zelo reliefno, tako da je njihova **uporabnost pravzaprav izničena;** ornamenti, ki v sebi povsem slučajno vsebujejo obliko pladnja ali kontejnerja, ki pa se uporabljajo kot okrasni krožniki ali pepelniki; miniature, ki **praktično ne koristijo ničemur** (*miniaturni kuhinjski pribor*).

(B) Predmeti (**razen** gospodinjskih), ki bi sicer spadali v tarifne številke na koncu vsakega poglavja za kovine (**na primer:** kadilske garniture, škatle za nakit, škatle za cigarete, stojala za kadila, lončki za kadila, ročke za vžigalice). To blago se uvršča v to tarifno številko, v kolikor je **nedvoumno namenjeno za okrasne namene.**

(C) OKVIRI ZA FOTOGRAFIJE, SLIKE IN PODOBNO; OGLEDALA IZ NAVADNIH KOVIN

V to skupino **spadajo okviri za fotografije, slike, ogledala** itd. **iz navadnih kovin,** vseh oblik in dimenzij. Ti izdelki ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, če so opremljeni s podlagami iz papirja, lesa ali iz drugih kovin. Ta tarifna številka **vključuje** okvire iz ravnega stekla, vendar pa so ogledala s kovinskimi okviri iz te tarifne številke **izključena (tar. št. 70.09).**

Tiskane slike in fotografije v okvirjih iz navadnih kovin se prav tako uvrščajo **v to tarifno številko**, v kolikor dajejo proizvodu **bistveni značaj okviri. V nasprotnem primeru** se takšni izdeleki uvrščajo v **tar. št. 49.11.**

V primerih vokvirjenih slik, risb, pastelov, kolažev in podobnih dekorativnih plošč, kot tudi v primerih izvirnih gravur, tiskanih slik in litografij, je **treba upoštevati opombo 5 k 97. poglavju** in komentar k **tarifnima številkama 97.01 in 97.02**, če želimo ugotoviti, ali je te izdelke treba uvrstiti kot celoto, ali pa okvire posebe.

Ta tarifna številka **vključuje kovinska ogledala (razen** optičnih elementov - glej komentar k **tarifnima številkama 90.01 in 90.02),** na primer stenska, žepna in krojaška ogledala, ki so izdelana pretežno iz jekla ali kroma, ponikljanega ali posrebrenega jekla in medenine. Ta ogledala so lahko vokvirjena, na

podlagi, ali pa opremljena z nosilci. Lahko so dobavljena v kompletih s škatlami ali usnjenimi, tekstilnimi jermeni ali z jermeni iz drugih materialov.

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) pregrade in ograje iz modeliranih stebričkov iz kovanega železa ali iz drugih kovin **(tar. št. 73.08),**

(b) noži, žlice, vilice itd. **(82. poglavje),**

(c) ključavnice in njihovi deli **(tar. št. 83.01),**

(d) pribor in okovje za pohištvo, vrata, stopnišča in okna **(tar. št. 83.02),**

(e) instrumenti in aparati iz **90. poglavja** (**na primer:** barometri in termometru, tudi če so dodelani kot okraski),

(f) stenske ure in njihova ohišja, pa tudi dekorativne škatle, ki sestoje **na primer:** iz kipcev ali podobnih predmetov, za katere je moč nedvoumno določiti, da gre za ohišja stenskih ur **(91. poglavje),**

(g) izdeleki iz **94. poglavja,**

(h) igrače in drugo **(95. poglavje),**

(i) namizni vžigalniki **(tar. št. 96.13)**; razpršilke dišav in podobne toaletne razpršilke **(tar. št. 96.16)** in

(j) umetniški predmeti, predmeti za zbirke in starine **(97. poglavje).**

83.07 - UPOGLJIVE CEVI IZ NAVADNIH KOVIN, S PRIBOROM ALI BREZ NJEGA

8307.10 **- Iz železa ali iz jekla**

8307.90 **- Iz drugih navadnih kovin**

Glede na postopek izdelave obstajata **dve skupini** upogibnih kovinskih cevi:

(1) **Upogljive cevi,** ki sestoje iz **spiralno valjanega** oblikovanega traku s sestavljenimi (pritrjenimi) robovi ali brez njih. Tovrstna cev je možno zatesniti s pomočjo gume, azbesta, tekstila itd. V tem primeru je takšna cev primerna za uporabo kot nepremočljiva zaščita za električne kable in upogibne prenosne sisteme, za cevi vakuumskih aparatov za vsesavanje prahu, za vode stisnjenega zraka, pare, plinov, vode, petroleja, olja in drugih tekočin pri motorjih, strojnih orodjih, črpalkah, transformatorjih, hidravljičnih in pnevmatskih napravah, visokih talilniških peči itd. Podobne cevi, ki **niso pripravljene kot nepremočljive**, se uporabljajo kot prevodniki za pesek, žita, prah, ostružke itd., v nekaterih primerih pa tudi za zaščito električnih vodov in drugih upogibnih prenosnih cevovodov, za gumijaste cevi itd.

(2) **Valovite upogljive cevi**, dobljene **z *deformacijo* ravne** cevi. Takšne cevi po svoji naravi ne prepuščajo zraka in vode in se lahko uporabljajo brez nadaljnje obdelave za namene, opisane v točki **pod (1).**

Obe vrste sta **lahko obviti s pleteno žico ali kovinskim trakom,** s čimer postaneta bolj odporni na pritisk. Ta ovoj včasih zaščitijo s spiralno žico, lahko pa tudi s tekstilnim materialom, gumo ali s plastiko.

Ta tarifna številka **vključuje tudi upogljive cevi,** izdelane iz zelo goste spiralne žice (**na primer:** za ovijanje kablov "*Bowden*" ali kablov za zavoro bicikla). Ta tarifna številka **ne vključuje** podobnih izdelkov, ki se ne uporabljajo kot cevi (**na primer:** žice za razgrinjanje zaves) (v glavnem **tar. št. 73.26**).

Upogljive cevi kratkih dolžin za termično in *antivibracijsko* uporabo (znane kot termostatični mehovi ali ekspanzijske spojke) **ostanejo** v tej tarifni številki.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** cevi, opremljene z oglavki, spojkami itd.

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) cevi iz gume z vgrajenim kovinskim ojačenjem ali opremljene z zunanjim kovinskim ojačenjem **(tar. št. 40.09)** in

(b) upogibne cevi, izdelane v obliki strojnih delov ali delov za vozila, **na primer:** v sklopu z drugim materialom **(oddelka XVI in XVII).**

83.08 - ZAPIRALA, OKOVJE Z ZAPIRALI, ZAPONKE, ZAPIRALA Z ZAPONKAMI, SPONKE, OČESCA IN PODOBNO, ZA OBLEKO, OBUTEV, ROČNE TORBE, POTOVALNE PREDMETE IN DRUGE GOTOVE IZDELKE; CEVASTE ALI RAZCEPNE KOVICE IZ NAVADNIH KOVIN; BISERI IN BLEŠČICE IZ NAVADNIH KOVIN

8308.10 **- Kljukice in očesca**

8302.20 **- Cevaste in razcepne kovice**

8308.90 **- Drugo, vključno z deli**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(A) **Kljukice in očesca** za oblačila, obutev, šotorska krila, šotore in jadra,

(B) **Cevaste in razcepne zakovice vseh vrst.** Uporabljajo se za oblačila, obutev, predšotorska krila, šotore, za blago za potovanje, za usnjeno blago, jermene itd. Prav tako se uporabljajo v tehniki (**na primer:** v letalski industriji). Ta tarifna številka **vključuje tudi slepe zakovice**, pri katerih med kovičenjem en trn pritiska v zakovico in se zlomi, ko pride zakovica na pravo mesto.

(C) **Zamaški, pritrjevala in okovje z zapirali** za ročne torbice, vreče, aktovke, kurirske torbe in za druge predmete za potovanje, ali pa za knjige in ročne ure. Vendar ta tarifna številka **izključuje** ključavnice (vštevši tudi stremena s ključavnicami) in okovje z zapirali, ki imajo vgrajene ključavnice (**tar. št. 83.01**).

(D) **Sponke** (z jezičkom ali brez njega), **sponke - zapirala,** okrasne ali neokrasne, za oblačila, pasove, naramnice, rokavice, obutev, dokolenke (*gamaše*), ročne ure, blago za potovanje in za usnjeno blago.

(E) **Kovinski biseri in bleščice,** ki se *med drugim* uporabljajo za izdelovanje *imitacije nakita* ali za dekoriranje tekstilnega materiala, vezenin, oblačil itd. Izdelujejo jih pretežno iz bakra, iz bakrovih zlitin ali iz aluminija (pogosto so pozlačene ali posrebrene) in se lepijo, našivajo itd. **Biseri** so v glavnem kroglaste ali cevaste olike in včasih *fasetirane* (prevrtane). **Bleščice** so v glavnem geometrijske oblike (okrogle, šestkotne itd.) in se običajno izrezujejo iz kovinskih folij. Najpogosteje so preluknjane.

Artikli, našteti **pod (A), (C) in (D) imajo lahko dele iz** usnja, tekstila, plastičnega materiala, lesa, roževine, kosti, ebonita, biserovine, slonove kosti, imitacije dragih kamnov itd., vendar **pod pogojem,** da ohranijo bistvene značilnosti predmetov in navadne kovine. Lahko so tudi okrašeni z obdelavo kovine.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) okraski (razen sponk) za klobuke, ročne torbice, obutev, pasove itd. **(tar. št. 71.17),**

(b) kovinski kosmi (posebno **poglavja od 74. do 76.**),

(c) zakovice, razen cevastih in razcepnih; vzmetni kaveljčki (običajno **poglavja od 73. do 76.**),

(d) gumbi - pritiskači in podobni gumbi na premikanje **(tar. št. 96.06)** in

(e) patentna zapirala in njihovi deli **(tar. št. 96.07).**

83.09 - ZAMAŠKI (VKLJUČNO KRONSKA ZAPIRALA, NAVOJNI ZAMAŠKI IN ZAMAŠKI, SKOZI KATERE SE IZLIVA), ČEPI ZA STEKLENICE, POKROVI IZ PLOČEVINE Z NAVOJEM ALI BREZ NJEGA, ZALIVKE IN DRUG PRIBOR ZA PAKIRANJE, IZ NAVADNIH KOVIN

8309.10 **- Kronski zapirala**

8309.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje vrsto predmetov iz navadnih kovin** (pogosto v **kombinaciji** z drugimi materiali, kot so: pluta, kavčuk, plastika in drugi), ki se uporabljajo za zamaševanje ali začepanje bobnov, sodov steklenic itd., ali pa za zamaševanje zabojev in drugih pakiranj.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Kovinski zamaški, na primer**: kronski zamaški vseh vrst, vijačni zamaški, nasadni zamaški, vzmetni itd. vrst, ki se uporabljajo za zamaševanje pivskih steklenic in steklenic za mineralno vodo, kozarcev za ozimnico, kontejnerjev cevastih oblik in podobnih kontejnerjev.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** vzvodno-vzmetni zamaški iz pretežno plastičnih materialov, porcelana itd.

(2) **Čepi (zamaški) za kovinske sode.**

(3) **Zamaški, skozi katere se izliva, kaplja, ali preprečujejo kaplanje (*anti-drip*) za likerje, olja, zdravila ipd.**

(4) **Čepi (glavice),** ki se v celoti ***odstranijo z otrganjem*** in ki so namenjeni za steklenice **za mleko, jogurt lončke** itd., glavice, izdelane iz *svinčeve*, *aluminijaste* ali *kositrne* folije, vrst, ki se uporabljajo za pokrivanje nekatere vrhove steklenic šampanjeca ali steklenic vina.

(5) **Pokrovi za čepe v obliki diskov** itd., ki so izrezani iz kovinske pločevine in ki se pritrdijo nad čepe (***kot zaščita***).

(6) **Posebni izdelki iz žice v smislu varovanja čepov na steklenicah za šampanjec itd.**

(7) **Plombe vseh vrst,** predvsem iz svinca ali iz bele pločevine, ki se uporabljajo za varovanje zabojčkov, paketov, zgradb, železniških vagonov, vozil itd., vštevši tudi **varnostne plombe**.

(8) **Ščitniki za vogale zabojev.**

(9) **Povezi za zapiranje** torb, vreč, vrečk ali podobnih kontejnerjev, embalaže, ki sestoje iz ene ali dveh žic, vstavljenih med dva plastična ali papirna trakova.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** pokrovi, ki se vgrajujejo v konzerve, pločevinke za pijače ipd. in se fiksirajo z zaroblenjem, ali spajkanjem in jih ni moč poplnoma odstraniti. Lahko se odpirajo na poteg ali z odpirači (noži) za konzerve, uvrščajo se po materialu (**na primer**, v **tar.št. 73.26, 76.16**).

83.10 - PLOŠČE Z NAPISI, OZNAKAMI, NASLOVI IN PODOBNE PLOŠČE, ŠTEVILKE, ČRKE IN DRUGI ZNAKI IZ NAVADNIH KOVIN, RAZEN TISTIH IZ TAR.ŠT. 94.05

Iz te tarifne številke so **izključeni osvetljeni znaki iz tar. št. 94.05** (reklamni in drugi), **osvetljene plošče** z imeni in podobno (s trajno nameščenim svetlobnim virom) in njihove dele, ki drugje v Nomenklaturi niso navedeni in ne zajeti. **Vendar** pa ta tarifna številka **vključuje:** plošče iz navadnih kovin, na katerih so besede, črke, številke in okrasi (izdelani z emajliranjem, lakiranjem, tiskanjem, graviranjem,

vrtanjem, prerezovanjem, vtiskovanjem, oblikovanjem ali kako drugače), ki podajajo vse bistvene informacije o ploščah z napisi, oznakami, naslovi in podobno.

Značilnosti vseh takšnih plošč so, da so praviloma namenjene **za trajno namestitev** (**na primer:** prometni znaki, reklamne plošče, oglasne deske, plošče z imenom stroja), ali pa da se večkrat uporabljajo (ploščice za varovano garderobo).

Nekatere izmed njih so lahko predvidene za naknadni vnos vzporednih dopolnilnih informacij (**na primer:** vnašanje individualne serijske številke na ploščo, ki že ima vse bistvene informacije o stroju). Iz te tarifne številke pa so **izključene** ploščice in podobne **nalepke** za garderobe in podobno z vtisom itd., ki je v razmerju do bistvene informacije, ki se dodaja kasneje, vzporednega značaja.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Plošče z imenom okraja, ulic** itd., plošče s številko ali imenom zgradbe, grobov itd., plošče z oznako javne službe (policija, gasilska komanda itd.), prepovedne plošče ("**Prepovedano kaditi**", "**Prepovedano loviti**" itd.), **smerokazi in prometne table- znaki, na primer:** znaki za enosmerno ulico, nimaš prednosti, stop, za prepovedano ustavljanje, doveljeno za mestni promet itd.

(2) **Plošče z imeni gostiln, delavnic, tovarn** itd..

(3) **Oglasne deske.**

(4) **Plošče z naslovom za hiše, vrata poštnih nabiralnikov, vrata vozil, pasje ovratnice** itd., vrtnarske plošče z napisi, ploščice za ključe, za garderobne oznake itd..

(5) **Podobne plošče in oznake za stroje, vozila, mere** (**na primer:** registrske tablice) itd.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi posamezne črke, številke ali znake (ali njihove komplete), ki se uporabljajo za izdelavo plošč z znaki, kot je opisano zgoraj - za izložbena okna v trgovinah, za indikacijske table na vlakih in podobno.

Vendar pa se plošče z izrezanimi črkami, številkami, simboli (***šablone***) in podobno, ki se uporabljajo za markiranje, nanašanje barvanih designov itd. **uvrščajo po materialu,** iz katerega so izdelane.

Iz te tarifne številke **so izključene:**

(a) plošče, ki **nimajo** črk, številk in znakov, ali pa imajo le detajle, ki so v razmerju do bistvene informacije, katero se dodaja kasneje, vzporednega značaja (npr. prazne registrske tablice) (**na primer: tar. št. 73.25, 73.26, 76.16 in 79.07**).

(b) tiskarske črke **(tar. št. 84.24),** črke in znaki za pisalne stroje in plošče čaranje, za naslove **(tar. št. 84.73)** in

(c) mehanske in elektro-mehanske signalne plošče, table in drugo iz **tar. št. 86.06,** električna opem za signalizacijo prometa iz **tar.št. 85.30.**

83.11 - ŽICA, PALICE, CEVI, PLOŠČE, ELEKTRODE IN PODOBNI IZDELKI, IZ NAVADNIH KOVIN ALI KOVINSKIH KARBIDOV, OBLOŽENI ALI IZPOLNJENI S TALILI, KI SE UPORABLJAJO ZA MEHKO SPAJKANJE, TRDO SPAJKANJE, VARJENJE ALI NANAŠANJE KOVINE ALI KOVINSKEGA KARBIDA; ŽICE IN PALICE, AGLOMERIRANE IZ PRAHU NAVADNIH KOVIN, ZA METALIZACIJO Z BRIZGANJEM

8311.10 **- Oplaščene elektrode iz navadnih kovin za obločno varjenje**

8311.20 **- Žica iz navadne kovine z jedrom za obločno elektro- varjenje**

8311.30 **- Oplaščene palice in žica z jedrom, iz navadnih kovin, za mehko spajkanje, trdo spajkanje in plamensko varjenje**

8311.90 **- Drugo, vključno z deli**

Ta tarifna številka **vključuje žice, palice, cevi, plošče, elektrode in podobne izdelke iz navadnih kovin** ali iz kovinskih *karbidov* vrst, ki se uporabljajo za spajkanje, varjenje ali nanašanje kovine ali kovinskega karbida, vendar **pod pogojem,** da so obložene ali zapolnjene s talili. Če so zapolnjeni s talili, je zunanji del običajno cev, včasih pa spiralno ovit trak. Žice, palice, cevi, elektrode in navadnih kovin, ki niso obložene in **ne zapolnjene** s talili, so iz te tarifne številke **izključeni (poglavja od 72 do 76 in od 78 do 81).**

Materiali, ki se uporabljajo za oblaganje in za polnjenje, so talila (**na primer:** *cinkov klorid, amonijev klorid, boraks, kremenjak, smola* ali *lanolin*), ki bi se sicer dodajali ločeno in sproti med spajkanjem, varjenjem ali nanašanjem. Elektrode itd. lahko vsebujejo **tudi dodano kovino v obliki prahu**. Pri električnem varjenju lahko obloga vsebuje tudi nekaj materiala, odpornega proti toploti (*azbest* itd.) zaradi usmerjanja električnega loka na del, katerega je treba zavariti.

Za *elektroobločno* varjenje se uporabljajo obložene elektrode ali žica z jedrom. Obložene elektrode sestoje iz kovinskega jedra, obloženega z nekovinskim materialom, ki je lahko različne debeline in sestave. **Žica z jedrom je votel izdelek**, zapolnjen z materialom, podobnim materialom za oblaganje elektrod. Žico dobavljajo v navitjih ali na vretenu.

Pripravljene plošče za spajkanje se namestijo med dele, katere je treba spojiti. Sestoje iz kovinskega traku, žične gaze ali rešetke, obložene s talilom. Za uporabo jih je moč posebno oblikovati, ali pa so v obliki traku, primernega za rezanje po potrebi.

V to tarifno številko **spadajo tudi** žica in palice, dobljene z **iztiskovanjem prahu navadne kovine** (običajno *niklja*), aglomeriranega z vezivom na osnovi plastične mase, ki se uporabljajo za razprševanje kovine na razne snovi (**na primer:** na kovine in cement).

Ta tarifna številka **ne vključuje** žice in palic za **spajkanje z jedrom,** katerih zunanji del (**ne vštevajoč talila v jedru**) sestoji iz zlitine z **2 mas.% ali več** katerekoli **plemenite kovine (71 poglavje).**

ODDELEK XVI

STROJI IN MEHANSKE NAPRAVE; ELEKTROTEHNIŠKA OPREMA; NJIHOVI DELI; APARATI ZA SNEMANJE IN REPRODUKCIJO ZVOKA, APARATI ZA SNEMANJE IN REPRODUKCIJO TELEVIZIJSKE SLIKE IN ZVOKA, DELI IN PRIBOR ZA TE IZDELKE

OPOMBE, VEZANE NA ODDELEK:

1. V ta oddelek **ne spadajo**:

   (a) transmisijski, konvejnerski ali elevatorski jermeni ali trakovi iz plastičnih mas iz **39. poglavja** ali iz vulkaniziranega kavčuka **(tar. št. 40.10);** ali drugi izdelki, ki se uporabljajo v strojih, mehanskih ali električnih aparatih ter za druge tehnične potrebe, iz vulkanizirane gume **(razen iz trde gume) (tar. št. 40.16),**

   (b) izdelki iz naravnega ali umetnega usnja **(tar. št. 42.04)** ali iz krzna **(tar. št. 43.03),** ki se uporabljajo za stroje, mehanske naprave ali za druge tehnične potrebe,

   (c) tuljave, cevke, kopsi, stožci, jedra in podobne podlage iz katerega koli materiala (**na primer:** iz **39., 40., 44., ali 48. poglavja ali iz oddelka XV**),

   (d) perforirane karte za *Jacquardske* ali podobne stroje (**na primer:** iz **poglavij od št. 39. ali 48. ali iz XV oddelka**),

   (e) transmisijski, konvejnerski ali elevatorski jermeni (trakovi) iz tekstilnih surovin **(tar. št. 59.10)** ali drugi izdelki iz tekstilnih surovin za tehnične potrebe **(tar. št. 59.11),**

   (f) dragi ali poldragi kamni (naravni, sintetični ali rekonstruirani) iz **tar. št. od 71.02 do 71.04** ali izdelki, ki so izdelani iz takih kamnov iz **tar. št. 71.16, razen** nemontiranih obdelanih *safirjev* ali *diamantov* za gramofonske igle (**tar. št. 85.22**),

   (g) **deli za splošno rabo** iz **opombe 2 v oddelku XV** te Nomenklature iz navadnih kovin (**oddelek XV**) ali podobni izdelki iz plastičnih mas **(39. poglavje),**

   (h) vrtalni drogovi **(tar. št. 73.04),**

   (ij) brezkončni jermeni iz kovinske žice ali iz kovinskih trakov **(oddelek XV),**

   (k) izdelki iz **82.. ali 83. poglavja,**

   (l) izdelki iz **oddelka XVII,**

   (m) izdelki iz **90. poglavja,**

   (n) ure in drugi izdelki iz **91. poglavja,**

   (o) izmenljivo orodje iz **tar. št. 82.07** in ščetke, ki se uporabljajo kot deli strojev iz **tar. št. 96.03;** podobno izmenljivo orodje, ki se **uvršča glede na material**, iz katerega je izdelan, njihov delovni deli (**na primer:** v **40., 42., 43., 45. ali 59. poglavje ali v tar. št. 68.04 in 69.09**);

   (p) izdelki iz **95. poglavja.**

2. **Deli strojev** (**razen** izdelkov iz **opombe 1 k temu oddelku, opombe 1 k 84. poglavju, opombe 1 k 85. poglavju** in delov izdelkov iz tarifnih številk **84.84, 85.44, 85.45, 85.46 ali 85.47**), se **uvrščajo po tehle pravilih**:

   (a) Izdelki iz **katerekoli** tarifne številke iz 84. in 85. poglavja te Nomenklature (**razen** tarifnih številk 84.09, 84.31, 84.48, 84.66, 84.66., 84.73, 84.85, 85.03, 85.22, 85.29, 85.38 in 85.48), se uvrščajo **vedno v svoje ustrezne tarifne številke.**

(b) **Deli**, ki so uporabni **samo ali pretežno** skupaj s posamezno vrsto strojev ali **z več vrstami strojev**, ki se uvrščajo v isto tarifno številko (**vključno** tudi stroje, ki se uvrščajo v tarifni številki 84.79 ali 85.43), se **uvrščajo skupaj s takimi stroji** ali v **tarifne številke 84.09, 84.31, 84.48, 84.66, 84.37, 85.03, 85.22, 85.29 ali 85.38**, odvisno od primera. Če so ti deli oziroma izdelki lahko uporabljajo z izdelki iz **tar. št. 85.17** in **iz tar. št. od 85.25 do 85.28**, se **uvrščajo v tarifno številko 85.17.**

(c) **Vsi drugi deli** se uvrščajo v **tarifne številke 84.09, 84.31, 84.48, 84.66, 84.73, 85.03, 85.22, 85.29 ali 85.38**, odvisno od primera, ali pa se uvrščajo v **tarifno številko 84.85 ali 85.48**.

3. Če ne izhaja iz tarifnih številk tega oddelka kaj drugega, se **kombinirani stroji**, ki so sestavljeni iz dveh ali več strojev tako, da tvorijo ***integralno*** celoto, in drugi stroji, ki opravljajo **dve ali več dopolnilnih ali *alternativnih* funkcij**, uvrščajo tako, kot da bi imeli samo tisto komponento ali kot da bi predstavljali samo tisti stroj, ki **opravlja glavno funkcijo.**

4. Kadar je stroj (**vključno** s kombinacijo več strojev) **sestavljena iz več komponent** (ločenih ali med seboj povezanih s cevmi, transmisijskimi napravami, električnimi kabli ali drugimi napravami), katerih namen je, da skupaj prispevajo k jasno definirani funkciji **iz posamezne tarifne številke 84. ali 85. poglavja**, **se vse komponente štejejo za celoto** in uvrščajo v tarifno številko, ki **ustreza funkciji celote.**

5. Z izrazom "**stroj**" v teh opombah so mišljeni **katerikoli** stroj, naprava ali postroj, oprema, aparat ali priprava, navedeni v **tarifnih številkah 84. ali 85. poglavja.**

SPLOŠNA DOLOČILA

(I) SPLOŠNA VSEBINA ODDELKA

(A) Skladno z **izključitvami** iz **84. in 85. poglavja**, predvidenimi v opombah k temu oddelku, in izvzemši blago, ki je bolj konkretno zajeto v drugih oddelkih, **vključuje** ta oddelek:

- vse mehanske ali električne stroje,
- aparate in naprave ter njihove dele,
- tudi nekatere neelektrične in nemehanske aparate in naprave (kot so: kotli, pomožne naprave za kotle, filtrirne naprave itd.) ter **dele** teh aparatov in naprav.

Najpomembnejše **izključitve** iz tega oddelka so:

(a) vretena, kopsi, navitja itd., izdelani iz **kateregakoli materiala** - uvrščajo se po materialu, iz katerega so izdelani. Vendar pa se osnove navoja **ne smejo** smatrati za navitja, vretena ali podobne podstavke in se uvrščajo v **tar.številko 84.48.**

(b) **deli za splošno rabo**, kot je opredeljeno v **opombi 2** k **oddelku XV**, kot so:

- žica, verige, vijaki in vzmeti iz železa ali jekla **(tar. št. 73.12, 73.15, 73.18 in 73.20)** ter
- podobni izdelki iz drugih navadnih kovin **(poglavja od 74 do 76 in od 78 do 81),**
- ključavnice, ki se uvrščajo v **tar. št. 83.01,**
- pribor in okovje za vrata in okna itd., ki se uvrščajo v **tar. št. 83.02,**
- podobno blago iz plastičnih mas je iz tega oddelka **izključena** in se uvršča pretežno v **39. poglavje,**

(c) **zamenljiva orodja** iz **tar. št. 82.07;** druga podobna **zamenljiva orodja** se uvrščajo po materialu, iz katerega je izdelan njihov delovni del,

na primer:

- iz gume - v **40. poglavje,**

- iz usnja - v **42. poglavje,** i

- iz krzna - v **43. poglavje,**

- iz plute - v **45. poglavje,**

- iz tekstila - v **59. poglavje,**

- iz brusilnih sredstev itd. - v **tar. št. 68.04** ali

- iz keramike - v **tar. št. 69.09** itd.),

(d) **drugi izdelki**, ki se uvrščajo v **82. poglavje** (**na primer:** orodja, ploščice in konice iz trdih kovin, noži in rezila za rezanje, neelektrični stroji za striženje in nekatere mehanske priprave za gospodinjstva) ter izdelki, ki so zajeti v **83. poglavju,**

(e) izdelki iz **oddelka XVII (vozila, letala, plovila....),**

(f) izdelki iz **oddelka XVIII (optični, fotografski, kinematografski, merilni.....instrumenti; ure; glasbila....),**

(g) orožje in strelivo **(93. poglavje),**

(h) stroji in aparati, ki imajo lastnosti **igrač**, predmetov za **družabne igre** in **zabavo**, ali pa ki imajo lastnosti **športnih rekvizitov**, nadalje **deli in pribor**, katere je moč prepoznati (vštevši tudi *ne-električne motorje* in stroje, vendar so **izključene** črpalke za tekočine za filtriranje ali za čistilne naparave za tekočine ali pline, ki se **uvrščajo** pretežno v **tar.št. 84.13 ali 84.21, izključeni** so tudi *elektromotorji* in *elektro-transformatorji* ter naprave za daljinsko vodenje, ki se uvrščajo v **tar. št. 85.01, 85.04 ali 85.26**), da so pa primerni in namenjeni **izključno kot** igračke, predmeti za družabne igre in zabavo ter kot športni rekviziti **(95. poglavje),**

(ij) **ščetke**, ki se uporabljajo kot deli strojev **(tar. št. 96.03).**

(B) V splošnem je lahko blago iz tega oddelka **izdelano iz kateregakoli materiala**. Večinoma je izdelano iz navadnih kovin, vendar oddelek **vključuje** tudi nekatere stroje iz drugih materialov (**na primer:** črpalke, ki so izdelane **povsem iz plastičnih mas**) ter dele iz plastičnih mas,lesa, plemenitih kovin itd.

Vendar pa ta oddelek **ne vključuje:**

(a) transmisijskih ali konvejnerskih jermenov ali trakov iz plastičnih mas **(39. poglavje);** predmetov iz mehke gume

na primer:

- transmisijskih ali, konvejnerskih jermen ali trakov - **tar. št. 40.10**),

- zunanjih in notranjih avtomobilskih gum itd. **(tar. št. od 40.11 do 40.13)** in

- tesnil itd. **(tar. št. 40.16),**

(b) izdelkov iz usnja ali umetnega usnja

na primer:

- pikerji za tekstilne tkalske statve - **tar. št. 42.04**) ali

- iz krzna **(tar. št. 43.03),**

(c) izdelkov iz tekstila, kot so

na primer:

- transmisijski ali konvejnerski jermeni **(tar. št. 59.10),**

- podstavki iz klobučevine (*filca*) in diske za poliranje **(tar. št. 59.11),**

(d) nekaterega keramičnega blaga iz **69. poglavja** (**glej** splošna določila k **poglavjema 84 in 85**),

(e) nekaterih izdelkov iz stekla iz **70. poglavja** (**glej** splošna določila k **poglavjema 84 in 85**),

(f) izdelkov, ki so povsem iz dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih) (**tar. št. 71.02, 71.03, 71.04 ali 71.16**), izvzemši nemontirane obdelane safirje ali diamante za gramofonske igle (**tar. št. 85.22**)

in

(g) neskončnih jermenov iz kovinske žice ali trakov **(oddelek XV)**

(II) **DELI**
(Opomba 2 vezana na Oddelek)

V splošnem se deli, ki so primerni za uporabo **samo ali pretežno** skupaj z določenimi stroji ali aparati (vštevši tudi tiste **iz tar. št. 84.79 in 85.43**) ali s skupino strojev ali aparatov, ki **spadajo** v isto tarifno številko, uvrščajo v isto tarifno številko kot določeni stroji ali aparati, upoštevajoč seveda vse **izključitve,** naštete v **Delu (I) (SPLOŠNA VSEBINA ODDELKA).**

Posebne tarifne številke so uvedene za naslednje izdelke:

(A) **za dele motorjev** iz tar.št. 84.07 ali 84.08 (**tarifna številka 84.09**),

(B) **za dele strojev** iz tar.št. od 84.25 do 84.30 (**tarifna številka 84.31**),

(C) **za dele tekstilnih strojev** iz tar.št. od 84.44 do 84.47 (**tarifna številka 84.48**),

(D) **za dele strojnih orodij** iz tar.št. od 84.56 do 84.65 (**tarifna številka 84.66**),

(E) **za dele pisarniških strojev** iz tar.št. od 84.69 do 84.72 (**tarifna številka 84.73**),

(F) **za dele strojev** iz tar.št. 85.01 ali 85.02 (**tarifna številka 85.03**),

(G) **za dele aparatov** iz tar.št. 85.19 do 85.21 (**tarifna številka 85.22**),

(H) **za dele aparatov** iz tar.št. od 85.25 do 85.28 (**tarifna številka 85.29**) in

(IJ) **za dele aparatov** iz tar.št. 85.35, 85.36 ali 85.37 (**tarifna številka 85.38**).

Predhodna določila **ne veljajo** za dele, ki kot taki predstavljajo enega izdelkov, ki so zajeti v tarifnih številkah tega oddelka (**razen tar. št. 84.85 in 85.48**). Ti izdelki se **v vsakem primeru uvrščajo** v svojo ustrezno tarifno številko, četudi so posebej namenjeni za opravljanje funkcije dela določenega stroja.

To se še posebej nanaša na:

(1) Črpalke in kompresorje (**tar. št. 84.13 in 84.14**).

(2) Filtrirne stroje in naprave (iz **tar. št. 84.21**).

(3) Stroje za dvigovanje in manipulacijo (ta**r. št. 84.25, 84.26 ali 84.28**).

(4) Pipe in ventile (**tar. št. 84.81**).

(5) Kroglične in valjčne kotalne ležaje in polirane jeklene kroglice, katerih **toleranca ni večja od ò 1% ali ò 0,05 mm, oziroma kar je manjše** (**tar. št. 84.82**).

(6) Prenosne gredi, gredi, ležišča ležajev, drsne ležaje, zobnike in prenosnike (vštevši frikcijske prenosnike, menjalnike in druge prenosnike hitrosti), zamašnjake, jermenčnike, motvoznike, vštevši sklopke in sklopke za gredi (**tar. št. 84.83**).

(7) Tesnila (iz kombiniranega materila ali v setih iz različnih materialov) iz **tar. št. 84.84.**

(8) Elektromotorje iz **tar. št. 85.01.**

(9) Električne transformatorje in druge stroje in aparate iz **tar. št. 85.04.**

(10) Električne toplotne upornike (**tar. št. 85.16**).

(11) Električne kondenzatorje (**tar. št. 85.32**).

(12) Električne aparate za vklapljanje in izklapljanje ali električne aparate za zaščito električnega tokokroga (stikala, varovalke, priključne škatle itd. (**tar. št. 85.35 in 85.36**).

(13) Table, tačke (*konzole*), pulte, omare in druge aparate za električno regulacijo ali za upravljanje in razpeljavo električnega toka (**tar. št. 85.37**).

(14) Žarnice iz **tar. št. 85.39.**

(15) Elektronke in cevi iz **tar. št. 85.40** ter diode, tranzistorje itd. iz **tar. št. 85.41**.

(16) Ogljik za električne namene (**na primer:** ogljik za električne žarnice, ogljične žarnice in ogljične ščetkice) (**tar. št. 85.45**).

(17) Izolatorje iz kateregakoli materiala (**tar. št. 85.46**).

(18) Druge dele iz izolacijskega materiala za električne stroje iz **tar. št. 85.47.**

Drugi deli, katere je moč kot take prepoznati, **niso** pa **primerni kot deli**, ki so posebej ali pretežno namenjeni za potrebe določenega stroja ali skupine strojev (**na primer:** deli, ki so lahko **skupni** za določeno številko strojev, ki **spadajo** v različne tarifne številke), se uvrščajo v **tar. št. 84.85** (**v kolikor niso** električni) ali v **tar. št. 85.48** (če **so električni**), vendar le v primeru, da niso iz oddelka **izključeni** v predhodno navedenih določilih.

Predhodna določila za razvrščanje delov se **ne** nanašajo na dele blaga, ki se uvršča v **tarifne številke 84.84** (**tesnila** itd.), **85.44** (**izolirana žica**), **85.45** (**ogljik za električno rabo**), **85.46** (**izolatorji**) ali **85.47** (**cevi za električne vodnike**). V splošnem se takšni deli uvrščajo v posamezna poglavja po ustreznih materialih, iz katerih so izdelani.

Deli strojev ostanejo uvrščeni v tem oddelku **neglede** na to, ali so obdelani in pripravljeni za uporabo, ali niso. Vendar pa se **grobi odkovki** iz železa ali iz jekla uvrščajo v **tar. št. 72.07.**

(III) **POMOŽNI APARATI**

(Glej Temeljna pravila 2 (a) in 3 (b) ter Opombi 3 in 4 vezani na Oddelek)

Pomožni instrumenti in aparati (**na primer:** manometri, termometri, instrumenti za merjenje ravni gladine ali drugi merilni in preskuševalni instrumenti, števci delovnega učinka, časovna stikala in komandne table, samodejni regulatorji), **ki so prisotni skupaj s stroji** in **aparati**, katerim praviloma pripadajo, **se uvrščajo skupaj s temi** stroji ali aparati, **v kolikor** je njihov namen meriti, upravljati, nadzirati ali uravnavati določen stroj ali aparat (le-ta je lahko tudi kombinacija strojev (**glej** naslednji **(VI del**) ali funkcionalna enota (**glej VII del**) . **Vendar pa se** pomožni instrumenti in aparati, katerih namen je upravljanje, nadziranje ali uravnavanje več strojev (neglede na to, ali so istega tipa, ali ne) uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke.

(IV) **NEKOMPLETNI STROJI**

(Glej Temeljno pravilo 2(a))

Izraz "**stroj**" ali "**aparat**" v tem oddelku **ne označuje le** kompletnega stroja, temveč **tudi nekompletni** stroj (**na primer:** sklop delov, ki že ima bistvene značilnosti kompletnega stroja). Tako se **na primer:**, stroj, kateri **manjka samo** zamašnjak, podstavek, valj za valjanje, ročaj orodja itd., uvršča v isto tarifno številko, kot stroj sam, **nikakor pa ne** v posebno tarifno številko, predvideno za dele. Podobno se tudi stroj ali aparat, ki ima praviloma vgrajen elektromotor (**na primer:** elektromehanska ročna orodja iz **tar. št. 85.08**) **uvršča v isto** tarifno številko kot ustrezni kompletni stroj, četudi se carini **brez tega motorja.**

(V) **NESESTAVLJENI STROJI**
(Glej Temeljno pravilo 2(a))

Zaradi lažjega transporta transportirajo številne stroje in aparate **nesestavljene**. Čeprav je takšno blago pravzaprav skupina delov, **se uvršča kot sestavljen ustrezni stroj**, **ne pa** v katerokoli drugo posebno tarifno številko, predvideno za dele strojev. To se nanaša tudi na kompletni stroj (**glej** predhodni **IV del**), ki so ob času carinjenja nesestavljeni (v zvezi s tem **glej** tudi splošna določila k **poglavjema 84** in **85**). **Vendar pa se** nesestavljene komponente, katerih je **po številu več, kot pa je potrebno** za kompletni stroj ali za nekompletni stroj z lastnostmi kompletnega stroja, **uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke.**

(VI) **STROJI Z VEČ FUNKCIJAMI IN KOMBINIRANI STROJI**
(Opomba 3 vezana na Oddelek)

V splošnem se stroji z več funkcijami uvrščajo **po glavni funkciji stroja.**

Stroji z **več funkcijami** so **na primer:** strojna orodja za kovinsko obdelavo, ki uporabljajo zamenljiva orodja, ki omogočajo izvedbo različnih strojnih operacij (**na primer:** rezkanje, vrtanje, lepšanje).

Kadar glavne funkcije **ni moč določiti** na način, predviden v **opombi 3** k temu oddelku, zakonska določila pa drugače ne zahtevajo, je treba **uporabiti Temeljno pravilo 3 (c)** - tak primer je **na primer:** pri večnamenskih strojih, ki bi se lahko uvrstili v kar nekaj tarifnih številk **od 84.25 do 84.30**, v nekaj tarifnih številk **od 84.58 do 84.63** ali v nekaj tarifnih številk **od 84.69 do 84.72.**

Po glavnemu namenu ali po glavni funkciji kombiniranega stroja se uvrščajo **tudi kombinirani stroji**, ki sestoje iz dveh ali več strojev, aparatov ali naprav različnih vrst, ki so montirani v celoto in ki eden za drugim (*sukcesivno*) ali pa istočasno (*simultano*) opravljajo **posamezne** funkcije, ki so običajno komplementarne in opisane v raznih tarifnih številkah **oddelka XVI.**

Primeri kombiniranih strojev so:

- Tiskarski stroj s pomožnim strojem za zvijanje papirja (tar. št. 84.43);
- Stroji za izdelovanje lepenkastih škatel, kombinirani s pomožnim strojem za tiskanje imen ali navadnih znakov (tar. št. 84.41);
- Industrijske peči, kombinirane z napravami za dviganje in manipulacijo (tar. št. 84.17 ali 85.14);
- Stroji za izdelovanje cigaret, kombinirani s pomožnim strojem za pakiranje (tar. št. 84.78).

V smislu uporabe predhodnih določil štejejo stroji raznih vrst za montirane v celoto takrat, kadar so **vgrajene eden za drugim na skupni podstavek, ali v skupni okvir, ohišje** itd. Pri tem so izvzete začasne kombinacije, ali pa kombinacije, ki se običajno ne vgrajujejo kot kombinirani stroj.

Podstavki, okviri ali ohišja **so lahko na koleščkih**, tako da je vgrajen stroj **moč premikati**, kot to zahteva njegova uporaba, vendar **pod pogojem**, da stroj s tem ne dobi lastnosti določenega proizvoda (**na primer:** vozila), ki je bolj specifično zajet v posebnih tarifnih številkah Nomenklature.

Tla, betonski podstavki, zidovi, pregrade, stropovi itd., **ne štejejo za skupni podstavek**, ki spaja takšne stroje v celoto, četudi so tla, betonski podstavki itd. posebej pripravljeni ali prilagojeni tem strojem.

Opombe 3 k oddelku XVI **ni potrebno upoštevati,** če je kombinirani stroj zajet v posebni tarifni številki (**na primer:** stroj za klimatizacijo zraka - **tar. št. 84.15).**

Poudariti je treba, da je treba večnamenske stroje (**na primer:** strojna orodja, **ki lahko obdelujejo** *tako kovino kot druge materiale,* ali pa stroji za pritrjevanje kolobarčkov, ki se lahko uporabljajo *tako* v

tekstilni kot v industriji papirja ali plastične mase), **uvrstiti skladno** z določili **opombe 7 v 84. poglavju (glede na svoj glavni namen uporabe).**

(VII) **FUNKCIONALNE ENOTE**
(Opomba 4 vezana na Oddelek)

To opombo se uporablja, kadar vsebuje stroj (**všteši** kombinacije strojev) posebne komponente, katerih namen je **prispevati k skupni**, jasno opredeljeni **funkciji**, ki je zajeta v eni izmed **poglavija 84**. ali (pogosteje) **poglavja 85.** V tem primeru **se celota uvršča v tarifno številko, ki ustreza tej funkciji, neglede** na to, ali ostanejo različne komponente (zaradi primernosti ali drugih razlogov) ločene, ali pa so povezane s cevmi (ki **na primer:** dovajajo zrak, plin pod pritiskom, olje itd.), z napravami za prenos sile, z električnimi kabli ali z drugimi napravami.

Izraz "**z namenom prispevati k skupni, jasno opredeljeni funkciji**" v tej opombi **vključuje** le tiste stroje ali kombinacije strojev, ki so **bistvene za opravljanje funkcije**, ki je specifična za funkcionalno enoto kot celoto - zaradi tega ta izraz ne **vključuje** strojev ali naprav, ki opravljajo pomožne funkcije in ki ne prispevajo k funkciji celote.

Primeri funkcionalnih enot v smislu Opombe 4 vezane na Oddelek:

(1) **Hidravlični sistemi**, ki sestoje iz pogonske hidravlične enote (ki sestoji iz hidravlične črpalke, električnega ventila in rezervoarja za gorivo), hidravličnih valjev in iz cevi in upogibnih cevi, nujnih za spajanje električnega cilindra s pogonsko hidravlično enoto **(tar. št. 84.12),**

(2) **Hladilni stroji**, aparati in naprave, ki **niso montirani skupaj** v povezano celoto, so pa med seboj povezani s cevmi, skozi katere se pretaka hladilno sredstvo **(tar. št. 84.18).**

(3) **Namakalni sistemi**, sestavljeni iz komandne postaje, ki **vključuje** filtre, razpršilce, merilne ventile itd., podzemne distribucijske mreže in vej ter iz površinske mreže **(tar. št. 84.24).**

(4) **Molzni stroji** s posameznimi sestavnimi deli (vakuumska črpalka, pulzator, molzniki, kolektor), **povezanimi z upogibnimi cevmi in s cevmi (tar. št. 84.34).**

(5) **Stroji za pivarstvo,** med katerimi so stroji za klitje, stroji za drobljenje (mletje) sladu, sodi za ekstrakcijo sladu, sodi za cejenje **(tar. št. 84.38). Pomožne naprave** (**na primer:** stroji za stekleničenje, stroji za tiskanje nalepk) niso zajeti in **se uvrščajo v ustrezne tarifne številke**.

(6) **Sistemi za razvrščanje** (*sortiranje*) **pisem,** ki sestoje predvsem iz pultov za šifriranje, sistema kanalov za predsortiranje, medfaznih sortornikov iz končnih sortirnikov - vse pa upravlja stroj za avtomatsko obdelavo podatkov **(tar. št. 84.72).**

(7) **Naprava za izdelovanje asfalta**, ki sestoji iz posameznih komponent, kot so lijakaste dovajalne naprave, konvejerji, sušilne naprave, vibracijska sita, mešalci, skladiščne posode in komandne enote, nameščeni ena zraven druge **(tar. št. 84.74).**

(8) **Stroji za spajanje električnih žarnic z vlaknom**. Sestavni deli teh strojev **so povezani** preko konvejerja. V teh strojih je tudi oprema za vročo obdelavo stekla, črpalke in enote za preskušanje žarnic **(tar. št. 84.75).**

(9) **Varilne naprave,** ki sestoje iz varilne glave ali iz nosilca elektrode s transformatorjem, iz generatorja ali usmernikom za oskrbo z električnim tokom **(tar. št. 85.15).**

(10) **Radijski oddajniki** in pripadajoči bloki za oskrbo z električno energijo, ojačevalci itd. **(tar. št. 85.25).**

(11) **Prenosni radijsko-telefonski oddajniki** in njihovi pripadajoči ročni mikrofoni **(tar. št. 85.25),**

(12) **Radarji in njihovi bloki** za oskrbo z električno energijo, ojačevalci itd. **(tar. št. 85.26).**

(13) **Sistemi za satelitski televizijski sprejem**, ki sestoje iz sprejemnika, paraboličnega reflektorskega antenskega krožnika, upravljalnega rotatorja reflektorskega krožnika, napajalnega kraka (valovnega vodila), polarizatorja, nizkošumnega pretvornika (LNB) in daljinskega upravljalca na infrardeče žarke (**tar. št. 85.28**)

(14) **Naprave za zaščito proti kraji**, pri čemer je razumeti **na primer:** *infrardečo* žarnico in *fotoelektrično* celico, ki aktivira zvonec itd. **(tar. št. 85.31).**

Poudariti je treba, da se sestavni deli, ki **ne izpolnjujejo pogojev** iz **opombe 4** v **Oddelku XVI**, **uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke.**

(VIII) GIBLJIVI (PREMIČNI- *MOBILNI*) STROJI

Glede **samovoznih** in drugih premičnih strojev je treba upoštevati komentar k tarifnim številkam za stroje (**na primer:** glede strojev za dvigovanje in manipulacijo - **tar. št. od 84.25 do 84.28**, glede strojev za izkopavanja - **tar št. 84.29 in 84.30**), kot tudi komentar k poglavjem in tarifnim številkam **oddelka XVI.**

(IX) STROJI IN APARATI, KI SE UPORABLJAJO V LABORATORIJIH

Stroji in aparati, zajeti v tem oddelku, se vanj uvrščajo **tudi**, če so specializirani za uporabo v laboratorijih ali v zvezi z znanstvenimi in merilnimi instrumenti, vendar **pod pogojem,** da ne predstavljajo **neindustrijskih aparatov** za demonstracije iz **tar. št. 90.23,** niti merilnih instrumentov ali instrumentov za preskušanje itd. iz **90. poglavja.**

Primer: Majhne peči, destilacijski aparati, mlinčki, mešalci, električni transformatorji in kondenzatorji, ki se uporablajov v laboratorijih **se uvrščajo v ta oddelek**.

84. POGLAVJE

JEDRSKI REAKTORJI, KOTLI, STROJI IN MEHANSKE NAPRAVE; NJIHOVI DELI

OPOMBE VEZANE NA POGLAVJE.

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) mlinski, brusilni kamni in drugi izdelki iz **68. poglavja,**

   (b) naprave in stroji (**na primer** črpalke) in njihovi deli iz keramičnega materiala **(69. poglavje),**

   (c) laboratorijsko steklo **(tar. št. 70.17);** stroji, aparati in drugi izdelki iz stekla za tehnično rabo ter njihovi deli **(tar. št. 70.19 ali 70.20),**

   (d) izdelki iz **tar. št. 73.21 ali 73.22** ali podobni izdelki iz drugih navadnih kovin **(poglavja od 74. do 76. ali od 78. do 81.),**

   (e) elektro-mehanično ročno orodje iz **tar. št. 85.08** in elektro-nehanski gospodinjski aparati iz **tar. št. 85.09** ali

   (f) ročni mehanski aparati za čiščenje tal, **brez** motorja **(tar. št. 96.03).**

2. Stroji in aparati, ki ustrezajo poimenovanju **ene ali več** tarifnih številk **od 84.01 do 84.24**, ki pa hkrati **ustrezajo** tudi poimenovanju **ene ali več tarifnih številk od 84.25 do 84.80**, se (v smislu **Opombe 3 v Oddelku XVI**) uvrščajo v ustrezne **tarifne številke od 84.01 do 84.24, ne pa v tarifne številke od 84.25 do 84.80.**

   V tarifno številko 84.19 **ne spadajo:**

   (a) naprave za kalitev, valilniki in tople baterije za piščance (**tar. št. 84.36**),

   (b) stroji za vlaženje zrna **(tar. št. 84.37),**

   (c) difuzijski aparati za ekstrakcijo sladkornega soka **(tar. št. 84.38),**

   (d) stroji za tolotno obdelavo tekstilne preje, tkanin in drugih tekstilnih izdelkov **(tar. št. 84.51)**,

   (e) stroji in naprave, ki so namenjeni za mehanske operacije, v katerih je sprememba temperature, tudi če je potrebna, postranskega pomena v **primerjavi z glavno funkcijo**.

   V tarifno številko 84.22 **ne spadajo:**

   (a) stroji za šivanje vreč ali podobne embalaže **(tar. št. 84.52)** ali

   (b) pisarniški stroji (**tar. št. 84.72**).

   V tarifno številko 84.24 **ne spadajo:**

   Ink-jet tiskarski stroji ali printerji **(tar.št. 84.43 ali 84.71**).

3. Obdelovalni stroji za obdelavo **kateregakoli materiala**, ki ustrezajo poimenovanju iz **tar. št. 84.56** in hkrati poimenovanjem iz **tarifnih številk od 84.57 do 84.61, 84.64 ali 84.65** , se uvrščajo v **tarifno številko 84.56.**

4. **Tarifna številka 84.57 vključuje** samo obdelovalne stroje **za obdelavo kovin**, razen stružnic (**vključno** s centri za struženje), ki lahko izvajajo razne operacije strojne obdelave, **in sicer**:

   (a) z avtomatično zamenjavo orodja iz "**magacina**" ali podobno v skladu s programom strojne obdelave (**centri za strojno obdelavo**),

(b) z avtomatično uporabo, hkrati ali zaporedoma, raznih delovnih enot za obdelavo fiksno postavljenega obdelovanca (stroji, izdelani na principu **delovnih enot, z eno postajo**) ali

(c) z avtomatičnim prenosom obdelovanca na razne delovne enote (**prenašalni stroji z več postajami**).

5. (A) Z izrazom "**stroji za avtomatsko obdelavo podatkov**" iz **tarifne številke 84.71 so mišljeni:**

(a) **Digitalni stroji**:

(1) ki si **lahko zapomnijo** program ali programe obdelave in vsaj podatke, ki so nemudoma potrebni programa;

(2) ki **se lahko programirajo** prosto in v skladu s potrebami uporabnika;

(3) ki **lahko izvajajo aritmetične operacije**, katere specificira uporabnik;

(4) ki **lahko brez človeškega posredovanja** med izvrševanjem programa le-tega modificirajo po principu logičnega odločanja med izvrševanjem programa.

(b) **Analogne stroje,** ki lahko *simulirajo* matematične modele in ki **<u>vsebujejo vsaj</u>**:

- analogne elemente,

- kontrolne elemente in

- elemente za programiranje.

(c) **Hibridne stroje**, sestavljeni **ali** iz digitalnega stroja z analognimi elementi, **ali** pa iz analognega stroja z digitalnimi elementi.

(B) Stroji za avtomatsko obdelavo podatkov (*AOP*) so lahko **v obliki sistemov**, ki so sestavljeni iz **spremenljivega števila <u>ločenih enot</u>**. Določbe navedene v **točki (E)** spodaj, enoto upoštevajo kot del kompletnega sistema, **če izpolnjuje vse spodaj naštete pogoje**:

(a) da so take vrste, da se **samo ali zlasti** uporablja v strojih za AOP;

(b) da jo je **mogoče povezati** s centralno enoto za obdelavo, neposredno ali po eni ali več drugih enotah in

(c) da je **sposobna sprejeti ali oddati** podatek v obliki šifr (*kod*) ali signalov, ki so uporabni za sistem.

(C) **Ločeno predstavljene enote** strojev za avtomatsko obdelavo podatkov (*AOP*) se uvrščajo v **tar. št. 84.71**.

(D) **Tiskalniki, tipkovnice, X-Y koordinatne vhodne enote in diskovne spominske enote**, ki **ustrezajo pogojem**, navedenim v **točkah (B) (b)** in **(B) (c)** zgoraj, se **v vseh primerih uvrščajo** kot enote v **tar. št. 84.71**.

(E) Stroji, ki **izvajajo specifične funkcije**, **<u>razen</u>** strojev za obdelavo podatkov ali strojev, ki delujejo v povezavi s stroji za *AOP*), **se morajo uvrščati** skladno z njihovo *individualno* (lastno) funkcijo, **ali** pa pod "**drugo**".

6. **Tarifna številka 84.82 vključuje** *med drugim* polirane jeklene kroglice, katerih največji in najmanjši premer se od nominalnega premera ne razlikujeta za več kot ±1% oziroma ±0,05 mm - odvisno od tega, kaj je manjše. **Druge jeklene kroglice** se uvrščajo v **tar. št. 73.26.**

7. Stroj, ki se uporablja za **več kot en namen** (večnamenski stroj), se uvršča glede na svoj **glavni namen uporabe**.

Stroj, katerega **glavni namen ni opisan** v nobeni tarifni številki, ali **noben njegov namen** ni glaven, se uvršča smislno z **opombo 2.** v temu poglavju in **opombe 3.** v **oddelku XVI te Nomenklature** v **tarifno številko 84.79, če** ne izhaja iz opomb kaj drugega. **Tarifna številka 84.79 vključuje** tudi stroje za izdelavo vrvi in motvozov (**na primer**: za sukanje, vpletanje, izdelavo vrvi) iz kovinske žice, tekstilne preje ali iz kateregakoli drugega materiala ali kombinacije teh materialov.

8. Za potrebe **tarifne številke 84.70** je pojem "**žepni shranjevalnik podatkov**" vezan na dimenzije, ki **ne sme** presegati **170 mm x 100 mm x 45 mm.**

°
° °

OPOMBE K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

1. Za potrebe **tarifne podštevilke 8471.49** pojem "**predstavljeni v obliki sistema**" pomeni stroj za *AOP*, katerega enote zadovoljujejo pogoje, navedenev **točki 5(B) v 84. poglavju** in, ki vsebujejo **najmanj:**

   - **centralno procesno enoto (*CPU*)**

   - **eno vhodno enoto** (na primer *tipkovnico* **ali** *skener*) in

   - **eno izhodno enoto** (na primer video prikazovalnik (*monitor*) **ali** *tiskalnik*).

2. **Tarifna podštevilka 8482.40** se nanaša samo na ležaje s cilindričnimi valji enakega *premera*, ki **ne sme presegati 5mm** in *dolžino*, ki je **najmanj trikrat večja** od premera. Konci valjev so lahko zaobljeni.

SPLOŠNA DOLOČILA

(A) SPLOŠNA VSEBINA POGLAVJA

Skladno s splošnimi določili v **oddelku XVI, vključuje** to poglavje vse stroje in mehanske naprave, kot tudi njihove dele, v kolikor niso posebej omenjeni v **85. poglavju** in v **kolikor niso:**

(a) izdelek iz tekstilnega materiala za tehnično uporabo **(tar. št. 59.11),**

(b) izdelek iz kamna, peska itd. **(68. poglavje),**

(c) keramični izdelek **(69. poglavje),**

(d) laboratorijsko steklo iz **tar. št. 70.17;** stroji, naprave in njihovi deli iz stekla **(tar. št. 70.19 ali 70.20),**

(e) peči, radiatorji za centralno ogrevanje in drugo blago iz **tar. št. 73.21 ali 73.22** ter podobni izdelki iz drugih navadnih kovin,

(f) elektromehanično ročno orodje iz **tar. št. 85.08** ali elektromehanski gospodinjski aparati iz **tar. št. 85.09** ali

(g) ročne mehanske naprave **brez motorja** za čiščenje tal **(tar. št. 96.03).**

V splošnem velja, da:

- **84. poglavje** vključuje stroje in **mehanske naprave**,
- **85. poglavje** vključuje stroje in **elektro naprave**.

Vendar pa so nekateri stroji posebej navedeni v tarifnih številkah **85. poglavja** (**na primer:** ročna elektromehanična orodja in elektromehanski gospodinjski aparati), medtem ko **vključuje 85. poglavje** nemehanske aparate (**na primer:** kotle za pridobivanje pare ter njihove pomožne naprave, kot tudi filtrirne naprave).

Poudariti je tudi treba, da **ostanejo** stroji, ki so zajeti v **84. poglavju,** v tem poglavju **tudi,** če so **električni, na primer**:

(1) Stroji, katere **poganja elektromotor**.

(2) Stroji, ki se **ogrevajo s pomočjo električne energije**, stroji iz **tar. št. 84.19** in drugi stroji (**na primer:** kalandri, pralni stroji ali stroji za beljenje tekstila ter stiskalnice za tekstil), ki imajo **vgrajene električne grelne elemente**.

(3) Stroji **na elektromagnetni pogon** (**na primer:** pisalni stroji na elektromagnetni pogon s pomočjo uporov) ali z vgrajenimi elektromagnetnimi napravami (**na primer:** tekstilne statve z elektro-avtomatskim ustavljanjem, dvigala z elektro-magnetnimi glavami za dvigovanje bremen in stružnice z elektro-magnetno stezno glavo.

(4) Stroji, ki delujejo **na principu elektronike** (**na primer:** elektronski računski stroji ali elektronski stroji za avtomatsko obdelavo podatkov), ali stroji **z vgrajenimi fotoelektričnimi ali elektronskimi** napravami (**na primer:** valjarske instalacije s fotoelektričnimi napravami in strojna orodja z vgrajenimi raznimi elektronskimi upravljalnimi napravami).

Ker so keramični izdelki in njihovi deli **(69. poglavje),** laboratorijski stekleni izdelki **(tar. št. 70.17)** in stroji, naprave in njihovi deli iz stekla **(tar. št. 70.19 ali 70.20)** iz tega poglavja **izključeni**, izhaja, da stroji ali mehanske naprave **ne morejo biti uvrščeni v to poglavje**, četudi so kot taki zajeti zaradi njihovega opisa ali lastnosti v tarifne številke tega poglavja, vendar pa imajo lastnosti keramičnih ali steklenih izdelkov.

To se nanaša **na primer:** na stroje ali aparate iz keramičnih materialov ali iz stekla s komponentami, ki so iz materialov, **manj pomembnih** v primerjavi z drugimi materiali (**na primer:** čepi, tesnila, pipe itd., trakovi za stezanje ali privijanje, ali pa obročne objemke ali druge naprave za pritrjevanje ali podpiranje - podstavki, trinožniki itd.).

V nasprotju s pravkar navedenim pa praviloma šteje, da so izdelki **izgubili lastnosti keramičnih,** laboratorijskih **steklenih izdelkov** ali strojev, naprav ali njihovih delov iz keramičnega materiala ali stekla:

(1) **Če gre za kombinacijo** keramičnih in steklenih komponent z **velikim deležem komponent iz drugih materialov** (**na primer:** iz kovine), kot tudi, če gre za izdelke z velikim deležem keramičnih ali steklenih komponent, vgrajenimi ali trajno montiranimi v okvire, ohišja ali podobno iz drugih materialov;

(2) **Če gre za kombinacijo statičnih komponent** iz keramičnega materiala ali iz stekla z mehanskimi komponentami, kot so motorji, črpalke itd. iz drugih materialov (**na primer:** iz kovine).

(B) SPLOŠNA RAZPOREDITEV POGLAVJA

(1) **Tar. št. 84.01 vključuje**: jedrske reaktorje, neožarčene gorilne elemente (*naboje*) za jedrske reaktorje, kot tudi stroje in aparate za separacijo izotopov.

(2) **Tar. št. od 84.02 do 84.24** zajemajo druge stroje in naprave, ki se uvrščajo pretežno po njihovih funkcijah ter neodvisno od industrijske veje, v kateri se uporabljajo.

(3) **Tar. št. od 84.25 do 84.78** zajemajo (z nekaterimi izjemami) stroje in naprave, ki se uvrščajo po industrijski veji, v katerih se uporabljajo, neodvisno od njihovih posebnih funkcij v tej veji.

(4) **Tar. št. 84.79 vključuje** stroje in mehanske naprave, ki v predhodnih tarifnih številkah tega poglavja niso zajeti.

(5) **Tar. št. 84.80 vključuje** (poleg livarskih kalupnic in modelov za kalupe) kalupe (razen kalupov za ingote), ki se uporabljajo za ročno ali strojno oblikovanje določenih materialov.

(6) **Tar. št. od 84.81 do 84.84** zajemajo nekatero blago za splošno rabo, ki je primerno in uporabno kot deli strojev ali kot deli izdelkov iz drugih poglavij.

(7) **Tar. št. 84.85 vključuje** neelektrične dele, ki se ne uvrščajo drugam v Nomenklaturi carinska tarife.

(C) DELI

Glede delov nasploh glej splošna določila k **oddelku XVI.**

Posebej dobavljeni električni deli se običajno uvrščajo v eno od tarifnih številk **85. poglavja, na primer**:

- elektromotorji **(tar. št. 85.01),**
- električni transformatorji **(tar. št. 85.04),**
- elektro-magneti, trajni magneti, elektro-magnetne glave za dvigala in elektro-magnetne stezne glave **(tar. št. 85.05),**
- elektro oprema za zaganjanje motorjev z notranjim izgorevanjem, električna stikala, komandne plošče, vtikači, razdelilne - škatle itd. **(tar. št. od 85.35 do 85.37),**
- elektronske cevi **(tar. št. 85.40),**
- diode, tranzistorji in podobne polprevodniške naprave **(tar. št. 85.41),**
- elektronska integrirana vezja in elektronski mikrosklopi **(tar. št. 85.42),**
- ogljik za elektrotehnične namene **(tar. št. 85.45),**
- izolatorji **(tar. št. 85.46)** in
- nekateri pribor iz izolacijskega materiala **(tar. št. 85.47).**

To blago se, v kolikor ni vgrajeno z drugimi deli strojev, uvršča v naštete tarifne številke, **četudi je namenjeno** za izključno ali pretežno uporabo skupaj z določenimi stroji iz tega oddelka.

Drugi električni deli se uvrščajo takole:

(1) V **tarifnih številkah 84.09, 84.31, 84.48, 84.66 ali 84.73**, v kolikor ustrezajo poimenovanjem teh tarifnih številk.

(2) V kolikor ne ustrezajo, pa v to poglavje in **v isto tarifno številko kot stroj**, za katero so namenjeni, vendar **pod pogojem,** da so namenjeni izključno ali pretežno za ta stroj; če temu ni tako, se uvrščajo v **tarifno številko 85.48.**

(D) IZDELKI, KI SO ZAJETI V DVEH ALI VEČ TARIFNIH ŠTEVILKAH ISTEGA POGLAVJA

(Opombi 2 in 7 k temu poglavju)

Tarifne številke od 84.01 do 84.24 zajemajo stroje in naprave (opisane predvsem glede na njihovo funkcijo), ki se lahko uporabijo v raznih industrijskih vejah. V drugih tarifnih številkah so stroji in naprave največkrat opisani glede na industrijsko vejo ali drugo vejo dejavnosti, v kateri se uporabljajo. Skladno z **opombo 2** k temu poglavju, se stroji in naprave, ki bi se **lahko uvrstili v dva ali več tarifnih**

številk, od katerih je ena iz prve skupine (t.j. **tar. št. od 84.01 do 84.24), uvrščajo v tarifno številko iz prve skupine.**

Tako **na primer se motorji vedno** uvrščajo v **tarifne številke od 84.06 do 84.08** ter **od št. 84.10 do 84.12,** in sicer **neglede** na njihovo uporabo. Isto načelo razvrščanja velja **za črpalke**, tudi če so specializirane za posebne namene (črpalke za predenje tekstila ali kmetijske črpalke), centrifuge, kalandri, filtrirne stiskalnice, peči, parni generatorji itd.

Pri tem je nekaj **izjem pravkar opisanega** načela (izjeme so naštete v **opombi 2** k temu poglavju) glede **tarifnih številk 84.19 in 84.22**.

Tako se **v druge tarifne številke** tega poglavja uvrščajo naslednji predmeti, **čeprav so načeloma zajeti v tar. št. 84.19:**

(1) **Kmetijske naprave za klitje, *inkubatorji* in tople baterije za gojenje piščancev (tar. št. 84.36).**

(2) **Naprave in stroji za vlaženje zrnja (tar. št. 84.37).**

(3) **Difuzijski aparati za ekstrakcijo sladkornega soka (tar. št. 84.38),**

(4) **Stroji za toplotno obdelavo tekstilne preje, tkanin in gotovih izdelkov iz tekstilnih materialov (tar. št. 84.51).**

(5) **Stroji in naprave, pri katerih je sprememba temperature lahko sicer nujna, vendar stranskega pomena v primerjavi z njihovo glavno mehansko funkcijo.**

Na podoben način se **v kasnejše tarifne številke** uvrščajo tudi naslednji izdelki, ki bi se sicer lahko uvrstili **v tar. št. 84.22:**

(1) Šivalni stroji (**na primer:** za zašivanje - zapiranje vreč) **(tar. št. 84.52).**

(2) Stroji za kuvertiranje pisem ali dokumentov in za lepljenje ovojnic, stroji za štetje in ovijanje kovinskega denarja **(tar. št. 84.72)**.

Načelo prednosti za **tarifne številke 84.01 do 84.24** se nanaša **samo** na stroje, ki štejejo za celoto.

Kombinirani ali večnamenski stroji se uvrščajo skladno z **opombo 3 v oddelku XVI**, funkcionalne enote pa skladno z **opombo 4** k temu oddelku (**glej dele (VI) in (VII) splošnih določil v oddelku XVI).**

Stroji, ki bi se lahko **uvrstili v dve ali več** tarifnih številk, od katerih pa ni niti ena v skupini tarifnih številk **od 84.01 do 84.24**, se uvrščajo v tisto tarifno številko, v kateri je podano **najbolj konkretno poimenovanje takega stroja, ali pa se uvršča po njegovem glavnem namenu.**

Večnamenski stroji, ki se enakovredno uporabljajo za več namenov ali v več industrijah (**na primer:** stroji za pričvrščevanje kolobarčkov, ki se **enakovredno** uporabljajo v industriji papirja, tekstila, usnja, plastike itd.), se uvrščajo v **tarifno številko 84.79.**

(E) STROJI Z VGRAJENIM STROJEM ZA AVTOMATSKO OBDELAVO PODATKOV (*AOP*) ALI PA STROJI, KI DELUJEJO V POVEZAVI S STROJEM ZA AVTOMATSKO OBDELAVO PODATKOV, VENDAR OPRAVLJAJO SPECIFIČNE FUNKCIJE

(Opomba 5 (E) k temu poglavju)

Skladno z določili **opombe 5 (E) v "SPLOŠNIH DOLOČILIH" k 84. poglavju**, morajo biti upoštevana naslednja načela, **kadar gre za stroje z vgrajenim** strojem za avtomatsko obdelavo podatkov **oziroma** za stroje, ki delujejo **v povezavi** s strojem za avtomatsko obdelavo podatkov, vendar **opravljajo specifične funkcije:**

(1) **Stroji z vgrajenim strojem za avtomatsko obdelavo podatkov (*AOP*)**, ki opravljajo funkcijo, ki ni enaka obdelavi podatkov, se uvrščajo v **tarifno številko, ki ustreza funkciji tega stroja.** V kolikor take tarifne številke ni, **se uvrščajo v tarifne številke** za druge stroje, **ne pa v tar. št. 84.71.**

(**Na primer**: **centri za strojno obdelavo**, ki se jih upravlja (vodi) **preko stroja za *AOP***, se stroj za *AOP* in center uvrstita **v skupno tar.št. 84.57).**

(2) **Stroji, ki so ob času carinijenja skupaj s strojem za avtomatsko obdelavo podatkov (*AOP*)**, je pa predvideno, da delujejo **v povezavi** s strojem za *AOP*, in opravljajo funkcijo, ki je drugačna kot je obdelava podatkov, **se uvrščajo na naslednji način:**

Stroj za avtomatsko obdelavo podatkov (*AOP*), se uvršča **ločeno** v **tar. št. 84.71, drugi stroji** pa v tarifne številke, **ki ustrezajo funkcijam,** katere opravljajo - **razen** v primeru, če se kot funkcionalne enote (v smislu **opombe 4 v oddelku XVI** ali v smislu **opombe 3 k 90. poglavju**) uvrščajo v **druge tarifne številke 84., 85. ali 90. poglavja.**

Primera:

*(1) **Aparat za merjenje lomnega količnika (refraktometer)**, ki **lahko** sam (**brez** stroja AOP) meri lomni količnik, ker ima že vgrajen tudi prikazovalnik. **Ima** pa tudi **vgrajen izhod** za priključitev na stroj za AOP. Če sta ob času carinjenja **skupaj** (refraktometer in AOP) ali ne, se uvrščata **vsak v svojo tarifno številko**:*

*- **refraktometer v tar.št. 90.27** ,*

*- **stroj AOP pa v tar.št. 84.71**.*

*(2) **Infrardeči (IR) spektrofotometer,** ki ga **krmili in upravlja** ločen stroj za AOP (**običajno kar PC-računalnik** z monitorjem, ki je **povezan** z IR-spektrometrom z električnimi kabli). Taka vrsta IR-spektrometera lahko obratuje (snema spektre) **izključno** z uporabo računalnika, zato tak sisitem smatramo kot **funkcionalno celoto.***

*Če sta ob času **carinjenja prisotna skupaj, se oba aparata** (IR-spektrometer in AOP), uvrščata **v eno (skupno)** tarifno številko 90.27.*

84.01 - JEDRSKI REAKTORJI; GORILNI ELEMENTI (POLNJENJA), NEOBSEVANI, ZA JEDRSKE REAKTORJE; STROJI IN APARATI ZA SEPARACIJO IZOTOPOV

8401.10 - **Jedrski reaktorji**

8401.20 - **Stroji in aparati za separacijo izotopov in njihovi deli**

8401.30 - **Gorilni elementi (polnjenja), neobsevani**

8401.40 - **Deli jedrskih reaktorjev**

(I) JEDRSKI REAKTORJI

Pojem **"jedrski reaktorji" vključuje** v splošnem vse aparate in naprave **znotraj prostora**, zaščitenega z biološkim plaščem, vštevši tudi plašč sam. Pojem **vključuje** tudi katerekoli druge aparate in naprave **izven** tega prostora, vendar **pod pogojem,** da predstavljajo **integralni** del tistega, kar se nahaja znotraj biološkega plašča.

Jedrski reaktor običajno sestavljajo:

(A) **Jedro,** ki sestoji:

(1) **Iz goriva (*fizijskega* ali *fertilnega*),** ki je lahko razredčeno ali razpršeno v moderatorju oziroma upočasnjevalcu (*homogeni* reaktor), ali pa koncentrirano v gorilnih elementih (polnjenjih) (*heterogeni* reaktor).

(2) **Iz moderatorja** - upočasnjevalca in eventuelno iz nevtronskega reflektorja (**na primer:** berilija, grafita, vode, težke vode, nekateri ogljikovodiki, kot so **na primer:** difenil in terfenili).

(3) **Iz hladilnega sredstva,** ki služi temu, da odvede toploto, ki jo reaktor ustvarja (v ta namen se pogosto uporabljajo: ogljikov dioksid, helij, voda, težka voda, staljeni natrij ali bizmut, staljene mešanice natrija in kalija, stajene soli, nekateri ogljikovodiki itd.). Vendar tudi moderator služi kot hladilno sredstvo.

(4) **Iz kontrolnih palic** iz materialov z visoko sposobnostjo *absorbcije nevtronov* (**na primer:** bor, kadmij, hafnij ali zlitine in spojine iz teh materialov).

(B) **Mehanske konstrukcije** (**na primer:** reaktorska posoda, rešetka za vnašanje gorilnih elementov (polnjenj), cevovodi za pretok hladila, ventili, mehanizem za upravljanje s kontrolnimi palicami itd.).

(C) **Instrumenti za meritve, kontrolo, avtomatsko regulacijo in upravljanje** (**na primer:** viri nevtronov, ionizacijske komore, termoelementi, telekamere, merilci pritiska ali pretoka).

(D) **Toplotni in biološki plašč** (iz jekla, betona, svinca itd.).

Tudi nekateri drugi stroji, aparati in naprave se lahko uporabljajo v jedrskih instalacijah. Lahko so nameščeni celo znotraj prostora, zaščitenega z biološkim plaščem. S tem štejejo, da so dobili bistvene lastnosti delov jedrskega reaktorja in se morajo zaradi tega uvrščati v svoje ustrezne tarifne številke (**glej izključitve od (c) do (i),** ki so navedene spodaj).

Sestavni deli jedrski reaktorjev se lahko občutno razlikujejo tako po njihovi naravi, značilnih lastnostih, kot tudi po načinu njihove vgradnje.

Tipi jedrskih reaktorjev se ločijo, upoštevajoč pri tem:

(1) ***Nevtronsko* energijo**, katero širijo verižne reakcije (**na primer:** termalni (ali počasni), prehodni - *intermedialni* ali *hitri reaktorji*),

(2) **Distribucijo *fizijskih* materialov** v jedru reaktorja (**na primer:** *homogeni, heterogeni* reaktorji),

(3) **Namen uporabe** (**na primer:** raziskovalni reaktorji, reaktorji za proizvodnjo izotopov, reaktorji za raziskavo materialov, reaktorji za spreminjanje fertilnih materialov v fuzijske (*konverterji* ali *briderji*), propulzivni reaktorji, reaktorji za proizvodnjo termične ali električne energije).

(4) **Lastnosti uporabljenega materiala** ali delovni princip (**na primer:** reaktorji z naravnim uranom, z obogatenim uranom, z uran-torijem, z grafitom, hlajenim z natrijem, z grafitom, hlajenim s plinom ali vodo ali s težko vodo pod pritiskom, z vrelo vodo, z bazeni, z organskim moderatorjem.

V splošnem izračunavajo velikost reaktorja tako, da je vsaj **"kritična",** tako da nobena zunanja izguba nevtronov ne more biti tolikšna, da bi prekinila verižno reakcijo. Vendar so lahko v uporabi (za raziskovalne namene) tudi **"podkritični"** reaktorji, ki zahtevajo dodatni vir nevtronov. Tudi ti reaktorji **spadajo** v to tarifno številko.

Ločeno dobavljeni deli jedrskih reaktorjev se uvrščajo pretežno skladno z **opombami 2** k **oddelku XVI**.

V to tarifno številko se **kot deli** jedrskih reaktorjev uvrščajo tudi: kontrolne palice in upravljalski mehanizmi, viri nevtronov, ki so montirani zaradi iniciranja verižne reakcije, reaktorske posode pod

pritiskom, rešetke za vgrajevanje gorilnih elementov (polnjenj) in naprave za ustvarjanje pritiska v reaktorjih z vodo pod pritiskom.

Vendar pa naslednji izdelki **ne štejejo** za dele jedrskega reaktorja:

(a) grafitni bloki **(tar. št. 38.01 ali 68.15),** berilij **(tar. št. 81.12)** ali berilijev oksid **(tar. št. 69.14),**

(b) kovinske cevi posebne oblike ali kovinske cevi, ki so samo oblikovane, drugače pa neobdelane, dobavljene nesestavljene (neglede na to, ali jih je moč prepoznati kot konstruktivne elemente jedrskih reaktorjev) **(oddelek XV),**

(c) kotli za pridobivanje vodne ali druge pare **(tar. št. 84.02),**

(d) izmenjalniki toplote **(tar. št. 84.04 ali 84.19),**

(e) parne turbine **(tar. št. 84.06),**

(f) črpalke **(tar. št. 84.13 ali 84.14),**

(g) pihalniki **(tar. št. 84.14),**

(h) naprave za izločanje mineralov (mehčanje vode) iz vode (pretežno **tar. št. 84.19 ali 84.21**),

(i) stroji za manipulacijo pri zamenjavi ali izvlekanju gorilnih elementov ter mostovna dvigala (pretežno **tar. št. 84.26)** in

(j) daljinsko vodeni mehanski manipulatorji za manipulacijo z radioaktivnimi izdelki **(tar. št. 84.28).**

(II) GORILNI ELEMENTI (POLNJENJA), NEIZRABLJENI (*NERAZŽARČENI*) ZA JEDRSKE REAKTORJE

Neizrabljeni (*nerazžarčeni*) gorilni elementi (polnjenja) za jedrske reaktorje sestoje iz fizijskega ali fertilnega materiala, ki se nahaja v plašču in je v glavnem iz navadnih kovin (**na primer:** iz cirkonija, aluminija, magnezija, nerjavnega jekla). Gorilni elementi so opremljeni s posebnimi priključki za rokovanje z njimi.

***Fizijski* gorilni** elementi lahko vsebujejo **naravni uran** - bodisi v obliki kovine ali v obliki spojin (oksidov, karbidov, nitridov itd.). Lahko vsebujejo **obogateni uran 235 ali 233** ali plutonij (bodisi v obliki kovine ali v obliki spojin), ali pa torij, obogaten z uranom.

***Fertilni* gorilni** elementi (**na primer:** *torij* ali osiromašeni *uran*) postanejo fizijski, ko (nameščeni na obrobje reaktorja z namenom odbijati nevtrone) absorbirajo določeno količino nevtronov.

Obstajajo **razne vrste gorilnih elementov**, kot **na primer**:

(1) **Gorilne kovine ali njihove zlitine** v obliki palic ali cevi, obvitih z navadnimi kovinami. Ta kovinski plašč lahko ima prirobnice, ki olajšujejo izmenjavo toplote, element pa je lahko o-premljen s podstavkom ali z glavo, kar omogoča lažje vstavljanje iz izvlekanje iz reaktorja.

(2) **Disperzije *fizijskega* goriva v grafitu** v obliki palic, plošč ali v sferični obliki, obloženih z grafitom. Palice, plošče ali cevi lahko sestoje tudi iz drugih vrst disperzij ali kermetov. Imajo prirobnice, ali pa so opremljene na enak način kot gorilni elementi (polnjenja), ki so opisani v prejšnjem odstavku (**pod (1)).**

(3) **Kombinacije:**

(i) vrsta sendvič-plošč, ki sestoje iz fizijskega in fertilnega goriva (kovinske ali keramične spojine) in katerih zunanja stran je prevlečena z inertno kovino,

(ii) cevi iz inertne kovine, napolnjene s peleti iz uranovega dioksida ali karbida ali

(iii) koncentrične cevi iz fizijske kovine, obložene z inertno kovino.

Vse vrste gorilnih elementov (polnjenj) imajo podstavke, ki hkrati služijo za vzdrževanje potrebne razdalje in za pritrjevanje na določeno mesto. Pogosto imajo zunanji ovoj. Vse sestavne komponente teh gorilnih elementov (polnjenj) so nameščene na skupno osnovo in pritrjene na skupno glavo.

Te sestavne komponente (**na primer:** obloge iz nerjavečega jekla, ki so zapolnjene z jedrskim gorivom in zaprte), se uvrščajo kot **deli** gorilnih elementov (**polnjenj**), v kolikor so dobavljene posebej.

Jedrsko gorivo v obliki mikrokroglic, prevlečenih s plastjo ogljika ali silicijevega karbida in ki so namenjene za vnos v sferične ali prizmatične gorilne elemente, kot tudi izrabljeni (razžarčeni) gorilni elementi (polnjenja), se uvrščajo v **tar. št. 28.44.**

(III) STROJI IN NAPRAVE ZA LOČEVANJE (*SEPARACIJO*) IZOTOPOV

V to skupino **spadajo** vsi mehanski, termični ali električni aparati in naprave, ki so namenjeni prav posebej za **obogatenje kemičnih elementov** ali spojin teh kemičnih elementov v enega izmed njihovih izotopov, ali pa za popolno separacijo vseh izotopnih sestavin.

Med temi aparati in napravami so **najpomembnejši** tisti, ki se uporabljajo za proizvodnjo težke vode (*devterijev oksid-D_2O*) ali za obogatenje *urana v **U 235.***

Med aparate in naprave, ki se uporabljajo za proizvodnjo **težke vode**, **spadajo**:

(1) Posebni aparati za frakcijsko destilacijo in rektifikacijo, ki sestoje iz zelo velikega števila plošč, razmeščenih po skupinah in v slapovih. Izkoriščajo zelo majhno **razliko med vreliščem** težke in navadne vode. Tako nastanejo glavne frakcije, ki so kontinuirano bolj osiromašene v težki vodi, in pa končne frakcije, ki so kontinuirano bolj obogatene.

(2) Naprave, ki na osnovi nizke temperature frakcijske **destilacije utekočinjnega vodika** izločajo devterij, ki nato zgoreva, pri čemer nastane težka voda.

(3) Naprave za proizvodnjo težke vode ali spojin devterija, ki so zasnovane na **izmenjavi izotopov** (včasih v prisotnosti katalizatorja) - **na primer:** po hladno-vročem postopku ali v stiku raznih tekočih ali plinastih faz vodika.

(4) Elektrolitske celice, namenjene za **pridobivanje težke vode** na osnovi elektrolize vode ter naprave, ki kombinirajo postopek elektrolize z izmenjavo izotopov in elektrolizo med proizvedenim vodikom in vodo samo.

Za obogatenje *urana **U 235*** se najpogosteje uporabljajo naslednji naprave:

(1) Posebne centrifuge, imenovane "**plinske**" (*uranov heksafluorid-UF_6*), katerih cilindrični motor oziroma "**boben**" je iz plastične mase in se vrti z veliko hitrostjo.

Notranja stran teh centrifug je antikorozivno zaščitena pred vplivom uranovega heksafluorida. V praksi se uporablja veliko število enot, razmeščenih v slapovih, ki delujejo na osnovi istosmernega ali nasprotnega toka.

(2) ***Separatorji* uranovih izotopov** (*plinsko-difuznega* tipa). Pri tej vrsti opreme se uranov heksafluorid v plinu loči v dve frakciji, akterih vsebnost *urana **U 235*** se le malo razlikuje od vsebnosti urana v izhodiščnem plinu. Ločevanje frakcij poteka na osnovi *difuzije* skozi porozne opne oziroma "**barijere**", ki se nahajajo v difuzni komori (difuzna komora je lahko cevasta). Čisti U 235 je moč dobiti s številnimi ponovitvami operacije.

(3) Naprave s "**šobami**" (*Backerjev postopek*), v katerih se plinski tok uranovega heksafluorida in helija ali vodika z veliko hitrostjo vbrizgava v zelo zavito šobo. Ob izstopu plina iz šobe se izloča obogatena frakcija *uranovega heksafluorida.*

Tudi *kalutroni* za **elektromagnetno separacijo** se uvrščajo v to tarifno številko.

Skladno s splošnimi določili, ki se nanašajo na uvrščanje delov (**glej** splošna določila komentarja k **oddelku XVI**), se v to tarifno številko uvrščajo **tudi deli strojev** in naprav iz te tarifne številke.

Iz te tarifne številke **so izključeni** še:

a) peči za ločevanje iztrošenega (*razžarčenega*) jedrskega goriva po *pirometalurškem* postopku (**tar. št. 84.17 ali 85.14 -** odvisno od primera),

(b) naprave, ki delujejo na osnovi *frakcijske destilacije* in ki so namenjene za separacijo **iztrošenega** (*razžarčenega*) jedrskega goriva ali za obdelavo radioaktivnih odpadkov (**razen** naprav za pridobivanje težke vode) **(tar. št. 84.19)** in

(c) zračni filtri, ki so konstruirani posebej za odstranjevanje radioaktivnega prahu (fizičnega ali elektrostatičnega tipa); prečiščevalci z aktivnim ogljem za zadrževanje radioaktivnega joda; naprave za ločevanje radioaktivnih elementov na osnovi *ionske izmenjave*, vštevši tudi takšne aparate, ki delujejo na principu *elektrodializе*; separatorji za iztrošeno (*razžarčeno*) gorivo ali za predelavo radioaktivnih odpadkov, **neglede na to**, ali delujejo na osnovi *ionske izmenjave* ali na kemični osnovi **(tar. št. 84.21).**

84.02 - KOTLI ZA PRIDOBIVANJE VODNE IN DRUGE PARE (RAZEN KOTLOV ZA CENTRALNO KURJAVO S TOPLO VODO, KI LAHKO PROIZVAJAJO PARO Z NIZKIM TLAKOM), KOTLI ZA PREGRETO PARO

- Kotli za pridobivanje vodne in druge pare:

8402.11 **- - vodocevni kotli s pridobivanjem pare nad 45 t/h**

8402.12 **- - vodocevni kotli s pridobivanjem pare do vključno 45 t/h**

8402.19 **- - drugi kotli za pridobivanje pare, vključno s hibridnimi kotli**

8402.20 **- Kotli za pregreto vodo**

8402.90 **- Deli**

(A) GENERATORJI IN KOTLI ZA PRIPRAVO VODNE PARE ALI PARE DRUGIH TEKOČIN

Ta skupina **vključuje** naprave za proizvodnjo vodne ali druge pare (**na primer:** pare živega srebra) za pogon pogonskih strojev (**na primer:** parnih turbin) ali za pogon drugih strojev, ki izkoriščajo parno energijo (**na primer:** parna kladiva in parne črpalke), ali pa za oskrbo grelnih, kuhalnih, sterilizacijskih naprav s paro (vštevši parne kotle za centralno ogrevanje).

V to skupino spadajo posebej uvoženi kotli (**na primer:** kotle za lokomotive), četudi jih je moč nedvoumno prepoznati kot sestavni del posebnega stroja, naprave ali vozila.

Parne kotle lahko **ogrevajo** s trdim, tekočim ali plinastim gorivom, lahko pa **tudi z električno** energijo.

Da bi dosegli karseda večji toplotni izkoristek, so za ogrevanje z naštetimi gorivi izdelali kotle različnih konstrukcij.

Najpomembnejše vrste kotlov so:

(1) **Kotli z dimniki** (**na primer:** kotli za lokomotive), pri katerih je dimnik speljan skozi telo kotla, tako da skozi dimnik izhajajo dimni plini.

(2) **Kotli z vodogrelnimi cevmi,** v katerih je sistem cevi, napolnjenih z vodo, katere obkrožajo dimni plini; notranje stene takšnih kotlov izhajajo iz vodogrelnih cevi.

(3) ***Hibridni* kotli,** ki so kombinacija kotlov, opisanih v **točkah (1) in (2) zgoraj.**

Pri nekaterih kotlih je sistem cevi povezan preko kolektorja z enim ali večimi (običajno cilindričnimi) telesi, katerih namen je zbirati vodo, ali pa ločiti vodo od pare. Pri drugih kotlih, znanih pod imenom **"kotli z naravnim kroženjem"** včasih ni parnih zbiralnikov, kroženje vode pa pospešuje črpalka.

Kotli se po velikosti zelo razlikujejo. Majhne kotle dobavljajo sestavljene, njihovi deli so v skupnem ohišju, ali pa nameščeni na skupen podstavek. Veliki kotli praviloma sestoje iz več ločenih komponent, ki se sestavljajo na licu mesta - znotraj skupnega ohišja ali znotraj obzidave.

(B) KOTLI ZA PREGRETO VODO

V teh kotlih je voda **pod precej visokim pritiskom**, zato jo lahko segrevajo občutno nad običajne točke vrelišča (izparevanja) (običajno **okoli 180°C ali več**).

Njihova konstrukcija je podobna konstrukcijam kotlov, opisanih v predhodni točki **pod (A).** Pritisk, potreben za njihovo delovanje, nastane zaradi akumulacije pare (**na primer** v izparilniku), ali pa (v nekaterih primerih) s pomočjo inertnega plina (običajno s pomočjo dušika). Pregreta voda, v kotlu, mora biti pod stalnim pritiskom. Zaradi tega kroži v zaprtem krogu - iz kotla izhaja in se vanj vrača.

Kotli za pregreto vodo se uporabljajo za zagotavljanje toplote na velikih razdaljah, za industrijske obrate (**na primer:** za tunelske sušilnice za pobarvane karoserije motornih vozil), za večje skupine zgradb ali za okrajne sisteme ogrevanja. V slednjem primeru zagotavljajo toploto prek izmenjalnikov toplote, v katerih pregreta voda (kot *primarni fluid*) preda kalorije *sekundarnemu fluidu*, ki ogreva prostore.

*
* *

Kotli iz te tarifne številke so pogosto **opremljeni s celo vrsto pomožnih naprav**, katerih namen je povečati ali uravnavati njihov učinek. Med takšne pomožne naprave **spadajo**: ekonomizerji, grelce zraka, pregrevalci pare, naprave za uravnavanje temperature pregrete pare, parni zbiralniki, parni akumulatorji, odstranjevalci saj, rekuperatorji plinov, ekranizirane stene kurišč vodogrelnih cevi in druge naprave iz **tar. št. 84.04,** čistilci vode, odstranjevalci zraka, odstranjevalci plinov in naprave za mehčanje vode iz **tar. št. 84.21**.

Te pomožne naprave se uvrščajo **skupaj** s kotli v to tarifno številko, v kolikor se **dobavljajo skupaj** z njimi, pri čemer ni pomembno, ali skupaj s kotli že tvorijo celoto, ali pa še ne. Če se dobavljajo ločeno, se uvrščajo v ustrezne tarifne številke.

Prav tako se tudi kuriščne rešetke, ki se uvažajo **skupaj** s kotli, uvrščajo v to tarifno številko, v kolikor so **predvidene,** da s kotli tvorijo celoto. V tem smislu ni nobene razlike med rešetkami, ki s kotli že tvorijo celoto, in tistimi rešetkami, za katere je predvideno, da bodo s kotli tvorile celoto s pomočjo obzidave.

Iz te tarifne številke so **izključeni** kotli, ki so projektirani za segrevanje vode pod običajno točko izparevanja vode, kot tudi kotli za centralno ogrevanje s toplo vodo iz **tar. št. 84.03** (**četudi lahko** proizvedejo paro pod majhnim pritiskom).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede razvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka **tudi dele kotlov** (**na primer** ovoje in dna), notranje dele kotlov, ki sestoje

iz cevi, pokrove vodogrelnih cevi, kolektorje, kotelne bobne, parne zbiralnike, nemehanska kurišča, pokrove odprtin za pregled kotlov in "***svinčenjake***".

Kovinske cevi, ki so ukrivljene ali zvite, vendar drugače neobdelane, dobavljene pa nesestavljene, **ne štejejo** za dele, katere je moč prepoznati kot dele kotlov. Uvrščajo se v **oddelek XV.**

84.03 - KOTLI ZA CENTRALNO KURJAVO, RAZEN KOTLOV IZ TAR. ŠT. 84.02

8403.10 **- Kotli**

8403.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** kotle kakršnekoli velikosti za **centralno ogrevanje** na osnovi kroženja vode (**razen** peči in štedilnikov s pomožnimi kotliči - **tar. št. 73.21**), na **katerokoli vrsto goriva** (**na primer:** les, premog, koks, tekoča goriva) in ki se uporabljajo za ogrevanje zgradb, stanovanj, tovarn, delavnic, steklenjakov itd.

Ti kotli **so lahko opremljeni** z merilci in regulatorji pritiska, s kazalci ravni vode, s pipami, gorilci in s podobnimi deli ali priborom.

Tudi kotli za toplo vodo se, četudi so podobni kotlom za proizvodnjo nizkotlačne pare, uvrščajo v to tarifno številko.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede razvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka **tudi dele**, katere je moč prepoznati kot dele za kotle za centralno ogrevanje, kot so **na primer:** kotlovni ovoj, stene, vrata in pokrovi odprtin za pregled kotlov itd.

Za dele **ne štejejo:**

(a) cevi in pribor za spajanje kotlov za centralno ogrevanje z radiatorji (pretežno **tar. št. od 73.03 do 73.07**),

(b) razteznostne posode **(tar. št. 73.09, 73.10 ali 84.79),**

(c) gorilci za peči **(tar. št. 84.16)** in

(d) pipe za paro ali za toplo vodo **(tar. št. 84.81).**

84.04 - POMOŽNE NAPRAVE ZA KOTLE IZ TAR. ŠT. 84.02 ALI 84.03 (NPR. EKONOMIZERJI, ODSTRANJEVALNIKI SAJ IN LOVILNIKI PLINA; KONDENZATORJI ZA ENERGETSKE ENOTE NA VODNO ALI DRUGO PARO)

8404.10 **- Pomožne naprave za uporabo s kotli iz tar. št. 84.02 ali 84.03**

8404.20 **- Kondenzatorji za energetske enote na vodno ali drugo paro**

8404.90 **- Deli**

(A) POMOŽNE NAPRAVE ZA KOTLE IZ TARIFNIH ŠTEVILK 84.02 ALI 84.03

V to tarifno številko se uvrščajo:

(1) ***Ekonomizerji*** za ogrevanje napajalne vode za kotle, ki izkoriščajo odpadno toploto dimnih plinov ali (pri nekaterih vrstah) iztisno paro. Ekonomizerji sestoje običajno iz kolektorjev in iz sistema rebrastih cevi iz litega železa ali jekla. Včasih je ekonomizer nameščen v posebni pločevinasti komori, skozi katero puščajo dimne pline ali iztisno paro. Pri ekonomizerju z mešanjem puščajo paro neposredno v komoro z napajalno vodo.

(2) ***Pred-grelci* zraka,** ki prav tako izkoriščajo odpadno toploto. Sestoje iz dveh komor s sistemi izmenjalnikov toplote raznih tipov, **na primer:** cevaste vrste, skozi katere krožijo dimni plini, ki tako ogrevajo zrak v komori; ploščati grelci, pri katerih zrak in dimni plini krožijo ločeno in v ozkih stičnih oddelkih. Nekatere vrste grelcev zraka imajo pregradne plošče, ki so vgrajene v vrteče se bobne.

(3) ***Super-grelci*,** sestoje iz sistema jeklenih cevi za visok pritisk, v katerih se nasičena para iz kotla naprej segreva, pri čemer izgine vlaga in nastane para visoke temperature. Super-grelci (pregrevalci) so pogosto del glavnega kotlovnega sklopa, včasih pa imajo poseben ogrevalni sistem.

(4) ***De-super grelci*,** se uporabljajo za **preprečevanje** nastanka previsoke temperature v pregrevalcih. Praviloma so nameščeni med dvema oddelkoma pregrevalca in običajno sestoje iz litoželeznega telesa, v katerega so dovaja paro in katerega hladi tekoča voda.

(5) **Parni zbiralniki -** rezervoarji cilindrične oblike za zbiranje pare iz skupine kotlov.

(6) **Parni akumulatorji** - veliki, izolirani, jekleni, visokotlačni rezervoarji cilindrične oblike za skladiščenje rezervne pare.

(7) **Termični ali toplotni akumulatorji** - uporabljajo se za shranjevanje odvečne toplote iz parnih kotlov.

(8) **Cevaste stene kurišč** - to je sistem navpičnih cevi, povezanih s komorami, v katerih kroži napajalna voda. Predvidene so za vgradnjo z notranje strani sten kurišč. Imajo dvojno vlogo - onemogočajo pregrevanje sten kurišč, istočasno pa omogočajo ogrevanje napajalne vode.

(9) **Odstranjevalci saj** (pihalniki za saje) -. lahko so samodejni ali navadni in odstranjujejo saje in podobne naslage s cevastih delov instalacije za proizvodnjo pare (**na primer:** s pregrevalcev, s plamenskih cevi in ekonomizerjev). Delujejo s pomočjo curka pare ali stisnjenega zraka. Sestoje iz ene same cevi (lahko je fiksna, lahko pa vstavljiva in izvlekljiva), na kateri je določeno število šob, s katerimi se upravlja s pomočjo ventilov. Cev je priključena na dovod pare ali stisnjenega zraka. V drugih primerih imajo obliko vstavljivih in izvlekljivih šob..

(10) **Rekuperatorji plinov** - naprave, s pomočjo katerih se izpušni plini vračajo v kurišče, kjer dotlej nezgoreli delci zgorijo popolnoma.

(11) **Strgalniki mulja.**

(B) KONDENZATORJI ZA VODNO ALI DRUGO PARO

Kondenzatorji **vključujejo** kondenzatorje raznih vrst, njihova vloga pa je v zmanjševanju pritiska izhodne pare pri parnih strojih. To dosežejo s hlajenjem in kondenzacijo izhodne pare, s tem pa povečujejo moč stroja.

Mednje **spadajo**:

(1) **Površinski kondenzatorji,** ki sestoje iz cilindričnega telesa z vgrajenim sistemom cevi. Para prihaja v cilinder, hladna voda pa kroži v ceveh (včasih je tudi obratno) ter tako kondenzira paro.

(2) **Kondenzatorji z mešanjem,** v katerih se para meša z vodo. Ta tarifna številka **vključuje** ejektorske kondenzatorje, pri katerih nastaja v kondenzacijski komori delni vakuum s pomočjo vodnega curka, ki deluje na enak način kot curek v ejektorskih črpalkah.

(3) **Kondenzatorji z zračnim hlajenjem,** ki sestoje iz rebrastih cevi, ki se hladijo s pomočjo zračnega toka.

DELI

Skladno s splošnimi določili (**glej** splošna določila k oddelku XVI) **vključuje** ta tarifna številka **tudi dele** prej navedenih aparatov in naprav.

Zvite ali ukrivljene cevi, ki drugače **niso** obdelane in ki so dobavljene nesestavljene, **ne štejejo za dele**, ki jih je moč prepoznati za naprave iz te tarifne številke, in se zaradi tega uvrščajo v **oddelek XV.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki, bodisi da so namenjeni za uporabo v kotlarnah ali ne:

(a) črpalke (vštevši *injektorje* za napajanje kotlov z vodo), pihalke, ventilatorji in drugi stroji, ki se uvrščajo v **tar. št. 84.13 ali 84.14,**

(b) gorilci in kurišča, mehanske rešetke, naprave za mehansko nalaganje in podobno **(tar. št. 84.16),**

(c) destilacijski in drugi kondenzatorji, ki se uvrščajo v **tar. št. 84.19** in

(d) filtri in čistilniki za vodo, pline itd. **(tar. št. 84.21).**

84.05 - GENERATORJI ZA GENERATORSKI ALI VODNI PLIN, S SVOJIMI ČISTILNIKI ALI BREZ NJIH; ACETILENSKI GENERATORJI IN PODOBNI GENERATORJI NA MOKER POSTOPEK, S SVOJIMI ČISTILNIKI ALI BREZ NJIH

8405.10 **- Generatorji za generatorski ali vodni plin, s svojimi čistilniki ali brez njih; acetilenski generatorji in podobni generatorji na moker postopek, s svojimi čistilniki ali brez njih**

8405.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** samostojne naprave in aparate za **proizvodnjo katerekoli vrste plina** (**na primer:** generatorskega plina, vodnega plina, njunih mešanic ali acetilena), neglede na namen proizvedenega plina (za osvetlitev, za industrijsko gretje, kot gorivo za plinske motorje, za varjenje ali za rezanje kovine, za kemično sintezo itd.).

Ta tarifna številka **vključuje** generatorje za proizvodnjo plina, ki so posebej konstruirani za uporabo v motornih vozilih, vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** generatorji v obliki svetilk, na katere je potrebno le še montirati gorilec **(tar. št. 94.05).**

(A) PROIZVAJALCI *GENERATORSKEGA* PLINA

Ti **generatorji sestoje** običajno iz enega zaprtega valja, ki je najpogosteje opremljen z ognjevarno oblogo ali z dvojno steno za vodno hlajenje, ki obkroža rešetko stabilnega, vibracijskega ali vrtilnega tipa). Sestavni del teh generatorjev je tudi naprava za prehod zračnega toka ali toka zraka in pare - ta

naprava deluje s sesanjem ali s pihanjem. Na rešetki **gori debela plast goriva**, pretok zraka in pare pa se uravnava tako, da zgorevanje ni popolno, zaradi tega pa zaostala mešanica ogljikovega monoksida, vodika in dušika (*generatorski plin*) izhaja in se zbira v vrhu aparata.

Pri nekaterih vrstah generatorjev tipa "**obratnega zgorevanja**" vpihavajo zrak z vrha proti dnu in vzdolž plašča valja - tukaj se zbira plin pod rešetkami, na dnu naprave. To omogoča popolnejše zgorevanje katrana itd.

(B) *GENERATORJI* VODNEGA PLINA

Ti generatorji so podobne konstrukcije kot predhodni, vendar so naravnani tako, da vanje **izmenoma** vpihavajo **vodne** ali **parne** curke. Plin, ki nastaja pri vpihavanju vode, je **mešanica *vodika (H_2)* in *ogljikovega monoksida (CO)*** (*vodni plin*), ki ima večjo toplotno moč od generatorskega plina. Ta plin lahko zberejo ločeno od generatorskega plina, ki nastane med vpihavanjem zraka, lahko pa sta ta dva plina tudi pomešana.

*
* *

Generatorji za pridobivanje generatorskega plina, pa tudi generatorji za pridobivanje vodnega plina se lahko prilagodijo tako, da uporabljajo <u>več vrst trdega goriva</u> (**<u>na primer</u>:** premog, koks, oglje, les, rastlinske in druge odpadke).

Za določene potrebe, še posebno za oskrbovanje plinskih motorjev, morajo iz generatorskega ali iz vodnega plina odstraniti nečistoče, kot je prah, katran, žveplene spojine itd., včasih pa jih morajo ponovno segreti in ohladiti. Zaradi tega so generatorji pogosto opremljeni s čistilniki (**<u>na primer</u>:** perforirane pločevine, ležišča za koks, skruberji itd.), z ohlajevalniki, s sušilnimi napravami, z napravami za ponovno segrevanje itd. Takšni čistilniki in druge pomožne naprave se uvrščajo skupaj z generatorji, v kolikor se dobavljajo skupaj z njimi, vendar pod pogojem, da so nedvoumno namenjeni za uporabo skupaj z generatorji. **Kadar se dobavljajo ločeno**, se uvrščajo v ustrezne tarifne številke (čistilniki **<u>na primer</u>** v **tar. št. 84.21**).

(C) NAPRAVE ZA PRIDOBIVANJE *ACETILENA* (*Etina-C_2 H_2*) PO *MOKREM* POSTOPKU

Ti generatorji so običajno preprosto skonstruirani in imajo rezervoar za plin, zatesnjen z vodo. Premikanje tega rezervoarja med polnjenjem ali praznjenjem samodejno uravnava delo naprave za proizvodnjo plina. Obstajajo **<u>tri vrste</u>** <u>teh naprav:</u>

(1) Generatorji, ki izmenoma opravljajo namakanje mase *kalcijevega karbida*-Ca_2C v vodo.

(2) Generatorji, ki imajo naprave za postopno dodajanje *kalcijevega karbida* v vodo.

(3) Generatorji, ki samodejno namakajo *kalcijev karbid* z vodo.

(D) DRUGI PLINSKI GENERATORJI, KI DELUJEJO PO *MOKREM* POSTOPKU

Mednje **spadajo generatorji za kisik-O_2** (**<u>na primer</u>:** generatorji, ki se uporabljajo v podmornicah) in **generatorji za etilen** (**<u>na primer</u>:** generatorji, ki delujejo na principu učinka vode na določene kemikalije).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede razvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), **se deli** naprav iz te tarifne številke prav tako uvrščajo vanjo (**na primer:** ohišja plinskih generatorjev, rešetke, zbiralniki plinov, mešalniki vode in karbida).

Ta tarifna številka **izključuje**:

(a) generatorje za plinske turbine s prostim batom **(tar. št. 84.14)** in

(b) električne aparate za proizvodnjo in difuzijo ozona, ki so namenjeni za neterapevtske namene (**na primer:** za uporabo v industriji, za *ozoniranje* prostorov(*ozon* je vrst reaktivnega ***kisika-O3*** itd.) **(tar. št. 85.43)** ter *ozono*-terapevtske aparate **(tar. št. 90.19).**

84.06 - TURBINE NA VODNO IN DRUGO PARO

8406.10 **- Turbine za pogon plovil**

- Druge turbine:

8406.81 **- - z izhodno močjo nad 40 MW**

8406.82 **- - z izhodno močjo, ki ne presega 40 MW**

8406.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje parne turbine,** katere žene kinetična energija pare, katere širjenje deluje na plavuti ali lopatice kolesa.

Ti stroji sestoje iz:

(1) **Enega *rotorja,*** sestavljenega iz gredi, na katerega je montirano kolo ali koles, na katerih robovih je vrsta gosto nameščenih in običajno zavitih lopatic.

(2) **Enega *statorja,*** ki sestoji iz ohišja, v katerem je nameščen oziroma v katerem se vrti rotor, in ki ima sistem stabilnih lopatic in šob, ki služijo za usmerjevanje pare proti lopaticam rotorja.

Pri **"akcijskih" turbinah** je stator opremljen s šobami, v katerih se para širi in iz katerih izhaja z veliko hitrostjo poševno na lopatice rotorja. Pri reakcijski turbini se lopatice na rotorju vrtijo med podobnimi stabilnimi lopaticami, ki so montirane na statorju v nasprotni smeri in ki so nameščene tako, da para teče aksialno skozi lopatice statorja na lopatice rotorja.

Da bi bil učinek večji, pogosto kombinirajo ta dva sistema v t.i. "***compound - turbine***", vendar so pogostejši primeri, ko je vrsta rotorjev montirana na skupni gredi (***večstopenjske*** **turbine**), kar omogoča progresivno širjenje pare.

Zaradi velike hitrosti so turbine še posebno primerne za neposredni pogon strojev, kot so električni generatorji (***turbo-geratorji***), kompresorji, ventilatorji in centrifugalne pumpe. Turbine so lahko za nekatere namene, **na primer:** za parnike in nekatere lokomotive, opremljene z reverzibilnim ali redukcijskim prenosnikom. Ti prenosniki so iz te tarifne številke **izključeni,** v kolikor se dobavljajo ločeno **(tar. št. 84.83).**

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **turbine z živosrebrovo paro.** Po svoji konstrukciji in uporabi so te turbine podobne predhodno opisanim parnim turbinam, le da **namesto vodne pare** uporabljajo **živosrebrovo paro.**

DELI

Bistveni sestavni del turbine je regulacijski (upravljalski) mehanizem, katerega naloga je naravnati dovod vodne ali druge pare v turbino tako, da ustreza obremenitvi in da se vzdržuje stalna hitrost.

Glede na to ta tarifna številka **vključuje** takšne regulatorske (upravljalske) naprave, skladno s splošnimi določili **glede uvrščanja delov** (**glej** splošna določila k oddelku XVI), pa tudi druge dele turbin, **na primer:** rotorje in statorje ter njihove segmente ter lopatice rotorjev in statorjev.

84.07 - BATNI MOTORJI Z NOTRANJIM ZGOREVANJEM, NA VŽIG S SVEČKAMI, Z IZMENIČNIM ALI VRTILNIM GIBANJEM BATA

8407.10 **- Letalski motorji**

- Pogonski motorji za plovila:

8407.21 **- - izvenkrmni motorji**

8407.29 **- - drugi**

- Batni motorji z izmeničnim gibanjem bata, za pogon vozil iz 87. poglavja:

8407.31 **- - s prostornino do vključno 50 cm^3**

8407.32 **- - s prostornino nad 50 do vključno 250 cm^3**

8407.33 **- - s prostornino nad 250 do vključno 1000 cm^3**

8407.34 **- - s prostornino nad 1000 cm^3**

8407.90 **- Drugi motorji**

Ta tarifna številka **vključuje** batne motorje z notranjim zgorevanjem na vžig s svečkami ter z izmeničnim ali vrtilnim gibanjem batov (*Wanklov*i motorji, ki imajo bat v obliki trikotnega rotorja z izbočenimi stranicami), **razen** motorjev iz **95. poglavja.** ta tarifna številka **vključuje** motorje za motorna vozila.

Ti motorji so sestavljeni v glavnem iz naslednjih delov: iz valja, bata, gredi, zamašnjaka, vsesalnih in izpušnih ventilov itd. Izkoriščajo razteznostno silo vnetljive zmesi goriva in zraka, ki zgoreva v valju.

Značilna lastnost teh motorjev so **svečke za vžig,** ki so vgrajene v glave valjev, in električne naprave (kot so **na primer:** magneti, navitja, platine), ki so sinhronizirane z motorjem in ki služijo za napajanje s tokom visoke napetosti.

Pri enostavnejših motorjih se gorivo in zrak mešata (**na primer** v karburatorju) med vsesalnim gibom bata, v nekaterih primerih pa (kot **na primer:** pri nekaterih letalskih motorjih in motorjih za vozila) gorivo neposredno vbrizgava v valj brizgalka.

Kot pogonsko gorivo, se uporablja najpogosteje *bencin*, nekateri motorji pa uporabljajo za ta namen *kerozin, alkohol, vodik*, ogljikov plin, *metan* in drugo.

Plinski motorji se najpogosteje oskrbujejo preko generatorja za proizvodnjo generatorskega plina, ki z motorjem včasih tvorijo celoto, pogosteje pa so samostojni. Ti generatorji se vedno uvrščajo v **tar. št. 84.05,** v kolikor so dobavljeni ločeno.

*
* *

Ti motorji imajo lahko en ali več valjev. V slednjem primeru so batnice priključene na eno gred, valji, ki se napajajo ločeno, pa so lahko postavljeni na več načinov - **na primer** navpično (naravnost ali obratno), v dve simetrični poševni vrsti **(V - motorji**), vodoravno na nasprotnih straneh gredi ali krožno (kot **na primer** pri nekaterih letalskih motorjih). Motorji z vrtilnim gibanjem bata (***Wanklovi* motorji**) delujejo na istih splošnih principih kot konvencionalni batni motorji, ki so bili pravkar opisani. Vendar imajo motorji z vrtilnim gibanjem bata namesto gredi, katero ženeta oscilirajoča bat in batnica, trikotni rotor z izbočenimi stranicami ("**bat**") v posebno oblikovanem ohišju (*epithroida*), ki neposredno obrača pogonsko gred. "**Bat**" deli ohišje oziroma zgorevalno komoro v nekaj pregradkov. V odvisnosti od števila *delovnih* taktov (to je takt pri katerm pride do vžiga oziroma eksplozije mešanice gorivo-zrak), poznamo **dvotaktne** ali **štiritaktne motorje**. Ti motorji imaj lahko v enem ohišju več batov (**eno-cilindrski**, **dvo-cilindrski, štiri-cilindreski** ipd).

Motorji iz te tarifne številke so primerni za različne namene, **na primer:** za kmetijske stroje, za letala, motorna vozila, motocikle, avtocikle, traktorje ali čolne, za električne generatorje, črpalke ali za kompresorje.

Motorji iz te tarifne številke **so lahko opremljeni**: s črpalkami za vbrizgavanje goriva, z deli naprav za vžig, z rezervoarji za gorivo in olje, z vodnimi hladilniki, s črpalkami za vodo, olje in gorivo, s šobami, filtri za olje in zrak, s spojkami in z drugimi napravami za odjem moči in z zaganjači (električnimi in drugimi). Menjalniki so lahko že vgrajujeni. Ti motorji so prav tako lahko opremljeni z upogibno gredjo.

Ta tarifna številka **vključuje** "**izvenkrmne motorje**" za pogon majhnih čolnov, ki sestoje iz motorja iz te tarifne številke, propelerja in z napravo za vodenje - vse to tvori nedeljivo celoto. Ti motorji, izdelani tako, da se namestijo na zunanji del lupine čolna, so ločljivi - to pomeni, da jih je moč enostavno namestiti, sneti in nastaviti. Motor se vrti okoli točke, na kateri je pritrjen. Vendar pa za **izvenkrmne motorje ne štejejo motorji**, ki so konstruirani tako, da se namestijo z notranje strani zadnjega dela lupine in ki so kombinirani z blokom, ki drži eliso za vodenje, pritrjeno na ustrezno mesto z zunanje strani.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi premične motorje, ki sestoje iz motorjev, montiranih na šasijah na koleščkih ali drsalcih, prav tako pa tudi motorje s pogonskim mehanizmom, ki jim zagotavlja določeno stopnjo samovoznosti (ki pa **niso vozila** iz **87. poglavja**).

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** motorji s spremenljivo kompresijo, ki so motorji z notranjim zgorevanjem na vžig s svečko, vendar so posebej izdelani za določanje oktanske in cetanske vrednosti motornih goriv **(90. poglavje).**

DELI

Skladno z določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se **deli motorjev** iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.09.**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 8407.10

Izraz "**letalski motorji**" označuje motorje, ki so **konstruirani ali prilagojeni** za povezavo z eliso ali z rotorjem.

Tarifne podštevilke 8407.31, 8407.32, 8407.33 in 8407.34

Prostornina valjev pri motorjih z valji je enaka prostornini dela valja med zgornjo in spodnjo mrtvo točko bata, pomnoženi s številom valjev.

84.08 - BATNI MOTORJI Z NOTRANJIM ZGOREVANJEM, NA VŽIG S KOMPRESIJO (DIESELSKI IN POLDIESELSKI MOTORJI)

8408.10 **- Pogonski motorji za plovila**

8408.20 **- Motorji za pogon vozil iz 87. poglavja**

8408.90 **- Drugi motorji**

Ta tarifna številka **vključuje** batne motorje z notranjim zgorevanjem na **vžig s pomočjo kompresije** (**razen** motorjev iz **95. poglavja**), vštevši tudi motorje za vozila.

Mehanska konstrukcija teh motorjev je podobna konstrukciji batnih motorjev z notranjim zgorevanjem na vžig s svečkami. Tudi bistveni deli so pri obeh tipih motorjev enaki (**na primer:** valj, bat, gred, zamašnjak, vsesalni in izpušni ventili itd.). Vendar je **razlika** v tem, da se dovaja zrak (ali včasih zrak, pomešan s plinom) najprej v valj, kjer se nahitro stisne. Nato brizgne v zgorevalno komoro tekoče gorivo, ki se vžge spontano ali zaradi toplote, ki se je razvila. **Kompresija je bistveno večja** kot pri motorjih na vžig s pomočjo svečk.

Razen dieselskih motorjev obstajajo tudi pol-dieselski motorji na kompresijski vžig, ki delujejo pri nizkih temperaturah. Za zagon tovrstnega motorja je treba glave valjev poprej segreti z grelcem.

Batni motorji z notranjim zgorevanjem na vžig s kompresijo delajo na težka tekoča goriva, kot so težka naftna, premogova olj ali olja skriljavcev ter rastlinska olja (kikirikijevo, ricinusovo, palmino itd.).

*
* *

Ti motorji imajo lahko en ali več valjev. V slednjem primeru so batnice priključene na eno gred, valji, ki se napajajo ločeno, pa so lahko postavljeni na več načinov - **na primer:** navpično (naravnost ali obratno), v dve simetrični poševni vrsti (**V - motorji**), vodoravno na nasprotnih straneh gredi.

Motorje iz te tarifne številke uporabljajo za različne namene, kot **na primer:** za kmetijske stroje, za motorna vozila, traktorje, lokomotive, ladje ,ali pa v elektrarnah itd.

Motorji iz te tarifne številke so lahko opremljeni: s črpalkami za vbrizgavanje goriva, z deli naprav za vžig, z rezervoarji za gorivo in olje, z vodnimi hladilniki, s črpalkami za vodo, olje in gorivo, s šobami, filtri za olje in zrak, s spojkami in z drugimi napravami za odjem moči in z zaganjači (električnimi in drugimi). Tudi **menjalniki se lahko vgrajujejo**. Ti motorji so lahko prav tako opremljeni z upogibno gredjo.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi premične motorje, ki sestoje iz motorjev, montiranih na šasijah na koleščkih ali drsalcih, prav tako pa tudi motorje s pogonskim mehanizmom, ki jim zagotavlja določeno stopnjo samovoznosti (ki pa **niso vozila** iz **87. poglavja**).

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** motorji s spremenljivo kompresijo, ki so motorji z notranjim zgorevanjem na vžig s svečko, vendar so posebej izdelani za določanje oktanske in cetanske vrednosti motornih goriv **(90. poglavje).**

DELI

Skladno z določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se **deli motorjev** iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.09.**

84.09 - DELI, KI SO PRIMERNI IZKLJUČNO ALI PRETEŽNO ZA MOTORJE IZ TAR. ŠT. 84.07 ALI 84.08

8409.10 **- Za letalske motorje**

- Drugi:

8409.91 **- - primerni izključno ali pretežno za batne motorje z notranjim zgorevanjem na vžig s svečko**

8409.99 **- - drugi**

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka tudi dele za batne motorje z notranjim zgorevanjem iz **tarifnih številk 84.07 ali 84.08** (**na primer:** bati, valji in bloki valjev, glave valjev, srajčke valjev, vsesalni in izpušni ventili, vsesalne in izpušne veje, batni obročki, batnice, vplinjači, šobe za gorivo).

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni:**

(a) črpalke za vbrizgavanje **(tar. št. 84.13),**

(b) kolenaste in odmične gredi ter menjalniki **(tar. št. 84.83)** in

(c) električna oprema za vžig ali premikanje (vštevši svečke in grelce - razžarjene svečke) **(tar. št. 85.11)**.

84.10 - HIDRAVLIČNE TURBINE, VODNA KOLESA IN NJIHOVI REGULATORJI

- Hidravlične turbine in vodna kolesa:

8410.11 **- - z močjo do vključno 1000 kW**

8410.12 **- - z močjo nad 1000 do vključno 10.000 kW**

8410.13 **- - z močjo nad 10.000 kW**

8410.90 **- Deli, vključno z regulatorji**

Ta tarifna številka **vključuje** hidravlične turbine in vodna kolesa, ki lahko energijo premikajočih se tekočin ali tekočin pod pritiskom (**na primer:** toka ali padca vode, pritiska vode, olja ali posebnih

tekočin) sami spremenijo v gibalno energijo. Ti stroji ali motorji lahko delujejo tako na osnovi mase vode, usmerjene na lopatice, kot tudi na helikolidalne dele, montirane v eni točki.

(A) **HIDRAVLIČNE TURBINE**

Hidravlične turbine sestoje iz rotorja, vgrajenega v stator, ki usmerja vodni curek na lopatice rotorja itd.

Obstajajo **tri vrste** hidravličnih turbin:

(1) ***Peltonov*-tip** - uporablja se za **visok vodni pritisk** razmeroma majhne prostornine vode. Rotor sestoji iz kolesa, na katerega krožnem obodu je razporejeno veliko število lopatic v obliki posod (veder) stator pa je sestavljen le iz enega ohišja z eno ali več šobami, ki usmerjajo vodo tangentno na posode.

(2) ***Francisov*-tip** - uporablja se za **srednji ali nizek vodni pritisk** velike prostornine vode. Sestoji iz enodelnega rotorja iz litega jekla, na katerem je pritrjeno veliko število helikodialnih lopatic, in iz statorja, katerega tvori en cevovod (običajno spiralni) z velikimi vodilnimi lopaticami pod spremenljivim kotom, ki zagotavljajo krožni pretok vode okoli celotnega obrobja rotorja ter aksialni iztok vode.

(3) ***Kaplanov*-tip** - za **vode nizkega pritiska**. Te turbine so zelo podobne pravkar opisanim turbinam. Pri njih imata rotor in stator lopatice, katerih kot je možmo nastaviti.

Hidravlične turbine se uporabljajo **predvsem** v vodnih-elektrarnah.

(B) **VODNA KOLESA**

To so zelo preprosti stroji, ki sestoje iz enega velikega kolesa z ravnimi ali ukrivljenimi lopaticami iz lesa ali kovine, ki so nameščene na obodu kolesa. Vratilo kolesa je običajno opremljeno z zobniki. Vodna kolesa izdelujejo mehansko silo, ki se uporablja neposredno za potrebe majhnih delavnic, stružnic, mlinov na vodo itd.

Kolesa z lopaticami za ladje, čeravno podobna vodnim kolesom, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 84.85).**

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi hidrološki merilci hitrosti **(tar. št. 90.15).**

DELI

Skladno z določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se **deli hidravličnih** turbin ali vodnih koles iz te tarifne številke uvrščajo vanjo (**na primer:** rotorji, statorji, lopatice, vedrca za statorje ali rotorje, spiralna ohišja statorjev, regulatorji, ki samodejno uravnavajo tok vode ali kot spremenljivega koraka rotorja ali statorja (odvisno od tipa), ki imajo nalogo vzdrževati stalno hitrost vrtenja, neglede na spremembe obremenitve, igle šob).

84.11 - TURBOREAKTIVNI MOTORJI, TURBOPROPELERSKI MOTORJI IN DRUGE PLINSKE TURBINE

- Turboreaktivni motorji:

8411.11 **- - s potisno silo do vključno 25 kN**

8411.12 **- - s potisno silo nad 25 kN**

- Turbopropelerski motorji:

8411.21 **- - z močjo do vključno 1100 kW**

8411.22 **- - z močjo nad 1100 kW**

- Druge plinske turbine:

8411.81 **- - z močjo do vključno 5000 kW**

8411.82 **- - z močjo nad 5000 kW**

- Deli:

8411.91 **- - turboreaktivnih ali turbopropelerskih motorjev**

8411.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje turboreaktivne, turboelisne in druge plinske turbine.**

Turbine iz te tarifne številke so v glavnem motorji z notranjim zgorevanjem, ki običajno **ne potrebujejo** zunanjega toplotnega vira, kot **na primer** parne turbine.

(A) TURBO-REAKTIVNI MOTORJI (*TURBO-JETS*)

Turbo-reaktivni motorji so sestavljeni iz kompresorja, zgorevalnega sistema, turbine in šobe, ki je konvergentno nameščena v izpični cevi. Vroč plin iz turbine pod pritiskom prehajo skozi šobe in se pretvarja v snop plina z veliko brzino. Reakcija tega plinskega snopa deluje na motor tako, da mu daje pogonsko silo, ki se lahko uporabi za pogon letala. Pri najpreprostejši obliki sta kompresor in turbina nameščena na eno os. Pri zapletenejših konstrukcijskiih izvedbah je kompresor izdelan iz dveh delov (z dvojno kompresijo), pri čemer poganja vsakega svoja turbina. Druga možnost je različica z dodanim ventilatorjem (običajno vhod v kompresor), pri kateri se kompresor poganja preko tretje turbine, ali pa je priključen na prvi kompresor. Ventilator deluje kot kanalna elisa, največji del zračnega toka pa prehaja zraven kompresorja in turbine in je pridružuje izpušnemu plinskemu snopu, s čimer zagotavlja dodatni pritisk. To različico običajno imenujejo "**dvokanalni turbo-reaktivni motor**".

Takoimenovane "**naprave za dogorevanje**" so *pomožne enote*, katere v serijah vgrajujejo k nekaterim turboreaktivnim motorjem z namenom, da bi povečali izhodno moč v kratkem času. Te naprave imajo lastni vir goriva in uporabljajo višek kisika v plinih, ki izhajajo iz turboreaktivnega motorja.

(B) TURBO-ELISNI MOTORJI

Ti motorji so **podobni** turbo-reaktivnim, le da imajo turbino, postavljeno vzdolž toka snopa za kompresorjem turbine, ki je spojena z običajno eliso, kakršno uporabljajo letala z batnimi motorji. Ta dodatna turbina se imenuje "**prosta turbina**", kar pomeni, da mehansko ni spojena s kompresorjem in gredjo kompresorske turbine. Na ta način se največji del vročih plinov, ki zapuščajo kompresorsko turbino, pretvarja v silo na gredi elise, namesto da izhaja preko šob, kot je to primer pri turboreaktivnih motorjih. V nekaterih primerih lahko plini, ki izhajajo iz proste turbine, izhajajo prek šob, s čimer se zagotavlja dodatna reaktivna moč in podpora elisi.

(C) DRUGE PLINSKE TURBINE

V to skupino **spadajo** enote industrijskih plinskih turbin, konstruirane posebej za industrijske potrebe, ali pa prilagojene turboreaktivnim ali turboelisnim enotam za druge namene (**razen** kot zagotavljanje pogonske sile za letala).

Obstajata **dve vrsti** ciklusov:

(1) **Preprosti ciklus**, pri katerem se zrak vsesava in stiska s pomočjo kompresorja, nato segreje v zgorevalnem sistemu in izhaja skozi turbino ter se končno izpusti v atmosfero.

(2) **Regeneracijski ciklus**, pri katerem se zrak vsesava, stiska in izhaja skozi regeneratorjeve cevi za zrak. Zrak se poprej segreje z izpušnimi plini iz turbine, nato se ga dovede v zgorevalni sistem, kjer se nadalje segreva z dodajanjem goriva. Mešanica zraka in plinov prehaja skozi turbino in vroč plin izhaja skozi stranico regeneratorja ter končno v atmosfero.

Obstajata **dve konstrukciji**:

(a) **Plinska turbina z eno gredjo**, pri kateri sta kompresor in turbina vgrajeni na skupno gred. Turbina proizvaja silo za vrtenje kompresorja in za pogon strojev, spojenih prek spojnice. Uporaba te vrste pogona je najprimernejša pri stalni hitrosti, kot **na primer:** pri proizvodnji električne energije.

(b) **Plinska turbina z dvema gredema**, pri kateri so kompresor, zgorevalni sistem in kompresorska turbina nameščeni v eni enoti, katero običajno imenujejo "**plinski generator**", druga turbina pa je na ločeni osi in dobiva ogret plin pod pritiskom iz izpušne cevi plinskega generatorja. Ta druga turbina, znana kot pogonska turbina, je povezana s pogonsko enoto, kot je kompresor ali črpalka. Plinske turbine z dvema gredema se običajno uporabljajo pri spremenljivih obremenitvah, zaradi česar se zahtevajo različne moči in število vrtljajev.

Te plinske turbine **uporabljajo** za pogon ladij in lokomotiv, za proizvodnjo električne energije, za mehanske naftovodne in plinovodne naprave ter v petrokemični industriji.

V to skupino **spadajo tudi** druge plinske turbine brez zgorevalne komore. Te turbine imajo samo stator in rotor, izkoriščajo pa energijo plina iz drugih strojev ali naprav (**na primer:** plinskih generatorjev, dieselskih motorjev, generatorjev s prostim batom). Tudi turbine na stisnjeni zrak ali na druge stisnjene pline se uvrščajo v to tarifno številko.

DELI

Skladno z določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se **deli motorjev** in strojev iz te tarifne številke prav tako uvrščajo v to tarifno številko (**na primer:** rotorji plinskih turbin, zgorevalne komore in šobe za turboreaktivne motorje (obroči statorja z lopaticami ali brez njih, diski rotorja ali kolesa z rebri ali lopaticami ali brez njih), regulatorji za napajanje z gorivom, šobe za gorivo).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 8411.11 in 8411.12

Z izrazom "**potisna moč**" sta mišljeni **dve velikosti**:

- velikost mase izpušnih plinov na sekundo in

- velikost razlike med hitrostjo izpušnih plinov in hitrostjo vstopanja zraka.

84.12 - DRUGI POGONSKI STROJI IN MOTORJI

8412.10 **- Reaktivni motorji, razen turboreaktivnih motorjev**

- Hidravlični stroji in motorji:

8412.21 **- - z linearnim gibanjem (cilindri)**

8412.29 **- - drugi**

- Pnevmatski stroji in motorji:

8412.31 **- - z linearnim gibanjem (cilindri)**

8412.39 **- - drugi**

8412.80 **- Drugi**

8412.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** druge motorje in stroje, **ki niso zajeti** v predhodnih tarifnih številkah (v **tar. št**. **od 84.06 do 84.08, 84.10 ali 84.11**), ali pa v **tarifnih številkah 85.01 ali 85.02**. Glede na to **vključuje** ta tarifna številka *neelektrične motorje* in stroje, **razen** parnih strojev, batnih motorjev z notranjim zgorevanjem na vžig s svečkami ali s kompresijo, hidravličnih turbin, vodnih koles, turbo-reaktivnih in turbo-elisnih ali drugih plinskih turbin.

Ta tarifna številka **vključuje** reaktivne motorje (**razen** turbo-reaktivnih), pnevmatske stroje in motorje, motorje na veter (vetrnice), motorje na vzmetni ali utežni pogon itd., nekatere hidravlične stroje in motorje, kot tudi nekatere pogonske naprave na vodno ali drugo paro.

(A) REAKTIVNI MOTORJI, RAZEN TURBO-REAKTIVNIH

(1) **Nabojno-reaktivni motorji *(Ram-jets*).**

V mehanskem smislu so to preprosti motorji, ki lahko delujejo le v strojih, ki se gibljejo z veliko hitrostjo. Nabojno-reaktivni motor nima turbokompresorja - dovajanje zraka je zagotovljeno zgolj z veliko hitrostjo gibanja, komprimiranje zraka pa poteka v difuzorju. Tak zrak se dovaja v zgorevalno komoro. Pogonsko silo daje reakcija izpušnih plinov, ki ekspandirajo v izhodnih šobah.

(2) **Pol-reaktivni motorji *(Pulse-jets*).**

Ti motorji se od nabojno-reaktivnih motorjev **razlikujejo po tem**, da njihova izhodna šoba izpušča pline **v obliki impulzov** (namesto v obliki neprekinjenega snopa), saj tudi zgorevanje poteka mahoma. V nasprotju s turboreaktivnimi motorji lahko polreaktivni motor starta iz mesta, pri čemer zajem zraka zagotavlja učinek pulziranja.

Pol-reaktivne motorje uporabljajo predvsem kot **pomožne motorje** za vzletanje letal.

(3) **Raketni motorji.**

Raketni motorji so motorji, pri katerih **zgorevanje ni odvisno** od zunanjega dovajanja zraka, polnjenje pa **vključuje** gorivo in sredstva za zgorevanje (*oksidante* ali *katalizatorje*).

Obstajata dve najpomembnejši vrsti raketnih motorjev:

(i) **Motorji na tekoče gorivo.** Ti motorji so sestavljeni iz izgorevalne komore z enim ali več rezervoarji za shranjevanje pogonskega goriva, iz medsebojno povezanih sistemov cevi in črpalk in iz reaktivne cevi. Pri teh vrstah motorjev je pomemben del sistem za vbrizgavanje goriva. Med **goriva**, ki se uporabljajo za pogon teh motorjev, spadate *etilni alkohol* in *hidrazin-hidrat* itd., med **sredstva za zgorevanje** pa *vodikov peroksid*,- **(H_2O_2)** *kalijev permanganat*-**($KMnO_4$)**, *tekoči kisik*-**(O_2),** *dušična kislina* - **(HNO_3)** itd.

(ii) **Motorji na trdo gorivo.** Te motorje sestavljajo valjaste komore pod pritiskom in reaktivna cev. Zgorevalna komora in dovod pogonskega goriva tvorita celoto. Pogonsko gorivo za ta tip motorjev sestoji iz agensov za zgorevanje **(običajno** *amonijev perklorat*-**NH_4ClO_4)** in iz goriva (**običajno** *poliuretani*). Nekatere vrste teh motorjev uporabljajo trdna goriva, kot je *smodnik* in *razstreliva* iz **36. poglavja.**

Rakete se uvrščajo v to poglavje **samo,** v kolikor tvorijo prave pogonske enote (**na primer:** za pomožne motorje za startanje ali vzletanje letal, za vgradnjo v vodene projektile, za satelite ali vzletne ploščadi za vesoljska vozila).

Iz te skupine so **izključeni:**

(a) rakete proti toči, reševalne rakete in podobne rakete *pirotehničnih* tipov **(tar. št. 36.04),**

(b) vzletne ploščadi za satelite in vesoljska vozila **(tar. št. 88.02)** in

(c) vodeni projektili z vgrajenimi pogonskimi enotami **(tar. št. 93.06).**

(B) HIDRAVLIČNI STROJI IN MOTORJI

V to skupino **spadajo**:

(1) **Nekateri stroji (razen turbin in vodnih koles iz tar. št. 84.10),** ki izdelujejo mehansko sili z izkoriščanjem energije valov (*Savonius*-ov rotor z dvema polcilindričnima lopaticama) ter plime in oseke.

(2) **Stroji na vodni stolp,** ki delujejo na osnovi pritiska vode na bate. Voda deluje na dva ali več batov, ki se gibljejo znotraj valja in tako poganjajo os.

(3) **Hidravlični valji,** ki so sestavljeni **na primer:** iz medeninaste ali jeklene cevi in iz bata, ki dela na olje (ali drugo tekočino) pod pritiskom z ene ali z obeh strani bata (enojni ali dvojni učinek). Energija tekočine se pod pritiskom spreminja v linearno gibanje. Ti valji se uporabljajo v strojnih orodjih, v gradbenih strojih, v mehanizmih za upravljanje itd.

(4) **Hidravlična naprava za ventile,** dobavljena ločeno, ki sestoji iz kovinskega ohišja z batom in ki s pomočjo krivega usmernika na batnici pretvarja linearno gibanje, povzročeno z delovanjem tekočine pod pritiskom, v vrtilno gibanje z namenom odmikanja teles ventilov in drugih naprav z vrtilnim mehanizmom.

(5) **Hidravlični servo-motorji,** ki opravljajo vlogo izvršnih ali vmesnih naprav v sistemih za **upravljanje** ali **uravnavanje**. Ti servomotorji se uporabljajo **na primer** v letalih.

(6) **Hidravlični sistemi,** ki sestoje iz hidravlične pogonske enote (ki **vključujejo** hidravlično črpalko, elektromotor, kontrolne ventile in rezervoar za olje), iz hidravličnih valjev ter iz cevi ali upogibnih cevi, ki so potrebne za povezovanje valjev s hidravlično pogonsko enoto - vse to tvori funkcionalno enoto v smislu **opombe 4** k **oddelku XVI** (**glej splošna določila k temu oddelku**). Ti sistemi se uporabljajo **na primer** za premikanje elementov gradbenih konstrukcij.

(7) **"Hidravlični" reaktivni motorji** ("**hidroreaktivni**") za motorne čolne. Ti motorji sestoje iz močnih črpalk, ki zajemajo morsko ali rečno vodo in jo iz ene posebno nastavljive cevi brizgajo v vodnem snopu z veliko hitrostjo pod ali za čolnom.

(C) PNEVMATSKI STROJI IN MOTORJI

Ti motorji uporabljajo zunanje vire stisnjenega zraka ali drugih **stisnjenih plinov**. Načeloma so podobni parnim batnim strojem in (v nekaterih primerih) parnim turbinam. V primernih ohišjih imajo lahko gorilce in druge grelne naprave, ki povečujejo pritisk zraka, s tem njegovo razteznostno energijo, ter preprečujejo zamrzovanje valjev, če pride do naglega padca temperature.

Te stroje **uporabljajo predvsem v rudnikih** za pogon majhnih lokomotiv in vitlov, saj so varni pred eksplozijo vnetljivih plinov. Uporabljajo se tudi za nekatere lokomotive, letala, podmornice itd., kot **zaganjači motorjev** z notranjim zgorevanjem in za pogon torpedov.

V to skupino **spadajo**:

(1) Krilni motorji, zobati motorji, aksialni in radialni batni motorji za pnevmatske prenose.

(2) Pnevmatski valji, ki so sestavljeni **na primer:** iz medeninaste ali jeklene cevi in iz bata, ki dela na stisnjeni zrak (ali drug plin) pod pritiskom z ene ali z obeh strani bata (enojni ali dvojni učinek). Energija zraka ali plina se pod pritiskom spreminja v linearno gibanje. Ti valji se uporabljajo v strojnih orodjih, v gradbenih strojih, v mehanizmih za upravljanje itd.

(3) Pnevmatske naprave za ventile, dobavljene ločeno, ki sestoje iz kovinskega ohišja z batom in ki s pomočjo krivega usmernika na batnici pretvarjajo linearno gibanje, povzročeno z delovanjem stisnjenega zraka, v vrtilno gibanje z namenom odmikanja.

(D) STROJI NA VETER (*VETRNICE*)

Ta skupina **vključuje** vse pogonske enote (motorje, turbine in druge stroje na veter), ki **učinek vetra** na krila (pogosto s spremenljivim korakom), kolesa ali rotorje neposredno spreminjajo **v mehansko energijo**.

Kolesa s krili ali rotorji so običajno montirani na precej visokem kovinskem stolpu. Prečno na svojo ravnino imajo vzvod ali kakšno podobno vrsto naprave za usmerjanje vrtilnega dela v smeri pihanja vetra. **Pogonska moč** se najpogosteje prenaša s pomočjo reduktorja prek navpičn gredi na drugo gred na tleh, ki odvzema moč. Nekateri motorji na veter ("**depresijski motorji**") imajo vdolbljena krila, v katerih se zaradi rotacije zmanjša pritisk in se prenaša na tla s pomočjo hermetično zaprtih cevovodov za pogon majhne reaktivne turbine.

Motorji na veter imajo običajno manj moči in se uporabljajo predvsem v kmetijskih instalacijah za pogon črpalk za namakanje, črpalk za izsuševanje in majhnih generatorjev za pridobivanje električne energije.

Električni generatorski agregati, ki sestoje iz motorja na veter, predstavljajo pa integralno **celoto z električnim agregatom** (vštevši tudi tiste v letalih), so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 85.02).**

(E) MOTORJI NA VZMETNI POGON, NA PROTIUTEŽ IPD.

Med te motorje **spadajo** mehanizmi, ki uporabljajo (**kot urni mehanizmi**) energijo, dobljeno s sproščanjem navitih vzmeti, ter motorji, ki delujejo s pomočjo gravitacije - sile mase (**na primer:** s

pomočjo protiuteži ali katerekoli druge podobne naprave). Vendar pa so takšni mehanizmi iz te tarifne številke **izključeni,** v kolikor so montirani ali prilagojeni tako, da bi bili lahko montirani skupaj z ustavljali **(tar. št. 91.08 ali 91.09).**

Motorji iz te skupine, še posebno motorji na vzmetni pogon, se uporabljajo za pogon raznovrstnih aparatov (**na primer:** gramofonov, glasbenih skrinj, samodejnih obračal ražnja, vrtečih se razstavnih eksponatov, registrirnih aparatov, gravurnih orodij).

(F) BATNI PARNI STROJI, KI NIMAJO VGRAJENIH PARNIH KOTLOV

V teh strojih se mehanska energija proizvaja s premikanjem bata znotraj valja **pod učinkom** razlike med pritiskom pare, dobljene v kotlu, in atmosferskim pritiskom (*nekondenzacijski stroji*) ali nižjim pritiskom kondenzatorja (*kondenzacijski stroji*). Izmenični ali oscilacijski učinek bata se spreminja v vrtilno gibanje preko batnice, odmične gredi ali zamašnjaka.

Najpreprostejše vrste teh strojev so stroji z enojnim delovanjem, pri katerih pritisk deluje le na eno stran bata. Pri drugih vrstah (**dvojno delovanje**) deluje para izmenoma na obe strani. Pri močnejših strojih para sukcesivno prihaja v dva ali več valjev s povečanimi premeri - batnice ustreznih valjev so povezane z eno gredjo (sestavljeni dvojno- ali trojno-razteznostni stroji itd.). V to, zadnjo skupino, **spadajo na primer:** parni stroji za lokomotive in ladje.

(G) PARNI STROJI Z VGRAJENIMI KOTLI

Med stroje iz te skupine **spadajo** kotli (običajno z dimnimi cevmi, dimnikom), skupaj z batnim parnim strojem na navadno ali *compound - ekspanzijo*, z enim ali z dvema zamašnjakoma, ki pogosto služita kot priključka za odvzem moči.

DELI

Skladno z določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se **deli motorjev** in strojev iz te tarifne številke prav tako uvrščajo v to tarifno številko (**na primer:** zgorevalne komore in šobe za turboreaktivne motorje , regulatorji napajanja z gorivom, šobe za gorivo, kolesa za vetrnice, valji, razvodniki, centrifugalni regulatorji, batnice).

V splošnem se deli parnih strojev z vgrajenimi kotli uvrščajo kot deli kotlov **(tar. št. 84.02),** ali pa kot deli parnih strojev iz te tarifne številke.

Iz te tarifne številke so **izključena** transmisijske gredi in gredi **(tar. št. 84.83).**

84.13 - ČRPALKE ZA TEKOČINE, Z MERILNIMI NAPRAVAMI ALI BREZ NJIH; ELEVATORJI ZA TEKOČINE

- Črpalke, z merilnimi napravami ali predvidene za delovanje z merilnimi napravami:

8413.11 **- Črpalke za gorivo ali mazivo, ki se uporabljajo na bencinskih postajah ali v garažah**

8413.19 **- - Druge**

8413.20 **- Ročne črpalke, razen črpalk iz tar. podšt. 8413.11 ali 8413.19**

8413.30 **- Črpalke za gorivo, mazanje in za hladilne medije batnih motorjev z notranjim zgorevanjem**

8413.40 **- Črpalke za beton**

8413.50 **- Druge tlačne črpalke z izmeničnim gibanjem**

8413.60 **- Druge tlačne črpalke z rotacijskim gibanjem**

8413.70 **- Druge centrifugalne črpalke**

- Druge črpalke; elevatorji za tekočine:

8413.81 **- - črpalke**

8413.82 **- - elevatorji za tekočine**

- Deli:

8413.91 **- - črpalk**

8413.92 **- - elevatorjev za tekočine**

Ta tarifna številka **vključuje** največji del strojev in naprav za dvigovanje ali za drugačen kontinuiran prenos določene količine **tekočin, vštevši tudi staljenih kovin in betona v tekočem stanju** - bodisi da te naprave delujejo na ročni ali na drugačni pogon, pri čemer lahko slednji tvori integralno celoto s črpalko, ali pa ne.

V to tarifno številko **spadajo** tudi črpalke, **opremljene** z raznimi merilnimi napravami ali z napravami za izračunavanje cene izdane tekočine (**na primer:** na bencinskih črpalkah, pa tudi črpalke, konstruirane prav posebej za uporabo v drugih strojih, vozilih itd., vštevši pri tem tudi bencinske, oljne in vodne črpalke za motorje v notranjim zgorevanjem in črpalke za stroje za iztiskovanje umetnih ali sintetičnih tekstilnih vlaken).

Stroji iz te tarifne številke se delijo po sistemu delovanja v naslednjih **pet kategorij**:

(A) TLAČNE ČRPALKE Z IZMENIČNIM GIBANJEM

Te črpalke uporabljajo vsesalni ali tlačni učinek bata, ki se giblje v valju, vstop in izhod tekočine pa uravnavajo s pomočjo ventilov. Črpalke z "**enostranskim delovanjem**" vsesavajo in tlačijo samo na eni strani bata, medtem ko črpalke z dvostranskim delovanjem pa vsesavajo in potiskajo (tlačijo) na obeh straneh bata in tako izkoriščajo oba giba bata. Pri tlačnih črpalkah obstaja razen vsesalnega giba tudi potisni (tlačni) gib, pri katerem bat z določeno silo potisne tekočino iz črpalke.

Da bi bil učinek večji, uporabljajo večvaljne črpalke. Valji so lahko razporejeni v ravni vrsti ali v obliki zvezde.

V to skupino **spadajo**:

(1) **Membranske črpalke** ali črpalke z opno. V teh črpalkah je vgrajena vibracijska opna (*membrana*) iz kovine, usnja itd., ki se giblje neposredno ali preko transmisijske tekočine. S pomočjo takšnih črpalk se dviguje tekočine.

(2) **Črpalke z "oljno blazino"** (za drenažo, namakanje, črpanje viskoznih tekočin, kislin itd.). Pri teh črpalkah deluje tekočina, ki se s črpano tekočino ne meša, deluje kot opna (*membrana*).

(3) **Elektromagnetne črpalke,** pri katerih se gibanje bata naprej in nazaj ustvarja z elektromagnetnim učinkom (z oscilacijo krila, nameščenega v magnetnem polju).

(4) **Stroji, ki izkoriščajo vsesalni ali tlačni učinek dveh batov.** Takšne so črpalke, ki so konstruirane za brizganje tekočega betona (črpalke za beton). Vendar pa so iz te tarifne številke **izključena** posebna vozila s trajno nameščenimi črpalkami za beton iz te tarifne številke "**hruške**") **(tar. št. 87.05).**

(B) TLAČNE ČRPALKE S KROŽNIM (*ROTACIJSKIM*) GIBANJEM

Pri teh črpalkah poteka vsesavanje in potiskanje (tlačenje) pod pritiskom ter pod pritiskom, katerega v tem primeru ustvarja ekscentrično kolo (telo) ali podobna naprava, ki trajno rotira na eni osi. Te naprave ustvarjajo v eni ali več točkah stik s stenami črpalke, s čimer ustvarjajo komore, v katere se zliva tekočina.

Te črpalke se lahko po naravi krožnega (rotacijskega) mehanizma delijo v naslednje skupine:

(1) ***Zobate* črpalke,** pri katerih potiskajo tekočino zobje posebno oblikovanih zobnikov.

(2) ***Krilne* črpalke,** v katerih se rotor valjaste oblike ekscentrično vrti in ima več izpostavljenih krilc, ki se prosto radialno gibljejo. Vrtenje omogoča drsenje krilc, c čimer se vzdržuje stik z notranjimi stenami črpalke ter tako potiska tekočina. V to skupino **spadajo** tudi črpalke, ki imajo namesto krilc valje ali kolo z majhnimi fleksibilnimi krilci, ali pa radialna drsna krila, ki so nameščena na telo črpalke in ki med ekscentričnim gibanjem tarejo ob rotor.

(3) ***Rotacijske* batne črpalke** z vrtilnimi izbočenimi telesi z dvema interaktivnima elementoma za potiskanje, ki se vrtita v ohišju.

(4) ***Helikoidalne* črpalke (zavojne črpalke).** Te črpalke potiskajo tekočino pod pritiskom in vzdolž telesa črpalke s pomočjo nekaj gredi z navojem, ki so v spregi in se vrtijo (črpalke z dvema ali več zavojnimi gredmi, črpalke s spiralnimi gredmi, črpalke z neskončnimi vijaki).

(5) ***Peristaltične* črpalke** imajo gibljivo cev, v kateri teče tekočina vzdolž telesa črpalke, na vsakem njenem koncu pa je rotor z valji. Valji usmerjajo pritisk na gibljivo cev in tekočina se premika s krožnim gibanjem.

(C) *CENTRIFUGALNE* ČRPALKE

Pri teh črpalkah prične vsesana tekočina rotirati okrog svoje osi zaradi gibanja lopatic rotorja (lopatastega kolesa), pri čemer ***centrifugalna* sila** sili tekočino k obrobju obročastega ohišja s tangencialnim odtokom. Včasih ima ohišje divergentna (*difuzijska*) krilca, ki transformirajo kinetično energijo tekočine v visoki pritisk. Za zelo visoke pritiske se uporabljajo **večstopenjske** centrifugalne črpalke - črpalke, s pomočjo katerih se tekočina usmerja stopnjema preko nekaj lopatičnih koles na skupni osi.

Centrifugalne črpalke poganja elektromotor, motor z notranjim izgorevanjem ali turbina. Zaradi velike delovne hitrosti so primerne za neposredno povezovanje, medtem ko zahtevajo batne in rotacijske črpalke pogon preko reduktorja.

V to skupino **spadajo** tudi potopne črpalke, cirkulacijske črpalke za centralne kurjave, črpalke s kanalnim lopatastim kolesom, bočnokanalne črpalke in črpalke z lopatastim kolesom radialnega toka.

(D) DRUGE ČRPALKE

Med druge črpalke se uvrščajo naslednje:

(1) **Elektro-magnetne črpalke,** ki nimajo gibljivih delov. Tekočina prične cirkulirati s pomočjo fenomena elektroprevodnosti. Teh črpalk **ne gre enačiti** z nekaterimi tlačnimi črpalkami z izmeničnim gibanjem, pri katerih se vhodno in izhodno gibanje bata doseže z elektromagnetnim učinkom, niti s črpalkami, ki delujejo na osnovi magnetne indukcije.

(2) **Ejektorji,** pri katerih kinetična energija snop zraka, pare, vode itd., ki pod pritiskom izhajajo iz cevi, izzove vsesavanje in prenaša učinek na tekočino, ki je predmet črpanja. V teh črpalkah je zapleten sistem divergentnih in konvergentnih cevi v zaprti komori, iz katere ta sistem izhaja.

Injektorji tipa *Giffard* za oskrbo kotlov z vodo ter črpalke za vbrizgavanje goriva v batnih motorjih z notranjih izgorevanje, ki prav tako delujejo na istem principu, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

(3) **Črpalke emulzijske "*mamut*".** Pri teh črpalkah se tekočine v odvodni cevi meša s stisnjenim plinom, zaradi zmanjšane gostote emulzificirane tekočine pa nastane potiskanje in pretok. Te črpalke lahko namesto stisnjenega plina uporabljajo tudi stisnjeni zrak.

(4) **Črpalke, pri katerih pritisk vodne pare deluje neposredno na gladino tekočine.** Primeri takšnih črpalk so naslednji:

(a) **Črpalke, ki delujejo na principu zgorevanja plinov** in ki izkoriščajo za potiskanje tekočine eksplozivno moč plinov ustreznega goriva ali plina,

(b) ***Pulzatorji* vodne pare (*pulzometri*),** pri katerih je potiskanje tekočine posledica vodne pare, ki vstopa v komoro pulzatorja. Vsesavanje poteka s pomočjo podpritiska, ki nastaja zaradi kondenzacije pare v komori.

(c) ***Elevatorji* s komorami na stisnjeni zrak (*Montejus*),** ki izkoriščajo zrak pod pritiskom.

(d) **Udarne hidravlične črpalke,** pri katerih se povečanje energije, ki nastane zaradi občasnega in nenadnega ustavljanja pretoka tekočine v dovodni cevi, izkorišča za potiskanje vode pod visokim pritiskom v odvodni cevi naprave.

(E) ELEVATORJI TEKOČIN

Mednje **spadajo**:

(1) **Elevatorska kolesa** z vedrci, žlicami itd..

(2) **Verižni ali kabelski elevatorji z vedrci,** žlicami, gumenimi posodami itd..

(3) **Elevatorji s trakom.** Ti elevatorji sestoje iz traku iz tekstila ali kovine (trak je lahko valovit, multicelularni ali spiralni). Na trakovih se voda zadrži zaradi kapilarnih lastnosti, iz njih pa izhaja s pomočjo centrifugalne sile.

(4) **Elevatorji v obliki *Arhimedovega* vijaka (polža).**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI) se **deli blaga**, ki je zajeto v tej tarifni številki, prav tako uvrščajo v to tarifno številko, **na primer:** telesa ali ohišja črpalk, batnice, konstruirane posebej za povezavo in premikanje batov v črpalkah ter nameščene na določeni oddaljenosti od primarnega gonila (**na primer:** dolge batnice črpalk); bati, krilca, izbočena telesa, navojne gredi, kolesa črpalk, difuzna krilca, vedrca in vedrca na verigi; trakovi za trakovne elevatorje tekočin; komore pod pritiskom itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) črpalke (za korozivne tekočine) iz keramičnega materiala **(tar. št. 69.09),**

(b) oljne ročke za ročno podmazovanje ter pištole za ročno podmazovanje **(tar. št. 82.05)** ter pištole za podmazovanje, ki delujejo na stisnjeni zrak **(tar. št. 84.67),**

(c) stroji za polnjenje steklenic itd. iz **(tar, št. 84.22),**

(d) stroji za brizganje, disperzijo ali razprševanje tekočin **(tar. št. 84.24)** in

(e) motorna gasilska vozila s črpalkami **(tar. št. 87.05)**.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 8413.11 in 8413.19

Ti dve tarifni podštevilki **vključuje**ta samo tiske črpalke (**neglede na vrsto**), ki tvorijo ali so namenjene da tvorijo celoto z napravo, ki jim omogoča merjenje prostorninske količine izdane tekočine - neglede na to, ali je ta naprava dobavljena istočasno s črpalko, ali ne.

Merilna naprava je lahko zelo preprosta (**na primer** merilna posoda), ali pa sestavlja zelo zapleten mehanizem, ki samodejno ustavi črpalko, ko je izdana vnaprej določena količina tekočine (kot. so **na primer:** dobavne črpalke z vgrajeno valjasto posodo (merilno posodo) in napravo, ki omogoča ugotavljanje željene količine na eni strani in ustavitev črpalkinega motorja, ko je ugotovljena količina izdana). Lahko omogoča tudi druge operacije, povezane z ustreznimi meritvami prostornine (**na primer:** črpalke z zbirnim pomnilnikom izdanih količin, črpalke, ki se sprožijo z žetonom, črpalke za izračun cene izdane količine, črpalke za vzorčenje, črpalke za samodejno regulacijo mešanice in črpalke za samodejno doziranje).

Na drugi strani pa se **merilna naprava in črpalka uvrščata vsaka** v svojo tarifno številko, kadar sta nameščeni na cevovod kot dve posebni enoti, ne pa v smislu celote (**tudi, če se dobavljata istočasno**).

Ti dve tar. podštevilki **vključujeta na primer** črpalke za izdajanje bencina ali drugih motornih goriv in maziv, kot tudi črpalke z merilnimi napravami, ki se uporabljajo v trgovinah s prehrambenimi izdelki, laboratorijih in v raznih industrijskih dejavnostih.

84.14 - ZRAČNE ALI VAKUUMSKE ČRPALKE, ZRAČNI ALI PLINSKI KOMPRESORJI IN VENTILATORJI; VENTILACIJSKE ALI RECIRKULACIJSKE NAPE Z VGRAJENIM VENTILATORJEM, VKLJUČNO S TISTIMI, KI IMAJO FILTRE

8414.10 **- Vakuumske črpalke**

8414.20 **- Zračne črpalke na ročni ali nožni pogon**

8414.30 **- Kompresorji za hladilne naprave**

8414.40 **- Zračni kompresorji, vgrajeni na šasiji priklopnika**

- Ventilatorji:

8414.51 **- - namizni, talni, stenski, okenski, stropni ali strešni ventilatorji, z vgrajenim elektromotorjem moči do vključno 125 W**

8414.59 **- - drugi**

8414.60 **- - Nape z največjo horizontalno stranico do vključno 120 cm**

8414.80 **- Drugo**

8414.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje in naprave **na ročni ali mehanski pogon**, ki služijo za stiskanje zraka ali drugih plinov, ali pa za ustvarjanje vakuuma. V to tarifno številko se uvrščajo tudi stroji za kroženje zraka ali plina.

(A) ČRPALKE IN KOMPRESORJI

V splošnem delujejo črpalke in kompresorji na istem principu in so po konstrukciji podobni črpalkam za tekočine (batne, rotacijske, centrifugalne in reaktivne črpalke), opisanim v prejšnji tarifni številki.

Razen tega obstajajo tudi nekatere druge posebne vrste, še posebno za vzpostavljanje visokega vakuuma, kot so **na primer** difuzijske črpalke (tekočina v njih je olje ali živo srebro), molekulske črpalke, absorbcijske črpalke in *krio*-črpalke. Vendar pa včasih izdelujejo difuzijske črpalke **iz stekla** - v tem primeru so iz tega poglavja **izključene (70. poglavje).**

Vakuumske in zračne črpalke služijo za številne namene: za lažje kuhanje, destilacijo ali izparevanje pri znižanem pritisku; za vzpostavljanje vakuuma v električnih žarnicah in ceveh, vakuumskih steklenicah itd., za črpanje zraka pod pritiskom (**na primer** za polnjenje pnevmatskih gum) itd.

V nasprotju s črpalkami za tekočine so zračni in plinski kompresorji (razen nizkotlačnih kompresorjev in kompresorje, ki delujejo občasno) vodno hlajeni in imajo rebra ali druga sredstva za zračno (površinsko) hlajenje. **Namen hlajenja je** odstraniti občutno toploto, ki nastaja zaradi kompresije.

Obstaja kar nekaj vrst kompresorjev: z izmeničnim batom, centrifugalni, aksijalni in rotacijski kompresorji.

Kompresorji se veliko uporabljajo za komprimiranje plinov v linskih valjih, v kemičnih procesih, za hladilnike itd., za komprimiranje zraka ali plina v rezervoarjih in za kasnejšo uporabo v strojih in aparatih, kot so motorji na stisnjeni zrak, pnevmatska kladiva, vitli, zavore, naprave za pnevmatski transport, balastni rezervoarji za podmornice itd.

*
* *

V to tarifno številko **spadajo tudi generatorji** s prostim batom za plinske turbine. Ti generatorji sestoje iz enega motorja z notranjim izgorevanjem, v katerega vodoravnem valju se gibljeta dva bata eden proti drugemu. Na obeh konceh valja je nameščen po en večji vodoravni valj z batom (zračni kompresor). Po en bat je v spregi z batom kompresorja tako, da pri ekspanzijskem gibu batov motorja pride do zbijanja zraka v kompresorju. Zračna blazina v teh kompresorjih deluje kot vzmet in vrača bat kompresorja in bat motorja v začetni položaj, pri čemer se vsesani zrak iz kompresorja meša z izpušnimi plini v valju motorja. Ta zmes se stisne v valju motorja in izhaja kot vrel plin, ki se lahko neposredno uporabi v plinski turbini. Pravkar opisani generatorji s prostimi bati zamenjujejo komore za zgorevanje in kompresor plinske turbine.

Kot pri črpalkah iz **tar. št. 84.13,** so tudi zračne in vakuumske črpalke iz te tarifne številke izdelane v integralni izvedbi z motorji in turbinami. Turbine zelo pogosto uporabljajo za visokotlačne kompresorje, ki delujejo na principu, nasprotnem od delovanja večstopenjskih plinskih turbin.

(B) **VENTILATORJI**

Ti stroji, pa tudi takšni v integralni izvedbi z motorjem, so namenjeni za dobavo velikih količin zraka ali plina **razmeroma majhnega pritiska**, ali pa samo za ustvarjanje kroženja zraka, ki se nahaja v okolici.

Stroji najprej omenjene vrste lahko delujejo kot naprave za izvlekanje ali za pihanje zraka. Sestoje iz elis ali koles z lopaticami, ki se vrtijo v enem ohišju ali cevi in ki delujejo na principu rotacijskih ali centrifugalnih kompresorjev.

Ventilatorji druge vrste so preprostejše konstrukcije in sestoje iz samo enega kolesa z lopaticami, ki kroži v prostem zraku.

Ventilatorji se med drugim uporabljajo za zračenje rudnikov in prostorov vseh vrst ter ladij, za odstranjevanje prahu, vročih plinov itd. iz prostorov s pomočjo vsesavanja, za sušenje številnih materialov (usnja, papirja, tekstila, barv), v aerodinamičnih tunelih, v napravah za ustvarjanje vleke v kuriščih.

V to skupino **spadajo tudi sobni ventilatorji**, **namizni ventilatorji**, in to neglede na to, ali imajo naprave za nagibanje ali osciliranje, ali ne. V to vrsto ventilatorjev stropni, namizni ventilatorji, vgradni ventilatorji za na ali v zidove, okna itd.

Ta tarifna številka **ne vključuje** ventilatorjev, ki imajo razen motorja in ohišja **še dodatne elemente** (**na primer:** veliki konusi ali filtri za izločanje prahu, hladilni ali grelni deli ali izmenjalniki toplote), v kolikor jim takšni dodatni elementi dajejo lastnosti zapletenejših strojev, ki se uvrščajo **v druge tarifne številke na primer:**

- neelektrično greti grelci za zrak - **tar. št. 73.22,**

- klimatizacijske naprave - **tar. št. 84.15,**

- naprave za odstranjevanje prahu - **tar. št. 84.21,**

- hladilci zraka za industrijsko obdelavo materialov - **tar. št. 84.19**,

- hladilci zraka v prostorih - **tar. št. 84.79** in

- naprave za ogrevanje prostorov z vgrajenimi ventilatorji - **tar. št. 85.16.**

(C) **VENTILACIJSKI ALI *RECIRKULACIJSKI* ODSTRANJEVALCI VONJAV Z VGRAJENIM VENTILATORJEM, VŠTEVŠI TUDI TISTE S FILTRI**

Ta skupina **vključuje** kuhinjske odstranjevalce vonjav z vgrajenimi ventilatorji (npr. **nape**), ki se uporabljajo v domovih ali v restavracijah, menzah, bolnicah itd., pa tudi laboratorijske in industrijske odstranjevalce vonjav, ki imajo vgrajen ventilator.

Kompresorji, zračne črpalke, ventilatorji, pihalke itd., konstruirane posebej za uporabo skupaj z drugimi stroji, se uvrščajo v to tarifno številko, ne pa kot deli drugih strojev.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se deli blaga iz te tarifne številke prav tako uvrščajo v to tarifno številko (**na primer:** ohišje črpalk in kompresorjev, lopatice, rotorji ali kolesa, krilca in bati).

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) emulzijske črpalke **(tar. št. 84.13),**

(b) pnevmatski elevatorji in transporterji **(tar. št. 84.28),**

(c) stroji za čiščenje, sortiranje ali gradiranje semen, zrnate ali suhe zelenjave **(tar. št. 84.37)** in

(d) industrijske pihalke v obliki elektromehanskih ročnih orodij z vgrajenim elektromotorjem **(tar. št. 85.08).**

84.15 - KLIMATIZACIJSKE NAPRAVE Z VENTILATORJEM NA MOTORNI POGON IN ELEMENTI ZA SPREMINJANJE TEMPERATURE IN VLAŽNOSTI, VKLJUČNO S STROJI, PRI KATERIH VLAŽNOSTI NI MOGOČE POSEBEJ REGULIRATI

8415.10 **- Okenski ali stenski, samostojni**

8415.20 **- - Vrste, ki se uporabljajo za osebno rabo, v motornih vozilih**

- Drugo:

8415.81 **- - z vgrajeno hladilno enoto in regulacijskim ventilom za hlajenje ali gretje**

8415.82 **- - drugo, z vgrajeno hladilno enoto**

8415.83 **- - brez vgrajene hladilne enote**

8415.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** nekatere naprave za **vzdrževanje** željenih temperaturnih pogojev in pogojev vlažnosti zraka v zaprtih prostorih. Te naprave **imajo lahko** tudi elemente za čiščenje zraka.

Uporabljajo se kot klimatizacijske naprave za pisarne, domove, javne dvorane, ladje itd., pa tudi pri nekaterih industrijskih instalacijah, ki zahtevajo posebne atmosferske pogoje (**na primer:** v tekstilni industriji, v industriji papirja, tobaka in v prehrambeni industriji).

Ta tarifna številka se nanaša **samo na naprave, ki so**:

(1) opremljene z ventilatorjem ali s pihalko z motorjem, **in**

(2) namenjeni menjavanju tako temperature (imajo ogrevalni ali ohlajevalni del, ali pa oba) in vlažnost zraka (imajo vlažilni ali sušilni del, ali pa oba), **in**

(3) namenjeni za dele, navedene pod (1) in (2), ki so dobavljene istočasno.

V teh napravah sta **lahko** dela za vlaženje in sušenje zraka **ločena od** ogrevalnih ali ohlajevalnih delov. Vendar pa imajo nekatere vrste teh naprav vgrajeno samo eno enoto, ki s pomočjo kondenzacije spreminja temperaturo in vlažnost zraka. Te naprave za regulacijo zraka hladijo in sušijo zrak v prostoru, v katerem so nameščene, s pomočjo kondenzacijo vodne pare na hladni kačasti cevi. Če imajo dovod zunanjega zraka, pa hladijo in sušijo mešanico svežega zraka in zraka v prostoru. Običajno so opremljene s posodo za zajemanje kondenzata.

Upoštevajoč sestavne elemente, morajo klimatizacijske naprave iz te tarifne številke vsebovati **poleg** ventilatorja ali pihalke na motorni pogon (za cirkulacijo zraka) **najmanj naslednje elemente:**

- **Napravo za ogrevanje zraka** (s pomočjo cevi s toplo vodo, paro ali vročim zrakom, ali pa s pomočjo električnih uporov) **in**
- **vlažilec zraka** (ki običajno sestoji iz razpršilke za vodo) **ali**
- **odstranjevalec vlage iz zraka**;

ali

- **Kačaste cevi s hladno vodo ali hladilno enoto uparjevalnika** (ki je, bodisi, da spreminja oboje, temperaturo in s kondenzacijo, vlažnost zraka);

ali

- **Drugi tipi hladilnih elementov z ločeno napravo, ki spreminja vlažnost zraka**.

V nekaterih primerih izkoriščajo odstranjevalci vlage higroskopske lastnosti absorbentov.

Klimatizacijske naprave se lahko oskrbujejo z grelno ali hladilno tekočino iz zunanjih virov. Običajno so opremljene s čistilcem za zrak, ki sestoji iz ene ali več plasti filtrirnega materiala, ki je pogosto impregniran z oljem (tekstilni material, steklena volna, jeklena ali bakrena volna, ekspandirani material itd.). Skozi te plasti prehaja zrak in se na tej poti očisti prahu itd. Klimatizacijske naprave imajo lahko **tudi naprave** za naravnavanje ali za samodejno kontrolo temperature in vlažnosti zraka.

Ta tarifna številka prav tako **vključuje** naprave, ki sicer niso opremljene z napravo za ločeno uravnavanje vlažnosti zraka, ki pa vlažnost spreminjajo s pomočjo kondenzacije. Primeri takšnih klimatizacijskih naprav so **kompaktne okenske ali zidne vrste naprav** za ohlajevanje zaprtih komor, ki sestoje iz kombinacije ohlajevalnega izparjevalca in pihalke na motorni pogon. V to tarifno številko se uvrščajo tudi ogrevalne ali ohlajevalne enote za **zaprte komore tovornjakov, prikolic ali kontejnerjev**.

Te naprave imajo kompresor, kondenzator in motor v ohišju - **motor je montiran izven**, ventilator in **uparjevalnik pa znotraj** tega prostora.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključene** ohlajevalne enote, ki so konstruirane za vzdrževanje stalne temperature v zaprtih komorah **pod 0**°C (**na primer:** v tovornjakih, prikolicah in kontejnerjih) in ki imajo grelni sistem, ki v okviru določenih meja po potrebi poviša temperaturo v komori (kadar je zunanja temperatura zelo nizka). Ta oprema se uvršča v **tarifno številko 84.18** kot oprema za ohlajevanje ali zamrzovanje, njihova ogrevalna vloga pa je v razmerju do bistvene vloge opreme (z ohlajevanjem zraka ohraniti lahko kvarljivo blago med transportom) vzporedna.

DELI

Komponente klimatizacijskih naprav se, v kolikor se **dobavljajo ločeno**, uvrščajo skladno z določili **opombe 2 (a)** k oddelku XVI (**tar. št. 84.14, 84.18, 84.19, 84.21, 84.79** itd.) - neglede na to, ali so namenjene za vgradnjo v kompletne integralne naprave.

Drugi deli naprav za klimatizacijo se uvrščajo **v svoje ustrezne tarifne številke,** skladno z določili **opombe 2 (b) ali 2(c)** k oddelku XVI in v odvisnosti od tega, ali jih je moč prepoznati kot primerne za uporabo izključno ali predvsem s klimatizacijskimi napravami.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) grelci zraka in distributerji toplega zraka iz **tar. št. 73.22, 74.14, 76.15**, ki lahko distribuirajo svež ali klimatizirani zrak,

(b) toplotne črpalke **(tar. št. 84.18)** in

(c) naprave, ki sicer imajo vgrajen ventilator z motorjem, vendar pa je njihova vloga le da spreminjajo ali temperaturo ali vlažnost zraka (**tar. št. 84.79, 85.16** itd.).

*
* *

OPOMBI K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 8415.10

Stroji iz **tar. podštevilke 8415.10** so v obliki posameznih enot, ki obsegajo vse elemente, nujne za samozadostnost stroja.

Iz te tar. podštevilke so **izključeni** stroji za izboljšanje zraka vrste, pri kateri sta kondenzator in evaporator, namenjena za vgradnjo v stavbi ali izven nje, medsebojno povezana s hladilnimi cevmi in električnimi vodniki. Iz te tar. podštevilke so **izključeni** tudi kanalni sistemi, ki izkoriščajo kanale za prenos ohlajenega zraka iz enega evaporatorja v več ohlajevanih področij, kot tudi brezkanalni "razcepni" izboljševalci zraka, ki izkoriščajo ločen evaporator za vsako ohlajevano področje (npr. v vsako sobo).

Tarifna podštevilka 8415.20

Ta tar.poštevilka **vključuje** naprave, ki so v glavnem **vgrajene v motorna vozila**, **ki prevažajo ljudi,** vseh vrst, toda, ki se lahko vgrajujejo v tudi vdruga vozila kot je za ohlajevanje kabin ali prostorov v katerih se zadržujejo ljudje.

84.16 - GORILNIKI ZA KURIŠČA NA TEKOČE GORIVO, NA TRDNO GORIVO V PRAHU ALI NA PLIN; MEHANSKE NAPRAVE ZA KURJENJE, VKLJUČNO Z NJIHOVIMI MEHANSKIMI REŠETKAMI, MEHANSKIMI ODSTRANJEVALNIKI PEPELA IN PODOBNIMI NAPRAVAMI

8416.10 **- Gorilniki za kurišča na tekoče gorivo**

8416.20 **- Drugi gorilniki za kurišča, vključno s kombiniranimi gorilniki**

8416.30 **- Mehanske naprave za kurjenje, vključno z njihovimi mehanskimi rešetkami, mehanskimi odstranjevalniki pepela in podobnimi napravami**

8416.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** vrsto naprav za **mehansko in avtomatsko** nalaganje kurišč vseh vrst in naprave za odstranjevanje pepela.

(A) GORILCI ZA KURIŠČA

Gorilci usmerjajo plamen naravnost v kurišče in ne potrebujejo rešetk ali naprav za odstranjevanje pepela. Mednje **spadajo** naslednje vrste:

(1) **Gorilci na težka olja (*atomizerji*).**

Pri tej vrsti gorilcev se težko olje atomizira (razprši se v zelo majhne kapljice) s pomočjo zračnega toka, v nekaterih primerih s pomočjo stisnjenega zraka, včasih pa s pomočjo pare pod visokim pritiskom ali na mehanski način (v slednjem primeru imajo gorilci običajno vgrajen motor, črpalko in zračno pihalko).

(2) **Gorilci na premogov prah.**

Ti gorilci so pogosto zelo veliki. Snop premogovega prahu prihaja v kurišče s pomočjo zračnega toka, ki zagotavlja tudi dovod primarnega zraka. Gorilci **imajo lahko** vgrajen transporter za premog in mlin za mletje premoga. V slednjem primeru se premog najprej spremeni v prah (*pulverizacija*), nato pa se vbrizgava s pomočjo izmeničnega učinka pare pod visokim in pare pod nizkim pritiskom.

(3) **Gorilci na plin.**

Med to vrsto gorilcev **spadajo** visokotlačni gorilci (za uporabo s prisilnim prepihom) in nizkotlačni gorilci (za uporabo z atmosferskim zrakom). V obeh primerih prihajata zrak in plin po koncentričnih ali konvergentnih ceveh.

(4) **Kombinirani gorilci.**

Ti gorilci istočasno zagotavljajo zgorevanje olja, plina in premogovega prahu, ali pa dva od navedenih kuriv.

(B) MEHANSKE NAPRAVE ZA NALAGANJE, MEHANSKE REŠETKE, MEHANSKI ODSTRANJEVALCI PEPELA IN PODOBNE NAPRAVE

To so razne mehanske naprave za vnos (nalaganje) trdih kuriv v kurišče, ali pa za enakomernno razmetavanje gorečega kuriva. Mehanske naprave za nalaganje in mehanske rešetke so pogosto kombinirane in opremljene z napravami za samodejno odstranjevanje žlindre in pepela, potem ko je kurivo zgorelo. Na ta način je zagotovljena popolnoma samodejna instalacija. V drugih primerih so lahko mehanski ali samodejni deli kombinirani z nemehanskimi deli.

(1) **Mehanske naprave za nalaganje.**

Lahko so raznih vrst. Običajno imajo koš za doziranje, pa tudi razne druge naprave, kot so polž, mehanske lopate, drsni zasloni, bati na ročni ali mehanski pogon za regulacijo dovoda premoga in za njegov prenos v kurišče. Te naprave najpogosteje lahko drobijo premog na manjše kose. Ta ta. številka **vključuje** mehanske naprave za nalaganje kotlov za centralno ogrevanje (vštevši tudi za gospodinjstva).

(2) **Mehanske rešetke.**

To so naprave najrazličnejših konstrukcij, s pomočjo katerih se premog v kurišču razpodeli in potiska naprej, da bi se zagotovilo enakomerno zgorevanje. Najpogostejši sistemi temelje na principu goseničnega traku ali oscilirujočih nagnjenih stopnic. Na koncu teh rešetk je pogosto naprava za odstranjevanje žlindre in pepela. Pri drugih sistemih poteka odstranjevanje pepela in žlindre s posebnimi mehanskimi napravami. Tudi takšne naprave se uvrščajo v to tarifno številko.

DELI

Skladno z določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se tudi **deli blaga** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko (**na primer:** šobe gorilca, bati in zasloni mehanskih naprav za nalaganje, opore za mehanske rešetke, sekcije in elementi za povezavo, vodila in valji za mehanske rešetke).

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje** posameznih palic rešetk ali nemehanskih rešetk (industrijskih in drugih). Kurišča, ki sestoje iz fiksnih rešetk v kovinskem okviru, ki so konstruirana tako, da jih je moč vgraditi kot integralni del določene vrste kotla, so iz te tarifne številke **izključene** in štejejo za del kotla iz **tar. št. 84.02.**

Podobno se tudi nekatere druge vrste nemehanskih rešetk, katere je moč prepoznati kot posebne rešetke za posebne naprave ali stroje, uvrščajo kot deli za te stroje ali naprave (**na primer:** za plinske generatorje iz **tar. št. 84.05**).

Na drugi strani pa se posamezne palice rešetk, ali pa rešetke iz železa za splošno rabo ter za vgradnjo v obzidani del, uvrščajo glede na vrsto v **tarifne številke 73.21, 73.22 ali 73.26.**

84.17 - INDUSTRIJSKE ALI LABORATORIJSKE PEČI, VKLJUČNO PEČI ZA SEŽIGANJE, NEELEKTRIČNE

8417.10 **- Peči za praženje, taljenje ali drugo toplotno obdelavo rud, pirita ali kovin**

8417.20 **- Pekovske peči, vključno peči za kekse**

8417.80 **- Druge**

8417.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje ne-električne peči industrijskega ali laboratorijskega tipa**, ki so namenjene za proizvodnjo toplote v komorah z visokimi ali razmeroma visokimi temperaturami, in sicer z zgorevanjem kuriva (bodisi neposredno v komorah, bodisi v ločenih zgorevalnih komorah). Te peči uporabljajo za toplotno obdelavo raznih vrst izdelkov, ki so lahko nameščeni na dno peči, v talilniške lonce, retorte ali na police (nor. za žganje, taljenje, kalcinacijo (pečenje) ali razgradnjo). Ta tarifna številka **vključuje tudi parne peči.**

Pri nekaterih vrstah peči (pri tunelskih pečeh) blago, ki je predmet toplotne obdelave, kontinuirano prehaja skozi peč (**na primer:** na *konvejnerskem* traku).

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Peči za žganje rud ali piritov.**

(2) **Peči za taljenje kovin, vštevši kupolaste peči in peči za stroje za vlivanje črk.**

(3) **Peči za kaljenje, popuščanje in podobne postopke toplotne obdelave kovin.**

(4) **Peči za cementacijo.**

(5) **Peči za koks.**

(6) **Oglarske peči.**

(7) **Rotacijske cementne peči ali pražarne in rotacijske peči za sadro.**

(8) **Peči, ki se uporabljajo v keramični in steklarski industriji, vštevši tunelske peči.**

(9) **Peči za *peko* emajla.**

(10) **Pekovske peči, vštevši tudi peči za kekse.**

(11) **Peči, ki so konstruirane posebej** za taljenje, sintriranje ali za toplotno obdelavo regeneriranih *fizijskih* materialov, peči za izločanje razžarčenih jedrskih goriv s pomočjo pirometalurškega postopka, peči za sežiganje *radioaktivnega* grafita ali filtrov, peči za sežiganje keramične ali steklene posode, v kateri se nahaja radioaktivna žlindra.

(12) **Peči za kremiranje (*krematoriji*).**

(13) **Peči za sežiganje smeti in podobne naprave, konstruirane za sežiganje odpadkov** itd.

Iz te tarifne številke so **izključene** peči, ki sestoje predvsem iz ognjevarnega ali keramičnega materiala, pa tudi bloki, zidaki in podobni keramični materiali za gradnjo ali oblaganje peči **(69. poglavje),** medtem ko se kovinski konstrukcijski deli **običajno** uvrščajo v **oddelek XV.**

Na drugi strani **vključuje** ta tarifna številka gotove obloge ali druge integralne in posebne keramične ali ognjevarne dele, ki so dobavljeni s pečmi kot njihove komponente (sestavljeni ali nesestavljeni) in ki so izdelani pretežno iz kovin.

Številne industrijske peči **vključujejo** opremo za šaržiranje in praznjenje, za rokovanje z vrati, pokrovi, kurišči ali drugimi delovnimi deli, ali pa z opremo za nagibanje peči. Če takšna oprema predstavlja **integralni del peči, se uvršča skupaj s pečjo.** V nasprotnem primeru se uvršča v **tar. št. 84.24.**

DELI

Skladno s določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se **tudi deli blaga** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko (**na primer:** vrata peči, zasloni, ploščate stene peči, opazovalna okenca, loki in šobe za zrak za visoke peči itd.).

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) peči, **drugačne** kot se uporabljajo v industriji ali laboratorijih **(tar. št. 73.21),**

(b) naprav iz **tar. št. 84.19,** vštevši tudi naprave za *crackiranje* nafte, avtoklave, parilne in sušilne naprave in

(c) konevrterjev **(tar. št. 85.54).**

84.18 - HLADILNIKI, ZAMRZOVALNIKI IN DRUGE NAPRAVE ZA HLAJENJE ALI ZAMRZOVANJE, ELEKTRIČNI IN DRUGI; TOPLOTNE ČRPALKE, RAZEN KLIMATIZACIJSKIH NAPRAV IZ TAR. ŠT. 84.15

8418.10 **- Kombinacije hladilnika in zmrzovalnika z posebnimi vrati**

- Hladilniki za gospodinjstva:

8418.21 **- - kompresorski**

8418.22 **- - absorbcijski, električni**

8418.29 **- - drugi**

8418.30 **- Zmrzovalniki - skrinje, z zmogljivostjo do vključno 800 l**

8418.40 **- Zmrzovalniki - vertikalni , z zmogljivostjo do vključno 900 l**

8418.50 **- Druge skrinje, omare, vitrine in podobno pohištvo za hlajenje ali zamrzovanje**

- Druge naprave za hlajenje ali zamrzovanje; toplotne črpalke:

8418.61 **- - kompresorske enote za hlajenje, katerih kondenzatorji so toplotni izmenjalniki**

8418.69 **- - druge**

- Deli:

8418.91 **- - pohištvo za vgraditev naprav za hlajenje ali zamrzovanje**

8418.99 **- - drugi**

(I) HLADILNIKI, ZMRZOVALNIKI IN DRUGE NAPRAVE ZA HLAJENJE ALI ZAMRZOVANJE

Hladilniki in hladilne naprave iz te tarifne številke so pretežno stroji in naprave za pridobivanje nizkih temperatur (**0°C ali manj**) v kontinuiranem delovnem ciklusu, in sicer z enim izmed aktivnih hladilnih elementov, z absorbcijo latentne toplote od izhlapevanja tekočih plinov (**na primer:** *amonijaka, halogeniranih ogljikovodikov-freonov*), hlapljivih tekočin ali vode (pri nekaterih ladijskih tovrstnih napravah).

Zaradi tega so iz te tarifne številke **izključeni:**

(a) ohlajevalne naprave in posode, pri katerih je znižanje temperature posledica učinka **hladilne mešanice** ledu in natrijevega ali kalcijevega klorida **(tar. št. 82.10 ali 84.19),**

(b) vodni pretočni hladilniki v smislu preprostega izmenjalnika toplote (**glej** komentar k **tarifni številki 84.19**) in

(c) omare za led, izolirane omare itd., ki niso konstruirane za priključitev na ohlajevalne enote (pretežno **tar. št. 94.03**).

Glavni vrsti hladilnikov iz te tarifne številke sta:

(A) KOMPRESORSKI HLADILNIKI

Njihovi glavni deli so:

(1) **Kompresor,** ki sprejema ekspandirani plin iz izparilnika in ga pod pritiskom usmerja **v**

(2) **kondenzator,** v katerem se **plin ohladi** in ponovno vtekočini **in**

(3) **izparilnik,** aktivni hladilni element, sestavljen iz sistema cevi, v katerem hladilno sredstvo, spuščeno skozi ekspanzijski ventil, **hitro izpari** in pri tem absorbira toploto okoliškega zraka. V primeru velikih hladilnih sistemov je hladilni element iz slane vode ali iz raztopine kalcijevega klorida, ki kroži okoli kačastih cevi izparilnika.

Pri ladijskih tipih kompresorskih hladilnikov v tokokrogu hladilnega sredstva (slane vode ali vode) ni ne kompresorja, ne kondenzatorja. Izparevanje poteka s pomočjo vakuuma, katerega ustvarja reaktivna črpalka v spregi s parnim kondenzatorjem, ki kondenzira paro in sistem pare osvobodi.

(B) ABSORBCIJSKI HLADILNIKI

Pri teh vrstah hladilnikov je **namesto** kompresorja **"generator",** v katerem s pomočjo plina, olja ali elektroelementa **izpareva** koncentrirana vodna **raztopina** ***amonijaka-NH_4OH*,** pri čemer se nastali amonijakov plin stiska in se pod pritiskom **zbira** v kondenzatorju. Kondenzacijski ciklus, po katerem nastopi ekspanzija in hlajenje, poteka kontinuirano, kakor pri kompresorskem tipu hladilnika. Ekspandirani plin se ponovno redči v razredčeni raztopini - bodisi v ločenem absorberju, ki po principu navadnega pritiska napaja generator, bodisi v plinskem generatorju samem. Plinski generator deluje pri nekaterih tipih hladilnikov kot absorber pri hlajenju, kadar se odstranjuje toplota.

Pri nekaterih **suhih vrstah** *amonijakov* plin-NH_3 ni razredčen v tekočini, temveč se absorbira s pomočjo trdne snovi (**na primer:** *kalcijevega klorida* ali *silika-gela*).

Naprave pravkar naštetih vrst se v to tarifno številko uvrščajo, če so v eni izmed naslednjih oblik:

(1) **V obliki ohlajevalne enote** (z motorjem ali brez njega) **in kondenzatorja,** montiranih na skupnem podstavku, z izparilnikom ali brez njega; v obliki absorbcijske enote v integralni izvedbi (te enote so običajno vgrajene **v gospodinjske hladilnike** ali v druge gospodinjske hladilne omare). Nekateri stroji kompresorskega tipa, znani pod imenom "**hladilne enote s pomočjo tekočin**"

imajo na skupnem podstavku (s kondenzatorjem ali brez njega) kompresorje in izmenjalnik toplote z evaporizerjem in cevmi, v katerih se nahaja hladilna tekočina.

(2) **V obliki omare ali drugačnega pohištva ali naprave z vgrajenimi kompletnimi** ohlajevalnimi enotami ali izparilnikom hladilne enote, vštevši tudi v obliki takšnih, ki so opremljene s pomožnimi napravami, kot so mešala, mešalniki, kalupi itd. Med takšne naprave **spadajo** gospodinjski hladilniki, hladilne vitrine in hladilne mize, kontejnerji za shranjevanje sladoleda in zmrznjene hrane, hladilne fontane za vodo ali pijačo, posode za hlajenje mleka, naprave za hlajenje piva, naprave za delanje sladoleda itd.

(3) **V obliki naprav večjih razsežnosti s sestavnimi deli, ki niso montirani na skupnem podstavku** oziroma kot kompletne integralne enote, konstruirane tako, da delujejo skupaj. Hlajenje se izvaja bodisi s pomočjo neposredne ekspanzije (v tem primeru je v aparatu-"**uporabniku hlajenja**" vgrajen izparilnik), bodisi s pomočjo hladilnega sredstva (slane vode), katero ohlaja ohlajevalna enota in ki se s pomočjo cevi dovaja v aparate-"**uporabnike hlajenja**" (**posredno hlajenje**). Takšne naprave uporabljajo **na primer:** v hladilnicah in v proizvodnih procesih (izdelava ledu v blokih, hitro zamrzovanje prehrambenih izdelkov, hitro ohlajevanje pri proizvodnji čokolade, pri izločanju parafinskega voska pri rafinaciji nafte, v kemični industriji itd.).

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi pomožni aparati,** ki so pomembni za proizvodnjo nizkih temperatur v napravah - vendar **pod pogojem,** da se dobavljajo skupaj z drugimi komponentami teh naprav. Med tovrstne aparate **spadajo na primer:** komore za hitro zamrzovanje (z oddelki ali tunelske), hladilne mize za slaščičarske ali čokoladne izdelke itd.

*
* *

V to tarifno številko **spada tudi hladilna oprema**, ki deluje z izparevanjem tekočega plina v zaprtem prostoru in ki sestoji v glavnem iz:

- enega ali več rezervoarjev za tekoči plin,
- termostata,
- elektromagnetnega ventila,
- komandne plošče,
- električnega stikala ter
- perforirane cevi za izparevanje.

Ti deli se uvrščajo v to tarifno številko, **v kolikor se dobavljajo skupaj**.

(II) TOPLOTNE ČRPALKE

Toplotna črpalka je naprava, ki **vleče toploto** iz primernega toplotnega vira (v glavnem iz podzemne ali površinske vode, tal ali iz zraka) in jo **spreminja v vir močnejše toplote** s pomočjo dopolnilnega vira energije (**na primer:** plina ali elektrike).

Za prenos toplote od vira toplote do toplotne črpalke in od nje do medija se uporablja tekočina.

Obstajata **dve vrsti** toplotnih črpalk: **kompresijske** in **absorbcijske.**

Kompresijske črpalke sestoje predvsem iz naslednjih elementov:

(1) **izparilnika,** ki ekstrahira energijo okolice in jo predaja tekočini za prenos toplote,

(2) **kompresorja,** ki mehansko vsesava izparjeno tekočino iz izparilnika in jo pri povečani temperaturi prenaša v kondenzator, in

(3) **kondenzatorja,** ki je izmenjalnik toplote, v katerem se para spremeni v tekočino in pri tem oddaja toploto mediju, katerega je potrebno ogrevati.

Pri absorbcijskih črpalkah je **namesto** kompresorja "**kotel**" z vodo in s hladilnim sredstvom ter z vgrajenim gorilcem.

Toplotne črpalke običajno opredeljuje združitev **dveh elementov** - začetnega vira toplote in medija, katerega temperaturo je potrebno spremeniti.

Med glavne vrste toplotnih črpalk **spadajo**:

(i) **Zračno/vodne ali vodno/zračne toplotne črpalke,** ki dobivajo toploto iz atmosfere in jo vračajo v obliki tople vode ali toplega zraka.

(ii) **Vodno/vodne ali vodno/zračne toplotne črpalke,** ki dobivajo toploto iz podzemnega vira ali iz mase površinske vode.

(iii) **Zemeljsko/vodne ali zemeljsko/zračne toplotne črpalke,** v katerih se toplota pridobiva s sistemom cevi, položenih v zemljo.

Toplotne črpalke se lahko dobavljajo kot posamezne naprave s tem, da posamezni elementi kroga tvorijo celoto. Takšna celota mora tvoriti enotni blok. Toplotne črpalke se lahko dobavljajo tudi kot posamezni elementi. Nekatere toplotne črpalke so lahko dobavljene brez izparilnika v primeru, da se bodo vgradile v napravo, ki že ima izparilnik. V takšnih primerih **štejejo za nekompletne predmete** z **bistvenimi značilnostmi kompletnih predmetov** in se uvrščajo v to tarifno številko.

Toplotne črpalke uporabljajo predvsem za ogrevanje zgradb in za dobivanje vroče vode za gospodinjstvo. Za te namene običajno uporabljajo nereverzibilne toplotne črpalke.

Vendar so iz te tarifne številke **izključene** reverzibilne toplotne črpalke z ventilatorjem na motorni pogon in z elementi za spreminjanje tako temperature kot vlažnosti. Te črpalke štejejo za klimatizacijske stroje iz **tar. št. 84.15.**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se tudi deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko, **neglede na to,** ali so namenjeni za gospodinjstva ali za industrijsko rabo (**na primer:** kondenzatorji, absorberji, izparilniki, "**generatorji**", omare, vitrine in drugo pohištvo za vgradnjo hladilnih naprav, naštetih v prejšnji **točki (2), zgoraj,** ki še niso opremljeni s kompletno hladilno enoto ali izparilniko, vendar so nedvoumno konstruirani za sprejem takšne opreme.

Kompresorji se uvrščajo v **tarifno številko 84.14,** četudi so konstruirani posebej za hladilnike. Nespecializirani deli (**na primer:** cevi in rezervoarji) se uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) klimatizacijski stroji za aklimatiziranje zraka, ki imajo vgrajeno hladilno enoto ali evaporizer ohlajevalne enote **(tar. št. 84.15)** in

(b) stroji za vtekočinjanje plinov (**na primer:** *Linde*-jevi stroji) **(tar. št. 84.19).**

84.19 - STROJI, NAPRAVE IN LABORATORIJSKA OPREMA (VKLJUČNO ELEKTRIČNO OGREVANI ALI NE), ZA OBDELAVO MATERIALA S SPREMEMBO TEMPERATURE, KOT JE OGREVANJE, KUHANJE, ŽGANJE, DESTILACIJA, REKTIFIKACIJA, STERILIZACIJA, PASTERIZACIJA, PARJENJE, SUŠENJE, EVAPORIZACIJA, VAPORIZACIJA, KONDENZACIJA ALI HLAJENJE, RAZEN GOSPODINJSKIH STROJEV IN NAPRAV; PRETOČNI IN AKUMULACIJSKI GRELNIKI ZA VODO, NEELEKTRIČNI

- Pretočni in akumulacijski grelniki za vodo, neelektrični:

8419.11 **- - pretočni grelniki za vodo na plin**

8419.19 **- - drugi**

8419.20 **- Medicinski, kirurški ali laboratorijski aparati za sterilizacijo**

- Sušilnice:

8419.31 **- - za kmetijske izdelke**

8419.32 **- - za les, papirno maso, papir ali karton**

8419.39 **- - druge**

8419.40 **- Naprave za destilacijo ali prečiščevanje z destilacijo**

8419.50 **- Toplotni izmenjalniki**

8419.60 **- Naprave za utekočinjanje zraka in drugih plinov**

- Drugi stroji, naprave in oprema:

8419.81 **- - za pripravo toplih napitkov ali za kuhanje ali gretje hrane**

8419.89 **- - drugo**

8419.90 **- Deli**

Poudariti je treba, da ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) peči, rešetkastih kurišč in štedilnikov za kuhanje itd. za gospodinjstvo iz **tar. št. 73.21,**

(b) neelektričnih grelcev zraka in distributerjev toplega zraka iz **tar. št. 73.22,**

(c) aparatov in naprav za kuhanje ali pogrevanje v gospodinjstvu iz **tar. št. 74.17,**

(d) aparatov za frakcijsko destilacijo (**na primer:** v proizvodnji težke vode) in za prečiščevanje, posebno konstruiranih za separacijo izotopov, ter aparatov za izmenjavo izotopov, ki uporabljajo postopek "**dvojne temperature**" **(tar. št. 84.01),**

(e) parnih kotlov in kotlov za pregreto vodo **(tar. št. 84.02)** ter pomožne naprave zanje **(tar. št. 84.04),**

(f) kotlov za centralno ogrevanje iz **tar. št. 84.03,**

(g) industrijskih in laboratorijskih peči, vštevši tudi tistih za ločevanje *razžarčenih* (izrabljenih) jedrskih goriv s pomočjo *pirometalurškega* postopka **(tar. št. 84.17 ali 85.14),**

(h) hladilnih strojev in naprav ter toplotnih črpalk iz **tar. št. 84.18,**

(i) naprav za klitje, inkubatorjev in toplih baterij za gojenje piščancev **(tar. št. 84.36),**

(j) strojev za vlaženje žitnega zrnja ali suhe stročje zelenjave **(tar. št. 84.37),**

(k) difuzorjev za ekstrakcijo sladkornega soka **(tar. št. 84.38),**

(l) strojev za toplotno obdelavo tekstilnih prej, tkanin in gotovih tekstilnih izdelkov (**na primer:** naprave za kondicioniranje preje in stroji za osmojevanje **(tar. št. 84.51,**

(m) potopnih grelcev, ki niso stalno vgrajeni za ogrevanje tekočin, poltekočih snovi (razen trdnih) ali plinov, **kot tudi** potopnih, stalno vgrajenih v kadi, namenjenih izključno za ogrevanje vode **(tar. št. 85.16**) in

(n) električnih aparatov za ogrevanje tal, električnih aparatov za ogrevanje prostorov in elektrotermičnih naprav za gospodinjstvo iz **tar. št. 85.16.**

Upoštevajoč pravkar naštete izjeme, **vključuje** ta tarifna številka stroje in instalacije, ki trdne, tekoče ali plinaste materiale izpostavijo vplivu toplote ali hladu z namenom povzročiti navadne spremembe njihove temperature, ali pa z namenom izzvati pretvorbo materiala, ki izhaja predvsem iz spremembe temperature (**na primer:** naslednji postopki: **gretje, kuhanje, žganje, destilacija, rektifikacija, sterilizacija, pasterizacija, parjenje, sušenje, izparevanje, vaporizacija, kondenzacija ali ohlajevanje).**

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** stroji in naprave, pri katerih sta gretje ali hlajenje (četudi bistvena) vendarle le v **drugotni vlogi**, katere namen je olajšati glavno mehansko funkcijo stroja ali naprave - **na primer**:

- stroja za premazovanje biskvita s čokolado in podobno (**tar. št. 84.38**),
- pralnega stroja (**tar. št. 84.50 ali 84.51**),
- stroja za razprostiranje in nabijanje bituminoznih materialov za prekrivanje cest (**tar. št. 84.79**).

Stroji in naprave, ki so uvrščeni v to tarifno številko, **imajo lahko** vgrajeno mehansko opremo, ali pa so brez nje.

Lahko so **ogrevani** s katerimkoli sistemom (**premog, olje, plin, vodna para, elektrika** itd.), **razen** pretočni in akumulacijski grelci vode, ki se uvrščajo v **tar. št. 85.16,** v kolikor jih greje elektrika.

Ta tarifna številka **vključuje** samo opremo, ki ni namenjena gospodinjstvom, razen pretočne in akumulacijske grelcev vode, ki so omenjeni v nadaljevanju komentarja.

V to tarifno številko spada zelo širok asortiman strojev in naprav, ki so opisani v nadaljnjem.

(I) NAPRAVE ZA GRETJE ALI HLAJENJE

Ta skupina **vključuje** naprave za splošno rabo v številnih industrijah, in sicer za navadno obdelavo materialov z gretjem, vretjem, kuhanjem, zgoščevanjem, izparevanje, vaporizacijo, hlajenjem itd. Sem **spadajo**:

(A) **Raznovrstne posode za gretje ali hlajenje:**

(1) Posode za posredno gretje ali hlajenje z dvojnimi stenami ali z dvojnim dnom, ki imajo vgrajene naprave za kroženje pare, hladilne slane vode ali drugih grelnih ali hladilnih medijev. Vendar pa se posode z dvojnimi stenami ali z dvojnim dnom uvrščajo v **oddelek XIV ali v oddelek XV** (**na primer:** v **tar. št. 73.09**), v kolikor takšnih naprav za kroženje grelnih ali hladilnih medijev nimajo (**na primer:** toplotno izolirani kontejnerji). Če je v njih vgrajen izparilnik ali hladilna enota (neposredno hlajenje), se uvrščajo v **tar. št. 84.18.**

(2) Posode z enojnimi stenami, ki imajo vgrajene naprave za **neposredno** gretje (vštevši naprave s perforiranimi kačastimi cevmi za gretje s paro), **razen posod,** ki se običajno uporabljajo v gospodinjstvu **(tar. št. 73.21).** V splošnem so za industrijske tipe takšnih posod značilne velike dimenzije in trdna konstrukcija, ali pa so opremljeni s filtrirnimi napravami, s kondenzacijskimi kupolami ali z mehanskimi napravami za mešanje ali za brizganje.

Takšne posode imajo **enojno ali dvojno dno** in so pogosto izdelane za delovanje pod visokim pritiskom (**na primer** avtoklavi) ali pod zmanjšanim pritiskom za posebne namene, še posebno v kemični in v sorodnih industrijah.

Posode z mehanskimi napravami, vendar **brez** naprav za neposredno gretje, se uvrščajo v **tar. št. 84.79, razen** če niso nedvoumno navedene kot stroji, opisani v kateri **drugi tarifni številki.**

Med to skupino posod **spadajo** pasterizerji, ki včasih delujejo pri zmanjšanem pritisku in ki se uporabljajo zato, da pod učinkom vnaprej določene temperature v njih uničijo škodljive mikroorganizme (**na primer:** mleko, maslo, vino, pivo itd.).

(B) **Izmenjvalci toplote** - pri njih se vreli *fluid* (vrel plin, para ali tekočina) in hladen *fluid* pretakata (običajno v nasprotnih smereh) v ločenih tankih stenah tako, da se en *fluid* ohlaja, drugi pa segreva.

Te naprave se najpogosteje pojavljajo v naslednjih **treh** oblikah:

(i) v obliki koncentričnih cevi, v katerih en *fluid* teče v obročastem prostoru, drugi pa v osrednji cevi,

(ii) v obliki sistema cevi z enim *fluidom*, ki je zaprt v komori, skozi katerega teče drugi *fluid,*

ali (iii) v obliki dveh vzporednih vrst med seboj povezanih ozkih komor, oblikovanih iz pregradnih plošč.

Kot je rečeno v prvem odstavku tega komentarja (**izključitev pod (e)),** ta tarifna številka **ne vključuje** pomožnih naprav za parne kotle **(tar. št. 84.04),** med katerimi številni predstavljajo vrsto prej omenjenih izmenjalnikov toplote (**na primer:** parni kondenzatorji, predgrelci zraka in ekonomizerji).

Med naslednjimi primeri se nahajajo stroji, ki so (skladno s predhodno navedenimi določili) **zaobseženi** v **delu (I)** komentarja k tej tarifni številki:

(1) Hladilne naprave in posode, pri katerih nastane znižanje temperature zaradi učinka hladilne tekočine, sestavljene iz ledu in natrijevega ali kalcijevega klorida (**razen tistih iz tar. št. 82.10**).

(2) Kondenzatorji za dušik in druge pline.

(3) Stroji in naprave za pasteriziranje, koncentracije, ohlajevanje itd. mleka (vštevši tudi posode z hladilno opremo za skladiščenje).

(4) Posode za zorenje in predelavo industrijskih sirov.

(5) Naprave za koncentriranje, hlajenje itd. sadnih sokov, vina itd.

(6) Naprave za agrikulturno uporabo (na primer: avtoklavi za kuho krompirja itd. za živinsko krmo; kotli z vročo vodo za pretapljanje čebeljega voska, vštevši tudi tiste, ki delujejo s pomočjo stiskalnic z gredjo).

(7) Hladilni stolpi v mlinski industriji.

(8) Avtoklavi in naprave za parjenje, kuhanje, pečenje, praženje itd., za pripravo in konzerviranje hrane (na primer: posebne posode za kuho gnjati, naprave za pečenje rib, aparati za kuhanje, avtoklavi za blanširanje itd. sadja, zelenjave itd., avtoklavi in hladilne naprave za industrijo konzerv, kotli za marmelado, kotli za slaščičarske izdelke).

(9) Posode za namakanje in kotli za robkanje sladu z grelnimi napravami, posode za dekokiranje hmelja, pasterizerji za pivo, hladilne naprave itd.

(10) Posode za prečiščevanje, naprave za koncentriranje sokov, posode za kuho v vakuumu, posode za saturacijo (nasičenje z ogljikom ali z žveplovo kislino) in rafinacijo itd., posode za rabo v industriji sladkorja.

Difuzijske naprave (*difuzerji* in "***kalorizerji***", ki se dobavljajo istočasno) za ekstrakcijo soka iz sladkorne repe, so iz te tarifne številke **izključeni** (**glej del (V), (B) (3) komentarja k tar. št. 84.38**). "**Kalorizerji**" se uvrščajo v to tarifno številko, če se dobavljajo ločeno.

(11) Avtoklavi za topljenje loja ali za umiljanje maščob, rezervoarji za strjevanje margarine z vgrajenim hladilnim valjem, ki se vrti in na katerem se nabira margarina.

(12) Kadi, posode, avtoklavi itd. za kemično proizvodnjo lesne celuloze in za hidrolizo lesa.

(13) Kadi itd. za izdelovanje barv.

(14) Avtoklavi za vulkanizacijo kavčuka.

(15) Bazeni itd. za dekapiranje ali razmaščevanje kovin.

(16) Potopni cevni snopi, sestavljeni iz sklopa plastičnih cevi, nameščenih vzporedno ali v prepletu in na obeh straneh zaprti s komoro v obliki čebeljega satu, na katerega je priključen spojni del. Ko se ta naprava potopi v kopel, vzdržuje kopel pri stalni temperaturi tako, da jo ogreva ali hladi s pomočjo fluida ali pare, ki kroži skozi cevi.

(17) Posebni aparati za gretje ali kuhanje, ki se praviloma ne uporabljajo v gospodinjstvu (na primer: aparati za kuhanje kave, aparati za kuhanje čaja ali mleka, parni kotlički itd., ki se uporabljajo v restavracijah, menzah itd., mize in omare z grelnimi napravami, sušilne omare itd., friteze).

Pravkar opisani aparati se uporabljajo predvsem v industriji, vendar pa ta tarifna številka **vključuje tudi ne-električne pretočne in akumulacijske grelce vode, vštevši tudi solarne grelce vode, neglede na vrsto uporabe.** Električno grete tovrstne naprave so iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 85.16).**

*
* *

Poudariti je treba, da so iz te tarifne številke **izključene** parne in ekspresne posode, kot tudi aparati za vrenje iz navadnih kovin, ki se uporabljajo v gospodinjstvu **(oddelek XV).**

(II) NAPRAVE ZA DESTILACIJO ALI PREČIŠČEVANJE *(REKTIFIKACIJO)*

Z izjemo aparatov za destilacijo iz keramike **(tar. št. 69.09)** ali iz stekla **(tar. št. 70.17 ali 70.20), spadajo** v to skupino vse naprave za destilacijo tekočih ali trdnih substanc.

(A) **Naprava za navadno destilacijo.**

Ta naprava sestoji iz ene *retorte* oziroma iz glavnega dela destilatorja, v katerem se vplinja destilirna tekočina, iz hladilne naprave za kondenziranje pare, ki izhaja iz *retorte*, in iz ene zbiralne posode ali posod, v katerih se zbira destilat oziroma destilati. Destilatorji so lahko instalirani za diskontinualno uporabo (**na primer:** navadni destilatorji v vrsti, ogrevani neposredno ali s pomočjo notranjih kačastih cevi s paro), ali pa za neprekinjeno uporabo - v tem primeru se glavni del destilatorja neprestano napaja s tekočino, greje pa ga običajno para preko sistema cevi. Destilatorji za kontinualno uporabo so lahko povezani v vrsti tako, da prvi destilator posredno ali neposredno ogreva para, medtem ko se drugi destilatorji napajajo z destilatom, greje pa jih para iz prejšnjega destilatorja.

(B) **Frakcijske in prečiščevalne (*rektifikacijske*) naprave.**

To so bolj zapletene instalacije s kontinuiranim delovanjem, z navpičnimi frakcijskimi kolonami, ki omogočajo **izločanje posameznih komponent** bolj sestavljenih mešanic v eni operaciji. Najenostavnejši tip kolone je razdeljen na oddelke, ki so med seboj povezani s ploščami z zvonastimi kupolami in z odvodnimi cevmi. Para, ki se dviguje v enem oddelku, pride v stik s kondenziranim delom pare v prejšnjem oddelku, saj se z dviganjem pare v koloni njena temperatura niža, snovi pa je moč izločiti na različnih ravneh - na ravneh, ki ustrezajo njihovim vreliščem.

Naprave za destilacijo trdnih snovi (črnega premoga, rjavega premoga, lignita, lesa itd.) delujejo na istem principu s tem, da se izdelki segrevajo v pečeh, uvrščenih v **tar. št. 84.17.** Ta tarifna številka

vključuje samo naprave za kondenziranje ali *rektificiranje,* ki se uporabljajo za izločanje hlapljivih izdelkov, pripravljenih v pečeh.

Najpomembnejši deli destilirne naprave itd. so običajno izdelani iz kovin (**na primer:** iz nerjavnega jekla, bakra ali iz niklja), lahko pa so tudi obloženi s steklom ali z ognjevarnim materialom. Destilirne naprave, ki delujejo pri povišanem ali znižanem pritisku, imajo lahko vakuumske črpalke ali kompresorje.

Destilirne naprave *diskontinualnega* tipa se uporabljajo predvsem za pridobivanje eteričnih olj, žganih pijač itd. Naprave za kontinualno destilacijo (navadno ali frakcijsko) se uporabljajo v številnih industrijah (**na primer:** za destilacijo industrijskih alkoholov, maščobnih kislin, tekočega zraka, sintetičnih motornih goriv in kemičnih izdelkov, **v rafinaciji surove nafte**, za destilacijo lesa, črnega premoga, skriljavcev, rjavega premoga, lignita, premogovega katrana).

V to skupino **spadajo** tudi separatorji izrabljenega razžarčenega goriva in separatorji za predelavo radioaktivnih odpadkov, ki delujejo na principu *frakcijske destilacije*.

(III) NAPRAVE ZA IZPAREVANJE ALI SUŠENJE

Ta naprava je izdelana po različnih načrtih (včasih za delovanje v vakuumu), da lahko ustreza različnim vrstam materialom in njihovi občutljivosti na toploto. Lahko je ogrevana posredno ali neposredno. Vendar pa ta tarifna številka **vključuje samo** napravo za izparevanje ali sušenje pri razmeroma nizkih temperaturah in je **ne gre enačiti** z industrijskimi pečmi iz **tar. št. 84.17,** ki razvijajo mnogo višje temperature.

Najpogostejše industrijske naprave iz te tarifne številke so naslednje:

(A) **Izparilniki.**

Običajno imajo obliko posod z velikimi grelnimi površinami. Ogrevajo se neposredno ali posredno s pomočjo kačastih parnih cevi in so pogosto opremljeni z napravo za odstranjevanje proizvedene pare. Lahko imajo enojen ali večkratni učinek. Izparilniki z večkratnim učinkom so podobni večkratnim destilatorjem, le da so brez naprave za prekuperacijo kondenzirane pare.

(B) **Laboratorijski aparati za *liofilizacijo* in aparati za sušenje s pomočjo zamrzovanja.**

Ti aparati se uporabljajo za stabilizacijo in konzerviranje s pomočjo **dehidriranjem** bioloških izdelkov, kot so **na primer:** antitoksini, bakterije, virusi, plazma in serumi. Biološke izdelke **zamrznejo** in nato počasi spet segrevajo pri zelo majhnem pritisku, pri čemer **led sublimira** in tako ostane izdelek brez vode - suh..

(C) **Tunelske sušilnice.**

Sestoje iz velikih komor, ki so običajno opremljene s konvejnersko opremo, ki izdelke transportira skozi komore s primerno hitrostjo in v smeri, nasprotni toku toplega zraka. Te sušilnice se *med drugim* uporabljajo v keramični industriji, v proizvodnji stekla, v prehrambeni industriji (vštevši tudi instalacije, opremljene z napravami za dimljenje rib in mesa itd.), za sušenje lesa, sena itd.

(D) **Rotacijske sušilnice.**

Sestoje iz vrtečih se valjev ali bobnov, katere ogrevajo od zunaj ali od znotraj. Uporabljajo se v raznih industrijah (v proizvodnji papirja, krompirjevih kosmičev (čipsa) itd.).

(E) **Etažne sušilnice.**

Sestoje iz kovinskih komor z vrsto navpično nažlebljenih plošč, katere včasih ogrevajo z notranje strani. Rotirujoča gred z lopaticami za potiskanje in mešanje je nameščena na sredi in razpodeljuje material preko vročih plošč ter ga skozi odprtine usmerja na naslednjo ploščo. To vrsto naprav uporabljajo za obdelavo ječmenovega sladu.

(F) **Sušilnice z razprševanjem.**

Delujejo kot izparilniki, sestoje pa iz kovinskih komor, v katerih so vodoravni diski, ki se vrte z veliko hitrostjo. Imajo vgrajen grelec in ventilator, kar zagotavlja kroženje toplega zraka, skozi katerega se tekoči material centrifugalno dispergira s pomočjo omenjenih vrtečih se diskov kot fini curek. Tekočina se tako **v trenutku posuši** in se spremeni v droben prah. To vrsto sušilnic uporabljajo predvsem **za proizvodnjo mleka v prahu**.

V to skupino **spadajo** tudi stroji in naprave za izparevanje fizijskih raztopin ali radioakivnih raztopin, ali pa za sušenje fizijskih ali radioaktivnih izdelkov.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni:**

(a) centrifuge za sušenje radioaktivnih vsedlin (precipitatov) **(tar. št. 84.21),**

(b) stroji in naprave za sušenje steklenic in drugih posod **(tar. št. 84.22)** in

(c) specializirani stroji za sušenje tekstilne preje, tkanin in drugih metražnih materialov, kot tudi za sušenje gotovih tekstilnih izdelkov **(tar. št. 84.51).**

(IV) NAPRAVE ZA PRAŽENJE

Te naprave pogosto sestoje **iz vrtečih se valjastih** ali sferičnih **posod**, v katerih se obdelovani izdelki (**na primer:** kava, kakav v zrnih, žito, koščičasto sadje) izpostavljajo nadzorovanemu učinku toplote s pomočjo stika z ogretimi stenami posode, ali pa z neposrednim tokom poprej ogretega zraka z **na primer:** plinskimi ali oljnimi gorilci ali z ognjem koksa. Te naprave imajo najpogosteje vgrajene naprave, ki zagotavljajo stalno rotacijo izdelkov, da se izdelki pražijo enakomerno in da ne pride do žganja. Druge vrste teh naprav imajo obliko perforiranih, poševnih ali rotirajočih se plošč v komori, ki se napaja z vročimi plini.

Blaga iz te tarifne številke **ne gre enačiti** z industrijskimi in laboratorijskimi pečmi iz **tar. št. 84.17.**

(V) NAPRAVE ZA PARJENJE

Te naprave so lahko v obliki zaprtih posod splošnih tipov, kot so opisani v predhodnem komentarju, v katerih so razne vrste materialov izpostavljene mokremu gretju (**na primer:** parjenju pod pritiskom, ali pa učinku pare, katero spuščajo izdelki sami).

Takšne naprave se uporabljajo v raznih proizvodnih operacijah (**na primer:** v proizvodnji rastlinskih in živalskih ekstraktov), v prehrambeni industriji nasploh, v operacijah, ki **vključujejo** uporabo pare v postopkih razmaščevanja in čiščenja). Druge vrste teh naprav sestoje iz večjih komor, v katerih so materiali izpostavjeni bolj ali manj podaljšanemu učinkovanju pare. Takšne naprave se uporabljajo **na primer:** za kondicioniranje tekstilnih vlaken v masi, za obdelavo lesa s pomočjo pare itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni** stroji za kondicioniranje tekstilnih prej ali tkanin ali za druge vrste parne obdelave takšnega tekstila **(tar. št. 84.51).**

(VI) **NAPRAVE ZA *STERILIZACIJO***

Te naprave sestoje iz posod ali komor, ki se običajno **ogrevajo s paro ali z vrelo vodo** (včasih tudi z vročim zrakom) in v katerih so predmeti ali materiali, katere je treba sterilizirati, zadržujejo določen čas na temperaturi, dovolj visoki, da **uniči bakterije** itd., ne da bi se pri tem spremenila sestava ali fizikalne lastnosti predmetov ali materialov.

Številni sterilizatorji za tekočine so podobni aparatom, opisanim v predhodnem **delu (I)** (**na primer:** pasterizatorjem). Nekatere vrste velikih sterilizatorjev imajo tekoči trak, s katerim se blago popelje skozi grelni medij - če je potrebno, pa se kasneje popelje skozi hladilni aparat, ki lahko prav tako predstavlja del te naprave.

V to skupino **ne spadajo le** sterilizatorji za industrijsko rabo (**na primer:** za mleko, vino, sadne sokove in vato), temveč tudi sterilizatorji za instaliranje v kirurške dvorane itd.

(VII) **STROJI ZA VTEKOČINJANJE ZRAKA; POSEBNI APARATI IN LABORATORIJSKA OPREMA**

V to tarifno številko **spadajo stroji *Linde*-jevega in *Claudo*-vega tipa, ki se uporabljajo za vtekočinjanje zraka.**

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **posebno konstruirane laboratorijske aparate in opremo** običajno majhnih dimenzij (avtoklave, destilirne aparate in naprave za sterilizacijo, aparate za parjenje, sušilnice itd.), vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** aparati za demonstracijo iz **tar. št. 90.23** in merilni aparati, aparati za preskuse itd., ki so bolj konkretno zajeti v **90. poglavju.**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila k XVI poglavju), se v to tarifno številko uvrščajo tudi **deli predhodno opisanih naprav**. Med takšne dele **spadajo** določeni deli aparatov za destilacijo ali kolon za rektifikacijo, kot so **na primer:** retorte, zvonovi in obroči, plošče in nekateri cevni elementi, vrtilne plošče in bobni itd. naprave za praženje ali sušenje.

Kovinske cevi, zvite ali ukrivljene, vendar drugače neobdelane, dobavljene nesestavljene, **ne štejejo** za prepoznavne dele blaga iz te tarifne številke in se zato uvrščajo v **oddelek XV.**

84.20 - KALANDRI IN DRUGI STROJI ZA VALJANJE, RAZEN ZA KOVINE ALI STEKLO, IN VALJI ZANJE

8420.10 **- Kalandri in drugi stroji za valjanje**

- Deli:

8420.91 **- - valji**

8420.99 **- - drugi**

Razen strojev za valjanje kovin in strojev za obdelavo kovin, ki **spadajo** v **tarifne številke 84.55, 84.62 ali 84.63,** ter strojev za obdelavo stekla iz **tar. št. 84.75, vključuje** ta tarifna številka **kalandre in druge stroje za valjanje,** bodisi specializirane ali nespecializirane za določeno industrijo.

Ti stroji sestoje iz **dveh ali več vzporednih valjev**, ki se vrtijo na večjih ali manjših razdaljah. S pomočjo njihovega pritiska, pritiska, kombiniranim s trenjem, toploto ali vlaženjem tako opravljajo naslednje operacije:

(1) **Valjanje raznih materialov**, ki se podstavijo pod valje, v liste ali plošče (vštevši pekovske in slaščičarske izdelke, tesa, čokolado, gumo itd.).

(2) **Oblikovanje določenih efektov** (*designov*) na površinah materiala v listih ali ploščah (razen kovine in stekla), ki gredo skozi valje - **na primer:** glajenje (vštevši likanje), dajanje odsevnosti, glaziranje, poliranje, reliefno okraševanje ali dajanje zrnaste površine.

(3) **Površinska dodelava** ali površinsko premazovanje ali prevlekanje.

(4) **Spajanje večplastnih** tkanin z lepljenjem.

Tovrstne stroje uporabljajo v raznih industrijah (**na primer:** v industriji papirja, usnja, tekstila, linoleja, plastičnih mas in gume).

V posameznih industrijah ima lahko **kalander več posebnih imen** (**na primer:** likalni stroji v pralnicah, dodelavni valji za dosego odsevnosti v tekstilni industriji, *superkalandri* v papirniški industriji), vendar se v **to tarifno številko uvrščajo neglede na različna poimenovanja.**

Kalandri pogosto sestavljajo pomožno enoto drugih strojev (**na primer:** strojev za proizvodnjo papirja). Če se kalandri dobavljajo skupaj s temi stroji, se uvrščajo po določilih **opomb 3 in 4** k oddelku XVI.

Na drugi strani pa ta tarifna številka **vključuje** tudi likalne ali gladilne stroje tipa kalandra, vštevši tudi tiste, ki se **uporabljajo v gospodinjstvu.**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** določila komentarja k oddelku XVI), se deli strojev iz te tarifne številke prav tako uvrščajo v to tarifno številko. Med dele **spadajo valji (cilindri),** katere je moč nedvoumno prepoznati kot dele za uporabo skupaj s kalandri ali s stroji za valjanje iz te tarifne številke. Ti valji so lahko izdelani iz kovine, lesa ali iz drugega primernega materiala (**na primer:** iz stisnjenega papirja). Lahko so različnih dolžin in premerov, masivni ali votli, njihova površina pa je lahko (odvisno od namena) polirana, valovita, zrnasta, lahko pa ima vgravirane vzorce. Lahko so tudi prekriti z drugimi materiali (**na primer:** z usnjem, s tekstilno tkanino ali z gumo). kovinski valji so običajno konstruirani tako, da se ogrevajo s paro, plinom itd. z notranje strani. kompleti valjev za posebne kalandre lahko vsebujejo valje različnih velikosti.

Ta tarifna številka **ne vključuje** strojev, ki poprej opisanim namenom ne služijo, četudi so kalandrom ali strojem za valjanje podobni, **na primer**:

(a) stroji z valji za sušenje tekstila, papirja itd. **(tar. št. 84.19 ali 84.51),**

(b) stiskalnice za vino in jabolčnik itd. **(tar. št. 84.35),**

(c) drobilci in stroji za mletje z valji **(tar. št. 84.36, 84.74 ali 84.79),**

(d) stroji z valji za mlinsko industrijo **(tar. št. 84.37),**

(e) stroji za ocejanje za pralnice **(tar. št. 84.51),**

(f) valjarji **(tar. št. 84.55),**

(g) stroji za ravnanje pločevine **(tar. št. 84.62)** in stroji za vtiskovanje v pločevino **(tar. št. 84.63)** in

(h) stroji za izdelavo steklenih plošč ali drugega ravnega stekla s pomočjo valjanja ter kalandri za obdelavo stekla **(tar. št. 84.75).**

84.21 - CENTRIFUGE, VKLJUČNO CENTRIFUGE ZA SUŠENJE; NAPRAVE IN APARATI ZA FILTRIRANJE IN ČIŠČENJE TEKOČIN ALI PLINOV

- Centrifuge, vključno centrifuge za sušenje:

8421.11 **- - izločevalniki smetane**

8421.12 **- - centrifuge za sušenje (ožemanje) perila**

8421.19 **- - druge**

- Naprave in aparati za filtriranje in čiščenje tekočin:

8421.21 **- - za filtriranje in čiščenje vode**

8421.22 **- - za filtriranje in čiščenje pijač, razen vode**

8421.23 **- - filtri za olje ali gorivo, za motorje z notranjim zgorevanjem**

8421.29 **- - druge**

- Naprave in aparati za filtriranje in čiščenje plinov:

8421.31 **- - filtri za vsesani zrak za motorje z notranjim zgorevanjem**

8421.39 **- - druge**

- Deli:

8421.91 **- - centrifug, vključno centrifuge za sušenje**

8421.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(I) stroje, ki s pomočjo centrifugalne sile popolnoma ali delno izločijo snovi glede na njihovo drugačno specifično maso, ali pa odstranijo vlago iz mokrih snovi, **in**

(II) stroji in aparati za filtriranje ali prečiščevanje tekočin ali plinov, **razen filtrirnih lijakov,** cedil za mleko, cedil za filtriranje barv (pretežno **73. poglavje**).

(I) CENTRIFUGE, VŠTEVŠI SUŠILNE CENTRIFUGE

Večina teh strojev sestoji **iz *perforiranih* plošč**, **bobnov**, **košar** ali posod itd., ki se vrtijo z veliko hitrostjo v druge, stacionarnem zbiralniku, ki je običajno valjaste oblike in na katerega stene naletavajo materiali zaradi centrifugalne sile. Pri nekaterih tipih se snovi z različnimi specifičnimi težami zbirajo na raznih ravneh s pomočjo separatorja z vrsto vrtilnih stožcev, medtem ko se drugi, trdni delci zadržijo v vrtilnih, perforiranih bobnih, košarah itd., tekoče sestavine pa stroj izvrže. Stroji tega tipa se lahko uporabijo tudi za popolni prodor tekočine v materiale (**na primer:** pri barvanju ali čiščenju).

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Centrifugalne sušilnike** za pralnice, barvarne, za odstranjevanje vlage iz papirne mase, v mlinarstvu itd.

(2) **Centrifuge za čiščenje sladkorja.**

(3) **Ločevalnike za smetano in centrifuge za bistrenje mleka.**

(4) **Centrifuge za bistrenje olje, vina, alkohola** itd.

(5) **Centrifuge za dehidriranje ali za odstranjevanje voska iz naftnih izdelkov.**

(6) **Centrifuge za odstranjevanje vode iz vina, loja, škroba itd.**

(7) **Centrifuge za nitriranje v proizvodnji nitroceluloze (raztrelilni bombaž).**

(8) **Ločevalniki za kulture kvasovk.**

(9) **Centrifuge za kemično industrijo** (**na primer:** visokoturažni ekstraktorji za antibiotike).

(10) **Centrifuge, ki se uporabljajo predvsem v laboratorijih** - v njih so tekočine ena nad drugo ločene v plasteh in so priprav-ljene za dekantacijo.

(11) **Centrifuge za separacijo plazme iz krvi.**

(12) **Centrifuge za sušenje radioaktivnih vsedlin** (*precipitata*).

(13) **Centrifuge za cejenje medu.**

DELI

Skladno z določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila k oddelku XVI), se tudi deli centrifug uvrščajo v to tarifno številko (**na primer:** plošče, bobni, košare, posode in zbiralniki).

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključene** nekatere vrste strojev, ki delujejo na principu centrifug, **na primer**:

(a) posebne centrifuge, imenovane "**plinske**" centrifuge za ločevanje uranovih izotopov **(tar. št. 84.01),**

(b) centrifugalne črpalke za tekočine **(tar. št. 84.13),**

(c) centrifugalne zračne črpalke **(tar. št. 84.14),**

(d) centrifugalni stroji za presejevanje ali rešetanje v mlinski industriji **(tar. št. 84.37),**

(e) stroji za centrifugalno vlivanje kovin (**na primer:** za cevi iz litega železa **(tar. št. 84.54)** ali cevi iz cementa ali betona **(tar. št. 84.74)** in

(f) centrifugalni stroji za mletje **(tar. št. 84.74).**

(II) NAPRAVE ZA FILTRIRANJE IN PREČIŠČEVANJE TEKOČIN ALI PLINOV

Številne filtrirne in prečiščevalne naprave, ki se uvrščajo v to tarifno številko, je pogosto statična oprema brez premičnih delov. Ta tarifna številka **vključuje** filtre in čistilce vseh vrst (fizične in mehanske, kemične, magnetne, elektromagnetne, elektrostatične itd.). Tukaj **niso zajete** le velike industrijske naprave, **temveč tudi** filtri za motorje z notranjim izgorevanjem in za **male gospodinjske aparate**. Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje lijakov,** cedil za mleko, posod, rezervoarjev itd., ki imajo samo kovinsko sito ali druge cedilne materiale, niti posod in rezervoarjev za splošno rabo, četudi delujejo kot filtri, če vanje vnesemo plast gramoza, peska, lesnega oglja itd.

V splošnem se filtrirne naprave iz te tarifne številke **delijo na dve vrsti**, kar je odvisno od tega, ali so namenjeni za tekočine ali za pline:

(A) **Naprave za filtriranje, prečiščevanje itd. tekočin, vštevši naprave za mehčanje vode.**

Filtri za tekočine iz te skupine opravljajo izločevanje trdnih, mastnih, koloidnih in drugih delcev iz tekočin **na primer:** tako, da tekočino prepuščajo skozi liste, membrane ali skozi maso poroznega materiala (skozi tkanino, klobučevina (filc), žična sita, usnje, kamnino, porcelan,

kiselguro, sintrirani kovinski prah, azbest, papirno maso, skozi celulozo, lesno oglje, živalsko oglje ali pesek). Pri postopku predelave pitne vode nekateri med temi materiali (**na primer:** porcelan in lesno oglje) med filtriranjem odstranjujejo bakterije. Filtri, ki uporabljajo takšne materiale, imenujejo včasih "**prečiščevalci vode**". Filtre uporabljajo tudi za odstranjevanje tekočin iz muljastega materiala (**na primer:** iz keramičnega materiala ali iz koncentratov rude). Ta tarifna številka **vključuje** filtre za tekočino, bodisi da delujejo na principu težnosti, sesanja (ali vakuuma) ali pritiska.

V to skupino med drugim **spadajo**:

(1) **Gospodinjski filtri za vodo.** Ti filtri na osnovi pritiska so konstruirani za priključitev na glavne vodovodne cevi ali pipe, sestoje pa običajno iz valjastega keramičnega elementa za filtriranje, nameščenega v kovinskem ohišju. Filtri, ki delujejo na principu težnosti, so predhodnim filtrom podobni, vendar so pogosto večji. Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni filtri,** ki so izdelani pretežno iz keramike ali stekla **(69. ali 70. poglavje).**

(2) **Filtri v obliki sveč,** ki se uporabljajo **v proizvodnji umetnega in sintetičnega tekstila**. Ti filtri sestoje iz nerjaveče posode s tekstilnim elementom, ki filtrira raztopino za prejo.

(3) **Oljni filtri za motorje z notranjim izgorevanjem, za strojna orodja** itd. Obstajata dve osnovni vrsti teh filtrov:

(i) filtri, ki vsebujejo filtrirni element, ki sestoji običajno **iz več plasti** iz klobučevine (filca), kovinske gaze, jeklene volne itd., nameščenih ena nad drugo, in

(ii) filtri, ki vsebujejo **stalne magnete** ali **elektromagnete** za izločanje železnih delcev iz olja.

(4) **Filtri za kotlovno vodo.** Ti filtri običajno sestoje iz velike posode, ki je z notranje strani obložena z nekaj plastmi (ena nad drugo)filtrirnega materiala. Te posode imajo poleg vhodnih in odvodnih cevi tudi sistem ventilov za ćiščenje filtrirnih elementov s pomočjo nasprotnega vodnega toka.

(5) **Filtrirne stiskalnice.** Te sestoje iz vrste navpičnih filtrirnih komor, narejenih iz lahko razstavljivih filtrirnih plošč in okvirov. Ti so prekriti s filtrirnimi sredstvi (s tkanino, celilozo itd.) in jih na določenem mestu zadržuje vijačni ali pritisni mehanizem. Tekočino s pomočjo črpalke silijo, da gre skozi te celice, komore pa lahko z notranje strani ogrevajo s paro itd. Filtrat vzamejo iz stiskalnice, ostanek pa se zbere med ploščami v obliki pogače. Filtrirne stiskalnice uporabljajo za filtriranje in bistrenje številnih tekočin (**na primer:** v kemični industriji, v industriji sladkorja, v pivarstvu, vinarstvu, za prečiščevanje olja, pri koncentriranju rud, v proizvodnji keramike, umetnega in sintetičnega tekstila itd.).

(6) **Rotacijski vakuumski filtri v obliki bobna.** Ti filtri imajo valj, prevlečen s filtrirno tkanino ali gazo. Ta valj je vgrajen v rezervoar s tekočino, ki jo je treba filtrirati. Tekočino vsesajo v boben, mehanska naprava pa odstranjuje trdne ostanke z obrobja.

(7) **Vakuumski filtri za občasno uporabo.** Ti filtri sestoje iz določenega števila tankih (listnatih) okvirov ali komor, od katerih je vsaka prekrita s filtrirno tkanino in povezana s skupno vakuumsko cevjo. Filter potopijo v rezervoar s tekočino in uporabijo vakuum.

(8) **Naprava za kemično prečiščevanje vode** - **na primer:** naprava za mehčanje vode s *permutitom* ali *zeolitom*, ali pa naprava za prečiščevanje vode z *apnom.*

(9) **Elektromagnetni prečiščevalci vode.** Pri njih **učinek elektromagnetnega** polja preprečuje kristalizacijo in nabiranje apnenih soli na stenah cevi.Te soli se spreminjajo v mulj, katerega je moč zlahka odstraniti.

V to tarifno številko **spadajo** tudi **dializatorji** - posebna vrsta filtrov, ki sestoje predvsem iz *polprepustne opne - membrane*, skozi katero lahko prehaja tekočina po principu difuzije in se tako lahko loči od koloidnih delcev.

(B) **Naprave za filtriranje in prečiščevanje itd. plinov.**

Ti filtri in prečiščevalci za plin se uporabljajo za izločanje trdnih ali tekočih delcev iz plina - bodisi zaradi ponovnega pridobivanja uporabnih izdelkov (**na primer:** premogov prah, kovinski delci itd., dimni plini), bodisi z namenom odstranjevanja škodljivih snovi (**na primer:** odstranjevanje prahu, katrana itd. iz plinov ali iz dima, odstranjevanje olja iz pare v parnih strojih).

Medte filtre **spadajo**:

(1) **Filtri in prečiščevalci, ki delujejo zgolj s pomočjo fizikalnih ali mehanskih sredstev.** Obstajata **dve vrsti** takšnih filtrov. Pri filtrih **iz prve vrste** je element za separacijo (tako kot pri filtrih za tekočine) sestavljen iz porozne ploskve ali mase (klobučevina (filc), tkanina, kovinska goba, steklena volna itd.). Pri filtrih **druge vrste** je separacija posledica nenadnega zmanjšanja hitrosti delcev, ki jih v sebi nosi plin, tako da se delci takrat lahko zberejo zaradi svoje mase na neki oljnati površini itd. Tovrstni filtri imajo pogosto vgrajene ventilatorje ali razprševalce vode.

Med filtre **iz prve vrste spadajo:**

(i) **Zračni filtri za motorje z notranjim izgorevanjem,** ki običajno kombinirajo pravkar opisana sistema.

(ii) **Filtri v obliki vreč,** ki sestoje iz vrste filtrirnih elementov iz tkanin v obliki vreč in ki imajo pogosto vgrajen vibracijski mehanizem, ki povzroča padanje zbranih delcev skozi dno vreče.

(iii) **Sitasti filtri,** ki sestoje iz neskončne filtrirne gaze, katero poganjata dva valja in ki se razprostira nad komorami, skozi katere tečejo plini. Sito filtra čistijo s pomočjo stružnega mehanizma.

(iv) **Rotacijski filtri** v obliki bobna, **na primer:** filtri, ki se uporabljajo v instalacijah za izmet peska. Sestoje običajno iz enega filtrirnega bobna, v katerega dovajajo zrak z vsesavanjem. Boben se giblje proti strugalu, ki z njega postruga ostanke.

Med filtre iz druge skupine **spadajo**:

(v) **Razprašnjevalci, dimni filtri** itd., opremljeni z raznimi vrstami elementov za zmanjševanje hitrosti delcev v plinskem toku **na primer** z usmernimi ploščami, s perforiranimi pregradami s premičnimi odprtinami, s krožnimi ali spiralnimi kanali s usmerniki, s stožci z obročastimi usmerniki v obliki žaluzij.

(vi) **Cikloni,** ki sestoje običajno iz kovinskega stožca, nameščenega v rezervoar cilindrične oblike. Pline dovajajo v ožji del stožca po tangencialni cevi. *Ozkomešani* tok se občutno umirja, kolikor so plini bližje širšem delu stožca, tako da prah pada na dno rezervoarja.

(2) ***Elektrostatični* filtri za zrak ali za druge pline,** katerih glavni del je običajno iz vrste navpičnih žic, nabitih s statično elektriko. Prah v zraku, ki prehaja skozi napravo, se zbira in ostane na žicah, s katerih ga občasno posnamejo.

(3) **Naprave za prečiščevanje plina (*skruberji*) ali absorbcijski stolpi.** Uporabljajo jih za prečiščevanje generatorskega plina, plina iz črnega premoga itd. Sestoje iz visokih kovinskih kolon s koksom ali drugim polnjenjem. Na vrhu so razprševalci vode.

(4) **Drugi kemični filtri in prečiščevalci za zrak ali druge pline,** vključno s katalitičnimi konverterji, ki v izpušnih plinih motornih vozil (**vgrajeni katalizatorji v izpušne cevi motornih vozil**) spreminjajo ogljikov monoksid.

*
* *

V to skupino **spadajo** tudi naslednje naprave, ki se **uporabljajo v jedrski industriji**: zračne filtre, ki so konstruirani posebej za odstranjevanje radioaktivnega prahu (fizikalni ali elektrostatični tipi), prečiščevalce z aktivnim lesnim ogljem za zadrževanje radioaktivnega joda, aparate z izmenjalniki ionov za izločanje radioaktivnih elementov (všteši tudi takšne aparate, ki delujejo na principu dialize), separatorje izrabljenih (razžarčenih) goriv ali separatorje za predelavo radioaktivnih odpadkov (bodisi da delujejo s pomočjo ionskih izmenjalcev, bodisi kemično - s pomočjo topila, s sedimentiranjem (precipitacijo) itd.).

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), se v to tarifno številko uvrščajo tudi deli pravkar naštetih vrst filtrov in prečiščevalcev. Med takšne dele med drugim **spadajo**:

filterni vložki iz kombiniranih materialov, listi vakuumskih filtrov za občasno uporabo, podstavki, okviri in plošče za filtrirne stiskalnice, rotacijski bobni filtrov za tekočine in pline, usmerne in perforirane plošče za plinske filtre.

Vendar je treba poudariti, da se filtrirni bloki iz papirja uvrščajo v **tar. št. 48.12** in da se lahko drugi filtrirni deli (iz keramike, tekstila, klobučevine (filca) itd.) uvrščajo **po materialu,** iz katerega so izdelani.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) plinski difuzijski aparati za ločevanje uranovih izotopov **(tar. št. 84.01),**

(b) klimatske naprave iz **tar. št. 84.15** ali odstranjevalci vlage iz zraka iz **tar. št. 84.79,**

(c) stiskalnice za vino (**vinske preše**), stiskalnice za mošt itd. **(tar. št. 84.35)** in

(d) umetne ledvice - aparat za dializo **(tar. št. 90.18).**

84.22 - POMIVALNI STROJI; STROJI ZA POMIVANJE ALI SUŠENJE STEKLENIC ALI DRUGE POSODE; STROJI ZA POLNJENJE, ZAPIRANJE, HERMETIČNO ZAPIRANJE ALI ETIKETIRANJE STEKLENIC, PLOČEVINK, ŠKATEL, VREČ ALI DRUGIH POSOD; STROJI ZA KAPSULIRANJE STEKLENIC, KOZARCEV ZA VLAGANJE, CEVI IN PODOBNIH POSOD; DRUGI STROJI ZA PAKIRANJE ALI ZAVIJANJE (VKLJUČNO STROJI ZA ZAVIJANJE NA OSNOVI TOPLOTNEGA KRČENJA); STROJI ZA GAZIRANJE PIJAČ

- Pomivalni stroji:

8422.11 **- - gospodinjski**

8422.19 **- - drugi**

8422.20 **- Stroji za pomivanje in sušenje steklenic in druge posode**

8422.30 **- Stroji za polnjenje, zapiranje, hermetično zapiranje, ali etiketiranje steklenic, pločevink, škatel, vreč in druge posode; stroji za kapsuliranje steklenic, kozarcev za vlaganje, cevi in podobnih posod; stroji za gaziranje pijač**

8422.40 **- Drugi stroji za pakiranje ali zavijanje (vključno stroji za zavijanje na osnovi toplotnega krčenja)**

8422.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za pomivanje posode (krožnikov, kozarcev, žlic, vilic itd.), **neglede** na to, ali imajo vgrajene tudi sušilne naprave, ali so brez njih (vštevši tudi tiste na elektriko, **neglede na njihov namen** - za gospodinjstvo itd.).Ta tarifna številka **vključuje** tudi razne vrste strojev za čiščenje ali sušenje steklenic ali drugih posod, za polnjenje in zapiranje steklenic (vštevši tudi stroje za gaziranje pijač) oziroma nasploh stroje za pakiranje blaga, namenjenega za prodajo, transport ali skladiščenje.

Med te stroje **spadajo**:

(1) Stroji za čiščenje, pomivanje, izpiranje ali sušenje (parno ali drugo) steklenic, kozarcev za vlaganje, pločevink, škatel, sodov, velikih kant za mleko, posod separatorjev za pavlako ali drugih posod. Ti stroji imajo včasih tudi naprave za dezinficiranje ali steriliziranje.

(2) Stroji za polnjenje kontejnerjev (na primer: sodov, pločevink, steklenic, kozarcev za vlaganje, tub, ampul, škatel, paketov ali vreč), ki so pogosto opremljeni s pomožnimi napravami za avtomatsko merjenje prostornine ali mase ter z napravami za zapiranje atkšnih kontejnerjev.

(3) Stroji za gaziranje pijač. To so pravzaprav stroji za polnjenje iz zapiranje steklenic z napravami za hkratno dovajanje *ogljikovega dioksida* in tekočine.

(4) Stroji za zapiranje ali zamaškanje steklenic ali kozarcev za vlaganje, naprave za zapiranje in lotanje pločevink.

(5) Stroji za zavijanje in pakiranje v lepenko, vštevši tudi stroje z napravami za oblikovanje, tiskanje, povezovanje, lepljenje, zapiranje ali dokončno pakiranje po kakšnem drugem postopku. Ta tarifna številka vključuje stroje za pakiranje pločevink, kozarcev za vlaganje in steklenic v zunanjo embalažo (v zaboje, škatle itd.).

(6) Stroji za etiketiranje, vštevši tudi stroje, ki tiskajo, režejo ali lepijo etikete.

(7) Stroji za baliranje in za povezovanje s trakovi, vštevši tudi prenosne naprave na ročni pogon, ki so opremljene s ploščami ali s podobnimi napravami za namestitev med uporabo na balo, zaboj ali drugo pakiranje, katerega je treba povezati s trakom.

Stroji, uvrščeni v to tarifno številko, **pogosto opravljajo več pravkar navedenih funkcij.** Tako imajo lahko vgrajene naprave za polnjenje ali pečatenje v *vakuumu* ali v drugih nadzorovanih atmosferskih pogojih.

Stroji, ki poleg pakiranja, zavijanja itd. **opravljajo tudi druge operacije**, se uvrščajo v to tarifno številko, vendar le **pod pogojem,** da so dodatne operacije v razmerju do pakiranja itd. vzporednega značaja. Tako se **na primer: stroji,** ki pakirajo ali zavijajo blago v oblike, v katerih se običajno transportira in prodaja v trgovini, uvrščajo v to tarifno številko **neglede** na to, ali imajo naprave za tehtanje ali za druga merjenja. Podobno bi v to tarifno številko lahko uvrstili tudi stroje z vgrajenimi napravami, ki v smislu **drugostopenjske funkcije** *režejo, oblikujejo ali stiskajo predhodno navedene izdelke v končno obliko*, pri čemer značaja blaga sploh ne spremenijo(**na primer:** stroji za oblikovanje masla ali margarine v bloke itd. in za njihovo zavijanje). Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** strojev, ki pakiranja, zavijanja itd. ne opravljajo kot svojo primarno funkcijo, temveč predelujejo surovine ali

polizdelke v končne izdelke (**na primer:** kombinirani stroji za proizvodnjo cigaret in njihovo pakiranje).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka tudi dele poprej navedenih strojev. Vendar je treba poudariti, da se deli kombiniranega stroja, katerega kot takega ni moč uvrstiti v to tarifno številko, uvrščajo v ustrezne tarifne številke - **na primer:** deli merilnih strojev **(tar. št. 84.23),** deli strojev za izdelovanje vrečk iz papirja ali lepenke **(tar. št. 84.41)** in deli tiskarskih strojev **(tar. št. 84.43).**

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) strojev za zapiranje steklenic in pločevink in drugih mehanskih naprav za gospodinjstvo, **mase 10 kg ali manj (tar. št. 82.10),**

(b) strojev za baliranje slame ali živinske krme **(tar. št. 84.33),**

(c) strojev za izdelovanje vrečk iz papirja in lepenke **(tar. št. 84.41),**

(d) šivalnih strojev, ki se uporabljajo za zašivanje vreč itd., potek ko so napolnjene **(tar. št. 84.52),**

(e) strojev za stiskanje kovinskih odpadkov v bale **(tar. št. 84.62),**

(f) strojev za kovičenje zabojev **(tar. št. 84.65)** in

(g) strojev za kuvertiranje ali za ovijanje kuvert s papirnimi trakovi **(tar. št. 84.72).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8422.11

Ta tar. podštevilka **vključuje** stroje za pomivanje posode, katerih kapaciteta je gospodinjska, ki so na elektriko ali ne, vštevši tudi tiste, ki se ne uporabljajo v gospodinjstvu. **Zunanje mere teh strojev,** ki so postavljeni na tla, so:

širina: ***do 65 cm***
višina: ***do 95 cm***
globina: ***do 70 cm***

Dimenzije strojev in naprav, ki se postavljajo na mize, so **občutno manjše.**

84.23 - TEHTNICE - TEHTALNE NAPRAVE (RAZEN TEHTNIC Z OBČUTLJIVOSTJO 5 CENTIGRAMOV (0,05G) ALI BOLJŠIH), VKLJUČNO S STROJI ZA ŠTETJE IN KONTROLO, KI DELUJEJO NA PODLAGI MERJENJA MASE; UTEŽI ZA TEHTNICE VSEH VRST

8323.10 **- Osebne tehtnice, vključno tehtnice za dojenčke; gospodinjske tehtnice**

8423.20 **- Tehtnice za kontinuirano tehtanje blaga na konvejerjih**

8423.30 **- Tehtnice za nespremenljivo maso in tehtnice za izpuščanje vnaprej določene mase materiala v vrečko ali posodo, vključno tehtnice za doziranje**

- Druge tehtalne naprave:

8423.81 **- - z maksimalnim tehtalnim območjem do vključno 30 kg**

8423.82 **- - s tehtalnim območjem nad 30 do vključno 5000 kg**

8423.89 **- - druge**

8423.90 **- Uteži za tehtnice vseh vrst; deli tehtnic**

Razen tehtnic, katerih občutljivost je **manjša od 0.05 gramov**, **vključuje** ta tarifna številka:

(A) Stroje in naprave za neposredno določanje mase predmetov - elektronsko (z elektronskim pretvornikom), s tehtanjem predmetov oziroma z dodajanjem zamenljivih uteži (primerjalne tehtnice), s premikanjem premične uteži po umerjeni palici (kantar in drugo) ali z samodejnim zapisovanjem na lestvici ali kazalcu stroja, ki deluje s pomočjo vzmeti ali protiuteži, ali pa s pomočjo hidravlike itd.

(B) Naprave, ki delujejo na principu določanja mase, ki pa mase avtomatsko ne beležijo (**na primer:** prostornina, število, cena ali dolžina, ki so neposredno odvisne od mase).

(C) Naprave z vnaprej nastavljeno maso etalonov, katerih namen je nadzor nad enakostjo izdelkov ali iskanje napak v proizvodih s tehtanjem, ali pa za odmerjanje določene mase blaga, pripravljenega za pakiranje.

Med številne vrste strojev, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **spadajo**:

(1) Tehtnice z vzmetmi (vzmetne tehtnice).

(2) Gospodinjske in trgovske tehtnice.

(3) Tehtnice za tehtanje pisem in paketov (poštne tehtnice).

(4) Osebne tehtnice (na kovanec ali ne), vštevši tudi tehtnice za dojenčke.

(5) Mostovne tehtnice (hidravlične in druge) ter druge ploščadi za tehtanje.

(7) Tehtnice za tehtanje blaga, ki se premika na tekočem traku, na visečih tekočih trakovih itd..

(8) Preštevalne tehtnice, ki delujejo na principu mase.

(9) Tehtnice za konstantne mase (ki kažejo višek ali primanjkljaj v razmerju do standarizirane mase) in kontinuirani merilci za preverjanje enakosti tekstilnih ali drugih materialov.

(10) Dozirne tehtnice za avtomatsko tehtanje materialov, ki se iztovarja iz košev, vštevši tudi tehtnice, ki tehtajo sestavine za bolj sestavljene mešanice iz več košev.

(11) Tehtnice za prepuščanje vnaprej določene mase materiala v vrečo ali v posodo, izvzemši tehtnice, ki pakirajo ali zavijajo blago v oblike za distribucijo ali prodajo v trgovini.

(12) Avtomatske tehtnice za merjenje pretoka tekočin.

(13) Popolnoma avtomatske naprave, ki tehtajo in nameščajo etikete na pakirano blago - sestavljeni so iz stroji za tehtanje, kalkulatorjev in tiskalnikov z vgrajeno napravo za preštevanje paketov in izmet etiket.

Te različnr vrste tehtnic **imajo lahko** vgrajene naprave za avtomatsko tiskanje kartic s podatki o mase, naprave za beleženje in zbiranje rezultatov več merilnih operacij, za prikaz ali optično povečavo rezultatov merjenja itd.

Ta tarifna številka **vključuje tudi uteži** vseh vrst in iz kateregakoli materiala, neglede na to, ali so v kompletih ali niso, za katerokoli vrsto tehtnic, vštevši ločeno dobavljene uteži tehtnic za precizno tehtanje iz **tar. št. 90.16.** Vendar pa se **uteži, ki se dobavljajo skupaj** s temi preciznimi tehtnicami, **uvrščajo skupaj z njimi**. Drsne uteži (vštevši **tudi iz platine**) se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka tudi dele izdelkov iz te tarifne številke.

Med takšne dele **spadajo**:

umerjeni ali neumerjeni vzvodi za tehtnice, pladnji in ploščadi za tehtnice, podstavki, nosilci in ohišja tehtnic, jezički v obliki trikotne prizme, osti koncev vzmeti in ležaji zanje (**razen** tistih, ki so v celoti iz *ahata* ali iz drugega *dragega* ali *poldragega kamna* - **tar. št. 71.16**), hidravlični blažilci (amortizerji - dušilci oscilacij), lestvice za kazanje mase.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) hidrostatičnih tehtnic (ali tehtnic za merjenje specifične mase) **(tar. št. 90.16),**

(b) strojev za uravnotežanje mehanskih delov **(tar. št. 90.13)** in

(c) instrumentov, kot so **na primer:** dinamometri, ki so namenjeni v prvi vrsti za merjenje vlečne, kompresijske sile itd., ne pa blaga, oseb, živali itd. **(tar. št. 90.24 ali 90.31).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8423.20

Tehtnice iz te tar. podštevilke **za kontinuirano tehtanje blaga** na tekočih trakovih so lahko integralne s tekočim trakom, lahko pa so tekočemu traku dodane. Te tehtnice tehtajo in beležijo maso materiala, ki prehaja v vedrcih, na verigah in na podobnih elementih tekočega traku.

84.24 - MEHANSKE NAPRAVE (NA ROČNI POGON ALI BREZ NJEGA) ZA BRIZGANJE, RAZPRŠEVANJE ALI PRŠENJE TEKOČIN ALI PRAHU; GASILSKI APARATI, NAPOLNJENI ALI NENAPOLNJENI; BRIZGALNE PIŠTOLE IN PODOBNE NAPRAVE; STROJI ZA BRIZGANJE PARE ALI PESKA IN PODOBNI STROJI ZA BRIZGANJE S CURKOM

8424.10 **- Gasilski aparati, napolnjeni ali nenapolnjeni**

8424.20 **- Brizgalne pištole in podobne naprave**

8424.30 **- Stroji za brizganje pare ali peska in podobni stroji za brizganje s curkom**

- Druge naprave:

8424.81 **- - za kmetijstvo ali hortikulturo**

8424.89 **- - druge**

8424.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje in naprave za brizganje, disperzijo ali razprševanje pare, tekočin ali trdnih snovi (**na primer:** peska, prahu, zrn, gramoza ali kovinska naprava za brušenje) v obliki snopa, kapljic ali megle.

(A) APARATI ZA GAŠENJE POŽAROV, NAPOLNJENI ALI NENAPOLNJENI

Ta skupina **vključuje nenapolnjene ali napolnjene** aparate za gašenje požara, s polnjenji za brizganje **pene ali z drugimi polnjenji**, vštevši tudi preproste gasilne aparate s pipami, ventili, udarnimi kapicami ali z drugimi napravami za odpiranje - aktiviranje.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) bomb za gašenje požara in polnjenj za aparate za gašenje požara **(tar. št. 38.13)** in

(b) črpalk za gašenje požara z rezervoarjem ali brez njega iz **tar. št. 84.13** (nesamovozne) ali iz **tar. št. 87.05** (samovozne).

(B) RAZPRŠILNE PIŠTOLE IN PODOBNE NAPRAVE (tar. podšt. 8424.20)

Razpršilne pištole in podobne naprave za ročno upravljanje so običajno namenjene za priključitev na cevovode s stisnjenim zrakom ali paro, ki pa so prav tako povezani neposredno ali posredno preko enega voda z rezervoarjem, v katerem se nahaja material za brizganje. Naprave so opremljene s sprožilci ali z drugo vrsto ventila za nadziranje pretoka skozi šobo. Šobo mora biti možno naravnavati na bolj ali manj divergentni snop brizganja. Pištole se uporabljajo za brizganje barv, lakov, olja, plastičnih materialov, cementa, kovinskega prahu, tekstilnega prahu itd. Lahko jih uporabljajo tudi za brizganje močnega snopa stisnjenega zraka ali pare za čiščenje kamnitih fasad na zgradbah, za čiščenje kipov itd.

V to skupino **spadajo** tudi ločeno dobavljene naprave za razprševanje zadušljivega plina (par), naprave za vgradnjo na tiskarske stroje in pištole za brizganje kovin (bodisi da delujejo na principu pihalke, bodisi na principu kombiniranega učinka električne grelne naprave in snopa stisnjenega zraka.

Tudi ročno upravljane pištole za razprševanje z vgrajenim električnim motorjem, črpalko in rezervoarjem za material, ki se razpršuje (barva, lak itd.), so prav tako zajete v tej tarifna številki.

(C) STROJI ZA BRIZGANJE PARE ALI PESKA IN PODOBNI STROJI ZA BRIZGANJE

Stroji za brizganje peska in podobni stroji so **pogosto** težke konstrukcije in imajo včasih tudi kompresor. Uporabljajo se za odstranjevanje oksidov ali za čiščenje kovinskih predmetov, za graviranje ali za matiranje steklenih, kamnitih in drugih površin itd. tako, da se predmeti izpostavijo učinku snopov peska, kovinskih brusilnih materialov itd. pod visokim pritiskom. Običajno imajo naprave za odstranjevanje preostalega peska in prahu. Ta tarifna številka **vključuje** tudi naprave za brizganje pare, ki se uporabljajo **na primer:** za razmaščevanje obdelovane kovine itd.

(D) **ŠKROPILKE, RAZPRŠILKE IN RAZPRŠILKE PRAHU**

Uporabljajo se za insekticide, fungicide itd. v kmetijstvu, hortikulturi in v gospodinjstvih. Ta tarifna številka **vključuje** takšne naprave in priprave, s sestavnimi rezervoarji ali brez njih, na ročni pogon (vštevši tudi navadne batne črpalke za škropljenje) ali na nožni pogon (s pomočjo pedala), kot tudi mehove za prah, razpršilke za na hrbet in sadne škropilke. V to tarifno številko **spadajo tudi samovozne škropilne stroje**, pri katerih motor zagotavlja tako črpalno moč kot tudi omejeno premikanje aparata za delovne potrebe. Vendar ta tarifna številka ne **vključuje** strojev, ki predstavljajo prava vozila v smislu **tar. št. 87.05.**

Ta tarifna številka **vključuje** naslednje stabilne, gibljive ali samovozne vrste naprav - **pod pogojem,** da imajo vgrajene mehanske naprave za brizganje in disperzijo snopa, za avtomatsko upravljanje z brizglano glavo (razpršilcem), vštevši pri tem tudi navadne mehanizme, ki se aktivirajo s pomočjo vodnega pritiska:

(1) **Škropilke in razpršilke** *za travnike*, *sadovnjake* in podobno (**na primer:** rotacijske in oscilacijske razpršilke).

(2) **Hidravlične pištole** za *odstranjevanje mineralov* (**na primer:** zlatonosnega peska) s pobočij itd. s pomočjo močnih vodnih curkov, pa tudi vodne šobe odstranjevalcev lubja, ki se uporabljajo v industriji papirja.

V to tarifno številko **spadajo** tudi mehanske naprave za **pranje vetrobranskega stekla** in avtomobilskih žarometov ter metalce plamena, ki se uporabljajo **za uničevanje plevela** in za druge kmetijske namene.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) *insekticidov* pod pritiskom v posodah, opremljenih s preprostimi ventili za sproščanje pritiska **(tar. št. 38.08),**

(b) šob upogibnih cevi (**oddelek XV ali tar. št. 84.81,** če so opremljene s pipami, ventili ali drugimi napravami za uravnavanje pretoka tekočine),

(c) medicinskih instrumentov, aparatov in naprav iz **tar. št. 90.18** in

(d) razpršilk za vonjave in podobnih razpršilk za toaletno uporabo **(tar. št. 96.16).**

(E) **NAMAKALNI SISTEMI**

Namakalni sistemi **so sestavljeni iz različnih komponent**, ki so sestavljene v celoto:

(i) **Nadzorna postaja** (mrežasti filtri, brizgalne za gnojila, merilni ventili, nepovratni ventili, regulatorji pritiska, manometri, oddušniki za zrak itd.).

(ii) **Podzemna mreža** (razdelilni vodi in odcepi, ki vodijo vodo od nadzorne postaje do namakalnega področja).

(iii) **Površinska mreža** namakalnega sistema za namakanje "**kaplja po kaplji**" z vgrajenimi kapalkami.

Takšni sistemi se uvrščajo v to tarifno številko kot funkcionalne enote v smislu **opombe 4** k oddelku XVI (**glej** splošna določila komentarja k temu oddelku).

*
* *

Ta tarifna številka **vključuje** tudi:

(1) Stroje **za prevlekanje raznih predmetov** (**na primer:** kozarcev, škatel) s pršenjem parafinskega ali staljenega voska.

(2) Naprave **za elektrostatično nanašanje**, ki sestoje iz razpršilne pištole, povezane z upogibno cevjo s posodo s premaznim sredstvom.Te naprave so z električnim kablom povezani tudi z generatorjem visoke napetosti. Elektrostatično polje, ki nastane med predmetom, na katerega je potrebno nanesti premazno sredstvo, in pištolo privlači delce premaznega sredstva, ki je razpršeno s pomočjo stisnjenega zraka, na predmet in preprečuje potrato premaznega sredstva mimo predmeta.

(3) **Industrijske robote**, ki so konstruirani posebej za brizganje, disperzijo ali razprševanje tekočin ali prahu.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), se tudi deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko. Med dele, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **spadajo med drugim** rezervoarji za razpršilke, šobe razpršilk, škropila in glave turbulentnih razpršilk, ki niso navedeni v **tar. št. 84.81.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) oljne ročke za ročno podmazovanje in pištole za podmazovanje **(tar. št. 82.05),** pištole za podmazovanje na stisnjeni zrak in duge naprave za podmazovanje pod pritiskom **(tar. št. 84.67),**

(b) naprave za odstranjevanje saj iz kotlovnih cevi s pomočjo parnega snopa **(tar. št. 84.04),**

(c) gorilci za peči **(tar. št. 84.16),**

(d) stroji za čiščenje sodov ali drugih posod s pomočjo snopa vode, pare ali peska itd. **(tar. št. 84.22),**

(e) laserski črnilni tiskalniki (*ink-jet*) (**tar. št. 84.43** ali **84.71**);

(f) avtomatski stroji za prodajo vonjav tipa razpršilk **(tar. št. 84.76),**

(g) stroji za nanašanje ometa in betona ali stroji za razprostiranje gramoza po cestah in podobnih površinah **(tar. št. 84.79),**

(h) električni stroji in naprave za vroče razprševanje kovin ali sintriranih kovinskih karbidov iz **tar. št. 85.15** in

(i) zobarski vrtalni strojčki na snop - *jet tip* **(tar. št. 90.18)** in aparati (razpršilke) za aerosolno terapijo **(tar. št. 90.19).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8424.20

Ta tarifna podštevilka **vključuje** pripave, opisane v **delu (B)** komentarja k **tar. št. 84.24.**

84.25 - ŠKRIPČEVJA IN ŠKRIPCI; VODORAVNI IN NAVPIČNI VITLI; DVIGALA ZA VELIKE TOVORE Z MAJHNO DVIŽNO VIŠINO

- Škripčevja in škripci:

8425.11 **- - na električni pogon**

8425.19 **- - drugi**

8425.20 **- Izvozne naprave za jaške; vitli, specialno izdelani za uporabo pod zemljo**

- Drugi vitli:

8425.31 **- - na električni pogon**

8425.39 **- - drugi**

- Dvigala za velike tovore z majhno dvižno višino; dvigala za dviganje vozil:

8425.41 **- - nepremična dvigala za vgraditev delavnicah za popravilo cestnih vozil**

8425.42 **- - druga dvigala, hidravlična**

8425.49 **- - druga**

Ta tarifna številka **vključuje** preprosto opremo **za dvigovanje in rokovanje**. Določila komentarja k **tar. št. 84.26** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za opremo iz te tarifne številke toliko, kolikor se nanašajo na samovozne in druge "**premične**" stroje, stroje z več funkcijami in stroje za dvigovanje, natovarjanje, manipulacijo itd., stroje, namenjene za vgradnjo v druge stroje ali za montažo na transportna vozila in plovila iz oddelka XVII. **Vendar pa se vitel** kot običajna delovna oprema traktorja oziroma kompletni stroj (traktor in vitel) uvršča v **tarifno številko 87.01.**

V to tarifno številko **spadajo**:

(I) ŠKRIPČEVJA IN VITLI, RAZEN *SKIP* - VITLOV

Škripčevja in vitli, ki se uvrščajo v to tarifno številko, sestoje iz bolj ali manj zapletenih sistemov škripcev in kablov, verig, vrvi itd., katerih namen je mehansko olajšati dvigovanje (**na primer:** z uporabo škripcev različnih premerov, nazobčanih koles in sistemov zobčenikov).

Med drugim **spadajo** v to skupino:

(1) Škripčevja, pri katerih se verige premikajo tako, da nasedejo na posebne zobce na obodu verižnika.

(2) Škripčevja z bobni, pri katerih se kabel navija na boben s škripčnim mehanizmom. To je samostojni tip dvigala, običajno na pnevmatski ali električni pogon, je pogosto vgrajen na koleščkih in se premika po visečih tirih.

(3) Škripci, ki sestoje v bistvu iz verige z valji, ki je v spregi s sistemom nazobljenih verižnikov. Premika se s pomočjo ročice ali vzvoda - podobno kot nekatera dvigala za dvigovanje velikih bremen na majhno višino.

Škripci in bloki za škripce, dobavljeni ločeno, so iz te tarifne številke izključeni **(tar. št. 84.83).**

V to tarifno številko se uvrščajo tudi **ladijska dvigala za čolne**. Ta dvigala sestoje iz dveh nepremičnih ali vrtečih se krakov, opremljenih s škripčevji za dvigovanje in spuščanje ladijskih čolnov.

(II) VODORAVNI IN NAVPIČNI VITLI

Vodoravni vitli sestoje iz vodoravnih bobnov (z zobatim kolesom in z zaporo) na ročni ali mehanski pogon, na katere se navija vrv. **Navpični vitli** so podobni, le da imajo navpični boben.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Ladijski vodoravni in navpični vitli** za dvigovanje tovorov, lengerjev, za manevriranje z mehanizmom za dvigovanje tovorov, za vleko ribiških mrež, kablov itd. pogonski motor je pogosto vgrajen tako, da tvori s temi stroji integralno celoto.

(2) **Vodoravni traktorski vitli.**

(3) **Izvozne naprave za jaške,** katerih bistveni del je velik vitel na mehanski pogon.

(4) **Navpični vitli za pogon kretnic, za ranžiranje železniških vagonov** itd. Pri ranžiranju je vrv speljana skozi med vrsto stolpov, ki se prosto vrtijo na tečajih, tako da je vleka lažja. Ti stolpi se uvrščajo v **tar. št. 73.25 ali 73.26.**

(5) **Bloki za vlečenje žic** za kalupe za vlečenje žic.

(III) DVIGALA ZA VELIKA - TEŽKA BREMENA Z MAJHNO DVIŽNO VIŠINO *(JACKS)*

Ta vrsta dvigal je namenjena za **dvigovanje velikih bremen na majhne višine.**

V to tarifno številko **spadajo:**

- **dvigala z zobatim drogom in z majhnim zobnikom ali zaporo,**
- **dvigala z navojno gred** (pri njih poteka dvigovanje z vrtenjem gredi ali matice, pritrjene na osnovi dvigala) in
- **dvigala s teleskopskimi navojnimi gredmi - z dvema ali več koncentričnimi navojnimi gredmi,** pri katerih se zunanja navojna gred vrti v matici, fiksirani na osnovi dvigala.

Pri tovrstnih **hidravličnih in pnevmatskih dvigalih** se dvižni bat premika v valju s pomočjo pritiska črpalke ali kompresorja. Črpalka ali kompresor sta lahko ločena ali vgrajena v dvigalo.

Med posebne vrste dvigal **spadajo**:

(1) Prenosne avtomobilske dvigalke itd.

(2) Garažna dvigala na koleščkih, dvigala za dviganje zabojev.

(3) Stacionarna garažna dvigala, ki so običajno hidravlične.

(4) Dvigala, ki se uporabljajo v prekucnih napravah za iztovarjanje s tovornjakov.

(5) Dvigala z nogami za varno naslanjanje parkiranih samovoznih dvigal, težkih tovornjakov premičnih delavnic, topov itd.

(6) Dvigala za dvigovanje železniških tirov.

(7) Dvigala za dvigovanje železniških tirnih vozil.

(8) Dvigala za delo v vodoravni smeri - za premikanje nosilcev, delov gradbenih konstrukcij itd.

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), se deli opreme iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.31.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) hidravlični ali pnevmatski cilindri iz tar. **št. 84.12** in

(b) mehanske naprave za nivojske železniške prehode in mehanska oprema za železniško signalizacijo iz **tar. št. 86.08.**

84.26 - DVIGALA, VKLJUČNO KABELSKA DVIGALA; LADIJSKI ŽERJAVI; PORTALNA DVIGALA, LUŠKA DVIGALA IN AVTO DVIGALA, OPREMLJENA Z DVIGALOM

- Mostna, prekladalna in portalna dvigala in luška dvigala:

8426.11 **- - mostovna dvigala na fiksnih stebrih**

8426.12 **- - portalna dvigala na pnevmatičnih kolesih in luška dvigala**

8426.19 **- - druga**

8426.20 **- Stolpna vrtljiva dvigala**

8426.30 **- Portalna dvigala s pomolom**

- Druga dvigala, samovozna:

8426.41 **- - na pnevmatičnih kolesih**

8426.49 **- - druga**

- Druga dvigala:

8426.91 **- - predvidena za vgraditev na cestna vozila**

8426.99 **- - druga**

Ta tarifna številka **vključuje** nekatere stroje za *diskontinuirano* dvigovanje in manipulacijo.

SAMOHODNI IN DRUGI "*PREMIČNI*" STROJI

V splošnem ta tarifna številka **ne vključuje samo** nepremičnih, stabilnih strojev (**razen nekaj izjem,** navedenih v nadaljevanju, ki se tičejo strojev, montiranih na transportno opremo, ki se uvršča v oddelek XVII), temveč tudi premične stroje (samovozne ali ne).

Izjeme so naslednje:

(a) **Stroji, montirani na tirna vozila iz 86. poglavja.**

Stroji za dvigovanje ali manipulacijo se uvrščajo v **tar. št. 86.04,** če so montirani na vagone in primerni za priključevanje tirnim vozilom, konstruiranim tako, da se lahko premikajo po tirih katerekoli širine. Tem pogojem ustrezajo železniška dvigala za nesreče, vagoni z dvigali in vitli za popravljanje prog ali voznega parka in vagoni - dvigala, ki se uporabljajo v železniških skladiščih. Samovozna vozila za vzdrževanje in servisiranje železniških prog se uvrščajo v **tar. št. 86.04.** Na drugi strani pa se v to tarifno številko uvrščajo stroji za dvigovanje in manipulacijo, ki so montirani na vagone ali vagonske ploščadi, ki pa ne izpolnjujejo pogojev za prava železniška tirna vozila. Tak primer so dvigala, montirana in prirejena tako, da se gibljejo po tirih na gradbiščih, v kamnolomih itd.

(b) **Stroji, montirani na traktorjih ali na motornih vozilih iz 87. poglavja.**

(1) **Stroji, montirani na traktorski šasiji.**

Nekateri delovni deli strojev iz te tarifne številke se **lahko montirajo** na traktorje, ki so konstruirani predvsem za vleko ali porivanje drugih vozil, naprav ali bremen, vendar so (kot kmetijski traktorji) opremljeni z enostavnimi napravami za manipulacijo z delovnimi orodji. Ta delovna orodja so pomožna sredstva za občasna dela. V glavnem so **razmeroma lahka** in jih je moč zlahka montirati in zamenjati na licu mesta. V takšnih primerih se **delovna orodja** uvrščajo v to tarifno številko, vendar **pod pogojem,** da gre za stroje iz te tarifne številke ali iz **tar. št. 84.31,** ter **pod pogojem**, da predstavljajo dele teh strojev, četudi se dobavljajo skupaj s traktorjem (montirani na njem ali ne), medtem ko se traktor s svojo delovno opremo uvršča ločeno v **tar.št. 87.01.**

Na drugi strani **vključuje** ta tarifna številka **samovozne stroje**, v katerih so pogonski del, upravljalski del, delovna orodja in njihova gonilna oprema posebej prilagojeni tako, da tvorijo integralno mehansko celoto. To se nanaša **na primer:** na pogonski del, ki je podoben traktorju, vendar je posebej konstruiran, izdelan ali ojačen tako, da tvori integralni del stroja, ki izvaja eno ali več funkcij, navedenih v tej tarifni številki (*dvigovanje, manipulacija* itd.). **Tak pogonski del** spada v to tarifno številko kot nekompletni stroj z obeležji kompletnega istovrstnega stroja, če je dobavljen ločeno. Pogonski del, ki se lahko uvrsti v nekaj **tarifnih številk od 84.25 do 84.30,** ker je lahko opremljen z nekaj različnimi delovnimi deli, se uvršča skladno z **opombo 3** k oddelku XVI in po **Temeljnem pravilu 3 (c).**

Natančnejši kriteriji **za razlikovanje** med traktorji **iz tar. št. 87.01** in pogonskimi deli iz tega poglavja so podani v komentarju k **tar. št. 87.01.**

(2) **Stroji, montirani na avtomobilskih šasijah ali tovornjakih.**

Nekateri stroji za dvigovanje ali manipulacijo (**na primer:** navadna dvigala, lahka dvigala za popravila) so pogosto montirana na kompletno avtomobilsko šasijo ali tovornjak in vsebujejo vsaj naslednje mehanske naprave:

- pogonski motor,

- menjalnik in komande za menjavo brzin, za upravljanje in za zaviranje.

Takšne celote se uvrščajo v **tar. št. 87.05** kot motorna vozila za posebne namene, **neglede na to**, ali je stroj za dvigovanje ali manipulacijo na vozilo preprosto montirana, ali pa z njim tvori integralno mehansko celoto - razen v primeru, ko gre za vozila, ki so konstruirana za transportne namene iz **tar. št. 87.04.**

Na drugi strani **vključuje** ta tarifna številka samovozne stroje, pri katerih je en ali več poprej navedenih pogonskih ali komandnih delov nameščeno v upravljalski kabini stroja za dvigovanje ali manipulacijo (običajno v dvigalu), ki je montiran na šasiji s kolesi, pri čemer **ni pomembno**, ali celota lahko vozi po cesti na lastni pogon.

Dvigala iz te tarifne številke se praviloma ne premikajo z bremenom - če pa to počno, je njihovo gibanje omejeno in v razmerju do glavne funkcije - dvigovanja, vzporednega značaja.

(c) **Stroji, montirani na plovilih iz 89. poglavja.**

Vsi stroji za dvigovanje ali manipulacijo, ki so montirani na pontonih ali na drugih plavajočih konstrukcijah, se uvrščajo v **89. poglavje**, pri čemer ni pomembno, ali imajo lastni pogon ali ne.

VEČNAMENSKI STROJI

Številni stroji lahko **razen** funkcij, opisanih v tej tarifni številki ali v **tarifnih številkah 84.25, 84.27** ali **84.28,** opravljajo **tudi funkcije**, opisane v **tarifnih številkah 84.29** ali **84.30** (kopanje, ravnanje, vrtanje itd.). Ti stroji se uvrščajo skladno z **opombo 3 k oddelku XVI** ali po **Temeljnem pravilu 3 (c)**.

Kot **primer** lahko služi *bager - žličnik*, *kabelski bagri* itd., ki se **z zamenjavo** prečke ali priključkov **lahko** uporabljajo kot dvigala, kombinirani stroji za rezanje in natovarjanje premoga, kombinirani rovokopači, za dvigovanje in polaganje cevovodov itd.

*
* *

Vendar pa se stroji za dvigovanje ali manipulacijo itd. uvrščajo v to tarifno številko, **če so dobavljeni ločeno**, **četudi** so namenjeni za vgradnjo v druge stroje ali za montiranje na transportna vozila ali plovila iz oddelka XVII.

*
* *

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za dvigovanje ali manipulacijo na osnovi kolesc, vitlov ali strojev za dvigovanje velikih bremen na majhno višino. Pogosto imajo veliko jekleno nosilno konstrukcijo.

Elementi teh nosilnih konstrukcij (podstavki dvigal in mostovi) se uvrščajo v to tarifno številko, **če se dobavljajo kot deli** bolj ali manj kompletnega stroja za dvigovanje ali manipulacijo.

Če se **dobavljajo ločeno,** se uvrščajo v **tar. št. 84.31,** vendar **pod pogojem,** da so opremljeni ali konstruirani tako, da jih je moč opremiti z mehanskimi sklopi, bistvenimi za delovanje premičnih delov kompletnega stroja (kolesca, valji, škripci, tirna vodila itd.). **V nasprotnem primeru** se elementi teh nosilnih konstrukcij **uvrščajo v tar. št. 73.08.**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) **Ladijska dvigala (*Derrick*-ova dvigala),** ki sestoje iz navpičnega stebra, na katerega podlago se naslanja krak za prenašanje bremena. Ta krak se lahko dviga s pomočjo škripčevja (**glej** uvod k temu komentarju o podobnih strojih, vgrajenih na plavajočih pontonih itd.).

(2) **Dvigala s krakom (pomolom) ali *Derrick*-ova dvigala** (**glej** uvod k temu komentarju o železniških dvigalih za nesreče, dvižnih tovornjakih, plovečih dvigalih itd.). Dvigala s krakom ali *Derrick*-ova dvigala se uporabljajo za dvigovanje bremen, včasih pa tudi za prenašanje bremen v vodoravni smeri. Sestoje iz kraka ali pomola, ki lahko ima zglobno ležišče, s čimer se dvigalu poveča doseg in olajša delo. Dvižna vrv teče preko gredi na vrhu kraka in se premika s pomočjo vitla. Krak je lahko podprt z navpičnim stebrom, ki je včasih lahko kar visok.

(3) **Portalna dvigala, ki se uporabljajo v lukah (luška dvigala),** imajo krak, vgrajene pa so na štirih portalnih stebrih in se premikajo po dveh tirih. Odprtina portala je tolikšna, da ustreza širini enotirne ali večtirne železniške proge.

(4) **Kabelska dvigala** služijo za prenašanje visečih tovorov. Sestoje iz enega ali več nosilnih kablov (vrvi), ki so oprti na stabilne ali premične stolpe in penjače, ki se giblje po kablu in ki je opremljen z napravo za dvigovanje in spuščanje bremena. Ta dvigala se uporabljajo za manipulacijo z materiali na obsežnih gradbiščih, jezovih, mostovih, v kamnolomih itd.

(5) **Mostovna dvigala,** ki sestoje iz močnih dvižnih naprav, ki so obešene na težko prečno gredo ali "**most**", celotna konstrukcija pa se giblje po širokih tirih. Tudi podobna mostovna dvigala, ki se uporabljajo v jedrskih reaktorjih za zamenjavo gorilnih elementov, se uvrščajo v to tarifno številko.

(6) **Mostovna dvigala na fiksnih stebrih,** pri katerih se greda ali most giblje po tirih, pritrjenih na stene ali na ustrezne podporne kovinske konstrukcije.

(7) **Pretovorni mostovi** (nepremični ali premični na tirih). Včasih so dolgi in imajo običajno prehod (ki je lahko zglobni, ni pa nujno) nad prostorom za vsidrane ladje ali nad prostorom za izto-

varjanje. Opremljeni so s kolesi (z dvižno napravo) ali s penjačo, ki se giblje po tirih po vsej dolžini gredi. Posebne vrste teh dvigal se uporabljajo za manipulacijo z bloki gradbenega kamna ali kontejnerji, pa tudi v ladjedelništvu.

(8) **Premičma (mobilna) dvigala** okvirne konstrukcije s pnevmatskimi kolesi, ki se uporabljajo predvsem za manipulacijo s kontejnerji. Takšni stroji so lahko samovozni, vendar **pod pogojem**, da so konstruirane za delovanje na mestu (ko se ne gibljejo) ali da se lahko premaknejo skupaj z bremenom **na krajšo razdaljo**, da so portali enostavni (najpogosteje sestoje iz vodoravne gredi, oprte na vrsto koles in podprte z dvema navpičnima stebroma, včasih teleskopskima).

(9) **Široka (*Straddl*-ova) dvigala**, **ki sestoje iz šasije širokega tipa,** imajo običajno navpične teleskopske stebre za nastavitev višine. Šasija je neobičajno montirana na štiri ali več pnevmatskih koles, ki so običajno pogonska in usmerjevalna, kar omogoča manevriranje znotraj kroga z zelo majhnih premerom.

Zaradi njihove **posebne konstrukcije** se široka (*portalna*) avto dvigala lahko **postavijo nad breme**, ga s posebnimi prijemalnimi napravami dvignejo, prenesejo na krajše razdalje in ga ponovno spustijo. Nekatera med temi dvigali so dovolj široka, da lahko zajahajo transportno vozilo in iz njega iztovarjajo ali ga natovarjajo.

Ta avto dvigala uporabljajo v tovarnah, skladiščih, dokih, na letališčih itd. za manipuliranje z dolgimi tovori (profili, tramovi, gradbeno železo itd.), ali pa za zlaganje kontejnerjev.

(10) **Delovna vozila, opremljena z dvigalom,** ki so konstruirana za prenašanje bremen na kratke razdalje v tovarnah, skladiščih, dokih in na letališčih. Ta dvigala imajo vgrajeno lahka dvigala, montirana na šasije. Avto dvigala, opremljena z dvigalom, so **običajno škatlaste oblike** in imajo dolgo in široko osnovo, ki preprečuje prevračanje dvigala.

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), se **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.31.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključena** dvižna vozila iz **tar. št. 87.05.**

84.27 - VILIČARJI; DRUGA DELOVNA VOZILA Z NAPRAVAMI ZA DVIGANJE ALI MANIPULACIJO

8427.10 **- Samovozni na elektromotorni pogon**

8427.20 **- Drugi samovozni**

8427.90 **- Drugi**

Izvzemši široka (*portalna*) avto dvigala in avto dvigala, opremljena z dvigalom iz **tar. št. 84.26, vključuje** ta tarifna številka delovna vozila, opremljena z napravami za dvigovanje ali manipulacijo

Takšna avto dvigala so **na primer**:

(A) **VILIČARJI IN DRUGA AVTO DVIGALA ZA DVIGOVANJE IN ZLAGANJE V SKLADIŠČA**

(1) **Viličarji na mehanski pogon,** ki so včasih zelo veliki, prenašajo bremena na dvižnem podstavku, ki drsi po navpičnem stebru. Ta dvižni mehanizem je običajno nameščen **pred voznikovim sedežem** in je namenjen za prenašanje bremen in za dvigovanje bremena zaradi natovarjanja ali nameščanja v vozilo.

V to skupino **spadajo** tudi avto dvigala **za bočno natovarjanje** in nameščanje, ki so konstruirani za manipulacijo z dolgimi bremeni (grede, tramovi, cevi, kontejnerji itd.). Običajno imajo nosilno ploščad, na kateri je tovor na svoji poti na kratke razdalje.

Dvižna naprava pri pravkar navedenih avto dvigalih deluje s pogonsko močjo vozila in je včasih konstruirana tako, da je nanjo moč priključiti razne priključke (vilice, pomole, vedra, prijemalke itd.) - glede na vrsto bremena.

(2) **Drugi stroji za zlaganje,** ki so običajno **montirani na avto dvigala**, so opremljeni s ploščadjo ali vilicami, ki se lahko dvigajo in spuščajo po navpični opori. Vitel ali sistem zobatih palic na ročni ali strojni pogon. Služijo za zlaganje vreč, zabojev, sodov itd.

Nekateri stroji za zlaganje, ki delujejo na istem principu kot **elevatorji**, se uvrščajo v **tar. št. 84.28.**

(B) **DRUGA VOZILA, OPREMLJENI Z NAPRAVAMI ZA DVIGOVANJE ALI *MANIPULACIJO***

V to skupino **spadajo**:

(1) **Avto dvigala s ploščadjo, ki se dviguje mehansko,** uporabljajo za vzdrževanje električnih vodov, sistema javne razsvetljave itd. (**glej** uvod h komentarju k **tar. št. 84.26,** ki se nanaša na dvižne ploščadi, montirane na vozila).

(2) **Druga avto dvigala,** opremljena z napravami za dvigovanje ali manipulacijo, vštevši tudi avto dvigala, specializirana za uporabo **v določenih industrijah** (**na primer:** v tekstilni, keramični industriji, v mlekarstvu itd.).

(Vozila za dviganje navedena v točkah (A) in (B) se uvrščajo v to tar. št. neglede na višino dviganja.)

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), se **deli avto dvigal** iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.31.**

84.28 - DRUGI STROJI ZA DVIGANJE, MANIPULACIJO, NAKLADANJE ALI RAZKLADANJE (NPR.: DVIGALA, PREMIČNE STOPNICE, TRANSPORTERJI IN ŽIČNICE)

8428.10 **- Dvigala in skipi**

8428.20 **- Transporterji, pnevmatični**

- Drugi transporterji, ki delujejo kontinuirano, za blago ali material:

8428.31 **- - specialno predvideni za uporabo pod zemljo**

8428.32 **- - drugi, z vedri**

8428.33 **- - drugi, s trakom**

8428.39 **- - drugi**

8428.40 **- Premične stopnice in premične steze**

8428.50 **- Potiskala rudarskih vozičkov, prenašalniki za lokomotive in vagone, razkladalne naprave za vagone in podobna manipulacijska oprema za železniške vagone**

8428.60 **- Žičnice in vlečnice; vlečni mehanizmi za tirne žičnice**

8428.90 **- Drugi stroji**

Z izjemo strojev za dvigovanje in manipulacijo iz **tar. št. od 84.25 do 84.27, vključuje** ta tarifna številka razne vrste strojev za mehansko manipulacijo s materialom, blagom itd. (vzpenjanje, prenašanje, natovarjanje, iztovarjanje itd.). Ti stroji ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, **četudi so specializirani** za določeno industrijo, kmetijstvo, metalurgijo itd. Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** elevatorji tekočin iz **tarifne številke 84.13,** pa **tudi plavajoči doki, kesoni in podobne ladijske naprave** za navažanje in potiskanje, ki delujejo izključno na principu hidrostatskega vzgona **(tar. št. 89.05 ali 89.07).**

Določila komentarja k **tarifni številki 84.26** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za opremo iz te tarifne številke, v kolikor se nanašajo na samovozne in druge "**gibljive**" stroje, na stroje z več funkcijami, na stroje za dvigovanje, natovarjanje, manipulacijo itd. in na stroje za vgradnjo v druge stroje ali za montažo na transportna vozila ali plovila **iz oddelka XVII.**

*
* *

V to tarifno številko **spadajo** stroji za dvigovanje ali za manipulacijo **na principu škripcev, vitlov** ali strojev za dvigovanje velikih bremen na majhne višine. Pogosto imajo veliko nosilno jekleno konstrukcijo.

Elementi teh nosilnih konstrukcij (**na primer:** posebni stebri za žičnice itd.) se v to tarifno številko uvrščajo, v kolikor se dobavljajo kot deli bolj ali manj kompletnih strojev za manipulacijo.

Če se **dobavljajo ločeno**, se uvrščajo v **tarifno številko 84.31, vendar pod pogojem,** da so opremljeni ali konstruirani za opremljanje z mehanskimi sklopi, pomembnimi za funkcioniranje gibljivih delov kompletnega stroja (kolesa, valji, škripci, tirnice, vodila itd.). V nasprotnem primeru se elementi nosilnih konstrukcij uvrščajo v **tar. št. 73.08.**

Med zapletenejše stroje **spadajo**:

(I) STROJI ZA OBČASNO DELOVANJE

(A) **Nekateri stroji za dvigovanje:**

(1) **Podnožja za dvigovanje bremen,** ki sestoje iz vitla, vgrajenega v dvokrak ali trikrak podstavek.

(2) ***Derrick*-ova dvigala v sklopu vrtalnih kompletov,** ki služijo za dvigovanje vrtalnih cevi itd. v naftnih vrtinah (**razen tistih,** ki so montirane na tovornjakih itd. - **glej** uvodni del komentarja k **tar. št. 84.26).**

(3) **Kabelske žičnice** (***Telphers*)**,** ki delujejo na podoben način kot mostovna ali transportna dvigala. Penjača z napravo za dvigovanje se giblje (včasih na občutni oddaljenosti) po viseči tirnici na stebrih.

(B) **Žičnice** so velike instalacije, ki delujejo z vitlom**.** Običajno so namenjene za prevoz potnikov ali blaga v gore. Sestoje iz nosilnih in vlečnih kablov, oprtih na stebre, in iz dveh kabin, prijemalk ali kontejnerjev itd., ki se vzpenjata in spuščata po nosilnem kablu.

(C) **Tirne vzpenjače** delujejo na istem principu kot žičnice**,** le da se vagončki gibljejo po tirih. Ta tarifna številka **vključuje** le vlečni mehanizem in vitel. Iz te tarifne številke so izključeni vagončki **(tar. št. 86.05)** in progovno napravo (**tar. št. 73.02 ali 86.08,** odvisno od primera).

(D) **Dvigala** običajno delujejo s pomočjo vitla in kabla, ali pa s pomočjo bata na vodni, zračni ali oljni pogon. Uporabljajo jih za dvigovanje in spuščanje potniške kabine ali ploščadi za blago po navpičnih vodilih. Dvigala so običajno opremljena s protiutežmi. Oprema za upravljanje, ustavljanje, varnost itd., **najsibo električna ali ne**, se prav tako uvršča v to tarifno številko, vendar **pod pogojem**, da se dobavlja skupaj z dvigalom.

V to tarifno številko **spadajo tudi dvigala na ročni pogon.**

V to tarifno številko so tudi **vključena** takoimenovana "**ladijska dvigala**". To so zelo močne instalacije (hidravlična dvigala ali dvigala za velika bremena z majhno dvižno višino) za dvigovanje ladij in korit z ene višine prekopa na naslednjo višino, s čimer zamenjujejo naravni jez.

(E) ***Skip* - dvigala** so naprave za dvigovanje, pri katerih se kontejnerjim z razsutim tovorom dvigujejo po poševnih ali navpičnih jaških. Uporabljajo se za **izvoz premoga iz rudnika**, za polnjenje visokih peči, apnenic itd. z rudo, apnencem, z gorivom itd.

V to tarifno številko so **vključeni tudi** skipi za ta dvigala, t.j. velike kovinske kontejnerje ali zaboje, ki imajo pogosto dno z avtomatskim odpiranjem. Rudarska skip - dvigala imajo običajno kabino za rudarje, ki je vgrajena nad zabojem za tovor.

(F) **Naprave za vagončke** za iztovarjanje so ploščadi s tirnimi vodili ali žlebovi, do katerih vagone pripeljejo, jih blokirajo in iztovorijo tako, da jih nagnejo, prevrnejo ali pa s pomočjo dvigala za velika bremena na majhne višine ali s kakšnim drugim dvižnim sistemom obrnejo. Ta tarifna številka **vključuje** tudi vibracijske naprave, s pomočjo katerih je iztovarjanje vagončkov z odpiranjem bočnih strani lažji.

(II) STROJI ZA NEPREKINJENO DELOVANJE

(A) ***Elevatorji*** se uporabljajo za neprekinjen navpični ali poševni **transport blaga ali ljudi**. Sestoje predvsem iz vrste raznovrstnih naprav (za sprejem tovora), ki so na določenih razdaljah nameščene na zglobne mehanizme, ki se giblje kot neskončna veriga. V to skupino **spadajo** elevatorji z vedri za material v prahu ali zrnih, elevatorji s ploščadjo za zaboje, pakete itd., elevatorji z žlebnimi sprejemnimi elementi za vreče, sode, slamo v balah, snope itd., tekoče stopnice, krožna osebna dvigala (*paternostri*) itd.

(B) **Transporterji** se uporabljajo za **transport blaga** (običajno v vodoravni smeri), včasih za transport na velike razdalje (v rudnikih, kamnolomih itd.).

Med transporterje **spadajo**:

(1) **Transporterji, ki delujejo s pomočjo stalno pomikajočih se delov za nošnjo ali potiskanje, <u>na primer</u>:** transporterji z vedrci ali transporterji s plitvimi posodami, strgalni ali polžasti transporterji (ki potiskajo material naprej s pomočjo profiliranega strgala ali polža) in transporterji s trakom, jermenom, verigo, letvami itd.

(2) **Transporterji, ki sestoje iz vrste valjev na motorni pogon** (**<u>na primer</u>:** težke proge za valjarne v jeklarnah). Ta tarifna številka **vključuje** tudi transporterje z valji brez motornega pogona. Valji so običajno vstavljeni v ležaje (**<u>na primer</u>:** vodoravne proge z valji za manip-

ulacijo z zaboji itd. in transporterji z gravitirujočimi valji). **Vendar** je podobna oprema brez valjev, **na primer:** ravni, zaviti ali spiralni drsni kanali, iz te tarifne številke **izključena (tar. št. 73.08, 73.25 ali 73.26),** odvisno od vrste).

(3) **Vibracijski transporterji,** pri katerih se blago premika skozi transportni kanal s pomočjo vibracij ali izmeničnih gibov.

(C) **Pnevmatski elevatorji in transporterji** (**na primer:** cevni pnevmatski transporterji), pri katerih majhne kontejnerje (za dokumente, za majhne strojno obdelane dele itd.) ali razsuti material (zrnje, slamo, seno, ostružke, premogov prah) potiska vzdolž cevi zračni tok (vštevši tudi podobne stroje za transport in čiščenje zrnja).

(D) **Navpični nosilci s prostimi kolesci ("*castors*)** kot na nogah pohištva, ki so podobni stransporterjem na valjih. Sestoje iz vrste cevi, pritrjenih v tovarniška tla. Na vrhu vsake cevi je valj, ki se lahko na kotalnem ležaju prosto obrača v vse smeri. Vsi valji pri tem tvorijo en sistem, ki se lahko uporablja **na primer:** za *manipulacijo* s pločevinami v valjarnah.

(E) **Stroji za vleko in kotaljenje,** ki delujejo s pomočjo vrvi. Ti stroji imajo neskončno vrv ali verigo, ki se neprekinjeno giblje in služi za vleko vagonov (**na primer:** košare za prenašanje rude in prekucni vagoni), za kotaljenje šlepov, sani itd., za prenašanje potnikov (smučarske vlečnice) itd.

(III) DRUGI POSEBNI STROJI ZA DVIGANJE IN ZA *MANIPULACIJO*

(A) **Lokomotivski in vagonski prenašalniki** za prenašanje lokomotiv, vagonov itd. z enega tira na drugega.

(B) **Potisni vagoni raznih vrst, na primer**:

(1) **Naprave, pritrjene med tirnicami**, ki sestoje iz dveh mehanskih batov, ki se gibljeta izmenoma. Ta dva bata prijemajo osi in tako potiskajo vagon naprej.

(2) **Naprave s hidravličnim batom za potiskanje** rudarskih vagončkov v rudniških jaških.

(3) **Samovozni stroji na enem kolesu, ki se gibljejo po tiru s stalno traso**. Ob njih mora biti delavec, ki peš spremlja voziček, pogon pa zagotavlja majhen bencinski motor. Vendar je treba poudariti, da so majhni traktorji, znani tudi kot ("**potisni vagoni**", ki se uporabljajo za potiskanje vagonov, iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 87.01**).

(C) **Mehanski nakladalniki** za zbiranje premoga, rude, izkopane zemlje, gramoza, peska in drugih materialov v razsutem stanju. Ti stroji so običajno kombinirani s transporterjem ali elevatorjem (vibracijski transporter - nakladalnik, sprejemni transporter - nakladalnik itd.).

(D) **Pomožna mehanska naprava za *manipulacijo* z ročnimi orodji na hidravljični, pnevmatski ali električni pogon** (vrtalniki, kladiva itd.). Te naprave pridržijo orodje, ali pa omogočajo gibanje orodja v delovni predmet - **na primer:** pridrževalci ali potiskovalci pnevmatskega orodja, rudarske naprave za vrtanje z vrvjo ali vrtalni voziček z več svedri ("***Jumbo***"), mehanski "**balanserji**" za obešanje orodij med delom. Vendar so iz te tarifne številke **izključena** navadna statična držala itd.

(E) **Industrijski roboti,** ki so **konstruirani posebej za dvigovanje, *manipulacijo*, nakladanje** in **razkladanje.**

(F) **Mehanske lestve,** sestavljene iz drsnih odsekov, ki se premikajo s pomočjo kakšnega mehanizma (**na primer:** škripca ali vitla).

(G) **Mehansko nastavljive ploščadi na kolesih za montažo ("*dollies*")** ali za manipulacijo s kinematografskimi kamerami.

(H) **Mehanski manipulatorji na daljinsko upravljanje,** ki se uporabljajo za manipulacijo z radioaktivnimi izdelki. So lahko stabilni ali gibljivi, sestoje pa iz konzole izven zaščitnega plašča, ki se upravlja ročno, in iz konzole v notranjosti zaščitnega plašča, ki odraža gibe operaterja. Prenos gibov poteka mehansko, hidravlično ali preko pnevmatskih naprav ali električnih impulzov.

Manipulatorji, ki se uporabljajo kot ročno orodje za delo z roko, se uvrščajo v **tar. št. 82.03, 82.04 ali 82.05.**

(I) **Samovozne ali nesamovozne ploščadi** za manipulacijo s kontejnerji ali paletami, ki se uporabljajo na letališčih za nakladanje ali razkladanje letal. Oprema sestoji v glavnem iz ploščadi, ki se dvigajo oprta na dva diagonalna podpornika. Ploščad je opremljena s tekočim trakom za prenašanje tovora. Ta oprema ni namenjena za prenašanje kontejnerjev ali palet niti na krajše razdalje. Ploščad prazno primaknejo k letalu in deluje samo v tem položaju.

(J) ***Paletizerji*** na električni pogon, ki so namenjeni za avtomatsko zlaganje praznih steklenic v pravilne vrste. Pri tem uporabljajo motorne ali kotalne transporterje. Paletizerji prenesejo natančno razvrščene steklenice na paleto in zložijo eno plast na drugo. Ti paletizerji steklenic **ne polnijo**, **ne mašijo**, **ne etiketirajo** in **ne povezujejo**. **Lahko so samostojni**, **ali pa vključeni v tehnološko linijo** skupaj z drugimi stroji, ki izvajajo operacije, kot so polnjenje ali pakiranje.

*
* *

Naprave za dvigovanje ali manipulacijo pogosto uporabljajo v pečeh, konverterjih, valjarnah itd. Takšni stroji so **na primer:** stroji za vnos, manipulacijo ali izvlekanje delov, ki se obdelujejo, naprave za manipulacijo z vrati, pokrovi, kurišči itd., naprave za iztresanje. **Če** ti stroji tvorijo **posebno celoto**, ki je nedvoumno drugačna od peči itd., se **uvrščajo v to tarifno številko**, četudi se dobavljajo skupaj s pečmi itd.

Takšni primeri so:

(1) **Stroji za raztovarjanje koksirnih peči,** ki se gibljejo za pečjo in so opremljene z mehanskim batom, ki odpira vrata in prazni retorte.

(2) **Stroji za natovarjanje z bati za *Siemens - Martinove* peči.**

(3) **Posebna dvigala za dvigovanje okrovov metalurških peči** za žarjenje ali enakomerno segrevanje, ali pa za izvlekanje ingotov.

(4) ***Manipulatorji*, naprave za obračanje itd. ingotov, odkovkov** itd.

(5) **Stroji,** ki se uporabljajo pri nekaterih vrstah peči za vlaganje ali izvlekanje v peči obdelanih predmetov na osnovi učinka cilindričnih batov.

Vendar je treba poudariti, da so iz te tarifne številke **izključene** naprave za dvigovanje in manipulacijo, ki so **namenjene za vgradnjo** v **peči, konverterje itd.,** ali pa če te naprave tvorijo s pečmi in konverterji celoto, vendar **pod pogojem**, da se dobavljajo skupaj s pečmi (**glej tarifne številke 84.17, 84.54, 84.55 itd**.). Če se dobavljajo **ločeno**, se uvrščajo **v to tarifno številko**.

Poudariti je tudi treba, da so naprave za mehansko nalaganje, mehanske rešetke in podobne naprave **izključene** iz te tarifne številke **(tar. št. 84.16).**

DELI

Skladno s splošnimi določili, ki se nanašajo na uvrščanje delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), se **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v **tarifno številko 84.31.**

*
* *

Ta tarifna številka **izključuje**:

(a) elevatorje za tekočine z vedrci, verigami, vijakom, trakom ali podobnih vrst **(tar. št. 84.13),**

(b) stroji za sortiranje, presejevanje, ločevanje ali izpiranje zemlje, kamna, rude ali drugih mineralnih snovi v trdnem stanju **(tar. št. 84.74),**

(c) kretnice iz **tar. št. 86.08** in

(d) bagri **(tar. št. 87.04).**

84.29 - BULDOŽERJI, ANGLEDOZERJI, GREJDERJI, RAVNALNIKI, SKREPERJI, BAGRI, NAKLADALNIKI Z LOPATO, STROJI ZA NABIJANJE IN CESTNI VALJARJI, SAMOVOZNI

- Buldožerji in angledozerji:

8429.11 **- - goseničarji**

8429.19 **- - drugi**

8429.20 **- Grejderji in ravnalniki**

8429.30 **- Skreperji**

8429.40 **- Stroji za nabijanje in cestni valjarji**

- Bagri in nakladalniki:

8429.51 **- - nakladalniki s sprednjo lopato**

8429.52 **- - stroji z nadgradnjo, ki se vrti 360°**

8429.59 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za kopanje, izkopavanje, nabijanje, ki so **izrecno** navedene v tej tarifni številki in katerih **skupna značilnost je samovoznost.**

Določila komentarja k **tarifni številki 84.30**, ki se nanaša na samovozne stroje in stroje z več funkcijami, se uporabljajo *mutatis mutandis* na samovozne stroje iz te tarifne številke, v katero **spadajo** naslednji stroji:

(A) **Buldožerji in *angledozerji* (ribalniki).** Ti stroji sestoje iz osnovnega pogonskega stroja, pogosto imajo gosenice in velik lemež, pritrjen na sprednji strani, tako da vsvi ti deli tvorijo integralno mehansko celoto. Te stroje uporabljajo za odstranjevanje ruševin in za grobo ravnanje terena. Nekatere vrste teh stropjev so konstruirani pretežno za krčenje ali čiščenje zemljišča.

(B) ***Grejderji* in ravnalniki** so stroji, namenjeni za *niveliziranje* ali ravnanje zemljišča (v ravnini ali na pobočjih) s pomočjo nastavljivega noža, ki je običajno nameščen med sprednjimi in zadnjimi kolesi.

(C) ***Skreperji* (strgalniki)** imajo ostri rezalni rob, katerega namen je rezanje zgornje plasti zemlje, katero stroj nato meče v zaboj skreperja ali pa se ta zemlja odvaža s transporterjem.

Poudariti je treba, da **spadajo** v to tarifno številko **samo** skreperji, katerih osnovni pogonski stroj in skreper tvorita mehansko celoto - **na primer:** *skreperji* - goseničarji, pri katerih je zaboj z rezalnim robom nameščen med gosenicami. Iz te tarifne številke so izključeni tudi zglobni skrep-

erji, ki sestoje iz osnovnega pogonskega stroja (celo samo z eno gosenico) in skreperja samega s fiksnim lemežem ali z gibljivim priključkom z več lemeži.

(D) **Bagri s lopato, (*boom*-om (**debel drog**), prečko ali s kablom),** ki načenjajo tla nad ali pod ravnijo stroja z žlico za izkopavanje, z grabežnico itd., ki delujejo bodisi neposredno od konca grede ali pomola (bagri žličniki, bagri z vlečno, skepersko žlico itd.), bodisi s pomočjo hidravličnih naprav za dvigovanje, ki so obešeni na kabel na koncu pomola, da je delovni doseg večji (**bagerji - *trnkarji***). Pri bagrih z velikim delovnim dosegom se upravlja z žlico **preko kabla** med dvema premičnima stebroma, ki sta postavljena za določeni medsebojni oddaljenosti.

(E) **Večvedrasti bagri,** pri katerih so vedra za kopanje nameščene na neskončni verigi ali vrtilnih kolesih. Ti stroji imajo pogosto transporter za odlaganje izkopanega materiala. Običajno so na kolesih ali šasijah z gosenicami. Posebni modeli so namenjeni kopanju ali čiščenju rovov, kanalov, za odvodnjavanje, za uporabo na površinskih kopih itd.

(F) **Samovozni nakladalniki** so stroji na kolesih ali gosenicah s čelno žlico, ki zbira material med premikanjem stroja, ga prenaša in prazni.

Nekateri "**vedrasti nakladalci**" lahko "**kopljejo v zemljo**". To dosežejo, če je vedro, kadar je v vodoravni legi, lahko nižje od višine koles ali gosenic.

(G) **Nakladalni transporterji** se uporabljajo v rudnikih. Ti stroji, katerih osnovna funkcija je manipulacija in ne transport, so opremljeni s čelnimi žlicami, ki zajemajo materiale v razsutem stanju in ga naložijo v zaboj stroja.

(H) **Teptalniki** se uporabljajo za gradnjo cest, za zbijanje balasta pod železniškimi tiri itd. (**glej točko (a)** uvodnega komentarja k **tar. št. 84.30**, ki se nanaša na stroje, montirane na vozila iz **86. poglavja**).

(I) **Samovozni cestni valjarji,** ki se uporabljajo pri gradnji cest ali pri drugih javnih delih (**na primer:** za izravnavo terena ali za valjanje cestnih površin).

Ti stroji so opremljeni s težkimi valji iz litega železa ali jekla. Valji imajo velik premer, njihova površina pa je gladka ali reliefna (valji v obliki "***ovčjih tac***"), ali pa imajo kolesa z velikimi, polnimi ali pnevmatskimi gumami. Služijo za zbijanje tal.

V to tarifno številko **spadajo tudi samovozni nakladalniki z žlico**, ki imajo zglobni krak z žlico, ki je montiran na zadnjem delu stroja.

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), se **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.31**, še posebno pa orodja (lemeži, žlice itd.), z gredami, pomoli, pnevmatskimi ali hidravličnimi cilindri, primernimi za montažo na osnovni pogonski stroj.

84.30 - DRUGI STROJI ZA RAVNANJE, STRGANJE, IZKOPAVANJE, NABIJANJE, KOPANJE ALI VRTANJE ZEMLJE, MINERALOV ALI RUD; OVNI IN STROJI ZA IZDIRANJE PILOTOV; SNEŽNI PLUGI IN SNEŽNI ODMETALNIKI

8430.10 **- Ovni in stroji za izdiranje pilotov**

8430.20 **- Snežni plugi in snežni odmetalniki**

- Stroji za spodrezavanje premoga ali kamnin in stroji za prebijanje predorov:

8430.31 **- - samovozni**

8430.39 **- - drugi**

- Drugi stroji za vrtanje:

8430.41 **- - samovozni**

8430.49 **- - drugi**

8430.50 **- - Drugi stroji, samovozni**

- Drugi stroji, nesamovozni:

8430.61 **- - stroji za nabijanje**

8430.62 **- - skreperji (strgalniki)**

8430.69 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje (**razen samovoznih iz tar. št. 84.29** in kmetijskih strojev, strojev za hortikulturo in gozdarstvo **(tar. št. 84.32)** za "**načenjanje**" zemeljske skorje (**na primer:** za rezanje in lomljenje skal, zemlje, premoga itd., za izkopavanje, kopanje, vrtanje zemlje itd, ali pa za pripravo ali zbijanje terena (**na primer:** strganje, ravnanje, uravnavanje nagiba, zbijanje in valjanje). V to tarifno številko **spadajo** tudi ovni in stroji za izdiranje pilotov, snežni plugi in snežni odmetalniki.

SAMOVOZNI IN DRUGI "PREMIČNI"-*MOBILNI* STROJI

V splošnem ta tarifna številka **vključuje** ne samo statične ali fiksirane stroje, **ampak tudi** (z nekaterimi izjemami, ki so naštete spodaj glede na stroje montirane na prevozna sredstva vrste, ki **spadajo** v **oddelek XVII**) **premične stroje**, ki imajo lasten pogon za premikanje ali so brez tega pogona.

Izjeme so naslednje:

(a) **Stroji, montirani na tirna vozila iz 86. poglavja.**

Stroji za izkopavanje itd. se uvrščajo v **tarifno številko 86.04,** če so **montirani na vagonih**, primernih za sestavljanje vlakov, ki se premikajo po železniških progah kakršnekoli širine. Stroji za izkopavanje in razprostiranje železniških nasipov so pogosto montirani na vagonih, ki ustrezajo tem pogojem. Na drugi strani pa se v to tarifno številko uvrščajo stroji za izkopavanje itd., montirani na tovorne vagone ali na ploščadi, ki ne zadovoljujejo pogojem pravega železniškega voznega parka. Samovozna vozila **za servisiranje in vzdrževanje železniških prog** se uvrščajo v **tar. št. 86.04.**

(b) **Stroji, ki se montirajo na traktorje ali na avtomobilske šasije iz 87. poglavja.**

(1) **Stroji montirani na traktorje ali podobna vozila.**

Nekateri deli strojev iz te tarifne številke (**na primer:** lemež za niveliranje) **so lahko montirani na traktorje,** ki so sicer konstruirani za vleko ali potiskanje drugega vozila, naprave ali bremena - podobno kot kmetijski traktorji, ki so opremljeni s preprostimi napravami za pogon teh orodij. Ta orodja so pomožna oprema za občasno delo. Večinoma so **razmeroma lahka** in jih lahko na licu mesta montira ali zamenja uporabnik sam. V takšnih primerih se orodja uvrščajo v to tarifno številko, vendar **pod pogojem**, da so stroji iz te tarifne številke ali iz **tarifne številke 84.31,** v kolikor so deli teh strojev, četudi in če se dobavljajo skupaj s traktorjem (montirani na njem ali ne), medtem ko se traktor s svojo napravo za manipulacijo z orodjem uvršča ločeno v **tar. št. 87.01.**

Na drugi strani **vključuje** ta tarifna številka samovozne stroje, v katerih so pogonski del, delovna orodja in njihova premikalna oprema posebej konstruirani za montažo skupaj, tako da oblikujejo integralno mehansko celoto. To se nanaša **na primer:** na pogonski del, ki je podoben traktorju, vendar je namenjen, konstruiran ali ojačen posebej kot integralni del stroja, ki opravlja eno ali več funkcij, navedenih v tej tarifni številki (izkopavanje, niveliranje itd.). Takšni pogonski deli se prav tako uvrščajo v to tarifno številko kot nekompletni stroj z bistvenimi obeležji kompletnega istovrstnega stroja, če se dobavljajo posebej. **Osnovni pogonski stroji**, ki bi lahko bili uvrščeni **v več tarifnih številk med 84.25 in 85.30**, se zaradi njihove opremljenosti z različnimi delovnimi deli uvrščajo skladno z **opombo 3** k **oddelku XVI**, ali pa po **Temeljnem pravilu 3 (c).**

Glede podrobnejših kriterijev **razlikovanja** med traktorji iz **tar. št. 87.01** in osnovnimi pogonskimi stroji iz tega poglavja **glej komentar k tar. št. 87.01**.

(2) **Stroji, montirani na avtomobilske šasije ali na tovornjake.**

Nekateri stroji iz te tarifne številke (**na primer:** ovni za zabijanje pilotov, stroji za vrtanje naftnih vrtin, bagri) so pogosto montirani na kompletno avtomobilsko šasijo ali na tovornjak in vsebujejo vsaj naslednje mehanske naprave:

- pogonski motor,

- menjalnik in komande za menjavo brzin, za upravljanje in za zaviranje.

Takšni kombinirani stroji se uvrščajo v **tar. št. 87.05** kot motorna vozila za posebne namene.

Na drugi strani pa se v to tarifno številko uvrščajo samovozni stroji,pri katerih je en ali več prej navedenih pogonskih ali komandnih delov nameščenih v kabini stroja, montirani na šasiji s kolesi, **neglede na to,** ali celota lahko vozi po cesti na lastni pogon, ali ne more.

Nadalje **vključuje** ta tarifna številka **samovozne stroje s kolesi**, pri katerih sta šasija in delovni stroj posebej konstruirani ena za drugo in tvorijo integralno celoto. V tem primeru stroj ni preprosto montiran na avtomobilsko šasijo, kot je to primer pri strojih, opisanih v prvem odstavku te točke, temveč je s šasijo popolnoma integriran. Stroj se ne more uporabiti za druge namene, lahko pa ima vgrajene poprej navedene bistvene avtomobilske naprave.

(c) **Stroji na plavajočih objektih iz 89. poglavja.**

Vsi stroji (**na primer:** bagri za podvodna izkopavanja), montirani na pontone ali druge plovne objekte, z lastnim pogonom ali brez njega, se uvrščajo v **89. poglavje.**

VEČNAMENSKI STROJI

Številni stroji lahko **razen** funkcij, opisanih v **tarifnih številkah 84.29 ali 84.30** (izkopavanje, ravnanje, vrtanje itd.) opravljajo **tudi** funkcije, opisane v **tarifnih številkah 84.25, 84.26, 84.27 ali 84.28** (dvigovanje, natovarjanje itd.). Ti stroji se uvrščajo skladno z **opombo 3 v oddelku XVI, ali pa po Temeljnem pravilu 3 (c).** Tak primer je kombinirani stroj za rezanje in natovarjanje premoga, kombinirani stroj za kopanje kanalov in za dvigovanje in spuščanje cevi itd.

V to tarifno številko **spadajo**:

(I) STROJI ZA KOPANJE, STRGANJE ALI RAVNANJE ZEMLJE

V to skupino **spadajo**:

(A) **Nesamovozni stroji za kopanje ali izkopavanje, opisane v komentarju k tarifni številki 84.29.**

(B) **Bagri za površinski kop** - *dregerji* (z vedrci ali žlico), ki so podobni strojem za izkopavanje z več vedrci iz **tar. št. 84.29.**

Plavajoči bagri za podvodno izkopavanje so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 89.05).**

(C) **Stroji za kopanje in presejevanje železniškega zastorja** sestoje predvsem iz neskončne verige veder, ki kopljejo zastor pod železniškimi tirnicami. Imajo vgrajene tudi naprave za presejevanje in razkladanje zastorja. Glede strojev, montiranih na vozilih iz **86. poglavja glej točko (a)** v začetku komentarja k tej tarifni številki.

(D) **Rili, plugi in podobna orodja z zobatimi lemeži** za oranje ali razbijanje zgornje plasti cest, parkirališč, ploščadi in letaliških pist, preden položijo novo površinsko plast betona, asfalta itd.

(E) **Planirni bagri** so vrat bagrov z žlico iz **tarifne številke 84.29** z vodoravno gredo ali pomolom. uporabljajo jih za "**odstranjevanje**" površinske plasti tal.

(II) STROJI ZA ZBIJANJE ALI NABIJANJE

(A) **Nesamovozni cestni valji (potiskani ali vlečeni).** V to skupino **spadajo** valji, ki se montirajo skupaj s t.i. "**ovčjimi *tacami***" (t.j. opremljeni z nogami, ki se vtisnejo v tla) in valji za zbijanje, izdelani iz vrste koles, tipa koles tovornjakov, s težkimi pnevmatskimi gumamI velikega premera, ki so montirani na skupni osnovi.

Vendar je treba poudariti, da so iz te tarifne številke **izključeni** samovozni cestni valjarji, vštevši tudi tiste z "**ovčjimi tacami**", polnimi ali s pnevmatskimi gumami **(tar. št. 84.29)** ter valji za kmetijstvo **(tar. št. 84.32).**

(B) **Nesamovozni stroji za zbijanje,** ki se uporabljajo pri gradnji cest, za zbijanje železniških zastorjev itd. Vendar so iz te tarifne številke **izključena** orodja za delo v roki, pnevmatska ali z vgrajenim motorjem **(tar. št. 84.67 ali 85.08).**

(C) **Stroji za zbijanje ali nabijanje strani nasipov, ki so običajno pnevmatski.**

(III) STROJI ZA IZKOPAVANJE, SPODREZOVANJE IN VRTANJE

Ti stroji se uporabljajo predvsem v rudarstvu, za vrtanje izvirov, pri gradnji tunelov, v kamnolomih, za kopanje gline itd.

(A) **Stroji za kopanje in vrtanje lukenj** v sklalnatih tleh, premogu itd. in stroji udarnega (*perkusijskega*) tipa, pri katerij je moč dleto usmeriti v linearno rezanje. Vendar so iz te tarifne številke **izključena** takšna ročna orodja - pnevmatska ali z vgrajenim motorjem **(tar. št. 84.67 ali 85.08).**

(B) **Hidravlične zagozde,** ki sestoje iz daljšega cilindra z določenim številom batov, ki so postavljeni bočno vzdolž cilindra in v določenih razdaljah. Te zagozde namestijo v razpoke ali v izvrtano luknjo, v valj črpajo vodo, zaradi česar bati silijo navzven in tako lomijo skalo ali premog.

(C) **Stroji za spodrezovanje premoga ali skal,** s pomočjo katerih poteka spodrezovanje ali lomljenje premoga, rud itd. Ti stroji imajo rezalno podlago ali zobato kolo, najpogosteje pa zobato verigo na eni strani, ki jo je moč nastaviti spodrezovanje na različnih višinah ali pod različnimi koti (univerzalni spodrezovalniki). Lahko se montirajo na samovozne šasije na kolesih ali gosenicah, nekatere med njimi (kombinirane stroje za spodrezovanje in nakladanje) pa so lahko zelo velike in imajo vrsto verig za spodrezovanje, prav tako pa tudi vgrajen transporter za prenašanje spodrezanega materiala v čelni transporter, korita itd.

(D) **Plugi, stroji za odstranjevanje tanjših plasti zemljišč** idr. sestoje iz rezila, plužnih lemežev, zagozd itd., ki se premikajo naprej in hkrati premog, glino itd. režejo in tovorijo nato neposredno v čelne transporterje.

(E) **Stroji za vrtanje tunelov.** Tunelski ščiti imajo gladke zunanje površine in ostre sprednje robove za rezanje. Ta mehanizem potiskajo naprej s pomočjo hidravličnega sistema.

(F) **Stroji za vrtanje naftnih vrtin, vrtin za naravne pline, za žveplo** (*Freschov* postopek) itd., za jemanje vzorcev iz plasti v rudarstvu in pri raziskovanju naftnih izvirov, za vrtanje arteških vodnjakov itd.

Ti stroji se delijo v **dve** skupini:

(1) **Rotacijski vrtalni stroji,** ki sestoje v glavnem iz stolpa z vitlom, bobna za dvigovanje s transmisijskim in prenosnim mehanizmom (**kombinirana vrtalno-dvižna naprava**), vrtljivega obroča in rotacijske mize ali zobatega kolesa.

Kombinirane vrtalno-dvižne naprave na motorni pogon obračajo vrtalne palice s pomočjo vrtilne mize ali zobatega kolesa. Pri tem so vrtalne palice obešene na vrtilni prstan. Ta kombinirana naprava preko vitla po potrebi tudi dviga in spušča vrtalne palice.

(2) **Udarni vrtalni stroji** z ekscentričnim udarnim vzvodom. Izmenjajoče dvigovanje in spuščanje tega vzvoda privede do kontinuiranega udarjanja dleta v tla, v katerega se vrta.

Poudariti je treba, da **vključuje** ta tarifna številka **samo** navedene vrtalne stroje. Drugi stroji, ki so popolnoma drugačni in ki se običajno uporabljajo z njimi, so iz te tarifne številke **izključeni,** četudi se dobavljajo skupaj s stroji za vrtanje - **na primer:** črpalke in kompresorji za izčrpavanje mulja, kamnov itd. iz vrtin **(tar. št. 84.13 ali 84.14).**

Stabilne ploščadi, ki se uporabljajo za raziskovanje ali izkoriščanje naftnih ali plinskih nahajališč na odprtem morju, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko. Plavajoče ali potopne ploščadi se uvrščajo v **tar. št. 89.05.**

(G) **Stroji za vrtanje** na ročni ali motorni pogon se uporabljajo za vrtanje lukenj v zemljo (**na primer:** za sajenje dreves ali za vkopavanje stebrov), vendar **izvzemši** ročna orodja, ki se uvrščajo v **82. poglavje.**

(IV) OVNI IN STROJI ZA IZDIRANJE PILOTOV

Ovni za zabijanje pilotov sestoje iz težkega kladiva (*maclja*), ki običajno deluje na visokem navpičnem vodilu. *Macelj* se dviguje z mehansko silo, nato pa prosto pade na glavo pilota, ki se zabija. Macelj lahko pada pod vplivom lastne mase (stroji z enojnim učinkom) ali pod vplivom mehanske sile (**kladiva z dvojnim učinkom**).

V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji za izdiranje pilotov.

(V) SNEŽNI PLUGI IN SNEŽNI ODMETALNIKI

Iz te tarifne številke so **izključeni** snežni plugi in snežni odmetalniki **iz oddelka XVII** z vgrajeno opremo. Vendar pa **vključuje** ta tarifna številka snežne pluge, konstruirano za potiskanje ali vleko (z lemežem ali z desko) - **na primer:** pluge, konstruirane za priključevanje na tovornjake ali traktorje.

Iz te tar. št. so **izključeni** snežni teptalci ("rat - traki") s širokimi gosenicami, uvrščajo se v **tar. št. 84.79**.

DELI

Skladno s splošnimi določili, ki se nanašajo na uvrščanje delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), se **deli strojev iz te tarifne številke** uvrščajo v **tar. št. 84.31.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) hidravlični topi za odstranjevanje mineralov (**na primer:** zlatonosnega peska) z hribovskih reber itd. s pomočjo močnih vodnih curkov **(tar. št. 84.24),**

(b) kmetijski valji, ki sestoje iz razmeroma dolgih in lahkih valjev za zemljo z majhnim premerom, katere v nekaterih primerih žene motor z notranjim izgorevanjem **(tar. št. 84.32),**

(c) ročna orodja (**na primer:** krampi, zbijalniki in vrtalniki) na mehanski pogon. Ta orodja se uvrščajo v **tar. št. 84.67**, če so pnevmatska ali če imajo vgrajen **neelektrični motor**, in v **tar. št. 85.08,** če imajo vgrajen **električni motor**, in

(d) naprave za rezanje ali vrtanje skal ali betona na osnovi visokih temperatur, ki nastaja z zgorevanjem železa ali jekla v curku kisika **(tar. št. 84.79).**

*
* *

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 8430.31 in 8430.39

Ti dve tar. podštevilki **vključujeta** stroje, opisane v **točkah (C), (D) in (E) dela III** komentarja k **tarifni številki 84.30.**

84.31 - DELI, PRIMERNI ZA UPORABO IZKLJUČNO ALI PRETEŽNO S STROJI IZ TAR. ŠT. 84.25 DO 84.30

8431.10 **- Za stroje iz tar. št. 84.25**

8431.20 **- Za stroje iz tar. št. 84.27**

- Za stroje iz tar. št. 84.28:

8431.31 **- - za dvigala, skipe ali premične stopnice**

8431.39 **- - drugi**

- Za stroje iz tar. št. 84.26, 84.29 ali 84.30:

8431.41 **- - vedra, žlice, lopate,grabeži in prijemala**

8431.42 **- - lemeži za buldožerje in angledozerje**

8431.43 **- - deli strojev za vrtanje iz tar. podšt. 8430.41 ali 8430.49**

8431.49 **- - drugi**

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k **oddelku XVI**), **vključuje** ta tarifna številka dele, ki se uporabljajo **izključno ali predvsem** s stroji iz **tarifnih številk od 84.25 do 84.30.**

Poudariti je tudi treba, da se številni deli **ne uvrščajo** v to tarifno številko, **ker so**:

(a) posebej navedeni drugje v Nomenklaturi, **na primer:**

- *obesne vzmeti* **(tar. št. 73.20),**

- *motorji* (**tar. št. 84.07 ali 84.08** itd.) in

- *električna oprema za vžig in premikanje* **(tar. št. 85.11),**

ali (b) deli, ki so enaki tistim za motorna vozila, **vendar niso primerni izključno** ali predvsem za uporabo s stroji iz **tar. št. od 84.25 do 84.30** in se zaradi tega uvrščajo kot deli motornih vozil **(tar. št. 87.08)** - to se še posebej nanaša na kolesa in naprave za upravljanje in zaviranje.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) Grabežnice, vedra, prijemalke itd., **na primer:** navadna vedra za dviganje, opremljena z dodatnimi obroči, kavlji, vedra z dnom, ki se odpira, grabežnice v obliki školjke za dvigovanje materialov v prahu, prijemalke, ki sestoje iz dveh ali več povezanih čeljusti ali krempljev za manipulacijo s kamni, skalami itd.

Iz te tarifne številke so **izključene** tudi elektromagnetne glave za manipulacijo s kovinskimi odpadki itd. (**tar. št. 85.05).**

(2) Bobni za vitle in škripce, pomoli za dvigala, mački, prijemalke, skip - košare itd. za viseče transporterje, kabine in kletke ter ploščadi za dvigala itd., stopnice za eskalatorje, vedra in verižna strgala za dvigala in transporterje, podporniki in bobni za valje (s pogonskim motorjem ali brez njega) za transporterje, pogonske in zavorne glave za vibracijske transporterje in mize, varnostni mehanizmi za ustavljanje dvigal, skipov itd.

(3) Razni zobati vzvodi, razne verige in pomoli spodrezovalnikov za premog, noži za skreperje, plugi za premog in stroji za strganje zemljišča itd..

V to skupino **spadajo tudi noži za buldožerje** in **angledozerje,** ki se na vozila iz **87. poglavja** montirajo kot delovna orodja.

(4) Vrtilne mize, splakovalne glave, delovne palice, tulci za delovne palice, spojke za vrtalne palice, težke palice, prehodni deli, vodila vrtalnih palic, ustavljalni obroči, ohišja miz za vgradnjo kolon, dvodelni vstavki za kupolo, prevesnice, oglavi za splakovalne glave in vrtalne škarje za stroje za globinsko vrtanje (rotacijske in udarne).

(5) Izkopna vedra in grabežnice za bagre, jamborji za vedra za bagre z več vedri, pomoli za bagre, maclji za ovne.

(6) Šasije za nesamovozne stroje z gosenicami ali kolesi, z obročastim zobnikom ali z drugimi vrtilnimi napravami.

Vrvi in verige, **ki so opremljene z zaključnimi deli** ali priborom (**na primer:** kabelske stege, obroči, kavlji in vzmetni kavlji) se uvrščajo skupaj s stroji, za katere so namenjene, **pod pogojem** da se z njimi tudi dobavljajo. Če pa se **dobavljajo ločeno,** se uvrščajo v **oddelek XV** (običajno v **tar. št. 73.12 ali 73.15**). Vrvi in verige **brez zaključnih delov ali pribora**, ki so dobavljene v navitjih, se prav tako uvrščajo v oddelek XV, četudi so narezane na določene dolžine in dobavljene skupaj s stroji (z vitli, žičnicami, dvigali, stroji za vleko z vrvjo, z vlečnimi mehanizmi za tirne vzpenjače, z bagri itd.), za katere so namenjene.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) jermeni in jermenje za transmisijo, transporterji iz :

- *plastičnih mas* **(39. poglavje),**

- *gume* **(tar. št. 40.10),**
- *usnja* **(tar. št. 42.04)** ali
- *tekstilnih materialov* **(tar. št. 59.10),**

(b) vrvi in verige, ki se zavijejo okoli predmeta, ki se dviga **(oddelek XI ali XV),**

(c) votle vrtalne palice **(tar. št. 72.28),**

(d) zaščitne in proizvodne vrtalne cevi **(tar. št. od 73.04 do 73.06),**

(e) nastavljivi ali teleskopski jamski opaži **(tar. št. 73.08),**

(f) kavlji za dvigovanje **(tar. št. 73.25 ali 73.26),**

(g) krone in dleta za vrtanje skal, vrtalne krone, konice vrtalnih svedrov in podobna orodja za vrtanje skal ali zemljišč **(tar. št. 82.07),**

(h) ključavnice za osebna ali tovorna dvigala **(tar. št. 83.01)** in

(i) dvigala, škripci in ohišja ležajev **(tar. št. 84.83).**

84.32 - STROJI ZA PRIPRAVO IN KULTIVIRANJE ZEMLJE V KMETIJSTVU, HORTIKULTURI IN GOZDARSTVU; VALJARJI ZA TRAVNIKE IN ŠPORTNE TERENE

8432.10 **- Plugi**

- Brane, kolutne brane, kultivatorji, plevelniki in izkopalniki:

8432.21 **- - kolutne brane**

8432.29 **- - drugo**

8432.30 **- Stroji za sejanje, sajenje in presajevanje**

8432.40 **- Trosilniki hlevskega gnoja in kemičnih gnojil**

8432.80 **- Drugi stroji**

8432.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za katerokoli vrsto vleke, ki se uporabljajo **namesto ročnega orodja** za opravljanje ene ali več naslednjih vrst del v kmetijstvu, hortikulturi ali gozdarstvu:

(I) **Priprava zemlje za kultiviranje** (očiščevanje, lomljenje, obdelovanje, oranje, raztresanje itd.).

(II) **Trosenje gnojila** (vštevši hlevskega gnoja) ali drugih izdelkov za izboljšavo tal.

(III) **Sajenje ali sejanje**.

(IV) **Obdelava ali vzdrževanje zemljišča med rastjo rastlin** (okopavanje, pletje, čiščenje itd.).

Stroje iz te tarifne številke lahko vlečejo živali ali vozila (**na primer:** traktorji), lahko pa so montirani na vozilo (**na primer:** na traktorju ali na šasiji za konjsko vprego). V tem kontekstu je z izrazom "**traktor**" mišljen tudi "**traktor brez sedeža**", za katerim upravljalec hodi.

Stroji za vleko ali za montažo kot zamenljiva traktorska oprema.

Nekateri stroji za kmetijstvo, *hortikulturo* ali gozdrastvo (**na primer:** plugi in brane) so namenjeni **izključno** za vleko ali potiskanje s traktorjem, na katere se privezujejo s pomočjo spenjal (z mehanizmom za dvigovanje ali brez njega).

Drugi stroji (**na primer:** rotacijski kopalni stroji) dobivajo **pogon preko priključka** splošnega namena za odvzemanje moči na traktorju. Takšni stroji se montirajo ali zamenjujejo na poljih, v gozdu

ali na kmečkem dvorišču. **Vsi** stroji (**priključki**), **se uvrščajo v to tarifno številko**, **četudi se dobavljajo skupaj** s traktorjem (na njem montirani ali nemontirani).

Traktor sam pa se uvršča v tar. št. 87.01.

Enako načelo uvrščanja velja v primerih, ko traktor nadomešča drugo napravo za vleko (**na primer:** traktor, ki se uvršča v **tar. št. 87.04**), ali pa **v primerih**, ko je rotacijski stroj za kopanje montiran na pogonski osi traktorja brez sedeža namesto koles, tako da kopalna naprava deluje kot kmetijska naprava in kot pogonski kolesi, ki nosijo celoto.

Samovozni stroji za kmetijstvo, *hortikulturo* ali gozdarstvo.

Pri teh strojih tvorita vlečni del in stroj integralno celoto (**na primer:** motorni plugi). Takšni stroji se uvrščajo v to tarifno številko.

Vendar so iz te tarifne številke **izključena** tovorna motorna vozila za **raztresanje umetnih gnojil** itd., ki se uvrščajo skupaj z drugimi vozili za posebne namene v **tar. št. 87.05.**

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi manjši kmetijski stroji**, ki se vlečejo ali potiskajo z roko (**na primer:** plugi, brane, kultivatorji, valji in sejalniki).

*
* *

Med številne stroje, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **spadajo**:

(1) **Plugi** za vsakovrstno obdelavo zemljišča, **na primer:** plugi s plužno desko (enobrazdni, večbrazdni ali vrtilni plugi), plugi za podkopavanje (običajno brez plužne deske) in diskasti plugi.

(2) **Brane** se uporabljajo predvsem za drobljenje grud po oranju. **Zobje so na zobati brani** pritrjeni na trdnem, členkastem ali rešetastem okviru, včasih tudi na bobnu ali valjih. Pri **diskasti brani** je namesto zob ena ali več vrst konkavnih diskov z rezalnimi robovi.

(3) ***Skarifikatorji* (stroj, ki plitvo koplejo), kultivatorji, plevniki in kopalni stroji,** ki se običajno uporabljajo za obdelavo, pletje ali ravnanje tal po oranju ali med rastjo kulture. Ti stroji najpogosteje sestoje iz vodoravnega okvira, opremljenega z raznimi vrstami orodij, nameščenih v več vrstah (lemeži, diski, zobje). Ta orodja so lahko toga ali prožna, fiksirana ali premična, včasih pa tudi zamenljiva.

(4) **Stroji za sejanje, sajenje in presajevanje sestoje** iz škatel, košev in drugih rezervoarjev, ki so montirani na kolesih in opremljeni z napravami za sejanje semen, čebulic, gomoljev, rastlin itd. Imajo lahko tudi naprave za prerezovanje in zakrivanje brazd.

(5) **Trosilnike umetnih gnojil in hlevskega gnoja.** Trosilniki hlevskega gnoja ali trdnih umetnih gnojil običajno sestoje iz dolgega zaboja, ki je včasih na kolesih in ki je opremljen z napravo za raztresanje, kot **na primer:** drsne talne plošče, polžasta naprava, neskončne verige ali centrifugalni diski. Tudi **prenosni mehanski aparati,** ki se uporabljajo za te namene, se uvrščajo v to tarifno številko.

V tar. št. 87.16 se uvrščajo prikolice s premičnim dnom iz z montirano napravo za drobljenje in raztresanje, ki jim omogoča da med razkladanjem delujejo kot trosilniki hlevskega gnoja, v **tar. št. 87.16** pa se uvrščajo **tudi vozički** ali **prikolice**, izdelane kot trosilniki tekočih gnojil, ki sestoje iz kontejnerja na kolesih in (običajno) plošč ali žlebov za raztresanje.

Prenosne brizgalke za brizganje **tekočih gnojil** po zemlji ali v zemljo, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko. Sestojijo it dolge votle palice, skoz katero se s pomočjo črpalke črpa gnojilo v zemljo.

(6) **Stroji za krčenje** grmovja, šibovja, stebel prejšnjih posevkov, korenin itd. Ti stroji običajno sestoje iz dveh velikih koles in bobna **z noži za rezanje.**

(7) **Stroji za odstranjevanje kamenja,** ki so podobni branam, vendar so opremljeni z dvema vrstama kavljastih zob, ki konvergirajo proti kontejnerju z odprtino, kjer se zbira kamenje.

(8) **Valji,** ki se uporabljajo predvsem za zbijanje tal. Med te valje **spadajo** razne oblike valjev - ravni, valoviti, v obliki diska, *paker* - valji itd. Ta tarifna številka **vključuje** tudi valje za vrtove, travnike, športne terene, travnate pasove itd.

(9) **Stroji za redčenje (na primer:** za redčenje repe**),** ki se uporabljajo za redčenje mladih rastlin. To so lahko **zelo zapleteni stroji**, s katerimi se rokuje *s pomočjo fotoelektričnih naprav.*

(10) **Stroji za obrezovanje vrhov ali stebel rastlin zaradi preprečevanje prevelike rasti.**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka tudi dele pravkar navedenih strojev.

Mednje *med drugim* **spadajo**:

Plužni gredlji, risala, lemeži, plužne deske, plužni diski (vštevši lemeže, diske itd. z diamantnimi rezilnimi robovi), orodje in zobje (toge ali prožne) za *skarifikatorje*, kultivatorje in plevnike, zobje, bobni in diski za brane, valji, odseki in deli valjev, mehanizmi trosilnikkov gnoja, strojev za sejanje, sajenje ali presajevanje, lemeži, zobje, diski in drugo orodje za kopalne stroje.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) **ročnih orodij** za sajenje, razsajevanje, presajevanje in podobnega **(tar. št. 82.01),**

(b) elevatorjev tekočin in črpalk za tekočine (vštevši črpalke za montažo na kolesa kmetijskih strojev za škropljenje itd.) **(tar. št. 84.13),**

(c) mehanskih naprav za kmetijstvo, hortikulturo ali gozdarstvo (**neglede** na to, ali so na ročni pogon ali niso) za disperzijo in razprševanje tekočin ali prahu **(tar. št. 84.24),**

(d) **nakladalnikov hlevskega gnoja** in drugih strojev za dvigovanje za kmetijstvo, hortikulturo ali gozdarstvo iz **tar. št. 84.28,**

(e) **nakladalnikov z žlico** in samovoznih cestnih valjarjev **(tar. št. 84.29),**

(f) strojev za izkopavanje, ravnanje, vrtanje in nabiranje zemlje ter nesamovoznih cestnih valjarjev **(tar. št. 84.30),**

(g) strojev za izvlekanje panjev in strojev za presajevanje dreves **(tar. št. 84.36)** in

(h) kmetijskih vozov in vozil **(87. poglavje).**

84.33 - STROJI ZA OBIRANJE, ŽETEV ALI MLATEV, VKLJUČNO Z BALARJI ZA SLAMO IN KRMO; KOSILNICE ZA TRAVO; STROJI ZA ČIŠČENJE, SORTIRANJE ALI SELEKCIJO JAJC, SADJA ALI DRUGIH KMETIJSKIH PRIDELKOV, RAZEN STROJEV IZ TAR. ŠT. 84.37

- Kosilnice za travo (za travnike, parke ali športne terene):

8433.11 **- - motorne, z rezalno napravo, vrtljivo v vodoravni ravni**

8433.19 **- - druge**

8433.20 **- Druge kosilnice, vključno vzvodne priključne kosilnice za montiranje na traktor**

8344.30 **- Drugi stroji za seno**

8433.40 **- Balarji za seno in krmo, vključno s stroji za pobiranje in povezovanje v bale**

- Drugi stroji za pobiranje kmetijskih pridelkov (žetev in obiranje itd.); stroji za ločevanje zrn od rastline (za mlatev, robkanje itd.):

8433.51 **- - kombajni za pobiranje kmetijskih pridelkov in za ločevanje zrn od rastline**

8433.52 **- - drugi stroji za ločevanje zrn od rastline (mlatev, robkanje itd.)**

8433.53 **- - stroji za izkopavanje korenastih ali gomoljastih plodov**

8433.59 **- - drugi**

8433.60 **- Stroji za čiščenje ali sortiranje jajc, sadja ali drugih kmetijskih pridelkov**

8433.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje, ki se uporabljajo **namesto ročnih orodij** pri mehanskem opravljanju naslednjih del:

(A) **Žetve** kmetijskih pridelkov (**na primer:** žetve, izkopavanja plodov iz zemlje, zbiranje, nabiranje, mlatev, povezovanje ali polaganje v snope). Tudi kosilnice za travo, stiskalnice za slamo in stiskalnice za živinsko krmo se uvrščajo v to tarifno številko.

(B) **Čiščenja ali sortiranja** jajc, sadja ali drugih kmetijskih izdelkov.

Določila komentarja k **tar. št. 84.32** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko, **na primer:** za traktorje, opremljene z zamenljivimi priključki za žetev, mlatev, košnjo ali drugimi, kot tudi za motorne grablje.

(A) **STROJI ZA OBIRANJE, ŽETEV ALI MLATEV, VŠTEVŠI STISKALNICE ZA BALIRANJE SLAME IN ŽIVINSKE KRME; KOSILNICE ZA TRAVO ALI SENO**

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Kosilnice za travo** (za travnike) na ročni ali strojni pogon. Te kosilnice so lahko vzvodne naprave (kot kmetijske kosilnice), rotacijske nože, ki režejo travo ob drugem stabilnem in **vodoravno** nameščenem nožu, **ali pa vrteči se disk** na zunanjem robu.

(2) **Kosilnice (vštevši motorne kosilnice) trave za seno.** Te kosilnice sestoje običajno iz vodoravne vzvodne kosilne naprave in odsekov, ki režejo s pomočjo oscilacijskega učinka zob med prsti vzvodne naprave. Lahko imajo tudi diske ali bobne z noži na zunanjem robu.

(3) **Kosilnice,** opremljene z napravami za zlaganje pokošene trave (košenine) (**zbiralne kosilnice in kosilnice s kondicionirno napravo**).

(4) **Obračalniki sena** (**na primer:** z vilami ali bobni).

(5) **Grablje za seno,** ki običajno sestoje iz polkroglih zob na kolesih, ki se lahko avtomatsko dvigujejo.

(6) **Kombinirani stroji za obračanje in grabljanje,** za grabljanje in zbiranje, za grabljanje in povezovanje v snope.

(7) **Za pobiranje in *baliranje* sena ali slame** puščenega na zemlji oz polju..

(8) **Kombajni,** ki zaporedoma žanjejo, mlatijo, čistijo in izmetavajo zrnje.

(9) **Za rezanje, zbiranje, žetev in ličkanje koruze.**

(10) **Samonakladalne prikolice s trajno vgrajeno opremo** za žetev, košnjo, rezanje in prevoz **trave,** koruze itd.

(11) **Za nabiranje bombaža.**

(12) **Za trganje lanu.**

(13) **Za trgatev grozdja** (tipa prikolic ali samovozni).

(14) **Za nabiranje zelenjave** (za grah, paradižnik itd.).

(15) **Za izkopavanje krompirja** (tipi s plugom, vilami in rešetkami).

(16) **Za rezanje vrhov korenastih plodov, stroji za izkopavanje in stroji za zbiranje korenastih plodov** (**na primer:** repe in podobnega).

(17) **Za žetev živinske krme.**

(18) **Za stresanje plodov z dreves.**

(19) **Za žetev drugih kmetijskih izdelkov** (oljnih semen itd.).

(20) **Mlatilniki za žita.** Ta tarifna številka vključuje tudi avtomatski polnilnik mlatilnika, četudi se dobavlja ločeno (na primer: pomožni stroji za enakkomerno polnjenje mlatilnika tako, da odpira in raztresa snope).

(21) **Mlatilniki za ličkanje koruznih stroržev; stroji za robkanje koruze.**

V to tarifno številko **spadajo** tudi kosilnice za travo (za travnike), ki sestoje iz osnovnega stroja **na treh ali štirih kolesih**, s sedežem za upravljalca stroja in s trajno pritrjenim nožem, katerega se snema le zaradi popravila ali vzdrževanje. Ker je njena **osnovna funkcija košnja** trave, se uvršča v to tarifno številko **tudi,** če ima napravo za priključevanje **lažjih priključkov**, ki lahko vlečejo ali potiskajo (**na primer:** prikolica).

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** prenosni stroji za kleščenje travnikov, za košenje trave ob stenah, ograjah ali okoli grmov itd. Ti stroji, ki so sestavljeni iz motorja z notranjim izgorevanjem v lahkem kovinskem okviru, ali pa iz elektromotorja, montiranega na kovinskem vzvodu, in iz **kosilne naprave**, ki sestoji običajno **iz enega ali več najlonskih niti**, se uvrščajo v **tar. št. 84.67 ali 85.08** - odvisno od primera.

(B) STROJI ZA ČIŠČENJE ALI RAZVRŠČANJA JAJC, SADJA ALI DRUGIH KMETIJSKIH IZDELKOV

Ta tarifna številka **vključuje** tudi stroje za hortikulturo, kmetijstvo ali industrijo, ki se uporabljajo za čiščenje, sortiranje ali prebiranje izdelkov, kot so: jajca, krompir, čebula, čebuljnice, šparglji in kuma-

rice, in sicer po velikosti, masi itd. Ti stroji ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, **neglede na to**, ali so na električni pogon ali niso (**na primer:** fotoelektrični preskuševalci in stroji za selekcijo), lahko pa so opremljeni s pomožnimi napravami (**na primer:** za preskušanje jajc ali za označevanje izdelkov).

Iz te tarifne številke so **izključeni** stroji za čiščenje, sortiranje ali selekcijo **semen, žit** ali sušene stročje zelenjave **(tar. št. 84.37).**

*
* *

Nekateri stroji, ki so uvrščene v tej tarifni številki (**na primer:** žanjilniki, kombajni, mlatilniki, stroji za zbiranje bale, stiskalnice za baliranje, stroji za selekcijo) pogosto vgrajene pomožne naprave za dvigovanje, manipulacijo, transportiranje itd. (**na primer:** transporterji s trakom, dvigala za snope in slamo ter verige z vedri). Te **pomožne naprave** se uvrščajo skupaj s stroji, vendar **pod pogojem,** da se dobavljajo skupaj z njimi. Če se dobavljajo **ločeno**, se uvrščajo v **tar. št. 84.28.**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se tudi **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

Primeri delov, ki se uvrščajo v to tarifno številko so naslednji:

Vzvodne kosilne naprave, dvižni mehanizmi, prsti za kosilnice ali žanjilnike, oscilacijski vzvodi za prenos gibanja na vzvodne naprave kosilnic za travo, separatorji, razdelilniki, grablje, ploščadi in mehanizmi za povezovanje na kombiniranih strojih za žetev in povezovanje, priključki za zbiranje košenine, deske kosilnega aparata, mlatilniki, protiudarniki, vibracijska sita, izmetalniki slame itd. za kombajne, lemeži, zobje, vile in drugo orodje strojev za izkopavanje krompirja ali drugih korenastih plodov, bobni in vile za obračalnike sena, zobje, mehanizmi za dvigovanje grabelj na priključnih strojih za grabljanje, grablje - zbiralniki na strojih za zbiranje in baliranje.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) nožev za kosilnice za travo in njihovih delov **(tar. št. 82.08),**

(b) naprav za dvigovanje snopov, slame in vreč, elevatorjev za seno in slamo tipa "**pihalnikov**", elevatorjev za zrnate plodove pnevmatskega tipa ali takšnih z vedri, kmetijskih dvigal in drugih strojev za nakladanje, dvigovanje, manipulacijo in transport **(tar. št. 84.26 ali 84.28),**

(c) strojev za podiranje ali ruvanje dreves in strojev za rezanje slame, rezalnikov korenastih plodov, mlinov za zrnate plodove, ki se uporabljajo v kmečkih gospodinjstvih, kot tudi aparatov za preskušanje jajc **(tar. št. 84.36),**

(d) strojev za čiščenje, sortiranje in selekcijo semen, zrnja ali suhe stročje zelenjave in strojev, ki se uporabljajo v mlinski industriji iz **tar. št. 84.37,**

(e) strojev za ločevanje bombaža od semen **(tar. št. 84.45)** in

(f) strojev za rezanje tobaka ali za odstranjevanje žil iz njega **(tar. št. 84.78).**

84.34 - MOLZNI STROJI IN MLEKARSKI STROJI

8434.10 **- Molzni stroji**

8434.20 **- Mlekarski stroji**

8434.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** molzne stroje, pa tudi druge stroje, ki se uporabljajo v kmečkih gospodinjstvih ali za industrijske namene za predelavo mleka ali za izdelavo drugih mlečnih izdelkov.

(I) MOLZNI STROJI

Molzni stroj sestoji iz sesalk z gumijasto prevleko, ki so povezane z upogibnimi cevmi in peko pulzatorja z napravami z vakuumsko črpalko in z molznikom, ki je običajno iz nerjavne kovine. **Pulzator** je pritrjen na pokrov molznika in deluje na sesalke s pomočjo izmeničnega atmosferskega pritiska in vakuuma med kovinskim in gumijastom delom sesalk. Molzni stroj je celota, ki sestoji iz skupine sesalk, pulzatorja in molznika.

Pri nekaterih tovrstnih **strojih z manjšo kapaciteto** sta lahko molznik in naprava z vakuumsko črpalko na skupnem podstavku (stroji z enim ali dvema molznikoma).

Pri **strojih z večjo kapaciteto** so različni deli tega stroja običajno ločeni. Različno številko molznih naprav je lahko povezan z vakuumsko črpalko s cevmi. Nekatere vrste nimajo molznika, saj gre mleko od sesalk takoj do hladilnih naprav ali v skladiščne rezervoarje (običajno stabilne) po ceveh.

Če se razne komponente teh strojev **dobavljajo skupaj**, se uvrščajo v to tarifno številko, kot da tvorijo funkcionalno enoto v smislu **opombe 4** v **oddelku XVI** (**glej** splošna določila komentarja k temu oddelku). **Vendar pa se aparati**, ki se ne carinijo z molznim strojem in neposredno ne prispevajo k funkciji molže (filtri, hladilne naprave, skladiščni rezervoarji, stroji za čiščenje sesalk in cevovodov itd.), **ne uvrščajo** v to tarifno številko, temveč v svoje ustrezne tarifne številke.

(II) STROJI ZA PREDELAVO MLEKA

Med te stroje **spadajo**:

(A) ***Homogenizatorji*,** ki razgrajajo maščobo v fine delce, ki so lažje prebavljive in ki tudi dalj časa ostanejo v emulgiranem stanju, ne da bi tvorili smetano.

(B) **Obsevalniki,** v katerih *ultravijolične* žarnice povečujejo vsebnost **vitamina D** v mleku.

Večina strojev za predelavo mleka deluje na principu **izmenjave toplote**, zaradi česar so iz te tarifne številke številke **izključeni <u>na primer</u>:** stroji za pasterizacijo, stasanizacijo ali sterilizacijo **(tar. št. 84.19),** stroji za kondenzacijo ali sušenje mleka ter hladilniki za mleko.

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) hladilne naprave (vštevši tudi hladilne naprave, posebej kostruirane za hlajenje in shranjevanje mleka) in rezervoarji za hlajenje mleka z vgrajenim izparilnikkom za hlajenje **(tar. št. 84.18),**

(b) naprave za ločevanje smetane, filtrirne stiskalnice in drugi stroji in stroji za filtriranje ali bistrenje **(tar. št. 84.21).** (Vendar pa se navadni **filtrirni lijaki** in cedila za mleko uvrščajo **po materialu**, iz katerega so izdelani) in

(c) stroji za pomivanje posod za mleko in stroji za stekleničenje in konzerviranje mleka **(tar. št. 84.22).**

(III) STROJI ZA PREDELAVO MLEKA V DRUGE MLEČNE IZDELKE

Poudariti je treba, daso iz te tarifne številke **izključene** naprave za posnemanje smetane **(tar. št. 84.21**). Vendar pa se v to tarifno številko uvrščajo stroji, ki se uporabljajo za izdelavo **masla** ali **sira**.

Mednje **spadajo**:

(A) **Stroji za izdelavo masla.**

(1) **Mešalniki,** ki običajno sestoje iz lesenega soda, v katerem je določeno številko pregrad in lopatic. Sod in lopatice se ročno ali na motorni pogon obračajo, smetana pa se zaradi tolčenja, ki je posledica obračanja, strjuje in postopoma spreminja v maslo.

(2) **Gnetilniki za maslo** se uporabljajo za iztiskovanje vlage iz sveže stolčenega masla. Sestoje iz stabilne ali vrtilne mize, na katerem maslo valjajo in gnetejo s pomočjo valjev, ki so običajno leseni.

(3) **V kombiniranih mešalnikih in gnetilnikih** ima sod namesto pregrad nažlebljene valje, tako da operaciji **pod (1) in (2)** lahko potekata hkrati.

(4) **Stroji za oblikovanje masla** v željene trgovske oblike, **izvzemši** stroje ki tudi pakirajo in tehtajo izdelek (**tar. št. 84.22 in 84.23**).

(B) **Stroji za izdelavo sira.**

(1) **Stroji za zgoščevanje** sirotke in smetane v proizvodnji mehkih in kremnih sirov.

(2) **Stroji za oblikovanje** mehkih ali kremnih sirov, **izvzemši** stroje, ki tudi pakirajo in tehtajo izdelek **(tar. št. 84.22 in 84.23).**

(3) **Stiskalnice za sir** (**na primer:** stiskalnice, ki delujejo na principu vijaka, protiuteži itd.), ki se še posebno uporabljajo v proizvodnji trdih sirov za oblikovanje izdelkov in odstranjevanje odvečne vlage.

*
* *

Poudariti je treba, da so iz te tarifne številke **izključeni** številni stroji in stroji, ki se uporabljajo v mlekarski industriji. **Primeri takšnih strojev in aparatov so:**

- **Skladiščne kadi in rezervoarji**, **rezervoarji za zorenje, predelavo** itd., katerih delovanje je odvisno predvsem od vgrajene grelne ali hladilne opreme. Ti rezervoarji se uvrščajo v **tar. št. 84.18 ali 84.19,** in sicer **neglede** na to, ali imajo mehansko napravo (**na primer:** mešalnik) ali je nimajo.
- **Kadi itd. brez grelnih ali hladilnih naprav**, ki pa imajo mehanizme, kot so **na primer:** mešalniki, gnetilniki, prekucne naprave itd., se v to tarifno številko uvrščajo **pod pogojem**, da jih je moč prepoznati kot specializirane za uporabo v mlekarstvu. Če jih je moč prepoznati kot naprave za katerokoli posebno (*specializirano*) uporabo, se uvrščajo v **tar. št. 84.79.**
- **Kadi itd. brez toplotnih in brez mehanskih naprav,** se uvrščajo kot izdeleki po materialu, iz katerega so izdelani (**na primer:** v **tar. št. 73.09, 73.10, 74.19, 76.11 ali 76.12**).

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo prav tako v to tarifno številko, **na primer:**

Molzniki, pokrovi, pulzatorji, sesalke in pribor za molzne stroje (**razen** gumijastih oblog itd. **iz tar. št. 40.16**), valji in mize gnetilnikov za maslo, forme za maslo in stroji za kalupiranje sirov.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključene** gospodinnjske naprave, ki se uvrščajo v **tar. št. 82.10 ali 85.09.**

84.35 - STISKALNICE, SADNI MLINI IN PODOBNI STROJI, KI SE UPORABLJAJO ZA PRIDOBIVANJE VINA, JABOLČNIKA, SADNIH SOKOV ALI PODOBNIH NAPITKOV ALI PIJAČ

8435.10 **- Stroji**

8435.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** kmetijske in industrijske tipe strojev, ki se uporabljajo za izdelavo vina, jabolčnika, hruškovca, sadnih sokov ali podobnih napitkov ali pijač, vštevši tudi fermentiranih.

Med drugim **spadajo** v to tarifno številko:

(A) **Stroji za ekstrakcijo sokov,** ki **niso** manjenjeni za fermentiranje, na ročni ali motorni pogon (**na primer:** sokovi iz južnega sadja, breskev, marelic, ananasa, bobičastega sadja ali paradižnika).

(B) **Stroji za mletje jabolk ali hrušk** na ročni ali motorni pogon. Sestoje iz lijaka, skozi katerega vstopa sadje v mlinski mehanizem ali med valje za mletje.

(C) **Mehanske ali hidravlične stiskalnice za jabolčnik,** vštevši tudi "**premične stiskalnice**", montirane na vozičku s kolesi.

(D) **Stroji za stiskanje, drozganje in mletje grozdja, na primer:**

(1) **Stroji za mletje in drozganje grozdja.** Ti stroji običajno sestoje iz dveh nažlebljenih valjev ali iz enega valja s tolkači, ki iz grozdja izločiljo sok tako, da pri tem ne zdrobijo semen ali pecljev. V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji za pulpiranje z vgrajeno črpalko, s pomočjo katere se dobljeni sok odvaja v vrelne kadi.

(2) **Stroji za izločanje soka (mošta) iz pecljev pravkar stisnjenega grozdja.** Ti stroji običajno sestoje iz preluknjane posode z rotacijskimi tolkači. Pri nekaterih modelih sta operaciji stiskanja in odstranjevanja pecljev kombinirani.

(3) **Stiskalnice** za cejenje soka, ki ostane v zmleti in ocejeni grozdni pulpi, ali pa v usedlini v vrelni kadi. Obstajata **dve** najpomembnejši vrsti:

(i) ***Diskontinuirane*** **mehanske ali hidravlične stiskalnice,** v katerih čelo stiskalnice razbija pulpo v rešetkasti in zamenljivi posodi, ki je naslonjena na drugo posodo za zbiranje soka v obliki sklede. Ta tarifna številka **vključuje** tudi prenosne stiskalnice, izdelane tako, da se s sokom lahko polni vrsta posod, ki so običajno montirane na vozičku.

(ii) **Stiskalnice s *kontinuiranim* delovanjem,** v katerih mehanizem na principu neskončnega vijaka dodaja grozdje v stroj in za stiska.

(E) **Stroji za mletje ali razdroblenje** z nazobčanimi valji ali vrtilno lopatico, ki lomijo pogače stisnjene pulpe pred nadaljnjim stiskanjem.

Iz te tarifne številke so **izključeni** stroji za predelavo sokov, vina, jabolčnika in hruškovca, **na primer:**

(a) hladilni, sterilizacijski, pasterizacijski in koncentirni stroji **(tar. št. 84.19)** in

(b) centrifuge, filtrirne preše in drugi stroji in naprave za filtriranje ali bistrenje **(tar. št. 84.21)**. (Navadni filtrirni lijaki se uvrščajo po materialu, iz katerega so izdelani).

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli blaga** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko, **na primer:**

Valji za mletje v strojih za ekstrakcijo sadnih sokov, nazobčani valji in podobno za mline za jabolka, valji za stroje za stiskanje grozdja in odstranjevanje pecljev, posebne posode za pulpo in zbiralnike sokov iz ploščatih stiskalnic, navojna vretena, plošče in okviri stroja za drozganje itd., nazobčani valji in lopatice strojev za mletje pogač stisnjene pulpe.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) ekstraktorji sadnih sokov vrst iz **tar. št. 44.19, 82.10 ali 85.09,**

(b) črpalke za vino, sadne sokove, jabolčnik itd., četudi so specializirani **(tar. št. 84.13),**

(c) centrifuge za ločevanja vina od tropin **(tar. št. 84.21),**

(d) stroji za polnjenje in mašenje steklenic, kot tudi drugi stroji iz **tar. št. 84.22,** vštevši tudi naprave za čiščenje sodov itd. s pomočjo parnega curka itd.,

(e) transporterji za sadje **(tar. št. 84.26 ali 84.28)** in

(f) stroji za lupljenje in rezanje sadja ter razkoščičevalni stroji **(tar. št. 84.38).**

84.36 - DRUGI STROJI ZA KMETIJSTVO, HORTIKULTURO, GOZDARSTVO, PERUTNINARSTVO IN ČEBELARSTVO, VKLJUČNO Z NAPRAVAMI ZA KALITEV Z MEHANSKO ALI TERMIČNO OPREMO; VALILNIKI IN TOPLE BATERIJE ZA PIŠČANCE

8436.10 **- Stroji za pripravo krme**

- Stroji za perutninarstvo; valilniki in tople baterije za piščance:

8436.21 **- - valilniki in tople baterije za piščance**

8436.29 **- - drugo**

8436.80 **- Drugi stroji**

- Deli:

8436.91 **- - strojev za perutninarstvo, valilnikov in toplih baterij za piščance**

8436.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje, ki se **ne uvrščajo v tarifne številke od 84.32 do 84.35,** če se uporabljajo v kmečkih gospodinjstvih (**vštevši** tudi kmetijske šole, zadruge ali opazovalne postaje) v gozdarstvu, vrtnarstvu, živinoreji, čebelarstvu in podobno. Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** stroji, ki so nedvoumno namenjeni **za industrijsko rabo.**

(I) DRUGI STROJI ZA KMETIJSTVO, HORTIKULTURO, GOZDARSTVO; NAPRAVE ZA KLITJE

Med te stroje **spadajo**:

(A) **Za zapraševanje semen,** ki običajno sestoje iz enega ali več košev, iz katerih material gre v vrtilni kovinski boben, v katerem se semena prevlečejo s insekticidnim ali fungicidnim prahom.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** stroji za razprševanje prahu **(tar. št. 84.24).**

(B) **Drobilniki ali mešalniki umetnih gnojil.**

(C) **Za obrezovanje** mladik vinske trte, sadnega drevja itd.

(D) **Stroji za obrezovanje žive meje.**

(E) **Za pripravo živinske krme** itd., kot so **na primer:**

(1) **drobilniki oljnih pogač,**

(2) **rezalniki za zelje in drugi stroji za rezanje** svežega rastlinskega listja,

(3) **rezalniki in drobilniki** za repo, korenje in krmo,

(4) **sekalniki za slamo, seno in silažo,** s transporterji za polnjenje silažnih jam ali brez njih,

(5) **drobilni stroji** za pripravo ovsa, ječmena itd.,

(6) **stroji za mletje** pšenice, koruze, ječmena in drugih materialov za prehrano živine, ki se uporabljajo v kmečkih gospodinjstvih, **stroji za mletje moke, ki se uporabljajo na farmah oz. kmetijah,**

(7) **mešalniki** za živinsko krmo in

(8) **naprave za klitje (na primer: *germinatorji*),** vendar **pod pogojem,** da imajo mehansko opremo (črpalke, motorje in ventilatorje) ali toplotno opremo. Navadni zaboji brez tovrstne opreme so iz te tarifne številke **izključeni** in se uvrščajo po materialu, iz katerega so izdelani.

(F) **Avtomatski napajalniki** za govedo, konje, svinje itd., **na primer:** takšni, ki sestoje iz kovinskega bazena, opremljenega s ploščami na tečajih. Ko žival z gobcem pritisne na ploščo, priteče voda.

(G) **Mehanske škarje za striženje živali.**

Navadne ročne škarje so iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 82.14 ali 85.10).**

(H) **Gozdarski stroji,** kot so:

(1) **Za ruvanje dreves** (skupaj s koreninami), ki so opremljene s čeljustmi, ki primejo steblo in ga skupaj s koreninami izruvajo s pomočjo hidravličnega dvigala.

(2) **Za podiranje dreves** s hidravličnimi škarjami ali žagami, vštevši tudi stroje z napravami za rezanje vej in odstranjevanje lubja z debel, ali pa tiste s prijemalkami za manipulacijo in zlaganje debel, ter naprave za podiranje dreves, konstruiranih za montažo na traktor, ki delujejo s pomočjo pluga, ki reže korenine in s pomočjo teleskopskega pomola, ki povečuje moč traktorja.

(3) **Za presajevanje dreves** z večdelnim čeljustnim ralom za izkopavanje korenin drevesa skupaj z zemljo. Ti stroji lahko po potrebi drevesa tudi transportirajo na krajših razdaljah.

(4) **Za ruvanje štorov,** ki štore na določeni globini pod površino režejo s pomočjo diskov z noži.

(5) **Za iveriranje (skobljenje) vej, vejic itd**. po spodrezovanju oziroma po rezanju večjih vej itd. s pomočjo rezila za iveriranje. Iverje odstranijo s pihalko.

V ta to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) rezila in noži strojev za rezanje repe, sekalnikov za slamo itd. (**tar. št. 82.08**),

(b) stroji in naprave, ki delujejo na principu temperaturnih sprememb (**tar. št. 84.19**). Tarifna številka 84.19 vključuje **na primer**: tovrstne sušilnice za seno, avtoklave za krompir, krmo itd., medtem ko naprave za klitje, inkubatorji in tople baterije za piščance ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki,

(c) mehanske naprave za izmet, disperzijo in razprševanje tekočin (**tar. št. 84.24**),

(d) elevatorje pnevmatskega tipa "pihalk", vitle za puljenje, vleko ali natovarjanje dreves, debel, štorov itd. in druga oprema za dvigovanje, manipulacijo in transport (**tar. št. 84.25, 84.26 ali 84.28**),

(e) stroji za vrtanje lukenj za sajenje dreves, boldožerji za podiranje stebel ali za krčenje (**tar. št. 84.29 ali 84.30**),

(f) stroji industrijskega tipa za rezanje sladkorne pese (**tar. št. 84.38**),

(g) stroji za iveriranje (skobljenje) dreves (**tar. št. 84.39**),

(h) stroji in naprave za odstranjevanje lubja s pomočjo vodnega curka (**tar. št. 84.24**) in stroji in naprave za odstranjevanje lubja na mehanski način (**tar. št. 84.65 ali 84.79**),

(i) strojna orodja za obdelavo lesa (**tar. št. 84.65, 84.67 ali 85.08**),

(j) traktorji, konstruirani posebej za ruvanje debel (**tar. št. 87.01**),

(k) mehanski pripomočki za telitev (**tar. št. 90.18**) in

(l) protitočni topovi (**tar. št. 93.03**).

(II) PERUTNINSKI STROJI, *INKUBATORJI* IN TOPLE BATERIJE ZA PIŠČANCE

Med te stroje **spadajo**:

(A) ***Inkubatorji*** s toplotno, električno ali drugo opremo za vzdrževanje stalne temperature jajc, položenih v predale ali v nadstropja, in stalne temperature valjenja piščancev. Nekateri inkubatorji imajo naprave za avtomatsko obračanje jajc.

(B) **Tople baterije** za vzrejo piščancev - to so večje naprave, ki se ogrevajo na podoben način, uporabljajo pa se za vzrejo piščancev.

(C) **Kombinirane tople "baterije"** za valjenje in vzrejo piščancev - to so velike instalacije z avtomatsko napravo za dostavo hrane v hranilnike, za čiščenje tal in za zbiranje jajc.

(D) **Aparati za presvetljevanje jajc** z mehanskimi napravami (vštevši fotoelektrične), **razen** navadnih svetilk za preskus jajc.

Stroji, opremljeni z mehanizmom za sortiranje ali selekcijo jajc so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 84.33).**

(E) **Avtomatski stroji za puljenje perja perutnine** (**na primer:** z gumijastimi prsti, diskom ali glavnikom), ki imajo običajno kad za vrelo vodo ali za stopljeni vosek, ki olajšuje puljenje perja. Te stroje za puljenje perja perutnine **ne gre enačiti** s stroji **velikih zmogljivosti** za puljenje perja perutnine iz **tar. št. 84.38.**

(III) ČEBELARSKI STROJI

Med te stroje **spadajo:**

(A) **Stiskalnice za točenje medu.**

(B) **Za oblikovanje voska v osnovo satovja.**

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) panj, ki se uvrščajo po materialu, iz katerega so sestavljeni (običajno **tar. št. 44.21**),

(b) kotli z vrelo vodo za taljenje satovja, vštevši tudi tiste z vijačno stiskalnico **(tar. št. 84.19),**

(c) centrifuge za točenje medu **(tar. št. 84.21)** in

(d) razpršilke za tekočine in prah ter stroji za zadimljevanje iz **tar. št. 84.24.**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka tudi dele navedenih strojev.

84.37 - STROJI ZA ČIŠČENJE ALI SORTIRANJE SEMENA, ZRNJA ALI SUHIH STROČNIC; STROJI ZA MLINSKO INDUSTRIJO ALI ZA PREDELAVO ŽIT ALI SUHIH STROČNIC, RAZEN STROJEV ZA KMETIJSKA GOSPODARSTVA

8437.10 **- Stroji za čiščenje ali sortiranje semena, zrnja ali suhih stročnic**

8437.80 **- Drugi stroji**

8437.90 **- Deli**

(I) STROJI ZA ČIŠČENJE ALI SORTIRANJE SEMEN, ŽIT ALI SUHE STROČJE (*LEGUMINOZNE*) ZELENJAVE

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za hortikulturo, kmetijstvo ali industrijo, ki se uporabljajo za čiščenje, sortiranje ali prebiranje žit, suhe stročje zelenjave, semen itd. s pomočjo ventilatorjev, pihalk, s presejevanjem itd.

Med te stroje oziroma naprave **spadajo**:

(1) **Za prebiranje** (selekcijo) semen, ki sestoje iz koša, pihalke in sita,

(2) **Za prebiranje semen in zrnja ciklonskega tipa ali tipa vetrnic.** To so bolj zapleteni stroji, ki čistijo, odbirajo ali sortirajo semena ali zrnje po masi, velikosti ali obliki. Nekatere naprave za prebiranje semen itd. imajo vgrajene pomožne naprave za prevlekanje semen z insekticidnim ali fungicidnim prahom.

(3) **Trakovi za presejevanje,** ki se pogosto uporabljajo za čiščenje semen sladkorne pese. Sestoje iz vrste valjev, ki poganjajo poševno položen neskončni trak, ki se premika pod dobavnim košem. Semena se prosto kotalijo do konca traku, lahki rastlinski odpadki pa se lepijo na hrapavo površino traku.

(4) **Posebni stroji za sortiranje semena za setev.**

V to tarifno številko **spadajo tudi** stroji, ki se uporabljajo v mlinski industriji za čiščenje ali sortiranje zrnja pred mletjem. Nekatere med njimi delujejo na istih principih kot pravkar opisani stroji za presejevanje, trieriranje ali sortiranje, **vendar** so konstruirani za večjo učinkovitost in so namenjeni za mlinsko industrijo, **na primer:**

(1) **Ciklonski *separatorji*** za čiščenje žit.

(2) **Za čiščenje in *sortiranje*** žit na osnovi učinka vrtilnih bobnov, ki so perforirani, ali pa imajo vdolbine.

(3) **Sesalni *separatorji*** z nihajočimi siti.

(4) **Naprave za ločevanje ali *sortiranje*** magnetnega ali elektromagnetnega tipa.

(5) **Za pranje, stroji za odstranjevanje** kamenja in lažjih nečistoč s pomožnimi koloni (stebri) ali brez njih.

(6) **Za krtačennje žit.**

(7) **Za vlaženje** žit z grelnim ali merilnim aparatom ali brez njega.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **kombinirane stroje,** ki hkrati čistijo in sortirajo, vštevši tudi stroje z napravo za elektromagnetno ločevanje.

(II) STROJI, KI SE UPORABLJAJO V MLINSKI INDUSTRIJI

Razen strojev za čiščenje in sortiranje žit pred mletjem (**glej predhodni del (I), vključuje** ta tarifna številka tudi naslednje stroje, ki se uporabljajo v mlinski industriji:

(A) **Nekateri stroji za mešanje ali pripravo žit pred mletjem, <u>na primer</u>:**

(1) **stroji za mešanje žit** v vnaprej določenih količinah in

(2) **stroji za čiščenje žit** z dvema vrstama bobnov (z bodikavimi bobni in z bobni, prevlečenimi z gumo), ki se vrtijo v nasprotni smereh in izločajo mehkejša zrna.

Vendar v to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) naprave, ki delujejo na principu temperaturnih sprememb **(tar. št. 84.19). Tar. št. 84.19 <u>na primer</u>: vključuje** takšne kolone za sušenje in hlajenje, medtem ko stroji za vlaženje žit s tovrstno opremo ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki.

(b) centrifugalne sušilnice **(tar. št. 84.21)** in

(c) transporterji in elevatorji (**<u>na primer</u>:** z vedri, trakom ali pnevmatski) **(tar. št. 84.28).**

(B) **Stroji za mletje in drobljenje, <u>na primer:</u>**

(1) **Mlini z mlinskimi kamni,**

(2) **Valji za lomljenje** ali mlini, ki sestoje iz nekaj kompletov nažlebljenih valjev, ki imajo včasih notranje hlajenje in ki drobijo zrnje v zdrob, gris ali moko,

(3) **Mlini za fino mletje z gladkimi valji**, konstruirani posebej za mletje zdroba, grisa itd. v moko,

(4) **Drobilci ali pospeševalniki mletja,** ki se uporabljajo za mletje v moko, gris itd. tudi tistih delov, ki se lepijo na valje v predhodnih postopkih in

(5) **Oskrbovalni koši - stroji,** konstruirani za zagotavljanje pravilnega in enakomernega dotoka zrnja do valja za drobljenje.

Ta tarifna številka **ne vključuje** majhnih mlinov za kmečka gospodinjstva **(tar. št. 84.36).**

(C) **Stroji za ločevanje moke od otrobov ali zdroba.**

V to skupino strojev **spadajo** stroji, ki se uporabljajo za ločevanje moke, grisa, zdroba, otrobov itd., dobljenih z mletjem.

To ločevanje poteka v več postopkih, ki potekajo v naslednjih tipih strojev, ki se pogosto uporabljajo zaporedoma:

(1) **Stroji za presejevanje ("*bolters*"),** ki se uporabljajo za ločitev moke od zdroba in grisa. Centrifugalna sita sestoje iz bobna, v katerega notranjost so vgrajeni tolkači, zunaj pa so prekriti s sitastimi prevlekami z luknjicami primerne velikosti. Nihajoča ali "**ravna**" sita sestoje iz skladov prosto lebdečih sit, položenih eno na drugega, in iz zbiralnika.

(2) **Stroji za presejevanje ali "čistilci"** ***sortirajo*** zdrob itd. in odpihavajo lebdeče otrobe s pomočjo vibracijskih sit, skozi katera piha zrak.

(3) **Stroji za čiščenje otrobov.**

(4) **Stroji za mešanje moke, otrobov** itd., kot tudi **stroji za dodajanje vitaminov v moko**.

Vendar v to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) sušilnice za moko **(tar. št. 84.19),**

(b) zračni filtri in "**cikloni**", ki se uporabljajo za izsesavanje prahu iz zraka, ki izhaja iz strojev za sortiranje ali iz strojev za presejevanje **(tar. št. 84.21)** in

(c) registrirni stroji ekstrakcije, ki beležijo stopnjo ekstrakcije moke, kot tudi drugi stroji za preskušanje moke iz **90. poglavja.**

(III) STROJI, KI SE UPORABLJAJO ZA PREDELAVO ŽIT ALI SUHE STROČJE (*LEGUMINOZNE*) ZELENJAVE

Obdelavni postopki, navedeni v nadaljnjem, v glavnem predhodijo čiščenju ali sortiranju (**glej** predhodni del pod (I)).

V to skupino **spadajo:**

(1) **Stroji za luščenje žit ali suhe stročje (*leguminozne*) zelenjave.**

(2) **Stroji za luščenje in poliranje riža.**

(3) **Stroji za lomljenje suhega graha, sočivja ali fižola.**

(4) **Stroji za pripravo ovsenih kosmičev** itd. s pomožnimi grelnimi napravami ali brez njih.

(5) **Posebni stroji za mletje žit ali suhe stročje zelenjave v moko (razen strojev za krušna žita - glej predhodni del (I) pod (B)).**

(6) **Stroji za odstranjevanje osinja in stroji za kleščenje,** konstruirani tako, da odstranjujejo "**osjo brado**" ali "**konice**" ječmena ali ovsa.

Ta del tarifne številke **ne vključuje:**

(a) strojev in naprav, ki delujejo na principu temperaturnih sprememb (**na primer:** izparilnikov, sušilnih aparatov in naprav za pripravo pahuljic, naprav za izdelavo ječmenovega sladu, naprav za žganje moke itd.) **(tar. št. 84.19)** in

(b) strojev, ki po proizvodnji moke opravljajo druge postopke (**na primer:** strojev za izdelavo pekovskih izdelkov, konserviranih izdelkov ali testenin) **(tar. št. 84.38).**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** komentar v oddelku XVI), se **deli blaga** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko, **na primer:**

Sita in okviri za sita za mlinsko industrijo (**razen** tkanin za mlinska sita, neglede na to, ali so konfekcionirana ali niso - **tar. št. 59.11**), mešalni ali separacijski valji, valji žitnih mlinov ali konverterjev itd.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** mlinski kamni **(tar. št. 68.04).**

84.38 - STROJI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI V DRUGIH TARIFNIH ŠTEVILKAH TEGA POGLAVJA, ZA INDUSTRIJSKO PRIPRAVLJANJE ALI PROIZVODNJO HRANE ALI PIJAČ, RAZEN STROJEV ZA EKSTRAKCIJO ALI PRIPRAVLJANJE ŽIVALSKIH ALI RASTLINSKIH MASTI IN OLJ

8438.10 **- Pekarski stroji in stroji za proizvodnjo makaronov, špagetov ali podobnih izdelkov**

8438.20 **- Stroji za proizvodnjo slaščic, kakava ali čokolade**

8438.30 **- Stroji za proizvodnjo sladkorja**

8438.40 **- Pivovarski stroji**

8438.50 **- Stroji za pripravljanje perutninskega ali drugega mesa**

8438.60 **- Stroji za pripravljanje sadja, orehov ali zelenjave**

8438.80 **- Drugi stroji**

8438.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje, **ki niso uvrščeni** ali vključeni v druge tarifne številke tega poglavja, uporabljajo pa se za industrijsko pripravo ali izdelavo hrane ali pijač **(za takojšnjo uporabo ali za konzerviranje, za prehrano ljudi ali živali),** vendar **ne vključuje** strojev za ekstrakcijo ali za pripravo živalskih ali rastlinskih maščob in olja **(tar. št. 84.79).**

Vendar je treba poudariti, da so v praksi iz te tarifne številke **izključeni** številni stroji, ki se uporabljajo za te namene, **na primer**:

(a) stroji, ki predstavljajo gospodinjske naprave (**na primer:** stroji za mletje mesa in rezanje kruha), ki se uvrščajo v **tar. št. 82.10 ali 85.09,**

(b) industrijske in laboratorijske peči **(tar. št. 84.17 ali 85.14),**

(c) stroji in naprave za kuhanje, pečenje, kuhanje v sopari itd. **(tar. št. 84.19),**

(d) centrifuge in filtri **(tar. št. 84.21),**

(e) stroji za polnjenje steklenic, konzerv, stroji za pakiranje itd. **(tar. št. 84.22)** in

(f) stroji za mlinsko industrijo **(tar. št. 84.37).**

(I) PEKOVSKI STROJI

Ti stroji se uporabljajo pri peki kruha, napolitank, finega peciva, kolačev itd.

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Za mešanje in mesenje testa.** Ti stroji sestoje pretežno iz rotacijskih ali stabilnih posod, ki so opremljene s premičnimi ali nepremičnimi ročkami ali lopaticami, ki mešajo in mesijo testo. Nekateri visokoturažni mešalci so pogosto opremljeni z ovojem, hlajenim z vodo.

(2) **Za deljenje** testa. Ti stroji sestoje iz posod, v katere prihaja testo skozi koš in ki mehansko deli testo na enake dele. Ti stroji imajo včasih merilne naprave in naprave za raztegovanje testa.

(3) **Za oblikovanje odrezkov** testa v željene oblike, pripravljene za peko.

(4) **Za rezanje** kruha, kolačev itd..

(5) **Za drobljenje** suhega kruha.

(6) **Za rezanje, oblikovanje, strganje ali polnjenje** napolitank, kolačev itd..

(7) **Za deljenje določenih količin pripravljenega testa** za kolače v kalupe.

Ta del tarifne številke **izključuje:**

(a) pekovske peči **(tar. št. 84.17 ali 85.14)** in

(b) stroje za raztegovanje testa z valjanjem iz **tar. št. 84.20.**

(II) STROJI ZA IZDELAVO MAKARONOV, ŠPAGETOV ALI PODOBNIH IZDELKOV

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Mešalniki** za pripravo testa za makarone.

(2) **Za rezanje ali izrezovanje** posebnih oblik iz valjanega testa v obliki lista. Ti stroji imajo pogosto vgrajene tudi naprave za raztegovanje testa z valjanjem.

(3) **Stiskalnice za kontinuirano iztiskovanje** makaronov, špagetov in drugih vrst testenin. Črke, številke in druge posebne oblike so lahko izdelani s pomočjo stroja za iztiskovanje, opremljenim z matricami primernih oblik. Nato testo režejo na željene debeline s pomočjo vrtilnega noža, ki je montiran na zunanji strani matrice.

(4) **Za polnjenje raviolov** itd..

(5) **Za zvijanje makaronov,** jušnih testenin itd. v štrene itd.

Iz tega dela tarifne številke so **izključeni:**

(a) stroji za raztegovanje testa v obliki listov za makarone, peciva itd. **(tar. št. 84.20)** in

(b) naprava za predsušenje in sušenje testenin **(tar. št. 84.19).**

(III) STROJI ZA IZDELOVANJE SLAŠČIC

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Za drobljenje in mletje,** ki se uporabljajo za izdelavo sladkorja v prahu,

(2) **Za mešanje bonbonov**. Ti stroji običajno sestoje iz posod z mehanskimi mešalci ali z napravami za drobljenje ali mletje, pogosto imajo tudi zavite zevi ali grelne ali hladilne ovoje,

(3) **Za mešanje in mesenje** sladkorne mase, ki se vleče, s pomočjo vrtilnega laktastega vzvoda,

(4) **Kotlički za dražiranje.** Ti kotlički sestoje iz polkroglastih kotličev, ki so običajno iz bakra ali stekla in ki rotirajo na poševni osi in prevlekajo ali premazujejo trdno jedro (**na primer:** mandlje) s sladkorjem, čokolado itd. Ta tarifna številka **vključuje** kotličke za dražiranje neglede na to, ali so ogrevani od zunaj (s tokom toplega zraka, s posebnim plinskim gorilcem), ali pa imajo grelne elemente vgrajene.

(5) **Za vlivanje, rezanje ali oblikovanje slaščic.**

Ta tarifna številka **ne vključuje** kotlov za sladkor in druge naprave za segrevanje **(tar. št. 84.19)** ali ohlajevanje **(tar. št. 84.18 ali 84.19).**

(IV) STROJI ZA PREDELAVO KAKAVA ALI ZA IZDELOVANJE ČOKOLADE

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Za luščenje, odstranjevanje kalčkov ali drobljenje praženih zrn.**

(2) **Za mešanje, mesenje, gnetenje in mletje zdrobljenih zrn** za pridobivanje "**kakavove mase**".

(3) **Stiskalnice za ekstrahiranje kakavovega masla in "kakavove mase".** Ti stroji imajo vselej vgrajene naprave za ogrevanje testa zaradi lažje ekstrakcije masla.

(4) **Za proizvodnjo, pripravo kakavovega prahu** z mletjem pogač, ostalih od ekstrakcije kakavovega masla. Ti stroji praviloma sejejo in sortirajo prah, včasih pa ga mešajo z drugimi izdelki zaradi izboljšanja arome ali topljivosti.

(5) **Za mešanje kakavovega masla,** kakavovega prahu, sladkorja itd. Ti stroji imajo pogosto vgrajene naprave za merjenje količin, katere je treba zmešati.

(6) **Za valjanje in dodelavo čokoladne mase** oziroma testa.

(7) **"*Conch*-ovi" stroji,** ki sestoje iz posod z ogrevalno opremo, valji, mlini itd., tako da se sestavine mešanice lahko med seboj popolnoma zmešajo in izpostavijo toploti.

(8) **Stroji,** ki pred **litjem čokolado homogenizirajo** in jo v določenih kosih izmetavajo s stiskanjem ali iztiskovanjem.

(9) **Za tabletiranje in litje**, ki imajo običajno vgrajeno vibracijsko napravo. Ti stroji imajo v napravi za točenje zmesi pogosto vgrajene grelne elemente, kot tudi napravo za hlajenje kalupa.

(10) **Za oblaganje** sestoje iz transporterja, na katerem napolitanke, bonboni in drugi izdelki dobijo premaz tako, da gredo skozi curek ali raztopino čokolade ali bonbonov. Ti stroji imajo vselej vgrajene grelne elemente.

(V) STROJI ZA PRIDOBIVANJE SLADKORJA

Vrsta stroja, katerega uporabijo pri ekstrakciji sladkornih sokov, je odvisna od tega, ali je kot surovina uporabljen **sladkorni trs,** ali pa **sladkorna repa**. Vendar sta obe vrsti strojev skoraj enaki.

(A) **Stroji za ekstrakcijo soka iz sladkornega trsa, <u>na primer:</u>**

(1) **Rezalniki ali *defibratorji*,** ki sestoje iz določenega števila dvoreznih nožev, ki se vrtijo z veliko hitrostjo in tako vzdolžno narežejo sladkorni trs v dolga vlakna.

(2) **Rezalnice,** v katerih gre trs med nazobčanimi valji, ki se vrte z različnimi hitrostmi in pri tem trgajo trs na majhne delčke.

(3) **Drobilniki,** ki sestoje iz nastavljivih, valovitih, kovinskih valjev. Nekateri stroji kombinirajo rezanje z valjanjem.

(4) **Mlini z valji,** ki običajno sestoje iz zaporedja nažlebljenih valjev za ekstrakcijo soka iz zdrobljenega trsa. Praviloma imajo vgrajene dostavne in transportne mehanizme, opremo za škropljenje trske z vodo med valjanjem, pa tudi kadi za namakanje (za *maceracijo*).

(B) **Stroji za izvlečenje soka iz sladkorne pese, <u>na primer:</u>**

(1) **Stroji za pranje,** ki sestoje iz mešalcev ali podobnih mehanizmov za delo v širokih kanalih, rezervoarjih itd..

(2) **Rezalniki,** ki so lahko v obliki velikih cilindričnih posod, katerih dna sestoje iz rotacijskih diskov z rezili za rezanje, ali pa iz rotacijskih bobnov, katerih notranja površina ima nože, na katere mečejo repo s pomočjo posebno izdelanih lopatic ali s centrifugalno silo.

(3) ***Difuzni* aparati** za izvlečenje soka iz razrezane repe s pomočjo **ozmoze**. Vsak difuzer sestoji iz "**kalorizerja**", v katerem se voda segreva s paro preko zavitih cevi in iz difuzne posode, v katerih se iz rezancev repe ekstrahira sladkor s pomočjo vrele vode. Ta tarifna številka **vključuje** tudi posebej dobavljeno difuzno posodo. Vendar pa je ločeno dobavljen "**kalorizator**" iz te tarifne številke **izključen (tar. št. 84.19).**

(4) **Stiskalnice za pulpo.**

(C) **Stroji za ekstrakcijo sladkorja iz soka ali za rafinacijo sladkorja, <u>na primer:</u>**

(1) **Posode za žveplanje,** vendar **pod pogojem**, da nimajo mehanskega mešalca, izvzemši tiste s termično opremo.

(2) **Aparati za kristalizacijo,** ki so opremljeni z napravami za počasno mešanje. Sirupasta masa ("**kuhana masa**") iz instalacije za koncentracijo se tukaj hladi z zrakom iz okolice in v tej instalaciji začeta kristalizacija se tukaj dokonča.

(3) **Stroji za strganje (rezanje) in lomljenje sladkorja** na kose itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) posode za prečiščevanje, naprave za koncentriranje soka, posode za kuhanje v vakuumu ali posode za kristalizacijo ter druge naprave iz **tar. št. 84.19** in

(b) centrifugalni separatorji in filtrirne stiskalnice **(tar. št. 84.21).**

(VI) PIVOVARSKI STROJI

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Stroji za klitje,** ki so opremljeni z napravami za počasno mešanje, rotacijskimi bobni in s podobno mehansko opremo.

(2) **Rotacijski cilindri za odstranjevanje kalčkov** iz sladu, potem ko je slad posušen, in stroji za presejevanje,

(3) **Stroji za drobljenje sladu,**

(4) **Kadi za vrenje sladu,** vendar pod pogojem, da imajo mehanske mešalce itd., toda brez grelne opreme. V teh strojih se zdrobljeni slad meša z vodo, da se raztopljeni slad spremeni v sladkor (*saharifikacija*) in

(5) **Filtrirne kadi** - veliki rezervoarji z mešalci in s preluknjanim dvojnim dnom za ločevanje droži od bistre kaše (*nehmeljano* pivo).

V to tarifno številko **spadajo kot funkcionalne enote** v smislu **opombe 4.** v oddelku XVI tudi pivovarski stroji, med katere štejejo *med drugim* stroji za klitje, stroji za drobljenje sladu, kadi za vrenje sladu, kadi za filtriranje sladu. Vendar pa v to tarifno številko **niso zajete** pomožne naprave (**<u>na primer</u>:** stroji za stekleničenje, stroji za tiskanje nalepk) in se uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke (**glej** splošna določila v oddelku XVI).

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) kadi za **fermentacijo** brez mehanske ali hladilne opreme, ki se uvrščajo po materialu, iz katerega so izdelane,

(b) sušilnice za slad, posode za namakanje in kadi za vrenje sladu z ogrevalno opremo, kotli za pokuhavanje hmelja ali za kuhanje pokuhanega hmelja z bistro kašo (nehmeljno pivo) **(tar. št. 84.19),** kadi za fermentacijo z zavitimi cevmi za hlajenje in naprave za hlajenje piva **(tar. št. 84.18 ali 84.19)** in

(c) filtrirne stiskalnice **(tar. št. 84.21).**

(VII) STROJI ZA PRIPRAVO IN PREDELAVO MESA, VŠTEVŠI PERUTNINSKEGA MESA

V to skupino strojev **spadajo**:

(1) **Za klanje in naknadno obdelavo živali.**

(2) **Za odstranjevanje dlak,** ki sestoje iz vrtljivega podstavka, v katerega postavijo truplo živali, in iz določenega števila trakastih strgal, ki se vrtijo v nasprotni smeri od podstavka.

(3) **Za rezanje, kosanje in narezovanje** mesa, za rezanje trupel itd. s krožnimi žagami, rotacijskimi noži itd..

(4) **Za žaganje in sekanje kosti.**

(5) **Za tolčenje mesa,** da bi se zaradi učinka ošiljenih in naostrenih zob (glavnikov), ki trgajo in ločujejo živčna vlakna, zmehčalo.

(6) **Za mletje mesa in stroji za narezovanje mesa** na kocke.

(7) **Za čiščenje črevesa.**

(8) **Za izdelovanje klobasičarskih** izdelkov**,** ki sestoje iz cilindričnega kontejnerja, iz katerega s pomočjo bata potiskajo meso v ovoj klobasičarskega izdeleka.

(9) **Za rezanje slanine ali mesa.**

(10) **Za klanje, puljenje perja in izvlekanje drobovja perutnine** (električni omamljevalci, električni nož za puščanje krvi, naprave z velikim učinkom za puljenje perja, stroji za izvlekanje drobovja, za strganje želodca in naprave za izvlekanje pljuč).

(12) **Za polaganje mesa v slanico,** ki imajo ročno pištolo za vbrizgavanje slane vode, ki je povezana s črpalko, ali pa imajo popolnoma konvejnersko napravo, ki meso pripelje na rešetko z iglami za vbrizgavanje slane vode.

Iz te tarifne številke so **izključeni** kotli, avtoklavi, tople omare in podobne naprave in stroji iz **tar. št. 84.19.**

(VIII) STROJI ZA PRIPRAVO IN PREDELAVO SADJA, LUPINASTEGA SADJA (OREHOV) ALI ZELENJAVE

V to skupino strojev **spadajo**:

(A) **Stroji za lupljenje, <u>na primer:</u>**

(1) **Abrazivni lupilniki (<u>na primer</u>: za krompir),** ki sestoje iz rotacijske posode z abrazivnimi notranjimi stenami,

(2) **Lupilniki (<u>na primer</u>: za jabolka in hruške),** pri katerih nastavljivi noži odstranjujejo lupino v spiralah. Ti stroji imajo pogosto vgrajene naprave za izvlekanje osrednjega dela, semen itd.,

(3) **Lupilniki za limonasto sadje,** ki običajno odstranjujejo skorjo z rezanjem na četrtine, ali pa dobijo sadje iz lupine potem, ko ga poprej razrežejo na dvoje,

(4) **Lupilniki s pomočjo kemičnega sredstva.** Ti stroji sestoje najpogosteje iz trakastega transporterja in vrtilnega bobna, na katerem gre sadje ali zelenjava poprej skozi naprave za škropljenje ali skozi kad z vročo vodo, lugom itd., nato pa se sadje močno premetava v posodi z vodo za pranje, da odstopijo kožice. Ti lupilniki **se uvrščajo v to tarifno številko neglede** na to, ali imajo vgrajeno napravo za ogrevanje vode ali luga, ali je nimajo.

(B) **Za luščenje graha ali podobne stročje zelenjave.** Ti stroji običajno sestoje iz naluknjanega vrtilnega bobna z mlatiči.

(C) **Za rezanje vršičkov stročjega fižola.**

(D) **Za odstranjevanje pecljev z ribeza, grozdov, češenj, višenj, grozdja** itd..

(E) **Za odstranjevanje koščic in semen itd. iz sadja.**

(F) **Za luščenje jedrčastega sadja** itd.

(G) **Za strganje ali rezanje svežega ali suhega sadja, zelenjave, manioke** itd..

(H) **Za rezanje in soljenje zelja za pripravo kislega zelja**.

(I) **Za pulpiranje sadja ali zelenjave za pripravo marmelad, omak, paradižnikove mezge** itd., vendar so **izključene** stiskalnice za sadne sokove (**na primer:** breskvine, grozdne in paradižnikove sokove) **(tar. št. 84.35).**

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) lupilniki, ki delujejo s pomočjo plamena ali toplotnega sevanja **(tar. št. 84.17),**

(b) naprave za blanširanje sadja, naprave za segrevanje za izdelavo krompirjevih kosmičev in druge naprave iz **tar. št. 84.19** in

(c) stroji za sortiranje sadja ali zelenjave **(tar. št. 84.33).**

(IX) STROJI ZA PRIPRAVO IN PREDELAVO RIB, RAKOV, ŠKOLJK ITD.

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Za odstranjevanje klešč in kože, za izvlekanje drobovja ali za odrezovanje glav, repov, kosti** itd..

(2) **Za paranje in odpiranje rib, rezanje ali narezovanje v fileje** itd..

(3) **Za odstranjevanje oklepa in za rezanje rakov, školjk** itd .

(4) **Za proizvodnjo ribje moke iz posušenih rib.**

Ta tarifna številka **ne vključuje** naprav za pečenje, prekajevanje ali sušenje, pa tudi drugih strojev in naprav iz **tar. št. 84.19** ne.

(X) DRUGI STROJI ZA INDUSTRIJSKO PRIPRAVO ALI PROIZVODNJO HRANE ALI PIJAČ

V to skupino **spadajo**:

(1) **Mehanske naprave za ocetno vrenje** (ki se uporabljajo za pridobivanje kisa).

(2) **Stroji za luščenje kavnih zrn** (ki so cilindrični in imajo disk ali rezilo).

(3) **Stroji za ekstrakcijo,** ki imajo bodikave valje za ekstrakcijo eteričnih olj iz pomaranč.

(4) **Stroji za rezanje ali zvijanje čajnih listov.**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** komentar v oddelku XVI), se **deli blaga** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko, **na primer:**

Modeli, ki se uporabljajo v kontinualnem postopku pri proizvodnji kruha, modeli strojev za oblikovanje bonbonov, forme strojev za litje čokolade in matrice za iztiskovanje iz bronze ali iz medenine, ki se uporabljajo v stiskalnicah za iztiskovanje, v proizvodnji makaronov, špagetov ali podobnih izdelkov.

84.39 - STROJI ZA PRIDELAVO CELULOZE IZ VLAKNASTIH CELULOZNIH MATERIALOV ALI ZA PROIZVODNJO ALI DOVRŠEVANJE PAPIRJEV ALI KARTONA

8439.10 **- Stroji za proizvodnjo celuloze iz vlaknatih celuloznih materialov**

8439.20 **- Stroji za proizvodnjo papirja ali kartona**

8439.30 **- Stroji za dovrševanje papirja ali kartona**

- Deli:

8439.91 **- - strojev za proizvodnjo celuloze iz vlaknatih celuloznih materialov**

8439.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za izdelavo celuloze **iz raznih celuloznih materialov** (iz lesa, esparta, slame, krp, starih vrvi, odpadnega papirja itd.), in sicer **neglede** na to, ali je pulpa za izdelavo papirja ali kartona, ali pa za druge namene (**na primer:** za izdelavo rajona, nekaterih gradbenih plošč ali razstreliv). Ta tarifna številka **vključuje** tudi stroje za izdelavo papirja ali lepenke, bodisi iz že poprej proizvedene celuloze (**na primer:** mehanske ali kemične lesne celuloze), bodisi neposredno iz surovin (esparta, krp, odpadkov iz papirja itd.). V to tarifno številko se uvrščajo tudi stroji za dodelavo papirja ali lepenke za različne namene, **razen** tiskarski stroji iz **tar. št. 84.34**).

(I) STROJI ZA PROIZVODNJO CELULOZE (*PULPE*) IZ VLAKNENIH CELULOZNIH MATERIALOV

V to skupino strojev **spadajo**:

(A) **Za predhodno obdelavo surovin za izdelovanje celuloze, na primer:**

(1) **Za rezanje krp.**

(2) **Za stepanje krp.**

(3) **Za pranje in cefranje krp,** v katerih krpe krožijo po vodi in se tolčejo s pomočjo kolesa z lopaticami.

(4) **Za pulpiranje odpadkov** iz papirja ali lepenke.

(5) **Za odpiranje in razpraševanje trave *esparto* in podobnih materialov.**

(6) **Za drobljenje bambusa in posebni stroji za rezanje slame za potrebe papirniške industrije.**

(7) **Za iveriranje in vibracijski sortirniki za sortiranje lesnega iverja.**

(8) **Za vrtanje brun** (razvlaknjevalci).

(9) **"*Masonitni*" razvlaknjevalci,** pri katerih se lesno iverje spremeni v vlakneno stanje zaradi nenadne spremembe pritiska.

(B) **Filtrirni stroji.** V njih gre pulpa, v kateri ni več vode, skozi sita, ki zadržijo vsako vlakno, ki ni dovolj zmleto, in vsak vozel, kos, umazanijo itd. Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** stroji, ki opravljajo svoje delo s pomočjo učinka centrifugalne sile (**tar. št. 84.21**).

(C) Za stiskanje celuloze, ki se uporabljajo zato, da se pulpirana masa iz lesnih vlaken (dobljena iz mehanskih razvlaknjevalcev ali iz kemičnih preoblikovalcev) zgosti in oblikuje v plošče ali liste.

(D) **Stroji za razgrajevanje vlaken z vodo,** ki služijo za pridobivanje celulozne mase. Med te stroje **spadajo**: slamni in drugi pulperji, kolesni mlini, *holandci, holandci* za spiranje, kladvičasti mlini itd. Sestoje iz rezervoarja s krožečo vodo, v katerih se vlakna meljejo in razgrajujejo v pulpo.

(E) **Prečiščevalniki (***rafinerji***)** imajo običajno konusno ohišje z notranjimi vrtilnimi palicami, ki trgajo sleherno veliko vlakno ali kos in tako omogočijo masi, da potem, ko je že dovolj zmleta, gre skozi stroj.

(F) **Stroji za drobljenje in razvlaknjevanje,** ki obdelujejo poprej dobljeno papirno celulozo zaradi kasnejše proizvodnje celuloze posebne sestave za posebno uporabo (**na primer:** za izdelavo nitroceluloze).

(II) STROJI ZA IZDELOVANJE PAPIRJA ALI KARTONA

V to skupino strojev **spadajo**:

(A) **Stroji za oblikovanje pulpe v neskončne trakove papirja ali kartona** (**na primer: *Fourdrinerj*-evi stroji**). To so zelo zapleteni stroji. Sestoje iz regulatorja za napajanje sprednje komore s pulpo, iz lopatice na izhodu iz sprednje komore, ki služi za distribucijo pulpe na žično sito, iz neskončnega traku iz fine žične gaze (običajno iz bakrove ali kositrove zlitine itd.) ali iz tkanine iz sintetičnih monofilamentov, ki je položena na votle valje. Stroj je sestavljen še iz vibracijskega mehanizma, sesalne komore, valja za vtiskovanje vodnih žigov, valja za delno sušenje in strjevanje papirja, valjev za stiskanje, med katerimi se papir stiska na neskončnem traku iz klobučevine (filca), iz sušilnih valjev itd., običajno pa je tu še kalandrni valj in naprava za rezanje in navijanje itd.

(B) **Stroji za karton,** ki se praviloma uporabljajo za izdelovanje lepenke, in stroji za oblikovanje. Ti stroji so načeloma podobni strojem **pod (A),** vendar s to razliko, da se pulpa ne steka na neskončni trak iz žične gaze, temveč da gre iz kadi na vrtilni cilinder iz žične gaze, od koder se prenese na trak iz klobučevine, nato pa med valje za stiskanje, ki so včasih sesalnega tipa, in končno še na zaporedje sušilnih valjev. Pri nekaterih med temi stroji se listi in plošče kartona oblikujejo iz plasti pulpe, ki se navija okoli cilindra. Ko je plast dovolj debela, jo ročno ali mehansko vzdolžno režejo v oblike listov ali plošč. Tovrstni stroji se prav tako uporabljajo za izdelavo azbestnih ali azbestno - cementnih plošč.

(C) **Stroji za proizvodnjo večplastnega papirja ali kartona.** Ti stroji sestoje iz nekaj naprav, ki so nameščene ena nad drugo in služijo za pridobivanje pulpe v listih ali ploščah, ali pa so ti stroji sestavljeni iz baterije strojev za karton ali iz kombinacije obeh vrst strojev. Različne plasti pulpe, ki se izdelujejo sočasno, se združijo v stroju v vlažnem stanju in brez veziv.

(D) **Majhni stroji za poskusno proizvodnjo vzorcev papirja.** Te stroje včasih imenujejo "**stroji za izvlekanje vzorcev**" za kontrolne namene.

(III) STROJI ZA DODELAVO PAPIRJA ALI KARTONA

V to skupino strojev **spadajo**:

(A) **Za navijanje.** Nekateri med njimi sočasno tudi ravnajo in gladijo papir ter odvajajo statično elektriko.

(B) **Stroji (razen** kalandrov**) za površinsko premazovanje ali prevlekanje papirja** - z lepilom, gumo, emajlom, kovinskim prahom, voskom itd.; za premazovanje karbonskega papirja ali fotografskega papirja; za prevlekanje papirja s tekstilnim prahom, pluto ali sljudinim prahom itd. za zidne tapete.

(C) **Za *impregniranje* papirja ali kartona** z oljem, plastičnimi masami itd. in stroji za izdelovanje bitumeniziranih ali katranizirane strešne lepenke.

(D) **Za glajenje s pomočjo *ahata* in stroji za glajenje s pomočjo kladiva.**

(E) **Za *liniranje*.** Ti stroji delujejo s pomočjo majhnih diskov ali jeklenih peres, ki se se napajajo s črnilom iz rezervoarja. Sem **ne spadajo** tiskarski stroji iz **tar. št. 84.43.**

(F) **Za *krêpiranje*,** ki običajno sestoje iz enega kovinskega strgala ali iz naprave za krepiranje oziroma ki papir kodra na ogretem valju.

(G) **Za vlaženje papirja** (imenujejo se tudi **"stroji za kondicioniranje papirja"**), pri katerih je vsa površina papirja ali lepenke izpostavljena vlažnemu zraku.

(H) **Za *reliefno* okraševanje** ali za doseganje zrnate površine (vendar so kalandri, ki se uporabljajo za iste namene, iz te tarifne številke **izključen**i in se uvrščajo v **tar. št. 84.20).**

(I) **Za valove,** ki so pogosto kombinirani z napravami za laminiranje.

*
* *

Nekateri stroji za dodelavo papirja (**na primer:** stroji za premazovanje, prevlekanje, laminiranje, navijanje v zvitke) so lahko primerni tudi za izdelovanje kovinskih folij, plastičnih listov, tkanin itd. Vendar takšni stroji ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki **le, če se pretežno** uporabljajo v industriji papirja ali lepenke.

Kombinirani stroji iz te tarifne številke imajo včasih vgrajene stroje, ki se **uvrščajo v druge tarifne številke, na primer:**

- filtri za pobiranje vlaken in polnil iz odpadnih vod (**tar. št. 84.21**),

- vsakovrstni kalandri za glajenje, glaziranje, reliefiranje itd **(tar. št. 84.20),**

- stroji za rezanje papirja **(tar. št. 84.41).**

Ti *komponentni* stroji se uvrščajo skupaj s kombiniranimi stroji v to tarifno številko le **pod pogojem,** da se dobavljajo skupaj. **V nasprotnem primeru** se *komponentni* stroji uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke.

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) kotli za krpe, travo *esparto*, slamo itd, kotli za izdelovanje kemične lesne celuloze, cilindri, ogrevani s paro in drugi sušilni stroji **(tar. št. 84.19),**

(b) lupilniki drevesnega lubja, ki delujejo s pomočjo vodnega curka **(tar. št. 84.24)** in stroji za odstranjevanje lubja z dreves **(tar. št. 84.65 ali 84.79),**

(c) tiskarski stroji **(tar. št. 84.43),**

(d) stroji za trganje in cefranje krp **(tar. št. 84.45),**

(e) stroji za izdelovanje **vulkan - fibra (tar. št. 84.77)** in

(f) stroji za nanašanje abrazivnih materialov na papir, platno, les itd. **(tar. št. 84.79).**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko, **na primer:**

Nazobčani cilindri za odpiralnike za travo esparto, venci kalandrov, podstavki in vzvodi za mlatiče - tolkače, podstavki (ležišča) valjev, sesalne komore, cilindri s sitom za stroje za oblikovanje, valji za vtiskovanje vodnih žigov.

Vendar ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) mren iz klobučevine za valje, pa tudi neskončnih trakov iz tekstilnega materiala iz **tar. št. 59.11** ali iz azbesta iz **tar. št. 68.12,**

(b) mlinskih kamnov, brusnih kamnov, podstavkov, odvodnih korit in drugih delov iz bazalta, lave ali iz naravnega kamna **(tar. št. 68.04 ali 68.15),**

(c) nemontiranih ahatov za stroje za glaziranje **(tar. št. 71.03),**

(d) neskončnih trakov iz tkanin, izdelanih iz bakrene ali bronzne žice (*Fourdrinierjeva* sita) **(tar. št. 74.14),**

(e) strojnih nožev in rezil **(tar. št. 82.08)** in

(h) kalandrnih valjev **(tar. št. 84.20).**

84.40 - KNJIGOVEŠKI STROJI, VKLJUČNO S STROJI ZA ŠIVANJE KNJIG

8440.10 **- Stroji**

8440.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje, ki se uporabljajo **pri izdelovanju knjig** (vštevši tudi beležk, brošur, časopisov, periodičnih izdaj, zvezkov itd.).

Ta tarifna številka **vključuje** sledeče stroje:

(1) **Za zgibanje listov za knjigoveznice.** Ti stroji po nekajkrat pregibajo velike liste papirja, da bi tako bili primerne velikosti za strani ustreznega formata. Ti stroji ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki tudi, če jih je moč uporabiti tudi za druge namene zgibanja.

(2) **Za spenjanje z žičnimi spojkami in stroje za šivanje z žico,** vštevši tudi stroje, ki se lahko uporabijo tudi v proizvodnji lepenkastih škatel.

(3) **Za zlaganje in šivanje.** Pri teh strojih liste ročno položijo na verižni transporter. listi se zbirajo v oddelkih oziroma med pregradami, se postavijo pokončno (z naslovom na vrhu lista) in nato primaknejo k šivalni glavi.

(4) **Stiskalnice za povezovanje knjig,** ki stiskajo preganjene pole nevezanih poglavij pred šivanjem.

(5) **Stroje, katere uporabljajo za "*grekiranje*" hrbtišča neprešitih knjig** z namenom izdelati na hrbtišču knjige vreze za navzkrižne šive s sukancem.

(6) **Za šivanje knjig,** vštevši preproste stroje, ki opravljajo samo šivanje, in zelo zapletene stroje, ki sestoje iz podajalnika za polaganje preganjenjih pol v stroj, iz naprave za šivanje, opremljene tako, da lahko šiva liste skupaj, ponavadi pa tudi polagati tekstilno ojačenje na hrbet knjige.

(7) **Za ravnanje ali zaoblevanje hrbta knjige pred platničenjem.**

(8) **Za lepljenje papirnega ali tekstilnega traku na prazne strani,** ki se vstavljajo v knjigo, ali pa na pole, ki se morajo zložiti v atlas. Namen tega postopka je bolj praktična vezava.

(9) **Za lepljenje papirnatih platnic na knjige, brošure** itd. pri preprostejši vezavi.

(10) **Za izdelavo knjižnih platnic.** Ti stroji imajo običajno podajalnike, ki zagotavljajo dostavo potrebnega števila listov papirja, lepenke ali platna za vezavo itd., napravo za lepljenje in stiskalnico, včasih pa tudi grelno in sušilno napravo.

(11) **Za ravnanje dokončanih knjižnih platnic,** ki sestoje iz sistema valjev iz miz.

(12) **Za vstavljanje prešitih poglavij knjig itd. v platnice z lepljenjem in stiskanjem.** Nekateri stroji so opremljeni z napravo za vstavljanje prostih slik, risb, map itd..

(13) **Za vtiskovanje ali pozlačevanje črk ali okrasov na knjižnih platnicah,** včasih pa tudi na drugem materialu (**na primer:** na usnjenih proizvodih).

(14) **Za vtiskovanje ali pozlačevanje črk ali vzorcev** na platnicah knjig, včasih tudi na druge materiale (**na primer:** na usnjenih izdelkih, **izključene so** stiskalnice za splošno rabo **(tar. št. 84.79)** in tiskarske stroje, ki uporabljajo **zamenljive bloke črk (tar. št. 84.43).**

(15) **Za oštevilčenje strani** (**na primer:** za registre in glavne knjige).

(16) **Za bolj ali manj trajno spajanje strani s pomočjo kovinskih ali plastičnih spiral** (ali obročev), **ki prehajajo skozi perforacije na straneh.** Ti stroji praviloma sestoje iz naprave za perforiranje in iz naprave za vstavljanje spirale.

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v **to tarifno številko.**

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) običajno lesene mize z vijakom za pritrjevanje sukanca, ki se uporabljajo pri ročnem knjigoveštvu **(tar. št. 44.21),**

(b) noži rezalnikov **(tar. št. 82.08),**

(c) stroji za zgibanje papirja ali lepenke (**razen** tistih za zgibanje papirja v knjigoveštvu), stroji za rezanje in žlebljenje papirja ali lepenke, stroji za obrezovanje knjižnih blokov, periodičnih izdaj, brošur itd., stroji za obrezovanje robov in vogalov knjig ali za izdelavo vrezov ali vstavkov za abecedo, stroji za zlaganje listov papirja, stroji za šivanje, ki so primerni **samo** za izdelavo kartonskih škatel **(tar. št. 84.41),**

(d) stroji za postavljanje robov, za zgibanje in številčenje strani, ki se uporabljajo s tiskarskimi stroji **(tar. št. 84.43),**

(e) stroji za rezanje tekstila **(tar. št. 84.51),**

(f) igle za šivalne stroje **(tar. št. 84.52),**

(g) stroji za obdelavo usnja, ki se uporabljajo v knjigoveznicah **(tar. št. 84.53)** in

(h) stroji za spajanje, ki se uporabljajo v pisarnah za spajanje dokumentov **(tar. št. 84.72).**

84.41 - DRUGI STROJI ZA PREDELAVO PAPIRNE MASE, PAPIRJA ALI KARTONA, VKLJUČNO S STROJI ZA REZANJE VSEH VRST

8441.10 **- Stroji za rezanje**

8441.20 **- Stroji za izdelavo vrečk, vreč ali pisemskih ovojnic**

8441.30 **- Stroji za izdelavo škatel, trikotnih vrečk, cevi , bobnov ali podobnih škatel, razen s stiskanjem**

8441.40 **- Stroji za oblikovanje izdelkov iz papirne mase, papirja ali kartona s stiskanjem**

8441.80 **- Drugi stroji**

8441.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** vse stroje, ki se uporabljajo za rezanje (**razen** knjigoveških strojev) in vse stroje, ki se uporabljajo za predelavo že proizvedene papirne mase, papirja ali kartona - **od strojev** za rezanje v željene širine ali pole komercialnih dimenzij do strojev za izdelavo raznih gotovih izdelkov.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Stroji za obrezovanje in rezanje papirja (vštevši stroje z več noži) iz pol.** Med te stroje **spadajo** stroji za vzdolžno in prečno rezanje papirja, ki se uporabljajo s stroji za izdelavo papirja, stroji za obrezovanje knjig in brošur, stroji za zaokroževanje vogalov knjig ali za izdelavo indeksnih vstavkov, škarje in stroji za rezanje fotografij na papirju ali lepenki, ki se uporabljajo za fotografske namene. Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** strojev za rezanje filmov, ki se uporabljajo v foto- in kino-laboratorijih **(tar. št. 90.10).**

(2) **Stroji za vzdolžno rezanje in navijanje,** ki papir odvijajo z vreten, ga režejo na trakove željene širine, katere ponovno navijajo.

(3) **Zlagalni stroji za zlaganje** pol, kartic itd. v urejene skupine.

(4) **Stroji za luknanje,** vštevši tudi stroje za linijsko luknanje (luknane z iglo, podolgovate luknane nalepke itd.) za znamke, toaletni papir itd..

(5) **Stroji za izdelovanje pisemskih ovojnic** (kuvert) (rezanje, prepogibanje, polaganje itd.).

(6) **Stroji za rezanje z matricami** (za rezanje konfetov, papirnatih čipk, indeksnih kartic, pisemskih ovojnic z okenčki, skrojene lepenke za škatle itd.).

(7) **Stroji za rezanje, porisovanje ali žlebljenje kartonae za škatle, platnic dosjejev** itd.

(8) **Stroji za zgibanje, razen** strojev za zgibanje strani iz **tar. št. 84.40.**

(9) **Kombinirani stroji, ki režejo, zgibajo, vstavljajo in pakirajo cigaretni papir.**

(10) **Stroji za izdelovanje papirnatih vrečk.**

(11) **Stroji za zgibanje in lepljenje kartonae in škatel.**

(12) **Stroji za sestavljanje škatel in podobnih** izdelkov **s prešivnimi sponkami, razen** navadnih strojev za spajanje s prešivnimi sponkami, ki se lahko uporabljajo za vezanje knjig in za izdelavo škatel **(tar. št. 84.40).**

(13) **Drugi stroji za izdelovanje škatel.**

(14) **Stroji za ovijanje,** ki se uporabljajo za izdelavo papirnatih cevi, vitlov, tulcev, izolacijskih cevi, nabojev itd.

(15) **Stroji za oblikovanje kozarcev, čaš, posod** itd. iz papirja, prevlečenega z voskom, ki so običajno opremljene z napravo za šivanje in lepljenje.

(16) **Stroji za oblikovanje izdelkov iz papirne mase (***pulpe***), papirja ali kartona** (embalaže za jajca, krožnikov ali skodelic za slaščičarske izdelke ali kempiranje, igrač itd.). Čeprav so ti stroji običajno opremljeni z grelno napravo, **ostanejo** uvrščeni v tej tarifni številki.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključene** mehanske ali hidravlične stiskalnice, ki se pogosto uporabljajo za te namene **(tar. št. 84.79).**

*
* *

Nekateri med stroji, ki se uvrščajo v to tarifno številko, še posebno pa stroji za izdelavo vrečk iz papirja ali stroji za zgibanje škatel, so lahko opremljeni z napravo za tiskanje. Skladno z **opombo 3.** k **oddelku XVI** se takšni stroji uvrščajo v to tarifno številko **pod pogojem,** da tiskanje ne predstavlja njihove glavne funkcije.

Prav tako je treba poudariti, da so lahko nekatere med navedenimi stroji (kot **na primer:** stroji za rezanje, zgibanje in izdelavo papirnatih vrečk) primerni **tudi za izdelavo nekaterih izdelkov iz plastičnih mas** ali iz tanke kovinske pločevine. Takšni stroji ostanejo uvrščeni v tej številki **pod pogojem,** da gre za stroje, ki se praviloma uporabljajo za predelavo papirja ali lepenke.

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju **delov** (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI) se tudi **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) sušilne naprave, ki se uporabljajo za sušenje gotovih izdelkov iz lepenke **(tar. št. 84.19),**

(b) stroji za pakiranje (**na primer:** čokolade), ki prav tako izdelujejo in tiskajo lepenkasto embalažo **(tar. št. 84.22),**

(c) stiskalnice za izdelovanje tiskarskih matric in stroji za stavljanje črk, ki delujejo na osnovi perforiranih papirnatih trakov **(tar. št. 84.42),**

(d) zaklopne tiskarske stiskalnice, vštevši zaklopne tiskarske stiskalnice brez naprave za barvo **(tar. št. 84.43),**

(e) stroji za vpredanje papirnatega traku v prejo **(tar. št.. 84.45),**

(f) stroji za luknanje *jacquardnih* kartic **(tar. št. 84.48),**

(g) šivalni stroji za izdelovanje papirnatih vreč (**tar. št. 84.52**),

(h) stroji za luknanje traku ali kartic **(tar. št. 84.71),**

(i) stroji za luknanje kartic ali dokumentov iz papirja in stroji za rezanje, ki se uporabljajo v pisarnah **za uničevanje zaupnih dokumentov (tar. št. 84.72)** in

(j) stroji za pritrjevanje obročkov in stroji za parafiniranje papirnatih kozarcev, posode itd. z namakanjem **(tar. št. 84.79).**

84.42 - STROJI, APARATI IN NAPRAVE (RAZEN OBDELOVALNIH STROJEV IZ TAR. ŠT. 84.56 DO 84.65), ZA VLIVANJE IN STAVLJANJE ČRK, ZA PRIPRAVLJANJE ALI IZDELOVANJE KLIŠEJEV, PLOŠČ, VALJEV IN DRUGIH TISKARSKIH OBLIK; TISKARSKE ČRKE, KLIŠEJI, PLOŠČE, VALJI IN DRUGE TISKARSKE OBLIKE; KLIŠEJI, PLOŠČE, VALJI IN LITOGRAFSKI KAMEN, PRIPRAVLJEN ZA TISKARSKE NAMENE (NPR. BRUŠEN, UZRNJEN ALI POLIRAN)

8442.10 **- Fotostavni stroji in komposerji**

8442.20 **- Stroji, aparati in naprave za stavljanje po drugih postopkih, z napravo za vlivanje ali brez nje**

8442.30 **- Drugi stroji, aparati in naprave**

8442.40 **- Deli omenjenih strojev, aparatov in naprav**

8442.50 **- Tiskarske črke, klišeji, plošče, valji in druge tiskarske oblike; klišeji, plošče, valji in litografski kamen, pripravljen za tiskarske namene (npr. brušen, uzrnjen ali poliran)**

Razen nekaterih **izključitev,** ki bodo navedene v nadaljnjem, **vključuje** ta tarifna številka:

(1) **Tiskarske črke** in druge tiskarske dele tiskarskih strojev, **na primer:** posamezne črke, plošče, klišeji in valji, gravirani ali kako drugače pripravljeni za tiskanje, ki se uporabljajo za tiskanje besedil ali ilustracij (ročno ali s strojem iz **tar. št. 84.43**) ter pripravljene litografske kamne, valje, klišeje in plošče (t.j. tiste, ki so obdelani tako, da so primerni za graviranje ali drugačno pripravo slike za poznejšo tiskarsko rabo).

(2) **Stroje, aparate in pribor, ki se uporabljajo za izdelovanje črk** ali drugih predhodno navedenih tiskarskih delov oziroma tistih, ki se uporabljajo za stavljanje v tiskarski stavek za tiskarsko rabo (mehansko ali ročno).

Ta tarifna številka **vključuje** opremo, ki služi za tiskanje besedil, ilustracij ali ponavljajočih se slik na papirju, tekstilu, linoleju, usnju ali na drugih materialih, in sicer s pomočjo naslednjih **tiskarskih postopkov:**

(I) **Visoki (*Relief*) tisk:** s črkami, stereotipskimi ali galvanotipskimi ploščami, klišeji na lesu ali z reliefnimi foto-cinkografskimi ploščami. Med temi postopki se reliefni deli stavka namakajo s tiskarsko barvo.

(II) **Ravni tisk:** na litografski, foto-litografski način ali z ofsetnim tiskom. Tiskarska barva se daje le na določene, posebej pripravljene dele ravnih ploskev tiskarskih plošč itd. Sem spada tudi tiskanje s pomočjo matric.

(III) **Globoki (*Intaglio*) tisk:** z rastrirnim bakrorezom in z rotacijskim bakrorezom, ali pa s kovinskimi hemigrafskimi ali graviranimi ploščami. Tiskarska barva se zadržuje na vbočenih mestih (graviranih ali kemično najedkanih).

(A) TISKARSKE ČRKE, KLIŠEJI, PLOŠČE, VALJIIN DRUGE TISKARSKE OBLIKE; KLIŠEJI, PLOŠČE, VALJI IN LITOGRAFSKI KAMNI, PRIPRAVLJENI ZA TISKARSKE NAMENE (NA PRIMER: *BRUŠENI, VZRNJENI ALI POLIRANI*)

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Tiskarske črke vseh vrst,** običajno **za ročno stavstvo** (posamezne črke, številke, znaki, okraski, črte itd.) iz lesa, kovine (iz zlitine svinca, kositra in antimona, iz medenine itd.) ali iz plastične

mase. Mostovi (vstavki, slepi materiali), ki ne tiskajo, pač pa se uporabljajo za zapolnjevanje praznin v stavku, se **prav tako** uvrščajo v to tarifno številko.

(2) ***Tipografske* plošče (*klišeji*).** To so svinčeni odlitki v enem kosu oziroma ravne ali polvaljčne stereotipske plošče, ki so pogosto elektrolitsko pobakrene, ponikljane ali kromirane. Te plošče pridobivajo z litjem v kalupu iz lepenke ali iz papirne mase stereotipske matrice, na kateri poprej izvedejo vtiskovanje s pomočjo ročno stavljenega stavka. Druge plošče, znane kot **galvanotipske,** pridobivajo z galvaniziranjem odtisa tiskarske oblike (v vosku ali v plastični masi), ali pa tiskarske plošče, ki mora biti reproducirana. Pod tako dobljeno košarico vlijejo svinec in jo pribijejo na leseno ploščo.

Podobne plošče izdelujejo **tudi iz plastičnih mas** tako, da plastično maso oblikujejo preko matrice v ogretih stiskalnicah.

(3) **Foto-gravurne plošče.** V izdelavi teh klišejev fotografsko reproducirajo to, kar je treba natisniti (običajno sliko), pri čemer uporabljajo **rastre** za ilustracije s poltoni. Reprodukcija se prenese na bakreno ali cinkovo ploščo, katero nato jedkajo s kislino. Klišeje običajno pribijejo na leseno ploščo, ki je lahko s svinčeno podlago ali brez nje.

(4) **Plošče za visoki ali globoki tisk, ki jih izrezujejo ročno ali mehansko, ali pa jedkajo s kislino.** Lahko so lesene, iz linoleja, bakra, jekla itd.

(5) ***Litografski* kamni.** Sliko narišejo ročno ali jo litografsko prenesejo ter pripravijo s kislino.

(6) ***Ofsetne* tiskarske plošče** iz cinka ali aluminija in iz podobnih gibkih kovinskih listov, na katerih je risba (slika), reproducirana v ravnini plošče - risba ni niti izbočena niti vbočena.

(7) **Tiskarski valji, gravirani ali jedkani.**

(8) ***Matrice* in *patrice* za reliefno vtiskovanje in tiskanje, na primer:** za stroje, ki vtiskujejo dopisne glave, posetnice itd. s pomočjo naprave za barvo ali brez nje.

Litografski kamni, leseni klišeji, kovinske plošče in valji se uvrščajo v to tarifno številko, **četudi niso** gravirani ali nimajo tiskarske oblike, vendar **pod pogojem**, da so obdelani tako, da so primerni za graviranje ali za pripravo tiskarske oblike, **na primer:**

(9) **Brušeni ali vzrnjeni litografski kamni.**

(10) **Pripravljeni leseni bloki za tiskarski lesorez.** To so običajno majhne plošče, ki so fino zbrušene na debelino, ki je enaka višini tiskarskih črk.

(11) **Za graviranje pripravljene kovinske plošče** (pripravljene z brušenjem, vzrnjenjem ali s poliranjem).

(12) **Kovinski valji s fino spolirano ali vzrnjeno površino.** Ti valji so običajno iz litega železa in so najpogosteje pobakreni ali pa imajo bakreno mreno z več tulci, katere je moč sneti.

(13) **Matrice iz kovin ali plastične mase, ki se uporabljajo v pisarniških strojih za ofsetni tisk.** Zgornji rob teh matric je posebej pripravljen za pritrjevanje na valj stroja.

Iz te tarifne številke so **izključene** ofsetne plošče (**na primer:** plošče, ki sestoje iz kovine ali plastičnih mas, prevlečene **z občutljivo fotografsko emulzijo**, ali pa sestavljene iz listov **fotoobčutljivih** plastičnih mas, pritrjenih ali nepritrjenih na podlago iz kovine ali iz drugih materialov) **(tar. št. 37.01).**

(B) STROJI, APARATI IN NAPRAVE (RAZEN ORODNIH STROJEV IZ TARIFNIH ŠTEVILK OD 84.56 DO 84.65) ZA VLIVANJE IN VSTAVLJANJE ČRK, ZA PRIPRAVO ALI IZDELAVO KLIŠEJEV, PLOŠČ, VALJEV IN DRUGIH TISKARSKIH OBLIK

Vlivanje črk lahko poteka ročno ali mehansko s pomočjo bolj ali manj zapletenih strojev.

Med aparate in stroje, uvrščene v to tarifno številko, **spadajo**:

(1) **Matrice,** majhne plošče, ki so običajno iz bakra ali niklja in na katerih so odtisi, napravljeni s pomočjo črkovnih žigov. Uporabljajo se za vlivanje posameznih tiskarskih črk.

(2) **Mize za ročno justiranje ploskev tiskarskih črk**. Te mize sestoje predvsem iz popolnoma gladke mize z žlebom na srednini in s prijemalkami za črke.

(3) **Aparati za avtomatsko vlivanje črk.** Pri teh strojih se črke izdelujejo ena za drugo, vendar se ne stavljajo. Ti stroji običajno sestoje iz električno ogrevanega talilniškega lonca, ki vsebuje staljeno kovino, iz naprave za hlajenje livarskega kalupa, ki pospešuje strjevanje odlitka, kot tudi iz naprave za obdelavo in justiranje črk.

(4) **Stroji za vlivanje stavskih črt, slepega materiala** itd., ki delujejo s pomočjo ekstruzije (iztiskovanja).

(5) **Stavnice, ki se uporabljajo za pričetek stavljanja** in na katerih se ročno postavi ena ali več vrst. Običajno sestoje iz majhne in dobro obdelane lesene ali kovinske plošče z dvema bočnima stranicama, pogosto pa imajo tudi premično stego. V to tarifno številko **spadajo** tudi **stavske ladje**, ki so podobne, vendar večje in lahko sprejmejo črk za celo stran.

(6) **Okviri** za zapiranje form, ki so iz **litega železa** ali jekla in ki vsebujejo nekaj strani za tiskanje. Ena, dve ali štiri strani se držijo v tem okviru s pomočjo **mehanskih zamaškov** (posebni zagozdni zamaški) ali s pomočjo patentnih zamaškov (z navojem ali vijakom itd.), ki se **prav tako uvrščajo** v to tarifno številko.

Razen predhodno navedenih strojev in aparatov za vlivanje in stavljanje črk obstaja cela vrsta **drugih strojev, ki mehansko opravljajo vlivanje in stavljanje.** To poteka v zaporedju dveh operacij na dveh različnih, vendar komplementarnih strojih (prvi stroj proizvaja perforiran papirni trak za upravljanje drugega stroja, katerega naloga je vlivanje posameznih črk ali vrst), lahko pa poteka tudi v okviru dveh operacij na istem stroji.

Med te, zelo zapletene stroje, **spadajo**:

(7) **Stroji za vlivanje in stavljanje posameznih črk (*monotip*),** ki delujejo s pomočjo na strojih za predstavljanje poprej perforiranega traku, s pomočjo uporov izbirajo posebne matrice, ki se nahajajo v stroji, ki proizvaja posamezne črke, in črke stavijo v "**stavsko ladjo**", ki je prav tako vgrajena v stroj.

Ti stroji se uporabljajo skupaj s **stroji za predstavljanje**, ki imajo luknjač in tipkovnico, ki izdela predstavek na papirnatem traku. Tudi stroji za predstavek se uvrščajo v to tarifno številko.

(8) **Stroji s tipkovnico za vlivanje in stavljanje posameznih črk,** v katerih vse operacije potekajo na istem stroju (*rototip* itd.).

(9) **Stroji za vlivanje črk v vrstah.** Ročno postavljene matrice dajo v stroj, ki vliva črke in jih izdela v obliki vrste črk (strojna vrsta).

(10) **Stroji za stavljanje in vlivanje črk v vrste.** To so zapleteni stroji raznih tipov (*intertip*, *linograf* itd.) s tipkovnico, ki stavijo in vlivajo črke v stroji samem. Nekateri med temi stroji so opremljeni z napravo za delo s papirnatim trakom, ki je poprej perforiran na posebnem stroju, ki se prav tako uvršča v to tarifno številko.

(11) **Pisalni stavni stroji pisarniškega tipa, imenovani "*kompozerji*", ki pa imajo napravo za nastavitev širine besedila in nekaj kompletov tiskarskih črk.** Ti stroji se uporabljajo za tipkanje kopij za fotografske reprodukcije, ali pa se uporabljajo s *foto-litografskimi* in *ofsetnimi* tiskarskimi stroji.

V primeru ročnega črkostavstva in, če je potrebno veliko število kopij, se črke ne uporabljajo vselej za tiskanje. Tedaj se namesto njih uporabljajo svinčeni (*stereotipski*) odlitki, ali pa galvanske (*galvanotipske*) reprodukcije, ki so lahko izdelane ročno ali mehansko. Te plošče se lahko shranijo za naslednje izdaje (ponatis).

Oprema, ki se uporablja za te namene, **vključuje**:

(12) **Posebne stiskalnice za *matričenje*,** ki služijo za vtiskovanje tiskarske forme v lepenko, vosek ali plastično maso (*stereotipske* matrice).

(13) **Vtisnjene *stereotipske* matrice,** navedene v prejšnji točki.

(14) **Stroje za vlivanje *stereotipskih* plošč.** Ti stroji se uporabljajo za vlivanje ravnih ali polkroglih stereotipskih plošč v stereotipskih matricah z vtisnjeno tiskarsko formo. Stroji s pečjo, ki služi za to, da se kovina ohranja v staljenem stanju, ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, vendar pod pogojem, da je peč integralni del stroja.

(15) **Stroji za izdelovanje tiskarskih plošč z neposredno reprodukcijo dokumenta.** Pri teh strojih fotocelica posname dokument, impulzi, prenešeni s te celice s pomočjo elektronske naprave, pa aktivirajo orodje, ki gravira ploščo iz plastične mase.

(16) **Stroji za črnenje (*grafitiranje*),** ki se uporabljajo za črnenje (*grafitiranje*) matric iz voska ali plastičnih mas. Iz teh matric s pomočjo galvanizacije dobijo galvanotipske matrice. Grafit v prahu nanašajo s pomočjo zaporedja premičnih čopičev, odvečni grafit pa odstranijo s škropenjem z vodo.

V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji, ki se uporabljajo za pripravo klišejev, plošč in tiskarskih valjev, **na primer:**

(17) **Stroji za jedkanje plošč ali valjev.** Ti stroji sestoje iz posebnih rezervoarjev z mešalci.

(18) **Stroji za nanašanje kopirne (občutljive na svetlobo) plasti na cinkove ofsetne plošče** (aparat za centrifugiranje plošč), običajno z električno grelno napravo.

(19) **Kadi, v katerih poteka elektroliza in poliranje rastrskih bakroreznih valjev.** Tolkač iz *ahata* v njej gladi in izenačuje plast bakra, ki nastaja na vrtečem se valju med elektrolizo.

*
* *

V to tarifno številko **se uvrščajo** tudi stroji za **fotostavek, ki stavljajo na način zaporednega fotografiranja** črk, montiranih na vrtilnih diskih, ali pa s **fotografiranjem lica posebnih matric ali črk,** ki se tvorijo na katodni cevi s pomočjo matrice z zelo majhnimi, prekrivajočimi se točkami. V to tarifno številko **spadajo** tudi stavni stroji, ki uporabljajo **laserski žarek**, projeciran na fotografski film.

Nekateri med temi stroji imajo tipkovnico ali podobno napravo, ali pa so programirane za delo s papirnatim trakom ali z drugim nosilcem šifriranih informacij, ki so poprej izdelani na posebnem stroju.

*
* *

Ta tarifna številka **vključuje samo fotostavske stroje,** ki dejansko stavljajo stavek, **četudi se stavek po stavljanju fotografira**. Vendar pa so iz te tarifne številke **izvzete** fotografske kamere, fotografski

stroji za povečave ali pomanjšave, fotografski kontaktni tiskalniki in podobni fotografski stroji za pripravo plošč ali tiskarskih valjev **(90. poglavje), na primer:**

(a) stroji, ki se uporabljajo za fotoreprodukcijo risb, besedil itd., na primer:

- vertikalne in horizontalne reprodukcijske kamere,
- aparati za povečave ali pomanjšave,
- svetlobne mize za montažo ali kontaktno kopiranje,
- različno fini rastri iz stekla ali iz plastične mase z mrežo črt pod pravim kotom,
- rastri za barvni tisk in okviri za takšne rastre in

(b) stroji, ki fotografirajo črkovne stavke, ki so poprej ročno ali strojno postavljeni (vštevši tudi ločeno dobavljene dodatne fotografske naprave, ki običajni stroj za vlivanje in stavljenje svinčenih črk spremenijo v stroj, pri katerem se matrice fotografirajo takoj, ko so postavljene).

DELI

Skladno s splošnimi določili o **uvrščanju delov** (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se deli strojev iz te tarifne številke uvrščajo v **to tarifno številko.**

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) šablone iz cinka, plastičnih mas, lepenke itd., ki se uporabljajo v strojih za tisk s pomočjo šablon (**uvrščajo se po materialu,** iz katerega so izdelane),

(b) poseben karton za izdelavo stereotipskih tiskarskih matric (običajno **tar. št. 48.05, 48.10 ali 48.11**), papir za kopiranje ali prenašanje z besedilom ali okrasom (*designom*) za reprodukcijo **(tar. št. 48.16),**

(c) **svilena sita** (premazana ali nepremazana) za sitotisk **(tar. št. 59.11),** tkanine iz kovinske žice, montirane na okvir, pripravljene ali nepripravljene za sitotisk (**uvrščajo se po materialu**, iz katerega so izdelana),

(d) ročni črkovni žigi (*patrice*) in drugo ročno orodje **(tar. št. 82.05),**

(e) peči za taljenje črk **(tar. št. 84.17 ali 85.14),**

(f) stroji za sušenje stereotipskih matric, vštevši tudi sušilne stiskalnice z grelnimi ploščami **(tar. št. 84.19),**

(g) železni žigi za stroje za pozlačevanje **(tar. št. 84.40),**

(h) strojna orodja za obdelavo kovin, kamna ali lesa (**na primer:** stroji za rezkanje in dodelavo matric, stroji za rezkanje in odrezovanje stavskih linij, stroji za vzrnjevanje s pomočjo diskov ali kroglic, stroji za graviranje, jedkalniki, žage za odrezovanje) **(tar. št. od 84.56 do 84.65),**

(i) stroji za izrezovanje šablon ali za vtiskovanje kovinske pločevine, listov plastičnih mas itd., ki se uporabljajo v razmnoževalnih strojih, v strojih za naslavljanje itd. **(tar. št. 84.72),**

(j) črke in drugi deli za tiskanje na pisalnem, računskem ali drugih strojih iz tar. št. od 84.69 do 84.72 **(tar. št. 84.73),**

(k) forme, razen matric za črke in form, ki predstavljajo integralni del strojev za vlivanje črk **(tar. št. 84.80),**

(l) elektromehanski stroji za ročno vzrnjevanje **(tar. št. 85.08),**

(m) električno ogrevani talilniški lonci **(tar. št. 85.14),**

(n) telegrafska ali druga radijska oprema za oddajanje in sprejemanje luknanega besedila s papirnatega traku za stavljanje črk **(tar. št. 85.17, 85.25 ali 85.27),**

(o) instrumenti za merjenja in preskuse (**na primer:** instrumenti za merjenje in kontrolo matric, stavski kotniki, merila za črke in merila za linije) **(tar. št. 90.17 ali 90.31),**

(p) posebno **pohištvo za tiskarsko rabo** - s škatlami, predali ali poličkami za črke, črkovne žige, matrice itd. **(tar. št. 94.03)** in

(r) ročni valji za nanašanje barve (**uvrščajo se po materialu**, iz katerega so izdelani).

84.43 - TISKARSKI STROJI, VKLJUČNO INK-JET TISKARSKI STROJI, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 84.71; STROJI ZA POMOŽNO UPORABO PRI TISKANJU

- Stroji za ofsetni tisk:

8443.11 **- - na papirju v zvitku (rotacija)**

8433.12 **- - na papirju v polah (listih) največje velikosti pole 22 x 36 cm (stroji pisarniškega tipa)**

8443.19 **- - drugi**

- Stroji za visoki tisk, razen strojev za fleksografski tisk:

8443.21 **- - na papirju v zvitku**

8443.29 **- - drugi**

8443.30 **- Stroji za fleksografski tisk (za brezkončne obrazce)**

8443.40 **- Stroji za globoki tisk**

- Drugi tiskarski stroji:

8443.51 **- - ink-jet tiskarski stroji**

8443.59 **- drugi**

8443.60 **- Stroji za pomožno uporabo pri tiskanju**

8443.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** vse stroje, ki se uporabljajo za tiskanje s pomočjo črk, klišejev, plošč ali tiskarskih valjev iz predhodne tarifne številke, **razen** spodaj naštetih naprav**, ki so izključene:**

(a) pisarniški razmnoževalni stroji (*hektografskih* ali *matričnih*), stroji za naslavljanje in drugi pisarnišk stroji **(tar. št. od 84.69 do 84.72)** in

(b) stroji za fotokopiranje in termokopiranje (**na primer:** stroji za izdelavo kopij risb, načrtov itd., ali stroji za reprodukcijo dokumentov, razglednic itd.) **(90. poglavje).**

V to tarifno številko **spadajo** tudi:

(1) **Stroji za tiskanje ponavljajočih se slik ali besedil,** za tiskanje tekstila, zidnih papirnatih tapet, pakirnega papirja, gume, folij iz plastičnih mas, linoleja, usnja itd.

(2) **Tiskarski stroji s snopom črnila (*ink-jet*)**, **razen** strojev, ki so posebej oblikovani tako, da tvorijo enoto iz **tar. št. 84.71 (*tiskalniki za računalnike*)**.

(3) **Pomožni stroji** (dobavljeni ločeno ali skupaj z glavnimi stroji), kot so **na primer:** stroji za vstavljanje, stroji za zgibanje, vendar **pod pogojem,** da so konstruirani posebej kot pomožni stroji za tiskarske stroje.

(I) TISKARSKI STROJI

Tiskarske stroje je moč razdeliti **v tri skupine:**

(A) **Tiskarske stiskalnice, vključujejo**:

(1) **Navadne stiskalnice,** ki se uporabljajo predvsem za tiskanje umetniških gravur ali poskusnih odtisov. V najpreprostejši izvedbi sestoje iz fiksirane vodoravne plošče za tiskarsko formo, kliše ali plošče za reprodukcijo in iz premične plošče, ki se potiska proti vodoravni

plošči s pomočjo vijačnega ali vzvodnega mehanizma. List papirja se vstavi skupaj s mreno iz posebnega materiala, ki enakomerno razporedi pritisk. Nanašanje barv poteka ročno ali mehansko.

(2) **Zaklopne stiskalnice**. Te stiskalnice so mnogo močnejše, princip delovanja pa je podoben. Premična pritisna plošča (zaklopna plošča) z mreno in z listom papirja je skoraj ležeča in se zapira kot čeljust glede na tiskarsko obliko na pokončni plošči. Takšne stiskalnice so praviloma opremljene z valjčno napravo za nanašanje barve, vendar pa v to skupino **spadajo** tudi **zaklopne stiskalnice brez naprave za barvo,** ki se uporabljajo za suhi visoki tisk.

(B) **Cilindrski tiskarski stroji.**

Posebna značilnost teh strojev je, da imajo **namesto** zaklopne plošče vtrilni valj, ki drži list papirja in mreno. Osnovna plošča je ravna in se pod valjem premika sem in tja.

V to skupino strojev **spadajo**:

(1) **Enocilindrski stroji,** ki (podobno kot predhodno opisane stiskalnice) tiskajo samo eno stran lista. Za vsak natisnjeni list opravijo en ali dva obrata.

(2) **Stroji z enim ali dvema cilindroma in z osnovno ploščo z dvema tiskarskima oblikama** za tiskanje na obe strani lista. Pri strojih z dvema cilindroma se osnovna plošča avtomatsko giblje med enim in drugim valjem.

Nekatere tovrstne stiskalnice kombinirajo nekaj enot na enem okviru in se uporabljajo za večbarvni tisk.

(C) **Rotacijski tiskarski stroji.**

Ti stroji imajo namesto osnovne plošče valj z dvema polcilindrskima tipografskima ploščama, ali cilindre, ki so lahko gravirani (z rastrskim ali rotacijskim bakrorezom), ali pa ofsetno ploščo. Rotacijski tiskarski stroji **za barvni tisk** so opremljeni z nekaj tiskarskimi valji in s pripadajočimi valji za nanašanje barve, ki so nameščeni eden zraven drugega. Ker so vsi mehanizmi za tiskanje, pritiskanje in nanašanje barve rotacijskega tipa, se lahko ti stroji uporabljajo za tiskanje vsakega lista posebej, ali pa za kontinualni tisk - **enobarven ali večbarven**, in to na obeh straneh papirja, ki je v zvitkih. Nekateri veliki rotacijski tiskarski stroji imajo več enot za tisk na skupnem okviru in lahko v enem zaporedju operacij natisnejo vse strani časopisov ali dnevnikov, tako da so na koncu vse strani razrezane, preganjene, zbrane in zložene s pomočjo raznih pomožnih strojev, ki delujejo v povezavi s tiskarskim strojem.

(D) ***Ink-jet* tiskarski stroji.**

V teh strojih nastajajo željeni znaki s pomočjo **snopa črnila**, ki prihaja (brizga) skozi matrico.

*
* *

Našteti tiskarski stroji (posebno majhni in srednji rotacijski stroji) **so lahko opremljeni** z vrsto dodatnih enot, nameščenih vzporedno s tiskarskimi enotami. Tako so lahko zapleteni izdeleki, začenši z zvitkom papirja, izdelani v okviru ene neprekinjene operacije (**na primer:** skrojen karton za škatle, embalaža, nalepke, železniške vozovnice itd.).

Razen navadnih tiskarskih strojev **vključuje** ta tarifna številka tudi posebne stroje, kot so:

(i) **stroji za tisk bele pločevine** (konzervnih škatel, tub in etuijev),

(ii) **stroji za tisk številčnic za ure** in stenske ure ali drugih predmetov posebnih oblik,

(iii) **stroji za tisk na zamaške**, cevi, sveče itd.,

(iv) **stroji za označevanje tkanin, perila** itd.,

(v) **stroji za oštevilčenje** strani knjig itd.,

(vi) **stroji za številčenje, tiskanje datumov** itd., (razen ročnih datumerjev in osebnih žigov iz tar. št. 96.11), ki delujejo s pomočjo kovinskih žigov - trakov s črkami ali številkami (če uporabljajo tiskarsko barvo ali ne) in

(vii) nekateri **majhni pisarniški tiskarski** stroji, ki delujejo s pomočjo tiskarskih črk ali ofsetnega postopka, katere pa zgrešeno imenujejo "**razmnoževalni stroji**") (zaradi načina delovanja in videza, ki je podoben načinu delovanja in videzu razmnoževalnih strojev).

V to skupino **spadajo** tudi **stroji za barvni tisk,** ki po poprejšnjem črnobelem tisku opravljajo barvanje posebnih umetniških izdaj, igralnih kart, otroških ilustracij itd. To dosegajo s pomočjo šablon ali šablonskih plošč, barvo pa nanašajo s čopiči, valji ali s škropljenjem.

Stroji za tiskanje ponavljajočih se slik ali besedil, ali pa stroji za tiskanje tekstila, zidnih papirnatih tapet, pakirnega papirja, linoleja, usnja itd., **vključujejo**:

(1) **Stroje za tisk s pomočjo klišejev,** pri katerih se klišeji, gravirani z risbami (običajno reliefiranimi), **ponavljajoče** odtiskujejo na tkanino, tapeto itd. med premikanjem materiala skozi stroj. Tako nastane kontinuirana risba. Isti stroji se uporabljajo tudi za tiskanje ločenih risb (**na primer:** na robčkih ali rutah).

(2) **Stroje za tiskanje s pomočjo valjev,** ki običajno sestoje iz osrednjega valja, okoli katerega je nameščena serija graviranih valjev v barvi, od katerih ima vsak svoje korito z barvo, valj za dodajanje barve, rezila za popravljanje itd..

(3) **Stroje za tiskanje s pomočjo mrežne šablone.** Material, katerega je treba potiskati, gre skozi stroj skupaj s šablono v obliki traku, barva pa se nanaša preko šablone.

(4) **Stroji za tiskanje osnove,** ki pred tkanjem natisnejo risbo na vzporedne preje osnove, odvite z vretena.

(5) **Stroji za tiskanje preje.** Ti stroji izdelujejo barvne efekte na preji (ali včasih na predpreji - pred vpredanjem preje).

(II) STROJI ZA POMOŽNO TISKARSKO RABO

V to skupino strojev **spadajo** stroji (**dobavljeni ločeno ali ne**), ki so namenjeni za pomožno rabo pri tiskanju, in to izključno za skupno delovanje s tiskarskimi stroji. Uporabljajo se med ali po operaciji tiskanja, in sicer za dodajanje, manipulacijo ali nadaljnjo obdelavo listov ali zvitkov papirja.

Ti stroji so od tiskarskih strojev običajno ločeni.

V to skupino **spadajo**:

(A) **Dvigala kupa vložnega papirja.** Ti stroji sestoje iz okvirja s premično ploščadjo, ki nosi kup praznega vložnega papirja. Ploščad se dviguje progresivno in skladno s potekom tiskarskega postopka, tako da je kup vložnega papirja vedno v isti višini glede na tiskarski stroj.

(B) **Avtomatski vlagalni aparati,** ki se uporabljajo za tiskanje ene pole za drugo. Njihova vloga je v tem, da jemljejo s kupa po eno polo (običajno s cevmi s priseski) in jih dobro naravnane vstavljajo v tiskarski stroj. Ti stroji se pogosto uporabljajo v kombinaciji z elevatorjem kupa vložnega papirja.

(C) **Mehanizmi za izmet pol,** ki so po konstrukciji **podobni** vlagalnim aparatom, le da opravljajo obratni postopek (izmetavajo in zlagajo natisnjene pole).

(D) **Stroji za zgibanje, lepljenje, luknanje in spajanje s prešivnimi sponkami.** Ti stroji se pogosto uporabljajo pri izhodnem delu tiskarskega stroja in natisnjene strani preganejo in spojijo s prešivnimi sponkami ali pa jih prešijejo (časopisi, prospekti, dnevniki itd.).

Če pa ti stroji **niso namenjeni izključno** za uporabo v povezavi s tiskarskimi stroji, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 84.40 ali 84.41** - odvisno od primera).

(E) **Stroji za serijsko številčenje - majhni pomožni stroji**, ki delujejo s pomočjo valja s številkami.

(F) **Stroji za *bronzanje*, ki se uporabljajo v tiskarstvu.** Ti stroji so namenjeni za nanašanje kovinskega prahu na pole, ki prihajajo iz tiskarskega stroja, kjer so poprej natisnjene s posebno barvo za bronzno podlago.

DELI

Skladno s splošnimi določili o **uvrščanju delov** (**glej** splošna določila v oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka **tudi dele** strojev iz te tarifne številke.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) cilindrske mrene iz tekstilne tkanine, gumirane tekstilne tkanine, klobučevine (filca), gume itd. (**uvrščajo se po materialu**, iz katerega so izdelane),

(b) stroji s pomožno tiskarsko napravo - **na primer:**

- *nekateri stroji, ki se uporabljajo za polnjenje vreč ali stroji za pakiranje* (tar. št. 84.22),

- *nekateri stroji za izdelovanje papirja ali lepenke* (tar. št. 84.41).

Če se tiskarska naprava **dobavlja ločeno**, ostane uvrščena v tej tarifni številki **pod pogojem,** da tiska po enem izmed postopki, katere uporabljajo tiskarski stroji iz te tarifne številke,

(c) stroji za škropljenje zaradi zaščite pred umazanjem **(tar. št. 84.24)** in

(d) teleprinterji in podobni telegrafski ali radijski stroji **(tar. št. 85.17, 85.25 ali 85.27).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 8443.11, 8443.12 in 8443.19

Te tarifne podštevilke **vključuje** tiskarske stroje, **ki ne tiskajo s pomočjo tiskarske plošče,** na kateri je risba reproducirana v ravnini (**niti v globokem**, **niti v visokem** - *ofsetnem* tisku). Ustvarjanje slike, katero je treba natisniti, je zasnovano na principu vzajemnega odbijanja vode in maščobnih snovi. Tiskanje, ki vedno poteka na rotacijskih strojih, ne nastaja z neposrednim stikom tiskarskega medija in materiala, na katerega se tiska, **temveč** s posrednim prenosom na gumijasti valj, ki se imenuje mrena in ki v zameno prenaša sliko na material, na katerega se tiska.

Stroje iz teh tarifnih podštevilk označuje **prisotnost mrene in naprave**, ki se uporablja za kontinuirano vlaženje netiskajočih delov tiskarske plošče, ki je pritrjena na kovinski okvir. *Ofsetni* tiskarski stroji **lahko** uporabljajo zvitke, liste ali pole papirja.

Tarifni številki 8443.21 in 8443.29

Visoki tisk je postopek, s pomočjo katerega se barva prenaša s pomočjo pritiskom na površino za tiskanje z dvignjenih delov črk. Črke tvorijo posamezni znaki, vrste ali plošče, na katerih so slike, pri čemer so enake višine.

Vendar ti dve tarifni podštevilki **ne vključujeta** *fleksografskih* tiskarskih strojev.

Tarifna podštevilka 8443.30

***Fleksografski* tisk** je postopek, ki izkorišča princip visokega tiska za običajna dela (tiskanje embalaže, obrazcev, prospektov itd.). Pri tem postopku je tiskarska plošča iz gume ali iz termoplastičnega materiala in je prilepljena neposredno na tiskarski valj. Ti stroji so enostavnejši in lažji od tiskarskih stiskalnic. Tiskajo kontinuirano na zvitke papirja v eni ali več barvah in pri tem uporabljajo barve na osnovi alkohola ali drugih hlapljivih tekočin.

Tarifna podštevilka 8443.40

Pri globokem tisku se barva v različnem obsegu zadržuje v vgraviranih ali vrezanih delih tiskarske plošče in se prenaša s pritiskom na površino, na kateri poteka tiskanje. Ta oblika tiska ima svoj izvor v graviranju ali vrezovanju črt, kjer se uporabljata **graver in kislina** - za vrezovanje različno globokih črt na polirani bakreni površini. Barva, ki se v zadostnih količinah za tiskanje zbira v črtah, bakrene plošče ne umaže.

Princip globokega tiska je podoben graviranju ali vrezovanju črt. Namesto plošč se uporablja rotacijski valj. Slika in znaki se prenašajo na valjasto bakreno galvanizirano ploščo s pomočjo mehanskih in fotokemičnih sredstev.

84.44 - STROJI ZA EKSTRUDIRANJE (BRIZGANJE), IZVLAČENJE, TEKSTURIRANJE IN REZANJE UMETNIH ALI SINTETIČNIH TEKSTILNIH MATERIALOV

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za izdelavo umetnih ali sintetičnih tekstilnih vlaken, **vštevši** tudi stroje za rezanje vlaken.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Stroji za iztiskovanje (brizganje) umetnih ali sintetičnih vlaken v oblike *monofilamentov*** ali več filamentov. Ti stroji so pravzaprav izdelani iz ločenih identičnih periodičnih enot, nameščenih ena zraven druge. Vsaka enota sestoji predvsem iz črpalke in filtra, ki napajata spinerete ali predilne šobe. Glede na uporabljeni postopek prehaja en ali več filamentov, ki izhajajo iz šobe, skozi kopel s koagulacijsko sredstvo (**na primer:** pri viskoznem postopku), skozi hermetično komoro, opremljeno z napravo za škropljenje vode (**na primer:** pri procesu z bakrovim oksidom in pri amonijakovem postopku), skozi tok vročega zraka (**na primer:** pri *celulozno - acetatnem* postopku), ali pa skozi hladilno komoro. Šobe en ali veliko število odprtin (včasih z večtisočimi odprtinami), kar je odvisno od tega, ali se želi dobiti monofilamentna (enonitna) preja ali multifilamentna (večnitna) preja, ali pa pramen za rezanje v rezano vlakno. **V nekaterih strojih se** vlakna, ki prihajajo iz šobe, približajo eno drugemu in narahlo vpredejo na posebni napravi v eno nit. **V drugih strojih se** vlakna, ki prihajajo iz različnih predilniških enot, združujejo v pramen, ki ima včasih tudi po nekaj stotisoč vlaken in katerega pozneje režejo v rezano vlakno.

(2) **Stroji za izvlačenje,** ki raztegujejo filamente na njihovo **tri do štirikratno dolžino** po postopku, ki usmerja molekule v smeri filamenta in tako bistveno poveča njihovo jakost.

(3) **Stroji za *teksturiranje* sintetične tekstilne preje.** Večina *teksturirnih* postopkov (tradicionalna neskončna metoda, lažno vpletanje, **kodranje koncev**, zobčasto kodranje, curek vročega zraka ali pare, pletenje - opletanje) spremenijo fizične lastnosti preje z namenom, dobiti kodrasto prejo, prožno "**penasto**" prejo itd.

(4) **Rezalniki za rezanje vlaken,** t.j. za rezanje pramenov na manjše dolžine.

(5) **Stroji za pretvorbo pramena v trak kratkih vlaken ("*tow - to-top*" stroji).** Tudi ti stroji režejo pramen na rezana vlakna določenih dolžin, vendar ne spreminjajo vzporedne razmestitve vlaken v pramenu. Ti stroji tako izdelujejo trakove kratkih vlaken, ki so pripravljeni za predenje (ne da bi jih bilo potrebno mikati ali česati), vendar v neprepleteni obliki - **kot pri strojih iz točke (4).** Ti stroji imajo **včasih** vgrajene predilne stroje - tedaj se imenujejo predilni stroji za predenje pramena v prejo ("***tow - to - yarn***" **stroji**) (**glej** komentar k **tarifni številki 84.45**).

(6) **Stroji za izdelavo preje s trganjem pramenov iz filamentov.** Večji del filamentov, ne pa vsi, se v časovnih razmikih trga, tako da ostanejo nekateri filamenti neskončni. **Preja**, ki se dobi iz pramenov, pa ima lastnosti preje, dobljene **iz rezanih vlaken**.

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se **deli in pribor** strojev iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.48.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) stroji za pripravo surovin, namenjenih za poznejšo ekstruzijo v umetna ali sintetična tekstilna vlakna (običajno **tar. št. 84.19 ali 84.77),**

(b) naprave za raztegovanje iz **tar. št. 84.45** in

(c) stroji za predenje neskončnih ali pretrganih **steklenih vlaken** ali preje **(tar. št. 84.75).**

84.45 - STROJI ZA PRIPRAVLJANJE TEKSTILNIH VLAKEN; STROJI ZA PREDENJE, ZDRUŽEVANJE (DUBLIRANJE) ALI SUKANJE IN DRUGI STROJI ZA PROIZVODNJO TEKSTINE PREJE; TEKSTILNI STROJI ZA NAVIJANJE (VKLJUČNO ZA NAVIJANJE VOTKA) IN STROJI ZA PRIPRAVLJANJE TEKSTILNE PREJE ZA UPORABO NA STROJIH IZ TAR. ŠT. 84.46 ALI 84.47.

- Stroji za pripravljanje tekstilnih vlaken:

8445.11 **- - mikalniki (karde)**

8445.12 **- - česalniki**

8445.13 **- - raztezalke in predpredilniki**

8445.19 **- - drugi**

8445.20 **- Tekstilni predilni stroji**

8445.30 **- Tekstilni stroji za združevanje (dubliranje) ali sukanje**

8445.40 - **Tekstilni stroji za navijanje (vključno za navijanje votka)**

8445.90 **- Drugi**

Skladno z izključitvami, ki so navedene v nadaljnjem, **vključuje** ta tarifna številka stroje, ki se uporabljajo v tekstilni industriji za naslednje postopke:

(I) Priprava ali poprejšnja obdelava tekstilnih vlaken z namenom, da postanejo tekstilna **vlakna, na primer:**

(i) za predenje v prejo, vrv itd. ali

(ii) za predelavo v vato, klobučevina (filca), polnila itd.

(II) Predelava raznih tekstilnih vlaken v prejo s pomočjo predenjem, *nitkanjem dubliranjem, muliniranjem* itd. (vštevši tudi za izdelavo preje iz papirnatega traku), vendar **izključuje** posebne postopke za izdelavo motvozov **(tar. št. 84.79).**

(III) Navijanje traku ali predpreje, preje, vrvi itd. ter priprava tekstilne preje strojno rabo iz **tar. št. 84.46 ali 84.47.**

(A) STROJI ZA PRIPRAVO NARAVNIH TEKSTILNIH VLAKEN ALI KRATKIH UMETNIH ALI SINTETIČNIH VLAKEN DO PREDENJA TER PODOBNI STROJI, KI PRIPRAVLJAJO VLAKNA ZA UPORABO KOT POLNIL ALI ZA PROIZVODNJO KLOBUČEVINE (*FILCA*) ALI VATE

V to skupino **spadajo**:

(1) **Sortirni stroji** za sortiranje živalske dlake po dolžini. Ti stroji sestoje iz ohišja v obliki zaboja, ki je razdeljen v štiri dele, v katere vpihavajo dlako s pomočjo zračnega toka. Dlake se razporedijo v različne oddelke glede na svojo dolžino.

(2) **Stroji za ločevanje bombažnih vlaken od semen, luščin in drugih nečistoč** (**na primer:** stroj za odstranjevanje semen iz bombaža ter drugi podobni stroji za ločevanje kratkih bombažnih vlaken - ***lintersa*** **od semen**.

(3) **Trlice in drugi podobni stroji,** ki se uporabljajo za ločevanje vlaken od rastlinskih stebelc (lanu, konoplje itd.) po vlaženju.

(4) **Stroji za *cefranje* krp, starih motvozov ali podobnih tekstilnih odpadkov** z namenom, da jih pripravijo v vlaknato stanje, primerno za mikanje (kardiranje) (**na primer:** stroji za razvlaknjevanje in cefralniki - pikerji za krpe), vendar **izključuje** stroje za rezanje krp, ki se uporabljajo v proizvodnji papirja **(tar. št. 84.39).**

(5) **Odpiralniki bal,** ki se uporabljajo za odpiranje oziroma razgrinjanje bombažne bale na kose.

(6) **Avtomatski dodajalniki,** ki so opremljeni z napravami za razgrinjanje, ki zagotavljajo enakomerno pritekanje v odpirala.

(7) **Razpiralniki belega bombaža** (vertikalni razpiralniki tipa *Crighton*, horizontalni razpiralniki z bobnom, pnevmatski razpiralniki itd.) za nadaljnje stresanje in čiščenje vlaken ter pripravljalni stroji za razpiranje volne.

(9) **Stroji za razmaščevanje volne z mehanskimi napravami** za dovajanje volne in za včrpavanje vroče vode, stroji za pranje surove volne (**na primer: *Leviathans***), opremljeni z mešalnikom, včasih pa tudi s sušilnikom.

(10) **Stroji za barvanje volne v masi.**

(11) **Stroji za impregniranje volne, kitajske koprive** itd. z oljem in s kemičnimi izdeleki - zaradi lažjega mikanja in česanja.

(12) **Stroji za *karbonizacijo* volne,** opremljeni z rezervoarjem za kislino, napravami za odstranjevanje odvečne tekočine, za sušenje in za odstranjevanje *karboniziranih* nečistoč.

(13) **Raznovrstni mikalniki (*karde*)** za bombaž, volno, za kratka umetna ali sintetična vlakna, vlakna iz ličkanja (lanu, konoplje itd.) itd. Ti stroji nadaljujejo čiščenje, začeto na razpiralnikih in balerjih ter ločujejo in ravnajo vlakna. Pravzaprav sestoje iz velikih valjev, ki so prekriti z žagasto nazobljeno jekleno žico, ali pa s tkanino z žičnimi zobci (obloge za mikalnike). Ti stroji delujejo v povezavi s fiksnimi ploščami ali z drugimi valji, ki so prav tako prekriti z oblogami za mikalnike. Naprava za čiščenje preprečuje, da bi se prostori med zobci zamašili, pri mikalnikih za volno pa obstaja tudi naprava za odstranjevanje teh ostankov. Glede na vrsto materiala, se v različnih fazah uporabljajo različni mikalniki (**na primer:** grobi mikalniki ali mikalniki za puljenje, srednji mikalniki, fini mikalniki, delilniki trakov). Vlakna izhajajo iz mikalnikov v obliki širokega traku (flora), lahko pa so tudi zbita ali v obliki okroglega traku (stenja), nato pa se navijajo na vretena ali cevke, ali pa v vrtečih se posodah.

V to skupino **spadajo** tudi mikalniki za pripravo vlaken za klobučevina (*filc*), ki se uporablja za pripravo vate ali polnil. Ti stroji so običajno preprostejši, imajo oddelek z valjem, prekrit z oblogo za mikalnike, ki oscilira nad ravno mizo, ki je prav tako prekrita z oblogo za mikalnike.

(14) **Naprave za razvlekanje** (ki imajo samo valje ali igličasta polja).

Te naprave razvlekajo okrogle trakove do manjšega premera, jih kombinirajo in ponovno razvlekajo, dokler ni izdelek izenačen. Te stroje uporabljajo po mikanju, pri volni pa tudi po česanju.

(15) **Stroji za česanje.** Najpomembnejša funkcija teh strojev je izčesavanje kratkih vlaken. Okrogli trak držijo s prijemalkami oziroma kleščami ter ga obdelujejo z napravo z glavniki ali iglami. Te stroje uporabljajo v različnih proizvodnih fazah - za obdelavo materiala v surovem stanju (**na primer:** za grebenanje lanu), ali pa po mikanju ali razvlekanju. Najpogostejše vrste teh strojev so stroji ***za česanje lanu***, ***konoplje*** ali ***podobnih vlaken,*** francoski ali premočrtni glavniki za bombaž s prekinjajočim se delovanjem ter cirkularni glavniki za volno.

(16) **Naprave za pretresanje lanu, jute** itd. Ti stroji združujejo povesme lanu ali drugih vlaken in jih razvlekajo v kontinualni trak.

(17) **Stroji za vnovično pranje,** katerega namen je odstraniti olje in drugo umazanijo po mikanju ali česanju. Sestoje iz zaporedja posod z vročo milnico, ki so opremljene z valji za namakanje in ocejevanje, iz bobnov za sušenje in z napravo za razvlekanje z valji za vnovično razpiranje volne.

(18) **Razvlekalniki za končno razvlekanje** in predpredilniki za rahlo vpredanje trakov ali predpreje. Ti stroji pripravijo trakove ali predprejo za predenje.

(19) **Naprave za navijanje.** Te naprave sestoje iz vrtilne plošče za vrtenje lonca, v katerem se zbira trak ali predpreja, potem ko pride iz raznih strojev. Ti stroji imajo na vrhu običajno napravo za navijanje.

(B) STROJI ZA PRIPRAVO SVILE PRED SUKANJEM

V to skupino **spadajo**:

(1) **Stroji za odstranjevanje zunanjih delov zapredka sviloprejk in stroji za odstranjevanje (s tolčenjem zapredkov) zunanjih niti, katere ni moč naviti na vreteno.**

(2) **Posode za ročno odvijanje svilene niti zapredka,** ki so opremljene z napravo za zbiranje in rahlo vpredanje več niti skupaj. Te naprave imajo včasih vreteno, na katerega se dobljena surova svila navija. Vreteno je včasih od posode ločeno. **Pod pogojem**, da se vreteno in posoda dobavljata skupaj, se celotna enota uvršča v to tarifno številko.

(3) **Stroji za odstranjevanje kepic, debelejših delov** itd. iz preje iz surove svile.

(C) PREDILNI STROJI ZA PRIDOBIVANJE PREJE IZ PREDPREJE; STROJI ZA NITKANJE IN STROJI ZA DUBLIRANJE PREDIVA ZARADI DOBIVANJA VEČNITNE ALI PRAMENSKE PREJE

V to skupino **spadajo**:

(1) **Predilniki,** s pomočjo katerih se z nadaljnjim razvlekanjem in vpredanjem dobi iz predpreje preja. Osnovna značilnost predilnikov je predilni mehanizem (prstan, tekač itd.) z vrtilnim vertikalnim ali stožičastim vretenom. Kompletni predilnik sestoji iz zaporedja teh elementov, ki so nameščeni eden zraven drugega. V to tarifno številko **spadajo** predilniki za lan, konopljo, juto itd., predilniki s prekinjajočim se delovanjem (mule itd.) in predilniki z neprekinjenim delovanjem (predilniki s krilci, s prstani, z zvonom itd.). Ta tarifna številka **vključuje** tudi ročne preslice s kolesom.

(2) **Stroji za pridobivanje preje iz pramen (Tow-to-yarn).** Ti stroji opravljajo ves postopek prekinjanja niti pramena, njihovega razvlekanja v *predprejo* in *predenja* v prejo.

(3) **Stroji za nitkanje in dubliranje,** ki prejo dodatno vrtijo, ki opravljajo vpredanje dveh ali več prej z namenom dobiti večnitno ali pramensko prejo, ali pa vrv. Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** posebni stroji za izdelovanje motvozov **(tar. št. 84.79).** Nekateri stroji iz te skupine tudi naprave za izdelavo navzkrižne preje (**na primer:** zankastih prej). V to skupino **spadajo** tudi stroji za sukanje, za vpredanje neskončnih filamentov iz svile ali iz umetnih ali sintetičnih vlaken.

(4) **Stroji za vezenje (za nastavljanje koncev konjske žime).**

(D) STROJI ZA NAVIJANJE

Te stroje uporabljajo za navijanje preje ali predpreje ter vrvi vretena, kopse, vitle, kartice in podobno, pa tudi klobčiče itd. - neglede na to, ali so namenjeni za trgovske ali proizvodne namene, ali pa za prodajo na drobno. Glede uvrščanja strojev za snovanje preje **glej del (E)** v nadaljevanju. Stroji za navijanje motvozov ali pramen se uvrščajo v **tarifno številko 84.79.**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za vnovično pridobivanje in navijanje preje iz defektnih pletenih ali kvačkanih izdelkov. Sem **spadajo** tudi stroji za **navijanje votka,** ki so namenjeni posebej za navijanje preje votka na vretena, pripravljene za tkanje.

(E) STROJI ZA PRIPRAVO TEKSTILNIH PREJ ZA UPORABO NA STROJIH IZ TARIFNIH ŠTEVILK 84.46 ALI 84.47

V to skupino **spadajo**:

(1) **Snovalke** za pripravo zaporedja vzporedne preje iste napetosti in v enakem zaporedju (glede vrste in barve prej) za tkanje. Vso količino preje, ki je potrebna za osnovo, je moč pripraviti kot

celoto, ali pa po odsekih (sekcijsko snovanje). **Navijanje je lahko** neposredno na vreteno, pripravljeno za uporabo na statvah, ali pa začasno na valj snovalke ali na druge podlage.

Stroj sestoji iz držala z velikim številom vreten s prejo, iz zaporedja glavnikov in vodil niti in iz močnega mehanizma v obliki bobna za navijanje. Različni deli tega stroja so običajno ločeni. Če pa se dobavljajo skupaj, se uvrščajo v to tarifno številko.

(2) **Stroji za škrobljenje.** V teh strojih se preja (po delih ali v celoti) **začasno škrobi**, da je na statvah bolj zaščitena pred trenjem in bolj gladka pri tkanju. Ti stroji sestoje običajno iz korit za škrobljenje, iz sistema valjev za vodenje, iz ogretega valja ali sušilnice na vroč zrak in iz naprave za navijanje. **Včasih** je tukaj tudi še naprava za označevanje (za nameščanje barvnih oznak na rob osnove na določenih razdaljah).

Ta tarifna številka **ne vključuje** strojev za škrobljenje - **na primer:** strojev za škrobljenje drugih prej (vštevši strojev za škrobljenje preje votka) v štrenah ali ločenih prej **(tar. št. 84.51).**

(3) **Stroji za *vdevanje* preje osnove skozi ustrezne *ničalnice* tkalskega stroja** ter skozi hrbte ali glavnike.

(4) **Stroji za vezenje ali vpredanje niti** nove osnove ali niti prejšnje osnove.

Ta tarifna številka **ne vključuje** pomožnih strojev za povezovanje niti osnov, prekinjenih med tkanjem **(tar. št. 84.48).**

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila v oddelku XVI), **se deli in pribor** strojev iz te tarifne številke uvrščajo v **tarifno številko 84.48.**

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) stroji za toplotno obdelavo zapredkov (za **ubijanje sviloprejk**) **(tar. št. 84.19),**

(b) stroji za sušenje tekstilnih materialov (**tar. št. 84.19 ali 84.51** - odvisno od primera),

(c) centrifuge za sušenje **(tar. št. 84.21),**

(d) stroji iz **tar. št. 84.44,**

(e) stroji za izdelavo ali dodelavo klobučevine (filca) ali netkanega tekstila **(tar. št. 84.49),**

(f) stroji za poliranje, loščenje, smojenje in drugi stroji **za dodelavo**, kot tudi stroji za navijanje tekstilnega materiala (tkanin, pletenin itd.) **(tar. št. 84.51),**

(g) stroji za striženje dlake s teles živali **(tar. št. 84.53),**

(h) stroji za brušenje in ostrenje igel mikalnikov in glavnikov **(tar. št. 84.60),**

(i) stroji za nastavljanje igel v obloke mikalnikov **(tar. št. 84.63)** in

(j) stroji za montažo oblog za mikalnike na bobne mikalnikov itd. **(tar. št. 84.79).**

84.46 - TKALSKI STROJI (STATVE)

8446.10 **- Za tkanje tkanin širine do vključno 30 cm**

- Za tkanje tkanin širine nad 30 cm, s čolničkom:

8446.21 **- - na motorni pogon**

8446.29 **- - drugi**

8446.30 **- Za tkanje tkanin, širine nad 30 cm, brez čolnička**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za izdelavo tekstila s tkanjem, pri čemer so uporabljene tekstilne preje (vštevši tudi šotina vlakna) ali druge preje (**na primer:** kovinska, steklena ali azbestna preja).

V teh strojih se preje osnove in votka prepletejo pod pravim kotom in tako nastane tkanina.

Pri najpreprostejšem tkanju se ravnina preje deli od vretena osnove v dve skupini izmenjajočih se prej, pri čemer vsako skupino posebej upravlja listna naprava. Te listne naprave izmenoma dvigujejo in spuščajo prejo osnove in ustvarjajo kot (znan kot očesce) med dvema skupinama prej, skozi katerega prehaja preja votka (pri navadnih statvah s čolničem), ki se na hrbtu takoj vstavlja v prejšni votek. Nato poteka dvigovanje in spuščanje skupin preje v nasprotni smeri s pomočjo listnih naprav, pri čemer se votek zapre in ustvari novo očesce za naslednjo nit votka. Na navadnih statvah je moč uporabljati do osem listnih naprav, da je možno spreminjati vrstni red dvigovanja preje osnove in da je možno ustvarjati določene variacije v tkanju.

Bolj zapletene statve lahko opravljajo zapletenejše tkanje. Nekatere statve imajo **na primer:** posebni sistem za upravljanje dvigovanja osnove (nitne, *Jacquardove* statve itd.), ki upravlja z večjim številom skupin niti osnove, ali pa samo z enim zaporedjem niti osnove. Lahko se uporabijo tudi posebne naprave za izdelavo **posebnih tkanin** (mehanizmi za **tanko bombažno** *leno* - tkanino), dodatki za tkanine s lasasto površino na osnovi oziroma za frotiraste tkanine, naprave z majhnimi dodatnimi čolniči za brošč - tkanine). Nekatere druge statve imajo naprave za zamenjavo čolničev ali za zamenjavo vreten v štrenah), pri čemer se vstavlja votek v raznih barvah ali pa različne preje (revolverske omarice za čolničke, naležne omarice za čolnočke itd.). Na statvah so pogosto tudi nekatere druge mehanske ali električne naprave (**na primer:** naprave za vstavljanje po potrebi vreten v štrene, naprave za ustavljanje statev, če se osnova ali votek pretrgata).

Večina teh posebnih naprav **lahko tvori integralni del statev**, lahko pa se montira na navadne statve kot pomožna **dodatna naprava,** ki se lahko sname. Tovrstne dodatne pomožne naprave se uvrščajo v to tarifno številko, če se dobavljajo skupaj s statvami, za katere so namenjene. Če se dobavljajo ločeno, so iz te tarifne številke **izključene** (običajno ***tar. št. 84.48***).

Statve običajno izdelujejo tkanine z ravno površino, čeprav obstajajo tudi krožne statve, ki izdelujejo tkanino v obliki cevi - pri teh statvah eden ali več čolničev, ki se premikajo mehansko ali s pomočjo elektromagneta, prepletajo votek z vertikalnimi osnovnimi nitmi, ki so razporejene v krogu.

Različne tipe statev lahko imenujejo **po vrsti** njihovega mehanizma, ali pa po vrsti tkanine, katero izdelujejo - **na primer:** nitne statve, *Jacquardove statve*, statve, pri katerih se čolnič z votkom premika avtomatsko, brezčolnične statve, pri katerih se votek vstavlja s pomočjo stisnjenega zraka ali vodnega curka, ali pa s pomočjo vzvoda ali traku z lovilcem, pa tudi takšne statve, pri katerih se votek vleče s pomočjo nepremičnega vitla s pomočjo vrste projektilov. Obstaja tudi vrsta statev za trakove (**na primer:** vzvodne statve, *zueriške statve in* bobnaste statve), statve za tkanine s lasasto površino, statve za preproge, vštevši tudi statve za izdelovanje vozlanih preprog.

V to tarifno številko **spadajo** tudi:

(1) **statve za ročno tkanje** in

(2) **statve za tkanje tkanin iz žice ali iz metalizirane preje** - vendar **pod pogojem,** da so statve istega tipa kot tkalske statve. Takšne statve morajo imeti vse bistvene lastnosti mehanskih delov tkalskih statev za tekstil - valje osnove, napravo za oblikovanje očesc, mehanizem, ki vleče nit votka skozi očesce pod pravim kotom in ki ga zbija med niti osnove ter obrobni valj za navijanje proizvedene tkanine.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** stroji, ki so konstruirani za prepletanje žice po raznih postopkih, katerih rezultat je težka žična rešetka ali mreža (**glej** komentar k **tar. št. 84.63**).

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili, ki se nanašajo na uvrščanje delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor** za stroje iz te tarifne številke uvrščajo v **tarifno številko 84.48.**

84.47 - PLETILSKI STROJI, ŠIVALNI PREPLETILNIKI IN STROJI ZA PROIZVODNJO OVITE PREJE, TILA, ČIPK, VEZENIN, POZAMENTERIJE, PLETENIC ALI MREŽ IN TAFTING STROJI

- Stroji za krožno pletenje:

8447.11 **- - s premerom valja do vključno 165 mm**

8447.12 **- - s premerom valja nad 165 mm**

8447.20 **- Stroji za ravno pletenje; šivalni prepletilniki**

8447.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** vse stroje, ki izdelujejo tkanino ali pozamanterijo **s pletenjem**, s šivalnim **prepletanjem**, **obvijanjem, vpletanjem, z mrežnim pletenjem, taftiranjem** itd., z vezenjem na katerikoli podlagi z nevpredeno predprejo, s tekstilnimi prejami (vštevši s šotno prejo), ali pa z drugimi prejami (**na primer:** s kovinsko, steklena ali azbestno) ali z žico.

(A) PLETILNI STROJI

Ti stroji se delijo **v dve glavni skupini**:

(1) **Stroji za ravno pletenje** za izdelavo ravnih pletenih površin iste širine ali s povečanim ali zmanjšanim številom zank v vrsti, za izdelavo ravnih ali oblikovanih kosov pletenih površin, ki se nato s šivanjem dodelujejo v gotove izdelke (**na primer:** v dolge ali kratke nogavice). Med stroje za ravno pletenje **spadajo** stroji za navadno pletenje (**na primer:** *Kotonovi* stroji) in za pletenje osnove (*Rachelove, Milanesijeve*, *charmez* statve). Sestava teh strojev se giblje od preprostih do velikih strojev s številnimi vrstami igel, ki so v nekaterih primerih opremljeni z *Jacquardskim* ali s podobnimi mehanizmi za izdelavo različnih designov.

(2) **Stroji za krožno pletenje,** ki izdelujejo ravne, cevaste pletene površine, če spreminjajo velikost zank v vrstah, pa oblikovane cevaste kose (za dolge ali kratke nogavice, rokave, *baretke*, *fese* ali za podobna pletena pokrivala itd.).

V to tarifno številko **spadajo tudi majhni pletilni stroji** za gospodinjsko rabo ter stroji, ki so namenjeni za zajem le nekaj zank pri krpanju nogavic. Stroji za združevanje dveh kosov pletenih površin z **navadnim šivanjem zank,** pri čemer tvorijo robove, se uvrščajo v **tarifno številko 84.52.**

(B) ŠIVALNI PREPLETILNIKI (*STITCH-BONDING*)

V to skupino **spadajo** vse vrste šivalnih prepletilnikov, ki izdelujejo pletene površine s pomočjo verižnega prešivanja.

Med te stroje **spadajo** naslednji:

(1) **Stroji z igličnim mehanizmom** za povezovanje "**osnovnih**" prej in "**votkinih**" prej z verižnim prešivanjem.

(2) **Stroji za vstavljanje zank preje na osnovni tekstilni material,** ki je poprej izdelan na klasičnem tkalskem stroju, in za pritrjevanje teh zank na osnovni material s pletilskim šivom in

(3) **Pletilno - šivalni stroji,** ki delujejo na principu šivanja šivov na tekstilni mreni, ki je poprej izdelana na drugih strojih (**na primer:** na mikalnikih). Ti stroji na ta način izdelujejo utrjeno površino tekstilnega materiala, ki se kot tak uporablja kot filtrirni material, kot podlaga za preproge, kot izolacijski material itd.

(C) STROJI ZA IZDELOVANJE *VOZLANIH MREŽ,* TILA, ČIPK, PLETENIC ALI POZAMANTERIJE, OVITE PREJE, VEZENIN, *TAFTIRANIH* IZDELKOV ITD.

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Stroji za izdelovanje mrež ali mrežastega blaga za katerikoli namen** - bodisi v kosih ali v obliki gotovih izdelkov (**na primer:** ribiška mreža).

(2) **Stroji za izdelovanje gladkega tila** (**na primer:** *Roller* - stroji).

(3) **Stroji za izdelovanje tila z reliefnimi progami, za izdelovanje čipk** itd. (**na primer:** *Leversovi* stroji in notighamski stroji za izdelovanje čipke).

(4) **Stroji za izdelovanje *bobinetnega* tila, *bobinetnih* zaves in *bobinetne* čipke,** ki izdelujejo ravne mreže ali ravne mrežaste zavese, kot tudi strojno tkane čipke iz niti osnove in niti votka. Vendar pa se niti osnove in niti votka **ne prepletajo** pod pravim kotom, kot pri tkanju, temveč se obvijajo in vezejo z gibanjem čolniča sem in tja s številnimi niti osnove, razporejenih na majhnih vretencih.

(5) **Stroji za vezenje,** ki s pomočjo igel vezejo razne designe z eno ali več nitmi na obstoječi osnovi iz tkanine ali iz drugega materiala; ti stroji so lahko opremljeni z *Jacquardovim* ali s podobnimi mehanizmi. V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji za izvlekanje niti. Ti stroji izvlekajo ostale niti v vezenino z odprtimi luknjicami.

Ta tarifna številka **ne vključuje** strojev za izdelovanje verižnega vboda, niti strojev za izdelavo obrobnega vboda ob šivanju traku (uporabljajo se predvsem za obrobljanje ustreznega tekstilnega artikla, **vendar lahko** tudi preprosto vezejo). V to tarifno številko **ne spadajo** tudi šivalni stroji, ki lahko razen navadnega šivanja tudi preprosto vezejo **(tar. št. 84.52).**

(6) **Stroji za izdelovanje ovite preje.** Ti stroji obvijajo prejo v pribitih spiralah okoli razmeroma debelejšega jedra (**na primer:** okoli kovinske žice, gumijaste niti, nevpredenih vlaken ali iz ene ali več bolj grobih prej). Ti stroji se lahko uporabljajo tudi za ovijanje tanke električne žice s prejo.

(7) **Stroji za izdelovanje razne *pozamanterije* s prepletanjem preje ali nevpredenih vlaken** (včasih obvitih) iz različnih tekstilnih materialov in na bolj ali manj zapletene načine (statve za pletenice, statve s kaveljčki itd.).

V to tarifno številko **spadajo tudi pletilni stroji za pletenje žičnega ovoja upogibnih cevi iz gume**, **plastike itd.,** ali pa za pletenje cevastih pletenic iz žice - vendar **pod pogojem,** da imajo bistvene mehanske dele, ki so značilni za tekstilne stroje iz predhodne točke.

(8) **Stroji za prevlekanje gumbov, res itd. s *tekstilnimi* nitmi.**

(9) **Stroji za *taftiranje*** ("*čop-anje*" *"šop-anje")* - za vstavljanje zank ali lasaste površine iz tekstilne preje v podlago iz tekstilnega materiala za izdelavo preprog, brisač in drugih artiklov (posteljnih pregrinjal, kopalnih plaščev ipd.).

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se **deli in pribor** strojev iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.48.**

84.48 - POMOŽNI STROJI ZA UPORABO S STROJI IZ TAR. ŠT. 84.44, 84.45, 84.46 ALI 84.47 (NPR.: NITNI STROJI, JACQUARDSKI STROJI, AVTOMATSKE NAPRAVE ZA USTAVLJANJE IN MEHANIZMI ZA SPREMINJANE SMERI ČOLNIČKOV); DELI IN PRIBOR, KI SO PRIMERNI ZA UPORABO IZKLJUČNO ALI PRETEŽNO S STROJI IZ TE TARIFNE ŠTEVILKE ALI IZ TAR. ŠT. 84.44, 84.45, 84.46 ALI 84.47 (NPR.: VRETENA IN KRILA ZA VRETENA, GARNITURE ZA MIKALNIKE, GLAVNIKI, EKSTRUZIJSKE ŠOBE, ČOLNIČKI, NIČALNICE, LISTI ZA NIČALNICE IN IGLE)

- **Pomožni stroji za stroje iz tar. št. 84.44, 84.45, 84.46 ali 84.47:**

8448.11 **- - nitni in jacquardski stroji; stroji za zmanjševanje, kopiranje ali luknjanje kartic ali stroji za povezovanje luknjanih kartic**

8448.19 **- - drugi**

8448.20 **- Deli in pribor za stroje iz tar. št. 84.44 ali njihove pomožne stroje**

- Deli in pribor za stroje iz tar. št. 84.45 ali njihove pomožne stroje:

8448.31 **- - obloge za mikalnike (karde)**

8448.32 **- - za stroje za pripravljanje tekstilnih vlaken, razen oblog za mikalnike (karde)**

8448.33 **- - vretena, krilca za vretena, predilniški prstani in prstančni tekači**

8448.39 **- - drugo**

- **Deli in pribor za tkalske stroje (statve) ali njihove pomožne stroje:**

8448.41 **- - čolniči**

8448.42 **- - brda za statve, ničalnice in listi za ničalnice**

8448.49 **- - drugo**

- Deli in pribor za stroje iz tar. št. 84.47 ali njihove pomožne stroje:

8448.51 **- - zapletni plugi, igle in drugi predmeti, ki se uporabljajo pri oblikovanju zank**

8448.59 **- drugo**

Ta tarifna številka **vključuje**:

(I) **Vse pomožne stroje** in **aparate**, ki posebej ali skupaj opravljajo nalogo, ki dopolnjuje vlogo strojev iz **tarifnih številk 84.44, 84.45, 84.46 ali 84.47** (še posebno predilnih, tkalnih, pletilnih strojev in strojev za vezenje). Ti pomožni stroji lahko zmogljivosti osnovnega stroja razširijo (kot je v primeru nitnih in Jacquardnih strojev), lahko pa opravljajo določena mehanska opravila, ki so nujna za pravilno delovanje osnovnega stroja (kot je v primeru naprav za ustavljanje osnove, naprav za ustavljanje votka, strojev za vezenje osnove).

(II) **Dele** strojev iz te tarifne številke, kot tudi strojev iz **tarifnih številk 84.44, 84.45, 84.46 ali 84.47** (**glej** splošna določila komentarja k **oddelku XVI**).

(III) **Razni pribor**, ki se uporablja pri strojih iz **tarifnih številk 84.44, 84.45, 84.46 ali 84.47**, ali pa pri strojih iz te tarifne številke. V splošnem se izraz "**pribor**" nanaša na zamenljive dele opreme, ki ne predstavlja integralnega dela stroja in ki se mora pogosto menjavati (**na primer:** zato, ker se hitro obrabi, ali pa zato, ker je potreben drugačen tip pribora za drugačno vrsto delovanja stroja).

(A) POMOŽNI STROJI

V to skupino **spadajo**:

(1) **Pomožni stroji za uporabo skupaj s tekstilnimi predilnimi stroji, na primer:**

avtomatske naprave, ki snemajo popolnoma navita vretena in jih zamenjujejo s praznimi ter premične naprave za razvrščanje praznih vreten.

(2) **Stojala za valje osnove ali okviri za vretena.** Ta stojala in okviri nosijo valje osnove med postopkom škrobljenja ali med navijanjem osnove na valj. V nekaterih primerih nosijo valj osnove med tkanjem.

(3) **Nitni in *Jacquardni* stroji,** ki se uporabljajo za **prilagajanje** statev za izdelavo zapletenejših prepletov, kot pa bi jih stroj brez njih lahko proizvedel. Nitne stroje upravljajo z ločenim dvigom velikega števila niti, *Jacquardni* stroji pa z dvigom posameznih niti osnove. Ti stroji delujejo s pomočjo vrste kartic z izbočenimi križci, ki tvorijo verigo, v številnih primerih (posebno pri *Jacquardnih* strojih) pa s pomočjo vrste ustrezno preluknjanih kartic, katerih robovi so ohlapno povezani v neprekinjeno verigo. Ti križci ali določeno število igel, od katerih nekatere nastopijo skladno z različno razmestitvijo odprtin na karticah, poganjajo mehanizem za dvigovanje osnovnih niti. Podobni mehanizmi (pri strojih znamke *Verdol*) delujejo z neprekinjenimi trakovi perforiranega papirja.

(4) **Stroji, ki se montirajo na *Jacquardne* stroje** in ki omogočajo določenemu številu kartic, da ostanejo na mestu, dokler se vstavlja več kot ena nit votka. Na ta način se manjša število kartic in povečuje hitrost tkanja.

(5) **Stroji za luknjanje kartic na *Jacquardnih* strojih** (električni ali neelektrični).

(6) **Stroji za vezenje kartic** zaradi njihovega povezovanja v ohlapno verigo (za uporabo na Jacquardnih strojih).

(7) **Stroji za menjavo čolničev,** kot so poševni in krožni magazini. Lahko se montirajo na navadne statve, tako da jih je moč uporabiti za različne niti votka.

(8) **Naprave za ustavljanje niti osnove in naprave za ustavljanje niti votka.** Ti stroji omogočajo takojšnjo ustavitev statev v primeru, da se nit votka ali osnove prekine. Prav tako **spadajo** v to skupino tudi mehanizmi za nadzor votka, ki zagotavljajo nepretrgano dostavo preje votka tako, da zamenjajo cevko, ko je to potrebno. Ta tarifna številka **vključuje** tovrstne naprava neglede na to, ali so električne ali neelektrične.

(9) **Stroji za vezenje osnove.** To so majhni stroji, ki so nameščeni na statve nad ravnino prej osnove in ki služijo, da jih v primeru prekinitve med tkanjem sestavijo.

Ta tarifna številka **ne vključuje** strojev za vezenje ali vpredanje iz **tar. št. 84.45.**

(10) **Dodatki za *perling* - preplet,** ki med tkanjem prehajajo nad določenimi nitmi osnove in pri tem tvorijo zanke, skozi katere prehajajo niti votka. Ti dodatki se uporabljajo v proizvodnji gaze in drugih tkanin s perling - prepletom.

(11) **Čolniči za *broširanje*** - ti dodatki omogočajo, da čolnič za broširanje prehaja med določenimi osnovnimi nitmi in tako proizvede broširane designe.

(12) **Naprave za lasasto osnove,** ki s spremenljivim gibanjem grebena oblikujejo zanke na eni ali obeh straneh tkanine (frotiraste tkanine itd.).

(13) **Stroji za rezanje tkanine ob robovih.** Če se uporabljajo široke statve za izdelavo več ozkih tkanin, izdelujejo ti stroji *perling* - preplet in vstavljajo vrsto šivov, po katerem je treba pri ločevanju teh tkanin rezati niti votka.

(14) **Aparti z vgrajeno *fotocelico*, ki odkrivajo napake v pletenih površinah in v nitih, ki se navijajo pri snovanju itd.** Te naprave zaustavijo stroj, takoj ko odkrijejo napako.

(15) **Avtomatski menjalci cevk za tkalske stroje.**

(16) **Stroji za vstavljanje tankih plošč v avtomatske naprave za ustavljanje.**

(17) **Stražarji osnove** za stroje za snovanje, za stroje za škrobljenje in za pletilne stroje.

(18) **Nosilec gredi.**

(19) **Sita in tolkači (*tolkalna* krila) za razpiralce in tolkači za *bater* - stroje.**

(20) **Valji in bobni za *bater* - stroje, mikalnike ali stroje za česanje.**

(21) **Mešalniki, bobni in valji za stroje za razmaščevanje volne ali za stroje za mastenje.**

(22) **Naprave za razvlekanje** za razvlekovalne sisteme predilnikov, predpredilnikov ali strojev za kontinuirano obročasto nitkanje ter valje zanje.

(23) **Preprosti mehanski čistilniki preje za stroje za navijanje.** Ti stroji so namenjeni odstranjevanju vozlov in drugih napak iz preje.

Nekateri med pravkar omenjenimi stroji so lahko konstruirani tako, da predstavljajo **integralne dele statev** (**na primer:** *Jacquardovih*, avtomatskih statev itd.). Če se dobavljajo **ločeno**, se uvrščajo v to tarifno številko, vendar ne kot pomožni stroji, temveč **kot deli** strojev iz **tarifnih številk 84.44, 84.45, 84.46 ali 84.47**.

(B) DELI IN PRIBOR

V to skupino izdelkov **spadajo**:

(1) **Redniki,** ki med snovanjem držijo gredi.

(2) **Gredi in krila gredi** za predilnike.

(3) ***Centrifugalni* lonci** (*Tofamove* škatle), ki so pogosto iz plastične mase in v katerih se umetne in sintetične tekstilne preje navijajo v pogače, takoj ko so proizvedene.

(4) **Glavniki** za česalne stroje; **padajoče igle in verige -** nazobčane palice, ki se uporabljajo pri razvlekanju volne.

(5) **Obloge za mikalnike** (vštevši tudi ozke trakove, znane kot trakovi za mikalnike) z žičnimi iglicami in popolnoma jeklene obloge za mikalnike v obliki terasasto nazobčane žice.

(6) **Obročasti tekači,** odprti obroči, ki so postavljeni za predilniški obroč zaradi zagotavljanja potrebnega uvoja za oblikovanje preje.

(7) **Izrivalne šobe, *spinerete*** itd., ki se uporabljajo za iztiskanje umetnih in sintetičnih filamentov, vštevši tudi šobe iz plemenite kovine, vendar **izključuje** šobe iz keramike **(tar. št. 69.09)** ali iz stekla **(tar. št. 70.20).**

(8) **Vodila za niti** (vendar **ne tudi vodila** iz stekla ali keramike - **glej tarifni številki 70.20 in 69.09,** niti vodila, ki so v celoti iz ahata ali iz drugega dragega ali poldragega kamenja - **glej tar. št. 71.16**).

(9) **Valje za osnovo,** s katerih se med tkanjem odvijajo niti osnove.

(10) **Brda za statve** (vštevši tudi nastavljive raztegljive glavnike). Ta brda pribijajo med tkanjem vsako vrsto votka k poprej oblikovani vrsti.

(11) **Okviri,** v katere so vgrajene ničalnice za statve.

(12) **Čolniče,** vendar izvzemši cevke, na katere se navija preja.

(13) **Kovinske ničalnice,** žice določene dolžine z očescem, skozi katerega prehaja osnovna nit ter **kovinske povezovalne (*galir*)** vrvice, ki povezujejo okvire ničalnic z dvižnim mehanizmom.

(14) **Tanke kovinske uteži** z očesci na zgornjem koncu, s pomočjo katerih se namestijo na vsako vrvico.

(15) **Igličaste plošče in plošče za platine** - izbočene plošče, ki so najpogosteje iz lesa ali iz vulkaniziranega vlakna in ki se uporabljajo za *Jacquardne* ali podobne stroje.

(16) ***Jacquardne* kavlje.** Veliko število teh posebnih kaveljčkov z jezičkom se uporablja pri Jacquardnih strojih, da povezujejo vrvice *Jacquarda* s povezovalnimi (*galir*) vrvicami.

(17) **Igle za pletilne stroje, <u>na primer</u>:** igle s kavelčkom, vštevši stilete in igle za stroje za izdelovanje mreže, zglobne igle (katere imenujejo tudi igle z jezičkom), ki so opremljene z enim ali več jezički, igle z žlebom, ki imajo namesto jezička premični prerez, cevaste igle in igle za stroje za kvačkanje.

(18) **Drsniki, glavniki, drsne palice** itd; stroji za izdelovanje tila, čipke in vezenin.

(19) **Drsniki za pletilne stroje.**

(20) **Rokavice za izvlekanje iz plastičnih mas.**

(21) **Čolniči za tkalske stroje (tkalski čolniči), stroji za vezenje in stroji za izdelavo mrežastih** izdelkov**.**

(22) **Plošče za pletilne stroje, <u>na primer</u>:** zaviralne plošče, plošče za oblikovanje, spuščanje, rezanje, plošče z dvojnim robom, vodila niti, prenosne plošče, plošče za *Jacquardni* vbod itd. To so izdeleki, ki so izdelani iz tankih jeklenih plošč, **debelih od 0,1 do 2 mm** in ki imajo zelo različne profile, ki pomagajo iglam (običajno iglam s kaveljčki ali zglobnim iglam).

(23) **Pribor za izdelavo zank, <u>na primer</u>:** za nabiranje, vodila za izdelovanje nabora, šablone za design, razvlekovalniki, pribor za žlebljenje, klinci in potisne palice.

(24) ***Snovalni* valji, razdelni valji in stranice valja, zavore in regulatorji avtomatskih vrtilnih gredi.**

(25) **Plošče in viseči kaveljčki** rezil in zobje za glavnike.

(26) **Razpenjalniki za tkalske stroje.**

(27) **Škatle za čolniče.**

(28) **Železni deli, ki se uporabljajo za tkalske stroje za oblikovanje zank,** vštevši tudi tiste z rezalnim delom.

(29) **Kvačke za stroje za kvačkanje** (brez čolniča).

(30) **Igličaste palice za stroje za izdelavo nogavic, drsne plošče, ekscentri in plošče za igle za premočrtne pletilne stroje, igličasti ekscentri za stroje za krožno pletenje.**

(31) **Igle za gredi strojev za izdelovanje tila in kavlji za stroje za izdelovanje mrežastih** izdelkov**.**

(32) **Igle za vezenje in okviri za stroje za vezenje.**

(33) **Vretena za stroje za opletanje in za stroje za navijanje.**

(34) **Zavore za niti (napenjalci) in glavniki za stroje za snovanje in za stroje za škrobljenje osnove.**

(35) **Igle, platine, "noži" in rešetke za nitne ali *Jacquardne* stroje.**

(36) **Magacini (za dvigovanje, obračanje itd.) za naprave za avtomatsko zamenjavo čolničev.**

(37) **Magacini za avtomatske menjalce cevk z votkom.**

(38) **Lamele (tanke ploščice) za avtomatske *stražarje* osnove.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) naluknjane kartice iz papirja ali lepenke ali za *Jacquardne* ali podobne stroje **(tar. št. 48.23),**

(b) črpalke, ki se uporabljajo za iztiskovanje umetnih ali sintetičnih vlaken **(tar. št. 84.13),**

(c) filtri, ki se uporabljajo za iztiskovanje umetnih ali sintetičnih vlaken **(tar. št. 84.21),**

(d) igle, ki se uporabljajo za šivalne stroje **(tar. št. 84.52),**

(e) lonci za predprejo ali trakove preje (**uvrščajo se po materialu**, iz katerega so izdelani),

(f) palice za sproščanje (preproste palice iz lesda ali kovine, ki se uporabljajo pri statvah, da omejijo pričetek očesa) (**uvrščajo se po materialu**, iz katerega so izdelane) in

(g) vretena, cevke, kopsi, stožci, vitli in podobno (**uvrščajo se po materialu**, iz katerega so izdelani).

84.49 - STROJI ZA PROIZVODNJO ALI KONČNO OBDELAVO KLOBUČEVINE ALI NETKANEGA BLAGA V METRAŽI ALI V DOLOČENIH OBLIKAH, VKLJUČNO S STROJI ZA IZDELOVANJE KLOBUKOV IZ KLOBUČEVINE; KALUPI ZA KLOBUKE

V to tarifno številko **spadajo** stroji za izdelovanje ali za končno obdelavo **vseh vrst klobučevine** (*filca*) ali netkanega materiala, ali pa izdelkov iz klobučevine (*filca*) ali iz netkanega materiala. Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** stroji za izdelavo *filcanega* tkanega tekstila. V to tarifno številko **spadajo** tudi forme za izdelovanje klobukov.

Stroji, ki se uporabljajo v pripravljalnih postopkih pred *filcanjem* (**na primer:** pnevmatski stroji za sortiranje dlake, razpiralniki za tekstil, tolkači in mikalniki) so **enaki tistim**, ki se uporabljajo za pripravo vlaken za predenje in ostanejo uvrščene v **tarifni številki 84.45.**

(A) STROJI ZA IZDELAVO ALI ZA KONČNO OBDELAVO KLOBUČEVINE (*FILCA*) ALI NETKANEGA MATERIALA NASPLOH

V to skupino **spadajo**:

(1) **Stroji za izdelovanje klobučevine (*filca*),** ki običajno sestoje iz dveh zelo nažlebljenih plošč, od katerih je ena fiksirana, druga pa se lahko recipročno premika. Med ploščama je koprena iz zgrebenanih vlaken izpostavljena trenju in visokemu pritisku in tako postane filcana.

Med te stroje **spadajo** tudi naprave za vlaženje koprene in ogrevanje plošč. Nekateri med njimi imajo namesto plošč razbrazdane valje.

(2) **Stroji za miljenje,** ki se uporabljajo za miljenje delno formiranega klobučevine.

(3) **Stroji za valjanje.** V teh strojih s poprej namiljeni *filcani* kosi tolčejo s kiji z namenom dopolniti oblikovanje *filca*. Takšni stroji se uvrščajo v to tarifno številko, četudi se lahko izjemoma uporabljajo za valjanje majhnih tkanih ali pletenih tekstilnih predmetov. Na drugi strani pa so rotacijski stroji za valjanje, ki se uporabljajo predvsem za valjanje in *filcanje* tkanih materialov, iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 84.51).**

(4) **Stroji za izdelovanje ojačenega klobučevine.** Klobučevina in podlaga iz volnene tkanine se lahko *filcata* skupaj s pomočjo ogretega valja, lahko pa se v ta namen uporabi vrsta igel s kaveljčki, ki nekatera vlakna pred *filcanjem* vstavljajo v tkanino nevolnene osnove.

(5) **Stroji za končno obdelavo klobučevine,** kot so glajenje, poliranje, rezanje itd.

(6) **Stroji za izdelovanje netkanih materialov, (**kot **<u>na primer</u>:** stroji za suhi ali mokri postopek, ali pa stroji za neposredno predenje).

(B) STROJI ZA IZDELOVANJE KLOBUKOV IZ KLOBUČEVINE (*FILCA*)

V to skupino **spadajo**:

(1) **Stroji za *filcanje* živalske dlake v oblike klobukov.** Ti stroji sestoje iz sistema valjev, ki dlako privedejo do rotacijskih ščetk vrtilnih trakov grebena, ki dlako mečejo na vrtilne naluknjane kovinske stožce (ali pa na stožce iz žične tkanine). Močan zračni tok izvleka dlako na površje konusa in tako na njegovi površini oblikuje plast.

(2) **Stiskalnice za *filcanje*** z nažlebljenimi površinami, ki so običajno iz lesa in od katerih ima ena površina ali obe možnost recipročnega premikanja. Med ploščami se *filca* poprej oblikovana oblika klobuka.

(3) **Stiskalnice z valjem** za dopolnjevanje *filcanja* oblike klobuka.

(4) **Stroji za razvlekanje,** na katerih se stožičasta oblika klobuka nadalje oblikuje, vrh stožca pa zaobli.

(5) **Stroji, na katerih se oblikuje obod klobuka** tako, da se vleče med stožičastimi valji.

(6) **Stroji za poliranje,** ki odstranjujejo odvečno dlako s površine klobuka s kamnom ali s pomočjo abrazivne tkanine.

(7) **Stroji za smojenje** dlake s klobukove površine.

(8) **Stroji za zagotavljanje nepremočljivosti,** v katerih se nekateri modeli klobukov namakajo ali škropijo s šelakom ali z želatino in se stiskajo med valji.

(9) **Stroji s formami,** ki izpopolnjujejo obliko oboda in ki dajejo modelu klobuka končno obliko.

(10) **Stiskalnice s peskom.** Te stiskalnice pritiskajo na notranjost modela klobuka z vrečkami s peskom. Pri tem je klobuk nameščen na kalup. Na ta način se dodeluje površina klobučevine, ki je pokvarjena zaradi poprejšnjih postopkov.

(11) **Stroji z blazinicami, ki se lahko obračajo in ki dajejo klobučevini gladko in odsevno površino.**

Stroji za izdelovanje *filcanih* klobukov so isti kot predhodno opisani stroji za izdelovanje volnenih klobukov iz dlake drugih živali, izvzemši prvo operacijo, to je izdelovanje modela klobuka. Če gre za volno, se plast vlakna iz mikalnika oblikuje v model klobuka s pomočjo naprave, ki sestoji iz gibljivega stožičastega kalupa.

(C) FORME ZA IZDELOVANJE KLOBUKOV

Modeli (forme), so lahko leseni ali kovinski (običajno so iz aluminija) in se uporabljajo skupaj s katerim izmed zgoraj opisanih strojev.

Forme za širjenje klobukov, ki se uporabljajo za oblikovanje klobukov, **se prav tako uvrščajo** v to tarifno številko. Stroji za risanje obrisa glave, ki se uporabljajo za oblikovanje klobukov, pa so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 90.31).**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v **to tarifno številko.**

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) kalandri za stiskanje listov vlaken pred *filcanjem* **(tar. št. 84.20)** in

(b) pletilni stroji, ki se uporabljajo za izdelovanje pletenih pokrival (*baretk*, *fesov* itd.) **(tar. št. 84.47).**

84.50 - PRALNI STROJI, ZA GOSPODINJSTVA IN PRALNICE, VKLJUČNO S STROJI, KI PEREJO IN SUŠIJO

- Stroji z zmogljivostjo do vključno 10 kg suhega perila:

8450.11 **- - popolnoma avtomatski**

8450.12 **- - drugi, z vgrajeno centrifugalno napravo za ožemanje**

8450.19 **- - drugi**

8450.20 **- Stroji z zmogljivostjo nad 10 kg suhega perila**

8450.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** pralne **stroje za gospodinjstva in pralnice** (**neglede** na to, ali so <u>električni ali neelektrični</u> in **neglede** <u>na njihovo težo</u>). V teh strojih so običajno lopatice ali rotacijski bobni, ki omogočajo kontinuirano kroženje tekočine in pralnih izdelkov. **Včasih** so v teh strojih tudi naprave, ki dajejo tekočini *visokofrekvenčne* vibracije.

V to tarifno številko **spadajo tudi pralno - sušilni stroji.**

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** stroji za suho čiščenje, ki se uvrščajo v **tarifno številko 84.51.**

DELI

Skladno s splošnimi določili, ki se nanašajo na uvrščanje delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **tudi deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v **to tarifno številko.**

°
° °

POJASNILO K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8450.11

V to tarifno številko **spadajo pralni stroji s programatorjem,** ki po nastavitvi programa perejo, spirajo in ožemajo, ne da bi bil pri tem potreben poseg uporabnika.

84.51 - STROJI (RAZEN STROJEV IZ TAR. ŠT. 84.50) ZA PRANJE, ČIŠČENJE, OŽEMANJE (PERILA), SUŠENJE, LIKANJE (VKLJUČNO S STISKALNICAMI ZA FIKSIRANJE), BELJENJE, BARVANJE, APRETIRANJE, DOVRŠEVANJE, PREVLAČENJE ALI IMPREGNIRANJE TEKSTILNE PREJE, TKANIN, PLETENIN IDR. ALI GOTOVIH TEKSTILNIH PREDMETOV IN STROJI ZA NANAŠANJE PASTE NA OSNOVNO TKANINO ALI DRUGO PODLAGO, KI SE UPORABLJA PRI PROIZVODNJI TALNIH OBLOG, KOT JE LINOLEJ; STROJI ZA NAVIJANJE, ODVIJANJE, ZLAGANJE, REZANJE ALI ZOBČASTO IZREZOVANJE TEKSTILNIH TKANIN

8451.10 **- Stroji za kemično čiščenje - suho čiščenje**

- Stroji za sušenje:

8451.21 **- - z zmogljivostjo do vključno 10 kg suhega perila**

8451.29 **- - drugi**

8451.30 **- Stroji in stiskalnice za likanje (vključno s stiskalnicami za fiksiranje)**

8451.40 **- Stroji za pranje, beljenje ali barvanje**

8451.50 **- Stroji za navijanje, odvijanje, zlaganje, rezanje ali zobčasto izrezovanje tekstilnih tkanin**

8451.80 **- Drugi stroji**

8451.90 **- Deli**

V to tarifno številko **spadajo** številni raznovrstni stroji, <u>ki se uporabljajo:</u>

(I) Za pranje, beljenje, ožemanje, čiščenje, likanje, barvanje, sušenje tekstilnih tkanin, tekstilnih metražnih materialov ali konfekcioniranih tekstilnih izdelkov, vendar **izključuje** pralni stroji za gospodinjstva ali za pralnice **(tar. št. 84.50).**

(II) Za apretiranje in dodelavo preje ali tkanin po predenju ali tkanju z namenom izboljšanja nekaterih kvalitet, ali pa z namenom izboljšati njihov videz (**<u>na primer</u>:** za striženje, valjanje, dosego odsevnosti itd.) ali dodajanja novih lastnosti (**<u>na primer</u>:** z impregniranjem ali prevlekanjem), vendar **izključuje** stroji za dodelavo klobučevine (*filca*) **(tar. št. 84.49).**

(III) Za navijanje, odvijanje, pregibanje, rezanje ali zobčasto izrezovanje tekstilnih tkanin.

Številni stroji iz te tarifne številke **so zgolj** čebri, rezervoarji, korita in drugi kontejnerji, ki so opremljeni s preprostimi mehanskimi napravami, kot so **na primer:** valji za vstavljanje preje ali tkanine, ali pa za odcejanje odvečne tekočine, mešalniki itd. Takšni stroji se uporabljajo za razna opravila pri pranju, barvanju, čiščenju itd., ali pa za apreturne operacije, med katere **spadajo** prevlekanje ali impregniranje (**na primer:** z lepilom, s sredstvi za nepremočljivost, s sredstvi proti mečkanju, proti vnetljivosti, za zaščito pred molji, pred gnitjem itd.). Ti stroji se lahko uvrstijo v to tarifno številko, **če imajo navedene mehanske naprave in če so nedvoumno namenjeni za obdelavo tekstila.**

(A) STROJI ZA PRANJE, OŽEMANJE, LIKANJE ALI STISKANJE, VENDAR BREZ VGRAJENE GRELNE NAPRAVE

V to skupino strojev **spadajo**:

(1) **Industrijski stroji za pranje** preje, tkanin ali tekstilnih izdelkov, **razen** pralnih strojev iz **tar. št. 84.50** (**na primer:** tunelski pralni stroji, skozi katere gredo štrene preje ena za drugo in so razprostrte za pranje ali sušenje, stroji za pranje tkanin v kosih).

(2) **Za ožemanje in razprostiranje perila**.

(3) **Za stresanje perila,** ki se uporabljajo v pralnicah za razprostiranje vlažnega perila in za njegovo pripravo na likanje.

(4) **Likalni stroji in parne stiskalnice** za likanje oblačil, ki imajo valj na mizi, valj in korito ipd., **vštevši tudi** stiskalnice za fiksiranje, **izključuje** likalne stroje **tipa kalandrov** - neglede na to, ali so namenjeni za gospodinjsko rabo **(tar. št. 84.20).**

(B) STROJI ZA BELJENJE ALI BARVANJE

Sem **spadajo** takoimenovane "**J - Škatle**", ki se uporabljajo pri beljenju ali pri drugih mokrih zaključnih operacijah. V bistvu sestoje iz vertikalnega kontejnerja z dvema krakoma **v obliki črke J.** Kontejner je opremljen z notranjo napravo za curke pare in z valji, ki vodijo material, ki se pari. Poprej impregnirana tkanina gre skozi kad z belilno tekočino, nato v daljši krak, kjer ostane toliko časa, dokler ni beljenje dokončano, čez nekaj časa pa pride iz stroja iz manjšega kraka.

Drugi stroji iz te skupine so v glavnem ***tipa čebra***, o čemer je že bilo govora, in so prilagojeni delu s posameznimi vrstami tekstilnega blaga (**na primer:** s prejo v štrenah, štrenicah, ali klobčičih, vretenih itd.), s kosovnim tekstilnim blagom ali z gotovimi predmeti. v to skupino **spadajo** tudi stroji za barvanje ali apretiranje tekstilnega blaga v kosih v razprti širini. **Bistvena** značilnost teh strojev je vgrajena vrsta valjev za ocejanje preostale tekočine.

(C) STROJI ZA SUHO (*KEMIČNO*) ČIŠČENJE

Ti stroji čistijo **namesto z vodo** s hlapljivimi tekočinami, kot je **na primer:** ***bencin***, ***tetrakloro-ogljik-CCl_4, triklor-etilen*** itd. To so običajno zelo zapleteni stroji, ki **vključujejo na primer:** pralne stroje za pranje s kroženjem tekočine skozi blago, ki se čisti, centrifugalne ekstraktorji, filtre, naprave za prečiščevanje in rezervoarje za odležavanje. Ker so številne čistilne tekočine vnetljive, je v teh strojih pralni stroj in cirkulacijska črpalka običajno na motorni pogon, ki je **varen pred eksplozijo.**

(D) SUŠILNI STROJI

Ti stroji se uvrščajo v to tarifno številko **le v primeru,** če so nedvoumno konstruirani za sušenje tekstilnih prej, tekstilnih metražnih materialov, ali pa gotovega blaga. Obstajata **dve vrsti** teh strojev: **prva vrsta** sestoji iz zaprte komore, v kateri je blago izpostavljeno delovanju vročega zraka, **druga vrsta** pa iz ogretih valjev, preko katerih gre blago.

Ta tarifna številka **izključuje** sušilne stroje, ki **niso specializirani** za obdelavo tekstilnega blaga (**glej tar. št. 84.19**) in centrifugalne sušilne stroje **(tar. št. 84..21).**

(E) STROJI ZA APRETIRANJE ALI DODELAVO

V to skupino strojev **spadajo**:

(1) **Za *merceriziranje*,** v katerih je preja ali tkanina izpostavljena delovanju **natrijevega hidroksida** (*kavstične sode*.)

(2) **Za zbijanje,** v katerih so vrste valjev z lesenimi glavami ali z glavami iz litega železa spiralno montirani na en valj. Valji s tolčenjem zbijajo tkanino. Zbijajo luknjice v tkanju, ali pa dajo tkanini boljšo odsevnost.

(3) **Rotacijski stroji za valjanje.** Ti stroji zbijajo niti osnove in votka ene zraven drugih in tako izvajajo delno površinsko *filcanje*.

Stroji s kiji, ki se uporabljajo predvsem za izdelovanje klobučevine (*filca*), so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 84.49),**

(4) **Za čiščenje in snemanje vozličkov** s tkanin - uporabljajo se za odpravljanje pomanjkljivosti ali vozličkov, ki so nastali na tkanini.

(5) **Za puljenje,** ki se uporabljajo za dvigovanje površinskih vlaken iz tkanine. Sestoje iz velikega valja, montiranega na letvah ali v okviru, v katere se lahko namestijo grebeni. Lahko sestoje tudi iz manjših valjev, opremljenih z ostmi iz tanke žice.

(6) **Za tolčenje lica tkanine** z namenom postaviti pokonci dlačice na licu.

(7) **Za striženje** površine tkanine po puljenju. Podobni stroji se uporabljajo za dodelavo žameta. Če uporabljajo nazobčane valje ali plošče, je moč dobiti različne učinke.

(8) **Za ratiniranje ali za nabiranje,** ki se uporabljajo za doseganje valovitega ali bisernega učinka na puljenih tkaninah. To se dosega s kodranjem ali valjanjem vlaknenih kitk. Ti stroji sestoje iz mize, prekrite s plišem, nad katero se druga miza, prekrita z gumo, polstom (*filcem*) ali z brusilnim papirjem, ponike sem in tja s kratkimi zibajočimi ali krožnimi gibi.

(9) **Za krtačenje.** Med te stroje **spadajo** gibljive cilindrične ščetke za krtačenje tkanine po puljenju.

(10) **Za smojenje,** katerega namen je eliminirati kosmatost tkanine ali preje. Ti stroji delujejo na principu hitrega prehoda tkanine preko ogretih cilindrov ali izbočenih plošč, ali pa preko plinskega plamena.

(11) **Za poliranje ali likanje vrvi, za likanje svilene preje v štrenah ali za likanje svilenih tkanin.**

(12) **Stroji z brusilnim sredstvom** za izdelavo gladke in ravne površine tkanin.

(13) **Cilindrične stiskalnice,** ki delujejo na ravnem ali polkroglem podstavku. Ti stroji so namenjeni za dosego odsevnega lica tkanine. Kalandrirni stroji **(tar. št. 84.20)** in hidravlične stiskalnice za splošno rabo **(tar. št. 84.79)** se prav tako uporabljajo za te namene.

(14) **Za *dekantiranje*,** v katerih je tkanina izpostavljena delovanju pare z namenom *fiksirati* končno apreturo in doseči končno kvaliteto tkanine. Sem **spadajo** tudi podobni stroji za vlaženje preje ali tkanin s pomočjo parnega postopka.

(15) **Za razvlekanje (širjenje)** na pravo širino tkanine.

(16) **Za krčenje, ki zbijajo niti votka in tako tkanino zgostijo** in tako zmanjšajo možnost, da se tkanina krči pozneje.

(17) **Za apretiranje, premazovanje, prevlekanje ali impregniranje** preje ali tkanin s posebnimi preparati (**na primer:** s škrobom, lepilom, voskom, plastičnimi masami, gumo ali s sredstvi za nepremočljivost). V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji za prevlekanje tkanin, lepenke itd. pri proizvodnji talnih prekrival, kot je **na primer:** linolej, ter stroji za apretiranje, opisani v predzadnjem stavku **dela (B).**

(18) **Za izdelavo posebnih efektnih prej,** v katerih nastane posebni efekt po predenju in dubliranju preje (**na primer:** stroji za okraševanje preje z majhnimi kapljicami želatine ali voska).

(F) STROJI ZA NAVIJANJE, ODVIJANJE, PREGIBANJE, REZANJE ALI ZA ZOBČASTO IZREZOVANJE TEKSTILNIH TKANIN

V to skupino **spadajo**:

(1) **Stroji za pregibanje in navijanje tkanin,** ki tkanine pregibajo po dolžini ali po širini, ali pa jo navijajo na neko podlago; prav tako **spadajo** sem tudi stroji za kontrolo, ki vsebujejo naprave za pregibanje ali navijanje ter za odkrivanje napak v tkaninah. Vsak od teh strojev je lahko kombiniran z merilnimi stroji.

(2) **Stroji za rezanje in za zobčasto izrezovanje** materiala, vštevši tudi stroji za krojenje vzorcev ali delov oblačil itd.

*
* *

V to skupino **spadajo** tudi naslednji **stroji:**

(1) **Parni aparati** za oblačila (parne lutke, doprsja za parno likanje).

(2) **Stroji in aparati (mize itd.) za pregibanje že zlikanega perila** (**na primer:** rut, rjuh, prtov).

(3) **Za prekuhavanje in parjenje volnenih tkanin,** katerih namen je razmaščevanje pred beljenjem ali barvanjem.

(4) **Za odstranjevanje škrobnih in drugih sredstev s tkanin** pred beljenjem ali barvanjem.

(5) **Za obdelavo tkanin** z natrijevim ali kalijevim lugom pred beljenjem ali barvanjem.

(6) **Parni stroji za vlaženje** preje, tkanin in drugih tekstilnih izdelkov.

(7) **Za oblikovanje in *fiksiranje* oblik s *termofiksiranjem*, vštevši tudi stroje za predoblikovanje ali za oblikovanje kratkih in dolgih nogavic.**

(8) **Za impregniranje in razvlekanje tkanin za zunanje pnevmatske gume.**

(9) **Za namakanje tekstilnih trakov za pisalne in podobne stroje.**

(10) **Za lomljenje apreture na tkaninah.**

(11) **Za kosmičenje (*flokiranje*) tkanin, na primer:** stroji za *elektrostatično* kosmičenje.

(12) **Za plisiranje tkanin.**

(13) **Za čiščenje preprog, razen** strojev za suho čiščenje, konstuiranih za uporabo v ustanovah (**drugačnih kot so za uporabo doma**) kot so hoteli, bolnice, poslovalnice, restavracije in šole.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se **tudi deli** strojev iz te tarifne številke uvrščajo v **to tarifno številko.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) avtoklavi, posode z dvojnimi stenami, med katerimi je vodna para, ter druge grelne aparate, katerih **ni možno** prepoznati kot aparate, namenjene za toplotno obdelavo tekstila **(tar. št. 84.19),**

(b) kalandri (za glajenje, glaziranje, lepšanje, okraševanje, *moariranje* itd.) in njihovi cilindri **(tar. št. 84.20)** in

(c) centrifugalni sušilni in drugi centrifugalni stroji **(tar. št. 84.21).**

84.52 - ŠIVALNI STROJI, RAZEN STROJEV ZA ŠIVANJE KNJIG IZ TAR. ŠT. 80.40; OMARICE, STOJALA IN POKROVI, PREDVIDENI ZA ŠIVALNE STROJE; IGLE ZA ŠIVALNE STROJE

8452.10 **- Šivalni stroji za gospodinjstva**

- Drugi šivalni stroji:

8452.21 **- - avtomati**

8452.29 **- - drugi**

8452.30 **- Igle za šivalne stroje**

8452.40 **- Omarice, stojala in pokrovi za šivalne stroje ter njihovi deli**

8452.90 **- Drugi deli za šivalne stroje**

(A) ŠIVALNI STROJI

Šivalni stroji in glave za šivalne stroje, ki se uvrščajo v to tarifno številko, so namenjeni za šivanje dveh ali več kosov tekstilnega materiala, usnja itd. V to tarifno številko **spadajo** tudi šivalni stroji, ki lahko poleg navadnega šivanja opravljajo zgolj dekorativna opravila (**na primer:** vezeninski efekti). Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** stroji, ki so konstruirani **samo** za vezenje (vštevši tudi stroje za izvlekanje niti in za oblikovanje ažure). Ti stroji se uvrščajo v **tar. št. 84.47.** Stroji za prešivanje knjig se uvrščajo v **tarifno številko 84.40,** šivalno - prepletilni stroji pa v **tarifno številko 84.47.**

Razen v primerih, v katerih gre za izvajanje določenega vezenja, delajo ti stroji v splošnem z dvema nitima. Ena nit je vdeta v iglo, druga pa je na čolniču. Ti stroji imajo v glavnem eno iglo in en čolnič, lahko pa so opremljeni tudi z več iglami in čolniči (**na primer:** za dvojni ali trojni šiv).

Električni šivalni stroji z vgrajenim elektromotorjem za domačo ali drugo rabo **ostanejo uvrščeni** v to tarifno številko. **Razen** navadnih šivalnih strojev za domačo rabo ali za krojaške ali šiviljske

delavnice, **vključuje** ta tarifna številka **tudi posebne stroje**, ki se lahko uporabljajo samo za nekatere druge vrste šivanja, kot so:

(1) Šivalni stroji, ki se uporabljajo za izdelovanje ali popravila visokih in nizkih čevljev ali za druga šivanja usnja.

(2) Stroji za obrobljanje luknjic (*luknjičarke*). Ti stroji imajo lahko tudi napravo za izrezovanje gumbnic.

(3) Stroji za prišivanje gumbov.

(4) Stroji za šivanje slamnikov.

(5) Stroji za šivanje krzna.

(6) Stroji za zšivanje vreč, potem ko so vreče že napolnjene (z moko ali cementom itd.). Ti stroji so lahko viseči in večinoma nimajo čolniča.

(7) Stroji za šivanje strganih vreč.

(8) Stroji za obšivanje pri izdelovanju vreč, pri izdelovanju robov odej, preprog itd.

(9) Stroji za izdelovanje ažure in za obšivanje pregrinjal.

(10) Stroji za sestavljanje robov delov pletenih oblačil.

Razen šivanja lahko stroji iz te tarifne številke opravljajo tudi druga opravila (**na primer:** krojijo, luknjajo, plisirajo) na tkaninah, usnju, papirju itd.

(B) POHIŠTVO, STOJALA IN POKROVI, KI SO POSEBNO OBLIKOVANI ZA ŠIVALNE STROJE

Sem **spadajo na primer:** stojala, ki se lahko uporabijo kot mize ali omare, ter deli takšnega pohištva (predalniki, deske za izvlekanje itd.). Stojala in pokrovi se **v to tarifno številko** uvrščajo, **četudi** se dobavljajo ločeno. Ločeni pokrovi in zaboji, ki služijo predvsem **za zaščito ali prenos**, se uvrščajo v **svoje ustrezne tarifne številke**, v kolikor se dobavljajo ločeno.

(C) IGLE ZA ŠIVALNE STROJE

Ta tarifna številka **ne vključuje le** igel za predhodno navedene vrste šivalnih strojev, temveč **tudi igle** za stroje za prešivanje knjig iz **tar. št. 84.40** ali za stroje za vezenje iz **tar. št. 84.47** - vendar **pod pogojem,** da so igle tipa šivalnih igel (**običajno z ušescem pri vrhu igle**).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), **spadajo** v to tarifno številko **tudi deli** (**na primer:** stojala in čolniči) za stroje iz te tarifne številke. Vendar pa se **vretena uvrščajo po materialu,** iz katerega so izdelana.

*
* *

Ta tarifna številka **izključuje** igrače v obliki šivalnih strojev **(tar. št. 95.03**).

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI
Tarifna podštevilka 8452.10

Ta tarifna podštevilka se uporablja **samo za naslednje šivalne stroje** in glave za šivalne stroje, ki lahko opravljajo vsaj operacijo štepanja:

(a) **stroji na nožni ali ročni pogon**,

(b) **stroji z vgrajenim elektromotorjem, katerega izhodna moč ni večja od 120 W in**

(c) **šivalni stroji na motorni pogon, ki so dobavljeni brez motorja in katerih glava stroja ni težja od 16 kg.**

Ta tarifna podštevilka se nanaša **tudi** na šivalne stroje, imenovane "**overlock**" in "**serger**" z vgrajenim električnim motorjem, katerega izhodna moč **ne presega 120 W** in ki obratujejo s tremi, štirimi ali petimi nitnimi vodili. Prav tako se ta tarifna podštevilka nanaša na šivalne glave, ki so po načinu konstrukcije in zmogljivostim podobne zgoraj omenjenim in, ki kako drugače štepajo, pa so kljub temu namenjene za domačo uporabo s tem, da njihova delovna hitrost ponavadi **ne presega** 1**.500 vbodov na minuto**.

Ta tarifna podštevilka **vključuje** tudi **ročne šivalne stroje** na baterije, ki šivajo enonitno z verižnim vbodom.

Vendar pa so iz te tarifne podštevilke **izključeni** šivalni stroji, namenjeni za posebne funkcije, kot je **na primer:** obšivanje gumbnic ali zapiranje napolnjenih vreč.

84.53 - STROJI ZA PRIPRAVLJANJE, STROJENJE ALI OBDELAVO SUROVIH ALI STROJENIH KOŽ (Z DLAKO ALI BREZ NJE), PROIZVODNJO ALI POPRAVILO OBUTVE ALI DRUGIH PREDMETOV IZ SUROVIH ALI STROJENIH KOŽ (Z DLAKO ALI BREZ NJE), RAZEN ŠIVALNIH STROJEV

8453.10 **- Stroji za pripravljanje, strojenje in obdelavo surovih ali strojenih kož**

8453.20 **- Stroji za proizvodnjo ali popravilo obutve**

8453.80 **- Drugi stroji**

8453.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje in naprave za pripravo surovih kož (vštevši krzna) za strojenje, stroje za strojenje (vštevši za pergamentiranje) in stroje za nadaljnja končna opravila. V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji, ki se uporabljajo za izdelovanje predmetov iz surovih ali strojenih kož (**na primer:** za izdelovanje usnjene obutve, rokavic ali predmetov za potovanje). Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** šivalni stroji **(tar. št. 84.52).**

(I) STROJI ZA PRIPRAVO, STROJENJE ALI OBDELAVO SUROVIH ALI STROJENIH KOŽ

Številni stroji, ki se uvrščajo v to tarifno številko, se v praksi **uporabljajo v več fazah predelave** surovih kož (**na primer:** v pranju, predstrojenju, strojenju, barvanju in v drugih končnih operacijah). Med takšne stroje **spadajo** kadi, bobni, pralni stroji itd., v katerih so mehanske naprave, kot so mešalci, vrtilni mehanizmi ali naprave za manipulacijo s kožami.

Med drugim **spadajo** v to tarifno številko:

(1) **Stroji za odstranjevanje dlak,** ki odstranjujejo dlake s surove kože. Dlake poprej zrahljajo s kemičnim delovanjem.

(2) **Stroji za odstranjevanje mesa, sala** itd. s surove kože.

(3) **Stroji s kladivci in cilindrični valjalniki za gnetenje.** Kladva ali nažlebljeni vrtilni cilindri teh strojev obdelujejo surovo ali strojeno kožo med pranjem, strojenjem, mastenjem z oljem ali med impregniranjem.

(4) **Stroji za razvlekanje strojene kože,** s čimer izginejo reže, gube in druge površinske pomanjkljivosti; **strgalni stroji,** ki se uporabljajo za glajenje strani kože, na kateri je meso, in za odstranjevanje tujko; **stroji za mehčanje,** v katerih se koža obdeluje z valji, prekritimi z gumo ali s pluto.

(5) **Stroji s kladivi (*kladivnjače*),** ki tolčejo površino usnja z majhnimi kladivci zaradi odstranjevanja umazanije in odvečne vlage in zaradi doseganja zrnatega videza.

(6) **Stroji s kladivi, ki se uporabljajo za zbijanje, utrjevanje in glajenje** strojenega usnja (**na primer:** za templjance ali strojne jermene).

(7) **Stroji za britje in cepljenje usnja,** ki s pomočjo nožev izenačujejo debelino usnja ali pa ga cepijo v plasti.

(8) **Stroji z brusilno snovjo, na primer:** stroji za dosego hrapavosti lica usnja ali za dosego plišastega videza usnja.

(9) **Stroji za krtačenje, na primer:** stroji za krtačenje usnja za dosego plišastega videza poprej hrapavega usnja.

(10) **Stroji za dosego odsevnosti usnja,** ki delujejo s polirnim ahatom ali z majhnimi valjčki iz ahata ali iz stekla.

(11) **Stroji za dosego zrnate površine usnja.**

V to skupino še **spadajo stroji za predelavo krzna.** V splošnem se te kože predstrojijo in strojijo na strojih, ki so **podobni** pravkar opisanim, vendar pa **spadajo** v to tarifno številko **tudi** stroji **za obdelavo krzna** samega (**na primer:** za krajšanje dlak na enako dolžino, za odstranjevanje dolgih dkal, za kodranje, česanje, krtačenje ali barvanje krzna).

V to tarifno številko **ne spadajo:**

(a) sušilni stroji **(tar. št. 84.19),**

(b) kalandri (**na primer:** za glajenje kože, za dosego odsevnosti ali zrnate površine usnja) **(tar. št. 84.20),**

(c) centrufugalni sušilni stroji **(tar. št. 84.21),**

(d) stroji za škropljenje barve, laka itd. **(tar. št. 84.24),**

(e) stroji za odstranjevanje svinjskih ščetin, ki se uporabljajo v mesnicah **(tar.št.. 84.38),**

(f) stiskalnice za splošno rabo **(tar. št. 84.79)** in

(g) stroji za merjenje surovih kož **(tar. št. 90.31).**

(II) STROJI ZA IZDELAVO ALI POPRAVILO OBUTVE ALI DRUGIH PREDMETOV IZ SUROVE ALI STROJENE KOŽE

V to skupino **spadajo** stroji in naprave za **izdelavo predmetov** iz surove kože (**vštevši iz krzna**) ali iz strojenega usnja (**na primer:** obutve, rokavic, plaščev in drugih oblačilnih predmetov, sedlarskih izdelkov, knjižnih platnic, ročnih torb, predmetov za potovanje).

V to skupino *med drugim* **spadajo**:

(A) **Stroji za cepljenje in luščenje** zaradi tanjšanja robov ali nekaterih drugih delov kosov usnja, preden jih sešijejo ali zlepijo skupaj.

(B) **Stroji za krojenje usnja v posebne oblike** (**na primer:** v vrhnje dele čevljev, v dele rokavic, v pasove itd.). Najnavadnejši vrsti teh strojev sta stroj za rezanje s trakastim nožem in stiskalnica za krojenje (ki reže s pomočjo matrice).

(C) **Stroji za luknanje,** za okraševanje kapic čevljev, zgornje strani rokavov itd..

(D) **Stroji za prebadanje,** izdelovanje potrebnih luknjic pred strojenjem kože.

(E) **Stroji za izdelovanje visoke ali nizke obutve, na primer:**

(1) **Stroji za žlebljenje,** ki se uporabljajo za brazdanje ali žlebljenje za šive (**na primer:** okoli roba templjanca) in stroji za razpiranje in zapiranje žleba pred in po šivanju.

(2) **Stroji za "izvlekanje"** (*Pulling-over*) **in nameščanje v kalup,** za trdno zategovanje vrhnjega dela čevlja na kalup in za občasno pritrjevanje z železnimi žebljički ali z lepljenjem na podplat, pripravljen za poznejše sestavljanje.

(3) **Stroji za tolčenje in udarjanje (s kladivi)** robov vrhnjega in spodnjega dela podplata, ki so poprej skupaj nameščeni na kalup.

(4) **Stroji za "polnjenje",** ki na notranji podplat polagajo delčke usnja ali drugega materiala, s čimer nastane ravna površina, pripravljena za namestitev zunanjega podplata.

(5) **Stroji za vtrkavanje porob,** pripravljenih za šivanje.

(6) **Stroji za sestavljanje in začasno pritrjevanje** zunanjega podplata na notranji podplat in na vrhnji del (ki sta sestavljena že na kalupu), pripravljene za poznejšo trajno sestavitev.

(7) **Stroji za kovičenje, žebljičenje in vijačenje** zunanjega podplata na notranji podplat in na vrhnji del čevlja ali pete.

(8) **Stroji za obrezovanje, glajenje ali dodelavo** robov, podplata ali pete.

(9) **Stroji za poliranje in dodelavo,** ki sestoje iz vrste tolkačev, krtač za poliranje in klobučevine (*filca*) in ki se uporabljajo zaradi doseganja lepega lica vrhnjega dela, robov ali spodnje površine podplata itd. V to tarifno številko **spadajo** tudi podobni stroji, ki se uporabljajo za popravila visoke ali nizke obutve.

(10) **Stroji za širjenje visokih in nizkih čevljev.**

Poudariti je treba, da se lahko nekateri stroji iz te tarifne številke, kot so **na primer:** stroji za dosego zrnate površine, za krojenje, perforiranje, luknjanje, prebadanje in celo nekateri stroji za izdelovanje visokih in nizkih čevljev, **uporabljajo tudi za druge materiale**, ne samo za usnje (**na primer:** za lepenko, stisnjeno usnje ali umetne plastične snovi). Vendar ti stroji ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki **pod pogojem**, da so nedvoumno namenjeni pretežno za delo s surovimi kožami ali s strojenim usnjem.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni:**

(a) kopita za obutev, ki se uvrščajo **po materialu**, iz katerega so izdelani, **na primer:** v **tar. št. 44.17,**

(b) stroji za obdelavo lesa, ki so namenjeni za izdelavo lesenih cokel, podplat ali pet **(tar. št. 84.65)** in

(c) avtomatski stroji za čiščenje čevljev in stroji za vstavljanje obročkov **(tar. št. 84.79).**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se **tudi deli** strojev iz te tarifne številke in matrice ter drugi zamenljivi **deli uvrščajo v to tarifno številko.**

84.54 - KONVERTORJI, LIVARSKI LONCI, FORME ZA INGOTE IN LIVARSKI STROJI, KI SE UPORABLJAJO V METALURGIJI ALI V LIVARNAH KOVIN

8454.10 **- Konvertorji**

8454.20 **- Forme za ingote in livarski lonci**

8454.30 **- Livarski stroji**

8454.90 **- Deli**

(A) *KONVERTERJI* (PREOBLIKOVALCI)

Te naprave se uporabljajo za konvertiranje ali za prečiščevanje kovin (**na primer:** za konvertiranje železa v jeklo, za taljenje bakrenca ali nikljevega *matta*, galena itd.) tako, da močan zračni ali kisikov snop deluje na te snovi, poprej staljene ali vsaj izpostavljene visokim temperaturam v pečeh. Na ta način **oksidira** ali se odstrani v obliki plina ali staljene žlindre večji del ogljika ali nečistoč, kot je mangan, silicij in fosfor.

Najpreprostejša vrsta konverterja (**na primer:** *LD* ali *Kaldo*) je posoda hruškaste ali cilindrične oblike, ki sestoji iz zunanjega ovoja iz debelih jeklenih pločevin in iz notranje obloge iz ognjevarnega materiala. Med druge vrste **spadajo** konverterji, v katerih stene so vgrajene pihalke, rotacijski cilindrični konverterji, in konusni konverterji za predelavo bakrenca, ki imajo notranjo kovinsko rešetko, na kateri se nahaja polnjenje.

(B) LIVARSKI LONCI

Livarski lonci se uporabljajo za zbiranje staljene kovinske mase iz talilne peči ter za zlivanje te mase v konverterje ali kalupe. To so preproste odprte posode, ki so običajno obložene z ognjevarnim materialom in ki so opremljene z napravami, ki omogočajo lažje prevračanje ali izlivanje taline. V nekaterih primerih so te posode *opremljene tudi s kolesi*. Rokovanje z njimi je običajno mehansko (**na primer:** z dvigalom), vendar **spadajo** v to tarifno številko **tudi talilniški lonci**, s katerimi se rokuje ročno. Iz te tarifne številke so **izključene** majhne ročne žlice, katere uporabljajo kleparji, zlatarji itd. **(tar. št. 73.25 ali 73.26).**

(C) FORME (*KALUPI*) ZA *INGOTE*

Forme za ingote so lahko **različnih oblik**, lahko so v enem kosu ali iz dveh polovic. V njih se staljena kovina začasno lije v ingote, pogače, plošče itd.

Druge forme (**na primer:** forme za lite izdelke), se običajno uvrščajo v **tar. št. 84.80.**

Forme iz te tarifne številke so iz kovine, običajno iz železa ali jekla. Forme za ingote **iz grafita** ali iz drugih ogljičnih ali keramičnih materialov pa so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 68.15 ali 69.03).**

(D) LIVARSKI STROJI, KI SE UPORABLJAJO V METALURGIJI ALI V LIVARNAH KOVIN

V to skupino **spadajo**:

(1) **Stroji (ki imajo običajno vgrajen transportni trak ali verigo), ki se uporabljajo za sosledično polnjenje, hlajenje in praznjenje form.** Ti stroji imajo včasih tudi naprave za potresanje ali potrkavanje form, kar naj bi omogočilo enakomernejše polnjenje kalupa s staljeno kovino.

(2) **Stroji za litje pod pritiskom.** Ti stroji sestoje v glavnem iz dveh nastavljivih plošč, v kateri sta pritrjeni dve polovici kalupa. Staljena kovina se polni iz rezerovarja v kalup s pomočjo neposrednega učinka stisnjenega zraka na prosto površino tekoče kovine, ki se nahaja v rezervoarju, ali pa s pomočjo vstavljanja bata v rezervoar, poln tekoče kovine. V nekaterih primerih imajo ti stroji tudi hladilne naprave, ki pospešujejo strjevanje kovine, lahko pa imajo tudi naprave za ločevanje odlitka od kalupa. Te stroje uporabljajo predvsem za litje majhnih predmetov iz barvastih kovin.

Vendar pa v to tarifno številko **ne spadajo** stroji za oblikovanje kovinskega prahu pod pritiskom ali s sintriranjem **(tar. št. 84.62).**

(3) **Stroji za centrifugalno litje,** v katerih pride staljena kovina v kalup cilindrične oblike, ki se vrti z veliko hitrostjo. Zaradi tega odnese kovino ob stene kalupa, kjer se strdi v obliki cevi.

(4) **Stroji za kontinuirano litje.** V teh strojih se kovina prenaša iz livarskega lonca v distributor, ki oskrbuje različne livarske linije. Sestavine teh livarski linij so:

(a) **Forme za ingote brez dna,** skupaj z njihovimi hladilnimi napravami.

(b) **Sistem za pršenje vode** na zunanji strani kalupa za ingote, katerega namen je hlajenje staljene kovine.

(c) **Skupina valjčnih transporterjev,** ki omogočajo urejeno izvlekanje strjenega materiala.

(d) **Sistem strojev za rezanje,** kateremu sledi naprava za odnašanje.

Forme, ki se uporabljajo skupaj s stroji iz te skupine, se običajno uvrščajo v **tarifne številke 68.15, 69.03 ali 84.40.**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se v to tarifno številko uvrščajo **tudi deli** strojev iz **te tarifne številke.**

84.55 - VALJARNE ZA KOVINE IN VALJI ZA NJIH

8455.10 **- Valjarniška ogrodja in proge za cevi**

- Druga valjarniška ogrodja in proge:

8455.21 **- - za vroče ali kombinirano vroče in hladno valjanje**

8455.22 **- - za hladno valjanje**

8455.30 **- Valji za valjarniška ogrodja in proge**

8455.90 **- Drugi deli**

(I) VALJARNE

Valjarne so stroji za obdelavo kovin, ki sestoje v bistvu iz **sistema valjev**, med katerimi prehaja kovina. Valjanje in oblikovanje kovine poteka pod pritiskom valjev, hkrati pa postopek valjanja spremeni tudi strukturo kovine in izboljšuje njen videz. **V nekaterih primerih** se lahko valjarniška ogrodja in proge (**razen** za opravljanje običajnih funkcij) uporabljajo tudi za izdelavo reliefnih prog na kovinski površini, ali pa valjajo skupaj dve ali več plošč oziroma listov iz različnih kovin, s čimer nastane laminirani izdelek.

Podobni stroji za valjanje drugih materialov **razen** kovin, so iz te tarifne številke **izključeni** (**na primer:** kalandri) **(tar. št. 84.20).** Drugi stroji z valji (**na primer:** za lepljenje kovinske folije na papirnato podlago **(tar. št. 84.20),** stroji za zvijanje ali ravnanje **(tar. št. 84.62)**) **ne štejejo** za valjarniška ogrodja in proge v opisanem smislu in so zaradi tega **izključeni** iz te tarifne številke.

Valjarne in proge so raznih vrst, pač glede na posamezne valjarske postopke, za katere so namenjeni, namreč:

(A) Za valjanje zaradi zmanjšanja debeline ob ustreznem povečanju dolžine (na primer: za valjanje ingotov v blume, tramce ali plošče, za valjanje plošč v pločevine, trakove itd.).

(B) Za valjanje blumov, debel itd. zaradi doseganja posebnih prerezov (na primer: v proizvodnji palic, profilov, kotnikov, nosilcev, železniških tirnic itd.).

(C) Za valjanje cevi.

(D) Za valjanje kolesnih obročev ali teles koles tirnih vozil.

Največ valjarniških ogrodij in prog je konstruiranih za opravljanje operacij, navedenih v predhodnih točkah **pod (A) in (B).** Osnovna naprava v teh instalacijah je znana kot ***ogrodje*** in sestoji iz dveh, treh ali štirih valjev, ki so nameščeni vodoravno eden nad drugim v težkih kovinskih ohišjih, pri čemer kovina prehaja skozi nastavljivo odprtino med valjema. V trojnih in dvojnih stanih gre kovina, ko pride iz dveh valjev, še med druga dva valja. **Nekatera** ogrodja imajo dva ali več dodatnih valjev, ki delujejo kot naslon in s tem dajejo delovnim valjem dodatno moč in trdnost. **Večina** valjarskih prog sestoji iz vrste takšnih ogrodij, ki so razvrščeni eden zraven drugega v rahlo cikcakasti črti, ali pa so razporejeni na tandemski način (**na primer:** kot kontinualne valjarne pločevine). Hitrost in razmiki med valji so naravnani tako, da poteka valjanje postopoma.

Večina valjarskih ogrodij ima ob strani valje, ki obdelujejo robove materiala, ki je predmet valjanja, ali pa izdelujejo posebne profile (**na primer:** nosilce).

V več primerih (**na primer:** v operacijah, navedenih v predhodni točki **pod (B)**), valjanje ne poteka po vsej širini valja, saj imajo valji na svoji površini izrezane žlebove, tako da kalibrirana odprtina oziroma prehod posameznega profila nastane med dvema valjema. Kovina, ki prehaja med valji, se oblikuje skladno z obliko odprtine. Ko tako preide skozi nekaj takšnih kalibriranih odrtin, se ta oblika postopoma spreminja do končne oblike željenega prečnega prereza.

Valjarniška ogrodja in proge pravkar opisanih vrst se po dimenzijah **razlikujejo** - od majhnih valjarskih strojev za valjanje plemenitih kovin do zelo težkih ogrodij in prog za valjanje jekla.

Največ navedenih valjarniških *ogrodij* in prog je namenjen za vroče valjanje, nekatere dodelavne proge, še posebej valjarne za pločevine in trakove), pa hladno valjajo kovino.

Med valjarniške *stane* in proge vrst, navedenih v predhodnih točkah **pod (C)** in **pod (D),** spadajo:

(1) ***Mannesmannovi*** in podobni stroji za vrtanje gred. Ti stroji imajo velike, poševne valje, ki obračajo segreto gredo in jo potiskajo preko trna, pri čemer nastane groba cev.

(2) **Valjarniška ogrodja** in proge za valjanje prevrtanih gred zaradi zmanjšanja debeline sten, povečanja dolžine in zadovoljive površine sten. Stene cevi se oblikujejo med trnom ali čepom z

notranje strani in valjem s krožnim kalibriranim prehodom ali konusnih valjev z zunanje strani. V nekaterih primerih uporabljajo tudi valje z ekscentrično izrezanimi žlebovi (za oblikovanje votline s spremenljivim prehodom - stopničasto valjanje).

(3) **Dodelavna valjarniška ogrodja** in proge za cevi se uporabljajo za dokončevanje ali zaradi zmanjševanja debeline sten, zaradi zmanjševanja premera, ali pa za oblikovanje popolnega krožnega prereza. lahko delujejo z notranjim trnom ali brez njega.

(4) **Radialna valjarniška ogrodja** in proge za valjanje sten jeklenih litih cevi z velikim premerom. Cev rotira med vrsto valjev, ki opravljajo zunanjo obdelavo, in ustreznim številko valjev, ki obdelujejo cev z notranje strani.

(5) **Vajarniška ogrodja** in proge za valjanje kolesnih obročev in teles koles tirnih vozil. Običajno sestoje iz določenega števila kompletov konusnih in cilindričnih valjev, nameščenih v različnih položajih, tako da se grobo oblikovano kolo med njimi obrača. posamezni deli kolesa (**na primer:** telesa koles za železniška vozila) se obdelujejo s pomočjo teh strojev v zahtevano obliko s pritiskom valja. Podobni stroji se uporabljajo tudi za oblikovanje obroča za kolesa železniških vozil in za nekatere železniške tire.

V splošnem zahteva delo valjarniških ogrodij in prog **veliko pomožne opreme**, kot so vodila, valjarske mize, oprema za manipuliranje, peči za vnovično segrevanje, tanki za čiščenje s kislinami, navijalci trakov, škarje in žage, hladilne kadi, stroji za merjenje in označevanje, stroji za popravljanje in ravnanje, kontrolni stroji (mehanski, električni, elektronski) itd.

(II) VALJI IN DRUGI DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelki XVI), **spadajo** v to tarifno številko **tudi deli** valjarniških ogrodij in prog. Med dele, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **spadajo** valji za stane. Ti se **med seboj precej razlikujejo** po dolžini in premeru. Izdelani so iz litega železa, ali pa iz litega ali kovanega jekla. Na površini so običajno še posebej utrjeni in skrbno strojno obdelani na natančne dimenzije. Lahko so ravni, ali pa nažlebljeni z žlebovi različnih profilov, da lahko oblikujejo potrebne kalibrirane odprtine oziroma prehode. Vsak valj se končuje z rokavi, ki so pogosto posebej oblikovani, da ustrezajo ohišju valjarniškega stanu. Rokavice so z zunanje strani nazobčane, da so s pogonskim delom v spregi.

84.56 - STROJI ZA OBDELOVANJE MATERIALOV VSEH VRST S POSNEMANJEM MATERIALA Z LASERJEM ALI DRUGIM SVETLOBNIM ALI FOTONSKIM SNOPOM, ULTRAZVOKOM, ELEKTROEROZIJO, ELEKTROKEMIČNIM POSTOPKOM, ELEKTRONSKIM SNOPOM, IONSKIM SNOPOM ALI CURKOM PLAZME

8456.10 **- Z laserjem, drugim svetlobnim ali fotonskim snopom**

8459.20 **- Z ultrazvokom**

8456.30 **- - Z elektroerozijo**

- Drugi:

8456.91 **- - aparati za suho jedkanje polprevodnikov**

8456.99 **- Drugi**

Stroji za obdelovanje iz te tarifne številke so stroji, ki se uporabljajo za oblikovanje ali **za površinsko** obdelavo **kateregakoli materiala**.

Izpolnjevati morajo naslednje **tri zahteve**:

(i) morajo obdelovati s posnemanjem materiala,

(ii) morajo izvajati operacije tistih vrst, kot jih opravljajo stroji za obdelovanje, opremljeni s klasičnimi orodji in

(iii) morajo uporabljati enega med naslednjimi sedmimi postopki: *laserski* ali drug svetlobni ali *fotonski* snop, *ultrazvok*, *elektroerozijo*, *elektrokemični* postopek, *elektronski* snop, *ionski* snop ali snop *plazme*.

(A) OBDELOVALNI STROJI ZA OBDELAVO S POMOČJO *LASERJA* ALI DRUGEGA SVETLOBNEGA ALI *FOTONSKEGA* SNOPA

Strojna obdelava z **laserskim snopom** (strojna obdelava s **fotonskim snopom**) sestoji iz obstreljevanja cilja s fotoni. V to skupino **spadajo** še posebno vrtalni stroji (za vrtanje kovin, polprevodniških kristalov, rubinov za ure itd.), stroji za rezanje kovin ali drugih trdih materialov in stroji za graviranje (številk, črk, črt) na različno odporne materiale.

(B) OBDELOVALNI STROJI Z *ULTRAZVOKOM*

Ultrazvočni obdelovalni stroji sestoje iz ultrazvočnega prebijača, ki proizvaja ultrazvočne vibracije, in iz abrazivne tekoče suspenzije. Ti stroji imajo lahko vgrajen tudi sistem za recikliranje abrazivnega sredstva.

V to skupino **spadajo** obdelovalni stroji, ki se uporabljajo predvsem za:

(1) Rezanje polprevodnih čipov in za rezanje ali vrtanje keramičnih podlag za integrirana vezja.

(2) Za obdelavo matric iz diamanta ali iz kovinskih karbidov.

(3) Za vrtanje ali oblikovanje mineralov.

(4) Za graviranje stekla.

(5) Za jedkanje, lomljenje ali poliranje.

(C) OBDELOVALNI STROJI ZA OBDELAVO Z *ELEKTRO-EROZIJO*

Princip te vrste strojne obdelave temelji na posnemanju kovine med dvema kovinskima elektrodama (med delovnim delom in orodjem) na osnovi **trenutnega električnega praznjenja v zelo kratkem času** (nekaj stotisoč napetostnih impulzov v sekundi). Vto skupino **spadajo na primer:** stroji za rezanje s pomočjo **visokofrekvenčnega električnega loka.**

(D) OBDELOVALNI STROJI ZA OBDELAVO Z *ELEKTRO-KEMIČNIMI* POSTOPKI

Princip teh strojev je posnemanje kovine **s pomočjo elektrolize.** Obdelavni kos (*anoda(+)*) je elektroprevodnik, kot tudi orodje (*katoda(-)*) Oba sta potopljena v izbran elektrolit, ki onemogoča sedimentiranje **na katodi**, tako da poteka vse **s topljenjem anode.**

V to skupino **spadajo**:

(1) **Elektrolitski aparati za poliranje,** ki se uporabljajo za poliranje vzorcev za mikroskopiranje ali za metalurške raziskave.

(2) **Elektrolitski brusilniki** za ostrenje raznih orodij, za izdelovanje žlebov na drobilcih ostružkov ali za rezanje rezalnih ploščic iz metalnih karbidov. Ti stroji uporabljajo diamantno kolo.

(3) **Stroji za čiščenje** raznih vrst zobnikov s pomočjo *anodnega topljenja*.

(4) **Stroji za precizno obdelavo,** za dodelavo ravnih površin itd.

(E) OBDELOVALNI STROJI ZA OBDELAVO Z *ELEKTRONSKIM* SNOPOM

Strojna obdelava **s pomočjo elektronskega snopa** sestoji iz obstreljevanja obdelavnega kosa na zelo majhni površini, in sicer **z elektroni**, katere oddaja katoda in ki so pospešeni z električnim poljem. Elektroni se usmerjajo (*fokusirajo*) s pomočjo sistema **magnetnih ali elektrostatičnih leč.**

(F) OBDELOVALNI STROJI ZA OBDELAVO Z *IONSKIM* SNOPOM

Snop teh strojev **obdeluje kontinuirano,** ne pa impulzivno, kot v primeru laserskega snopa.

(G) OBDELOVALNI STROJI ZA OBDELAVO S SNOPOM *PLAZME*

Strojna obdelava s snopom plazme **pogojuje intenzivno ionizacijo plina** s pomočjo električnega toka, katerega proizvaja *magnetnoimpulzni generator* pod visoko napetostjo. Ta obdelava omogoča rezanje plošč z zelo veliko hitrostjo ter grobo vrezovanje in obdelavo navojev.

(H) OBDELOVALNI STROJI ZA SUHO *JEDKANJE* POLPREVODNIH MATERIALOV

Obdelovalni stroji za suho jedkanje na polprevodnih materialih oblikujejo del postopka pri izdelovanju polprevodnih lepljencev.

Nekateri stroji za suho jedkanje uporabljajo *radio-frekvenčno* energijo (*RF*) s frekvencami, ki se gibljejo **od 100 do 450 kHz**. Drugi stroji za suho jedkanje uporabljajo *RF energijo* s frekvencami na nivoju **13.56 MHz,** zopet drugi pa *mikrovalovne* frekvence na nivoju **2.45 GHz**. Izbira frekvence energije, ki jo dovajamo lahko vpliva na ionsko energijo plazme, ki iz tega izhaja. V nekaterih primerih imajo plazemski ioni zelo majhno količino usmerjene energije. V drugih primerih pa imajo ioni velike količine usmerjene energije. Tedaj oddajajo ionske snope.

Izrazi, ki se uporabljajo za opis posebnih oblik suhega jedkanja so naslednji: jedkanje s curkom plazme, reaktivno ionsko jedkanje, magnetsko obogateno jedkanje z ionskim snopom, jedkanje z ionskim snopom in elektronsko ciklotronsko resonančno jedkanje. Ti različni izrazi opisujejo različne tehnike, ki se uporabljajo za ustvarjanje plinskih plazm z različnimi vedenjskimi vzorci.

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor** obdelovalnih strojev iz te tarifne številke **uvrščajo v tar. št. 84.66.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) ultrazvočni stroji za čiščenje **(tar. št. 84.79),**

(b) stroji in stroji za spajkanje, za trdo spajkanje ali varjenje - **neglede na to**, ali lahko režejo, ali ne **(tar. št. 85.15)** in

(c) stroji za poskuse **(tar. št. 90.24).**

*
* *

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8456.91

Ta tarifna podštevilka **vključuje** strojna orodja za suho jedkanje prog na polprevodniških materialih. Ta orodja so znana pod imenom "**suha jedkala**". Suha jedkala na več načinov oblikujejo plinsko plazmo, ki odstrani tanek vrhnji material s polprevodniških plošč. Postopek suhega jedkanja se uporablja po uporabi litografskega postopka, ki pripravi površino za jedkanje. Postopek je *anisotropičen*, ioni se vzporedno pomikajo na površje polprevodnika. *Anisotropsko* jedkanje zagotovi aplikacijo prog na polprevodniško plošči, ne da bi pri tem spodrezal robove jedkanih kanalov.

Suha jedkala imajo običajno eno ali več reakcijskih komor, črpalk, *vakuumskih* črpalk, generatorjev radijskih ali mikro valov, opremo za nadzor plinskega toka in opremo za nadzor poteka postopka. Lahko imajo tudi mehanizem za avtomatsko nakladanje polprevodniških plošč, njihove reakcijske komore pa so lahko sposobne simultane obdelave več polprevodnikov.

84.57 - CENTRI ZA STROJNO OBDELAVO, STROJI, IZDELANI PO PRINCIPU STANDARDNIH ENOT (Z ENO POSTAJO) IN PRENAŠALNI STROJI Z VEČ POSTAJAMI, ZA OBDELAVO KOVIN

8457.10 **- Centri za strojno obdelavo**

8457.20 **- Stroji, izdelani po principu standardnih enot (z eno postajo)**

8457.30 **- Prenašalni stroji z več postajami**

Ta tarifna številka se nanaša (**glej opombo 4.** k temu poglavju) **samo na obdelovalne stroje za <u>obdelavo kovin</u>** (razen ostružkov), ki lahko opravljajo **razne vrste operacij strojne obdelave na enem obdelavnem kosu, bodisi:**

(a) **z avtomatsko zamenjavo** orodja "**iz magacina**" ali podobno, skladno s programom strojne obdelave (**centri za strojno obdelavo**),

(b) **z avtomatsko hkratno ali zaporedno uporabo** različnih enot za obdelavo fiksiranega delovnega predmeta (stroji, zgrajeni na principu delovnih enot z eno postajo), ali

(c) **z avtomatskim prenašanjem delovnega predmeta** na različne delovne enote (prenašalni stroji z več postajami).

(A) **CENTRI ZA STROJNO OBDELAVO**

Centri za strojno obdelavo so posamezni stroji, na katerih potekajo vse operacije strojne obdelave (*večfunkcijski stroj*). Ti centri **morajo izpolnjevati dva pogoja:**

- **izvajati morajo nekaj operacij strojne obdelave** in
- **morajo imeti avtomatsko zamenjavo orodij** (iz magacina ali podobno), skladno s programom strojne obdelave.

Skladno s tem **spadajo** v to skupino obdelovalni stroji, ki opravljajo **dve ali več operacij** strojne obdelave s pomočjo avomatske zamenjave orodij iz magacina ali podobno, medtem ko se obdelovalni stroji, ki opravljajo **eno operacijo** strojne obdelave, ki uporabljajo eno ali več orodij in ki delujejo hkratno ali zaporedoma (**na primer:** vrtalniki ali rezkalniki z več svedri), uvrščajo v **tarifne številke od 84.59 do 84.61.**

Zaradi pogoja avtomatske zamenjave orodij so iz te tarifne številke **izključeni** stroji z več funkcijami (**na primer:** stroji za vrtanje, razmotavanje, vrezovanje navoja in jedkanje), saj se njihova orodja ne menjavajo avtomatsko. Takšni stroji se uvrščajo v **tarifne številke od 84.59 do 84.61,** skladno z **opombo 3** k **oddelku XVI**, ali pa po **Temeljnem pravilu 3(c), razen** v kolikor ne štejejo za **prenašalne stroje z več postajami,** pri katerih se obdelavni kos avtomatsko prenaša na različne obdelovalne postaje (**glej del (C),** ki sledi).

Centri za strojno obdelavo **imajo lahko tudi pomožne naprave,** kot je **na primer:** naprava za zamenjavo palet, sistem paletnih magacinov ali naprava za zamenjavo orodnih magacinov.

(B) **STROJI, IZDELANI NA PRINCIPU STANDARDNIH ENOT (Z ENO POSTAJO)**

Stroji, izdelani na principu **standardnih enot (z eno postajo) so stroji z več funkcijami,** pri katerih je obdelavni kos pritrjen na stalnem mestu, medtem ko se obdelovalne enote premikajo v razmerju do obdelavnega kosa in tako opravijo eno ali več operacij strojne obdelave.

Obdelovalne enote so deli strojev, na katerih so montirane, in se uporabljajo da držijo, vodijo in poganjajo (obračajo, premikajo naprej in nazaj) zamenljivo orodje. Vrtilne obdelovalne enote imajo običajno vgrajen elektromotor, medtem ko imajo obdelovalne enote za premočrtno gibanje običajno vgrajen hidravlični cilinder. Ti dve vrsti obdelovalnih enot sta **lahko kombinirani**.

V to skupino **spadajo** stroji, izdelani na principu standardnih enot (z eno postajo), ki **opravljajo dve** ali **več** operacij strojne obdelave tako, da uporabljajo dve ali več obdelovalnih enot.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** stroji, ki opravljajo eno operacijo strojne obdelave tako, da uporabljajo več obdelovalnih enot, pa tudi stroji, ki opravljajo več operacij strojne obdelave z uporabo ene obdelovalne enote.

(C) **PRENAŠALNI STROJI Z VEČ POSTAJAMI**

Stroji iz te skupine **morajo izpolnjevati tri pogoje**

- **opravljati morajo več operacij strojne obdelave,**
- **delati morajo s pomočjo avtomatskega prenosa obdelavnega kosa do orodja** in
- **biti morajo opremljene z različnimi obdelovalnimi enotami**.

V glavnem razlikujemo med *rotacijskimi* in *linearnimi* prenašalnimi stroji.

Pri **prvi vrsti** prenašalnih strojev, so obdelovalne enote, ki opravljajo različne funkcije, razporejene krožno na skupnem podstavku. Obdelavni kos se pomika po krogu tako, da se pri vsaki ustavitvi (na postaji) obdeluje z orodjem ustrezne obdelovalne enote (**na primer:** vrtanje, razmotavanje, vrezovanje navoja itd.).

Pri **drugi vrsti** linearnih prenašalnih strojev, so obdelovalne enote nameščene v liniji na skupnem podstavku in delujejo na obdelavni kos zaporedoma, kot se kos pomika vzdolž linije od ene do druge obdelovalne enote.

Skladno z opombo 4 (c) k temu poglavju, v to tarifno številko **ne spadajo** *transferne* linije, ki sestoje iz različnih strojev, med seboj povezanih s transporterjem, ki prenaša obdelavne kose.

Skladno s pogoji, navedenimi v pravkar navedeni opombi k temu poglavju, so iz te tarifne številke **izključeni** tudi "***fleksibilni* proizvodni sistemi**" (***FPS***), ki sestoje iz **več strojev**, ki so upravljani pretežno mehansko, ali iz nekaj skupin strojev, skupaj z avtomatsko napravo za manipulacijo ,kot je **na primer:**

- dvižni most,
- transporterji,
- vodeni vozički,
- manipulatorji in
- industrijski roboti za prenašanje obdelanega kosa k stroju in za odstranitev kosa, potem ko je že bil strojno obdelan).

Različne skupine strojev in naprav za manipulacijo, ki tvorijo *fleksibilni* proizvodni sistem, se upravljajo s pomočjo strojev za avtomatsko obdelavo podatkov (*AOP*).

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor (razen** orodij iz **82. poglavja)** obdelovalnih strojev iz te tarifne številke **uvrščajo v tar. št. 84.66.**

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) obdelovalni stroji za obdelavo kateregakoli materiala s posnemanjem materiala s pomočjo laserja ali drugih svetlobnih ali *fotonskih* snopov, *ultrazvokom*, *elektro-erozijo*, po *elektro-kemičnem* postopku, z *elektronskim* snopom, *ionskim* snopom ali po postopku snopa *plazme* **(tar. št. 84.56),**

(b) stružnice za posnemanje kovine **(tar. št. 84.58),**

(c) stroji z delovnimi enotami na vodilih **(tar. št. 84.59)** in

(d) stroji in stroji za mehko ali trdo spajkanje ali varjenje iz **tar. št. 84.68 ali 85.15.**

84.58 - STRUŽNICE ZA OBDELAVO KOVIN

- Horizontalne stružnice:

8458.11 **- - numerično krmiljene**

8458.19 - **- druge**

- Druge stružnice:

8458.91 **- - numerično krmiljene**

8458.99 **- - druge**

Stružnice iz te tarifne številke so stroji, ki se uporabljajo za **površinsko obdelavo kovin** s posnemanjem ali odstranjevanjem kovina kako drugače.

Od obdelovalnih strojev ali od ročnih obdelovalnih strojev (pnevmatskih ali motornih) iz **tarifnih številk 84.67 ali 85.08** se **razlikujejo po tem**, da so običajno izdelani za **montažo na tla ali klop**, na steno ali na drug stroj in da so običajno opremljeni s podstavkom, montažnim okvirom, nogami itd.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Avtomatske** ali **neavtomatske stružnice,** vštevši univerzalne stružnice, pokončne stružnice, revolver - stružnice, kopirne stružnice itd. Vendar pa se stroji, ki izvajajo obdelavo z deformacijo, brez posnemanja ostružkov in ob vrtenju ali pritiskanju na obdelavni kos, uvrščajo v **tar. št. 84.63.**

(2) **Stružnice za obdelavo rokava gredi ali osi,** ki hkrati tudi rokave gredi ali osi za velika kolesa simetrično obdelujejo.

(3) Vrtilni centri za odstranjevanje materiala.

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor (razen** orodij iz **82. poglavja)** stružnic iz te tarifne številke **uvrščajo v tar. št. 84.66.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) obdelovalni stroji za obdelavo kateregakoli materiala s posnemanjem materiala s pomočjo laserja ali drugih svetlobnih ali *fotonskih* snopov, *ultrazvokom*, *elektro-erozijo*, po *elektro-kemičnem* postopku, z *elektronskim* snopom, *ionskim* snopom ali po postopku snopa *plazme* **(tar. št. 84.56),**

(b) centri za strojno obdelavo, stroji, zgrajeni na principu standardnih enot (z eno postajo) in prenašalni stroji z več postajami za obdelavo kovin **(tar. št. 84.57),**

(c) stroji za odrezovanje **(tar. št. 84.61),**

(d) ročni obdelovalni stroji, pnevmatski ali z- vgrajenim **nelektričnim motorjem (tar. št. 84.67),**

(e) elektromehanski ročni obdelovalni stroji z- vgrajenim **električnim motorjem (tar. št. 85.08)** in

(f) stroji in naprave za preskuse iz **tar. št. 90.24.**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 8458.11 in 8458.91

***Numerično krmiljeni* obdelovalni stroji** so stroji, ki lahko opravljajo operacije strojne obdelave po programu numerično (številčno) *šifriranih* navodil. Vhodni podatki se prenašajo s pomočjo krmilnega sistema in se pretvarjajo v mehanske gibe stroja. Vnos podatkov je lahko ročen s pomočjo dekadnega stikala, preko številčnice, tipkovnice itd., s pomočjo luknjane kartice ali magnetnega traku, ali pa **s pomočjo** nosilca podatkov stroja za avtomatsko obdelavo podatkov (*AOP*)

Numerično krmiljeni obdelovalni stroji imajo naslednje značilnosti:

(1) **Sistem merjenja premikov ali *pozicioniranja* gibljivih delov.** Slednji sestoje predvsem iz pretvornikov na saneh, mizi ali vodilni gredi, pogonskem mehanizmu ali zobati letvi in iz koračnih motorjev, montiranih na saneh ali mizah (drsni pogon).

(2) **Naprava za krmiljenje** tvori s strojem celoto, v primeru velikih strojev pa je lahko ločena oziroma "s**amostojna**" enota (**na primer:** krmilna konzola, krmilna miza ali krmilna omara). Krmilna naprava je aparat, v katerega se vnašajo numerično (številčno) *šifrirana* navodila za obdelavo in za pretvorbo v krmilna navodila za razne gibljive dele stroja.

V kolikor krmilna naprava **ni dobavljena skupaj z obdelovalnim strojem,** šteje obdelovalni stroj kljub temu za *numerično krmiljen* obdelovalni stroj, vendar **pod pogojem,** da ima posebne značilnosti tovrstnega stroja.

84.59 - OBDELOVALNI STROJI ZA OBDELAVO KOVIN Z ODVZEMANJEM MATERIALA (VKLJUČNO S STROJI Z DELOVNIMI ENOTAMI NA VODILIH), Z VRTANJEM, POVEČEVANJEM ODPRTIN (S STRUŽENJEM ALI REZKANJEM), Z REZKANJEM, VREZOVANJEM ALI NAREZOVANJEM NAVOJEV, RAZEN STRUŽNIC IZ TAR. ŠT. 84.58

8459.10 **- Stroji z delovnimi enotami na vodilih**

- Drugi stroji za vrtanje s svedrom:

8459.21 **- - numerično krmiljeni**

8459.29 **- - drugi**

- Drugi kombinirani stroji za obdelavo odprtin z vrtanjem ali rezkanjem:

8459.31 **- - numerično krmiljeni**

8459.39 **- - drugi**

8459.40 **- Drugi stroji za povečevanje odprtin**

- Konzolni rezkalni stroji:

8495.51 **- - numerično krmiljeni**

8459.59 **- - drugi**

- Drugi rezkalni stroji:

8459.61 **- - numerično krmiljeni**

8459.69 **- - drugi**

8459.70 **- Drugi stroji za vrezovanje ali narezovanje navojev**

V to tarifno številko **spadajo** obdelovalni stroji za vrtanje, povečevanje odprtin, rezkanje in za vrezovanje ali narezovanje navoja s posnemanjem ostružkov, **razen** stružnice iz **tar. št. 84.58.**

V splošnem so obdelovalni stroji na mehanski pogon, pa vendar se **podobni stroji na ročni ali nožni pogon** prav tako uvrščajo v **to tarifno številko.** Slednji stroji se **razlikujejo** od ročnega orodja iz **tar. št. 82.05** in od ročnih obdelovalnih strojev iz **tar. št. 84.67 ali 85.08** po tem, da so običajno konstruirani **za montažo na tla, klop, steno ali na druge stroje**. Zaradi tega običajno imajo podstavek, montažni okvir, stojalo itd.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Vrtalni stroji.** Ti stroji se uporabljajo za vrtanje valjastih odprtin, vštevši tudi slepih lukenj, v predmete, in sicer s pomočjo vrtilnega orodja, imenovanega sveder. Predmet je med delom z orodjem na mestu. Orodje se med delom vrti ali pomika naprej in nazaj. V to tarifno številko **spadajo tudi vrtalni stroji,** ki uporabljajo pritrjeno orodje, obrača pa se predmet, pa tudi stroji, ki uporabljajo oba načina.

Med vrtalne stroje **spadajo** stroji z eno gredjo, radialni in drugačni stroji ter vrtalni stroji z več gredmi.

(2) **Stroji za povečevanje odprtin.** Ti stroji nadalje obdelujejo površino obstoječe luknje do natančnih dimenzij. Povečevanje je lahko cilindrično, konusno ali sferično. Stroji za povečevanje odprtin se uporabljajo **na primer:** za obdelavo valjev za batne motorje z notranjim izgorevanjem ali za batne črpalke.

Postopek povečevanja odprtine pogojuje uporabo prosto stoječih rezkalnih orodij nespremenljivih dimenzij (svedri za povečevanje z ravnimi ali spiralnimi zavoji), ali pa spremenljivih dimenzij (svedri z nastavljivim koncem, z vstavljeno ploščico, mikrometrsko nastavljive glave za povečevanje, glave za povečevanje z vstavljenimi rezili), ali pa z orodji, ki delujejo na vodilih (nastavljiva orodja, ki se širijo ali nenastavljiva orodja ter votle enodelni tulci ali tulci z vstavljenimi deli).

V to tarifno številko **spadajo** *med drugim* pokončni stroji za povečevanje, ležeči stroji za povečevanje (s premičnim ali nepremičnim podstavkom), večkratni stroji za povečevanje, stroji za kopirno povečevanje notranjosti prevrtanih gredi, kot tudi kombinirani stroji za povečevanje odprtin in rezkanje, ki imajo gred, sestavljeno iz dveh koncentričnih gredi, ki lahko delujeta samostojno - notranja gred ima dolg tulec, ki omogoča vstavitev noža za povečevanje. Zunanja gred omogoča pritrjevanje rezkala.

V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji, namenjeni in izdelani predvsem za povečevanje, četudi so prilagojeni tudi za opravljanje drugih dopolnilnih operacij (**na primer:** za vrtanje, površinsko obdelavo, rezkanje, struženje in včasih celo za vrezovanje navoja). Na drugi strani pa so iz te tarifne številke **izključene** stružnice, ki opravljajo povečevanje odprtin kot pomožno ali dopolnilno operacijo **(tar. št. 84.58).**

(3) **Rezkalniki.** Ti stroji obdelujejo ravne ali profilirane površine s pomočjo rotacijskih orodij (znanih kot rezkala). Krožno gibanje rezkanja je kombinirano s prečnim gibanjem predmeta, ki je pritrjen na mizo stroja. **Med rezkalnike spadajo,** *med drugim,* ležeči rezkalniki, pokončni rezkalniki, ležeče - pokončni rezkalniki, rezkalniki z nastavljivimi glavami, rezkalniki za obdelavo ravnih površin, univerzalni rezkalniki, ki poleg običajnega rezkanja lahko s pomočjo deljene glave, montirane na stroju, rezkajo žlebove na gredi. **Sem spadajo tudi** cilindrični ali helikodialni rezkalniki, rezkalniki za izdelovanje kosov v velikih serijah (serijski rezkalniki), rezkalniki za žlebljenje ali poševno prirezovanje, rezkalniki za vrezovanje - graviranje itd.

(4) **Stroji za vrezovanje navojev** (**na primer:** stroji za izdelovanje spiralnih navojev v obstoječih luknjah) in stroji za vrezovanje navojev na vijakih itd. Potrebno je poudariti, da se stroji za vrezovanje navojev z **rezkanjem** smatrajo za **rezkalnike.**

V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji z delovnimi enotami na vodilih. Ti stroji, ki so konstruirani za opravljanje pravkar navedenih operacij, **niso pritrjeni na podstavku**. Sestoje le iz "**okvira**", na katerem je motor in nosilec orodja in so opremljeni z vodili. Zaradi tega se lahko **večkrat pomaknejo** naprej in nazaj, če so postavljene na ustrezni podstavek. Obdelavni kos je vstavljen v držalo obdelavnega kosa, ki je od stroja z delovnimi enotami na vodilih neodvisen in ki se vodoravno pomika naprej in nazaj, pri tem pa se izvaja vrtanje, povečevanje itd.

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor** (**razen** orodij iz **82. poglavja**) obdelovalnih strojev iz te tarifne številke **uvrščajo v tar. št. 84.66.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) obdelovalni stroji za obdelavo kateregakoli materiala s posnemanjem materiala s pomočjo *laserja* ali drugih svetlobnih ali *fotonskih* snopov, *ultrazvokom*, *elektroerozijo*, po *elektrokemičnem* postopku, z *elektronskim* snopom, *ionskim* snopom ali po postopku snopa *plazme* **(tar. št. 84.56),**

(b) centri za strojno obdelavo, stroji, zgrajeni na principu standardnih enot (z eno postajo) in prenašalni stroji z več postajami za obdelavo kovin **(tar. št. 84.57**

(c) stružnice za posnemanje kovin **(tar. št. 84.58),**

(d) obdelovalni stroji za rezkanje in drugi obdelovalni stroji, ki delujejo s pomočjo posnemanja materiala iz **tar. št. 84.61,**

(e) ročni obdelovalni stroji, pnevmatski ali z - vgrajenim **neelektričnim motorjem (tar. št. 84.67),**

(f) elektromehanski ročni obdelovalni stroji z - vgrajenim **električnim motorjem (tar. št. 85.08)** in

(g) stroji in naprave za preskuse iz **tar. št. 90.24.**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 8459.21, 8459.31, 8459.51 in 8459.61

Glej komentar k tarifnima podštevilkama **8458.11 in 8458.91**

Tarifni podštevilki 8459.51 in 8459.59

Stroji iz teh dveh tarifnih podštevilk so spoznavni po tem, da **imajo konzolo in da sestoje iz ležečega dela,** ki se pokončno pomika po podstavku s pomočjo vodil. Ta podstavek predstavlja oporo delovnemu delu mize, ki deluje v prečni smeri. Ta konzola ima običajno naprave, ki so **nujne za pogon** stroja.

84.60 - OBDELOVALNI STROJI ZA ČIŠČENJE, OSTRENJE, BRUŠENJE, HONANJE, LEPANJE, POLIRANJE ALI DRUGAČNO DODELAVO KOVIN, SINTRANIH KOVINSKIH KARBIDOV ALI KERMETOV Z BRUSI, ABRAZIVI ALI Z IZDELKI ZA POLIRANJE, RAZEN STROJEV ZA IZDELAVO ZOBNIKOV Z REZANJEM, BRUŠENJEM ALI DODELAVO ZOBNIKOV IZ TAR. ŠT. 84.61

- Stroji za ravno brušenje, pri katerih se pozicioniranje v kateri koli osi lahko nastavi s točnostjo najmanj 0,01 mm:

8460.11 **- - numerično krmiljeni**

8460.19 **- - drugi**

- Drugi brusilni stroji, pri katerih se pozicioniranje v kateri koli osi lahko nastavi s točnostjo najmanj 0,01 mm:

8460.21 **- - numerično krmiljeni**

8460.29 **- - drugi**

- Stroji za ostrenje orodij ali rezil:

8460.31 **- - numerično krmiljeni**

8460.39 **- - drugi**

8460.40 **- Stroji za honanje ali lepenje**

8460.90 **- Drugi**

V to tarifno številko **spadajo** nekateri stroji **za zaključno obdelavo kovin**, **sintriranih kovinskih karbidov ali kermetov**, vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** stroji za rezanje zobnikov ali stroji za dodelavo zobnikov **(tar. št. 84.61).** Ti stroji delujejo s pomočjo posnemanja materiala s pomočjo brusov, abrazivov ali izdelkov za poliranje.

V smislu te tarifne številke označuje izraz "**izdeleki za poliranje**" naslednja sredstva:

(1) diske za poliranje iz kovinskih karbidov, jekla, mehkih kovin, lesa, klobučevine (filca), tekstilnega materiala ali usnja,

(2) žične krtače in

(3) blazinice (*tampone*) za poliranje.

V splošnem so obdelovalni stroji na mehanski pogon, vendar se v to tarifno številko uvrščajo tudi podobni stroji na ročni ali nožni pogon. Slednji stroji se od ročnih orodij iz **tar. št. 82.05** in od ročnih obdelovalnih strojev iz **tarifnih številk 84.67 ali 85.08** razlikujejo po tem, da so običajno konstruirane za namestitev oziroma montažo na tla, klop, steno ali na drug stroj, zaradi česar so običajno opremljeni s podstavkom, montažnim okvirjem, stojalom itd.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Stroji za čiščenje s kovinskimi krtačami ali abrazivi,** ki se uporabljajo za izravnavanje grobih odlitkov ali grobih robov odrezane kovine,

(2) **Stroji za ostrenje** (brusilniki za orodja in nože), vštevši tudi stroje za brušenje sintriranih karbidov vrhov orodij iz sintriranih kovinskih karbidov ali iz trdih kovin, kot tudi stroje za ostrenje grebena,

(3) **Raznovrstni brusilni stroji** (**na primer:** za brušenje notranjih površin, brusilniki za krožno brušenje brez konice, stroji za površinsko brušenje, stroji za brušenje navojnic, stroji za brušenje ventilov in ležišč ventilov), katerih namen je do željene natančnosti obdelati izdelke drugih strojev,

(4) **Stroji za *nonanje* in *lepenje*,** ki se uporabljajo za končno obdelavo površin, katerih mere morajo biti zelo natančne,

(5) **Stroji za poliranje,** ki se uporabljajo za dodelavo površine obdelavnih kosov in

(6) **Stroji za graviranje, razen** strojev iz **tarifnih številk 84.59 ali 84.61.**

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se deli in pribor **(razen** orodij iz **82. poglavja)** iz te tarifne številke uvrščajo v **tarifno številko 84.66.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) ročna orodja in brusi za brušenje na ročni ali nožni pogon **(tar. št. 82.05),**

(b) stroji za peskanje **(tar. št. 84.24),**

(c) obdelovalni stroji za obdelavo kateregakoli materiala s posnemanjem materiala s pomočjo *laserja* ali drugih svetlobnih ali *fotonskih* snopov, *ultrazvokom*, *elektroerozijo*, po *elektrokemičnem* postopku, z *elektronskim* snopom, *ionskim* snopom ali po postopku snopa *plazme* **(tar. št. 84.56),**

(d) centri za strojno obdelavo, stroji, zgrajeni na principu standardnih enot (z eno postajo) in prenašalni stroji z več postajami za obdelavo kovin **(tar. št. 84.57),**

(e) ročni obdelovalni stroji, pnevmatski ali z vgrajenim - **neelektričnim motorjem (tar. št. 84.67),**

(f) vrtilni bobni za posnemanje peska, rje ali za poliranje kovinskega blaga **(tar. št. 84.79),**

(g) elektromehanski ročni obdelovalni stroji z vgrajenim - **električnim motorjem (tar. št. 85.08)** in

(f) stroji in naprave za preskuse iz **tar. št. 90.24.**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 8460.11, 8460.21 in 8460.31

Glej komentar k tarifnima podštevilkama **8458.11 in 8458.91.**

84.61 - OBDELOVALNI STROJI ZA OBDELAVO KOVIN, SINTRANIH KOVINSKIH KARBIDOV ALI KERMETOV Z ODVZEMANJEM MATERIALA: S SKOBLJANJEM, Z IZDELAVO UTOROV, VLEČENJEM, REZANJEM ZOBNIKOV, BRUŠENJEM ZOBNIKOV ALI DODELAVO ZOBNIKOV, Z ŽAGANJEM, Z ODREZOVANJEM IN DRUGIMI POSTOPKI, KI NISO NA DRUGEM MESTU NAVEDENI IN NE ZAJETI

8461.10 **- Dolgogibni skobeljniki**

8461.20 **- Kratkogibni skobeljniki**

8461.30 **- Stroji za vlečenje**

8461.40 **- Stroji za izdelavo zobnikov z rezanjem,brušenjem ali dodelavo zobnikov**

8461.50 **- Strojne žage in drugi stroji za odrezovanje**

8461.90 **- Drugi**

V to tarifno številko **spadajo** obdelovalni stroji **za posnemanje** kovin, sintriranih kovinskih karbidov ali kermetov, ki drugje v Nomenklaturi niso navedeni in ne zajeti.

V splošnem so obdelovalni stroji na mehanski pogon, **vendar se** v to tarifno številko uvrščajo tudi podobni stroji na ročni ali nožni pogon. Slednji stroji se od ročnih orodij iz **tar. št. 82.05** in od ročnih obdelovalnih strojev iz **tarifnih številk 84.67 ali 85.08** razlikujejo po tem, da so običajno konstruirane za namestitev oziroma montažo na tla, klop, steno ali na drug stroj, zaradi česar so običajno opremljeni s podstavkom, montažnim okvirjem, stojalom itd.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Dolgogibni skobeljniki,** ki služijo za obdelavo zunanjih ravnih ali profiliranih površin izdeleka, in sicer s pomočjo orodja z enim rezalnim robom. To so obdelovalni stroji, pri katerih je orodje pritrjeno, medtem ko se miza, na kateri je predmet skobljanja, izmenoma premika sem in tja. **Vendar pa imajo** nekateri veliki stroji za skobljanje, kot so **na primer:** stroji za skobljanje žlebov ali kanalov in skobeljniki za posnemanje robov plošč, pritrjeno mizo in se uporabljajo za obdelavo zelo dolgih predmetov (**na primer:** železniških tirov).

Nekateri dolgogibni stroji za skobljanje so dodatno opremljeni z enimi ali dvemi sanmi, ki nadomeščajo ustrezno število sani - skobeljnikov. Te obdelovalne stroje imenujejo "**stroji za skobljanje**" in rezkanje), vendar kljub temu štejejo za stroje - skobeljnike, četudi se lahko ob manjši hitrosti vrtenja mize uporabljajo za posnemanje z rezkanjem. Teh strojev **ne gre enačiti** z nekaterimi stroji - rezkalniki, ki se imenujejo "**stroji za ravno rezkanje**" iz **tar. št. 84.59** in katerih videz je podoben strojem za skobljanje, le da so opremljeni samo z rezkalnimi sanmi.

Dolgogibni skobeljniki imajo lahko razen skobeljnih sani **tudi eno ali dve brusilni napravi.** Te dodane brusilne glave omogočajo strojem za skobljanje, da jih je moč uporabljati kot stroje za površinsko brušenje. Nekateri modeli so opremljeni in s skobeljnimi in z rezkalnimi sanmi, medtem ko so drugi opremljeni z napravami za vrezovanje žlebov.

(2) **Kratkogibni skobeljniki ("*shapping*")** so obdelovalni stroji, ki delujejo na principu skobljanja in ki se od dolgogibnih skobeljnikov **razlikujejo** po tem, da je obdelavni predmet med obdelavo pritrjen, orodje pa opravlja izmenične linearne gibe. Zaradi tega je držalo orodja viseče, njegov maksimalni gib pa omejen. Iz teh razlogov so kratkogibni skobeljniki običajno omejeni na obdelavo manjših predmetov.

(3) **Pokončni skobeljniki** so obdelovalni stroji, ki delujejo na način skobljanja in pri katerih je obdelavni predmet med obdelavo nepremičen, medtem ko orodje opravlja izmenične linearne gibe v navpični smeri, včasih pa tudi poševno. Ti stroji se (**glede na uporabo**) izdelujejo v več različicah, vendar je zanje vselej značilen kratek gib. To so stroji za prebijanje in skobljanje žlebov, za opravljanje del, potrebnih za hitro odstranjevanje občutnih količin materiala s predebelih predmetov. Ti stroji uporabljajo drsna orodja (z enim rezalnim robom), ali pa orodja za prebijanje (s štirimi rezalnimi robovi). Obstajajo tudi pokončni skobeljniki, skobeljniki za skobljanje žlebov s prečnim pomičnim drsnikom in stroji za žlebljenje, katerih delovni postopek je podoben postopku pri strojih za vlečenje, le da uporabljajo drugo orodje.

(4) **Stroji za vlečenje.** Orodje (vlačilo) se vleče ali potiska prek obdelavnega predmeta ali skozi odprtino obdelavnega predmeta in je namenjen za obdelavo ali oblikovanje površine. Obstajajo **razne vrste strojev za vlečenje**:

- ležeči ali pokončni stroji z enim orodjem,
- dvojni stroji ("duplex") z dvema orodjema in
- stiskalnice za vlečenje - pokončni stroji, ki izvajajo obdelavo z vlačilom s pomočjo stiskanja.

(5) **Stroji za izdelavo zobnikov z rezanjem, brušenjem ali dodelavo.** V to tarifno številko **spadajo** stroji za rezanje zobnikov, ki so konstruirani **izključno** za izdelavo zobnikov z odstranjevanjem kovine s cilindričnih ali koničnih polproizvodov.

Stroji za rezanje zobnikov delujejo v glavnem:

- Z ozobčenjem - rezkanjem s pomočjo ploščatega ali stožčastega modulnega rezkala. Ta postopek uporabljajo za izdelovanje cilindričnih zobnikov z ravnimi zobci.
- Z ozobčenjem po postopku kopirnega skobljanja po šabloni. Po tem postopku se dobe konični in cilindrični zobci.
- Z ozobčenjem z relativnim kotaljenjem, pri čemer se uporablja valjasto rezkalo in glavnikasti ali krožno nazobčan nož. Po tem postopku izdelujejo notranja ali zunanja zobčenja z ravnimi ali poševnimi zobci, pa tudi konična zobčanja.
- Z zobčenjem s pomočjo brušenja.

(6) **Stroji za žaganje.** Glede na orodje, katerega uporabljajo, se ti stroji delijo v naslednje vrste:

- Stroji z izmeničnim ali oscilirujočim žaganjem, pri katerih sestoji orodje iz ravnega nazobčenega lista, ki se izmenoma linearno giblje.
- Krožne žage, ki uporabljajo krožno orodje, nazobčano na zunanjem robu. To orodje se zelo hitro vrti in ga ponavadi imenujejo "prerezno žagasto rezilo".
- Stroji s trakasto žago, ki uporabljajo zelo dolg list, katerega ena stran je nazobčana, konci lista pa so spojeni tako, da tvori trak.

(7) **Stroji za odrezovanje.** Ti obdelovalni stroji se od strojev za žaganje razlikujejo po orodju, katerega uporabljajo. Ta orodja so lahko rezalna orodja (podobna stružnim orodjem), ali pa abrazivni ali kovinski diski.

- **Stroji za odrezovanje** z rezalnimi orodji **uporabljajo enega** izmed naslednjih dveh postopkov:

  Ena vrsta teh strojev deluje na isti način kot univerzalne stružnice, vendar se od njih razlikujejo po tem, da se držalo orodja ne more premikati vzdolžno, kot se lahko držala orodij univerzalnih stružnic.

  Druga vrsta teh strojev deluje podobno kot stružnice za obdelavo rokavov gredi ali osi, pri čemer je orodje fiksirano, obdelavni kos pa se premika na saneh. Vendar pa se pri teh strojih lahko obdelavni kos premika le v eni smeri.

  Obe pravkar navedeni vrsti strojev lahko opravljajo samo eno operacijo odrezovanja.

  Stroji, ki delujejo kot univerzalne stružnice, imajo votlo gred velikega premera, ki obrača obdelavni kos. Zelo kratek nosilec sprejme eno ali dva držala za orodja, ki se lahko premikata prečno.

  Pri strojih, ki delujejo kot stružnice za obdelavo rokavov gredi ali osi, je obdelavni kos pritrjen na sani, ki mu omogočajo gibanje. Orodje je pritrjeno na stroj in sestoji iz diska, ki se vrti z veliko hitrostjo in na katerem so v obroču razporejena rezalna orodja.

- **Stroji za odrezovanje z abrazivnim diskom** imajo podobno konstrukcijo kot krožne žage, le da imajo namesto žagastega rezila abrazivni brus z dvema robovoma.
- **Stroji za odrezovanje s kovinskim diskom**, znani tudi kot frikcijski stroji za žaganje. Zanje je značilno to, da delujejo s pomočjo diska iz mehkega jekla z robom brez zobcev. Ta disk je lahko tudi razbrazdan in se vrti ter tako razvija na svojem robu periferno hitrost, ki povzroči taljenje obdelavnega kosa, ki je primaknjen blizu obrobja, brez neposrednega stika s kisikom. Ta fenomen je rezultat frikcije, kombinirane z oksidacijskim delovanjem zraka med diskom in kovine, katero je treba odrezati.

(8) **Stroji za piljenje,** ki so izdelani podobno kot stroji z izmeničnim ali oscilirujočim žaganjem, le da namesto lista uporabljajo pilo.

(9) **Stroji za graviranje, razen** strojev iz **tar. št. 84.59 ali 84.60.**

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor (razen** orodij iz **82. poglavja)** stružnic iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.66.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) ročna orodja **(tar. št. 82.05),**

(b) obdelovalni stroji za obdelavo kateregakoli materiala s posnemanjem materiala s pomočjo *laserja* ali drugih svetlobnih ali *fotonskih* snopov, *ultrazvokom*, *elektroerozijo*, po *elektrokemičnem* postopku, z *elektronskim* snopom, *ionskim* snopom ali po postopku snopa *plazme* **(tar. št. 84.56),**

(c) strojni centri, stroji za gradnjo enot (posamezne postaje) in multistacionarni transferni stroji za obdelovanje kovine (**tar. št. 84.57**),

(d) ročna orodja, pnevmatska ali z vgrajenim - lastnim **neelektričnim motorjem (tar. št. 84.67),**

(e) elektromehanski ročni obdelovalni stroji z vgrajenim - **električnim motorjem (tar. št. 85.08)** in

(f) stroji in naprave za preskuse iz **tar. št. 90.24.**

84.62 - OBDELOVALNI STROJI (VKLJUČNO S STISKALNICAMI) ZA OBDELAVO KOVIN S PROSTIM KOVANJEM ALI KOVANJEM V UTOPIH; OBDELOVALNI STROJI (VKLJUČNO S STISKALNICAMI) ZA OBDELAVO KOVIN Z UPOGIBANJEM, PREPOGIBANJEM, RAVNANJEM, URAVNAVANJEM, PREREZOVANJEM ALI IZREZOVANJEM, ZA REZANJE S STRIŽENJEM; STISKALNICE ZA OBDELAVO KOVIN ALI KOVINSKIH KARBIDOV, KI NISO ZGORAJ NAVEDENE

8462.10 **- Stroji za prosto kovanje ali kovanje v utopih (vključno s stiskalnicami) in kladiva**

- Stroji za upogibanje, prepogibanje, ravnanje in poravnavanje (vključno s stiskalnicami):

8462.21 **- - numerično krmiljeni**

8462.29 **- - drugi**

- Strojne škarje (vključno s stiskalnicami), razen kombiniranih strojev za prerezovanje in rezanje s striženjem:

8462.31 **- - numerično krmiljeni**

8462.39 **- - druge**

- Stroji za prerezovanje ali izrezovanje (vključno s stiskalnicami), tudi kombinirani stroji za prerezovanje in rezanje s striženjem:

8462.41 **- - numerično krmiljeni**

8462.49 **- - drugi**

- Drugi:

8462.91 **- - hidravlične stiskalnice**

8462.99 **- - drugi**

V to tarifno številko **spadajo** nekateri obdelovalni stroji, našteti v poimenovanju tarifne številke, ki delujejo tako, da kovini ali kovinskemu karbidu spremenijo obliko.

V splošnem so obdelovalni stroji **na mehanski pogon**, vendar se v to tarifno številko uvrščajo tudi podobni stroji na ročni ali nožni pogon. Slednji stroji se od ročnih orodij iz **tar. št. 82.05** in od ročnih obdelovalnih strojev iz **tarifnih številk 84.67 ali 85.08** razlikujejo po tem, da so običajno konstruirane za namestitev oziroma montažo na tla, klop, steno ali na drug stroj, zaradi česar so običajno opremljeni s podstavkom, montažnim okvirjem, stojalom itd.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Stroji za prosto kovanje in za kovanje v kalupu.** Okvirno so kovanje vsi postopki za obdelavo segrete kovine z udarcem ali pritiskom z namenom odstraniti žlindro ali oblikovati kovino. Razen kadar gre za zbijanje nehomogenih plasti kovine v obliki krogle, je obdelavna kovina bodisi v obliki polproizvoda (blumi, gredi), v obliki platine, ali pa v obliki palic, ki imajo običajno krožni prerez. Prosto kovanje v ožjem pomenu besede je postopek, ki uporablja toploto, ne pa tudi form.

Kovanje v kalupih je postopek, s katerim se pod udarcem ali pritiskom kovina prisili, da zapolni votline kovinskega kalupa. Postopek poteka v primeru trdih kovin v vročini, če gre za mehke kovine, pa "**na hladno**". Uporablja se predvsem stiskalnica.

Med kovanjem v formo (kalup) je obdelavni kos popolnoma obdan s formo. V nekaterih primerih pa se enodelna forma (kalup) uporabi le na enem delu neobdelanega kosa.

Stroji za kovanje v formi lahko odstranijo "**obroč**", ki nastaja med kovanjem. Ta postopek poteka s posebnimi rezalnimi matricami. Končna operacija se izvaja s precizno formo, ki pravzaprav opravi kalibriranje. To kalibriranje da potrebne natančne mere.

Primeri obdelovalnih strojev, ki so konstruirani in izdelani posebej za izvajanje pravkar opisanih operacij, so naslednji:

- **Vzmetna kladiva** s prostim padom in druga kladiva za kovanje (mehanska, hidravlična ali pnevmatska in parna), ki delujejo na osnovi vrste kratkih in močnih udarcev.
- **Stiskalnice za kovanje kovin,** ki delujejo s kontinuiranim pritiskom. Vendar pa so stiskalnice za splošno rabo, ki niso posebej konstruirane za kovanje kovin, iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 84.79).**

(2) **Stroji za zvijanje.** Sem **spadajo** stroji za obdelavo **ploščatih izdelkov** (pločevin in trakov), ki gredo **skozi tri ali štiri valje** in tako dobe cilindrično obliko (zaradi tega so valji vzporedni, kot pri strojih za oblikovanje cevi), ali pa konično obliko (pri teh strojih valji niso vzporedni. V to skupino **spadajo** tudi stroji za obdelavo neploščatnih izdelkov (palic, kotnikov, cevi). Ti stroji delujejo s pomočjo valja za oblikovanje, ali pa s pomočjo stiskalnic za zvijanje ali za cevi (še posebno za naftne cevi), in sicer tako, da konce izdeleka vlečejo, medtem ko je glavni del izdeleka zadržan s pomočjo fiksnega valja.

(3) **Stroji za prepogibanje.** Med te stroje **spadajo** naslednji stroji:

(a) **Stroji za obdelavo ploščatih** izdelkov**.** Prepogibanje ploščatih izdelkov sestoji iz trajne deformacije majhnega premera pločevine ali traku, ne da bi se kovina zlomila. Ta operacija poteka na univerzalnem stroju za prepogibanje, ali pa na stiskalnici za prepogibanje.

(b) **Stroji za obdelavo neravnih** izdelkov**.** Prepogibanje palic, cevi in kotnikov je podobno oblikovanju (**glej** prejšnjo **točko (2)).** Prepogibanje žice pomeni dajanje zavojev žici v eni ravnini. Stroji za zvijanje žice, ki opravljajo več zapletenejših operacij (**na primer:** stroji za izdelavo vzmeti) in ki ne predstavljajo navadnega stroja za prepogibanje, se uvrščajo v **tar.št. 84.63.**

(4) **Stroji za ravnanje ali poravnavanje.** To so stroji za odpravljanje napak, ki nastanejo med izdelavo neploščatih izdelkov, kot je žica, palice, cevi in kotniki, ali pa pri proizvodnji ploščatih izdelkov, kot so pločevine ali trakovi.

Med stroje za ravnanje **spadajo na primer:**

(a) **Stroji za ravnanje vrste z valji**, ki sestoje iz zaporedja vzporednih valjev ali cilindrov: iz manjšega števila valjev (**od 5 do 11**), ki pa imajo zelo velik premer in so zelo togi, ali pa iz večjega števila valjev ali cilindrov (običajno **od 15 do 23**), ki pa so manjšega premera, zelo upogljivi in oprti na enako število protivaljev.

(b) **Mize za ravnanje z vlečenjem**, na katerih odpravljajo napake z lahnim ravnim in stalnim vlečenjem.

(5) **Strojne škarje.** Za postopek rezanja sta potrebna dve rezalni orodji, katerih čelni površini sta v isti ravnini in ki vertikalno delujeta na kovino, katero je treba rezati. Ta orodja prodirajo v kovino, ki je izpostavljena plastični deformaciji in katere vlakna zaradi naraščajočega pritiska in prodiranja pokajo vzdolž linije rezila.

Tovrstni stroji so: **škarje s protiutežjo, vzvodne škarje in giljotinske škarje, ki uporabljajo ploščat nož in rotacijske škarje, ki uporabljajo orodja v obliki diskov ali konusov.**

(6) **Stroji za prerezovanje** se uporabljajo za vrtanje, izrezovanje ali rezanje kovine s pomočjo dveh orodij, naravnanih eden v drugem. Orodje za prerezovanje se imenuje prebojnik, drugo orodje pa matrica. Prebijanje kovine poteka kot pri strojnih škarjah, oblika odprtine pa je odvisna od oblike orodja.

(7) **Stroji za izrezovanje** so majhni stroji, ki se uporabljajo za obdelavo **raznih profilov** (**L, T, I** ali **U - profilov**) in za obdelavo polkroglih v smislu priprave za sestavljanje (**na primer:** za žlebljenje, vrezovanje, nameščanje čepov, lastovičji rep) ali za navadno prebijanje ali rezanje.

(8) **Stiskalnice za iztiskovanje (*ekstruderji*)** palic, žice, kotnikov, cevi itd. Te stiskalnice so konstruirane tako, da s pomočjo orodja potiskajo kovinsko maso skozi matrico za iztiskovanje. Od kovnosti kovine je odvisno, ali se operacija izvaja "**na vroče**" ali "**na hladno**".

(9) **Stiskalnice za oblikovanje kovinskega prahu s sintriranjem.**

(10) **Stiskalnice za zbijanje kovinskih opilkov v bale.**

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se deli in pribor **(razen** orodij iz **82. poglavja)** stružnic iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.66.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) ročna orodja **(tar. št. 82.05),**

(b) centri za strojno obdelavo, stroji, zgrajeni na principu standardnih enot (**z eno postajo**) in prenašalni stroji z več postajami za obdelavo kovin **(tar. št. 84.57),**

(c) ročna orodja, pnevmatska ali z vgrajenim - lastnim **neelektričnim motorjem (tar. št. 84.67),**

(d) stroji za tiskanje ploščic z adresami **(tar.št. 84.72)**

(e) naprava za lomljenje surovega železa in posebne tolkalnice za lomljenje odpadkov iz litega železa **(tar. št. 84.79),**

(f) elektromehanski ročni obdelovalni stroji z vgrajenim - **električnim motorjem (tar. št. 85.08)** in

(g) stroji in naprave za preskuse, testiranja iz **tar. št. 90.24.**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 8462.21, 8462.31 in 8462.41

Glej komentar k tarifnima podštevilkama **8458.11 in 8458.91.**

84.63 - DRUGI STROJI ZA OBDELAVO KOVIN, SINTRANIH KOVINSKIH KARBIDOV ALI KERMETOV, BREZ ODVZEMANJA MATERIALA

8463.10 **- Stroji za vlečenje palic, cevi, profilov, žic ipd.**

8463.20 **- Stroji za valjanje navojev**

8463.30 **- Stroji za obdelavo in predelavo žice**

8463.90 **- Drugi**

Razen obdelovalnih strojev iz **tar. št. 84.62, spadajo** v to tarifno številko obdelovalni stroji, ki obdelujejo kovino in sintrirane kovinske karbide, **ne da bi pri tem posnemali ostružke.**

V splošnem so obdelovalni stroji na mehanski pogon, vendar se v to tarifno številko uvrščajo tudi podobni stroji na ročni ali nožni pogon. Slednji stroji se od ročnih orodij iz **tar. št. 82.05** in od ročnih obdelovalnih strojev iz **tarifnih številk 84.67 ali 85.08** razlikujejo po tem, da so običajno konstruirane za namestitev oziroma montažo na tla, klop, steno ali na drug stroj, zaradi česar so običajno opremljeni s podstavkom, montažnim okvirjem, stojalom itd.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Obdelovalni stroji** za vlečenje - za svetlo vlečenje palic, cevi, profilov, žice in podobnih izdelkov.

(2) **Stroji za izdelovanje navojev** z valjanjem, v katerih nastanejo navoji na vijakih z valjanjem in stiskanjem, ne pa z rezanjem.

(3) **Stroji za obdelavo in predelavo žice** - **na primer:** za izdelovanje žičnega blaga, kot so vzmeti, bodeča žica, verige, železni klini, žičniki, žični kavlji ter kljuke. V to tarifno številko **spadajo**

tudi stroji, ki se zaradi svoje posebne konstrukcije za izdelovanje žične gaze ali mrežastih izdelkov od običajnih statev za tkanje tekstila razlikujejo tako po načinu delovanja, kot tudi po sestavnih delih. Stroji za spajanje že oblikovane žice (**na primer:** valovite žice) so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 84.79).**

Stroji za izdelavo motvozov ali vpredenih pramen iz kovinske žice ali iz mešanega tekstilnega materiala in žice so prav tako **izključeni** iz te tarifne številke **(tar. št. 84.79).**

(4) **Stroji za izdelovanje spiral iz fine kovinske žice** v proizvodnji filamentov za električne žarnice.

(5) **Stroji za kovičenje,** razen stiskalnic iz **tar. št. 84.62.**

(6) **Stroji, ki obdelujejo s transformiranjem, vendar brez posnemanja ostružkov, pač pa z vrtenjem in pritiskanje** obdelavnega kosa.

(7) **Predilne stružnice.** Ti stroji se od strojev iz **tar. št. 84.58** razlikujejo po tem, da delujejo s pomočjo deformacije, ne pa s posnemanjem ostružkov.

(8) **Stroji za izdelovanje upogibnih cevi** iz spiralnih kovinskih trakov.

(9) **Stroji za oblikovanje kovine z elektromagnetskimi impulzi,** ki za oblikovanje izkoriščajo moč magnetnega polja (ne da bi posnemali ostružke) običajno cevastih obdelavnih kosov s pomočjo matrice.

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor (razen** orodij iz **82. poglavja)** stružnic iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.66.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) ročna orodja **(tar. št. 82.05),**

(b) stroji za povezovanje bal s trakovi, stroji za zapiranje konzerv ali drugih kontejnerjev **(tar. št. 84.22),**

(c) centri za strojno obdelavo, stroji, zgrajeni na principu standardnih enot (z eno postajo) in prenašalni stroji z več postajami za obdelavo kovin **(tar. št. 84.57),**

(d) ročna orodja, pnevmatska ali z vgrajenim -lastnim **neelektričnim motorjem (tar. št. 84.67),**

(e) elektromehanski ročni obdelovalni stroji z vgrajenim - **električim motorjem (tar. št. 85.08)** in

(f) stroji in naprave za preskuse, testiranje iz **tar. št. 90.24.**

84.64 - STROJI ZA OBDELAVO KAMNA, KERAMIKE, BETONA, AZBESTA, CEMENTA ALI PODOBNIH MINERALNIH MATERIALOV ALI ZA HLADNO OBDELAVO STEKLA

8464.10 **- Strojne žage**

8464.20 **- Stroji za brušenje in poliranje**

8464.90 **- Drugi**

V splošnem so obdelovalni stroji na mehanski pogon, vendar se v to tarifno številko uvrščajo tudi podobni stroji na ročni ali nožni pogon. Slednji stroji se od ročnih orodij iz **tar. št. 82.05** in od ročnih obdelovalnih strojev iz **tarifnih številk 84.67 ali 85.08** razlikujejo po tem, da so običajno konstruirane za namestitev oziroma **montažo na tla, klop, steno ali na drug stroj**, zaradi česar so običajno opremljeni s podstavkom, montažnim okvirjem, stojalom itd.

(I) STROJI ZA OBDELAVO KAMNA, KERAMIKE, BETONA, AZBESTNEGA CEMENTA ALI PODOBNEGA MINERALNEGA MATERIALA

V to skupino ne **spadajo** samo stroji za obdelavo naravnega kamna, temveč tudi stroji za obdelavo drugih podobnih trdih materialov (keramike, betona, umetnega kamna, azbestnega cementa itd.). čeprav ima večina strojev **za obdelovanje dragih ali poldragih** kamnov posebne značilnosti (velika natančnost itd.), se kljub temu uvrščajo **v to tarifno številko**.

V to tarifno številko **spadajo**:

(A) **Žage in stroji za rezanje,** kot so:

(1) **Ravne žage (*cirkularji*, trakovne žage in žage z izmeničnim gibom,** vključno tudi žage z nenazobčanimi rezili).

(2) **Stroji za rezanje s pomočjo diska** (**na primer:** s pomočjo brusnih plošč), vključno tudi stroje za izdelavo žlebov ali stroje za izrezovanje tujih sestavin iz betonskih površin ali s površin gradbenega kamna.

(3) **Stroji za rezanje s pomočjo uvite žice.** Ti stroji delujejo s pomočjo neskončne jeklene žice, ki sestoji iz več spiralno uvitih žic in ki je vodena s pomočjo sistema žlebnih koles. Žico hladi vzdolž reza brusilna mešanica kamenega peska in vode in reže kamen s frikcijo - trenjem.

(B) **Stroji za sekanje ali razsekavanje.**

(C) **Stroji za glajenje, poliranje, vzrnjevanje** itd.

(D) **Stroji za vrtanje ali rezkanje.**

(E) **Stroji za struženje, graviranje, globoko rezanje, za rezanje form** itd.

(F) **Stroji za rezanje in dodelovanje brusilnih brusov.**

(G) **Obdelovalni stroji za obdelavo keramičnih** izdelkov (vrtanje, rezanje, rezkanje, poliranje itd.), **razen** strojev za obdelavo keramične mase ali nežganih keramičnih predmetov (**na primer:** stroji za litje in oblikovanje keramične mase, **tar. št. 84.74**).

(II) OBDELOVALNI STROJI ZA HLADNO OBDELAVO STEKLA

V to skupino **spadajo** obdelovalni stroji, ki se uporabljajo za **hladno obdelavo stekla**, vendar so iz te tarifne številke **izključeni** stroji, ki se uporabljajo za vroče obdelovanje stekla (stekla, ki je segreto do tekočega ali plastičnega stanja) **(tar. št. 84.75).** Kljub temu pa dejstvo, da steklo pred nekaterimi vrstami obdelave **rahlo segrejejo** z namenom olajšati obdelovanje, **ne izključuje** strojev iz te tarifne številke, saj ti stroji obdelujejo steklo, ki še vedno ohranja lastnosti konsistentnega trdega materiala.

Številni med temi stroji izvajajo podobne operacije v povezavi s kamnom ali podobnimi materiali, kot pa stroji, navedeni v **prejšnji točki (1).** Drugi stroji pa se uporabljajo za bolj določena opravila, **na**

primer: za dekorativno obdelavo ali za nekatere specializirane namene (**na primer:** v optiki ali v urarski industriji),

V to, zadnjo skupino strojev **spadajo**:

(1) **Stroji za rezanje** oziroma **sekanje** stekla s koleščkom ali diamantom.

(2) **Stroji za rezanje (oblikovanje)** stekla, za *fasetiranje* ali za izdelovanje predmetov iz rezanega stekla.

(3) **Stroji za dodelovanje,** brušenje itd., ki se uporabljajo predvsem za dodelovanje in glajenje robov, za izenačevanje osnov in za dodelovanje oblikovanih predmetov.

(4) **Stroji za poliranje.** Po poliranju je včasih na vrsti postopek finejše dodelave, znan kot glajenje. ta postopek se opravlja s pomočjo **strojev z diski iz klobučevine (*filca*).** Tudi ti stroji se uvrščajo v to tarifno številko.

(5) **Stroji za graviranje** s pomočjo brusilnega brusa ali diamantnega brusa. Stroji, ki izvajajo graviranje s snopom peska, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 84.24).**

(6) **Obdelovalni stroji, ki se uporabljajo za dodelovanje in poliranje optičnih predmetov,** stekel za očala in za ure. Med te stroje **spadajo** posebni krožni rezalniki stekla, ki se uporabljajo za rezanje stekel za očala, pa tudi stroji za oblikovanje in poliranje optičnega stekla (s posnemanjem površine leč), prizem, očalnih leč (*sferične, obročaste*, *cilindrične, večfokalne* itd.).

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor (razen** orodij iz **82. poglavja)** stružnic iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.66.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) ročna orodja in brusilni brusi na ročni ali nožni pogon **(tar. št. 82.05),**

(b) stroji za vpredanje steklenih vlaken v prejo, tkalski in drugi stroji iz **tar. št. 84.45 ali 84.46,**

(c) obdelovalni stroji za obdelavo kateregakoli materiala s posnemanjem materiala s pomočjo *laserja* ali drugih svetlobnih ali *fotonskih* snopov, z *ultrazvokom*, z *elektroerozijo*, po elektrokemičnih postopkih, z *elektronskih* snopom, z *ionskim* snopom ali po postopku snopa *plazme* **(tar. št. 84.56),**

(d) ročna orodja, pnevmatska ali z vgrajenim - lastnim **neelektričnim motorjem (tar. št. 84.67),**

(e) stroji za drobljenje, vrtanje, kalupiranje, aglomeriranje, litje, izdelovanj opeke itd **(tar. št. 84.74)** in

(f) ročna elektro-mehanska orodja z vgrajenim - lastnim **električnim motorjem (tar. št. 85.08).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8464.10

V to tarifno podštevilko **spadajo** strojne žage in stroji za rezanje, opisani v **točki (A) dela (I) komentarja** k **tarifni številki 84.64.**

84.65 - STROJI (VKLJUČNO S STROJI ZA POVEZOVANJE Z ŽEBLJI, ŽIČNIMI SPONKAMI, LEPLJENJEM ALI DRUG NAČIN SESTAVLJANJA) ZA OBDELAVO LESA, PLUTE, KOSTI, TRDE GUME, TRDE PLASTIKE ALI PODOBNIH TRDIH MATERIALOV

8465.10 **- Stroji, s katerimi so mogoče različne vrste strojne obdelave brez zamenjave orodja med takimi obdelavami**

- Drugi:

8465.91 **- - strojne žage**

8465.92 **- - stroji za skobljanje, rezkanje ali za oblikovanje z rezanjem**

9465.93 **- - stroji za brušenje, glajenje ali poliranje**

8465.94 **- - stroji za upogibanje ali sestavljanje**

8465.95 **- - stroji za vrtanje ali dolbenje**

8465.96 **- - stroji za cepljenje ali lupljenje**

8465.99 **- - drugi**

V to tarifno številko **spadajo** obdelovalni stroji za oblikovanje in površinsko obdelavo (vštevši za rezanje, oblikovanje in sestavljanje) **lesa** (in materialov, ki se dobijo iz lesa), **plute, kosti, ebonita** (**trdega kavčuka**), **trdih plastičnih mas** in podobnih **trdih** materialov (**roževine, korozo orehov**, **biserov, slonove kosti** itd.).

V to tarifno številko **ne spadajo** stroji za obdelovanje materialov, ki so v tej tarifni številki sicer navedeni, vendar v trenutku pričetka obdelave **nimajo značilnosti trdih materialov**. Zaradi tega so iz te tarifne številke **izključeni** stroji za rezanje ali sekanje prožnih plastičnih mas ali mehke gume **(tar. št., 84.77).** Ta tarifna številka **ne vključuje** tudi strojev za izdelovanje izdelkov iz zrn ali prahu *(primarnih oblik)*, kot so **na primer:**

- stroji za oblikovanje plastičnih mas v raztaljenem stanju **(tar. št. 84.77),**
- stroji za aglomeriranje ali za oblikovanje lesenih delcev ali vlaken ali drugih lesnatih materialov **(tar. št. 84.79)** ter
- drugih podobnih strojev, **čeravno** lahko štejemo, da so primerne za postopke z materiali, navedenimi v tej tarifni številki.

Ta tarifna številka **izključuje** še predvsem stroje in aparate, katerih funkcija je obdelovanje materiala ali njegove površine, **na primer:**

- stroje za sušenje lesa ali za zorenje lesa s sušenjem **(tar. št. 84.19),**
- stroje za ekspandiranje plute **(tar. št. 84.19)** in
- stroje za zbijanje, aglomeriranje ali impregniranje lesa **(tar. št. 84.79).**

V splošnem so obdelovalni stroji na mehanski pogon, vendar se v to tarifno številko uvrščajo tudi podobni stroji na ročni ali nožni pogon. Slednji stroji se od ročnih orodij iz **tar. št. 82.05** in od ročnih obdelovalnih strojev iz **tarifnih številk 84.67 ali 85.08** razlikujejo po tem, da so običajno konstruirane

za namestitev oziroma montažo na tla, klop, steno ali na drug stroj, zaradi česar so običajno opremljeni s podstavkom, montažnim okvirjem, stojalom itd.

(A) STROJI, KI PRAVILOMA NISO *SPECIALIZIRANI* ZA DOLOČENO INDUSTRIJO

V to skupino **spadajo**:

(1) **Vsakovrstne strojne žage.** Delujejo s pomočjo rezila ali verig, ki so običajno opremljene z zobmi. Mednje **spadajo**:

(a) **Strojne žage z izmeničnim gibom orodja,**

na primer: orodne žage za prečno rezanje debel s pravokotnimi rezili, rezbarske žagice in pokončne ter ležeče žage z okvirjem za rezanje grobih gred na deske.

(b) **Strojne žage, katerih orodje se vrti.** Med tovrstne žage **spadajo** verižne in trakovne žage, pokončne in ležeče trakovne žage, trakovne žage za polovljenje in četverjenje, premične ali namizne trakovne žage in razni specializirani stroji, kot so žage z več trakovi **za izdelavo parketa** in trakovne **žage za industrijo papirja**.

(c) **Strojne žage, katerih orodje se giblje rotacijsko.** V to veliko skupino **spadajo** vsi stroji, ki režejo s pomočjo enega ali več nazobčanih rezil, ki se gibljejo krožno. V to skupino **spadajo na primer:**

žage **v obliki nihala**, žage za odrezovanje s premočrtnim gibom orodja, radialne žage, žage za posnemanje debel za vzdolžno rezanje, krožne žage za rezanje debel, krožne žage za obrobljanje, žage za delovno klop, mizarske žage, krožne žage za rezanje panelov.

(2) **Stroji za oblikovanje in skobljanje,** ki pripravljajo površino obdelovanca tako, da uporabljajo rezila, ki posnemajo ostružke materiala. Mednje **spadajo** stroji, ki oblikujejo eno ali dve ploskvi in stroji - skobeljniki, ki lahko obdelujejo vse štiri ploskve.

(3) **Stroji za oblikovanje in rezkanje,** ki oblikujejo obdelavni kos tako, da uporabljajo profilirano vrtilno orodje, ki posnema ostružke materiala. Mednje **spadajo na primer:** gredni stroji za oblikovanje, naprave, ki izdelujejo pero na eni strani obdelavnega kosa, stroji za žlebljenje, rezkalni stroji, stroji za rezkanje in poglabljanje po modelu, kopirni stroji (**razen stružnic**), stroji za eno, dvo, tri in štiristransko delovanje, stroji za oblikovanje profila z vrtilnim obdelavnim kosom ter stroji za oblikovanje odprtine ter stroji za rezkanje debel (**kanterji**).

(4) **Stroji za brušenje, za glajenje in za poliranje.** Stroji za brušenje, ki uporabljajo bruse, se uporabljajo predvsem za trde izdelke, kot so **korozo oreh**, **trda guma** in *slonova kost.*

Stroji za glajenje uporabljajo abrazive z namenom izboljšati površinsko dodelavo (**na primer:** mere obdelavnega kosa). V to skupino **spadajo** stroji z oscilicirujočim delovanjem, jermen, disk, vitel in bobnasti brusilniki. Stroji, znani kot **stroji - gladilniki**, se prav tako uvrščajo v to skupino.

Stroji za poliranje dajejo poprej do gladke površine obdelanemu obdelavnemu kosu odsevnost s pomočjo jermena, bobna ali *fleksibilnih* vijakov.

(5) **Stroji za zvijanje,** ki mehansko spremenijo obliko ali fizikalne lastnosti obdelavnega kosa tako, da delujejo na njegovo strukturo.

(6) **Stroji za spajanje.**

Med te stroje **spadajo**:

(a) Stroji, ki spajajo dva ali več delov s pomočjo povezovalnih sredstev, **lepil ali lepljivih papirjev.** V to skupino **spadajo** stroji za spajanje furnirja, stroji za oblepljanje desk, stroji za izdelovanje panelov, stiskalnice za spajanje okvirjev, vezane plošče in laminiranega lesa ter stiskalnice za furnir. Ti stroji imajo vgrajene naprave za nanašanje lepila na površino lesa.

(b) Stroji za spajanje **z žeblji, spojnicami, žico** itd.

(c) Stroji za spajanje **brez povezovalnih sredstev** ali pritrjevalcev - **na primer:** stiskalnice za gnetenje.

(7) **Vrtalni stroji.** Ti stroji se uporabljajo predvsem za vrtanje krožnih lukenj z uporabo orodja, ki se vrti (gredi ali svedri). Center orodja in luknje, katere je treba izvrtati, imajo skupno os. V to skupino **spadajo** tudi stroji z enim ali več svedri, stroji za vrtanje grč, stroji za vrtanje klinastih lukenj itd.

(8) **Stroji za poglabljanje.** Ti stroji režejo necilindrične luknje z dletom, verigami za poglabljanje ali z rezkalnimi svedri, **na primer:** za prerezovanje, stroji za poglabljanje z dletom in verigo

(9) **Stroji za sekanje, ceplenje, vtiskovanje, kosanje, lupljenje in razsekovanje.** Vsi ti stroji predelujejo obdelavni kos mehansko, ne da bi posnemali lesne ostružke.

Med te stroje **spadajo**:

(a) Stroji za sekanje, ki sekajo vlaknene vezi s pomočjo učinka klina. Med te stroje **spadajo** stroji za sekanje debel, stroji za sekanje drv za ogrevanje, stroji za sekanje korenin in stroji za sekanje bambusovega trsja in palm.

(b) Stroji za presekovanje, ki oblikujejo s pomočjo presekovanja z udarcem, **na primer:** stroji za presekovanje furnirja.

(c) Stroji za kosanje, ki izdelujejo majhne koščke lesa podobnih oblik in velikosti. Med njih **spadajo** stroji za sekanje trsja, stroji za izdelavo koščkov, stroji za pridobivanje lesne volne in stroji za sekljanje in striženje.

Vendar so defibratorji za izdelavo lesne pulpe iz te tarifne številke **izključeni** in se uvrščajo v **tarifno številko 84.39.**

(d) Stroji za lupljenje in razsekovanje, ki uporabljajo ravne ostre dele rezil za izdelavo tankih listov - bodisi z razsekovanjem (stroji za izdelavo tankih plošč), bodisi z lupljenjem (stroji za izdelavo furnirja ali tankih listov za izdelavo vezanih plošč).

V to skupino **spadajo** tudi strojne škarje za furnir, ki uporabljajo premočrtna rezila, stroji za kotno rezanje in stroji "*mullion*" za rezanje.

(10) **Stroji, podobni stružnicam,** ki se uporabljajo za oblikovanje obdelavnega kosa z obračanjem okoli svoje osi, medtem ko se **orodje premika**. V to skupino **spadajo** vsakovrstni takšni stroji, vštevši tudi stroji za kopiranje.

(11) **Stroji za obrezovanje in odstranjevanje** vej od debla.

(12) **Stroji za lupljenje** drevesnega lubja (lupilnica debel, stroji za lupljenje stebrov itd.), **razen** lupilnic lubja s pomočjo vodnega curka iz **tar. št. 84.24** in bobnov za posnemanje lubja iz **tar. št. 84.79.**

(13) **Vrtalnik za povečevanje odprtin** v grčah - za pripravo debla (**na primer:** za pridobivanje pulpe za papir).

V to tarifno številko **spadajo tudi stroji**, ki lahko opravljajo različne vrste strojne obdelave, ne da bi pri tem menjali orodje za posamezne operacije.

Takšni primeri so naslednji:

(1) **Kombinirani mizarski stroji,** ki imajo v eni enoti nekaj strojev z različnimi funkcijami, ki se uporabljajo neodvisno ena od druge. Pri tej vrsti strojev je po vsaki operaciji nujno ročno premeščanje obdelavnega kosa. Med te stroje **spadajo** stroji za površinsko skobljanje, kombinirani z eno ali več drugimi operacijami, ter kombinirani stroji za rezanje, oblikovanje in dolbljenje.

(2) **Večnamenski stroji,** ki se od strojev iz predhodne skupine **razlikujejo** po tem, da po namestitvi obdelavnega kosa ni potrebno njegovo ročno premeščanje. Med te stroje **spadajo** naprave, ki izdelujejo na eni strani obdelavnega kosa pero z več vreteni, naprave za izdelovanje peres na obeh straneh, stroji za nameščanje okovja, za izdelovanje lukenj za kline itd., stroji za spajanje s pomočjo lepil in stroji za končno dodelavo (za izdelavo trakov furnirja in panelov iz letev).

(B) **OBDELOVALNI STROJI, SPECIALIZIRANI ZA POSAMEZNE INDUSTRIJE**

V to skupino **spadajo**:

(1) **Sodarski stroji** (**na primer:** stroji za spajanje dog, za njihovo upogibanje, stroji za izdelavo žlebov na dnu, stroji za nabijanje obročev na sode in podobno). Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** stroji za parjenje kadi in sodov **(tar. št. 84.19).**

(2) **Stroji, ki se uporabljajo v industriji svinčnikov.**

(3) **Stroji za žlebljenje in vrtanje pragov za železniške tire.**

(4) **Matrice za izvajanje valjarskih del na lesu, stroji za graviranje, vštevši tudi kopirne stroje.**

(5) **Stroji za mletje lesne moke.** Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** defibratorji, ki se uporabljajo v industriji papirne pulpe **(tar. št. 84.39).**

(6) **Stroji za vkovanje, okovanje, lepljenje ali za kakšno drugačno sestavljanje zabojev, okvirov, škatel, sodov itd.**

(7) **Stroji za izdelovanje lesenih gumbov.**

(8) **Stroji za izdelovanje lesenih cokel, lesenih pet in podplatov za čevlje, ali pa stroji za izdelovanje lesenih kopit za čevlje.**

(9) **Stroji za obdelavo vrbovja, trsja** itd. (za lupljenje, rezanje - sekanje protja, za zaobljevanje itd.), **razen** strojev za izdelavo košarskih in pletarskih izdelkov **(tar. št. 84.79).**

V to tarifno številko **spadajo** tudi **obdelovalni stroji, ki se uporabljajo za obdelovanje plute** (**na primer:** z žaganjem, izrezovanjem, rezanjem, poliranjem), **kosti, ebonita, trdih plastičnih materialov** in **podobnih trdih snovi.** V splošnem so ti stroji konstruirani na istih principih kot obdelovalni stroji za obdelavo lesa.

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor (razen** orodij iz **82. poglavja)** stružnic iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.66.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) drobilniki za bambus, stroji za rezanje iverja in za brušenje debel, ki se uporabljajo za izdelavo pulpe **(tar. št. 84.39),**

(b) obdelovalni stroji za obdelavo kateregakoli materiala s posnemanjem materiala s pomočjo *laserja* ali drugih svetlobnih ali *fotonskih* snopov, z *ultrazvokom*, z *elektroerozijo*, po *elektrokemičnih* postopkih, z elektronskih snopom, z ionskim snopom ali po postopku snopa plazme **(tar. št. 84.56),**

(c) ročna orodja, pnevmatska ali z vgrajenim lastnim neelektričnim motorjem **(tar. št. 84.67),**

(d) ročna elektro-mehanskiha orodja z vgrajenim lastnim elektromotorjem **(tar. št. 85.08).**

84.66 - DELI IN PRIBOR, KI SO IZKLJUČNO ALI PRETEŽNO PRIMERNI ZA UPORABO S STROJI IZ TAR. ŠT. 84.56 DO 84.65, VKLJUČNO Z DRŽALI ZA OBDELOVANCE IN ORODJE, SAMOODPIRALNIMI GLAVAMI ZA REZANJE NAVOJEV, RAZDELILNIMI GLAVAMI IN DRUGIMI SPECIALNIMI DODATNIMI NAPRAVAMI ZA OBDELOVALNE STROJE; DRŽALA ZA KATERO KOLI VRSTO ORODJA, KI SE PRI DELU DRŽIJO V ROKI

8466.10 **- Držala za orodje in samorazpiralne glave za rezanje navojev**

8466.20 **- Držala za obdelovance**

8466.30 **- Razdelilne glave in druge specialne dodatne naprave za obdelovalne stroje**

- Drugo:

8466.91 **- - za stroje iz tar. št. 84.64**

8466.92 **- - za stroje iz tar. št. 84.65**

8466.93 **- - za stroje iz tar. št. 84.56 do 84.61**

8466.94 **- - za stroje iz tar. št. 84.62 ali 84.63**

Razen orodij iz **82. poglavja** in **skladno** s splošnimi določili **glede uvrščanja delov** (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se v to tarifno številko uvrščajo:

(A) **Deli** obdelovalnih strojev iz prejšnjih desetih tarifnih številk **(od tar. št. 84.56 do 84.65**).

(B) **Pribor** za te obdelovalne stroje - pomožne naprave, ki se uporabljajo v povezavi z obdelovalnimi stroji, **kot so**: zamenljive naprave za modifikacijo obdelovalnega stroja za usposobitev za širšo vrsto operacij, naprave za povečanje natančnosti operacij, naprave, ki omogočajo izvajanje posebnih opravil v razmerju do glavne funkcije stroja.

(C) **Držala** za orodja **za katerokoli vrsto orodij** ali ročnih obdelovalnih strojev.

V to skupino spada zelo široka paleta izdelkov, med njimi:

(1) **Držala za orodja,** ki držijo, vodijo ali poganjajo delovno orodje in dovoljujejo **zamenjavo takšnih kosov orodja.** Ta držala so lahko zelo različnih vrst, **na primer:**

Stezne glave, držala za svedre, držala stružnih orodij, samorazpiralne glave za rezanje navojnice, držala za brusilne bruse, telesa za honanje za stroje za honanje, vrtalne gredi, revolverske glave za revolverske stružnice itd.

V to tarifno številko **spadajo** tudi držala za orodja za katerokoli vrsto ročnih orodij. Takšna držala so običajno konstruirana za orodja iz **tarifnih številk 82.05, 84.67 ali 85.08,** vendar se v to tarifno številko uvrščajo tudi držala za orodja za opremo z upogibno gredjo (**glej** tudi določila komentarja k **tarifna številkama 85.01 in 85.08**).

(2) **Držala za delovne predmete,** ki so konstruirana tako, da držijo in včasih tudi manipulirajo (če to zahtevajo posebne operacije) s predmetom, ki se obdeluje na stroju.

Med ta držala **spadajo**:

Konice za stružnice, mehanske ali pnevmatične stezne glave vseh vrst in njihove stege, plošče in mize nosilcev kosov (**neglede** na to, ali imajo napravo za *mikrometrsko* nastavitev, ali je nimajo), stege in kotniki za pritegovanje, klini in zaglavi, stabilni, vrtilni in nastavljivi strojni primeži, stabilne opore (obročaste naprave za pridrževanje dolgih delov med struženjem, katerih namen je onemogočiti tresenje in upogibanje, ki nastaneta pod pritiskom orodja).

(3) **Pomožne naprave za vrezovanje, za izdelovanje okroglih (valjastih) oblik s struženjem** itd.

(4) **Kopirni priključki** (vštevši električne ali elektronske) za avtomatsko reprodukcijo predmeta po šabloni.

(5) **Priključki za površinsko dodelavo** za stružnice, skobeljnike itd.

(6) **Naprave za mehansko ali pnevmatsko krmiljenje,** ki služijo za nadzor poteka postopka obdelave ali orodja med obdelovanjem.

(7) **Drugi posebni pomožni priključki,** ki so konstruirani tako, da **povečujejo natančnost stroja**, da pa pri tem ne posegajo v njegovo delovanje.

Mednje **spadajo**:

Priključki za centriranje in *niveliziranje*, razdelilne glave, razdelilne plošče, mikrometrski ustavljalci drsnega nosilca, priključki za uravnavanje razmika drsnih nosilcev itd. Takšni priključki ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, **četudi imajo vgrajene** optične elemente, ki služijo raznim odbiranjem na lestvicah ali izvajanju nastavitev (**na primer:** "**optične**" razdelilne glave). Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** stroji, ki so kot taki optični stroji - **na primer:** mikroskopi za centriranje **(tar. št. 90.11),** teleskopi za razvrščanje v vrsto ali za niveliziranje ter projektorji profilov **(tar. št. 90.31)** itd.

Ta tarifne številke **ne vključuje**:

(a) brusilnih brusov in podobnih brusilnih orodij iz **tar. št. 68.04,**

(b) magnetnih in elekro-magnetnih oljnih filtrov **(tar. št. 84.21),**

(c) pomožnih naprav za dvigovanje in manipulacijo (**na primer:** dvigal, ki se včasih uporabljajo za podporo zelo velikih in težkih predmetov med strojno obdelavo) (**tar. št. 84.25** itd.),

(d) menjalnikov, spojnic in podobne opreme za prenos **(tar. št. 84.83),**

(e) električnih (vštevši elektronskih) delov in pribora (na primer: numerično krmiljenih tabel in magnetnih steznih glav) (85. poglavje),

(f) aparatov za merjenje in preskušanje **(tar. št. 90.31),**

(g) števcev vrtljajev in proizvodnih števcev **(tar. št. 90.29)** in

(h) krtačk za vgraditev v stroje **(tar. št. 96.03).**

84.67 - ROČNO ORODJE, PNEVMATSKO, HIDRAVLIČNO, ALI Z VDELANIM NEELEKTRIČNIM MOTORJEM

- Pnevmatsko:

8467.11 **- - rotacijsko (vključno kombinirano rotacijsko - perkusijsko)**

8467.19 **- - drugo**

- Drugo orodje:

8467.81 **- - verižne žage**

8467.89 **- - drugo**

- Deli:

8467.91 **- - verižnih žag**

8467.92 **- - pnevmatskega orodja**

8467.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** orodja z motorjem na stisnjeni zrak (ali bat na stisnjeni zrak), motor z notranjim izgorevanjem, ali pa katerikoli drugi **neelektrični motor** (**na primer:** majhne hidravlične turbine). Motor, ki deluje s pomočjo stisnjenega zraka, dela z zunanjim virom stisnjenega zraka, medtem ko so motorji z notranjim izgorevanjem in akumulatorji za vžig običajno ločeni. Pri pnevmatskem orodju je učinek stisnjenega zraka včasih dopolnjen s hidravličnimi ali oljnimi napravami.

Ta tarifna številka **vključuje** takšna orodja **samo,** če so namenjena **za delo v roki** (ročna orodja). Izraz "**ročna orodja**" označuje orodja, konstruirana tako, da se **med uporabo držijo v roki**, pa tudi težja orodja (kot so **na primer:** nabijalniki zemlje), ki so prenosna oziroma katera je moč dvigovati in premikati z roko manipulatorja, še posebno med napredovanjem pri delu, in katera je med delom moč upravljati in usmerjati z roko. V izogib utrujenosti zaradi stalnega držanja težkega stroja med delom, se lahko ti stroji uporabljajo s pomožnimi napravami (**na primer:** trinožniki, škripci, pribor za dvigovanje nad glavo).

Iz te tarifne številke so **izključena** orodja, katerih velikost, masa itd. je tako velika, da je na pogled nemogoče, da bi jih kdo uporabljal v roki, kot je to opisano v predhodnem odstavku. Iz te tarifne številke so **izključena** tudi orodja (prenosna ali neprenosna), opremljena s podstavkom ali s kakšno drugačno napravo za pritrjevanje na steno, klop, tla itd., prav tako pa tudi orodja z napravami za gibanje po tirih (**na primer:** stroji za žlebljenje ali vrtanje železniških pragov).

Iz te tarifne številke so **izključeni** še kompleti, ki sestoje iz držala za orodja z enim ali več orodji in iz motorja z notranjim izgorevanjem z upogibno gredjo. Držalo za orodje se uvršča v **tar. št. 84.66,** motor z notranjim izgorevanjem v **tar. št. 84.07,** orodja pa v ustrezne tarifne številke.

Skladno s pravkar navedenimi pogoji, **spadajo** med taka orodja iz te tarifne številke:

(1) **Stroji za vrtanje s svedrom, za vrezovanje navojev ali za razvrtanje.**

(2) **Stroji za povečevanje odprtin, stroji za vrtanje skal itd.**

(3) **Izvijači, ključi za vijake ali matice in podobno.**

(4) **Stroji za piljenje, brusilniki, stroji za peskanje, stroji za poliranje itd..**

(5) **Stroji z žičnimi krtačami.**

(6) **Krožne in verižne žage.**

(7) **Kladiva raznih vrst, kot so na primer: kladiva za čiščenje žlindre z varov, za odstranjevanje kovačine, za podbijanje, za kovičenje, lomljenje betona itd.**

(8) **Stiskalnice za kovičenje.**

(9) **Stroji za rezanje pločevine (na principu škarij ali posnemanja ostružkov).**

(10) **Nabijalniki peska za livarne, orodja za izvlekanje jedra iz odlitkov, vibratorji za kalupe.**

(11) **Maclji za nabijanje zemlje pri gradnji cest.**

(12) **Avtomatske lopate.**

(13) **Vibratorje za beton, ki služijo lažjemu pretoku in sestavljanje betona.**

(14) **Kladiva na hidravlični pogon za odstranjevanje vodnega kamna.**

(15) **Pištole za mazanje, ki delujejo na principu stisnjenega zraka in ki se uporabljajo v garažah itd.**

(16) **Premični stroji za urejanje travnikov, rezanje trave ob zidovih, ograjah ali pod grmi. Ti stroji imajo v lahkem kovinskem okviru vgrajen motor z notranjim izgorevanjem in napravo za rezanje, ki običajno sestoji iz ene ali več najlonskih niti.**

(17) **Namizni krtačni rezalci z lastnim pogonom z motorjem z notranjim izgorevanjem, s pogonsko gredjo (togo ali upogljivo) in z držalci orodij z izmenljivimi rezalnimi orodji, ki se montirajo v držala orodij.**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se tudi **deli orodij** iz te tarifne številke (**razen** držal za orodja iz **tar. št. 84.66**) uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) brusilni brusi in podobni izdeleki za brušenje, ostrenje, poliranje in rezanje iz keramike ali iz aglomeriranih abrazivnih materialov **(tar. št. 68.04),**

(b) orodja iz **82. poglavja,**

(c) batni motorji z notranjim izgorevanjem na vžig s svečkami **(tar. št. 84.07),**

(d) zračni kompresorji **(tar. št. 84.14)** in

(e) razpršilke tekočin ali prahu, stroji za peskanje in podobno **(tar. št. 84.24).**

84.68 - STROJI IN APARATI ZA MEHKO ALI TRDO SPAJKANJE IN VARJENJE, VKLJUČNO S STROJI, KI LAHKO REŽEJO, RAZEN STROJEV IZ TAR. ŠT. 85.15; STROJI IN APARATI NA PLIN ZA POVRŠINSKO KALJENJE

8468.10 **- Ročne plamenke, na plin**

8468.20 **- Drugi stroji in aparati, na plin**

8468.80 **- Drugi stroji in aparati**

8468.90 **- Deli**

V to tarifno številko **spadajo**:

(A) Stroji in stroji za spajkanje in varjenje, vštevši tudi tisti, ki lahko režejo, ki delajo na plin ali ki izkoriščajo druge postopke, **razen** strojev in aparatov, navedenih v poimenovanju **tar. št. 85.15. Stroji, ki so konstruirani izključno za rezanje, se uvrščajo v ustrezne tarifne številke**.

(B) Stroji in stroji na plin za površinsko kaljenje.

(I) PLINSKI APARATI ZA OBDELAVO KOVIN ITD.

Stroji in priprave iz te skupine delujejo s pomočjo vročega plamena, ki nastaja z zgorevanjem vnetljivega plina v snopu kisika ali zraka.

V splošnem teh aparatov **ni moč uporabljati le** za operacije, navedene v poimenovanju te tarifne številke, temveč tudi za druge operacije, pri katerih je potrebna podobna visoka temperatura (**na primer:** pri poprejšnjem segrevanju za nekatere operacije ali pri zapolnjevanju votlin s kovino). V praksi so posamezni stroji specializirani za slednje navedene operacije, vendar ostanejo kljub temu uvrščeni v tej tarifni številki **pod pogojem,** da delujejo na isti način in na istem principu kot ostali stroji iz te tarifne številke.

Vsi aparati iz te skupine imajo naprave za dovajanje dveh plinov v zgorevalno šobo, ki ima dve odprtini - koncentrični ali eno zraven druge. En izmed plinov je **vnetljiv** (*acetilen (etin-C_2H_2) , butan-C_4H_{10}, propan-C_3H_8, premogov plin*, *vodik-H_2* itd.), drugi pa je **oksidant-** stisnjeni zrak ali *kisik-O_2*.

V to tarifno številko spadajo tako ročni aparati, kot tudi stroji.

(A) ROČNI APARATI ZA PLINSKO VARJENJE ITD. (*PLAMENKE NA PLIN*)

Plamenke na plin so lahko za visok ali za nizek pritisk, kar je odvisno od tega, ali so konstruirane za priključevanje na vir vnetljivega plina pod visokim ali nizkim pritiskom. V plamenki na plin za visoki pritisk daje sam pritisk plinsko hitrost, ki je potrebna za nastanek plamenskega snopa. Pri plamenkah za nizki pritisk je potreben injektor.

Obe vrsti plamenk na plin sta izdelana na bolj ali manj enak način. Po konstrukciji sestoje iz ročice in telesa, ki je opremljeno z dovodnimi cevmi. Na koncu izhodne šobe se vname plin. V splošnem imajo plamenke tudi regulacijske ventile itd. Aparat je priključen na zunanjni oskrbnik plina s pomočjo upogibne cevi.

Zaradi prilagajanja vrsti opravila, katerega je potrebno izvesti (**na primer:** za prebijanje odprtine visoke peči, rezanje zakovkov, žlebljenje ali navadno segrevanje) so cevi in šobe običajno zamenljive (šobe s spremenljivo odprtino, šobe z več odprtinami, šobe za ločevanje plamena). Nekatere plamenke na plin so posebej izdelane za posebne operacije, **na primer:** plamenke na plin za varjenje s sistemom vodnega hlajenja za težka dela.

(B) STROJI ZA VARJENJE ITD.

Ti stroji delujejo na **istih principih** kot ročni stroji iz predhodnega dela **pod (A)** in sestoje iz stabilnih ali nastavljivih plamenk na plin. Drugi deli stroja (**na primer:** dovodne mize, čeljusti, drsne opore in preklopni vzvodi) služijo temu, da je obdelovani predmet dobro pritrjen, da ga je moč voditi ali potiskati naprej, ali pa temu, da se šobe premikajo ali nastavljajo vzporedno s potekom dela.

(C) STROJI ZA POVRŠINSKO KALJENJE (*TEMPRANJE*)

Ti stroji sestoje iz številnih šob, ki so razporejene glede na obliko obdelovanega predmeta. Iz šob pada plamen na površino, ki je izpostavljena tako intenzivni toploti, da kaj kmalu doseže željeno temperaturo, ne da bi pri tem toplota prodrla globlje pod površino. Ko ima površina željeno temperaturo kaljenja, jo poškropijo s hladilno tekočino, ali pa predmet potopijo v kad s tekočino.

(II) APARATI IN PRIPRAVE ZA PLINSKO VARJENJE TERMOPLASTIČNIH MATERIALOV

V to tarifno številko **spadajo** tudi nekateri stroji in priprave za varjenje in tesnenje termoplastičnih materialov ali predmetov iz njih. Stroji in priprave, ki se uvrščajo v to tarifno številko, delujejo s pomočjo **plamena ali snopa vročega zraka, dušika ali inertnega plina** iz varilne naprave. Zrak ali plin se lahko ogrevata med prehajanjem skozi cev, **ogrevano s plinom.**

(III) STROJI IN NAPRAVE ZA VARJENJE, DRUGAČNIH OD APARATOV NA PLIN

V to skupino **spadajo**:

(1) Stroji in mehanske naprave za varjenje **s pomočjo žlebnih koles ali spajke**, razen ročnih železnih spajkal (**tar. št. 82.05**) in električnih aparatov iz **tar. št. 85.15** in

(2) Varilni stroji na osnovi trenja (*frikcijsk*i).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), **spadajo** v to tarifno številko tudi **deli strojev** in aparatov iz te tarifne številke.

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi** pomožne naprave, kot **na primer:** podporniki s kroglicami, valji itd.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** :

(a) spajkalne obločnice, ki se uvrščajo v **tar. št. 82.05**,

(b) priprave in apartati za škropljenje staljenega materiala (**tar. št. 84.24**),

(c) stroji za rezanje ali brušenje skal ali betona, ki delujejo s pomočjo **zelo visoke temperature**, ki nastane pri izgorevanju železa ali jekla v snopu kisika (**tar. št. 84.79**) in

(d) stroji in stroji za varjenje, spajkanje itd., ki delujejo **tako na plin kot na elektriko** (**tar. št. 85.15**).

84.69 - PISALNI STROJI, RAZEN TISKALNIKOV IZ TAR. ŠT. 84.71; IN STROJI ZA OBDELAVO BESEDILA

- Avtomatski pisalni stroji in stroji za obdelavo besedila:

8469.11 **- - stroji za obdelavo besedila**

8469.12 **- - avtomatski pisalni stroji**

8469.20 - **Drugi pisalni stroji, električni**

8469.30 **- Drugi pisalni stroji, neelektrični**

V splošnem je za pisalne stroje značilna **tipkovnica na ročni pogon**, katere tipke ob pritisku nanje neposredno odtipkajo na papirju ustrezne črke. Ti stroji delujejo največkrat s pomočjo majhnih vzvodov in kladivc - tolkačev, na katerih sprednji strani so vgravirane ustrezne reliefne črke in znaki. V drugih primerih so črke nameščene na krogli, valju, venčnem kolesu ali na valjastih elementih (*čolničih*), ki predstavljajo določeno črko na papirju, na katerega se odtiskujejo. Besedilo nastaja "**črko po črko**",

čeprav je v nekaterih primerih možno uporabiti tudi kombinacijo črk (**na primer:** takrat, kadar gre za standardne besede, okrajšave).

Pisalni stroji se v to tarifno številko uvrščajo **neglede na vrsto črk**, katere uporabljajo (**na primer:** običajne črke in številke, stenografski simboli oziroma znaki, glasbeni simboli in črke *Braillove* abecede). Pisalni stroji za šifre ali stroji za dešifriranje, ki delujejo na enakem principu kot običajni pisalni stroji, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

Tudi električni pisalni stroji, ki delujejo bodisi s pomočjo elektromotorja, elektromagnetnih uporov, bodisi s pomočjo elektronskih naprav (kot je temu primer pri nekaterih avtomatskih pisalnih strojih), **se uvrščajo v to tarifno številko**.

Pisalni stroji iz te tarifne številke **se lahko** uporabljajo tudi za izpis na matrice iz papirja, prepojene z voskom, ki se uporabljajo na razmnoževalnih strojih, ali pa za vtiskovanje na plastične liste ali tanke kovinske folije (za potrebe tiskarskih strojev). Na drugi strani **je treba poudariti**, da so matrice, ki se uporabljajo na strojih za naslavljanje ali za **označevanje zabojev za pakiranje**, izdelane na posebnih strojih, ki so od pisalnih strojev popolnoma različni. Slednji stroji se uvrščajo v **tar. št. 84.72.**

V to tarifno številko **spadajo** tudi:

(1) **Avtomatski pisalni stroji.**

Mednje prištevamo:

(a) Stroje, v katere se poprej napelje preluknan trak, s pomočjo katerega se tipka cela alineja ali stavek. **Stroji za luknanje** za pripravo takšnih trakov se uvrščajo v **tar. št. 84.72.**

(b) Stroji z **omejenim spominom**, ki lahko ob aktiviranju dodatnih funkcionalnih tipk memorirajo, popravljajo ali samodejno pretipkavajo besedilo.

(c) Stroji **brez tipkovnice** (tiskalniki), ki tiskajo en znake enega po enega, upobarljajoč pri tem zamenljive krožne nosilce znakov (krožno tiskarsko vezje). Ti stroji so konstruirani tako, da jih je s pomočjo ustreznega vmesnika ("*interfaca*") moč povezati z drugimi pisalnimi stroji, s stroji za obdelavo besedila, s stroji za avtomatsko obdelavo podatkov itd.

Tiskalniki, ki ustrezajo pogojem, navedenim v odstavkih (B)(b) in (B)(c) opombe 5 k temu poglavju, se v vseh primerih uvrščajo v tar. št. 84.71.

(2) **Stroji za tipkanje *identifikacijskih* črk** in znakov (včasih z žigosanjem z vročimi črkami in znaki) na izolacijske cevi za električne vodnike.

(3) **Pisalni stroji brez vgrajenega kakršengakoli računalnika,** ki pa so namenjene posebej za računovodske potrebe (**na primer:** za tipkanje na posebej pripravljene obrazce, kot so računi, prosti listi iz računovodskih knjig, dnevnikov in na kartice).

(4) **Pisalni stroji z napravo za prenos odtipkanih številk** na posebni računski stroj in pisalni stroji z napravo za štetje za uporabo pri računanju hitrosti.

(5) **Stroji za obdelavo besedila.** Ti stroji **vključujejo razen** tipkovnice še enega ali več spominov velike zmogljivosti (**na primer:** disk, mini disk ali kasete), **ekran** za vizuelni prikaz in **tiskalnik.** Različne kombinacije so lahko nameščene **v enem ohišju**, lahko pa so **ločene in povezane s kabli**. Stroji za obdelavo besedil imajo lahko vmesnik ("*interface*") - napravo, ki omogoča **na primer:** povezovanje z drugimi stroji za obdelavo besedil, z opremo za fotostavek, s stroji za obdelavo podatkov ali s telekomunikacijskim sistemom. Njihove možnosti za opravljanje računskih operacij **niso primerljive** s tovrstnimi zmogljivostmi strojev za avtomatsko obdelavo podatkov (kot so definirani v **opombi 5 k temu poglavju**), vendar zaradi tega ohranjajo značaj stroja za obdelavo besedila.

Od strojev za avtomatsko obdelavo podatkov (*AOP*) iz tar. št. 84.71 se razlikujejo po tem, da med obdelavo ne morejo logično odločati in tako spreminjati izvedbe programa (ker imajo vgrajen samo stalen (*fiksen*) program) (glej opombo 5 k temu poglavju).

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se **deli in pribor** za stroje iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.73.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** :

(a) pisalni stroji za sestavljanje besedil z zamenljivim stilom črk za uporabo v *litografiji* ali *ofsetnem* tisku **(tar. št. 84.42),**

(b) knjigovodski stroji **(tar. št. 84.70),**

(c) stroji za avtomatsko obdelavo podatkov (in njihovi tiskalniki) **(tar. št. 84.71),**

(d) stroji za izpolnjevanje in podpisovanje čekov **(tar. št. 84.72),**

(e) teleprinterji **(tar. št. 85.17)** in

(f) pisalni stroji - otroške igrače **(tar. št. 95.03).**

84.70 - RAČUNSKI STROJI IN ŽEPNI SHRANJEVALNIKI PODATKOV, STROJI ZA REPRODUKCIJO TER STROJI ZA PRIKAZOVANJE Z RAČUNSKIMI FUNKCIJAMI; KNJIGOVODSKI STROJI, FRANKIRNI STROJI, STROJI ZA IZDAJANJE KART IN PODOBNI STROJI Z VDELANIMI RAČUNSKIMI NAPRAVAMI; REGISTRIRNE BLAGAJNE

8470.10 **- Elektronski računski stroji, ki delujejo brez zunanjega vira električne energije in žepni shranjevalniki podatkov, stroji za reprodukcijo ter stroji za prikazovanje z računskimi funkcijami**

- Drugi elektronski računski stroji:

8470.21 **- - z vgrajeno napravo za tiskanje**

8470.29 **- - drugi**

8470.30 **- Drugi računski stroji**

8470.40 **- Knjigovodski stroji**

8470.50 **- Registrirne blagajne**

8470.90 **- Drugi**

Vsem strojem iz te tarifne številke, **razen** registrirnim blagajnam, je skupna naprava za računanje, ki jim omogoča seštevanje **najmanj dveh** večmestnih števil. **Poudariti je treba**, da naprave, ki samo štejejo ali dodajajo enoto za enoto **ne štejejo** za naprave za računanje (**na primer:** naprave, vgrajene v nekatere frankirne stroje, v števce vrtljajev in v proizvodne števce). Stroji iz te tarifne številke so lahko na ročni ali električni pogon, računske operacije pa lahko izvajajo mehansko ali s pomočjo elektromagnetnih, elektronskih ali *fluidnih* naprav.

(A) RAČUNSKI APARATI IN ŽEPNI SHRANJEVALNIKI PODATKOV, APARATI ZA REPRODUKCIJO TER APARATI ZA PRIKAZOVANJE Z RAČUNSKIMI FUNKCIJAMI

V to skupino spada široka paleta računskih aparatov - **od najpreprostejših** tipov, ki lahko le seštevajo in odštevajo, **do zapletenejših strojev**, ki lahko izvajajo štiri računske operacije in nekaj vrst računanja (**na primer:** izračunavanje kvadratnega korena, indeksiranje in izvajanje trigonometrijskih izračunov). V to skupino **spadajo** predvsem **žepni elektronski računalniki** in **pisarniški elektronski računalniki**, **neglede** na to, **ali jih je moč programirati (s *fiksiranimi predprogrami*) ali ne.**

V to skupino spadajo tudi **žepni shranjevalniki** podatkov, stroji za reprodukcijo ter aparti za prikazovanje z računskimi operacijami (**glej opombo 8.** k tem poglavju)

Elektronski računalniki, katere je moč programirati, se od strojev za avtomatsko obdelavo podatkov **razlikujejo** po tem, da brez človeka ne morejo izvajati programa obdelave, ki od njih zahteva spreminjanje izvajanje programa med potekom postopka zaradi logičnih odločitev. Ti računalniki **vsebujejo mikroprocesorje**, ki so **že programirani** (*fiksni programi*) za izvajanje kompleksnih matematičnih operacij.

Računski stroji imajo naslednje osnovne dele:

(1) **Napravo za ročni vnos podatkov** (pokončni vzvodi, tipkovnica itd.). Lahko pa imajo tudi **pomožne naprave** za avtomatski vnos povratnih ali vnaprej pripravljenih podatkov (**čitalnike** bar kod, luknjanih kartic ali trakov, magnetnih trakov itd.).

(2) **Napravo za računanje,** ki se aktivira s pomočjo zaporedja tipk ali s pomočjo programa. Ta je lahko stalen, ali pa ga je z zamenjavo programskih elementov ali s spremenjenimi programskimi navodili moč spreminjati.

(3) **Izhodno napravo,** ki rezultate *vizuelno* prikazuje (*displej*) in (ali) **tiska.** Stroji , ki lahko tiskajo, imajo vgrajeno tiskarsko napravo za tiskanje rezultatov, včasih pa tudi za tisk poprejšnjih podatkov. Vendar se računski stroji uvrščajo v to tarifno številko **neglede** na to, ali takšno napravo imajo ali je nimajo.

Računski aparati s tisklnikom uporabljajo številke in **omejeno število simbolov**. Vendar se od knjigovodskih strojev **razlikujejo** po tem, da tiskajo na papirne trakove, pa še to samo v navpični smeri. Nekateri stroji imajo pomožne naprave za registriranje rezultatov na nosilce podatkov v šifrirani obliki.

Nekatere komponente teh strojev (naprava za računanje, pomožne naprave itd.) so lahko vgrajene, ali pa v obliki posebnih enot, povezanih z električnim kablom.

(B) KNJIGOVODSKI STROJI

Ti stroji so namenjeni vodenju knjigovodskih knjig, knjigovodskih dokumentov itd. Ti stroji **kombinirajo funkcijo knjiženja** (seštevanja zaporedja števil) s tiskanjem črk in simbolov, ki številom predstavljajo dopolnilo. Rezultat je ustrezni opis izvedene operacije knjiženja.

Struktura knjigovodskih strojev je pravzaprav enaka strukturi računskih strojev. **Razen** naprave za ročni vnos spremenljivih podatkov (**na primer:** kupci - dobavitelji) so lahko, podobno kot računski stroji, opremljeni z napravami **za branje** bar kod, luknjanih kartic ali trakov, magnetnih trakov ali kartic itd. zaradi vnosa povratnih podatkov (številka računa, ime in naslov uporabnika itd.), ali pa zaradi vnosa vnaprej pripravljenih podatkov (**na primer:** stanje računa).

Knjigovodski stroji imajo *numerične in alfanumerične* naprave za tiskanje, ki lahko tiskajo vodoravno in navpično. **To je ena izmed lastnosti, po katerih se razlikujejo od računskih strojev.**

Večinoma so ti stroji namenjeni za uporabo skupaj s posebnimi tiskanimi obrazci, kot so plačilne liste, fakture, prosti listi dnevnika, glavne knjige itd., ali pa z izpolnilnimi karticami. Nekateri med temi stroji lahko istočasno tiskajo na dva ali več obrazcev (**na primer:** tisk fakture in hkratno knjiženje na ustrezne liste iz dnevnika ali glavne knjige itd.).

Ti stroji so **pogosto povezani** s stroji za prepis podatkov na nosilce podatkov v šifrirani obliki. Nekateri med njimi tiskajo razumljivo besedilo na kartico in hkrtai prepisujejo rezultat v šifrirani obliki na magnetni trak na robu kartice. Tedaj lahko služijo ti podatki za nadaljno obdelavo v stroju.

Podobno kot računski stroji so tudi ti stroji **lahko** v obliki vseobsegajočega stroja, ali pa kot posebne enote, ki so med seboj povezane z električnimi kabli.

(C) **REGISTRIRNE BLAGAJNE**
(*za gotovino, denar*, *čeke* ipd.)

V to skupino **spadajo** registrirne blagajne **z vgrajenim računskim strojem ali brez njega.**

Ti stroji se uporabljajo v prodajalnah, pisarnah itd. za registriranje vseh transakcij (prodaje, uslug itd.) v zaporedju, kot se pojavijo: posamezni zneski, skupna vsota, v nekaterih primerih šifra (številke) prodanega artikla, prodana količina, čas transakcije itd.

Podatke je moč vnašati ročno s pomočjo tipkovnice, vzvoda ali ročice. Vendar pa imajo nekatere registrirne blagajne (podobno kot knjigovodski in računski stroji) **pomožne naprave** za avtomatski vnos povratnih ali vnaprej pripravljenih podatkov (**na primer:** čitalnike bar kod, luknjanih kartic ali trakov).

Rezultat se običajno ***vizuelno*** prikaže in istočasno **natisne** na kuponu za kupca in na kontrolnem traku, ki se občasno vzame iz stroja zaradi kontrole.

Ti stroji so pogosto kombinirani s predalom za gotovino.

Vendar pa imajo lahko **pomožne naprave,** kot so *multiplikatorji* za povečanje njihovih računskih zmogljivosti, kalkulatorji za izračunavanje gotovinskega vračila (drobiža), avtomatski stroji za zmanjševanje denarja, stroji za izdajo bonov po odobrenem rabatu, čitalnike kreditnih kartic, verificirke številk na čeku, pa tudi naprave za prepisovanje (*transkribcijo*) vseh ali delnih podatkov o transakciji na podatkovni medij v šifrirani obliki.

V to tarifno številko **spadajo** tudi registrirne blagajne, **ki delujejo v neposredni (*on-line*) ali posredni povezavi (*off-line*)** s stroji za avtomatsko obdelavo podatkov, in pa takšne registrirne blagajne, ki uporabljajo **na primer:** spomin in mikroprocesor drugih registrirnih blagajn, s katerimi so **povezane s kablom** in ki opravljajo iste funkcije.

(D) **DRUGI STROJI Z VGRAJENO NAPRAVO ZA RAČUNANJE**

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Stroji za frankiranje pošte.** Ti stroji na pisemsko ovojnico natisnejo znak namesto poštne znamke. Stroj ima napravo *nereverzibilnega* tipa za seštevanje skupne vsote odtipkane poštnine. Razen tega se ta stroj lahko pogosto uporablja tudi za tiskanje drugih besedil na pisemske ovojnice (**na primer:** reklamnih sporočil).

(2) **Stroji za izdajo vstopnic** (**na primer:** vstopnic za kino ali železniških vozovnic), ki istočasno tudi registrirajo in seštevajo vnešene zneske. Nekateri med temi stroji tudi tiskajo vstopnice oziroma vozovnice.

(3) ***Totalizatcijski*** stroji (npr. **za stave**) na dirkališčih (konjskih ipd.)**.** Ti stroji izdajajo vstopnice, registrirajo in seštevajo vtipkane zneske, nekateri zapletenejši stroji pa tudi izračunavajo možnosti -satve.

Stroji, ki **samo štejejo** izdane vstopnice, ne da bi tudi seštevali zneske, so iz te tarifne številke **izključeni** (**tar. št. 84.72** oziroma **84.76,** če se aktivirajo s kovancem).

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila v oddelku XVI), se **deli in pribor** za stroje iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.73.**

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) strojev za obdelavo podatkov-*AOP* **(tar. št. 84.71),**

(b) strojev za tehtanje, ki seštevajo rezultate tehtanja **(tar. št. 84.23 ali 90.16),**

(c) logaritmov, računalnikov v obliki diskov, cilindričnih računalnikov in drugih instrumentov za računanje, ki temelje na principu logaritmov ali na drugih matematičnih principih, vštevši tudi **na primer:** žepne naprave za seštevanje in odštevanje, ki delujejo po določenem postopku na principu selekcije številk s pomočjo šilastega peresnika **(tar. št. 90.17)** in

(d) instrumentov, ki štejejo enoto za enoto, kot so števci vrtljajev, števci proizvodnje itd. iz **tar. št. 90.29.**

84.71 - STROJI ZA AVTOMATSKO OBDELAVO PODATKOV IN NJIHOVE ENOTE; MAGNETNI ALI OPTIČNI ČITALNIKI, STROJI ZA PREPISOVANJE PODATKOV NA NOSILCE PODATKOV V KODIRANI OBLIKI IN STROJI ZA OBDELAVO TAKIH PODATKOV, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

8471.10 **- Analogni in hibridni stroji za avtomatsko obdelavo podatkov**

8471.30 **- Prenosni digitalni stroji za avtomatsko obdelavo podatkov z maso do vključno 10 kg, ki imajo v istem okrovu najmanj eno centralno enoto, tipkovnico in prikazovalnik**

- Drugi digitalni stroji za avtomatsko obdelavo podatkov:

8471.41 **- - ki imajo v istem okrovu najmanj eno centralno enoto ter eno vhodno enoto in eno izhodno enoto, kombinirani ali ne:**

8471.49 **- - drugi, predstavljeni v obliki sistema**

8471.50 **- Digitalne procesne enote, razen tistih iz tar. št 8471.41 in 8471.49, ki imajo lahko v istem ohišju eno ali dve izmed naslednjih vrst enot: pomnilniške enote, vhodne enote, izhodne enote**

8471.60**- Vhodne ali izhodne enote, vštevši tudi tiste, ki imajo v istem ohišju tudi pomnilniške enote**

8471.70 **- Pomnilne enote**

8471.80 **- Druge enote strojev za avtomatsko obdelavo podatkov**

8471.90 **- Drugo**

(I) STROJI ZA AVTOMATSKO OBDELAVO PODATKOV (*AOP*) IN NJIHOVE ENOTE

Obdelava podatkov sestoji iz manipulacije z informacijami vseh vrst po vnaprej določenih logičnih zaporedjih (programu) in za posebne namene.

Stroji za avtomatsko obdelavo podatkov so stroji, ki s pomočjo logično povezanih operacij, izvedenih skladno s poprej določenimi navodili (**programom**) dajejo podatke, ki se kot taki lahko neposredno uporabijo, ali pa ki ponovno služijo kot podatki za druge operacije obdelave podatkov.

V to tarifno številko **spadajo** stroji za avtomatsko obdelavo podatkov, v katerih se logična zaporedja operacij lahko spreminjajo od ene naloge do druge in v katerih je delovanje med trajanjem operacije lahko avtomatsko (brez ročnega posega uporabnika). Ti stroji večinoma uporabljajo **elektronske signale**, lahko pa temelje **tudi na drugih** tehnologijah (**na primer:** pnevmatski, *fluidni* ali *optični*). Nekateri stroji lahko uporabljajo kombinacije dveh ali več tehnologij.

Ti stroji so lahko vseobsegajoči (če so vsi elementi, nujni za obdelavo podatkov, v istem ohišju), lahko pa so v obliki sistema, ki sestoji iz spremenljivega številka vnos v posebnih ohišjih.

Glede na način obdelave podatkov se takšni stroji imenujejo *digitalni, analogni ali hibridni* (*analogno - digitalni*).

V to tarifno številko **spadajo tudi posebej prisotne** sestavne enote predhodno opisanih sistemov za avtomatsko obdelavo podatkov.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** stroji, instrumenti ali stroji z vgrajenimi stroji za avtomatsko obdelavo podatkov, ali stroji, ki delujejo v povezavi s strojem za avtomatsko obdelavo podatkov in **ki izvajajo posebne funkcije.** Takšni stroji, instrumenti in stroji **se uvrščajo po njihovi ustrezni funkciji**, če pa to ni možno, se uvrščajo v tar, številke pod "**drugo**" (**glej** SPLOŠNA DOLOČILA v 84. poglavju, **del (E)**).

(A) DIGITALNI STROJI

Digitalni stroji imajo spomine, pa tudi spominske programe, ki **se lahko** spremenijo od naloge do naloge.

Digitalni stroji obdelujejo podatke v šifrirani obliki. Šifra sestoji iz končne vsote znakov (*binarna koda*, standardna ***ISO - koda*** **s šestimi biti** itd.).

Vhod podatkov poteka običajno avtomatsko (s pomočjo nosilca podatkov, kot so luknjane kartice, trakovi ali magnetni trakovi), ali pa z neposrednim odčitavanjem z originalnih dokumentov itd. Lahko obstajajo tudi naprave za ročni vnos podatkov s pomočjo tipkovnice, ali pa je vnos možen tudi neposredno s pomočjo nekaterih instrumentov (**na primer:** s pomočjo merilnih instrumentov).

Vhodni podatki se preoblikujejo (*konvertirajo*) s pomočjo vhodnih enot v signale in se vnesejo v spomin.

Digitalni stroji za avtomatsko obdelavo podatkov iz te tarifne številke **morajo** istočasno izpolnjevati pogoje iz **opombe 5 (A)** k temu poglavju.

To pomeni, da **morajo biti zmožni:**

(1) Da prevzamejo v spomin program ali obdelovalne programe, ali pa vsaj podatke, ki so za izvajanje programa nujno potrebni;

(2) Da jih je moč prosto programirati glede na zahteve uporabnika;

(3) Da opravljajo aritmetične izračune, ki jih navede uporabnik;

(4) Da brez človeškega (uporabnikovega) posega izvajajo obdelavo programa, ki od njih zahteva spreminjanje njegovega izvajanja med postopkom zaradi logičnih odločitev.

Zaradi tega so stroji, ki delujejo **samo** s pomočjo **stalnih programov** (programov, katerih uporabnik **ne more spremeniti**), iz te tarifne številke **izključeni,** četudi lahko uporabnik izbira med večjim številom takšnih stalnih programov.

Del podatkov in programov se lahko začasno vnese v pomožne spominske enote, kot **na primer:** v tiste, ki uporabljajo magnetne diske ali bobne, magnetne trakove itd. Ti stroji pa **morajo imeti** osrednji spomin z neposrednim pristopom k izvajanju posameznega programa. Ta spomin mora imeti zadostno zmogljivost (*kapaciteto*) vsaj za memoriranje tistih delov programa obdelave, programa prevajanja in podatkov, ki so za tekočo obdelavo nujno potrebni.

Digitalni stroji za obdelavo podatkov običajno **sestoje iz določenega števila med seboj povezanih enot v ločenih ohišjih**. Tako na ta način oblikujejo "**sistem**" (**glej opombo 1. k tarifni podštevilki v tem poglavju).**

Celoviti digitalni "sistem" (*iz tarifne podštevilke 8471.49*) za obdelavo podatkov mora vsebovati vsaj:

(1) Osrednjo enoto za obdelavo podatkov (*CPU*), ki običajno vključuje glavni spomin, aritmetične in logaritemske elemente in krmilne elemente. V nekaterih primerih pa so ti elementi lahko tudi v obliki posebnih enot.

(2) Vhodno enoto, ki sprejema vhodne podatke in jih pretvarja v signale, katere stroj lahko obdeluje (na primer: tipkovnico ali skener).

(3) Izhodno enoto, ki izhodne signale iz stroja pretvarja v razumljivo obliko (tiskano besedilo, diagrami, vizuelni prikaz na ekranu itd.), ali pa v šifrirane podatke za nadaljnjo uporabo (obdelavo, krmiljenje itd.(na primer: monitor ali tiskalnik).

Dve med temi enotami (**na primer:** vhodna in izhodna) sta **lahko** združeni kot **ena sama enota**.

Ti sistemi imajo lahko oddaljene vhodne in izhodne enote **v obliki terminala.**

Takšni sistemi imajo lahko tudi obrobne (***periferne***) **enote za povečanje** zmogljivosti sistema, **na primer:** z razširitvijo ene ali več funkcij osrednje enote (**glej del pod (D) v nadaljevanju**).

Takšne enote se **instalirajo med vhodno in izhodno enoto** (začetek in konec sistema), čeprav se lahko adapterske in konverterske enote (kanalni adapterji in signalni konverterji) včasih povezujejo pred vhodno ali za izhodno enoto.

Enoto, nameščeno v posebnem ohišju, je treba šteti za del celovitega sistema za digitalno obdelavo, če izpolnjuje naslednje pogoje:

(a) da je take vrste, ki se **izključno ali predvsem** uporablja v strojih za avtomatsko obdelavo podatkov,

(b) da se **lahko poveže** z osrednjo enoto za obdelavo (*CPU*)- neposredno ali preko ene ali več drugih enot in

(c) da je **sposobna** sprejemati in oddajati podatke **v obliki *šifer* ali *signalov***, ki jih sistem lahko uporabi.

Medsebojna povezanost sistema je **lahko** zagotovljena z *materialnimi sredstvi* (**na primer:** s kabli) ali z *nematerialnimi sredstvi* (**na primer:** z radijskimi ali optičnimi povezavami).

Vendar pa se tiskalniki, tipkovnice, X-Y koordinatne vhodne naprave in disketne shranjevalne enote, ki izpolnjujejo kriterije točk (b) in (c) zgoraj, v vseh primerih uvrščajo kot sestavni deli enot za obdelavo podatkov.

Stroji, kot so merilni ali kontrolni instrumenti, prilagojeni **kot dodatek** k napravam (**na primer:** signal konverterja), ki omogočajo neposredno povezavo s strojem za obdelavo podatkov, **ne štejejo za dele** sistema, ki so posebej namenjeni za sistem za avtomatsko obdelavo podatkov. Takšni stroji se **uvrščajo v ustrezne tarifne številke.**

Digitalni stroji za obdelavo podatkov se uporabljajo za številne namene, **na primer:** v industriji, trgovini, v znanstvenoraziskovalni dejavnosti in v državni upravi.

*
* *

Potrebno je poudariti, da se: "osnovna plošča" (*Motherboard*):

- **brez vgrajenega** (vstavljenega) *procesorja*, **vedno uvršča v tarifno podštevilko 8473.30**,
- **z vgrajenim** (vstavlenjim) *procesorjem* pa v **tarifno številko 84.71** (npr. 8471.50, če so izpolnjeni ostali pogoji za to tarifno podštevilko).

*
* *

(B) ANALOGNI STROJI

Podatki, s katerimi manipulirajo analogni stroji, so fizikalne velikosti (**na primer:** kotna hitrost, električna napetost) znotraj danega razpona. Podatki se obdelujejo po programu, ki je vgrajen v razdelilno ploščo in ki se lahko spreminja od naloge do naloge.

Analogni stroji za obdelavo podatkov **morajo imeti vsaj***:*

(1) **Analogne elemente:**

(i) sumatorje, integratorje in inverterje, ki sestoje iz mrež in operacijskih ojačevalcev,

(ii) multiplikatorje,

(iii) funkcijske generatorje in

(iv) potenciometre za nastavitev koeficientov.

(2) **Kontrolne elemente** z nastavljivimi časovnimi stikali (*impulznimi generatorji*) in s krmilnimi napravami za ves stroj.

(3) **Programske elemente,** ki **vključujejo**:

(i) luknjano ploščo (z vtičnicami), katero je običajno moč sneti in

(ii) razdelilno ploščo, katero je običajno moč sneti.

(4) **Elemente z vhodno funkcijo** (enote za nastavitev servopotenciometrov, enote za nastavitev funkcijskega generatorja itd.).

(5) **Elementi z izhodno funkcijo** (voltmetri, osciloskopi, digitalni voltmetri itd.).

Vse zgoraj navedene naprave so **nameščene v skupnem ohišju**, ali pa predstavljajo zaključeno celoto.

Takšni stroji so lahko povezani z obrobnimi (***perifernimi***) **enotami,** kot so:

(i) čitalniki luknjanega traku,

(ii) naprave za tipanje krivulj,

(iii) luknjači traku,

(iv) risalniki (ploterji) krivulj in

(v) naprave za risanje (ploterji) časovnih krivulj itd.

Stroj in **obrobna (*periferna*) enota** šteje za del celovitega sistema, **če izpolnjuje pogoje**, podane v predhodnem delu **pod (A)** (za enote, ki štejejo za dele celovitega digitalnega sistema).

Analogni stroji za obdelavo podatkov se uporabljajo za simulacijo matematičnih modelov in se uporabljajo največ v znanstvenih raziskavah, industriji, astronavtiki itd.

(C) **HIBRIDNI (*ANALOGNO / DIGITALNI*) STROJI (Tarifna podštevilka 8471.10)**

Hibridni stroji vsebujejo **analogni stroj z digitalnimi elementi**, **ali pa digitalni stroj z analognimi elementi.**

V nekaterih primerih so te različne komponente kombinirane v skupnem ohišju, medtem ko so v drugih primerih ločene na nekaj enot, ki tvorijo sistem.

Obstajajo tudi hibridni sistemi za obdelavo podatkov, ki sestoje iz analognega in iz digitalnega sistema, ki sta med seboj **povezana** s pomočjo enega ali več hibridnih mest, **v katerih so krmilne enote** in **enote** za konvertiranje signalov iz analogne v digitalno in iz digitalne v analogno konverzijo.

(D) **POSAMEZNE ENOTE, KI SO LOČENE OD SISTEMA (Tarifna podštevilka 8471.60 - 8471.80)**

Ta tarifna številka **vključuje** tudi posebej pripravljene sestavne enote sistemov za obdelavo podatkov. Te enote so opredeljene v **delih (A) in (B) zgoraj** kot deli kompletnega sistema.

Med njih so vštete tudi **prikazovalne** (*displejne*) **enote** strojev za avtomatsko obdelavo podatkov, ki zagotavljajo grafični prikaz obdelanih podatkov.

Od video monitorjev in televizijskih sprejemnikov iz tar. št. 85.28, se razlikujejo po več elementih, *med drugim* tudi po naslednjih:

(1) **Prikazovalne enote za** računalniško obdelavo podatkov (**tarifna podštevilka 8471.60**), lahko sprejemajo signale **samo** iz centralne procesne enote za avtomatsko obdelavo podatkov, zato **ne zmorejo** reproducirati slike s sestavljenega video signala (kot **je primer** v televizijskih sprejemnikih), katerega valovna oblika ustreza posameznim standardom oddajanja (**na primer:** za barvne signale so **trije standardi: *NTSC, SECAM, PAL, D-MAC*, itd**.).Prikazovalne enote so opremljene s posebnimi večpolnimi spojniki (*konektorji*), ki so značilni za sistem prenosa signalov (podatkov) (**na primer: vmesnik *RS-232 C*, adapter *DIN* ali *SUB-D*** ipd.) in **nimajo** zvočnega (*audio*) sklopa. Krmiljenje so s posebnimi pretvorniki - *monokromnimi* ali *grafičnimi*, ki so integrirani v centralni procesni enoti računalnika.

(2) **Za te prikazovalne enote so značilne** emisije **šibkega elektromagnetnega polja.** Velikost slikovne točke, ki ustvarja sliko na prikazovalniku, je **najmanj 0.41 mm** za srednjo ločljivost (*resolucijo*) in se **še zmanjšuje** skladno **s povečevanjem ločljivosti**.

(3) **Za prikazovanje majhnih**, **še vedno jasnih slik**, uporabljajo video prikazovalne enote iz te tarifne številke, **manjše točke** in **višje *konvergenčne* standarde** (konvergenca je sposobnost elektronskih nabojev, da vzbudijo na zaslonu katodne cevi posamezno svetlo točko, ne da bi bile pti tem motene sosedne točke) od tistih, ki se uporabljajo v video prikazovalnikih in televizijskih sprejemnikih iz **tarifne številke 85.28.**

(4) **V teh prikazovalnih enotah je video frekvenca** (*frekvenčni pas*), ki je merilo, ki določa koliko točk na sekundo je lahko prenešenih, da se oblikuje slika, **običajno 15 MHz** *(megahercev*) ali več. Za razliko kjer je ta video frekvenca za monitorje iz **tarifne številke 85.28** običajno **nižja od 6 MHz.**

Vodoravna (*horizontalna*) **nosilna frekvenca** pri video prikazovalnikih iz te tarifne številke se spreminja glede na različne standarde za različne vrste prikazovalnikov. **Običajno** so te frekvence od **15 kHz (***kilohercev***) do več kot 155 kHz.** Poleg tega pa mnoge prikazovalne enote omogočajo **več vodoravnih** nosilnih frekvenc.

Vodoravne nosilne frekvence pri video prikazovalnikih iz **tarifne številke 85.28** so fiksirne in so **običajno 15.6 ali 15.7 kHz,** kar je odvisno od ustreznih televizijskih standardov (***NTSC, SECAM***, ***PAL*** **itd**.).

Poleg tega **video prikazovalne enote** za računalnike **ne delujejo** v skladu z državnimi in mednarodnimi standardi oddajniških frekvenc za javno oddajanje ali s frekvenčnimi standardi za televizije zaprtega kroga.

(5) **Prikazovalne enote** iz te tarifne številke **imajo pogosto** vgrajene nagibne in vrtljive mehanizme za optimalno postavitev prikazovalnika, nesvetleče (brez refleksov) površine, nemigatujoče video slike. Imajo pa **še dodatne** ergonomične lastnosti, ki olajšujejo dolgotrajno gledanje iz neposredne bližine.

Razen osrednjih enot z obdelavo vhodnih in izhodnih podatkov so primeri takšnih enot **še naslednji**:

(1) **Dodatne vhodne in izhodne enote (*iz tarifne podštevilke 8471.60*)** (enote luknjanih kartic, luknjanih trakov, tiskalniki, pisalniki krivulj, skenerji, vhodno - izhodni terminali itd.).

(2) **Dodatni spomini (*iz tarifne podštevilke 8471.70*),** ki so v razmerju do osrednje enote za obdelavo *eksternega značaja* (enote za transport magnetnih trakov, enote za transport magnetnih kartic, enote za transport magnetnih diskov in na bobnih, enote za transport CD-plošč, spomini z magnetnimi jedri itd.).

(3) **Dodatne enote za povečanje zmogljivosti osrednje enote (*CPU*) (*iz tarifne podštevilke 8471.80*)** za obdelavo podatkov (**na primer:** aritmetične enote za računske operacije z gibljivo piko (*point*)).

(4) **Krmilne in adapterske enote (*iz tarifne podštevilke 8471.80*),** kot so enote za **medsebojno povezovanje** osrednje enote z drugimi digitalnimi stroji za obdelavo podatkov ali s skupinami vhodnih ali izhodnih enot, ki imajo lahko enote za vizualni prikaz, oddaljene terminale itd.

V to skupino so **vključeni** "**kanal med kanal**" **adapterji,** ki se uporabljajo za medsebojno povezovanje dveh digitalnih sistemov.

(5) **Enote za konverzijo signalov (*iz tarifne podštevilke 8471.80*)**. Te enote na vhodu omogočijo zunanjemu signalu, da ga stroj razume, medtem ko na izhodu ta signal prevedejo v signal, ki se lahko uporablja eksterno.

(6) **Vhodne enote za koordinate X-Y (*iz tarifne podštevilke 8471.60*)** so enote za oblikovanje vhodnega položaja podatkov za vstop v stroj za avtomatsko obdelavo podatkov.

Mednje spadajo: *miška, svetlobno pero*, *joy stick*, *žogica* in *zaslon občutljiv na dotik.* Njihova skupna prednost je, da se vstop interpretira kot podatek, ki odraža položaj napram neki fiksni točki. Namenjene so za nadzor položaja kazalnika na prikazovalni enoti, nadomeščajo ali dopolnjujejo smerne puščice na tipkovnici. **Miška na primer:** vsebuje *žogico* in *senzor,* ki odkrije gibanje žogice v dveh smereh. Premikanje miške po površini pobzroča kotaljenje žogice. Smer kotaljenja odkrije senzor kot gibanje med dvema osema oziroma koordinatama (X, Y), kar

ustreza gibanju v levo ali desno in naprej ali nazaj. Poleg tega je **miška** opremljena z več gumbi, ki opravljajo funkcije nekaterih tipk na tipkovnici.

(II) MAGNETNI ALI OPTIČNI ČITALNIKI, STROJI ZA PREPISOVANJE PODATKOV NA NOSILCE PODATKOV V *ŠIFRIRANI* OBLIKI IN STROJI ZA OBDELAVO TAKŠNIH PODATKOV, KI NISO OMENJENI IN NE NAVEDENI DRUGJE V NOMENKLATURI

V to skupino spada vrsta strojev in aparatov, od katerih so številni *elektro-magnetni* ali *elektronski*, ki se med seboj dopolnjujejo in uporabljajo v sistemih za statistične povzetke ali knjiženje, ali pa za druge operacije.

V to skupino **spadajo magnetni** ali **optični čitalniki**, stroji za **prepisovanje podatkov** na nosilce podatkov v šifrirani obliki ter stroji , ki podatke obdelujejo in dešifrirajo rezultate.

V to skupino ne **spadajo** stroji, ki drugje v Nomenklaturi niso navedeni in ne zajeti.

Ta tarifna številka na primer **ne vključuje:**

(a) strojev za avtomatsko obdelavo podatkov in njihovih enot, opisanih v predhodnem **delu pod (I),**

(b) avtomatskih pisalnih strojev in strojev za obdelavo besedil **(tar. št. 84.69)** in

(c) računskih strojev, knjigovodskih strojev in registrirnih blagajn iz **tar. št. 84.70,** od katerih se stroji iz te tarifne številke razlikujejo le po tem, da nimajo naprav za ročno vnašanje podatkov, temveč sprejemajo podatke samo v šifrirani obliki (luknjane kartice ali trakovi, magnetni trakovi itd.).

(A) MAGNETNI ALI OPTIČNI ČITALNIKI (Tarifna podštevilka 8471.60)

Magnetni ali optični čitalniki prebirajo znake, ki so običajno v posebni obliki, in jih prevajajo v električne signale oziroma impulze, katere lahko stroji za prepisovanje ali za obdelavo šifriranih informacij neposredno uporabijo.

(1) **Magnetni čitalniki.** V tem aparatu se znaki, tipkani s posebnim "**magnetnim**" **črnilom**, namagnetijo in nato prevedejo v električne impulze s pomočjo glave magnetnega čitalnika. Ti znaki se zatem identificirajo s pomočjo primerjanja s podatki, registriranimi v spominski enoti stroja, ali pa s pomočjo numerične šifre (*običajno binarne*).

(2) **Optični čitalniki** ne zahtevajo posebnega črnila. Znake odčitavajo neposredno z zaporedji fotoelektričnih celic in jih spreminjajo po načelih binarnih kod. V to skupino spadajo tudi čitalniki črtnih zapisov (bar kod). Le-ti običajnio uporabljajo fotoobčutljive polprevodniške naprave, npr. laserske diode, in se uporabljajo kot vhodne enote v povezavi s strojem za avtomatsko obdelavo podatkov-AOP ali z drugimi stroji, npr. z registrirnimi blagajnami. Namenjeni in oblikovani so za uporabo v roki, za namestitev na mizo ali pritrditev na stroj.

Zgoraj opisani čitalniki se v to tar. številko uvrščajo **samo**, če se carinijo posebej. V kombinaciji z drugimi stroji (npr. s stroji za prepisovanje podatkov na nosilce podatkov v šifrirani obliki ali s stroji za obdelavo takšnih podatkov v šifrirani obliki), se uvrščajo skupaj s temi stroji **pod pogojem**, da se carinijo skupaj z njimi.

(B) **STROJI ZA PREPISOVANJE PODATKOV NA NOSILCE PODATKOV V *ŠIFRIRANI* OBLIKI**
(*Tarifna podštevilka 8471.90*)

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Luknjači kartic ali trakov in naprave za zapisovanje na magnetne trakove.** Ti stroji opravljajo prvo operacijo v ciklusu obdelave podatkov. Uporabljajo se za prepis podatkov, katere je treba uporabiti v nadaljnjem poteku obdelave podatkov, v šifrirani obliki (v obliki luknjic, magnetnih točk itd.).

Večina teh strojev ima tipkovnico, nekateri pa sprejemajo informacije tudi v obliki električnih impulzov magnetnega ali optičnega čitalnika ali od drugih ustreznih naprav.

(2) **Verificirke.** Verificirke se uporabljajo **za preverjanje** točnosti šifriranih podatkov, prepisanih na razne tipe nosilcev podatkov. Tako **na primer:** drug operater s pomočjo verificirke luknjanih kartic ponovi delo, že opravljeno na luknjaču kartic, z namenom odkriti morebitne napake in zavreči pokvarjene kartice.

(3) **Stroji za prenos šifriranih podatkov z enega podatkovnega nosilca na drugega.** Ti stroji se uporabljajo za prenos šifriranih informacij z enega tipa podatkovnega nosilca na drugi tip (**na primer:** z luknjanih kartic na magnetni trak ali obratno), ali pa za to, da jih prenesejo na drugi podatkovni nosilec istega tipa. V zadnjo skupino **spadajo** reprodukcijski stroji, ki se uporabljajo za reprodukcijo vseh podatkov ali določenega dela podatkov iz matičnih (osnovnih) kartic ali trakov na nove kartice ali trakove.

(4) **Stroji za vnašanje stalnih programov v integrirana vezja (*programatorji*).** Namen teh strojev je prenos podatkov iz internega spomina programatorja v integrirana vezja. Prenos poteka v šifrirani obliki. Programatorji "**sežigajo**" informacijo v enem ali več integralnih vezjih na razne načine, ki so primerni vrsti uporabljenega integralnega vezja, katerega je moč programirati.

Nekateri programatorji imajo dodatno lastnost (*emulator*) , da uporabniku dajejo možnost spoznati ali emulirati rezultat programiranja, še predno se program vgradi v integralna vezja.

(C) **STROJI ZA OBDELAVO PODATKOV, ZA DEŠIFRIRANJE IN ZA PREDSTAVITEV REZULTATOV V RAZUMLJIVI OBLIKI**
(Tarifna podštevilka 8471.90)

V to skupino **spadajo**:

(1) **Stroji, ki avtomatsko izvajajo bolj ali manj zapletene aritmetične operacije** s šifriranimi podatki na podatkovnih nosilcih, vnešenimi v stroje. Ti stroji tudi rezultate dajejo v šifrirani obliki. Računski stroji, ki delujejo s karticami, perforirajo rezultat na iste kartice, ali pa na zadnjo kartico v vsakem zaporedju.

(2) **Čitalniki,** ki dešifrirajo podatke, vpisane na kartice ali trak. V to skupino **spadajo** t.i. ***interpretatorji*** - stroji, ki vse ali nekatere izmed podatkov, vsebovanih v luknjicah na kartici, tiskajo običajno vzdolž roba kartice.

(3) **Stroji za sortiranje kartic, *kolatorji* (mešalci) kartic itd.** Stroji za sortiranje kartic sortirajo kartice po *številčnih, abecednih ali alfanumeričnih* podatkih, ki so luknjani na njih, medtem ko *kolatorji* kartic **kombinirajo** po *številčnem, abecednem ali alfanumeričnem* zaporedju dve skupine kartic, ki so po tem zaporedju že urejeni. Ti stroji lahko tudi izvajajo nekatere selektivne operacije med dvema skupinama kartic z namenom urejanja kartic po danem zaporedju.

(4) **Tabelarke.** Ti stroji se običajno uporabljajo na koncu ciklusa obdelave podatkov. Na osnovi programa obdelave ter uporabljajoč vnešene šifrirane podatke izvajajo operacije štetja in računanja. Izvzete podatke ali dobljene podatke tiskajo v razumljivem besedilu v tabelarni obliki na liste ali zvitke papirja.

Ti razni stroji so običajno povsem ločeni in različni. Vendar pa **spadajo** v to tarifno številko tudi stroji, ki kombinirajo dve ali več zgoraj opisanih funkcij (**na primer:** stroji za luknjanje in interpretiranje, stroji za luknjanje in verificiranje, stroji za sortiranje in tabeliranje).

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor** za stroje iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.73.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** :

(a) stroji za luknjanje ali vrezovanje kartic ali dokumentov za namene preprostega indeksiranja **(tar. št. 84.72),**

(b) enote za napajanje z električno energijo (splošno) **(tar.št. 85.04),**

(c) stroji *modulatorji - demodulatorji* (**modemi**), ki informacije, dobljene iz stroja za avtomatsko obdelavo podatkov, *modulirajo* v prenosno obliko **preko telefonske mreže** in jih pretvarjajo v digitalno obliko **(tar. št. 85.17),**

(c) elektronska integrirana vezja in mikrosklope (v **obliki posameznih** "***čipov***"), ki se uporabljajo v centralnih enotah (znani kot "**mikroprocesorji**"), spomini itd. **(tar. št. 85.42) , in pa spominov** v obliki že formiranih tiskanih plošč, pripravljenih **za direktno** (brez predhodne predelave) vgradnjo (vstavitev) v računalnik (**tar.št. 84.73**) in

(d) simulatorje letenja **(tar. št. 88.05).**

°
° °

Komentar k tarifni podštevilki.

Tar. podštevilka 8471.30

Ta tar. podštevilka **vključuje** prenosne digitalne stroje za avtomatsko obdelavo podatkov ("**note book**"), ki so primerni za nošenje z roko in **katerih masa ne presega 10 kg.** Ti stroji, opremljeni s **ploščatim zaslonom** (*lab top*), lahko obratujejo brez zunanjega vira električne energije in imajo pogosto tudi zvočni modem za vzpostavljanje linka preko vklopljene računalniške mreže.

Tar. podštevilka 8471.90

Ta tarifna podštevilka **vključuje**, *med drugim*, **optične registrske sisteme**, ki navadno **vključujejo tipkovnice, prikazovalnike** (*displeje*)**, pogonske enote z optičnim diskom, posnemalce** (*skenerje*) **in tiskalnike.** V te sisteme je lahko vključen avtomatski stroj za obdelavo podatkov v vlogi komande ali pa imajo sistemi tako konfiguracijo, da so dostopni ali jih lahko upravlja stroj za avtomatsko obdelavo podatkov.

Ti sistemi običajno izvajajo naslednje funkcije:

- snemanje slike z elektronskim posnemalcem (skenerjem)
- registriranje v kartoteki

- ponovna vzpostavitev (najdba) informacije
- prikaz (displej)
- tiskanje na navadni papir.

Optični diski (**iz tarifne podštevilke 8524.31**), ki se uporabljajo v teh sistemih kot snemalna sredstva za raznovrstne informacije kot so **besedila in grafi**, lahko nosijo ogromno količino informacij, pri čemer se določeni deli posnetih informacij **lahko zlahka najdejo** in prikažejo **v zelo kratkem času.** (*Taki sistemi se lahko* ***na primer:*** *uporabljajo za shranjevanje in reprodukcijo arhivnih podatkov v raznih inštitucijah, knjižnicah, ali administracijah.*)

84.72 - DRUGI PISARNIŠKI STROJI (NPR. RAZMNOŽEVALNI STROJI - HEKTOGRAFSKI ALI NA MATRICE, STROJI ZA NASLAVLJANJE, AVTOMATSKI STROJI ZA IZPLAČILO BANKOVCEV, STROJI ZA SORTIRANJE, ŠTETJE IN ZAVIJANJE KOVANCEV, STROJI ZA ŠILJENJE SVINČNIKOV, STROJI ZA PERFORIRANJE ALI SPAJANJE Z ŽIČNIMI SPONKAMI)

8472.10 **- Razmnoževalni stroji**

8472.20 **- Stroji za naslavljanje in stroji za vtiskovanje besedila na naslovnih tablicah**

8472.30 **- Stroji za sortiranje, prepogibanje, dajanje v ovitke ali zavoje, odpiranje, zapiranje ali pečatenje pošte in stroji za lepljenje ali žigosanje poštnih znamk**

8472.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** vse pisarniške stroje, ki **niso zajeti** v predhodnih treh tarifna številkah, pa tudi ne natančneje zajete v katerikoli drugi tarifni številki Nomenklature.

Izraz **"pisarniški stroji"** v širšem smislu besede označuje vse stroje**,** ki se uporabljajo v pisarnah, trgovinah, tovarnah, delavnicah, šolah, železniških postajah, hotelih itd. za opravljanje "**pisarniškega dela**" (to je dela, ki vsebuje pisanje, beleženje, razvrščanje, vlaganje v *fascikle* itd., dopisovanje, dokumente, formularje - obrazce, obračunska poročila itd.).

Pisarniški stroji se v to tarifno številko uvrščajo **samo,** če imajo kakšno podlago za pritrjevanje nanjo ali **za namestitev na mizo, klop** itd. Ta tarifna številka **ne vključuje** ročnih orodij iz **82. poglavja,** ki takšne podlage nima.

Rokovanje s stroji iz te tarifne številke je lahko ročno, mehansko ali električno (vštevši tudi stroje, ki delujejo s pomočjo *elektro-magnetnega* releja ali *elektronske* naprave).

Med drugim **spadajo** v to tarifno številko:

(1) **Razmnoževalni stroji hektografskega tipa** (**na primer:** stroji, ki delujejo s pomočjo želatine in špirita) in (šablonski) stroji, ki delujejo s pomočjo matrice iz povoščenega papirja, poprej izrezane s šilom ali potipkane s pisalnim strojem. V to tarifno številko **spadajo tudi majhne stiskalnice** za uporabo skupaj s hektografskim aparatom.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** tiskarski stroji (**na primer:** za tiskanje knjig, litografski stroji in stroji za *ofsetni* tisk), **četudi so namenjene za pisarniško rabo**.

Prav atko so **izključeni** tudi razmnoževalni stroji, ki delujejo s pomočjo kovinskih ali plastičnih *reliefiranih* folij (vštevši tudi stroje, ki lahko delujejo tudi s pomočjo matric) **(tar. št. 84.43)** in stroji za fotokopiranje in termokopiranje ter za mikrofilmanje **(90. poglavje).**

(2) **Stroji za naslavljanje.** Ti stroji hitro tiskajo naslove na fakture, dopise, pisemske ovojnice itd. Običajno delujejo **s pomočjo serije majhnih kartic** ali **kovinskih matric**, ali pa s pomočjo **reliefnih kovinskih ploščic**. V to tarifno številko **spadajo** tudi posebni stroji, ki se uporabljajo za

rezanje matric ali za vtiskovanje kovinskih ploščic ter stroje za izbiro določene ploščice ali matrice za naslavljanje izmed več možnih.

(3) **Stroji za izdajo kart** (**razen** strojev z vgrajeno računsko napravo - **tar. št. 84.70** in strojev, ki delujejo s pomočjo kovinskega denarja - **tar. št. 84.76**). Ta tarifna številka **vključuje** majhne prenosne stroje za luknjanje kart, ali pa stroje za izdajo in tisk kart na papir v zvitku (**na primer:** strojčki avtobusnih in tramvajskih sprevodnikov). Ta tarifna številka **vključuje** tudi stroje za datumiranje kart.

(4) **Sortirni stroji in stroji za preštevanje kovinskega denarja** (vštevši tudi stroje za preštevanje bankovcev in za izplačilo bankovcev). V to tarifno številko **spadajo** takšni stroji, **neglede na to**, ali imajo napravo za pakiranje kovinskega denarja ali je nimajo, pa tudi **neglede na to**, ali imajo (v nekaterih primerih) naprave za izpis vsote denarja na ovoj ali je nimajo.

Stroji za preštevanje denarja, ki delujejo s **pomočjo tehtanja,** se uvrščajo v **tar. št. 84.23 ali 90.16.**

(5) **Avtomatski aparati za izdajo bankovcev (*bankomati*),** ki delujejo v neposredni (*on-line*) ali posredni (*off-line*) povezavi s strojem za avtomatsko obdelavo podatkov.

(6) **Avtomatski blagajniški stroji**, s pomočjo katerih stranka polaga, dviguje, nakazuje in vidi stanje svojega bančnega računa brez neposredne povezave z bančnim osebjem

(7) **Stroji za ostrenje svinčnikov,** vštevši tudi stroje na ročni pogon.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** nemehanski šilčki za svinčnike. Ti se uvrščajo v **tar. št. 82.14,** če pa predstavljajo igrače, pa v **95. poglavje.**

(8) **Luknjači za luknjanje** na karticah iz papirja ali za luknjanje dokumentov (**na primer:** za vlaganje v registre, ali pa za navadno indeksiranje ali urejanje).

Iz te tarifne številke so **izključeni** stroji za luknjanje linij iz majhnih luknjic (**na primer:** za pole poštnih znamk) (**tar. št. 84.41**) ter stroji za luknjanje statističnih kartic **(tar. št. 84.71).**

(9) **Stroji za luknanje papirnatih trakov, tako da se lahko uporabijo na avtomatskih pisalni strojih.**

Stroji za luknjanje, ki se uporabljajo za pisanje ali stavljanje besedila, se uvrščajo v **tar. št. 84.42.**

(10) **Stroji, ki delujejo s pomočjo luknjanih papirnatih trakov,** sami pa nimajo pisalnega mehanizma, temveč predstavljajo posebne enote za avtomatsko pisanje za uporabo skupaj z navadnimi pisalnimi stroji. Nekateri med temi stroji lahko izbirajo dele luknjanih trakov, ki se zahtevajo za kakšne posebne pisave ali dokumente.

(11) **Stroji za spenjanje** z žičnimi spojkami (ki se uporabljajo za spenjanje več dokumentov s pomočjo žičnih spojk) in **stroji,** ki se uporabljajo **za odstranjevanje žičnih spojk.**

Vendar ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) pištol z žičnimi spojkami **(tar. št. 82.05),**

(b) strojev za spajanje z žičnimi spojkami, ki se uporabljajo v knjigoveznicah **(tar. št. 84.40)** in

(c) strojev za spajanje z žičnimi spojkami, ki se uporabljajo v proizvodnji lepenkastih škatel **(tar. št. 84.41).**

(12) **Stroji za prepogibanje pisem,** ki so včasih kombinirani z napravo za vlaganje pisem v pisemske ovojnice, ali pa za njihovo obvijanje s papirnatim trakom.

(13) **Stroji za odpiranje, zapiranje in pečatenje pisem.**

(14) **Stroji za uničevanje poštnih znamk.**

(15) **Stroji za sortiranje pisem,** ki se uporabljajo na poštah, vštevši tudi stroje, ki sestoje izključno iz skupine pultov za šifriranje, sistemov kanalov za predsortiranje, vmesnih sortirk in končnih

sortirk, njihova celota pa je krmiljena s strojem za avtomatsko obdelavo podatkov in predstavlja glede na vsebino **opombe 4.** k **oddelku XVI funkcionalno enoto** (**glej** tudi splošna določila komentarja **v oddelku XVI**).

(16) **Stroji za distribucijo ovojnega papirja ali papirja, premazanega z lepilom.**

(17) **Stroji za vlaženje papirja ali znamk, premazanih z lepilom** (vštevši tudi preproste stroje z valjem).

(18) **Stroji za rezanje papirja vrst, ki se uporabljajo za uničevanje dokumentov zaupne narave.**

(19) **Stroji za pisanje čekov.** To so običajno majhni stroji, ki so konstruirani posebej za te namene. Razen možnosti pisanja črko po črko pogosto lahko hkrati tudi pišejo celo besedo ali skupino besed (**na primer:** pri vnosu denarnega zneska "**z besedo**"). Ti stroji običajno uporabljajo posebno črnilo, ki prodira v material in katerega ni moč zbrisati. Včasih uporabljajo tudi luknjanje in poglobitve.

(20) **Stroji za podpisovanje čekov.** Ti stroji avtomatsko izpisujejo neizbrisni podpis na čeke, običajno pa tudi reproducirajo zapleteno ozadje, ki se **težko kopira.**

Stroji, navedeni v **točkah (19) in (20)** se lahko uporabljajo **tudi** za izpolnjevanje in podpisovanje **drugih dokumentov.**

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli in pribor** za stroje iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 84.73.**

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) diktafonov in drugih registrirnih aparatov - aparatov za snemanje ali reprodukcijo zvoka **(tar. št. 85.19 ali 85.20),**

(b) aparatov z rentgenskimi žarki (*X- žarki)* za preskušanje bankovcev in drugih dokumentov **(tar. št. 90.22),**

(c) kontrolnih aparatov z urnim mehanizmom **(tar. št. 91.06)** in

(d) ročnih datumerjev, žigov in podobnih pečatov **(tar. št. 96.11).**

84.73 - DELI IN PRIBOR (RAZEN POKROVOV, KOVČKOV ZA STROJE IPD.), KI SO IZKLJUČNO ALI V GLAVNEM PRIMERNI ZA UPORABO S STROJI IZ TAR. ŠT. 84.69 DO 84.72

8473.10 **- Deli in pribor strojev iz tar. št. 84.69**

- Deli in pribor strojev iz tar. št. 84.70:

8473.21 **- - za elektronske računske stroje iz tar. podšt. 8470.10, 8470.21 in 8470.29**

8473.29 **- - drugi**

8473.30 **- Deli in pribor strojev iz tar. št. 84.71**

8473.40 **- Deli in pribor strojev iz tar. št. 84.72**

8473.50 **- Deli in pribor, ki jih je moč uporabiti za stroje iz dveh ali več tar. številk med št. 8469 in 8472**

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka dele in pribor, ki se uporablja izključno ali predvsem s stroji iz tarifnih številk **od 84.69 do 84.72.**

Pribor, katerega **vključuje** ta tarifna številka, so torej zamenljivi deli ali naprave, ki so konstruirane za montažo na stroje z namenom, da se stroj prilagodi za izvajanje določene operacije ali za opravljanje posebnega opravila v povezavi z glavno funkcijo tega stroja, ali pa da poveča obseg njegovih operacij.

Ta tarifna številka **vključuje**:

(1) Naprave za neprekinjeno oskrbo pisalnih, računskih strojev itd. s papirjem in formularji.

(2) Priprave za avtomatsko določanje razmikov pri pisalnih ali računskih strojih itd.

(3) Priprave za izdelavo spiskov, ki se priključijo na stroje za naslavljanje.

(4) Pomožne priprave za tiskanje za stroje za tabeliranje.

(5) Držala rokopisov, ki se priključijo na pisalne stroje.

(6) Kovinske ploščice z naslovi (vrezanimi ali vtisnjenimi), katere je moč prepoznati kot ploščice za uporabo s pisalnimi stroji.

(7) Računske naprave, ki se vgrajujejo v pisalne stroje, knjigovdske stroje, računske stroje itd.

(8) **Diskete za čiščenje** disketnih enot v v strojih za avtomatsko obdelavo podatkov in drugi **seti** za **čiščenje notranjnih delov** (glave, transportnega mehanizma) ali **zunajnih delov** (monitorjev, tipkovnic ipd) (*suho ali mokro*).

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključena**:

- prekrivala, kovčki za stroje in tekstilne podloge (blazinice), ki se uvrščajo v **svoje ustrezne tarifne številke,**
- pohištveni predmeti (**na primer:** omarice in mize), **neglede na to**, ali so posebej konstruirani za pisarniško rabo, ali niso **(tar. št. 94.03).**

Vendar pa **ostanejo** uvrščena v tej tarifni številki stojala in podstavki za stroje iz tarifnih številk od **84.69 do 84.72,** ki se **ne morejo** uporabiti tudi za druge namene (razen za stroje, o katerih je govora).

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) prazni koluti in podobne podloge, primerne za uporabo s stroji iz **tar. št. 84.69, 84.70, 84.71 ali 84.72** (uvrščajo se po materialu, iz katerega so izdelani, **na primer:** v **tar.št. 39.23** ali **oddelek XV**),

(b) matrice za razmnoževanje iz papirja **(tar. št. 48.16)** ali iz drugih materialov (**uvrščajo se po materialu**, iz katerega so izdelane),

(c) tiskane statistične kartice **(tar. št. 48.23),**

(d) magnetni diski v škatlah in drugi mediji, pripravljeni za magnetno registriranje **(tar. št. 85.23),**

(e) elektronska integrirana vezja ali mikrosklopi "**posamezni čipi**" **(tar. št. 85.42),**

(f) števce obratov (**na primer:** za priključevanje na pisalne stroje zaradi kontrole hitrosti tipkanja) **(tar. št. 90.29)** in

(g) trakovi za pisalne stroje in podobni trakovi**, neglede na to**, ali so na vretenih ali v kasetah **(tar. št. 96.12).**

84.74 - STROJI ZA SORTIRANJE, SEJANJE, SEPARACIJO, PRANJE, DROBLJENJE, MLETJE, MEŠANJE ALI GNETENJE ZEMLJE, KAMNA, RUDNIN ALI DRUGIH TRDNIH MINERALNIH MATERIALOV (VKLJUČNO S PRAHOM ALI PASTO); STROJI ZA AGLOMERIRANJE, MODELIRANJE ALI OBLIKOVANJE TRDNIH MINERALNIH GORIV, KERAMIČNE MASE, CEMENTA, SADRE ALI DRUGIH MINERALNIH IZDELKOV V OBLIKI PRAHU ALI PASTE; STROJI ZA IZDELAVO PEŠČENIH LIVARSKIH KALUPOV

8474.10 **- Stroji za sortiranje, sejanje, separacijo ali pranje**

8474.20 **- Stroji za drobljenje ali mletje**

- Stroji za mešanje ali gnetenje:

8474.31 **- - mešalniki za beton ali malto**

8474.32 **- - stroji za mešanje mineralnih materialov z bitumnom**

8474.39 **- - drugi**

8474.80 **- Drugi stroji**

8474.90 **- Deli**

V to tarifno številko **spadajo**:

(I) **Stroji vrst, ki se uporabljajo predvsem v *ekstraktivnih* industrijah** za obdelavo (sortiranje, sejanje, ločevanje (*separiranje*), pranje, drobljenje, mletje, mešanje ali gnetenj) trdnih mineralnih izdelkov (predvsem izdelkov iz **oddelka V** te Nomenklature), kot so: zemlja (vštevši zemeljske barve), glina, kamen, rude, mineralna goriva, mineralna gnojila, žlindra, cement ali beton.

(II) **Stroji za aglomeriranje, modeliranje ali oblikovanje trdnih mineralni izdelkov** v obliki prahu ali paste (**na primer:** za aglomeriranje trdnih mineralnih goriv, za modeliranje zaradi oblikovanja keramičnih past, cementa, sadre itd., **neglede na to,** ali so veziva in polnilci dodani, ali niso).

(III) **Stroji za izdelovanje livarskih form iz peska**.

Številni stroji iz te tarifne številke **kombinirajo** po dve ali več navedenih funkcij (**na primer:** stroji za hidravlično sortiranje in pranje, za mletje in sortiranje, za mletje in mešanje, za mešanje in modeliranje).

Nekateri stroji, ki se sicer **praviloma** uporabljajo za obdelavo mineralnih izdelkov, se lahko uporabljajo **tudi** za obdelavo **nemineralnih** izdelkov (**na primer:** lesa ali kosti). Takšni stroji ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki. Vendar pa ta tarifna številka **ni razširjena na stroje,** ki so konstruirani posebej za opravljanje podobnih operacij na nemineralnih snoveh (**na primer:** za sortiranje ali sejanje lesnih koščkov oziroma odpadkov, za mletje lesne moke, za mletje ali mešanje kemikalij ali organskih barvil, za mletje kosti, slonove kosti itd. ter za aglomeriranje ali oblikovanje plutinega prahu).

(I) STROJI, KI SPADAJO V SKUPINO, NAVEDENO V UVODNEM DELU POD (I) (NAMENJENI PREDVSEM ZA *EKSTRAKTIVNO* INDUSTRIJO)

V to skupino **spadajo**:

(A) **Stroji za *sortiranje*, sejanje, ločevanje** (*separiranje*) **in pranje,** katerih namen je ločevanje materialov (običajno po velikosti grud ali koščkov) ali pranje materiala zaradi odstranjevanja nečistoč.

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Stroji za *sortiranje* s pomočjo valjev**. Ti stroji sestoje iz določenega števila vzporednih valjev, ki se vrtijo v isti smeri v bolj ali manj neposrednem stiku (zelo blizu eden drugega). Vsak valj ima nekaj žlebov, tako da s sosednjim valjem tvori kanale, skozi katere lahko material, ki prehaja preko valja, pade, če je dovolj majhen. Večina teh kanalov se po dolžini povečuje, tako da material pada skozi kanale in se zbira v zbirnih posodah, ki so podstavljene pod stroje in razvrščene po velikosti delcev.

(2) **Stroji za sejanje z žičnimi siti ali s preluknanjo** (*perforirano*) **pločevino.** Pri teh strojih prehaja material preko poševno nameščenega sita, katerih odprtine (perforacije) so proti spodnjemu delu sit vse večje. Obstajata **dva tipa** teh strojev:

- **pri prvem tipu** je žično sito ali perforirana pločevina zvita v obliki poševnega bobna, ki je običajno cilindrične ali heksagonalne oblike, medtem ko pri
- **drugem tipu** tega stroja stroj sam vibrira ali trese ravno in poševno nameščeno mrežo - sito ali perforirano pločevino.

(3) **Stroji za sortiranje s pomočjo grabelj.** Ti stroji sortirajo material s pomočjo zaporedja grabelj, katerih zobje so nameščeni na določenih razdaljah eden zraven drugega.

(4) **Specializirani stroji** raznih tipov za odstranjevanje kamenja itd. iz premoga.

(5) **Stroji za hidravlično pranje, ločevanje ali koncentracijo.** Nekateri med temi stroji nečistoče samo izpirajo, medtem ko drugi separirajo in koncentrirajo težje dele, ki niso v suspenziji z vodo.

(6) **Stroji za flotacijsko ločevanje** - predvsem za ločevanje (*separacijo*) rud. V teh strojih se zdrobljena ruda meša z vodo in z enim izmed površinsko aktivnih sredstev (olje in razne kemikalije). Tako se na nekaterih mineralnih delcih tvori prevleka (film), zaradi česar prihajajo na površje, od koder jih odstranijo. V nekaterih primerih to ločevanje pospešujejo z vpihavanjem zraka v mešanico.

V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji zaločevanje, ki imajo tudi magnetne ali električne naprave (**na primer:** elektrostatični ločevalni stroji), pa tudi stroji, ki uporabljajo elektronske ali fotoelektrične detekcijske naprave (**na primer:** naprave za sortiranje uranove ali torijeve rude, ki delujejo s pomočjo radioaktivnih meritev).

V to tarifno številko **ne spadajo** centrifugalni stroji za sortiranje. To so stroji, pri katerih temelji separacija v celoti na principu centrifugalne sile, zaradi katere je moč delce različnih specifičnih tež zajeti in zbrati na različnih oddaljenostih od središča, ki se hitro vrti. Ti stroji se uvrščajo v **tar. št. 84.21.** Vendar pa v tej tarifni številki ostanejo uvrščeni stroji, pri katerih se centrifugalna sila uporablja samo za metanje materiala na žična sita.

Trakovni transporterji, ki se uporabljajo **skupa**j s stroji za sortiranje ali sejanje, ostanejo uvrščeni v ustreznih tarifna številkah, **če niso** sestavni deli strojev za sortiranje ali sejanje, ali pa, če trakovni transporter kot tak ne deluje kot naprava za sortiranje ali sejanje (**na primer:** če ima perforacije za sortiranje ali sejanje).

(B)**Stroji za drobljenje in mletje.**

V to skupino **spadajo**:

(1) **Pokončni rotacijski drobilci.** Ti stroji sestoje iz posode, v kateri se vrti konus (čaša) - včasih se vrti z *ekscentričnimi* gibi. Tukaj poteka drobljenje materiala med konusom in stenami posode.

(2) **Čeljustni drobilci raznih tipov.** V teh strojih pada material, katerega je treba zdrobiti, med dve pokončni nažlebljeni čeljusti, od katerih je ena nepremična, druga pa gibljiva.

(3) **Bobnasti drobilci.** V njih se material dvigne do vrha, s padanjem na dno pa se drobi.

(4) **Drobilci ali mlini z valji**. V teh strojih se material drobi med vzporednimi valji, ki se vrtijo v nasprotnih smereh, pri čemer se razdalja med valji spreminja glede na željeno finost mletja. V veliko primerih imajo ti stroji po nekaj parov valjev.

(5) **Udarni mlini.** V teh strojih se material meče ob stene stroja s silo (**na primer:** s pomočjo rotirujočih krakov).

(6) **Drobilci - kladivarji.**

(7) **Mlini s kroglami in palicami** (znani kot mlini s tolkači). Uporabljajo se predvsem za drobljenje rud. V teh strojih razbija material do željene finosti vrsta padajočih kladiv, ki so pogosto urejena po velikosti.

(8) **Drobilci - valjarji.**

(9) **Drobilci - kladivarji z več kladivi**. Te stroje večinoma uporabljajo za drobljenje skal. Vrsta drobilnih kladiv, krmiljenih z naperjanjem, je pogosto razvrščena po različnih stopnjah. Material zdrobi na določeno velikost.

(10) **Stroji za razbijanje in gnetenje** grud gline pred nadaljnjo obdelavo in predelavo v keramični industriji.

(C) **Stroji za mešanje in gnetenje.** Načeloma sestoje ti stroji iz posode, opremljene z lopaticami ali z drugimi napravami za mešanje. V posodah se mešata dva ali več materialov, ali pa se materiala med seboj gneteta s pomočjo mešanja ali premikanja.

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Mešalci za pripravo betona ali ometa.** Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** betonski mešalci, **trajno montirani** za železniški vagon (**tar.št. 86.04**) ali na šasijo tovornjaka (hruške) (**tar.št**. **87.05**) in so namenjeni **za pripravo betona ali ometa**.

Tovorna vozila z vrtljivo hruško, ki pa so namenjeji **samo prevozu** (***transportu***) **že pripravljene** betonske mešanice, so **izključeni**, uvrščajo se v **tar.št. 87.04**.

(2) **Stroji za mešanje mineralnih snovi** (drobljen ali lomljen kamen, gramoz, apnenec itd.) **z bitumnom** zaradi priprave **bituminoznega materiala** za površinsko prekrivanje cest. Ti stroji so lahko sestavljeni iz skupine ločenih komponent (lijakasta dostavna naprava, sušilna naprava, sesalec za prah, mešalnik, elevator itd.), ki so montirane za skupni šasiji, ali pa je ta stroj lahko v obliki funkcionalne enote, v kateri so komponente enostavno nameščene ena zraven druge (stabilna ali premična instalacija za izdelovanje asfalta).

(3) **Mešalci za rudo.**

(4) **Stroji za mešanje premogovega prahu z vezivnimi snovmi** (v proizvodnji *aglomeriranih* goriv).

(5) **Stroji, ki se uporabljajo v keramični industriji** (**na primer:** za mešanje gline z barvili, ali pa za gnetenje keramične paste).

(6) **Stroji za mešanje, ki se uporabljajo za pripravo livarskega peska.**

(II) STROJI ZA AGLOMERIRANJE, MODELIRANJE ALI OBLIKOVANJE

Ti stroji se delijo v **tri tipe:**

(i) **Razni tipi stiskalnic**, ki delujejo s pomočjo kalupa in v katerih se poprej pripravljen material aglomerira in stiska v željene oblike.

(ii) **Veliki cilindri**, katerih površine so opremljene z vrsto skupin ali form, v katerih se material stiska v željene oblike.

(iii) **Stroji za iztiskovanje** *(ekstruderji*).

V to skupino **spadajo**:

(A) **Stroji za aglomeriranje** (***briketiranje***) **trdnih mineralnih goriv** (premogovega prahu, šotinih vlaken itd.) v brikete, kroglice, jajčka itd.

(B) **Stroji za aglomeriranje ali oblikovanje keramične mase.**

Med te stroje **spadajo**:

(1) **Stroji tipa stiskalnice ali ekstruzerja** za izdelovanje opeke, vštevši tudi stroje za rezanje stisnjenega in pravokotno oblikovanega materiala v opeke.

(2) **Stroji za oblikovanje,** vštevši tudi stroje za dodelavo robov.

(3) **Stroji za modeliranje in iztiskovanje keramičnih cevi.**

(4) **Stroji za izdelovanje gradbenih** izdelkov**,** ki sestoje iz žičnih pletiv, ki so na točkah kričanja prevlečena.

(5) **Lončarska kolesa in podobni stroji,** na katerih se keramična masa vrti in oblikuje z rokami ali s pomočjo raznih orodij.

(6) **Stroji za modeliranje porcelanskih umetnih zob.**

(C) **Stroji za aglomeriranje brusilnih materialov** (abrazivov) v proizvodnji brusov.

(D) **Stroji za izdelovanje raznih montažnih betonskih** izdelkov (**na primer:** blokov za trakovanje, podstavkov za ograje iz modeliranih stebričkov, stebrov), vštevši tudi stroje za **centrifugalno litje cevi.**

(E) **Stroji za modeliranje raznih predmetov iz sadre, iz sadre z dodanimi vlakni, iz štukaturnega ometa** itd. (**na primer:** igrač, kipcev in stropnih okraskov).

(F) **Stroji za modeliranje predmetov iz azbestnega cementa** (**na primer:** kadi, napajalna korita za živino, dimniki) in **stroji za izdelavo cevi iz azbestnega cementa z valjanjem na eni gredi.**

(G) **Stroji za modeliranje grafitnih elektrod.**

(H) **Stroji za iztiskovanje grafitnih minc za svinčnike.**

(I) **Stroji za modeliranje krede za šolske table.**

(III) STROJI ZA IZDELOVANJE LIVARSKIH FORM IZ PESKA

Ti stroji so lahko raznih tipov in so konstruirani za stiskanje poprej pripravljenega livarskega peska - v model za oblikovanje **jedr iz peska**, ali pa okoli modela v livarski škatli zaradi oblikovanja kalupa. Ti stroji so pogosto opremljeni z vibracijskimi mehanizmi za trdno zbijanje peska v kalup.

Ta tarifna številka **vključuje** številne tipe teh strojev, v katerih deluje stisnjeni zrak bodisi na bat, bodisi na površino peska.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** stroji, v katerih se pesek izmetuje skupaj s snopom stisnjenega zraka (**tar. št. 84.24**). Peči za sušenje jedr ali form so prav tako **izključene (tar. št. 84.19).**

DELI

Skladno z določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se tudi **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko. Vendar pa se **krogle za mline** s kroglami uvrščajo **po materialu**, iz katerega so izdelane.

Iz te tarifne številke so **izključeni**:

(a) plamenke za uprašena (*pulverizirana*) goriva, mehanske naprave za nalaganje, ki vsebujejo opremo za pulveriziranje ali mletje **(tar. št. 84.16),**

(b) kalandri in stroji za valjanje **(tar. št. 84.20),**

(c) filtrirne stiskalnice **(tar. št. 84.21),**

(d) obdelovalni stroji za obdelavo kamna ali drugih mineralnih materialov ali stekla "**na hladno**" **(tar. št. 84.64),**

(e) stroji za oblikovanje ali stiskanje stekla **(tar. št. 84.75),**

(f) stroji za toplo oblikovanje plastičnih mas **(tar. št. 84.77),**

(g) vibratorji za beton (**tar. št. 84.67, 84.79 ali 85.08** - odvisno od primera),

(h) stiskalnice za splošno rabo **(tar. št. 84.79),**

(i) stroji za razprostiranje betona **(tar. št. 84.79 ali 87. poglavje**) in

(j) kalupniki za livarne železa; forme za uporabo v strojih iz te tarifne številke **(tar. št. 84.80).**

84.75 - STROJI ZA MONTIRANJE ELEKTRIČNIH ALI ELEKTRONSKIH ŽARNIC, SIJALK ALI ELEKTRONK ALI BLISKOVNIH ŽARNIC V STEKLENE PLAŠČE; STROJI ZA PROIZVODNJO ALI VROČO OBDELAVO STEKLA IN STEKLENIH IZDELKOV

8475.10 **- Stroji za montiranje električnih ali elektronskih žarnic, sijalk ali elektronk ali bliskovnih žarnic v steklene plašče**

8475.20 **- Stroji za izdelavo ali vročo obdelavo stekla ali steklenih izdelkov**

8475.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za vstavljanje oziroma sestavljanje električnih ali elektronskih žarnic, sijalk ali cevi ali bliskavic v steklene plašče. Ta tarifna številka **vključuje** tudi stroje za izdelavo in toplo obdelavo stekla ali izdelkov iz stekla (**razen** peči iz **tar. št. 84.17 ali 85.14**).

(I) STROJI ZA SESTAVLJANJE ELEKTRIČNIH ALI ELEKTRONSKIH ŽARNIC, SIJALK ALI CEVI ALI BLISKAVIC, V STEKLENE PLAŠČE

V to skupino **spadajo**:

(A) **Stroji za vakuumsko zapiranje balona za žarnice.**

(B) **Rotacijski stroji za avtomatsko sestavljanje razžarjenih žarnic, sijalk ali cevi.**

Ti stroji imajo običajno tudi opremo za toplotno obdelavo stekla (**na primer:** plamenke ali priprave za stiskanje in zapiranje steklenih plaščev), vendar v tej tarifni številki ostanejo uvrščeni tudi, če takšnih priprav za obdelavo stekla nimajo.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi stroje za sestavljanje električnih filamentnih žarnic, katerih sestavni deli so povezani s transporterjem in ki imajo opremo za toplotno obdelavo stekla, črpalke in enote za preskušanje žarnic (**glej opombo 4.** k **oddelku XVI**).

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** strojev, ki se uporabljajo izključno za izdelavo kovinskih delov komponent za žarnice, sijalke ali cevi na primer:

- stroji za izrezovanje ali globinsko vlečenje rešetk anod ali nosilcev **(tar. št. 84.62),**

- stroji za izdelovanje spiral iz fine kovinske žice pri proizvodnji filamentov za električne žarnice **(tar. št. 84.63)** in

- stroji za varjenje rešetk ali elektrod **(tar. št. 84.68 ali 85.15).**

(II) **STROJI ZA IZDELOVANJE ALI ZA TOPLO OBDELAVO STEKLA ALI IZDELKOV IZ STEKLA**

Stroji za obdelavo stekla iz te tarifne številke so stroji, ki obdelujejo steklo (vštevši tudi *kremen* in druge staljene *silikate*), ko se le-to segreva, **dokler ne postane mehko in tekoče**. Ti stroji delujejo z litjem, vlečenjem, valjanjem, vpredanjem, pihanjem, modeliranjem, oblikovanjem itd. Stroji za obdelavo stekla v trdnem stanju (tudi, če je le malo segreto zaradi lažjega poteka obdelave), so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 84.64).**

(A) **STROJI ZA IZDELOVANJE RAVNEGA STEKLA**

V to skupino **spadajo**:

(1) **Mize za litje steklenih tabel, vendar pod pogojem,** da so opremljene z mehanskimi napravami (**na primer:** z napravami za spremembo kota mize, ali pa z napravami za fiksiranje nastavljivih vodil, ki nadzirajo bočno gibanje stekla). V to tarifno številko **spadajo** tudi livarske verige, ki so pogosto na električni tok in ki razprostirajo in valjajo stekleno maso.

(2) **Stroji za izdelovanje steklenih plošč s pomočjo vertikalnega pihanja in vlečenja steklenih cilindrov.** V teh strojih ena cev vleče steklo vzdolž visoke gredi iz posebnega lonca za taljenje, ki je nameščen pri vznožju gredi. Skozi omenjeno cev se spusti snop stisnjenega zraka, ki steklu da cilindrično obliko. Na koncu se stekleni cilinder prečno in vzdolžno razreže na dele, iz katerih pozneje dobijo ravno steklo.

(3) **Stroji za izdelavo steklenih plošč z izvlekanjem ravnih trakov.** Grobo oblikovano stekleno ploščo prime posebna naprava, nato pa jo obdajo valji in jo izvlekajo v vodoravni in navpični smeri, medtem pa plošča gre skozi peč za kaljenje. Tako dobljen neprekinjeni trak pozneje razrežejo v plošče (mehansko ali s pomočjo električno segrevane žice).

(4) **Stroji za vlečenje in valjanje steklenih plošč.** Pri enem tipu teh strojev se na mizo najprej zlije določena količina staljenega stekla iz lonca. Na mizi stekleno maso valjajo s pomočjo enega ali več pari valjev, ki so z notranje strani hlajeni s kroženjem hladne vode. V drugih strojih teče tak postopek neprekinjeno - tabla staljenega stekla izteka iz ustja peči in gre neposredno pod valje. Nekateri med temi stroji so opremljeni z graviranimi valji, katerih namen je pridobivanje reliefnih in drugih površinskih efektov na steklu (**na primer:** nekatera katedralna stekla, valovita, nažlebljena stekla itd.).

(5) **Stroji za proizvodnjo armiranega (ojačenega) stekla.** Ti stroji so podobni strojem, opisanim v predhodni točki, le da se pri njih z valjev istočasno odvija tudi žično pletivo, ki se v steklo vtiskuje, dokler je steklo še mehko. Žično pletivo se lahko vstavi tudi med dve stekleni plošči, ki prihajata iz valjev.

(B) **DRUGI STROJI ZA TOPLOTNO OBDELAVO STEKLA**

V to skupino **spadajo**:

(1) **Stroji za izdelovanje steklenic.** Obstajajo razni tipi teh strojev, začenši s preprostimi mehanskimi napravami za krčenje in pihanje (ki delujejo na principu vsesavanja ali stisnjenega zraka, ali pa uporabljajo posebne kalupe), do avtomatskih strojev z neprekinjeno oskrbo (z dvema vrtilnima ploščama, od katerih ima ena kalupe za grobo litje, druga pa kalupe za fino obdelavo).

(2) **Posebni stroji in stiskalnice za oblikovanje raznih steklenih predmetov** (**na primer:** blokov za tlakovanje, strežnikov, ploščic, izolatorjev, nedokončanih kosov za optična stekla ali votlo

stekleno blago). Vendar pa so iz te tarifne številke **izključene** stiskalnice za splošno rabo **(tar. št. 84.79).**

(3) **Stroji za vlečenje, oblikovanje ali pihanje steklenih cevi in specialni stroji za vlečenje cevi iz staljenega silicijevega dioksid (*kvarca*).**

(4) **Stroji za izdelavo steklenih biserov** - še posebno stroji, v katerih izrezane koščke cevi oblijo z valjanjem v ogretih vrtilnih bobnih.

(5) **Stroji za izdelavo steklenih vlaken ali filamentov.** Ti stroji se delijo **v tri** najpomembnejše skupine:

(i) **Stroji za izdelavo kontinualne steklene preje za tkanje.** Ti stroji sestoje iz majhne električne peči, ki se polni s steklenimi kroglicami. Dno peči je iz plošče za izvlekanje s številnimi fino izvrtanimi luknjami. Ko filamenti pridejo skozi te luknjice, jih mažejo, nato pa s pomočjo posebnega mehanizma spojijo v dolgo nit. To nit navijejo na vrtilni boben, ki zagotavlja neprekinjeno in enakomerno izvlekanje vlaken.

(ii) **Stroji za izdelavo rezanih (kratkih) vlaken.** Ti stroji so opremljeni z električno pečjo in s ploščo za izvlekanje, ki je podobna pravkar omenjeni. Te peči pa imajo z obeh strani tudi garniture kovergentnih šob za stisnjeni zrak. Te šobe opravljajo dvojno nalogo - izvlekajo filamente in jih trgajo. Vlakna padajo skozi razpršeno olje in padejo na vrtilni perforirani boben. Sesalna naprava, ki je nameščena v notranjosti bobna, privlači vlakna, ki na ta način oblikujejo vpredeno prejo, ki se navija na vitel ali cevko.

(iii) **Posebni stroji za izdelavo steklenih vlaken.** V teh strojih se staljeno steklo zliva za ogret vrtilni disk. Steklo se oprime brazd na disku, učinek centrifugalne sile pa ga izvleka v vlakna.

(6) **Stroji za pihanje steklenih balonov za žarnice ali za izdelavo drugih steklenih delov za električne žarnice ali cevi, ali pa za elektronske sijalke ali cevi** itd. (**na primer:** osnovni bloki, nosilci vlaken, palčke).

(7) **Stroji za izdelavo optičnih vlaken in njihove pred-oblike**.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se tudi **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

Iz te tarifne številke so **izključeni** :

(a) ročne pihalke in pihala za steklo **(tar. št. 82.05),**

(b) nekateri stroji za izdelavo kaljenega stekla, v katerih steklene plošče običajno vstavljajo med ogrete table, nato pa jih hitro ohlade **(tar. št. 84.19)** in

(c) forme za ročno ali mehansko izdelovanje stekla **(tar. št. 84.80).**

84.76 - AVTOMATSKI STROJI ZA PRODAJO BLAGA (NPR. STROJI ZA POŠTNE ZNAMKE, CIGARETE, HRANO ALI NAPITKE), VKLJUČNO S STROJI ZA MENJANJE DENARJA ZA DROBIŽ

- Avtomatski stroji za prodajo pijač:

8476.21 **- - z vgrajeno napravo za gretje ali hlajenje**

8476.29 **- - drugi**

- Drugi stroji:

8476.81 **- - z vgrajeno napravo za gretje ali hlajenje**

8476.19 **- - drugi**

8476.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** razne vrste strojev, ki izdajajo nekatere vrste blaga, če se vanje skozi ustrezno razpoko **vrže kovanec**, **žeton** ali **magnetna kartica** (**razen** strojev**,** ki so bolj konkretno zajeti v drugih tarifnih številkah te Nomenklature oziroma ki so iz tega poglavja izključeni na osnovi opomb k temu poglavju ali oddelku).

Ta tarifna številka **ne vključuje samo** strojev, pri katerih gre za avtomatsko distribucijo, temveč **tudi** stroje, ki sestoje iz določenega števila omar, iz katerih je moč izvleči blago šele, ko se vanje vrže kovanec in ko se ločeno aktivira mehanizem za odpiranje ključavnice ustrezne omare (**na primer:** s pritiskom na ustrezni gumb).

Navadne omare ali kontejnerji **s ključavnico**, ki se odpirajo s pomočjo vstavljenega kovanca, pa tudi tiste, ki se uporabljajo na postajah za deponiranje prtljage ali v gledališčih za dvig gledališkega dvogleda, so iz te tarifne številke **izključene,** vendar **spadajo na primer:** v **oddelek XV ali v 94. poglavje.**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje, ki so opremljeni z napravami za ogrevanje ali hlajenje, ali pa z napravami za pripravo izdelkov za prodajo (**na primer:** stroji za pripravo sadnih sokov, mešalniki za kavo in mleko, mešalniki za sladoled), vendar **pod pogojem,** da sta glavna funkcija in namen stroja **avtomatska prodaja določenega izdeleka**.

V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji na kovance, ki prodajajo poštne znamke, železniške vozovnice, čokolado, bonbone, sladoled, cigarete, cigare, pijače (kot **na primer:** pivo, vino, likerji, kava ali sadni sokovi), toaletne izdelke (vštevši tudi stroje za razprševanje dišav), nogavice, fotografske filme, časopise itd., **pa tudi stroji** , na katerih **je moč tiskati naslovne ploščice** na kovinskem ali plastičnem traku.

V to tarifno številko **spadajo tudi stroji za menjanje denarja v drobiž**.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), **vključuje** ta tarifna številka **tudi avtomatske mehanizme za prodajo** - tistih vrst, ki se vgrajujejo v fasade trgovin, pa tudi dele strojev iz te tarifne številke.

*
* *

V tej tarifni številki **niso zajeti** naslednji stroji in naprave **na kovance:**

(a) ključavnice na kovanec (**na primer:** ključavnice omar ali javnih stranišč) **(tar. št. 83.01),**

(b) črpalke za bencin ali sredstva za mazanje tistih vrst, ki se uporabljajo na bencinskih črpalkah ali v garažah **(tar. št. 84.13),**

(c) merilni stroji (tehtnice) **(tar. št. 84.23),**

(d) pisalni stroji **(tar. št. 84.69),**

(e) stroji na kovanec za čiščenje obutve **(tar. št. 84.79),**

(f) električni brivniki **(tar. št. 85.10),**

(g) telefonski stroji **(tar. št. 85.17),**

(h) televizijski sprejemniki **(tar. št. 85.28),**

(i) teleskopi, fotografski stroji, kinematografski projektorji **(90. poglavje),**

(j) plinski (plinomeri) ali električni števci **(tar. št. 90.28)** in

(k) stroji za igre na srečo ali spretnost **(tar. št. 95.04)** in drugi stroji iz **95. poglavja.**

*
* *

84.77 - STROJI ZA OBDELAVO GUME ALI PLASTIČNE MASE ALI ZA IZDELAVO IZDELKOV IZ TEH MATERIALOV, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU

8477.10 **- Stroji za brizgalno vlivanje v kalupe**

8477.20 **- Ekstruderji**

8477.30 **- Stroji za oblikovanje s pihanjem**

8477.40 **- Stroji za oblikovanje z vakuumom in drugi stroji za termično oblikovanje**

- Drugi stroji za oblikovanje:

8477.51 **- - za oblikovanje ali protektiranje plaščev ali za oblikovanje zračnic**

8477.59 **- - drugi**

8477.80 **- Drugi stroji**

8477.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje za obdelavo **gume ali plastične mase**, ali pa za izdelavo izdelkov iz teh materialov, ki niso navedeni in ne zajeti drugje v tem poglavju.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Stroji za oblikovanje avtomobilskih gum** ali drugih predmetov iz gume, **razen** form (kalupov) kot takih **(tar. št. 68.15, 69.03 in 84.80).**

(2) **Stroji za prerezovanje odprtin za ventile na zračnicah**,

(3) **Posebni stroji in naprave za rezanje gumenih niti,**

(4) **Stiskalnice za oblikovanje gume ali plastične mase,**

(5) **Posebne stiskalnice za oblikovanje termoplastičnih praškov,**

(6) **Stiskalnice za izdelovanje gramofonskih plošč,**

(7) **Stroji za proizvodnjo *vulkanfibra* in**

(8) **Iztiskovalci (*ekstuderji*).**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo **v to tarifno številko**.

84.78 - STROJI ZA PRIPRAVO ALI PREDELAVO TOBAKA, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU

8478.10 **- Stroji**

8478.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** stroje, ki niso navedeni in ne zajeti drugje v tem poglavju in ki se uporabljajo **za pripravo ali predelavo tobaka.**

Posnemanje reber s tobačnih listov poteka v mlatilnih separatorjih. Zračni tok prehaja skozi sistem vrtečih se udarjajočih kladiv in kovinske mreže (košare) raznih velikosti. Na ta način poteka kosanje tobačnih listov, lažji deli pa se ločujejo od težjih žil ali reber.

V to tarifno številko **spadajo**:

(1) **Stroji za posnemanje reber s tobačnih listov** ali stroji za rezanje tobačnih listov.

(2) **Stroji za izdelovanje cigaret ali cigar,** ki so opremljeni s pomožno napravo za pakiranje, ali pa tudi ne.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli strojev** iz te tarifne številke uvrščajo **v to tarifno številko**.

84.79 - STROJI IN MEHANSKE NAPRAVE S POSEBNIMI FUNKCIJAMI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU

8479.10 **- Stroji za graditev ulic, cest, visoko in nizko gradnjo ali podobna dela**

8479.20 **- Stroji za ekstrakcijo ali pripravo živalskih ali rastlinskih masti in olj**

8479.30 **- Stiskalnice za proizvodnjo ivernih plošč ali vlaknenih plošč iz lesa ali drugega lesnatega materiala ter drugi stroji za obdelovanje lesa ali plute**

8479.40 **- Stroji za izdelavo vrvi in kablov**

8479.40 **- Industrijski roboti, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu**

8479.60 **- Hladilci zraka na osnovi izparevanja**

- Drugi stroji in mehanske naprave:

8479.81 **- - za obdelovanje kovin, vključno z napravami za navijanje električne žice**

8479.82 **- - stroji za mešanje, gnetenje, drobljenje, mletje, sejanje, rešetanje, homogeniziranje ali emulgiranje**

8479.89 **- - drugo**

8479.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **se omejuje** za stroje in mehanske naprave s posebnimi funkcijami, kot so **na primer:**

(a) stroji, ki **niso** iz tega poglavja **izključeni** zaradi katere izmed opomb k temu oddelku ali poglavju,

(b) stroji, ki **niso navedeni in ne zajeti v kakšni tarifni številki** kateregakoli drugega poglavja te Nomenklature, ali

(c) stroji, ki **se ne morejo uvrstiti v nobeno drugo tarifno številko** iz naslednjih vzrokov:

(i) ker jih **nobena druga tarifna številka ne vključuje** glede na njihov način delovanja, opis ali vrsto,

(ii) ker jih **nobena druga tarifna številka ne vključuje** glede na njihovo uporabo ali industrijo, v kateri se uporabljajo, ali

(iii) ker **bi lahko enako opravičljivo spadali v dve ali več drugih tarifnih številk** (stroji za splošno rabo).

Stroji in naprave iz te tarifne številke se od delov strojev, kot bi morali glede na splošna določila o uvrščanju delov biti uvrščeni, po tem, da **imajo posebne funkcije.**

V tem smislu šteje, da imajo "**posebne funkcije**" **naslednje naprave:**

(A) Mehanske naprave **z ali brez motorja** ali druge pogonske sile, katerih funkcija se lahko opravlja neodvisno in ločeno od kateregakoli drugega stroja ali naprave.

Primer: **Vlaženje in razvlaževanje zraka** sta posebni funkciji, saj ju je moč opravljati s pomočjo naprave, ki deluje neodvisno od kateregakoli drugega stroja ali naprave.

Če je **posebej uvožen vlažilec zraka** namenjen za montažo na ozonski generator, **mora biti uvrščen v to tarifno številko,** kot da bi imel samostojno funkcijo.

(B) Mehanske naprave, ki lahko svoje funkcije opravljajo , ne da bi jih bilo potrebno montirati na druge stroje ali naprave, ali pa takšne, ki so vgrajene v bolj sestavljeno celoto, vendar **pod ogojem**:

(i) **da se ta funkcija razlikuje od funkcije**, katero **opravlja stroj**, naprava ali celota, na kateri bodo ti stroji montirani, in

(ii) **da ta funkcija ni integralni in neločljivi del delovanja takšnega stroja, naprave ali celote**.

Primer: **Verižni rezalnik** je naprava, ki je montirana na industrijskem šivalnem stroji in ki avtomatsko reže sukanec, da lahko stroj deluje neprekinjeno. Ta naprava opravlja ločeno funkcijo, saj **ne predstavlja dela stroja**, ki bi bil v funkciji "**šivanja**". Ker ni druge, bolj specifične tarifne številke, **se verižni rezalnik lahko uvrsti v to tarifno številko.**

Na drugi strani pa se **funkcija vplinjača motorja** z notranjim izgorevanjem **razlikuje** od funkcije motorja, pa zato ni "**posebna funkcija**", kot je opredeljeno v predhodnem besedilu, saj je delovanje vplinjača neločljivo od delovanja motorja. Posebej uvoženi vplinjači se zato uvrščajo **kot deli motorja** v **tar. št. 84.09.**

Podobno tudi mehanski in hidravlični amortizerji predstavljajo integralni del kakšnega stroja, aparata ali naprave, v katere so vgrajeni. Posebej uvožene **amortizerje** (blažilce) je treba uvrstiti kot dele strojev, aparatov ali naprav, v katere se vgrajujejo. (**Blažilci za vozila in letala se uvrščajo v oddelek XVII**).

Med številne in raznolike stroje in mehanske naprave, katere **vključuje** ta tarifna številka, **spadajo** *med drugim*:

(I) STROJI IN MEHANSKE NAPRAVE ZA SPLOŠNO UPORABO

Mednje **spadajo na primer:**

(1) **Kadi in druge posode (na primer: kadi za elektrolizo),** opremljene z mehanskimi napravami (za mešanje itd.), katerih **ni moč prepoznati** kot posode, namenjene za kakšno določeno industrijo, ki pa tudi niso stroji za ogrevanje, kuhanje itd. iz **tar. št. 84.19.** Kadi in druge posode, **ki so samo** opremljene s pipami, merilci gladine, pritiska ali s podobnimi pripravami, se uvrščajo **po materialu**, iz katerega so izdelane.

(2) **Stiskalnice, drobilniki, mlini, mešalniki** itd., ki **niso** konstruirani za določeno vrsto industrije.

(3) **Volumetrični razdelilni aparati** (**na primer:** mehanski lijakaste naprave za oskrbo) in mehanski distributerji za neprekinjeno dostavljanje delovnih predmetov v isto proizvodno linijo, vendar **pod pogojem**, da niso namenjeni za kakšno določeno industrijo.

(4) **Stroji za pritrjevanje obročkov ali cevastih zakovic,** ki so enako primerni za pritrjevanje obročkov ali zakovic na katerikoli material, kot so: tekstil, lepenka, plastični materiali in usnje. V to tarifno številko **spadajo** tudi stroji, ki so enako primerni za spajanje koncev strojnih jermenov iz tekstila, gume ali iz drugih materialov s spojkami.

(5) **Vibracijski motorji,** ki sestoje iz elektromotorja z ekscentričnim diskom, nameščenim na izpostavljenem koncu gredi in ki pri tem povzročajo radialne vibracije, ki se prenašajo na aparate ali naprave (nagibe, posode, košaste lijake, transporterje, naprave za zbijanje itd.), na katerih je vibracijski motor pritrjen.

(6) **Elektro-magnetni vibratorji,** ki se pritrjujejo na transporterje, na naprave za sejanje ali zbijanje itd. Ti stroji sestoje iz osnovne plošče z *elektro-magnetom* in iz dveh kovinskih podpornikov, katerih namen je s pomočjo dveh kompletov vzmeti vzdrževati določeno razdaljo med materialom in *elektro-magnetom*. Stroj maso izmenoma privlači z magnetom in jo vrača s pomočjo vzmeti.

(7) **Industrijski roboti za raznovrstno uporabo.** Industrijski roboti so avtomatski stroji, katere je moč programirati za opravljanje ciklusa ponavljajočih se operacij. Ob uporabi senzorjev lahko industrijski roboti dobijo informacije o pogojih, v katerih delujejo, pa tudi analizirajo tako dobljene informacije, da shemo aktivnosti lahko prilagodijo pogojem delovanja.

Industrijski roboti lahko tvorijo zglobno strukturo, primerljivo s človeško roko. Ta struktura je montirana v ležečem ali pokončnem položaju, na okončinah pa so lahko gibljivi nosilci za držalo orodja (t.i. pokončni robot). Roboti lahko sestoje tudi iz premočrtne strukture, ki se pogosto premika na pokončnih osnovah, pri čemer držalo tvori priključni del delovnega mehanizma, ki se ogosto giblje po vodoravnih osnovah (vodoravni roboti). Te robote je moč namestiti tudi na nosilec (**roboti na nosilcu**).

Različni deli strukture premika elektromotor ali hidravlični ali pnevmatski sistemi.

Industrijski roboti so lahko namenjeni za različno uporabo: za varjenje, nakladanje in razkladanje, rezanje, sestavljanje, obrezovanje kovin itd. **Roboti zamenjujejo ljudi** pri opravljanju del v neugodnih pogojih (delo s strupenimi izdeleki, v prahu itd.), ali pa v težkih pogojih (prenašanje težkih bremen, pri opravilih, ki so zaradi ponavljanja utrudljiva). V te raznovrstne namene so roboti opremljeni z držali za orodja in z orodji, konstruiranimi posebej za opravljanje teh nalog (**na primer:** s kleščami, prijemalkami, varilnimi glavami).

Ta tarifna številka **vključuje** samo industrijske robote, ki imajo sposobnost opravljanja **raznovrstnih funkcij** s preprosto uporabo različnih orodij. Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** industrijski roboti, ki so konstruirani posebej **za opravljanje specifičnih funkcij** - ti industrijski roboti se uvrščajo v tarifno številko, ki **vključuje** njihovo funkcijo **(na primer: v tar. št. 84.24, 84.28 ali 85.15).**

(II) STROJI IN NAPRAVE ZA NEKATERE INDUSTRIJE

V to skupino **spadajo**:

(A) **Stroji in mehanske naprave za industrijo olja, mila ali jedilne masti, na primer:**

(1) Specialni drobilniki, gnetilniki, mlini ali stiskalnice za oljna semena ali oljne plodove.

(2) Rezervoarji, opremljeni z mehanskimi mešalniki, ki so konstruirani posebej za prečiščevanje olja.

(3) Oprema za pranje loja.

(4) Oprema za valjanje surovega loja, da bi se celice pred taljenjem zdrobile.

(5) Mešalniki za mešanje sestavin margarine.

(6) Stroji za rezanje ali oblikovanje mila.

(B) **Stroji za izdelovanje košar in drugega pletarskega blaga ter drugi stroji in mehanske naprave za pletenje ali tkanje vrbovega protja, rafije, slame, lesnih trakov, plastičnih materialov itd., na primer:**

(1) Stroji za izdelovanje košar s pokrovi ali podobnih predmetov.

(2) Stroji za izdelovanje pletarskih plaščev za balone, steklenice itd.

(3) Stroji za izdelovanje zaščitnega slamnatega plašča za steklenice.

(4) Stroji za pletenje klobukov, pletenic in trakov za izdelovanje klobukov.

Ta tarifna številka **izključuje** strojev za ceplenje lesa, luplenje vrbe, obrezovanje trstike, itd. (**tar.št. 84.65).**

(C) **Stroji ali mehanske naprave za izdelovanje krtač za barvanje ali drugih krtač, na primer:**

(1) Stroji za pripravo (vštevši za dodelavo ali oblikovanje) dlak, vlaken za ščetke itd.

(2) Stroji za vstavljanje dlak, vlaken itd. v tulce, okvire ali ročaje.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) strojev za sterilizacijo dlak ali vlaken **(tar. št. 84.19)** in

(b) strojev za izdelovanje okvirov ali ročajev za ščetke iz lesa, plute, kosti, ebonita ali podobnih trdih materialov **(tar. št. 84.65).**

(D) **Stroji ali mehanske naprave za javna dela, gradbeništvo in podobno, na primer:**

(1) Stroji za razprostiranje (polaganje) ometa ali betona (**razen** mešalnikov za pripravo betona ali ometa - **tar. št. 84.74 ali 87.05**) in

(2) Stroji za gradnjo cest, ki beton tresejo, da se ne zgrudi in da dosežejo ravno površino. Isti stroji včasih beton tudi polagajo.

Vendar ta tarifna številka **ne vključuje** nivelirk (strojev za izravnavanje) iz **tar. št. 84.29.**

(3) Stroji (samovozni ali nesamovozni) za zasipavanje cest ali podobnih površin z gramozom in stroji na lastni pogon za razbijanje in nabijanje bitumenoznega materiala za površinsko prekrivanje cest. Iz te tarifne številke so **izključeni** stroji za zasipavanje z gramozom, ki so montirani na šasije motornih vozil (**glej tar. št. 87.05**).

(4) Stroji in mehanske naprave za glajenje, brazdanje, kariranje itd. svežega betona, asfalta ali drugih podobnih mehkih površin.

Iz te tarifne številke so **izključeni** stroji za segrevanje asfalta itd. **(tar. št. 84.19).**

(5) **Majhni** motorni stroji za vzdrževanje cest, s katerimi upravlja človek med hojo (**na primer:** stroji za čiščenje vozišč in stroji **za označevanje in barvanje bele sredinske črte vozišča**).

Rotacijska mehanska omela, ki se lahko montirajo skupaj s košem za smeti in s sistemom za polivanje na šasiji s kolesi, ki se premikajo s pomočjo traktorja iz **tar. št. 87.01,** se prav tako uvrščajo v to tarifna številka kot zamenljiva oprema, četudi se uvažajo skupaj s traktorjem.

(E) **Stroji in mehanske naprave za obdelavo kovin, vštevši tudi naprave za navijanje navitij električne žice, na primer:**

(1) Stiskalnice s primeži za alutermično varjenje tračnic, strojnih delov itd..

(2) Stroji za čiščenje in luženje kovin (s pomočjo kisline, triklor etilena itd.), vštevši tudi enoto za luženje v valjarnah kovin, vendar **izvzemši** priprave za čiščenje s pomočjo curka pare ali peska iz **tar. št. 84.24.**

(3) Rotirujoči bobni za posnemanje peska, kovačine, ali pa za poliranje blaga (**na primer:** vijakov, matic ali kroglic krogličnih ležajev).

(4) Stroji za kositranje s potapljanjem.

(5) Lomilci surovega železa in posebni drobilci za lomljenje odpadkov iz litega železa,

(6) Posebni stroji za ovijanje ali prekrivanje električnih kablov s plastmi tekstilne preje, z impregniranimi papirnatimi trakovi, z azbestnimi trakovi ali z drugimi izolacijskimi ali zaščitnimi materiali, vendar **izvzemši** stroje za izdelovanje plašča (ovoja) v obliki vrvice tistih vrst, predvidenih v **tar. št. 84.47.**

(7) Stroji za navijanje električnih navitij (**na primer:** za motorje, transformatorje ali induktorje).

(F) **Stroji in mehanske naprave za obdelavo lesa ali podobnih materialov, na primer:**

(1) Bobni za posnemanje lubja, v katerih se lubje z debla lupi z medsebojnim trenjem debel.

(2) Posebne stiskalnice za aglomeriranje lesnih vlaken, lesnega iverja, žagovine ali prahu plute.

(3) Stiskalnice za utrjevanje lesa.

(4) Stroji za impregnacijo lesa pod pritiskom.

(G) **Stroji za izdelovanje motvozov ali pramenov** (stroji za vpredanje posameznih žic v pramene, za vpredanje več pramen ali kabliranje itd.), ki delajo s **tekstilno prejo ali s kovinsko žico**, ali pa s tekstilno prejo in s kovinsko žico, **vštevši** stroje za vpredanje upogibnih **električnih vodnikov**, razen strojev vrst, ki se uporabljajo za predenje samo **tekstila (tar. št. 84.45).**

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) strojev za navijanje tekstilne preje, vrvi itd. v klobčiče **(tar. št. 84.45)** in

(b) strojev za končno obdelavo (glajenje, poliranje) tekstilne preje, vrvi itd. **(tar. št. 84.51).**

(III) RAZLIČNI STROJI IN MEHANSKE NAPRAVE

V to skupino **spadajo**:

(1) Naprave za vlaženje in razvlaženje ter sušenje zraka, **razen** naprav, ki spadajo **v tarifne številke 84.15, 84.24 ali 85.09**.

(2) Zaganjače (*starterje*) za mehanske, hidravlične motorje, za motorje na komprimirani zrak (kompresijske), vendar ne električna oprema iz **tar. št. 85.11**.

(3) Hidravlični akumulatorji za shranjevanje določene količine vode pod pritiskom v rezervi z namenom zagotoviti hidravličnim strojem enakomerno dovajanje ali pritiska dovajanja. Ti akumulatorji običajno sestoje iz pokončnega cilindra, ki se polni s črpalko in ki vsebuje obtežen bat, nastavljen na določen pritisk.

(4) Avtomatske mazalke tipa črpalke za stroje.

(5) Stroji za pomakanje vžigalic.

(6) Stroji in mehanske naprave za katraniranje ali premazovanje sodov, razen razpršilk **iz tar. št. 84.24**.

(7) Stroji za oblaganje varilnih elektrod.

(8) Stroji za čiščenje in vnovično prevlekanje želatinskih valjev za barvanje,

(9) Stroji za nanašanje **fotoobčutljivih emulzij** na podlago.

(10) Stroji za **matiranje stekla s pomočjo kisline**.

(11) Stroji za **zavijanje in odvijanje vijakov in izvlekovalci kovinskih jeder** (**razen** ročnih orodij iz **82. poglavja,** majhnih pnevmatskih orodij iz **tar. št. 84.67** in elektromehanskih ročnih orodij iz **tar. št. 85.08**).

(12) Stroji za **vzdrževanje in čiščenje cevovodov ali drugih neupogibnih cevi** (**na primer:** majhni samovozni stroji, ki se uporabljajo pri naftovodih za čiščenje cevi in njihov premazovanje z asfaltom ali z drugimi zaščitnimi premazi, stroji, skozi katere so speljane cevi s tekočino za notranje čiščenje cevovodov).

(13) Stroji za **nameščanje garnitur** (oblog) **na cilindre mikalnikov** (tekstilni stroj).

(14) Stroji za **izdelovanje podplatov iz vrvi za obutev**.

(15) Stroji za **pranje, čiščenje in razpraševanje posteljnega perja**.

(16) Stroji za **polnjenje pernic ali vzmetnic.**

(17) Stroji za **nanašanje brusnih (abrazivnih) snovi na katerokoli podlago** (tkanino, papir itd.).

(18) Stroji za **navijanje upogibnih pramen ali cevi** (**na primer:** tekstilnih ali kovinskih pramen ali motvozov, električnih kablov, svinčenih cevi).

(19) Mehanske **naprave za rezanje vodnih rastlin** (*plevela*). Sestoje iz ležeče kose (rezila) pod gladino vode, ki rotira na pokončni osnovi, vpeti v okvir za montažo na čoln. Lahko so na ročni ali mehanski pogon.

(20) **Potapljaški zvonovi ali kovinska potapljaška oblačila** itd. na mehanski pogon.

(21) ***Giroskopski* stabilizatorji za ladje ali za podobno rabo**, vendar so **izključeni** giroskopske priprave za instrumente, ki se uvrščajo v **90. poglavje** (*giro-kompas*i itd.) in za torpeda **(tar. št. 93.06).**

(22) **Upravljalska in krmilna oprema za ladje**, **razen** krmil samih (običajno **tar. št. 73.25 ali 73.26**) in avtomatskih pilotov (*giro - piloti*) iz **tar. št. 90.14.**

(23) **Električni, hidravlični, pnevmatski brisalci za letala**, **ladje in vsa vozila**, **razen** tistih za bicikle in za motorna vozila **(tar. št. 85.12).** V to tarifno številko **spadajo** tudi nosilci metlic brisalcev in montirane metlice, vendar **pod pogojem,** da jih je moč prepoznati kot uporabne za pravkar opisane brisalce. Takšni, ki so namenjeni za bicikle in za motorna vozila, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 85.12).**

(24) **Ultrazvočni aparati za čiščenje** kovinskih delov in raznih drugih proizvodov. Če so ti aparati kompletni, sestoje (neglede na to, ali so montiranih v skupnem ohišju, ali pa so ločene enote) iz *visokofrekvenčnega* generatorja, enega ali več pretvornikov in iz rezervoarja za izdelke, ki so

predmet čiščenja. Rezervoarji so lahko dobavljeni skupaj z aparatom ali posebej. V to tarifno številko **spadajo tudi ultrazvočni pretvorniki** za takšne aparate.

(25) **Podvodne baklje,** ki so običajno opremljene s posebnimi napravami za vžig in z napravo za dovajanje svežega zraka pod pritiskom ali pa kisika skozi okroglo oblikovano izhodno šobo. Namen te naprave je ustvariti v vodi prostor, v katerem lahko baklja gori.

(26) **Aparati za rezanje ali prebijanje** skal ali betona **z uporabo visokih temperatur**, dosežene z zgorevanjem železa ali jekla v snopu kisika. Uporabljeni aparati so preprosti in sestoje iz ročice, odporne na temperaturo, in iz prijemalke z ventilom za priključitev na vir oskrbe s kisikom ter iz dolge železne ali jeklene cevi. Med delovanjem kisik teče skozi železne ali jeklene cevi, katerih konec je rdeče razžarjen, tako da zgoreva in ustvarja dovolj visoko temperaturo, ki tali steno ali beton.

(27) **Avtomatski stroji za čiščenje obutve**.

(28) **Stroji za nanašanje voska na papirnate kozarce, kontejnerje** itd. s potapljanjem.

(29) **Industrijski vakuumski čistilci.**

(30) **Industrijski gladilci tal.**

(31) **Hladilci zraka, ki delujejo na osnovi izparevanja tekočine** (npr. vode).

(32) **Teptalci snega z lastnim pogonom** (***ratraki***), ki so opremljeni **s širokomi gosenicami** (širše kot so običajno na vozilih iz 87. poglavja) in se uporabljajo **za pripravo smučišč**.

(33) **Velike reklamne table za napise ali slike**, ki imajo vgrajene električne mehanizme za hitro ponavljajoče spreminjanje vsebine napisa ali slike. Delujejo na osnovi sočasnega vzdolžnega "**vrtenja votlih kovinskih profilov**", na katerih je fragment slike nalepljen ali natisnjen. Lahko so osvetljene ali ne.

Naprave za **čiščenje preprog** (talnih oblog) (*in situ),* ki so drugačne od naprav za suho čiščenje (*kemično*) in ki se uporabljajo v **javnih ustanovah** (drugačnih kot so za domačo uporabo), kot so hoteli, moteli bolnišnice, uradih, restavracijah in šolah, se uvrščajo **v tarifno številko 84.51**.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se uvrščajo v to tarifno številko tudi **dele strojev** in aparatov iz te **tarifne številke**, vštevši kalupe, **razen**, tistih ki so zajeti drugje v **Nomenklturi** (predvsem v tarifni številki **84.80**).

84.80 - LIVARSKI OKVIRJI ZA LIVARNE KOVIN; MODELNE PLOŠČE; MODELI ZA KALUPE, KALUPI ZA KOVINO (RAZEN KALUPOV ZA INGOTE), KOVINSKE KARBIDE, STEKLO, MINERALNE MATERIALE, GUMO IN PLASTIČNE MASE

8480.10 **- Livarski okvirji za livarne kovin**

8480.20 **- Modelne plošče**

8480.30 **- Modeli za kalupe**

- Kalupi za kovino ali za kovinske karbide:

8480.41 **- - za brizganje ali kompresijo**

8480.49 **- - drugi**

8480.50 **- Kalupi za steklo**

8480.60 **- Kalupi za mineralne materiale**

- Kalupi za gumo ali za plastične mase:

8480.71 **- - za brizganje ali kompresijo**

8480.79 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** livarske okvirje, ki se uporabljajo v livarnah kovin, modelne plošče in modele ter kalupe. **Razen** nekaterih izjem, ki so podane v nadaljevanju, **vključuje** ta tarifna številka tudi **vse forme (kalupe)** (neglede na to, ali imajo proge, ali jih nimajo, in **neglede na to**, ali so za ročno ali strojno kalupiranje) tistih vrst, ki se uporabljajo za kalupiranje in **litje naslednjih materialov** v nedokončane kose ali v končne predmete:

(I) **Kovin** in **kovinskih karbidov**.

(II) **Stekla** (vštevši tudi staljenega kremena in drugih silicijevih dioksidov) ali mineralnih materialov, kot je keramična masa, cement, sadra ali beton.

(III) Iz **gume ali plastičnih mas**.

V splošnem je **bistvena vloga kalupov**, da zadržijo material v vnaprej določeni obliki, dokler se ne strdi. Nekateri kalupi izvajajo tudi določen pritisk na dani material. Vendar pa so iz te tarifne številke **izključene** matrice za prerezovanje iz **tar. št. 82.07,** saj le-te material oblikujejo samo s pomočjo močnega udarca ali pritiska (**na primer:** matrice za izrezovanje blaga iz kovinske pločevine).

(A) LIVARSKI OKVIRJI ZA LIVARNE KOVIN

To so pravzaprav okviri, ki so izdelani **običajno iz železa ali jekla** in ki so večinoma pravokotne ali okrogle oblike. Ti kalupi vsebujejo **peščeni kalup,** oblikovan s stiskanjem peska okoli modela.

(B) MODELNE PLOŠČE

To so plošče, ki se nameščajo **na dno kalupa**.

(C) MODELI (*ŠABLONE*) ZA KALUPE

Med modele (*šablone*) za kalupe spadajo: **modeli za livarne**, **livarska jedra**, **jedrnike, plošče za modeliranje**, **table za modele** itd., ki se uporabljajo samo **za pripravo peščenih kalupov** (**običajno so iz lesa in se lahko uporabijo večkrat**).

(D) KALUPI ZA KOVINE (RAZEN KALUPOV ZA INGOTE) ALI ZA KOVINSKE KARBIDE

V to skupino spadajo:

(1) **Kokilni kalupi (*die-casts*).** Ti kalupi imajo obliko kovinskih ohišij in sestoje iz dveh ali več nastavljivih delov, ki v votli obliki reproducirajo obliko željenih artiklov.

(2) **Kalupi za litje pod pritiskom,** v katere mečejo staljeno kovino pod pritiskom. Ti kalupi običajno sestoje iz dveh komplementarnih kovinskih kalupov, na katerih čelnih straneh se nahaja votlina, ki ustreza obliki željenih artiklov. V nekaterih primerih polovici takšni kalupi stiskajo staljeno kovino do določene stopnje.

(3) **Kalupi za sintriranje kovinskega prahu.** Te kalupe segrevajo. Včasih se uporabljajo za sintranje kovinskih karbidov ali kemičnega prahu.

(4) **Cilindrični kalupi** za centrifugalne livarske stroje (**na primer:** za litje železnih in topovskih cevi).

(5) **Tiskarski kalupi**. V te kalupe vlivajo posamezne črke, razmike, distančnike med vrsticami itd. za *stereotipne* tiskarske klišeje in podlage za *galvanotipske* plošče. Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** *linotipski* kalupi iz **tar. št. 84.42.**

V to skupino **niso vključena** izgotovljena (oblikovana) livarska jedra ali kalupi narejeni iz livarskega peska in veziva (npr. duroplastične mase) **namenjena samo za enkratno uporabo (tar.št.68.15).**

(E) KALUPI ZA STEKLO

V to skupino **spadajo**:

(1) **Kalupi za steklene bloke za popološčevanje poti, opek ali plošč ter kompresijski kalupi za steklene ploščice ali strešnike.**

(2) **Kalupi za steklenice** za ročno ali strojno delo, vštevši tudi kalupe, ki se ženejo s pedalom (**na primer:** kalupi za nedokončane izdelke in kalupi za dokončevanje proizvodov, obročasti kalupi).

(3) **Kalupi za votlo steklarijo.**

(4) **Kalupi za oblikovanje za steklarske klopi.**

(5) **Kalupi iz jekla ali iz litega železa, ki se uporabljajo za izdelovanje nedokončanih leč in očalnih stekel itd.**

(F) KALUPI ZA MINERALNE MATERIALE

V to skupino **spadajo**:

(1) **Kalupi za keramične mase** (**na primer:** kalupi za opeko, kalupi za cevi ali za druge lončarske predmete, vštevši tudi kalupe za umetne zobe).

(2) **Kalupi za kalupiranje betonskih, cementnih ali azbestno - cementnih proizvodov** (cevi, kadi, bloki za tlakovanje, stenske, talne ali strešne ploščice, dimniške kape, banistri, arhitekturni ornamenti itd.), pa tudi kalupi za izdelovanje montažnih gradbenih elementov iz armiranega ali prednapetega betona (okenski okviri, deli za oboke, grede, železniški tramovi itd.).

(3) **Kalupi za aglomeriranje brusilnih materialov v bruse.**

(4) **Kalupi za izdelke iz sadre, mešanic sadre, cementa** itd., ali pa za štukaturne predmete (**na primer:** igrače, kipce in stropne okraske).

(G) KALUPI ZA GUMO ALI PLASTIČNE MASE

V to skupino **spadajo**:

(1) **Kalupi (z vrečo v obliki avtomobilske zračnice -** "*BALDDER*") **za vulkanizacijo zunanjih avtomobilskih gum.** Ti kalupi sestoje iz dveh nastavljivih kovinskih kalupov, ogrevanih s paro ali elektriko, ki objemata obročasto oblikovano vrečo, napolnjeno z zrakom (zračna vreča), ali pa

z vrelo vodo (*vodna vreča*). Naloga te vreče je trdno pritisniti zunanjo avtomobilsko gumo k stenam kalupa,

(2) **Kalupi za oblikovanje in vulkaniziranje raznih predmetov iz gume** in

(3) **Kalupi za izdelovanje predmetov iz plastičnih mas,** ki so lahko ogrevani z električnim tokom, kako drugače, ali pa sploh ne. Lahko delujejo na principu težnosti, vbrizgavanja ali zbijanja.

V to tarifno številko **spadajo** tudi **kalupi za pred-tabletiranje.** Ti kalupi po hladnem postopku stiskajo prah v tablete, od katerih vsaka vsebuje določeno količino materiala, pripravljenega za dokončno oblikovanje v željeni izdelek, in ima ustrezno obliko in prostornino.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) kalupi, ki se uporabljajo za izdelovanje predmetov (**na primer:** rokavic) s potapljanjem kalupa v tekočo gumo, plastično maso itd. (**uvrščajo se po materialu** iz katerega so izdelani),

(b) kalupi iz **ogljika** ali **grafita, iz peska in veziva** (plastične mase) **(tar. št. 68.15),**

(c) kalupi katerekoli vrste iz **keramike** (**tar. št. 69.03 ali 69.09** - odvisno od primera),

(d) kalupi iz **stekla (tar. št. 70.20),**

(e) kalupi za **ingote (tar. št. 84.54),**

(f) kalupi in matrice za proizvodnjo gramofonskih plošč **(tar. št. 85.24)** in

(g) skladno s predhodnimi **izključitvami** tudi kalupi, ki se uporabljajo v stiskalnicah in drugih strojih za kalupiranje materialov, **razen** kalupov, ki so navedeni v besedilu te tarifne številke - uvrščajo se **kot deli strojev**, **za katere so konstruirani**).

84.81 - PIPE, VENTILI IN PODOBNE NAPRAVE ZA CEVOVODE, KOTLE, REZERVOARJE, VELIKE POSODE IN PODOBNO, VKLJUČNO Z REDUKCIJSKIMI VENTILI IN TERMOSTATSKO KRMILJENIMI VENTILI

8481.10 **- Redukcijski ventili**

8481.20 **- Ventili za oljnohidravlične ali pnevmatske prenose**

8481.30 **- Nepovratni ventili**

8481.40 **- Varnostni ventili**

8481.80 **- Druge naprave**

8481.90 **- Deli**

Ta **tarifna številka vključuje** pipe, ventile in podobne naprave, ki se uporabljajo na ceveh, rezervoarjih, kadeh ali na podobnih proizvodih, in sicer za uravnavanje pretoka (za oskrbo, praznjenje itd.) tekočin (tekočih, viskoznih ali plinastih), v nekaterih primerih pa se uporabljajo tudi za uravnavanje pretoka trdnih snovi (**na primer:** peska). V to tarifno številko **spadajo** tudi naprave, konstruirane **za uravnavanje pritiska ali pretočne hitrosti** tekočin ali plinov.

Te naprave oziroma priprave uravnavajo pretok tako, da odpirajo ali zapirajo odprtino (**na primer:** pregrado, disk, kroglico, čep, iglo ali membrano). Lahko se jih premika ročno (s pomočjo ključa, kolesca, pritisnega gumba), s pomočjo motorja, selenoida, urinega mehanizma itd., ali pa s pomočjo avtomatske naprave, kot je **na primer:** vzmet, protiutež, termostatični element in kapsula za pritisk.

Pipe, ventili itd., ki imajo takšne mehanizme ali naprave, ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki. To se nanaša **na primer:** na ventil, opremljen s termostatičnim elementom (bimetal, kapsula, žogica itd.). V to tarifno številko **spadajo** tudi ventili itd., spojeni s termostatičnim elementom s pomočjo kapilarne cevi.

Kombinacije, ki sestoje iz pipe, ventila itd. in termostata, manostata ali kakšnega drugega instrumenta ali aparata za avtomatsko krmiljenje, merjenje ali preizkušanje iz **tar. št. 90.26 ali 90.32, ostanejo** uvrščeni v tej tarifni številki, **če je instrument ali aparat montiran na pipi,** ventilu itd. oziroma če je namenjen za tovrstno montažo - vendar **pod pogojem**, da ima kombinirani aparat **bistvene lastnosti** enega izmed predmetov iz te tarifne številke.

Če ti pogoji niso izpolnjeni, se uvrščajo v **tar. št. 90.26** (**na primer** *manometer* za merjenje pritiska tekočine, opremljen z odvodnim ventilom), ali pa v **tar. št. 90.32.**

Če gre za sistem **daljinskega krmiljenja**, se v to tarifno številko uvrščajo **samo** pipa, ventil itd.

V splošnem so pipe, ventili itd. **iz navadnih kovin ali iz plastičnih mas**. Vendar se uvrščajo v to tarifno številko **tudi,** če so iz drugih materialov (**razen** iz mehke gume, keramike ali stekla).

Pipe, ventili itd., se uvrščajo na enak način, **četudi imajo** tudi druge pomožne značilnosti (**na primer:** dvojne stene zaradi ogrevanja ali hlajenja, kratke kose cevi, kratke kose cevi, ki se končujejo s tuširno rozeto, majhne posode za pitje iz vodnjaka, naprave za zaklepanje).,

Pipe, ventili itd. ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, **tudi če so** posebej izdelani za uporabo na določenem stroji ali aparatu, ali pa na vozilu ali letalu. Vendar pa se kot **deli teh strojev uvrščajo deli za nekatere stroje,** ki vsebujejo kompletno pipo ali ki uravnavajo pretok tekočine v stroju samem, čeprav kot taki ne predstavljajo kompletne pipe - **na primer:**

- **sesalni in izpušni ventili** za motorje z notranjim izgorevanjem **(tar. št. 84.09),**
- **drsni ventili** za parne stroje **(tar. št. 84.12),**
- **sesalni in *kompresijski* ventili** za letalske in druge plinske kompresorje **(tar. št. 84.14),**
- ***pulzatorji*** za molzne stroje **(tar. št. 84.34)** in
- **neavtomatske mazalke** za mazanje **(tar. št. 84.85).**

*
* *

V to tarifno številko *med drugim* **spadajo:**

(1) **Enosmerni ventili** (**na primer:** kontrolni ventil z zaklopko in ventil s kroglico).

(2) **Varnostni ventili** itd. z opozorilno piščalko ali brez nje.

Razpršilni diski (tanki diski iz plastične mase ali iz kovine) se uporabljajo v nekaterih primerih **kot varnostne naprave** namesto ventilov. Montirani so s pomočjo posebnega nosilca na cevovode ali posode pod pritiskom in razpršujejo pri določenem pritisku. Uvrščajo se **po materialu**, iz katerega so izdelani **(tar. št. 39.26, 71.15, 72.26, 74.19, 75.08, 76.16 itd.),**

(3) **Večkratni ventili** (**na primer:** trikraki ventili in ventili v obliki "**novoletne jelke**").

(4) **Kontrolni ventili, izpušni ventili** in ventili za zapiranje itd. za kontrolorje gladine.

(5) **Izpušni ventili za radiatorje**.

(6) **Ventili za avtomobilske zračnice**.

(7) **Ventili za zmanjševanje pritiska plinov** (*reducirni* ventili) in za vzdrževanje zmanjšanega pritiska na stalni ravni s pomočjo čepa ali zamaška, katerega večinoma nadzoruje naprava za pritisk (membrana, meh, kapsula itd.), ki je dušena z nastavljivo napetostno vzmetjo. Te naprave neposredno **uravnavaj**o pritisk plinov, ki tečejo skozi njih. Montirane so **na primer:** na cilindrih za stiskanje plinov, na kontejnerje pod pritiskom in na dovodne cevi sistema naprav, katerim služijo.

V to tarifno številko **spadajo tudi ventili za zmanjševanje pritiska** (včasih jih imenujejo **regulatorji pritiska,** zmanjševalci pritiska ali regulatorji - zmanjševalci pritiska), ki se prav tako montirajo v odprtine kontejnerjev pod pritiskom, kotlov, na spojih dovodnih cevi ali poleg naprav, katerim služijo, z namenom opraviti isto funkcijo na stisnjenem zraku, pari, vodi, ogljikovodikih in drugih fluidih.

Če so ventili za zmanjševanje pritiska **kombinirani z manometri,** se prav tako uvrščajo v to tarifno številko**, ali** pa v **tar. št. 90.26,** kar je odvisno od tega, ali komprimirni aparati ohranjajo bistvene lastnosti pipe, ventilov itd., ali teh lastnosti ne ohranjajo (**glej** četrti odstavek tega pojasnila).

(8) **Ventile s plovcem**.

(9) **Lovilci pare**, v katerih se zbira kondenzirana voda iz parovoda in ki se avtomatsko praznijo (**na primer:** s pomočjo plovca). V to tarifno številko **spadajo** tudi lovilci pare, v katerih se čep ali zamašek aktivirata s pomočjo termostatičnega elementa (bimetala ali kapsule), ki je montiran v notranjosti lovilca (termostatični, kontrolirani lovilci pare).

(10) **Požarni hidranti, požarne pipe, šobe za gasilske cevi in podobno**, opremljene s pipami ali ventili za oblikovanje curka ali za razprševanje vode.

Vendar so iz te tarifne številke **izključene** mehanske škropilnike za protipožarne instalacije, glave za mehanske vrtne škropilnike in podobno **(tar. št. 84.24).**

(11) **Mešalne pipe in ventili z dvema ali več mešalnimi komorami**. V to tarifno številko **spadajo** tudi termostatično kontrolirane mešalne ventile, v katerih je vgrajen primeren in nastavljiv termostatični element. Ta premika čepe ali zamaške, ki uravnavajo dotok fluidov pri raznih temperaturah v mešalne komore.

(12) **Odvodne odprtine s čepi** (**razen** navadnih odvodnih cevi s čepi, ki se vstavljajo ročno in ki se **uvrščajo po materialu**, iz katerega so izdelani),

(13) **Podvodne pipe in drugi podvodni ventili, pipe** itd. za ladje.

(14) **Pipe za mazanje z upogibnimi ali teleskopskimi cevmi za mazanje vreten parnikov** itd.

(15) **Ventili (pipe) za steklenice za sodo** (za sifone).

(16) **Pokrovi za doze za razpršilke pod pritiskom (*sprej-doze*)**, ki se polnijo s tekočimi ali plinastimi insekticidi, z dezinfekcijskimi sredstvi itd. **pod pritiskom** in ki objemajo kovinsko glavo, opremljeno z gumbom za pritiskanje igle zaradi odpiranja in zapiranja izpustne odprtine.

(17) **Pipe za sode, škafe, kadi** itd.

(18) **Pipe za stroje za polnjenje steklenic**, ki so konstruirane tako, da se avtomatsko zaprejo, ko raven tekočine doseže vrh steklenice.

(19) **Enote za točenje piva**, ki delujejo s pomočjo plina in ki se uporabljajo za točilne mize. Sestavljene so v bistvu iz več ročnih pip in delujejo pod pritiskom ogljikovega dioksida, ki se nahaja v sodu skupaj s pivom.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **deli priprav** iz te **tarifne številke** uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni :**

(a) pipe, ventili in podobne priprave, izdelane iz mehke **gume (tar. št. 40.16),** iz **keramičnih** materialov **(tar. št. 69.03 ali 69.09)** ali iz **stekla (tar. št. 70.17 ali 70.20),**

(b) "**U**" - sifoni za odpadno vodo iz pomivalnih strojev, pralnic, kopalnic itd., kot tudi straniščni izpiralniki s svojimi mehanizmi ali brez njih, ki se **uvrščajo po materialu**, iz katerega so izdelani (**na primer: tar. št. 39.22, 69.10, 73.24**),

(c) centrifugalni regulatorji za parne stroje **(tar. št. 84.12),**

(d) parni injektorji in ejektorske črpalke **(tar. št. 84.13),**

(e) oprema za razprševanje zraka itd. (**tar. št. 84.24**),

(f) pnevmatske mazalne pištole **(tar. št. 84.67),**

(g) plamenke za plinsko varjenje **(tar. št. 84.68)** in

(h) pipe, kombinirane z merilno napravo za razdeljevanje sladoleda, alkohola, mleka itd. **(tar. št. 84.79).**

84.82 - KROGLIČNI ALI VALJČNI LEŽAJI

8482.10 **- Kroglični ležaji**

8482.20 **- Stožčasti ležaji, vključno sestavi iz notranjega obroča in kletke s stožčastimi valjčki**

8482.30 **- Sodčkasti ležaji**

8482.40 **- Iglično-valjčni ležaji**

8482.50 **- Drugi valjčni ležaji**

8482.80 **- Drugi ležaji, vključno s kombiniranimi kroglično-valjčnimi ležaji**

- Deli:

8482.91 **- - kroglice, iglice in valjčki**

8482.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje vse kroglične, valjčne in igličaste ležaje.** Ti ležaji se uporabljajo namesto drsnih ležajev in omogočajo občutno zmanjšanje trenja. Običajno se nameščajo med ohišje ležaja in vreteno ali os in so lahko konstruirani kot radialni ležaji ali kot tlačni ležaji.

Ležaji običajno sestoje iz dveh koncentričnih obročev, ki objemata kroglice ali valjčke, in iz ene kletke, v kateri so vmeščeni in ki zagotavlja njihov stalni in enak razmik.

Med ležaje, ki se uvrščajo v to tarifno številko, so:

(A) **Kroglični ležaji** z eno ali dvema vrstama kroglic. V to skupino **spadajo** tudi **drsni kroglični mehanizmi, na primer:**

(1) **Ležaji, ki sestoje iz jeklenega zunanjega obroča,** ki je trdno spet z notranjim, medeninastim obročem. Slednji ima po dolžini šest odprtin v obliki podolgovate elipse, ki zapirajo majhne jeklene kroglice.

(2) **Ležaji z omejenim gibanjem**. Ti so iz jekla in sestoje iz vdolbljenega cilindra, kletke za kroglice in iz ohišja.

(3) **Ležaji s prostim gibanjem**. So iz jekla in sestoje iz segmentov - hišic, ki zapirajo ležajne kroglice in vodilne tirnice z vdolbitvami trikotnega prereza.

(B) **Valjčni ležaji** z eno ali dvema vrstama valjev **kakršnekoli oblike** (cilindrične, stožičaste, sodčkaste itd.).

(C) **Igličasti valjčni ležaji.** Ti ležaji se od navadnih valjčnih ležajev **razlikujejo:**

- po tem, da so to ležaji s cilindričnimi valji enovitega premera, ki ne presega 5 mm in

- **katerih dolžina je vsaj trikrat večja od premera.**

Konci valjev so lahko zaobljeni (**glej opombo 2 k tarifni podštevilki** k temu poglavju). Ti valji so običajno nameščeni med dva ležajna obroča. Pri teh ležajih običajno **ni kletke.**

Zaradi visokega pritiska, kateremu so izpostavljeni, so ti ležaji običajno iz jekla (predvsem iz kromovega jekla), čeprav nekatere ležaje za posebne namene izdelujejo tudi iz bronze, bakra ali iz umetnih plastičnih materialov.

DELI

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi deli** krogličnih, valjčnih in igličnih ležajev**, na primer:**

(1) **Polirane jeklene kroglice** (za ležaje iz te tarifne številke ali za druge ležaje), katerih *največji* in **najmanjši p r e m e r i** se od nominalnega premera **ne razlikujejo za več kot ± 1% ali za več kot ± 0,05 mm** (odvisno od tega, kaj je manj). Kroglice, ki tej definiciji **ne ustrezajo**, se uvrščajo v **tar. št. 73.26** (**glej opombo 6 k temu poglavju**).

(2) **Ležajne kroglice** iz bakra, bronze, plastičnih mas itd.

(3) **Ležajne iglice ali valji kakršnekoli oblike.**

(4) **Obroči, kletke, tulci za fiksiranje** itd.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje** delov strojev, ki vsebujejo kroglične, valjčne ali iglično - valjčne ležaje. Ti deli se uvrščajo v ustrezne **tarifne številke**, **na primer**:

(a) ležajna ohišja in ležajni nosilci **(tar. št. 84.83)** in

(b) pesta za bicikle **(tar. št. 87.14).**

84.83 - TRANSMISIJSKE GREDI (VKLJUČNO ODMIČNE GREDI IN KOLENASTE GREDI) IN ROČICE; OHIŠJA ZA LEŽAJE IN DRSNI LEŽAJI; ZOBNIKI, ZOBNIŠKI IN FRIKCIJSKI PRENOSNIKI; NAVOJNA VRETENA S KROGLICAMI ALI VALJI; MENJALNIŠKA OHIŠJA IN DRUGI MENJALNIKI HITROSTI, VKLJUČNO PRETVORNIKI NAVORA; VZTRAJNIKI, JERMENICE IN VRVENICE (VKLJUČNO S TISTIMI ZA ŠKRIPČEVJA); SKLOPKE IN GREDNE VEZI (VKLJUČNO KRIŽNI IN KARDANSKI ZGLOBI)

8483.10 **- Transmisijske gredi (vključno odmične in kolenaste gredi) in ročice**

8483.20 **- Ohišja za ležaje z vdelanimi kotalnimi ležaji**

8483.30 **- Ohišja za ležaje brez vdelanih kotalnih ležajev; drsni ležaji**

8483.40 **- Zobniški in frikcijski prenosniki, brez zobnikov, verižnic in drugih transmisijskih elementov, dobavljenih posebej; navojna vretena s kroglicami; menjalniška ohišja in drugi menjalniki hitrosti, vključno s pretvorniki navora**

8483.50 **- Vztrajniki, jermenice in vrvenice (vključno s tistimi za škripčevja)**

8483.60 **- Sklopke in gredne vezi (vključno križni in kardanski zglobi)**

8483.90 **- Deli**

Predmeti, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **so predvsem**:

(i) Nekateri mehanski deli, ki se uporabljajo za prenose (*transmisijo*) energije iz nekega **zunanjega** vira energije na en ali več strojev.

(ii) Nekateri **notranji deli** stroja, ki prenašajo energijo na različne dele istega stroja.

(A) PRENOSNE (*TRANSMISIJSKE*) GREDI (VŠTEVŠI ODMIČNE GREDI IN KOLENASTE GREDI) IN ROČICE

Med te izdelke, ki običajno **prenašajo vrtilno pogonsko silo**, spadajo:

(1) **Glavna ali pogonska gred,** ki neposredno žene motor.

(2) **Sprijemne gredi za spajanje z glavno gredjo** s pomočjo jermena in jermenice ali s pomočjo zob itd. te gredi se uporabljajo za prenos navora z glavne gredi na določeno število strojev ali na različne dele istega stroja.

(3) **Zglobne gredi** z dvema ali več gredmi, spojenih s pomočjo zglobov z žogico ali čašico itd.

(4) **Upogibne (*fleksibilne*) redi,** ki prenašajo gibanje s pogonske enote **na primer:** na ročna orodja, merilne instrumente (števce obratov, brzinomere itd.).

(5) **Ročice in kolenaste gredi**. Te gredi so lahko izdelane iz enega kosa, ali pa so sestavljeni iz nekaj delov. Sprejemajo premočrtno gibanje (**na primer:** od batnih strojev) in ga spreminjajo v vrtilno gibanje, ali pa obratno.

(6) **Odmične gredi in *ekscentrične* gredi.**

Ta tarifna številka **ne vključuje** prostih osi, ki ne prenašajo sile, ampak so na njih le obešena kolesa ali kakšen drug vrtilni del.

Iz te tarifne številke so **izključeni :**

(a) železne ali jeklene palice enovitega prereza **(tar. št. 72.14 ali 72.15),**

(b) preprosti kosi vpredene žice za proizvodnjo upogibnih osi, neopremljene s priključnimi dodatki **(tar. št. 73.12)** in

(c) oscilirujoče zunanje palice, ki prenašajo gibanje na rezila kosilnic ali kosilnic za travo **(tar. št. 84.33).**

(B) LEŽAJNA OHIŠJA IN DRSNI LEŽAJI

Ohišja za ležaje sestoje iz okvirja ali bloka, ki je konstruiran tako, da je vanj moč namestiti drsni, kroglični, valjčni itd. ležaj, v katerem oziroma proti kateremu se (če gre za tlačni ležaj) vrtijo konci gredi ali osi. Ohišja običajno sestoje iz dveh delov, ki potem, ko sta spojena, oblikujeta obroč, v katerem je ležaj. Ohišja imajo lahko vgrajene naprave za mazanje ležajev.

Ohišja imajo pogosto tudi ploščo, nosilko ali konzolo itd., s pomočjo katere jih je moč pritrditi na stroj, steno ali kakšen drug del stavbe. Vendar pa se te nosilke, plošče ali **konzole** (*tačke*) **uvrščajo po**

materialu iz katerega so izdelane (običajno v **tar. št. 73.25 ali 73.26**), v kolikor so brez ležajnega ohišja oziroma niso konstruirane tako, da bi lahko sprejele ležaj.

Ohišja za ležaje z že vgrajenimi krogličnimi, valjčnimi ali igličnimi ležaji ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, vendar pa se kroglični, valjčni ali iglični ležaji, dobavljeni posebej, uvrščajo v **tar. št. 84.82.**

Na drugi strani pa se **drsni ležaji uvrščajo** v to tarifno številko, **četudi** se uvažajo brez ohišij. Ti ležaji sestoje iz obročev iz *antifrikcijske kovine* **ali iz** *drugih materialov* (**na primer:** iz sintrirane kovine ali iz plastičnih mas). Lahko so izdelani v enem kosu ali iz več kosov, ki so med seboj spojeni in ki oblikujejo gladek ležaj, v katerem se vrti os ali gred.

Ta tarifna številka **ne vključuje** ogljičnih ali grafitnih ležajev **(tar. št. 68.15).**

(C) ZOBNIKI IN ZOBNIŠKI PRENOSNIKI, VŠTEVŠI TORNE (*FRIKCIJSKE*) PRENOSNIKE IN VERIŽNIKE

Osnovni zobnik je nazobljeno kolo, cilinder, stožec, letev ali polž. V sklopu takšnih prenosnikov se zobje enega med njimi ujemajo z zobmi drugega, tako da se vrtilno gibanje prvega prenaša na naslednjega itd. Vrtilno gibanje se lahko (odvisno od števila zob na posameznih prenosnikih) prenaša z isto, večjo ali z manjšo hitrostjo. Na drugi strani pa je od tipa prenosnika in od kota, pod katerim **vključuje** naslednji prenosnik, odvisna tudi sprememba smeri prenosa, ali pa rotacijska sprememba v linearno gibanje ali obratno (kot je temu primer pri zobati letvi in zobatem kolescu).

Ta tarifna številka **vključuje vse vrste zobnikov**, vštevši cilindrične, stožičaste, helikoidalne zobnike, polžna kolesa, zobate letve in zobata kolesca, *diferencialne* zobnike itd. ter sklope takšnih zobnikov. V to tarifno številko **spadajo** tudi nazobljena in podobna kolesa za uporabo s transmisijskimi verigami.

V to tarifno številko se uvrščajo tudi **torni** (***frikcijski***) **prenosniki**. Ti prenosniki imajo obliko koles, diskov ali cilindrov in prenašajo gibanje s pomočjo medsebojne trenja, v kolikor so montirani tako, da je eden na pogonski gredi, drugi pa na gnani gredi. Običajno so iz litega železa, v nekaterih primerih pa so lahko tudi prevlečeni z usnjem, lesom, zlepljenimi vlakni ali z drugimi materiali, ki povečujejo trenje.

(D) NAVOJNE GREDI S KROGLICAMI

Navojne gredi s kroglicami sestoje iz gredi in matice z ležajnimi kroglicami, razporejenimi vzdolž krožnice med navoji na notranji strani. Te naprave omogočajo spremembo vrtilnega gibanja v linearno in obratno.

(E) OHIŠJA MENJALNIKOV IN DRUGIH MENJALNIKOV BRZIN, VKLJUČUJOČ PRETVORNIKE NAVORA

Te naprave zagotavljajo **razpon brzin**, ki jih je moč ročno ali avtomatsko menjavati, kot to zahteva stroj.

Med drugim **vključujejo**:

(1) **Ohišja menjalnikov** so sklopi zobnikov, katere je moč izbirati v alternativnem razporedu. Na ta način je možno brzino menjati glede na razporejene pare zobnikov.

(2) **Torni (*frikcijski*) diski ali torne (*frikcijske*) stožičaste sklopke z verigami ali s pogonskimi jermeni,** pri katerih je disk, stožec, veriga ali jermen v stiku s tornim kolesom, katerega položaj je v razmerju do središča diska ali vrha stožca možno avtomatsko (ali tako, kot je potrebno) menjati in tako **kontrolirati hitrost obratov**, ki se prenašajo.

(3) **Hidravlični prenosniki s spremenljivimi hitrostmi, vštevši tudi hidravlične pretvornike navora.** Spremembe nastanejo z vrtenjem lopatice pogonskega elementa v tekočini (običajno v olju) napram fiksnim ali gibljivim lopaticam gnanega elementa. Sila se prenaša s pritiskom (*hidrostatični* menjalniki), ali pa s fluksom (*hidrodinamični* menjalniki ali pretvorniki navora).

Ta tarifna številka **ne vključuje** menjalnikov ali drugih menjalniških sklopov za menjanje brzin, ki so **kombinirani** z motorjem - **uvrščajo se v isto tarifno številko kot motor.**

(F) VZTRAJNIKI

Vztrajniki so razmeroma velika in **težka kolesa,** ki so običajno izdelana tako, da je njihovo breme skoncentrirano blizu roba. Vztrajnost takšnega vrtečega kolesa masi k upiranju sleherni spremembi hitrosti motorja in na ta način vztrajnik vzdržuje stalno hitrost. Vztrajniki imajo lahko včasih nažlebljen ali nazobljen rob, lahko pa so tudi opremljeni s spojnimi vzvodi, tako da se lahko v določenih okoliščinah uporabijo za prenos energije (**na primer:** kot pogonski vztrajnik ali zobnik).

(G) JERMENICE IN VRVENICE, VKLJUČUJOČ ŠKRIPCE

Jermenice in vrvenice so kolesa, ki imajo včasih nažlebljen obod in ki prenašajo vrtilno gibanje iz enega kolesa na drugega s pomočjo neskončnega rotirujočega jermena ali vrvi, ki je v stiku s kolesom. Ta tarifna številka **vključuje** navadne jermenice in vrvenice, bobne, konične in stopničaste jermenice in vrvenice itd.

V to skupino **spadajo tudi škripci** za dvigala itd., pa tudi proste jermenice in vrvenice, ki sami ne prenašajo nobene sile, pač pa služijo kot vodila ali vrtilno mesto za tranmisijsko vrv ali pramen (**na primer:** proste jermenice, ki se uporabljajo za uravnavanje napetosti pogonskega jermena).

Vendar pa so sklopi dveh ali več škripcev iz te tarifne številke **izključeni,** saj že predstavljajo **dvigalo (tar. št. 84.25).**

(H) SKLOPKE

Sklopke se uporabljajo za vključitev in izključitev pogona.

Med sklopke spadajo:

Torne (*frikcijske*) sklopke, v katerih je moč vrtilne diske, obroče, stožce itd. s trenjm vključiti ali izključiti; sklopke, v katerih imajo nasprotno nameščeni deli izrastke in njim ustrezne žlebove; centrifugalne sklopke, katerih vključevanje in izključevanje je odvisno od števila vrtljajev; sklopke na stisnjeni zrak; hidravlične sklopke itd.

Vendar so iz te tarifne številke **izključene** elektromagnetne sklopke **(tar. št. 85.05).**

(I) GREDNE SKLOPKE (VŠTEVŠI ZGLOBNE SKLOPKE)

Te sklopke **vključujejo** sklopke z oglavom, sklopke s prirobnicami, prožne ali fleksibilne sklopke, hidravlične sklopke itd. ter univerzalne sklopke - zglobne sklopke, kot so *kardanski* zglobi in ***Oldham-ove*** sklopke.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja v oddelku XVI), se **tudi deli proizvodov** iz te tarifne številke **uvrščajo v to tarifno številko.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni :**

(a) grobi odkovki iz **tar. št. 72.07,**

(b) transmisijska oprema opisanih vrst (menjalniška ohišja, transmisijske gredi, diferenciali itd.), konstruirana izključno ali predvsem za uporabo v vozilih ali letalih **(oddelek XVII).** Vendar je treba poudariti, da se ta **izključitev ne nanaša** na notranje dele motorjev za vozila ali letala - ti deli **ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki**.

Na ta način **ostanejo uvrščene** v tej tarifni številki **kolenaste gredi**, četudi so posebej obdelane za rabo v avtomobilskem motorju.

Vendar pa se transmisijske gredi, ohišja menjalnikov in diferenciali za avtomobile uvrščajo v **tar. št. 87.08.**

Poudariti je še treba, da ostane uvrščene v tej tarifni številki transmisijska oprema tipov, opisanih v tej tarifni številki, **četudi je** konstruirana posebej za ladje,

(c) deli stenskih ali ročnih ur **(tar. št. 91.14).**

84.84 - TESNILA IZ KOVINSKIH LISTOV, KOMBINIRANA Z DRUGIM MATERIALOM, ALI IZ DVEH ALI VEČ PLASTI KOVINE; GARNITURE TESNIL, RAZLIČNE PO SESTAVI MATERIALA, V VREČKAH, OVITKIH ALI PODOBNIH PAKIRANJIH; MEHANSKI ČEPI (TESNILA)

8484.10 - **Tesnila iz kovinskih listov, kombinirana z drugim materialom ali iz dveh ali več plasti kovine**

8484.10 **- Mehanski čepi (tesnila)**

8484.90 - **Drugo**

(A) TESNILA IZ KOVINSKIH LISTOV, KOMBINIRANA Z DRUGIMI MATERIALI ALI IZ DVEH ALI VEČ PLASTI KOVIN

Ta tesnila so sestavljena iz:

(i) **Azbestnega jedra (včasih iz klobučevine, lepenke ali drugega materiala),** ki je nameščen med dva kovinska lista,

ali (ii) **Iz azbesta in drugih nekovinskih materialov,** narezanih v določene oblike in obloženih s kovinskimi listi vzdolž in okoli zunanjih robov ter okoli robov lukenj, napravljenih v tesnilu,

ali (iii) **Več plasti kovinske folije** (iz istega ali iz različnih kovin), ki so stisnjene skupaj.

Tesnila se uporabljajo v glavnem v nekaterih motorjih ali črpalkah ter za spajanje cevi.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključena tesnila** iz azbestnih plošč, armiranih s kovinsko žico, ali iz kovinske gaze **(tar. št. 68.12), če ne predstavljajo** dela kakšnega kompleta ali asortimenta, ki je zajet v drugem delu te **tarifne številke**.

(B) **KOMPLETI (*SETI*) ALI *ASORTIMENTI* TESNIL**

Takšni kompleti ali **asortimenti iz kateregakoli materiala** (iz aglomerirane gume, usnja, tekstila, plute, lepenke, azbesta itd.) se v to tarifno številko uvrščajo, če so v vrečkah, ovojih, škatlah itd., vendar **pod pogojem,** da tesnila **niso v celoti iz istega materiala.**

Da se lahko uvrstijo v to tarifno številko, **morajo kompleti ali *asortimenti* vsebovati najmanj dva tesnila, izdelana iz različnih materialov.**

Na primer:

Komplet s 5-imi tesnili, se uvršča takole:

- **če so vsa iz lepenke, se uvrščajo v tarifno številko 48.23;**
- **če pa je** med tesnili, takšnega kompleta, **tudi tesnilo iz gume**, se komplet uvršča **v tarifno številko 84.84**.

(C) **MEHANSKA TESNILA**

Mehanska tesnila (t.j. drsna *obročna tesnila* in *vzmetna obročna tesnila*) predstavljajo mehanske naprave, ki vzpostavijo **nepredušni stik** med ploščatimi, vrtljivimi površinami, s čimer preprečijo škodo na napravah zaradi visokega pritiska, saj s premikanjem ali vibracijami pritisk amortizirajo.

Sestava the naprav je v glavnem **zelo zapletena**.

Vključuje:

(i) **pritrjene dele**, ki po namestitvi naprave postanejo integralni del stroja ali aparata, in

(ii) **premične dele** (vrtljive elemente, vzmetne elemente itd.).

Predvsem zaradi gibljivih delov jih imenujejo "**mehanska tesnila**".

Ta tesnila delujejo kot *protivibracijske* naprave, ležaji, dejanska tesnila in včasih, kot sklopi. Ta tesnila se uporabljajo v številnih napravah, *med drugim* v črpalkah, kompresorjih, mešalnikih in turbinah. Izdelani so iz najrazličnejših materialov in v najrazličnejših oblikah.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) tesnil, razen tesnil zapletenih vrst, ki imajo vgrajen kovinski list ali folijo in ki **ne izpolnjujejo** pogoje, razložene v prejšnji **točki pod (B).** Takšna tesnila se običajno uvrščajo **po materialu**, iz katerega so izdelani;

(b) tesnilne vrvice za stroje (**na primer:** iz azbestne vrvi) **(tar. št. 68.12,** iz tekstilnih vrvi **tar.št. 59.11);**

(c) semeringov - **tar. št. 84.85**.

84.85 - DELI STROJEV BREZ ELEKTRIČNIH PRIKLJUČKOV, IZOLATORJEV, TULJAV, KONTAKTOV ALI DRUGIH ELEKTRIČNIH DELOV, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI DRUGJE V NOMENKLTURI

8485.10 **- Vijaki in lopatice za ladje in čolne**

8485.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka **vključuje vse neelektrične** dele strojev, **razen:**

(a) delov, ki so konstruirani **posebej za izključno ali pretežno uporabo** na določenem stroju (vštevši stroje iz **tar. št. 84.79 ali 85.43 iz oddelka XVII, iz 90. poglavja** itd.) in ki se glede na to uvrščajo v isto tarifno številko kot določeni stroj (ali pa v posebno tarifno številko, če je predvidena),

(b) delov, zajetih v **tar. št. od 84.81 do 84.84** in

(c) delov, ki so **bolj specifično zajeti v drugih** tarifna številkah Nomenklature, ali pa delov, ki so z **opombo1 v oddelku XVI** ali **z opombo 1** k **84. poglavju izključeni, na primer:**

- transmisijski, transportni ali elevatorski trakovi ali jermeni iz plastičnih mas **(39. poglavje),**
- transmisijski, transportni ali elevatorski jermeni ali trakovi iz gume **(tar. št. 40.10),**
- drugi deli, izdelani iz mehke **gume (tar. št. 40.16),**
- deli iz usnja ali umetnega **usnja (tar. št. 42.04),**
- transmisijski ali prenosni ali ali elevatorski trakovi ali jermeni iz **tekstilnega** materiala **(tar.št. 59.10),**
- drugi strojni deli iz **tekstilnega** materiala **(tar. št. 59.11),**
- deli iz **keramike** ali **stekla (69. ali 70. poglavje),**
- strojni deli, **v celoti izdelani** iz **dragih** ali **poldragih kamnov** (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih) **(71. poglavje),**
- vijaki, vzmeti ali drugi deli za splošno rabo, kot je opredeljeno v **opombi 2 v oddelku XV** ter
- krtače **(tar. št. 96.03).**

Glede na to je v splošnem moč izdelke iz te tarifne številke **prepoznati kot dele različnih strojev**, **ne pa** dele **točno določenega stroja**.

Skladno s temi pogoji **spadajo** v to tarifno številko:

- **Neavtomatske mazalke za mazanje.**
- **Cuclji za mazanje z mastjo.**
- **Ročna kolesa, vzvodi in ročaji.**
- **Varnostni stražarji** (*safety guards*) (ščiti) (odbijači) in osnovne plošče (*baseplates*).
- **Tesnilni obroči za tesnenje olja** (***semeringi***). To so obroči okroglega preseka in imajo enostavno konstrukcijo (upogljiv gumijasti ali plastičen obroč, ki je ojačan s kovinskim obročem ali ringom), za katerega je značilno, da **nima premičnih delov**. Uporabljajo se v številnih napravah ali strojih, kjer je potrebna tesnitev olja ali plina ali preprečuje prahu itd. vstop s tesnenjem površine.Običajno se jih **vgrajujejo na osi, gredi** ipd.

V to tarifno številko **spadajo tudi** vijaki in lopatatsta kolesa **za ladje in čolne.**

85. POGLAVJE

ELEKTRIČNI STROJI IN OPREMA TER NJIHOVI DELI; APARATI ZA SNEMANJE IN REPRODUKCIJO ZVOKA, TELEVIZIJSKI APARATI ZA SNEMANJE ALI REPRODUKCIJO SLIKE IN ZVOKA TER DELI IN PRIBOR ZA TE IZDELKE

OPOMBE

1. V to poglavje **niso vključeni:**

   (a) **električno ogrevane** odeje, posteljne blazine **(63.Poglavje**), blazine za stopala in podobno (**64**.**Poglavje**), električno ogrevana obleka (v glavnem **61. ali 62. Poglavje**), obutev in blazinice za ušesa ter drugi električno ogrevani predmeti, ki jih ljudje nosijo ali se vanje zavijajo,

   (b) stekleni izdelki iz **tar. št. 70.11;** ali

   (c) **električno** ogrevano pohištvo iz **94. Poglavja.**

2. **Tarifne številke od 85.01 do 85.04 ne vključujejo** blaga, navedenega v tarifna številkah **85.11, 85.12, 85.40, 85.41 ali 85.42**.

   Vendar pa se usmerniki z *živosrebrovo* paro v kovinskem rezervoarju uvrščajo v **tar. št. 85.04.**

3. **Tar. številka 85.09 vključuje <u>samo</u>** naslednje elektromehanske stroje, ki se **<u>običajno</u>** uporabljajo v gospodinjstvu:

   (a) vakuumski sesalnike (čistilce) za prah, loščilce za tla, stroje za mletje in mešanje hrane, sokovnike za sadje in vrtnine - **n e g l e d e na maso;**

   (b) druge stroje, **pod pogojem**,da njihovna **masa ne presega 20 kg.**

   Tarifna številka **85.09 ne vključuje:**

   - ventilatorjev in ventilacijskih ali recirkulacijskih kuhinjskih odstranjevalnikov vonjav z vgrajenim ventilatorjem, **vključno tudi** tistih s filtri ali brez njih **(tar. št. 84.14),**
   - centrifug za sušenje (*ožemanje*) perila **(tar. št. 84.21),**
   - pomivalnih strojev **(tar. št. 84.22),**
   - pralnih strojev za gospodinjstvo **(tar. št. 84.50),**
   - strojev za likanje z valji ali za likanje na kakšen drug način **(tar. št. 84.20 ali 84.51),**
   - industrijskih vakuumskih sesalcev **(tar. št. 84.79),**
   - šivalnih strojev **(tar. št. 84.52),**
   - električnih škarij **(tar. št. 85.08)** ali
   - elektrotermičnih aparatov **(tar. št. 85.16).**

4. Izraz **"tiskana vezja" iz tar. št. 85.34** so mišljena vezja, pri katerih so na **izolirani podlagi** po kateremkoli postopku tiskanja (**<u>na primer:</u>** z odvzemanjem, galvaniziranjem ali jedkanjem), ali po postopku "***vezij s plastjo***" oblikovani elementi prevodnikov, kontaktov ali drugih tiskanih elementov (**<u>na primer:</u>** indukcijskih navitij, uporov ali kondenzatorjev), posamično ali medsebojno povezanih po poprej določeni shemi, ne pa **tudi** elementov, ki lahko proizvedejo, pretvorijo, *modulirajo* ali ojačijo električni signal (**<u>na primer:</u>** polprevodniških elementov).

   Z izrazom "**tiskana vezja**" **niso mišljena** vezja, kombinirana z elementi, ki ne štejejo za elemente, dobljene s postopkom tiskanja niti niso mišljeni posamezni ločeni upori, kondenzatorji ali indukcijska navitja. Tiskana vezja so lahko opremljena z netiskanimi elementi za povezave.

Tankoplastna ali ***debeloplastna*** **vezja**, ki vsebujejo **pasivne in aktivne** elemente, dobljene med **istim** tehnološkim postopkom, **se uvrščajo** v **tar. št. 85.42**.

5. Za **tarifni številki 85.41 in 85.42** veljajo **naslednje definicije:**

(A) Z izrazom "**diode, transistorji in podobni polprevodniški elementi**" so mišljeni polprevodniški elementi, katerih delovanje je odvisno od spremembe upornosti **pod vplivom** električnega polja;

(B) Z izrazom "**elektronska integrirana vezja in mikrosestavi**" so mišljeni:

(a) **Monolitna integrirana vezja,** pri katerih so elementi tokokroga (*diode, transistorji, upori, kondenzatorji*, *vmesne zveze* itd.) **praviloma** oblikovani v osnovnem materialu ter na površini polprevodniškega materiala (**na primer:** dopiranega silicija) in so **nedeljiva celota**;

(b) **Hibridna integrirana vezja,** pri katerih so pasivni elementi (*upori, kondenzatorji, vmesne zveze* itd.) dobljeni s **tankoplastno** in **debeloplastno** tehniko in aktivni elementi (*diode, transistorji, monolitna integrirana vezja* itd.) dobljena s polprevodniško tehnologijo, **nedeljivo povezani** na eni izolirni podlagi (steklo, keramika itd.). Ta vezja **imajo lahko tudi diskretne** komponente;

(c) **Mikrosestavi v tehniki vlitega modula, mikromodula** in podobnih vrst, ki so sestavljeni iz *diskretnih aktivnih* ali **obeh:** aktivnih in *pasivnih* komponent, **kombiniranih** in medsebojno povezanih.

Pri uvrščanju izdelkov, opredeljenih v tej Opombi, **imata tarifni številki 85.41 in 85.42 prednost** pred vsemi drugimi tarifna številkami te Nomenklature, v katere bi se izdelki lahko uvrstili **glede na njihovo funkcijo.**

6. Plošče, trakovi in druge podlage iz **tar. številk 85.23 in 85.24 se uvrščajo** v ti dve tarifni številki **tudi**, če se dobavljajo skupaj z aparati, za katere so namenjeni.

7. V smislu **tar. št. 85.48** so "**odpadki, ostanki in iztrošene primarne celice ter odpadki, ostanki in iztrošeni električni akumulatorji**" mišljeni taki, ki **niso več uporabni** zaradi iztrošenosti, loma, razreza ali drugih vzrokov, **niti niso** sposobni za ponovno polnjenje.

Opomba za tarifno podštevilko.

1. **Tarifni podštevilki 8519.92 in 8527.12** vključujeta s a m o "**žepne kasetofone**" z vgrajenim ojačevalcem, brez vgrajenih zvočnikov, prirejenih za delovanje brez zunajnega vira električne energije in velikosti, ki **ne sme** presegati dimenzij **170 mm x 100 x 45 mm.**

SPLOŠNA DOLOČILA

(A) SPLOŠNA VSEBINA IN STRUKTURA POGLAVJA

To poglavje **vključuje** vse električne stroje in opremo, **r a z e n:**

(a) strojev in aparatov vrst, ki so že zajete v **84. Poglavju** in, ki ostanejo v tej uvrščeni **tudi**, če so električni (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju) in

(b) nekaterega blaga, ki je iz **Oddelka izključena** (**glej** splošna določila k **Oddelku XVI).**

V nasprotju s pravili **84. Poglavja**, **vključuje** to poglavje blago iz keramičnega materiala ali stekla (z **izjemo** steklenih hrušk, plaščev ali cevi za žarnice, sijalke itd. - **glej tar. št. 70.11**).

V to poglavje **so vključeni:**

(1) Stroji in aparati za proizvodnjo, pretvarjanje ali skladiščenje električne energije,

na primer:

- generatorji, transformatorji itd. (**tar. št. od 85.01 do 85.04**) in

- primarne celice (**tar. št. 85.06)** ter akumulatorji (**tar. št. 85.07**).

(2) Nekateri elektromehanski aparati,

na primer:

- ročna prenosna orodja (**tar. št. 85.08),**

- nekateri gospodinjski aparati (**tar. št. 85.09**) in

- električni brivniki in električni aparati za striženje (**tar. št. 85.10**).

(3) Nekateri stroji in aparati, katerih delovanje je odvisno od lastnosti ali učinka elektrike, **kot so** elektromagnetni učinki, od ogrevalnih lastnosti itd**. (tar. št. 85.05, od 85.11 do 85.18, od 85.25 do 85.31 in 85.43**).

(4) Instrumenti in aparati za snemanje ali reprodukcijo zvoka ter aparati za snemanje in reprodukcijo slike, deli in pribor za takšne instrumente in aparate (**tar. št. od 85.19** do **85.22**).

(5) Podlage za zvočna ali podobna snemanja drugih pojavov (**vključno tudi** podlage za video sliko, **vendar izključuje** fotografske ali kinematografske filme iz **37. Poglavja**) (**tarifni številki 85.23 in 85.24**).

(6) Nekatero električno blago, ki se v širšem smislu besede ne uporablja neodvisno, je pa konstruirana za opravljanje kakšne posebne vloge, če je vgrajena v električno opremo, **na primer:**

- kondenzatorji (**tar. št. 85.32**),

- stikala, varovalke, spojne škatle itd. (**tar. št. 85.35** ali **85.36**),

- žarnice (**tar. št. 85.39**),

- termoionske cevi itd., radijske sijalke in cevi (**tar. št. 85.40**),

- diode, transistorji in podobni polprevodniški elementi (**tar. št. 85.41**),

- ogljikove elektrode (**tar. št. 85.45**).

(7) Nekateri izdelki in materiali, ki se uporabljajo v električnih aparatih in opremi zaradi njihovih prevodnih ali izolacijskih lastnosti, **kot so**

na primer:

- izolirna žica (vodnik) in kabli (**tar. št. 85.44**),

- izolatorji (**tar. št. 85.46**),

- izolacijski deli in kovinske vodniške cevi z notranjo izolacijsko oblogo (**tar. št. 85.47**).

Razen pravkar navedenega blaga **vključuje** to poglavje **tudi** permanentne (trajne) magnete, **vključno tudi** še nenamagnetene, pa **tudi** delovne ročaje trajnih magnetov (**tar. št. 85.05**).

Vendar je treba poudariti, da **vključuje** to poglavje **samo nekatere vrste elektro-termičnih naprav, na primer:** peči itd. (**tar. št. 85.14**) in naprave za ogrevanje prostorov, gospodinjske aparate itd. (**tar. št. 85.16**).

Vendar se električno ogrevane naprave v glavnem **uvrščajo v druga poglavja (pretežno v 84. Poglavje), na primer:**

-električno ogrevani parni kotli in kotli za pregreto vodo **(tar. št. 84.02),**

-klimatizacijski stroji **(tar. št. 84.15),**

-aparati za žganje, destilacijo in druge naprave iz **tar. št. 84.19,**

-stroji za kalandriranje ali drugi stroji za valjanje ter valji zanje **(tar. št. 84.20),**

-inkubatorji za živino in leženje jajc **(tar. št. 84.36),**

-stroji za splošno uporabo za žigosanje dreves, plute, usnja itd. **(tar. št. 84.79)** in

-medicinski aparati **(tar. št. 90.18).**

(B) DELI

V splošnem veljajo glede delov splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**.

Neelektrični deli strojev in aparatov iz tega poglavja se **uvrščajo takole:**

(i) Številni predmeti so pravzaprav **vključeni** v druga poglavja (posebno v **84. Poglavje**), **na primer:** črpalke in ventilatorji **(tar. št. 84.13 ali 84.14),** pipe, ventili itd. **(tar. št. 84.81),** kroglični ležaji **(tar. št. 84.82),** transmisijski gredi, zobniki itd. **(tar. št. 84.83).**

(ii) **Drugi neelektrični** deli, primerni **samo** ali pretežno za uporabo z električnim strojem iz tega poglavja (ali z več stroji, ki **se uvrščajo** v isto tarifno številko), se morajo uvrstiti skupaj s tem strojem (ali stroji), ali pa v tarifne številke **85.03, 85.22, 85.29 ali 85.38** - odvisno od primera.

(iii) **Drugi neelektrični** deli **so vključeni** v **tar. št. 84.85.**

85.01 - ELEKTROMOTORJI IN ELEKTRIČNI GENERATORJI (RAZEN GENERATORSKIH AGREGATOV)

8501.10 **- Motorji moči do 37,5 W**

8501.20 **- Univerzalni motorji (na izmenični ali enosmerni tok) zmočjo nad 37,5W**

- Drugi enosmerni motorji; generatorji enosmernega toka:

8501.31 **- - z močjo do vključno 750 W**

8501.32 **- - z močjo nad 750 W do vključno 75 kW**

8501.33 **- - z močjo nad 75 kW do vključno 375 kW**

8501.34 **- - z močjo nad 375 kW**

8501.40 **- Drugi izmenični motorji, enofazni**

- Drugi izmenični motorji, večfazni:

8501.51 **- - z močjo do vključno 750 W**

8501.52 **- - z močjo nad 750 W do vključno 75 kW**

8501.53 **- - z močjo nad 75 kW**

- Generatorji izmeničnega toka (alternatorji):

8501.61 **- - z močjo do vključno 75 kVA**

8501.62 **- - z močjo nad 75 kVA do vključno 375 kVA**

8501.63 **- - z močjo nad 375 kVA do vključno 750 kVA**

8501.64 **- - z močjo nad 750 kVA**

(I) ELEKTRIČNI MOTORJI

Električni motorji so stroji, ki električno energijo pretvarjajo v mehansko silo. V to skupino **so vključeni** rotacijski in linearni motorji.

(A) **Rotacijski motorji** proizvajajo mehansko silo v obliki rotacijskega gibanja. Obstajajo številne vrste in velikosti teh motorjev, odvisno pač od tega, ali delujejo na enosmerni ali izmenični tok in od uporabe ali namena, za katerega so namenjeni oziroma konstruirani. Ohišje motorja je lahko prilagojeno pogojem, v katerem motor deluje (na primer: neprepustno za prah, za vodo, za iskre in plamen, motorji, gnani s pomočjo transmisijskih jermenov ali motorji, izpostavljeni velikim treslajem).

Številni motorji imajo lahko vgrajen ventilator ali drugo napravo za hlajenje motorja med njegovim delovanjem.

Razen električnih zaganjalnikov (starterjev) za motorje z notranjim izgorevanjem **(tar. št. 85.11), vključuje** ta tarifna številka električne motorje vseh vrst - od motorjev majhne moči, ki se uporabljajo v instrumentih, stenskih urah, časovnih stikalih, šivalnih strojih itd. do velikih in močnih motorjev za valjarne itd.

Motorji ostanejo uvrščeni v tej številki **tudi**, če so opremljeni z jermenicami, zobniki ali reduktorji, ali pa če imajo upogibno gred (pri ročnem orodju).

Ta tarifna številka **vključuje** "**izvenkrmne**" motorje za pogon čolnov, in sicer v obliki integralne celote, ki **vključuje** električni motor, gred, vijak in krmo.

Sinhroni motorji za mehanizme stenskih ur **se uvrščajo** v to tarifno številko **tudi**, če so opremljeni z zobniki. **Vendar** pa so takšni motorji, ki so opremljeni s sistemom kolesc za stenske ure, iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 91.09).**

(B) **Linearni motorji** proizvajajo mehansko silo v obliki linearnega gibanja.

Linearni indukcijski motorji sestoje iz enega ali več primarnih delov, sestavljenih iz magnetnih vezij, ki so običajno laminirana (zložba **magnetnih laminatov**), na katerih so nameščena navitja žice, in iz sekundarnega dela, ki je običajno v obliki plošč ali profilov iz *bakra* ali *aluminija*.

Ti motorji ustvarjajo pogonsko silo, če se primarni del v prisotnosti sekundarnega obudi z dovajanjem izmeničnega toka. Ta dva dela sta ločena s plastjo zraka. Translatorno gibanje (en del se giblje, drug pa je nepremičen) se ustvarja brez mehanskega stika.

Značilnosti električnih motorjev z linearno indukcijo so različne glede na namen, za katerega so konstruirani oziroma namenjeni. **Za pogon vlakov na zračni blazini** (primarni deli so na vozilih in "**zajahajo**" tračnico (sekundarni element), ki je pritrjena na tir), za pogon naprav za manipulacijo z bremeni (sekundarna plošča je montirana pod vozičkom in se giblje nad vrsto primarnih navitij, ki so nameščena med tračnicama), za pogon zračnih transporterjev (konvejnerski drsni nosilci bremen s primarnimi deli, ki se premikajo pod sekundarnimi deli - profili), za nameščanje vozil na avtomobilska parkirišča ali v skladišča (sekundarni deli ali palete se premikajo s pomočjo primarnih delov, nameščenih v tla), za krmiljenje **na primer:** batnih črpalk in ventilov (to funkcijo je moč opravljati s pomočjo "**polisolenoidnih**" linearnih motorjev, pri katerih se gred (sekundarni del) pomika sem in tja znotraj obročastega primarnega dela) in za pozicioniranje na obdelovalnih strojih itd.

Linearni motorji na enosmerni tok, ki za delovanje uporabljajo medsebojno učinkovanje elektromagnetov ali trajnih magnetov, se lahko uporabljajo kot nadomestni ali oscilirujoči motorji (**na primer:** za črpalke z izmeničnim gibom, za pogon tkalskih čolničev), kot koračni motorji (**na primer:** za majhne transporterje) itd.

V to skupino **so vključeni** tudi:

(1) **Servo motorji,** ki s uvažajo posebej in, ki sestoje v glavnem iz elektromotorja z menjalnikom za reduciranje hitrosti z vgrajeno napravo za prenos sile (**na primer:** vzvod, jermenica). Ti motorji so namenjeni za nastavljanje spremenljive lege regulacijskega krmiljenja na kotlih, pečeh ali drugih napravah (za nujne primere ima lahko **tudi** možnost ročnega pogona).

(2) **Naprava za avtomatsko sinhroniziranje** s statorjem, ki ima tri tuljave pod kotom 120° in rotor z eno tuljavo. Rotor je spojen z dvema drsnima obročema zaradi skupnega pogona (sinhroniziranega oddajnika in sinhroniziranega prejemnika) **na primer**: v telemetriji ali v sistemu daljinskega upravljanja.

(3) **Električni iniciator ventilov,** ki sestoji iz elektromotorja z reduktorjem in pogonske gredi. V nekaterih primerih ima **tudi** razne naprave (**na primer:** z elektroiniciatorjem, transformatorjem, ročnim kolesom). Služi za premikanje zapor ventilov.

(II) ELEKTRIČNI GENERATORJI

Stroji, ki proizvajajo električni tok iz različnih energetskih virov (mehanskih, sončnih), **se uvrščajo** v to tarifno številko, **pod pogojem**, da niso bolj specifično zajete v kakšni drugi tarifni številki te Nomenklature.

Obstajati **dve najpomembnejši skupini:**

- generatorji *enosmernega toka-DC* (**dinamo stroji**) in

- generatorji *izmeničnega toka-AC* (**alternatorji**).

Obe vrsti strojev sestoje iz **statorja**, ki je montiran v ohišju, in rotacijskega dela (**rotorja**), ki je montiran znotraj statorja na gredi, katerega žene primarni gonilnik. **Pri enosmernem generatorju** je komutator s segmenti montiran na gredi rotorja. Proizveden električni tok se odvaja s sistemom ogljičnih krtačk, ki drsijo po segmentih komutatorja in prenašajo tok v zunanje tokokroge. **Generatorji izmeničnega toka** so večinoma brez krtačk. Tok, katerega proizvajajo, se odvaja s pomočjo **drsnih obročev**, montiranih na gredi rotorja, in se prenaša s sistemom ogljičnih krtačk, ki drsijo po drsnih obročih.

Stator običajno sestoji iz sistema elektromagnetov, pri nekaterih generatorjih enosmernega toka (pri magnetnoelektričnih generatorjih) pa s uporablja sistem trajnih magnetov. Rotor najpogosteje sestoji iz sistema žičnih navitij okoli železnega laminiranega jedra. Ta sistem je znan kot "**kotva**" - armatura. V nekaterih strojih za izmenični tok je rotacijski del sistem polj.

Električni generatorji so lahko na ročni ali nožni pogon (s pedalom), **vendar** imajo običajno primarni gonilnik (**na primer:** hidravlične turbine, parne turbine, vetrnice, batni parni stroji, motorje z notranjim izgorevanjem). V vsakem primeru pa ta tarifna številka **vključuje samo** električne generatorje, ki nimajo gonilnika.

Ta tarifna številka **vključuje tudi fotonapetostne generatorje,** ki so sestavljeni iz plošč fotocelic, kombiniranih z drugimi napravami, **na primer:** z akumulatorskimi baterijami in z elektronskimi napravami za krmiljenje (regulator napetosti, inverter itd.) ter plošče in module, opremljene s preprostimi elementi (**na primer:** z diodami za kontrolo smeri električnega toka), ki dajejo električni tok za neposredno uporabo (**na primer:** v motorju, v elektrolizerju itd.).

V teh napravah nastaja elektriciteta s pomočjo solarnih (**sončnih**) celic, ki solarno (sončno) energijo neposredno spreminjajo v elektriciteto (**fotonapetostna konverzija**).

V to tarifno številko **so vključeni** vsi električni generatorji**, vključno:** velike generatorske centrale, majhne pomožne generatorje, ki se uporabljajo za vzbujanje navitij drugih generatorjev, generatorje raznih velikosti ali vrst, ki se uporabljajo za oskrbo z električnim tokom za razne namene (**na primer:** na ladjah, na farmah, ki niso priključene na zunanje napajanje, v kemični industriji za elektrolizo in pri dieselsko - električnih vlakih).

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) bobni in valji z vgrajenim elektromotorjem za trakovne ali valjčne transporterje **(tar. št. 84.31),**

(b) vibracijski motorji in elektromagnetni vibratorji iz **tar. št. 84.79** (**glej** komentar k tej tarifni številki),

(c) električni generatorji, kombinirani s primarnimi gonilniki **(tar. št. 85.02),**

(d) generatorje visoke napetosti **(tar. št. 85.04),**

(e) primarne celice in primarne baterije **(tar. št. 85.06),**

(f) generatorji (dinamski stroji in alternatorji), ki se uporabljajo skupaj s stroji z notranjim izgorevanjem, ali pa za svetlobno ali signalizacijsko opremo koles na nožni pogon ali motornih vozil (**tar. št. 85.11 in 85.12** - odvisno od primera),

(g) solarne (**sončne**) celice, sestavljene v module ali ne, ali pa plošče, ki niso opremljene z drugimi elementi, pač pa dajejo moč, ki je neposredno uporabna **na primer:** v motorju - elektrolizerju itd. **(tar. št. 85.41),**

(h) nekateri električni aparati, katere včasih imenujejo "**generatorji**", ki pa pravzaprav ne proizvajajo električne energije - **na primer:** signalni generatorji **(tar. št. 85.43)** in

(ij) generatorji iz **90. Poglavja, na primer:** generatorji rentgenskih žarkov (X-žarkov) **(tar. št. 90.22),** generatorji, konstruirani za demonstracijo, ki so za druge namene neprimerni **(tar. št. 90.23).**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli strojev iz te tarifne številke uvrščajo **tarifno številko 85.03.**

85.02 - ELEKRIČNI GENERATORSKI AGREGATI IN ROTACIJSKI KONVERTORJI (PRETVORNIKI)

- Generatorski agregati z batnimi motorji z notranjim izgoreva-njem na vžig s kompresijo (dieselski ali poldieselski motorji):

8502.11 **- - z močjo do vključno 75 kVA**

8502.12 **- - z močjo nad 75 kVA do vključno 375 kVA**

8502.13 **- - z močjo nad 375 kVA**

8502.20 **- Generatorski agregati z batnimi motorji z notranjim izgorevanjem na vžig s svečkami**

- Drugi generatorski agregati:

8502.31 **- - na veter**

8502.39 **- - drugi**

8502.40 **- Električni rotacijski konvertorji (pretvorniki)**

(I) ELEKTRIČNI GENERATORSKI AGREGATI

Izraz "**generatorski agregati**" označuje kombinacijo električnega generatorja in kakršnegakoli primarnega gonilnika, **razen električnega motorja** (**na primer:** hidravlične turbine, parne turbine, vetrnice in batni parni stroji, motorji z notranjim izgorevanjem). Generatorski agregati, ki sestoje iz

generatorja in primarnega gonilnika in, ki so montirani (ali konstruirani za takšno montažo) skupaj kot ena enota, ali pa na skupni podstavek (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se v to tarifno številko uvrščajo**, pod pogojem**, da so ob času carinjenja skupaj (**tudi**, če so pakirani ločeno zaradi zahtev transporta).

Električni generatorski agregati za varilno opremo se v to tarifno številko uvrščajo, če se **dobavljajo ločeno**, brez njihovih varilnih glav ali varilnega pribora. **V vsakem primeru** pa so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 85.15),** če se uvažajo skupaj z njihovimi varilnimi glavami ali varilnim priborom.

(II) ELEKTRIČNI ROTACIJSKI PRETVORNIKI (*KONVERTERJI*)

Ti stroji sestoje iz **kombinacije** generatorja in primarnega gonilnika, ki sestoji iz motorja. Te komponente so trajno montirane na enem podstavku, čeprav sta v nekaterih primerih dve funkciji kombinirani v eni enoti z določenimi skupnimi navitji. Uporabljajo se za pretvarjanje ene vrste električnega toka v drugo (**izmeničnega-AC toka v enosmerni-DC in obratno**), ali pa za to, da spreminjajo nekatere značilnosti električnega toka, **na primer:** napetost, frekvenca ali faze izmeničnega toka (**na primer:** pretvorba **frekvence s 50 na 200 Hz**, ali pa pretvorba **monofaznega** v **trifazni** električni tok). Druga vrsta rotacijskih konverterjev, katere včasih imenujejo "**rotacijski transformatorji**", se uporablja za pretvorbo enosmernega toka z ene napetosti na drugo.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI),** se deli strojev iz te tarifne številke uvrščajo v **tarifno številko 85.03.**

85.03 - DELI, KI SO IZKLJUČNO ALI PRETEŽNO PRIMERNI ZA UPORABO S STROJI IZ TAR. ŠTEVILK 85.01 ALI 85.02

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), **vključuje** ta tarifna številka dele strojev iz predhodnih dveh tarifnih številk. Široka paleta delov, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, **vključuje:**

(1) **Plašče in ohišja, statorje, rotorje, kolektorske obroče, kolektorje, nosilce krtačk, indukcijske tuljave.**

(2) **Elektroplašči in plošče, izrezane v oblike, drugačne od štirikotnih ali pravokotnih.**

85.04 - ELEKTRIČNI TRANSFORMATORJI, STATIČNI KONVERTORJI (NA PRIMER: USMERNIKI) IN INDUKCIJSKE TULJAVE

8504.10 **- Predstikalne naprave za žarnice na razelektrenje**

- Transformatorji s tekočim dielektrikom:

8504.21 **- - z močjo do vključno 650 kVA**

8504.22 **- - z močjo nad 650 kVA do vključno 10.000 kVA**

8405.23 **- - z močjo nad 10.000 kVA**

- Drugi transformatorji:

8504.31 **- - z močjo do vključno 1 kVA**

8504.32 **- - z močjo nad 1 kVA do vključno 16 kVA**

8504.33 **- - z močjo nad 16 kVA do vključno 500 kVA**

8504.34 **- - z močjo nad 500 kVA**

8504.40 **- Statični pretvorniki(konverterji)**

8504.50 **- Druge indukcijske tuljave**

8504.90 **- Deli**

(I) **ELEKTRIČNI TRANSFORMATORJI**

Električni transformatorji so naprave, ki **brez** kakršnihkoli **gibljivih delov** in s pomočjo indukcije **pretvarjajo** visoke izmenične napetosti v nižje in obratno. To opravljajo v vnaprej določenem razmerju. Napetosti sta sta v razmerju števila ovojev (navitij), tokova pa v obratnem razmerju.

Sestoje običajno iz dveh ali več navitij izolirane žice, ki je navita preko laminiranega železnega jedra, čeprav včasih (**na primer:** pri radijsko - frekvenčnih transformatorjih) obstoj magnetnega jedra ni obvezen. Magnetno jedro je lahko **tudi** iz stisnjenega (*aglomeriranega*) železovega prahu, *ferita* itd. Izmenični tok v enem navitju (**primarni krog**) inducira izmenični tok v drugem navitju (**sekundarni krog**). Električni tok v drugem navitju je običajno druge napetosti in moči kot pa električni tok v primarnem navitju. V nekaterih primerih (**avtotransformatorji**) obstaja le eno navitje, na katerem je del navitja skupen za primarni in sekundarni krog. V školjkastih transformatorjih je transformator obdan z oklepom iz laminiranega železa.

Transformatorji se uporabljajo za različne namene - prilagodilni transformator se uporablja, **na primer:** za prilagajanje impedance enega kroga impendanci drugega kroga, merilni transformatorji (nekateri med njimi so znani kot napetostni ali tokovni merilni transformatorji) se uporabljajo za natančno postopno zmanjševanje visoke napetosti ali jakega toka na raven, pri kateri lahko instrument meri, ali pa na raven delovne napetosti in toka povezane opreme (**na primer:** merilnih instrumentov, števcev ali zaščitnih uporov).

Ta tarifna številka **vključuje** vse transformatorje. Transformatorji so lahko zelo majhni (**na primer:** transformatorji za radijske aparate, za instrumente - igrače itd.), lahko pa so **tudi** zelo veliki, nameščeni v posode z oljem ali pa opremljeni s hladilniki, ventilatorji itd. zaradi hlajenja. Frekvenca se lahko giblje od mrežne frekvence pa do zelo visokih radijskih frekvenc.

Izhodna moč transformatorja je število **kilovoltamperov (KVA),** katerega daje transformator pri kontinuiranem delovanje pri nominalni (delovni) napetosti (oziroma pri delovni jakosti toka) in pri delovni frekvenci brez prekoračitve dovoljene temperature.

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi** transformatorji za električno varjenje, če so dobavljeni posebej in brez varilnih glav ali varilnih naprav. **Vendar** pa so takšni transformatorji iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 85.15),** če se dobavljajo skupaj z varilnimi glavami ali z varilnimi napravami.

V to tarifno številko **so vključene tudi indukcijske tuljave** - vrsta transformatorjev, v katerih občasni ali ***fluktuativni*** enosmerni primarni tok inducira ustrezni sekundarni tok. Lahko se uporabljajo za dvig napetosti na večjo vrednost, v primeru telefonije pa za reprodukcijo majhnega *fluktuativnega* toka v sekundarnih krogih. Ta tok ustreza *fluktuaciji* (spremembam), ki jo povzroča stabilni enosmerni tok v primarnem navitju. Ta tarifna številka **vključuje** vsakovrstne indukcijske tuljave, **razen tistih,** ki služijo vžiganju motorjev z notranjim izgorevanjem **(tar. št. 85.11).**

(II) ELEKTRIČNI STATIČNI PRETVORNIKI (*KONVERTORJI*)

Te aparate uporabljajo za pretvorbo električne energije z namenom prilagajanja poznejši uporabi. Ti aparati vsebujejo pretvorne elemente (**na primer:** elektronke) raznih vrst. Imajo lahko **tudi** razne pomožne naprave (**na primer:** transformatorje, indukcijske tuljave, upore, komandne regulatorje itd.). Njihovo delovanje temelji na principu, da pretvorni elementi delujejo izmenoma kot **prevodniki** in **neprevodniki** električnega toka.

Dejstvo, da imajo ti aparati pogosto **tudi** pomožni tokokrogi za uravnavanje nenadnih napetostnih udarov, ne vpliva na njihovo uvrščanje v to skupino. **Tudi** dejstvo, da jih pogosto imenujejo "**regulatorji**" napetosti ali toka, je brez vpliva.

V to skupino **so vključeni:**

(A) **Usmerniki** (*Rectifiers*), v katerih se izmenični električni tok (**enofazni ali večfazni**) pretvarja v enosmerni tok, pri čemer se običajno spremeni **tudi** napetost.

(B) **Pretvorniki** (*Inverterji*), v katerih se enosmerni električni tok pretvarja v izmenični tok.

(C) **Pretvorniki izmeničnega električnega toka in frekvenčni pretvorniki,** v katerih se izmenični tok (**enofazni ali večfazni**) pretvarja v tok drugačne frekvence in napetosti.

(D) **Pretvorniki enosmernega-DC toka,** v katerih se enosmerni tok pretvarja v različne napetosti.

Električni usmerniki se načeloma lahko razdelijo v več skupin po pretvornih elementih, s katerimi so opremljeni.

(1) **Polprevodniški pretvorniki** so zasnovani za enosmerni prevodnosti med določenimi kristali. Takšni pretvorniki sestoje iz polprevodnikov kot pretvornih elementov in iz raznih drugih naprav (kot **na primer:** hladilnika, trakovnih vodnikov, krmila, regulatorja in iz kontrolnih vezij).

Mednje **so vključeni:**

(a) **Monokristalni** polprevodniški usmerniki, ki kot pretvorni element uporabljajo naprave s *silicijevimi* ali *germanijevimi* kristali (diode, tristorje in transistorje npr. 4 asimetrično vezane usmerniške diode - Graetzov stik).

(b) **Polkristalni** polprevodniški usmerniki, ki uporabljajo *selensko* ploščo.

(2) **Plinski pretvorniki kot so:**

(a) **Živosrebrovi obločni usmerniki.** Pretvorni del sestoji iz steklenega plašča ali iz kovinske cevi (sijalke)z vakuumom in iz živosrebrove katode z eno ali več anodami, kozi katere gre električni tok, ki je predmet pretvorbe. Ti usmerniki so opremljeni s pomožnimi napravami - **na primer:** z napravami za začetni dvig napetosti, za polnjenje, hlajenje, včasih pa **tudi** z napravami za vzrdževanje vakuuma.

Obstajata dve skupini teh usmernikov, ki sta razpoznavni po mehanizmu začetnega polnjenja - "***eksitarons***" (ki **polni anode**) in "***ignitrons***" (z vžigalniki).

(b) **Termoionski usmerniki** z razžarjenimi katodami. Njihov pretvorni del (**na primer:** *tiratron*) je podoben usmerniku z živosrebrovim lokom, le, da vsebuje žarilno (**svetlečo**) anodo namesto živosrebrove katode.

(3) **Pretvorniki z mehanskim pretvornim elementom.** Ti pretvorniki temelje na prevodnosti različnih kontaktov, **kot so:**

(a) **Kontaktni usmerniki** (usmerniki, ki uporabljajo odmično gred) z napravo, katere kovinski kontakti se odpirajo in zapirajo, sinhronizirano s frekvenco izmeničnega toka, ki je predmet pretvorbe.

(b) **Turbinski usmerniki z *živosrebrovim* snopom,** usmernik z rotacijskim živosrebrovim snopom, sinhroniziranim s frekvenco izmeničnega toka, ki udarja **samo** v eni smeri.

(c) **Vibracijski usmerniki s tankim kovinskim jezičkom,** ki oscilira na frekvenci izmeničnega toka, ki se nadaljnjih kontaktov dotika zato, da teče tok od električnega vira le v eni smeri.

(4) **Elektrolitski usmerniki** temeljijo za principu kombinacije nekaterih izdelkov, uporabljenih kot elektrode v kombinaciji z določenimi tekočinami - elektroliti, ki toku dovoljujejo le enosmerno prehajanje.

Elektrostatični usmerniki se lahko uporabljajo za različne namene, kot **na primer:**

(1) **Pretvorniki za napajanje pogonskih stacionarnih strojev** ali vlečnih vozil (**na primer:** lokomotiv) z elektriko.

(2) **Pretvorniki za napajanje, kot so na primer:** polnilci akumulatorjev, ki sestoje iz usmernika s sestavnim transformatorjem in iz kontrolne naprave za elektriko), pretvorniki za elektrolize in galvanizacije, za zasilne električne vire, za visokonapetostne enosmerne instalacije, pretvorniki za ogrevanje ali napajanje elektromagnetov z elektriko.

V to skupino **se uvrščajo tudi** pretvorniki, znani kot "**visokonapetostni generatorji**". Ti generatorji so namenjeni predvsem za uporabo v radijskih aparatih, emisijskih ceveh, mikrovalovnih ceveh, ceveh z ionskim snopom in pretvarjajo električni tok iz kakršnegakoli vira, običajno pa iz mreže, v istosmerni tok visoke napetosti, ki je potreben za napajanje notranje opreme. Pretvarjanje poteka s pomočjo usmernikov, transformatorjev itd.

V to tarifno številko **so vključene tudi** stabilizirane naprave za napajanje (usmerniki v kombinaciji z regulatorjem - UPS), **na primer:** konstruirane posebej v obliki napajalnih enot iz **tar. št. 84.71.**

Vendar pa se visokonapetostni generatorji (ali transformatorji), ki so izdelani posebej za napajanje radioloških aparatov, uvrščajo v **tarifno številko 90.22.** Avtomatski napetostni regulatorji **se uvrščajo** v **tar. št. 90.32.**

(III) INDUKTORJI

Induktorji sestoje predvsem iz navitja (*tuljave*) žice, ki je vključeno v krog izmeničnega-**AC** toka. Navitje (*tuljava*) z lastno indukcijo omejuje ali preprečuje izmenični električni tok. **Induktorji** so različnih velikosti - od majhnih dušilnikov, ki se uporabljajo v avtomobilskih radijskih aparatih, instrumentih itd., pa do velikih tuljav, ki so pogosto montirane na beton in, ki se uporabljajo v tokokrogih za preprečevanje ali omejevanje električnega toka v primeru kratkega stika.

Induktorji ali lastne indukcije, ki se izdelujejo v obliki individualnih komponent po postopku tiskanega vezja, ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki.

Odklonske (kretne) tuljave za katodne cevi **se uvrščajo** v **tar. št. 85.40.**

DELI

Skladno s splošnimi določili, ki se nanašajo na uvrščanje delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli blaga iz te tarifna številka uvrščajo prav tako v to tarifno številko. **V vsakem primeru** pa se v to tarifno številko kot del uvršča kovinski rezervoar usmernika z *živosrebrovim* oblokom, s črpalko ali brez nje.

Vendar pa se večina električnih komponent naprav iz te tarifne številke uvršča v druge tarifne številke tega poglavja, kot **na primer:**

(a) razna stikala iz **tar. št. 85.36** (**na primer:** stikala, ki se uporabljajo skupaj s transformatorji z več izhodi),

(b) elektronke in usmerniške cevi na vakuum ali živo srebrno paro (**razen** tistih s kovinskimi rezervoarji) in tiratroni **(tar. št. 85.40),**

(c) polprevodniške diode, transistorji in tiristorji **(tar. št. 85.41)** in

(d) izdelki iz **tar. št. 85.42.**

85.05 - ELEKTROMAGNETI; TRAJNI MAGNETI IN IZDELKI, KI SO NAMENJENI, DA PO MAGNETENJU POSTANEJO TRAJNI MAGNETI; VPENJALNE GLAVE, VPENJALNE NAPRAVE IN PODOBNA DRŽALA ZA OBDELOVANCE NA OSNOVI ELEKTROMAGNETOV ALI TRAJNIH MAGNETOV; ELEKTROMAGNETNE SKLOPKE IN ZAVORE, ELEKTROMAGNETNE DVIGALNE GLAVE

- Trajni magneti in izdelki, ki so namenjeni, da po magnetenju postanejo trajni magneti:

8505.11 **- - kovinski**

8505.19 **- - drugi**

8505.20 **- Elektromagnetne sklopke in zavore**

8505.30 **- Elektromagnetne dvigalne glave**

8505.90 **- Drugo, vključno z deli**

Ta tarifna številka **vključuje** elektromagnete, pa **tudi** tiste elektromagnetne naprave, ki so posebej navedeni v poimenovanju tarifne številke, trajne magnete in trajne magnete - držala obdelovancev.

(1) **Elektromagneti.**

Elektromagneti so raznih velikosti in oblik, kar je odvisno od uporabe, za katero so namenjeni. Sestoje predvsem iz žične tuljave, pri kateri je žica navita okoli jedra iz mehkega železa. To jedro je lahko iz enega kosa ali pa iz lamel. Prehod električnega toka skozi tuljavo daje jedru magnetne lastnosti in jedro se tako lahko uporabi za pritegovanje ali odbijanje.

(2) **Trajni (*permanentni*) magneti in izdelki, ki po namagnetenju postanejo trajni magneti.**

Ti magneti sestoje iz kosa iz trdega jekla, iz posebnih zlitin ali iz drugih materialov (**na primer:** iz *barijevega ferita*, *aglomeriranega* s plastičnimi masami ali s sintetičnim kavčukom). Ta kos je trajno magneten. Oblika teh kosov je različna in se spreminja glede na uporabo, za katero so konstruirani. Da je težnja po razmagnetenju manjša, so magneti v obliki podkve pogosto opremljeni z železnim vzvodom (čuvajem), ki se oprijema obeh polov. **Trajni magneti ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki neglede na njihovo upouporabo** - **vključno tudi** majhne magnete, ki se *med drugim* uporabljajo **tudi** kot igrače.

Izdelki, ki po namagnetenju postanejo trajni magneti, so razpoznavni kot taki po njihovi obliki in sestavi. Običajno so v obliki majhnih kock, diskov (ploščic) iz kovine ali *aglomeriranega ferita* (**na primer:** iz *barijevega ferita*.

(3) **Elektromagnetne in trajne magnetne stezne glave, stezne naprave in druge podobne naprave za držanje**.

To so raznovrstne naprave, pri katerih se magneti uporabljajo za držanje delovnih predmetov v določenem položaju med njihovo obdelavo. V to skupino **so vključene tudi** naprave za držanje, **razen** obdelovalni stroji (**na primer:** magnetne naprave za držanje tiskarskih plošč v tiskarskih strojih).

(4) **Elektromagnetne sklopke.**

Te sklopke so lahko raznih vrst. Nekatere sestoje iz pričvrščene tuljave, ki se nahaja okoli gibljive kotve. Kotva se vstavlja v tuljavo, ko tok teče, izvleka pa se s pomočjo vzmeti, ko tok preneha teči. Ta tarifna številka **vključuje tudi** pretvornike spremenljivih brzin, med katerimi so nekateri zasnovani na principu **asihronih motorjev**.

(5) **Elektromagnetne zavore.**

Te zavore običajno sestoje iz oblog, ki pod vplivom elektromagneta delujejo na robove kolesa ali na tračnico. Nekatere zavore so zasnovane na principu elektromagnetne indukcije; disk iz mehkega jekla je montiran na os in služi zaviranju pod učinkom ozkotuljavnega toka, ki prihaja na disk preko elektromagnetov. **Vendar** v to tarifno številko **niso vključeni** hidravlične in pnevmatske zavore, **krmiljene** s pomočjo elektromagnetnih naprav.

(6) **Elektromagnetne dvižne glave.**

Te glave sestoje predvsem iz elektromagneta (običajno krožnega). Uporabljajo se v dvigalih, **na primer:** za dvigovanje železnih odpadkov. Nekatere vrste teh dvigal so konstruirane za posebne namene - **na primer:** za reševalne čolne, za dvigovanje predmetov po brodolomu itd.).

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

V to tarifno številko **niso vključeni:**

(a) magnetni ferit z vezivom **v obliki prahu** ali peletov **(tar. št. 38.24),**

(b) elektromagneti, trajni magneti ali magnetne naprave iz te tarifne številke, če se dobavljajo skupaj s stroji, aparati, igračami, s predmeti za družabne igre itd.,

(c) podlage - medije za magnetno snemanje, **kot so na primer:** kartice, sestavljene iz nenamagnetenega magnetnega materiala, laminiranega med dvema plastičnima listoma, in, ki se uporabljajo za odpiranje magnetnih ključavnic **(tar. št. 85.23)** in

(d) elektromagneti, konstruirani za okuliste in, kirurge **(tar. št. 90.18).**

85.06 - PRIMARNE CELICE IN PRIMARNE BATERIJE

8506.10 **- - Z manganovim dioksidom**

8506.30 **- - Z živosrebrovim oksidom**

8506.40 **- - S srebrovim oksidom**

8506.50 **- - Litijeve**

8506.60 **- - Zrak - cinkove**

8506.80 **- - Druge**

8506.90 **- Deli**

Baterije proizvajajo električno energijo s pomočjo kemičnih reakcij.

Primarne celice sestoje iz posode z **alkalnim** ali **nealkalnim** elektrolitom (**na primer:** s *kalijevim* ali *natrijevim hidroksidom*, z *amonijevim kloridom* ali z **mešanico** *litijevega*, *amonijevega in cinkovega*

klorida ter vode). Va to posodo sta potopljeni dve elektrodi. **Anoda** je običajno iz *cinka* ali *litija*, **katoda** pa (kot *depolarizacijska* elektroda) **na primer:** iz *manganovega dioksida, pomešanega s ogljikovim prahom, iz živosrebrovega oksida* ali iz *srebrovega oksida*.

V litijevih primarnih celicah je anoda iz litija, katoda pa je **na primer** iz *tionil klorida*, *žveplovega dioksida* ali iz *železovega sulfida*.

V zračno polariziranih cinkovih primarnih celicah se uporabljata nevtralni ali alkalni elektrolit. Cink se uporabi kot anoda, medtem ko kisik, ki difundira v celico, deluje kot katoda.

Vsaka elektroda je opremljena s priključkom ali z drugo priključno napravo na zunanji vod ali krog. Značilnost primarnih celic je, da jih **ni mogoče** ponovno polniti.

Primarne celice se uporabljajo kot vir električnega toka za številne namene (za zvonce, telefone, slušne aparate, za radijske aparate, žepne svetilke, električne palice za živino itd.). Lahko so **zaporedno** (*pri taki vezavi se napetost posamezne celice **seštevajo***) ali **vzporedno(** *pri taki vezavi pa se napetosti ne seštevajo, ampak se **sešteva kapaciteta***) povezane v skupine (*baterije*), lahko pa so **tudi** kombinirano (zaporedno - vzporedna povezava). Celice in baterije ostanejo uvrščene v tej tarifni številki, **neglede na uporabo,** za katero so predvidene (**na primer:** standardne celice za laboratorije, ki dajejo stalno znano napetost, **so vključene** v to tarifno številko).

Razni tipi celic so:

(1) **Mokre celice,** pri katerih je elektrolit tekoč.

(2) **Suhe celice,** pri katerih je elektrolit pomešan s kakšnim sredstvom za zgoščevanje (**na primer:** z *agar - agarjem* ali pa z moko) tako, da je v obliki paste. Uporabljajo se predvsem za prenosne naprave.

(3) **Inertne celice,** katerim se morata voda ali elektrolit (celotni ali del) dodati, preden jih je mogoče uporabiti.

(4) **Koncentrirane celice,** ki imajo v vsaki elektrodi elektrolit v različnih stopnjah koncentracije.

Nekatere celice (**na primer:** mokre) se običajno dobavljajo **brez njihovega elektrolita, vendar vseeno ostanejo** uvrščene v tej tarifni številki.

Ta tarifna številka **ne vključuje** celic ali baterij, **ki se lahko ponovno polnijo** in katerih zgornji zaključek je običajno perforiran z bronznimi kapicami - uvrščajo se v **tar. št. 85.07** kot električni akumulatorji.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), **so vključeni** v to tarifno številko **tudi** deli primarnih celic in baterij iz te tarifne številke (**vključno** tudi posode).

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) ogljikovih elektrod (**tar. št. 85.45**),

(b) iztrošene primarne celice in iztrošene baterije, ali akumulatorji , prav tako tudi njihove odpadke in ostanke (**tar.št. 85.48**) in

(b) termoelemenotov (**na primer: tar. št. 85.03, 85.48, 90.33).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifne podštevilke 8506.10, 8506.30 in 8506.40

Uvrščanje v te tarifne podštevilke je določeno s sestavo katode (depolarizacijske elektrode). **Vendar** pa se primarne celice s **katodo** iz *manganovega dioksida* in z **anodo** iz *litija* uvrščajo v **tar. podšt. 8506.50** kot ***litijeve*** primarne celice (**glej** komentar spodaj pod to tarifno podštevilko).

Tarifna podštevilka 8506.50

Uvrščanje v to podštevilko je določeno s **sestavo anode,**

85.07 - ELEKTRIČNI AKUMULATORJI, VKLJUČNO S SEPARATORJI ZANJE, PRAVOKOTNI ALI NE, VKLJUČNO S KVADRATNIMI

8507.10 **- Svinčevi kisli akumulatorji za zagon batnih motorjev**

8507.20 **- Drugi svinčevi kisli akumulatorji**

8507.30 **- Kadmij - nikeljevi akumulatorji**

8507.40 **- Železo-nikljevi akumulatorji**

8507.80 **- Drugi akumulatorji**

8507.90 **- Deli**

Električni akumulatorji se uporabljajo za skladiščenje električne energije, katero po potrebi oddajajo. Enosmerni tok gre skozi akumulator in pri tem povzroča določene kemične spremembe (**polnjenje**). Ko se pozneje na zunanji krog priključijo priključki akumulatorja, potekajo ti kemični procesi v obratni smeri in proizvajajo enosmerni električni tok v zunanjem krogu (**praznjenje**). Ta ciklus operacij polnjenja in praznjenja se lahko ponavlja celo življensko dobo akumulatorja.

Akumulatorji sestoje iz posode, ki služi kot prostor za elektrolit, v katerega sta potopljeni dve elektrodi, opremljeni s priključki za priključitev na zunanji vod. V številnih primerih je lahko posoda razdeljena, vsak razdelek (**celica**) pa predstavlja akumulator zase. Celice so običajno **povezane** v zaporedja celic, da lahko dajejo višjo napetost.

*(**Na primer**: **pri zaporedni vezavi** (plus-minus-plus-minus… vezava), se napetosti posamezne celice **seštevajo**. Tako ima, **na primer:** pri **12 V svinčeno-kislih akumulatorjih**, 6 zaporedno vezanih celic s po 2V.*

***Pri vzporedni vezavi** (vsi plusi skupaj in vsi minusi skupaj), pa se napetost ne spremeni (ostane enaka napetosti ene celice) sešteva pa se kapaciteta (zmogljivost-(**Ah**)). Tako **na primer:** **zaporedno vezanih 6 celic** s po 2V in kapaciteto posamezne celice **10 Ah,** ima končno napetost 2V, **kapaciteto pa 60 Ah**.)*

Določeno število tako povezanih celic, se imenuje **baterija** (akumulator). Lahko je v večji posodi povezano **tudi** določeno število akumulatorjev.

Osnovne vrste akumulatorjev so:

(1) **Svinčevi-kisli akumulatorji,** pri katerih je elektrolit *žveplova kislina-* H_2SO_4, elektrode pa svinčene plošče ali svinčene rešetke z aktivnim materialom.

(2) **Alkalni akumulatorji,** pri katerih je elektrolit običajno *kalijev hidroksid-KOH* ali *litijev hidroksid-LiOH*, elektrode pa so ali:

(i) **pozitivne** elektrode ***iz niklja ali nikljevih spojin***, **negativne** pa iz ***železa***, **ali**

(ii) **pozitivne** elektrode iz ***niklja ali nikljevih spoji***, **negative** pa iz ***kadmija***.

Elektrode so lahko iz navadnih plošč, rešetk, palic itd., ali pa iz rešetk ali cevi, prekritih ali napolnjenih s posebno pasto aktivnega materiala. Posode za svinčeve akumulatorje so običajno izdelane iz stekla, v primeru akumulatorjev za vozila pa iz stisnjene plastične mase, trde gume ali iz kompozicijskega materiala. **Za velike stacionarne akumulatorje** se uporabljajo zaboji iz plastičnih mas ali lesa, obložene s steklom ali svincem, medtem ko so posode za alkalne akumulatorje običajno iz jekla ali iz plastične mase. Posamezni *nikelj - kadmijevi* akumulatorji so nameščeni v majhnih posodah, ki so neprepustne za vodo in katerih zunanji **videz** je enak videzu suhih baterij iz **tar. št. 85.06.**

Nekateri svinčevi-kisli akumulatorji se opremljeni s *hidromerom*, ki meri specifično gostoto elektrolita in tako okvirno kaže stopnjo napolnjenosti akumulatorja.

Električni akumulatorji **ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, četudi se dobavljajo b r e z elektrolita.**

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se v to tarifno številko uvrščajo **tudi** deli akumulatorjev, **na primer:** posode in pokrovi, svinčene plošče in rešetke (prevlečene s pasto ali neprevlečene), separatorji iz kakršnegakoli materiala (**razen** iz mehke vulkanizirane gume ali tekstila), **vključno tudi** tiste v obliki ravnih plošč, ki so **samo** izrezane v pravokotne in kvadratne oblike, ki ustrezajo zelo zahtevnim tehničnim specifikacijam (poroznost, mere itd.) in so zaradi tega pripravljene za uporabo.

85.08 - ELEKTROMEHANSKO ROČNO ORODJE Z VDELANIM ELEKTROMOTORJEM

8508.10 **- Vrtalniki vseh vrst**

8508.20 **- Žage**

8508.80 **- Drugo orodje**

8508.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **je omejena** na ročna orodja z **vgrajenim elektromotorjem** ali vibratorjem. **"Delo v roki"** je opredeljeno v komentarju k **tar. št. 84.67.**

Mehanska prenosna ali neprenosna orodja, ki imajo podložno ploščo ali kakšno drugo napravo **za pritrjevanje** na steno, klop ali tla, so zaradi tega **izključena (84. Poglavje).**

Vendar pa imajo nekatera elektromehanska orodja iz te tarifne številke priključke **za začasno pritrjevanje** na oporo. Ta orodja **se uvrščajo** v to tarifno številko skupaj z oporo, v kolikor so z njo skupaj **tudi** dobavljena, **pod pogojem,** da so še zmeraj po svojem bistvu orodja za "**delo v roki**" (***ročna orodja***).

Iz te tarifne številke so **izključeni** kompleti, ki sestoje iz držala za orodje z enim ali več orodji in z enim elektromotorjem z upogibno gredjo. Držalo za orodje **se uvršča** v **tar. št. 84.66,** elektromotorji z upogibno gredjo v **tar. št. 85.01,** orodja pa v svoje ustrezne tarifne številke.

Med orodja iz te tarifne številke **so vključena** orodja za obdelavo (spreminjanje oblike, velikosti, dodajanje ali odvzemanje ipd.) različnih materialov in se uporabljajo v različnih industrijah, obrtnih delavnicah ali doma.

Skladno s poprej naštetimi pogoji, so med drugimi vključeni v to tarifno številko:

(1) Stroji za vrtanje s svedrom, za vrezovanje navojev in za lomljenje.

(2) Stroji za povečevanje odprtin, vrtalniki za skale itd.

(3) Krožne in verižne žage.

(4) Stroji za skobljanje, za površinsko obdelavo, za žlebljenje in podobno.

(5) Priprave za vijačenje vijakov, matic itd.

(6) Aparati za piljenje, vrtanje, za obdelavo s peskom, poliranje, krtačenje itd.

(7) Aparati za odstranjevanje zakovic in drugi aparati z dletom.

(8) Kladiva raznih vrst, kot **na primer:** kladiva za popravljanje napak (neravnin), za odstranjevanje rje in za kovičanje.

(9) Pritisna orodja za kovičenje.

(10) Aparati za rezanje pločevine (tipa škarij ali trgala).

(11) Orodje za zbijanje peska v livarnah, orodje za izbijanje jeder iz odlitkov, vibratorji za kalupe.

(12) Betonski vibratorji za lažji tok in zbijanje betona.

(13) Naprave za obrezovanje žive meje.

(14) Naprave za rezanje tekstila v konfekcijski industriji.

(15) Industrijske pihalke (**na primer:** pihalke, ki se uporabljajo za čiščenje strojev ali strojnih delov).

(16) Gravirna orodja.

(17) Ročne električne škarje z gibljivim in negibljivim rezilom, katera poganja elektromagnetski vibrator in, ki se uporabljajo v krojaštvih, modističnih delavnicah, gospodinjstvu itd.

(18) Stroji za pletje (čiščenje) travnikov ob zidovih, ograjah in okoli grmov, ki sestoje iz elektromotorja na ročaju iz lahke kovine in iz tankih najlonskih vrvic, ki režejo.

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** komentar k **Oddelku XVI**), se deli orodij iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) ročno upravljanih škropilnih pištol z vgrajenim elektromotorjem **(tar. št. 84.24),**

(b) električnih kosilnic za košnjo travnikov **(tar. št. 84.33),**

(c) elektromehanskih gospodinjskih aparatov **(tar. št. 85.09),**

(d) električnih brivnikov in električnih strojčkov za striženje **(tar. št. 85.10)** in

(e) elektromehanskih ročnih orodij za medicinske in zobarske namene **(tar. št. 90.18).**

85.09 - ELEKTROMEHANSKI GOSPODINJSKI APARATI Z VDELANIM ELEKTROMOTORJEM

8509.10 **- Vakuumski čistilniki**

8509.20 **- Loščilniki za tla**

8509.30 **- Kuhinjski aparati za drobljenje odpadkov**

8509.40 **- Aparati za mletje in mešanje hrane; sokovniki za sadje in zelenjavo**

8509.80 **- Drugi aparati (mase do 20 kg)**

8509.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** številne gospodinjske aparate, v katerih je **vgrajen elektromotor.** Izraz "**gospodinjski aparati**" v tej tarifni številki označuje aparate, ki se **praviloma uporabljajo** v **gospodinjstvih**. Te aparate je moč prepoznati kot gospodinjske aparate po več značilnih potezah, kot **na primer:** po splošnih merah, designu, kapaciteti in prostornini. **OSNOVNO NAČELO** PRI UVRŠČANJU TEH APARATOV V TO TARIFNO ŠTEVILKO JE, DA NJIHOVA **UPORABNOST NE SME PRESEČI POTREB GOSPODINJSTVA**.

Skladno z izključitvami in skladno ustreznim primerom omejevanja **mase**, podanih v **Opombi 3** k temu poglavju, **vključuje** ta tarifna številka aparate, ki pravkar navedene pogoje izpolnjujejo. V to tarifno številko **niso vključeni aparati,** katere poganja ločeni elektromotor, ki je z aparatom povezan preko upogibne gredi, transmisijskih jermenov ali druge transmisijske opreme). Prav tako ta tarifna številka **ne vključuje** aparatov, ki so sicer po konstrukciji in uporabi podobni aparatom iz te tarifne številke, **vendar** pa so nedvoumno namenjeni za industrijsko uporabo (**na primer:** v industriji prehrambenih izdelkov, hotelih, bolnicah, šolah, ipd.,pri čiščenju dimnikov, strojev ali cest). Ti aparati se pretežno uvrščajo **v tar. št. 82.10 ali v 84.Poglavje**.

Aparati iz te tarifne številke se delijo v dve skupini (**glej Opombo 3** v tem poglavju):

(A) **Omejena skupina izdelkov iz te tarifne številke, neglede na njihovo maso.**

V to skupino **so vključeni samo** naslednji aparati:

(1) **Vakuumski čistilniki** (sesalniki za prah) **(tarifna podštevilka 8509.10), vključno tudi** take z rotirujočo krtačo ali z napravami za stepanje preprog. Opravljajo **dve funkciji:** sesajo prah in filtrirajo sesani zrak. Seseanje povzroča vrteča se sesalna turbina, ki je pritrjena direktno na os motorja, ki se vrti zelo hitro. Prah se zbira v filterni vrečki (zunajni ali notranji). Sesalni zrak se istočasno uporablja tudi za hlajenje motorja.

(2) **Loščilci za tla (tarifna podštevila 8509.20)** (s priključki za polirno pasto ali brez njih, z grelnimi elementi za taljenje paste ali brez njih).

(3) **Aparati za mletje in mešanje hrane** (**tarifna podštevilka 8509.40), na primer:** stroji za mletje mesa, ribe, zelenjave ali sadja, večnamenski stroji za mletje (za kavo, riž, ječmen, grah v zrnih itd.), za mešanje mleka, mešalniki za medico, za gnetenje testa, za stepanje majoneze, drugi podobni stroji za mletje in mešanje (**vključno** tudi stroje, ki se s pomočjo zamenljivih delov lahko uporabijo za rezanje ali za druge manipulacije).

(4) **Sokovniki za sadje ali zelenjavo(tarifna podštevilka 8509.40).**

(B) **Neomejena skupina izdelkov iz te tarifne številke, mase 20 kg ali manj** *(tarifna podštevilka 8509.80)*.

V to skupino so *med drugim* **vključeni:**

(1) **Naprave za ribanje, struženje in čiščenje tal, stroji in aparati za sesanje umazane vode in milnice od ribanja.**

(2) **Stroji za razprševanje tekočin za loščenje tal pred loščenjem.** Ti aparati so običajno opremljeni z grelnimi elementi za topljenje voska oziroma paste.

(3) **Stroji za lupljenje, rezanje, sekanje itd. krompirja.**

(4) **Stroji za rezanje na rezine in podobno vseh vrst (na primer: za meso, klobase, slanino, sir, kruh, sadje ali zelenjavo).**

(5) **Aparati za ostrenje nožev in čistilniki nožev.**

(6) **Aparati za drobljenje kuhinjskih odpadkov.** Ti aparati so konstruirani tako, da se dodajajo pomivalnim strojem in se uporabljajo za mletje kuhinjskih odpadkov.

(7) **Električne zobne ščetke.**

(8) **Naprave za vlaženje in sušenje zraka.**

OPREMA, KI SE DOBAVLJA SKUPAJ Z APARATI IZ TE TARIFNE ŠTEVILKE

Številni, med predhodno navedenimi aparati, imajo **lahko** ob času carinjenja tudi različne zamenljive dele in pomožne naprave, s katerimi postanejo primerni za različne namene uporabe.

Takšni primeri so:

Sesalniki za prah z nastavki za krtačenje in loščenje, za razprševanje insekticidnih sredstev itd., sesalniki z nastavki za mešanje ali mletje hrane, mešalniki za hrano, ki se lahko uporabijo **tudi** za rezanje, mletje, stepanje, narezovanje itd., naprave za rezanje na rezine z napravami za brušenje in ostrenje, aparati za čiščenje tal s kompletom krtač za loščenje, aparati za čiščenje z rezervoarji za milo in s sesalno napravo za odstranjevanje umazane vode in milnice. Takšen aparat se **uvršča skupaj z deli** in priborom, ki se praviloma uporablja s takšnim aparatom. **Masa** zamenljivih delov ali pomožnih naprav in dodatkov, ki se lahko menjajo, **ne vpliva** na uvrščanje aparata v to tarifno številko oziroma se pri uvrščanju aparatov v to tarifno številko ne upošteva.

Aparati iz te tarifne številke **so lahko montirani na kolescih,** drsnikih ali na podobnih napravah, ki olajšujejo njihovo uporabo.

*(**Vendar**, pa so posamezni zamenljivi deli in pomožne naprave, ki se **ne pojavljajo istočasno z aparatom**, **izključeni** iz te tarifne številke (**glej** Splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**). **Na primer:** krtače, ščetke ipd.., se uvrščajo v **tar.št. 96.03**)).*

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se **tudi** deli aparatov iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) ventilatorjen in ventilacijskih ali recirkulacijskih kuhinjskih odstranjevalcev vonjav, ki imajo vgrajen ventilator s filtrom ali brez njega **(tar. št. 84.14),**

(b) hladilnikov **(tar. št. 84.18),**

(c) likalnih strojev z valjem ali drugih likalnih strojev **(tar. št. 84.20 ali 84.51),**

(d) centrifuge za sušenje(**tar.št.84.21**) in gospodinjski pralni stroji (za obleko in perilo **(tar. št. 84.50),**

(e) pomivalnih strojev (za posodo) **(tar. št. 84.22),**

(f) kosilnic za travo **(tar. št. 84.33),**

(g) mešalnikov za maslo za mlekarne **(tar. št. 84.34),**

(h) aparatov za štriglanje konjev in živine, ki delujejo na principu sesalnika za prah, **četudi** lahko kot vzporedno funkcijo opravljajo **tudi** čiščenje hlevskih zidov **(tar. št. 84.36),**

(ij) aparatov za pranje preprog *in situ na licu mesta,* drugačnih kot so za kemično (suho) čiščenje, konstruirani za uporabo v **javnih ustanovah** (hoteli, restavracije,moteli, bolnišnice, šole, pisarne) drugačnih kot so za gospodinjsko uporabo **(tar. št. 84.51),**

(k) šivalnih strojev (**tar.št. 84.52**),

(l) aparatov za odstranjevanje dlak (las) **(tar. št. 85.10),**

(m) elektro-termičnih gospodinjskih aparatov **(tar. št. 85.16)** in

(n) aparatov za masažo **(tar. št. 90.19).**

85.10 - APARATI ZA BRITJE, STRIŽENJE TER NAPRAVE ZA ODSTRANJEVANJE DLAK Z VDELANIM ELEKTROMOTORJEM

8510.10 **- Brivski aparati**

8510.20 **- Aparati za striženje**

8510.30 **- Naprave za odstranjevanje dlak**

8510.90 **- Deli**

V to tarifno številko **so vključeni električni** brivniki in elek**t**rični strojčki za striženje z vgrajenim elektromotorjem ali vibratorjem, **neglede na to,** ali se uporabljajo za striženje ljudi ali ovac, za lepšanje konj, za striženje živine itd.

Pri električnih brivnikih (pri aparatih za suho britje) drsijo rezalni noži (rotacijski ali z izmeničnim premočrtnim gibom) znotraj perforirane ali žlebaste ploščice, pri čemer režejo tiste dlake, ki skozi te odprtine ali žlebove prodrejo. Pri strojčkih za striženje drsi rezilo v obliki glavnika sem in tja nad kovinskim fiksnim glavnikom in tako reže dlako ali volno, ki je zajeta med zobci glavnika. **Frizerski** aparati za striženje delujejo na principu, ki je podoben principu delovanja škarij za striženje ovac, za lepšanje in striženje konj itd., le, da so manjši.

Ta tarifna številka vključuje tudi električne **odstranjevalce dlak**, ki imajo napravo, ki izpuli dlake iz njene korenine. Deluje na osnovi vrtečega valja ali vrteče spirale, ki se vrti okoli svoje osi ali depilatorske glave.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli električnih brivnikov in električnih strojev za striženje uvrščajo v to tarifno številko - *med drugim* **tudi** glave sekačev, nožev in rezila sekačev ter rezila v obliki glavnika.

*
* *

Stroji za striženje, katere poganja elektromotor **preko upogibne gredi**, se uvrščajo v **tar. št. 82.14,** medtem ko se sam **elektromotor** (z gredjo ali brez nje) uvršča v **tar. št. 85.01.**

85.11 - ELEKTRIČNA OPREMA ZA VŽIGANJE IN ZAGANJANJE MOTORJEV Z NOTRANJIM IZGOREVANJEM, KI SE VŽIGAJO S SVEČKO ALI KOMPRESIJO (NA PRIMER: VŽIGALNI MAGNETI, DINAMOMAGNETI, VŽIGALNE TULJAVE, VŽIGALNE SVEČKE, OGREVALNE SVEČKE, ELEKTRIČNI ZAGNJALNIKI), GENERATORJI (NA PRIMER: DINAMA IN ALTERNATORJI) IN REGLERJI ZANJE

8511.10 **- Vžigalne svečke**

8511.20 **- Vžigalni magneti, dinamomagneti; magnetni vztrajniki**

8511.30 **- Razdelilniki; vžigalne tuljave**

8511.40 **- Električni zaganjalniki in stroji z dvojnim namenom (električni zaganjalniki - generatorji)**

8511.50 **- Drugi generatorji**

8511.80 **- Druga oprema**

8511.90 **- Deli**

V to tarifno številko spada električna oprema za zagon in vžig, kot **tudi** naprave za motorje z notranjim izgorevanjem katerekoli vrste (batne, druge), in sicer **neglede** na to, ali se uporabljajo za motorna vozila, letala, ladje (čolne) in podobno, ali pa za batne motorje. Ta tarifna številka **vključuje tudi** generatorje in reglerje, ki se uporabljajo skupaj s takšnimi motorji z notranjim izgorevanjem.

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Vžigalne svečke.**

Svečke sestoje iz izolirane elektrode in tipala, ki sta pritrjeni na ohišje. Ohišje ima na spodnjem delu navoje, ki mu omogočajo zavijanje v glavo valja. Na zgornjem koncu svečke je priključek osrednje elektrode, na katerega je priključen dovod električnega toka. Ko pride visoka napetost na osrednjo elektrod, **preskakuje iskra** med elektrodo in tipalom in se uporabi za vžig eksplozivne zmesi v valju.

(B) **Vžigalni magneti (vključno dinamomagnete).**

Ti magneti se uporabljajo za ustvarjanje potrebne visoke napetosti, ki se odvaja na svečke motorjev z notranjim izgorevanjem. Uporabljajo se predvsem za motorje dirkalnih vozil, traktorjev, letal, motornih čolnov ali motornih koles.

Najpomembnejši tipi vžigalnih magnetov so naslednji:

(1) **Magneti z vrtljivo kotvo.**

Ti magneti imajo neko obliko generatorja izmeničnega električnega toka, pri katerem se kotva z navitjem primarne nizkonapetostne tuljave, vrti med poli trajnega magneta. To primarno navitje je povezano s kontaktnim stikalom in kondenzatorjem. Hiter nastanek in prekinjanje električnega toka v tem navitju inducira zelo visoko napetost v sekundarnem navitju. Cela naprava je nameščena in vgrajena v ohišje, na katerega zgornjem koncu je montirana razdelilna krtačka, ki služi za razdeljevanje napetosti na svečke v določenem zaporedju.

(2) **Magneti s stacionarno kotvo.**

Obstajata **dva tipa** tovrstnih vžigalnih magnetov. Pri obeh tipih so navitje kotve, kontaktno stikalo in kondenzator stacionarni, le pri enem tipu se vrtijo. Pri drugih tipih so ti elementi nepremični, induktorji pa izdelani iz mehkega železa in se vrtijo med magnetom in navitjem kotve.

(3) **Dinamo-magneti.**

Ti magneti sestoje iz magneta in dinama, skombiniranih v eno enoto na skupni pogon. Praviloma se uporabljajo za motocikle.

(C) **Magnetni vztrajniki (*flywheels*).**

Sestoje iz magnetne naprave, ki je montirana na vztrajnik. Služijo za proizvodnjo električnega toka nizke napetosti za potrebe vžiga.

(D) **Razdelilniki.**

Razdelilniki razdeljujejo vžigalni električni tok na svečke v določenem zaporedju, vsebujejo pa **tudi** stikalo, ki vzpostavlja in prekinja tokokrog v primarnem navitju vžigalne tuljave. Obe funkciji sta sinhronizirani z gibi batov v valjih s pomočjo odmične gredi, ki žene motor.

(E) **Vžigalne tuljave.**

Sestoje iz posebej **modificiranih indukcijskih navitij**, ki so običajno v eni valjasti posodi. S povezavo primarnega navitja preko stikala z akumulatorjev pride do nastanka visoke napetosti v sekundarnem krogu, ki se odvaja preko razdelilnika na svečke.

(F) **Električni zaganjalniki (starterji za motorje).**

To so majhni elektromotorji, ki običajno delujejo na enosmerni tok in, ki so serijsko naviti. Opremljeni so z majhnim zobnikom, ki se lahko giblje gor in dol po osi. Ta os ima navoje ali kakšno drugo mehansko napravo za začasno povezavo z motorjem z notranjim izgorevanjem, katerega je potrebno zagnati (**startati**).

(G) **Generatorji (dinama in alternatorji)**

Te naprave neposredno poganja motor, služijo pa za **polnjenje akumulatorja** in dajanje električnega toka za potrebe razsvetljave, signalnih naprav, ogrevanja in za potrebe druge električne opreme motornih vozil, letal itd. **Alternatorji,** proizvajajo izmenično napetost**, zato** se uporabljajo skupaj z usmernikom.

(H) **Pomožne vzpodbudne tuljave (*Booster coils*).**

To so majhna indukcijska navitja, ki se uporabljajo predvsem za letala, če je število vrtljajev tako majhno, da vžigalni magnet ne more dajati polne moči.

(IJ) **Svečke za ogrevanje.**

Te svečke so podobne vžigalnim svečkam, le, da imajo namesto elektrode in tipala za iskre majhen upor, ki se ogreje, če skozenj gre električni tok. Uporabljajo se za ogrevanje zraka v valjih pri dieselskih motorjih pred in med zaganjanjem.

(K) **Grelne spirale - tuljave.**

Te naprave služijo za vgradnjo v cev za dovajanje zraka pri dieselskih motorjih za potrebe zaganjanja (**startanja**).

(L) **Reglerji (naprave za prekinjanje - izključevanje dinama)**

Reglerji preprečujejo, da bi se dinamo vrtel (kot motor) na račun akumulatorja, kadar motor ne dela ali pa kadar dela z majhnim številom obratov.

Tudi reglerji, kombinirani v enem ohišju skupaj z regulatorji napetosti ali z regulatorjem električnega toka, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko. **Razen** tega, da varujejo akumulator in dinamo, zagotavljajo **tudi** stalno polnjenje z električnim tokom in/ali omejujejo njegovo jakost.

DELI

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se **tudi** deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) zaganjalniki za motorje, **kot so** tisti, ki se uporabljajo na letališčih, na avtobusnih postajah itd. za zaganjanje motorjev z notranjim izgorevanjem, in, ki sestoje v glavnem iz transformatorja in usmernika **(tar. št. 85.04),**

(b) električni akumulatorji **(tar. št. 85.07)** in

(c) dinamostroji, ki se uporabljajo za kolesa na nožni pogon **samo** za razsvetljavo **(tar. št. 85.12).**

85.12 - ELEKTRIČNA OPREMA ZA RAZSVETLJAVO ALI SIGNALIZACIJO (RAZEN IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 85.39), BRISALCI, NAPRAVE ZA ODMRZNITEV IN NAPRAVE ZA RAZMEGLITEV, ZA KOLESA IN MOTORNA VOZILA

8512.10 **- Oprema za razsvetljavo in vizualno signalizacijo za kolesa**

8512.20 **- Druga oprema za razsvetljavo in vizualno signalizacijo**

8512.30 **- Oprema za zvočno signalizacijo**

8512.40 **- Vetrobranski brisalci, naprave za odmrznitev in naprave za razmeglitev**

8512.90 **- Deli**

V to tarifno številko **so vključeni** električni aparati in naprave, ki so **konstruirane posebej** za kolesa na nožni pogon ali motorna vozila za razsvetljavo in signalizacijo.

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje:**

- suhih baterij **(tar. št. 85.06),**
- električnih akumulatorjev **(tar. št. 85.07)** in
- dinam ali dinamomagnetov iz **tar. št. 85.11.**

V to tarifno številko **so vključeni tudi** električni brisalci za vetrobransko steklo in naprave za odmrzovanje in razmeglitev za motorna vozila.

Med drugim **so vključeni** v to tarifno številko:

(1) **Dinama** za proizvodnjo električne energije s pomočjo frikcijskega kolesa, ki se vrti ob eni izmed gum ali po robu kolesa na nožni pogon, v nekaterih redkih primerih pa **tudi** motornega kolesa.

(2) **Držala baterij,** opremljena s stikalom, priključki, kontakti itd. za opremo za razsvetljavo koles; **baterijske svetilke za montažo na kolesa na nožni pogon (*bicikle*).**

(3) **Žaromete (reflektorje) vseh vrst, vključno tudi** žaromete, opremljene z dodatki za dolge in kratke luči; difuzna luč za vožnjo; svetilke proti megli; metalci svetlobe; reflektorji vseh vrst s svetlobo, ki se uporablja za policijska vozila in podobno (**vključno tudi** tiske, ki so priključeni na kabel določene dolžine in, ki se lahko uporabljajo kot ročne svetilka).

(4) **Bočne lučke, lučke za razsvetljavo zadnjega dela, parkirne lučke za osvetlitev registrske tablice.**

(5) **Zavorne luči, smerniki, luči za vzvratno vožnjo in podobno.**

(6) **Kombinacije nekaterih izmed predhodno navedenih luči v skupnem ohišju.**

(7) **Lučke za notranjo razsvetljavo, kot so na primer:** stropne, stenske lučke, lučke za razsvetljavo stopnic, za okvir vrat in za armaturno ploščo.

(8) **Oprema za parkiranje,** ki deluje s pomočjo zunanjih čutilnih tipal - ko se dotaknejo ograje ali kakšnega drugega predmeta, dajo vozniku svetlobni ali kak drug signal in ga tako opomnijo.

(9) **Svetlobni signali za prehitevanje,** ki so včasih avtomatski (s pomočjo fotocelice) in, ki vozniku dajo signal, če ga prehiteva kakšno drugo vozilo.

(10) **Druge električne naprave, na primer:** razsvetljeni trikotniki za vozila s prikolico**,** razsvetljene oznake taksijev, policijskih vozil, gasilskih in drugih vozil itd.

(11) **Troblje in sirene ter druge zvočne signalne naprave.**

(12) **Brisalci vetrobranskega stekla, vključno tudi** dvojne brisalce, katere poganja elektromotor.

(13) **Naprave za odmrzovanje in razmeglitev.** Te naprave sestoje iz uporne žice, montirane v okvir, ki se vgrajuje v vetrobransko steklo.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI),** se **tudi** deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) steklene leče **(tar. št. 70.14),**

(b) električni kompleti za ojačenje zvoka, ki sestoje iz mikrofona, audiofrekvenčnega ojačevalca in zvočnika, uporabljajo pa se v vozilih s prikolico in omogočajo, da voznik sliši opozorilne signale in druge šume za prikolico **(tar. št. 85.18),**

(c) razdelilne table, plošče in konzole ter druge osnove, opremljene z dvema ali več napravami iz **tar. št. 85.37,** t.j. skupna stikala, ki se montirajo na stolp za upravljanje,

(d) električne žarnice, **vključno tudi** zaprte električne vložke z vgrajenimi žarnicami **(tar. št. 85.39),**

(e) izolirano električno žico ali kable (narezani na določeno dolžino ali nenarezani, opremljeni s spojnimi elementi ali neopremljeni, izdelani v kompletih ali ne - **na primer:** komplet avtomobilskih kablov) **(tar. št. 85.44)** in

(f) neelektrični aparati za ogrevanje avtomobila, ki delujejo **tudi** kot naprave za odmrzovanje ali razmeglitev **(tar. št. 73.22 ali 87.08).**

85.13 - PRENOSNE ELEKTRIČNE SVETILKE Z LASTNIM VIROM ENERGIJE (NA PRIMER: SUHE BATERIJE, AKUMULATORJI ALI ELEKTROMAGNETI), RAZEN OPREME ZA RAZSVETLJAVO IZ TAR. ŠT. 85.12)

8513.10 **- Svetilke**

8513.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** prenosne električne svetilke**,** konstruirane tako, da delujejo s pomočjo vira energije, ki je v njih (**na primer:** suhe celice, akumulatorji ali magneti).

Te svetilke sestoje iz dveh elementov (iz svetilke same in iz električnega vira), ki sta običajno montirana in neposredno povezana skupaj, pogosto v skupnem ohišju. **Vendar** sta elementa pri nekaterih prenosnih električnih svetilkah ločena in povezana z vodniki.

Izraz "prenosne svetilke" v tej tarifni številki se nanaša **samo** na svetilke (t.j. svetilke in njihov vir električnega toka), ki jih ljudje med uporabo nosijo v roki ali na sebi. Običajno imajo ročaj ali napravo za pritrjevanje in jih je moč prepoznati po posebnih oblikah in **majhni masi**.

Glede nato izraz "**prenosne svetilke**" **izključuje** opremo za razsvetljavo motornih vozil in koles na nožni pogon **(tar. št. 85.12)** in inspekcijske in podobne svetilke, ki se povezane s fiksno instalacijo **(tar. št. 94.05).**

Med svetilke iz te tarifne številke **so vključene:**

(1) **Žepne svetilke.** Nekatere izmed njih ("***dinamske svetilke***") delujejo s pomočjo malega magnetnega *elektro-genertorja* na ročni pogon preko vzvoda s povratno vzmetjo.

(2) **Druge ročne svetilke** (**vključno tudi** ročne svetilke z nastavljivim svetlobnim snopom). Ročne svetilke so pogosto opremljene s preprosto napravo za obešanje za zid, druge pa so konstruirane tako, da jih je moč postaviti na tla.

(3) ***Morsejeve* signalne svetilke.**

(4) **Rudarske varnostne svetilke.** Svetilna naprava je običajno konstruirana tako, da je svetilko moč pritrditi na rudarsko čelado, medtem ko je vir električnega toka (akumulator) obešen na opasač.

(5) **Svetilke za pregled za splošno uporabo.** Te svetilke so nameščene na traku okoli glave, ki običajno sestoji iz zvitega kovinskega traku). V to tarifno številko **se uvrščajo samo,** če imajo lastni vir električnega toka (suhe baterije v žepu uporabnika svetilke). Svetilke iz te tarifne številke običajno uporabljajo zdravniki, urarji, draguljarji itd.

Specializirane medicinske vpogledne svetilke (**na primer:** za preglede ust in grla) so iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 90.18)**.

(6) **Modne svetilke** v obliki pištol, nalivnikov itd. Kombinirani artikli, ki sestoje iz svetilke in nalivnika, izvijača, obeska za ključe itd. ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki **samo**, če je glavna funkcija celote razsvetljevanje.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelk**u XVI), se **tudi** deli svetilk iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

V to tarifno številko **niso vključeni** posebni fotografski aparati za hipno osvetlitev- fleši **(bliskavice) (tar. št. 90.06).**

85.14 - INDUSTRIJSKE ALI LABORATORIJSKE ELEKTRIČNE PEČI (VKLJUČNO INDUKCIJSKE ALI DIELEKTRIČNE); DRUGA OPREMA ZA INDUSTRIJSKO ALI LABORATORIJSKO INDUKCIJSKO ALI DIELEKTRIČNO SEGREVANJE

8514.10 **- Električne uporovne peči**

8514.20 **- Indukcijske ali dielektrične peči**

8514.30 **- Druge peči in pečice**

8514.40 **- Druga oprema za indukcijsko ali dielektrično segrevanje**

8514.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** določeno število industrijskih ali laboratorijskih elektrotermičnih strojev, aparatov in naprav, v katerih nastaja toplota po elektrotermičnem postopku (z grelnim učinkom električnega toka v vodniku, iz električnega obloka, ali pa z indukcijskimi tokovi ali dielektričnimi histerazami). Iz te tarifne številke so **izključeni** elektrotermični aparati, ki se uporabljajo v gospodinjstvih **(tar. št. 85.16).**

(I) INDUSTRIJSKE ALI LABORATORIJSKE ELEKTRIČNE (VKLJUČNO INDUKCIJSKE IN DIELEKTRIČNE) PEČI IN PEČICE

Električne peči in pečice sestoje iz bolj ali manj zaprtega prostora ali posode, v kateri nastaja razmeroma visoka temperatura. Uporabljajo se za številne namene (za taljenje, kaljenje, žarjenje, popuščanje, varjenje itd.). Med glavne vrste **so vključene** retortne peči, zvonaste peči, koritaste peči, tigelne peči, tunelske itd. Nekatere med njimi imajo lahko naprave za nagibanje, ali pa so opremljene z notranjo posodo za obdelavo kovine v nekem plinu, kar naj bi preprečilo *oksidacijo*.

Med drugim **so vključene** med peči in pečice iz te tarifne številke naslednje:

(A) **Uporovne peči in pečice.** V teh pečeh nastaja toplota s prehodom električnega toka skozi grelne upornike.

(B) **Nizkofrekvenčne indukcijske peči.** Izmenični *nizkofrekvenčni-AC* električni tok iz primarnega navitja je povezan preko jedra iz mehkega železa s polnjenjem, katerega je treba segrevati. Ta električni tok **inducira električni tok** v tem polnjenju, kar povzroči močno segrevanje. Pri nekaterih tovrstnih pečeh cirkulira staljeno polnjenje iz glavnega lonca skozi navpično kačasto cev, v kateri se inducira električni tok iz primarnega kroga.

(C) **Visokofrekvenčne indukcijske peči.** Izmenični visokofrekvenčni električni tok (pogosto električni tok radijskih frekvenc) v primarnem navitju inducira "**vrtinčaste**" tokove v polnjenju, katerega je treba segreti. Ta tip peči **nima železnega jedra.**

(D) **Peči z dielektrično kapacitanco.** Polnjenje, ki mora biti elektroneprevodno, namestijo med dve kovinski plošči, ki sta povezani z virom električnega toka. Ta sklop pravzaprav deluje kot kondenzator in dielektrična histereza v polnjenju inducira v njem toploto.

(E) **Peči z upornikom za segrevanje kovinskih palic ali zrnastih (*granularnih*) materialov.** Te peči sestoje iz posode, v kateri električni tok prehaja skozi sam material. Elektroupornost materiala proizvaja toploto.

(F) **Peči z uporno tekočino,** ki sestoje iz kadi, opremljene z elektrodami. Pri obratovanju so v kadi staljena kovina, staljene soli ali posebno olje, ki vzdržujejo cel sistem na potrebni temperaturi tako, da preko elektrod skozi talino teče električni tok. Predmet segrevajo tako, da ga potopijo v kad s to talino (tekočino).

(G) **Obločne (*Arc*) peči,** pri katerih nastaja toplota z električnim oblokom, ki nastane med elektrodami ali med eno elektrodo in polnjenjem, katerega je treba segreti. Te peči se uporabaljajo za proizvodnjo železa, raznih *fero-zlitin*, *kalcijevega karbida*, za redukcijo železove rude, ali pa za vezavo dušika iz zraka itd. Nekatere tovrstne peči z nizkimi temperaturami se uporabljajo **tudi** za destilacijo materiala z razmeroma nizkim vreliščem (**na primer:** *cinka* ali *fosforja*). **Vendar** pa so takšne peči iz te tarifne številke **izključene,** če so opremljene s kondenzatorji za zbiranje destilatov **(tar. št. 84.19).**

(H) **Pečice z infrardečim-IR valovanjem (z *infrardečimi žarki*),** ki se ogrevajo z določenim številom žarnic z infrardečimi žarki ali za radiacijskimi ploščami.

Nekatere peči ali pečice kombinirajo dva načina ogrevanja (**na primer:** kombinacija visokofrekvenčne in nizkofrekvenčne indukcije za taljenje kovin, pečice z infrardečimi žarki in visokimi frekvencami za peko biskvita).

Peči ali pečice iz te tarifne številke *med drugim* **vključujejo:**

(1) **Pečice in peči za kruh, pecivoa ali biskvite.**

(2) **Zobarske peči (pečice).**

(3) **Krematorijske peči.**

(4) **Peči za sežiganje gorljivih odpadkov.**

Iz te tarifne številke **so izključeni** električno ogrevane naprave za sušenje, sterilizacijo ali za podobne operacije **(tar. št. 84.19).**

(II) DRUGA OPREMA ZA INDUSTRIJSKO IN LABORATORIJSKO INDUKCIJSKO ALI DIELEKTRIČNO SEGREVANJE

V to tarifno številko spada **tudi** elektična indukcijska ali dielektrična grelna oprema, **četudi** ni v obliki peči ali pečic. Ta oprema, ki se uporablja predvsem za toplotno obdelavo majhnih predmetov, sestoji iz električne opreme, ki proizvaja visokofrekvenčne oscilacije in, ki je sestavljena skupaj z ustreznimi ploščami ali navitji. Ta oprema je običajno posebej konstruirana za določene predmete, katere je treba obdelati.

Med drugim **so vključeni** v to opremo:

(1) **Stroji z indukcijskimi tuljavami za gretje s pomočjo indukcije.** Ti stroji segrevajo predmete, ki so izdelani iz materialov - dobrih elektroprevodnikov. Segrevanje poteka s pomočjo *nizkofrekvenčnega*, *srednjefrekvenčnega* ALI *visokofrekvenčnega* električnega toka (**na primer:** stroji za površinsko utrjevanje odmičnih gredi, valjev, zobnikov in drugih kovinskih delov, stroji za taljenje, sintriranje, kaljenje, temperiranje ali predsegrevanje kovinskih delov itd.

(2) **Stroji z elektrodami, ki služijo kot kondenzatorji** (**na primer:** v obliki plošč ali palic) za dielektrično segrevanje predmetov, izdelanih iz materialov - neprevodnikov ali slabih prevodnikov električnega toka. Segrevanje poteka s pomočjo **visokofrekvenčnega** električnega toka (**na primer:** stroji za sušenje lesa, stroji za predsegrevanje materialov, ki se lahko oblikuje s pomočjo termičnega strjevanja v oblike peletov ali prahu itd.).

Nekatera posebna oprema je konstruirana za postopno toplotno obdelavo palice, ki se premika skozi tuljavo, ali pa za ponovno obdelavo serije predmetov.

Rotacijski pretvorniki in visokofrekvenčni generatorji se prav tako uvrščajo v to tarifno številko, če se dobavljajo skupaj z opremo za toplotno obdelavo. Če se **dobavljajo posebej,** pa **spadajo** v **tar. št. 85.02 ali 85.43** - odvisno od primera.

Vendar pa **so vključeni** v **tarifno številko 85.15** stroji za indukcijsko obdelavo, ki se uporabljajo za spajkanje kovin, in stroji za toplotno obdelavo s pomočjo dielektričnih izgub, kar se uporablja pri varjenju plastičnih mas ali drugih materialov (**na primer:** visokofrekvenčne stiskalnice za varjenje pod pritiskom ter visokofrekvenčni stroji za linijsko varjenje). Stiskalnice, ki imajo grelne naprave, so prav tako **izključene** iz te tarifne številke **(84. Poglavje).**

*
* *

V to tarifno številko **so vključene** peči in druge naprave, ki so konstruirani posebej za izločanje ožarčenega jedrskega goriva po *pirometalurških* procesi, naprave za obdelavo radioaktivnih odpadkov (**na primer:** za sežiganje gline in stekla, ki vsebujeta radioaktivne ostanke, ali pa za sežiganje grafita ali radioaktivnih filtrov) in naprave za sintriranje ali toplotno obdelavo ponovno uporabljenih fuzijskih materialov. **Vendar** pa se naprave za izločanje izotopov uvrščajo v **tar. št. 84.01.**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se **tudi** deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko (armature, vrata, opazovalne linice, plošče in kupole, nosilci elektrod in kovinske elektrode).

*
* *

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni še:**

(a) zidaki, bloki in podobno ognjevarno ali keramično blago za gradnjo ali za oblaganje električnih peči **(69. Poglavje),**

(b) električni grelni uporniki (**tar. št. 85.16 ali 85.45** - odvisno od primera) in

(c) grafitne elektrode ali elektrode iz drugega ogljika, s kovino ali brez nje **(tar. št. 85.45).**

85.15 - STROJI IN APARATI ZA MEHKO IN TRDO SPAJKANJE ALI VARJENJE, ELEKTRIČNI (VKLJUČNO ELEKTRIČNO SEGREVALNIM PLINOM), LASERSKI ALI NA PRINCIPU DRUGE SVETLOBE ALI FOTONSKEGA SNOPA, ULTRAZVOKA, ELEKTRONSKEGA SNOPA, MAGNETNIH IMPULZOV ALI PLAZEMSKEGA OBLOKA, VKLJUČNO S TISTIMI, S KATERIMI SE LAHKO REŽE; ELEKTRIČNI STROJI IN APARATI ZA VROČE BRIZGANJE KOVIN ALI KERMETOV

- Stroji in aparati za mehko ali trdo spajkanje:

8515.11 **- - spajkalniki in pištole za mehko spajkanje**

8515.19 **- - drugi**

- Stroji in aparati za električno uporovno varjenje kovin:

8515.21 **- - avtomatski ali polavtomatski**

8515.29 **- - drugi**

- Stroji in aparati za varjenje kovin z električnim oblokom (vključno plazemski oblok):

8515.31 **- - avtomatski in polavtomatski**

8515.39 **- - drugi**

8515.80 **- Drugi stroji in aparati**

8515.90 **- Deli**

(I) **STROJI IN APARATI ZA MEHKO ALI TRDO SPAJKANJE ALI VARJENJE**

V to skupino **so vključeni** nekateri stroji in aparati za mehko ali trdo spajkanje ali varjenje. Ti stroji se v to tarifno številko uvrščajo **tudi**, če se z njimi lahko **tudi** reže (**seka**).

Varjenje lahko poteka ročne, polavtomatsko in avtomatsko.

Sem so **vključeni:**

(A) **Stroji in aparati za trdo ali mehko spajkanje.**

Toplota praviloma nastaja zaradi *indukcije* ali *kondukcije*, pri čemer so uporabljeni viri električnega toka.

Trdo ali mehko spajkanje sta operaciji, pri katerih se kovinski deli povežejo s pomočjo spajkne kovine v tekočem stanju in z nižjim tališčem. Ta kovina zatali osnovno kovino (oziroma kovine). Osnovna kovina (oziroma kovine) se pri združevanju ne tali.

V to skupino **so vključeni samo** stroji in aparati, katere je po svoji posebni opremi (**na primer:** po sistemu za vodenje spajkalne žice) moč prepoznati kot stroje in aparate za **izključno** ali pretežno uporabo za trdo ali mehko spajkanje. Druge aparate je treba šteti za peči, pečice ali grelno opremo v smislu pomena **tarifne številke 85.14.**

V to tarifno številko **so vključeni tudi** električno greti ročni spajkalniki in pištole.

(B) **Stroji in aparati za varjenje kovin z uporom.**

Toplota, potrebna za nastanek varjenega spoja, nastane s prehajanjem električnega toka skozi dele, katere je treba združiti (*Joulov efekt*). Med varjenjem se dela stiskata skupaj.

Obstaja veliko število teh strojev, ki **se razlikujejo med seboj** po vrsti predmetov, za katerih varjenje so namenjeni. Sem **so vključeni na primer:** stroji za čelno varjenje in stroji za čelno varjenje z iskrenjem, stroji za varjenje v eni točki (pištole z vgrajenimi viri električne energije ali brez njih), stroji za varjenje v več točkah in pripadajoča oprema, stroji za bradavičasto varjenje, stroji za brazdno varjenje in aparati za varjenje z visokofrekvenčnim upornikom.

(C) **Aparati in stroji za varjenje kovin s pomočjo električnega ali plazemskega obloka, ki lahko režejo ali ne.**

(1) **Varjenje s pomočjo električnega obloka** *(Arc welding*).

Vir toplote je električni oblok, ki nastaja med dvema elektrodama ali med eno med njima in delovnega predmeta.

Obstajajo številne vrste teh strojev, **na primer:** stroji za obločno varjenje kovine, obložene z elektrodami, stroji za obločno varjenje pod zaščitnim plinom, stroji za varjenje in rezanje s taljivimi ali netaljivimi elektrodami ali s prekritim oblokom (obločno varjenje kovin pod zaščitnim ali inertnim plinom), stroji za obločno varjenje kovin z aktivnim plinom, stroji za obločno varjenje z *volframovo* elektrodo v zaščitni atmosferi, stroji za potopno obločno varjenje in stroji za električno varjenje pod zaščitno žlindro ali za **elektro-plinsko varjenje**.

(2) **Varjenje s pomočjo plazemskega obloka** (*Plasma arc welding*).

Vir toplote je koncentrirani oblok, ki z ionizacijo in z disosociacijo spreminja pomožni plin v plazmo (snop plazme). Plin je lahko inertni (*argon, helij*), večatomski (*dušik*, *vodik*), lahko pa **tudi** njihova mešanica.

(D) **Stroji in aparati za indukcijsko varjenje kovin.**

Toplota nastaja s prehodom električnega toka skozi eno ali več indukcijskih tuljav.

(E) **Stroji in aparati za varjenje ali rezanje z elektronskim snopom, vključno tudi stroje in aparate, ki lahko režejo (sekajo).**

Toplota nastaja v predmetu ali predmetih, katere je treba zvariti skupaj ali razrezati z udarom elektronov iz ***fokusiranega*** elektronskega snopa, nastalega v vakuumu.

(F) **Stroji in aparati za vakuumsko difuzijsko varjenje.**

Toplota običajno nastaja z indukcijo, lahko pa **tudi** z elektronskim snopom ali upornikom.

Aparat sestoji iz vakuumske komore, vakuumske črpalke, sredstva za izvajanje pritiska in iz grelne opreme.

(G) **Stroji in aparati za varjenje s fotonskim snopom, vključno tudi stroje in aparate, ki lahko režejo.**

Varjenje in rezanje s svetlobnim snopom se deli na:

(1) **Varjenje z laserskim snopom.**

Toplota prihaja iz vira **koherentne** *monokromatske radiacije***,** ki se lahko fokusira v snop visoke intenzitete. Toplota nastane ob udaru tega snopa na predmet, katerega je treba zavariti.

(2) **Varjenje s svetlobnim snopom.**

Toplota nastaja ob udaru **nekoherentnega** *fokusiranega* svetlobnega snopa.

(H) Stroji in aparati za varjenje termoplastičnih mas (*to so plastične mase, ki se pri segrevanju stalijo, po ohladitvi pa so trdne,* ***vendar*** *se dajo s ponovnim segrevanjem ponovno staliti)***.**

(1) **Varjenje s pomočjo plina, ogrevanega z električnim tokom** (varjenje z vročim plinom).

Površine za spajanje se segrevajo s plinom, ki je poprej segret z električnim tokom (večinoma gre za zrak), nato pa se spojijo pod pritiskom (ob dodajanju spajkalnega sredstva ali brez njega).

(2) **Varjenje s pomočjo elementov, ogrevanih z električnim tokom (varjenje s segretimi predmeti).**

Površine za spajanje se ogrevajo s pomočjo električno segretih predmetov in se pod pritiskom spojijo (z dodatki ali brez njih).

(3) **Varjenje s pomočjo visoke frekvence.**

Površine za spajanje iz termoplastičnih mas (**na primer:** iz ***poliakrilata, polietilena, polivinila***, ***najlona***) se z razmeroma velikimi dielektričnimi izgubami grejejo v polju visokofrekvenčnega izmeničnega električnega toka in se z dodatki ali brez njih spojijo pod pritiskom.

(IJ) **Stroji in aparati za ultrazvočno varjenje.**

Površine iz termoplastilčnih mas, katere je treba združiti, se **izpostavijo ultrazvočnim vibracijam.** Ta postopek omogoča spajanje kovin in zlitin, ki niso primerne za običajne varilne tehnike. Uporablja se **tudi** za varjenje tankih kovinskih listov (folij), delov iz dveh ali več vrst kovin in plastičnih folij.

*
* *

Stroji za električno mehko ali trdo spajkanje in varjenje se najpogosteje napajajo z **enosmernim** električnim tokom nizke napetosti iz **enosmernega** generatorja, ali pa z virom nizke napetosti iz transformatorja za zniževanje napetosti. Transformator itd. je običajno vgrajen v stroj, v nekaterih primerih (kot pri gibljivih strojih) pa sta glava in naprava za varjenje spojeni s transformatorjem z električnim kablom. **Tudi** v takem primeru **vključuje** ta tarifna številka **celoto,** če se transformator itd. dobavlja

hkrati z varilno glavo ali z varilno napravo. Če se dobavljata **posebej**, se transformator in generator uvrščata v svoji ustrezni **tar. številki (tar. št. 85.02 ali 85.04).**

V to tarifno številko **so vključeni tudi industrijski roboti,** konstruirani posebej za varilne namene.

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) stroji za pakiranje, opremljeni z napravo za elektrovarjenje **(tar. št. 84.22),**

(b) stroji, konstruirani posebej za rezanje **(pretežno tar. št. 84.56)** in

(c) stroji za varjenje s pomočjo trenja **(tar. št. 84.68).**

(II) ELEKTRIČNI STROJI IN APARATI ZA VROČE ŠKROPLJENJE KOVIN ALI SINTRIRANIH KOVINSKIH KARBIDOV (*KERMETOV*)

To so **elektroobločni aparati,** ki talijo kovine, kovinske karbide ali sintrirane *kovinske karbide* ter jih istočasno škropijo s pomočjo stisnjenega zraka.

Ta tarifna številka **ne vključuje** posebej dobavljenih pištol za škropljenje kovin iz **tar. št. 84.24.**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se **tudi** deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

Med drugim se sem uvrščajo glave in nosilci - držala elektrod in kovinske kontaktne elektrode (**na primer:** točkasti kontakt, valji in čeljusti), kot **tudi** točkasti gorilci in kompleti šob za ročno varjenje z atomskim vodikom.

Iz te tarifne številke pa so **izključeni:**

(a) potrošne elektrode, izdelane iz navadnih kovin ali kovinskih karbidov (uvrščajo se po materialu, iz katerega so izdelane, ali pa v **tar. št. 83.11** - odvisno od primera) in

(b) elektrode iz grafita ali iz drugih vrst ogljika, s kovino ali brez nje **(tar. št. 85.45).**

85.16 - ELEKTRIČNI PRETOČNI IN AKUMULACIJSKI GRELNIKI VODE IN POTOPNI GRELNIKI; ELEKTRIČNI APARATI ZA OGREVANJE PROSTOROV IN ELEKTRIČNE NAPRAVE ZA OGREVANJE TAL; ELEKTROTERMIČNI APARATI ZA UREJANJE LAS (NA PRIMER: APARATI ZA SUŠENJE LAS, APARATI ZA KODRANJE LAS IN DRUGI) IN APARATI ZA SUŠENJE ROK; ELEKTRIČNI LIKALNIKI; DRUGE GOSPODINJSKE ELEKTROTERMIČNE NAPRAVE; ELEKTRIČNI GRELNI UPORI, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 85.45

8516.10 **- Električni pretočni in akumulacijski grelniki vode in potopni grelniki**

- Električni aparati za ogrevanje prostorov in električne naprave za ogrevanje tal:

8516.21 **- - akumulacijski**

8516.29 **- - drugi**

- Elektrotermični aparati za urejanje las ali sušenje rok:

8516.31 **- - aparati za sušenje las**

8516.32 **- - drugi aparati za urejanje las**

8516.33 **- - aparati za sušenje rok**

8516.40 **- Električni likalniki**

8516.50 **- Mikrovalovne pečice**

8516.60 **- Druge pečice; štedilniki, kuhalniki, grelne plošče; opekači in ražnji**

- Druge elektrotermične naprave:

8516.71 **- - aparati za pripravo kave ali čaja**

8516.72 **- - opekači**

8516.79 **- - druge**

8516.80 **- Električni grelni upori**

8516.90 **- Deli**

(A) ELEKTRIČNI PRETOČNI ALI AKUMULACIJSKI GRELCI VODE IN POTOPNI GRELCI

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Pretočni grelci,** v katerih se voda greje na poti skozi njih.

(2) **Grelci vode z rezervoarjem** (**neglede** na to, ali so pod pritiskom ali niso) - rezervoarji z toplotno izolacijo in s potopljenimi grelnimi elementi. Pri teh grelcih se voda ogreva postopoma.

(3) **Grelci z dvojnim sistemom.** Pri njih se voda ogreva z elektriko ali tako, da je priključena na toplovodni sistem, ogrevan z gorivom. Ti grelci so pogosto opremljeni s termostatskim nadzornim sistemom, ki vklopijo električno ogrevanje takrat, ko nadomestna sredstva ne zadoščajo.

(4) **Električni bojlerji za vodo z elektrodo,** pri katerih skozi vodo prehaja izmenični-AC električni tok med dvema elektrodama.

(5) **Potopni grelci** različnih oblik (odvisno od uporabe) se uporabljajo predvsem v rezeroarjih, kadeh ipd. za ogrevanje tekočin, poltekočih snovi (razen trdnih) in plinov. Namenjeni so tudi za uporabo v loncih, vrčih, kozarcih, banjah, bokalih ipd. - običajno posodah, ki imajo toplotno izoliran ročaj in kljuko za namestitev grelca v posodo.

Imajo ojačen zaščitni omot, ki je kar najbolj odporen proti mehanskim tresljajem in pronicanju tekočin, poltekočih snovi (razen trdnih) in plinov. Prah z dobrimi dielektričnimi in toplotnimi lastnostmi (običajno magnezijev oksid) utrjuje žični upor na svojem mestu v omotu in ga električno izolira.

Naprave, ki sestoje iz potopnih grelcev, stalno vgrajenih v rezervoar, kad ali drugo posodo, se uvrščajo v **tar. št. 84.19** , **če niso** oblikovani izključno za ogrevanje vode ali za gospodinjsko rabo - v tem primeru ostanejo uvrščeni v tej tar. številki.

(6) **Električna oprema za pridobivanje čiste vode.**

Električno ogrevani bojlerji **za centralno ogrevanje**, se uvrščajo **v tar.št. 84.03.**

(B) ELEKTRIČNI APARATI ZA OGREVANJE PROSTOROV IN ELEKTRIČNI APARATI ZA OGREVANJE TAL

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Električni aparati za zbiranje (***akumulacijo***) toplote,** v katerih električni elementi segrevajo trdna telesa (**na primer:** opeko) ali tekočine, ki proizvedeno toploto akumulirajo in jo pozneje po potrebi sproščajo v okolje (prostor), ki jih obkroža.

(2) **Električni grelniki (grelniki z ventilatorjem ali brez njega), vključno tudi** prenosne električne grelnike s paraboličnimi odbojniki, včasih pa **tudi** z vgrajenim ventilatorjem. Številni med njimi so opremljeni z barvnimi žarnicami in napravami za brlenje (za imitacijo ognja lesa ali premoga).

(3) **Električni radiatorji** - aparati, pri katerih električni elementi ogrevajo tekočino (**na primer:** olje), ki v radiatorji kroži in pozneje v prostor seva toploto.

(4) **Konvektorski grelniki** - te naprave cirkulirajo zrak s prenosnimi tokovi, včasih ob pomoči ventilatorja.

(5) **Ogrevalne plošče,** ki se vgrajujejo v strop ali stene, **vključno tudi** plošče, ki proizvajajo infrardeče žarke in, ki se uproabljajo za ogrevanje javnih prostorov, ulic itd.

(6) **Grelniki za motorna vozila, železniške vagone, letala** itd., **razen** naprav za odmrzovanje in razmeglitev.

(7) **Oprema za ogrevanje cest proti poledici** in oprema za ogrevanje tal, ki se uporablja **posebej za boljšo rast rastlin**. Elementi teh naprav so običajno zakopani v zemljo.

(8) **Grelniki motorjev,** ki se namestijo pod vozilo z namenom, da bi motor lažje vžgal.

Električno ogrevani bojlerji **za centralno** ogrevanje, se uvrščajo **v tar.št. 84.03.**

(C) ELEKTROTERMIČNI APARATI ZA UREJANJE LAS IN APARATI ZA SUŠENJE ROK

Med te aparate **so vključeni:**

(1) **Aparati za sušenje las, vključno tudi** "***havbe***" za sušenje las, kot **tudi** aparate z ročajem in z vgrajenim ventilatorjem (feni).

(2) **Aparati za kodranje las in električni aparati za trajno valovite lase.**

(3) **Električni strojčki za kodranje las.**

(4) **Aparati za sušenje rok.**

(D) ELEKTRIČNI LIKALNIKI

V to skupino **so vključeni** likalniki **vseh vrst** - za domačo uporabo, za krojače, šivilje itd., **vključno tudi** likalnike brez električne vrvice, likalniki brez električne vrvice sestoje iz kovinskega telesa z grelnimi elementi podstavka, ki jih je moč spojiti z električnim tokom. Likalnik sklene tokokrog le, če je nameščena na tem podstavku.

V to skupino **so vključeni tudi parni** električni likalniki**,** bodisi z lastno posodo za vodo, bodisi če so izdelani tako, da se priključijo na cev za dovod pare.

(E) DRUGE ELEKTRO-TERMIČNE NAPRAVE ZA GOSPODINJSTVO

V to skupino **so vključeni** elektro-termični stroji in aparati, **pod pogojem,** da se **praviloma uporabljajo v gospodinjstvu.** Nekateri med njimi so že bili navedeni v predhodnih točkah tega komentarja (**na primer:** električni grelniki, pretočni grelci, aparati za sušenje las, likalniki itd.). Drugi pa so še:

(1) Mikrovalovne pečice (peči).

*(Te "**mikrovalovne**" peči delujejo na osnovi nihanja in trenja molekul vode in se veliko uporabljajo v gospodinstvih, restavracijah, gostilnah ipd. za hitro pogrevanje hrane.)*

(2) Druge peči in štedilniki, kuhalne plošče, kuhalniki, roštilji, namizni grelci jedi (konvekcijskega tipa, tipa z uporniki, visokofrekvenčno indukcijo ali s kombinacijo plina in električnega toka).

(3) Aparati za kuhanje kave ali čaja (**vključno** avtomate za kavo).

(4) Opekači kruha (***toasterji***), **vključno** toasterske pečice, izdelane predvsem za opekanje kruha, ki pa lahko popečejo **tudi** majhne kose krompirja ipd.

(5) Čajniki, pladnji, posode za kuhanje pudinga in krem na pari, posode s srajčko za gretje mleka, juhe itd.

(6) Kotli brez mehanske opreme za prekuhavanje perila.

(7) Dvokrilne peči za vaflje.

(8) Naprave za gretje krožnikov in za pogrevanje hrane.

(9) Pladnji za pečenje in praženje (**vključno tudi** friteze za čips).

(10) Aparati za praženje kave.

(11) Aparati za sušenje obraza in podobne naprave.

(12) Naprave za prezračevanje brisač, grelni obešalniki za brisače.

(13) Naprave za ogrevanje postelje.

(14) Grelci parfuma in kadila, grelci za razprševanje insekticidov.

(15) Grelci steklenic.

(16) Aparati za delanje jogurta in sira.

(17) Aparati za steriliziranje pri pripravi konzerviranega sadja.

(18) Aparati za "**kokice**" (***pop corn***).

Iz te skupino **so izključeni:**

(a) **električno ogrevana** odeja, blazinice, mufi za noge in podobno, električno ogrevana oblačila, obutev, naušniki, pa **tudi** drugi električno ogrevani predmeti, ki se nosijo na telesu ali se z njimi ogrinjamo **(uvrščajo se v svoje ustrezne tarifne številke)** (**glej Opombo 1** k temu poglavju),

(b) likalni stroji **(tar. št. 84.20)** z valji in likalni stroji za likanje ali stiskanje oblačil **(tar. št. 84.51),**

(c) avtomati za kavo za točilne mize, posode za mleko in čaj, pladnji za čips (**na primer:** v prodajalnah čipsa) in druge termoelektrične naprave, ki se praviloma ne uporabljajo v gospodinjstvu **(tar. št. 84.19 itd.),**

(d) pohištvo (**na primer:** omare za posteljnino in strežni voziček), opremljeno z grelnimi elementi **(94. Poglavje)** in

(e) vžigalniki za cigarete, za plin itd. **(tar. št. 96.13).**

(F) ELEKTRIČNI GRELNI UPORNIKI

Razen tistih iz ogljika **(tar. št. 85.45),** se vsi električni grelci uvrščajo v to tarifno številko, in to **neglede** na uvrščanje aparata ali opreme**,** v katerih se uporabljajo.

Lahko se izdelujejo v obliki posameznih komponent s postopkom tiskanega vezja.

Električni grelni uporniki sestoje iz palic, plošč itd. ali žic na določenih razdaljah (običajno v spirali). So iz posebnega materiala, ki se zelo segreje, če skozenj gre električni tok. Uporablja se različne materiale (posebne zlitine, zmesi, ki temelje na silicijevem karbidu itd.).

Žični upori so običajno montirani na izoliranih nosilcih oziroma telesih (**na primer:** iz keramike, *steatita*, *sljude* ali iz umetne plastične mase, ali pa na mehkem izolacijskem jedru (**na primer:** iz steklenih vlaken ali *azbesta*). Če žični grelci niso montirani, se takšna žica uvršča v to tarifno številko **samo, če je narezana** na določeno dolžino in **navita v spiralo, ali pa če je oblikovana v kakšno drugo obliko,** ki nedvoumno kaže, da gre za grelni uporni element. Enako velja **tudi** za palice in plošče, ki **morajo biti** narezane na določene dolžine ali velikosti, pripravljene za uporabo, da se lahko uvrstijo v to tarifno številko.

Upori ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki **tudi**, če so specializirani za določeni stroj ali aparat in **tudi**. Če pa so sestavljeni (zmontirani skupaj) z deli, ki niso navadna izolacijska telesa in električni priključki, **se uvrščajo** kot deli stroje ali aparatov, za katere gre (**na primer:** grelne - osnovne plošče za likalnike in plošče za električne štedilnike).

Iz te tarifne številke so **izključeni** udi odmrzovalci in sušilci zarosenih stekel, ki so sestavljeni iz žičnega upora, montiranega v okvir za pritrditev na vetrobransko seklo vozil (**tar. št. 85.12**).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se **tudi** deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

85.17 - ELEKTRIČNI APARATI ZA ŽIČNO TELEFONIJO ALI TELEGRAFIJO, VKLJUČNO TELEFONSKI APARATI Z BREZŽIČNO SLUŠALKO TER TELEKOMUNIKACIJSKI APARATI ZA ŽIČNE SISTEME Z NOSILNIM TOKOM ALI ZA DIGITALNE ŽIČNE SISTEME

- Telefonski aparati (telefoni); videofoni

8517.11 **- - Žični telefonski aparati (telefoni) z brezžično slušalko**

8517.19 **- - Drugi**

- Stroji za faksimiliranje (telefaksi) in teleprinterji:

8517.21 **- - stroji za faksimiliranje (telefaksi)**

8517.22 **- - teleprinterji**

8517.30 **- Komutacijski aparati za telefonijo in telegrafijo**

8517.50 **- Drugi aparati za žične sisteme z nosilnim tokom ali za digitalne žične sisteme**

8517.80 **- Drugi aparati**

8517.90 **- Deli**

Izraz "**električni aparati za žično telefonijo**" označuje aparate za **prenos govora ali drugih zvočnih znakov med dvema mestoma** (ali za prenos **simbolov**, ki predstavljajo pisna sporočila, **slike** ali **druge podatke**) s pomočjo spreminjanja električnega toka ali optičnih valov, ki tečejo v *kovinskem* (bakrene žice ali kabli) ali *dielektričnem* (stekleni optični kabli) ali kombiniranem kablu itd., ki spaja oddajno in sprejemno postajo.

V to tarifno številko **so vključeni** vsi električni aparati**,** ki so konstruirani za ta namen, **vključno tudi** posebne aparate, ki se uporabljajo za žične sisteme z **nosilnim (*moduliranim*) električnim** tokom.

(I) TELEFONSKI APARATI

V to skupino **so vključeni:**

(A) **Telefonski aparati (telefoni) - (tarifna podštevilka 8517.10).**

Telefonski aparati za klicanje in sprejemanje klicev drugih aparatov v telefonski mreži. Ti aparati **sestoje iz najmanj:**

(1) **Mikrofona** (*oddajnika*)**,** ki zvočne valove spreminja v modulirani električni tok.

(2) **Slušalke**(*sprejemnika*)**,** ki modulirani električni tok spreminja nazaj v zvočne valove.

Največkrat sta *sprejemnik* in *oddajnik* vgrajena v preprosto **ročno sušalko**, ki ga imenujejo ročni komplet (slušalka).

(3) **Zvonca brenčača** (*buzzer*) ali kakšnega drugačnega zvočnega signala**,** ki opozarja za klic.

(4) **Stikalne naprave,** ki običajno deluje s pomočjo ročnega kompleta (slušalke) in se dviga in spušča v svoje ležišč.

(5) **Številčnice - izbirnika (na primer: bobna ali s tipkami),** ki uporabniku omogoča vzpostaviti vezo.

Mikrofoni in sprejemniki (združeni v ročni komplet - slušalko ali ne), pa **tudi** zvočniki, kadar se carinijo posebej, **se uvrščajo** v **tar. št. 85.18,** medtem ko se zvonci in brenčači, kadar se carinijo **posebej, uvrščajo v tar. št. 85.13.**

Med druge aparate, ki se včasih **vgrajujejo** v naročniške telefone, **so vključeni:**

- naprave za memoriranje telefonskih številk (***telefonske tajnice***),

- naprave za vzdrževanje veze, medtem ko teče pogovor z drugo osebo na internem telefonu, in

- naprave za prisluškovanje ali za prekinjanje drugih linij.

Telefoni so lahko montirani na več načinov. V splošnem so konstruirani za montažo na steno, ali pa so prenosnega (*portable*) tipa - za namestitev na mize itd.

Obstaja nekaj posebnih tipov telefonov.

Na primer:

Vojaški poljski telefoni.

"**Domofoni**" (*paralaphoni*) za zgradbe (*služijo hišnim pogovorom med stnaovalcem in prišlekom, ki je pred vrati; ti aparati **niso** priključeni na javne telefonske centrale)*, od katerih je en del predviden za vgradnjo v steno.

Videofoni za zgradbe, ki predstavljajo kombinacijo telefonskega aparat, video kamere in monitorja (televizorja). *Omogočajo, **preko žic**, istočasen pogovor in gledanje v zgradbah. Ti sistemi **niso** priključeni na javne telefonske centrale.*

(Te sisteme se **ne sme zamenjati** z bolj zapletenimi žičnimi sistemi, ki se uporabljajo za "**video-konference**" in se prikjučujejo na javne **ISDN** telefonske centrale(**tar.podšt. 8517.50**)).

Telefoni za javne govorilnice, ki delujejo na kovance.

Telefoni v izvedbi "S" za uporabo v rudnikih.

V to tarifno številko **so vključene vse vrste** telefonskih aparatov**, vključno tudi** telefonske aparate z vgrajenim izbirnikom in slušalko, ki imajo **tudi** napravo za prenos zabeleženih sporočil, včasih pa **tudi** napravo za beleženje sprejetih klicev. Te naprave tvorijo s telefonom **integralno celoto**.

Brezžični *celularni* telefoni in *mobilni* telefoni, **vključno** z avtomobilskimi, se uvrščajo **v tar. št. 85.25**.

(B) **Neavtomatske telefonske stikalne centrale** (*komutacijske naprave*)**-(tar. podšt. 8517.30).**

Tako majhne razdelilne plošče kot velike centrale sestoje iz okvirja, na katerem so montirani razne ročne stikalne naprave itd.

Njihove **najpomembnejše** komponente so:

(1) **Indikatorji - pokazalci "Klic" ali "Končano"** (preklopniki - zaklopke, zvonci, žarnice itd.), ki sporočijo telefonistu, da je klic sprejet ali da veza ni potrebna.

(2) **En ali več telefonov za telefonista.** Ti telefoni so po konstrukciji podobni naročniškim telefonom, **vendar** so pogosto montirani na poseben način (**na primer:** mikrofon na prsnem nosilcu, sprejemnik - slušalka pa v obliki naglavnega kompleta).

(3) **Stikalne naprave** za vzpostavljanje veze. Običajno sestoje iz vtičnega gnezda ali tulca, ki sta montirana na plošči, in iz vtikača, priključenega na priključno vrvico.

(4) **Tastatura - serija vzvodnih stikal,** ki so električno povezani z vtikači in priključnimi vrvicami. Uporabljajo se, da telefonist lahko odgovori klicatelju, da nadzira potek pogovora in spremlja njegov konec.

Mize za telefoniste in centrale so lahko konstruirane za montažo na steno, ali pa za namestitev na tla. V slednjem primeru so lahko premične ali nepremične.

Uporabljajo se tako za zasebne linije kot za javno omrežje.

(C) **Avtomatske telefonske stikalne centrale** (*komutacijske naprave*)**-(tar. podšt. 8517.30).**

Te naprave so raznovrstne, njihova glavna značilnost pa je **avtomatsko vzpostavljanje telefonske veze med uporabniki** s pomočjo kodiranih znakov kot odgovora na klicne kodirane signale.

Nekateri tipi avtomatskih telefonskih komutacijskih naprav sestoje predvsem iz **izbirnikov**, ki izbirajo ustrezno telefonsko linijo glede na impulze, ki jih sprejemajo od klicnega aparata, in tako vzpostavljajo vezo.

Te naprave delujejo avtomatsko - bodisi neposredno s pomočjo impulzov iz klicnega aparata, bodisi preko pomožnega aparata, kot so **na primer: usmerniki.**

Razni tipi izbirnikov (predizbirniki, vmesni izbirniki, končni izbirniki) so **tudi**, če se uporabljajo usmerniki, pogosto povezani v zaporedja ali skupine istih vrst na šasijah, ki so v teh primerih vključene v centralo na kovinskih tirih. **Vendar** pa so (predvsem v manjših instalacijah) lahko vsi montirani na navadnem nosilcu, tako da oblikujejo samostojno avtomatsko centralo.

(D) **Hišni telefoni**

Ti sistemi običajno sestoje iz telefonske slušalke, tipkovnice in zvočnika, mikrofona in številčnice. Običajno so vgrajeni na vhodih stavb z velikim številom stanovalcev. S pomočjo tega sistema lahko obiskovalec (z vnosom pravilne številke) pokliče določenega stanovalca in se z njim pogovarja.

(II) TELEGRAFSKI APARATI

Ti aparati so konstruirani za **spreminjanje (prevajanje) besedila ali slike** v ustrezne impulze, za prenos teh impulzov in na koncu za sprejem teh impulzov in prevajanje v konvencionalne znake ali kazalce, ki predstavljajo besedilo, ali pa v besedilo in sliko.

Najpomembnejši so naslednji:

(A) **Aparati za prenašanje sporočil.**

Na primer:

(1) ***Morsejevo* tipkalo,** ki se uporablja za prenos *Morsejevih* znakov itd. Sestoje iz stikala za sklepanje in prekinjanje tokokroga, izdelani pa so vzvoda za ročno uporabo, katerega gibanje se spreminja v električne impulze, ki ustrezajo sporočilu za prenos.

(2) **Oddajniki tipa številčnice ali tipkovnice.** Pri teh aparatih se prenašajo kombinacije impulzov, ki predstavljajo sporočilo, z odtipkovanjem na tipkalo preko številčnice ali tipkovnice, pri čemer vsaka tipka ustreza eni črki, številki ali drugemu znaku. Pri nekaterih aparatih je tipkovnica podobna tipkovnici pisalnega stroja. V to skupino **spadajo** *Breguejevi*, *Hughesovi*, *Baodovi* in drugi oddajniki, kot **tudi** neavtomatski teleprinterji ali neavtomatski oddajniki za teleprinterje.

V to skupino **so vključene tudi** naprave, ki kombinirajo napravo za vizuelni prikaz, številčnico za vzpostavljanje veze in tipkovnico.

(3) **Avtomatski oddajniki** (**na primer:** *Whitstonovi* visokohitrostni oddajniki in avtomatski teleprinterski oddajniki). Ta aparat deluje avtomatsko s pomočjo papirnatega traku, ki je poprej perforiran in, ki služi prenosu besedila pri pošiljanju.

(B) **Sprejemniki.**

Na primer:

(1) ***Morsejev* tip registratorja,** ki električne impulze spreminja (prevaja) v konvencionalne znake (v kombinacije točk in črtic), katere natipka na papirnati trak.

(2) **Sprejemniki, ki omogočajo sprejem zvočnih šifriranih signalov** s pomočjo zvoka, dobljenega preko elektromagnetne kotve, ki med svojim gibanjem udarja ob dve zveneči ploščici.

(3) **Sprejemnik tipa tiskalnika,** ki tiska (tipka) sprejeto sporočilo takoj za trak ali stran papirja z navadnimi črkami. V to skupino so *med drugim* **vključeni tudi** teleprinterski sprejemniki.

V nekaterih primerih sta sprejemnik in oddajnik kombinirana v sprejemnik-oddajnik.

Pri nekaterih kompleksnih aparatih tipa sprejemnika-oddajnika (**primopredajnika**) se signali sprejemajo na eni vezi, oddajajo pa na drugi vezi, brez posrednika - telefonista).

(C) **Telegrafski aparati za prenos slike.**

Pri teh oddajnikih se električni impulzi proizvajajo z delovanjem posebne naprave, ki snema besedilo ali sliko za prenašanje.

Pri sprejemnikih se fotografska površina izpostavi snopu svetlobe, katero kontrolirajo električni impulzi, katere oddaja oddajnik.

Ustrezna pomožna fotografska oprema, ki se uporablja skupaj s tem aparatom (**na primer:** oprema za razvijanje), **se uvršča v 90. Poglavje.**

(D) **Posebni "telecomposing" (faksimilni) aparati za pošiljanje in sprejemanje faksimilov s perforiranega traku.**

(E) **Faksimilni telegrafski aparati (telefaksi)** za daljinsko prenašanje besedila ali risbe preko telefonskih zvez. Ti stroji so **povezani** s telefonsko linijo in sestoje predvsem iz dela za prenos z vgrajeno napravo za točkasto otipavanje (*skeniranje) s svetlobnim žarkom* izvirnika in iz sprejemnika z vgrajeno snemalno napravo (včasih na osnovi občutljivosti na toploto). Ta naprava je primerna tako za prenos, kot za avtomatsko sprejemanje kopij. *Uporabljajo lahko navaden papir ali poseben termo-papir, ki na toploti počrni.*

(III) APARATI Z NOSILNIM TOKOM ZA ŽIČNE SISTEME ALI ZA DIGITALNE ŽIČNE SISTEME

(*Tarifna podštevilka 8517.50*)

Ta sistem, ki se uporablja tako v telefoniji kot v telegrafiji, temelji na **modulaciji** optičnega vira ali električnih impulzov, ki predstavljajo govor, sporočila ali druge podatke.Uporba temelji na tehniki nosilnega **moduliranega toka** ali **pulzne kodne modulacije** (***PCM***) ali katere drugačne **digitalne tehnike**. Ti sisitemi se uporabljajo za prenos **vseh vrst informacij** (besed, podatkov, slike, uporabljajo se za sistem tako imenovane *"**video-konfrence**".)*

Ti sistemi vključujejo vse vrste "**multiplekserje**" in ustrezne linijske naprave tako za kovinske kot optične kabelske sisteme. "**Linijska naprava**" **vključuje** oddajnike in sprejemnike ali elektro-optične konvertorje.

V to skupino **so vključeni tudi** kombinirani *modulatorji-demodulatorji* (**modemi**).

Podobni aparati, ki se uporablajajo za radijske oddajne sisteme (brezžične), so **izključeni (tar.št. 85.25** ali **85.27**).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se **tudi** deli aparatov iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) stroji za perforiranje, električni ali neelektrični, ki se uporabljajo za perforiranje papirnatega traku, pripravljenega za uporabo v avtomatskih telegrafskih aparatih **(tar. št. 84.72),**

(b) indukcijske tuljave za obremenitve, ki služijo za vpadanje v telefonske ali telegrafske linijske kroge **(tar. št. 85.04),**

(c) celice, baterije in akumulatorje **(tar. št. 85.06** ali **85.07),**

(d) aparati za odgovarjanje na telefonske klice, ki delujejo skupaj s telefonskim aparatom, če z njim **ne tvorijo** integralne celote **(tar. št. 85.19** ali **85.20),**

(e) radio-telegrafski brezžični sistemi (**tar.št. 85.25**) in radio-telefonski ali radio-telegrafski oddajni ali sprejemni aparati **(tar. št. 85.25 in 85.27),**

(g) releji (**na primer:** *Bodovi*, *Creedovi* in *Pickardovi* releji) in stikalna oprema, **kot so na primer:** izbirniki za avtomatske telefonske centrale **(tar. št. 85.36),**

(h) izolirana električna žica, kabel itd., opremljena s priključki ali neopremljena z njimi, **vključno** priključne vrvice z vtikači za telefonske razdelilne plošče **(tar. št. 85.44),**

(ij) registratorji in števci telefonskih klicev **(90. Poglavje),**

(k) sprejemniki ali oddajniki nosilnega električnega toka, kombinirani z ustreznimi napravami za daljinsko merjenje v eni enoti, ki skupaj z drugo tvori funkcionalno enoto v smislu **Opombe 3** k Poglavju 90. **(90. Poglavje)** in

(l) merilce trajanja telefonskih pogovorov **(tar. št. 91.06).**

85.18 - MIKROFONI IN NJIHOVA STOJALA; ZVOČNIKI, VKLJUČNO Z ZVOČNIKI V ZVOČNIH OMARICAH; NAGLAVNE SLUŠALKE, SLUŠALKE ZA ENO UHO IN KOMBINACIJE Z MIKROFONOM; AVDIOFREKVENČNI ELEKTRIČNI OJAČEVALNIKI; ELEKTRIČNI SESTAVI ZA OJAČEVANJE ZVOKA

8518.10 **- Mikrofoni in njihova stojala**

- Zvočniki, vključno z zvočniki v zvočnih omaricah:

8518.21 **- - zvočne omarice z enim zvočnikom**

8518.22 **- - zvočne omarice z več zvočniki**

8518.29 **- - druge**

851830 **- Naglavne slušalke, slušalke za eno uho in kombinacije z mikrofonom**

8518.40 **- Avdiofrekvenčni električni ojačevalniki**

8518.50 **- Električni sestavi za ojačevanje zvoka**

8518.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje:** mikrofone, zvočnike, naglavne slušalke, slušalke za eno uho in audio - frekvenčne električne ojačevalce vseh vrst, ki se dobavljajo posebej, **neglede** na posebni namen, za katerega so ti aparati konstruirani (**na primer:** telefonski mikrofoni, naglavne slušalke in slušalke za eno uho ter zvočniki za radijski sprejemnik).

V to tarifno številko **so vključene** tudi kompletne električne enote (kompleti) za **ojačevanje zvoka.**

(A) MIKROFONI IN NJIHOVA STOJALA

Mikrofoni spreminjajo zvočne vibracije v ustrezne variacije ali oscilacije električnega toka in tako zvoku omogočajo njegovo oddajo, emisijo ali zapis. Glede na način delovanja se v to skupino uvrščajo:

(1) **Ogljični mikrofoni,** katerih delovanje je odvisno od spremembe električne upornosti zrnc ogljika. Te razlike nastanejo zaradi različnih pritiskov na zrnca, ko se membrana premika zaradi zvočnih valov. Ogljikova zrnca (ali prah) so nameščena v posodi med dve elektrodi, od katerih je ena membrana, ali pa je nanjo pritrjena.

(2) **Piezo - električni mikrofoni,** v katerih pritisk zvočnih valov, ki se prenaša s pomočjo membrane, ustvarja napetost v posebno rezanem kristalnem kosu (**na primer:** *kremen* ali skalni kristal) in na ta način proizvaja električni naboj kristala.

(3) **Mikrofoni z gibljivo tuljavo (***moving coil***) ali trakom,** pri katerih zvočni tresljaji učinkujejo na tuljavo ali aluminijasti trak, ki se nahaja v magnetnem polju, ter tako z indukcijo ustvarja električne impulze.

(4) **Kondenzacijski ali elektrostatični mikrofoni,** ki vsebujejo dve plošči, od katerih je ena pritrjena, druga pa lahko vibrira. Zvočni valovi proizvajajo razlike med kapacitetama obeh plošč.

(5) **Termični mikrofoni ali mikrofoni s toplo žico.** Ti mikrofoni imajo uporniško žico, katere temperatura, s tem pa **tudi** njena upornost, se spreminja pod vplivom zvočnih valov.

***Vendar** pa so **brezžični mikrofoni** (z vgrajenim oddajniko) **izključeni** iz te tarifne številke **(tar.št. 85.25**).*

Obstajajo številni načini in nameni uporabe mikrofonov (**na primer:** za opremo za javno razglašanje, za telefonijo, za zvočno snemanje, za detektorje letal in podmornic, za naprave za poslušanje v rovih, za preučevanje srčnega utripa itd.).

Z dodatkom ojačevalcev lahko mikrofoni postanejo mnogo bolj občutljivi. Kondenzatorje včasih vgrajujejo v mikrofone zaradi korekcije tona. Včasih so opremljeni z lijakom ali z drugo napravo za osredotočanje zvočnih valov, lahko pa imajo **tudi** (kot **na primer:** mikrofoni za obveščanje javnosti) posebna **stojala,** ki služijo temu, da je mogoče mikrofon namestiti na mizo, pult ali tla. Imajo lahko **tudi** napravo, na katero se mikrofoni obešajo. Takšna **stojala** ali naprave se **uvrščajo v to tarifno**

številko tudi, če se dobavljajo posebej, **pod pogojem**, da so vrste, ki je konstruirana posebej za uporabo skupaj z mikrofoni, ali pa za vgradnjo na mikrofone.

(B) ZVOČNIKI, VGRAJENI V ZVOČNE ŠKATLE (*BOKSE*) ALI NE

Funkcija zvočnika je nasprotna funkciji mikrofona. Zvočniki opravljajo reprodukcijo zvoka tako, da spreminjajo električna nihanja ali oscilacije v mehanske tresljaje, ki se prenašajo v zrak.

Sem **so vključene** naslednje vrste zvočnikov:

(1) **Zvočniki z gibljivim jedrom** (*MOVING IRON*) **in z gibljivo tuljavo** (*MOVING COIL*)**.** Pri zvočnikih z gibljivim jedrom je kotva ali tuljava iz mehkega železa nameščena v polje trajnega magneta in vplivu navitja, skozi katerega gre električni tok. Skladno s tem tokom, se polje spreminja, membrana pa, ki je pritrjena na kotvo ali tuljavo, proizvaja ustrezne tresljaje v zraku. Zvočniki z **gibljivo tuljavo** sestoje iz: tuljave, nameščene v polje trajnega magneta ali elektromagneta, ki deluje pod vplivom sprejemljivega električnega toka. Tuljava je z membrano trdno povezana. Membrane so narejene iz papirja ali plastične mase; boljše vrste pa iz *ogljikovih* ali *kevlar* (*aramidnih*) vlaken.

(2) ***Piezo - električni* zvočniki,** ki temelje na principu, da so nekateri naravni ali umetni kristali nagnjeni k mehanski distorziji, ko skozi njih preide električni tok. Ti zvočniki so običajno znani pod imenom "**kristalni zvočniki**".

(3) ***Elektro-statični* zvočniki.** Ti zvočniki so zasnovani na elektrostatičnih reakcijah med dvema ploščama, od katerih služi ena kot membrana.

Transformatorji za vsklajevanje oziroma nastavitev in ojačevalci so včasih montirani skupaj z zvočniki. Zvočniki so lahko montirani na okvirje, šasije ali v škatle, raznovrstne omare-bokse (ki so pogosto akustično konstruirane), pa **tudi** v pohištvene predmete. Zvočniki ostanejo uvrščeni v to tarifno številko, **pod pogojem,** da je glavna funkcija celote delovanje zvočnika. Posebej dobavljeni **okviri, šasije, škatle itd.,** se prav tako uvrščajo v to tarifno številko**, pod pogojem,** da jih je moč prepoznati kot predmete, konstruirane predvsem za vgrajevanje zvočnikov. Pohištveni predmeti iz **94. Poglavja,** ki so konstruirani **tudi** za vgradnjo zvočnikov (poleg njihove osnovne funkcije), ostanejo uvrščeni v **94. Poglavju**.

(C) NAGLAVNE SLUŠALKE, SLUŠALKE ZA ENO UHO IN KOMBINACIJA MIKROFONA Z ZVOČNIKOM ALI SLUŠALKO

Naglavne slušalke in slušalke za eno uho so elektroakustični sprejemniki, ki se uporabljajo za proizvodnjo zvočnih signalov majhne intenzitete. Kot zgoraj opisani zvočniki, **tudi** naglavne slušalke spreminjajo elektroefekt v zvočni učinek. Sredstva, ki se pri tem uporabljajo so ista le, da je uporabljena energija različna.

V to tarifno številko **so vključene** naglavne slušalke, slušalke za eno uho in kombinacije z mikrofonom, ki se uporabljajo v telefoniji in telegrafiji. Naglavni kompleti, ki sestoje iz posebnega mikrofona za grlo in trajno pritrjenih slušalk (ki se uporabljajo **na primer:** v letalstvu), naglavne slušalke ali slušalke za eno uho s priključkom za radijski ali televizijski sprejemnik ter aparati za reprodukcijo zvoka se prav tako uvrščajo v to tarifno številko. V to tar. številko se uvrščajo še ročni kompleti za žično telefonijo, ki so kombinacija mikrofona in zvočnika in ki jih pretežno uporabljajo telefonisti.

(D) AUDIO - FREKVENČNI ELEKTRIČNI OJAČEVALCI (tar. podšt. 8518.40)

Audio - frekvenčni ojačevalci se uporabljajo **za jačanje električnih signalov tistih frekvenc, ki jih človeško uho lahko sprejema.** Velika večina teh aparatov temelji na transistorjih ali integriranih vezjih, medtem ko nekateri temelje za termoionskih žarnicah (ceveh). Napajajo se predvsem iz vgrajenih napajalnih enot. Te enote se lahko napajajo iz omrežja ali iz električnih akumulatorjev ali baterij (posebno pri prenosnih ojačevalcih).

V audio - frekvenčne ojačevalce lahko vhodni signali prihajajo iz mikrofona, gramofonske glave, magnetofonske glave, radijskega sprejemnika, filmske tonske glave ali iz kakšnega drugega vira audio - frekvenčnih električnih signalov. V splošnem se izhodna moč prenaša na zvočnik, **vendar** vselej temu ni tako (predojačevalci predajajo namreč moč naslednjemu ojačevalcu, lahko pa so **tudi** vgrajeni v ojačevalce).

Audio - frekvenčni ojačevalci imajo lahko kontrolo jakosti tona (za uravnavanje ojačevanja ojačevalca), običajno pa imajo **tudi** kontrolne dele (bas, visoki toni itd.) za uravnavanje frekvenčnega **vključuje** ojačevalcev.

V to tarifno številko so **vključeni tudi** audio - frekvenčni ojačevalci**,** ki se uporabljajo kot ponavljalci **(*repetitorji*) v** telefoniji ali kot merilni ojačevalci**.**

Visokofrekvenčni in srednjefrekvenčni ojačevalci, se uvrščajo v **tar. št. 85.43** kot električni aparati in naprave s posebno funkcijo.

(E) KOMPLETNE ELEKTRIČNE ENOTE ZA OJAČEVANJE ZVOKA (tar. podšt. 8518.50)

V to tarifno številko **so vključeni tudi kompleti** za ojačevanje, ki sestoje iz **mikrofona, audio - frekvenčnih ojačevalcev in zvočnikov.** Ta oprema se veliko uporablja na javnih prireditvah, v sistemu javnega razglašanja, v vozilih za reklamiranje in v policijskih vozilih, v nekaterih glasbenih instrumentih itd. Ta sistem uporabljajo **tudi** veliki kamioni (še posebno kamioni s prikolicami), da lahko voznik sliši nepravilne šume in zvočne siglane za seboj (sicer je motor preglasen, da bi jih voznik lahko slišal).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se **tudi** deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) čelade za letalce z vgrajenimi naglavnimi slušalkami z ali brez mikrofona **(tar. št. 65.06),**

(b) telefonski aparati **(tar. št. 85.17),**

(c) brezžični mikrofoni z vgrajenimi oddajniki **(tar. št. 85.25)** in

(d) aparati za izboljšanje sluha (slušni aparati) **(tar. št. 90.21).**

85.19 - GRAMOFONI Z VGRAJENIM OJAČEVALNIKOM ALI BREZ NJEGA, GLAZBENI AVTOMATI NA PLOŠČE, KASETNI MAGNETOFONI IN DRUGI APARATI ZA REPRODUKCIJO ZVOKA, KI NIMAJO VGRAJENE NAPRAVE ZA SNEMANJE ZVOKA

8519.10 **- Gramofoni, ki se vklopijo s kovancem ali žetonom**

- Drugi gramofoni z ojačevalnikom:

8519.21 **- - brez zvočnika**

8519.29 **- - drugi**

- Gramofoni brez ojačevalnika:

8519.31 **- - z mehanizmom za avtomatsko menjanje plošč**

8519.39 **- - drugi**

8519.40 **- Aparati za reprodukcijo nareka (diktafoni)**

- Drugi aparati za reprodukcijo zvoka:

8519.92 **- - kasetni, žepne velikosti**

8519.93 **- - krugi kasetni aparati**

8519.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** vse aparate za reprodukcijo zvoka, **neglede** na njihov namen (**na primer:** za učne namene, za konference, radijske postaje, kinodvorane, za narekovanje).

Iz te tarifne številke so **izključeni** aparati za kinematografsko presnemavanje že posnetih trakov po fotoelektričnem ali magnetnem postopku ter aparate za reprodukcijo zvoka z vgrajeno napravo za snemanje zvoka **(tar. št. 85.20).**

V splošnem so glavni deli aparatov za reprodukcijo zvoka zvočne glave, mehanizem za premikanje zvočne glave glede na nosilec zvoka (ali obratno), včasih pa **tudi** sistem za proizvodnjo zvočnega valovanja.

Glavni tipi aparatov za reprodukcijo zvoka, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, uporabljajo naprave za snemanje zvoka, ki so opisane v komentarju k **tar. št. 85.20.**

Med aparate iz te tarifne številke **so vključeni:**

(1) **Gramofoni brez lastnega ojačevalca.**

Ti gramofoni vrtijo gramofonsko ploščo mehansko ali s pomočjo elektrike. Imajo lahko zvočno glavo, ali pa so brez nje, nimajo pa akustične in električne naprave za ojačevanje zvoka. Lahko so opremljeni z avtomatsko napravo, ki omogoča menjavo plošč v smislu zaporedne reprodukcije plošč ene za drugo.

(2) **Gramofoni z ojačevalcem.**

Pri teh gramofonih , se zvok reproducira s plošč s pomočjo električnih ojačevalcev in zvočnikov, ko se mehanske vibracije spremenijo v električne s pomočjo zvočne glave. Lahko so opremljeni z avtomatsko napravo, ki omogoča menjavo plošč v smislu zaporedne reprodukcije plošč ene za drugo.

(3) **Kasetofoni in druge magnetne naprave za reprodukcijo zvoka.**

Te naprave uporabljajo trakove, diske ali druga magnetna sredstva za snemanje, ki so opisana v komentarju k **tar. št. 85.24**. Zvok se reproducira, ko posnetek prehaja mimo magnetne zvočne glave.

V to skupino **so vključeni** še posebno razni tipi za poklicno in osebno uporabo, kot **tudi** številne naprave, ki se uporabljajo v snemalnih **studijih** (**na primer:** na radijskih postajah), pri pripravi programa, ali pa pri proizvodnji plošč (montaža zvoka, preposluševanje posnetih trakov itd.).

(4) **Aparati za reprodukcijo zvoka za kinematografijo.**

Ti delujejo na *fotoelektričnem* principu, na magnetnem principu ali kombiniranem principu ali ne. *Pojavlajajo tudi **zelo kvaliteni** sistemi z lasersko tehniko reprodukcije.*

(5) **Naprave za odgovarjanje na telefonske klice.**

Te naprave so konstruirane tako, da delujejo v povezavi s telefonskim aparatom, **vendar** niso integralni del telefonskega aparata. Poprej posneto sporočilo prenašajo na posebni aparat za snemanje zvoka. Te naprave za odgovarjanje na telefonske klice, ne morejo posneti sporočila.

*
* *

V to tarifno številko **so vključene tudi** naprave za reprodukcijo zvoka z laserskim optičnim sistemom za odčitavanje (aparati za kompaktne plošče(***CD-plošče***) - **"compact disc players"**).

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli in pribor aparatov in naprav iz te tarifne številke uvrščajo v **tarifno številko 85.22.**

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) naprave, ki odgovarjajo na telefonske klice, ki pa predstavljajo integralni del telefonskega aparata **(tar. št. 85.17),**

(b) naprave, ki odgovarjajo na telefonske klice in, ki so opremljene z aparati za snemanje zvoka ("**avtomatske tajnice**") **(tar. št. 85.20),**

(c) podlage s posnetim zvokom **(tar. št. 85.24), neglede** na to, ali so dobavljene posebej ali skupaj z aparatom, za katerega so namenjene in

(d) aparati za reprodukcijo zvoka, kombinirani z radijskim ali televizijskim sprejemnikom **(tar. št. 85.27** ali **85.28).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifni podštevilki 8519.31 in 8519.39

Ti dve tarifni podštevilki **ne vključujeta** aparatov za reprodukcijo zvoka z laserskim optičnim sistemom odčitavanja (aparati za reprodukcijo kompaktnih plošč - **"*CD-playerji*"**). Takšni aparati **se uvrščajo** v **tarifno podštevilko 8519.99.**

Tarifna podštevilka 8519.40

Ta tarifna številka **vključuje** aparate za reprodukcijo nareka (*diktafone*), ki imajo **naslednje značilnosti:**

(1) Vsak med njimi deluje preko nožne komande za previjanje (***vrtenje nazaj***) in za preposluševanje.

(2) Vsak med njimi uporablja napravo za poslušanje v obliki stetoskopa.

(3) Vsak ima vgrajeno kontrolno napravo za spreminjanje hitrosti (***menjavo brzine***).

(4) Vsak ima možnost avtomatskega vračanja nazaj (***auto reverse***).

85.20 - MAGNETOFONI IN DRUGI APARATI ZA SNEMANJE ZVOKA, Z VGRAJENIMI ENOTAMI ZA REPRODUKCIJO ZVOKA, ALI BREZ NJIH

8520.10 **- Diktirni aparati, ki ne morejo delovati brez zunanjega vira energije**

8520.20 **- Aparati za odgovarjanje na telefonske klice**

- Drugi magnetofoni z vgrajenimi enotami za reprodukcijo zvoka:

8520.32 **- - za digitalno reprodukcijo**

8520.33 **- - drugi, kasetni**

8520.39 **- - drugi**

8520.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** vse naprave za snemanje zvoka, **neglede** na njihovo uporabo, za katero so namenjeni (**na primer:** za snemanje glasbe, v učne in izobraževalne namene, za konference, radio, kinematografe, za narekovanje). V to tarifno številko **so vključeni tudi** aparati za snemanje zvoka, ki imajo **vgrajeno napravo za reprodukcijo zvoka**.

Izraz **"Aparati za snemanje zvoka"** označuje aparate, ki po sprejemu ustrezne audio - frekvenčne vibracije, ustvarjene z ustreznim zvočnim valom, modificirajo snemalni medij tako, da se lahko pozneje uporabi za reprodukcijo izvirnega zvočnega vala.

V splošnem vsebujejo aparati za **snemanje zvoka napravo,** ki modificira snemalni medij in mehanizem, ki žene to napravo v razmerju do snemalnega medija.

(A) APARATI ZA SNEMANJE ZVOKA

Najpomembnejše vrste aparatov za snemanje zvoka, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, so:

(1) **Žlebni tip aparata (***groov tip***),** pri katerem gramofonska igla vrezuje v snemalna sredstva, montirana na nosilec, žlebove (v diske, valje, na film). Žleb je različen glede na posnete vibracije.

(2) **Magnetni tip.** Zvočni valovi (govor, glasba itd.), sprejeti preko mikrofona, proizvajajo tokove različnih intenzitet v mikrofonskem vezju. Ti, primerno ojačeni tokovi, povzročijo spremembo magnetnega polja v ritmu audio - frekvence v snemalni napravi (v snemalni glavi, ki je pravzaprav elektromagnet). To magnetno polje, spremenljive intenzitete različno magneti snemalni medij, ki je lahko kovinska **žica ali kovinski trak, plošča, trak ali kolut** iz **plastične mase ali papirja z magnetno prevleko,** ki običajno sestoji iz zelo finih delcev magnetnega *železovega oksida*, *kromovega oksida* ali kovinskega železa, razpršenega v snemalnem mediju.

Pri teh aparatih ima snemalna glava isto funkcijo kot gramofonska igla v snemalnem aparatu žlebnega tipa.

(3) **Kinematografski aparati za snemanje zvoka** iz te tarifne številke so tisti aparati, ki zvok snemajo po **fotoelektričnih (optičnem) postopkih.** Zvok se snema na filmski trak v obliki *temnobelih* zapisov po dveh galvnih principih:

(a) **spremenljive površine,** ali

(b) **spremenljive gostote (intezitete).**

Pri obeh metodah se uporabljajo mikrofoni in podobna audio tehnika, ki spreminja zvočne impulze v ustrezni spremenljivi električni tok, ta pa v spremenljivo inteziteto (jakost) svetlobe, ki se "**zapiše**" na filmski trak.

Med snemanjem zvoka s pomočjo **spremenljive površine** gredo ti tokovi skozi galvanometer z ogledalom, pritrjenim na gibljivi element. Odbiti žarek svetlobe, usmerjen na ogledalo, niha skladno z zvočnimi vibracijami. To nihanje se posname na film.

Pri snemaju zvoka s pomočjo **spremenljive gostote,** električni tok v mikrofonu modulira izhodni tok plinske ali parne cevi, spremembe intenzitete pa se posnamejo na film.

Zvočni trak je na filmu predstavljen s sledjo s konstantno širino ali spremenljivo gostoto. Zvočni trak s **spremenljivo gostoto** je moč dobiti s pomočjo žlebov, katerih velikost se spreminja skladno z zvočnimi impulzi.

Kinematografski aparat za snemanje zvoka vsebuje, **razen** snemalne glave, še magacin za film, motorni pogonski mehanizem za sinhronizacijo hitrosti filma s hitrostjo kinematografske kamere na motorni pogon, ki deluje vzporedno, ter mehanizem za transportiranje filma.

(4) **Aparati za ponovno snemanje (*presnemavanje*) za kinematografijo,** ki se uporabljajo **na primer:** za fotoelektrično presnemavanje magnetno posnetih zvočnih sledi.

(B) KOMBINIRANI APARATI ZA SNEMANJE IN REPRODUKCIJO ZVOKA

Ti aparati imajo naprave za snemanje in reprodukcijo zvoka. Zvok snemajo **predvsem** s pomočjo magnetnega nosilca ali integriranih vezij, kot so *mikroprocesorji*

Med drugim **so vključeni** v to skupino:

(1) **Magnetofoni in kasetofoni,** ki so opremljeni ali konstruirani za priključitev na akustične naprave in električni ojačevalec.

(2) **Aparati za narekovanje.** Večina teh aparatov so kombinirani aparati za snemanje in reprodukcijo zvoka. Zelo redki so takšni, ki so primerni **samo** za snemanje zvoka. **Tudi** kadar so zaradi primernosti aparati za snemanje in reprodukcijo konstruirani kot posebne naprave, običajno imajo napravo za reprodukcijo zvoka, tako da lahko narekovalec kontrolira svoje besedilo. **Vendar** pa v takšnih primerih posebni aparat za reprodukcijo nima naprave za snemanje in **se uvršča** v **tar. št. 85.19.**

(3) **Aparati za odgovarjanje na telefonske klice** ("***avtomatske tajnice***"). Ti aparati so konstruirani tako, da delujejo skupaj s telefonskim aparatom, **vendar** ne predstavljajo z njim **integralne celote**. Ti aparati prenašajo sporočilo, ki jo poprej posname telefonski naročnik, in posnamejo sporočila, ki jih pušča oseba, ki je klicala (s pomočjo integralne naprave za snemanje zvoka).

(4) **Mikroprocesorski dnevniki - opomniki**, z upravljanjem z glasom, ki so opremljeni predvsem z akustičnimi napravami, prikazovalnim zaslonom, letnim časovnikom in z *mikroprocesorjem* za zvočno snemanje. Posnetek posname neposredno uporabnik v jeziku, za katerega je bila naprava programirana, *mikroprocesor* pa shrani zvok. Informacije se izbira z izrečenim ukazom v prepoznavljivem jeziku. Poleg tega lahko naprava, z glasom uporabnika, slednjega opozori na nek sestanek avtomatično na določen dan in ob času, kot ga je določil uporabnik.

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli in pribor aparatov iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 85.22.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) naprave, ki odgovarjajo na telefonske klice, ki pa **predstavljajo** integralni del telefonskega aparata **(tar. št. 85.17),**

(b) naprave, ki ne odgovarjajo na telefonske klice in, ki **niso opremljene** z aparati za snemanje zvoka **(tar. št. 85.19)**

(c) podlage s posnetim zvokom **(tar. št. 85.23** ali **tar. št. 85.24), neglede** na to, ali so dobavljene posebej ali skupaj z aparatom, za katerega so namenjene in

(d) aparati za reprodukcijo zvoka, kombinirani z radijskim ali televizijskim sprejemnikom **(tar. št. 85.27** ali **85.28).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8520.10

Ta tarifna podšetvilka **vključuje** aparate za narekovanje, ki imajo v ročnih mikrofonih vgrajene komande za narekovanje, za hipno ustavljanje, previjanje in presluševanje. Na drugi strani pa morajo imeti še **<u>naslednje dodatne</u> <u>naprave:</u>**

(1) komande za **hitro previjanje**, vgrajene v mikrofon,

(2) ročni ali elektronski pokazatelj oziroma **števec za trak,**

(3) napravo, ki omogoča **snemanje** (beleženje) nareka na konferencah in

(4) napravo, ki **opozarja**, da je traku konec.

85.21 - APARATI ZA SNEMANJE IN REPRODUKCIJO SLIKE, KI IMAJO VGRAJEN VIDEOTUNER (TV - SPREJEMNO ENOTO) ALI NE

8521.10 **- Z magnetnim trakom**

8521.90 **- Drugi**

(A) APARATI ZA SNEMANJE IN KOMBINIRANI APARATI ZA SNEMANJE IN REPRODUKCIJO

Pri aparatih za **snemanje** televizijske slike in zvoka se električni impulzi (*signali*), ki tem slikam in zvoku ustrezajo, posnamejo na podlago - običajno na **magnetni trak**. Zvok, ki spremlja sliko, se običajno istočasno (*simultano*) posname na isto podlago na eno ali nekaj različnih sledi, ali pa na sled z video sliko. Signali se lahko dobijo s povezavo rekorderja s televizijsko kamero ali televizijskim sprejemnikom.

Kadar se uporabljajo za **reprodukcijo**, ti aparati obrnejo (prikažejo) posnete *signale* iz magnetnega traku v video signale. Ti signali se lahko pošiljajo na oddajnik ali pa direktno na televiziski sprejemnik.

(B) APARATI ZA REPRODUKCIJO

Ti aparati so konstruirani **samo** za reprodukcijo slike in zvoka neposredno na televizijski sprejemnik.

Podlage, ki se v takšnih aparatih uporabljajo, so poprej pripravljene s pomočjo posebne opreme za snemanje po **mehanskem, magnetnem ali optičnem postopku**.

Primeri takšnih aparatov so:

(1) Aparati, ki uporabljajo **video disk** in pri katerih se podatki o sliki in zvoku snemajo na disk (ploščo) po raznih metodah, posnamejo pa se s pomočjo **laserskega sistema** za odčitovanje, s kapacitivnim senzorjem, s senzorjem na pritisk ali z magnetno glavo.

(2) Aparati, ki dešifrirajo in spreminjajo v video signale slike, podatke o sliki, **posnete na filmu**, občutljivem za svetlobo (zvok je na isti film posnet **po magnetnem postopku**).

DELI IN PRIBOR

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**) se deli in pribor aparatov iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 85.22.**

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) podlage za snemanje iz **tar. št. 85.23** ali **85.24, neglede** na to, ali se dobavljajo skupaj z aparati, za katere so namenjene in

(b) televizijski sprejemniki (**vključno** video monitorje in video projektorje), kombinirani ali ne, ki so v istem ohišju skupaj s sprejemniki za radijsko difuzijo ali z aparati za snemanje ali reprodukcijo zvoka ali slike **(tar. št. 85.28).**

85.22 - DELI IN PRIBOR UPORABNI PREDVSEM ALI V GLAVNEM Z APARATI IZ TAR. ŠT. OD 85.19 DO 85.21

8522.10 **- Odjemne glave**

8522.90 **- Drugo**

Skladno s splošnimi določili o uvrščanju delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), **so vključeni** v to tarifno številko deli aparatov iz prejšnjih treh tarifnih številk. V to tarifno številko spada **tudi** pribor za te aparate.

Med drugim se sem uvrščajo naslednji deli in pribor:

(1) **Vložki odjemne glave** (*pick-up*) za plošče ali filme z mehansko posnetim zvokom. Ti vložki odjemne glave spreminjajo mehanske vibracije (dobljene z gramofonsko iglo, ki gre po žlebovih v snemalni podlagi) v električne impulze.

(2) **Laserski optični sistemi za odčitovanje.**

(3) **Magnetne zvočne glave za snemanje,** reprodukcijo ali brisanje.

(4) **Fotoelektrične zvočne glave.**

(5) **Aparati za navijanje in odvijanje traku.** Ti aparati sestoje v glavnem iz dveh konzol, na katerih sta koluta, od katerih je vsaj en opremljen z napravo za navijanje ali odvijanje.

(6) **Tonske ročke, vrtilni diski za gramofone brez ojačevalcev.**

(7) **Vgrajeni ali nevgrajeni obdelani *safirji* in *diamanti* za gramofonske igle.**

(8) **Rezalniki za plošče.** Rezalniki so sestavni deli snemalnega aparata. Zvočne vibracije spreminjajo v mehanske in tako modificirajo obliko žleba.

(9) **Pohištvo,** ki je konstruirano posebej za aparate za snemanje in reprodukcijo zvoka.

(10) **Čistilne kasete za čiščenje magnetnih glav aparatov za snemanje in reprodukcijo zvoka ali slike, neglede** na to, ali so pripravljene v pakiranjih za prodajo na drobno s čistilno raztopino, ali ne.

(11) **Drugi specializirani deli in pribor za magnetne aparate za snemanje ali reprodukcijo zvoka, na primer:** glave in palice za magnetno brisanje in za stroje za brisanje, konice magnetnih igel, lestvice, ki kažejo, do kod sega narek.

(12) **Drugi specializirani deli in pribor za aparate za snemanje ali reprodukcijo zvoka ali slike, na primer:** bobni z glavami za video snemanje, vakuumska naprava za vzdrževanje magnetne glave v stiku s snemalno ali reprodukcijsko glavo, naprave za navijanje trakov itd.

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) tuljave, tulci in podobni nosilci vključno video ali audio kasete brez magnetnega traku (**uvrščajo** se po materialu, iz katerega so izdelani, **na primer:** v **39. Poglavje** ali v **Oddelek XV**),

(b) elektromotorji za aparate za snemanje ali reprodukcijo zvoka, če niso kombinirani z drugimi deli aparatov za snemanje ali reprodukcijo zvoka **(tar. št. 85.01)** in

(c) naprave, opremljene z zvočnimi glavami, ki se uporabljajo skupaj s čitalniki na mizah za *sinhronizacijo* filma **(tar. št. 90.10).**

85.23 - PRIPRAVLJENI PRAZNI NOSILCI ZA ZVOČNA SNEMANJA ALI PODOBNA SNEMANJA DRUGIH FENOMENOV, RAZEN IZDELKOV IZ 37. POGLAVJA

- Magnetni trakovi:

8523.11 **- - široki do vključno 4 mm**

8523.12 **- - široki nad 4 mm do vključno 6,5 mm**

8523.13 **- - široki nad 6,5 mm**

8523.20 **- Magnetne plošče (diski)**

8523.30 **- Kartice z vdelanim magnetnim trakom**

8523.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Polizdelki iz voska** (*Wax blanks*) (diski, debeli ***približno 3 cm***, ki so izdelani iz mešanice voska, *stearinske kisline*, *stearatov* itd.), na katerih poteka izvirno snemanje.

(2) **Plošče (diske),** ki so običajno iz plastične mase, lepenke, stekla ali kovine itd. in, ki so prevlečene s filmom laka ali voska, v katerega se vtiskuje zvok.

(3) **Trakovi ali filmi za mehansko snemanje zvoka,** ki so izdelani iz plastičnih mas (običajno iz polivinil acetata ali polivinil klorida) in, ki so prevlečeni s posebnim voskom.

(4) **Podlage za magnetno snemanje, na primer:** diski ali kartice iz plastične mase ali papirja, trakovi, trakci ali filmi iz plastične mase ali kovine ter kovinske žice, bodisi takšne, katere je moč namagnetiti, ali pa žice, prevlečene z **magnetnim lakom**, ki vsebuje *disperzijo magnetnega*

prahu (železovi ali kromovi oksidi, kovinsko železo) oziroma na katerega je po elektrolitskem postopku nanešena *feromagnetna* plast (**na primer:** na magnetno žico).

Vse te podlage se lahko uporabijo **tudi za snemanje drugih nezvočnih pojavov,** ki so poprej spremenjeni v električne impulze, **kot so na primer:** svetlobna intenziteta neke slike (televizijski signal, prenos faksimila), podatki, dobljeni z merilnimi aparati, **kot so** termometri in pirometri za beleženje (sprememb temperatur), podatki, dobljeni od elektrodiagnostičnih instrumentov (srčni udarci, *encefalografija* itd.), od radarjev, od aparatov za spektralno analizo, od aparatov za raziskovanje materialov, ali pa od meteoroloških instrumentov.

Te podlage lahko služijo **tudi** za snemanje delovnih programov obdelovalnih strojev, podatkov za odklepanje magnetnih ključavnic, podatkov za stroje iz **tar. št. od 84.69 do 84.72,** za železniško signalizacijo, za naprave za simulacijo sovražnikovega napada itd.

(5) **Neposnete plošče (diski) ali polizdelki (*BLANKS*), pripravljeni za snemanje s pomočjo laserskega snopa.** Te plošče so običajno izdelane iz stekla, prevlečene s plastjo, v kateri se lahko signali, ki predstavljajo zvok, sliko ali podobne pojave, posnamejo s pomočjo laserskega snopa (žarkov). Te plošče se uporabljajo za snemanje podatkov pri strojih za avtomatsko obdelavo podatkov, za snemanje slike, ali pa za izdelavo galvanskih odtisov (***MASTERS***) za "**kompaktne plošče**".

Neposnete podlage za zvočna ali podobna snemanja se **v vsakem primeru uvrščajo v to tarifno številko - neglede** na to, ali se dobavljajo posebej ali skupaj z aparati, za katere so namenjeni, ali pa sestavljeni z deli strojev iz **tar. št. od 84.69 do 84.72** (**na primer:** disk - packs).

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) izdelki, namenjeni za uporabo kot podlage za snemanje zvoka ali drugih pojavov, ki pa kot taki še niso pripravljeni - uvrščajo se v svoje ustrezne tarifne številke **(na primer: v 39.** ali **48. Poglavje, ali pa v Oddelek XV).**

(b) filme občutljive za fotoelektrično snemanje **(tar. št. 37.02).**

85.24 - PLOŠČE, TRAKOVI IN DRUGI POSNETI NOSILCI Z ZVOČNIMI ALI DRUGIMI PODOBNIMI FENOMENI, VKLJUČNO Z MATRICAMI IN GALVANSKIMI ODTISI ZA PROIZVODNJO PLOŠČ, RAZEN IZDELKOV IZ 37. POGLAVJA

8524.10 **- Gramofonske plošče**

- Plošče za laserske bralne sisteme:

8524.31 **- - za reprodukcijo fenomenov, ki so drugačni od zvočnih ali slikovnih**

8524.32 **- - za reprodukcijo samo zvoka**

8524.39 **- - druge**

8524.40 **- Magnetni trakovi za reprodukcijo fenomenov, razen zvočnih ali slikovnih**

- Drugi magnetni trakovi:

8524.51 **- - široki do vključno 4 mm**

8524.52 **- - široki nad 4 mm do vključno 6,5 mm**

8524.53 **- - široki nad 6,5 mm**

8524.60 **- Kartice z vdelanim magnetnim trakom**

- Drugo:

8524.91 **- - drugo za reprodukcijo fenomenov, razen zvočnih ali slikovnih**

8524.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje:**

(1) **Posnete plošče (diske), trakove, žico** itd., **neglede** na stopnjo izdelave, v kateri se dobavljajo (**na primer:** diski ali polizdelki z vtisnjenim zvokom, navedeni v komentarju k **tar. št. 85.23**).

(2) **Posnete podlage,** ki predstavljajo vmesne izdelke v proizvodnji komercialnih posnetkov s posnetih plošč ali pravkar omenjenih polizdelkov.

Glavne faze te proizvodnje so:

Plošča (disk) za snemanje se obdela z vlažilnim sredstvom in z raztopino za dosego občutljivosti (**na primer:** s *kositrovimloridom*), nato pa se prevleče s **tanko prevleko** *zlata* ali *srebra*, da postane prevodna. Ta prevleka se nanaša elektrolitsko ali z razpršilno pištolo.

Po tem postopku dajo ploščo (disk) v elektrolitsko kad, v kateri dobi tanko kovinsko prevleko (deposit, običajno *niklja* ali *bakra*). Tako dobijo odtis z negativnimi žlebovi, znan kot galvanski odtis. Naslednji elektrolitski postopek se uporablja za dobivanje naslednjega odtisa s pozitivnimi žlebovi - matrične plošče, iz katere se dobi **negativna matrica** za stiskanje.

To matrico spojijo z *jekleno* ali *bakreno* ploščo, jo kromajo, na sredi preluknjajo in na razne načine površinsko obdelajo. Na ta način nastane končna matrica za serijsko (množično) izdelavo plošč na stiskalnici.

(3) **Komercialne gramofonske plošče.** Te plošče proizvajajo iz *polivinilnih* plastičnih mas ali iz drugih plastičnih mas, pomešanih s sajami in s stabilizatorji.

(4) **Trakove ali filme, posnete mehansko,** ki se po ustrezni obdelavi (običajno po obdelavi s katodnim razprševanjem *srebra* v vakuumu) galvanizirajo s kovino in služijo kot matrice (kakor v poredhodnem primeru plošč).

(5) **Komercialne reprodukcije trakov ali filmov,** navedenih v predhodni točki. Dobijo jih tako, da jih pod pritiskom namestijo mna originalni trak ali film, ki je **segret na približno 400°C**.

(6) **Magnetne diske, trakove, filme in žice,** posnete na način, opisan v komentarju k **tar. št**. **85.20,** kjer gre beseda o aparatih za magnetno snemanje zvoka.

Magnetno posnete podlage za označevanje filmov, pa **tudi** zelo ozki zvočni trakovi, ki se lepijo na enega izmed robov filma ter perforirani magnetni trakovi, katerih odvijanje je z odvijanjem filma sinhronizirano.

(7) **Magnetne trakove (*video trakove*), trakove z *holografsko video* sliko in diski (*video diski*)** s televizijsko sliko in zvokom.

(8) **Podlage** z drugimi posnetimi pojavi, **razen** s posnetima sliko in zvokom (**na primer:** magnetni trakovi, diski, diskete, kasete in stroji iz **tar. št. od 84.69 do 84.72**).

(9) **Diske (CD-plošče) za aparate za reprodukcijo zvoka** z optičnim ***laserskim*** sistemom odčitavanja (kompaktne plošče - analogne plošče).

Posnete podlage za zvočna ali podobna snemanja se v vsakem primeru uvrščajo v to tarifni številki - **neglede** na to, ali se dobavljajo posebej ali skupaj z aparati, za katere so namenjeni, ali pa sestavljeni z deli strojev iz **tar. št. od 84.69 do 84.72** (**na primer:** CD-plošče).

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) fotografski ali kinematografski filmi z eno ali več zvočnimi sledmi, posnetih po fotoelektričnem postopku **(37. Poglavje)** in

(b) trakovi iz papirja s podatki ali luknjane kartice, na katerih je snemanje izvedeno z navadno perforacijo **(48. Poglavje).**

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifna podštevilka 8524.39

Ta tar. podštevilka zajema **med drugim** posnete plošče za sisteme z laserskim odčitavanjem (kompaktne CD-plošče z glavanskim vtisom) za predvajanje navodil, podatkov, zvoka ali slike, ki so posnete v strojno odčitljivi binarni obliki in s katerimi lahko uporabnik manipulira ali ki zagotavljajo interaktivnost z uporabnikom, s pomočjo stroja za avtomatsko obdelavo podatkov-AOP.

Tarifna podštevilka 8524.99

Ta tar. podštevilka zajema med drugim posnete nosilce (**razen** plošč za sisteme z laserskim odčitavanjem, kompaktne CD-plošče z glavanskim vtisom), magnetnih trakov in kartic z vgrajenim magnetnim trakom za predvajanje navodil, podatkov, zvoka ali slike, ki so posnete v strojno odčitljivi binarni obliki in s katerimi lahko uporabnik manipulira ali ki zagotavljajo interaktivnost z uporabnikom, s pomočjo stroja za avtomatsko obdelavo podatkov-AOP.

85.25 - ODDAJNIKI ZA RADIOTELEFONIJO, RADIOTELEGRAFIJO, RADIODIFUZIJO ALI TELEVIZIJO, VKLJUČNO Z ODDAJNIKI Z VGRAJENIM SPREJEMNIKOM ALI APARATOM ZA SNEMANJE ALI REPRODUKCIJO ZVOKA; TELEVIZIJSKE KAMERE; VIDEO KAMERE ZA SNEMANJE POSAMIČNIH SLIK IN DRUGE VIDEO SNEMALNE KAMERE

8525.10 **- Oddajniki**

8525.20 **- Oddajniki z vdelanim sprejemnikom**

8525.30 - **Televizijske kamere**

8525.40 **- Video kamere za snemanje posamičnih slik in druge video snemalne kamere**

(A) ODDAJNIKI ZA RADIO-TELEFONIJO IN RADIO-TELEGRAFIJO

Ti aparati se uporabljajo za prenos signalov (ki predstavljajo govor, sporočila ali negibljive slike) s pomočjo elektromagnetnih valov, ki se prenašajo skozi eter brez kakršnekoli žične povezave.

Med drugim **so vključeni** v to skupino:

(1) **Fiksni aparati** (**na primer:** fiksni sprejemniki-oddajniki). Nekatere vrste se uporabljajo predvsem pri velikih instalacijah, **vključno tudi** posebne naprave, **kot so** tajne naprave (**na primer:** *spektrski inverterji*) in večkanalne naprave, ki istočasno služijo, da hkrati pošiljajo več kot dva sporočila).

(2) **Radio-telefonski aparati za motorna vozila**, ladje, letala, vlake itd.

(3) **Prenosni radijski telefoni**, običajno na baterije, vrste "**walkie-talkie**", kot tudi brezžični *celularni* telefoni (znani tudi kot "**mobilni telefoni**"), **vključno** z mobilnimi avtomobilskimi radijskimi telefoni vrst, namenjenih za uporabo v vozilih.

(4) **Oddajniki**, ki se uporabljajo za radio-telegrafsko klicanje osebja (**paging**).

(5) **Radijski oddajniki za simultano prevajanje** na **večjezičnih konferencah**.

(6) **Avtomatski oddajniki za signale klica na pomoč** z letal, ladij itd.

(7) "**Faksimilni**" radijsko-telegrafski aparati za prenos kopije dokumentov, načrtov, dnevnikov, sporočil itd.

(8) **Brezžični mikrofoni**, ki sestoje iz ohišja z oddajnikom, ki pošilja signale, katere sprejema mikrofon v ohišju samem. Nanj je pritrjen kratki kabel s funkcijo antene, ali pa le majhna antena.

(9) **Oddajniki in sprejemniki** - oddajniki **telemetričnih signalov**.

(10) **Ločeno pripravljene brezžične telefonske slušalke za žične telefonske aparate**.

Radijski aparati iz te skupine lahko vsebujejo nekatere dele (**na primer:** telegrafska tipkala, *scannerje* za prenos slike), ki so isti kot tisti, ki se praviloma uporabljajo v žični telegrafiji ali v žični telefoniji. Če se dobavljajo posebej, se ti deli uvrščajo v **tar. št. 85.17.**

Oddajniki in sprejemniki, ki delujejo na osnovi IR-žarkov, so **izključeni** (**tar. št. 85.43**)

Laserski žčni oddajniki so prav talo izključeni (**tar. podšt. 8517.50**).

(B) ODDAJNIKI ZA RADIODIFUZIJO ALI TELEVIZIJO

Aparati za radiodifuzijo, ki **so vključeni** v to tarifno številko, morajo biti takšni, da oddajajo signale s pomočjo elektromagnetnih valov, emitiranih skozi *eter* brezračni ali zračni prostor brez kakršnekoli žične povezave. Na drugi strani pa **se uvrščajo** v to tarifno številko **televizijski aparati neglede** na to, ali poteka prenos po elektromagnetnih valovih, ali pa preko žice (po kablih).

V to skupino **so vključeni:**

(1) Oddajniki vseh vrst.

(2) Relejni aparati, ki sprejemajo emisijo in jo ponovno oddajajo ter s tem povečajo domet (**vključno** televizijske relejne aparate za letala).

(3) Relejni televizijski oddajniki za prenos (s pomočjo antene in paraboličnega zrcala) iz **studija** ali s snemalnega mesta do oddajnika.

(4) Televizijski aparati, ki se uporabljajo v industriji (**na primer:** za odčitavanje instrumentov na daljavo, ali pa za opazovanje nevarnih mest). S temi aparati pogosto izvajajo prenos z žičnimi povezavami.

Posebej uvoženi sprejemniki za vgradnjo v relejne aparate so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 85.27).** Ta tar. številka **izključuje** tudi sprejemnike za satelitski televizijski sprejem in sisteme za satelitski televizijski sprejem **(tar. št. 85.28).**

(C) TELEVIZIJSKE KAMERE

Ta tarifna številka **vključuje** televizijske kamere z ali brez vgrajene naprave za daljinsko upravljanje, leč in opne, kot **tudi** z ali brez naprave za daljinsko upravljanje z vodoravnim in navpičnim gibom kamere (**na primer:** televizijske kamere za televizijske studije ali za poročanje, kamere, ki se uporabljajo v industrijske ali znanstvene namene ali za nadziranje prometa). Kamere za podvodno snemanje in prenosne kamere z **vgrajenim** *video rekorderjem* ali brez njega se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

"Potujoča" premična mehanska oprema za televizijske kamere s uvršča **v tar. št. 84.28, neglede** na to, ali se dobavlja ločeno ali skupaj s kamerami.

Električna oprema za **daljinsko upravljanje** in izostritev slike, ki se dobavlja ločeno, **se uvršča** v **tar. št. 85.37.**

(D) VIDEO KAMERE ZA SNEMANJE POSAMEZNIH SLIK (*STILL IMAGE*) IN DRUGE VIDEO KAMERE-REKORDERJI

V to skupino **so vključene** video kamere za snemanje **mirujoče slike (*podobne* *fotografskim aparatom iz* 90.*Poglavja*)** in druge video kamere-rekorderji, ki sestoje iz kombinacije video kamere in naprave za video snemanje ali video reprodukcijo. Te naprave snemajo sliko, posneto s kamero. Nekateri video rekorderji lahko snemajo program s televizijskega sprejemnika, uporabljajoč pri tem **zunanji** *video tuner.* Tako posneta slika se lahko reproducira preko zunanjega televizijskega sprejemnika.

V to skupino **so vključene tudi** kamere za podvodno snemanje.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli aparatov iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 85.29.**

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) vozila za posebne namene, trajno opremljena z radijskimi ali televizijskimi oddajniki ali z drugo opremo iz te tarifne številke (običajno **tar. št. 87.05**),

(b) telekomunikacijski sateliti **(tar. št. 88.02)** in

(c) radijski oddajniki, ki tvorijo celoto skupaj z analognimi ali digitalnimi instrumenti ali aparati za daljinsko merjenje (*telemetrija*) in radijski oddajniki, ki skupaj s pravkar naštetimi instrumenti tvorijo funkcionalno enoto v smislu **Opombe 3** k 90. Poglavju **(90. Poglavje).**

85.26 - RADARJI, NAPRAVE ZA RADIONAVIGACIJO IN APARATI ZA RADIJSKO DALJINSKO KRMILJENJE:

8526.10 **- Radarji**

- Drugo:

8526.91 **- - naprave za radionavigacijo**

8526.92 **- - naprave za radijsko daljinsko krmiljenje**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Radijska navigacijska pomožna** oprema (**<u>na primer:</u>** radijski svetilniki in radijske boje s fiksnimi ali rotacijskimi antenami, oddajniki, **vključno** radijske kompase z večkrakimi antenami ali z usmerjevalnimi antenami.

(2) **Ladijska ali letalska navigacijska radarska** oprema (**neglede** na to, ali je namenjena za ladje, letala itd., ali pa za montažo na kopnem), **vključno tudi** luško radarsko opremo in identifikacijsko opremo, nameščeno na barkače, svetilnike itd.

(3) **Naprave za slepo letenje** in aparati za kontrolo letenja. To so zelo zapletene naprave. Nekateri tipi teh naprav združujejo običajne radijske sprejemnike, radarske in televizijske naprave, ki v

kontrolnem stolpu kažejo položaj in višino letal v neposredni bližini in, ki dajejo letalu potrebna navodila za pristanek ter radarsko sliko drugih letal v neposredni bližini.

(4) **Radarski aparati** za merjenje višine (**radijski altimetri**).

(5) **Meteorološki radarji** za odkrivanje nevihtnih oblakov in meteorološki baloni.

(6) **Opremo za slepo bombardiranje**.

(7) **Radarske naprave** za aktiviranje granat ali bomb od blizu.

Kompletni vžigalniki in njihovi detonatorji **se uvrščajo** v **tar. št. 93.06.**

(8) **Radarske naprave** za obveščanje o zračnem napadu.

(10) **Radarske transponderji**, ki sprejemajo in oddajajo radarske impulze, ki pogosto vsebujejo dopolnilne informacije v razmerju do tiste, ki jih sprejema. Transponderje uporabljajo v letalih zato, da jih radarist identificira, v balonih pa jih uporabljajo skupaj z instrumenti ta določanje dosega in smeri ter za prenos meteoroloških informacij.

(11) **Radijske naprave za daljinsko vodenje** ladij, letal brez posadke, raket, projektilov, igrač, ladijskih ali letalskih modelov itd.

(12) **Radijske naprave za detoniranje min** ali za daljinsko vodenje strojev.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli aparatov in naprav iz te tarifne številke **uvrščajo v tar. št. 85.29.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključena vozila** za posebne namene, ki so trajno opremljena z radarjem ali z drugimi napravami iz te tarifne številke **(običajno tar. št. 87.05).**

85.27 - SPREJEMNIKI ZA RADIOTELEFONIJO, RADIOTELEGRAFIJO ALI RADIODIFUZIJO, VKLJUČNO S SPREJEMNIKI, KOMBINIRANIMI V ISTEM OHIŠJU Z APARATOM ZA SNEMANJE ALI REPRODUKCIJO ZVOKA ALI Z URO

- Radiodifuzni sprejemniki, ki lahko delujejo brez zunanjega vira energije, vključno s takimi aparati, ki tudi lahko sprejemajo radiotelefonijo ali radiotelegrafijo:

8527.12 **- - radio kasetofoni žepne velikosti**

8527.13 **- - kombinirani z aparatom za snemanje ali reprodukcijo zvoka**

8527.19 **- - drugi**

- Radiodifuzni sprejemniki, ki ne morejo delovati brez zunanjega vira energije, za motorna vozila, vključno s takimi aparati, ki tudi lahko sprejemajo radiotelefonijo ali radiotelegrafijo:

8527.21 **- - kombinirani z aparatom za snemanje ali reprodukcijo zvoka**

8527.29 **- - drugi**

- Drugi radiofuzni sprejemniki, vključno s takimi aparati, ki tudi lahko sprejemajo radiotelefonijo ali radiotelegrafijo:

8527.31 **- - kombinirani z aparatom za snemanje ali reprodukcijo zvoka**

8527.32 **- - nekombinirani z aparatom za snemanje ali reprodukcijo zvoka, toda kombinirani z uro**

8527.39 **- - drugi**

8527.90 **- Drugi aparati**

(A) SPREJEMNIKI ZA RADIO-TELEFONIJO ALI RADIO-TELEGRAFIJO

Ti aparati se uporabljajo za sprejem signalov (govora, sporočil ali negibljive slike) s pomočjo elektromagnetnih valov, ki se skozi eter prenašajo brez žične povezave.

Med drugim **so vključeni** v to skupino:

(1) **Nepremični (pritrjeni) sprejemniki** (**vključno** sprejemnike, ki se uporabljajo predvsem v velikih instalacijah) in posebne naprave, **kot so na primer:** tajne naprave (**na primer:** spektralni inverterji - pretvorniki), nekateri sprejemniki, imenovani "***Diversity* - sprejemniki**", ki uporabljajo več sprejemnih tehnik (za premostitev šibkosti).

(2) **Radio-telefonski sprejemniki** za motorna vozila, ladje, letala, vlake itd.

(3) **Prenosni sprejemniki**, običajno na baterije, npr. prenosni sprejemniki za klic, alarmiranje ali paging.

(4) **Sprejemniki, ki se uporabljajo z brezžičnih sistemih za klicanje oseb** (**paging**).

(5) **Radijski sprejemniki za simultano** prevajanje na **večjezičnih konferencah**.

(6) **Posebni sprejemniki za sprejem signalov za preplah** (klici na pomoč) z ladij, letal itd.

(7) **Sprejemniki telemetričnih signalov**.

(8) "***Faksimilni***" radijski telegrafski aparati za sprejem kopij dokumentov, dnevnikov, načrtov, sporočil itd. na občutljivem papirju.

Radijski aparati iz te tarifne številke imajo lahko nekatere dele, ki so isti kot deli, ki se praviloma uporabljajo v žični telegrafiji in telefoniji. Če se **dobavljajo posebej,** se ti deli uvrščajo v **tar. št. 85.17.**

(B) SPREJEMNIKI ZA RADIJSKO *DIFUZIJO*

Zvočni aparati za radijsko difuzijo iz te tarifne številke morajo sprejemati signale s pomočjo elektromagnetnih valov, poslanih v eter brez žične povezave.

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Radijski sprejemniki za gospodinjstva vseh vrst** (namizni modeli, sprejemniki za vgradnjo v pohištvo, stene itd., prenosni modeli, kombinirani v istem ohišju z aparati za snemanje ali zvočno reprodukcijo ali v kombinaciji z uro).

(2) **Radijski sprejemniki za avtomobile**.

(3) **Posebej dobavljeni** sprejemni aparati za vgradnjo v relejne aparate iz **tar. št. 85.25.**

(4) **Radio-kasetniki žepne velikosti** (**glej Opombo 1** k tarifnim podštevilkam tega poglavja).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli aparatov iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 85.29.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) sprejemniki - oddajniki iz **tar. št. 85.25,**

(b) vozila posebnih vrst, ki so opremljena za radijskimi sprejemniki ali z drugimi aparati iz te tarifne številke **(tar. št. 87.05)** in

(c) radijski sprejemniki, ki tvorijo celoto z analognimi ali digitalnimi instrumenti ali z aparati za daljinsko merjenje ter sprejemniki, ki skupaj s pravkar naštetimi aparati tvorijo funkcionalno enoto v smislu **Opombe 3** k 90. Poglavju **(90. Poglavje).**

85.28 - TELEVIZIJSKI SPREJEMNIKI, KOMBINIRANI ALI NEKOMBINIRANI V ISTEM OHIŠJU Z RADIJSKIMI SPREJEMNIKI ALI APARATI ZA SNEMANJE ALI REPRODUKCIJO ZVOKA ALI SLIKE; VIDEOMONITORJI IN VIDEOPROJEKTORJI

- Televizijski sprejemniki, kombinirani ali nekombinirani v istem ohišju z radijskimi sprejemniki ali aparati za snemanje ali reprodukcijo zvoka ali slike:

8528.12 **- - barvni**

8528.13 **- - črno-beli in drugi enobarvni**

- Video monitorji:

8528.21 **- - barvni**

8528.22 **- - črno-beli in drugi enobarvni**

8528.30 **- Video projektorji**

Ta tarifna številka **vključuje** televizijske sprejemnike (**vključno** video monitorje in video projektorje), ki so ali ki niso **kombinirani** v istem ohišju s radijskimi sprejemniki ali z aparati za snemanje ali reprodukcijo zvoka ali slike.

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Televizijski sprejemniki, ki se uporablajajo doma** (namizni-*portable* modeli, za na police itd.), **vključno tudi** televizijske sprejemnike na kovanec.

(2) **Televizijski aparati za vgradnjo v letala ali vesoljske ladje.**

(3) **Video tunerji - sprejemniki televizijskih signalov,** ki se uporabljajo za **vgradnjo** v video rekorderje, ali pa se uporabljajo **skupaj** z *video rekorderji* (aparati za snemanje in reprodukcijo slike na video monitorje). Ti sprejemniki spreminjajo visokofrekvenčne televizijske signale, katere uporabljajo aparati za snemanje in reprodukcijo slike in video monitorji. **Vendar** pa se naprave, ki **samo** izolirajo visokofrekvenčne televizijske signale (**včasih** jih imenujejo "**video tunerji**"), uvrščajo kot deli v **tar. št. 85.29.**

(4) **Sprejemniki za satelitski televizijski sprejem**. Ti aparati, ki **ne vključujejo** prikazovalne enote (cevi s katodnimi žarki, prikazovalnik s tekočimi kristali LCD itd.) so podobni video tunerjem po tem, da služijo sprejemu ojačanih signalov, katerih frekvenca je bila poprej znižana s pomočjo pretvornika, da izberejo posamezni signal (kanal) in ga pretvorijo v signal, ustrezen za prikaz na

video monitorju. Lahko imajo modulator z zmožnostjo tvorbe standardnega televizijskega signala za antensko povezavo s televizijskim sprejemnikom. Lahko imajo tudi napravo za sprejem signalov brezžičnega upravljanja za izbiranje kanalov ali za rotacijo antene in polarizatorja..

(5) **Televizijski sprejemniki za industrijsko uporabo** (**na primer:** za odčitavanje instrumentov na daljavo ali za opazovanje nevarnih mest), pri katerih poteka prenos s pomočjo žične povezave.

(6) **Video monitorji,** ki so pravzaprav sprejemniki, neposredno povezani z video kamero ali rekorder s pomočjo koaksialnega kabla, tako da so eliminirana vsa visokofrekvenčna vezja. Video monitorje uporabljajo televizijske družbe, ali pa za sisteme interne televizije (na letališčih, železniških postajah, jeklarnah, bolnicah itd.). Te aparate sestavljajo predvsem sklop posameznih naprav, ki lahko generirajo svetlobne točke in jih prikažejo na ekranu sočasno z izvornim začetnim signalom. Imajo vgrajenega enega ali več video ojačevalnikov, s katerimi je mogoče spreminjati inteziteto točke.

Poleg tega imajo lahko **ločene** "***RGB***" vhode za:

- rdeč (R-red),

- zelen (G-green) in

- moder (B-blue) barvni signal.

Ali pa so ti signali kodirani (*modulirani*) v skladu s posameznimi standardi (**NTSC, SECAM, PAL, D-MAC** itd.). Za sprejemanje kodiranih signalov **morajo monitorji imeti vgrajene dekodirne naprave,** ki ločijo **RGB-signale.**

Najobičajnejše naprave, ki služijo za **prikazovanje** *video signalov* so katodne cevi (za neposredno gledanje) ali video projektorji, ki imajo lahko do tri projekcijske cevi. Seveda lahko drugačni video monitorji dosežejo isti cilj z drugačnimi sredstvi (**na primer:** ekrani **na osnovi tekočih kristalov-(LCD), z lomljenjem svetlobnih žarkov na oljnem filmu** itd.).

Video monitorjev iz te tarifne številke **ne smemo zamenjevati** z *video monitorji (*prikazovalniki*)* za računalnike, ki so opisani v pojasnilu k **tarifni številki 84.71.**

(7) **Video projektorji,** ki omogočajo sliki, ki je praviloma reproducirana na ekranu video sprejemnika, njeno projekcijo na **veliki ekran -platno**.

(8) **Televizijski aparati vseh vrst,** opremljene za sprejem, memoriranje in prikazovanje besedil in sporočil (***teleteks***).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli aparatov iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 85.29.**

*
* *

Iz te tarifne številke so *med drugim* **izključeni:**

(a) prikazovalne enote (*video monitorji*) naprav za avtomatsko obdelavo podatkov (*računalnikov*), ki so omenjene v **tar. št. 84.71.**

(b) aparati za snemanje ali reprodukcijo slike **(tar. št. 85.21)** in

(c) vozila za posebne namene (**na primer:** reportažna vozila), ki so trajno opremljena s televizijskimi sprejemniki ali z drugimi aparati iz te tarifne številke **(tar. št. 87.05).**

85.29 - DELI, KI SO IZKLJUČNO ALI PRETEŽNO NAMENJENI ZA UPORABO Z APARATI IZ TAR. ŠTEVILK OD 85.25 DO 85.28

8529.10 **- Antene in antenski reflektorji vseh vrst; deli, namenjeni za uporabo z njimi**

8529.90 **- Drugo**

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja selov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), **so vključeni** v to tarifno številko deli aparatov iz štirih predhodnih tarifnih številk.

Deli, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko so:

(1) Antene vseh vrst in antenski krožniki za sprejemnike in oddajnike.

(2) Rotacijski sistemi za usmerjanje sprejemnih anten za radijski ali televizijski sprejem, ki sestoje iz elektromotorja, ki je vgrajen v antenski steber in kakršnega naloga je obračati anteno, in iz kontrolne škatle, ki usmeri anteno in jo namesti v določen položaj.

(3) Škatle in posebno pohištvo, konstruirano za vgradnjo aparatov iz tar. št. od 85.25 do 85.28,

(4) Antenski filtri in separatorji.

(5) Okvirji (šasije).

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) antenskih stebrov (**na primer:** **tar. št. 73.08**),

(b) generatorjev visoke napetosti **(tar. št. 85.04),**

(c) *Morsejevega* tipkala **(tar. št. 85.17),**

(d) delov, ki so enako primerni v glavnem za blago iz tar. št. 85.17 in iz tarifnih številk od 85.25 do 85.28 **(tar. št. 85.17),**

(e) naglavnih slušalk in slušalk za eno uho, ki so kombinirane z mikrofonom ali ne in, ki se uporabljajo v telefoniji ali radiotelefoniji, kot **tudi** naglavnih slušalk in slušalk za eno uho, ki se lahko priključijo na radijski ali televizijski sprejemnik **(tar. št. 85.18),**

(f) katodnih cevi in njihovih delov (**na primer:** kretne tuljave) **(tar. št. 85.40),**

(g) antenskih ojačevalcev in radiofrekvenčnih oscilatorjev **(tar. št. 85.43)** in

(h) leč in optičnih filtrov za televizijske kamere **(tar. št. 90.02).**

85.30 - ELEKTRIČNA OPREMA ZA SIGNALIZACIJO, VARNOST, NADZOR ALI UPRAVLJANJE PROMETA PO ŽELEZNIŠKIH ALI TRAMVAJSKIH PROGAH, CESTAH, NOTRANJIH VODNIH POTEH, NA PARKIRIŠČIH, LUKAH ALI LETALIŠČIH (RAZEN OPREME IZ TAR. ŠT. 86.08)

8530.10 **- Oprema za železniške ali tramvajske proge**

8530.80 **- Druga oprema**

8530.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** celotno električno opremo, ki se uporablja za nadziranje prometa po železniških progah, v sistemih vozil na zračni blazini, po cestah in notranjih vodnih poteh. Do določene stopnje se podobna oprema uporablja **tudi** za nadziranje ladij in čolnov (**na primer:** v pristaniščih) ter letal (**na primer:** na letališčih) in na parkiriščih. **Tudi** ta oprema je zajeta v tej tarifni številki. **Vendar** pa je iz te tarifne številke **izključena** podobna oprema, ki deluje mehansko in **četudi** ima nepomembne

električne značilnosti (**na primer:** mehanski aparati, ki zaganjajo stroje s pomočjo električnega toka). Ta oprema **se uvršča** v **tar. št. 86.08.**

Statistični znaki, **četudi** električno razsvetljeni (**na primer:** razsvetljene plošče oziroma table, ki služijo kot smerokazi), **ne štejejo** za opremo za nadziranje prometa. Glede na to jih ta tarifna številka ne **vključuje**, pač pa **se uvrščajo** v svoje ustrezne tarifne številke (**tar. št. 83.10, 94.05** itd.).

(A) **Oprema za železniške in tramvajske proge (vključno tudi opremo za podzemne rudarske železniške proge) in oprema transportnih sistemov za vlake na zračni blazini**

Ta oprema se deli v **dve skupini:**

(1) **Signalna ali varnostna oprema.**

Ta oprema sestoji iz signalov (običajno iz določenega števila svetlobnih kazalcev v barvi ali iz premičnih ročic ali diskov, montiranih na steber ali na kakšen drug nosilec), iz pogonske in iz kontrolne opreme (**neglede** na to, ali je pogon ročni ali mehanski).

Tovrstna signalna oprema se uporablja za nadziranje prometa na železniških postajah, na križiščih, železniških prehodih itd. in za kontrolo prehoda določenega števila vlakov preko istih odsekov proge. Slednja vrsta vključuje **tudi** avtomatsko signalno opremo za posamezne odseke proge, pri čemer prehod vlaka iz enega odseka na drugi odsek avtomatsko sproži potrebne signale.

V to tarifno številko spada **tudi** oprema za signalizacijo položaja vlakov, ki se približujejo, ali za signaliziranje položaja, v katerem se nahajajo določene kretnice, signali itd. na postajah ali v signalnih hiškah (s pomočjo opozorilnega zvonca ali *vizuelnega indikatorja*).

Nekateri tipi signalne opreme imajo **tudi** sredstva za neposredni prenos signala v kabino lokomotive. Kontakti, montirani na progi, sprožijo mehanizem na lokomotivi, ko le - ta zapelje preko njih. Kontakti dajejo zvočni ali vizuelni opozorilni signal strojevodji, v nekaterih primerih pa delujejo na kontrolne naprave lokomotive in jo zaustavijo. **Tudi** takšni deli opreme so zajeti v tej tarifni številki.

(2) **Oprema za kontrolo in upravljanje tirov.**

Na primer:

Oprema za daljinsko ukazovanje - upravljanje s kretnicami. Ta oprema sestoji iz dejanske delovne opreme (v nekaterih primerih **tudi** iz naprave za zaklepanje), ki je montirana na tir poleg vsakega kompleta kretnic in kontrolne table, in iz opreme, ki je montirana na osrednjem kontrolnem mestu (**na primer:** v signalni hiški).

V to skupino spada nekatera zapletena oprema za avtomatsko krmiljenje vogonov v ranžirnih postajah - **na primer:** progresivna relejska baterijska oprema, pa **tudi** kontrolni aparati za gibanje vagonov ("***ball robot***"), ki so instalirane v nekaterih velikih ranžirnih postajah.

(B) **Oprema za ceste, notranje vodne poti ali parkirišča.**

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Avtomatski signali za nivojske prehode** - **na primer:** utripajoče luči, zvonci ali razsvetljeni signali za ustavljanje.

Električna delovna oprema in oprema za dvigovanje pregrad in zapornic oziroma jezov prav tako spada v to tarifno številko.

(2) **Prometne luči (*semaforji*) za urejanje prometa.** Te luči sestoje iz sistema obarvanih luči, ki so instalirane na cestnih itd. križiščih. Te luči **vključuje**jo dejansko svetlobno instalacijo,

komandno opremo in sredstva za nadzor. Luči so lahko na ročni pogon (luči, s katerimi upravlja prometnik ali pa (na nekaterih prehodih za pešce), lahko pa delujejo avtomatsko (luči, ki delujejo na osnovi časa in luči, ki delujejo na osnovi pretoka vozil - bodisi s pomočjo *fotoelektričnih* celic, bodisi s pomočjo kontaktov, nameščenih na vozišče.

(C) **Električna oprema za nadziranje in urejanje prometa, ki se uporablja v pristaniščih ali na letališčih.**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), **tudi** se deli aparatov iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje** električne svetlobne in signalne opreme**,** ki se montira na kolesa na nožni pogon ali na motorna vozila **(tar. št. 85.12).**

85.31 - ELEKTRIČNI APARATI ZA ZVOČNO ALI VIZUALNO SIGNALIZACIJO (<u>NA PRIMER:</u> ZVONCI, SIRENE, INDIKATORSKE TABLE, ALARMNI APARATI PROTI TATVINI ALI POŽARU), RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 85.12 IN 85.30

8531.10 **- Alarmni aparati proti tatvini ali požaru in podobni aparati**

8531.20 **- Indikatorske table z vdelanimi napravami s tekočimi kristali ali svetlečimi diodami**

8531.80 **- Drugi aparati**

8531.90 **- Deli**

Z izjemo signalnih naprav, ki se uporabljajo na kolesih na nožni pogon (*biciklih*) ali motornih vozilih **(tar. št. 85.12)** in tistih, ki se uporabljajo za nadziranje prometa po cestah, železniških progah itd. **(tar. št. 85.30), vključuje** ta tarifna številka **vse električne naprave, ki se uporabljajo za signalizacijo - neglede na to,** ali za prenos znaka uporabljajo zvok (zvonci, brenčači, hupe itd.), vizuelne znake (svetila, smerokaze, osvetljene številke itd.) in **ne glede** na to, ali se z njimi upravlja ročno (**<u>na primer:</u>** zvonci na vratih), ali pa avtomatsko (**<u>na primer:</u>** zaščitne naprave za zaščito pred krajo).

Statični znaki, **četudi** razsvetljeni s pomočjo elektrike (**<u>na primer:</u>** svetila, svetilke, razsvetljene table itd., **ne štejejo** za signalne aparate. Zaradi tega **niso vključeni** v to tarifno številko, temveč **se uvrščajo** v svoje ustrezne tarifne številke (**tar. št. 83.10, 94.05** itd.).

Med drugim **so vključeni** v to tarifno številko:

(A) **Električni zvonci, brenčači (*buzzers*), električni aparati, ki namesto zvonenja reproducirajo določene melodije itd.**

Električni zvonci sestoje iz naprave, ki deluje s pomočjo elektromagnetov, ki delujejo na majhno kladivce, ki se trese in udarja ob zvonec. Brenčači so podobne naprave, ki pa nimajo zvonca. Oboji aparati se veliko uporabljajo v gospodinjstvih (**<u>na primer:</u>** kot zvonci za vrata), v pisarnah, hotelih itd. V to tarifno številko **so vključene tudi** električne naprave za vrata, ki proizvajajo določene tone. pri njih udarja kladivce ob eno ali več kovinskih cevi, s čimer se proizvaja glasbeni ton ali zaporedje glasbenih tonov. Prav tako **so vključeni** v to tarifno številko **tudi** cerkveni zvonovi - **razen zvonov,** ki so primerni za igranje glasbe **(92. Poglavje).**

Električni zvonci in tonske naprave za vrata so običajno konstruirani tako, da se napajajo iz nizkonapetostnega električnega vira (iz primarne celice ali baterije), včasih pa imajo **tudi** transformator za zmanjšanje mrežne napetosti.

(B) **Električne zvočne signalne naprave, hupe, sirene itd**.

V teh napravah običajno nastaja zvok z vibracijskim piskom ali z rotacijskim diskom na elektriko. Sem **so vključene** tovarniške sirene, sirene za preplah zaradi zračnega napada, ladijske sirene itd.

(C) **Druge električne signalne naprave** (**utripajoče ali občasne luči itd**.).

Uporabljajo se za: letala, ladje, vlake ali za druga vozila (**razen** za kolesa (*bicikle*) in motorna vozila - tar. št. 85.12), **vendar** pa **ta** tarifna številka **ne vključuje** radijskih in radarskih aparatov iz **tar. št. 85.26.**

(D) **Prikazne (indikatorske) table in podobno.**

Uporabljajo se (**na primer:** v pisarnah, hotelih in tovarnah) za klicanje oseb. Na teh tablah se pokaže, kje je določena oseba in kje je potrebno popravilo, ali je soba prosta itd.

Sem **so vključeni:**

(1) **Indikatorji sob.** To so velike plošče s številkami, ki ustrezajo številkam sob. S pritiskom na gumb v določeni sobi, se določena številka prižge, z nje pa pade pokrovček.

(2) **Indikatorji številk.** Signali se pojavijo na številčnici na majhni škatli kot osvetljene številke. Pri nekaterih tovrstnih aparatih deluje klicni mehanizem s pomočjo telefonske številčnice. Obstajajo **tudi** indikatorji tipa ure, pri katerih se številke prikazujejo s pomočjo kazalca, ki se giblje okoli številčnice.

(3) **Indikatorji pisarn** - **na primer:** indikatorji, ki kažejo, ali je oseba v pisarni prosta. Nekateri tipi so zelo preprosti signali "**Vstopite**" ali "**Zasedeno**", svetijo pa po želji osebe v pisarni.

(4) **Indikatorji za dvigala,** ki na osvetljeni tablici kažejo, kje se dvigalo nahaja in kam gre (gor ali dol).

(5) **Telegrafski aparati za ladijske strojnice.**

(6) **Prikazne table na postajah,** ki kažejo čas odhoda in prihoda vlakov in perone.

(7) **Indikatorji za dirke, nogometne stadione, kegljarne itd**.

Nekateri med temi indikacijskimi tablami imajo vgrajene zvonci ali drugačne zvočne signalne naprave.

V to tarifno številko se **ne uvrščajo** javni cestni zemljevidi ali zemljevidi železniških prog, na katerih se s pritiskom na določeni gumb osvetli določeno mesto, cesta, odsek ali maršuta. **Tudi** električne svetlobne reklame se ne uvrščajo v to tarifno številko.

(E) **Alarmne naprave proti vlomom in zaščito pred krajo - tar. podšt. 8531.10.**

Te naprave sestoje iz dveh delov: iz detekcijskega in signalnega dela (zvonca, brenčača, vizuelnega pokazatelja itd.), ki se vključi avtomatsko, kadar dela detekcijski del. Aparati proti roparjem delujejo na več različnih načinov, **na primer:**

(1) **s pomočjo električnih *kontaktov*,** ki delujejo, če kdo stopi na določen del tal ali odpre vrata, prekinejo ali se dotaknejo finih žic itd.,

(2) **s pomočjo *kondenzacijskega* učinka.** Te naprave se pogosto uporabljajo za sefe. Sef deluje kot kondenzatorska plošča, katere kapaciteta se spremeni, če se sefu približa kakšno telo in tako podre tokokrog in sproži alarm, in

(3) **s pomočjo *fotoelektričnih* naprav.** Žarek (običajno infrardeča svetloba) je usmerjen v fotoelektrično celico. Če se žarek prekine, sproži sprememba toka v vezju fotoelektrične celice alarm.

(F) **Požarni alarmi.**

Avtomatski alarmi sestoje iz dveh delov - iz detekcijskega in signalnega (zvonec, brenčač, vizuelni indikator itd.).

Sem **so vključeni:**

(1) **Aparati, ki delujejo s pomočjo *taljivega* proizvoda** (voska ali posebne zlitine), ki se stopi, če temperatura naraste nad določeno točko. Taljiv proizvod na ta način dovoli vzpostavitev stika med električnimi kontakti in sproži alarm.

(2) **Aparati, zasnovani na razteznosti *bimetalnega* traku, tekočin ali plinov** - raztezanje teh snovi preko določene točke sproži alarm. Pri eni vrsti alarmnih naprav raztezanje plina potiska bat, ki se giblje v vanju. Ventil je vgrajen tako, da počasno raztezanje ne sproži alarma, pač pa se to zgodi pri hitrem širjenju zaradi hitrega dviga temperature.

(3) **Aparati, zasnovani na principu *variacije* v električni upornosti elementa,** ki je izpostavljen temperaturni spremembi.

(4) **Aparati, zasnovani na principu *fotoelektričnih* celic.** Svetlobni žarek je usmerjen na celico. Če se pojavi večja količina dima, kot pa je predvideno, se sproži alarm. **Podobni aparati,** opremljeni z graduiranimi indikatorji ali z registrirnim sistemom, **se uvrščajo** v **90. Poglavje.**

Razen avtomatskih naprav za zaščito pred požarom, **so vključeni** v to tarifno številko **tudi** neavtomatski alarmi, kot so **na primer:** alarmi, montirani na ulicah (za klic gasilcev).

(G) **Električni alarmi za odkrivanje plina ali pare.**

Sestoje iz detektorja in iz zvočnega ali vizuelnega alarma in katerih namen je opozoriti na prisotnost nevarnih mešanic (**na primer:** naravnega plina, metana itd.).

(H) **Alarmi plamenov (detektorji ognja).**

Imajo fotoelektrično celico, ki sproži alarm, če se zasvetlika ali izbruhne plamen. Detektorji brez zvočne ali vizuelne alarmne naprave **se uvrščajo** v **tar. št. 85.36.**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli blaga iz te tarifne številke prav tako uvrščajo v to tarifno številko. (**Na primer**: varnostni protitatvinski obeski).

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) stikala in stikalne plošče z navadnimi svetlobnimi pokazatelji ali brez njih **(tar. št. 85.36** ali **85.37)** in

(b) požarne alarmne naprave z detektorji dima z *radioaktivnimi* snovmi **(tar. št. 90.22).**

85.32 - ELEKTRIČNI KONDENZATORJI - KONSTANTNI, SPREMENLJIVI ALI NASTAVLJIVI (VNAPREJ NASTAVLJENI)

8532.10 **- Konstantni kondenzatorji, namenjeni za uporabo v tokokrogih s frekvenco 50/60 Hz, s kompenzacijo jalove moči najmanj 0,5 kVAr (močnostni kondenzatorji)**

- Drugi konstantni kondenzatorji:

8532.21 **- - tantalski**

8532.22 **- - aluminijski elektrolitski**

8532.23 **- - keramični, enoplastni**

8532.24 **- - keramični, večplastni**

8532.25 **- - s papirnim ali plastičnim dielektrikom**

8532.29 **- - drugi**

8532.30 **- Spremenljivi ali nastavljivi (vnaprej nastavljeni kondenzatorji)**

8532.90 **- Deli**

Električni kondenzatorji sestoje iz dveh prevodnih površin, ki sta ločeni z izolacijskim amterialom (z *dielektrikom*), **na primer:** z zrakom, papirjem, sljudo, oljem, smolo, gumo, plastično maso, keramiko ali steklom.

Uporabljajo se za različne namene v številnih vejah elektroindustrije (**na primer:** za izboljšanje jakostnega faktorja v tokokrogih izmeničnega električnega toka, za dobivanje faznega premika električnega toka v vrtilnih poljih rotacijskih strojev, za zaščito električnih kontaktov pred iskrenjem, za skladiščenje in sproščanje določene količine elektrike, v oscilatornih vezjih, v frekvenčnih filtrih in zelo veliko v radijski, televizijski in telefonski industriji ali v industriji elektronske opreme.

Njihove značilnosti (oblika, velikost, kapaciteta, narava dielektrika itd.) se razlikujejo glede na uporabo, za katero so namenjeni. **Vendar** pa **so vključeni** v to tarifno številko vsi kondenzatorji, **neglede** na namen njihove uporabe (**vključno tudi** standardne kondenzatorje, ki se uporabljajo v laboratorijih ali v številnih merilnih instrumentih, ki so posebej izdelani z majhno toleranco ter ves čas uporabe konstantni).

Ta tarifna številka **vključuje tudi** kondenzatorje, grupirane na šasiji ali v posodi (**na primer:** veliki kondenzatorji za korekcije jakostnega faktorja in kondenzatorske škatle, ki sestoje iz določenega števila standardnih kondenzatorjev in in sredstev za njihovo medsebojno povezavo (**vzporedno** ali **zaporedno**), s čimer je dosežena določena kapaciteta.

(A) STALNI (NESPREMENLJIVI) KONDENZATORJI

Konstantni kondenzatorji so kondenzatorji, katerih kapacitete ni moč spreminjati. Najpomembnejše vrste so: suhi kondenzatorji, kondenzatorji, *impregnirani* z "**oljem**", impregnirani s "**plinom**", kondenzatorji, polnjeni z oljem, in elektrolitski kondenzatorji.

(1) **Pri suhih kondenzatorjih** so plošče in dielektrika nameščeni v obliki plošč, postavljenih ena nad drugo, ali pa v obliki zvitega traku ali folije. Pri nekaterih suhih kondenzatorjih je uporabljena kovinska obloga, ki je s konstantnim dielektrikom sprijeta po kemičnem ali termičnem postopku. Suhi kondenzatorji so lahko položeni v škatlo, ki je opremljena s priključki, lahko pa so **tudi** brez škatle.

(2) **Z "oljem"** ***impregnirani*** **kondenzatorji** so podobni suhim, le, da je dielektrik običajno film iz plastične mase ali film iz plastične mase in papirja, impregniran z oljem ali z drugo tekočino.

(3) **S "plinom"** ***impregnirani*** **kondenzatorji** sestoje iz dveh ali več elektrod, ločenih s plinom (**razen** z zrakom), ki služi kot dielektrik.

(4) **V nekaterih primerih je kondenzator** (z "**oljem**" polnjeni kondenzator) **zaprt v posodo,** napolnjeno z oljem ali z drugo primerno tekočino. Številni imajo vgrajene dodatne naprave, **kot so na primer:** *tlakomeri* in varnostni ventili.

(5) **V elektrolitskih kondenzatorjih** je ena od plošč običajno iz *aluminija* ali *tantala*, vlogo druge pa opravlja primerni elektrolit, v katerega prihaja električni tok s pomočjo elektrode, ki je včasih po obliki podobna aluminijevi ali tantalovi plošči. Elektrolitsko delovanje proizvede na aluminiju ali tantalu tanko plast kemične spojine, ki tako predstavlja dielektrik. Včasih je tak kondenzator v posodi, **vendar** pa v glavnem sama zunanja elektroda predstavlja posodo. Ti kondenzatorji so pogosto opremljeni z igličnimi kontakti, kot **na primer:** pri elektronkah. Nekateri kondenzatorji tega tipa, ki imajo elektrolit v obliki paste, se imenujejo **tudi** "**suhi elektrolitski kondenzatorji**".

(B) SPREMENLJIVI KONDENZATORJI

Spremenljivi kondenzatorji so kondenzatorji, katerih **kapaciteto je moč spreminjati po želji.** Največkrat služi kot dielektrik zrak, plošče pa običajno sestoje iz dveh skupin kovinskih plošč - ena skupina je fiksna, druga pa montirana na osi in se lahko obrača tako, da njene plošče lahko gredo med fiksne plošče. Stopnja, do katere se lahko obrtne plošče (**rotorji**) zavrtijo tako, da se ujemajo s fiksnimi ploščami (**statorji**), spreminja kapaciteto kondenzatorja.

(C) PRED-NASTAVLJIVI ALI NASTAVLJIVI KONDENZATORJI

Vnaprej nastavljeni ali nastavljivi kondenzatorji (**vključno tudi** trimer - kondenzatorje) so kondenzatorji, katerih **kapaciteto je moč uravnavati v ozkih mejah natančne vrednosti.** Nastavljanje lahko poteka na različne načine. Pri nekaterih tipih kondenzatorjev se razdalja med ploščami spreminja z vijakom. Druge vrste sestoje iz dveh kovinskih valjev, od katerih je moč enega premikati do določene mere znotraj drugega. Lahko pa so sestavljeni **tudi** iz dveh premaknjenih polkrogov. Običajno uporabljajo dielektrike, **kot so na primer:** sljuda, keramika, plastična masa ali zrak.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli kondenzatorjev iz te tarifne številke prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje** nekaterih sinhronih motorjev za korekcijo jakostnega faktorja**,** čeprav jih pogosto imenujejo "**sinhronski kondenzatorji**" **(tar. št. 85.01).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifna podštevilka 8532.23

Ta tarifna podštevilka **vključuje** nespremenljive-konstantne kondenzatorje z eno plastjo keramičnega dielektrika, ki imajo obliko diskov ali cevi.

Tarifna podštevilka 8532.24

Ta tarifna podštevilka **vključuje** nespremenljive-konstantne kondenzatorje z večplastnim keramičnim dielektrikom, ki imajo žične priključke (**izhode**), ali pa so v obliki mikro - ploščic (**čipov**).

85.33 - ELEKTRIČNI UPORI (VKLJUČNO Z REOSTATI IN POTENCIOMETRI), RAZEN GRELNIH UPOROV

8533.10 **- Stalni ogljeni upori, kompozitni ali naparjeni**

- Drugi stalni upori:

8533.21 **- - za moč do vključno 20 W**

8533.29 **- - drugi**

- Spremenljivi žični upori, vključno z reostati in potenciometri:

8533.31 **- - za moč do vključno 20 W**

8533.39 **- - drugi**

8533.40 **- Drugi spremenljivi upori, vključno z reostati in potenciometri**

8533.90 **- Deli**

(A) **Upori.**

To so vodniki, katerih naloga je zagotavljati električno upornost vezju (**na primer:** za omejitev pretoka električnega toka). Po obliki in velikosti so zelo različni, pa **tudi** po materialih, iz katerih so izdelani. Lahko so iz kovin (v obliki palic, profilov, in žic, pogosto navitih v tuljave), ali pa iz ogljika v obliki paličk, iz plasti ogljika, silicijevega karbida, kovine ali drugih kovinskih oksidov. Nekateri upori so lahko opremljeni z določenim številom izhodov, ki omogočajo, da se v tokokrog vključijo v celoti ali **samo** delno.

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Upori, potopljeni v olje.**

(2) **Žarnice (elektronke) z ogljikovim uporom,** v obliki električne žarnice, ali pa s posebno ogljikovo nitko. **Vendar** pa so žarnice z ogljikovo nitko, ki se uporabljajo za razsvetljavo, iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 85.39).**

(3) **Žarnice s spremenljivim uporom (*bareterji*),** ki sestoje iz železne nitke, montirane v cev, napolnjeno z *vodikom* ali *helijem*. Te žarnice imajo lastnost avtomatskega spreminjanja upornosti znotraj določenih meja in lahko tako vzdržujejo konstantni električni tok.

(4) **Standardni upori,** ki se uporabljajo za razvrščanje in meritve (**na primer:** v laboratorijih). Uporne škatle, ki sestoje iz določenega števila takšnih uporov, montiranih v škatlo s stikalom ali izhodi za povezavo katerekoli potrebne kombinacije upora v tokokrog, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

(5) **Nelinearni upori.** Ti upori so odvisni od temperature (***termistorji*** z negativnim ali pozitivnim temperaturnim koeficientom). Običajno so montirani v steklene cevi. Druga vrsta nelinearnih uporov so nelinearni upori, odvisni od napetosti **(*varistorji*/VDR). Vendar** so iz te tarifne številke **izključene *varistorne diode* (tar. št. 85.41).**

(6) **Upori, znani kot "merilniki deformacij"** - občutljivi elementi v instrumentih za merjenje deformacij (*STRAIN GAUGES*).

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) električni grelni upori **(tar. št. 85.16** ali **85.45)** in

(b) *fotoobčutljivi* upori **(tar. št. 85.41).**

(B) **Reostati - tar. podšt. 8533.30.**

Reostati so **spremenljivi upori** (večje moči) z drsnimi kontakti ali z drugimi sredstvi, ki omogočajo spreminjanje vrednosti upora v vezju po želji. Mednje **so vključeni:** reostati z drsno žico z jahačem, ki drsi preko uporne tuljave, reostati "**korak po korak**", **hidroreostati** s premičnimi elektrodami, potopljenimi v tekoč vodnik, avtomatski reostati (**na primer:** z minimalnim in maksimalnim tokovnim ali napetostnim delovnim mehanizmom) in centrifugalni reostati.

Nekateri reostati so konstruirani za posebne namene (**na primer:** za zmanjševanje in pojemanje svetlobe v gledališčih - za postopno ugašanje luči), zaganjači za motorje in kontrolorji, ki sestoje iz določenega števila uporov s potrebnimi stikalnimi napravami za vključevanje enega ali več uporov v tokokrog motorja. **Tudi** ta vrsta reostatov **se uvršča** v to tarifno številko.

(C) **Potenciometri - tar. podšt. 8533.30**

Potenciometri sestoje iz upora, ki je pričvrsten med dva kontakta in drsnika, ki lahko vzpostavi stik na kateremkoli delu upora in tako omogoča **zvezno spreminjanje upornosti**. Običajno jih uporabljajo v elktroniki.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli uporov iz te tarifne številke prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

85.34 - TISKANA VEZJA

Skladno z **Opombo 4** k temu poglavju, **vključuje** ta tarifna številka vezja, ki se **izdelujejo na izolirani podlagi** po kateremkoli *tiskarskem postopku* (običajno tiskanje ali vtiskovanje - inkrustracija, galvanizacija, jedkanje itd.). Na podlago tiskajo itd. vodnike (*kabliranje*), kontakte ali druge tiskane dele, **kot so** *induktorji, upori* in *kondenzatorji* **("pasivni" elementi)** - **razen** elementov, ki lahko proizvajajo, usmerjajo, odkrivajo, modulirajo ali ojačijo električne signale, **kot so na primer:** *diode, triode* in drugi "**aktivni**" **elementi**. Posamezna vezja so izdelana iz **samo** enega pravkar naštetih elementov. Na drugi strani pa so nekatera vezja kombinirana iz več elementov po vnaprej postavljeni shemi.

Izolirne podlage so običajno ravne, lahko pa **tudi** v obliki valjev, orobljene čaše itd. Ta vezja lahko tiskajo z ene ali obeh strani (dvojna vezja). Več tiskanih vezij lahko sestavijo v plasti (enega na drugega) in med seboj povežejo (**večplastna vezja**).

Ta tarifna številka **vključuje** tudi vezja **s tanko ali debelo plastjo,** ki sestoje **samo iz pasivnih elementov.**

Vezja s tanko plastjo dobivajo z nanašanjem kovinske ali dielektrične plasti na steklene ploščice ali na ploščice iz keramičnega materiala, in sicer po določeni shemi in na način vakuumskega naparjevanja, katodnega razprševanja ali kemičnih metod. Sheme so lahko dobljene preko mask, ali pa z nanašanjem plasti po vsej površini in s poznejšim jedkanjem.

Vezja z **debelo plastjo** dobijo s tiskanjem podobnih shem na keramične ploščice preko sita in s pomočjo paste (ali tiskarske barve). Pasta ali tiskarska barva sestoji iz mešanice steklenega prahu, keramične snovi in kovine ter primernih razredčil. Te ploščle nato **žgejo** v peči.

Tiskana vezja so lahko luknjana, ali pa opremljena z netiskanimi elementi za povezavo - bodisi za montažo mehanskih elementov, bodisi za povezovanje električnih elementov, ki niso dobljeni med tiskanjem. Vezja s plastjo se ponavadi pojavljajo v obliki kovinskih ali plastičnih kapsul, opremljenih z elementi za povezovanje ali z zaključki.

Posamezne pasivne komponente **kot so** *induktorji, kondenzatorji, upori*, pridobljeni po kakršnemkoli tiskarskem postopku, **ne štejejo za tiskana vezja** te tarifne številke, temveč **se uvrščajo** v ustrezne svoje tarifne številke (**na primer: tar. št. 85.04, 85.16, 85.32** ali **85.33**).

Vezja, na katerih so **montirani mehanski elementi** ali povezane električne komponente, **ne štejejo za tiskana vezja** v smislu te tarifne številke. Ta vezja se običajno uvrščajo po **Opombi 2 k Oddelku XVI ali Opombi 2 k 90. Poglavju** - odvisno od primera.

85.35 - ELEKTRIČNI APARATI ZA VKLAPLJANJE, IZKLAPLJANJE ALI ZAŠČITO ELEKTRIČNIH TOKOKROGOV ALI ZA POVEZAVO Z ELEKTRIČNIMI TOKOKROGI ALI ZNOTRAJ NJIH (STIKALA, VAROVALKE, PRENAPETOSNI ODVODNIKI, OMEJEVALNIKI NAPETOSTI, DUŠILNI ELEMENTI MOTEČIH VALOV, PRIKLJUČNE RAZDELILNE PRIPRAVE IN STIKALNE OMARE), ZA NAPETOST NAD 1.000 V

8535.10 **- Varovalke**

- Avtomatski odklopniki tokokrogov:

8535.21 **- - za napetost, manjšo od 72,5 kV**

8535.29 **- - druga**

8535.30 **- Ločilniki in odklopniki**

8535.40 **- Prenapetostni odvodniki, omejevalniki napetosti in dušilni elementi motečih valov**

8535.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** električne aparate, ki se uporabljajo **pretežno v sistemu za razdeljevanje (*distribucijo)*** električne energije. Določila komentarja k **tar. št. 85.36** se uporabljajo *mutatis mutandis* **tudi** za izdelke iz te tarifne številke, kar zadeva tehnične značilnosti in delovanje aparatov za vklapljanje in izklapljanje, ali za zaščito električnih tokokrogov, ali za povezavo s tokokrogi ali v njih. Ta tarifna številka **vključuje** aparate vrst, opisanih v komentarju k **tar. št**. **85.36**, če gre za aparate, **delane za napetost preko 1000 V.**

Med te izdelke **so vključeni:**

(A) **Varovalke in avtomatska stikala za električne tokokroge.**

Ti avtomatsko prekinejo tok, če njegova intenzivnost ali jakost presežeta določeno mejo.

(B) **Stikala, ki so specializirana za električne tokokroge visokih napetosti.**

To so običajno zapletene in robustne konstrukcije in imajo posebne naprave za preprečevanje iskrenja (električnega obloka). Imajo lahko večkratne kontakte, ali pa jih je moč daljinsko krmiliti z raznimi sredstvi (**na primer:** z vzvodi, s servomotorji itd.). V številnih primerih so montirani v zaprti posodi iz kovine ali iz izolirnega materiala, ki je napolnjena s tekočino (**na primer:** z oljem) ali s plinom, ali pa je v njej vakuum.

(C) **Prenapetostni odvodniki .**

To so zaščitne naprave, katerih namen je varovati kable visoke napetosti ali pa električne instalacije pred strelo. Te naprave sestoje iz naprave, ki je praviloma izoliran z visokonapetostno žico, ki pa postane prevodna v zemlji ali v primeru posebno visoke napetosti, ki bi sicer poškodovala mrežo ali električno instalacijo. Med številnimi vrstami najdemo varovalke iz kovinskih oksidov, zrn ali iz ogljikovih zrn, varovalke, ki sestoje iz rogljičastih obločnih razmikov, ki so montirani na izolator ali na izolirno verigo, elektrolitske varovalke itd. **Vendar** pa so prenapetostni odvodniki, **zasnovani na principu *radioaktivnih* snovi,** iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 90.22).**

(D) **Omejevalniki napetosti.**

Namen teh naprav je zagotoviti, da potencialna razlika med dvema vodnikoma ali med vodnikom in zemljo ne preseže vnaprej določeno vrednost. Te naprave so včasih konstruirane enako kot žarnice na razelektrenje, **vendar** za razsvetljavo niso primerne in jih ne štejemo za žarnice.

Vendar pa ta tarifna številka ne **vključuje** avtomatskih napetostnih regulatorjev **(tar. št. 90.32).**

(E) **Razklopniki, ki se uporabljajo za izoliranje delov razdelilne (*distribucijske)* mreže ali daljnovodov visoke napetosti.**

Običajno so tipa s počasnim izklapljanjem in se v glavnem ne uporabljajo, če je tokokrog pod napetostjo (oziroma, če je tokokrog obremenjen).

(F) **Dušilci visokofrekvenčnih valov (*Surge suppressors*).**

To so sklopi tuljav, kondenzatorjev itd., ki so vzporedno ali zaporedno povezani z linijo ali z električnim aparatom z namenom absorburati (pridušiti) visokofrekvenčne valove. Navadne tuljave in kondenzatorji, ki se za te namene uporabljajo kot taki, **se uvrščajo** v svoje ustrezne tarifne številke.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli aparatov in naprav iz te tarifne številke **uvrščajo v tar. št. 85.38.**

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni** sklopi (**razen** navadnih stikalnih sklopov) pravkar navedenih aparatov in naprav **(tar. št. 85.37).**

85.36 - ELEKTRIČNI APARATI ZA VKLAPLJANJE IN IZKLAPLJANJE ALI ZA ZAŠČITO ELEKTRIČNIH TOKOKROGOV ALI ZA POVEZAVO Z ELEKTRIČNIMI TOKOKROGI ALI ZNOTRAJ NJIH (NA PRIMER: STIKALA, RELEJI, VAROVALKE, DUŠILNI ELEMENTI MOTEČIH VALOV, VTIČI IN VTIČNICE, OKOVI ŽARNIC IN RAZDELILNE OMARICE), ZA NAPETOSTI DO VKLJUČNO 1.000 V

8536.10 **- Varovalke**

8536.20 **- Avtomatski odklopniki tokokrogov**

8536.30 **- Drugi aparati za zaščito električnih tokokrogov**

- Releji:

8536.41 **- - za napetost do vključno 60 V**

8536.49 **- - drugi**

8536.50 **- Druga stikala**

- Okovi žarnic, vtiči in vtičnice:

8536.61 **- - okovi žarnic**

8536.69 **- - drugi**

8536.90 **- Drugi aparati**

Ta tarifna številka **vključuje** električne aparate za **napetosti, ki ne presegajo 1000 V,** ki se običajno uporabljajo v stavbah ali za industrijsko opremo. Aparate, opisane v nadaljevanju, ki so namenjeni za napetosti, **ki presegajo 1000 V, se uvrščajo v tar. št. 85.35.**

Ta tarifna številka **vključuje:**

(I) APARATE ZA VKLAPLJANJE IN IZKLAPLJANJE ELEKTRIČNIH TOKOKROGOV

Ti aparati sestoje iz naprave za **vklapljanje** ali **izklapljanje** enega ali več tokokrogov, s katerimi so povezani, ali pa za preklapljanje z enega tokokroga na drugega. Znani so kot enopolni, dvopolni, tripolni itd., pač glede na število vodnikov, ki se lahko nanje priključi. V to tarifno številko **so vključeni tudi preklopniki in releji.**

(A) **Stikala iz te tarifne številke vključujejo** majhna stikala, ki se uporabljajo za radijske aparate, glasbene instrumente itd., stikala za razne hišne instalacije (stikala za razsvetljavo, vzvodna stikala, rotacijska stikala, viseča stikala, tipkovna stikala), pa **tudi** stikala za industrijsko uporabo (kot mejna stikala, zobata stikala, mikrostikala in hitrostna stikala).

Stikala, ki delujejo na principu odpiranja in zapiranja vrat in avtomatska termoelektrična stikala (starterji) za prižiganje *fluoroscenčnih* svetilk, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

Med druge primere, ki se uvrščajo v to tar. številko, spadajo elektronska stikala za izmenični tok (AC), ki sestoje iz optičnih vhodnih in izhodnih vezij (izolirana tiristorska stikala za izmenični tok (AC)), elektronska stikala, **vključno** s temperaturno varovanimi elektronskimi stikali, ki sestoje iz tranzistorja in logičnega čipa (tehnologija **"chip-on-chip"**) za napetosti, ki ne preseg-

ajo 1.000 V ter elektronska odskočna stikala (**"toggle stikala"**) za tokove, ki **ne presegajo** 11 amperov.

Ključavnice na vratih s stikalom so iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 83.01).**

(B) **Preklopniki** se uporabljajo zato, da povežejo eno ali več linij z eno ali več drugimi linijami. Pri najpreprostejših vrstah je ena linija povezana z eno osrednjo točko, katero je moč s pomočjo premične ročice povezati na katerokoli ali katerekoli druge linije. Zapletenejši tovrstni aparati **vključujejo** startna stikala za elektromotorje in kontrolne naprave za električna vozila. Pogosto jih ne sestavljajo le stikalne naprave, temveč **tudi** določeno število uporov, ki se po potrebi vklapljajo ali izklapljajo iz tokokroga (**glej** komentar k **tar. št. 85.33).**

V to tarifno številko **so vključene tudi zapletene stikalne naprave,** ki se uporabljajo v radijskih ali televizijskih aparatih.

(C) **Releji** so električne naprave, s pomočjo katerih se vezje avtomatsko kontrolira v enem ali drugem električnem tokokrogu. Uporabljajo se **na primer:** za telekomunikacijske naprave, za cestne in železniške signalne naprave, za krmiljenje ali zaščito obdelovalnih strojev itd.

Razne vrste relejev se med seboj razlikujejo po **naslednjih značilnostih:**

(1) **Po načinu delovanja** (*funkcioniranja*): elektromagnetni releji, releji s trajnimi magneti, termoelektrični releji, indukcijski releji, elektrostatični releji, fotoelektrični releji, elektronski releji itd.

(2) **Po namenu (pogojih) uporabe:** releji maksimalnega toka, releji maksimalne in minimalne napetosti, hitro delujoči izklopni releji, pa **tudi** časovni releji itd.

Kontaktorji, ki prav tako štejejo za releje, so naprave za vklapljanje in izklapljanje električnih tokokrogov, ki se avtomatsko preklapljajo/nastavljajo brez mehanske naprave za nastavljanje ali ročnega nastavljanja. Običajno delujejo in so v aktivnem stanju s pomočjo električnega toka.

(II) APARATE ZA ZAŠČITO ELEKTRIČNIH TOKOKROGOV

V to tarifno številko **so vključene varovalke.**

Praviloma sestoje iz naprave, v kateri je vgrajena določena dolžina taljive varovalne žice (ali pa je takšno žico moč vgraditi). Če so vmeščeni v tokokrog, delujejo tako, da se varovalna žica stali in tako prekine tokokrog, če se **tok** nevarno poveča. Po konstrukciji so precej različne, kar je odvisno od vrste tokokroga in toka, za katerega so namenjene. Nabojne varovalke sestoje iz cevi s taljivo žico, ki je na konceh v stiku s kovinskimi kapicami. Druga vrsta varovalk ima vznožje in gnezdo (za vmestitev v linijo) ter spojni del, ki se lahko vstavi v gnezdo ali med vzmetni kontakt in na katerega je montirana taljiva žica. Ta tarifna številka **vključuje** kompletne varovalke - z žico ali brez nje. Gnezda in spojni kosi, dobavljeni posebej, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko - **razen tistih,** ki so v celoti iz izolirnega materiala (**neglede** na morebitne manjše komponente iz kovin, ki so vstavljeni med litjem zaradi priklapljanje) **(tar. št. 85.47).** *Varovalna žica* **se uvršča** po materialu, iz katerega je izdelana, kratki kosi taljive varovalne žice z objemkami ali drugimi sredstvi za priklapljanje, pa ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki.

V to tarifno številko **so vključene tudi** druge naprave, ki preprečujejo preobremenitev električnih tokokrogov (**na primer:** elektromagnetne naprave, ki tokokrog avtomatsko prekinejo, če pride do presega določene vrednosti - jakosti).

Iz te tarifne številke so **izključeni še** transformatorji konstantne napetosti **(tar. št. 85.04)** in avtomatski regulatorji napetosti **(tar. št. 90.32).**

(III) **APARATE ZA PREKLAPLJANJE "V" ALI "NA" ELEKTRIČNE TOKOKROGE**

Ti aparati se uporabljajo za povezovanje različnih delov enega električnega tokokroga.

Sem **so vključeni:**

(A) **Vtiči, vtičnice in drugi kontakti za povezovanje gibljivih vodov ali aparatov z instalacijo, ki je običajno fiksna.**

V to skupino aparatov **so vključeni:**

(1) **Vtiči - vtičnice** (**vključno tudi** tiste ta povezovanje dveh gibljivih vodov). Vtič ima lahko en ali več vtičnih kontaktov ob strani, ki natančno ustrezajo luknjam ali kontaktov vtičnega mesta - vtičnice. Rob ali eden izmed vtičnih kontaktov je lahko uporabljen kot ozemljitev.

(2) **Drsni kontakti, kot so:** krtačke za motor in električni kolektorji za električna vlečna vozila, naprave za dvigovanje itd. zgornji drsni kontakti za trolejbuse, tretja tirnica kolektorja itd.) - **razen** takšnih izdelkov iz **"ogljika" ali "grafita" (tar. št. 85.45).** Ti kontakti lahko sestoje iz kovinskih blokov, žične tkanine ali iz laminiranega traku. V tej tarifni številki ostanejo uvrščeni **tudi**, če so prevlečeni z zunanjo plastjo grafita za mazanje.

(3) **Vtična mesta (gnezda, grla)** za elektronke in žarnična grla s pritrdili za v steno. Nekatera grla so v obliki sveče za montažo v ulične drogove, ali pa predstavljajo oporo v steni. Ta grla ostanejo uvrščena v tej tarifni številki **, pod pogojem,** da je njihova glavna funkcija funkcija žarničnega grla.

Vtiči in vtičnice itd**.,** ki so povezani s kablom določene dolžine, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 85.44).**

(B) **Drugi kontakti (*konektorji*), spojke, spojni trakovi itd**.

Sem **so vključeni** majhni kvadratki iz izolirnega materiala, ki so opremljeni z električnimi spojnimi deli (**domino**), z zaključki v obliki kovinskih delov za sprejem električnih vodnikov, in iz majhnih kovinskih delov za montažo na konec električnega vodnika, da je spajanje lažje (priključki v obliki *lopate*, *krokodilke* itd.).

Priklopni trakovi (letvice) sestoje iz traku iz izolirnega materiala, ki je opremljen z določenim številom kovinskih priključkov ali konektorjev, s katerimi je moč povezati električne vodnike. V to tarifno številko **so vključene tudi** zaključne letvice ali ploščice. Te sestoje iz določenega števila kovinskih kosov, ki so v izolirni material nameščeni tako, da je električne žice moč nanje prispajkati. Trakovne ploščice se uporabljajo za radijske in druge električne aparate.

(C) **Priklopne in razdelilne omarice.**

Sestoje iz škatle, ki je z notranje strani opremljena s priključki ali z drugimi napravami za medsebojno povezovanje električnih žic. Priklopne omarice, ki niso opremljene s sredstvi za električno povezovanje in, ki se uporabljajo le kot varnostni pokrovi ali da premoščajo izolirno zmes preko neodvisno oblikovanega spoja, niso zajete v tej tarifni številki. Uvrščajo se po materialu, iz katerega so izdelane.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli aparatov in naprav iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 85.38.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** še:

(a) **nelinearni upori,** odvisni od napetosti (***varistorji/VDR***), ki se uporabljajo kot kontrolorji napetosti **(tar. št. 85.33),**

(b) sklopi (**razen** preprostih stikalnih sklopov) predhodno naštetih aparatov **(tar. št. 85.37)** ,

(c) polprevodniške diode, ki se uporabljajo kot kontrolorji napetosti **(tar. št. 85.41) in**

(d) fotokuplerji **(tar. št. 85.41).**

85.37 - TABLE, PLOŠČE, PULTI, MIZE, OMARE IN DRUGE OSNOVE, OPREMLJENE Z DVEMA ALI VEČ IZDELKI IZ TAR. ŠT. 85.35 ALI 85.36, ZA ELEKTRIČNO KRMILJENJE ALI RAZDELJEVANJE ELEKTRIČNEGA TOKA, VKLJUČNO S TISTIMI Z VGRAJENIMI INSTRUMENTI IN APARATI IZ 90. POGLAVJA IN APARATI ZA NUMERIČNO KRMILJENJE, RAZEN KOMUTACIJSKIH APARATOV IZ TAR. ŠT. 85.17

8537.10 **- Za napetost do vključno 1.000 V**

8537.20 **- Za napetost nad 1.000 V**

Sestoje iz sklopov aparatov vrst, navedenih v prejšnjih dveh tarifna številkah (stikala in varovalke), ki so montirani na tabli, plošči, konzoli itd., ali pa v omari, na pultu mizi itd**. Običajno** imajo vgrajene **tudi** merilne naprave, včasih pa **tudi** pomožne aparate, kot **na primer:** transformatorje, ventile, regulatorje napetosti, reostate ali razsvetljene sheme vezij.

Blago iz te tarifne številke se spreminja od majhnih razdelilnih tabel s **samo** nekaj stikali, varovalkami itd. (**na primer:** za instalacije za razsvetljavo) pa do zapletenih komandnih plošč za obdelovalne stroje, valjarne, električne centrale, radijske postaje itd., **vključno tudi** montažne sklope z nekaj izdelki, navedenimi v poimenovanju te tarifne številke.

V to tarifno številko **so vključeni tudi:**

(1) **Plošče za numerično krmiljenje** z vgrajenim strojem za avtomatsko obdelavo podatkov, ki se uporabljajo predvsem za krmiljenje delovnega stroja - obdelovalnega stroja.

(2) **Programirane razdelilne plošče za krmiljenje naprav.** Te plošče omogočajo variacije izbire opravil, katera je treba opraviti. Običajno se uporabljajo za električne gospodinjske aparate, **kot so na primer:** pralni ali pomivalni stroji.

(3) **"Upravljalci, katere je moč programirati"** - digitalni aparati, ki uporabljajo programirani spomin za shranjevanje navodil za izvajanje specifičnih opravil, kot je **na primer:** logika, zaporedje (**operacij**), časovno vsklajevanje, štetje in avtomatika. Vse to služi temu, da lahko s pomočjo digitalnih ali analognih vhodno - izhodnih modulov krmilijo razne vrste strojev.

Ta tarifna številka **ne vključuje** avtomatskih aparatov za krmiljenje iz **tar. št. 90.32.**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v **tar. št. 85.38.**

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) telefonske razdelilne centrale **(tar. št. 85.17),**

(b) preprosti stikalni sklopi, kot **na primer:** takšni, ki so sestavljeni iz dvek stikal in konektorja **(tar. št. 85.35 ali 85.36)** in

(c) časovna stikala z urnim mehanizmom ali s sinhronim motorjem **(tar. št. 91.07).**

85.38 - DELI, KI SO IZKLJUČNO ALI PRETEŽNO NAMENJENI ZA UPORABO Z APARATI IZ TAR. ŠT. 85.35, 85.36 ALI 85.37

8538.10 **- Table, plošče, pulti, mize, omare in druge osnove za izdelke iz tar. št. 85.37, ki niso opremljene s svojimi aparati**

8538.90 **- Drugi**

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), **vključuje** ta tarifna številka dele blaga iz prejšnjih treh tarifnih številk.

V to tarifno številko se **na primer:** uvrščajo table za razdelilne table**,** ki so običajno iz plastične mase ali kovine in, ki so brez svojih instrumentov, **pod pogojem,** da jih je moč nedvoumno prepoznati kot dele razdelilnih tabel.

85.39 - ELEKTRIČNE ŽARNICE Z NITKO IN ELEKTRIČNE ŽARNICE NA RAZELEKTRENJE, VKLJUČNO ZAPRTE REFLEKTORSKE ŽARNICE Z NAPARJENIM ZRCALOM, ULTRAVIJOLIČNE IN INFRARDEČE ŽARNICE; OBLOČNICE

8539.10 **- Zaprte reflektorske žarnice z naparjenim zrcalom (sealed beam lamp units)**

- Druge žarnice z nitko, brez ultravijoličnih in infrardečih žarnic:

8539.21 **- - volframove halogenske**

8539.22 **- - druge, z močjo do vključno 200 W in za napetosti nad 100 V**

8539.29 **- - druge**

- Žarnice na razelektrenje, razen ultravijoličnih žarnic:

8539.31 **- - fluoroscenčne, z termokatodo**

8539.32 **- - žarnice, napolnjene s parami živega srebra ali natrija in kovinsko - halogenske žarnice**

8539.39 **- - druge**

- Ultravijolične in infrardeče žarnice; obločnice

8539.41 **- - obločnice**

8539.49 **- - druge**

8539.90 **- Deli**

Žarnice za električno razsvetljavo sestoje iz steklenih ali kvarčnih *kontejnerjev* (balonov) različnih oblik, ki vsebujejo elemente, potrebne za spreminjanje električne energije v svetlobne žarke (**vključno** infrardeče-(*IR*) in ultravijolične-(*UV*) žarke).

Ta tarifna številka **zajema vse** električne žarnice za razsvetljavo - bodisi posebej konstruirane za posebno uporabo (**vključno** žarnice za bliskavice na razelektrenje, posebej konstruirane za fotografsko uporabo), ali ne.

Ta tarifna številka zajema **žarnice z nitko, žarnice na razelektrenje** (polnjene s plinom ali paro) in **obločne žarnice.**

(A) ZAPRTI REFLEKTORSKI VLOŽKI Z VGRAJENIMI ŽARNICAMI

Zaprti reflektorski vložki z vgrajenimi žarnicami so včasih izdelani za **vgradnjo** v avtomobilsko karoserijo. Sestoje iz leče, žarometa in iz nitke, zaprte v žarnico (cev), napolnjeno s plinom ali s paro, ali pa zaprto v vakuumsko cev oziroma žarnico.

(B) DRUGE ŽARNICE Z NITKO, RAZEN ULTRAVIJOLIČNIH-(*UV*) ALI INFRARDEČIH-(*IR*) ŽARNIC (Gej del (D)

Svetlobo proizvaja **nitka (kovinska ali ogljikova),** ki se zaradi prehajanja električnega toka skozi njo segreje tako, da prične žareti. Iz steklenega plašča, ki je včasih obarvan, je izsesan zrak, lahko pa je napolnjen z inertnim plinom pod majhnim pritiskom (**na primer** *kripton*), V vznožju, ki ima navoj, ali pa je oblike, primerne za vstavljanje, so električni kontakti.

Te žarnice **so lahko** različnih oblik**, na primer:** sferične (z grlom ali brez njega), hruškaste ali čebuljaste, v obliki plamena, cevi (ravne ali zavite), ali pa v posebnih modnih oblikah zarazsvetljavo, za krasitev novoletnih jelk itd.

V to skupino **so vključene** tudi halogenske žarnice (**"*halogenke*").**

*(Te žarnice so napolnjene običajno s parami joda (halogen), ki se spaja z odparelim volframom-(**W**) tako, da se tvori spojina volframov jodid- (**WJ_6**). Ta na vroči nitki **razpade** na **volfram** (ki se odloži na nitko) in **jod-(J)**. Sproščeni jod se ponovno spoji z odparelim volframom in cel proces se ponovi (ponavlja). Zaradi tega je **preprečeno** tanjšanje W-nitke in tako se **podaljša življenjska doba** žarnice. Zaradi višje temperature W-nitke, te žarnice svetijo bolj "**belo**").*

PONAVLJAJOČE KEMIČNE REAKCIJE, KI POTEKAJO V PRIŽGANI HALOGENSKI ŽARNICI

$W + 3J_2 \rightarrow WJ_6$ *(**spajanje** odparelega volframa-W) nato sledi*

$WJ_6 \rightarrow W + 3J_2$ *(**razpad** na vroči W-nitki in odložitev volframa na W- nitko)*

(C) ŽARNICE NA RAZELEKTRENJE, RAZEN ULTRAVIJOLIČNIH-(*UV*) ŽARNIC (Glej del (D))

Te žarnice sestoje iz steklenega plašča (običajno cevaste oblike) ali iz plašča iz staljenega kremena (običajno v zunanjem steklenem plašču), ki je opremljen z elektrodami. V plašču je pod nizkim pritiskom plin, ki **pod vplivom (visoke napetosti) razelektrenja sveti,** ali pa substanca, ki sprošča paro s podobno lastnostjo. Nekatere žarnice imajo lahko plin in substanco, ki sprošča paro. Nekatere žarnice imajo ventile za spuščanje spojin, ki nastajajo kot rezultat delovanja plina na elektrode, medtem ko imajo druge žarnice lahko vakuumske srajčke, ali pa jih hladi voda. V nekaterih primerih je **notranja stena žarnic premazana** s posebno snovjo, **ki ultravijolične žarke spreminja v vidno svetlobo** in tako povečuje uporabni učinek žarnice (*fluoroscenčne* žarnice). Nekatere žarnice delujejo pod visoko napetostjo, druge pod nizko.

*(V to skupino spadajo tudi tako imenovane "**varčne žarnice**" s predstikalnim elektronskim vezjem iz **tar.podšt**. **8539.31**, ki imajo zelo velik **svetlobni izkoristek** (**prihranek** na električni porabi) in daljšo življensko dobo od običajnih žarnic na nitko.Vstavlja se jih v običajna grla.)*

Najpomembnejše vrste žarnic so:

(1) **Cevi na razelektrenje,** v katerih so **na primer:** naslednji plini: *neon, helij, argon, dušik* ali *ogljikov dioksid*, **vključno tudi** fotografske žarnice za hipno osvetlitev, ki se uporabljajo v fotografiji in za stroboskopske poskuse.

(2) **Žarnice z *natrijevo* paro.**

(3) **Žarnice z *živosrebrovo* paro.**

(4) **Žarnice z mešano svetlobo,** v katerih nastaja svetloba zaradi žareče nitke in razplinjevanja.

(5) **Žarnice s kovinskimi *halidi*.**

Te žarnice imajo zelo široko uporabnost: za razsvetljavo v gospodinjstvu, za ulično razsvetljavo, za razsvetljavo v pisarnah, tovarnah, trgovinah itd., za razsvetljavo strojev in za dekorativno in reklamno razsvetljavo. V to tarifno številko **so vključene** navadne ravne ali zavite cevi**,** kot **tudi** cevi raznih zapletenih oblik (**na primer:** v obliki navoja, črk, številk, zvezd itd.).

(D) ULTRAVIJOLIČNE-(*UV*) IN INFRARDEČE-(*IR*) ŽARNICE

Ultravijolične žarnice (*hladne žarnice*) se uporabljajo za uničevanje bacilov, za medicinske, laboratorijske in druge namene. Običajno sestoje iz cevi iz staljenega kremena, v kateri je ***živo srebro*.** Včasih so nameščene v steklen plašč. Nekatere so znane kot "**žarnice s črno svetlobo**" (**na primer:** žarnice, ki se uporabljajo v gledališčih).

Infrardeče žarnice (*tople žarnice*)so žarnice z nitko oziroma s filamentom, ki so konstruirane posebej za proizvodnjo infrardečih žarkov. V številnih primerih je notranjost teh žarnic pobakrena ali posrebrena v smislu žarometa. Uporabljajo se **na primer:** za medicinske namene in kot **viri toplote v industriji.**

(E) OBLOČNE ŽARNICE (*ARC LAMPS*)

Tovrstne žarnice **oddajo svetlobo z oblokom,** ali pa z oblokom in eno ali obema žarečima elektrodama, med katerimi poteka oblok. Ti elektrodi sta **običajno iz *ogljika* ali *volframa*.** Nekatere žarnice imajo avtomatsko napravo za približevanje elektrod zaradi vžiga obloka in zaradi poznejšega vzdrževanja njune določene medsebojne razdalje, **neglede** za obrabo elektrod. Žarnice, konstruirane za izmenični električni tok, imajo dodatne elektrode za vžig. V žarnicah z odprtim oblokom gori oblok na prostem zraku, v drugih žarnicah pa v zaprtih plaščih - balonih s primernimi pregradami, ki so v stiku z zrakom.

Poudariti je treba, da so obločne žarnice **razmeroma zapleteni aparati,** ki niso le navadni svetilni elementi, kot je to v primeru drugega blaga iz te tarifne številke. Svetijo zelo belo in z veliko močjo (**več 1000 W**), zato se uporabljajo v nočnih reflektorjih, profesionalnih kinoprojekterjih itd.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) stekleni plašči - baloni in deli iz stekla z bistvenimi lastnostmi stekla za žarnice (**na primer:** odbojni deli reflektorskih žarnic) **(tar. št. 70.11),**

(b) avtomatska termoelektrična stikala (*starterji*) za startanje *fluoroscenčnih* žarnic **(tar. št. 85.36),**

(c) termoionske elektronke in cevi **(tar. št. 85.40),**

(d) ogljik in ogljikove nitke za obločne žarnice **(tar. št. 85.45)** in

(e) fotografske žarnice za bliskavice-*fleše* **(tar. št. 90.06).**

85.40 - ŽARILNOKATODNE, HLADNOKATODNE IN FOTOKATODNE ELEKTRONKE (NPR.: VAKUUMSKE ELEKTRONKE ALI ELEKTRONKE, NAPOLNJENE S PARO ALI PLINOM, ŽIVOSREBROVE USMERJEVALKE, BRAUNOVE ELEKTRONKE - KATODNE CEVI, ELEKTRONKE ZA TELEVIZIJSKE KAMERE)

- Katodne cevi za televizijske sprejemnike, vključno katodne cevi za video monitorje:

8540.11 **- - barvne**

8540.12 **- - črnobele ali druge enobarvne**

8540.20 **- Elektronke za televizijske kamere; pretvorniki in ojačevalniki slike; druge fotokatodne elektronke**

8540.40 **- Prikazovalne cevi za prikazovanje barvnih podatkov ali grafičnih zapisov z razmakom svetlečih točk na ekranu manjšim od 0.4 mm**

8540 50 **- Prikazovalne cevi za prikazovanje črno-belih ali enobarvnih podatkov ali grafičnih zapisov**

8540.60 **- Druge katodne cevi**

- Mikrovalovne elektronke (<u>na primer:</u> magnetroni, klistroni, elektronke s potujočimi valovi in karcinotroni), razen elektronk s krmilno mrežico:

8540.71 **- - magnetroni**

8540.72 **- - klistroni**

8540.79 **- - druge**

- **Druge elektronke**

8540.81 **- - sprejemne ali ojačevalne elektronke**

8540.89 **- - druge**

- Deli:

8540.89 **- - katodnih cevi**

8540.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje <u>samo</u>** elektronke, ki za razne namene uporabljajo vpliv oziroma učinek elektronov, katere oddaja katoda v vakuumu ali v plinu.

<u>Obstajajo trije tipi elektronk</u>:

- termoionske elektronke, pri katerih mora biti katoda pred oddajanjem elektronov ogreta,

- elektronke s hladno katodo in

- fotokatodne cevi**,** pri katerih katodo vzbudi svetloba.

Glede na število elektrod se imenujejo: *diode, triode, tetrodame* in podobno. V istem plašču sta lahko dva ali več sistemov z različnimi funkcijami (kombinirane elektronke), Plašči so iz stekla, keramike ali iz kovine, ali pa iz kombinacije teh materialov. Imajo lahko vgrajene hladilne naprave (hladilna plavut, sistem za kroženje vode itd.).

Obstajajo številne vrste elektronk, med katerimi so ene konstruirane za posebne namene, **kot so na primer:** *mikrovalovne* elektronke (**na primer:** *magnetroni*, cevi s potujočimi valovi, karcinotroni, klistroni), elektronke - zapečateni diski (za svetilnike), elektronke za stabiliziranje, tiratroni, ignitroni itd.

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Živosrebrove elektronke,** ki so konstruirane za preusmerjanje izmeničnega električnega toka v enosmerni tok. Lahko so vakuumske, napolnjene s plinom ali s paro (**na primer:** z *živosrebrovo* paro), običajno pa imaje dve elektrodi. Nekatere posamezne vrste (**na primer:** *tiratroni*) imajo krmilno mrežico, tako da je njih delovanje moč uravnavati ali celo zaobrniti (da spreminjajo enosmerni tok v izmeničnega).

(2) **Katodne cevi (*Braunove elektronke*):**

(a) **Cevi za televizijske kamere** (za snemanje slike, **na primer:** *ortikoni* in *vidikoni*). To se elektronke z elektronskim snopom za spreminjanje optične slike v ustrezni električni signal - običajno s pomočjo postopka razgrajevanja slike.

(b) **Elektronke za pretvorbo slike** so vakuumske elektronke, pri katerih se slika (običajno vsled infrardečih žarkov) projecira na fotooddajno površino, ki proizvaja ustrezne vidne slike na luminiscenčni površini.

(c) **Elektronke za ojačenje slike.** To so elektronke, v katerih na fotooddajno površino projecirana slika proizvaja ustrezno ojačeno sliko na luminiscenčni površini.

(d) **Druge katodne cevi (*Braunove elektronke*),** v katerih se električni signali spreminjajo neposredno ali posredno v vidne slike. Tak primer je memorijska elektronka. V elektronkah za televizijske sprejemnike ali v elektronkah za video monitorje padajo elektroni s katode oziroma pada katoda po fokusiranju itd. v obliki žarkov na notranji del stene (običajno na konec elektronke), ki je prekrit s fluoroscenčnim materialom, iz katerega sestoji ekran, ki omogoča sprejem televizijske slike.

Katodne cevi (***Braunove elektronke***) se uporabljajo v radarjih, osciloskopih in v nekaterih terminalih sistemov avtomatskih strojev za obdelavo podatkov.

(3) **Fotooddajne elektronke - vakuumske ali napolnjene s plinom (znane tudi kot fotooddajne celice).** Sestoje iz steklene cevi ali iz cevi iz kremena s po dvema elektrodama, od katerih je katoda prevlečena s plastjo fotoobčutljivega materiala (običajno iz alkalne kovine). Pod vplivom svetlobe prične ta plast oddajati elektrone, ki vzpostavijo prevodnost med elektrodama in, ki se zbirajo na anodi.

Fotopomnoževalke so fotoobčutljive vakuumske elektronke, ki vsebujejo fotooddajno katodo in elektronski množilnik.

(4) **Druge vrste elektronk** so običajno vakuumskega tipa, nekatere imajo kar nekaj elektrod. Uporabljajo se za proizvodnjo visokofrekvenčnih oscilacij, kot ojačevalci, detektorji, pretvorniki slike (brez uporabe fotokatode) itd.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), **se deli blaga iz te tar.** številke **uvrščajo v to tarifno številko, na primer:** elektrode (katode, anode, mrežice), plašči (iz drugih materialov, **razen** iz stekla) za elektronke, ohišja katodnih cevi (*Braunovih* elektronk) proti imploziji, kretni vitli za namestitev katodne cevi okoli vratu med preiskovanjem (brisanjem).

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) steklene čelne plošče in stožci iz stekla za plašče katodnih cevi (*Braunovih* elektronk) **(tar. št. 70.11),**

(b) *živosrebrovi* obločni usmerniki s kovinsko posodo **(tar. št. 85.04)** in

(c) *rentgenske* -(*X-žarki*) cevi **(tar. št. 90.22).**

85.41 - DIODE, TARNSISTORJI IN PODOBNI POLPREVODNIŠKI ELEMENTI; FOTOOBČUTLJIVI POLPREVODNIŠKI ELEMENTI, VKLJUČNO FOTONAPETOSTNE CELICE, SESTAVLJENE V MODULE ALI PLOŠČE ALI NE; DIODE ZA SEVANJE SVETLOBE; MONTIRANI PIEZOELEKTRIČNI KRISTALI

8541.10 **- Diode, razen fotoobčutljivih diod in diod za sevanje svetlobe**

- Tarnsistorji, razen občutljivih na svetlobo:

8541.21 **- - z disipacijo (izgubljeno močjo), manjšo od 1 W**

8541.29 **- - drugi**

8541.30 **- Tiristorji, diac in triac elementi, razen fotoobčutljivih elementov**

8541.40 **- Fotoobčutljivi polprevodniški elementi, vključno fotonapetostne celice, sestavljene v module ali plošče ali ne; diode za sevanje svetlobe**

8541.50 **- Drugi polprevodniški elementi**

8541.60 **- Montirani piezoelektrični kristali**

8541.90 **- Deli**

(A) DIODE, TRANSISTORJI IN PODOBNI POLPREVODNIŠKI ELEMENTI

Ti izdelki so opredeljeni v **Opombi 5(A)** k temu poglavju.

Delovanje naprav iz te skupine temelji na elektronskih lastnostih nekaterih "**polprevodniških**" materialov.

Glavna značilnost teh materialov je, da je njihova upornost pri sobni temperaturi med upornostjo prevodnika (kovine) in upornostjo izolatorja. Sestoje iz nekaterih rud (**na primer:** iz kristalnega *galenita*), iz štirivalentnih kemičnih elementov **(***germanija, silicija itd***.),** ali pa iz kombinacije elementov (**na primer:** trivalentnih in štirivalentnih elementov**, kot so** *galijev arzenid*, *indijev antimonid* itd.).

Materiali za polprevodnike sestoje iz **štirivalentnih** kemičnih elementov, ki so pretežno monokristalni. Ti elementi se ne uporabljajo v čistem stanju, pač pa po zelo počasnem dopiranju (v razmerju, izraženem v milijoninkah) s pomočjo specifične "**nečistoče**" (sredstva za dopiranje).

Za štirivalentni element je lahko "**nečistoče**" polivalentni kemični element (fosfor, arzen, antimon itd.) ali trivalentni element (*bor, aluminij, galij, indij* itd.). V prvem primeru nastane **polprevodnik *tipa "n",*** za katerega je **značilen prebitek elektronov** z negativnim nabojem, v drugem primeru pa **polprevodnik *tipa "p"* z primanklajom elektronov** - v njih prevladujejo pozitivno nabite votline.

Materiali za polprevodnike, kombinirani iz ***trivalentnih*** in ***petvalentnih*** kemičnih elementov se prav tako dopirajo.

Pri materialih za polprevodnike, ki sestoje iz rud, deluje nečistoča, ki se nahaja v rudi, kot sredstvo za dopiranje.

Polprevodniške naprave iz te skupine običajno sestoje iz enega ali več "**vezi**" (povezav) med materiali za **polprevodnike *tipa "n"* in *tipa "p".***

V to skupino **so vključeni:**

(I) **Diode** - dvoterminalne naprave z **eno *"p-n" vezjo***. Te naprave omogočajo električni toku, da teče v eni smeri (**naprej**), pri tem pa daje zelo velik upor v obratni smeri. Diode se uporabljajo za detekcijo, usmerjanje, izklapljanje itd.

Najpomembnejše vrste diod so: signalne diode, diode za usmerjanje električnega toka, diode za reguliranje napetosti in referenčne napetostne diode.

(II) **Transistorji** so polprevodniške naprave s tremi ali štirimi priključki, ki lahko zagotovijo ojačenje moči, oscilacijo, frekvenčno konverzijo ali prekinitev električnega toka. Delovanje transistorjev je odvisno od **spremembe upornosti** med dvema priključkoma pod vplivom električnega polja na tretji priključek. Uporabljeni krmilni signal ali polje je šibkejše od končnega učinka, dobljenega s spremembo upornosti, kar privede do ojačenja.

*(Sestojijo iz **silicijevih** ali **germanijevih** kristalov z vsaj dvema polprevodnima plastema različnega tipa (**prebitek "n"** in **primanklaj "p"** elektronov, **večinoma** pa s tremi **"p-n-p"** ali "**n-p-n"** in dvema vmesnima pragovoma. **Emitor** oddaja nosilce naboja-(elektroni), **kolektor** pa jih zbira, **baza** pa krmili njihovo množino).*

Med transistorje **so vključeni:**

(1) **Bipolarni transistorji** - naprave s tremi priključki, ki sestoje iz povezav z dvema diodama in katerih transistorski učinek je odvisen tako od pozitivnih kot od negativnih nosilcev nabojev (od tod **tudi** naziv "**bipolarni**").

(2) **Transistorji z učinkom polja** (znani **tudi** kot polprevodniki iz *kovinskih oksidov* (**MOS-***metal oxide semiconductors*). Lahko ima, ni pa nujno, vezi med diodami, katerih delovanje je odvisno od siromašenja ali bogatenja plasti nosilca med obema vezema. Delovanje transistorja nastaja v polju in je odvisno le od ene vrste nosilcev naboja (od tod **tudi** naziv "**unipolarni**"). Transistorji **MOS** imajo lahko štiri priključke in so znani kot *tetrode*.

(III) **Podobne polprevodniške naprave.** Zanje štejejo polprevodniške naprave, katerih funkcija je odvisna od spremembe upornosti pod vplivom električnega polja.

Sem **so vključeni:**

(1) **Tiristorji (krmiljeni polprevodniški ventili z usmerjevalnimi lastnostmi),** ki sestoje iz štirih prevodnostnih odsekov iz polprevodniških materialov **(tri ali več *p-n vezmi*),** skozi katere teče enosmerni električni tok v vnaprej določeni smeri, če kontrolni impulz inicira prevodnost. Tiristorji se uporabljajo za kontrolne usmernike, kot stikala ali ojačevalci in delujejo kot dva povezana komplementarna transistorja s skupno vezjo kolektor - baza.

(2) **Triarji (dvosmerni triodni tiristorji)** sestoje iz petih prevodnostnih odsekov iz polprevodniškega materiala **(štiri *p-n vezmi*),** skozi katere teče izmenični električni tok, če se s pomočjo kontrolnih impulzov inicira prevodnost.

(3) **Dijarji** (*dvosmerni diodni transistorji*)**,** ki sestoje iz treh prevodnostnih odsekov iz polprevodniških materialov **(dve "*p-n" vezi*),** uporabljajo pa se za varovanje pozitivnih in negativnih impulzov, potrebnih za delovanje triarja.

(4) **Varkatorji** (*parametrske diode* s spremenljivo zmogljivostjo).

(5) **Naprave z učinkom polja, kot so na primer:** *gridistorji.*

(6) **Naprave na osnovi *Gunnovega* efekta.**

Vendar v to skupino **niso vključene polprevodniške naprave,** ki so od pravkar opisanih razlikujejo po tem, da je njihovo delovanje v prvi vrsti odvisno od temperature, pritiska itd., **kot so na primer:** nelinearni polprevodniški upori (*termistorji, varistorji, magnetni* upori itd.) **(tar. št. 85.33).**

Glede fotoobčutljivih naprav, ki delujejo na svetlobne žarke (fotodiode itd.), **glej** naslednjo skupino izdelkov **pod (B).**

Pravkar opisane naprave se v to tarifno številko uvrščajo **ne glede** na to, ali so dobavljeni montirani (z lastnimi terminali), ali pa kapsulirani (komponente), nemontirani (elementi ali celo še v obliki nerazrezanih diskov (ploščic). **Vendar** pa se naravni polprevodniški materiali (**na primer:** *galenit*) uvrščajo v to tarifno številko **samo**, če so montirani.

Iz te tarifne številke **so izključeni tudi** kemični elementi iz **28. Poglavja** (**na primer:** *silicij* ali *selen*), ki so dopirani za uporabo v elektroniki v obliki diskov, ploščic ali podobnih oblik - polirani ali nepolirani, prevlečeni z enovito epitaksialno smolo, **pod pogojem,** da niso selektivno dopirani ali izpostavljeni selektivni difuziji zaradi tvorbe skritih področij (zon).

(B) FOTOOBČUTLJIVE IN POLPREVODNIŠKE NAPRAVE

Ta skupina **vključuje** fotoobčutljive polprevodniške naprave, pri katerih delovanje vidnih žarkov, infrardečih in ultravijoličnih žarkov povzroča spremembe v specifičnem električnem uporu, ali pa ustvarjajo elektromotorno moč z inertnim fotoelektričnim delovanjem.

Elektronke za oddajanje svetlobe (*fotoemisijske* celice), katerih delovanje temelji na zunanjem fotoelektričnem delovanju (*fotoemisija*), **so vključene** v **tar. št. 85.40.**

Najpomembnejše vrste fotoobčutljivih (občutljivih na svetlobo) naprav so:

(1) **Celice, ki prevajajo svetlobo (*fotoupori*),** ki običajno sestoje iz dveh elektrod, med katerima je polprevodniška snov (*kadmijev sulfid*, *svinčev sulfid* itd.), katere električna upornost se spreminja glede na intenzivnost svetlobe, ki pada na celico.

Te celice uporabljajo za detektorje ognja (požara), v merilnikih ekspozicije pri avtomatskih kamerah, za štetje premikajočih se predmetov, za avtomatske naprave pri preciznih meritvah, za avtomatsko zapiranje vrat itd.

(2) **Fotonapetostne celice,** ki spreminjajo svetlobo neposredno v električno energijo, ne da bi potrebovale zunanji vir električne energije. Fotonapetostne celice temelje na *selenu* in se pretežno uporabljajo v svetlomerih in merilnikih ekspozicije. Celice, zasnovane za siliciju, so učinkovitejše in se uporabljajo predvsem v opremi za krmiljenje in regulacijo, za odkrivanje svetlobnih impulzov, v komunikacijskih sistemih, v katerih se uporabljajo optični kabli itd.

Posebne vrste fotoelektričnih celic so**:**

(i) **Sončne (*solarne*) celice,** *silicijeve* fotonapetostne celice, ki spreminjajo sončno svetlobo neposredno v električno energijo. Običajno jih uporabljajo v skupinah kot vir električne energije, **na primer:** v raketah in satelitih za raziskovanje vesolja, za oddajnike za klic na pomoč v planinah itd.

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi sončne celice - neglede** na to, ali so v modulih ali panelih. **Vendar** pa se v to tarifno številko **ne uvrščajo** paneli in moduli, ki so opremljeni z deli**,** čeprav enostavnimi, **kot so** diode za krmiljenje smeri električnega toka, ki energijo dovajajo neposredno v **na primer:** motor, *elektrilizer* itd. **(tar. št. 85.01).**

(ii) **Fotodiode** (*germanij, silicij* **itd.),** za katere je značilno spreminjanje upornosti, če svetlobni žarki padejo na njihove "***p-n"- vezi***. Uporabljajo se v avtomatski obdelavi podatkov (branje luknjanih kartic in trakov, spomina, podatkov) in kot fotokatode v nekaterih elektronskih ceveh, v radiacijskih pirometrih itd. **Tudi** fototransistorji in fototristorji pripadajo tej skupini fotoelektričnih sprejemnikov.

Če so kapsulirani, se naprave iz te skupine razlikujejo od diod, transistorjev in tristorjev iz predhodnega **dela pod (A)** po svojem ohišju, ki je delno prozorno, da lahko prepušča svetlobo.

(iii) **Fotospoji in fotoreleji,** ki sestoje iz *elektroluminiscenčnih* diod, kombiniranih s fotodiodami, fototransistorji in fototristorji.

Fotoobčutljivi polprevodniške naprave se v to tarifno številko uvrščajo, če se dobavljajo montirani (skupaj s svojimi terminali ali prevodniki), **kapsulirani ali razstavljeni.**

(C) DIODE ZA ODDAJANJE SVETLOBE (*LED-DIODE*)

Diode za oddajanje svetlobe ali ***elektroluminiscenčne* diode** temeljijo *med drugim* na *galijevem arzenidu* ali *galijevem sulfidu* in so naprave, ki električno energijo spreminjajo v vidne, infrardeče ali ultravijolične žarke. Uporabljajo se za prikaz ali prenos podatkov v krmilnih sistemih.

Laserske diode oddajajo koherentni svetlobni snop, uporabljajo pa se za odkrivanje jedrskih delcev, v višinomerski opremi, v telemetrijski opremi in v komunikacijskih sistemih, ki uporabljajo optične kable.

(D) MONTIRANI PIEZO-ELEKTRIČNI KRISTALI

To so **pretežno** *barijevi titanati* (**vključno** *piezo-keramika* t.j. polkristalne polarizirane elemente *barijevih titanatov*), *svinčevi titanat - cirkonati* ali drugi kristali iz **tar. št. 38.24** (**glej** ustrezni komentar), ali pa kvarčni ali turmalinovi kristali. Uporabljajo se: za mikrofone, zvočnike, ultrazvočne naprave, oscilacijske tokokroge stabilizirane frekvence itd. V to tarifno številko **se uvrščajo le,** če so montirani. Običajno so v obliki plošč, palic, diskov, prstanov itd. in morajo biti opremljeni vsaj z elektrodami ali z električnimi priključki. **Lahko** so prevlečeni z grafitom, lakom itd., ali pa razporejeni na podlagah. Pogosto so znotraj plašča (**na primer:** v kovinski škatli, steklenem balonu). Če pa kompletnega proizvoda (armature s kristalom) zaradi dodanih drugih komponent ni mogoče šteti za zgolj montirani kristal, temveč ga je moč prepoznati za del stroja ali naprave, se takšen sklop uvršča v kot del stroja ali naprave, o kateri je govora.

Na primer:

- *piezo-električna* celica za mikrofone ali zvočnike - v **tar. št. 85.18,**
- zvočna glava - v **tar. št. 85.22,**
- *pick-up* element za instrumente za nadzvočne meritve debeline ali za detekcijske instrumente - v **tar. št. 90.33,**
- *kvarčni oscilatorji* za elektronske ure - v **tar. št. 91.14**).

Iz te tarifne številke **so izključeni** nemontirani piezo-električni kristali (običajno **tar. št. 38.24, 71.03** ali **71.04**).

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se **tudi** deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8541.21

Razpršilna moč (***disipacija***) transistorjev se meri tako, da se transistor priklopi na delovno (gonilno) napetost in se meri moč električnega toka, katerega lahko transistor prenese pri kontinuiranem delovanju, pri čemer temperatura njegovega ohišja **ne preseže mejo 25°C** .

Primer:

Če lahko transistor prenese neprekinjeno obremenitev **0,2 ampera** pri specifični delovni **napetosti 5 V**, in če pri tem vzdržuje temperaturo **ohišja na 25°C,** je njegova **razpršilna moč 1 wat (W)** (jakost električnega toka(A) x napetost (V) = moč (W)).

Za transistorje s sredstvi za odvajanje toplote (s plošči, kovinskimi ohišji) velja, da je **predpisana temperatura 25° C** temperatura na spodnjem delu ali na ohišju, medtem ko za druge transistorje (z navadnim ohišjem iz plastične mase) velja, da je predpisana temperatura temperatura okolice.

85.42 - ELEKTRONSKA INTEGRIRANA VEZJA IN MIKROSESTAVI

- Monolitna integrirana vezja:

8542.12 **- - kartice, z vgrajenim elektronskim integriranim vezjem ("pametne" kartice - "smart" kartice)**

8542.13 **- - MOS tipa**

8542.14 **- - vezja, dobljena z bipolarno tehnologijo**

8542.19 **- - druga, vključno vezja, dobljena s kombinirano bipolarno in MOS tehnologijo (BIMOS tehnologija)**

8542.30 **- Druga monolitna integrirana vezja**

8542.40 **- Hibridna integrirana vezja**

8542.50 **- - Elektronski mikrosestavi**

8542.90 **- Deli**

Izdelki iz te tarifne številke so opredeljeni v **Opombi 5 (B)** k temu poglavju.

Elektronska integrirana vezja in mikrosestavi so naprave z visoko pasivnimi in aktivnimi elementi in komponentno gostoto, kar tvori celoto. (Glede elementov ali komponent, ki štejejo za "**pasivne**" ali "**aktivne**", **glej** komentar k **tar. št. 85.34**, prvi odstavek).

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključena** elektronska vezja**,** ki vsebujejo **samo** pasivne elemente.

Izdelki iz te tarifne številke (elektronski mikrosklopi) se delijo v dve skupini glede na način izdelave - na integrirana vezja in mikrosestave.

(I) **Elektronska integrirana vezja.**

Med ta vezja **so vključeni:**

(1) **Monolitna integrirana vezja.**

To so mikrovezja, pri katerih izdelujejo elemente (*diode, transistorje, upore, kondenzatorje*, vmesne stike itd.) v masi in na površju polprevodniškega materiala (**na primer:** dopiranega *silicija*), zaradi česar so neločljivo združeni.

Monolitna integrirana vezja so lahko digitalna, linearna (**analogna**) ali digitalno - analogna.

Monolitna integrirana vezja se lahko dobavljajo:

(i) **Montirana,** t.j. v keramiki, kovini ali plastični masi, skupaj s svojimi priključki in izhodi. Ohišja so lahko cilindrična, v obliki paralelopipeda itd.

(ii) **Nemontirana** - kot mikroploščice (čipi), ki so običajno pravokotne oblike s stranicami, katerih mere ne presegajo nekaj milimetrov.

(iii) **V obliki diskov** (ploščic) - še nerazrezana na mikroploščice (čipe).

(iv) **V obliki "pametnih" (***smart***) kartic,** ki imajo vgrajeno eno ali več elektronskih integriranih vezij z mikroprocesorskim čipom in, ki imajo lahko ali so brez magnetnega traku.

Monolitna digitalna integrirana vezja **vključujejo:**

(i) Kovinsko oksidni polprevodniki (***MOS tehnologija***).

(ii) Vezja pridobljena z ***bipolarno tehnologijo***.

(iii) Vezja pridobljena s kombinacijo bipolarne in **MOS** tehnologije (***BIMOS tehnologija***).

Kovinsko oksidni polprevodniki **(MOS**), posebno komplementarni kovinsko oksidni polprevoniki **(CMOS**) in bipolarna tehnologija so "**generične**" tehnologije, ki se uporabljajo pri izdelavi transistorjev. Kot osnovne komponente monolitnih integriranih vezij, dajejo ti transistorji integriranemu vezju njegovo identiteto (prepoznavnost). **Bipolarna tehnologija** se uporablja kadar se zahtev **velika logična hitrost**. Med tem ko se **MOS vezja** bolj primerna kadar se zahteva **velika gostota elementov** na majhnem prostoru z majhno porabo energije. **CMOS vezja** imajo najmanjšo porabo energije. Zato so priporočljiva tam kjer je omejena energija in se pričakujejo problemi s hlajenjem. Komplementarno razmerje med bipolarno in **MOS** tehnologijo pride še bolj do izraza pri **BICMOS** tehnologiji katera kombinira hitrost bipolarnih vezij z visoko integracijo in majhno močjo **CMOS** vezij.

Nekatera **monolitna integrirana digitalna vezja** iz te skupine se uporabljajo kot *centralna procesna enota*-**CPU** (poznana kot "**mikroprocesor**"), spomini itd.

(2) **Hibridna integrirana vezja.**

To so mikrovezja, izdelana na izolirni podlagi, na kateri je oblikovano **vezje po tankoplastnem ali debeloplastnem postopku.** Ta postopek omogoča nekaterim pasivnim elementom (*uporom, kondenzatorjem, vmesnim stikom*), da so izdelani istočasno. Da pa to postanejo hibridna vezja iz te tarifne številke, morajo biti polprevodniki montirani ali vgrajeni na površino - v obliki čipov (**kapsuliranih** ali **nekapsuliranih**), ali pa v obliki polprevodnikov (**na primer:** v posebno konstruiranih miniaturnih ohišjih). Hibridna integrirana vezja imajo lahko **tudi** posebej izdelane pasivne elemente, ki so vgrajeni na osnovno plast vezja na enak način, kot polprevodniki. Ti pasivni elementi so običajno komponente, kot **na primer:** *kondenzatorji, upori* ali *induktorji* v obliki čipov.

Podlage so običajno iz več keramičnih plasti, spojenih termično v kompaktno (neločljivo) celoto. Te podlage štejejo za enotno podlago v smislu določil **Opombe 5(B)** k temu poglavju.

Komponente, ki tvorijo hibridno integrirano vezje, **morajo biti neločljivo spojene za vse namene. Tudi** če bi teoretično bilo možno nekatere elemente odstraniti ali zamenjati, bi bilo to dolgotrajno in tvegano delo, ki bi v pogojih običajne proizvodnje ne bilo ekonomično.

(II) **Elektronski mikrosestavi.**

Mikrosestavi se izdelujejo iz zasebnih (**diskretnih**) aktivnih ali pasivnih komponent, ki so med seboj kombinirane in povezane v celoto.

Zasebne komponente so neločljive in so v sistemu osnovne komponente elektronske konstrukcije. Imajo lahko **samo** eno samo aktivno električno funkcijo (polprevodniške naprave, opredeljene v **Opombi 5(A)** k **85. Poglavju**), ali pa **samo** eno samcato pasivno funkcijo (*upori, kondenzatorji*, *vmesni stiki* itd.).

Vendar pa komponente, ki sestoje iz nekoliko elementov električnega tokokroga, ki imajo (kot integrirana vezja) več električnih funkcij, ne štejejo za diskretne komponente.

Mikrosestavi se običajno pojavljajo v obliki modulov, kot **na primer:**

(1) **Vliti moduli,** pri katerih so komponente vgrajene v blok (kocko, *paralelopiped*, polkroglo itd.), ki je običajno iz plastične mase.

(2) **Mikromoduli,** dobljeni z nalaganjem in povezovanjem več podlag kvadratne ali pravokotne oblike, od katerih je vsaka nosilec ene ali več komponent.

Iz te tarifne številke so **izključena** vezja s plastjo**,** ki sestoje **samo** iz pasivnih elementov **(tar. št. 85.34).**

Razen v vseh pogledih neločljivih kombinacij, navedenih v predhodnem **delu (I), podtočka (2)** (ki se nanaša na hibridna integrirana vezja), so iz te tarifne številke **izključeni** še sestavi, dobljeni z nalaganjem ene ali več diskretnih komponent na oblikovano podlago (s pomočjo plošče, tiskanega vezja). Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi sestavi, dobljeni z dodajanjem enega ali več mikrovezij istega ali drugačnega tipa elektronskemu vezju, ali pa z dodajanjem enega ali več drugih naprav (**na primer:** *diode, transformatorji*, *upori*) elektronskemu vezju.

Takšni sestavi se uvrščajo takole:

(a) Sestavi, ki predstavljajo kompletni stroj ali napravo (ali takšni, ki **se uvrščajo** kot kompletni), **se uvrščajo** v **ustrezno tarifno številko stroja ali naprave.**

(b) Drugi sestavi se uvrščajo po določilih glede uvrščanja delov (še posebno po **Opombi 2(b) in 2 (c)** k **Oddelku XVI**).

Primer:

Sestav ("**kartica**"), ki sestoji iz nekega števila mikrovezij, montiranih na ustrezno oblikovanem nosilcu (**na primer** "***pertinaks***") in, ki je konstruiran **tudi** kot del digitalnega stroja za obdelavo podatkov-AOP, pripravljena za **enostavno vstavitev** (**na primer** v osnovno ploščo (*mother board*), **se uvršča** v **tar. št. 84.37.**

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se **tudi** deli blaga iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

85.43 - ELEKTRIČNI STROJI IN APARATI S POSEBNIMI FUNKCIJAMI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU

- Pospeševalniki delcev

8543.11 **- - ionski pospeševalniki za dopiranje polprevodniških rezin**

8543.19 **- - drugi**

8543.20 **- Signalni generatorji**

8543.30 **- Stroji in aparati za galvanotehniko, elektrolizo in elektroforezo**

8543.40 **- Ionizatorji zraka**

- Drugi stroji in aparati:

8543.81 **- - približevalne kartice in ploščice (npr. plačilne kartice za avto-ceste)**

8543.89 **- - drugo**

8543.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** vse električne naprave in aparate, ki se ne uvrščajo v nobeno drugo tarifno številko tega poglavja, niti niso bolj specifično zajeti v nobeni tarifni številki kakršnegakoli drugega poglavja Nomenklature in, ki **niso izključeni** z opombami k **Oddelku XVI** ali k temu poglavju. **Največ električnega blaga**, ki je bolj specifično in konkretno zajeto v drugih poglavjih, je električna oprema - stroji iz **84. poglavja** in nekateri instrumenti in aparati iz **90. poglavja.**

Električne naprave in aparati iz te tarifne številke **morajo imeti kakšno posebno funkcijo.** Uvodna določila komentarja k **tar. št. 84.79**, ki se nanašajo na stroje in mehanske naprave s posebnimi funkcijami, se uporabljajo *mutatis mutandis* **tudi** za naprave in aparate iz te tarifne številke.

Večina naprav iz te tarifne številke sestoji iz sklopa električnega blaga ali delov (cevi, transformatorjev, kondenzatorji, dušilci, upori itd.), ki delujejo povsem električno. **Vendar** pa spada v to tarifno številko **tudi** blago z mehanskimi sestavnimi deli, **pod pogojem,** da imajo ti deli **drugorazredno funkcijo** v razmerju do električne funkcije stroja ali naprave.

Med drugim **so vključeni** v to tarifno številko:

(1) **Pospeševalniki (*akceleratorji*) delcev.**

To so naprave, ki dajejo naelektrenim delcem (*elektronom, protonom*) veliko kinetično energijo.

Pospeševalniki delcev se uporabljajo predvsem v jedrskih raziskavah, služijo pa **tudi** za proizvodnjo radioaktivnih materialov, v medicinski ali industrijski radiografiji, za sterilizacijo nekaterih izdelkov itd.

Pospeševalniki delcev običajno sestoje iz velikih instalacij, katerih masa lahko doseže nekaj tisoč ton. Te instalacije **vključujejo** vir delcev, pospeševalno komoro in naprave za ustvarjanje visoke napetosti, visokofrekvenčne napetosti, variacij fluksa ali radijskih frekvenc. Uporabljajo se za pospeševanje delcev. Imajo lahko en ali več ciljev.

Pospeševanje, osredotočanje (koncentracija) in odbijanje delcev se dosega s pomočjo elektrostatičnih **in/ali** elektromagnetnih naprav, ki se napajajo z visoko napetostjo **in/ali** iz visokofrekvenčnega generatorja. Pospeševalnik in generator sta pogosto nameščena v zaklon oziroma v plašč, ki varuje pred radiacijo.

Pospeševalniki delcev, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, **vključujejo:** *Wan de Graafove* pospeševalnike, *Cockcroft - Waltonove* pospeševalnike, linearne pospeševalnike, ciklotrone, betatrone, sinhrociklotrone, sinhrotrone itd.

Betatroni in drugi pospeševalniki**,** ki so posebej prilagojeni za proizvodnjo žarkov X (**vključno tudi** tiste, ki zmorejo po izbiri proizvajati žarke beta ali žarke gama), **se uvrščajo** v **tar. št. 90.22.**

(2) **Signalni generatorji.**

To so aparati za proizvodnjo električnih signalov znane valovne oblike in dolžine na določeni frekvenci (**na primer:** na visoki ali nizki frekvenci). Mednje so *med drugim* **vključeni:** impulzni generatorji, generatorji slike in oblik, generatorji spremenljive frekvence (t.i. *voblerjevi* (*sweep*) generatorji) itd.

(3) **Minski detektorji.**

Temelje na principu spremembe magnetnega fluksa, ki se pojavi v aparatu, če se približa kovinskemu predmetu. Podobne detektorje uporabljajo **na primer:** za detekcijo kovinskih tujkov v tobaku, prehrambenih izdelkih, lesu itd., pa **tudi** za določanje lokacije vkopanih cevi.

(4) **Mešalne naprave.**

Uporabljajo se pri tonskem snemanju za kombiniranje izhodov iz dveh ali več mikrofonov. Te naprave so včasih kombinirane z ojačevalcem. Mešalne naprave, **specializirane za kinematografijo,** so iz te tarifne številke izključene **(tar. št. 90.10).**

(5) **Naprave za dušenje hrupa.**

Uporabljajo se za aparate za tonsko snemanje.

(6) **Naprave za odzmrzovanje in odmeglitev z električnimi upori.**

Uporabljajo se za letala, ladje, vlake in druga vozila (**razen** za kolesa in motorna vozila - **tar. št. 85.12**).

(7) **Sinhronizatorji.**

Uporabljajo se, če nekaj generatorjev napaja skupni tokokrog.

(8) **Električni minski detonatorji.**

Sestoje iz ročnega generatorja (dinama) in iz kondenzatorja.

(9) **Ojačevalci visokih in srednjih frekvenc** (**vključno tudi** ojačevalce za meritve in antenske ojačevalce).

(10) **Stroji in aparati za električno prevlekanje (galvanizacijo), elektrolizo in elektroforezo (razen** instrumentov za elektroforezo **iz tar. št. 90.27).**

(11) **Oprema za ultravijolično obsevanje** za splošno industrijsko uporabo.

(12) **Električni aparati za proizvodnjo iz razprševanje ozona (ozon generatorji),** ki so namenjene **za neterapevtske namene** - za industrijsko uporabo, za ozoniranje prostorov, pitne vode itd.

(13) **Elektronski glasbeni moduli.**

Vgrajujejo se v razneizdelke, ki imajo uporabno vrednost (**na primer:** v ročne ure, pokale ali v čestitke). Ti moduli običajno sestoje iz elektronskega integriranega vezja, uporov, zvočnika in živosrebrove baterije. **Imajo fiksne glasbene programe.**

(14) **Približevalne** (*Proximity*) **kartice ali ploščice in elektronske približevalne kartice/ploščice** z **ali brez magnetnega traku**.

Približevalne kartice/ploščice sestoje običajno iz integriranega vezja, ki ima le čitalni spomin in je pritrjen na tiskano anteno. Kartica/ploščica deluje tako, da ustvarja poljsko interferenco (njena narava je določena s kodo, ki jo vsebuje čitalni spomin) pri anteni , pri čemer vpliva na signal, ki ga čitalec oddaja in se odbija nazaj k njemu. Takšen tip kartice/ploščice **ne oddaja** podatkov.

Elektrostatične približevalne kartice/ploščice (ESP-*electrostatic proximity***)** navadno sestoje iz tuljave, katero čitalec aktivira s signalom in proizvaja napetost za pogon mikrovezja, iz kodnega generatorja, ki generira podatke, ko sprejme signal od tuljave in iz antene za prenos signala.

Iz te tarifne številke so **izključene** "**pametne**" kartice, ki imajo vgrajeno eno ali več elektronskih tiskanih vezij z *mikroprocesorskim* čipom in, ki imajo lahko ali so brez magnetnega traku **(tar.št. 85.42).**

(15) **Implanterji ionov za dopiranje polprevodniških materialov**.

(16) **Spodbujevalniki električne zaščite**.

DELI

Skladno s splošnimi določili glede uvrščanja delov (**glej** splošna določila komentarja k **Oddelku XVI**), se deli blaga iz te **tarifne številke** uvrščajo prav tako v to tarifno številko.

85.44 - IZOLIRANA ŽICA (VKLJUČNO Z LAKIRANO ŽICO ALI ELEKTROLITSKO OKSIDIRANO ŽICO), KABLI (VKLJUČNO S KOAKSIALNIMI KABLI) IN DRUGI IZOLIRANI ELEKTRIČNI VODNIKI, S KONEKTORJEM ALI BREZ NJEGA; KABLI IZ OPTIČNIH VLAKEN, IZDELANI IZ POSAMIČNO OPLAŠČENIH VLAKEN, KOMBINIRANI Z ELEKTRIČNIMI VODNIKI ALI NE, S KONEKTORJEM ALI BREZ NJEGA

- Žica za navijanje:

8411.11 **- - bakrena**

8411.19 **- - druga**

8544.20 **- Koaksialni kabli in drugi koaksialni električni vodniki**

8544.30 **- Kompleti vodnikov za vžig in drugi kompleti vodnikov za vozila, letala ali ladje**

- Drugi električni vodniki, za napetost do vključno 80 V:

8544.41 **- - s konektorji**

8544.49 **- - drugi**

- Drugi električni vodniki, za napetosti nad 80 do vključno 1.000 V:

8544.51 **- - s konektorji**

8544.59 **- - drugi**

8544.60 **- Drugi električni vodniki, za napetost nad 1.000 V**

8544.70 **- Kabli iz optičnih vlaken**

Pod pogojem, da so izolirani, **vključuje** ta tarifna številka električno žico, kable in druge vodnike (**na primer:** pletenice, trakove, palice), ki nastopajo kot vodniki v električnih strojih, aparatih ali v instalacijah.

Skladno s tem pogojem, se v to tarifno številko uvršča žična instalacija za notranjo ali zunanjo uporabo (**na primer:** podzemne, podvodne iz zračne žice in kabli). To blago je različno - od zelo fine izolirane žice do debelih kablov zapletenejših vrst.

Nekovinski prevodniki se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

Blago iz te tarifne številke je izdelano iz naslednjih delov oziroma elementov:

(A) **Iz vodnika** - ta je lahko enojen ali večkraten, lahko pa je v celoti iz ene ali iz več kovin.

(B) **Iz ene ali več plasti izolirnega materiala,** katerega namen je preprečiti izgubo električne energije iz vodnika in zaščita pred poškodbami. Izolirni materiali, ki so **največ v uporabi**, so: guma, papir, plastične mase, azbest, sljuda, mikanit, preje iz steklenih vlaken, tekstilne preje (**namočene** ali **nenamočene** v vosku ali z njim impregnirane), laki, smole, olje itd. V nekaterih primerih nastane izolacija z anodiziranjem ali po podobnih postopkih (**na primer:** izdelava površinske plasti iz kovinskih oksidov ali soli).

(C) **V nekaterih primerih iz kovinskega plašča oziroma ovoja** (**na primer:** iz *svinčevega, medeninastega, aluminijevega* ali *jeklenega*). Ti ovoji služijo kot zaščitno prekritje izolacije, kot kanal za izolacijo s plinom ali oljem, ali pa kot dodatni vodnik za nekatere koaksialne kable.

(D) **Tu in tam iz kovinske armature** (**na primer:** iz spiralno ovite žice ali iz navite železne žice ali traku), ki se uporablja predvsem za zaščito podzemnih in podvodnih kablov.

Izolirane žice, kabli itd. iz te tarifne številke so lahko:

(i) Enojne ali večkratne izolirane žice.

(ii) Dve ali več na ta način izoliranih žic, vpredenih skupaj.

(iii) Dve ali več takšnih izoliranih žic, povezanih v skupni izolacijski plašč.

Med drugim **so vključeni** v to tarifno številko:

(1) **Lakirana ali emajlirana žica,** ki je običajno zelo tanka in se uporablja predvsem za navitja.

(2) **Anodizirana itd. žica.**

(3) **Telefonski in telegrafski kabli (vključno tudi podvodne kable),** ki so izdelani običajno iz velikega števila posamično izoliranih žic.

(4) **Izolirani zračni kabli.**

(5) **Kabli za trajno daljinsko povezovanje,** ki imajo pogosto kanale za polnjenje z izolacijskim plinom ali z oljem.

(6) **Armirani podzemni kabli** z antikorozivnim zaščitnim plaščem.

(7) **Kabli za upouporabo v rudniških oknih.** Ti kabli so vzdolžno ojačeni, da se ne raztegujejo.

Razen tega so vključene v to tarifno številko žice, ki so lakirane ali vgrajene v izolirni plašč (ovoj).

Sem **so vključeni tudi** izolirni trakovi, ki se uporabljajo predvsem v veliki električnih strojih in v komandni opremi.

Žica, kabli itd. **ostanejo** uvrščeni v tej tarifni številki **tudi, če** so narezani na določene dolžine (kose), ali pa če so opremljeni s konektorji (**na primer:** z vtiči, gnezdi, ušesi ali priključki) na eni ali na obeh straneh. V to tarifno številko **se uvršča** žica itd. pravkar opisanih vrst, ki je izdelana v obliki kabelskih kompletov (**na primer:** večkratni kabli za priključek na svečke motornih vozil in na razdelilec).

V to tarifno številko **so vključeni tudi kabli iz optičnih vlaken,** ki so izdelani iz posamično oplaščenih vlaken - bodisi montirani z električnimi vodniki ali opremljeni s konektorji, bodisi nemontirani in neopremljeni. Plašči so običajno različnih barv, da je možno prepoznavanje vlaken na obeh koncih kabla. Kabli iz optičnih vlaken se uporabljajo predvsem v telekomunikacijah, saj je njihova prenosna zmogljivost večja od električnih kablov. V osnovi so narejeni iz **100% čistega staljenega kvarca** ***(SiO_2)*** izvlečenega v zelo tanka vlakna.

Iz te tarifne številke so **izključeni** grelni upori**,** ki so obloženi z izolirnim materialom (**na primer:** posebna legirana žica v obliki spirale okoli vlaknenega ali azbestnega jedra) iz **tar. št. 85.16.**

85.45 - OGLJENE ELEKTRODE, OGLJENE ŠČETKE, OGLJE ZA ŽARNICE, OGLJE ZA BATERIJE IN DRUGI IZDELKI IZ GRAFITA ALI DRUGEGA OGLJA, S KOVINO ALI BREZ NJE, ZA ELEKTRIČNE NAMENE

- Elektrode:

8545.11 **- - za peči**

8545.19 **- - druge**

8545.20 **- Ščetke**

8545.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** vse izdelke iz **grafita** ali iz kakega **drugega ogljika,** katere je na osnovi njihove oblike, mer ali drugih značilnosti moč prepoznati kot izdelke, **namenjene za električne namene - neglede na to,** ali vsebujejo kovino, ali je ne vsebujejo.

V splošnem dobivajo te izdelke z iztiskovanjem ali z litjem (običajno pod pritiskom) in s toplotno obdelavo mase (kompozicije), ki lahko **razen** osnovne sestavine (naravnega oglja, premogovih saj, retortnega oglja, koksa, naravnega ali umetnega grafita) in potrebnih veziv (smol, katrana itd.) vsebuje **tudi** druge materiale, **kot so na primer:** kovinski prah.

V nekaterih primerih so lahko izdelki iz te tarifne številke obloženi elektrolitsko ali s škropljenjem (**na primer:** z *bakrom*), kar povečuje njihovo prevodnost in zmanjšuje obrabo. V to tarifno številko **se uvrščajo tudi**, če so opremljeni z očesci, priključki ali z drugimi sredstvi za povezave.

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Ogljene elektrode za peči.**

Te elektrode so običajno izdelane v obliki cilindrov ali palic, včasih pa imajo konce z navoji ali kako drugače obdelane zaradi lažje povezave.

(B) **Ogljene elektrode za varilne aparate.**

Te so običajno v obliki palic.

(C) **Ogljene elektrode za elektrolizo.**

Te elektrode so lahko v obliki plošč ali palic (**vključno** oblike palic s trikotnim prečnim prerezom), cilindrov itd. Konstruirane so tako, da se lahko montirajo ali obesijo v elektrolitske kadi, opremljene pa so lahko **tudi** s tonamenskimi *fitingi*, **kot so na primer:** kavlji ali obroči. Nekateri tipi elektrolitskih elektrod so preluknjani, ali pa imajo žlebove zaradi lažjega odvajanja plinov, ki nastajajo na njih med uporabo.

(D) **Ogljene krtačke.**

Ogljene krtačke se uporabljajo kot drsni kontakti v generatorjih, motorjih itd., kot kolektorji električnega toka v električnih lokomotivah itd. Čeprav so lahko nekatere med njimi izdelane z neposrednim litjem, pa jih je večina izrezana iz **"ogljenih"** blokov ali plošč**, opisanih v komentarju k tar. št. 38.01.** Vse krtačke so izdelane zelo natančno, kar se tiče njihove velikosti, njihova lica pa so pazljivo strojno dodelana na nekaj stotink milimetra natančno. Zaradi tega jih je zlahka moč prepoznati po velikosti, profilu in fino obdelanih površinah. V številnih primerih so lahko v celoti ali deloma prevlečene s kovino, ali pa opremljene s spojnicami (konektorji, konzolami, kabli, priključki, vzmetmi itd.).

Te ogljene krtačke so lahko iz materiala kakršnekoli kvalitete, opisanega v komentarju k **tar. št. 38.01**, ali pa lahko vsebujejo srebro.

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** kovinskih krtačk**,** prevlečenih z zunanjo plastjo grafita za mazanje **(tar. št. 85.35** ali **85.36).** Nosilci krtačk (v kompletu s krtačkami ali ne), **se uvrščajo** kot deli strojev (**na primer:** v **tar. št. 85.03**).

(E) **Oglje za obločne in druge žarnice.**

Oglje za obločne in druge žarnice je običajno v obliki paličk ali svinčnika. Paličke in svinčniki imajo običajno jedro posebne sestave, ki izboljšuje stabilnost obloka in zagotavlja veliko inten-

zivnost svetlobe, ali pa daje plamenu določeno barvo. Ta tarifna številka **vključuje tudi** ogljena vlakna za žarnice z električnim uporom.

(F) **Oglje za baterije.**

Lahko je v obliki paličk, plošč, cevi itd., pač glede na vrsto baterije, za katero je namenjeno.

(G) **Ogljeni deli mikrofona.**

Ti deli lahko sestoje iz diskov ali drugih prepoznavnih delov.

(H) **Drugi izdelki iz grafita ali iz drugega oglja, kot so:**

(1) **Povezovalni deli** (*niplji*) za povezavo oglja s pečjo.

(2) **Anode**, rešetke iz zasloni za usmerniške cevi.

(3) **Grelni upori** v obliki palic, vzvodov itd. za razne vrste grelnih aparatov.

(4) **Uporniški diski** in plošče za avtomatske regulatorje napetosti.

(5) **Drugi kontakti** ali elektrode iz oglja.

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) grafit in drugo oglje v obliki prahu ali zrn **(38. Poglavje)** in

(b) upori iz ogljika **(tar. št. 85.33).**

85.46 - ELEKTRIČNI IZOLATORJI IZ KAKRŠNEGA KOLI MATERIALA

8564.10 **- Iz stekla**

8546.20 **- Iz keramičnih materialov**

8546.90 **- Drugi**

Izolatorji iz te tarifne številke se uporabljajo za pritrjevanje, podpiranje ali napeljevanje električnih vodnikov, pri čemer vodnike hkrati **tudi** izolirajo od zemlje itd. Iz te tarifne številke so **izključeni** izolirni deli (*fitingi*) **(razen** delov izolatorjev) za električne stroje**,** aparate in opremo**.** Ti *fitingi* **se uvrščajo** v **tar. št. 85.47,** če v celoti sestoje iz izolirnega materiala (ne računajoč pri tem **neznatne kovinske** komponente, vgrajene med litjem zgolj zaradi sestavljanja).

Običajno obstaja razmerje med velikostjo izolatorja in napetostjo (veliki izolatorji za visoke napetosti, majhni za nizke). Podobno, je **tudi** oblika odvisna od električnih, termičnih in mehanskih zahtev. Zunanja površina izolatorjev je zelo gladka, da lahko preprečuje tvorbo naslag iz neizolirnega amteriala, kot je voda, soli, prah, oksidi in saje. Izolatorji so pogosto v obliki zvonov, harmonike, plašča, nabrane palice (z izboklinami), cilindrov in drugih oblik. Nekatere vrste so konstruirane tako, da takrat, ko se nahajajo na svojem mestu, vsebujejo olje zaradi preprečevanja mazanja površine s prevodnimi materiali.

Izolatorji so lahko izdelani iz **kakršnega koli izolirnega materiala** - običajno iz zelo trdega in neporoznega materiala (**na primer:** iz keramičnega - porcelana, *steatita*), stekla, staljenega *bazalta*, trde gume, plastične mase in zmesi izolirnih materialov. Imajo lahko naprave za pritrjevanje (**na primer:** kovinske nosilce, vijake, matice, objemke, nosilce, prečne dele, kapice, paličke, obesne in nosilne spojke itd.). Izolatorji, ki so opremljeni s kovinskimi vilami proti atmosferskemu praznjenju, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 85.35).**

Izolatorji se uporabljajo v kablih za zunanjo montažo **na primer:** v telekomunikacijah, električnih mrežah, električnih vlečnih sistemih (železnica, tramvaji, trolejbusi itd.), pa **tudi** za notranje izolacije in v nekaterih strojih in napravah.

Med izolatorje iz te tarifne številke **so vključeni:**

(A) **Viseči izolatorji,** kot so:

(1) **Verižni viseči izolatorji,** ki se uporabljajo predvsem v mrežah za zunanjo montažo in, ki sestoje iz nekaj izolirnih elementov. Kabel - vodnik ali žica je pritrjena na dno sestava, ki visi na primernem nosilcu (stolpna konzola, viseči kabel).

Verižni viseči izolatorji **vključujejo:** izolatorje s kapo ali kapuco, izolatorje z dvojno kapo, členkaste verižne izolatorje, izolatorje v obliki palice.

(2) **Drugi viseči izolatorji** (**na primer:** izolatorji v obliki krogle, zvona, kotur itd.) za zračne linije železnic, trolejbusov, tramvajev itd., ali pa za antene.

(B) **Togi izolatorji.**

Togi izolatorji so lahko opremljeni z nosilci (**na primer:** s kovinskimi kavlji, zagozdami itd.), ali pa so brez nosilcev, **vendar** pa je predvideno, da se bodo pritrdili na električne ali telegrafske stolpe itd., ali pa na zidove, stropove, tla itd. s pomočjo žebljev, vijakov, zagozd itd. Izolatorji s fiksnimi nosilci so lahko izdelani iz dveh ali več elementov, izolatorji brez nosilcev pa so običajno preproste enote. Razlikujejo se po obliki (**na primer:** zvon, kape, cilindri, gumbi ali koturi itd.).

(C) **Izolatorji za napeljevanje kablov.**

Ti izolatorji se uporabljajo za napeljevanje kablov ali žic skozi stene itd. So raznih oblik (**na primer:** čašasti izolatorji ali izolatorji v obliki dvojne čaše, diska, rokavic, cevi in cevnih lokov).

Iz te tarifne številke so **izključene** elektroprevodne cevi in povezave zanje **(tar. št. 85.47).**

85.47 - IZOLACIJSKI PRIBOR ZA ELEKTRIČNE STROJE, NAPRAVE ALI OPREMO, IZDELANI V CELOTI IZ IZOLIRNEGA MATERIALA ALI SAMO Z MANJŠIMI KOVINSKIMI KOMPONENTAMI (NA PRIMER: TULCI Z NAVOJEM), VDELANIMI MED STISKANJEM IZKLJUČNO ZARADI VEZAVE, RAZEN IZOLATORJEV IZ TARIFNE ŠTEVILKE 85.46; CEVI ZA ELEKTRIČNE VODNIKE IN SPOJKE ZANJE, IZ NAVADNIH KOVIN, OBLOŽENE Z IZOLIRNIM MATERIALOM

8547.10 **- Izolacijski pribor iz keramičnih materialov**

8547.20 **- Izolacijski pribor iz plastičnih mas**

8547.90 **- Drugi**

(A) IZOLACIJSKI PRIBOR ZA ELEKTRIČNE STROJE, NAPRAVE ALI OPREMO, IZDELANI V CELOTI IZ IZOLIRNEGA MATERIALA ALI SAMO Z MANJŠIMI KOVINSKIMI KOMPONENTAMI (NA PRIMER: TULCI Z NAVOJEM), VGRAJENIMI MED STISKANJEM IZKLJUČNO ZARADI VEZAVE, RAZEN IZOLATORJEV IZ TARIFNE ŠTEVILKE 85.46

Razen izolatorjev iz tar. št. 85.46, je vključen v to skupino ves izolacijski pribor (*fitingi*) za električne stroje, naprave in aparate, **pod pogojem:**

(i) Da je **v celoti** iz izolirnega materiala, ali pa da je **v celoti** iz izolirnega materiala (**na primer:** iz plastične mase), **ne računajoč pri tem** kakršnihkoli manjših kovinskih komponent (vijakov, tulcev z navoji, rokavčkov), ki so vgrajeni med litjem ali stiskanjem zgolj zaradi vezave. **In**

(ii) Da je konstruiran za izolacijske namene, čeravno imaj lahko hkrati **tudi** druge funkcije (**na primer:** varovalno funkcijo).

V splošnem izdelujejo izolacijski pribor (*fitinge*) iz te skupine s stiskanjem ali z litjem, z rezanjem z žago ali kako drugače, ali pa z drugačnimi obdelavami surovin. Lahko je vrtan, z navoji, nažlebljen itd.

Lahko je izdelan iz kakršnega koli izolirnega materiala (**na primer:** iz stekla, keramičnega materiala, *steatita*, trde gume, plastične mase, papirja ali lepenke, impregnirane s smolo, iz azbestnega cementa ali iz sljude).

Ta izolacijski pribor (*fitingi*) je različnih oblik. V to skupino **so vključeni** *med drugim* pokrovčki, podstavki in drugi deli stikal, sestavov itd., telesa in nosilci varovalk, obroči in drugi deli žarničnih grl, telesa uporov ali navitij, spojni rakovi in domine, **neopremljene** s priključki, jedra za vretena in navitja raznih oblik, telesa svečk.

Ta tarifna številka **ne vključuje** delov (*fitingov*)**,** ki so sicer v celoti izdelani iz izolirnega materiala (ali pa vsebujejo **tudi** neznatne kovinske dele, vgrajene med stiskanjem ali litjem **izključno** zaradi vezav), ki niso konstruirani posebej za izolacijske namene - **na primer:** posode, pokrovi in separacijske plošče za akumulatorje (**tar. št. 85.07**).

(B) CEVI ZA ELEKTRIČNE VODNIKE IN SPOJKE ZANJE, IZ NAVADNIH KOVIN, OBLOŽENE Z IZOLIRNIM MATERIALOM

Ta tarifna številka **vključuje** kovinske cevi, ki se uporabljajo v trajnih električnih napeljavah (**na primer:** v hišnih napeljavah) kot izolacija in zaščita vodnikov, **pod pogojem,** da je njihova **notranja obloga iz izolirnega materiala.** Neizolirane kovinske cevi, ki se pogosto uporabljajo za iste namene, so iz te tarifne številke **izključene (Oddelek XV).**

Cevi iz te skupine so ali iz spiralnega traku, navitega na notranjo cev iz izolirnega materiala, ali pa iz togih kovinskih cevi (običajno železnih ali jeklenih), ki so obložene ali prevlečene z notranje strani z izolirnim materialom. Izolirni material je lahko posebni izolirni lak, papir ali lepenka, guma, plastične mase itd. kovinske cevi, preprosto prevlečene z antikorozivnim lakom, so iz te tarifne številke **izključene (Oddelek XV).**

V to skupino **so vključene tudi** spojke za vezavo cevi iz te tarifne številke, **pod pogojem,** da so prav tako iz navadne kovine, prevlečene ali obložene z izolirnim materialom. (**na primer:** ravne spojke, kolena, T-spojke in križne spojke).

Spojke tipa T-spojk, križnih spojk itd., ki so opremljene s priključki za električno vezavo, so iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 85.35** ali **85.36).**

Iz te tarifne številke so **izključene** tudi cevi**,** ki so v celoti iz izolirnega materiala (**na primer:** iz gume, plastične mase, pletenic iz tekstilnih prej ali pletenic iz preje iz steklenih vlaken). Te cevi **se uvrščajo po materialu**, iz katerega so izdelane, **če ne** predstavljajo izolatorjev iz **tar. št. 85.46.**

85.48 - ODPADKI IN OSTANKI PRIMARNIH CELIC, PRIMARNIH BATERIJ IN ELEKTRIČNIH AKUMULATORJEV; IZTROŠENE PRIMARNE CELICE, IZTROŠENE PRIMARNE BATERIJE IN IZTROŠENI ELEKTRIČNI AKUMULATORJI; ELEKTRIČNI DELI STROJEV ALI APARATOV, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU

8548.10 **- Odpadki in ostanki primarnih celic, primarnih baterij in električnih akumulatorjev; iztrošene primarne celice, iztrošene primarne baterije in iztrošeni električni akumulatorji**

8548.90 **- Drugo**

(A) ODPADKI IN OSTANKI PRIMARNIH CELIC, PRIMARNIH BATERIJ IN ELEKTRIČNIH AKUMULATORJEV; IZTROŠENE PRIMARNE CELICE, IZTROŠENE PRIMARNE BATERIJE IN IZTROŠENI ELEKTRIČNI AKUMULATORJI

Ta tarifna številka **vključuje** odpadke in ostanke primarnih celic, primarnih baterij in električnih akumulatorjev, kot to določa **Opomba 7** k temu poglavju.

Teh izdelkov večinoma **ni moč opredeliti** kot ostanke pri proizvodnji; so delo primarnih celic, primarnih baterij in električnih akumulatorjev, ki so popolnoma **neuporabni** kot taki za nadaljno uporabo zaradi loma, izlitja, obrabe ali drugih vzrokov, ali pa jih ni mogoče obnoviti.

Ti izdelki imajo obliko dobave in prihajajo večinoma iz proizvodnje primarnih celic, primarnih baterij in električnih akumulatorjev, nadalje od trgovcev z odpadki, ki te odpadke kupujejo od proizvajalcev, ter od trgovcev, ki zbirajo in razstavljajo električne akumulatorje ali pa zbirajo primarne celice in primarne baterije.

Dobave trgovcev z baterijami so lahko sestavljene iz pozitivnih plošč z nekaj negativnimi ploščami, nadalje iz negativnih plošč z nekaj pozitivnimi, iz mešanice negativnih in pozitivnih plošč v enakem razmerju, iz napol sestavljenih elementov (**na primer:** tuljave iz negativne in pozitivne plošče, ločenih med seboj z ločilno tkanino in nato skovičeni). Te tuljave so lahko združene v kontejnerju. Lahko so **tudi** pomešane z okvarjenimi dokončanimi baterijami, ki so kot take neuporabne.

Dobave iz razstavljenih ali reklamiranih starih baterij so sestavljene iz mešanice pozitivnih in negativnih plošč, s separatorji ali brez njih, **kot so** škatle, plošče ali tuljave.

Iztrošene primarne celice, iztrošene primarne baterije in iztrošene električne akumulatorje **uporabljajo predvsem** za postopek obnavljanja materiala (*svinca, niklja, kadmija* itd.), kovinskih spojin ali žlindre.

(B) ELEKTRIČNI DELI STROJEV IN APARATOV, KI NISO ZAJETI IN NE OMENJENI DRUGJE V TEJ TARIFNI ŠTEVIKI

Ta tarifna številka **vključuje tudi** vse električne dele strojev, naprav in aparatov, **razen:**

(a) Tistih, ki so primerni za uporabo **samo** ali predvsem za določeni stroj, napravo ali aparat. **In**

(b) Delov, ki so zajeti v kateri izmed predhodnih tarifnih številk tega poglavja, ali pa so **izključeni** z **Opombo 1** k **Oddelku XVI**.

Glede na to **vključuje** ta tarifna številka predmete, katere je moč prepoznati kot električne dele strojev, naprav ali aparatov, **ne pa kot dele določenega stroja,** naprave ali aparata. Med dele, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, **so vključeni** električni spoji (priključki), izolirani deli, navitja, kontakti in drugi specifični električni deli.

ODDELEK XVII

VOZILA, LETALA, PLOVILA IN SPREMLJAJOČA TRANSPORTNA OPREMA

OPOMBE VEZANE NA ODDELEK.

1. **Ta oddelek ne obsega izdelkov iz tar. št. 95.01, 95.03 ali 95.08**, bobov, sani ipd. iz **tar. št. 95.06**.

2. Z izrazom "**deli**" in "**deli in pribor**" v tem oddelku **niso mišljeni** naslednji izdelki, čeprav jih je mogoče šteti za izdelke iz tega oddelka:

   (a) tesnila in podobno (ki se uvrščajo po materialu, iz katerega so izdelani, ali **v tar. št. 84.84**) in drugi izdelki iz vulkanizirane gume (**tar. št. 40.16**), razen iz trde gume;

   (b) deli za splošno rabo, iz 2. opombe k **XV. oddelku**, iz navadnih kovin (**XV. oddelek**) ali podobni izdelki iz plastičnih mas (**39. poglavje**);

   (c) izdelki iz **82. poglavja** (orodja);

   (d) izdelki iz **tar. št. 83.06**;

   (e) stroji in aparati iz **tar. št. 84.01 do 84.79** ali njihovi deli; izdelki iz **tar. št. 84.81** ali **84.82**; izdelki iz **tar. št. 84.83**, če so integralni deli motorjev;

   (f) električni stroji in oprema (**85. poglavje**);

   (g) izdelki iz **90. poglavja**;

   (h) izdelki iz **91. poglavja**;

   (ij) orožje iz **93. poglavja**;

   (k) svetilke ali svetila iz **tar. št. 94.05**;

   (l) ščetke, ki se uporabljajo kot deli vozil (**tar. št. 96.03**).

3. Z izrazom "**deli ali pribor**" v **86., 87. in 88. poglavju** so mišljeni samo tisti deli ali pribor, ki so primerni za uporabo izključno ali pretežno s izdelki iz omenjenih p oglavij. Če ustrezajo deli ali pribor poimenovanju iz dveh ali več tarifnih številk omenjenih poglavij, se uvrstijo v tarifno številko, glede na njihov glavni namen.

4. Za potrebe tega oddelka:

   (a) vozila konstruirana posebej za kombiniran prevoz **po cesti in železnici**, se uvrščajo kot vozila iz **87. poglavja**;

   (b) **amfibijska motorna vozila**, se uvrščajo kot vozila iz **87. poglavja**;

   (c) vozila na **zračni blazini (aircraft)**, ki so konstruirana **tudi za vožnjo po cestah**, se uvrščajo v ustrezno tar. št. v **88. poglavju**.

5. **Zračnoblazinska vozila** se uvrščajo v ta oddelek skupaj z vozili, katerim so najbolj podobna, in sicer:

   (a) v **86. poglavje** - če so konstruirana tako, da se premikajo na vodilni tirnici (hover-trains);

   (b) v **87. poglavje** - če so konstruirana tako, da se premikajo nad zemljo ali nad zemljo in nad vodo;

   (c) v **89. poglavje** - če so konstruirana tako, da se premikajo nad vodo, ne glede na to, ali lahko pristanejo na plažah ali v dokih ali ne, ali če se lahko premikajo tudi nad ledom.

Deli in pribor zračnoblazinskih vozil se uvrščajo v tisto tarifno številko, v katero se uvrščajo dana vozila.

Tirni pribor za zračnoblazinske vlake **se uvršča** kot železniški tirni pribor, oprema za signalizacijo, varnost, nadzor in upravljenje prometa za sistem prevoza z zračnoblazinskimi vlaki pa kot oprema za signalizacijo, varnost, nadzor in upravljanje v železniškem prometu.

SPLOŠNA DOLOČILA

(I) SPLOŠNA VSEBINA ODDELKA

Ta **oddelek vključuje:**

- vse tipe zračnoblazinskih vozil (**86. Poglavje**),

- druga cestna vozila (**vključno** druga zračnoblazinska vozila) (**87. Poglavje**),

- letala in vesoljske ladje (**88. Poglavje**) in

- ladje, čolne zračne gliserje in ploveče instalacije (**89. Poglavje**),

razen naslednjih:

(a) nekaterih premičnih strojev (**glej** naslednji **del (II)**),

(b) demonstracijskih modelov iz **tar. št. 90.23** in

(c) igrač, nekatere opreme za zimske športe in sejemskih vozil. Iz tega **Oddelka** so **izključeni** **na primer:**

- kolesa na nožni pogon **-**igrače**,** avtomobili s pedali itd., ki so konstruirani tako, da jih otroci vozijo, čolni - igrače in letala - igrače **(tar. št. 95.01** ali **95.03),**
- bob sani, tobogani in podobno **(tar. št. 95.06),**
- avto - skuterji **(tar. št. 95.08).**

Razen tega **vključuje** ta Oddelek nekatere naštete izdelke spremljajoče transportne opreme, **kot so na primer:** zabojniki (kontejnerji), ki so konstruirani in opremljeni posebej za prevoz na en ali več transportnih načinov, nekateri tramvajski in železniški progovni pribor in mehansko (**vključno tudi** elektromehansko) signalno opremo **(86. Poglavje)** ter padala in naprave za izstrelitev letal, krovne ustavljalnike letal in podobno opremo, zemeljske trenažerje letenja **(88. Poglavje).**

Skladno z določili naslednjega **dela (III), vključuje** ta **Oddelek tudi** dele in pribor vozil, letal itd iz **poglavij od št. 86. do 88**.

(II) SAMOVOZNI IN DRUGI PREMIČNI STROJI

Številni stroji in oprema, še posebno vrst, ki **so vključeni** v **Oddelek XVI,** so lahko montirani na šasijo vozil ali na plavajoče objekte iz **Oddelka XVII**; uvrščanje takšnih kombiniranih premičnih strojev je odvisno od različnih dejavnikov, predvsem od vrste osnove.

Primer:

Vsi premični stroji, narejeni z montiranjem stroja na neko plavajočo osnovo, **se uvrščajo** v **89. Poglavje** (**na primer:** plavajoča dvigala, plavajoči bagri, plavajoči transporterji za žito itd.). Glede uvrščanja voznih in premičnih strojev, narejenih z montiranjem opreme na šasije vozil iz 86. ali 87. Poglavja, je treba **upoštevati** komentar k **tarifnim številkam 86.04, 87.01, 87.05, 87.09** ali **87.16.**

(III) DELI IN PRIBOR

POUDARITI JE TREBA, DA 89. POGLAVJE NE PREDVIDEVA NIKAKRŠNIH POSTAVK ZA DELE ALI PRIBOR LADIJ, ČOLNOV ALI PLAVAJOČIH OBJEKTOV.

Takšni deli in pribor, **četudi** prepoznani kot deli in pribor za ladje itd., **se uvrščajo** v druga Poglavja v ustrezne tarifne številke (**na primer:** lesena vesla v **44. Poglavje**, jadra v **63**. **Poglavje**, kovinsko okvje v **83. Poglavje** itd.).

Druga poglavja tega Oddelka predvidevajo uvrščanje delov in pribora vozil, letal in zadevne opreme.

Vendar pa je treba omeniti, da **so vključeni** deli in pribor v tarifne številke tega Oddelka **samo,** če **izpolnjujejo v s e** naslednje tri pogoje**:**

(a) **Ne smejo** biti **izključeni** z **Opombo 2** k temu oddelku (**glej** točko **(A)).**

In (b) **Morajo biti** primerni izključno ali pretežno z izdelki iz **86. do 88.poglavij** (**glej** točko **(B)).**

In (c) **Ne smejo** biti bolj specifično zajeti kjerkoli drugje v Nomenklaturi (**glej** točko **(C)).**

(A) **Deli in pribor, ki so izključeni z Opombo 2 k Oddelku XVII.**

Ta opomba **izključuje** naslednje dele in opremo, **neglede** na to, ali jih je moč prepoznati kot predmete iz tega **Oddelka:**

(1) **Tesnila, podstavke in podobne izdelke iz kakršnegakoli materiala** (uvrščajo se po materialu, iz katerega so izdelani, ali pa v **tar. št. 84.84**) in drugi predmeti iz vulkanizirane gume, **razen** predmetov iz trde gume (**na primer:** blatniki in obloge za pedala) **(tar. št. 40.16).**

(2) **Dele za splošno upuporabo, kot so opredeljeni v opombi 2 k Oddelku XV**,

na primer: kable in verige (narezane na določene dolžine ali nenarezane, opremljene s *fitingi* na konceh ali neopremljene, **razen** zavornih kablov, kablov za plin in podobnih kablov, ki so primerni za uporabo pri motornih vozilih iz **87.Poglavja**), žeblje, vijake, matice, tesnila, zagozde in razcepke, vzmeti (**vključno tudi** listnate vzmeti za vozila) (takšno blago iz navadnih kovin spada v **poglavja od št. 73. do 76. in od št. 78. do 81.**, podobno blago iz plastičnih mas pa v **39. Poglavje**) ter ključavnice, fitingi in okovje za karoserije vozil (**na primer:** trakovi, okrašeni s krogljicami, progami, ročaji za vrata, vzmeti za pridržanje, nasloni za stopala, mehanizmi za odpiranje oken), registrske tablice, tablice z oznako države itd. (takšno blago iz navadnih kovin **se uvršča** v **83. Poglavje**, podobno blago iz plastičnih mas pa v **39. Poglavje**).

(3) **Ključi, izvijači in drugo orodje, ki spada v 82. Poglavje.**

(4) **Zvonci (na primer: za kolesa (*na nožni pogon*) in drugi predmeti iz tar. št. 83.06.**

(5) **Stroji in mehanske naprave in njihovi deli, ki so vključeni v tar. št. od 84.01 do 84.79,**

na primer:

(a) Kotli in oprema za kotle **(tar. št. 84.02** ali **84.04).**

(b) Plinski generatorji, **na primer:** plinski generatorji za vozila **(tar. št. 84.05).**

(c) Parne turbine iz **tar. št. 84.06.**

(d) Motorji vseh vrst, **vključno tudi** motorje, opremljene z menjalniki, ter njihovi deli, ki **so vključeni** v **tar. št. od 84.07 do 84.12.**

(e) Črpalke, kompesorji in ventilatorji **(tar. št. 84.13** ali **84.14).**

(f) Zračni-aklimatizacijski stroji **(tar. št. 84.15).**

(g) Mehanski aparati za izmet, razprševanje ali disperzijo tekočin ali prahu; aparati za gašenje požarov **(tar. št. 84.24).**

(h) Stroji za dvigovanje, manipulacijo, nakladanje ali razkladanje (**na primer:** dvigala, vitli itd.); stroji za izkopavanje, niveliranje, vrtanje in kopanje zemlje, mineralov in rud **(tar. št. 84.25, 84.26, 84.28. 84.30** ali **84.31).**

(ij) Kmetijski stroji iz **tar. št. 84.32** ali **84.33** (**na primer:** priključki za mlatev, za sejanje semen, košnjo itd.), ki

so konstruirani tako, da se montirajo na vozila.

(k) Stroji vrst, opisanih v **tar. št. 84.74.**

(l) Mehanizmi za brisanje vetrobranskega stekla iz **tar. št. 84.79.**

(6) Nekatero drugo blago iz **84. Poglavja,**

na primer:

(a) Pipe, ventili in podobne naprave (**na primer:** izpustne pipe na radiatorjih, ventili za zračnice itd.) **(tar. št. 84.81).**

(b) Kroglični, valjčni in iglični ležaji **(tar. št. 84.82)**.

(c) Notranji deli strojev ali motorjev (kolenaste ali odmične gredi, zamašnjaki itd.), ki **so vključeni** v **tar. št. 84.83.**

(7) **Električni stroji in oprema iz 85. Poglavja,**

na primer:

(a) Električni generatorji, motorji, transformatorji itd. iz **tar. št. 85.01** ali **85.04.**

(b) Elektromagneti, elektromagnetne spojke, zavore itd. iz **tar.št. 85.05.**

(c) Električni akumulatorji **(tar. št. 85.07).**

(d) Električna oprema za vžig in spravljanje motorja z notranjim izgorevanjem v tek (električni zaganjači, svečke itd.) **(tar. št. 85.11).**

(e) Oprema za električno razsvetljavo, signalizacijo, za brisanje vetrobranskega stekla, proti zmrzovanju, zameglitvi itd. za kolesa na nožni pogon in motorna vozila **(tar. št. 85.12);** električni signalni aparati za druga vozila (**na primer:** za vlake) ali za letala ali ladje **(tar. št. 85.31);** električni aparati proti zameglitvi za druga vozila, letala ali ladje **(tar. št. 85.43).**

(f) Električne grelne naprave za motorna in železniška vozila, letala itd. **(tar. št. 85.16).**

(g) Mikrofoni, zvočniki ali audiofrekvenčni električni ojačevalci **(tar. št. 85.18).**

(h) Radijski oddajniki in sprejemniki **(tar. št. 85.25** ali **85.27).**

(ij) Električni kondenzatorji **(tar. št. 85.32).**

(k) *Pantografi* in drugi korektorji električnega toka za vlečna vozila na elektriko, varovalke, stikala in drugi električni aparati iz **tar. št. 85.35** ali **85.36.**

(l) Električne žarnice z nitko in električne žarnice na praznjenjenje iz **tar. št. 85.39**.

(m) Drug električni pribor, kot je **na primer:** izolirana električna žica in kabli (**vključno tudi** garniture električnih kablov) in izdelki iz grafita ali iz drugega oglja za električne namene, **neglede** na to, ali so opremljeni s priključki, ali niso; izolatorji, izolacijski pribor **(tar. št. od 85.44 do 85.48).**

(8) **Instrumenti in aparati iz 90. Poglavja, vključno tudi** tiste, ki se uporabljajo na nekaterih vozilih, **kot so:**

(a) Fotografske ali kinematografske kamere **(tar. št. 90.06** ali **90.07).**

(b) Navigacijski instrumenti in aparati **(tar. št. 90.14).**

(c) Medicinski zobarski ali veterinarski instrumenti in aparati **(tar. št. 90.18).**

(d) Rentgenski in drugi aparati **(tar. št. 90.22).**

(e) Manometri **(tar. št. 90.26).**

(f) Števci vrtljajev, taksimetri, merilniki hitrosti in drugi instrumenti in naprave iz **tar. št. 90.29** in

(g) Instrumenti, aparati in stroji za merjenje ali kontrolo **(tar. št. 90.31).**

(9) **Ure** (**na primer:** ure za voznikovo armaturno ploščo) **(91. Poglavje).**

(10) **Orožje (93. Poglavje).**

(11) **Svetilke in druga svetila** (**na primer:** žarometi za letala ali vlake) iz **tar. št. 94.05**.

(12) **Ščetke** (**na primer:** za vozila za čiščenje ulic) **(tar. št. 96.03).**

(B) Kriterij za "izključne" ali "pretežne uporabe".

(1) **Deli in pribor, ki se lahko uvrstijo v Oddelek XVII in v druge oddelke.**

Skladno z **Opombo 3** k temu **Oddelku**, so iz poglavij od št. **86 do 88 izključeni deli** in pribor, ki niso primerni **samo** ali **pretežno s predmeti iz poglavij od št. 86 do 88.**

Skladno s **Opombo 3**, ko se lahko nek del ali pribor uvrsti v en ali več drugih **Oddelkov**, pa **tudi** v **Oddelek XVII**, se njegovo pravilno uvrščanje določi **po prevladujoči uporabi dela ali pribora.** Tako so **na primer:** krmilna naprava, zavorni sistemi, kolesa, blatniki itd., ki se uporabljajo pri številnih premičnih strojih, ki **so vključeni** v **84. Poglavje**, dejansko enaki tistim, ki se uporabljajo na tovornih vozilih iz **87. Poglavja**; ker pa se uporabljajo pretežno na tovornih vozilih, se ti deli in pribor uvrščajo v ta **Oddelek**.

(2) **Deli in pribor, ki se lahko uvrstijo v dva ali več tarifnih številk tega Oddelka.**

Nekateri deli in pribor so primerni za več vrst vozil (za motorna vozila, letala, motorna kolesa). Primeri takšnega blaga so **na primer:** zavore, krmilni sistemi, kolesa, osi itd. Takšni deli in pribor **se uvrščajo** v tiste tarifne številke, ki se nanašajo na dele in pribor vozil, na **katerih se pretežno uporabljajo.**

(C) **Deli in pribor, ki so bolj specifično zajeti drugje v Nomenklaturi.**

Deli in pribor, katere je sicer moč prepoznati kot predmete iz tega **Oddelka**, so iz njega **izključeni, če so bolj specifično zajeti drugje** v Nomenklaturi, **na primer:**

(1) Profilirane oblike gume, narezane ali nenarezane, **razen** iz trde gume **(tar. št. 40.08).**

(2) Transmisijski jermeni iz gume **(tar. št. 40.10).**

(3) Zunanje gume, zamenljive plasti gume, zračnice in gumijasti podstavki za kolesa vseh vrst **(tar. št. od 40.11 do 40.13).**

(4) Kovčki za orodje iz usnja, umetnega usnja ali iz vulkanfibra **(tar. št. 42.02).**

(5) Mreže za kolesa na nožni pogon in zračne balone **(tar. št. 56.08).**

(6) Vrvi za kotaljenje **(tar. št. 56.09).**

(7) Tekstilne preproge **(57. Poglavje).**

(8) Varnostno steklo brez okvirja, ki sestoji iz strjenega ali laminiranega stekla, v oblikah ali ne **(tar. št. 70.07),**

(9) Vzvratna ogledala (**tar. št. 70.09** ali **90. Poglavje** - **glej** določila ustreznih komentarjev).

(10) Steklo brez okvirja za žaromete vozil **(tar. št. 70.14)** in blago iz **70. Poglavja** nasploh.

(11) Upogibne gredi za merilnike hitrosti, števce vrtljajev itd. **(tar. št. 84.83)** .

(12) **Sedeži za vozila (tar. št. 94.01).**

86. POGLAVJE

ŽELEZNIŠKE ALI TRAMVAJSKE LOKOMOTIVE, VAGONI IN NJIHOVI DELI; ŽELEZNIŠKA ALI TRAMVAJSKA NAPELJAVA, NJIHOVA OPREMA TER NJIHOVI DELI; MEHANSKA (VKLJUČNO ELEKTRO-MEHANSKA) PROMETNO - SIGNALNA OPREMA VSEH VRST

OPOMBE, VEZANE NA POGLAVJE.

1. V to poglavje ne spadajo:

   (a) leseni ali betonski železniški ali tramvajski pragovi ali betonska vodila tirnic za zračnoblazinske vlake (**tar. št. 44.06 ali 68.10**)

   (b) deli za železniške ali tramvajske tire iz železa ali jekla iz **tar. št. 73.02**;

   (c) električna oprema iz **tar. št. 85.30** za signalizacijo, varnost, nadzor in upravljanje prometa.

2. **Tar. št. 86.07** obsega med drugim:

   (a) osi, kolesa, kolesne dvojice, monoblok kolesa, kolesne obroče in druge dele koles;

   (b) okvir, podstavni voziček;

   (c) osne mazalke, zavorne naprave;

   (d) odbojnike za tirna vozila, vlečne naprave (s kavljem in druge) in naprave za predhod ("mehovi");

   (e) vagonske karoserije.

3. Smiselno opombi 1 k temu poglavju obsega **tar. št. 86.08** med drugim:

   (a) sestavljene tire, okretnice, odbojnike na koncu tira in merilo nakladalnega profila;

   (b) semaforje (signale), mehanske signalne plošče, naprave za dviganje in spuščenje zapornic, signalne in kretnične upravljalne naprave in drugo mehansko in elektromehansko opremo za signalizacijo, varnost, nadzor in upravljanje v prometu, z električno razsvetljavo ali brez nje, za železnice, tramvaje, ceste, notranje vodne poti, parkirišča, luke in letališča.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** lokomotive in druga tirna vozila in njihove dele, kot **tudi** nekateri tirni material in pribor za železnice ali tramvaje katerekoli vrste (**vključno** za ozkotirne železnice, za enotirne železnice itd.) To poglavje **vključuje** ZABOJNIKE (*kontejnerje*), ki so konstruirani in opremljeni posebej za prevoz z enim ali več načini **transporta**, pa **tudi** mehansko in elektromehansko opremo za signalizacijo ali kontrolo vseh vrst prometa (**vključno tudi** opremo za parkirišča).

Izraza "**železniški**" in "**tramvajski**" v tem poglavju se ne nanašata **samo** na konvencionalna vozila, ki se premikajo po jeklenih tirnicah, temveč **tudi** na podobne vodene sisteme, kot **na primer:** na sisteme, ki uporabljajo magnetno lebdenje (*levitacijo*) ali betonsko progo.

Ti najrazličnejši izdelki **se uvrščajo** takole:

(A) **Samovoza tirna vozila vseh vrst, kot so** lokomotive, motorna železniška ali tramvajska vozila, železniški vagoni, samovozne nadzorniške drezine - **tar. št. od 86.01 do 86.03**. Tarifna številka 86.02 **vključuje tudi** zalogovnike za lokomotive. Lokomotive z dvema vrstama pogona **se uvrščajo** v tarifno številko, ki ustreza prevladujoče uporabljeni vrsti pogona.

(B) **Servisna vozila** za vzdrževanje železniških ali tramvajskih vozil, z lastnim pogonom ali brez njega (**tar. št. 86.04**).

(C) **Razne vrste vlečenih vozil** (železniški in tramvajski potniški vagoni, železniški ali tramvajski furgoni, zaprti ali odprti tovorni vagoni itd.) (**tar. št. 86.05 in 86.06**).

(D) **Deli železniških ali tramvajskih lokomotiv in drugih tirnih vozil** (**tar. št. 86.07**), kot **tudi** železniški in tramvajski pritrdilni tirni material ter pribor in mehanska in elektromehanska oprema za signalizacijo in kontrolo cestnih, železniških in drugih vozil, ladij ali letal (**tar. št. 86.08**).

(E) **Zabojniki (kontejnerji),** ki so posebej konstruirani in opremljeni za prevoz z enim ali več transportnimi načini (**tar. št. 86.09**).

V to poglavje **so vključena tudi** *zračnoblazinska* vozila, ki so konstruirana za premikanje po vodilni tirnici (vlaki na zračni blazini), deli teh vozil, pribor za vodilne tirnice *zračnoblazinskih* vlakov in mehanska in elektromehanska oprema za kontrolo prometa v sistemu za transport z zračnoblazinskimi vlaki (**Opomba 3** k temu **Oddelku**).

Nekompletna ali nedokončana vozila se uvrščajo kot ustrezna kompletna ali dokončana vozila, pod pogojem, da imajo njihov bistveni značaj.

Na primer:

(1) Lokomotive ali motorna železniška ali tramvajska vozila **brez pogonskih** enot, merilnih instrumentov, varnostnih aparatov ali opreme za opravljanje dela.

(2) Potniška vozila **brez sedežev**.

(3) Spodnje osnove vagonov z deli za obešanje in s kolesi.

Na drugi strani pa se zaboji motoriziranih železniških ali tramvajskih vozil, *furgonov* ali odprtih vozil ali zalogovnikov, ki **niso nameščeni na spodnje osnove**, uvrščajo kot deli železniških ali tramvajskih lokomotiv in drugih tirnih vozil (**tar. št. 86.07**).

To poglavje **ne vključuje:**

(a) modelov tirnih vozil za demonstracijske namene **(tar. št. 90.23),**

(b) težkega topništva, vgrajenega na železniških vagonih **(tar. št. 93.01),**

(c) otroških železnic - igrač **(tar. št. 95.03)** in

(d) vozil, ki **niso** prava tirna vozila in, ki so konstruirana za oglede za drugo zabavo v zabaviščnih parkih **(tar. št. 95.08).**

86.01 - TIRNE LOKOMOTIVE, NAPAJANE IZ ZUNANJEGA VIRA ELEKTRIČNE ENERGIJE ALI IZ ELEKTRIČNEGA AKUMULATORJA

8601.10 **- Napajane iz zunanjega vira električne energije**

8601.20 **- Napajane iz električnih akumulatorjev**

Ta tarifna številka **vključuje** vse vrste električnih lokomotiv, ki dobivajo električno energijo iz močnih akumulatorjev, nameščenih v vozilih, ali pa preko zunanjega električnega vodnika, ki je lahko tirnica ali viseči kabel.

86.02 - DRUGE TIRNE LOKOMOTIVE; LOKOMOTIVE Z ZALOGOVNIKOM

9602.10 **- Električne dieselske lokomotive**

9602.90 **- Druge**

(A) **LOKOMOTIVE**

V to skupino **so vključeni** vsi tipi tirnih lokomotiv, **razen tipov,** ki se napajajo iz zunanjega vira električne energije ali iz električnih akumulatorjev **(tar. št. 86.01),** in sicer **neglede** na vrsto pogonske naprave (parni stroj, dieselski motor, plinska turbina, bencinski motor, pnevmatski motor itd.).

V to skupino **so vključeni:**

(1) Poznane so **3 vrste Dieselskih lokomotiv:**

(a) **Diesel-električne lokomotive,** v katerih dieselski motor žene generator, ki proizvaja električno energijo, s katero se napaja vlečni motor za premikanje koles.

(b) **Diesel-hidravlične lokomotive,** v katerih se energija iz dieselskega motorja prenaša na kolesa preko hidravličnega sistema.

(c) **Diesel-mehanske lokomotive,** pri katerih se energija iz dieselskega motorja prenaša na kolesa preko gredi, zamašnjaka in menjalnika.

(2) **Parne lokomotive vseh vrst, vključno** tudi turbinske, ki uporabljajo električni pogon, lokomotive z rezervoarjem in brezplamenske lokomotive (lokomotive, opremljene s parnim rezervoarjem, namesto s parnim kotlom, pri čemer se parni rezervoar napaja iz industrijske instalacije).

*
* *

V to tarifno številko **so vključene tudi** nekatere lokomotive zmerne pogonske moči, ki niso opremljene z vrtljivo osnovo in imajo običajno **samo** dve pogonski osi. Te lokomotive uporabljajo predvsem na postajah in ranžirnih postajah za manevriranje ter na nekaterih industrijskih železniških tirih.

(B) **LOKOMOTIVSKI ZALOGOVNIKI** (*TENDERS*)

Zalogovniki so vozila, pripeta na lokomotive, ki nosijo vodo in gorivo, potrebno za delovanje kotla. Sestoje iz osnove, ki je nameščeno na dveh ali več oseh, in iz pločevinaste nadgradnje, v kateri je rezervoar za vodo, bunker za premog, ali pa rezervoar za kurilno olje.

*
* *

Traktorji, ki so konstruirani za premikanje po **cesti** in po **tirih**, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 87.01).**

86.03 - SAMOVOZNI ŽELEZNIŠKI IN TRAMVAJSKI POTNIŠKI IN TOVORNI VAGONI, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 86.04

8603.10 **- Napajani iz zunanjega vira električne energije**

8603.90 **- Drugi**

S a m o v o z n i železniški in tramvajski potniški in torovni vagoni se od lokomotiv ločijo po tem, da imajo manjši motor in da so konstruirani za prevoz potnikov ali blaga. Ta vozila so lahko konstruirana tako, da se premikajo sama, ali pa da jih je moč pripeti za več istovrstnih vozil oziroma da jim je moč pripeti eno ali več prikolic.

Glavna lastnost teh vozil je kabina za upravljanje na enem ali obeh koncih, ali pa na dvignjenem mestu na sredi (*opazovalnica*).

Med razne vrste samovoznih železniških in tramvajskih potniških in tovornih vozil, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, **so vključene:**

(A) **Vozila, katere žene elektrike** in, ki električno energijo dobivajo preko *pantografa* ali *trole* (če obstaja viseči kabel), ali pa preko drsnikov, nameščenih na vrtilne osnove (če obstaja tretja tirnica).

Tramvajski vozovi včasih uporabljajo dva tirna vodnika, nameščena v žleb tirnic, električni tok pa se odjema preko posebne naprave, imenovane "**tačka**".

(B) **Motorna vozila -** samostojna vozila, ki se premikajo na lastni pogon in so opremljena s parnimi stroji, dieselskimi ali drugimi motorji z notranjim izgorevanjem itd.

(C) **Samovozna vozila, ki se premikajo s pomočjo akumulatorjev.**

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi tirna vozila z električnim sistemom.** Princip tega sistema temelji na akumulaciji kinetične energije v vztrajniku, ki se hitro vrti. Ta energija se preko električnega generatorja prenaša na pogonski motor v obliki električnega toka. Območje delovanja takšnega sistema je razmeroma omejeno, **vendar** se lahko uporablja pri lahkih železniških vozilih ali tramvajih.

Poudariti je treba, da so iz te tarifne številke **izključena** cestna motorna vozila**,** ki se lahko na preprost način spremenijo v železniška vozila tako, da **enostavno** zamenjajo kolesa in izključijo krmilni mehanizem, medtem pa ostane motor nespremenjen **(tar. št. 87.02).**

86.04 - ŽELEZNIŠKA ALI TRAMVAJSKA VOZILA ZA VZDRŽEVANJE ALI SERVISIRANJE, VKLJUČNO SAMOVOZNA (NA PRIMER: VAGONI - DELAVNICE, VAGONI - DVIGALA, VAGONI - PODBIJALNIKI TOLČENCA, VAGONI RAVNALNIKI TIROV, POSKUSNO - PRESKUSNI VAGONI IN PROGOVNA INŠPEKCIJSKA VOZILA

Vozila, katera **vključuje** ta tarifna številka (samovozna ali nesamovozna), se uporabljajo predvsem pri polaganju, servisiranju in vzdrževanju prog in prostora ob progi.

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) Delavniški vagoni, opremljeni z orodjem, obdelovalnimi stroji, električnimi generatorji, stroji za dvigovanje, z varilno opremo, verigami, kabli itd.

(2) Vagoni - dvigala, kot **na primer:** za posege pri nesrečah, za dvigovanje lokomotiv ali vagonov, za polaganje ali dvigovanje železniških tirov, za nakladanje ali razkladanje na postajnih peroni.

(3) Vagoni z vitlom.

(4) Vagoni, opremljeni s posebno opremo za čiščenje in podbijanje tolčenca (gramoza).

(5) Vagoni, opremljeni s strojem za mešanje cementa, ki se uporabljajo na progah (za temeljenje stebrov za električni kabel).

(6) Vagoni, opremljeni z napravami za uravnotežanje železniških tehtnic.

(7) Vagoni s lestvami za nameščanje in vzdrževanje električnih kablov.

(8) Vagoni - škropilniki za uničevanje plevela.

(9) Samovozna vozila za vzdrževanje proge (še posebno *drezine*), ki so opremljeni z enim ali več motorji, ki ne le ženejo stroje, montirane na teh vagonih (stroje za polaganje tirov, za podbijanje tolčenca (gramoza) itd.), in premikajo vozilo med delom, temveč mu **tudi** omogočajo hitro premikanje po progi, kadar nanj montirani stroji niso vklopljeni.

(10) Železniška vozila za testiranje s posebno opremo, **kot so na primer:** avtomatski instrumenti za preverjanje delovanja motorja, zavor itd. (**na primer:** za merjenje vlečne obremenitve, za odkri-

vanje napak na progi, podlagi, mostovih itd.); vozila za preverjanje tirov, ki med premikanjem beležijo sleherno nenaravnanost tirov.

(11) Mehanske nadzorniške *drezine*, **vključno tudi** motorne železniška kolesa na nožni pogon, katere uporabljajo železničarji za vzdrževanje prog. Ta vozila so običajno opremljena z motorji z notranjim izgorevanjem, so samovozna iz zagotavljajo hiter prevoz servisnega osebja in materiala, katerega je treba prepeljati ali pobrati vzdolž proge.

(12) Železniške nadzorniške *drezine* brez mehanskega pogona, **vključno tudi** železniška kolesa, katere uporabljajo železničarji (na **ročni** ali **nožni** pogon).

*
* *

Stroji, merilni instrumenti in druga oprema so iz te tarifne številke **izključeni**, če so nameščeni na preproste ploščadi brez koles, ne pa na prave železniške ali tramvajske osnove. Tako **ne predstavljajo** pravih železniških in tramvajskih tirnih vozil in **se uvrščajo v tar. št. 84.25, 84.26, 84.28, 84.29, 84.30 itd**.

86.05 - ŽELEZNIŠKI ALI TRAMVAJSKI POTNIŠKI VAGONI, NESAMOVOZNI; PRTLJAŽNI VAGONI, POŠTNI VAGONI IN DRUGI ŽELEZNIŠKI IN TRAMVAJSKI VAGONI ZA POSEBNE NAMENE, NESAMOVOZNI (RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 86.04)

V to tarifno številko **se uvršča** skupina železniških in tramvajskih **nesamovoznih** tirnih vozil (**vključno tudi** tramvajske prikolice in vagone žičnih železnic) tistih vrst, ki običajno sestavljajo potniške vlake.

V to tarifno številko **so zajeti:**

(1) Vse vrste potniških vagonov, **vključno tudi** spalne vagone, jedilne, salonske, razvedrilne vagone (ki so posebno pripravljeni za zabavo, razvedrilo, plese itd.).

(2) Vagoni za žično železnico.

(3) Tramvajske prikolice.

(4) Posebni vagoni za prevoz rudarjev pod zemljo.

(5) Vagoni za prebivanje železničarjev.

(6) Prtljažni vagoni in kombinirani poštno - prtljažni vagoni.

(7) Poštni vagoni.

(8) Ambulantni, bolniški, rentgenski (*radiološki*) in podobni vagoni.

(9) Zaporniški vagoni.

(10) Oklopni vagoni.

(11) Vagoni, posebej opremljeni s *telegrafskimi* ali radijskimi aparati.

(12) Vagoni za urjenje, opremljeni z aparati, stroji ali modeli (**na primer:** za urjenje osebja).

(13) Razstavni vagoni.

86.06 - ŽELEZNIŠKI ALI TRAMVAJSKI TOVORNI VAGONI, NESAMOVOZNI

8606.10 **- Vagoni cisterne in podobno**

8606.20 **- Vagoni z izolacijo ali hlajenjem, razen tistih iz tar. podštevilke 8606.10**

8606.30 **- Samopraznilni vagoni, razen tistih iz tar. podštevilk 8606.10 ali 8606.20**

- Drugi:

8606.91 **- - s streho in zaprti**

8606.92 **- - odprti s fiksnimi stranicami, visokimi več kot 60 cm**

8606.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** vozila za prevoz blaga po železniški mreži katerekoli širine tirov, kot **tudi** majhna vozila in tovorne vagone za prevoz blaga po železnici, v rudnikih, na gradbiščih, v tovarnah, skladiščih itd. Slednji se od pravih vagonov razlikujejo predvsem po tem, da niso ovzmeteni.

Razen navadnih tovornih vagonov in vozil (vagoni - ploščadi, samorazkladalni vagoni itd.) in vozil s streho, **so vključeni** v to tarifno številko še *naslednje specializirane vrste vagonov*:

(1) Vagoni - cisterne, sodi ali rezervoarni.

(2) Vagoni z izolacijo in vagoni - hladilniki.

(3) Samorazkladalni vagoni (vagoni na **obračanje**, vagoni **z dvigalomom** za izpraznjevanje itd.)

(4) Vagoni - ploščadi z spuščenim podom za prevoz težkega blaga.

(5) Vagoni za prevoz lesa.

(6) Vagoni z rezervoarji, obloženimi z glazirano keramiko itd., rezervoarji za prevoz kemikalij.

(7) Vagoni za prevoz konjev.

(8) Dvonadstropni vagoni (**na primer:** za prevoz avtomobilov).

(9) Furgoni, opremljeni posebej za prevoz živine.

(10) Vagoni - ploščadi za prevoz drugih vagonov.

(11) Vse vrste ozkotirnih vagonov.

(12) Rudarski vagoni.

(13) Vagoni za prevoz tirnic, nosilcev itd.

(14) Tovorni vagoni, opremljeni s tirnicami za prevoz cestno - tirnih prikolic.

(15) Posebno konstruirani vagoni za prevoz visoko radioaktivnih snovi.

"Cestno - tirne" prikolice, ki se uporabljajo za prevoz s pomočjo posebnih vagonov, opremljeni s kontra tiri, so iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 87.16).**

86.07 - DELI ŽELEZNIŠKIH ALI TRAMVAJSKIH LOKOMOTIV ALI VAGONOV

- Podstavni vozički, osi, kolesne dvojice in njihovi deli:

8607.11 **- - pogonski podstavni vozički**

8607.12 **- - drugi podstavni vozički**

8607.19 **- - drugo, vključno z deli**

- Zavore in njihovi deli:

8607.21 **- - zračne zavore in njihovi deli**

8607.29 **- - drugo**

8607.30 **- Vlečne naprave (s kavljem in drugo), odbojniki in njihovi deli**

- Drugi:

8607.91 **- - za lokomotive**

8607.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** dele železniških ali tramvajskih lokomotiv in drugih tirnih vozil - **samo pod pogojem,** da ti deli izpolnjujejo **oba naslednja pogoja:**

(i) Da jih je moč prepoznati kot predmete, ki se uporabljajo **samo** ali pretežno v zgoraj naštetih vozilih.

(ii) Da ne smejo biti **izključeni** z določili opomb k **Oddelku XVII**.

Deli železniških ali tramvajskih lokomotiv in drugih tirnih vozil **vključujejo:**

(1) **Vrtljive podstavke** z dvema ali več osmi in vrtljive podstavke, ki sestoje iz okvirja in **samo** ene osi (*Biselovi* podstavki).

(2) Ravne ali kolenaste osi, v sklopu ali ne.

(3) Kolesa in njihovi deli (telesa koles, bandaže)

(4) Osne mazalke, znane kot škatle za mazanje, in njihovi deli (**na primer:** telesa osnih mazalk).

(5) Vse vrste zavorne opreme, **vključno:**

(a) Ročne zavore, s katerimi se upravlja neposredno iz vsakega vagona (zavore na vzvod ali poteg - zasilne zavore).

(b) Nadaljevalne zavore, s katerimi se upravlja z enega mesta. Mednje **so vključene** zavore na stisnjeni zrak in vakuumske zavore.

(c) Deli mehanizmov zavor, **vključno** tačke, cilindre, vzvode itd.

(6) Odbojniki.

(7) Oprema za sestavljanje (**na primer:** s kljukami, vijaki ali oprema vrste verig); nekatere naprave te opreme so lahko avtomatske.

(8) Podstavki in njihovi deli (vzdolžni in prečni nosilci, vodila osnih mazalk itd.), podstavki, vlita v enem kosu.

(9) Hodniški spoji - "**harmonike**" in prehodi.

(10) Zaboji, **nevgrajeni** na podstavke, za samovozna in nesamovozna železniška ali tramvajska tirna vozila (**na primer:** za potniške vagone, odprti ali zaprti vagoni, tovorni vagoni itd.); deli takšnih vozil (**na primer:** vrata potniških ali tovornih vagonov, pregrade, vagonske stranice, bočni stebri, obhodni mostovi na lokomotivi, rezervoarji za vodo in zalogovniki itd.).

(11) Cevi s spojnimi glavami za zavorne naprave ali za grelni sistem.

(12) Hidravlični amortizerji (blažilci udarcev) za vrtljive podstavke.

Vendar pa je treba omeniti, da **ostanejo uvrščeni v Oddelku XV** vogalniki in drugi profili, pločevine, plošče in drugi deli podstavkov, pa **tudi** cevi itd. iz navadnih kovin, če niso tako obdelani, da jih je moč nedvoumno prepoznati kot dele lokomotiv ali drugih tirnih vozil.

86.08 - ŽELEZNIŠKI ALI TRAMVAJSKI TIRNI SKLOPI IN PRIBOR; MEHANSKA (VKLJUČNO ELEKTROMEHANSKA) OPREMA ZA SIGNALIZACIJO, VARNOST, NADZOR IN UPRAVLJANJE V ŽELEZNIŠKEM, TRAMVAJSKEM IN CESTNEM PROMETU, PROMETU NA NOTRANJIH VODNIH POTEH, PARKIRIŠČIH, LUKAH ALI LETALIŠČIH; NJIHOVI DELI

(A) ŽELEZNIŠKI ALI TRAMVAJSKI TIRNI SKLOPI IN PRIBOR

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Sestavljeni deli proge - tirov.** To so tirnice, ki so že pritrjene na pragove ali na druge podlage. Takšni deli prog so lahko v obliki kretniške rogovile, kretniških jezikov ali jezikov dvojne kretnice, ovinkov, deli ravne proge itd.

(2) **Okretnice na električni pogon (ali tudi ne)** - velike ploščadi, ki so običajno okrogle in, ki se lahko obračajo okoli središča. Opremljene so z železniškimi ali tramvajskimi tirnicami, večina pa **tudi** z valji, ki nosijo ploščad.

Lokomotive se lahko tako obrnejo na okretnicah in se usmerijo v drugo smer. Ta tarifna številka **vključuje tudi** okretnice na ročni pogon za ozkotirne železnice na gradbiščih, v kamnolomih itd.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** lokomotivski ali vagonski prenosniki**,** ki železniška vozila prenesejo z enega tira na drugega. Ti in drugi stroji za manipulacijo s tirnimi vozili (**na primer:** priprave za prevračanje vagonov, potiskači vagonov itd.) **so vključeni** v **tarifno številko 84.28.**

(3) **Tirni odbojniki** - hidravlično ali z zglobi opremljene naprave za ustavljanje, ki so postavljene na koncu vsakega tira in, ki zmanjšujejo udarec tirnega vozila, če se ne ustavi že med gibanjem pred koncem tira. Predvideni so za vgradnjo v zidove (**na primer:** na končnih postajah) ali v močno jekleno konstrukcijo (**na primer:** v ranžirnih postajah).

(4) **Gabaritni merilci tovorov** - lokovne konstrukcije, ki zagotavljajo, da vlaki, ki prehajajo pod njimi, ne presežejo največjo dovoljeno višino, predpisano za zadevno progo.

Ta tarifna številka **ne vključuje** lesenih pragov **(tar. št. 44.66),** betonskih pragov **(tar. št. 68.10)** ali pragov, tirnic in drugih delov materiala nesestavljene tirne konstrukcije iz železa ali jekla, navedenih v **tar. št. 73.02** (**glej** ustrezni komentar).

Stebri in portali, ki nosijo viseče kable**,** ne štejejo za železnički ali tramvajski tirni material ali pribor in **se uvrščajo** po materialu, iz katerega so sestavljeni **(v tar. št. 68.10, 73.08 itd.).**

(B) MEHANSKA OPREMA (VKLJUČNO ELEKTROMEHANSKO) ZA SIGNALIZACIJO, VARNOST, KONTROLO IN KRMILJENJE ŽELEZNIŠKEGA, TRAMVAJSKEGA, CESTNEGA PROMETA, PROMETA PO NOTRANJIH VODNIH POTEH, NA PARKIRALIŠČIH, V PRISTANIŠKIH INSTALACIJAH ALI NA LETALIŠČIH

V to skupino spada oprema, pri kateri se s signalom itd. krmili z kontrolnega mesta (običajno na določeno daljavo) s premikom ročice, vtrljivih ročic, palic, žic, verig itd., ali pa s hidro-pnevmatskimi pripravami ali z elektromotorji. V to tarifno številko spada **tudi** elektropnevmatsko krmiljena oprema. Pri tej vrsti opreme se signali ali kretniški jezički premikajo z motorjem ali s stisnjenim zrakom, pri čemer se premik iz ali v motorni cilinder krmili z elektromagnetnim ventilom, s katerim upravljajo na električni kontrolni tabli v signalni kabini. Signal ali njegova pnevmatska naprava za premikanje signala štejeta za mehansko opremo iz te tarifne številke, električna kontrolna tabla itd. pa sodi v **85. Poglavje.**

Izraz "**signalna oprema**" se nanaša na aparate, ki so lahko nastavljeni tako, da prikazujejo dva ali več položajev na tiru in, ki prenašajo navodila vozilom, ladjam ali letalom. Ta izraz **ne obsega** cestnih**,** tirnih itd. označevalnih tabel, ki **nimajo** mehanskega značaja (**na primer:** table za omejitev hitrosti, table, ki kažejo smer ali nagib) - te **se uvrščajo** po materialu, iz katerega so izdelane (**na primer:** v **tar. št. 44.21** ali **83.10**).

Pod pogojem, da se premikajo mehansko ali elektromehansko (kot je bilo pravkar opisano), se v to tarifno številko uvrščajo naslednje vrste naprav:

(1) **Oprema za signalne kabine.** Kompletna naprava sestoji iz določenega števila kontrolnih ročic z njihovimi prenosnimi kolesi, palicami, žicami itd., ki so nameščene na podstavku. Večinoma imajo vgrajena **tudi** sredstva za blokiranje, ki preprečujejo vklop napačnega signala ali kretnice.

(2) **Semaforji z ročicami, signalni diski, kompletni signalni stebri in podstavki za signale.**

(3) **Mehanizmi z ročicami za kontrolo in blokiranje,** ki so vgrajeni v medsebojno odvisne signale zaradi zagotavljanja njihovega koordiniranega delovanja.

(4) **Tirni mehanizem** (vzvodni mehanizmi, pedalni, ročični ali drugi) za upravljanje kretnic, signalov itd.

(5) **Kretni detektorji.** Te naprave žene gib kretniških jezičkov. Njihovi gibi se prenašajo nazaj v signalno kabino in tako kretničar ve, da so kretnice v željenem položaju.

(6) **Kretniške ključavnice in zaklepne palice.** Te naprave so nameščene na tir in zagotavljajo, da se kretnica zaklene, ko prične vlak voziti preko tira s kretnico. Tako se kretnica **tudi** iz signalne kabine ne more premakniti v času, ko vlak vozi preko nje.

(7) **Železnižke zavore.** Te naprave služijo upučasnjevanju ali ustavljanju vozil (**na primer:** da upočasnijo vagone, ki manevrirajo ob vstopu na ranžirne tire v ranžirnih postajah). Običajno sestoje iz dveh vzvodov, nastavljenih za vsako tirnico tira. Pod vplivom hidravlike ali stisnjenega zraka lahko ti vzvodi pritisnejo na kolesa vozečega vozila in mu tako zmanjšujejo hitrost.

(8) **Iztirnice in zaustavljalci.** Če iztirijo iz tirnice, dovoljujejo prehod vagonom, če pa iztirijo na površino tirnice, delujejo kot zaustavljalci ali kot iztirne tačke in vagon zapusti tir.

(9) **Zaustavljalci vlakov.** Običajno sestoje iz naprave v obliki črke T, ki je pritrjeno vzdolž proge in katero premika stisnjeni zrak. Nosilec je povezan s signalom tako, da se nosilec dvigne, če signal opozarja na nevarnost. V dvignjenem položaju z enim vzvodom deluje na zavoro vsakega vlaka, ki prepelje signal.

(10) **Avtomatski aparati za signalizacijo v megli. Tudi** te naprave običajno krmilijo ročno. Naprave avtomatsko namestijo signal za meglo (petardo) na tir, čim signal opozarja na nevarnost.

(11) **Naprave na nivojskih prehodih za dvigovanje, odpiranje ali zapiranje zapornic**. Ta naprava običajno sestoji iz kolesa z ročico (na ročni pogon) in z gonilno napravo, ali pa iz vzvodne naprave za dvigovanje, s katero se upravlja iz signalne kabine, kot tudi s signalnim ali kretniškim mehanizmom.

Naprave na nivojskih prehodih kot take se uvrščajo kot materiali, iz katerih so izdelane (**tar št. 73.08**, če so iz železa ali jekla, **tar. št. 44.21**, če so iz lesa). Vendar pa se v to tar. številko uvrščajo mehansko ali električno krmiljeni signali, ki kažejo, ali so zapornice dvignjene ali spuščene.

(12) **Ročno ali elektromehansko premikani signali,** namenjeni za dajanje znaka "**STOP**" in "**PELJI**" v železniškem in pomorskem prometu.

DELI

V to tarifno številko **so vključeni tudi** deli, katere je moč prepoznati kot dele navedenih aparatov (**na primer:** ploščadi za okretnice, signalne ročice in diski, vzvodi za krmiljenje, zabojčki za kretniške ključavnice, naprave za medsebojno zaklepanje itd.).

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) verig in drugih delov za splošno uporabo iz navadnih kovin, kot je opredeljeno v **Opombi 2** k **Oddelku XV (Oddelek XV)** in podobnega blaga iz plastičnih mas **(39. Poglavje);** materiala za splošno uporabo (**na primer:** žice ali paličasti material) in kovinskih konstrukcij in kovinskih delov takšnih konstrukcij, ki **so vključeni** v **Oddelek XV.** Poudariti je treba, da kretniški vzvodi, nameščeni pod tiri za vezavo tirnega krmilnega mehanizma in kretniških jezičkov **spadajo** v **tar. št. 73.02,** skupaj z nekaterim drugim specificiranim materialom iz železa ali jekla, ki se uporablja za konstrukcijo železniških ali tramvajskih tirov,

(b) signalnih svetilk **(tar. št. 85.30** ali **94.05),**

(c) **siren**, **hup** za meglo in drugih zvočnih signalnih naprav **(uvrščajo se v ustrezne tarifne številke)** in

(d) aparatov za signalizacijo na vozilih samih, na ladjah itd. (**na primer:** signalni aparati za preplah na vlakih, signalni aparati v primeru nevarnosti brodoloma itd.) (**uvrščajo se v ustrezne tarifne številke**).

86.09 - ZABOJNIKI (VKLJUČNO Z ZABOJNIKI ZA TRANSPORT TEKOČIN), SPECIALNO KONSTRUIRANI IN OPREMLJENI ZA ENEGA ALI VEČ NAČINOV PREVOZA

Ti ZABOJNIKI (*kontejnerji***) so embalaža** za pakiranje in so posebej konstruirani in opremljeni za en ali več načinov transporta (**na primer:** za železniški, cestni, vodni ali zračni transport). Opremljeni so z opremo (*kavlji, zankami, kolesci, podporniki* itd.) za lažje rokovanje in varnost med transportom na vozilu, v letalu ali na ladji. Kot takšni so primerni za transport blaga "**od vrat do vrat**", ne da bi pri tem spremenili embalažo. Ker so robustne konstrukcije, so primerni za večkratno uporabo.

Zabojniki, ki so največ v uporabi, **so lahko iz lesa ali kovine in so izdelavi v obliki zaboja z vrati** ali s stranicami, katere je moč sneti.

Najpomembnejše vrste zabojnikov so:

(1) Zabojniki za prevoz pohištva.

(2) Izolirani zabojniki (*kontejnerji*) za prevoz hrane in hitro pokvarljivega blaga.

(3) Cisterne za prevoz tekočin (običajno so valjaste oblike). Ti kontejnerji **se uvrščajo** v to tarifno številko **samo,** če imajo podlago, ki jim omogoča pritrjevanje na katerokoli vrsto prevoznega sredstva ali ladje - sicer **se uvrščajo** po materialu, iz katerega so izdelani.

(4) Odprti zabojniki za prevoz voluminoznega blaga in premoga, rud, plošč za tlakovanje, zidakov, strešnikov itd. Ti kontejnerji imajo pogosto dna in stranice na razklop, kar omogoča lažje razkladanje.

(5) Posebni tipi zabojnikov za določene vrste blaga - za lomljivo blago, kot je **na primer:** steklenina, keramika itd., ali pa za žive živali.

Velikost zabojnikov se spreminja **med 4 in 145 m^3**. Nekateri tipi zabojnikov so manjši, praviloma pa **niso manjši od 1 m^3.**

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) zabojev, gajbic itd., ki so sicer namenjeni za prevoz blaga "**od vrat do vrat**", **vendar** niso specialno izdelani za pritrjevanje na transportno vozilo, letalo ali na ladjo, kot je to bilo maloprej opisano. **Uvrščajo se po materialu, iz kakršnega so napravljeni** in

(b) prikolic (za uporabo kot cestna vozila, **vendar** konstruirane tako, da se prevažajo s posebnimi vagoni, opremljenimi z vodilnimi tirnicami) **(tar. št. 87.16).**

87. POGLAVJE

VOZILA DRUGAČNA OD ŽELEZNIŠKIH ALI TRAMVAJSKIH VOZIL IN NJIHOVI DELI TER PRIBOR

OPOMBE

1. To poglavje **ne obsega** železniških in tramvajskih tirnih vozil, ki so konstruirana izključno za vožnjo po tirnicah.

2. Za traktorje se štejejo po tem poglavju vozila, izdelana za vleko ali potiskanje drugega vozila, priprav ali tovora, bodisi da so ali da niso opremljena s pomožno napravo, ki v zvezi z glavnim namenom traktorja omogoča **tudi** prevoz priprav, orodja, semena, gnojila in drugega blaga.

   Stroji in delovna orodja, prilagojeni za montažo na traktorje iz tar. št. 87.01, kot zamenljiva oprema, se **vedno** uvrščajo v **svoje odgovarjajoče tarifne številke**, celo če se uvažajo skupaj s traktorjem in so ali niso priključene nanj.

3. Šasije za cestna motorna vozila, ki imajo kabine za voznika, se **uvrščajo v tar. št. 87.02 do 87.04, ne pa v tar. št. 87.06**.

4. **Tar. št. 87.12** obsega vsa otroška kolesa. Otroške igrače s kolesi (tricikli, skiroji, avtomobili na pedale ipd.) se uvrščajo v **tar. št. 95.01**.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** naslednja vozila (**razen** nekaterih premičnih strojev**,** ki **se uvrščajo** v **Oddelek XVI** - **glej** komentar k **tar. št. 87.01, 87.05 in 87.16**)**:**

(1) Traktorje (**tar. št. 87.01**).

(2) Motorna vozila, ki so namenjena za prevoz potnikov (**tar. št. 87.02 ali 87.03**) ali blaga (**tar**. **št. 87.04)** ali za posebne namene (**tar. št. 87.05**).

(3) Samovozna delovna vozila brez dvižne naprave ali naprave za manipulacijo tistih vrst, ki se uporabljajo v tovarnah, skladiščih, pristaniščih ali na letališčih za prevoz ali manipulacijo z blagom na kratkih razdaljah in traktorje vrst, ki se uporabljajo na železniških peronih (**tar**. **št. 87.09**).

(4) Motorizirana oklopna borbena vozila (**tar. št. 87.10**).

(5) Motorna kolesa in prikolice; kolesa na nožni pogon in invalidske vozičke, **neglede** na to, ali so motorizirana ali ne (**tar. št. 87.11 do 87.13**).

(6) Otroške vozičke (**tar. št. 87.15**).

(7) Prikolice in polprikolice ter druga vozila brez mehanskega pogona, to je vozila, katera vlečejo druga vozila, ročno vlečena ali potiskana vozila in vozila, katere vlečejo živali (**tar**. **št. 87.16**).

V to poglavje so vključena tudi ***zračnoblazinska*** **vozila,** ki se premikajo nad zemljo ali/in nad zemljo in vode (močvirja ipd.) (**glej Opombo 5** k **Oddelku XVII**).

Nekompletno ali nedokončano vozilo **se uvršča** kot kompletno ali dokončano vozilo**, pod pogojem,** da ima bistvene lastnosti kompletnega ali dokončanega vozila (**glej** Temeljno pravilo za uporabo Nomenklature **2(a)).**

<u>Na primer:</u>

(A) Motorno vozilo, ki še **ni opremljeno** s kolesi ali gumami in akumulatorjem.

(B) Motorno vozilo, ki še **ni oskrbljeno** z motorjem z notranjim izgorevanjem.

(C) Kolesa na nožni pogon, **brez sedala in gum**.

To poglavje **vključuje** tudi dele in pribor, katere je moč prepoznati kot dele in pribor, ki so primerni **izključno ali pretežno za vozila iz tega poglavja** - skladno z določili opomb k **Oddelku XVII** (**glej** splošna določila k temu **Oddelk**u).

*
* *

Poudariti je treba, da se **amfibijska** motorna vozila uvrščajo kot motorna vozila iz tega poglavja. **Vendar** pa se zrakoplovi, ki so konstruirani **tudi** za uporabo v cestnem prometu, uvrščajo kot letala **(tar. št. 88.02).**

To poglavje **ne vključuje:**

(a) vozil in njihovih delov v smislu prereznih modelov, ki so namenjeni **izključno** za demonstracijo in so za druge namene neuporabni **(tar. št. 90.23),**

(b) igrač na kolesih, ki jih vozijo otroci (tricikli, avtomobili na pedala ipd.), **razen** otroških koles v običajni obliki koles na nožni pogon (*bicikli*) **(tar. št. 95.01),**

(c) opreme za zimske športe, **kot so na primer:** zimske sani, bobi in podobno **(tar. št. 95.06)** in

(d) vozil, uporabljenih za vrtiljake in drugo razvedrilo v zabaviščnih parkih **(tar. št. 95.08).**

87.01 - TRAKTORJI (RAZEN TRAKTORJEV IZ TAR. ŠT. 87.09)

8701.10 **- Traktorji, ki se upravljajo stoje (brez sedeža)**

8701.20 **- Cestni traktorji za polpriklopnike**

8701.30 **- Traktorji goseničarji**

8701.90 **- Drugi**

Pri uporabi te tarifne številke štejejo za **traktorje vozila na kolesih ali gosenicah,** ki so konstruirana **izključno ali predvsem za vleko ali potiskanje drugih vozil, naprav ali bremen.**

Imajo lahko **pomožno transportno opremo** v povezavi z osnovnim namenom traktorja, in sicer za transport orodja, semen, gnojila in drugega blaga, ali pa opremo za priključevanje delovnih orodij na traktor (kot pomožna funkcija traktorja).

Ta tarifna številka **ne vključuje** pogonske osnove**,** posebej namenjene, konstruirane ali ojačane kot integralni del strojev, ki opravljajo funkcije, kot **na primer:** dvigovanje, izkopavanje, ravnanje itd., **četudi** pogonska osnova služi **tudi** za vleko ali potiskanje pri izvajanju te funkcije.

Ta tarifna številka **vključuje** traktorje (**razen** traktorjev**,** ki se uporabljajo na železniških peronih - **tar. št. 87.09**) raznih vrst (kmetijski ali gozdarski traktorji, cestni traktorji, težki traktorji za gradbeno - inženirska dela, traktorji z vitlom itd.). Traktorje iz te tarifne številke lahko **poganja** kakršenkoli motor (motor z notranjim izgorevanjem, elektromotor itd.). V to tarifno številko **so vključeni tudi** traktorji, uporabni **tudi** na tirih ali cesti, **ne pa tudi traktorji,** ki so namenjeni za **izključno** uporabo na tirih.

Traktorji iz te tarifne številke so **brez karoserije**, lahko pa imajo sedeže za osebje ali kabino za voznika. Lahko so opremljeni z zabojem za orodje, z napravo za dvigovanje in spuščanje naprav za obdelovanje zemlje, s spojkami za prikolice in polprikolice (**na primer:** na mehanskih konjih ali podobnih vlečnih sredstvih), ali pa z napravo za odjem moči za poganjanje stabilnih strojev, **kot so na primer:** mlatilnice, krožne žage itd.

Šasija traktorja je lahko montirana na kolesa, gosenice ali na kombinacijo koles in gosenic. V zadnjem primeru ima kolesa le sprednja os za krmiljenje z volanom.

Ta tarifna številka **vključuje tudi enoosne traktorje.** To so traktorji za katerimi **upravljalec hodi,** so majhni kmetijski traktorji, ki so opremljeni z eno pogonsko osjo na enem ali dveh kolesih, in se (podobno, kot običajni traktor) uporabljajo skupaj z zamenljivimi pripravami, ki lahko delujejo s pomočjo naprave za odjem moči. Običajno so **brez sedežev** in se z njimi upravlja s pomočjo dveh ročic. Na nekatere vrste enoosnih traktorjev se lahko priključi enoosne ali dvoosne prikolice s sedežem za voznika.

Podobni enoosni traktorji se uporabljajo **tudi** za industrijske namene.

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi traktorji, opremljeni z vitli** (**na primer:** traktorji, ki se uporabljajo za izvlekanje zagozdenih vozil, za ruvanje in vleko debel, ali pa za daljše prevoze priprav za obdelovanje zemlje itd.).

V to tarifno številko **so vključeni** še **obhodni traktorji (dvignjeni),** ki se uporabljajo v vinogradih in gozdnih plantažah.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje** samonakladalna motorna vozila za prevažanje pokvarjenih vozil, ki so opremljena z dvigali, vitli, škripci itd. **(tar. št. 87.05).**

TRAKTORJI, OPREMLJENI Z DRUGIMI STROJI (PRIKLJUČKI)

Poudariti je treba, da se poljedelski stroji, ki se **prikjučuejo** traktorjem kot zamenljiva oprema (*plugi, brane, lopate* itd.), **uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke**, **četudi** v času carinjenja niso montirane na traktorju. V teh primerih se vlečni stroj-**traktor** uvršča v to tarifno številko **ločeno**.

Traktorji in industrijske delovne priprave se prav tako uvrščajo posebej, če je traktor v osnovi namenjen za vleko ali potiskanje drugega vozila ali bremena, v to tarifno številko pa **se uvrščajo** enako kot poljedelski traktor, če gre za za pomagalne naprave (naprave za dvigovanje, spuščanje itd.) delovnih priprav. V takšnih primerih se **zamenljiva orodja uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke, če so** na traktor montirana **ali ne** v času carinjenja, medtem ko se traktor s svojimi napravami za strežbo delovnih priprav uvršča v to tarifno številko.

Tovorna motorna vozila, ki **tvorijo sklop vlečnega traktorja** ("**vlačilca**") in **polprikolice,** pa **tudi** težki traktorji ("**vlačilci**"), spojeni z delovnimi stroji iz **84. Poglavja** (podobno, kot sklop traktor - polprikolica), **se uvrščajo l o č e n o :**

- **traktor** - "**vlačilec**" **se uvršča** v to tarifno številko,

- **polprikolica ali delovni stroj pa v** svojo ustrezno tarifno številko.

Na drugi strani pa ta tarifna številka ne **vključuje** pogonskih delov strojev, navedenih v tarifna številkah **84.25, 84.26, 84.29, 84.30** in **84.32,** pri katerih so pogonski del, krmilni del, delovna orodja in njihova gonilna oprema posebej konstruirani tako, da po sestavljanju tvorijo integralno celoto. Takšna vozila so: nakladalniki, buldožerji, motorni plugi itd.

Praviloma se pogonski del, ki predstavlja integralno celoto stroja, konstruiranega za manipulacijo, izkopavanje itd., **lahko razlikuje** od traktorjev iz te tarifne številke po svojih konstrukcijskih značilnostih (po obliki, šasiji, načinu gibanja itd.). Za pogonski del traktorje je treba upoštevati razne značilnosti, ki so bistvene za strukturo kompletne enote in opreme, ki je posebej konstruirana za izvajanje funkcij, ki **niso iste kot vleka** ali potiskanje.

Primer:

Pogonski del, **ki se ne uvršča** v to tarifno številko, ima vgrajene v sebi robustne elemente (opore, plošče in nosilci, vrtljive ploščadi za dvigala itd.), ki so na šasijo običajno zavarjeni in predstavljajo njen **integralni del**, njihova naloga pa je nositi gonilne elemente delovnih orodij. **Razen** tega lahko ima takšen pogonski del **tudi** nekatere izmed naslednjih komponent: močno opremo z vgrajenim hidravličnim sistemom za podporo delovnim orodjem, posebne menjalnike, pri katerih **na primer:** največja vzvratna hitrost ni manjša od največje hitrosti gibanja naprej, hidravlična sklopka in pretvornik vrtilnih momentov (dopolnilni menjalnik), protiutež za ravnotežje, širše gosenice zaradi večje stabilnosti, zunanji nosilec (okvir) za vgradnjo motorja v zadnjem delu itd.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifna podštevilka 8701.10

Glej komentar k tar. št. 87.01, *šesti* in *sedmi* odstavek (ne upoštevajoč strukturno razdelitev tar. št. 87.01).

Tarifna podštevilka 8701.30

Ta tarifna podštevilka **vključuje tudi** traktorje s kombinacijo koles in gosenic.

87.02 - MOTORNA VOZILA ZA PREVOZ DESET ALI VEČ POTNIKOV, VKLJUČUJOČ VOZNIKA

8702.10 **- Z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem na vžig s kompresijo (dieselskim ali poldieselskim)**

8702.90 **- Druga**

Ta tarifna številka **vključuje** vsa motorna vozila, ki so **konstruirana za prevoz 10 ali več oseb (vključno voznika).**

V to tarifno številko **so vključeni:** avtobusi, trolejbusi (ki dobivajo električni tok z ene viseče žice) in "**žirobusi**", ki delujejo na principu akumulacije kinetične energije v vztrajnik velike hitrosti in uporabe tega vztrajnika za pogon električnega generatorja za kontinualno oskrbo pogonskega motorja z elektriko.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi **avtobuse,** ki se **lahko spremenijo v tirna vozila** tako, da zamenjajo kolesa in izklopijo krmilo, ne da bi pri tem zamenjali motor.

87.03 - AVTOMOBILI IN DRUGA MOTORNA VOZILA, KONSTRUIRANA PREDVSEM ZA PREVOZ LJUDI (RAZEN VOZIL IZ TAR. ŠT. 87.02), VKLJUČNO Z MOTORNIMI VOZILI ZA KOMBINIRANI PREVOZ LJUDI IN BLAGA (TIPA "KARAVAN", "KOMBI" ITD.) IN DIRKALNIMI AVTOMOBILI

8703.10 **- Vozila, konstruirana za vožnjo po snegu; specialna vozila za prevoz ljudi na terenih za golf in podobna vozila**

- Druga vozila z batnim motorjem in vžigom s svečko, razen z rotacijskimi batnimi motorji:

8703.21 **- - s prostornino cilindrov do vključno 1000 cm^3**

8703.22 **- - s prostornino cilindrov nad 1000 cm^3 do vključno 1500 cm^3**

8703.23 **- - s prostornino cilindrov nad 1500 cm^3 do vključno 3000 cm^3**

8703.24 **- - s prostornino cilindrov nad 3000 cm^3**

- Druga vozila z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem na vžig s kompresijo (dieselskim ali poldieselskim):

8703.31 **- - s prostornino cilindrov do vključno 1500 cm^3**

8703.32 **- - s prostornino cilindrov nad 1500 cm^3 do vključno 2500 cm^3**

8703.33 **- - s prostornino cilindrov nad 2500 cm^3**

8703.90 **- Druga**

Ta tarifna številka **vključuje** vsakovrstna motorna vozila (**vključno** *amfibijska vozila*), namenjena za prevoz oseb. **Vendar** pa **ne vključuje** motornih vozil **iz tar. št. 87.02.** Vozila, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, imajo lahko katerokoli vrsto motorja (motor z notranjim izgorevanjem, električni motor, plinsko turbino itd.).

V to tarifno številko **so vključena tudi** lahka vozila na treh kolesih, ki so preproste konstrukcije.

Na primer:

- vozila, opremljena z motorjem in kolesi itd., motorna kolesa, ki imajo na osnovi svoje konstrukcije značilnosti navadnih avtomobilov (avtomobilski krmilni mehanizem ali prenos za vožnjo naprej in nazaj ter diferencial),
- vozila, montirana na šasije v **obliki črke "T",** pri katerih se zadnji dve kolesi vrtita neodvisno s pomočjo posebnih elektromotorjev, ki se napajata iz akumulatorja. Ta vozila praviloma delujejo s pomočjo osrednje krmilne palice, s katero lahko voznik premakne, pospeši, zavre, zaustavi vozilo in vozi **tudi** nazaj, pa **tudi** usmerja vozilo v levo ali desno s pomočjo delovanja diferencialnega momenta na pogonska kolesa. Vozilo lahko usmerja **tudi** z obračanjem sprednjega kolesa.

Vozila iz te tarifne številke so lahko na kolesih ali gosenicah.

Ta tarifna številka **vključuje tudi:**

(1) **Motorna vozila** (**na primer:** limuzine, taksi - avtomobile tipa limuzine, športne avtomobile in dirkalne avtomobile).

(2) **Posebna vozila za prevoz, kot so:** sanitetna vozila, zaporniška vozila in pogrebna vozila.

(3) **Samovozne (kamp) hiške (avtodomi),** vozila za prevoz ljudi, ki so posebej opremljena kot stanovanje (z opremo za spanje, kuhanje, s sanitarnimi napravami itd.).

(4) **Posebna vozila za vožnjo po snegu.**

(***Izključena*** *pa so posebna vozila na širokih gosenicah, ki se uporabljajo za teptanje in urejanje snega na smučiščih* ***"ratrak"(tar.št. 84.79).***

(5) **Vozila za prevoz oseb po terenih za golf in podobna vozila.**

V smislu te tarifne številke označuje izraz **"motorna vozila za kombinirani prevoz oseb in blaga"**) vozila z največ 9 sedeži (**vključno** voznika), katerega notranjost se lahko uporablja za prevoz oseb in blaga, ne da bi zaradi tega bilo treba spremeniti strukturo vozila.

Vozila, namenjena za uporabo v zabaviščnih parkih (**na primer:** avto - skuterji) se uvrščajo v **tar. št. 95.08.**

87.04 - MOTORNA VOZILA ZA PREVOZ BLAGA

8704.10 **- Samorazkladalna (dumperji - prekucniki), konstruirana za delo izven cestnega omrežja**

- Druga z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem na vžig s kompresijo (dieselskim ali poldieselskim):

8704.21 **- - bruto mase do vključno 5 t**

8704.22 **- - bruto mase nad 5 do vključno 20 t**

8704.23 **- - bruto mase nad 20 t**

- Druga z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem na vžig s svečko:

8704.31 **- - bruto mase do vključno 5 t**

8704.32 **- - bruto mase nad 5 t**

8704.90 **- Druga**

V to tarifno številko **so vključena** predvsem:

Navadni kamioni in tovornjaki (ravni, prekriti s cerado, zaprti itd.), kamioni za dobavljanje blaga (dostavna vozila) in tovornjaki vseh vrst, tovornjaki za selitve (za prevoz pohištva), kamioni z napravami za avtomatsko razkladanje (prekucniki itd.), cisterne (s črpalkami ali brez njih), kamioni - hladilniki ali kamioni z izolacijo, kamioni z več dnemi za prevoz kislin v velikih zaščitenih balonih, za prevoz jeklenk z butanom itd., kamioni s spuščenim podstavkom za velika bremena, s tovornimi rampami za prevoz tankov, strojnih dvigal in strojev za kopanje, električnih transformatorjev itd., kamioni, z vrtečo hruško (mešalnik) konstruirani posebej samo za **prevoz svežega betona**, **razen** vozil z betonskimi mešalci, ki se uporabljajo **za pripravo** in za prevoz betonskih mešanic **iz tar. št. 87.05,** smetarski kamioni, opremljeni z napravami za nakladanje, zbijanje, vlaženje ali neopremljeni z njimi itd.

Ta tarifna številka **vključuje tudi:**

(1) **Damperje** - vozila robustne konstrukcije z zabojem na prevračanje ali z dnom na odpiranje, ki so namenjena za prevoz izkopanega in drugega materiala. Ta vozila imajo lahko togo ali zglobno šasijo in so lahko opremljena z izvencestnimi kolesi in lahko delujejo na mehkih terenih. V to skupino **so vključena** težka in lahka tovrstna vozila. Slednja imajo včasih premični sedež, dva sedeža, nameščena v nasprotnih smereh, ali pa dva krmilna mehanizma (volana), kar omogoča, da pri razkladanju voznik vselej upravlja z vozilom tako, da sedi nasproti zaboju.

(2) **Jamska vozila** se uporabljajo v rudnikih za prevoz premoga ali rude od strojev, ki rudo izkopavajo, do transportnih trakov. To so težka vozila z spuščenim dnom, ki so opremljena z gumijastimi kolesi in z motorji z notranjim izgorevanjem ali z električnimi motorji. Tovor razkladajo avtomatsko s pomočjo transportnega traku, ki predstavlja hkrati **tudi** dno vozila.

(3) **Samonakladalna vozila** so opremljena s škripci, dvižnimi napravami itd., **vendar** so konstruirana predvsem za prevozne namene.

(4) **Cestno - tirna vozila** so posebej opremljena za gibanje po cesti in tirih. Ta vozila pri katerih gredo cestna kolesa **tudi** po šinah, so na sprednji in zadnji strani z obratnimi vodili, ki se lahko zaradi ponovnega gibanja vozila po cesti lahko dvignejo.

Tudi šasije motornih vozil, opremljene z motorjem in kabino za voznika, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) delovnih vozil širokokrakega tipa (*portalni avtokari*), ki se uporabljajo v tovarnah, skladiščih, pristaniščih ali na letališčih itd. za manipulacijo z dolgimi bremeni ali kontejnerji **(tar. št. 84.26),**

(b) transporterjev za nakladanje, ki se uporabljajo v rudnikih **(tar. št. 84.29)** in

(c) motornih koles, motornih skuterjev ali koles z motorjem, konstruiranih za prevoz blaga **(tar. št. 87.11).**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIM PODŠTEVILKAM

Tarifna podštevilka 8704.10

Damperji se v splošnem **razlikujejo** od drugih vozil za prevoz blaga (posebno od kiperjev) po **naslednjih značilnostih:**

- zaboj damperja je narejen iz zelo močnih jeklenih pločevin; njegov sprednji del je podaljšan preko kabine zaradi zaščite kabine, celo dno ali del dna pa se proti zadnjemu delu vozila dviga,
- v nekaterih primerih je kabina voznika v obliki polovične kabine,
- ni vzmetenja osi ,
- velika zmogljivost zaviranja,
- omejena hitrost in območje delovanja (akcijski radij),
- posebne gume za gibanje po zemlji,
- zaradi robustne konstrukcije razmerje med lastno maso in nosilnostjo ne presega 1 : 1,6 in
- karoserijo je moč ogrevati z izpušnimi plini (za zaščito materiala pred lepljenjem in zmrzaljo).

Poudariti je treba, da so nekateri damperji posebej konstruirani za delo v rudnikih ali tunelih, **na primer:** dapmerji z zaboji, katerih dno se odpre. Ti damperji imajo nekatere zgoraj navedene značilnosti, nimajo pa kabine ali podaljšanega zaščitnega (sprednjega) dela nad kabino.

Tarifne podštevilk 8704.21. 8704.22, 8704.23, 8704.31 in 8704.32

Bruto masa vozila (*g.v.w.-gross vechile weight*) je potovalna masa**,** katero izdelovalec imenuje kot **največjo maso vozila**.

Je seštevek mas:

(Lastna masa vozila) + (največjega dovoljenega bremena) + (voznik) + (poln rezervoar goriva).

87.05 - MOTORNA VOZILA ZA POSEBNE NAMENE (NPR.: SAMONAKLADALNA VOZILA ZA PREVOZ VOZIL Z OKVARAMI, VOZILA Z DVIGALI, GASILSKA VOZILA, VOZILA Z VGRAJENIMI BETONSKIMI MEŠALNIKI, VOZILA ZA ČIŠČENJE CEST, VOZILA ZA ŠKROPLJENJE ALI POSIPAVANJE, MOBILNE DELAVNICE, MOBILNE RADIOLOŠKE ENOTE), RAZEN MOTORNIH VOZIL, KI SO KONSTRUIRANA PREDVSEM ZA PREVOZ POTNIKOV ALI BLAGA

8705.10 **- Vozila z dvigali**

8705.20 **- Mobilni vrtalni stolpi**

8705.30 **- Gasilska vozila**

8705.40 **- Vozila z vgrajenimi betonskimi mešalniki**

8705.90 **- Druga**

Ta tarifna številka **vključuje** vrsto motornih vozil, posebej konstruiranih ali prilagojenih, opremljenih z raznimi napravami, **zaradi česar so primerna za netransportne namene.** Osnovni namen teh vozil **n i** transport oseb ali blaga.

V to tarifno številko **so vključena:**

(1) **Samonakladalna vozila** za prevažanje poškodovanih, pokvarjenih in drugih vozil (vozila za vleko). Sestoje iz šasije tovornega vozila z dnom ali brez njega, ki je opremljena z napravami za dvigovanje, **kot so na primer:** škripčevja, vitli nerotirujočega dvigala, škripci itd., ki služijo za vdigovanje in vleko nerabnih vozil.

(2) Motorna **vozila s črpalko**, katero običajno žene motor vozila (**na primer:** gasilska vozila).

(3) **Vozila, opremljena z lestvami** ali podstavki, ki se lahko dvigujejo. Ta vozila so namenjena za vzdrževanje visečih kablov, ulične razsvetljave itd. Sem **so vključena tudi** vozila z nastavljivim pomolom in ploščadjo za delo pri televiziji in pri snemanju filmov.

(4) **Vozila za čiščenje ulic, kanalizacije, letališčih stez** itd. (**na primer:** čistilci, škropilni čistilci in stroji za čiščenje kanalizacije).

(5) **Vozila - snežni plugi in snežni odmetalniki s pihalkami za čiščenje snega** in z vgrajeno opremo - to se pravi vozila, konstruirana **samo za odstranjevanje snega,** ki so običajno opremljena s turbinami, rotacijskimi rezili itd., katera poganja motor vozila ali posebni motor.

Vendar pa so teptalci snega "**ratraki**" **izključeni** iz te tarifne številke (**tar.št.84.79**)

V vsakem primeru je iz te tarifne številke **izključena** zamenljiva oprema vseh vrst vozil za čiščenje snega **(tar. št. 84.30),** bodisi da je uvožena tako, da je na vozilih montirana, ali ne.

(6) Vse vrste kamionov **za škropljenje in posipavanje**, opremljenih z opremo za ogrevanje, za posipavanje katrana ali peska, za poljedelsko uporabo, ali neopremljene s temi napravami.

(7) **Dvižna vozila (vozila - dvigala**), ki niso namenjena za transport blaga in, ki sestoje iz šasije motornega vozila, na katero je montirana kabina in vrtljivo dvigalo. **Vendar** pa **ta** tarifna številka **ne vključuje kamionov z napravami za samonakladanje (tar. št. 87.04).**

(8) **Vozila z vgrajenimi napravami za globinsko vrtanje** (vozila z vgrajenimi napravami za globinsko vrtanje, vitli in z drugo opremo za vrtanje).

(9) **Vozila, opremljena z napravo za zlaganje** (t.j. s ploščadjo, ki se giblje po pokončnem nosilcu in, ki jo praviloma poganja motor vozila). **Vendar** so **iz te tarifne številke izključena** samonakladalna vozila, opremljena z vitli, napravami za dvigovanje itd., katerih osnovni namen je prevoz blaga **(tar. št. 87.04).**

(10) **Vozila z betonskimi mešalci**, ki sestoje iz kabine in šasije motornega vozila, na kateri je vgrajen mešalec za beton in, ki se lahko uporabljajo **za izdelavo in prevoz betona**.

(11) **Potujoče elektroenergetske enote** - vozila z vgrajenim generatorjem za proizvodnjo električne energije, katerega poganja motor vozila ali poseben motir.

(12) **Potujoča radiološka** vozila (**na primer:** s prostorom za preglede, s temno sobo in s popolno radiološko opremo).

(13) **Potujoče bolnice** (zobarske in medicinske) z operacijsko dvorano, antiseptično opremo in z drugimi kirurškimi aparati.

(14) **Reflektorska vozila**, ki sestoje iz reflektorjev, montiranih na vozilu. Reflektorji delujejo na električni tok, ki ga običajno proizvaja motor vozila.

(15) **Radijska reportažna vozila** in potujoče radijske postaje.

(16) **Telegrafska, radiotelegrafska in radiotelefonska vozila** za oddajanje in sprejem, vozila z radarjem.

(17) **Vozila, opremljena z računskimi stroji** za avtomatsko izračunavanje dobitkov in zgubljenih stav na dirkah.

(18) **Potujoči laboratoriji** (**na primer:** za preskušanje delovanja poljedelskih strojev).

(19) **Vozila za preskušanje, opremljena z instrumenti**, ki beležijo velikost vlečne moči motornih vozil, ki jih vlečejo.

(20) **Potujoče popolnoma opremljene pekarne** (mešalnik za testo, pečica itd.), poljske kuhinje.

(21) **Potujoče delavnice, opremljene z raznimi stroji** in orodji, varilnimi aparati itd.

(22) **Potujoče banke, knjižnice in razstavni prostor** za razstavljanje blaga.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) samovoznih cestnih valjarjev **(tar. št. 84.29),**

(b) poljedelskih valjarjev **(tar. št. 84.32),**

(c) majhnih premičnih naprav, s katerimi upravlja rokovalec med hojo in, ki so opremljene s pomožnim motorjem (**na primer:** naprava za čiščenje parkov, javnih vrtov itd) in naprav, ki služijo za risanje cestnih črt **(tar. št. 84.79)** in

(d) samovoznih kampirnih hišk (**avtodomi**) **(tar. št. 87.03).**

AVTOMOBILSKE ŠASIJE ALI KAMIONI, KOMBINIRANI Z DELOVNIMI STROJI

Vozila, ki so opremljena z napravami za dvigovanje ali manipulacijo, z napravami za ravnanje zemlje, s stroji za kopanje ali vrtanje itd., **so vključena** v to tarifno številko **samo,** če gre dejansko za šasijo vozila ali kamiona, ki je opremljena vsaj z **naslednjimi elementi:**

- s pogonskim strojem,
- menjalnikom,
- komando za menjavo brzin ter
- s krmilnim in zavornim sistemom.

Na drugi strani pa se, **na primer:** v **tar. št. 84.26, 84.29** ali **84.30,** uvrščajo samovozni stroji (**na primer:** dvigala, bagri), pri katerih je en ali več pogonskih ali osrednjih elementov, navedenih v prejšnjem odstavku, nameščeno v kabini delovnega stroja, montiran na šasiji s kolesi ali gosenicami, in to **neglede** na to, ali stroj, kot celota, lahko pelje po cesti z lastnim pogonom.

Podobno, **ne vključuje** ta tarifna številka **tudi samovoznih strojev na kolesih,** pri katerih sta šasija in delovni stroj konstruirana ena za drugo tako, da tvorita integralno mehansko celoto (**na primer:** samovozni motorni *grederji*). V tem primeru, stroj ni preprosto **montiran na avtomobilsko šasijo,** temveč je z njo popolnoma sestavljen in ga tako ni moč uporabljati za druge namene, čeprav ima lahko vgrajene bistvene prej omenjene avtomobilske elemente.

Vendar je treba poudariti, da se samovozni snežni plugi in snežni odmetalnik s pihalkami z integralno vgrajeno opremo **vselej uvrščajo v to tarifno številko**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8705.10

Glej komentar k **tar. št. 87.05 (točka (7)).**

87.06 - ŠASIJE Z VDELANIMI MOTORJI, ZA MOTORNA VOZILA IZ TAR. ŠT. 87.01 DO 87.05

Ta tarifna številka **vključuje** okvirje šasij ali šasije, kombinirane z okostjem karoserije za motorna vozila iz **tar. št. od 87.01 do 87.05,** ki so opremljena z lastnimi motorji, kot **tudi** z mehanizmi za transmisijo, krmiljenje in z osmi (s kolesi ali brez njih). Z drugimi besedami - blago, ki **se uvršča** v to tarifno številko, predstavlja motorna vozila brez tovornega zaboja ali karoserije.

Vendar pa so lahko šasije, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, opremljene s pokrovom motorja (s havbo), vetrobranskim steklom, blatniki, bočnimi stopnicami in s tablo za instrumente (z vgrajenimi instrumenti ali brez njih). Šasije se v to tarifno številko uvrščajo bodisi opremljene z gumami, vplinjači, akumulatorji in z drugo električno opremo, bodisi neopremljene z navedeno opremo. **Vendar** pa ta tarifna številka **ne vključuje izdelka,** ki predstavlja popolni ali skoraj popolni traktor (vlačilec) ali drugo vozilo.

Ta tarifna številka **ne vključuje še:**

(a) šasij, opremljenih z motorjem in kabino za voznika, **neglede** na to, ali je kabina popolna ali nepopolna (**na primer:** brez sedeža) **(tar. št. od 87.02 do 87.04)** (**glej Opombo 4** k temu poglavju) in

(b) šasij, ki niso opremljene z motorji, **neglede** na to, ali so opremljene z raznimi mehanskimi deli, ali z njimi niso opremljene **(tar. št. 87.08)**

87.07 - KAROSERIJE (VKLJUČNO KABINE) ZA MOTORNA VOZILA IZ TAR. ŠT. 87.01 DO 87.05

8707.10 **- Za vozila iz tar. št. 87.03**

8707.90 **- Druge**

Ta tarifna številka **vključuje** karoserije (**vključno tudi** kabine) za motorna vozila iz tarifnih številk od 87.01 do 87.05.

Ta tarifna številka ne **vključuje** le karoserij, namenjenih za montažo za šasije, temveč **tudi** karoserije za vozila brez šasije (v tem primeru karoserija sama nosi motor in osi - samonosne karoserije). Ta tarifna številka prav tako vključuje kombinirane karoserije, pri katerih so določeni elementi šasije vgrajeni v karoserijo.

V to tarifno številko **spada široka paleta karoserij za razne tipe vozil** (**na primer:** za potniška vozila, za kamione in za vozila za posebne namene). Praviloma so izdelane iz jekla, zlitin lahkih kovin, lesa ali plastičnih mas.

Lahko so popolnoma opremljene (**na primer:** s svojim priborom, kot **na primer:** z instrumentnimi tablami, z zakloni pred dežjem, s sedeži in blazinicami, prekrivali, prtljažniki, z električno opremo itd.

Tudi nekompletne karoserije so vključene v to tarifno številko - **na primer:** karoserije, katerih deli, kot je **na primer:** vetrobransko steklo ali vrata, ostanejo ali se dodajajo, ali pa karoserije, katerih oblazinjenje ali barvanje ni bilo popolnoma končano.

Tudi kabine za voznika (**na primer:** tovornih vozil in traktorjev) **se uvrščajo** v to tarifno številko.

87.08 - DELI IN PRIBOR ZA MOTORNA VOZILA IZ TAR. ŠT. 87.01 DO 87.05

8708.10 **- Odbijači in njihovi deli**

- Drugi deli in pribor karoserij (tudi za kabine):

8708.21 **- - varnostni pasovi**

8708.29 **- - drugo**

- Zavore in servozavore in njihovi deli:

8708.31 **- - montirane zavorne obloge na nosilcu**

8708.39 **- - drugo**

8708.40 **- Menjalniki**

8708.50 **- Pogonske gredi z diferencialom, tudi tiste, ki imajo druge transmisijske komponente**

8708.60 **- Gredi (razen pogonskih) in njihovi deli**

8708.70 **- Kolesa, njihovi deli in pribor**

8708.80 **- Obesni blažilniki**

- Drugi deli in pribor:

8708.91 **- - hladilniki**

8708.92 **- - izpušni lonci in izpušne cevi**

8708.93 **- - vklopno-izklopne sklopke in njihovi deli**

8708.94 **- - volani, krmilni drogovi in krmilni mehanizmi**

8708.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** dele in pribor za vozila, ki **se uvrščajo** v **tar. št. od 87.01 do 87.05**, **pod pogojem,** da deli in pribor izpolnjujejo **oba naslednja pogoja:**

(i) **Mora jih biti možno** prepoznati kot dele in pribor, ki so primerni **izključno** ali predvsem za navedena vozila.

In (ii) **Ne smejo biti izključeni** z določili opomb k **Oddelku XVII** (**glej** ustrezna splošna določila komentarja).

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) Sestavljeni deli karoserije (opremljeni s kolesi ali neopremljeni, **vendar brez motorja**) in njihovi deli (bočni vzdolžni nosilci, poševniki, traverze, obesne opore, opore in nosilci karoserije, motorja, tačka za vzpenjanje v vozilo, akumulator in rezervoar).

Dalje: *kesoni pripravljeni za vgradnjo v vozilo, cisterne pripravljene za vgradnjo na vozilo in druga oprema, ki služi prevozu tovorov in je pripravljena* ***izključno*** *vgradnji v vozila.*

(B) Deli karoserije in pripadajoči pribor, **na primer:** deli dna, bočne stranice, sprednje in zadnje stene, oddelki za prtljago itd., vrata in njihovi deli, pokrovi motorja (havbe), vokvirjena okna, okna, opremljena z grelnimi upori in električnimi konektorji, okenski okvirji, blatniki, stopničke - tačke, table z izstrumenti, pokrovi hladilnika, nosilci registrskih tablic, odbijači in ojačevala za odbijače, nosilci krmilnega stolpa, zunanji prtljažniki, ščitniki pred soncem, neelektrične naprave za gretje in topljenje ledu, ki izkoriščajo toploto motorja, varnostni pasovi za trajno namestitev v vozilo zaradi varnosti potnikov, prekrivala za tla (**razen** prekrival iz tekstilnih materialov **-**

63.Poglavje, iz mehke gume **-40.Poglavje).** Sestavi (**vključno tudi** kombinirane enote šasije - karoserije), **ki še nimajo značaja nepopolnih karoserij** (**na primer:** ki še niso opremljeni z vrati, blatniki, pokrovi za motor ali pokrovi za prtljažnik, boksi za smučke, magnetni prtljažnik itd.) **se uvrščajo** v to tarifno številko in ne v **tar. št. 87.07.**

(C) Kompletne sklopke (**na primer:** konične, ploščate, hidravlične, avtomatske itd., **vendar ne elektromehanske iz tar. št. 85.05**), ohišja sklopk, potisne plošče, ročice sklopk in montirane lamele sklopk (obloke).

(D) Menjalniki vseh vrst (mehanski menjalniki, menjalniki za hitro spremembo stopnje prenosa, menjalniki s prednastavljivo izbiro stopnje prenosa, elektromehanski menjalniki, avtomatski itd.), pretvorniki vrtilnega momenta, ohišja menjalnikov, gredi **(razen notranjih delov motorja),** zobniki, zobate sklopke za neposredni prenos, vzvodov menjalne ročice itd.

(E) Zadnje osi in pogonske osi z diferenciali, ohišja diferencialov, osrednji in planetarni zobniki.

(F) Drugi transmisijski deli in komponente (**na primer:** pogonske osi, polosi, zobniki, dopolnilni diferenciali, drsni ležaji, pari spreženih zobnikov, reduktorji kardanskih zglobov itd.). **Vendar** pa so iz te tarifne številke **izključeni** deli motorja, **na primer:** batnice, ventilne zaklopke in dvigovalniki ventilov **iz tar. št. 84.09,** prav tako pa **tudi** kolenaste gredi, odmične gredi in zamašnjaki iz **tar. št. 84.83.**

(G) Deli krmilnega mehanizma (**na primer:** cevaste obloge krmilnega stolpa, krmilne vezi in ročice, zglobi vezi, ohišja krmila, ročični zobati prenosniki, mehanizmi servo - krmilnega mehanizma.

*Pa tudi napihljive varnostne vreče "**Air-bag**", ki se vgrajujeo v volan.*

(H) Zavorni mehanizem (tačka, zobniški segment, disk itd.) in njihovi deli (plošče, bobni, cilindri, montirane zavorne obloge, oljni rezervoarji za hidravlične zavore itd.), servo - zavore, ***ABS-zavore*** in njihovi deli, razen magnetnih senzorjev **(tar.št. 85.09)**

(IJ) Negibljive osi (sprednje in zadnje), pesta, rokavi psi, nosilni stebri osnih rokavov.

(K) Blažilci (amortizerji - frikcijski, hidravlični itd.) in drugi obesni deli (**razen** vzmeti), torzijske ročice.

(L) Kolesa (iz stisnjenega jekla, z žičnimi palci itd.), opremljeni z gumami ali neopremljeni z njimi, gosenice in garniture koles za vozila, ki se premikajo s pomočjo gosenic, platišča, pokrovi za kolesa in palci.

(M) Krmilna oprema, **na primer:** kolo volana, krmilni stolp in ohišje volana in osi volana, menjalne ročice in ročice za ročno zavoro, pedala za plin, zavore in sklopke, ročice sklopk za zavore, sklopke itd.

(N) Hladilniki, rezervoarji za gorivo, izpušni lonci, izpušne cevi itd.

(O) Kabli za sklopke, zavorni kabli, kabli za plin in podobni kabli, ki so sestavljeni iz gibljivega zunanjega plašča in premičnega notranjega kabla. Narezani so na določene dolžine in opremljeni s fitingi na konceh.

Ta tarifna številka **ne vključuje** hidravličnih ali pnevmatskih valjev, ki **so vključeni** v **tar. št. 84.12.**

87.09 - SAMOVOZNI DELOVNI VOZIČKI, BREZ NAPRAV ZA DVIGANJE ALI MANIPULIRANJE, KI SE UPORABLJAJO V TOVARNAH, SKLADIŠČIH, LUKAH ALI NA LETALIŠČIH ZA PREVOZ BLAGA NA KRATKIH RAZDALJAH; VLEČNA VOZILA (RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 8701), KI SE UPOPRABLJAJO NA PERONIH ŽELEZNIŠKIH POSTAJ; DELI NAVEDENIH VOZIL

- Vozila:

8709.11 **- - električna**

8709.19 **- - druga**

8709.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** skupino samovoznih tovornih vozil, ki se uporabljajo v **tovarnah, skladiščih, pristaniščih ali na letališčih** za prevoz tovora (blaga ali zabojnikov (*kontejnerjev*) na kratke razdalje ali na peronih železniških postaj za vleko manjših prikolic.

Obstaja več tipov različnih velikosti takšnih vozil. Poganja jih električni motor, ki se oskrbuje z električnim tokom iz akumulatorja, ali pa motor z notranjim izgorevanjem ali kakšna druga vrsta motorja.

Osnovne značilnosti, po katerih se ta vozila **razlikujejo od vozil iz tar. št. 87.01, 87.03 ali 87.04,** so **predvsem naslednje:**

(1) **Zaradi njihove konstrukcije, praviloma pa tudi oblike, niso primerna za prevoz potnikov ali blaga po cestah ali drugi javnih poteh.**

(2) **Njihova največja hitrost pri polni obremenitvi običajno ni večja kot 30 do 35 km/h.**

(3) **Njihov rajdni krog je običajno enak dolžini vozila.**

Vozila iz te tarifne številke običajno **nimajo zaprte vozniške kabine, prostor za voznika pa običajno ni večji od ploščadi,** na kateri stoji in upravlja vozilo. Posamezne vrste teh vozil so lahko opremljene z zaščitnim okvirjem, kovinskim ščitnikom itd. nad vozniškim sedežem.

Z vozili iz te tarifne številke je moč upravljati med hojo.

Avtokare so samovozni vozički za prevoz blaga. Opremljena so **na primer:** s ploščadjo ali kontejnerjem, na katere se naloži blago in, ki je včasih namenjen **tudi** za dvigovanje.

Tudi majhne cisterne, ki se običajno uporabljajo na železniških postajah, **se uvrščajo** v to tarifno številko (opremljene s pomožnimi črpalkami ali neopremljene z njimi).

V to tarifno številko **so vključeni tudi traktorji,** ki se uporabljajo na peronih železniških postaj in, ki so namenjeni predvsem za vleko ali potiskanje drugih vozil (**na primer:** majhnih prikolic). **Ti traktorji sami blaga ne prevažajo in so večinoma lažji in šibkejši od traktorjev iz tar. št. 87.01.** Tovrstni traktorji se lahko uporabljajo **tudi** na pristaniških pomolih, v skladiščih itd.

DELI

Ta tarifna številka **vključuje** dele vozil iz te tarifne številke, **pod pogojem,** da izpolnjujejo **oba naslednja pogoja:**

(i) Mora jih biti možno prepoznati kot dele, ki so primerni **izključno** ali predvsem za navedena vozila.

In (ii) Ne smejo biti **izključeni** z določili opomb k **Oddelku XVII** (**glej** ustrezna splošna določila komentarja).

V to tarifno številko **so vključeni** naslednji deli:

(1) šasije,

(2) karoserije, ploščadi, zamenljive stranice, prekucni zaboji,

(3) kolesa z gumami ali brez njih,

(4) sklopke,

(5) menjalniki, diferenciali,

(6) osi,

(7) krmilna kolesa ali ročice,

(8) zavorne naprave in njihovi deli in

(9) kable za sklopke, zavorne kable, kable za plin in podobne kable, ki so sestavljeni iz gibljivega zunanjega plašča in premičnega notranjega kabla. Narezani so na določene dolžine in opremljeni s fitingi na konceh.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) širokokrakih (*portalnih*) avtokarov in avtokarov, opremljenih z dvigalom **(tar. št. 84.26),**

(b) viličarjev in drugih avtokarov z napravami za dvigovanje ali manipulacijo **(tar. št. 84.27)** in

(c) damperjev **(tar. št. 87.04).**

87.10 - TANKI IN DRUGA OKLEPNA BOJNA MOTORNA VOZILA, KI SO OPREMLJENA Z OBOROŽITVENIMI SREDSTVI ALI NE, IN NJIHOVI DELI

Ta tarifna številka **vključuje** tanke in druga oklepljena motorizirana borbena vozila (oborožena ali neoborožena) in dele takšnih vozil.

Tanki (težki, srednji in lahki) so oklepljena borbena vozila, ki so montirana na gosenice in oborožena z različnim orožjem (s topovi, mitraljezi, metalci ognja itd.). Orožje je običajno nameščeno v eni ali več vrtljivih kupol. Tu in tam so tanki opremljeni s posebnimi *giroskopskimi* stabilizatorji, ki zadržujejo cilj na muhi **neglede** na gibanje vozila. Lahko so opremljeni **tudi** z napravami za uničevanje min (**na primer:** z "**mlatilom**" - bobnom, ki je pritrjen na drogovih pred tankom in na katerega so pripete verige z kroglastimi koncemi), ali pa z določenim številom težkih valjev, pripetih pred tankom. Ta tarifna številka **zajema tudi amfibijske tanke.**

Oklepljena vozila so hitrejša in lažja od tankov, **vendar** ne morejo nositi tako težkega oklepa kot tanki, pa **tudi** tako velikega topa ne. Včasih so le delno oklepljena. Uporabljajo se predvsem za policijske naloge, za opazovanje ali prevoze na bojišču. Nekatera oklepljena vozila imajo gosenice, večina pa je polgoseničarjev (polovica vozila na gosenicah, druga polovica na kolesih). Obstajajo **tudi** vrste oklepljenih vozil s kolesi - za vožnjo po cestah. **Tudi** oklepljena vozila so lahko amfibijska (**na primer:** oklepljena vozila na gosenicah za izkrcanje).

Ta tarifna številka **vključuje še:**

(A) Tanke, opremljene z dvigalom za izvlekanje drugih bojnih vozil.

(B) Oklopljena oskrbovalna vozila (običajno z gosenicami), ki so predvidena za oborožitev ali ne. Uporabljajo se za prevoz bencina in streliva na bojišču.

(C) Majhni "**tanki**", ki so **krmiljeni daljinsko** in, ki prinašajo strelivo izpostavljenim bojnim vozilom in topniškim enotam.

(D) Oklepljena vozila, trajno opremljena s posebno opremo za uničevanje in rušenje.

Ta tarifna številka **ne vključuje** avtomobilov in kamionov običajnega tipa, ki so lahko oklepljeni ali opremljeni s pomožnim oklepom, katerega je moč sneti (**tar. št. od 87.02 do 87.05** - glede na značilnosti).

Samovozna topniška orožja se uvrščajo **v tar. št. 93.01.** Za ta orožja je značilno, da streljajo, če se ne premikajo, pri čemer je delovno območje takšnega orožja omejeno.

DELI

Ta tarifna številka **vključuje** dele vozil iz te tarifne številke, **pod pogojem,** da izpolnjujejo **oba naslednja pogoja:**

(i) Morajo se prepoznati kot deli, ki so primerni izključno ali predvsem za navedena vozila.

In (ii) Ne smejo biti **izključeni** z določili opomb k **Oddelku XVII** (**glej** ustrezna splošna določila komentarja).

Med dele iz te tarifne številke **so vključeni:**

(1) Karoserije oklepljenih vozil in njihovi deli (kupole, oklepljena vrata in pokrovi motorjev itd.).

(2) Gosenice, ki so izdelane posebej za tanke.

(3) Posebna cestna kolesa za vožnjo oklepljenih vozil po cestah.

(4) Pogonska kolesa za poganjanje tankovskih gosenic.

(5) Oklepne plošče, obdelane do stopnje, ko jih je moč prepoznati kot dele vozil iz te tarifne številke.

(6) Kable za sklopke, zavorne kable, kable za plin in podobne kable, ki so sestavljeni iz gibljivega zunanjega plašča in premičnega notranjega kabla. Narezani so na določene dolžine in opremljeni s *fitingi* na konceh

87.11 - MOTORNA KOLESA (TUDI MOPEDI), KOLESA IN PODOBNA VOZILA S POMOŽNIM MOTORJEM, Z BOČNO PRIKOLICO ALI BREZ NJE; BOČNE PRIKOLICE

8711.10 **- Z batnim motorjem in prostornino cilindrov do vključno 50 cm^3**

8711.20 **- Z batnim motorjem in prostornino cilindrov nad 50 cm^3 do vključno 250 cm^3**

8711.30 **- Z batnim motorjem in prostornino cilindrov nad 250 cm^3 do vključno 500 cm^3**

8711.40 **- Z batnim motorjem in prostornino cilindrov nad 500 cm^3 do vključno 800 cm^3**

8711.50 **- Z batnim motorjem in prostornino cilindrov nad 800 cm^3**

8711.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **zajema skupino vozil z dvema kolesoma** in z motorjem, ki so namenjena predvsem za prevoz oseb.

Razen motornih koles običajnih tipov, **so vključeni v to tarifno številko:** *motorni skuterji*, ki so značilni po majhnih kolesih in po vodoravni ploščadi, ki povezuje sprednji in zadnji del vozila; *mopede z vgrajenim motorjem* in pedali ter *kolesa* na nožno pogon (in vozila podobne vrste), opremljene **s pomožnim motorjem**.

Motorna kolesa so lahko opremljena **tudi** z zaščitami voznika pred slabim vremenom ali z **bočno prikolico.**

Vozila s tremi kolesi (na primer: "dostavni tricikel") se prav tako uvrščajo v to tarifno številko, **pod pogojem,** da nimajo lastnosti motornih vozil**,** ki so vključena v **tar. št. 87.03** (**glej** komentar k **tar. št. 87.03**).

V to tarifno številko **so vključene tudi bočne prikolice vseh vrst** - to so vozila za prevoz potnikov ali blaga, katerih **ni moč** uporabljati samostojno. Bočne prikolice so opremljene na eni strani s kolesom, na drugi strani pa imajo priključke za priklop na kolo na nožni pogon ali motorno kolo s strani. Bočna prikolica se **premika vzporedno** s kolesom (*biciklom*) ali motornim kolesom.

Iz te tarifne številke so **izključene** prikolice**,** ki se **priklopijo na zadnji del** kolesa na nožni pogon (bicikla) ali motornega kolesa **(tar. št. 87.16).**

87.12 - DVOKOLESA IN DRUGA KOLESA (TUDI DOSTAVNI TRICIKLI), BREZ MOTORNEGA POGONA

Ta tarifna številka **vključuje** kolesa **in podobna** tovrstna **vozila brez motorja.** To so vozila brez motornega pogona, ki se premikajo s pomočjo pedal in, ki imajo lahko več koles (**na primer:** kolesa na nožni pogon, **vključno** tovrstna vozila za otroke - tricikle, štiricikle).

Razen običajno konstruiranih koles na nožni pogon, **vključuje** ta tarifna številka **tudi raznovrstne specialna kolesa, kot so:**

(1) Dostavni tricikli za raznašanje blaga, ki so običajno v obliki povezane celote, ki ima zaboj (včasih izoliran), ki je montiran nad prednjima kolesoma.

(2) Tandemska kolesa .

(3) Monocikli in bicikli, konstruirani posebej za varietejske umetnike. Ta vozila so zelo lahka in imajo tog ozobljen obroč.

(4) Bicikli, posebej konstruirani za invalide (**na primer:** s posebnim dodatkom, ki omgoča gonjenje bicikla z eno nogo).

(5) Bicikli, opremljeni s pomožnimi kolesi za vzdrževanje ravnotežja. Pomožna kolesa so pritrjena na pesto zadnjega kolesa.

(6) Dirkalni bicikli.

(7) Štiricikli, opremljeni z več sedeži in več pari pedal, vgrajenih na lahko konstrukcijo.

Tudi kolesa na nožni pogon, opremljeni z bočno prikolico, se uvrščajo v to tarifno številko, vendar pa se **bočne prikolice**, uvožene **posebej**, uvrščajo v **tar. št. 87.11.**

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) tirnih koles na nožni pogon, namenjenih za preglede proge **(tar. št. 86.04),**

(b) koles in podobnih tovrstnih vozil, opremljenih s pomožnim motorjem **(tar. št. 87.11),**

(c) koles- igrač in podobnih igrač (ki niso iste kot otroška kolesa, izdelani v obliki običajnih biciklov) **(tar. št. 95.01)** in

(d) koles na nožni pogon in podobnih tovrstnih vozil, konstruiranih posebej in **izključno** za uporabo v zabaviščnih parkih **(tar. št. 95.08).**

87.13 - INVALIDSKI VOZIČKI, KI SO OPREMLJENI Z MOTORNIM ALI DRUGAČNIM MEHANSKIM POGONOM ALI NE

8713.10 **- Brez motornega ali drugega mehanskega pogona**

8713.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka **vključuje** vozičke ali podobna vozila, ki so posebej konstruirana za prevoz invalidov (bolnikov, paralitikov, amputirancev itd.), **neglede na to,** ali so opremljena s sredstvi za mehanski pogon, ali ne.

Vozila na mehanski pogon običajno **poganja lahek motor, ali pa se jih poganja z roko** s pomočjo ročice ali ročičnega mehanizma. Drugi invalidski vozički se potiskajo z roko, ali pa premikajo tako, da se z roko poganja kolesa neposredno.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) običajnih vozil, ki so preprosto preurejena tako, da jih invalid lahko vozi (**na primer:** avtomobili z ročno krmiljeno sklopko, pospeševalnikom itd.) **(tar. št. 87.03)** ali biciklov, opremljenih s posebnim dodatkom, s pomočjo katerega jih invalid lahko poganja z eno nogo **(tar. št. 87.12)** in

(b) nosil na kolesih **(tar. št. 94.02).**

87.14 - DELI IN PRIBOR VOZIL IZ TAR. ŠTEVILK 87.11 DO 87.13

- Za motorna kolesa (tudi mopede):

8714.11 **- - sedeži**

8714.19 **- - drugi**

8714.20 **- Za invalidske vozičke**

- Drugi:

8714.91 **- - okvirji in vilice ter njihovi deli**

8714.92 **- - platišča in napere koles**

8714.93 **- - pesta, razen pest z zavoro in zavor za pesta, in prosta verižna kolesa**

8714.94 **- - zavore, vključno pesta z zavoro in zavore za pesta, in njihovi deli**

8714.95 **- - sedeži**

8714.96 **- - pedala in prestave v pestu ter njihovi deli**

8714.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** dele in pribor za motorna kolesa **(vključno** za mopede**),** za kolesa na nožni pogon in za podobna tovrstna vozila**,** opremljena s pomožnim motorjem, za bočne prikolice, za kolesa na nožni pogon in podobna tovrstna vozila **brez motorja** in za invalidske vozičke - **vendar le,** če ti deli in pribor **izpolnjujejo o b a naslednja pogoja:**

(i) Morajo se prepoznati kot deli, ki so primerni **izključno** ali predvsem za navedena vozila.

In (ii) Ne smejo biti **izključeni** z določili opomb k **Oddelku XVII** (**glej** ustrezna splošna določila komentarja).

Med dele in pribor iz te tarifne številke **so vključeni:**

(1) Karoserije in njihovi deli za dostavne tricikle, bočne prikolice ali invalidske vozičke (zložljive strehe, vrata, tla itd.).

(2) Šasije, okvirji in njihovi deli.

(3) Zobniški sestavi, menjalniške škatle, sklopke in druga oprema za transmisijo in njihovi deli za motorna kolesa.

(4) Kolesa in njihovi deli (pesta, platiščni segmenti, palci itd.).

(5) Verižniki z enosmernim prenosom.

(6) Drsnice in drugi prenosniki in njihovi deli.

(7) Krivični mehanizem in njegovi deli (verižniki, pedalne tačke, osi pogonskega mehanizma itd.), pedala in njihovi deli (osi), stremena.

(8) Tačka nožnega zaganjača (običajno za motorna kolesa), tačke in drugi krmilni mehanizmi.

(9) Zavore vseh vrst (čeljustne zavore za platišča, bobnaste zavore, nožne zavore koles na nožni pogon itd.) in njihovi deli (zavorne tačke, ročaji za prijemanje čeljustnih zavor, bobni in tačke za bobnaste zavore, sklopke za zavore za platišča itd.).

(10) Krmilne ročice, vratovi krmila, ročaji (iz plute, plastične mase itd.).

(11) Sedala in podporniki za sedala, prevleke za sedala.

(12) Vilice, **vključno** teleskopske vilice in njihove dele (glave in rokavi, vilice itd.).

(13) Cevi in spojke za okvir koles na nožni pogon.

(14) Hidravlični blažilci (amortizerji) in njihovi deli.

(15) Blatniki in njihove opore (podporniki, palica za pritrjevanje itd.).

(16) ***Mačja očesa*** (montirana).

(17) Ščitnik za obleko **(razen mrež iz tar. št. 56.08),** ščitnik prenosne verige, nasloni za noge in ščitniki nog.

(18) Ščitnik za kolena in noge za motorna kolesa.

(19) Pokrovi rezervnih koles za skuterje.

(20) Izpušni lonci in njihovi deli.

(21) Rezervoarji za gorivo.

(22) Vetrobrani.

(23) Prtljažniki, nosilci luči, nosilci steklenic z vodo.

(24) Pogonski vzvodi in ročice za zaganjanje; naslonjala za hrbet in stebri za premikanje naslonjal, naslonjala za noge, ščitniki za noge itd. za invalidske vozičke.

(25) Kabli za sklopke, zavorni kabli, kabli za plin in podobni kabli, ki so sestavljeni iz gibljivega zunanjega plašča in premičnega notranjega kabla. Narezani so na določene dolžine in opremljeni s fitingi na konceh.

87.15 - OTROŠKI VOZIČKI IN NJIHOVI DELI

V tej tarifni številki so zajeti:

(I) **Otroški vozički,** zložljivi ali nezložljivi, z dvema ali več kolesi - običajno se potiskajo z roko (športni otroški vozički, globoki otroški vozički s streho itd.).

(II) **Deli navedenih vozičkov, v kolikor izpolnjujejo O B A naslednja pogoja:**

(i) Morajo se prepoznati kot deli, ki so primerni **izključno** ali predvsem za navedena vozila.

In (ii) Ne smejo biti **izključeni** z določili opomb k **Oddelku XVII** (**glej** ustrezna splošna določila komentarja).

V to tarifno številko **se uvrščajo** naslednji deli:

(1) Košare, ki se montirajo na šasijo, **vključno** košare, ki služijo kot zibke, če jih snamemo.

(2) Šasije in njihovi deli.

(3) Kolesa (opremljena z gumami ali neopremljena z njimi) in njihovi deli.

87.16 - PRIKLOPNIKI IN POLPRIKLOPNIKI; DRUGA VOZILA, NESAMOVOZNA; NJIHOVI DELI

8716.10 **- Priklopniki in polpriklopniki za bivanje ali kampiranje**

8716.20 **- Samonakladalni ali samorazkladalni priklopniki in polpriklopniki za kmetijske namene**

- Drugi priklopniki in polpriklopniki za prevoz blaga:

8716.31 **- - priklopniki-cisterne in polpriklopniki-cisterne**

8716.39 **- - drugi**

8716.40 **- Drugi priklopniki in polpriklopniki**

8716.80 **- Druga vozila**

8716.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** skupino vozil **brez mehanskega pogona (razen** vozil iz predhodnih tarifnih številk), ki so opremljena z enim ali več kolesi in, ki so konstruirana za prevoz potnikov ali blaga. V to tarifno številko **se uvrščajo tudi** vozila brez mehanskega pogona in brez koles (**na primer:** sani, ki se premikajo po lesenih drsalkah itd.).

Vozila iz te tarifne številke se potiskajo ali vlečejo z rokami, živino, ali pa z drugimi vozili (s traktorji, kamioni, vozovi, motornimi kolesi, kolesa na nožni pogon itd.).

Ta tarifna številka **vključuje:**

(A) **Prikolice in polprikolice.**

V smislu te tarifne številke označuje izraz "**prikolice in polprikolice**" vozila (**razen** bočnih prikolic), namenjena **izključno priklopu na drugo vozilo** s pomočjo posebne priklopne naprave (avtomatske ali neavtomatske).

Najpomembnejša vrsta prikolic in polprikolic iz te skupine so prikolice in polprikolice, namenjene za motorna vozila. Prikolice imajo običajno dva ali več parov koles in priklopno napravo, ki je montirana na sprednjih kolesih. Pri takšnih večosnih prikolicah služijo prednja kolesa **tudi** kot krmilo. Polprikolice so opremljene **samo** z zadnjimi kolesi, njihov sprednji del pa leži na ploščadi vlečnega vozila, na katerega so priklopljene s posebno priklopno napravo.

V smislu naslednjih pojasnil k tej tarifni številki **označuje izraz "prikolice" tudi polprikolice.**

Med prikolice, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, **so vključene:**

(1) **Prikolice karavanskega tipa (za bivanje ali kampiranje).**

(2) **Samonakladalne poljedelske prikolice,** ki so opremljene z napravami za avtomatsko nakladanje in morebiti **tudi** z dodatki za drobljenje živinske krme, koruznih stebel itd.

Ta tarifna številka **ne vključuje** samonakladalnih prikolic s trajno vgrajeno opremo za žetev, rezanje, drobljenje in transport trave, koruze itd. **(tar. št. 84.33).**

(3) **Samorazkladalne prikolice** za prevažanje raznih izdelkov (živinske krme, gnojil itd.) s premičnim dnom za razkladanje. Te prikolice so lahko opremljene z raznimi priklopnimi napravami (za drobljenje gnojila, za rezanje živinske krme itd.), kar jim omogoča prilagoditi se kot trosilnik stelje, zaboj za živinsko krmo ali kot prikolica za koreninaste plodove.

(4) **Druge prikolice za transport blaga:**

(a) Prikolice - cisterne (s črpalkami ali brez njih).

(b) Prikolice za poljedelska, javna dela itd (prekucne ali neprekucne).

(c) Prikolice z hladilnimi napravami ali s toplotno izolacijo za prevoz hitro kvarljivega blaga.

(d) Prikolice za selitve (za prevoz pohištva).

(e) Prikolice z enim ali dvema nadstropjema za prevoz živine, avtomobilov, koles na nožni pogon itd.

(f) Prikolice, prilagojene za prevoz določenega blaga (**na primer**: za prevoz ravnega stekla).

(g) Cestno - tirne prikolice (ki se uporabljajo predvsem kot cestne prikolice, a jih je moč prevažati na posebnih železniških vagonih, opremljenih z vodili).

(h) Prikolice, opremljene s tiri za cestni prevoz železniških vagonov.

(ij) Prikolice s spuščeno osnovo in z nakladalnimi rampami - za transport težke opreme (tankov, dvigal, buldožerjev, električnih transformatorjev itd.).

(k) Samostojni premični podstavki z dvema ali štirimi kolesi za prevažanje debel.

(l) Prikolice za prevoz debel.

(m) Prikolice za strelivo - oklepljene ali neoklepljene.

(n) Majhne prikolice za kolesa na nožni pogon ali motorna kolesa.

(5) **Druge prikolice:**

(a) Prikolice za motorna vozila, izrecno namenjene za prevoz potnikov.

(b) Bivalne prikolice v zabaviščnih parkih (**razen** tistih iz **tar. št. 95.08**).

(c) Razstaviščne prikolice.

(d) Prikolice - knjižnice.

(B) **Vozila, katera se potiska ali vleče z roko.**

V to skupino so vključeni:

(1) Razni vozički, **vključno tudi** vozičke, specializirane za uporabo v posebnih industrijah (**na primer:** v tekstilni ali keramični industriji, v mlekarnah itd.).

(2) Vozički z enim kolesom, vozički za prtljago, vozički z lijakom za izpraznjevanje in prekucni vozički.

(3) Gostinski vozički **(razen vrst, ki so vključeni v tar. št. 94.03),** ki se uporabljajo predvsem na železniških postajah (vozički - bifeji).

(4) Ročni vozički (**na primer:** za odvoz smeti).

(5) Rikše.

(6) Majhni vozički s toplotno izolacijo, ki jih uporabljajo sladoledarji.

(7) Vse vrste trgovskih vozičkov. Ta lahka vozila so včasih opremljena s pnevmatskimi gumami.

(8) Sani, vlečene z rokami, za prevažanje drv v hribovskih predelih.

Iz te tarifne številke so **izključeni** majhni ZABOJNIKI na kolesih (**na primer:** košare na kolesih) iz pletarskega materiala ali iz kovin tistih vrst, ki nimajo šasije in se uporabljajo v delavnicah. Takšni vozički se **uvrščajo po materialu, iz katerega so izdelani.**

(C) **Vozila z živinsko vprego.**

V to skupino so vključeni:

(1) Paradni vozovi, zaprte kočije, kočije, kabrioleti.

(2) Pogrebni vozovi.

(3) Cize.

(4) Otroški vozovi z oslovsko vprego in vozovi za vpreganje ponijev, ki se uporabljajo v zabaviščnih parkih, na sejmih itd.

(5) Dostavna vozila vseh vrst, vozila za selitve (za prevoz pohištva).

(6) Vse vrste vozov, prekucni vozovi.

(7) Sani.

VOZILA, OPREMLJENA S STROJI ITD.

Uvrščanje naprav, ki sestoje iz vozil **s trajno vgrajenimi stroji ali pripravami,** se določa **po bistvenem značaju celote.** Zato **vključuje** ta tarifna številka takšne naprave, **katerim daje bistveni značaj vozilo.** Na drugi strani pa so iz te tarifne številke **izključene enote,** katerim dajejo bistveni značaj vgrajeni stroji ali naprave.

Iz pravkar navedenega izhaja:

(I) Da se v to tarifno številko uvrščajo vozički, vozovi ali prikolice z vgrajenimi rezervoarji, **neglede** na to, ali so opremljeni ali niso opremljeni s pomožnimi napravami za polnjenje ali praznjenje.

(II) Da **so izključena** iz te tarifne številke naslednja vozila, ki **se uvrščajo** v tarifno številko, ki ustreza njihovemu stroji ali aparatu:

(a) ročni vozički, vprežni vozovi ali prikolice z vgrajeno opremo za škropljenje iz **tar. št. 84.24,**

(b) stroji in naprave, montirane na preprosti šasiji s kolesi, ki je namenjena za vleko, **kot so na primer:** premične črpalke in kompresorji **(tar. št. 84.13 ali 84.14)** in premična dvigala ter mehanske lestve (tar. št. **84.26 ali 84.28)** in

(c) vlečeni betonski mešalci **(tar. št. 84.27).**

DELI

Ta tarifna številka **vključuje tudi** dele navedenih vozil, **v kolikor** izpolnjujejo **oba naslednja pogoja:**

(i) Morajo se prepoznati kot deli, ki so primerni **izključno** ali predvsem za navedena vozila.

In (ii) Ne smejo biti **izključeni** z določili opomb k **Oddelku XVII** (**glej** ustrezna splošna določila komentarja).

Med dele iz te tarifne številke **so vključeni:**

(1) šasije in njihovi sestavni deli (vzdolžni nosilci, prečni nosilci itd.),

(2) osi,

(3) karoserije in njihovi deli,

(4) lesena ali jeklena kolesa in njihovi deli, **vključno tudi** kolesa z gumami,

(5) naprave za priklop (kljuke, zaderike itd.),

(6) zavore in njihovi deli in

(7) udarniki, poteznice in podobni deli.

*
* *

Iz te tarifne številke je **izključena** oprema za zimske športe, kot so **na primer:** tobogani, bobi, sani itd. **(tar. št. 95.06).**

88. POGLAVJE

ZRAKOPLOVI, VESOLJSKA VOZILA IN NJIHOVI DELI

Opomba za tarifne podštevilke

1. Pri tar. podšt. 8802.11 do 8802.40 izraz "**prazne neoperativne mase**" pomeni maso stroja normalno pripravljenega za polet, brez teže posadke, goriva in opreme, razen stalno pritrjene opreme.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje:**

- balone, vodljive zrakoplove-*dirižable* in zrakoplove brez pogona (**tar. št. 88.01**),
- druge zrakoplove, vesoljska vozila (**vključno** satelite) in sredstva za izstrelitev vesoljskih vozil (**tar. št. 88.02**),
- nekatero opremo v zvezi z njimi, **kot so** padala (**tar. št. 88.04**),
- opremo za vzletanje letal, palubne ustavljalnike letal in zemeljske trenažerje (simulatorji letenja) (**tar. št. 88.05**).

Skladno z določili **Oddelka XVII** (**glej** splošna določila komentarja k temu **Oddelku**), **so vključeni** v ta Oddelek tudi deli te opreme.

Nepopolno sestavljena ali nedokončana letala (**na primer:** letala brez motorjev ali notranje opreme) **se uvrščajo** kot ustrezna popolno sestavljena ali dokončana letala, **pod pogojem,** da imajo bistvene lastnosti dokončanih ali kompletnih letal.

88.01 - BALONI IN VODLJIVI ZRAKOPLOVI; JADRALNA LETALA, PILOTIRANI ZMAJI IN DRUGA LETALA BREZ POGONA

8801.10 **- Jadralna letala in pilotirani zmaji**

8801.90 **- Drugo**

(I) BALONI IN VODLJIVI ZRAKOPLOVI (*DIRIŽABLI*)

V to skupino **so vključeni** zrakoplovi, lažja od zraka, **neglede** na njihovo uporabo (vojaška, športna, znanstvena, reklamna itd.). Med te zrakoplove **so vključeni** prosti baloni ali privezani baloni, ki so z vrvjo privezani na zemljo, ter ***dirižabli* (zračne ladje) na mehanski pogon.**

V to tarifno številko **so vključeni tudi** naslednje vrste balonov, ki se uporabljajo v letalstvu in meteorologiji:

(1) **Sondirni baloni,** ki se uporabljajo za prevoz radijskih sondirnih instrumentov v velike višine. Lahko so težki **do 4.500 gramov**, običajno pa **so težki med 350 in 1.500 grami.**

(2) **Baloni - piloti,** katere spuščajo, da pokažejo hitrost in smer vetra. Praviloma so **težki od 50 do 100 gramov.**

(3) **Baloni za določanje višine** (višinski baloni). Od balonov **pod (1) in (2)** so manjši (običajno so težki **med 4 in 30 grami**) in se uporabljajo za določanje višine oblakov.

Baloni, ki se uporabljajo v meteorologiji, so večinoma iz zelo tanke gume visoke kvalitete z visoko stopnjo širjenja. Iz te tarifne številke so **izključeni baloni - igrače za otroke (tar. št. 95.03),** ki so od balonov iz te tarifne številke **razlikujejo po slabši kvaliteti,** kratkim grlom za napihovanje in po reklamah in okrasih, ki se na njih pogosto nahajajo.

(II) JADRALNA LETALA IN PILOTIRANI ZMAJI

Jadralna letala so letala, težja od zraka, ki se plovejo tako, za izkoriščajo atmosferske tokove. **Vendar** pa se jadralna letala, ki so opremljena ali predvidena za opremljanje z motorjem, uvrščajo v **tar. št. 88.02.**

Pilotirani zmaji imajo običajno krila v obliki grške črke *delta*, ki omogočajo osebi, oprti na sistem nosilcev, določeno manevriranje v zraku. Ta krila so večinoma iz tekstilnega materiala, ki je napet preko (običajno) kovinskega okvira (konstrukcije).

(III) DRUGI ZRAKOPLOVI BREZ POGONA

V to skupino **so vključeni zmaji, težji od zraka,** ki nimajo mehanskega pogona. Papirnati zmaji imajo vrv, s katero so privezani na zemljo (kot baloni). Lahko se uporabljajo za prenos meteoroloških instrumentov.

Zmaji, ki dajejo **videz igrač,** so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 95.03).**

*
* *

Ta tarifne številke **ne vključuje** tudi modelov**,** izdelanih v natančnih ali nenatančnih razmerjih, ki se uporabljajo kot okras **(tar. št. 44.20 ali 83.06),** za demonstracijske namene **(tar. št. 90.23),** ali pa kot igrače ali kot modeli za rekreacijo **(tar. št. 95.03).**

88.02 - DRUGA LETALA (NPR. HELIKOPTERJI, LETALA); VESOLJSKA VOZILA (VKLJUČNO S SATELITI) IN SREDSTVA ZA ORBITALNO ALI IZVENORBITALNO LANSIRANJE VESOLJSKIH VOZIL

- Helikopterji:

8802.11 **- - prazne neoperativne mase do vključno 2000 kg**

8802.12 **- - prazne neoperativne mase nad 2000 kg**

8802.20 **- Letala in drugi zrakoplovi, prazne neoperativne mase do vključno 2000 kg**

8802.30 **- Letala in drugi zrakoplovi, prazne neoperativne mase nad 2000 do vključno 15000 kg**

8802.40 **- Letala in drugi zrakoplovi, prazne neoperativne mase nad 15000 kg**

8802.60 **- Vesoljska vozila (vključno s sateliti) in sredstva za orbitalno ali izvenorbitalno lansiranje vesoljskih vozil**

Ta tarifna številka **vključuje:**

(1) **Letala na mehanski pogon, ki so težja od zraka.** V to skupino **so vključena** letala (**letala,** ki pristajajo na zemlji, na vodi ter amfibijska letala), ***giroplani*** (opremljeni z enim ali več rotorji, ki se prosto vrtijo okrog pokončnih osi) in ***helikopterji*** (opremljeni z enim ali več mehansko gnanih rotorjev).

Ti zrakoplovi so lahko namenjeni za vojaške namene, za prevoz potnikov in blaga, ali pa za vadbo, fotografiranje iz zraka, za kmetijske namene, za reševalne akcije, za protipožarne, meteorološke ali znanstvene namene. Zrakoplovi, **ki se vodijo s pomočjo radija z zemlje** ali iz drugega zrakoplova, **se prav tako uvrščajo v to tarifno številko,** kot **tudi** zrakoplovi, ki so konstruirani posebej tako, da lahko služijo **tudi** kot cestna vozila.

(2) **Vesoljska vozila,** ki lahko letijo izven zemeljske atmosfere (**na primer:** telekomunikacijski ali meteorološki sateliti).

(3) **Sredstva za izstrelitev vesoljskih vozil.** Njihova funkcija je vmestiti uporabni tovor v krožnico okoli Zemlje oziroma v orbito ("**Sredstva za izstrelitev satelitov**"), ali pa pripeljati tovor v področje izven gravitacijskega območja Zemlje ("**Sredstva za izstrelitev vesoljskih vozil**". Ta sredstva dajejo uporabnemu tovor ob koncu svojega **potisnega leta hitrost, večjo od 7000 m/s.**

(4) **Sub-orbitalna vozila**, ki se gibljejo po parabolični orbitalni tirnici in v glavnem nosijo instrumentarij za znanstvene ali druge tehnične namene, **vključno** tiste v obliki ploščadi, ki se lahko vrne v zemeljsko atmosfero. Kadar se ploščad izstreli, ta vozila **ne presežejo hitrosti 7.000 m/s.** Ploščadi običajno vrnejo na Zemljo s padalom zaradi obnove.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključena** tista **"vojaška lansirna sredstva" ali "balistični projektili",** katerih uporabni tovor se potem, ko doseže največjo oddaljenost, vrnejo na Zemljo, in katerih končna **hitros je manjša od 7000 m/s (tar. št. 93.06).** S seboj nosijo vojaško orožje **na primer:** eksploziva, kemična sredstva (kemična orožja) in ko dosežejo parabolično orbitalno tirico, so pripravljena dejstvovati na ustrezene cilje (tarčo).

Iz te tarifne številke **so izključeni še:**

(a) modeli, izdelani v točnem merilu ali ne, ki se uporabljajo **na primer:** za okras **(na primer: tar. št. 44.20** ***ali*** **83.06),** ali pa za zgolj demonstracijske namene **(tar. št. 90.23)** in

(b) igrače ali modeli za rekreacijske namene **(tar. št. 95.03).**

88.03 - DELI BLAGA IZ TAR. ŠT. 88.01 ALI 88.02

8803.10 **- Elise, rotorji in njihovi deli**

8803.20 **- Glavna podvozja letal in njihovi deli**

8803.30 **- Drugi deli letal in helikopterjev**

8803.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** dele izdelkov iz **tar. št. 88.01 in 88.02**, če izpolnjujejo **oba naslednja pogoja:**

(i) Spoznati se morajo kot deli primerni **izključno** ali predvsem za uporabo za izdelke iz naštetih tarifnih številk.

In (ii) Ne smejo biti **izključeni** z določili k Oddelku XVII (**glej** ustrezna določila komentarja).

Med dele iz te tarifne številke **so vključeni:**

(I) **Deli balonov in vodljivih zrakoplovov -** ***dirižablov*****,** kot so**:**

(1) Balonske košare (gondole).

(2) Plašči in njihovi deli (trakovi ali plošče).

(3) Nosilni obroči.

(4) Balončki (ki se namestijo v zračni balon).

(5) Toga okostja in njihovi elementi.

(6) Stabilizatorji in krmila.

(7) Elise za vodljive zrakoplove - *dirižable*.

(II) **Deli zrakoplovov, vključno jadralnih letal in zmajev.**

Na primer:

(1) Letalski trupi in njihovi oddelki, kot **tudi** njihovi notranji ali zunanji deli (**na primer:** nosilne kape, repni stožci, aerodinamični prehodi, obloge, pregradne stene, prtljažniki, dna, instrumentne plošče, okvirji, vrata, rešilni tobogani, okna, stranske odprtine itd.).

(2) Krila in njihovi sestavni deli (nosilni tramovi, rebra, prečni nosilci).

(3) Krmilne ploskve, premične ali nepremične (krilca, podkrilca, spojlerji, zakrilca, višinska krmila, smerna krmila, stabilizatorji, servo krilca itd.).

(4) Plašči, pokrovi, oporniki in nosilci motorjev.

(5) Glavna podvozja letal (**vključno** zavore in zavorne naprave) in oprema za njihovo povlekanje v trup letala; kolesa z gumo ali brez nje; pristajalne smuči.

(6) Plovci za vodna letala (*hidroletala*.)

(7) Elise (propelerji), rotorji za helikopterje in *giroplane*; lopatice propelerjev in rotorjev; naprave za obračanje kril, propelerjev in rotorjev.

(8) Krmilni vzvodi (krmilne palice, vzvodi in razni drugi vzvodi za krmiljenje zrakoplovov).

(9) Rezervoarji za gorivo, **vključno tudi** pomožne rezervoarje za gorivo.

88.04 - PADALA (VKLJUČNO JADRALNA PADALA) IN ROTOŠUTI; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

V to tarifno številko **se uvrščajo** padala, ki se uporabljajo za spuščanje oseb, vojaško oskrbo, spuščanje opreme, meteoroloških instrumentov, osvetljevalnih naprav itd. Nekateri tipi padal služijo kot repna padala za ustavljanje letal. **Glede na svojo upouporabo, so lahko padala raznih velikosti** in so lahko izdelani iz *svile, sintetičnih* in *umetnih vlaken*, iz *lanu*, *bombaža*, *papirja* itd.

Zgornji del navadnih padal, katere uporabljajo posadke letal, je najpogosteje iz **majhnega pilotskega padala,** ki se odpre na poteg vrvice za odpiranje. To padalo nato odpre **glavno padalsko kupolo,** na katero je pritrjeno določeno število vrvi. Vrvi se spodaj zberejo v dva ali več dvižnikov, ki so pritrjeni na trak okoli padalčevega telesa. Ta trak je sestavljen iz opasnic, opremljenih s sponkami in kaveljčki. Pilotsko padalo, glavno padalo in vrvi so pazljivo zloženi v vreči (*kontejnerju*), ki so odpira na poteg z vrvico.

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi deli padal in njihov pribor, kot so:** vreče - *kontejnerji*, oprema za pritrjevanje in okvirji z vzmetnimi mehanizmi za odpiranje padala, pa **tudi** deli in pribor za rotošute.

88.05 - OPREMA ZA LANSIRANJE LETAL; KROVNA PRESTREZALA LETAL IN PODOBNE NAPRAVE; NAPRAVE ZA TRENIRANJE LETENJA NA TLEH; DELI NAVEDENIH IZDELKOV

8805.10 **- Oprema za lansiranje letal; krovna prestrezala letal in podobne naprave ter njihovi deli**

8805.20 **- Naprave za treniranje letenja na tleh in njihovi deli**

V to tarifno številko **so vključene** tri povsem različne vrste izdelkov:

(A) **Oprema za izstrelitev zrakoplovov.**

Ta oprema se običajno uporablja na ladjah, sestoji pa iz kovinske konstrukcije, ki zrakoplov ob izstrelitvi (katapultiranju) usmerja. Pospešek, potreben za vzlet, nastane s pomočjo stisnjenega zraka, pare, eksplozivnega naboja itd., ki deluje na sani ali bat, na katerega je zrakoplov nameščen.

V to tarifno številko **niso vključeni:**

(a) motorni vitli, ki se uporabljajo za vzlet jadralnih letal **(tar. št. 84.25)** in

(b) raketne izstrelilne rampe in stolpi, ki raketam pri vzletu **samo** dajejo pravo smer, jih pa ne potiskajo, saj se rakete dvignejo z lastnim pogonom **(tar. št. 84.79)**.

(B) **Palubni ustavljalniki letal in podobna oprema.**

Ta sredstva se uporabljajo na letalonosilkah in na nekaterih letališčih. Služijo zmanjšanju hitrosti pristajajočega letala in tako krajšajo dolžino pristajalne steze.

Vendar v to tarifno številko **ne spada** druga oprema, kot je **na primer:** varnostna oprema **(na primer:** mreže**).**

(C) **Zemeljski trenažerji letenja.**

Primeri opreme, ki se uporablja za vadbo letalcev, so:

(1) **Simulatorji letenja, ki delujejo elektronsko.**

Vgrajene elektronske naprave vzpostavljajo pogoji letenja. Izračunavajo vrednosti, ki so posledica danih pogojev letenja in manevrov, ki jih preko ročice posreduje letalec - učenec, vse to pa pokažejo na tabli z instrumenti v kabini.

Če je tovrstna oprema montirana na šasijo motornega vozila ali prikolice, **se uvršča** v **tar. št. 87.05 ali 87.16** - odvisno od primera **(glej komentar k tar. št. 87.16).**

(2) **Naprava, znana kot "trenažer" (***link trainer***)** sestoji iz majhne kabine, ki se obrača na podstavku. Opremljena je kot pilotska kabina v letalu in omogoča učencu izvajati vse manevre, katere zahteva resnično letenje.

DELI

Ta tarifna številka **vključuje tudi dele navedenih proizvodov, v kolikor izpolnjujejo OBA naslednja pogoja:**

(i) Spoznani morajo biti kot deli primerni **izključno** ali predvsem za uporabo za izdelke iz naštetih tarifnih številk.

in (ii) Ne smejo biti **izključeni** z določili k **Oddelku XVII** (**glej** ustrezna določila komentarja).

Vendar pa je iz te tarifne številke **izključena** oprema**,** namenjena predvsem za beleženje človeških reakcij v težkih letalnih pogojih (**na primer:** pri velikih pospeških, pomanjkanju kisika itd.); takšna oprema (**na primer:** kabine, nameščene na vrteči se osnovi, ki simulirajo pogoje letenja z nadzvočno hitrostjo) ima značaj aparatov za preskus refleksov in **se uvršča v tar. št. 90.19.**

Oprema, ki **ni posebej** namenjena za vadbo pilotov v letenju, pač pa za splošno vadbo letalske posadke (**na primer:** modeli giroskopov v povečanem merilu), je iz te tarifne številke prav tako **izključena (tar. št. 90.23).**

89. POGLAVJE

LADJE, ČOLNI IN PLAVAJOČE KONSTRUKCIJE

OPOMBA

1. **Trup plovila, nedokončano ali nekompletno plovilo**, sestavljeno, nesestavljeno ali razstavljeno, ali kompletno plovilo, nesestavljeno ali razstavljeno, se uvršča **v tar. št. 89.06, če nima bistvenih značilnosti določene vrste plovila**.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** ladje, čolne in druge plovne objekte vseh vrst (na lastni pogon ali brez njega), prav tako pa **tudi** plavajoče konstrukcije, **kot so:** kesoni, ploščadi za izkrcanje in boje. To poglavje **vključuje** tudi **zračnoblazinska** vozila (*howercraft*), ki se premikajo nad vodo (nad morjem, rečnimi ožinami, jezeri), **neglede** na to, ali lahko pristajajo na plažah ali v pristaniških dokih in **neglede** na to, ali se lahko premikajo **tudi** nad ledom, ali ne (**glej Opombo 5** k **Oddelku XVII**).

VAŽNO JE POUDARITI, DA ZA TO POGLAVJE NISO PREDVIDENE TARIFNE ŠTEVILKE ZA DELE IN OPREMO, KI SE MORAJO UVRŠČATI V DRUGA POGLAVJA TE NOMENKLATURE!

V to poglavje **so vključeni tudi:**

(A) **Nedokončana ali nekompletna vozila** (**na primer:** vozila brez lastnega pogonskega stroja, navigacijskih instrumentov, strojev za dvigovanje ali manipulacijo ali brez notranje opreme).

(B) **Trupi iz kakršnegakoli materiala.**

Kompletna plovila, ki se dobavljajo nesestavljena ali razstavljena, trupi in nedokončana ali nekompletna plovila (sestavljena ali nesestavljena), **se uvrščajo** kot plovila določene vrste, če imajo bistveno značilnost tovrstnega plovila. Sicer se takšno blago uvršča v **tar. št. 89.06**.

V nasprotju z določili, ki se nanašajo na transportno opremo iz drugih poglavij **Oddelka XVII**, so iz tega poglavja **izključeni** vsi deli, ki se dobavljajo posebej (**razen** trupov) in ves pribor plovil ali plavajočih konstrukcij, **četudi** jih je moč nedvoumno prepoznati kot takšne. Takšni deli in pribor **se uvrščajo** v ustrezne tarifne številke drugje v Nomenklaturi,

Na primer:

(1) Deli in pribor, navedeni v **Opombi 2** k **Oddelku XVI.**

(2) Lesena vesla vseh vrst **(tar. št. 44.21).**

(3) Vrvi in konopci iz tekstilnega materiala **(tar. št. 56.07).**

(4) Jadra **(tar. št. 63.06).**

(5) Jamborji, pokrovi tovornega ladijskega jaška, stopnice, ograje in pregrade za ladje ali čolne in deli ladijskih trupov, ki imajo značaj kovinskih konstrukcij **(tar. št. 73.08).**

(6) Železne ali jeklene vrvi **(tar. št. 73.12).**

(7) Železna ali jeklena sidra **(tar. št. 73.16)**

(8) Elise (propelerji) in kolesa z lopaticami za pogon ladij **(tar. št. 84.85)** .

(9) Krmila (**tar. št. 44.21, 73.25, 73.26** itd.) in druga krmilna oprema za ladje ali čolne **(tar. št. 84.79).**

Iz tega poglavja **so izključeni tudi:**

(a) Modeli ladij, ki se uporabljajo za okrasne namene (**na primer:** galeje in druge jadrnice) (**tar. št. 44.20, 83.06** itd.).

(b) Razstavni aparati ali modeli iz **tar. št. 90.23.**

(c) Torpeda, mine in drugo bojno strelivo **(tar. št. 93.06).**

(d) Igrače v oblik čolna na kolesih, s katerimi se igrajo otroci **(tar. št. 95.01)** in druge igrače **(tar. št. 95.03).**

(e) Vodne smuči in podobno **(tar. št. 95.06).**

(f) Majhni čolni za vrtiljake in za druge zabaviščne parke **(tar. št. 95.08)**.

(g) Starine, stare **več kot 100 let (tar. št. 97.06).**

Amfibijska vozila in *zračnoblazinska* vozila**,** ki se premikajo nad kopnim in nad vodnimi površinami (močvirji itd.), **se uvrščajo** kot **motorna vozila v 87. Poglavje,** *hidroavioni* pa **so vključeni v tarifno številko 88.02.**

89.01 - POTNIŠKE LADJE, IZLETNIŠKE LADJE, TRAJEKTI, TOVORNE LADJE, BARŽE IN PODOBNA PLOVILA ZA PREVOZ OSEB ALI BLAGA

8901.10 **- Potniške ladje, izletniške ladje in podobne ladje, konstruirane predvsem za prevoz potnikov; trajekti vseh vrst**

8901.20 **- Tankerji**

8901.30 **- Ladje-hladilnice, razen tistih iz tar. podšt. 8901.20**

8901.90 **- Druge ladje za prevoz blaga in druga plovila za prevoz potnikov in blaga**

V to tarifno številko **so vključene** vse ladje za prevoz oseb ali blaga, **razen plovil in tar. št. 89.03,** rešilnih čolnov (**razen** tistih na vesla), transportnih vojaških ladij in bolniških ladij **(tar. št. 89.06).** Ladje iz te tarifne številke so lahko ladje za morsko plovbo ali za plovbo po notranjih vodnih poteh (po jezerih, prekopih, rekah, ožinah).

V to tarifno številko **so vključene:**

(1) Potniške in izletniške ladje.

(2) Trajekti vseh vrst, **vključno tudi** trajekte za prevoz vagonov, vozil in majhne rečne trajekte.

(3) Tankerji (za nafto, metan, vino itd.).

(4) Ladje - hladilniki za prevoz mesa, sadja itd.

(5) Tovorne ladje vseh vrst (**razen** tankerjev in ladij - hladilnikov), **neglede** na to, ali so specializirane za prevoz določenega blaga, ali niso. Sem **so vključene** ladje za prevoz rude in drugega razsutega tovora (**na primer:** za prevoz žita, premoga), kontejnerske ladje, ro-ro ladje in ladje za prevoz *barž* (***LASH***).

(6) *Barže* vseh vrst (vlačilci, remorkerji, brodovi), maoni in pontoni za težke tovore, ki se uporabljajo za prevoz tovora, včasih pa **tudi** ljudi.

(7) *Hidroglisne* ladje, *hidrokrilniki* in *zračnoblazinske* ladje**.**

89.02 - RIBIŠKE LADJE; LADJE - TOVARNE IN DRUGE LADJE ZA PREDELAVO IN KONZERVIRANJE RIBJIH IZDELKOV

Ta tarifna številka **vključuje** vse tipe ribiških ladij, ki so namenjene trgovskemu ribarjenju na morji ali na notranjih vodnih poteh, **IZKLJUČENE** so **ribiške ladje na vesla (tar. št. 89.03).** Sem **so vključene** ribiške koče, tunolovke, pa **tudi** kitolovke.

V to tarifno številko **so vključene tudi** ladje - tovarne (za predelavo kitov, za konzerviranje rib itd.).

Tudi ribiške ladje, ki se lahko uporabijo za izlete (predvsem v poletnem delu turistične sezone), **so vključene** v to tarifno številko.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključene** ladje za športni ribolov **(tar. št. 89.03).**

89.03 - JAHTE IN DRUGA PLOVILA ZA ŠPORT ALI RAZVEDRILO; ČOLNI NA VESLA IN KANUJI

8903.10 **- Napihljivi**

- Drugo:

8903.91 **- - jadrnice s pomožnim motorjem ali brez njega**

8903.92 **- - motorni čolni, razen čolnov z izvenkrmnimi motorji**

8903.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** vsa plovila za šport in razvedrilo in vse čolne na vesla ter kanuje.

V to tarifno številko **so vključene** jahte in druge jadrnice in motorni čolni, pomožni čolni, kajaki, čolni na vesla, na pedala (čolni, ki se poganjajo s pedali), čolni za športni ribolov, čolni za tekme (regate), plovila in **čolni, ki se napihnejo in, ki se lahko zvijejo ali razstavijo.**

V to tarifno številko **so vključeni tudi rešilni čolni na vesla (razen** rešilnih čolnov iz **tar. št. 89.06).**

Vendar so jadralne deske (***surfi***) iz te tarifne številke izključene **(tar. št. 95.06).**

*
* *

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 8903.92

"Izvenkrmni motorji" so opisani v komentarju k **tar. št. 84.07.**

89.04 - VLAČILCI IN POTISKAČI

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Vlačilci (*remorkerji*).** Te ladje so specializirane za vleko drugih plovil. Lahko so raznih tipov, ki se uporabljajo za morsko plovbo ali za plovbo po notranjih vodnih poteh.

Od drugih plovil se razlikujejo po posebni obliki in ojačenem trupu, po strojih, katerih moč ni sorazmerna njihovi velikosti, in po raznovrstni palubni opremi, ki je namenjena pritrjevanju vlečnih vrvi, motvozov itd.

(B) **Potiskači.** Te ladje so specializirane za potiskanje *barž, maonov* itd. V glavnem jih odlikuje top ladijski kljun (za potiskanje) in dvignjena kabina za krmarja (lahko je **tudi** teleskopska).

V to tarifno številko **so vključeni tudi (vlačilci - potiskači),** ki se uporabljajo kot vlačilci in kot potiskači. Kakor potiskači, imajo **tudi** te ladje top ladijski kljun, **vendar** pa je naklon njihove krme takšen, da lahko plovejo **tudi** nazaj in pri tem vlečejo barže itd.

Vlačilci, ki se uporabljajo za pomoč ladjam v nevarnosti, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

Plovila iz te tarifne številke **se ne uporabljajo za prevoz oseb ali blaga.** Lahko so opremljena s specializirano protipožarno opremo, z opremo za črpanje, za ogrevanje tovora itd. **Vendar** so iz te tarifne številke **izključena** gasilska plovila **(tar. št. 89.05).**

89.05 - LADJE - SVETILNIKI, GASILSKA PLOVILA, PLAVAJOČI BAGRI, PLAVAJOČE DVIGALNE NAPRAVE IN DRUGA PLOVILA, PRI KATERIH JE PLOVBA PODREJENA NJIHOVI GLAVNI FUNKCIJI; PLAVAJOČI DOKI; PLAVAJOČE ALI POTAPLJAJOČE SE VRTALNE ALI PROIZVODNE PLOŠČADI

8905.10 **- Plavajoči bagri**

8905.20 **- Plavajoče ali potapljajoče se vrtalne ali proizvodne ploščadi**

8905.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Ladje - svetilniki, gasilska plovila, plavajoči bagri (za čiščenje rečnega ali morskega dna, za izkop in nakladanje zemlje), plavajoča dvigala in druga plovila, katerih plovnost je podrejena njihovi osnovni funkciji.**

Ta plovila praviloma opravljajo svojo funkcijo med mirovanjem.

Sem so vključene: ladje - svetilniki, ladje za vrtanje v morsko dno, gasilska plovila, plavajoče bagre vseh vrst (**na primer:** bager z vedrci ali bager za sesanje), reševalne ladje (za dvigovanje potopljenih ladij), trajno vsidrani plavajoči reševalni otoki, *batiskafi*, *pontoni*, opremljeni z dvižnimi ali transportnimi napravami (**na primer:** s tovornimi sedli, pomoli, dvigali za žita itd.) in pontoni, ki so namenjeni **izključno** za podstavke takšnih strojev.

Ladje - hiše, ladje - pralnice in plavajoči mlini se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

(B) **Plavajoči doki.**

Plavajoči doki so vrsta plavajočih delavnic, ki se uporabljajo namesto suhih dokov.

Najpogosteje imajo prečni prerez v obliki **črke "U".** Na takšni konstrukciji je ploščad in bočne stene, opremljeni pa so z balastnimi (obtežilnimi) rezervoarji, ki jim omogočajo, da so delno potopljeni, da lahko vanje zapluje ladja na popravilo. V nekaterih primerih je plavajoče doke možno vleči.

Druga vrsta plavajočih dokov deluje na podoben način, **vendar** pa ima lastni pogon in je opremljena z močnimi motorji. Ti doki se uporabljajo za popravila ali prevoz amfibijskih vozil ali drugih plovil.

(C) **Plavajoči ali potopni vrtalniki ali proizvodne ploščadi.**

Te ploščadi so praviloma namenjeni iskanju ali eksploataciji naftnih nahajališč ali nahajališč naravnega plina pod morjem. **Razen** opreme, potrebne za vrtanje ali proizvodnjo (tovorna sedla, pomoli, črpalke, naprave za cementiranje, silosi itd.) imajo te ploščadi **tudi** bivalne prostore za osebje.

Te ploščadi, ki se vlečejo, včasih pa **tudi** premikajo z lastnim pogonom do mesta iskanja ali proizvodnje ali z enega mesta na drugo, se delijo **v naslednje skupine:**

(1) **Samodvižne ploščadi,** ki imajo **razen** lastne delovne ploščadi **tudi** naprave (trupe, kesone itd.), ki jim omogočajo plovbo, in pa noge, ki segajo do morskega dna in delovno ploščad dvigujejo nad vodno gladino.

(2) **Potopne ploščadi,** katerih konstrukcijo spustijo na mesto delovanja z balastnimi rezervoarji, ki so nameščeni na morskem dnu, kar zagotavlja veliko stabilnost delovne ploščadi, ki je nad vodno gladino. Balastni rezervoarji imajo lahko plošče ali izrastke za sidranje, ki prodirajo globlje v morsko dno.

(3) **Polpotopne ploščadi, ki se podobne potopnim,** le, da se od njih razlikujejo po tem, da potopljeni del ni na morskem dnu. Med delom so te plavajoče ploščadi pritrjene s pomočjo sider ali delnega pozicioniranja.

Fiksne ploščadi (ki so trajno locirane na enem mestu), ki se uporabljajo za iskanje ali izkoriščanje naftnih nahajališč ali nahajališč naravnega plina pod morjem in, ki niso potopne, so **izvzete iz te tarifne številke (tar. št. 84.30).**

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi trajekti **(tar. št. 89.01),** ladje - tovarne za predelavo ribjih izdelkov **(tar. št. 89.02)** in ladje za polaganje kablov ter meteorološke ladje **(tar. št. 89.06).**

89.06 - DRUGA PLOVILA, VKLJUČNO Z VOJNIMI LADJAMI IN REŠEVALNIMI ČOLNI, RAZEN ČOLNOV NA VESLA

Ta tarifna številka **vključuje** vsa plovila, ki niso bolj specifično zajeta v **tarifna številkah od 89.01 do 89.05.**

V to tarifno številko **so vključene:**

(1) Vojaške ladje vseh vrst, med katere **so vključene:**

(a) Ladje za bojno delovanje, ki so opremljene z raznim ofenzivnim in defenzivnim orožjem in z zaščitno opremo proti projektilom (**na primer:** z oklepi ali večkratnimi pregradami, neprepustnimi za vodo) ali s podvodnimi napravami (**antimagnetni** *detektorji min*). Praviloma so opremljene **tudi** z aparati za prisluškovanje in odkrivanje, **kot so** *radarji, sonarji, infrardeči detektorji* in oprema za motenje radijskih vez.

Tovrstne ladje se od trgovskih ladij razlikujejo po večji hitrosti in maneverskih sposobnostih, po večjem številu posadke, po večjih rezervoarjih za gorivo in po posebni skladiščih za prevoz in uporabo streliva.

(b) Nekatere posebno opremljene ladje, ki so neoborožene in neoklepljene, jih je pa še zmeraj moč prepoznati kot ladje, ki se uporabljajo **izključno** ali pretežno za vojaške namene - **na primer:** desantne ladje ali pomožna plovila (za prevoz streliva ali min itd.) in ladje za prevoz vojaških enot.

(c) Podmornice.

(2) Ladje ki sicer **imajo nekatere značilnosti vojaških ladij, uporabljajo pa jih organi oblasti** (**na primer:** carinski in policijski organi).

(3) Rešilni čolni, ki so nameščeni na ladijski palubi, in čolni, ki se nameščajo na nekatera mesta vzdolž obale za reševanje ladij, katerim preti nevarnost. **Vendar** pa se **rešilni čolni na vesla uvrščajo v tar. št. 89.03.**

(4) Ladje za znanstvene raziskave, ladje - laboratoriji, meteorološke ladje.

(5) Ladje za prevoz in nameščanje boj, ladje za polaganje podvodnih kablov (**na primer:** *telekomunikacijskih*).

(6) Pilotine (pilotske ladje).

(7) Ledolomilci.

(8) Bolniške ladje.

(9) Plovila - barže za odvoz izkopanega bagerskega materiala.

Ta tarifna številka **vključuje tudi "drakone" ("zmaje").** To so zložljive naprave za transport po vodi z vleko, namenjene za transport tekočih tovorov in drugega blaga. Te naprave sestoje iz prožnega tekstilnega plašča, prepoznati pa jih je moč po obliki (običajno so v obliki cigare). Imajo razne naprave, **kot so** stabilizatorji, vlečni priključki in včasih cevi za plovbo.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) pontonov (plovil z ravno palubo za prevoz oseb ali tovora) **(tar. št. 89.01),**

(b) pontonov, ki so namenjeni **izključno** kot podlaga za plavajoča dvigala **(tar. št. 89.05)** in

(c) pontonov cilindričnega tipa, namenjenih kot podlaga začasnim kostovom itd., ter splavov vseh vrst **(tar. št. 89.07).**

89.07 - DRUGE PLAVAJOČE KONSTRUKCIJE (NA PRIMER: SPLAVI, REZERVOARJI, KESONI, BOJE IN SVETILNIKI)

8907.10 **- Napihljivi splavi**

8907.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje nekatere plavajoče naprave, ki nimajo značaja ladje.** Praviloma so med opravljanjem njihove funkcije nepremične.

Mednje **so vključeni:**

(1) Pontoni cilindričnega tipa, ki služijo kot podlaga začasnim mostovom itd. **Vendar** pa so iz te tarifne številke **izključeni pontoni**, ki imajo značilnosti ladij **(tar. št. 89.01 ali 89.05).**

(2) Preluknjana plavajoča skladišča za shranjevanje živih rakov ali rib.

(3) Plavajoči rezervoarji, ki se uporabljajo v nekaterih pristaniščih za oskrbovanje ladij z oljem, vodo itd.

(4) Kesoni, ki se uporabljajo pri gradnji mostov.

(5) Pristaniški plavajoči splavi.

(6) Boje - za privezovanje ladij, boje z zvonovi, svetilne in signalne boje.

(7) Plavajoči svetilniki za označevanje prekopov, ovir plovbe itd.

(8) naprave za dvigovanje in za omogočanje nadaljevanja ploivbe plovila.

(9) Plavajoče naprave za odstranjevanje min.

(10) Splavi vseh vrst, **vključno tudi** plovila za napihovanje, ki so krožne oblike in, ki se avtomatsko napihnejo v stiku z morjem. Ta plovila so namenjena za sprejem brodolomcev.

(11) Plavajoče naprave, ki funkcionirajo kot vrata dokov.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) potapljaških zvonov, ki sestoje iz kovinskega ohišja, ki se dviguje ali spušča s pomočjo zunanjih sredstev (dvigal). Ti zvonovi se praviloma uvrščajo v **tar. št. 84.79,**

(b) rešilnih pasov in telovnikov **(uvrščajo se po materialu, iz katerega so izdelani)** in

(c) jadralnih desk (su*r*fov**) (tar. št. 95.06).**

89.08 - LADJE IN DRUGA PLOVILA, PLAVAJOČE KONSTRUKCIJE ZA RAZREZ

Ta tarifna številka se omejuje na ladje in druge plavajoče konstrukcije **iz tar. št. od 89.01 do 89.07, če se dobavljajo zaradi razreza.** To so lahko dotrajana ali poškodovana plovila, s katerih je lahko njihova oprema, stroji itd. odstranjena pred carinjenjem.

*(Značilno za to vrsto plovil za razrez je, da so **izbrisana iz registra ladij**.)*

ODDELEK XVIII

OPTIČNI, FOTOGRAFSKI, KINEMATOGRAFSKI, MERILNI, KONTROLNI, PRECIZNI, MEDICINSKI ALI KIRURŠKI INSTRUMENTI IN APARATI; URE; GLASBILA; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

90. POGLAVJE

OPTIČNI, FOTOGRAFSKI, KINEMATOGRAFSKI, MERILNI, KONTROLNI, PRECIZNI, MEDICINSKI ALI KIRURŠKI INSTRUMENTI IN APARATI; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

OPOMBE VEZANE NA POGLAVJE.

1. V to poglavje **niso vključeni:**

(a) izdelki, ki se uporabljajo v strojih, aparatih ali za drugo tehnično uporabo, iz gume (**razen** iz trde gume) iz **tar. št. 40.16,** iz usnja ali iz umetnega usnja iz **tar. št. 42.02** ali iz tekstilnega materiala **(tar. št. 59.11),**

(b) podporni pasovi ali drugi podporni izdelki iz tekstila, katerih **osnovna funkcija** za podpiranje ali držanje organov izhaja iz njihove elastičnosti (**na primer:** nosečniški pasovi, prsni povoji, trebušni povoji**, trakovi** za sklepe ali mišice) **(Oddelek XI),**

(c) ognjevarni izdelki iz **tar. št. 69.03,** keramični izdelki za laboratorije, kemično ali drugo tehnično uporabo iz **tar. št. 69.09,**

(d) steklena ogledala, ki **niso optično obdelana**, iz **tar. št. 70.09** in kovinska ogledala ali iz plemenite kovine, ki niso optični elementi, iz **tar. št. 83.06 ali iz 71. Poglavja,**

(e) izdelki, ki se uvrščajo v **tar. št. 70.07, 70.08, 70.11, 70.14, 70.15 in 70.17,**

(f) deli za splošno uporabo, ki so opredeljeni v **Opombi 2** k **XV.Oddelku**, iz navadnih kovin **(XV.Oddelek**) in podobni izdelki iz plastičnih mas **(39. Poglavje),**

(g) črpalke iz **tar. št. 84.13**, ki imajo merilne naprave;

- aparati za kontrolo in štetje, ki delujejo na podlagi tehtanja, in posebej dobavljene uteži za tehtnice iz **tar**. **št. 84.23**;
- stroji za dvigovanje in manipulacijo **(tar. št. od 84.25 do 84.28);**
- stroji vseh vrst za rezanje papirja in kartona **(tar. št. 84.41**);
- naprave iz **tar. št. 84.66** za nastavitev obdelovanca ali orodja na obdelovalnih strojih, **vključno** naprave z optičnimi napravami za odčitavanje skale (**na primer:** "**optične**" razdelilne glave), **vendar** ne **tudi** tiste naprave, ki so v bistvu optični instrumenti (**na primer:** teleskopi za centriranje);
- računski stroji **(tar. št. 84.70);**
- ventili in druge naprave **(tar. št. 84.81),**

(h) reflektorji (žarometi) iz **tar. št. 85.12** za kolesa in motorna vozila, prenosne električne svetilke iz **tar. št. 85.13;**

- kinematografski aparati za snemanje zvoka, reprodukcijo zvoka ali za presnemavanje zvoka **(tar. št. 85.19** ali **85.20);**

- vložki odjemne glave za avdio ali video sisteme **(tar. št. 85.22);**
- video kamere za snemanje posamičnih (*still*) slik in druge video snemalne **(tar.št. 85.25);**
- radarji, radionavigacijski pomožni aparati in radijski aparati za daljinsko krmiljenje **(tar. št. 85.26);**
- zaprti reflektorske žarnice z naparjenim zrcalom iz **tar. št. 85.39;**
- kabli iz optičnih vlaken iz **tar. št. 85.44,**

(ij) reflektorji iz **tar. št. 94.05,**

(k) izdelki iz **95. Poglavja** te Nomenklature,

(l) merilniki prostornine, ki **se uvrščajo** po materialu, iz katerega so izdelani,

(m) tuljave, koluti ali podobne podlage, ki **se uvrščajo** po materialu, iz katerega so izdelani (**na primer: v tar. št. 39.23 ali v XV.Oddelek**).

2. Deli in pribor za stroje, naprave, instrumente in aparate**, r a z e n** izdelkov iz **Opombe 1 k temu poglavju**, ki **se uvrščajo** takole:

(a) deli in pribor, zajeti v katerikoli tarifni številki tega poglavja ali **84., 85. ali 91. Poglavju** (**razen** v tarifnih številkah **84.85, 85.48** ali **90.33**) se v vseh primerih uvrščajo v svojo ustrezno tarifno številko,

(b) drugi deli in pribor, ki so primerni za uporabo **izključno** ali **pretežno** s posebno vrsto stroja, instrumenta ali aparata ali z več stroji, instrumenti ali aparati iz iste tarifne številke (**vključno** s stroji, instrumenti ali aparati iz tarifnih številk **90.10, 90.13** ali **90.31**), **se uvrščajo s k u p a j** s stroji, instrumenti ali aparati te vrste,

(c) **vsi drugi** deli in pribori **se uvrščajo** v **tarifno številko 90.33.**

3. Določila **Opombe 4** k **XVI.Oddelku** se uporabljajo **tudi** za to poglavje.

4. **Tar. številka 90.05 ne obsega** teleskopskih namerilnih naprav za strelno orožje, periskopskih teleskopov za podmornice ali tanke in teleskopov za stroje, naprave, instrumente ali aparate iz tega poglavja ali iz **XVI.Oddelka** . Takšne teleskopske namerilne naprave **se uvrščajo** v **tar. št. 90.13.**

5. Optični instrumenti, naprave ali stroji za merjenje ali kontrolo, ki **bi se lahko uvrstili v tar. št. 90.13 in v tar. št. 90.31, se uvrščajo v tarifno številko 90.31.**

6. Tarifna številka **90.32 obsega samo:**

(a) instrumente in aparate za **avtomatsko regulacijo** pretoka, nivoja, tlaka ali drugih spremenljivih veličin pri tekočinah ali plinih, ali pa za avtomatsko regulacijo temperature - **neglede** na to, ali njihovo delovanje odvisno ali ne od električnega fenomena, ki se spreminja v odvisnosti od avtomatsko regulirane veličine,

(b) **avtomatske regulatorje električnih veličin** in instrumente ali aparate za avtomatsko regulacijo neelektričnih veličin, katerih delovanje je odvisno od električnega fenomena, ki se spreminja v odvisnosti od regulirane veličine.

SPLOŠNA DOLOČILA

(I) GLAVNA VSEBINA IN RAZPOREDITEV V TEM POGLAVJU

To poglavje **vključuje** številne vrste instrumentov in aparatov, za katere je praviloma značilna zelo kvalitetna končna obdelava in velika natančnost. Večina med njimi se uporablja pretežno za znanstvene namene (za laboratorijska raziskovanja, analize, astronomijo itd.), za posebne tehnične in industrijske namene (merjenje in kontrola, opazovanje itd.) ali za medicinske namene.

To poglavje posebej **vključuje:**

(A) Veliko skupino optičnih elementov, instrumentov in aparatov - od preprostih optičnih elementov iz **tar. št. 90.01 in 90.02** in navadnih očal iz **tar. št. 90.04**, pa do zapletenih instrumentov, ki se uporabljajo v astronomiji, fotografiji, kinematografiji, ali pa za mikroskopiranje.

(B) Instrumente in aparate, konstruirane za posebne namene (za geodezijo, meteorologijo, risanje, izračunavanje itd.).

(C) Instrumente, aparate in naprave, ki se uporabljajo za medicinske, kirurške, zobarske, veterinarske ali za sorodne namene (za radiologijo, mehanoterapijo, *oksigenoterapijo*, ortopedijo, protetiko itd.).

(D) Stroje, instrumente in naprave za raziskavo materialov.

(F) Veliko skupino instrumentov in aparatov za merjenje, preizkuse ali za avtomatsko kontrolo (optičnih, električnih, uvrščenih v **tar. št. 90.32**), opredeljenih v **Opombi 6** k temu poglavju.

Nekateri med temi instrumenti so v nekaterih tarifna številkah posebej navedeni, kot **na primer:** zapleteni optični mikroskopi (**tar. št. 90.11**) ali elektronski mikroskopi (**tar. št. 90.04**). Drugi instrumenti in aparati so zaobseženi v splošnejših poimenovanjih tarifnih številk, ki se nanašajo na določeno znanost, industrijo in podobno (**na primer:** astronomski instrumenti iz **tar. št. 90.05**, geodetski instrumenti in naprave iz **tar. št. 90.15**, rentgenski itd. aparati iz **tar. št. 90.22**).

Obstaja nekaj izjem splošnega pravila, da so instrumenti in aparati iz tega poglavja zelo natančni. To poglavje **na primer: vključuje tudi** navadna zaščitna očala (**tar. št. 90.04**), navadna povečevalna stekla (lupe) in nepovečevalne periskope (**tar. št. 90.13**), navadne metre in šolska ravnila (**tar. št. 90.17)** in okrasne (dekorativne) *higromere* - **neglede** na njihovo natančnost (**tar. št. 90.25).**

Razen najrazličnejših izključitev, naštetih v **Opombi 1** k temu poglavju (**na primer:** gumenih ali usnjenih podstavkov, usnjenih tesnil in usnjene opne za merilne instrumente**),** so lahko instrumenti, aparati in njihovi deli, ki **se uvrščajo** v to poglavje, iz kakršnegakoli materiala (**vključno tudi** iz plemenitih kovin ali iz kovine, platirane s plemenito kovino, iz dragega ali poldragega naravnega, sintetičnega ali rekonstruiranega kamenja).

(II) NEKOMPLETNI ALI NEDOKONČANI STROJI, APARATI ITD.
(**glej** Temeljno pravilo za uporabo Carinske Nomenklature **2 (a)**)

Pod pogojem, da imajo bistveno značilnost kompletnega ali dokončanega proizvoda, se nekompletni ali nedokončani stroji, priprave, instrumenti ali aparati uvrščajo kot kompletni ali dokončani proizvodi (**na primer:** fotografski aparat ali mikroskop, dobavljen brez svojih optičnih elementov, ali pa električni števec brez naprave za prikaz skupne količine porabljene energije).

(III) DELI IN PRIBOR
(Opomba 2 k poglavju)

Skladno z **Opombo 1** k temu poglavju, se deli in pribor, katere je moč prepoznati kot primerne **izključno ali pretežno** s stroji, pripravami, instrumenti ali aparati iz tega poglavja**,** uvrščajo skupaj s temi stroji, pripravami itd.

Vendar pa to pravilo ne velja za:

(1) Dele in pribor, ki kot taki predstavljajo izdelke, ki **se uvrščajo** v katerokoli posamezno število tega poglavja ali **poglavij št. 84, 85 ali 91** (**razen** v tarifne številke za **"drugo" 84.85, 85.48 ali 90.33**).

Primeri:

- Vakuumska črpalka za elektronski mikroskop ostane uvrščena kot črpalka, ki **se uvršča** v **tarifno številko 84.14;**
- Transformatorji, elektromagneti, kondenzatorji, upori, releji, žarnice ali elektronke itd. ostanejo uvrščeni v **85. Poglavju;**
- Optični elementi oziroma deli iz tar. št. 90.01 ali 90.02 ostanejo v teh dveh tarifna številkah **neglede** na instrumente ali aparate, v katere se nameščajo; mehanizmi za ure ali stenske ure se vselej uvrščajo v **91. Poglavje;**
- Fotografski aparat **se uvršča** v **tar. št. 90.06, četudi** je konstruiran za uporabo s kakšnim drugim instrumentom (z mikroskopom, stroboskopom itd.).

(2) Dele in pribor, ki so primerni za uporabo z **več skupinami strojev, priprav, instrumentov ali aparatov,** ki **se uvrščajo** v različne tarifne številke tega poglavja. **Uvrščajo se v tarifno številko 90.33, če kot taki niso kompletni instrumenti** itd., ki so posebej navedeni v kakšni drugi tarifni številki (**glej** prejšnjo **točko (1)**).

(IV) FUNKCIONALNE CELOTE
(Opomba 3 k temu poglavju)

V **Opombi 3** k temu poglavju je navedeno, da se določila **Opombe 4** k **Oddelku XVI** uporabljajo **tudi** na izdelke iz tega poglavja (**glej** del VII splošnih določil komentarja k **Oddelku XVI**).

To upoštevajoč, **vključuje** to poglavje kot funkcionalne celote **na primer:** električne (**vključno** elektronske) instrumente ali aparate, ki tvorijo **analogni ali digitalni telemetrični sistem.** Ti instrumenti sestoje iz:

(I) Aparatov **oddajnega** dela:

(i) **Primarni detektor** (transduktor, oddajnik, analogno - digitalni konverter itd.), ki velikost, ki je predmet meritve, spreminja (**neglede** na njeno naravo) v sorazmerni električni tok, napetost ali v digitalni signal.

(ii) **Merilni ojačevalec, osnovna komponenta oddajnika in sprejemnika,** ki po potrebi ojači električni tok, napetost ali digitalni signal na raven, ki jo potrebuje oddajnik impulzno - frekvenčne modulacije.

(iii) **Oddajnik impulzno - frekvenčne modulacije,** ki analogni ali digitalni signal prenaša do druge postaje.

(II) Aparatov **sprejemnega** dela:

(i) **Sprejemnik impulzno - frekvenčne modulacije ali digitalnega signala,** ki sprejeto informacijo spreminja v analogni ali digitalni signal.

(ii) **Merilni ojačevalec ali konverter,** ki po potrebi ojači sprejet analogni ali digitalni signal.

(iii) **Instrumenti za prikaz ali beleženje,** ki so umerjeni na osnovi primarne vrednosti in opremljeni z mehanskim indikatorjem ali optično - elektronskim kazalnikom (displejem).

Telemetrični sistemi se uporabljajo pretežno v naftovodih, plinovodih in v vodih za izdelke, v instalacijah za odstranjevanje odpadkov ter v monitorskih sistemih za nadzorovanje okolice.

Linijski in radijski sprejemniki in oddajniki telemetričnih impulzov **se uvrščajo** v svoje ustrezne **tarifne številke (tar. št. 85.17, 85.25** ali **85.27 -** odvisno od primera), **vendar predpostavljajoč,** da niso kombinirani v integralno celoto z instrumenti in aparati, navedenimi v prejšnjih **točkah (I) in (II)** ali da celota tvori funkcionalno celoto v smislu **Opombe 3** k 90. Poglavju - v tem primeru se kompletna celota uvršča v to poglavje.

*
* *

Razen izdelkov, ki so iz tega poglavja izključeni z določili besedila tega komentarja, so iz tega poglavja vselej **izključeni:**

(a) izdelki, ki se uporabljajo v strojih, napravah, aparatih ali za druge tehnične namene, iz mehke gume (uvrščajo se v **tar. št. 40.16**), iz usnja ali umetnega usnja **(tar. št. 42.04)** ali iz tekstilnega materiala **(tar. št. 59.11),**

(b) deli za splošno uporabo, **kot so** opredeljeni v **Opombi 2** k **Oddelku XV**, iz navadnih kovin **(Oddelek XV)** in drugo podobno blago iz plastičnih mas **(39. Poglavje),**

(c) stroji in naprave za dvigovanje in manipulacijo **(tar. št. od 84.25 do 84.28);** pribor za regulacijo dela ali orodij na obdelovalnih strojih iz **tar. št. 84.66, vključno tudi** pribor z optičnimi napravami za odčitavanje skale (**na primer:** optične razdelilne glave), **vendar ne tisti,** ki so kot taki optični instrumenti (**na primer:** teleskopi za centriranje in določanje smeri); radarske naprave, pomožne naprave za radijsko navigacijo in naprave za radijsko daljinsko krmiljenje **(tar. št. 85.26),**

(d) vesoljska vozila, opremljena z instrumenti ali aparati iz tega poglavja **(uvrščajo se v tar. št. 88.02),**

(e) igrače, izdelki za družabne igre, športni rekviziti in drugi izdelki iz **95. Poglavja** ter njihovi deli in pribor,

(f) merilniki prostornine - uvrščajo se **po materialu,** iz katerega so izdelani, in

(g) vitli in podobne podlage (uvrščajo se po materialu, iz katerega so izdelani, **na primer:** v **tar. št. 39.23** ali **v Oddelek XV**).

90.01 - OPTIČNA VLAKNA IN SNOPI OPTIČNIH VLAKEN; KABLI IZ OPTIČNIH VLAKEN (NEVGRAJENI IN NEOPLAŠČENI), RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 85.44; LISTI IN PLOŠČE IZ POLARIZIRAJOČEGA MATERIALA; LEČE (VKLJUČNO KONTAKTNE LEČE), PRIZME, ZRCALA IN DRUGI OPTIČNI ELEMENTI IZ KAKRŠNEGA KOLI MATERIALA, NEMONTIRANI, RAZEN TAKIH OPTIČNO NEOBDELANIH STEKLENIH ELEMENTOV

9001.10 **- Optična vlakna, snopi optičnih vlaken in kabli iz optičnih vlaken**

9001.20 **- Listi in plošče iz polarizirajočega materiala**

9001.30 **- Kontaktne leče**

9001.40 **- Steklene leče za očala**

9001.50 **- Leče iz drugih materialov za očala**

9001.90 **- Drugo**

V tej tarifni številki so **zaobseženi:**

(A) **Optična vlakna in snopi optičnih vlaken ter kabli iz optičnih vlaken, razen tistih iz tar. št. 85.44**

Optična vlakna sestoje iz dveh koncentričnih plasti stekla ali plastične mase z različnima lomnim indeksoma. Steklena vlečena vlakna imajo tanko oblogo iz plastične mase, katere s prostim očesom ni moč videti. Zaradi te obloge je možnost preloma vlakna manjša. Optična vlakna se običajno dobavljajo na vretenih in so lahko dolga po nekaj kilometrov. Uporabljajo se za izdelovanje snopov in kablov iz optičnih vlaken.

Snopi optičnih vlaken so lahko togi. V tem primeru so vlakna po vsej dolžini zavita v plašč. Snopi so lahko **tudi** prožni in so v tem primeru povezani le na konceh. Če predstavljajo koherentno povezavo, se uporabljajo za prenos slike, če pa je povezava povoljna, so primerni le **za prenos svetlobe za razsvetljavo.**

Kabli iz optičnih vlaken iz te tarifne številke (opremljeni so lahko s konektorji) sestoje iz plašča, v katerem je en ali več snopov optičnih vlaken, **katerih posamezna vlakna niso prekrita ali obložena.**

Snopi in kabli iz optičnih vlaken se uporabljajo predvsem v optičnih aparatih, še posebno v *endoskopu* iz **tar. št. 90.18**.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** kabli iz optičnih vlaken**,** pri katerem je vsako posamezno vlakno prekrito ozirom obloženo z lakom in izolacijsko prevleko tako, da na zunaj izgledajo kot običajni izolirani električni kabli **(tar. št. 85.44).**

(B) **Polarizirujoči material v listih ali ploščah**, ki sestoji iz posebej obdelanih listov ali plošč iz plastičnega materiala, ali pa iz listov ali plošč, v katerih je plast "aktivnega" plastičnega materiala, obloženega na eni ali na obeh straneh z drugim plastičnim materialom ali steklom. Plošče in liste iz tega materiala režejo v oblike tako, da predstavljajo polarizirujoče elemente, opisane v točki (D) (6) spodaj**.**

(C) **Optični elementi iz stekla, ki so optično obdelani, vendar niso trajno montirani.** Za **razlikovanje** med optičnimi elementi iz stekla iz te tarifne številke in elementi iz **70. Poglavja** je potrebno najprej ugotoviti, ali so elementi optično obdelani ali niso.

Optična obdelava elementov iz stekla običajno poteka v dveh fazah.

Prva faza je faza **izdelave površine po zahtevani obliki** (t.j. s potrebno ukrivljenostjo, pod ustreznim kotom itd.) in **poliranja teh površin.**

Druga faza je poliranje teh površin. Ta obdelava sestoji iz brušenja površin s pomočjo abrazivnih sredstev - najprej grobo brušenje, nato postopoma bolj fino brušenje.

Operacije sledijo v naslednjem zaporedju:

- groba izdelava,
- točno oblikovanje,
- glajenje in
- poliranje.

Na koncu in v kolikor obstaja takšna zahteva po leči z natančnih premerom, proizvodu še obrusijo robove (ta postopek je znan kot centriranje in izdelava robov). Ta tarifna številka se uporablja **samo** za optične elemente, katerih **vsa površina ali del površine je polirana** zaradi doseganja zahtevanih optičnih lastnosti. Zaradi tega se ta tarifna številka nanaša na pravkar opisane optične elemente, pa **tudi** na elemente, **ki so polirani po oblikovanju. Vendar** pa se ta tarifna

številka **ne uporablja za nepolirane elemente ali delno polirane,** ki so izpostavljeni **samo** enemu ali več postopkom pred poliranjem. Takšni elementi **se uvrščajo** v **70. Poglavje**.

(Na primer: *leče za očala, ki so polirane* ***samo iz ene*** *strani se ne smatrajo za izdelek iz te tarifne številke, ampak se uvršča v* ***70.Poglavje).***

(D) **Optični elementi iz kakršnegakoli materiala, razen iz stekla, optično obdelani ali neobdelani, ki niso trajno montirani** (**na primer:** elementi iz *kremena* (**razen** iz taljenega kremena), iz *fluorita*, plastičnih materialov ali iz kovine, optični elementi v obliki kultiviranih kristalov iz *magnezijevega oksida* ali iz *halidov*, *alkalnih* ali *zemeljsko-alkalnih* kovin).

Optični elementi, ki so **montirani začasno** in **samo** zaradi zaščite med prevozom, **štejejo za nemontirane.**

Skladno s predhodnimi določili, ki se nanašajo na optične elemente iz stekla, **vključuje** ta tarifna številka:

(1) **Prizme in leče** (**vključno tudi** kombinirane prizme in leče, sestavljene s pomočjo adhezivnega cementa) - **neglede** na to, ali so njihovi robovi dokončno obdelani ali ne.

(2) **Plošče in diski z ravnimi in vzporednimi ploskvami** (**na primer:** poskusne ravnine ali optične ravnine za kontrolo gladkosti površin).

(3) **Leče za izboljšanje vida** (*oftalmoške leče*)**.** Te leče so lahko *asferična, sferična, sferično-cilindrična*, *mono*-fokalna, *bi*-fokalna in *multi*-fokalna. Mednje **so vključene tudi kontaktne leče.**

(4) **Ogledala, ki so optični elementi.** Uporabljajo jih **na primer:** v teleskopih, projektorjih, mikroskopih, v medicinskih, zobarskih ali kirurških instrumentih, včasih pa **tudi** kot vzvratna ogledala v vozilih (retrovizorji).

(5) **Barvni filtri** (**na primer:** za fotografske kamere).

(6) **Polarizirujoči elementi** (za mikroskope in za druge znanstvene instrumente; za sončna očala, za očala za *tri-dimenzionalno* gledanje tovrstnih filmov v kinematografih).

(7) **Difrakcijske mrežice.**

Te so lahko:

(a) Visokopolirano steklo, na katerem so gosto vrezane vzporedne črte v pravilnih razmikih (**na primer:** *100 črt na milimeter*).

(b) "**Kopije**" (*Replike*)difrakcijskih mrežic, ki sestoje iz tanke plasti plastične mase ali želatine na podlagi, kot je steklena plošča. Na tanki plasti plastične snovi so vtisnjene črte, identične črtam na originalni mrežici. Te difrakcijske mrežice se uporabljajo tako kot prizme za preučevanje spektra.

(8) **Interferenčni filtri.** Ti filtri sestoje iz izmeničnih zelo tankih plasti **na primer:** iz *magnezijevega fluorida* in *srebra*, ki so nameščene med dve plošči ali med dvema steklenima prizmama pod **kotom 45°** (tako, da oblikujeta kocko). Uporabljajo se kot barvni filtri ali za lomljenje svetlobnih žarkov v dve komponenti.

(9) **Poltonske ali podobne mreže - okrogle ali pravokotne (vključno kvadratne) iz fino poliranega stekla, ki se uporabljajo v grafiki.** Originalne mreže za *fotogravuro* ali za gravurni postopek sestoje iz:

(i) dveh steklenih plošč z najedkanimi, zelo tankimi vzporednimi črtami, ki so zaradi posebnega laka neprozorne. Plošči sta položeni ena na drugo tako, da se linije obeh plošč križajo pod **kotom 90°,** ali pa

(ii) ene steklene plošče, na kateri so luknjice (običajno kvadratne oblike) najedkane in zaradi posebnega laka neprozorne.

Nekateri med predhodno naštetimi elementi (leče, prizme itd.) so **lahko obarvani ali prevlečeni** s prevleko iz kriolita, kalcijevega ali *magnezijevega fluorida*, ki odbija svetlobo. To **ne vpliva** na njihovo uvrščajo v to tarifno številko

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) kultiviranih kristalov, ki **niso** optični elementi **(tar. št. 38.24),**

(b) ogledal, ki **se uvrščajo** v **tar. št. 70.09,** t.j. steklenih optično neobdelanih ogledal. Navadna ravna in **tudi** ukrivljena ogledala (**na primer:** brivska ogledala in ogledala za pudernice) se zaradi tega uvrščajo v **tar. št. 70.09,**

(c) optičnih elementov iz stekla, ki **se uvrščajo** v **tar. št. 70.14,** t.j. optično neobdelanih steklenih optičnih elementov (ki so v glavnem liti) (**glej** komentar k **tarifni številki 70.14**),

(d) optično neobdelanih stekel iz **tar. št. 70.15** (**na primer:** odlitki za izdelovanje kontaktnih leč ali leče za korekturna očala, za zaščitna očala, za zaščito številčnic na merilnih instrumentih itd.) in

(e) ogledal, ki niso optični elementi in, ki so izdelana iz plemenitih kovin (71. Poglavje) ali iz navadnih kovin (tar. št. 83.06).

90.02 - LEČE, PRIZME, ZRCALA IN DRUGI OPTIČNI ELEMENTI IZ KAKRŠNEGA KOLI MATERIALA, MONTIRANI, KI SO DELI ALI PRIBOR INSTRUMENTOV ALI APARATOV, RAZEN TAKIH OPTIČNIH NEOBDELANIH STEKLENIH ELEMENTOV

- Objektivi:

9002.11 **- - za fotoaparate, projektorje ali aparate za fotografsko povečevanje ali pomanjševanje**

9002.19 **- - drugi**

9002.20 **- Filtri**

9002.90 **- Drugo**

Z izjemo leč za korekcijo vida (*oftalmoške leče*)**,** ki montirane predstavljajo očala, lornjone in podobne izdelke iz **tar. št. 90.04, vključuje** ta tarifna številka izdelke iz **točk (B), (C) in (D**) komentarja k tarifni številki 90.01, **če so trajno montirani** (**vstavljeni** v podlago ali okvir). Izdelki iz te tarifne številke so primerni za montiranje v aparat ali instrument in so pretežno namenjeni za sestavljanje z drugimi deli v specifični instrument ali del nekega instrumenta. Ta tarifna številka **ne vključuje montiranih optičnih elementov,** ki kot taki **predstavljajo posebno pripravo** (**na primer:** ročna povečevalna stekla (lupe) - **tar. št. 90.13,** ogledala za medicinske in zobarske namene - **tar. št. 90.18**).

Skladno s pravkar navedenimi pogoji, **so vključeni** v to tarifno številko:

(1) Leče za objektive, dodatne leče, barvni filtri, leče za fotografska optična iskala itd. za fotografske aparate, kinematografske kamere ali kinoprojektorje.

(2) Polarizacijski filtri za mikroskope ali polarimetre.

(3) Okularji in objektivi (**vključno** polarizacijske) za astronomske instrumente, daljnoglede ali refrakcijske teleskope, mikroskope itd.

(4) Vgrajene prizme za instrumente ali aparate za fizikalne ali kemične analize (*polarimetre*) itd.).

(5) Montirana ogledala za teleskope, projekcijske aparate (projektorje), mikroskope, medicinske ali kirurške instrumente itd.

(6) Optični elementi (leče in prizme), montirane na plošče ali bobne za signalne postaje ali svetilnike.

(7) Montirane leče, katere je moč nedvoumno prepoznati kot pribor za optične mize.

(8) Montirane poltonske rastre in podobne zaslone za grafiko.

Leče za objektive v optičnem instrumenti je sistem leč, ki se usmeri proti objektu. Na ta način nastane slika opazovanega objekta. To je lahko posamezna leča, lahko pa je **tudi** skupina leč, montiranih skupaj.

Okularji so optični sistemi, ki se namestijo k očesu in skozi katere se opazuje povečana slika.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) optičnih elementov, ki so **montirani začasno samo** zaradi zaščite med transportom **(tar. št. 90.01),**

(b) montiranih optično obdelanih ogledal, ki **niso** primerna za nameščanje na instrumente ali aparate (**na primer:** nekatera ogledala za gledanje nazaj (vzvratna ogledala - retrovizorji), ogledala za pregled dimnikov in kanalizacije ter posebna ogledala za opazovanje v aerodinamičnem tunelu) **(tar. št. 90.13)** in

(c) kompletov leč, položenih v škatle in, ki so namenjene za namestitev v posebne okvirje **za preskus vida** (uporabljajo jih optiki) **(tar. št. 90.18).**

90.03 - OKVIRI ZA OČALA ALI PODOBNI IZDELKI IN NJIHOVI DELI

- Okviri:

9003.11 **- - iz plastičnih mas**

9003.19 **- - iz drugih materialov**

9003.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** okvirje in pribor za montažo ter njihove dele in za druge izdelke iz **tarifne številke 90.04** (**glej** komentar k tej tarifni številki). Ti izdelki so pretežno iz navadnih kovin, plemenitih kovin, iz kovin, platiranih s plemenito kovino, iz plastičnih mas, roževine ali iz biserovine. Lahko so **tudi** iz usnja, gume ali tkanine (**na primer:** okvirji zaščitnih očal).

Dele okvirjev sestavljajo držala, nasloni za držala, zglobi ali spojke, okvirji za leče, mostovi, nosni del, vzmetna naprava za ščipalnike, držala za lornjone itd.

Vijaki, verižice (brez varnostne naprave) in vzmeti iz navadnih kovin se **ne uvrščajo kot deli okvirjev,** temveč v ustrezne tarifne številke (**glej Opombo 1 (f)** k temu poglavju).

Iz te tarifne številke **so izključeni tudi okvirji** in njihovi deli za izdelke, katere včasih imenujejo "**očala**", ki pa se ne uvrščajo v **tar. št. 90.04** (**na primer:** posebna očala, katera uporabljajo zdravniki pri pregledu oči) **(tar. št. 90.18).**

90.04 - OČALA IN PODOBNI IZDELKI, KOREKTIVNI, ZAŠČITNI IN DRUGI

9004.10 **- Sončna očala**

9004.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **so vključeni** izdelki, ki sestoje v glavnem iz okvirjev ali nosilca z lečami ali ščitniki iz stekla ali drugega materiala. Ti izdelki se uporabljajo pred očmi in so namenjeni pretežno za popravek določene okvare vida, **ali pa za zaščito oči pred prahom, dimom, plinom ali odsevom.** V to tarifno številko **so vključena** tudi očala za ***stereoskopsko* gledanje (*tridimenzionalnih*) filmov.**

Očala, ščipalniki, lornjoni, monokli itd., ki se uporabljajo za popravek vida, imajo v glavnem obdelane leče.

Zaščitna očala in očala s ščitniki najpogosteje sestoje iz ravnih ali ukrivljenih diskov iz navadnega stekla, ki je optično obdelano, neobdelano ali obarvano, iz varnostnega stekla, iz plastične mase (*polimetilmetakrilat, polistirol* itd.), iz sljude ali iz kovine (iz žične gaze ali plošče s špranjami).

Med te predmete so vključena: sončna očala, planinska očala ali očala za zimske športe, zaščitna očala za letalce, avtomobiliste, motoriste, kemike, varilce, topilniške in livarske delavce, za delavce pri peskanju, za električarje, za delavce, ki delajo pri gradnji in popravilu cest, za delavce v kamnolomih itd.

Ta tarifna številka **vključuje tudi:** zaščitna očala za podvodno uporabo, zamenljiva očala (**na primer:** sončna očala) za nameščanje na druga očala (**na primer:** na korektivna očala), ki se uporabljajo kot zaščitni filtri, v nekaterih primerih pa **tudi** kot dopolnilna korektivna očala, **polarizacijska očala,** opremljena s plastičnimi lečami za gledanje ***tridimenzionalnih* filmov** (s papirnatim okvirjem ali brez njega).

DELI

Okvirji in deli očal itd. **se uvrščajo** v **tar. št. 90.03.** Stekla za očala **se uvrščajo** v **tar. št. 70.15,** če niso optično obdelana, in v **tar. št. 90.01,** če so optično obdelana. "**Stekla**" iz drugih materialov **se uvrščajo** v **tar. št. 90.01,** če predstavljajo optični element, sicer pa v to tarifno številko.

Ker **vključuje** ta tarifna številka **samo** očala itd., ki so namenjena za zakrivanje oči, so izdelki, namenjeni zakrivanju ali zaščiti večjega dela obraza (**na primer:** ročne varilne maske, ščitniki in svetlobni zasloni za oči za motoriste, obrazne podvodne maske) **iz te tarifne številke izključeni.**

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) kontaktne leče iz **tar. št. 90.01,**

(b) gledališki dvogledi (*rešpetlini*) ali dvogledi za opazovanje tekem ter podobni izdelki, izdelanimi z očalnimi okvirji **(tar. št. 90.05),**

(c) očala - igrače **(tar. št. 95.03)** in

(d) pustni izdelki **(tar. št. 95.05).**

90.05 - DALJNOGLEDI (Z ENIM ALI DVEMA OBJEKTIVOMA), OPTIČNI TELESKOPI IN NJIHOVA STOJALA; DRUGI ASTRONOMSKI INSTRUMENTI IN NJIHOVA STOJALA, RAZEN INSTRUMENTOV ZA RADIO ASTRONOMIJO

9005.10 **- Daljnogledi z dvema objektivoma**

9005.80 **- Drugi instrumenti**

9005.90 **- Deli in pribor (tudi stojala)**

Ta tarifna številka **vključuje:**

(1) **Dvoglede,** lovske, izletniške, vojaške ali mornarske dvoglede (**vključno tudi** nočne in nekatere periskopske dvoglede) in dvoglede, izdelane v obliki očal,

(2) **Daljnoglede** za lov**,** turizem, za uporabo na morju, na streliščih, zračne kapeli (za opazovanje pokrajine ali neba) itd. Lahko so iz enega dela oziroma kosa (žepni ali drugi daljnogledi), z premičnimi deli za nastavitev goriščne razdalje, lahko so **tudi** konstruirani za namestitev na pod-

stavek. Na nekatere daljnoglede se namešča naprava, ki omogoča njegovo uporaba le potem, ko vanj vržemo kovanec.

(3) **Astronomske refrakcijske daljnoglede.** Za razliko od ogledalnega teleskopa, pri katerih služi ogledalo kot objektiv, imajo refrakcijski daljnogledi objektive, ki sestoje iz sistema leč, med katerimi imajo lahko nekatere velik premer. **Refrakcijski daljnogledi** niso opremljeni z zložljivim okularjem, saj bi lahko to povzročilo izgubo svetlobe.

Ta tarifna številka **vključuje** refrakcijske daljnoglede, konstruirane bodisi za vizuelno in fotografsko opazovanje, bodisi **samo** za fotografsko opazovanje. Če so opremljeni s fotografskim aparatom kot njihovim sestavnim delom, **se uvrščajo** v to tarifno številko; fotoaparat, ki ni integralni del instrumenta, se pa uvršča v **tar. št. 90.06.**

(4) **Teleskope z ogledalom (*ogledalne teleskope*).** Ti teleskopi so osnovni astronomski instrumenti za splošno uporabo. Objektiv, ki oblikuje primarno sliko, sestoji iz konkavnega paraboličnega ogledala, ki ima lahko zelo velik premer, njegova površina pa je posrebrena ali aluminizirana.

Teleskopi z ogledalom so običajno konstruirani tako, da jih je moč namestiti na podstavek. Podstavki so običajno velike konstrukcije in imajo precej spremljajoče opreme. Če so opremljeni s fotografskim aparatom kot njihovim sestavnim delom, **se uvrščajo** v to tarifno številko; fotoaparat, ki ni integralni del instrumenta, se pa uvršča v **tar. št. 90.06.**

V to tarifno številko spada **tudi** *Schmidtov* ogledalni teleskop, katerega pogosto imenujejo "*Schmidtov fotoaparat*". Uporabljajo ga **samo** za fotografska opazovanja v astronomiji. Pri tem teleskopu je uporabljeno sferično ogledalo in korekcijska plošča, ki je nameščena vzporedno z ogledalom - v središču njegovega loka. Slika se posname v gorišču na konveksni film.

(5) **Astronomske teleskope,** opremljene s *fotopomnoževalko* ali s cevmi za konvertiranje slike (elektronski teleskopi). Pri tej vrsti teleskopov se energija vhodne svetlobe izkorišča za sproščanje elektronov s fotoelektrične površine, nameščene tam, kjer bi sicer moral biti okular. Elektroni se lahko množijo in merijo in tako pokažejo količino neposredno prejete svetlobe, ali pa so lahko s pomočjo magnetnih leč fokusirani. Na ta način nastane na fotografski plošči ali fluoroscenčnem zaslonu slika.

(6) **Meridialne instrumente,** ki se uporabljajo za opazovanje gibanja (zaradi vrtenja Zemlje) nebeških teles nad meridialno črto na opazovalni točki. Ti instrumenti sestoje iz teleskopa, ki je nameščen v vodoravni osi vzhod - zahod in se zato lahko premika v ravnini meridianov.

(7) **Ekvatorialne teleskope.** Ti teleskopi so nameščeni na ekvatorialnem podstavku, ki jim omogoča obračanje okoli osi, vzporedne z Zemljino (polarno) osjo, in okoli druge osi, ki je na prvo os pravokotna (**deklinacijske - odklonska os**).

(8) **Zenitne teleskope** - nameščene tako, da se premikajo okoli vodoravne in navpične osi.

(9) **Altazimutne ali azimutne kroge.** To so teleskopi, ki se premikajo okoli vodoravne osi, njihovi okvirji pa okoli navpične osi. Ti instrumenti so namenjeni za merjenje višin in azimutov. **Teodoliti** so manjši instrumenti, ki delujejo na istem principu, le, da se uporabljajo za geodetska merjenja in so iz te tarifne številke **izključeni**.

(10) **Koelostate** - instrumente, namenjene lažjemu astronomskemu opazovanju tako, da reflektirajo dani del neba na vertikalni ali horizontalni pričvrščeni instrument (teleskop, spektro - *heliograf*). Sestoje iz dveh ravnih ogledal, od katerih se eno obrača in naravnava s pomočjo urinega mehanizma in se **obrne v 48 urah za cel krog**.

Heliostati in siderostati so posebna vrsta koleostatov, ki se uporablja za astronomske namene. Nekateri drugi instrumenti, katere prav tako imenujejo "**heliostati**", se uporabljajo v geodeziji in so iz te tarifne številke **izključeni** (**tar. št. 90.15).**

(11) **Spektroheliografe in spektrohelioskope** - instrumente, ki se uporabljajo za preučevanje Sonca. Spektroheliograf se uporablja za izdelovanje **fotografij sonca** pri svetlobi katerekoli valovne dolžine. Sestoji iz spektroskopa, ki ima namesto okularja špranjo, skozi katero lahko na fotografsko ploščo pade le svetloba z določeno valovno dolžino. *Spektrohelioskop* deluje na istem principu kot spektroheliograf, le, da je pri njem uporabljena špranja, ki se hitro vrti, tako da je s tem instrumentom moč gledati sonce s prostim očesom. Druge metode (**na primer:** vrtilne steklene prizme s pričvrščeno špranjo) se uporabljajo za dosego istega rezultata.

(12) **Heliometre,** ki sestoje iz teleskopa z objektivom, ki je vzdolž premera razdeljen, tako da sta obe njegovi polovici premični. Ti instrumenti se uporabljajo za merjenje sončevega kotnega premera in kotnih razdalj med dvema nebeškima telesoma.

(13) **Koronografe in podobne instrumente,** ki se uporabljajo za opazovanje sončevega obroča, kadar ni popolnega **sončevega mrka.**

V to tarifno številko **so vključeni tudi** teleskopi, **še posebno binokularni teleskopi,** ki uporabljajo ***infrardečo svetlobo*** in, ki imajo cevi za spreminjanje povečane infrardeče slike v sliko, ki jo lahko vidi človeško oko. Ti instrumenti z ***infrardečo svetlobo*** se uporabljajo ponoči, predvsem v oboroženih silah.

*(Prav tako se v to tarifno številko uvrščajo "**dalnogledi za nočno opazovanje"** brez infrardečih svetilk. Taki daljnogledi imajo v grajeno elektroniko, ki močno ojača še tako šibko svetlobo).*

Vendar pa (skladno z **Opombo 4** k temu poglavju) ta tarifna številka **ne vključuje** *teleskopskih* **namerilnikov za vojaško orožje,** periskopskih teleskopov za tanke ali podmornice in teleskopov za stroje, priprave, instrumente ali aparate iz tega poglavja (**na primer:** teleskopov, ki se nameščajo na teodolite, nivelirje ali na druge geodetske instrumente) ter teleskopov za stroje, priprave, instrumente ali aparate iz **Oddelka XVI (tar. št. 90.13).**

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila), **so vključeni** v to tarifno številko **tudi** deli in pribor za naprave iz te tarifne številke.

Taki deli in pribor so: okvirji, ohišja, cevi in podstavki; mikrometri z nitmi, ki se uporabljajo v ekvatorialnih teleskopih za merjenje premera planetov (te naprave sestoje iz graduiranega diska, nameščenega na okularju teleskopa in, ki je opremljen z dvema pričvrščenima in z eno pomožno nitjo); pogonski sistem *Gerrish* z motorjem za pogon (premikanje) astronomskih instrumentov.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) nadgradnje, ki se uporabljajo za instaliranje instrumentov ali zaradi lažjega dostopa do njih (kupole, ploščadi, kontrolne plošče itd.) - uvrščajo se v svoje ustrezne tarifne številke (**na primer:** v **Oddelek XV**),

(b) optični elementi (ogledala, leče, prizme), dobavljeni posebej (**tar. št. 90.01** ali **90.02** - odvisno od primera),

(c) trepetajoči mikroskopi, ki se uporabljajo v astronomiji za odkrivanje novih zvezd s primerjanjem fotografij neba **(tar. št. 90.11),**

(d) instrumenti, ki se uporabljajo za določanje položaja zemlje v razmerju do zvezd (**na primer:** sekstanti) **(tar. št. 90.14),**

(e) *mikrofotometri* ali *mikrodensitometri* za preučevanje spektrogramov **(tar. št. 90.27)** in

(f) astronomske ure **(91. Poglavje).**

90.06 - FOTOGRAFSKI APARATI, RAZEN KINEMATOGRAFSKIH KAMER; FOTOGRAFSKI BLISKOVNI APARATI IN BLISKOVNE ŽARNICE, RAZEN ŽARNIC NA RAZELEKTRENJE IZ TAR. ŠT. 85.39

9006.10 **- Aparati za pripravljanje tiskarskih plošč ali valjev**

9006.20 **- Aparati za snemanje dokumentov na mikrofilm, mikrofiš ali druge mikro oblike**

9006.30 **- Aparati, specialno konstruirani za fotografiranje pod vodo, za geodetsko snemanje iz zraka ali za medicinsko ali kirurško preiskavo notranjih organov; primerjalni aparati za sodno medicinske ali kriminalistične namene**

9006.40 **- Fotografski aparati za trenutno - hitro fotografijo**

- Drugi aparati:

9006.51 **- - z iskalom skozi objektiv (refleksni z enim objektivom - SLR), za film v zvitku, širine do vključno 35 mm**

9006.52 **- - drugi, za film v zvitku, širine manj kot 35 mm**

9006.59 **- - drugi**

- Fotografski bliskovni aparati in bliskovne žarnice:

9006.61 **- - bliskovni aparati z žarnicami na razelektrenje (“elektronski")**

9006.62 **- - bliskovne žarnice, bliskovne kocke in podobno**

9006.69 **- - drugo**

- Deli in pribor:

9006.91 **- - za fotografske aparate**

9006.99 **- - drugo**

(I) **FOTOGRAFSKI APARATI, RAZEN KINEMATOGRAFSKIH KAMER**

V to skupino **so vključene vse vrste fotografskih aparatov (razen** *kinematografskih* kamer) za poklicno ali ljubiteljsko uporabo, dobavljene bodisi z optičnimi elementi, bodisi brez njih (objektivi, iskala).

Podobni video-aparati za slikanje posameznih mirujočih slik so **izključeni** (**tar.št.85.25).**

Obstaja veliko število tipov fotografskih aparatov, **vendar** sestoje klasične vrste iz temne komore, leče in zaslonke, opne, nosilca fotografske plošče ali filma in iz iskala. Po razliki med bistvenimi lastnostmi raznih kamer **razlikujemo** naslednje vrste:

(A) **Boks - fotoaparati (škatlasti)** - najpreprostejša vrsta.

(B) **Fotoaparati z mehom** za poklicne fotografe ali ljubitelje.

(C) **Refleksni fotoaparati.** Večina teh fotoaparatov sprejema sliko skozi objektiv in jo reflektira z ogledala na iskalo s pomočjo posebne prizme (refleksni fotoaparati z enim objektivom). Drugi aparati tega tipa imajo še en objektiv, s pomočjo katerega se slika reflektira na zaslon na zgornjem delu fotoaparata (refleksni fotoaparati z dvema objektivoma).

(D) **Žepni fotoaparati,** ki uporabljajo v glavnem **kasetne filme**, nekatere vrste pa **tudi** diske.

V to skupino fotoaparatov **so vključeni:**

(1) **Stereoskopski fotoaparati,** ki so opremljeni z dvema enakima lečama in zaslonko, ki istočasno eksponirata dve sliki.

(2) **Panoramski fotoaparati,** ki se uporabljajo za posnetke širokih panoram ali dolge vrste ljudi. Ti aparati se lahko z enakomerno hitrostjo vrtijo okoli svoje osi, ekspozicija pa poteka s pomočjo navpične špranje, ki se premika preko plošče ali filma.

(3) **Registrirni fotoaparati.** Ti fotoaparati najpogosteje nimajo zaslonke, saj se film v teh fotoaparatih enakomerno pomika za lečami. Običajno so namenjeni za kombinacije z drugimi aparati (**na primer:** z osciloskopom s katodnimi žarki) za beleženje prehodnih ali ultrahitrih pojavov.

(4) **Fotoaparati za hipno - hitro fotografijo** (prenosni ali **študijski**), pri katerih postopek razvijanja slike poteka takoj po ekspoziciji, tako da nastane fotografija v zelo kratkem času.

(5) **Fotoaparati z lečami pod velikim kotom,** ki **vključujejo** zelo široko vidno območje. Pri njih se uporabljajo posebne leče, ki dajejo celotno sliko horizonta.

(6) **Fotoaparati z neprepustnim ohišjem za podvodno snemanje.**

(7) **Fotoaparati z avtomatskim sprožilom zaslonke** (kot **na primer:** fotoaparati z elektronskim sprožilom), katere krmili urin mehanizem, kar omogoča izvedbo več posnetkov v enakih časovnih razmikih. V to vrsto **so vključeni tudi** aparati za skrivno snemanje oseb, ne da bi le-te za to vedele. Ti aparati so opremljeni z elektronsko celico, ki je nameščena v električnem tokokrogu sprožila, nekateri pa so v obliki majhnih ročnih ur.

(8) **Fotoaparati za geodetska snemanja iz zraka,** ki so konstruirani za zaporedno snemanje slik v vnaprej določenih časovnih razmikih, tako da se določeni terenski pas lahko zajame s prekrivajočimi se posnetki. Nekateri aparati za geodetska snemanja imajo večkratne leče za snemanje vertikalnih in poševnih posnetkov. V to skupino **so vključeni tudi** aparati, ki se uporabljajo v *aerofotogrametriji*.

(9) **Kamere za fotogrametrijo zemlje,** ki sestoje iz dveh med seboj povezanih kamer, ki sta postavljeni na trinožno stojalo in, ki snemata istočasno. Te kamere uporabljajo v glavnem za arheološka raziskovanja, za vzdrževanje spomenikov ali pri prometnih nesrečah.

(10) **Primerjalne kamere za sodne in kriminološke namene.** Z njimi je moč istočasno snemati dva objekta in primerjati njihove slike. Uporabljajo se za primerjavo prstnih odtisov, za preverjanje ponaredkov itd.

(11) **Fotoaparati za medicinske in kirurške namene** - **na primer:** kamere, ki jih speljejo v trebuh. Tovrstne kamere služijo za preiskave in poznejše postavljanje diagnoze.

(12) **Fotoaparati za mikrofotografijo.**

(13) **Fotoaparati za kopiranje dokumentov** (pisem, čekov, menic, nalogov itd.), **vključno tudi** fotoaparate za snemanje na mikrofilme, mikroplošče ali druge mikro oblike, ali pa na papir, občutljiv na svetlobo.

(14) **Fotoaparati,** ki se uporabljajo za sestavljanje in pripravo tiskarskih plošč in valjev s pomočjo fotografskih sredstev. Ti aparati so lahko precej veliki in se od drugih, predhodno navedenih vrst fotografskih aparatov zlahka razlikujejo.

V to skupino **so vključeni:**

(i) Vertikalni in horizontalni fotoaparati, tribarvni fotoaparati itd.

(ii) Fotoaparati, ki fotografirajo bloke črk, poprej ročno ali strojno stavljenih.

(iii) Aparati za razgradnjo barvnih slik (fotografij itd.) na osnovne barve. Ti aparati sestoje iz optične naprave in elektronskega računalnika, konstruirani pa so za proizvodnjo (s pomočjo fotografskega postopka) rastrskih in korigiranih negativov, ki se uporabljajo za pripravo tiskarskih plošč.

Na drugi strani pa se fotostavski stroji, ki dejansko stavljajo črke, **uvrščajo v tar. št. 84.42, četudi** se poprej stavljene črke fotografirajo. Ti stroji izvajajo zaporedno fotografiranje črk, postavljenih na vrtilnih diskih, ali pa fotografirajo lica posebnih matric. Imajo tipkovnico ali podobno napravo, ali pa se poženejo s pomočjo poprej na posebnem stroju perforiranega papirnatega traku.

Aparati za pripravo tiskarskih plošč ali valjev s pomočjo fotokopirnega ali termokopirnega postopka so iz te tarifne številke **izključeni** in se uvrščajo v **tar. št. 90.09**. Fotoaparati - povečevalniki in pomenjševalniki **se uvrščajo** v **tar. št. 90.08.**

(II) FOTOGRAFSKI BLISKAVIČNI APARATI (*FLEŠI*) IN BLISKAVIČNE ŽARNICE

Ta skupina **vključuje** fotografske bliskavične aparate in bliskavične žarnice, ki se uporabljajo za poklicno in ljubiteljsko snemanje, v fotografskih laboratorijih ali v fotograviranju.

Ti aparati proizvajajo zelo močno svetlobo, ki traja zelo kratek čas (blisk) in **se po tem razlikujejo** od fotografske opreme za osvetljevanje iz **tar. št. 94.05.**

Fotografska bliskavična osvetlitev nastane s pomočjo sredstva za električni ali mehanski vžig, ali pa s pomočjo žarnic na praznjenje **(glej** komentar k **tar. št. 85.39).**

Sem **so vključeni:**

(1) **Posamezne bliskavične žarnice.**

V njih nastane svetloba zaradi kemične reakcije, spodbujene s pomočjo električnega toka. Bliskavična žarnica je žarnica za enkratno uporabo. Sestoji iz žarnice z aktivno substanco in s sredstvom za vžig (z nitko ali elektrodami).

Najbolj so v navadi naslednje vrste bliskavičnih žarnic:

(i) **Žarnice**, **polnjene s *kisikom*,** v katerih je žica ali fino narezan trak od **na primer:** ***aluminija, cirkonija, zlitine aluminija in magnezija, zlitine aluminija in cirkonija*.**

(ii) **Žarnice s kroglico paste,** ki je sestavljena iz prahu enega ali več kovin (**na primer:** *cirkonija*), **pomešanega z *oksidacijskim* sredstvom.** Ta kroglica je povezana z obema elektrodama.

(2) **Bliskavične kocke (*Flashcube*).**

To so naprave v obliki kocke s štirimi bliskavičnimi žarnicami in štirimi žarometi. Žarnice v kocki se vžigajo zaporedoma - električno, ali pa mehansko (z udarcem v eksplozivni material).

(3) **Baterijske bliskavične svetilke.**

Te svetilke so opremljene z električno baterijo in z bliskavično žarnico ali z bliskavično kocko na električni vžig. Običajno jih aktivira sinhronizator v zaslonki aparata.

Aparat, ki uporablja žarnice na praznjenje, je bolj zapleten. **Neglede** na to, ali je izdelan v obliki ene enote ali da vsebuje več elementov, pa običajno sestoji iz:

(A) Energetske skupine, ki deluje na mrežni, baterijski ali akumulatorski električni tok. Ta enota deluje na principu polnjenja in praznjenja kondenzatorja in jo običajno kontrolira sinhronizator, vgrajen v zaslonko fotoaparata. Nekateri tipi imajo napravo za spreminjanje trajanja in intenzivnosti bliska.

(B) Žarnice na praznjenje z nosilcem in žarometom.

(C) Kontrolne lučke.

(D) Iz vtičnice (grla) za povezavo dodatnih bliskavičnih žarnic.

Energetska skupina, dobavljena **brez bliskavičnih žarnic** in žarometa, ki **razen** elementov za praznjenje vsebuje še napravo za sprožanje bliska in pomožno napravo za spreminjanje trajanja in intenzivnosti bliska, **spada v to tarifno številko** - kot nekompletni aparat, ki pa ima bistvene lastnosti kompletnega aparata.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila), **so vključeni** v to tarifno številko **tudi** deli in pribor izdelkov iz te tarifne številke. **To so:** telo fotoaparata, mehovi, trinožna stojala, glave za nameščanje s premakljivim zglobnim ležajem, zaslonke in opne, sprožila zaslonk (**vključno tudi** tiste s časovnim zamikom), kasete za plošče ali filme in pokrovi za leče.

*
* *

Ta tarifna številka **se ne uporablja** za aparate, ki sestoje iz instrumenta, opremljenega za beleženje (*registriranje*) slik s pomočjo fotografskega aparata, ki pa so v bistvu konstruirani za druge namene, **na primer:** za teleskop, mikroskop, spektrograf, stroboskop itd. **Vendar** pa se kot del instrumenta uvršča v to tarifno številko fotoaparat, ki se dobavlja posebej, čeprav je posebni del drugega instrumenta (teleskopa, mikroskopa, spektrografa, foto - teodolita, stroboskopa itd.).

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) grafični poltonski ali podobni tiskarski rastri (**tar. št. 37.05, 90.01, 90.02** - odvisno od primera),

(b) električne žarnice na praznjenje za bliskavice **(tar. št. 85.39),**

(c) fotografski aparati za povečevanje ali pomanjševanje iz **tar. št. 90.08**),

(d) aparati za fotokopiranje ali termokopiranje **(tar. št. 90.09),**

(e) elektronski difrakcijski aparati **(tar. št. 90.12),**

(f) fotografski telemetri **(tar. št. 90.15),** merilce eksponiranja **(tar. št. 90.27),** če so namenjeni za namestitev na aparate ali , če niso namenjeni za namestitev na aparate in

(g) rentgenski difrakcijski aparati (ki se uporabljajo v povezavi z rentgenskim aparatom za preučevanje kristalov) in radiografski aparati **(tar. št. 90.22).**

90.07 - KINEMATOGRAFSKE KAMERE IN PROJEKTORJI, VKLJUČNO S TISTIMI Z VDELANIMI APARATI ZA SNEMANJE ALI REPRODUKCIJO ZVOKA

- Kamere:

9007.11 **- - za film, širok manj kot 16 mm, ali za film širok 2 x 8 mm**

9007.19 **- - druge**

- Projektorji:

9007.21 **- - za film, širok do 16 mm**

9007.29 **- - drugi**

- Deli in pribor:

9007.91 **- - za kamere**

9007.99 **- - za projektorje**

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(A) **Kinematografske kamere** (**vključno tudi** kamere za *cinefotomikrografijo*). Te kamere so v osnovi podobne fotografskim aparatom - kameram iz tar. št. 90.06, le, da imajo posebne značilnosti, da lahko **snemajo vrsto slik z hitrem zaporedju.** (Za **zvočni** filmi **24 slik/sekundo, TV-filmi pa 25 slik/sekundo**)).

(B) **Kinematografske kamere** za snemanje slike in zvoka na istem filmu.

(C) **Kinematografski projektorji.** To so statični ali prenosni aparati za *diaskopsko* projekcijo gibljivih slik z zvočno sledjo na istem filmu ali brez nje. Imajo optični sistem, ki sestoji predvsem iz svetlobnega vira, zbiralnega žarometa in iz projekcijske leče. Projektor ima **tudi** mehanizem, ki deluje pretežno **s pomočjo gibanja *malteškega* križa,** ki film v določenih časovnih razmiki povleče pred optični sistem, in to običajno z isto hitrostjo, s katero je bil film posnet, medtem ko se svetlobni vir izklaplja, ko se film giblje skozi projekcijsko odprtino. Svetlobni vir v kinematografskih projektorjih je najpogosteje obločna žarnica, v nekateri projektorjih pa lahko uporabljajo **tudi** električne žarnice z nitko. Kinematografski projektorji so običajno opremljeni z napravo za previjanje filma in z ventilatorjem.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** posebne vrste kinoprojektorjev, **kot so na primer:** projektorji, ki projecirajo različno velike povečave na optično ravno površino, kar omogoča znanstveno preučevanje fotografskih pojavov. Posamezne slike "**okvirčki**" se lahko preučujejo posamezno ali kontinuirano - z različnim številko okvirčkov v sekundi. Na drugi strani pa so vizorji za animirane filme, izdelani posebej za dodelavo in korektno montažo filmov, iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 90.10).**

Kinematografski projektorji so lahko kombinirani z aparati za snemanje in reprodukcijo zvoka. V tem primeru so opremljeni z fotoelektrično ali magnetno zvočno glavo, kar je odvisno od postopka, ki je pri snemanju zvočne sledi uporabljen. Lahko pa imajo **tudi** obe vrsti zvočnih glav (za alternativno uporabo).

*(Nekateri profesionalni projektorji imajo vgrajene zelo kvalitene tonske aparate, ki omogočajo zelo verno reprodukcijo zvoka (**na primer:** digitalni zapis zvoka preko CD-plošč, Dolby stereo, "Surround" itd..)*

V to tarifno številko **so vključene tudi** kinematografske kamere itd. za filmsko industrijo ali ljubiteljsko uporabo. Ta tarifna številka **vključuje tudi** posebne vrste kinematografskih kamer, **na primer:** kamere, ki se nameščajo na letala (aerokinematografija), kamere, ki ne prepuščajo vode (za podvodna snemanja), kamere in projektorji za barvne filme, za **tridimenzionalne** (*stereoskopske*) ali "**panoramske**" filme itd.

Kinematografski aparati **brez optičnih delov ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki.**

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna komentarska določila), **so vključeni** v to tarifno številko **tudi** deli in pribor izdelkov iz te tarifne številke.

Med te dele in pribor so **vključeni:** telesa kamer, trinožniki in stojala, glave za nameščanje na gibljivi zglobni ležaj, blindirana ohišja za dušenje zvoka motorja (**razen takšnih ohišij** iz tekstilnih materi-

alov, ki se uvrščajo v **tar. št. 59.11**), škatle za prenosne projektorje, ki služijo **tudi** kot podstavki zanje, **naprave za čiščenje filmov** (**razen** tistih za laboratorijske aparate, ki **se uvrščajo** v **tar. št. 90.10**).

Glede instrumentov in aparatov (**na primer:** stroboskopov, mikroskopov), opremljenih za kinematografsko snemanje, **glej** ustrezni del komentarskega pojasnila k **tar. št. 90.06.**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) stroji za dvigovanje ali manipulacijo (**na primer:** vozički za kamere) iz **84. Poglavja,**

(b) mikrofoni, zvočniki in *audiofrekvenčni* električni ojačevalci, **razen tistih,** ki so dobavljeni skupaj z instrumenti in, ki predstavljajo sestavni del kakršnegakoli instrumenta iz te tarifne številke **(tar. št. 85.18),**

(c) aparati za snemanje in reprodukcijo zvoka in televizijski aparati za snemanje ali reprodukcijo zvoka **(tar. št. 85.19, 85.20** ali **85.21),**

(d) fotoelektrične zvočne glave **(tar. št. 85.22),**

(e) televizijske kamere **(tar. št. 85.25)** in

(f) otroški (igrače) kinematografski projektorji **(tar. št. 95.03).**

90.08 - PROJEKTORJI SLIK, RAZEN KINOMATOGRAFSKIH; FOTOGRAFSKI APARATI (RAZEN KINEMATOGRAFSKIH) ZA POVEČEVANJE IN POMANJŠEVANJE

9008.10 **- Projektorji diapozitivov**

9008.20 **- Čitalniki za mikrofilm, mikrofiš ali drugo mikroobliko, ki lahko izdelajo kopijo ali ne**

9008.30 **- Drugi projektorji slik**

9008.40 **- Fotografski aparati (razen kinematografskih) za povečave in pomanjšave**

9008.90 **- Deli in pribor**

(A) Medtem ko so aparati iz prejšnje tarifne številke namenjeni za projekcijo povečanih gibljivih slik na zaslon, služijo aparati, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, za **projekcijo negibljivih slik.** Najnavadnejša vrste teh aparatov je **projekcijska svetilka (ali diaskop),** ki se uporablja za projekcijo slike prozornih predmetov (diapozitivov ali prozornikov). Ima dve leči - eno zbiralno, ki oblikuje sliko svetlobnega vira na drugi leči, imenovani projekcijska leča. Med dvema lečama je nameščen prozornik (*transparent*), tako da projekcijska leča meče sliko na zaslon. V ta namen se uporablja močan vir svetlobe, katerega svetloba se koncentrira s pomočjo žarometa. **Diapozitive je moč menjavati ročno,** polavtomatsko (s pomočjo elektromagnetov ali motorja, katerega upravlja rokovalec) ali avtomatsko (s pomočjo časovnega releja - timerja).

Nekateri diaskopi imajo široko objektivno območje in so primerni za projekcije pisanih ali tiskanih besedil na prozornih pozitivih.

Episkop je slikovni projektor, namenjen projekciji jasno osvetljenega neprozornega izdelka v smislu povečane slike na zaslonu. Svetlobni vir je uperjen na površino neprozornega predmeta. Svetloba, ki se od izdelka odbija, se projecira na zaslon s pomočjo leče.

Epidiaskop je projekcijski aparat, ki se lahko uporablja kot diaskop ali episkop.

V to tarifno številko **so vključeni tudi** projektorji diapozitivov in drugi projektorji negibljivih slik, **kot so na primer:** tisti za šolsko uporabo, za uporabo v predavalnicah itd., spektralni diaprojektorji, instrumenti za projekcijo rentgenskih slik, čitalniki mikrofilmov, mikroplošč in drugih mikro oblik v povečani obliki, bodisi da se sproti uporabljajo **tudi** za fotokopiranje teh dokumentov ali ne, ter projektorji, ki se uporabljajo za izdelovanje tiskarskih plošč in valjev.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** projektorje z vgrajenim majhnim zaslonom, preko katerega se projecira povečana slika diapozitiva.

(B) V to tarifno številko **so vključeni tudi fotografski (ne pa tudi kinematografski) aparati za povečave in pomanjšave.** Ti aparati običajno sestoje iz svetlobnega vira, difuzne mreže - zaslona ali zbiralne leče, iz nosilca negativov, enega ali več objektivov za naravnavanje gorišča (pogosto za avtomatsko naravnavo) in iz nosilca papirja, občutljivega na svetlobo. Ti deli so položeni na vertikalno nastavljivi podlagi.

Fotografski aparati za povečave in pomanjšave, ki se uporabljajo za izdelovanje tiskarskih plošč in valjev v grafični industriji, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Pravkar navedeni aparati se v to tarifno številko uvrščajo, **če se dobavljajo skupaj z optičnimi elementi,** ali, če se ne dobavljajo skupaj z njimi. Posebej dobavljeni optični elementi so **izključeni (tar. št. 90.01 ali 90.02** - odvisno od primera).

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila), se v to tarifno številko uvrščajo **tudi** deli in pribor izdelkov iz te tarifne številke, **kot so** telesa, okvirji in podlage, okvirji mask aparatov za povečave itd.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) poltonski in podobni tiskarski zasloni (**tar. št. 37.05, 90.01, 90.02** itd. - odvisno od primera),

(b) aparati za fotokopiranje mikrofilmov, mikroplošč in drugih mikro oblik, ki imajo vgrajen optični sistem in, ki imajo zelo majhen zaslon za vizuelno kontrolo slike **(tar. št. 90.09),**

(c) kinematografski aparati za pomanjšave in povečave (**na primer:** takšni, ki se uporabljajo za izdelavo kopij na filmu z drugega filma druge širine) in aparati za projekcijo slike tokokrogov na občutljive polprevodniške materiale ("**nastavitev projekcijske maske**") **(tar. št. 90.10),**

(d) kombinirani optični mikroskopi, opremljeni s sredstvi za projekcijo slike **(tar. št. 90.11),**

(e) vizorji za diapozitive z eno lečo za povečavo, ki se uporabljajo za preverjanje fotografskih diapozitivov **(tar. št. 90.13),**

(f) fotogrametrijski aparati za distorzijske popravke (*restitucijski* aparati) **(tar. št. 90.15),**

(g) profilni projektorji **(tar. št. 90.31)** in

(h) projekcijske svetilke - igrače **(tar. št. 95.03).**

90.09 - APARATI ZA FOTOKOPIRANJE Z VDELANIM OPTIČNIM SISTEMOM, APARATI ZA KONTAKTNO KOPIRANJE IN APARATI ZA TERMIČNO KOPIRANJE

- Elektrostatski aparati za fotokopiranje:

9009.11 **- - za reprodukcijo izvirnika direktno na kopijo (direktni postopek)**

9009.12 **- - za reprodukcijo izvirnika prek posredne podlage (indirektni postopek)**

- Drugi aparati za fotokopiranje:

9009.21 **- - z vdelanim optičnim sistemom**

9009.22 **- - kontaktni**

9009.30 **- - Aparati za termično kopiranje**

9009.90 **- Deli in pribor**

(A) APARATI ZA FOTOKOPIRANJE Z VGRAJENIM OPTIČNIM SISTEMOM

Ti aparati imajo optični sistem, v katerem so predvsem: svetlobni vir, kondenzator, leče, ogledala, prizme in vrsta optičnih vlaken. Ta sistem projecira sliko dokumenta - izvirnika na površino, ki je občutljiva na svetlobo. Poleg naštetega so v aparatu **tudi** deli za razvijanje in izdelovanje slike.

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Elektrostatični aparati za fotokopiranje,** ki reprodukcijo izvirnika prenesejo neposredno na kopijo (neposredni postopek - **mokri postopek**), ali pa aparati, ki reprodukcijo izvirnika prenesejo na kopijo **preko posredne podlage** (posredni postopek **- suhi postopek).**

Pri **neposrednem postopku** (**mokri postopek**) se optična slika projecira **na podlago (običajno iz papirja),** ki je **prevlečena na primer: s *cinkovim oksidom* ali z *antracenom*** in, ki ima naboj statične elektrike. Ker se razvije ukrivljena slika s pomočjo disperzije črnega pigmenta (*developer*) v organskih topilih (*izododekan*), se po toplotnem postopku fiksira na podlago.

Pri **indirektnem** (posrednem) postopku (**suhi postopek**) se optična slika projecira na boben ali ploščo, ki je prevlečena **s selenom** ali z drugo **polprevodniško snovjo** z nabojem statične elektrike. Ker se s pomočjo barve v prahu (***toner***) razvije ukrivljena slika, se le-ta z uporabo elektristatičnega polja prenese **na navadni papir,** na katerega se fiksira po toplotnem postopku.

(2) **Pri aparatih, ki uporabljajo premaze kemične emulzije,** sestoji fotokemična površina iz emulzije, ki običajno **vsebuje *srebrove* soli ali *diazo* spojine** (emulzija iz diazo spojin je namenjena za eksoniranje svetlobe z veliko vsebnostjo ***ultravijoličnih*** žarkov). Postopek razvijanja in izdelave kopij je različen in je odvisen od vrste emulzije ali aparata (suhi ali mokri razvijalec, toplotni postopek, amonijakova para, tehnika prenašanja itd.).

Kopije izvirnika (mikrofilm, neprozorni dokument itd.) so lahko v naravni velikosti, povečane ali pomanjšane. Lahko služijo **tudi** kot klišeji za *ofsetni* tisk.

(B) APARATI ZA KONTAKTNO KOPIRANJE (*BREZ OPTIKE*)

Aparati iz te skupine **nimajo optičnega sistema,** zaradi česar je kopija vselej v naravni velikosti. Delujejo tako, da se izvirnik stakne z občutljivo površino, katero je treba prekopirati.

Ti aparati uporabljajo vidne svetlobne žarke (**vključno tudi** svetlobo z veliko vsebnostjo ultravijoličnih žarkov) in fotoobčutljive emulzije. Kot njim podobni aparati z optičnim sistemom, imajo **tudi** ti aparati avtomatski razvijalec za izdelovanje kopij po raznih postopkih.

V to skupino **so vključeni tudi** nekateri aparati za fotokopiranje (aparati za modre kopije, diazo kopije itd.), ki imajo napravo za eksponiranje, nimajo pa razvijalca. **Vendar** pa so iz te tarifne številke **izključeni okvirji** za izdelovanje navadnih fotografij **(tar. št. 90.10).**

(C) APARATI ZA TERMO-KOPIRANJE

Tudi ti aparati delujejo tako, da se izvirnik stakne z občutljivo površino. **Vendar** pa, za razliko od aparatov, opisanih v prejšnji točki **pod (B), uporabljajo *infrardeče* žarke in emulzije, občutljive na toploto,** ki nastane takrat, ko črne površine vpijejo žarke.

Kopije se lahko preslikavajo neposredno na podlago, občutljivo na toploto pri stiku z izvirnikom, ali pa se barvna emulzija papirja - podlage, občutljive na toploto, prenaša na navadni papir.

V nekaterih primerih se lahko delovanje vidne svetlobe (fotoobčutljivega posrednika) kombinira z delovanjem *infrardečih* žarkov (termoobčutljiva kopija).

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila), **so vključeni** v to tarifno številko **tudi** deli in pribor izdelkov, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, **kot so:** bobni in plošče, ki se uporabljajo za aparate za posredno elektrostatično fotokopiranje.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključene** kamere za snemanje dokumentov na mikrofilm, mikroploščo ali kakšno drugo mikro obliko **(tar. št. 90.06).**

***Izključeni** so tudi:*

*- Tonerji za elektrostatske kopirne aparate **(tar. št. 37.07)***

*- Papirji za elektrostatske kopirne aparate **48.Poglavje.***

90.10 - APARATI IN OPREMA ZA FOTOGRAFSKE (TUDI KINEMATOGRAFSKE) LABORATORIJE (VKLJUČNO Z APARATI ZA PROJECIRANJE ALI RISANJE SLIKE VEZIJ NA OBČUTLJIVE POLPREVODNIŠKE MATERIALE), KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU; NEGATOSKOPI; ZASLONI ZA PROJEKCIJE

9010.10 **- Aparati in oprema za avtomatsko razvijanje fotografskega (tudi kinematografskega) filma ali papirja v zvitku ali za avtomatsko prenašanje posnetka z razvitega filma na zvitke fotografskega papirja**

- Aparati za projekcijo ali risanje slike vezja na občutljivi polprevodniški material:

9010.41 **- - aparati za neposredno pisanje z elektronskim žarkom**

9010.42 **- - črtalniki za koračne ali ponavljajoče vpise**

9010.49 **- - drugi**

9010.50 **- Drugi aparati in oprema za fotografske (tudi kinematografske) laboratorije; negatoskopi**

9010.60 **- Zasloni za projekcije**

9010.90 **- Deli in pribor**

(I) APARATI IN OPREMA ZA FOTOGRAFSKE (TUDI KINEMATOGRAFSKE) LABORATORIJE (VKLJUČNO Z APARATI ZA PROJECIRANJE ALI RISANJE SLIKE VEZIJ NA OBČUTLJIVE POLPREVODNIŠKE MATERIALE), KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU

V to skupino so **vključeni:**

(A) **Posebni rezervoarji za razvijanje filmov (razvijalne kadi). L**ahko so iz kovine, plastičnih materialov, keramike itd.; v glavnem so v njih podporne palice, košare za odstranjevanje filmov iz kadi itd. Nekateri takšni rezervoarji se uporabljajo **tudi** za izspiranje, fiksiranje in umivanje filmov.

(B) **Posebni pladnji (**iz plastičnih materialov, nerjavečega jekla, emajlirane železne pločevine itd.**),** ki so nedvoumno namenjeni za fotografsko uporabo, **vendar** izvzemši izdelke, ki se lahko uporabijo **tudi** za druge namene (**na primer:** za splošne laboratorijske namene ali za potrebe v bolnicah).

(C) **Posode za spiranje negativov, vključno** tudi vrtilne aparate za spiranje.

(D) **Aparati za sušenje fotografij, za poliranje in sušenje-poliranje** (enostranskega, dvostranskega ali vrtilnega tipa), stroji za sušenje (na ročni pogon itd.), cedilni valji, polirne plošče iz nerjavečega jekla ali kromirane plošče, nedvoumno namenjen za nameščanje v te aparate ali za ločeno uporabo.

(E) **Okvirji za kopiranje, vključno tudi okvirje za vakuumsko kopiranje** (iz kovine, kovine in lesa itd.), za kontaktno kopiranje, stroji za kopiranje (za poklicne fotografe in ljubitelje itd.) in svetlobni okvirji **samo** za ekspozicijo (za osvetlitev brez razvijalca).

(F) **Stroji in aparati za rezanje filmov vrst,** ki se uporabljajo v fotografskih in, kinematografskih laboratorjih.

(G) **Posebni okvirji** za držanje pri retuširanju negativov.

(H) **Stiskalnice za suho lepljenje filmov.**

(IJ) **Posebni stroji in aparati, ki se uporabljajo v kinematografskih laboratorijih,** kot so**:**

(1) **Stroji za razvijanje filmov** (avtomatski ali neavtomatski).

(2) **Stroji za rezanje in prerezovanje filmov** (**na primer:** tako, da iz enega 35-milimetrskega filma nastaneta dva šestnajstmilimetrska filma).

(3) **Stroji za kopiranje in kinematografski aparati za pomanjšave in povečave** (optični aparati za kopiranje).

(4) **Stroji za optične efekte.**

(5) **Mize za preposluševanje, montažo in sinhronizacijo zvočnih filmov.**

(6) **Aparati za snemanje,** ki na papirnatem traku reproducirajo "**upočasnjeno**" in povečano sliko zvočne sledi na filmu in, ki se uporabljajo pri sinhronizaciji in prevajanju filma v tuje jezike.

(7) **Stroji za čiščenje filmov; stroji za obdelavo iztrošenih negativov pred ponovnim kopiranjem; kombinirani stroji za čiščenje in obdelavo; stroji za čiščenje negativov.**

(8) **Stroji za prevlekanje z voskom** - za polaganje tanke voščene prevleke na oba robova filma, prevlečena z emulzijo.

(9) **Spenjači (sestavljalniki)** (na ročni ali nožni - pedalni pogon).

(10) **Enote za montažo filmov.** Lahko so opremljene z glavo za sliko ali z zvočno glavo. Takšni aparati se lahko uporabljajo **na primer:** za sinhronizacijo slike z zvočno sledjo.

Posebej dobavljene glave za sliko in mize z zvočno glavo se prav tako uvrščajo v to tarifno številko. **Vendar** pa so iz te tarifne številke **izključene** posebej dobavljene zvočne glave **(tar. št. 85.22).**

(11) **Mize za previjanje in manipulacijo s filmi,** ki so opremljene za previjanje kolutov; posebne naprave za previjanje in navijanje negativov (**na primer:** po kopiranju); **aparati s števci za merjenje in kontrolo dolžine filmov** (posebej dobavljeni števni mehanizmi so **izključeni - glej tar. št. 90.29**).

(12) **Mize za montažo filma**, te mize so opremljene z vretenastimi previjalniki; **posebni filmski previjalniki** za previjanje negatovov (po tiskanju); **merilniki filmske dolžine in števci podnapisov**, katerih namen je preveriti dolžino filma (**izključeni** so posebej pripravljeni števni mehanizmi - **glej tar. št. 90.29).**

(13) **Aparati za podnaslavljanje filmov.**

(14) **Vizorji za montažo kinematografskih filmskih kopij.** Vizorji so lahko kombinirani z aparati za snemanje in reprodukcijo zvoka.

(K) **Vizorji za negibljive slike,** ki se uporabljajo za preverjanje negativov fotografij v fotografskih laboratorijih.

(L) **Posebna oprema, ki se uporablja pri reproduciranju** (**razen** aparatov za fotokopiranje **iz tar. št. 90.09**) (**na primer:** aparat za razvijanje papirja, posebno občutljivega na svetlobo, s pomočjo *amonijakove* pare.

(M) **Projekcijski aparati,** ki se uporabljajo v proizvodnji elektronskih integriranih vezij. Pri teh aparatih se slike tokokrogov projecirajo skozi masko (povečane, pomanjšane ali v naravni velikosti) na silicijeve plošče, občutljive na svetlobo.

Sem **so vključene** naslednje vrste:

(1) **Aparati, ki uporabljajo masko ali mrežo.**

Ti aparati sodijo v vrsto *fotolitografskih* aparatov. Vsi uporabljajo masko ali mrežo, na katero je predhodno zarisana oblika vezja, ki se mora reproducirati. Maska ali mreža je nanos na eno plast polprevodniške naprave. Od njene oblike in stopnje je odvisno, ali bo prekrila en čip (elektronsko integrirano vezje), več čipov, ali pa vse čipe na polprevodniku. Običajno sta pojma "**maska**" in "**mreža**" istovetna. V teh aparatih se plast, nanešena na polprevonik, izpostavi svetlobi (pogosto **ultravijolični** ali **globogi ultravijolični** svetlobi), v nekaterih primerih pa **X-žarkom.** Svetloba preide skozi masko ali mrežo, potem ko je maska ali mreža ustrezno nameščena na podloženo obliko.

Med te aparate **so vključene** naslednje vrste:

(a) **Kontaktni tiskalniki**. V teh aparatih se stika maske in polprevodnika vzpostavi med izpostavljanjem svetlobe.

(b) **Merilniki sorodnisti** *(Proximity alginers)*. Ti aparati so podobni kontaktnim tiskalnikom s tem, da ni dejanskega stika med masko in polprevodnikom. Med njima je majhna špranja.

(c) **Skenirni merilniki**. Ta aparat uporablja optični projecirni sistem, katerega namen je preslikati osvetljeni lok z maske na polprevodnik. Skenirni sistem prestavi obliko z maske s pomočjo osvetljenega loka na občutljivi polprevodnik.

(d) **Koračni in repetirni merilniki.** Ti aparati uporabljajo projekcijsko tehniko za izpostavljanje polprevodnika določenemu odseku pravočasno oziroma v danem trenutku. Ekspozicije se lahko izvede **tudi** z redukcijo **v razmerju 1:1.**

(2) **Aparati za neposredno pisanje na polprevodnike.**

Ti aparati ne uporabljajo mask ali mrež. Običajno uporabljajo stroj za avtomatsko obdelavo podatkov, krmiljenim s svetlobnim snopom (**na primer:** elektronskim snopom, ionskim ali laserskim snopom), z namenom narisati obliko vezja neposredno na občutljivo plast, nanešeno na površino polprevodniške plošče, in sicer s pomočjo koordinatnega sistema aparata.

Vse te naprave proizvedejo isti rezultat, t.j. izpostavijo vzorec z željeno obliko vezja in ga prestavijo na občutljivi material, katerega je moč razviti kot fotografski film.

(II) NEGATOSKOPI

Negatoskopi se uporabljajo predvsem v medicini za preučevanje rentgenskih posnetkov in radiofotografij. Lahko so raznih vrst - od svetlobnih tabel, ki se montirajo na steno, pa do tabel z avtomatskim vnašanjem rentgenskih posnetkov.

(III) PROJEKCIJSKI ZASLONI (PLATNA)

Ti zasloni se uporabljajo v kinodvoranah, šolah, predavalnicah itd. Mednje **so vključeni** projekcijski zasloni za tridimenzionalni prikaz, pa **tudi prenosna filmska platna,** zvita v zvitke ali zložena v škatle. Ta platna se montirajo na stojala in mize, ali pa se obesijo na strop.

Platna so pogosto **izdelana iz tkanin,** so belo pobarvana in prevlečena s steklenimi ali srebrnimi zrnci (mikrokroglicami). Lahko so **tudi** iz listov plastičnih materialov. Te tkanine in listi so v glavnem perforirani. **Vendar** pa **morajo biti nedvoumno razpoznavni** (**na primer:** po obrobah ali robovih) kot filmska platna, da se lahko uvrstijo v to tarifno številko.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila), se deli in pribor, katere je moč prepoznati kot dele in pribor, ki se uporabljajo **izključno** ali pretežno z opremo iz te tarifne številke, uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) oprema za fotografske ali kinematografske studije, **na primer:** aparati za osvetljevanje, reflektorji, nastavljivi reflektorji, električne svetilke in svetilne cevi vseh vrst, oprema za razne efekte, podstavki za mikrofone, scenske kulise itd. Ti izdelki **se uvrščajo** v svoje ustrezne tarifne številke,

(b) poltonski ali podobni tiskarski rastri (**tar. št. 37.05, 90.01, 90.02** itd. - odvisno od primera),

(c) stroji vseh vrst za rezanje papirja ali lepenke **(tar. št. 84.11),**

(d) zvočniki, mikrofoni in audiofrekvenčni električni ojačevalci, **razen** tistih, ki se dobavljajo skupaj z instrumenti iz te tarifne številke in, ki predstavljajo njihov integralni del **(tar. št. 85.18),**

(e) fotoaparati za snemanje dokumentov na mikrofilm, mikroploščo ali na druge mikro oblike **(tar. št. 90.06),**

(f) rentgenski fluoroscenčni zasloni in zasloni za ojačenje rentgenskih posnetkov **(tar. št. 90.22),**

(g) diski in potiskovalniki za izračun ekspozicije **(tar. št. 90.17),** merilniki ekspozicije, svetlomeri, merilniki občutljivosti (densitomeri), merilniki temperature barve **(tar. št. 90.27)** in

(h) štampiljke za ročno številčenje posnetkov **(tar. št. 96.11).**

90.11 - OPTIČNI MIKROSKOPI, TUDI TISTI ZA MIKROFOTOGRAFIJO, MIKROKINEMATOGRAFIJO IN MIKROPROJEKCIJO

9011.10 **- Stereoskopski mikroskopi**

9011.20 **- Drugi mikroskopi za mikrofotografijo, mikrokinematografijo in mikroprojekcijo**

9011.80 **- Drugi mikroskopi**

9011.90 **- Deli in pribor**

Medtem ko imajo povečevalci iz **tar. št. 90.13** **samo** eno stopnjo povečave razmeroma majhne moči, pa imajo **optični mikroskopi** iz te tarifne številke drugo stopnjo povečave za opazovanje že povečane slike predmeta.

Optični mikroskop praviloma sestavljajo:

(I) Optični mehanizem, ki sestoji iz objektiva, v katerem nastane povečana slika predmeta, in iz okularja, ki naprej povečuje opazovano sliko. Optični sistem ima običajno **tudi** sistem za osvetlitev predmeta od spodaj (s pomočjo ogledala, osvetljenega z zunanjim ali integralnim svetlobnim virom) in komplet zbiralnih leč, ki usmerjajo svetlobni snop z ogledala k predmetu.

(II) Plošča (podstavek) za preparat (vzorec, predmet opazovanja), ena ali dve cevi z okularjema (odvisno od tega, ali gre za mikroskop z enim ali z dvema okularjema) in nosilec objektiva, ki se običajno lahko obrača okoli svoje osi.

Ta celota je pritrjena na podstavek, na katerega je lahko pritrjen krak ali tačka in raznovrstni pribor za nastavitev.

V to tarifno številko **se uvrščajo** mikroskopi, katere uporabljajo ljubitelji, učitelji itd. in mikroskopi za industrijsko uporabo ali za raziskovalne laboratorije. Ti mikroskopi ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, če so dobavljeni skupaj s svojimi optičnimi elementi, ali ne (z objektivi, okularji, ogledali itd.).

Ta tarifna številka **vključuje tudi** univerzalne mikroskope, polarizacijske mikroskope, metalurške mikroskope, stereoskopske mikroskope, mikroskope s kontrastnimi fazami in interferenčne mikroskope, reflekcijske mikroskope, mikroskope z izvlečnimi priključki, posebne mikroskope za preverjanje rubinov v stenskih, namiznih, žepnih ali ročnih urah, mikroskope s stopnjami segrevanja in zmrzovanja itd.

Med mikroskope za posebne namene **so vključeni:**

(1) **Trihonoskopi** - vrsta projekcijskih mikroskopov za preučevanje svinjskega mesa, za katerega obstaja sum, da je okuženo s parkljevko.

(2) **Mikroskopi za meritve in nadzor nekaterih proizvodnih procesov**. Ti mikroskopi so lahko navadnih vrst ali pa posebni modeli, izdelani za nameščanje na stroje. Med te aparate so vključeni: primerjalni mikroskopi (za primerjavo površinske obdelave preciznih predmetov s površino standardnih predmetov); mikroskopi za odčitavanje koordinat (za določanje položaja delov ure); mikroskopi za proizvodnjo orodij in drugi merilni mikroskopi (za kontrolo gladine, profila, rezila za izdelovanje zobnikov in orodij za rezanje profilov); majhni prenosni mikroskopi za neposredno nameščanje na predmet preverjanja (za preverjanje trdote po Brinellu, za tiskarske črke, tiskarske stolpce itd.); mikroskopi za centriranje (za nameščanje na vretena obdelovalnih strojev namesto orodja z namenom, postaviti obdelovanec v natančni položaj pred pričetkom dela) itd.

Nekateri med navedenimi instrumenti (**na primer:** tisti za kontrolo profila obdelovanih delov) so lahko opremljeni s projekcijskimi napravami, ki so običajno v obliki majhnih krožnih zaslonov, nameščenih na vrhu mikroskopa.

(3) **Laboratorijski merilni mikroskopi** - **na primer:** za merjenje linijske razdelitve v spektrogramih.

V to tarifno številko **so vključeni** še:

(A) **Mikroskopi za mikrofotografijo in mikroskopi za mikrokinematografijo.**

Razen vizuelnega opazovanja vzorca, omogočajo ti mikroskopi **tudi** fotografsko snemanje povečanih slik. Lahko so sestavljeni iz mikroskopa s trajno vgrajenim **fotografskim aparatom**, **video kamero** ali **kinematografsko kamero** (običajno posebej izdelanima za te namene), ali pa iz klasičnega mikroskopa, na katerega je moč začasno pritrditi klasični fotoaparat ali kinematografsko kamero (s pomočjo navadne povezave).

Posebej dobavljeni fotografski aparati in, kinematografske kamere za mikrofotografijo in mikrokinemafografijo so iz te tarifne številke **izključeni** (**tar. št. 90.06 ali 90.07** - odvisno od primera).

(B) **Mikroskopi za mikroprojekcijo s spremenljivo povečavo.**

Uporabljajo se za vodoravno in navpično projekcijo slik, povečanih s pomočjo mikroskopa, ki se nahaja v sklopu aparata. Opremljeni so s posebnimi mikroskopi, pri katerih je možna sprememba goriščne razdalje. uporabljajo se za demonstracije v učilnicah, v znanstvenih in medicinskih dvoranah, v tehničnih laboratorijih itd.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila), se deli in pribor, katere je moč prepoznati kot dele in pribor, primerne **izključno** ali pretežno za uporabo z mikroskopi, uvrščajo v to tarifno številko.

Med te dele in pribor **so vključeni**:

Stojala (tačke, podstavki); cevi - nosilci okularja in vrtilne cevi - nosilci objektiva (z lečami ali brez njih); plošče za vzorce (**vključno** plošče za segrevanje in zamrzovanje); vodila za vzorce, optični priključki za skiciranje slike; ročice za nastavitev opne itd.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) steklene plošče ali pokrovčki za vzorce **(tar. št. 70.17),**

(b) mikroskopi v obliki dvogleda za oftamologijo **(tar. št. 90.18),**

(c) pripravljeni diapozitivi za mikroskopske raziskave **(tar. št. 90.23),**

(d) mikrotomi (instrumenti za rezanje tankih delov tkiva za mikroskopsko preučevanje) **(tar. št. 90.27)** in

(e) projektorji profilov in drugi aparati z optičnimi napravami za kontrolo mehanskih delov, ki niso ne mikroskopi **in ne** mikroprojekcijski aparati (**na primer:** optični kompaktorji, merilne mize itd.) **(tar. št. 90.31).**

90.12 - MIKROSKOPI, RAZEN OPTIČNIH MIKROSKOPOV, DIFRAKCIJSKI APARATI

9012.10 **- Mikroskopi, razen optičnih mikroskopov, in difrakcijski aparati**

9012.90 **- Deli in pribor**

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(A) **Elektronski mikroskopi.**

Od optičnih se razlikujejo po tem, da namesto svetlobnega uporabljajo *elektronski snop*.

Praviloma je elektronski mikroskop celota naslednjih priprav, ki so običajno zaprte v skupni okvir kot ena celota:

(1) Priprave za oddajo in pospeševanje elektronov (znane kot "**elektronski top**").

(2) Sistem (ki igra vlogo optičnega sistema navadnega mikroskopa) elektrostatičnih in elektromagnetnih "**leč**", ki **so električno nabite plošče ali tuljave,** skozi katere teče električni tok). Te leče imajo vlogo zbiralnih leč, objektiva in projektorja. Običajno je tukaj še t.i. "**leča**" polja med projektorjem in objektivom, ki služi za spreminjanje **vključuje** povečave, medtem ko se prostor polja ne spreminja.

(3) Plošča (podstavek) za vzorce.

(4) Vakuumska črpalka, ki vzdržuje v elektronski cevi vakuum. Včasih je vakuumska črpalka samostojna enota, priključena na napravo.

(5) Elementi za vizuelno opazovanje na *fluoroscenčnem* zaslonu in za fotografsko snemanje slike.

(6) Kontrolna stojala in plošče, na katerih so elementi za kontrolo in uravnavanje elektronskega snopa (curka).

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi** elektronski mikroskopi za razgrajevanje, pri katerih se elektronski snop ponavljajoče usmerja na različne točke vzorca. Informacija nastane z merjenjem **na primer:** transmisije elektronov, sekundarnega oddajanja elektronov ali oddajanja optičnih žarkov. Rezultat se kaže na zaslonu, ki je lahko sestavni del mikroskopa.

Elektronski mikroskop je veliko v uporabi, tako na popolnoma znanstvenih področjih (pri bioloških ali medicinskih raziskavah, pri raziskavah sestava snovi), kot **tudi** v kemični industriji (preučevanje dima, prahu, tekstilnih vlaken, koloidov itd., struktire kovine, papirja itd.).

(B) **Protonski mikroskopi.**

Ti mikroskopi uporabljajo **namesto elektronov, protone,** ki imajo od elektronov **40-krat krajšo valovno dolžino.** Tako je moč doseči večjo moč cepljenja, s tem pa **večjo povečavo slike.**

Konstrukcija in delovanje **protonskega mikroskopa**, nista bistveno drugačni od konstrukcije in delovanja **elektronskega mikroskopa**. Namesto elektronskega topa je protonski top, kot vir pa se uporablja ***vodik*.**

(C) **Elektronski difrakcijski aparati.**

Ti aparati proizvajajo s pomočjo elektronskega snopa, usmerjenega na vzorec, difrakcijske obrazce, ki se fotografirajo. Dimenzije, usmeritev in atomsko razporeditev preučevanega vzorca ,je moč izračunati glede na premer, intenzivnost in ostrino obročev v vzorcu.

Ta aparat se uporablja predvsem za preučevanje korozije, mazanja, katalize itd. in **se bistveno ne razlikuje od elektronskega mikroskopa.** Ima enake bistvene elemente (elektronski top, katodno cev, elektromagnetne tuljave, nosilec vzorca itd.). Še več - poudariti je treba, da so lahko nekateri elektronski mikroskopi opremljeni z difrakcijsko komoro in, da lahko zaradi tega opravljajo dvojno funkcijo (vizuelno in, da proizvajajo difrakcijske slike).

*
* *

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila), se deli in pribor, katere je moč prepoznati kot dele in pribor, primerne **izključno** ali pretežno za uporabo z mikroskopi (**razen** z optičnimi) ali z difrakcijskimi aparati, uvrščajo v to tarifno številko, **na primer:** okvirji in komore ter plošče za vzorec. Na drugi strani pa so iz te tarifne številke **izključene** vakuumske črpalke **(tar. št. 84.14),** elektrooprema (akumulatorji, usmerniki itd. - **85. Poglavje)** in električni merilni instrumenti (voltmetri, miliampermetri itd. - **tar. št. 90.30**).

90.13 - SKLOPI S TEKOČIMI KRISTALI, KI NE POMENIJO IZDELKOV, PODROBNEJE OPISANIH V DRUGIH TARIFNIH ŠTEVILKAH; LASERJI, RAZEN LASERSKIH DIOD; DRUGE OPTIČNE NAPRAVE IN INSTRUMENTI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU

9013.10 **- Teleskopske namerilne naprave za orožje; periskopi; teleskopi za stroje, naprave, instrumente ali aparate iz tega poglavja ali XVI. oddelka**

9013.20 **- Laserji, razen laserskih diod**

9013.80 **- Druge naprave, aparati in instrumenti**

9013.90 **- Deli in pribor**

Upoštevajoč **Opombo 5** k temu poglavju, so merilni ali kontrolni optični instrumenti in stroji iz te tarifne številke **izključeni,** uvrščajo se v **tar. št. 90.31. Vendar** pa se, skladno z **Opombo 4** k temu poglavju, uvrščajo nekateri refrakcijski teleskopi v to tarifno številko in **ne v tar. št. 90.05.** Še več - **poudariti je treba**, da se optični instrumenti in aparati ne uvrščajo samo v tarifne številke **od 90.01 do 90.12,** pač pa **tudi** v druge tarifne številke tega poglavja (posebno v **tar. št. 90.15, 90.18 ali 90.27**).

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Naprave s tekočimi kristali.**

Sestoje iz plasti tekočega kristala, vnešenega med dva lista ali plošče iz stekla ali iz plastičnega materiala. **Ti kristali** so lahko (ni pa nujno) opremljeni z električnimi priključki, vendar brez

pogonske elektronike, dobavljeni v enem kosu, ali pa razrezane v posebne oblike, ne da bi pri tem predstavljali predmete, ki so bolj specifično opisani v drugih tarifna številkah te Nomenklature.

(*Tekoč kristali so lahko čiste organske spojine(iz **29. Poglavja**), ali pa mešanice organskih spojin (iz **tar.št. 38.24),** ki so pri sobni temperaturi tekočine, vendar pa imajo nekatere lastnosti kristalov. **Lastnosti**, ki so specifične samo tekočim kristalom, so **na primer:** spreminjanje barve v odvisnosti od temeprature, prepuščanje ali ne prepuščanje polarizirane svetlobe v odvisnosti od električnega toka itd.)*

(2) **Laserji.**

Laserji proizvajajo ali ojačujejo elektromagnetno radiacijo v valovnem intervalu **od 1 nm** * **do 1 mm** (dele spektra: ***ultravijolične svetlobe, vidne svetlobe in infrardeče* svetlobe**), in sicer po postopku krmiljenja stimulirane oddaje. Ko se laserski medij (**na primer:** kristali, plini, tekočine, kemični izdelki) vzbudi s svetlobo iz električnega vira ali z reakcijo iz kakšnega drugega vira energije, se svetlobni snopi, ki nastanejo v laserskem mediju, ponovno reflektirajo in ojačujejo tako, da se koherentni svetlobni snop (viden ali neviden) oddaja z enega mesta, ki je delno prozorno.

Razen laserskega medija, energetskega vira (črpalnega sistema) in resonančne optične votline (reflektorskega sistema), ki predstavljajo osnovne elemente laserske glave (eventuelno skupaj s ***Fabry-Perotovimi*** interferometri, interferenčnimi filtri in spektroskopi), imajo **laserji** običajno še nekatere druge komponente (**na primer:** enoto za oskrbo z energijo, hladilni sistem, krmilno enoto in (v primeru plinskih laserjev) **tudi** sistem za oskrbo s plinom, v primeru tekočih laserjev pa rezervoar, opremljen s črpalko za razredčevanje barve). Nekatere med temi pomožnimi komponentami so lahko nameščene v istem ohišju skupaj z lasersko glavo (**kompaktni** laser), ali pa so v obliki posebnih enot, povezanih z lasersko glavo s kabli itd. (laserski sistem). V primeru laserskega sistema se posamezne enote uvrščajo v to tarifno številko**, pod pogojem**, da se dobavljajo skupaj z lasersko glavo.

Laserji se v to tarifno številko uvrščajo ne le, če gre za laserje, ki se vgrajujejo v stroje ali naprave, temveč **tudi** v primerih, **če se lahko uporabljajo samostojno** (npr. laser pointerji) kot kompaktni laserji ali laserski sistemi za razne namene - za raziskovanje, pouk, laboratorijske raziskave itd.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni laserji,** ki so prilagojeni izvajanju povsem specifične funkcije ob dodani pomožni opremi, ki sestoji iz posebnih naprav (**na primer:** delovne mize, držalo delovnih predmetov, sredstva za nastavitev in namestitev delovnih predmetov, sredstva za opazovanje in kontrolo poteka operacije itd.) in katere je moč prepoznati kot delovne stroje, medicinske aparate, kontrolne aparate, merilne aparate itd. **Tudi** stroji z **vgrajenimi laserji** so **izključeni** iz te tarifne številke. V kolikor njihovo uvrščanje ni bolj specifično določeno v Nomenklaturi, se **uvrščajo po strojih ali napravah** s podobno funkcijo, kot **na primer:**

(i) obdelovalni stroji za obdelovanje kakršnegakoli materiala tako, da material odstranjujejo z laserjem (**na primer:** kovino, steklo, keramiko in plastične materiale) **(tar. št. 84.56),**

(ii) spajkalni ali varilni laserski stroji in aparati, **neglede** na to, ali lahko **tudi** režejo, ali ne **(tar. št. 85.15),**

(iii) instrumenti za niveliranje (za nameščanje v osno ravnino) cevi s pomočjo laserskega snopa **(tar. št. 90.15)** in

(iv) laserski aparati, ki se uporabljajo posebej za medicinske namene (**na primer:** pri *oftamoloških* operacijah) **(tar. št. 90.18).**

Skladno z **Opombama 1 in 2** k temu poglavju, se deli in pribor laserjev (**na primer:** laserske cevi) prav tako uvrščajo v to tarifno številko. **Vendar** pa ta tar.številka **ne obsega električnih bliskavičnih žarnic,** ki se uporabljajo za črpanje, **kot so na primer:** *ksenonske* žarnice, *jodove* žarnice in žarnice z *živosrebrovo paro* **(tar. št. 85.39),** *laserskih diod* **(tar. št. 85.41)** *in laserskih kristalov* (**na primer:** *rubinov*), laserskih ogledal in laserskih leč **(tar. št. 90.01 ali 90.02).**

---

* **nm** = *nanometer* (milijardinka milimetra)

(3) **Ročna povečevalna stekla in povečevala.**

(**Na primer:** žepne in pisarniške lupe) in števce niti, povečevalne leče v obliki daljnogleda (običajno z ročaji), ki so (za razliko od stereoskopskih mikroskopov iz **tar. št. 90.11**) opremljene z okularji, ne pa **tudi** z objektivi.

(4) **"Kukala" za gledanje skozi vrata in podobni predmeti, opremljeni z optičnim sistemom**.

(5) **Teleskopski namerilniki (*snajperji*) za orožja (refrakcijski ali refleksni).**

Če so dobavljeni posebej, se uvrščajo **v to tarifno številko**.

Če so optične naprave, primerne za uporabo na orožju in tiste, ki so nanj nameščene ali dobavljene z ognjenim orožjem, za katerega so namenjene, **se uvrščajo** skupaj z orožjem (**glej Opombo 1(d)** k **93. Poglavju.**

(6) **Teleskopi, ki predstavljajo dele instrumentov iz drugih tar. številk tega poglavja** (**na primer:** teleskopi za geodetske instrumente) ali deli strojev iz **Oddelka XVI.**

(7) **Stereoskopi, vključno ročne stereoskope** za gledanje *tridimenzionalnih* diapozitivov v barvi - sestoje iz plastične škatle z dvema pritrjenima lečama in vrtilnega mehanizma, katerega se upravlja z ročico (za spremembo v zaporedju zloženih slik, na vsak zamenljiv vrtilni disk).

(8) **Kalejdoskopi, razen kalejdoskopov - igrač (95. Poglavje).**

(9) **Povečevalne periskope** za podmornice ali tanke in **nepovečevalne periskope** (**na primer:** rovske).

(10) **Montirana steklena in optično obdelana ogledala, ki niso primerna za montažo na instrumente ali aparate** (**na primer:** nekatera vzvratna ogledala - retrovizorji), ogledala za pregled dimnikov ali kanalizacijskih cevi in posebna ogledala za opazovanje v aerodinamičnih tunelih (vetrovnikih).

Retrovizorji (vzvratna ogledala) in druga **optično neobdelana** ogledala (**vključno tudi** brivska povečevalna ali nepovečevalna ogledala) so iz te tarifne številke **izključena (tar. št. 90.09 ali 83.06).**

(11) **Svetlobni aparati za optično signalizacijo** za prenos optičnih signalov na daljavo (**na primer:** z *Morsejevimi* znaki).

(12) **Vizorji za pregled** *diapozitivov*, ki imajo eno povečevalno lečo.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 ali 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila), se deli in pribor aparatov in naprav iz te tarifne številke uvrščajo prav tako v to tarifno številko.

90.14 - KOMPASI; DRUGI NAVIGACIJSKI INSTRUMENTI IN APARATI

9014.10 **- Kompasi, vključno navigacijski**

9014.20 **- Instrumenti in aparati za aeronavtično ali vesoljsko navigacijo (razen kompasov)**

9014.80 **- Drugi instrumenti in naprave**

9014.90 **- Deli in pribor**

(I) KOMPASI ZA UGOTAVLJANJE SMERI

V to skupino **so vključene** vse vrste kompasov za iskanje smeri - od preprostih tipov, katere uporabljajo pešci - izletniki, kolesarji itd., pa do posebnih tipov, ki se uporabljajo v rudarstvu, navigaciji itd. (**vključno tudi:** magnetne kompase, giroskopske kompase, giromagnetne kompase, kompase v ohišju na krmarskem mestu na ladji, kompase za ugotavljanje položaja itd.).

(II) DRUGI NAVIGACIJSKI INSTRUMANTI IN PRIPRAVE

Sem **so vključeni:**

(A) **Instrumenti za ugotavljanje položaja ladje,** kot so: sekstanti, oktanti, azimuti itd.

(B) **Drugi posebni instrumenti za pomorsko ali rečno navigacijo,**

na primer:

(1) **Avtomatski piloti** (*giro-piloti*). To so zapletene naprave, ki krmilijo ladijsko krmilo po podatkih giroskopskega kompasa.

(2) **Aparati za beleženje kurza,** ki dajejo natančno zabeležbo kurza in kakršnekoli njegove spremembe med potovanjem ladje.

(3) **Inklinometri** za merjenje bočnega nagiba ladje.

(4) **Naprave za merjenje hitrosti ladje** - brzinomerji. Te naprave kažejo hitrost ladje tako, da merijo dejansko prepotovano razdaljo v danem času. Dandanes so takšni instrumenti vselej avtomatski. Ena med vrstami teh instrumentov deluje s **pomočjo vijaka** ali propelerja, ki je nameščen v ladijski brazdi in povezan s števcem na ladijski palubi. Druga vrsta deluje na **osnovi diferencialnega pritiska,** saj se pritisk spreminja skladno hitrosti toka (v glavnem imajo *Pitotovo* cev) - razdalja in hitrost se odčitavata na števcu na palubi.

V to tarifno številko **so vključeni tudi** merilci hitrosti z vgrajenim števcem, ki beleži število prekinitev električnega tokokroga oziroma obratov brzinomerja in tako kaže razdaljo, katero je ladja preplula.

(5) **Oprema za merjenje globine.** Ti instrumenti se uporabljajo za ugotavljanje globine vode in narave morskega dna (oprema se spušča in dviga z rokami ali s pomočjo vitla).

(6) **Akustične (zvočne) sonde.** Zvočni odmev (*echo*) se od morskega dna odbija. Z zelo občutljivim mikrofonom se ugotavlja globina, ki se odčitava na galvanometru.

(7) **Ultrazvočne sonde** in detektorska oprema, **na primer:** sonde "***asdik***", ki se uporabljajo za običajno sondiranje za izdelovanje kart morskega dna, za odkrivanje podmornic, potopljenih ladij, ribjih jat itd.

(C) **Posebni instrumenti za zračno navigacijo,** kot so**:**

(1) **Višinomeri (altmetri).** To je neke vrste barometra, ki je umerjen v enotah za višino,deluje pa na dejstvu, da atmosferski pritisk z večajočo se višino pada.

(2) **Indikatorji (pokazatelji) hitrosti zraka.** Delujejo na osnovi merjenja diferencialnega pritiska vrtinčastega zračnega toka in kažejo hitrost letala glede na okoliški zrak.

(3) **Indikatorji hitrosti dvigovanja ali spuščanja.** S pomočjo merilnika diferencialnega pritiska kažejo vertikalno hitrost spuščanja ali dvigovanja letala.

(4) **Umetni horizonti ali girohorizonti in indikatorji zavijanja in nagiba kril.** Temelje za giroskopskih principih. Prvi kažejo, pod kakšnim kotom se nahaja letalo v razmerju na prečno in vzdolžno os, drugi pa kot v razmerju na navpično os.

(5) ***Machmetri.*** Te naprave kažejo razmerje med hitrostjo zraka in lokalno hitrostjo zvoka. To razmerje se izraža v "**Machovem številu**".

(6) ***Akcelerometri* (merilniki pospeška).** Te naprave določajo najvišjo mejo, katere se ne sme preseči inertnih sil, ki nastajajo pri pospeševanju pri velikih hitrostih-

(7) **Avtomatski piloti.** Ta naprava začasno zamenjuje pilota tako, da vzdržuje ravnotežje in smer letenja po vnaprej določenemu položaju (višina, kurz itd.). Naprava sestoji v glavnem iz komand z neposrednim delovanjem ali s pomočjo servo motorja (običajno so to hidravlični motorji, ki zamenjujejo pilotove gibe) in iz aparata, ki deluje avtomatsko (*giroskopov* za velike hitrosti), ki koordinira čitanje instrumentov in delovanje servo motorja.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 ali 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila), se deli in pribor aparatov in naprav iz te tarifne številke uvrščajo prav tako v to tarifno številko

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) radijski in radarski navigacijski aparati ter radijski aparati na daljinsko krmiljenje **(tar. št. 85.26),**

(b) *pantografi* in *eidografi*, ki se uporabljajo za vrisovanje kurza po navigaciji **(tar. št. 90.17),**

(c) barometri in termometri (**vključno** reverzibilne termometre za podvodne raziskave) **(tar. št. 90.25),**

(d) manometri, pokazatelji ravni gladine tekočin in drugi instrumenti iz **tar. št. 90.26,**

(e) števci vrtljajev **(tar. št. 90.29),**

(f) ampermetri, voltmetri in drugi aparati za merjenje in preverjanje električnih velikosti iz **tar. št. 90.30** in

(g) pomorski kronometri in ure **(91. Poglavje).**

90.15 - GEODETSKI (VKLJUČNO FOTOGRAMETRIJSKI), HIDROGRAFSKI, OCEANOGRAFSKI, HIDROLOŠKI, METEOROLOŠKI ALI GEOFIZIKALNI INSTRUMENTI IN APARATI, RAZEN KOMPASOV; DALJINOMERI

9015.10 **- Daljinomeri**

9015.20 **- Teodoliti in tahimetri**

9015.30 **- Nivelirji**

9015.40 **- Instrumenti in aparati za fotogrametrijo**

9015.80 **- Drugi instrumenti in aparati**

9015.90 **- Deli in pribor**

(I) **INSTRUMENTI IN PRIPRAVE, KI SE UPORABLJAJO V *GEODEZIJI*, TOPOGRAFIJI, PRI GEODETSKIH MERJENJIH ALI NIVELIRANJIH**

Geodezija = *veda o merjenju in kartografskem prikazovanju zemeljskega površja;*

Topografija = *nauk, ki se ukvarja z opisom in kartografskim prikazom posameznih delov Zemlje (rek, poti, gozdov, naselij ipd.).*

Ti instrumenti se običajno uporabljajo na terenu za:

- kartografijo (za zemljevide ali hidrološke karte),
- načrte,
- triangulacijske meritve,
- izračunavanje površine dela ozemlja, pri ugotavljanju višine v razmerju do določene vodoravne referenčne ravnine in
- vsa podobna merjenja v gradbeništvu (pri gradnji cest, jezov, mostov itd.), v rudarstvu, pri vojaških operacijah itd.

V to skupino **so vključeni:**

(1) Optični ali opto-elektronski **teodoliti** (z nonijem, z mikroskopom, viseči, univerzalni, rudarski in drugi), optični ali opto-elektronski **tahimetri** (teodoliti z **vgrajenim** daljinomerom), *tranzitni teodoliti, giroteodoliti, kompasni klinometri, namerilni klinometr***i,** ki se uporabljajo v geodeziji ali topništvu itd.

(2) **Optični nivelirji** (*alkoholni, avtomatski, kolimatorski, teleskopski, laserski* itd.), ki so običajno nameščeni na trinožniku

(3) **Alidadi** (s teleskopom ali brez njega), optični kvadranti in merilniki prečnih prerezov (s prizmami ali brez njih) in pantometri (z vizirnim teleskopom ali brez njega), klinometri (s kolimatorjem ali z vizirnim teleskopom), ki se uporabljajo za ugotavljanje vzpona ali padca, rudarski kompasi (busole), *grafometri, heliostati za trigonometrične* izmere itd.

(4) **Planšete, geodetske verige in drugi posebni instrumenti za geodetska merjenja** (**vključno tudi** nekatere posebne trakove in merilne naprave na škripec za rudarska okna itd.), pikete (merilne palice) ali drogovi za merjenje medsebojne razdalje, graduirani ali negraduirani (iz kovin, lesa itd.), letve za niveliranje (z avtomatskim odčitavanjem, teleskopske, preklopne itd.).

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) merilnih instrumentov, ki sestoje iz jeklenega nepremočljivega traku itd. in podobnih nenaštetih naprav za linearne meritve **(tar. št. 90.17)** in

(b) vodnih tehtnic (**z zračnim mehurčkom** itd.), ki jih uporabljajo pri gradbeniških in konstrukcijskih delih (**na primer:** zidarji, tesarji in mehaniki) **(tar. št. 90.31).**

(II) **INSTRUMENTI IN APARATI ZA FOTOGRAMETRIJO**

Ti aparati se uporabljajo predvsem za skiciranje topografskih, arheoloških in drugih kart**,** pa **tudi** za druge namene (**na primer:** za preučevanje plime in oseke, naplavljanja valov ob obalo itd.). Skiciranje kart in drugega poteka s fotografij, dobljenih z dveh različnih opazovališč znane smeri, ki se morata nato "***restituirati***" (dobiti točne podatke glede na obliko, velikost in koordinate fotografiranega objekta).

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Redreser** (za prenašanje vertikalnega posnetka v perspektivo), ki sestoji v glavnem iz projektorja (s svetlobnim virom), nosilca negativov, objektiva in projekcijske mize. Aparat omogoča spreminjanje merila, lahko pa **tudi** fotografsko popravlja fotografije iz zraka, ki praviloma imajo napako v perspektivi itd. zaradi sprememb na terenu.

(2) **Restitucijski aparat** (***stereo-kartirni*** aparat ali *fotogoniometer*) je znan **tudi** pod imeni stereotopograf, reoplanigraf, "*avtograf*", stereoploter, stereokompaktor itd. To so zapleteni aparati, ki se uporabljajo za skiciranje planigrafskih detajlov in konturnih linij, ki sestavljajo zemljevid. To delo običajno poteka neprekinjeno in brez posebnega računanja.

(3) **Koordinatograf** vrste, ki se uporablja z restitucijskim aparatom. Koordinatografi držijo zemljevid, po katerem svinčnik, krmiljen s pomočjo stereografa ali stereoplanigrafa, zasleduje označeno smer.

(4) **Analitični stereomerni sistem,** ki sestoji iz opto-mehanskega aparata, s katerim se krmili fotogrametrično, in iz programiranega kalkulatorja. Ti sistemi se uporabljajo za vizuelno-analitično prevajanje (interpretacijo) fotografij, posnetih iz zraka.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključene** fotografske kamere za *aerofotogrametrijo* **(tar. št. 96.06)** in koordinatografi, ki niso konstruirani za uporabo v fotogrametriji **(tar. št. 90.17).**

(III) HIDROGRAFSKI INSTRUMENTI

Hidrografija je znanstveno opisovanje in risanje vodnih tokov, globine, ravni plime in oseke itd. na karte. Večina instrumentov, ki se uporabljajo za te namene, je zajeta **tudi** v predhodnih točkah.

(IV) OCEANOGRAFSKI IN HIDROLOŠKI INSTRUMENTI

(1) **Posebni aparati za beleženje ravni gladine vode** - za beleženje nihanja gladine jezer ali rek. Sestoje iz plovca in registratorja.

(2) **Merilniki hitrosti vodnega toka v obliki kolesa z vedrci ali lopaticami -** za merjenje hitrosti vodnega toka rek, kanalov itd.

(3) **Aparati za beleženje valovanja plime in oseke.**

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** instrumenti, katerih delovanje temelji na istih principih kot delovanje instrumentov, opisanih v točki (IV) pod (1) in (2) (**na primer:** pokazatelji ravni gladine tekočin, merilniki pretoka itd.) **(tar. št. 90.26).**

(V) METEOROLOŠKI INSTRUMENTI

Poudariti je treba, da ta skupina **ne obsega:** termometrov, barometrov, higrometrov in psihometrov, niti kombinacij teh instrumentov **(tar. št. 90.25).**

Vendar pa v to skupino **vključeni:**

(1) **Pokazatelji smeri vetra,** opremljeni s številčnicami ali ne.

(2) **Anemometri** - meteorološki instrumenti za merjenje **hitrosti vetra**. Ena vrsta teh instrumentov sestoji iz rotorja s tremi sferično oblikovanimi lopaticami, ki so montirane na navpični osnovi. Hitrost vetra se odčita na številčnici. Druga vrsta teh aparatov je najpogostejša in sestoji iz neke vrste vetrokaza, ki je opremljen s cevjo, v kateri se pritisk vetra meri s pomočjo diferencialnega merilnika pritiska, graduiranega v enotah hitrosti. Sem **so vključeni tudi anemometri**, pri kat-

erih proizvaja generator nihajočo napetost, ki se nato odčita na voltmetru, umerjenem v enotah hitrosti vetra.

Poudariti je treba, da so iz te tarifne številke **izključene** posebne vrste anemometrov za merjenje hitrosti zračnih tokov v rudnikih, predorih, dimnikih, pečeh ali v drugih zračnih prehodih. Ti anemometri sestoje iz posebne vrste ventilatorja in številčnice in **se uvrščajo** v **tar. št. 90.26.**

(3) **Merilniki izhlapevanja - evapometri.** (Tehtnice izhlapevanja tipa *Piche* itd.).

(4) **Registratorji osvetljenosti s soncem** (**solarnosti**) - imajo stekleno žogo, papir, občutljiv na svetlobo itd.

(5) **Nefoskopi,** ki kažejo hitrost in smer gibanja oblakov.

(6) **Plafonometri (ceilometri)** za ugotavljanje višine oblakov v razmerju do zemlje zako, da določajo elevacijski kot točke svetlobe tam, kjer se močan svetlobni žarek sreča z oblakom. Višino je moč izračunati trigonometrično.

(7) **Instrumenti za merjenje vidljivosti.** Ti instrumenti merijo meteorološko vidljivost oziroma sposobnost zraka, da prepušča svetlobo.

(8) **Merilniki in pokazatelji padavin** (dežja), ki merijo količino padlih padavin na določenem mestu. Najpreprostejši tip sestoji iz lijaka z znanim premerom, ki je pritrjen na sod za zbiranje deževnice, ki se nato izmeri v umerjeni cevi.

(9) **Aktinometri, ki so znani tudi kot *solarimetri* in *pirheliometri*** - za merjenje intenzivnosti sončnih žarkov ali skupne radiacije, prejete z neba.

Vendar je treba poudariti, da so iz te tarifne številke **izklujučeni** navadni ali kombinirani termometri, ki se uporabljajo za iste namene **(tar. št. 90.25).**

(10) **Aerološki sondirni aparati (radio-sonde),** ki se pripenjajo na balone ali padala. Takšni aparati sestoje iz instrumentov (termometrov, barometrov in higrometrov) za raziskovanje na velikih višinah, kombiniranih z radijskim oddajnikom, ki omogoča avtomatsko odčitavo teh instrumentov na zemlji. **Baloni in padala** so iz te tarifne številke **izključeni,** če se dobavljajo posebej **(88. Poglavje).**

(11) **Teodoliti** za beleženje zaporednih položajev sondirnih balonov.

(VI) GEOFIZIKALNI INSTRUMENTI

Iz te tarifne številke so **izključeni** številni geofizikalni instrumenti, **kot so na primer:** aparati za analizo plinov, vsedlin in tal, *fotoelektrični fluorometri* in *fluoroskopi* (instrumenti, ki uporabljajo ultravijolično svetlobo za odkrivanje ali identifikacijo številnih snovi) **(tar. št. 90.27);** električni ali elektronski merilni instrumenti (**na primer:** instrumenti za merjenje upornosti, radioaktivni števci, instrumenti s termoelektričnimi povezavami) **(tar. št. 90.30)** itd.

V tej tarifni številki **ostajajo:**

(1) **Seizmometri in seizmografi,** ki se uporabljajo za beleženje časa, trajanja in jakosti premikanja neke točke na zemeljski skorji; seizmometri in seizmografi za snemanje raznih pojavov, ki se dogajajo med potresom, pa **tudi** za iskanje nafte. Pri teh instrumentih se seizmični valovi, katere izzove potres, spreminjajo v električne impulze.

(2) **Magnetni ali gravimetrični geofizikalni instrumenti, ki se uporabljajo pri iskanju nafte, rud** itd. Med te zelo občutljive instrumente **so vključene** tehtnice, magnometri, magnetni teodoliti itd. in gravimetri, torzijske tehtnice itd.

(VII) **DALJINOMERI (TELEMETRI)**

V to skupino **so vključene vse vrste** optičnih ali opto-elektronskih (**na primer** *laserski daljinomer*) **daljinomerov** za ugotavljanje medsebojne razdalje med instrumentom in danim objektom. Uporabljajo se v geodeziji, fotografiji in, kinematografiji, v oboroženih silah itd.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 ali 2** k temu poglavju (**glej** splošna komentarska določila), se deli in pribor izdelkov iz te tarifne številke uvrščajo prav tako v to tarifno številko.

Takšni deli in pribor so: posebno konstruirani trinožniki za instrumente, ki se uporabljajo v geodeziji, topografiji itd., podporne palice za optične kvadrante, trinožniki za letve, puščice za geodetske verige.

90.16 - TEHTNICE Z OBČUTLJIVOSTJO DO VKLJUČNO 5 CENTIGRAMOV (0,05g), Z UTEŽMI ALI BREZ NJIH

Ta tarifna številka **vključuje** vse vrste tehtnic, **pod pogojem,** da je njihova **občutljivost 0,05 g ali boljša. Tudi** uteži, dobavljene skupaj s temi tehtnicami, **se uvrščajo** v to tarifno številko, medtem ko se **posebej dobavljene uteži, četudi** iz plemenitih kovin, uvrščajo v **tar. št. 84.23.**

Številne tehtnice iz te tarifne številke, so konstruirane za natančna tehtanja in so izdelane iz nerjavečega jekla ali iz lahkih zlitin in s tečajnim ležiščem iz *ahata ali safirja*. Da bi bile te tehtnice zaščitene pred zračnimi tokovi in pred prahom, morajo biti nameščene v steklenem ali plastičnem zaboju, ali pa vgrajene v omaro, ki sestoji pretežno iz stekla ali plastike. V tem primeru se z njimi upravlja z ročicami in drugimi napravami izven omare. Tehtnice so lahko opremljene z optično napravo (**na primer:** s povečevalnimi lečami), lahko so osevetljene z umetno svetlobo (zaradi lažjega branja skale), ali pa opremljene s pripravami za niveliranje (s trinožniki, vijaki za nastavitev, vodnimi tehtnicami itd.).

Pri **nekaterih torzijskih tehtnicah** se merjena masa uravnoteži z žičnimi spiralami.

Nekatere elektronske tehtnice se uporabljajo v vakuumu ali pod nadzorovanim pritiskom zaradi zmanjšanja variacij v masi materiala, ki se izpostavlja posebni obdelavi (segrevanju, hlajenju, delovanju plinov, vakuumu, osvetljevanju itd.). Variacije v masi se merijo z beleženjem električnega toka, ki teče skozi uravnotežujočo magnetno tuljavo.

Ta tarifna številka **obsega:**

(1) **Analitične tehtnice** (**na primer:** mikrokemične tehtnice, mikrotehtnice, aperiodične analitične tehtnice), ki se uporabljajo **pretežno** pri kvantitativnih kemičnih analizah.

(2) **Kontrolne tehtnice,** ki se uporabljajo pri *verificiranju plemenitih kovin*.

(3) **Tehtnice za drage kamne, ki so graduirane v karatih.**

(4) **Tehtnice za kemike in lekarnarje, tehtnice za ugotavljanje številke (*numeracije*) preje,** tehtnice za preiskavo vzorcev, ki se uporabljajo za ugotavljanje mase papirja, tekstilnih materialov itd.

(5) **Hidrostatične tehtnice** (ali tehtnice za ugotavljanje **specifične teže**) za ugotavljanje specifične teže tekočih ali trdnih snovi.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 ali 2** k temu poglavju (**glej** splošna komentarska določila), se deli in pribor (**vključno** montirana ali nemontirana tečajna ležišča iz *ahata*), katere je moč prepoznati kot dele in pribor, primeren **izključno** ali pretežno za tehtnice iz te tarifne številke, uvrščajo prav tako v to tarifno številko (**na primer:** kraki, pladenjčki, omare, skale (številčnice), stojala, dušilci nihanja itd.)

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključene** tehtnice **z** občutljivostjo mnjšo **od 0,05 gramov** (5cg) **(tar. št. 84.23).**

90.17 - INSTRUMENTI IN APARATI ZA RISANJE, OZNAČEVANJE ALI MATEMATIČNO RAČUNANJE (NA PRIMER: RISALNI APARATI, PANTOGRAFI, KOTOMERI, RISALNI PRIBORI V KOMPLETU, LOGARITEMSKA RAČUNALA, RAČUNALA V OBLIKI OKROGLE PLOŠČE); INSTRUMENTI ZA MERJENJE DOLŽINE (NPR. MERILNE PALICE IN TRAKOVI, MIKROMETRSKA MERILA, MERILA Z NONIJEM), KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU

9017.10 **- Risalne mize in risalni aparati, vključno z avtomatskimi**

9017.20 **- Drugi instrumenti za risanje, označevanje ali matematično računanje**

9017.30 **- Mikrometrska merila, kljunasta merila z nonijem in kalibrska merila**

9017.80 **- Drugi instrumenti**

9017.90 **- Deli in pribor**

Ta tarifna številka **vključuje** instrumente za **risanje, označevanje, matematično računanje in instrumente za merjenje dolžine, ki se držijo v roki.**

Ne vključuje pa naprav za testiranje pod poševnim kotom (*mitre-boxes*) in orodij, ki se uporabljajo v umetniški grafiki (**na primer:** dleta, polkrožna dleta, igle za graviranje oziroma jedkanje itd.) (**82. Poglavje**), niti *koordinatografov*, ki se uporabljajo za *fotogrametrične* namene **(tar. št. 90.15).**

Sem **se uvrščajo:**

(A) **Risalni instrumenti.**

(1) **Pantografi in eidografi** za reprodukcije v manjšem, večjem ali enakem merilu za zemljevide, načrte, risbe, za dele, katere je treba strojno obdelati itd. Ta tarifna številka **vključuje tudi** tovrstne instrumente, ki se uporabljajo v navigaciji za začrtavanje kurza.

(2) **Risalni aparati in stroji,** ki običajno uporabljajo paralelogramski sistem, z ali brez risalnih desk ali miz.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** risalne stroje in aparate **z vgrajenimi** stroji za avtomatsko obdelavo podatkov-***AOP***, ali pa takšne, ki delujejo **v povezavi** s takšnimi stroji ali aparati.

(3) **Risalna šestila,** prenašalna šestila, krivuljna šestila, peresa (z ročajem) za vlečenje črt (*reissfeder*), naprave za risanje prekinjenih črt itd - bodisi v škatli oziroma etuiju (**na primer:** risalni kompleti), bodisi posebej.

(4) **Kompleti kotnikov** (standardni pod pravim kotom) za delo pri obdelavi lesa ali kovin; **nastavljivi kotomeri**, **"T"-kotomeri** (standardni ali zglobni), **krivuljniki** (instrumenti za

risanje krivih črt), **ravnila** (prava ravnila, trikotniki, ravnila za šrafiranje, za vrisovanje vzporednih črt, standardni itd.).

(5) **Kotomeri** - od običajnih, katere je moč najti v risalnih kompletih, do zapletenih kotomerov, **kot so na primer:** kotomeri, ki se uporabljajo v strojegradnji.

(6) **Šablone vseh vrst,** katere je moč **nedvoumno prepoznati kot šablone,** ki so posebej namenjene kot instrumenti za risanje. **Šablone**, ki niso posebej namenjene za risanje, se uvrščajo po materialu**,** iz katerega so izdelane.

(B) **Instrumenti za označevanje - markiranje.**

(Markiranje je označevanje črt itd. na površini nekega dela, katerega je treba strojno obdelati, stružiti itd.).

(1) **Lesarska šestila** (za označevanje, tesarska itd.), graduirana ali negraduirana.

(2) **Igle in osti za označevanje.**

(3) **Table,** ki se uporabljajo kot dane plošče za označevanje ali kontrolo ravnih površin itd., **pravilnih robov in kotov** (iz litega železa, kamna itd.) s pravilno ravno površino.

(4) **V-bloki in X-bloki** za poprijemanje cilindričnih delovnih delov.

(C) **Instrumenti za matematično računanje.**

Logaritmerji (logaritemska računala, "*rechenschiberji*"), **kalkulatorji v obliki okrogle plošče, cilindrični kalkulatorji in drugi instrumenti za računanje,** ki temelje za logaritemskem ali drugem matematičnem računskem principu, **kot so na primer:** naprave za seštevanje in odštevanje žepnega formata, ki delujejo s pomočjo izbora številk s pisalom glede na dani postopek.

V to skupino **so vključena tudi** ravnila in diske za računanje časa fotografske ekspozicije pri nastavitvi odprtine (za osvetlitev), za prilagoditev dnevnim vremenskim pogojem in dnevnemu času pri odpiranju zaslonke ter naravi tako predmeta kot občutljivosti emulzije filma.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** knjigovodski in računovodski stroji **(tar. št. 84.70)** *in stroji za avtomatsko obdelavo podatkov-**AOP** in **PC-računalnik**, ki jih je moč programirati **(tar.št. 84.71)***

(D) **Instrumenti za merjenje dolžine, ki se držijo v roki .**

Ti instrumenti lahko **pokažejo dolžino narisane ali namišljene črte** (ravne ali ukrivljene) na nekem predmetu. Po osnovnih značilnostih (po velikosti, masi itd.) morajo biti takšni, da jih med merjenjem lahko držimo v roki.

Iz te tarifne številke so **izključeni** posebej konstruirani instrumenti, **ki so trajno nameščeni na podstavku** ali na kakšni drugi podlagi, pa **tudi** takšni, ki so zaradi merjenja povezani z nekim strojem ali aparatom s pomočjo upogibnih cevi, kablov itd. **(tar. št. 90.31).**

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Mikrometrska merila.** Ti instrumenti imajo mikrometrsko glavo (vijak). Uporabljajo se za **na primer:** za merjenje zunanjega ali notranjega premera, debeline, navojnega koraka itd. Odčitavanje poteka na vijaku samem, številčnici, ali pa na digitalnem pokazatelju.

(2) **Kljunasta merila** (z nonijem, številčnico, elektronskim pokazateljem) za merjenje premerov, globine in debeline.

(3) **Kalibrirna merila** z nastavljivo merilno napravo.

Kalibrirna merila **brez nastavljive merilne naprave,** ki se uporabljajo **samo** za umerjanje delov ali preverjanje kotov, oblik itd., so iz te tarifne številke **izključena (tar. št. 90.31).**

(4) **Kompaktorji (s številčno skalo),** ki se uporabljajo za kontrolo notranje in zunanje tolerance mer (**na primer:** za luknje ali žlebe). Vsebujejo merilno palico, ojačevalno številčnico in prenosni sistem (zobato palico, zobnik, vzvod, vzmet, so pa lahko pnevmatski, hidravlični itd.).

(5) **Merilne palice** (razdeljene ali nerazdeljene, ravne ali preklopne), **merilni trakovi** (vzmetni metri, trakovni metri, metri, zviti v bobnu), **vključno** standardne palice (merilne), merilne palice itd.

Poudariti je treba, da so iz te tarifne številke **izključene** ravne, posebej konstruirane priprave za geodezijo (geodetske verige, nivelirne letve, pikete itd.) in merila na škripec za rudniška okna **(tar. št. 90.15).**

(6) **Merilniki (šolska ravnila), vključno** merilnike v obliki **črke "V"** za merjenje premera konveksnih teles ter merilne aparate s pomožno prečno glavo.

(7) **Merila za zemljevide (opisometri)** - majhni instrumenti s številčnico ali brez nje, s katerimi se merijo razdalje na zemljevidih, načrtih itd.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu oglavju (**glej** splošna določila komentarja), **se uvrščajo** v to tarifno številko **tudi** deli in pribor, katere je moč **nedvoumno prepoznati kot dele in pribor,** ki so primerni **izključno** ali pretežno za predhodno opisane stroje, aparate in instrumente, **kot so:** mejniki za mikrometrska merila, stojala za kalibrirnike (etalone), mikrometrski podstavki, tečaji ali zglobi za preklopne metre itd.

90.18 - MEDICINSKI, KIRURŠKI, ZOBOZDRAVNIŠKI IN VETERINARSKI INSTRUMENTI IN APARATI, VKLJUČNO Z SCINTIGRAFSKIMI, ELEKTROMEDICINSKIMI APARATI IN APARATI ZA PREISKAVO VIDA

- Elektrodiagnostični aparati (tudi aparat za funkcionalne raziskovalne preiskave ali za preverjanje fizioloških parametrov):

9018.11 **- - elektrokardiografi**

9018.12 **- - aparati za ultrazvočno skeniranje**

9018.13 **- - aparati za odslikavanje podob na osnovi magnetnih resonanc (NMR)**

9018.14 **- - scintigrafski aparati**

9018.19 **- - drugi**

9018.20 **- Aparati z ultravijoličnimi ali infrardečimi žarki**

- Injekcijske brizgalke, igle, katetri, kanile in podobno:

9018.31 **- - injekcijske brizgalke, z iglami ali brez njih**

9018.32 **- - cevaste kovinske igle in kirurške igle za šivanje**

9018.39 **- - drugo**

- Drugi zobozdravniški instrumenti in aparati:

9018.41 **- - zobozdravniški vrtalni stroji, tudi kombinirani z drugo zobozdravniško opremo na skupnem stojalu**

9018.49 **- - drugo**

9018.50 **- Drugi instrumenti in aparati za oči - oftalmologijo**

9018.90 **- Drugi instrumenti in aparati**

Ta tarifna številka **vključuje** zelo široko paleto instrumentov in naprav**,** katerih velika večina se uporablja **samo v poklicni praksi** (**na primer:** zdravniki, kirurgi, zobozdravniki, veterinarji**,** babice itd.) bodisi za postavljanje diagnoze, za preprečevanje ali zdravljenje bolezni, ali pa pri operacijah itd. **Tudi** instrumenti za anatomijo ali avtopsijo, za seciranje trupel itd. **so vključeni** v to tarifno številko, pod določenimi pogoji pa **tudi** instrumenti in aparati za zobozdravniške ordinacije (**glej** naslednji del **pod (II)).** Instrumenti, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, so **lahko izdelani iz kakršnegakoli materiala - tudi** iz plemenitih kovin.

V to tarifno številko **se ne uvrščajo:**

(a) sterilni kirurški ***katgut*** in podobni sterilni materiali za šivanje, sterilna laminarija **(tar. št. 30.06),**

(b) higienski in farmacevtski izdelki, ki **se uvrščajo** v **tar. št. 40.14,**

(c) laboratorijsko, farmacevtsko ali higiensko stekleno blago, ki **se uvršča** v **tar. št. 70.17,**

(d) sanitarno blago iz navadnih kovin (**glej** še posebno **tar. št. 73.24, 74.18 in 76.15**),

(e) komplete in instrumente za manikiranje in pedikuro **(tar. št. 82.14),**

(f) invalidski vozički **(tar. št. 87.13),**

(g) očala, zaščitna očala in podobni izdelki za korekcijo vida, zaščito oči ali za druge namene **(tar. št. 90.04),**

(h) fotografski aparati **(tar. št. 90.06),** če niso trajno vgrajeni v instrumente in aparate iz te tarifne številke,

(ij) mikroskopi itd. iz **tar. št. 90.11 in 90.12,**

(k) mehanoterapevtski, oksigenoterapevtski, ozonoterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje, za aerosolno terapijo, masažo itd. iz **tar. št. 90.19,**

(l) ortopedski aparati, umetni deli telesa in pribor za zlome, **vključno tudi** tiste za živali **(tar. št. 90.21),**

(m) rentgenski aparati itd. (medicinski ali nemedicinski) iz **tar. št. 90.22,**

(n) klinični termometri **(tar. št. 90.25),**

(o) instrumenti in aparati, **ki se uporabljajo v laboratorijih za preiskave krvi, tekočih bioloških tkiv, urina itd., neglede na namen teh raziskav** (za postavljanje diagnoze ali za kak drug namen) (običajno **tar. št. 90.27**) in

(p) medicinsko ali, kirurško pohištvo, vključno tudi pohištvo za veterinarsko upouporabo (operacijske mize, mize za preiskave, bolniške postelje itd.), zobozdravniški stoli brez vgrajenih zobozdravniških aparatov iz te tarifne številke (**tar. št. 94.02**).

Na drugi strani pa se v to tarifno številko uvrščajo posebni merilni instrumenti, ki **se** uporabljajo izključno v poklicni praksi, **kot so:** kefalometri za merjenje **vključuje** glave novorojenčkov, instrumenti za merjenje možganskih poškodb, pelvimetri za merjenje medenice pri porodnicah itd.

Prav tako je treba poudariti, da je določeno število instrumentov**,** ki se uporabljajo v medicini ali kirurgiji (človeški in veterinarski) **v bistvu orodje.**

Na primer:

Kladiva, leseni kiji, žage, dleta, polkrožna dleta, pincete ali majhne klešče, strgala itd., ali pa **nožarski izdelki** (škarje, noži, škarje za striženje itd.). Takšni predmeti **se uvrščajo v to tarifno številko samo v primeru,** da jih je moč nedvoumno prepoznati kot predmete, primerne za medicinsko ali kirurško uporabo zaradi njihove posebne oblike, lahkega razstavljanja zaradi **sterilizacije**, **boljše kvalitete** izdelave, narave kovine, iz katerih so izdelani, ali pa zaradi njihove opreme (pogosto so pakirani v torbe ali škatle, v kateri je cel komplet instrumentov **za posebno obdelavo:** za porod, avtopsijo, ginekologijo, ušesne ali očesne operacije, veterinarske torbe za intervencije pri rojevanju živali itd.).

Instrumenti in aparati, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, **so lahko opremljeni z optičnimi napravami.** Lahko je uporabljen **tudi** električni tok kot pogonska sila ali za prenose, ali pa kot preventivno sredstvo za zdravljenje ali diagnostiko.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi laserske instrumente in aparate, ali instrumente, ki delujejo na drugem principu svetlobnem ali fotonskem sevanja, pa **tudi** ultrazvočne instrumente in aparate.

(I) INSTRUMENTI IN APARATI, ZA HUMANO MEDICINO ALI KIRURGIJO

(A) **Instrumenti, ki se lahko pod istim imenom uporabljajo za več namenov,** kot

na primer:

(1) **Igle** (za šivanje, podvezovanje, vakciniranje, za krvne preiskave, podkožne igle itd.).

(2) **Lancete** (dvorezni šilasti noži za vakciniranje, puščanje krvi itd.).

(3) **Trokerji** (za punktiranje) raznih vrst (za žolčni mešiček, za splošne namene itd.).

(4) **Kirurški noži in skalpeli** vseh vrst.

(5) **Sonde** (za prostato, sečni mehur, sečne kanale itd.).

(6) **Spekule** - priprave za opazovanje z ogledalcem (za pregled nosu, ust, grla, debelega črevesa, vagine itd.).

(7) **Ogledala in žarometi** (za pregled oči, ust, grla, ušes itd.).

(8) **Škarje, pincete in majhne klešče, dleta, polkrožna dleta, lesena kladiva, kladiva, žage, scraperji za struženje, strgala.**

(9) **Kanile, katetri, gumijaste cevke za izsesavanje** itd.

(10) **Kirurški žgalniki -** priprave za žganje obolelih mest (na toplotni osnovi, galvanski, mirko itd.).

(11) **Pincetne kleščice, sredstva za prijemanje povojev, brisnih povojev, gob ali igel (vključno tudi prijemala za prijemanje radijevih igel).**

(12) **Retraktorji** - priprave za odpiranje (ust, vilic, trebuha, mandljev, maternice itd.).

(13) **Dilatorji** - priprave za ločevanje (grla, sečnih poti, požiralnika, maternice itd.).

(14) **Ščipalke** - sponke (za šivanje, povezovanje itd.).

(15) **Brizgalke** (steklene, iz kovine in stekla, plastične itd.) vseh vrst, **na primer:** brizgalke za injekcije, za punktiranje, anastezijo, irigacijo, za spiranje ran, za sesanje (s črpalko ali brez nje) za oči, ušesa, maternico, ginekološke brizgalke itd.

(B) **Posebni instrumenti in aparati za diagnostiko:**

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Stetoskopi.**

(2) **Instrumenti za merjenje kapacitete vdiha** (za ugotavljanje bazalnega metabolizma).

(3) **Sfigmomanometri** (za merjenje krvnega pritiska), **tensiometri in oscilometri.**

(4) **Spirometri** (za merjenje kapacitete pljuč).

(5) **Kefalometri.**

(6) **Pelvimetri** (za merjenje medenice porodnic).

(C) **Instrumenti za oftamologijo** (*za preiskavo in zdravljenje očes*)**.**

Ti instrumenti pripadajo različnim skupinam:

(1) **Kirurški instrumenti, kot so na primer:** kornealni luknjači (za vrtanje roženice), keratomi (za zamenjavo neprozornega dela roženice) itd.

(2) **Diagnostični instrumenti, kot so** oftalmoskopi (aparati za pregled oči), **binokularne** leče za opazovanje oči s trakovi za pritrjevanje na glavo in **binokularni mikroskopi** za pregled oči, ki so v obliki dvogleda, ki sestoji iz mikroskopa, električne svetilke z odprtino in iz držala za glavo, vse to pa je nameščeno na nastavljivem nosilcu; tonometri (za preiskavo notranjega pritiska v očesnem jabolku); očesne spekule.

(3) **Aparati za oči in priprave za preiskavo vida, vključno tudi** ambioskope (za preiskavo slabe vidljivosti), retinoskope (za preiskavo mrežnice), skiaskope (za opazovanje senc v očesu), strabometre (za merjenje škiljavosti), keratometre (za merjenje neprozornosti roženice), keratoskope (za preiskavo roženice), škatle za preiskave (z lečami) in okvirje za preiskave (na katere se med preiskavo nameščajo leče), optometrične skale za ugotavljanje jakosti vida, karte za preiskave itd. **Vendar** pa so **iz te tarifne številke izključene** optometrične skale in karte na papirju, lepenki ali plastični masi, ki se uporabljajo za preiskave sposobnosti barvnega zapažanja **(49. Poglavje).**

V to tarifno številko **so vključene tudi obloge za oči,** ogrevane z električnim tokomtokom, in elektromagneti za odstranjevanje kovinskih delcev iz oči.

(D) **Instrumenti za ušesa, na primer:** auriskopi. **Vendar** pa so iz te tarifne številke **izključene tonske (glasbene) vilice, četudi** se uporabljajo v medicini **(tar. št. 92.09).**

(E) **Aparati in instrumenti za anestezijo** (obrazne maske, zaščitne maske, intratrahealne cevi itd.).

(F) **Instrumenti za zdravljenje nosu, grla in mandljev:** ščipalke (za poravnavanje nosnega hrustanca), aparati za osvetlitev notranjosti sinusov in nosnih votlin, instrumenti za odstranjevanje mandljev (tonzilotomi) in za rezanje jezička na mehkem nedu, direktni laringoskopi (za pregled goltanca), krtačke za grlo itd.

(G) **Instrumenti za pregled žrela, požiralnika, želodca ali za traheotomijo:** ezofagaskopi (za požiralnik), bronhoskopi (za bronhije), črpalke za želodec, intubacijske cevi (za dihanje skozi grlo) itd.

(H) **Instrumenti za sečne poti in sečni mehur:** uretrotomi (za širjenje sečnih poti), litotritoni (instrumenti za drobljenje kamnov v žolčni čašici ali v sečnem mehurju), aparati za odstranjevanje kamenčkov iz sečnega mehurja, instrumenti za prostatoktomijo (odstranjevanje prostate).

(IJ) **Aparati za dializo** (umetne ledvice).

(K) **Ginekološki in porodiničarski instrumenti:** vaginalni retraktorji (za odpiranje vagine), instrumenti za histeroktomijo (za izrezovanje oziroma odstranjevanje vagine), porodničarski stetoskopi, posebni optični instrumenti za preiskave spolnih organov, forcepsi (porodne klešče), perforatorji (za odprtine), instrumenti za embriotomijo (za seciranje zarodka), kefalotribi in kranioklasti (instrumenti za lomljenje glave mrtvega otroka v drobovju med porodom), instrumenti za notranje meritve itd.

(*V to tarifno številko so **vključene** tudi bakrene spirale, ki se vstavljajo v maternično grlo in se uporabljajo kot **kontracepcijsko sredstvo.**)*

Izključena pa so druga kontracepcijska sredstva, ki se uvrščajo v **tar.št. 30.06 , 40.14.**

(L) **Prenosni pneumotoraksni aparati, aparati za transfuzijo krvi, umetne pijavke.**

Ta tarifna številka **vključuje tudi** sterilne in neprodušno zaprte posode iz plastične mase, iz katerih je izsesan zrak, v katerih pa je zelo majhna količina sredstva proti zgoščevanju. Te posode so opremljene z integralno cevjo in iglo za puščanje krvi iz vene krvodajalca in se uporabljajo za zbiranje, skladiščenje in transfuzijo človeške krvi. **Vendar** pa so posebne steklene steklenice za hrambo krvi **izključene iz te tarifne številke (tar. št. 70.10).**

(M) **Električni brusilniki za pedikerje.**

(N) **Akupunkturne igle** (za vbadanje na obolelih mestih) - *zlate, srebrne* in *jeklene*.

(O) **Endoskopi** (za pregled z osvetljevalno napravo skozi ozke kanale); gastroskopi (za pregled želodca), torakoskopi (za pregled prsnega koša), peritoneoskopi (za pregled trebušne prepone), bronhioskopski teleskopi (za pregled bronhijev), citoskopi (za pregled sečnega mehurja), uretroskopi (za pregled sečnih poti), resektoskopi (za pregled delov, ki naj bi bili izrezani) itd. Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** endoskopi, ki se ne uporabljajo za medicinske namene (**tar. št. 90.13**).

(P) **Aparati z <u>vgrajenim</u> strojem za avtomatsko obdelavo podatkov-AOP,** ki so namenjeni **izključno** za računanje doze in distribucije terapevtske radiacije.

(II) ZOBOZDRAVNIŠKI INSTRUMENTI IN APARATI

Razen aparatov in instrumentov, ki so za to in prejšnjo skupino povsem običajni (**<u>na primer:</u>** maske in drugi dentalni analgetski aparati proti bolečinam), so glavni instrumenti in pribor, ki **so vključeni** v to skupino, **<u>naslednji:</u>**

(1) **Ščitniki za zobozdravnikove prste** (z sklepi ali brez njih), naprave za držanje odprtih ust med operacijo, sredstva za poprijemanje lic in ustnic, pritiskači za jezik in sponke.

(2) **Zobozdravniške klešče vseh vrst, elevatorji, pincetne kleščice vseh vrst** (za puljenje zob ali za odstranjevanje delov zob, za ravnanje zalivke na zobu itd), rezalniki (za razrezovanje, oblaganje, nameščanje zalivk, poglabljanje itd.), **klešče za puljenje zobne korenine.**

(3) **Instrumenti za zdravljenje zobnih živcev** (šila za puljenje živcev, kaveljčki za živce, igle za živce, priprave za iskanje živcev itd.).

(4) **Škarje in žage za kosti, polkrožna dleta in lesena kladiva za izrezovanje vilic in čeljustnega sinusa, pilice; skalpeli, posebni noži in škarje; posebne zobozdravniške pincetne kleščice; "ekskavatorji" in sonde.**

(5) **Posebni instrumenti za čiščenje dlesni in votlin; priprave za odstranjevanje zobnega kamna; strugala in dleta za odstranjevanje zobne steklenine.**

(6) **Razne sonde; igle** (abcesne, podkožne, za povezovanje šivov, za bombažno vato itd.), **prijemala za vato in tampone; insuflatorji** (za izpihovanje); **zobozdravniška ogledala.**

(7) **Instrumenti za polnjenje zob z zlatom** (vtiskovalniki, lesena kladiva itd.); **instrumenti za polnjenje zob** (strgalniki za cement ali smolo, vtiskovalniki amalgama in lesena kladiva, priprave za prenašanje amalgama itd.); **pladnji polnilne zmesi.**

(8) **Zobozdravniški brusi, diski, svedri in krtačke,** ki so konstruirani posebej za zobozdravniško uporabo.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** orodja in instrumente, ki se uporabljajo v **zobni protetiki,** najsi jih uporablja zobozdravnik ali zobni tehniki.

Na primer: noži, strgala in druga orodja za oblikovanje, razne klešče ali pincete (za pritrjevanje spon in kron, za rezanje čepov itd.), žage, škarje, lesena kladiva, pile, dleta, strgala, gladilniki, naprave za oblikovanje kovinskih kron z udarjanjem itd. **Vendar** pa v to tarifno številko **niso vključeni orodja in drugi proizvodi za splošno upouporabo** (peči, kalupi, spajkala, žličke za litje itd.). Ti izdelki **se uvrščajo** v svoje ustrezne tarifne številke.

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi** naslednji izdelki:

(i) **Zobozdravniški vrtalniki** s preklopno roko, ki se sama vrti okoli vretena, najsi bo na posebnem podstavku, montirana na steno, ali pa kot del opreme, opisane v nadaljnjem besedilu **pod (ii).**

(ii) **Kompletna zobozdravniška oprema** (stacionarna ali premična). Njeni glavni deli je običajno okvir, na katerem je kompresor, transformator, kontrolna tabla in drugi električni aparati. V tej garnituri je običajno še gibljiva preklopna roka vrtalnika, pljuvalnik in posoda za spiranje ust, električni grelec, pihalka za ogreti zrak, brizgalka z vodo, vstavek za prekuhavanje instrumentov, razpršilna razsvetljava, brezsenčna žarnica, ventilator, diatermični aparat, rentgenski aparat (z ***rentgenskimi žarki*** - X-žarki) itd.

(iii) **Pljuvalnik za spiranje ust -** na podstavku, na stojalu ali na preklopni roki. Običajno je kombiniran z dovodom tople vode in z brizgalko za toplo vodo.

(iv) **Zobozdravniški stol z vgrajeno zobozdravniško opremo** ali s katerimkoli drugim zobozdravniškim aparatom, ki se lahko uvršča v to tarifno številko.

Vendar pa se v to tarifno številko **ne uvrščajo** zobarski stoli brez vgrajenih zobozdravstvenih instrumentov. Uvrščajo se v **tar. št. 94.02 tudi**, če so opremljeni s svetili.

Vendar pa se v to tarifno številko **ne uvrščajo** nekatere vrste zobozdravniške opreme, navedene v predhodni točki **pod (ii), če se dobavljajo posebej.** V tem primeru **se uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke, na primer:** kompresorji **(tar. št. 84.14),** rentgenski in drugi aparati **(tar. št. 90.22).**

V tar. št. 90.22 se prav tako uvrščajo rentgenski aparati itd., ki so namenjeni za posebne podstavke ali za montažo na steno zobozdravniških ordinacij. **Vendar** pa se **diatermični aparati, ki se dobavljajo posebej,** uvrščajo skupaj z elektromedicinskimi aparati iz te tarifne številke (**glej** nadaljnje besedilo **pod (IV).**

Poudariti je treba, da se zobni cement in drug zobozdravniški polnilni material uvršča v **tar. št. 30.06.** Preparati, znani pod imenom **"zobarski vosek"** ali **"zmes za jemanje zobnih odtisov"**), ki so pripravljeni v kompletih, v pakiranjih za prodajo na drobno ali v obliki ploščic, konjskih podkev, paličk ali v drugih podobnih oblikah, pa **tudi** drugi preparati v zobozdravništvu na osnovi sadre, žgane sadre ali *kalcijevega sulfata*, uvrščajo v **tar. št. 34.07.**

(III) VETERINARSKI INSTRUMENTI IN APARATI

V to skupino spada **določeno število proizvodov, ki so podobni predhodno** (**pod (I) ali (II)**) navedenim proizvodom, čeprav se uporabljajo v veterinarstvu.

Na primer:

(A) **Instrumenti za splošno upouporabo** (**na primer:** igle, lancete, trokarji, skalpeli, *spekule*, sonde, škarje, klešče, pincete-*forcepsi*, kladivca, *kirete*, *retraktorji*, brizgalke, cevke za umetno oploditev).

(B) **Posebni instrumenti in aparati, kot so:** oftalmoskopi (instrumenti za oči), očesne spekule, laringoskopi (za pregled grla), stetoskopi, forcepsi (za izvlekanje mladičev), embrotomi (za izrezovanje mladičev) itd.

(C) **Zobarski instrumenti.**

V to skupino **se uvrščajo tudi** posebni instrumenti in priprave, ki se uporabljajo v veterini.

Na primer:

(1) **Instrumenti in pribor za vimena, na primer:** priprava za raztegovanje bradavice na vimenu in sonde za punktiranje (zaradi odpiranja bradavic - vimen pri kravi), aparati za zdravljenje puerperala in mlečne mrzlice pri kravah.

(2) **Instrumenti in pribor za kastriranje:** emaskulatorji (za skopitev), spone in ščipalke za kastriranje (za povzročanje atrofije moških spolnih žlez), klešče in pincete za kastriranje, priprave za operacije jajčnikov itd.

(3) **Instrumenti in pribor, ki se uporablja pri rojevanju živali;** posebne porodničarske vrvi, jermeni, oglavi, pincete in kavlji, mehanska pomožna sredstva za telitev itd.

(4) **Različni instrumenti:** priprave za umetno oplojevanje, priprave za skrajševanje repa, priprave za rezanje rogov, škropilniki za zdravljenje bolezni dihalnih organov, prebavil, sečnih in spolnih organov itd., posebni pribori za zvezovanje živali **na primer:** med operacijo (naprava za mašenje ust, da ostanejo odprta, pribor za vezanje nog itd.), posebne brizgalke za dajanje zdravil, brizgalke, ki se polnijo z zdravili (antiserumi, vakcinami itd.) ali z antiseptičnimi sredstvi in s katerimi se daje zdravila na daljavo (**na primer:** s pomočjo puške ali pištole, ki delujejo na principu **stisnjenega zraka**), aparati za dajanje tablet, posebni povodci za dajanje zdravil, ki se goltajo, kavlji za poškodbe kopit, nastale pri hoji po vročem pesku (za zapiranje razpok na prizadetih mestih), endoskopski instrumenti za notranje preglede za ugotavljanje spola piščancev itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni** trihinoskopi (optični instrumenti za pregled svinjskega mesa) **(tar. št. 90.11),** ortopedske priprave za živali **(tar. št. 90.21),** operacijske mize za živali (**tar. št. 94.02** - **glej** ustrezni komentar).

Orodja, katera uporabljajo tako veterinarski kirurgi kot kovači, **se uvrščajo** v **82. Poglavje** (**na primer:** pile za kopita, žeblji in strgala za kopita, noži za obrezovanje kopit, majhne klešče, ščipalke, kladiva itd.). **82. Poglavje vključuje tudi** orodje za žigosanje živine (štampiljke, železa za površinsko žganje kopit itd.) in orodja za striženje.

(IV) ELEKTRO-MEDICINSKI APARATI

Ta tarifna številka **vključuje tudi** elektro-medicinske aparate za preventivne namene, zdravljenje in diagnostiko, **razen** rentgenskih aparatov **iz tar. št. 90.22.**

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Elektrodiagnostični aparati,** med katere **so vključeni:**

(i) **Elektro-kardiografi-EKG** (aparati, ki s pomočjo električnega toka, katerega proizvaja kotrakcija srčne mišice, snema srčne gibe v obliki elektrokardiograma).

(ii) **Fonokardiografi-FKG** (posebej konstruirani za odkrivanje in beleženje **šumov** na srcu v obliki fonokardiograma, lahko pa se uporabljajo **tudi** kot *elektrokardiografi*).

(iii) **Kardioskopi** (uporabljajo se skupaj s pravkar naštetimi instrumenti, da bi bilo možno istočasno opazovanje kardiograma in fonokardiograma).

(iv) **Reokardiografi-RKG** (električni aparati za merjenje sprememb električne napetosti, ki nastajajo sorazmerno delovanju srca).

(v) **Elektroencefalografi-EEG** (za preiskave možganov).

(vi) **Elektrosfigmografi-ESG** (za beleženj pritiska in prostornine arterij).

(vii) **Elektrotonografi-ETG** (za beleženje sprememb (tonusa) pritiska v arterijah, venah in notranjosti srca).

(viii) **Elektroretinografi-ERG** (za merjenje pritiska v očesni mrežnici).

(ix) **Audiometri in podobni aparati** (za poslušanje reakcij, ki temeljijo na frekvenci sprememb).

(x) **Diagnostični aparati z vgrajenim ali delujejo v povezavi s stroji za avtomatsko obdelavo podatkov-AOP (računalniki**), ki se uporabljajo za obdelavo in prikazovanje (vizualizacijo) kliničnih podatkov itd.

(xi) **Aparati z vgrajenim scintilacijskim števcem** kateri pretvori signale v analogne signale, ki služijo za postavljanje diagnoze (**na primer:** *gama* kamere, *scintilacijski skener*).

(xii) **Ultrazvočni diagnostični aparati** (oprema), ki se uporabljajo za opazovanje notranjih organov **na primer** na monitorju (displeju).

(xiii) **Jedrsko magnetni resonančni aparati** (**NMR**- *Nuclear Magnetic Resonance*), se uporabljajo za prikazovanje karakteristik notranjega tkiva (organov). Ti aparati izkoriščajo **magnetne lastnosti jeder** atomov, kot je *vodikov atom*.

(2) **Aparati za elektroterapijo.** Neodvisno od njihove uporabe v diagnostiki, se ti aparati uporabljajo **tudi** za zdravljenje bolezni, **kot so:** nevritis, nevralgija, hemiplegija (enostransta odsotnost), vnetje ven, endokrinalna anemija itd. Nekatere med temi aparati je možno kombinirati z ustreznimi elektrokirurškimi instrumenti, navedenimi v **točki (6)** v nadaljevanju.

(3) **Aparati za iono-terapijo**, ki se uporabljajo za vnašanje aktivnih medikamentov (natrijevega ali litijevega salicilata, kalijevega jodida, histamina itd.) v telo skozi kožo s pomočjo električnega toka.

(4) **Diatermični aparati** za zdravljenje nekaterih bolezni, pri katerih je potrebno ogrevanje (**na primer:** pri revmatizmih, nevralgiji, pri boleznih zob itd.). Ti aparati delujejo s pomočjo visokofrekvenčnega električnega toka (kratki valovi, ultrakratki valovi, ultrazvočni valovi itd.), pri čemer uporabljajo elektrode raznih oblik (**na primer:** ploščate, obročaste, cevaste itd.).

(5) **Aparati za zdravljenje z električnimi šoki** - za zdravljenje duševnih in živčnih obolenj.

(6) **Elektro-kirurški aparati.** Ti aparati uporabljajo visokofrekvenčni električni tok, pri čemer tvori igla, sonda itd. eno elektrodo. Lahko se uporabljajo za rezanje tkiva **(električno rezanje)** z lanceto **(električna lanceta),** ali pa za strjevanje krvi **(električno strjevanje).** Nekateri kombinirani instrumenti se (ob uporabi krmilnega pedala) lahko uporabljajo izmenoma za električno rezanje ali za električno strjevanje krvi.

(7) **Aparati za aktinoterapijo.** Pri njih so uporabljeni **žarki vidnega spektra**, še pogosteje pa nevidnega dela spektra (*infrardeči, ultravijolični*). Ti aparati služijo za zdravljenje nekaterih bolezni, ali pa za diagnoziranje (posebna sevanja za odkrivanje kožnih bolezni). Običajno imajo žarnice, čeprav so lahko aparati z infrardečimi žarki opremljeni z grelnimi upori ali grelnimi ploščami z reflektorji.

(8) **Umetni inkubatorji za dojenčke.** Sestoje iz prostora (sobice), ki je izdelana iz prozorne plastične mase, iz električne grelne opreme, iz varnostnih in alarmnih naprav in iz dela za filtriranje in uravnavanje kisika in zraka. Najpogosteje so montirani na vozičkih in imajo vgrajeno tehtnico za tehtanje dojenčkov.

V to skupino **se uvrščajo tudi** škatle z elektrodami in drugimi pripravami, ki se uporabljajo skupaj s predhodno opisanimi aparati.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** (**glej** splošna določila komentarja), se deli in pribor aparatov in priprav iz te tarifne številke, prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 9018.12

Ta tarifna podštevilka vključuje **elektro-diagnostične ultrazvočne skenirne aparate**. Ti aparati delujejo s pošiljanjem visokofrkvenčnega zvoka v človečko telo, preko ustreznega oddajnika (*transductor*). Ta oddajnik se položi na telo. V kratkih impulzih oddajnik oddaja ultrazvok in "**posluša**" odmeve tega zvoka. Odmevi so rezultat odboja ultrazvoka od notranjih organov v telesu. Karakteristika odbitih valov daje podatke (na ekranu) o legi, obliki, velikosti in teksturi organa. Ti aparati delujejo v povezavi z AOP (računalniki) katerih rezultati so vidni na video monitorju

(Kontakt med oddajnikom in telesom mora biti zelo dober, zato se telo nameže s posebno želatinasto maso, ki omogoča brezhiben kontakt. Preparati za izboljšanje kontakta imajo tudi namen boljšega drsnja po površini (koži) telesa. Običajno se uvrščjo v ***tar.št. 30.06.))***

Uporabljajo se pri opazovanju zarodka (*fetusa*) nosečih žensk. Prav tako je uporaben pri preiskavah ledvic, žolčnika, jeter, želodca, srca ipd.

Tarifna podštevilka 9018.13

Magnetno resonačni prikazovalniki (**MRI**-*Magnetic Resonance Imaging* ali **NMR**-*Nuclear Magnetic Resonance*) sloni na lastnosti jeder vodikovega atoma, da se v močnem nagnetnem polju *usmerijo*. Kadar se radiofrekvenca ujame s frekvenco teh atomov, se usmeritev jeder premakne. Ko se prekine zunajni vir radiofrekvence, se jedra atoma povrnejo v osnovno stanje in pri tem prehodu oddajo **šibki električni signal**. Ker je človeško telo v glavnem sestavljeno iz vodikovih atomov (*voda- H_2O, organske spojine s CH-verigami*), je slika, ki se sestavi iz teh električnih signalov, zelo resnična in omogoča ločitev posameznih organov. Ti aparati omogočajo **istočasno** gledanje (opazovanje) **okostja in tkiva** (*kar* ***na primer*** *rentgenski aparati ne omogočajo*).

MRI-diagnostični aparati iz te tarifne podštevilke sestojio iz:

- velikega elektro-magneta,

- radio-frekvenčnega generatorja in

- stroja za avtomatsko obdelavo podatkov-AOP, za obdelavo in prikaz rezultatov.

Aparati morajo biti postavljeni v posebne sobe, ki so popolnoma izolirane (**zaščitene**) pred zunajnimi radio-frekvencami. **Močni** elektro-magneti uporabljajo super hladilni sistem, običajno kar **tekoči helij.**

Vodikov atom je bil izbran, kot osnovna za MRI-aparate, zaradi velike prisotnosti v telesu in odličnih magnetnih lastnosti. Seveda je mogoča uporaba **drugih** elementov, kot so **na primer:** *natrij*-Na (sol- NaCl), ali *fosfor-P* (kosti-kalcijev fosfat).

Tarifna podštevilka 9018.14

Elektro-diagnostični aparati iz te tarifne podštevilke uporabljajo za prikazovanje stanja (slike) razporeditev sevanja *gama žarkov* v človeškem telesu. To sliko se dobi z uporabo primernega aparata, kot je "**scintigrafični skener**" in, predvsem, **gama kamera**.

Ta jedrski skener zahteva, da se pacientu, **pred** preiskovanjem (*skeniranjem*) oralno ali z injekcijo, da radioaktivno spojino (s kratko rzpolovno dobo - *kontrastno sredstvo*), ki se hitro absorbira v organu,

ki se ga preiskuje. Telo se nato skenira z **gama števcem**, ki posname količino sevanja, ki izhaja iz *kontrastnega sredstva*, ki je penetriral skozi opazovani organ (**na primer** možgane). Namen tega merjenja je, da se ugotovi na katerih delih organa, se je absorbiral vnešeni radioaktivni izotop.

Sliko na monitorju omogoča AOP, po analizi radiacije, ki se jo izmeri. Slika je sestavljena iz temnih in svetlih površin ali v kontrastnih barvnih površinah. Slika kaže kje v opazovanem organu je radioaktivnost povečana ali zmanjšana. Tako skeniranje daje podatke o strukturi in delovanju preiskovanega organa.

Primer *scintigrafskega* aparat je:

Pozitron emisijski tomograf (**PET**-*Positron Emission Tomography*). Ta aparat kombinira principe jedrske medicine z opazovalno tehniko v računalniški tomografiji (**CT**-*Computed Tomography*) skeniranja. (**Glej** komentar k tarifni podštevilki **9022.12**).

90.19 - APARATI ZA MEHANOTERAPIJO; APARATI ZA MASAŽO; APARATI ZA PSIHOLOŠKA TESTIRANJA; APARATI ZA OZONOTERAPIJO, KISIKOTERAPIJO, AEROSOLNO TERAPIJO, UMETNO DIHANJE IN DRUGI TERAPEVTSKI DIHALNI APARATI

9019.10 **- Aparati za mehanoterapijo; aparati za masažo; aparati za psihološka testiranja**

9019.20 **- Aparati za ozonoterapijo, kisikoterapijo, aerosolno terapijo, umetno dihanje in drugi terapevtski dihalni aparati**

(I) MEHANO-TERAPEVTSKE NAPRAVE

Ti aparati se uporabljajo **predvsem za zdravljenje sklepnih in mišičnih bolezni** tako, da reproducirajo različne gibe. Poudariti je treba, da poteka takšno zdravljenje običajno pod zdravniškim nadzorom. Aparate iz te tarifne številke je **treba ločevati od navadnih priprav za telovadbo** ali od medicinske opreme za vadbo, namenjene za hišno uporabo ali za uporabo v posebej za to opremljenih prostorih **(na primer: v *fitness* klubih - tar. št. 95.06), kot so na primer:** prožne žice za raztegovanje in vadbo, vzmetne ročice raznih vrst, priprave za "**veslanje**", ki reproducirajo veslaške gibe, negibljivi kolesa z enim kolesom (*monocikli*) za treniranje ali razvoj nožnih mišic itd.).

Ker se **mehano-terapija** nanaša le na zdravljenje, pri katerem gre za gibanje sklepov itd., so iz te tarifne številke **izključeni** popolnoma stabilni aparati (**na primer:** stopnice, lestve, statve), **četudi** se uporabljajo za rehabilitacijo udov. Takšni izdelki **se uvrščajo** v svoje ustrezne tarifne številke. **Vendar** pa lahko (v smislu te tarifne številke) štejejo za aparate mehanski aparati, **četudi** imajo vgrajene razmeroma enostavne mehanske naprave, **kot so** vzmeti, kolesa, vitli itd.).

Skladno s pravkar navedenimi pogoji se v to tarifno številko uvrščajo:

(1) **Aparati za vadbo gibanja ročnih sklepov.**

(2) **Aparati za rehabilitacijo prstov.**

(3) **Aparati za vadbo gibanja stopal.**

Večina med aparati **teh treh vrst** sestoji **pretežno** iz prijemal, povezanih z vzvodi, iz nastavljivih protiuteži, iz naprave za podpiranje udov in iz skupnega podstavka. Ti aparati so na ročni pogon.

(4) **Aparati za istočasno krčenje in raztegovanje kolen in kolkov.**

(5) **Aparati za vadbo telesa.**

(6) **Aparati za izvajanje vaj za hojo.** Ti aparati sestoje iz okvirja s podporami in ročaji, ležijo pa na vrsti koles.

(7) **Aparati za izboljšanje cirkulacije, za krepitev srčne mišice in za rehabilitacijo spodnjih udov.** Ti aparati sestoje iz nekakšne pedalne naprave, ki je pritrjena na okvir brez koles. Pacient lahko premika pedala sede ali leže.

(8) **Univerzalni aparati na električni pogon,** ki se ob uporabi zamenljivega pribora lahko uporabljajo za številne mehanoterapevtske namene (**na primer:** za zdravljenje sklepnih bolezni in vratnih mišic, ramen, komolcev, ročnih sklepov, prstov, kolkov, kolen itd.).

(II) MASAŽNI APARATI

Aparati za masažo delov človeškega telesa (trebuha, stopal, nog, hrbta, rok, dlani, obraza itd.) **običajno delujejo** *s trenjem, vibracijami itd*. Lahko so na ročni ali električni pogon, ali pa so elektromehanski aparati z vgrajenim motorjem v delovnem delu aparata (aparat za vibracijsko masažo). Aparati zadnje vrste imajo lahko zamenljive priključke, ki so običajno iz gume in, ki omogočajo, da lahko aparat uporablja različne metode (krtače, gobe, gladki in nazobčani diski itd.).

V to skupino **so vključeni tudi** navadni valji iz gume ali podobne priprave za masažo**.** Prav tako **so vključeni** v to skupino **tudi** aparati za masažo prsi, ki uporabljajo delovanje vode, ki je porazdeljena na vrsto šob, nameščenih v notranji strani modela, prilagojenega prsim. Te aparate žene **vodni tok**, ki prihaja po upogibnih ceveh.

V smislu te tarifne številke se vanjo uvrščajo **tudi naslednji tipi aparatov za masažo:** žimnice, ki se uporabljajo za preprečevanje in zdravljenje *dekubitisa* tako, da neprestano spreminjajo položaj bolnikovega telesa in izvajajo površinsko masažo tkiva, ki je izpostavljeno nekrozi.

(III) APARATI ZA PSIHOLOŠKA TESTIRANJA IN UGOTAVLJANJE SPOSOBNOSTI

Takšne aparate uporabljajo zdravniki itd. za testiranje hitrosti refleksnih dejanj, koordinacije gibov ali drugih fizičnih ali psiholoških reakcij. Ti aparati se uporabljajo še posebno za testiranje oseb, katerih poklic zahteva posebne sposobnosti (**na primer:** piloti, vozniki itd.), ali pa za testiranje naravnih sposobnosti šolarjev pri izbiri poklica.

Ta tarifna številka **vključuje** raznovrstne aparate (**na primer:** aparate za testiranje mehanskih naravnih sposobnosti ali spretnosti rok, vrtilni stoli, namenjeni za preverjanje reakcij letalskih pilotov pri različnih hitrostih in nenadnih zaustavitvah itd.).

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** aparati**,** ki se sicer uporabljajo v medicini za postavljanje diagnoze bolezni vida, sluha, srca itd. **(tar. št. 90.18).** Podobno, kot predmeti za družabne igre in igrače **(95. Poglavje), se uvrščajo tudi** predmeti, ki imajo značaj kompleta, konstrukcije ali stavb (**na primer:** komplet "***lego kock***" ipd.), in, ki so enako primerni tako za zabavne namene, kot za testiranje naravnih sposobnosti v **95.Poglavje**.

(IV) OZONO TERAPEVTSKI APARATI

Ti aparati se uporabljajo za zdravljenje dihalnih organov tako, da pacient vdihava **ozon**(- vrsta molekule kisika sestavljena iz ***3 atomov kisika -O_3***) (običajno inhalira).

(V) KISIKO TERAPIJA (*OKSIGENO TERAPIJO*), APARATI ZA UMETNO DIHANJE ALI DRUGI TERAPEVTSKI RESPIRATORNI APARATI

Ti aparati se uporabljajo v primeru zadušitve, električnega udara, akutne zastrupitve (**na primer:** z *ogljikovim monoksidom*), za slabotne novorojenčke, pri postoperativnih šokih, pri otroški paralizi (*poliomielitis*), pri akutni astmi, pri nezadostno razvitih pljučih itd.

Med te aparate **so vključeni:**

(A) **Aparati, ki se uporabljajo namesto ročnih metod umetnega dihanja, na primer:** mehanske naprave, ki delujejo s pritiskom na pacientova prsa, ki povzročajo zibalne gibe ali prisilno inhaliranje itd.

(B) **Aparati za terapijo s kisikom** (*oksigeno-terapija*). Ti aparati delujejo na principu inhaliranja kisika oziroma zmesi kisika in ogljikovega dioksida preko maske, ali pa z dovajanjem kisika v dihalno komoro, ki ima obliko šotora iz prozorne plastične mase in, ki se prilagaja položaju pacienta.

(C) **Aparati, znani pod imenom "železna pljuča" in podobni aparati.**

Ti aparati sestoje iz:

(1) Komore iz kovine, lesa ali steklenih vlaken, v katerem je nameščen pacient (s tem, da gleda njegova glava iz komore), ali iz manjše komore iz prozorne plastične mase, ki prekriva **samo** prsa.

(2) Neodvisne naprave s sistemom za vsesavanje zraka in s pihalko na električni ali ročni pogon (z primeru nuje).

(3) Debele cevi, ki ne prepušča zraka in, ki povezuje sistem pihalke in komoro.

Nekatere med pravkar opisanimi *oksigenoterapevtskimi* aparati (posebno šotore za kisik), je moč uporabljati **tudi** za pihanje aerosola, pri čemer pacient istočasno inhalira kisik in kakšno zdravilo, razpršeno kot *mikroprah* (**glej** besedilo **pod (VI)** v nadaljevanju).

(VI) AEROSOLNO TERAPEVTSKI APARATI

Ti aparati se uporabljajo za uporabo terapevtskega sredstva pri zdravljenju **pljučnih bolezni**, kožnih bolezni, *otorinolaringoloških* obolenj (bolezni ušes, nosu in grla), ginekoloških bolezni itd. tako, da razpršujejo (*nebulizirajo*) v obliki megle razne medicinske raztopine (hormone, vitamine, antibiotike, preparate za širjenje bronhijev, eterična olja itd.).

Nekateri med temi aparati (*nebulizerji*) so primerni za povezavo z jeklenkami s kisikom ali stisnjenim zrakom, ali pa jih nameščajo v šotore s kisikom, ki so opisani v predhodni točki **pod (V).** Druge vrste aerosolnih generatorjev je namenjena za zdravniške ordinacije in bolnice.

Ti aparati sestoje iz: kabineta z napravo z motornim kompresorjem, merilnimi instrumenti, lastnim generatorjem in raznimi napravami za uporabo (maske, razpršilke za nos, usta, ginekološke naprave itd.).

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** (**glej** splošna določila komentarja), se deli in pribor aparatov in priprav iz te tarifne številke, prav tako uvrščajo v to tarifno številko. Takšni deli so **na primer:** šotori in naprave za njihovo pritrjevanje (pri aparatih za oksigenoterapijo).

90.20 - DRUGI DIHALNI APARATI IN PLINSKE MASKE, RAZEN VAROVALNIH MASK BREZ MEHANSKIH DELOV IN BREZ ZAMENLJIVIH FILTROV

(I) DIHALNI APARATI

Ta tarifna številka **vključuje** dihalne aparate tistih vrst, **ki jih uporabljajo na primer:** letalci**,** potapljači, alpinisti in gasilci. Te naprave so lahko samostojne. Pri samostojnih napravah se dihalni krogotok napaja iz jeklenke s kisikom ali s komprimiranim zrakom. Lahko pa so z upogibno cevjo povezane s kompresorjem, s cevmi za oskrbo s stisnjenim zrakom, z jeklenkami z zrakom, ali pa z zunanjo atmosfero (pri aparatih, ki delujejo na kratkih razdaljah).

V to tarifno številko **so vključene tudi** *skafandrske* **potapljaške čelade**, ki se hermetično pritrdijo na potapljačevo obleko, pa **tudi** antiradiacijske in **antikontaminacijske zaščitne obleke z vgrajenim dihalnim aparatom.**

(II) PLINSKE MASKE

Ti aparati omogočajo osebam, ki jih nosijo, dihanje v atmosferi, umazani s prahom, strupenimi hlapi, dimom itd. Zaradi tega se uporabljajo v nekaterih industrijah ali v vojni (proti strupenim plinom).

Pri teh aparatih prihaja zrak za dihanje neposredno iz okolja in gre skozi filtrirno napravo, ki absorbira strupene pline ali zadrži prah. Zaradi tega aparat sestoji iz obraznega dela, skozi katero lahko oseba vidi, iz kovinskega okvirja z vdihalnimi in izdihalnimi ventili in iz tulca, na katerega je pritrjen filter ali upogibna cev, povezana s filtrirnim sistemom, katerega oseba nosi na hrbtu ali na prsih. Enostavnejše vrste plinskih mask ščitijo **samo** nos in grlo. Te maske sestoje iz obraznega dela, ki se na glavo pritrdi in ostane v tem položaju, iz enega ali več prožnih trakov, vsebuje pa filtrirni ali absorbirni material (azbestno volno, gobasto gumo, bombažno vato itd. - impregnirane ali neimpregnirane). To masko je po uporabi moč zlahka zamenjati.

***(Rezervni filterni vložki** (običajno opremljeni z navojem in tesnilom), kadar se pojavljajo ločeno, so **izključeni** iz te tarifne številke (**tar.št.84.21**).)*

Naslednji izdelki **ne štejejo za dihalne aparate ali plinske maske** iz te tarifne številke:

(a) maske za zašito pred prahom, vonjem itd., ki nimajo zamenljivih filtrov, sestoje pa iz več plasti materiala iz vezanih vlaken - **neglede** na to, ali so ta vlakna obdelana z aktivnim ogljem ali ne, in **neglede** na to, ali imajo vmesno plast iz sintetičnih vlaken ali ga nimajo. Za izdelke iz te tarifne številke **ne štejejo tudi maske iz tekstilnih materialov,** kakršne uporabljajo kirurgi, bolniške sestre in drugi med operacijo ali pri negi bolnika **(tar. št. 63.07),**

(b) maske za zaščito pred prahom ali delci materiala**,** ki sestoje iz lista navadne žične mreže in, ki nimajo druge filtrirne naprave, **razen** lista gaze **(Oddelek XV),**

(c) maske, ki se uporabljajo za anestezijo **(tar. št. 90.18)** in

(d) **potapljaške maske,** ki se uporabljajo brez jeklenk s kisikom ali stisnjenim zrakom, ter navadne dihalne cevi (dihalke) za dihanje pod vodo, katere uporabljajo plavalci in potapljači **(tar. št. 95.06).**

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** (**glej** splošna določila komentarja), se deli in pribor aparatov in priprav iz te tarifne številke, prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

90.21 - ORTOPEDSKE PRIPRAVE, TUDI BERGLE, KIRURŠKI PASOVI IN KILNI PASOVI; OPORNICE IN DRUGE PRIPRAVE ZA FRAKTURE; UMETNI DELI TELESA; APARATI ZA IZBOLJŠANJE SLUHA IN DRUGI APARATI, KI SE NOSIJO NA TELESU ALI VDELAJO V TELO, DA BI ODPRAVILI HIBO ALI INVALIDNOST

- Umetni sklepi in druge ortopedske priprave za prelome:

9021.11 **- - umetni sklepi**

9021.19 **- - drugo**

- Umetno zobovje in zobne proteze:

9021.21 **- - umetno zobovje**

9021.29 **- - drugo**

9021.30 **- Drugi umetni deli telesa**

9021.40 **- Aparati za izboljšanje sluha, razen delov in pribora**

9021.50 **- Aparati za spodbujanje dela srčnih mišic, razen delov in pribora**

9021.90 **- Drugo**

(I) ORTOPEDSKE NAPRAVE

To so naprave (pripomočki) za:

(i) Preprečevanje ali popravljanje telesnih deformacij; ali

(ii) Za pridrževanje ali držanje organov po operaciji ali bolezni.

Med te pripomočke **so vključeni:**

(1) Pripomočki za kolčne bolezni (za *koksalgijo* itd.).

(2) Opornice za imobilizacijo nadlaktnice (za onesposobitev roke za uporabo po resekciji oziroma izrezovanju kosti) (opornice za ekstenzijo).

(3) Pripomočki (proteze za vilice).

(4) Stezniki itd. in pripomočki za prste.

(5) Pripomočki za zdravljenje *Pottove* bolezni (za ravnanje glave in hrbtenice).

(6) **Ortopedska obutev** s posebej trdim usnjem, ki je lahko še ojačeno s kovinskim ali plutovinastim okvirjem in, ki je **izdelana izključno** po meri.

Serijsko izdelana** ortopedska obutev, se uvršča v **64.Poglavje.

(7) Posebni vložki, izdelani po meri.

(8) Zobozdravniški pripomočki za korekcijo deformacij zob (spone, obroči itd.).

(9) Ortopedske naprave za stopala (**vključno** naprave za skrčena stopala, nožne spone z vzmetnim nosilcem za stopalo ali brez njega, kirurški čevlji itd.).

(10) Podveze - kilni pasovi (ingvinalni - za lakotnice, kruralne - za stegna, umbilikalne - bombažne podveze itd.) in pribor za pretrge.

(11) Aparati za korekcijo ukrivljenosti ali zvitosti hrbtenice, kot **tudi** vsi **medicinski** in, **kirurški** stezniki in pasovi (**vključno tudi** tiste za pridrževanje), za katere so značilni:

(a) Posebni vložki, vzmeti itd., ki se **nastavljajo po bolniku**.

(b) Materiali, iz katerih so izdelani (usnje, kovina, plastične mase itd.). **Ali**

(c) Prisotnost ojačitvenih delov, trdnih delov iz tkanin ali trakov različnih širin.

Prav **posebna izdelava** teh artiklov za določeni namen razlikuje te izdelke od navadnih steznikov ali jermenov - **neglede** na to, da **tudi** pasovi služijo pridrževanju ali držanju. Iz te tarifne številke so **izključeni** nosečniški, porodniški ali podobni pasovi (**tar. št. 62.12**).

(12) Ortopedski suspenzoriji - podveze (**razen navadnih** podvez iz pletenih**,** mrežastih ali kvačkanih materialov).

V to skupino **so vključene tudi** bergle in palice za bergle. (**Vendar** je treba poudariti, da so iz te tarifne številke **izključene** navadne sprehajalne palice, **četudi** so izdelane posebej za invalide **(glej tar. št. 66.02).**

V to tarifno številko se **ne uvrščajo:**

(a) nogavice za krčne žile (tarifna številka **61.15),**

(b) navadna zaščitna sredstva in naprave, namenjene za zmanjševanje pritiska na določene dele stopala (**tar.št. 39.26,** če so iz plastičnih mas, ali **tar.št. 40.14,** če so iz celularne gume, pritrjene z lepljivim obližem na gazo),

(c) oporni pasovi ali drugi izdelki za oporo iz **Opombe 1(b)** k temu poglavju, **na primer:** prenatalni ali pasovi za nosečnice (navadno **tar.št. 62.12** ali **63.07**) in

(d) serijsko izdelana obutev z dvignjenim lokom notranjega podplata za ublažitev ravnih stopal **(64.Poglavje).**

Ta tarifna številka **zajema tudi ortopedske pripomočke za živali, kot so:** podveze ali kilni pasovi, aparati za utrjevanje nog ali stopal, posebni pasovi ali cevi za preprečevanje in odvajanje živali od tega, da grizejo jasli, povoji proti izpadu kakšnega organa, zadnjega črevesa, maternice itd., pridržala za rogove itd. Vseeno pa so iz te tarifne številke **izključena** zaščitna sredstva z lastnostmi predmetov navadne sedlarske ali vprežne konjske opreme (**na primer:** obloge za konjske goleni) **(tar. št. 42.01).**

(II) OPORNICE IN DRUGI PRIPOMOČKI ZA ZLOME KOSTI

Ti pripomočki se lahko uporabljajo za imobilizacijo poškodovanih delov telesa (zaradi raztegovanja ali zaščite), ali pa zato, da se zlom pravilno namesti.

Nekateri med temi predmeti se položijo na bolnika (**na primer:** *cinkova* žica ali lesene opornice - obloge za pridrževanje udov, opornice s pogipsanim povojem, pripomočki za zlome reber itd.), drugi pa se namestijo v posteljo ali na podstavek (zaščitne obloge na postelji, naprave za raztegovanje zlomov, izdelane iz cevi, itd.). **Vendar** so **ti pripomočki izključeni** iz te tarifne številke, če ne predstavljajo neločljivega dela postelje **(tar. št. 94.02).**

Skladno z **Opombo 1(f)** k temu poglavju se v to tarifno številko **uvrščajo tudi plošče, žeblji itd.,** katere kirurgi vstavljajo v človeško telo, da držijo skupaj dva zlomljena dela kosti ali za podobno zdravljenje zlomov.

(III) UMETNI UDI, OČESA, ZOBJE IN DRUGI UMETNI DELI TELESA

Ti izdelki popolnoma ali delno zamenjujejo okvarjene dele človeškega telesa in so jim po videzu običajno podobni.

Sem **so vključeni:**

(A) **Izdelki za očesne proteze.**

(1) **Umetne oči.** Običajno so izdelane iz plastičnih mas ali stekla, katerima je dodana majhna količina kovinskih oksidov zaradi imitacija videza in barve raznih delov človeškega očesa (beločnice, šarenice, zenice). Imajo lahko obliko navadne ali dvojne školjke.

(2) **Intraokularne leče.**

Umetna očesa za krojaške lutke, krzna itd. so iz te tarifne številke **izključena** (običajno se uvrščajo v **tarifni številki 39.26** ali **70.18**). Umetna očesa, katere je moč prepoznati kot dele lutk ali igrač v obliki živali, **so vključeni** v **tarifni številki 95.02** ali **95.03** (odvisno od primera), ali pa v **tar. št. 70.18,** če so iz stekla.

(B) **Umetni zobje in drugi izdelki zobne protetike.**

Na primer:

(1) **Polni umetni zobje,** izdelani običajno iz porcelana ali iz plastičnih mas (še posebno iz akrilnih polimerov). Lahko so "**diatorični**" zobje z majhnim številom luknjic, skozi katere vnašajo utrjevalni material (običajno kotniki), lahko so opremljeni z dvema kovinskima kaveljčkoma za pritrjevanje (sekalci in podočniki), ali pa imajo žleb za drsenje po kovinskem obroču, pritrjenem na umetne vilice (običajno sekalci in kočniki).

(2) **Votli umetni zobje,** ki so prav tako izdelani iz porcelana ali iz plastičnih mas, in to po zunanji obliki zoba (sekalca, podočnika ali kotnika). Po načinu pritrjevanja obstajajo "**zobje z osjo**" (nameščeni so na majhnem kovinskem mačku ali vretenu, pritrjenem v pripravljeni zobni korenini) ali "**krone**" (pritrjene so z umetno smolo na poprej oblikovani korenini).

(3) **Zobne proteze - delne ali kompletne.** Zobne proteze sestavljajo plošče iz gume, plastičnih mas ali kovine, na katere so pritrjeni umetni zobje.

(4) **Drugi izdelki,** kot so: i**zgotovljene kovinske krone** (zlate, iz nerjavečega jekla itd.), ki se uporabljajo za zaščito pravih zob; **vlite palice iz kositra** ("**težke palice**") za obtežitev in boljšo stabilnost zobnih protez; palice iz nerjavnega jekla za ojačenje zobnih plošč iz gume; razni **drug zobozdravniški pribor,** katerega je kot takega moč prepoznati in, ki se uporablja za izdelovanje kovinskih kron ali zobnih protez (ležišča, obroči, kaveljčki, očesca itd.).

Poudariti je treba, da spada zobozdravniški cement in druga polnila v **tar. št. 30.06,** v **tarifno številko 34.07** pa **se uvrščajo** preparati, znani kot **"zobozdravniški vosek"** ali kot **"zmesi za zobne odtise",** ki so pripravljeni v kompletih, v pakiranjih za prodajo na drobno, ali pa v **obliki ploščic, podkvic, paličk ali v podobnih oblikah.** V **tar. št. 34.07 so vključeni tudi** drugi preparati za zobozdravniško uporabo na osnovi sadre (žgane sadre ali *kalcijevega* sulfata).

(C) **Drugi umetni deli človeškega telesa, na primer:** umetne roke, podlaktnice, dlani, noge, stopala, nosovi, umetni sklepi (**na primer:** za kolke, kolena) in cevi iz sintetičnih materialov, ki zamenjujejo krvne žile in srčne zaklopke.

Deli kosti ali kože za presajevanje, ki se hranijo v sterilnih posodah, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 30.01),** kot **tudi** cement za rekonstrukcijo kosti **(tar. št. 30.06).**

(IV) SLUŠNI PRIPOMOČKI

To so pretežno električni aparati s tokokrogom, ki imajo en ali več mikrofonov (z ojačevalcem ali brez njega), sprejemnikom in z baterijo. Sprejemnih se lahko nosi v ali za ušesom, ali pa je konstruiran tako, da se ga drži v roki in primakne k ušesu.

Ta tarifna številka **se omejuje na aparate** za premagovanje gluhosti - zaradi tega **izključuje** izdelke, **kot so** slušalke, ki se nameščajo na glavo, ojačevalce itd., ki se uporabljajo v konferenčnih dvoranah, ali tiste, ki jih uporabljajo telefonisti, da povečajo slišnost govora.

(V) DRUGI PRIPOMOČKI, KI SE NOSIJO NA TELESU ALI KI JIH VSTAVLJAJO V TELO, DA BI NADOMESTILI POMANJKLJIVOST ALI INVALIDNOST

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Pomagala za govor oseb,** ki ne morejo več uporabljati glasilk zaradi poškodbe ali kirurškega posega. Ta pomagala sestoje predvsem iz generatorja električnih impulzov. Če se, **na primer:** pritisnejo na vrat, ustvarjajo v votlinah grla vibracije, katere modularni uporabnik pretvarja v slišni govor.

(2) **Aparati za simulacijo dela srče mišice** ("***pace maker***") za vzpodbujanje okvarjenih srčnih mišic. Po velikosti in masi so primerljivi z žepno uro in se vgrajujejo pod kožo na prsih bolnika. Vgrajeno imajo električno baterijo in so z elektrodami povezani s srcem, kateremu zagotavljajo potrebne impulze za njegovo delovanje. Druge vrste "***pace makerjev***" se uporabljajo za vzpodbujanje drugih organov (**na primer:** pljuč, debelega črevesa ali mehurja).

(3) **Elektronska pomagala za slepe.** Ta pomagala sestoje predvsem iz ultrazvočnega sprejemnika - oddajnika, katerega napaja električna baterija. Spremembe frekvenc, ki nastanejo od časa, potrebnega za pot ultrazvočnega snopa do ovire in nazaj, omogočajo uporabniku, da preko ustrezne naprave (**na primer:** notranjega ušesa) zazna oviro in določi njeno oddaljenost.

(4) **Pripomočki, ki se vsajajo v telo,** da pomagajo ali nadomestijo kemične funkcije nekaterih organov (**na primer:** izločanje insulina).

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), se **tudi** deli in pribor aparatov in naprav iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

90.22 - RENTGENSKI APARATI IN APARATI, Z ALFA, BETA ALI GAMA ŽARKI ZA MEDICINSKO, KIRURŠKO, ZOBOZDRAVNIŠKO, VETERINARSKO ALI DRUGO UPORABO, VKLJUČNO Z APARATI ZA RADIOGRAFIJO ALI RADITERAPIJO; RENTGENSKE CEVI IN DRUGI GENERATORJI RENTGENSKIH ŽARKOV, VISOKONAPETOSTNI GENERATORJI, KOMANDNE PLOŠČE IN KOMANDNE MIZE, ZASLONI, MIZE, STOLI IN PODOBNO ZA PREISKOVANJE IN ZDRAVLJENJE

- Rentgenski aparati za medicinsko, kirurško, zobozdravniško, veterinarsko ali drugo uporabo, vključno z aparati za radiografijo ali radioterapijo:

9022.12 **- - aparati za računalniško tomografijo**

9022.13 **- - drugi, za zobozdravniško uporabo**

9022.14 **- - drugi aparati za medicinsko, kirurško ali veterinarsko uporabo**

9022.19 **- - za drugo uporabo**

9022.11 **- - za medicinsko, kirurško, zobozdravniško ali veterinarsko uporabo**

9022.19 **- - za drugo uporabo**

- Aparati z alfa, beta ali gama žarki za medicinsko, kirurško, zobozdravniško, veterinarsko ali drugo uporabo, vključno z aparati za radiografijo ali radioterapijo:

9022.21 **- - za medicinsko, kirurško, zobozdravniško ali veterinarsko uporabo**

9022.29 **- - za drugo uporabo**

9022.30 **- Rentgenske cevi**

9022.90 **- Drugo, vključno z deli in priborom**

(I) APARATI, KI SLONIJO NA UPORABI *X-ŽARKOV* (RENTGENSKI APARATI)

Osnovni sestavni del teh aparatov je del, v katerem je cev ali več cevi za produkcijo rentgenskih žarkov. Ta del je običajno obešen ali montiran na podstavku ali kakšnem drugem nosilcu, ki je opremljen z mehanizmom za rokovanje ali dviganje. Napaja se z ustrezno napetostjo iz posebne naprave, ki sestoji iz celote transformatorja, usmernika itd. Glede drugih značilnosti se ti aparati razlikujejo predvsem po uporabi, za katero so konstruirani.

Na primer:

(A) **Rentgenski aparati, ki se uporabljajo za diagnostiko.** Ti aparati so zasnovani na pojavu, da rentgenski žarki prehajajo skozi telesa, ki so za navadno svetlobo neprepustna, in, da je njihova absorbcijska sposobnost večja, čim večja je gostota telesa, skozi katerega prehajajo. Med te aparate **so vključeni:**

(1) **Radioskopski (*fluoroskopski*) aparati.** Pri teh aparatih mečejo rentgenski žarki, potem ko gredo skozi pregledovani organ, senco na zaslon. Razlike v gostoti slike prikazujejo stanje organa.

(2) **Radiografski aparati.** Ko rentgenski žarki zapustijo telo, padajo na fotografsko ploščo ali film in na se njem zabeležijo. Za radioskopijo in radiografijo se uporabljajo isti aparati.

(3) **Aparati, ki sestoje iz rentgenskega aparata, kombiniranega s posebej konstruiranim fotografskim aparatom.** Ti aparati fotografirajo sliko, ki se pojavi na rentgenskem zaslonu, ki je vgrajen v samo kamero. Aparat in posebni fotografski aparat se skupaj uvrščata v to tarifno številko **, pod pogojem tudi**, če sta (iz transportnih razlogov) pakirana vsak posebej. Če pa se **fotografski aparati dobavljajo ločeno, se uvrščajo** v **tar. št. 90.06.**

(B) **Aparati za radioterapijo.** Prodorna moč rentgenskih žarkov in njihov rušilni učinek na nekatera živa tkiva se izkoriščata za zdravljenje številnih bolezni, **na primer:** pri zdravljenju nekaterih kožnih obolenj in nekaterih tumorjev. To zdravljenje je znano kot "**površinsko**" ali "**globinsko**", kar je odvisno od tega, kako globoko prodrejo rentgenski žarki.

(C) **Rentgenski aparati za industrijsko uporabo.** V industriji se rentgenski žarki uporabljajo za več namenov. Uporabljajo se **na primer:** v metalurgiji za odkrivanje pozicije mehurčkov ali za preverjanje homogenosti zlitin; v tehniki za preverjanje natančnosti spojev; v elektroindustriji za preskušanje težkih kablov in žarnic z matiranim steklom; v gumarski industriji za kontrolo reakcij notranjih platen v gumah (**na primer:** raztezanje platna), v različnih industrijah za preverjanje in meritve debeline materialov itd. Aparati, ki se uporabljajo za te namene, so običajno podobni aparatom, ki se uporabljajo za prej navedene diagnostične namene, **razen**, da so lahko opremljeni še z dodatno in pomožno opremo za posebne namene.

V to tarifno številko **se uvrščajo še:**

(1) **Posebni aparati** (*difrakcijski rentgenski* aparati in *rentgenska spektrometrijska* oprema), ki se uporabljajo za **raziskovanje kristalne strukture** - rentgenski žarki se s pomočjo kristalov lomijo in nato padajo na fotografski film ali na elektronski števec.

(2) **Aparati za radioskopsko** preverjanje bankovcev in drugih dokumentov.

(II) APARATI, KI UPORABLJAJO *ALFA, BETA* ALI *GAMA* RADIACIJSKO SEVANJE

Alfa, beta in gama sevanje prihaja iz radioaktivne substance, ki ima sposobnost sevanja zaradi spontanim preobražanjem njenih atomov. Ta radioaktivna snov je nameščena v kontejnerju, ki je običajno iz jekla in, ki je obložen s *svincem* (znan pod imenom "**bomba**"). Na kontejnerju je odprtina, katere namen je prepuščati žarke **samo** v eni smeri. **Gama žarki** se lahko uporabljajo za iste namene kot **rentgenski žarki.**

Glede na uporabljene vire sevanja in na namembnost aparatov, se le-ti delijo na:

(1) **Terapevtski aparati** - radioaktivni vir v njih je naboj iz radija, radij-kobalta ali iz nekaterih drugih radioaktivnih izotopov.

(2) **Aparate za radiološke preiskave,** ki se uporabljajo predvsem v industriji za kontrolo kovinskih delov itd., ne da bi poškodovali njihovo strukturo.

(3) **Aparate z merilnimi instrumenti, kot so merilniki debeline s pomočjo *beta* in *gama* žarkov.** Ti aparati se uporabljajo za merjenje debeline materialov (listov, prevlek in podobnega); aparati za pregled vsebine paketov, v katerih se nahajajo katerikoli izdelki (farmacevtski, prehrambeni, metki za lovske puške, parfumi itd.); ionizacijski anemometri. Pri teh aparatih se dobi željena informacija pretežno z merjenjem spremembe količine radiacije, usmerjene na predmet preiskave oziroma pregleda.

(4) **Alarmne naprave v primeru požara,** ki sestoje iz detektorja dima, ki vsebuje radioaktivno substanco.

Ta tarifna številka **ne vključuje** instrumentov in aparatov, ki niso konstruirani tako, da je v njih vgrajen radioaktivni vir in, ki **samo** merijo ali odkrivajo radiacijo - **četudi** so ti instrumenti kalibrirani v istih merilih (**tar. št. 90.30**).

(III) RENTGENSKE CEVI IN DRUGI GENERATORJI RENTGENSKIH ŽARKOV, VISOKONAPETOSTNI GENERATORJI, KOMANDNE PLOŠČE IN KOMANDNE MIZE, ZASLONI, MIZE, STOLI IN PODOBNI PREDMETI ZA PREISKAVE IN ZDRAVLJENJE

V to skupino **so vključeni:**

(A) **Rentgenske cevi.**

To so naprave, v katerih se električna energija spreminja v rentgenske žarke (*X-žarke*).

Značilnosti takšnih cevi so različne in so odvisne od namena, za katerega so konstruirane. Cev sestoji iz katode, ki oddaja elektrone, in iz cilja (**antikatode** ali **anode**), ob katerega elektroni udarjajo in tako povzročajo oddajanje rentgenskih žarkov. V nekaterih primerih je v ceveh **tudi** več vmesnih elektrod, ki pospešujejo elektronski snop. Elektrode so montirane v cevi ali posodi, ki je običajno steklena in, ki ima ustrezne električne kontakte. Cev je pogosto montirana v kovinski, električno izolirani posodi, ki je napolnjena z oljem. Včasih je cev napolnjena s plinom, najpogosteje pa deluje v visokostopenjskem vakuumu.

Iz te tarifne številke so **izključeni** stekleni plašči za rentgenske cevi (**tar. št. 70.11**).

(B) **Drugi aparati za proizvajanje rentgenskih žarkov.**

Na primer:

Aparati z vgrajenim betatronom, ki daje zelo velik pospešek elektronskemu snopu in tako proizvaja žarke z zelo veliko prebojno močjo. **Betatroni in drugi elektronski pospeševalniki,** ki niso nastavljeni za proizvajanje rentgenskih žarkov, in v katerih ni vgrajen rentgenski aparat, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 85.43).**

(C) **Zasloni za rentgenske žarke.**

Zasloni za radioskopske preiskave so fluoroscenčne površine, na katere padajo žarki. Aktivna površina sestoji običajno iz *barij-cianplatinata*, kadmijevega sulfida ali *kadmijevega volframata*. Površina je pogosto prekrita s prekrivalom iz svinčevega stekla. Nekateri zasloni, znani kot **ojačitveni zasloni**, proizvajajo sliko, ki sestoji iz sevajoče svetlobe, ki prispeva ojačitvi fotografske slike, dobljene z rentgenskimi žarki na zaslonu.

(D) **Generatorji za rentgenske žarke visoke napetosti.**

Ti generatorji imajo vgrajen transformator in usmerniške cevi, montirane na notranji strani izolirajočega zaslona. Imajo **tudi** kontakte visoke napetosti, ki se lahko odločijo zaradi povezovanja z rentgenskimi cevmi. Poudariti je treba, da se ta tarifna številka **omejuje na generatorje,** ki so posebej konstruirani za uporabo z rentgenskimi aparati.

(E) **Komandne plošče in mize za rentgenske žarke.**

Ti aparati imajo naprave za krmiljenje in kontrolo časa izpostavljanja sevanju ter naprave za kontrolo napetosti. Pogosto imajo **tudi** dozimeter, ki je integralni del aparata. Poudariti je treba, da se ta tarifna številka omejuje na posebne plošče in mize, ki se uporabljajo z rentgenskimi aparati.

(F) **Posebne mize, stoli in podobni predmeti za radiološke preiskave ali zdravljenje - konstruirane bodisi za vgradnjo v rentgenske aparate, bodisi kot samostojni predmeti.**

V to tarifno številko se uvrščajo tudi, če se dobavljajo ločeno, **pod pogojem,** da so namenjeni **izključno** ali pretežno za uporabo z rentgenskimi aparati (**na primer:** mize, stoli itd.). **Vendar** pa se mize, stoli itd., ki **niso namenjeni** posebej za delo z rentgenskimi žarki**,** iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 94.02).**

*
* *

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi** radioaktivni strelovodi.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), se deli in pribor, katere je moč nedvoumno prepoznati kot dele in pribor, ki so primerni **izključno** ali pretežno za uporabo z rentgenskimi aparati, uvrščajo v to tarifno številko.

Med takšne **dele in pribor so vključeni:**

(1) **Aplikatorji,** običajno prevlečeni s svincem, ki služijo nameščanju na odprtine rentgenskih cevi ali radioaktivne "**bombe**". Včasih jih imenujejo "**lokalizatorji**".

(2) **Naprave za centriranje elektronskega sevanja,** ki se uporabljajo predvsem v radioterapiji za kontrolo oziroma omejevanje zdravljenega predela z neposrednim opazovanjem kože. Kot

predhodni pribori se **tudi** te naprave običajno montirajo na izhodni odprtini rentgenske cevi ali "**bombe**".

(3) **Zaščitni plašči ali tulci** iz svinčevega stekla ali drugih snovi, katerih osnova je v nekaterih soleh, ki ne prepuščajo rentgenskih žarkov. Ti plašči ali tulci so postavljeni okoli rentgenskih cevi, da bi rokovalca zaščitili pred škodljivim sevanjem.

(4) **Zaščitne pregrade ali ščiti, prekriti s svincem ali svinčevim steklom,** ki so nameščeni med rokovalcem in rentgenskimi cevmi.

Ta tarifna številka **ne vključuje** zaščitnih sredstev**,** katere mora rokovalec nositi na sebi, kot so **na primer:** zaščitna obleka ali rokavice iz gume, polnjene s svincem **(tar. št. 40.15)** ali zaščitna očala iz svinčevega stekla **(tar. št. 90.04).**

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) radijeve igle, cevi, igle in podobni predmeti, ki vsebujejo druge radioaktivne materiale **(28. Poglavje),**

(b) fotografske plošče in filmi **(37. Poglavje),**

(c) kenotroni ali druge cevi ali usmerne elektronke, ki se uporabljajo v napravah za oskrbo rentgenskih aparatov z električnim tokom **(tar. št. 85.40),**

(d) aparati za gledanje radiofotografij (**vključno** projektorje slik) **(tar. št. 90.08 ali 90.10)** in aparati za razvijanje radiografskih ali radiofotografskih fotografij **(tar. št. 90.10),**

(e) medicinski aparatiza uporabo ultravijoličnih ali infrardečih žarkov (za aktinoterapijo - zdravljenje s sevanjem) **(tar. št. 90.18)** in

(f) aparati za merjenje ali odkrivanje *alfa, beta, gama* ali *X - sevanja* - uvrščajo se v **tar. št. 90.30**, **razen** če niso vgrajeni v radiološke aparate.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 9022.12

Ta tarifna podštevilka **vključuje** t.i. komputerizirane aparate za **tomografijo** celotnega telesa. Različni odkloni rentgenskih žarkov merijo s pomočjo stotin detektorjev, nameščenih na obodu tunela, v katerem leži pacient na mizi. Sistem ima lastni stroj za avtomatsko obdelavo podatkov-**AO**P, ki prevede podatke senzorjev v sliko, ki se prikaže na sistemu monitorjev. **Tomografske slike** običajno posname posebna kamera, ki je del sistema - če je potrebno, sliko **tudi** elektromagnetsko shrani.

90.23 - INSTRUMENTI, APARATI IN MODELI, NAMENJENI ZA DEMONSTRIRANJE (NA PRIMER: PRI POUKU ALI RAZSTAVAH), KI NISO PRIMERNI ZA KAJ DRUGEGA

Ta tarifna številka **vključuje** dolgo vrsto instrumentov, aparatov in modelov, namenjenih za demonstracije (**na primer: v** šolah, predavalnicah, na razstavah itd.), ki niso primerni za drugo uporabo.

Skladno s tem določilom se v to tarifno številko **uvrščajo:**

(1) **Posebni stroji, aparati in naprave za demonstracije, kot so** *Wimhurstov* stroj (za eksperimentiranje z elektriko), *Atwoodov* stroj (za demonstracijo gravitacijskega zakona), *Magdeburgove*

hemisfere - polkrogle (za demonstracijo učinka atmosferskega pritiska), *Gravesandov* obroč (za prikaz toplotnega raztezanja), *Newtonov* disk (za prikaz barvne sestave bele svetlobe).

(2) **Anatomske modele človeka ali živali** (**neglede** na to, ali so sestavljeni s sklepi ali opremljeni z električnimi napravami za osvetlitev, ali niso), modeli stereometričnih (prostorninskih) teles, kristalov itd. Tovrstni modeli so običajno izdelani iz plastičnih mas ali mešanic na osnovi sadre.

(3) **Lutke za pouk, ki se napihujejo,** predstavljajo pa človeško telo v naravni velikosti odraslega človeka in imajo umetne dihalne dele, kot pri človeku. Uporabljajo se pri vajah za enega med načini oživljanja "**usta na usta**" ("*kiss-of-life*").

(4) **Modele prečnega prereza ladij, lokomotiv, motorjev** itd., ki so prerezane, da bi prikazale njihove notranje operacije ali delovanje nekega pomembnega dela; reliefne plošče in instruktivne sheme, **na primer:** radijski aparat (za šole za radiotelegrafiste) ali kroženje olja v motorju itd., **neglede** na to, ali so opremljeni z napravami za osvetlitev, ali niso.

(5) **Razstavne vitrine in razstavni panoji** itd. z razstavljenimi vzorci surovin (tekstilnih vlaken, lesa itd.), ali pa za prikaz različnih izdelovalnih ali proizvodnih faz nekega proizvoda (za pouk v strokovnih šolah).

(6) **Modeli** itd. za pouk topničarjev, ki se uporabljajo na tečajih v zaprtih prostorih - učilnicah.

(7) **Pripravljeni mikroskopski preparati.**

(8) **Makete mest, javnih spomenikov, stavb** itd. (iz sadre, lepenke, lesa itd.).

(9) **Prikazne makete v zmanjšanem merilu** (makete letal, ladij, strojev itd.). Običajno so iz kovin ali lesa (**na primer:** reklamne makete itd.). **Vendar** je treba poudariti, da se makete, ki so primerne **samo** za okrasne namene, uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke.

(10) **Reliefni zemljevidi** - reliefi pokrajin, gozdov, gorskih verig, reliefni načrti mest, reliefni globus Zemlje, globusi vesolja, **neglede** na to, ali so tiskani, ali niso.

(11) **Vojaški tankovski trenažerji (simulatorji),** ki se uporabljajo za pouk voznikov tankov.

Ti trenažerji sestoje predvsem iz:

- vozniške kabine, ki je montirana na premični ploščadi,
- opazovalnega sistema, ki sestoji iz makete reliefa terena in televizijske kamere na premičnem podstavku,
- konzole za inštruktorja,
- računalnika,
- hidravlične postaje in iz
- omare za napajanje z električno energijo.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), se **tudi** deli in pribor aparatov in strojev iz te tarifne številke uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) tiskani načrti, opne, ilustracije itd., **četudi** so namenjeni za pouk, reklamo itd. **(49. Poglavje),**

(b) zemeljski trenažerji letenja **(tar. št. 88.05),**

(c) izdelki, namenjeni za rekreacijske in demonstracijske namene (**na primer:** kompleti nekaterih modelov mehanskih delov, mehanske in električne lokomotive, parni kotli, dvigala, letala v obliki otroških igrač itd.) **(95. Poglavje),**

(d) avtomati itd. iz **tar. št. 96.18,**

(e) predmeti za zbirke iz **tar. št. 97.05** in

(f) antike - starine (**na primer:** reliefni načrti in globusi), če so strani več **kot 100 let (tar. št. 97.06).**

90.24 - STROJI IN APARATI ZA PRESKUŠANJE TRDOTE, NATEZNE TLAČNE TRDNOSTI, ELASTIČNOSTI ALI DRUGIH MEHANSKIH LASTNOSTI MATERIALA (NPR. KOVIN, LESA, TEKSTILNEGA MATERIALA, PAPIRJA, PLASTIČNE MASE)

9024.10 **- Stroji in aparati za preskušanje kovin**

9024.80 **- Drugi stroji in aparati**

9024.90 **- Deli in pribor**

Ta tarifna številka **vključuje** vrsto strojev in aparatov za preskušanje trdote, prožnosti**,** raztegljivosti, odpornosti proti zbijanju in drugih podobnih lastnosti materialov (**na primer:** kovin, lesa, betona, tekstilnih prej in materialov, papirja ali lepenke, gume, plastičnih mas, usnja itd.).

Zaradi tega so iz te tarifne številke **izključeni:**

(a) instrumenti in aparati za mikroskopska raziskovanja strukture materialov (**na primer:** metalografski ali drugi mikroskopi - **tar. št. 90.11** ali **90.12**), ali pa za analize materialov in meritve lastnosti materialov, **kot so** prozornost, raztezanje na toploti itd. **(tar. št. 90.27),**

(b) instrumenti in aparati, namenjeni **samo** za navadne meritve in kontrolo širine, debeline itd. (**na primer:** strojno obdelanih delov žice, kovinskega blaga itd.) **(tar. št. 90.17 ali 90.31)** in

(c) instrumanti za odkrivanje napak, razpok, zlomov ali drugih napak v materialih **(tar. št. 90.31).**

Stroji in aparati, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, se **uporabljajo predvsem** v industrijskih in **raziskovalnih laboratorijih,** in sicer za preskušanje gotovih izdelkov, ki so običajno pazljivo izbrani, ali pa so to standardni vzorci. Ti stroji in aparati se **lahko uporabljajo tudi** v **proizvodnih procesih** in v gradbeništvu (v delavnicah, na gradbiščih itd.), ali pa za kontrolo blaga v skladiščih ob dobavi.

Lahko so precej težki (po več ton) - so na mehanski, električni ali hidravlični pogon. Lahko pa so **tudi** v obliki majhnih, prenosnih aparatov in strojev in celo v obliki instrumentov žepnega formata. Nekateri med njimi so "**univerzalni**" (**na primer:** tisti za preskušanje kovin) in se uporabljajo za preskušanje trdote, raztegljivosti, upogibnosti itd. in za preskušanja s pomočjo raznih posebnih dodatkov. Čeprav delujejo na principu "**start - stop**" (dela ne prekinjajo), pa so nekateri **tudi** avtomatski ali polavtomatski (**na primer:** tisti za kontrolo velikoserijske proizvodnje).

Rezultati preiskusa se lahko ugoravljajo neposredno (všasih s pomočjo navadne optične naprave, kot je leča ali celo prek vgrajenega mikroskopa ali projektorja profila), lahko pa **tudi** s posebnim mikroskopskim raziskovanjem preskušanega predmeta (**na primer:** opazovanje odtisov na kovini pri preskusu s poizkusno kroglo). **Razen** tega imajo lahko nekateri stroji naprave za beleženje pritiska, udarcev itd., povzročenih s preskušanim predmetom.

(I) STROJI IN APARATI ZA PREIZKUŠANJE KOVIN

V to skupino **so vključeni** stroji in priprave za:

(A) **Preizkušanje raztegljivosti (***Tensile testing***)** poskusnih kosov, palic, žic, kablov, vzmeti itd. namen tega preizkusa je ugotoviti prožnost, raztržna sila in številne druge pomembne lastnosti kovine. Stroji za preskušanje raztegljivosti so raznovrstni (**na primer:** pokončni in ležeči, tipa neskončnega vijaka, ali pa s hidravlično vlečno napravo). **Vendar** pa ima vsak med temi stroji čeljusti ali vpenjala za držanje poskusnih vzorcev.

(B) **Preizkušanje trdote poskusnih kosov**, palic, strojno obdelanih delov itd., pri čemer se trdota meri v enotah odpornosti določenega materiala proti vtiskovanju (penetracija).

Ti preizkusi **vključujejo:**

(1) Preizkušanje **z vtiskovanjem jeklene kroglice** (kroglica iz utrjenega jekla ali iz kovinskega karbida) ali ***Brinellov* test.** Vtiskovanje poteka ob neprekinjenem pritisku (ne z udarcem ali z zaporednimi udarci) jeklene kroglice s pomočjo vzvoda, vzmeti ali bata. Nato se premer odtisa meri z mikroskopom.

(2) Preizkušanje **z vtiskovanjem diamantne piramide.** Ta preizkus lahko poteka po *Rockwell-ovi* metodi (globina odtisa se meri s komparatorjem s številčnico), ali pa po Vickersovi metodi (z mikroskopskim merjenjem ploščine odtisa). Druge oblike tovrstnega preskušanja so prav tako v uporabi (*Montronov, Shorejev, Knoopov* itd. preizkus), obstajajo pa **tudi** instrumenti za preskušanje nekaterih kovin s pomočjo jeklenih orodij za vtiskovanje (**na primer:** po *Rockwellovem* postopku).

Vse tri navedene preizkuse lahko izvaja isti stroj.

(3) Preizkušanje z **odskakovanjem,** ki se izvaja s **skleroskopom** ali s **sklerografom** (to sta pripravi za preskušanje trdote). Majhno kladivo, na vrhu katerega je običajno diamantna piramida, se z določene višine spusti na površino preizkusnega predmeta. Čim trši je material, višje se kladivo odbije.

(4) **Preizkušanje trdote z nihalom,** pri katerem se opazujejo oscilacije nihala, ki naseda na opazovani vzorec. Nihalo je iz litega železa, oblikovanega v obrnjeno **črko "U"** in ima na sredi jekleno žogico.

(C) **Preizkušanje upogljivosti (***Bending tests***).**

(1) **Preizkušanje z udarjanjem (***Impact tests***)** se izvaja na palicah (narezanih ali nenarezanih). Vzorec leži na dveh podporah in je izpostavljen zaporednim udarcem kladiva, dokler se ne prelomi. Na ta način določijo njegovo mejno odpornost.

(2) **Preizkušanje s pritiskom** (predvsem pri palicah), **preizkušanje upogibnosti** (predvem pri vzmeteh).

(D) **Preizkušanje raztegljivosti** se uporablja pri preizkušanju kovinskih pločevin. Predhodno opisano orodje za vtiskovanje, ki ima običajno na koncu jekleno kroglico, polagoma pritiska na jekleno pločevino, dokler je ne prebije. Beleži se prvi dotik, nato pa pritisk in odklon.

(E) **Preizkušanje pregibnosti** (*Ductility tests*) (pri pločevinah, palicah in žici), **zbijanja** (kompresije) in **rezanja** z zvijanjem (najpogosteje pri litem železu).

(F) **Preizkušanje utrudljivosti** (*Fatigue tests*). Vzorci se ne izpostavljajo le predhodno opisanim navadnim obremenitvam, temveč **tudi** različnim zapletenejšim obremenitvam. Preizkusi potekajo v rotacijskih strojih za zvijanje (vzorci zelo hitro rotirajo) in v torzijskih strojih s sprem-

injajočo se smerjo (v katerih se smer vrtenja izmenoma spreminja), elektro-magnetnih napravah itd.

(II) STROJI IN APARATI ZA PREIZKUŠANJE TEKSTILA

Najpomembnejši preizkusi, katere opravljajo stroji iz te skupine, so:

(1) **Preizkušanje raztegljivosti in odpornosti proti trganju, preizkus prožnosti, vlečne moči pri največjem naporu in drugi podobni preizkusi, pa tudi njihove kombinacije.** Preizkušani materiali so lahko surova vlakna ali preje, vrvi ali motvozi, navadne tkanine, pasovi itd.

Ti testi se izvajajo z **dinamometri raznih vrst,** katere ponavadi imenujejo po načinu, kako delujejo (**na primer:** dinamometri s prostonihajočim drogom (nihalom) (pendulum), dinamometri z ravnotežnim drogom itd.), ali pa po materialu, za katerega preizkuse se najpogosteje uporabljajo (**na primer:** dinamometri za enonitne preje, za vpredeno prejo ali za vrv, za steklena vlakna, štrene ali povesme, za tkanine itd.). Ti testi se lahko izvajajo z uporabo **ekstenzimetrov** (priprav za raztegovanje). Nekateri dinamometri so opremljeni s krogličnim mehanizmom za preizkušanje odpornosti tkanin proti prebijanju.

(2) **Preizkušanja zaradi odkrivanja sprememb mer tekstilnih vzorcev** (naprava za preizkušanje trakov). Raztegovanje ali krčenje vzorca tkanine se meri šele, ko se raztegne v suhem in v mokrem stanju.

(3) **Preizkušanje odpornosti proti obrabi in trganju.** Uporablja se pri tekstilnem blagu, ki je izpostavljeno trenju (odeje, obleke, prti itd.), včasih pa **tudi** na prejah samih.

Ti testi potekajo s pomočjo **abrazivnih žag ali žag za obuporabo** itd. Trak tkanine, primerno napet, progresivno obrabljajo z napravo oziroma instrumentov za trenje (z brusilnim diskom, rotacijskim valjem, opremljenim s kovinskimi oglavi, z jeklenim kolesom za jedkanje itd.). Odpornost proti obrabi in trganju se meri s številom gibov naprave za trenje, ki je potrebno, da se tkanina pretgra.

Ta tarifna številka **ne obsega** instrumentov**,** ki se uporabljajo za kontrolo tekstilnih tkanin (**na primer:** priprav za preizkušanje enovitosti preje, za preizkušanje napetosti tkanine na snovaljkah, strojih za navijanje preje itd.). Prav tako so iz te tarifne številke **izključeni** tudi stroji za štetje ovojev preje ter torziografi za merjenje uvijanja preje **(tar. št. 90.31).**

(III) STROJI IN APARATI ZA PREIZKUŠANJE PAPIRJA, LEPENKE, LINOLEJA, ELASTIČNIH PLASTIČNIH MAS ALI ELASTIČNE GUME

Ti preizkusi se večinoma nanašajo na raztezno moč (meritve raztega in obremenitve, pri katerih pride do trganja, itd.) in odpornost proti prebijanja (perforacije). Preizkusi potekajo ob uporabi **dinamometrov,** ki so v osnovi podobni **dinamometrom** za preizkušanje tekstila.

V to skupino **so vključene** priprave za preizkušanje **jakosti razpoka** (*bursting strenght*)**,** za preizkušanje **prebijanja** (*fold testers*) itd. (**na primer:** papirja), naprave za merjenje **prožnosti,** za merjenje **odbijanja** (*rebundimeters*)**,** naprave za preizkušanje **raztegljivosti,** za prteizkušanje **abrazije, plastimetri** (za gumo ali plastične mase) itd.

(IV) STROJI IN PRIPRAVE ZA PREIZKUŠANJE DRUGIH MATERIALOV

Večina teh materialov **(na primer: les, beton, trdne plastične mase)** se preizkuša glede njihove raztegljivosti, upogibnosti, trdote, zbijanja, odpornosti proti rezanju, proti obrabi itd., in to s stroji in

aparati, ki so načeloma podobni tistim, ki se uporabljajo za preizkušanje kovin (z vtiskovanjem kroglice, z udarjanjem itd.).

V to tarifno številko **so vključeni tudi** številni instrumenti, ki so večinoma majhni in namenjeni za ugotavljanje raztezne moči, odpornosti proti upogibanju, zbijanju (kompresiji) itd. vzorcev, oblikovanih iz livarskega peska za kalupe. Ta tarifna številka **vključuje tudi** instrumente, ki so namenjeni za merjenje površinske trdote gotovih livarskih oblik in livarskih jeder.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju, se deli in pribor aparatov in naprav iz te tarifne številke uvrščajo prav tako v to tarifno številko.

90.25 - HIDROMETRI IN PODOBNI PLAVAJOČI INSTRUMENTI, TERMOMETRI, PIROMETRI, BAROMETRI, HIGROMETRI (VLAGOMERI) IN PSIHROMETRI, TUDI KOMBINACIJE TEH INSTRUMENTOV, Z MOŽNOSTJO REGISTRIRANJA ALI BREZ NJE

- Termometri in pirometri, ki niso kombinirani z drugimi instrumenti:

8025.11 **- - tekočinski, za direktno odčitavanje**

9025.19 **- - drugi**

9025.80 **- Drugi instrumenti**

9025.90 **- Deli in pribor**

(A) HIDROMETRI (ZA TEKOČINE) IN PODOBNI PLAVAJOČI INSTRUMENTI

Ti instrumenti se uporabljajo za ugotavljanje (običajno z neposrednim odčitavanjem s cevi z vgrajenimi razdelki) **specifične teže trdnih teles ali tekočin,** ali pa nekaterih drugih vrednosti, ki se nanašajo na specifično **teže** (**na primer:** jakosti alkoholnih pijač itd.). Odčitane vrednosti se včasih pretvarjajo v druge vrednosti oziroma enote s pomočjo ustreznih tablic.

Ti instrumenti so običajno iz stekla, čeprav so lahko nekateri izdelani **tudi** iz kovine (**na primer:** iz *nikellj-srebra*, *srebra* itd.). Na enem koncu so obteženi z *živim srebrom* ali z drobnimi *svinčevimi* šibrami. Ta obtežitev je običajno stalna, **vendar** pa so instrumenti za ugotavljanje gostote tekočin z različnimi specifičnimi težami včasih nastavljeni tako, da lahko te obtežitve spreminjajo, ali pa, da jim je moč dodajati dodatne obtežitve. Nekateri **hidrometri** (**na primer:** hidrometri, ki so namenjeni za ugotavljanje **koncentracije kisline** v akumulatorjih) so vgrajeni v brizgalke. Nekatere vrste hidrometrov so **kombinirane** s termometrom.

Večina teh instrumentov je znana po uporabi, za kaktero so namenjeni, **na primer: alkoholmetri**, **saharometri** (ki se uporabljajo v pivovarnah in v tovarnah sladkorja), **salinometri** (za ugotavljanje slanosti), **laktodensimetri** ali **laktometri, acidimetri** (za ugotavljanje specifične gostote akumulatorskih in drugih kislin), **urinometri** (za preiskavo urina) itd.

Drugi tovrstni instrumento so poimenovani po iznajditeljih (**na primer:** *Baumov, Brixov*, *Ballingov, Batesov, Gay Lussacov, Richterjev, Trallov, Sikesov, Stoppanijev* itd.) *Nickolsonov* hidrometer se uporablja za **trdna telesa**.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) instrumentov za ugotavljanje specifične teže po drugih metodah, kot je **na primer:** *piknometer* (steklenice za ugitavljanje specifične teže) **(tar. št. 70.17),** tehtnice za merjenje specifične teže ali hidrostatične tehtnice **(tar. št. 90.16)** in

(b) nekaterih aparatov za analize, ki ***niso*** *plavajoči* instrumenti, **na primer:** **butirometri** (za ugotavljanje vsebnosti maščobe v maslu), **ureometri** (za preizkušanje vsebnosti ureje) itd. Ti instrumenti **se uvrščajo** v **tar. št. 70.17.**

(B) TERMOMETRI, TERMOGRAFI IN PIROMETRI

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Tekočinski termometri iz stekla s stekleno cevjo.** Med te termometre **so vključeni** gospodinjski termometri, sobni, okenski itd., plavajoči termometri (za kopalne kadi), kliničnin termometri, industrijski termometri (za bojlerje oziroma parne kotle, peči, avtoklave), laboratorijski termometri (ki se uporabljajo v kalorimetriji za ugotavljanje kalorične vrednosti itd.), posebni meteorološki termometri (**na primer:** za merjenje sončnega sevanja ali sevanja tal), termometri, ki se uporabljajo v hidrografiji (**na primer:** reverzibilni termometri, ki se uporabljajo pri raziskovanju morskih globin s pomočjo sondiranja). V to tarifno številko **so vključeni tudi** termometri iz stekla, katere imenujejo termometri "**minimum - maksimum**", saj kažejo najvišjo in najnižjo zabeleženo temperaturo.

(2) **Kovinski termometri** (posebno bimetalni termometri, pri katerih se izkorišča razlika med razteznostnima koeficientoma dveh med seboj zvarjenih trakov). uporabljajo se predvsem v meteorologiji, za uravnavanje zraka in za druge znanstvene ali industrijske namene. Termometri, ki se uporabljajo v motornih vozilih za kontrolo temperature vode v hladilniku, so običajno te vrste.

(3) **Razteznostni termometri** (na dilatacijo) ali tlačni termometri s kovinskimi sistemi. Razteznostno sredstvo pri tovrstnih termometrih (tekočine, pare, plini) razvija pritisk in žene *Bourdonovo* cev ali podobno napravo za merjenje pritiska, ta pa nato poganja kazalec preko kazala na številčnici. Te termometre največ uporabljajo za industrijske namene.

(4) **Termometri na osnovi *tekočih* kristalov.** V teh termometrih so *tekoči* kristali, ki spreminjajo svoje fizikalne lastnosti (**na primer:** barvo) ob spremembi temperature.

(5) **Električni termometri in pirometri, kot so:**

(i) **Termometri z uporom in pirometri z referenčnim uporom,** ki delujejo s pomočjo sprememb v električni upornosti kovine (**na primer:** *platine*) ali polprevodnika.

(ii) **Termometri in pirometri s termoelementom** (termoelektrični). Ti instrumenti delujejo na principu, da pri ogrevanju dveh spojenih različnih elektroprevodnikov prihaja do nastanka elektrogibalne moči, ki je sorazmerna temperaturi. Kombinacije kovin, ki so v rabi, so pretežno: platina in rodij-platina; baker in baker-nikelj; železo in baker-nikelj; nikelj-krom in nikelj-aluminij.

(iii) **Radiacijski (vključno tudi optične) pirometri.** Ti pirometri so lahko **na primer:** naslednjih vrst:

(a) **Pirometri,** pri katerih konkavno ogledalo koncentrira radiacijo svetlobnega telesa in ga usmerja na **na primer:** topli sklop termoelementov, nameščenega v gorišču ogledala.

(b) **Pirometri z izginjajočo nitko.** Pri teh pirometrih se meri temperatura s spremembo svetlobe razžarjene žarnične nitke, in sicer s pomočjo reostatne naprave, dokler se ne pokrije s sliko vira, ki je predmet preizkusa.

Električni termometri in pirometri so **včasih kombinirani z avtomatskimi regulacijskimi napravami,** ki služijo kontroli delovanja peči, kotlovnih gorišč, posod za fermentacijo itd. Takšne kombinacije **se uvrščajo** v **tar. št. 90.32.**

(6) **Optični pirometri tipa fotometričnih kock.** Prizma zagotavlja območje opazovanja, v katerem je osrednji del osvetljen s standardno žarnico z nitko, okolica pa s svetlobo žarečega telesa. Krožni stekleni disk, ki je premazan z emulzijo drugačne gostote, se obrača, tako, da se spreminja jakost svetlobe iz žarečega telesa. Število stopinj, za kolikor je bilo potrebno obrniti stekleni disk, da so se jakosti svetlobe na notranjem in zunanjem delu polja izenačili, pokaže temperaturno enoto.

(7) **Optični pirometri, ki delujejo na principu izginjanja niti.** Intenzivnost slike, ki odseva iz peči, se izenačuje z intenzivnostjo svetlobe standardne žarnice tako, da se vstavlja vrsta odimljenih steklenih ploščic, ali pa z obračanjem graduiranega klina absorbcijskega stekla, ki ustreza danim temperaturam.

(8) **Pirometrični teleskopi, katerih delovanje temelji na rotirujoči polarizaciji.** Ti teleskopi sestoje iz dveh *Nickolsonovih* prizem, med kateri je postavljen kalibrirani kremenov kristal. Temperaturo je moč izračunati iz velikosti kota, za katerega se mora ena izmed nickolsonovih prizem obrniti, da se dobi določena barva svetlobe.

(9) **Pirometri, ki delujejo na principu trdnih snovi** (na primer: gline). Sestoje iz nihajoče ročice, katere en krak se premike pred številčnico, drugi pa je povezan s palico za ugotavljanje temperature. Ta tarifna številka vključuje tudi "kontaktne" termometre, ki kažejo temperaturo, ki pa imajo vgrajeno tudi pomožno napravo za aktiviranje električne signalne lučke, alarmne naprave, releja ali stikala.

V to tarifno številko **so vključeni še kovinski termometri** ali termometri na parni tlak, aktere včasih imenujejo "pirometri" in, ki se lahko uporabljajo za merjenje temperatur, največ **med 500 in 600°C**.

Tudi termografi se uvrščajo v to tarifno številko**.** Sestoje iz termometra, kombiniranega s pokazateljem za beleženje temperaturnih sprememb na bobnu. Delujejo s pomočjo mehanskega ali električnega urinega mehanizma ali s pomočjo sinhronega motorja.

Iz te tarifne številke so **izključeni** "**piroskopi**" - instrumenti kalibrskega tipa, s katerimi se meri krčenje gline itd. na vzorcu, vzetem iz keramične peči med žganjem in katerih namen je določiti potek žganja (**glej tar. št. 90.17** ali **90.31**).

(C) BAROMETRI IN BAROGRAFI

To so instrumenti, s katerimi se **ugotavlja atmosferski pritisk.** Podobni instrumenti (manometri) za merjenje pritiska tekočen in plinastih teles so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 90.26).**

Obstajata dve vrsti barometrov za splošno uporabo: ***živosrebrov* barometer in *aneroidni* barometer.**

Navadni ***živosrebrov* barometer** sestoji iz steklene cevi, napolnjene z *živimsreborm*. Cev je na zgornjem koncu zatopljena. Pri nekaterih vrstah stoji cev v posodi, napolnjeni z *živimsrebrom*, pri drugih vrstah pa je spodnji konec cevi zavit v obliki sifona. Atmosferski pritisk deluje na krajši, odprt del cevi. V obeh primerih se stolp *živegasrebra* z dviganjem in spuščanjem izenačuje z atmosferskim pritiskom (to se pokaže na skali ali številčnici z kazalcem) in na ta način se meri oziroma odčitava atmosferski pritisk. Med *živosrebrove* barometre štejemo: *Fortinov* barometer (z nastavljivo posodo), *sifonski* barometer (z nastavljivo skalo), pomorski barometer (montiran na elastičnem podstavku) itd.

Pri **aneroidnih barometrih** deluje atmosferski pritisk na eno ali več istopajočin nabranih kovinskih kapsul oziroma plitvih posod, ali pa na zavito kovinsko cev z tankimi stenami. Deformiranje kapsule ali cevi se ojača in prenaša do kazalca, ki na skali kaže atmosferski pritisk, ali pa ga pretvarja v električni signal.

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi:**

(1) **Barometrski altimetri,** ki poleg atmosferskega pritiska kažejo **tudi** nadmorsko višino. **Vendar** pa so iz te tarifne številke **izključeni** altimetri **(še posebno tisti za letalsko navigacijo),** ki kažejo le višino **(tar. št. 90.14).**

(2) **Simpiezometri,** pri katerih je namesto *živega srebra* v stolpu tekočina, kot je **na primer:** olje, ki zbija plin v cevi.

Barografi so instrumenti, ki beležijo atmosferski pritisk na podoben način kot termografi beležijo temperaturo (**glej** predhodni del **pod (B) zgoraj).**

(D) HIGROMETRI (VLAGOMERI) IN HIGROGRAFI

Ti instrumenti se uporabljajo za **ugotavljanje vsebnosti vlage v zraku, v drugih plinih ali v trdnih materialih**.

Najosnovnejše vrste so:

(1) **Kemični higrometri,** katerih delovanje temelji na absorbciji vlage s pomočjo kemičnih snovi, katere se nato merijo.

(2) **Kondenzacijski higrometri,** pri katerih je uporabljena metoda "**rosenja**" - temperature, pri kateri vodni hlapi pričnejo kondenzirati.

(3) **Higrometri z dlako,** katerih delovanje temelji na spremembah dolžine ene ali več dlak ali trakcev iz plastične mase. Sprememba dolžine je različna in odvisna od tega, koliko suhe ali vlažne dlake ali trakci so. Dlake ali trakci so napeti na okvir, obtežene s protiutežjo in navite na škripec, ki je povezan s kazalcem na številčnici.

(4) **Higrometri,** ki sestoje iz steklene cevi z okroglo izboklino. Cev je delno napolnjena z živim srebrom in na enem koncu zaprta z opno. Ta je polprepustna za prehajanje atmosferskih vodnih hlapov.

Pritisk vodnih hlapov deluje na živo srebro in tako premika cev okoli gredi, ki je povezana s kazalcem na številčnici. Pri nekaterih napravah se premikanje cevi pretvarja v električni signal.

(5) **Higrometri s spiralasto navitimi kovinskimi trakovi,** ki so premazani s substancami, občitljivimi na vlago. Zaradi higroskopske reakcije se spreminja dolžina kovinskih trakov. Ta gib se prenaša na os, pritrjeno na koncu kovinskih trakov, na kateri se nahaja igla, ki se premika nad številčnico. Pri nekaterih napravah se gib spreminja v električni impulz.

(6) **Električni higrometri.** Delovanje električnih higrometrov temelji na spremembi prevodnosti posebnih absorbentnih soli (**na primer:** *litijevega klorida*), ali pa na spremembi **prepustnosti** električnega elementa glede na vlažnost. (Ti instrumenti so včasih graduirani tako, da kažejo kondenzacijsko točko merjenega predmeta).

(*Nekateri elektronski higrometri delujejo na osnovi absorbcije **infrardečih** nihanj molekul vode*).

Sem se uvrščajo **tudi okrasni higroskopi,** ki sestoje predvsem iz bolj ali manj okrasnih predmetov (koča, utrdba oziroma trdnjava itd.), iz katerih prihajajo in v katere vstopajo podobice, ki povedo, **kakšno vreme se obeta.** Na drugi strani pa so iz te tarifne številke **izključeni** papirji, impregnirani s kemičnimi snovmi, katerih barva se spreminja v **odvisnosti od** vsebnosti vlage v ozračju **(tar. št. 38.22).**

Posebna vrsta **higrografov,** ki so prav tako **vključeni** v to tarifno številko, so higrografi, ki so podobni higrografom z dlako, le, da ti higrografi beležijo spremembe relativne vlažnosti na podoben način, kot termografi beležijo temperaturo (**glej** predhodni del **pod (B) zgoraj).**

(E) **PSIHROMETRI**

To je poseben tip higrografa. Psihrometer **ugotavlja vsebnost vlage na podlagi temperaturne razlike,** katero pokaže

(**a**) **suhi termometer**, ki registrira temperaturo zraka in

(**b**) **mokri termometer**, katerega stekleni del je trajno vlažen.

Njegovo **trajno vlažnost** vzdržuje posebna snov, namočena v vodo, ki s svojim izhlapevanjem absorbira toploto. Električni psihrometri namesto termometrov za navadne psihrometre običajno uporabljajo termometre z uporom ali polprevodniške termometre.

*
* *

Higrometri in psihrometri, se uporabljajo za različne namene**, na primer:** v meteorologiji (v observatorijih, gospodinjstvih), v laboratorijih, hladilnicah, v umetnih inkubatorjih, v klimatskih napravah (**še posebno** v tekstilnih predilnicah) itd.

KOMBINACIJE INSTRUMENTOV

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi kombinacije** predhodno navedenih instrumentov (**na primer:** kombinacije hidrometrov, termometrov, barometrov, higrometrov, psihrometrov), **razen če** s kombiniranjem ene ali več drugih naprav ne pomeni značaja opreme ali aparatov, zajetih v posebnih tarifna številkah (**na primer:** v **tar. št. 90.15** - kot meteorološki instrument).

V tej tarifni številki **ostanejo uvrščeni:**

(a) **Termohigrografi** in **baro-termo-higrografi**; **aktinometri** (instrumenti - kombinacije dveh posebnih termometrov).

(b) **Pagoskopi** - instrumenti, ki opozarjajo na prihod mraza in, ki se zaradi tega uporabljajo predvsem v vrtnarstvu. **Tudi** ti instrumenti sestoje iz dveh posebnih termometrov.

Na drugi strani pa so iz te tarifne številke **izključeni** radijske sonde za sondiranje atmosfere (**glej** komentar k **tar. št. 90.15**).

Kombinacije instrumentov iz te tarifne številke in instrumentov **iz drugih tarifnih številk** (**na primer:** termometer, kombiniran z anemometrom, barometer ali higrometer v kombinaciji z uro), **se uvrščajo** skladno s Temeljnim pravili za uporabo carinske Nomenklature.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), se deli in pribor aparatov in naprav iz te tarifne številke, ki se dobavljajo posebej, prav tako uvrščajo v to tarifno številko (**na primer:** številčnice, kazalci, ohišja, skale z razdelki itd.).

90.26 - INSTRUMENTI IN APARATI ZA MERJENJE ALI KONTROLO PRETOKA, NIVOJA, TLAKA ALI DRUGIH SPREMENLJIVIH VELIČIN PRI TEKOČINAH ALI PLINIH (NPR. MERILNIKI PRETOKA, KAZALNIKI NIVOJA, MANOMETRI, MERILNIKI KOLIČINE TOPLOTE), RAZEN INSTRUMENTOV IN APARATOV IZ TAR. ŠT. 90.14, 90.15, 90.28 ALI 90.32

9026.10 **- Za merjenje ali kontrolo pretoka ali nivoja tekočine**

9026.20 **- Za merjenje ali kontrolo tlaka**

9026.80 **- Drugi instrumenti in aparati**

9026.90 **- Deli in pribor**

Ta tarifna številka **vključuje** instrumente in aparate za merjenje, kontrolo pretoka, ravni gladine, pritiska, kinetične energije in drugih spremenljivih velikosti tekočin in plinov. V to tarifno številko se **ne uvrščajo instrumenti ali aparati, ki so posebej zajeti v drugih** tarifna številkah carinske Nomenklature, **kot so:**

(a) ventili za redukcijo pritiska in termostatično krmiljeni ventili **(tar. št. 84.81),**

(b) anemometri (merilci vetra) in hidrološki merilci ravni gladine **(tar. št. 90.15),**

(c) termometri, pirometri, barometri, higrometri in psihrometri **(tar. št. 90.25)** in

(d) instrumenti in aparati za fizikalne in kemične analize itd. **(tar. št. 90.27).**

Instrumenti in aparati, ki se uvrščajo v to tarifno številko, so lahko opremljeni z napravami za beleženje, s signalnimi napravami ali z optičnimi pripravami za odčitavanje skal, ali pa s pretvorniki merskih podatkov v električne, pnevmatske ali hidravlične signale.

Aparati za merjenje in kontrolo imajo običajno vgrajen element, ki je občutljiv na spremembe vrednosti, katere instrument meri (**na primer:** *Bourdonova* cev, opna, mehovi, polprevodniki). Ta element premika iglo ali kazalnik. pri nekaterih napravah se spremembe pretvarjajo v električne signale.

Merilni in **kontrolni instrumenti** ali aparati iz te tarifne številke**,** ki so **kombinirani** s pipami, ventili itd., **se uvrščajo tako, kot je opisano v komentarju k tar. št. 84.81.**

(I) APARATI ZA MERJENJE ALI KONTROLO PRETOKA IN HITROSTI TEKOČINSKEGA ALI PLINSKEGA TOKA

(A) **Merilci pretoka.** Ti instrumenti kažejo hitrost pretoka (v prostornini ali masi na časovno enoto) in se uporabljajo za merjenje pretoka skozi odprte struge (reke, vodne poti itd.) in skozi zaprte struge (cevovodi itd.). Nekateri merilci pretoka **izkoriščajo princip** merilca fluidov iz **tar. št. 90.28** (turbinski bat, batni tid itd.), **vendar** temelji večina na principu diferencialnega pritiska.

Mednje **so vključeni:**

(1) **Merilci pretoka s stalno odprtino,** ki sestoje iz:

(i) **primarne naprave** (**na primer:** *Pitotove* ali *Venturijeve* cevi, navadne opne, plošče z odprtinami, profilirane šobe itd.), ki vzpostavlja diferencialni pritisk, in iz

(ii) **merilca diferencialnega pritiska** (tipa s plovcem, opno, tehtnico z nihajočim obročem, z diferencialnim pritiskom, s prenosnikom pretoka itd.).

(2) **Merilci pretoka s spremenljivo odprtino.** Ti merilci običajno sestoje iz graduirane cevi stožičaste oblike z težkim plovcem, ki se giblje vzdolž cevi s pomočjo tekočinskega toka, vse dokler tekočina med plovcem iz steno ni v ravnotežju. Za tekočine pod visokim pritiskom se uporablja ali magnetni merilec pretoka (položaj železnega plovca v nemagnetni

cevi se kaže z zunanje strani s pomočjo magneta), ali pa ventilski merilec pretoka (iris oziroma opna je nameščena v cevi in vzporedno povezana z majhnim merilcem pretoka).

(3) **Merilci pretoka, ki delujejo na principu magnetnega polja, ultrazvoka ali toplote.**

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) hidrometrična kolesa z lopaticami za merjenje pretočne hitrosti rek, kanalov itd., ki **se uvrščajo** v **tar. št. 90.15** kot hidrološki instrumenti in

(b) aparati, ki kažejo **samo** skupno pretočno količino tekočine v nekem obdobju in, ki **se uvrščajo** kot merilci v **tar. št. 90.28.**

(B) **Anemometri** posebnega tipa, ki se uporabljajo za beleženje pretočne brzine zračnih tokov v rudnikih, predorih, dimnikih, pečeh in vodih nasploh. Ti instrumenti sestoje iz ventilatorja z lopaticami in iz kalibrirane številčnice. Pri nekaterih tovrstnih instrumentih se merjene vrednosti pretvarjajo v električne signale.

(II) INSTRUMENTI IN APARATI ZA MERJENJE IN KONTROLO NIVOJA TEKOČIN ALI PLINOV

Med kazalnike nivoja tekočine in indikatorji vsebnosti plinov **so vključeni**:

(1) **Tip merilnika s plovcem.** Ti kazalniki omogočajo neposredno odčitavanje na graduiranem stolpu, ki je montiran na plovec, ali pa je ta učinek moč prenesti na kazalec številčnice s pomočjo kabla ali bobna. Lahko pa se učinek pretvori **tudi** v električni signal.

(2) **Pnevmatski in hidrostatični kazalniki.** Uporabljajo se za merjenje ravni gladine v rezervoarjih, ki so pod pritiskom, in sicer s pomočjo diferencialnega merilca pritiska.

(3) **Kazalniki z dvobarvnim steklom za kotle.** Ti kazalniki temelje na razliki med refrakcijskimi indeksi vode in pare. Sestoje iz kompleta žarnic, iz barvnega zaslona, optičnega sistema in iz kazalnika ravni, ki v različnih barvah kaže ustrezne višine vode ali pare.

(4) **Električni kazalniki, katerih delovanje temelji na primer: na principu spremembe upornosti,** kapacitivnosti, na ultrazvoku itd.

Razen kazalnikov nivoja tekočin za zaprte rezervoarje ali tanke, **vključuje** ta tarifna številka **tudi** kazalnike za odprte bazene in struge (hidroelektrarne, irigacijski sistemi itd.).

Z namenom ugotoviti stopnjo napolnjenosti plinomera se meri raven "**zvona**" - neposredno ali preko kazalca številčnice, s katerim je zvon povezan preko kabla ali bobna.

Instrumenti za merjenje in kontrolo nivoja trdnih materialov so iz te tarifne številke **izključeni** (**tar. št. 90.22** ali **90.31** - odvisno od primera).

(III) INSTRUMENTI IN APARATI ZA MERJENJE ALI KONTROLO PRITISKA TEKOČIN ALI PLINOV

Merilci pritiska (manometri) so aparati za merjenje pritiska tekočin ali plinov. Od barometrov se razlikujejo po tem, da slednji merijo atmosferski pritisk, medtem ko manometri merijo pritisk tekočin ali plinov v zaprtem prostoru.

Osnovni tipi manometrov so:

(1) **Tekočinski merilec pritiska** (z živim srebrom, vodo ali drugimi tekočinami, ali pa z dvema tekočinama, ki se med seboj ne mešata). Tekočina je v stekleni ali kovinski cevi. Merilci imajo

lahko en stolp, stolp v obliki **črke "U",** poševne cevi, več cevi, ali pa so lahko v obliki nihajne tehtnice z nihajočim obročem.

(2) **Kovinski merilci pritiska.** Podobno, kot aneroidni barometri, imajo lahko eno ali več open, kapsulo, *Bourdonovo* cev, ali pa spiralno kovinsko cev ali kakšen drug predmet, občutljiv na pritisk, ki neposredno premika kazalec ali povzroča spremembo električnega signala.

(3) **Batni merilci pritiska.** Pri teh merilcih pritiska deluje pritisk neposredno ali preko opne na bat, ki je obtežen, ali pa visi na vzmeti.

(4) **Električni merilci pritiska,** katerih delovanje temelji na spremembi kakšnega električnega pojava (**na primer:** upornosti, kapacitivnosti itd.), ali pa izkoriščajo ultrazvok.

Vakuumski merilci pritiska za merjenje zelo majhnega pšritiska (**vključno tudi** ionizacijske merilce, ki uporabljajo termoionske vakuumske cevi - triode) delujejo tako, da pozitivne ioni, ki nastanejo ob trku elektronov z molekulami plina, privlači negativna plošča. Termoionske cevi, ki se dobavljajo posebej, so iz te tarifne številke **izključene (tar. št. 85.40).**

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi merilci minimalnega in maksimalnega pritiska. Diferencialni merilci** pritiska se uporabljajo za merjenje razlike v pritisku. Mednje **so vključene** naslednje vrste: z dvema tekočinama, s plovcem, s tehtnico z nihajočim obročem, z opno, s kapsulo, s kroglico (brez tekočine) itd.

(IV) MERILCI TOPLOTE

Merilci toplote merijo porabljene toplote v instalaciji (**na primer:** v toplovodnem grelnem sistemu). Sestoje iz klasičnega merilca tekočine, dveh termometrov, nameščenih na vstopni in izstopni strani cevovoda, in iz števnega mehanizma za štetje in prikaz skupne porabe. Sem **so vključeni tudi** merilci toplote s termoelementi.

Majhni merilci toplote, ki se montirajo na radiatorje v stanovanjskih blokih z namenom, da se stroški ogrevanja zlahka razdelijo med stanovalce, so podobni termometrom in vsebujejo tekočino, ki pod vplivom toplote izhlapeva.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2 k** temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki deli in pribor instrumentov in aparatov iz tega poglavja, ki se dobavljajo posebej. **Takšni primeri so:** posebne priprave za grafično snemanje (**vključno tudi** naprave, ki beležijo kazalnike, dobljene s pomočjo več instrumentov za merjenje ali kontrolo). Te naprave so lahko (ne)opremljene z napravami za signalizacijo, vnaprejšnje izbiranje ali kontrolo.

90.27 - INSTRUMENTI IN APARATI ZA FIZIKALNE ALI KEMIČNE ANALIZE (NA PRIMER:POLARIMETRI, REFRAKTOMETRI, SPEKTROMETRI, APARATI ZA ANALIZO PLINA ALI DIMA); INSTRUMENTI IN APARATI ZA MERJENJE ALI KONTROLO VISKOZNOSTI, POROZNOSTI, RAZTEZANJA, POVRŠINSKE NAPETOSTI IN PODOBNO; INSTRUMENTI IN APARATI ZA KALORIMETRIJSKA, AKUSTIČNA ALI FOTOMETRIJSKA MERJENJA ALI KONTROLO (VKLJUČNO Z EKSPOZIMETRI); MIKROTOMI

9027.10 **- Aparati za analizo plina ali dima**

9027.20 **- Kromatografi in instrumenti z elektroforezo**

9027.30 **- Spektrometri, spektrofotometri in spektrografi na podlagi optičnega sevanja (ultravijoličnega, vidnega, infrardečega)**

9027.40 **- Ekspozimetri**

9027.50 **- Drugi instrumenti in aparati na podlagi optičnega sevanja (ultravijoličnega, vidnega, infrardečega)**

9027.80 **- Drugi instrumenti in aparati**

9027.90 **- Mikrotomi; deli in pribor**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Polarimetri.** To so instrumenti za **merjenje kota**, pod katerim se svetlobni žarek ukloni pri prehodu skozi optično aktivno snov.

Ti instrumenti sestoje iz:

- svetlobnega vira (običajno natrijeva svetilka),

- optične naprave s polarizirujočimi in analizirujočimi prizmami,

- cevastega nosilca, v katerega se namesti material za analizo,

- okularja za opazovanje in iz merilne skale.

Elektronski polarimetri se od konvencionalnih **razlikujejo** po tem, da imajo **razen** osnovnih optičnih elementov **tudi** fotoelektrično celico.

(2) **Polsenčni polarimetri** za analizo svetlobe, ki se polarizira v ravnini ali eliptično.

(3) **Saharimetri.** To so **posebni polarimetri** za ugotavljanje vsebnosti sladkorja (*saharoze*) sladkornih raztopin.

(4) **Refraktometri** - instrumenti za ugotavljanje refrakcijskega indeksa (**lomnega količnika**) tekočin ali trdnih teles (ta indeks pomeni **eno od najpomembnejših konstant ugotavljanja čistoče materiala** *in se označuje-* ***na primer:*** *"$n_{D20°C}$ = 1,3333", za vodo pri 20°C*).

Ti instrumenti sestojijo lahko iz:

- sistema prizem,

- okularja za opazovanje in odčitavanje in

- naprave za kontrolo temperature (saj temperatura občutno vpliva na refrakcijski indeks).

Uporabljajo jih za številne namene, še posebno v prehrambeni industriji (za preizkušanje olja, masla in drugih maščobnih snovi, za analizo marmelad, sadnih sokov itd.), v industriji stekla, v naftnih rafinerijah in v biologiji (za merjenje vsebnosti beljakovin v krvni plazmi in gnoju itd.).

Večina refraktometrov je montirana na podstavkih ali stojalih. Nekateri refraktometri so ročnega tipa, drugi pa se montirajo na stene posod, v katerih poteka izdelava. *V to tarifno številko se uvrščajo tudi refraktometri, ki delujejo na drugih principih (elektronski ipd.)*

(5) **Spektrometri**. Spektrometri se uporabljajo za merjenje valovne dolžine absorbirane svetlobe. Sestoje iz kolimatorja z nastavljivo odprtino (skozi to odprtino potuje svetlobni žarek, ki je predmet analize), iz ene ali več nastavljivih prizem, iz teleskopa in iz ploščadi za prizme. Nekateri spektrometri (še posebno tisti na podlagi infrardečih-IR ali ultravijoličnih-UV žarkov) so opremljeni s prizmami ali difrakcijsko mrežo. V to skupino so vključeni: spektroskopi za opazovanje spektra, spektrografi za beleženje spektra na fotografsko ploščo ali film (spektrogrami), monok-

romatorji (enobarvni spektrometri), t.j. instrumenti za izolacijo posamezne linije v spektralni liniji ali za izolacijo (osamitev) nekaterih delov nepretrganega spektra.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni:**

- spektroheliografi in spektrohelioskopi, ki se uporabljajo za opazovanje sonca **(tar. št. 90.05),**
- spektralni projektorji za opazovanje povečanega spektraogama, ki se projecira na zaslon **(tar. št. 90.08),**
- mikrometrski mikroskopi in spektrokomparatorji z vgrajenimi mikroskopi (za vzporedno preučevanje spektrograma z optičnim opazovanjem - **tar. št. 90.11**) in
- analizatorji spektra za merjenje in preverjanje električnih količin **(tar. št. 90.30).**

(6) **Masni spektrografi** in podobni aparati za **analizo izotopne sestave** materialov itd. **Vendar** os iz te tarifne številke **izključeni** *kalutroni* za separacijo (ločevanje) izotopov (**tar. št. 84.01).**

(7) **Kolorimetri.** Ime "**kolorimeter**" se uporablja za **dve različni vrsti** instrumentov:

Prva vrsta se uporablja za **ugotavljanje barve snovi** (tekoče ali trdne) s primerjanjem njene barve z barvo, nastalo iz treh osnovnih barv (iz rdeče, zelene in modre), pomešanih med seboj v raznih, **vendar** merljivih razmerjih.

Druga vrsta kolorimetrov se uporablja v kemičnih in biokemičnih analizah za **ugotavljanje koncentracije snovi**, ki se nahaja v raztopini, s primerjavo njene barve (ali barve snovi po obdelavi z reagensom) z barvo standardne plošče ali standardne tekočine. Pri enem izmed tipov kolorimetrov te, **druge vrste**, se raztopina snovi, ki je predmet preizkusa, in standardna raztopina nahajata v dveh steklenih ceveh, katere se s pomočjo okularja opazujeta skozi dve prizmi. Delovanje nekaterih med temi instrumenti temelji na podlagi fotoelektrične celice. Pri nekaterih tovrstnih instrumentih se uporablja papirnati trak z reagentom, katerega barva se po reakciji s plinom spremeni. Ti instrumenti imajo dve fotoelektrični celici - za merjenje barve pred in po reakciji s plinom.

V to skupino **so vključeni tudi drugi** aparati za optične analize**,** kot so:

- **nefelometri** in **turbidimetri** (za ugotavljanje motnosti raztopine),
- **absorbciometri** in **fluorimetri** (za ugotavljanje fluoroscenčnosti - ti instrumenti se veliko uporabljajo za analize vitaminov, vsebnosti alkohola itd.).,
- **blankometri** in **opasimetri** (ki se uporabljajo posebej za merjenje **stopnje beline**,neprozornosti ali odsevnosti papirne mase, papirja itd.).

(8) **Aparati za analizo plinov in dima**. Ti aparati služijo za analizo vnetljivih plinov ali za analizo zgorevanje vzporednih izdelkov (zgorelih plinov) v koksarniških pečeh, v proizvodnji plinov, v visokih pečeh itd., še posebno pa za ugotavljanje vsebnosti ogljikovega dioksida, ogljikovega monoksida, kisika, vodika, dušika ali ogljikovodikov. Električni aparati za analizo plinov ali dima se uporabljajo predvsem za ugotavljanje in merjenje vsebnosti naslednjih plinov: ogljikovega dioksida, ogljikovega monoksida in vodika, kisika, vodika, žveplovega dioksida, amonijaka itd.

Nekateri med temi aparati ali instrumenti prostorninsko ugotavljajo **po metodi** absorbcije v ustreznih kemičnih snoveh, ali pa z zgorevanjem.

Med te aparate **so vključeni:**

(i) **Orsatov aparat,** ki sestoji iz sesalne steklenice, iz ene ali več absorbcijskih posod in iz steklene birete za merjenje.

(ii) **Aparat za izgorevanje ali eksplozije.** Ta aparat ima *med drugim* pipeto za izgorevanje ali eksplozijo (*platinska kapilarna* cev, cevasta žica iz *platine* ali *paladija* z indukcijskim vžigom itd.).

Razne druge vrste aparatov, se lahko uporabljajo **tudi** v medsebojnih kombinacijah.

Drugi modeli delujejo na principu gostote ali frakcijske kondenzacije in destilacije (**cracking**), ali pa na naslednjih principih:

(i) Na podlagi toplotne prevodnosti plinov.

(ii) Na principu grelnega učinka gorljivih plinov na elektrodi (**na primer:** *ogljikovega monoksida* in *vodik* pri izhodnih plinih).

(iii) Na podlagi selektivne absorbcije ultravijoličnih, vidnih, infrardečih in mikrovalovnih žarkov plinov.

(iv) Na osnovi razlike v magnetni prepustnosti (permeabilnosti) plinov.

(v) Na podlagi *kemoluminiscenčne* reakcije plina z ustrezno pomožno plinsko komponento.

(vi) Na principu plamenske ionizacije *ogljikovodikov v vodikovem* plamenu.

(vii) Na podlagi razlike v prevodnosti ustreznega tekočega reagensa po reakciji s plinom.

(viii) Na podlagi elektro-kemične reakcije v celicah s trdnimi (še posebno s *cirkonijevim oksidom* za analizo *kisika*) ali tekočimi elektroliti.

Poudariti je treba, da **se uvrščajo** v to tarifno številko **tudi** aparati za analize plinov ali dima, ki se uporabljajo v proizvodnih postopkih, kjer so neposredno povezane s pečmi, plinskimi generatorji itd. **Vendar** pa se aparati, ki sestoje **samo** iz laboratorijske steklarije, uvrščajo v **tar. št. 70.17.**

(9) **Elektronski detektorji dima,** ki se uporabljajo v pečeh, kuriščih itd. V njih je snop svetlobnih ali infrardečih žarkov usmerjen na fotoelektrično celico. Različno gost dim povzroči v snopu različne spremembe v napetosti in v fotoelektrični celici tokokroga in tako vpliva na graduirani pokazatelj ali sistem beleženja, v nekaterih primerih pa **tudi** na regulacijski ventil. Ti aparati so **lahko povezani z alarmnimi napravami.**

Elektronski detektorji dima, ki so opremljeni **samo** z alarmom, **se uvrščajo** v **tar. št. 85.31.**

(10) **Detektorji eksplozivnih plinov v rudnikih in drugi detektorji** (**na primer:** detektorji *ogljikovega dioksida*). Med te detektorje **so vključeni** prenosni aparati za odkrivanje plinov v rudnikih ali predorih, za odkrivanje razpok v plinovodih itd.

(11) **Aparati za analizo prahu v plinih.** Ti aparati delujejo na osnovi prepuščanja določene količine plina skozi diskaste filtre in merjenja mase filtra pred in po poizkusu. V to skupino **so vključeni tindalometri,** ki se uporabljajo za merjenje količine prahu v zraku in za preizkušanje mask in filtrov za prah itd. Sestoje iz komore s prizmatsko merilno napravo in iz okrogle skale z razdelki za merjenje uklonskih kotov.

(12) **Merilci kisika** za ugotavljanje količine raztopljenega v tekočinah. Delujejo na principu polarometrične celice ali na osnovi kemične reakcije talija in raztopljenega kisika (pri tem se merijo spremembe elektrolitske prevodnosti).

(13) **Polarografski analizatorji** za ugotavljanje vsebnosti komponent v tekočinah (**na primer:** za merjenje sledi kovin v vodi) z merjenjem in vrednotenjem razmerja med električnim tokom in upornosti elektrod, ki so potopljene v raztopino.

(14) **Mokri kemični analizatorji** za ugotavljanje neorganskih ali organskih komponent v tekočinah (**na primer:** sledi *kovin, fosfatov, nitratov, kloridov* ali za ugotavljanje integralnih parametrov, kot je **na primer:** "**kemična potreba po kisiku**" (**COD-***Chemical Oxygen Demand*)) in "**skupni organski ogljik**" (**TOC**-*Total Organic Carbon*)). Ta aparat sestoji iz naprave za pripravo vzorca, iz enote za analizo z **na primer:** elektrodami, občutljivimi na ione, s fotometri ali s polarografi, in iz kontrolne enote, v kolikor gre za avtomatski analizator.

(15) **Aparati za merjenje viskoznosti** (viskozimetri) in podobni aparati, ki se uporabljajo za ugotavljanje viskoznosti (notranjega trenja tekočine).

Delovanje teh aparatov **lahko temelji na:**

(i) principu kapilarne cevi - na merjenju časa, ki je potreben, da tekočina pri konstantnem pritisku priteče skozi cev (**na primer:** *Oswaldovi*, *Aenglerjevi* in drugi dozimetri),

(ii) na učinku trenja med trdno snovjo in tekočino ter

(iii) na času, ki je potreben, da žoga (krogla) pade skozi tekočino.

(16) **Polariskopi (naprave na kontrolo napetosti).** Te naprave merijo notranjo napetost stekla (**na primer:** pritisk, ki izvira iz kaljenja, emajliranja, varjenja itd., ki lahko povzroči pokanje stekla). Sestoje iz komore z električno žarnico, iz naprave za razprševanje svetlobe in iz polarizatorja polarizacijskega teleskopa. Napetosti v steklu se kažejo kot tekoče prelivanje mavričnih barv.

(17) **Dilatometri (***Expansiometri***).** Te naprave merijo raztezanje in krčenje jekla, kovinskih zlitin, koksa itd. pri temperaturnih spremembah. Večina teh instrumentov rezultate beleži (mehansko, v obliki diagrama ali fotografije).

(18) **Aparat za ugotavljanje poroznosti ali prepustnosti** (vode, zraka ali drugih plinov itd.), ki so znani kot porozometri ali permeametri (ne gre jih enačiti s permeametri za merjenje magnetne prepustnosti snovi). Uporabljajo se za papir, tekstilna vlakna, tkanine, plastične mase, usnje, pesek itd.

(19) **Instrumenti za merjenje površinske napetosti** ali napetosti med površinami (na primer: torzijske tehtnice). Površinsko napetost tekočin ali napetost med površinami tekočin običajno določa eden izmed naslednjih treh dejavnikov:

- masa kaplje, ki pade z določene kapilarne cevi (ali število kapelj z znano prostornino - metoda mase kapelj),
- višina prostega dviga tekočine v kapilarni cevi znanega premera (metoda kapilarnega dviga), ali
- sila, ki je potrebna za dvig obroča z gladine neke tekočine.

(20) **Aparati za merjenje osmoznega pritiska (osmometri)** - za merjenje pritiska, ki nastane, ko se dve tekočini, ki se med seboj ne moreta mešati, ločita z opno, ki je delno, **vendar** neenako prepustna za obe tekočini.

(21) **Aparati za preizkušanje mineralnih olj in njihovih derivatov** (**na primer:** katrana, bitumna, asfalta). Med tovrstne aparate **so vključeni** aparati za ugotavljanje vnetišča, točke zgoščevanja, točke vtekočinjevanja, točke spreminjanja v kapljice itd. mineralnih olj, za ugotavljanje tališča parafinskega voska, vsebnosti vode, umazanije, žvepla, za ugotavljanje konsistence maščob in katrana, za ugotavljanje točke zameglitve, zmrzovališča itd.

(22) **pH-metri in rH-metri.** pH-Metri se uporabljajo za merjenje stopnje **kislosti (pH = 1 - 7)** ali **alkalnosti (pH = 7 -14),** raztopin ali zmesi (pri čemer je čista voda **nevtralni standard** in ima vrednost **pH= 7), rH-metri** pa se uporabljajo za merjenje **oksidacijske** ali **redukcijske** moči raztopine. Ti instrumenti delujejo na raznih principih. Najnavadnejši tip deluje na podlagi elek-

trometričnega sistema, pri katerem služijo elektrode za vzpodbujanje potencialne razlike, ki je sorazmerna **pH** ali **rH** raztopini. **Razen** za meritve se lahko ti instrumenti uporabljajo **tudi** za avtomatsko krmiljenje.

(23) **Instrumenti, ki se uporabljajo za elektroforezo.** Delovanje teh instrumentov temelji na spremembi koncentracije, do katere pride, če skozi raztopino spustijo enosmerni električni tok. Električno nabiti delci se premikajo z različnimi hitrostmi, ki je odvisna od narave proizvoda.

Ti instrumenti imajo običajno **tudi** fotometrično napravo, ki sestoji iz fotoelektrične celice in iz miliampermetra z razdelki v enotah optične gostote. Uporabljajo se za analizo raznih raztopin (beljakovin, amino kislin itd.), za raziskavo raznih snovi, **kot so na primer:** plazma, hormoni, encimi, virusi itd., pa **tudi** za preučevanje polimerizacijskih pojavov.

(24) **Kromatografi** (plinski, tekočinski, ionski ali tankoplastni kromatografi) za ugotavljanje komponent plinov ali tekočin. Plin ali tekočina, ki je predmet analize, se spusti skozi kolone ali skozi tanke plasti adsorbentov, nakar nastopi merjenje s pomočjo detektorja. Značilnosti analiziranih plinov ali tekočin se ugotavljajo na osnovi časa, ki je potreben, da plin ali tekočina pride skozi kolone ali tanke plasti adsorbentov (***retencijski čas Rf***), medtem ko se količina različnih substanc, ki so predmet analize, ugotavlja na osnovi jakosti izhodnega signala iz detektorja.

(25) **Elektronski instrumenti za titriranje,** ki delujejo na podlagi merilnih elektrod za titriranje *vode, srebrovih soli, halogenov* itd.

(26) **Analitični instrumenti, katerih delovanje temelji na dielektrični konstanti snovi.**

(27) **Merilci prevodnosti,** s katerimi se ugotavlja električna prevodnost ali koncentracija soli, kislin ali baz, raztopljenih v tekočini.

(28) **Densiometri in mikrodensiometri s fotoelektrično celico,** ki se uporabljajo za merjenje gostote spektrografskih fotografij, kot **tudi** za analizo kakršnegakoli pojava, zabeleženega na fotografski emulziji.

(29) **Fotometri.** To so instrumenti za merjenje intenzivnosti (jakosti) svetlobe. Merjena svetloba in svetloba standariziranega svetlobnega vira sta usmerjena tako, da dano površino osvetljujeta z veliko intenzivnostjo. V kolikor se namesto primerjave intenzivnosti dveh svetlob izvede primerjava njunih spektrov, se to opravlja z instrumentom, znanim pod imenom **"spektro- fotometer".**

Fotometri se veliko uporabljajo v raznih optičnih postopkih in analizah (**na primer:** za ugotavljanje stopnje koncentracije, stopnje odsevnosti ali prevodnosti čistih snovi), stopnje odpiranja ekspozicije fotografskih plošč in filmov (densitometri), obarvanosti prozornih ali neprozornih trdnih snovi ali raztopin.

Nekateri fotometri, ki se uporabljajo v fotografiji in, kinematografiji, so znani pod imenom **"ekspozimetri" (svetlomeri)** in se uporabljajo za merjenje časa ekspozicije ali za določanje odprtine zaslonke (**diafragme**).

(30) **Luksometri** (uporabljajo se za ugotavljanje intenzivnosti nekega svetlobnega vira v luxih - enotah za intenzivnost svetlobe).

(31) **Kalorimetri.** S pomočjo teh instrumentov se meri **količina toplote**, katero vpijajo ali oddajajo trdna telesa, tekočine ali plini.

Najpomembnejše skupine teh instrumentov so:

(A) **Ledeni kalorimetri (*Bunsenov* kalorimeter),** ki deluje na principu spremembe prostornine, ki nastopi pri topljenju ledu. Sestoji iz poizkusne cevi, ki je obložena z ledom in potopljena v rezervoar z vodo, in iz kalibrirane cevi, napolnjene z živim srebrom.

(B) **Toplotni kalorimetri (*Berthelotov* kalorimeter),** katerih delovanje temelji na principu prenosa količine toplote. Sestoje iz kalorimetrične posode, ki je napolnjena z vodo in se nahaja v koritu, v katerem je prav tako voda. Ti aparati so opremljeni z mešalniki in termometri.

Na enem in istem principu delujeta **dve vrsti kalorimetrov:**

(i) **Kalorimetri za ugotavljanje specifične toplote plinov ali tekočih goriv.** Pri teh aparatih kroži voda skozi komore, v katerih zgoreva določena količina plina ali tekočine. Razlika v temperaturi vode se meri pri izhodu in pri vstopu vode v komore.

(ii) **Kalorimetri z bombo**. Ti aparati se uporabljajo za ugotavljanje toplote pri zgorevanju materialov. Sestoje iz jeklene posode (bombe), v kateri je znana količina trdne ali tekoče snovi, ki je predmet preizkusa, in pa stisnjeni kisik. S pomočjo primerne naprave se vzorec v kisiku vname, količina proizvedene toplote pa se ugotavlja, ko bombo nametsijo v vodni kalorimeter.

V to tarifno številko **so vključeni tudi kalorimetri za industrijsko uporabo.** To so instrumenti, ki so montirani v generatorje, ki proizvajajo plin dane kalorične vrednosti. Če pa so ti aparati povezani z aparatom za regulacijo z namenom, da bi se kalorična vrednost pomešanih plinov vzdrževala na isti ravni, **so iz te tarifne številke izključeni (tar. št. 90.32).**

(32) **Krioskopi in ebulioskopi, razen** tistih, ki imajo značaj laboratorijskega stekla **(tar.št. 70.17).**

*
* *

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi mikrotomi.** Mikrotomi so instrumenti, ki se uporabljajo za mikroskopiranje z namenom **odrezati z materiala**, ki je predmet preizkusa, zelo tanko plast določene debeline. Mikrotomi so lahko raznih vrst, **na primer:** ročni (neka vrsta ravne britvice), vrtilni in takšni z drsnimi vodili, z vodoravno ali navpično rezilno ravnino itd.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2 k** temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), spdajo v to tarifno številko **tudi** deli in pribor, katere je moč prepoznati kot dele in pribor, namenjene **izključno** ali pretežno za uporabo s predhodno navedenimi instrumenti in aparati.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) laboratorijska oprema iz ognjevarnih materialov (retorte, kozarci, lonci, kapsule, kadi in podobno) **(tar. št. 69.03)** in podobni izdelki iz drugih keramičnih materialov **(tar. št. 69.09),**

(b) laboratorijsko stekleno blago **(tar. št. 70.17)** (**glej** podrobnejša pojasnila v nadaljevanju),

(c) mikroskopi iz **tar. št. 90.11 ali 90.12,**

(d) precizne tehtnice **(tar. št. 90.16),**

(e) rentgenski itd. aparati **(tar. št. 90.22),**

(f) aparati za demonstracije iz **tar. št. 90.23,**

(g) stroji in aparati za preizkušanje nekaterih materialov **(tar. št. 90.24),**

(h) hidrometri, termometri, higrometri in podobni instrumenti iz **tar. št. 90.25, neglede** na to, ali gre za instrumente za laboratorijsko ali kakšno drugo uporabo, in

(ij) aparati iz **tar. št. 90.26.**

*
* *

UVRŠČANJE BLAGA, KI BI LAHKO USTREZALO POIMENOVANJU TE TARIFNE ŠTEVILKE IN TARIFNE ŠTEVILKE 70.17 (*laboratorijska steklovina*).

V vseh primerih poteka uvrščanje **po naslednjih načelih:**

(1) Če ima nek izdelk **bistveno lastnost steklenega blaga** (**neglede** na morebitno graduiranost, opremljenost s pomožnimi zamaški, povezavami itd. iz gume itd.), se v to tarifno številko **ne more uvrstiti**, **četudi** je znan kot določeni instrument ali aparat.

(2) V splošnem instrumenti praviloma **izgubijo bistvene lastnosti steklenega blaga, če deloma sestoje iz stekla, pretežno pa iz drugih materialov,** pa **tudi** takrat, ko sestoje iz steklenih delov z vgrajenimi ali trajno pričvrščenimi okvirji, podstavki, ohišji itd.

(3) **Kombinacija steklenih delov z merilnimi instrumenti** (**na primer:** manometri, termometri) je lahko v praksi zadosten razlog za uvrstitev teh instrumentov v to tarifno številko.

Glede na to se v tarifno številko **70.17** uvrščajo **naslednji instrumenti v obliki navadnega kalibriranega laboratorijskega stekla:**

Butirometri, laktobutirometri in podobni instrumenti za preizkušanje mlečnih izdelkov; albuminometri in ureometri; eudiometri; voluminometri; nitrometri; *Kips ali Kjeldalovi* aparati in podobno; kalcimetri, krioskopi in ebulioskopi za ugotavljanje molekulske mase itd.

*
* *

Iz te tarifne številke so **izključeni** tudi stroji in aparati (električni ali neelektrični), ki **se uvrščajo** v **Oddelek XVI,** najsi bodo (vsled njihove majhne proizvodnje, majhnih mer in splošne strukture) nedvoumno namenjeni za laboratorijsko uporabo (**na primer:** za prepariranje ali obdelavo vzorcev), ali pa za kakšno drugačno uporabo. Glede na to so iz te tarifne številke **izključeni:** peči, avtoklavi, sušilnice, desikatorji, drobilniki in mešalniki, centrifuge, destilatorji, stiskalnice, filtri in filtrirne stiskalnice, mešalci itd.

Podobno, se v ustrezne tarifne številke **(v Oddelek XV, v 94. ali 96. Poglavje)** uvrščajo **tudi** grelni aparati (*Bunsenovi* gorilniki, kadi za ogrevanje s paro itd.), orodje, laboratorijsko pohištvo (**na primer:** laboratorijske klopi, mize za mikroskopiranje, dimne komore itd.) in krtače.

90.28 - MERILNIKI PORABE ALI PROIZVODNJE PLINOV, TEKOČIN ALI ELEKTRIČNE ENERGIJE, VKLJUČNO Z MERILNIKI ZA NJIHOVO UMERJANJE

9028.10 **- Plinomeri**

9028.20 **- Merilniki tekočin**

9028.30 **- Električni števci**

9028.90 **- Deli in pribor**

Ti merilniki so običajno opremljeni s premično napravo, katere gibalna hitrost je sorazmerna hitrosti pretoka tekočine ali elektrike, ki je predmet meritve. Pogosto so opremljeni z mrežno premostitvijo ali z merilnim transformatorjem, tako, da **skozi instrument gre le del pretoka. Vendar** so umerjeni tako, da kažejo skupno količino, ki se pretaka skozi razdelilne vode ali skozi glavni vod.

Merilniki porabe ali proizvodnje plinov, tekočin in elektrike **se v to tarifno številko uvrščajo opremljeni ali neopremljeni z urinim mehanizmom za beleženje,** ali pa s preprostimi mehanskimi ali električnimi napravami za sprožanje kontrolnih, signalnih in drugih aparatov.

(I) MERILNIKI PORABE ALI PROIZVODNJE PLINOV ALI TEKOČIN

Ti merilniki se uporabljajo za prostorninsko merjenje tekočine, ki se pretaka skozi cev. Merilnik pretoka, **ki merijo pretočno hitrost,** so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 90.26).**

V to tarifno številko **se uvrščajo** merilniki za merjenje porabe v gospodinjstvu, kontrolni merilniki proizvodnje in oskrbe naprav oziroma instalacij in standardni merilniki (za kontrolo tekočin navadnih merilnikov). **Razen** preprostih merilnikov **so vključeni** v to tarifno številko **tudi** posebni merilniki, **kot so <u>na primer:</u>** merilniki za merjenje maksimuma, merilniki na žeton, merilniki za izračunavanje vrednosti itd.

Merilniki za merjenje porabe ali proizvodnje sestoje iz merilne naprave (turbinska, batna naprava, naprava z opno itd.), iz mehanizma za regulacijo prepuščanja *fluida* (pretežno drsni ventil), iz prenosa (neskončni vijak, kolenasta gred, zobniki in drugi sistemi) in iz naprave za beleženje ali indikatorja (na principu kazalca ali bobna), ali pa obeh.

(A) **Merilniki proizvodnje in porabe plinov.**

(1) **Mokri merilniki.**

Ta merilna naprava običajno sestoji iz bobna ali kolesa, razdeljenega v pregrade. Kolo se obrača v cilindričnem ohišju, ki je do malo več od polovice napolnjeno s tekočino (z vodo, oljem itd.). Boben se obrača s pomočjo plina, ki po vstopu v merilnik polni potopljene pregrade in jih tako dviguje nad vodno gladino. Obračanje bobna se kaže na številčniškem mehanizmu.

Druga vrsta merilnikov (**vključno tudi** zvonasti merilnik) sestoji iz zvona. Plin teče skozenj v eno in drugo smer skozi zaporedje komor. Zvon se nahaja v osrednjem položaju in je izdelan tako, da niha okoli osnega nagiba, ki povezuje s kolenasto ročico, pritrjeno na pogonsko gred merilnega mehanizma.

(2) **Suhi merilniki.**

Obstaja več vrst suhih merilnikov. Te merilne naprave lahko sestoje iz batov, open, ali pa iz kolesa z lopaticami, katerega žene pritisk plina in, ki je povezan z merilnim mehanizmom. Navadni merilniki sestoje iz škatle, razdeljene s pregrado na dva dela. Vsaka komora posebej je predeljena z osrednjo opno. Plin teče zaporedoma v obeh smereh skozi vse štiri oddelke (komore). Izmenično gibanje opne poganja merilni mehanizem.

(B) **Merilniki proizvodnje in porabe tekočin** (hladne ali tople vode, alkohola, piva, vina, mleka itd.), **vendar izvzemši črpalke za tekočine, četudi** so opremljene z merilnimi napravami **(tar. št. 84.13).**

<u>Med te merilnike **so vključeni:**</u>

(1) **Turbinski merilniki.**

Imenujejo jih **tudi hitrostni merilniki**, saj je prostornina tekočine odvisna od njene hitrosti. Ta merilna naprava sestoji iz ventilatorskega kolesa ali propelerja, ki se vrti s hitrostjo, sorazmerno tekočinskemu pretoku. Vrtenje poganja merilni mehanizem.

(2) **Merilniki z opno (pozitivni merilniki).**

Ti merilniki so podobni predhodno opisanim suhim merilnikom. Valj je iz litega železa in je z upogibno opno razdeljen na dva dela. Opna se širi in krči, ko se oddelka izmenoma polnita in praznita. Gib opne sproži merilni mehanizem.

(3) **Merilniki z izmeničnim batom (pozitivni merilniki).**

Ti merilniki lahko sestoje iz enega ali več batov, ki se izmenjaje gibljeta v valjih. Kod pri parnih strojih, **tudi** tukaj sistem drsnih ventilov izmenjaje usmerja tekočino, ki se premika proti vrhu in vznožju valjev in odpira ali zapira čepne pipe. Gib batov se prenaša v merilni mehanizem.

(4) **Merilniki s kolutnim batom (*Disc-piston*) (polpozitivni).**

Ti merilniki imajo namesto bata gibljivi kolut, ki deli sistem komor na dva enaka oddelka, ki se izmenoma polnita in praznita. Rezultati teh nihajnih gibov se prenašajo v merilni mehanizem.

(5) **Rotacijsko - batni polpozitivni merilniki.**

Ena vrsta teh merilnikov sestoji iz cilindrične delovne komore z radialno pregrado, ki se delno razteza čez komoro. Merilna naprava je v obliki cilindričnega bata, katerega stena je nad pregrado predeljena in opasana. Polnjenje in praznjenje oddelka omogoča nihajno (polrotacijsko) gibanje valja, kar se prenaša v merilni mehanizem.

Pri drugi vrsti merilnikov v delovni komori ni nobene pregrade. Na ta način pride do dejanskega rotacijskega gibanja preko elipsastega nihala v pregrajeni sferični komori.

(II) MERILNIKI PORABE ALI PROIZVODNJE ELEKTRIKE

S pomočjo teh merilnih naprav se meri količina porabljene energije (v **amperskih urah-Ah** ali njihovih mnogokratnikih) (količinski merilniki) ali količina porabljene energije (v **vatnih urah-Wh** ali njihovih mnogokratnikih) (merilci energije). Pri stalni napetosti so lahko ti merilniki umirjeni v **vatnih urah-Wh** (ali **večjih enotah**: *kilo-, mega- gigo- vatnih urah* (**KWh, MWh**, **GWh).** Nekateri merilniki so konstruirani za merjenje enosmernega, drugi pa za merjenje izmeničnega električnega toka.

Iz te tarifne številke so **izključeni** aparati, kot so voltmetri, ampermetri, vatmetri itd., ki zgolj merijo električne vrednosti, niso pa konstruirani za beleženje skupno porabljene količine električnega toka ali energije **(tar. št. 90.30).**

Ta tarifna številka **vključuje** številne električne merilce:

(A) **Motorni števci.**

Ti števci sestoje iz enega ali več induktorjev, iz vrtilnega elementa (kotve), katere hitrost je sorazmerna količini porabljenega električnega toka ali energije, iz mehanizma za štetje in iz induktorja, ki deluje na principu kazalca ali bobna (ali kombinacije obeh).

Motorni števci so običajno opremljeni z zavoro na vrtinčasto električno polje s kovinsko kolutno zavoro, v kateri pri obračanju med poli enega ali več trajnih magnetov nastaja vrtinčasto električno polje.

(B) **Statični števci.**

Ti števci sestoje iz elektronskih statičnih podsestavov, **kot so** multiplikatorji ali količinski merilniki, ki so opremljeni s kazalnim mehanizmom. Proizvajajo električni tok ali upornost, ki je neposredno sorazmerna količini porabljene energije. Pokazalnik je lahko mehanski (s kazalcem ali valjem) ali elektronski.

Med te števce **so vključeni:**

(1) **Števci na kovanec ali žeton.**

(2) **Večtarifni števci** (električni tok, ki se porablja, se računa po dveh ali več tarifah).

(3) **Števci za maksimum,** ki kažejo največjo vrednost ali povprečno obremenitev v danem časovnem obdobju.

(4) **Števci za merjene konic (špic),** ki beležijo porabo nad določeno konico.

(5) **Števci prekomerno porabljene energije,** ki so podobna koničnim števcem, le, da beležijo **tudi** skupno porabljeno energijo.

(6) **Impulzni števci,** ki so opremljeni s števcem impulzov.

(7) **Števci reaktivne energije.**

(8) **Števci za demonstracije** (poučne prikaze).

(9) **Števci enosmernega električnega toka** (števci **voltnih ur (Vh), amperskih ur (Ah), vatnih ur (Wh)).**

(10) **Merilniki z vhodnim impulzom** za povezavo več impulznih števcev. Ti merilniki so opremljeni z napravo za beleženje porabe in z napravo za seštevanje in prikaz in beleženje maksimuma ali za ugotavljanje prekoračitev porabe.

(11) **Standardni števci** za kontrolo in umerjanje drugih števcev.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), se deli in pribor instrumentov iz te tarifne številke, ki se dobavljajo posebej, uvrščajo v to tarifno številko.

90.29 - ŠTEVCI VRTLJAJEV, ŠTEVCI PROIZVODNJE, TAKSIMETRI, KILOMETRSKI ŠTEVCI, ŠTEVCI KORAKOV IN PODOBNO; KAZALNIKI HITROSTI IN TAHOMETRI, RAZEN TISTIH, KI SE UVRŠČAJO V TAR. ŠT. 90.14 ALI 90.15; STROBOSKOPI

9029.10 **- Števci vrtljajev, števci proizvodnje, taksimetri, kilometrski števci, števci korakov in podobno**

9029.20 **- Kazalniki hitrosti in tahometri; stroboskopi**

9029.90 **- Deli in pribor**

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(A) **Števci, ki kažejo skupno število** katerihkoli enot (vrtljajev, kosov, dolžine itd.) ali pa vsoto za plačilo. **Vendar** so iz te tarifne številke **izključene** naprave za seštevanje - tiste, ki **se uvrščajo** v **tar. št. 84.73.** Prav tako so **izključeni** merilniki proizvodnje plinov, tekočin **ali** elektrike **iz tar. št. 90.28** in krivuljniki ter planimetri iz **tar. št. 90.17 ali 90.31.**

(B) **Aparati, ki kažejo hitrost vrtenja ali linearno hitrost v razmerju do časovnega faktorja** (tahometri in brzinomeri), ne pa **tudi** brzinomerji za ladje in letala iz **tar. št. 90.14 ali 90.15.**

(C) **Stroboskopi vseh vrst.**

Takšni aparati in instrumenti **se uvrščajo** v to tarifno številko **neglede na morebitne vgrajene urine registrske mehanizme,** ki delujejo na principu urinega mehanizma ali na kakšnem drugem principu, in **neglede** na morebitno opremo v obliki preprostih mehanskih ali električnih naprav za sprožanje signalnih aparatov, komandnih naprav in zavor itd.

(A) NAPRAVE ZA ŠTETJE

(1) **Števci vrtljajev.**

Ti instrumenti štejejo vrtljaje nekega mehanskega dela (**na primer:** strojne gredi). Sestoje iz pogonske gredi, ki je z zobci vkleščeno v pokazalnik na kazalcu ali bobnu. Običajno imajo napravo za vnovično nastavitev števca na ničlo. Števci so lahko povezani z gibljivim delom bodisi neposredno (v nekaterih primerih ta del poganja zobnike same), bodisi z daljinskim krmiljenjem. Pogonska gred se lahko požene z rotacijskimi, izmeničnimi ali pulzirajočimi gibi gibljivega dela (**na primer:** naprava za šifriranje).

Vendar je treba poudariti, da so iz te tarifne številke **izključena** motovila za numeracijo preje, torzijski merilniki in podobni aparati za preizkušanje ali kontrolo, ki imajo **tudi** števec vrtljajev **(tar. št. 90.31).**

(2) **Števci proizvodnje.**

Ti instrumenti so po svoji konstrukciji podobni števcem vrtljajev. Uporabljajo se predvsem za merjenje dolžine (pri predilnih in tkalnih strojih); za štetje gibov nekega stroja (avtomatskih tehtnic, črpalk, udarcev statev itd.), ali pa za štetje števila kosov (natisnjenih listov, ki se proizvajajo na rotacijski stiskalnici, izdelkov, katere prenaša transportni trak, bankovcev itd.). Aparati, ki se ponavadi uporabljajo za te namene, so običajno števci vrtljajev, ki so prilagojeni za prikaz dolžine ali števila kosov v smislu obratov pogonske gredi.

Elektronski števci proizvodnje. Predmeti, ki so predmet štetja, prekinjajo snop žarkov, ki pada na fotoelektrično celico. Na ta način registrirni aparat računa število kosov, ki so šli skozi snop žarkov.

V to skupino **so vključeni tudi** multiplikacijski števci (**na primer:** števci, ki se uporabljajo za nadzor nad produktivnostjo dela učencev ali delavcev, ki delajo na istem stroji).

V to skupino **so vključeni tudi** elektromagnetni števci, ki se uporabljajo v avtomatskih telefonskih centralah za štetje telefonskih pogovorov naročnika. Ti števci imajo običajno vgrajen elektromagnet, ki ob vsakem prehodu električnega toka skozi njihovo navitje sproži registrirni mehanizem (valje tipa števca vrtljajev itd.) in ga premakne za eno mesto.

(3) **Števci delovnih ur strojev, motorjev itd. (števci ur ali časa).**

V praksi gre pri teh števcih za števce vrtljajev, umerjene v delovnih urah.

(4) **Števci prestopov (vstopov).**

Te števce premika vrtilni križ ali druga naprava, ki se nahaja na vhodu v muzej, parke, športna igrišča itd. Služijo preštevanju obiskovalcev ali gledalcev.

(5) **Števci za bilijard.**

To so mehanski števci valjastega ali podobnega tipa, ki so običajno ročni in služijo za beleženje rezultatov.

Iz te tarifne številke so **izključeni števci,** ki delujejo na principu urinega mehanizma za prikaz časa igre ali kakšnega drugega zneska za plačilo, ki temelji na tem času (**tar. št. 91.06**). Biljardski kroglični ali drsni označevalniki (markerji) **so vključeni** v **tar. št. 95.04.**

(6) **Instrumenti in aparati za merjenje kratkih časovnih intervalov s pomočjo štetja,** ki se **ne uvrščajo v 91. Poglavje,** saj nimajo urinega (**vključno** sinhronega) mehanizma. V to tarifno številko **so vključeni tudi elektronski števci impulzov** - **na primer:** števci potnikov v avtobusu ali na vlaku itd.

(7) **Taksimetri.**

Taksimetri imajo običajno urin mehanizem. Taksimetri kažejo tarifo za plačilo v razmerju do časa in prevožene razdalje.

(8) **Števci kilometrov.**

To so števci vrtljajev za vozila in so najpogosteje graduirani v enotah dolžine (miljah, kilometrih itd.). Večina števcev kilometrov je kombiniranih z brzinomeri.

(9) **Števci korakov** (*pedometri*).

To so instrumenti z urinim mehanizmom, ki se uporabljajo za približna merjenja razdalj. Sestoje iz nihala, ki pri vsakem koraku premakne kolesni prenos za eno enoto. Prehojena razdalja se računa iz števila storjenih korakov in njihove dolžine.

(10) **Ročni števci.**

Ti števci kažejo največ štiri številke v ugotovljenih kategorijah. Uporabnik pritisne na gumb preštevane kategorije in s tem sproži števec.

(B) BRZINOMERI IN TAHOMETRI

Ti instrumenti se od števcev vrtljajev in proizvodnje iz predhodnega **dela (A)** razlikujejo po tem, da kažejo število vrtljajev, hitrost, proizvodnjo itd. **na časovno enoto** (**na primer:** število vrtljajev v minuti, milj v eni uri, kilometrov v eni uri, metrov v minuti). Običajno so montirani v vozilih (avtomobilih, motornih kolesih, kolesih na nožni pogon, lokomotivah itd.) ali v strojih (motorjih, turbinah, strojih za izdelovanje papirja, tiskarskih strojih, tekstilnih strojih itd.).

Brzinomerji in tahometri, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, delujejo pretežno na enem izmed naslednjih principov:

(1) **Kronometrski sistemi .**

Merilni mehanizem je kombiniran z urinim mehanizmom. Včasih se čas meri s pomočjo posebnega kronografa. V tem primeru se ta dva instrumenta uvrščata v svoji ustrezni tarifni številki.

(2) **Centrifugalni sistemi .**

Vertikalna regulacijska ročica, katero drži vzmet, se vrti s prenosno gredjo. Dve uteži, ki sta na regulacijski ročici, se zaradi vrtenja oddaljita od ročice tako, da je oddaljenost regulacijske ročice sorazmerna od hitrosti vrtenja. To oddaljevanje se prenaša na skalo instrumenta.

(3) **Vibracijski sistemi** .

Ta princip se uporablja za stroje z velikimi hitrostmi, **kot so** parne turbine, črpalke, kompresorji, elektromotorji itd. Mehanska resonanca vibracije, okvirja ali ležaja stroja povzroča nihanje graduirane skale, ki je sorazmerno številu vrtljajev stroja.

(4) **Magnetni (indukcijski) sistem**i.

Sistem trajnih magnetov se vrti na pogonski gredi in proizvaja vrtinčasto električno polje v bakrenem ali aluminijastem kolutu, ki se nahaja v magnetnem polju. Ta električni tok je sorazmeren vrtilni hitrosti magnetov. Tako se kolut "**vleče**" oziroma vrti, njegovo vrtenje pa zadržuje vzmet. Ta kolut je povezan s pokazalnikom hitrosti.

(5) **Električni sistemi.**

Aparati, ki delujejo na tem principu, delujejo ali s pomočjo fotoelektrične celice, ali pa s pomočjo impulznega generatorja, ki je vgrajen v stroj.

Brzinomeri in tahometri, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, so lahko **fiksni** (**na primer:** maksimum in minimum), **diferencialni** (v tem primeru kažejo procentualno razliko med dvema hitrostma), lahko so **kombinirani s seštevalnim števcem,** s števcem časa ali z grafično registrirno napravo itd.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** nekatere instrumente, **ki istočasno beležijo:**

- hitrost,
- število prevoženih kilometrov,
- čas delovanja in mirovanja stroja itd.

(C) STROBOSKOPI

Stroboskopi omogočajo opazovanje strojev med njihovim delovanjem, pa **tudi** med njihovim počasnim gibanjem ali mirovanjem. Lahko se uporabljajo **tudi** za merjenje hitrosti vrtilnih ali izmeničnih gibov. V zadnjem primeru so **bolj znani kot stroboskopski tahometri.** Stroboskopi delujejo na principu *navidezne imobilnosti* (negibnosti) ali zmanjšane hitrosti v mehanizmu, katerega se opazuje s pomočjo zaporednih odsevov v fiksnih intervalih. Opazovani mehanizem je trajno osvetljen zaradi preučevanja s pomočjo optičnega instrumenta (kolut z enim ali več radialnih razpok ali "**oken**"), ki prekinja linijo vidnosti; lahko pa je mehanizem **tudi** v temi in se v zelo kratkih časovnih intervalih osvetljuje. Hitrost vrtilnega ali izmeničnega opazovanega mehanizma se lahko preverja s prilagoditvijo hitrosti koluta ali pogostosti bliskov, dokler se ne dobi vtis negibnosti (imobilnosti).

Stroboskopi, katerih delovanje temelji **na principu trajnega osvetljevanja,** sestoje iz koluta z eno ali več razpok, katerega obrača urin mehanizem, iz regulatorja hitrosti, okularja in iz graduiranega bobna (običajno graduiranega v vrtljajih na minuto).

Stroboskopi, ki delujejo **na principu periodičnega osvetljevanja,** se od naprave, ki proizvaja svetlobne bliske, precej razlikujejo. Najpreprostejše vrste sestoje iz navadne žarnice, iz motorja z regulatorjem hitrosti, ki uravnava pogostnost bliskov, in iz graduirane skale ali številčnice. Bliske lahko proizvaja **tudi** žarnica na plinsko praznjenje. Plinski stroboskopi so po strukturi mnogo bolj zapleteni in se lahko uporabljajo za fotografiranje za izdelovanje filmov. Včasih so montirani na drsnikih ali valjih. Bliske, potrebni za opazovanje rotacijskih ali izmeničnih mehanizmov, je moč kontrolirati z mehanizmom samim. Sinhronizacija je rezultat vzmetnega stikala, fotoelektrične celice, elektromagnetnega releja itd.

Fotografski ali kinematografski aparati **se uvrščajo** v svoje ustrezne tarifne številke, **razen** če so trajno vgrajeni v stroboskop.

Stroboskopi se uporabljajo predvsem za opazovanje ali merjenje hitrosti motorjev, prenosniških zobnikov, tekstilnih strojev (delov, **kot so** vretena, previjalniki, karde, čolniči itd.), strojev za proizvodnjo papirja, tiskarskih strojev in obdelovalnih strojev. Uporabljajo jih **tudi** v medicini za preučevanje vibracij glasilk.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), se posebej dobavljeni deli in pribor aparatov ali naprav iz te tarifne številke prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

90.30 - OSCILOSKOPI, SPEKTRALNI ANALIZATORJI IN DRUGI INSTRUMENTI IN APARATI ZA MERJENJE IN KONTROLO ELEKTRIčNIH VELIČIN, RAZEN MERILNIKOV IZ TAR. ŠT. 90.28; INSTRUMENTI IN APARATI ZA MERJENJE ALI ODKRIVANJE ALFA, BETA, GAMA, RENTGENSKIH, KOZMIČNIH ALI DRUGIH IONIZIRAJOČIH SEVANJ

9030.10 **- Instrumenti in aparati za merjenje ali odkrivanje ionizirajočih sevanj**

9030.20 **- Osciloskopi in oscilografi s katodno cevjo**

- Drugi instrumenti in aparati za merjenje in kontrolo napetosti, jakosti toka, upornosti ali moči, brez naprav za registriranje:

9030.31 **- - multimetri**

9030.39 **- - drugi**

9030.40 **- Drugi instrumenti in aparati, posebej namenjeni za telekomunikacije (npr: instrumenti za merjenje presluha, instrumenti za merjenje ojačenja, instrumenti za merjenje popačenja, psofometri)**

- Drugi instrumenti in aparati:

9030.82 **- - naprave za merjenje ali testiranje polprevodniških rezin ali naprav**

9030.83 **- - drugi, z napravo za registriranje**

9030.89 **- - drugi**

9030.90 **- Deli in pribor**

(A) INSTRUMENTI IN APARATI ZA MERJENJE ALI ODKRIVANJE *ALFA*, *BETA*, *GAMA*, *RENTGENSKIH*, *KOZMIČNIH* ALI DRUGIH IONIZIRANIH SEVANJ

Ti instrumenti in aparati se uporabljajo pri znanstvenih raziskavah, za industrijske namene (v metalurgiji, za iskanje nafte itd.), pa **tudi** za biološke in medicinske namene (v zvezi z odkrivanjem radioaktivnih sledi).

Sem **so vključeni:**

(1) **Detekcijski instrumenti z vgrajeno ionizacijsko komoro.** Med dvema elektrodama, ki se nahajata v ionizacijski komori, je vzpostavljena potencialna razlika. Ioni, ki nastanejo, ko radiacija pride v komoro, privlačijo elektrode - spremembe, ki rezultirajo v potencialni razliki, so lahko ojačene in merjene.

(2) **Geigerjevi števci.** Med elektrodama števca obstaja velika potencialna razlika. Ioni, ki so posledica radiacije, so zelo pospešeni in ionizirajo plin, ki se nahaja v cevi. Izzovejo impulze, katere je moč prešteti.

Ionizacijska komora in Geigerjev števec, ki **se uvrščata** ta v to tarifno številko, praviloma sestojita iz več naprav, kot sta: komora in številčnica, ojačevalec, enota za zagotavljanje napetosti za komoro ali številčnico in vezje za šeštevanje ali pokazalni instrument. Vse te enote so pogosto vgrajene v eno

ohišje. Včasih so vse enote, **razen** komore številčnice, v istem ohišju. **Tudi** takšni aparati, katerim je potrebno dodati še komoro ali številčnico, da bi bili kompletni, ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki (kot instrument, ki je v svojem bistvu kompleten). Če se posamezne naprave dobavljajo posebej, se uvrščajo po splošnih določilih komentarja k temu poglavju.

Nekatere ionizacijske komore, ki se uporabljajo za merjenje skupne količine radiacije po izbranem času (**na primer:** po 24. urah), ne potrebujejo nobenega pomožnega ojačevalca itd. Takšni aparati imajo vgrajene zelo lahke gibljive pokazalnike, ki služijo za mikroskopsko odčitavanje, in kažejo skupno količino radiacije, ki je šla skozi komoro. Te komore so pogosto podobne nalivniku in so kompletni merilni instrumenti, ki se kot taki uvrščajo v to tarifno številko.

Ta tarifna številka **vključuje tudi scintilacijske (svetlikave) števce.** Ti števci sestoje iz naprave (foto-pomnoževalka), ki je izdelan iz fotoelektrične celice in množilnika elektronov. Delujejo na principu, da je moč radiacijo meriti in odkrivati na podlagi njenega učinka, da vzbuja fluoroscenčnost nekaterih kristalov (*cinkovega sulfida*, *talija*, **aktiviranega** z *natrijevim jodidom*, plastične mase, impregnirane s *tetrafenil butadienom* itd.). Kristali so nameščeni med vir sevanja in elektrodo števca.

V to skupino **so vključeni** še:

(1) **Dozimetri in podobni aparati, ki se uporabljajo v radiologiji** za merjenje in kontrolo intenzivnosti in prodorne moči rentgenskih žarkov.

(2) **Aparati za merjenje kozmičnih in podobnih sevanj.**

(3) **Detektorji nevtronov (imenovani "*Thermopile*"), pa tudi instrumenti za merjenje ali odkrivanje,** ki imajo cev za detekcijo nevtronov, v kateri je uporabljen bor, borov trifluorid, vodik ali kak drug fizijski, radioaktivni element.

(4) **Instrumenti za merjenje in odkrivanje radiacije** z vgrajenim tekočimi ali trdnimi scintilatorji.

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) aparati z vgrajenim scintilacijskim števcem, katerega podatki se spreminjajo v analogne signale zaradi ugotavljanja medicinskih diagnoz (**na primer:** gama-kamera, scintilacijsko iskalo - *scanner* - **tar. št. 90.18**) in

(b) merilni ali kontrolni aparati, ki so konstruirani tako, da vsebujejo radioaktivni vir (posebno umetne izotope), in, ki se uporabljajo **na primer:** za merjenje debeline materialov (pločevin, prevlek in podobnega), za kontrolo vsebine paketov, za merjenje počasnih zračnih tokov (ionizacijski anemometri) itd. **(tar. št. 90.22).**

(B) OSCILOSKOPI, SPEKTRALNI ANALIZATORJI IN DRUGI INSTRUMENTI IN APARATI ZA MERJENJE ALI KONTROLO ELEKTRIČNIH VELIKOSTI

Osciloskopi in oscilografi se uporabljajo za opazovanje ali snemanje hitrih sprememb neke električne velikosti (napetosti, moči itd.).

Ti instrumenti se delijo **v tri skupine:**

(a) ***Dudelovi* oscilografi,** pri katerem se navitje, ki običajno sestoji iz tuljave tanke žice s pritrjenimi ogledali, vrti v elektromagnetnem polju. Periodični fenomen, ki je predmet opazovanja, je moč opazovati neposredno na plošči zmrznjenega stekla, ali pa ga posneto na fotografski trak.

(b) **Oscilografi z trakom iz mehkega železa in z gravurno (pisalno) iglo z navitjem,** ki deluje na trak iz mehkega železa, ki se nahaja v trajnem magnetnem polju. Lahka palica, ki je na enem koncu ošiljena (igla) je pritrjena na trak, ki beleži opazovani pojav (**na primer:** tako, da vrezuje v prevlečeni *celulozno - acetatni* plastičen trak).

(c) **Osciloskopi in oscilografi s katodnimi žarki.** Ti aparati delujejo tako, da posnamejo, kako katodni snop žarkov spreminja svojo smer zaradi elektrostatične ali elektromagnetne sile. Ti

instrumenti so lahko iz enega ali več delov in sestoje v glavnem iz katodne cevi, iz napajalne naprave in transformatorja, iz ojačevalca, iz sistema za preusmerjanje katodnih žarkov in iz drugih pomožnih naprav, včasih pa so opremljeni **tudi** z elektronskim stikalom. **Osciloskopi** s spominom, ki se uporabljajo za preučevanje hitrih, osamljenih in kratkotrajnih pojavov, so opremljeni ali s spominsko katodno cevjo, ali pa s številčnim spominom, ki je povezan s katodno cevjo. Pri prvem tipu aparata se slika signala ulovi in hrani v katodni cevi. Pri drugem tipu se signal zabeleži v spomin in se lahko po želji prikliče in prikaže na ekranu.

*
* *

Spektralni analizatorji so instrumenti, ki prepoznavajo različne komponente frekvenc vhodnega električnega signala. Uporabljajo se predvsem pri analizah električnih **signalov.** Z njimi je moč izvajati **tudi** analiza ionizacijskega sevanja, zvočnih valov in drugih neelektričnih signalov, če se uporabijo skupaj z detektorji radiacije ali skupaj z drugimi napravami, ki odkrivajo neelektrične **vrednosti,** katere spreminjajo v električne signale.

*
* *

V to tarifno številko **se uvrščajo** aparati za snemanje kratkotrajnih pojavov, ki so konstruirani tako, da ujamejo določeni signal, ga zapišejo v ustrezni obliki z namenom, da ga pozneje prenesejo na aparat za prikazovanje (na televizijski zaslon itd.). "**Logični analizatorji**" (aparati, ki se uporabljajo za **preučevanje električnih vezij** in sestoje predvsem iz polprevodniških naprav) se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

*
* *

Instrumenti in aparati za merjenje in kontrolo električnih vrednosti so lahko prikazovalnega ali registrirnega tipa.

Glede na način delovanja se lahko razdelijo v več skupin:

(1) **Instrumenti z gibljivim navitjem** (*Moving-coil)***,** pri katerih teče električni tok skozi prosto gibljivo navitje v magnetnem polju, ki ustvarja trajni magnet. Kazalec je pritrjen na gibljivo navitje.

(2) **Instrumenti z gibljivim železom** (*Moving-iron*), katerega kazalec se premika zaradi selenoidnega učinkovanja na kos mehkega železa, pritrjenega na podlago kazalca.

(3) **Elektrodinamični instrumenti.** Pri njih gre električni tok, ki se meri, skozi fiksna ali gibljiva navitja, pri čemer gibljiva navitja delujejo v magnetnem polju fiksnih navitij. Kazalec je pritrjen na gibljiva navitja.

(4) **Indukcijski instrumenti,** ki sestoje iz kazalca z ročico, na katero je pritrjen raven kolut ali valj, ki deluje v zračni razpoki elektromagneta z enim ali več navitji.

(5) **Instrumenti s termoelementi,** pri katerih gre električni tok, ki se meri, skozi električni grelec, povezan z vročim sestavom **bimetalnega** termoelementa, katerega elektrogibalna sila se tedaj meri.

(6) **Elektronski instrumenti,** ki delujejo na principu tehnologije polprevodnikov s kazalcem ali *opto-elektronskim* pokazalnikom za **analogno** ali **digitalno** odčitavanje.

Razen predhodno navedenih vrst instrumentov ali aparatov, ki v splošnem izvajajo neposredne meritve, se v to tarifno številko uvrščajo **tudi** instrumenti ali aparati, s pomočjo katerih pride operater do

nekaterih podatkov, na podlagi katerih je moč izračunati količino, ki jo je treba izmeriti (primerjalna metoda). V to skupino so **še posebej vključeni merilni mostovi in potenciometri.** Ti aparati so običajno montirani v škatlah ali zabojih, v katerih je en ali več galvanometrov, standardnih uporov, standardnih kondenzatorjev, standardnih induktorjev, standardnih celic, transformatorjev, pretvornikov, stokal itd. Merilne mostove pogosto **imenujejo po svojih izumiteljih** (*Weatstone*, *Thompson, Anderson, Maxwell, Sauty, Schering, Kohlarausch*, *Wien* itd.), drugi pa nosijo **naziv skupinskega primerjalnega sistema** (*dekadni* most, *doubble-most***,** mostovi *tipa "T*" itd.), ali pa gre za mostove **za posebne namene** (*impendančni, upornostni, kondenzatorski* ali priklopni mostovi, univerzalni mostovi itd.).

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** naslednji instrumenti ali aparati, če se dobavljajo posebej **(85. Poglavje):** transformatorji, standardni upori, standardni kondenzatorji, standardni induktorji, standardne celice itd., prav tako pa **tudi** slušalke (naglavne slušalke), ki se uporabljajo namesto vizuelnih indikatorjev ničle pri nekaterih merilnih mostovih.

*
* *

Osnovne vrste električnih meritev so naslednje:

(I) **Merjenje jakosti električnega toka-(A).** Te meritve se izvajajo predvsem z galvanometri ali ampermetri.

(II) **Merjenje napetosti z voltmetri-(V),** potenciometri, elektrometri itd. Elektrometri, ki se uporabljajo za merjenje zelo visokih napetosti, so elektrostatični. Od običajnih vrst voltmetrov se razlikujejo po tem, da so opremljeni s kroglami ali krožniki, pritrjenimi na izoliran stolp.

(III) **Merjenje upornosti in prevodnosti-(Ohm),** predvsem z ohmmetri ali merilnimi mostovi.

(IV) **Merjenje moči z vatmetri-(W).**

(V) **Merjenje kapacitete-(F) in induktivnosti-(H)** z merilnimi mostovi - izraža se v ***faradih*** ali ***henrijih*** (*Farraday, Henry*).

(VI) **Merjenje frekvenc s frekvenčnimi metri-(Hz),** kalibriranimi v hercih (v nihajih na sekundo) (*Hertz*).

(VII) **Merjenje valovnih dolžin ali radijskih frekvenc** z merilniki valov ali instrumenti, katerih delovanje temelji na valovniških vodnikih s prerezi.

(VIII) **Merjenje faznih kotov in koeficientov uporabnega učinka** - faktorja moči, ki se izvaja s faznimi merilniki in izraža v koeficientu uporabnega učinka (**cos -**$_\phi$ (*phi*).

(IX) **Merjenje razmerja med dvema električnima velikostima-(dB)** z logometri.

(X) **Merjenje električnih in magnetnih lastnosti** materialov s preizkuševalnikom histereze, s permeametri in s podobnimi instrumenti.

(XII) **Preizkušanje sinhronosti s pomočjo sinhronoskopov** - instrumentov za prikaz razmerja faz in frekvenčnih razlik med dvema periodičnima pojavoma. Te instrumente je moč prepoznati po tem, da je na njihovih skalah vgravirano "**Hiter**" in "**Počasen**" (z ustreznimi puščicami).

(XIII) **Merjenje in snemanje hitrih sprememb električnih velikosti** s pomočjo predhodno opisanimi osciloskopi in oscilografi.

Nekateri električni merilni instrumenti se lahko uporabljajo za številne namene, kot **na primer:** elektronski merilni instrumenti, znani kot "**univerzalni preizkusni instrumenti**" (*multimetri*), ki se uporabljajo za hitre meritve napetosti in jakosti električnega toka, moči enosmernega ali izmeničnega električnega toka , uporov in kapacitete.

V to tarifno številko **se uvršča tudi** cela vrsta električnih in **elektronskih** instrumentov, ki se uporabljajo v radijski komunikaciji ali v telekomunikacijah. **Razen** *voltmetrov, potenciometrov, merilnih mostov, ampermetrov, vatmetrov, faznih merilnikov* in *frekvenčnih merilnikov*, že omenjenih v komentarju k tej tarifni številki, **so vključeni** v to skupino še:

(i) **Impendančni kontrolni instrumenti in impendančni mostovi** za ugotavljanje impendance tokokroga, pa **tudi** za merjenje kapacitete in induktivnosti.

(ii) **Indukcijski mostovi in podobni instrumenti** za merjenje induktivnosti na podlagi *Witstonovega* mostu.

(iii) **Neparni in decibelni merilniki.** Te naprave se uporabljajo za merjenje upada moči telefonskih električni tokokrogov pri prenosih na velikih razdaljah. Instrumenti za merjenje zvoka (za akustične meritve) **se uvrščajo** v **tar. št. 90.27.**

(iv) **Indikatorji fadinga.** Za razliko od neparnih merilnikov, ki izvajajo meritve na podlagi kompenzacijskega sistema), dajejo ti instrumenti neposredno indikacijo fadinga.

(v) **Instrumenti za merjenje motenj** *(Cross-talk)(diafonije*), ki se uporabljajo za merjenje raznih velikosti v telefonskih tokokrogih.

(vi) **Aparati za merjenje praga (ravni) prenosa.**

(vii) **Merilniki šumov**, ki se uporabljajo pri visokofrekvenčnih linijah.

(viii) **Merilni instrumenti za merjenje dodatnega ojačitvenega koeficienta** preko repetitorja relejnih električnih tokokrogov pri velikih telefonskih razdaljah (*kardometri*).

(ix) **Instrumenti za merjenje interference** - **na primer:** za merjenje napetosti šuma v dolgih telefonskih instalacijah in za merjenje motenj zaradi visokonapetostnih linij.

(x) **Psofometri -** instrumenti za izračunavanje šumov na linijah, t.j. za izračun elektromotorne moči (**EMM**) vira električnega toka, ki bi povzročil iste motnje, če zamenja napetost, induciran v telefonskem električnem tokokrogu.

(xi) **Amplitudni indikatorji za beleženje kratkotrajnih napetostnih nihanj** *(Peak indicators*)**,** ki nastajajo v prenosniških sistemih (**na primer:** v daljinskih telefonskih kablih, v radio-oddajnem električnem vezju, na kratkovalovnih zvezah itd.).

(xii) **Echometri (merilniki odmeva),** ki se uporabljajo za vzpostavljanje linijskega ravnotežja z neposrednim odčitavanjem odmeva, izraženega v nepesih ali decibelnih enotah.

(xiii) **Distorziometri** za merjenje harmonične distorzije, ki se pojavlja v kompleksnih napetostih.

Nekateri med predhodno navedenimi instrumenti (posebej tisti, ki se uporabljajo za elektroakustične meritve), **so kalibrirani v *nepersih* ali *decibelih-(Db).***

Ta tarifna številka **vključuje tudi** druge instrumente in aparate, ki izvajajo operacije, opisane v tej tarifni številki, **vključno tudi** instrumente **za preizkušanje in merjenje elektronk, še posebej tiste za preizkušanje radijskih cevi.** Vsi ti instrumenti za preizkušanje in merjenje so včasih konstruirani tako, da proizvedejo značilno krivuljo na zaslonu osciloskopa.

*
* *

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), se posebej dobavljeni deli in pribor instrumentov in aparatov iz te tarifne številke, prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

Nekaj primerov:

Koincidenčni aparati, ki se uporabljajo skupaj z *Geiger-Millerjevim* števcem ali s proporcionalnimi števci, **trdni scintilatorji** v obliki kristalov ali elementov iz plastičnih mas, ki so montirani v kovinskem plašču in, ki so konstruirani **samo** in edinole za montiranje **detekcijskih instrumentov**, cevi za detektorje nevtronov, ki **uporabljajo** *bor*, *borov trifluorid*, *vodik* in nekatere druge fizijske elemente.

90.31 - INSTRUMENTI, APARATI IN STROJI ZA MERJENJE ALI KONTROLO, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU; PROJEKTORJI PROFILOV

9031.10 **- Stroji za uravnotežanje mehanskih delov**

9031.20 **- Merilne mize**

9031.30 **- Projektorji profilov**

- Drugi optični instrumenti in naprave:

9031.41 **- - za nadzor polprevodniških rezin ali naprav ali za nadzor fotomask ali mrežic, ki se uporabljajo pri proizvodnji polprevodniških naprav**

9031.49 **- - drugi**

9031.80 **- Drugi instrumenti, aparati in stroji**

9031.90 **- Deli in pribor**

Razen projektorjev profilov **vključuje** ta tarifna številka instrumente, aparate in stroje za merjenje ali kontrolo**, neglede na to, ali so optični ali niso optični. Vendar** je treba poudariti, da v to skupino **niso svključeni** katerikoli instrumenti, aparati itd., ki se uvrščajo v **tarifne številke od 90.01 do 90.12** ali od **tar.št. 90.15 do 90.30,** še posebej pa so iz te tarifne številke **izključeni:**

(a) astronomski instrumenti iz **tar. št. 90.05,**

(b) mikroskopi **(tar. št. 90.11** ali **90.12),**

(c) geodetski instrumenti in aparati iz **tar. št. 90.15,**

(d) instrumenti za merjenje dolžine, ki se uporabljajo v roki **(tar. št. 90.17),**

(e) instrumenti in aparati za medicino, kirurgijo itd. **(tar. št. 90.18),**

(f) stroji in aparati za preizkušanje mehaničnih lastnosti materialov **(tar. št. 90.24),**

(g) merilniki pretoka itd. iz **tar. št. 90.26,**

(h) instrumenti in aparati za merjenje in kontrolo električnih velikosti in instrumenti in aparati za merjenje ali odkrivanje ionizacijskih sevanj iz **tar. št. 90.30** in

(ij) instrumenti in aparati za avtomatsko regulacijo ali krmiljenje **(tar. št. 90.32).**

(I) INSTRUMENTI, APARATI IN STROJI ZA MERJENJE ALI KONTROLO
(A)

Med te izdelke **so vključeni:**

(1) **Stroji za uravnotežanje in središčenje mehanskih vrtilnih delov (za dinamično, statično uravnotežanje, ali pa z elektronsko napravo za središčenje) (tarifna podštevilka 9031.10)** za uravnotežanje rotorjev, kolenastih gredi, spojnih palic, ventilov propelerjev, koles, zamašnjakov itd.

Pri dinamičnih strojih se deli vrtijo na dveh nosilcih blokov ali med središči, pri čemer se neuravnoteženost meri mehansko (trasiranje diagramov na registrirni plošči, na vzmetno-ravnotežnem principu).

Statični stroji za uravnotežanje delujejo na principu nagibanja, pri čemer se neuravnoteženost meri v razdelkih na skalah ali številčnicah. **Od dinamičnih strojev se razlikujejo** po tem, da se del, ki je predmet uravnotežanja, **ne vrti.**

Neuravnoteženost predmeta se nadomešča s protiutežjo ali z odvzemanjem materiala.

Pri strojih, opremljenih z elektronsko napravo za uravnotežanje (središčenje) se tresljaji, ki nastajajo zaradi neuravnoteženosti, odkrivajo s posebno občutljivim delom in se nato ojačijo.

V to tarifno številko **so vključeni tudi** stroji za uravnotežanje, ki so opremljeni z obdelovalnim strojem (**na primer:** z vrtalnikom), in, ki se uporabljajo **izključno** za dodelavo neuravnoteženih delov.

(2) **Merilne (testne) mize (klopi, pulti itd.) (Tarifna podštevilka 9031.20)** za testiranje strojev in motorjev, električnih generatorjev, črpalk, merilcev hitrosti ali tahometrov itd. Sestoje iz okvirja z merilnimi in umerilnimi instrumenti.

(3) **Laboratorijski aparati,** ki se uporabljajo **za preizkušanje goriv,** predvsem pa za merjenje oktanskega številka bencina ali cetanskega števila dieselskega goriva. Ti aparati običajno sestoje iz motorja z notranjim izgorevanjem, iz dinamo-stroja, generatorja za vžig, grelnih uporov, iz merilnih instrumentov (*termometrov, manometrov, voltmetrov, ampermetrov*) itd.

(4) **Aparati za preizkušanje in nastavitev avtomobilskih motorjev**, ki se uporabljajo za kontrolo vseh delov za vžig (tuljav, svečk, kondenzatorjev, akumulatorjev itd.). Njihov namen je ugotoviti karseda najboljšo nastavitev vplinjača (z analizo izpušnih plinov), ali pa meritev navora (kompresije) v valjih.

(5) **Planimetri** za merjenje ravnih ploskev (**na primer:** na načrtih, diagramih, usnju ali krznu). Konica (ost) za trasiranje, ki je kombinirana z merilno napravo, sledi konture površine, ki se meri.

Integratorji, harmonični analizatorji in drugi instrumenti temeljijo na planimetričnem principu in lahko merijo **tudi** druge velikosti (**na primer:** prostornino, inercijske momente itd.).

(6) **Merilniki konture glav**e, katere uporabljajo klobučarji. Delujejo s pomočjo perforiranega lista papirja.

(7) **Komparatorji** s številčnico, mikrometrske naprave, elektronski, opto-elektronski in pnevmatski senzorji (avtomatski ali neavtomatski), pa **tudi** vsi instrumenti ali naprave za merjenje dolžine, kotov ali drugih geometrijskih količin, ki uporabljajo takšne senzorje. V to tarifno številko se **uvrščajo tudi registrirni komparatorji in komparatorji,** ki so opremljeni z mehansko napravo, ki popelje dele in serijske proizvodnje h komparatorju in, ki izloča pomanjkljivo izdelane dele.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** komparatorji tipa številčnice, ki se držijo v roki in, ki so opisani v točki **(4) pod (D)** komentarja k tarifni številki 90.17 (**glej** predhodno izključitev **pod (d)).**

(8) **Stolpni kalibrirniki** za kontrolo natančnosti kvadratov, za kontrolo višine ali za drugo kontrolo med proizvodnim procesom.

(9) **Sinusne palice in nastavljive mize s sinusnimi palicami** za kontrolo kotov.

(10) **Vodne tehtnice z mehurčkom,** ki se uporabljajo v številnih obrteh, **vključno tudi** mikrometrske **vodne tehtnice** za dodelavo (vodne tehtnice z mehurčkom s vgrajenim mikrometrom), vodne **tehtnice v bloku** (kovinsko ohišje z dvema vodnima tehtnicama), ki se uporabljajo v strojegradnji, in **vodne tehtnice s tekočino na podlagi veznih posod.**

Poudariti je treba, da so iz te tarifne številke **izključeni** posebni nivelirji za geodetsko uporabo **(tar. št. 90.15).**

(11) **Naklonska merila (klinometri)** (s kazalci ali mrežasta naklonska merila, ravnilna naklonska merila, naklonska merila - kotomeri) za kontrolo naklona s primerjavo z vodoravno ravnino, ali pa za merjenje naklona površin.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** instrumenti, katere prav tako imenujejo naklonska merila (klinometri), ki pa se uporabljajo za preverjanje nadmorske višine **(tar. št. 90.15).**

(12) **Svinčnice.**

(13) **Sferometri** za merjenje ukrivljenosti sferičnih površin leč, ogledal, očalnih leč itd. Ti instrumenti sestoje iz podstavka s tremi iglami (v kotih enakostraničnega trikotnika), sorazmernika in iz mikrometrskega vijaka s tipalom. Druge vrste (**optični merilniki leč**) so lahko opremljeni s številčnico za neposredni prikaz ukrivljenosti.

(14) **Etaloni, kalibrirniki za kontrolo standardov.**

(15) **Oprema za večdimenzionalne meritve, vključno tudi** stroje **za merjenje koordinat,** ki se uporabljajo za ročno in mehansko kontrolo mer raznih komponent ali delov strojev.

(16) **Stroji za središčenje,** ki jih uporabljajo optiki in, ki služijo za določanje in označevanje osi ali središča leč.

(17) **Mikrometrski stroji za standardne meritve,** ki temeljijo na mikrometrskem principu. Sestoje iz pričvrščenega zadnjega dela s kontaktnim pokazalnikom in iz nastavljivega sprednjega dela z mikrometrskim vijakom.

(18) **Aparati za merjenje ali odkrivanje tresljajev raztezanja, udarcev ali potresov,** ki se uporabljajo na strojih, mostovih, jezovih itd.

(19) **Aparati za kontrolo tekstilnih materialov, <u>na primer:</u> navojna vretena za gradacijo preje (vretena osnove)** za pridobivanje določene dolžine preje ali predpreje (z regulatorjem napetosti, s števcem in zvonce, ali pa brez njih), **torziometri in torziografi** za ugotavljanje vtkanosti preje, **tensiometri** za merjenje napetosti preje na tekstilnih strojih pri navijanju, navijanju na vretena, pri snovanju itd.), instrumenti za **preizkušanje enovitosti preje tako, da prejo navijejo na boben** ali desko (običajno imajo napravo za preverjanje razmikov med posameznimi navoji).

(20) **Instrumenti in stroji za preizkušanje površinske obdelave** in za merjenje stanja površine. Pri tovrstnih strojih na mehanski ali pnevmatski pogon poteka merjenje s pomočjo trdne kontaktne osti ali zračnih curkov.

Pri električnih tipih se ost iz ***safirja*** ali ***diamanta*** premika po površini, ki je predmet preizkusa, in sleherno neravnino te površine spreminja v električni potencial. Vertikalni gibi te osti se spreminjajo v električni potencial s pomočjo *piezo-električnega* kristala, ali pa posredno tako, da ustvarjajo različne vrednosti kondenzatorja ali induktorja. Električni potencial se nato ojači in meri. S primerjavo meritev z odčitavanjem rezultatov meritve izbranih standardnih površin (majhne kovinske plošče, namenjene posebej za te namene) se dobi stanje površine, ki se preizkuša.

(21) **Stroji za preizkušanje zobnikov** - **na primer:** stroji na podlagi ojačenega ročičnega sistema za preizkušanje profilnih oblik, premera oddaljenosti, razmika zobcev in kontaktov valjanja itd. (pri navadnih in poševnih zobnikih), vodil itd. (pri helikoidalnih in polžastih zobnikih).

(22) **Instrumenti za merjenje kontrakcije gline itd. vzorčnih kosov**, ki se jemljejo iz keramičnih peči med žganjem z namenom ugotoviti potek žganja (*piroskop*). Ti instrumenti so podobni kalibrirnim šestilom, le, da so kalibrirani glede na merodajne enote.

(23) **Instrumenti za merjenje nepravilnih površin** (kot sta usnje in krzno) po fotoelektričnem postopku. (Razlika električnega toka iz fotoelektrične celice je odvisna od tega, koliko je izenačena osvetlitev steklene plošče, prekrite z neprozorno površino, ki se meri.

(24) **Instrumenti za merjenje premera preje** po fotoelektričnem postopku, opisanem v prejšnji točki **pod (23**).

(25) **Instrumenti za kontinuirano merjenje in kontrolo debeline pločevin ali trakov** v valjarnah itd.

(26) **Instrumenti za ultrazvočno merjenje debeline,** ki omogočajo preverjanje debeline z enostranim opazovanjem materialov.

(27) **Instrumenti za odkrivanje napak, prask, razpok ali drugih pomanjkljivosti v materialih** (v palicah, ceveh, profilih itd., v strojno izdelanih izdelkih, **kot so** vijaki, igle itd.). Odkrivanje poteka ali z opazovanjem diagrama katodnih žarkov, povzročenega z magnetnimi variacijami, ali pa z neposrednim odčitavanjem variacij magnetne prodornosti, ki se beleži na graduirani skali. Odkrivanje lahko poteka **tudi** s pomočjo ultrazvočnih valov. To opravljajo **ultrazvočni instrumenti za kontrolo zvarov.** Ti instrumenti delujejo na principu odkrivanja diskontinuitet na zvarih, ali pa tako, da se ultrazvočni valovi ob stiku s takšnim mestom uklonijo oziroma spremenijo smer. Pomanjkljivosti se lahko merijo bodisi z opazovanjem uklanjanja žarkov, bodisi s pomočjo metode echa (odmeva). Opazovanje lahko poteka na zaslonu katodne cevi.

(28) **Posebni instrumenti za kontrolo ur ali njihovih delov**.

Med te instrumente **so vključeni:**

(i) **Instrumenti za kontrolo urinih vzmeti.**

(ii) **Merilnike amplitude** za kontrolo amplitude pri nihanju kolesa za uravnoteženje. Svetlobni snop, katerega gibanje kolesca za uravnotežanje prekinja, se projecira na fotoelektrično celico in se tako izmeri amplituda.

(iii) **Oscilometre** za preizkušanje in kontrolo kompletnih urinih mehanizmov. Urin mehanizem se namesti na mikrofon, tako, da vsak udarec ure proizvede potencial, ki se ojači in prenese na dve elektrodi. Ena med njima je opremljena z ostmi, ki nato izvajajo snemanje tako, da perforirajo papirnati trak.

(iv) **Instrumenti za končno kontrolo ur.** Ti instrumenti delujejo na istem principu kot oscilometri (snemanje bitja ure, nameščene na mikrofon), lahko pa so **tudi** opremljeni s katodnim osciloskopom.

(29) **Posebni električni instrumenti za merjenje napetosti in deformacij.**

Ti instrumenti **temelje** na naslednjih principih:

(i) Na spremembi upornosti žice, če je izpostavljena napetosti (napetostni manometri). **Vendar** pa se električni upori, znani kot **"merilniki napetosti", uvrščajo v tar. št. 85.33.**

(ii) Na spremembi kapacitete med posebno konstruiranima elektrodama.

(iii) Na električnem potencialu, proizvedenem s pomočjo kremena ali podobnih kristalov, če so izpostavljeni pritisku.

V to skupino **so vključeni** tudi **dinamometri,** ki se uporabljajo za merjenje navora (kompresije) ali vlečne moči hidravličnih stiskalnic, valjarn, strojev za preizkušanje materialov itd., pa **tudi** za merjenje letalskega tovora. Običajno sestoje iz kovinskega telesa (valja, obročka), ki so izpostavljeni pritisku, in iz merilnega aparata, graduiranega v enotah sile, ki beleži sleherno spremembo oblike kovinskega dela dinamometra.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** dinamometri za preizkušanje lastnosti materialov **(tar. št. 90.24).**

(30) **Merilne celice** (*load cells*), ki spremembe uporabljene sile (**vključno tudi** maso) spreminjajo v proporcionalne spremembe napetosti. Te spremembe napetosti se pretežno ugotavljajo z merilnimi instrumenti, z instrumenti za kontrolo, tehtanje itd. in se izražajo v željenih enotah.

(31) **Elektronski kronografi in kronoskopi** za merjenje trajnosti nekega električnega kontakta. Sestoje iz kondenzatorja, ki se napaja s pomočjo visokega upora ves čas trajanja kontakta. Merjenje poteka s pomočjo voltmetra z elektronsko cevjo, kalibrirano v časovnih enotah.

(B)

(Tarifna podštevilka 9031.40)

V to tarifno številko **so vključene** tudi optične vrste aparatov in instrumentov za merjenje in kontrolo, **kot so:**

(1) **Komparatorji (optični ali z graduirano skalo)** za kontrolo mer dela, ki naj bi se proizvajal v skladu s standardnim kosom; gibanje tipala se povečuje s pomočjo optične naprave (na principu obračajočega se ogledala).

(2) **Mize za primerjanje** zaradi kontrole raztegovanja, dolžin, površin itd. Ti instrumenti sestoje iz mize in okvirja, drsnega vozička in dveh montiranih mikrometrskih mikroskopov.

(3) **Merilne mize za velike dele,** merilniki navojev, rezil za zobnike, vijačna vretena za stružnice, prečne gredi itd. Sestoje iz okvirja, mize, mikroskopa za opazovanje, dveh mikrometrskih mikroskopov in projekcijskega aparata.

(4) **Interferometri,** namenjeni za kontrolo ravnih površin. Temelje na principu svetlobne interference in sestoje iz standardne optične ravnine in leč z mikrometrskimi prekrižanimi žicami za merjenje interferenčnih žarkov. **Vendar** so iz te tarifne številke **izključene** standardne optične ravnine (**etaloni**) **(tar. št. 90.01)** in interferometri za merjenje refrakcijskih indeksov-*LOMNEGA KOLIČNKA* **(tar. št. 90.27).**

(5) **Optični preizkuševalniki površin** za merjenje stanja površin s kombinacijo prizme in leč.

(6) **Aparati, opremljeni z diferencialnim tipalom s hitrim impulzom in optičnim vizorjem,** ki se uporabljajo za fotografsko beleženje in merjenje profilov ter stanja površin.

(7) **Teleskopi za uglaševanje (centriranje)** za kontrolo ravnosti miz in strojnih vodil in za merjenje kovinskih konstrukcij. Delujejo na principu kolimacije (prekrivanja linije z optično osjo) ali na principu avtokolimacije in imajo teleskop ter kolimator ali ogledalo.

(8) **Optična ravnila za merjenje odklonov od ravnine** - *med drugim* so sestavljeni iz votlega ravnila s prizmo in lečo na obeh konceh in iz mikrometrskega okularja z vgrajenim tipalom.

(9) **Aparat za mikrometrsko odčitavanje** za kontrolo premikov miz obdelovalnih strojev - sestoje iz mikrometrske priprave za odčitavanje milimetrskih razdelkov na posameznih skalah.

(10) **Optični goniometri (kotomeri) za kontrolo kotov** zob ali rezil (sprednji poševni del) med ostrenjem. Sestoje ali iz optične naprave z lečo in ogledalom in številčnico za odčitavanje vpadnega kota, ali pa iz sistema čepov, ki tvorijo ogledali, in nastavljivega objektiva.

(11) **Fokometri** (instrumenti za merjenje goriščnih razdalj), ki se uporabljajo pri izbiri primernih očalnih leč.

Navedeni aparati in instrumenti **ostanejo uvrščeni** v tej tarifni številki **neglede** na to, ali so primerni za montažo na stroje, ali pa za te namene niso primerni.

Vendar je treba omeniti, da tarifna številka **84.66 vključuje** naprave za nastavitev delovanja obdelovalnih strojev ali orodij na njih, **vključno tudi** optične naprave, ki se uporabljajo za ta namen (**na primer:** "**optične**" razdelilne glave in "**optične**" krožne plošče), ki imajo **optične** elemente za odčitavanje s skal pri nastavljanju itd.

(II) PROJEKTORJI PROFILOV

(Tarifna podštevilka 9031.30)

Projektorji profilov se uporabljajo za kontrolo oblik in mer številnih predmetov (kosov, narezanih na oblike, zobnikov, pogonskih zobnikov za majhne mehanizme, vijakov, narezovalnikov in vrezovalnikov navojev, rezalnikov itd.), ali pa za preizkušanje površine. Pri večini teh projektorjev se svetloba žarnice koncentrira v snop s pomočjo zbiralne leče, preden se svetloba usmeri na vzorec (vzorec se namesti na podstavek). Svetlobni snop zariše obris vzorca, ki se (po večkratnih odbojih) končno projecira na zaslon s pomočjo kompleta prizem. Zaslon je običajno vgrajen v projektor. Nekateri med temi projekcijskimi aparati imajo **tudi** vmesni podstavek - to je podstavek, na katerega se postavi standardni del.

DELI IN PRIBOR

(Tarifna podštevilka 9031.90)

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), **vključuje** ta tarifna številka **tudi** dele in pribor, ki so namenjeni za uporabo s predhodno opisanimi stroji, aparati in instrumenti, **na primer:** planimetrične ročice, vznožja podstavkov in kontrolne mize za komparatorje.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 9031.49

Ta tarifna podštevilka ne vključuje samo instrumentov in aparatov , ki omogočajo direktno pomoč ali lajšajo človeško gledanje, **ampak tudi** drugi instrumenti in aparati ki delujejo skozi optične elemente ali procese.

90.32 - INSTRUMENTI IN APARATI ZA AVTOMATSKO REGULACIJO ALI KONTROLO

9032.10 **- Termostati**

9032.20 **- Manostati (regulatorji pritiska)**

- Drugi instrumenti in aparati:

9032.81 **- - hidravlični ali pnevmatski**

9032.89 **- - drugi**

9032.90 **- Deli in pribor**

Skladno z **Opombo 6** k temu poglavju, se v to tarifno številko uvrščajo:

(A) **Instrumenti in aparati za avtomatsko regulacijo pretoka, gladine, pritiska ali drugih** spremenljivih količin tekočin ali plinov, ali pa za avtomatsko regulacijo temperature - **neglede** na morebitno odvisnost njihovega delovanja od električnega fenomena, ki se spreminja v odvisnosti od dejavnika, predvidenega za avtomatsko regulacijo, in ki so oblikovani tako, da ta dejavnik privedejo in vzdržujejo na določeni ravni, stabilni ne glede na motnje, s pomočjo stalnega ali občasnega merjenja njegove dejanske vrednosti; in

(B) **Avtomatski regulatorji električnih velikosti ter instrumenti ali aparati za avtomatsko regulacijo neelektričnih velikosti,** katerih delovanje je odvisno od električnega fenomena, ki se spreminja glede na faktor, predviden za regulacijo, in ki so oblikovani tako, da ta dejavnik privedejo in vzdržujejo na določeni ravni, stabilni ne glede na motnje, s pomočjo stalnega ali občasnega merjenja njegove dejanske vrednosti.

(I) INSTRUMENTI IN APARATI ZA AVTOMATSKO REGULACIJO PRETOKA, GLADINE, PRITISKA ALI DRUGIH SPREMENLJIVIH VELIKOSTI TEKOČIN ALI PLINOV, ALI PA ZA AVTOMATSKO REGULACIJO TEMPERATURE

Aparati za avtomatsko regulacijo tekočin ali plinov in aparati za avtomatsko regulacijo temperature predstavljajo del sistema za avtomatsko regulacijo in sestoje iz naslednjih naprav:

(A) **Iz naprave za merjenje spremenljive velikosti,** katero je potrebno kontrolirati (pritisk ali gladina v rezervoarju, temperatura prostora itd.). V nekaterih primerih je lahko namesto merilne naprave uporabljena preprosta naprava, ki je občutljiva na spremembo značilnosti (kovinska ali bimetalna palica, komora in mehovi s tekočino, ki se širi, plovec itd.).

(B) **Iz kontrolne naprave,** ki primerja merjeno vrednost z željeno in, ki poganja napravo, opisano v naslednji **točki (C).**

(C) **Naprava za poganjanje, ustavljanje ali delovanje.**

Nekateri med instrumenti in aparati nimajo vgrajenih naprav, ki primerjajo merjeno vrednost z željeno vrednostjo. Te naprave se sprožajo neposredno s stikalom, potem ko je dosežena poprej določena vrednost.

Aparat za avtomatsko regulacijo tekočin, plinov ali temperature, sestoji (v smislu **Opombe 6 (a)** k temu poglavju) iz vseh treh naprav, ki tvorijo eno celoto, **vendar** predstavljajo (skladno z **Opombo 3** k temu poglavju) funkcionalno celoto.

Instrumenti in aparati **za avtomatsko regulacijo pretoka, gladine, pritiska in drugih spremenljivih velikosti** ali aparati za avtomatsko regulacijo temperature, so povezani z aparatom, ki izpolnjuje ukaze (s črpalkami, kompresorji, ventili, gorilcem v peči itd.) in, ki spravi spremenljivo vrednost (**na primer:** tekočino, merjeno v rezervoarjih, ali temperaturo, merjeno v prostoru) na predpisano vrednost, ali pa (kot je primer pri varnostnih sistemih) ustavlja delovanje kontroliranega stroja ali aparata. Ta naprava, s katero se pravzaprav preko mehanskega, hidravličnega, pnevmatskega ali električnega ukaza krmili na daljavo, **se uvršča** v ustrezno tarifno številko (**črpalka** ali kompresor v **tar. št. 84.13** ali **84.14, ventil** v **tar. št. 84.81 itd.**).

Če so aparati za avtomatsko regulacijo **kombinirani** z napravo, ki izpolnjuje ukaze, se celota uvršča skladno s **Temeljnim pravilom 1**, ali s **Temeljnim pravilom 3(b)** (**glej del (III)** splošnih določil komentarja k **Oddelku XVI** in komentar k **tar. št. 84.81).**

V to skupino **so vključeni:**

(A) **Kontrolorji in regulatorji pritiska,** imenovani **tudi manostati.** Sestoje iz naprave, občutljive na pritisk, iz kontrolne naprave, ki primerja (**na primer:** s pomočjo nastavljive vzmeti) pritisk, katero je potrebno kontrolirati, z željenim pritiskom, in iz električnega kontakta ali majhnega ventila, ki poganja **servo- vezje**.

Ti aparati se lahko uporabljajo **na primer:** za kontrolo motorne črpalke ali kompresorja, ki napaja rezervoar pod pritiskom ali ki poganjajo pnevmatske pozicionirne ventile, ali pa za kontrolo ventilov za regulacijo pretoka, pritiska itd. tekočin ali plinov.

Ti regulatorji pritiska se **razlikujejo** od reducirnih ventilov (katere včasih imenujejo "**regulatorji pritiska**") iz **tar. št. 84.81.**

(B) **Regulatorji in kontrolorji gladine** za avtomatsko kontrolo gladine

Pri kontrolorjih gladine s plovcem deluje plovec na opno ali na magnetno ali drugo napravo, ki poganja električno stikalo. Slednji vklaplja ali izklaplja črpalko, ventil itd.

Pri sistemu z elektrodo se tekočina stika z zemljo in tvori del električni tokokroga. En pol transformatorja je prav tako ozemljen. Ko gladina tekočine pride v stik z elektrodo, se tokokrog sklene in rele prične delovati.

(C) **Regulatorji vlažnosti,** imenovani včasih **tudi vlagostati** (***humidostati)*,** so instrumenti za avtomatsko regulacijo ali kontrolo vlažnosti v parnih komorah, pečeh, delavnicah, skladiščih itd.

Njihovo delovanje je **odvisno od dolžine svežnja dlake** ali kakšnega drugega elementa, občutljivega na vlago. Takšni elementi običajno, poganjajo signalno napravo, ali pa krmilijo aparat, ki lahko ugotovljeno stopnjo vlažnosti spremeni (**na primer:** ventil za dovod pare, vlažilna naprava ali naprava za ostranjevanje vlage, ventilator itd.).

(D) **Termostati** se uporabljajo za avtomatsko kontrolo temperature.

Osnovne komponente termostatov so:

(1) Element, občutljiv na temperaturne spremembe. Njegovo delovanje je lahko odvisno:

(a) od spremembe oblike bimetalnega traku (ravna oblika, oblika črke "U" ali oblika spirale itd.),

(b) od pritiska pare ali tekočine,

(c) od raztezanja tekočine ali kovinske palice in

(d) od električnega upora ali termoelementa.

Pri termostatih z **bimetalnim trakom** je trak pritrjen znotraj potopne cevi ali v ohišju, pri termostatih s kovinsko palico pa je v potopni cevi pritrjena palica. Pri vrstah termostatov na parni pritisk ali na pritisk tekočine lahko občutljivi element sestoji iz nabrane opne s tekočino, ali pa iz sistema z diafragmo, kapilarno cevjo in hruškastim plaščem ali cevastim kolenom.

(2) Boben, kolut ali druga naprava za vzpostavljanje željene temperature.

(3) Naprava za vklapljanje ali ukazovanje, ki sestoji (odvisno od tipa uporabljenega prenosa - mehanski, *servofluidni*, električni prenos) iz skupine ročic, vzmeti itd., iz ventila ali iz električnega stikala. Ta naprava sproži signal ali napravo (s pomočjo daljinskega krmiljenja), kot je **na primer:** ventil za vsesavanje pare ali vroče vode, kotlovni gorilec, klimatska naprava, ventilator itd., ki uravnava temperaturo.

Termostati se uporabljajo predvsem za kontrolo temperature v hišah ali drugih stavbah, v pečeh, kotlih, vodnih grelcih, hladilniških instalacijah, dimnikih ali vodih za gorivo, v parnih aparatih in v drugi industrijski in laboratorijski opremi.

(E) **Regulatorji temperature** za nastavitev in vzdrževanje vnaprej nastavljenih temperatur pri električnih grelnih napravah (pri štedilnikih, bojlerjih, roštiljih, avtomatih za kavo itd.). Sestoje iz bimetalnega traku, ki se pod vplivom toplote iz upora zvije in v tokokrogu aktivira stikalo, ki prekinja in vzpostavlja električni tokokrog.

Časovna obdobja "***VKLJUČENO***" in "***IZKLJUČENO***", skladno s tem pa **tudi** temperatura naprave, ki se ogreva, **se določajo z ročno nastavitvijo** kontrolne številčnice. položaj "***FULL***" (***MAKSIMUM***) označuje, da bimetalni sklop miruje, kar omogoča, da (vsaj v začetni fazi ogrevanja) grelni element neprekinjeno deluje.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) "**termostatične**" ali "**termostatske**" posode, omare itd., v katerih se vzdržuje stalna temperatura s pomočjo termostata. Te posode **se uvrščajo** v **svoje ustrezne tarifne številke**, in

(b) termostatsko kontrolirani ventili **(tar. št. 84.81).**

(F) **Regulatorji zračnega toka** v pečeh, ki se uporabljajo **na primer:** pri napravah za centralno ogrevanje, za avtomatsko kontrolo vstopa zraka s pomočjo temperature, pritiska itd.

(II) AVTOMATSKI REGULATORJI ELEKTRIČNIH VELIKOSTI IN INSTRUMENTI ALI APARATI ZA AVTOMATSKO REGULACIJO NEELEKTRIČNIH VELIKOSTI, KATERIH DELOVANJE JE ODVISNO OD ELEKTRIČNEGA FENOMENA, KI SE SPREMINJA GLEDE NA FAKTOR, PREDVIDEN ZA KONTROLO

Avtomatski regulatorji iz te tarifne številke so namenjeni za uporabo v sistemih za popolno avtomatsko kontrolo. Konstruirani so tako, da neko električno ali neelektrično velikost spravijo na določeno vrednost in, da jo na njej **tudi** vzdržujejo kot vrednost, ki je stabilna proti kakršnimkoli motnjam, to dosegajo tako, da nepretrgoma merijo njeno dejansko vrednost.

Ti sistemi sestoje iz naslednjih naprav:

(A) **Iz merilne naprave** (naprava za "**senzibilnost**" (občutljivost), pretvornik, upor - sonda, termoelement itd.), ki ugotavlja dejansko vrednost spremenljivega pojava, katero je potrebno kontrolirati, in jo pretvarja v proporcionalni električni signal.

(B) **Iz električne kontrolne naprave,** ki primerja merjeno vrednost z željeno in, ki daje signal (običajno v obliki moduliranega električnega toka toka).

(C) **Iz električne naprave za pogon,** ustavitev ali ukazovanje (običajno so to kontakti, stikala ali tokokrogovna stikala, preusmerniška stikala, včasih pa **tudi** relejna stikala), ki električni tok spravi v "**akcijsko**" (delovno) napravo, skladno signalom, prejetim od kontrolne naprave.

Avtomatski regulator sestoji (glede na smisel **Opombe 6(b)** k temu poglavju) iz naprav, opisanih v predhodnih **točkah (A), (B) in (C), neglede** na to, ali so sestavljene v eno celoto, ali pa izdelani v smislu funkcionalne celote (skladno z **Opombo 3** k temu poglavju).

Če avtomatski regulatorji ne izpolnjujejo pravkar podane opredelitve, se uvrščajo takole:

(1) Električne merilne naprave **se uvrščajo** v **tarifne številke 90.25, 90.26** ali **90.30.**

(2) Električne kontrolne naprave je treba uvrstiti v **to tarifno številko kot nekompletne instrumente** in aparate za avtomatsko kontrolo.

(3) Naprave za vklop, ustavitev ali ukazovanje se v splošnem uvrščajo v **tarifno številko 85.36** (**stikala, releji** itd.).

Avtomatski regulatorji so povezani z električno, pnevmatsko ali hidravlično "**akcijsko**" napravo, ki kontrolirano spremenljivo vrednost spravi spet na željeno vrednost. Ta naprava za akcijo (*akutator*) je lahko v obliki vpenjal, ki nastavljajo razdaljo med elektrodami obločne peči, motornega ventila, ki kontrolira dotok vode ali pare v kotel, v peč, v stroj za pulpiranje itd.

Naprave za "**akcijo**" **se uvrščajo** v svoje ustrezne tarifne številke (nastavljiva dvigala v **tar. št. 84.25,** motorni ali magnetni (*selenoidni*) ventili v **tar.št. 84.81,** elektromagnetni pozicioner v **tar. št. 85.05** itd.). Če so avtomatski regulatorji in "**akcijske**" naprave sestavljeni v celoto, poteka uvrščanje po **Temeljnim pravilu 1**, ali po **Temeljnim pravilu 3(b),** (**glej del (III)** splošnih določil komentarja k **Oddelku XVI** in komentarja k **tar. št. 84.81**).

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) avtomatske varovalke, ki so v istem ohišju kombinirane z regulatorjem napetosti ali s tokovnim regulatorjem in, ki se uporabljajo **v motorjih z notranjim izgorevanjem** (**tar.št. 85.11**), in

(b) "**nastavljivi kontrolerji**" iz **tar. št. 85.37**.

DELI IN PRIBOR

Skladno z določili **Opomb 1 in 2** k temu poglavju (**glej** splošna določila komentarja), se deli in pribor aparatov in naprav iz te tarifne številke prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

90.33 - DELI IN PRIBOR (KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU) ZA STROJE, NAPRAVE, INSTRUMENTE ALI APARATE IZ 90. POGLAVJA

Ta tarifna številka **vključuje** vse dele in pribor strojev, naprav, instrumentov in aparatov iz tega poglavja, **razen:**

(1) Delov in pribora, navedenih v **Opombi 1** k temu poglavju, **na primer:**

(a) optično neobdelanih optičnih elementov iz stekla **(70. Poglavje),**

(b) izdelkov, ki se uporabljajo v strojih, napravah, instrumentih ali aparatih in, ki so iz gume, **razen** iz trde gume (**na primer:** gumijasti čepi, podstavki in podobno) **(tar. št. 40.16),** iz usnja ali umetnega usnja (**na primer:** usnjene opne plinskega števca) **(tar. št. 42.04)** ali iz tekstilnega materiala **(tar. št. 59.11)** in

(c) kovinskih delov za splošno uporabo, opredeljenih v **Opombi 2** k Oddelku XV **(Oddelek XV)** in podobnega blaga iz plastičnih mas **(39. Poglavje),**

(2) Delov in pribora, zajetih v **Opombi 2(a)** k temu poglavju, ki kot taki **predstavljajo** stroje, naprave, instrumente ali aparate iz katerekoli posamezne tarifne številke **90. Poglavja** ali iz **84., 85.** ali **91. Poglavja** (**razen** tistih, navedenih v tarifna številkah 84.85, 85.48 ali 90.33 pod "**drugo**"). Glede na to se morajo posebej dobavljeni tovrstni izdelki uvrstiti v svoje ustrezne tarifne številke.

Primeri takšnih izdelkov so naslednji:

(a) vakuumske črpalke **(tar. št. 84.14),**

-pipe ali ventili **(tar. št. 84.81),**

- zobniki **(tar. št. 84.83),**

(b) električni motorji **(tar. št. 85.01),**

- transformatorji **(tar. št. 85.04),**

- trajni magneti in elektromegnati **(tar. št. 85.05),**
- primarne celice **(tar. št. 85.06),**
- audiofrekvenčni električni ojačevalci **(tar. št. 85.18),**
- kondenzatorji iz **tar. št. 85.32,**
- upori **(tar. št. 85.33),**
- releji **(tar. št. 85.36),**
- elektronke **(tar. št. 85.40),**
- fotocelice iz **tar. št. 85.41,**
- visokofrekvenčni in srednjefrekvenčni ojačevalci **(tar. št. 85.43),**

(c) optični elementi iz **tar. št. 90.01** ali **90.02,**

(d) fotografski aparati **(tar. št. 90.06),** termometri in higrometri **(tar. št. 90.25)** in

(e) mehanizmi za ure **(tar. št. 91.08** ali **91.09).**

(3) **Deli in pribor,** ki se uporabljajo **izključno ali pretežno z določeno vrsto strojev,** naprav, aparatov ali instrumentov, ali pa z določenim številom strojev, naprav, instrumentov ali aparatvo iz iste tarifne številke tega poglavja. Upoštevajoč **Opombo 2(b) se uvrščajo** v isto tarifno številko kot ustrezni stroji, naprave, instrumenti ali aparati.

91. POGLAVJE

URE IN NJIHOVI DELI

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo:**

   (a) stekla in uteži za ure (uvrščajo se glede na material);

   (b) verižice za ure (**tar. št. 71.13 in 71.17**);

   (c) deli za splošno uporabo, definirani v opombi 2 k XV. oddelku, iz navadnih **kovin (XV. oddelek**), ali podobni izdelki iz plastičnih mas (**39. poglavje**) ali iz plemenitih kovin ali iz kovine, platirane s plemenito kovino (v glavnem **tar. št. 71.15**); vzmeti za ure pa se uvrščajo kot deli ur (**tar. št. 91.14**);

   (d) kroglice za ležaje (**tar. št. 73.26 ali 84.82**);

   (e) izdelki iz ta**r. št. 84.12**, izdelani tako, da delujejo brez zapornega mehanizma;

   (f) kroglični ležaji (ta**r. št. 84.82**);

   (g) izdelki iz 8**5. poglavja**, ki še niso sestavljeni med seboj ali z drugimi komponentami v urne mehanizme ali druge izdelke, ki so izključno ali v glavnem primerni za dele takih mehanizmov (8**5. poglavje**).

2. **Tar. št. 91.01** obsega samo osebne ure z ohišjem, ki je v celoti iz plemenite kovine ali iz kovine, platirane s plemenito kovino, ali iz teh materialov, kombiniranih z naravnimi ali kultiviranimi biseri ali dragimi ali poldragimi kamni (naravnimi, sintetičnimi ali rekonstruiranimi), iz ta**r. št. 71.01 do 71.04**. Osebne ure v škatli iz navadne kovine z vdelano plemenito kovino se uvrščajo v **tar. št. 91.02**.

3. V tem poglavju so z izrazom "**mehanizmi za osebne ure**" mišljene naprave, ki se regulirajo z nihajočim koleščkom in spiralno vzmetjo, kremenovim kristalom ali kakršnim koli drugim sistemom, ki lahko določa časovne intervale, s kazalnikom ali mehaničnim sistemom, v katerega se lahko vgradi mehanični kazalnik. Taki mehanizmi ne smejo biti debelejši od 12 mm, njihova širina, dolžina ali premer pa ne smejo biti večji od 50 mm.

4. Mehanizmi in drugi deli, primerni za uporabo v urah in drugih proizvodih (npr. preciznih instrumentih), se uvrščajo v to poglavje, razen proizvodov, izključenih z opombo 1 k temu poglavju.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** nekatere aparate, ki so konstruirani pretežno za merjenje časa, ali pa za opravljanje kakšne operacije v določenem času. To so naprave za merjenje časa, ki so primerni, da jih nosi oseba (**ure in štoperice**) in drugi aparati za merjenje časa (navadne ure, ure z mehanizmom za **navadne ure,** budilke, **ladijski kronometri**, **ure za motorna vozila** itd.), kot **tudi** aparati za beleženje časa, merilni instrumenti časovnih intervalov in časovna stikala - praviloma to poglavje **vključuje tudi** dele teh izdelkov.

Izdelki iz tega poglavja **so lahko iz kakršnegakoli materiala (tudi** iz plemenitih kovin**)** in so lahko dekorirani ali okrašeni z naravnimi ali kultiviranimi biseri, ali pa z naravnim, sintetičnim ali rekonstruiranim dragim ali poldragim kamenjem (**glej** komentar k **tarifna številkama 91.11 in 91.12**).

Uvrščanje ur, **kombiniranih s kakšnim drugim izdelkom** (**na primer:** kot del pohištva, svetilk, črnilnika s podstavkom, obtežilnika za papir, pisalnih blokov, namizne tobačnice, cigaretnega

vžigalnika ali vžigalnika za cigare, ročne torbice, podernice, tobačnice, patentnega svinčnika, palice itd.) določajo **Temeljna pravila za uporabo Nomenklature.**

Ure z **vgrajeno razsvetljavo** ostanejo uvrščene v tem poglavju.

Razen izključitev, navedenih v komentarjih k posameznim tarifna številkam, so iz tega poglavja **izključeni še:**

(a) **sončne in peščene ure** (uvrščajo se **po materialu**, iz katerega so izdelane),

(b) glasbeni avtomati (mehanske ptice pevke in podobno) in glasbene skrinje brez številčnice **(tar. št. 92.08),**

(c) ure - otroške igrače, pa **tudi** pribor za Božične ali novoletne jelke v obliki ure brez urinega mehanizma **(tar. št. 95.03** ali **95.05),**

(d) avtomati in drugi premični predmeti, ki se uporabljajo za okraševanje in aranžma izložbenih oken **(tar. št. 96.18)** in

(e) umetnostni, kolekcionarski predmeti in starine **(97. Poglavje).**

Ure so narejene iz dveh glavnih delov: **mehanizma** in **ohišja**.

Mehanski mehanizmi za osebne ure sestoje iz naslednjih delov:

(1) **Iz ohišja ali okvirja,** ki običajno sestoji iz plošče in mostov. Plošča, na kateri so mostovi pritrjeni z vijaki in zagozdami, tvori nosilec mehanizma. Nekatera ohišja ali okvirji imajo poleg mostov in plošče še eno ali več dodatnih plošč (imenovanih **na primer:** plošče številčnice, pokrov zadnje plošče), katerih namen je držati določene dele mehanizma (menjalniški sklop, alarmni sistem itd.) na pravem mestu.

(2) **Iz naprave za pogon urinega mehanizma,** ki običajno sestoji iz uteži ali vzmeti. Vir energije je lahko **tudi** električni tok ali spremembe temperature ali atmosferskega pritiska.

(3) **Zobniški prenosnik** - sistem zobnikov, ki povezujejo pogonsko napravo z zaporo in tako omogoča merjenje časa.

(4) **Menjalniški sklop** - zaporedje delov, ki premikanje minutnega kazalca prenašajo na urin kazalec. Pri urinih mehanizmih s številčnico se ta sistem praviloma nahaja med številčnico in ploščo.

(5) **Zapora** (zaviralni mehanizme). Ta oskrbuje nihalo ali uravnotežno kolo in spiralno vzmet s potrebno energijo in zagotavlja kontrolo delovanja zobniškega prenosnika. Najobičajnejše vrste zapore so: zapora s kotvo ali ročico, zapora z osnikom, zapora valjčnega tipa ali zapornega tipa.

(6) **Naprava za reguliranje,** ki uravnava gibanje, katerega proizvaja pogonski mehanizem. Sestoji iz nihala, uravnotežnega kolesca s spiralno vzmetjo, iz glasbenih vilic, iz piezoelektričnega kristala ali iz kakršnegakoli drugega sistema, ki lahko določa časovne intervale.

(7) **Mehanizem za navijanje in nastavitev kazalcev** (deluje na pritisk na ključ, z izvlekanjem ključa, ali pa s pomočjo dvokrake ročice).

Sestavljen urin mehanizem se skupaj s številčnico in kazalci namesti v ohišje.

Uravnotežni koleščk, deli zapore in deli zobniškega prenosnika so fino nameščeni v ležiščih. Pri bolj cenenih vrstah ur so nameščeni neposredno v kovinske plošče in mostove, pri boljših instrumentih pa so ležišča opremljena z ležiščnimi kamni (zaradi manjšega trenja).

Ure so lahko opremljene z napravami za tipkanje, z alarmnimi mehanizmi ali z melodičnimi napravami. Vsaka od teh naprav terja svoj pogon.

Mehanske ure se lahko navijajo z roko, s pomočjo elektrike, ali pa avtomatsko.

*
* *

Aparati iz tega poglavja so lahko **električni** (**vključno** elektronski).

Na primer:

(A) **Ure na suho baterijo ali akumulator z majhno delovno rezervo** (običajno le nekaj minut). Te ure imajo klasični uravnotežni kolešček, ki je kombiniran s spiralno vzmetjo ali nihalom, elektromagnet pa občasno navije pogonsko vzmet.

(B) **Ure, povezani v električni tokokrog, z veliko delovno rezervo** (nekaj ur). **Tudi** te ure so opremljene z običajnim uravnotežnim kolesščkom s spiralno vzmetjo ali z nihalom, električni motor (sinhroni, indukcijski itd.) pa občasno navije pogonsko vzmet ali dvigne utež.

(C) **Ure z nihalom, ki delujejo s pomočjo suhe baterije, akumulatorja ali električnega omrežja**. Gibanje nihala vzdržuje elektromagnetna naprava.

(D) **Ure, katere poganja suha baterija ali akumulator** z napravo **za regulacijo** (glasbena vilica, *piezo-električni kremenov kristal* itd.), katere nihanje vzdržuje **elektronsko vezje.**

(E) **Ure s sinhronim motorjem.** Te ure so povezane z električnim tokom nadzorovane frekvence in zaradi tega sestoje **samo** iz motorja in zobniškega prenosa (nimajo kontrolne naprave).

Naprave električnih ur so podrobneje obdelane v komentarju k tarifni številki 91.05.

Nekatere električne ure so opremljene z napravami, ki jih nastavijo na točen čas s pomočjo radijskega signala.

*
* *

Merjenje mer mehanizmov za ročne ure, ki so opredeljeni v **Opombi 3** k temu poglavju, poteka na naslednji način:

(a) **Merjenje debeline.**

Debelina urinega mehanizma je **razdalja** med zunanjo ravnino nosilca številčnice (ali vidne površine prikazovalnika - *displeja*, če je le-ta vgrajen v urin mehanizem) in skrajno nasprotno zunanjo ravnino, pri čemer ne štejejo vijaki, matice in drugi pritrjeni deli, ki štrlijo iz te ravnine.

(b) **Merjenje širine, dolžine ali premera.**

Praviloma se mora širino, dolžino ali premer (ki se merijo s pomočjo simetričnih osi) meriti **neupoštevajoč** osovinice in kronice za navijanje.

91.01 - ROČNE, ŽEPNE IN DRUGE OSEBNE URE, VKLJUČNO ŠTOPARICE, Z OHIŠJEM IZ PLEMENITE KOVINE ALI KOVINE, PLATIRANE S PLEMENITO KOVINO

- Ročne elektične ure, s štoparico ali brez nje:

9101.11 **- - samo z mehaničnim kazalnikom**

9101.12 **- - samo z optično-elektronskim kazalnikom**

9101.19 **- - druge**

- Druge ročne ure, s štoparico ali brez nje:

9101.21 **- - z avtomatskim navijanjem**

9101.29 **- - druge**

- Druge:

9101.91 **- - električne**

9101.99 **- - druge**

Komentar k **tarifni številki 91.02** se uporablja *mutatis mutandis* **tudi** na to tarifno številko. Skladno z **Opombo 2** k temu poglavju, morajo imeti ure iz te tarifne številke ohišje, ki je v celoti iz plemenite kovine ali iz kovine, platirane s plemenito kovino. Lahko so okrašene z dragim ali **poldragim** kamenjem, ali pa z **naravnimi** ali **umetnimi biseri**. Imajo lahko **tudi** pokrov ali zapestnico iz plemenite kovine (z dragim ali poldragim kamenjem ali brez njega).

Skladno z **Opombo 7** k **71. Poglavju**, označuje izraz "**kovina, platirana s plemenito kovino**" material, izdelan na kovinski podlagi, na katero je z ene ali več strani pritrjena plast plemenite kovine s spajkanjem ali trdim spajkanjem, varjenjem, vročim valjanjem ali s podobnim mehanskim postopkom.

Vendar pa se ure z ohišjem iz plemenite kovine ali iz kovine, platirane s plemenito kovino**,** ki imajo jekleno dno, uvrščajo v **tarifno številko 91.02** kot ure z ohišjem iz navadne kovine z vstavljeno plemenito kovino.

91.02 - ROČNE, ŽEPNE IN DRUGE OSEBNE URE, VKLJUČNO ŠTOPARICE, RAZEN TISTIH, KI SE UVRŠČAJO V TAR. ŠT. 91.01

- Ročne električne ure, s štoparico ali brez nje:

9102.11 **- - samo z mehaničnim kazalnikom**

9102.12 **- - samo z optično-elektronskim kazalnikom**

9102.19 **- - druge**

- Druge ročne ure, z vgrajeno štoparico ali brez nje:

9102.21 **- - z avtomatskim navijanjem**

9102.29 **- - druge**

- Druge:

9102.91 **- - električne**

9102.99 **- - druge**

Ta tarifna številka **vključuje mehanske** in **električne** (večinoma elektronske) naprave za merjenje časa, skupaj z ohišjem in mehanizmom, ki so primerne, da se jih nosi na roki ali v žepu. Konstruirane so tako, da delujejo v vseh položajih in, da kažejo čas ali časovne intervale. V to tarifno številko se uvrščajo **neglede** na debelino urinega mehanizma. Med te ure **so vključene** ročne ure, žepne ure, ure, ki se nosijo v torbici, ure, ki so vgrajene v broške, prstane itd.

Vendar pa za ure ne morejo šteti drugi aparati za merjenje časa z vgrajenim podstavkom, pa naj bodo še tako enostavne.

V to tarifno številko **se ne uvrščajo le ure s preprostim urinim mehanizmom,** temveč **tudi** zapleteni sistemi, ki imajo poleg elementov, ki kažejo ure, minute in sekunde, vgrajene še dodatne elemente, kot so **na primer:** kronografske ure, žepne in ročne ure z budilko, ure z napravo za bitje (polnih ure, polovic ur, četrtin ur), avtomatske ure, ure s koledarjem in ure, ki kažejo **tudi** pogonsko rezervo.

V to tarifno številko **so vključene tudi luksuzne ure in ure v posebni izvedbi, kot so:** vododržne ure, ure, odporne proti udarcem, antimagnetne ure; osemdnevne ure (ki se navijajo vsakih osem dni); ure, ki se navijajo same, ure s svetlečimi številčnicami in kazalci; ure z velikim sekundnikom ali s

posebno številčnico; ure brez kazalcev; športne ure (**na primer:** potapljaške ure z vgrajenim globinomerom), ure za slepe (Braillove ure).

Kronometrske ure so zelo natančne ure, ki so preizkušene v različnih položajih in pri različnih temperaturah. V to skupino **so vključene tudi** mornarske - žepne kronometrske ure, **ne pa tudi ladijski** kronometri in podobno **(tar. št. 91.05).**

Kronografske ure ne kažejo le dnevni čas, temveč se lahko uporabijo **tudi** za merjenje razmeroma kratkih časovnih oddobij. Kronometrske ure s kazalci imajo poleg običajnih treh kazalcev (za ure, minute in sekunde) še dva dodatna kazalca - osrednji sekundnik, ki v eni minuti napravi cel krog in, ki se lahko s pritiskom na gumb sproži, ustavi ali vrne na ničlo, drugi dodatni kazalec pa je kazalec, ki registrira delovanje sekundnika v minutah. Nekatere kronografske ure imajo **tudi** druge sekundnike.

Ta tarifna številka **vključuje tudi štoparice.** Štoparice s kazalci se od kronografskih ur razlikujejo po tem, da nimajo običajnih urnih, minutnih in sekundnih kazalcev, temveč **samo** osrednji sekundnik (z nadaljnjimi dodatnimi sekundniki ali brez njih) in minutni kazalec. **Vendar** pa imajo elektronske štoparice pogosto **tudi** dodatno napravo za prikaz dnevnega časa.

Kronografske ure in štoparice lahko kažejo petine, desetine, stotinke in tisočinke sekund. Včasih so opremljene s posebno napravo, ki omogoča, da se lahko hitrost tekača, motornih vozil, zvoka itd., bitje bolnikovega srca, učinek strojev itd. ugotovijo brez računanja. Imajo lahko **tudi** naprave za beleženje časa.

Pasovi in zapestnice za ročne ure, ki se dobavljajo skupaj z urami (povezani ali nepovezani), se **uvrščajo v to tarifno številko.**

Iz te tarifne številke **so izključeni** naslednji izdelki, **če se dobavljajo posebej:**

- ohišja za ročne ure in njihovi deli **(tar. št. 91.11),**

- urini mehanizmi **(tar. št. 91.08** ali **91.10),**

- pasovi in zapestnice za ročne ure **(tar. št. 91.13)** in

- deli urinih mehanizmov **(pretežno tar. št. 91.10** ali **91.14).**

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) pedometrov (števce korakov) **(tar. št. 90.29),**

(b) ure z mehanizmom za osebne ure **(tar. št. 91.03)** in

(c) ure za instrumentne plošče in ure podobne vrste za vozila, letala, vesoljske ladje ali plovila **(tar. št. 91.04).**

91.03 - URE Z MEHANIZMOM ZA OSEBNE URE, RAZEN UR IZ TAR.ŠT. 91.04

9103.10 **- Električne**

9103.90 **- Druge**

Ta tarifna številka **vključuje** ure (**vključno** budilke, vendar **izljučuje** ure **iz tar. št. 91.04**) **, pod pogojem**, da so opremljene z mehanizmi za osebne ure in, da so konstruirane za prikaz dnevnega časa. Skladno z **Opombo 3** k temu poglavju, označuje izraz "**mehanizmi za osebne ure**" v tej tarifni številki naprave, regulirane s kolescem, kremenovim kristalom ali katerimkoli drugim sistemom, ki lahko določa časovne intervale, s pokazateljem ali s sistemom, na katerega je možno vgraditi pogazalnik.

Takšni urini mehanizmi:

- ne smejo biti debelejši **od 12 mm,**

- njihova širina, dolžina in premer pa **ne smejo presegati 50 mm.**

Vendar je treba poudariti, da so iz te tarifne številke **izključeni:**

(a) ure in instrumentne plošče ter ure podobnih vrst za vozila, letala, vesoljske ladje ali plovila **(tar. št. 91.04), neglede** na vrsto in debelino urinega mehanizma, in

(b) ure (**vključno** budilke), ki ne ustrezajo pogojem, naštetim v prvem odstavku, **na primer:** ure z nihalom, ure z drugimi regulacijskimi sistemi, ki lahko določajo časovne intervale, debeli **več kot 12 mm** in katerih širina, dolžina in premer **presegajo 50 mm,** ter ure z urinim mehanizmom brez regulacijskega sistema (**na primer:** ure, ki delujejo s pomočjo sinhronega motorja). Te ure **se uvrščajo** v **tar. št. 91.05.**

Budilke so opremljene z udarnim mehanizmom (kot gong običajno služi ohišje ure), ki se nastavi na določeni dnevni čas, ki se vnaprej določi s pomočjo posebnega kazalca. **Včasih** je namesto udarnega mehanizma **glasbeni mehanizem.**

Pod pogojem, da imajo mehanizme za osebne ure, se v to tarifno številko **med drugim uvrščajo** naslednje vrste ur:

(i) Ure za gospodinjstva in pisarne (**vključno** budilke) na nogicah, podstavku itd.

(ii) Potovalne ure s škatlo.

(iii) Ure s koledarjem.

(iv) Osemdnevne ure.

(v) Ure, ki bijejo ure.

(vi) Ure s svetlečimi številkami in kazalci.

Iz te tarifne številke **so izključeni** naslednji izdelki, če se dobavljajo posebej:

- urini mehanizmi (**tar. št. 91.08** ali **91.10),**

- ohišja za ure (**tar. št. 91.12**) in

- deli urinih mehanizmov (pretežno **tar. št. 91.10** ali **91.14**).

91.04 - URE ZA INSTRUMENTNE PLOŠČE IN URE PODOBNEGA TIPA ZA VOZILA, LETALA, VESOLJSKA VOZILA ALI PLOVILA

Ta tarifna številka **vključuje** ure, kompletne z ohišjem in urinim mehanizmom, ki so konstruirane posebej za vgradnjo v instrumentne plošče, krmilne sisteme (volane), v vzvratna ogledala itd., v vozila, letala, vesoljska vozila ali plovila - **neglede na vrsto in debelino urinega mehanizma.** Običajno so električne (večinoma elektronske) ure, ure, ki se navijajo same, ali pa mehanske ure.

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi kronografi** za vozila, ki imajo **razen** običajnih kazalcev še kronografski kazalec, kazalec za beleženje minut in števec, ki šteje čas delovanja vozila.

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki, če se dobavljajo **posebej:**

- urini mehanizmi (**tar. št. 91.08** ali **91.10),**

- ohišja za ure (**tar. št. 91.12**) in

- deli urinih mehanizmov (pretežno **tar. št. 91.10** ali **91.14**).

91.05 - DRUGE URE

- Budilke:

9105.11 **- - električne**

9105.19 **- - druge**

- Stenske ure:

9105.21 **- - električne**

9105.29 **- - druge**

- Druge:

9105.91 **- - električne**

9105.99 **- - druge**

Ta tarifna številka **vključuje** naprave za prikaz časa, **ki niso** uvrščene drugam v temu poglavju in, ki so konstruirane za prikaz dnevnega časa. Zaradi tega morajo **imeti drugačne urine mehanizme od urinih mehanizmov za osebne ure.** Ure in budilke z urinim mehanizmom za osebne ure (kot je opredeljen v **Opombi 3** k temu poglavju) so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 91.03**).

Ure, ki so uvrščene v to tarifno številko, **lahko delujejo** s pomočjo uteži, vzmeti, lahko so električne ali elektronske**.** Pretežno se regulirajo s pomočjo nihala, uravnotežnega koleščka, glasbenih vilic ali piezoelektzričnega kremenovega kristala. Pogosto so opremljene z mehanizmom za bitje ur, polovic ur, četrtin ur, ki delujejo z zvoncem, gongom ali tonskim mehanizmom, sestavljenim iz več gongov.

Skladno z navedenimi pogoji, se v to tarifno številko uvrščajo: javne ure, ure za delavnice, gospodinjstva itd.; periodične ure, posebne luksuzne ure (*Neuchatelske* ure, *Pariške ure*, ure s *kukavico*, ure z *Westministrsko* melodijo itd.); ure - "***marionete***", ure na kovanec, astronomske in observatorijske ure; ure, ki se navijajo same (**na primer:** zaradi spremembe temperature ali zračnega pritiska); budilke; ure z osrednjim sekundnikom; elektronske ure; ure s piezo-električnim kremenovim kristalom itd.

Ta tarifna številka **vključuje tudi** ure za električne urne sisteme**,** ki se uporabljajo v mestih, v tovarnah, telefonskih centralah, na postajah, letališčih, v bankah, hotelih, šolah, bolnicah itd. Ti sistemi sestoje iz precizno regulirane primarne ure in iz sekundarnih ur, katere na daljavo krmili primarna ura.

Primarna ura (*Master clock)* ima običajno mehanski ali električni urin mehanizem, pa **tudi** kontaktno napravo za pošiljanje pogonskih impulzov v sekundarne ure.

Sekundarne ure, ki kažejo ure in minute, sprejemajo pogonske impulze od primarne ure na koncu vsake minute ali pa vsake pol minute. Imajo elektromagnet z vrtilno ali nihajno kotvo, ki poganja zobniški prenosnik in menjalniški sklop. Vsak impulz primarne ure premakne minutni kazalec za eno ali pol minute. Zobniški prenosnik lahko **tudi** poganja vzmet, ki se navija električno ali neposredno preko elektromotorja. **Sekundarne ure**, ki kažejo sekunde, so (**razen** z minutnim kazalcem) opremljeni še z osrednjim sekundnikom. V tem primeru mora primarna ura imeti (poleg kontakta za minute) še posebno napravo, ki oddaja impulze vsako sekundo. **Vendar je treba poudariti,** da so iz te tarifne številke **izključene** sekundarne ure, ki imajo **samo minutne in sekundne kazalce,** ali pa **samo** sekundni kazalec (za regulacijo ure itd.). Takšne ure se uvrščajo v **tar. št. 91.06.**

Sekundarne ure se lahko uporabljajo za notranjo ali zunanjo montažo, imajo lahko eno ali več številčnic, lahko so konstruirane **tudi** za nameščanje na ravno površino (**na primer:** na mizo).

Primarne ure včasih kontrolirajo **tudi** druge električne aparate, **kot so:** aparati za beleženje časa, kontrolne ure (stražarske), stikalni aparati, signalni aparati (zvonci, sirene, svetilke), svetilniki ali svetlobni smerokazi.

Ta tarifna številka prav tako **vključuje** skupine **sinhronih ur, ki se napajajo iz električnega omrežja,** kot **tudi** pnevmatske instalacije, ki delujejo s pomočjo stisnjenega zraka in, ki se uporabljajo za relejne prenose in sinhronizacijo časa.

V to tarifno številko **so vključeni tudi** ladijski in podobni kronometri - **na primer:** zelo stabilne ure, ki so konstruirane pretežno za določanje časa na ladjah, čeprav nekatere uporabljajo **tudi** za znanstvene namene. Ti instrumenti so običajno večji od kronometra in so vgrajeni v škatle. Lahko so (ni pa nujno) vgrajeni v *gimbale* (***gimbal*** = naprava za vzdrževanje kronometra v navpični legi **neglede** na nagibanje ladje). Ti kronometri običajno delujejo z enim navijanjem dva ali osem dni in imajo zaporo s spržilcem, varovalko in napravo za spreminjanje sile glavne vzmeti v konstantni pritisk, pa **tudi** indikacijski pokazalnik delovne rezerve.

Iz te tarifne številke so **izključeni** naslednji izdelki, če se dobavljajo **posebej:**

- urini mehanizmi **(tar. št. 91.08** ali **91.10),**

- ohišja za ure **(tar. št. 91.12)** in

- deli urinih mehanizmov (pretežno **tar. št. 91.10** ali **91.14**).

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) mornarske žepne kronometrske ure **(tar. št. 91.01** ali **91.02)** in

(b) ure za instrumentne plošče in ure podobnih vrst za vozila, letala, vesoljske ladje ali plovila **(tar. št. 91.04).**

91.06 - APARATI ZA KONTROLO IN MERJENJE ČASA Z URNIM MEHANIZMOM ALI SINHRONSKIM MOTORJEM (KI NA PRIMER. REGISTRIRAJO SAMO ČAS ALI ČAS IN DATUM)

9106.10 **- Aparati, ki registrirajo čas; aparati, ki zapišejo čas**

9106.20 **- Parkirne ure**

9106.90 **- Drugi**

Pod pogojem, da delujejo s pomočjo urinega mehanizma (**vključno tudi** sekundarne ali sinhrone motorne urine mehanizme) ali s pomočjo sinhronega motorja z reduktorjem ali brez njega, se v to tarifno številko uvrščajo:

(i) Številni aparati za beleženje dnevnega časa, ko je bilo neko opravilo izvršeno; **ali**

(ii) Aparati za merjenje, beleženje ali prikaz časovnega intervala **kako drugače**, ki drugje v Nomenklaturi niso navedeni.

Takšni aparati imajo lahko številčnice, ki kažejo ure, minute ali sekunde. **Vendar** pa so nekateri instrumenti, ki se uvrščajo v to tarifno številko (**na primer:** aparati za beleženje časa, kontrolne (stražarske) ure in ure za golobarje) **včasih konstruirani brez številčnice.**

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Aparati za beleženje časa,** ki beležijo prihode in odhode oseb, zaposlenih v tovarnah, delavnicah itd. sestoje iz ohišja z uro in datumarjem, ki delujeta s pomočjo urinega mehanizma, kladiva in črnilnega traku. Zaposlena oseba (delavec) vstavi svojo kartico in sproži kladivo (na električni ali mehanski pogon) in tako označi svojo kartico s točnim datumom, uro in minuto. Čas njegove prisotnosti je moč nato izračunati s kartice. Najpogosteje so v uporabi mehanske osemdnevne ure in električne ure. Te so lahko samostojne, povezane s primarno uro, ali pa sami služijo kot primarne ure. V zadnjem primeru včasih **tudi** same sprožajo mehanizem za odbijanje ali sireno (**glej** komentar k **tar. št. 91.05**).

(2) **Aparati za beleženje časa in datuma so podobni aparatom za beleženje časa,** opisanim v predhodni **točki (1)** in označujejo **tudi** mesec, leto, število ali druge podatke. Nekateri med temi instrumenti so opremljeni z napravami za prikaz skupne vsote opravljenih delovnih ur (**na primer:** v enem dnevu ali tednu). Lahko se uporabljajo **tudi** za žigosanje pisem na poštah ali za žigosanje knjigovodskih dokumentov, za datiranje kartic, cen itd.

(3) **Kontrolne ure (stražarske),** ki so običajno prenosne. Imajo urin mehanizem, ki sproži napravo s papirnato številčnico in datumerjem (datumskim žigom). Stražar s pomočjo posebnega ključa beleži svoje občasne obhode oziroma obiske kontrolnih točk (ure, minute, številko mesta) s perforacijo ali z žigosanjem vrteče se številčnice, ali pa z odtiskovanjem na papirnati trak preko črnilnega traku.

(4) **Ure za golobarje** za beleženje vrnitve golobov na koncu tekme. To so prenosne škatle z urami, bobnom za obročke in z napravo za označevanje dneva, časa, minut in sekund prihoda (z odtipkavanjem na trak ali s perforacijo koluta ali traku iz papirja).

(5) **Primarni instrumenti za kontrolo frekvence** z urinim mehanizmom - uporabljajo se s sistemom ur s sinhronim motorjem, s časovnimi stikali itd. Ti instrumenti imajo številčnico, ki kaže standardni čas, čas ure s sinhronim motorjem in časovno razliko med obema. Sestoji iz mehanizma za prikaz časovne razlike, iz mehanizma sekundarne ure, ki se kontrolira glede na primarno uro in, ki kaže standardni čas, iz urinega mehanizma s sinhronim motorjem in iz raznih kontaktov, signalnih in regulacijskih naprav.

(6) **Znanstveni kronometri** (*timerji*) za merjenje dolžine kratkotrajnih pojavov. Ti kronometri so omejeni z vzpostavljanjem in prekinjanjem električnih kontaktov. Uporabljajo se za kontrolo električnih števcev, za merjenje hitrosti človeških reakcij itd. Njihovi osnovni deli so: sinhroni motor, elektromagnetna sklopka in števec s številčnico, ki kaže sekunde in stotinke sekunde. Celotna naprava je nameščena v ohišje. Ko instrument deluje, se sinhroni motor nepretrgoma vrti in je priključen na števec ves čas trajanja pojava.

Električni ali elektronski *timerji* brez mehanizma za ure ali brez sinhronega motorja so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 90.31).**

(7) **Namizni in stadionski merilniki časa** (*timerji*) **za športne dogodke,** ki kažejo čas prihoda ali čas trajanja športne igre v minutah ali sekundah.

Vendar so iz te tarifne številke **izključene** stadionske ure z urino številčnico **(tar. št. 91.05).**

(8) **Števci sekund - štoparice in drugi timerji, ki se uporabljajo za merjenje trajanja nekega procesa.** Imajo sekundni števec, števec za skupno število minut in ročico za sprožanje in ustavljanje.

(9) **Naprave za časovno beleženje trajanja telefonskega pogovora.** Delujo kot štoparice, lahko pa imajo **tudi** mehanizem za odbijanje.

(10) **Časovni registratorji za športne prireditve** s sinhronim motorjem, katere običajno kontrolira oscilator s kremenovim kristalom. Ti registratorji lahko beležijo čas na sekundo natančno (**na primer:** zaporedje prihodov ali odhodov). Delujejo bodisi fotografsko, bodisi s tiskanjem ali perforiranjem papirnatega traku, ki se premika s stalno hitrostjo.

Deli pomožnih športnih časovnih merilnikov (podstavki, držala za timerje, startne ovire, naprave s fotoelektričnimi celicami, električni in radiografski prenosniški instrumenti itd.) **se uvrščajo** v ustrezne tarifne številke.

(11) **Timerji (signalne ure)** za merjenje kratkih časovnih intervalov. Timerji sprožijo zvonec po določenem številu minut (**običajno do 60 minut**). Opremljeni so z alarmnim mehanizmom in s številčnico, na kateri so **največkrat številke 0-10, 0-30 ali 0-60.** Uporabljajo se povsod tam, kjer je potrebno nadzorovati kakšen proces.

Vendar so iz te tarifne številke **izključena** časovna stikala, ki se od timerjev za merjenje kratkih časovnih intervalov razlikujejo po tem, da namesto sprožanja sistema za odbijanje po določenem času (namesto alarmnega sistema) "**vzpostavljajo**" ali "**prekinjajo**" električni tokokrog **(91.07).**

(12) **Sekundarne ure** (ki delujejo preko primarnih ur), ki imajo **samo** minutne in sekundne, ali pa **samo** sekundne kazalce (za regulacijo ure itd.).

(13) **Biljardske ure,** ki delujejo z mehanizmom za ure, ki kaže čas igre ali znesek za plačilo za ta čas.

(14) **Šahovske ure** sestoje iz dveh urinih mehanizmov za osebne ali druge ure s številčnicama, ki kažejo ure in minute, in z dvema gumboma ali ročicama, s pomočjo katerih je te mehanizme moč sprožiti ali ustaviti (izklopiti).

Iz te tarifne številke **so izključeni** naslednji izdelki, če se dobavljajo **posebej:**

- urini mehanizmi **(tar. št. 91.08** ali **91.10),**

- ohišja za ure **(tar. št. 91.12)** in

- deli urinih mehanizmov (pretežno **tar. št. 91.10** ali **91.14**).

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) instrumenti in aparati iz **90. Poglavja, neglede** na to, to ali imajo urine mehanizme ali jih nimajo, **vendar** tisti instrumenti in aparati iz 90. Poglavja, ki **niso** opremljeni s časovno številčnico,**kot so:**

- registrirni merilniki plime in seizmografi **(tar. št. 90.15),**
- barografi in termografi **(tar. št. 90.25),**
- manometri **(tar. št. 90.26),**
- merilniki porabe ali proizvodnje tekočin, plinov ali elektrike **(tar. št. 90.28),**
- merilniki vrtljajev, števci proizvodnje, brzinomeri, tahometri, taksimetri, pedometri (števci korakov), pa **tudi** instrumenti in aparati za merjenje krajših časovnih intervalov s štetjem **(tar. št. 90.29)** in
- merilniki ovinkov **(tar. št. 90.31),**

(b) kronometrske ure, kronografske ure in štoparice **(tar. št. 91.01** ali **91.02)** in

(c) metronomi **(tar. št. 92.09).**

91.07 - ČASOVNA PREKINJALA Z URNIM MEHANIZMOM ALI SINHRONSKIM MOTORJEM

Ta tarifna številka **vključuje** naprave, ki **nimajo lastnosti ur iz tarifne številke 91.05,** so pa konstruirani pretežno za avtomatsko vzpostavljanje ali prekinjanje električnega tokokroga ob določenem času - običajno ob času, ki je določen z vnaprej določenim dnevnim ali tedenskim programom. Za uvrstitev v to tarifno številko **morajo imeti urin mehanizem** (**vključno** sekundarne urine mehanizme ali mehanizme s sinhronim motorjem), ali pa sinhroni motor z reduktorjem ali brez njega.

Časovna stikala se uporabljajo za kontrolo svetilnih naprav (na javnih mestih, v izložbah, na stopniščih, v osvetljenih znakih itd.), grelnih vezij (grelcev za vodo itd.), hladilnih instalacij, črpalk, dvotarifnih električnih števcev itd.

Sestoje iz :

- mehanskega ali električnega urinega mehanizma ali iz sinhronega motorja (običajno s številčnico s kazalci ali brez njih),
- naprave za regulacijo časa (ročice in osi), skupaj s sistemom pogonskega releja,
- stikala in

- komutatorja.

Celotna naprava je vgrajena v ohišje s priključki. Številčnica je običajno označena v urah, včasih **tudi** v dnevih ali mesecih. Ročice in osi okoli številčnice sprožajo kontaktne naprave ob željenem času.

Časovna stikala se lahko vklapljajo s termostati, z regulatorji pritiska, z regulatorji vodne gladine itd.

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi stikala** za vzpostavljanje in prekinjanje električnega tokokroga za napajanje električnih aparatov (televizijskih sprejemnikov, likalnikov, pralnih strojev, biljardnih namiznih svetilk itd.), ki se vklopijo, ko se vanje vrže kovanec, in izklopijo po koncu delovanja sinhronega motorja, pri čemer je časovni interval odvisen od števila kovancev, vrženih v aparat.

Iz te tarifne številke **so izključeni** naslednji izdelki, <u>če se dobavljajo **posebej**</u>**:**

- urini mehanizmi **(tar. št. 91.08** ali **91.10),**

- ohišja za ure **(tar. št. 91.12)** in

- deli urinih mehanizmov (pretežno **tar. št. 91.10** ali **91.14**).

91.08 - MEHANIZMI ZA OSEBNE URE, KOMPLETNI IN SESTAVLJENI

- Električni:

9108.11 **- - samo z mehaničnim kazalnikom ali z napravo, v katero se lahko vgradi mehanični kazalnik**

9108.12 **- - samo z optično-elektronskim kazalnikom**

9108.19 **- - drugi**

9108.20 **- Z avtomatičnim navijanjem**

- Drugi:

9108.91 **- - širine, dolžine ali premera 33,8 mm ali manj**

9108.99 **- - drugi**

Ta tarifna številka se nanaša na sestavljene urine mehanizme za osebne ure, t.j. na kompletne in pripravljene za uporabo.

Razlikujemo **pet vrst** teh mehanizmov:

(1) mehanski urini mehanizmi,

(2) elektronski urini mehanizmi s kolesom,

(3) elektronski urini mehanizmi z glasbeno vilico,

(4) kvarčni urini mehanizmi z analognim časovnim pokazalnikom (s kazalci) in

(5) kvarčni urini mehanizmi z elektronskim digitalnim časovnim pokazalnikom (pokazalnik s svetlečimi diodami (LED) ali s tekočimi kristali (LCD)).

Mehanski ali elektronski mehanizmi z analognim časovnim pokazalnikom se **lahko** dobavljajo **brez številčnice ali kazalcev.** V elektronskih (polprevodniških) mehanizmih z digitalnim časovnim pokazalnikom predstavlja pokazalnik integralni del mehanizma. Brez njega mehanizem ne more delovati in zaradi tega ne more šteti za kompletnega in sestavljenega v smislu te tarifne številke, če nima digitalnega časovnega pokazalnika.

Skladno z **Opombo 3** k temu poglavju, označuje izraz "**mehanizmi za osebne ure**" v tej tarifni številki naprave, regulirane s kolescem, kremenovim kristalom ali katerimkoli drugim sistemom, ki lahko določa časovne intervale, s pokazateljem ali s sistemom, na katerega je možno vgraditi pokazalnik.

Takšni urini mehanizmi:

- ne smejo biti **debelejši od 12 mm**,

- njihova **širina**, **dolžina in premer pa ne smejo presegati 50 mm.**

Zaradi tega so ti mehanizmi **pretežno** namenjeni za ure iz **tarifnih številk od 91.01 do 91.03**, **vendar** ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, **četudi** niso namenjeni za vgradnjo v druge izdelke iz tega poglavja ali v instrumente in aparate iz drugih poglavij (v merilne in precizne instrumente, v števce korakov (pedometre), v eksplozivne aparate itd.).

Iz te tarifne številke so **izključeni** mehanizmi, ki **ne izpolnjujejo** predhodno navedenih pogojev **(tar. št. 91.09** ali **91.10)** in motorji, ki delujejo na vzmet **(tar. št. 84.12).**

Mehanizmi, ki **so vključeni** v to tarifno številko, so lahko nepolirani, polirani, nikljani, prevlečeni z rhodijem, posrebreni, pozlačeni, lakirani itd.

Urini mehanizmi za osebne ure z napajanjem iz baterije ali akumulatorja **se uvrščajo** v to tarifno številko, **neglede na to, ali vsebujejo baterijo ali akumulator,** ali baterije in akumulatorja ne vsebujejo.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNI PODŠTEVILKI

Tarifna podštevilka 9108.91

Glej splošna določila komentarja k temu poglavju (zadnji odstavek, **točka (b)**).

91.09 - DRUGI URNI MEHANIZMI, KOMPLETNI IN SESTAVLJENI

- Električni:

9109.11 **- - za budilke**

9109.19 **- - drugi**

9109.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka **vključuje vse** sestavljene urine mehanizme za druge ure**,** t.j. kompletne in pripravljene za uporabo. Urini mehanizmi za analogoni prikaz časa (s kazalci) so lahko s številčnicami in kazalci ali brez njih.

Urini mehanizmi iz te tarifne številke so **pretežno** namenjeni za izdelke iz **tarifnih številk od 91.04 do 91.07**, **vendar** ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki, **četudi** so namenjeni za vgradnjo v instrumente iz drugih poglavij (v merilne ali precizne instrumente, v merilne naprave, v eksplozivne naprave itd.).

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) motorji na vzmet ali uteži itd., ki niso opremljeni niti prilagojeni temu, da bi bili opremljeni z zaporami iz **tar. št. 84.12** (**na primer:** motorji, ki poganjajo glasbene skrinje) in

(b) urini mehanizmi za osebne ure, opredeljeni v **Opombi 3** k temu poglavju (**glej** komentar k **tar. št. 91.08**).

Med drugim **so vključeni** v to tarifno številko:

Urini mehanizmi, regulirani z ravnotežnim kolescem, s spiralno vzmetjo ali s kakšnim drugim sistemom, ki lahko določa časovne intervale, in, ki **niso debelejši od 12 mm**, **njihova širina, dolžina in premer** pa **ne presegajo 50 mm**. V to tarifno številko **so vključeni** še mehanizmi z nihalom, mehanizmi za električne ure z regulatorjem ali brez njega (mehanizmi sekundarnih ur, mehanizmi sinhronih ur itd.).

Za uvrstitev v to tarifno številko **morajo imeti urini mehanizmi** (**razen** sinhronega motorja ali elektromagneta) **še vgrajen zobnik - prenosnik z naslednjimi deli:** prvi, drugi, tretji in četrti zobnik, zobnik za minute, pa **tudi** zobni za ure. Posebej dobavljeni elektromagneti in sinhroni motorji **se uvrščajo** v ustrezne tarifne številke, **neglede** na njihovo morebitno opremljenost z reduktorjem, ki uravnava hitrost osi.

Ti mehanizmi za ure so lahko polirani, nepolirani, *nikljani*, prevlečeni z *rhodijem*, *posrebreni*, *pozlačeni*, lakirani itd.

91.10 - KOMPLETNI URNI MEHANIZMI (ZA OSEBNE ALI DRUGE URE), NESESTAVLJENI ALI DELNO SESTAVLJENI (MEHANIZMI V KOMPLETIH); NEKOMPLETNI URNI MEHANIZMI (ZA OSEBNE ALI DRUGE URE), SESTAVLJENI, GROBI URNI MEHANIZMI ZA OSEBNE ALI DRUGE URE

- Za osebne ure:

9110.11 **- - kompletni mehanizmi, nesestavljeni ali delno sestavljeni (mehanizmi v kompletih)**

9110.12 **- - nekompletni mehanizmi, sestavljeni**

9110.19 **- - grobi mehanizmi**

9110.90 **- Drugi**

Urin mehanizem v kompletu (šablona) **označuje komplet komponent mehanizma** za osebne ali druge ure, nesestavljene ali delno sestavljene (ki se kot take prodajajo). V primeru urinega mehanizme z mehanskim pokazateljem, so lahko (ni pa nujno) številčnica in kazalci vključeni.

Nekompletni mehanski mehanizem za osebne in druge ure označuje mehanizem, ki je montiran, **vendar** mu (**razen** številčnice in kazalcev ali pogonske osi) manjkajo **tudi** nekateri drugi deli (**na primer:** zapora ali most ohišja vzmeti).

Nekompletni popolnoma elektronski mehanizem za osebne in druge ure označuje urni mehanizem, ki je montiran, **vendar** mu (**razen** baterije) manjkajo nekateri drugi deli (**na primer:** pokazalnik, del elektronskega vezja ali njegove komponente).

Nekompletni elektronski mehanizem za osebne in druge ure z mehanskim pokazalnikom označuje urin mehanizem, ki je montiran, **vendar** mu (**razen** številčnice, kazalcev, regulacijske vzmeti ali baterije) manjka kak drug del (**na primer:** elektronsko vezje in njegovi deli, motor).

Grobo kompletirani mehanizmi za osebne in druge ure označujejo nesestavljene dele mehanizmov za osebne ali druge ure, ki sestoje iz plošče (in drugih dodatnih plošč), mostov, zobniškega prenosnika, menjalniškega sklopa, mehanizma za navijanje in nastavitev ter iz dodatnih mehanizmov, **kot so** naprave za avtomatsko navijanje, mehanizmi za nastavitev datuma, kronografi, alarmi in drugi, **vendar** brez zapore, uravnotežnih koles s spiralno vzmetjo ali brez drugih naprav za regulacijo osnovnih vzmeti, številčnice ali kazalcev. Lahko so dobavljeni **tudi** brez ohišja vzmeti.

91.11 - OHIŠJA ZA OSEBNE URE IN DELI OHIŠIJ

9111.10 **- Ohišja iz plemenitih kovin ali iz kovin, platirana s plemenito kovino**

9111.20 **- Ohišja iz navadnih kovin, vključno pozlačena ali posrebrena ohišja**

9111.80 **- Druga ohišja**

9111.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje:**

(A) **Ohišja za ure iz tar. številk 91.01 ali 91.02** (za žepne ure, za ročne ure, za kronografe itd.), s steklom ali brez njega, dobavljene brez urinega mehanizma.

(B) Dele teh ohišij**, vključno:**

(1) **Telo ohišja, t.j. ohišja.** Lahko **ima vreze** za dno, okostje ohišja za žepne ure pa ima **tudi** vreze za pokrov in okvir.

(2) **Zanko,** privarjeno na ohišje **z obročkom** (za žepne ure) in tulcem.

(3) **Pokrov,** notranji pokrov za zaščito mehanizma (ki pri navadnih urah ne obstaja).

(4) **Okvir,** s katerim se pritrdi steklo. Rob, ki drži steklo, se natančneje imenuje "**žleb**".

(5) **Dno,** ki zapira uro na nasprotni strani stekla. Običajne ure imajo **samo** eno dno, medtem ko imajo žepne ure s pokrovom še drug podoben del (**pokrov**), ki ščiti steklo.

Ohišja za ročne ure **nimajo** prave zanke ali obroča, **pač pa** ušesa za pritrjevanje paščkov. Ušesa sestoje iz več delov, *med drugim* **tudi** iz osi, ki je lahko pritrjena, ali pa **na vzmet.** Nekatere ženske ročne ure nimajo ušes, temveč sponke za pritrjevanja paščkov (**kord**).

Ohišja ročnih ur pogosto sestoje iz **samo** dveh delov, saj sta telo ohišja in dno povezana. Včasih nosita dno in okvir vsak po en del pokrova, ali pa sta telo in okvir ohišja iz enega kosa. Pri boljših vrstah ročnih ur je urin mehanizem najprej zaprt z zaščitnim pokrovom.

Ohišja za ure in njihovi deli so lahko iz kakršnegakoli materiala. V glavnem so izdelani iz navadnih kovin (iz jekla, niklja itd., polirani, kromirani, posrebreni ali pozlačeni), ali pa iz *plemenitih kovin* ali iz kovin, *platiranih* s *plemenitimi kovinami*. Včasih so **tudi** iz plastične mase, slonove kosti, ahata, biserovine ali roževine. **Lahko so okrašene** (strojno, gravirane, izrezljane, okrašene z naravnimi ali kultiviranimi biseri, z naravnim sintetičnim ali rekonstruiranim dragim ali poldragim kamenjem itd.).

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) navadni zaščitni pokrovi in stekla za ure, ki **se uvrščajo** v druge tarifne številke,

(b) deli za splošno uporabo, opredeljeni v **Opombi 2** k **Oddelku XV** (med katerimi so vzmeti za ohišja ur), ki so iz navadnih kovin (**Oddelek XV**) in podobno blago iz plastičnih mas **(39. Poglavje)** in

(c) ohišja za ure in ohišja podobnih vrst za drugo blago iz tega poglavja ter njihovi deli **(tar. št. 91.12).**

91.12 - OHIŠJA ZA HIŠNE, PISARNIŠKE IN PODOBNE URE IN OHIŠJA PODOBNE VRSTE ZA DRUGE IZDELKE IZ TEGA POGLAVJA, DELI OHIŠIJ

9112.10 **- Kovinska ohišja**

9112.80 **- Druga ohišja**

9112.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** ohišja za ure in ohišja, **podobne** vrstam ohišij za ure, za druge izdelke iz tega poglavja.

V okviru te omejitve **so vključeni** v to tarifno številko:

Ohišja za budilke, za pomorske kronometre, za ure za vozila, za aparate za beleženje časa, za aparate za beleženje časa in datuma, za štoparice, za merilnike časovnih intervalov (minutni sekundni merilniki itd.) in ohišja za druge ure, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko. Takšna ohišja (zgotovljena ali nezgotovljena) ostanejo uvrščena v tej tarifni številki **tudi**, če so brez stekla. **Vendar** pa so iz te tarifne številke **izključena ohišja,** ki **niso za ure,** temveč se bolj uporabljajo za znanstvene aparate, za električne števce itd. (ohišja za aparate za beleženje časa, za aparate za registriranje časa in datuma, ki so včasih te vrste) - ta ohišja **se uvrščajo** v ustrezne tarifne številke.

Ohišja, ki se uvrščajo v to tarifno številko, so različnih oblik in so običajno iz kovine (**vključno** iz plemenitih kovin), lesa, plastičnih mas, usnja, roževine, biserovine, marmorja, alabasterja, keramike, oniksa, ahata ali slonove kosti. **Lahko so** dekorirane, okrašene z naravnimi ali kultiviranimi biseri ali z naravnimi, sintetičnimi ali rekonstruiranimi dragimi ali poldragimi kamni, ali pa kombinirane z motivi, podobicami, kipci, živalskimi figurami itd.

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi deli ohišij za ure,** kot so**:** okvirji, podstavki, stojala in nogice.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) ločeno dobavljeni zaščitni pokrovi, ki so običajno iz stekla **(tar. št. 70.20),**

(b) deli za splošno uporabo, ki so opredeljeni v **Opombi 2** k **Oddelku XV** (med katerimi so vzmeti za ohišja za ure) iz navadnih kovin **(Oddelek XV)** ali iz plastičnih mas **(39. Poglavje)** in

(c) ohišja za osebne ure **(tar. št. 91.11).**

91.13 - JERMENČKI IN ZAPESTNICE ZA ROČNE URE IN DELI ZA JERMENČKE IN ZAPESTNICE

9113.10 **- Iz plemenitih kovin ali iz kovine, platirane s plemenito kovino**

9113.20 **- Iz navadne kovine, vključno pozlačene ali posrebrene**

9113.90 **- Drugi**

Ta tarifna številka **vključuje vse vrste pasov** in zapestnic za ročne ure oziroma vsa sredstva **za pritrjevanje** ure okoli zapestja.

Pasovi in zapestnice za ročne ure so lahko **iz kakršnegakoli materiala, na primer:** iz navadnih kovin, iz plemenitih kovin, usnja, plastične mase ali iz tekstila. Lahko so dekorirani, kar pa ne vpliva na njihovo uvrščanje.

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi deli pasov** in zapestnic za ročne ure, katere je kot take moč **prepoznati** in, ki so lahko iz kakršnegakoli materiala.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) druga sredstva za pritrjevanje (**verižice za nošnjo ure okoli vratu, trakovi za obeske, verižice za ure, prstani, broške** itd.), ki **se uvrščajo** v ustrezne tarifne številke,

(b) zaponke in zaklopi z zaponkami iz plemenite kovine ali iz kovine, platirane s plemenito kovino **(tar. št. 71.15)** ali iz navadnih kovin **(tar. št. 83.08)** in

(c) pasovi in zapestnice za ročne ure, ki se sicer dobavljajo skupaj z ročnimi urami, **vendar** niso nanje pritrjeni **(tar. št. 91.01** ali **91.02).**

91.14 - DRUGI DELI UR

9114.10 **- Vzmeti, vključno lasne vzmeti**

9114.20 **- Ležajni kamni**

9114.30 **- Številčnice**

9114.40 **- Plošče in mostički**

9114.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** vse dele za osebne in druge ure, **razen:**

(a) Delov, **izključenih** z **Opombo 1** k temu poglavju:

(1) uteži, stekla za ure, verige za žepne ure, kroglični ležaji za ležišča (**na primer:** za ure z avtomatskim navijanjem) in

(2) deli za splošno uporabo, opredeljeni v **Opombi 2** k **Oddelk**u XV, **na primer:** vijaki (za most, za kronico, za kolo z zaporo, za zaporo, za ležiščno ploščico, za spone, za nastavitvene ročice itd.), zagozda spiralne vzmeti, verige za ure, številke za številčnice iz navadnih kovin **(Oddelek XV)** in podobni izdelki iz plastičnih mas **(39. Poglavje)** ali iz plemenitih kovin ali iz navadnih kovin, platiranih s plemenito kovino **(pretežno tar. št. 71.15).**

Ti deli **se uvrščajo** v ustrezne tarifne številke. **Vendar** pa v tej tarifni številki **ostanejo** uvrščene vzmeti za osebne in druge ure (glavne vzmeti, spiralne vzmeti itd.).

(b) Deli, ki so posebej zajeti v drugih tarifna številkah tega poglavja.

Na primer:

- kompletni in sestavljeni mehanizmi za osebne ure iz **tar. št. 91.08** ali **91.09,**
- urini mehanizmi v kompletih, nekompletni sestavljeni mehanizmi za osebne in druge ure, grobo kompletirani mehanizmi za osebne in druge ure iz **tar. št. 91.10,**
- ohišja iz **tar. št. 91.11** ali **91.12** ter
- pasovi in zapestnice za ročne ure iz **tar. št. 91.13**).

Razen delov, izvzetih v predhodnih **točkah (a) in (b),** se v to tarifno številko uvrščajo (**glej Opombo 4** k temu poglavju) deli, primerni tako za ure kot za druge izdelke, **na primer:** za igrače, števce ali za merilne in precizne instrumente (vzmeti, zobniški prenosniki, ležiščni kamni, kazalci itd.). **Vendar** pa ta tarifna številka **ne vključuje delov,** za katere **je jasno, da ne predstavljajo** delov osebnih ali drugih ur (**na primer:** instrumentov za tiskanje ali računanje za aparate za registriranje časa in nekateri drugi deli, ki se uporabljajo za izdelke iz **tar. št. 91.06** ali **91.07**).

Ta tarifna številka **vključuje** grobo oblikovanje dele za osebne in druge ure (blanks), ki jih je kot take moč prepoznati, **vendar** pa **izključuje** kovinske dele**,** katerih še ni moč prepoznati kot dele za osebne in druge ure (**na primer:** plošče, mostove itd., ki so dobavljeni takoj po struženju ali ki so grobo izrezani v oblike brez vrtanja, dolbljenja itd.). Takšni deli **se uvrščajo** po materialu, iz katerega so izdelani.

Deli za osebne in druge ure, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, so lahko polirani, nepolirani, niklani, prevlečeni z rhodijem, posrebreni, pozlačeni, lakirani itd., ali pa imajo vgrajene kamne.

Skladno s predhodnimi določili, so najpomembnejši deli, ki **se uvrščajo** v to tarifno številko, naslednji:

(A) **DELI MEHANIZMOV ZA OSEBNE URE**
(**neglede** na zapletenost sistema)

Med te dele **so vključeni:**

(1) **Okvir: plošča** (in katerekoli dodatne plošče), **mostovi** (ohišje pogonske vzmeti, osrednji (minutni) zobnik, tretji zobnik, četrti zobnik, uravnotežno kolo, zapora, regulator točnosti delovanja itd.).

(2) **Pogonski mehanizem:** glavna vzmet, ohišje vzmeti, pokrov ohišja vzmeti, pogonska os in zaporno kolo, zaletnik in vzmet zaletnika.

(3) **Zobniški prenosnik:** osrednji (minutni) zobnik z gonilom, tretji zobnik (vmesni zobnik) z gonilom, četrti (sekundni) zobnik z gonilom.

(4) **Menjalniški sklop:** četrti zobnik, menjalniški zobnik z gonilom, urni zobnik.

(5) **Zapora** (zaporni mehanizem) s kotvo ali ročico, z zagozdami, valjčna, kronometrska itd., zapora z gonilom, zaporna ročica, os zaporne ročice, okrogle ploščice, dvižni kamni, zagozda nihala in valj.

(6) **Regulacijska naprava:** nihalo, os nihala, spiralna vzmet (ravna, *Breguetova*, valjčna), glasbena vilica, držalo spiralne vzmeti, tulec spiralne vzmeti, regulator, zagozda regulatorja; ležiščna ploščica, vzmet regulatorja, spodnja ležiščna ploščica, **vključno** posebne dele za protiudarni sistem.

(7) **Naprava za navijanje in nastavitev:** kronica osi za navijanje s prenosniškim zobnikom, zobnik sklopke, zobnik za nastavitev kazalcev, zaporno kolo, jedro osrednjega zobnika za navijanje, dvokraka ročica, ročica za nastavitev, vzmet ročice za nastavitev, vzmet dvokrake ročice.

(8) **Deli elektronskega urinega mehanizma;** elektronska vezja za ure, ki imajo **na primer:** osnove iz izolirnega materiala s tiskanimi vezji, pa **tudi** druge diskretne komponente, ki niso oblikovanje s tiskanjem (**na primer:** navitja, kondenzatorji, upori, diode in tarnsisitorji) in so včasih skupaj v integralnem vezju.

(9) **Sklop zapore,** ki sestoji iz plošče, mostov, zapore, uravnotežnega kolesa s spiralno vzmetjo in iz naprave za regulacijo urinega mehanizma za osebne in druge ure (z zobniškim prenosnikom ali brez njega). Ti deli ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki **neglede** na to, ali že imajo montirano in nastavljeno zaporo, ali pa zapora še ni montirana in nastavljena.

Sestavljeni sestav zapore je lahko namenjen za vgradnjo v številne aparate, v katerih se uporabljajo mehanizmi za osebne ali druge ure (**na primer:** za vgradnjo v aparate za beleženje časa, v časovna stikala itd.), včasih pa **tudi** za vgradnjo v majhne ure ali budilke.

(B) **DELI MEHANIZMOV ZA DRUGE URE IN BUDILKE (ALARMNE URE)**

Številni deli teh mehanizmov so načeloma podobni delom mehanizmov za osebne ure, le, da so od njih večji.

Deli, ki so značilni za ure, **vključujejo** bobne za uteži, **vključno tudi** kompenzacijska nihala (z živo invarsko palico, *invar* = **zlitina** *železa in niklja*), vilice, kronska zaporna kolesa, zapore s povratnim udarcem, umirjene zapore (*Grahamove*) itd., neodvisne ključe za navijanje itd. Med dele mehanizmov za budilke **so vključeni** pričvrščeni ključi za navijanje in gumbi za nastavitev.

(C) DELI MEHANIZMOV ZA ZVONENJE IN ODBIJANJE

(1) **Mehanizem za zvonenje pri budilkah;** izklopnik, razdelilna plošča, razdelilni zobnik, zaporni zobnik zvonca, os kazalca za bujenje, zaporna ročica kladivca, kladivce itd.

(2) **Mehanizem za bitje (odbijanje) pri drugih urah** (z nažlebljenim kolutom, z nazobčano ročico itd.); boben ali ohišje pogona, pogonski zobnik, nažlebljen kolut, veliki zobnik, dvižni zobnik, tretji zobnik, zobnik z zagozdo, metulj, zaporni element, ročice ali odpiralne ročice, nazobčana ročica za ponavljanje, polž, kladivo, dvižnik, ročica, zamašnjak, ustavljalne zagozde, nazobčana ročica, zvon, gong in sistem zvonov.

(D) LEŽIŠČNI KAMNI

V to skupino **so vključeni samo obdelani ležiščni kamni,** t.j. kamni, ki so obdelani, izrezani, polirani, brušeni, izdolbljeni itd. ali montirani v okvir ali vijak. Nezgotovljeni ali grobo izrezani ležiščni kamni so iz te tarifne številke **izključeni (71. Poglavje).** Urarski ležiščni kamni so običajno zelo majhni - njihov **premer** ali **debelina redko** presegata **2 mm oziroma 0,5 mm**.

Najpomembnejši ležiščni kamni, ki se uporabljajo pri izdelovanje osebnih in drugih ur, so naravni ali sintetični ***rubini, safirji* ali *granati*, včasih tudi *diamanti*.** V cenenih izdelkih je včasih uporabljeno **steklo**, ali pa so namesto ležiščnih kamnov kovinske kapice.

Ležiščni kamni za osebne in druge ure so poimenovani po delu, katerega držijo, **na primer:** ležiščni kamni osrednjega zobnika, tretjega zobnika, četrtega zobnika, zapornega zobnika in uravnotežnega kolesa. Ležišča cilindričnega rokavčka sestoje iz izvrtanega ležiščnega kamna, ali pa iz izvrtanega in neizvrtanega ležiščnega kamna. Obstajajo **tudi** ležišča, ki sestoje iz ležiščnega kamna stožičastega rokavčka.

Razen okroglih ležiščnih kamnov, ki služijo kot ležišča, so v osebnih ali drugih urah z zaporo običajno tri posebni ležiščni kamni, dva dvižna kamna in zagozda nihala (ta je običajno polkrogel, ali pa ima trikotni prerez). Postopek vsajevanja ležiščnih kamnov lahko poteka ročno, z nameščanjem že montiranih kamnov, ali pa (najpogosteje) z vtiskovanjem.

(E) ŠTEVILČNICE

Na številčnicah so običajno razdelki ali številke, ki kažejo ure, minute ali sekunde. Lahko so ravni ali izbočeni. Običajno so iz posrebrene, pozlačene, pobarvane, oksidirane ali kako drugače prevlečene medenine, iz emajliranega *bakra, zlata ali srebra*, včasih pa **tudi** iz papirja, stekla, plastične mase ali iz keramike.

Številke in znaki so izdelani po različnih postopkih (s transferno tehniko, z barvanjem, tiskanjem itd.). Številčnice imajo lahko svetlikajoče se številke ali znake.

Številčnice so pritrjene na ploščo (ali na dodatno ploščo, imenovano "**plošča številčnice**") z vijaki, osi ali zunanjega kovinskega obroča.

(F) KAZALCI

Kazalci označujejo ure, minute in sekunde. V to tarifno številko **se uvrščajo tudi posebni kazalci za kronografske ure** in kazalci za budilke. Kazalci za osebne in druge ure so lahko ravni ali izbočeni, izdelani so lahko iz jekla, medenine ali bakra. V glavnem so polirani, *oksidirani, nikljani, kromirani,*

posrebreni, pozlačeni ali lakirani. Včasih so iz zlata ali celo iz kosti. Svetlikajoči se kazalci imajo "**okenčka**", zapolnjena z zmesmi na podlagi radioaktivnih soli (radiotorij, mezzotorij itd.). Obstaja nešteto vrst kazalcev za raznovrstne številčnice.

92. POGLAVJE

GLASBILA, NJIHOVI DELI IN PRIBOR

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) deli za splošno rabo, definirani v opombi 2 k XV. oddelku te tarife, iz navadnih kovin (XV. oddelek), ali podobni proizvodi iz plastičnih mas (**39. poglavje**);

   (b) mikrofoni, ojačevalniki, zvočniki, slušalke, stikala, stroboskopi ter drugi pomožni instrumenti, aparati in oprema iz **85. in 90. poglavja**, ki se uporabljajo s proizvodi iz tega poglavja, toda niso vanje vdelani in tudi niso skupaj z njimi v isti omari;

   (c) glasbila in glasbeni aparati v obliki igrač (**tar. št. 95.03**);

   (d) ščetke za čiščenje glasbil (**tar. št. 96.03**);

   (e) predmeti, ki imajo pomen zbirke ali starine (**tar. št. 97.05 in 97.06**).

2. Loki, palice in podobne priprave za glasbila iz tar. št. 92.02 in 92.06, ki se carinijo v potrebnem številu skupaj z glasbilom in so očitno namenjeni za uporabo z njim, se uvrščajo v tarifno številko, v katero se uvršča ustrezno glasbilo.

   Kartice, plošče, valji iz tar. št. 92.09 se uvrščajo v to tarifno številko tudi, če so dobavljeni skupaj z glasbili, za katera so namenjeni.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje:**

(A) Glasbila (tar. št. od 92.01 do 92.08).

(B) **Dele in pribor teh glasbil (tar. št. 92.09).**

Nekatera glasbila (kitare, klavirji) so **lahko opremljeni z električnimi napravami za snemanje** ali ojačenje tona. Ta glasbila se vseeno uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke, **pod pogojem,** da se brez električne opreme lahko uporabljajo kot podobni klasični instrumenti. Sama električna oprema pa je v vsakem primeru **izključena** iz tega poglavja, **razen če ne predstavlja** integralnega dela glasbila in **razen** če ni nameščena v istem ohišju ali omari skupaj z glasbilom **(tar. št. 85.18).**

Električna in elektronska glasbila (**razen** avtomatskih klavirjev iz tar. št. 92.01), ki niso primerna za igranje brez električne ali elektronske opreme, **se uvrščajo** v **tarifno številko 92.07** (**glej** ustrezni komentar). Zaradi tega **vključuje** ta, zadnja tarifna številka, **na primer:** elektrostatične, elektronske ali podobne kitare, orgle, klavirje, harmonike, kariljone itd.

Glasbila in aparati iz tega poglavja so lahko iz kakršnegakoli materiala, **vključno tudi** iz plemenitih kovin ali kovin, platiranih s plemenitimi kovinami, lahko pa imajo vgrajeno **tudi** drage ali poldrage kamne (naravne, sintetične ali rekonstruirane).

Skladno z **Opombo 2** k temu poglavju, se (**pod pogojem,** da se dobavljajo skupaj z glasbili v običajno potrebnem številu in, da so očitno namenjeni za uporabo s temi glasbili) naslednja oprema glasbil uvršča v ustrezne tarifne številke **skupaj s temi glasbili,** in **ne v tarifno številko 92.09:**

- loki in cimbale, ki se uporabljajo pri igranju na glasbila s strunami iz **tar. št. 92.02**,

- palice (**vključno** palice z mehko glavo) in **kladiva za tolkala** iz **tar. št. 92.06.**

Vendar pa se kartice, koluti in valji iz **tarifne številke 92.09**, ki se dobavljajo skupaj s kakšnim glasbilom, uvrščajo v to tarifno številko **celo**, če se dobavljajo skupaj z glasbili, za katera so namenjeni.

Razen izključitev, posebej navedenih v nadaljevanju komentarja, so iz tega poglavja **izključeni še:**

(a) elektronski glasbeni moduli **(tar. št. 85.43),**

(b) glasbila, katere je moč nedvoumno prepoznati kot otroške igrače - zaradi materiala, iz katerega so izdelani, zaradi bolj grobe dodelave, zaradi pomanjkanja glasbenih kvalitet ali zaradi katerihkoli drugih lastnosti **(95. Poglavje). Takšni primeri so:** ustne harmonike, violine, harmonike, trobente, bobni, glasbene skrinje itd. in

(c) predmeti zbirk **(tar. št. 97.05)** (**na primer:** instrumenti zgodovinskega ali etničnega pomena) ali starine, **stare več kot 100 let (tar. št. 97.06).**

92.01 - KLAVIRJI, VKLJUČNO Z AVTOMATSKIMI KLAVIRJI; ČEMBALA IN DRUGA GLASBILA S KLAVIATURO IN STRUNAMI

9201.10 **- Pianina (pokončni klavirji)**

9201.20 **- Koncertni klavirji**

9201.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Klavirji** s klaviaturo in strunami, na katere udarjajo kladivca, z vgrajenimi napravami za snemanje in ojačenje zvoka ali brez njih:

(a) **Pianini,** ki imajo zvočno ploščo (*resonančno ploščo*), na kateri so strune nameščene **navpično,** pri pianinih z navzkrižnimi strunami pa so basovske strune prekrižane z drugimi.

(b) **Koncertni klavirji, vključno tudi** otroške koncertne klavirje, ki imajo strune nameščene vodoravno v podolgovatem ohišju.

V to skupino **so vključeni tudi avtomatski klavirji** z vgrajeno klaviaturo ali brez nje, ki igrajo s pomočjo perforiranih valjev iz papirja ali lepenke - lahko so mehanski, pnevmatski ali električni.

Vendar pa se "**elektronski klavirji**" in elektronska glasbila, ki se lahko priklopijo na klavir z namenom ustvarjanja zvočnih efektov (oziroma **imitacije**) drugih glasbil med igranjem klavirja, uvrščajo v **tarifno številko 92.07** (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju).

(2) **Čembala in drugi instrumenti s klaviaturo in strunami, kot so špineti in klavikordi.**

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 9201.10 in 9201.20

Ti tarifni podštevilki **vključuje**ta **tudi avtomatske** pianine in avtomatske koncertne klavirje.

92.02 - DRUGA GLASBILA S STRUNAMI (NPR. KITARE, VIOLINE, HARFE)

9202.10 **- Godala**

9202.90 **- Druga**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Godala, pri katerih nastaja zvočna vibracija z godenjem (s prehajanjem loka preko strun).**

Najpomembnejši tovrstni primeri so **violine, viole in čela** (slednja so nekaj večja od navadnih violin), **violončela in kontrabasi.**

(B) **Druga strunska glasbila.**

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Strunska glasbila z brenkalico,** pri katerih nastajajo zvočne vibracije zaradi hipnega premika strune iz svojega položaja - bodisi s prsti, bodisi z nekoliko priostrenim kosom (brenkalico) iz lesa, slonove kosti, roževine, plastične mase itd.

Takšni primeri so:

(a) **Mandoline** (neapeljske mandoline z zelo zvitim hrbtom, ravne mandoline, mandole).

(b) **Kitare.**

(c) **Nemške lutnje** (vrsta mandoline).

(d) **Banjo** (instrument z dolgim vratom in z ravnim, usnjenim hrbtom, prekritim z usnjem za bobne).

(e) **Havajske kitare** (majhne kitare z debelim vratom).

(f) **Citre.** Citre imajo resonančni trup približno trapezaste oblike in veliko število strun, ki so običajno kovinske.

(g) **Balalajke.**

(h) **Harfe** - instrumenti s strunami, ki se brenkajo s prsti. Imajo trikotni okvir in različno dolge strune.

(2) **Drugi instrumenti**, kot so:

(a) **Eolove harfe,** ki se uporabljajo na vrtovih itd. Sestoje iz določenega števila strun, nameščenih na resonančnem trupu (zvočni škatli). Če se postavijo v smer vetra, proizvajajo naravno trepetanje.

(b) **Cimbale** - imajo okvir z jeklenimi strunami. Nanje se igra s kladivci z mehko glavo in se uporabljajo v romskih ansamblih.

Pri nekaterih glasbilih, posebno pri kitarah, **je moč zvok elektronsko ojačiti,** kar pa **ne pomeni,** da bi bila ta glasbila vsled tega **izključena** iz te tarifne številke**. Vendar** pa se elektronski instrumenti, **kot so na primer:** kitare brez resonančnega trupa, uvrščajo v **tarifno številko 92.07** (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju).

92.03 - ORGLE S TIPKAMI; HARMONIJI IN PODOBNA GLASBILA S KLAVIATURO IN PROSTIMI KOVINSKIMI PIŠČALMI

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Orgle s klaviaturo** (s tipkami) (vrste cerkvenih orgel). To so pihalna glasbila s tipkami, pri katerih se premik tipke električno, elektro-pnevmatsko ali mehansko prenaša v cevi. Te orgle sestoje iz naslednjih najpomembnejših delov:

(1) **Iz skupine za proizvodnjo zvoka - iz cevi,** razporejenih bodisi po velikosti, bodisi po skupinah podobnih cevi, ki proizvajajo isti ton.

Obstajata dve vrsti cevi:

(i) **Prepustne cevi** (z ustnicami), v katerih gre zrak od vznožja cevi do telesa cevi skozi ozko odprtino (ustnik).

(ii) **Cevi s piščaljo,** v katerih nastaja zvok z občasnim spuščanjem zraka iz cevi skozi vibracijsko kovinsko piščal.

Cevi so lahko izdelane iz kovine (običajno iz zlitine *kositra* in *svinca* ali iz *cinka*), lesa ali iz stisnjene lepenke.

(2) **Iz pihalnega sistema,** ki **vključuje:** pihalke, regulatorje zračnega toka, pihalne kanale (ki prenašajo zrak iz mehov v pihalne škatle) in iz pihalnih škatel (lesenih škatel, v katerih se stiska zrak).

(3) **Iz igralnega mehanizma, na primer:** iz klaviature, ki se sproža ročno, iz mehanizma na nožni pogon, iz raznih registrov, iz sistema, kombiniranega iz registrov in kuplerjev, in iz raznega pribora (**na primer:** tremolanti, zvonci itd.).

Ta tarifna številka **vključuje tudi** konzolo in ohišje orgel (t.j. leseni del, v katerega so orgle nameščene in, ki je običajno okrašen), če se dobavljajo skupaj z orglami. Če se dobavljajo posebej, so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 92.09).**

Ta tarifna številka **ne vključuje** orkestrinov**,** uličnih orgel in podobnih glasbil s cevmi, ki niso opremljena s klaviaturo in, ki delujejo bodisi na ročni pogon (**tar. št. 92.08),** bodisi avtomatsko. **Elektronske** orgle se uvrščajo v **tar. št. 92.07.**

(B) **Harmoniji in podobna glasbila s klaviaturo in s prostimi kovinskimi piščalmi,** ki nimajo cevi in, ki so namenjeni pretežno za spremljavo vokalne glasbe. Pri teh instrumentih nastaja zvok v kovinskih piščalih (**proste piščali**), ki pod pritiskom zraka iz mehov ali električno dovajanega zraka vibrirajo. Mehovi delujejo s pomočjo pedal in vzvodov.

92.04 - HARMONIKE IN PODOBNA GLASBILA; ORGLICE

9204.10 **- Harmonike in podobna glasbila**

9204.20 **- Orglice**

Ta tarifna številka **vključuje:**

(A) **Harmonike in podobne izdelke.**

Harmonika je prenosno pihalno glasbilo z ročnimi mehovi, s prostimi kovinskimi piščalmi in z dvema klaviaturama, opremljenima s tipkami in z gumbi (melodičnimi in basovskimi). Ena od klaviatur lahko ima klavirske tipke (v tem primeru se glasbilo imenuje "**klavirska harmonika**"). Nekatere harmonike **imajo električne ojačevalce zvoka,** kar pa na njihovo uvrščanje v to tarifno številko **ne vpliva** (**glej** splošna določila komentarja k temu poglavju).

V to skupino **so vključene tudi** koncertne harmonike, bandonione in pedalne (nožne) harmonike**.** Te so podobne navadnim harmonikam - opremljene so z mehovi, prostimi kovinskimi piščalmi in s klaviaturo. Pedalne harmonike so montirane na vznožni podstavek, mehovi pa niso vidni, saj instrument deluje s pritiskanjem na nožne pedale, ali pa na pedale, katere poganja motor.

Iz te tarifne številke **so izključene** elektronske harmonike (**glej** komentar k **tar. št. 92.07** in splošna določila komentarja k temu poglavju).

(B) **Ustne harmonike.**

Ta majhna glasbila imajo večinoma pravokotno obliko in so izdelana iz kovine ali lesa. Zvok proizvajajo s tresenjem piščali. Nekatere med njimi so lahko opremljene z majhno kovinsko trobljo za ojačenje zvoka.

92.05 - DRUGA PIHALA (NA PRIMER: KLARINETI, TROBENTE, DUDE)

9205.10 **- Kovinska pihala**

9205.90 **- Druga**

Ta tarifna številka **vključuje:** pihala, ki **se ne uvrščajo v tar. št. 92.03 ali 92.04** in, ki **niso navedena v tarifni številki 92.08** (sejemske orgle, mehanske ulične lajne, zvočna signalna glasbila itd.), čeprav bi jih bilo v določenem smislu možno šteti za pihala.

V to tarifno številko se uvrščajo:

(A) **Pločevinasta pihala.**

Izraz "**pločevinasta**" (*bras*) se nanaša bolj na kvaliteto zvoka orkestrskega glasbila, kot pa na konstitucijo kovine, iz katerega je izdelan. V to skupino **so vključena glasbila, ki so običajno iz kovin** (iz medenin*e, novega srebra, srebra* itd.) in, ki so v obliki konične cevi z zaključkom v obliki zvona. Lahko so bolj ali manj spiralasto zaviti. Imajo intonančne ustnike, običajno pa delujejo s pomočjo ventilov. Med ta glasbila **so vključeni:** rogovi, trobente (navadne in orkestrske), vojaške trobente, saksofoni, vojaški baritoni, bombardoni (basovske trobente), susafoni (tube), pozavne (z ventili ali drsne), orkestrske trobente (**na primer:** *francoske trobente*) in trobente brez ventilov, ki se uporabljajo v orkestrih (**na primer:** lovski rog).

(B) **Drugi pihalni glasbeni instrumenti.**

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Tako imenovana "lesena pihala".** Ta glasbila sestoje iz cevi **(iz *lesa ali trsja, kovine, plastične mase, ebonita, stekla*)** z luknjami, ki imajo običajno zaklopke in obročke. Zvok nastaja običajno s piščalmi. V to skupino **so vključene:** flavte, blok flavte, frulice, *flaggioletti*, oboe, klarineti, angleški rogovi (vrsta klarineta), fagoti, saksofoni in sarusofoni.

Ta skupina **vključuje tudi** okarine (**majhna glasbila v obliki jajca**, ki so izdelana iz kovine ali gline in, ki dajejo zvok, podoben zvoku flavte) in piščalke (iz kovine ali iz *ebonita*).

(2) **Druga pihala** (**na primer:** dude, bretonske dude ali mussette, ki sestoje iz vetrovoda ali iz vreče iz usnja ali mehurja ter iz treh do petih cevi, med katerimi je ena melodična, druge pa *bordunske*.

92.06 - TOLKALA (NA PRIMER: BOBNI, KSILOFONI, CIMBALE, KASTANJETE, MARAKASI)

Glasbila - tolkala se udarjajo s palico ali s podobno napravo, ali pa z golimi rokami. Ta glasbila so bolj znana kot "**bobni**".

Najpomembnejša glasbila iz te tarifne številke so:

(A) **Glasbila z napeto kožo (membrano, opno).**

Na primer:

(1) **Mali bobni in tamburini.**

(2) **Veliki bobni** (**plitvi bobni, basovski bobni ali veliki bobni** itd.). Sestoje iz lesenega ali kovinskega valja, preko katerega je napet pergament ali velinska koža (preko obeh strani valja - dvojni bobni). Zvok proizvajajo z udarjanjem z eno ali dvema palicama z usnjenim koncem ali rez njega.

(3) **Pavke (timpani) in timbali.** Sestoje iz pergamentne kože, ki je napeta preko votle bakrene polkrogle (so raznih velikosti in običajno stojijo na tleh). So intonančno nastavljiva glasbila, zvok se proizvaja s palicami.

(4) **Tamburini s kraguljčki.** Sestoje iz obroča, prekritega s kožo in iz kraguljčkov ali bakrenih paličk, ki proizvajajo zvok s tresenjem instrumenta na različne načine, ali pa z udarci s pestjo ali prsti itd.

(5) **Tam tam** (indijski boben).

(B) **Druga tolkalni instrumenti ,** kot so:

(1) **Činele.** To so krožne plošče, ki proizvajajo zvok z udarjanjem ene ob drugo, ali pa s podrsavanjem ene ob drugo. V nekaterih primerih nastaja zvok **samo** z udarjanjem po eni čineli s palico z mehko glavo.

(2) **Gongi (na primer:** kitajski gong**)** - kovinske plošče, na katere se običajno udarja s težko palico, ki ima na koncu usnje ali polst (*filc*).

(3) **Triangli (trikoti)** so jeklene palice, zvite v obliko enakostraničnega trikotnika. Zvok proizvajajo z udarjanjem s kovinsko palico.

(4) **Kraguljčki** (kitajski klobuki, turški kraguljčki) imajo ropotuljice ali majhne zvončke, ki s tresenjem predmeta, na katerem je glasbilo nameščeno, proizvajajo zvok.

(5) **Kastanjete** so majhna glasbila iz lesa, kosti ali iz slonove kosti, ki so konkavne, školjkaste oblike. Pritrdijo se na prste, ali pa so vgrajene na ročico in proizvajajo zvok z udarjanjem ene ob drugo.

(6) **Ksilofoni.** Sestoje iz vrste lesenih deščic različnih dolžin, ki so vgrajene na dva nosilca. Nanje se igra z udarjanjem s palicami.

(7) **Metalofoni** so podobni ksilofonom, le, da imajo ozke kovinske ploščice (iz jekla ali duraluminija). Ksilofoni in metalofoni imajo pod ploščo pogosto kovinske zvočne piščali ali cevi. V to tarifno številko **so vključeni tudi** podobni instrumenti s steklenimi ploščicami.

(8) **Čeleste** in podobni instrumenti, ki se uporabljajo pri tolkalih kot zamenjava za navadne melodične zvonce. Na zunaj izgledajo kot majhen klavir s pedalom in dušilci. Zvok nastaja z udarjanjem na posebne dele jeklene plošče s kladivom, ki deluje preko klaviature.

(9) **Zvonovi, kompleti zvonov, ritmični zvonovi in cevasti zvonovi** (vrsta cevi, nameščenih v okviru, na katere se udarja z rokami ali s kladivom).

(10) **Marakasi** in podobni instrumenti, ki sestoje iz votlih zvonov ali cevi in, ki proizvajajo zvok s potresanjem.

(11) **"Clave"** sestoje iz dveh lesenih palic.

(12) **Fleksatoni** - sestoje iz kovinske plošče, montirane na ročici, in iz dveh lesenih krogel na katerikoli strani plošče. S potresanjem glasbila udarjajo krogle v ploščo, pri čemer povzročajo tresenje, medtem ko se intonacija uravnava z zvijanjem plošče s palcem.

Nekatera med navedenimi glasbili so **včasih kombinirana** tako, da lahko en izvajalec igra na več glasbil hkrati. Pri plesnem ali jazzovskem orkestru, se palica z mehko glavo, ki se uporablja za udarjanje na veliki boben, sproža s pedalom, poleg tega pa je boben opremljen s činelami, gongi, lesenimi bloki (ena vrsta lesenih resonančnih škatel, opremljena z zvončki, ali pa v ksilofonskem razporedu) itd.

Kariljoni (glasbeni zvonci) za javne stavbe, ki proizvajajo melodijo, ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki.

Vendar pa se **elektronska glasbila** uvrščajo v **tarifno številko 92.07.**

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) zvonovi in gongi za vrata in mize, melodični zvonovi za vrata itd., ki **niso glasbila (tar. št. 83.06** ali **85.31)** in

(b) melodični in drugi tolkalni mehanizmi za ure **(tar. št. 91.14).**

92.07 - GLASBILA, KATERIH ZVOK SE PROIZVAJA ELEKTRIČNO ALI SE MORA OJAČATI ELEKTRIČNO (NPR. ORGLE, KITARE, HARMONIKE)

9207.10 **- Glasbila s klaviaturo, razen harmonik**

9207.90 **- Druga**

Ta tarifna številka **vključuje** glasbila, pri katerih nastaja zvok, ali pa **se ojačuje, z elektronskimi ojačevalci** (gre za glasbila, katerih **ni moč poslušati** brez njihovih električnih ali elektronskih komponent, čeprav lahko naprave za vibriranje, s katerimi so opremljeni, proizvajajo šibak zvok). Glede tega **se razlikujejo od nekaterih drugih glasbil** (**na primer:** od klavirja, harmonike, kitare), ki so sicer lahko opremljeni z električnim zvočnim sprejemnikov in ojačevalcem, **vendar** so kljub temu samostojna glasbila, primerna za igranje brez takšne naprave, podobno kot klasična glasbila. Iz te tarifne številke so **izključeni** avtomatski električni klavirji **(tar. št. 92.01).**

Instrumenti iz te tarifne številke **temeljijo na uporabi:**

(A) **Elektro-magnetnetnih generatorjev .**

Pri enem izmed sistemov, ki temelje na tem principu, ima generator pogonsko gred, z upogljivo sklopko povezano s sinhronim motorjem, ki se vrti s konstantno hitrostjo. Zobata kolesa raznih velikosti so nameščena v parih vzdolž gredi. Vsak izmed njih žene kolesa, ki se imenujejo **"tonska kolesa".** Ko je glasbilo priklopljeno na električno omrežje, sinhroni motor poganja tonska kolesa, katerih hitrost se spreminja glede na premer zobatih koles. Trajni magnet, ki ima na enem koncu navitje, je nameščen vzporedno in blizu vsakega tonskega kolesa. Ko se kolesa vrtijo, prehajajo zobje, ki se nahajajo v enakih razdaljah na robovih, pod poli ustreznih magnetov, kar povzroči spremembe polj, ki pa na drugi strani proizvajajo šibke spremembe električnega toka v navitjih. Ti tokovi določenih frekvenc se ojačijo in prenašajo na zvočnike. Ta princip se uporablja **predvsem pri glasbilih vrste orgel.**

Pri drugem sistemu harmonijev se prosta piščal premika preko pola trajnega magneta, njegove vibracije povzročijo spremembe v magnetnem polju, ki so nastale v navitjih magneta. Dobljen električni tok se **električno ojači** in prenaša na zvočnik.

(B) **Elektrostatičnih generatorjev,** katerih je več vrst**:**

(1) **Generatorji z napeto žico.** Pri teh generatorjih vibracije nastanejo, ko se žica, ki prenaša električni tok, udarja s kladivom, kar povzroča spremembe kapacitet sosednjih žičnih in kovinskih delov (zagozda z okroglo glavo). Spremembe kapacitete popolnoma ustrezajo vibraciji žice tako, da dajejo natančno reprodukcijo **tudi**, ko so ojačene.

(2) **Generatorji z vibracijskimi piščalmi**, pri katerih se električni tok prenaša s piščalmi (namesto z žico).

(3) **Generatorji s spremenljivim kondenzatorjem,** pri katerih se kondenzatorji vrtijo s konstantno hitrostjo s pomočjo motorja.

(C) **Generatorjev z oscilacijskimi elektronskimi cevmi** ali z oscilatorji na plinsko praznjenje.

(D) **Fotoelektričnih generatorjev,** pri katerih svetlobni žarek prehaja skozi perforirano ploščo in pri tem pada na celico. S pazljivim preračunavanjem števila odprtin na diskastem zaslonu (plošči) se doseže ustrezno število sprememb električnega toka, ki (ojačene) proizvajajo željene tone.

Nekatera med temi glasbili se imenujejo **elektromagnetna, elektrostatična, radioelektrična, fotoelektrična** (klavirji, orgle, harmonike, kariljoni itd.), **vendar** so skoraj vedno bolj znani po njihovih trgovskih poimenovanjih. Ta glasbila omogočajo zvesto reprodukcijo zvoka večine klasičnih glasbil, kar se doseže s preprosto menjavo registra. Te instrumente je moč opisno poimenovati kot "**monofone**", če dajejo **samo** zaporedje različnih tonov, ali pa kot "**polifone**", če proizvajajo nekaj tonov hkrati (**na primer:** "**orgle**").

Nekatera glasbila se lahko igrajo posebej, nekatera je moč prilagoditi navadnemu klavirju - glasbilo se igra z levo roko, klavirska spremljava pa z desno. Ta glasbila **se uvrščajo** v to tarifno številko **tudi**, če se dobavljajo skupaj s klavirjem.

Čeprav so za normalno delovanje glasbil iz te tarifne številke, električni ali elektronski aparati obvezni (posebno še **ojačevalec in zvočnik**) pa so iz te tarifne številke **izključeni** in se uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke (**85. Poglavje**), **če niso vgrajeni** v samo glasbilo. **Vendar** pa se **uvrščajo skupaj z glasbilom,** če so vanj **vgrajeni v istem ohišju,** čeprav so lahko zaradi primernosti za transport pakirani ločeno.

Ta tarifna številka **ne vključuje** navadne vrste ur (s številčnico za prikaz časa), ki se uporabljajo v nekaterih elektronskih melodičnih zvonovih za avtomatsko odbijanje celih ur, polovic ur itd. **(91. Poglavje).**

92.08 - GLASBENE SKRINJE, SEJEMSKE ORGLE, MEHANIČNE LAJNE, MEHANIČNE PTICE PEVKE, POJOČE ŽAGE IN DRUGA GLASBILA, KI SE NE UVRŠČAJO V NOBENO DRUGO TARIFNO ŠTEVILKO TEGA POGLAVJA; VSAKOVRSTNI PREDMETI ZA VABLJENJE; PIŠČALKE, ROGOVI ZA KLICANJE IN DRUGI USTNI SIGNALNI INSTRUMENTI

9208.10 **- Glasbene skrinje**

9208.90 **- Drugo**

(A) GLASBILA, KI SE NE UVRŠČAJO V NOBENO DRUGO TARIFNO ŠTEVILKO TEGA POGLAVJA

Med ta glasbila **so vključena:**

(1) **Glasbene skrinje.**

Ta glasbila sestoje iz majhnih mehanizmov, ki avtomatsko proizvajajo tone in, ki so vgrajeni v škatle in razne druge kontejnerje. Osnovna njihova komponenta je valj, ki je opremljen z iglami (razporejenim skladno s toni melodije, katero igrajo). Pri vrtenju se igle dotikajo kovinskih jezičkov, ki so razporejeni kot zobje glavnika, in tako povzročijo njihovo tresenje in proizvajajo tone. Te komponente so **montirane na plošči**, valj pa se vrti bodisi s pomočjo vzmetnega pogon-

skega mehanizma (urinega mehanizma), ki se navija s ključem, bodisi se vrti z ročico. Pri nekaterih vrstah valjev je lahko kovinski kolut iz pločevine z vdolbinami in izboklinami.

Izdelki z vgrajenim glasbenim mehanizmom, ki imajo v **bistvu uporabno ali okrasno funkcijo** (**na primer:** ure, miniaturno leseno pohištvo, steklene vaze z umetnim cvetjem, keramične podobice), **ne štejejo za glasbene skrinje** v smislu te tarifne številke. Ti izdelki **se uvrščajo** v iste tarifno številko kot ustrezni izdelki brez vgrajenega glasbenega mehanizma.

Prav tako je treba poudariti, da izdelki, kot so ročne ure, pokali in čestitke**,** ki imajo **vgrajene elektronske glasbene module, ne štejejo za izdelke iz te tarifne številke.** Takšni izdelki **se uvrščajo** v iste tarifno številko kot izdelki brez vgrajenih tovrstnih modulov.

(2) **Sejemske orgle**,

na primer: orkestrioni in podobni instrumenti. Nekatere sejemske orgle so velika glasbila z dvema nemima klaviaturama, od katerih ena igra po kovinskih strunah s pomočjo klavirkih tipk, medtem ko druga krmili piščali. **Razen** tega obstajajo **tudi** strune iz katguta, ki igrajo s pomočjo mehanskih lokov. Ti instrumenti imajo lahko vgrajene bobne, činele, harmonike itd., s čimer ponazarjajo zvok orkestra. Uporabljajo se predvsem v zabaviščnih parkih, na sejmih itd. Lahko so ročni ali motorni in igrajo na **perforirane trakove ali kartice.**

(3) **Mehanske ulične lajne.**

Sestoje iz škatle z valjem z bakrenimi iglami, ki med premikanjem z ročico premikajo ventile na lesenih ali kovinskih piščalih.

(4) **Mehanske ptice pevke.**

To so majhni avtomati, ki so običajno vgrajeni v kletko. Vzmetni pogonski mehanizem (v smislu urinega mehanizma) na podstavku kletke poganja komplet batov in mehov in tako proizvaja modulirano petje ptice, pri čemer se gibljeta **tudi** glava in telo mehanske ptice.

(5) **Pojoče žage.**

Pojoče žage imajo list iz posebnega jekla. Vibracije lista nastanejo bodisi zaradi vlečenja z lokom, bodisi zaradi udarjanja s kladivo z glavo iz polsta (filca).

(6) **Druga nenavadna glasbila, kot so na primer:** ropotulje in ustne sirene.

Kartice, plošče in valji se, **neglede** na to, da se dobavljajo skupaj z glasbili iz te tarifne številke (**glej Opombo 2** k temu poglavju) vselej uvrščajo v **tar. št. 92.09.**

(B) VSAKOVRSTNA GLASBILA ZA PRIVABLJANJE IN KLICANJE IN USTNA PIHALNA SIGNALNA GLASBILA

(1) **Vsakovrstna glasbila (predmeti) za privabljanje itd.** so majhna glasbila, ki **oponašajo ptice** ali **živali, da bi jih privabili.**

(2) **Ustna pihalna signalna glasbila,** kot so:

(i) **Rogovi in klicni rogovi,** ki so izdelani iz rogov, kosti, kovin itd.

(ii) **Piščalke (ustne) iz kovin, lesa** itd. za dajanje signalov.

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) zvonci za vrata, namizni zvonci, zvonci za kolesa na nožni pogon **(tar. št. 83.06** ali **85.31),**

(b) **trobente z gumijasto hruško in signalne sirene** (**na primer:** za vozila), **ladijske sirene,** prenosne ali stacionarne sirene za preplah, ki se poganjajo z roko. **Uvrščajo se po materialu,** iz katerega so izdelane, ali pa v **Oddelka XVI ali XVII** - odvisno od primera, in

(c) električna zvočna signalna oprema in aparati (**tar. št. 85.12** ali **85.31** - odvisno od primera).

92.09 - DELI (NA PRIMER: MEHANIZMI ZA GLASBENE SKRINJE) IN PRIBOR (NA PRIMER: KARTICE, PLOŠČE IN VALJI ZA MEHANIČNA GLASBILA) ZA GLASBILA; METRONOMI, GLASBENE VILICE IN PIŠČALKE (ZA DAJANJE TONA) VSEH VRST

9209.10 **- Metronomi, glasbene vilice in piščalke (za dajanje tona)**

9209.20 **- Mehanizmi za glasbene skrinje**

9209.30 **- Strune za glasbila**

- Drugo:

9209.91 **- - deli in pribor za klavirje**

9209.92 **- - deli in pribor za glasbila iz tar. št. 92.02**

9209.93 **- - deli in pribor za glasbila iz tar. št. 92.03**

9209.94 **- - deli in pribor za glasbila iz tar. št. 92.07**

9209.99 **- - drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Metronomi, glasbene vilice in piščalke - igrala za intoniranje.**

Ta skupina **vključuje** metronome, glasbene vilice in piščali - igrala za intoniranje, namenjene za glasbene ali druge potrebe.

Metronomi so majhne mehanske naprave, ki služijo ponazarjanju pravilnega tempa, v katerem je treba neko skladbo igrati. Večinoma so nameščeni v škatli piramidaste oblike in imajo lahko zvonec. Osnovni del metronoma je ročica za udarjanje z osjo na njenem vznožju. Gibanje ročice je lahko hitrejše ali počasnejše, pač gdele na skalo v ozadju te ročice.

V to skupino **so vključeni tudi** metronomi, ki se uporabljajo za industrijske namene. Ti metronomi so opremljeni z električnimi kontakti.

Glasbene vilice so običajno majhne kovinske palice v obliki **črke "U".** Ko te vilice vibrirajo, dajejo določeni ton. V to skupino **so vključene tudi** glasbene vilice za velike koncertne dvorane, ki sestoje iz kovinske piščali, nameščene na resonančnem telesu, po katerem se udarja s kladivom.

Igrala za intoniranje (tonske cevi) so ustna glasbila, ki sestoje iz ene ali več piščali ali cevk. Običajno dajejo več različnih tonov (štiri ali šest).

Ta skupina **vključuje tudi glasbene vilice, ki se uporabljajo v medicini** (posebno za preizkušanje sluha - v tem primeru so naravnane tako, da oddajajo (dajejo) celo zaporedje vibracij, nameščene pa so v škatlah z več takšnimi glasbili) za stroboskopske preiskave. Nekatere so opremljene z električnimi napravami za vzdrževanje vibracij.

(B) **Mehanizmi za glasbene skrinje.**

Glej komentar k **tarifni številki 92.08**.

(C) **Strune za glasbila.**

V to skupino **so vključene strune za strunska glasbila** (za klavirje, harfe, violine, violončela, mandoline itd.).

Strune so običajno izdelane iz:

(1) **Katguta (pretežno iz ovčjih črev).** Strune iz katguta se izdelujejo iz določenega števila niti (glede na željeno oziroma potrebno debelino strune); vsaka nit sestoji bodisi iz vzdolžno narezanega traku, bodisi iz celega črevesa.

(2) **Svile.** Svilene strune se običajno **izdelujejo iz 140 svilenih niti** in so nazunaj podobne strunam iz katguta. Premazane so s tanko plastjo gumarabike in polirane z belim voskom.

(3) **Monofila iz sintetičnih ali umetnih vlaknenih materialov** (običajno iz **najlona**).

(4) **Jeklene žice (običajno nerjavne),** iz aluminija, srebra, bakra itd. kovinske strune so enojne niti, izdelane iz kovinskega jedra, prekritega s kovinsko žico (obvito okoli jedra). Tovrstne strune so znane kot "**strune na kovini**" ali "***metal wound***".

(5) **Iz črevesa, svile ali "najlona", prekrite** s kovinsko žico (*aluminijevo* ali z žico iz kakšne druge navadne, *posrebrene* ali *neposrebrene kovine, iz srebra itd.*). Kovinska žica je obvita okoli jedra. Tovrstne strune so znane kot "**obvite črevnate, svilene ali najlonske strune**".

Strune za glasbila je moč prepoznati po njihovi dodelavi (jeklene strune so izdelane iz polirane kovine, njihov premer je natančno kalibriran. Črevnate strune so popolnoma enovitega videza in stalnega prereza; nekatere črevnate strune so bele in prozorne, medtem ko so druge črevnate strune, **na primer:** tiste za harfe, včasih rdeče ali modro obarvane). Strune je moč prepoznati **tudi** po načinu pakiranja (v majhnih vrečkah, v papirnati pisemski ovojnici ipd., pogosto je na embalaži **tudi** natisnjeno navodilo za uporabo). **Razen** tega imajo nekatere strune, posebno kovinske, pogosto **tudi** zanke ali majhne kovinske kroglice, s pomočjo katerih se pritrdijo na določeno glasbilo.

Ta tarifna številka **ne vključuje strun,** črevesa in monofilamentov iz sintetičnih tekstilnih materialov (narezanih ali nenarezanih na določene dolžine), katerih **ni moč prepoznati** kot strune za glasbila **(uvrščajo se v ustrezne tarifne številke).**

(D) **Drugi deli in pribor.**

Ta skupina **vključuje** dele in pribor za glasbila, **razen** delov in pribora, navedenih v predhodnih **točkah (B) in (C**), **razen** audiofrekvenčnih ojačevalcev **(tar. št. 85.18)** in električnih naprav nasploh (motorjev, fotoelektričnih celic itd.), ki niso opremljeni z deli ali priborom za glasbila.

V to skupino so so **vključeni**:

(1) **Deli klavirjev, orgel, harmonijev in podobni instrumentov,** kot so:

Kompletne klaviature (kompleti tipk, vgrajeni v okvir), mehanizmi klavirskih tipk z ustreznimi kladivci in zvočnimi dušilci; ohišja za klavirje in harmonije; harmonične (resonančne) plošče in okvirji iz lesa ali litega železa; pedalni mehanizmi in pedala; napenjalni ključi (zagozde) za napenjanje strun; kovinske cevi s piščalkami (ali ploščice) za harmonije; posebne tipke za klaviature; kladivca, dušilci, vzvodi in vilice za kladivca itd.; cevi za orgle; vetrovodi, mehovi in drugi sestavni deli (**vključno** ohišja orgel iz **tar. št. 92.03**).

Tudi tipke, registri, mehovi in klaviature za harmonike **se uvrščajo** v to tarifno številko.

Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** majhni trakovi iz slonove kosti**,** iz kosti, ali pa iz plastične mase, ki so **samo** narezani v pravokotne oblike, katere je potrebno še polirati, oblikovati vogale in naprej obdelati, da postanejo primerni za prevleke tipk glasbil. Takšni trakovi **se uvrščajo** v svoje ustrezne tarifne številke **(tar. št. 96.01** ali **39. Poglavje).**

(2) **Deli in pribor za glasbila, ki se uvrščajo v tarifno številko 92.02 (strunska glasbila),** kot so**:**

Resonančni trupi mandolin, kitar ali podobnih glasbil; "**mehanizmi**" za kitare ali mandoline (t.j. leseni ključi (zagozde), vijaki in zobniki, ki se nahajajo na vrhu vratu in, ki služijo temu, da je moč strune pravilno napeti); deli violin, violončel in podobnih glasbil, **na primer:** hrbti (zadnji deli), sprednji deli, vratovi (obdelani ali neobdelani), vratne ploščice, ključi (zagozde) za navijanje oziroma uglaševanje, kobilice, spodnja pritrjevala (na katera se pritrdi struna) in gumbi zanje, rebra (med sprednjim in zadnjim delom), ključi (zagozde - na vratu, za napenjanje strun), regulatorji za strune (Feinstimmer) itd., nasloni za violončela in kontrabase (za polaganje instrumentov na tla), loki in deli lokov (palice, zaključki palic, ključi za napenjanje žime itd.), **vključno tudi** konjsko žimo za loke (konjsko dlako iz grive in repa) v svežnjih, brenkalice, dušilci (*sordino*), podbradki za violino itd.

(3) **Deli in pribor za glasbila iz tarifne številke 92.07,** kot so:

Ohišja (za elektronske klavirje, orgle in kariljone), pedalni mehanizmi in pedala, klaviature, tonska kolesa (posebno za orgle) itd.

Glej pojasnilo v **tar. št. 92.07** v zvezi z elektronskimi deli in priborom.

(4) **Deli in pribor za t.i. "lesenih-pihal" glasbila iz tarifne številke 92.05,** kot so:

Obdelani - rezkani predmeti iz lesa za "**lesena pihala**" (za klarinete, flavte in podobne); kovinska ohišja glasbil; nastavki; raznovrstni ustniki in pokrovi za ustnike; piščali, ventili, gumbi za kontrolne ventile; tipke, obroči, okvirji, zvonovi, dušilci; podstavki za tipke (za flavte, klarinete itd.).

(5) **Deli in pribor za tolkalne instrumente,** kot so**:**

Palice z mehko glavo ali brez nje; raznovrstna lesena kladiva; ščetke za bobne, pedala, ki se uporabljajo pri jazzovskih orkestrih (*Fuss*); konzole za činele; valji (telesa) bobnov in spojke itd.; ploščice ali plošče, mize in nosilci za ksilogone in za podobna glasbila; koža za bobne in podobno, narezana v kroge ali v približno okrogle oblike, ki pa **so nedvoumno prepoznavne;** strune, ki so običajno iz prave konoplje, jute ali sisala, ki so namenjene za napenjanje kože nekaterih tolkal, **kot so na primer:** bobni, katgut iz kovinske žice, ki se križema napenja preko čela bobna, če jih je kot take moč prepoznati.

*
* *

V to tarifno številko se prav tako **uvrščajo**:

(1) **Notna stojala,** ki se pritrjujejo na glasbila. Podstavki (trinožniki itd.) za nameščanje glasbil (**na primer:** za bočne bobne ali saksofone).

(2) **Naprave za igranje na mehanska glasbila.** To so pomožne naprave, ki omogočajo, da glasbila s klaviaturo lahko igrajo na kartice - kolute ali valje. Te naprave so lahko ročne, nožne - pedalne ali pa imajo mehove na električni ali mehanski pogon. Lahko so nameščeni na notranji ali zunanji strani glasbila (običajno klavirja ali harmonija).

(3) **Kartice, koluti in valji za avtomatska glasbila.** Ti predmeti **se uvrščajo** v to tarifno številko, bodisi, da se dobavljajo skupaj z glasbilom, za katerega so namenjeni, bodisi, da se dobavljajo posebej (**glej Opombo 2** k temu poglavju).

*
* *

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) izdelki za splošno uporabo, opredeljeni v **Opombi 2** k **Oddelk**u XV, **na primer:** žlebovi, ročice, okovje (**na primer:** za klavirje) iz navadnih kovin **(Oddelek XV)** in podobni izdelki iz plastičnih mas **(39. Poglavje),**

(b) orodje za uglaševanje **(tar. št. 82.05),**

(c) motorji na vzmet za glasbene skrinje in mehanske ptice pevke, ki niso opremljeni z drugimi deli **(tar. št. 84.12),**

(d) mehanizmi za ure, ki niso sestavljeni z deli ali priborom za glasbila **(tar. št. od 91.08 do 91.10),**

(e) klavirski stoli **(tar. št. 94.01)** in stojala in notna stojala (za partituro), ki so izdelana tako, da se postavijo na tla ali zemljo **(tar. št. 94.03)** in klavirski svečniki **(tar. št. 94.05),**

(f) kolofonija za loke v litih oblikah **(tar. št. 96.02)** in

(g) krtače za čiščenje flavt, oboj itd. **(tar. št. 96.03).**

ODDELEK XIX

OROŽJE IN STRELIVO; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

93. POGLAVJE

OROŽJE IN STRELIVO; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

OPOMBI

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) izdelki iz **36. poglavja** (npr. udarne kapice, detonatorji, signalne rakete);

   (b) deli za splošno rabo, definirani v opombi 2 k XV. oddelku, iz navadnih kovin (XV. oddelek) in podobni izdelki iz plastičnih mas (**39. poglavje**);

   (c) oklepna bojna vozila (**tar. št. 87.10**);

   (d) teleskopske namerilne priprave in druge optične naprave, ki so primerne za uporabo z orožjem, razen če so montirane na orožju ali dobavljene skupaj z orožjem, na katero bodo montirane (**90. poglavje**);

   (e) loki, puščice in meči za sabljanje, ki se uporabljajo **izključno** za šport ali kot igrače in otroške igrače (**95. poglavje**);

   (f) predmeti, ki imajo pomen zbirke ali starine (**tar. št. 97.05 ali 97.06**).

2. Z izrazom "**njihovi deli**" iz tar. št. 93.06 **niso mišljene** radijske naprave in radarji iz **tar. št. 85.26**.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje:**

(1) Orožje vseh vrst za kopno, pomorsko ali zračno bojevanje, ki ga uporabljajo vojaške oborožene enote, policije ali druge organizirane službe (carinske, obmejne straže itd.).

(2) Orožje, katerega uporabljajo privatne osebe za samoobrambo, lov, strelski šport (**na primer:** na miniaturnih poligonih, streliščih ali sejemskih stojnicah itd.).

(3) Druge naprave, ki delujejo na vžig eksplozivnega naboja (**na primer:** metalci ladijskih vrvi in signalne pištole).

(4) Strelivo in izstrelke **(razen predmetov iz 36. Poglavja).**

Razen nekaj **izjem** (**glej** komentar k tarifna številka**ma 93.05 in 93.06**), se v to poglavje uvrščajo **tudi** deli in pribor orožja in streliva.

Teleskopski daljnogledi in drugi **optični instrumenti,** primerni za uporabo z orožjem, ki so na orožju montirani, ali pa dobavljeni skupaj z ognjenim orožjem in so namenjeni za montažo nanj, se prav tako uvrščajo skupaj z orožjem.

Posebej dobavljeni tovrstni optični instrumenti so iz tega poglavja **izključeni** (**90. Poglavje**).

Iz tega poglavja so **izključena vozila, četudi** so namenjena izključno za vojno uporabo (opremljena z orožjem ali neopremljena z orožjem).

Zaradi tega so iz tega poglavja **izključena, na primer:**

- oklepna železniška vozila **(86. Poglavje),**

- tanki in bojni vagoni **(tar. št. 87.10),**

- bojna letala **(tar. št. 88.01** ali **88.02)** in

- vojaške ladje **(tar. št. 89.06).**

Vendar pa se v to poglavje uvrščajo posebej dobavljena orožja za ta vozila itd. (topovi, mitraljezi itd.) (**glej** komentar k tar. št. 93.01 glede nekaterih orožij, montiranih na železniških ali cestnih vozilih).

Iz tega poglavja so **izključeni še** naslednji izdelki:

(a) jeklene čelade in druge vojaške kape (pokrivala) **(65. Poglavje),**

(b) **osebni zaščitni oklepi, na primer:** prsni oklepi, oklepne srajce (neprebojni jopič), oklepni plašči, plašči proti metkom itd. (uvrščajo se **po materialu, iz kakršnega so izdelani**),

(c) samostreli, loki in puščice za *ŠPORTNO* lokostrelstvo in orožja, ki imajo značaj igrač **(95. Poglavje)** in

(d) zbirateljske zbirke in starine **(tar. št. 97.05** ali **97.06).**

Orožje in deli orožja iz tega poglavja **lahko** vsebujejo plemenite kovine, kovine, *platirane* s plemenitimi kovinami, naravne ali kultivirane bisere, drage in poldrage kamne (naravne, sintetične, rekonstruirane), roževino, biserovino, slonovo kost in podobne materiale.

93.01 - VOJAŠKO OROŽJE, RAZEN REVOLVERJEV, PIŠTOL IN OROŽJA IZ TAR. ŠT. 93.07

Ta tarifna številka **vključuje** vsa vojaška orožja, **razen** revolverjev in pištol iz **tar. št. 93.02** in hladnega orožja iz **tar. št. 93.07.** Tarifna številka **vključuje** posebej dobavljeno orožje, katerega namen je sestavljati oborožitev ladij, oklepnih vozil, letal, tankov ali oklepnih vagonov.

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Topniška orožja za podporo pešadiji** - vse vrste topov in težkih topov (nepremičnih ali na kolesih, gosenicah itd.), kot je **na primer:** poljsko, srednje, težko in zelo težko topništvo, daljnometni topovi, protitankovski topovi, havbice in minometalci.

Daljnometni topovi, ki so montirani na železniške vagone, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko (**ne pa** v **86. Poglavje**). Premični samovozni topovi, ki so drugačni od tankov in drugih oklepnih bojnih vozil iz **tar. št. 87.10,** so prav tako zajeti v tej tarifni številki.

(2) **Orožja,** ki lahko streljajo neprekinjeno in zelo hitro. Z nekaterimi med njimi lahko rokuje en sam človek. V to skupino **so vključeni** mitraljezi, brzostrelke (avtomate) in druga orožja za neprekinjeni ogenj.

(3) **Vojaška ognjena orožja, kot so puške in karabinke.**

(4) **Drugi posebni vojaški metalci, na primer:** raketni metalci in izstrelilne rampe za rakete, **razen tistih** iz **tar. št. 93.03;** aparati za metanje globinskih bomb; cevi za izstreljevanje torpedov; metalci plamena (aparati za metanje vnetljive tekočine na sovražnika), **razen** metalcev plamena**,** ki se uporabljajo za uničevanje plevela **(tar. št. 84.24).**

93.02 - REVOLVERJI IN PIŠTOLE, RAZEN TISTIH, KI SE UVRŠČAJO V TAR. ŠT. 93.03 ALI 93.04

Ta tarifna številka **vključuje** revolverje in pištole kakršnegakoli kalibra, ki lahko izstreljujejo metke **(razen** signalnih raket**)** z vžigom eksplozivnega naboja, in, ki so konstruirani tako, **da se držijo v roki.**

Revolverji so ognjeno orožje z eno cevjo in **vrtilnim bobnom.**

Pištole imajo eno ali več cevi, lahko pa imajo **tudi** zamenljive cevi. Polavtomatske pištole imajo **šaržer,** napolnjen z več metki, **vendar** je za vsak strel potrebno pritisniti sprožilec.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi miniaturne pištole**,** revolverje, orožja v obliki drugih predmetov (**na primer:** svinčnika, žepnih nožev ali cigaretnic), **pod pogojem,** da so dejansko ognjena orožja.

Iz te tarifne številke so **izključena** ognjena orožja za neprekinjeni ogenj (**na primer:** takšna, ki uporabljajo strelivo za pištole, in, ki strelja potem, ko se enkrat pritisne na sprožilec, dokler šaržer ni **prazen** oziroma dokler se sprožilec ne sprosti). Ta orožja **se uvrščajo** v **tar. št. 93.01** kot vrsta polmitraljeza (**brzostrelke**). Z njimi se lahko strelja z roke, običajno pa imajo podaljšana kopita.

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) pištole s povezanim klinom za **humano ubijanje živali**, pištole za izstreljevanje signalnih raket, pištole in revolverji za manevrsko strelivo (s polnimi ali blokiranimi cevmi, ali pa s stožičastimi valji), za pričetek dirke (**starterne pištole**), gledališče pištole in pištole na "**črni smodnik**", ki se polnijo skozi cev, niso pa konstruirane in **tudi** ne morejo izstreliti metka **(tar. št. 93.03)** in

(b) vzmetne, zračne ali plinske pištole **(tar. št. 93.04).**

93.03 - DRUGO STRELNO OROŽJE IN PODOBNE PRIPRAVE, KI DELUJEJO Z VŽIGOM EKSPLOZIVNE POLNITVE (NPR. ŠPORTNE PUŠKE, ŠIBRENICE TER LOVSKE IN ŠPORTNE KARABINKE; STRELNO OROŽJE, KI SE POLNI OD SPREDAJ; SIGNALNE PIŠTOLE IN DRUGE PRIPRAVE, PREDVIDENE ZA IZSTRELJEVANJE SAMO SIGNALNIH RAKET; PIŠTOLE IN REVOLVERJI ZA IZSTRELJEVANJE MANEVERSKEGA STRELIVA; PIŠTOLE S PRIVEZANIM KLINOM ZA HUMANO UBIJANJE ŽIVALI; METALNICE LADIJSKIH VRVI)

9303.10 **- Strelno orožje, ki se polni od spredaj**

9303.20 **- Druge športne in lovske puške šibernice, vključno kombinacije pušk šibrenic in karabink**

9303.30 **- Druge športne in lovske puške**

9303.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** vsa ognjena orožja, **ki niso zajeta v tarifna številkah 93.01** in **93.02,** pa **tudi** nekatere naprave, ki niso ognjeno orožje, ki pa delujejo na vžig eksplozivnega naboja

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Športne in lovske pištole, puške in karabinke vseh kalibrov,** z gladko in risano cevjo. Športne in lovske puške imajo pogosto več kot eno cev. Včasih imajo eno gladko in eno risano cev, lahko pa imajo **tudi** zamenljive cevi (gladke in risane). Običajno so okrašene s progami na kovinskih delih in imajo gravure na kopitih. Strelske puške imajo skoraj vedno le eno cev.

Te puške so lahko **neavtomatske** (ustrelijo le en metek naenkrat in se morajo po vsakem strelu napolniti), ali pa so opremljene s šaržerji in z repetirno napravo, ali pa z napravo za hitri **polavtomatski** ogenj.

Športne puške, ki so izdelane v smislu sprehajalnih palic, se **ne uvrščajo** v to tarifno številko.

(2) **Puške za race (puške na čolnih)** so namenjene posebej za streljanje vodnih ptic. Običajno so montirane na podstavek ali nosilec, katerega je moč pritrditi na čoln.

(3) **Ognjeno orožje, ki se polni skozi cev** (*Muzzle-loading)* **(s "črnim smodnikom"),** ki pa ni konstruirano in **tudi** ne more izstreliti napolnjenega metka.

(4) **Signalne pištole** in druge naprave, namenjene **samo** za izstreljevanje raket.

(5) **Lažne pištole in revolverji,** ki lahko streljajo **samo manevrsko strelivo.** Imajo lahko polne ali blokirane cevi z odprtino za izpust plinov. Nekateri revolverji imajo boben z valjastimi komorami, medtem ko nekatere strarterske ali gledališke pištole cevi nimajo. Če se uporabljajo za startiranje dirk, imajo lahko te pištole električno napravo, ki sproži kronometer.

(6) **Pištole s privezanim klinom za humano ubijanje živali.** Te pištole so podobne pištolam za manevrsko strelivo. Eksplozija potisne klin, ki drsi po cevi z namenom ubiti ali onesvestiti žival. Klin ne gre iz pištole, ampak se vrne na svoje mesto, da se lahko pištola ponovno uporabi.

Ta tarifna številka **ne vključuje** pištol z metki (običajno velikega kalibra), ki se včasih uporabljajo za ubijanje živali **(tar. št. 93.02).**

(7) **Metalci ladijskih vrvi,** ki se uporabljajo predvsem na ladijskih krovih ali v reševalnih postajah za reševanje ljudi in za vzpostavljanje veze.

(8) **Harpunski topovi,** ki se uporabljajo za metanje kopij - harpun, privezanih z vrvjo, pri ribolovu, pri lovu na morske sesalce, želve itd.

(9) **Alarmni (opozorilni) topovi, minometalci in podobna orožja** oziroma aparati za izstreljevanje manevrskega streliva, ki se uporabljajo kot znak za preplah (**na primer:** v reševalnih postajah), na proslavah, ali pa za dajanje znaka za preplah zaradi lopovov itd.

(10) **Topovi proti toči** *("Hail cannon")* - vrsta topov, ki sestoji iz kovinske čaše in, ki služi za razbijanje oblakov s točo, da bi povzročili dež.

Iz te tarifne številke so **izključena** orodja za kovičenje, zabijanje zagozd itd., ki delujejo s pomočjo eksplozivnega naboja **(tar. št. 82.05).**

93.04 - DRUGO OROŽJE (NA PRIMER: VZMETNE, ZRAČNE IN PLINSKE PUŠKE IN PIŠTOLE; SOLZILCI V OBLIKI PRŠIL, GUMIJEVKE), RAZEN OROŽJA IZ TAR. ŠT. 93.07

Ta tarifna številka **vključuje** vsa orožja, **razen** ognjenih orožij iz **tarifnih številk od 93.01 do 93.03** in hladnih orožij iz **tarifne številke 93.07.**

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Gumijevke, obrabne palice, težke palice in podobno,** ki jo uporabljajo pri policiji in polnjene (obtežene) sprehajalne palice.

(2) **Obroči - "bokserji" za udarjanje** - kovinski kosi oblik, prilagojenih pesti, s katerimi je moč zadati udarce.

(3) **Frače, izdelane za ubijanje ptic in škodljivcev.** Lahko so **tudi** v obliki sprehajalnih palic.

Iz te tarifna številke so **izključene** frače-igrače (**tar. št. 95.03**).

(4) **Zračne puške, karabinke in pištole.** Te so **podobne** pravim karabinkam, pištolam itd., **vendar** imajo dele za stiskanje zraka, ki se v cevi sprosti, če se pritisne na sprožilec, in, ki izstreli strelivo.

Puške, karabinke in pištole, ki delujejo na istem principu, le, da z drugimi plini (**razen** z zrakom), so prav tako **vključene.**

(**Izključene** so podobne plinsko-zračne puške za športno streljanje s "**paint-ball**" plastičnimi obarvanimi kroglicami. Te puške se uporabljajo za zabavne simulacije bojevanja v naravnem okolju (**95.Poglavje**)).

(5) **Podobna orožja, ki delujejo s sproščanjem močnega vzmetnega mehanizma**.

*(**Na primer:** **samostreli**, ki so namenjeni **lovu** (ubijanje živali) ali jih uporabljajo **posebne** vojaške enote. Narejeni so iz zelo kvalitenga materila, predvsem pa se jih zelo težko (ročno) napenja, zato imajo običajno (ni pa nujno) baterijske napenjalce. Pogosto so dodatno opremljeni, **na primer:** z optičnimi napravami za streljanje na večje razdalje, z napravo za nočno streljanje ipd.*

*Puščice imajo konice **z rezili** (dvo-, tri- ali štiri-kraka rezila) ali pa s kljuko in vrvico (za ribolov).*

(6) **Puške in pištole,** ki delujejo na stisnjeni *ogljikov dioksid* in, ki se uporabljajo za izstreljevanje avtomatskih brizgalk z anestetikom ali zdravilom (*antiserumom, vakcino* itd.) na daljavo. Uporabljajo se za živali, ki se prosto gibljejo.

(7) **Aerosolne razpršilke s solzilcem.**

*(Te razpršilke se uporabljajo tako za osebno zaščito, kot v profesionalne namene (policija). V nepravih rokah pa postane napadalno sredstvo. V vsakem primeru, je tisti, ki je pobrizgan **začasno onespsosobljen** (zaradi močnega solzenja in pekočega občutka).*

*Kot "**solzilno sredstvo**" se uporabljajo nekatere organske spojine, kot je **na primer:** **klorbenzilden-malonskekisline-dinitril** ali pa **rastlinski ekstrakti** pekočih plodov, kot sta paprika ali poper. Običajno so v obliki mali ročnih razpršilk, ki imajo zaščitni pokrov za preprečevanje nekontroliranega proženja. Praviloma zdravju niso škodljiva).*

93.05 - DELI IN PRIBOR IZDELKOV IZ TAR. ŠT. 93.01 DO 93.04

9305.10 **- Za revolverje ali pištole**

- Za puške šibrenice, lovske in športne karabinke iz tar. št. 93.03:

9305.21 **- - cevi za puške - šibrenice**

9305.29 **- - drugo**

9305.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje:**

(1) **Dele za vojno orožje, na primer:** notranje cevi za puške, udarno-povratni mehanizmi in zaklopi za topove vseh vrst; vrtilni podstavki, nosilci, trinožniki in drugi posebni nosilci za topove, mitraljeze, brzostrelke itd., z mehanizmi za namerjanje in polnjenje ali brez njih.

(2) **Kovinske odlitke, odtiske in odkovke za majhna ognjena orožja, za športna in strelska - tekmovalna orožja** itd., za revolverje in pištole, **na primer:** cevi, zaklopi, zapore, ščitniki sprožilcev, sprožilci, ročice udarne igle, ekstraktorji, izmetalniki, okvirji (pištol), plošče za kopita, varovalke, bobni (za revolverje), sprednji in zadnji namerilniki (muhe), šaržerji za strelivo.

(3) **Zaščitne toke in škatle za kopita,** namerilnike, cevi in zaklope.

(4) ***Morris* cevi** (majhne, izvrtane cevi za vstavljanje v puške večjega kalibra in v puške za vadbo na majhnih razdaljah).

(5) **Kopita in druge lesene dele za pištole,** puške in karabinke ter kopita ali podkopita (iz lesa, kovine, *ebonita* itd.) za revolverje in pištole.

(6) **Sponke, pasove, obročki za pritrjevanje pasov, zanke** itd. za vse vrste pušk in karabink,

(7) **Dušilce (zvoka).**

(8) **Ločljive blažilce (amortizerje)** sunkov za športne puške.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) deli za splošno uporabo, opredeljeni v **Opombi 2** k **Oddelku XV** (**na primer:** vijaki, zagozde in vzmeti) iz navadnih kovin **(Oddelek XV)** in podobno blago iz plastičnih mas **(39. Poglavje),**

(b) toki za pištole, puške, karabine ipd. **(tar. št. 42.02),**

(c) fotomitraljezi za letala **(tar. št. 90.07),**

(d) teleskopski in podobni namerilniki (muhe) za orožja **(tar. št. 90.13)** in

(e) pribor, ki je bolj specifično zajet drugje v Nomenklaturi, **kot so na primer:** palice in drug pribor - orodje za čiščenje orožja (**tar. št. 82.05, 96.03** itd.).

93.06 - BOMBE, GRANATE, TORPEDI, MINE, RAKETE IN PODOBNO TER NJIHOVI DELI; NABOJI, DRUGO STRELIVO IN PROJEKTILI TER NJIHOVI DELI, VKLJUČNO S ŠIBRAMI IN ČEPI ZA PATRONE

9306.10 **- Strelivo za orodje za kovičenje ali podobno orodje ali za pištole z vezanim klinom za humano ubijanje živali ter njegovi deli**

- Strelivo za puške šibrenice in deli tega streliva; strelivo za zračne puške:

9306.21 **- - naboji**

9306.29 **- - drugo**

9306.30 **- Drugo strelivo in njegovi deli**

9306.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje:**

(A) **Strelivo, na primer:**

(1) **Granate** (eksplozivne, razpršilne, prebojne, svetleče, bleščave, označevalne, vnetljive, dimne itd.) in vse druge vrste streliv za topove in minometalce.

(2) **Metki vseh vrst, na primer:** manevrski (**vključno tudi** metke za orodja za kovičenje ali vžig motorja z notranjim izgorevanjem), bojni, svetleči, vnetljivi, prebojni, kroglasti metki in šibre za športne puške, za zračne puške, (***r a z e n*** *za "**paint-ball**" puške, ki se uvrščajo v **95.Poglavje*** (*), itd.

---

*. *To so želatinaste krogle napolnjene z **vodotopnimi barvili**, ki se ob pristanku na trdo podlago razpočijo in na ta način **vidno označijo** mesto zadetka .*

(3) **Strelivo** (votle, sferične oblike itd. in *puščice z **rezili ali kljukami** za lov ali ribolov*) za zračne, plinske in vzmetne puške, za karabinke in pištole, **razen streliva za igrače iz tar. št. 95.03.**

(B) **Balistične rakete,** katerih tir po vrnitvi na zemljo in po dosegu največje višine ustvarja pri obremenitvi **končno hitrost**, ki **ni večja od 7000 m/s.**

(C) **Strelivo, ki ima lastna sredstva za gibanje po izstrelitvi, na primer:** torpedi, leteče bombe (izstrelki, podobni letalom), vodeni zračni izstrelki ali strelivo vrste rakete.

(D) **Drugo vojaško strelivo, na primer:** kopenske in morske mine, globinske bombe, ročne granate in tromblonske mine, zračne bombe.

(E) **Harpune** z eksplozivnimi glavami ali brez njih, za harpunske topove itd.

(F) **Deli streliva, na primer**:

(1) Telesa ročnih in drugih granat, min, bomb in torpedov.

(2) Srajčke za metke in drugi deli metkov, **na primer:** osnove oziroma dna metkov (iz *medenine*), notranje kapice in notranje osnove - dna in obloge (iz kovine ali lepenke) in čepi (iz polsta (*filca*), papirja ali plute itd.).

(3) Zrna in **svinčene šibre**, pripravljene za strelivo.

(4) Vžigalniki (za eksplozijo na dnu ali pri vrhu), bodisi časovni, prebojni ali bližinski (elektronski) - za granate, torpeda itd., deli vžigalnikov, **vključno tudi** zaščitne kapice.

(5) Mehanski deli nekaterih vrst streliva (**na primer:** torpeda, posebni propelerji, posebni giroskopi za torpeda).

(6) Bojne glave in plavajoče komore za torpeda.

(7) Sprožilci, varovalke, ročice in drugi deli granat.

(8) Krila - plavuti za bombe.

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) pripravljena razstreliva in smodniki, **četudi** so v obliki, pripravljeni za strelivo **(tar. št. 36.01** in **36.02),** detonirne in počasi goreče vžigalne vrvice in eksplozivne kapice, vžigalniki in električni detonatorji, **vključno tudi** vžigalnike za granate **(tar. št. 36.03),**

(b) signalne rakete in rakete proti toči **(tar. št. 36.04),**

(c) polnjenja za aparate za gašenje požarov in napolnjene granate za gašenje požarov **(tar. št. 38.13),**

(d) motorji iz **tar. številk 84.11** ali **84.12** za rakete, torpeda in podobne izstrelke,

(e) radijski in radarski aparati in **tar. št. 85.26** (**glej Opombo 2** k temu poglavju) in

(f) urini mehanizmi in njihovi deli za strelivo in deli streliva (**na primer:** za vžigalnike) **(tar. št. od 91.08** do **91.10** in **91.14).**

93.07 - MEČI, SABLJE, BAJONETI, SULICE IN PODOBNO OROŽJE IN NJIHOVI DELI TER NOŽNICE ZA TO OROŽJE

Ta tarifna številka **vključuje hladna orožja,** kot so: meči, sablje, bajoneti (**vključno** palice z ukrivljenimi meči), kopja (raznih vrst), helebarde, nože za komandose in bodala. Njihova rezila so običajno iz visokokvalitetnega jekla, nekateri med njimi imajo bolj ali manj okrašene nožnice ali ščitnike za roke.

Hladno orožje ostane uvrščeno v tej tarifni številki **tudi,** če se uporablja **samo** za **ceremonialne ali dekorativne namene,** ali pa kot **gledališki rekvizit**.

Večina teh orožij ima pritrjeno rezilo, nekatera bodala in stileti pa imajo lahko gibljivo rezilo, ki je običajno nameščeno v ročaju. Rezilo se odpira in zapira z roko, ali pa mehansko s pomočjo vzmeti.

Ta tarifna številka **vključuje** tudi dele hladnega orožja**, na primer:** rezila za meče (**vključno tudi** nezgotovljena rezila, **četudi** so le skovana), ročaje sabelj, ščitnike, ročice, pa **tudi** nožnice in platnice za meče, sablje, bajonete, bodala itd.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) pasov in podobne opreme, izdelane za pritrjevanje mečev, sabelj, bajonetov itd. iz usnja **(tar. št. 42.03)** ali iz tekstilnih materialov **(tar. št. 62.17),** franž (pretežno **tar. št. 42.05** ali **63.07**),

(b) lovskih, taborniških in drugih nožev, ki sodijo med nožarske izdelke **(tar. št. 82.11)** ali platnic za takšne nože (pretežno **tar. št. 42.02**),

(c) nožnic in platnic iz plemenitih kovin ali iz kovin, platiniranih s plemenito kovino **(tar. št. 71.15)** in

(d) mečev za športo mečevanje (konice so zaobljene) - **tar. št. 95.06**).

ODDELEK XX

RAZNI IZDELKI

94. **POGLAVJE**

POHIŠTVO, POSTELJNINA, ŽIMNICE, NOSILCI ZA ŽIMNICE, BLAZINE IN PODOBNI POLNJENI IZDELKI; SVETILKE IN DRUGA SVETILA, , KI NISO NAVEDENI ALI ZAJETI NA DRUGEM MESTU; OSVETLJENI ZNAKI, OSVETLJENE PLOŠČICE Z IMENI IN PODOBNO; MONTAŽNE ZGRADBE

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) žimnice, prešite odeje in blazine, napolnjene z vodo ali napihljive, iz **39., 40. ali 63. poglavja**;

   (b) ogledala za postavitev na pod ali tla (npr. velika ogledala, ki se nagibajo okoli horizontalne osi), **iz tar. št. 70.09**;

   (c) izdelki iz **71. poglavja**;

   (d) deli za splošno rabo, ki so navedeni v opombi 2 k XV. oddelku, iz navadnih kovin (XV. oddelek), in podobni izdelki iz plastičnih mas (**39. poglavje**) ter blagajne in drugo iz **tar. št. 83.03**;

   (e) pohištvo, ki je posebej konstruirano kot del opreme za hlajenje ali zamrzovanje iz **tar. št. 84.18**; pohištvo, posebej konstruirano za šivalne stroje (**tar. št. 84.52**);

   (f) svetilke ali pribor (npr. grla) za njih iz **85. poglavja**;

   (g) pohištvo, ki je posebej konstruirano kot del aparatov iz tar. št. 85.18 (**tar. št. 85.18**), iz tar. št. 85.19 do 85.21 (**tar. št. 85.22**) in iz tar. št. 85.25 do 85.28 (**tar. št. 85.29**);

   (h) izdelki iz **tar. št. 8714**;

   (ij) zobozdravniški stoli z vgrajenimi zobozdravniškimi napravami iz tar. št. 9018 ali zobozdravniškimi pljuvalniki (**tar. št. 9018**);

   (k) izdelki iz **91. poglavja** (npr. ure in ohišja za ure);

   (l) pohištvo v obliki igrač ter svetilke in svetila v obliki igrač (**tar.št. 95.03**), biljardne mize in drugo pohištvo, ki je posebej konstruirano za družabne igre (**tar. št. 95.04**), pohištvo za čarovniške trike ter okrasi (razen električnih girland), kot so lampioni (**tar. št. 95.05**).

2. Izdelki (**razen** delov) iz tar. št. 9401 do 9403 se uvrščajo v te tar. številke **samo**, če so konstruirani tako, da se lahko postavijo na pod ali tla.

   Ta določba pa se **ne uporablja** za naslednje izdelke, ki so uvrščeni v navedene tarifne številke tudi, če so konstruirani tako, da se obesijo, pritrdijo na zid ali stojijo drug na drugem, in sicer:

   (a) kuhinjske omare, omare in vitrine za knjige, drugo pohištvo s policami in pohištvo iz komponibilnih elementov;

   (b) sedeže in ležišča.

3. (a) V tar. št. 94.01 do 94.03 z deli izdelkov niso mišljeni listi - plošče (razrezani ali nerazrezani v oblike, vendar ne kombinirani z drugimi deli) iz stekla (tudi ne ogledala), marmorja, drugega kamna in iz kakršnega koli drugega materiala, navedenega v **68. ali 69. poglavju**.

(b) Izdelki iz tar. št. 94.04 se uvrščajo v to tarifno številko samo, če se dobavijo posebej. Če se ne dobavijo posebej, se uvrščajo kot deli izdelkov iz **tar. št. 94.01, 94.02 in 94.03**.

4. V tar.št. 9406 so z izrazom "**montažne zgradbe**" mišljene zgradbe, ki so dokončane v tovarni ali se dobavljajo skupaj razstavljene, da bi jih sestavili na kraju samem (stanovanjske hiše, hiše na gradbiščih, pisarne, šole, prodajalne, hangarji, garaže in podobne zgradbe) in katerih elementi (npr. stene, stropi, streha, podi) so iz čvrstega (togega) materiala.

Podobne izdelke iz upogljivega materiala (npr. tkanine, plastične folije ipd.) se uvrščajo kot "š**otori**" (**39. poglavje, 63. poglavje**).

SPLOŠNA DOLOČILA

Upoštevajoč izključitve, navedene v komentarju k temu poglavju, **so vključeni v to poglavje:**

(1) Vsakovrstno pohištvo in deli pohištva (**tar. št. od 94.01 do 94.03**).

(2) Nosilci žimnic, žimnice in drugi predmeti, ki drugje v Nomenklaturi niso navedeni in ne zajeti, s svojimi vzmetmi, **polnjeni** s katerimkoli materialom, ali pa iz **celularne gume** ali iz **plastične mase**, problečeni ali nepreoblečeni (**tar. št. 94.04**).

(3) Svetilke in svetila ter njihovi deli, ki drugje v Nomenklaturi **niso** navedeni in ne zajeti, iz kakršnegakoli materiala (**razen** tistih iz materialov, opisanih v **Opombi 1** k 71. poglavju); osvetljeni znaki, osvetljene imenske pološčice in podobno, s stalnim virom svetlobe, in njihovi deli, ki drugje niso navedeni in ne zajeti (**tar.št. 94.05**).

(4) Montažne zgradbe (**tar.št.94.06**).

Izraz "pohištvo" v smislu tega poglavja **označuje:**

(A) Katere koli "**premakljive**" predmete (ki v druge tarifne številke te Nomenklature **niso bolj specifično vključeni),** katerih **<u>bistvena značilnost je:</u>**

- da so izdelani za nameščanje na tla in

- da se uporabljajo predvsem za uporabne namene za opremljanje zasebnih stanovanj.

<u>Na primer:</u>

Hotelov, gledališč, kinematografskih dvoran, pisarn, cerkva, šol, kavarn, restavracij, laboratorijev, bolnic, zobozdravniških ordinacij itd., ladij, letal, železniških vagonov, motornih vozil, prikolic ali podobnih prevoznih sredstev.

(**Poudariti je treba**, da v smislu tega poglavja štejejo za "**premakljivo**" pohištvo **tudi** predmeti, **četudi** niso namenjeni za pritrjevanje na tla, **<u>na primer:</u>** stoli na ladjah). Podobni predmeti (sedala, stoli itd.), ki se uporabljajo na vrtu, trgih, sprehajališčih itd., so prav tako vključeni v to skupino.

(B) **Potem:**

(i) Kuhinjske omare, knjižne omare in vitrine, drugo pohištvo s policami in pohištvo iz kompatibilnih elementov, ki se obešajo, **pritrdijo na steno** ali postavljajo eden na drugega ali eden zraven drugega, in, ki služijo za razne predmete ali izdelke (za knjige, glineno posodo, steklarijo, perilo, zdravila, toaletne predmete, radijske ali televizijske sprejemnike, okrase itd.) in **posebej dobavljeni izdelki** kompatibilnega pohištva.

(ii) Sedeži in ležišča, ki se obešajo ali pritrjujejo na steno.

Razen blaga, navedenega v predhodnem odstavku **pod (B),** se izraz "**pohištvo**" **ne nanaša na predmete,** ki se uporabljajo kot pohištvo, ki pa so izdelani za:

- postavljanje na drugo pohištvo, police ali
- za obešanje na stene ali strop.

Iz tega izhaja, da to poglavje **ne vključuje** drugih izdelkov **za pritrjevanje na steno, kot so na primer:** obešalniki za plašče, klobuke in podobni drugi stenski obešalniki, plošče za ključe, obešalniki za krtače in obleke ter obešalniki za časopise, niti delov pohištva, **kot so** radiatorske maske (zasloni).

Prav tako , so iz tega poglavja **izključeni** predmeti, ki **niso** namenjeni za postavitev na tla (pod):

- mali izdleki za kabinetno delo in mali leseni pohištveni predmeti (**tar.št**. **44.20**) in
- pisarniška oprema (**na primer:** škatle za sortiranje dokumentov, pladnji za papirje) iz plastičnih mas ali navadnih kovin (**tar.št. 39.26** ali **83.04**).

Vendar pa se **v tarifno številko 94.06 uvršča** oprema, ki je vgrajena (kuhinjske omare, radiatorske maske), ali ki je namenjena za vgradnjo in, ki je hkrati **dobavljena skupaj** z montažnimi zgradbami iz tar. št. 94.06 in predstavlja njihov sestavni del.

Tarifne številke od 94.01 do 94.03 vključujejo pohištvene predmete **iz kakršnegakoli materiala** (iz lesa, protja, bambusa, trsja, plastičnih mas, navadnih kovin, iz stekla, usnja, kamna, keramike itd.). Takšno pohištvo ostane uvrščeno v teh tarifna številkah, bodisi, da je polnjeno ali če ni polnjeno, prekrito ali neprekrito, z obdelanimi ali neobdelanimi površinami, z rezbarijami, vstavki, z barvno dekoracijo z ogledali ali z drugo stekleno opremo, s kolesi itd.

Vendar je treba poudariti, da je **izključeno** pohištvo, na ali v katerem so **na primer:** monogrami, trakovi, obročasto okovje itd.) iz plemenite kovine ali iz kovine, platirane s plemenito kovino, ki **predstavljajo več** kot zgolj majhne komponente **(71. Poglavje).**

Pohištveni predmeti, ki se dobavljajo razstavljeni ali nesestavljeni, se obravnavajo kot sestavljeni pohištveni predmeti, **pod pogojem**, da se ti deli dobavljajo skupaj. To velja tako za pohištvo z vgrajenimi ploščami in *fitingi*, kot za pohištvo z drugimi deli iz stekla, marmorja ali drugih materialov ali za pohištvo brez takšnih delov (**na primer:** lesena miza s stekleno ploščo, lesena garderobna omara z ogledalom, kuhinjska omara z marmorno ploščo).

DELI

V **tarifna številkah od 94.01 do 94.03** in v **tar. št. 94.05** se izraz "**deli**" nanaša na predmete (obdelane ali neobdelane), katere je po obliki ali po drugih specifičnih lastnostih moč prepoznati kot dele, ki so namenjeni **izključno** ali predvsem za kakšen predmet iz teh tarifnih številk. V to poglavje **se uvrščajo**, če niso posebej zajeti v kakšno drugo tarifno številko te Nomenklature.

Deli montažnih zgradb iz **tar. št. 94.06**, ki se dobavljeni posebej, se v vseh primerih uvrščajo v svoje ustrezne tarifne številke.

Razen izključitev, ki so navedene v komentarju k naslednjim tarifna številkam, so iz tega poglavja **izključeni še:**

(a) letve in drugo okrasje za pohištvo iz **tar. št. 44.09,**

(b) nažlebljeni trakovi iveric, **prevlečeni (prekriti)** s plastiko ali drugimi materiali, namenjeni za razrez in nato za zgibanje okoli teh rezov v obliko črke "**U**", da bi oblikovali dele pohištva (**na primer:** predelnike predalov) (**tar. št. 44.10**),

(c) steklene plošče (**vključno** ogledala), plošče iz marmorja ali drugega kamenja ali iz kateregakoli drugega materiala iz **68. ali 69. poglavja**, **vštevši** tudi takšne, ki so narezane v oblike, **razen,** če niso kombinirane z drugimi deli pohištva, ki jih **nedvoumno** opredeljujejo kot dele pohištva (**na primer:** kombinacije vrat in ogledal za garderobne omare),

(d) vzmeti, ključavnice in drugi deli **za splošno** uporabo, opredeljeni v Opombi 2 k oddelku XV, iz navadnih kovin **(oddelek XV)** in podobno blago iz plastičnih mas **(39. poglavje),**

(e) igrače v obliki pohištva, kot tudi v obliki svetilk ali svetil **(tar. št. 95.03)** in

(f) kolekcionarski izdelki ter starine **(97. poglavje).**

94.01 - SEDEŽI (RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 94.02), VKLJUČNO S TISTIMI, KI SE LAHKO SPREMENIJO V LEŽIŠČA, IN NJIHOVI DELI

9401.10 **- Sedeži za letala**

9401.20 **- Sedeži za motorna vozila**

9401.30 **- Vrtljivi sedeži z nastavljanjem višine**

9401.40 **- Sedeži, razen vrtnih stolov ali taborniške opreme, ki se lahko spremenijo v ležišča**

9401.50 **- Sedeži iz trstike, protja, bambusa ali podobnega materiala**

- Drugi sedeži z lesenim ogrodjem:

9401.61 **- - tapecirani**

9401.69 **- - drugi**

- Drugi sedeži, s kovinskim ogrodjem:

9401.71 **- - tapecirani**

9401.79 **- - drugi**

9401.80 **- Drugi sedeži**

9401.90 **- - Deli**

Skladno s spodaj navedenimi izključitvami, **so vključeni** v to tarifno številko vsi sedeži (**vključno tudi** tisti za vozila), **pod pogojem,** da izpolnjujejo pogoje iz **Opombe 2** k temu poglavju.

Na primer:

Naslonjači, fotelji, zložljivi stoli, ležalni stoli, visoki stoli za otroke, ki se pripenjajo na naslonjala drugih sedežev (**vključno tudi** tiste za v vozila), starčevski stoli, klopi, kavči (**vključno tudi** tiste z električnim ogrevanjem), divani, zofe, otomani in podobno, stoli (kot **na primer:** klavirski, risalni, daktilografski, dvonamenski stoli itd.).

Fotelji, kavči, divani itd. ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki **tudi, če se lahko spremenijo v ležišča.**

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) stopnic (običajno **tar. št. 44.21 in 73.26**),

(b) stolov - palic (**tar. št. 66.02**),

(c) izdelkov iz **tarifne številke 87.14** (**na primer:** sedežev za motorna kolesa),

(d) vrtljivih stolov z možnostjo uravnavanja hitrosti za preizkušanje refleksov (**tar. št. 90.19**),

(e) stolov in sedežev iz **tar. št. 94.02** in

(f) stolov brez naslonjala in pručke (tipa gugalnika ali drugačnega tipa), ki so izdelane za počivanje nog, ter zabojev za perilo in podobno, ki zamenjujejo sedeže (**tar. št. 94.03**).

DELI

V to tarifno številko **se uvrščajo tudi deli,** katere je moč prepoznati kot dele stolov in drugih sedežev, **kot so na primer:** naslonjala, sedala stolov, naslonjala za roke (napolnjena ali nenapolnjena s slamo, trsjem, z vzmetjo ali brez nje) in spiralne vzmeti, sestavljene za oblazinjevanje sedal.

Posebej dobavljeni vzglavniki in žimnice z vzmetmi, ki so polnjeni s katerimkoli materialom, ali pa so iz celularne gume ali plastične mase (preoblečeni ali nepreoblečeni), so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 94.04) tudi**, če so nedvoumno posebej konstruirani kot deli oblazinjenih sedežev (**na primer:** divanov, kavčev, zof itd.). Če pa so ti deli kombinirani z drugimi deli sedežev, ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki. Prav tako ostanejo uvrščeni v njej **tudi**, če so dobavljeni skupaj s sedeži, katerih deli so.

°
° °

KOMENTAR K TARIFNIMA PODŠTEVILKAMA

Tarifni podštevilki 9401.61 in 9401.71

"Oblazinjeni sedeži" so sedeži z mehko plastjo iz **na primer:** vate, tulja, živalske dlake, iz celularne plastične mase ali iz gume. Ta plast je oblikovana po sedežu (**ni nujno**, da je nanj pritrjena) in je preoblečena z materialom, kot je tkanina, usnje ali folija iz plastične mase. Kot oblazinjeni sedeži **se uvrščajo tudi** sedeži, katerih material za oblazinjenje ni preoblečen, in sedeži, ki imajo **samo** prekrivala iz belega platna, ki morajo prav tako biti preoblečena (znani kot oblazinjeni sedeži v "**muslinu**").

V to tar. podštevilko **se uvrščajo tudi** sedeži, ki so dobavljeni **skupaj** s sedalom ali z mehkim naslonjalom, ki se lahko snamejo in brez katerih sedežev ni moč uporabljati. Nadalje se sem uvrščajo sedeži s spiralnimi vzmetmi (za oblazinjevanje).

Na drugi strani pa vgrajene vodoravne vzmeti (ki držijo mrežo iz jeklene žice v okvirju sedeža), napeta tkanina itd. **ne zadoščajo** za uvrščanje sedežev **kot oblazinjenih sedežev**. Podobno, **tudi** za oblazinjene sedeže **ne štejejo** sedeži, ki so neposredno prekriti z materialom, **kot so:** tkanine, usnje, folija iz plastične mase itd., ki **nimajo vmesne plasti** iz oblazinjevalnega materiala ali vzmeti, pa **tudi** sedeži, ki so prekriti **samo** s tkanino, podloženo s tanko plastjo penaste plastične mase.

94.02 - MEDICINSKO, KIRURŠKO, ZOBOZDRAVNIŠKO IN VETERINARSKO POHIŠTVO (NA PRIMER: OPERACIJSKE MIZE, MIZE ZA PREGLEDE, BOLNIŠKE POSTELJE Z MEHANIČNIMI NAPRAVAMI, ZOBOZDRAVNIŠKI STOLI); FRIZERSKI STOLI IN PODOBNI STOLI, KI SE LAHKO VRTIJO, NAGIBAJO IN DVIGAJO; DELI NAVEDENIH IZDELKOV

9402.10 **- Zobozdraviški, frizerski in podobni stoli in njihovi deli**

9402.90 **- Drugo**

(A) POHIŠTVO ZA VETERINARSKE, MEDICINSKE, KIRURŠKE ALI ZOBOZDRAVNIŠKE ORDINACIJE

V to skupino **so vključeni:**

(1) **Operacijske mize za splošno in posebno kirurgijo**, konstruirane za nameščanje pacienta v položaj, primeren za razne operacije tako, da se miza prilagaja z nagibanjem, obračanjem ali dvigovanje.

(2) **Posebne ortopedske mize** za zapletene operacije (**na primer:** za operacije kolkov, ramen, hrbtenice itd.).

(3) **Mize za operacije živali** in podobne mize, ki so pogosto opremljene s priborom za pritrjevanje.

(4) **Mize, mize-postelje in podobne mize za klinične preglede**, za medicinsko obravnavo, masažo itd., postelje in sedeži, **na primer:** za babiške, ginekološke, urološke, citoskopske itd. preglede ali operacije, ali pa za uporabo pri zdravljenje ušes, nosu, grla ali oči.

Vendar pa ta tarifna številka **ne vključuje** miz itd., ki so specializirane za delo z *rentgenskimi* žarki itd. (**tar. št. 90.22**).

(5) **Posebni sedeži in stoli , ki jih uporabljajo zdravniki in kirurgi pri svojem delu** (na njih sedijo).

(6) **Porodniške postelje**, ki običajno imajo pri vznožju lavor, ki drsi proti vzglavju.

(7) **Mehanske postelje za dvigovanje poškodovanih ali bolnih oseb brez pretresa** ali za nudenje higienske pomoči brez premikanja.

(8) **Postelje s premičnimi žimnicami**, ki so izdelane posebej za terapevtska zdravljenja pljučne tuberkuloze ali drugih bolezni.

(9) **Postelje, kombinirane z longetami ali z drugimi napravami** za izpahe ali zlome itd.

Vendar pa se oprema, ki je zgolj priključek postelji in nanjo ni pritrjena, uvršča v **tarifno številko 90.21.** Postelje brez mehanizmov **se uvrščajo** v **tar. št. 94.03.**

(10) **Nosila in nosila na kolesih (nosilni vozički**) za premeščanje bolnikov v bolnicah, na klinikah itd.

Invalidski vozički, ki se uporabljajo za prevažanje invalidov po ulicah, so iz te tarifne številke **izključeni (87. Poglavje).**

(11) **Majhni stoli, omare v obliki stola in podobno s kolesi ali brez njih, ki so namenjeni za** instrumente ali povoje, za medicinsko in, kirurško oskrbo ali za anestetsko opremo, sterilizacijski vozički (za sterilizacijo instrumentov), posebne posode za izpiranje in razkuževanje, avtomatske sterilne škatle za povoje (v glavnem so na kolesih) in kante za odpadne povoje (na kolesih ali brez njih), držala za steklenice, irigatorji ali nosilci tušev in podobno (**tudi** takšni na obračanje), posebne omare in zaboji za instrumente in povoje.

(12) **Zobozdravniški stoli** (**vključno tudi** ležalne stole za anestezijo) **brez vgrajenih zobozdravniških naprav** iz **tarifne številke 90.18**, z mehanizmom (običajno teleskopskim) za dvigovanje, nagibanje in obračanje na osrednjem stebru (opremljeni ali neopremljeni z opremo, **na primer:** svetila).

Zobozdravniški pljuvalniki (na podstavku ali nosilcu) in zobozdravniški stoli z vgrajenimi zobozdravniškimi napravami iz tar. št. 90.18 so iz te tarifne številke **izključeni (tar. št. 90.18).**

Poudariti je treba, da spada v to skupino **izključno pohištvo,** ki je **posebej izdelan za medicinsko, kirurško, zobozdravniško ali veterinarsko uporabo.** Glede na to je iz te tarifne številke **izključeno** pohištvo za splošno uporabo, ki nima tovrstnih lastnosti.

(B) BRIVSKI IN PODOBNI STOLI Z VRTLJIVIM MEHANIZMOM, KOT TUDI Z MEHANIZMOM ZA NAGIBANJE ALI DVIGOVANJE

V to skupino **so vključeni** brivski in podobni stoli z vrtljivim nagibnim in dvižnim mehanizmom.

Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** klavirski stoli, mehanski gugalniki, vrtljivi stoli itd. **(tar. št. 94.01).**

DELI

Deli opisanih izdelkov se v to tarifno številko uvrščajo, **če jih je moč prepoznati** kot take.

Deli **vključujejo:**

(1) Predmete, ki so posebej izdelani za pritrjevanje na operacijske mize, da se pacient ne premika (**na primer:** naprave za pritrjevanje ramen, nog ali stegen, držala za noge, pritrjevala za glavo, roke ali prsni koš itd.).

(2) Nekatere dele, katere je moč nedvoumno prepoznati kot dele za zobozdravniške stole (**na primer:** naslonjala za glavo, hrbet, podnožniki, naslonjala za roke itd.).

94.03 - DRUGO POHIŠTVO IN NJEGOVI DELI

9403.10 **- Kovinsko pisarniško pohištvo**

9403.20 **- Drugo kovinsko pohištvo**

9403.30 **- Leseno pisarniško pohištvo**

9403.40 **- Leseno kuhinjsko pohištvo**

9403.50 **- Leseno pohištvo za spalnice**

9403.60 **- Drugo leseno pohištvo**

9403.70 **- Pohištvo iz plastičnih mas**

9403.80 **- Pohištvo iz drugih materialov, vključno iz trstike, protja, bambusa in podobnih materialov**

9403.90 **- Deli**

Ta tarifna številka **vključuje** pohištvo in njegove dele, ki **niso zajeti** v predhodnih tarifna številkah. To je pohištvo za splošno uporabo (**na primer:** omare, vitrine, mize, telefonske mizice, pisalne mize, tajniške mize, knjižne omare in drugo pohištvo s policami itd.), pa **tudi** pohištvo za posebno uporabo.

Ta tarifna številka **vključuje** pohištvo za:

(1) **Zasebna stanovanja, hotele itd**., kot so: omarice, omare za perilo, zaboji za drva, predalniki, visoke omare; podstavki, podstavki za cvetje; toaletne mizice; mize - podstavki; garderobne omare; omare za perilo; obešalniki, podstavki za dežnike; kuhinjske omare, toaletne omarice, omare; omare za shranjevanje hrane; nočne omarice; postelje (**vključno tudi** postelje v obliki omar, postelje za kampiranje (poljske postelje), zložljive postelje, lahke postelje, otroške postelje itd.); mize za ročna dela, pručke, zasloni za peči; zasloni pred prepihom; pepelniki s podstavki, glasbene omare, glasbeni odstavki (notna stojala) in mize; otroške staje, servirni vozički (s toplo ploščo ali brez nje).

(2) **Pisarne,** kot so: omare za obleke, arhivske omare, premične arhivske omare, kartotečne (registrske) omare itd.

(3) **Šole:** šolske klopi in mize, katedri, nasloni (za table itd.).

(4) **Cerkve:** oltarji, spovednice, prižnice, molitvenice, nasloni za branje itd.

(5) **Predavalnice, skladišča, delavnice:** prodajni pulti, obešalniki za obleke, police; omare s predali ali brez njih; omare za orodje; posebno pohištvo (z omarami ali predali) za tiskarne.

(6) **Laboratorije ali tehnične prostore:** mikroskopirne mize, laboratorijske mize (s steklenimi vitrinami, plinskimi šobami in pipami ali brez njih), *digestroji*, risalne mize brez opreme itd.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) potovalni kovčki, zaboji in podobno, ki nimajo značaja pohištva **(tar. št. 42.02),**

(b) mizarski pulti, stopnice, stopnišča in podobno, ki nimajo značilnosti pohištva - uvrščajo se po materialu, iz katerega so izdelani (**tar. št. 44.21, 73.26** itd.),

(c) gradbeno pohištvo (**na primer:** okvirji, vrata, police) za vgradne omare itd. (**tar. št. 44.18,** če so iz lesa),

(d) koši za smeti (iz plastične mase - **tar. št. 39.6,** iz pletarskega materiala ali iz vrbovega protja - **tar. št. 46.02,** iz navadnih kovin - **tar. št. 73.26, 74.19** itd.),

(e) viseče mreže ali ležalne mreže (običajno **tar. št. 56.08 ali 63.06**),

(f) ogledala, izdelana za postavljanje na tla, kot **na primer:** velika ogledala, ki se nagibajo okoli vodoravne osi, ogledala za prodajalne obutve, za krojaške delavnice itd. **(tar. št. 70.09),**

(g) blindirane ali ojačene blagajne **(tar. št. 83.03);** na drugi strani pa se v **to tarifno številko uvrščajo** kontejnerji, ki so izdelani posebej kot ognjevarni, odporni proti udarcem in lomu, katerih stene pa niso odporne proti poskusom vloma z vrtanjem ali rezanjem,

(h) hladilniki, stroji za sladoled itd. (t.j. omare itd., ki imajo lastnosti pohištva, ki pa so opremljene **tudi** s hladilnimi napravami ali z evaporizerjem hladilne naprave, ali pa so konstruirane za vgradnjo takšnih naprav) (**tar. št. 84.18 - glej Opombo pod 1(e)** k temu poglavju). **Vendar** pa **ostanejo uvrščene v tej tarifni številki škatle za led**, omare za led in podobno, pa **tudi** izolirane omare, ki so opremljene in ne izdelane za sprejem hladilnega elementa, pač pa preprosto izolirane s stekleno volno, pluto itd.,

(ij) pohištvo, izdelano posebej za nameščanje ali podstavek šivalnih strojev (**tudi** če služi za shranjevanje šivalnega stroja, ko se ne uporablja), zaščitni pokrovi, predali, podaljški in drugi deli takšnega pohištva **(tar. št. 84.52),**

(k) pohištvo, izdelano posebej kot del aparatov iz tar. št. 85.15 **(tar. št. 85.15),** iz tarifnih številk od 85.19 do 85.21 **(tar. št. 85.22)** ali iz tarifnih številk od 85.25 do 85.28 **(tar. št. 85.29),**

(l) risalne mize, opremljene z instrumenti, **kot so na primer:** pantografi **(tar. št. 90.17),**

(m) zobozdravniški pljuvalniki **(tar. št. 90.18),**

(n) nosilci žimnic **(tar. št. 94.04),**

(o) standardne svetilke in druge svetilke in svetila **(tar. št. 94.05)** in

(p) biljardne mize in drugo pohištvo, izdelano posebej za družabne igre (**tar. št. 94.04**) in mize za čarovnike in rokohitrce iz **tar. št. 95.05.**

94.04 - NOSILCI ZA ŽIMNICE: POSTELJNINA IN PODOBNO BLAGO (NPR. ŽIMNICE, PREŠITE ODEJE, PERNICE, BLAZINE, BLAZINICE), KI IMAJO VZMETI ALI SO NAPOLNJENI S KAKRŠNIM KOLI MATERIALOM ALI IZ PENASTE GUME ALI PLASTIČNE MASE, VKLJUČNO PREVLEČENE

9404.10 **- Nosilci za žimnice**

- Žimnice:

9404.21 **- - iz penaste gume ali plastične mase, prevlečene ali neprevlečene**

9404.29 **- - iz drugih materialov**

9404.30 **- Spalne vreče**

9404.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Nosilci žimnic** - deli postelje z vzmetmi, ki praviloma sestoje iz lesenega ali kovinskega okvirja z vzmetmi, ali pa iz mreže iz jeklene žice (nosilci - vzmetni ali žični), ali iz lesenega okvirja z notranjimi vzmetmi in s polnjenjem, ki je preoblečen v tkanino (to so oblazinjene žimnice).

Vendar so iz te tarifne številke **izključene spiralne vzmeti,** ki so sestavljene za stole ali druge sedeže **(tar. št. 94.01)** in tkana mreža iz železne ali jeklene žice, ki ni vgrajena **(tar. št. 73.14).**

(B) **Predmeti posteljnine in podobno blago z vzmetmi**, ki so:

- **polnjeni s katerimkoli materialom** (z bombažem, volno, konjsko dlako, puhom, sintetičnimi vlakni itd.) **ali**
- **iz dokončno oblikovanih plošč** iz celularne (**penaste**) gume ali plastične mase itd., ki so lahko ali pa ne **preoblečene** v tkanine, plastične mase itd.).

*(Plošče (kvadratne ali pravokotne oblike), ki še **nimajo** dokončne oblike ali velikosti, so **izključene** iz te tarifne številke (običajno **tar.št. 39.21 ali 40.08**))*

Na primer:

(1) **Žimnice, vključno žimnice s kovinskim okvirjem.**

(2) **Prešite odeje in posteljna pregrinjala** (**vključno** prekrivala, pa **tudi** prešite odeje za otroške vozičke), puhovke (s puhom ali z drugim polnjenjem), ščitniki za žimnice (tanka žimnica med žimnico in nosilcem žimnice), zvitki, vzglavniki, blazinice, vzglavja itd.

(3) **Spalne vreče.**

Našteti izdelki se v to tarifno številko uvrščajo **tudi,** če imajo **vgrajene** grelne elemente**.**

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) **vodne žimnice** (običajno **tar. št. 39.26 ali 40.16**),

(b) zračne žimnice ali vzglavniki **(tar. št. 39.26, 40.16** ali **63.06)** ali zračne sedalne blazine **(tar. št. 39.26, 40.14, 40.16, 63.06** ali **63.07),**

(c) usnjene prevleke za vzglavja **(tar. št. 42.05),**

(d) odeje **(tar. št. 63.01),**

(e) prevleke za vzglavnike in puhovke **(tar. št. 63.02)** in

(f) prevleke za blazine **(tar. št. 63.04).**

Glede blazinic in žimnic **glej** komentarska pojasnila k **tar. št. 94.01.**

94.05 - SVETILKE IN DRUGA SVETILA, VKLJUČNO Z REFLEKTORJI IN NJIHOVIMI DELI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU; OSVETLJENI ZNAKI, OSVETLJENE PLOŠČICE Z IMENI IN PODOBNO, S FIKSIRANIM SVETLOBNIM VIROM, IN NJIHOVI DELI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

9405.10 **- Lestenci in druga električna stropna ali stenska svetila, razen za razsvetljavo javnih odprtih prostorov ali prometnih poti**

9405.20 **- Električne svetilke, ki se postavijo na mizo, ob posteljo ali na tla**

9405.30 **- Garniture za razsvetljavo novoletnih jelk**

9405.40 **- Druge električne svetilke in druga svetila**

9405.50 **- Neelektrične svetilke in svetila**

9405.60 **- Osvetljeni znaki, osvetljene ploščice z imeni in podobno**

- Deli:

9405.91 **- - stekleni**

9405.92 **- - iz plastičnih mas**

9405.99 **- - drugi**

(I) **SVETILKE IN PRIBOR ZA SVETILKE , KI NI NA DRUGEM MESTU BOLJ PODROBNO VKLJUČEN ALI ZAJET**

Svetilke in pribor za svetila iz te skupine so **lahko sestavljena iz kakršnegakoli materiala** (**izvzemši** materiale, opisane v **Opombi 1** k **71. Poglavju**) in **lahko uporabljajo katerikoli svetlobni vir** (sveče, olje, bencin, tekoči parafin ali kerozin, plin, acetilen, električni tok itd.). **Električne svetilke** in pribor za svetila iz te tarifne številke, **so lahko** opremljeni s stojali za svetilke, stikali, priključno električno žico, z vtikači, tranformatorji itd., ali pa z zaganjačem (v primeru *fluoroscenčnih* svetilk) in balastom.

V to tarifno številko se še posebej **uvrščajo**:

(1) **Svetilke in pribor za svetila, ki se praviloma uporabljajo za razsvetljavo prostorov, na primer:** viseče svetilke, kroglaste svetilke, stropne svetilke, lestenci, stenske svetilke, stoječe svetilke, namizne svetilke, svetilke za nočne omarice, svetilke za pisalne mize, svetilke, ki ne prepuščajo vode itd.

(2) **Svetilke za zunanjo razsvetljavo** (**na primer:** ulične svetilke, svetilke za preddverja in vhode, posebne svetilke za osvetljevanje javnih stavb, spomenikov, parkov).

(3) **Posebne svetilke, na primer:** svetilke za temnice, svetilke za stroje (dobavljene posebej), za fotografske studije, inšpekcijske svetilke **(razen tistih iz tar. št. 85.12),** neutripajoči svetlobni signali za letališča, izložbene svetilke, električne girlande (**vključno tudi** tiste, ki so opremljene s pisanimi svetilkami za pustne in zabavne namene ali za okraševanje novoletnih jelk).

(4) **Svetilke in svetila za vozila iz 86. Poglavja, za letala, ladje in čolne, na primer:** sprednje luči za vlake, svetilke za lokomotive in druga tirna vozila, sprednje luči za letala, svetilke za ladje in čolne. **Vendar** je treba poudariti, da se zaprti žarometni vložki z vgrajenimi žarnicami uvrščajo v **tar. št. 85.39.**

(5) **Prenosne (***portabel***) svetilke (razen tistih iz tar. št. 85.13), na primer:** laterne, hlevske svetilke, ročne svetilke, rudarske svetilke, svetilke za delavce v kamnolomih itd.

(6) **Ulične svetilke, svečniki, klavirski svečniki.**

(*V to tarifno številko se uvrščajo tudi svetilke, ki "**imitirajo voščene sveče**". V bistvu pa so narejene iz valjastega rezervoarja (običajni iz plastična mase) in stenja. Kot "gorivo" uporabljajo PRI SOBNI TEMPERATURI tekoči parafin (**ne vosek**), ki je lahko ali ne obarvan, aromatiziran**.** Uporabljajo se lahko večkrat, ker se "gorivo" lahko **doliva**.)*

V to skupino **so vključena tudi svetila za iskanje in žarometi. Žarometi (reflektorji)** usmerjajo koncentrirani svetlobni snop (katerega je običajno moč uravnavati) v neko točko ali površino na določeni razdalji, in sicer s pomočjo odbojne površine in leč, ali pa **samo** s pomočjo odbojne površine. Te površine so običajno iz posrebrenega stekla, ali pa iz polirane, posrebrene ali kromirane kovine. Njihove leče so običajno plankonveksne ali stopničaste (*Fressnelove* leče).

Iskalni relektorji se uporabljajo **na primer:** za protiletalske vojaške operacije ali na gledaliških odrih in v fotografskih ali filmskih studijih.

(II) OSVETLJENI ZNAKI, OSVETLJENE IMENSKE PLOŠČICE IN PODOBNO

V to skupino **so vključene reklamne svetilke, znaki, osvetljene imenske ploščice** (**vključno tudi** smerokaze) in podobni izdelki, **kot so na primer:** reklamne plošče in naslovne ploščice iz kakršnegakoli materiala, **pod pogojem,** da imajo trajno vgrajen svetlobni vir.

*
* *

DELI

Ta tarifna številka **vključuje tudi prepoznavne dele** svetilk in svetil, osvetljenih znakov, osvetljenih imenskih ploščic in podobno, kar ni bolj specifično zajeto drugje v Nomenklaturi.

Na primer:

(1) **Viseči sestavi (togi ali verižni, za viseče svetilke itd.).**

(2) **Držala za krogle.**

(3) **Podstavki, ročice in ohišja za ročne svetilke.**

(4) **Gorilnike za svetilke; držala plinskih mrežic.**

(5) **Okvirji latern**.

(6) **Ogledala žarometov (reflektorjev).**

(7) **Stekleni ali plastični valji svetilk (v obliki steklenice, sveče itd.).**

(8) **Majhni valji iz debelega stekla za rudarske varnostne svetilke**.

(9) **Difuzerji** (**vključno** alabastrski *difuzerji*)**.**

(10) **Čaše, senčila (vključno žična ogrodja za senčila svetilk), krogle in podobni izdelki**.

(11) **Deli lestencev**, kot so: kroglice, kosi v obliki hruške, cvetja, viseči okrasi in podobni izdelki, katere je po njihovi velikosti in pripravah za pritrjevanje moč prepoznati kot dele, ki se uporabljajo za okraševanje lestencev.

Neelektrični izdelki iz te tarifne številke**,** ki so **kombinirani z električnimi** deli**, se uvrščajo** v to tarifno številko. Posebej dobavljen električni pribor (**na primer:** stikala, stojala za svetilke, priključne žice, vtikači, transformatorji, zaganjači, balasti) so je iz te tarifne številke **izključen (85. Poglavje).**

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) sveče **(tar. št. 34.06),**

(b) smolnate baklje **(tar. št. 36.06),**

(c) znaki, imenske ploščice in podobni predmeti, ki **niso trajno osvetljeni**, ali pa so osvetljeni s svetlobnim virom, ki vanje ni trajno vgrajen **(tar. št. 39.26, 70. Poglavje, tar. št. 83.10 itd.),**

(d) tiskani globusi z notranjo svetilko iz **tar. št. 49.05,**

(e) stenji za svetilke iz tkanega ali pletenega materiala, ki *niso povoščeni* **(tar. št. 59.08),** če *so povoščeni* se uvrščajo **v tar.št.34.06,**

(f) steklene kroglice in drobni galanterijski stekleni izdelki (**na primer:** rese), izdelani iz nanizanih steklenih kroglic ali biserov in, ki so namenjeni za okraševanje senčil **(tar. št. 70.18),**

(g) električna svetlobna in signalizacijska oprema za kolesa (*bicikle*) in motorna vozila **(tar. št. 85.12),**

(h) električne žarnice z nitko in električne žarnice na praznjenje (**vključno tudi** cevi v raznh zapletenih oblikah, **kot so** arabeske, črke, podobe, zvezde itd.) in obločne žarnice **(tar. št. 85.39),**

(ij) fotografske bliskavice (**fleši**) (**vključno** bliskavične žarnice z električnim vžigom) **(tar. št. 90.06),**

(k) optični aparati s svetlobnimi signali **(tar. št. 90.13),**

(l) žarnice za medicinsko diagnostiko, preglede in obsevanje itd. **(tar. št. 90.18)** in

(m) okrasi, **kot so** lampijoni itd. **(tar. št. 95.05).**

94.06 - MONTAŽNE ZGRADBE

V to tarifno številko se uvrščajo montažne zgradbe, znane **tudi** kot "**industrializirane zgradbe**", **iz kakršnihkoli materialov.**

Te zgradbe lahko služijo raznim namenom, **na primer:** kot stanovanja, prebivališče na gradbiščih, šole, učilnice, ute, garaže itd.

Običajno se dobavljajo v naslednjih oblikah:

- v obliki **kompletnih**, **popolnoma sestavljenih** in za uporabo pripravljenih zgradb,
- v obliki **nesestavljenih kompletnih** zgradb in
- v obliki **nekompletnih** (**sestavljenih ali nesestavljenih**) zgradb, ki pa imajo bistveni značaj montažnih zgradb.

Če gre za zgradbe, dobavljene nesestavljene, so lahko potrebne komponente dobavljene kot delno sestavljeni elementi (**na primer:** stene, mreže), narezani na določene dolžine (tramovi, preklade), ali pa (v nekaterih primerih) v nedoločenih dolžinah za razrezovanje na gradbišču (pragovi, izolacija itd.).

Zgradbe iz te tarifne številke, **so lahko opremljene, ni pa nujno. Vendar** pa se le oprema, ki je **dobavljena vgrajena**, uvršča skupaj z zgradbo.

Ta oprema **vključuje:**

Električni pribor (kabli, vtičnice, stikala, preklopniki, zvonec itd.), grelno ali klimatizacijsko oprema (kotli, radiatorji, zračne klimatske naprave), sanitarno opremo (kadi, tuši, bojlerji itd.), kuhinjsko opremo (pomivalna korita, nape ali aspiratorji, naprave za kuho itd.) in dele pohištva, ki so vgrajeni, ali pa je predvideno, da se vgradijo (**na primer:** kuhinjske omarice itd.).

Material za sestavljanje ali dokončanje montažnih zgradb (**na primer:** žeblji, lepilo, sadra, omet, električne žice in kabli, cevi, barve, stenske tapete, talne obloge) **se uvrščajo skupaj z zgradbami,** če je skupaj z njimi in v ustrezni količini **tudi** dobavljen.

Deli zgradbe in opreme, ki so dobavljeni posebej in **neglede** na to, ali jih je moč prepoznati kot dele za to zgradbo, so iz te tarifne številke **izključeni** in se v vseh primerih uvrščajo **v svoje ustrezne tarifne številke.**

*(Prav tako so **izključeni** iz tarifne številke veliki šotori, ki se uporabljajo za začasno ali stalno pokrivanje športnih terenov (tenis igrišč), skladišč, zabavišč, raztavišč ipd. V osnovi so narejeni iz čvrste konstrukcije ali brez te konstrukcij, ki je prekrita s plastificirano tkanino (običajno popolnoma vgrajena v plastično maso). Tisti, ki so brez trdne knstrukcije, so napihnjeni (imajo stalen nadpritisk). Uvrščajo se skupaj z vso dodatno opremo, kot "**šotori**" v **tar.št. 39.26 ali 63.Poglavje).***

95. POGLAVJE

IGRAČE, REKVIZITI ZA DRUŽABNE IGRE IN ŠPORT; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) svečke za okraševanje jelk (**tar. št. 34.06**);

   (b) izdelki za ognjemete in drugi pirotehnični izdelki iz **tar. št. 36.04**;

   (c) preje, monofili, vrvi in podobno za ribolov, iz **39. poglavja, tar. št. 42.06** ali **XI. oddelka** te tarife;

   (d) športne torbe in drugi izdelki iz **tar. št. 42.02, 43.03 in 43.04**;

   (e) športna oblačila ali oblačila za maskiranje iz tekstilnega materiala iz **61. in 62. poglavja**;

   (f) zastave iz tekstilnega materiala in jadra za plovila ali jadrnice iz **63. poglavja**;

   (g) športna obutev (**razen** drsalnih čevljev s pritrjenimi drsalkami ali kotalkami) iz **64. poglavja** ali športna pokrivala iz **65. poglavja**;

   (h) palice, biči, korobači ipd. iz **tar. št. 66.02** in njihovi deli iz **tar. št. 66.03**;

   (ij) nemontirana steklena očesa za punčke in druge igrače iz **tar. št. 70.18**;

   (k) deli za splošno rabo, ki so definirani v opombi 2 k XV. oddelku, iz navadnih kovin (**XV. oddelek**), in podobni izdelki iz plastičnih mas (**39. poglavje**);

   (l) neelektrični zvonci, gongi in podobno iz **tar. št. 83.06**;

   (m) črpalke za tekočine (tudi za plavalne bazene) (**tar. št. 84.13**), filtrirne in čistilne naprave za tekočine ali pline (**tar. št 84.21**), električni motorji (**tar.št. 85.01**), električni transformatorji (**tar. št. 85.04**) in aparati za daljinsko krmiljenje (**tar. št. 85.26**);

   (n) športna vozila (razen bobov, sani ipd.) iz **XVII. oddelka**;

   (o) otroška kolesa (**tar. št. 87.12**);

   (p) športna plovila, kot so kanuji in skifi iz **89. poglavja**, in sredstva za njihovo poganjanje (**44. poglavje** za take izdelke iz lesa);

   (q) očala, zaščitna očala ipd. za šport in igre na prostem (**tar. št. 90.04**);

   (r) predmeti za privabljanje in klicanje in piščalke (**tar. št. 92.08**);

   (s) orožje in drugi izdelki (npr. samostreli in puščice namenjene za lov) iz **93 poglavja**;

   (t) električni okraski (girlande) vseh vrst (**tar. št. 94.05**);

   (u) strune za loparje, šotori in druga taborniška oprema ter rokavice (ki se uvrščajo po materialu, iz katerega so izdelani).

2. Tarifne številke tega poglavja obsegajo tudi izdelke, v katerih tvorijo naravni ali kultivirani biseri, dragi ali poldragi kamni (naravni, sintetični in rekonstruirani), plemenite kovine ali kovina, platirana s plemenito kovino, **samo manjši del izdelka**.

3. **Deli in pribor**, ki so primerni za uporabo samo ali pretežno skupaj s izdelki, ki se uvrščajo v to poglavje, se uvrščajo **skupaj s temi izdelki**, razen delov in pribora za izdelke iz **1. opombe** k temu poglavju.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** igrače vseh vrst**,** ki so namenjene **za zabavo otrok ali odraslih**. V to poglavje spada tudi **oprema za:**

- igre v prostorih in na prostem,
- pribori in orodja za športe, telovadbo in atletiko,
- nekatere ribiške pripomočke in nekatere pripomočke za športni lov ali športno strelstvo (***razen*** *pripomočkov, ki imajo značaj izdelkov iz 93.Poglavja -orožje*),
- pa tudi vrtiljake in druge sejemske izdelke.

Vsaka od tarifnih številk tega poglavja **vključuje** tudi prepoznavne dele in pribor za izdelke iz tega poglavja, ki so primerni izključno ali predvsem za uporabo s temi izdelki, **pod pogojem**, da ti izdelki **niso izključeni** z **Opombo 1** k temu poglavju.

Izdelki, ki se uvrščajo v to poglavje, so lahko **izdelani iz** kakršnegakoli materiala**, razen** iz naravnih ali kultiviranih biserov, dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih), iz plemenitih kovin ali iz kovin, *platiranih* s plemenitimi kovinami. **Vendar** pa imajo lahko ti izdelki le **manjše sestavne dele iz teh materialov**.

Razen izdelkov, ki **niso izključeni** v komentarjih k naslednjim tarifnim številkam, so iz tega poglavja **izključeni:**

(a) *pirotehnični* izdelki za ognjemete in drugi *pirotehnični* izdelki iz **tar. št. 36.04,**

(b) gume za kolesa in drugi izdelki, ki se uvrščajo v **tar. št. 40.11, 40.12** ali **40.13,**

(c) šotori in drugi izdelki za kampiranje (v glavnem **tar. št. 63.06**),

(d) črpalke za tekočine (**tar.št. 84.13**),

- filtrirne in čistilne naprave za tekočine ali pline (**tar.št. 84.21**),
- elektromotorji (**tar. št. 85.01**),
- električni transformatorji **(tar. št. 85.04)** in
- naprave za radijsko daljinsko krmiljenje **(tar. št. 85.26)** in

(e) orožje in drugi izdelki iz **93. Poglavja.**

*(Iz tega poglavja so **izključeni tudi kompleti (seti) igrač,** ki vsebujejo v skupni vrečki ali škatli, poleg igrač iz tega poglavja še **užitne prehrambene izdelke** (slaščice, zvečilni gumiji ipd in z **omejenim rokom uporabnosti**).Taki seti ali kompleti se vedno **uvrščajo po prehrambenem izdelku**. Običajno je na kompletu napisan tudi **rok uporabnosti**.)*

95.01 - OTROŠKE IGRAČE S KOLESI, ZA JAHANJE ALI VOŽNJO (NPR. TRICIKLI, SKIROJI, AVTOMOBILI S PEDALI); VOZIČKI ZA PUNČKE

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Otroške igrače na kolesih za jahanje ali vožnjo.**

Ti izdelki so običajno konstruirani tako, da jih **lahko otroci poganjajo sami** s pomočjo pedal, ročnih vzvodov ali z drugimi preprostimi napravami, ki prenašajo moč na kolesa preko verige, palice ali vzvoda, ali pa z neposrednim pritiskom otroških nog na tla (pri nekaterih trotinetih). **Druge vrste igrač na kolesih**, ki so konstruirane za otroško vožnjo, lahko **vlečejo** ali **potiskajo** drugi ljudje, **ali pa se premikajo s pomočjo motorja.**

Med te igrače **so vključene:**

(1) **Otroški tricikli** in podobno, vendar so **izključena** dvokolesa (*bicikle*) iz **tar. št. 87.12,.**

(2) **Trotineti** (*skuterji*).

(3) **Igrače na kolesih v obliki živali**, ki se poganjajo s pedali ali ročno.

(4) **Avtomobili na pedala**, ki so pogosto v obliki majhnih športnih avtomobilov, džipov, tovornjakov itd.

(5) **Igrače na kolesih**, ki se premikajo s pomočjo ročnih vzvodov.

(6) **Druge igrače na kolesih** (**brez** mehanskega prenosnega sistema), ki so konstruirane tako, da se lahko **vlečejo** ali **potiskajo** in, ki so dovolj velike, da se lahko otroci v njih vozijo.

(7) **Otroški avtomobili na motorni pogon**.

(B) **Vozički za lutke in zložljivi vozički .**

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) zvonci za tricikle ali za druge igrače na kolesih iz te tarifne številke **(tar. št. 83.06),**

(b) otroške igrače na kolesih, ki **niso** za jahanje ali vožnjo, pa tudi otroške igrače za jahanje ali vožnjo, ki **niso** montirane na kolesa - **na primer:** konji za zibanje **(tar. št. 95.03)** in

(c) posteljnina za vozičke za lutke **(tar. št. 95.03).** Posteljnina je podobna posteljnini, ki se uporablja za postelje za lutke.

95.02 - LUTKE V OBLIKI ČLOVEČKIH BITIJ

9502.10 **- Lutke, oblečene ali neoblečene**

- Deli in pribor:

9502.91 **- - oblačila in pribor za oblačila, obutev in pokrivala**

9502.99 **- - drugo**

Ta tarifna številka **ne vključuje le lutk, izdelanih za otroško zabavo**, temveč tudi lutke, ki služijo **v** *dekorativne* namene (**na primer:** okrasne lutke in *maskote*), za uporabo v lutkovnih in *marionetnih* gledališčih, pa tudi lutke v smislu *karikature* človeka.

Lutke so običajno izdelane iz: *gume, plastične mase, tekstilnih materialov, voska, keramike, lesa, lepenke, papirne mase ali* iz kombinacije teh materialov. **Lahko se sestavljene** iz več delov in opremljene z mehanizmi, ki **omogočajo gibanje** udov, glave, oči, pa tudi reprodukcijo človeškega glasu. Lahko so tudi oblečene.

Deli in pribor za lutke, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **vključujejo:** glave, živote, ude, oči (**razen** nevgrajenih steklenih očes iz **tar. št. 70.18**), mehanizme za obračanje oči, mehanizme za glas in druge mehanizme, lasulje, oblačila za lutke, obutev in klobuke.

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) glasbene skrinje z montiranimi podobami lutk **(tar. št. 92.08),**

(b) "**svinčeni**" vojaki in podobno **(tar. št. 95.03)** in

(c) lutke - manekeni in avtomati, ki se uporabljajo za **aranžiranje izložbenih oken (tar. št. 96.18).**

95.03 - DRUGE IGRAČE; ZMANJŠANI MODELI IN PODOBNI MODELI ZA IGRO, TUDI S POGONOM; UGANKE VSEH VRST

9503.10 **- Električni vlaki, vključno s tiri, signali in drugim priborom zanje**

9503.20 **- Kompleti zmanjšanih modelov za sestavljanje, tudi modeli s pogonom, razen tistih iz tar. podšt. 9503.10**

9503.30 **- Drugi kompleti konstrukcij in konstrukcijske igrače:**

- Igrače v obliki živali in drugih nečloveških bitij

9503.41 **- - polnjene**

9503.49 **- - druge**

9503.50 **- Glasbila in glasbeni aparati v obliki igrač**

9503.60 **- Sestavljanke, zloženke**

9503.70 **- Druge igrače v kompletih ali na podlogah**

9503.80 **- Druge igrače in modeli z vdelanim motorjem**

9503.90 **- Drugo**

Ta tar. številka zajema igrače, namenjene predvsem za osebno zabavo (otrok ali odraslih). Vendar pa v to tar. številko **ne spadajo** igrače, ki jih je (zaradi njihove oblike ali sestavnih materialov) možno identificirati izključno kot igrače za živali, npr. za hišne ljubljence, uvrščajo se v svoje odgovarjajoče tarifne številke.

(A) **Vse igrače**, ki **niso vključene v tar. št. 95.01** in **95.02.** Številne med njimi **so mehanske** ali **električne**.

Sem se **uvrščajo:**

(1) **Igrače v obliki živali** ali **nečloveških bitij**, **četudi** imajo pretežno človeške fizične lastnosti (**na primer:** *angeli, roboti, hudiči, pošasti*), **vštevši** tudi igrače v obliki živali in nečloveških bitij, ki se uporabljajo v *marionetnih* gledališčih.

(2) **Pištole - igrače** in **puške - igrače**.

(3) **Konstrukcijske igrače** (kompleti *konstrukcij, gradbeni bloki* itd.).

(4) **Vozila - igrače (razen** tistih iz **tar. št. 95.01),** vlaki (**vštevši** tudi električne), letala, ladje itd. in pribor zanje (**na primer:** železniške proge, signali itd.).

(5) **Neelektrični motorji za igrače**, **parni stroji za igrače** itd.

(6) **Igrače v obliki balonov**, **igrače** - **zmaji** itd.

(7) "**Svinčeni**" **vojaki** in podobno, igrače v obliki **oborožitvenih predmetov**.

(8) **Igrače v obliki športne opreme**, **vštevši** opremo v kompletih (**na primer:** kompleti za *golf*, *tenis, strelstvo, biljard, palice za baseball, cricket, hokej*).

(9) **Igrače v obliki orodja in pribora**; **otroški vozički** z enim kolesom- **samokolnica**.

(10) **Igrače v obliki *kinematografa***, ***laterne magice*** itd., **očala** - **igrače**.

(11) **Igrače v obliki glasbenih instrumentov** (*klavirjev, trobent, bobnov, gramofonov, ustne harmonike, harmonike, ksilofona, glasbenih skrinj* itd.).

(12) **Hiške in pohištvo**, **vštevši** tudi posteljnino.

(13) **Servisi za čaj in kavo za lutke**; igrače v obliki **trgovin** ipd., **garniture kmetij** itd.

(14) **Igrače - računala** (*abaki*).

(15) **Šivalni stroji** - igrače.

(17) **Vzgojne igrače** (**na primer:** garniture igrač za *kemijo*, *tiskanje*, *šivanje*, *pletenje*).

(18) **Obroči, kolebnice, motki in palice za** *diabolo*, *čigre* in *brenčalniki*, žoge **(razen** žog, ki se uvrščajo v **tar. št. 95.04** ali **95.06).**

(19) **Knjige in listi, ki sestoje pretežno iz slik,** igrač - iger in modelov **za izrezovanje** in **sestavljanje**, pa tudi knjige s pokončnimi in **gibljivimi podobami**, **pod pogojem,** da imajo bistveni značaj igrač (**glej** komentarska pojasnila k **tar. št. 49.03**).

(20) ***Frnikole*** (**na primer:** progaste steklenke kakršnekoli oblike ali steklene krogle kakršnekoli vrste, v paketih, za zabavo otrok).

(21) **Majhne blagajne za denar** - igrače; ropotulje za dojenčke, lutke na vzmet ali pero, ki skočijo iz škatle, če se odpre, igrače - gledališki odri, s podobami ali brez njih itd.

Nekateri med navedenimi izdelki (igrače v obliki orožja, orodja, vrtnih orodij, "**svinčenih**" vojakov itd.) so pogosto pripravljeni v kompletih (setih).

Nekatere igrače (**na primer:** *električni likalniki, šivalni stroji, glasbeni instrumenti* itd.) **lahko** imajo omejeno **"uporabno" vrednost, vendar** se od pravih strojev skoraj vedno **razlikujejo** po velikosti in omejeni zmogljivosti.

Zbirke izdelkov, katerih posamezni predmeti bi se uvrščali v druge tarifne številke Nomenklature, **če bi se dobavljali ločeno**, se v to poglavje uvrščajo, če so pripravljeni v oblikah, ki nedvoumno nakazujejo njihovo uporabnost kot igrač (**na primer:** vzgojne igrače, **na primer:** kompleti za kemijo, šivalni kompleti itd.).

(B) **Pomanjšani modeli in podobni modeli za igro.**

Sem so vključeni modeli, ki se uporabljajo pretežno za igro ali zabavo, **na primer:** delovni in pomanjšani modeli ladij, letal, vlakov, cestnih vozil itd. in kompleti materialov in delov za izdelovanje takšnih modelov, **razen** tistih kompletov**,** ki imajo **značaj tekmovalnih iger** iz **tar. št. 95.04** (**na primer:** kompleti dirkalnih avtomobilov s svojimi stezami, ki se vklopijo tako, da je treba v aparat vreči kovanec ali žeton.

V to skupino **so vključene** tudi **reprodukcije izdelkov** v naravni velikosti ali povečane, **pod pogojem,** da se uporabljajo za zabavo.

(C) **Uganke (*puzzles*) vseh vrst.**

Ta tarifna številka vključuje tudi prepoznavne dele in pribor za izdelke iz tega poglavja, ki so **primerni izključno ali pretežno** za uporabo s temi izdelki, in **pod pogojem,** da niso izključeni z **Opombo 1** k temu poglavju.

Med te dele in pribor **so vključeni**:

(1) **Mehanizmi za glasbene skrinje**, ki po svoji obliki, materialu, iz katerega so izdelani, in po preprostem designu **ne vzdržijo primerjave** z glasbenimi skrinjami iz **tar. št. 92.08.**

(2) **Miniaturni batni motorji z notranjim izgorevanjem** in drugi motorji **(razen** *elektromotorjev* **iz tar. št. 85.01), na primer:** motorji za modele letal in ladij, za katere je med drugim značilna **majhna** delovna prostornina, **majhna** moč in **majhna** velikost.

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) barve, pripravljene za otroško uporabo **(tar. št. 32.13),**

(b) modelirne paste, pripravljene za otroško zabavo **(tar. št. 34.07),**

(c) otroške slikanice, **vštevši** tudi pobarvanke **(tar. št. 49.03),**

(d) papir za preslikovanje (*dekalkomanija*) **(tar. št. 49.08),**

(e) zvonci, gongi in podobni izdelki iz **tar. št. 83.06,**

(f) igralne karte **(tar. št. 95.04),**

(g) klobuki iz papirja, baloni, maske, umetni nosovi in podobno **(tar. št. 95.05),**

(h) svinčniki in pastelke za otroško uporabo iz tarifne številke **96.09** in

(ij) tablice in šolske table iz **tar. št. 96.10**

°
° °

Komentar k tarifni podštevilki

Tarifna podštevilka 9503.70

V smislu uvrščanja v **tarifno številko 95.03,** je treba upoštevati naslednje razlage:

(i) "**Kompleti**"- **seti** sta **dva ali več različnih** tipov izdelkov (predvsem za zabavo), pripravljeni v istem pakiranju za prodajo na drobno brez prepakiranja. Preprosti pribor ali predmeti **majhne pomembnosti**, katerih namen je poenostaviti uporabo artiklov, so prav tako lahko **vključeni**.

(ii) "**Oprema**" sta **dva ali več izdelkov** v istem pakiranju za prodajo na drobno brez prepakiranja, ki so značilni za posamezni način rekreacije, dela, osebe ali poklica.

95.04 - IZDELKI ZA SEJEMSKE, NAMIZNE ALI DRUŽABNE IGRE VKLJUČNO S FLIPERJI, BILJARDI, POSEBNIMI MIZAMI ZA KAZINSKE IGRE IN OPREMO ZA AVTOMATSKA KEGLJIŠČA

9504.10 **- Elektronske video igre za uporabo s TV sprejemnikom**

9504.20 **- Mize in pribor za biljard**

9504.30 **- Druge igre, ki se poženejo s kovancem ali žetonom, razen opreme za avtomatska kegljišča**

9504.40 **- Igralne karte**

9504.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Biljardne mize raznih vrst** (s podnožjem ali brez njega) in pribor zanje (**na primer:** biljardni kiji, stojala za kije, krogle, biljardna kreda, žogasti ali drsni označevalniki). Vendar pa so iz te tarifne številke **izključeni** mehanski števci (v obliki valja in podobni) **(tar. št. 90.29),** merilniki z urinim mehanizmom za označevanje trajanja igre ali zneska za plačilo na podlagi tega časa **(tar. št. 91.06)** in police za odlaganje biljardnih kijev (uvrščajo se v **tar. št. 94.03** ali po materialu, iz katerega so izdelane).

(2) **Video igre** (ki se **uporabljajo skupaj s televizijskim aparatom**, ali pa **ki imajo lastni zaslon**) in **druge** spretnostne igre in igre na srečo z *elektronskim pokazalnikom.*

(*V to tarifno številko so **ključene** tudi video igre z elektronskimi igralnimi "**karticami**" na katerih je fiksno vprogrmirana igra. "**Kartico**" se enostavno vstavi v posebno "**konzolo**", ki je priključena preko vmesnika na televizijski sprejemnik ali računalniški monitor ali pa ima lasten prikazovalnik.)*

(3) **Mize in podobno pohištvo, ki je izdelano posebej za družabne igre** (**na primer:** mize s ploščo za igro dame).

(4) **Posebne mize za igre v igralnicah** (**na primer:** za *ruleto*, za *miniaturne konjske dirke* itd.); *grebljice*, katere uporabljajo *krupjeji* za zbiranje žetonov itd.

(5) **Namizni nogomet in podobne igre.**

(6) **Avtomati, ki se vklapljajo tako, da se vanje vrže kovanec ali žeton** in, ki se uporabljajo v kioskih za zabavo, v *bifejih*, na sejmih itd., za spretnostne igre in za igre na srečo (**na primer:** stroji za vadbo streljanja s pištolo, mize za razne vrste kegljanja).

(7) **Oprema za avtomatska kegljišča, vštevši** tudi opremo, ki je opremljena z motorji in *elektromehanskimi* napravami.

V smislu te tarifne številke označuje izraz "**oprema za avtomatska kegljišča**" ne le opreme s keglji, razporejenimi v obliki **trikotnika**, temveč **tudi** druge vrste opreme (**na primer:** z razporeditvijo kegljev v obliki **kvadrata**).

(8) **Rekviziti za igre s kroglami in salonski *cricket*.**

(9) **Kompleti dirkalnih avtomobilov z njihovimi stezami,** ki imajo značaj tekmovalnih iger.

(10) **Table za ciljanje s puščicami** (*dartboards*) **in puščice za njih.**

(11) **Igralne karte vseh vrst** (*bridge, tarok*, "*leksikon*" itd.).

(12) **Šahovske plošče in figure, plošče in figure za *damo*, *domino*, *ma-jong*, *halmo*** (igra na plošči z **256 kvadratnimi polji**), "***človek ne jezi se***", ***mikado*** itd.

(13) **Določeni pribor, ki je skupen določenemu številu iger** iz **te tarifne številke**, **na primer:** kocke, škatle za kocke, žetoni, označevalniki adutov, posebno izdelani prti za igre (**na primer:** za ruleto).

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) stroji in aparati, ki izpolnjujejo pogoje iz **Opombe 5 (A) k 84. poglavju**, vštevši tudi tiste, katere je **moč programirati** za *video igre* **(tar. št. 84.71),**

(b) kvartopirske mize iz **94. Poglavja** in

(c) uganke-*puzzels* **(tar. št. 95.03).**

95.05 - PRAZNIČNI, KARNEVALSKI ALI DRUGI IZDELKI ZA RAZVEDRILO, VKLJUČNO S ČAROVNIŠKIMI TRIKI IN DRUGI IZDELKI ZA NORČIJE

9505.10 **- Izdelki za božične praznike**

9505.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Praznični, pustni in drugi izdelki za razvedrilo**, ki so glede na njihov namen izdelani pretežno iz manj vzdržljivih materialov.

Med te izdelke **so vključeni:**

(1) **Okraski**, **na primer:** vsakovrstni venci, *kitajski lampijoni* itd., kot tudi razni dekorativni izdelki iz papirja, kovinske folije, steklenih vlaken itd., za Božične in novoletne jelke (**na primer:** bleščice, zvezde, krogle in snežinke), umetni sneg v obliki razpršilnih doz, barvaste krogle, zvončkljajoči lampijoni itd. **Okraski za pecivo** in podobni dekorativni izdelki (**na**

primer: živali, zastavice), ki so **tradicionalno povezani** z določenimi festivali in prireditvami, se prav tako uvrščajo v to tarifno številko.

(2) **Izdelki, ki se tradicionalno uporabljajo za Božične in novoletne slovesnosti, na primer:** umetne Božične jelke (**včasih** so zložljive), jaslice, Božične nogavice in imitacije lesenih Božičnih dreves.

(3) **Izdelki za smešno ali zabavno maskiranje, na primer:** maske, umetna ušesa in nosovi, umetne brade in brki (**ki niso** *lasuljarski izdelki* iz **tarifne številke 67.04**) in klobuki iz papirja. Vendar so iz te tarifne številke **izključeni** izdelki za maskiranje iz tekstilnega materiala, ki se uvrščajo v **61. in 62. Poglavje.**

(4) **Žoge za metanje iz papirja ali vate, papirnate zastavice** (*pustni trakovi*), **lepenkaste trobente, baloni, *konfeti*, pustni dežniki, "umetni špageti", ki brizgajo iz pršilne doze itd**.

Iz te tarifne številke so **izključeni** kipci in kipi, ki se uporabljajo za dekoracijo svetišč (**uvrščajo se po materialu**).

(B) **Pribor za čarovniške trike in norčije, na primer:** igralne karte, mize, paravani (zasloni) in kontejnerji, ki so izdelani posebej za **izvajanje čarovniških trikov**; izdelki za norčije, **na primer:** kihalni prašek, bonboni presenečenja, curki na gumbe in "**japonsko cvetje**".

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) loterijske lističe, lističe-srečke, pri katerih se pokaže podoba ali številka s praskanjem vrhnjega neprosojnega sloja, listke za tombolo (v glavnem tar. št. 49.11),

(b) naravne Božične in novoletne **jelke (6. Poglavje),**

(c) sveče in svečke za okraševanje Božičnih in novoletnih jelk **(tar. št. 34.06)**

(d) embalaža iz plastične mase ali papirja, ki se uporablja ob prazničnih priložnostih, **se uvršča po materialu**, iz katerega je izdelana (**na primer:** v **39.** ali **48. Poglavje**).

(e) podstavki za Božične in novoletne jelke (**uvrščajo se po materialu**, iz katerega so izdelani),

(f) tekstilne zastave ali zastavice iz **tar. št. 63.07** in

(g) električni okraski v obliki vencev vseh vrst **(tar. št. 94.05).**

95.06 - IZDELKI IN OPREMA ZA TELOVADBO, ATLETIKO, DRUGE ŠPORTE (VKLJUČNO ZA NAMIZNI TENIS) IN IGRE NA PROSTEM, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU V TEM POGLAVJU; PLAVALNI BAZENI IN BAZENI ZA OTROKE

- Smuči za sneg in druga smučarska oprema za sneg:

9506.11 **- - smuči**

9506.12 **- - smučarske vezi**

9506.19 **- - drugo**

- Vodne smuči, jadralne deske in druga oprema za športe na vodi:

9506.21 **- - jadralne deske**

9506.29 **- - drugo**

- Palice za golf in druga oprema za golf:

9506.31 **- - palice**

9506.32 **- - žogice**

9506.39 **- - drugo**

9506.40 **- Izdelki in oprema za namizni tenis**

- Loparji za tenis, badminton in podobno, s strunami ali brez njih:

9506.51 **- - loparji za tenis na travi, s strunami ali brez njih**

9506.59 **- - drugo**

- Žoge, razen žogic za golf in žogic za namizni tenis:

9506.61 **- - žogice za tenis na travi**

9506.62 **- - napihljive**

9506.69 **- - druge**

9506.70 **- Drsalke in kotalke, vključno s čevlji s pritrjenimi drsalkami ali kotalkami**

- Drugo:

9506.91 **- - izdelki in oprema za splošni fizično počutje, telovadbo ali atletiko**

9506.99 **- - drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Izdelki in oprema za splošno fizično počutje, telovadbo ali atletiko.**

Na primer:

Palice in obroči za trapeze; gredi in bradlje; telovadne gredi; konji za preskakovanje, koze; odskočne deske; vrvi za plezanje; stenske lestve; stenske palice za plezanje (ripstoli); grmade; telovadne žoge; medicinske žoge; oprema za veslanje, za vožnjo *biciklov* in druga vadbena oprema; ročna raztezala (*ekspanderji*), startni bloki; ovire, podstavki in stojala za skakanje; drogovi za skakanje; telovadne blazine; kopja; diski; kladiva; krogle za metanje; žoge in vreče za udarjanje, oprema za boksarske ali borilne ringe; stene za obvladovanje ovir.

(B) **Rekviziti za druge športe in igre na odprtem** (**razen igrač**, dobavljenih posamezno ali v kompletih iz **tar. št. 95.03**).

Na primer:

(1) Smuči za sneg in druga smučarska oprema za sneg (**na primer:** vezi, zaviralniki, palice).

(2) Vodne smuči, deske za vožnjo na valovih, jadralne deske in druga oprema za vodne športe, potapljaške ploščadi, plavuti za potapljače in maske, ki se uporabljajo brez jeklenk s kisikom ali s stisnjenim zrakom, ter navadne cevi za dihanje pod vodo (znane kot "*Snorkel*") za plavalce in potapljače.

(3) Palice in druga oprema za golf, **na primer:** žogice in čaše za golf.

(4) Izdelki za namizni tenis, **na primer:** mize (z nogami ali brez njih), palice, žogice in mreže.

(5) Loparji za *tenis*, *badminton* in podobni loparji (loparji za "**squash**"), s strunami ali brez njih.

(6) Žoge, **razen** žogic za golf in za namizni tenis, kot so: žoge za tenis, nogomet, *rugby* in podobne žoge (vš**t**evši tudi njihove zračnice in zunanje plašče), žoge za *vaterpolo*, košarko in podobne žoge za napihovanje, žoge za *cricket*.

(7) Drsalke in kotalke, **vštevši** čevlje s pritrjenimi drsalkami ali kotalkami.

(8) Palice za hokej, za ***cricket***, za "***lacrosse"***) itd; lopatice za ***peloto***; hokejski paki; diski za kegljanje na ledu.

(9) Mreže za razne igre (za tenis, badminton, odbojko, nogomet, košarko itd.).

(10) Oprema za mečevanje; *florete*, sablje, meči in njihovi deli (**na primer:** rezila, ščitniki, ročaji in zaščitne konice) itd.

(11) Športna strelska oprema, **na primer:** loki, puščice, mete, "*paint-ball" krogle* itd.(***razen*** *takih izdelkov in opreme, ki ima značaj orožja iz* ***93.Poglavja).***

(12) Oprema, ki se uporablja na otroških igriščih (**na primer:** gugalnice, tobogani, zibelke itd.).

(13) Varovalna oprema za športe in igre, **na primer:** maske in plastroni za mečevanje, ščitniki za komolce in kolena, zaščitne blazinice za *cricket*, ščitniki za goleni.

(14) Drugi izdelki in oprema, **na primer:** rekviziti za palubni tenis, za metanje diska, za borbe, kotalke z desko za obe nogi, vpenjalne naprave za loparje, palice za *cricket* in polo, *bumerangi*, palice za led, glinasti golobi, naprave za izstreljevanje glinastih golobov, *bobi*, sani brez sanic (*nizke sani)* in podobna vozila **brez motorja** za drsenje po snegu ali ledu.

(C) **Plavalni bazeni in bazeni za *čofotanje* za odrasle in otroke.**

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) strune za teniške in druge loparje **(39. Poglavje, tar. št. 42.06** ali **oddelek XI),**

(b) športne torbe in drugi *kontejnerji* iz **tar. št. 42.02, 43.03** ali **43.04,**

(c) športne rokavice (**pretežno tar. št. 42.03**),

(d) mreže za ograjevanje in mreže za nošnjo nogometnih žog, žogic za tenis itd. (pretežno **tar. št. 56.08**)

(e) športna oblačila iz tekstila **(61. in 62. Poglavje),**

(f) jadra za plovila, jadralne deske in kopenska vozila iz **tar. št. 63.06,**

(g) športna obutev (**razen** čevljev za drsanje s pritrjenimi drsalkami ali kotalkami) iz **64. Poglavja** in športna pokrivala za glavo iz **65. Poglavja,**

(h) palice, biči, korobači in podobni izdelki **(tar. št. 66.02)** in njihovi deli **(tar. št. 66.03),**

(ij) športna plovila (kot sta **na primer:** *kanu* in *skif*) in športna vozila (**razen** bobov, sani, toboganov in podobnih izdelkov) iz **Oddelka XVII,**

(k) potapljaška očala in druga zaščitna očala **(tar. št. 90.04),**

(l) *elektromedicinski* aparati in drugi instrumenti in naprave iz **tar. št. 90.18,**

(m) *mehanoterapevtski* aparati **(tar. št. 90.19),**

(n) **dihalni aparati**, ki se uporabljajo skupaj z jeklenkami s kisikom ali stisnjenim zrakom **(tar. št. 90.20),**

(o) časovne merilne naprave za športne namene iz **91. Poglavja** in

(p) rekvizite za kegljanje vseh vrst (**vštevši** tudi opremo za avtomatska kegljišča) in druga oprema za družabne, namizne in sejemske igre **(tar. št. 95.04).**

95.07 - PALICE, TRNKI IN DRUG PRIBOR ZA RIBOLOV; MREŽE ZA ZAJEMANJE ULOVLJENIH RIB; MREŽE ZA METULJE IN PODOBNE MREŽE; UMETNE PTICE ZA VABO (RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 92.08 ALI 97.05) IN PODOBNI REKVIZITI ZA LOV IN STRELSTVO

6507.10 **- Palice za ribolov**

9507.20 **- Trnki, vrvicah ali ne**

9507.30 **- Škripci za ribolov**

9507.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Ribiški trnki vseh vrst** (**na primer:** z enim ali več kavlji) in velikosti. Običajno so iz jekla, lahko pa so tudi iz *brona*, *kositrirani*, *posrebreni* ali *pozlačeni*.

(2) **Ročne mreže za dvigovanje nalovljenih rib, mreže za metulje in podobne mreže**. Običajno sestoje iz mrež žepastih oblik, ki so izdelane iz tekstilne preje ali motvoza v žičnem okvirju in pritrjene na ročaj v obliki palice.

(3) **Ribiške palice in ribiški pribor.** Ribiške palice so lahko različno dolge in iz **različnih materialov** (iz bambusa, lesa, kovine, steklenih vlaken ali ogljikovih vlaken kombiniranih s plastičnimi masami itd.). **Lahko sestoje** iz enega ali več sestavnih delov. Ribiški pribor sestoji iz škripca in iz *fitinga* za pritrjevanje škripca, iz umetne vabe (**na primer:** imitacija ribe, muhe, insekta ali črva) in iz trnka s tanko vabo. V tem priboru so tudi **lažne** vabe, ribiški stroki (**nanizani trnki na vrvici**) s svincem, plovci iz plute, stekla, peresnih tulcev, puha itd., okvirji za navijanje strokov, avtomatski "**tolkači**", montirani ribiški obroči (**razen** montiranih obročov iz dragega ali poldragega kamna), svinec in zvonci za palice.

(4) **Nekateri lovski in strelski rekviziti, na primer: "ptice" za privabljanje** (vendar so **izključeni** izdelke za klicanje vseh vrst **(tar. št. 92.08)** ali nagačene ptice iz **tar. št. 97.05**) in ogledala za privabljanje ptic.

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) perje za izdelovanje umetnih kril **(tar. št. 05.07** ali **67.01),**

(b) preje, monofilamenti, vrv, naravna in umetna črева, narezani na določene dolžine, **vendar** *nekonfekcionirani* v ribiške stroke, ki imajo že montirane trnke ali vabe **(39. Poglavje, tar. št. 42.06** ali **oddelek XI),**

(c) športne torbe in drugi kontejnerji (**na primer:** toki za ribiške palice in torbe za ulovljeno divjad) iz **tar. št. 42.02, 43.03** ali **43.04,**

(d) nemontirani obroči (**uvrščajo se v ustrezne tarifne številke**),

(e) pasti, zanke itd. (**uvrščajo se po materialu, iz katerega so izdelane**) in

(f) glinasti golobi- za športna lovska tekmovanja **(tar. št. 95.06).**

95.08 - VRTILJAKI, GUGALNICE, STRELIŠČA IN DRUGI SEJEMSKI PREDMETI ZA RAZVEDRILO; POTUJOČI CIRKUSI, POTUJOČI ZVERINJAKI IN POTUJOČA GLEDALIŠČA

Izdelki za sejemsko razvedrilo, potujoči cirkusi, potujoče menažerije in potujoča gledališča se uvrščajo v to tarifno številko **pod pogojem,** da vsebujejo vse osnovne naprave, ki se potrebne za njihovo normalno delovanje. V to tarifno številko se uvršča tudi blago ali sredstva, ki tvorijo **pomožno opremo**, vendar **pod pogojem,** da se **dobavljajo skupaj** in kot komponente teh raznih sejemskih razvedril, čeprav bi se takšno blago (v *kolikor bi bilo dobavljeno posebej*), uvrščalo v **druge tarifne številke** Nomenklature (**na primer:** šotori, živali, glasbila, *elektroenergetske* naprave, motorji, osvetljevalna oprema,s sedeži, orožje in strelivo itd.).

Skladno z določili **Opombe 1** k temu poglavju, se izdelki, katere je moč prepoznati kot izdelke, namenjene **izključno kot deli in pribor** blaga za sejemsko razvedrilo (**na primer:** gondole za vrtiljake, tobogani) prav tako uvrščajo **v to tarifno številko**.

Izdelki za sejemsko razvedrilo, ki se **uvrščajo** v to tarifno številko, so:

(1) Vrtiljaki vseh vrst.

(2) Avtodromi.

(3) Vodni tobogani.

(4) Sejemske miniaturne železnice.

(5) Gugalnice z gondolami.

(6) Strelišča in stojnice za ciljanje s koluti itd.

(7) Labirinti.

(8) Naprave za prikaz naravnih pojavov, prikazni, čudes, smešnih ljudi itd.

(9) Naprave za igre n**a srečo.**

*(V to tarifno številko so **vključene** tudi **potujoče elektronske video-naprave za simulacije voženj** (**na primer:** z avionom, ladijo, terenske vožnje ipd). Narejene so kot **zaprte kabine** v katero gre lahko 5-10 ljudi (ali več), ki imajo, poleg velikega video-projekcijskega platna ali ekrana, "suround zvoka", vgrajene **hidravljične naprave** za sinhrono premikanje kabine tako, da gledalci dobijo vtis (občutek) premikanja skupja s sliko na ekrana.)*

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) potujoče stojnice za prodajo blaga (slaščičarskih in drugih izdelkov itd.) za reklamo in za vzgojne in druge razstave,

(b) traktorji in druga vozila, **vštevši** prikolice, **razen tistih,** ki so posebej izdelane za sejme in, ki predstavljajo del izdelkov za sejemsko razvedrilo (**na primer:** prikolice, ki služijo kot podstavki vrtiljakov),

(c) stroji za zabavo na kovanec ali žeton **(tar. št. 95.04)** in

(d) blaga, ki se podeljujejo, **kot nagrade (uvrščajo v ustrezne tarifne številke iz Nomenklature carinske tarife).**

96. POGLAVJE

RAZNI IZDELKI

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) svinčniki za kozmetične in toaletne namene (**33. poglavje**);

   (b) izdelki iz **66. poglavja** (npr. deli dežnikov in palic);

   (c) imitacije nakita (**tar. št. 71.17**);

   (d) deli za splošno rabo, definirani v 2. opombi k XV. oddelku, iz navadnih kovin (XV. oddelek) ali podobni izdelki iz plastičnih mas (**39. poglavje**);

   (e) noži in drugi izdelki iz **82. poglavja**, z držaji ali drugimi deli iz materiala za rezljanje ali oblikovanje; **tar. št. 96.01 ali 96.02** pa obsegata posebej dobavljene držaje ali druge dele takih izdelkov;

   (f) izdelki iz **90. poglavja** (npr. okviri za očala, **tar. št. 90.03**), peresa (z držalom) za vlečenje črt (**tar. št. 90.17**) ali specialne zobozdravniške ščetke ali ščetke za medicinske, kirurške ali veterinarske namene (**tar. št. 90.18**);

   (g) izdelki iz **91. poglavja** (npr. ohišja za ure);

   (h) glasbila, njihovi deli in pribor (**92. poglavje**);

   (ij) izdelki iz **93. poglavja** (orožje in deli);

   (k) izdelki iz **94. poglavja** (npr. pohištvo, svetilke in svetila);

   (l) izdelki iz **95. poglavja** (igrače, rekviziti za igre in šport);

   (m) umetniška dela, zbirateljski artikli ali starine (**97. poglavje**).

2. V tar. št. 96.02 so z izrazom "**material rastlinskega ali mineralnega izvora za rezljanje**" mišljeni:

   (a) trdi sadeži, pečke, lupine in podoben material rastlinskega izvora za rezljanje (npr. vrste koroz in dum);

   (b) jantar, morska pena, aglomerirani jantar in aglomerirana morska pena, gagat in mineralni nadomestki za gagat.

3. V tar. št. 96.03 so z izrazom "**pripravljeni šopi in snopi za metle in ščetke**" mišljeni samo nemontirani šopi in snopi iz živalske dlake, rastlinskih vlaken in drugega materiala, ki so pripravljeni tako, da se brez delitve iz njih napravi metla ali ščetka ali zahtevajo samo manjšo dodelavo, kot je prirezovanje vrhov, da bi bili pripravljeni za vdelavo.

4. Izdelki iz tega poglavja, razen iz tar. št. 96.01 do 96.06 ali 96.15, se uvrščajo v to poglavje ne glede na to, ali so ali niso popolnoma ali delno sestavljeni iz plemenitih kovin ali kovine, platirane s plemenito kovino, iz naravnih ali kultiviranih biserov, dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih). Tar. št. 96.01 do 96.06 in 96.15 pa obsegajo izdelke, v katerih so naravni ali kultivirani biseri, dragi ali poldragi kamni (naravni, sintetični ali rekonstruirani), plemenita kovina ali kovina, platirana s plemenito kovino, samo manjši sestavni del.

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **vključuje** materiale za rezbarjenje in oblikovanje izdelke iz teh materialov, metle, krtače, sita, pozamanterijsko blago, pisalni pribor in pisarniško opremo, nekatere kadilske pripomočke, toaletne izdelke in razne druge izdelke, ki niso bolj specifično zajeti v drugih tarifnih številkah te Nomenklature.

Izdelki, opisani v **tarifnih številkah od 96.07 do 96.14 in od 96.16 do 96.18** so lahko v celoti ali deloma izdelani iz naravnih ali kultiviranih biserov, iz dragega ali poldragega kamenja (naravnega, sintetičnega, rekonstruiranega) ali iz plemenite kovine ali iz navadne kovine, *platirane* s plemenito kovino. **Vendar** pa imajo lahko izdelki iz **tarifnih številk od 96.01 do 96.06 in iz tarifne številke 96.15** takšne materiale vgrajene le v obliki neznatnih sestavnih delov**.**

96.01 - SLONOVA KOST, KOST, ŽELVOVINA, ROGOVI, ROGOVI JELENOV, KORALE, BISEROVINA IN DRUGI MATERIALI ŽIVALSKEGA IZVORA ZA REZLJANJE, OBDELANI, IN IZDELKI IZ TEH MATERIALOV (VKLJUČNO Z IZDELKI, DOBLJENIMI Z OBLIKOVANJEM)

9601.10 **- Obdelana slonova kost in izdelki iz slonove kosti**

9601.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje** obdelane materiale živalskega porekla (**razen** materialov**,** naštetih v **tarifni številki 96.02**). Ti materiali so obdelani pretežno z *rezbarjenjem* ali *rezanjem*. Večina teh materialov je moč tudi oblikovati.

V smislu te tarifne številke označuje izraz "**obdelani**" materiale, ki so izpostavljeni nadaljnji obdelavi po **preprostem** prepariranju, ki ga tarifna številka ustrezne surovine dovoljuje. (**glej** komentar k **tar. številkam od 05.05 do 05.08**).

Glede na to **vključuje** ta tarifna številka:

Dele slonove kosti, kosti, želvovino, rogove, parogove, korale, biserovino itd. v obliki listov, plošč, palic itd., narezane v določene oblike (**všteši** tudi v kvadratne ali pravokotne), polirane ali kako drugače obdelane z vrtanjem, brušenjem, mletjem, struženjem, rezkanjem itd.

Vendar pa so deli, katere je moč prepoznati kot dele kakšnih izdelkov, iz te tarifne številke **izključeni**, če so bolj specifično zajeti v kakšni drugi tarifne številke te Nomenklature. Glede na to se, plošče za klaviature in plošče za vstavljanje **v kopita** ognjenega orožja uvrščajo **v tarifno številko 92.09** in **93.05.**

Vendar pa se obdelani materiali, katerih **ni moč** prepoznati kot dele izdelkov**,** uvrščajo v to tarifno številko (**na primer:** navadni koluti, vstavni trakovi ali plošče, ali pa trakovi in plošče za naknadno izdelavo klavirskih tipk).

Pod pogojem, da so obdelani ali v obliki gotovih izdelkov, se v to tarifno številko uvrščajo:

(I) **Slonova kost.** V vseh Oddelkih te Nomenklature **štejejo za "slonove okle" tudi:** *okli morskega konja* (*mroža*), *narvala* in *divje svinje*, rogovi *nosorogov* in **zobje vseh živali** (**glej Opombo 3** k **5. Poglavju**).

(II) **Kosti, trdni deli telesa številnih živali,** ki so obdelani v glavnem **samo z rezanjem**.

(III) **Želvovina,** ki se pridobiva skoraj **izključno iz želv**. Želvovina je rumenkaste, rjave ali črne barve in je primerna za plastično oblikovanje ter **pri segrevanju zelo raztegljiva**. Ko se ohladi, zadrži dobljeno obliko.

(IV) **Rogovi in jelenovi rogovi, dobljeni s čel prežvekovalcev** (**sredica** rogov **se ne uporablja** kot material za rezbarjenje in oblikovanje, pač pa skoraj izključno **le v proizvodnji želatine**).

(V) **Naravne korale** (t.j. *apnenčasta* okostja morskih polipov) in *aglomerirane* korale.

(VI) **Biserovina - svetleča,** prelivajoča se prevleka nekaterih školjk. Njena površina **daje videz** valovanja, čeprav je popolnoma gladka.

(VII) **Kopita, nohti, kremplji in kljuni.**

(VIII) **Kitova kost in podoben material, dobljen iz morskih sesalcev.**

(IX) **Peresni tulci.**

(X) **Oklepi rakov in mehkužcev.**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Obdelani materiali živalskega izvora za rezbarjenje.**

Materiali za rezbarjenje, navedeni v tej tarifni številki, se vanjo uvrščajo **pod pogojem,** da so izpostavljeni nadaljnjim postopkom obdelave (**po čiščenju** ali **struženju, preprostem žaganju** zaradi odstranjevanja nepotrebnih delov, rezanju, kateremu sledi grobo rezkanje, in v nekaterih primerih tudi po beljenju, ravnanju, obrezovanju ali sekanju.

Skladno s tem je želvovina iz te tarifne številke **izključena,** če ni izpostavljena nobenim drugim obdelavnim postopkom**,** razen ravnanju in poravnavanju površine (slednji postopek je **izjema**, saj se neobdelana želvovina skoraj vedno uvaža v ploščah neenake debeline in z izbočeno površino) (**glej** komentar k **tar. št. 05.07,** del **pod (B**)). Podobno so iz te tarifne številke **izključene** tudi korale**,** s katerih je le odstranjena zunanja skorja **(tar. št. 05.08).**

Sem **so vključeni** tudi oblikovani izdelki **katerekoli oblike,** ki so izdelani iz lupin, plošč ali krempljev iz želvovine, ali pa iz *rekonstruiranih* materialov, dobljenih iz prahu ali odpadkov kakršnegakoli rezbarskega materiala iz te tarifne številke.

Ena izmed lastnosti želvovine je, da jo je s segrevanjem moč spojiti **brez uporabe** kakršnegakoli posebnega veziva. Prednost te lastnosti je v tem, da je s spajanjem tankih luskin moč dobiti razmeroma debele plasti, pa tudi gotove izdelke. **Značilnost rogov je**, da postanejo s segrevanjem mehki, da se lahko ravnajo in sploščijo in spremene v testasto stanje. Zaradi tega jih je možno obdelovati z oblikovanjem na isti način kot želvovino.

Polirane ali nepolirane krožne ploščice, ki nimajo značaja nedokončanih gumbov (**glej** komentar k **tar. št. 96.06**) in *Jeruzalemski* biseri (biseri nepravilnih oblik iz biserovine, ki so samo preluknjani, **vendar** nepolirani, nesortirani in naprej ne obdelani) se v to tarifno številko uvrščajo, **četudi so** začasno nanizani v nize**.**

(B) **Gotovi izdelki iz materialov za rezbarjenje živalskega izvora.**

V to skupino **so vključeni:**

(1) Škatle za cigarete, tobačnice, pudernice, sponke, spone, škatle za ličila.

(2) Držala za telesa krtač, **dobavljena posebej**.

(3) Raznovrstne škatle, bomboniere, zaščitni pokrovi za ure.

(4) **Ročaji za:** *orodja, nože, vilice, britve itd.* iz **82. Poglavja, dobavljeni posebej**.

(5) Noži za papir, noži za odpiranje pisem, označevalniki strani v knjigah.

(6) Okvirji za slike, risbe itd.

(7) Knjižne platnice.

(8) Izdelki za religiozno uporabo.

(9) Kvačke in pletilke.

(10) Majhni okrasni predmeti (**na primer:** *bižuterija*, izrezbarjeni predmeti, **razen** tistih iz **tar. št. 97.03).**

(11) Žlice za obuvanje čevljev.

(12) Namizni pribor, **na primer:** stojala za nože, majhne žličke in obroči za *serviete*.

(13) Rogovi in jelenovi rogovi (*parogovi*), montirani za okrasne namene (***lovske trofeje*** itd.).

(14) Kamni in predmeti z vrezbarjenim okrasom (*intarzije*), **razen** tistih, ki predstavljajo nakit**.**

V to tarifno številko se uvrščajo tudi izdelki, izdelani **iz posebnih oklepov**, in izdelke (**na primer:** zobotrebci in posebne konice za cigare), izdelani iz peresnih tulcev. **Vendar** pa so iz te tarifne številke **izključeni** peresni tulci**,** ki so samo narezani na določene dolžine, naprej pa niso obdelani **(tar. št. 05.05)** in pa peresni tulci, **pripravljeni** za uporabo kot ribiški plovki **(tar. št. 95.07).**

Izdelki, ki so **prevlečeni** z rezbarskimi materiali živalskega **porekla**, ali pa je tak material vanje vstavljen, se v to tarifno številko uvrščajo **pod pogojem,** da prevleka ali vstavek dajeta izdelku **bistveni značaj**. **Tak primer** je lahko z lesenimi škatlami, skrinjicami itd., ki imajo prevleko ali vstavek iz slonove kosti, kosti, želvovine ali roževine.

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) izdelki iz **66. Poglavja** (**na primer:** deli dežnikov, sončnikov, palic itd., **na primer:** ročaji, palice in konice),

(b) vokvirjena steklena ogledala **(tar. št. 70.09),**

(c) izdelki iz rezbarskega materiala živalskega **porekla**, ki so sestavljeni delno iz plemenitih kovin ali iz kovin, *platiranih* s plemenito kovino ali iz naravnih ali kultiviranih biserov, iz dragega ali poldragega kamenja (naravnega, sintetičnega, rekonstruiranega) **(71. Poglavje). Vendar** pa so takšni izdelki **vključeni** v to tarifno številko**,** če predstavljajo naravni ali kultivirani biseri, drago ali poldrago kamenje (naravno, sintetično ali rekonstruirano) ali plemenite kovine ali kovine, prevlečene s plemenito kovino, le neznatni sestavni del tega izdeleka (**na primer:** monogrami, inicialke, okovje, robovi itd.),

(d) imitacije nakita **(tar. št. 71.17),**

(e) nožarski in drugi izdelki iz **82. Poglavja** z ročaji ali drugimi deli iz rezbarskega materiala ali iz materiala za oblikovanje; **vendar** pa **ostanejo** ti ročaji in deli**,** če so **dobavljeni posebej**, v tej tarifni številki,

(f) izdelki iz **90. Poglavja** (**na primer:** daljnogledi, okvirji in deli okvirjev za očala, ščipalnike, lornjone in podobno),

(g) izdelki iz **91. Poglavja** (**na primer:** ohišja za ure). Zaščitni pokrovi za ure se uvrščajo v to tarifno številko,

(h) izdelki iz **92. Poglavja,**(**na primer:** glasbila in njihovi deli (lovski rogovi, klavirske tipke in tipke za harmoniko, vijaki, kobilice itd.),

(ij) izdelki iz **93. Poglavja** (**na primer:** deli orožja),

(k) izdelki iz **94. Poglavja** (**na primer:** pohištvo, svetilke in svetila),

(l) izdelki iz **95. Poglavja** (igrače, rekviziti za igro in šport),

(m) izdelki iz **tar. št. 96.03** (**na primer:** metle in krtače) in iz **tar. št. 96.04. Vendar** pa se v to tarifno številko uvrščajo **posebej dobavljeni** ročaji in telesa krtač,

(n) izdelki iz **tar. št. 96.05, 96.06, 96.08, 96.11 ali od 96.13 do 96.16** (na primer: gumbi in nedokončani gumbi, nalivniki, ročaji za peresa (peresniki), pipe za kajenje, glave pip, cevi pip, nastavki za cigare, cigarete in njihovi deli, glavniki) in

(o) izdelki iz **97. Poglavja** (**na primer:** izvirni kipi in skulpture; predmeti iz **zbirk zoološke vrednosti**).

96.02 - OBDELANI MATERIALI RASTLINSKEGA ALI MINERALNEGA IZVORA, ZA REZLJANJE, IN IZDELKI IZ TEH MATERIALOV; IZDELKI, OBLIKOVANI ALI IZREZLJANI IZ VOSKA, STEARINA, NARAVNE GUME ALI NARAVNE SMOLE ALI IZ MASE ZA MODELIRANJE, IN DRUGI OBLIKOVANI ALI REZLJANI IZDELKI, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU; OBDELANA, NEUTRJENA ŽELATINA (RAZEN ŽELATINE, KI SE UVRŠČA V TAR.ŠT. 35.03) IN IZDELKI IZ NEUTRJENE ŽELATINE

V smislu definicije izraza **"obdelani"** se drugi odstavek komentarja k **tarifni številki 96.01** uporablja *mutatis mutandis* tudi na to tarifno številko (**glej** tudi komentarska pojasnila k **tarifnim številkam 14.04, 15.21, 25.30, 27.14, 34.04, 34.07, 35.03).**

(I) OBDELANI REZBARSKI MATERIALI *RASTLINSKEGA* ALI *MINERALNEGA* POREKLA IN IZDELKI IZ TEH MATERIALOV

(A) **Obdelani rezbarski materiali rastlinskega porekla.**

V to skupino **so vključeni** obdelanin rezbarski materiali rastlinskega **porekla,** ki so navedeni v **Opombi 2 (a)** k temu poglavju.

Med te materiale so **vključeni:**

Korozo (**znan** tudi kot "**rastlinska slonova kost**"), orehi palme "**dum**" in podobni orehi drugih palm (*tahiti, palmira* itd.), kokosova lupina, semena trsja vrste "***Canna indica***" ("***Indian shot***"), semena "**bisernega drevesa**" (***Abrus pracatorius***), datljeve koščice, koščice oliv, semena palme "***paissava***" in rožičev. Sem se uvrščajo **tudi izdelki**, dobljeni z oblikovanjem prahu rezbarskih materialov rastlinskega porekla.

(B) **Obdelani rezbarski materiali mineralnega porekla.**

V to skupino so **vključeni** obdelani rezbarski materiali mineralnega porekla, ki so navedeni v **Opombi 2 (b)** k temu poglavju.

Ta tarifna številka **ne vključuje** naslednjih izdelkov, ki se **uvrščajo v tar. št. 25.30:**

(i) grobih blokov ali kosov morske pene ali jantarja in

(ii) *aglomerirane* morske pene in *aglomeriranega* jantarja, dobljenih iz odpadkov od naravne morske pene in iz odpadkov jantarja z *aglomeriranjem* ali oblikovanjem v plošče, palice, paličke in v podobne oblike, ki so po oblikovanju **neobdelane**.

(C) **Izdelki iz rezbarskih materialov rastlinskega ali mineralnega porekla.**

Skladno z izključitvami, podanimi v nadaljevanju, **so vključeni v to skupino** rezbarski izdelki rastlinskega ali živalskega **porekla**, **na primer:**

(i) Majhni okrasni predmeti (**na primer:** kipci),

(ii) Majhni predmeti, **na primer:** škatle in kovčki.

(iii) Koluti, polirani ali nepolirani (**razen** nedokončanih gumbov - **glej** komentar k tarifni številki **96.06**).

(II) IZREZBARJENI ALI OBLIKOVANI IZDELKI IZ *VOSKA*, *STEARINA*, NARAVNE *GUME* ALI NARAVNE *SMOLE* ALI IZ MODELIRNE MASE TER DRUGI OBLIKOVANI ALI IZREZBARJENI IZDELKI, KI DRUGJE V NOMENKLATURI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI; OBDELANA IN NESTRJENA *ŽELATINA* IN IZDELKI IZ NESTRJENE *ŽELATINE*

V to skupino **so vključeni** na eni strani oblikovani in **izrezbarjeni** izdelki iz raznih materialov**, pod pogojem,** da niso navedeni in ne zajeti z druge tarifna številka te Nomenklature (**na primer:** izdelki iz trde plastične mase - **39. Poglavje,** ali izdelki iz *ebonita* - **40. Poglavje**). Na drugi strani pa se v to tarifno številko uvrščajo **obdelana nestrjena želatina in izdelki iz nje** (**razen** izdelkov**,** ki se uvrščajo v **tarifno številko 35.03** ali **v 49. Poglavje**).

V smislu teh materialov označuje izraz **"oblikovani izdelki"** izdelke, oblikovane v obliko, ki ustreza njihovemu nameni. Na drugi strani pa se v to tarifno številko **ne uvrščajo** materiali, ki so oblikovani v bloke, kocke, plošče, palice itd., pa **tudi tisti** z vtisnjenimi oblikami, nastalimi med oblikovanjem ne.

Skladno z izključitvami v nadaljevanju, se v to tarifno številko **uvrščajo:**

(1) Oblikovani ali izrezbarjeni **izdelki iz *voska*:**

(i) Umetno satovje.

(ii) Oblikovane oblike za galvanizacijo.

(iii) Umetno cvetje, listje in plodovi, **oblikovani v enem kosu**, ali pa sestavljeni po postopkih, ki so drugačni od tistih, zaradi katerih se nek izdelek uvršča v **tar. št. 67.02** (**lepljenje**, **povezovanje in podobne metode**).

(iv) Doprsja, glave, podobe ali kipci (**razen** izdelkov, ki se uporabljajo kot krojaške lutke - **glej** komentar k **tar. št. 96.18,** in izvirne skulpture in kipi - **glej tarifno številko 97.03**).

(v) Voskaste perle.

(vi) Cevi v obliki **črke "T**", ki so izdelane iz **preparatov na osnovi voska** in, ki se uporabljajo pri nekaterih **kirurških operacijah**.

(vii) ***Imitacije* slaščic**, ***imitacije* čokoladnih** tablic in **druge *imitacije*** izdelkov iz voska, ki se uporabljajo za dekoracijo izložbenih oken.

(viii) **Ušesni čepi** iz voska na bombažni podlagi.

(ix) **Voščeni tamponi**, obloženi s tekstilnim materialom, ki se uporabljajo za polnjenje votlin v lesenih livarskih kalupih.

(2) Oblikovani in izrezbarjeni izdelki **iz *parafinskega* voska** (posebno **posode** za *fluorovodikovo kislino-**HF***).

(3) Oblikovani in izrezbarjeni izdelki **iz *stearina(t.j. mešanica maščobnih kislin, v glavnem stearinske in palmitinske kisline, ki ima lastnosti voskov)***.

(4) Oblikovani in izrezbarjeni izdelki **iz *kolofonije, t.j. smolna kislina (v glavnem abeteinska k.)*** (**na primer:** *kolofonija* za mazanje lokov godalnih glasbil).

(5) Oblikovani in izrezbarjeni izdelki ***iz kopala, t.j. smola tropskih dreves*** (*imitacija* izdelkov **iz jantarja**).

(6) Oblikovani in izrezbarjeni izdelki iz voska za modeliranje (**na primer:** cvetje ali rastlinje, oblikovano v enem kosu, podobe, kipci in podobni okrasi).

(7) Oblikovani in izrezbarjeni izdelki, izdelani na podlagi **moke ali škroba**, *aglomeriranih* z gumo ali lakiranih (***umetno*** cvetje ali plodovi, **oblikovani v enem kosu**, kipci itd.).

(8) Listi iz **neutrjene želatine**, narezane **v različne** nekvadratne ali nepravoktne oblike**.** Listi, narezani v oblike pravokotnikov (**vštevši** kvadratov), z obdelanimi ali neobdelanimi površinami, so **izključeni**, uvrščajo v **tar. št. 35.03 ali v 49. Poglavje** (**na primer:** za razglednice) (**glej** komentar k **tar. št. 35.03**).

Izdelki iz neutrjene želatine **vključujejo:**

(i) **Majhne kolute za lepljenje na konice *biljardnih* kijev**.

(ii) **Prazne kapsule za farmacevtske izdelke (*na primer:*** *za polnenje z farmacevtskimi učinkovinami - zdravili*) in **za gorivo mehanskih vžigalnikov**.

Izdelki s **prevlečenim** ali **vstavljenim** rezbarskim materialom rastlinskega ali mineralnega **porekla,** ali pa z materiali za oblikovanje, se uvrščajo v to tarifno številko **pod pogojem,** da prevleka ali vstavek dajeta gotovemu izdelku **bistveni značaj**. Tako je lahko **v primeru** lesenih škatel, kovčkov itd., ki imajo prevleko ali vstavek iz materialov, opisanih v tej tarifni številki.

*
* *

Določila komentarja k tarifni številki **96.01,** ki se nanašajo na izdelke, **izključene** iz te tarifne številke, se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tarifno številko.

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) pečatni vosek, **vštevši** tudi vosek za pečatenje steklenic **(tar. št. 32.14** ali **34.04),**

(b) sveče, svečke in podobni izdelki iz **parafinskega voska** in iz **drugih voskov**, **stearina** itd. **(tar. št. 34.06),**

(c) modelirne paste, **vštevši** tudi paste, ki so pripravljene za otroško zabavo, ter preparate, znane kot "**zobni vosek**" ali kot "**zmesi za zobne odtise"**), pripravljene v kompletih, pakiranjih za prodajo na drobno ali v ploščah, v obliki podkev, paličk ali v podobnih oblikah **(tar. št. 34.07),**

(d) paste za reprodukcijo v grafični industriji, ki so izdelane na osnovi želatine **(tar. št. 38.24),**

(e) oblikovani izdelki **iz šote (tar. št. 68.15)** in

(f) modeli za demonstracije (prikaze) **(tar. št. 90.23).**

96.03 - METLE, ŠČETKE (VKLJUČNO ŠČETKE, KI SO DELI STROJEV, APARATOV ALI VOZIL), MEHANIČNE PRIPRAVE ZA ČIŠČENJE PODOV, KI SE DRŽIJO V ROKI, BREZ MOTORJA; OMELA IN PERNATA OMELA; PRIPRAVLJENI ŠOPI IN SNOPI ZA IZDELAVO METEL ALI ŠČETK; SOBOSLIKARSKI VLOŽKI IN VALJI; BRISALNIKI ZA POD, OKNA IPD. (RAZEN BRISALNIKOV Z VALJEM)

9603.10 **- Metle in ščetke, sestavljene iz protja ali drugega rastlinskega materiala, povezane skupaj z držajem ali brez njega**

- Zobne ščetke, čopiči za britje, ščetke za lase, ščetke za nohte, ščetke za trepalnice in druge toaletne ščetke za osebno nego, vključno ščetke, ki so deli aparatov:

9603.21 **- - zobne ščetke**

9603.29 **- - drugo**

9603.30 **- Slikarski čopiči, čopiči za pisanje in podobni čopiči za nanašanje kozmetičnih sredstev**

9603.40 **- Čopiči za barvanje, premazovanje ipd. (razen čopičev iz tar. podšt. 9603.30); soboslikarski vložki in valji**

9603.50 **- Druge ščetke, ki so deli strojev, aparatov ali vozil**

9603.90 **- Drugo**

(A) METLE IN ŠČETKE, KI SESTOJE IZ ŠIBJA ALI IZ DRUGEGA RASTLINSKEGA MATERIALA, ZVEZANEGA SKUPAJ, Z ROČAJEM ALI BREZ NJEGA

To so običajno **grobo** izdelani izdelki **z ročaji ali brez njih,** ki se uporabljajo predvsem za čiščenje tal (ulic, dvorišč, hlevov itd.) ali dna (**na primer:** dna vozila). Običajno sestoje iz ene poveske rastlinskega materiala (šib, slame itd.), ki je **grobo povezana**, ali pa iz dveh ali več povesk debelejše slame ali trska, ki tvori sredico, na katero se s tekstilnim sikancem pritrdi tanjša in daljša slama. Tekstilni sukanec lahko istočasno predstavlja tudi okrasne motive. Ti izdelki so običajno montirani na ročaju.

V to skupino **so vključene** tudi metlice *za odganjanje muh*, ki so izdelane na enak način, le da so iz lažjih materialov.

Metle in krtače izdelujejo iz: breze, leske, zelenike, vresja ali šibovja za ščetke, sirka, prosa, kamelina itd., iz slame (ali trave), iz vlaken *aloje*, iz kokosovega oreha ("***coir***"), palme (posebno iz palme "***paissava***") itd., ali pa iz ajdinih stebelc.

(B) DRUGE METLE IN ŠČETKE

V to skupino spada vrsta izdelkov, ki se **med seboj precej razlikujejo** po materialu in obliki, uporabljajo pa se za toaletne namene, za čiščenje v gospodinjstvu, za nanašanje premaznih sredstev, lepil in podobnih drugi tekočih izdelkov, pa tudi za nekatere industrijske namene (za čiščenje, poliranje itd.).

Metle in krtače iz te skupine sestoje običajno iz majhnih **povesk** ali vozlov iz upogibnih ali prožnih vlaken ali filamentov, ki so montirani na ročaj ali telo metle ali krtače, ali pa (kot pri ščetkah za barvanje) iz snopičev dlak ali vlaken, ki so močno pritrjene na konec ročaja ali ročice (s kovinskim obročem za pritrjevanje ali brez njega).

V to skupino **so vključene** tudi krtače **iz enega kosa** gume ali plastične mase. Za izdelovanje navedenih izdelkov uporabljajo številne surovine.

Materiali za poveske so lahko:

(A) **Živalskega izvora:** ščetine domačih in divjih svinj, žima konja, goveda, koz, ježa, kune, ameriškega *tura*, veverice, *tura* itd., vlakna rogov ali kitove kosti, peresni tulci.

(B) **Rastlinskega izvora:** korenine plazeče vrtnice, vlakna konoplje "***tampiko***" ("***istle***"), kokosova vlakna ("***coir***"), ali pa vlakna palme "***piassava***", palme "***esparto***" - iz trave, sirka ali nacepljenega bambusovega trsja.

(C) **Iz umetnih ali sintetičnih filamentov** (**na primer:** iz najlona, polivinil-klorida ali iz viskoznega rajona).

(D) **Iz žice (jeklene, medeninaste, iz brona)** ali iz raznih drugih materialov, **na primer:** iz bombažne ali volnene preje ali vrvi, iz steklenih vlaken.

Materiali, ki se uporabljajo za izdelovanje ročajev metel in krtač, so: les, plastične mase, kost, rogovi, slonova kost, želvovina, ebonit, nekatere kovine (*jeklo, aluminij, medenina*) itd. **Pri nekaterih** krtačah (**na primer:** pri okroglih krtačah za stroje ali pri krtačah za posebne čistilne naprave) se uporablja tudi**:** usnje, lepenka, *polst* (filc) ali tkanine. Peresni tulci se uporabljajo za telesa nekaterih krtač za nanašanje premazov.

Ščetke, v katerih je naravni ali kultivirani biser, drago ali poldrago kamenje (naravno, sintetično ali rekonstruirano), ali pa plemenita kovina ali kovina, prevlečena s plemenito kovino, se v to tarifno številko uvrščajo, **če navedeni materiali** predstavljajo samo neznatni sestavni del (**na primer:** *monogrami* ali *okovja*).

Iz te tarifne številke so **izključene** krtače, v katerih naravni ali kultivirani biser, drago ali poldrago kamenje (naravno, sintetično ali rekonstruirano), ali pa plemenita kovina ali kovina, prevlečena s plemenito kovino, predstavljajo **več kot pa le neznatni sestavni del (71. Poglavje).**

V to skupino **so vključeni:**

(1) Zobne krtačke, **vštevši** tudi krtačke za čiščenje zobnega kamna.

(2) Krtače za britje.

(3) Krtače za toaletno uporabo (**na primer:** za lase, brado, brke in trepalnice, krtačke za nohte, za barvanje las itd.), brivske krtačke, krtače za čiščenje vrat in oblačil.

(4) Krtače iz gume ali plastične mase, **lite v enem kosu**, krtače za toaletno uporabo (za pranje rok itd.), za čiščenje straniščnih školjk itd.

(5) Krtače za obleke, klobuke in obutev, krtače za čiščenje glavnikov.

(6) Krtače za gospodinjsko uporabo (**na primer:** krtače za ribanje, za pranje posode, za čiščenje pomivalnih korit, umivalnikov, krtače za pohištvo, radiatorje, za pobiranje drobtin itd.

(7) Metle in krtače za čiščenje ulic, tal itd.

(8) Posebne krtače iz tekstilnih materialov **za čiščenje avtomobilov**, vključno tudi krtače, ki so *impregnirane* s čistilnimi izdelki.

(9) Ščetke za ***štriglanje*** živali (psov, konjev).

(10) Krtačke za podmazovanje orožja, biciklov itd.

(11) Krtačke za gramofonske plošče, **vštevši** tudi krtačke, ki se montirajo na ročico gramofona in tako avtomatsko čistijo ploščo.

(12) Krtače za čiščenje tiskarskih črk in tipk na pisalnih strojih.

(13) Krtačke za čiščenje svečk, pil, delov pred varjenjem itd.

(14) Krtačke za odstranjevanje mahovine ali starega lubja z dreves ali grmov.

(15) Krtačke za **korekture matric**, z rezervoarjem za lak in napravo za regulacijo dotoka laka ali brez njiju.

(16) Krtačke za barvanje in druge krtače (ravne ali okrogle) za zidarje, pleskarje, mizarje, umetnike itd.

Primeri:

Krtače za spiranje starih pleskarskih nanosov, krtače za barvanje, za lepljenje tapet, za lakiranje itd., krtače za oljne ali vodene barve, za niansiranje, za barvanje keramike, za pozlačevanje itd., krtače za pisarniško uporabo.

V to skupino so **vključene** tudi:

(I) **Krtače, montirane na žici (običajno vtkani stroki žice), na primer:** dimnikarske krtače, krtače za pranje steklenic ali za čiščenje valjastih stekel za svetilke, krtače za čiščenje cevi itd., krtače za čiščenje pip za kajenje, krtače za čiščenje pušk, pištol in revolverjev, krtače za čiščenje lijakov in cevi, glasbil itd.

(II) **Krtače, ki so deli strojev, na primer:** strojev za čiščenje ulic in cest, predilnih in tkalskih strojev, obdelovalnih brusilnih in polirnih strojev ter drugih obdelovalnih strojev, strojev za mletje, strojev za izdelovanje papirja, urarskih in zlatarskih stružnic, strojev za industrijo usnja, krzna ali za izdelovanje obutve itd.

(III) **Krtačke električnih gospodinjskih aparatov** (**na primer:** aparatov za poliranje ali nanašanje voskastih premazov, za sesalce itd.).

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) telesa in ročaji krtač (uvrščajo se **po materialu, iz katerega so izdelani**),

(b) tekstilni koluti in vložki za poliranje **(tar. št. 59.11),**

(c) obloge za karde **(tar. št. 84.48),**

(d) diskete **za čiščenje diskov** v strojih za avtomatsko obdelavo podatkov-AOP in seti za čiščenje itd. **(tar. št. 84.73),**

(e) krtače posebnih vrst za uporabo z zobodravništvu, ali pa za medicinske, kirurške ali veterinarske namene (**na primer:** krtačke za grlo, krtačke, ki se montirajo na zobozdravniške vrtalne strojčke **(tar. št. 90.18),**

(f) krtače - igrače **(tar. št. 95.03)** in

(g) pudernice in blazinice za nanašanje kozmetičnih ali toaletnih preparatov **(tar. št. 96.16).**

(C) ROČNE MEHANSKE NAPRAVE BREZ MOTORJA, ZA ČIŠČENJE TAL

To so **preprosti izdelki**, ki običajno sestoje iz ohišja na kolesih in z eno ali več valjastimi krtačami, katere poganja premikanje koles. **Premikajo se ročno** s pomočjo ročaja, uporabljajo pa se predvsem za čiščenje preprog.

Ta tarifna številka **ne vključuje** naprav za čiščenje tal z vrtečimi metlicami z motorjem **(tar. št. 84.79** ali **85.09).**

(D) OMELA IZ TEKSTILNIH MATERIALOV ALI PERJA

Omela iz tekstilnih materialov sestoje iz povsek tekstilnih vrvi ali rastlinskih vlaken, ki so pritrjene na ročaj. Uporabljajo se za čiščenje tal, za pomivanje posode itd.

Omela iz perja sestoje iz povesk perja, ki so pritrjene na ročaj, uporabljajo pa se za odstranjevanje prahu s pohištva, polic, izložb itd.

(E) PRIPRAVLJENI VOZLI IN POVESKE (*SNOPI*) ZA IZDELOVANJE METEL IN KRTAČ

Skladno z Opombo 3 k temu poglavju, vključuje ta skupina **samo nemontirane** (nevgrajene) **vozle** in **poveske (snope) iz:** živalske dlake, rastlinskih vlaken, umetnih in sintetičnih filamentov itd., ki so nedvoumno **pripravljeni za vgradnjo** v metle ali krtače, ali pa ki zahtevajo le manjšo dodelavo, kot je obrezovanje vrhov, da bi bili primerni za vgradnjo.

Glede na to so iz te tarifne številke med drugim **izključeni snopi** (ali podobni trgovski izdelki) iz živalske dlake, rastlinskih vlaken ali iz drugih materialov, ki niso pripravljeni za vgradnjo v metle ali krtače. Iz te tarifne številke so **izključeni tudi snopi vlaken ali dlak,** ki niso pripravljeni za izdelavo metel ali krtač, saj jih je potrebno še porazdeliti v manjše poveske, preden jih je možno montirati v metle ali krtače itd.

Pripravljeni vozli in poveske, ki so **vključeni** v to skupino, se uporabljajo za brivske krtače, krtače za barvanje, pleskanje ali risanje črt.

Zaradi povezovanja v kompaktne poveske ali vozle, se **vlakna** običajno **namakajo** (približno do četrtine njihove dolžine) v lak ali kakšen drug material za prevlekanje. Včasih se temu dodajajo tudi lesni ostružki (zaradi večje trdnosti). Vozli in poveske, ki so vgrajeni v obroče (najpogosteje iz kovin) so iz te tarifne številke **izključeni (**predhodna skupina **pod (B)**).

Pripravljene poveske in vozli, ki morajo biti po pritrjevanju na ročaj **biti še dodatno** obdelani (zaokroževanje koncev, brušenje koncev vlaken, da postanejo mehkejša), **ostanejo uvrščeni v tej skupini.**

(F) VLOŽKI IN VALJI ZA BARVANJE; BRISALNIKI ZA TLA, OKNA IN PODOBNO (RAZEN BRISALNIKOV Z VALJEM)

Valji za barvanje sestoje iz valja, ki je prekrit s kožo jagnjeta ali z drugim materialom, ki je montiran na ročaju.

Vložki za barvanje sestoje iz ravne površine (**na primer:** iz tkanine, pritrjene na trdo podlago, ki je običajno iz plastične mase). **Lahko** imajo ročaje.

Brisalniki za tla so običajno izdelani iz trakov iz plastičnih mas, gume ali *polsta* (*filca*), ki so nameščeni med dve leseni ploščici ali ploščici iz kovin itd., ali pa so trakovi pritrjeni na leseni podlagi. Uporabljajo se kot sredstvo za brisanje mokrih površin.

Vendar so iz te skupine **izključene** valjčne brisače**,** ki sestoje iz enega ali več valjev, montiranih na ročaju in, ki se uporabljajo v *fotografskih laboratorijih* **(tar. št. 90.10).**

96.04 - ROČNA SITA IN ROČNA REŠETA

Izraz **"ročna sita in ročna rešeta"** označuje izdelke, ki so izdelani iz močne gaze ali iz drugega mrežastega materiala (različnih velikosti zevi), **montirane na pravokotni ali okrogli okvir** (običajno iz lesa ali kovine). Uporabljajo se za **ločevanje** večjih delcev **trdnih** snovi od manjših**.**

Materiali, iz katerih je običajno izdelana mreža, so: *konjska žima, umetni ali sintetični monofilamenti, svilena preja, vpredena črева, žica (jeklena, železna, medeninasta itd.).*

V to tarifno številko **so vključeni:**

Ročna sita in ročna rešeta za: pepel, pesek, semena, vrtnarsko zemljo itd., sita iz tkanine za presejevanje (**na primer:** moke), gospodinjska sita (**na primer:** za moko), laboratorijska sita (za preizkušanje finosti cementa, livarskega peska, gnojila, lesne moke itd.), **vštevši** tudi sita, ki se lahko povezujejo v zaporedja sit itd., sortirna sita za sortiranje dragega ali poldragega kamenja (**na primer:** diamantov).

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) stabilna sita (**na primer:** sita, ki stojijo na tleh in se uporabljajo predvsem za sejanje zemlje ali gramoza - **tar. št. 73.26**),

(b) navadna cedila (**na primer:** za sir), ki sestoje iz posode s *perforiranim* dnom iz kovinske pločevine, lijaki s preprosto filtrirno napravo, cedila za mleko, za filtriranje barv, apnenega mleka, raztopin fungicidov itd. **(pretežno 73. Poglavje)** in

(c) sita in rešeta, konstruirana za montažo na stroje ali naprave (**na primer:** za mlinsko industrijo, v kmetijstvu, za sejanje kamnov, rud itd.). Skladno z **Opombo 2 k Oddelku XVI,** se takšni izdelki uvrščajo kot deli strojev itd., običajno v isto tarifno številko, v katero se uvršča stroj, za katerega je sito izključno ali pretežno namenjeno (**na primer:** v **tar. št. 84.37** ali **84.74**).

96.05 - POTOVALNI KOMPLETI (NESESERJI) ZA OSEBNA TOALETNA SREDSTVA, ŠIVANJE ALI ZA ČIŠČENJE OBUTVE ALI OBLEKE

Ta tarifna številka vključuje **nekatere potovalne komplete**, ki sestoje iz izdelkov, ki se kot posamezni uvrščajo v različne tarifne številke Nomenklature, ali pa iz raznih izdelkov iz iste tarifne številke.

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Kompleti za osebno toaleto** v škatlah iz usnja, tkanine ali plastične mase, ki sestoje **na primer:** iz škatle, stisnjene ali lite iz plastične mase, krtač, glavnika, škarij, pincete, pile za nohte, ogledala, neelektričnega aparata za britje in iz pribora za manikiranje.

(2) **Šivalne komplete** v škatlah iz usnja, tkanine ali plastične mase, v kateri so **na primer:** škarje, krojaško merilo, naprava za vdevanje sukanca v šivankino uho, šivanke in sukanec, varnostne zaponke, naprstnik, gumbi in gumbi - pritiskači.

(3) **Kompleti za čiščenje obutve** v škatlah iz usnja, iz tkanine, plastične mase ali lepenke, prekrite s plastično maso, v katerih so **na primer:** ščetke, doze ali tube s kremo za čevlje in tekstilni material za čiščenje obutve.

Iz te tarifne številke **so izključeni** kompleti za *manikiranje* **(tar. št. 82.14).**

96.06 - GUMBI, PRITISKAČI, ZAKLOPNI GUMBI, GUMBI ZA SRAJCE IN DRUGI DELI TEH IZDELKOV; NEDOKONČANI GUMBI

9606.10 **- Pritiskači, zakopni gumbi, manšetni gumbi in njihovi deli**

- Gumbi:

9606.21 **- - iz plastične mase, ki niso preoblečeni s tekstilnim materialom**

9606.22 **- - iz navadnih kovin, ki niso preoblečeni s tekstilnim materialom**

9606.29 **- Drugi**

9606.30 **- Zaklopni gumbi in drugi deli gumbov; nedokončani gumbi**

Ta tarifna številka **vključuje:** gumbe, gumbe - pritiskače in podobne izdelke za zapenjanje ali okras oblačil, gospodinjskega perila in podobnega. Ti izdelki so lahko **izdelani iz različnih materialov** in **lahko imajo naravne ali kultivirane bisere, drago ali poldrago kamenje** (naravno, sintetično ali rekonstruirano), plemenito kovino, ali pa kovino, prevlečeno s plemenito kovino, **vendar le** v obliki **manjših komponent**. V nasprotnem primeru se uvrščajo v **71. Poglavje.**

Najpomembnejši materiali, iz katerih se izdelujejo gumbi, gumbi - pritiskači itd., so:

Navadne kovine, les, korozo, oreh "***dum***", kost, roževina, plastične mase, keramični materiali, steklo, *ebonit*, stisnjena lepenka, usnje, umetno usnje, slonova kost, želvovina ali biserovina. **Lahko so** tudi iz kombinacije teh materialov in **lahko** so tudi prevlečeni s tekstilom.

V to tarifno številko **so vključeni:**

(A) **Luknjani gumbi ali gumbi z očesci.** Lahko so različnih velikosti in oblik, kar je odvisno od namena uporabe (**na primer:** za spodnje perilo, oblačila, obutev itd.).

Sferični gumbi se od *biserov* **ločijo** po tem, da luknja za sukanec ni narejena na sredi.

Nekateri gumbi z ušesci imajo ušesca v obliki vzmetne sponke, ki omogoča pritrjevanje gumba na oblačilo brez šivanja. Druge vrste (**na primer:** "**patentni gumbi**" se na oblačila pritrjujejo s pomočjo vzmetnega mehanizma.

(B) **Gumbi - pritiskači, zaklopni gumbi in manšetni gumbi.** Sestoje iz dveh ali več delov in *funkcionirajo* **s pomočjo** vzmetnega mehanizma. Ti izdelki so lahko namenjeni za šivanje na oblačila itd., **lahko** pa so pritrjeni tudi s kovičenjem (**na primer:** gumbi - pritiskači za rokavice).

Gumbi - pritiskači in podobni izdelki se uvrščajo v to tarifno številko **tudi, če se** njihovi deli dobavljajo že pritrjeni na določena mesta za ozkih tekstilnih trakovih**.**

V to tarifno številko so **vključeni še:**

(1) **Gumbi za prevlekanje.** Ti izdelki so notranji del ali "**telo**" določene vrste gumbov in so namenjeni za oblačenje v tekstil, papir, usnje itd. V to tarifno številko se uvrščajo samo, če jih je moč nedvoumno prepoznati kot izdelke za izdelovanje gumbov. Ti, nedokončani deli so lahko iz lesa, korenine peronike itd., vendar so najbolj v navadi iz dveh kovinskih delov, od katerih je en oblečen v tekstil itd., drugi pa se vstavlja v prvega in drži tekstil na pravem mestu.

(2) **Drugi deli gumbov** itd., katere je kot take moč prepoznati (**na primer:** ušesa, glave, osnove itd.).

(3) **Nedokončani gumbi (*blanks*).**

Sem **so vključeni:**

(i) **Oblikovani gumbi,** kot se dobijo iz kalupov, ki pa še niso uporabni kot gumbi. Praviloma jih je potrebno še dodelati, prevrtati ali polirati, vendar jih je moč zlahka prepoznati kot izdelke za izdelovanje gumbov.

(ii) **Stisnjeni nedokončani kovinski gumbi (*blanks*),** ki sestoje iz dveh delov (iz zgornjega in spodnjega), ki se vstavljajo eden v drugega.

(iii) **Nedokončani deli (*blanks*) iz biserovine, *korozoja*, lesa** itd., obdelani (**na primer:** zaokroženi ali prevrtani na eni ali obeh straneh, ali pa drugače oblikovani, orobljeni, polirani ali preluknjani), tako da jih je moč **nedvoumno prepoznati** kot dele za izdelovanje gumbov. Na drugi strani pa koluti, ki so **samo nažagani ali izrezani kako drugače in polirani** (**brez** nadaljnje obdelave), **n e** štejejo za nedokončane gumbe (*blanks*) in se uvrščajo **po materialu,** iz katerega so izdelani.

Iz te tarifne številke so **izključeni** manšetni gumbi **(tar. št. 71.13** ali **71.17).**

96.07 - ZADRGE IN NJIHOVI DELI

- Zadrge:

9607.11 **- - z zobci iz navadnih kovin**

9607.19 **- - druge**

9607.20 **- Deli**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Zadrge** kakršnekoli velikosti in za katerikoli namen (za oblačila, obutev, potovalke itd.).

Večina zadrg sestoji iz dveh ozkih tekstilnih trakov, pri katerih je en rob vsakega traku opremljen **z zobci** (iz kovine, plastične mase itd.), ki se lahko **zapirajo s pomočjo čolniča**.

Druga vrsta zadrg sestoji iz dveh **trakov iz plastične mase,** od katerih ima vsak oblikovan rob za **zapiranje s pomočjo čolniča**.

(2) **Deli zadrg, na primer:** verižni zobci, čolniči, zaključki ter ozki trakovi različnih dolžin, ki so opremljeni z verižnimi zobci.

96.08 - KEMIČNI SVINČNIKI; FLOMASTRI IN OZNAČEVALCI Z VRHOM IZ POLSTI ALI DRUGEGA POROZNEGA MATERIALA; NALIVNA PERESA IN PODOBNA PERESA; PERESA ZA KOPIRANJE; PATENTNI SVINČNIKI; PERESNIKI, DRŽALA ZA SVINČNIKE IN PODOBNA DRŽALA; DELI (VKLJUČNO KAPICE IN ŠČIPALKE) NAVEDENIH IZDELKOV, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 96.09

9608.10 **- Kemični svinčniki**

9608.20 **- Flomastri in označevalci z vrhom iz polsti ali drugega poroznega materiala**

- Nalivna peresa in podobna peresa:

9608.31 **- - peresa za tuširanje**

9608.39 **- - druga**

9608.40 **- Patentni svinčniki**

9608.50 **- Kompleti izdelkov iz dveh ali več zgornjih podštevilk**

9608.60 **- Vložki za kemične svinčnike**

- Drugo:

9608.91 **- - peresa in njihove konice**

9608.99 **- - drugo**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Kemični svinčniki (***kuliji, Ball point pens***).** Običajno sestoje iz telesa s cevjo s črnilom, na katere koncu je kroglica (*Kugelschreiber*).

(2) **Flomastri (***Felt tipped***) in označevalniki (*markerji*) s konico iz *polsta* (*filca*) ali iz drugih poroznih materialov, vštevši** tudi tipa nalivnikov.

(3) **Nalivniki (nalivna peresa), *stilografi* in druga peresa** (s črpalko, bombico, batom, vakuumom itd.), s peresi ali njihovimi **konicami ali brez njih**.

(4) **Kopirna peresa.**

(5) **Patentni svinčniki z eno ali več minami,** ki so običajno shranjene v svinčniku.

(6) **Peresniki iz enega ali več kosov**, s peresom in pokrovom ali brez njiju.

(7) **Držala za svinčnike in podobna držala** (**na primer:** za barvne svinčnike, za risalno oglje itd.).

DELI

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi deli**, katere je moč prepoznati kot take, niso pa bolj specifično vključeni drugam v Nomenklaturi.

Na primer:

Peresa vseh oblik, **vštevši** tudi *nedokončana peresa*, ki so grobo narezana v določene oblike; zaponke; vložki za kemične svinčnike, ki sestoje iz kroglice in rezervoarja s črnilom; držala za kroglaste konice ali konice iz *polsta (filca)* za označevalnike (*markerje*), *regulatorji* za črnilo; cevi za nalivnike ali za svinčnike iz te tarifne številke; mehanizmi za črpanje; rezervoarji za črnilo iz gume ali drugih materialov; ščitniki konic; zamenljive garniture za menjavo peres, ki vsebujejo peresa, dovajalnik in obroček; konice peres (**kroglice** iz zlitin *platine* in nekaterih *volframovih* zlitin, ki se uporabljajo kot konice peres proti prehitri obrabi).

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) bombice s črnilom za nalivnike (nalivna peresa) **(tar. št. 32.15),**

(b) jeklene kroglice za nalivnike in kemične svinčnike **(tar. št. 73.26** ali **84.82),**

(c) peresa za matematično risanje **(tar. št. 90.17)** in

(d) mine za svinčnike **(tar. št. 96.09).**

96.09 - SVINČNIKI (RAZEN SVINČNIKOV IZ TARIFNE ŠTEVILKE 96.08), PISALA, MINE ZA SVINČNIKE, PASTELI, RISALNO OGLJE, PISALNA ALI RISALNA KREDA IN KROJAŠKA KREDA

9609.10 **- Svinčniki in pisala z mino, zaprti v trdnem ohišju**

9609.20 **- Mine za svinčnike, črne ali barvne**

9609.90 **- Drugo**

V to tarifno številko se uvrščata **dve vrsti izdelkov:**

(A) **Izdelki brez plašča** ali samo preprosto prevlečeni z zaščitno plastjo papirja (**na primer:** krede, risalno oglje, mine za svinčnike, nekatera pisala, pastelke in pisala iz skriljavcev).

(B) **Svinčniki, vštevši tudi barvne**, pri katerih je mina obdana z lesom, plastično maso, v nekaterih primerih pa s plaščem, katerega sestavlja nekaj plasti papirja.

Sestava min za svinčnike vseh barv, krede in pastelke je **različna** in je odvisna od namena njihove uporabe.

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Pisala iz naravnega ali *aglomeriranega skriljavca*.**

(2) **Naravne krede v obliki paličk** (dobljenih z rezanjem, pa tudi nažaganih).

(3) ***Umetne* krede,** ki so običajno izdelane na podlagi *kalcijevega sulfata* ali *kalcijevega sulfata* in *kalcijevega karbonata*, **včasih** zmešanih tudi z barvili.

(4) **Risalno oglje,** običajno dobljeno s *kalciniranjem lesa trdoleske*.

(5) **Barvni svinčniki in pastelke,** običajno izdelani **iz mešanice** *krede in gline, barvil, šelaka* ali *voska, špirita* in *terpentina*.

(6) **Svinčniki,** vštevši barvne svinčnike, z minami, obdanimi s trdnim plaščem.

(7) **Mine za svinčnike** (**na primer:** črne, ki so iz **mešanice** *grafita* in gline, in barvne mine, ki so iz kovinskih oksidov ali drugih mineralnih pigmentov, kombiniranih z glino, kredo ali voskom in neizbrisne mine za kopiranje, ki sestoje iz gline, obarvane z barvo, kot sta **na primer:** *anilin* ali *fuksin*).

(8) ***Litografski* svinčniki** na osnovi saj**,** voska, mila in loja.

(9) **"*Keramični*" svinčniki** na podlagi prozornih barv, masti, kakavovega masla, voska itd.

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi svinčniki z radirko ali drugim priborom za brisanje ali prekrivanje** in **krojaške krede**, ki so iz *steatita oziroma smukca (naravni hidratiziran magnezijev silikat.*)

Ta tar.številka **ne vključuje:**

(a) krede v surovem stanju **(tar. št. 25.09),**

(b) medicinskih svinčnikov (**na primer:** *anti-migrenskih*) **(tar. št. 30.04),**

(c) svinčnikov za kozmetične ali toaletne namene (**na primer:** svinčnikov za obrvi, za ustavljanje krvavitve) **(tar. št. 33.04 ali 33.07)** in

(d) biljardne krede **(tar. št. 95.04).**

96.10 - TABLICE IN TABLE, ZA PISANJE ALI RISANJE, Z OKVIRJI ALI BREZ OKVIRJEV

Ta tarifna številka **vključuje** tudi deščice in table, katere je moč nedvoumno prepoznati **kot tablice in table za pisanje ali risanje s pisalkami** iz *skriljavca*, s kredo ali z označevalniki (markerji) s konico iz *polsta (filca*) ali vlaken (**na primer:** otroške tablice, stenske table ali nekatere oglasne table).

Ti izdelki so lahko **vokvirjeni ali nevokvirjeni,** lahko so iz *skriljavcev*, **vštevši** iz *aglomeriranega skriljavca*, ali pa so iz kakršnegakoli drugega materiala (lesa, lepenke, tekstilnega materiala, azbestnega cementa itd.), ki je z ene ali z obeh strani prevlečen z zmesjo skriljavca v prahu in kakršnegakoli premaza, primernega za pisanje, ali pa s plastično maso.

Pisalne in risalne tablice in table imajo **lahko** trajne oznake (črte, kvadrate, sezname izdelkov itd.), lahko pa tudi računalke.

Ta tarifna številka **ne vključuje** tablic za pisanje ali risanje iz skriljavcev, ki **niso** pripravljene za uporabo **(tar. št. 25.14** ali **68.03).**

96.11 - ROČNI DATUMSKI PEČATI, ŽIGI, NUMERATORJI IN PODOBNO (VKLJUČNO PRIPRAVE ZA TISKANJE ALI VTISKOVANJE NA NALEPKAH); ROČNI VRSTIČNIKI IN GARNITURE ZA TISKANJE, KI IMAJO TAKE VRSTIČNIKE

Ta tarifna številka **vključuje:** datumske žige, žige in podobne štampiljke, **pod pogojem,** da so izdelani **za ročno uporabo.** (Tovrstni izdelki **s podstavkom**, s katerim se pritrjujejo na mizo itd. ali, ki so izdelani za pritrjevanje na podstavek, so iz te tarifne številke **izključeni** - **glej** komentarska pojasnila k **tarifni številki 84.72**).

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Žigi, ki se uporabljajo s pečatnim voskom,** vštevši tudi takšne z *vgraviranim* znakom ali ročajem.

(2) **Štampiljke vseh vrst,** s trakom za tiskanje in **avtomatskim napajanjem** s črnilom ali brez njiju, **na primer:** datumski žigi, večkratni žigi (nastavljivi), žigi za tisk vstopnic in nalepk, numeratorji (vštevši tudi takšne z avtomatskim menjalnikom), žigi z valjem, žepni žigi (ki sestoje običajno iz blazinice s črnilom v zaščitni škatli) itd.

(3) **Zapleteni žigi z nastavitvijo besedila.** Nekateri tovrstni pečati imajo lahko stalno besedilo ali skico (**na primer:** poštni pečati, pri katerih se **spreminja** samo datum).

(4) **Majhne ročne garniture - kompleti za tiskanje** (ki niso igrače), ki sestoje iz škatle z ročnim zlagalnikom, zamenljivimi črkami, pinceto in z blazinico za črnilo.

(5) **Ročne priprave za tiskanje vstopnic** (vozovnic) z datumom in drugimi oznakami, **četudi** imajo vgrajen luknjač.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) klešč za plombiranje in klešč za označevanje (*markiranje*) živali **(tar. št. 82.03),**

(b) železnih naprav za žigosanje živine **(tar. št. 82.05),**

(c) nesestavljenih črk, številk in drugih znakov, ki se uporabljajo v tiskarskih strojih **(tar. št. 84.42).** Druge vrste nesestavljenih znakov **se uvrščajo po materialu**, iz katerega so izdelane,

(d) ročnih pečatov z vgrajeno osnovno ploščo za **suhi reliefni tisk (tar. št. 84.72)** in

(e) aparatov z urinim mehanizmom za beleženje časa, **na primer:** časa prejema pisma **(tar. št. 91.06).**

96.12 - TRAKOVI ZA PISALNE STROJE IN PODOBNI TRAKOVI, PREPOJENI S TISKARSKO BARVO ALI KAKO DRUGAČE PRIPRAVLJENI ZA ODTISKOVANJE, VKLJUČNO S TRAKOVI NA KOLESIH ALI V PATRONAH; BLAZINICE ZA ŽIGE, PREPOJENE ALI NEPREPOJENE, S ŠKATLO ALI BREZ NJE

9612.10 **- Trakovi**

9612.20 **- Blazinice za žige**

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Trakovi, všteši tudi trakove,** ki so ali niso na vretenih ali v tulcih, za pisalne stroje, računske stroje ali za katerekoli druge stroje, ki imajo napravo za tiskanje s pomočjo takšnih trakov (avtomatske tehtnice, stroji s *tabulatorjem*, *printerji* ,*teleprinterji* itd.).

V to tarifno številko **so vključeni** tudi trakovi, prepojeni s tiskarsko barvo, črnilom itd., ki imajo običajno kovinski nastavek (fit*i*ng) za pritrjevanje. Uporabljajo se v *barografih*, *termografih* itd., kjer natisnejo in **posnamejo** gibanje igle registrirnega aparata.

Ti trakovi so **običajno** izdelani iz tekstilne tkanine, iz plastične mase ali papirja. Za uvrstitev v to tarifno številko **morajo biti prepojeni s tiskarsko barvo ali črnilom,** ali pa kako drugače pripravljeni za odtiskovanje (**na primer:** z *impregnacijo* tekstilnega traku ali s prevlekanjem traku iz plastične mase ali papirja z barvili, s tiskarsko barvo, črnilom itd.).

Iz te tarifne številke **so izključeni:**

(a) trakovi v zvitkih iz *karbonskega* papirja in drugih kopirni papirjev, **ki niso primerni** za uporabo kot trakovi za pisalne stroje, pač pa so namenjeni za izdelovanje kopij v računskih strojih, registrirnih blagajnah itd. Ti trakovi so od trakov za pisalne stroje mnogo širši (**običajno *več kot 3 cm***) in se uvrščajo v **48. Poglavje,**

(b) **nedokončani trakovi** za odtiskovanje (***neprepojeni*** s tiskarsko barvo, ***neimpregnirani***, neprevlečeni, nenarezani na dimenzije, ki so uporabne itd.). Ti trakovi se uvrščajo v **39. Poglavje, v oddelek XI** itd., po materialu, iz katerega so izdelani, in

(c) prazna vretena (uvrščajo se **po materialu**, iz katerega so izdelana).

(2) **Blazinice za žige, prepojene ali neprepojene s tiskarsko barvo ali črnilom, za datumske žige itd**. **Običajno** so iz *polsta (filca)* ali drugega vpojnega materiala, na lesenem, kovinskem ali plastičnem nosilcu, ki je pogosto v obliki škatle.

Valji za tiskarske barve in črnila, ki delujejo ročno, so iz te tarifne številke **izključeni** in se uvrščajo **po materialu**, iz akterega so izdelani.

96.13 - VŽIGALNIKI ZA CIGARETE IN DRUGI VŽIGALNIKI, VKLJUČNO Z MEHANIČNIMI ALI ELEKTRIČNIMI, IN NJIHOVI DELI, RAZEN KREMENOV IN STENJEV

9613.10 **- Žepni plinski vžigalniki, ki jih ni mogoče ponovno polniti**

9613.20 **- Žepni plinski vžigalniki, ki se lahko ponovno polnijo**

9613.30 **- Namizni vžigalniki**

9613.80 **- Drugi vžigalniki**

9613.90 **- Deli**

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Mehanski vžigalniki.**

Ti vžigalniki proizvajajo iskre, običajno s pomočjo kolesca z nazobčanim obodom, ki se v stiku s *kresilnim kamenčkom* vrti (običajno iz **zlitine** *železa in cerija*).

(2) **Električni vžigalniki.**

Električni tok iz **omrežja** ali bate**r**ije proizvaja iskro, pri nekaterih vrstah pa žarečo toploto v električnem uporu.

(*V to skupino spadajo tudi **piezo-keramični vžigalniki**, ki proizvajajo iskro na osnovi lastnosti **piezo-keramike**, da pod vplivom sile sproščajo visoko električno napetost (**iskro**). Za svoje delovanje **ne potrebujejo** baterije ali drugačnega zunajnega vira električne energije. Običajno se jih uporablja v gospodinjstvu (**kot ročne vžigalniki**) za prižiganje plina .)*

(3) **Kemični vžigalniki.**

Pri teh vžigalnikih proizvaja plamen *katalizator* (**običajno** *gobasta platina*) z učinkom katalize v prisotnosti plina.

(4) **Nemehanski vžigalniki.**

Ena vrsta teh vžigalnikov sestoji iz škatle z **rezervoarjem za gorivo** in iz majhne, gibljive palice (*udarnika*) z jekleno konico. Ob udarcu jeklene konice ob ***kresilni kamenček***, ki je pritrjen z zunanje strani ohišja, nastane iskra, ki vname vnetljivo snov blizu konice udarnika.

Vžigalniki, ki se uvrščajo v to tarifno številko, **so lahko** žepni ali namizni**, lahko** pa so namenjeni tudi za pritrjevanje na steno, montažo v plinske peči itd. V to tarifno številko se uvrščajo **tudi vžigalniki** za avtomobile ali druga vozila**.**

Vžigalniki, ki so **kombinirani** z drugimi izdelki (**na primer:** s škatlami za cigarete, pudernicami, digitalnimi urami, elektronskimi računalniki), se uvrščajo **z uporabo Temeljnih pravilih za uporabo Nomenklature.**

V to tarifno številko **so vključeni tudi deli** vžigalnikov**,** katere je kot take moč prepoznati (**na primer:** ohišja, nazobčana kolesca, prazni ali polni rezervoarji za gorivo itd.).

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

- vžigalnikov iz **tar. št. 36.03,**

- kresilnih kamnov **(tar. št. 36.06),**

- *ne povoščenih* stenjev **(tar. št. 59.08** ali **70.19),**
- *povoščenih* stenjev **(tar.št. 34.06)** in
- majhnih rezervoarjev za gorivo, **ki niso deli** vžigalnikov **(tar. št. 36.06).**

96.14 - TOBAČNE PIPE (VKLJUČNO GLAVE ZA PIPE) IN USTNIKI ZA CIGARE ALI CIGARETE TER NJIHOVI DELI

9614.20 **- Pipe in njihove glave**

9614.90 **- Drugo**

Ta tarifna številka **vključuje:**

(1) **Tobačne pipe vseh vrst** (vštevši kalumete, čibuke (turške pipe), nargile (orientalske pipe) itd.).

(2) **Glave pip.**

(3) **Ustnike za cigare ali cigarete.**

(4) **Kose lesa ali korenin *spomladanske rese*, ki so grobo oblikovani za pipe.**

Ti izdelki (pa tudi cevi, ustniki in drugi deli), se **najpogosteje** izdelujejo iz: *terakote*, keramike, lesa (zelenike, češnje itd.), iz korenine *spomladanske rese*, iz *jantarja*, morske pene, *kopala*, *biserovine*, slonove kosti, *ebonita*, *steatita* in gline.

V to tarifno številko se uvrščajo **tudi cevi** za pipe in ustniki zanje, pokrovi, vpojne glave za pipe, obloke, notranji deli (**vštevši** tudi filtrirne naboje) itd.

Ta tarifna številka **ne vključuje** pribora za pipe (**na primer:** čistilnikov in strgal za pipe). Pribor se uvršča **v ustrezne tarifne številke**.

96.15 - GLAVNIKI, SPONKE ZA LASE IN PODOBNO; LASNICE, IGLE ZA KODRE, SPONKE ZA KODRE, NAVIJALKE ZA LASE IN PODOBNO, RAZEN TISTIH IZ TAR. ŠT. 85.16, IN NJIHOVI DELI

- Glavniki, sponke za lase in podobno:

9615.11 **- - iz trde gume ali plastične mase**

9615.19 **- - drugo**

9615.90 **- Drugo**

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Toaletni glavniki vseh vrst, vštevši** tudi glavnike za živali.

(2) **Glavniki - sponke vseh vrst** - za osebni okras ali za pritrjevanje las.

(3) **Sponke (poveze) za lase** in podobni izdelki za pritrjevanje las ali za okrasne namene. Ti izdelki so **običajno** izdelani iz plastičnih mas, slonove kosti, kosti, roževine, želvovine, kovine itd.

(4) **Lasnice.**

(5) **Igle za pramena, držala za pramena, navijalke za lase in podobni izdelki, razen** tistih **iz tar. št. 85.16, vštevši** tudi takšne s prevleko ali opremo iz tekstila, gume ali iz drugega materiala.

Ti izdelki so **običajno** izdelani iz navadnih kovin ali plastične mase.

Ti izdelki se uvrščajo **v 71. Poglavje,** če v smislu neznatnih sestavnih delov vsebujejo plemenito kovino ali navadno kovino, *platirano* s plemenito kovino, naravne ali kultivirane bisere ali drago ali poldrago kamenje (naravno, sintetično ali rekonstruirano).

Ta tarifna številka **izključuje** tekstilne trakove za glavo **(Oddelek XI).**

96.16 - PRŠILA ZA DIŠAVE IN PODOBNA TOALETNA PRŠILA, NAPRAVE IN GLAVE ZANJE; BLAZINICE ZA PUDRANJE IN BLAZINICE ZA NANAŠANJE KOZMETIČNIH ALI TOALETNIH PREPARATOV

9616.10 **- Pršila za dišave in podobna toaletna pršila, naprave in glave zanje**

9616.20 **- Blazinice za pudranje in blazinice za nanašanje kozmetičnih ali toaletnih preparatov**

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Razpršilke dišav, briljantin in podobne toaletne razpršilke** (namizne ali žepne) za osebno ali poklicno uporabo. **Sestoje** iz rezervoarja, ki je v glavnem **v obliki steklenice** (steklene, iz plastične mase, kovine ali iz kakšnega drugega materiala), na katerega je **pritrjena naprava - čep.** Ta naprava ima **vgrajeno glavo** (z *razpršilnim mehanizmom*) in majhno **zračno črpalko**, ki je včasih ovita s tekstilno mrežo, in batno napravo.

*(**Pomebno je poudariti**, da so v to tarifno številko **vključene samo** pršilke, ki se dejansko uporbljajo za tolaetne namene. Če ta pogoj **ni izpolnjen**, se običajno uvrščajo v **tar.št.84.24.)***

(2) **Naprave za toaletne razpršilke.**

(3) **Glave za toaletne razpršilke.**

(4) **Pudernice in blazinice** za nanašanje katerekoli vrste kozmetičnih ali toaletnih izdelkov (pudra za obraz, ličila, smukca itd.). **Lahko so** izdelani iz kakršnegakoli materiala (iz labodjega ali gosjega perja, usnja, živalske dlake, kosmatenih tkanin, penaste gume itd.) pa vseeno **ostanejo** v tej tarifni številki **tudi,** če imajo ročaje ali okraske iz slonove kosti, želvovine, plastične mase, navadnih kovin, plemenitih kovin ali kovin, *platiranih* s plemenito kovino**.**

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) rezervoarjev (steklenic) za razpršilke dišav, ki so **dobavljeni posebej** (uvrščajo se **po materialu**, iz katerega so izdelani),

(b) zračnih črpalk iz gume **(tar. št. 40.14),**

(c) razpršilnih naprav in pršilk vrst s poganjalnim plinom **ipd**. iz **tar. št. 84.24** in

(d) strojev za razprševanje dišav iz **tar. št. 84.76.**

96.17 - TERMOVKE IN DRUGE POSODE Z VAKUUMSKO IZOLACIJO, KOMPLETNE; NJIHOVI DELI, RAZEN STEKLENIH VLOŽKOV

V to tarifno številko **so vključeni:**

(1) **Termovke in druge podobne posode z *vakuumsko* izolacijo, pod pogojem, da so kompletni.** V to skupino **so vključeni** termo - vrči, bokali itd., namenjeni za **vzdrževanje** približno enake temperature tekočine, hrane ali drugih izdelkov za določen čas.

Ti izdelki **sestoje iz:**

- **notranje posode** z dvojnimi stenami (***vložek***), ki je običajno **iz stekla**,
- **zunajnege plašča**, ki je običajno **iz kovine**, **plastične mase** ali **drugega materiala**, ki je včasih prekrit s papirjem, usnjem itd.

Med notranjimi stenami steklenega **vložka** je ***vakuum*** (*brezzračni prostor*), ki je najboljši toplotni izolator. Prostor med vakuumsko posodo in zunanjim plaščem, **je lahko** zapolnjen z

izolacijskim materialom (s steklenimi vlakni, pluto ali *polstom* (*filcom*)). Pri termovkah, se lahko zamašek pogosto uporablja kot kozarec ali čaša.

(2) **Zunanji plašči, zamaški in kozarci ali čaše** iz kovine, plastične mase itd. za termovke in druge posode z ***vakuumsko* izolacijo**.

Iz te tarifne številke so **izključeni** posamezni stekleni vložki (**tar.št. 70.12**).

*(Prav tako so **izključene** iz te tarifne številke termo-posode, ki **nimajo** vakuumske izolacije, kakor tudi posod, ki imajo samo izolirane stene z izolacijskimi materiali, kot so: poliuretanska pena, "stiropor", steklena vlakna ipd.U**uvrščajo se** v glavnem po materialu, **na primer: 39.Poglavje, tar.št. 42.02 itd.** Dalje, prenosne "**hladilne torbe**" ali "**toplotne torbe**", ki imajo v pokrovu ali v stenah vgrajene električne naprave (Pilarovi elementi) (ne kompresorske nit absorbcijske vrste) za **hlajenje ali** ogrevanje notranjosti **- 85.Poglavje.** Običajno imajo električne priključke (12 V) za priključitev na akumulator. Največkrat so namenjene tako za hlajenje kot ogrevanje, zato se pri uvrščanju takoh torb uporabi Temeljno pravilo 3(c)).*

96.18 - KROJAŠKE LUTKE IN DRUGE FIGURE ZA RAZSTAVLJANJE; AVTOMATI IN DRUGE PREMIČNE (ANIMIRANE) FIGURE ZA ARANŽIRANJE IZLOŽB

V to tarifno številko **se uvrščajo:**

(1) **Krojaške lutke.**

To so podobe v obliki človeškega telesa, ki se uporabljajo **za preizkušanje in dodelavo oblačil** med izdelovanjem. V glavnem gre **le za život človeškega telesa.** Običajno so oblikovane iz papirne mase, sadre, plastične mase itd., **nekatere** pa so izdelane iz pletarskega materiala, kot je trsje, šaš ali vrbovje. Oblikovanje figure so običajno prevlečene s tekstilnim materialom in najpogosteje postavljene na podstavek, tako da je moč spreminjati višino modela.

(2) **Druge podobe za razstavljanje in podobni izdelki.**

Te podobe predstavljajo **človeško telo in dele človeškega telesa** (**na primer:** glavo, život, nogo, roko itd.) in se uporabljajo za razstavljanje oblačil, pokrival za glavo. nogavic, rokavic itd. Te podobe se izdelujejo iz materialov, navedenih v prejšnjem odstavku **pod (1).** Pri podobah, ki predstavljajo celotno človeško telo, jim je, običajno**, moč premikati** roke, noge in glavo v različne položaje. Te podobe uporabljajo **kot modele** umetniki in kiparji, študenti medicine pa kot modele za vadbo povezovanja ran itd.

V to skupino **niso vključeni** *silhuete* ali *profilne* oblike podob, ki se sicer včasih uporabljajo prav tako za razstavljanje blaga, **vendar** pogosteje kot smerokazi. Ti predmeti so običajno izdelani iz lesa, lepenke ali kovine in se **uvrščajo po materialu, iz katerega so sestavljeni**.

(3) **Avtomati in druge gibljive (*animirane*) podobe za aranžiranje izložb.**

Sem se uvrščajo gibljive (*animirane*) podobe, ki **predstavljajo človeška bitja ali živali,** pa tudi številne **druge avtomatske naprave,** ki se uporabljajo za razstavljanje blaga ali v reklamne namene. Lahko so iz kakršnegakoli materiala in so **najpogosteje električne ali mehanske**. Čeprav kot take vzbujajo pozornost, so namenjene v glavnem za usmerjanje pozornosti na izložbe z določenim blagom ali na posebne izdelke, ki so v izložbah razstavljeni. Lahko so različnih oblik, ki se prilagaja naravi blaga ali storitve, ki se reklamira. Služijo ne le kot sredstva za **pritegovanje pozornosti**, temveč včasih **tudi za gibno ilustracijo kvalitete**, načina delovanja itd. razstavljenih izdelkov.

Ta tarifna številka **ne vključuje:**

(a) aparatov ali modelov izključno namenjeni za demonstracijske namene **(tar. št. 90.23)** in

(b) lutk in igrač **(95. Poglavje).**

ODDELEK XXI

PREDMETI UMETNOSTI, ZBIRK IN STARIN

97. POGLAVJE

PREDMETI UMETNOSTI, ZBIRK IN STARIN

OPOMBE

1. V to poglavje **ne spadajo**:

   (a) nerabljene poštne znamke ali kolki, natisnjene frankirane pisemske pošiljke in podobno, ki so v obtoku ali so na novo izšle v državi, za katero so namenjene (**49. poglavje**);

   (b) gledališke kulise, platno za ozadja studijev in podobno iz slikanega ali porisanega platna (**tar.št. 59.07**), razen če se lahko uvrstijo v **tar. št. 97.06**;

   (c) biseri, naravni ali kultivirani, dragi ali poldragi kamni (**tar. št. 71.01 do 71.03**).

2. Z izrazom "**izvirne gravure, odtiski in litografije**" iz tar. št. 97.02 so mišljeni odtiski, izdelani direktno v črno-beli ali barvni tehniki, na eni ali več ploščah, panojih ali sekcijah, ki jih je v celoti izdelala umetnikova roka, ne glede na postopek ali material, ki je bil za to uporabljen, kar pa ne vključuje nobenega mehaničnega ali fotomehaničnega izdelovalnega postopka.

3. Tar. št. 97.03 **ne obsega** množično izdelanih reprodukcij ali del (skulpture in kipi) običajnega mojstrstva komercialnega značaja, celo če so jih ustvarili mojstri, umetniki.

4. (a) Razen izdelkov iz **opomb 1 do 3**, se izdelki tega poglavja uvrščajo v to poglavje, in v nobeno drugo poglavje tarife;

   (b) tar. št. 97.06 **ne obsega** predmetov, ki se uvrščajo v katero koli drugo tarifno številko tega poglavja.

5. Okvirje za slike, risbe, pastele, kolaže ali podobne dekorativne plošče, gravure, odtiske ali litografije je treba uvrščati kot njihove sestavne dele v to poglavje, če so okvirji primerne vrste in vrednosti glede na te predmete.

   Okvirji, ki niso primerne vrste ali vrednosti glede na predmete iz te opombe, **se uvrščajo posebej**.

SPLOŠNA DOLOČILA

V to poglavje **so vključeni:**

(A) **Nekateri umetniški predmeti:** slike, risbe in pastel**, v celoti ročno izdelani**, kolaži in podobne dekorativne plošče (**tar. št. 97.01**); izvirne gravure, tiskane slike in litografije (**tar. št. 97.02**); izvirne skulpture in kipi **(tar. št. 97.03).**

(B) **Poštne znamke ali koleki,** priložnostni pisemski ovitki, priložnostne pisemske ovitki "**prvega dne**", natisnjene, frankirane pisemske pošiljke in podobno, **uporabljene**, ali, če **niso uporabljeni,** taki da **niso v obtoku ali na novo izšli v državi, za katero so namenjeni (tar.št. 97.04).**

(C) **Zbirke in primerki zbirk, ki imajo:** *zoološki, botanični, mineraloški, anatomski, zgodovinski, arheološki, paleontološki, etnografski ali numizmatični pomena* **oziroma** vrednosti (**tar. št. 97.05**).

(D) **Starine, stare več kot 100 let (tar. št. 97.06).**

Vendar je treba poudariti, da se ti izdelki uvrščajo **v druga poglavja** te Nomenklature, **če ne izpolnjujejo pogojev**, ki izhajajo iz **opomb** ali iz tarifnih številk tega poglavja.

Predmeti, ki so opisani v **tarifnih številkah od 97.01 do 97.05, ostanejo** uvrščeni v teh tarifnih številkah **tudi,** če **niso starejši od 100 let.**

97.01 - SLIKE, RISBE IN PASTELI, IZDELANI ROČNO, RAZEN RISB IZ TARIFNE ŠTEVILKE 49.06 IN OBRTNIH IZDELKOV, ROČNO SLIKANIH ALI OKRAŠENIH; KOLAŽI IN PODOBNE DEKORATIVNE PLOŠČE

9701.10 **- Slike, risbe in pasteli**

9701.90 **- Drugo**

(A) SLIKE, RISBE IN PASTELI, V CELOTI IZDELANI ROČNO, R A Z E N SLIK IZ TARIFNE ŠTEVILKE 49.06 IN OBRTNIŠKIH IZDELKOV, ROČNO POSLIKANIH ALI OKRAŠENIH

V to skupino **so vključene** slike, risbe in pasteli (**stari ali novi**), **ki so v celoti ročno izdelani.** **Ta dela so lahko:** olja, tempare, akrili, akvareli, v obliki slik, narejenih z mešanico vodenih barv in gume, pastelov, ***miniatur***, rokopisov, okrašenih z barvami, v obliki risb s svinčnikom (**vštevši** tudi risbe "**Conte**"), z ogljem ali peresom (*perorisbe*) itd., izdelanih na **kakeršnemkoli materialu**.

Ker **morajo biti** ti **izdelki** v celoti izdelano **ročno**, so iz te tarifne številke **izključeni** izdelki, dobljeni **v celoti ali delno** po kateremkoli drugem postopku, **na primer:** slika (na platni ali ne), dobljene po *fotomehanskih* postopkih; slike, izdelane ročno na skici ali risbi, dobljene z navadnim *graviranjem* ali tiskanjem; "**avtentične**" kopije slik, dobljene s pomočjo določenega števila mask in matric**, četudi** je njihova avtentičnost **overjena s podpisom umetnikov**.

Vendar pa ostanejo uvrščene v tej tarifni številki **kopije slik**, ki so izdelane **v celoti ročno**, neglede na njihovo umetniško vrednost.

Iz te tarifne številke so **izključeni še:**

(a) izvirni načrti in risbe, **izdelani ročno**, za industrijo, arhitekturo, strojegradnjo ali za podobne namene **(tar. št. 49.06),**

(b) izvirni načrti ali risbe, **izdelani ročno**, za modne kreacije nakita, stenske tapete, tkanine, pohištvo itd. **(tar. št. 49.06),**

(c) gledališke kulise, horizonti za studije in podobno, iz pobarvanega ali poslikanega platna **(tar. št. 59.07** ali **97.06)** in

(d) obrtniški izdelki, ki so **okrašeni ročno**, **na primer:** stenske tkanine, ki sestoje iz ročno barvanih ali poslikanih tkanin (platen), praznični spominki, škatle ali kovčki, keramični izdelki (krožniki, kozarci, vaze itd.), ti izdelki **se uvrščajo v ustrezne tarifne številke**.

(B) *KOLAŽI* IN PODOBNE *DEKORATIVNE* PLOŠČE

V to skupino **so vključeni** kolaži in podobne **dekorativne plošče**, ki sestoje iz manjših ali večjih delov raznih živalskih, rastlinskih in drugih materialov, sestavljenih v obliko slike, dekorativne plošče,

ali pa montiranih in zlepljenih ali kako drugače položenih na podlago (**na primer:** iz lesa, papirja ali iz tekstilnega materiala).

Podlaga je lahko enobarvna, pobarvana ročno, ali pa z vtisnjenimi dekorativnimi in slikovitimi elementi, i predstavljajo del splošnega designa.

Kolaži po kvaliteti variirajo od cenenih izdelkov, ki se izdelujejo v velikih količinah (*masovno*) za prodajo kot spominki, pa do izdelkov, ki zahtevajo visoko stopnjo mojstrstva in, ki so lahko pravcata umetniška dela.

Pojem "**podobne dekorativne plošče**" v tej skupini **ne označuje izdelke, ki sestoje samo iz enega kosa materiala, četudi** so nameščeni ali zalepljeni na podlago, če so le-ti bolj konkretno zajeti v kakšni drugi tarifni številki te Nomenklature, kot so **na primer:** "**okraski**" iz plastične mase, lesa, navadnih kovin itd. Ti izdelki se uvrščajo v ustrezne tarifne številke **(tar. št. 44.20, 83.06 itd.).**

Šteje se, da **okvirji slik, risb, pastelov, kolažev** in podobnih *dekorativnih* plošč predstavljajo del teh predmetov in se skupaj z njimi tudi uvrščajo v to tarifno številko, **če so vrste** in normalne vrednosti v primerjavi s temi predmeti (**glej Opombo 5** k temu poglavju).

97.02 - IZVIRNE GRAVURE, ODTISKI IN LITOGRAFIJE

Ta tarifna številka vključuje **izvirne** *gravure***,** tiskane slike in *litografije* (stare ali nove), t.j. **odtise**, proizvedene neposredno v črnobeli ali barvni tehniki na eno ali več plošč, panojev ali odsekov, in to z roko umetnika, **neglede na postopek** ali pri tem uporabljeni material, vendar **izvzemši** kakršnikoli mehanski ali *fotomehanski* postopek (**glej Opombo 2** k temu poglavju).

Pod pogojem, da izpolnjujejo **druge pogoje** iz predhodnega odstavka, se v to tarifno številko uvrščajo kot izvirna dela **tudi** *litografije*, izdelane s *transferno tehniko* (pri kateri umetnik najprej izdela risbo na posebnem papirju, **nato** pa to risbo **prenese** na kamen).

Pravkar navedeni odtisi se izdelujejo iz gravirnih plošč, ki so lahko izdelane po različnih postopkih, **na primer:** *z bakrorezom, z graviranjem z iglo,* z *jedkanjem* (s kislino) ali s *točkastim graviranjem*.

Izvirni odtisi ostanejo uvrščeni v tej tarifni številki **tudi**, **če so retuširani.**

Izvirni predmet je od kopije, **ponaredka** ali reprodukcije pogosto **težko ločiti**, vendar je razmeroma majhno število odtisov in kvaliteta papirja **lahko uporabno** merilo za ugotavljanje izvirnika. Na drugi strani pa kažejo na kopijo ali reprodukcijo **nedvoumna uporaba** rastrskih slik (v *fotogravuri* in *heliogravuri*) in (zelo) pogosto oznake na papirju, katere pušča plošča.

Okvirji gravur, tiskanih slik ali *litografij* **štejejo** za dele teh predmetov **samo,** če so okvirji vrste in normalne vrednosti v primerjavi s temi predmeti. **V drugih primerih** je treba okvirje **uvrstiti ločeno** v njihove ustrezne tarifne številke kot izdelke iz lesa, kovine itd. (**glej Opombo 5** k temu poglavju).

Poudariti je treba, da so iz te tarifne številke **izključene** plošče (*bakrene, cinkove, kamene, lesene ali iz* **kakršnrgakoli** drugega materiala), iz katerih se izdelujejo *gravure* itd. **(tar. št. 84.42).**

97.03 - IZVIRNE SKULPTURE IN KIPI IZ KAKRŠNEGA KOLI MATERIALA

Ta tarifna številka vključuje **izvirne skulpture** in kipe (*stare ali nove*). **Lahko so** iz kakršnegakoli materiala (iz kamna, iz *rekonstruiranega* kamna, iz *terakote*, lesa, slonove kosti, kovine, voska itd.). **Lahko so** okrogli, reliefni ali izdolbljeni (podobe, doprsja, podobice, skupine, ponazoritve živali itd., vštevši tudi reliefe za arhitektonske namene).

Ta dela **so lahko** izdelana po različnih postopkih, **vključno po naslednjih dveh:**

Pri prvem postopku umetnik *rezbari* direktno iz trdih materialov;

Pri drugem postopku umetnik *modelira* podobe iz mehkih materialov, katere nato vliva iz *brona* ali *mavca*, jih žge ali kako drugače strdi. **Lahko pa jih** tudi *reproducira* iz marmorja ali iz drugih trdih materialov.

Pri drugem postopku umetnik navadno ravna na naslednji način:

Prične z **grobim oblikovanjem** svoje zamisli kot modela (običajno v pomanjšanem merilu) v glini ali v drugem plastičnem materialu, nato pa na osnovi tega *modelira* "**obliko iz gline**". **Ta** "**obliko iz gline**" se le redko prodaja, saj se običajno uniči potem, ko na njeni osnovi izoblikujejo zelo **omejeno število** kopij, katere umetnik vnaprej izloča ali da v muzej. Te reprodukcije **vključujejo** predvsem "**gipsani model**", ki se izdeluje neposredno iz "**oblike iz gline**".

"**Gipsani model**", se uporablja kot model za izdelavo umetniškega dela iz kamna ali lesa, ali pa **za pripravo** kalupa za litje v kovini ali vosku.

Glede na to, je lahko ista skulptura *reproducirana* **v dveh ali treh kopijah:** iz marmorja, lesa, voska, brona itd., in tudi nekaj iz *terakote in sadre*. **Izvirna dela** umetnika ne predstavlja le preliminarni model, pač pa tudi "**oblika iz gline**", "**gipsani model**" in te "**kopije**". Kopije dejansko niso nikdar povsem identične izvirniku, saj umetnik v vsaki fazi modelira, popravlja odlitke in dodaja *patino* vsakemu predmetu. Skupno število reprodukcij le redko presega dvanajst.

Ta tarifna številka **ne vključuje le izvirnih** kiparskih del, temveč tudi kopije in reprodukcije teh del, izdelane po enem izmed pravkar navedenih postopkov, **bodisi da jih izdela kipar sam, bodisi drug umetnik.**

Iz te tarifne številke so **izključeni:**

(a) *dekorativne skulpture* ***komercialnega*** **značaja,**

(b) dela običajnega mojstrstva ***komercialnega*** **značaja** (okraski, verske podobe, predmeti za osebni okras itd.) in

(c) **masovno izdelane** ***reprodukcije*** iz *sadre, mešanice sadre in vlaken, papirne mase* itd.

Razen okrasnih izdelkov, ki se uvrščajo v **tarifni številki 71.16** ali **71.17,** se vsi ti izdelki uvrščajo **po materialu**, iz katerega so izdelani:

- **tar. št. 44.20** za lesene izdelke,
- **tar. št. 68.02 ali 68.15** za kamnite,
- **tar. št. 69.13** za keramične, in
- **tar. št. 83.06** za navadne kovine itd.

97.04 - POŠTNE ZNAMKE ALI KOLEKI, PRILOŽNOSTNI PISEMSKI OVITKI, PRILOžNOSTNI PISEMSKI OVITKI PRVEGA DNE, NATISNJENE FRANKIRANE PISEMSKE POŠILJKE IN PODOBNO, RABLJENI, ALI, ČE NISO RABLJENI, TAKI DA NISO V OBTOKU ALI NA NOVO IZŠLI V DRŽAVI, ZA KATERO SO NAMENJENI

Skladno s pogoji, navedenimi v nadaljevanju **pod (1) in (2), se uvrščajo v to tarifno številko:**

(A) **Poštne znamke vseh vrst,** t.j. znamke, ki se običajno uporabljajo za nalepljanje na pisma in poštne pakete; doplačilne znamke itd.

(B) **Koleki (znamke za plačilo** ***upravne takse*****),** t.j znamke - pobotnice, znamke za registracijo; znamke za dovoljenje kroženja (koleki za vozniška dovoljenja), *konzularne* znamke, označevalne taksne nalepke itd.

(C) **Priložnostne pisemske ovojnice,** t.j. pisemske ovojnice s poštnim znakom, **vendar** brez poštne znamke, ki se uporabljajo **pred uvedbo** poštnih znamk.

(D) **Pisemske ovojnice z nalepljenimi poštnimi znamkami,** vštevši priložnostne pisemske ovojnice prvega dne (**običajno** označene z besedama "**prvi dan**", ali pa imajo poštno znamko ali serijo znamk in poštni žig z datumom, ko je bila znamka izdana), pa tudi "**maksimum karte**" - te imajo nalepljeno znamko in reprodukcijo risbe na znamki. Poštna znamka **je uničena** z navadnim ali posebnim datumskim žigom, na katerem je ime mesta, ki je povezano z motivom ali datumom izdaje znamke.

(E) **Potiskane *frankirane* pisemske pošiljke,** t.j. *frankirane* pisemske ovojnice, dopisnice, ovoji za časopis itd.

Vendar je treba poudariti, da **se ti** izdelki **uvrščajo** v <u>to tarifno številko **samo**</u>**:**

(1) **Da so že bili uporabljeni.**

Ali

(2) **V primeru, da niso bili uporabljeni, <u>ne smejo biti</u> v obtoku ali pa so nova izdaja v namembni državi.**

Izdelki iz te tarifne številke se lahko dobavljajo v razsutem stanju (posamezne znamke, kosi pisem z označenim datumom, kompletni listi znamk), **ali pa** v obliki zbirk. **Albumi** z zbirkami teh izdelkov štejejo za del te zbirke, **pod pogojem,** da so v primerjavi z zbirko normalne vrednosti.

Iz te tarifne številke **so izkjučeni:**

(a) "**maksimum karte**" in priložnostne pisemske ovojnice prvega dne (**vštevši** tudi ilustrirane) brez poštnih znamk **(tar. št. 48.17** ali **49. Poglavje),**

(b) neuporabljene poštne znamke ali koleki, potiskane frankirane pisemske pošiljke in podobno, ki so v obtoku ali ki so nova izdaja namembne države **(tar. št. 49.07)** in

(c) *voucherji* - boni v obliki "**hranilnih znamk**", katere izdajajo potrošnikom zasebna ali trgovska telesa, ter znamke, katere včasih dajejo trgovci svojim strankam **kot *rabat*** na nakup **(tar. št. 49.11).**

97.05 - ZBIRKE IN PRIMERKI, KI IMAJO ZOOLOŠKI, BOTANIČNI, MINERALOŠKI, ANATOMSKI, ZGODOVINSKI, ARHEOLOŠKI, PALEONTOLOŠKI, ETNOGRAFSKI ALI NUMIZMATIČNI POMEN

Ti predmeti so lahko pogosto **dejanske vrednosti**, ali pa vzbujajo interes zaradi redkosti, grupiranja ali njihove pojavnosti.

<u>V to tarifno številko **so vključeni**</u>**:**

(A) **Zbirke in primerki *zoološkega, botaničnega, mineraloškega* ali *anatomskega* pomena,** <u>to so:</u>

(1) **Mrtve živali katerekoli vrste,** ki so konzervirane suho ali v tekočini; nagačene živali za zbirke.

(2) **Izpraznjena jajca; insekti v škatlah, okvirjih** itd. (**razen** predmetov, ki predstavljajo *imitacijo nakita* ali *drobne okraske*); prazni oklepi, **razen** tistih, ki so primerni za industrijsko uporabo.

(3) **Semena ali rastline, suhe ali konzervirane v tekočinah; *herbariji*.**

(5) ***Osteološki* primerki** (okostja, lobanje, kosti).

(6) ***Anatomski* in *patološki* primerki.**

(B) **Zbirke in primerki zgodovinskega, etnografskega, paleontološkega ali arheološkega pomena,** na primer:

(1) **Predmeti, ki predstavljajo materialne ostanke človeške dejavnosti,** ki so primerni za preučevanje zgodnjih generacij človeka, **na primer:** *mumije, sarkofagi*, orožje, *idolatrijski* predmeti, *oblačila*, predmeti, ki so pripadali slavnim ljudem.

(2) **Predmeti, pomembni za preučevanje dejavnosti, navad, običajev in lastnosti sodobnih primitivnih** narodov, **na primer:** *orožje, orodja in izolatrijski* predmeti.

(3) ***Geološki* primerki za preučevanje *fosilov*** (**izumrli** organizmi, ki so svoje ostanke ali odtise pustili v *geoloških plasteh*) - rastlin ali živali.

(C) **Zbirke in primerki *numizmatične vrednosti* .**

To so kovanci in medalje, dobavljeni **kot zbirke** ali **kot posamezni primerki**. V drugem primeru vsebuje **vsaka pošiljka** le po nekaj primerkov katerihkoli kovancev ali medalj. V to tarifno številko se uvrščajo **le tisti,** ki se nedvoumno namenjeni za zbirke.

Iz te tarifne številke so **izključeni** kovanci in medalje, ki **ne štejejo** za primerke zbirk in, ki **ne predstavljajo** zbirke *numizmatične* vrednosti (**na primer:** velike pošiljke katerihkoli kovancev ali medalj). Takšni izdelki se uvrščajo v **glavnem v 71. Poglavje,** kovanci in medalje, ki so tako **poškodovani,** da so **primerni le** za pretaljevanje, pa se uvrščajo *med drugime* v tarifne številke **za odpadke in ostanke kovin.**

Kovanci, ki v državi izdaje **niso zakonito** plačilno sredstvo, se uvrščajo v **tar. št. 71.18, četudi** je pripravljen za splošno prodajo v posebnih pakiranjih (v škatlah).

Kovanci in medalje, ki so izdelani kot nakit, so iz te tarifne številke **izključeni** in se uvrščajo v **71. Poglavje** ali v **tar. št. 97.06.**

*
* *

Predmeti, ki so izdelani **za *komercialne* namene zaradi** obeleževanje, slavljenja ali ilustriranja nekega dogodka ali česarkoli podobnega, se ne uvrščajo v to tarifno številko (**če nimajo vrednosti** zaradi starosti ali redkosti), **četudi** je njihova proizvodnja številčno omejena ali pa je omejena njihova distribucija.

97.06 - STARINE, STARE VEČ KOT 100 LET

V to tarifno številko se uvrščajo starine, **stare več kot 100 let**, **pod pogojem,** da niso vključene v **tar. št. od 97.01 do 97.05.**

Zanimanje za te predmete in njihova vrednost sta **odvisna** od njihove starosti in (kot posledice starosti) njihove *redkosti*.

Skladno s temi pogoji, se v to tarifno številko **uvrščajo:**

(1) **Staro pohištvo, okvirji in razna lesarija.**

(2) **Izdelki grafične umetnosti;** prve tiskane knjige in druge knjige, note, zemljevidi, gravure **(razen tistih iz tar. št. 97.02).**

(3) **Vaze in drugi keramični** izdelki**.**

(4) **Tekstilni izdelki:** preproge, tapiserije, vezenine, čipke in drugi tekstilni materiali.

(5) **Nakit.**

(6) **Zlatarski in *dragotinarski*** izdelki (bakreni vrči za kavo, bokali, kandelabri, posoda itd.),

(7) ***Vitražno* steklo, vokvirjeno v svinec.**

(8) **Svečniki, lestenci in svetilke.**

(9) **Železarsko in ključavničarsko blago.**

(10) **Majhno okrasje za *vitrine*** (škatle, šatulje, tobačnice in smodnišnice, ribežni za tobak, majhni kovčki za nakih, *pahljače* itd.).

(11) **Glasbeni instrumenti.**

(12) **Ure.**

(13) ***Gliptografski*** (**kamnoseški**) predmeti (kamni, *rezbarjeno* kamenje) in ***pečatoreški* predmeti** (pečati itd.).

Pod pogojem, da ohranijo svoj izvirni značaj, **vključuje** ta tarifna številka: stare predmete, ki so popravljeni ali restavrirani. V to tarifno številko se **na primer uvrščajo:** staro pohištvo z vgrajenimi deli sodobne izdelave (**na primer:** ojačenja in dele, **zamenjane** zaradi popravila); stare *tapiserije*, usnje ali tekstilne materiale, montirane na novem lesu.

Ta tarifna številka **ne vključuje** (**neglede** na njihovo starost) naravnih ali kultiviranih biserov in dragih ali poldragih kamnov **(tar. št. 71.01 do 71.03).**

PRILOGA 2

PRAVILA ZA RAZVRŠČANJE BLAGA V KOMBINIRANO NOMENKLATURO CARINSKE TARIFE

TEMELJNA PRAVILA ZA UPORABO HARMONIZIRANEGA SISTEMA (HS) NOMENKLATURE CARINSKE TARIFE – INTERPRETACIJA V KOMBINIRANI NOMENKLATURI CARINSKE TARIFE (KNCT)

Temeljno pravilo 5(b)

Embalaža, ki se običajno uporablja za pakiranje pijač, marmelad, gorčic, začimb itd., se uvršča v tar. oznako blaga, ki je pakirana v njej, čeprav je nedvoumno razvidno, da se lahko uporabi večkrat.

Na primer: pivo v steklenicah, ki se vračajo v ponovno polnjenje, se mora vedno uvrstiti skupaj s steklenico v tar. št. 22.03 - pivo iz sladu.

ODDELEK I
ŽIVE ŽIVALI; PROIZVODI ŽIVALSKEGA IZVORA

1. POGLAVJE
ŽIVE ŽIVALI

0101 **Konji, osli, mezge in mule, žive živali**

od 0101 11 000 do 0101 19 900 Konji

V te podštevilke se uvrščajo divji konji, kot so npr. przewalski konji ali tarpani (mongolski konj). Vendar pa se zebre (*Equus zebra*, *Equus Grevy, Equus burchelli, Equus quagga* itd.) uvrščajo v **tar. podštevilko 0106 00 90**, čeprav tudi one pripadajo družini konj.

Križanci med kobilami in samci zeber se uvrščajo v **tar. podštevilko 0106 00 90**.

0101 19 100 Klavni

Konji klavni se uvrščajo v to tar. podštevilko, če ustrezajo pogojem, ki jih postavijo pristojne oblasti.

0101 20 100 Osli

V to tar. podštevilko se uvrščajo tako domače kot vse druge vrste oslov. Med slednje **spadajo** divji osli (*Equus asinus*), mongolski dižetaj, tibetski kiang, onager (vrsta divjega azijskega osla), hemion ali polosel (*Equus hemionus*) in hemipa, znan tudi kot sirijski osel (čeprav je bolj podoben konju kot oslu).

Križanci med osli in zebrami (*zebrass*) se uvrščajo v **tar. podštevilko 0106 00 90**.

0101 20 900 Mezge in mule

Ta tar. podštevilka **zajema** živali, opisane v zadnjem odstavku Opomb k Harmoniziranemu sistemu (v nadaljnjem besedilu: HS) k **tar. številki 0101**.

0102 Govedo, žive živali

od 0102 90 050 do 0102 90 790 Domačih pasem

V te tar. podštevilke **spadajo** vse živali domačih vrst goveda (vključno bivol) iz rodu *Bos* in *Bubalus*, in sicer ne glede na namen njihove uporabe (kot živine, za vzrejo, za pitanje, za razplod, za zakol itd.). V to tar. podštevilko se **ne uvrščajo** čistokrvne živali za razplod (tar. podšt. 0102 10 100 do 0102 10 900).

V te tar. podštevilke **spadajo**:

1. navadno govedo (*Bos taurus*), četudi vzrejeno v poldivjem stanju za bikoborbe (t.j. španska, korziška, karmarška pasma). V to tar. podštevilko se uvrščajo še grbavo govedo (*Bos indicus*) in govedo Watussi;
2. povodno govedo (*Bubalus bubalus*), azijski bivol ali arni (*Bubalus arni*), cejlonski kerebau in celebeška anoa (ali pritlikavi bivol) (*Bubalus depressicornis* ali *Anoa depressicornis*);
3. beeffalo (križanec med bizonom in domačim govedom).

0102 90 900 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema** vse vrste divjega goveda, vključno bivole, npr.:

1. divje azijsko govedo rodu *Bibos*, kot je npr. gaur (*Bibos gaurus*), gayal (*Bibos frontalis*) in benteng (*Bibos sondiacus*);
2. muškatno ali ovčje govedo (*Ovibos moschatus*);
3. divji afriški bivol rodu *Syncerus*, kot je npr. pritlikavi bivol (*Syncerus nanus*) in veliki kafrarijski bivol (*Syncerus caffer*);
4. tibetanski jak (*Poephagus grunniens*)
5. bizon (*Bison bison*) ali **"bivol"**.

Jaki in bizoni imajo po 14 parov reber, druge vrste goveda (vključno tudi bivoli) pa le po 13 parov.

0103 Prašiči, žive živali

0103 91 900 Drugo

Med žive prašiče divjih vrst **spadajo**:

1. divji prašič (*Sus scrofa, Sus cristatus* itd.);
2. bradavičaste svinje (*Phacochoerus aethiopicus*), rečne svinje ali svinjske srne (*Potamochoerus porcus*) in črna gozdna svinja;
3. babirusa (*Babyrussa babyrussa*);
4. ameriški merjasec (*Dicotyles tajacu*).

0103 92 900 Glej opombe k **tar. podštevilki 0103 91 900**.

0104 Ovce in koze, žive živali

od 0104 10 100 do 0104 10 800 Ovce

V te tar. podštevilke **spadajo** domače živali vrste ovac (*Ovis aries*), različne vrste muflonov, kot je npr. evropski muflon (*Ovis musimon*), kanadski muflon ali "**debeloroga ovca**" (*Ovis canadensis*), azijski ali šapurski urial (*Ovis vignei*), pamirski muflon argali (*Ovis ammon*), kot tudi aoudadska ali kosmata ovca (*Ammotragus lervia*), ki jo imenujejo tudi "**grivasta ovca**", čeprav je bolj podobna kozi kot ovci.

0104 20 100 in 0104 20 900 Koze

V te tar. podštevilke **spadajo** domače živali vrste koz, kozorogi (*Capra ibex*) in bezoarske ali perzijske ovce (*Capra aegagrus*).

Vendar so iz teh tar. podštevilk **izključene** naslednje živali (uvrščajo se v **tar. podštevilko 0106 00 900**): muškatni jelen (*Moshus moschiferus*), afriški povodni ševrotan (*Dorcatheruim*) in azijski ševrotan (*Tragulus*); te živali ne **spadajo** v vrsto koz. Prav tako so iz teh tar. podštevilk **izključene** kozje antilope hemitragi (polkoze), šamoji itd.).

0105 Domača perutnina (Gallus domesticus), (kokoši, race, gosi, purani in pegatke), žive živali

V to tar. številko **spadajo** samo vrste domače perutnine, navedene v poimenovanju tar. številke (domače perutnine, žive), gojene bodisi za valjenje, zaradi mesa, perja ali za katerikoli drugi namen (npr. za aviarije, parke ali jezera).

Divji ptiči (npr. divji purani (*Meleagris meleagris*)) se uvrščajo v **tar. podštevilko 0106 00 900**, čeprav so vzrejeni in zaklani na podoben način kot domači ptiči.

Golobi domačih vrst se uvrščajo v **tar. podštevilko 0106 00 200**.

0106 00 **Druge živali, žive**

0106 00 100 Domači kunci

V to tar. podštevilko **spadajo** samo zajci domačih vrst, vzrejeni bodisi zaradi njihovega mesa, krzna (npr. zajec angora), bodisi za katerikoli drugi namen.

0106 00 200 Golobi

V to tar. podštevilko **spadajo** vsi ptiči iz družine golobov, najsi bodo divji ali domači, pri čemer namen uporabe domačih golobov ni pomemben (dvoriščni golobi, okrasni golobi, golobi – pismonoše).

Med divje vrste golobov **spadajo** grivasti ali gozdni golob (*Columba palambus*), golob duplar (*Columba oenas*), skalni golob (*Columba livia*), avstralski bronasti golob in grlice (*Streptopelia turtur, Streptopelia ristoria*).

Vendar pa so iz te tar. podštevilke **izključene** nekatere vrste ptičev, ki so zelo blizu vrstam kokoši, kot so nikobarji (*Coloenas nicobaria*), kolumbarji, golobi s krono, gaguaji in sirapti. Ti ptiči se uvrščajo v **tar. podštevilko 0106 00 900**.

0106 00 900 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. vse žive sesalce, **razen** domačih in divjih konj (**tar. podštevilke 0101 11 000** do **1010 19 900**), oslov (**tar. podštevilke 0101 20 100**), mul in mezgov (tar. podštevilke. 0101 20 900), goveda (**tar. podštevilke od 0102 10 000 do 0102 90 900**), svinj (**tar. podštevilke od 0103 10 000 do 0103 92 900**), ovac in koz (**tar. podštevilke od 0104 10 100 do 0104 20 900**) in domačih kuncev (**tar. podštevilka 0106 00 100**);

2. vse žive ptice, **razen** domače perutnine, kokoši, rac, gosi, puranov in pegatk (**tar. številka 0105**) ter domačih in divjih golobov (**tar. podštevilka 0106 00 200**).

3. Primeri živali, **vključenih** v to tar. podštevilko, so:

1. **Sesalci**:

a) divji zajci (*Oryctolagus cuniculus*);

b) jeleni, damjaki, srnjad, gamsi ali divje koze (*Rupicapra rupicapra*), navadni ameriški losi (*Alces alces*), orjaški kozobiki, kozje antilope (hemitragi, gorali, nemoredi, ameriške antilope) in prave antilope;

c) levi, tigri, medvedi, nosorogi, povodni konji, sloni, žirafe, okapiji, kenguruji, opice itd.;

d) kamele, dromedarji in druge živali iz družine kamel (lame, alpake, guanake, vikuni);

e) veverice, vizoni (ameriške kune zlatice), svički, bobri, pižmovke, vidre, morski prašički;

f) severni jeleni;

g) psi in mačke;

h) morski sesalci (kiti, plavutonožci, morske krave itd.).

2. **Ptice**:

a) sivonoga gos (*Anser anser*), arktična divja gos (*Branta branicla*), divja raca (*Anas platyrhynchos*), gadval (*Anas strepera*), raca žvižgalka (*Anas penelope*), dolgorepa raca (*Anas acuta*), raca žličarka) (*Spatula clypeata*), divje sladkovodne race (*Anas quaderquedula, Anas crecca*) in gage;

b) labodi in pavi;

c) jerebice, fazani, prepelice, sloke, močvirski kljunači, divnji petelini, leščarke, vrtni strnadi, drozgi, kosi, škrjanci;

d) ščinkavci, sinice, kanarčki, kolibriji, papige itd.

3. **Druge živali:**

a) plazilci in kuščarji, želve, morske ali rečne želve in žabe;

b) čebele (ne glede na to, ali so v panjih ali čebelnjakih ali ne);

c) sviloprejke, metulji, hrošči in drugi insekti.

2. POGLAVJE
MESO IN DRUGI UŽITNI KLAVNIČNI PROIZVODI

SPLOŠNA DOLOČILA

1. Meso in drugi užitni klavnični proizvodi, ki so primerni za človeško prehrano, ostanejo uvrščeni v tem poglavju, čeprav so pripravljeni za proizvodnjo pripravljene hrane.
2. V tem poglavju se uporablja pomen besed **"meso"** in "**drugi užitni klavnični proizvodi**" v smislu opisa, podanega v splošnih opombah HS k temu poglavju.
3. Napotki v zvezi z različnim stanjem, v katerih se utegnejo meso ali drugi užitni klavnični proizvodi pojaviti (sveži, ohlajeni, zmrznjeni, nasoljeni ali v slanici), so podani v splošnih opombah HS k temu poglavju. Poudariti je treba, da se globoko zmrznjeno in delno ali popolnoma odmrznjeno meso uvršča enako, kot če bi bilo zmrznjeno. Še več, beseda **"zmrznjeno"** ne označuje le mesa, ki je bilo zamrznjeno sveže, temveč tudi meso, ki je bilo najprej rahlo posušeno in šele nato zamrznjeno, v kolikor je tak postopek nujen za popolno in trajno hranjenje.
4. V splošnih opombah k temu poglavju so podana tudi navodila glede razlikovanja med mesom in drugimi užitnimi klavničnimi proizvodi iz tega poglavja in mesom in drobovino iz 16. poglavja. Kakorkoli že, to poglavje **zajema** drobovino, ki je lahko surova, zmleta ali nasekana (vendar ne pripravljena naprej) ter zaradi rokovanja ali transporta zavita v plastični material (tudi v obliki klobas).
5. Pri razlikovanju med kosi s kostmi in kosi mesa brez njih, vlakna in kite **ne štejejo** za kosti.

0201 **Meso goveje, sveže ali ohlajeno**

V to tar. številko **spada** le sveže ali ohlajeno meso živali iz **tar. številke 0102**.

Pri definiranju sprednje in zadnje četrti živali se uporabljajo naslednje ugotovitve:

a) tilnik in vrat štejeta za mišični del vratišča s sedmimi vratniki polvretenci;

b) pleča štejejo za del prednje noge in združujejo lopatico, nadlahtnico, koželjnico (lahtno kost) in skočne kosti ter mišice, ki jih obkrožajo;

c) za gornji del govejega stegna šteje ledvični del in ledja. Križ lahko sestavlja ta del ali ne.

0201 10 00 Trupi in polovice

Izraza **"trupi"** in **"polovice"** sta opredeljena v točkah (a) in (b) dodatne opombe k Kombinirani nomenklaturi CT, v nadaljevanju: KNCT št. 1 k temu poglavju. Prvih osem ali devet hrbtnih vretenčnih apofiz je lahko na levi ali desni strani polovice trupa.

0201 20 20 **"Kompenzirane četrti"**

Izraz "**kompenzirane četrti**" je opredeljen v točki (c) dodatne opombe KNCT št. 1 (A) k temu poglavju.

0201 20 30 Nerazkosane ali razkosane sprednje četrti

Izraza "**nerazkosane sprednje četrti**" in "**razkosane sprednje četrti**" sta definirana v točkah (d) in (e) dodatne opombe KNCT št. 1 (A) k temu poglavju. Iz te opombe je razvidno, da so iz te tarifne podštevilke **izključeni** npr.: sprednji deli polovice trupa, ki imajo skupaj z vsemi pripadajočimi kostmi manj kot štiri rebra, katerim manjkata vrat ali pleča, ali takšni, iz katerih je odstranjena kost obračalka. Takšne polovice trupov se uvrščajo v **tar. podštevilko 0201 20 900** (Drugo).

0201 20 50 Nerazkosane ali razkosane zadnji četrti

Izraza "**nerazkosane zadnje četrti**" in "**razkosane zadnje četrti**" sta opredeljena v točkah (f) in (g) dodatne opombe KNCT št. 1 (A) k temu poglavju. Iz te dodatne opombe izhaja, da so iz te tar. podštevilke **izključeni** zadnji deli polovice trupa, ki skupaj z vsemi pripadajočimi kostmi **vključujejo** manj kot tri rebra, ali pa so brez stegna ali zgornjega dela stegna (vključno fileja). Takšni deli se uvrščajo v **tar. podštevilko 0201 20 900** (Drugo). Vendar pa ostanejo uvrščene v tej tar. podštevilki četrti brez ledvic ali ledvene maščobe (z bočnikom ali brez njega).

0201 20 90 Drugo

V to tar. podštevilko **spadajo** npr. pleča, bedro in zgornji del stegna (s kostmi ali brez kosti). Sem **spadajo** tudi sprednji in zadnji deli polovice trupa s kostmi, ki ne ustrezajo opredelitvi **"kompenzirane"** četrti, sprednje četrti ali zadnje četrti.

0201 30 00 Brez kosti

V to tar. podštevilko se uvrščajo vsi kosi govejega mesa (svežega ali ohlajenega), iz katerega so odstranjene kosti (npr. fileji ali bočnik brez kosti).

0202 Meso goveje, zamrznjeno

V to tar. številko **spada** samo zmrznjeno meso živali iz **tar. številke 0102**.

0202 10 00 Trupi in polovice

Izraza **"trupi"** in **"polovice"** sta opredeljena v točkah (a) in (b) dodatne opombe KNCT št. 1 (A) k temu poglavju.

0202 20 10 **"Kompenzirane četrti"**

Izraz "**kompenzirana četrt**" je opredeljen v točki (c) dodatne opombe KNCT št. 1 (A) k temu poglavju.

0202 20 30 Nerazkosane ali razkosane sprednje četrti

Izraza "**nerazkosane sprednje četrti**" in "**razkosane sprednje četrti**" sta opredeljena v točkah (d) in (e) dodatne opombe KNCT št. 1 (A) k temu poglavju.

0202 20 50 Nerazkosane ali razkosane zadnje četrti

Izraza "**nerazkosane zadnje četrti**" in "**razkosane zadnje četrti**" sta opredeljena v točkah (f) in (g) dodatne opombe KNCT št. 1 (A) k temu poglavju.

0202 20 90 Opombe k **tar. podštevilki 0201 20 90** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0202 30 50 Vrat, pleče, plečna bržola in prsi s spodnjim delom plečeta

Izrazi **"vrat"**, "**plečna bržola**" in "**prsi s spodnjim delom plečeta**" so opredeljeni v točki (h) dodatne opombe KNCT št. 1 (A) k temu poglavju.

0202 30 900 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščajo vsi zmrznjeni kosi govejega mesa, ki je popolnoma brez kosti. Izjema so zmrznjeni bloki, omenjeni v **tar. podštevilki 0202 30 10** in kosi iz **tar. podštevilke 0202 30 50**.

0203 Meso, prašičje, sveže, ohlajeno ali zamrznjeno

Ta tar. številka **zajema** samo meso živali iz **tar. številke 0103**.

od 0203 11 100 do 0203 19 900 Sveže ali ohlajeno

V te tar. podštevilke se uvršča le sveže ali ohlajeno meso živali iz **tar. številke 0103**.

0203 11 100 Domačih prašičev

Izraz "**trupi ali polovice**" je opredeljen v točki (a) dodatne opombe KNCT št. 2 (A) k temu poglavju.

0203 12 110 Šunke in njihovi kosi

Izraza **"stegna"** in "**njihovi kosi**" sta opredeljena v točki (b) dodatne opombe KNCT št. 2 (A).

V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi stegna zadnjih nog s kostmi.

0203 12 190 Plečeta in njihovi kosi

Izraza "**plečeta**" in "**njihovi kosi**" sta opredeljena v točki (d) dodatne opombe KNCT št. 2 (A).

V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi prsna rebra, imenovana tudi **"rebrca"**, pa tudi stegna prednjih nog s kostmi.

0203 19 110 Prednji deli in njihovi kosi

Izraza "**krače**" in "**njihovi kosi**" sta opredeljena v točki (c) dodatne opombe KNCT št. 2 (A).

V to tar. podštevilko se **ne uvrščajo** stegna prednjih nog s kostmi, pa tudi prsna rebra, imenovana tudi **"rebrca"**, ne (tar. podöt. 0203 12 190).

0203 19 130 Ledja in njihovi kosi, s kostmi

Izraza **"ledja"** in "**njihovi kosi** " sta opredeljena v točki (e) dodatne opombe KNCT št. 2 (A).

V to tar. podštevilko se **ne uvrščajo** ledvena rebra (kotleti).

0203 19 150 Prsa s potrebušino in maščobo, kosi

Izraz "**prsi s potrebušino in slanino, kosi**" je opredeljen v točki (f) dodatne opombe KNCT št. 2 (A).

Kosi se v to tar. podštevilko **ne uvrščajo**, **razen** če imajo kožo ali podkožno slanino.

V to tar. podštevilko se **ne uvrščajo** rebra (**"rebrca"**) brez kože in podkožne maščobe (tar. podšt. 0203 19 590).

0203 19 590 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi rebra brez kože ali podkožne maščobe.

0203 19 900 Drugo

V to tar. podštevilko **spada** samo meso živali iz **tar. podštevilk 0103 91 900** ali **0103 92 900**, še posebej pa meso divje svinje, ki ne ustreza opisu trupa in polovice, nog, plečet, delov nog ali delov plečet.

od 0203 21 100 do 0203 29 900 Zamrznjeno

Določila opomb k **tar. podštevilkam od 0203 11 100 do 0203 19 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0204 Meso ovčje ali kozje, sveže, ohlajeno ali zmrznjeno

V to tar. številko **spada** samo sveže, ohlajeno ali zmrznjeno meso živali iz **tar. številke 0104** - bodisi domačih ali divjih, še posebej pa meso ovčjih vrst (domačih ali divjih ovac) kot tudi meso kozorogov.

0204 10 000 Trupi in polovice, jagnečji, sveži ali ohlajeni

Izraza **"trupi"** in **"polovice"** sta opredeljena v točkah (a) in (b) dodatne opombe št. 3 (A) k temu poglavju.

Opredelitev jagnjetine je podana v opombi k **tar. podštevilkama 0204 10** in **0204 30**.

0204 21 000 Trupi in polovice

Izraza **"trupi"** in **"polovice"** sta opredeljena v točkah (a) in (b) dodatne opombe KNCT št. 3 (A) k temu poglavju.

0204 22 100 Skrajšane sprednje četrti

Izraz "**skrajšane sprednje četrti**" je opredeljen v točkah (c) in (d) dodatne opombe KNCT št. 3 (A) k temu poglavju.

0204 22 300 Zarebernice oziroma fileji

Izraz "**zarebernice oziroma fileji**" je opredeljen v točki (e) in (f) dodatne opombe KNCT št. 3 (A) k temu poglavju.

0204 22 500 Repina

Izraz **"repina"** je opredeljen v točkah (g) in (h) dodatne opombe KNCT št. 3 (A) k temu poglavju.

0204 30 000 Trupi in polovice, jagnječji, zamrznjeni

Opombe k **tar. podštevilki 0204 10 000** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

od 0204 41 000 do 0204 43 900 Drugo meso, ovčje, zamrznjeno

Opombe k **tar. podštevilkam 0204 21 000, 0204 22 100, 0204 22 300 in 0204 22 500** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za **tar. podštevilke 0204 41 000, 0204 41 000, 0204 42 300 in 0204 42 500**

od 0204 50 110 do 0204 50 590 Meso, kozje

Izrazi "**celi trupi**" in "**polovice trupov**" (0204 50 110 in 0204 50 510), "**sprednje četrti**" in "**skrajšane prednje četrti**" (0204 50 130 in 0204 50 530), "**zarebernice in/ali fileji**" in "**skrajšane zarebernice in/ali fileji**" (0204 50 150 in 0204 50 550), **"repina"** in "**skrajšana repina**" (0204 50 190 in 0204 50 590) so opredeljeni v točkah od (a) do (h) dodatne opombe KNCT št. 3 (A) k temu poglavju.

0206 Drugi užitni klavnični proizvodi iz govejega, svinjskega, ovčjega, kozjega in konjskega mesa in mesa oslov ali mesa mul in mezgov, sveži, ohlajeni ali zamrznjeni

V to tar. številko **spadajo** užitni klavnični proizvodi iz **tar. številk od 0101 do 0104**. Iz te tar. številke so **izključeni** užitni klavnični proizvodi, namenjeni za proizvodnjo farmacevtskih proizvodov, **razen** če ne ustrezajo pogojem, ki jih določijo pristojne oblasti.

Nadaljnja navodila so podana v opombah HS k **tar. številki 0206**.

od 0206 10 100 do 0206 10 990 Živali vrste goved, sveži ali ohlajeni

V to tar. podštevilko se uvršča samo sveža ali ohlajena drobovina živali iz **tar. številke 0102**.

0206 10 950 Notranja prepona, mišična in tetivna

Debela in tanka prepona sta mišična dela prepone.

od 0206 21 000 do 0206 29 990 Živali vrste goved, zamrznjeni

Te tar. podštevilke **zajemajo** samo zmrznjene užitne klavnične proizvode živali iz **tar. številke 0102**.

od 0206 30 100 do 0206 30 900 Prašičev, sveži ali ohlajeni

Te tar. številke **zajemajo** samo sveže užitne klavnične proizvode živali iz **tar. številke 0103**.

0206 30 310 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščajo glave ali polovice glav z možgani, čekani ali jeziki ali brez njih, pa tudi deli glave (dodatna opomba KNCT št. 2 (C) k temu poglavju). Izraz "**deli glav**" je opredeljen v tretji točki navedene dodatne opombe.

V to tar. podštevilko se uvršča tudi maščoba, repi, ledvice, srca, jeziki, pljuča, užitna skorja slanine, možgani in notranja jajčna opna.

0206 30 900 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščajo užitni klavnični proizvodi divje svinje.

od 0206 41 100 do 0206 49 990 Prašičev, zamrznjeni

Te tar. podštevilke **zajemajo** samo zamrznjene klavnične proizvode živali iz **tar. številke 0103**.

0206 49 910 Domačih prašičev

Glej opombe k **tar. podštevilki 0206 30 310**.

0206 49 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** užitne klavnične proizvode divje svinje.

0206 80 910 Konj, oslov, mul in mezgov

Ta tar. podštevilka **zajema** samo sveže ali ohlajene užitne klavnične proizvode živali iz **tar. št. 0101**.

0206 80 990 Ovac in koz

Ta tar. podštevilka **zajema** samo sveže ali ohlajene užitne klavnične proizvode živali iz **tar. št. 0104**.

0206 90 910 Konj, oslov, mul in mezgov

Ta tar. podštevilka **zajema** samo zamrznjene užitne klavnične proizvode živali iz **tar. številke 0101**.

0206 90 990 Ovac in koz

Ta tar. podštevilka **zajema** samo zamrznjene užitne klavnične proizvode živali iz **tar. številke 0104**.

0207 Meso in užitni odpadki perutnine iz tar. številke 0105, svežo, ohlajeno ali zamrznjeno

0207 11 100 Oskubljeni in očiščeni piščanci z glavo in nogami, znani kot "**83-odstotni piščanci**"

Ta tar. podštevilka **zajema** oskubljeno perutnino z glavami in nogami, iz katere je odstranjeno črevesje, ki pa ima druge notranje dele (predvsem pljuča, jetra, želodec, srce in jajčnike).

0207 11 300 Oskubljeni in očiščeni piščanci brez glav in nog, vendar z vratovi, srci, jetri in želodci, znani kot "**70-odstotni piščanci**"

Ta tar. podštevilka **zajema** piščance za raženj, t.j. oskubljene piščance brez glav in nog, vendar z vratovi. Ti piščanci so popolnoma očiščeni. Iz njih so iztrgana srca, jetra in želodci in ter položeni v truplo.

0207 11 900 Oskubljeni in očiščeni piščanci brez glav in nog in brez vratov, src, jeter in želodcev, znani kot "**65-odstotni piščanci**" ali pod drugim nazivom

Ta tar. podštevilka **zajema** piščance za raženj, t.j. oskubljene piščance brez glav in nog, ki so popolnoma očiščeni. V to tar. podštevilko **spada** tudi perutnina v oblikah, ki ne ustrezajo opisom iz **tar. podštevilk 0207 11 100** in **0207 11 300** (neoskubljeni in neočiščeni piščanci z glavami in nogami).

0207 12 000 in 0207 12 900 Nerazrezane na kose, zamrznjene

Opombe k **tar. podštevilkama 0207 11 300 in 0207 11 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za ti dve tar. podštevilki.

0207 13 100 Brez kosti

V to tar. podštevilko se uvršča meso perutnine brez kosti, ne glede na del telesa, iz katerega izvira.

0207 13 200 Polovice ali četrtine

Izraz **"polovice"** je opredeljen v dodatni opombi KNCT št. 4 k 2. poglavju, v podtočkah (a) in (b).

Izraz "**četrtine**" je opredeljen v dodatni opombi KNCT št. 4 k 2. poglavju, v podtočkah (a) in (c). Sem **spadajo** zadnje četrtine, ki sestoje iz goleni (golenica in mečnica), stegna, zadnjega dela hrbtišča ter dela reber. Prav tako se v tar. podštevilko uvršča sprednja četrtina, ki sestoji v glavnem iz polovice prsi in krila.

0207 13 300 Cela krila z ali brez vršičkov

Izraz "**celo krilo, z ali brez vršičkov**", je opredeljen v dodatni opombi KNCT št. 4 k 2. poglavju, v podtočkah (a) in (d)

0207 13 400 Hrbtišča, vratovi, hrbtišča z vratovi, škofije in vršički kril

V to tar. podštevilko se uvrščajo med drugim "**hrbtišča z vratovi**", ki sestoje iz vratu, hrbtišča in včasih tudi iz repine. V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi hrbtišča, vratovi, repine in krilne konice.

0207 13 500 Prsa in kosi prs

Izraz **"prsa"** je opredeljen v dodatni opombi KNCT št. 4 k 2. poglavju, v podtočkah (a) in (e).

0207 13 600 Bedra in kosi beder

Izraz **"bedro"** je opredeljen v dodatni opombi KNCT št. 4 k 2. poglavju, v podtočkah (a) in (f).

Ločitev bedra od hrbta z nožem mora potekati med obema črtama, ki omejujeta sklep (glej skico):

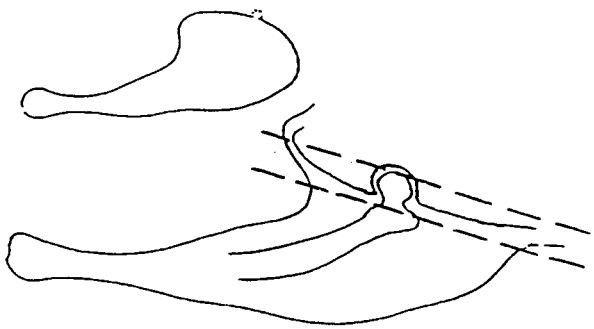

0207 13 910 Jetra

Poglej opombe HS k **tar. številki 0207**, zadnji odstavek.

0207 13 990 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščajo užitni klavnični proizvodi, še posebej srca, grebeni, golše, **razen** jeter.

V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi noge perutnine.

od 0207 14 100 do 0207 14 990 Brez kosti

Opombe k **tar. podštevilkam 0207 13 100 do 0207 13 990** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za te dve tar. podštevilke.

0207 24 100 Oskubljeni in očiščeni purani brez glav in nog, vendar z vratovi, srci, jetri in želodci, znani kot "**80-odstotni purani**"

V to tar. podštevilko **spadajo** oskubljeni purani brez glav in nog, ki pa imajo vratove. Iz njih so iztrgani vrat, srce, jetra in želodec ter položeni v truplo.

0207 24 900 Oskubljeni in očiščeni purani brez glav in vratov, src, jeter in želodcev, znani kot "**73-odstotni purani**" ali pod drugim nazivom

Ta tar. podštevilka **zajema** oskubljene purane, pripravljene za raženj. Ti purani so brez glav, vratov, nog in so popolnoma otrebljeni. V to tar. podštevilko **spadajo** tudi purani v oblikah, ki ne ustrezajo opisom iz **tar. podštevilk 0207 24 100** in **0207 24 900**.

0207 25 100 in 0207 25 900 Nerazrezani na kose, zamrznjeni:

Opombe k **tar. podštevilkam 0207 24 100** in **0207 24 900** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za ti dve tar. podštevilki.

0207 26 100 Brez kosti

Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 100** se uporablja mutatis mudantis tudi za to tar. podštevilko.

0207 26 200 Polovice ali četrtine

Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 200** se uporablja mutatis mudantis tudi za to tar. podštevilko.

0207 26 300 Cela krila z ali brez vršičkov

Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 300** se uporablja mutatis mudantis tudi za to tar. podštevilko.

0207 26 400 Hrbtišča, vratovi, hrbtišča z vratovi, škofije in vršički kril

Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 400** se uporablja mutatis mudantis tudi za to tar. podštevilko.

0207 26 500 Prsa in kosi prs

Pojem "**prsi**" je opredeljen v Dodatni opombi KNCT št. 4(a) in (e) k temu poglavju.

0207 26 600 Spodnja stegna in kosi spodnjih stegen

Izraz "**spodnje stegno**" je opredeljen v dodatni opombi KNCT št. 4 k 2. poglavju, v podtočkah (a) in (g).

Ločitev spodnjega bedra (v trgovini znano pod imenom **"tolkalce"**) od zgornjega sklepa z nožem mora potekati med obema črtama, ki omejujeta sklep (glej skico).

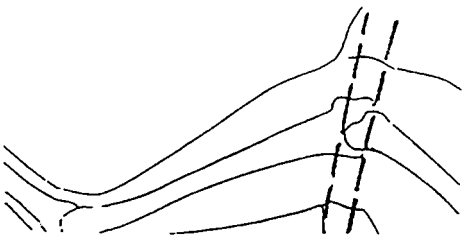

0207 26 700 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščajo deli, opisani v dodatni opombi KNCT št. 4 k 2. poglavju, v podtočkah (a) in (h).

Ločitev zgornjega stegneničnega sklepa ali celega bedra od hrbta z nožem mora potekati med obema črtama, ki omejujeta sklep (glej skico v komentarju k tar. podštevilki 0207 13 600).

Ločitev spodnjega bedra (v trgovini znano pod imenom **"tolkalce"**) od zgornjega sklepa z nožem mora potekati me obema črtama, ki omejujeta sklep (glej skico v komentarju k **tar. podštevilki 0207 26 600**).

0207 26 910 Jetra

Poglej opombe HS k **tar. številki 0207**, zadnji odstavek.

0207 26 990 Drugo

Opombe k **tar. podštevilki 0207 13 990** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

od 0207 27 100 do 0207 27 990 Kosi in drobovje, zamrznjeni

Opombe k **tar. podštevilkam od 0207 26 100 do 0207 26 990** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za te tar. podštevilke.

0207 32 150 Oskubljene in otrebljene race brez glav in nog, vendar z vratovi, srci, jetri in želodci, znane kot "**70-odstotne race**"

0207 32 190 Oskubljene in otrebljene race brez glav in nog, vratov, srca, jeter in želodca, znane kot "**63-odstotne race**"

Ta tar. podštevilka **zajema** oskubljene race, pripravljene za raženj. Te race so brez glav, vratov in nog in so popolnoma otrebljene. V to tar. podštevilko **spadajo** tudi race v oblikah, ki ne ustrezajo opisom iz **tar. podštevilk 0207 32 110, 0207 32 150** in **0207 32 190**.

0207 32 590 Oskubljene in očiščene gosi brez glav in nog, s srci in želodci ali brez njih, znane kot "**75-odstotne gosi**" ali pod drugim nazivom

Ta tar. podštevilka **zajema** oskubljene gosi brez glav in nog, popolnoma očiščene. V to tar. podštevilko **spadajo** tudi oskubljene in očiščene gosi brez glav in nog, pripravljene za raženj. V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi gosi v oblikah, ki ne ustrezajo opisom iz **tar. podštevilk 0207 32 510** in **0207 32 590** - t.j. zaklane gosi, ki jih nato oskubijo in jim spustijo kri, ki niso očiščene, so pa brez glav in nog.

od 0207 33 110 do 0207 33 590 Nerazrezane na kose, zamrznjene

Komentar k **tar. podštevilkam 0207 32 150**, **0207 32 190** in **0207 32 590** se uporablja *mutatis mutandis*t tudi za te tar. podštevilke.

0207 34 100 in 0207 34 900 Mastna jetra, sveža ali ohlajena

Glej zadnji odstavek Komentarja HS **tar. številki 0207**.

0207 35 110 in 0207 35 150 Brez kosti

Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 100** se uporablja mutatis mudantis tudi za ti dve tar. podštevilki.

od 0207 35 210 do 0207 35 250	Polovice ali četrtine Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 200** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za te tar. podštevilke.
0207 35 310	Cela krila, z ali brez vršičkov Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 300** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.
0207 35 410	Hrbtišča, vratovi, hrbtišča z vratovi, škofije in vršički kril Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 400** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.
0207 35 510 in 0207 35 530	Prsa in kosi prs Pojem "**prsi**" je opredeljen v Dodatni opombi KNCT št. 4(a) in (e) k temu poglavju.
0207 35 610 in 0207 35 630	Noge in kosi nog Pojem "**noge**" je opredeljen v Dodatni opombi KNCT št. 4(a) in (f) k temu poglavju.
0207 35 710	Peleti iz gosi ali rac Izraz "**peleti iz gosi ali rac**" je opredeljen v dodatni opombi KNCT št. 4 (ij) k temu poglavju.
0207 35 910	Jetra, razen mastnih jeter Glej zadnji odstavek Komentarja HS **tar. številki 0207**.
0207 35 990	Drugo Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 990** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.
0207 36 110 in 0207 36 150	Brez kosti Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 100** se uporablja mutatis mudantis tudi za ti dve tar. podštevilki.

od 0207 36 210 do 0207 36 790 S kostmi

Komentar k **tar. podštevilkam od 0207 13 200 do 0207 13 600 in 0207 35 710** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za te tar. podštevilke.

od 0207 36 810 do 0207 36 890 Jetra

Glej zadnji odstavek Komentarja HS **tar. številki 0207**.

0207 36 900 Drugo

Komentar k **tar. podštevilki 0207 13 990** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0208 Drugo meso in drugi užitni mesni klavnični izdelki, sveže, ohlajeno ali zamrznjeno

Ta tar. številka **zajema** samo sveže, ohlajeno ali zamrznjeno meso užitne mesne klavnične proizvode živali, uvrščenih v **tar. številko 0106 00**.

0208 10 110 in 0208 10 190 Domačih kuncev

Ta tar. podštevilka **zajema** meso in drobovino živali, ki se uvrščajo v **tar. podštevilko 0106 00 100**.

0208 90 100 Domačih golobov

Ta tar. podštevilka **zajema** meso in drobovino domačih golobov (dvoriščnih, okrasnih in golobov-pismonoš). Zaradi tega je iz te tar. podštevilke **izključeno** meso in drobovina golobov, ki so opisani v opombah k **tar. podštevilki 0106 00 200** kot **"divji"**. To meso in drobovina se uvrščata v **tar. podštevilko 0208 90 400**.

0208 90 400 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščata meso in drobovina:

1. kosmate divjadi: damjakov, srnjadi, gamsov ali kozorogov (*Rupicapra rupicapra*), severnoameriškega losa ali vapita, kozje antilope, antilope, gazele, medvedov in kengurujev;
2. pernate divjadi: divjih golobov, divjih gosi, divjih rac, jerebic, prepelic, gozdnih slok, fazanov, močvirskih slok, divjih kur, vrtnih strnadov in nojev.

Meso in drobovina predvsem lovnih živali (fazanov, prepelic, damjakov, nojev itd.) ostane uvrščeno kot meso in drobovina divjadi, tudi če so te živali vzrejene v ujetništvu.

Severnih jelenov v glavnem **ne štejejo** za divjad, zato je njihovo meso in drobovina **izključena** iz te tar. podštevilke in se uvršča v **tar. podštevilko 0208 90 800**. Vendar pa se meso in drobovina nekaterih vrst severnega jelena (npr. karibuja) uvrščata v to tar. podštevilko, če obstaja dokaz, da gre za meso in drobovino živali, ki je živela v divjini in ki je bila ulovljena.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** mesa in drobovine divjih zajcev (*Oryctolagus cuniculus*). Uvršča se v **tar. podštevilko 0208 10 900**.

0208 90 600 Poglej tretji odstavek opombe k **tar. podštevilki 0208 90 400**.

0209 00 Prašičja maščoba in salo, očiščena mesa in podkožno maščevje perutnine (netopljeno), sveže, ohlajeno, zamrznjeno, nasoljeno, razsoljeno, sušeno ali prekajeno

0209 00 110 in 0209 00 190 Podkožna prašičja maščoba in salo

Izraz "**podkožna prašičja maščoba in salo**" je opredeljen v dodatni opombi KNCT št. 2 (D) k temu poglavju.

0209 00 300 Prašičja maščoba, **razen** tiste iz **tar. podštevilke 0209 00 110** ali **0209 00 190**.

Glej opombe Komentarja HS k tar. številki 0209 (druga točka).

0209 00 900 Perutninska maščoba

Glej opombo HS k tar. številki 0209 (tretja točka).

0210 Meso in drugi užitni mesni klavnični proizvodi, nasoljeni, v slanici, sušeni ali prekajeni; užitna moka ali zdrob iz mesa ali iz drugih klavničnih proizvodov

Razen podkožne in druge maščobe iz **tar. številke 0209 00 zajema** ta tar. številka meso in druge užitne klavnične proizvode živali iz **tar. številk od 0101 do 0106**, nasoljeno, v slanici, sušeno ali prekajeno.

od 0210 11 110 do 0210 11 390 Domačih prašičev

Izrazi "**stegno**", "**pleča**" in **"kosi"** so opredeljeni v dodatnih opombah KNCT št. 2 (A) pod (b) in (d) ter št. 2 (B) k temu poglavju.

0201 11 110 in 0210 11 190 Nasoljena ali v slanici

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo stegna domačih prašičev, plečata in njihove kose s kostmi, ki so poprej globoko suho nasoljeni ali namočeni v slanici. Lahko tudi nadalje izpostavljeni rahlemu sušenju ali prekajevanju, vendar ne toliko, da bi jih bilo moč šteti za sušene ali prekajene v smislu **tar. podštevilk 0210 11 310** in **0210 11 390** (kot so opredeljeni v dodatni opombi KNCT št. 2 (E) k temu poglavju). Odstotek soli, potreben za ohranjanje, lahko variira glede na različne vrste in kose mesa. Čeprav uporabljajo ta način konzerviranja običajno kot začasni ukrep, mora takšna konzervacija zdržati znatno dlje od trajanja transporta. Meso, ki je samo poškropljeno s soljo z namenom zagotoviti konzervacijo v času transporta, se uvršča kot sveže meso.

0210 11 310 in 0210 11 390 Sušene ali prekajene

Izraz "**sušeno ali prekajeno**" je opredeljen v dodatni opombi KNCT št. 2 (E) k temu poglavju.

V to tar. podštevilko se uvrščajo stegna domačih prašičev, plečata in njihovi kosi in njuni deli s kostmi, ki so konzervirani s sušenjem ali prekajevanjem tudi, kadar so ti konzervacijski načini kombinirani s predhodnim soljenjem ali namakanjem v slanici. Takšen primer so predvsem stegna, ki so bila nasoljena pred delnim dehidriranjem bodisi na svežem zraku (šunka parmskega ali bayonskega tipa), bodisi v dimu (šunka ardenskega tipa).

Stegna, pleča in njuni deli, ki so bili poprej delno dehidrirani, dejansko pa konzervirani z zamrzovanjem ali globokim zamrzovanjem, se uvrščajo v **tar. podštevilko 0203 22 110** ali **0203 22 190**.

0210 12 110 in 0210 12 190 Domačih prašičev

Izraz "**prsi s potrebušino in slanino**" je opredeljen v točki (f) dodatne opombe KNCT št. 2 (A) k temu poglavju.

0210 12 110 Soljene ali v slanici

Določila opomb k **tar. podštevilkama 0210 11 110** in **0210 11 190** se uporabljata *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0210 12 190 Sušene ali prekajene

Določila opomb k **tar. podštevilkama 0210 11 310** in **0210 11 390** se uporabljata *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0210 19 100 Prekajene prašičje polovice ali njihovi kosi

Izraz "**prekajene prašičje polovice**" je opredeljen v točkah (g) in (h) dodatne opombe KNCT št. 2 k temu poglavju.

0210 19 200 Prekajene skrajšane polovice (tričetrtinske stranice) ali sprednji deli

Izraz "**tričetrtinske stranice**" je opredeljen v točkah (ij) in (k) dodatne opombe KNCT št. 2 (A) k temu poglavju.

0210 19 300 Prednji deli in njihovi kosi

Izraza "**sprednji deli**" in **"razseki"** sta opredeljena v dodatni opombi KNCT št. 2 (A) pod (c) in št. 2 (B) k temu poglavju.

0210 19 400 Ledja in njihovi kosi

Izraza **"ledja"** in **"kosi"** sta opredeljena v dodatni opombi KNCT št. 2 (A) pod (e) in št. 2 (B) k temu poglavju.

0210 20 100 in 0210 20 900 Meso goveje

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo meso živali iz **tar. številke 0102**, ki je soljeno, v slanici, sušeno ali prekajeno. Goveja drobovina se uvršča v **tar. podštevilko 0210 90 410** ali **0210 90 490**.

0210 90 100 Konjsko, soljeno, v slanici ali sušeno

Ta tar. podštevilka **zajema** samo meso živali iz **tar. podštevilk od 0101 11 000 do 0101 19 900**, ki je soljeno, v slanici ali sušeno. Prekajeno konjsko meso se uvršča v **tar. podštevilko 0210 90 200**, konjska drobovina pa v **tar. podštevilko 0210 90 800**.

0210 90 110 in 0210 90 190 Ovčje in kozje

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo meso živali iz **tar. številke 0104**, ki je soljeno, v slanici, sušeno ali prekajeno. Drobovina teh živalskih vrst se uvršča v **tar. podštevilko 0210 90 600**.

0210 90 390 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** samo glave ali polovice glav domačih prašičev (z možgani, čekani ali jeziki ali brez njih), vključno njihove kose (glej dodatno opombo KNCT št. 2 (C) k temu poglavju). Deli glave so opredeljeni v tretji točki zgoraj navedene dodatne opombe.

Glede opredelitve drobovine glej opombo HS k **tar. številki 0206**.

0210 90 900 Užitne moke in zdrob iz mesa ali mesnih odpadkov

V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi peleti iz teh mok in zdrobov.

3. POGLAVJE
RIBE, RAKI, MEHKUŽCI IN DRUGI VODNI NEVRETENČARJI

SPLOŠNA DOLOČILA

1. Globoko zamrznjene ribe, raki, mehkužci in drugi vodni nevretenčarji se uvrščajo na enak način kot zamrznjene ribe, raki, mehkužci in drugi vodni nevretenčarji.
2. Preprosto poparjenje (blanširanje), ki sestoji iz rahle toplotne obdelave brez kuhanja kot takega, ne vpliva na uvrščanje. Blanširanje se pogosto uporablja pred zamrzovanjem, predvsem za tune in za meso rakov ali mehkužcev.
3. Iz 3. poglavja so **izključeni**:
   a. posušeni in nasoljeni plavalni mehurji, primerni ali neprimerni za človeško prehrano (**tar. podštevilka 0511 91 100**);
   b. rahlo nasoljene, posušene ali dimljene ribe, potopljene v rastlinskem olju zaradi začasne konzervacije (proizvodi, znani kot **"polkonzervirani"**) - **tar. št. 1604**;
   c. ribe, ki so samo pomočene v olje ali kis, pripravljene dalje ali dalje nepripravljene (**tar. št. 1604**);
   d. mehkužci, ki so bili izpostavljeni toplotni obdelavi, zadostni za koagulacijo njihovih beljakovin (**tar. številka 1605**).

0301 **Ribe, žive**

0301 10 100 in 0301 10 900 Okrasne ribe

Glej opombe k tar. podštevilki 0301 10.

0301 10 100 Sladkovodne ribe

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Hemigrammus oceliffer;
2. zlato ribico (*Carassius auratus*) in zlatega krapa;
3. mehkužnice, vključno črno mehkužnico (*Mollienisia latipina* in *velifera*), zeleno jeguljo in njeno rdečo in albinsko različica (*Xiphophorus helleri*), rdeče, zlate, črne in bele ploščatnice ter križance med jeguljo in ploščatnico (*Xiphophorus* in *Okatoiecukys*), predvsem črno in berlinsko jeguljo;
4. siamske borilne ribe (*Betta splendes*), rajske ribe (*Macropodus opercularis* ali *Viridi-auratus*), gouramis in pritlikavi gouramis (*Trichogaster trichopterus* in *Colisa lalia* in *fasciata*);
5. angelske ribe (*Pterophyllum scalare* in *eimckei*).

0301 10 900 Morske ribe

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. *Chaetodontiae*;
2. *Labridae*;
3. *Scaridae* (pisana tropska riba - papagajka, lažna papagajka).

0302 **Ribe, sveže ali ohlajene, razen ribjih filetov in drugega ribjega mesa iz tar. številke 0304**

0302 11 100 in 0302 11 900 Postrvi (*Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache, Oncorhynchus chrysogaster*)

Ta tar. podštevilka **zajema:**

1. morsko postrvi (*Salmo trutta trutta*);
2. rečno postrv ali navadno postrv (*Salmo trutta fario*);
3. jezersko postrv (*Salmo trutta lacustris*)
4. mavrično postrv, znano kot "**ameriška postrv**" ali **"jeklenoglavka"** (*O. mykiss*);
5. kratkovrato postrv (*O. clarki*);
6. zlato postrv (*O. aguabonita*);
7. postrv gila (*O. gilae*)
8. postrv vrste *O. apache* in
9. postrv vrste *O. chyrogaster.*

0302 12 000 Pacifiški lososi (*Onchorynchus spp.*), atlantski lososi (*Salmo salar*) in donavski lososi (*Hucho hucho*)

Poleg atlantskega in donavskega lososa v ta tar. podštevilko **spadajo** naslednje vrste pacifiškega lososa:

1. rdeči losos ali velikooki losos ali aljaški rdeči losos (*O. nerka*);
2. rožnati losos ali grbavi losos (*O. gorbuscha*);
3. prijazni ali pasji ali zvesti losos (*O. keta*);
4. bahavi ali kraljevski losos ali kalifornijski losos ali pomladni losos (*O. tschawytscha*)
5. srebrni losos ali losos koho (*O. kisutch*);
6. japonski losos ali japonski češnjevi losos (*O. masou*) in
7. losos vrste *O. rhodurus.*

0302 19 000 Drugo

Med drugimi postrvmi, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, so:

1. jezerska bela postrv ali bela postrv (*Coregonus clupeaformis, Coregonus fera, Coregonus albula, Coregonus lavaretus*);
2. Hounting (*Coregonus oxyrhynchus*);
3. zlatovčica (planinska postrv ali *Salvelinus alpinus*), potočna postrv, imenovana včasih "**studenška postrv**" (*Salvelinus fontinalis*), jezerska postrv ali namacush ali "**postrv s Kristusovo lemežnico**" (lemežnica je nosna kost) (*Salvelinus namaycush* ali *Christivomer namaycush*);

od 0302 21 100 do 0302 29 900 Morski list (*Pleunorectidae, Bothidae, Cynoglossidae, Soleidae, Scophthalmidae in Citharidae*), **razen** jeter in iker.

Morski listi niso sploščeni vertikalno kot skati, ampak horizontalno in imajo dve očesi na zgornji strani.

0302 29 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**: robec (kambala) (*Scophothalmus maximus ali Psetta maxima*), zobec (*Scopothalamus rhombus*), navadna iverka (*Pleuronectes limanda ali limanda limanda*), limonasti morski list (*Pleuronectes microcephalus ali microstomus kitt*) in evropski ali blatni morski list (*Platichthys flesus ali Flesus flesus*).

0302 31 100 in 0302 31 900 Tun albakor ali dolgoplavutni beli tun (*Thunnus alalunga*)

Tune ali dolgoplavute tune so prepoznavne po dolgih prsnih plavutih, ki segajo do zadnjične odprtine, ter po temnomodrem hrbtu in modrikastosivih bokih in trebuhu.

0302 32 100 in 0302 32 900 Rumenoplavutni tun (*Thunnus albacares*)

Rumenoplavute tune je zlahka prepoznati po srpasti obliki zadnje in druge hrbtne plavuti.

0302 33 100 in 0302 33 900 Progasti tun

Skakač ali progasti bonito (ima progasti trebuh) (*Euthynnus Katsuwonus pelamis*) se odlikujejo s štirimi do sedmimi vzdolžnimi, temnimi trebušnimi progami njihovi temnomodri hrbti so poudarjeni z jasno ločenim zelenim območjem nad prsno plavutjo, ki izgineva proti sredini telesa. Imajo srebrnkaste boke in trebuhe ter kratke plavuti.

Ti dve tar. podštevilki **ne zajemata** atlantskih ali pasastih bonitov (*Sarda sarda*), ki obvezno imajo pasove na hrbtih. te ribe, sveže ali zamrznjene, se uvrščajo v **tar. podštevilko 0302 69 990**.

0302 40 050 in 0302 40 980 — Sledi (*Clupea harengus, Clupea pallasii*), **razen** jeter in iker v smislu teh tar. podštevilk označuje izraz **"slanik"** le sledi vrste *Clupea harengus* (nordijski slanik) in vrste *Clupea pallasii* (pacifiški sled). Riba, imenovana "**indijski sled**" (*Chirocentrus dorab*) se uvršča v **tar. podštevilko 0302 69 990**, če se uvaža svež ali ohlajen.

0302 50 100 in 0302 50 900 — Trske (*Gadus morhua, Gadus ogac, gadus macrocephalus*), **razen** jeter in iker

Polenovka lahko doseže dolžino do 1,5 metra. Polenovke imajo olivno zelene hrbte z temnimi lisami in svetle trebuhe z belo vzdolžno črto. Imajo bočne plavuti, kratko trebušno plavut in ribji brk na bradi.

0302 61 100 — Sardine vrste *sardina pilchardus*

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi odrasle sardine dolžine do 25 centimetrov, imenovane "**Pilhards**"

0302 61 900 in 0302 61 980 — Papalina ali sardelica (*Sprattus sprattus*)

V smislu teh tar. podštevilk označuje izraz **"sprati"** le slanike vrste *Sprattus sprattus*. Te ribe so v bližnjem sorodu s slaniki, vendar so mnogo manjše in jih pogosto napačno imenujejo "**norveške sardele (sardoni)**".

0302 63 000 — Saj ali morski losos (*Pollachius virens*)

V angleškem jeziku imenujejo to ribo pogosteje **"saithe"** ali **"coley"**.

0302 65 200 — Morski psi (*Squalus acanthias*)

Morski psi (*Squalus acanthias*) so bodikavi morski psi z vzdolžnimi škržnimi razami nad oprsjem. Njihova telesa so okroglasta in gladka, njihovi hrbti sivi, trebuhi pa beli. Lahko zrastejo do 1 metra dolžine.

0302 65 900 — Drugo

V to tar. podštevilko **spada** vrsta morskega bomarijskega morskega psa (*Lamna nasus ali Lamna cornubica*) in vrsta morskega psa *Galeorhinus galeus* ali *Galeus canis*.

0302 66 000 — Jegulje (*Anguilla spp.*)

V smislu te tar. podštevilke označuje izraz **"jegulje"** samo jegulje, ki se tako imenujejo pravilno (t.j. *Anguilla spp.*), vključno tudi evropsko jeguljo (*Anguilla anguilla*) v dveh oblikah (debeloglava jegulja in nosata ali dolgonosa jegulja), ameriško jeguljo (*Anguilla rostrata*), japonsko jeguljo (*Anguilla japonica*) in avstralsko jeguljo (*Anguilla australis*).

Iz tega sledi, da so iz te tar. podštevilke **izključene** ribe, ki jih napačno imenujejo **"jegulje"**, kot je npr. morske jegulje (*Conger conger*), morene (*Muraena helena*) in peščene jegulje ali kopja. Te ribe se uvrščajo v **tar. podštevilko 0302 69 990**.

0302 69 190 Druge

Med sladkovodne ribe, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, **spadajo**:

1. linji (*Tinca tinca*);
2. mrene (*Barbus spp.*);
3. ostriži: navadni ostriži (*Perca fluviatilis*), črni ostriž (*Micropterus spp.*), sončni ostriži (*Lepomis gibbosus*) ter pribe ali papeži (*Gymnocephalus cernuus* ali oz. predvsem *Acerina carnua*);
4. navadni ploščiči (*Abramis brama*) in srebrni ploščiči (*Blicca bjoerkna*);
5. ščuke (*Esox spp.*) in suličaste ščuke (*Lepistosteus spp.*);
6. belice (*Alburnus alburnus*), navadni globočki (*Gobio gobio*), donavski glodočki (*Gobio uranoscopus*), bikovske ščuke (*Cottus gobio*) in rečni menki (*Lota lota*);
7. rečni piškurji ali majhni rečni piškurji (*Lampetra fluviatilis*) in potočni piškurji (*Lampetra planeri*);
8. ribe iz rodu *Leucisnus spp., Rutilus spp*. in *Indus spp.*, t.j. črnooki krapi, bledooki ali rdeči krapi, kleni ali velikoglavi evropski kleni, belice.
9. lipan (*Thymallis spp.*).
10. smoj (*Stizostedion Lucioperca*)

0302 69 990 Drugo

Med slanovodne ribe, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, **spadajo**:

1. bela vahnja (*Trisopterus luscus* in *Trisopterus esmarki*);
2. luben ali morski ostruž (*Dicentratchus labrax, Dicentrarchus punctatus*), česalec (*Serranus spp.*) in ostrižnik (*Epinephelus spp.*);
3. progasta brkavica (*Mullus barbatus*) in rdeča brkavica (*Mullus surmuletus*);
4. sivi krulec (*Trigla, Eutrigla*, *Aspitrigla*, *Lepoditrigla* in *Trigloporus spp.*);
5. škorpijka (*Scorpeana spp.*);
6. morski piškur (*Petromyzon marinus*);
7. morska igla (*Belone belone*) in morski pajek (*Trachinus spp.*);
8. raža in skat (*Raja ali Raia spp.*).
9. snatec (*Osmerus eperlanus*);

10. kapelin (*Mallotus villosus*).

0302 70 000 Jetra in ikre

Sveža ali ohlajena ribja jetra in ikre, ki so iz kateregakoli razloga primerne za človeško prehrano, ostanejo uvrščene v tej tar. podštevilki tudi, če so namenjeni za industrijsko rabo.

0303 Ribe, zamrznjene, razen ribjih filetov in drugega ribjega mesa iz tar. številke 0304

Določila opomb k podštevilkam **tar. številke 0302** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

0304 Ribji fileti in drugo ribje meso (nemleto ali mleto), sveže, ohlajeno ali zamrznjeno

od 0304 10 110 do 0304 10 380 Fileti

Glede opredelitve ribjih filetov glej prvi dve točki opomb HS k **tar. številki 0304**. Vendar pa prisotnost lasnih koščic v ribjih filetih ne vpliva na njihovo uvrščanje kot filejev.

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi narezane filete, če je kose mogoče prepoznati kot kose, nastale iz filetov. Vrste, ki se najpogosteje uporabljajo za filetiranje, so: postrv, losos, polenovka, vahnja, rdeča riba (norveška polenovka), belica, oslič, morski ploščič ali dorada, morski list, kambala (robec), ling, tuna, lokarda, slanik in inčun.

0304 10 380 Drugo

V to tar. podštevilko **spadajo** fileti morskega lista, slanika in inčuna.

od 0304 20 110 do 0304 20 960 Zamrznjeni fileti

Glej opombe k tar. podštevilkam od 0304 10 110 do 0304 10 380.

Te tar. podštevilke **zajemajo** globoko zamrznjene klade ali plošče filetov ali kosov filetov (običajno polenovke) - ne glede na to ali so pomešani z majhno količino (ne več kot 20%) med seboj ločenih istovrstnih rib ali pa z njimi niso pomešani (namen teh rib je zapolniti prostore v kladah ali ploščah). Klade in plošče so namenjene za razrez na manjše kose (na dele, na umerjene dele itd.), ki se nato pakirajo za drobnoprodajo.

0304 90 050 Surimi

Surimi je vmesni proizvod, ki se pojavlja na tržišču v zamrznjenem stanju. Sestoji iz belkaste paste, ki je takorekoč brez vonja in okusa in ki je izdelana iz drobno zmletega, opranega in presejanega ribjega mesa. Zapovrstna spiranja odstranijo večji del maščob in vodotopnih beljakovin. Da bi izboljšali konsistenco in stabilizirali proizvod v zamrznjenem stanju, dodajajo majhne količine aditivov (t.j. sladkorja, soli, D-glucitol (sorbitol) in di- ali trifosfat).

V to tar. podštevilko se **ne uvrščajo** jedi na osnovi surimija. (**tar. podštevilka 1604 20 050**).

0305 **Ribe, sušene, nasoljene ali v slanici; prekajene ribe, pečene pred prekajevanjem ali med prekajevanjem; ribja moka, jedi in peleti ustrezni za hrano ljudi**

0305 10 000 Ribja moka, zdrob in peleti, ustrezna za hrano ljudi.

Ta tar. podštevilka **zajema** samo užitno ribjo moko. Ribja moka običajno postane užitna z razoljevanjem in dišavljenjem in jo lahko včasih poimenujejo kot "**ribji koncentrat**".

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi proizvode, znane kot "**ribji instanti**", ki so iz svežega ribjega mesa, ki ga zamrznejo, narežejo na majhne koščke in končno raztrgajo ter posušijo.

od 0305 30 110 do 0305 30 900 Ribji fileti, posušeni, nasoljeni ali v slanici, toda ne prekajeni

Določila opomb k tar. podštevilkam od 0304 10 110 do 0304 20 960 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko. Prekajeni ribji fileti se uvrščajo v **tar. podštevilke od 0305 41 000 do 0305 49 800**.

od 0305 41 000 do 0305 49 800 Prekajene ribe, vključno s fileti

Glej peto točko opomb HS k **tar. številki 0305**, ki zadeva prekajene ribe, ki so lahko tudi kuhane.

0305 63 000 Inčun - brgljuni (*Engraulis spp.*)

Ta tar. podštevilka **zajema** samo sardele (inčune) v olju, ki niso bile izpostavljene nobeni drugi pripravi. Sardele so položene v majhne sodčke ali steklenice, običajno pa v nepredušno zaprtih loncih, ki po zaprtju niso bili izpostavljeni nobeni toplotni obdelavi.

0306 **Raki v oklepu ali brez oklepa, živi, sveži, ohlajeni, zamrznjeni, sušeni, nasoljeni ali v slanici; raki v oklepu, kuhani v sopari ali vodi, pa tudi ohlajeni, zamrznjeni, sušeni, nasoljeni ali v slanici, moka, zdrob in peleti, primerni za človeško prehrano**

Raki v oklepu ali brez njega, ki so bilio dimljeni in raki, ki so bili oluščeni in kuhani (npr. kuhani in olupljeni repi škampov, običajno zmrznjeni), se uvrščajo v **tar. številko 1605**.

Delno oluščeni deli rakov (npr. klešče), ki so bili kuhani na pari ali prevreti v vodi in so primerni za prehrano brez nadaljnjega luščenja, se prav tako uvrščajo v **tar. številko 1605**.

0306 11 000 in 0306 11 900 Rarogi in drugi raki s skalnatega dna (*Palinarus spp.*, *Palinarus spp. in Jasus spp.*)

V nasprotju s pravimi jastogi so rarogi in drugi morski raki rdeči. Imajo le majhne klešče, zato pa močno razvite tipalke. Poleg tega imajo bradavičast in trnov oklep.

0306 11 100 Repi skladkovodnih rakov

Ta tar. podštevilka zajema repe sladkovodnih rakov v oklepu, cele ali razdeljene na dva dela, kot tudi oklepljene repe.

0306 11 900 Drugo

Ta tar. podštevilka zajema sladkovodne rake v oklepu, cele ali vzdolžno razklane, kot tudi meso sladkovodnih rakov.

0306 12 100, in 0306 12 900 Jastogi (*Homarus spp.*)

Jastogi so raki z velikimi kleščami. Živi jastogi so temnomodri in belo ali rumenkasto marmorirani; rdeči postanejo šele s kuhanjem.

Jastogi se konzervirajo na enak način kot rarogi in drugi morski raki.

od 0306 13 100 do 0306 13 800 Škampi in kozice

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. kozice, katerih je nekaj vrst, od katerih so nekatere znane kot "**rožnati škampi**" (čeprav določene vrste pri kuhanju ne postanejo rožnate). So iz družine Pandalidae;
2. rjavi ali sivi škampi rodu *Crangon*;
3. škampi in kozice iz družine *Palaemonidae* in *Paneidae*. Med njimi je navadna kozica (*Palaemon serratus*) in kraljevska kozica (*Penaeus caramota* ali *Penaeus kerathurus*).

od 0306 14 100 Rakovice
do 0306 14 900

Izraz **"rakovice"** obsega široko paleto okleščenih rakov zelo različnih velikosti. Rakovice se razlikujejo od rarogov, jastogov, škampov in jamskih kozic po tem, da nimajo oblikovanega repa.

0306 14 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** poleg evropskih morskih rakov, kot sta npr. plavajoči rak (*Portunus puber*) in morski pajek (*Maia squinado*), še številne druge vrste (predvsem *Cancer, Carcinus, Portunus, Neptunus, Charybdis, Scylla, Erimacrus, Limulus, Maia* in *Menippi spp.*), pa tudi sladkovodnega raka, znanega kot "**kitajski rak**" (*Eriocheir sinensis*).

0306 19 100 Sladkovodni raki

Sladkovodni raki so raki tekočih voda. Najpomembnejše vrste med njimi pripadajo rodu *Astacus, Cambarus, Orconectes* in *Pacifastacus*.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi repe.

0306 19 300 Norveški jastog (škamp) (*Nephros norvegicus*)

Norveški jastogi so znani tudi kot kozice Dublinskega zaliva in so prepoznavni po dolgih, tankih in prizmatičnih kleščah.

0306 21 000 Rarogi in drugi raki s skalnatega dna (*Palinarus spp.*, *Palinarus spp. in Jasus spp.*)

Glej komentar k **tar. podštevilkama 0306 11 100 in 0306 11 900**.

od 0306 22 100 Jastogi (*Homarus spp.*)
do 0306 22 990

Glej komentar k **tar. podštevilkama 0306 12 100 in 0306 12 900**.

od 0306 23 100 Škampi in kozice
do 0306 23 900

Glej komentar k **tar. podštevilkam od 0306 13 100 do 0306 13 800**.

od 0306 24 100 Rakovice
do 0306 24 900

Glej komentar k **tar. podštevilkam od 0306 14 100 do 0306 14 900**.

0306 24 900 Drugi

Glej komentar k **tar. podštevilki 0306 14 900**.

0306 29 100 Sladkovodni raki

Glej komentar k **tar. podštevilki 0306 19 100**.

0306 29 300 Norveški jastog (škamp) (*Nephros norvegicus*)

Glej komentar k **tar. podštevilki 0306 29 300**.

0307 Mehkužci, v oklepu ali brez oklepa, živi, sveži, ohlajeni, zamrznjeni, sušeni, nasoljeni ali v slanici; vodni nevretenčarji (razen rakov in mehkužcev), živi, sveži, ohlajeni, sušeni, nasoljeni ali v slanici, moka, zdrob in peleti, primerni za človeško prehrano

0307 10 100 in 0307 10 900 Kamenice (ostrige)

Te tar. podštevilke **zajemajo** samo dvolupinske školjke iz rodov *Ostrea* (imenovanega tudi *Gryphea*) in *Pycnodonta Fischer de Waddheim*.

Običajno razlikujemo med ploščatimi kamenicami (*Ostrea*) in ostrigami s školjkami nepravilnih oblik, kot so portugalske kamenice (*Crassostrea angulata*) in modre osti ali virginke (*Crassostrea virginica*).

0307 10 100 Ploščate ostrige (iz rodu *Ostrea*), žive in težke do 40 gramov (vključno s školjko)

V to tar. podštevilko se uvrščajo samo ostrige iz rodu *Ostrea*, ki ne tehtajo več kot 40 gramov (vključno s školjko). Ploščate ostrige, ki se nabirajo po Evropi, so večinoma vrste ostrea edulis. Obstajajo tudi druge vrste, predvsem *Ostrea lurida* pacifiških obal Sevrne Amerike in *Ostrea chilensis* (Čile).

0307 10 900 Druge

V to tar. podštevilko se uvrščajjo ostrige iz rodu *Ostrea*, ki tehtajo več kot 40 gramov, pa tudi vse neodrasle ali odrasle ostrige iz rodu *Crassostrea* (imenovane tudi *Gryphea*) in iz rodu *Pycnodonta Fisher de Waddheim*.

Iz rodu *Crassostrea* so tudi portugalske ostrige (*Crassostera angulata*), japonske ostrige (*Crassostrea gigas*) ter ostrige, znane kot modre osti ali virginke (*Crassostrea virginica*).

od 0307 91 000 do 0307 99 900 Druge

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. morske polže, kot je npr. navadni morski polž s spiralno hišico (*Buccinum undatum*);
2. užitne morske polže (*Littorina* in *Lunatia spp.*);
3. morska ušesa (*Haliotis tuberculata*);
4. klapavice vrste *Scorobicularia plana*, klapavice - mlatiči (*Mactra spp.*) in čolniče (*Cardium spp.*);
5. britvičarke (*Solen spp.*), kot so klapavice - britvičarke (*Solen marginatus, Solen siliqua* in *Solen ensis*) in trdolupinaste klapavice (*Venus mercenaria* in *Venus varrucosa*);
6. vodne nevretenčarje, **razen** rakov in mehkužcev, predvsem morske ježke, morske kumare (beches-de-mer) in meduze.

4. POGLAVJE

MLEČNI IZDELKI; PERUTNINSKA IN PTIČJA JAJCA; NARAVNI MED; UŽITNI PROIZVODI ŽIVALSKEGA IZVORA, KI NISO NAVEDENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

0401 Mleko in smetana, nekoncentrirana in brez dodanega sladkorja ali drugih sladil

V kolikor proizvodi ne vsebujejo drugih dodatkov kot tistih, predvidenih v splošnih opombah HS k temu poglavju, **spadajo** v to poglavje:

1. polnomastno mleko - nepredelano, delno ali popolnoma posneto;
2. pasterizirano mleko, t.j. mleko, katerega obstojnost je izboljšana z delno odstranitvijo mikrobnih bakterij s toplotno obdelavo;
3. sterilizirano mleko, vključno mleko UHT ("**alpsko mleko**"), ki je bolj obstojno zaradi korenite odstranitve mikrobnih bakterij z izdatnejšo toplotno obdelavo;
4. homogenizirano mleko, katerega maščobne kepice so zdrobljene z mehanskimi sredstvi pri zelo velikem pritisku in v kombinaciji s toplotno obdelavo v manjše kepice, kar preprečuje nastajanje smetane;
5. peptizirano mleko, t.j. mleko, katerega prebavljivost je izboljšana z dodatkom pepsinov, ki pospešujejo predelavo beljakovin;
6. smetana, t.j. maščobni nabor, ki se naravno tvori na površju stoječega mleka zaradi počasne aglomeracije maščobnih emulzificirajočih kepic. Po odstranitvi smetane (ročno ali s centrifugiranjem v separatorju za smetano) predstavlja maščoba v primerjavi z drugimi mlečnimi sestavinami daleč največji delež (običajno preko 10 mas.%). Nekateri postopki s centrifugiranjem proizvedejo smetano z vsebnostjo maščobe preko 50 mas.%.

Smetana šteje za **"nekoncentrirano"** in se uvršča v to poglavje ne glede na odstotek maščobe v njej, če je dobljena izključno:

(a) s posnemanjem površine mleka,

(b) s centrifugiranjem.

"Koncentrirana" smetana, dobljena na razne načine, kot je npr. evaporizacija vode med toplotno obdelavo, **spada** v **tar. številko 0402**.

0402 Mleko in smetana, koncentrirana ali z dodatkom sladkorja ali drugih sladil

Natrijev kazeinat ni naravna sestavina mleka in se uporablja predvsem kot emulgator. Vendar pa so proizvodi, ki vsebujejo več kot 3 mas.% natrijevega kazeinata, iz te tar. številke **izključeni** (predvsem **tar. številka 1901**). Enako velja za proizvode, ki vsebujejo sojin lecitin (emulgator).

Glej tudi opombe HS (tar. številka 04.04, izvzetje (d)).

0403 **Pinjenec, kislo mleko, kisla smetana, jogurt, kefir in drugo fermentirano ali skisano mleko in smetana, koncentrirano ali ne, z dodatkom sladkorja ali drugih sladil, aromatizirano ali z dodanim sadjem, lupinastim sadjem (npr. lešniki, orehi) ali kakavom**

od 0403 10 110 do 0403 10 990 Jogurt

V te tar. podštevilke se uvrščajo proizvodi, dobljeni izključno s pomočjo mlečnih kislin tipa Streptococcus thermophilius in Lactobacillus delbruecklisobsp. bulgaricus.

V te tar. podštevilke se **ne uvrščajo** proizvodi, ki so po fermentaciji izpostavljeni toplotni obdelavi, ki uniči jogurtove kulture (**tar. podštevilka 0403 90**).

od 0403 90 110 do 0403 90 990 Drugo

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilkam 0403 10 020 do 0403 10 990**

0404 **Sirotka, koncentrirana ali nekoncentrirana, z dodanim sladkorjem ali drugimi sladili; proizvodi, ki sestoje iz naravnim mlečnih sestavin, z dodanim sladkorjem ali drugimi sladili ali brez njih, ki drugje niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu**

od 0404 90 210 do 0404 90 890 Drugo

Glej komentarska pojasnila k **tar. št. 0402**

0404 90 Te tar. podštevilke **zajemajo** koncentrirane mlečne beljakovine, dobljene z delno odstranitvijo laktoze in mineralnih snovi iz posnetega mleka, in ki vsebujejo 85 mas.% ali manj beljakovin v suhi snovi. Pri izračunu vsebnosti proteinov se vsebnost dušika pomnoži s faktorjem 6,38.

Če vsebnost beljakovin v koncentriranih mlečnih beljakovinah v suhi snov presega 85 mas.%, se proizvod uvršča v **tar. številko 3504** (glej dodatno opombo št. 1 k 35. poglavju).

0405 **Maslo ter druge maščobe in olja, dobljeni iz mleka; mlečni namazi**

od 0405 10 110 do 0405 10 900 Maslo

Pojem "maslo" je opredeljen v opombi HS št. 2 (a) k temu poglavju.

Glej tudi Komentar HS k tar. številki 0405 pod (A).

Maslo je vodna emulzija mlečne maščobe, pri čemer je voda disperzijska faza, maščoba pa disperzijski medij.

Na drugi strani pa je smetana iz **tar. številk 0401** ali **0402**, v kateri je lahko vsebnost maščob včasih enaka kot v maslu, emulzija maščobnih kepic v vodi, pri čemer je voda disperzijski medij, maščoba pa disperzijska faza.

Iz te razlike v strukturi izhaja, da je mogoče z dodatkom ustrezne količine vode smetani iz slednje dobiti mleko, česar pa ni možno storiti z maslom.

od 0405 20 100 do 0405 20 900 Mlečni namazi

Pojem "mlečni namazi" je opredeljen v opombi št. 2, podtočka (b) k temu poglavju.

Glej tudi Komentar HS k tar. številki 0405, del (B).

od 0405 90 100 do 0405 90 900 Drugo

Glej opombo št. 2 k temu poglavju in Komentar HS k tar. številki 0405, pod (C).

0406 Sir in skuta

0406 10 200 in 0406 10 800 Za sire in skuto v smislu te tar. številke **ne štejejo** proizvodi, katerim je bila mlečna maščoba delno ali v celoti odvzeta in nadomeščena z drugimi, npr. z rastlinskimi maščobami (**tar. številka 1901** ali **2106**).

Glede sirotkinega sira glej opombe HS k tar. št. 0406 (drugi odstavek).

Sirotka ali "**beli sir**" je proizvod, dobljen iz sesirjenega mleka, iz katerega je ekstrahiran večinski del sirne vode (s sušenjem ali stiskanjem). Sirotka, **razen** sirotke v prahu, ki vsebuje do 30 mas.% dodanega sladkorja in sadja, šteje za proizvod, ki ohranja značaj sirotke in ki ostane uvrščen v teh podštevilkah.

0406 20 100 in 0406 20 900 Sir, nariban ali v prahu, vseh vrst

Ti dve tar. podštevilki **zajemata**:

1. naribane sire, ki se običajno uporabljajo za začinjanje ali za druge namene v industrijski predelavi hrane. Najpogosteje so dobljeni iz trdih sirov (npr. iz grana, reggijskega parmezana, ementalca, reggijca, sbrinza, asiaga, pecorina itd.). Ti siri so lahko delno dehidrirani z namenom zagotoviti čim daljšo obstojnost.

   V ti dve tar. podštevilki **spadajo** tudi siri, ki so po strganju aglomerirani.

2. sire v prahu, ki se običajno uporabljajo v prehrambeni industriji. So iz vseh vrst sirov, ki so poprej bodisi vtekočinjeni in nato zdrobljeni v prah bodisi spremenjeni v pasto ter posušeni in zdrobljeni v prah.

od 0406 30 100 do 0406 30 900 Sir, topljen, **razen** naribanega ali v prahu

Glej opombe HS k tar. št. 0406 (točka 3).

od 0406 40 100 do 0406 40 900 — Sir z modrimi ali podobnimi žlahtnimi plesnimi nastale v jedru sira

Glavna značilnost teh sirov je nepravilna pigmentacija zaradi nastanka plesni v jedru sira.Ta tar. podštevilka **zajema** vse modro marmorirane sire, kot so: stiltonski sir, modri hrbet, Saingorlon, Edelpilzkaese, danski modri sir, Mycella, gorgonzola, roquefort, Bleu d'Auvergne, Bleu des Causses in Bleu de Quercy.

od 0406 90 020 do 0406 90 060 — Komentar k **tar. podštevilki 0406 20 100** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0406 90 190 — Komentar k **tar. podštevilki 0406 20 100** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0407 00 — Ptičja jajca, v lupini, sveža, konzervirana ali kuhana

Ta tar. številka **zajema** tudi gnila jajca v lupini, kot tudi jajca, v katerih se je že pričel inkubacijski proces.

Obstojnost jajc se lahko doseže z obdelovanjem zunanjosti jajca z maščobo, voskom ali parafinskim voskom, z vlaganjem v raztopino apna ali vodnega stekla ali na druge načine.

od 0407 00 110 do 0407 00 300 — Perutnine

To so jajca perutnine iz **tar. številke 0105**.

0407 00 110 in 0407 00 190 — Valilna

Ti dve tar. številki **zajemata** samo perutninska jajca, ki ustrezajo pogojem, ki jih postavljajo pristojne oblasti.

0408 — Ptičja jajca brez lupine ter jajčni rumenjaki, sveža, sušena, kuhana v vodi ali sopari, oblikovana, zamrznejna ali kako drugače konzervirana, z dodatkom sladkorja ali drugih sladi ali brez njih

0408 11 800 — Drugi

Ta tar. številka **zajema** jajčne rumenjake, primerne za človeško prehrano in jajčne rumenjake, neprimerne za človeško prehrano, **razen** tistih, ki se uvrščajo v **tar. podštevilko 0408 11 200**.

0408 19 200 Neprimerni za človeško prehrano

Glej opombe k **tar. podštevilki 0408 11 200**

0408 19 810 in 0408 19 890 Drugo

Prvi stavek komentarja k tar. podšt. 0408 11 800 se uporablja *mutatis mutandis* tudi za ti dve tar. podštevilki.

0408 91 200 Neprimerni za človeško prehrano

Glej opombe k **tar. podštevilki 0408 11 200**.

0408 91 800 Drugo

Komentar k tar. podšt. 0408 11 800 se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0408 99 200 Neprimerni za človeško prehrano

Glej komentar k tar. podšt. 0408 11 200.

0408 99 800 Drugo

Komentar k **tar. podštevilki 0408 11 800** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

Poleg celih jajc brez lupin, ki se lahko pojavijo sveža, **zajemata** ti dve tar. podštevilki vsa jajca, ki so konzervirana kako drugače kot samo s sušenjem - npr. z dodajanjem soli ali kemičnih konzervansov (tekoča cela jajca) ali z zamrzovanjem (zamrznjena cela jajca). V ti dve tar. podštevilki se uvrščajo tudi jajca, kuhana v pari ali vreli vodi in vlita jajca (cilindrična **"dolga"** jajca, izdelana iz rumenjakov in beljakov večih jajc)

5. POGLAVJE

PROIZVODI ŽIVALSKEGA IZVORA, KI NISO NAVEDENI IN ZAJETI NA DRUGEM MESTU

0505 **Kože in drugi deli ptic, s perjem in puhom, perje in deli perja (z odrezanimi ali neodrezanimi robovi) in puh, ki niso naprej obdelani, razen s čiščenjem, dezinficiranjem ali pripravljanjem za konzerviranje; prah in odpadki perja ali delov perja**

0505 10 100 in 0505 10 900 Vrsta perja, ki se uporablja za polnjenje; puh

Proizvodi iz teh tar. podštevilk so opredeljeni v opombah HS k tar. podštevilki 0505 10.

0505 10 100 Surovo

Ta tar. podštevilka **zajema** perje vrst, ki se uporabljajo za polnjenje, ter puh v stanju, kot je bilo populjeno s ptičjega telesa, četudi je šlo za puljenje mokrega puha. Vanjo **spada** tudi perje in puh, ki je bilo po puljenju izpostavljenjo postopku razpraševanja, razkuženo, ali pa izpostavljeno zgolj dezinfekcijski obdelavi.

V to tar. podštevilko se uvršča tudi rabljeno perje, ki se v takšnem stanju ne more ponovno uporabiti kot perje za polnjenje. Proizvodi iz te tar. podštevilke večinoma prihajajo na carinjenje v obliki stisnjenih svežnjev.

0505 10 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** perje vrst, ki se uporabljajo za polnjenje, ter puh, ki je bil izpostavljen temeljitejši čistilni obdelavi, kot pa puh iz predhodne tar. podštevilke (npr. oprano v vodi ali pari in nato posušeno v vročem zraku).

0505 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. kože in druge dele ptičev (glave, krila, vratove itd.) z njihovim perjem ali puhom, ki so namenjeni npr. za proizvodnjo modnih dodatkov za pokrivala;
2. kože ptičev brez perja ali puha, še posebej del gosje kože, imenovan "**labodja koža**", ki se uporablja predvsem za proizvodnjo cofov;
3. Dolgo perje kril ali repa ali drugih delov, ki ni uporabno za polnjenje predvsem zaradi mer in togosti peresnih tulcev;
4. okrasni deli, ki so po obdelavi namenjeni za proizvodnjo modnih dodatkov za pokrivala, umetnih rož itd. Takšni deli so npr. nojevo perje, perje bele čaplje, čaplje, fazana, marabuja, afriške štorklje, šoje, kolibrija, srake, jastreba, galeba in štorklje;

5. perje v glavnem enake dolžine, ki se uporablja za proizvodnjo perjastih krp za prah in ščetk;
6. nekateri jasno izoblikovani deli perja, kot sta peresni list in tulec (prirezan ali neprirezan, za izdelavo ribiške opreme ali zobotrebcev) in kosmača, odrezana s peresnega tulca ali skupaj s tankimi ostružki pristriženega ali nepristriženega tulca (puljeno perje). Če peresa zaradi kakršnegakoli predelavnega postopka izgubijo značaj perja za polnjenje, se uvrščajo v **tar. podštevilko 0505 10 100** ali 0505 10 900.

   V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi proizvodi, ki so v Nemčiji znani pod imenom "**petelinji tulci**". To so tulci peres, prirezani zaradi doseganja ostrine in proporcionalnosti. Na teh peresih je le majhna kosmača, katere postopek prirezovanja ni mogel odstraniti:
7. prah (ali zdrob) in odpadki perja ali delov peres.

0506 **Kosti in strženi rogov, surovi, razmaščeni, enostavno pripravljeni (toda nerazrezani v oblike), namočeni v kislino ali brez želatine; prah in odpadki teh izdelkov**

0506 10 000 Kostna tkiva in kosti, namočeni v kislino

Glej Komentar HS k tar. številki 0506 (drugi odstavek (3)).

0506 90 000 Drugo

Glej Komentar HS k tar. številki 0506 (drugi odstavek, točke (1), (2), (4) in (5)).

0509 00 **Gobe, naravne, živalskega izvora - spužve**

0509 00 100 Surove

Poleg gob, uvoženih iz države, v katere morju so bile nabrane, **zajema** ta tar. podštevilka naravne gobe, s katerij je bila odstranjena njihova zunanja prevleka, nežne viskozne snovi in nekatere snovi iz okolja (t.j. apnenčaste snovi, pesek) z mlatenjem, drobljenjem in s spiranjem v morski vodi.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi naravne gobe, katerim so bili odstranjeni neuporabni deli (npr. strohneli deli) z rezanjem, ter nasploh gobe, ki niso bile izpostavljene kemični obdelavi.

0509 00 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** gobe, ki so bile dalje obdelane z namenom odstraniti njihove apnenčaste snovi popolnoma, jih napraviti svetlejše (z obdelavo z bromom ali natrijevim tiosulfatom), razmastiti (z namakanjem v raztopini amonijaka), jih pobeliti (z namakanjem v dvoprocentni oksalni kislini), ali pa napraviti uporabne po drugih kemičnih postopkih.

0510 00 000 **Ambra siva, kastoreum, cibet in mošus; kantaride; žolči, posušeni ali neposušeni; žleze in druge živalske snovi, sveže, ohlajene ali zamrznjene ali kako drugače začasno konservirane, ki se uporabljajo za proizvodnjo farmacevtskih proizvodov**

Poleg proizvodov, navedenih v opombah HS k **tar. številki 0510**, **zajema** ta tar. številka ohlajeno ali zamrznjeno tkivo placente, v sterilnih ali nesterilnih posodah.

0511 **Proizvodi živalskega izvora, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu; mrtve živali iz 1. in 3. poglavja, neuporabne za človeško prehrano**

0511 91 100 Ribji odpadki

Glej opombe HS k **tar. številki 0511**, točka (6), odstavki od (i) do (iv).

0511 91 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. neužitna ribja jajca in ikre (glej Komentar HS k **tar. številki 0511**, točka (5);
2. odpadki rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev (oklepi morskih rakcev in klešče - zdrobljeni ali nezdrobljeni v prah);
3. mrtve živali iz 3. poglavja, ki niso užitne, ali pa ki štejejo za neprimerne za človeško prehrano (posušene vodne bolhe in drugi posušeni školjkovci ali listonožci, ki se uporabljajo kot hrana za akvarijske ribe).

0511 99 80 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, opisane v opombah HS k tar. številki 0511 pod (2) (**razen** zarodkov goveda iz **tar. podštevilke 0511 99 500**), (3), (4), (7) in (8). V to tar. podštevilko **spadajo** tudi mrtve živali iz 1. poglavja, ki niso užitne, ali pa veljajo za neprimerne za človeško prehrano.V to tar. podštevilko **ne spada** živalska krvna plazma (npr. **tar. št. 3002**).

ODDELEK II
RASTLINSKI PROIZVODI

6. POGLAVJE
ŽIVO DREVJE IN DRUGE RASTLINE; ČEBULICE, KORENINE IN PODOBNO; REZANO CVETJE IN OKRASNO LISTJE

0601 **Čebulnice, gomolji, koreninski gomolji, stebelni gomolji, živice in korenike v mirujočem stanju, rastoče ali cvetoče; rastlina in korenine cikorije, razen korenin iz tar. št. 1212**

0601 20 300 Orhideje, hijacinte, narcise in tulipani

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi druge okrasne orhideje (npr. orhideje iz rodov Cattleya in Dendrobium).

0602 **Druge žive rastline (vključno njihove korenine), potaknjenci, mladike in cepiči; gobji miceliji (vzklile gobove spore na žitnih zrnih)**

0602 10 100 in 0602 10 900 Neukoreninjeni podtaknjenci in cepiči

Ti dve tar. podštevilki **zajemata**:

1. žive dele rastlin brez korenin, ki so bili ločeni od matične rastline z namenom, da postanejo neodvisne rastline (potaknjenci);
2. žive dele rastlin s popki (okami), ki so namenjeni za cepljenje na rastline (cepiči).

0602 40 100 in 0602 40 900 Vrtnice, cepljene ali necepljene

Te tar. podštevilke **zajemajo** tako vzgojene kot šipek ali divje vrtnice.

0602 90 100 Gobji micelij

Ta izraz označuje mrežo krhkih vlaken (Thallus ali mycellium), ki se pogosto nahaja v zemlji in ki živi in raste na površju razpadajoče živalske ali rastlinske snovi v kopreni in ki se razvije v gobo.

Gobje spore, namenjene za trgovino, se prodajajo v obliki kvadratov z delčki napol razpadle slame, na katere so položene plasti micelija.

V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi proizvodi, ki sestoje iz nepopolnoma razvitih gobjih spor, ki so v mikroskopskih količinah položene na plast žitnih zrn, pomešanih s steriliziranim konjskim kompostom (mešanica slame in konjskega gnoja).

0602 90 410 Gozdno drevje

Ta tar. podštevilka **zajema** mladike iz semen iglavcev ter že ozelenela drevesa, ki se običajno uporabljajo za pogozdovanje. Slednji se dobavljajo večinoma z neobvitimi koreninami.

0602 90 450 Ukoreninjeni potaknjenci in mlade rastline

Ta tar. podštevilka **zajema** mlade rastline, ki drugje niso navedene in zajete. To so ratsline, ki zahtevajo nadaljnjo vzgojo, preden jih je mogoče vsaditi. So enoletne ali dveletne sadike, pa tudi potaknjenci s koreninami, cepljena stebla ali rastline, plasti ter sadike, ki večinoma niso starejše od dveh do treh let.

0602 90 490 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** drevesa in grme iz evropskega in eksotičnega prostora, ki drugje niso navedene in zajete in ki se običajno uporabljajo za pogozdovanje. Običajno jih dobavljajo z obvitimi koreninami.

0602 90 510 Trajnice

V to tar. podštevilko **spadajo** rastline, ki preživijo zimo tako, da njihovi neleseni nadzemni deli v jeseni odmrejo, spomladi pa poženejo nekaj novih poganjkov. Te rastline so namenjene za trajno vsaditev.

V to tar. podštevilko **spadajo** tudi praproti ter močvirske in vodne rastline (**razen** rastlin, ki se uvrščajo v **tar. številko 0601** ali v **tar. podštevilko 0602 90 990**).

0602 90 590 Drugo

V to tar, podštevilko se uvrščajo tudi zavoji ali plošče trave za travnike in "**zelene pasove**".

0603 Rezano cvetje in cvetni brsti, primerni za šopke ali za okras, sveže, posušeno, pobarvano, beljeno, impregnirano ali drugače pripravljeno

od 0603 10 110 do 0603 10 690 Sveže

Te tar. podštevilke **zajemajo** cvetje in cvetlične šopke, katerih naravna barva je bila spremenjena ali izboljšana predvsem z absorbcijsko obdelavo z barvnimi raztopinami pred ali po rezanju ali pa z namakanjem z namenom, da bi bilo uvoženo cvetje sveže.

0603 10 290 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** sončnice in resede. Vendar pa **spadajo** stebla in listi teh dveh rastlin (brez cvetov) v **tar. podštevilko 0404 10 000**.

V to tar. podštevilko **spada** tudi vrbovo vejevje s popki ali cvetovi. Vendar pa se vrbove veje brez popkov ali cvetov uvrščajo v **tar. podštevilko 1401 90 000**.

0603 10 690 Drugo

Glej opombe k **tar. podštevilki 0603 10 290**.

0604 Listje, veje in drugi deli rastlin brez cvetov ali cvetnih popkov, trave, mahovi in lišaji, primerni za šopke ali za okras, sveži, posušeni, pobarvani, beljeni, impregnirani ali kako drugače pripravljeni

0604 10 100 Islandski lišaj (reindeer moss)

To je rastlina iz družine Cladoniceae (Cladonia rengiferina, Cladonia silvatica in Cladonia alpestris).

0604 91 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **ne zajema** svežega klasja sladke koruze (zea mays var. saccharata) (7. poglavje) in klasja žitaric (10. poglavje).

0604 99 100 Drugo

Ta tar. podštevilka **ne zajema** zgolj posušenega klasja sladke koruze (Zea mays var. saccharata) (7. poglavje) ali klasja žitaric (10. poglavje).

0604 99 900 Drugo

V to tar. podštevilko se uvršča tudi suho klasje zrnatih rastlin (npr. koruze), ki je poprej beljeno, barvano, impregnirano ali kako drugače obdelano za okrasne namene.

V to tar. podšt. se uvrščajo tudi venci premera ca. 20 cm, ki so v glavnem narejeni iz suhih delov rastlin (lahko tudi zlato pobarvani) z manjšimi deli umetnega cvetja in vse skupaj povezano z žico.

7. POGLAVJE
UŽITNE VRTNINE, NEKATERI KORENI IN GOMOLJI

0701 **Krompir, svež ali ohlajen**

0701 90 510 in 0701 90 590 Nov

Nov krompir se odlikuje po bledi barvi (običajno beli ali rožnati) in tenki lupini, ki se krompirja ne drži trdno in jo je zato mogoče zlahka odstraniti s strganjem. Poleg tega ne kaže znakov kaljenja.

0703 **Čebula, šalotka, česen, por in druge čebulnice, sveži ali ohlajeni**

od 0703 10 110 do 0703 10 900 Čebula in šalotka

Te tar. podštevilke **zajemajo** vse vrste čebule (*Allium cepa*) in šalotke (*Allium ascolonicum*).

0703 10 110 Čebulček

V to tar. podštevilko **spadajo** enoletni čebuljni gomolji, zrasli iz semen. Ti gomolji so namenjeni za razsajevanje v presledkih, njihov premer pa je običajno 1 do 2 centimetra.

0703 20 000 Česen

Ta tar. podštevilka **zajema** vse vrste česna (*Allium sativum*), primernega za človeško prehrano.

0703 90 000 Por in druge čebulice

V to tar. podštevilko **spada** navadni užitni por (*Allium porrum*), valizijska čebula ali koščičasti por (*Allium fistulosum*) in drobnjak (*Allium achoenoprasum*).

0704 **Zelje, cvetača, koleraba, ohrovt in druge užitne kapusnice, sveže ali ohlajene**

od 0704 10 050 do 0704 10 800 Cvetača in brokoli

Glej Komentar HS k tar. številki 0704 (prvi odstavek pod (1)).

0704 90 10 Belo in rdeče zelje

Ta tar. podštevilka **zajema** belo zelje (*Brassica oleracea L. var. Capitata, L. f. alba D.C.*), vključno tudi koničasto zelje (*Brassica oleracea L. var. capitata L. f. var. alba D.C. subvar, conica* in *subvar. piramidalis*) ter rdeče zelje (*Brassica oleracea L. var. capitata L. f. rubra (L.) Thelle*).

0704 90 900 Drugo

V to tar. podštevilko **spada** savojsko zelje (*Brassica oleracea, L. var. bullata D.C. in var. sabauda L.*), kitajsko zelje (npr. *Brassica sinensis* in *Brassica pekinensis*), koleraba (*Brassica oleracea var. gongylodes*) in mladi ohrovt (*Brassica oleracea L. convar. botrytis (L.) Alef var. italica Plenck*).

Vendar pa se v to tar. podštevilko **ne uvrščajo**:

a) užitno korenje iz rodu *Brassica* (repa se uvršča v **tar. številko 0706**, švedska repa (*Brassica napus var. nepobrassica*) pa v **tar. številko 1214**);

b) krmilni kelj, kot so bele buče (*Brassica oleracea var. medullosa*) in kravje zelje (*Brassica oleracea var. viridis*), ki se uvrščata v **tar. številko 1214**.

0706 Korenček, koleraba, repa, rdeča pesa, zelena, redkev in podobne užitne korenčnice, sveže ali ohlajene

0706 10 000 Korenček, koleraba in repa

Ta tar. podštevilka **zajema** samo vrste repe in korenja (rdečega ali rožnatega), ki so primerne za človeško prehrano. Korenje za krmo, večinoma belo ali rumeno, repa za krmo (*Brassica campestritis var. rapa*) in švedska repa (*Brassica napus var. nepobrassica*) se uvrščajo v **tar. podštevilko 1214 90 100**.

0706 90 90 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. peso (*Beta vulgaris var. conditiva*);
2. rdečo peso in skorzonero (*Scorzonera hispanica*);
3. redkvice vseh vrst (belih, črnih, rožnatih itd.) (*Raphanus sativus var. sativus* in, predvsem, vrste *niger*);
4. petršilj (*Petroselinum crispum var. tuberosum*) in krebuljice (*Chaerophyllum bulbosum*);
5. pastinak (Pastinaca sativa);
6. japonske artičoke (*Stachys affinis* ali *Stachys sieboldii*) - to so razpotegnjene korenike, ki lahko večinoma dosežejo dolžino mezinca. So rumenkasto bele ali bele barve in imajo številka zoženja.

Vendar pa se užitne korenčnice in gomolji, ki vsebujejo veliko škroba ali inulina (kot npr. jeruzalemske artičoke, sladki krompir, taro ali jam) uvrščajo v **tar. številko 0714**.

0707 **Kumare in kumarice, sveže ali ohlajene**

0707 00 900 Kumarice

Kumarice, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, so vrsta majhnih kumar (85 ali več na kilogram).

0708 **Stročnice v strokih ali zrnu, sveže ali ohlajene**

od 0708 10 200 do 0708 10 950 Grah (*Pisum sativum*)

Te tar. podštevilke **zajemajo** vse vrste graha iz rodu *Pisum sativum*, vključno grah za krmo (*Pisum sativum var. arvense*). V te tar. številke **ne spada** kravji grah (vključno črno-bela vrsta) - ta se uvršča v **tar. podštevilko 0708 20 200** ali **0708 20 950**, čičerka iz rodu *Cicer* pa se uvršča v **tar. podštevilko 0708 90 000**.

0708 90 000 Druge stročnice

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša opomba HS k tar. številki 0708 (pod (3), (4), (5) in (6)).

0709 **Druge vrtnine, sveže ali ohlajene**

0709 20 000 Beluši

Ta tar. podštevilka **zajema** samo mlade beluše ali "**Štručke**" (*Asparagus officinalis*).

0709 40 000 Zelena, **razen** gomoljne zelene

V to tar. podštevilko **spada** zelena vrst "*apium graveolens L., var. dulce (Mill.) Pers.*" (rebrasta, paličasta ali zimska zelena) in "*Apium graveolens var. secalinum Alef.*" (listna zelena).

0709 51 300 Lisičke

Ta tar. podštevilka **zajema** samo lisičke vrst *Cantharellus cibarius Fries* in *Cantharellus fresii Quelet*. Večinoma so barve jajčnega rumenjaka. Podobne užitne vrste, kot npr. nepravi jajčevec (*Clitocybe aurantiaca*) in rogati jajčevec (*Craterellus cornocopioides*), ki se včasih uporablja kot nadomestek za gonoljike, se uvrščajo v **tar. podštevilko 0709 51 900**.

0709 51 500 Prašnikarice

Ta tar. podštevilka **zajema** samo gobane iz rodu boletus, predvsem pa navadni goban ali jurček (*Boletus edulis*).

od 0709 60 100 do 0709 60 990 Paprike iz rodu *Capsicum* ali *Pimenta*

Glej Komentar HS k tar. številki 0709 pod (6).

0709 90 100 Solatna zelenjava, **razen** zelene solate (*Lactuca sativa*) in radiča (*Cichorium spp.*)

Ta tar. podštevilka **zajema** vse vrste solatnih rastlin, **razen** vrtne solate (*Lactuca sativa*), cikorije in endivije (*Cichorium spp.*). Sem spadata:

1. ovčja solata;
2. regrat (*Taraxacum officinale*).

0709 90 200 Artičoke

V to tar. podštevilko **spadajo** artičoke (imenovane tudi "**bela pesa**"), špinačna pesa, srebrna pesa ali listnata pesa (*Beta vulgaris s. var. cicla*) in *Cynara cardunculus.*

0709 90 310 in 0709 90 390 Olive

Olive, iz katerih je bilo ekstrahirano olje, vendar je v njih ostalo več kot 8% maščobe, ostanejo uvrščene v teh tar. podštevilkah.

0709 90 400 Kapre

Kapre so neodprti popki cvetov trnovega koprenastega grmiča (*Capparis spinosa*).

0709 90 900 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščajo:

1. rožnati slez ali damski prsti (*Hibiscus esculentis*);
2. buče (npr. *Cucurbita maxima* in *Cucurbita pepo*);
3. rabarbara;
4. zajčja detelja (kislica) (*Rumex acetosa*);
5. zajčja kislica (*Oxalis crenata*);
6. Skirret (*Sium sisarum*)
7. razne vrste kreše: vrtna kreša (*Lepidium sativum*), vodna kreša (*Nasturtium officinale*), zimska kreša (*Barbarea verna*) itd.;
8. navadni portulak (*Portulaca oleracea*);

9. peteršilj in drobnjak, **razen** gomoljastega peteršilja in gomoljastega drobnjaka, ki spadata v **tar. podštevilko 0706 90 90**;
10. pehtran (*Artemisia dracunculus*) in šatraj (*Satureja hortensis* ali poletni šatraj in *Satureja montana* ali zimski šatraj);
11. gojeni ali sladki majaron (*Majorana hortensis* ali *Origanum majorana*);
12. kitajski vodni kostanj (gomolji vodnih rastlin *Eleocharis dulcis* in *Eleocharis tuberosa*).

Upoštevati je treba:

a) da se korenje in gomolji z visoko vsebnostjo škroba ali inulina uvrščajo v **tar. številko 0714**;

b) da so nekatere vrste rastlin iz te tar. podštevilke **izključene**, čeprav se uporabljajo za človeško prehrano - to se nanaša predvsem na naslednje vrste:

1. timijan (materina dušica) (**tar. podštevilke od 0910 40 110 do 0910 40 900**);
2. divji majaron ali origano (*Origanum vulgare*), kadulja (žajbelj) (*Salvia officinalis*), bazilika (*Ocimum basilicum*), vsi razločki mete, sporiš (verbena, železnjak) (*verbena spp.*), rutica (*Ruta graveolens*), izop (ožep) (*Hyssopus officinalis*) in borag (*Borago officinalis*) - te vrste rastlin se uvrščajo v **tar. številko 1211**.

0711 Vrtnine, začasno konzervirane (npr.: z žveplovim dioksidom, v slanici, žveplani vodi ali drugih raztopinah za začasno konzerviranje), vendar takšne neprimerne za takojšnjo prehrano

0711 20 100 in 0711 20 900 Olive

Te tar. podštevilke **zajemajo** olive (običajno v slanici), ki še niso bile izpostavljene postopku odstranjevanja njihovega grenkega okusa. Užitne olive, četudi s pomočjo zgolj preprostega podaljšanja namakanja v slanici, so iz teh tar. podštevilk **izključene** in se uvrščajo v **tar. podštevilko 2005 70 000**.

0711 30 000 Kapre

Kapre iz te tar. podštevilke so običajno konzervirane v sodčkih tako, da so vložene v slanico.

0711 40 000 Kumare in kumarice

V to tar. podštevilko se uvrščajo kumare in kumarice, ki so zgolj položene v velike posode s slanico. Slanica povzroči spontano fermentacijo, kar zagotavlja obstojnost za čas prevoza in skladiščenja.

Te proizvode pred končno uporabo obdelajo na naslednji način, ki jim daje značilnosti proizvodov iz 20. poglavja:

– z delno odstranitvijo soli, čemur sledi začinjanje (običajno z dodatkom aromatizirane prekrivajoče tekočine na osnovi kisa);
– s pasterizacijo, katere namen je podpreti stabilizacijo soli in kisa. Potek, ko proizvode premestijo v manjše posode (konzerve, steklenice, steklene kozarce itd.).

Vendar pa se kumare in kumarice (konzervirane v slanici ali ne) po končani mlečni fermentaciji uvrščajo v **tar. št. 2005**. Te proizvode je mogoče prepoznati po tem, da daje prečni prerez njihove pulpe steklen videz, včasih celo prozoren.

0711 90 400 Iz rodu Agaricus

Gobe iz te tar. podštevilke so lahkokonzervirane v močni slanici, kateri je dodan kis ali ocetna kislina..

0712 Sušene vrtnine, cele, razrezane v kose ali mlete, vendar ne nadalje pripravljene

Ta tar. številka **ne zajema** proizvodov v suhi obliki, ki se ne uporabljajo kot zelenjava, ampak predvsem za izdelavo vonjav ali proizvodov za medicinske namene, za izdelavo sredstev za zatiranje mrčesa in škodljivcev ter za podobne namene (**tar. št. 1211**).

0712 90 300 Paradižnik

Glede uvrščanja paradižnika v prahu glej opombe k tar. podštevilkam od 2002 90 110 do 2002 90 990.

0712 90 900 Drugo

Iz te tar. podštevilke je **izključeno** posušeno listje ali posušene korenine regrata (*Taraxacum officinale*), posušena zajčja detelja (kislica) (*Rumex acetosa*) in posušena kapucinka ali indijska kreša (*Tropaeolum majus*), ki se uporabljajo za medicinske namene (tar. podšt. 1211 90 950).

0713 Sušene stročnice v zrnu, oluščene ali neoluščene ali zdrobljene

Blago, ki se uvršča v to tar. številko, je namenjeno za setev. To so vrtnarski proizvodi, ki jih je večinoma mogoče prepoznati po pakiranjih, v katerih se nahajajo (npr. v vrečkah z navodili za uporabo), pa tudi po visoki ceni.

od 0713 10 100 do 0713 10 900 Grah (*Pisum sativum*)

Opombe k tar. podštevilkam od 0708 10 200 in 0708 10 950 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0713 20 00 Čičerika (garbanzos)

Čičerika iz te tar. podštevilke je iz rodu *Cicer* (večinoma *Cicer arietinum*) in je namenjena bodisi za setev, za človeško prehrano bodisi za krmo živali.

0713 31 00 Fižol vrst *Vigna mungo (L.) Hepper* ali *Vigna radiata (L.) Wilczek*

Glej opombe HS k tar. podštevilki 0713 31.

0713 32 00 Fižol drobni rdeči (*Adzuki, Phaesolus* ali *Vigna angularis*)

Z drobnim rdečim fižolom se vselej trguje v posušenem stanju. Preden rastlina adzuki odraste, so zrna zelena in vsebujejo visok delež vode. Ko rastlina odraste, postanejo zrna rdeča in se posušijo.

0713 40 00 Leča

Te tar. podštevilke **zajemajo** samo leče izrodu *Ervum* ali *Lens* - na primer številne vrste navadne leče (*Ervum lens* ali *Lens esculenta*) in grašico (grahor) (*Ervum ervilia*).

0713 90 100 in 0713 90 900 Drugo

V te tar. podštevilke **spadajo** semena (zrnja) kot so **"horegram"** (*Dolichos sineasis spp. sesquipedalis*), **"lablab"** (*Dolichos lablab*), **"pidegon"** grah (*Cajanus cajan*), **"jack"** fižol (*Canavalia ensiformis*), žametni fižol (*Mucuma utilis*) in seme guara.

Iz teh tar. podštevilk so **izključena** semena volčjega zoba in grašica vseh vrst, **razen** vrste *Vicia faba* (**tar. podštevilka 1209 29 100** ali **1209 29 500**).

0714 Manioka, trstikasta maranta (sago), salep, topinambur, sladki krompir in podobne korenovke in gomoljnice z visokim deležem škroba ali inulina, sveži, ohlajeni, zamrznjeni ali posušeni, celi ali razrezani ali v peletih; strženi sagovega drevesa

0714 10 100 in 0714 10 990 Manioka (Cassava)

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. gomoljaste korene manioke. Obstajata dve vrsti manioke: *Manihot utilissima* in *Manihot aipi*. Koreni so razporejeni podobno kot žbice na kolesu, njihova teža ob žetvi pa lahko variira med 500 grami in 3 kilogrami ali več;
2. peleti iz aglomeriranih delčkov maniokinih korenov, ali pa aglomerirani z moko ali zdrobom teh korenov (glej tudi opombe HS k **tar. številki 0714**, drugi odstavek.

0714 20 100 in 0714 20 900 — Sladki krompir

Sladki krompir je gomolj z belim, rdečim ali rumenim mesom, kar je odvisno od vrste in porekla te rastline – vzpenjalke (*Ipomea batatas*).

0714 90 110 in 0714 90 900 — Trstikasta maranta (sago), salep in podobne korenovke in gomoljnice z visokim deležem škroba

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. koreni marante (Saga), ki pripadajo različnim vrstam vrtnine, kar je odvisno od njihovega porekla: maranta (*Maranta arundinacea*), indijska maranta (*Maranta indica*), tacca (*Tacca pinnatifida*) in kvinslendška maranta (*Canna edulis*);
2. korene salepa ali salep različnih vrst vrtnin iz rodu *Orchis*;
3. mrtvi koreni dalij in drugi mrtvi gomoljasi koreni rož;
4. rizomi tarosa (*Colocasia esculenta* ali *Colocasia antiquorum*);
5. jami večih različnih vrst (*Dioscorea batatas*, *D. trifida, D. alata, D. bulbifera* itd.).

0714 90 900 — Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** različne vrste jeruzalemske artičoke (npr. *Helianthus tuberosus*, *Heliantus strumosus* in *Helianthus decapetalus*) ter škrobaste stržene "**sagovega drevesa**", katere dobijo iz debla veliko vrst palm (*Metroxylon, Rumphii, Raphia ruffia, Arenga* itd.).

8. POGLAVJE
UŽITNO SADJE IN LUPINASTO SADJE (OREŠČKI); OLUPKI AGRUMOV ALI DINJ IN LUBENIC

SPLOŠNA DOLOČILA

V to poglavje se uvršča sadje za destilacijo v obliki grobih pulp, čeprav se je naravni proces fermentizacije že pričel.

0801 **Kokosovi orehi, brazilski orehi in akažu (indijski) orehi, sveži ali suhi, oluščeni ali neoluščeni**

0801 21 000 in 0801 22 000 Brazilski oreh

To so orehi s trdo lupino, ki po obliki in velikosti spominjajo na mandarine. Lupina oklepa obširno jedro trikotnega prečnega prereza v rjavkasti vlaknasti ovojnici.

0802 **Drugo lupinasto sadje, sveže ali suho, oluščeno ali neoluščeno**

0802 21 000 in 0802 22 000 Lešniki (*Corylus spp.*)

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** lešnike ali velike lešnike (sadeži rastline *Corylus avellana*), turške lešnike (sadeži rastline *Corylus colurna* in sadeže rastline *Corylus maxima*).

0802 40 000 Kostanji (*Castanea spp.*)

V to tar. podštevilko se uvršča samo užitni sladki kostanj iz rodu *Castanea*. Zaradi tega ta tar. podštevilka **ne zajema** vodnega kostanja (sadeži rastline *Trapa natans*), ki se uvršča v **tar. podštevilko 0802 90 850** in konjskega oziroma divjega kostanja (*Aesculus hippocastanum*), ki se uvršča v **tar. številko 2308**.

0802 50 000 Pistacije

Pistacije so sadež pistacijinega drevesa (*Pistacia vera*), katerega gojijo predvsem na Siciliji, v Grčiji in na Srednjem Vzhodu.

Pistacijev oreh je velikosti majhne olive in je sestavljen iz mehkega, rdečerjavega stroka s hrapavo površino ter iz rahlo aromatične lupine iz dveh polovic. Lupina je svetle barve in olesenela, jedro pa je prevlečeno z rdečerjavo kožo, je znotraj svetlozeleno in ima prijeten, blag okus.

0802 90 500 Pinije

Ta tar, podštevilka **zajema** jedra pinijinih orehov (sadež drevesa *Pinus pinea*), v storžih ali posamezne.

0802 90 850 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

– vodne kostanje (sadeži rastline *Trapa natans*);

– semena borovcev (sadeži drevesa *Pinus pinea*), v storžih ali brez njih.Kitajski vodni kostanj ali pi-tsi (gomolji vodne rastline *Eleocharis dulcis* in *Eleocharis tuberosa*) se uvrščajo v **tar. podštevilko 0709 90 900**;

– limbov orešek (sedež drevesa *Pinus cembra*), v storžih ali posamezno.

0803 00 Banane, vključno rajske smokve, sveže ali posušene

0803 00 110 Rajske smokve

Rajske smokve (trpotci) lahko dosežejo dolžino 50 cm in so od banan iz **tar. podštevilke 0803 00 190** večji, njihov prerez pa je bolj oglat. Škrob, ki ga vsebuje trpotec, se od bananinega škroba razlikuje po tem, da z dozorevanjem ne postaja sladek. Trpotci nimajo izrazitega vonja in surovi niso primerni za uživanje. Običajno jih pobirajo zelene in postrežejo kuhane.

0804 Datelji, fige, ananas, avokado, guava, mango in mangusta, sveži ali suhi

od 0804 40 200 do 0804 40 950 Avokado

Hruška avokado ali avokado je sadež drevesa avokada (*Persea gratissima Mill.*). Avokado je koščičast, pogosto precej velik, okroglast, ima obliko hruške ali čutare z dolgim vratom (odvisno od vrste), vsebuje včasih precej veliko koščico. Lupina je temnozelene barve, različno intenzivno živorožnato ali rumeno šatirana. Meso zrelega avokada je pod lupino zelenkasto bele barve in trdo, ob koščici pa bolj blede barve.

0804 50 000 Guave, mango in mangusta

Guava je sadež drevesa guava (*Psidium guajava L.*). Guave so jagode, barva njihovega mesa variira (belkasta, rožnata, motno rumena, rdečkasta ali zelena barva), v njih je več drobnih koščic.

Mango je sadež drevesa mango (*Magnifera indica*). Mangi so koščičasti plodovi s ploščato koščico z vlakni. Obstaja več vrst manga - razlikujejo se po teži (od 150 gramov do 1 kilograma) ter po sladkosti in okusu (nekateri imajo rahel priokus po terpentinu).

Manguste so sadeži drevesa manguste (garcinia mangostana). V zrelem stanju so jagodičasti sadeži rjavkasto rožnate barve. Imajo debel semenski mešiček z več semeni, ki je obdan s porozno, belo in sladko opno izjemno značilnega okusa.

0805 Agrumi, sveži ali suhi

od 0805 10 100 do 0805 10 500 Sladke pomaranče, sveže

Te tar. podštevilke **zajemajo** samo pomaranče vrste *Citrus sinensis*.

0805 10 100 Rdeče in polrdeče

Rdeče so pomaranče, katerih lupina (pogosto le polovica njene površine), meso in sok so pigmentirani vsled prisotnosti karotina. Pri polrdeče je pigmentacija večinoma manj izrazita in se omejuje na meso in sok.

Med te pomaranče **spadajo** "**krvavi ovali**", "**sanguinas redondas**", "**sanguinke s popkastim vrhom**", **"sanguinelli"**, "**washingtonske sanguinke**" ali "**velike sanguinke**" in **"portugalke"**.

od 0805 10 820 do 0805 10 860 Drugo

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** grenivke (seviljske pomaranče) - plodove vrste *Citrus aurantium*. Uporabljajo se pretežno za konzerviranje.

0805 20 300 Monrealke in satsuma mandarine

Satsume (*Citrus reticulata Blanco var. unshiu* (Swing)) so zgodnja različica mandarin. Sadež je velik, rumenooranžne barve, sočnat, brez kislin in pik.

0805 20 500 Mandarine in wilking mandarine

Mandarine (*Citrus nobilis Lour.* ali *Citrus reticulata Blanco*) je od navadnih pomaranč moč razlikovati po manjši, bolj sploščeni obliki, po lažjem lupljenju, po bolj jasni razdelitvi njihovih segmentov in po slajšem in bolj dišečem okusu.

Wilkinžanke so križanec različice willowe listnate mandarine in tempeljske mandarine (kraljeve mandarine). Slednja je križanec med mandarino in grenivko). Spominjajo na mandarine, le da so večje in na enem koncu zašiljene.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** satsumov (**tar. podštevilka 0805 20 300**) in tangerskih mandarin (**tar. podštevilka 0805 20 700**).

0805 20 700 Tangerinke

Ta tar. podštevilka **zajema** tangerinske mandarine (*Citrus reticulata Blanco var. tangerina*).

0805 20 900 Druge

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. tangeloske - križanci med tangerskimi mandarinami in grenivkami;
2. ortanike - križanci med pomarančo in tangersko mandarino;
3. malakinke - križanci med pomarančo in mandarino;
4. tangroske.

0805 30 900 Limete (*Citrus aurantifolia*)

Ta tar. podštevilka **zajema** vse različice vrste *Citrus aurantifolia*.

Limete so majhni, skoraj okrogli ali ovalni plodovi s tenko, prižemajočo se zeleno ali zelenkasto rumeno lupino. Sočna pulpa je zelena in zelo kisla.

od 0805 40 200 do 0805 40 950 Grenivke

V to tar. podštevilko **spadajo** sadeži vrst *Citrus grandis* in *Citrus paradisi*. Ti sadeži imajo svetlorumeno lupino in so večinoma večje od pomaranč. Imajo sferično obliko, ki je lahko nekoliko sploščena. Meso je rumeno ali rožnato in grenko kislega okusa.

0805 90 000 Drugo

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. Citrone (*Citrus medica*) - so kot velike citronovke (limone) z debelo lupino in grčavim površjem. Njihovo meso zelo prijetno diši, pulpa je kiselkasta, kandirano skorjo pa veliko uporabljajo za pecivo in v slaščičarstvu;
2. kumkuata (*Fortunella japonica F. hindisii* in *F. margarita*) je sadež velikosti olive. Je okrogel ali podolgovat brez sploščitev na koncu. Ima gladko kožo, nezajetno pulpo in rahlo kisel okus in sladko lupino. Je se surova ali v pireju;
3. chinote (*Citrus aurantium var. myrtifolia*);
4. bergami (*Citrus aurantium var. bergamia*) - so vrsta pomaranče, njih oblika je hruškasta, lupina pa rumena. Imajo nekoliko kisel okus in se uporabljajo v glavnem za izdelovanje eteričnega olja.

0806 Grozdje, sveže ali suho

0806 10 100 Namizno grozdje

Namizno grozdje se od vinskega razlikuje tako po zunanjosti kot po načinu pakiranja. Medtem ko se namizno grozdje najpogosteje pojavlja v zabojih, kartonkah, pladnjih, v gajbah ali v majhnih koših, se pojavlja vinsko grozdje bodisi v velikih koših, v odprtih zabojih ali v kadeh, v katerih je grozdje pogosto tesno naloženo, da se zdrobi ali napol stisne.

0806 20 110 Rozine

Proizvodi iz te tar. podštevilke so posušene grozdne jagode vrste *Vitis corinthica* iz vina. So majhne, okrogle, brez pecljev in takorekoč brez semenk. So temnorožnate barve, ki se nagiba k črni, in zelo sladke.

0806 20 910 Rozine

Glej komentar k **tar. podštevilki 0806 20 110.**

0807 Dinje, lubenice in papaja, sveže

0807 11 100 Lubenice

Lubenice so sadež vrste *Citrullus vulgaris Schrad*. Zrasejo lahko do teže 20 kilogramov. Meso ni posebno sladko, je zelo vodeno in običajno svetlo rdeče s črnimi semeni.

0807 19 000 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema** sadeže vrst *Cucumis melo*, med katerimi obstaja več vrst, predvsem muškatna dinja (*var. reticulatus Naud.*) z mrežasto razdeljeno kožo; sladkorna dinja (*var. saccharus Naud.*), katere koža je prav tako mrežasto razdeljena; melona (*var. cantalupensis Naud.*) z izstopajočimi gubami na koži; zimska melona (*var. inordorus Naud.*) in gladkokožna melona. Sadeži so običajno debeli, sferični ali ovalni, bodisi z grobo ali gladko lupino oz. kožo. meso je trdo in sočno, rumenkasto oranžno ali belo ter sladkobnega okusa. Osredje sadežev ima več filamentov in je votlo, vsebuje veliko število ploščatih, ovalnih semen, ki so bleščeči in rumenkasto bele barve.

0807 20 000 Papaje

Papaje (*Carica papaya*) so podolgovati ali okrogli sadeži, gladki ali nekoliko hrapavi, zreli so zelenkasto rumeni ali oranžni. Po teži lahko zelo variirajo – od nekaj sto gramov do več kilogramov. Meso je podobne konsistence kot meso dinj, njegova barva se nagiba k oranžni. Meso vsebuje različne stopnje sladkorja, njegova dišava pa različno intenzivna. V sredini je votlina z velikim številom okroglih, črnih semen, vloženih v pulpo.

0808 **Jabolka, hruške in kutine, sveže**

0808 10 100 Jabolka za predelavo, nepakirane, od 16. septembra do 15. decembra

Ta tar. podštevilka **zajema** jabolka, ki se lahko uporabljajo le za proizvodnjo fermentiranih ali nefermentiranih pijač (zaradi njihovega izgleda in značilnosti - nesortna jabolka, večinoma manjša od desertnih jabolk, njihov okus je kisel in nevšečen, so manjvredna). Ta jabolka morajo biti med transportom v masi in brez separatorjev (v železniških vagonih, velikih kontejnerjih, tovornjakih ali na vleku).

0808 20 100 Hruške za predelavo, razsute, od 1. avgusta do 31. decembra

Opombe k **tar. podštevilki 0808 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0809 **Marelice, češnje in višnje, breskve (vključno nektarine), slive in trnulje, sveže**

0809 20 05 in 0809 20 95 Češnje in višnje

Te tar. podštevilke **zajemajo** vse vrste češenj, vključno višnje, predvsem pa navadne češnje (sadeži *Prunus cerasus*), črne višnje (sadeži *Prunus cerasus var. austera*), "**srčne**" češnje (sadeži *Prunus avium var. juliana*) in trdomesnate češnje (sadeži *Prunus avium var. duracina*) ter sadeže *Prunus avium* ali *Cerasus avium*.

0809 30 10 in 0809 30 90 Breskve, vključno z nektarinami

Za razliko od breskev imajo nektarine gladko kožo.

0809 40 900 Trnulje

Trnulje so sadeži drevesa divje slive (*Prunus spinosa*).

0810 **Drugo sadje, sveže**

0810 20 100 Maline

Ta tar. podštevilka **zajema** sadeže rastlin *Rubus idaeus*, *Rubus illecebrosus*, *Rubus occidentalis* in *Rubus strigosus*. Nekatere vrste imajo rdeče, druge pa belo meso.

0810 30 100 Črni ribez

Ta tar. podštevilka **zajema** okroglaste sadeže rastline *Ribes nigrum L.*

0810 30 300 Rdeči ribez

Ta tar. podštevilka **zajema** okroglaste sadeže rastline *Ribes rubrum L.*

0810 40 100 Brusnice (sadeži rastlin vrste *Vaccinum vitis idaea*)

V to tar. podštevilko se uvrščajo samo sadeži rastlin vrste *Vaccinum vitis - iddaea*; so rdeči ali rožnati.

0810 40 300 Borovnice (sadeži vrste *Vaccinum myrtillus*)

V to tar. podštevilko se uvrščajo samo sadeži rastlin vrste *Vaccinum vitis - iddaea*; so rdeči ali rožnati.

od 0810 50 100 do 0805 50 300 Kivi (*Actinidis chinensis Planch.*)

To sadje velikosti jajca je mesnato, grenkosladkega okusa, njihova dlakava koža pa je rjavkasto zelene barve.

0810 90 300 Tamarinde, akažu oreh, liči, kruhovec, sapodila

Tamarinde (sadež *Tamarindus indica* in *Tamarindus officinalis*) se v mednarodni trgovini običajno pojavljajo v obliki pulpe brez dodanega sladkorja ali drugih sladil in drugače neobdelane. Takšne se uvrščajo v **tar. podštevilko 0813 40 600**.

Akažu oreh je sadež rastline *Artocarpus heterophylla* in *Artocarpus integrifolia*. Liči je sadež rastline *Litichi chinesis*, jagode sapodila pa rastline *Achras sapota*.

0810 90 400 Pasijonsko sadje, karambola in pitaja

Ta tar. podštevilka zajema pasijonsko sadje ali granatine (t.j. "**marakujo**"), kot je npr. sadje naslednjih vrst: rožnata granatina (*Passiflora edulis*), velika granatina (*Passiflora quadrangularis*) in sladka granatina (*Passiflora ligularis*).

0810 90 850 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. sadeže rastline arbutus (*Arbutus unedo*);
2. češminove jagode (sadeži rastline *Berberia vulgaria*);
3. bezgove jagode (jagode rastline *Sambucus nigra*);
4. sadeži krhlike (*Hippophae rhamoides*);
5. oskoruše (ali oskoruševa jabolka) (sadeži rastline *Sorbus domestica* in *Sorbus aria*);

6. sadeži anone (*Annona cherimolia* (cherimoya), *Annona muricata* (sour sop), *Annona reticulata* (volovsko srce) in *Annona squamosa*);
7. razne vrste sadežev rastline *Physalis* ali alkekeng (sadeži *Physalis alkekengi* (kitajska svetilka) ali *Physalis pubecensis*);
8. sadeži madagaskarske slive ali guvernerjeve slive (*Flacourtia cataphracta* in *Idesia*);
9. nešplje (sadeži *Mespius germanica*) in japonske nešplje (sadeži *Eriobotrya japonica*);
10. sapodilje in sapote (sadeži *Achras sapota* in *Lucuma mammosa*);
11. užitni deli aktinidij, **razen** kivija (*Actinidia chinensis Planch.*), ki **spada** v **tar. podštevilke od 0810 50 100 do 0810 50 300**;
12. sadeži raznih vrst *Sapindeceai* (sadeži *Litchi sinensis*), sadeži *Nephelium Lappaceum* in pulasanti (sadeži *Nephelium mutabile*), **razen** ličija (sadežev kitajskega ličija), ki se uvršča v **tar. podštevilko 0810 90 300**.

0811 **Sadje in lupinasto sadje (oreščki), nekuhani ali kuhani v vodi ali sopari, zamrznjeni, ki vsebujejo dodani sladkor ali druga sladila ali ne vsebujejo dodanega sladkorja oz. sladil**

Izraz **"Zamrznjeni"** je opredeljen v splošnih opombah HS k temu poglavju (drugi odstavek).

Glede podštevilk, pri katerih gre za dodani sladkor, glej dodatno opombo 1 k temu poglavju.

0811 20 310 Maline

Glej opombe k **tar. podštevilki 0810 20 100**.

0811 20 390 Črni ribez

Glej opombe k **tar. podštevilki 0810 30 100**.

0811 20 510 Rdeči ribez

Glej opombe k **tar. podštevilki 0810 30 300**.

9. POGLAVJE
KAVA, PRAVI ČAJ, MATE ČAJ IN ZAČIMBE

SPLOŠNA DOLOČILA

Uvrščanje mešanic začimb oziroma začimb, ki so jim bile dodane kakšne snovi, je opredeljeno v opombi št. 1 k temu poglavju.

V skladu s to opombo so mešanice začimb s snovjo, ki nima bistvenega značaja začimbe, iz 9. poglavja **izključene**. Če predstavljajo mešano dišavo ali začimbo, se uvrščajo v **tar. številko 2103**. Če so mešanice, ki se neposredno uporabljajo za aromatiziranje pijač ali pri pripravi ekstraktov, namenjenih za proizvodnjo pijač, sestavljene iz začimb ali rastlin, delov rastlin, semen, sadja ali orehov (celih, narezanih, zmletih ali v prahu), je treba upoštevati splošne opombe HS k 9. poglavju (šesti in sedmi odstavek).

Ostanki in odpadki začimb, ki neizogibno nastajajo med žetvijo in med postopki, ki pospravljanju sledijo (t.j. med sortiranjem in sušenjem), ali pa med postopki skladiščenja ali transportom, se uvrščajo kot "**nezdrobljeni in nezmleti**" - **razen** v primeru, ko je proizvod prepoznaven (npr. zaradi homogene sestave) kot proizvod, ki je bil izpostavljen postopku drobljenja.

0901 **Kava, pražena ali nepražena, z ali brez kofeina; lupine in kožice kave; kavni nadomestki, ki vsebujejo kakršen koli odstotek kave**

0901 11 000 in 0901 12 000 Kava, nepražena

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** nepraženo kavo v vseh oblikah - če ji je kofein odvzet, ali če ji kofein ni odvzet (vključno kavo v zrnju ali v delcih, ločenih s sortiranjem ali presejevanjem). Sem **spada** nepražena kava tudi v primeru, da ni namenjena za človeško prehrano (npr. za ekstrakcijo kofeina).

0901 11 000 S kofeinom

Ta tar. podštevilka **zajema** nepraženo kavo, ki ni bila izpostavljena postopku ekstrakcije kofeina.

0901 12 000 Brez kofeina

V to tar. podštevilko se uvršča nepražena kava, ki je bila izpostavljena postopku ekstrakcije kofeina. Tako obdelana kava običajno nima več kot 0,2 mas.% kofeina, preračunano na suho snov.

0901 21 000 in 0901 22 000 Kava, pražena

V ti dve tar. podštevilki **spada** kava, navedena v opombah k **tar. podštevilkama 0901 11 000** in **0901 12 000**, ki je bila pražena, glazirana, zmleta ali stisnjena (prešana).

0901 21 000 S kofeinom

Opombe k **tar. podštevilki 0901 11 000** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0901 22 000 Brez kofeina

Opombe k **tar. podštevilki 0901 12 000** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

0901 90 100 Lupinice in kožice kave

Lupinice so tenki stroki znotraj sadeža (zrna), ki zapirajo zrno, ki je običajno sestavljeno iz dveh polovic.

Kožice so notranje ali **"pergamentne"** kožice, ki obkrožajo vsako zrno in katere med praženjem odstranijo.

0901 90 900 Kavni nadomestki, ki vsebujejo kavo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k tar. številki 0901 pod (5). Te mešanice so lahko zmlete, ali celo stisnjene.

0904 Poper rodu Piper; suha, zdrobljena ali zmleta paprika rodov Capsicum ali Pimenta

0904 11 100 in 0904 11 900 Nezdrobljen in nezmlet

Ti dve tar. številki **zajemata** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k tar. številki 0904 pod (1). Poudariti je treba, da ostanejo v teh podštevilkah uvrščena zlomljena poprova zrna ali delci popra, če je jasno, da to ni posledica načrtnega mletja ali lomljenja. To velja tudi za prah začimb ali smeti, ki vsebujejo nečisti poper.

Ta tar. podštevilka **zajema** zelena poprova zrna, konzervirana v razredčenem kisu ali slanici, četudi so dodane majhne količine citronove kisline.

od 0904 20 100 do 0904 20 900 Paprika rodu *Capsicum* in *Pimenta*, suha, zdrobljena ali zmleta

Te tar. podštevilke **zajemajo** proizvode, ki jih obravnava Komentar HS k tar. številki 0904 pod (2), če so suhi, zdrobljeni ali zmleti.

0904 20 100 Sladka paprika, nezdrobljene in nezmlete

Paprike iz te tar. podštevilke (*Capsicum annum var. grossum*) so razmeroma velike in nepekočega okusa. Nabirajo se še zelene ali rdeče. V to tar. podštevilko **spadajo** le posušene paprike - cele ali v kosih, vendar nezdrobljene in nezmlete.

0906 Cimet in skorja cimetovega drevesa

0906 10 000 Nezrobljen in nezmlet

V to tar. podštevilko se uvrščajo npr.:

1. palice, sestavljene iz ozkih trakov lubja, uvitih enega v drugega, ki dosežejo dolžino tudi do 110 centimetrov;
2. kosi, dobljeni z rezanjem cimetovih palic na določene dolžine (t.j. od 5 do 10 centimetrov);
3. cimetova skorja v kosih različnih dolžin in širin, kot npr. **"luske"** (delci in odpadki, ki nastanejo pri rezanju cimetovih palic na standardne dolžine) in **"perje"** ali **"drobci"** (majhni koščki cimetove skorje, dobljeni pri odrezovanju skorje, ki se uporabljajo predvsem za proizvodnjo cimetove esence).

0907 00 000 Klinčki (celi plodovi, popki in peclji)

V to tar. številko se uvrščajo tudi zdrobljeni ali zmleti klinčki.

0908 Muškatni orešček, macis in kardamom

0908 10 100 Muškatni orešček

Muškatni orešček je plod drevesa muškatnega oreha (*Myrstica fragans*), v lupini ali brez nje.

Te tar. podštevilke **zajemajo** cele muškatne oreščke, ki so pogosto obdelani z apnico zaradi zaščite pred insekti ter muškatni orešček drugorazredne kvalitete, kot npr. muškatni orešček, ki je bil med pobiranjem zmečkan ali zlomljen. Tak muškatni orešček nosi oznake **"waste"** (odpadek), **"BWP"** (broken, wormy, punky) ali **"defective"**.

0908 10 900 Drugo

Glej komentar k tar. podštevilki 0908 10 100.

Ta tar. podštevilka zajema tudi zdrobljen in zmlet muškatni orešček.

0908 20 100 in 0908 20 900 — Macis

Glej Komentar HS k **tar. številki 0908**, odstavek (b).

0908 20 100 — Nezdrobljen in nezmlet

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi muškatni cvet, ki je v trgovini znan pod nazivom "**celi muškatni cvet**" ter lomljeni muškatni cvet, dobljen med lupljenjem muškatnega oreščka ali med sortiranjem celega muškatnega cveta po sušenju.

0908 30 000 — Kardamom

Glej Komentar HS k **tar. številki 0908**, odstavek (c) pod (1) do (4).

0909 — Seme janeža, badijana (zvezdasti janež), komoračka, korijandra, orientalske kumine in brina

0909 20 000 — Seme koriandra

Korijandrovo seme je sferične oblike in svetlorumenkasto – rjave barve. Po okusu je sladkobno in rahlo jedko.

od 0909 30 110 do 0909 30 900 — Seme orientalske kumine (*Cuminum cyminum*)

Seme orientalske kumine je ovalno in hrapavo.

od 0909 40 110 do 0909 40 900 — Seme kumine (*Carum carvi*)

Seme kumine je ovalno, podolgovato in hrapavo.

0910 — Ingver, žafran, kurkuma, materina dušica, lovorjev list, curry in druge začimbe

od 0910 10 110 do 0910 10 900 — Ingver

Ta tar. podštevilka **zajema** korenike ingverja (*Amomum zingiber L.*), ki se lahko pojavijo kot sveže, posušene ali zdrobljene. V to tar. podštevilko se uvršča "**črni ingver**" (nenastrgan) in "**beli ingver**" (nastrgan).

0910 20 100 in 0910 20 900 — Žafran

Glej opombe k Hs k tar. številki 0910 pod (b).

0910 30 000 Kurkuma

Glej Komentar HS k tar. številki 0910 pod (c).

V trgovini se pojavlja okroglasta kurkuma iz glavnega gomolja, ki je okrogel in velik, medtem ko je podolgovata kurkuma iz stranskih izrastkov glavnega gomolja. Ti izrastki so ovalni ali valjaste oblike.

od 0910 40 110 do 0910 40 190 Materina dušica

Te tar. podštevilke **zajemajo** glavne vrste materine dušice (*Thymus vulgaris*, *Thymus zygis* ter *Thymus serpyllum* ali divji timijan).

0910 40 110 Divja materina dušica

V to tar. podštevilko **spada** samo materina dušica vrste *Thymus serpyllum*.

0910 40 130 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** oskubljeno in posušeno listje in cvetje materine dušice vrst *Thymus vulgaris* in *Thymus zygis*.

0910 40 900 Lovorjev list

V to tar. podštevilko se uvrščajo listi lovorja (*Laurus nobilis*).

0910 50 000 Curry

Curryjev prah je opisan v opombah HS k **tar. številki 0910** pod (e). Nizka stopnja dodanih drugih snovi (soli, gorčičnega semena, moke iz stročnic) ne vpliva na uvrščanje teh mešanic.

od 0910 91 100 do 0910 99 990 Druge začimbe

Poleg proizvodov, navedenih v opombah k **tar. številki 0910** pod (f) in (g), se v to tar. podštevilko uvršča kani ali "**črni poper**", pridobljen iz plodov rastline *Xylopia aethiopica*.

Vendar pa so kljub temu, da se običajno uporabljajo kot začimbe, iz teh tar. podštevilk **izključeni**:

1. gorčično seme (**tar. številka 1207**);
2. vse vrste korenik galange (**tar. številka 1211**);
3. proizvod, imenovan "**barvilni rumenik**", ki je bolj rdeč od pravega žafrana in ki sestoji iz cvetov barvilnega rumenika ali zafre (*Carthamus tinctorius* ali *Carthemus oxyacantha* ali *Carthamus palestinus*) (**tar. številka 1404**).

Številne začimbe, ki niso začimbe v pravem pomenu besede, so prav tako **izključene** iz tega poglavja in se uvrščajo predvsem v poglavji št. 7 in št. 12 (glej opombe k tema dvema poglavjema).

10. POGLAVJE
ŽITA

SPLOŠNA DOLOČILA

Posušena zrna žitaric (npr. koruze), ki so bila beljena, barvana, impregnirana ali kako drugače obdelana za okrasne namene, se uvrščajo v **tar. podštevilko 0604 99 900**.

Žitarice ostanejo uvrščene v tem poglavju tudi v primeru, če so bile izpostavljene termični obdelavi, ki povzroča predželatiniranje ali (včasih) pokanje.

1001 Pšenica in soržica

1001 10 00 Trda pšenica

Glej opombo HS št.1 k temu poglavju.

1001 90 910 Semena navadne pšenice in soržice

Semena so izbrana in jih je mogoče prepoznati po pakiranjih, v katerih se nahajajo (npr. vrečke z etiketami, ki označujejo njihov namen) in po višji ceni.

Semena so lahko obdelana zaradi zaščite po setvi pred mrčesom in ptiči.

1003 Ječmen

1003 00 100 Semenski

Glej opombe k **tar. podštevilki 1001 90 910**.

1006 Riž

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

1008 Ajda, proso, ptičje seme; druga žita

1008 90 10 Tritikale (križanec pšenice in rži)

Tritikal je hibridna žitarica, dobljena s križanjem pšenice in rži. Zrna so običajno večja in bolj podolgovata tako od rženih kot od pšeničnih zrn. Njihova zunanja plast je nagubana.

11. POGLAVJE

PROIZVODI MLINSKE INDUSTRIJE; SLAD; ŠKROB; INULIN; PŠENIČNO LEPILO

1101 00 000 **Pšenična moka ali moka iz mešanice žit na podlagi pšenice**

Glej opombo HS št. 2 k 11. poglavju.

1102 **Žitna moka, razen pšenične moke ali moke iz mešanice žit na podlagi pšenice**

Glej opombo HS št. 2 k 11. poglavju.

1103 **Žitni drobljenci, zdrob in peleti**

od 1103 11 100 do 1103 19 900 Drobljenec in zdrob, pšenična

1. glej opombi HS št. 2 in št. 3 k temu poglavju.
2. glej opombe HS k **tar. številki 1103**, prvih šest odstavkov.
3. – proizvodi, ki ne ustrezajo kriterijem prehajanja skozi standardno sito, podanim v opombi št. 3 k temu poglavju, se uvrščajo v **tar. številko 1104**.
   – proizvodi, ki kriterijem prehajanja skozi standardno sito, podanim v opombi št. 3 k temu poglavju, ustrezajo, ki pa so zaradi luščenja v obliki okroglastih drobcev zrn, se uvrščajo v eno izmed tar. podštevilk **tar. številke 1104**, ki **zajema** oluščena (perlirana) zrna.

1103 13 100 in 1103 13 900 Drobljenec in zdrob, koruzna

Glede določanja vsebnosti maščob glej komentar k tar. podštevilkam od 1102 20 100 do 1102 20 900.

od 1103 21 000 do 1103 29 900 Peleti

Glej Komentar HS k **tar. številki 1103**, zadnji odstavek.

1104 **Žitna zrnja, drugače obdelana (npr.: oluščena, valjana, v kosmičih, perlirana, rezana ali drobljena), razen riža iz tar. št. 10.06; žitni kalčki, celi, valjani, v kosmičih ali zmleti**

Zrnje v kosmičih, ki se uvršča v **tar. podštevilke 1104 11 900**, **1104 12 900** in **1104 19 910**, je zrnje, ki je bilo oluščeno ali valjano.

od 1104 21 100 do 1104 29 890 Drugače obdelana zrna (npr. oluščena, perlirana, obrezana ali drobljena)

Glej Komentar HS k **tar. številki 1104**, drugi odstavek, točke (2) do (5).

1104 21 500 Polirana

Poleg poliranega zrnja, na katere se nanaša opomba HS k tar. številki 1104 (drugi odstavek, točka št. 4), **spadajo** v to tar. podštevilko delci zrn, ki so po poliranju v obliki okroglih drobcev.

1104 21 900 Samo drobljena

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, dobljene s fragmentacijo neoluščenega zrnja žitaric in ki ne ustrezajo kriterijem prehajanja skozi standardno sito, podanim v opombi št. 3 k temu poglavju.

1104 22 500 Polirana

Glej komentar k **tar. podštevilki 1104 21 500.**

1104 22 900 Samo drobljena

Glej komentar k **tar. podštevilki 1104 21 900.**

1104 23 300 Polirana

Glej komentar k **tar. podštevilki 1104 21 500.**

1104 23 900 Samo drobljena

Glej komentar k **tar. podštevilki 1104 21 900.**

Zdrobljena koruza, ki na pogled ni podobna oluščenim in očiščenim koruznim zrnom, se uvršča v **tar. podštevilko 1104 23 900** pod pogojem, da ne ustreza pogojem, podanim v opombi HS št. 2 A k 11. poglavju.

od 1104 29 310 do 1104 29 390 Polirana

Glej komentar k **tar. podštevilki 1104 21 500.**

od 1104 29 510 do 1104 29 590 Samo drobljena

Glej komentar k **tar. podštevilki 1104 21 900.**

1104 30 100 in 1104 30 900 Žitni kalčki, celi, valjani, v kosmičih ali zmleti

Glej Komentar HS k **tar. številki 1104**, drugi odstavek, točka (6).

1106 **Moka, prah in zdrob iz posušenih stročnic iz tar. številke 0713, iz saga ali iz korenin ali gomoljev iz tar. številke 0714; moka, zdrob ali prah iz proizvodov iz 8. poglavja**

Izrazi **"moka"**, **"zdrob"** in **"prah"** so opredeljeni v dodatni opombi št. 2 k temu poglavju.

Proizvodi, pripravljeni v obliki paste, so iz te tar. številke izključeni.

1107 **Slad, pražen ali nepražen**

od 1107 10 110 do 1107 10 990 Nepražen

Vsi sladi, v katerih je prisotna aktivnost diastaze, potrebna za saharifikacijo škroba v zrnih, se uvrščajo v te tar. podštevilke. Med takšnimi sladi so: zeleni slad, zračeni slad in sušeni slad. Slednjega v trgovini pogosto delijo na svetli slad (plzenski tip) in temni slad (muenchenski tip).

Za vse slade, ki se uvrščajo v te tar. podštevilke, so značilna mokasta, bela in krhka zrna. Vendar pa pri temnem sladu (muenchenski tip) približno 10% zrn variira po barvi od rumene do rjave. Zrna imajo suho, krhko konsistenco. Po mletju dobijo gladko in mehko moko.

1107 20 000 Pražen

Ta tar. podštevilka **zajema** vse slade, v katerih je aktivnost diastaze zmanjšana ali je po praženju sploh ni več. Ti sladi delujejo le med varjenjem piva kot dodatek nepraženemu sladu z namenom, dati pivu posebno barvo in okus.

Barva zrn v teh sladih variira od umazano bele do črne, odvisno od vrste slada.

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. Praženi slad, ki je bil pražen pred saharifikacijo (slajenjem) ali po delnem slajenju do stopnje vlažnosti uporabljenega svetlega slada. Izgled tega slada je bleščeč, njegovi endospermi pa črni in nesteklasti.
2. Karamelizirani slad, katerega sladkor, oblikovan s poprejšnjim slajenjem, je karameliziran. Barva tega sladu je medlo rumene ali bledo rjave barve. Endospermij najmanj 90% zrnc je steklast, njegova barva pa umazano bela do temnorjava. Aktivnost diastaz je prav v karameliziranem sladu do določene stopnje še vedno prisotna. Ta slad lahko vsebuje do 10% nekarameliziranih zrn.

12. POGLAVJE

OLJNA SEMENA IN PLODOVI; RAZNO ZRNJE, SEMENA IN PLODOVI; INDUSTRIJSKE IN ZDRAVILNE RASTLINE; SLAMA IN KRMA (VOLUMINOZNA)

1201 00 **Soja v zrnju, vključno zdrobljena**

Sojino zrnje (semena rastline *Glycine Max*) variira po barni od rjave, zelene do črne. Škroba takorekoč ne vsebuje, je pa bogato z beljakovinami in oljem.

Posebna pazljivost je potrebna pri uvrščanju nekaterih semen, označenih kot "**zeleno sojino zrnje**" ali "**zeleno zrnje**". To pogosto ni sojino zrnje, temveč zrnje, ki se uvršča v **tar. številko 0713**.

1202 **Arašidi (zemeljski orešček), nepražen, nepečen, v lupini, oluščen ali zdrobljeni**

Kikiriki je lešnik - semenka rastline Arachis hypogaea. Vsebuje visoko stopnjo užitnega olja.

1206 00 **Sončično seme, vključno zdrobljeno**

1206 00 910 Oluščeno; v sivobeli progasti luščini

Semena sončnice iz te tar. poštevilke so običajno namenjena za proizvodnjo sladkarij, za ptičjo hrano ali za takojšnjo konzumacijo. Njihova dolžina je v glavnem polovica dolžine luščine, ki lahko tudi presega 2 cm. Običajno vsebujejo semena od 30 do 35% mas.% olja.

1206 00 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** sončnična semena za proizvodnjo olja za človeško prehrano. Običajno se dobaljajo v luščinah enotno črne barve. V glavnem je dolžina semena enaka dolžini luščine. Ta semena vsebujejo praviloma 40 do 45 mas.% olja.

1207 **Drugo oljno seme in plodovi, vključno zdrobljeno**

1207 10 100 in 1207 10 900 Palmovi orehi in jedrca

Glej opombe k tar. podštevilki 1207 10.

Mezokarp orehov daje palmovo olje, medtem ko dajejo semena, imenovana palmova jedra, olje palmovih jeder.

1207 30 100 in 1207 30 900 — Ricinusovo seme

Ricinusovo seme, imenovano tudi ricinusova zrna, palma Christi ali ricinusova semena, so semena rastline *Ricinus communis*.

1207 40 100 in 1207 40 900 — Sezamovo seme

Ta tar. podštevilka **zajema** semena rastline *Sesamum indicum*.

1207 50 100 in 1207 50 900 — Gorčično seme

Gorčična semena pridobivajo iz različnih vrst vrtnine (*Sinapsis alba, Brassica hirta, Brassica nigra* in *brassica juncea*).

1207 92 100 in 1207 92 900 — Karita oreščki

Ti tar. podštevilki **zajemata** orehe drevesa *Bassia parkii*.

1207 99 990 — Drugo

V kolikor niso vključena v predhodno tar. številko tega poglavja, se v to tar. podštevilko uvrščajo semena, ki niso namenjena za setev in ki so navedena v opombah HS k **tar. številki 1207**, drugi odstavek.

V to tar. podštevilko **spadajo** tudi mehkokožnata bučina semena, katerih plašč zaradi genetičnih značilnosti ne postane plutast. Ta semena gojijo največ zaradi njihovega olja in ne kot vrtnino.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** praženih bučinih semen (**tar. podštevilka 2008 19**).

1208 — Moka in zdrob iz oljnega semena in plodov, razen iz gorčice

Glej opombo HS št. 2 k temu poglavju.

1209 — Seme, plodovi in trosi za setev

1209 11 000 in 1209 19 000 — Seme sladkorne pese

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo seme sladkorne repe ali pese (*Beta vulgaris var. conditiva*), pese za krmo (*Beta vulgaris var. alba*) in sladkorne pese (*Beta vulgaris var. altissima*).

Sem **spadajo** tudi semena, imenovana "**enoplodna semena**", dobljena ali po genetskem postopku, ali pa s segmentiranjem glomerul (semena, imenovana **"segmentirana"** ali "**predrazredčena**" semena). Ta semena so lahko ovita v plašče, najpogosteje pa so nalepljena na osnovo.

1209 30 000 Seme travnih rastlin, ki se gojijo v glavnem zaradi cvetov

V to tar. podštevilko se uvrščajo semena travnih rastlin, ki se gojijo predvsem ali izključno zaradi njihovih cvetov (rezano cvetje, cvetje za dekoracijo itd.). Semena teh vrst se lahko pojavijo na nosilnem mediju, t.j. na celulozni podlagi ali v šoti. V to tar. podštevilko **spadajo** sladka grahova semena (*Lathyrus odoratus*).

1209 91 900 V to tar. podštevilko se uvrščajo npr. semena vrtnih ali zelenjavnih buč, ki so namenjena za setev, za takojšnjo rabo (npr. za solate), za prehrambeno industrijo (npr. za pecivo) ali za medicinske namene.

1209 99 100 Seme gozdnega drevja

V to tar. podštevilko **spadajo** zrna in druga semena gozdnih dreves tudi v primeru, če so namenjena za vzgojo okrasnih dreves ali grmov v državi uvoznici.

V smislu te tar. podštevilke označuje izraz **"drevesa"** vsa drevesa, grmovje ali grmičasta drevesa, katerih debla, stebla in veje so oleseneli.

Ta tar. podštevilka **zajema** vsa semena in plodove vrst, ki se uporabljajo za setev:

1. evropskih in eksotičnih dreves, namenjenih za pogozditev tako zaradi ohranjanja barvitosti pokrajine kot zaradi zadrževanja prsti oz. kot ukrep proti eroziji prsti;
2. dreves, ki se uporabljajo za okrasne namene v parkih, javnih ali zasebnih vrtovih, ali pa vzdolž javnih trgov, mestnih ulic, cest, kanalov itd.

Med drevesi iz druge skupine, ki večinoma pripadajo istim vrstam kot tisti iz prve skupine, so drevesa, ki se ne uporabljajo le zaradi njihove oblike ali barve listja (npr. nekatere vrste topola, javorja in iglavcev), temveč tudi zaradi njihovih cvetov (npr. mimoza, tamariska, magnolija, španski bezeg, negnoj, japonska češnja, Judino drevo, vrtnice), ali pa zaradi svetle barve njihovih plodov (npr. jagode, kotoneaster, pyracantha ali "**ognjeni stolp**".

Vendar pa so iz te tar. podštevilke **izključena** naslednja semena tudi v primeru, če so namenjena za setev:

1. sadja ali orehov, ki se uvrščajo v 8. poglavje (predvsem orehov, kostanjev, laških orehov, lešnikov, ameriških orehov, mandljev itd.);
2. semena in sadje, ki se uvršča v 9. poglavje (npr. brinova semena);
3. oljna semena ali oljni orehi iz **tar. številk od 1201 00 do 1207** (npr. bukvice , palmova jedrca).

Iz te tar. podštevilke so **izključena** še:

1. semena tamarinde (**tar. podštevilka 1209 99 990**);
2. semena konjskih oziroma divjih kostanjev (**tar. podštevilka 2308 10 100**).

1210 **Hmelj, svež ali sušen, vključno zdrobljen ali zmlet ali v peletih, lupulin**

1210 20 100 Hmelj, zdrobljen, zmleti, v prahu ali v obliki peletov, z višjo vsebnostjo lupulina; lupulin

Poleg lupulina **zajema** ta tar. podštevilka proizvode z višjo vsebnostjo lupulina, dobljene z mletjem hmeljevih strokov potem, ko jim odstranijo liste, peclje in drugo.

1211 **Rastline in njihovi deli (vključno semena in plodovi), sveži ali sušeni, rezani ali celi, zdrobljeni ali zmleti, vrst, ki se uporabljajo predvsem v parfumeriji, farmaciji ali za insekticidne, fungicidne ali podobne namene**

1211 10 000 Korenine sladke koreninice (likviricije)

Ta tar. podštevilka **zajema** korenine šentjanževke (*Glycyrrhiza glabra*). Te so sivkastorjave in so vzdolžno obeležene. Njihov prečni prerez je temnorumene barve.

1211 20 000 Korenina ginsenga

V to tar. podštevilko se uvrščajo korenine ginsenga (*Panax quinquefolium* in *Panax ginseng*). Korenina je cilindrična, vretenasta, na zgornji tretjini ima krožne gube. Korenine so pogosto razdeljene na več vej. Barva zunanjosti variira od rumenkastobele do rjavorumene barve, notranjost pa je bela in močnata (če se korenino skuha v vodi, je njena notranjost trda kot roževina). V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi zdrobljene ali zmlete korenine ginsenga.

od 1211 90 100 do 1211 90 950 Drugo

Te tar. podštevilke **zajemajo** vrste rastlin, naštete v opombah HS k **tar. številki 1211**, **razen** tistih, ki se uvrščajo v **tar. podštevilki 1211 10 000** in **1211 20 000**.

1211 90 300 Tonka fižol

Ta tar. podštevilka **zajema** semena rastline *Dipteryx* ali *Coumaruna odorata* (iz družine *Leguminosae*). Imenujejo jih tudi tonka ali semena tonke.

1211 90 950 Drugo

V kolikor niso vključena v predhodno tar. podštevilko te tar. številke, se v to tar. podštevilko uvrščajo rastline, deli rastlin, semena in plodovi, navedeni v opombi HS k **tar. številki 1211**, osmi odstavek, poleg njih pa še naslednji:

1) deli konoplje (*Cannabis*), pomešani ali nepomešani z organskimi ali anorganskimi snovmi, uporabljenimi samo kot ekstenderji;

2) "**pomarančni grah**" - nedozorele in neužitne pomaranče, ki odpadejo z drevesa takoj, ko drevo odcveti. Pobirajo se posušene, predvsem zaradi ekstrakcije njihovega eteričnega olja (Petit - grain).

3) listi regrata (*Taraxacum officinale*);

4) zajčja detelja (kislica) (*Rumex acetosa*);

5) indijska kreša (*Tropaeolum majus*).

V to tar. podštevilko se **ne uvrščajo** alge (**tar. številka 1212**) in semena buč (**tar. številka 1207** ali **1209**).

1212 **Rožiči, morske in druge alge, sladkorna pesa, sladkorni trs, sveži, ohlajeni, zamrznjeni ali sušeni, zmleti ali ne; koščice in jedra iz sadnih koščic in drugi rastlinski proizvodi (vključno s korenino cikorije, nepraženo, vrste Cichorium intybus sativum) vrst, ki se uporabljajo predvsem za hrano ljudi, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu**

od 1212 10 100 do 1212 10 990 Rožici, vključno s semenom

Glej Komentar HS k tar. številki 1212 pod (A).

1212 20 000 Morske alge in druge alge

Glej Komentar HS k tar. številki 1212 pod (B).

1212 91 200 in 2121 91 800 Sladkorna pesa

Ti dve tar. podštevilki se nanašata samo na sladkorno peso, kateri ni odvzet sladkor (nedesaharizirana pesa), v kateri je vsebnost sladkorja praviloma večja od 60 mas.%, preračunano na suho snov. Če je iz sladkorne pese delno ali v celoti odvzet sladkor, se takšna sladkorna pesa uvršča v **tar. podštevilke od 2303 20 110 do 2303 20 900**.

1212 99 100 Korenine cikorije

Glej Komentar HS k tar. številki 1212 pod (D), tretji odstavek.

1212 99 900 Drugo

Poleg proizvodov, naštetih v opombah HS k tar. številki 1212 pod (D), četrti in peti odstavek, **spadajo** v to tar. podštevilko še:

1. gomolji konjakuja, celi, zdrobljeni ali v prahu;

2. "**moka iz cvetnega prahu**" - majhne grudice iz cvetnega prahu, ki so ga nabrale čebele, aglomeriranega z nektarjem, medom in čebeljo slino.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** semen buč (**tar. številka 1207** ali **1209**).

1214 Koleraba, krmna pesa, korenje za krmo; seno, lucerna, detelja, esparzeta, krmilni ohrovt, volčji bob, grašica in podobni pridelki za krmo, tudi v peletih

1214 90 100 Blitva, koleraba in druge krmne korenovke

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. krmno peso (*Beta vulgaris var. alba*);
2. kolerabo (*Brassica napus var. nepobrassica*);
3. druge korenine za krmo (krmno peso in krmno zelje).

Razne vrste in razločki jeruzalemske artičoke (t.j. *Helianthus tuberosus*) se uvrščajo v **tar. številko 0714**, medtem ko se pastinak (Pastinaca sativa) uvršča v 7. poglavje kot vrtnina (**tar. številka 0706**, če je svež ali ohlajen).

13. POGLAVJE
ŠELAK; GUME, SMOLE IN DRUGI RASTLINSKI SOKOVI IN EKSTRAKTI

1301 **Šelak; naravne gume, smole, gumijeve smole in balzami**

1301 10 000 Šelak

Glej opombe HS k tar. številki 1301 pod (I).

1301 20 000 Arabski gumi

Arabski gumi (ali akacijeva guma ali senegalska guma) se pojavlja v obliki rumenkastih ali rdečkastih kosov, je prozorna in topna v vodi, v špiritu pa ne.

1301 90 100 in 1301 90 90 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, naštete v opombi HS k tar. številki 1301 pod (II), točka (1) (**razen** gumarabikuma).

1302 **Rastlinski sokovi in ekstrakti; pektinske snovi, pekinati in pektati; agar-agar in druge sluzi ter sredstva za zgoščevanje, dobljeni iz rastlinskih proizvodov, modificirani ali nemodificirani**

1302 11 000 Iz opija

Glej opombe HS k tar. številki 1302 pod (A), točka (1).

1302 12 000 Iz sladkih koreninic

Glej opombe HS k tar. številki 1302 pod (A), točka (2).

1302 14 000 Iz bolhača ali rastlinskih korenin, ki vsebujejo rotenon

Glej opombe HS k tar. številki 1302 pod (A), točka (4) in (5).

1302 19 100 Iz kasija-amare; aloje in mane

Glej opombe HS k tar. številki 1302 pod (A), točka (8), (11) in (13).

1302 19 910 Medicinski

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. zdravilni izvlečki, na katere se nanaša Komentar HS k tar. številki 1302 pod (A), točka (12);
2. izvlečki in tinkture konoplje (*Cannabis*), pomešani ali nepomešani z anorganskimi ali organskimi snovmi, ki se uporabljajo zgolj kot ekstenderji;
3. podofilin;
4. kurare;
5. vodni izvleček cimetove pulpe;
6. izvlečki rastlinskih proizvodov, opisani v opombah HS k **tar. številki 1211**, ki se uporabljajo pretežno v medicini.

1302 20 100 in 1302 20 900 — Pektinske snovi, pektinati in pektati

V ti dve tar. podšteviliki se uvrščajo proizvodi, na katere se nanašajo opombe HS k tar. številki 1302 pod (B).

1302 31 000 — Agar-agar

Glej opombe HS k tar. številki 1302 pod (C), prvi odstavek.

1302 32 100 in 1302 32 900 — Sluzi in snovi za zgoščevanje, modificirane ali nemodificirane, dobljene iz rožičev, rožičevih semenk ali semen giarja

Glej Komentar HS k tar. številki 1302 pod (C), točka (2).

V to tar. podštevilko **ne spada** endospermij semen giarja, ki se pojavljajo v obliki majhnih in svetlorumenih kosmičev nepravilnih oblik (**tar. številka 1404**).

1302 39 000 — Drugo

Poleg proizvodov, naštetih v opombah HS k tar. številki 1302 v točkah od (3) do (5), se v to tar. podštevilko uvrščajo še:

1. izvleček, pripravljen iz alg *Furcellaria fastigiata*, ki se nabirajo ob obalah Danske, katere pridobivajo na enak način in ki se pojavljajo v enakih oblikah kot agar-agar;
2. sluzi, dobljene iz semen kutine;
3. sluzi, dobljene iz islandskega mahu;
4. karagena kakor tudi kalcijev, natrijev in kalijev karagenat, čeprav so standarizirani s sladkorjem (s saharozo, glukozo), ki zagotavlja stalno uporabnost. Vsebnost dodanega sladkorja običajno ne presega 25%.

14. POGLAVJE

RASTLINSKI MATERIALI ZA PLETARSTVO; RASTLINSKI PROIZVODI, KI NISO OMENJENI IN NE ZAJETI NA DRUGEM MESTU

1401 **Rastlinski materiali, ki se uporabljajo predvsem za pletarstvo (npr. bambus, španski trs, trs, rogoz, vrbovo protje, rafija, očiščena žitna slama, beljena ali barvana in lipovo lubje)**

1401 10 000 Bambus

Glej Komentar HS k **tar. številki 1401**, drugi odstavek pod (1)

1401 20 000 Španski trs

Glej Komentar HS k **tar. številki 1401**, drugi odstavek pod (2).

1401 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 1401**, drugi odstavek, od točke (3) do (7). Tudi listi raznih vrst *Typhe* (npr. *Typha latifolia*) se uvrščajo v to tar. podštevilko.

1402 **Rastlinski materiali, ki se uporabljajo predvsem kot materiali za polnjenje ali tapiciranje (npr. kapok, rastlinski lasje, morska trava), vključno s tistimi, ki so pripravljeni v plasteh s podlago ali brez podlage iz drugih materialov**

od 1402 10 000 do 1402 10 990 Glej Komentar HS k **tar. številki 1402**, tretji odstavek pod (1).

1402 90 000 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščajo proizvodi, na katere se nanašajo Komentar HS k **tar. številki 1402**, tretji odstavek, točke (2), (4) in (5).

1403 **Rastlinski materiali, ki se uporabljajo predvsem za izdelovanje metel in ščetk (npr. sirek, piasava, pirjevica), tudi v svežnjih ali šopih**

1403 90 000 Drugo

V to tar. podštevilko **spadajo luščine** riža in nekaterih prosov z odstranjenimi semeni, pa tudi proizvodi, na katere se nanašajo opombe k **tar. št. 1403**, drugi odstavek, točke od (2) do (6).

1404 **Rastlinski proizvodi, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu**

1404 10 000 Surovi rastlinski materiali, ki se uporabljajo predvsem za barvanje ali strojenje

Glej Komentar HS k **tar. številki 1404**, drugi odstavek pod (A), točke od (1) do (7).

1404 20 000 Linters iz bombaža

Glej Komentar HS k **tar. številki 1404** pod (B).

1404 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 1404** pod (C), točke od (1) do (5) in pod (D), točke od (1) do (10).

Ščetice, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 1404** pod (D), točka (6), so vrste *Dipsacus sativus* (prej: *Dipsacus fullonum*).

V to tar. podštevilko se uvršča tudi endosmermij semen giarja ("**giarjeva semena**") v obliki majhnih, svetlorumenih kosmičev nepravilnih oblik.

ODDELEK III

MASTI IN OLJA ŽIVALSKEGA IN RASTLINSKEGA IZVORA IN PROIZVODI NJIHOVEGA RAZKRAJANJA; PREDELANE UŽITNE MASTI; VOSKI ŽIVALSKEGA IN RASTLINSKEGA IZVORA

15. POGLAVJE

MASTI IN OLJA ŽIVALSKEGA IN RASTLINSKEGA IZVORA IN PROIZVODI NJIHOVEGA RAZKRAJANJA; VOSKI RASTLINSKEGA IN ŽIVALSKEGA IZVORA

SPLOŠNA DOLOČILA

V smislu tar. podštevilk tega poglavja označuje izraz "**industrijska raba**" le uporabe, pri katerih pride do transformacije osnovnega proizvoda.

Na drugi strani pa izraz "**tehnična raba**", ki se prav tako pojavlja v nekaterih podštevilkah, takšne transformacije ne vključuje.

Postopki, kot je čiščenje, prečiščevanje (rafiniranje) ali hidrogeniranje **ne štejejo** za **"industrijsko"** ali "**tehnično**" rabo.

Poudariti je treba, da so lahko tudi proizvodi, primerni za človeško prehrano, namenjeni za tehnično ali industrijsko rabo.

Tarifne podštevilke v tem poglavju, ki so namenjene za uvrščanje proizvodov za tehnično ali industrijsko uporabo, razen za proizvodnjo živil za človeško prehrano, vključujejo olja in maščobe za proizvodnjo živinske krme

Dodatna opomba št. 1 (a)

Tekoča frakcija rastlinskih olj, dobljena z odstranitvijo trdne faze npr. s hlajenjem, z uporabo organskih topil, površinsko aktivnih snovi itd., ne šteje za surovo olje.

1502 00 Maščobe živali vrste goved, ovac in koz, razen tistih iz tar. št. 1503

Ta tar. številka vključuje poleg s taljenjem očiščenih maščob tudi neočiščene maščobe, t.j. maščobe, zaprte v celičnih opnah.

Zaradi tega se v to tar. številko uvrščajo naslednje maščobe:

1. surove maščobe, surove ali v obliki loja (klavniška maščoba, mesarska maščoba, maščoba v črevesu);
2. s taljenjem očiščene maščobe, med njimi:

(a) "**prvi sok**", ki je najboljša vrsta jedilnega loja;

(b) "**lojni ocvirki**";

(c) **"kisla"** maščoba, dobljena s kuhanjem nečiščene maščobe najslabše kvalitete v vodni raztopini žveplove kisline, ki hidrolizira beljakovinske snovi v tkiva in tako se sprošča maščoba.

3. maščoba, dobljena iz kosti ali odpadkov govejih živali, ovac ali koz.

Vendar pa se v to tar. številko ne uvrščata kostno in mozgovo olje (**tar. številka 1506**).

1503 00 **Stearin iz užitne prašičje masti, olje iz užitne prašičje masti, oleostearin, oleo-olje in olje iz loja, neemulgirani, nemešani ali kako drugače pripravljeni**

1503 00 110 in 1503 00 190 Stearin iz užitne prašičje masti in oljni stearin

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** proizvode, na katere se nanašata drugi in predzadnji odstavek opomb k HS **tar. številki 1503**.

1503 00 300 Lojno olje za industrijsko rabo, **razen** za proizvodnjo hrane za človeško prehrano

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, opisane v petem odstavku opomb HS k **tar. številki 1503**, v kolikor so namenjeni za industrijsko rabo, **razen** za proizvodnjo živil za človeško prehrano (glej splošne opombe k temu poglavju).

1503 00 900 Drugo

Poleg proizvodov, na katere se nanašata tretji in četrti odstavek opomb HS k **tar. številki 1503**, **spada** v to tar. podštevilko še olje iz loja, ki ne ustreza pogojem, podanim v **tar. podštevilki 1503 00 300** (npr. olje iz loja za tehnično rabo).

1504 **Masti in olja rib ali morskih sesalcev ter njihove frakcije, prečiščeni ali neprečiščeni, toda kemično nemodificirani**

Glej splošna določila HS k temu poglavju, del (A), šesti in sedmi odstavek.

od 1504 10 100 do1504 10 990 Olja in njihove frakcije iz ribjih jeter

Glej Komentar HS k **tar. številki 1504**, drugi odstavek.

1504 10 100 Pri katerih vsebnost vitamina A ne presega 2500 IU/g

Vsebnost vitamina A v olju iz ribjih jeter, dobljenem iz jeter rib vrste *gadidae* (polenovka, vahnja, ling, oslič itd.), običajno ne presega 2500 IU/g.

1504 10 910 in 1504 10 990 Drugo

Vsebnost vitamina A v olju, dobljenem iz jeter tune, morskega lista ali več vrst morskih psov lahko npr. presega 2500 IU/g (IU = International unit - mednarodna enota)

Olja z večjo vsebnostjo vitamina A ostanejo uvrščena v tej tar. podštevilki, v kolikor zaradi tega ne izgubijo značaja olja iz ribjih jeter. Tak primer je olje iz ribjih jeter, pri katerem vsebnost vitamina A ne presega 100 000 IU/g.

1504 20 100 in 1504 20 900 Masti in olja rib ter njihove frakcije, **razen** ribjih jeter

Ta tar. podštevilka **zajema** masti in olja, dobljena iz vseh vrst rib, ter njihove frakcije, **razen** olj, ekstrahiranih izključno iz njihovih jeter. Vanjo **spadajo**:

1. olja, dobljena iz lososa in menhadene (lososu podobna riba, katero lovijo izključno zaradi ekstrakcije olja);
2. olja, dobljena iz ostankov konzervacijskega postopka, ki so v primerjavi z zgoraj navedenimi olji manjvredna. Trgovsko pomembna so olja iz ostankov ribe vrste clupidae, olja iz tunov, iz ostankov bonitov in iz ostankov postrvi;
3. olja iz ostankov trgovanja z ribami, ki so zelo različne sestave in manjvredna;
4. stearin iz rib, opisan v petem odstavku opomb HS k tar**. številki 1504**.

Masti in olja iz te tar. podštevilke so namenjena predvsem za tehnično in industrijsko rabo, kot npr. za strojenje, slikarske preparate, odpadna olja.

od 1504 30 110 do 1504 30 900 Masti in olja morskih sesalcev in njihove frakcije

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. kitovo olje in surovo spermacet olje glavate oljarice (vrsta kita), ki sta opisana v tretjem in četrtem odstavku opomb HS k **tar. številki 1504**;
2. kitovo olje;
3. olja plavutonožcev (tjulnjev, mrožev in morskih levov).

Ta tar. podštevilka **zajema** vsa olja morskih sesalcev in njihove frakcije, vključno olja, ekstrahirana iz njihovih jeter, kot je npr. spermacetno olje, ki je zelo bogato z vitaminom A in ki ima podobne lastnosti kot olje iz ribjih jeter iz **tar. podštevilk 1504 10 100** in **1504 10 990**.

1505 Maščobe iz volne in mastne snovi, dobljene iz teh maščob, vključno z lanolinom

1505 10 000 Maščoba iz volne, surova

Glej prvi odstavek opomb HS k **tar. številki 1505**.

1505 90 000 Drugo

V to tar. podšetvilko **spadajo**:

1. lanolin, ki je opisan v drugem, tretjem in četrtem odstavku opomb HS k **tar. številki 1505**;
2. mastne snovi, ki izvirajo iz volnene maščobe (olein in stearin iz volnene maščobe). Gre za tekoče in trdne dele oziroma za volnene maščobe, dobljne po destilaciji in nato stisnjene.

1506 00 000 Druge masti in olja živalskega izvora in njihove frakcije, prečiščene ali neprečiščene, toda kemično nemodificirane

Ta tar. številka **ne zajema** neužitnih mešanic preparatov iz živalskih maščob ali olj, t.j. klavniških masti iz različnih živali ali mešanic živalskih preparatov in rastlinskih maščob in olj (odpadne masti) (**tar. številka 1518**).

1507 Sojino olje in njegove frakcije, prečiščeni ali neprečiščeni, toda kemično nemodificirani

1507 90 100 in 1507 90 900 Surovo olje, degumirano ali nedegumirano

Glede opredelitve pojma **"surovo"** glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju, odstavke (a), (b) in (c).

1507 90 100 in 1507 90 900 Drugo

Ta tar. številka **zajema** olje iz sojinih semen (sojino olje).

1508 Olje iz kikirikija (zemeljskega oreščka) in njegove frakcije, prečiščeno ali neprečiščeno, vendar kemično nemodificirano

1508 10 100 in 1508 10 900 Surovo olje

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 pod (a) in (b) k temu poglavju.

1508 90 100 in 1508 90 900 Drugo

V to tar. podštevilko **spada** rafinirano (prečiščeno) kikirikijevo olje.

1509 **Olivno olje (dobljeno z mehaničnimi postopki) in njegove frakcije, prečiščeno ali neprečiščeno, vendar kemično nemodificirano**

Olivno olje, ki se uvršča v to tar. podštevilko, mora ustrezati naslednjim trem zahtevam:

1. dobljeno mora biti z obdelavo izključno sadežev olivnega drevesa (Olea europea L.);
2. dobljeno mora biti izključno na mehanski ali drug fizikalni način (t.j. s stiskanjem); s tem je **izključena** uporaba topil (glej opombo št. 2 k temu poglavju);
3. ne sme biti reestrificirano ali zmešano z drugimi olji (niti z oljem iz ostankov oliv, ki se uvršča v **tar. številko 1510**.

1509 10 100 Deviško lampantno olivno olje

Glej dodatno opombo KNCT št. 2 pod (B), točka (1) k temu poglavju.

1509 10 900 Drugo

Glej dodatno opombo KNCT št. 2 pod (B), točka (2) k temu poglavju.

1509 90 000 Drugo

Glej dodatno opombo KNCT št. 2 pod (C) k temu poglavju.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** le rafiniranega (prečiščenega) olivnega olja, ampak tudi rafinirano olivno olje, zmešano z olivnim oljem iz prvega prešanja.

1510 00 **Druga olja, dobljena izključno iz oliv z ekstrakcijo s topili, njihove frakcije, prečiščeni ali neprečiščeni, toda kemično nemodificirana, vključno mešanice teh olj ali frakcij z olji ali frakcijami iz tar. številke 1509**

V to tar. številko se uvrščajo samo olja, ki ustrezajo zahtevam, navedenim v točki št. (1) opomb k **tar. številki 1509**. Kot olja iz **tar. številke 1509**, tudi za olja iz **tar. številke 1510** ne smejo biti reestrificirana ali zmešana z drugimi olji (t.j. z olji, ki niso iz oliv), vendar so lahko:

– dobljena s solventno ekstrakcijo (s pomočjo topil);
– zmešana z olji ali frakcijami iz **tar. številke 1509**. Najpogostejša mešanica je iz rafiniranega olja iz ostankov oliv in iz olivnega olja iz prve preše.

1510 00 100 Surova olja

Glej dodatno opombo KNCT št. 2 pod (D) k temu poglavju.

V to tar. številko **spada** rafinirano olje iz ostankov oliv in mešanice rafiniranega olja iz ostankov oliv in olivnega olja iz prve preše.

1510 00 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** rafinirano olje iz usedlin oliv in mešanice takšnega olja s čistom olivnim oljem.

1511 Palmovo olje in njegove frakcije, prečiščene ali neprečiščene, vendar kemično nemodificirane

1511 10 100 in 1511 10 900 Surovo olje

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 pod (a) in (b) k temu poglavju.

Surovo palmovo olje se razkraja hitreje kot druga olja in ima zaradi tega visoko vsebnost prostih maščobnih kislin.

1511 90 110 in 1511 90 190 Trdne frakcije

V ti dve tar. podštevilki se uvršča palmov stearin.

1511 90 910 in 1511 90 990 Drugo

V te tar. podštevilke **spada**:

1. rafinirano palmovo olje;
2. tekoča frakcija palmovega olja, dobljena po odstranitvi trdne faze z ohlajanjem ali z uporabo organskih topil ali površinsko aktivnih snovi. Ta frakcija (palmov olein) lahko vsebuje kisle maščobne sestavine, ki so včasih podobne sestavinam nefrakcioniranega palmovega olja. Prepoznati jo je mogoče s primerjanjem relativnih deležev njene komponente triglicerida z deležem iste komponente v tipičnem nefrakcioniranem palmovem olju. Trigliceride, ki vsebujejo večje število ogljikovih atomov (C52 in C54), je mogoče najti v večjih količinah v tekoči frakciji, kot pa v nefrakcioniranem olju, medtem ko trigliceridi z relativno manjšim številom ogljikovih atomov (C50 in C48) prevladujejo v trdni frakciji.

1512 Olje iz sončničnih semen, semen žafranike in iz bombaževega semena ter njihove frakcije, prečiščeno ali neprečiščeno, toda kemično nemodificirano

1512 11 910 Olje iz sončničnih semen

Glej del A opomb HS k **tar. številki 1512** ter dodatno opombo KNCT št. 1 pod (a) in (b) k temu poglavju.

1512 11 990 Olje iz žafranike

Glej del B opomb HS k **tar. številki 1512** ter dodatno opombo KNCT št. 1 pod (a) in (b) k temu poglavju.

1512 19 910 Olje iz sončničnih semen

V to tar. podštevilko se uvršča rafinirano olje iz sončničnega semena.

1512 19 990 Olje žafranike

V to tar. podštevilko se uvršča rafinirano olje iz žafranike.

od 1512 21 100 do 1512 29 900 Olje iz bombaževega semena in njegove frakcije

Glej Komentar HS k **tar. številki 1512**, del C.

1515 Druge rastlinske masti in olje, nehlapna (vključno z jojoba oljem) in njihove frakcije, prečiščeni ali neprečiščeni, toda kemično nemodificirani

1515 30 100 in 1515 30 900 Ricinusovo olje in njegove frakcije

Ricinusovo olje je znano tudi kot "**olje Kristusove palme**" in kot "**olje karva**".

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** olja curcasa ali "**purgativnega olja**", ki je ekstrahirano iz semen drevesa Jatropha curcas iz družine Euphorbiceae, katerega pogosto imenujejo "**ameriško ricinusovo olje**" ali "**olje divjega ricinusa**" (**tar. podštevilke od 1515 90 400 do 1515 90 990**).

1517 Margarina; mešanice ali preparati iz masti in olj živalskega ali rastlinskega izvora ali frakcij različnih masti in olj iz tega poglavja, primerni za človeško prehrano, razen jedilnih masti ali olj in njihovih frakcij iz tar. številke 1516

1517 10 100 in 1517 10 900 Margarina, **razen** tekoče margarine

Glej Komentar HS k **tar. številki 1517**, četrti pododstavek pod (A).

Poudariti je treba, da vsebnost vode ni odločujoči dejavnik pri uvrščanju proizvodov v ti dve tar. podštevilki.

1521 **Rastlinski voski (razen trigliceridov), čebelji vosek, voski drugih insektov in spermaceti, rafinirani ali nerafinirani, barvani ali nebarvani**

1521 10 100 in 1521 10 900 Rastlinski voski

Poleg proizvodov, opisanih v prvem delu opomb HS k **tar. številki 1521**, **spada** v to tar. številko še kavin vosek, ki se kot naravni vosek pojavlja v vseh delih kavinega grma (v zrnih, v pergamentni koži, listih itd.) in ki je stranski proizvod proizvodnje destilirane kave. Je črn, diši po kavi in se uporablja za proizvodnjo nekaterih čistil.

1521 90 910 Surovi

V to tar. podštevilko **spadajo** voski iz naravnih satovij.

1521 90 990 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** iztisnjene ali rafinirane voske, beljene ali nebeljene, barvane ali nebarvane.

1522 00 **Degras (strojarska maščoba); ostanki, dobljeni pri predelavi mastnih snovi ter voskov živalskega in rastlinskega izvora**

1522 00 310 in 1522 00 390 Ki vsebujejo olja z značilnostmi olivnega olja

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 k temu poglavju, ki specificira tiste ostanke, ki so iz teh tar. podštevilk **izključeni**.

ODDELEK IV

PROIZVODI ŽIVILSKE INDUSTRIJE; PIJAČE, ALKOHOLI IN KIS; TOBAK IN TOBAČNI NADOMESTKI

16. POGLAVJE

IZDELKI IZ MESA, RIB, RAKOV, MEHKUŽCEV ALI DRUGIH VODNIH NEVRETENČARJEV

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede uvrščanja sestavljenih prehrambenih izdelkov (vključno t.i. "**pripravljene jedi**"), ki sestoje npr. iz klobas, mesa, mesne drobovine, rib ali rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev ali iz katerekoli njihove medsebojne kombinacije, združeni z zelenjavo, špageti, omako itd., glej opombo HS št. 2 k temu poglavju in splošna določila HS k temu poglavju, predzadnji odstavek.

Drugi stavek točke (1) opombe HS št. 2 (uvrščanje v tar. številko po sestavini, ki v proizvodu po masi prevladuje), velja tudi za določanje tar. podštevilk. To se ne nanaša na pripravke, ki vsebujejo jetra, iz **tar. številk 1601** in **1602** (glej točko (2) opombe).

K dodatni opombi št. 2:

Praviloma je možno opredeliti kos nekega dela, če je velik približno 100 x 80 x 2 mm. Izraz **"kosi"** se nanašajo samo na kose, za katere lahko nedvoumno (in ne z izključevanjem ostalih možnosti) ugotovimo, iz katerega dela izvirajo.

1601 00 Klobase in podobni izdelki iz mesa, drugih užitnih klavničnih proizvodov ali krvi; sestavljena živila na osnovi teh proizvodov

Ugotovitev, da bi lahko bili proizvodi tudi "klobase in podobni proizvodi" za trgovske namene, ni odločujoča v smislu uvrščanja v to tar. številko.

Sesekljani ali zmleti mesni izdelki, ki so svojo obliko dobili zaradi pakiranja v konzerve ali druge toge posode (cilindrične ali ne), **ne štejejo** za klobase v smislu te tar. številke.

1601 00 100 Iz jeter

Ta tar. podštevilka **zajema** klobase in podobne proizvode, ki vsebujejo jetra - z dodanim mesom, mesno drobovino, maščobo itd. ali brez njih. Ti proizvodi so v glavnem kuhani ali dimljeni in so prepoznavni predvsem po značilnem okusu po jetrih.

1601 00 910 Klobase, suhe ali za sušenje, nekuhane

Ta tar. podštevilka **zajema** nekuhane klobase, v kolikor so bile dozorevane (npr. s sušenjem na zraku itd.) in v kolikor so pripravljene za takojšnjo uporabo oz. uživanje.

Takšni proizvodi so lahko tudi prekajeni, v kolikor prekajenje ni povzročilo popolne koagulacije beljakovin (kar se zgodi v primeru toplotne obdelave, kot npr. pri prekajenju pri visokih temperaturah).

Iz tega sledi, da se v to tar. podštevilko uvrščajo samo klobase, ki se običajno jejo po rezinah (kot npr. salame, Plockwuerst itd.), pa tudi klobase za namaz, kot je npr. Teewuerst (čajna klobasa).

1601 00 990 Drugo

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. klobase in podobni proizvodi, ki niso bili izpostavljeni postopku zorenja;
2. kuhane (obarjene) klobase, kot so npr.: frankfurtska klobasa, strasbourške klobase, dunajske klobase, mortadele, klobase, izdelane iz drobovine (**"andouilles"** in **"andouilettes"**, jetrne klobase, krvavice in druge podobne specialitete.

1602 Drugi pripravljeni ali konzervirani izdelki iz mesa, drobovja ali krvi

1602 10 000 Homogenizirani proizvodi

Glej opombo KNCT k tar. podštevilki št. 1 k temu poglavju.

od 1602 20 110 do 1602 20 900 Iz jeter katerekoli živali

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** pripravljene ali konzervirane izdelke z jetri, zmešanimi ali nezmešanimi z mesom ali drugo mesno drobovino, v kolikor jetra dajejo proizvodu njegov bistveni značaj. Najpomembnejši proizvodi iz te tar. podštevilke so dobljeni iz gosjih ali račjih jeter (**tar. podštevilka 1602 20 110** in **1602 2019**).

od 1602 31 110 do 1602 39 800 Iz perutnine iz **tar. številke 0105**

Te tar. podštevilke **zajemajo** perutnino in dele perutnine, ki so po kuhanju konzervirani.

Proizvodi, ki **razen** perutninskega mesa ali perutninske drobovine vsebuje tudi meso ali mesno drobovino, se uvrščajo v te tar. podštevilke le, v kolikor jim perutnina daje bistveni značaj.

Med te proizvode **spadajo**:

1. piščanec v želeju;
2. polovice ali četrti piščanca v omaki ter cele puranje, gosje ali piščančje noge, zmrznjene ali nezmrznjene;
3. perutninski pate, ki sestoji predvsem iz perutninskega mesa, kateremu je dodana telečja, svinjska mast, gomoljike in začimbe, zmrznjen ali nezmrznjen;
4. pripravljena jedila, ki vsebujejo perutninsko meso kot osnovno sestavino, poleg njega pa še druge proizvode, kot so: vrtnine, riž ali proizvodi tipa makaronov v smislu priloge mesni jedi. Primeri tovrstnih jedil so proizvodi, znani pod imenom "**piščanec z rižom**" in "**piščanec z gobami**", kot tudi zmrznjena perutninska jedila na pladnju, na katerem je meso ločeno od drugih sestavin.

Pri določanju odstotnega deleža perutninskega mesa ali drobovine se teža kosti ne upošteva.

1602 31 110 Ki vsebujejo izključno nekuhano puranje meso

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

1602 32 110 Nekuhano

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

1602 39 210 Nekuhano

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

1602 41 100 in 1602 41 900 Šunka (stegno) in njeni kosi

Glede vsebine pojma **"kosi"** glej dodatno opombo KNCT št. 2 k temu poglavju.

Iz te tar. podštevilke so **izključeni** nasekljani ali fino zmleti proizvodi, četudi so izdelani iz gnjat ali zrezkov iz šunke.

1602 42 100 in 1602 42 900 Plečeta in njihovi kosi

Glede vsebine pojma **"zrezki"** glej dodatno opombo KNCT št. 2 k temu poglavju.

Iz te tar. podštevilke so **izključeni** nasekljani ali fino zmleti proizvodi, čeprav so izdelani iz šunke ali zrezkov iz pleč.

od 1602 49 110 do 1602 49 500 Od domačih prašičev

Pri določanju odstotnega deleža mesa ali mesne drobovine v proizvodih iz **tar. podštevilk od 1602 49 110 do 1602 49 500**, se celotna teža masti (vključno s svinjsko mastjo), ki jo vsebuje proizvod, prišteva k teži mesa ali mesne drobovine. Druge sestavine, kot je žele in omaka, se pri določanju odstotnega deleža ne upoštevajo.

od 1602 49 150 Druge mešanice, ki vsebujejo stegna (noge), pleča, ledja ali vrat z zgornjim delom plečeta in njihove dele

Glede vsebine pojma **"deli"** glej dodatno opombo KNCT št. 2 k temu poglavju.

Mešanice, ki se uvrščajo v to podštevilko morajo vsebovati vsaj en kos (in/ali del), omenjen v poimenovanju podštevilke, četudi ta kos ne daje mešanici njene osnovne karakteristike. Mešanica lahko vsebuje tudi meso ali drobovino drugih živali.

1602 50 100 Nekuhano; mešanice kuhanega mesa ali drobovine in nekuhanega mesa in drobovine

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

1602 90 610 Nekuhano; mešanice kuhanega mesa ali drobovine in nekuhanega mesa in drobovine

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

1602 90 720 in 1602 90 740 Nekuhano; mešanice kuhanega mesa ali drobovine in nekuhanega mesa in drobovine

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

1604 Pripravljene ali konzervirane ribe, kaviar in kaviarjevi nadomestki, pripravljeni iz ribjih jajčec

Glej opombo HS št. 2 k temu poglavju.

1604 14 160 Ta tar. podštevilka **zajema** samo ribje fileje v smislu Komentarja HS k **tar. številki 0304**, točka 1, ki ustrezano naslednjim trem pogojem:

- da so fermentirani
- da so (brez dodane tekočine) pakirani v vrečke ali živilsko folijo, tudi če je neprodušno zaprta in
- da so zamrznjeni.

1604 19 310 Glej opombe k **tar. podštevilki 1604 14 160**.

1604 20 050 Glej opombe k **tar. podštevilki 0304 90 050**.

Pri sestavi jedi, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, zmešajo surimi z drugimi proizvodi (npr. z moko, škrobom, proteini, mesom rakov, zelenjavo in začimbami), nato pa segrevajo in v glavnem popečejo.

1605 Raki, mehkužci in drugi vodni nevretenčarji, pripravljeni ali konzervirani

Glej opombo HS št. 2 k temu poglavju.

17. POGLAVJE

SLADKOR IN SLADKORNI PROIZVODI

1701 **Sladkor iz sladkornega trsa in sladkorne pese ter kemično čista saharoza v trdnem stanju**

od 1701 11 100 do 1701 12 900 Surovi sladkor brez dodatkov za aromatiziranje in barvil

Glej opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

V te tar. podštevilke **spadajo**:

1. nekateri beli nerafinirani sladkorji bele barve;
2. rjavi sladkorji z nizko stopnjo polarizacije, dobljeni iz druge in tretje stopnje postopka pridelovanja sladkorja, katerih barva, predvsem zaradi prisotnosti melase, variira od rumene do temnorjave in ki vsebuje po masi pretežno med 85 in 98% saharoze;
3. manj čisti sladkorji iz rafinacije ali iz proizvodnje sladkornih bonbonov, t.j. četrtinke, koščki in rjavi sladkorji.

1701 11 100 in 1701 11 900 Sladkor iz sladkornega trsa

Glej opombe HS k **tar. podštevilkama 1701 11** in **1701 12**.

1701 12 100 in 1701 12 900 Sladkor iz sladkorne pese

Glej opombe HS k **tar. podštevilkama 1701 11** in **1701 12**.

1701 91 000 Z dodatki za aromatiziranje in barvili

Aromatizirani ali obarvani sladkorji se uvrščajo v to tar. podštevilko, tudi če vsebujejo po teži manj kot 99,5% saharoze.

1701 99 100 Beli sladkor

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 k temu poglavju.

Beli sladkorji iz te tar. podštevilke so rafinirani ali nerafinirani sladkorji, ki so v glavnem bele barve zaradi velikega odstotka saharoze, ki jo vsebujejo (99,5% po masi ali več).

1702 **Drugi sladkorji, vključno s kemično čisto laktozo, maltozo, glukozo in fruktozo, v trdnem stanju; sladkorni sirupi brez dodatkov za aromatiziranje ali barvil; umetni med in mešanice umetnega in naravnega medu; karamelni sladkor**

od 1702 11 000 do 1702 19 000 Laktoza in laktozni sirup

Glej Komentar HS k **tar. številki 1702** pod (A), točki (1) in (2) (prvi odstavek).

1702 30 100 Izoglukoza

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 k temu poglavju.

od 1702 30 510 do 1702 30 990 Pri določanju utežnega deleža glukoze pomeni izraz "**preračunano na maso suhega proizvoda**", da sta **izključeni** tudi voda in kristalna voda.

1702 40 100 Izoglukoza

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 k temu poglavju.

1702 60 100 Izoglukoza

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 k temu poglavju.

1702 60 800 Inulinski sirup

Glej dodatno opombo KNCT št. 4(a) k temu poglavju.

1702 90 300 Izoglukoza

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 k temu poglavju.

1702 90 800 Inulinski sirup

Glej dodatno opombo KNCT št. 4 k temu poglavju.

1702 90 990 Drugo

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. maltoza, **razen** kemično čiste maltoze:
2. invertni sladkor;
3. sladkorni sirupi (**razen** javorjevega sirupa), nearomatizirani in neobarvani;

4. proizvodi, katere napačno imenujejo "**melasa velike čistoče**", dobljeni s hidrolizo in koncentracijo soka sladkornega trsa in ki se uporabljajo večinoma kot hranljivi medij pri proizvodnji antibiotikov, pa tudi pri proizvodnji etilnega alkohola.
5. laktuloza, razen kemično čiste laktuloze.

1703 **Melase, dobljene pri ekstrakciji ali rafinaciji sladkorja**

1703 10 000 Melasa iz sladkornega trsa

Glej opombe HS k **tar. podštevilki 1703 10**.

1704 **Sladkorni proizvodi, vključno z belo čokolado, brez kakava**

od 1704 10 110 do 1704 10 990 Žvečilni gumi, prevlečen s sladkorjem ali ne

Te tar. podštevilke **zajemajo** sladkane žvečilke, za katere je značilna prisotnost "**čiki**" gume ali drugih neužitnih proizvodov, ne glede na obliko, v kateri se pojavijo (v ploščah, rombih, zavojih itd.), vključno "**bubble-gum**" (mehurčkasta žvečilka).

1704 90 100 Ekstrakt likvoricije (sladke koreninice), ki vsebuje 10% saharoze po masi ali več, vendar ne vsebuje drugih dodatkov

Ta tar. podštevilka **zajema** samo tekoče izvlečke, ki vsebujejo po masi več 10% saharoze, vendar nimajo drugih dodanih sladkorjev, aromatizacijskih sredstev ali drugih snovi, pripravljeni v obliki kolačev, palic, pastil ali kako drugače.

Tekoči izvlečki, pripravljeni kot izdelki iz sladkorja z dodatkom drugih snovi, se uvrščajo v **tar. podštevilko 1704 90 990**, ne glede na razmerje saharoze.

1704 90 300 Bela čokolada

Glej Komentar HS k **tar. številki 1704**, drugi odstavek, točko 6.

od 1704 90 510 do 1704 90 990 Drugo

Te tar. podštevilke **zajemajo** večino izdelkov iz sladkorja, katere običajno imenujejo **"bonboni"** ali "**slaščice**". Ti izdelki ostanejo uvrščeni v teh tar. podštevilkah, četudi vsebujejo pitni alkohol ali kakšno pijačo na osnovi alkohola.

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi surovo maso za proizvodnjo bombonov, marcipana in nougata ipd., ki predstavljajo polproizvode slaščičarske industrije, in ki se pojavljajo v prosti obliki ali v obliki štruc. Tovrstni polproizvodi ostanejo uvrščeni v navedenih tar. podštevilkah tudi, če se mora vsebnost sladkorja v njih (med

proizvodnjo končnih proizvodov) še povečati, vendar pod pogojem, da so, zaradi njihove sestave, nedvoumno namenjeni za proizvodnjo nekega slaščičarskega proizvoda.

Te tar. podštevilke ne **zajemajo**:

1. sladoleda, četudi pripravljenega v obliki lizik ali palčic (**tar. številka 2105**) in
2. mešanic slaščičarskega blaga, ki vsebuje kakav, s slaščičarskim blagom brez kakava, v poljubnih razmerjih, ki so pripravljene v skupnem pakiranju (**tar. številka 1806**)

1704 90 510 Paste, vključno z marcipanom, v izvirnem pakiranju z neto vsebino najmanj 1 kg

Glej Komentar HS k **tar. številki 1704**, drugi odstavek pod (4) in (9).

Ta tar. podštevilka **zajema** mešanice za sladkorni obliv ali glazuro.

1704 90 550 Pastile za grlo in bomboni proti kašlju

Glej Komentar HS k **tar. številki 1704**, drugi odstavek pod (5).

1704 90 610 S sladkorjem prevlečeni proizvodi

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode - sladkarije, kot so mandlji s trdo sladkorno prevleko.

Tovrstno obliko bonbona proizvajajo tako, da jedro bonbona (npr. mandelj) potopijo v kad s sladkornim sirupom. Med vrtenjem kadi se na jedrih nabira sladkor, med ohlajanjem pa ta sladkor oblikuje značilno zunanjo prevleko.

1704 90 650 Gumijevi proizvodi in proizvodi iz želeja, vključno s sadnimi pastami v obliki slaščic

Gumijeve in želejeve sladkarije so proizvodi iz želirnih sredstev (kot je npr. gumarabika, želatina, pektin in nekateri škrobi) ter iz sladkorja in arom. So različnih oblik (npr. v obliki človeka ali živali).

1704 90 710 Kuhane sladkarije, polnjene ali nepolnjene

Kuhane sladkarije so trdi in včasih drobljivi bonboni, ki so lahko prozorni ali neprozorni. Sestavljajo jih predvsem poprej kuhani sladkorji, ki so jim dodane majhne količine drugih snovi (**razen** maščob) z namenom doseči veliko raznolikost okusov, konsistenc in barv. Takšni proizvodi lahko vsebujejo tudi osrednje polnjenje.

1704 90 750 Karamele (toffee) in podobne sladkarije

Smetanove karamele, karamele in podobni bonboni so proizvodi, ki so dobljeni (podobno kot kuhani bonboni) s kuhanjem sladkorja, vendar vsebujejo tudi dodano maščobo.

1704 90 810 Stisnjene tabletke

Stisnjene tabletke so slaščice, ki se pojavljajo v raznih oblikah, dobljenih s stiskanjem (z vezivom ali brez njega).

1704 90 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** slaščice, ki v predhodnih tar. podštevilkah niso zajete. Vanjo **spadajo**:

1. fondani;
2. marcipan v pakiranjih za takojšnjo uživanje in teže do 1 kilograma (marcipan v drugih pakiranjih se uvršča v **tar. podštevilko 1704 90 510**);
3. nougat;
4. tekoči izvlečki, pripravljeni kot slaščice.

18. POGLAVJE

KAKAV IN KAKAVOVI IZDELKI

1801 00 000 **Kakav v zrnu, cel ali zdrobljen, surov ali pražen**

Kakavova zrna vsebujejo od 49 do 54 mas.% maščobe, imenovane "**kakavovo maslo**", od 8 do 10 mas.% škroba, od 8 do 10 mas.% beljakovin, od 1 do 2 mas.% teobromina, od 5 do 10 mas.% tanina (katehina ali "**kakavovega rdečila**", od 4 do 6 mas.% celuloze, od 2 do 3 mas.% mineralov, sterolov (vitamin D) in razne fermente.

1803 **Kakavova masa, razmaščena ali nerazmaščena**

Ta tar. številka **zajema** kakavovo maso v celem ali v kosih, ki pa je obdelana z alkalnimi snovmi zaradi boljše topnosti. Ta tar. podštevilka **ne zajema** kakavove mase, obdelane v obliki prahu (**tar. št. 1805**).

1805 00 000 **Kakav v prahu, brez dodanega sladkorja ali drugih sladil**

Kakav v prahu, ki mu je dodana majhna količina lecitina (okoli 5 mas.%), ostane uvrščen v tej tar. številki, če je namen tega dodatka povečati zmogljivosti kakavovega prahu pri oblikovanju disperzij in tekočin ter tako olajšati pripravo pijač na osnovi kakava (topljivi kakav).

1806 **Čokolada in druga živila, ki vsebujejo kakav**

1806 20 100 Ki vsebujejo 31 mas.% ali več kakavovega masla ali kakavovega masla in mlečne maščobe v kombinaciji

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, znane kot "**čokoladna kovertura**" ali "**kovertura mlečne čokolade**".

1806 20 300 Ki vsebuje 25 mas.% ali več, vendar manj kot 31 mas.% kakavovega masla in mlečne maščobe v kombinaciji

V to tar. podštevilko **spadajo** proizvodi, znani kot "**mlečna čokolada**".

1806 20 500 Ki vsebuje 18 mas.% ali več kakavovega masla

V to tar. podštevilko se uvrščajo proizvodi, znani kot "**navadna čokolada**" (čokolada za kuhanje).

1806 20 700 Čokoladno mleko v prahu

Čokoladno mleko v prahu je dobljeno z vakuumskim sušenjem vodene mešanice sladkorja, mleka in kakava. Uporabljajo se v glavnem za proizvodnjo mlečne čokolade. Lahko so v obliki nepravilnih, drobljivih kosov ali v obliki običajno vsebujejo med 35 in 70 mas.% sladkorja, med 15 in 50 mas.% mlečnih trdnih sestavin in med 5 in 30 mas.% kakava.

Specializirani proces proizvodnje čokoladnega mleka v prahu sestoji iz kristalizacije teh sestavin.

1806 20 950 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** druge proizvode iz kakava, predvsem pralinino kašo, čokoladni premaz in čokoladni namaz.

1806 31 000 Polnjeni

Glej opombo HS k **tar. podštevilki 1806 31**.

1806 32 100 Nepolnjeni, z dodanimi žitaricami, sadjem ali oreščki. V to tar. podštevilko **spadajo** trdne kocke, rezine ali plošče čokolade, ki vsebuje žitarice, sadje ali orehe (cele ali v kosih), s katerimi je čokolada prežeta.

1806 90 110 in 1806 90 190 Čokolade, polnjene ali ne

Ti dve tar. številki **zajemata** proizvode, ki se običajno jejo po grižljajih (npr. v obliki kockic, kroglic ipd) in ki so sestavljeni iz:

- polnjene čokolade;
- kombinacije čokolade s katerimikoli užitnimi snovmi v plasteh;
- mešanic čokolad s katerimikoli užitnimi prehrambenimi snovmi.

1806 90 110 Ki vsebujejo alkohol

Sortimenti čokolad, med katerimi nekatere vsebujejo alkohol, druge pa ne, se uvrščajo po Temeljnem pravilu št. 3 (b).

1806 90 190 Drugo

Glej opombe k **tar. podštevilki 1806 90 110**.

1806 90 310 Polnjeni

Glede vsebine izraza **"polnjeni"** se uporabljajo opombe HS k tar. podštevilki 1806 31 *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko. Vanjo se uvršča polnjena čokolada v obliki velikonočnih pirhov in v drugih neobičajnih oblikah.

1806 90 390 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** čokolavo v obliki špagetov (vermicelli), kosmičev ter trdnih votlih jajc in podob.

1806 90 500 Sladkorni proizvodi in nadomestki, narejeni iz proizvodov s sladkornih nadomestkov, ki vsebujejo kakav

Ta tar. podštevilka **zajema** slaščice iz sladkorja iz **tar. številke 1704**, kateremu je dodan kakav, t.j. sladkorne karamele, nougati in blago s sladkornim prelivom, ki vsebuje kakav.

1806 90 600 Namazi, ki vsebujejo kakav

Ta tar. podštevilka **zajema** namaze v pakiranjih za takojšnjo uporabo, teže 2 kg ali manj.

1806 90 900 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščajo prahovi, ki vsebujejo kakav in ki se uporabljajo za proizvodnjo krem, užitnega sladoleda, posladkov in podobnih proizvodov, ki so predmet **izključitev**, navedenih v splošnih opombah k temu poglavju.

19. POGLAVJE

IZDELKI IZ ŽIT, MOKE, ŠKROBA ALI MLEKA; SLAŠČIČARSKI IZDELKI

SPLOŠNA DOLOČILA

"**Vsebnost kakavovega prahu**" v proizvodih iz tega poglavja se računa z množenjem vsebnosti teobromina in kofeina s faktorjem 31.

Vsebnost teobromina in kofeina se določa po metodi HPLC (High Performance Liquid Chromatography - tekočinska kromatografija visoke zmogljivosti).

1901 **Sladni ekstrakt; živila iz moke, zdroba, škroba in sladnega ekstrakta brez dodatka kakava ali z dodatkom kakava v prahu v količini manj kot 40 mas.%, preračunano na popolnoma odmaščeno osnovo, ki niso navedena in ne zajeta na drugem mestu; živila iz izdelkov iz tar. št. 0401 do 0404 brez dodatka kakavovega prahu ali z dodatkom kakavovega prahu v količini manj kot 5 mas.%, preračunano na popolnoma odmaščeno osnovo, ki niso navedena in ne zajeta na drugem mestu**

1901 20 000 Mešanice in testa za izdelovanje pekovskih izdelkov iz **tar. številke 1905**

Ta tar. podštevilka **zajema** testne mešanice, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 1901** pod (II), osmi odstavek, točka št. (7). V to tar. podštevilko se ne uvrščajo posušeni ali kuhani oblati iz moke ali škroba, namenjeni ali nenamenjeni za proizvodnjo pekovskega blaga (**tar. številka 1905**).

1901 90 110 in 1901 90 190 Ekstrakt slada

Glej Komentar HS k **tar. številki 1901** pod (I).

Ekstrakt slada sestoji iz dekstrinov, maltoze, beljakovin, vitaminov, encimov in aromatičnih snovi.

Ti dve tar. podštevilki ne **zajemata** proizvodov za dojenčke v pakiranjih za drobnoprodajo, ki vsebujejo ekstrakt sladu, četudi je le-ta eden glavnih sestavin (**tar. podštevilka 1901 10 000**).

1902 **Testenine, kuhane ali nekuhane, polnjene ali nepolnjene (z mesom ali drugimi snovmi) ali kako drugače pripravljene, kot so: špageti, makaroni, lazanje, njoki, ravioli, kaneloni; kuskus, pripravljen ali nepripravljen**

1902 20 910 Kuhane

Ta tar. podštevilka zajema tudi predkuhano pašto.

1902 40 900 Drugo

V to tar. podštevilko **spada** pripravljeni kuskus (z mesom, zelenjavo in drugimi sestavinami), v kolikor v njem ni več kot 20 mas.% proizvoda mesa.

1904 Pripravljena živila, dobljena z nabrekanjem ali praženjem žit ali žitnih izdelkov (npr. koruzni kosmiči); žita (razen koruze), v zrnu ali obliki kosmičev ali druge oblike (razen moke in zdroba), predkuhana, ali drugače pripravljena, ki niso navedena in ne zajeta na drugem mestu

Glej opombe HS št. 3 in št. 4 k 19. poglavju.

od 1904 10 100 do 1904 10 900 Živila, dobljena z nabrekanjem ali s praženjem žit ali žitnih izdelkov

Proizvodi, dobljeni po postopkih, na katere se nanaša točka (A) četrtega odstavka opomb HS k tar**. številki 1904** (vključno s proizvodi, dobljeni iz drugih žit), ostanejo uvrščeni v teh tar. podštevilkah, četudi so z po nabrekanju preoblikovani v moko, kašo ali pelete.

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi neenakomerno oblikovani pakirni material oz. polnilo, tudi namenoma neužitno pripravljeno, ki je dobljeno z ekstrudiranjem npr. koruznega zdroba.

od 1904 20 100 do 1904 20 990 Pripravljena živila, dobljena iz nepraženih žitnih kosmičev ali mešanic nepraženih in praženih ali nabreklih žitnih kosmičev

Glej Komentar HS k tar. številki 1904, del (b).

1904 90 100 in 1904 90 900 Drugo

Glej Komentar HS k tar. številki 1904, del (C).

1905 Kruh, peciva, sladice, keksi (piškoti) in drugi pekovski izdelki z dodadkom kakava ali brez njega; hostije, kapsule za farmacevtske proizvode, oblati, rižev papir in podobni izdelki

V to tar. številko se **ne uvrščajo** oblikovani izdelki vendar ne še pečeni (tar. podšt. 1901 20 000

1905 10 000 Hrustljavi kruh (krisp)

Glej Komentar HS k **tar. številki 1905**, točko (A), točko (4).

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi proizvode, dobljene z ekstruzijo.

od 1905 20 100 do 1905 20 900	Kruh in podobni izdelki, začinjeni z ingverjem Glej Komentar HS k **tar. številki 1905**, odstavek (A) pod (6). Te tar. podštevilke ne **zajemajo "spekulasov"** ali ruskega kruha.
od 1905 30 110 do 1905 30 990	Sladki keksi (piškoti); vaflji in oblati Glej dodatne opombe KNCT št. 1 in št. 2 k temu poglavju ter Komentar HS k **tar. številki 1905**, odstavek (A), točki (8 b) in (9). V te tar. podštevilke se uvrščajo proizvodi, dobljeni z ekstruzijo.
1905 30 300	Ki vsebujejo po masi nad 8% mlečnih maščob V to tar. podštevilko se uvršča masleno pecivo.
1905 30 510	Sendvič - keksi V to tar. podštevilko **spadajo** proizvodi s posebno plastjo katerekoli hrane med dvema plastema keksa. Polnjenje je lahko npr. čokolada, marmelada, krema fondan ali orehova krema.
1905 30 910 in 1905 30 990	Vaflji in oblati Glej dodatno opombo KNCT št. 2 k temu poglavju in Komentar HS k tar. številki 1905, odstavek (A), točko (9).
1905 30 910	Soljeni, polnjeni ali nepolnjeni (slanega okusa) V to tar. podštevilko **spadajo** šatrajni oblati s sirom - “sirovi vaflji”.
1905 40 100 in 1905 40 900	Prepečenec, opečen kruh (toast) in podobni toast izdelki Glej Komentar HS k **tar. številki 1905**, odstavek (A) pod (5).
1905 90 200	Hostije, kapsule za farmacevtske proizvode, oblati, rižev papir in podobni proizvodi Glej Komentar HS k **tar. številki 1905**, odstavek (B).
1905 90 300	Kruh brez dodanega medu, jajc, sira ali sadja, ki vsebuje po masi manj kot 5% sladkorja po masi v suhem stanju in ne več kot 5% maščob, oboje preračunano na suho snov

Ta tar. podštevilka **zajema** navadni kruh v različnih oblikah ter posebne kruhe, kot je npr. glutenski kruh za sladkorne bolnike.

1905 90 450 Keksi

Glej Komentar HS k **tar. številki 1905**, odstavek (A) pod (7), 8 (a) in (c).

1905 90 550 Izdelki, pridobljeni z iztiskanjem ali vlečenjem, aromatizirani ali soljeni

Glej Komentar k HS k **tar. številki 1905**, odstavek (A) pod (7), ter pod (15).

1905 90 600 Z dodanimi sladili

Ta tar. podštevilka **zajema** slaščičarske proizvode, ki v predhodnih tar. podštevilkah niso zajeti (npr. pecivo, rozinin kruh, Panetone, kolači in torte).

1905 90 90 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. pite in pizze ter kruh, ki se **ne uvršča** v **tar. podštevilki 1905 90 300** in **1905 90 600**.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi neenakomerno oblikovani pakirni material oz. polnilo, tudi namenoma neužitno pripravljeno, ki je dobljeno z ekstrudiranjem npr. koruznega zdroba.

20. POGLAVJE

IZDELKI IZ VRTNIN, SADJA, OREHOV IN DRUGIH DELOV RASTLIN

Dodatna opomba št. 1

Pri določanju vsebnosti kisline v proizvodu se upoštevajo vrednostna razmerja med tekočimi in trdnimi sestavinami homogeniziranega blaga.

2001 **Vrtnine, sadje, orehi in drugi užitni deli rastlin, pripravljeni ali konzervirani v kisu ali ocetni kislini**

2001 90 100 Mango, močno začinjen

V smislu te tar. podštevilke in pa **tar. podštevilke 2103 90 100** pomeni "**močno začinjen mango**" mango, ki so mu dodani različni proizvodi, kot npr. ingver, suhe rozine, poper in sladkor.

Medtem ko se vloženi mango v kosih uvršča v to tar. podštevilko, se vloženi mango v obliki homogenizirane omake spremenljive gostote uvršča v **tar. podštevilko 2103 90 100**.

2001 90 50 Gobe

Ta tar. podštevilka ne zajema gobe, ki so bile samo začasno konzervirane po postopkih, opredeljenih v tar. številki 0711, t.j. z močno slanico, ki vsebuje kis ali ocetno kislino.

2002 **Paradižnik, pripravljen ali konzerviran drugače kot s kisom ali ocetno kislino**

2002 10 100 in 2002 10 900 Paradižnik, cel ali v kosih

Ta tar. podštevilka **zajema** cel paradižnik ali paradižnik v kosih, olupljen ali neolupljen, konzerviran s steriliziranjem.

od 2002 90 110 do 2002 90 900 Drugo

V to tar. podštevilko **spada** paradižnikov pire (v obliki štruce ali v drugi obliki), paradižnikov koncentrat in paradižnikov sok, pri čemer mora biti v teh proizvodih 7 mas.% ali več suhe snovi. V to tar. podštevilko se uvršča tudi paradižnik v prahu, ki se dobi z dehidriranjem paradižnikovega soka. Sem pa **ne sodi** paradižnik v prahu, ki nastane pri obrušenju kosmičev, dobljenih s sušenjem paradižnika, prej narezanega na rezine. Tak prah **spada** v **tar. podštevilko 0712 90 300**.

2004 **Druge vrtnine, pripravljene ali konzervirane drugače kot v kisu ali ocetni kislini, zmrznjene, razen proizvodov iz tar. št. 2006**

Ta tar. številka se nanaša samo na vrtnine, kot so opredeljene v 7. poglavju. Iz tega sledi, da to in naslednje poglavje ne **zajemata** proizvodov iz izdelkov, ki se uvrščajo v **tar. št. 0714** in ki **ne štejejo** za vrtnine, t.j. proizvodov iz marmelad in sladkega krompirja - ti se uvrščajo v **tar. številko 2006 00** ali **2008**, če so konzervirani kako drugače kot v kisu ali ocetni kislini.

2004 10 100 Kuhan, drugače nepredelan

V to tar. podštevilko se uvrščajo proizvodi, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 2004**, drugi odstavek pod (1).

2004 10 910 in 2004 10 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. podštevilki 2004**, drugi odstavek pod (3).

2004 90 500 Grah (*Pisum sativum*) in nezreli fižol rodu *Phaesolus*, stročji

V smislu te tar. podštevilke označuje izraz "**stročji fižol**" samo fižol rodov *Phaesolus* in *Vigna*, pobran nezrel ter užitni del stroka. Strok je lahko različnih barv (npr. olivnozelene, zelene s sivimi ali modrimi vzorci, rumen (voščeni fižol) itd.).

2005 **Druge vrtnine, pripravljene ali konzervirane drugače kot v kisu ali ocetni kislini, nezmrznjene, zmrznjene, razen proizvodov iz tar. št. 2006**

Glej opombo HS k tar. podštevilkam št. 1 k temu poglavju.

2005 10 000 Homogenizirane vrtnine

Glej opombo HS k tar. podštevilkam št. 1 k temu poglavju.

2005 20 800 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** krompir (v rezinah ali luskah), popečen v masti ali olju, ohlajen in vakuumsko pakiran.

2005 70 100 in 2005 70 900 Olive

Ta tar. podštevilka **zajema** olive, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 2005**, četrti odstavek pod (1), ki so napolnjene ali nenapolnjene z vrtninami (npr. s pimentom ali sladkim poprom), sadjem ali orehi (npr. z mandlji) ali z mešanico vrtnin, sadja ali orehov.

2006 00 **Vrtnine, sadje, lupinasto sadje (npr. orehi, lešniki), sadne lupine in drugi deli rastlin, konzervirani v sladkorju (suhi, glazirani ali kristalizirani)**

od 2006 00 310 do 2006 00 380 Z vsebnostjo sladkorja več kot 13 mas.%

Glej dodatno opombo KNCT št. 2 k temu poglavju.

2007 **Džemi, sadni želeji, marmelade, sadni pireji ali pireji iz lupinastega sadja in sadne paste ali paste iz lupinastega sadja, dobljeni s kuhanjem, z dodatkom sladkorja ali drugih sladil ali brez njih**

Glede vsebnosti sladkorja glej dodatno opombo KNCT št. 2 k temu poglavju.

V to tar. številko pa se ne uvrščajo sadni pireji, dobljeni s stiskanjem sadja skozi sita in nato v vakumu segreti do vrelišča. Takim pirejem je ohranjena vsa naravna aroma okus in barva (**tar. št. 2008**).

2007 10 100 in 2007 10 990 Homogenizirani proizvodi

Glej opombo HS k tar. podštevilkam št. 2 k temu poglavju.

2008 **Sadje, lupinasto sadje in drugi užitni deli rastlin, drugače pripravljeni ali konservirani, z dodatkom sladkorja ali drugih sladil ali alkohola ali brez njih, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu**

Glede vsebnosti sladkorja glej dodatno opombo št. 2 k temu poglavju.

Glede dodanega sladkorja glej dodatno opombo št. 3 k temu poglavju.

Glede vsebnosti alkohola glej dodatno opombo št. 4 k temu poglavju.

od 2008 11 100 do 2008 11 990 Lupinasto sadje, kikiriki in druga semena, vključno mešanice tega sadja

Te tar. podštevilke **zajemajo** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 2008**, drugi odstavek pod (1) in (2), vključno njihove mešanice.

V te tar. podštevilke **spadajo** še takšni orehi, kikirikiji in druga sadna semena, ki so bila:

1. zdrobljena ali v kosmičih in ki se uporabljajo predvsem v slaščičarstvu;
2. zmleta ali kako drugače zdrobljena in so v obliki past (z dodanimi drugimi snovmi ali brez njih).

Vendar pa se v to tar. podštevilko **ne uvrščajo** paste za izdelavo marcipana, nugata itd. (**tar. št. 1704**).

2008 19 110 in 2008 19 990 Drugo, vključno mešanice

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** orehe in druga semena, izvzemši kikirikije ter mešanice orehov z drugimi semeni, četudi v mešanici prevladujejo kikirikiji.

2008 30 510 Koščki grenivke

V smislu te tar. podštevilke pomeni "**koščk**" cel, naravno določen del sadja (krhelj).

Prisotnost majhnih količin strganih krhljev, ki so posledica razkosavanja, ne vpliva na uvrščanje v to tar. podštevilko.

2008 30 710 Koščki grenivke

Glej komentar k tar. podštevilki 2008 30 510.

2008 60 510 Višnje (*Prunus cerasus L.*)

Ta tar. podštevilka **zajema** češnje z rahlim kislim priokusom, ki se dobivajo iz različnih podvrst vrste *Prunus cerasus L.*

2008 60 610 Višnje (*Prunus cerasus L.*)

Glej komentar k tar. podštevilki 2008 60 510.

2008 60 710 Višnje (*Prunus cerasus L.*)

Glej komentar k tar. podštevilki 2008 60 510.

2008 60 910 Višnje (*Prunus cerasus L.*)

Glej komentar k tar. podštevilki 2008 60 510.

2009 Sadni sokovi (tudi grozdni mošt) in zelenjavni sokovi, nefermentirani in brez dodatka alkohola, z dodatkom sladkorja ali drugih sladil ali brez njih

Glede "**nefermentiranih sokov**", ki ne vsebujejo dodanega alkohola, glej opombo št. 5 k temu poglavju.

Glede "**dodanega sladkorja**" glej dodatno opombo št. 5 k temu poglavju.

od 2009 11 110 do 2009 11 99 Zamrznjeni

Glej Komentar HS k **tar. številki 2009 11**.

2009 50 100 in 2009 50 900	Paradižnikov sok
	Glej opombo HS št. 4 k temu poglavju.
2009 60 510 in 2009 60 710	Koncentriran
	Glej dodatno opombo KNCT št. 6 k temu poglavju.

21. POGLAVJE

RAZNA ŽIVILA

Dodatna opomba št. 1

Ta dodatna opomba se nanaša predvsem na maltodekstrine.

2101 **Ekstrakti, esence in koncentrati kave, pravega čaja, mate čaja in pripravki na njihovi osnovi ali na osnovi kave, pravega čaja ali mate čaja; pražena cikorija in drugi praženi kavni nadomestki ter njihovi ekstrakti, esence in koncentrati**

2101 11 110 Z vsebnostjo suhe snovi na kavni osnovi nad 95 mas.% ali več.

Ta tar. podštevilka **zajema** ekstrakte, esence in koncentrate kave v obliki prahu, zrnc, kosmičev, kock ali v kakršnihkoli drugih trdnih oblikah.

2101 11 190 Drugi

V to tar. podštevilko **spadajo** proizvodi v tekočem ali pastoznem stanju (celo v zmrznjenem). Takšne proizvode uporabljajo predvsem za prehrambene pripravke (t.j. za proizvodnjo čokolad, tort, slaščic in sladoleda).

2101 30 190 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** nevzklita, neličkana in pražena ječmenova zrna, ki so uporabna v proizvodnji piva kot povzročitelji obarvanja in aromatizacije, ali pa so uporabni kot kavni nadomestek.

2102 **Kvas (aktiven ali neaktiven); drugi enocelični mikroorganizmi, mrtvi, (razen cepiv iz tar. številke 3002); pripravljeni pecilni praški**

2102 10 100 Kultura kvasa

Glej Komentar HS k **tar. številki 2102**, del (A), tretji odstavek, točka 4.

Ti kvasi so vzgojeni na posebnih medijih (podlagah) za posebno uporabo, še posebej za destilacijo in vinsko vrenje. S temi kvasi je mogoče doseči izredno natančne značilnosti pri fermentaciji proizvodov.

2102 20 110 in 2102 20 190 Neaktivni kvasi

Ti kvasi, opisani v opombah HS k **tar. številki 2102**, v delu A v četrtem in petem odstavku, se običajno prodajajo kot "**kvasi za prehrambeno industrijo**". Običajno so v prahu, luskinah ali zrncih.

2102 20 900 Drugi

Glej Komentar HS k **tar. številki 2102**, del (B).

2102 30 000 Pripravljeni pecilni praški

Glej Komentar HS k **tar. številki 2102**, del (C).

2103 Pripravki za omake in pripravljene omake, kombinirane začimbe in kombinirane mešanice začimbnih sredstev; gorčična moka in zdrob in pripravljena gorčica

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

2103 90 100 Začimba mango, tekoča

V smislu te tar. podštevilke pomeni "**vloženi mango**" mango, kateremu so dodani razni proizvodi, kot npr. ingver, suhe rozine, poper in sladkor.

Vloženi mango iz te tar. podštevilke je v obliki omake v bolj ali manj tekočem stanju in je popolnoma homogeniziran.

2103 90 300 Aromatične grenčice z alkoholno močjo od 44,2 do 49,2 vol., ki vsebujejo po masi od 1,5 do 6 vol.% encijana, začimb in raznih drugih sestavin ter od 4 do 10 mas.% sladkorja, v posodah s prostornino do vključno 0,5 l.

Proizvodi, na katere se nanaša ta tar. podštevilka, so koncentrirani alkoholni pripravki, katerim dajejo njihov grenak in istočasno močno aromatični okus encijanove korenine, uporabljene pri proizvodnji, v kombinaciji z raznimi začimbami in aromatičnimi snovmi, npr. koktailov, sirupov, omak ali kot dodatek drugim začimbam.

Te aromatične grenčice nasplošno imenujejo "**angosturne grenčice**".

2104 Juhe in ragu juhe ter pripravki za te juhe; homogenizirana sestavljena živila

2104 20 000 Homogenizirana sestavljena živila

Izraz "**homogenizirani sestavljeni prehrambeni proizvodi**" je opredeljen v opombi HS št. 3 k temu poglavju.

2105 00 **Sladoled in druge ledene sladice, s kakavom ali brez kakava**

V smislu te tar. številke označuje izraz "**sladoled in druge zamrznjene sladice**" prehrambene proizvode, ki so lahko v pakiranjih za drobnoprodajo ali ne, ki vsebujejo kakav ali čokolado (četudi kot prevleko) ali pa so brez kakava ali čokolade. Ti proizvodi so v trdnem ali pastoznem stanju zaradi zamrzovanja - v takšnem stanju se tudi jedo.

Bistvena značilnost teh proizvodov je, da se spremenijo v tekoče ali poltekoče stanje pri temperaturi okolja okoli 0 °C.

Vendar pa se proizvodi, ki sicer imajo videz sladoleda, nimajo pa bistvenih značilnosti, opisanih zgoraj, uvrščajo kot značilni proizvodi v **tar. številko 1806**, **1901** ali **2106**.

Proizvodi iz te tar. številke imajo različna imena (ledenke, sladoled, neapeljske rezine itd.) in se pojavljajo v različnih oblikah. Lahko vsebujejo kakav ali čokolado, sladkor, rastlinsko ali mlečno maščobo, mleko (posneto ali neposneto), sadje, stabilizatorje, aromatizacijska sredstva, barvila itd.

Skupna vsebnost teh maščob večinoma ne presega 15 mas.% gotovega proizvoda. Vendar pa lahko nekateri posebni proizvodi, pri katerih proizvodnji se v veliki količinah uporablja krema, vsebujejo skupaj okoli 20 mas.% maščob.

Pri proizvodnji nekaterih sladoledov dodajajo v surovine zrak z namenom povečati prostornino gotovega proizvoda (ekspanzija).

Glej tudi Komentar HS k **tar. številki 2105**, še posebej glede **izključitev**.

2106 **Živila, ki niso omenjena in ne zajeta na drugem mestu**

2106 10 200 in 2106 10 800 Beljakovinski koncentrati in teksturirane beljakovinske snovi

Glej Komentar HS k **tar. številki 2106**, drugi odstavek pod (6), **razen** dela, ki se nanaša na beljakovinske hidrolizate.

Iz teh tar. podštevilk so **izključene** koncentrirane mlečne beljakovine (**tar. podštevilka 0404 90 ali 3504 00 000**).

Pri določanju vsebnosti cukroze z namenom uvrščanja v ti dve tar. podštevilki se upošteva vsebnost invertnega sladkorja, izraženega kot cukroza.

2106 90 100 Sirovi fondueji

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju.

2106 90 200 Sestavljeni alkoholni pripravki, razen tistih na osnovi dišavnih snovi, ki se uporabljajo pri pripravi alkoholnih pijač

Glej Komentar HS k tar. podštevilki 2106, drugi odstavek, točko (7).

Glej dodatno opombo KNCT št. 4 k temu poglavju.

Iz te tar. podštevilke so izvzeti podobni sestavljeni pripravki, katerih alkoholna moč ne presega 0,5 vol. % (**tar. podštevilka 2106 90 920 ali 2106 90 980**).

2106 90 300 Izoglukozni sirupi

Glej dodatno opombo KNCT št. 2 k temu poglavju.

2106 90 920 in 2106 90 98 Drugi

Glej Komentar HS k **tar. številki 2106**, drugi odstavek od (1) do (5), od (7) do (11) in (13).

22. POGLAVJE

PIJAČE, ALKOHOLI IN KIS

SPLOŠNA DOLOČILA

Kjerkoli se v tem poglavju razlikuje med pijačami v kontejnerjih prostornine manj kot dva litra in pijačami v kontejnerjih prostornine več kot dva litra, se upošteva prostornina tekočine v kontejnerjih in ne prostornina kontejnerjev.

To poglavje **zajema** (v kolikor ne gre za zdravila) krepilne proizvode (Toniki), ki so primerni za neposredno konzumacijo kot pijače , čeravno se jemljejo v majhnih količinah (npr. po žlicah). Brezalkoholni krepilni proizvodi, ki se morajo pred konzumacijo razredčiti, se **ne uvrščajo** v to poglavje (največkrat v **tar. številko 2106**).

Dodatna opomba št. 1 (b)

Potencialna vsebnost alkohola (vol.%) se izračuna z množenjem teže sladkorjev, vsebovanih v 100 litrih zadevnega proizvoda (sladkor mora biti izražen v kilogramih invertnega sladkorja), s faktorjem 0,6.

2201 **Vode, vključno naravne in umetne mineralne vode in sodavice, brez dodanega sladkorja ali drugih sladil ali sredstev za aromatiziranje; led in sneg**

od 2201 10 110 do 2201 10 990 Mineralne vode in sodavice

V to tar. podštevilko **spadajo** proizvodi, na katere se nanašajo Komentar HS k **tar. številki 2201**, odstavka (B) in (C).

Ta tar. podštevilka **ne zajema** naravne mineralne vode v sprejih, ki se uporablja za nego kože (**tar. številka 3304**).

2201 90 00 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanašajo Komentar HS k **tar. številki 2201**, odstavka (A) in (D).

V to tar. podštevilko se uvršča tudi vodno paro in naravno vodo, ki je filtrirana, sterilizirana, prečiščena ali mehčana.

2202 **Vode, vključno mineralne vode in sodavice, s sladkorjem ali drugimi sladili s sredstvi za aromatiziranje ter druge brezalkoholne pijače, razen čistih ali koncentriranih sadnih ali zelenjavnih sokov, ki se uvrščajo v tar. številko 2009.**

Izraz "**brezalkoholne pijače**" je opredeljen v opombi HS št. 3 k temu poglavju.

2202 10 000 Vode, vključno mineralne vode in sodavice, s sladkorjem ali drugi sladili ali sredstvi za aromatiziranje

V to tar. podštevilko se uvrščajo brezalkoholne pijače, na katere se nanaša točka A Komentarja HS k **tar. številki 2202**.

Prisotnost antioksidantov, vitaminov, stabilizatorjev ali kinina ne vpliva na uvrščanje brezalkoholnih pijač v to tar. podštevilko.

Ta tar. podštevilka **zajema** tekoče proizvode, sestavljene iz vode, sladkorja in aromatičnih sredstev. Vse to je v plastični vrečki in namenjeno, da se doma da v vrečke za led in zamrzne v hladilniku.

2202 90 V to tar. podšt. se uvrščajo sadni sokovi "Nektar", ki se pripravljajo iz homogeniziranega sadja z dodatkom sladkornega sirupa v taki količini, da so takoj primerni (brez predhodnega razredčevanja) za pitje. Ti sokovi imajo običajno sadnega deleža 30-40 mas.%

od 2202 90 910 do 2202 90 990 Druge, ki vsebujejo maščobe, pridobljene iz proizvodov iz **tar. številk od 0401 do 0404**

V to tar. podštevilko **spadajo** tekoči proizvodi, v trgovini znani kot "**polnjeno mleko**", v kolikor so pripravljeni za pitje. "**Polnjeno mleko**" je proizvod na osnovi posnetega mleka ali posnetega mleka v prahu, kateremu so dodane rafinirane zelenjavne maščobe ali olja v količini, ki je skoraj enaka količini naravne maščobe, ekstrahirane iz prvotnega mleka. Ta pijača se uvršča v pododdelke te tar. podštevilke skladno s količinami vsebovanih mlečnih maščob.

2204 Vino iz svežega grozdja, vključno ojačena vina; grozdni mošt, razen tistega iz tar. številke 2009

Glede dejanske prostorninske alkoholne moči (vol.%) glej dodatno opombo KNCT št. 1 (a) k temu poglavju

od 2204 10 110 do 2204 10 990 Peneča vina (penine)

Glej opombo HS k tar. podštevilkam št. 1 k temu poglavju.

2204 10 110 Šampanjec

Šampanjec je peneče vino, ki ga proizvajajo v francoski provinci Champagne iz grozdja, natrganega izključno v tej provinci.

2204 21 100 Vino, **razen** tistega iz tar. podštevilke 2204 10 v steklenicah s pritrjenimi žičnimi košaricami; vino, drugače polnjeno pod povečanim pritiskom zaradi ogljikovega dioksida v raztopini, od 1 do 3 barov, merjeno pri temperaturi 20 °C.

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. vina, polnjena v steklenice z gobastimi zamaški (zamaški v obliki gobe), ki ne ustrezajo definiciji "**penečega vina**" v opombah k tar. podštevilkam št. 1 k temu poglavju;

2. vina, polnjena kako drugače kot v steklenice z gobastim zamaškom, ki so pod pritiskom najmanj 1 in največ 3 barov, merjeno pri temperaturi 20 ° C.

Plutasti zamaški, ki ustrezajo spodnji risbi, pa tudi podobni zamaški iz plastičnih snovi, štejejo za **"gobaste"** zamaške.

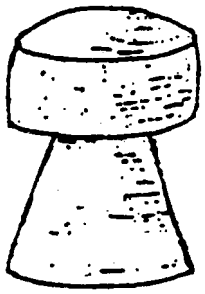

od 2204 21 110 do 2204 21 990 Druga

Glej dodatne opombe KNCT št. 3 in št. 4 k temu poglavju.

Nehlapljive sestavine celotnega suhega ekstrakta v smislu, v kakršnem so podane v dodatni opombi KNCT št. 3 A, **vključujejo** sladkor, glicerin, tanine, vinsko kislino, barvila in soli.

od 2204 21 110 do 2204 21 78 Kakovostna vina, ki se proizvajajo v določenih regijah

Glej dodatno opombo KNCT št. 5 k temu poglavju.

2204 21 810 in 2204 21 820 Kakovostna vina, ki se proizvajajo v določenih regijah

Glej dodatno opombo KNCT št. 5 k temu poglavju.

do 2204 21 930 Tokaj (Aszu in Szamorodni)

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 (B) (b) k temu poglavju.

do 2204 21 970 Tokaj (Aszu in Szamorodni)

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 (B) (b) k temu poglavju.

2204 29 100 Vino, **razen** tistega, ki **spada** pod tar. podštevilke 2204 10 v steklenicah z gobastim zamaškom, katerega pritrjujejo zapirači; vina, kako drugače polnjena pod povečanim pritiskom zaradi ogljikovega dioksida v raztopini, pod pritiskom najmanj enega bara in manj kot tri bare, merjeno pri temperaturi 20 °C.

Opombe k **tar. podštevilki 2204 21 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za vina iz te tar. številke.

od 2204 29 120 do 2204 29 990 — Druga

Glej dodatni opombi KNCT št. 3 in št. 4 k temu poglavju.

od 2204 29 120 do 2204 29 58 — Kakovostna vina, ki se proizvajajo v določenih regijah

Glej dodatno opombo KNCT št. 5 k temu poglavju.

2204 29 810 in 2204 29 820 — Kakovostna vina, ki se proizvajajo v določenih regijah

Glej dodatno opombo KNCT št. 5 k temu poglavju.

2204 29 930 — Tokaj (Aszu in Szamorodni)

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 (B) (b) k temu poglavju.

2204 29 970 — Tokaj (Aszu in Szamorodni)

Glej dodatno opombo KNCT št. 3 (B) (b) k temu poglavju.

2204 30 100 — V povezavi z dodatnimi opombami KNCT št. 1(a), 1(b) in 1(c) k temu poglavju glej dodatno opombo KNCT št. 2 k temu poglavju.

2204 30 920 — Koncentrirani

Glej dodatno opombo KNCT št. 6 k temu poglavju.

2204 30 960 — Koncentrirani

Glej dodatno opombo KNCT št. 6 k temu poglavju.

2205 Vermut in druga vina iz svežega grozdja, aromatizirana z rastlinami ali sredstvi za aromatiziranje

Vina, ki **spadajo** v to tar. številko, so opisana v opombah k **tar. številki 2205**. Mednje **spadajo**:

1. pijače, znane kot "**Marsala all'uovo**", ki temeljijo na vinu vrste Marsala, ki je aromatizirano z jajčnimi rumenjaki ali mandlji in z drugimi aromatičnimi sredstvi;

2. pijače, katerih osnova je vino. Znane so kot **"sangrije"** in so aromatizirane npr. z limonami ali oranžami.

V to tar. št. se uvršča tudi "Ginseng - tonik", ki se pripravlja iz standardiziranega ginseng ekstrakta (ca. 9 mg/ml), vina iz svežega grozdja, biteroranžnega sirupa, sorbita in vode. Tonik vsebuje 11,5 vol.% alkohola in je polnjen v steklenice po 250 ml (**tar. podšt. 2205 10**).

Vendar pa se oijače iz te tar. št. **izključene**, če vsebujejo manj kot 7 vol.% alkohola (**tar. št. 2206**).

2206 00 **Druge fermentirane pijače (npr. jabolčnik, hruškovec in medica); mešanice fermentiranih pijač in mešanice fermentiranih pijač z brezalkoholno pijačo, ki niso navedene in ne zajete na drugem mestu**

2206 00 100 Izpirek tropin (piquette)

Glej dodatno opombo KNCT št. 8 k temu poglavju.

od 2206 00 310 do 2206 00 890 Drugo

Te tar. podštevilke **zajemajo** proizvode, opisane v opombah k **tar. številki 2206**, prvi odstavek, od točke (1) do (10).

2206 00 310 2206 00 390 Peneče

Glede "**penečega**" glej dodatno opombo KNCT št. 7 k temu poglavju.

Kar zadeva gobaste zamaške v zgoraj omenjeni dodatni opombi, glej opombe HS k **tar. podštevilki 2204 21 100**, zadnji odstavek.

od 2206 00 510 do 2206 00 890 Mirne pijače v kontejnerjih

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** pijače, ki niso proizvod naravne fermentacije mošta iz svežega grozdja, temveč so izdelane iz koncentriranega grozdnega mošta. Tak mošt je stabilen in ga je moč skladiščiti in uporabiti po želji.

Proces fermentacije običajno prične s kvasom. Pred ali med fermentacijo se lahko moštu doda sladkor. Tako dobljeni proizvod se lahko na koncu sladka, ojači ali razredčiti.

2207 **Nedenaturiran etanol, z vsebnostjo alkohola 80 vol.% ali več; denaturirani alkoholi, s katero koli vsebnostjo etanola**

2207 10 000 Etanol, z vsebnostjo 80 vol.% ali več, nedenaturiran

Glej Komentar HS k **tar. številki 2207** (**razen** četrtega odstavka).

Žgane pijače (npr. gin, vodka) se uvrščajo v **tar. podštevilke od 2208 20 120 do 2208 90 780** ne glede na njihovo alkoholno moč.

2207 20 000 Denaturirani alkoholi, s katero koli vsebnostjo etanola

Glej opombe HS k **tar. številki 2207**, četrti odstavek.

2208 Nedenaturirani etanol koncentracije manjše od 80 vol.%; žganja, likerji in druge alkoholne pijače

Žganja, likerji in druge alkoholne pijače iz **tar. številke 2208** so alkoholne pijače, namenjene predvsem za človeško prehrano in so izdelani:

- ali z neposredno destilacijo (z dodanimi aromami ali brez njih) naravno fermentiranih tekočin, kot je npr. vino ali mošt, ali predhodno fermentiranega sadja, zrn, tropin ali drugih rastlinskih proizvodov;
- ali s preprostim dodajanjem raznih aromatičnih snovi, včasih tudi sladkorja, alkoholu, proizvedenem z destilacijo.

Razne alkoholne pijače so opisane v Komentarju HS k **tar. številki 2208** (del I., tretji odstavek, od (1) do (15)).

Glede nedenaturirannih alkoholov je treba poudariti, da ostanejo uvrščeni v tej tar. številki tudi, če je njihova alkoholna moč 80% ali večja - če je proizvod primeren za uživanje ali ne.

Ta tar. številka **ne zajema** alkoholnih pijač, dobljenih s fermentacijo (**tar. številke od 2203 do 2206 00**).

2208 30 V to tar. podšt. se uvrščata tudi "**malt-Whisky**" in "**grain-Whisky**" z vsebnostjo alkohola 60 vol.% in ki je namenjen pripravi Whiskija z enostavnim dodajanjem vode.

Ta tar. številka zajema proizvode, na katere se nanašajo opombe HS k **tar. št. 2208,** del II.

Proizvodi, dobljeni iz ene osnovne snovi, **ne štejejo** za sestavljeni izdelek (npr. aroma koncentrati jabolk, ki vsebujejo alkohol se uvrščajo v 33. poglavje).

od 2208 30 110 do 2208 30 880 Whiskiji

Whisky je žgana pijača, dobljena izključno z destilacijo fermentirane sladovnice iz različnih žitaric (predvsem iz ječmena, rži, koruze in pšenice), med seboj pomešanih ali nepomešanih, poprej sladkani z delovanjem slajenega ječmenovega encima.V smislu teh tar. podštevilk štejejo za whisky samo žgane pijače z značilnim vonjem in okusom whiskyja.Whisky, kateremu je dodana sodavica (whisky-soda) je iz teh tar. podštevilk **izključen** in se uvršča v **tar. podštevilko 2208 90 690** ali **2208 90 780**.

2208 30 320 in 2208 30 380 "**Scotch/malt-Whisky**" je žgana pijača, dobljena z destilacijo fermentirane drozge izključno ječmenovega sladu od enega proizvajalca (škotski whisky).

2208 30 520 in 2208 30 580 "**Scotch/blended-Whisky**" dobivajo z mešanjem (blendiranjem) dveh ali več "**malt-whiskyjev**" in/ali z "**grain-whiskyjem**".

2208 30 720 in 2208 30 780

Te tar. podštevilke **zajemajo** vse druge "**Scotch-Whiskyje**", predvsem pa škotski "**grain-Whisky**", dobljen iz mešanice ječmenovega sladu in neslajenega žita.

2208 40 110 in 2208 40 990

Rum in tafia (žganje iz sladkovodnega trsa)

Glej opombe HS k **tar. številki 2208**, del I, tretji odstavek pod (3), v kolikor gre za proizvode iz teh tar. podštevilk, ki so zadržali svoje organoleptične značilnosti.

2208 50 110 in 2208 50 190

Gin v posodah, ki držijo

Gin je žgana pijača, ki jo pridobivajo večinoma z enostavno ali zaporedno (sukcesivno) destilacijo iz prečiščenih alkoholov iz žit ali iz etilnega alkohola z brinovimi jagodami in drugimi aromatičnimi snovmi (npr. s korijandrom, koreninami angelike, janežem, ingverjem). V smislu teh tar. podštevilk štejejo za gin samo žgane pijače, ki imajo organoleptične lastnosti gina.

Iz teh tar. podštevilk so **izključene** npr. naslednje žgane pijače:

a) brinjevec (**tar. podštevilka 2208 50 910** ali **2208 50 990**);

b) žganje (**tar. podštevilka 2208 90 570** ali **2208 90 740**);

c) kranaviter (**tar. podštevilka 2208 90 570** ali **2208 90 740**).

2208 60 110 in 2208 60 990

Vodka

Glej opombe HS k **tar. številki 2208**, tretji odstavek pod (5).

2208 70 100 in 2208 70 900

Likerji, krepilne pijače

Glej opombe HS k **tar. številki 2208**, prvi odstavek pod (B), in tretji odstavek.

2208 90 110 in 2208 90 190

Riževo žganje (arak) v posodah, ki držijo

Arak je riževo žganje, proizvedeno ob uporabi posebnega kvasa iz melase sladkorne pese ali iz melase sladkih rastlinskih ali riževih sokov.

Araka ne gre zamenjati z "**rakijem**", ki je dobljen z destilacijo rozin ali žganja suhih smokev z janežem, ki se uvršča v **tar. podštevilko 2208 90 570** ali **2208 90 740**.

od 2208 90 330 do 2208 90 380

Slivovo, hruškovo ter češnjevo žganje (**razen** likerjev), v posodah, ki držijo

Slivovo, hruškovo in češnjevo žganje so žgane pijače, dobljene izključno s fermentacijo in destilacijo slivovega, hruškovega ali češnjevega mošta.

Glede izrazov **"slive"** in "**češnje**" glej komentar k **tar. številki 0809**.

2208 90 480 Drugo

V smislu te tar. podštevilke so žganja, dobljena iz sadja žgane pijače, dobljene izključno z alkoholno fermentacijo in destilacijo sadja - celih sadežev, pulpe ali sokov (**razen** sliv, hrušk ali češenj), t.j. iz marelic, borovnic, malin, robid, črnega ribeza, rdečega ribeza, belega grozdičevja, jagod in jabolk (**razen** calvadosa iz **tar. podšt. 2208 90 450**).

2208 90 570 Drugo

V to tar. podštevilko **spadajo** samo: žganja z janežem, raki, agavina žganja (t.j. teguila, meskal), korn, vodka prostorninske alkoholne moči nad 45,4 vol.%, žganja, destilirana iz aromatičnih zelišč, digestivne grenčice, žganje, kranaviter, žganja, destilirana iz korenin (t.j. encijanova žganja) ter žganja iz sorga.

2208 90 690 Druge alkoholne pijače

Poleg pijač, na katere se nanaša komentar k **tar. številki 2208** (del (I), tratji odstavek, točke od (12) do (15)), **spadajo** v to tar. podštevilko še:

1. alkoholne pijače z dodano sodavico (npr. whiskey-soda);
2. čaj z alkoholom:
3. med seboj pomešane alkoholne pijače ali alkoholne pijače, pomešane s sadnimi ali zelenjavnimi sokovi (koktejli).

2208 90 710 Destilirane iz sadja

Glej komentar k **tar. podštevilki 2208 90 480**

2208 90 740 Drugo

Glej komentar k **tar. podštevilki 2208 90 570**

2208 90 780 Likerji in žgane pijače

Glej komentar k **tar. podštevilkama 2208 70 100** in **2208 70 900**.

2209 00 Kis in nadomestki kisa, dobljeni iz ocetne kisline

2209 00 110 in 2209 00 190 Vinski kis, v posodah, ki držijo

Glej dodatno opombo KNCT št. 9 k temu pogalvju.

Glej tudi Komentar HS k **tar. številki 2209**, del (I), drugi odstavek pod (1).

2209 00 910 in 2209 00 990	Drugo, v posodah, ki držijo
	Ti dve tar. podštevilki **zajemata** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 2209**, del (I), drugi odstavek pod (2), (3) in (4) ter del (II).

23. POGLAVJE

OSTANKI IN ODPADKI ŽIVILSKE INDUSTRIJE; PRIPRAVLJENA KRMA ZA ŽIVALI

Dodatna opomba št. 3

Potencialna alkohona moč po masi mas.% se izračuna z množenjem mase sladkorja (računanega v kilogramih invertnega sladkorja), vsebovanega v 100 kilogramih zadevnega proizvoda, s faktorjem 0,47.

2301 **Moka, zdrob in peleti iz mesa ali mesnih odpadkov, rib ali rakov, rakov, mehkužcev in drugih vodnih nevretenčarjev, neustrezni za hrano ljudi; ocvirki**

2301 20 000 Moka, zdrob in peleti iz rib in rakov, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev

Moka, zdrob in peleti iz rib iz te tar. podštevilke so sestavljeni iz rib ali odpadkov rib, ki so večinoma kuhani in nato zmleti v paste, posušeni in nato zdrobljeni, v nekaterih primerih pa tudi aglomerirani v oblike peletov.

Iz te tar. podštevilke je **izključena** ribja moka, ki je primerna za človeško prehrano (**tar. podštevilka 0305 10 000**).

2302 **Otrobi in drugi ostanki pri presejevanju, mletju ali drugi obdelavi žit in stročnic, nepeletizirani ali peletizirani**

Glede razlikovanja med proizvodi iz te tar. številke in proizvodi iz 11. poglavja glej opombo HS 2A k 11. poglavju.

Ostanki, navedeni v Komentarju HS k **tar. številki 2302** pod (B) (1), morajo vsebovati 50 mas.% ali več žit ali stročnic.

2302 10 100 in 2302 10 900 Koruzni

V kolikor zadovoljuje kriterije, podane v opombi št. 2 pod (A) k 11. poglavju, je zdrobljena koruza, dobljena med presejevanjem očiščenih in neoluščenih koruznih zrn, iz teh tar. podštevilk **izključena** (**tar. podštevilka 1104 23 900**).

Za določanje vsebnosti škroba (v dobavljenih proizvodih) se uporablja metoda, določena v Direktivi komisije 72/199/EEC z dne 27. aprila 1972, Aneks (I) po (1) (OJ No L 123, 29.5.1972, stran št. 6).

2303 **Ostanki priproizvodnji škroba in podobni ostanki, rezanci sladkorne pese, odpadki sladkornega trsa in drugi odpadki pri proizvodnji sladkorja, iz pivovarn ali destilarn, nepeletizirani ali peletizirani**

2303 10 110 in 2303 10 190 Ostanki pri proizvodnji koruznega škroba (**razen** koncentriranih tekočin za namakanje) z vsebnostjo beljakovin, računano na suhi proizvod

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. "**koruzni gluten**" (večinoma v obliki moke), ki je sestavljen pretežno iz glutena koruznih zrn, dobljenega s separacijo škroba. Vsebnost beljakovin (dušik x 6,25) presega po masi 40%;
2. groba "**glutenska moka**", dobljena pretežno z mešanjem suhih ostankov pri proizvodnji koruznega škroba s čistim glutenom. Takšni proizvodi večinoma vsebujejo po masi okoli 40% beljakovin (dušik x 6,25);
3. zrnata "**glutenska krma**", ki večinoma vsebuje po masi najmanj 20% beljakovin (dušik x 6,25) in ki je sestavljena pretežno iz delcev perikarpa in endosperma, iz koruznega glutena in včasih tudi iz koncentrirane koruzne tekočine za namakanje.

Vse to so stranski proizvodi pri proizvodnji koruznega škroba.

V to tar. podštevilko se tudi uvrščajo zgoraj našteti proizvodi, če so aglomerirani v obliko peletov.

Vanjo **spadajo** tudi proizvodi, v katerih delež škroba ne presega po masi 40%, preračunano na suho snov.

Proizvodi, v katerih je škroba več, se praviloma uvrščajo v **tar. številko 2302** ali **2309** (odvisno od primera).

Koncentrirana koruzna tekočina za namakanje se uvršča v **tar. podštevilko 2303 10 900**, ne glede na vsebnost beljakovin.

2303 10 900 Drugo

V smislu te tar. podštevilke pomenijo ostanki pri proizvodnji škroba iz gomoljev manioke takšne proizvode, v katerih delež škroba ne presega po masi 40%, računano na suho snov.

Če je vsebnost škroba večja, se takšni proizvodi (v obliki moke ali zdroba) uvrščajo v **tar. podštevilke od 1106 20 100 do 1106 20 900**, proizvodi v obliki peletov pa v **tar. podštevilko 0714 10 100**.

V to tar. podštevilko **spadajo** še:

1. "**Glutenska krma**" iz sorga, ki večinoma vsebuje po masi najmanj 18% beljakovin in katero pretežno sestavljajo delci perikarpa in endosperma sorgovih zrn, iz sorgovega glutena in včasih iz koncentrirane sorgove tekočine za namakanje - vse to so stranski proizvodi pri proizvodnji sorgovega škroba.Ta tar. podštevilka **zajema** samo proizvode, v katerih po masi ni več kot 40% škroba,

računano na suho snov.Proizvodi, v katerih je škroba več. se uvrščajo v 11. poglavje ali v **tar. številko 2302** ali **2309** (odvisno od primera).

2. Ostanki pri proizvodnji škroba, imenovani "**posušena krompirjeva pulpa**". vsebnost škroba v teh ostankih je navadno po masi 50% ali več.

od 2303 20 110 do 2303 20 900 Rezanci sladkorne pese, odpadki sladkornega trsa in drugi odpadki pri proizvodnji sladkorja

Sirotka, iz katere je delno odstranjena laktoza, ne šteje za odpadek pri proizvodnji sladkorja in se **ne uvršča** v te tar. podštevilke (**tar. številka 0404**).

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** sladkorne pese v rezinah, ki je delno desaharizirana, ne glede na to, ali je peletizirana neposredno s stiskanjem ali z dodajanjem veziva (do 3%) ali ni peletizirana in v kateri je vsebnost saharoze (vključno saharoza v vezivu) večja od 10 mas.%, računano na suho snov (**tar. podštevilka 1212 91 200** ali **1212 91 800**.

2303 30 000 Odpadki in ostanki iz pivovarn in destilarn

Glej Komentar HS k **tar. številki 2303**, prvi odstavek pod (E), točke od (1) do (5).

2304 00 000 Oljne pogače in drugi trdni ostanki, dobljeni pri ekstrakciji sojinega olja, nezmleti ali zmleti ali peletizirani

V to tar. številko se **ne uvrščajo** sojini kosmiči (zmleti ali nezmleti), iz katerih ni bilo ekstrahirano sojino olje (**tar. številka 2308**).

2306 Oljne pogače in drugi trdni ostanki, dobljeni pri ekstrakciji rastlinskih masti ali olj, razen tistih iz tar. številke 2304 in 2305, nezmleti, zmleti ali peletizirani

2306 70 000 Iz koruznih kalčkov

Ta tar. podštevilka **zajema** ostanke, dobljene pri proizvodnji olja iz koruznih kalčkov. Običajno se ti ostanki pojavljajo v obliki prašnatih mešanic delcev kalčkov, perikarpov in endospermov koruznih zrn (aglomeriranii v pelete ali neaglomerirani).

Takšni proizvodi se uvrščajo v to tar. podštevilko samo v primeru, da vsebujejo naslednje sestavine v naslednjih količinah, računanih na težo suhega proizvoda:

1. Proizvodi, ki vsebujejo manj kot 3 mas.% olja
   - vsebnost škroba: manj kot 45 mas.%
   - vsebnost beljakovin (vsebnost dušika x 6,25); najmanj 11,5 mas.%;
2. proizvodi, ki vsebujejo najmanj 8 in manj kot 11 mas.% olja:
   - vsebnost škroba: manj kot 45 mas.%
   - vsebnost beljakovin (vsebnost dušika x 6,2): najmanj 13 mas.%.

Še več: takšni proizvodi ne smejo vsebovati sestavin, ki niso dobljene iz koruznih zrn.

2306 90 110 in 2306 90 190 Oljne pogače in drugi trdni ostanki, ekstrakcije olivnega olja

Izraz "**ostanki, ekstrakcije olivnega olja**" pomeni samo proizvode, ki vsebujejo po masi 8% ali manj maščobe. Tovrstni proizvodi (**razen** usedlin), ki vsebujejo več maščobnih snovi, se uvrščajo v iste tar. podštevilke kot osnovna snov (**tar. podštevilka 0709 90 310** ali **0709 90 390**).

2307 00 Vinska vsedlina; vinski kamen

2307 00 110 Katere utežni odstotek alkohola ne presega 7,9% vsebnost suhe snovi pa je več kot 25% po masi

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k 23. poglavju in ustrezni komentar.

2307 00 900 Vinski kamen (strež, argol)

Glej Komentar HS k **tar. številki 2307**, drugi odstavek.

2308 Rastlinski materiali, rastlinski odpadki in ostanki pri predelavi rastlinskih materialov in stranski proizvodi, peletizirani ali nepeletizirani, ki se uporabljajo kot krma za živali, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu

2308 90 110 Katere skupni utežni odstotek alkohola ne presega 4,3%, vsebnost suhe snovi pa ni manjša od 40 mas.%

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju in ustrezni komentar.

2308 90 300 Tropine sadja, **razen** grozdja

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, imenovane "**pomarančne celice**". To so proizvodi, ki sestoje iz delov pomaranč, ki se po stiskanju sprva pojavijo v soku, nato pa iz njih odstranijo skoraj vse sestavine mesa, tako da ostanejo samo celične ovojnice in albedo. Ti proizvodi so namenjeni kot dodatek razredčenim koncentratom pomarančnega sirupa in za razredčevanje pijač.

2308 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, določene v točkah od (2) do (4) in od (6) do (9) drugega odstavka Komentarja HS k **tar. številki 2308**.

V to tar. podštevilko **spadajo** tudi luščine sojinih zrn (zmlete ali nezmlete), iz katerih sojino olje ni bilo ekstrahirano.

2309 **Izdelki, ki se uporabljajo kot hrana za živali**

Glej opombo HS št. 1 k temu poglavju.

Za določanje vsebnosti škroba se uporablja modificirana Ewersova metoda. Kjer obstajajo le sledi škroba, se lahko uporabi kvantitativna mikroskopska metoda.

od 2309 10 110
do 2309 10 900

Hrana za mačke in pse, pripravljena za prodajo na drobno

Te tar. podštevilke **zajemajo** igrače, namenjene za žvečenje psom, ki se pojavljajo v najrazličnejših oblikah (npr. v obliki obročev ali kosti). Ti proizvodi sestoje iz nastrganih kosov volovske kože, želatina, glukoznega sirupa (kot veziva), barvila, zelenjavnih beljakovinskih hidrolizatov, stabilizatorja, v primeru obročev ali kosti pa še iz mesa in kostnega mozga, kar vse lahko žival použije.

2309 90 100 Hrana za ribe ali morske sesalce, vključno topljiva

Glej Komentar HS k **tar. številki 2309**, del (II) (B), zadnji odstavek pod (1).

2309 93 *Primer "premiksa", ki se uvršča v to tar. podšt. je zmes:*

- *dikalcijev fosfat - 48 mas.%*
- *monokalcijev fosfat - 40 mas.%*
- *kalcijev karbonat*

v obliki prahu, granulata ali peletov

2309 90 970 *Primeri pripravkov za živalsko krmo, ki se uvrščajo v to tar. podšt.:*

- *zmes Oxytetracyclina - hidroklorida - 20 mas.% na nosilcu kalcijevem karbonatu;*
- *zmes - 60 mas.% dikalcijevega fosfata in monokalcijevega fosfata - 40 mas.%;*
- *zmes heksakalcijev trinatrijev penta fosfat - 60 mas.% in trikalcijev ortofosfat - 40 mas.%*

24. POGLAVJE

TOBAK IN TOBAČNI NADOMESTKI

2401 **Tobak, surov ali nepredelan; tobačni odpadki**

Glede tobaka v naravnem ali nepredelanem stanju glej Komentar HS k **tar. številki 2401**, prvi odstavek.

Tobak, "**sušen z ventiliranjem**", je tobak, sušen v umetnih atmosferskih pogojih s postopkom uravnavanja toplote in ventilacije, ne da bi pri tem dim prišel v stik s tobakovimi listi.

Tobak, "**sušen na svežem zraku**" je tobak, sušen v naravnih atmosferskih pogojih in nima vonja po dimu, če je bilo dodatno uporabljeno kroženje toplega zraka.

Tobak, "**sušen pri odprtem ognju**" je tobak, sušen v umetnih atmosferskih pogojih z uporabo odprtega ognja, katerega lesni dim tobak delno absorbira.

Tobak, "**sušen na soncu**" je sušen neposredno s toploto sonca in svežega zraka pri polni dnevni svetlobi.

Ta tar. številka **ne zajema** živih rastlin tobaka (**tar. številka 0602**).

2401 30 000 Tobačni odpadki

Poleg proizvodov, naštetih v Komentarju HS k **tar. številki 2401**, odstavek (2), **zajema** ta tar. podštevilka še:

1. odpadke, nastale pri manipulaciji s tobakovimi listi, ki so v trgovini splošno znani kot **"odpadki"** ("**kirniti**"), v državah članicah pa tudi kot **"drobnjad"** ("**Broquelins**"), **"pleve"**, **"pometanje"** ("**Scraps**") ali **"brokelini"** itd. Ti odpadki vsebujejo pretežno nečistoče ali tujke, kot je **prah**, rastlinske odpadke in tekstilna vlakna. Včasih iz teh odpadkov odstranijo prah s sejanjem;
2. odpadke tobakovih listov, znane v trgovini kot **"presevki"** ("**Siftings**") , dobljeni pri sejanju zgoraj navedenih odpadkov;
3. odpadki, dobljeni pri proizvodnji cigar, imenovani **"obrezki"** ("**Coupures**") (sestavljajo jih obrezki tobakovih listov);
4. prah, dobljen pri presejevanju zgoraj navedenih ostankov.

Vendar pa ta tar. številka **ne zajema** tobačnih odpadkov, pripravljenih za prodajo kot tobak za kajenje cigaret ali kot tobak za žvečenje, kot njuhanec ali tobačni prah, pa tudi tobakovih odpadkov, ki kažejo znake, da bodo namenjeni za uporabo kot tobak za kajenje, tobak za žvečenje, njuhanec ali kot tobakov prah (**tar. številka 2403**).

2402 **Cigare, cigarilosi in cigarete iz tobaka ali tobačnih nadomestkov**

2402 10 000 Cigare in cigarilosi, ki vsebujejo tobak

Cigare in cigarilosi so zvitki tobaka, katere je moč kaditi kot take, pri tem pa:

1. so sestavljene v celoti iz naravnega tobaka, ali
2. imajo ovoj iz naravnega tobaka, ali
3. imajo ovoj in povezo v običajni barvi cigare, in sicer iz rekonstruiranega tobaka iz **tar. podštevilke 2403 91 000**, v katerem je najmanj 6o mas.% tobačnih delcev širših in daljših od 1,75 milimetrov, pri čemer je ovoj nameščen spiralasto nameščen pod kotom najmanj 30 °C vzdolžno os zvitka, ali
4. imajo zunanji ovoj v običajni barvi cigare, in sicer iz rekonstruiranega tobaka iz **tar. podštevilke 2403 91 000**, pri čemer skupna teža (brez filtra ali ustnika) ni manjša od 2,3 grama, najmanj 60 mas.% tobačnih delcev je širših in daljših od 1,75 mm, obseg mora biti najmanj 1/3 dolžine cigare in ne manjši od 34 mm.

V kolikor ustrezajo pravkar navedenim pogojem, se v to tar. številko uvrščajo proizvodi z ovojem ali z ovojem in s povezo, ki so izdelani iz rekonstruiranega tobaka, ki lahko deloma vsebuje netobačne snovi.

2402 20 100 in 2402 20 900 Cigarete, ki vsebujejo tobak

Cigarete so zvitki tobaka, katere je moč kaditi kot take. Cigareti ne **spadajo** v isto skupino kot cigare ali cigarilosi (glej komentar k **tar. podštevilki 2402 10 000**).

V kolikor izpolnjujejo zgoraj navedenim pogojem, se v to tar. podštevilko uvrščajo proizvodi, ki deloma sestoje iz netobačnih snovi.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** proizvodov, ki v celoti sestoje iz netobačnih snovi (**tar. podštevilka 2402 90 000** ali 30. poglavje, v kolikor gre za proizvode za medicinsko rabo).

2402 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** cigare, filipinke, cigarilose in cigarete, ki sestoje v celoti iz tobakovih nadomestkov, t.j. cigarete, izdelane iz posebno pripravljenih listov vrste ličika, v katerih ni ne tobaka in ne nikotina.

2403 **Drug predelan tobak in tobačni nadomestki; homogenizirani ali rekonstruiran tobak; tobakovi ekstrakti in sokovi**

2403 10 100 in 2403 10 900 Tobak za kajenje z dodatkom tobakovega nadomestka v kakršnemkoli razmerju ali brez njega

Tobak za kajenje je tobak, ki je narezan ali kako drugače raztrgan, nato zvit ali stisnjen v bloke, katere je moč kaditi brez nadaljnje industrijske obdelave.

Tobakovi odpadki, katere je moč kaditi in ki so pripravljeni za prodajo na drobno, so tobak za kajenje, v kolikor ne ustrezajo opisu cigar, cigarilosov ali cigaret (glej komentar k **tar. podštevilkama 2402 10 000** in **2402 20 000**).

Proizvodi, ki so v celoti ali deloma iz netobačnih snovi, se prav tako uvrščajo v to tar. podštevilko, v kolikor ustrezajo zgoraj podani definiciji. Izjema so proizvodi, ki so v celoti izdelani iz netobačnih snovi in so namenjeni za medicinsko rabo (30. poglavje).

Ta tar. podštevilka **zajema** rezane cigaretne krpe ("**cut cigarette rag**") - gotova mešanica tobakov za proizvodnjo cigaret.

2403 91 000 **"Homogenizirani"** ali **"rekonstruirani"** tobak (folija)

Glej Komentar HS k tar, številki 2403, odstavek (6).

2403 99 100 Njuhanec in tobak za žvečenje

Tobak za žvečenje je tobak v obliki zvitkov, palic, ozkih trakov ali kock in blokov in je pripravljen posebej za žvečenje, ne pa tudi za kajenje. Pripravljen je za prodajo na drobno.

Njuhanec je tobak v prahu ali zrncih, posebej obdelan tako, da ga je moč njuhati, ne pa tudi kaditi.

V kolikor ustrezajo zgoraj navedenim pogojem, se v to tar. podštevilko uvrščajo proizvodi, ki deloma vsebujejo netobačne snovi.

2403 99 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. tobakove ekstrakte in esence, kot so opisane v Komentarju HS k **tar. številki 2403**, odstavek (7);
2. zmleti tobak (tobak v prahu);
3. prejaste, odišavljene in fermentirane brazilske tobake, stisnjene v kožice v obliki žoge (mangotes);
4. ekspandirani tobak.

ODDELEK V

MINERALNI PROIZVODI

25. POGLAVJE

SOL; ŽVEPLO; ZEMLJINE IN KAMEN; SADRA, APNO IN CEMENT

Opomba št. 1

Namen flotacije je ločiti z mineralnimi snovmi bogate elemente od jalovine tako, da jim omogoča zbiranje na površini vode, v katero so potopljeni, medtem ko se jalovina nabira na dnu.

2501 00 **Sol (vključno jedilna sol in denaturirana sol) in čisti natrijev klorid, v vodni raztopini ali ne, ali z dodatkom snovi proti skepljanju ali za sipkost ali ne; morska voda**

2501 00 310 Za kemično predelavo (ločitev natrija od klora), za proizvodnjo drugih proizvodov

V kolikor izpolnjuje pogoje, katerih izpolnjevanje zahtevajo pristojne oblasti, **spada** v to tar. podštevilko sol - denaturirana ali nedenaturirana, namenjenaza pridobivanje hidroklorove kisline (solne kisline), klora, kalcijevega klorida, natrijevega nitrata, natrijevega hipoklorita, natrijevih sulfatov, natrijevih karbonatov, natrijevega hidroksida, natrijevega klorata, natrijevega perklorata in kovinskega natrija.

2501 00 510 Denaturirana ali za druge namene (vključno za rafiniranje), **razen** za shranjevanje ali pripravo hrane za človeško ali živalsko prehrano

V kolikor izpolnjuje pogoje, katerih izpolnjevanje zahtevajo pristojne oblasti, **zajema** ta tar. podštevilka:

1. denaturirano sol, ne glede na namen uporabe, **razen** denaturirane soli iz **tar. podštevilke 2501 00 310**;
2. sol za rafinacijo; v tem kontekstu pomeni **"rafinacija"** samo prečiščevanje s postopki, v katerih se sol raztopi;
3. sol za industrijsko rabo, **razen** soli za kemične spremembe, ali pa soli za konzerviranje ali proizvodnjo živil za prehrano človeka ali živali. "**Sol za industrijsko rabo**" pomeni sol, ki je namenjena za proizvodno rabo kot surovina ali pa kot posredovalna snov v nekem industrijskem proizvodnem postopku (npr. v metalurgiji, barvarstvu, usnjarstvu in kožarstvu, pri proizvodnji mila, hladilnikov in keramike).

Sol, **razen** denaturirane soli za soljenje cest, se uvršča v **tar. podštevilko 2501 00 910** ali **2501 00 990**.

2501 00 910 Sol, primerna za človeško prehrano

Sol, primerna za človeško prehrano, je nedenaturirana sol, ki je primerna za neposredno gospodinjsko ali industrijsko rabo kot začimba ali konzervans za živila. Večinoma ima visoko stopnjo čistoče in je enovito bele barve.

2501 00 990 Druga

Ta tar. podštevilka **zajema** nedenaturirano sol, ki se uporablja pozimi kot povzročitelj odmrzovanja ter sol, ki se uporablja kot hrana za živali (t.i. slana lizalka).

2503 Žveplo vseh vrst, razen sublimiranega, usedlinskega in koloidnega žvepla

2503 00 100 Žveplo, surovo ali neprečiščeno

Ta tar. podštevilka **zajema** razne vrste žvepla, navedene v Komentarju HS k **tar. številki 2503** v točkah od (1) do (4). Ta žvepla so ponavadi v obliki klad, grud ali prahu.

2503 00 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** razne vrste žvepla, navedene v Komentarju HS k **tar. številki 2503** v točkah od (5) do (7). Ta žvepla so večinoma v obliki palic ali majhnih pogač (prečiščeno žveplo), ali pa v obliki prahu ("**presejano žveplo**", "**prebrano žveplo**", "**atomizirano žveplo**").

2511 Naravni barijev sulfat (barit); naravni barijev karbonat (viterit), žgan ali nežgan, razen barijevega oksida iz tar. številke 28.16

2511 10 000 Naravni barijev sulfat (barit)

Barit vsebije različne količine železovega oksida, aluminija, natrijevega karbonata in silicija. Ker proizvoda v svoji beli obliki skoraj ni, ga zdrobijo in presejejo, da odstranijo barvaste elemente (večinoma rumenkaste), nato uprašijo in končno prečistijo mletjem v čisti prah.

2511 20 000 Naravni barijev karbonat (viterit)

Viterit se pojavlja v obliki romboidnih kristalov ali v obliki rumenkaste mase, netopne v vodi.

2513 **Plovec; drobnozrnati korund (smirek), naravni korund, naravni granat in drugi naravni (snovi za brušenje), termično obdelane ali neobdelane**

2513 19 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** zmlet plovec in plovec v prahu.

2513 20 000 Smirek, naravni korund, naravni granat in druge naravne snovi za brušenje (abrazivi)

V smislu te tar. podštevilke **spada** med druge naravne abrazive tudi kremenčeva pena za glajenje - pepelnato siv proizvod, ki se uporablja kot blagi abraziv ali za poliranje.

2516 **Granit, porfir, bazalt, peščenec in drug kamen za spomenike, gradbeništvo idr., tudi grobo klesani ali razžagani ali kako drugače razrezani v kvadratne ali pravokotne bloke ali plošče**

Kadar štirikotni kamni nimajo enovite debeline, se pri uvrščanju po debelini upošteva največja debelina.

2516 11 000 Surov ali grobo klesan

Komentar HS k **tar. podštevilki 2515 11 se** uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

2516 12 100 in 2516 12 900 Razžagan ali kako drugače nezrezan v kvadratne ali pravokotne bloke ali plošče

Komentar k tar. podštevilki 2515 12 se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

2516 21 000 Surov ali grobo klesan

Opombe komentarja k tar. podštevilki 2515 11 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

2516 22 100 in 2516 22 900 Razžagan ali kako drugače razrezan v bloke ali ploščice pravokotne (tudi kvadratne) oblike.

Opombe komentarja k tar. podštevilki 2515 12 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

2516 90 100 Porfir, sienit, lava, bazalt, gnajs, trahit in drugi podobni trdi kamni, samo sekani, žagani ali podobne v blokih ali ploščah pravokotne (vključno s kvadratno) oblike debeline ne presega 25 cm

V smislu te tar. podštevilke se vanjo uvrščajo tudi druge podobne trde skale: diabaz, diorit, fonolit, liparit, gabro, labradorit in peridotit.

2516 90 900 Drugo

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. **trde skale** iz **tar. podštevilke 2516 90 100** v oblikah, ki niso enake oblikam, dovoljenim v **tar. podštevilki 2516 90 100**;
2. **apnenčasti kamen** za spomenike in gradbeništvo, ki se **ne uvršča** v tar.številko 2515, t.j. kamen s specifično težo manj kot 2,5, surov, grobo klesan ali samo razrezan z žago ali kako drugače v bloke ali pravokotne (vključno kvadratne) plošče katerekoli debeline;
3. **serpentin** ali **ofit**, surov, grobo klesan, samo razrezan z žago ali kako drugače v bloke in pravokotne (vključno kvadratne) plošče katerekoli debeline.

2518 Dolomit, žgan ali nežgan; dolomit, grobo klesan ali razžagan ali kako drugače razrezan v kvadratne ali pravokotne bloke ali plošče, aglomerirani dolomit (vključno terdolomit)

2518 10 000 Dolomit, nežgan

Dolomit je naravni dvojni karbonat kalcija in magnezija. V tej tar. podštevilki ostane uvrščen tudi, če je bil izpostavljen blagi toplotni obdelavi, ki ni spremenila njegove kemične sestave.

Ta tar. podštevilka **zajema** nežgani dolomit, grobo klesan ali samo razrezan z žago ali kako drugače v bloke ali pravokotne (vključno kvadratne) plošče.

2518 20 000 Dolomit, žgan

Žgan dolomit je dolomit, ki je bil izpostavljen visokotemperaturni toplotni obdelavi (okoli 1.500 °C za sintrirani dolomit, okoli 800 °C za kavstični dolomit), ki je spremenila njegovo kemično sestavo z izločitvijo ogljikovega dioksida.

2519 Naravni magnezijev karbonat (magnezit); taljeni magnezijev oksid; mrtvopečen (sintran) magnezijev oksid z majhnimi količinami drugih oksidov, dodanih pred sintranjem, ali brez njih; drugi magnezijevi oksidi, čisti ali nečistii

2519 90 100 Magnezijev oksid, **razen** žganega naravnega magnezijevega karbonata

V to tar. podštevilko se uvrščajo:

1. magnezijev oksid, dobljen **z žganjem** bodisi magnezijevega hidroksida, bodisi usedlinskega magnezijevega karbonata. Uporablja se predvsem v farmaciji. Ta snov je bel prah čistoče najmanj 98%;

2. magnezijev oksid, dobljen **z elektrotaljenjem** v električnem loku (elektrostaljeni magnezij). Ta proizvod je običajno brezbarven in bolj čist kot proizvod, dobljen z žganjem magnezita, vendar njegova čistoča običajno ni večja od 97%;
3. magnezijev oksid, pridobljen **iz morske vode**. Pridobivanje poteka z žganjem magnezijevega hidroksida, oborjenega iz morske vode. Običajno je čistoča tega proizvoda med 91 in 98% in vsebuje več bora kot njegove značilne nečistoče, kot pa ga vsebuje sintrirani magnezij (vsebnost bora v teh dveh proizvodih je približno 100 ppm - 40 ppm).

2520 **Surova sadra; anhidrid sadre; žgana sadra (ki sestoji iz žgane sadre ali kalcijevega sulfata), barvana ali nebarvana, z majhnimi količinami pospeševalcev ali zaviralcev vezanja ali brez njih**

2520 20 100 Gradbena

Gradbena žgana sadra ali mavec se pridobiva z izpostavljanjem surove sadre (sadrine skale ali drugih snovi, ki vsebujejo sadro, t.j. stranskih proizvodov kemične industrije) posebnemu plemenitenju in žganju. Posebne lastnosti je moč dobiti z uvajanjem dodatkov v proizvodni postopek, ki na določen način vplivajo na značilnosti sadre, njene konsistence ali adhezivnih lastnosti. Posebne lastnosti je moč doseči tudi z dodajanjem pospeševalcev ali zaviralcev.

Gradbena sadra (mavec) se uporablja npr. za štukature, za mavčenje sten in stropov, v proizvodnji gradbenih plošč ali drugih konstrukcijskih elementov, ali pa za spoje med opekami.

2523 **Portlandski cement, aluminatni cement, žlindrani cement, supersulfatni cement in podobni cementi, vključno barvane ali v obliki klinkerja**

2523 90 100 Cement iz visokih peči

Cement za obloge peči vsebuje najmanj 20 mas.% portlandskega cementa klinkerja, od 36 do 80 mas.% granulirane žlindre in ne več kot 5 mas.% drugih sestavin cementa.

2523 90 300 Pozolanski cement

Pozolanski cement je sestavljen iz najmanj 60 mas.% portlandskega cementa klinkerja, največ 40 mas.% naravnega pozolana in največ 5 mas.% drugih sestavin cementa.

Glede izraza **"pozolan"** glej Komentar HS k **tar. številki 2530** pod (D), točka (7).

2526 **Steatit, naravni, vključno grobo klesan ali razžagan ali kako drugače razrezan v kvadratne ali pravokotne bloke ali plošče; lojevec**

2526 20 000 Zdrobljen ali zmlet

Ta tar. podštevilka **ne zajema** zmletega lojevca, pripravljenega v pakiranjih za prodajo na drobno, za toaletne namene (tar. št. 33.04).

2528 **Borati, naravni in njihovi koncentrati (žgani ali nežgani), razen boratov, izločenih iz naravne slane vode; naravna borova kislina, ki vsebuje do 85% H_3BO_3, računano na suhi izdelek**

2528 10 000 Natrijevi borati, naravni in njihovi koncentrati (žgani ali nežgani)

Ta tar. podštevilka **zajema** kernit in tinkal, znan tudi kot "**naravni boraks**".

Ta tar. podštevilka **ne zajema** natrijevega borata (rafiniranega boraksa), dobljenega s kemično obdelavo kernita ali tinkala, niti natrijevih boratov, dobljenih z odparevanjem slane vode iz nekaterih slanih jezer (**tar. številka 2840**).

2528 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **pandermit** in **priceit**, ki sta kalcijeva borata;
2. **boracit**, ki je magnezijev kloroborat;
3. **naravno borovo kislino**, dobljeno z odparevanjem vode, ki ostane po kondenzaciji naravne pare, ki izhaja iz zemlje na nekaterih področjih (italijanski sifoni), ali pa z odparevanjem vode iz podzemnih virov na teh področjih, v kolikor ne vsebuje več kot 85% H_3BO_3, računano na suho težo. Vendar pa se borova kislina, ki vsebuje več kot 85% H_3BO_3, računano na suho težo, uvršča v **tar. številko 2810 00 000**.

2530 **Mineralne snovi, ki niso omenjene in ne zajete na drugem mestu**

2530 10 100 in 2530 10 900 Vermikulit, perlit in kloriti, neekspandirani

Glej Komentar HS k **tar. številki 2530**, del (D), odstavek (3).

2530 40 000 Sljudni železovi oksidi, naravni

Naravni sljudasti železovi oksidi se uporabljajo predvsem kot proitkorozivni pigmenti in po vsebujejo več kot 70 mas.% železa, preračunano na Fe_2O_3 (železov trioksid).

2530 90 950 Drugo

Poleg blaga, opisanega v Komentarju HS k **tar. številki 2530** v delih B, C in D (**razen** v odstavku (3) dela D), se v to tar. podštevilko uvršča sepiolit, sol mrtvega morja, ki je v glavnem magnezijev klorid.

26. POGLAVJE

RUDE, ŽLINDRE IN PEPEL

2620 **Pepel in ostanki (razen tistih pri proizvodnji železa in jekla), ki vsebujejo kovine ali kovinske spojine**

2620 11 000 Trdi nečisti cink, ki je nastal kot usedlina pri vročem cinkanju

Trdi nečisti cink je ostanek galavanske kopeli in se pogosto pojavlja kot usedlina pri galvanizaciji. Obstajata dve osnovni vrsti:

(a) **Usedline težke galvanizacije** - to so kovinski proizvodi zelo raznolike in nehomogene sestave, težje topni in čvrsti od cinka, nalagajo pa se na dnu kadi raztaljenega cinka med galvanizacijo jeklenih listov, žic, cevi itd. v staljenem cinku.Te usedline poberejo z dna kadi v obliki goste paste, katero vlijejo v oblike listov ali plošč - hrapavih in celo gobastih.Vsebujejo po masi od 2 do 5% železa. Vsebnost cinka variira po masi med 92 in 94%, vsebnost aluminija pa je večinoma majhna in ne presega po masi od 0,2 do 0,3%.

(b) **Usedline lahke galvanizacije** ali "**površinske vsedline**" - to so kovinski proizvodi, dobljeni s kontinuiranim posnemanjem galvanizacijske kadi po Senzimirjevem postopku. Ne vsebujejo topil.Te usedline so manj goste od cinka in plavajo na površju kadi. Ko jih potegnejo iz kadi v obliki goste paste, jih oblikujejo v plošče, vendar se ne pojavljajo v tako točno določenih oblikah, kot zgoraj omenjene usedline.Vsebujejo zelo malo železa (večinoma po masi manj kot 0,5%), vendar pa veliko več aluminija po masi (od 1 do 2%). Vsebnost cinka je praviloma po masi 98%.Teh usedlin **ne kaže zamenjati** s cinkovimi zlitinami (**tar. številka 7901 20 000**), ki večinoma vsebujejo po masi od 3 do 5% aluminija in 3% bakra, kar pa se podreja posebnim tehničnim zahtevam, medtem ko je sestava cinkove vsedline takšna, da jo je moč uporabiti le za metalurške ali ali kemične spremembe.

2620 19 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

(a) **usedline iz rafinacije**, ki so pobrane z dna kadi za rafiniranjesurovega cinka. Te vsedline vsebujejo od 4 do 8 mas.% svinca in do 6 mas.% železa;

(b) **cinkov pepel**, ki sestoji iz cinka (od 65 do 70 mas.%) in cinkovega oksida z ogljikom in drugimi nečistočami;

(c) **cinkove pene**, ki sestoje iz kovinskega cinka, zinkovega klorida in amonijevega klorida, iz cinkovega oksida in železovega oksida. Pene so posnete s površja galvanizacijske kadi ali talilne kadi za pretapljanje starega cinka;

(d) **cinkovo blato**, ki je ostanek nekaterih industrij, ki uporabljajo cink kot reducent;

(e) **cinkovo žlindro**, dobljena kot ostanek pri proizvodnji cinkovega oksida iz cinkove vsedline. v času nastanka vsebuje približno 60 mas.% cinka, ostalo tvorita železo in druge nečistoče;

(f) **ostanki cinkovega oksida**, ekstrahirani iz plinov med ponovno predelavo raznih kovin ali zlitin, kot je npr. medenina. Teh ostankov cinkovega oksida ne gre zamenjati:

- s **cinkovim sivim** (**tar. podštevilka 3206 49 900**), ki je zelo nečist cinkov oksid v obliki prahu homogene barve in drobnosti in je uporaben kot pigment;
- s **cinkovimi praški**, dobljenimi z atomizacijo staljenega cinka (**tar. podštevilka 7903 90 000**) ali s cinkovimi smetmi, ki vsebujejo od 80 do 94 mas.% kovinskega cinka, dobljenega iz plasti cinkovega oksida (**tar. podštevilka 7903 10 000**).

27. POGLAVJE

MINERALNA GORIVA, MINERALNA OLJA IN PROIZVODI NJIHOVE DESTILACIJE; BITUMINOZNE SNOVI; MINERALNI VOSKI

Opomba HS št. 2

Vsebnost aromatičnih sestavin se določa po naslednjih metodah:

- v proizvodih s končno točko destilacije pri temperaturah nad 315 °C - po metodi ASTM D 1319 - 70[1] ;
- v proizvodih s končno točko destilacije pri temperaturah pod 315 °C: glej Aneks A h komentarju k temu poglavju.

Dodatna opomba KNCT št. 4

1. Poudariti je treba, da se oprostitev nanaša na celoto proizvodov, uporabljenih v določenem postopku (**razen** v primerih, predvidenih v dodatni opombi št. 4 pod (n)).Skladno s tem uživa oprostitev npr. v primeru nafte (pri alkilaciji ali polimerizaciji) tisti del, ki bistveno ni spremenjen (alkiliran ali polimeriziran).
2. V primerih, ko je pred "**posebnemu postopkom**" potrebna predhodna obdelava (glej zadnji odstavek dodatne opombe št. 4), morata za oprostitev biti izpolnjena naslednja dva pogoja:

   (a) uvoženi proizvodi morajo biti bistveno izpostavljeni "**posebnemu postopku**", npr. crackiranju;

   (b) predhodna obdelava mora biti nujna predhodnica "**posebnemu postopku**".

   Za nujno pripravljalno obdelavo proizvodov, ki so namenjeni za "**posebne postopke**", veljajo predvsem naslednje vrste obdelav:

   (a) razplinjevanje;

   (b) dehidriranje;

   (c) odstranjevanje določenih lahkih in težkih proizvodov, ki bi utegnili ovirati predelavo;

   (d) odstranjevanje ali zamenjava merkapantov (mehčanje) ali drugih žveplastih komponent, ki bi utegnile škoditi predelavi;

   (e) nevtralizacija;

   (f) dekantiranje;

   (g) razsoljevanje.

1. Če drugače ni določeno, pomeni izraz "metoda ASTM" metode, ki jih določa American Society for Testing and Materials in ki so bile objavljene leta 1976 v izdaji standardnih definicij in specifikacij za nafto in maziva.

Vsak proizvod, ki je lahko uporabljen tekom pripravljalne obdelave, ki pa ni izpostavljen posebnemu postopku, zapade carinskim obveznostim kot proizvod "**za druge namene**", skladno z vrsto in vrednostjo uvoženega blaga, in sicer na osnovi neto teže tako dobljenega proizvoda.

Dodatna opomba KNCT št. 4 (a)

Vakuumska destilacija pomeni destilacijo pod pritiskom, ki ni večji od 400 milibarov, merjeno na vrhu stolpa.

Dodatna opomba KNCT št. 4 (b)

Dodatna redestilacija z zelo neposrednim frakcionirnim postopkom pomeni destilacijo (**razen** stolpne) po kontinualnem ali serialnem postopku, ki se uporablja v industrijskih instalacijah, pri čemer se uporabljajo destilati iz **tar. podštevilk od 2710 00 110 do 2710 00 68, 2711 11 000, od 2711 12 910 do 2711 19 000, 2711 21 000 in 2711 29 000** (**razen** propana čistoče 99 mas.% in več), in sicer za pridobivanje:

1. izoliranih ogljikovodikov velike čistoče (v primeru olefinov 90 mas.% ali več, v primeru drugih ogljikovodikov pa 95 mas.% ali več) ter mešanic izomerov enake organske sestave kot izolirani ogljikovodiki.

   Dopustni so samo postopki, med katerimi se pridobi najmanj tri različne proizvode. Vendar se ta omejitev ne nanaša na primere, kjer postopek sestoji iz separacije izomerov.Kar zadeva ksilen, se etilbenzen všteva med ksilenove izomere.

2. proizvode iz **tar. podštevilk od 2707 10 100 do 2707 30 900, od 2707 50 100 do 2707 50 990** in **od 2710 00 110 do 2710 00 68**:

   a) proizvode, pri katerih se končno vrelišče ene frakcije in začetno vrelišče druge **ne prekriva** in pri katerih je razlika med temperaturama, pri katerima se destilira 5 in 90 vol.% (vključno izgube) po metodi ASTM 86 - 67 (odobreni leta 1972), največ 60 °C;

   b) proizvode, pri katerih se končno vrelišče ene frakcije z začetnim vreliščem druge frakcije **prekriva** in pri katerih je razlika med temperaturama, pri katerima se destilira 5 in 90 vol.% (vključno izgube) po metodi ASTM 86 - 67 (odobreni leta 1971), največ od 30 °C.

Dodatna opomba KNCT št. 4 (c)

Krekiranje je industrijski postopek spremembe kemične strukture naftnih proizvodov z razgradnjo molekul s pomočjo ogrevanja, z uporabo pritiska ali brez njega, s pomočjo katalizatorja ali brez njegove pomoči. Predvsem se na ta način dobi mešanice lažjih ogljikovodikov, ki so lahko tekoči ali plinasti pri normalnih temperaturah in pritisku.

Najpomembnejše vrste krekirnih postopkov so:

1. toplotno krekiranje;
2. katalitično krekiranje;
3. parno krakiranje za pridobivanje plinastih ogljikovodikov;
4. krakiranje s pomočjo vodika (krakiranje + hidogeniranje);

5. dehidrogenizacija;
6. dealkilacija;
7. koksiranje (delayed fluid coking);
8. s spremembo viskoznozsti.

Dodatna opomba KNCT št. 4 (d)

Reformacija je toplotna ali katalitična predelava lahkih ali srednje težkih olj. Namen reformiranja je povečati vsebnost aromatičnih snovi v oljih. Katalitična reformacija se uporablja npr. za spreminjanje lahkih olj iz neposredne destilacije v lahka olja z višjim oktanskim številom (z večjo vsebnostjo ogljikovodikov), ali pa v mešanice ogljikovodikov, ki vsebujejo benzen, toulen, ksilen, etilbenzen itd.

Najpomembnejši so reformacijski postopki, ki za katalizator izkoriščajo platino.

Dodatna opomba KNCT št. 4 (e)

Ekstrakcija po postopku izbirnih topil je postopek grupiranja proizvodov z različno molekularno strukturo s sredstvi, ki v prvi vrsti učinkujejo kot topila (npr. furfural, fenol, dikloretil eter, žveplov anhidrid, nitrobenzen, sečnina in nekateri njeni derivati, aceton, propan, etil-metil keton, izobutil-metil keton, glikol, morfolin).

Dodatna opomba KNCT št. 4 (g)

Polimerizacija je industrijski postopek (z uporabo toplote ali katalizatorja ali brez njiju), pri katerem iz nenasičenih ogljikovodikov nastanejo njihovi polimeri ali kopolimeri.

Dodatna opomba KNCT št. 4 (h)

Alkilacija pomeni toplotno ali katalitsko reakcijo, pri kateri se nenasičeni ogljikovodiki povežejo z drugimi ogljikovodiki, posebno s izoparafini in aromati.

Dodatna opomba KNCT št. 4 (ij)

Izomerizacija je reformacija strukture sestavin naftnih proizvodov brez spremembe njihove celotne strukture.

Dodatna opomba KNCT št. 4 (l)

Primeri **razvoskanja** v smislu te dodatne opombe so:

1. razvoskanje s hlajenjem (s topili ali brez njih);
2. mikrobiološka obdelava;
3. razvoskanje s sečnino;
4. obdelava z molekularnim sitom.

Dodatna opomba KNCT št. 4 (n)

Atmosferska destilacija je destilacija pri pritisku približno 1.013 milibarov, merjeno na vrhu stolpa.

Dodatna opomba KNCT št. 5

I. "**Kemična transformacija**" je postopek za molekularno spremembo ene ali več sestavin naftnih proizvodov, ki je predmet predelave.

Samo mešanje naftnega proizvoda z drugimi proizvodi, četudi z drugimi naftnimi proizvodi, **ne šteje** za "**kemično transformacijo**". Vmešanje belega špirita v barvo ali surove nafte v tiskarsko črnilo ne šteje za postopek, katerega bi zajemala opredelitev "**kemična transformacija**". Tako je tudi z vso uporabo naftnih proizvodov kot topil ali goriv.

II. Primeri "**kemične transformacije**":

A. **Obdelava s halogeni** (npr. klor, brom, jod) ali s halogenimi spojinami:

1. delovanje propilena v plinastih frakcijah nafte z namenom dobiti organske derivate (npr. propilenov oksid);
2. obdelava naftnih derivatov (motornega bencina, kerozina, plinskega olja), parafinov, naftnih voskov ali parafinskih ostankov s klorom ali klorovimi spojinami z namenom dobiti kloroparafine;

B. **Obdelava z bazami** (npr. z natrijevim, kalijevim ali amonijevim hidroksidom) z namenom dobiti naftne kisline;

C. **Obdelava z žveplovo kislino** ali njenimi anhidridi z namenom:

1. dobiti sulfonate;
2. ekstrahirati ali dobiti izobutilen;
3. sulfonirati plinska olja in maziva.Olja, dodana po sulfoniranju, ne uživajo oprostitve.

D. **Sulfokloriranje**;

E. **Hidriranje**, predvsem zaradi pridobivanja alkohola, z modifikacijo nenasičenih ogljikovodikov, prisotnih v frakcijah nafte;

F. **Obdelava z maleinskimi anhidridi**, predvsem obdelava butadiena, pomešanega s plinaste frakcije nafte, ki ima štiri ogljikove atome - z namenom dobiti tetrahidroftaleinsko kislino;

G. **Obdelava s fenolom**, na primer reakcija med naftnimi olefini in fenolom ob prisotnosti katalizatorja - z namenom dobiti alkilne fenole;

H. **Oksidacija**:

1. Oksidacija težkih olj z namenom dobiti bitumne iz **tar. podštevilke 2713 20 000**;
2. Oksidacija katerega izmed naftnih proizvodov z namenom dobiti bolj kompleksne kemične proizvode, kot so npr. kisline, aldehidi, ketoni in alkoholi (npr. oksidacija lahkih frakcij na vročini in pod pritiskom zaradi pridobivanja ocetne, mravljinčje, propionske in sorbinske kisline;

IJ. **Dehidriranje**:

1. naftnih ogljikovodikov zaradi pridobivanja aromatskih ogljikovodikov (npr. benzena);
2. parafinskih ogljikovodikov z namenom dobiti tekoče olefine, ki se uporabljajo npr. v proizvodnji biorazgradljivih alkilnih benzenov;

K. **Okso-sinteza**;

L. **Nereverzibilna združitev težkih olj v visoke polimere** (npr. v lateks naravnega ali sintetičnega kavčuka, butilnega kavčuka, polistirena);

M. **Proizvodnja izdelkov iz tar. številke 2803**;

N. **Nitriranje** zaradi pridobivanja nitriranih derivatov;

O. **Biološka obdelava** nekaterih frakcij nafte, ki vsebujejo n- parafine, z namenom dobiti beljakovine ali druge kompleksne organske proizvode.

Dodatna opomba KNCT št. 6

A Ta dodatna opomba se nanaša samo na proizvode iz **tar. podštevilke 2710 00 850**.

B Ta opomba se lahko uporabi, če se uvožena olja mešajo znotraj Evropske Skupnost v podjetjih, ki imajo predpisano opremo. Takšna olja morajo biti predelana za preprodajo.

Uvoženi proizvod mora biti mešan:

1. ali z drugimi olji (mineralnimi, rastlinskimi, živalskimi ali sintetičnimi),
2. ali s proizvodi iz **tar. številke 3811**,
3. ali z zgoščevalci (t.j. z grafitom, lojevcem, bentonitom, z mili, molibdenovim disulfidom, z voski, dobljenimi s polimerizacijo ali iz volnene maščobe), ne glede na to, ali so te tri skupine proizvodov uvožene ali nabavljene na domačem trgu.V kolikor so uvožena olja zmešana vsaj z enim izmed zgoraj navedenih proizvodov, lahko vsebujejo tudi druge dodane proizvode, če je končni izdelek še vedno olje, mast ali mazivo.V smislu te dodatne opombe se nanaša izraz "**mešano**" samo na tiste končne proizvode, katerih tehnične, fizikalne in kemične lastnosti so drugačne od lastnosti uvoženih olj. Različnost lastnosti mora biti ugotovljena z analizo.

C. Čeprav poteka pakiranje večinoma avtomatsko ali polavtomatskko, se lahko uporabljajo naprave preproste konstrukcije, izdelane za polnjenje sodov, sodčkov, konzerv in podobnih kontejnerjev.Vendar pa se lahko mešani proizvodi prodajajo nepakirani, čeprav dodatna opomba št. 6 predpisuje uporabo naprav za pakiranje.

2701 Črni premog, tudi briketi raznih oblik črnega premoga

Ta kuriva, ki so v Španiji pri trgovanju znana kot "**črni lignit**" in prihajajo iz Teurela, Mequinenze, Pirenaice in iz balearskih nahajališč premoga, štejejo za črni premog iz te tar. številke

2701 12 100 Premog za koksanje

Premog za koksanje vsebuje med 19 in 41% hlapljivih sestavin.

2702 **Rjavi premog (lignit), aglomeriran ali neaglomeriran, razen gagata**

Lignit gori z dolgim, mirnim plamenom, ki daje jedek črn dim. Na splošno ločimo tri tipe lignita: **vlaknati lignit**, katerega prelom spominja na vlakna nekdanjega lesa in ki vsebuje veliko vlage (do 5o%); **navadni ali zemeljski lignit**, ki je rjave ali črne barve in vsebuje manj vode kot vlaknati lignit (približno 15%), njegov prelom pa je zemeljski; **bituminozni**, **mastni ligniti**, ki se na vročini zmehčajo in so zaradi tega zelo prikladni za briketiranje; voskasti ligniti z voskastim prelomom in z veliko vsebnostjo voskov.

Ta tar. številka **ne zajema** kuriv, ki so v trgovini v Španiji znani kot "**črni lignit**" in ki prihajajo iz nahajališč premoga v Teruelu, Mequinenzi, Pirenaici in Balearih (**tar. številka 2701**).

2704 **Koks in polkoks iz črnega premoga, rjavega premoga, lignita ali šote, aglomeriran ali neaglomeriran; retortno oglje**

2704 00 110 in 2704 00 190 Koks in polkoks iz premoga

Koks se od črnega premoga razlikuje po tem, da gori skoraj brez plamena in da zadrži poroznost in prepustnost za pline, ko dogori. Je nedrobljiv, trši, vsebuje manj žvepla in več ogljika. Za razliko od koksa, dobljenega pri visokotemperaturni karbonizaciji črnega premoga brez dovajanja zraka (pri 1000 do 1200 °C), se polkoks pridobiva pri karbonizaciji črnega premoga z zmanjšanim dovajanjem zraka pri temperaturah med 450 in 700 °C.

2704 00 110 Za proizvodnjo elektrod

Ta tar. podštevilka **zajema** koks in polkoks iz premoga, ki se uporabljata za izdelovanje, ki so pretežno namenjene za proizvodnjo fero-zlitin. Koks in polkoks iz te tar. podštevilke sta posebno čista (vsebujeta zelo malo pepela) in sta večinoma v obliki drobnih luskih.

2704 00 190 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema plinski koks** (stranski proizvod pri proizvodnji plina) ter **plavžni koks** in polkoks, posebej pripravljene za uporabo v metalurški industriji, ki sta (za razliko od plinskega koksa) trda in čvrsta in se pojavljata v obliki velikih, srebrnkasto svetlikajočih se kep.

2704 00 300 Koks in polkoks iz rjavega premoga ali lignita

Ligniti niso primerni za proizvodnjo koksa z visokotemperaturno karbonizacijo. Vendar nastane z nizkotemperaturno karbonizacijo polkoks, ki je primeren kot brezdimno kurivo. Je porozen, gladek, čist za rokovanje, vnetljiv in rad gori.

2704 00 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. proizvode, dobljene s **karbonizacijo šote**. Ko gorijo, oddajajo ti proizvodi močan in jedek vonj in se uporabljajo večinoma v industrijskih pečeh;
2. **retortno oglje** (glej Komentar HS k **tar. številki 2704**, četrti in peti odstavek).

2707 Olja in drugi proizvodi, dobljeni z destilacijo katrana iz črnega premoga pri visoki temperaturi; podobni proizvodi pri katerih masa aromatičnih sestavin presega maso nearomatskih sestavin

Glede določanja vsebnosti aromatičnih sestavin glej komentar k opombi št. 2 k temu poglavju.

2707 10 100 in 2707 10 900 Benzen

Glej opombo k tar. podštevilkam pod 3 k temu poglavju.

Ta tar. podštevilka **zajema** samo benzen čistoče manj kot 95 mas.% Benzen čistoče 95 % ut ali več se uvršča v **tar. podštevilko 2902 20 100** ali **2902 20 900**.

2707 20 100 in 2707 20 900 Toluen

Glej opombo k tar. podštevilkam pod 3 k temu poglavju.

Ta tar. podštevilka **zajema** samo toluen čistoče manj kot 95 mas.% Toluen čistoče 95 mas.% ut ali več se uvršča v **tar. podštevilko 2902 30 100** ali **2902 30 900**.

2707 30 100 in 2707 30 900 Ksilen

Glej opombo k tar. podštevilkam pod 3 k temu poglavju.

Ta tar. podštevilka **zajema** samo ksilene, ki vsebujejo manj kot 95 mas.% ksilena (orto-, meta- ali para- izomerji ksilena, posebej ali pomešani), kot je ugotovljeno s plinsko kromatografijo in izračunano na osnovi teže brezvodnega proizvoda. Če vsebuje več kot 95 mas.% ksilena, se uvršča v **tar. podštevilke od 2902 41 000 do 2902 44 900**.

2707 40 000 Naftalen

Glej opombo k tar. podštevilkam pod 3 k temu poglavju.

Ta tar. podštevilka **zajema** samo naftalen, katerega kristalizacijska točka je, ugotovljena po metodi, opisani v Aneksu B komentarja k temu poglavju, nižja od 79,4 °C. Če je kristalizacijska točka proizvoda višja od 79,4 °C, se proizvod uvršča v **tar. podštevilko 2902 90 100**.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** naftalenovih homologov (**tar. podštevilke 2707 50 100 in 2707 50 990, od 2707 91 000 do 2707 99 990, od 2902 90 100 do 2902 90 800** ali **3817 20 000**).

od 2707 50 100 do 2707 50 990 Mešanice drugih aromatičnih oglikovodikov, pri katerih se 65% ali več (vključno izgube) destilira pri temperaturi do 250 °C (po metodi ASTM D 86)

Te tar. podštevilke **zajemajo** zmesi ogljikovodikov, v katerih **prevladujejo aromatični ogljikovodiki**, **razen** benzena, toluena, ksilena ali naftalina in od katerih 65 vol.% ali več (vključno izgube) destilira pri temperaturah do 250 °C (po metodi ASTM D 86).

2707 60 000 Fenoli

Glej opombo k tar. podšt. 3 k temu poglavju.

Ta tar. podštevilka **vključuje**:

1. **fenole**, dobljene z destilacijo premogovega katrana pri visoki temperaturi, in podobne proizvode, v katerih je delež aromatičnih sestavin večji od nearomatičnih sestavin. Vendar pa so soli fenolnov **izključene** iz ter tar. podštevilke (v glavnem v **tar. številko 2907** ali v **tar. podštevilko 3824 90 950**.)
2. **krezoli** (posamezni ali kot mešanice izomerov), ki vsebujejo po masi manj kot 95% krezolov. Pri določanju odstotka krezolov se vzamejo v poštev vsi izomeri krezolov (plinska kromatografija). Krezoli, ki imajo več kot 95 mas.% krezolov so **izključeni** iz te tar. podšt. (2907 12 000).
3. **ksileni** (posamezni ali kot mešanice izomerov), ki vsebujejo po masi manj kot 95 mas.% ksilena. Pri določanju odstotka ksilenov se vzamejo v poštev vsi izomeri ksilenov. Ksileni, ki imajo več kot 95% ksilena, so **izključeni** iz te tar. podšt. (2907 14 000).
4. **drugi fenoli**, ki imajo enega ali več benzenovih obročev z eno ali več hidroksilnimi skupinami, pod pogojem, da niso kemično določeni fenoli iz **tar. številke 2907**. Sam fenol (C_6H_5OH), čistoče manj kot 90 mas.% se prav tako uvršča v to tar. podšt.

2707 99 110 in 2707 99 190 Surova olja

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. Proizvodi, dobljeni iz prve visokotemperaturne destilacije premogovega katrana.Ti visokotemperaturni premogovi katrani so dobljeni večinoma v koksarnah pri temperaturah nad 900 °C. Destilacijski proizvodi teh katranov ne vsebujejo le ogljikovodikov, med katerimi po teži prevladujejo aromatski, temveč tudi dušikove, kisikove in žveplove spojine, pogosto pa tudi nečistoče. Ti proizvodi običajno zahtevajo nadaljnjo obdelavo, preden so godni za uporabo.
2. Podobni proizvodi, v katerih po teži prevladujejo aromatske sestavine nad nearomatskimi.Izraz "**podobni proizvodi**" pomeni proizvode, ki imajo po kvaliteti podobno sestavo kot proizvodi, opisani pod 1.

Vendar pa lahko imajo večji delež alifatskih in naftenskih ogljikovodikov ter manjši delež aromatskih ogljikovodikov z več atomi, kot proizvodi, opisani v odstavku pod 1.

V to tar. podštevilko se uvrščajo samo tisti proizvodi, pri katerih po teži prevladujejo aromatske sestavine nad nearomatskimi.

Ta številka vključuje tudi olja dobljena po odstranitvi benzena (debenzolacija) po pranju plina, ki nastane pri koksanju premoga.

2707 99 300 Sulfonirane vrhnje frakcije

V smislu te tar. podštevilke označuje izraz "**sulfurirani proizvodi lahke destilacije**" samo tiste lahke proizvode, dobljene pri prvi destilaciji surovih olj iz katranov, ki vsebujejo žveplove spojine (npr. ogljikov disulfid, tiofen itd.) in ogljikovodike, med katerimi prevladujejo aromatski in od katerih 90 vol % ali več destilira pri temperaturah pod 80 °C.

2707 99 500 Temeljni proizvodi

V smislu te tar. podštevilke so temeljni proizvodi aromatski in/ali heterociklični proizvodi z dušikovo funkcijo.

V to tar. podštevilko **spadajo** predvsem piridinske, kinolinske, akridinske in anilinske baze (vključno njihove zmesi). Pridobivajo se načeloma iz piridina, kinolina, akridina in njihovih homologov.

Med temeljne proizvode, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, **spadajo**:

1. **piridin**, **čistoče manj kot 95 mas.%**. Piridin čistoče več kot 95% se uvršča v tar. podšt. 2933 31 000.
2. **metil piridin** (alfa-, beta- in gama pikolin), metiletil piridin (etil pikolin), vinil piridin, **čistoče manj kot 90 mas.%**, računano na težo brezvodnega proizvoda (kot ugotovljeno s plinsko kromatografijo). Če je čistoča 90 mas.% ali več, se ti proizvodi uvrščajo v **tar. podštevilko 2933 39 950**;
3. **kinolin čistoče manj kot 95 mas.%**, računano na težo brezvodnega proizvoda (kot ugotovljeno s plinsko kromatografijo). Če je čistoča 95% ali več, se ti proizvodi uvrščajo v **tar. podštevilko 2933 40 950**;
4. **akridin čistoče manj kot 95 mas.%**, računano na težo brezvodnega proizvoda (kot ugotovljeno s plinsko kromatografijo). Če je čistoča 95 mas.% ali več, se ti proizvodi uvrščajo v **tar. podštevilko 2933 90 950**;

Ta tar. podštevilka **ne zajema** soli kateregakoli bazičnega proizvoda iz te tar. podštevilke (**tar. številka 2933** ali **3824**).

2707 99 700 Antracen

Antracen iz te tar. podštevilke je običajno v obliki blata ali paste, ki vsebuje fenantren karbazol in druge aromatske sestavine. Ta tar. podštevilka **zajema** samo antracen, ki vsebuje manj kot 90 mas.% čistega antracena, računano na težo brezvodnega proizvoda. Antracen z 90 mas.% ali več čistega antracena se uvršča v **tar. podštevilko 2902 90 100**.

2707 99 910 in 2707 99 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** predvsem proizvode, sestavljene iz zmesi ogljikovodikov.

Mednje **spadajo**:

1. **Težka olja** (**razen** surovih), dobljena z destilacijo visokotemperaturnega premogovega katrana, ter proizvode, ki so tem oljem podobni, v kolikor:

   (a) manj kot 65 vol.% proizvoda destilira pri temperaturah do 250 °C po metodi ASTM D 86/67 (odobrena leta 1972) in

   (b) je njihova specifična teža večja od 1.000 g/cm^3 pri temperaturi 15 °C in

   (c) je indeks njihove iglične penetracije 400 ali večji pri temperaturi 25 °C in po metodi ASTM D 5 in

   (d) imajo druge značilnosti kot proizvodi iz **tar. številke 2715 00 000**.

   Proizvodi, ki pogojev, navedenih v točkah od (a) do (d), ne izpolnjujejo, se uvrščajo skladno z njihovimi značilnostmi, na primer v **tar. podštevilke od 2707 10 100 do 2707 30 900, od 2707 50 100 do 2707 50 990**, v **tar. številko 2708**, v **tar. podštevilke od 2710 00 610 do 2707 00 980, 2713 20 000** ali v **tar. številko 2715 00 000**.

2. **Aromatski ekstrakti**, ki **ne ustrezajo** zahtevam, predpisanim za te proizvode v komentarju k **tar. podštevilkama 2713 90 100** in **2713 90 900**;

3. **Nekateri homologi naftalina in antracena**, kot so npr. etil naftalini in metil antraceni, v kolikor se **ne uvrščajo** v **tar. številko 2902**.

2709 00 Nafta in olja, dobljeni iz bituminoznih mineralov, surova

Ta tar. številka **zajema** samo proizvode z značilnostmi surovih olj (specifična teža, destilacijska krivulja, vsebnost žvepla, tališče, viskoznost) različnega porekla.

2709 00 100 Kondenzati naravnega plina

Ta tar. podštevilka **zajema** samo olja, dobljena iz naravnega plina s stabiliziranjem in takojšnjo ekstrakcijo. Ta postopek sestoji iz ekstrakcije kondenzabilnih ogljikovodikov v **"mokri"** naravni plin, včinoma z ohlajanjem in zmanjševanjem pritiska.

2710 00 **Olja, dobljena iz nafte in olja, dobljena iz bituminoznih mineralov, razen surovih; proizvodi, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu, ki vsebujejo po masi 70% ali več olj iz nafte ali olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov, če so osnovne sestavine teh proizvodov**

Glej opombo št. 2 k temu poglavju in ustrezni komentar.

Glede podštevilk, v katere se uvrščajo proizvodi:

- ki bodo predmet posebnega postopka in
- ki bodo predmet kemične transformacije,

Glej dodatne opombi št. 4 in št. 5 k temu poglavju in ustrezni komentar.

I. **Olja iz nafte in olja iz bituminoznih mineralov, razen** surovih olj

V to skupino **spadajo** zmesi izomerov (**razen** stereoizomerov) nasičenih acikličnih ogljikovodikov, ki vsebujejo manj od 95 mas.% določenega izomera ali nenasičenega acikličnega ogljikovodika, ki vsebuje manj od 90 mas.% določenega izomera, pri čemer so ti odstotki računani na težo brezvodnega proizvoda.V to skupino **spadajo** tudi posamični izomeri zgoraj omenjenih ogljikovodikov s čistočo po masi manj kot 95 oz. 90 mas.%.V to skupino se uvrščajo samo olja iz nafte in olja iz bituminoznih mineralov:

1. katerih kristalizacijska točka, izmerjena po metodi ASTM D 938, je pod 30 stopinjami Celzija, ali
2. katerih kristalizacijska točka je 30 °C ali več in:

   (a) imajo specifično težo manj kot 0,942 g/cm^3 70 °C in penetracijo v obdelanem stožcu po metodi ASTM D 217 najmanj 350 pri 25 °C, ali

   (b) imajo specifično težo najmanj 0,942 g/cm^3 pri 70 °C in igličasto penetracijo po metodi ASTM D 5 najmanj 400 pri 25 °C.V smilsu gornjega odstavka pod (I) štejejo za olja iz nafte in olja iz bituminoznih mineralov tudi olja, katerim so dodane zelo majhne količine raznih snovi, npr. dodatkov za izboljšavo kvalitete ali vonja, indikatorjev in barvil.

Glej tudi diagram v nadaljevanju:

Razlikovalni kriteriji, ki veljajo za nekatere naftne proizvode iz **tar. številk 2710 00**, **2712** in **2713** (**razen** za proizvode iz **tar. številke 27 10 00**).

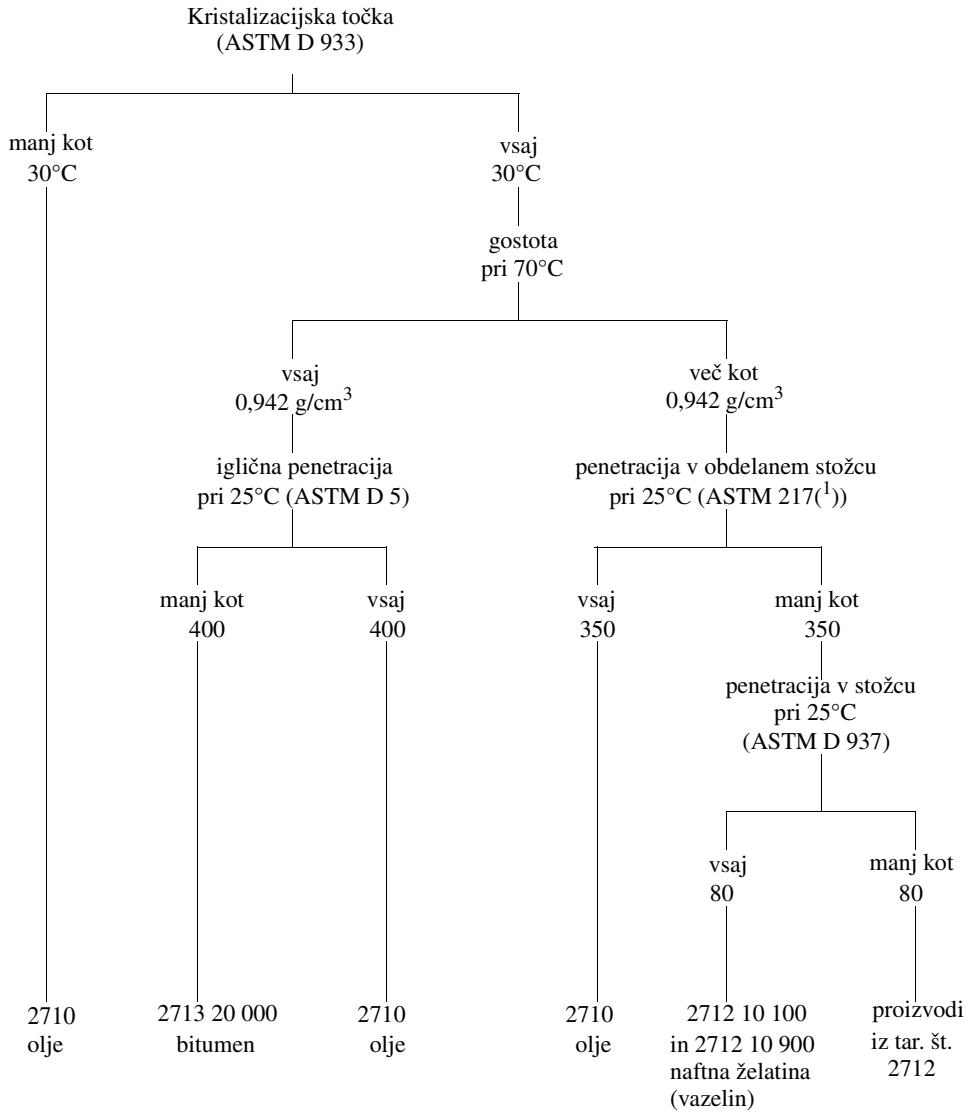

(1) Če je proizvod pretrd za penetracijo v obdelanem stožcu po metodu ASTM D 217, se uporablja metoda ASTM D 937.

II. **Proizvodi, ki drugje niso navedeni in ne zajeti**, ki vsebujejo 70 mas.% ali več naftnih olj ali olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov, če so ta olja osnovne sestavine proizvoda.

Za uvrstitev v to tar. številko morajo proizvodi zadovoljevati naslednjim pogojem:

(a) delež naftnih olj in olj iz bituminoznih mineralov, kot je opredeljen v odstavku (I), mora biti 70%-ni ali večji.Ta delež pomeni delež, ugotovljen z analizo in ne s količino dodanih snovi;

(b) drugje ne smejo biti navedeni in ne zajeti;

(c) naftna olja in olja, dobljena iz bituminoznih mineralov v zmeseh morajo predstavljati ovnovno komponento proizvoda - to pomeni, damorajo biti glede na uporabo osnovne sestavine.

Med proizvode iz te tar. številke **ne spadajo**:

1. Parve in laki (**tar. številke 3208, 3209** in **32100 00**);
2. Lepotilna sredstva in kozmetični preparati, ki temelje na mineralnih oljih (pretežno **tar. številka 3304** ali **3307**);
3. Naftni sulfonati (**tar. številka 3402** ali **3824**). Naftni sulfonati so običajno v obliki suspenzij v naftnih oljih ali oljih, dobljenih iz bituminoznih mineralov. Vsebnost čistega sulfonata je običajno tako velika, da kaže na neposredno rabo kot olje za mazanje;
4. Porizvodi za poliranje, konzerviranje ali kakšno drugo obdelavo lesa, kovin, stekla ali drugih materialov ter v slikarstvu (v glavnem **tar. številka 3405**);
5. Dezinfektanti, insekticidi itd v kakršnikoli obliki, ki sestoje iz raztopin ali disperzij aktivne glavne sestavine v naftnem olju ali v olju, dobljenem iz bituminoznih mineralov (**tar. številka 3808**);
6. Pripravljene apreture vrst, ki se uporabljajo v tekstilni industriji (**tar. številka 3809**);
7. Pripravljeni dodatki za mineralna olja (imenovani tudi dopeji) (**tar. številka 3811**);
8. Organsko sestavljene raztopine in razredčila (**tar. številka 3814 00**);
9. Veziva za livarska jedra (**tar. podštevilka 3824 10 000**);
10. Nekateri proizvodi (sredstva) proti rjavenju, predvsem:
    - izdelana npr. iz lanolina (pribl. 20%) v raztopini belega špirita (**tar. podštevilka 3403 19 100**);
    - ki vsebujejo amine kot aktivne osnovne sestavine (**tar. podštevilka 3824 90 350**).

od 2710 00 110 do 2710 00 390 — Lahka olja

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 pod (a) k temu poglavju.

2710 00 210 in 2710 00 250 — Posebni bencini

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 pod (b) k temu poglavju.

2710 00 210 — Beli špirit

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 pod (c) k temu poglavju.

Izraz "**Abel - Penskyjeva metoda**" pomeni metodo DIN (Deutsche Industrienormen) 51755, ki jo je objavil DNA (Deutsche Normenausschuss) v Berlinu 15. marca 1974.

od 2710 00 410 do 2710 00 590 — Srednja olja

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 pod (d) k temu poglavju.

od 2710 00 610 Težka olja
do 2710 00 98

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 pod (e) k temu poglavju.

od 2710 00 610 Plinska olja
do 2710 00 68

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 pod (f) k temu poglavju.

od 2710 00 710 Kurilna olja
do 2710 00 780

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 pod (g) k temu poglavju in diagram v nadaljevanju (glede značilnosti kurilnih olj).

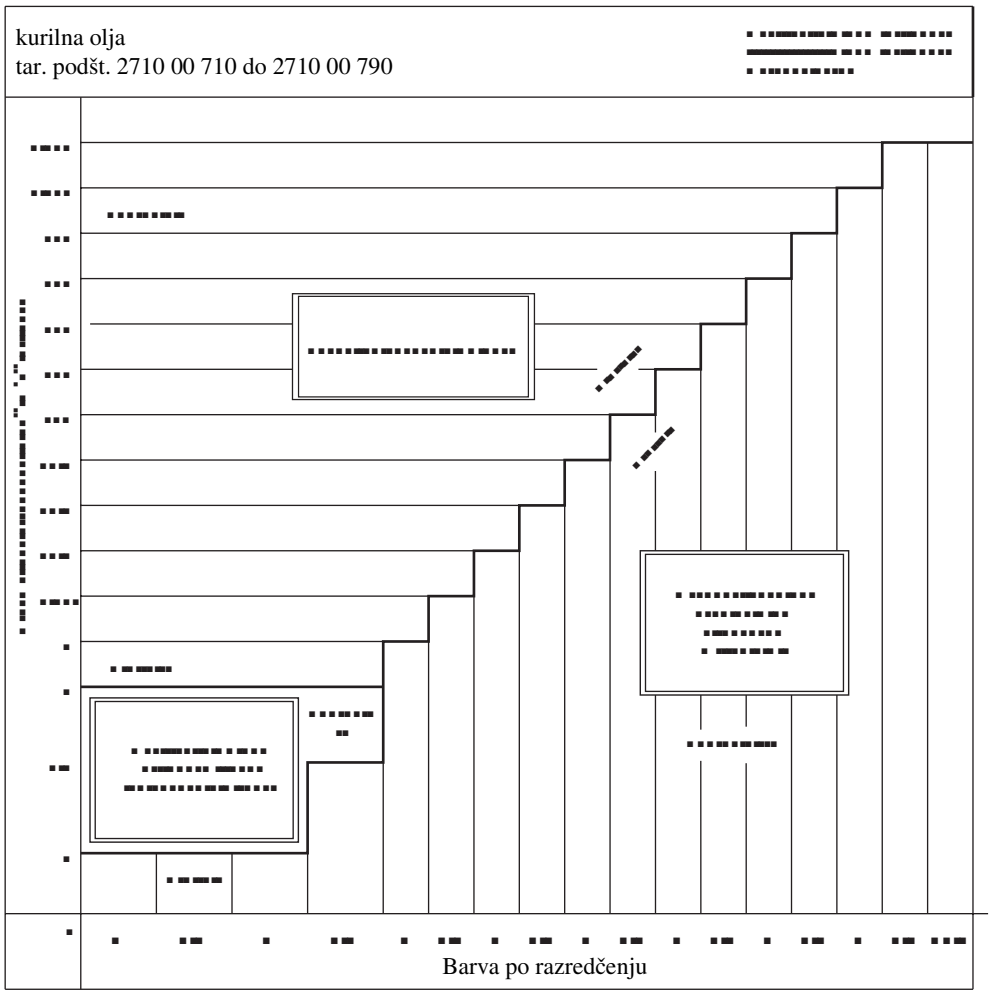

od 2710 00 810 Mazalna olja; druga olja
do 2710 00 98

Te tar. podštevilke **zajemajo** težka olja, kot so opredeljena v dodatni opombi št. 1 pod (e) k temu poglavju, v kolikor ta olja ne izpolnjujejo pogojev, podanih v dodatni opombi št. 1 pod (f) (plinska olja) ali pod (g) (kurilna olja) k temu poglavju.

V te tar. podštevilke **spadajo** težka olja, katerih manj kot 85 vol.% (vključno izgube) destilira pri 350 °C po metodi ASTM D 86 - 67 (odobrena leta 1972):

1. Katerih viskoznost (zaradi ustreznosti razredčeni barvi C):
   (a) **ne presega viskoznosti**, kot jo prikazuje linija 1 skladnostne tabele, podane v dodatni opombi št. 1 pod (g) k temu poglavju, kadar je vsebnost žveplastega pepela 1% ali več in kadar je index saponifikacije (umiljenja) 4 ali več, ali
   (b) **presega viskoznost**, ki jo prikazuje linija II skladnostne tabele, kadar je temperaturna točka izhlapevanja nižja od 10 °C, ali
   (c) **presega viskoznost**, ki jo prikazuje linija I, vendar ne viskoznosti, ki jo prikazuje linija II, če destilira pri 300 °C manj kot 25% proizvoda in če je temperaturna točka izhlapevanja višja od -10 °C. Ta določila veljajo samo za olja, ki imajo razredčeno barvo C manj od 2;
2. Za katera ni moč določiti:
   (a) destilacijskega odstotka pri 250 °C po metodi ASTM86 - 67 (odobreni leta 1972) (ničla šteje za odstotek), ali
   (b) kinematske viskoznosti pri 50 °C po metodi ASTM D 445 - 74; ali
   (c) razredčene barve C po metodi ASTM D 1500;
3. Ki so umetno obarvana.

Analitične metode, ki se morajo uporabljati v smislu točke 1, so metode, naštete kot metode za kurilna olja (glej dodatno opombo št. 1 pod (g) k temu poglavju. Glej tudi naslednji diagram:

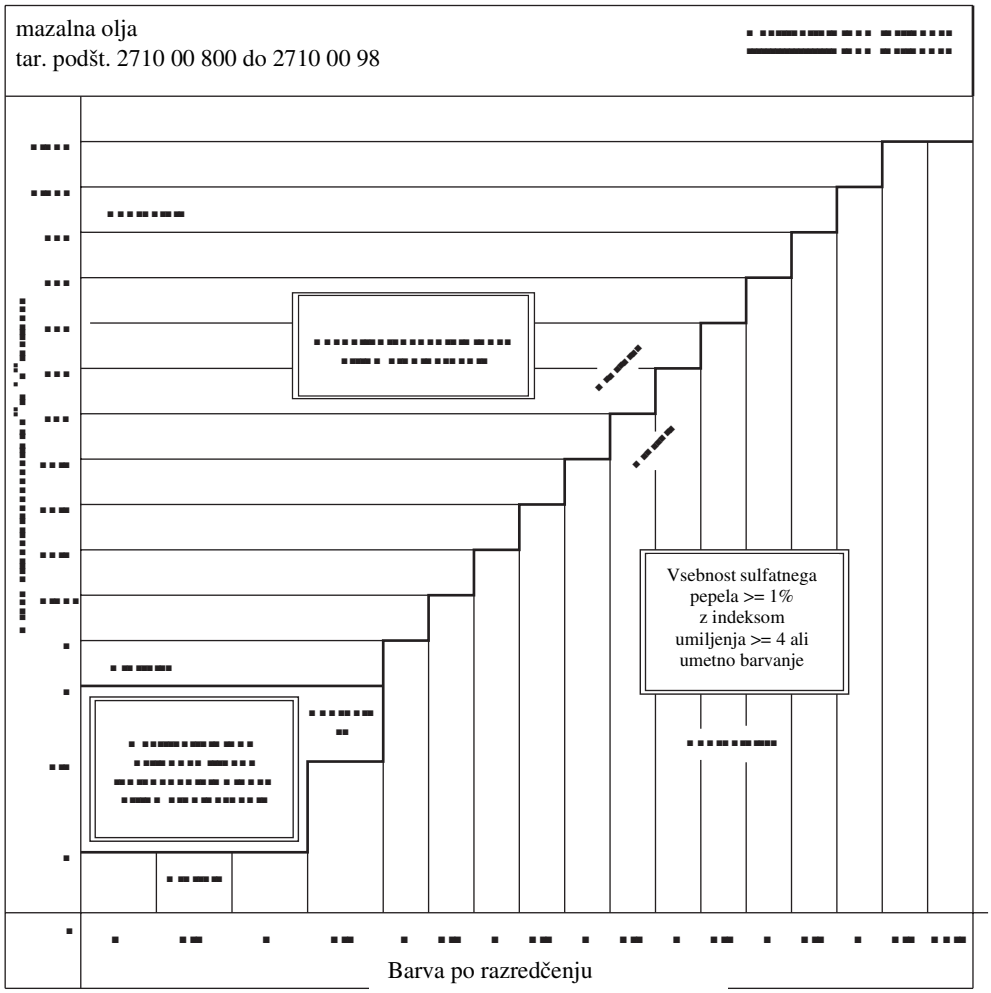

2710 00 850 Za mešanje v skladu s pogoji dodatne opombe št. 6 k temu poglavju.

Glej dodatno opombo KNCT št. 6 k temu poglavju in ustrezni komentar.

2711 Naftni plini in drugi plinasti ogljikovodiki

Glede definicij teh proizvodov glej Komentar HS k **tar. številki 2711**.Glede podštevilk, v katere se uvrščajo proizvodi:

- ki bodo predmet posebnega postopka in
- ki bodo predmet kemične transformacije,

glej dodatni opombi KNCT št. 4 in št. 5 k temu poglavju in ustrezni komentar.

2712 **Vazelin; parafinski vosek, mikrokristalni vosek iz nafte, stiskani parafini, ozokerit, vosek iz rjavega premoga in lignita, vosek iz šoke, drugi mineralni voski in podobni proizvodi, dobljeni s sintezo ali drugimi postopki, pobarvani in nepobarvani**

2712 10 100 in 2712 10 900 Vazelin

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo proizvode:

1. katerih kristalizacijska točka, določena po metodi vrtečega se termometra (ASTM D 938), ni nižja od 30 °C;
2. katerih specifična teža je manjša od 0,942 g/cm^3 pri 70 °C;
3. katerih penetracija v obdelanem stožcu, določena po metodi ASTM D 217, je manj od 350 pri 25 °C in
4. s penetracijo v obdelanem stožcu, merjeno po metodu ASTM D 937, je 80 °C ali več pri 25 °C.

Za proizvode, ki so pretrdi za preizkus penetracije obdelanega stožca po metodu ASTM D 217, se mora uporabiti ta test po metodu ASTM D 937.

Glej tudi diagram v komentarju k **tar. številki 2710 00**, del I.

Na drugi strani pa ti dve tar. podštevilki ne **zajemata** vazelina v pakiranjih za prodajo na drobno, ki kažejo na njegovo uporabo za terapevtske ali profilaktične namene (**tar. številka 3004**).

2712 10 100 Surov

Glej dodatno opombo KNCT št. 2 in št. 3 k temu poglavju.

Glede podštevilk, v katere se uvrščajo proizvodi:

- ki bodo predmet posebnega postopka in
- ki bodo predmet kemične transformacije,

Glej dodatni opombi KNCT št. 4 in št. 5 k temu poglavju in ustrezni komentar.

2712 20 100 2712 20 900 Parafinski vosek, ki vsebuje manj kot 0,75 mas.% olja

Ta tar. podštevilka **zajema** parafinski vosek, opisan v Komentarju HS k **tar. številki 2712** v delu (B), prvi in sedmi odstavek.

2712 90 110 in 2712 90 190 Ozekorit, vosek iz rjavega premoga in lignita ali šote (naravni proizvodi)

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** proizvode, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 2712** v delu (B), tretji, četrti in peti odstavek.

Z ozekoritom (naravni vosek) se dandanes le redko trguje zaradi izčrpanih virov in mahjnega finančnega učinka. Izraza ozekorit in kerezin se v praksi napačno uporabljata za mikrokristalne voske iz **tar. podštevilk od 2712 90 310 do 2712 90 900**.

od 2712 90 310 do 2712 90 990 Drugo

Te tar. podštevilke **zajemajo** proizvode (**razen** sintetičnega parafina iz **tar. podštevilke 2712 20 100 ali 2712 20 900**), opisane s Komentarju HS k **tar. številki 2712** v delu (B), v drugem, šestem in sedmem odstavku.

Za te proizvode je značilno:

1. kristalizacijska točka, določena po metodi ASTM D 938, ni nižja od 30 °C;
2. specifična teža je manjša od 0,942 g/cm^3 pri 70 °C;
3. penetracija obdelanega stožca, določena po metodi ASTM D 217, je manjša od 350 pri 25 °C;
4. penetracija obdelanega stožca, merjena po metodi ASTM D 937, je manjša od 80 °C pri 25 °C.

Če se proizvod izkaže pretrd za test penetracije obdelanega stožca po metodu ASTM D 217, se mora za merjenje uporabiti metoda ASTM D 937.

Glej tudi diagram v komentarju k **tar. številki 2710 00** , del I.

od 2712 90 310 do 2712 90 390 Surov

Glej dodatno opombo št. 3 k temu poglavju.

Glede podštevilk, v katere se uvrščajo proizvodi:

- ki bodo predmet posebnega postopka in
- ki bodo predmet kemične transformacije,

Glej dodatni opombi št. 4 in št. 5 k temu poglavju in ustrezni komentar.

2713 Naftni koks, bitumen in drugi ostanki iz nafte ali olj iz bituminoznih mineralov

2713 11 000 in 2713 12 000 Naftni koks

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo koks iz nafte, kot je opisan v Komentarju HS k **tar. številki 2713**, odstavek A.

2713 20 000 Naftni bitumen

Ta tar. podštevilka **zajema** samo bitumen iz nafte, kot je opisan v Komentarju HS k **tar. številki 2713**, odstavek B.

Za ta proizvod je značilno:

1. kristalizacijska točka, ki ni nižja od 30 °C po metodi ASTM D 938;
2. specifična teža ni manjša od 0,942 g/cm^3 pri 70 °C in
3. iglična penetracija pri 25 °C je manjša od 400 po metodi ASTM D 5.

Glej tudi diagram v komentarju k **tar. številki 2710 00**, del I.

2713 90 100 in 2713 90 900 Drugi ostanki iz nafte ali iz olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** proizvode, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 2713**, del (C).

Aromatični ekstrakti iz teh dveh tar. podštevilk (glej Komentar HS k **tar. številki 2713**, delom(C), odstavek (1)), v glavnem zadovoljujejo naslednje zahteve:

1. vsebnost aromatičnih sestavin presega 80 mas.% po metodi, opisani v Aneksu A k komentarju k temu poglavju;
2. specifična teža pri 15 °C presega 0,950 g/cm^3 in
3. največ 20 vol.% teh proizvodov destilira pri 300 °C po metodi ASTM D 86.

Vendar pa se mešani alkilbenzeni in mešani alkilnaftalini, ki zgoraj navedenim zahtevam sicer ustrezajo, uvrščajo v **tar. številko 3817**.

2715 00 000 Bitumenske mešanice na osnovi naravnega asfalta, naravnega bitumna, bitumna iz nafte, mineralnega katrana ali mineralne katranske smole (npr. bitumenski kit, cutback)

Sestava bitumenskih zmesi iz te tar. številke variira glede na namen uporabe.

1. Proizvodi, ki se uporabljajo za tesnenje in za zaščitne prevleke ali za izolacicijske namene

   Proizvodi, ki se uporabljajo za prevleke, odporne proti koroziji, za izolirani električni material, za vododržne prevleke, za polnjenje razpok itd., običajno sestoje iz veziva (bitumen, asfalt ali katran), lesne žagovine in katerihkoli drugih snovi, ki dajo proizvodu zahtevane lastnosti ali ki omogočajo njih lažjo uporabo.Primeri teh proizvodov so:

   (a) **bitumenska tesnilna sredstva** - z manj kot 30 mas.% topili, ki omogočajo debelino prevlek 3 do 4 mm ali manj;

   (b) **bitumenski kiti** - z največ 10 mas.% topili, ki omogočajo ali debelino prevlek od 4 do 10 mm, ali pa zatesnjevanje širokih razpok (od 2 do 8 cm);

   (c) **drugi bitumenski proizvodi**, ki vsebujejo polnila, topil pa ne. Te proizvode je potrebno pred uporabo toplotno obdelati. Med drugim se uporabljajo za zaščito podzemnih ali podvodnih cevovodov.

2. Proizvodi, ki se uporabljajo za cestiščne prevleke

Bitumenski proizvodi iz te tar. številke, ki se uporabljajo za prevlekanje cestišč, se delijo v dve skupini:

(a) cutbacks in cestna olja.

Cutback so bitumni, rastopljeni v zelo težkih topilih, katerih količina variira glede na željeno viskoznost.Trgovski opisi teh proizvodov variirajo glede na to, ali so uporabljena topila naftnega ali kakšnega drugega izvora. proizvodi, ki vsebujejo topila iz nafte, imenujejo "**vtekočinjeni bitumni**", one druge pa "**raztopljeni bitumni**".

Cestna olja so podobni proizvodi kot bitumni in vsebujejo težka topila v količinah, ki je odvisna od željene viskoznosti.Včasih so tem proizvodom dodana lepila, ki preprečujejo luščenje teh proizvodov.

Vsi ti bitumenski proizvodi imajo naslednje prepoznavne značilnosti:

- iglično penetracijo, merjeno po metodi ASTM D 5, ki ni manjša od 400 pri 25 °C;
- destilacijski ostanek, dobljen pri zmanjšanem pritisku, merjen po metodi ASTM D 1189, ki ni manjši od 60 mas.%, z iglično penetracijo, merjeno po metodi ASTM D 5, ki ni manjša od 400 pri 25 °C.

Naslednji diagram kaže:

- kako se vtekočinjeni in raztopljeni bitumni razlikujejo od bitumnov iz **tar. podštevilke 2713 20 000** in
- kako se vtekočinjeni in raztopljeni bitumni razlikujejo od naftnih olj iz **tar. številke 2710**.

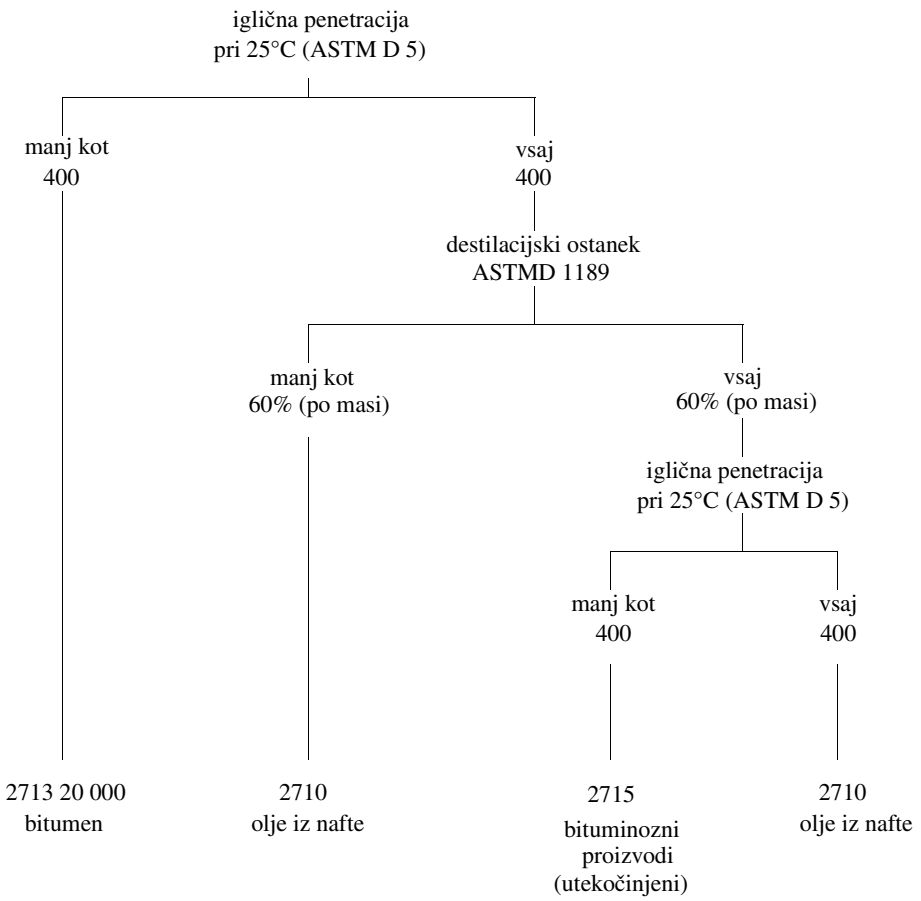

(b) Vodne emulzije:

To so proizvodi, dobljeni z emulzifikacijo bitumnov z vodo.Obstajata dve skupini teh proizvodov:

1. anionske ali **"alkalne"** (bazične) emulzije na osnovi običajnega mila ali mila tal olja;
2. kationske ali **"kisle"** emulzije na osnovi alifatskega amina ali kvaternarnega amonijevega iona.

METODA DOLOČANJA VSEBNOSTI AROMATIČNIH SESTAVIN V PROIZVODIH S KONČNO DESTILACIJSKO TOČKO, VIŠJO OD 315 °C

Princip metode

Vzorec, raztopljen v n-pentanu precejajo v posebnem kromatografskem stolpu, napolnjen s silika gelom. Nearomatični ogljikovodiki, prepojeni z n-pentanom, se postopoma zberejo in stehtajo, potem ko topilo izhlapi.

Naprave in reagenti

Kromatografski stolp - to je steklena cev, katere dimenzije in oblika sta razvidna iz skice, ki sledi v nadaljevanju. Zgornnjo odprtino mora biti moč hermetično zapreti steklenim členom tako, da se njegova spodnja ploskev pritisne k vrhu stolpa z dvema z gumo prevlečenima sponama. Spoj mora biti popolnoma neprodušen, da vzdrži uporabljeni pritisk dušika ali zraka.

Silika gel - je drobnosti 400 meshov ali več in mora biti aktiviran sedem ur pred uporabo v pečici pri temperaturi 170 °C ter nato v eksikatorju, da se ohladi.

n- pentan - čistoče najmanj 95 mas.%, nearomatičen.

Metoda

Napolni kromatografski stolp s poprej aktiviranim silika gelom do približno 10 centimetrov pod zgornjo čebulico tako, da ga previdno tlačiš z vibratorjem, da ne bi kakšen kanal ostal nezapolnjen. Nato na vrh stolpa silika gela vstavi čep iz steklene volne.

Predhodno navlaži silika gel s 180 ml n-pentana in od zgoraj uporabi pritisk dušika ali zraka, dokler zgornja gladina tekočine ne doseže vrha silika gela. Previdno sproščaj pritisk znotraj stolpa in ga prelij s približno 3,6 grami (stehtati natančno!) vzorca, raztopljenega v 10 ml n-pentana. Nato splakni čašo z nadaljnjimi 10 ml n-pentana in tudi to prelij preko stolpa.

Postopoma uporabljaj pritisk tako, da bo tekočina iztekala iz spodnje kapilarne cevi v povprečni količini 1 ml/minuto in jo zberi v ploski 500 mililitrski steklenici.

Ko gladina tekočine, ki vsebuje snov, katero je treba ločiti, pade na na površino silika gela, spet previdno sprosti pritisk in dodaj 230 ml n-pentena. Takoj spet uporabi pritisk in spusti gladino tekočine do površine silika gela, medtem pa zberi izcedek v isto steklenico kot poprej.

Z izparevanjem v vakuumski pečici pri 35 °C ali v vakuumskem vrtljivem izparjalniku ali podobni napravi skrči zbrano frakcijo na majhno prostornino. Nato jo brez izgub prenesi v smolasto čašo in pri tem kot topilo spet uporabi n-petan.

Vsebino čaše izparevaj v vakuumski pečici do konstantne teže (G).

Mas. odstotek nearomatičnih ogljikovodikov (A) se izračuna po naslednji formuli:

$$A = \left(\frac{G}{G_1}\right) \times 100 \quad ,$$

pri čemer je G_1 teža vzorca. Razlika do 100 je mas. odstotek aromatičnih ogljikovodikov, katere je absorbiral silika gel.

Natančnost metode

Nujnost ponovitve preizkusa ± 0,2%
Možnost ponovne izvedbe preizkusa ± 0,5%

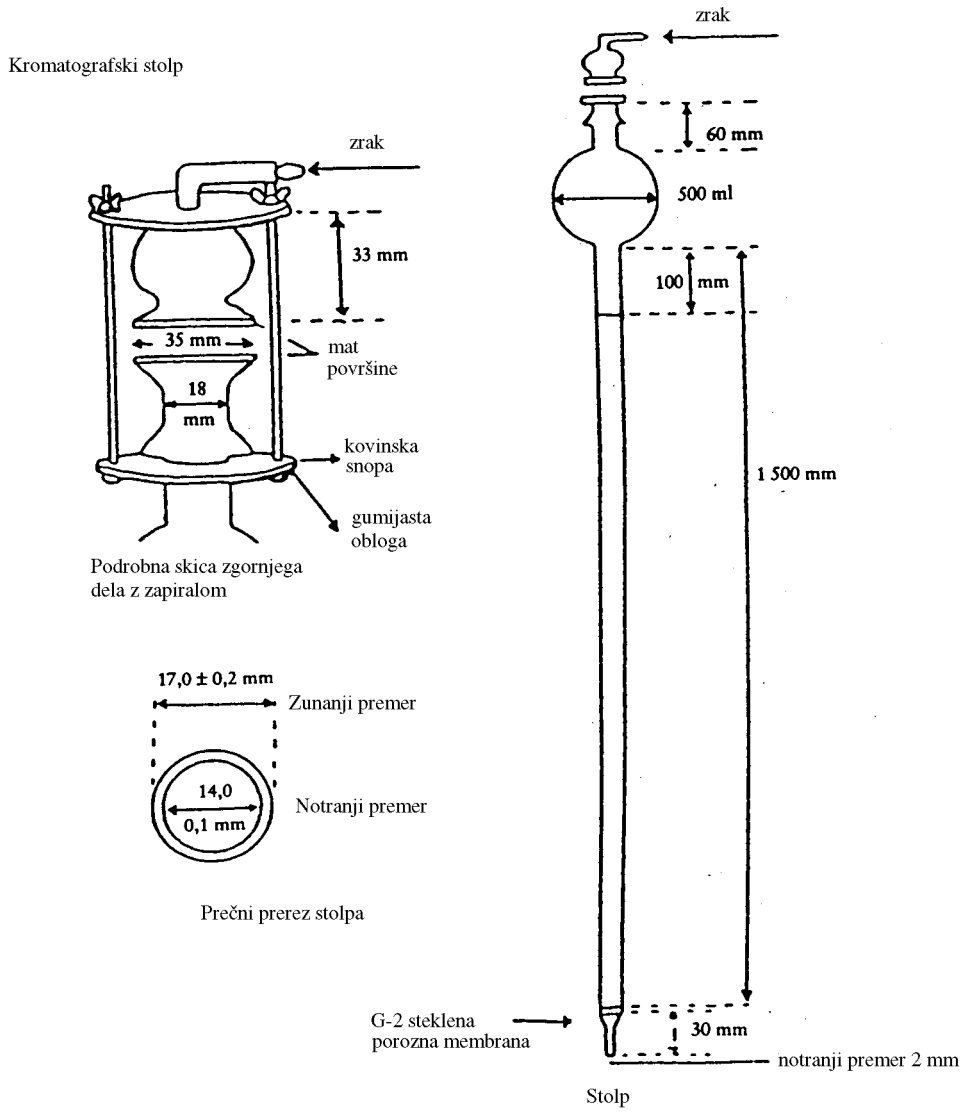

METODA DOLOČANJA KRISTALIZACIJSKE TOČKE FENOLA, KREOZOLOV IN NAFTALINA

Med neprestanim mešanjem rastopi približno 100 g naftalina v porcelanskem topilniku s prostornino pribl. 100 kub. centimetrov. Približno 40 kub. centimetrov stopljene snovi vlij v ogreto Shukoffovo plosko steklenico tako, da jo napolniš do treh četrtin. Skozi plutasti zamašek vstavi termometer, gradiran v desetinkah stopinj tako, da je živosrebrova bučka v sredi tekočive. Ko se temperatura spusti skoraj do kristalizacijske točke (približno 83 °C), s potresanjem vzbudi kristalizacijo. Ko se prično oblikovati kristali, se živosrebrov stolpec običajno umiri, nato pa spet prične padati. Temperaturo, pri kateri se živosrebrov stolpec za nekaj časa ustali, je treba zabeležiti - ta temperatura velja za kristalizacijsko točko naftalina, pri čemer se upošteva korekcija zaradi dela živosrebrovega stolpca, ki je izven steklenice. Ta korekcija se pri živosrebrovem termometru izračuna po formuli:

$$\frac{n \times (t - t')}{6000}$$

pri čemer je n število gradaciju živosrebrovega stolpca izven steklenice, t zabeležena temperatura in t' povprečna temperatura dela živosrebrovega stolpca izven steklenice. Vrednost t' se lahko določi približno z dodatnim termometrom, katerega bučka je na polovici dela živosrebrovega stolpca, ki gleda iz steklenice. termometer s kapilarno cevjo zagotavlja veliko natančnost. Shukoffova steklenica, prikazana na spodnji risbi, je steklena posoda z dvojnimi stenami. Iz vmesnega prostora med stenama je izsesan zrak.

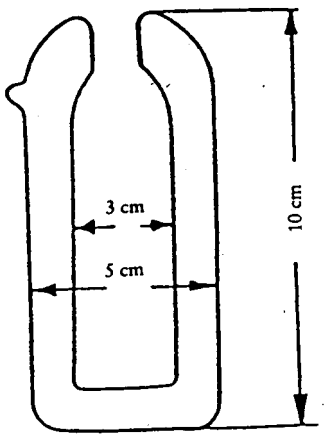

Poudariti je treba, da se zgoraj opisana metoda uporablja *mutatis mutandis* tudi za fenol in kreozole.

ODDELEK VI

PROIZVODI KEMIČNE IN SORODNIH INDUSTRIJ

Glede interpretacije opomb št. 1, 2 in 3 k temu oddelku glej Komentar HS k oddelku VI.

28. POGLAVJE

ANORGANSKI KEMIČNI PROIZVODI; ORGANSKE IN ANORGANSKE SPOJINE PLEMENITIH KOVIN, KOVIN REDKIH ZEMLJIN, RADIOAKTIVNIH ELEMENTOV IN IZOTOPOV

II. ANORGANSKE KISLINE IN ANORGANSKE KISIKOVE SPOJINE NEKOVIN

2811 **Druge anorganske kisline in druge anorganske kisikove spojine nekovin**

2811 19 100 in 2811 19 800 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša opomba št. 4 k temu poglavju.

III. HALOGENE SPOJINE IN ŽVEPLOVE SPOJINE NEKOVIN

2812 **Halogenidi in oksihalogenidi nekovin**

od 2812 10 110 do 2812 10 180 Fosforja

Glej Komentar k HS k **tar. številki 2812** pod (A), točka (3) in pod (B), točka (4).

od 2812 10 910 do 2812 10 99 Drugo

Poleg proizvodov, naštetih v Komentarju HS k **tar. številki 2812** pod (A) (**razen** v točki (3)) in pod (B) (**razen** v točki (4)), **zajema** ta tar. številka telurjev tetraklorid $(TeCl_4)$, ki se večinoma uporablja za prevlekanje srebrnega blaga s patino.

IV. ANORGANSKE BAZE IN OKSIDI, HIDROKSIDI IN PEROKSIDI KOVIN

Pojem **"peroksidi"** označuje samo spojine kovine in kisika, katerih molekule tvorijo vez -0-0-.

Oksidi, hidroksidi in peroksidi kovin, ki niso zajeti v predhodnih tar. številkah ali podštevilkah tega razdelka, se uvrščajo v **tar. podštevilko 2825 90 900**.

2819 **Kromovi oksidi in hidroksidi**

2819 10 000 Kromov trioksid

Glej Komentar HS k **tar. številki 2819** pod (A), točka (1).

2819 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, omenjene v Komentarju HS k **tar. številki 2819** pod (A) v točki (2) in pod (B).

2825 **Hidrazin in hidroksilamin in njune anorganske soli; druge anorganske baze; drugi kovinski oksidi, hidroksidi in peroksidi**

2825 70 000 Molibdenovi oksidi in hidroksidi

V to tar. podštevilko se **ne uvršča** tehnični molibdenov oksid, dobljen samo z žganjem molibdenovih koncentratov (**tar. podštevilka 2613 10 000**).

V. SOLI IN PEROKSI SOLI ANORGANSKIH KISLIN IN KOVIN

2826 **Fluoridi; fluorosilikati, fluoroaluminati in druge kompleksne fluorove soli**

2826 19 000 Drugi

Poleg proizvodov, navedenih v Komentarju HS k **tar. številki 2826** pod (A), točke od (4) do (9), **spadajo** v to tar. podštevilko:

1. **berilijev difluorid** (BeF_2) - proizvod steklastega videza s specifično težo okoli 2 g/kub. centimeter in s tališčem okoli 800 °C. Je zelo topljiv v vodi in se uporablja kot posrednik v metalurgiji berilija. Pridobiva se z žganjem amonijevega fluoroberilata;
2. **kisli berilijev fluorid** $(5BeF_2BeO)$ - tudi ta je steklastega videza in topen v vodi, njegova spec. teža pa je nekoliko večja od spec. teže berilijevega difluorida (okoli 2,3 g/cm^3).

2826 30 000 Natrijev heksafluoraluminat (sintetični kriolit)

Glej Komentar HS k **tar. številki 2826** pod (C), točka (1).

2826 90 900 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. številki 2826** pod (B), točke od (3) do (7) in pod (C), točke od (2) do (5), **razen** dinatrijevega heksafluorovega cirkonata, ki se ločeno uvršča v **tar. podštevilko 2826 90 100**.

2833 Sulfati; galuni; peroksisulfati (persulfati)

2833 29 300 Kobalta, titana

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **Dititanov trisulfat** $(Ti_2(SO_4)_3)$, ki se v anhidridni obliki pojavlja v obliki zelenega kristalnega prahu. V vodi ni topen, pač pa v razredčenih kislinah, s katerimi tvori rožnato raztopino. V hidrirani obliki tvori stabilne kristalne hidrate, topne v vodi. Uporablja se kot reducent v tekstilni industriji.
2. **Titanov oksisulfat (titanil sulfat)** $(TiO)SO_4)$, ki se lahko pojavlja v anhidridni obliki kot bel higroskopičen prah, ali pa v številnih hidriranih oblikah, med katerimi je najstabilnejši dihidrat. Uporablja se kot lužilo pri barvanju.
3. **Titanov bisulfat** $(Ti(SO_4)_2)$ - bel, zelo higroskopičen prah, ki je precej nestabilen.

2835 Fosfinati (hipofosfiti), fosfonati (fosfiti), fosfati in polifosfati

2835 10 000 Fosfinati (hipofosfiti) in fosfonati (fosfiti)

Glej Komentar HS k **tar. številki 2835** pod (A) in (B).

od 2835 22 000 do 2835 29 900 Fosfati

Glej Komentar HS k **tar. številki 2835** pod (C), prvi odstavek (I) in drugi odstavek pod (1) (a), (2) (a), (b), (c) in točke od (3) do (8).

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** mešanice različnih fosfatov (večinoma 31. poglavje ali **tar. podštevilka 3824 90 990**).

od 2835 31 000 do 2835 39 700 Polifosfati

Glej Komentar HS k **tar. številki 2835** pod (C), prvi odstavek pod I, II, III in IV in drugi odstavek pod (1) (b), (2) (d) do (g).

2835 39 100 Amonijev

Ta tar, podštevilka **zajema** tetraamonijen difosfat (amonijev pirofosfat) $((NH_4)_4P_2O_7)$ in pentamonijev trifosfat $((NH_4)_5P_3O_{10})$. V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi amonijevi polifosfati z višjo stopnjo polimerizacije, tudi če so sestavljeni iz podobnih verig kot polimeri (včasih jih imenujejo amonijevi metafosfati). Tak primer je npr. Kurrolova amonijeva sol (ne gre je enačiti s Kurrovo soljo - natrijevim metafosfatom!), katere linearni polimer ima visoko povprečno polimerizacijsko stopnjo (več tisoč do več desettisoč enot). To je bel kristalni prah, ki v vodi ni posebno topen. Uporablja se pretežno kot sredstvo za vzpostavljanje negorljivosti snovi.

2835 39 300 Natrijev

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Natrijeve pirofosfate (natrijeve difosfate): tetranatrijev pirofosfat (nevtralni difosfat) $(Na_4P_2O_7)$ in dinatrijev dihidrogenpirofosfat (kisli difosfat) $(Na_2H_2P_2O_7)$;
2. Natrijeve metafosfate (z osnovno formulo $((NaPO_3)_n)$, ki so dveh vrst: natrijev ciklo-trifosfat in natrijev ciklo-tetrafosfat;
3. Druge natrijeve polifosfate z visoko stopnjo polimerizacije. Mednje **spada** tudi proizvod, katerega nepravilno imenujejo heksametafosfat in ki je znan tudi kot Grahamova sol. To je v bistvu zmes polimerov $((NaPO_3)_n)$ s stopnjo polimerizacije med 30 in 90.

2840 Borati, peroksiborati (perborati)

2840 19 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** kristalizirani dinatrijev tetraborat (s 5 ali 10 H_2O).

2840 20 100 Natrijevi borati, brezvodni

Ta tar. podštevilka **zajema** natrijev pentaborat in natrijev metaborat

2841 Oksi in peroksi soli kovinskih kislin

2841 69 000 Druge

Manganiti so soli manganove kisline (H_2MnO_3). V vodi so skoraj netopni in zlahka hidrolizirajo.Ta tar. podštevilka **zajema** bakrov manganit $(CuMnO_3)$, ki se uporablja v plinskih maskah, da ogljikov monoksid oksidira v ogljikov dioksid. Sem **spada** tudi bakrov bi(hidrogen manganit) $(Cu(HMnO_3)_2)$, ki je še bolj učinkovit.

Poleg manganatov, naštetih v Komentarju HS k **tar. številki 2841** pod (3) (a), **zajema** ta tar. podštevilka tudi manganate s petvalentnim manganom (npr. $Na_3MnO_4 10H_2O$).

2842 **Druge soli anorganskih kislin ali peroksi kislin, razen azidov**

2842 10 000 Dvojni in kompleksni silikati

Glej Komentar HS k **tar. številki 2842** pod (II), točka (K).

2842 90 100 Soli, dvojne ali kompleksne soli selenove ali telurjeve kisline

Poleg proizvodov, navedenih v Komentarju HS k **tar. številki 2842** pod (I) (B) in (C) in pod (II) (D) in (E), poleg selenovih sulfitov, selenovih sulfatov in tioteluratov, omenjenih pod (II) v odstavku (C) v točki (3), se v to tar. podštevilko uvrščajo:

1. Živosrebrov selenid $(HgSe)$ in indijev selenid $(InSe)$), ki se uporabljata kot polprevodnika in
2. Svinčev telurid $(PbTe)$ visoke čistoče, ki se uporablja za tranzistorje, za termične spoje, za žarnice z živosrebrovimi parami itd.

VI. RAZNO

2844 **Radioaktivni kemični elementi in radioaktivni izotopi (vključno fisijski in obogateni kemični elementi in izotopi) ter njihove spojine, zmesi in ostanki, ki vsebujejo te proizvode**

Glej opombo HS št. 6 k temu poglavju.

od 2844 10 100 do 2844 10 900 Uran, naravni in njegove spojine: zlitine, disperzije (vključno kermeti), keramični proizvodi in mešanice, ki vsebujejo naravni uran in spojine naravnega urana

Glej Komentar HS k **tar. številki 2844** pod (IV) (A), točka (1), (B) (2) in pod (C) od (1) do (3).

od 2844 20 210 do 2844 20 890 Uran, obogaten v U235 in njegove spojine; plutonij in njegove spojine; zlitine, disperzije (vključno kermeti), keramični proizvodi in mešanice, ki vsebujejo uran, obogaten v U235, plutonij in spojine teh proizvodov (Euratom)

Uran, obogaten v izotop 235 je označen kot "**šibko obogateni uran**" (vsebuje okoli 20% U235) in kot "**močno obogateni uran**" (vsebuje več kot 20% U235).

Glede plutonija in njegovih spojin glej Komentar HS k **tar. številki 2844** pod (IV) (A), točka (3), (B), točka (2) in (C), točki (1) in (3).

2844 30 110 in 2844 30 190 — Uran, osiromašen v U 235 in njegove spojine; torij in njegove spojine; zlitine, disperzije (vključno kermeti), keramični proizvodi in zmesi, ki vsebujejo uran, osiromašen v U235, torij in spojine teh proizvodov

Uran, osiromašen v U 235 je stranski proizvod proizvodnje urana, obogatenega v U235. Zaradi mnogo nižje cene in večjih razpoložljivih količin nadomešča naravni uran, še posebno kot oploditvena snov, kot zaščitni zaslon pred radiacijo, kot težka kovina za proizvodnjo letal in v proizvodnji geterjev (absorbentnih zmesi), ki se uporabljajo za prečiščevanje nekaterih plinov.

od 2844 30 510 do 2844 30 690 — Torij; zlitine, disperzije (vključno kermeti), keramični proizvodi in mešanice, ki vsebujejo torij ali njegove spojine

Glej Komentar HS k **tar. številki 2844** pod (IV), predvsem del (A), točka (2) in del (B), točka (3).

2844 30 910 2844 30 990 — Spojine urana, osiromašenega v U 235 ali torija, v zmesi ali ne (Euratom)

Glej Komentar HS k **tar. številki 2844** pod (IV), del (B), točki (1) in (3).

od 2844 40 110 do 2844 40 900 — Radioaktivni elementi in izotopi ter spojine, **razen** tistih iz tar. podštevilk 2844 10, 2844 20 in 2844 30; zlitine, disperzije (vključno kermeti), keramični proizvodi in mešanice, ki vsebujejo te elemente, izotope ali spojine; radioaktivni ostanki

Glede definicije pojma **"izotopi"** glej zadnji nstavek opombe št. 6 k temu poglavju ter Komentar HS k **tar. številki 2844**, del (I).

Glede drugih proizvodov, navedenih v tej podštevilki, glej Komentar HS k **tar. številki 2844**, del (III).

2844 50 000 — Izrabljeni (izsevani) gorivni elementi (polnjenja) jedrskih reaktorjev (Euratom)

Glej Komentar k HS k **tar. številki 2844** pod (IV) (C), točka (4).

2845 — Izotopi, razen izotopov iz tar. številke 28.44; anorganske ali organske spojine teh izotopov, kemično določene ali nedoločene

Glede definicije pojma **"izotopi"** glej zadnji nstavek opombe št. 6 k temu poglavju ter Komentar HS k **tar. številki 2844**, del (I).

2845 10 000 — Težka voda (devterijev-oksid) (Euratom)

Ta tar. podštevilka **zajema** težko vodo ali devterijev oksid (D_2O), katere videz spominja na navadno vodo in ki ima tudi iste kemične lastnosti. Fizikalne lastnosti težke vode pa so nekoliko drugačne. Težka voda se uporablja kot vir devterija v jedrskih reaktorjih za upočasnjevanje nevtronov, ki trkajo v uranove atome.

2845 90 100 — Devterij in njegove spojine ; vodik in njegove spojine, obogatene z devterijem; mešanice in raztopine, ki vsebujejo te proizvode (Euratom)

Glej komentar k HS k **tar. številki 2845**, treji odstavek pod (1) in (39.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi hidrogenirane organske in anorganske spojine, v katerih je vodik delno ali v celoti zamenjan z devterijem. Najpomembnejše med njimi so: litijev devterid, devterirani amonij, devterirani vodikov sulfid, devterirani benzen, devterirani bifenil in devterirani terfenili. Ti proizvodi se uporabljajo v atomski industriji za upočasnjevanje atomov (moderatorji), kot posredniki v proizvodnji težke vode, ali pa v raziskovanju termonuklearne fuzijske reakcije. Te spojine so tudi zelo uporabne v organskih analizah in sintezah.

2845 90 90 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** naslednje izotope in spojine:

1. ogljik 13, litij 6, litij 7 in spojine iz njih;

2. bor 10, bor 11, dušik 15, kisik 18 in spojine iz njih (npr. $^{10}B_2O_3$, $^{10}B_4C$, $^{15}NH_3$, $^{18}H_2O$).

2846 Anorganske in organske spojine kovin redkih zemelj, itrija in skandija ali iz mešanic teh kovin

2846 10 000 Cerijeve spojine

Glej Komentar k HS k **tar. številki 2846**, tretji odstavek pod (1).

2846 90 000 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema** spojine kovin redkih zemljin, imenovane lantanidi (ker je lantan prvi med njimi). Med temi spojinami so oksidi evropija, gadolinija, samarija in terbija, ki se uporabljajo kot absorbenti nevtronov pri kontroli varnosti jedrskih palic in televizijskih cevi.

Glej tudi Komentar HS k **tar. številki 2846**, tretji odstavek pod (2).

29. POGLAVJE

ORGANSKI KEMIČNI PROIZVODI

SPLOŠNA DOLOČILA

Kratica **INN** za nazivi, ki se pojavlja v Kombinirani nomenklaturi in v Komentarju k njej pomeni, da je naziv vključen v seznam Mednarodnih občih imen (**International non-property names**) za farmacevtske snovi, katerega je objavila Svetovna zdravstvena organizacija (**WHO**).

Kratica **INNM** pomeni, da je naziv sprejela Svetovna zdravstvena organizacija kot "**Mednarodno modificirano obče ime** (**International non-property name (modified**)".

Kratica **ISO** (**International Organisation of Standardization**) pomeni, da je določeno ime eno izmed "**splošnih imen za kontrolo kužnosti kemičnih proizvodov in rastlin**" v Priporočilu **R 1750** Mednarodne organizacije za standarizacijo.

Opomba št. 1 a)

Glej Komentar HS k temu poglavju pod (A), prve štiri odstavke. V to poglavje **spadajo**:

1. **Antraceni** najmanj 90 mas.%-ne čistoče, računano na težo brezvodnega proizvoda (**tar. podštevilka 2902 90 100**).
2. **Benzen**, čistoče več kot 95 mas.% (**tar. podštevilka 2902 20 100** ali **2902 20 900**).
3. **Naftalen** s kristalizacijsko točko, ki ni nižja od 79,4 °C (**tar. podštevilka 2902 90 100**).
4. **Toluen**, čistoče več kot 95 mas.% (**tar. podštevilka 2902 30 100** ali **2902 30 900**).
5. **Ksileni**, čistoče več kot 95 mas.% (**tar. podštevilke od 2902 41 000 do 2902 44 900**).
6. **Etan** in drugi nasičeni aciklični ogljikovodiki (**razen** metana in propana) v obliki posameznih izomerov najmanj 95 vol.%-ne čistoče, računano kot pri dehidriranem proizvodu in v odvisnosti do prostornine plinastega proizvoda ter teže proizvoda v neplinastem stanju[1] (**tar. podštevilka 2901 10 100** ali **2901 10 900**).
7. **Etilen** najmanj 95 vol.%-ne čistoče, računano po prostornini brezvodnega proizvoda (**tar. podštevilka 2901 21 000**).

1. Plinasto stanje se opazuje pri 15 °C in pri pritisku 1.013 milibarov.

8. **Propen** (propilen) najmanj 90 vol.%-ne čistoče, računano po prostornini brezvodnega proizvoda (**tar. podštevilka 2901 22 000**).
9. **Maščobni alkoholi** najmanj 90 mas.%-ne čistoče, računano po teži brezvodnega proizvoda, ki imajo šest ali več ogljikovih atomov (**tar. podštevilka 2905 17 000** ali **2905 29 000**).
10. **Krezoli** (posamezni ali izomerne mešanice) čistoče več kot 95 mas.% (**tar. podštevilka 2907 12 000**).
11. **Fenol** čistoče več kot 90 mas.% (**tar. podštevilka 2907 11 000**).
12. **Ksileni** (posamezni ali mešani izomeri), ki vsebujejo vsaj 95 mas.% vseh ksilenolov, računano na težo brezvodnega proizvoda (**tar. podštevilka 2907 14 000**).
13. **Maščobne kisline** (**razen** oleinske kisline) najmanj 90 mas.%-ne čistoče, računano na težo brezvodnega proizvoda, ki imajo šest ali več ogljikovih atomov (**tar. številki 2915** in **2916**).
14. **Oleinska kislina** najmanj 85 mas.%-ne čistoče, računano na težo brezvodnega proizvoda (**tar. podštevilka 2916 15 000**).
15. **Piridin** čistoče več kot 95 mas.% (**tar. podštevilka 2933 31 000**).
16. **Metilpiridin** (pikoilin), 5-etil-2-metilpiridin (5-etil-2-pikolin) in 2-vinilpiridin najmanj 90 mas.%-ne čistoče (**tar. podštevilka 2933 39 800**).
17. **Kinolin** najmanj 95 mas.%-ne čistoče, preračunano na brezvodni proizvod (določeno s plinsko kromatografijo) (**tar. podštevilka 2933 40 900**).
18. **1,2-dihidro-2,2,4-trimetilkindin** najmanj 85 mas.%-ne čistoče, preračunano na brezvodni proizvod (**tar. podštevilka 2933 40 900**).
19. **Akridin** najmanj 95 mas.%-ne čistoče, preračunano na brezvodni proizvod (določeno s plinsko kromatografijo) (**tar. podštevilka 2933 90 800**).
20. **Derivati maščobnih kislin** in **maščobnih alkoholov** navedenih zgoraj v točkah 9, 13 in 14 (npr., soli estri (**razen** tistih z glicerinom), amini, amidi, nitrili) pod pogojem da odgovarjajo kriterijem čistoče za odgovarjajoče maščobne kisline in maščobne alkohole.

Opomba št. 1 b)

Glej Komentar HS k temu poglavju pod (A), zadnji odstavek.

Opomba št. 1 d)

Vodne raztopine, ki se smejo uvrstiti v to poglavje, so samo prave raztopine -četudi je zaradi premajhne količine vode snov raztopljena le delno.

Opomba št. 1f) in 1 g)

Glede dodanih stabilizatorjev, protiprašnih elementov, barvil ali dišavnih snovi glej Komentar HS k temu poglavju pod (A), predzadnji odstavek.

Opomba št. 5

Določila te opombe se nanašajo samo na razvrščanje v tar. številke tistih proizvodov, na katere se nanaša (glej Komentar HS k temu poglavju pod (G)).Glede uvrščanja v tar. podštevilke znotraj tarifnih številk se uporabljajo dodatne opombe k temu poglavju.

I. OGLJIKOVODIKI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- ALI NITROZO-DERIVATI

2902 Ciklični ogljikovodiki

2902 19 300 Azulen in njegovi alkilni derivati

Ta tar. podštevilka **zajema**: azulen (biciklo /5,3,0/ dekapenten) in njegove alkilne derivate: kamazulen (7-etil1,4-dimetilazulen), gvajazulen (7- izopropil1-1,4-dimetilazulen), fetiferazulen (2-izopropil1-4,8- dimetilazulen).

2902 90 100 Naftalen in antracen

Glej Komentar HS k **tar. številki 2902**, del (C) pod (III), točki (a) in (c).

2902 90 300 Bifenil in terfenili

Glej Komentar HS k **tar. številki 2902**, del C pod (III), točki (a) in (d).

2903 Halogenski ogljikovodikovi derivati

2903 30 100 Fluoridi

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1,1-difluoretan, ogljikov tetrafluorid (tetrafluormetan), tetrafluoretilen, trifluoretilen, trifluormetan.

2903 51 100 Lindan (ISO)

Lindan je gama izomer heksaklorocikloheksana (HCH) s čistočo 99 mas.% ali več. Samo gama izomer (HCH) ima lastnosti insekticida. Uporablja se v agrokulturi za zaščito gozdov.

II. ALKOHOLI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-. NITRO- IN NITROZO- DERIVATI

2905 **Aciklični alkoholi in njihovi halogenski, sulfo-, nitro in nitrozo-derivati**

2905 14 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** samo sekundarni butilalalkohol (butan-2-ol) in izobutil (2-metilpropan-1-ol).

2905 15 000 Pentanol (amilalkohol) in njegovi izomeri

Normalni amil alkohol (pentan-1ol), sekundarni amil alkohol (pentan-2-ol), terciarni amil alkohol (2-metilbutan-ol, amilhidrat), izoamil alkohol (3-metilbutan-1-ol), sekundarni amil alkohol (3metilbutan-2-ol), 2-metilbutan-1-ol, neopentil alkohol in pentan-3-ol. .

od 2905 44 110 do 2905 44 990 D-glucitol (sorbitol)

Te tar. podštevilke **zajemajo** samo D-glucitol (sorbitol), ki izpolnjuje določila opombe št. 1 k temu poglavju. Oblike D- glucitola (sorbitola), ki jim ne ustrezajo, se uvrščajo v **tar. podštevilke od 3824 60 110 do 3824 60 990**.

2906 **Ciklični alkoholi in njihovi halogenski, sulfo-, nitro- in nitrozo-derivati**

2906 11 000 Mentol

Ta tar. podštevilka **zajema** samo (-)-paramentol-3, (-)-trans-1,2- cis-1, 5-izopropil, 2-metil-5-cikloheksanol, (+-)paramentol1-3 in (+)-paramentol-3.

V to tar. podštevilko se **ne uvršča** neomentol, izomentol in neoizomentol (**tar. podštevilka 2906 19 000**).

VI. SPOJINE S KETONSKO SKUPINO IN SPOJINE S KINONSKO SKUPINO

2914 **Ketoni in kinoni z drugimi kisikovimi funkcijami ali brez njih in njihovi halogenski - sulfo-, nitro- ali nitrozo- derivati**

2914 50 000 Ketonski fenoli in ketoni z drugimi kisikovimi funkcijami

V smislu te tar. podštevilke označuje izraz "**druga kisikova funkcija**" katerokoli izmed kisikovih funkcij, naštetih v naslednjih tar. številkah tega poglavja, **razen** alkoholne, aldehidne in fenolne funkcije.

2914 61 000 in 2914 69 900 Kinoni

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 2914**, dela (E) in (F). V smislu te tar. podštevilke je treba pomeni besedo **"kinoni"** razumeti v širšem smislu kot "**kinone z drugo kisikovo skupino ali brez nje**"; zato mednje **spadajo** kinoni brez druge kisikove skupine (**razen** s kinonsko skupino), kino - alkoholi, kino - fenoli, kino - aldehidi in kinoni z drugimi kisikovimi funkcijami (**razen** zgoraj navedenih).

VII. KARBOKSILNE KISLINE IN NJIHOVI ANHIDRIDI, HALOGENIDI, PEROKSIDI IN PERKISLINE, NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- IN NITROZO-DERIVATI

2915 **Nasičene aciklične monokarbonske kisline in njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi in perkisline, njihovi halogenski, sulfo-, nitro- ali nitrozo-derivati**

Glede kriterijev čistoče mastnih kislin in njihovih derivatov glej splošne opombe 1(a) k temu poglavju, točki št. (13) in (20).

2916 **Nenasičene aciklične monokarbonske kisline, ciklične monokarbonske kisline, njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi in perkisline, njihovi halogenski, sulfo-, nitro- ali nitrozo- derivati**

Glede kriterijev čistoče mastnih kislin in njihovih derivatov glej splošne opombe 1(a)k temu poglavju, točke št. (13), (14) in (20).

VIII. ESTRI ANORGANSKIH KISLIN, NJIHOVE SOLI IN NJIHOVI HALOGENSKI, SULFO-, NITRO- IN NITROZO-DERIVATI

2919 00 **Estri fosforne kisline in njihove soli, vključno z laktofosfati; njihovi halogenski, sulfo-, nitro- in nitrozo-derivati**

2919 00 110 Glej Komentar HS k **tar. številki 2919**, drugi odstavek, točko (5).

2919 00 190 Tributil fosfati, trifenil fosfat, triksilil fosfati in tri(2-kloretil)fosfat

Glej Komentar HS k **tar. številki 2919**, drugi odstavek pod (3), (4) in (6).

Obstajata le dva tributil fosfata (tri-n-butil fosfat in triizobutil fosfat) in le trije triksilil fosfati (orto-, meta- in para-izomeri).

2919 00 910 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. številki 2919**, drugi odstavek pod (1), (7) in (8)

Ta tar. podštevilka **zajema** alfa- in beta-glicerofosforno kislino in njune soli (alfa- in beta-glicerofosfate), kot tudi tri (2-metaksifenil) fosfate (gvajakol fosfate)

IX. SPOJINE Z DUŠIKOVO FUNKCIJO

2921 **Spojine z amino funkcijo**

2921 42 900 Druge

V smislu te tar. podštevilke so ogljikovodikovi derivati anilina derivati, dobljeni s substitucijo (nadomestitvijo) ene ali obeh vodikov, vendar samo z alkilno ali cikloalkilno skupino. Zato so substituenti z eno ali več aromatskimi atomi (bodisi da se vežejo na amino-dušikovo, bodisi na alkilno verigo), iz te tar. podštevilke **izključeni**.

2921 43 900 Druge

Opombe k **tar. podštevilki 2921 42 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

2921 44 000 Difinilamin in njegovi derivati; njihove soli

Opombe k **tar. podštevilki 2921 42 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

2921 45 000 1-naftilamin (alfa-naftilamin), 2-naftilamin (beta-naftilamin) in njuni derivati; njune soli

Opombe k **tar. podštevilki 2921 42 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

2921 49 100 Ksilidini in njihovi derivati; njihove soli

Opombe k **tar. podštevilki 2921 42 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

2922 **Amino spojine s kisikovo funkcijo**

V smislu uvrščanja etrov in estrov v to tar. številko se pri določanju vrste prisotnosti kisikove funkcije upoštevajo vse kisikove funkcije znotraj etrificirane ali estrificirane molekule.

Estrske funkcije organskih kislin štejejo ali za kislo funkcijo ali za alkoholno (fenolno) funkcijo - izbor je odvisen od položaja karbonilnega estra v razmerju do amino skupine.

Estrske skupine anorganskih kislin štejejo za kisikove funkcije.

V primerih neestrskih funkcij (organskih kislin) pride v poštev opredelitev kisikove funkcije v opombi št. 4 k temu poglavju. Vendar pa pri uvrščanju v to tar. številko šteje etrska funkcija za alkoholno ali fenolno funkcijo.

2922 19 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** amino-alkohole ter njihove etre in estre, v katerih so edina prisotna kisikova funkcija ali alkoholi, etri ali estri ali njih kombinacija.

2922 29 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** tiste amino-naftole ali amino-fenole in njihove etre ali estre, pri katerih so edina prisotna kisikova funkcija ali etri, estri ali fenoli ali njih kombinacija.

2922 41 000 Lizini in njihovi estri; njihove soli

Ta tar. podštevilka **zajema** samo lizine in njihove estre, pri katerih so edine prisotne kisikove funkcije ali kisline ali estri ali njih kombinacije.

2922 49 70 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** tiste amino-kisline in njihove estre, pri katerih so edina vrsta prisotne kisikove funkcije ali kisline ali estri ali njih kombinacije.

2923 Kvaternarne amonijeve soli in hidroksidi; lecitini in drugi fosfoaminolipidi

2923 20 000 Lecitini in drugi fosfoaminolipidi

Glej Komentar HS k **tar. številki 2923**, četrti odstavek pod (2).

Drugi fosfoaminolipidi iz te tar. podštevilke so estri (fosfatidi), podobni lecitinom. Mednje **spada cefalin**, dušikova organska baza, iz katerih sta **kolamin** in **serin** ter **sfingomelin** (baza, iz katere sta kolin in sfingosin).

2925 Spojine s karboksiamidno funkcijo (vključno saharin in njegove soli) in spojine z imino funkcijo

2925 11 000 Saharin in njegove soli

Glej Komentar HS k **tar. številki 2925**, del (A), prvi odstavek pod (1).

X. ORGANSKOANORGANSKE SPOJINE, HETEROCIKLIČNE SPOJINE, NUKLEINSKE KISLINE IN NJIHOVE SOLI TER SULFOAMIDI

2930 Organske žveplove spojine

Organske žveplove spojine so opredeljene v opombi št. 6 k temu poglavju in se uvrščajo v to tar. številko ne glede na to, ali vsebujejo nekovine ali kovine, ki so neposredno vezani na ogljikove atome.

2932 **Heterociklične spojine samo s heteroatomom ali heteroatomi kisika**

od 2932 29 100 do 2932 29 800 Drugi laktoni

Glej Komentar HS k **tar. številki 2932 29**.

2933 **Heterociklične spojine samo s heteroatomom ali heteroatomi dušika**

2933 79 00 Drugi laktami

Glej Komentar HS k **tar. številki 2933 79**.

XI. PROVITAMINI, VITAMINI IN HORMONI

2936 **Provitamini in vitamini, naravni ali sintetični (vključno z naravnimi koncentrati), njihovi derivati, ki se uporabljajo predvsem kot vitamini, in medsebojne mešanice navedenih proizvodov, vključno s tistimi, ki so v kakršnem koli topilu**

Proizvodi iz te tar. številke so lahko:

- stabilizirani z olji;
- stabilizirani s prekrivanjem npr. z želatino, voskom, gumo ali z različnimi vrstami celuloznih derivatov v obliki mikrokapsul;
- adsorbirani na silicijevem dioksidu.

Na uvrščanje v to tar. številko ne vpliva dodajanje plastifikatorjev ali sredstev proti strjevanju.

Vendar pa so adsorbenti izmenjevalnikov ionov iz te tar. številke **izključeni** in se uvrščajo skladno z njihovo sestavo in uporabo.

2937 **Hormoni, naravni ali sintetični; njihovi derivati, ki se uporabljajo predvsem kot hormoni; drugi steroidi, ki se uporabljajo predvsem kot hormoni**

2937 10 100 Gonadotropni hormoni

Ta tar. podštevilka **zajema**:

- **korionski gonadotrofin** (INN) (HCG - Human Chorionic Gonadotrophin), serumski gonadotrofin (INN) (PMSG - Pregnant-Mare Serum Gonadotrophin);
- **hormon, ki pospešuje rast mešička** (FSH), laktogenski hormon (LTH, galaktin, galaktogenski hormon, luteotrofin, mamotrofin, prolaktin), jajčni hormon (LH, ICSH - Interstitial-Cell-Stimulating Hormone), luteinostimuli .

2937 10 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema**:

- **kortikotrofin** (INN) (ACTH - Adrenocorticotrophic Hormone), adreno-kortikotrofin;
- **ratsni hormon** (GH, STH - Somatotrophic Hormone, Somatotrophin);
- **tirotrofin** (INN) (TSH - Throid-Stimulating-Hormone).

od 2937 21 000 do 2937 29 900 Adrenokortikalni hormoni in njihovi derivati

Glej Komentar HS k **tar. številki 2937**, del III, prvi odstavek (A) in drugi odstavek.

Glej tudi Komentar HS k **tar. številki 2937** - "**Seznam steroidov, ki se uporabljajo predvsem zaradi njihove hormonske funkcije**".

2937 91 000 Insulin in njegove soli

Glej komentar k HS k **tar. številki 2937**, del II pod (D).

2937 92 000 Estrogeni in progestogeni

Glej komentar k HS k **tar. številki 2937**, del II, prvi odstavek pod (B) in (C) ter tretji in četrti odstavek.

Glej tudi seznam steroidov v Komentarju HS k **tar. številki 2937**, kar se tiče snovi, navedene kot **"estrogeni"** ali **"progestogeni"**.

XII. GLIKOZIDI IN RASTLINSKI ALKALOIDI, NARAVNI ALI DOBLJENI S SINTEZO IN NJIHOVE SOLI, ETRI, ESTRI IN DRUGI DERIVATI

2938 Glikozidi, naravni ali sintetični in njihove soli, etri, estri in drugi derivati

Glikozidi iz te tar. številke so sestavljeni iz sladkega in iz nesladkega dela (Aglikonski del). Ta dva dela sta med seboj povezana z anomerskim ogljikovim atomom sladkorja. Vendar pa proizvodi, kot so vakcinin in hamamelitanin iz **tar. številke 2940 ne štejejo** za glikozide.

Najpogostejši naravni glikozidi so kisikovi glikozidi. Vendar obstajajo tudi naravni dušikovi, žveplovi in ogljikovi glikozidi, v katerih se sladkorjev anomerski ogljikov atom veže na glikol preko dušikovega, žveplovega ali ogljikovega atoma.

Iz te tar. številke so **izključeni** naslednji proizvodi:

(a) **nukleozidi** in **nukleotidi** iz **tar. številke 2934** (glej Komentar HS k **tar. številki 2934**, del (D) pod (6);

(b) **alkaloidi** iz **tar. številke 2939** (npr. tomatin);

(c) **antibiotiki** iz **tar. številke 2941** (npr. tojokamikin).

2938 90 100 Digitalis glikozidi

Poleg spojin, navedenih v Komentarju HS k **tar. številki 2938** pod (2), **spadajo** v to tar. številko:

- **acetil digitoksin, acetildigoksin, acetilgitoksin**;
- **desacetilanatosid A,B,C** in **D**, **digifolein, diginatin, diginin, digipurpurin, digitalinum verum in germanicum;**
- **gitalin, gitaloksin, gotonin, gitoksin, glukoverdoksin;**
- **lanafolein, lanatosid A,B,C in D;**
- **trigonin, verodoksin.**

2938 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** spojine, navedene v Komentarju HS k **tar. številki 2938** v drugem odstavku v točkah od (4) do (9) in v zadnjih dveh odstavkih.

2939 Rastlinski alkaloidi, naravni ali sintetični, njihove soli, etri, estri in drugi derivati

2939 10 00 Alkaloidi opija in njihovi derivati; njihove soli

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi koncentrate maka, v katerih je skupaj 80 mas.% ali več celotne teže alkaloidov, računano na suho snov.

2939 69 000 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** naslednje alkaloide rženih rožičkov:

- ergotamin in ergotaminin, ergosin in ergosinin, ergokristin in ergokristinin, ergokriptin in ergokriptinin, ergokornin in ergokorninin, ergobasin in ergobasinin ter derivate naštetih proizvodov, kot so dihidroergotamin, dihidroergotoksin in metilergobasin.

2941 Antibiotiki

od 2941 20 100 do 2941 20 900 Penicilini in njihovi derivati s strukturo penicilinske kisline; njihove soli

Ta tar. podštevilka **zajema** vse peniciline, t.j. vse aktivne antibiotske spojine, katerih molekule vsebujejo penin ali ogrodje 6- aminopenicilinske kisline ß -laktama ali pa 4-karboksi-5-dimetil- 2-tiazolidin-aminoocetne kisline. Pri tem je aminska skupina laktamskega obroča pripeta na organske kisline z amidno vezjo. Struktura teh kislin, ali drugi substituti karboksilne skupine tiazalidinskega obroča ne vplivajo na uvrščanje. Vendar pa ogrodje penina ne sme biti kako drugače modificirano. Primeri

penicilonov so naslednji: benzilpenicilin natrij (fenacetilpenin natrij), amilpenicilin natrij (n-carboksiheksenilpenin natrij), biosintetični penicilini in penicilini, kot sta prokain penicilin in benzatin dipenicilin.

od 2941 20 100 do 2941 20 800 Streptomicini in njihovi derivati; njihove soli

Poleg streptomicinov **zajema** ta tar. podštevilka dihidrostreptomicin, manosidostreptomicin in njune soli, t.j. sulfate in pantotenate.

2941 30 000 Tetraciklini in njihovi derivati; njihove soli

Ta tar. podštevilka **zajema** klortetraciklin, oksitetraciklin in tetraciklinski klorhidrat.

2941 50 000 Eritromicin in njegovi derivati; njihove soli

Med soli eritromicina **spadajo**: hidroklorid, sulfat, citrat, palmitat, stearat in glukoheptonat, s kislimi kloridi daje ustrezne estre, s kislimi anhidridi pa monoestre, kot so gluterat, maleat in ftalat.

30. POGLAVJE

FARMACEVTSKI PROIZVODI

SPLOŠNA DOLOČILA

3001 **Žleze in drugi organi za organoterapevtske namene, sušeni, tudi v prahu; ekstrakti iz žlez in drugih organov in njihovih izločkov za organoterapevtske namene; heparin in njegove soli; druge človeške ali živalske snovi, pripravljene za terapevtske ali profilaktične namene, ki niso omenjene in ne zajete na drugem mestu**

3001 10 100 in 3001 10 900 Žleze in drugi organi, sušeni, v prahu ali ne

Poleg proizvodov, navedenih v Komentarju HS k **tar. številki 3001** pod (A), se v to tar. podštevilko uvrščata hipofiza in tiroidna žleza.

3001 20 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** notranje agense (posušen in prečiščen ekstrakt svinjske sluznice).

3001 90 910 Heparin in njegove soli

Glej Komentar HS k **tar. številki 3001** pod (C).

3002 **Človeška kri; živalska kri, pripravljena za uporabo v terapevtske, profilaktične ali diagnostične namene; antiserumi in druge frakcije krvi ter modificirani imunološki proizvodi, dobljeni po biotehničnih postopkih ali kako drugače; cepiva, toksini, kulture mikroorganizmov (razen kvasovk) in podobni proizvodi**

3002 10 100 Serumi

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 3002** pod (C), tretji odstavek.

Vanjo ne **spadajo** serumi, ki se uporabljajo za določanje krvnih skupin ter krvne frakcije (**tar. številka 3006**) in **"normalni"** serumi (**tar. podštevilka 3002 10 950** ali **3002 10 990**).

3002 10 910 V to tar. podštevilko se uvršča npr. naravni človeški imunoglobin.

3002 10 950 in 3002 10 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema "normalne"** serume, človeški globulin, plazmo, fibrinogen, fibrin in (v kolikor je pripravljen za terapevtske ali profilaktične namene) krvni albumin (dobljen s frakcio človeške krvne plazme).

Krvni albumin, ki ni pripravljen za terapevtske ali profilaktične namene, je zato iz te tar. podštevilke **izključen** (**tar. številka 3502**).

3002 20 000 Cepiva za humano medicino

Glede vsebine pojma **"vakcina"** glej Komentar HS k **tar. številki 3002** pod (D), točka (1).

3002 30 000 Cepiva za uporabo v veterini

Glej komentar k **tar. podštevilki 3002 20 000**.

3002 90 500 Kulture mikroorganizmov

Glej Komentar HS k **tar. številki 3002** pod (D), točka (3).

3002 90 90 Drugo

V to tar. podštevilko se uvrščajo **toksini** in (v kolikor gre za "**podobne proizvode**") **simbiozni paraziti**, ki se uporabljajo za zdravljenje nekaterih bolezni (npr. plazmodij - parazit malarije in Tripanosoma cruzi).

3003 Zdravila (razen proizvodov iz tar. številk 30.02, 30.05 ali 30.06), ki sestoje iz dveh ali več sestavin in ki so pomešane za terapevtsko in profilaktično uporabo, toda niso pripravljena v odmerjenih dozah in ne v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno

3003 10 000 Ki vsebujejo peniciline ali njihove derivate s strukturo penicilinske kisline ali streptomicine in njihove derivate

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi kombinacijo penicilina in streptomicina.

3004 Zdravila (razen proizvodov iz tar. št. 3002, 3005 ali 3006), ki sestoje iz pomešanih ali nepomešanih proizvodov za terapevtsko ali profilaktično uporabo, pripravljena v odmerjenih dozah ali v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno

V nasprotju s predhodno tar. številko se v to tar. številko uvrščajo "**nepomešani proizvodi**". Glede vsebine pojma "**nepomešani proizvodi**" glej opombo št. 2 pod (a) k temu poglavju in Komentar HS k **tar. številki 3004**, tretji in četrti odstavek.

Izraza "**v odmerkih**" in "**v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno za profilaktično ali terapevtsko rabo**" sta definirana v Komentarju HS k **tar. številki 3004**, prvi in drugi odstavek.

Zdravila, ki so pripravljena v pakiranjih za dolgoročno uporabo ali za bolnice in podobne ustanove, se uvrščajo v to tar. številko. V tem primeru gre za večje število enot proizvoda, na pakiranju pa je običajno navedeno, da gre za zdravila za bolnišnično rabo.

Dejstvo, da zdravila vsebujejo npr. antibiotike, hormone ali liofilizirane (posušene z ohlajevanjem) proizvode, nato spravljeni v ampule ali stekleničke, v katere je pred uporabo potrebno naliti destilirano vodo ali kakšno drugo razredčilo, teh zdravil ne izključi iz te tar. številke.

3004 20 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** izključno proizvode, ki so pripravljeni v odmerkih, ne pa v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno.

3004 31 900 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. podštevilki 3004 20 900**.

3004 32 900 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. podštevilki 3004 20 900**.

3004 39 900 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. podštevilki 3004 20 900**.

3004 40 900 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. podštevilki 3004 20 900**.

3004 50 900 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. podštevilki 3004 20 900**.

3004 90 910 in 3004 90 990 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. podštevilki 3004 20 900**.

3005 Vata, gaza, obveze in podobni proizvodi (npr. obliži, obkladki), impregnirani, premazani ali prevlečeni s farmacevtskimi snovmi ali pripravljeni v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno, za medicinske, kirurške, zobarske ali veterinarske namene

3005 10 000 Lepljive obveze in drugi proizvodi z lepljivo plastjo

Ta tar. podštevilka **ne zajema** tekočih povojev (**tar. podštevilka 3005 90 990**).

3006 Farmacevtsko blago, navedeno v 4. opombi k temu poglavju

3006 10 100 in 3006 10 900 Sterilni kirurški katgut, sterilni materiali in sterilni adhezivi v kirurgiji za zapiranje ran; sterilna laminarija; sterilna absorbcijska sredstva za zaustavljanje krvavitev v kirurgiji in zobarstvu

Izraze iz te tar. podštevilke je treba razlagati dobesedno. Med te proizvode **ne spada** sterilne šivne sponke (**tar. številka 9018**).

31. POGLAVJE

GNOJILA

3103 **Fosfatna gnojila, mineralna ali kemična**

3103 10 000 Superfosfati

Glej Komentar HS k **tar. številki 3103** pod (A), točka (1).

3103 20 000 Bazična žlindra

Glej Komentar HS k **tar. številki 3103** pod (A), točka (2).

3105 **Mineralna ali kemična gnojila, ki vsebujejo dva ali tri gnojilne elemente - dušik, fosfor in kalij; druga gnojila; proizvodi iz tega poglavja v tabletah ali v podobnih oblikah ali pakiranjih do vključno 10 kg bruto mase**

Glede definicije pojma "**druga gnojila**" glej opombo št. 6 k temu poglavju.

3105 10 000 Proizvodi iz tega poglavja v tabletah ali v podobnih oblikah ali v pakiranjih do 10 kg bruto mase

Izraz "**podobne oblike**" se nanaša na blago, pripravljeno v izmerjenih količinah. Iz tega sledi, da gnojila, pripravljena v običajni, industrijski obliki (npr. v granulah) **ne štejejo** za "**podobne oblike**".

3105 20 100 in 3105 20 900 Mineralna ali kemična gnojila, ki vsebujejo tri gnojilne elemente - dušik. fosfor in kalij

Izraz "**vsebovati tri gnojilne elemente - dušik**, **fosfor** in **kalij**" pomeni prisotne količine naštetih elementov, ki zadoščajo za pravo gnojenje in niso zgolj nečistoče.

Dušik je lahko prisoten v obliki nitratov, amonijevih soli, sečnine, kalcijevega cianamida ali drugih organskih spojin.

Fosfor je večinoma prisoten v obliki fosfatov, ki so bolj ali manj topni, včasih pa se pojavlja tudi v organski obliki.

Kalij je prisoten v obliki soli (karbonata, klorida, sulfata, nitrata itd.).

V trgovini se izraža vsebnost dušika, fosforja in kalija z oznakami (po vrsti): N, P_2O_5 in K_2O.

Ti dve tar. številki **zajemata** gnojila, na katera se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3105** pod (B) in (C), v kolikor vsebujejo tri gnojilne elemente (dušik, fosfor in kalij). Včasih jih imenujejo "**NPK gnojila**".

Kemično določeneni dvojni amonijevi in kalijevi fosfati so iz teh tar. podštevilk **izključeni** (**tar. podštevilka 2842 90 900**).

3105 51 000 in 3105 59 000 — Druga mineralna in kemična gnojila, ki vsebujejo dva gnojilna elementa - dušik in fosfor

Glede interpretacije izraza "**ki vsebujejo dva gnojilna elementa - dušik in fosfor**" se *mutatis mutandis* uporabljajo opombe k **tar. podštevilkama 3105 20 100** in **3105 20 900**.

3105 51 000 — Ki vsebujejo nitrate in fosfate

Ta tar. podštevilka **zajema** gnojila, ki vsebujejo tako nitrate kot fosfate katerihkoli kationov, vključno amonijeve, vendar ne kalijevih.

Primeri gnojil, ki **spadajo** v to tar. podštevilko, so proizvodi, opisani v Komentarju HS k **tar. številki 3105** pod (B), točka (2), vendar dobljeni brez dodajanja kalijevih soli.

3105 59 000 — Druga

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **zmesi mineralnih soli**, ki vsebujejo fosfate katerihkoli kationov (**razen** kalija) in amonijevih soli, **razen** nitratov;
2. **fosfonitrogena gnojila**, v katerih je dušik prisoten v kakršnikoli drugi obliki, kot pa v nitrirni ali amonijakovi (v obliki kalcijevega cianamida, sečnine ali v drugih organskih spojin);
3. **fosfonitrogena gnojila** vrst, opisanih v Komentarju HS k **tar. številki 3105** v delu (C) pod (1) in (3).

3105 60 100 in 3105 60 900 — Mineralna in kemična gnojila, ki vsebujejo dva gnojilna elementa - fosfor in kalij

Glede interpretacije izraza "**ki vsebujejo dva gnojilna elementa - dušik in fosfor**" se *mutatis mutandis* uporabljajo opombe k **tar. podštevilkama 3105 20 100** in **3105 20 900**. Ti dve tar. podštevilki **zajemata** naslednje zmesi:

- **žgane naravne fosfate** in **kalijev klorid**;
- **superfosfate** in **kalijev sulfat**.

V ti tar. podštevilki se **ne uvrščajo** kemično določeni kalijevi fosfati iz **tar. podštevilke 2835 24 000**, čeprav se lahko uporabljajo kot gnojila.

od 3105 90 100 do 3105 90 990 — Druga

Ta tar. podštevilka **zajema**:

- vsa gnojila, ki vsebujejo dva gnojilna elementa - **kalij** in **fosfor**. Vendar pa se vanjo **ne uvršča** kemično določeni kalij in nitrati, čeprav so namenjeni za uporabo kot gnojilo (**tar. podštevilka 2834 21 000**);
- gnojila z emim samim gnojilnim elementom, **razen** gnojil iz **tar. številk 3102 do 3104**.

32. POGLAVJE

EKSTRAKTI ZA STROJENJE ALI BARVANJE; TANINI IN NJIHOVI DERIVATI; BARVE ZA TEKSTIL, PIGMENTI IN DRUGA BARVILA; PRIPRAVLJENA PREMAZNA SREDSTVA IN LAKI; KITI IN DRUGE TESNILNE MASE; TISKARSKE BARVE IN ČRNILA

Opomba HS št. 4

Izraz **"raztopine"**, ki se uporablja v tej opombi in v opombi HS št. 6 (a) k temu poglavju, se uporablja tudi za koloidne raztopine.

3201 **Strojilni ekstrakti rastlinskega izvora; tanini in njihove soli, etri, estri in drugi derivati**

3201 20 000 Ekstrakt mimoze

Ekstrakt lubja pridobivajo iz lubja različnih vrst akacije (predvsem iz lubja akacije vrst Acacia decurrens, Acacia pychnantha in Acacia mollissima).

Ekstrakt iz akacije vrste Acacia catechu se uvršča v **tar. podštevilko 3203 00 110**.

3201 90 200 Ekstrakt iz ruja, valonski ekstrakt

Valonije so brezsemenski vršički nekaterih vrst hrasta (npr. vrste Quercus vallonia).

3201 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** naslednje strojilne ekstrakte rastlinskega izvora:

1. ekstrakte iz lubja smrek, mangrovih dreves, evkalipta, vrb in brez;
2. ekstrakte iz lubja dreves tizerah in urundaj;
3. ekstrakte iz plodov mirobolanov in divi-divijev in
4. ekstrakte iz listov gambierja.

3202 **Sintetična organska strojila; anorganska strojila; strojilni preparati, ne glede na to, ali vsebujejo naravna strojila; encimski preparati za predstrojenje**

3202 10 000 Sintetična organska strojila

Glej Komentar HS k **tar. številki 3202** pod (I), točka (A).

3202 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3202** pod (I), točka (B) in pod (II).

3203 00 **Barvila rastlinskega ali živalskega izvora (vključno ekstrakti za barvanje, toda brez živalskega črnila), kemično določena ali nedoločena; preparati na osnovi barvil rastlinskega ali živalskega izvora, navedeni v 3. opombi k temu poglavju**

3203 00 110 in 3203 00 190 Barvila rastlinskega izvora in preparati na njihovi osnovi

Ekstrakti nekaterih vrst perzijskih jagod se večinoma ne uporabljajo kot barvila in so zato iz te tar. podštevilke **izključeni**. To se nanaša predvsem na ekstrakte iz jagod vrste Rhamnus cathartica, ki se uporabljajo za medicinske namene. Zaradi tega se uvrščajo v **tar. podštevilko 1302 19 910**.

3203 00 110 Črna akacija (acacia catechu)

Črno barvilo je barvilni ekstrakt iz lubja drevesa Acacia catechu, vrste akacije.

3204 **Sintetična organska barvila, kemično določena ali nedoločena; preparati na osnovi sintetičnih organskih barvil, navedeni v 3. opombi k temu poglavju; sintetični organski proizvodi, ki se uporabljajo kot fluoroscenčna belilna sredstva ali kot luminoforji, kemično določeni ali nedoločeni**

od 3204 11 000 do 3204 19 000 Sintetična organska barvila in preparati na njihovi osnovi teh barvil, navedeni v 3. opombi k temu poglavju

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Sintetična organska barvila, med seboj pomešana ali nepomešana, v mineralnih snoveh, ki nimajo barvilnih lastnosti, vendar vsebujejo majhne količine površinsko aktivnih proizvodov ali drugih dodatkov za vzpodbujanje penetracije in fiksiranja barve (glej Komentar HS k **tar. številki 3204**, prvi odstavek pod (A) in (B); in
2. Proizvodi, našteti v opombi št. 3 k temu poglavju - proizvodi, opisani v Komentarju HS k **tar. številki 3204**, prvi odstavek od (C) do (E).

Zmesi dveh ali več proizvodov iz iste tar. podštevilke (vključno iz podštevilke 3204 19 000), se uvrščajo v **tar. podštevilko 3204 19 000**.

Glede tega, da lahko barvila iz **tar. podštevilk od 3204 11 000 do 3204 19 000** (glede na njihovo uporabo) **spadajo** v dve ali več skupin, ki se uvrščajo v različne tar. podštevilke, glej pri uvrščanju opombe HS k **tar. podštevilkam od 3204 11 do 3204 19**, enajsti odstavek.

3204 11 000 Disperzijska barvila in preparati na osnovi teh barvil

Glej opombe HS k **tar. podštevilkam od 3204 11 do 3204 19**, drugi odstavek.

3204 12 000 Kisla barvila, metalizirana ali nemetalizirana, in preparati na osnovi teh barvil; jedkalna barvila in preparati na osnovi teh barvil

Glej opombe HS k **tar. podštevillki od 3204 11 do 3204 19**, tretji in četrti odstavek.

3204 13 000 Bazična barvila in preparati na osnovi teh barvil

Glej Komentar HS k tar. podštevilkam od 3204 11 do 3204 19, peti odstavek.

3204 14 000 Direktna barvila in preparati na osnovi teh barvil

Glej Komentar HS k tar. podštevilkam od 3204 11 do 3204 19, šesti odstavek.

3204 15 000 Redukcijska barvila in preparati na osnovi teh barvil (vključno tistate, ki so uporabna v tem stanju kot pigmenti)

Glej Komentar HS k tar. podštevilkam od 3204 11 do 3204 19, sedmi odstavek.

3204 16 000 Reaktivna barvila in preparati na osnovi pigmentov

Glej Komentar HS k tar. podštevilkam od 3204 11 do 3204 19, osmi odstavek.

3204 17 000 Pigmenti in preparati na osnovi pigmentov

Glej Komentar HS k tar. podštevilkam od 3204 11 do 3204 19, deveti odstavek.

3204 19 000 Drugo, vključno mešanice barvil iz dveh ali več tar. podštevilk od 3204 11 do 3204 19

Glej Komentar HS k tar. podštevilkam od 3204 11 do 3204 19, dvanajsti odstavek.

3204 20 000 Sintetični organski proizvodi, ki se uporabljajo kot fluoroscenčna belilna sredstva

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 3204** pod (II), točka (1).

3204 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** sintetične organske proizvode, ki se uporabljajo kot luminoforji in ki so opisani v Komentarju HS k **tar. številki 3204** pod (II), točka (2) in v naslednjih treh odstavkih.

3206 Druga barvila; preparati, navedeni v 3. opombi k temu poglavju, razen tistih iz tar. številk 32.03, 32.04 ali 32.05; anorganski proizvodi, ki se uporabljajo kot luminoforji, kemično določeni ali nedoločeni

Glej opombo HS št. 5 k temu poglavju.

Nuklearni pigmenti, t.j. pigmenti, ki sestoje iz zrnc inertne snovi (v glavnem silicijev dioksid), od katerih je vsako po posebnem tehničnem postopku prevlečeno s svojim plaščem anorganskega barvila, se v to tar. številko uvrščajo glede na barvilo, ki sestavlja oblogo.

Vendar pa se npr. pigmenti zgoraj navedene vrste, katerih plašč sestoji iz bazičnega svinčevega siliko-kromata, uvrščajo v **tar. podštevilko 3206 20 000**. Tisti pigmenti, katerih prevleke so iz bakrovega borata ali kalcijevega plumbata, pa se uvrščajo v **tar. podštevilko 3206 49 900**.

3206 11 100 in 3206 19 00 Pigmenti in preparati na osnovi titanovega dioksida

Glej Komentar HS k **tar. številki 3206** pod (A), točka (2), kar pa zadeva preparate iz te tar. podštevilke, pa štiri odstavke, ki sledijo točki (13) tega komentarja.

3206 20 000 Pigmenti in preparati na osnovi kromovih spojin

Glej Komentar HS k **tar. številki 3206** pod (A), točka (2), kar pa zadeva preparate iz te tar. podštevilke, pa štiri odstavke, ki sledijo točki (12) tega komentarja.

Ti dve tar. podštevilki **zajemata**:

1. **Molibdenovo rdeče**, ki sestoji iz mešanih kristalov svinčevega molibdata, svinčevega kromata in običajno še svinčevega sulfata;
2. **Mešane kristale** svinčevega sulfata, svinčevega kromata, barijevega kromata, zinkovega kromata in stroncijevega kromata
3. Pigmente na osnovi **železovega kromata** (siderinova rumena), kalijevega dikromata in kalcijevega dikromata ali kromovega oksida.

3206 30 000 Pigmenti in preparati na osnovi kadmijevih spojin

Glej Komentar HS k **tar. številki 3206** pod (A), točka (3), kar pa zadeva preparate iz te tar. podštevilke, pa štiri odstavke, ki sledijo točki (12) tega komentarja.

3206 41 000 Ultramarin in preparati na osnovi ultramarina

Glej Komentar HS k **tar. številki 3206** pod (A), točka (4), kar pa zadeva preparate iz te tar. podštevilke, pa štiri odstavke, ki sledijo točki (12) tega komentarja.

3206 42 000 Litopon in drugi pigmenti in preparati na osnovi cinkovega sulfida

Glej Komentar HS k **tar. številki 3206** pod (A), točka (5), kar pa zadeva preparate iz te tar. podštevilke, pa štiri odstavke, ki sledijo točki (12) tega komentarja.

3206 43 000 Pigmenti in preparati na osnovi heksacianoferatov (ferocianidi in fericianidi) Glej Komentar HS k **tar. številki 3206** pod (A), točka (6), kar pa zadeva preparate iz te tar. podštevilke, pa štiri odstavke, ki sledijo točki (12) tega komentarja.

3206 49 100 Magnetit

Ta tar. podštevilka **zajema** samo drobno zmlet magnetit.

Magnetit, katerega po masi 95% ali več gre skozi sito z odprtinami 0,045 mm 95 mas.% ali več, šteje za drobno zmleti magnetit.

3206 49 900 Drugo

Poleg proizvodov, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3206** pod (A), točke od (7) do (12), se v to tar. podštevilko uvrščajo še:

1. **Manganova modra** - pigment na osnovi barijevega manganata in barijevega sulfata;
2. **Umetni oker** - pigment, dobljen iz umetnega železovega oksida in
3. **Rumeni pigment**, katerega osnova je nikljev titanat.

V primeru pigmentov, ki sestoje iz drobno zmletih rud, je razlagati izraz "**drobno zmleto**" na enak način kot pri magnetitu iz **tar. podštevilke 3206 49 100**.

3206 50 000 Anorganski proizvodi, ki se uporabljajo kot luminofor

Glej Komentar HS k **tar. številki 3206** pod (B).

3207 Pripravljeni pigmenti, pripravljena sredstva za motnenje in pripravljanje barve, steklasti emajli in glazure, prevleke, tekoči keramični laki in podobni preparati, ki se uporabljajo v keramični, emajlni in steklarski industriji; steklena frita in drugo steklo v prahu, zrnih ali luskah

3207 10 000 Pripravljeni pigmenti, pripravljena sredstva za motnjenje, pripravljene barve in podobni preparati

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** proizvode, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 3207**, prvi odstavek, točka (1).

Ti dve tar. podštevilki **zajemata**:

1. Pigmente, znane kot **kobaltovi aluminati**, ki sestoje iz nestehiometrične zmesi aluminijevega oksida in kobaltovega oksida;
2. Pigmente, znane kot **kobaltovi silikati**, ki sestoje iz nestehiometrične zmesi silicija in kobaltovega oksida;
3. Zmesi **kromovega** in **kobaltovega oksida**;
4. Zmesi **železovega**, **kromovega** in **cinkovega oksida**;
5. Zmesi **svinčevega antimonata** in **železovega antimonata**;
6. **Rumeni vanadij**, ki sestoji iz cirkonijevega oksida in majhne količine vanadijevega pentoksida;
7. **Vanadijevo modro**, ki sestoji iz cirkonijevega silikata in majhne količine vanadijevega trioksida;
8. **Rumeni prazeodim**, ki sestoji iz cirkonijevega silikata in prazeodimovega oksida;

9. **Železovo rdeče**, ki sestoji iz cirkonijevega silikata in železovega oksida in
10. **Pripravljena sredstva za motnenje** na osnovi kositrovega oksida, cirkonijevega oksida, cirkonijevega silikata itd.

3207 20 100 Glineni lošči (glazure)

Glej Komentar HS k **tar. številki 3207**, prvi odstavek pod (3).

3207 20 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** predvsem steklaste snovi. To so proizvodi, ki so večinoma v obliki prahu, zrnc ali kosmičev. Ogrete tvorijo na keramičnem ali kovinskem blagu gladko in homogeno prevleko. Ta prevleka je lahko odsevna ali matirana, prozorna ali motna.

Ti proizvodi so lahko izdelani na naslednje načine:

1. Iz drobljenega stekla iz **tar. podštevilke 3207 40 800**, zmlete v prah, pomešane z drugimi snovmi, kot je silicij, feldspat, kaolin, pigmenti itd.;
2. Iz prašnate zmesi silicija, feldspata, kaolina, kalcijevega karbonata, magnezijevega karbonata itd. (t.j. iz sestavin drobljenega stekla, netopnih v vodi) - možna je tudi zmes s pigmenti.

   Ti dve vrsti steklastih snovi dajeta prozorno prevleko, ki je lahko obarvana ali neobarvana.
3. Iz proizvodov, navedenih v točkah št. 1 in 2 zgoraj, katerim so dodana sredstva za motnenje. V tem primeru nastane motna bela ali obarvana prevleka.
4. Iz drobljenega stekla v prahu, zrncih ali kosmičih (sestavljene in dobljene kot je navedeno v opombah k tar. podštevilkah 3207 40 100 in 3207 40 800), ki pa vsebujejo še obarvane poigmente sredstev za motnenje in včasih okside, ki omogočajo lažje oprijemanje prevleke na kovinsko površino.

Med obarvane pigmente, ki se uporabljajo za proizvodnjo izdelkov iz teh tar. podštevilk, **spadajo** oksidi in soli kobalta, niklja, bakra, železa, mangana, urana in kroma.

Kot sredstva za motnenje so lahko dodani: kositrov oksid, cirkonijev oksid in cirkonijev silikat, titanov oksid in arzenov trioksid.

Za lažje oprijemanje prevleke na kovinsko površino sta lahko dodana nikljev in kobaltov oksid.

3207 30 000 Tekoči keramični laki in podobni preparati

Poleg proizvodov, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3207** (prvi odstavek, točka (4)), **zajema** ta tar. podštevilka prekrivne preparate na osnovi srebra, dispergiranega v kolodionu ali terpentinolu. Ti preparati se nanašajo na sljudo ali steklo v električni in keramični industriji.

3207 40 100 in 3207 40 800 Steklena frita in drugo steklo v prahu, zrncih ali luskah

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **Drobljeno steklo** (steklene frite) - to je proizvod, dobljen z nenadnim hlajenjem tekoče mase ali paste (rezultat fuzije izvirnih komponent stekla) v vodi. Med temi komponenti je npr. silicij, natrijev karbonat, magnezijev karbonat, barijev karbonat, kalijev karbonat, natrijev sulfat, kalijev sulfat, natrijev nitrat, kalijev nitrat, svinčevi oksidi (svinčev sijajnik in rdeči svinec), kaolin, feldspat, boraks in borova kislina.

   Drobljeno steklo iz te tar. podštevilke se uporablja predvsem za proizvodnjo steklastih snovi. Od drobljenega stekla iz **tar. podštevilk 3207 20 100** in **3207 20 900** se razlikuje po tem, da ne vsebuje pigmentov, sredstev za motnenje in oksidov, ki bi omogočali lažje oprijemanje na podlago, ter po tem, da je po toplotni vitrifikaciji njegova površina bolj ali manj prozorna, vendar neenakomerno motna ali obarvana.

2. **Steklo v prahu ali zrncih** je dobljeno z lomljenjem in drobljenjem zlomljenega ali odpadnega stekla. Ti proizvodi, pa tudi nekatere vrste drobljenega stekla iz 1. odstavka, se uporabljajo za proizvodnjo abrazivnega papirja ali blaga in so lahko tudi sintrirani v oblike diskov, plošč, cevi itd., uporabljajo pa se za razne laboratorijske namene.

3. **"Stekleni lošč" (emajl)** v obliki prahu, zrnc itd. je posebno steklo, ki se uporablja za okraševanje steklenih artiklov. Običajno se med 540 °C in 600 °C stali v prozorno, v glavnem obarvano maso. Če je v masi, se uvršča v **tar. številko 7001**, če pa je v obliki palic, drogov ali cevi, se uvršča v **tar. podštevilko 7002 20 900** ali **7002 39 000**.

4. **Steklo v kosmičih** (obarvano ali posrebreno), ki se uporablja za dekoracijo in se pridobiva z drobljenjem majhnih sferičnih mehurčkov pihanega stekla.

5. **Vitrit**, znan tudi kot penasto steklo, v prahu ali zrncih. Vitrit je dobljen iz bele, sive ali črne porozne mase, kar je odvisno od vsebovanih nečistoč. Uporablja se predvsem za proizvodnjo električnih izolatorjev (osnova električnih žarnic).

Ti dve tar. podštevilki ne **zajemata** steklenih mikrokroglic za prevlekanje kinematografskih platen, elektronskih displejnih tabel itd. (**tar. podštevilka 7018 20 000**).

3212 **Pigmenti (vključno kovinski prah in luske), dispergirani v nevodnih medijih, v tekočem stanju ali v pasti, ki se uporabljajo pri proizvodnji premaznih sredstev (vključno lak barve); tiskarske folije; barve in druga barvila, pripravljene v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno**

3212 10 100 in 3212 10 900 Tiskarske folije

Glej opombo HS št. 6 k temu poglavju in Komentar HS k **tar. številki 3212** pod (B).

od 3212 90 100 do 3212 90 390 Pigmenti (vključno s kovinskim prahom in lističi), raztopljeni v nevodnih vezivih, v tekoči obliki ali v obliki paste, vrste, ki se uporablja za proizvodnjo barv (vključno z emajli)

Glej Komentar HS k **tar. številki 3212** pod (A).

Med kovinske praške in kosmiče **spadajo**:

1. **Cinkov prah**, ki ni kompatibilen s kislimi vezivi, vendar je izvrstno sredstvo za zaviranje rjavenja;
2. **Prah nerjavečega jekla** in **niklja**, ki se uporabljajo v nekaterih protikorozivnih premazih, odpornih proti kislinam;
3. Svinčev prah - bazični reagenčni pigment, ki se uporablja kot zaviralec rjavenja (možna je tudi njegova mešanica z rdečim svincem ali z bazičnim svinčevim sulfatom) v oljnih premazih ali oljnih lakih, ki se nanašajo kot prvi premaz na velike jeklene površine (ogrodje hangarjev, mostov, viaduktov itd.).
4. Bakreni in bronční praški, katerih lamelarni delci - lističi oblikujejo dekorativne premaze v lakih, proizvedenih na osnovi alkohola ali naravnih ali umetnih smol.

3212 90 100 Biserna esenca

Biserovina iz te tar. podštevilke, sestavljena iz suspenzije, običajno dobljene iz celuloznega nitrata in amil acetata v topilu, in iz biserastih kosmičev guanina, dobljenega iz lusk nekaterih rib. Ta tar. podštevilka **zajema** tudi sintetične proizvode, ki vsebujejo npr. bazični svinčev karbonat, svinčev arzenat ali s titanom prevlečeno sljudo, katere videz je enak naravnemu proizvodu **"biserovini"**. Sintetična biserovina je znana tudi kot biserasti dimekurijev diklorid.

Biserovina se uporablja v proizvodnji umetnih biserov (imitacije biserov) in laka za nohte.

3212 90 900 Barvila in druge barvne snovi, pripravljene v obliki ali embalaži za prodajo na drobno

Glej Komentar HS k **tar. številki 3212** pod (C).

3214 Kiti (steklarski, za cepljenje idr.), smolni ometi, druge tesnilne mase, polnila za pleskarsko-barvarska dela; preparati za površinsko obdelavo fasad, notranjih zidov, tal, stropov in podobno, ki niso ognjevarni

3214 10 10 Kiti

Ta tar. podštevilka **zajema** steklarski kit, rezbarski kit, smolnate cemente, tesnilne snovi in druge kite.

3214 90 Cementne barve, ki vsebujejo 70-95 mas.%portland cementa, ostalo so pigmenti in polnila. lahko so v prahu ali v pasti. Uporabljajo se za premazovanje izdelkov iz betona, apna, mineralov itd.

33. POGLAVJE

ETERIČNA OLJA IN REZINOIDI; PARFUMERIJSKI, KOZMETIČNI IN TOALETNI IZDELKI

3301 **Eterična olja (brez terpenov ali s terpeni), vključno zgoščena (trda) olja (concretes) in čista olja; rezinoidi; izvlečki oleosmol; koncentrati eteričnih olj in maščob v masteh, neeteričnih oljih, voskih ali podobnem, dobljeni z ekstrakcijo eteričnih olj z mastjo ali maceracijo; stranski terpenski proizvodi, dobljeni z deterpenacijo eteričnih olj; vodni destilati in vodne raztopine eteričnih olj**

Nekatere sestavine eteričnih olj kot take kvarijo vonj olja, zato jih največkrat odstranijo (tak primer so terpenski ogljikovodiki, npr. pinen, kampen, limonen itd.).

Eterična olja so lahko deterpenirana po različnih postopkih, skladno z njihovo zgradbo, predvsem pa po postopku frakcijske vakuumske destilacije, frakcijske kristalizacije z ohlajanjem do nizkih temperatur, po postopku separacije s topili itd.

Eterična olja, ki še vedno zadržijo njihove terpenske sestavine, pa tudi eterična olja, ki po naravi ne vsebujejo terpenskih sestavin (t.j. olja zimzelenih rastlin ali gorčice), štejejo za **"nedeterpenirana"**.

od 3301 11 100 do 3301 19 900 Eterična olja agrumov

Ta olja so dobljena skoraj samo iz lupin plodov. So prijetnega vonja, ki je podoben vonju po sadju, ki je bilo uporabljeno za njihovo pripravo. Olje iz pomarančnih cvetov (neroli) ne šteje za eterična olja citronskih plodov in se uvršča v **tar. podštevilko 3301 29 610** ali **3301 29 910**.

3301 90 100 Terpenski stranski proizvodi deterpenacije eteričnih olj

Glej Komentar HS k **tar. številki 3301** pod (C).

3301 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Koncentrate eteričnih olj v masteh, v trdnih oljih, v voskih in podobno (glej Komentar HS k **tar. številki 3301** pod (B));
2. Vodne destilate in vodne raztopine eteričnih olj (glej Komentar HS k **tar. številki 3301** pod (D), od prvega do četrtega odstavka).

3305 **Preparati za lase**

3305 10 Medicinski šamponi za umivanje las ki vsebuje npr. 2,5 mas.% selendisulfida (SeS_2), površinsko aktivne snovi, parfum in se uporablja pri seboreji.

3305 90 100 Losioni za lase

Losioni za lase so proizvod, ki se nanaša na lase v tekoči obliki in ki delujejo na lase ali lasišče. So pretežno vodne ali alkoholne raztopine.

34. POGLAVJE

MILA, ORGANSKA POVRŠINSKO AKTIVNA SREDSTVA, PRALNI PREPARATI, MAZALNI PREPARATI, UMETNI VOSKI, PRIPRAVLJENI VOSKI, PREPARATI ZA LOŠČENJE IN ČIŠČENJE, SVEČE IN PODOBNI PROIZVODI, PASTE ZA MODELIRANJE, "ZOBARSKI VOSKI" IN ZOBARSKI PREPARATI NA OSNOVI SADRE

3401 **Milo; organski površinsko aktivni izdelki in preparati, ki se uporabljajo kot milo, v obliki palčk, pogačah, litih ali oblikovanih kosih, z ali brez dodatka mila; papir, vata, polst in netkane tkanine, impregnirani ali premazani s šamponom ali detergentom**

3401 11 000 Za toaletno uporabo (vključno proizvodi z zdravilnimi substancami)

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode za toaletno rabo, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 3401**, v delu (I) pod točko (1) in proizvode, na katere se nanaša ta komentar v delih (II) in (III).

3401 20 900 Drugo

V to tar. podštevilko se uvršča milo v tekoči ali pastozni obliki.

3403 **Mazalni preparati (vključno preparati na osnovi olja za hlajenje, kaljenje in preparati za popuščanje vijakov in matic, preparati zoper rjo in preparati za ločevanje kalupov na osnovi mazalnih sredstev) in preparati, ki se uporabljajo za pooljitev in maščenje tekstilnih materialov, usnja, kož, krzna in drugih materialov, toda brez preparatov, ki vsebujejo več kot 70 mas.% naftnega olja ali olja, dobljenega iz bituminoznih materialov, kot osnovne sestavine**

3403 19 910 Preparati za mazanje strojev, naprav in vozil

Ta tar. podštevilka **zajema** preparate, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3403**, prvi odstavek pod (A) in ki vsebujejo manj kot 70 mas.% naftnih olj ali olj iz bituminoznih mineralov.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** takšnih preparatov, ki vsebujejo 70 mas.% ali več naftnih olj ali olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov. Če takšni proizvodi predstavljajo osnovno sestavino proizvoda, uvrščajo se v **tar. številko 2710 00**, sicer pa v **tar. podštevilko 3403 19 100**.

od 3403 91 000 do 3403 99 900 Drugo

Te tar. podštevilke **zajemajo** preparate vrst, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3403** in ki ne vsebujejo naftnih olj ali olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov. Izraz "**naftna olja in olja iz bituminoznih mineralov**" pomeni proizvode, opredeljene v opombi HS št. 2 k 27. poglavju.

V to tar. podštevilko **spadajo**:

1. Mazalni preparati (maziva), ki sestoje iz molibdenovega disulfida in polipropilenskega glikola ter druga maziva na osnovi molibdenovega disulfida - koncentrirana ali v obliki svinčnikov, palic, majhnih tablic, listov ali v podobnih oblikah;
2. Liti proizvodi, ki vsebujejo vodno disperzijo polietilenskega voska in aminoalkoholnega mila;
3. Mazalni preparati na osnovi natrijevega ali kalcijevega mila in boraksa, namenjeni za zaščito in mazanje jeklenih žic med postopkom vlečenja žic.

3403 99 100 Preparati za mazanje strojev, naprav in vozil

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3403**, prvi odstavek pod (A) in ki ne vsebujejo naftnih olja ali olj, dobljenih iz bituminoznih mineralov.

3404 Umetni voski in pripravljeni voski

3404 90 100 Pripravljeni voski, vključno s tesnilnimi voski

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3404**, prvi odstavek pod (B) in (C).

3404 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** voske, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3404**, prvi odstavek pod (A).

3405 Loščila in kreme za obutev, pohištvo, tla, karoserije steklo ali kovine, paste in praški za čiščenje in podobni preparati (ne glede na to, ali so v obliki papirja, vate, polsta, netkanihtkanin, gobastih materialov, iz plastike ali gume, impregnirani ali premazani s takimi preparati), razen voskov iz tar. številke 3404

3405 10 000 Loščila, kreme in podobni preparati za obutev in usnje

Osnovni materiali, uporabljeni pri proizvodnji proizvodov za obutve, se sestavljeni v glavnem iz voskov (živalskih, rastlinskih, mineralnih ali umetnih), hlapljivih topil (terpentiski špiriti, beli špirit itd.), iz barvil in iz raznih drugih snovi (alkohol, boraks, umetna olja, emulzifikatorji itd.).

Barve za usnje, posebno tiste za obutev iz velurnega usnja, niso naravni proizvodi za loščenje in kreme, temveč sodijo v **tar. podštevilko 3212 90 900** (v kolikor so pripravljeni v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno, kot je večinoma primer). Iz te tar. podštevilke so izključena tudi belila za obutev, ki se uvrščajo v **tar. podštevilko 3210 00 900**. Masti za obutev se uvrščajo večinoma v **tar. podštevilko 3403 11 000** ali **3403 91 000.**

3405 20 000 Loščila, kreme in podobni preparati za vzdrževanje lesenega pohištva, tal in drugih lesenih predmetov

Proizvodi, namenjeni za vzdrževanje lesa (tal, pohištva) imajo čistilne lastnosti in puščajo na površini, na kateri so uporabljeni, tanko zaščitno prevleko, ki po sušenju in včasih poliranju posvetli barvo površine in jim daje sijaj. Tovrstni proizvodi so običajno v konzervah, steklenicah, blazinicah ali sprejih. Za proizvodnjo pogosto uporabljajo poleg snovi za proizvodnjo loščil in krem za obutev (voski, topila, barvila in posebni dodatki) še naslednje proizvode: mastne kisline, rastlinska olja (palmovo olje, olje iz lanenega semena) ali mineralna olja, mila, površinsko aktivna sredstva, smole (kopal, smola kolofonije itd.), silikone, dišave (esenca smreke ali rožmarina), insekticide in tako dalje, vendar **ne abrazivov**.

3405 30 000 Loščila in podobni preparati za karoserije, **razen** loščil za kovine

Proizvodi, namenjeni za nego karoserij v glavnem sestoje iz voskaste emulzije ali raztopine s silikoni, iz olj, emulzifikatorjev in **(včasih) abrazivov**.

3405 40 000 Paste, praški in drugi preparati za čiščenje

Čistilni praški za kopalne kadi, pomivalna korita, ploščice itd., sestoje iz zelo skrbno porazdeljenih **brusilnih zmesi** (t.j. iz plovca, peščenca) in iz čistila v prahu (npr. iz površinsko aktivnih snovi z aktivnimi anioni, iz mila v prahu, natrijevega fosfata, iz brezvodnega natrijevega karbonata). Ti proizvodi so običajno v konzervah ali zavojčkih. Čistilne paste so čistilni proizvodi, izdelani z vezavo praška z npr. raztopino voska.

3405 90 100 Loščila za kovine

Loščila za kovine so namenjena obnovi korodiranih, umazanih ali vremenskim vplivom izpostavljenih kovinskih površin. Rezultat loščenja je plod abrazije (**mehanskega poliranja z abrazivom**) in kemičnega ali čistilnega delovanja kislin ali alkalij na okside, sulfide in razne madeže.

Osnovni materiali, ki se uporabljajo pri proizvodnji politur za kovine so zelo enakomerno porazdeljeni abrazivi (plovec, kreda, kiselgura, tripolit, bentonit, silicij), kisline (oksalna kislina, oleinska kislina, fosforna kislina, žveplova kislina), alkali (amonij, soda), površinsko aktivna sredstva, kot npr. sulfunirani maščobni alkoholi, maščobe, mila in (včasih) barvila in sintetične dišave.

Loščila za kovine so v obliki praškov, past, raznih zmesi (krem in emulzij) in tekočin. Pojavljajo se v steklenicah, konzervah, kovinskih ceveh, pločevinkah, zavojčkih ali v obliki majhnih kep, tulcev, palic in podobno.

3405 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** predvsem:

1. Loščila za steklo, ki v glavnem vsebujejo vodo, alkohol, majhne količine amonijaka ali kisline (oksalne, tartarske) in nežni abraziv;
2. Proizvode za loščenje, dokončanje in fino brušenje drugih materialov.

35. POGLAVJE

BELJAKOVINASTE SNOVI; MODIFICIRANI ŠKROBI; LEPILA; ENCIMI

3501 **Kazein, kazeinati in drugi kazeinski derivati; kazeinska lepila**

od 3501 10 100 do 3501 10 900 Kazein

Te tar. podštevilke **zajemajo** kazeine, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3501** pod (A), točka (1). Ti kazeini se, ne glede na način oz. postopek precipitacije pri njih pridobivanju, uvrščajo v te tar. podštevilke, **če vsebujejo 15 mas.% ali manj vode**. V nasprotnem primeru se uvrščajo v **tar. številko 0406**.

3501 10 900 Drugo

Kazeini iz te tar. podštevilke se uporabljajo predvsem za proizvodnjo dietetskih proizvodov (npr. biskvitov in kruha). Lahko se uporabljajo tudi za pripravo hrane za živali.

3501 90 100 Kazeinska lepila

Kazeinska lepila, znana tudi kot hladna lepila, so proizvodi na osnovi kazeinov in krede, katerima so dodane majhne količine drugih proizvodov, kot sta npr. boraks in naravni amonijev klorid. Lahko vsebujejo tudi polnila (npr. feldspat). Kalcijev kazeinat, kateremu niso dodane druge snovi, se uvršča v **tar. podštevilko 3501 90 900**, čeprav se lahko uporablja tudi kot lepilo.

3501 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** kazeinate in druge derivate kazeina, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3501** pod (A), točka (2) in (3). Kazeinati se pojavljajo v obliki belih ali svetlorumenih praškov in so skoraj brez vonja.

3504 00 000 **Peptoni in njihovi derivati; druge proteinske snovi in njihovi derivati, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu; prah iz kože ali usnja, vključno tudi prah iz kromovo strojenega usnja**

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k 35. poglavju

Koncentrirane mlečne beljakovine pridobivajo v glavnem tako, da iz posnetega mleka npr. po postopku ultrafiltriranja, odstranijo del laktoze in mineralnih soli. Koncentrirane mlečne beljakovine so v osnovi sestavljene **iz kazeina in beljakovin smetane** (laktoglobulini, laktalbumini itd.) v približnem razmerju 4 : 1. Vsebnost beljakovin v njih se izračuna z množenjem vsebnosti dušika s faktorjem 6,38.

Če je v koncentrirani mlečni beljakovini 85 mas.% ali manj proteina, računano na težo suhega proizvoda, se uvršča v tar. podštevilko 0404 90.

3506 **Pripravljena lepila in druga pripravljena lepilna sredstva, ki niso navedena in ne zajeta na drugem mestu; proizvodi, primerni za uporabo kot lepila ali lepilna sredstva, pripravljeni za prodajo na drobno kot lepila in lepilna sredstva v pakiranjih neto teže do vključno 1 kg neto mase**

3506 10 000 Proizvodi, ki so ustrezni za uporabo kot lepila ali sredstva za lepljenje, pripravljeni za prodajo na drobno kot lepila ali sredstva za lepljenje v pakiranjih do vključno 1 kg neto mase

Glede pojavnih oblike teh proizvodov glej Komentar HS k **tar. številki 3506**, prvi odstavek pod (A).Ta tar. podštevilka **zajema** metil-celulozno lepilo v kosmičih ali luskinah, ki se lahko topi v vodi, s čimer nastane lepilo, posebej primerno za lepljenje tapet.

3506 99 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** poleg proizvodov, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3506** pod (B) od točke (1) do (3), še lepila na osnovi lišajev, zmlete paste in lepila na osnovi agar-agarja.

3507 **Encimi; pripravljeni encimi, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu**

3507 90 000 Drugo

Poleg proizvodov, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3507** (**razen** proizvodov iz renet in njihovih ekstraktov), se v to tar. podštevilko uvrščajo penicilinaze, asparaginaze in kallidinoginaze (INN) (kallikrein) proizvodi.

36. POGLAVJE

RAZSTRELIVA; PIROTEHNIČNI PROIZVODI; VŽIGALICE; PIROFORNE ZLITINE; VNETLJIVI PREPARATI

3603 00 **Počasi goreče vžigalne vrvice; detonirne vrvice; udarne in razstrelilne kapice; vžigalnilki; električni detonatorji**

3603 00 10 Počasi goreče vžigalne vrvice, detonirne vrvice

Ta tar. podštevilka **zajema** samo proizvode, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 3603** v drugem odstavku pod (A).

3604 **Pirotehnični proizvodi za ognjemete, signalne rakete, rakete proti toči, signalne rakete za gosto meglo in drugi pirotehnični izdelki**

Glej Komentar HS k **tar. številki 3604**, prvi odstavek, točka (1) (a).

3604 10 100 Ognjemeti

Glej Komentar HS k **tar. številki 3604**, prvi odstavek (1) pod (a).

3604 90 000 Drugo

Poleg proizvodov, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3604**, prvi odstavek pod (1) (b) in pod (2) in v drugem odstavku, **zajema** ta tar. podštevilka proizvode, ki se uporabljajo v varnostnih žarnicah, znanih kot ognjevarne žarnice, katerih namen je odkriti prisotnost vnetljivih plinov v rudniških rovih. Ti proizvodi so nanešeni na ozke tekstilne trakove v širini približno 4 mm in dolžini približno 35 cm. Na vsakem traku je približno 30 nanosov, trakovi pa se običajno pojavljajo zviti v zvitke.

37. POGLAVJE

PROIZVODI ZA FOTOGRAFSKE IN KINEMATOGRAFSKE NAMENE

3702 **Fotografski filmi v zvitkih, občutljivi na svetlobo, neosvetljeni, iz kateregakoli materiala, razen iz papirja, kartona ali tekstila; filmi v zvitkih za trenutne (hitre) fotografije, občutljivi na svetlobo, neosvetljeni**

3702 32 110 Mikrofilm; film za grafične namene

Mikrofilm iz te tar. podštevilke se običajno ne razlikuje od običajnega kinematografskega filma, vendar se uporablja za postopno reprodukcijo dokumentov (del po del). Uporablja se tudi za reprodukcijo računalniških programov - v tem primeru nosi oznako **COM**. Mikrofilm je širok običajno 8, 16 ali 35 mm, dolg pa približno 30, 61, 122 ali 305 m.

Film za grafično umetnost se uporablja v tiskarski industriji za fotomehansko reprodukcijo ilustracij in besedil (fotolitografija, heliogravura, fotokromotipografija, fotostatična reprodukcija).

3702 32 310 Mikrofilm

Glej komentar k **tar. podštevilki 3702 32 110**, prvi odstavek.

3702 32 510 Film za grafične namene

Glej komentar k **tar. podštevilki 3702 32 110**, drugi odstavek.

3702 91 100 Film za grafične namene

Glej komentar k **tar. podštevilki 3702 32 110**, drugi odstavek.

3702 92 100 Film za grafične namene

Glej komentar k **tar. podštevilki 3702 32 110**, drugi odstavek.

3702 93 100 Mikrofilm; film za grafične namene

Glej komentar k **tar. podštevilki 3702 32 110**.

3702 94 100 Mikrofilm; film za grafične namene

Glej komentar k **tar. podštevilki 3702 32 110**.

3705 **Fotografske plošče in filmi, osvetljeni in razviti, razen kinematografskih filmov**

3705 20 000 Mikrofilmi

Ta tar. podštevilka **zajema** pomanjšane reprodukcije dokumentov (t.j. poslovnih dokumentov, arhivskih dokumentov, industrijskih risb), dobljene s fotografskim postopkom.

Mikrofilm je film v ploščah (mikroplošče) ali zvitkih. Sestoji iz serije mikropodob. Mikroplošče ostanejo uvrščene v tej tar. podštevilki, četudi so v okvirčkih.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** osvetljenih in razvitih mikroskopskopij na fotografskem papirju (v obliki mikrokartic, knjig itd.) - uvrščajo se v **tar. podštevilko 4911 91 800**.

3705 90 100 Za grafične namene

Proizvodi, katere **zajema** ta tar. podštevilka, so lahko besedila, risbe ali slike, prilagojene za reproduciranje na tiskalniku v naravni velikosti.

3706 Kinematografski filmi, osvetljeni in razviti, s posnetim ali neposnetim zvočnim zapisom ali samo s posnetim zvočnim zapisom

3706 10 910 in 3706 10 990 Drugo

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** kot zvočne filme samo filme, na katerih so na istem traku tako vizualne podobe kot zvočni zapis. Če je zvočni film razdeljen na dva trakova, se vsak trak uvršča v svojo ustrezno tar. podštevilko (ne glede na to, ali se projecirata skupaj). Trak, ki ima samo zvočni zapis, se uvršča v **tar. podštevilko 3706 10 100** ali **3706 90 100** (odvisno od njegove dolžine), medtem ko se trak, ki ima samo vizualne podobe, uvršča v eno od teh dveh tar. podštevilk, ali pa v **tar. podštevilke od 3706 90 310 do 3706 90 990** (uporaba določil dodatne opombe št. 1 k temu poglavju).

3706 10 910 Negativi; vmesni pozitivi

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Originalne filmske negative;
2. Posredne pozitivne filme, razvite iz originalnih negativov. Ti proizvodi so v černobeli tehniki znani kot "**pozitivi za dupliciranje**", "**kostanjevi pozitivi**", "**svetlovijolični pozitivi**", "**drobnozrnati masterprinti**", če pa so v barvni tehniki, jih poznajo pod imeni "**pozitivi za dupliciranje**", "**vmesni pozitivi**" ali "**posredni pozitivi**" - pripravljeni so na osnovi, ki je rahlo niansirana ali rjavkasta, ali pa na neniansirani osnovi. Ti filmi se običajno ne uporabljajo za projekcije in so namenjeni za izdelavo filmskih kopij izvirnih negativov. Vendar pa se kljub temu lahko izjemoma uporabijo za pregled, urejanje ali naknadno sinhronizacijo filmov.

Kot posredni pozitivi se uvrščajo tudi trije pozitivni črnobeli separati, dobljeni s pomočjo filtrov (modrih, zelenih in rdečih) iz originalno obarvanih negativov. Ti separati se uporabljajo za proizvajanje posrednih barvnih negativov za tisk pozitivnih kopij.

3. Dvojnike negativov, natisnjene iz posrednih pozitivnih filmov. Namenjeni so tiskanju pozitivnih kopij, znani pa so kot "**negativi za dupliciranje v črnobelem postopku**" in kot "**posredni negativi**" v barvnem postopku.
4. Verzibilne posredne negative, ki nastanejo med barvnim postopkom neposredno z inverzijo originalnih negativov. Iz njih kasneje natisnejo kopijo za razstave.
5. "**Matriks filme**" (rdeče, zelene, modre), ki nastanejo med barvnim postopkom iz negativov in iz katerih natisnejo filmske kopije.

Če so široki 35 mm ali več, so vsi ti filmi (**razen** matriks filmov) perforirani sodčkasto, kar je značilno za negativne filme.

To omogoča razlikovati posredne pozitivne filme z neobarvanim ozadjem od pozitivnih filmov za projekcije, katerih perforacija je značilna za pozitivne filme.

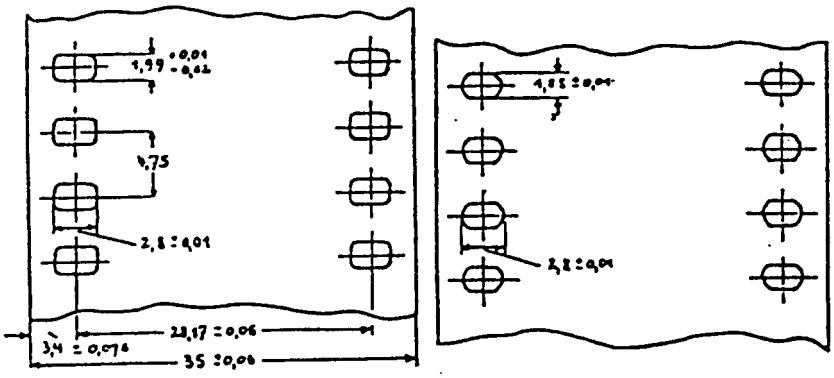

"pozitivna" perforacija "**negativna**" perforacija

Ustrezni izrazi

Dupe negative: contretype negatif (Francija) - Dup-Negativ (Nemčija) - controtipi negativi (Italija) - duplicat negatief (Nizozemska) - negativni dvojnik (Slovenija) **Intermediat negative, internegative**: internegatief (Francija) - Zwischennegativ (Nemčija) - internegativi (Italija) - internegatief (Nizozemska) - posredni negativ (Slovenija)-

Vseeno pa je treba poudariti, da so filmi iz nekaterih držav (predvsem iz držav nekdanje ZSSR) enotno perforirani (Dubray - Howellova perforacija). Ta perforacija je zelo podobna normalni perforaciji pozitivnih filmov in jo je najti tudi na negativnih filmih, na posrednih pozitivih, negativih, pa tudi na pozitivnih kopijah za javne projekcije.

"**Matriks filmi**" imajo perforacijo, značilno za pozitivne filme, vendar jih je moč prepoznati po njihovi debelini, ki je skoraj dvojna v primerjavi z debelino pozitivnih filmov, po njihovi prevladujoči kostanjevi barvi in po rahli reliefnosti podob.

3706 10 990 Drugi pozitivi

Ta tar. podštevilka **zajema** filme za projekcije

Pozitivni filmi z dvema ali več trakovi s slikami se uvrščajo in carinijo po njihovi širini in dolžini, kakršni znašata potem, ko se film odvrti (po projekciji).

Film širine 35 mm (4 trakovi po 8 mm + prirezki) in dolžine 100 m šteje za osemmilimetrski film dolžine 400 metrov.

Primeri filmov z večimi trakovi s slikami

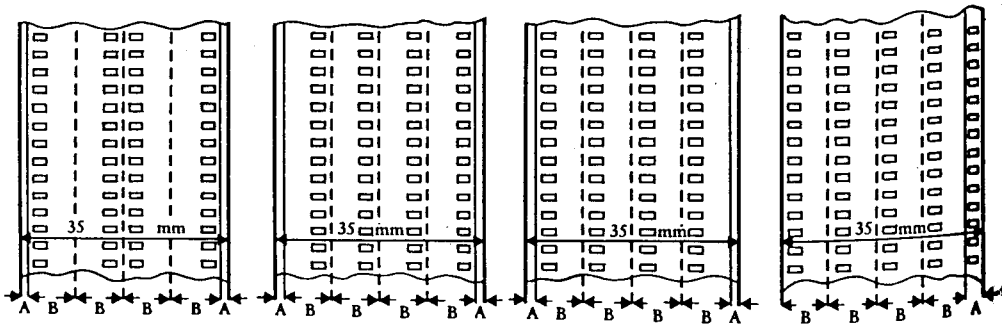

A = rezi

B = 8 mm filmi po rezanju

od 3706 90 310 do 3706 90 990 Drugo

Glej opombe k **tar. podštevilkama 3706 10 910** in **3706 10 990**.

3706 90 310 Negativi; vmesni pozitivi

Glej komentar k tar. podštevilki 3706 10 910.

od 3706 90 510 do 3706 90 990 Drugi pozitivi

Glej komentar k **tar. podštevilki 3706 10 990**.

3706 90 510 Filmske novice

Glej dodatno opombo KNCT št. 2 k temu poglavju.

38. POGLAVJE

RAZNI PROIZVODI KEMIČNE INDUSTRIJE

3801 **Umetni grafit, koloidni in polkoloidni grafit; preparati na osnovi grafita ali drugih vrst ogljika v obliki paste, blokov, plošč in drugih polizdelkov**

3801 10 000 Umetni grafit

Glej Komentar HS k **tar. številki 3801** pod (1).

3801 20 100 in 3801 20 900 Koloidni in polkoloidni grafit

Običajno vsebujejo 70 mas.% ali več mineralnih olj in 2-3 mas.% grafita

Glej Komentar HS k **tar. številki 3801** pod (2).

3801 20 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** suspendiran koloidni grafit v vodi ali v drugih medijih.

3801 30 000 Ogljikove paste za elektrode in podobne paste za oblaganje peči

Glej Komentar HS k **tar. številki 3801** pod (3).

3802 **Aktivno oglje; aktivni naravni mineralni proizvodi; živalsko oglje, vključno rabljeno živalsko oglje**

3802 10 000 Aktivno oglje

Aktivno oglje iz te tar. podštevilke ima jodovo število 300 ali več (miligramov joda, ki ga lahko absorbira en gram oglja), kot to določa metoda ASTM D 4607-86).

3802 90 000 Drugo

Aktivni diatomit iz te tar. podštevilke je v glavnem kalciniran s sredstvi za sintranje, kot npr. natrijevim kloridom ali natrijevim karbonatom (glej Komentar HS k **tar. številki 3802**, del (A), tretji odstavek pod (b) (1) in ima naslednje značilnosti:

- **je bel** in ostane bel tudi po nadaljnji kalcinaciji;
- **njegov Ph** v 10%-ni vodni raztopini je **med 7,5 in 10,5**;
- **žaroizguba** pri 900 °C je **manjša od 0,5 mas.%**
- **vsebnost natrija**, izraženega kot Na_2O je **večja od 1,5 mas.%**.

3803 **Tal-olje, surovo ali rafinirano**

3803 00 100 Surovo

Glej Komentar HS k **tar. številki 3803**, prva dva odstavka.

3804 **Lužnice iz proizvodnje lesne celuloze, nekoncentrirane ali koncentrirane, razsladkane ali kemično obdelane, vključno z lignin sulfonati, toda brez tal-olja iz tar. št. 3803**

3804 00 100 Koncentrirana sulfitna lužnica

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, dobljene z močno koncentracijo lugov, ki ostanejo od proizvodnje lesne celuloze po sulfitnem postopku. Včasih te ostaline ustrezno kemično obdelajo z namenom modifikacije stopnje kislosti ali alkalnosti, vsebnosti pepela, barve ali koloidnih lastnosti.

3805 **Smolni, lesni ali sulfatni terpentin in druga terpenska olja, dobljena z destilacijo ali kako drugače iz dreves iglavcev; surovi dipenten; sulfitni terpentin in drugi surovi paracimeni; borovo olje, ki vsebuje alfa-terpinol kot osnovno sestavino**

3805 10 100 Smolni terpentin

Ta tar. podštevilka **zajema** samo proizvode, dobljene izključno in neposredno z destilacijo (po postopku parne ekstrakcije) oleosmol, dobljenih iz živih dreves - iglavcev.

3805 10 300 Lesni terpentin

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, navedene v Komentarju HS k **tar. številki 3805**, drugi odstavek pod (2) (a).

3805 10 900 Sulfatni terpentin

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, navedene v Komentarju HS k **tar. številki 3805**, drugi odstavek pod (2) (b).

3805 20 000 Borovo olje

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, navedene v Komentarju HS k **tar. številki 3805**, drugi odstavek pod (5).

3805 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** terpentin, iz katerega je beta pinen skoraj v celoti odstranjen z frakcijsko destilacijo, ki ji sledi mešanje z drugimi frakcijami. Ta proizvod je označen kot "**rekonstruirani terpentinov špirit**".

3806 **Kolofonija in druge smolne kisline ter njihovi derivati; smolni špirit in smolna olja; staljene smole**

3806 10 100 in 3806 10 900 Kolofonija

"Kolofonija" je izraz, ki označuje smolaste proizvode, dobljene z obdelavo oleosmolnih sokov smrek ali drugih iglavcev, ki so nabrani pri znojenju dreves ali z ekstrakcijo iz lesa (večinoma iz štorov). Ta izraz označuje tudi smole, dobljene s separacijo mastnih kislin iz tal olja (smole tal olja).

Razlika med kolofonijami iz te tar. podštevilke in smolnimi kislinami iz **tar. podštevilke 3806 90 000** je v tem, da se samo proizvodi, ki vsebujejo **96 mas.% ali več prostih smolnih kislin**, uvrščajo kot smolne kisline.

Glej Komentar HS **tar. številki 3806**, del (A).

3806 20 00 Soli kolofonije, smolnih kislin ali derivati kolofonije ali smolnih kislin, **razen** soli aduktov kolofonije

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, omenjene v Komentarju HS k **tar. številki 3806** v delu (B) pod (6).

3806 30 000 Smolni estri

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, navedene v Komentarju HS k **tar. številki 3806**, del (B) pod (8).

3806 90 000 Drugo

Glede razlikovanja med smolnimi kislinami iz te tar. podštevilke in kolofonijo iz **tar. podštevilke 3806 10 100** in **3806 10 900**, glej komentar k **tar. podštevilkama 3806 10 100** in **3806 10 900**.

Ta tar. podštevilka **zajema** še:

1. Derivate kolofonije in smolnih kislin, nomenjene v Komentarju HS k **tar. številki 3806** v delu (B), **razen** soli kolofonije in smolnih kislin (6) in smolnih estrov (8), ki se uvrščata v **tar. podštevilki 3806 20 000** in **3806 30 000**. Vendar se v to tar. podštevilko dodatno uvršča disproporcionirana kolofonija, v kateri je del smolne kisline dehidrogeniran, del pa hidrogeniran, pa tudi tehnični smolni amini (t.j. dehidrobietilamin) in tehnični smolni nitrili.
2. Kolofonijski špiriti in smolna olja, na katera se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3806** pod (C).
3. Smolne gume (naravne smole, obdelane s toploto in na ta način topne v sušečih oljih).

3807 **Lesni katran; olja iz lesnega katrana; lesni kreozot; lesna nafta; rastlinska smola; pivovarska smola in podobni preparati na osnovi kolofonije, smolnih kislin ali rastlinskih smol**

3807 00 100 Lesni katran

Glej Komentar HS k **tar. številki 3807**, drugi odstavek pod (A) (1).

3807 00 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3807**, drugi odstavek pod (A) (2), (3) in pod (B), (C) in (D).

3808 **Insekticidi, rodenticidi, fungisidi, herbicidi, sredstva zoper klitje, sredstva za urejanje rasti rastlin, dezinfektanti in podobni proizvodi, pripravljeni v oblikah ali pakiranjih za prodajo na drobno ali kot preparati ali proizvodi (npr. žveplani trakovi, stenji, sveče in muholovke)**

od 3808 10 100 do 3808 10 900 Insekticidi

Glej Komentar HS k **tar. številki 3808** pod (I) - del, ki sledi trem zvezdicam.

od 3808 20 100 do 3808 20 800 Fungicidi

Glej Komentar HS k **tar. številki 3808**, pod (II) - del, ki sledi trem zvezdicam.

3808 20 100 Preparati na osnovi bakrovih spojin

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **Bordojska mešanica**, izdelana iz bakrovega sulfata in gašenega apna in ki se uporablja v poljedelstvu kot fungicid;
2. Preparati na osnovi **bazičnega bakrovega klorida** in **bazičnega bakrovega sulfata**, bakrovega oksiklorida, bakrovega silikata, bakrovega acetoarzenita, bakrovega oksida ali oksidov, bakrovega hidroksida ali bakrovega karbonata - uporabljajo se v poljedelstvu kot fungicid;
3. Preparati na osnovi **bakrovega naftenata** ali **bakrovega fosfata**, ki se uporabljajo za zaščito tekstila in lesa pred gobami;
4. **Kelati organsko vezanega bakra** s kovinskimi mili.

Preparati iz te tar. podštevilke so lahko v obliki praškov, raztopin ali tablet, v masi ali pripravljeni za prodajo na drobno. Razen bakrovih spojin lahko vsebujejo tudi dodane aktivne snovi, kot so npr. cinkove ali živosrebrove spojine.

3808 30 900 Regulatorji rastlinske rasti

Ta tar. podštevilka **zajema** snovi, ki rastlinam spremenijo njihov fiziološki proces v željeni smeri. Uporabljajo se na celotnih rastlinah, na delih rastlin ali na zemlji.

Njihovo delovanje lahko vpliva npr. na:

a) splošno rast,

b) njihovo višino (podaljšuje ali skrajšuje dolžino stebla),

c) mere ali obliko korenin,

d) razdaljo med vozlišči (izboljšanje odpornosti proti odvodnjavanju),

e) rodnost in velikost plodov,

f) raven rastlinskih rezerv (karbohidratov, beljakovin, maščob),

g) čas razcveta ali dozorevanja plodov,

(h) sterilnost rastlin in

(ij) število ženskih cvetov.

Sredstva za uravnavanje rasti rastlin **spadajo** v štiri osnovne skupine:

1. **Auksini**, ki delujejo na oblikovanje korenin, rast stebla in razvoj plodov.

Najpomembnejši med njimi je indol-3-ilocetna kislina.

2. **Giberilini**, ki predvsem vzpodbujajo brstenje in cvetenje.

   Vsi ti proizvodi izvirajo iz giberilne kisline.

3. **Citokinini**, ki vzpodbujajo predvsem delitev celic in zavirajo staranje rastline. Najbolj znana med njimi sta kinetin (6- furfuril aminopurin) in zeatin.

4. **Zaviralci rasti**.

V to tar. podštevilko se **ne uvrščajo**:

- gnojila,
- izboljševalci zemlje,
- herbicidi, selektivni ali splošni (**tar. podštevilka od 3808 30 110 do 3808 30 270**) in
- sedstva proti klitju (**tar. podštevilka 3808 30 300**).

od 3808 40 100 do 3808 40 900 Dezinfektanti

Glej Komentar HS k **tar. številki 3808**, del (IV) - po treh zvezdicah, prvi trije odstavki.

3809 **Sredstva za dodelavo, nosilci barv, sredstva za pospeševanje barvanja in fiksiranja barvil ter drugi proizvodi ali preparati (npr. sredstva za apreturo in jedkanje), ki se uporabljajo v tekstilni, papirni, usnjarski in v podobnih industrijah), ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu**

od 3809 10 100 do 3809 10 900 Na osnovi škrobnih snovi

Poleg proizvodov na osnovi škroba in proizvodov, opisanih v Komentarju HS k **tar. številki 3809**, tretji odstavek, del (A) pod (1) in (11) in del (B) pod (1) in (2), se v to tar. podštevilko uvrščajo zmesi škroba z boraksom ali karboksimetil celulozo, ki se uporabljajo za škrobljenje lanu. Sem **spadajo** tudi zmesi topljivega škroba in gline, ki se uporabljajo v papirni industriji.

od 3809 91 000 do 3809 93 000 Drugo

Te tar. podštevilke **zajemajo** proizvode in preparate, ki ne vsebujejo škrobastih snovi in ki so opisani v Komentarju HS k **tar. številki 3809**, tratji odstavek pod (A), (B) in (C), predvsem pa:

1. Razna sredstva za plemenitenje, ki se uporabljajo v tekstilni industriji proti gubanju in krčenju proizvodov. Med ta sredstva **spadajo** predhodno kondenzirani formaldehid sečnine, formaldehid melamina in glioksal disečnina, v kolikor nimajo značilnosti polikondenzacijskih proizvodov v smislu 39. poglavja ali v smislu kemično določenih spojin (29. poglavje). Poleg njih **spadajo** v to tar. podštevilko vodikove spojine (dimetiol sečnina, trimetilol melamin), katerim so dodane dišave zaradi prekrivanja vonja po formaldehidu, katerega povzroča delna razgradnja teh proizvodov;
2. **Sredstva za plemenitenje, ki dajejo poleg odpornosti proti vodi** tudi občutno odpornost proti oljem in umazaniji, medtem ko dopuščajo dostopnost zraka;
3. **Protistatična sredstva** za plemenitenje - preparati, ki preprečujejo akomulacijo statične elektrike v tekstilnih vlaknih ali tekstilijah. V glavnem so to preparati na osnovi prekondenziranih vodotopnih polielektrolitov, ki so po kratki toplotni obdelavi pri zmernih temperaturah sposobni tvoriti na vlaknih mrežaste polikondenzate, ki so dovolj netopni, da prenesejo pogosto pranje ali suho čiščenje. V to skupino **spadajo** proizvodi na osnovi bazičnih, vodotopnih linearnih poliamidov, dobljenih iz dikarbonske (t.j. adipske, sorbinske ali terfalne) kisline in poliaminov, ki vsebujejo eno ali več sekundarnih aminskih skupin (t.j. dietilen triamin, trietil tetramin) ter alkilanta (sposobnega mreženja poliamidov, s čimer postanejo le-ti (ob ustrezni toplotni obdelavi) netopni . Alkilant sestoji npr. iz nekaterih dihalidov (dijodidi polietilenskega glikola razmeroma majhne molekularne mase), epiklorohidrin itd.).
4. **Sredstva za dosego odpornosti proti ognju**. Ta sredstva zmanjšajo vnetljivost predvsem tekstila in usnja. To so v glavnem preparati na osnovi amonijevih soli, borove kisline, kloriranih parafinov, antimonovega oksida, cinkovega oksida, drugih kovinskih oksidov in nekaterih dušikovih in/ali fosforjevih organskih spojin.

3811 Preparati zoper detonacijo, preparati za preprečevanje oksidacije, preparati za preprečevanje kopičenja smol, izboljševalci voskoznosti, preparati za preprečevanje korozije in drugi pripravljeni dodatki za mineralna olja (vključno bencin); ali za druge tekočine, ki se uporabljajo za iste namene kot mineralna olja

3811 11 100 Na osnovi tetraetila-svinca

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, v katerih je tetraetila-svinca edina protidetonacijska sestavina.

3811 11 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** preparate, v katerih je svinčev tetraetil ali svinčev etilmetil ali mešanica obeh edina ali osnovna protidetonacijska snov.

3815 Pobudniki reakcije, pospeševalci reakcije in katalitični preparati, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu

od 3815 11 000 do 3815 19 000 Katalizatorji na nosilcu

To so katalizatorji za široko uporabo, ki so nanešeni na nosilec - v glavnem z impregnacijo, kopercipitacijo ali z mešanjem. Običajno vsebujejo eno ali več aktivnih snovi, ki so nameščene na nosilcu, ali pa iz zmesi na osnovi aktivnih snovi. Aktivne snovi so običajno zelo fino porazdeljene kovine, kovinski oksidi ali druge kovinske spojine. Kovine, ki se za ta namen največ uporabljajo, **spadajo** v VIII. skupino periodičnega sistema (predvsem kobalt, nikelj, paladij in platina), uporabljajo pa se tudi molibden, krom, baker in cink. Nosilec je običajno iz aluminijevega oksida, silikagela, fosilne moke (aktivirane ali neaktivirane), iz keramičnih materialov itd.

Uporabljajo se v industrijskih postopkih za proizvodnjo organskih in anorganskih spojin ter v rafinaciji nafte (t.j. v sintezah amonijaka, v hidrogeniranju maščob in olefinov).

V to skupino katalizatorjev **spadajo** še naslednji proizvodi:

1. Nekateri preparati na osnovi spojin prehodnih kovin, katerih vloga je olajšati oksidacijo, s tem pa odstranjevanje ogljikovih ostankov v obliki zgorevanja ogljikovega dioksida (kot npr. v grelcih in gorilcih);
2. Katalizatorji, katere imenujejo "**katalizatorji po zgorevanju**" in katerih namen je zmanjšati onesnaževalni učinek izrabljenih plinov v izrabljenih sistemih motornih vozil. To se doseže s konvertiranjem ogljikovega monoksida v ogljikov dioksid in s spremembo drugih toksičnih proizvodov (t.j. heterocikličnih spojin), ki so rezultat zgorevanja bencina.

Vendar pa so "**katalizatorji za izpušne sisteme**" pripravljeni za vgradnjo v ispušni sistem avtomobilov izključeni (tar. št. 84.21).

3815 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** zmesi na osnovi spojin, katerih narava in razmerja so zelo odvisna od vrste kemične reakcije, v katerih se uporabljajo. Pogosto jih uporabljajo v proizvodnji plastike (pogosto pod imenom **"iniciatorji"**, **"posredniki"**, **"terminatorji"** ali **"telomerji"**) ter kot sredstva za mreženje.

Mednje **spadajo**:

(a) **"Radikalni" katalizatorji**

To so preparati na osnovi organskih snovi, ki se v pogojih reakcije počasi razgrajujejo in proizvajajo delce, ki ob trčenju z začetnimi monomeri vzpodbujajo nastanek vezi in tvorbo novih prostih radikalov, ki lahko ponovijo postopek in širijo verigo.

Med radikalne katalizatorje **spadajo**:

1. **preparati na osnovi peroksidov** vrste **R-O-O-R'** (organske raztopine peroksidov, kot sta acetilni in dibenzilni peroksid). Med reakcijo se tvorita radikala **RO** in **R'O** in delujeta kot vzpodbujevalca;
2. **preparati na osnovi azo spojin** (kot npr. azobisizobutiron nitril), ki se med postopkom razgrajujejo in pri tem sproščajo dušik ter tvorijo proste radikale:
3. **redukcijski preparati** (t.j. zmesi kalijevega peroksida in dodecilmerkaptana), v katerih nastanejo vzpodbujevalni radikali s pomočjo redukcije.

(b) iIonski katalizatorji

To so v glavnem organske raztopine spojin, ki proizvajajo ione, sposobne povezovanja v dvojne vezi in reproduciranja aktivne lege v dobljenem proizvodu.

Mednje **spadajo**:

1. Katalizatorji Zieglerjevega tipa za proizvodnjo poliolefinov (t.j. zmesi titana in trietil aluminija);
2. Katalizatorji Zieglerjevega tipa (stereokatalizatorji, usmerjevalni katalizatorji), kot so zmesi titanovega triklorida in trialkil aluminija. Uporabljajo se za proizvodnjo izotaktičnega polipropilena in etil-olefinskih kopolimerov;
3. Katalizatorji za proizvodnjo poliuretanov (t.j. zmesi trietil diamina in kositrovih spojin);
4. Katalizatorji za proizvodnjo amino plastik (t.j. fosforna kislina v organskem topilu).

(c) **Katalizatorji** za polikondenzacijske reakcije

To so preparati na osnovi raznih spojin (npr. zmesi kalcijevega acetata, antimonovega trioksida, titanovih alkoholatov itd.).

3821 00 000 Pripravljene podlage za razvoj mikroorganizmov

Ta tar. številka **ne zajema** jajc, ki njihovi brezkužnosti navkljub niso bila pripravljena oz. namenjena za vzgojo mikro organizmov (**tar. številka 0407** ali **0408**).

3823 Industrijske maščobne monokarbonske kisline; kisla olja izrafinacije; industrijski maščobni alkoholi

3823 11 000 Stearinska kislina

V smislu te tar. podštevilke pomeni stearinska kislina mešanico maščobnih kislin, ki so pri normalni temperaturi v trdnem stanju in ki imajo po masi najmanj 30 % in največ 90 mas.% po masi stearinske kisline, preračunano na težo suhega proizvoda.

Proizvodi, v katerih je 90 mas.% ali več stearinske kisline, se uvrščajo v **tar. podštevilko 2915 70 900**.

3823 12 000 Oleinska kislina

V smislu te tar. podštevilke pomeni oleinska kislina mešanice maščobnim kislin, ki so pri normalni temperaturi tekoče in v katerih je 70 mas.% in največ največ 85 mas.% oleinske kisline, preračunano na težo suhega proizvoda.

Proizvodi, v katerih je 85 mas.% ali več oleinske kisline, se uvrščajo v **tar. podštevilko 2916 15 000**.

3823 13 000 Maščobne kisline tal olja

Glej Komentar HS k **tar. številki 3823**, odstavek (A), toko (3).

Tovrstni proizvodi, ki vsebujejo po masi manj kot 90 % maščobnih kislin, se uvrščajo v **tar. številko 3803**.

3823 70 000 Industrijski maščobni alkoholi

Glej opombe HS k **tar. številki 1519**, del B.

Sem **spadajo** samo tehnični maščobni alkoholi (mešani aciklični alkoholi), pri katerih čistota nobene posamične alkoholne sestavine ne presega 90 mas.%, preračunano na težo suhega proizvoda.

Proizvodi, pri katerih čistota enega izmed alkoholov v sestavi presega 90 mas.%, se uvrščajo v **tar. številko 2905**.

3824 Pripravljena vezivna sredstva za livarske modele ali livarska jedra, kemični proizvodi in preparati kemične industrije in sorodnih industrij (vključno tudi tisti, ki sestoje iz mešanic naravnih proizvodov), ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu; ostanki iz proizvodnje kemične industrije ali sorodnih industrij, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu

3824 10 000 Pripravljena vezivna sredstva za livarske modele ali livarska jedra

Glej Komentar HS k **tar. številki 3824** pod (A).

3824 20 000 Naftenske kisline, njihove v vodi netopne soli in njihovi estri

Naftenske kisline so zmesi monokarbocikličnih alicikličnih kislin, dobljenih med rafinacijo surovega olja določenega izvora (predvsem iz držav nekdanje ZSSR in Romunije).

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi **v vodi netopne soli naftenskih kislin** (t.j. aluminijeve, barijeve, svinčeve, kromove, kalcijeve, magnezijeve, kobaltove in cinkove soli) in estre teh kislin.

3824 30 000 Neaglomerirnani karbidi kovin karbidi, med seboj pomešani ali pomešani s kovinskimi vezivi

Ta tar. podštevilka **zajema** praške, pripravljene za spremembo v "**trde kovine**" s sintriranjem. Sestavljeni so iz različnih kovinskih karbidov (volframovega, titanovega, tantalovega in niobijevega karbida), s kovinskim vezivom ali brez njega (kobaltov ali nikljev prah). Pogosto vsebujejo majhne količine parafinskega voska (okoli 0,5 mas.%). V to tar. podštevilko se uvršča vsakršna zmes enega izmed zgoraj navedenih karbidov s kovinskimi vezivi, čeprav posamezni karbid **spada** v **tar. številko 2849**.

3824 40 000 Pripravljeni dodatki za cemente, malte ali betone

Glej Komentar HS k **tar. številki 3824**, del (B), šesti odstavek pod (3).

3824 50 100 Beton, pripravljen za vlivanje

Ta tar. podštevilka **zajema** beton, kateremu je dodana voda. Običajno se transportira v tovornjakih - hruškah.

3824 50 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. beton, ki še ni zmešan z vodo;
2. malto.

od 3824 60 110 do 3824 60 990 Sorbitol, **razen** sorbitola in tar. podštevilke 2905 44

Te tar. podštevilke **zajemajo** vrste sorbitola (D-glucitola), ki ne kristalizirajo. Te vrste se običajno pridobivajo s hidrogenizacijo glukoznega sirupa, ki vsebuje delež drugih oligosaharidov. Njihov sorbitol (D-glucitol) vsebuje med 60 in 70 mas.% suhe snovi, ostanek sestavljajo predvsem delno hidrogeniranni polialkoholi in oligosaharidi. Zaradi tega je težnja sorbitola (D-glucitola) po kristaliziranju v veliki meri zmanjšana (oznaka takega sorbitola: **nekristalizacijski sorbitol**). Sorbitol, ki izpolnjuje zahteve iz opombe št. 1 k 29. poglavju, se uvršča v **tar. podštevilke od 2905 44 110 do 2905 44 990**.

3824 90 100 Petrolejevi sulfonati, **razen** petrolejevih sulfonatov alkalnih kovin, amonijaka ali etanolaminov; tiofenirane sulfonske kisline, iz olj pridobljenih iz bituminoznih soli

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Petrolejev sulfanat kalcija in barija, v katerih je v glavnem med 50 in 70 mas.% mineralnega olja. Uporabljajo se predvsem v proizvodnji dodatkov za mineralna olja;
2. Tiofenirane sulfonske kisline olj, dobljenih iz olj iz bitumenskih mineralov in proizvedenih s suho destilacijo nekaterih bitumenskih skrilavcev, kateri sledi obdelava z žveplovo kislino. Namenjene so uporabi v farmaciji, vsebnost žvepla v njih pa je v glavnem večja od 9 mas.%. V to tar. podštevilko **spadajo** tudi njihove soli, predvsem soli amoninijaka, natrija in kalcija.

3824 90 150 Ionski izmenjalci

Glej Komentar HS k **tar. številki 3824**, del (B), šesti odstavek pod (14). Ta tar. podštevilka **zajema** ionske izmenjevalce na osnovi sulfoniranega ogljika, pa tudi nekaterih vrst gline, v kolikor so na osnovi posebnega obdelavnega postopka primerni za uporabo kot ionske izmenjevalce. (večinoma kationski); med njimi je glaukonit v obliki alumino-silikatnega gela, ki se pridobiva iz peščenega laporja iz morja. Uporablja se predvsem za mehčanje vode. Drugi proizvodi, ki se uporabljajo za iste namene, temelje na montmorilonitu in kaolinitu.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi sintetične ionske izmenjevalce, kot so umetni zeoliti in ionske izmenjevalce na osnovi aluminijevega oksida ali silikagela.

V to tar. podštevilko se **ne uvrščajo**:

1. čisti silikagel (**tar. podštevilka 2811 22 000**);
2. čisti aluminijev oksid ali hidroksid, aktiviran ali neaktiviran (tar, podštevilka 2818 20 000 ali 2818 30 000) in
3. aktivirana glina (**tar. podštevilka 3802 90 000**).

3824 90 200 Sušilci za vakuumske cevi

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, imenovane **"geterji"**. Delijo se v "**uparjene geterje**" in "**geterje v masi**". Prvi so med proizvodnjo v cevi uparjeni, mednje pa **spadajo**: proizvodi, ki sestoje tako iz aluminija kot iz barija, magnezija, tantala, torija itd. in so v obliki žice ali peletov. V to skupino **spadajo** tudi zmesi barijevega in stroncijevega karbonata na tantalovi žici.

Drugo skupino sestavljajo zmerno segrevani, vendar ne uparjeni geterji. Ti imajo le kontaktni adsorbcijski učinek. Večinoma sestoje iz čistih kovin (tantala, volframa, cirkonija, niobija, torija) in so v obliki žic, oblatov itd. Ti geterji se zaradi tega ne morejo uvrščati v to tar. podštevilko.

3824 90 300 Alkalni železovi oksidi za prečiščevanje plina

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, ki jih v trgovini imenujejo z lastnimi imeni (npr. Lamingova zmes). Nekateri nastanejo kot stranski proizvodi pri predelavi boksita v aluminij in so v obliki okroglih zrnc rjaste barve. Sestavljeni so iz železovih oksidov, aluminija, kalcija in titana, iz natrijevega karbonata in silicija in so običajno vlažni. Drugi sestoje iz suhega praška z delno magnetno osnovo iz železovega oksida, kalcijevega karbonata in silikatov.

3824 90 350 Antikorozijski preparati, ki vsebujejo amine kot aktivne sestavine

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, ki kot aktivne elemente vsebujejo amine ali njihove derivate. Uporabljajo se zazaščito pred rjo. Mednje **spadajo**:

1. Preparati, dobljeni iz aminov ali amino-alkoholov (v glavnem trietanolamin) in iz aklaklijskih nitritov, z vlažilnim sredstvom ali brez njega;
2. Organske raztopine maščobnih ali smolnatih aminov in njihovih derivatov (t.j. fosfatov in maščobnih diaminov, soli maščobnih kislin in soli maščobnih aminov).

Vendar pa se tovrstni preparati, ki se uporabljajo kot dodatki mineralnim oljem (t.j. zaviralci korozije bencinov), uvrščajo v **tar. številko 3811**.

3824 90 450 Preparati proti vodnemu kamnu in podobne mešanice

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, navedene v Komentarju HS k **tar. številki 3824** v delu (B) pod (15) ter preparate, ki apnenčaste vsedline odstranjujejo.

3824 90 500 Preparati za elektro - galvanizacijo

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. posebne preparate za metaliziranje kopalnih kadi, za loščenje kadi in proizvode za elektro jedkanje.

3824 90 550 Mešanice mono-, di-, in tri- estrov maščobnih kislin glicerina (emulgatorji za maščobe)

Glej Komentar HS k **tar. št. 3824** del (B) (11)

3824 90 650 Pomožni proizvodi za livarne

Poleg proizvodov, navedenih v Komentarju HS k **tar. številki 3824**, del (B), toški (6) in (42), se v to tar. podštevilko **uvrščajo še**:

1. Preparati za livarska jedra in kalupe na osnovi kalcijevega karbonata, voskov in barvil;
2. Preparati na osnovi dekstrina in natrijevega karbonata, ki so v obliki emulzij namenjeni za prevlekanje jeklarskih modelov;
3. Pesek, prevlečen s tanko plastjo sintetične smole, namenjen za proizvodnjo livarskih jeder;
4. Proizvodi za razplinjevanje jekla;
5. Sredstva za ločevanje od modelov (**razen** sredstev, ki se uvrščajo v **tar. številko 3403**).

3824 90 700 Ognjevarni, vodotesni in podobni zaščitni preparati, ki se uporabljajo v gradbeništvu

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Proizvode za zaščito pred ognjem (npr. proizvode na osnovi amonijakovih spojin, ki se v primeru vročine stalijo in tvorijo izolacijsko plast delov zgradbe);
2. Proizvodi, ki so večinoma na osnovi silikatov in ki se uporabljajo za impregnacijo fasad zgradb kot zaščita pred vodo in

3. Proizvodi - dodatki betonu, katerih namen je zaustaviti podtalno vodo.

3824 90 959 Ta tar. podštevilka vključuje tudi:

- "mešanice delno halogeniranih acikličnih ogljikovodikov". Delno halogenirani pomeni, da so v ogljikovodikih samo delno vodikovi atomi zamenjani s halogeni (npr iz metana - CH_4 dobimo diklormetan CH_2Cl_2);
- mešanico metilnih estrov iz maščobnih kislin repičnega olja, ki se uporablja kot "bio-gorivo" za motorje;
- mešanico mono - in diacetilestrov vinske kisline z mono - in digliceridi maščobnih kislin, ki se uporablja kot emulgator;
- pripravljena mešanica natrijevega piro - in tripirofosfata, optičnega belilca in anionskega tenzida, ki grejo detergentom za pranje;
- sintetični natrijev - aluminijev silikati, v obliki prahu, ki nimajo prave kristalne strukture;
- baza za žvečilne gumije iz mešanice:
  - 34 mas.% butil kavčuka
  - 15 mas.% polietilena
  - 13 mas.% polivinilacetona
  - 28 mas.% rastlinskih smol
  - 10 mas.% kalcijevega karbonata:
- baza za kozmetične preparate iz mešanice:
  - 3 mas.% kolagena
  - 44 mas.% glicerina
  - 53 mas.% vode;

ali iz mešanice:

  - 5 mas.% elastina
  - 45 mas.% propilenglikola
  - 50 mas.% vode

ODDELEK VII

PLASTIČNE MASE IN PROIZVODI IZ PLASTIČNIH MAS; KAVČUK IN PROIZVODI IZ KAVČUKA IN GUME

39. POGLAVJE

PLASTIČNE MASE IN IZDELKI IZ PLASTIČNIH MAS

I. PRIMARNE OBLIKE

Glede opredelitve izraza "**primarne oblike**" glej Splošna določila Komentarja HS k temu poglavju, del "**Primarne oblike**".

3901 **Polimeri etilena v primarnih oblikah**

3901 10 100 in 3901 10 900 Polietileni z gostoto pod 0,94

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo homopolimere etilena, t.j. polimere, v katerih je etilena 95 % celotne vsebnosti polimera ali več.

Gostota mas. polietilena mora biti določena z uporabo polimera brez aditivov.

Tekoči polietilen se v to tar. podštevilko uvršča samo, če ustreza pogojem, podanim v opombi št. 3 (a) k temu poglavju. V nasprotnem primeru se uvršča v **tar. številko 2710**.

Polietilenski voski se uvrščajo v **tar. številko 3404**.

3901 20 000 Polietileni z gostoto 0,94 ali več

Glej opombe komentarja HS k **tar. podštevilkama 3901 10 100** in **3901 10 900**.

3901 90 000 Drugo

Skladno z opombo HS št. 4 komentarja k podštevilkam k temu poglavju, se v to tar. podštevilko uvrščajo:

1. kopolimeri etilena in monomeri, **razen** vinil acetata (t.j. kopolimeri etilena in propilena), pa tudi mešanice polimerov s podobno zgradbo, v katerih je etilen prevladujoč komonomer;
2. kemično modificirani polietilen, kot je opredeljeno v opombi št. 5 k temu poglavju (t.j. klorinirani polietilen in klorosulfonirani polietilen).

3902 **Polimeri propilena ali drugih olefinov v primarnih oblikah**

3902 10 000 Polipropilen

Opombe komentarja k **tar. podštevilkama 3901 10 100** in **3901 10 900** se uporabljata *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

V to tar. podštevilko se **ne uvršča** tekoči propilen, ki ne ustreza določilom opombe št. 3 k temu poglavju (t.j. tripropilen ali tetrapropilen - **tar. številka 2710**).

3902 20 000 Poliizobutilen

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3902**, četrti in peti odstavek.

V to tar. podštevilko se **ne uvršča** tekoči izobutilen, ki ne ustreza določilom opombe št. 3 k temu poglavju (t.j. tri- izobutilen - **tar. številka 2710**).

3902 30 000 Kopolimeri propilena

Ta tar. podštevilka **zajema** kopolimer ali mešanico kopolimerov, v kateri je 45 mas.% etilena, 35 mas.% propilena in 20 mas.% izobutilena, pri čemer štejeta propilen in izobutilen, ki se kot polimera uvrščata v **tar. številko 3902**, za 55 mas.% kopolimera in v razmerju do celote prevladujeta nad etilenom. Še več: propilen - kopolimer, o katerem je tukaj govora, prevladuje tudi nad izobutilenom (uporaba opombe št. 4, komentarja k tar. podštevilkam št. 1 k temu poglavju).

Če je navedeno razmerje propilena in izobutilena obratno, se zadevni kopolimer uvršča v **tar. podštevilko 3902 90 000**.

3902 90 000 Drugo

Ta tar. številka **zajema** proizvode, znane kot poli-(alfa)olefini, ki se v glavnem pridobivajo s šibko polimerizacijo dec-1-ena, kateri sledi hidrogenizacija tako dobljenega proizvoda in separacija s pomočjo frakcionirane destilacije, bogatih s C_{20-} , C_{30-} , C_{40-} in C_{50} ogljikovodikov. Te frakcije mešajo, da dobijo različne vrste komercialnih poli(alfa)olefinov.

To so tekočine, za katere ni nujno, da ustrezajo kriterijem, podanim v Opombi št. 3 (c) k temu poglavju, vendar pa odgovarjajo predhodni Opombi št. 3 (a) k temu poglavju in se uporabljajo kot nadomestki mineralnih olj pri proizvodnji **sintetičnih** in **polsintetičnih mazivnih olj**, katerim zagotavljajo večji viskoznostni indeks, nižjo točko izparevanja, izboljšujejo toplotno stabilnost, višjajo plamenišče in zmanjšujejo hlapljivost.

3903 **Polimeri stirena v primarnih oblikah**

Ta tar. številka **ne zajema** stireniziranih poliestrov (**tar. številka 3907**).

3903 11 000 in 3903 19 000 Polistiren

Prvi odstavek opomb komentarja k **tar. podštevilkama 3901 10 100** in **3901 10 900** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

3904 Polimeri vinilklorida ali drugih halogeniranih olefinov, v primarnih oblikah

Vinilni polimer je polimer, katerega monomer ima naslednjo formulo:

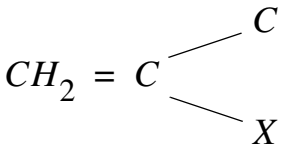

Pri tem vez C - X ni niti vez ogljik - ogljik (C - C) niti ogljik - vodik, (C - H)

3904 10 000 Polivinilklorid, nepomešan z drugimi snovmi

Prvi odstavek opombe komentarja k **tar. podštevilkama 3901 10 100** in **3901 10 900** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

3904 21 000 in 3904 22 000 Drugi polivinilkloridi

Prvi odstavek opombe komentarja k **tar. podštevilkama 3901 10 100** in **3901 10 900** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

3904 30 000 Kopolimeri vinilklorida - vinilacetata

Ta tar. podštevilka **zajema** samo:

1. kopolimere vinilklorida, v katerih je vinilnklorid prevladujoči monomer;
2. mešanice polivinil klorida in polivinil acetata, v katerih je vinilni klorid prevladujoči monomer.

3904 40 000 Drugi kopolimeri vinil klorida

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. kopolimere vinilklorida in etilena, v katerih je vinilklorid prevladujoči monomer.

3904 61 000 Politetrafluoroetilen

Prvi odstavek opombe komentarja k **tar. podštevilkama 3901 10 100** in **3901 10 900** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

3904 69 000 Drugo

V to tar. podštevilko se npr. uvrščata poliklorotrifluoroetilen in polivinilidenfluorid.

3906 **Akrilni polimeri v primarnih oblikah**

3906 10 00 Polimetilmetakrilat

Prvi odstavek opombe komentarja k **tar. podštevilkama 3901 10 100** in **3901 10 900** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

3906 90 Drugo

V to tar. podštevilko se uvršča poliakrilonitril.

Vanjo se **ne uvrščajo**:

1. akrilni polimeri, ki tvorijo ionske izmenjevalce (**tar. številka 3914**) in
2. kopolimeri akrilonitrila, ki ustrezajo določilom opombe št. 4 k 40. poglavju.

3907 **Poliacetali, drugi polietri in epoksidne smole, v primarnih oblikah; polikarbonati, alkidne smole, polialilestri in drugi poliestri, v primarnih oblikah**

Glede definicije predpone **"poli"** v smislu te tar. številke, glej splošne opombe HS k temu poglavju, pod naslov **"Polimeri"**, četrti odstavek.

od 3907 20 110 do 3907 20 900 Drugi polietri

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi kemično modificirane polietre (**razen** poliacetalov) (glej opombe Komentarja HS k podštevilkam tega poglavja pod (C), točka (2).

3907 20 210 Hidroksilno število polimera je v miligramih izražena vsota kalijevega hidroksida, ki ustreza hidroksilni skupini, vsebovanega v 1 gramu snovi. Predstavlja mero za koncentracijo hidroksilnih skupin v polimeru. Med drugim jo lahko izmerimo po metodi ASTM D 4274.

Polieter in poliester z višjim hidroksilnim številom (nad 100) dobimo, če med sintezo dodajamo poliole. Tako dobljeni proizvodi z veliko reaktivnimi hidroksilnimi skupinami so namenjeni za spajanje z izocianati pri proizvodnji poliuretanov.

3907 20 290 Glej komentar k **tar. podštevilki 3907 20 210**.

3907 40 000 Polikarbonati

Ta tar. podštevilka **zajema** kopolimere, ki vsebujejo komponento polikarbonata in komponento polietilenteraftola, v kolikor prevladuje polikarbonat (glej Splošne opombe k podštevilkam tega poglavja, del (C) pod (3)).

3907 60 000 Polietilenterftalat

Opombe komentarja k **tar. podštevilkama 3901 10 100** in **3901 10 900** se uporabljata *mutatis mutandis* tudi na to tar. podštevilko.

Ta tar. podštevilka **zajema** kopolimere s komponento polikarbonata in komponento polietilenterftalata, v kolikor prevladuje polietilenterftalat (glej Splošne opombe komentarja k tar. podštevilkam tega poglavja).

od 3907 99 110 do 3907 99 19 — Glej komentar k **tar. podštevilki 3907 20 210**.

3907 99 910 in 3907 99 990 — Glej komentar k **tar. podštevilki 3907 20 210**.

3908 Poliamidi v primarnih oblikah

3908 10 000 Poliamid -6. -11, -12, -6,6, -6,9, -6,10 in -6,12

Opombe komentarja k **tar. podštevilkama 3901 10 100** in **3901 10 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi na to tar. podštevilko.

3909 Amino smole, fenolne smole in poliuretani, v primarnih oblikah

Glede uvrščanja kopolimerov iz monomerov smol, na katere se nanaša to poglavje, in glede uvrščanja njihovih mešanic, glej Komentar HS k temu poglavju, opombe k podštevilkam št. 1, drugi odstavek pod (3) in tretji odstavek.

3911 Naftne smole, kumaron-inden smole, politerpeni, polisulfidi, polisulfoni in drugi proizvodi, navedeni v 3. opombi k temu poglavju, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu, v primarnih oblikah

3911 10 000 Naftne smole, kumaronske, inden ali kumaron- inden smole ter politerpeni

Politerpeni iz te tar. podštevilke štejejo za polimere in mešanice polimerov, v katerih eden ali več terpenskih polimerov predstavlja 95 mas.% ali več celotne vsebine polimerov.

3911 90 100 Proizvodi kondenzacijske ali preureditvene polimerizacije, kemično modificirani ali nemodificirani

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 3911**, prvi odstavek, točke (2), (3) in (4).

3912 Celuloza in njeni kemični derivati, ki niso omenjeni in ne zajeti na drugem mestu, v primarnih oblikah

3912 11 000 in 3912 12 000 Celulozni acetati

Glej Komentar HS k **tar. številki 3912** pod (B), drugi odstavek, točka (1).

od 3912 20 110 do 3912 20 900 Nitrati celuloze

Glej Komentar HS k **tar. številki 3912** pod (B), drugi odstavek, točka (2).

3912 20 110 Kolodije in keloidin

Kolodij je raztopina 12 mas.% nitroceluloze v mešanici etra in alkohola. Po sušenju pusti ta raztopina prožno plast nitroceluloze, katere prožnost se lahko še poveča z dodatkom ricinovega olja. Kolodija se lahko pridobiva tudi z raztapljanjem nitroceluloze v acetonu. Uporablja se za pripravo fotografskih emulzij in v medicini.

Keloidin se dobi iz kolodja z delnim odparevanjem topil. Je v trdnem stanju.

3912 20 190 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** neplasticirane celolozne nitrate (nitrocelulozo), **razen** kolodij in keloidina, četudi sta iz varnostnih razlogov navlažena (ponavadi z etilnim ali butilnim alkoholom), ali pa sta neškodljiva zaradi kakšnih drugih postopkov.

od 3912 31 000 do 3912 39 900 Celulozni etri

Glej Komentar HS k **tar. številki 3912** pod (B), drugi odstavek, točka (4).

3912 31 000 Karboksimetilceluloza in njene soli

Karboksimetilna celuloza (CMC) se pridobiva z reakcijo monoklorocetne kisline in alkalijske celuloze. Uporablja se pretežno kot zgoščevalec in kot koloidno zaščitno sredstvo.

3912 39 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** metilcelulozo, benzilcelulozo in hidroksietilcelulozo.

3912 90 100 Celulozni estri

Ta tar. podštevilka **zajema** celulozni propionat in celulozni butirat.

3192 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** celulozo v primarnih oblikah, ki ni navedena in ne zajeta drugje v Nomenklaturi carinske tarife.

Regeniririrana celuloza se v glavnem **ne uvršča** v to tar. podštevilko, in sicer zaradi njene običajno trgovske oblike. V obliki finega in prozornega filma se uvršča v **tar. številko 3920** ali **3921**, v obliki tekstilnih vlaken pa v 54. ali 55. poglavje.

Ta tar. podštevilka **zajema** mešanice celuloznih estrov in celuloznih etrov (glej opombo št. 1 k temu poglavju).

3913	**Naravni polimeri (npr. alginska kislina) in modificirani naravni polimeri (npr. strjene beljakovine, kemični derivati navadnega kavčuka), ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu, v primarnih oblikah**
3913 10 000	Alginska kislina, njene soli in estri
	Glej Komentar HS k **tar. številki 3913** pod (1).
3913 90 100	Kemični derivati naravnega kavčuka
	Glej Komentar HS k **tar. številki 3913** pod (3).
3913 90 900	Drugo
	Glej Komentar HS k **tar. številki 3913** pod (2) in (4).
3915	**Odpadki, ostružki in ostanki iz plastičnih mas**
	Izraz **"plastika"** je opredeljen v opombi št. 1 k temu poglavju. Ta tar. podštevilka **zajema**: - odpadke, ostružke in ostanke ene snovi, dobljene s termičnim postopkom (strjene) in **spremenjene v primarno obliko**, ali - odpadke, ostružke in ostanke mešanih plastik (termoplastik, plastik, dobljenih s termičnim postopkom in že strjenih, ali pa obojih), **spremenjenih v primarno obliko**.
od 3915 90 110 do 3915 90 190	Iz proizvodov adicijske polimerizacije
	Glede definicije "**adicijski polimerizacijski proizvodi**" glej Komentar HS k temu poglavju, del z naslovom **"Polimeri"**, točka (1).
3915 90 990	Drugo
	Ta tar. podštevilka **zajema** odpadke, ostružke in ostanke poliestrov, poliamidov in poliuretanov.
3916	**Monofilamenti, katerih katerikoli prečni prerez presega 1 mm, palice, paličice in profilne oblike iz plastičnih mas, površinsko obdelani ali neobdelani, ali drugače neobdelovani**
	Te tar. podštevilke **zajemajo** monofilamente, profilne oblike in palice iz poliestrov, poliamidov in poliuretanov.
3916 90 110 in 3916 90 190	S kondenzacijo ali preureditveno polimerizacijo, kemično modificirani ali nemodificirani
3916 20	Votli profil iz PVC z vgrajenim tesnilom in ojačan z železno cevjo (popolnoma vgrajena v PVC), ki se uporablja za izdelavo okenskih okvirjev, okvirjev vrat ipd.

od 3916 90 510 do 3916 90 590 Z dodanimi polimerizacijskimi proizvodi

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** monofilamente, palice, drogove in profilne oblike iz polimerov **propilena** ali **stirena**, ali pa iz **akrilnih polimerov**.

3917 Cevi, tulci in pribor zanje (npr. spojke, kolena, prirobnice) iz plastičnih mas

Glede definicije izraza "**cevi, gibke cevi in upogljive cevi**" glej opombo HS št. 8 k temu poglavju.

3917 29 110 in 3917 29 130 Iz proizvodov polimerizacije, dobljenih s kondenzacijo ali preureditveno polimerizacijo

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** cevi, gibke cevi, upogljive cevi, izdelane iz **fenolnih smol**, **amino-smol**, **alkidnih smol** in iz **drugih poliestrov**, **poliamidov**, **poliuretanov** in **silikonov**.

3917 29 150 Iz proizvodov adicijske polimerizacije

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, izdelane iz **politetrahaloetilenov**, **poliizobutilena**, **polimerov stirena**, polimerov vinilnega klorida, polimerov vinilnega acetata ali iz drugih polivinilnih estrov in akrilnih polimerov.

3917 32 110 in 3917 32 190 Iz proizvodov polimerizacije, dobljenih s kondenzacijo ali preureditveno polimerizacijo, kemično modificirani ali nemodificirani

Glej komentar k **tar. podštevilkama 3917 29 110** in **3917 29 130.**

od 3917 32 310 do 3917 32 390 Iz proizvodov adicijske polimerizacije

Glej komentar k **tar. podštevilki 3917 29 150**. Ti dve tar. podštevilkii **zajemata** proizvode, izdelane iz **polimerov etilena**, **propilena** in **vinilnega klorida**.

3918 Talne obloge iz plastičnih mas, samolepilne ali ne, v zvitkih ali v ploščah; tapete, za stene ali strope, definirane z 9. opombo v tem poglavju.

Ta tar. številka **zajema** neperforirane obloge iz plastike v zvitkih ali v obliki plošč, kakršne se uporabljajo za prekrivanje teniških igrišč in teras.

3919 Samolepilne plošče, listi, filmi, folije, trakovi in druge podobne ploščate oblike iz plastičnih mas, vključno tudi tisti v zvitkih

Blago iz te tar. številke ima pogosto zaščitno plast papirja ali plastike. Ta zaščitna plast se **ne upošteva** pri uvrščanju teh proizvodov.

od 3919 10 110 do 3919 10 900 V zvitkih, širokih do vključno 20 cm

Te tar. podštevilke **zajemajo** lepilne trakove z zankami, ki služijo predstavitvam za prodajo na drobno in večinoma niso ponovno uporabni.

od 3919 10 110 do 3919 10 190 Trakovi, prevlečeni z nevulkaniziranim naravnim ali sintetičnim kavčukom

Ta tar. podštevilka **zajema** samo samolepilne trakove (trakove, katere je moč prepoznati kot trakove, namenjene za uporabo samo ali izključno kot sredstva za nalepljanje). Takšni trakovi se uporabljajo večinoma za pakiranje blaga in za podobne namene.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** trakov, katerih zunanjost kaže na to, da so namenjeni samo ali predvsem za dekorativne namene.

3919 10 590 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode iz **polimerov etilena**, **stirena** in **propilena** ter **akrilnih polimerov**.

3920 Druge plošče, listi, filmi, folije in trakovi iz plastičnih mas, ki nimajo celične strukture, neojačani, nelaminirani, brez podlage, ali ki niso kombinirani z drugimi materiali

Glej opombo HS št. 10 k temu poglavju.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** trakov, katerih širina **ne presega 5 mm** (54. poglavje).

3920 20 710 Dekorativni trakovi

Ta tar. podštevilka **zajema** trakove, kakršni se uporabljajo za pakiranje. So barvasti, svilasti in izdelani z ekstruzijo polimerov propilena.

Rezultantna molekularna orientacija polimerov propilena povzroča fibriliranje proizvoda, ko se trak ročno vzdolžno povleče, kar daje zmotni vtis, da gre za proizvod na osnovi vlaken.

Debelina traku je okoli 0,13 mm, lahko je tiskan in je primeren za kodranje. Večinoma je ta trak navit na vretena ali cevaste motke. Uporablja se za iste namene kot trakovi, ki se uvrščajo v **tar. številko 5806**. Dekorativni trak je v ozkem pakiranju običajno zavozlan.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** dekorativnih trakov **širine manj kot 5 mm** (**tar. podštevilka 5404 90 110**).

3920 20 790 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** trak, kakršen se uporablja za pakiranje. V masi je lahko obarvan ali neobarvan, dobljen pa je z ekstruzijo polimerov propilena.

Za razliko od dekorativnih trakov iz **tar. podštevilke 3920 20 710**, ta trak ni svilastega videza. Je tanjši in bolj tog, za kodranje ni primeren. Njegova površina je lahko izbočena, jamičasta ali tiskana.

Ta trak se pod pritiskom namesti okoli pakiranja, njegovi konci so nato zapečateni s toploto, ali pa združeni s pomočjo kovinske ali plastične sponke.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** trakov, katerih širina **ne presega 5 mm** (tar. podštavilka 5704 90 190).

od 3920 41 110 do 3920 41 990 Togi (negibki)

Glede razlike med **"togim"** in **"gibkim"** glej Komentar HS k tar. podštevilkam od 3920 42 110 do 3920 42 990.

od 3920 42 110 do 3920 42 990 Gibki

V smislu teh tar. podštevilk štejejo za **prožne (gibke)** proizvode tisti, katere je moč brez loma oviti okoli valja s premerom 18 cm pri temperaturi med 15 °C in 30 °C.

3920 51 "**Umetni marmor**" v obliki plošč (33 mas.% polimetilmetakrilata in 66 mas.% aluminijevega hidroksida).

3920 73 100 Filmi v kolutih ali trakovih, za kinematografijo ali fotografijo

Ta tar. podštevilka **zajema** liste, primerne za uporabo v kinematografiji ali fotografiji kot nosilni materiali, za prizvodnjo na svetlobo občutljivih filmov.

3921 Druge plošče, listi, filmi, folije in trakovi iz plastičnih mas (vključno kombinirani z materiali, ki niso iz 39. poglavja)

Glej Komentar HS k **tar. številki 3920**.

3291 11 Celično strukturo se dobi z uporabo sredstev za penjenje (blowing agent) v raztaljeni plastični masi, zato se v to tar. podštevilko ne uvrščajo folije in plošče, ki imajo zračne mehurčke, ki so enakomerno razporejeni in so nastali s spajanjem 2 folij (**tar. št. 3920**).

3921 90 410 Laminirani proizvodi, izdelani pod visokim pritiskom z dekorativno površino na eni ali na obeh straneh

Ta tar. podštevilka **zajema** laminirane liste, ki sestoje iz plasti vlaknatega materiala (papirja), ki je impregniran s smolami (nanešenimi s toploto) in povezan s pomočjo toplote in pritiska najmanj 5 MPa. Zunanja plast ali plasti so dekorativnih barv ali vzorcev (npr. imitacija lesa).

Listi z dekorativnimi plastmi na obeh straneh se uporabljajo v navpični smeri (npr. kot predelki v displejih in izložbenih oknih), medtem ko se listi z eno dekorativno stranjo uporabljajo predvsem kot prevleke za panelne lesene plošče.

3921 90 490 Papir močno impregniran z melaminsko smolo tako da je papir popolnoma "zabit" v smolo. Uporablja se za izdelavo laminatov.

3923 **Izdelki za prevoz in pakiranje blaga, iz plastičnih mas; zamaški, pokrovi, pokrovke in druga zapirala iz plastičnih mas**

3923 90 100 Mreže, vlečene v cevno obliko

Mreže iz te tar. podštevilke so namenjene za pakiranje, prodajajo se v nedoločenih dolžinah in se uporabljajo (ko se razrežejo na določene dolžine) za proizvodnjo vrečk in torb za pakiranje nekaterih vrst sadja in zelenjave (npr. jabolk, pomaranč, krompirja in čebule).

3924 **Namizna posoda, kuhinjska posoda in drugi gospodinjski proizvodi ter toaletni izdelki iz plastičnih mas**

3924 90 110 Spužve

Ta tar. podštevilka **zajema** spužve iz regenerirane celuloze, razrezane v oblike, ki so drugačne od pravokotnih (vključno kvadratnih), pa tudi spužve, narezane , pravokotne oblike (vključno kvadratne) z zadelanimi vogali, ali drugače obdelane.

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

1. zgoraj omenjenih spužev iz drugačne plastike, **razen** iz regenerirane celuloze (**tar. podštevilka 3924 90 900**);
2. naravnih spužev (**tar. številka 0509**) in
3. spužev, ki so zgolj narezane v pravokotnike (vključno kvadrate) (**tar. številka 3921**).

3925 **Gradbeni vgradni proizvodi iz plastičnih mas, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu**

Glej opombo HS št. 11 k temu poglavju.

3925 20 000 Vrata, okna in okvirji zanje, pragi za vrata

Glej Komentar HS k tar. podštevilki 3925 20.

3925 90 10 Pribor in armature, namenjeni stalni vgradnji v vratih ali na njih, oknih, stropih, zidovih ali drugih delih stavb

Glej opombo HS št. 11 (ij) k temu poglavju

40. POGLAVJE

KAVČUK IN PROIZVODI IZ KAVČUKA IN GUME

SPLOŠNA DOLOČILA

V smislu opombe št. 4 (a) k temu poglavju pomeni izraz "**netermoplastične snovi**" snovi, ki jih ni mogoče ponovno zmehčati s segrevanjem tako, da bi jih bilo možno oblikovati z modeliranjem ali ekstruzijo.

4001 **Naravni kavčuk, balata, gutaperča, gvajal, čikl in podobne naravne gume v primarnih oblikah ali v ploščah, listih ali trakovih**

4001 21 000 Dimljeni kavčuk v obliki listov

Glej Komentar HS k **tar. številki 4001**, del (B), točka (1), prvi odstavek.

4001 29 100 in 4001 29 900 Drugo

Ti tar. podštevilki **zajemata** svetlo, rjavo in rebrasto gumo za podplate ter na zraku sušene liste, reaglomerirana zrnca kavčuka in proste praške naravnega kavčuka.

4001 29 100 Krep

Glej Komentar HS k **tar. številki 4001**, del (B), točka (1), drugi in tretji odstavek.

4002 **Sintetični kavčuk in fatiks dobljen iz olja, v primarnih oblikah ali obliki plošč, listov ali trakov; mešanice katerega koli proizvoda iz tar. številke 4001 s katerim koli proizvodom iz te tar. številke, v primarnih oblikah ali ploščah, listih ali trakovih**

4002 99 100 Proizvodi, modificirani z vgradnjo plastike

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, ki so modeficirani s plastičnimi masami na katere se nanaša opomba HS št. 4 (c) k 40. poglavju, **razen** depolimeriziranega naravnega kavčuka (**tar. podštevilka 4002 99 900**).

4002 99 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. karboksi akrilonitril- butadienski kavčuk (SNBR), akrilonitril-izoprenski kavčuk (NIR) in fatiks, dobljen iz olj.

4005 **Mešanice kavčukov, nevulkanizirane, v primarnih oblikah ali ploščah, listih ali trakovih**

4005 20 000 Raztopine; disperzije, **razen** tistih iz tar. podštevilke 4005 10

Glej Komentar HS k **tar. številki 4005**, del (B), prvi in drugi odstavek (2).

4005 91 000 Plošče, listi in trakovi

Glej Komentar HS k **tar. številki 4005**, del (B), prvi in drugi odstavek pod (3) in (4).

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi plošče, liste in trakove **nevulkaniziranega** kavčuka, nerazrezanega ali razrezanega samo v pravokotne (vključno kvadratne) oblike, na eni strani prekrite s plastjo lepiljive snovi. Nanos lepljive snovi pomeni bolj površinsko obdelavo v smislu opombe št. 9 k temu poglavju. Takšno blago, ki ima ločljivo plast papirja, tekstilne snovi itd., ki ščiti lepilo, ostane uvrščeno v tej tar. podštevilki.

4005 99 000 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. številki 4505**, del (B), prvi in drugi odstavek pod (5).

4009 Cevi iz vulkaniziranega kavčuka (gume), razen iz trde gume, s priborom ali brez njega (npr. spojnice, kolena, prirobnice)

4009 50 300 Neojačene ali kako drugače kombinirane z drugimi materijali

Fitingi cevi in upogibnih cevi iz te tar. podštevilke so lahko iz kateregakoli materijala.

4009 50 500 Ojačane ali kako drugače kombinirane s katerimkoli drugim materijalom

Glej opombe k **tar. podštevilki 4009 50 300**.

4009 50 700 Ojačane ali kako drugače kombinirane s tekstilnim materialom

Glej opombe k **tar. podštevilki 4009 50 300**.

4010 Trakovi ali jermeni iz vulkaniziranega kavčuka (gume) za transport ali transmisijo

4010 23 000 in 4010 24 000 Neskončni sinhroni jermeni

Neskončni sinhroni jermeni ne služijo prenosu sile, temveč vzdrževanju stalnega razmerja med krožnimi gibanji dveh ali več naprav. Takšni jermeni imajo običajno zaobljene zobe:

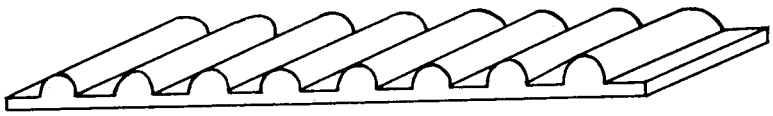

4011 Nove zunanje pnevmatične gume (plašči)

4011 20 100 Z indeksom obremenitve, manjšim od 121

Obremenitveni indeks je vedno označen na pnevmatiki.

4011 20 900 Z indeksom obremenitve, večjim od 121

Glej opombo k **tar. podštevilki 4011 20 100**.

4011 40 100 Za platišča premera manj kot 30,5 cm

Ta tar. podštevilka **zajema** pnevmatike za platišča, katerih premer ne presega 12 inč (12 inč = 30,48 cm). Premer platišča v inčah je vedno označen na pnevmatikah.

4011 50 100 Plašči z všitimi zračnicami

Zunanje gume z všito notranjo gumo so kompletne gume. Zunanja in notranja guma tvorita celoto. Takšne gume se uporabljajo predvsem za dirkalna kolesa.

4011 91 000 Z vzorcem ribje kosti ali podobnim vzorcem

Glej Komentar HS tar. podštevilki 4011 91.

4015 Oblačilni predmeti in pribor za oblačila (vključno rokavice) za vse vrste namenov, iz gume, razen trde gume

4015 11 000 Kirurške

Glej komentar k tar. podštevilki 4015 11.

4015 19 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. palčnike in rokavice za industrijsko rabo in
2. rokavice za radiologe, ki so odporne proti žarkom X (rengenskim žarkom) zaradi uporabljene mešanice na osnovi svinčevega karbonata.

4015 90 000 Drugo

Poleg proizvodov, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 4015** (**razen** rokavic), se v to tar. podštevilko uvrščajo tudi oblačila, ki se uporabljajo za zaščito pred radioaktivnim sevanjem ali zračnim pritiskom (oblačila za pilote), v kolikor niso kombinirana z dihalnimi aparati. Če so kombinirana z dihalnimi aparati, se uvrščajo v **tar. številko 9020 00**.

4016 Drugi izdelki iz gume, razen iz trde gume

4016 91 000 Talne obloge in predpražniki

Glej Komentar HS k **tar. številki 4016**, drugi odstavek (2).

4016 99 880 Drugo

Poleg proizvodov, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 4016**, točke od (7) do (12), **zajema** ta tar. podštevilka proizvode, kot so: gumijasta kladiva, gladilne kocke, ki se (če so prevlečene s smirkovim papirjem) uporabljajo za ročno loščenje nekaterih proizvodov, gospodinjski proizvodi (npr. sesalni pripenjci, namizni prti, čepi za odtoke, ustavljalci vrat ter gumijaste ploščice za noge pohištva.

ODDELEK VIII

SUROVE KOŽE Z DLAKO ALI BREZ DLAKE, USNJE, KRZNA IN KRZNENI IZDELKI; SEDLARSKI IN JERMENARSKI IZDELKI; PREDMETI ZA POTOVANJE, ROČNE TORBE IN PODOBNI IZDELKI; IZDELKI IZ ŽIVALSKIH ČREV

41. POGLAVJE

SUROVE TEŽKE KOŽE IN KOŽE DROBNICE Z DLAKO ALI BREZ NJE (RAZEN KRZNA) IN USNJE

4101 **Surove kože, govedi ali kopitarjev (sveže ali nasoljene, sušene, lužene, piklane ali drugače konservirane, toda nestrojene niti pergamentno obdelane niti nadalje obdelane), z dlako ali brez dlake, cepljene ali necepljene**

4101 10 100 in 4101 10 900 Cele težke kože in kože drobnice in kože govejih živali, katerih teža ne presega 8 kg, če so samo posušene, 10 kg, če so suho nasoljene in 14 kg, če so sveže, mokro nasoljene ali drugače konzervirane

Težke kože in kože drobnice iz teh dveh tar. podštevilk štejejo za cele - ne glede na to, ali so jim bile noge in glava odstranjene ali ne. Vendar pa ne smejo biti cepljene, kar pomeni, da normalna debelina kož ne sme biti razdeljena v dve ali več plasti.

4101 10 100 Sveže ali mokro nasoljene

Ta tar. podštevilka **zajema** težke kože in kože drobnice, ki so bile z živali samo posnete pa tudi kože, ki so bile pred gnitjem zaščitene s preprostim dodatkom soli (NaCl). Zmrznjene težke kože in kože drobnice prav tako **spadajo** v to tar. podštevilko.

4101 10 900 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema** posušene težke kože in kože drobnice, ki so konzervirane s preprostimi načini sušenja (z dodatkom antiseptikov ali brez njih). V to tar. podštevilko se uvrščajo še suho nasoljene kože, apnane težke kože in kože drobnice (namakane v apneno vodo ali prevlečene s pasto, ki vsebuje apno), težke kože in kože drobnice v razsolu (potopljene v šibke raztopine klorovodikove ali žveplove kisline ali v druge kemikalije, ki jim je dodana sol) ter težke kože in kože drobnice, drugače zaščitene.

4101 22 000 Kruponi in polkruponi

Krupon obsega kožo, ki prekriva hrbet in zadnjico. Ta koža je najdebelejša, najmočnejša in je zato najbolj cenjeni del kože.

Polkruponi so dobljeni z delitvijo krupona na dva dela vzdolž hrbtenice.

4101 30 100 Posušene ali nasoljene na suho

Glede definicije izraza "**posušena**" glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 4101 10 900**.

4102 Surove kože ovac ali jagnjet (sveže ali nasoljene, sušene, lužene, piklane ali drugače konzervirane, toda nestrojene, pergamentno ali transparentno neobdelane in tudi ne kako drugače naprej obdelane), z volno ali brez nje, cepljene ali necepljene, razen tistih, ki so izključene s prvo opombo pod (c) k temu poglavju

4102 10 100 Jagnjet

Ta tar. podštevilka **zajema** kože s površino 1,5 kv. m^2 ali manj.

4102 10 900 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema** kože s površino več kot 1,5 kv. m^2.

4102 21 000 Piklane

Glede kož v razsolu glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 4101 10 900**.

4103 Druge surove kože (sveže ali nasoljene, sušene, lužene, piklane ali drugače konzervirane, toda nestrojene, pergamentno ali transparentno neobdelane in tudi ne kako drugače naprej obdelane), z dlako ali brez dlake, cepljene ali necepljene, razen tistih, ki so izključene z 1. opombo pod b) in c) k temu poglavju

4103 10 100 in 4103 10 900 Kozje ali kozličje

Kože koz in kozličkov so dolge in ozke z dolgim vratom, medtem ko so kože ovac in jagnjetov širše s krajšim vratom.

Glej tudi opombo št. 1 (c) k temu poglavju.

4103 10 100 Sveže, nasoljene ali sušene

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilkama 4101 10 100** in **4101 10 900**.

4103 20 000 Plazilcev

Ta tar. podštevilka **zajema** kože pitonov, udavov, aligatorjev, kajmanov, iguan, gavialov in kuščarjev.

4104 **Usnje goved ali kopitarjev, brez dlake, razen usnja iz tar. številk 4108 ali 4109**

4104 10 100 Vzhodnoindijska surova koža, cela, z glavami in nogami ali brez njih, katerih posamična teža ni večja od 4,5 kg, strojena samo z ratslinskim predstrojem, nadalje neobdelana, obdelana z nekatrimi postopki ali neobdelana, vendar obvezno neuporabna za takojšnjo uporabo v proizvodnji usnjenih izdelkov.

Ta tar. podštevilka **zajema** surovo kožo, ki je preprosto strojena z uporabo rastlinskih snovi. Te kože so lahko nekoliko obdelane (z rastlinskim oljem) z namenom, da zdržijo in olajšajo njihov transport na velike razdalje.

Zanje je značilna trda in kompaktna (zgoščena) struktura in svetlorjava barva, ki je posledica rastlinskega strojenja. Dlakava stran teh kož je gladka in celo satinirana, mesna stran pa večinoma dobro očiščena s strganjem. Pred uporabo v proizvodnji usnjenih izdelkov morajo biti tovrstne kože popolnoma predelane (v bistvu razstrojene) - kot take jih je moč šteti za predstrojene kože.

Te kože, znane kot madraške ali vzhodnoindijske surove kože (EI) se uvažajo in Indije ali Pakistana. Običajno so pakirane po šest skupaj v stisnjenih zvitkih v slamnatih ovojih in jutastih vrečah.

4104 10 910 Neobdelane, **razen** strojene

Proizvodi iz te tar. podštevilke so razpoznavni posebno po njihovi mesni strani, na kateri je (predvsem na vogalih) vidnih nekaj originalnih vlaken. Zaradi tega je mesna stran vlaknasta in hrapava. **Delno strojene** (predstrojene) kože **se uvrščajo med strojene kože, ki dalje niso obdelane**.

Postopki, ki dopolnijo lastnosti usnja in med katerimi odstranijo z usnja tako strojilo kot ostanke vode (npr. s pranjem, ožemanjem, stiskanjem, sušenjem in razvlekovanjem), ne vplivajo na uvrščanje tega usnja. To velja tudi za samo preprosto cepljenje strojenih kož, ki dalje niso obdelane.

4104 10 950 in 4104 10 990 Drugače pripravljene

Kože, katere **zajema** ta tar. podštevilka, **so lahko dalje dodelane** (strojene, barvane, krišpane, dodelane v velurno usnje, potiskane, prekrite s firnežem, lakom, kovino itd.), ali pa pergamentno dodelane (glej Komentar HS k temu poglavju pod (C)). Primer vrst kož, ki jih **zajema** ta tar. podštevilka, je skupina boks usnja - gre za usnje, strojeno s kromom ali včasih po kombiniranem postopku, nato pobarvano in zloščeno. Uporablja se za gornje usnje čevljev in nekatere usnjene izdelke (ročne torbice, denarnice itd.). To usnje je zelo mehko.

4104 21 000 Goveje kože, strojene z rastlinskim predstrojem

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkam 4104 21** in **4104 22**.

4104 22 100 in 4104 22 900 Goveje kože, predstrojene z drugimi strojili

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkam 4104 21** in **4104 22**.

od 4104 31 110 do 4104 39 900 Druge goveje kože in kože kopitarjev, pergamentno dodelane ali obdelane po strojenju

Opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 4104 10 950** in **4104 10 990** (prvi stavek) se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

od 4104 31 110 do 4104 31 190 Popolnoma ostrgane in ostružki

Ta tar. podštevilka **zajema** usnje z obrušeno zunanjo (dlakavo) površino.

4104 31 110 in 4104 31 300 Popolnoma ostrgane

Ti tar. podštevilki **zajemata** kože, ki niso bile cepljene (to pomeni, da prvotna debelina ni bila razdeljena na dve ali več plasti), čeprav je bila njihova debelina zaradi strganja in odstranitve neravnin ali zalepljenih delcev na mesni strani zmanjšana.

4104 31 110 Usnje za podplate

Zaradi uporabe tega usnja, ki zahteva debelost in vzdržljivost, to usnje, znano kot usnje za podplate, ni mastno. Strojilni postopek, ki se zanj uporablja, je znan kot vodno strojenje (v nasprotju s strojenjem z maščobami, ki se uporablja za polnjeno usnje). Osnovni postopki s tem usnjem so: čiščenje usnjene strani, izpostavljanje zraku, ponavljajoče se tolčenje in valjanje pod pritiskom.

Glej tudi Komentar HS k **tar. številki 4104**, tretji odstavek.

4105 Ovčje ali jagnječje usnje, brez volne, razen usnja iz tar.št. 4108 ali 4109

od 4105 11 100 do 4105 11 990 Z rastlinskim predstrojem

Opombe komentarja k **tar. podštevilkama 4105 11** in **4105 12** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

4105 11 100 Indijske kosmatih ovac, na določen način obdelane ali neobdelane, vendar obvezno neprimerne za takojšnjo uporabo v proizvodnji usnjenih izdelkov

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 4104 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

4105 11 910 Neostrgane

Glej opombe HS k **tar. podštevilkama 4104 31 110** in **4104 31 190**.

4105 12 100 in 4105 12 900 Z drugimi vrstami predstroja

Opombe komentarja k **tar. podštevilkama 4105 11** in **4105 12** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

4105 12 100 Necepljene

Glej opombe k **tar. podštevilkama 4104 31 110** in **4104 31 190**.

4105 19 100 in 4105 19 900 Necepljene

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** npr. beljeno ovčje ali jagnečje usnje. To je usnje, obdelano z mešanico soli, galuna, rumenjaka in moke. Beljeno usnje se uporablja predvsem za proizvodnjo rokavic in fine obutve.

4105 19 100 Glej Komentar HS k **tar. podštevilkama 4104 31 110** in **4104 31 190**.

4105 20 000 Pergamentno dodelane ali obdelane po strojenju

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 4104 10 950** in **4104 10 990**.

4106 Kozje ali kozličje usnje, brez dlake, razen uznja iz tar.št. 4108 in 4109

4106 11 100 in 4106 11 900 Z rastlinskim predstrojem

Opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 4106 11** in **4106 12** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za ti dve tar. podštevilki.

4106 11 100 Indijske koze ali kozliča, na določen način obdelane ali neobdelane, vendar obvezno neprimerne za takojšnjo uporabo v proizvodnji usnjenih izdelkov

Opombe komentarja HS k **tar. podštevilki 4104 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

4106 12 000 Z drugo vrsto predstroja

Opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 4106 11** in **4106 12** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

4106 19 000 Drugo

Opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 4105 19 100** in **4105 19 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

4106 20 000 Pergamentno ali transparentno obdelane ali obdelane po strojenju

Opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 4104 10 950** in **4104 10 990**.

4107 Usnje drugih živali, brez dlake, razen usnja iz tar.št. 4108 ali 4109

4107 21 000 Strojene z rastlinskim predstrojem

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 4107 21**.

42. POGLAVJE

USNJENI IZDELKI; SEDLARSKI IN JERMENARSKI IZDELKI; PREDMETI ZA POTOVANJE, ROČNE TORBE IN PODOBNI PROIZVODI TER IZDELKI IZ ŽIVALSKIH ČREV

4202 **Kovčki za obleko, neseserji, ataše kovčki, aktovke, šolske torbe, etuiji za očala, toki za daljnoglede, toki za fotoaparate, toki za glasbila, toki za puške, toki za samokrese in podobni izdelki; potne torbe, toaletne torbe, nahrbtniki, ženske torbice, nakupo-valne torbe, listnice, denarnice za kovance, tulci in mape za zemljevide ali dokumente, tobačnice, mošnjički za tobak, torbe za orodje, športne torbe, škatle za steklenice, škatle za nakit, škatle za puder, škatle za jedilni pribor in podobne škatle iz usnja, umetnega usnja, iz folij iz plastičnih mas, iz tekstilnih materialov, vulkanfibra ali iz kartona, v celoti ali pretežno prevlečeni s temi materiali ali papirjem**

Ta tar. številka **ne zajema** prevlek za teniške loparje, za loparje za badminton, za palice za golf itd., če so izdelani iz tekstilnih materialov (običajno prevlečenih s plastiko), opremljenih ali neopremljenih z žepom za žogice (**tar. številka 6307**).

4202 11 100 in 4202 11 900 Z zunanjo površino iz usnja, umetnega usnja ali lakiranega usnja

Glede definicije pojmov "**umetno usnje**" in "**lakirano usnje**" glej Komentar HS k **tar. številkama 4111** (drugi odstavek) in **4109** pod (1).

od 4202 31 000 do 4202 39 000 Izdelki, ki se običajno nosijo v žepu ali ročni torbi

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4202 31, 4202 32 in 4202 39.

4203 **Oblačila in pribor za oblačila iz usnja ali umetnega usnja**

4203 10 000 Oblačila

Ta tar. podštevilka **zajema** oblačila (vključno delovna oblačila), ki so izdelana iz usnja ali iz umetnega usnja. Takšna oblačila so: plašči, suknjiči, hlače in predpasniki. V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi kože ali skupki kož, ki tvorijo nekompletne ali nedokončane izdelke, ki pa so razpoznavni kot oblačila.

od 4203 21 000 do 4203 29 990 Rokavice, palčniki in rokavice brez prstov

Te tar. podštevilke **zajemajo** rokavice, palčnike in rokavice brez prstov (športne), ki so samo razrezane v oblike in dalje neobdelane.

Kosi usnja, razrezanega v dane oblike, ki so namenjeni za proizvodnjo rokavic, pri katerih pa prsti še niso razrezani, se uvrščajo v **tar. številko 4205**.

4203 21 000 Športne

Glej Komentar HS k tar. podštevilki 4203 21.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi zaščitne rokavice, rokavice za kriket, baseball in rokavice z odrezano zgornjo stranjo, katere uporabljajo kolesarji - dirkači.

4203 29 100 Zaščitne za vse poklice

Zaščitne rokavice, palčniki in rokavice brez prstov, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, so v glavnem namenjene za zaščito rok pri delu. Zaradi tega so (za razliko od modnih rokavic) pogosto izdelane iz debelega in žilavega usnja, ki **razen** strojenju praviloma ni drugače obdelano. Zaščitne rokavice pogosto imajo grobe površine. Lahko imajo manšete za zaščito zapestja in podlakti.

Zaščitne rokavice, ki imajo **iz usnja samo dlan ali sprednje dele prstov**, se uvrščajo v to tar. podštevilko.

4203 29 910 in 4203 29 990 Drugo

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** vse rokavice, palčnike in rokavice brez prstov (športne) iz usnja ali iz umetnega usnja, ki se **ne uvrščajo** v **tar. podštevilko 4203 21 000** ali **4203 29 100**, vključno nekatere rokavice, ki se sicer uporabljajo v športih (pri kolesarjenju, golfu, v motociklizmu, pri vožnji z motorji), vendar pa **ne ustrezajo** značilnostim, podanim v opombah Komentarja HS k tar. podštevilki 4203 21.

Rokavice, pri katerih je **iz usnja le dlan in sprednji deli prstov ter deli med prsti**, zadnji del rokavic pa je iz drugega materiala, se prav tako uvrščajo v to tar. podštevilko.

4203 29 990 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema** rokavice, palčnike in rokavice brez prstov (športne), ki so po kroju ali videzu oblikovane **za ženske in dekleta**.

4203 30 000 Pasovi in čezramenski jermeni z čepi za naboje

Ta tar. podštevilka **zajema** pasove za denar in podobne pasove iz usnja, ki imajo en ali več žepov z zapirali.

4203 40 000 Drug pribor za oblačila

Ta tar. podštevilka **zajema** naramnice, zapestne pasove, kravate in naramnice za tirolske hlače.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** vezalk za čevlje, ki **ne štejejo** za pribor za oblačila in ki se uvrščajo v **tar. številko 4205 00 000**. Naramnice, ki predstavljajo **"imitacijo"** ali oblačilni nakit (**tar. št. 7117**) ter pasovi za ure (**tar. št. 9113**) so prav tako **izključeni** iz te tar. podštevilke.

4204 00	**Izdelki iz usnja ali iz umetnega usnja, ki se uporabljajo v strojih ali mehanskih napravah ali za druge tehnične namene**
4204 00 100	Tekoči ali pogonski jermeni ali trakovi
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4204** pod (1).
4204 00 900	Drugo
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4204** od (2) do (7).

43. POGLAVJE

NARAVNO IN UMETNO KRZNO; KRZNENI IZDELKI

4301 **Surovo neustrojeno krzno (vključno glave, repi, tace in drugi kosi ali odrezki, primerni za krznarsko rabo), razen surovih kož, ki se uvrščajo v tar. številke 4101, 4102 ali 4103**

Glede definicije pojma "**surovo krzno**" glej Komentar HS k **tar. številki 4301**, predzadnji odstavek.

4301 40 000 Bobra, celega, z glavo, repom ali tacami ali brez njih

Bobrovo krzno je v celoti orehovo rjave barve, ima notranjo (izredno gosto, fino, z modrimi odtenki, valovito in kodrasto, ki pa se ne zapleta) in zunanjo dlako, ki sega preko notranje.

4301 70 100 in 4301 70 900 Tjulnja, celega, z glavo, repom ali tacami ali brez njih

Kožuhovino tjulnjev pogosto nepravilno imenujejo "**morska vidrovina**". Krzno tjulnjev ima fino, svilasto in gosto kožuhovino, ki je svetlikajoče se črne barve in ki prekriva notranjo dlako, na repu in trebuhu niansirano v rdečerjavi in oranžni barvi.

4301 70 100 Mladičev sedlastega ali grenlandskega belega tjulnja in mladičev kapucinastega ali kapucastega tjulna

Krzno mladičev sedlastega tjulnja so popolnoma bela.

Krzno mladičev kapucinastega tjulnja so bela s širokim modrosivim bočnim trakom, ki se razteza od glave do repa.

4301 80 100 Morske vidre in nutrije (močvirskega bobra) (coypu)

Krzno morske vidre je rjave do črne barve, z malce belih dlak, medtem ko ne notranja dlaka zelo fina, vendar tudi zelo močna.

Ker so seski na hrbtu, je krzno s trebuha skoraj edino uporabno. Zaradi tegase pri pripravi kožuhovine in odiranju živali napravi rez vzdolž hrbta. Kožuhovina je črnkasto rjave barve na trebuhu, na hrbtu in bokih pa svetlejša. Ima bogato zunanjo dlako in fino, debelo in volneno notranjo dlako.

4301 80 500 Divjih mačk

Ta tar. podštevilka **zajema** predvsem krzna čite, jaguarja, risa, panterja (ali leoparda) in pume.

4301 90 000 Glave, repi, tace in drugi kosi ali odrezki, primerni za krznarsko rabo

Ta tar. podštevilka **ne zajema** le zavrženih glav, repov ali tac, temveč tudi obrezke in odstrižke. Te kose uporabljajo za izdelavo manjvrednega krzna.

4302 **Strojena ali obdelana krzna (vključno glave, repi, tace ali drugi kosi ali odrezki), nesestavljena ali sestavljena (z dodajanjem drugih materialov ali brez dodajanja), razen tista, ki se uvrščajo v tar. številko 4303**

od 4302 11 000 do 4302 19 950 Celo krzno, z glavami, repi ali tacami ali brez njih, nesestavljeno

Te tar. podštevilke **zajemajo** težke kože in kože drobnice (t.j. ovac), od katerih so odstranjeni samo glave, repi in tace. Ta krzna so na vogalih lahko utrjena ali neutrjena, vendar drugače ne obdelana v oblike. Lahko so pobarvana in se uporabljajo kot grobe preproge ali odeje.

4302 19 410 Mladičev sedlastega ali grenladnskega belega tjulnja in mladičev kapucinastega ali kapucastega tjulnja

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 4301 70 100**.

4302 20 000 Glave, repi in tace ter drugi kosi ali odrezki, nesestavljeni

Izraz "**kosi ali odrezki**" v tej tar. podštevilki predstavlja odrezke, ki nastanejo pri pripravi krzna ali pri sestavljanju krzna ali njegovih delov v kvadrate, pravokotnike, trapeze ali križe.

4302 30 100 Obrezki krzna

Glej Komentar HS k **tar. številki 4302**, drugi odstavek.

Obrezki krzna, katera včasih imenujejo **"propadla"** krzna, so lahko tudi dobljena pri:

- diagonalnem rezanju krzna v ozke trakove in sestavljanju v prvotno zaporedje;
- stopničasten rezanju krzna in sestavljanju.

od 4302 30 210 do 4302 30 750 Drugo

V kolikor krznu ni bil dodan noben drug material, se v to tar. podštevilko uvrščajo:

1. Kosi ali obrezki iz **tar. podštevilke 4302 20 000** ali cele kože, združene v ovojnice, plošče, križe ali podobne polproizvode;
2. Celote, namenjene za izdelavo krznenih jopičev ali plaščev, ki običajno sestoje iz treh različnih krznenih delov: iz enega dela v obliki enakostranega trapeza z dolgo, ukrivljeno osnovnico (za zadnji del) in iz dveh delov pravokotne oblike (za rokave in sprednji del).

4302 30 510 Mladičev sedlastega ali grenladnskega belega tjulnja in mladičev kapucinastega ali kapucastega tjulnja

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 4301 70 100**.

4303 **Oblačila, pribor za oblačila in drugi izdelki iz krzna**

4303 10 100 in 4303 10 900 Oblačila in pribor za oblačila

Glej opombo HS št. 4 k temu poglavju.

4303 10 100 Mladičev sedlastega ali grenladnskega belega tjulnja in mladičev kapucinastega ali kapucastega tjulnja

Ta tar. podštevilka **zajema** oblačila in pribor za oblačila, izdelana iz krzna iz **tar. podštevilke 4302 19 410** ali **4302 30 510**.

4303 90 000 Drugo

Glej Komentar k HS k **tar. številki 4303**, tretji in četrti odstavek.

ODDELEK IX

LES IN LESNI IZDELKI; OGLJE; PLUTA IN PLUTASTI IZDELKI; IZDELKI IZ SLAME, ESPARTA ALI IZ DRUGIH PLETARSKIH MATERIALOV; KOŠARSKI IN PLETARSKI IZDELKI

44. POGLAVJE

LES IN LESNI IZDELKI; OGLJE

4401	**Les za ogrevanje v okroglicah, cepanicah, vejah, butarah in podobnih oblikah; iverje in podobni drobci, žagovina, lesni odpadki in ostanki, aglomerirani ali neaglomerirani v okroglice, brikete, pelete ali podobne oblike**
4401 10 000	Les za ogrevanje v okroglicah, cepanicah, vejah, butarah ali podobnih oblikah
	Za okroglice in cepanice, ki štejejo za drva, ni nobenih omejitev glede dolžine. Bistveno in pogoj je, da je les v obliki, ki ga razlikuje od lesnih odpadkov iz **tar. številke 4403** (glej Komentar HS k **tar. številki 4401**, izvzetje pod (b)).
	Ta tar. podštevilka **ne zajema** žagovine, lesnih ostankov in odpadkov, četudi je nedvoumno razvidno, da so namenjeni za kurivo (**tar. podštevilka 4401 30 100** ali **4401 30 900**).
4401 21 000 in 4401 22 000	Iveri, sekanci in podobno
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4401** pod (B) in opombi št. 1 (a) in 1 (c) k temu poglavju.
4401 30 100 in 4401 30 900	Žagovina in lesni odpadki in ostanki, aglomerirani v okroglice, brikete, pelete ali v podobne oblike ali neaglomerirani
	Glej opombi HS št. 1 (a) in 1 (c) k temu poglavju.
	Ti dve tar. podštevilki ne **zajemata** lesne moke, kot je opredeljena v dodatni opombi 1. k temu poglavju (**tar. številka 4405 00 000**).
4403	**Les, neobdelan, z lubjem ali brez lubja ali beljavine, ali grobo obdelan (razčetverjen)**
od 4403 10 100 do 4403 10 990	Obdelan z barvo, lužili, kreozotom ali drugimi zaščitnim sredstvi
	Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilki 4403 10.

4403 10 100 Hlodi iz lesa iglavcev, injecirani ali kako drugače impregnirani do katerekoli stopnje, dolgi med 6 m in 18 m, katerih obseg debelejšega, spodnjega konca ni manjši od 45 cm in ne večji od 90 cm

Injeciranje in impregnacija lesa sta postopka za boljšo zaščito lesa (zaradi večje trajnosti), ali pa za dajanje določeni posebnih lastnosti (npr. odpornosti proti ognju, krčenju itd.). Injektiranje in impregnacija zagotavljata dolgotrajno zaščito drogov iz lesa iglavcev.

Ta postopek sestoji ali iz dolgotrajnega namakanja v odprtih kadeh z vročo tekočino, pri čemer drogovi ostanejo v kadi, dokler se tekočina ne ohladi, ali pa iz obdelave v avtoklavih s pomočjo učinka vakuuma ali pritiska.

Med kemikalijami, ki jih v ta namen uporabljajo, so organske spojine, kot npr. kreozot, dinitrofenoli in dinitrokrezoli.

Pobarvani ali lakirani drogovi iz lesa iglavcev se uvrščajo v **tar. podštevilko 4403 10 910**.

od 4403 31 000 do 4403 35 900 Drugo, iz naslednjih vrst tropskega lesa

Glede poimenovanj posameznih vrst tropskega lesa glej Splošna določila Komentarja HS k temu poglavju. Glej tudi Aneks k Komentarju HS k temu poglavju.

4403 34 100 Okoume

Okoume je les, katerega sekajo skoraj izključno v gabonskih gozdovih. Ta les je mehek in lososovo rožnate barve. Njegova tekstura je vlaknata, vlakna so nepravilno porazdeljena v lesu. Nekoliko spominja na mahagonij, vendar je mnogo svetlejše barve. Drevo okoume daje dobro izoblikovana cilindrična debla, ki so izredno pripravna za rezanje na rezine in za lupljenje. Uporablja se predvsem za proizvodnjo furnirnih listov.

4403 99 100 Topolov

Ta tar. podštevilka **zajema** les **vseh vrst** dreves rodu topolov.

Topoljevina je blede barve, lahka in zelo mehka. Uporablja se za notranje pohištvo, za zaboje za pakiranje itd.) in za izdelovanje vezanega lesa. Takoj za lesom iglavcev je topoljevina osnovna celulozna surovina za papirjevino.

4404 **Les za obroče; klani količi; zašiljeni količi, planke in stebri za lesene ograje, zašiljeni, vendar ne nažagani po dolžini; les, grobo skrajšan, toda ne stružen, neupognjen ali kako drugače obdelan, primeren za izdelavo sprehajalnih palic, dežnikov, ročajev za ogrodje ali za podobne porizvode; trakovi, cepke in podobni izdelki iz lesa**

Cepke in podobni proizvodi se večinoma razlikujejo od furnirnih listov iz **tar. številke 4408** po manjših merah in vrsti uporabljenega lesa (običajno uporabljajo za furnir navadne mehke vrste lesa).

4404 20 000 Neiglavcev

Ta tar. podštevilka **zajema** lesene skobljance, ki spominjajo na zvite cepanice (običajno bukove ali leskine). Skobljanci se uporabljajo pri proizvodnji kisa ali za bistrenje drugih tekočin.

4405 00 000 **Lesna volna; lesna moka**

Glede definicije pojma "**lesna moka**" glej dodatno opombo KNCT št. 1 k 44. poglavju.

4406 **Leseni železniški in tramvajski pragovi**

4406 10 000 Neimpregnirani

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 4406 10** in **4406 90**.

4406 90 000 Drugo

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 4406 10** in **4406 90**.

4407 **Les, vzdolžno žagan ali rezan, cepljen ali luščen, skobljan ali ne, topo ali zobato dolžinsko spojen, debeline nad 6 mm**

Glede definicije pojmov **"rezkan"** in "**stružen**" glej Komentar HS k **tar. številki 4408**, drugi in tretji odstavek.

4407 10 100 Skobljan ali ne, topo ali zobato dolžinsko spojen, brušen ali ne

Glede definicije izraza "**zobato spojen**" glej Komentar HS k temu poglavju, drugi odstavek pod (2).

4407 10 300 Skobljan

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

1. Skobljanega stavbnega lesa; namen tega skobljanja je odstraniti izrastke in nekatere znake žaganja (**tar. podštevilke od 4407 10 710 do 4407 10 990**).
2. Vzdolžno žaganega lesa, ki (upoštevajoč posebnosti lesa in razvojno stopnjo tehnik obdelave zadevne vrste lesa) ne kaže sledov žaganja, v kolikor je izostanek

sledov žaganja zgolj posledica obdelave, ki naključno **spada** k žaganju, ki je nujno potrebno iz tehničnih razlogov in katerega namen ni olajšati nadaljnjo uporabo lesa z odstranjevanjem teh sledov (**do 4407 10 990**).

od 4407 10 910 do 4407 10 990 Drugo

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** kompletov žaganih, narezanih ali ostruženih desk, katerih debelina je večja od 6 mm in ki so namenjene za izdelovanje zabojev za pakiranje ali gajb. Takšni kompleti desk se uvrščajo v **tar. številko 4415** - ne glede na to, ali so vanje vključen pribor, kot npr. talne ali vogalne ojačitve ali ne.

Glej tudi Komentar HS k **tar. številki 4415**.

od 4407 21 100 do 4407 23 900 Iz naslednjih vrst tropskega lesa

Glede imen nekaterih vrst tropskega lesa glej Splošne opombe HS k temu poglavju. Glej tudi Aneks h komentarju HS k temu poglavju.

4409 Les (vključno lamele in frize za parket, nesestavljene), profiliran (pero in utor, utorjen ali podobno obdelan) po dolžini katerega koli roba ali strani, vključno skobljan, brušen ali topo ali zobato dolžinsko spojen

4409 10 110 in 4409 10 190 Peresa in utori, vključno utorjeni okrajki in druge utorjene deske

Glej Komentar HS k **tar. številki 4409** pod (4).

Ta tar. številka **izključuje** utorjen les, zgrajen z nadgrajevanjem enega utorjenega kosa utorjenega ali neutorjenega lesa na drugega (**tar. številka 4418** ali **4421**).

4409 10 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Napet les in okroglast les za izdelavo zatičev oz. količkov, opisan v Komentarju HS k **tar. številki 4409**, peti odstavek točka (5).
2. Lamele in frize za parket, oblikovane vzdolž kateregakoli roba ali strani.

Lamele in frize za parket, ki po skobljanju, peskanju ali spajanju koncev (prstastem ali zobčastem) ni bil obdelovan, se uvršča v **tar. številko 4407**. Vezane lamele in vezane frize se uvrščajo v **tar. številko 4412**.

4409 20 110 in 4409 20 190 Peresa in utori (vključno utorjeni okrajki in druge utorjene deske)

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 4409 10 110** in **4409 10 190**.

4409 20 910 in 4409 20 990 Drugo

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 4409 10 900**.

4410 **Iverne plošče in podobne plošče iz lesa in drugih lesnatih (ligninskih) materialov, neaglomerirane ali aglomerirane s smolamni ali z drugimi organskimi vezivi**

4410 19 30 Površinsko obdelane z dekorativnimi laminati, izdelani pod visokim pritiskom

Ta tar. podštevilka **zajema** lesene iverne plošče, in podobne iz lesnastih materialov prekrite s ploščicami iz **tar. podštevilke 3921 90 410**.

4410 19 90 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. plošče, prekrite s plastičnimi masami, barvo, papirjem, tekstilnimi snovmi ali s kovino, **razen** tistih iz **tar. podštevilk 4410 10 300** in **4410 10 500**.

4410 90 00 Iz drugih ligninskih snovi

Primeri ligninskih snovi (**razen** lesa), ki se uvrščajo v ti dve tar. podštevilki, so: bagasa, bamboo, žitna slama, lan in konopljin trs.

4411 **Vlaknene plošče iz lesa ali drugih ligninskih (lesnatih) materialov, aglomerirane ali neaglomerirane s smolami ali drugimi organskimi vezivi**

4411 11 00 Mehanično neobdelane in površinsko neprevlečene

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4411 11, 4411 21, 4411 31 in 4411 91.

4411 21 00 Mehanično neobdelane in površinsko neprevlečene

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4411 11, 4411 21, 4411 31 in 4411 91.

4411 31 000 Mehanično neobdelane in površinsko neprevlečene

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4411 11, 4411 21, 4411 31 in 4411 91.

4411 91 000 Mehanično neobdelane in površinsko neprevlečene

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4411 11, 4411 21, 4411 31 in 4411 91.

4412 **Vezane lesene plošče, furnirne plošče in podoben plastovit les**

4412 22 91 Vezane plošče in druge večplastne lesene plošče

Glede pomena izrazov "**blok deske, laminirane deske in deske z letvami**" glej Komentar HS k **tar. številki 4412**, prvi odstavek pod (3), prvi pododstavek.

4412 99 200 Glej komentar k **tar. podštevilki 4412 22 91**.

4413 00 000 Zgoščen (zbit) les v obliki blokov, plošč, trakov ali profilov

Vrste lesa, ki se najpogosteje z gostijo oz. zbijajo, so: robinija, bukev topol in akacija.

4415 Zaboji za pakiranje, škatle, gajbe, bobni in podobna embalaža za pakiranje iz lesa; bobni (tulci) za kable iz lesa; palete, zabojaste palete in druge nakladalne plošče iz lesa; paletne prirobnice iz lesa

4415 10 100 Zaboji, škatle, gajbe, bobni in podobna embalaža

Ta tar. podštevilka **zajema komplete nesestavljenih** lesenih, nažaganih, narezanih ali struženih desk, namenjenih za sestavo zabojev za pakiranje, gajb itd. Ti kompleti so v obliki posameznih pošiljk, vključno tudi takšni, v katerih so dna, stranice, pokrovi in pritrdila sortirani v serijah.

Nepopolni kompleti se uvrščajo takole:

1. Deli embalaže kot npr. dna, pokrovi itd., zbiti skupaj ali kako drugače spojeni, izdelani iz nažaganih, narezanih ali struženih lesenih desk, se uvrščajo v **tar. podštevilko 4421 90 990**;
2. Nespojene deske se uvrščajo glede na njihove značilnosti (**tar. številka 4407** ali 4408).

Glej tudi Komentar HS k **tar. številki 4415** pod (I).

4415 10 900 Bobni (tulci) za kable

Glej Komentar HS k **tar. številki 4415** pod (II).

4415 20 100 in 4415 20 900 Palete, zabojaste palete in druge nakladalne plošče

Glej Komentar HS k **tar. številki 4415** pod (III).

4416 00 Sodi, kadi, vedra in škafi ter drugi sodarski proizvodi in njihovi deli, iz lesa, vključno tudi doge

Sodi in kadi imajo obod, ki je na sredi izbočen in ima dve zaprte strani. Vedra in škafi imajo običajno samo eno zaprto stran in lahko imajo odstranljiv pokrov.

4416 00 100 Razcepljene lesene doge, samo nažagane po glavni ploskvi; žagane lesene doge, pri katerih je vsaj glavna ploskev cilindrično žagana, vendar dalje ne obdelana

Glej Komentar HS k **tar. številki 4416**, peti odstavek pod (1) in (2). Vrsti lesa, ki se v ta namen najpogosteje uporabljata, sta kostanjev in hrastov les.

4416 00 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** lesene doge in pokrove sodov ter druge sodarske proizvode.

Doge so skobljane, bolj ali manj upognjene deske, ki so vsaj na enem koncu zarezane ali izžlebljene. Za spajanje imajo utor.

Vrhovi so obrezani v krožno obliko z željenim obsegom in na obeh straneh otopljeni, da se lahko vstavijo v utor.

4417 00 **Orodja, škatle za orodja, držaji za orodja in lesena držala za metle in ščetke; lesena kopita za obutev**

Glej opombo HS št. 5 k temu poglavju.

4417 00 900 drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** držala za pleskarske in brivske čopiče.

4418 **Stavbno pohištvo in drugi leseni proizvodi za gradbeništvo, vključno celičaste plošče, sestavljene parketne plošče, žagane in klane skodle**

4418 20 100 in 4418 20 900 Vrata, njihovi okvirji in pragovi

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** trdno laminirane lesene panelne plošče z debelim jedrom, namenjene za nadaljnjo predelavo do stopnje, ko je moč spoznati, da so namenjene izključno za vrata (t.j. z izrezanimi luknjami za kljuko, ključavnico in tečaje).

Ta tar. podštevilka **ne zajema** nepredelanih panelnih plošč, katere včasih poznajo pod imenom "**polproizvodi (blanks) s trdim jedrom za vrata**", četudi so njihovi robovi furnirani (**tar. številka 4412**).

od 4418 30 100 do 4418 30 990 Parketne plošče

Parketne plošče sestoje iz plasti, znane kot "**nosilna plast**", ki je izdelana iz blokov, trakov, frizov itd. Ta plast je spojena z zadnjim delom iz pravega lesa, ivernih desk, papirja, plute itd.

4418 30 100 Za mozaična tla

Parketne plošče za mozaična tla so vnaprej izdelane plošče, sestavljene iz določenega števila kvadratnih ali pravokotnih elementov. Verjetno se v njih pojavljajo **"kabokoni"** (majhne vložene kvadratne ploščice). Trakovi potekajo v smislu določenega vzorca, npr. šahovnice, križnega tkanja in ribje kosti, kot kažejo naslednje skice:

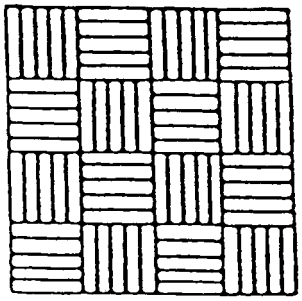

Vzorec šahovnice

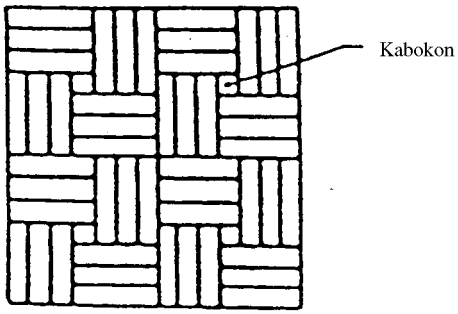

Vzorec križnega tkanja

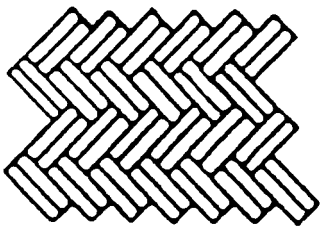

Vzorec ribje kosti

4418 40 00 Opaži za betonska dela

Opaži iz te tar. podštevilke so sklopi, ki se uporabljajo za vse vrste betonskih gradbenih del (npr. za temelje, stene, tla, stebre, opornike, oporne drogove, predorne odseke itd.).

V glavnem se opaži proizvajajo iz smolastega lesa (deske, bruna itd.). Vendar pa je vezani les, ki se uporablja za paženje (da nastane gladka betonska ploskev) iz te tar. podštevilke **izključen**, četudi je prevlečen na eni ali obeh straneh in je zaradi tega njegova uporaba kot lesa za paženje nedvoumna (**tar. številka 4412**).

4418 50 000 Skodle (žagane ali klane)

Glej Komentar HS k **tar. številki 4418**, šesti in sedmi odstavek.

4418 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** celularne lesene plošče, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 4418**, četrti odstavek.

4420 **Marketerija in intarzija iz lesa; skrinjice in škatle za nakit, za jedilni pribor in podobni izdelki iz lesa; leseni kipci in drugi okraski iz lesa; izdelki iz lesa za notranje opremljanje, ki se ne uvrščajo v 94. poglavje iz lesa**

4420 90 110 in 4420 90 190 Lesena marketerija in intarziran les

Ti tar. podštevilki **zajemata** plošče iz lesne marketerije ali intarziranega lesa.

Prava marketerija je običajno sestavljena iz zlepljenih tankih kosov lesa ali drugih materialov (navadnih kovin, želvovine, slonovine itd.), prilepljenih na leseno ozadje (v dekorativne namene).

4421 **Drugi leseni izdelki**

4421 90 100 Tulci, tuljavice, koluti za sukanec in podobni izdelki iz struženega lesa

Glej Komentar HS k **tar. številki 4421**, tretji odstavek pod (1).

4421 90 500 Trščice za vžigalice; lesene kljukice ali zatiči za obutev

Glej Komentar HS k **tar. številki 4421**, tretji odstavek pod (5) in (6).

4421 90 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Sestave desk, ki so sestavljene iz delov zabojev za pakiranje (npr. iz pokrovov itd.);
2. Lesena stojala (police), sestavljene ali nesestavljene, če nimajo značaja pohištva;
3. Vrtne ograje itd., izdelane iz rešetkasto križno zbitih lat, ki se raztegnejo (sistem harmonike);
4. Špile in ošiljene palčke različnih vrst, ki se uporabljajo pri pripravi različnih vrst hrane (npr. zavita postrv itd.);
5. Lesene klade, izdelane iz med seboj zlepljenih letev in nato zglajene z vseh štirih strani.

45. POGLAVJE

PLUTA IN IZDELKI IZ PLUTE

4501 **Pluta, naravna, surova ali enostavno obdelana; odpadki plute; zdrobljena, v zrnih in zmleta pluta**

4501 10 000 Pluta, naravna, surova ali enostavno obdelana

Glej Komentar HS k **tar. številki 4501** pod (1).

4501 90 000 Druga

Glej Komentar HS k **tar. številki 4501** pod (2) in (3).

4502 00 000 **Pluta naravna, z odstranjeno skorjo ali grobo štirikotno tesana ali v obliki pravokotnih blokov, plošč, listov ali trakov (vključno z nedokončanimi izdelki (blanks) z ostrimi robovi, za čepe in zamaške).**

Ta tar. številka **zajema** stenske obloge v zvitkih, ki sestoje iz tanke naravne plute na papirju.

4503 **Izdelki iz naravne plute**

4503 10 000 in 4503 10 900 Čepi in zamaški

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilki 4503 10.

4504 **Aglomerirana pluta (z vezivi ali brez njih) in izdelki iz aglomerirane plute**

4504 10 110 Za peneče vino, vključno tiste s tesnilom iz naravne plute

Ta tar. podštevilka **zajema** cilindrične zamaške in čepe za steklenice za peneče vino. Premer teh zamaškov in čepov je znatno večji od premera vratu steklenice, tako da se pri zamaševanju močno stisnejo. Njihov izgled potem, ko so uporabljeni (ko je torej steklenica bila odmašena), prikazuje skica pri opombah k tar podštevilki 2204 21 100. Ti zamaški za steklenice s penečim vinom sestoje **iz zgornjega dela** iz aglomerirane plute in **iz spodnjega dela** (ki pride v stik s penečim vinom) iz naravne plute.

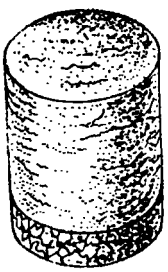

- aglomerirana pluta

- ploščica iz naravne plute

4504 10 190 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** cilindrične zamaške in čepe iz aglomerirane plute, ki se uporabljajo za steklenice, **razen** za steklenice za peneče vino. Ta tar. podštevilka **ne zajema** tankih plutastih ploščic, ki se uporabljajo za tesnila kronskih zamaškov (**tar. podštevilki 4504 10 910** in **4504 10 990**).

4504 10 910 in 4504 10 990 Drugi

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** tudi tanke ploščice iz aglomerirane plute za kronske zamaške.

4504 90 910 Čepi in zamaški

Ta tar. podštevilka **zajema** zamaške in čepe iz aglomerirane plute, **razen** cilindričnih. Takšni zamaški in čepi so npr. konični, v sredini pa lahko imajo tudi luknjo.

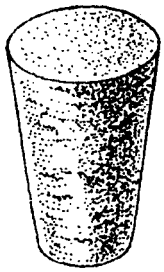

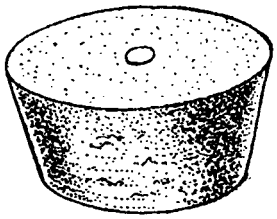

46. POGLAVJE

IZDELKI IZ SLAME, ESPARTA IN DRUGIH PLETARSKIH MATERIALOV; KOŠARSKI IN PLETARSKI IZDELKI

4601 **Pletenice in podobni izdelki iz pletarskega materiala, povezani ali nepovezani v trakove; pletarski materiali, pletenice in podobni izdelki iz pletarskega materiala, povezani v vzporedne pramene ali tkani v oblike listov, ne glede na to, ali so dokončani ali nedokončani izdelki (npr. podstavki, pregrinjala in zastirala)**

4601 10 100 Iz nevpredenih rastlinskih materialov

Ta tar. podštevilka **zajema** pletenice in podobne izdelke iz nevpredenih rastlinskih materialov, kot so: slama, vrbovje, ločje, trsje, španski trst, bambus, lesni trakovi, strgani les, trakovi rastlinskih vlaken ali lubje (npr. rafija in ličje).

V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi pletenice in podobni izdelki iz nevpredenih tekstilnih vlaken, kot so konoplja, juta, lan, esparto in aloja.

Glej tudi Splošna določila Komentarja HS k temu poglavju, prvi odstavek pod (1) in 2).

4601 10 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** pletenice in podobne proizvode iz materialov, na katere se nanašajo Splošna določila Komentarja HS k temu poglavju, prvi odstavek pod (3), (4) in (5).

4601 20 100 in 4601 20 900 Predpražniki, podstavki, pregrinjala in zastirala iz rastlinskih materialov

Ti dve tar. podštevilki **zajemata**:

1. Groba pregrinjala iz slame v vzporednih oblikah ali v obliki listov, ki se kot pregrinjala uporabljajo za zaščito gojenih rastlin;
2. Kitajske podstavke in podstavke, izdelane na enak način kot in uporabljane za enake namene;Kitajski podstavki in pregrinjala štejejo za podstavke in pregrinjala, če so **izdelani neposredno iz stebel ali trakov rastlin iz družine Cyperacae** (Lepironia mucronata). Pojavljajo se v naravni obliki ali pobarvani (običajno rdeči). Veriga ali votek, ki spaja stebla ali trakove iz rastlinskih materialov, sestoji iz široko razpredene močne vrvice ali preje. Podstavki in pregrinjala so običajno izdelani posamično, njihovi vogali pa so lahko obšiti s tekstilnim materialom. Pogosto se iz države proizvajalke razpošiljajo v zvitkih, sestavljenih iz številnih podstavkov ali pregrinjal, katerih konci so sešiti en z drugim.
3. Groba pregrinjala, kakršna se uporabljajo za zaščito gojenih rastlin;
4. Zastirala (npr. zastirala in slame ali ličja), ki se uporabljajo za iste namene kot pregrinjala, navedena zgoraj, vendar so primerna tudi za uporabo pri gradnji ograj in pločnikov.

4602 **Košarski, pletarski in podobni izdelki, izdelani neposredno v oblike iz pletarskega materiala ali iz izdelkov, ki se uvrščajo v tar. št. 4601; izdelki iz plute**

4602 10 100 Slamnati ovoji za steklenice

Glej Komentar HS k **tar. številki 4602**, drugi odstavek pod (8).

4602 10 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Izdelke iz rastlinskih materialov, izdelane iz majhnih, skupaj povezanih podstavkov ali pregrinjal iz tar. podštevilke 4601 20;
2. Izdelke iz lufe. Lufa je znana kot rastlinska spužva in se uvršča v **tar. podštevilko 1404 90 000**. Sestavljajo jo celularna vlakna raznih vrst eksotičnih buč (Luffa cylindrica).

ODDELEK X

CELULOZA, LESNA ALI IZ DRUGIH CELULOZNIH MATERIALOV; PAPIRNI IN LEPENKASTI ODPADKI IN OSTANKI; PAPIR IN LEPENKA, PAPIRNI IZDELKI IN IZDELKI IZ LEPENKE

47. POGLAVJE

CELULOZA, LESNA ALI IZ DRUGIH VLAKNASTIH CELULOZNIH MATERIALOV; ODPADKI IN OSTANKI OD PAPIRJA ALI LEPENKE

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede definicije pojmov "**napol beljena**" in **"beljena"** lesna celuloza glej Splošna določila Komentarja HS k temu poglavju, četrti odstavek. Celuloza šteje za napol beljeno ali beljeno, če je po izdelavi izpostavljena različno intenzivni obdelavi, katere namen je po določenem postopku povečati njeno belino (svetlost), predvsem z odstranjevanjem ali z različnimi stopnjami modifikacije barvil v celulozi, ali pa s preprostim uvajanjem fluoroscenčnih sredstev.

4701 00 **Mehanična lesna celuloza (lesovina)**

4701 00 100 Termomehanična lesna celuloza

Glej Komentar HS k **tar. številki 4701**, četrti odstavek, zadnji pododstavek.

4701 00 900 Druga

Glej Komentar HS k **tar. številki 4701**, četrti odstavek, zadnji trije pododstavki.

4703 **Kemična lesna celuloza, kavstična ali sulfatna, razen topljive**

Glej opombo HS št. 1 k temu poglavju.

4703 11 000 Iglavcev

Ta tar. podštevilka **zajema** predvsem celulozo iz lesa smreke ali jelke.

4703 19 000 Neiglavcev

Celuloze iz te tar. podštevilke so običajno iz lesa topolov in trepetlik, kot tudi iz trših vrst lesa, kot je kostanjevina, bukovina, les evkalipta in številnih tropskih vrst lesa. **Vlakna teh celuloz so običajno krajša** kot vlakna celuloze iz lesa iglavcev.

4703 21 000 Iglavcev

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 4703 11 000**.

4703 29 000 Neiglavcev

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 4703 19 000**.

4704 Kemična lesna celuloza, sulfitna, razen topljive

Komentar HS k **tar. številki 4703** in k tej njenim tar. podštevilkam se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko

V to tar. številko se uvršča tudi beljena sulfitna celuloza, kratkih vlaken z dodanim stearinom (ne več kot 7 mas.%) ki zmanjšuje vpijanje vode (tar. podštevilki 4704 21 ali 4704 29).

4706 Celuloza iz vlaken, dobljenih z reciklažo starega papirja ali lepenke ali iz drugih vlaknastih celuloznih materialov

Glej Splošna določila Komentarja HS k temu poglavju, tretji odstavek.

4706 10 000 Celuloza iz bombažnega lintersa

Celuloza iz bombažnega lintersa ima v glavnem **visoko** vsebnost alfa celuloze (med 98 in 99 mas.%) in zelo **nizko** vsebnost pepela (približno 0,05 mas.%). Od zgolj v liste ali plošče stisnjenega bombažnega lintersa, ki se uvrščajo v **tar. podštevilko 1404 20 000** se razlikuje po tem, da so njena vlakna, kuhana več ur pod pritiskom v raztopini kavstične sode, bolj ali manj raztopljena, medtem ko vlakna bombažnega lintersa iz **tar. podštevilke 1404 20 000**, ki takšnemu postopku niso bila izpostavljena, običajno zadržijo njihovo prvotno strukturo in dolžino.

4707 Papirni ali kartonski odpadki in ostanki

Ta tar. številka **ne zajema** zvitkov papirja, katerih zunanje plasti so bile delno namočene v vodo ali kako drugače poškodovane (48. poglavje).

4707 10 000 Nebeljenega kraft papirja ali kartona ali valovitega papirja ali kartona

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4707 10, 4707 20 in 4707 30.

4707 20 000 Drugega papirja in lepenke, izdelanih pretežno iz beljene kemične celuloze, nebarvane v masi

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4707 10, 4707 20 in 4707 30.

Ta tar. podštevilka **zajema** odpadke (odrezke in obrezke), ki nastanejo pri proizvodnji ali predelavi papirja, ali pa v tiskarnah in uporabljene luknjane kartice in trakovi. Ta klasa reciklažnega papirja je običajno izdelana skoraj v celoti iz papirja brez tiskanja.

4707 30 100 in 4707 30 900 Papirja ali kartona, izdelanih pretežno iz mehanične celuloze (npr. časopisi, dnevniki in podobni tiski)

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4707 10, 4707 20 in 4707 30.

48. POGLAVJE

PAPIR IN KARTON; IZDELKI IZ PAPIRNE MASE, PAPIRJA ALI KARTONA

Zvitki papirja, katerih zunanje plasti so bile delno namočene v vodi ali kako drugače poškodovane, ostanejo uvrščeni v ustrezni tar. podštevilki **tar. številk od 4801 do 4811**.

Dodatna opomba št. 1

Izraz "**rahlo obarvan v celulozi**" se nanaša na papir, katerega barva v celulozi ni močnejša od pastelnih odtenkov.

Omejitev na 40 g in 57 g se nanaša na težo na kvadratni meter, tehtano v normalnih pogojih (pri temperaturi 20 °C in relativni vlažnosti 65 vol.%).

Razdaljo med zaporednimi vodnimi znaki se mora meriti med vogali sosednjih znakov in ne med središči sosednjih znakov. Del vodnih znakov je težko opaziti na kakšnem delu papirja, ali pa so nevidni. Takšne proizvodne napake ne vplivajo na uvrščanje, če papir zaradi tega ne izgubi značaj papirja z vodnimi znaki.

4801 00 **Časopisni papir v zvitkih ali listih**

Glej opombo HS št. 3 k temu poglavju in Komentar HS k **tar. številki 4801**.

4801 00 100 Omenjen v dodatni opombi št. 1 k temu poglavju

Glej dodatno opombo KNCT št. 1 k temu poglavju in njen komentar.

Vendar pa se v to tar. podštevilko **ne uvršča** časopisni papir s tehničnimi lastnostmi, opisanimi v dodatni opombi št. 1 k temu poglavju, če gre za papir, ki se **ne uporablja za tisk časopisov, revij** ali **periodičnih natisov** iz **tar. številke 4902**, ki izhajajo **vsaj 10** krat letno, ki pa se uporablja npr. za tiskanje brošur iz **tar. številke 4901** ali v reklamne namene iz **tar. podštevilke 4911 10 100** (**tar. podštevilka 4801 00 900**).

4802 **Nepremazan papir in karton, ki se uporabljata za pisanje, tiskanje ali druge grafične namene, vključno papir in karton za luknjane kartice in trakove v zvitkih ali listih, razen papirja iz tar.št. 4801 ali 4803; ročno izdelana papir in karton**

Glej opombo KNCT št. 4 k temu poglavju.

4802 10 000 Ročno izdelana papir in karton

Glej Splošna določila Komentarja HS k temu poglavju pod (B) in Komentar HS k **tar. številki 4802**, drugi in tretji odstavek.

4802 30 000 Podlaga iz papirja za karbon papir

Glej opombe komentarja k tar. podštevilki 4802 30.

Nekatere vrste podlage iz papirja za karbon papir so izdelane iz beljene bisulfitne celuloze in včasih vsebujejo različne deleže beljene slame. Njihove mere in gladkost občutno variirata od primera do primera.

4802 40 100 in 4802 40 900 Papirna podlaga za tapete

Papirna podlaga za tapete je lahko iz belega ali barvnega papirja, urejena po velikosti, strojno dokončana, debela, vendar gibke strukture in grobe površine. Ta papir je primeren tako za prekrivanje ali tiskanje, kot tudi za paste ali druga lepila. Ta podlaga za papir mora vzdržati predelavo proizvodnje tapet in polaganje na stene.

4803 00 Toaletni papir, papir za odstranjevanje ličila, papir za brisače, serviete in robčke ter podoben papir za uporabo v gospodinjstvu ali za sanitarne namene, celulozna vata, listi in trakovi iz celuloznih vlaken, vključno nabrane (krep, plisirane idr.), reliefne, luknjane, površinsko barvane, površinsko okrašene ali tiskane izdelke, v zvitkih, širokih nad 36 cm, ali v pravokotnih (vključno kvadratnih) listih z najmanj eno stranico daljšo kot 36 cm, v neprepognjenem stanju

4803 00 100 Celulozna vata

Glej Komentar HS k **tar. številki 4803**, prvi odstavek pod (2), drugi pododstavek.

Dolg zvitek papirja v razvitem stanju kaže pri presvetlitvi majhne luknjice.

4803 00 310 in 4803 00 390 Krep papir in podoben vpojni papir iz celuloznih vlaken z maso posameznih plasti

Glede definicije pojma "**krep papir**" glej Komentar HS k **tar. številki 4808**.

Svileni papir v zloženi obliki kaže bolj kompaktno in homogeno strukturo kot celulozna vata.

4804 Kraft papir in karton, nepremazana, v zvitkih ali listih, razen tistih iz tar.št. 4802 ali 4803

Glede definicije "**kraft-papir in karton**" glej opombo št. 5 k temu poglavju.

Kraft-papir in kraft-karton (rjavi ovojni papir in rjava ovojna lepenka) imata veliko mehansko trdnost. Običajno **ne vsebujeta** polnil in sta velikih dimenzij. Skoraj vedno sta motna in strojno glajena (t.j. kalandrurana samo na eni strani) ter sta v glavnem označena z vidnimi vodnimi oznakami.

Kraft-papir in kraft-karton sta izvrstno sredstvo za pakiranje in zavijanje predmetov. Uporabljata se tudi kot papirnati ovoji električnih vodnikov, kot ravna podlaga za valovito lepenko, za izdelovanje papirne preje in za proizvodnjo katraniziranega, bitumeniziranega ali asfaltiziranega papirja ali lepenke.

od 4804 11 110 do 4804 19 900 Kraftliner

Glej opombe HS k temu poglavju in ustrezni Komentar HS.

od 4808 21 100 do 4808 29 900 Kraft-papir za vreče

Glej opombo HS št 1. k temu poglavju in ustrezni Komentar HS.

4804 31 510 Kraft-elektrotehnični izolirni papir

Ta tar. podštevilka **zajema** kondenzatorski papir in papir za električne vodnike (kable).

Kondenzacijski papir je tanek papir, ki se uporablja v dielektričnih ali električnih kondenzatorjih. Vlakna, ki se uporabljajo pri izdelavi tega papirja, so predhodno izpostavljena določenemu prečiščevanju (rafinaciji), katerega namen je zmanjšati poroznost papirja in na minimum in povsem odstraniti tujke (posebno kovine).

Papir za električne vodnike je namenjen za izolacijo električnih vodnikov (kablov), ki se uporabljajo v transformatorskih navitjih ali pa kot izolator za drugo elektrotehnično rabo. Imeti mora zelo dobre izolacijske lastnosti, skladno s tem pa v njem tudi ne sme biti kovinskih ali kislinskih delcev ter drugih elektroprevodnih nečistoč.

4804 41 910 Vpojni kraft papir

Tovrstna papir in lepenka sta sestavljena predvsem iz lesnih vlaken (več kot 185 g in manj kot 225 g) in se večinoma dobavljata v obliki zvitkov širine več kot 125 cm in manj kot 165 cm. Porozijski indeks, merjen z Gurleyjevim porozimetrom v skladu s standardi, ki jih je določilo Mednarodno združenje celulozne in papirne industrije (TAPPI), manj kot 13 sekund na 100 cm^3 zraka in več kot 40 sekund na 300 cm^3 zraka.

Vpojni kraft papir se obnaša podobno kot pivnik. S prstom je mogoče preko pravkar narisane črte, ne da bi se črta razmazala.

Vpojni kraft - papir je posebej oblikovan tako, da ga je mogoče impregnirati s sintetičnimi smolami za visokotlačno proizvodnjo laminiranih listov.

4805 Drug nepremazan papir in karton, v zvitkih ali listih, dalje neobdelan, razen obdelav, ki so navedene v 2. opombi tega poglavja

4805 10 000 Papir iz polkemične celuloze za valovit sloj (fluting)

Glej opombo KNCT k podštevilkam št. 3 k temu poglavju.

od 4805 21 000 do 4805 29 900 Papir in karton, večplastni

Glej Komentar HS k **tar. številki 4805**, drugi odstavek pod (2).

Te tar. podštevilke **zajemajo** dvo- ali večplastna papir in lepenko, ki sta v celoti dobljena iz celuloze ali papirnih ostankov, če je **vsaj ena plast** dobljena iz celuloze, različne vrste od celuloze, iz katerih so dobljene druge plasti.

4805 30 100 in 4805 30 900 Sulfitni ovojni papir

Glej opombo HS št. 4 k temu poglavju.

4805 50 000 Filtrirni papir in karton

Glej opombe k tar. podštevilki 4805 50.

od 4805 60 200 do 4805 60 600 Papir in karton za valoviti papir in karton

Te tar. podštevilke **zajemajo** papir in karton, ki se uporabljata za proizvodnjo valovitega papirja in kartona, vendar pa ne tistega papirja in kartona, ki se uporabljata za proizvodnjo kraft-podloge ("fluting") iz **tar. podštevilk od 4804 11 110 do 4804 19 900**, polkemičnega valovitega papirja iz **tar. podštevilke 4805 10 000** in večplastne "tesliner" podloge iz papirja ali kartona iz **tar. podštevilk 4805 22 100** in **4805 29 100**. Papir in karton iz te tar. podštevilke se vedno dobavlja v zvitkih širine od 50 do 270 cm in **zajema** naslednje vrste:

1. Enoplastni karton, izdelano pretežno iz odpadnega papirja. Tak papir in karton imata prebojno moč večjo od 2 kPa znotraj odpornosti proti raztrganju 0,8 kgf;
2. Wellenstoff, izdelan večinoma iz odpadnega papirja, ki so mu dodani dodatki (npr. v vodi topen škrob). Tak papir in karton imata odpornost proti raztrganju, merjeno po metodi CMT 60 (Concora Medium Test s 60-minutno aklimatizacijo) 1,5 kgf ali več, toda manj kot 20 kgf;
3. Wellpappenschrenz, izdelan v celoti iz odpadnega papirja brez dodatkov. Papir in karton te vrste ima Mullenovo prebojno moč 0,8 kPa ali več, toda manj kot 1,9 kPa.

4805 60 800 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** papir in lepenko iz slame. To so debeli papirji in lepenke, izdelani večinoma iz nebeljene slamnate pulpe, tehtajo pa več kot 100 g/m^2. So naravno rumenkaste barve ali barvane v masi. Uporabljajo se kot papir in lepenka za pakiranje ali pa (redkeje) za valoviti papir in lepenko.

4805 70 110 in 4805 70 190 Papir in karton za valoviti papir in karton

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 4805 60 300** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

4805 70 110 in 4805 70 190 Opombe k tar. podštevilkam od 4805 60 200 do 4805 60 600 veljajo *mutatis mutandis* tudi za te tar. podštevilke.

4806	**Rastlinski pergamentni papir, za maščobe neprepustni papir, paus papir in glazirani prozorni papir ter drugi prozorni ali polprozorni papirji, v zvitkih ali listih**
4806 10 000	Pergamentni papir
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4806**, prvi štirje odstavki.
4806 20 000	Papir, neprepusten za maščobe
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4806**, od petega do osmega odstavka.
4806 30 000	Pavs papir
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4806**, deveti odstavek.
4806 40 100 in 4806 40 900	Prozorni papir in drugi glazirani prozorni ali polprozorni papirji
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4806**, deseti odstavek.
4808	**Papir in karton, valovit (z ali brez zlepljenih ravnih površinskih listov), nabrana (krepirana, plisirana), reliefna ali luknjana, v zvitkih ali listih, razen tistih iz tar. številk 4803 ali 4818**
4808 10 000	Papir in karton, valovita, luknjana ali ne
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4808**.
4808 20 000	Kraft-papir za vreče, krepiran ali plisiran, reliefiran ali nereilefiran
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4808** pod (2), (3) in (4).
4809	**Karbon papir, samokopirni papir in drug papir za kopiranje ali prenašanje (vključno premazan ali impregniran papir za matrice za razmnoževanje ali ofsetne plošče), tiskan ali netiskan, v zvitkih, širokih nad 36 cm, ali v pravokotnih (vključno kvadratnih) listih z najmanj eno stranico, daljšo od 36 cm, v neprepognjenem stanju**
4809 10 000	Karbonski ali podobni kopirni papirji
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4816** pod (A) (1). Vendar pa morajo proizvodi iz te tar. številke zadostiti dimenzijske pogoje, ki veljajo v tej tar. številki.
4809 20 100 in 4809 20 900	Samokopirni papir
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4816** pod (A) (2). Vendar pa morajo proizvodi iz te tar. številke zadostiti dimenzijske pogoje, ki veljajo v tej tar. številki.
4809 90 000	Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** druge papirje za kopiranje ali prenašanje, kot so npr. papirji za vroče prenašanje ter prevlečeni ali impregnirani papirji, ki se uporabljajo za razmnoževalne matrice ali ofsetne plošče.

4810 **Papir in karton z eno ali obema stranema, premazanima s kaolinom ali z drugimi anorganskimi snovmi, z vezivom ali brez veziva, vendar brez drugega premaza, površinsko barvani ali nebarvani, površinsko okrašeni ali neokrašeni, tiskani ali netiskani, v zvitkih ali listih**

od 4810 11 100 do 4810 12 000 Papir in karton, ki se uporabljata za pisanje, tiskanje ali za druge grafične namene, brez vlaken, dobljenih po mehanskem postopku in katerih največ 10 mas.% celotnih vlaken lahko sestoji iz takšnih vlaken.

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4810 11, 4810 12, 4810 21 in 4810 29.

od 4810 21 000 do 4810 29 900 Papir in karton, ki se uporabljata za pisanje, tiskanje ali za druge grafične namene, brez vlaken, dobljenih po mehanskem postopku in katerih največ 10 mas.% celotnih vlaken lahko sestoji iz takšnih vlaken.

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam 4810 11, 4810 12, 4810 21 in 4810 29.

4810 21 000 Papir majhne mase, premazan

Glej opombe HS k tar. podštevilki št. 5 k temu poglavju.

4810 29 900 V listih

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi pahljačasto naguban papir (zik-zak - oblika) z luknjicami v gubah.

od 4810 91 100 do 4810 91 900 Večplastni

Glej Komentar HS k **tar. številki 4805**, drugi odstavek pod (2).

4811 **Papir, karton, celulozna vata in trakovi iz celuloznih vlaken, premazani, impregnirani, prekriti, površinsko barvani, površinsko okrašeni ali tiskani, v zvitkih ali listih, razen proizvodov iz tar. številk 4803, 4804, 4810 in 4818**

4811 10 000 Papir in karton, premazana s katranom, bitumnom ali asfaltom

Ta tar. številka **zajema** liste papirja in kartona, odporne proti vlagi. Listi sestoje iz dveh listov krepiranega papirja, premazane z asfaltom, med katerima je tanek list aluminijeve folije.

Ta tar. številka **izključuje** strešne lepenke, ki sestoje iz podlage iz filc lepenke, ki je popolnoma zalita ali z obeh strani prekrita s plastjo asfalta ali podobne snovi tako da papir ni viden (**tar. številka 6807**).

4811 31 000 in 4811 39 000 — Papir in karton, prevlečena, impregnirana ali prekrita s plastičnimi masami (**razen** z lepili)

Papir in karton, prevlečena ali prekrita s plastičnimi masami, se v to tar. številko uvrščata **samo**, če debelina plastične mase ne predstavlja več kot polovice celotne debeline (glej opombo št. 1 pod (f) k temu poglavju).

4811 40 000 — Papir in karton, prekrita, impregnirana ali premazana z voskom, parafinom, stearinom, oljem ali glicerinom

Ta tar. podštevilka **zajema** parafinirani papir in karton, ki sta namenjena za proizvodnjo posod za mleko ali sadni sok ali za etuije za gramofonske plošče itd., in ki ima na eni strani natiskano sliko ali ilustracijo, povezano z blagom, za katere je posoda namenjena.

4811 90 100 — Nepretrgani (continous) obrazci

Ti obrazci sestoje iz listov, ki so večinoma prepognjeni ali v zvitkih širine preko 15 cm, vzdolžno perforirani v pravilnih razmakih, kar daje nepretrganemu traku sosledje obrazcev, v katere je moč trak natrgati. Ti obrazci vsebujejo tiskarsko sredstvo, ki zahteva dopolnitev. Ti proizvodi lahko imajo tudi vodilne luknje ob strani, kar omogoča uporabo teh izdelkov v hitrih tiskalnikih ali računskih strojih.

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

1. Različne nepretrgane obrazce za poslovneže (**tar. podštevilka 4820 40 100**)
2. Nepretrgane obrazce, katerih širina ni večja od 15 cm (**tar. podštevilka 4823 51 100**).

4813 — Cigaretni papir, razrezan ali nerazrezan v določene velikosti ali v knjižicah ali ceveh

4813 90 900 — drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Cigaretni papir dimenzij, navedenih v **tar. podštevilki 4813 90 100**, če je impregniran npr. s kalijevim nitratom ali s tekočino lesnega kreozota
2. Cigaretni papir, impregniran ali neimpregniran, v zvitkih širine, ki presega 5 cm in ne presega 15cm.

4814 — Zidne tapete in podobne stenske obloge iz papirja; prozorni papir za okna

4814 10 000 — Papir z zrnato površino (“ingrain”)

Glej opombo HS št. 8 pod (a) (ii) k temu poglavju in Komentar HS k **tar. številki 4814** pod (A), točka (a) (ii).

4816 **Karbon papir, samokopirni papir in drugi papirji za kopiranje in prenašanje, razen papirjev iz tar. številke 4809; matrice za razmnoževanje in ofsetne plošče iz papirja, v škatlah ali brez škatel**

Papirji iz te tar. številke (**razen** matric za razmnoževanje in ofsetnih plošč, ki ne ustrezajo nobenim pogojem dimenzij) morajo biti v zvitkih **širine manj kot 36 cm** ali v oblikah pravokotnih (vključno kvadratnih) listov, katerih **nobena stranica ni daljša od 36 cm** v neprepognjenem stanju. Lahko so tudi razrezani v oblike, ki niso pravokotne (vključno kvadratne).

4816 10 000 Karbon papir in podobni kopirni papirji

Glej Komentar HS k **tar. številki 4816** pod (A), točka (1).

4816 20 000 Samokopirni papir

Glej Komentar HS k **tar. številki 4816** pod (A), točka (2).

4816 30 000 Matrice za razmnoževanje

Glej Komentar HS k **tar. številki 4816** pod (B), točka (1).

4816 90 000 Drugi

Glede papirjev za vroče prenašanje glej Komentar HS k **tar. številki 4816** pod (A), točka (3), glede papirja za matrice za razmnoževanje isti komentar pod (B), točka (1) in glede ofsetnih plošč in papirja za ofsetne plošče isti komentar pod (B, točka (2).

4818 **Toaletni papir, robčki, lističi za odstranjevanje ličil, brisače, prti, serviete, plenice za dojenčke, tamponi, rjuhe in podobni predmeti za gospodinjstvo, bolnice ali sanitarne potrebe, oblačila in pribor za oblačila iz celuloze, papirja, celulozne vate ali iz trakov celuloznih vlaken**

4818 40 190 Drugo

Ta tar. podštevilka npr. **zajema** zaščitne maske (katere uporabljajo bolniške sestre).

4818 40 910 in 4818 40 990 Sanitarne brisače, serviete, plenice za dojenčke in podobni sanitarni izdelki

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** izdelke, katere uporabljajo osebe, ki ne morejo zadržati vode in blata, ter plenice za invalidske postelje.

4819 **Škatle, vreče in drugi izdelki za pakiranje, iz papirja, kartona, celulozne vate ali listov ali trakov iz celuloznih vlaken; kartonažni izdelki, iz papirja ali kartona, ki se uporabljajo v pisarnah, trgovinah ali podobno**

4819 20 100 in 4819 20 900 Zložljive škatle, zaboji in vreče iz nevalovitega (ravnega) papirja ali lepenke

Glej Komentar HS k **tar. številki 4819** pod (A), tretji odstavek.

4819 60 000 Mape, podopisne knjige, arhivske škatle in drugi proizvodi, ki se uporabljajo v pisarnah, trgovinah in podobno

Glej Komentar HS k **tar. številki 4819** pod (B).

4820 Registri, knjigovodske knjige, notesi, knjige naročil; knjige sprejemov, pisemski bloki, mape za zapisnike, dnevnike in podobni proizvodi, vadnice, mape za pivnike, vezave za knjige (za sistem prostih listov ali druge), mape, srajčke in fascikli za spise, razni poslovalni obrazci v več izvodih, kompleti z vstavljenim karbonskim papirjem in drugi proizvodi za pisanje, iz papirja ali kartona; albumi za vzorce ali zbirke ter ovoji za knjige, iz papirja ali kartona

4820 40 100 in 4820 40 900 Razni poslovalni obrazci in kompleti z vstavljenim karbonskim papirjem

Glej Komentar HS k **tar. številki 4820**, prvi odstavek pod (4), točki (4) in (5).

4820 40 100 Nepretgrane oblike

Ta tar. podštevilka **zajema** komplete nepretrganih obrazcev. Ti kompleti so izdelani iz listov stisnjenega, spetega ali skupaj zlepljenega papirja, naloženih eden na drugega, ali pa iz listov samokopirnega papirja ali papirja z vstavljenim karbonskim papirjem.

Glej tudi opombe komentarja k **tar. podštevilki 4811 90 100**.

4821 10 Pojem "tiskan" pomeni tudi samo natisnjene: črte, linije, simbole ali kakršnikoli vidni znaki

4823 Drugi papirji, karton, celulozna vata in listi ter trakovi iz celuloznih vlaken, narezani na določene velikosti ali oblike; drugi izdelki iz celuloze, papirja, kartona, celulozne vate ali iz trakov celuloznih vlaken

4823 20 000 Filtrirni papir in karton

Glej Komentar HS k **tar. številki 4823**, drugi odstavek, točka (2).

4823 51 100 Nepretrgani obrazci

Določila komentarja k **tar. podštevilki 4811 90 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

4823 90 200 Perforirani papir in lepenka za jacquardne in podobne stroje

Ta tar. podštevilka **zajema** samo karte iz papirja ali lepenke, katerih površina je perforirana (**programske luknjice**), skladno z obliko, ki je cilj postopka, in ki so neposredno uporabne na jacquardnih ali podobnih strojih.

Zaradi tega so iz te tar. podštevilke **izključeni**:

1. Papir in lepenka, ki imata **samo vodilne** in vzdolžne **luknje** na vogalih ali v sredini robov (**tar. številka 4808** ali **tar. podštevilka 4823 90 790**, kar je odvisno od mer);
2. Papir in lepenka, na katera se nanaša točka št. 1. zgoraj, ki imata ojačene robove na vogalih ali v sredi (**tar. podštevilka 4823 90 790**).

4823 90 900 Kondenzatorski papir

Kondenzacijski papir je elektroizolacijski papir, ki se uporablja v kondenzatorjih kot dielektrik. Je izjemno tanek (v glavnem od 0,006 mm do 0,02 mm), zelo enakomerno debel in popolnoma brez por. V glavnem je izdelan iz kavstične ali sulfatne celuloze, včasih tudi iz celuloze iz cunj. Kondenzatorski papir je kemično nevtralen, v njem ni niti najmanjših kovinskih delcev in ima veliko mehansko in dielektrično moč (brez dielektričnih izgub).

49. POGLAVJE

TISKANE KNJIGE, ČASOPISI, SLIKE IN DRUGI PROIZVODI GRAFIČNE INDUSTRIJE; ROKOPISI, TIPKANA BESEDILA IN NAČRTI

4901	**Tiskane knjige, brošure, letaki in podobni tiskani proizvodi, v prostih listih ali ne**
4901 99 000	Drugo
	Glej opombo HS št. 3 k temu poglavju.
4905	**Zemljevidi in hidrografske karte in podobne karte vseh vrst, vključno z atlasi, stenskimi zemljevidi, topografskimi načrti in globusi, tiskani**
4905 10 000	Globusi
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4905**, zadnji odstavek pred izvzetji in izvzetje (f).
4905 91 000 in 4905 99 000	Drugo
	Ti dve tar. podštevilki **zajemata** topografsko natančne zemljevide, izdane za reklamne namene, vključno takšne, ki vsebujejo tudi reklamni material (npr. avtokarte, katere izdajajo tovarne koles ali avtomobilov, naftne družbe itd.).
4907 00	**Poštne znamke, koleki in podobne znamke, neuničeni, ki so v obtoku, ali bodo v obtoku v namembni državi; taksni papirji; bankovci, čeki, delnice, obligacije in podobni dokumenti**
4907 00 100	Poštne znamke, kolki in podobne znamke
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4907** pod (A) in (B).
4907 00 910	Podpisani in oštevilčeni
	Ta tar. podštevilka **ne zajema** delnic licenc za uporabo računalniških programovin obligacij, ki **zahtevajo še en ali več podpisov** (**tar. podštevilka 4907 00 990**).
4908	**Papir za preslikavanje (dekalkomanije)**
4908 10 000	Papir za preslikavanje (dekalkomanije), za steklo
	Glej Komentar HS k **tar. številki 4908**, tretji odstavek.
4911	**Druge tiskovine, vključno tiskane slike in fotografije**
4911 10 000	Trgovinski reklamni material, katalogi in podobno

Glej Komentar HS k **tar. številki 4911**, četrti odstavek pod (1).

4911 10 100 Ta tar. podštevilka **zajema** publikacije, v katerh je blago opisano in prikazano, skupaj z njegovo ceno in številkami artiklov.

4911 91 800 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode iz **tar. številke 3703**, ki so bili **osvetljeni** in **razviti**.

V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi **umetniške** slike - **fotografije**, preslikane na platno, četudi jih je avtor označil in oštevilčil.

ODDELEK XI

TEKSTIL IN TEKSTILNI PROIZVODI

SPLOŠNA DOLOČILA

1. Kot je poudarjeno v Komentarju HS (glej Splošne opombe k temu oddelku, zadnji odstavek uvoda), je oddelek XI razdeljen v dva dela:

   a) v prvem delu (**poglavja od 50 do 55**) so tekstilni proizvodi združeni v skupine glede na tekstilni material, iz katerega so izdelani, uvrščanje proizvodov, izdelanih iz mešanic tekstilnih materialov pa ureja opomba št. 2 k temu oddelku;

   b) v drugem delu (**poglavja od 56 do 63**), z izjemo **tar. številk 5809** in **5902**, na ravni poglavja ali tar. številke ni razlike med tekstilnimi materiali, iz katerih so proizvodi izdelani. Vendar pa je več tar. številk v poglavjih od 56 do 63 poddeljenih na podlagi tekstilnih materialov, ki proizvod sestavljajo. V takšnih primerih se mora uvrščanje v te tar. podštevilke skladati z določili opombe št. 2 k tar. podštevilkam k temu oddelku.

2. Opomba št. 2 k tar. podštevilkam k temu oddelku podaja pravila za razvrščanje tekstilnih proizvodov, ki vsebujejo **dva ali več tekstilnih materialov v poglavjih od 56 do 63**. To blago se mora uvrstiti v iste tar. podštevilke, kot se uvršča tisti tekstilni material, ki v proizvodu **prevladuje po teži**, pri čemer se (kjer je to primerno) upoštevajo določila opombe št. 2 (B) k temu oddelku. Vendar pa se morajo pri uporabi teh pravil upoštevati določila opombe št. 2 k tar. podštevilkam.

3. Napotke za interpretacijo opombe KNCT št. 2 k temu poglavju je najti v Komentarju HS (glej npr. del (I) pod (A) splošnih opomb k temu poglavju). Pri uporabi opombe KNCT št. 2 k temu oddelku je treba upoštevati naslednje:

   (a) prejo, vsebovano v trakovih za obrobljanje, v kolikor slednji ne predstavljajo bistvenega dela dokončanega proizvoda, kot je to primer pri trakovih iz nekaterih tkanin, ki se uporabljajo za dežnike in šale;

   (b) prejo, ki je v nekatere proizvode vstavljena zato, da pokaže, kje je treba ta proizvod razrezati;

   (c) prejo, ki je na konceh proizvodov, če je ta preja iz tekstilnih materialov, različnih od onih, iz katerih je izdelan proizvod.

4. Glede pomena izrazov **"nebeljena"**, **"beljena"** in **"barvana"** preja ter glede pomena izrazov **"nebeljeni"**, **"beljeni"**, **"obarvani"**, "**iz raznobarvne preje**" in **"tiskani"** glej opombe št. 1 k tar. podštevilkam, točke od (b) do 1 (ij), kadar gre za tkane proizvode.

5. Glede opisa raznih tkanj glej opombe komentarje k tar. podštevilkam, del (I) pod (c) Splošnih določil Komentarja HS k temu oddelku.

50. POGLAVJE

SVILA

5004 00 **Svilena preja (razen preje iz svilenih odpadkov), nepripravljena za prodajo na drobno**

5004 00 100 Nebeljena, razmaščena ali beljena

Nebeljena svilena preja sestoji in ene ali več zavitih niti, ki še niso degumirane. Nebeljena svilena preja lahko vsebuje do 30% sericina (naravnega kavčuka), večinoma je naravne bledorumenkaste barve. Nebeljena svilena preja je običajno dalje obdelana, vendar se lahko uporabi za neposredno proizvodnjo tkanin.

Razmaščenje degumira nebeljeno svileno prejo, niti se osvobodijo sericina, s katerim so prekrite. To se običajno doseže s pranjem v milnici ali v razredčenem kalijevem lugu.

Z beljenjem se uniči še vedno prisotna naravna barvila.

5005 00 **Preja iz svilenih odpadkov, nepripravljena za prodajo na drobno**

5005 00 100 Nebeljena, razmaščena ali beljena

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5004 00 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

5007 **Tkanine iz svile ali svilenih odpadkov**

od 5007 20 110 do 5007 20 710 Druge tkanine, ki vsebujejo 85 mas.% ali več svile ali odpadkov svile, **razen** svilenega izčeska

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 5007 20.**

5007 20 110 in 5007 20 190 Krep

Ta tar. podštevilka **zajema** izdelke, ki so običajno lahki in katerih zrnasti in gubasti videz je posledica uporabe krep preje, t.j. zelo uvite preje (običajno 2.000 do 3.000 ovojev na meter), ki teži k zankanju.

Ta preja se lahko uporablja kot osnova, kot votek ali kot oboje hkrati. Lahko je uporabljena sama ali v kombinaciji z manj uvito prejo. Preje z nasprotnosmernimi vpredki se pogosto uporabljajo izmenjaje - preji, uviti v desno (**"S"**) sledi preja, uvita v levo (**"Z"**), in sicer z namenom, da se usmeri težnjo po uvijanju preje, ob tem pa zagotovi ravnotežje kodranja.

Ta tar. podštevilka **zajema** pravi krep, t.j. krep, pri katerem je večji del bodisi osnove, bodisi votka iz krep preje. Najbolj znan je kitajski krep, maroški, žoržet, satenasti krep, šarmejski in šifonski krep.

Izdelki, ki so krepirani samo na zunanji strani (pasovi, trakovi ali vzorci) se prav tako uvrščajo v to tar. podštevilko.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** tkanin, v katerih je učinek krepiranja dosežen drugače, kot pa z uporabo krep preje. Takšni primeri so npr. tkanine, pri katerih je ta učinek dosežen z uporabo posebnega tkanja in prej različnih dolžin in zvitosti.

od 5007 20 210
do 5007 20 390

Pongee, habitai, honan, shantung, korah in podobne daljnjevzhodne tkanine, v celoti iz svile (nemešane s svilenim izčeskom ali z drugimi odpadki svile ali z drugimi tekstilnimi materiali)

Proizvodi iz teh tar. podštevilk imajo različne individualne značilnosti njihove narave, tkanja in izgleda.

Najpogosteje so tkani na domačih ročno izdelanih mehanskih statvah in preprosto tkanje (navadno, križno ali atlas) iz surovih svilenih vlaken, spojenih brez sukanja. Njihovi okrajki so običajno zgubani. Zloženi so v obliki listnice;

Dva vzdolžna konca se stikata po dolžini, ki je nato preganjena okoli njiju. Nekatere vrste, predvsem kitajske, so včasih ene na drug način - en konec spodaj, drugi nad njim. Dolžina pa je ponovno preganjena nazaj proti prečki.

Med te tkanine **spadajo**:

1. **Habutai** - japonska tkanina, ki je navadno ali križno tkan iz ene preje brez sukanja. Izraz **"habutai"** običajno označuje navadno tkana tkanina, medtem ko izraz "**križni habutai**" pomeni križno tkana tkanina.Te tkanine so v nebeljenem stanju grobega otipa in sivkasto belega ali belkastega odtenka. Po čiščenju (npr. z beljenjem - ko se odstrani svileni kavčuk) - so ti proizvodi beli ali belkasti in se lahko uporabljajo kot predmeti brez nadaljnje predelave.Beljenje teh tkanin običajno dopolnijo s klejanjem ali polnjenjem, kar da tem tkaninam polnejšo konsistenco, jasnejši izgled in povečano težo.
2. **Pongee** - kitajska tkanina, imenovana shantung, honan, assan, antung, ninghai, pač glede na pokrajino, iz katere izvirajo. Te tkanine so razmeroma debeli in težji od predhodno omenjenih japonskih. V nebeljenem stanju so rumenkastega ali rdečkastega odtenka, po čiščenju pa podobne barve kot nebeljeni in samo opran lan ali batist. Te tkanine so lahko ojačeni ali neojačeni. Ojačenje je posledica težkosvilnatega tkanja, pri katerem se uporabljajo preje različnih debelin;
3. **Tussah** (ali **tussore**) - tkanina, ki izvira iz pokrajin severovzhodne Indije. Stkan je iz svile divje sviloprejke. To poimenovanje se je razširilo na kitajske proizvode in sedaj **zajema** vse tkanine primerljivega tipa proizvodnje svile iz preje divje sviloprejke v več deželah Daljnjega Vzhoda;
4. **Korah** - tkanina iz področja okrog Kalkute. Ta tkanina zelo spominja na japonski habutai, vendar se od njega razlikuje po tem, da je manj pravilen in izdelan iz debelejše preje. Ena izmed njegovih značilnosti je prisotnost vrvice, ki poteka skozi okrajke.

Tkanine, izdelane iz mešanic svile in drugih tekstilnih materialov (vključno iz odpadkov od svile), se uvrščajo v **tar. podštevilke od 5007 20 410 do 5007 20 710**.

5007 20 410 Prozorne tkanine (odprto tkanje)

Prozorne tkanine (odprto tkanje) so tisti, v katerih so prostori med posameznimi nitmi osnove in nitmi votka vsaj tako veliki kot prerez uporabljene preje.

5007 20 610 Širine nad 57 cm do 75 cm

Ta tar. podštevilka **zajema** predvsem tkanine širin, ki se uporabljajo za proizvodnjo kravat.

51. POGLAVJE

VOLNA, FINA ALI GROBA ŽIVALSKA DLAKA, PREJA IN TKANINE IZ KONJSKE ŽIME

5103	**Odpadki volne ali odpadki fine ali grobe živalske dlake, vključno z odpadki preje, vendar brez razvlaknjenih tekstilnih materialov**
5103 10 100	Nekarbonizirana
	Glede pomena pojma **"nekarbonizirana"** glej Komentar k HS k **tar. številki 5101**, tretji odstavek pod (B).
5103 10 900	Karbonizirana
	Glede pomena pojma **"karbonizirana"** glej Komentar k HS k **tar. številki 5101**, tretji odstavek pod (C).
5103 20 910	Nekarbonizirana
	Glede pomena pojma **"nekarbonizirana"** glej Komentar k HS k **tar. številki 5101**, tretji odstavek pod (B).
5103 20 990	Karbonizirana
	Glede pomena pojma **"karbonizirana"** glej Komentar k HS k **tar. številki 5101**, tretji odstavek pod (C).
5105	**Volna, fina ali groba živalska dlaka, mikana ali česana (vključno s česano volno v masi)**
5105 21 000	Česana volna v razsutem stanju, v pramenih
	Glede definicije pojma "**česana volna v pramenih**" glej Komentar HS k **tar. številki 5105**, sedmi odstavek.
5106	**Preja iz mikane volne, nepripravljena za prodajo na drobno**
5106 10 100	Nebeljena
	Nebeljena volnena preja je preja iz volne, ki je bila temeljito očiščena z več postopki. Ta volna ni beljena, barvana ali tiskana in zaradi tega še ima naravno barvo volne.
	Glej tudi opombe št. 1 k tar. podštevilkam k temu oddelku.
5106 20 110 in 5106 20 190	Ki vsebuje po masi 85% ali več volne in fine živalske dlake

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo prejo, ki vsebuje po masi 85 mas.% ali več mešanice volne in fine živalske dlake, v kateri volna prevladuje po teži nad fino živalsko dlako. V nasprotnem primeru se takšna preja uvršča v **tar. številko 5108**.

5106 20 110 in 5106 20 910 Nebeljena, beljen

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5106 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

5107 Preja iz česane volne, nepripravljena za prodajo na drobno

5107 10 100 Nebeljena

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 5106 10 100**.

5107 20 100 in 5107 20 300 Ki vsebuje po masi 85% ali več volne in fine živalske dlake

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** samo prejo, ki vsebuje po masi 85% ali več mešanice volne in fine živalske dlake, v kateri volna prevladuje po teži nad fino živalsko dlako. V nasprotnem primeru se takšna preja uvršča v **tar. številko 5108**.

5107 20 100 Nebeljena

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5106 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

5107 20 510 Nebeljena

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5106 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

5107 20 910 Nebeljena

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5106 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

5108 Preja iz fine živalske dlake (mikane in česane), nepripravljena za prodajo na drobno

5108 10 100 Nebeljena

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5106 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

5108 20 100 Nebeljena

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5106 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

52. POGLAVJE

BOMBAŽ

5201 00 **Bombaž, nemikan in nečesan**

5201 00 100 Izkuhan ali beljen bombaž

Bombaž, dobavljen kot vpojeni bombaž, lahko absorbira razmeroma veliko vlage.

Beljeni bombaž je bombaž, iz katerega so tuje barvaste snovi, katerih ni moč odstraniti drugače, odstranjene z oksidacijo ali redukcijo z raznimi kemikalijami.

5208 **Bombaže tkanine, ki vsebujejo po masi 85% ali več bombaža, mase do 200 g/m^2**

5208 11 100 Tkanine za proizvodnjo povojev in medicinske gaze

To so fini, gazi podobni proizvodi v navadnem tkanju, ki so v glavnem namenjeni za obliže. Izdelani so iz ene prej in imajo manj kot 28 niti na kvadratni centimeter.

5208 21 100 Tkanine za proizvodnjo povojev in medicinske gaze

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 5208 11 100**.

5209 **Bombaže tkanine, ki vsebujejo po masi 85% ali več bombaža, mase nad 200 g/m^2**

5209 42 000 Tkanine za **"kavbojke"** (jeans) Denim

Glej opombe k tar. podštevilkam št. 1 k temu poglavju in Splošne opombe HS k temu poglavju, del I (C), opombe k tar. podštevilkam.

5209 49 100 Jacquard tkanine širine nad 115 cm do vključno 140 cm

Jacquardne tkanine so tkanine s tkivskim vzorcem, ki nastane z dvigovanjem posameznih niti. Na ta način nastanejo zelo različni pikčasti vzorci. Jacquardne tkanine se večinoma uporabljajo v proizvodnji oblazinjenega pohištva, vzmetnic in pregrinjal.

5211 **Bombaže tkanine, ki vsebujejo po masi pod 85% bombaža, v mešanici pretežno ali samo z umetnimi ali sintetičnimi vlakni, mase nad 200 g/m^2**

5211 42 000 Tkanine za **"kavbojke"** (jeans) Denim

Glej opombe HS k tar. podštevilkam št. 1 k temu poglavju in Splošna določila HS k temu poglavju, del I (C), opombe k tar. podštevilkam.

5211 49 100 Jacquard tkanine

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5209 49 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

53. POGLAVJE

DRUGI RASTLINSKI TEKSTILNI MATERIALI; PREJA IZ PAPIRJA IN TKANINE IZ PAPIRNE PREJE

5308 **Preja iz drugih rastlinskih tekstilnih vlaken; papirna preja**

5308 10 000 Preja iz kokosovega vlakna

V to tar. podštevilko se uvršča samo tista kokosova preja, katero sestavlja eno ali dve vlakni. Tri- ali večnitna kokosova preja se uvršča v **tar. številko 5607** (skladno z opombo št. 3 pod (A), točka (d) k temu oddelku).

54. POGLAVJE

UMETNI ALI SINTETIČNI FILAMENTI

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede definicije izraza "**preja velike jakosti**" glej opombo KNCT št. 6 k temu oddelku.

Elastomerna preja je opredeljena v opombah KNCT št. 1 k tar. podštevilkam pod (a) k oddelku IX.

5401 **Sukanec za šivanje iz filamentov iz umetnih ali sinetičnih filamentov, nepripravljen ali pripravljen za prodajo na drobno**

5401 10 110 Temeljna nit

Jedro preje iz te tar. podštevilke je preja za šivanje, ki sestoji iz več med seboj zasukanih niti. Vsaka nit sestoji iz sintetičnega filamenta, prekritega s prekinjenimi naravnimi, sintetičnimi ali umetnimi vlakni.

Upoštevajoč njihovo uporabo, so ti sukanci vpredene preje z utrjenim jedrom, t.j. preje z neprožnim jedrom.

Ker so ta jedra iz mešane preje, se v to tar. podštevilko uvrščajo samo, če filamentna komponenta prevladuje po teži (glej opombo št. 2 k temu oddelku). Tako je običajno s prejami - jedri.

Na drugi strani pa so iz te tar. podštevilke **izključeni** sukanci z mehkim jedrom, pri katerih je jedro iz elastomerne preje, katere teža običajno ne presega 20% (uvrščanje skladno z opombo št. 2 k temu oddelku).

V to tar. podštevilko tudi ne **spadajo** proizvodi, sestavljeni iz jedra iz elastomerne preje, okrog katerega je v spirali ovita gotova preja (**tar. podštevilka 5606 00 910**).

5402 **Preja iz sintetičnih filamentov (razen sukanca za šivanje), nepripravljena za prodajo na drobno, vključno sintetične monofilamente številke pod 67 deciteksov**

od 5402 31 00 do 5402 39 900 Teksturirana preja

Glej opombe HS k tar. podštevilkam od 5402 31 do 5402 39.

5402 42 000 Iz poliestrov, delno orientiranih

Glej opombe HS k tar. podštevilkam k **tar. številki 5402 42**.

5403 **Preja iz umetnih filamentov (razen sukanca za šivanje), nepripravljena za prodajo na drobno, vključno z umetnimi monofilamenti številke manj kot 67 deciteksov**

5403 20 100 in 5403 20 900 Teksturirana preja

Glej opombe HS k tar. podštevilkam od 5402 31 do 5402 39.

5404 **Sintetični monofilamenti, numeracije 67 deciteksov ali več, katerih dimenzija prečnega prereza ne presega 1 mm; trakovi in podobno (npr. umetna slama) iz sintetičnih tekstilnih materialov, vidne širine do 5 mm**

Glede opisa monofilamentov in drugih proizvodov iz monofilamentov glej Komentar HS k **tar. številki 5404**.

5404 10 100 in 5404 10 900 Monofilamenti

Sintetični monofilamenti, narezani na prikladne dolžine z razcepljenimi konci, ostanejo uvrščeni v teh tar. podštevilkah.

Pramenska **"preja"**, izdelana s spajanjem oz. sukanjem sintetičnih monofilamentov iz teh tar. podštevilk, se v te tar. podštevilke **ne uvršča**, pač pa se uvršča v **tar. številke 5401, 5402, 5406** ali **5607**, odvisno od primera. Vendar pa posamezni monofilamenti iz teh tar. podštevilk nikdar **ne štejejo** za "**vrvi, vrvice ali prameni**" iz **tar. številke 5607**, ne glede na mere njihovega prečnega prereza.

V nadaljnjem je podana razpredelnica uvrščanja sintetičnih monofilamentov, trakov in podobnih proizvodov glede na mere (ali širino) njegovega prečnega prereza:

V nadaljnjem je podana razpredelnica uvrščanja sintetičnih monofilamentov, trakov in podobnih proizvodov glede na mere (ali širino) njegovega prečnega prereza:

Sintetični monofilamenti z največjim prečnim prerezom	-do 1 mm	- številke do 67 deciteksov	tar. št. 5402
		- številke nad 67 deciteksov	tar. podšt. 5404 10 100 ali 5404 10 900
	-nad 1 mm **razen** ploščatih proizv. navedenih spodaj		tar. št. 3916
Sinetični trakovi (vključno trakovi prepognjeni na dvoje in sploščene cevi) katerih vidna širina je		- do 5 mm	tar. podšt. 5404 90 110, 5404 90 190 ali 5404 90 900
		- nad 5 mm	pretežno tar. štev. 3920
Sintetični trakovi dejanske širine nad 5 mm, ki pa so rahlo uviti in nato stisnjeni tako,, da njihova vidna širina ne presega 5 mm			tar. podšt. 5404 90 110, 5404 90 190 ali 5404 90 900

5404 90 110 Dekorativni trakovi, ki se uporabljajo za pakiranje

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 3920 20 710** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko, **razen** za okrasne trakove iz te tar. podštevilke, katerih širina ne presega 5 mm.

5405 00 000 Umetni monofilamenti, številke 67 deciteksov ali več, katerih dimenzija prečnega prereza ne presega 1 mm; trakovi in podobni proizvodi (na primer umetna slama) iz umetnega tekstilnega materiala, vidne širine do 5 mm

Komentar HS k **tar. številki 5404** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

5407 Tkanine iz preje iz sintetičnih filamentov, vključno tkanine, dobljene iz materialov iz tar. številke 5404

5407 53 000 Iz raznobarvne preje

Ta tar. podštevilka **zajema** predvsem tkanine za kravate.

5407 61 500 Iz raznobarvne preje

Ta tar. podštevilka **zajema** predvsem tkanine za kravate.

5407 73 000 Iz raznobarvne preje

Opombe k **tar. podštevilki 5209 49 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

5407 83 000 Iz raznobarvne preje

Opombe k **tar. podštevilki 5209 49 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

5407 93 000 Iz raznobarvne preje

Opombe k **tar. podštevilki 5209 49 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

5408 Tkanine iz preje iz umetnih filamentov, vključno tkanine, dobljene iz izdelkov iz tar. številke 5405

5408 22 100 Širine nad 135 cm vendar do vključno 155 cm, v platnovi vezavi, keper, križni keper ali v vezavi atlas

Glede definicij pojmov "**platnova vezava**", **"keper"** in "**križni keper**" glej opombe komentarja k tar. podštevilkam , del (I) pod (C) v Splošnih opombah HS k temu oddelku.

Pri načinu tkanja **"atlas"** (saten) so križne točke razporejene tako, da se med seboj ne dotikajo. Rezultat takšnega načina tkanja je mehka in svetlikajoča se površina. Atlas mora biti uvit z vsaj petimi nitmi. Vzorec, ki nastane pri tem tkanju, opisuje naslednja skica:

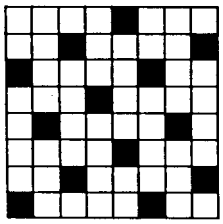

Tkanje atlas (satin)

5408 23 100 Jacquard tkanine širine nad 115 cm, vendar do vključno 140 cm, z maso nad 250 g/m^2

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5209 49 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

55. POGLAVJE

UMETNA ALI SINTETIČNA VLAKNA, REZANA

5503	**Sintetična vlakna, rezana, nemikana, nečesana in ne drugače pripravljena za predenje**
5503 10 110	Velike trdnosti
	Preja velike trdnosti ima trdnost nad 60 cN/tex.
5516	**Tkanine iz rezanih umetnih vlaken**
5516 23 100	Jacquard tkanine širine 140 cm ali več (blago za žimnice)
	Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5209 49 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

56. POGLAVJE

VATA, POLST (FILC) IN NETKANI MATERIALI; POSEBNE PREJE; VRVI, MOTVOZI, VRVICE IN PRAMENI TER PROIZVODI IZ NJIH

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede razvrščanja znotraj tar. številk izdelkov, izdelanih iz dveh ali več tekstilnih materialov, glej splošna določila KNCT k temu oddelku.

5601 **Vata iz tekstilnih materialov in izdelki iz vate; tekstilna vlakna, dolga do 5 mm (kosmiči); prah in nopki - vlaknati vozlički**

5601 10 100 in 6501 10 900 Damski vložki in tamponi, serviete in plenice za dojenčke in podobni sanitarni proizvodi iz vate

Glej Komentar HS k **tar. številki 5601** pod (A), točka (2).

od 5601 21 100 do 5601 29 000 Vata; drugi izdelki iz vate

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi palčke za čiščenje nosa in ušes. Na enem ali obeh koncih teh palčk je "**brstič**" iz vate. Uporabljajo se tudi za nanašanje antiseptikov ali lotionov na kožo ter pri kozmetični negi.

5601 21 100 Vpojni

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 5201 00 100** se glede izraza **"absorbentni"** uporabljajo tudi za to tar. podštevilko.

5601 30 000 Tekstilni kosmiči, prah in nopki

Glej Komentar HS k **tar. številki 5601** pod (B) in (C).

5602 **Klobučevina, vključno z impregnirano, prevlečeno ali laminirano**

5602 10 110 in 5602 10 190 Iglana klobučevina

Glej Komentar k HS k **tar. številki 5602**, četrti odstavek.

od 5602 10 310 do 5602 10 390 Koprenaste vlaknaste tkanine

Glej Komentar HS k **tar. številki 5602**, sedmi odstavek.

5606 **Posukana preja, zviti trakovi in podobne oblike iz tar.št. 5404 in 5405, razen povitih proizvodov iz tar.št. 5605 in posukane preje iz konjske dlake iz grive in repa; ženiljska preja (vključno kosmičena ženiljska preja); efektno vozličasta preja**

5606 00 910 Posukana preja

Jedro obvite preje je lahko tudi elastomerno (glej opombe KNCT št. 1 k tar. podštevilkam pod (a) k temu oddelku).

57. POGLAVJE

PREPROGE IN DRUGA TALNA PREKRIVALA

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede razvrščanja znotraj tar. številk izdelkov, izdelanih iz dveh ali več tekstilnih materialov, glej splošna določila KNCT k temu oddelku.

5701 **Preproge in druga talna prekrivala, vozlana, dokončana ali nedokončana**

Pripravljalna in zaključna stopnja proizvodnje vozlanih preprog, blaga za preproge in predposteljnikov sta opisani v Komentarju HS k **tar. številki 5701**. Gre za enostavno tkanje z nekaj osnovami in nekaj votki tako, da stojijo konci (glave) na mestu. Ti konci so včasih lahko obrobljeni.

Po zadnji fazi tkanja preproge se osnova odreže nekoliko vstran od **"glav"**. Tako nastane obšiv na prostih koncih osnove. Pri kvalitetnih preprogah je včasih obšiv razdeljen na več delov, ki so zavozlani tako, da je vozel potisnjen nazaj čimbližje tkanemu delu z namenom, da zaščiti votek pred zdrsavanjem iz obšiva. Preproge lahko imajo tudi dodani obšiv, ki ni nastal iz osnove preproge.

Večina preprog je vzorčastih, kar omogoča razlikovanje med zadnjo stranjo in obšivom. Obšiv pravzaprav predstavlja okvir zadnje strani preproge in jo spaja z glavami preproge.

Ročno izdelane preproge pravokotnih oblik imajo le redkokdaj natančno vzporedne okrajke. Pri sestavljeni stopnji je uporabno meriti preprogo od središčnic, to je od ravnih črt, povlečenih skozi sredini nasprotnih stranic.

Pri računanju površine preprog se deli kvadratnih decimetrov **zanemarjajo**.

5702 **Preproge in druga talna prekrivala, tkana, vendar netaftirana, nekosmičena, dokončana ali nedokončana, vključno "kelim", "šumak", "karamani" in podobna ročno tkana prekrivala**

5702 10 000 **"Kelim"**, "**Šumak**", **"Karamani"** in podobna ročno tkana prekrivala

Ta tar. podštevilka **zajema** samo težke ročno tkane preproge. Običajno so večbarvne z ravno površino, brez zank in flore. Nekatere preproge imajo med osnovo vzdolžne razpoke, ki tvorijo presledek med nitmi raznobarvnih osnov.

Primerne so kot talna prekrivala ali pregrinjala za divane, za obešanje na stene in kot zavesna vrata.

So eksotičnih barv in izvirajo večinoma s Srednjega Vzhoda. Lahko so v kosih, pogosteje pa v oblikah uporabne velikosti, zarobljene, obšite ali s sešitimi obšivi ali kako drugače pripravljene.

58. POGLAVJE

SPECIALNE TKANINE; TAFTIRANE TKANINE; ČIPKA; TAPISERIJE; POZAMANTERIJA; VEZENINE

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede razvrščanja znotraj tar. številk izdelkov, izdelanih iz dveh ali več tekstilnih materialov, glej splošna določila KNCT k temu oddelku.

5801 **Tkanine z zankasto oz. lasasto površino in tkanine iz ženiljske preje, razen tkanin iz tar. številk 5802 ali 5806**

Ne glede na določila, ki veljajo v tem oddelku glede uvrščanja izdelkov iz dveh ali več tekstilnih materialov, je treba poudariti, da se upošteva pri uvrščanju ženiljskih tkanin samo tekstilni material, ki tvori zankasto oz. lasasto površino.

Imitacije žameta in pliša, izdelane na pletilnih strojih, se uvrščajo v **tar. številko 5907** ali v 60. poglavje (odvisno od primera).

od 5801 21 000 do 5801 26 000 Iz bombaža

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 5801 22** in **5801 32**.

5804 **Til in drugi mrežasti materiali, razen tkanega, pletenega ali kvačkanega; čipke v metraži, trakovih ali motivih**

od 5804 10 110 do 5804 10 900 Til in druge mrežast material

Glej Komentar HS k **tar. številki 5804** pod (I).

Imitacije tila, izdelane na pletilnih strojih (npr. na Reschelovih) se uvrščajo v 60. poglavje.

5804 10 110 in 5804 10 190 Navadni til

V smislu teh dveh tar. podštevilk so navadni til in druge mrežaste tkanine tiste tkanine, ki imajo eno serijo pravilnih zank enake oblike in velikosti po vsej svoji površini. Nimajo vzorca ali zapolnjenih zank. Pri uporabi te definicije ni treba upoštevati majhnih odprtih prostorčkov, ki nastajajo pri oblikovanju zank.

od 5804 21 100 do 5804 29 900 Strojno izdelane čipke

Glej Komentar HS k **tar. številki 5804** pod (II).

Glede razlikovanja med ročno izdelanimi in strojno izdelanimi čipkami glej Komentar HS k podštevilkam 5804 21, 5804 29 in 5804 30.

Potrebno je biti pozoren, saj je pletena tkanina zelo podobna čipkam in se dejansko prodaja pod imenom čipke. Vendar se pletena tkanina **ne uvršča** v **tar. številko 5804**.

Takšna tkanina se proizvaja na Raschelovih strojih in jo je moč prepoznati po tem, da je čipka oblikovana z intersekcijo zank, ki spominja na osnovo, ne pa z nitjo osnove in nitjo votka.

Za zapolnitev praznih prostorov se uporabljena nit vstavlja v zanke, ki tvorijo stranice majhnih šestkotnikov čipke, kjer se namesti z vrso verižnega vboda. Zaradi tega čipka ne preneha tam, kjer se vzorec začne. Nasprotno - čipka tvori podporo vzorcu oz. obliki (pri strojno izdelanih čipkah temu ni vselej tako).

Znaki, navedeni v Komentarju HS k tar. podštevilkam 5804 21, 5804 29 in 5804 30, po katerih je moč prepoznati strojno izdelane čipke, veljajo tudi za "**čipke**", izdelane na Rachelovem stroju (zanke ali deli zank ostanejo po rezanju del zunanje niti in niti vzorca (oblike), strojna pravilnost brez napak itd...).

Vendar pa pri uvrščanju šteje tkanina, dobljena na Raschelovem stroju, za pleteno in se zaradi tega uvršča v 60. poglavje.

Tkanina, ki imitira šivano čipko (guipure), izdelana na enak način kot kemični okrasek, se **ne uvršča** kot strojna čipka, pač pa v **tar. številko 5810**.

5806 **Ozke tkanine, razen proizvodov iz tar. številke 5807; ozki materiali, ki so sestavljeni samo iz osnove, katere niti so med seboj zlepljene, preje ali vlaken (bolduk)**

5806 20 000 Druge ozke tkanine, ki vsebujejo po masi 5% ali več elastomerne preje ali gumenih niti

Glede definicije izraza "**elastomerna preja**" glej opombe KNCT št. 1 k podštevilkam pod (a) k temu oddelku.

5806 31 100 Zarobljene

Ozke tkanine s pravimi okrajki so tiste, ki sestoje iz osnove in votka, katerih dva vzdolžna konca sta oblikovana z obratom niti votka. Ker nit poteka dalje brez prekinitve, ni res.

5806 32 100 Zarobljene

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 5806 31 100**.

5806 40 000 Ozki materiali, ki so sestavljeni samo iz osnove, katere niti so med seboj zlepljene (bolduk)

Glej Komentar HS k **tar. številki 5806** pod (B).

5810 **Vezenina v metraži, trakovih ali motivih**

5810 10 100 in 5810 10 900 Brez vidne podlage

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilki 5810 10.

59. POGLAVJE

TEKSTILNE TKANINE, IMPREGNIRANE, PREMAZANE, PREVLEČENE, PREKRITE ALI LAMINIRANE; TEKSTILNI PROIZVODI, PRIMERNI ZA TEHNIČNO RABO

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede razvrščanja znotraj tar. številk izdelkov, izdelanih iz dveh ali več tekstilnih materialov, glej splošna določila KNCT k temu oddelku.

5907 00 **Tekstilne tkanine, drugače impregnirane, premazane, prevlečene ali prekrite; platna, slikana za odrske kulise, tkanine za ateljeje in podobne namene**

5907 00 900 V to tar. podštevilko se npr. uvršča 100% poliestrska tkanina, ki je enostransko naparjrna z aluminijem. Aluminij je naparjen v vakuumu

5911 **Tekstilni izdelki in predmeti, za tehnične namene, navedeni v 7. opombi k temu poglavju**

Ta tar. številka **zajema** tekstilne proizvode, kot so definirani v opombah k temu poglavju - v metraži ali rezane, kot so posebej našteti v opombi št. 7 pod (a) k temu poglavju. V to tar. podštevilko **spadajo** tudi tekstilni predmeti za tehnično rabo (**razen** tistih iz tar.številk od 5908 do 5910), narezani v oblike (**razen** v pravokotne oblike), spojeni ali kako drugače pripravljeni in dobljeni iz zgoraj omenjenih proizvodov v metraži ali iz drugih tekstilnih proizvodov.

Glede vsebine pojma "**tekstilne tkanine**" glej opombo HS št. 1 k temu poglavju.

5911 10 000 Tekstilni materiali, klobučevina in tkanine podložene s klobučevino, prevlečene, prekrite ali laminirane z gumo, usnjem ali drugim materialom, ki se uporabljajo za oblaganje mikalnikov in podobne tkanine, za druge tehnične namene

Proizvodi iz te tar. podštevilke morajo biti v metraži ali preprosto razrezani na dolžine ali pravokotne oblike. Če so v drugačni obliki, se uvrščajo v **tar. podštevilko 5911 90 100** ali **5911 90 900**.

Izraz "**podobne tkanine za druge tehnične namene**" označuje samo tekstilne tkanine, polst (filc) in polpolst (polfilc), kombinirane z drugimi materiali (npr. z gumo, usnjem), kot je naznačeno v poimenovanju tar. podštevilke. Med takšne tkanine **spadajo** tiskane prevleke, kombinirane z gumo, ki se uporabljajo za prevlekanje vrtilnih batov in ki tehtajo 1.500 g/m^2 ali manj (neglede na razmerja med tekstilnim materialom in gumo). Prevleke, ki vsebujejo več kot 50 mas.% tekstilnega materiala in ki tehtajo več kot 1.500 g/m^2, se uvrščajo v **tar. številko 4008**.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi prenosne in konvejerske pasove, ki sestoje iz enega ali več listnato tkanih trakov iz plastičnih mas, ki se nahajajo med dvema trakovoma iz poliamidnih tkanin. Trakovi, ki tvorijo pletenico, so ojačitveni element, vsi trakovi so vroče zlepljeni in debeli manj kot tri milimetre, nedoločljivih dolžin , ali pa razrezani na dolžine. Tovrstni pasovi se uvrščajo v **tar. številko 5910**, če so debeli 3 milimetre ali več, brezkončni ali pritrjeni s pritrdili.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** posameznih osnov in votkov tekstilnih tkanin, prevlečenih s plastičnimi masami (**tar. številka 5903**) ali z gumo (**tar. številka 4008** ali **5906**).

5911 20 000 Tkanine za sita, vključno gotove za neposredno uporabo

Te tkanine so lahko v metraži, ali pa pripravljene v skladu z namenom uporabe (npr. razrezane v oblike, obdane s trakovi, opremljene s kovinskimi luknjicami).

Kadar se pojavijo v metraži, morajo biti te tkanine označene na naslednji način:

Oznaka, ki sestoji iz pravokotnika in njegovih diagonal, mora biti natisnjena v pravilnik razmikih vzdolž obeh robov tkanine, ne da bi pri tem posegala na okrajke. Natisnjena mora biti tako, da razdalje med dvema pravokotnima oznakama (merjeno med sosednjima koncema) ni večja od 1 metra, oznake na enem robu pa morajo biti zamaknjene tako, kot da bi bile na polovici razdalje med oznakami na nasprotnem robu (središče vsake oznake mora biti enako oddaljeno od središč dveh najbližjih oznak na nasprotnem robu).

Vsaka oznaka mora biti postavljena tako, da je daljša stranica pravokotnika vzporedna z osnovo tkanine (glej skico v nadaljevanju):

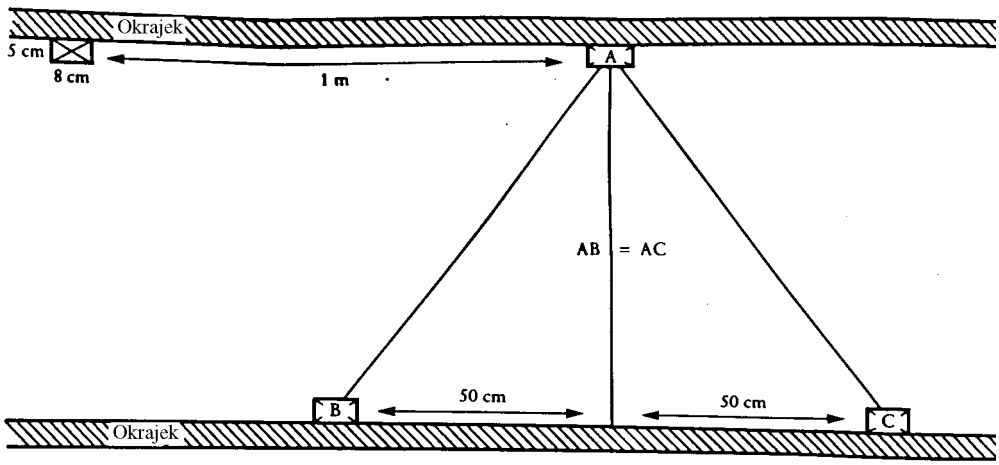

Debelina stranic pravokotnika mora biti 5 mm, debelina diagonal pa 7 mm. Dolžina zunanjih stranic pravokotnika mora biti vsaj 8 cm (dolžina) in 5 cm (širina).

Oznake morajo biti natisnjene v eni barvi, ki je barvi tkanine kontrastna. Oznaka mora biti neizbrisna.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** okvirjev za slike, ki sestoje iz tkanine, pritrjene na nosilec (**tar. podštevilka 5911 90 900**), ročnih sit in ročnih rešet (**tar. številka 9604**).

5911 90 100 in 5911 90 900 Drugo

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** tekstilne izdelke, naštete v Komentarju HS k **tar. številki 5911** pod (A), **razen** tekstilnih proizvodov, navedenih v tar. podštevilkah 5911 10 000, 5911 20 000 in 5911 40 000. Sem **spadajo** še tekstilni proizvodi, našteti v Komentarju K HS k **tar. številki 5911** pod (B), **razen** pripravljenih prevlek, ki se uvrščajo v **tar. podštevilko 5911 20 000** in predmetov, ki se uvrščajo v **tar. podštevilke od 5911 31 110 do 5911 32 900**.

Glede uvrščanja predmetov in spojenih monofilamentnih spiral, ki se uporabljajo za podobne namene kot tekstilne tkanine in polst (filc), kakršen se uporablja v strojih za proizvodnjo papirja in podobnih strojih, glej opombe HS k tar. podštevilki 5911 90.

60. POGLAVJE

PLETENI IN KVAČKANI MATERIALI

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede razvrščanja znotraj tar. številk izdelkov, izdelanih iz dveh ali večih tekstilnih materialov, glej splošne opombe k temu oddelku.

6002 **Drugi pleteni in kvačkani materiali**

Poleg tkanin, omenjenih v Komentarju HS k **tar. številki 6002**, **spadajo** v to tar. številko še:

1. **nekatere vezenine**, izdelane na strojih za kvačkanje (na strojih za klekljanje, vključno z Raschelovimi stroji), ki so namenjene predvsem za mrežaste zavese in zastirala;
2. **imitacije tila** in **imitacije čipk**, izdelane na pletilnih strojih ali strojih za klekljanje, najpogosteje na Raschelovih strojih (glej Komentar HS k **tar. številki 5804**). Podobno kot strojne čipke, se tudi imitacije čipk pogosto izdelujejo v kosih določene širine, ki so lahko med dokončevanjem razrezani na trakove. Trakovi so nedoločljive dolžine in ostanejo uvrščeni v tej tar. številki, če imajo ravne in vzporedne robove;
3. **imitacije mrežastih tkanin** (pletene ali klekljane), namenjene za izdelavo nakupovalnih mrež in drugih predmetov.

6002 10 100 Ki vsebujejo 5 mas.% ali več elastomerne preje, vendar brez gumijaste niti

Glede definicije pojma "**elastomerna preja**" glej opombo KNCT št. 1 (a) k tar. podštevilkam k temu oddelku.

61. POGLAVJE

OBLAČILA IN PRIBOR ZA OBLAČILA, PLETENI ALI KVAČKANI

1. Glede razvrščanja znotraj tar. številk izdelkov, izdelanih iz dveh ali več tekstilnih materialov, glej splošne opombe k temu oddelku.
2. Glede uvrščanja oblek, pripravljenih v kompletih za prodajo na drobno, glej 13. opombo k temu oddelku.
3. Kadar ima del neke obleke ali garniture okrasje ali opremo, ki jih ni najti na drugih delih obleke ali garniture, ostane oblačilo uvrščeno kot obleka ali garnitura, dokler je to okrasje in oprema **neznatnega pomena** in če je omejeno na eno ali dve mesti na obleki (npr. na robovih ovratnika in rokavov ali na zavihkih in rokavih).

   Vendar pa so obleke in garniture s takšnim okrasjem in opremo iz tega poglavja **izključene**, če je okrasje in oprema **izdelana med postopkom pletenja obleke** (**razen** če gre za etikete proizvajalca ali podoben znak).

6101 **Plašči, površniki, vetrovke s kapuco - tipa anorak (vključno smučarski jopiči), vetrovke s podlogo ali vložkom ali brez njiju in podobni izdelki za moške in dečke, pleteni ali kvačkani, razen izdelkov iz tar. številke 6103**

Opombe k tar. podštevilkam od 6201 91 000 do 6201 99 000 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

6102 **Plašči, površniki, pelerine, vetrovke s kapuco tipa anorak (vključno smučarski jopiči), vetrovke s podlogo ali vložkom ali brez njiju, pleteni ali kvačkani, za ženske ali dekleta, razen tistih iz tar. številke 6104**

Opombe k tar. podštevilkam od 6201 91 000 do 6201 99 000 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

6104 **Kostimi, kompleti, jakne in jopiči, obleke, krila, hlačna krila, hlače, hlačna krila, hlače z oprsnikom in naramnicami, jahalne hlače in kratke hlače (razen kopalnih hlačk in kopalnih oblek), za ženske in deklice, pleteni ali kvačkani**

od 6104 41 000 do 6104 49 000 Obleke

Izraz **"obleke"** pomeni oblačila, namenjena za prekrivanje telesa. Običajno segajo od ramen do gležnjev ali malo pod njimi, lahko imajo rokave, ali pa so brez njih. Možno jih je nositi, ne da bi istočasno nosili drugo oblačilo. Če je zgornji del takšnega oblačila sestavljen iz naramnic in plastrona spredaj ali zadaj, štejejo ta oblačila za obleke le v primeru, če mere, kroj in položaj zgoraj omenjenega omogočajo nošenje oblačila na zgoraj opisan način. Če temu ni tako, se mora takšno oblačilo uvrstiti kot krilo v eno izmed **tar. podštevilk od 6104 51 000 do 6104 59 000**.

od 6104 51 000 do 6104 59 000 Krila in hlačna krila

Izraz **"krila"** označuje oblačila za pokrivanje spodnjega dela telesa. Običajno segajo od bokov do gležnjev ali malo pod njimi. Krila so oblačila, ki se morajo nositi skupaj z vsaj enim oblačilom, kot so npr.: majica, srajca, bluza, srajčna bluza, pulover ali kakšno drugo podobno oblačilo za pokrivanje zgornjega dela telesa. Prisotnost naramnic ne vpliva bistveno na značaj krila.

Če imajo krila poleg naramnic še plastron spredaj ali zadaj, ostanejo takšna oblačila uvrščena v tej tar. podštevilki le, če so mere, kroj in položaj omenjenega plastrona takšni, da ne omogočajo nošenja oblačila brez zgoraj omenjenih oblačil. Hlačna krila so oblačila z zgoraj navedenimi značilnostmi, ki pokrivajo vsako nogo posebej. Po kroju in širini se razlikujejo od kratkih ali dolgih hlač.

6106 **Bluze, srajce in srajčne bluze za ženske in deklice, pletene ali kvačkane**

Bluze

Ženske ali dekliške bluze so lahka oblačila za pokrivanje zgornjega dela telesa, so ljubkega videza in običajno ohlapnega kroja, z ovratnikom ali brez njega, z rokavi ali brez njih, s kakršnim koli izrezom ali vsaj z epoletami, z gumbi ali drugimi vrstami zapenjal (pri tem je izostanek gumbov ali zapenjal dovoljen le v primeru zelo nizko krojenega oblačila), z okrasjem, kot so kravate, žaboji, čipke ali okraski ali pa brez njih.

Srajce in srajčne bluze

Ženske in dekliške srajce in srajčne bluze so oblačila za pokrivanje zgornjega dela telesa. Zapenjajo se v celoti ali delno, imajo rokave, v glavnem so z ovratnikom, z žepi ali brez njih, vendar brez žepov pod pasom. Kroj teh oblačil temelji na kroju moških in deških srajc, zapenjajo se v glavnem spredaj. Zapenjajo se na desno (obratno kot moške in deške srajce).

Pri uporabi 8. opombe k 61. poglavju lahko imajo srajce in srajčne bluze iz te tar. številke tudi takšno zapenjanje, pri katerem se robova srajce ali bluze ne prekrivata.

Oblačila iz te tar. številke segajo pod pas, bluze pa so praviloma krajše od drugih oblačil, navedenih zgoraj.

Ta tar. številka **ne zajema** oblačil, za katere je na osnovi njihove dolžine moč ugotoviti, da se nosijo kot obleke.

6107 **Spodnje hlače, spalne srajce, pižame, kopalni plašči, domače halje in podobni izdelki za moške in dečke, pleteni ali kvačkani**

od 6108 21 000 do 6108 29 000 Spalne srajce in pidžame

Te tar. podštevilke **zajemajo** moške ali deške pižame, pletene ali kvačkane, ki so zaradi njihove narave in izdelave razpoznavne kot oblačila, namenjena izključno ali pretežno za nočno rabo.

Pižame sestoje iz dveh delov:

- iz dela, ki pokriva zgornji del telesa in ki je v glavnem tipa suknje;
- iz dela (hlač ali kratkih hlač) preprostega kroja, brez razporka ali z razporkom spredaj.

Velikost delov teh pižam mora biti primerna oz. med seboj usklajen. Biti morajo preprostega kroja, iz istega materijala, barv, okrasja in stopnje končne izdelave tako, da s tem jasno kažejo, da jih bo nosila ena oseba.

Pižame morajo biti jasno razpoznavne, da so namenjene za nočno nošjno po:

- naravi materijala;
- po v glavnem ohlapnem kroju;
- po odsotnosti neudobnih oblik, kot so npr. veliki in debeli gumbi, izjemno okrasje itd.

Enodelna nočna oblačila splošnega tipa, ki prekrivajo tako zgornji kot spodni del telesa in ki pri tem ovijajo vsako nogo posebej, se uvrščajo v **tar. podštevilke od 6107 91 000 do 6107 99 000**.

6108 **Kombineže, spodnja krila, spodnje hlače, spalne srajce, pižame, jutranjke, kopalni plašči, domače halje in podobni izdelki, za ženske in deklice, pleteni ali kvačkani**

od 6108 31 100 do 6108 39 000 Spalne srajce ali pižame

Te tar. podštevilke **zajemajo** ženske ali dekliške pižame, pletene ali kvačkane, ki so zaradi njihove narave in izdelave razpoznavne kot oblačila, namenjena izključno ali pretežno za nočno rabo.

Pižame sestoje iz dveh delov:

- iz dela, ki pokriva zgornji del telesa in ki je v glavnem tipa suknje;
- iz dela (hlač ali kratkih hlač) preprostega kroja, z razporkom ali brez njega.

Velikost delov teh pižam mora biti primerna oz. med seboj usklajen. Biti morajo preprostega kroja, iz istega materijala, barv, okrasja in stopnje končne izdelave tako, da s tem jasno kažejo, da jih bo nosila ena oseba.

Pižame morajo biti jasno razpoznavne, da so namenjene za nočno nošjno po:

- naravi materijala;
- po v glavnem ohlapnem kroju;
- po odsotnosti neudobnih oblik, kot so npr. veliki in debeli gumbi, izjemno okrasje itd.

Enodelna nočna oblačila splošnega tipa ki prekrivajo tako zgornji kot spodni del telesa in ki pri tem ovijajo vsako nogo posebej, se uvrščajo v **tar. podštevilke od 6107 91 000 do 6107 99 000**.

6109 T-majice, spodnje majice in druge majice, pletene ali kvačkane

Tovrstna oblačila, omenjena v dodatni opombi št. 2 k 61. poglavju, ki se **delno zapenjajo** na sprednjem izrezu, so iz te tar. številke **izključena**. V glavnem se uvrščajo v **tar. številki 6105** in **6106**, če gre za ženska ali deška oblačila (odvisno od primera in v skladu z določili opomb HS št. 4 in št. 8 k 61. poglavju), če gre za moška ali deška brezrokavna oblačila, pa v **tar. številko 6114** (skladno z določili drugega stavka opombe HS št. 4 k 61. poglavju).

6110 Jope, ki se zapenjajo ali ne, puloverji, brezrokavniki in podobni izdelki, pleteni ali kvačkani

Ta tar. številka **zajema** oblačila za pokrivanje zgornjega dela telesa, z rokavi ali brez njih, s kakršnokoli vrsto izreza, z ovratnikom ali brez njega, z žepi ali brez njih.

Ta oblačila imajo v glavnem šivane robove ali rebrasti vzorec na spodnjem robu, okoli izreza, na koncih rokavov ali odprtin za roke.

Lahko so izdelani iz katerekoli vrste pletenega ali kvačkanega materiala, vključno iz lahkih in fino pletenih tkanin ter **iz katerihkoli tekstilnih vlaken**.

Lahko so opremljeni s katerokoli vrsto okrasja, vključno s čipko in okraski.

Primeri oblačil, ki se uvrščajo v to tar. številko, so naslednji:

1. **jope** in **puloverji**, vključno zgornji deli trenerk, (s kratkim izrezom, okroglim ali čolnastim vratom, z ovratnikom na zvijanje, zavijanje oz. t.i. želvinim vratom), ki se oblačijo preko glave in večinoma nimajo izreza ali zapenjalnega sistema;
2. zgoraj opisanim **podobna oblačila, z ovratnikom ali brez njega**, ki pa imajo delno odprt izrez, na primer spredaj ali v smeri ramen, ki se zapenja z gumbi ali kako drugače;
3. **telovniki** in **brezrokavniki**, ki so spredaj odprti po vsej dolžini, z gumbi ali drugimi zapenjali ali brez njih, z ovratnikom ali brez njega;
4. **kompleti in oblačila**, ki sestoje iz puloverja z rokavi ali brez njega in iz telovnika z dolgimi ali kratkimi rokavi. Ta oblačila morajo biti odgovarjajočih velikosti in iz istega materiala in enake barve. Vzorci ali okrasje mora, v kolikor se pojavlja, biti na obeh oblačilih;
5. **oblačila, opisana v kateremkoli izmed predhodnih odstavkov, ki so zdelana iz lahkih materialov**, kakršen se uporablja za T-majice in podobna oblačila, in ki imajo vrvico za zategovanje, rebraste opasne trakove ali druga sredstva za zategovanje spodnjega dela.

Ta tar. številka **ne zajema**:

a) ženskih in dekliških bluz (**tar. številka 6106**);

b) anorakov, vetrovk, jaken in podobnih predmetov (**tar. številka 6101** ali **6102**, odvisno od primera) in

c) T-majic, spodnjih majic in podobnih maj (**tar. številka 6109**).

6110 20 100 Lahke, fino pletene jope in puloverji - puliji, s polo ovratnikom ali ravnim izrezom

Za lahke jopice in puloverje, pulije, s polo ovratnikom ali ravnim izrezom štejejo: lahka, fina pletena oblačila, ki pokrivajo zgornji del telesa, eno- ali večbarvna, s rokavi ali brez njih, ki imajo vrat na zvijanje, puli ali želvin vrat.

Izraz "**fino pletena**" pomeni fino pletenje z vsaj 12 zankami na centimeter (v vodoravni in navpični smeri) na eni strani vzorca dimenzij 10 x 10 centimetrov.

Lahke jopice in puloverji z vratom na zvijanje, pulijem ali z želvinim vratom so običajno spletene kot enojni jersey (navadno pletenje), rebrasto (1 x 1) ali kot interlock.

Enojni jersey (navadno pletenje) je najpreprostejša oblika vozlastega pletenja (skica št. 1). Zanke na licu so v obliki majhnih črk V ali na glavo obrnjenih črk V (skica št. 2), na hrbtni strani pa v obliki med seboj povezanih pentelj (skica št. 3).

Skica št. 1
Enojni jersey
(navadno pletenje)

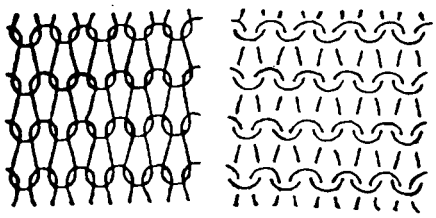

a) lice b) hrbtna stran

Skica št. 2
Enojni jersey
(navadno pletenje)
lice

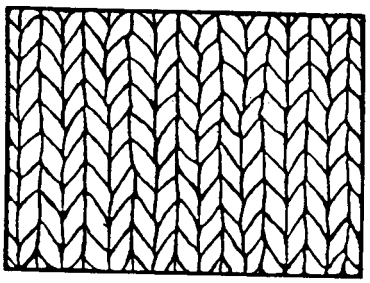

Skica št. 3
Enojni jersey
(navadno pletenje)
hrbtna stran

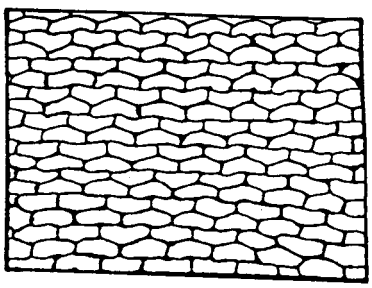

Fino rebrasto pletenje vrste 1 leva, 1 desna (skica št. 4) izmenjuje leve in desne zanke (skica št. 5). Na eni strani tkanine so zaradi tega rebra, ki ustrezajo grabnom na drugi strani. Obe strani tkanine sta enakega videza (skici št. 6 in 7).

Skica št. 4

Rebrasto 1 x leva, 1 x desna

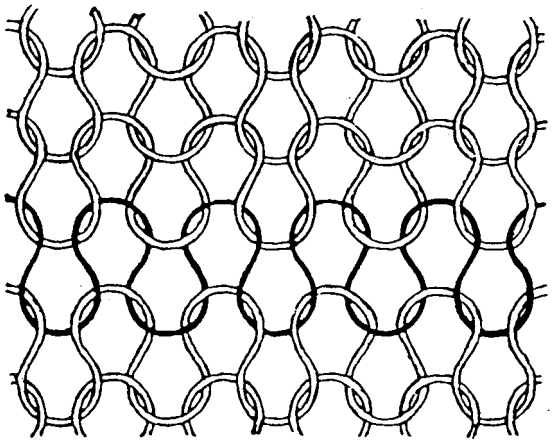

Skica št. 5

Rebrasto 1 x leva, 1 x desna

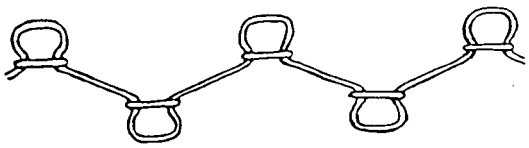

Skica št. 6

Rebrasto 1 x leva, 1 x desna

lice

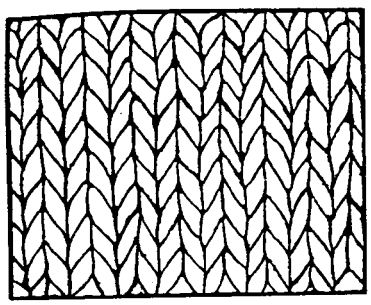

Skica št. 7

Rebrasto 1 x leva, 1 x desna

hrbtna stran

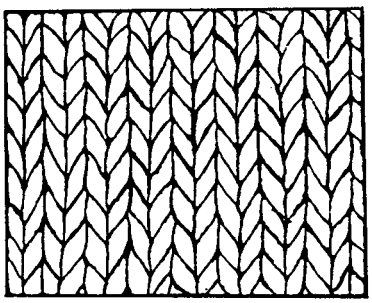

Interlock je dvojno rebrasto pletenje, ki je na obeh straneh enakega videza. Ta učinek se doseže z vstavljanjem zank (ena zanka na dve rebri, skica št. 8). Tako se na vsaki strani tkanine zanke ene rebri izmenjuje z zanko odgovarjajoče rebri z druge strani tkanine (skica št. 9). Rebra ene strani tkanine zaradi tega ustrezajo rebrom druge strani (skici št. 10 in 11).

Skica št 8.
Interlock

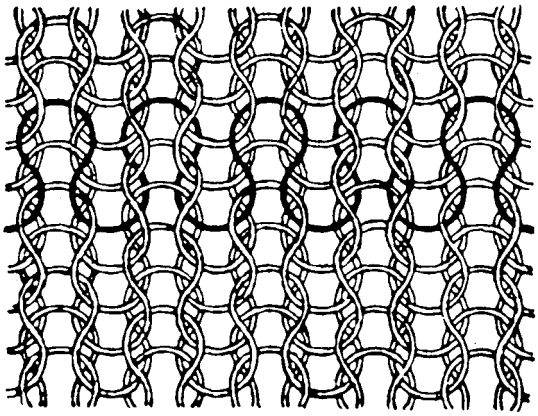

Skica št 9.
Interlock

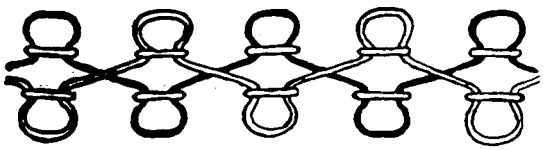

Skica št 10.
Interlock
lice

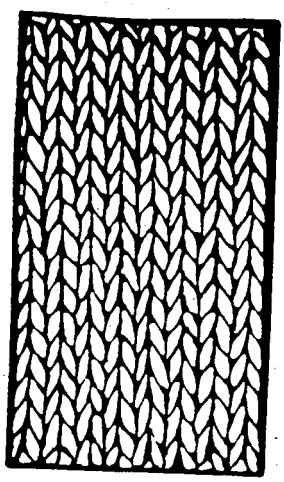

Skica št 11.
Interlock
hrbtna stran

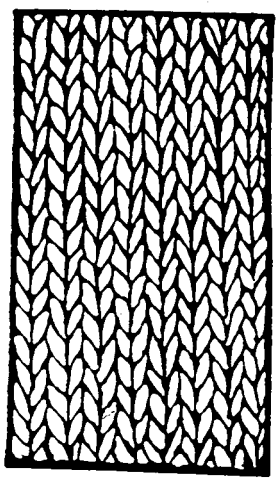

6110 30 100 Lahke, fino pletene jope in puloverji - puliji, s polo ovratnikom ali ravnim izrezom

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 6110 20 100**.

6111 Oblačila in pribor za oblačila za dojenčke, pleteni ali kvačkani

Glej 6 (a). opombo HS k temu poglavju.

Ta tar. številka **zajema** celo vrsto oblačil, ki so namenjena pretežno **otrokom do 18 mesecev starosti**. Med ta oblačila **spadajo** plaščki, ogrinjalca, prešita ogrinjala, jutranjke, dvodelne oblekice, otroške haljice, hlače, nadhlače, pumparice, oblekce za igranje, vetrovke, obleke, krila, boleri, jakne, anoraki, puloverji, tunike, bluze, srajčne bluze, kratke hlače itd.

Nekatera izmed teh oblačil so nedvoumno oprema za novorojenčke in se v to tar. številko uvrščajo ne glede na njihovo velikost.

Zaradi tega so v te tar. številke **vključeni**:

1. halje in plašči za krstitev;
2. majhne brezrokavne halje s kapuco;
3. škratova oblačila; oblačila z rokavi in kapicami, ki tvorijo hkrati plašč in vrečo (spodaj so popolnoma zaprta);
4. spalne vreče z rokavi ali odprtinami za roke.

6112 Trenirke, smučarske obleke in kopalne hlačke ali kopalne obleke, pletene ali kvačkane

od 6112 11 000 do 6112 19 000 Glej Komentar HS k **tar. številki 6112** pod (A).

6117 Drug gotov pribor za oblačila, pleten ali kvačkan; pleteni ali kvačkani deli oblačil ali pribora za oblačila

6117 80 100 in 6117 80 900 Drugi pribor

Glej Komentar HS k **tar. številki 6117**, točka (12).

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** naglavne trakove ali zapestne trakove, kakršne uporabljajo športniki in športnice za vpijanje znoja.

62. POGLAVJE

OBLAČILA IN PRIBOR ZA OBLAČILA, RAZEN PLETENIH IN KVAČKANIH IZDELKOV

SPLOŠNA DOLOČILA

1. Glede razvrščanja znotraj tar. številk izdelkov, izdelanih iz dveh ali več tekstilnih materialov, glej splošne opombe k temu oddelku.

2. Kadar ima del neke obleke ali garniture iz tar.številke 6203 ali 6204 okrasje ali opremo, katere ni najti na drugih deli obleke ali garniture, ostane oblačilo uvrščeno kot obleka ali garnitura, dokler je to okrasje in oprema **neznatnega pomena** in dokler je omejeno na eno ali dve mesti na obleki (npr. na robovih ovratnika in rokavov ali na zavihkih in rokavih).

   Vendar pa so obleke in garniture s takšnim okrasjem in opremo iz tega poglavja **izključeni**, če je okrasje in oprema **izdelana med postopkom pletenja obleke** (**razen** če gre za logo ali kakšen podoben znak).

3. To poglavje **zajema** industrijske in delovne obleke, na katere se nanašajo **tar. št. 6203** in **6204** in katerih splošni videz (zaradi preprostih ali posebnih krojev, odvisnih od funkcije oblačil) in narava njihovih tkanin, ki so čvrste in se ne krčijo, nedvoumno kažejo na to, da so izdelane samo ali predvsem zato, da **zagotovijo zaščito** (fizično ali zdravstveno) drugih oblačil in/ali oseb med delom v obratu, opravljanjem poklica ali med domačimi dejavnostmi.

   Ta oblačila v glavnem niso okrašena. V tem smislu **ne štejejo** za okrasje napisi in simboli, ki se nanašajo na dejavnost, med katero se ta oblačila nosijo.

   Tovrstna oblačila so izdelana iz bombaža, sintetičnih ali umetnih vlaken, ali pa iz mešanic teh materialov.

   Za povečanje čvrstosti teh oblačil sta v uporabi najpogosteje dva načina šivanja: varnostni šiv in dvojni šiv.

4. Nekatere podštevilke tega poglavja **zajemajo** t.i. delovna in poklicna oblačila, ki so, zaradi splošnega izgleda (preprost kroj in šivi) in lastnosti tkanin (trpežnost) mogoče nedvoumno namenjena za telesno in higiensko zaščito drugih oblačil in/ali oseb pri delu, opravljanju poklica ali v gospodinjstvu.

   Obratna in delovna oblačila se najpogosteje zapenjajo z zadrgami, z gumbi - pritiskači, z velcro - trakovi, ali pa z navzkrižnimi ali vozlastimi zapirali, pri čemer se uporabljajo vezalke ali podobno.

   Tovrstna oblačila lahko imajo žepe, ki so večinoma našiti. Žepne reže so v glavnem izdelane iz istih materialov kot oblačilo. Potek teh tkanin ponavadi ne vodi v isto smer kot na oblačilu.

Med obratnimi in delovnimi oblačili velja omeniti oblačila, ki jih uporabljajo mehaniki, tovarniški delavci, zidarji, kmetje itd. To so večinoma dvodelna oblačila, površniki, površniki za zavezati in hlače. Za druge dejavnosti so takšna oblačila lahko predpasniki, protiprašni plašči itd. (za zdravnike, bolniške sestre, usmiljenke, frizerke, peke, mesarje itd.).

Za obratna ali delovna oblačila lahko štejejo le oblačila velikosti nad 158 (ki ustreza velikosti za telesno višino 158 cm).

Uniforme in druga podobna uradna oblačila (npr. sodniški plašči, cerkvena oblačila) **ne štejejo** za obratna ali delovna oblačila.

6201 **Plašči, površniki, pelerine, vetrovke s kapuco tipa "anorak" (vključno smučarski jopiči), vetrovke s podlogo ali vložkom ali brez njih podobni izdelki za moške in dečke, razen izdelkov iz tar. številke 6203**

od 6201 11 000 do 6201 19 000 Plašči, dežni plašči, površniki, pelerina in podobni proizvodi

Te tar. podštevilke **zajemajo** oblačila, znana kot zimska varovalna oblačila. So razpoznavno stilirana, oblikovana tako, da zagotavljajo zaščito pred mrazom, vetrom in dežjem. To so ohlapna zgornja oblačila z dolgimi rokavi. Zimska varovalna oblačila iz teh tar. podštevilk so izdelana iz nelahkih, gosto tkanih tkanin, **razen** iz tkanin iz **tar. številk 5903**, **5906** in **5907 00 000**. Zimska varovalna oblačila so različno dolga (najmanj do sredine beder, največ do kolen).

Za zimska varovalna oblačila je značilno še naslednje:

- kapuca;
- celotna sprednja odprtina se zapenja z zadrgo, gumbi - pritiskači ali z velcro - trakom. Pogosto je zaščitena z zaščitno zaklopnico;
- podloga, ki je običajno prešita ali iz imitacije žametne tkanine;
- zatezna vrvica ali kakšna druga zatezna naprava okrog pasu;
- zunanji žepi.

od 6201 91 000 do 6201 99 000 Drugo

Te tar. podštevilke **zajemajo** anorake, vetrovke s podlogo ali brez nje in podobne proizvode

1. **Anoraki (vključno smučarski jopiči) in podobni izdelki**

   Anoraki so oblačila za zaščito pred vetrom, mrazom in dežjem. Lahko imajo podobne značilnosti kot oblačila za zaščito pred mrazom, vendar se od slednjih razlikujejo med drugim po njihovi dolžini. Le-ta lahko variira od zelo kratkih anorakov do sredine beder, vendar ne daljše.

   Anoraki iz teh tar. podštevilk so izdelani iz gosto tkanih tkanin (**razen** iz tkanin, ki se uvrščajo v **tar. številke 5903**, **5906** in **5907**).

   Anoraki imajo naslednje značilnosti:

   - kapuca (včasih pospravljena v ovratniku oblačila);
   - popolna odprtna spredaj, ki se zapenja z zadrgo, z gumbi - pritiskači ali z

velcro - trakom in je pogosto zaščitena z zaklopnico;

- podloga, ki je lahko prešita ali polnjena;
- dolgi rokavi.

Poleg navedenega imajo anoraki običajno še vsaj:

- ali zatezno vrvico ali kakšno drugo zatezno napravo na oblačilu in/ali na spodnjem delu oblačila;
- ali konce rokavov, ki se zapenjajo, so elastični, ali pa jih je moč zategniti kako drugače;
- ali ovratnik;
- ali pa žepe.

Kadar je govora o anorakih, označuje izraz "**in podobni proizvodi**":

a) Oblačila, ki imajo značilnosti anoraka, **razen** zaradi:

- kapuce in
- podloge.

Izraz označuje oblačila, ki so definirana zgoraj kot anoraki, ki imajo samo deloma odprto sprednjo stran in sistem zapenjanja. Ta izraz ne označuje oblačil, ki nimajo ne kapuce in ne podloge.

b) Oblačila brez podloge z dolgimi rokavi, ki lahko segajo do pod boki, vendar ne nižje kot do sredine beder. Ta oblačila so izdelana iz gosto tkanih tkanin (**razen** iz tistih, ki se uvrščajo v **tar. številke 5903**, **5906** in **5907 00 000**) in ki so odporne ali obdelane tako, da zagotavljajo ustrezno zaščito, predvsem proti dežju.

Ta oblačila imajo kapuco, vendar običajno nimajo sprednje odprtine po vsej dolžini oblačila. Če imajo samo delno odprtino, ni nujno, da imajo tudi sistem zapenjanja. Vendar pa mora biti v tem primeru trikotni vstavek del odprtine. Na koncu rokavov in na koncu spodnjega dela oblačila je običajno zatezna naprava ali elastika.

Oblačila, ki bi se sicer lahko uvrščala kot "**anoraki (vključno smučarski jopiči) in podobni proizvodi**", nimajo pa ne kapuce in ne podloge, lahko štejejo za "**podobne proizvode**", v kolikor se uporabljajo kot vetrovke.

2. **Vetrovke, jopiči - vetrovke in podobni proizvodi**

a) Vetrovke so oblačila za zaščito pred vremenskimi neprilikami. Segajo do kolkov ali malo pod njih. Izdelane so iz gosto tkanih tkanin. Običajno so vodoodbojne, vendar (za razliko od anorakov) nimajo kapuce.

Vetrovke imajo naslednje značilnosti:

- dolgi rokavi;
- popolno odpiranje spredaj in zapenjanje z zadrgo;
- podloga, neprešita in nepolnjena;
- ovratnik;
- sredstva za zatezanje spodnjega dela oblačila (običajno čisto spodaj).

Poleg tega so lahko konci rokavov prilegajoči, lahko so elastificirani, ali pa se kako drugače zatezajo.

b) Vetrovke, ki so splošno znane kot **"bluzoni"** so oblačila za pokrivanje zgornjega dela telesa. Običajno so polnega in ohlapnega kroja, kar jim daje

videz bluze. Segajo do bokov ali malo pod njih. Imajo dolge rokave, ki segajo do spodnjega roba oblačila. Da bi tekstilne tkanine, iz katerih so ta oblačila izdelana, ščitila pred vremenom, ni nujno.

Tovrstne vetrovke imajo naslednje značilnosti:

- prilegajoč se izrez, z ovratnikom ali brez njega;
- odprtino na sprednji strani po vsej dolžini in s kakršnimikoli zapenjali;
- običajno prilegajoči si, elastificirani ali zatezni konci rokavov;
- elastifikacija ali kakšen drug način zatezanja spodnjega roba oblačila.

Poleg tega imajo lahko:

- zunanje žepe in/ali
- podlogo in/ali
- kapuco.

V povezavi z vetrovkami označuje izraz "**in podobni proizvodi**" oblačila, ki imajo vse zgoraj navedene značilnosti (pod (b)), **razen** katere izmed naslednjih značilnosti:

- izostanek oprijetega izreza;
- izostanek sprednje odprtine po vsej dolžini, z oprijetim izrezom ali
- odprtina spredaj brez zapenjal.

Iz te tar. podštevilke so **izključeni**:

— plašči, dežni plašči, površniki, vetrovke s podlogo ali brez nje, plašči s kapuco in podobni proizvodi iz **tar. podštevilk od 6201 11 000 do 6201 19 000**;

— plašči, dežni plašči, površniki, vetrovke s podlogo ali brez nje, ki se uvrščajo v **tar. podštevilke od 6202 11 000 do 6202 19 000**;

— jakne in bluzoni, ki se uvrščajo v **tar. podštevilke od 6202 31 000 do 6203 39 900** ali **od 6204 31 000 do 3204 39 900**;

— anoraki, vetrovke in podobni proizvodi iz tekstilnih vlaken iz **tar. številk 5903, 5906** ali **5907**, ali pa izdelki iz netkanih tkanin iz **tar. številke 5603**, ki se uvrščajo v **tar. številko 6210**.

6202 **Plašči, površniki, pelerine, vetrovke s kapuco tipa "anorak" (vključno smučarski jopiči), vetrovke s podlogo ali vložkom ali brez njih in podobni izdelki za ženske in deklice, razen izdelkov v iz tar. številke 6204**

od 6202 11 000 do 6202 19 000 Plašči, dežni plašči, površniki, pelerine, vetrovke in podobni proizvodi

Opombe komentarja k tar. podštevilkam od 6201 11 000 do 6201 19 000 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za te tar. številke.

od 6202 91 000 do 6202 99 000 Drugo

Opombe komentarja k tar. podštevilkam od 6201 91 000 do 6201 99 000 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za te tar. številke.

6204 **Kostimi, kompleti, suknjiči in jopiči, obleke, krila, hlačna krila, hlače, hlače z oprsnikom in naramnicami in kratke hlače (razen kopalnih hlačk in oblek) za ženske in deklice**

od 6204 41 000 do 6204 49 900 Obleke

Opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam od 6104 41 000 do 6104 49 000 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za te tar. podštevilke.

od 6204 51 000 do 6204 59 000 Krila in hlačna krila

Opombe Komentarja HS k tar. podštevilkam od 6104 51 000 do 6104 59 000 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi ta te tar. podštevilke.

6206 **Bluze, srajce in srajčne bluze za ženske in deklice**

Bluze

Ženske ali dekliške bluze so lahka oblačila za pokrivanje zgornjega dela telesa, ljubkega videza in običajno ohlapnega kroja, z ovratnikom ali brez njega, z rokavi ali brez njih, s kakršnim koli izrezom ali vsaj z epoletami, z gumbi ali kakšnimi drugimi vrstami zapenjal (pri tem je izostanek gumbov ali zapenjal dovoljen le v primeru zelo nizko krojenega oblačila), z okrasjem, kot so kravate, žaboji, čipke ali okraski, ali pa brez njih.

Srajce in srajčne bluze

Določila opomb komentarja k **tar. številki 6106** o pletenih ali kvačkanih ženskih ali dekliških srajcah in srajčnih bluzah se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za bluze in srajčne bluze iz te tar. številke.

***

Oblačila iz te tar. številke segajo pod boke. Bluze so v glavnem krajše od drugih zgoraj omenjenih oblačil.

Ta tar. številka **ne zajema** oblačil, ki so zaradi svoje dolžine enake oblekam ali haljam.

6207 **Spodnje majice in druge majice, spodnje hlače, spalne srajce, pižame, kopalni plašči, domače halje in podobni izdelki za moške in dečke**

od 6207 21 000 do 6207 29 000 Spalne srajce in pidžame

Te tar. podštevilke **zajemajo** moške ali deške pidžame, ki niso pletene ali kvačkane, ki so zaradi njihove narave in izdelave razpoznavne kot oblačila, namenjena izključno ali pretežno za nočno rabo.

Pidžame sestoje iz dveh delov:

— iz dela, ki pokriva zgornji del telesa in ki je v glavnem tipa suknje;

— iz dela (hlač ali kratkih hlač) preprostega kroja, brez razporka ali z razporkom spredaj.

Velikost delov teh pidžam mora biti primerna oz. med seboj usklajena. Biti morajo preprostega kroja, iz istega materijala, barv, okrasja in stopnje končne izdelave tako, da s tem jasno kažejo, da jih bo nosila ena oseba.

Pidžame morajo biti jasno razpoznavne, da so namenjene za nočno nošjno po:

— naravi materijala;

— po v glavnem ohlapnem kroju;

— po odsotnosti neudobnih oblik, kot so npr. veliki in debeli gumbi, izjemno okrasje itd.

Enodelna nočna oblačila splošnega tipa ki prekrivajo tako zgornji kot spodni del telesa in ki pri tem ovijajo vsako nogo posebej, se uvrščajo v **tar. podštevilke od 6207 91 000 do 6207 99 000**.

6208 **Spodnje majice in druge majice, kombineže, spodnja krila, hlačke, spodnje hlače, spalne srajce, pižame, jutranjke, kopalni plašči, domače halje in podobni izdelki, za ženske in deklice**

od 6208 21 100 do 6208 29 000 Spalne srajce ali pižame

Te tar. podštevilke **zajemajo** ženske ali dekliške pižame, ki niso pletene ali kvačkane, ki so zaradi njihove narave in izdelave razpoznavne kot oblačila, namenjena izključno ali pretežno za nočno rabo.

Pižame sestoje iz dveh delov:

— iz dela, ki pokriva zgornji del telesa in ki je v glavnem tipa suknje;

— iz dela (hlač ali kratkih hlač) preprostega kroja, z razporkom ali brez njega.

Velikost delov teh pižam mora biti primerna oz. med seboj usklajena. Biti morajo preprostega kroja, iz istega materijala, barv, okrasja in stopnje končne izdelave tako, da s tem jasno kažejo, da jih bo nosila ena oseba.

Pižame morajo biti jasno razpoznavne, da so namenjene za nočno nošjno po:

— naravi materijala;

— po v glavnem ohlapnem kroju;

— po odsotnosti neudobnih oblik, kot so npr. veliki in debeli gumbi, izjemno okrasje itd.

Enodelna nočna oblačila splošnega tipa, ki prekrivajo tako zgornji kot spodni del telesa in ki pri tem ovijajo vsako nogo posebej, se uvrščajo v **tar. podštevilke od 6207 91 000 do 6207 99 000**.

6209 **Oblačila in pribor za oblačila za dojenčke**

Opombe Komentarja HS k **tar. številki 6111** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

6210 **Oblačila, izdelana iz materialov iz tar. številk 5602, 5603, 5903, 5906 in 5907**

6210 10 910 V sterilnih zavitkih

Ta tar. podštevilka **zajema** oblačila iz netkanih tkanin, namenjena **za medicinsko rabo**, ki se po enkratni uporabi zavržejo (oblačila za enkratno uporabo).

6211 **Trenirke, smučarske obleke in kopalne hlačke ali kopalne obleke; druga oblačila**

6211 32 310 Z zunanjo plastjo iz samo ene vrste blaga

Za uvrščanje v to tar. podštevilko morajo biti sestavni deli trenerke iz istega materijala, istega sloga, barv in kombinacij. Biti morajo tudi usklajenih velikosti.

Če ima sestavni del trenerke okrasje ali vijuge, katere je moč najti tudi na drugih sestavnih delih, ostane takšno oblačilo uvrščeno v tej tar. podštevilki, če so te vijuge ali okraski **nepomembni** in omejeni na eno ali dve mesti na oblačilu (t.j. npr. na ovratnik ali konce rokavov).

Vendar pa so oblačila iz te tar. podštevilke **izključena**, če so te vijuge in okrasje **izdelani med šivanjem oblačila** (**razen**, če gre zgolj za logo ali podoben simbol).

6211 32 410 in 6211 32 420 Drugo

Za uvrstitev v ti dve tar. podštevilki morajo biti zgornji in spodnji deli trenerk pripravljeni skupaj za prodajo na drobno.

6211 33 310 Z zunanjo plastjo iz samo ene vrste blaga

Glej opombe k **tar. podštevilkama 6211 32 310**.

6211 33 410 in 6211 33 420 Drugo

Glej opombe k **tar. številkama 6211 32 410** in **6211 32 420**.

6211 42 310 Z zunanjo plastjo iz samo ene vrste blaga

Glej opombe k **tar. podštevilki 6211 32 310**.

6211 42 410 in 6211 42 420 Drugo

Glej opombe k **tar. podštevilkama 6211 32 410** in **6211 32 420**.

6211 43 310 Z zunanjo plastjo iz samo ene vrste blaga

Glej opombe k **tar. podštevilki 6211 32 310**.

6211 43 410 in 6211 43 420 Drugo

Glej opombe k **tar. podštevilkama 6211 32 410** in **6211 32 420.**

6217 Drug gotov pribor za oblačila, deli oblačil ali pribora za oblačila, razen tistih iz tar. št.6212

6217 10 000 Pribor

Opombe k **tar. podštevilkama 6117 80 100** in **6117 80 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

63. POGLAVJE

DRUGI ZGOTOVLJENI TEKSTILNI IZDELKI; KOMPLETI; PONOŠENA - IZRABLJENA OBLAČILA IN IZRABLJENI TEKSTILNI IZDELKI; KRPE

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede razvrščanja znotraj tar. številk izdelkov, izdelanih iz dveh ali več tekstilnih materialov, glej splošne opombe k temu oddelku.

6305 **Vreče in vrečke za pakiranje blaga**

Nekatere vreče in vrečke iz tekstilnih materialov se uvrščajo npr. v **tar. številko 4202** in **6307**. Vreče in vrečke, ki se uvrščajo v **tar. številko 4819**, če so izdelane iz papirja, se uvrščajo v to tar. številko, če so izdelane iz papirne preje.

Vreče iz tekstilnega materiala, podložene s papirjem se v glavnem uvrščajo v to tar. številko, medtem ko se papirnate vreče, podložene s tekstilnim materialom, uvrščajo v **tar. podštevilko 4819 40 000**.

6305 10 100 Rabljene

Ta tar. podštevilka **zajema** samo predmete, ki so bili **uporabljeni vsaj enkrat** (za transport blaga) in na katerih so razločni sledovi te uporabe - npr. sledovi proizvoda, katerega so vsebovale, umazanija, madeži, luknje, razcepi, znaki popravil, zašite razpoke, sledovi lepljenja ali šivanja odprtine itd.

6307 **Drugi gotovi tekstilni izdelki, vključno z modnimi kroji za oblačila**

6307 90 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **Prevleke (etuije) za glave teniških loparjev**, loparjev za badminton, palic za golf itd., če so izdelani iz tekstilnih tkanin (običajno prevlečenih s plastičnimi masami), če so opremljeni z žepi za žogice ali brez njih. Vendar pa so prevleke, ki prekrivajo cel lopar, z ročajem ali naramnico ali brez njiju, iz te tar. podštevilke **izključeni** (**tar. št. 4202**).
2. **Turbani iz modne tkane tkanine** (običajno iz mešanice bombaža in svile) - iz trakov, dolgih od 4 do 5 metrov in širokih približno 50 centimetrov. Ti trakovi so obrobljeni z vseh strani, včasih imajo resaste ali obšite konce, praviloma pa se uvažajo posamično zviti in pakirani.

ODDELEK XII

OBUTEV; KLOBUKI, KAPE IN DRUGA POKRIVALA; DEŽNIKI, SONČNIKI, PALICE, BIČI, KOROBAČI IN NJIHOVI DELI; PREPARIRANO PERJE IN IZDELKI IZ PERJA; UMETNO CVETJE; IZDELKI IZ ČLOVEŠKIH LAS (LASULJARSKI IZDELKI)

64. POGLAVJE

OBUTEV, GAMAŠE IN PODOBNI PROIZVODI; DELI TEH PROIZVODOV

SPLOŠNA DOLOČILA

1. Glede definicije pojmov **"podplat"** in "**vrhnji deli (oglavi)**" glej splošna določila HS k temu poglavju, odstavka (C) in (D).
2. Pojem **"guma"** je opredeljen v opombi HS št. 1 k 40. poglavju. V smislu opombe št. 3 k temu poglavju pa ta pojem označuje tudi tkanine in druge tekstilne materiale, ki so vidno prevlečeni ali prekriti z gumo.
3. Pojem "**plastične mase**" je opredeljen v opombo HS št. 1 k 39. poglavju. V smislu opombe št. 3 k temu poglavju pa označuje tudi tkanine in druge tekstilne materiale, ki so vidno prevlečeni ali prekriti s plastičnimi masami.

6402 **Druga obutev s podplati in zgornjim delom iz gume ali plastične mase**

6402 12 000 in 6402 19 000 Športna obutev

Glej Opombe HS k tar. podštevilkam št. 1 k temu poglavju.

6402 12 000 Smučarski čevlji in čevlji za tek na smučeh

Ta tar. podštevilka **zajema** čevlje in obutev, ki se uporabljajo za vse vrste smučanja.

6402 99 310 in 6402 99 390 Obutev s prednjikom iz trakov, iz katerih je izrezan en ali več kosov

Kapica pomeni del oglava, ki prekriva sprednji del stopala.

6403 **Obutev s podplati iz gume, plastične mase, usnja ali umetnega usnja in z zgornjim delom iz usnja**

"Usnje" pomeni samo težke kože in kože drobnice iz **tar. številk od 4104 do 4109 00 000**. Zaradi tega je iz te tar. številke **izključena** obutev npr. s krznenimi podplati ali s podplati iz umetnega usnja iz **tar. številke 4111** - takšna obutev se uvršča v **tar. številko 6405**.

6403 12 000 in 6403 19 000	Športna obutev
	Glej Opombo HS št. 1 k tar. podštevilkam k temu poglavju.
6403 12 000	Smučarski čevlji in čevlji za tek na smučeh
	Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 6402 12 000**.
od 6403 59 110 do 6403 59 390	Obutev z vrhnjim delom (oglavom) iz trakov, ali z enim ali več izrezanimi kosi
	Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilkama 6402 99 310** in **6402 99 390**.
od 6403 99 110 do 6403 99 380	Obutev z vrhnjim delom (oglavom) iz trakov, ali z enim ali več izrezanimi kosi
	Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilkama 6402 99 310** in **6402 99 390**.
6406	**Deli obutve; vložki za obutev, vstavki za pete in podobni izdelki; gamaše, ovijači in podobni proizvodi in njihovi deli**
	Večina delov obutve, katere **zajema** ta tar. številka, je omenjenih v Komentarju HS k **tar. številki 6406**. V to tar. številko pa se uvrščajo tudi leseni podplati za sandale (**"zdravi"** sandali), brez oglava in brez trakov, vezalk ali jezikov.
	Glede seznama proizvodov, ki **ne štejejo** za dele obutve v smislu te tar. številke, glej opombo HS št. 2 k temu poglavju.
	Deli obutve so lahko iz kateregakoli materiala, **razen** iz azbesta. Lahko vsebujejo tudi kovino.
6406 99 300	Kompleti vrhnjih delov (oglavov) pritrjeni na notranje podplate ali druge del podplatov, vendar brez zunanjih podplatov
	Ta tar. podštevilka **zajema** predmete, ki še ne predstavljajo obutve in ki sestoje iz oglava obutve in ene ali več sestavin podplata (predvsem notranjega podplata), vendar še nimajo zunanjega (drugega) podplata.

65. POGLAVJE

POKRIVALA IN NJIHOVI DELI

6503 00 **Klobuki in druga pokrivala iz klobučevine, izdelane iz tulcev, stožcev in drugih izdelkov iz tar. številke 6501, vključno tudi podloženi in okrašeni**

Izraz "**klobuki in druga pokrivala, podložena in okrašena**" pomeni tiste proizvode, ki so v celoti ali delno podloženi, ne glede na to, ali je podloga ali okrasje iz istega materiala kot pokrivalo.

Za okrasje štejejo npr.: pridatki, naglavni trakovi (iz usnja ali kateregakoli drugega materiala), obodni trakovi klobukov, vrvice, zaponke, peresa, okrasna prešitja, umetno cvetje, čipke, pentlje iz tkanih tkanin ali trakov itd.

6503 00 100 Iz klobučevine, izdelane iz krzna ali iz klobučevine izdelane iz volne in krzna

Krznena klobučevina pomeni klobučevina iz kožuhovine kunca, zajca, pižmovke, nutrije, bobra, vidre ali iz podobne kratkodlake kožuhovine.

"**Klobučevina iz volne in krzna**" je lahko izdelan iz gostih mešanic volne in krzna v kakršnemkoli razmerju, ali pa iz drugih kombinacij teh dveh proizvodov (npr. iz volnenega polsta, prekritega s plastjo krzna).

Klobučevina iz krzna in polsti iz volne in krzna lahko vsebujejo tudi druga vlakna (npr. sintetična ali regenerirana tekstilna vlakna).

6503 00 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** predmete iz klobučevine iz volne, ne glede na to, ali so dodana tudi druga vlakna (sintetična in regenerirana tekstilna vlakna), če je razvidno, da gre za predmete iz klobučevine iz volne in krzna, ki se uvrščajo v **tar. podštevilko 6503 00 100**.

Klobučevina iz volne pomeni klobučevino, izdelano iz volne ali iz krzna, ki je volni podobno (npr. iz dlake vikune (južnoameriške lame), kamele, teleta, krave itd.).

6504 00 000 **Klobuki in druga pokrivala, pleteni ali izdelani s sestavljanjem trakov iz katerega koli materiala, vključno tudi podloženi ali okrašeni**

Glede uvrščanja predmetov iz tega poglavja in v skladu z njihovo obdelavo (podloženi ali nepodloženi, okrašeni ali neokrašeni), veljajo za to tar. številko *mutatis mutandis* določila Komentarja HS k **tar. številki 6503 00**.

6505 **Klobuki in druga pokrivala, pletena ali kvačkana, ali pa izdelani iz čipke, klobučevine ali iz drugih tekstilnih metražnih materialov (razen iz trakov), vključno podložena ali okrašena; mrežice za lase iz kateregakoli materiala, vključno podložena in okrašena**

Glede uvrščanja **turbanov** in **naušnikov** z naglavnim trakom glej opombe komentarja k **tar. podštevilkama 6307 90 100** in **6307 90 990**.

6507 00 000 **Trakovi za notranje obrobljanje; podloge, prevleke, osnove in ogrodja, ščitniki za oči in podbradki, za pokrivala**

Ta tar. številka **ne zajema** pletenih trakov za notranje obšivanje, kakršne uporabljajo športniki in športnice za vpijanje znoja (**tar. podštevilki 6117 80 100** in **6117 80 900**).

66. POGLAVJE

DEŽNIKI, SONČNIKI, PALICE, OPORNE PALICE ZA SEDENJE, BIČI, KOROBAČI IN NJIHOVI DELI

Opomba št. 1 c k 66. poglavju

Dežniki in sončniki, ki so namenjeni za otroško igro, se od dežnikov in sončnikov iz tega poglavja običajno razlikujejo po sestavnem materialu, izdelavi (ki je običajno surovejša), po majhnih merah in po dejstvu, da jih ni moč učinkovito uporabiti za zaščito pred dežjem ali soncem (glej tudi Komentar HS k **tar. številki 9503**, del (A), četrti odstavek). Dolžina palic dežnikov - igrač in sončnikov - igrač redko ne presega 25 centimetrov.

6601 Dežniki in sončniki (vključno palice, dežniki, vrtni dežniki in podobni dežniki)

Glede razlikovanja med predmeti iz te tar. številke in predmeti - igračami glej opombe komentarja Opombe št. 1 c k temu poglavju.

Ta tar. številka **zajema** še:

1. Majhne sončnike in dežnike, ki so v bistvu namenjene za zaščito otrok pred soncem in dežjem;
2. Majhne sončnike, ki se pritrdijo na podstavke in ki ščitijo pred soncem.

Dežniki in sončniki, ki so (zaradi narave materiala, iz katerega so izdelani) uporabni edinole kot pustni predmeti, so iz te tar. številke **izključeni** in se uvrščajo v **tar. številko 9505**.

6601 10 000 Vrtni in podobni dežniki

Glej Komentar HS k tar. podštevilki 6601 10.

6603 Deli, okraski in pribor izdelkov iz tar. številke 6601 ali 6602

6603 10 000 Ročaji in gumbi

Ta tar. podštevilka **zajema** ročaje (vključno tovrstni polizdelki (blanks), ki so razpoznavni kot ročaji) in gumbe, ki se pritrjujejo na konce palic (ki se držijo v roki) dežnikov ali sončnikov, sprehajalnih palic, opornih palic za sedenje, bičev, korobačev in podobnih predmetov.

6603 20 000 Ogrodja za dežnike, vključno montirana ogrodja na palicah

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Pahljače, pritrjene na palice - skelete dežnikov, sončnikov itd., s fitingi ali okraski (priborom) ali brez njih;
2. Sklope pahljač brez palic, s fitingi, okraski ali priborom ali brez njih - kompletni sistem reber in špic (naper), ki drsi po palici in omogoča dežniku, sončniku itd. odpiranje in zapiranje, pri čemer istočasno deluje kot nosilnica in podpira kritje.

Vendar pa so iz te tar. podštevilke **izključene** preproste pahljače iz reber in naper (špic), ki ne predstavljajo kompletnega sistema. Te se uvrščajo v **tar. podštevilko 6603 90 000**.

6603 90 000 Drugo

Poleg pahljač, omenjenih v zadnjem stavku opomb komentarja k **tar. podštevilki 6603 20 000**, **zajema** ta tar. podštevilka nesestavljena rebra in napere (špice), pa tudi predmete, omenjene v Komentarju HS k **tar. številki 6603**, drugi odstavek, točke (1) in od (3) do (5).

67. POGLAVJE

PERJE IN PUH, PREPARIRANA, TER PROIZVODI IZ PERJA IN PUHA; UMETNO CVETJE; IZDELKI IZ ČLOVEŠKIH LAS (LASULJARSKI IZDELKI)

6702 **Umetno cvetje, listje, sadeži in njihovi deli; izdelki izdelani iz umetnega cvetja, listja ali sadežev**

Glej 3. opombo k temu poglavju. Za "**podobne postopke**" šteje v smislu te opombe sestavljanje s segrevanjem materiala, s čimer se doseže samolepljivost materiala, ter uporaba drsnih naprav, ki se stebla oprimejo zaradi trenja.

6703 00 000 **Človeški lasje, urejeni, stanjšani, beljeni ali kako drugače obdelani; volna, dlaka ali drugi tekstilni materiali, pripravljeni za uporabo pri izdelavi lasulj in podobnih izdelkov**

Iz te tar. številke so **izključeni** naravni kodri in kite iz nepredelanih človeških las, vključno oprani in počesani, ki so samo odrezani in niso bili izpostavljeni nobenemu drugemu postopku. Uvrščajo se v **tar. številko 0501**.

ODDELEK XIII

PROIZVODI IZ KAMNA, SADRE, CEMENTA, BETONA, AZBESTA, SLJUDE ALI IZ PODOBNIH MATERIALOV; KERAMIČNI IZDELKI; STEKLO IN STEKLENI IZDELKI

68. POGLAVJE

PROIZVODI IZ KAMNA, SADRE, CEMENTA, BETONA, AZBESTA, SLJUDE IN IZ PODOBNIH MATERIALOV

SPLOŠNA DOLOČILA

To poglavje **ne zajema** le izdelkov, pripravljenih za takojšnjo uporabo, temveč v nekaterih tar. številkah tudi polizdelke, ki zahtevajo nadaljnje predelavo, preden jih je moč uporabiti za določen namen (npr. zmesi na osnovi azbesta ali na osnovi azbesta in magnezijevega karbonata iz **tar. številke 6812**).

6802 **Obdelan kamen za spomenike in stavbe (razen skrilavcev) in izdelki iz njega, razen izdelkov iz tar. številke 6801; kockice za mozaik in podobni izdelki iz naravnega kamna (vključno tudi iz skrilavcev) na podlagi ali brez nje; umetno obarvana zrna, luskine in prah iz naravnega kamna (vključno iz skrilavcev)**

Glede definicije pojma "**obdelan kamen za spomenike in zgradbe**" glej opombo HS št. 2 k temu poglavju.

6802 10 000 Plošče, kocke in podobni izdelki s pravokotnimi stranicami ali ne, če se lahko največje površina strani vklopi v kvadrat stranice, ki je manjša od 7 cm, umetno obarvane granule, luskine ali prah

Glede podrobnosti o proizvodih, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, glej Komentar HS k **tar. številki 6802**, sedmi odstavek.

od 6802 21 000 do 6802 29 000 Drug kamen za spomenike in zgradbe in izdelki iz njega, samo sekani ali rezani z žago, z ravno - izravnano površimo

Te tar. podštevilke **zajemajo** kamen in izdelke iz kamna (vključno nedokončane izdelke), ki so samo sekani ali rezani z žago, ki imajo eno ali več ravnih in gladkih ploskev. Slednje so lahko klesane z dletom, cepinom ali klesarskim kladivom.

6802 93 100 Poliran, okrašen ali kako drugače dodelan, vendar ne klesan, neto mase 10 kg ali več

Poleg izdelkov iz kamna, katerih vse ploskve so bile polirane, se v to tar. podštevilko uvrščajo še:

1. Izdelki iz kamna, katerega vse ploskve so bile zglajene, peskane ali podbarvane (grundirane);
2. Izdelki iz okrasnega kamna. To so proizvodi iz kamna, ki so prekriti z motivi in okrasjem, ki je barvano, lakirano ali kako drugače površinsko obdelano, t.j. z motivi in okrasjem, ki je oblikovano s klesanjem in poliranjem površine z dletom;
3. Izdelki iz kamna, obloženega z mozaikom, kovinskimi okraski ali s preprosto vklesanimi napisi;
4. Izdelki iz kamna z rebri in žlebovi, t.j. z linearnim okrasjem za stebre, podzidke, stebrne žlebiče, zidne ornamente in okrase v obliki kroglic;
5. Izdelki iz struženega kamna, kot so stopnice, ograje in podobni izdelki.

6802 93 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** rezbarske granitne proizvode, prekrite z orientalskimi motivi, vdrtimi ali reliefnimi, kot so listi, venci in himere, ki so bolj dodelani kot okrasje, ki **spada** v predhodne tar. podštevilke.

Kipi, visoki in nizki reliefi, **razen** izvirnih kiparskih del, se prav tako uvrščajo v to tar. podštevilko.

6802 99 100 Poliran, okrašen ali kako drugače dodelan, vendar ne klesan, neto mase 10 kg ali več

Glej opombe komentarja k tar. podštevilki 680 93 10.

6802 99 900 Drugo

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 6802 93 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

6803 00 Skrilavec, obdelan, izdelki iz skrilavca ali agromeriranega skrilavca

6803 00 100 Strešne in zidne plošče

Proizvodi iz te tar. podštevilke so lahko pravokotne (vključno kvadratne) oblike, večkotne, okrogle ali kakršnekoli druge oblike. So enotne debeline, ki običajno ne presega 6 mm.

6804 Mlinski kamni, brusi, brusilne plošče in podobno brez ogrodja, za mletje, brušenje, ostrenje, poliranje, izravnavanje ali rezanje, brusi za ročno ostrenje ali poliranje in njihovi deli iz naravnega kamna, iz aglomeriranega naravnega ali umetnega abrazivnega materiala ali iz keramike - z deli iz drugih materialov ali brez njih

Odpadki in ostanki ročno poliranega kamna, brusov, zrnatih brusnih kamnov, mlinskih kamnov, kamnov za ostrenje, ostrilnih koles in podobnih izdelkov iz naravnih ali umetnih abrazivov niso vključeni v to tar. številko, (**tar. podštevilka 2530 00 900**).

6804 10 000 Mlinski kamni in kamni za razvlaknjevanje

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilki 6804 10.

od 6804 21 00 do 6804 23 000 Drugi mlinski kamni in brusni kamni, brusna kolesa in podobno

Glej Komentar HS k **tar. številki 6804**, prvi odstavek, točki (2) in (3).

6804 21 000 Iz aglomeriranega sintetičnega ali naravnega diamanta

Ta tar. podštevilka **zajema** predmete iz kakorkoli aglomeriranega sintetičnega ali naravnega diamanta. Postopek aglomeracije lahko uporablja aglomeracijska sredstva, ki predstavljajo trda (npr. cement) in manj toga veziva (npr. kavčuk in guma ali plastične mase), ali pa keramično vžiganje.

od 6804 22 120 do 6804 22 900 Iz drugih aglomeriranih abrazivov ali iz keramike

Opombe k tar. podštevlki 6804 21 000 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za te tar. podštevlike.

od 6804 22 120 do 6804 22 500 Iz umetnih abrazivov, z vezivom

Primeri umetnih abrazivov so: korund, (staljen Al_2O_3) silicijev karbid (karborund) in borov karbid.

6804 30 000 Brusi za ročno ostrenje ali poliranje

Glej Komentar HS k **tar. številki 6804**, prvi odstavek, točka (4).

6806 Žlindrina volna, volna iz kamna in podobne mineralne volne; ekspandirani ali listasti vermikulit, ekspandirane gline, penasta žlindra in podobni ekspandirani mineralni materiali; mešanice in izdelki iz mineralnih materialov za toplotno ali zvočno izolacijo ali za absorbcijo zvoka, razen izdelkov iz tar. številk 68.11, 68.12 ali iz 69. poglavja

6806 10 000 Volna iz žlindre, kamena volna in podobne mineralne volne (vključno tudi medsebojne mešanice) v razsutem stanju, listih, ploščah ali zvitkih

Glej Komentar HS k **tar. številki 6806**, prvi trije odstavki.

Med "**podobne mineralne volne**" **spadajo** volne, dobljene iz mešanic kamna in žlindre, ki so obdelane po postopkih, podanih v Komentarju HS k **tar. številki 6806**, prvi odstavek.

6806 20 100 Ekspandirane gline

Glej Komentar HS k **tar. številki 6806**, šesti odstavek.

6806 20 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. Listasti vermikulit in podobne **ekspandirane mineralne proizvode**, **razen** gline (ekspandirani klorit, perlit in obsidian). Glej Komentar HS k **tar. številki 6806**, četrti in peti odstavek.

   Vendar pa se ekspandirana klorit in perlit uvrščata v to tar. podštevilko le, če je bil postopek ekspanzije ustavljen na stopnji votlih zrn, to je preden zrna razpokajo v konkavne ploščice. Ta nelamelarni proizvod se uporablja kot filtrirno sredstvo in ne kot zvočni ali toplotni izolator. Zaradi tega se uvršča v **tar. podštevilko 3802 90 000** (glej opombe Komentarja k HS k **tar. številki 3802**);

2. **"Pena"** iz žlindre ali kamna, ki je v obliki blokov, plošč in v podobnih oblikah podobna multiceličnemu steklu, ki se uvršča v **tar. številko 7016**. V takšnih primerih je peno iz te tar. podštevilke moč razlikovati od multiceličnega stekla z uporabo kriterijev za razlikovanje med mineralnimi volnami iz **tar. podštevilke 6806 10 000** in steklenimi volnami iz **tar. številke 7019**.

3. Granulirana prekaljena žlindra, ki je bila občutno ekspandirana s penjenjem in katere gostota ni večja od 300 kg/m^3.

6806 90 000 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. številki 6806**, besedilo, ki sledi zvezdicam.

6807 Izdelki iz bitumna ali iz podobnih materialov (npr. iz bitumna iz nafte ali iz smole premogovega katrana)

6807 10 110 Proizvodi za strehe in fasade s substrati

Strešni proizvod in proizvodi za oblaganje, katere **zajema** ti dve tar. podštevilki, sestoje **iz vsaj treh plasti**: srednja plast je iz papirja ali lepenke, ali pa iz drugih materialov, t.j. iz steklene volne, tkane jute, aluminijeve folije, klobučevine, netkanih tkanin. Srednja plast je stisnjena med dve plasti asfalta ali podobnega materiala. Prekrivajoče plasti so lahko prevlečene ali prekrite tudi z drugimi materiali (npr. s peskom).

6809 Izdelki iz sadre in mešanic na osnovi sadre

6809 11 000 in 6809 19 000 Table, listi, plošče, ploščice in podobni proizvodi, neokrašeni

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** ravne izdelke vseh vrst, ki se uporabljajo za pregrajevanje in stropove.

Izdelki, ki so samo perforirani ali na eni ali obeh straneh prekriti s tanko plastjo papirja ali drugega materiala, **ne štejejo** za okrašene izdelke. Lahko imajo tudi preprosto plast barve ali laka. Vsako okrasje npr. z vgreznjenimi ali reliefnimi motivi na površini, pa tudi sleherno okrasje v masi, povzroči uvrstitev takšnih desk, plošč itd. v **tar. podštevilko 6809 90 000**.

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** tudi kvadratne plošče, ki sestoje iz sadre na zunanji strani plošče, ki ima dve pravokotni odprtini v globino sadre, zapolnjeni s trakovi mineralne volne, zadnja stran pa je prekrita s papirjem, ki je prekrit z aluminijevo folijo. Takšne plošče se uporabljajo za prekrivanje zidov in stropov zaradi toplotne in zvočne izolacije.

6810 **Izdelki iz cementa, betona ali umetnega kamna, armirani ali nearmirani**

Beton je izdelan iz mešanice cementa, agregatov (peska, gramoza) in iz vode. Ko s strdi, postane beton izredno trd.

Ojačeni beton vsebuje tudi kovinske palice (ojačitvene palice) ali jekleno mrežo.

Z uporabo lažjih agregatov (t.j. zdrobljenega plovca, granulirane žlindre, vermikulita, ekspandiranih materialov) nastane "**lahki beton**".

"Umetni kamen" je izdelek iz mešanice naravnih mineralnih agregatov in vezivnega sredstva (npr. plastične mase, cement ipd.). Vsebnost mineralnih agregatov je zelo velika, več kot 70%.

6810 11 100 Iz lahkega betona (na osnovi zdrobljenega plovca, zrnate žlindre itd.)

Ta tar. podštevilka **zajema** gradbene bloke in zidake iz poroznega betona z gostoto, ki ni večja od 1,7 kg/dm^3. Lahki beton je dober toplotni izolator, vendar ni tako čvrst kot beton z večjo spec. težo.

6810 91 100 in 6810 91 900 Montažni elementi, gradbeni

Glej opombe komentarja HS k tar. podštevilki 6810 91.

6812 **Predelana azbestna vlakna; mešanice na osnovi azbesta ali na osnovi azbesta in magnezijevega karbonata; proizvodi iz teh mešanic ali iz azbesta (npr. preja, tkanine, oblačila, pokrivala, obutev, tesnila), ojačeni ali neojačeni, razen proizvodov iz tar. številk 6811 in 6813**

6812 10 000 Predelana azbestna vlakna - mešanice na podlagi azbesta ali na bazi azbesta z magnezijevim karbonatom

Glede definicije pojma "**predelani azbest**" glej Komentar HS k **tar. številki 6812**, prvi odstavek. Vendar pa se odpadki azbestnih proizvodov uvrščajo v **tar. številko 2254 00**.

Mešanice iz te tar. podštevilke so opisane v Komentarju HS k **tar. številki 6812**, drugi odstavek.

Ostanki od proizvodov na podlagi azbesta in magnezijevega karbonata v obliki delcev ali prahu se prav tako uvrščajo v to tar. podštevilko.

6812 20 000 Preje in niti

Ta tar. podštevilka **zajema** preje in niti iz enonitne preje, kot tudi niti iz do štirih enonitnih prej, zvitih skupaj, ne glede na debelino niti. Podobni proizvodi, ki ne ustrezajo tem pogojem, se uvrščajo v **tar. podštevilko 6812 30 000**.

Glej tudi Komentar HS k **tar. številki 6812**, peti odstavek.

6812 30 000 Motvozi in vrvi, pleteni ali nepleteni

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi motvoze, ki sestoje iz prepletenih azbestnih listov z ovojem iz prožnega materiala.

6812 40 000 Tkani ali pleteni materiali

Ta tar. podštevilka **zajema** tkane ali pletene tkanine vseh širin (vključno vrvice).

6812 60 000 Papir, karton in klobučevina

Papir, debela lepenka za vezavo knjig in klobučevine iz azbestnih vlaken, papirne pulpe in pomožnega polnila, se v to tar. podštevilko uvrščajo, če vsebujejo 35 mas.% ali več azbesta. Sicer se uvrščajo v 48. poglavje.

Glej tudi Komentar HS k **tar. številki 6812**, četrti in sedmi odstavek.

6814 Sljuda, obdelana in izdelki iz sljude, vključno z aglomerirano ali rekonstruirano sljudo na podlagi ali brez podlage iz papirja, kartona ali drugih materialov

6814 10 000 Plošče, listi in trakovi iz aglomerirane ali rekonstruirane sljude, na podlagi ali brez podlage

Plošče, listi in trakovi iz te tar. podštevilke morajo biti pripravljeni v zvitkih nedoločene dolžine, ali pa samo narezani v kvadrate ali pravokotnike. Izdelki, narezani v druge oblike, se uvrščajo v **tar. podštevilko 6814 90 900**.

6814 90 100 Plošče ali razcepljeni kosi sljude

Ta tar. podštevilka **zajema** liste in cepanice sljude, narezane v oblike za določeno posebno uporabo. Od listov in cepanic, ki se uvrščajo v **tar. številko 2525**, se razlikujejo skladno z drugačnimi značilnostmi, naštetimi v Komentarju HS k **tar. številki 2525**.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi liste in cepanice sljude tudi, če niso narezane v zgoraj opisane oblike, v kolikor so bili izpostavljeni predelavi, **razen** oblikam predelave iz **tar. številke 2525**, kot je poliranje ali lepljenje na podlago.

69. POGLAVJE

KERAMIČNI PROIZVODI

I. Proizvodi iz silikatne fosilne moke ali iz podobnih silikatnih zemljin in ognjevarni proizvodi

II. Drugi keramični proizvodi

SPLOŠNA DOLOČILA

Glede definicije pojmov "porcelan", "kitajski porcelan", "lončenina", "keramika" in "beloprstena posoda", kot so uporabljeni v tar. številkah in tar. podštevilkah tega razdelka, glej Komentar HS k temu poglavju, Splošna določila k podpoglavju II.

6901 00 **Opeka, bloki, ploščice in drugi keramični izdelki iz silikatne fosilne moke (npr. iz kremenčeve sige, tripolita) ali iz podobnih silikatnih zemljin**

Glej Komentar k HS k temu poglavju, splošna določila k podpoglavju I, odstavek A.

6901 00 100 Opeka, z maso nad 650 kg/m^3

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi izolacijsko opeko, dobljeno z oblikovanjem in žganjem ilovice.

6902 **Ognjevarna opeka, bloki, ploščice in podobni ognjevarni keramični izdelki za vgraditev, razen tistih iz silikatne fosilne moke**

Ognjevarni proizvodi morajo izpolnjevati dva osnovna pogoja za uvrstitev v to tar. številko: njihovo pirometrsko območje mora biti vsaj 1.500 °C (določeno skladno z ISO - standardom R 528 iz leta 1996 in R 1146 iz leta 1969), pa tudi izdelani morajo biti namensko za uporabo, ki zahteva tolikšno pirometrsko območje.

Glej tudi Opombe HS k temu poglavju, splošna določila k podpoglavju I, odstavek B.

6902 10 000 Ki vsebujejo po masi več kot 50% elementov Mg, Ca ali Cr, izraženih kot MgO, CaO ali Cr_2O_3 (posamično ali skupaj)

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilki 6902 10.

6903 **Drugi ognjevarni keramični izdelki (npr. retorte, talilni lonci, ponve, brizgalne šobe-izlivalniki, čepi, podloge, kadi, cevi, obloge in palice), razen iz silikatne fosilne moke ali iz podobne silikatne zemljine**

Prvi odstavek Opomb k **tar. številki 6902** se v celoti nanaša na to tar. številko. Skladno z njim **zajema** ta tar. številka sintrirana vodila za strojna orodja in ročaje zanje iz istega ali drugega ognjevarnega materiala in aluminosilikatne nosilne medije, ki služijo kemikalijam kot katalizator v raznih proizvodnih procesih itd.

6904 **Keramična zidarska opeka, talni bloki, nosilni bloki in podobno**

Kriteriji, po katerih se razlikujejo zidaki od listov in ploščic za tlakovanje ali oblaganje, so podani v Komentarju HS k **tar. številki 6907**.

6905 **Strešniki, deli dimnikov, okrasi in drugi izdelki za gradbeništvo iz keramike**

6905 10 000 Strešniki

Glej Komentar HS k **tar. številki 6905**, drugi odstavek pod (1).

Strešniki se razlikujejo od ploščic za tlakovanje ali oblaganje po tem, da imajo v glavnem jezike, podpornike ali druga sredstva za vstavljanje.

6905 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 6905**, drugi odstavek pod (2), (3) in (4).

6907 **Neglazirane keramične ploščice za tlakovanje in oblaganje; neglazirane keramične mozaične kockice in podobni proizvodi na podlagi ali brez podlage**

6907 90 100 Dvojne ploščice tipa **"Spaltplatten"**

Pri proizvodnji ploščic vrste **"spaltplatten"** uporabljajo ekstruzijski pritisk, s katerim oblikujejo pripravljeno plastično maso v dvojne ploščice, katere nato razrežejo na določene dolžine, posušijo in žgejo.

Po izžiganju se dvojne ploščice razcepijo v posamezne ploščice. Njihovi hrbti so značilni za ploščice vrste **"Spaltplatten"**.

Zaradi proizvodnje imajo te ploščice stopničasta stranska robova na daljši strani. Med proizvodnjo namreč ti robovi ščitijo sprednjo stran ploščice pred poškodbami. Razdalja med notranjim robom in stopničastim zunanjim zaščitnim robom je največ 2 mm.

Dvojne ploščice vrste **"Spaltplatten"** se proizvajajo v raznih barvah, oblikah in velikostih. njihova površina je lahko ravna, profilirana, grebenasta ali kako drugače teksturirana.

Dvojne ploščice vrste **"Spaltplatten"** imajo naslendji značilni izgled:

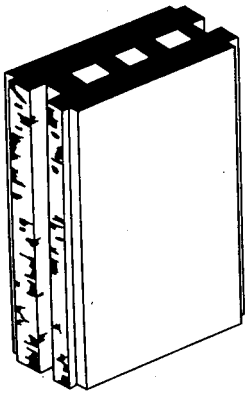

pred cepitvijo

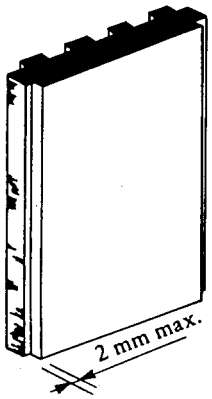

po cepitvi

6907 90 910 Kamnite

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 6912 00 300**.

6907 90 930 Lončene

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 6912 00 500**.

6908 Glazirane keramične ploščice za tlakovanje in oblaganje, glazirane keramične kockice in podobno za mozaik, na podlagi ali brez podlage

od 6908 90 1 do 6908 90 290 Iz navadne keramike

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 6912 00 100**.

6908 90 110 Dvojne ploščice tipa **"Spaltplatten"**

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 6912 90 100**.

6908 90 310 Dvojne ploščice tipa **"Spaltplatten"**

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 6912 90 100**.

6908 90 910 Kamnite

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 6912 00 300**.

6908 90 930 Lončene

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 6912 00 500**.

6909 **Keramični izdelki za laboratorijsko, kemično in drugo tehnično rabo; korita in podobne posode, ki se uporabljajo v kmetijstvu; keramični lonci, kozarci in podobni izdelki, ki se uporabljajo za transport ali pakiranje blaga**

6909 11 000 in 6909 19 000 Keramični proizvodi za laboratorijske, kemične ali druge tehnične namene

Glej Komentar HS k **tar. številki 6909**, drugi odstavek pod (1) in (2).

6909 90 000 drugo

Glej Komentar HS k **tar. številki 6909**, drugi odstavek pod (3) in (4).

6912 00 **Keramična namizna in kuhinjska posoda, drugi predmeti za gospodinjstvo in za toaletno rabo, razen iz porcelana ali kitajskega porcelana**

Glede uvrščanja v različne podštevilke te tar. številke glej tudi Opombe HS k temu poglavju in še posebej Splošne opombe k razdelku **II "Drugi keramični proizvodi"**.

Glede razvrščanja namizne in kuhinjske posode in drugih gospodinjskih izdelkov okrasne narave, še posebej pa glede izdelkov z okrasnimi oblikami, raliefi in podobnim, glej Komentar HS k **tar. številki 6913** pod (B).

1. Pivski vrčki se v glavnem uvrščajo v to tar. številko. Vendar pa se uvrščajo v **tar. številko 6913**, če:

- so tako oblikovani in umetelno dodelani, da je **iz njih komajda moč piti**;
- jih je težko primakniti k ustom zaradi njihove **posebne oblike**;
- imajo oblike in reliefe takšne narave in tako številne, da jih je **težko pomivati**;
- so **nenavadnih oblik** (npr. v obliki lobanje ali ženskih prsi);
- so okrašeni z **neobstojnimi barvami**.

2. Proizvodi v obliki vrčkov za pivo, ki imajo okrasne oblike, reliefe in podobno, njihova kapaciteta pa ni večja od 0,2 l, se uvrščajo v glavnem v **tar. številko 6913**.

6912 00 100 Iz navadne lončenine

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode iz navadne železnate ali apnenčaste ilovice (zemlja za opeko) in imajo zemljast, moten in barvasti, običajno rdeč, rjav ali rumenkast prelom.

Njihovi delci so raznoliki. Premer nehmogenih elementov (delcev, drugim sestavin, por), prisotnih v strukturi skupne teže, mora biti večji od o,15 mm. Zato so ti elementi vidni s prostim očesom.

Razen tega je njihova poroznost (koeficient vpojnosti vode) manjša od 5 mas.%. Poroznost se meri po naslednji metodi:

DOLOČANJE KOEFICIENTA VPOJNOSTI VODE (VODNE ABSORBCIJE)

Namen in definicija

Namen preizkusa je določiti koeficient vpojnosti vode (vodne absorbcije) keramičnega materiala. Ta koeficient predstavlja odstotek, preračunan na izhodiščno težo keramičnega materiala.

Priprava preizkusnega vzorca in izpeljava preizkusa

Za vsak preizkus moramo imeti najmanj tri preizkusne vzorce. Vzorci morajo biti vzeti iz emajliranih delov istega izdelka in ne smejo imeti več kot ene emajlirane ploskve.

Površina preizkusnega vzorca mora biti okoli 30 cm^2, njegova najmanjša debelina pa okoli 8 milimetrov, vključno z emajlom.

Vzorce sušimo v sušilni peči približno 3 ure pri temperaturi 105 °C. Po sušenju ugotovimo njihovo težo (Wd) na 0,05 g natančno. Takoj nato potopimo vse tri preizkusne vzorce v **destilirano vodo** tako, da se ne dotaknejo dna posode oz. kadi.

V vodi jih prevrevamo **približno 2 uri**, nato pa jih v tej **vodi pustimo za 20 ur**. Po preteku tega časa jih vzamemo iz vode, njihovo površino obrišemo s čisto in rahlo vlažno krpo. Vse luknje ali vdrtine moramo obrisati z rahlo vlažno in ozko ščetko. Ugotovimo t.i. **"mokro"** težo (Ww). Koeficient vpojnosti vode preizkusnega vzorca se dobi z množenjem prirastka teži s številom 100 in nato z deljenjem s suho težo:

$$\frac{(Ww - Wd)}{Wd} \times 100$$

Obravnava rezultatov

Povprečje koeficientov vpojnosti vode različnih testnih vzorcev je koeficient vodne vpojnost (vodne absorbcije) keramičnega materiala.

6912 00 300 Izdelki iz kamna

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, dobljene iz ilovice, ki je v masi običajno barvasta. Zanje so značilni kompaktni, neprozorni delci, žgani pri dovolj visoki temperaturi, da nastopi vitrifikacija. Prosojnost se določa na delcu, ki je debel vsaj 3 mm, in sicer z naslednjim preizkusom:

PREIZKUS PROSOJNOSTI

Definicija

Obris predmeta mora biti viden skozi preizkusni kos, debel od 2 do 4 mm, ki je nameščen v temni sobi na razdalji 50 centimetrov od žarnice, pritrjene v škatli. Žarnica mora dajati svetlobni snop med 1350 in 1500 lumnov. Žarnica mora biti zamenjana po vsakih 50 urah uporabe.

Testna naprava

Testna naprava sestoji iz škatle, katere notranja stran je prebarvana z belim neodsevnim lakom. Na eni strani škatle je nameščena žarnica (A). Na nasprotni strani je narejena luknja, tako da je skozi preizkusni vzorec (C) moč videti obris predmeta (B).

Mere škatle so:

- dolžina: 50 centimetrov;
- širina in višina: približno 20 centimetrov.

Premer luknje je približno 10 centimetrov.

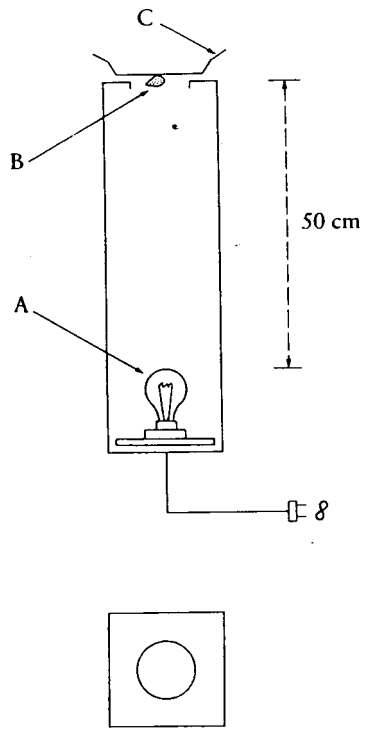

Poroznost (koeficient vpojnosti vode, vodne absorbcije) preizkusnega vzorca mora biti 3 mas.% ali manj, merjeno po metodi, podani v opombah komentarja k **tar. podštevilki 6912 00 100**.

6912 00 500 Keramika in fina lončenina

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, izdelane iz žgane mešanice izbranih ilovic ("**fina lončenina**"), ki je včasih zmešana s feldspatom in različnimi količinami krede (trda keramika, mešana keramika, mehka keramika). Za keramične proizvode je značilen prelom svetlih barv (svetlosivi, krem barve ali barve slonove kosti). Za fine lončarske proizvode je značilen prelom barv od rumene do rjave ali rdečkasto rjave.

Njihov prelom je drobno zrnat in homogen; premer nehomogenih elementov (delčkov, luknjic), prisotnih v celotni teži, mora biti manjši od 0,15 mm. Ti elementi zato niso vidni s prostim očesom.

Poleg tega je njihova poroznost (koeficient vodne absorbcije) z maso 5 mas.% ali več. Poroznost mora biti merjena po metodi, podani v opombah komentarja k **tar. podštevilki 6912 00 100**.

6912 00 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, ki ne ustrezajo niti pogojem, ki veljajo za proizvode iz drugih tar. podštevilk te tar. številke, niti pogojem, ki se nanašajo na porcelan.

6913 Kipci in drugi okrasni izdelki iz keramike

Ta tar. podštevilka **zajema** okrasne krožnike.

Krožnik šteje za okrasni krožnik, če hkrati izpolnjuje naslednje pogoje:

1. Na zunanji strani mora imeti okrasne oblike (cvetje, rastline, pokrajino, živali, ljudi, mitološke figure, simbole umetniške ustvarjalnosti ali religiozna dela itd.), katere je moč zaradi obsega ploskve, katero prekrivajo, moč šteti za okrasje;
2. Ne sme biti del servisa (kompleta) in
3. Izpolnjevati mora enega ali več naslednjih pogojev:
   a) da je njegov zunanji rob enkrat ali večkrat preluknjan z luknjami za obešanje;
   b) da je uvožen skupaj z njegovim podstavkom za razstavljanje in da ga brez njega ni moč uporabiti;
   c) da je takšnih oblik, mer ali teže, da nedvoumno ne more služiti uporabnemu namenu;
   d) da je zaradi materiala, uporabljenega za njegovo proizvodnjo ali za izdelovanje dekoracije (barve, predvsem pa kovine) jasno, da ni primeren za kuhinjsko ali prehrambeno rabo;
   e) da njegova uporabna površina ni gladka, kar povzroča težave pri čiščenju.

6913 90 100 Iz navadne lončenine

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 6912 00 100**.

6913 90 910 Kamniti

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 6912 00 300**.

6913 90 930 Lončeni in fina lončenina

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 6912 00 500**.

6913 90 990 Drugo

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 6912 00 990**.

70. POGLAVJE

STEKLO IN IZDELKI IZ STEKLA

SPLOŠNA DOLOČILA

Izraz "**optično steklo**" označuje različne vrste posebnih stekel, ki se uporabljajo za proizvodnjo optičnih instrumentov, ki se uporabljajo predvsem v fotografiji, astronomiji, mikroskopiji, navigaciji, sistemih na orožju (teleskopski namerilniki itd.), laboratorijske opreme in za izdelavo nekaterih vrst optičnih leč za korekcijo vida. Obstaja veliko število vrst optičnega stekla, vendar je njihova skupna značilnost izjemna prozornost in jasnost, čeprav so včasih zatemnjena, tako da prepuščajo le določene frekvence vidne svetlobe, druge pa absorbirajo ali jih prepuščajo le v majhni meri. Ta stekla so dovršeno homogena (t.j. običajno brez mehurčkov ali nepravilnosti) in imajo refrakcijski indeks in razpršilnost, ki nista lastni drugim vrstam stekla.

Za liste stekla, vokvirjene v lesene, kovinske itd. okvirje se šteje, da so izgubili bistveni značaj stekla in se uvrščajo v različne tar. številke, to je:

1. skupaj z vokvirjenimi slikami (**tar. številke 4414**, **8306** itd.);
2. skupaj s stroji in vozili (Oddelek XVI ali XVIII);
3. skupaj z vrati, okni ali zgradbami itd. (**tar. številke 4418**, **7610** itd.).

7001 00 **Razbito steklo in drugi stekleni odpadki; steklo v masi**

7001 00 100 Razbito steklo in drugi stekleni odpadki

Glej Komentar HS k **tar. številki 7001**, del (A).

Izraz "**stekleni drobci**" označuje zlomljeno steklo za ponovno uporabo v proizvodnji stekla.

7001 00 910 in 7001 00 990 Steklo v masi

Glej Komentar HS k **tar. številki 7001**, prvi odstavek pod (B) in drugi ter tretji odstavek.

7002 **Steklo v obliki krogel (razen kroglic iz tar. številke 7018), palic ali cevi, neobdelano**

Ta tar. podštevilka **zajema** samo polproizvode v neobdelanem stanju, to je samo vlite, izvlečene ali pihane polproizvode, v primeru cevi in palic lahko tudi rezane, v primeru polproizvodov z ekstremitetami pa lahko tudi staljene z namenom napraviti ostre konce bolj tope in manj nevarne za uporabo - ne glede na to, če je takšne proizvode moč uporabljati tudi brez nadaljnje obdelave.

7002 10 000 Krogle

Glej Komentar HS k **tar. številki 7002**, prvi odstavek pod (1) in zadnja dva odstavka.

7002 32 000 Iz drugega stekla z linearnim razteznostnim koeficientom, ki ne presega * 5 x 10^{-6} po Kelvinu pri temperaturi med 0 do 300 °C.

Osnovne značilnosti tega stekla je izostanek svinca, izjemno majhna količina kalija in oksidov alkalnih zemljin ter **občutna količina borovega oksida**. Takšno steklo je visokoodporno proti toploti in ima občutno prožnost, kar mu omogoča obstojnost pri hitrih spremembah temperature; rezultat tega je, da je to steklo primerno za izdelovanje kuhinjskega in namiznega blaga, laboratorijske steklovine, stekla za lahke fitinge itd.

7003 Lito ali valjano steklo, v obliki listov, plošč ali profilov s plastjo za absorpcijo ali refleksijo ali brez, toda drugače neobdelano

Ta tar. številka **ne zajema** float stekla (**tar. številka 7005**).

Glede definicije pojma **"predelan"** glej 2. opombo k temu poglavju.

od 7003 12 100 do 7003 19 900 Nearmirani listi in plošče

Glede definicije pojma **"nearmirani"** glej Komentar HS k tar. številki7003, od drugega do zadnjega odstavka pred izvzetji.

od 7003 12 100 do 7003 12 990 Steklo, barvano v masi, plakirano, odsevno ali z vpojno ali odbojno plastjo

Glede definicije pojma "**vpojna in odbojna plast**" glej 2. opombo pod (c) k temu poglavju, glede pojma **"motnjeno"** pa Komentar HS k temu poglavju pod (B).

Odsevno steklo je prosojno steklo, ki je praviloma izdelano iz bele motne (mlečne) plasti in iz plasti dimljenega stekla. Ti dve plasti sta stisnjeni skupaj v še mehkem stanju, tako da razpršujeta svetlobo.

7003 20 000 Armirano steklo - ojačano z žico

Glej opombe komentarja k tar. podštevilkam od 7003 12 100 do 7003 19 900.

7003 30 000 Profili

Stekleni profili so izdelani po kontinualnem postopku, med katerim se steklo formira takoj, ko zapusti talilno peč in v nadaljnjem poteku kontinualnega postopka. To steklo je zaporedoma narezano na željene dolžine, vendar dalje ni obdelano.

7004 Vlečeno ali pihano steklo v obliki listov ali plošč s plastjo za absorbcijo ali refleksijo ali brez nje, toda drugače neobdelano

Glede definicije pojma **"obdelano"** glej tudi 2. opombo pod (a) k temu poglavju.

od 7004 20 100 do 7004 20 990	Steklo, barvano v masi, neprozorno, plakirano ali s plastjo za absorpcijo ali refleksijo
	Glej opombe komentarja k **tar. podštevilkama 7003 12 100** in **7003 12 990**.
7005	**Float steklo in površinsko brušeno ali polirano steklo, v obliki listov ali plošč, s plastjo za absorbcijo, refleksijo ali proti refleksiji ali brez nje, toda drugače neobdelano**
	Glede definicije pojma **"obdelano"** glej tudi 2 (a) opombo k temu poglavju.
od 7005 10 050 do 7005 10 800	Nearmirano steklo, z vpojno (absorbcijsko) ali odbojno (refleksno) plastjo
	Glej opombe komentarja k **tar. podštevilkam od 7003 12 100 do 7003 19 900** in k **tar. podštevilkama 7003 12 100** in **7003 12 990**, prvi stavek prvega odstavka.
od 7005 21 250 do 7005 21 800	Barvano v masi, neprozorno,plakirano ali samo površinsko brušeno
	Glede definicije pojma **"motnjeno"** glej Komentar HS k **tar. številki 7003**, drugi odstavek pod (B).
7012	**Vložki za termovke ali za druge vakuumske posode**
	Izraz **"zgotovljeni"** se nanaša samo na vložke za termovke, ki so pripravljeni za vlaganje v obloge ali za kakšno drugo vrsto oblaganja.
7012 00 900	Dokončani
	Izraz "**dokončani**" se nanaša le na notranje dele iz stekla, ki so pripravljeni za obloge ali kakšne druge vrste prevlek.
7013	**Stekleni izdelki, ki se uporabljajo za mizo v kuhinji, za toaletne namene, pisarnah, izdelki za notranjo dekoracijo in podobne namene (razen tistih iz tar. številk 7010 in 7018)**
7013 10 000	Iz steklene keramike
	Glede definicije "**steklena keramika**" glej Splošna določila Komentarja HS k 70. poglavju, zadnji odstavek pod (2).
od 7013 21 110 do 7013 21 990	Iz svinčevega kristala
	Glede definicije pojma "**svinčev kristal**" glej opombe komentarja k tar. podštevilkam k temu poglavju.
7013 31 100 in 7013 31 900	Iz svinčevega kristala
	Glede definicije pojma "**svinčev kristal**" glej 1. opombo komentarja k tar. podštevilkam k temu poglavju.

7013 32 000 Iz stekla z linearnim koeficientom širjenja, ki ni večji od $5x*10^{-6}$ po Kelvinu pri temperaturi med 0 do 300 °C

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 7002 32 000**.

7013 91 100 in 7103 91 900 Iz svinčevega kristala

Glede definicije pojma "**svinčev kristal**" glej opombo 1 komentarja k tar. podštevilkam k temu poglavju.

7015 Stekla za ure in podobna stekla, stekla za nekorektivna ali korektivna očala, izkrivljena, upognjena, votla in podobno obdelana, optično neobdelana; votla sferna stekla in segmenti za proizvodnjo takih stekel

7015 10 000 Stekla za korektivna očala

Glej Komentar HS k **tar. številki 7015** pod (C).

7015 90 000 Drugo

Glej Komentar HS k **tar. številki 7015** pod (A) in (B).

7016 Bloki, zidaki, kocke, ploščice in drugi izdelki iz stisnjenega ali litega stekla, armirani ali nearmirani, ki se uporabljajo v gradbeništvu; steklene kocke in drugo drobno stekleno blago, na podlagi ali brez podlage, za mozaike ali podobne okrasne namene; okenska barvna stekla v okviru iz svinca ("vitražna", "katedralna", "umetniška") in podobno; multicelularno ali penasto steklo v obliki blokov, panelov, plošč ali v podobnih oblikah

Zviti stekleni kvadrati (npr. opalnega stekla ali stekla, ki spominja na marmor) se **ne uvrščajo** v to tar. številko, pač pa v **tar. številko 7003** ali **7005** (odvisno od primera).

7016 90 300 Multicelularno steklo ali penasto steklo

Glej Komentar HS k **tar. številki 7016**, četrti odstavek pod (3).

7017 Stekleni izdelki za laboratorijske, higienske ali farmacevtske namene, graduirani ali negraduirani, umerjeni ali neumerjeni

7017 10 000 Iz taljenega kremena ali iz drugega taljenega silicijevega dioksida

Izdelki iz te tar. podštevilke vsebujejo **najmanj 99 mas.% silicijevega dioksida**. Kot surovina za tovrstne izdelke se uporablja zelo čist kremenčev pesek, kameni kristali ali spojine silicija. Stekleni proizvodi iz kremenčevega peska so motni ali v najboljšem primeru prosojni. Vendar pa so izdelki iz kamenih kristalov in silicijevih spojin popolnoma čisti in prozorni.

7017 20 000 Iz drugega stekla z linearnim koeficientom širjenja, ki ne presega 5×10^{-6} po Kelvinu pri temperaturi med 0 in 300 °C

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 7002 32 000**.

7018 **Stekleni biseri, imitacije biserov, imitacije dragega in poldragega kamenja in podobno drobno steklena blago in predmeti iz teh proizvodov, razen imitacije nakita; steklena očesa, razen protetičnih predmetov; kipci in drugi okraski iz stekla, izdelani na pihalnikih, razen imitacije nakita; steklene kroglice s premerom do 1 mm**

7018 10 110 in 7018 10 190 Biseri iz stekla

Ti dve tar. podštevilki **zajemata**:

1. predmete, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 7018** pod (A);

2. podobne predmete, v trgovini znane kot "**stekleni biseri**", ki sestoje iz večjih steklenih biserov (približno do velikosti nohta). Ti predmeti so največkrat namenjeni za sestavljanje ogrlic in zapestnic in so v zelo različnih oblikah (sferični, polsferični, v obliki solz, kock, valjčkov, kratkih cevčic, stožcev, poliedrov ipd.) ter tudi preluknjani.

Majhne cevčice štejejo za steklene bisere v smislu teh tar. podštevilk samo, če njihova zunanja širina ne presega 4 mm, zunanja dolžina pa ne 24 mm. Ne gre jih enačiti ali zamenjati za posebne standarizirane cevke iz svinčevega stekla vrste, ki se uporabljajo za proizvodnjo žarilk in volframovih žarnic - tovrste cevke so običajno brezbarvne in se uvrščajo v **tar. številko 7002**.

Proizvodi, ki se uvrščajo v ti dve tar. podštevilki, so praviloma nepakirani, v torbah, škatlah itd.

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** tudi steklene bisere enakih velikosti in barv, ki so med seboj povezani tako, da so nanizani na vrvico, vendar brez pentelj ali podobnih načinov pritrjevanja, in sicer zaradi prikladnejšega transporta ali pakiranja. Takšni **"nizi"** so običajno povezani v svežnje s prostimi konci vrvic in ne predstavljajo nizov, ki so pripravljeni za takojšnjo uporabo.

7018 10 110 in 7018 10 190 Iz teh dveh tar. podštevilk so **izključeni**:

1. **nanizani stekleni biseri** (zvezani ali nezvezani v svežnje) različnih velikosti in barv, ki so urejeni po nekem pravilnem zaporedju (npr. tako, da se v pravilnem zaporedju izmenjavajo po barvi ali velikosti) in takšni nizi, v katerih so stekleni biseri med seboj ločeni z vozli (**tar. številka 7117**);

2. **nanizani stekleni biseri** (četudi so vsi enake velikosti, barve ali kvalitete), med katerimi so pritrdila ali podobni mehanizmi, ali ki so tako kratki, da jih je moč nositi kot ogrlico (**tar. številka 7117**).

7018 10 110 Rezani in mehansko polirani

Rezani in mehansko polirani stekleni biseri iz te tar. podštevilke se od "**vroče poliranih**" iz **tar. podštevilke 7018 10 190** razlikujejo po tem, da so bolj dovršeno gladki in bolj dovršeno ostrih ostrorobi. Robovi lukenj so pogosto fasetirani (včasih

celo polirani) in imajo ostro odrezane robove, odgovarjajoče sosednjemu robu, medtem ko so robovi lukenj "**vroče poliranih**" steklenih biserov pogosto obli in ne odrezani pod ostrim kotom.

Najpogosteje so rezani in mehansko polirani proizvodi, na katere se nanaša točka (2) opomb komentarja k **tar. podštevilkama 7018 10 110** in **7018 10 190**.

7018 10 300 Umetni biseri

Ta tar. podštevilka **zajema** predmete, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 7018**, drugi odstavek pod (B).

Glede nizov imitacij biserov se uporabljajo opombe komentarja k **tar. podštevilkama 7018 10 110** in **7108 10 190** *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7018 10 510 in 7108 10 590 Umetni, dragi in poldragi kamni

Ta tar. podštevilka **zajema** predmete, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 7018**, drugi odstavek pod (C).

7018 10 510 Rezani in mehansko polirani

Rezane in mehansko polirane imitacije dragih in poldragih kamnov iz te tar. številke se od "**vroče poliranih**" iz **tar. podštevilke 7018 10 590** razlikujejo po dovršeno gladki površini in ostrih robovih.

7018 10 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema imitacije** koral, steklene bisere in kabokone (**razen** imitacij biserov in imitacij dragih in poldragih kamnov), ki se uporabljajo za glavice igel za klobuke, obeskov ali uhanov in majhne steklene cevke za v lasne spenjalke.

Glede **razlikovanja** med majhnimi steklenimi cevkami, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko in med onimi, ki štejejo za steklene bisere v smislu **tar. podštevilko 7018 10 110** in **7108 10 190**, glej drugi odstavek opomb Komentarja KNCT k navedenima dvema tar. podštevilkama, prvi odstavek pod (2).

7018 20 000 Steklene kroglice s premerom do 1 mm

Glej Komentar HS k **tar. številki 7018**, drugi odstavek pod (E) in (F), **7108 90 100** Steklene oči; izdelki iz drobnega stekla. Glej Komentar HS k **tar. številki 7019**, drugi odstavek pod (E) in (F).

7018 90 100 Glej Komentar HS k **tar. številki 7018**, drugi odstavek, pod (E) in (F).

7018 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** predmete, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 7018** v drugem odstavku pod (G).

7019 **Steklena vlakna (vključno s stekleno volno) in izdelki iz njih (npr. preja, tkanine)**

7019 11 000 Niti iz steklenih vlaken, narezane v dolžine 50 mm ali manj

Steklena vlakna, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, so izdelana iz tekstilnega stekla, t.j. iz steklenih proizvodov, katerih filamenti so med seboj vzporedni. Obstajata dve vrsti tekstilnega stekla: - kontinualno stekleno vlakno, ki sestoji iz velikega števila kontinualno vzporednih filamentov s premerom običajno med 5 in 15 µm. Te filamente združuje v prejo (kontinualna **"roving"** preja) povezujoči element, ki je običajno plastična masa. Izgled takšnih trakov je podoben izgledu svilene preje; - vlakna steklene surove volne, ki sestoji iz številni filamentov različnih dolžin, ki dajejo mehko prejo, podobno lasem.

Tako kontinualna steklena vlakna kot steklena volna sta lahko narezana na dolžine med 3 in 50 milimetri. Pri tem rezanju se kohezija filamentov in njihova vzporedna lega takorekoč ne spremenita.

Trakovi steklenih vlaken se uporabljajo npr. za ojačanje plastičnih mas ali kot dodatki k malti.

7019 12 000 Roving prediva

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 7019 11 000**.

7019 19 900 Iz rezanih vlaken

Ta tar. podštevilka **zajema** prejo iz steklene volne.

7019 40 000 Roving prediva

Glej tudi opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 7019 11 000**.

7019 59 900 Iz rezanih vlaken

Glej tudi opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 7019 11 000**.

7019 31 000 Rogoznice

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 7019 31**.

7019 32 000 Tančice (voal)

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilki 7019 32.**

7019 90 100 Netekstilna vlakna, v razsutem stanju

Vlakna v masi (nepakirana) so množica posameznih filamentov različnih dolžin, ki so zamotana skupaj (steklena vata ali steklena volna) in ki se uporabljajo za toplotno ali zvočno izolacijo. Običajno so v zvitkih ali papirnatih vrečah.

ODDELEK XIV

NARAVNI IN KULTIVIRANI BISERI, DRAGI IN POLDRAGI KAMNI, PLEMENITE KOVINE, KOVINE, PLATINIRANE S PLEMENITIMI KOVINAMI IN IZDELKI IZ NJIH; IMITACIJE NAKITA; KOVINSKI DENAR

71. POGLAVJE

NARAVNI IN KULTIVIRANI BISERI, DRAGI IN POLDRAGI KAMNI, PLEMENITE KOVINE, KOVINE, PLATINIRANE S PLEMENITIMI KOVINAMI IN IZDELKI IZ NJIH; IMITACIJE NAKITA; KOVINSKI DENAR

I. NARAVNI ALI KULTIVIRANI BISERI IN DRAGI IN POLDRAGI KAMNI

7101	**Biseri - naravni ali kultivirani, obdelani ali neobdelani, nesortirani ali sortirani, vendar nenanizani, nemontirani ali nevdelani; nesortirani naravni ali kultivirani biseri, začasno sortirani zaradi lažjega transporta**
7101 10 000	Naravni biseri
	Glej Komentar HS k **tar. številki 7101**, prve štiri odstavke.
7101 21 000 in 7101 22 000	Kultivirani biseri
	Glej Komentar HS k **tar. številki 7101**, peti odstavek.
7101 21 000	Neobdelani
	Glej Komentar HS k **tar. številki 7101**, šesti odstavek.
7101 22 000	Obdelani
	Glej Komentar HS k **tar. številki 7101**, šesti odstavek.
7102	**Diamanti, obdelani ali neobdelani, toda nemontirani ali nevdelani**
7102 10 000	Nesortirani
	Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilki 7102 10.

7103 **Dragi kamni (razen diamantov) in poldragi kamni, neobdelani ali obdelani, nesortirani ali sortirani, toda ne nanizani, vdelani ali montirani; nesortirani dragi kamni (razen diamantov) in poldragi kamni, začasno nanizani zaradi lažjega transporta**

7103 10 000 Neobdelani ali samo razžagani, razklani ali tesani

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilki 7103 10.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** kamnov, pripravljenih v dvojkah ali trojkah (**tar. podštevilka 7103 91 000** ali **7103 99 000**).

7103 91 000 in 7103 99 000 Drugače obdelani

Glej opombe Komentarja HS k **tar. podštevilkama 7103 91** in **7103 99**.

Kamni, pripravljeni kot dvojke ali trojke štejejo za kamne, dobljene z nizanjem enega kamna (zgornjega dela dvojke ali trojke) ali dveh kamnov (običajno slabše kvalitete) na neko drugo snov (npr. na rekonstruirani kamen ali steklo).

Glede kamnov, ki **ne štejejo** za drugače obdelane v smislu teh dveh tar. podštevilk, pa tudi glede kamnov, ki sicer niso nanizani ali vdelani, pa se uvrščajo v 90. ali 91. poglavje, glej Komentar HS k **tar. številki 7103**, tretji in peti odstavek.

Grobi kamni (običajno imenovani **"blanks"**) se uvrščajo v **tar. podštevilko 7103 10 000**.

7103 91 000 Rubini, safirji in smaragdi

Rubini so vrsta korunda (taljeni Al_2O_3)in so rdeči zaradi sledov kromovih soli.

Safir je prav tako vrsta korunda in je modre barve zaradi prisotnih sledi kobaltovih soli.

Smaragd je vrsta berila. V glavnem se nahaja v obliki prizem in je zelene barve zaradi sledov kromovega oksida. Je nekoliko trši od kremena, vendar ne tako trd kot korund in diamant. Njegova dragocenost je posledica njegove barve in velike prosojnosti. Najpogosteje ga režejo v kvadre ali kocke.

7104 **Sintetični ali rekonstruirani dragi ali poldragi kamni, obdelani ali neobdelani, sortirani ali nesortirani, vendar ne nanizani, montirani ali vdelani; nesortirani sintetični ali rekonstruirani dragi ali poldragi kamni, začasno nanizani zaradi lažjega transporta**

7104 10 000 Piezoelektrični kremen

Glej opombe komentarja k tar. podštevilki 7104 10.

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

1. Piezoelektričnih kristalov, **proizvedenih iz kemičnih spojin**, kot je npr. Seignettova ali Rochellova sol (dvojni tartrat kalijevega in natrijevega tetrahidrata), barijev titanat, amonijev ortomonofosfat ali rubidijev ortomonofosfat (glej **tar. podštevilko 3824 90 950**);
2. Piezoelektričnih kristalov, **proizvedenih iz naravnih kamnov** (t.j. iz kremena, turmalina) (**tar. številka 7103**);
3. Piezoelektričnih kristalov, **proizvedenih iz sintetičnih kamnov**, **razen** iz kremena (**tar. podštevilka 7104 20 000** ali **7104 90 000** - odvisno od primera) in
4. Vdelanih piezoelektričnih kristalov (**tar. podštevilka 8541 60 000**).

7104 20 000 Drugi, neobdelani ali samo razžagani ali grobo oblikovani

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 7103 10 000** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7104 90 000 Drugi

Tretji odstavek opomb komentarja k **tar. podštevilkama 7102 31** in **7102 39** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7105 Prah iz naravnih ali sintetičnih dragih ali poldragih kamnov

7105 10 000 Diamanti

Glej Komentar HS k **tar. številki 7105**, drugi in tretji odstavek.

7105 90 000 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** prah in prašek dragih kamnov vrste granatov.

II. PLEMENITE KOVINE IN KOVINE, PLATINIRANE S PLEMENITIMI KOVINAMI

7106 Srebro (vključno srebro, galvansko ali kemično prevlečeno z zlatom ali platino), neobdelano ali v obliki polizdelkov ali prahu

7106 10 000 Prah

Glede definicije pojma **"prah"** glej opombo št. 1 k temu poglavju.

Prašnati proizvodi, ki ne ustrezajo meram zrnc, podanim v zgoraj navedeni opombi, štejejo za zrna iz **tar. podštevilke 7106 91 100** ali **7106 91 900**.

Ostanki iz predelave srebra in njegovih zlitin, ki so uporabni samo kot prevleka za kovine ali v proizvodnji kemikalij, kot so npr. opilki, smeti in prah, **ne štejejo** za prah. Ti ostanki se uvrščajo v **tar. številko 7112** (glej dodatno opombo k temu poglavju).

Vendar pa štejejo za prah iz te tar. podštevilke ostanki v zrnih, iz katerih so bile izločene tuje snovi (npr. s sejanjem), v kolikor izpolnjujejo zgoraj navedene zahteve.

7106 91 100 in 7106 91 900 Neobdelano

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 7106**, v četrtem odstavku pod (II).

Ploščice, namenjene trgovini, ki imajo gladko površino in garancijsko oznako, ostanejo uvrščene v teh tar. podštevilkah.

Zrna srebra in njegovih zlitin se v te tar. podštevilke uvrščajo, če ne ustrezajo zahtevam opombe št. 1 k tar. podštevilkam k temu poglavju.

Ti dve tar. podštevilki **izključujeta** ploščice, dobljene z vlečenjem ali valjanjem (**tar. podštevilka 7106 92 910** ali **7106 92 990**).

7106 92 100 Opilki in odrezki

Glej Komentar HS k **tar. številki 7106**, četrti odstavek (VI).

7108 Zlato (vključno zlato, galvansko ali kemično prevlečeno s platino), neobdelano ali v obliki polizdelkov ali prahu

7108 11 000 Prah

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 7106 10 000** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7108 12 000 Neobdelano

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 7106 91 100** in **7106 91 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7108 20 000 Monetarno

Glej opombe Komentarja HS k tar. podštevilki 7108 20.

7110 Platina, neobdelana, polizdelki ali v prahu

Glede uvrščanja zlitin v tar. podštevilke tarifne številke 7110 glej opombo št 3 k tar. podštevilkam k 71. poglavju.

od 7110 11 000 do 7110 19 900 Platina

Glede definicije pojma **"platina"** v kontekstu teh tar. podštevilk glej opombo št. 2 k tar. podštevilkam k temu poglavju.

7110 11 000 Neobdelan ali v prahu

Opombe komentarja k **tar. podštevilkam 7106 10 100**, **7106 91 100** in **7106 91 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7110 21 000 Neobdelan ali v prahu

Opombe komentarja k **tar. podštevilkam 7106 10 100**, **7106 91 100** in **7106 91 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7110 31 000 Neobdelan ali v prahu

Opombe komentarja k **tar. podštevilkam 7106 10 100**, **7106 91 100** in **7106 91 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7110 41 000 Neobdelan ali v prahu

Opombe komentarja k **tar. podštevilkam 7106 10 100**, **7106 91 100** in **7106 91 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7112 Odpadki in ostanki plemenitih kovin ali kovin, navaljanih s slojem plemenite kovine; drugi ostanki in odpadki, ki vsebujejo plemenite kovine ali njihove spojine, vrst, ki se uporabljajo predvsem za ponovno pridobivanje plemenitih kovin

Glej dodatno opombo KNCT 1 k temu poglavju.

Odpadki in ostanki iz plemenitih kovin ali iz kovin, platiniranih s plemenitimi kovinami, ki so bili staljeni in **pretopljeni v ingote, bloke ali podobne oblike**, se uvrščajo kot neobdelane kovine in **ne v to tar. številko**.

III. NAKIT, ZLATARSKI IN DRUGI IZDELKI

7113 Nakit in deli nakita iz plemenitih kovin ali kovin, navaljanih s slojem plemenite kovine

Glej opombe HS k temu poglavju št. 2 (a) in št. 9. k temu poglavju.

7114 Zlatarski predmeti in njihovi deli, iz plemenitih kovin ali kovin, navaljanih s slojem plemenite kovine

Glej opombe HS k temu poglavju št. 2 (a) in št. 10. k temu poglavju

7116 Predmeti iz naravnih ali kultiviranih biserov ali iz dragih ali poldragih kamnov (naravnih, sintetičnih ali rekonstruiranih)

Glej opombo HS k temu poglavju št. 2 (b).

7117 Imitacije nakita

Glej opombo HS št. 11 k temu poglavju.

od 7117 11 000 do 7117 19 990 Iz navadnih kovin, vključno s tistimi, ki so galvansko ali kemično prevlečene s plemenitimi kovinami

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **verižice iz navadne kovine**, narezane na dolžine, primerne za dokončanje v en sam kos imitacije bižuterije z npr. dodatkom pritrdil. Takšne dolžine običajno ne presegajo dveh metrov;
2. **okrasne motive iz navadnih kovin**, katere obravnava Komentar HS k **tar. številki 7017**, drugi odstavek pod (b), in katerih primeri so predstavljeni v naslednji skici:

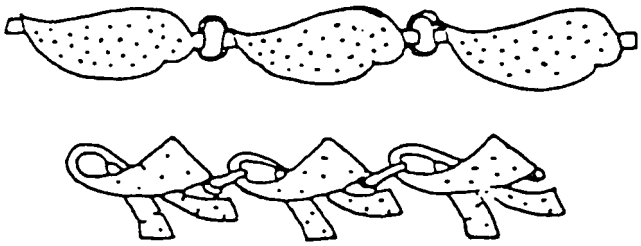

7118 Kovanci

7118 10 100 in 7118 10 900 Kovinski denar (**razen** zlatnikov), ki niso zakonito plačilno sredstvo

Ta tar. podštevilka **zajema** samo:

1. kovinski denar (kovance), ki je bil zakonito plačilno sredstvo in je vzet iz obtoka in
2. kovance, skovane v eni državi z namenom, da ga oblasti druge države dajo v obtok v drugi državi. Takšni kovanci pri prehodu meje še ne predstavljajo zakonitega plačilnega sredstva.

Ne zajema kovinskih žetonov, ki se uporabljajo na primer za pogon avtomatov za izdajanje pijač, hrane itd. Uvrščajo se v tar. št. avtomata za katerega se uporabljajo.

ODDELEK XV

NAVADNE KOVINE IN IZDELKI IZ NAVADNIH KOVIN

SPLOŠNA DOLOČILA

Odpadki in ostanki iz neželezastih kovin, ki so bili **staljeni in pretopljeni v ingote**, kalupe za vlivanje, bloke ali v podobne oblike, se uvrščajo kot neobdelane kovine in **ne kot odpadki ali ostanki**. Zaradi tega se uvrščajo npr. v **tar. številko 7601** (aluminij), 7801 (svinec), 7901 (cink) ali v **tar. podštevilko 8104 11 000** ali **8104 19 000** (magnezij).

Izraz **"kovina"** vključuje tudi kovino z amorfno strukturo (nekristalno), kot so npr. kovinska stekla in prašnati metalurški proizvodi.

72. POGLAVJE

ŽELEZO IN JEKLO

SPLOŠNA DOLOČILA

A. Za **razlikovanje med kovanimi in valjanimi** proizvodi je, če je to potrebno, na razpolago veliko načinov (**tar. številke 7207**, **7214**, **7216**, **7218**, **7224** in **7228**).

Če je na razpolago cel kos, je treba najprej preučiti prečni prerez:

- če se variacije prečnega prereza ne ponavljajo v pravilnem zaporedju, gre za kovani proizvod;
- če pa je v prečnem prerezu opaziti v pravilnem se zaporedju ponavljajoče variacije, ali pa je prečni prerez konstanten, potem je lahko proizvod ali kovan ali valjan. V tem primeru je potrebno dodatno preveriti še:

1. **Mere prečnega prereza**

   Če so mere velike (če je ploščina prečnega prereza večja od 150.000 mm^2, je proizvod **verjetno kovan**. Če je majhen (z najmanjšo dimenzijo, manjšo kot 15 mm), potem je proizvod **verjetno valjan**.

2. **Obliko prečnega prereza**

   Če je je oblika prečnega prereza preprosta (npr. pravokotna, kvadratna, okrogla, šestkotna itd.), je lahko proizvod ali kovan ali valjan. Proizvodi z zapletenejšimi oblikami prečnega prereza so vselej valjani.

3. **Dolžino**

   Če je proizvod daljši od 5 m., je vselej valjan. Če je krajši, je lahko ali valjan ali kovan.

4. **Dimenzijska odstopanja**

   Odstopanja dimenzij prečnih prerezov valjanih proizvodov so manjša, kot pa odstopanja pri kovanih proizvodih.

5. **Metalografski aspekt**

Ker je redukcijski kvocient valjanih proizvodov veliko večji od kvocienta kovanih proizvodov, je moč ugotavljati razlike tudi z mikroskopiranjem.

Osnovni dejavnik, ki je pri tem predmet preučevanja, sta **usmerjenost delcev in struktura**.

(a) Delci v valjanih proizvodih so ozki, zelo podolgovati in skoraj popolnoma vzporedni s smerjo valjanja. V kovanih proizvodih so le-ti manj podolgovati (skoraj eliptični) in ne popolnoma vzporedni.

(b) Struktura valjanega proizvoda po kaljenju, če je le-ta bil ojačen ali otrjen, je skoraj popolnoma premočrtna in vzporedna s smerjo valjanja. V kovanih proizvodih je takšna struktura redka in je včasih sploh ni.

6. **Količina**

Kovani proizvodi se običajno dobavljajo v majhnih količinah.

Valjanje je lahko vroče ali hladno. V odvisnosti od oblike kosa, ki je predmet valjanja, ter od položaja in oblika valjev,lahko med valjanjem nastanejo ploščati proizvodi (kot npr. listi in plošče ali obroči in trakovi, lahko pa tudi palice, profili in drogovi okroglega ali večkotnega prečnega prereza, ali pa izdelki najrazličnejših prečnih prerezov, cevi itd.

B. Ploščati proizvodi morajo izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev, da lahko štejejo za ploščate valjane proizvode in ne za nedokončane polproizvode:

- njihova debelina mora biti manjša od 100 mm,
- morajo imeti pregib na robu, kot ga kaže naslednja skica:

- njihov redukcijski kvocient mora biti večji od 1,5 in
- širina mora biti od širine prvotnega kosa pred valjanjem večja za najmanj 50 mm.

C. Glede definicije nekaterih vrst plastičnih preoblikovanj (kot je valjanje, kovanje, stiskanje) glej Komentar HS k 72. poglavju, del (IV) pod (a) in (b).

D. Glede razlikovanja med vroče valjanimi in hladno valjanimi proizvodi in med proizvodi, dobljenimi ali dokončanimi v hladnem stanju, glej splošne opombe Komentarja HS k 72. poglavju, del IV pod (B), zadnji odstavek.

Opomba

- Poudariti je treba, da se lahko nekatere med razlikami med vroče valjanimi in hladno valjanimi proizvodi zmanjšajo ali izginejo, če so hladno valjani proizvodi kovani. Podobno se dogaja tudi pri vroče valjanih proizvodih s hladno končno obdelavo - v teh primerih se razlike omejijo zgolj na trdoto površine in izgled.
- Vroče valjane ali vroče vlečene palice, drogovi, oblike, koti in deli so lahko **hladno dokončani** z vlečenjem ali kako drugače (predvsem z ravnanjem ali s kalibriranjem), kar proizvodom daje boljši končni izgled. Zaradi tega postopka se uvrščajo kot "**hladno oblikovani ali hladno dokončani proizvodi**".

Vendar je treba poudariti, da preprosta hladna dodelava in grobo struženje še ne štejeta za ravnanje ali kalibriranje in zaradi tega **ne vplivata** na uvrščanje palic in drogov, profilov, oblik in delov, ki so bili samo ekstrudirani in vroče valjani, vendar dalje ne obdelani. Podobno tudi **ne štejejo** za hladno dokončane, če so zviti.

E. Glede definicije prevlekanja glej splošne opombe Komentarja HS k 72. poglavju, del IV pod (C) (2) (e).

Navadne kovine, platinirane s plemenitimi kovinami, kakršnekoli debeline prevleke, se uvrščajo v 71. poglavje (glej opombe Komentarja HS k 71. poglavju).

F. V zvezi s komentarjem, ki se nanaša na površinsko obdelavo, glej splošne opombe Komentarja HS k 72. poglavju, del IV pod (C) (2) (d).

G. Nedokončani kovani predmeti, ki nimajo več izgleda surovih, le grobo oblikovanih kosov iz **tar. številk 7207**, **7208** ali **7224**, se morajo uvrstiti v iste tar. številke kot ustrezni dokončani proizvodi, t.j. v glavnem v poglavja št. 82, 84, 85 in 87. Tako se železni in jekleni kovani predmeti, ki se uporabljajo za proizvodnjo ročičnih gredi, v **tar. številko 8483**.

I. PRIMARNI MATERIALI: PROIZVODI V OBLIKI ZRN ALI PRAHU

7201 Grodelj in zrcalovina, v štrucah, blokih in drugih primarnih oblikah

Surovo železo in "**ogledalno železo"** sta opredeljena v Opombah pod 1 (a) in 1 (b) k temu poglavju.

Surovo železo, kot je opredeljeno v Opombah k temu poglavju pod 1 (a) in ki vsebuje najmanj 6 mas.% in največ 30 mas.% mangana, se uvršča kot "**ogledalno železo"** (**tar. podštevilka 7201 40 000**). Če neka zlitina s takšnim deležem mangana vsebuje kak drug element v razmerju, ki je večje od razmerij, naštetih v opombi št. 1 (a) (npr. več kot 8 mas.% silicija), se takšna zlitina uvršča kot železova zlitina; v navedenem primeru bi se torej uvrstila v **tar. podštevilke od 7202 21 100 do 7202 29 000** (fero - silicij). Če zlitina vsebuje manj kot 30 mas.% mangana in 8 mas.% silicija, šteje za fero - silicij - mangan in se uvršča v **tar. podštevilko 7202 30 000**. Če pa vsebuje še dodatni element v razmerju, podanem v opombi št. 1 (c), se uvršča v **tar. podštevilko 7202 99 800**.

Surovo železo, kot je definirano v Opombah 1 (a) k temu poglavju, ki ni "**ogledalno železo"** in ki se mora vsled tega uvrščati v **tar. podštevilke od 7201 10 110 do 7201 30 900**, je tisto železo, ki vsebuje 6 mas.% ali manj mangana. Pri tej vrsti surovega železa je razlikovati **med nelegiranim surovim železom** (**tar. podštevilke od 7201 10 110 do 7201 20 000**) in **legiranim surovim železom** (**tar. podštevilka 7201 50 100** ali **7201 50 900**), kar je odvisno od vsebnosti legirnega elementa.

Legirano surovo železo je opredeljeno v Opombah 1 (a) k temu poglavju . **Nelegirano surovo železo** ne sme vsebovati (skupaj ali posamično) **več kot**:

- 0,2 mas.% kroma;

- 0,3 mas.% bakra;

- 0,3 mas.% niklja in

- 0,1 mas.% naslednjih elementov: aluminija, molibdena, titana, wolframa ali vanadija.

7201 50 100 Ki po ut. vsebuje vsaj 0,3 mas.%, vendar ne več kot 1 mas.% titana in vsaj 0,5 mas.% vendar ne več kot 1 % vanadija

Proizvodi iz te tar. podštevilke se uporabljajo v glavnem za proizvodnjo komponent, od katerih se zahteva predvsem odpornost proti obrabi (npr. ročične gredi, zavorni bobni, ventili za črpalke, vrtilni bati, barve za uhane, kolena cevi, kalupi za ingote itd.

7201 50 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** naslednje vrste surovega železa:

1. ki vsebuje od **0,5 do 3,5 mas.% niklja** in ki se uporablja za proizvodnjo predmetov z veliko odpornostjo proti pritisku;
2. ki vsebuje od **3,3 do 5 mas.% niklja** in **od 1,4 do 2,6 mas.% kroma** in ki se uporablja za proizvodnjo predmetov z veliko odpornostjo proti obrabi;
3. ki vsebuje **velik delež niklja, kroma, silicija** ali **bakra** in ki se uporablja za proizvodnjo predmetov, zelo odpornih proti koroziji;
4. ki vsebuje **nikelj** ali **krom** in ki se uporablja za proizvodnjo predmetov, odpornih proti vročini in
5. ki **vsebuje baker**.

7202 Fero-predzlitine

Železove predzlitine so opredeljene v 1. opombi k temu poglavju, ki posebej navaja tudi meje vsebnosti neželeznih legirnih elementov in železa.

Glede uvrščanja železovih predzlitin v tar. podštevilke **tar. številke 7202** glej 1. opombo k tar. podštevilkam k temu poglavju.

Tako se npr. železova zlitina z manj kot 30 mas.% mangana in 8 mas.% ali manj silicija uvršča v **tar. podštevilke od 7202 11 200 do 7202 19 000**. Če ta zlitina vsebuje več kot 30 mas.% mangana in več kot 8 mas.% silicija, se uvršča v **tar. podštevilko 7202 30 000**. Podobno mora tudi železo - silicij - mangan - aluminijeva predzlitina vsebovati vsaj 10 ut.% aluminija, da se lahko uvrsti v **tar. podštevilko 7202 99 900**. Če binarna, ternarna ali kvaternarna železova predzlitina ni posebej imenovana, se uvršča v **tar. podštevilko 7202 99 800**. Proizvodi iz odpadkov železarske in jeklarske industrije, ki so staljeni in grobo ponovno vliti v oblike ingotov (liti odpadki), imajo pa sestavo železovih pred zlitin in se kot taki uporabljajo predvsem kot dodatki za proizvodnjo posebnih jekel, se uvrščajo v **tar. številko 7202** (skladno njihovi sestavi).

Ta tar. številka **ne zajema** ostankov fuzije neželeznih kovin, ki se (zaradi prisotnosti žvepla in fosforja ter nekaterih drugih nečistoč) ne morejo uporabiti kot železove predzlitine (običajno **tar. številka 2620**).

od 7202 11 200 do 7202 19 000 Fero-mangan

Fero-mangan se pojavlja v obliki grobih kosov z belkasto svetlikajočim se prelomom. Je drobljiv in zelo trd. Uporablja se za dezoksidacijo, razžveplanje in za vplinjevanje jekla. Ob dodanem manganu se uporablja tudi kot legirni element.

7202 11 200 in 7202 11 800 Ki vsebuje po več kot 2 mas.% ogljika

Ti dve tar. podštevilki **zajemata vrste fero-mangana**, ki so znane kot visokoogljični fero-mangani. Najobičajnejša vrsta vsebuje od 6 do 7 mas.% ogljika. Vsebnost mangana je lahko večja od 30 mas.%, v glavnem pa med 70 in 80 mas.%.

7202 19 000 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** fero-mangane s srednje veliko (med 1,25 mas.% in 1,5 mas.%) ali z majhno (manj od 0,75 mas.%) vsebnostjo ogljika. Vsebnost mangana variira med 80 in 90 mas.%.

Takšni proizvodi se uporabljajo za proizvodnjo manganovega legiranega jekla, ki zahteva majhno vsebnost ogljika.

od 7202 21 10 do 7202 29 000 Fero-silicij

Fero-silicij je krhek, njegov prelom je sijajen in siv. V trgovini se pojavljajo razne vrste ferosilicija, ki vsebujejo od 10 do skoraj 96 mas.% silicija in zelo malo ogljika (od o,1 do o,2 mas.%).

Fero-silicij se uporablja za rafinacijo jekla ali za proizvodnjo jekla, ki vsebuje silicij (predvsem "**električnih listov in plošč**"), ali pa (kot nadomestek mnogo dražjega silicija) kot reducent v silikotermalnih postopkih in v drugih metalurških procesih, npr. v metalurgiji magnezija.

7202 30 000 Fero-siliko-mangan

Fero-siliko-mangan je znan tudi kot siliko-mangan in se uporablja v različnih oblikah, ki vsebujejo od 8 do 35 mas.% silicija, najmanj 3o in največ 75 mas.% mangana in do 3 mas.% ogljika.

Uporablja se za podobne namene kot ferosilicij, vendar pa kombinirani učinek silicija in mangana zmanjšuje vsebnost nekovinskih snovi in zaradi tega tudi zmanjšuje vsebnost kisika.

od 7202 41 100 do 7202 49 900 Fero-krom

Fero-krom je v obliki zelo trde kristalne mase, pri čemer so včasih kristali zelo razviti.

V glavnem vsebuje od 60 do 75 mas.% kroma, od 4 do 10 mas.% ogljika. Vsebnost ogljika je lahko tudi zelo majhna (0,01 mas.%) ob ustreznem zmanjšanju drobljivosti. Uporablja se za proizvodnjo kromovih jekel.

7202 50 000 Fero-siliko-krom

Fero-siliko-krom večinoma vsebuje 30 mas.% silicija in 50 mas.% kroma ter velik ali majhen delež ogljika (kot v primeru fero-kroma).

Uporablja se za iste namene kot fero-krom. Prisotnost silicija olajšuje dezoksidacijo jekla.

7202 60 000 Fero-nikelj

Fero-nikelj, ki se uvršča v to tar. podštevilko, vsebuje manj kot 0,5 mas.% žvepla in se večinoma uporablja kot legirni element v proizvodnji nikljevega jekla.

Fero-nikelj, ki vsebuje 0,5 mas.% žvepla ali več, v tem stanju ni uporaben za proizvodnjo nikljevega jekla. Takšen fero-nikelj šteje za vmesni proizvod metalurgije niklja in se kot tak uvršča v **tar. številko 7501**.

Vendar pa se v to tar. podštevilko uvrščajo nekatere zlitine, znane v trgovini kot nikelj za vlivanje, ki se uporabljajo za vlivanje raznih predmetov, ki morajo biti odporni proti koroziji in visokim temperaturam. Tak primer so npr. nekatere vrste litega jekla, znane v trgovini pod različnimi trgovskimi imeni. Vsebujejo do 36 mas.% niklja, 6 mas.% kroma, 6 mas.% silicija, več kot 2 mas.% ogljika in včasih tudi majhne količine drugih elementov (aluminija, mangana, bakra itd.). V smislu uvrščanja teh proizvodov **ni šteti** za surovo železo, saj vsebujejo nikelj (več kot 10 %), niti za jeklo, saj vsebujejo več kot 2 mas.% ogljika.

7202 99 800 Drugo

Poleg železovih predzlitin, omenjenih v Komentarju HS k **tar. številki 7202** pod (12), se v to tar. podštevilko uvrščajo še: fero-mangan-titan, fero-siliko-nikelj, fero-siliko-alumino-kalcij, fero-aluminij, fero-siliko-aluminij in fero-siliko-mangan-aluminij.

Fero-aluminij večinoma vsebuje med 12 in 30 mas.% aluminija.

Nekatere vrste fero-aluminija se včasih uporabljajo neposredno za vlivanje posebnih delov, ki so tudi pri zelo visokih temperaturah zelo odporni proti koroziji (zaradi njihovih magnetnih in toplotnih lastnosti).

Fero-siliko-aluminij se uporablja za razne vrste zlitin, ki vsebujejo npr.:

- 45 mas.% silicija in od 20 do 25 mas.% aluminija;

- od 65 do 75 mas.% silicija, od 10 do 15 mas.% aluminija in med 3 in 4 mas.% titana;
- od 20 do 25 mas.% silicija, med 20 in 25 mas.% mangana in med 10 in 12 mas.% aluminija.

Fero-siliko-mangan-aluminij večinoma vsebuje 20 mas.% silicija, 35 mas.% mangana in med 10 in 12 mas.% aluminija.

7203 **Železo, dobljeno z direktno redukcijo železove rude, in gobasti izdelki iz železa, v kosih, peletih in podobnih oblikah; železo minimalne čistoče 99,94 ut.%, v kosih, peletih ali podobnih oblikah**

7203 90 000 Drugo

Poleg proizvodov, omenjenih v drugem delu poimenovanja tar. številke in ki so zajeti v predzadnjem odstavku Komentarja HS k tej tar. številki, se v to tar. podštevilko uvrščajo penasti proizvodi iz železa, dobljeni na kak drug način, kot pa z neposredno redukcijo železove rude. Gre za proizvode, dobljene iz surovega železa, staljenega s tehniko atomiziranja.

7204 **Odpadki in ostanki železa ali jekla; odpadni ingoti iz železa ali jekla za pretaljevanje**

Poleg odpadkov in ostankov, opisanih v Komentarju HS k **tar. številki 7204** pod (A), se v to tar. številko uvrščajo tudi rabljene narezane tračnice dolžin manj kot 1,5 metrov (glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 7302 10 900**).

7204 41 100 Ostružki, opilki, odrezki ipd., v paketih ali ne

Ta tar. podštevilka **ne zajema** odpadkov in ostankov iz valjanja, ki so ločeni od tujkov (npr. z magnetnim postopkom) ali takšnih, ki so zaradi prerešetanja homogeno zrnati. Od velikosti zrnc je odvisno (glej opombo št. 6 k Oddelku XV in opombo št. 1 (h) k temu poglavju), sli se bodo ti proizvodi uvrstili v **tar. podštevilko 7205 10 000**, v **7205 21 000** ali v **7205 29 000**.

7204 49 100 Fragmentirani (razkosani)

Fragmentarizirani (zdrobljeni) odpadki in ostanki **zajemajo** proizvode, katerih 95 mas.% nima niti ene mere, daljše od od 200 mm.

7204 49 910 Nesortirani in nekategorizirani

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. odpadke in ostanke v snopih, ki vsebujejo npr. mešanico litega železa, kositranega železa in raznih vrst jekel, v različnih oblikah.

7204 49 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** svežnje sortiranih ali razvrščenih odpadkov in ostankov.

7204 50 100 in 7204 50 900 Odpadni ingoti brame idr. za pretapljanje

Odpadni ingoti za pretapljanje iz železovih zlitin, ki se uporabljajo kot dodatek pri proizvodnji posebnih jekel, se uvrščajo v ustrezne tar. podštevilke **tar. številke 7202**.

7205 Granule in prah iz grodlja, zrcalovine, železa ali jekla

7205 21 000 in 7205 29 000 Prah

Proizvodi iz te tar. podštevilke so lahko pomešani bodisi z legirnimi elementi (za nekatere namene, omenjene v Komentarju HS k **tar. številki 7205** pod (B)), bodisi z zaščitnimi elementi (npr. s cinkom), ki preprečujejo samovžig železa.

II ŽELEZO IN NELEGIRANO JEKLO

7207 Polizdelki iz železa ali nelegiranega jekla

7207 19 140 Dobljeni s kontinualnim litjem

Kontinualno litje polizdelkov se značilno odraža v prečnih raznobarvnih obročih, ki nastopajo v bolj ali manj pravilnih razmikih na njihovi zunanji strani. V prečnem prerezu je značilen tudi krožni vzorec kristalov, ki j posledica hitrega hlajenja. Ti izdelki se običajno uporabljajo kot vmesni proizvodi pri izdelavi brezšivnih cevi.

7208 Ploščati toplo valjani izdelki iz železa ali nelegiranega jekla, širine 600 mm ali več, neplatirani, neprevlečeni in neprekriti

Izraz "**ponovno valjanje**" v smislu te tar. podštevilke je omejen na postopek, v katerem gre kovina med valji, ki se vrtijo v nasprotnih smereh. Zaradi tega se kovina stanjša. Ta postopek lahko tudi izboljša površino kovine ali njene mehanske lastnosti. Vendar izraz "**ponovno valjanje**" ne označuje postopka tlačenja površine, ki nekoliko zmanjša debelino, ter drugih postopkov, med katerimi se kovina oblikuje, vendar se ne stanjša.

7208 90 100 Ne dalje obdelani, **razen** površinske obdelave, ali rezani v oblike, ki so drugačne od pravokotnih ali kvadratnih

Ta tar. podštevilka **zajema** vroče valjane ploščate proizvode, ki so bili izpostavljeni enemu ali več postopkom površinske obdelave, ki so omenjeni v Komentarju HS k **tar. številki 7208**, drugi odstavek, točke od (3) do (5), ali ki so razrezani v oblike (**razen** v kvadratne in pravokotne), ki pa dalje niso obdelani.

7208 90 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** vroče valjane ploščate proizvode, ki so po valjanju bili izpostavljeni nadaljnjim obdelavnim postopkom, kot npr. gubanju, perforiranju (luknjanju) ter poševnemu prirezovanju ali obljenju robov.

Vendar pa proizvodi z reliefnim vzorcem, ki izvira neposredno iz valjanja, **ne štejejo** za proizvode, izpostavljene nadaljnji obdelavi v smislu te tar. podštevilke.

7209 **Ploščati valjani proizvodi iz železa ali iz nelegiranega jekla, široki 600 mm ali več, hladno valjani, neplatinirani, neprevlečeni in neprekriti**

7209 90 100 Samo površinsko obdelani ali enostavno razrezani v oblike, **razen** v pravokotno obliko (vključno kvadratno)

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 7208 90 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7209 90 900 Drugi

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 7208 90 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

7210 **Ploščati valjani proizvodi iz železa ali nelegiranega jekla, širine 600 mm ali več, obloženi, platirani ali prevlečeni**

V smislu te tar. številke so obloženi proizvodi tisti proizvodi, ki so bili izpostavljeni postopku prevlekanja, kot je opredeljen v Komentarju HS k temu poglavju v delu IV pod (C), v točki 2 (e), prevlečeni ali prekriti pa tisti proizvodi, ki so bili izpostavljeni postopkom, omenjenih v zgoraj omenjenih splošnih opombah pod (d), v točkah (iv) in (v).

7210 12 110 Kositrana pločevina

Ta tar. podštevilka **ne zajema** lakirane kositrane pločevine (**tar. podštevilka 7210 70 300**).

7210 20 100 in 7210 20 900 Platirani ali prevlečeni s svincem, vključno tudi prevlečene z zlitino svinca in kositra

V smislu teh dveh tar. podštevilk označuje izraz "**mat - pločevina**" ploščate valjane proizvode, debele manj kot 0,5 mm, ki so s pomočjo elektrolize ali s pomakanjem prekriti v kadi s staljeno kovino, pri čemer je prevleka iz svinčevo - kositrne zlitine. Količina svinca na obeh straneh proizvoda ne sme presegati 120 gramov na kvadratni meter proizvoda.

od 7210 30 100 do 7210 30 900 Elektrolitno prevlečeni ali prekriti s cinkom

Glej opombe komentarja k tar. podštevilkam 7210 30, 7210 41 in 7210 49.

7210 41 100 in 7210 41 900 Valoviti

Glej Komentar HS k **tar. številki 7208**, šesti odstavek.

7210 61 100 in 7210 61 900 Prevlečeni z zlitino aluminija in cinka

Ta tar. podštevilka **zajema** ploščate valjane proizvode, prevlečene ali prekrite z zlitinami, v katerih po teži prevladuje aluminij (nad cinkom). Dopuščeni so tudi drugi legirni elementi.

7210 90 100 Prevlečeni s srebrom ali zlatom, platino ali emajlirani

Poleg emajliranih listov ali plošč se v to tar. podštevilko uvrščajo posrebreni, pozlačeni ali platinirani listi in plošče (prevlečeni s plemenitimi kovinami z ene ali obeh strani kako drugače, kot z oblaganjem). Postopki, ki so pri tem v uporabi, so **predvsem elektrolitski postopki, razprševanje** in **evaporizacija** (izparevanje) v vakuumu (glej Komentar HS k temu poglavju, del IV pod (C), točka 2 (d) (iv)).

7211 Ploščati valjani proizvodi iz železa ali nelegiranega jekla, širine manj kot 600 mm, neplatirani, neprevlečeni ali neprekriti

Ta tar. številka **ne zajema** ploščatih valjanih proizvodov drugih oblik, kot so pravokotne in kvadratne, četudi njihova širina ne dosega 600 mm (**tar. številka 7208**).

7212 Ploščati valjani proizvodi iz železa ali nelegiranega jekla, širine manj kot 600 mm, platirani, prevlečeni ali neprekriti

Opombe Komentarja KNCT k **tar. številki 7210** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

7212 50 930 Prevlečeni ali platirani z zlitinami aluminija in cinka

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 7210 61 100** in **7210 61 900** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

7214 Palice iz železa ali nelegiranega jekla, kovane, toplo valjane, toplo vlečene ali toplo iztiskane, brez nadaljne obdelave, vključno s tistimi, ki so spiralno zvite po valjanju

7214 10 000 Kovane

Glede razlike med kovanimi in valjanimi proizvodi glej Splošne opombe k temu poglavju pod (A).

7215 Druge palice iz železa ali nelegiranega jekla

7215 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** kovane, vroče valjane ali vroče vlečene palice in palice, dobljene s hladno obdelavo in ki so bile izpostavljene naslednjim obdelavnim postopkom:

1. **površinski obdelavi** (poleg vrst površinskih obdelav, navedenih v Komentarju HS k **tar. številki 7214**, četrti odstavek od (1) do (3)), na primer poliranju, loščenju,

umetni oksidaciji, fosfatiziranju, oksalaciji, prekrivanju (**razen** v primeru vroče valjanih in vroče vlečenih palic) in oblaganju;

2. **mehanski obdelavi**, kot je npr. perforacija (luknjanje) ali kalibriranje.

7216 **Kotni profili in drugi profili iz železa ali nelegiranega jekla**

To poglavje ne vključuje perforiranih kotnikov in **"Halfen"** kotnikov, profilov, ki **spadajo** v tar. štev. 7308 in so opisani v uvodnih opombah k temu poglavju

7216 31 110 S paralelnima pasnicama

Ta tar. podštevilka **zajema** samo profile, katerih oba robova (notranji in zunanji) sta vzporedna. Imajo naslednjo obliko:

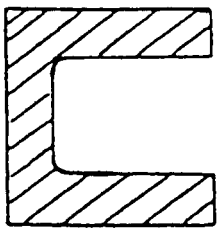

7216 31 910 S paralelnima pasnicama

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 7216 31 110**.

7216 32 110 Z vzporednimi pasnicami

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 7216 31 110** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko. Profili imajo naslednjo obliko:

7216 32 910 Z vzporednimi pasnicami

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 7216 32 110**.

7216 50 910 Ta tar. podštevilka **zajema** masivne proizvode z po vsej dolžini enakomernim presekom in s širino pod 430 mm. Višina (a) znaša v glavnem 1/7 širine (b).

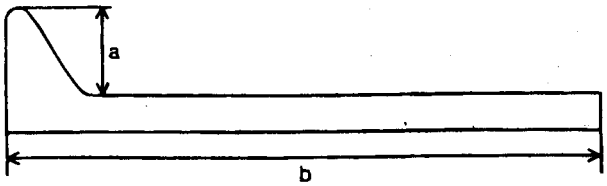

7216 69 000 Drugi

Ta tar. podštevilka zajema npr. profile hladno vlečene

7216 91 100 Profilirana (rebrasta) pločevina

Profilirana (rebrasta) pločevina se uporabljajo večinoma za fasadne obloge. Njihova značilna oblika je naslednja:

Ta tar. podštevilka **ne zajema** profilirana pločevina s sredstvi za montažo (**tar. podštevilka 7308 90 590**).

III. NERJAVNO JEKLO

7219 Ploščato valjani izdelki iz nerjavnega jekla, širine 600 mm in več

7219 90 100 ne dalje obdelani, razen površinske obdelave, vključno s prevlekanjem z drugimi tkaninami (pokositrani, pocinkani, pobakreni, pozlačeni, ipd) ali rezani v oblike, ki so drugačne od pravokotnih ali kvadratnih

Te tar. podštevilke **zajemajo** vroče valjane ali hladno valjane proizvode:

1. ki so bili izpostavljeni enemu ali večim postopkom površinske obdelave, omenjenim v Splošnih opombah k temu poglavju, v delu IV pod (c) (2) in pod (d), ali
2. ki niso v obliki kvadratov ali pravokotnikov, npr. ovalni, trikotni ipd.

7219 90 900 Drugi

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** vroče valjane ali hladno valjane proizvode, ki so po valjanju bili izpostavljeni operacijam, kot je **perforiranje** (**luknjanje**), **gubanje** in **oblenje robov**.

7220 **Ploščati valjani proizvodi iz nerjavečega jekla, širine manj kot 600 mm**

Ta tar. številka **ne zajema** ploščatih valjanih proizvodov drugačnih oblik, kot v obliki pravokotnikov in kvadratov, četudi njihova širina ne dosega 600 mm (**tar. številka 7219**).

IV. DRUGA LEGIRANA JEKLA; VOTLE PALICE IZ LEGIRANIH ALI NELEGIRANIH JEKEL ZA SVEDRE

7225 **Ploščati valjani proizvodi iz drugih legiranih jekel, širine 600 mm in več**

7225 11 000 Zrnato usmerjeni

Ploščati valjani proizvodi z usmerjenimi zrni so proizvodi, katerih magnetne lastnosti so opazno bolj vzporedne kot pravokotne na smer valjanja (Goseva tekstura). Takšni proizvodi so večinoma prekriti z izolacijsko plastjo, ki običajno sestoji iz steklastega filma (v glavnem iz magnezijevih silikatov).

7226 **Ploščati valjani izdelki iz drugih legiranih jekel, širine manj kot 600 mm**

7226 11 Zrnato usmerjeni

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7225 11 000**.

7227 **Žica, toplo valjana, v ohlapno navitih kolobarjih, iz drugih legiranih jekel**

7227 90 500 Ki vsebujejo manj kot 0,35 mas.% ogljika ali več, vendar do 1,2 mas.% mangana in 0,6 mas.% ali več, vendar do 2,3 mas.% silicija

Ta tar. podštevilka **zajema** predvsem varilno žico, **razen** tiste iz **tar. številke 8311**.

7228 40 Druge palice, samo kovane

Glede razlike med kovanimi in valjanimi proizvodi glej Splošne opombe k temu poglavju pod (A).

73. POGLAVJE

IZDELKI IZ ŽELEZA IN JEKLA

7301 **Piloti iz železa ali jekla, vključno vrtani, prebiti ali izdelani iz sestavljenih elementov; zvarjeni profili in kotniki iz železa ali jekla**

Ta tar. številka **zajema** pilote in varjene profile, ki so bili obdelani s postopki, kot so: luknjanje, prebijanje, zvijanje itd., v kolikor takšna obdelava ni dala tem proizvodom značilnosti proizvodov, ki se uvrščajo v druge tar. številke.

7301 20 000 Zvarjeni profili in kotniki

Ta tar. podštevilka **ne zajema** perforiranih (luknjanih) profilov in profilov vrste **"Halfen"** (**tar. številka 7308**).

7302 **Deli za železniške in tramvajske tire iz železa ali jekl, vodila in zobate tirnice, kretniški jezički, križišča, spojne palice in drugi deli kretnic, pragovi, tirne vezice, tirna ležišča, klini za tirna ležišča podložne plošče, pričvrščilne ploščice, distančne palice, drugi deli, posebej konstruirani za postavljanje, spajanje in pritrjevanje tirnic**

7302 10 100 Elektroprevodne, z deli iz neželeznih kovin

Ta tar. podštevilka **zajema** samo vodilne tirnice, **razen** voznih tirnic, katerih stična ploskev ni iz železa (npr. iz aluminija, bakra), ali pa takšnih, ki so opremljene z veznimi elementi, ki niso iz železa.

Vodilne tirnice, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, imenujejo običajno "**tretji (ali četrti) tir**". Te tirnice imajo isto obliko prereza kot vozne tirnice, ali pa ima njihov prerez obliko dvojne črke **"T"**, pravokotno ali kvadratno obliko itd. Izdelane so iz jekla, ki je običajno mehkejše od jekla, iz katerega so izdelane vozne tirnice, vendar pa so njihove mehanske lastnosti lahko podrejene električnim lastnostim. Električna upornost jekla za vozne tirnice je okoli *0,19 x 10^{-6} ohmov, upornost jekla z nizko vsebnostjo ogljika (okoli 0,08 mas.%) in mangana (0,20 mas.%) je samo 0,11 ohma, medtem ko je električna upornost t.i. jekla ARMCO (takorekoč čistega, 99,9 mas.%-nega jekla) celo 0,10 ohma.

Vodilne tirnice imajo zgornji, bočni ali spodnji kontakt in so pogosto zaščitene s smolnato prevleko, katere ni le na strani, po kateri drsi drsnik.

7302 10 900 Rabljene

Ta tar. podštevilka **ne zajema** rabljenih tirnic, ki štejejo za odpadke iz **tar. številke 7204** (npr. zvitih tirnic in tirnic, razrezanih na dolžine, manjše od 1,5 m).

7303 **Cevi in votli profili iz litega železa**

7303 00 100 Cevi in votli profili, ki se uporabljajo v tlačnih sistemih

Ta tar. podštevilka **zajema** lite železne cevi, ki se običajno uporabljajo (pogosto zakopane) kot dovodi plina in vode in ki lahko vzdržijo pritisk najmanj 10,13 bara. Takšne cevi se proizvajajo skoraj izključno iz posebnega razteznega litega železa velike jakosti (z mejo razvlekanja vsaj 420 MPa), ki mora imeti predvsem dobre mehanske lastnosti (predvsem plastično deformacijo), da zakopane cevi zaradi postopnih premikov zemlje ne počijo. Zaradi tega mora biti njihova meja raztezanja vsaj 300 MPa.

7304 **Cevi in votli profili brezšivni iz železa (razen litega železa) ali jekla**

Proizvodi iz te tar. podštevilke, katerih **dolžina ne presega** največje zunanje dimenzije prereza, **ne štejejo za cevi**. Takšni proizvodi štejejo ali za cevi ali fitingi iz **tar. številke 7307**, ali pa za tesnila iz **tar. številke 7318**).

7304 31 910 Precizne cevi

Za proizvode iz te tar. podštevilke je značilna njihova gladka, odsevna ali polirana notranja in zunanja površina ter dejstvo, da so odstopanja pri njih manjša od onih pri vroče dodelanih ceveh.

Cevi, ki ustrezajo zahtevam standarda **ISO 3304** in ustreznim nacionalnim standardom, se uporabljajo za hidravlične ali pnevmatske tokokroge, kot blažilci udarcev, kot hidravlični ali pnevmatski vijaki, nasploh pa za proizvodnjo delov motornih vozil, motorjev ali strojev.

Cevi, ki ustrezajo standardoma **ISO 2604 in 6759** in ustreznim nacionalnim standardom, se uporabljajo kot vodi v posodah na pritisk - v bojlerjih, hitrih grelnikih, izmenjalnikih toplote in grelnikih pitne vode v energetskih postajah, kjer se zahtevajo le odstopanja, kakršna imajo precizne cevi.

7304 39 100 Neobdelane, ravne in z enakomerno debelino sten, za uporabo zgolj pri proizvodnji cevi in votlih profilov z drugimi prečnimi in prerezi in debelinami sten

Ta tar. podštevilka **zajema** brezšivne jeklene cevi, običajno proizvedene s prediranjem in vročim valjanjem, ali pa s prediranjem in vročim vlečenjem. Običajno jih imenujejo **"blanks"**. Namenjene so preoblikovanju z cevi drugih oblik in debelin sten, ki imajo manjša dimenzijska odstopanja.

Pojavljajo se z grobo odrezanimi robovi, vendar so sicer neobdelane. Njihova zunanja in notranja površina sta grobi in nestruženi. Niso naoljene, prevlečene s cinkom ali pobarvane.

7304 39 510 in 7304 39 590 Z vrezanimi navoji ali cevi za vrezovanje navojev (plinske cevi)

Te cevi so dobljene z vročim valjanjem in kalibriranjem. Njihov zunanji premer je med 13,5 mm in 165,1 mm. Dobavljajo se z mehkimi konci ali pa že s konci z vrezanim navojem. Imajo ali nedodelano površino, ali pa površino, prekrito s plastjo cinka ali kakšne druge zaščitne snovi (npr. plastike ali bitumna).

Vroča dodelava jim daje mehanske lastnosti, ki jim omogočajo razrezovanje na dolžine, v katerih bodo uporabljene, zvite in na katerih jim bo po potrebi vrezan navoj.

Uporabljajo se v glavnem za **parovode**, **cevovode** in **plinovode v zgradbah**.

Te cevi ustrezajo zahtevam standarda **ISO 65** in ustreznih nacionalnih standardov.

7304 49 100 Neobdelane, ravni in z enotno debelino sten, za uporabo zgolj samo za proizvodnjo cevi

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7304 39 100**.

7304 51 910 Precizno vlečene cevi

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7304 31 910**.

7304 59 100 Neobdelane, ravne, enotno debelih sten, ki se uporabljajo samo za proizvodnjo cevi z drugimi prerezi in debelinami sten

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7304 39 100**.

7305 Druge cevi (npr. varjene, kovičene ali zaprte na podoben način), s krožnim prečnim prerezom, katerega zunanji premer presega 406,4 mm, iz železa ali jekla

Komentar KNCT k **tar. številki 7304** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

7306 Druge cevi in votli profili (npr. z odprtimi spoji, zvarjene, zakovičene ali na podoben način zaprte) iz železa ali iz jekla

Prva dva odstavka Komentarja KNCT k **tar. številki 7304** se uporabljata *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

7306 30 210 in 7306 30 290 Precizne cevi z debelimi stenami

Ti dve tar. podštevilki **zajemata tako precizne cevi**, ki so samo kalibrirane, vendar dalje ne obdelane, **kot tudi varjene in hladno vlečene precizne cevi**.

1. **Cevi, samo kalibrirane, vendar dalje ne obdelane**

   Te cevi so v glavnem proizvedene s kontinualnim varjenjem (brez kovinskega polnila), z elektro- ali z redukcijskim varjenjem iz zvitih ploščatih valjanih proizvodov (vroče in hladno valjanih) po hladnem oblikovanju v vzdolžni smeri.

Njihove površine so večinoma brez ostružkov in so naoljene. To je posledica mazanja med oblikovanjem, varjenjem in kalibriranjem. Te cevi nimajo zunanjih varov, saj so ti odstruženi takoj po varjenju. V nekaterih primerih odstranijo tudi notranje vare.

Zaradi hladne dodelave in kalibriranja se ti proizvodi dobavljajo kaljeni - **razen** v primeru, da toplotna obdelava zaradi regeneracije strukture ni potrebna.

Uporabljajo se v glavnem za proizvodnjo delov motorjev, kovinske opreme, okvirjev za bicikle, otroških vozičkov, vhodov in ograj.

Te cevi ustrezajo standardom **ISO 3306** in ustreznim nacionalnim standardom.

2. **Varjene, vroče vlečene cevi**

Te cevi se od varjenih preciznih cevi, ki so samo kalibrirane, dalje pa neobdelane, razlikujejo po tem, da imajo sledi varov bodisi na zunanji, bodisi na notranji površini cevi in da so njihova dimenzijska odstopanja manjša.

Uporabljajo se za iste namene kot cevi iz **tar. podštevilk 7304 31 910** in **7304 51 910**.

Ustrezajo zahtevam standarda **ISO 3305**. Če se uporabljajo za visokotlačne naprave, ustrezajo tudi standardoma **ISO 2094 in 6785**.

7306 30 510 in 7306 30 590 — Z vrezanimi navoji ali cevi za vrezovanje navojev (plinske cevi)

Te cevi so po vroči obdelavi varjene in kovane. Glede njihovih značilnosti in uporabe glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilkama 7304 39 510** in **7304 39 590**.

7306 50 910 — Precizne cevi

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilkama 7306 30 210** in **7306 30 290**.

7307 — Pribor za cevi (npr. spojnice, kolena, oglavki) iz železa ali jekla

7307 11 10 in 7307 11 900 — Iz netempranega litega železa

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** litoželezni pribor, kot so kolena, pregibi, spojke, čepe in predmete v obliki črke **"T"**. Ti predmeti se z litoželeznimi ali jeklenimi cevmi povezujejko z vijačenjem ali z mehanskim spojem.

7307 19 100 — Iz tempranega litega železa

Kovno lito železo je vmesni proizvod med lamelarnim grafitnim železom (sivim železom) in litim jeklom. Lahko ga je vlivati, po ustrezni toplotni obdelavi postane trdo in kovno. Med toplotno obdelavo ogljik deloma izgine ali spremeni videz; končno se naloži v obliki grudic, ki kovinske kohezije ne poslabšajo tako, kot grafitni kosmiči sivega litega železa.

Če je v proizvodih **2 mas.% ogljika ali manj**, štejejo takšni proizvodi za lito jeklo in se uvrščajo v **tar. podštevilko 7307 19 900** (glej opombo št. 1 k temu poglavju).Izraz **"kovno" zajema** sferoidno grafitno lito železo.

Glej tudi opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7307 11 10** in **7307 11 900**, drugi odstavek.

7307 23 100 Kolena in loki

Ta tar. podštevilka **zajema** kolena in pregibi stalne debeline, kot je opisano v standardu **ISO 3419 - 1981** in v ustreznih nacionalnih standardih.

Robovi teh proizvodov so odrezani ravno, pri proizvodih manjših debelin so robovi tudi posneti, zaradi lažjega varjenja na cev.

Pribor ima pregib pod kotom 45° ali 90° (kolena) ali pod kotom 180° (pregibi).

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi kolena in loke nestalne debeline.

7307 23 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** "**T**" - kose in **"križne"** kose, to so predvsem čepi in križi, kolena, mozniki in koncentrične ali ekscentrične reducirke, opisane v standardu **ISO 3419 - 1981** in v ustreznih nacionalnih standardih.

Glede dodelave robov glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7307 23 100**.

7307 93 110 Kolena in loki

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7307 23 100**.

7307 93 190 Drugo

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7307 23 900**

7307 93 910 Kolena in loki

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7307 23 100**.

7307 93 990 Drugo

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7307 23 900**.

7308 Konstrukcije (razen montažnih zgradb iz tar. številke 94.06) in deli konstrukcij (npr. mostovi in mostne sekcije), vrata za zapornice, stolpi,predalčni stebri, strehe, strešna ogrodja, vrata in okna ter okviri zanje, pragovi, roloji, ograje in stebri iz železa ali jekla; pločevine, palice, profili, cevi in podobno, pripravljeni za uporabo v konstrukcijah iz železa ali jekla

Poleg proizvodov, navedenih v Komentarju HS k **tar. številki 7308**, **zajema** ta tar. številka še:

1. **Perforirane (luknjane) profile** ("**priročni**" ali "**Dexionovi režasti profili**"), pripravljeni za uporabo v kovinskih sklopih, kot so mreže, police, pohištvo, stopnice, zidarski odri, strešni okvirji itd. Pojavljajo se posamično ali v kompletih;
2. **"Halfnovi" profili s prečnim prerezom v približni obliki črke "omega"**, ki na hrbtu reže v nepravilnih razdaljah. Te reže so rahlo izbočene, da omogočajo vstavitev drugega traku. Namenjeni so **za vgradnjo** v betonska tla, stropove ali zidove, da bi lahko nosili posebne svornike različne opreme (strojev, tekočih trakov, tirnih trakov, enotirnih trakov, dvigal itd.).

7308 90 590 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema plošče z izolirno plastjo med steno in profiliranim listom**, ki se uvršča v **tar. podštevilko 7216 90 910**. V to tar. podštevilko **spadajo** tudi stene iz listov, **razen** iz profiliranih.

7311 00 Kontejnerji za komprimirane ali utekočinjene pline iz železa ali jekla

Ta tar. podštevilka **ne zajema** prenosnih zračnih črpalk za polnjenje zračnic, ki imajo poleg rezervoarja za stisnjeni zrak še manometer, polnilno cev, prilagodilni nastavek in vhodne in izhodne bate in v katerih se manometer uporablja za merjenje pritiska v napihovani zračnici in ne za merjenje pritiska v rezervoarju (**tar. podštevilke od 9026 20 510 do 9026 20 900**).

7312 Vpredena žica, vrvi in kabli, pleteni trakovi iz železa ali jekla, ki niso električno izolirani

od 7312 10 710 do 7312 10 790 Vpredena žica

Vpredeno žico sestavljajo žice s krožnim prečnim prerezom, ki so v eni ali več plasteh zavite okrog jedra. Vpredena žica je lahko okrogla, ploščata ali trikotna, kar je odvisno od njenega prečnega prereza.

od 7312 10 820 do 7312 10 990 Vrvi in kabli

Motvoze večinoma sestavljajo številne žice, zavite v eni ali več plasteh okrog jedra.

Motvozi za navitja imajo eno ali več zunanjih plasti, ki delno ali v celoti sestoje iz sprijetih žic, kar zagotavlja površino, neprepustno za vodo ali tujke. Njihov prečni prerez je vselej okrogel.

7318 Vijaki, matice, tirni vijaki (tirfoni), vijaki s kavljem, kovice, klini za napenjanje, razcepke, podložke (vključno vzmetne podložke) in podobni izdelki iz železa ali ali jekla

7318 14 910 Ta tar. podštevilka **zajema vijake z glavo** in zašiljenim navojem za uvijanje v pločevino. Navoj ni metričen in poteka od konca proti glavi vijaka. Konec vijaka je zašiljen. Ti vijaki imajo npr. tak izgled:

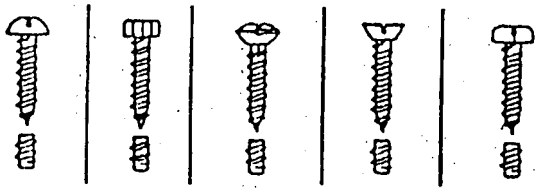

7318 15 100 Vijaki iz palic, profilov ali žice, s trdnim prerezom z debelino 6 mm

Za predmete iz te tar. podštevilke **ni nujno**, da se zavijajo po njihovi celi dolžini.

Poleg tega, da so izstruženi, so lahko ti proizvodi obdelani tudi z drugimi postopki odstranjevanja kovine (z valjanjem, vrtanjem, izvrtavanjem ali s struženjem). Lahko imajo tudi reže ali izbokline. Če so bili ti izdelki površinsko obdelani po struženju in če ni spremenila njihove oblike, potem takšna obdelava **ne vpliva** na razvrščanje teh izdelkov kot predmetov, dobljenih s struženjem.

7318 15 200 Za pritrjevanje sestavnega materiala na železniške tire

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **kaveljne sornike**, ki imajo običajno kvadratno ali trapezoidno glavo s kvadratnim ali drugačnim vratom in ki se uporabljajo za kovinske železniške pragove;
2. **sponske sornike**, ki imajo običajno kvadratno ali okroglo glavo, ovalni vrat in ki se uporabljajo za tirniške stike in
3. **druge sornike za pritrjevanje** progovnega konstrukcijskega materiala. Običajno so opremljeni z maticami, debelimi najmanj 18 mm.

od 7318 15 300 do 7318 15 490 Brez glave

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, za katere so značilne naslednje oblike:

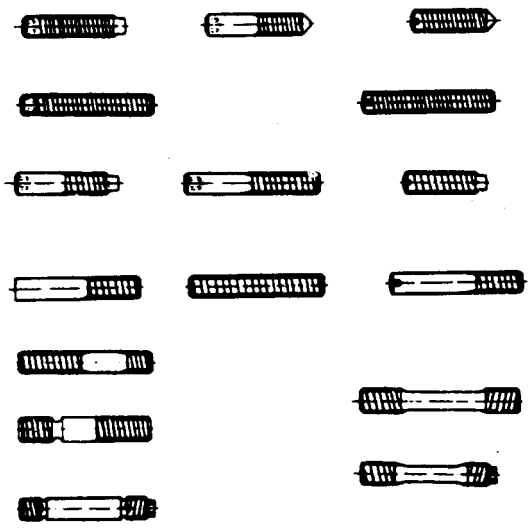

7318 15 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** vijake in sornike **s kvadratnimi, osemkotnimi ali trikotnimi glavami**

krilni vijaki

robniški vijaki

ploskolisni vijaki

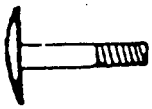

vijaki z okroglo glavo

7318 16 100 Izstruženi iz palic, profilov ali žice, trdnega prereza in s premerom odprtine do 6 mm

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7318 15 100**.

7318 16 910 in 7318 16 990 Druge, z notranjim premerom

Notranji premer mora biti merjen v dolini navoja, medtem ko mora biti premer sornikov merjen na grebenu navoja.

7320 Vzmeti in peresa iz železa ali jekla

7320 10 110 Ploščate (laminirane) vzmeti in peresa zanje

Laminirane vzmeti so vroče valjane listne vzmeti s prečnim presekom, ki se od sredine proti koncem manjša.

7320 20 810 Tlačne navite vzmeti

Prožne podložke za napetost morajo reagirati na napetost in zato morajo imeti odprti navoj.

7320 20 850 Prožne podložke za napetost morajo reagirati na napetost in zato morajo imeti odprti navoj.

7320 20 890 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** vzvojne in spiralasto - vzmetne podložke. Značilne oblike vzvojnih podložk so naslednje:

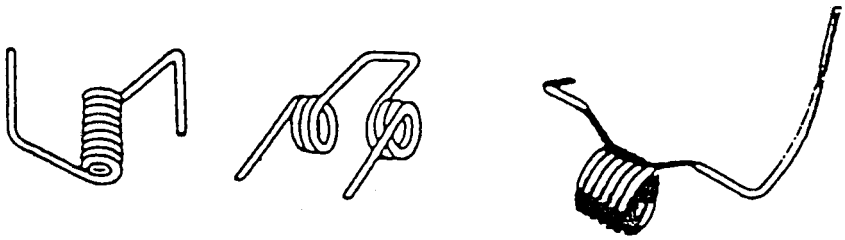

Značilna oblika spiralasto - vzmetnih podložk so naslednje:

7320 90 300 Krožnikaste (obročaste) vzmeti

Značilni obliki obročastih vzmeti sta naslednji:

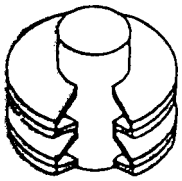

Stolpič obročnih vzmeti

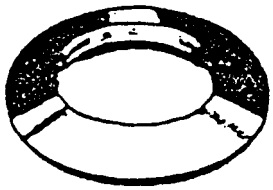

Posamezna obročna vzmet

7324 Sanitarni predmeti in njihovi deli, iz železa ali iz jekla

7324 10 100 in 7324 10 900 Pomivalna korita in umivalniki, iz nerjavnega jekla

Nerjaveče jeklo je definirano v opombi št. 1 pod (e) k 72. poglavju. Predmeti iz teh dveh tar. podštevilk so običajno iz nerjavnega jekla, ki vsebuje približno 18 mas.% kroma in 8 mas.% niklja.

Ti predmeti so izdelani bodisi z globokim izvlekanjem lista nerjavnega jekla v pomivalno korito iz enega kosa, bodisi s spajanjem enega ali več delov pomivalnega korita z eno ali dvema gladkima ali nažlebljenima odcejalnima ploščama.

7326 Drugi železni ali jekleni izdelki

7326 20 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, nenarezane na dolžine, ki sestoje iz ene ali več jeklenih žic, stisnjenih med dva plastična ali papirnata trakova. Ti izdelki se običajno dobavljajo na vretenih in se uporabljajo s stroji za avtomatsko zapiranje vreč.

Kadar so ti izdelki razrezani na kratke dolžine (primerne za pečatenje vreč ali vrečk za dišave itd.), se uvrščajo v **tar. številko 8309** (glej Komentar HS k **tar. številki 8309** pod (9)).

74. POGLAVJE

BAKER IN BAKRENI PROIZVODI

7401 **Bakrov kamen; cementni baker (percipitat-oborina bakra)**

7401 20 000 Cementni baker; (percipitat bakra)

Cementni baker je fino porazdeljena **neprečiščena zmes bakra in bakrovega oksida**. Vsebnost bakra v suhi snovi znatno variira in je običajno med 50 mas.% in 80 mas.% po masi.

7406 **Prah in luskine iz bakra**

7406 20 000 Prah lamelarne strukture se lahko razlikujejo z mikroskopiranjem. So izjemno drobno zrnati, običajno odsevni, nekoliko oljnati in se uporabljajo v glavnem kot pigmenti za barve.

Kosmiči se lahko prepoznajo s prostim očesom ali skozi povečevalno steklo (lupo). Pojavljajo se v obliki majhnih, drobnih in nepravilnih oblik in se običajno uporabljajo kot snov za prekrivanje.

7407 **Bakrene palice in profili**

Ta tar. številka **zajema** profile z zaprto konturo (votle profile), v kolikor ne ustrezajo definiciji cevi.

7411 **Bakrene cevi**

Komentar KNCT k **tar. številki 7304** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

75. POGLAVJE

NIKELJ IN NIKLJEVI PROIZVODI

7507 **Cevi in pribor (fitingi) za cevi (npr. spojnice, kolena, oglavki) iz niklja**

7507 11 000 in 7507 12 000 Cevi

Komentar KNCT k **tar. številki 7304** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

76. POGLAVJE

ALUMINIJ IN ALUMINIJASTI PROIZVODI

7601 **Aluminij, surov**

Ta tar. številka **zajema** aluminij v oblikah, opisanih v Komentarju HS k tej tar. številki. Prav tako se vanjo uvrščajo kosi aluminija, ki izvirajo iz rezanja ali lomljenja teh proizvodov.

7601 20 910 in 7601 20 990 Sekundarne

Sekundarni aluminij se proizvaja s ponovnim taljenjem aluminijevih odpadkov in ostankov.

7602 00 **Aluminijasti odpadki in ostanki**

Ta tar. številka **ne zajema** surovih in ponovno staljenih ostankov in odpadkov (**tar. številka 7601**).

7602 00 110 Ostružki, opilki, odkruški, mlevni odpadki, žaganje ipd., odpadki barvani, prevlečenih ali vezanih plošč in folij, debeline (brez podlage) do 0,2mm

Ta tar. podštevilka **zajema** ostružke, kosmiče, žagovino, ostanke iz valjanja in opilke, ki predstavljajo odpadke proizvodov, ki so bili obdelani s stružnico, valjarskimi stroji, skobeljnico, žago, v mlinu ali na pilah, skratka odpadki, ki nastajajo pri mehanski obdelavi.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi ostanke barvanih, prevlečenih ali prekritih listov ali folij, katerih debelina (brez podlage) ne presega 0,2 mm.

Ti odpadki morajo biti izpostavljeni posebni obdelavi, preden se ponovno spremenijo v kovino. Namen te obdelave je odstraniti tuje snovi (maščobe, olje, prevleke, papir itd.).

7602 00 190 Drugo (vključno s tovarniškimi odpadki)

Ta tar. podštevilka **zajema** vse aluminijaste odpadke in ostanke, katerih **ne zajema tar. podštevilka 7602 00 110** ali **tar. številka 2620**.

"**Tovarniški izvržki**" pomenijo nove izdelke (dodelane ali nedodelane), ki se lahko zaradi tovarniških napak (npr. napak v strukturi kovine ali napak, ki jih je povzročila predelava) uporabljajo le za ponovno pridobivanje kovine.

7602 00 900 Odpadki

Izraz "**odpadni aluminij**" označuje stare izdelke iz aluminija, ki so za njihovo prvotno rabo postali neuporabni, ker so se zlomili, bili razrezani ali se obrabili.

7603 Aluminijasti prah in luskine

7603 20 000 Prah lamelarne strukture; luskine

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 7406 20 000**.

7608 Aluminijaste cevi

Komentar KNCT k **tar. številki 7304** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. številko.

7612 Sodi, bobni, pločevinke, škatle in podobni kontejnerji (tudi togi in upogljivi cevasti kontejnerji) za kakršen koli material (razen komprimiranih ali utekočinjenih plinov), s prostornino največ 300 litrov, z oblogo ali brez nje, s toplotno izolacijo ali brez nje, toda brez mehaničnih ali termičnih naprav

7612 90 100 Togi cevasti kontejnerji

Ta tar. podštevilka **zajema** toge cevaste kontejnerje - tube, katerih največji zunanji premer običajno **ne presega 40 mm** in predstavlja manj kot polovico dolžine kontejnerja brez čepa. Takšni togi cevasti kontejnerji se uporabljajo predvsem za farmacevtske proizvode (tablete).

78. POGLAVJE

SVINEC IN SVINČENI PROIZVODI

7801 Surovi svinec

7801 9100 V katerem po masi nad vsemi drugimi elementi prevladuje svinec

Ta tar. podštevilka **zajema** zlitine svinca in antimona, ki se uporabljajo predvsem za proizvodnjo akumulatorskih plošč (92 mas.% do 94 mas.% svinca, 6 mas.% do 8 mas.% antimona), ter ternarne zlitine (svinec - antimon - kositer), v katerih po masi prevladuje antimon nad kositrom in ki se uporabljajo za proizvodnjo tiskarskih črk (55 mas.% do 88 mas.% svinca, 10 mas.% do 30 mas.% antimona in 2 mas.% do 25 mas.% kositra).

7801 9991 Svinčeve zlitine

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. zlitine svinca, kositra in antimona, v katerih je do 20% kositra in do 10% antimona in ki se uporabljajo kot antifrikcijske zlitine;
2. zlitine svinca in kositra, ki se uporabljajo za spajkanje;
3. zlitine svinca in arzena (arzen utrjuje svinec in omogoča lažje oblikovanje sferičnih zrnc).

7806 00 Drugi svinčeni izdelki

7806 0010 Kontejnerji s prevleko proti radioaktivnem žarčenju za transport in skladiščenje radioaktivnih snovi

Razen kontejnerjev (zabojnikov oz. sprejemnikov)za transport, na katere se nanaša **tar. podštevilka 8609 00 100**, **zajema** ta tar. podštevilka vse vrste sprejemnikov, izdelanih iz svinca ali z njim armiranih, ki služijo transportu ali skladiščenju radioaktivnih snovi. Na ta način sevanje ne more poškodovati predmetov v neposredni bližini. Vrste teh sprejemnikov (posod) variirajo od preprostih cilindričnih bobnov s pokrovom ali preprostih škatel s pokrovom, izdelanih v celoti iz svinca, pa vse do velikih zabojnikov, ki so lahko z notranje strani prevlečeni z nerjavnim jeklom ter prevlečeni ali ojačeni na zunanji strani z jeklenimi obroči in opremljeni s kavlji, oporami, dvojnimi stenami, prirobnicami, posebnimi zapahi, cirkulatorji s hladilno vodo, z vodenimi ali nevodenimi policami itd.

Včasih imajo dve ali več koncentričnih oblog, ali pa več ločljivih komponent. Oblikovani so tako, da klju bujejo vročini, udarcem in vodi, da so odporni proti koroziji njihove vsebine, predvsem pa da so primerni za enostavno notranjo in zunanjo dekontaminacijo.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** majhnih valjastih svinčenih sprejemnikov, ki služijo kot merilniki radioaktovnosti snovi.

7806 00 900 Drugo

Poleg proizvodov, omenjenih v Komentarju k HS k **tar. številki 7806**, **zajema** ta tar. podštevilka še:

1. **svinčene brikete** ali plošče (ki niso predmeti iz **tar. številke 7804**), ki so obdelani tako, da jih je moč sestaviti v zidove ali strehe, ki zagotavljajo zaščito pred radioaktivnim sevanjem;
2. **majhne valjaste svinčene sprejemnike** (vključno tudi ločeni v več komponent), ki delujejo kot merilniki radioaktvnosti snovi. Imajo odprtino za Geiger - Muellerjev števec in svetleči števec. Pogosto so opremljeni z okenčki za vstavljanje vzorcev;
3. **svinčeni okvirji**, namenjeni za debele steklene plošče, ki predstavljajo okna za tople celice (kjer se dela z visokoradioaktivnimi snovmi) in
4. **sredstva za viziranje sevanja**.

81. POGLAVJE

DRUGE NAVADNE KOVINE; KERMETI; NJIHOVI PROIZVODI

8101 **Volfram in volframovi izdelki, vključno z odpadki in ostanki**

8101 10 000 Prah

Ta tar. podštevilka **zajema** volframove praške, dobljene z redukcijo z vodikom volframovega trioksida ali volframovega anhidrida.

8101 91 100 Surovi volfram, vključno s palicami dobljenimi samo s sintriranjem

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. ingote in palice, običajno v prizmatični obliki, dobljene s sintriranjem volframovega prahu, ki še niso bile tolčene, valjane ali vlečene;
2. volframov prah, stisnjen v tablete, rombe itd zgolj zaradi pravilnega doziranja ali lažjega transporta.

8102 **Molibden in molibdenovi izdelki, vključno z odpadki in ostanki**

8102 10 000 Prah

Ta tar. podštevilka **zajema** molibdenov prah, dobljen z redukcijo čistega molibdenovega oksida ali amonijevega molibdata.

8102 91 100 Surovi molibden, vključno s palicami, dobljene samo s sintranjem

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8101 91 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8103 **Tantal in tantalovi izdelki, vključno z odpadki in ostanki**

8103 10 100 Surovi tantal, vključno palice, dobljene samo s sintranjem; prah

Glede surovega tantala se uporabljajo opombe komentarja k **tar. podštevilki 8101 91 100** *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

Tantalov prah se pridobiva z redukcijo tantalovega oksida ali z elektrolizo taline flourovega tantalata in kalija..

82. POGLAVJE

ORODJE, NOŽARSKI PROIZVODI, ŽLICE IN VILICE IZ NAVADNIH KOVIN; NJIHOVI DELI IZ NAVADNIH KOVIN

8202 **Ročne žage; listi za žage vseh vrst (vključno z listi za žage za vrezovanje, prerezovanje ter listi žag brez zob)**

8202 20 000 Listi za tračne žage

Ta tar. podštevilka **zajema** liste, pripravljene za uporabo (neskončne žage) in liste v nedoločenih dolžinah, v kolikor je nedvoumno razvidno, da so namenjeni za pasovne žage.

Listi za žage za obdelavo kovin so listi z drobnimi zobci, razvrščenih v ravni vrsti. Ta tar. podštevilka **ne zajema** listov brez zob, katerih rezalni učinek nastane zaradi uporabe brusilnih snovi (npr. diamantnega prahu, umetnega korunda) (**tar. številka 6804**).

Listi za žage za obdelavo drugih materialov iz te tar. podštevilke so razmeroma grobo ozobljeni tako, da so posamezni zobci izmenjaje v rahlem odklonu v levo in desno stran glede na vzdolžno os lista. Ta tar. podštevilka **ne zajema** listov brez zob, katerih rezalni učinek nastane zaradi uporabe brusilnih snovi (npr. diamantnega prahu, umetnega korunda) na listu (**tar. številka 6804**).

8202 30 000 Krožni listi za žage

Listi za krožne žage za obdelavo kovin so drobno ozobljeni listi s pravilno razporeditvijo zob. Ta tar. podštevilka **ne zajema** listov za rotacijske žage (**tar. podštevilka 8202 99 110**). Prav tako so iz nje **izključeni** brezzobi rezalni koluti, katerih rezalni učinek nastane zaradi prisotnosti brusilnih snovi (npr. diamantnega prahu, umetnega korunda) (**tar. številka 6804**).

8202 39 000 Za obdelavo drugih kovin

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8202 20 000** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8207 **Izmenljivo orodje za ročne obdelovalne priprave na mehančni pogon ali brez njega ali za obdelovalne stroje (npr.: za stiskanje, kovanje, vtiskovanje, prerezovanje, narezovanje in vrezovanje navojev, vrtanje, povečevanje odprtine s struganjem, prevlačenje, rezkanje), vključno z matricami za izvlačenje ali ekstrudiranje kovine, in orodje za vrtanje sten in zemlje**

8207 13 000 Z delovnim delom iz sintriranih karbidov ali kermetov

V glavnem **zajema** ta tar. podštevilka orodja, katerih obdelovalni del so plošče, palice, konice itd., ki se uvrščajo v **tar. številko 8209 00**.

Vendar pa se orodja, katerih obdelovalni deli so nevgrajene plošče, palice, konice itd., ki sestoje iz plasti sintetičnega diamanta na podlagi cementnega kovinskega karbida, uvrščajo v **tar. podštevilko 8207 12 100**.

8207 40 100 in 8207 40 190 Orodja za narezovanje navojev, z delovno površino

Orodja za vrezovanje navojev se uporabljajo za zunanje navoje.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi orodja za vrezovanje navojev brez odstranjevanja materiala.

88207 40 300 Ta tar. podštevilka **zajema** tudi orodje za narezovanje navojev brez odvzemanja materiala.

8207 70 310 Vretenastega tipa

Orodja z nogo imajo cilindrično ali konično nogo, ki omogoča vklapljanje v držaj orodja. Njihove značilne oblike so naslednje:

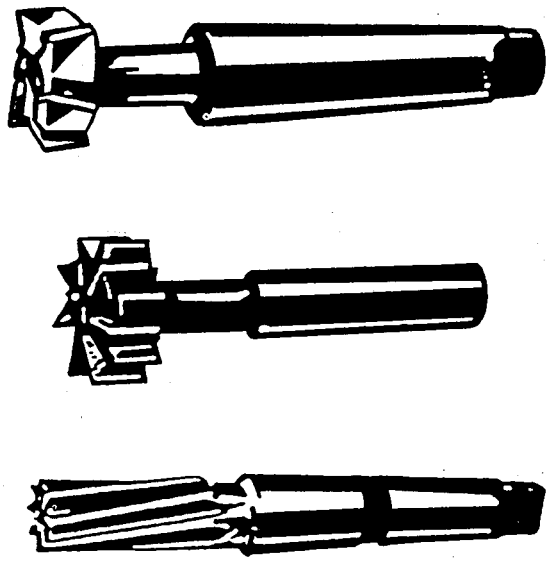

8212 Brivski aparati, britve, rezila za britje, britvice in drugo (vključno nedokončana rezila v trakovih)

8212 20 000 Rezila za britje (britvice in drugo, vključno neskončna rezila v trakovih)

Poleg polproizvodov v trakovih **zajema** ta tar. podštevilka še:

1. nedokončane britvice in rezila (**nenaostrena**), perforirana ali neperforirana in
2. britvice in rezila v trakovih, **naostrena** le na eni strani, neperforirana, ki se vstavljajo v aparat za britje.

8215	**Žlice, vilice, zajemalke, žlice za peno, lopatice za seviranje kolačev, noži za ribe, noži za maslo, prijemalke za sladkor in podoben kuhinjski in namizni pribor**
8215 10 200	Ta tar. podštevilka **ne zajema** blaga z neznatnimi okraski iz plemenitih kovin (npr. cvetni lističi na držaju jedilnega pribora).
8215 10 800	Iz nerjavnega jekla
	Komentar k **tar. podštevilki 8215 10 200** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.
8215 91 000	Iz nerjavnega jekla
	Komentar k **tar. podštevilki 8215 10 200** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

83. POGLAVJE

RAZNI PROIZVODI IZ NAVADNIH KOVIN

8302 **Okovje, pribor in podobni izdelki iz navadnih kovin za pohištvo, vrata, stopnišča, okna, rolete, karoserije, sedlarsko blago, kovčke, skrinje, škatle in podobno; obešalniki za klobuke, konzole in podobno; koleščki (za pohištvo in podobno) s pritrdilnimi elementi iz navadnih kovin; avtomatična zapirala za vrata iz navadnih kovin**

8302 20 100 in 8302 20 900 Koleščki (za pohištvo)

Koleščki s stožerjem se lahko uporabljajo za več namenov: kot kolesca za pohištvo, klavirje, bolniške postelje, premične mize itd., pa tudi kot kolesa za ročne in invalidske vozičke itd.

Kolesca s stožerjem, ki ne izpolnjujejo pogoje opombe št. 2 k temu poglavju, se uvrščajo v glavnem v **tar. podštevilko 8716 90 000**.

8309 **Zamaški (vključno kronska zapirala, navojni zamaški in zamaški, skozi katere se izliva), čepi za steklenice, pokrovi iz pločevine z navojem ali brez njega, zalivke in drug pribor za pakiranje, iz navadnih kovin**

8309 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** zgornje dele konzerv z obročkom za poteg iz navadnih kovin.

8311 **Žice, palice, cevi, plošče, elektrode in podobni izdelki iz navadnih kovin ali iz kovinskih karbidov, obloženi ali izpolnjeni s talili, ki se uporabljajo za mehko spajkanje, trdo spajkanje, varjenje ali nanašanje kovine ali kovinskega karbida; žica in palice aglomerirane iz prahu navadnih kovin, za metaliziranje z brizganjem**

8311 10 100 Varilne elektrode, z železom ali jeklenim jedrom, prevlečene s težkotaljivim materialom

Izraz **"refrakcijska"** v tej tar. podštevilki označuje, da je snov, ki prekriva elektrodo, podobna talilu za kaljenje kovin in da se obnaša kot povzročitelj refrakcije. Namen prevleke je voditi lok in formirati skorjo, ki ščiti pred taljenjem.

ODDELEK XVI

STROJI, APARATI IN NAPRAVE; ELEKTROTEHNIČNA OPREMA; NJIHOVI DELI; APARATI ZA SNEMANJE IN REPRODUKCIJO ZVOKA, APARATI ZA SNEMANJE IN REPRODUKCIJO TELEVIZIJSKE SLIKE IN ZVOKA, DELI IN PRIBOR ZA TE PROIZVODE

Dodatna opomba KNCT št. 1

A. **Ročna orodja za sestavljanje in vzdrževanje strojev**

Za uvrstitev skupaj z ustreznimi stroji morajo ročna orodja za sestavljanje in vzdrževanje strojev izpolnjevati naslednje **tri pogoje** v zvezi z njihovo naravo, namenom uporabe in pripravo za carinjenje:

1. **Biti morajo ročna**, t.j. orodja iz **tar. številk 4417 00** ali **8205**, ali pa ročna orodja iz **tar. podštevilk 8203 20 100, 8203 20 900, 8203 30 000, 8203 40 000, 8204 11 000, 8204 12 000, 9603 29 900, 9603 30 900, 9903 40 100, 9604 40 900, 9603 90 910** in **9603 90 990**.

   Vsekakor so iz tega poglavja **izključeni** merilni in preizkusni instrumenti.

2. **Biti morajo namenjena za sestavljanje ali vzdrževanje ustreznega stroja**. Če gre za identična orodja, se morajo skupaj z ustreznim strojem uvrščati le tista, ki se uporabljajo istočasno, če gre za različna orodja, pa se lahko uvrščajo skupaj z ustreznim strojem vsa orodja.

3. Za carinjenje **morajo biti pripravljeni skupaj** z ustreznim strojem.

B. **Zamenljiva orodja**

Za uvrstitev skupaj z ustreznimi stroji morajo zamenljiva orodja izpolnjevati naslednje **tri pogoje**:

1. **Biti morajo orodja**, t.j. orodja iz **tar. številke 8207**, ali pa orodja iz **tar. številk 4016, 4204, 5911,6909** in iz **tar. podštevilk 6804 10 000, 6804 21 000, 6804 22 120, 6804 22 180, 6804 22 300, 6804 22 900, 6804 23 000** in **9603 50 000**.

   Kalupi in šablone (**tar. številka 8480**) ter pribor zanje, vključno s pomožnimi napravami (npr. iz **tar. številke 8480**) **ne štejejo** za orodja in nikakor niso predmet te dodatne opombe.

2. **Predstavljati morajo del običajne opreme ustreznega stroja**

   Za dele običajne opreme stroja štejejo:

   (a) katerokoli število enakih orodij, ki se lahko istočasno prilagodijo stroju in

   (b) eno med enakimi vrstami orodja, če gre za različna orodja.

3. **Praviloma se morajo prodajati skupaj** z ustreznim strojem in se skupaj z njim tudi cariniti.

Dodatna opomba KNCT št. 3

Stroj se lahko uvaža nesestavljen ali razstavljen v več pošiljkah v določenem časovnem obdobju, če je tako ugodneje zaradi trgovanja ali transporta.

Da bi uvoznik lahko deklariral različne sestavne dele v isto tarifno številko kot sestavljeni stroj, mora najkasneje ob prvi pošiljki predložiti carinarnici pisno prošnjo, za sukcesivno carinjenje kateri mora priložiti:

(a) **skico** ali, če je potrebno, več skih stroja z vpisanimi serijskimi številkami najpomembnejših sestavnih delov;

(b) **splošni popis z oznakami značilnosti in približne mase različnih delov** ter serijskimi številkami osnovnih delov, ki se nanašajo nanje.

Tak način je sprejemljiv samo v zvezi z izvrševanjem dobavne pogodbe ali v zvezi s strojem, katerega je moč šteti za celoto v carinskem postopku.

Vsi sestavni deli morajo biti uvoženi preko istega mejnega prehoda in v okviru dovoljenega roka. Vandar pa lahko pristojne oblasti v posebnih primerih dovolijo uvoz preko več mejnih prehodov. Rok za to se ne sme prekoračiti, **razen** na utemeljeno in upravičeno prošnjo za podaljšanje roka, ki se naslovi na pristojne oblasti.

Ob vsakem delnem uvozu mora biti izdelan seznam delov, ki se sklicuje na zgoraj omenjeni splošni popis. Carinska deklaracija za vsako pošiljko mora vsebovati opis tako dela ali delov, ki sestavlajo pošiljko, kot kompletnega stroja.

84. POGLAVJE

JEDRSKI REAKTORJI, KOTLI, STROJI IN MEHANSKE NAPRAVE; NJIHOVI DELI

SPLOŠNA DOLOČILA

V smislu **tar. podštevilk 8407 33 100, 8407 34 100, 8407 90 500** in **8402 20 100** označuje izraz "**za industrijsko montažo**" **samo serijsko montažo novih vozil** v tovarnah, ki proizvajajo ali sestavljajo motorna vozila (vključno s podizvajalci).

Tarifna podštevilka se lahko uporabi samo za stroje, ki se dejansko uporabljajo za proizvodnjo novih vozil vrst, na katere se podštevilka nanaša. Iz tega sledi, da tar. podštevilka **ne zajema podobnih strojev, ki se uporabljajo kot nadomestni deli.**

8402 **Kotli za pridobivanje vodne in druge pare (razen kotlov za centralno kurjavo s toplo vodo, ki lahko proizvajajo paro z nizkim tlakom), kotli za pregreto paro**

8402 19 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** kombinirane ogrevne kotle z vodnimi cevmi in tudi posebne različice kotelnih rezervoarjev, kot so npr. električno ogrevani parni kotli, opremljeni z električno grelci namesto gorilca.

8405 **Generatorji za generatorski ali vodni plin, s svojimi čistilniki ali brez njih; acetilenski generatorji in podobni generatorji na moker postopek, s svojimi čistilniki ali brez njih**

8405 10 000 Generatorji za generatorski ali vodni plin, s čistilniki ali brez njih; acetilenski generatorji in podobni generatorji, ki delujejo po mokrem postopku, s čistilniki ali brez njih

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

1. Generatorjev mestnega plina (koksarniških peči), ki se uporabljajo v plinarnah (**tar. številka 8417**) in
2. Elektrolitskih plinskih generatorjev (za proizvodnjo dušikovega dioksida, vodikovega sulfida in cianovodikove kisline - odvisno od uporabljenega elektrolita), ki se uvrščajo v **tar. številko 8543**.

8407 **Batni motorji z notranjim zgorevanjem, na vžig s svečko, z izmeničnim ali vrtilnim batnim gibom**

od 8407 21 100 do 8407 29 800 Pogonski motorji za plovila

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** strojev, nameščenih na krovu, ki služijo drugim namenom (**razen** pogonu).

8409 **Deli, primerni izključno ali predvsem za uporabo s stroji iz tar. številk 8407 ali 8408**

Poleg izvzetij, na katera se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8409**, so iz te tar. številke **izvzeti** še:

1. cevovodi in cevja iz neotrjenega vulkaniziranega kavčuka (**tar. številka 4009**);
2. upogibni cevovodi in cevja iz navadnih kovin (**tar. številka 8307**) in
3. tesnila in podobni členi (uvrščajo se v glavnem po materialu, iz katerega so izdelani, ali pa v **tar. številko 8484**).

8409 99 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **ne zajema** kompresorjev na izrabljeni plin, ki se uporabljajo za stiskanje zraka, potrebnega za zgorevanje, z namenom povečati moč motorjev z notranjim zgorevanjem. Če gre za turbinske polnilnike na izpušne pline, se le-ti uvrščajo v **tar. številko 8414**.

8411 **Turboreaktivni motorji, turbopropelerski motorji in druge plinske turbine**

od 8411 11 100 do 8411 12 900 Turboreaktivni motorji

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** t.i. pomožnega pribora za pozgorevanje, uvoženega posebej (**tar. podštevilka 8411 91 100** ali **8411 91 900**).

8412 **Drugi pogonski stroji in motorji**

od 8412 21 100 do 8412 29 990 Hidravlični stroji in motorji

Te tar. podštevilke **zajemajo** motorje za hidravlični prenos.

od 8412 21 100 do 8412 21 990 Z linearnim gibanjem (valja)

Te tar. podštevilke **zajemajo** hidravlične ročice za regulacijo položaja in namestitev sedežev za letalsko posadko.

8413 **Črpalke za tekočine, z merilnimi napravami ali brez njih, elevatorji za tekočine**

8413 50 300 Hidravlične enote

Glej Komentar HS k **tar. številki 8412** pod (B), točka (6).

8413 60 300 Hidravlične enote

Glej Komentar HS k **tar. številki 8412** pod (B), točka (6).

od 8413 70 610 do 8413 70 800 Črpalke z radialnim tokom

V črpalkah z radialnim tokom se tekočina vrti od desnega roba proti osi pogonskega kolesu.

8413 70 910 in 8413 79 990 — Druge centrifugalne črpalke

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** predvsem centrifugalne črpalke z osnim tokom, v katerih se tekočina vrtinči vzdolž osi pogonskega kolesa. Zajema tudi kombinacije med radialnotočnimi in osnotočnimi črpalkami (radialni vstop tekočine in osnosmerni izstop ali obratna kombinacija).

od 8413 81 100 do 8413 82 000 — Druge črpalke

Te tar. podštevilke **ne zajemajo**:

(a) **t.i. črpalk za medicinsko črpanje oz. sesanje za odstranjevanje izločkov**. Te naprave imajo poleg črpalke še sesalno napravo in se uporabljajo v operacijskih dvoranah ali v reševalnih vozilih - operacijskih dvoranah (**tar. številka 9018**);

(b) **medicinskih črpalk, ki se nosijo kot obleka**, prenašajo ali pa so vgrajene v telo in ki so opremljene z oskrbovalnim rezervoarjem. Te črpalke delujejo kot medicinski dispenzerji in obsegajo vir energije za pogon črpalke in običajno ohišje (**tar. številka 9021**).

8414 — Zračne ali vakuumske črpalke, zračni ali plinski kompresorji in ventilatorji; ventilacijske ali recirkulacijske nape z vgrajenim ventilatorjem, vključno s tistimi, ki imajo filtre

Ta tar. številka zajema vse črpalke in kompresorje, vključno motorne črpalke, turbočrpalke, motorne kompresorje in turbokompresorje.

od 8414 20 100 do 8414 20 990 — Ročne in nožne zračne črpalke

V te tar. podštevilke se uvrščajo samo ročne in nožne zračne črpalke, katere poganja **izključno** moč človeka, kot je opisano v Komentarju HS k **tar. številki 8414** pod (A). Oblikovane morajo biti primerno predvsem za napihovanje zračnic (za bicikle, motorna vozila itd.) in podobnih proizvodov (npr. zračnih blazin, blazinic in čolnov za napihovanje).

od 8414 51 100 do 8414 59 900 — Ventilatorji

Za ventilatorje v smislu teh tar. podštevilk štejejo samo ventilatorji, ki imajo značilnosti, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 8414** pod (B) in ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. pritisk zraka ali plina ne sme biti večji od 2 bara in
2. imeti morajo **samo eno vrtilno površino** (ena stopnja). Zračni kompresorji, ki ne ustrezajo zgoraj navedenim pogojem, se uvrščajo v **tar. podštevilke od 8414 80 100 do 8414 80 900**.

8414 59 500 — Centrifugalni ventilatorji

Centrifugalni ventilatorji so ventilatorji, v katere vstopa zrak ali plin v smeri osi, izstopa pa radialno.

8414 80 210 in 8414 80 290 Turbokompresorji

V turbokompresorjih poganja vetrovnico zunanji motor. Zrak ali drug plin, ki se črpa, spravi v gibanje vetrovnica.

Turbokompresorji so lahko enostopenjski ali večstopenjski, osni ali radialni. Preprosti dvostopenjski kompresorji se uporabljajo npr. v vakuumskih čistilnikih.

8414 80 210 Enostopenjski

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi **turbo polnilnike** na izpušne plin za motorje z notranjim zgorevanjem. Njihov namen je stiskati zunanji zrak, potreben za zgorevanje, s čimer se poveča moč motorja. So enostopenjski zračni turbo kompresorji (polnilniki), ki se uporabljajo za ustvarjanje pritiska, večjega od 2 barov (atmosfer) in jih poganja turbina na izrabljeni plin, ki je nameščena v bližini ohišja kompresorja. Turbina na izrabljeni plin se napaja z izpušnimi plini motorja z notranjim zgorevanjem, v katerega je montirana.

od 8414 90 100 do 8414 90 900 Deli

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi dele turbo polnilnikov na izrabljeni plin. Vendar pa se deli turbin na izpušni plin, ki se uporablja skupaj s turbo polnilnikom na izpušni plin, uvrščajo v **tar. številko 8411** kot deli plinske turbine brez zgorevalne komore.

8418 Hladilniki, zamrzovalniki in druge naprave za hlajenje ali zamrzovanje, električni in drugi; toplotne črpalke, drugačne klimatizacijskih naprav iz tar. št. 8415

8418 69 990 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi posebne sušilce zraka, ki se uporabljajo za sušenje zraka v zaprtih kopališčih in drugih soparnih okoljih. Sestoje iz hladilne enote in ventilatorja na motorni pogon. Ventilator vsesa vlažen zrak, ki se nato usmeri v evaporizer hladilne enote, kjer se na hladnih stenah kondenzira. Tako nastala kondenzacijska voda se zbira v kadi. Posušen zrak se usmerja v ogreti kondenzator hladilne enote in nazaj v prostor.

V primeru, da se tovrstni sušilci uporabljajo za sušenje stisnjenega zraka v kompresijskih sistemih (tudi tovrstni sušilci se uvrščajo v to tar. podštevilko), se posušen stisnjeni zrak praviloma ponovno segreje s pomočjo dodatno vgrajenega zračno-zračnega toplotnega izmenjalnika. Ta izmenjalnik usmerja toploto pare stisnjenega zraka, ki vstopa v sušilec, preko sten sušilca proti posušenemu stisnjenemu zraku.

Te naprave **niso opremljene** s sredstvi za uravnavanje temperature zraka.

Vendar pa ta tar. številka **ne zajema** naprav za proizvodnjo suhega ledu, ki delujejo na podlagi hitrega zmanjšanja pritiska visokotlačnega ogljikovega dioksida s podhladitvijo (**tar. številka 8479**).

8419 **Stroji, naprave in laboratorijska oprema (vključno električno ogrevani) za obdelavo materiala s spremembo temperature, kot je ogrevanje, kuhanje, kot je ogrevanje, kuhanje, žganje, destilacija, rektifikacija, sterilizacija, pasterizacija, parjenje, sušenje, vplinjevanje, izhlapevanje, kondenzacija ali hlajenje, razen gospodinjskih strojev in naprav; pretočni in akumulacijski grelniki za vodo, neelektrični**

8419 20 000 Medicinski, kirurški in laboratorijski sterilizatorji

Aparature, katere **zajema** ta tar. podštevilka, so namenjene za bolnice, operacijske dvorane, zdravstvene domove itd. in sestoje iz sprejemnikov za medicinske ali kirurške instrumente in bombažno volno in absorbentno pukanino ter druge priprave. V tem sprejemniku so izpostavljeni temperaturi 100 °C ali več z namenom, da se uniči morebitne mikroorganizme.

Običajno so v obliki paralelopedov ali cilindrov, ki stojijo na podstavku in ki imajo odstranljive ročke. Običajno je kontejner iz jekla ali aluminija in obdan z izolirno snovjo. Vrata so lahko glazirana, da omogočajo opazovanje instrumentov v kontejnerju. Nekatere tovrstne naprave so v obliki omaric ali podobnega pohištva. V teh primerih **ima lahko** sterilizator polico ali predal za shranjevanje instrumentov in drugih predmetov, katere je treba sterilizirati. To ne vpliva na uvrščanje tovrstnih sterilizatorjev v to tar. podštevilko.

Te naprave se ogrevajo s špiritom, petrolejem, plinom ali elektriko. Sterilizacijo povzroči vrenje vode (kadi), para pod pritiskom (avtoklavi) ali vroč zrak (peči) - odvisno od izvedbe naprave.

8419 50 100 in 8419 50 900 Toplotni izmenjalniki

Toplotni izmenjalniki se uporabljajo:

1. da spremenijo temperaturo tekočin ali plinov, ne da bi pri tem spremenili njihovo stanje - ta sprememba temperature včasih zadošča za sterilizacijo ali pasterizacijo in
2. da uparjajo ali kondenzirajo tekočine.

Ti dve tar. podštevilki **zajemata**:

1. kondenzatorje za dušik in druge pline;
2. naprave, imenovane **"frizerji"** za ohlajevanje in kondenzacijo topil, ki se uporabljajo predvsem v barvanju ali suhem čiščenju;
3. naprave za hlajenje tekočin, pare ali plinov, ki se uporabljajo v raznih industrijah (npr. v mlekarnah, pivovarnah itd.) in
4. naprave za kontinualno pasterizacijo, ki se uporabljajo predvsem v mlekarnah (pasterizirane jedi).

Ti dve tar. podštevilki ne **zajemata**:

a) trenutnih in skladiščnih grelcev vode iz **tar. podštevilk 8419 11 000** in **8419 19 000** in

b) naprav,:

- v katerih se izmenjava toplote uporablja za spreminjanje tekočih ali plinastih snovi v trdno stanje (npr. sušenje z razprševanjem) ter
- v katerih toplotna izmenjava ne poteka skozi steno (npr. pri prostem zračnem stolpu).

Takšne naprave se v glavnem uvrščajo v **tar. podštevilko 8419 89 100** ali **8419 89 98**.

8419 89 100 Hladilni stolpi in podobna oprema za neposredno hlajenje (brez ločilne stene) na podlagi kroženja vode

Ta tar. podštevilka **zajema** hladilne stolpe, v katerih ohlajevana voda sprošča svojo toploto neposredno v zrak z izhlapevanjem. Topla voda se črpa navzgor, nato se prosto steka navzdol po notranji strani hladilnega stolpa in se tako ohlaja zaradi dvigovanja zraka (učinek dimnika).

8419 89 98 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** naprave za prekajevanje surovih klobas, četudi so klobase med dimljenjem izpostavljene toplotni obdelavi, česar posledica so delno ali popolnoma kuhane klobase. Te naprave sestoje iz velike komore, ogrevane s parnimi tuljavami. Vroč ali hladen dim vpihava od zunaj v komoro ventilator. Te naprave so opremljene z vlažilno napeljavo in tuljavami s hladno vodo za hlajenje. Surove klobase prihajajo v komoro obešene na premičnih okvirih.

Iz te tar. podštevilke so **izključeni** razdelilniki namiznega pribora za razdeljevanje namiznega pribora na obednike v menzah in samopostrežnih restavracijah, četudi so opremljeni z električnim grelcem ali ogrevalno vodno kopeljo za ogrevanje pribora (**tar. številka 9403**).

8421 Centrifuge, vključno sušilne centrifuge; naprave in aparati za filtriranje in čiščenje tekočin ali plinov

8421 39 710 S katalitičnim procesom

Ta tar. podštevilka **zajema** katalitske čistilnike zgorelega plina (katalizatorji) v zgorevalnem sistemu motornih vozil ali v vodih tekočega plina v tovarniški opremi. Njihov namen je odstraniti dušikov oksid in po možnosti druge onesnaževalce okolja (npr. ogljikov monoksid in ogljikovodike) iz izrabljenega ali zgorelega plina s pomočjo kemične reakcije, s tem pa preprečevati onesnaženje okolja. Katalizatorji, vgrajeni v motorna vozila sestavlja keramično satovje (monolitska opora), ki sestoji iz kanalov, prekritih z aktiviranimi katalitičnimi snovmi. V tovarniški opremi sestoje čistilniki zgorelega plina iz opornega okvirja s številnimi katalitičnimi komponentami. Monolitska opora in katalitične komponente, ki se **carinijo ločeno**, se uvrščajo kot katalizatorji v **tar. številko 3815**.

8421 39 98 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** naprave za prečiščevanje plinov, ki ločujejo mešanico plinov na njene posamezne komponente s pomočjo postopka retencije (zadrževanja).

8421 39 V to tar. podštevilko se uvrščajo npr. "suhe kabine" in "mokre kabine", ki se uporabljajo v lakirnicah. "Suhe kabine" imajo vgrajene ventilatorje in filtre za zrak ki izstopa ali vstopa v kabino. "Mokre kabine" pa imajo vodno zaveso, ki očisti zrak kapljic laka.

8421 99 V to tar. podštevilko se uvrščajo npr. izmenljivi oljni filterni vložki brez ohišja narejeni iz kombiniranega materiala (papir, kovina ipd.).

8422 Stroji za pomivanje posode; stroji za čiščenje in sušenje steklenic in drugih posod; stroji za polnjenje, zapiranje, hermetično zapiranje, kapsuliranje in za etiketiranje steklenic, pločevink, škatel, vreč in drugih kontejnerjev; drugi stroji za pakiranje ali zavijanje; stroji za gaziranje pijač

8422 90 000 Pomivalnih strojev

Programirana časovna stikala za pomivalne stroje, ki se dobavljajo ločeno, se uvrščajo glede na njihove značilnosti (**tar. številka 9107**, če imajo vgrajeno uro ali **tar. št. 8536**, če nimajo vgrajene ure).

8423 Tehtnice - tehtalne naprave (razen tehtnic z občutljivostjo do vključno 5 centigramov (0,05g)), vključno s stroji za štetje in kontrolo, ki delujejo na podlagi merjenja mase; uteži za tehtnice vseh vrst

8423 20 000 Tehtnice za neprekinjeno tehtanje blaga na tekočem traku

Ta tar. podštevilka **zajema** elektromehanske tehtnice za tekoče trakove. Oblika in način delovanja ter tehtnic ustreza obliki in načinu delovanja elektromehanskih tehtnic, opisanih v opombah k **tar. podštevilkama 8423 81 100** in **8423 89 900**.

8423 30 000 Tehtnice za nespremenljivo maso in tehtnice za izpuščanje vnaprej določene mase materiala v vrečko ali posodo, vključno tehtnice za doziranje

Ta tar. podštevilka **zajema** elektromehanske tehtnice zgoraj opisane vrste. Oblika in način delovanja ter tehtnic ustreza obliki in načinu delovanja elektromehanskih tehtnic, opisanih v opombah k **tar. podštevilkama 8423 81 100** in **8423 89 900**.

od 8423 81 100 do 8423 89 900 Druge

Ta tar. podštevilka **zajema** elektromehanske tehtnice, pri katerih se teža predmeta prevede v elektromagnetni signal (napetost) s pomočjo prevodnika, vgrajenega vanje. Teža se meri z merilno napravo, vgrajeno v tehtnico. Praviloma sestoji merilni prevodnik v takšnih tehtnicah iz galvanskih celic ali ploščic z električno upornostjo, ki so povezane tako, da tvorijo električni most. Moč, uporabljena s težo tehtanega

predmeta. Deformira galvanske celice, povzroči spremembo dolžine (kontrakcija ali podaljšanje) in tako povzroči spremembo upornosti, ki je premo sorazmerna s tehtano težo. Ta se odraža v obliki spremembe napetosti v merilni napravi.

Poleg merilnega instrumenta, znanega kot displej ali kazalec (ki je praviloma nameščen v istem ohišju), imajo elektromehanske tehtnice lahko tudi druge enote, povezane med seboj (tipkovnico, spominsko enoto, tiskalnik, VDU, kontrolnik in enoto za branje kartice, ki nadzorujeta pristop do tehtnice. V tovrstnih tehtalnih sistemih je lahko več tehtnic povezanih s skupnim merilnim instrumentom, znanih tudi kot "**dislocirani tehtalni terminali**".

Zgoraj navedene tehtnice so lahko opremljene tudi z vmesnim elementom, preko katerega so lahko tehtnice povezane s podatkovnim procesorjem.

Elektromehanske tehtnice štejejo za **"elektronske"**, če so v njih merilne instrumente vgrajeni mikroprocesorji (npr. z namenom računati ceno stehtane teže na osnovi cene po enoti (npr. po kilogramu), vnešene v tehtnico.

8424 **Mehanske naprave (na ročni pogon ali brez njega) za brizganje, disperzijo ali razprševanje tekočin ali prahu; gasilski aparati, napolnjeni in nenapolnjeni; razpršilne pištole in podobne naprave; stroji za brizganje pare ali peska in podobni stroji za brizganje s curkom**

8424 30 100 in 8424 30 900 Stroji za brizganje pare ali peska in podobni stroji za brizganje v snopu

Ta tar. podštevilka **zajema** stroje za brizganje peska, ki imajo zračni kompresor in ki se uporabljajo za čiščenje motornih svečk ali za izboljšanje monolitnih električnih kondenzatorjev.

Izraz "**izboljšanje**" označuje odstranjevanje konduktivnih kondenzacijskih snovi s pomočjo snopa peska. Namen tega postopka je vzdrževati željeno kondenzacijsko moč kondenzatorja.

od 8424 81 100 do 8424 89 95 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** poleg strojev in naprav, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8424** še "**stroje za pranje vozil**" za čiščenje motornih vozil, kovinskih delov in drugih predmetov s pomočjo brizganja vode, nafte ali drugih tekočin. Ti stroji so opremljeni s črpalko, gumijasto cevjo z brizgalno šobo, če je potrebno pa tudi z napajalno napravo, grelnimi napravami itd., ki sestavljajo celovito enoto.

8426 **Ladijski žerjavi; dvigala, vključno kabelska dvigala; portalna dvigala, luška dvigala in avto dvigala, opremljena z dvigalom**

od 8426 41 000 do 8426 49 000 Drugi samohodni stroji

Glej Komentar HS k **tar. številki 8426**, "**samohodni in drugi "premični" stroji**" pod (b), točka (2).

Za razlikovanje med samohodnimi stroji iz te tar. podštevilke in vozili na pogon za posebne namene iz **tar. številke 8705**, morajo **samohodni stroji** imeti naslednje značilnosti:

1. poganja jih stroj, ki je del dvigala;
2. njihova največja hitrost je 20 km/uro;
3. imajo eno samo kabino, ki je del dvigala in
4. med nakladanjem se običajno ne premikajo - če pa se, potem je njihovo gibanje omejeno na slučajno v primerjavi z njihovo funkcijo dvigala.

8428 **Drugi stroji za dvigovanje, manipulacijo, natovarjanje, iztovarjanje (npr. dvigala, tekoče stopnice, transporterji in žičnice)**

8428 90 300 Valjčni obdelovalni stroji; valjčne plošče za dostavo in odstranjevanje izdelkov; gantarji in manipulatorji za ingote, bale, palice in plošče

Ta tar. podštevilka **zajema dve skupini strojev**, ki se uporabljajo kot pomožna oprema v valjčnih obdelovalnicah:

1. valjčne plošče za dostavljanje in odstranjevanje valjastih kosov (ingotov, palic, plošč, listov, trakov, žice, cevi itd.) in
2. gantarje in manipulatorje za ingote, bale, palice in plošče.

Med te stroje **spadajo**:

1. Valjčne plošče ali valjčni tekoči trakovi, na pogon ali brez njega, ki so namenjeni za dostavo obdelovanca na mesto in za njegovo odstranitev, ali pa za prenašanje obdelovanca od enega mesta do drugega;
2. stiskalni valji, ki imajo isto funkcijo kot zgoraj navedeni stroji, le da sestoje iz dveh nizov valjev, med katerima se pomika obdelovanec;
3. valjčna hladilna korita, ki so nameščena na koncu valjčnih obdelovalnih strojev. Na njih se obdelovanci (npr. palice in žica) pomikajo počasi, da se na temperaturi okolja ohladijo;
4. dvižne ali prekucne ploščadi za valjčne mline z več kompleti valjev, nameščenimi eden nad drugim (trije visoki in par visokih stojal). Takšne naprave so sestavljene iz ploščadi, vpete na os, ki je nameščena na naoddaljenejšem koncu valjčnega mlina. Ploščadi (mize) so pritrjene na gnane valje. Ko blago pride skozi en komplet valjev, pride na ploščad (mizo), ki ga nato prekucne in poravna z linijo naslednjega kompleta valjev, skozi katere blago porivajo gnani valji;
5. prenosniki, ki se uporabljajo v vzporedno nameščenih valjčnih obdelovalnih strojih za prenos npr. palic iz ene valjarske plošče na drugo;
6. prekucne in obračalne naprave.

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

a) avtomatskih manipulatorjev in strojev za ingote (npr. dvigal in potujočih dvigal), ki **ne sodelujejo neposredno pri delu valjčnih obdelovalnih strojev**, četudi se uporabljajo za dostavo obdelovancev (**tar. podštevilke 8426 12 000**, **8426 41 000, 8426 49 000** in **8426 99 900**) in

b) strojev, konstruiranih za oddaljitev rokovanja z visoko radioaktivnimi snovmi (**tar. podštevilka 8428 90 980**).

8428 90 980 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** t.i. stopniščna dvigala, t.j. dvižne naprave, opremljene z nakladalno ploščadjo. Te naprave so pritrjene na ograjo in so namenjene za dvigovanje in spuščanje invalidskih vozičkov. Ta tar. podštevilka **ne zajema** goseničnih dvigal, konstruiranih za iste namene. Ta se uvrščajo v **tar. številko 8714** kot pripomočki za invalidske vozičke.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** tudi t.i. patentnih dvigal. To so naprave z oporno konstrukcijo in sedežem za dvigovanje in spuščanje sedečega bolnika v kopalnicah iz ali v posteljo. Premični sedež je pritrjen na oporni konstrukciji z vrvmi ali verigami.

8429 Samovozni buldožerji, angledozerji, grejderji, ravnalniki, skreperji, bagri, nakladalniki z lopato, stroji za nabijanje in cestni valjarji, samovozni

8429 30 000 Skreperji

Ta tar. podštevilka **ne zajema** kombiniranih skreperjev, ki sestoje iz traktorja (četudi enoosnega) in pravega skreperja. Vsak element se mora, skladno z dodatno opombo št. 4 k oddelku XVI, uvrščati v svojo ustrezno tar. številko (**tar. številka 9701** za **traktor** in **tar. podštevilka 8430 62 000** za **skreper**).

8432 Stroji za pripravo in kultiviranje zemlje v poljedelstvu, hortikulturi in gozdarstvu; valji za travnike in športne terene

8432 30 110 Sejalniki na centralni pogon s preciznim preslednikom

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. stroje, ki nameščajo semena ali posamezna zrna v zemljo v vrstah v nadzorovanih in enakomernih razdaljah. Ti stroji lahko nameščajo semena tudi istočasno v več vrst.

8433 Stroji za obiranje, žetev in mlatev, vključno z balarji za slamo in krmo; kosilnice za travo; stroji za čiščenje, sortiranje ali selekcijo jajc, sadja in drugih kmetijskih pridelkov, razen strojev iz tar. številke 8437

od 8433 11 100 do 8433 19 900 Kosilnice za trate, parke in športne terene

Glede kosilnic za travo s sedežem glej Komentar HS k **tar. številki 8433** pod (A), predzadnji odstavek.

8438 Stroji, ki niso navedeni in ne zajeti v drugih tarifnih številkah tega poglavja, za industrijsko pripravljanje ali proizvodnjo hrane ali pijač, razen strojev za ekstrakcijo ali pripravljanje živalskih ali rastlinskih masti in olj

8438 80 100 Za pripravo čaja in kave

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. stroje za mešanje raznih vrst čajev in stroje za mletje kave.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** strojev za industrijsko predelavo s toploto gotovih čajev in gotove kave (**tar. podštevilka 8419 81 910**), strojev za praženje kave (**tar. podštevilka 8419 89 98**), in strojev za proizvodnjo kavinega prahu (instant kave) (**tar. podštevilka 8419 39 000**).

8439 **Stroji za pridelavo celuloze iz vlaknastih celuloznih materialov ali za proizvodnjo ali dovrševanje papirjev ali kartona**

8439 30 000 Stroji za dodelavo papirja in lepenke

Poleg strojev, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8439**, del III, se v to tar. podštevilko uvrščajo še stroji za pergamentno dodelavo.

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

a) strojev z isto funkcijo kot zgoraj omenjeni stroji, ki pa ne obdelujejo liste papirja ali lepenke, temveč izdelke iz teh dveh materialov. Takšni so npr. stroji za voskanje papirnatih čaš in posod itd. z nanašanjem (**tar. podštevilka 8479 89 900**). Stroji za izdelovanje papirnatih čaš, škatel in kontejnerjev, se uvrščajo v **tar. številko 8441**;

b) strojev, ki sicer obdelujejo liste papirja ali lepenke, vendar pa izdelujejo proizvode, ki več niso papir ali lepenka v smislu kombinirane nomenklature. Tak primer so npr. stroji za prevlekanje papirja z brusilnimi snovmi ali za nanašanje emulzij, občutljivih na svetlobo (**tar. podštevilka 8479 89 950**).

8441 **Drugi stroji za predelavo papirne kaše, papirja ali kartona, vključno s stroji za rezanje vseh vrst**

8441 10 200 Drugi stroji za vzdolžno in prečno rezanje

Ta tar. podštevilka **zajema** stroje, ki izdelujejo liste določenega formata iz zveznih zvitkov papirja, bodisi samo s prečnim rezanjem, bodisi z istočasnim vzdolžnim rezanjem in prečnim rezanjem.

8441 10 300 Giljotine

Ta tar. podštevilka **zajema** stroje, ki režejo kupe papirja z enim samim rezilom, medtem ko prečka nad rezalno mizo drži papir na mestu in ga namešča na željeno mesto.

8441 10 400 Ta tar. podštevilka **zajema** stroje **s tremi noži**, ki so postavljeni v medsebojnih kotih 90°, in ki se uporabljajo za razrez knjižnih blokov. Ti stroji najprej z dvema nožema istočasno odrežejo zgornjo in spodnjo stran knjižnega bloka, na koncu pa s tretjim nožem še prednjo stran (ali pa v obratnem vrstnem redu).

8441 10 800 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** stroje na ročni ali nožni pogon.

8442 **Stroji, aparati in naprave (razen orodnih strojev iz tar. številk od 8456 do 8465) za vlivanje in stavljanje črk, za pripravo ali izdelavo klišejev, plošč, valjev in drugih tiskarskih komponent; tiskarske črke, klišeji, plošče, valji in druge tiskarske komponente; klišeji, plošče, valji in litografski kamni, pripravljen za za tiskarske namene (npr. brušen, uzrnjen ali poliran)**

8442 10 000 Fotostavni stroji in komposerji

Glej odstavke, ki sledijo Komentar HS k **tar. številki 8442** pod (B).

Vendar so iz te tar. podštevilke **izključeni**:

a) stroji za obdelavo podatkov (AOP) splošne namembnosti, ki se uporabljajo (**razen** za knjigovodstvo in računovodstvo) pri fotostavku in ki so z **on-line povezavo** povezani s strojem za fotostavek z namenom nadzirati stroj in ga oskrbovati s podatki (glej **tar. številko 8471** in opombo št. 5 (A) k 84. poglavju) in

b) samostojni žičnimi telegrafski oddajniki in sprejemniki (glej **tar. številko 8517**).

8442 20 100 Za vlivanje in stavljanje (npr. linotip, monotip, intertip)

Glej Komentar HS k **tar. številki 8442** pod (B), točke od (7) do (10).

8442 20 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** stroje, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 8442** pod (B), v točkah (1), (2), (5), (6) in (11).

8442 30 000 Drugi stroji, aparati in naprave

Ta tar. podštevilka **zajema** stroje, aparate in naprave, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 8442** pod (B), v točkah (3), (4) in od (12) do (19).

od 8442 50 210 do 8442 50 800 Tiskarske črke, klišeji, plošče, valji in druge tiskarske komponente; klišeji, plošče, valji in litografski kamni, pripravljeni za tiskarske namene (npr. brušeni, vzrnjeni, polirani)

Naravni litografski kamen je iz neke vrste fino in homogeno zrnatega apnenca. Umetni litografski kamen je običajno izdelan iz zmletega in stisnjenega kalcijevega karbonata.

Te tar. podštevilke **zajemajo samo** litografske kamne:

- ki so prekriti z ilustracijami (narisanimi z roko ali fotografsko prenešenimi) ali
- ki so zmleti ali vzrnjeni in kot takšni, brez nadaljnje obdelave, primerni za slikanje ali risanje.

Apnenec, ki je prav tako znan kot "**litografski kamen**", je pa v surovem stanju, je iz teh tar. podštevilk **izključen** in se uvršča v **tar. podštevilko 2530 90 950**.

8443 **Tiskarski stroji, vključno ink-jet tiskarski stroji, razen tistih in tar. št. 8417; stroji za pomožno uporabo pri tiskanju**

8443 60 000 Stroji za pomožno uporabo pri tiskanju

Ta tar. podštevilka **zajema** poleg strojev, naštetih v Komentarju HS k **tar. številki 8443** pod (II), še:

1. avtomatske dovajalnike za oskrbo tiskarskih strojev s kositrnimi ploščami;
2. običajno pnevmatske sisteme za vzdrževanje ustrezne nategnjenosti papirja, ko je le-ta povlečen iz nosilcev motka in
3. naprave za posipanje (prašenje) tiskarskih strojev **razen** tovrstnih naprav v obliki sprejev.

8445 **Stroji za pripravo tekstilnih vlaken; stroji za predenje, dubliranje ali nitkanje ter drugi stroji za proizvodnjo tekstilne preje; tekstilni stroji za navijanje (vključno za navijanje votka) in stroji za pripravo tekstilne preje za uporabo na strojih iz tar. številk 8446 ali 8447.**

8445 90 000 Drugi

Poleg strojev, opisanih v Komentarju HS k **tar. številki 8445** pod (E), **spadajo** v to tar. podštevilko tudi stroji za zbiranje niti osnove na tkalski navoj z bobnov z nitmi osnove, s strojev za izdelovanje vrvic ter za oskrbo z nitjo med tkanjem ali nitkanjem.

"**Ročni vozljalniki**" - majhne priprave za ročno vozljanje strganih niti, se uvrščajo v **tar. številko 8205**.

8446 **Tkalski stroji (statve)**

Ta tar. številka **zajema** pletilne stroje, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 8446**, vključno z "**axminstrskimi**" statvami za preproge, ženiljskimi statvami, tovarniškimi statvami za žamet, za pliš, za jadra, statvami za prenosna jermenja in pasove.

8447 **Pletilni stroji, šivalni prepletilniki in stroji za izdelovannje obvite preje, tila, čipk, vezenin, pozamanterije, pletenic ali mrež in tafting stroji**

od 8447 20 100 do 8447 20 980 Stroji za ravno pletenje; šivalni prepletilniki

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi stroje za kvačkanje, ki so pravzaprav stroji za klekljanje, ki se uporabljajo za izdelovanje okrasnih izboljškov, obrob, zaves, mrež, čipk itd. (kot npr. pletilne statve za okrasne vrvice, statve za čipke, stroji za zavese in statve za trakce).

8447 90 000 Drugi

Poleg strojev, opisanih v Komentarju HS k **tar. številki 8447** pod (C), se v to tar. podštevilko uvrščajo tudi:

1. **stroji za ročno vezenje** (stroji za vezenje s pantografskim čolničkom), stroji za vezenje z avtomatskim čolničkom, opremljeni z jacquardovim ali podobnim mehanizmom s številnimi iglami, ter večglavi avtomatski stroji za vezenje (z več strojnimi glavami na eni mizi, ki so opremljeni z jacquardovim ali podobnim mehanizmom);
2. **stroji za kljekljanje čipk**, ki proizvajajo čipke iz ene ali več niti (kljekljana čipka) s pomočjo kleklja;
3. **pletilni stroji, ki vpletajo nitke s pomočjo vreten**, opremljenih s klekljі niti, ki izvajajo krožne in sinusoidne vbode. Ti stroji izdelujejo proizvode v kosih (ravne ali okrogle kite) ali v oblikah (našitke za na obleko, brijade, rovinge, cevaste obrobke itd.) ali pa prevlekajo gumbe, lesene proizvode, žlebove itd z nitmi (t.j. statve za okroglo pletenje, za cevasto pletenje, za zavijanje).

   Vendar pa se posebni pletilni stroji, namenjeni za prevlekanje električnih pramenskih žic ali drugih električnih vodnikov, ter posebni pletilni stroji, ki pletejo ali zavijajo električne žice, uvrščajo v **tar. številko 8479**

4. **stroji za izdelovanje okraskov** (**razen** zgoraj omenjenih pletilnih strojev iz točke 3), vključno s:

a) **stroji za cofe** in prejico za vezenje;

b) **stroji za okrogle prejice** in stroji za prejastih venčkov za božična drevesca in

c) **stroji za sukanje** in odrezovanje res.

Vendar pa se balansirni stroji, t.j. pletilni stroji za izdelovanje trakcev in okraskov za obleke, uvrščajo v **tar. številko 8446**, stroji za kvačkanje pa v **tar. podštevilke od 8447 20 100 do 8447 20 900**.

8448 **Pomožni stroji za uporabo skupaj s stroji iz tar. številk 8444, 8446 ali 8447 (npr. stroji za nitkanje, jacquardni stroji, avtomatske naprave za ustavljanje mehanizmov za menjavo čolničev); deli in pribor, primerni izključno ali predvsem za uporabo s stroji iz te tar. številke ali iz tar. številk 8444, 8445, 8446 in 8447 (npr. vretena in krila vreten, obloke za mikalnike, glavniki, ekstruzijske šobe, čolniči, ničalnice, listi za ničalnice in igle)**

od 8448 11 000 do 8448 19 000 Pomožni stroji za uporabo s stroji iz **tar. številk 8444 00**, **8445**, **8446** in **8447**

Iz teh dveh tar. podštevilk so **izključeni**:

a) stroji za odstranjevanje niti, ostalih na tkalskih cevkah tkalskih strojev ter rezilni čistilniki (**tar. podštevilka 8479 89 950**);

b) aparata za preverjanje pravilnosti niti z navijanjem na boben ali desko (**tar. podštevilka 9017 90 000**) in

c) čistilniki niti, ki uporabljajo elektronski postopek (npr. fotoelektrične celice) (**tar. podštevilka 9031 80 310** ali **9031 80 390**).

8450 **Pralni stroji za gospodinjstva ali pralnice, vključno s stroji, ki perejo in sušijo**

od 8450 11 100 do 8450 19 000 Stroji z zmogljivostjo do vključno 10 kg suhega perila

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

Stroje sodastega tipa z lopaticami, mešalniki, pulzatorji itd. ter z razpršilnimi sistemi; stroje bobnastega tipa, vključno s stroji, v katerih deluje pralni boben tudi kot sušilna centrifuga; kombinirane pralne stroje, v katerih je sodčkasta ali bobnasta naprava kombinirana v istem ohišju s centrifugo iz **tar. številke 8421**.

Ti pralni stroji štejejo za pralne stroje **s kapaciteto do 10 kg suhega perila**, če je uporabna prostornina soda ali bobna:

a) v primeru bobnastih strojev **120 litrov** (120 dm^3) **ali manj**,

b) v primeru sodastih strojev z lopaticami ali mešalniki **150 litrov** (150 dm^3) **ali manj**;

c) v primeru sodastih strojev s pulzatorji **200 litrov** (200 dm^3) **ali manj** in

d) v primeru sodastih strojev z razpršilnim sistemom **250 litrov** (250 dm^3) **ali manj**.

Pri določanju prostornine je treba upoštevati:

- da se v primeru **bobnaste vrste** stroja ne upoštevajo žlebovi ali druge deformacije na površini bobna in
- da v primeru **sodaste vrste** stroja celotna globina ni globina soda (merjena do roba), temveč da se globina meri do višine oznake za rob vode. Če te oznake ni, je uporabna globina celotna globina, zmanjšana za 10 centimetrov.

8451 **Stroji (razen strojev iz tar. številke 8450) za pranje, čiščenje in ožemanje (perila), za sušenje, likanje (vključno s stiskalnicami za fiksiranje), beljenje, barvanje, apretiranje, dodelavo, prevlekanje ali impregniranje tekstilne preje, tkanin, pletenin idr., ali gotovih tekstilnih predmetov in stroji za nanašanje paste na osnovno tkanino ali na drugo podlago, ki se uporablja v proizvodnji talnih prekrival, kot je npr. linolej; stroji za navijanje, odvijanje, zlaganje, rezanje ali zobčasto izrezovanje tekstilnih tkanin**

8451 90 000 Deli

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

1. posebnih tulcev in vretenc za stroje in aparate za barvanje - uvrščajo se glede na material, iz katerega so izdelani (glej opombo št. 1 pod (c) k oddelku XVI);
2. nožev in rezalnikov za kosilnice (**tar. številka 8208**) in
3. elektrostatičnih naprav za stroje za flokiranje (**tar. številka 8543**).

8452 **Šivalni stroji, razen strojev za prešivanje knjig iz tar. številke 8440; omarice, mizice in pokrovi za šivalne stroje; igle za šivalne stroje**

od 8452 10 110 do 8452 10 190 Šivalni stroji (samo za šivanje z luknjanjem) z glavami, katerih masa ne presega 16 kg brez motorja oz. 17 kg z motorjem vred; glave šivalnih strojev (samo za šivanje z luknjanjem), katerih masa ne presega 16 kg brez motorja oz. 17 kg z motorjem vred

1. Te tar. podštevilke **zajemajo** šivalne stroje in glave šivalnih strojev, ki imajo obe naslednji značilnosti:

   a) morajo biti samo šivanje z luknjanjem (ravni šiv, cikcakasti šiv, okrasni šiv),

kar pomeni, da morajo delovati z dvema nitima (ena je vstavljena v iglo, druga pa nosi spodnji čolniček);

b) glava ne sme biti od 16 kg brez motorja in od 17 kg z motorjem vred v (v primeru, da se mora zaradi uporabe Temeljnega pravila št. 2 (a) se nekompletna glava uvršča kot kompletna, se upošteva masa kompletne glave).

2. Glavo šivalnega stroja predstavlja delovna enota stroja (kjer je to primerno, vključno z motorjem, vgrajenim ali montiranim v glavo) in sestoji predvsem iz ročice z mehanizmom za vodenje igle ter osnove s čolničkovim mehanizmom, kateremu je po možnosti dodana še naprava za dvigovanje nožnega pritiskača. Okvir, plošča, pokrov in drugi pohištveni deli (vključno s pedalno desko) **ne predstavljajo** dela glave.

3. Vendar je treba poudariti, da je osnova nekaterih prenosnih šivalnih strojev konstruirana tako, da služi tudi kot stojalo. V tem primeru šteje za šivalni stroj in ne za glavo šivalnega stroja.

8452 30 100 Te igle se uporabljajo v gospodinjskih šivalnih strojih in imajo naslednjo obliko:

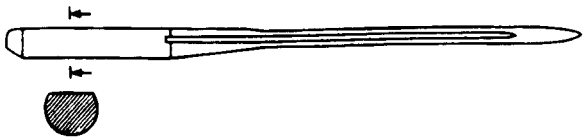

8456 Stroji za obdelavo materialov vseh vrst s posnemanjem materiala z laserskim ali z drugim svetlobnim ali fotonskim snopom, z ultrazvokom, elektroerozijo, z elektrokemičnim postopkom, elektronskim snopom, ionskim snopom ali snopom plazme

8456 10 000 Z laserjem, drugim svetlobnim ali fotonskim snopom

Poleg strojev, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8456** pod (A), **zajema** ta tar. podštevilka tudi stroje za obdelavo električnih uporov v tiskanih vezjih, ki uporabljajo **laserski snop**. Prevodna snov, ki sestavlja upor na izolirani podlagi tiskanega vezja, se odstranjuje z laserskim snopom do željene upornosti.

8456 30 110 Žični

Ti stroji so opremljeni z elektrodo, ki sestoji iz žice z majhnim premerom, navite na dva motka na nasprotnih straneh obdelovanca.

8456 91 000 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** stroje, ki uporabljajo **snop plazme**, ki jedka polprevodniško snov obdelovanca.

Ti avtomatski stroji, katere krmili mikroprocesor, so sestavljeni iz obdelavne komore z anodo in katodo, iz visokofrekvenčnega generatorja, vakuumskih črpalk, plinskega dovoda in iz naprave za transport obdelovancev. Obdelovanci pridejo v obdelovalno komoro, v kateri je generirani el. tok med anodo in katodo (generira ga

visokofrekvenčni generator). V plinskem okolju obdelovalne komore povzroči električno praznjenje pozitivno nabite plinske ione, ki trkajo ob obdelovanca (katoda), pri čemer z njega odstranjujejo material zaradi delovanja energije trkov.

8457 **Centri za strojno obdelavo, stroji, izdelani po principu standardnih enot (z eno postajo) in prenašalni stroji z več postajami, za obdelavo kovin**

8457 10 100 Horizontalni

Ta tar. podštevilka **zajema** strojne centre, pri katerih poteka obdelava **izključno** v vodoravni smeri in ki režejo obdelovanec od strani.

8457 10 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** strojne centre, ki obdelovanec obdelujejo od zgoraj (vertikalni strojni centri), centre, ki uporabljajo **tako vertikalno kot horizontalno** obdelavo (kombinirani strojni centri) in takšne, ki delujejo z uporabo vodljive glave (**univerzalni strojni centri**).

8458 **Stružnice (vključno stružni centri) za odstranjevanje kovin**

Ta tar. številka **zajema** stružnice, skonstruirane posebej za obdelavo kovin in ki delujejo tako, **da odstranjujejo material s pomočjo vrtilnih orodij**. V splošnem se obdelovanec vrti okoli svoje osi. Vendar pa se tudi stružnice, med katerih delovanjem se vrti tako orodje kot predmet, uvrščajo v to tar. številko. Poleg stružnic, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8458**, tretji odstavek, se v to tar. številko uvrščajo tudi posebne popustne stružnice za osi, lupilne stružnice ter stroji za struženje osi in vreten, pa tudi univerzalne stružnice. Univerzalne stružnice so podobne stružnicam za posnemanje, vendar jih od njih razlikuje posebni mehanizem, ki jim poleg struženja omogoča opravljanje drugih funkcij, kot npr. vrtanje, valjanje in rezanje na dolžine.

8459 **Obdelovalni stroji za obdelavo kovin z odvzemanjem materiala (vključno s stroji z delovnimi enotami na vodilih), z vrtanjem, povečevanjem odprtin (s struženjem ali rezkanjem), z rezkanjem, vrezovanjem ali narezovanjem navojev, razen stružnic iz tar. št. 8458**

8459 10 000 Vrst s spustnimi strojnimi glavami

Glej Komentar HS k **tar. številki 8459**, zadnji odstavek pred delom "**Deli in pribor**".

8459 31 000 in 8459 39 000 Drugi vrtalno-valjalni stroji

Glej Komentar HS k **tar. številki 8459**, tretji odstavek pod (2).

8460 **Obdelovalni stroji za čiščenje, ostrenje, brušenje, honanje, lepanje, poliranje ali drugačno dodelavo kovin, sintranih kovinskih karbidov ali kermetov z brusi, abrazivi ali z izdelki za poliranje, razen strojev za izdelavo zobnikov z rezanjem, brušenjem ali dodelavo zobnikov iz tar. št. 8461**

od 8460 11 000 do 8460 19 000 Stroji za ploskovito brušenje, katere je moč v katerikoli osi nastaviti vsaj na 0,01 mm natančno

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** brusilne stroje za ploskovito brušenje, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8460**, tretji odstavek pod (3).

Ti stroji so opremljeni z merilnimi ali nastavitvenimi napravami. Med te naprave **spadajo**:

1. **linearni instrumenti za neposredno odčitavanje** - npr. drsna ravnila in vernieji, pri katerih prostor med dvema naslednjima gradacijama ustreza premiku strojnega elementa, ki ni večji od 1/100 milimetra (0,01 mm);
2. **prečni projektorji za nadziranje napredovanja postopka**. Ti projektorji so sestavljeni iz gradiranega steklenega zaslona, na katerega je projecirana zelo povečana podoba predmeta in orodja. Pri tem se lahko opazuje napredovanje obdelavnega postopka v razmerju do gradacij na zaslonu. Delo je moč nadzirati tudi z vrisom obdelovanega predmeta na prosojnico, katero se namesti na zaslon. Mere risbe na prosojnici morajo ustrezati povečavi projektorjev. V tem primeru delavec ugotavlja, kdaj se projekcija prekriva z risbo na zaslonu;
3. **naprave, ki omejujejo gibanje držala orodja ali držala** predmeta s pomočjo nastavljive naprave, katere položaj se nadzira s pomočjo drsnega merila;
4. **elektronske nadzorne in preizkuševalne naprave** za stroje za glajenje in brušenje dragih kamnov, ki se nastavljajo s pomočjo gradirane lestvice na dejanske končne mere predmeta. Te naprave omogočajo orodju, da se spusti in ustavi, ko je dosežena željena mera predmeta, ter da dobi vnaprej določene mere.

od 8460 21 110 do 8460 29 900 Drugi brusilni stroji, ki se lahko v katerikoli osi nastavijo na vsaj 0,01 mm natančno

Glej zgornje opombe komentarja k tar. podštevilkam od 8460 11 000 do 8460 19 000.

8460 21 110 **Stroji za brušenje notranjega oboda** služijo za brusilno obdelavo (brušenje) izvrtin, npr. od svedranja. Predmet se vpne na podlago in se ga obdela s krožno brusno ploščo, katere premer mora ustrezati premeru vrtine.

8460 21 150 **Brezkonični stroji za brušenje zunanjega oboda** so stroji za brusilno obdelavo (brušenje) zunanjega oboda predmeta. Pri brezkoničnem postopku predmet ni vpet, ampak ga držita na mesti vrteča se krožna brusilna plošča in poravnalna plošča Željeni premer predmeta se dobi z regulacijo razmika med obema ploščama.

8460 21 190 Ta tar. podštevilka **zajema** npr. **univerzalne stroje za krožno brušene**. To so kombinacija strojev za brušenje notranjega in zunanjega oboda predmetov, zato služijo za istočasno obdelavo notranjega in zunanjega oboda predmeta.

8460 29 110 Komentar k **tar. podštevilki 8460 21 110** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8460 29 290 Komentar k **tar. podštevilkama 8460 21 150** in **8460 21 190** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8461 Obdelovalni stroji za obdelavo kovin, sintranih kovinskih karbidov ali kermetov z odvzemanjem materiala: s skobljanjem, z izdelavo utorov, vlečenjem, rezanjem zobnikov, brušenjem zobnikov ali dodelavo zobnikov, z žaganjem, z odrezovanjem in drugimi postopki, ki niso na drugem mestu navedeni in ne zajeti

8461 30 000 Stroji za povrtavanje

Ta tar. podštevilka **zajema** vrtalne stroje (glej Komentar HS k **tar. številki 8461**, tretji odstavek pod (4)). To so strojna orodja, ki sestoje iz rezalnega orodja z mnogovrstnimi zobmi in se uporabljajo za obdelavo notranje ali zunanje površine predmeta. V teh strojih je predmet vpet, vrtilna glava se pomika po predmetu sem in tja v linearnem gibanju rezanja.

Notranja glava obdeluje in kalibrira notranje površine surovega ali predpripravljenega predmeta, ki je nameščen prečno na orodje. Zunanja glava skoblja ali profilira zunanje površine.

8461 40 110 in 8461 40 190 Za rezanje cilindričnih zobcev

Za zobce v smislu teh dveh tar. podštevilk štejejo samo zobci, dobljeni iz cilindričnih polproizvodov, ki svojo obliko po rezanju zadržijo.

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** stroje za izdelovanje ravno ozobljenih zobnikov, spiralnih zobnikov, spiralnih zob, zobatih koles in kolesa z zobmi, ki pristajajo v člene verige.

8461 40 310 in 8461 40 390 Za rezanje drugih zob

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** stroje za izdelovanje nazobčanih tirnic, spiralnih zob in spiralnih zobatih koles, **razen** strojev za izdelovanje cilindričnih zob.

8461 40 710 in 8461 40 790 Opremljeni z mikrometrsko nastavljivim sistemom, ki omogoča nastavitev v katerikoli osi na 0,01 mm natančno

Glede merilnih naprav in naprav za nastavljanje glej opombe komentarja k **tar. podštevilkama 8460 11 000** do **8460 19 000**.

8469 Pisalni stroji, razen tiskalnikov iz tar. št. 8471; stroji za obdelavo besedila

8469 11 000 Avtomatski pisalni stroji in stroji za obdelavo besedila

Ta tar. podštevilka **zajema** matrične, verižne tiskalnike, tiskalnike z jeklenim trakom in druge tiskalnike na osnovi odtiskovanja, pri katerih (kot pri pisalnih strojih, opremljenih s tiskarskimi mediji vseh vrst) mehanska komponenta (igle, veriga, jekleni trakovi itd.) udarja na trak z namenom, da na papirju zapusti odtis. Ti tiskalniki se uvrščajo v to tar. podštevilko, **v kolikor ne gre** za izhodne naprave

strojev za avtomatsko obdelavo podatkov, ki se (skladno z opombo št. 5 (B) k 84. poglavju) uvrščajo v **tar. številko 8471**. Vendar pa ta tar. podštevilka **ne zajema** tiskalnikov, ki ne delujejo na podlagi odtiskovanja (**tar. številka 8472**).

8470 Računski stroji in žepni shranjevalniki podatkov, stroji za reprodukcijo ter stroji za prikazovanje z računskimi funkcijami; knjigovodski stroji, frankirni stroji, stroji za izdajanje kart in podobni stroji z vdelanimi računskimi napravami; registrirne blagajne

8470 10 000 Elektronski računski stroji, ki lahko delujejo brez zunanjega vira energije

Ta tar. podštevilka **zajema** elektronske računske stroje, ki kažejo datum, čas in ki imajo alarm, ali pa npr. dodatno štoperico, timer ali glasbene melodije.

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

a) elektronskih prevajalcev, ki lahko izvajajo tudi računske operacije (tar. podštevilka 854 89 90);

b) zapestne in žepne ure, ki imajo tudi majhen elektronski računski stroj (**tar. številka 9101**) in

c) vžigalnike za cigarete, ki imajo tudi majhen elektronski računski stroj in morda tudi elektronsko časovno enoto (**tar. številka 9613**).

d) žepni računski stroji, ki imajo poleg možnosti računanja še pomnilnik za shranjevanje npr. telefonskih številk, datumov itd. (včasih imenovani tudi "**digitalni dnevniki**" (**tar. podšt. 8543 89 900**).

8470 30 000 Drugi računski stroji

Ta tar. podštevilka **zajema neelektronske računske stroje**, omenjene v Komentarju HS k **tar. številki 8470** v delu (A), v katerih izvajajo računanje mehanske naprave, večinoma na podlagi zobčenikov - ne glede na to, ali so na ročni, motorni ali elektromagnetni pogon.

8470 40 000 Knjigovodski stroji

Ta tar. podštevilka **zajema** knjigovodske stroje, naštete v Komentarju HS k **tar. številki 8470** v delu (B) - ne glede na način njihovega delovanja (mehansko, elektromagnetno ali elektronsko) in skupaj z njihovimi napravami za vnos podatkov (ročne tipkovnice, vzvodi ali ročaji, luknjanimi karticami ali perforiranimi trakovi - čitalniki itd.).

8470 90 000 Drugi

Poleg strojev, naštetih v Komentarju HS k **tar. številki 8470** pod (D), se v to tar. podštevilko uvrščajo stroji za izdajanje računov, ki prikazujejo ceno, izračunano na podlagi teže in cene po utežni enoti ter stroji, ki **izdajajo listke za cestnino** in ki istočasno izračunajo višino cestnine.

8471 **Računalniki - stroji za avtomatsko obdelavo podatkov in njihove enote; magnetni ali optični čitalniki, stroji za prepisovanje podatkov na nosilce podatkov v kodirani obliki in stroji za obdelavo takih podatkov, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu**

8471 60 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** vizualne pokazalne enote (displeje), ki lahko služijo samo kot izhodne enote avtomatskih strojev za obdelavo podatkov.

S temi aparati ni mogoče sestavljati slike na podlagi kodiranega (video) signala.

8472 **Drugi pisarniški stroji (npr. razmnoževalni stroji - hektografski ali na matrice, stroji za naslavljanje, avtomatski stroji za izplačilo bankovcev, stroji za sortiranje, štetje in zavijanje kovancev, stroji za šiljenje svinčnikov, stroji za perforiranje ali spajanje z žičnimi sponkami)**

8472 20 000 Stroji za pisanje nalepk z naslovi in stroji za vtiskovanje besedila na naslovnih ploščic

Ta tar. podštevilka **ne zajema** pisalnih strojev, opremljenih s posebnimi napravami za pisanje naslovnih ploščic na matrico (**tar. številka 8469**).

8472 90 900 Drugi

Ta tar. podštevilka npr. **zajema**:

1. stroje, ki se uporabljajo v pisarnah **za sortiranje in zbiranje dokumentov** in natisnjenega gradiva po razmnoževanju;
2. stroje **za dvostrano prevlekanje pogodb**, listov s podatki, osebnih izkaznic in drugih dokumentov s prozornim filmom, katerega namen je zaščita teh dokumentov pred trganjem, ponarejanjem, mečkanjem itd.

   Vendar so iz te tar. podštevilke **izključeni** podobni stroji, ki se ne uporabljajo v pisarnah (t.i. stiskalnice za vroče pečatenje) in ki delujejo na podlagi pritiska in vročine ter na ta način prevlekajo sprednjo ali zadnjo stran slik, fotografij, umetniških tiskov ali drugih tiskanih proizvodov s prozornim sintetičnim filmom. Ti stroji se uvrščajo v **tar. številko 8477**.

3. Električni stroji **za graviranje**, kot npr. stroji, ki se uporabljajo v risalnicah.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi stroje, ki se uporabljajo v pisarnah, ki pa ne delujejo na podlagi odtiskovanja:

a) **tiskalnike s črnilom**, pri katerih nastanejo željene črke na navadnem papirju tako, da skozi matrico priteče kaplja črnila;

b) **toplotne tiskalnike**, pri katerih proizvaja željene črke na papirju, občutljivem na toploto, toplotna tiskalna glava s pomočjo matrice in

c) **elektrostatični tiskalniki**, pri katerih premične in statično nabite kovinske črke pisalne glave proizvajajo nevidne črke, ki sestoje iz majhnih, elektrostatično nabitih pik. Pri tem se uporablja tekoča barva ali barva v prahu (toner) ki pobarva pike in tako postanejo črke vidne.

Te tiskalnike praviloma krmili medij za shranjevanje podatkov (npr. magnetni trakovi) ali drugi stroji. Vendar pa se uvrščajo v **tar. podštevilko 8472 80 900**, v kolikor ne predstavljajo izhodnih enot za stroje za avtomatsko obdelavo podatkov, ki se (skladno z opombo št. 5 (B) k 84. poglavju) uvrščajo v **tar. številko 8471**. Takšen primer so tiskalniki, opremljeni z vmesnim členom za povezavo z osrednjo obdelovalno enoto stroja za avtomatsko obdelavo podatkov.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** matričnih tiskalnikov, verižnih tiskalnikov, tiskalnikov z jeklenim trakom in drugih tiskalnikov na podlagi odtiskovanja (kot npr. pisalni stroji opremljeni s pisalnimi mediji vseh vrst), pir katerih mehanske komponente (igle, verige, jekleni trakovi itd.) udarjajo na trak z namenom proizvesti željeno črko na papir. Ti tiskalniki na podlagi odtiskovanja **se morajo uvrščati** kot "**avtomatski pisalni stroji**" v **tar. številko 8469**, v kolikor ne predstavljajo izhodnih enot za stroje za avtomatsko obdelavo podatkov, ki se (skladno z opombo št. 5 (B) k 84. poglavju) uvrščajo v **tar. številko 8471**.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** elektronskih strojev (računalnikov) žepnega formata na baterijski pogon, ki imajo poleg pogona za računske operacije **še shranjevalnik podatkov** (telefonski imenik, adresar, rokovnik, koledar itd.) - t.i. digitalnih dnevnikov (**tar. podštevilka 8543 80 800**).

8473 Deli in pribor (razen pokrovov, kovčkov za stroje ipd.), ki so izključno ali v glavnem primerni za uporabo s stroji iz tar. št. 8469 do 8472

Poleg delov, sklopov in pribora, navedenih v Komentarju HS k **tar. številki 8473**, se v to tar. številko uvrščajo še:

a) **tiskalne verige, iglične glave, pisalne glave in marjetice** za pisalne stroje;

b) **magnetne glave**, izdelane po winchesterski tehnologiji ali po tehnologiji tankega filma, ki se uporabljajo kot obrobne magnetne kolutne enote za shranjevanje podatkov (ne glede na to, ali so na pomožnih ročicah ali v ohišju);

c) **sklopi za shranjevanje podatkov** (t.i. Hard Disk Assemblies - HDA), izdelani za stalno vgraditev v enote za shranjevanje podatkov. Sestoje iz več magnetnih kolutov (diskov), ki so togo vgrajeni v podstavek, iz čitalnih in pisalnih glav, iz krmilnega, pristopnega mehanizma in mehanizma za nastavitve, kar je vse skupaj v hermetično zaprtem ohišju;

d) **tiskalne in pisalne kasete**, izdelane v obliki, ki jasno kaže na to, da gre za zamenljivi pribor. V ohišju teh kaset sta tako pisalni kot korekturni trak.

8473 10 100 Elektronski deli

Elektronski sklopi sestoje iz enega ali več tiskanih vezij, povezanimi z elektronskimi integriranimi vezji ali mikrosklopi. Lahko imajo tudi diskretne aktivne elemente, pasivne elemente, proizvode iz **tar. številke 8536** ali druge električne ali elektromehanske naprave (npr. “grafične kartice” , SIMM - moduli, “zvočne kartice”, modem kartice za povezavo AOP s telefonsko mrežo itd.).

8473 21 100 Elektronski deli

Glej opombe k **tar. podštevilki 8473 10 100**.

8473 21 100
8473 29 100
8473 30 100 in
8473 40 100

Elektronski deli

Glej opombe KNCT k **tar. podštevilki 8473 10 100**.

8473 30 000 Deli in pribor strojev iz **tar. številke 8471**

V to tar. podštevilko se **ne uvrščajo** tastature za AOP (**tar. podštevilka 8471 60 500**).

8473 40 Deli in pribor strojev iz **tar. številke 8472**

Vrste naslovnih plošč, katere **zajema** ta tar. podštevilka, se uporabljajo v strojih za naslavljanje. Vsebujejo naslove, ki jih je potrebno duplirati za odtiskovanje s tipkanjem ali nalepljanjem. Iz tega sledi, da so lahko te plošče izdelane iz kovine ali sintetičnih snovi, ali pa so lahko v obliki majhnih vgrajenih plošč (kartic, šablon) iz papirja itd.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi še nevtisnjene, nenatipkane in nenalepljene naslovne ploščice, v kolikor jih je moč prepoznati kot naslovne ploščice za stroje za naslavljanje. Vendar pa se tovrstno blago, izdelano iz papirja ali lepenke (t.j. majhne šablone, vgrajene v papirnate ali lepenkaste okvirje, ki se lahko vložijo v stroje za naslavljanje) uvrščajo v **tar. številko 4816**.

8477 Stroji za obdelavo gume ali plastične mase in stroji za izdelovanje proizvodov iz teh materialov, ki drugje v tem poglavju niso navedeni in ne zajeti

Poleg strojev, omenjenih v Komentarju HS k **tar. številki 8477**, se v to tar. številko uvrščajo še:

1. **stroji za odstranjevanje gumijastih podplatov in pet**, ki se sicer uporabljajo v industriji obutve, **vendar niso** namenjeni obdelavi usnja ali kož in
2. **stroji za rezanje** kosov iz penaste gume, penaste plastike, lateksne pene in iz podobnih snovi, s pomočjo jermenskega noža ali rezila žage.

8479 Stroji in mehanske naprave s posebnimi funkcijami, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu v tem poglavju

8479 40 000 Stroji za izdelavo vrvi ali kablov

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. stroje in naprave za izdelovanje vrvic, vrvi, motvoza ali pramen iz tekstilnih vlaken, kot npr.:
   a) **stroji za konopiranje**, ki izdelujejo konopce s sukanjem dveh ali več posamičnih niti (pramenska preja);
   b) **stroji za sukanje motvozov in pramen**, ki sukajo dva ali več konopcev v širok motvoz ali pramen;
   c) **kombinirani stroji** za konopiranje in za sukanje motvozov in pramen, ki se

uporabljajo predvsem za izdelovanje težjih vrvi in motvozov in pramen z manjšim premerom;

2. stroji in naprave **za izdelovanje žičnih motvozov in pramen**, **razen** električnih kablov. Delujejo na enak način kot stroji in naprave, opisane v točki št. 1 in
3. stroji in naprave **za kabliranje ali prepletanje električnih kablov** ter stroji za izdelovanje koaksialnih kablov.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** strojev, ki izvajajo operacije pred sukanjem (česanje, razprostiranje, dubliranje, sukcesivno vlečenje ali predenje) ter okvirjev za sukanje vrste, ki se uporabljajo v predilnih strojih; nekateri tovrstni stroji se lahko uporabljajo tudi za izdelovanje finih vrvic s sukanjem motvozne preje (**tar. številka 8445**).

8479 89 800 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema**:

A. Nekatere stroje in **naprave za proizvodnjo tiskanih vezij ali hibridnih integriranih vezij** na ploščah (s strojnim rezanjem večjih listov iz laminatov na podlagi iz papirja, proizvodov iz steklenih vlaken, iz keramičnega ali drugih izolacijskih snovi), kot so:

1. brusilni stroji in stroji za ultrazvočno pranje listov iz izolacijskega materiala in
2. stroje za valjanje in nalivanje za nanašanje snovi, odpornih na svetlobo, veziv ali lepil na liste iz izolacijskega materiala.

B. **Stroji za sestavljanje tiskanih vezij**, ki na tiskana vezja vgrajujejo električne komponente, ki niso izdelani s tiskanjem. Takšni stroji za sestavljanje tiskanih vezij običajno delujejo s pomočjo stisnjenega zraka. Komponente se avtomatsko dostavljajo v stroj na trakovih, stroji jih pa pritrdi na zanje namenjena mesta na plošči s tiskanim vezjem (npr. z lepljenjem ali spajkanjem). Ko so komponente vgrajene, se električno povežejo s tiskanim vezjem preko navarjenih delov žice (kontaktiranje ali povezava).

C. Nekateri stroji in naprave **za proizvodnjo monolitnih integriranih vezij** z nepovezanimi polprevodniškimi komponentami (s pomočjo izdelovanja, strojne obdelave in nalaganja plasti), kot so npr. kristalne priprave za izvlekanje, ki se uporabljajo za proizvodnjo silicijevih palic.

Vendar pa so iz te tar. podštevilke **izključeni** številni stroji in naprave za izdelovanje plošč s tiskanim vezjem ali za izdelovanje hibridnih ali monolitnih integriranih vezij in nepovezanih polprevodniških komponent, saj jih bolj podrobno **zajemajo** druge tar. številke. takšni primeri so:

a) peči za pasovno taljenje, ki se uporabljajo za pasovno taljenje silicijevih palic, oksidacijske peči za oksidacijo površin oblatov in difuzijske peči za dopiranje oblatov z nečistočami (**tar. številka 8417** ali **8514**);

b) naprave za prevlekanje (metaliziranje) izolacijske podlage (za proizvodnjo krogotokov na podlagi tankih filmov) ali oblatov s pomočjo nalaganja s hlapi (**tar. številke 8417**, **8419** ali **8514**) ali s katodnim brizganjem (**tar. številka 8543**);

c) naprave za sušenje potiskane ali oprane izolacijske podlage ter kontinualni sušilniki za oblate (**tar. številka 8419** ali **8514**);

d) centrifuge za prevlekanje izolacijskih podlag in oblatov s snovmi, odpornimi proti svetlobi, s pomočjo vrtenja (**tar. številka 8421**);

e) stroji za nanašanje jedkal na izolacijske podlage z razprševanjem (**tar. številka 8424**);

f) zaslonski tiskalniki za tiskanje izolacijske podlage s črnilom, odpornim proti jedkalom (**tar. številka 8443**)

g) stroji za jedkanje s snopom plazme, ki zgradbo polprevodniških snovi oblatov jedkajo z odstranjevanjem snovi s snopom plazme, stroji za lasersko struženje za deljenje oblatov na čipe in stroji za lasersko graviranje za graviranje plastičnih ohišij dokončanega integriranega vezja ali nepovezanih polprevodniških komponent (**tar. številka 8456**);

h) strojna orodja za struženje ali valjanje izolacijskih podlag, za rezanje silicijevih palic na oblate (t.j. oblatna žaga z notranjo luknjo), za rezanje ali luknjanje tiskanih vezij in stroji za brušenje ali poliranje podlag ali oblatov (**tar. številka 8464** ali **8465**);

ij) stiskalnice za izdelovanje plastičnih ohišij čipov s pomočjo stiskanja plastične snovi okrog čipov (**tar. številka 8477**);

k) stroji za žične povezave, ki varijo zlate žice na kontaktna mesta monolitnih integriranih vezij s pomočjo ultrazvočnega varjenja ali s pomočjo varjenja z električno kompresijo (**tar. številka 8515**);

l) naprave za električno prevlekanje izolacijskih podlag s kovinskimi prevlekami, kadi za električno kositranje povezovalnih igel čipov in pospeševalniki delcev za vstavljanje ionov v določeni element (t.j. borovih ali fosforjevih ionov) (**tar. številka 8543**);

m) naprave (fotografski načrtovalniki) za fotografsko izdelavo fotografij mask za tiskana vezja ali za prenašanje veznih diagramov (struktur) na oblate (**tar. številka 9006**);

n) projektorji za prenašanje vodnikov in veznih diagramov na izolacijsko podlago ali oblate, tiskane ali prevlečene s snovjo, odporno proti svetlobi (**tar. številka 9010**);

o) električni stroji in naprave za preizkušanje dokončanih tiskanih vezij, hibridnih integriranih vezij, oblatov ali čipov s pomočjo električnih meritev ter električni stroji in naprave za odkrivanje in lociranje napak, vključno s tistimi, ki imajo napravo za označevanje napak ali sortirno napravo za označevanje testiranih proizvodov za posebno skladiščenje (glej **tar. številko 9030**).

Vendar pa se v to tra. podštevilko uvrščajo **sistemi za odpiranje garažnih vrat**, ki so v bistvu mehanske naprave za avtomatsko odpiranje in zapiranje dvižnih garažnih vrat s pomočjo radiooddajnega krmiljenja. Te naprave so vgrajene v strop garaže in sestoje predvsem iz električnega servo motorja z gredjo, povezovalnega droga z napravo za prenos moči in iz delovne roke, pritrjene na garažna vrata. Servo motor je s kablom povezan z radijskim sprejemnikom, ki sprosti dovod energije servo motorju, ko sprejme krmilne signale iz radijskega oddajnika v vozilu. Prav tako se uvrščajo v to tar. podštevilko tudi druga avtomatska vrata (vhodna/izhodna), ki delujejo na podoben način.

Radijski oddajniki in sprejemniki, ki so potrebni za krmiljenje teh sistemov, so iz te tar. podštevilke **izključeni** če se carinijo samostojno uvrščajo se v **tar. številko 8526**, skladno pač z njihovimi osnovnimi značilnostmi.

8481 **Pipe, ventili in podobne naprave za cevovode, kotle, rezervoarje, velike posode in podobno, vključno z redukcijskimi ventili in termostatsko krmiljenimi ventili**

8481 10 110 Kombinirane s filtri ali mazalci

Ta tar. podštevilka **zajema** proizvode, ki sestoje iz različnih komponent, ki izvajajo funkcije, potrebne za uravnavanje stisnjenega zraka: filtriranje zraka (da se odstranijo nečistoče, voda, prah, itd.), uravnavanje pritiska na delovni tlak, mazanje (za mehko obratovanje pnevmatskih komponent).

Njihove značilne oblike so:

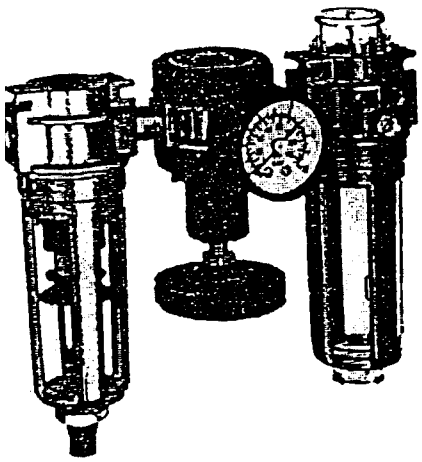

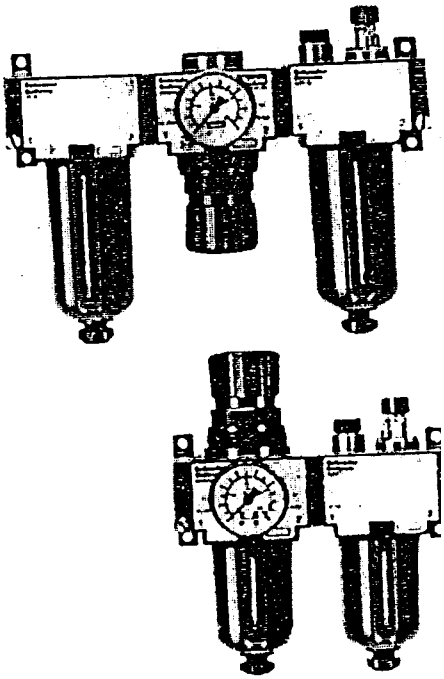

8481 10 910 Kombinirane s filtri ali mazalci

Glej opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 8481 10 110**.

85. POGLAVJE

ELEKTRIČNI STROJI, OPREMA IN NJIHOVI DELI; APARATI ZA SNEMANJE IN REPRODUKCIJO ZVOKA, TELEVIZIJSKI APARATI ZA SNEMANJE ALI REPRODUKCIJO SLIKE IN ZVOKA TER DELI IN PRIBOR ZA TE PROIZVODE

8501 Elektromotorji in električni generatorji (razen generatorskih agregatov)

V to tar. številko se npr. uvrščajo npr. elektromotorji za brisalce stekel brez brisalne roke in gumice, čeprav skupaj s ustreznim prenosnikom sile, ki spreminja krožno gibanje v izmenično gibanje brisalcev v dveh smereh, in elektromotorji za centralno zaklepanje avtomobilskih vrat z vgrajenim prenosnikom sile.

8502 Električni generatorski agregati in rotacijski konverterji (pretvorniki)

Poleg električnih strojev, opisanih v Komentarju HS k **tar. številki 8502** v delih (I) in (II), se v to tar. številko uvrščajo **kaskadni konverterji**, Ward - Leonardovi agregati in krožni defazerji.

8502 30 910 Turbogeneratorji

Turbogeneratorje neposredno ženejo plinske ali parne turbine. Imajo trdni cilindrični rotor z vzdolžnimi žlebovi, v katerih so vgrajene indukcijske tuljave. Rotor je lahko iz enega kosa, lahko pa iz več trdnih delov. Turbo generatorji so v glavnem zračno hlajeni, vendar turbo generatorje visoke zmogljivosti hladi vodik.

8503 00 Deli, ki so izključno ali pretežno primerni za uporabo s stroji iz tar. št. 8501 ali 8502

Ta tar. številka **ne zajema** spojnih plošč elektromotorjev (**tar. št. 8536**)

8504 Električni transformatorji, statični konverterji (npr. usmerniki) in indukcijske tuljave

Poleg proizvodov, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8504**, se v to tar. številko uvrščajo še:

1. nastavljivi transformatorji (npr. kazalniški transformatorji) in transformatorji s spremenljivim razmerjem;
2. indukcijske tuljave za fluoroscenčne cevi;
3. posebni transformatorji za komunikacije;
4. kompenzacijska navitja;
5. izhodna navitja;
6. izravnalna indukcijska navitja;
7. tuljave za modificiranje indukcije;

8. balast za električne žarnice in cevi na praznjenje;
9. Pupinove tuljave
10. Godefroyjeve tuljave in
11. kompleti za stabiliziranje (usmernik z regulatorjem)

V to tar. podštevilko se uvrščajo tudi usmerniški elementi iz selena in bakrovega oksida - bodisi posamezni (predvsem selenske plošče), bodisi mnogodelni.

Vendar pa se zaradi uporabe opombe št. 2 k 85. poglavju v to tar. številko **ne uvrščajo** germanijevi ali silicijevi kristalni elementi (vgrajeni, posamezni ali mnogodelni), opremljeni ali neopremljeni s hladilnimi ali izolacijskimi napravami itd.), v kolikor niso kombinirani s kakšnim drugim električnim elementom, kot npr. s transformatorjem ali uporom (**tar. številka 8541**).

Iz te tar. številke so **izključeni** še:

a) komutatorji za večdelne transformatorje (**tar. številka 8536**);
b) usmerniške žarnice, cevi in valji, kot npr. fanotroni, tiratroni, ignitroni in visokonapetostne usmerniške žarnice za opremo z rentgenski žarki (**tar. podštevilka 8540 89 900**) in
c) regulatorji napetosti iz **tar. številke 9032**.

8505 Elektromagneti; trajni magneti in izdelki, ki so namenjeni, da po namagnetenju postanejo trajni magneti; vpenjalne glave, vpenjalne naprave in podobna držala za obdelovance na osnovi elektromagnetov ali trajnih magnetov; elektromagnetne sklopke in zavore; elektromagnetne dvigovalne glave

8505 90 100 Elektromagneti

Ta tar. podštevilka **zajema** magnete, ki delujejo na elektriko in ki so pritrjeni na vrata zasebnih avtomobilov in ki so del sistema centralnega zaklepanja vrat. Tak sistem je povezan z virom energije v vozilu in se sproža s krmilnimi signali električne krmilne naprave, ki pripada temu sistemu. Če se ena izmed vrat zaprejo ali odprejo ročno, se tudi druga istočasno zaprejo ali odprejo elektromagnetno.

Vendar pa ta tar. podštevilka **ne zajema** elektromagnetnih vbrizgovalnih ventilov za vžig svečk, ter stroje za kompresijo v motorjih z notranjim zgorevanjem, katerih igle na valjih so opremljene z magnetnimi tuljavami in napajalniki (**tar. podštevilka 8409 91 000** ali **8409 99 000**).

8506 Primarne celice in primarne baterije

8506 10 110 Cilindrične celice

Cilindrične celice imajo krožni prerez. Pozitivni in negativni pol sta na nasprotnih koncih. Dolžina cilindričnih celic je večja od njihovega premera.

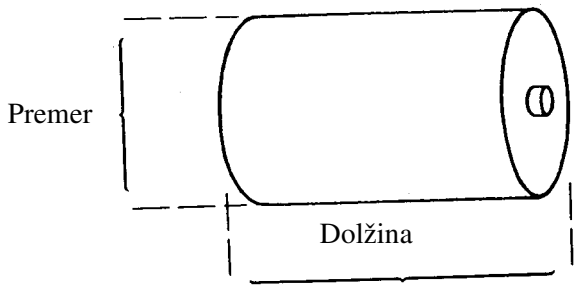

8506 10 150 Gumbaste celice

Višina teh celic je manjša ali enaka njihovemu premeru.

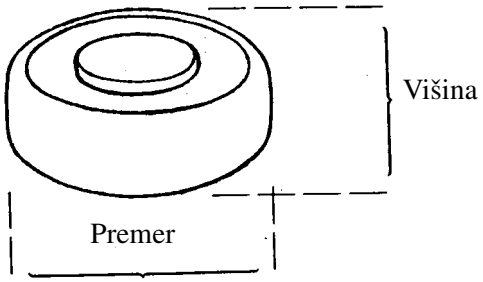

8506 10 910 Cilindrične celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 110**.

8506 10 950 Gumbaste celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 150**.

8506 30 100 Cilindrične celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 110**.

8506 30 300 Gumbaste celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 150**.

8506 40 100 Cilindrične celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 110**.

8506 40 300 Gumbaste celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 150**.

8506 50 100 Cilindrične celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 110**.

8506 50 300 Gumbaste celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 150**.

8506 50 100 Cilindrične celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 110**.

8506 60 300 Cilindrične celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 150**.

8506 80 110 Gumbaste celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 150**.

8506 80 150 Gumbaste celice

Glej opombe k **tar. podštevilki 8506 10 110**.

8507 Električni akumulatorji, vključno s separatorji zanje, pravokotni ali ne, vključno s kvadratnimi

od 8507 20 100 do 8507 20 890 Drugi svinčeni akumulatorji

Razen akumulatorjev vrste, ki se uporabljajo za zaganjanje batnih motorjev (glej **tar. podštevilke od 8507 10 100 do 8507 10 890**), **zajemajo** te tar. podštevilke električne **svinčeno-kisle akumulatorje**, omenjene v Komentarju HS k **tar. številki 8507**, tretji odstavek pod (1). Ti akumulatorji se uporabljajo npr. za pogon električnih vozil in za oskrbo telekomunikacijskih naprav z energijo.

od 8507 30 100 do 8507 30 980 Nikelj - kadmijevi

Akumulatorji iz teh tar. podštevilk se uporabljajo predvsem v varnostnih svetilkah rudarjev in pogosto kot nadomestilo suhih baterij v opremi, kot so npr. prenosni radijski in televizijski aparati, električni brivniki in druga električna oprema.

8507 80 100 in 8507 80 990 Drugi akumulatorji

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** srebrovo - cinkove in srebrovo - kadmijeve akumulatorje.

od 8507 90 100 do 8507 90 980 Deli

Ti dve tar. podštevilki **ne zajemata** za vklopljanje in izklapljanje delov elementov akumulatorja (**tar. podštevilka 8536 90 900**).

8509 Elektromehanski gospodinjski aparati z vdelanim elektromotorjem

8509 80 000 Druge naprave

Ta tar. podštevilka **zajema** električne **aparate za nego nohtov in prstov** (manikirni in pedikurni aparati), v katerih je tudi **elektromotor**, povezan z el. žico z enoto za oskrbo z el. energijo (glavna enota), ki pripada aparatu.

8510 Aparati za britje in aparati za striženje ter naprave za odstranjevanje dlak z vgrajenim elektromotorjem

8510 10 000 Brivski aparati

Brivski aparati z vgrajenim strižnikom za lase se uvrščajo v to tar. podštevilko.

8511 Električna oprema za vžiganje in zaganjanje motorjev z notranjim zgorevanjem, ki se vžigajo s pomočjo svečke ali kompresije (npr. magneti za vžig, dinamomagneti, vžigalne tuljave, vžigalne svečke in svečke za predgretje, električni zaganjalniki), generatorji (npr. diname in alternatorji) in reglerji zanje

8511 40 100 in 8511 40 900 Zaganjalniki za motor in dvonamenski generatorji zaganjalnikov

Oprema iz teh dveh tar. podštevilk običajno deluje na enosmerni el. tok napetosti 6, 12 ali 24 voltov in ima posebne naprave za povezavo z motorji.

Ti dve tar. podštevilki **zajemata**:

1. zaganjalnike za motor z drsno armaturo, zaganjalnike z drsnim peresom, zaganjalnike z helikoidalnim gibom ter zaganjalnike z drsnim zobatim kolesom in helikoidalnim gibom in
2. opremo, ki je rezultat kombinacije zaganjalnika in generatorja v eni enoti.

8512 Električna oprema za razsvetljavo in signalizacijo (razen proizvodov iz tar. številke 8539), vetrobranski brisalci, naprave za odmrzovanje in naprave za razmeglitev za dvokolesa in motorna vozila

8512 90 000 Deli

Ta tar. podštevilka **zajema** okvire in žaromete za glavne (sprednje) luči ter roke brisalcev (z brisalnimi gumicami ali brez njih) za električne brisalce vetrobranskega stekla.

Vendar pa ta tar. podštevilka **ne zajema** nosilcev (podnožij oz. grla) luči (**tar. podštevilka 8536 61 100** ali **8536 61 900**).

8516 **Električni pretočni ali akumulacijski grelci in potopni grelniki; električni aparati za ogrevanje prostorov in električne naprave za ogrevanje tal; elektrotermični aparati za urejanje pričeske (npr. aparati za sušenje las, aparati za kodranje las in drugi) ter aparati za sušenje rok; električni likalniki; drugi elektrotermični aparati za gospodinjstvo; električni grelni uporniki, razen upornikov iz tar. številke 8545**

od 8516 10 110 do 8516 10 900 Električni pretočni ali akumulacijski grelci vode in potopni grelci

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. grelce za vodo, ki so istočasno pretočni in akumulacijski in
2. električne grelnike, ki so namenjeni samo za vročo vodo ali za vročo vodo in nizkotlačno paro.

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** električno ogrevanih parnih bojlerjev in bojlerjev za "**pregreto paro**" (**tar. številka 8402**).

od 8516 21 000 do 8516 29 990 Električne naprave za ogrevanje prostorov in naprave za ogrevanje tal

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. električne ogrevalne **naprave za savne** in
2. ogrevalne naprave na baterije **za ogrevanje in odmrzovanje zaledenelih ključavnic** na motornih vozilih (z vstavljanjem grelnega elementa v zaledenelo ključavnico). Te majhne prenosne naprave lahko imajo tudi svetilko, kakršne se uvrščajo v **tar. številko 8513** (za osvetlitev pri delu).

8516 60 100 Kuhalniki (ki imajo vsaj eno ploščo in pečico)

Kuhalniki sestoje iz vsaj ene plošče in pečice (ki ima lahko tudi mikrovalovno enoto ali roštilj).

8516 79 800 Drugo

Poleg naprav, opisanih v Komentarju HS k **tar. številki 8516** v delu (E) od (5) do (7) in od (9) do (18), **zajema** ta tar. podštevilka še:

1. **elektro savne** z infrardečimi grelci (kabine za znojenje);
2. plošče **za gretje nog**;
3. električno ogrevane police **za čevlje** in
4. naprave **za čiščenje kontaktnih leč**, ki sestoje iz dveh majhnih električno ogrevanih delov s privitimi pokrovčki za držanje leč in za gretje čistilne tekočine.

8516 80 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** grelno žico, grelne kable, grelne trakove in podobne proizvode, ki so izolirani in grejejo stropove, stene, cevi, kontejnerje in podobno.

Vendar pa ta tar. podštevilka **ne zajema** grelnih upornikov, ki so povezani z deli opreme, na primer navadnih plošč za likalnike in plošč za električne kuhalnike (**tar. podštevilka 8516 90 000**).

8517 Električni aparati za žično telefonijo in telegrafijo, vključno telefonski aparati z brezžično slušalko ter telekomunikacijski aparati za žične sisteme z nosilnim tokom ali za digitalne žične sisteme; videofoni

8517 10 000 Telefonski aparati

Poleg telefonski aparatov, opisanih v Komentarju HS k **tar. številki 8517** v delu (I) pod (A), se v to tar. podštevilko uvrščajo telefonski aparati na pritisk gumba, ki imajo vgrajen čitalnik magnetnih kartic, podatkovni displej, ploščo z elektronskim mikrovezjem in mikroprocesorjem, več shranjevalnikov podatkov, uro in modulator - demodulator (modem). Te naprave se lahko uporabljajo tudi kot podatkovni terminali (npr. v veleblagovnicah) za preverjanje magnetnih kreditnih kartic ali čekov ter za prenos podatkov o prodaji preko telefona v stroje za obdelavo podatkov.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi telefone, z brezžično slušalko katerih osnovna enota je po žici povezana s telefonskim omrežjem, ročna enota pa je prenosna in ima radijsko povezavo z osnovno enoto.

8517 50 000 Drugi aparati za žične sisteme z nosilnim el. tokom

Oprema, ki se uvršča v to tar. podštevilko, se lahko uporablja za istočasni prenos velikega števila sporočil po eni sami telefonski ali telegrafski liniji (npr. koaksialni kabel). Lahko se uporablja tudi za prenos sporočil, ki kot linijo uporablja električno omrežje (npr. za povezavo energetske postaje s podpostajami).

Njihovo delovanje temelji načeloma na proizvodnji nosilnega el. toka, ki je moduliran z električnimi impulzi, ki predstavljajo besede, sporočila ali kakršnokoli drugo informacijo, ki se prenaša.

8517 80 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. De Hellove aparate;
2. Telegrafske aparate za prenos sporočil na dolge razdalje v obliki svetlobnih impulzov, poslužujoč se optičnih steklenih kablov.

Med te aparate **spadajo**:

a) oddajniki z diodami za oddajanje svetlobe, ki spreminjajo električne signale v svetlobne za nadaljnji prenos;

b) sprejemniki, ki sprejemajo svetlobne signale preko optičnih steklenih kablov in jih spreminjajo nazaj v električne s pomočjo fotodiod in

c) oddajniki - sprejemniki, pri katerih je zgoraj sta oddajnik in sprejemnik zgoraj omenjene vrste združena v istem ohišju.

3. Telefonske kopirne aparate (telekopirne naprave) za prenos faksimilov, besedil ali skic na velike razdalje po telefonskih linijah. Ta telegrafski aparat je povezan s telefonskim aparatom. Naprava sestoji predvsem iz oddajnega dela, v katerem je naprava za skeniranje izvirnika na način "**pika po piki**", ter iz sprejemnega dela, ki ima snemalno napravo (toplotni tiskalnik) visoke občutljivosti. Ta naprava je primerna tako za oddajo kot avtomatski sprejem kopij.
4. Risalnike vremenskih kart. To so telegrafski sprejemniki, v katerih se modulirani signali, prejeti po kablu, spremenijo v električne impulze, ki krmilijo snemalne elektrode. Rezultat teh impulzov je, da elektrode izžgejo črte iz pik na metaliziran papir in tako narišejo vremenske karte.

8518 **Mikrofoni in njihova stojala; zvočniki, vključno z zvočniki v zvočnih omaricah; naglavne slušalke, slušalke za eno uho in kombinacije z mikrofonom; avdiofrekvenčni električni ojačevalniki; električni sestavi za ojačevanje zvoka**

8518 40 910 Ojačevalci iz te tar. podštevilke lahko obdelajo **samo en vhodni signal** in tega potem ojačenega oddajajo preko enega ali **več izhodov**.

8519 **Gramofoni z vgrajenim ojačevalnikom ali brez njega, glazbeni avtomati na plošče, kasetni magnetofoni in drugi aparati za reprodukcijo zvoka, ki nimajo vgrajene naprave za snemanje zvoka**

8519 91 100 Z vgrajenim ojačevalcem, brez vgrajenih zvočnikov, na zunanji vir energije in dimanzij, ki ne presegajo 170 x 100 x 45 mm.

Pri določanju dimenzij teh naprav se upoštevajo samo mere ohišja. Ne upoštevajo se izstopajoči deli za nastavitve in razna pritrdila.

8520 **Magnetofoni in drugi aparati za snemanje zvoka, z vgrajenimi enotami za reprodukcijo zvoka, ali brez njih**

od 8521 10 300 do 8521 10 800 V to tar. podbtevilko se uvrščajo “kamkoderji”, ki imajo vgrajeno v skupnem ohišju: videosnemalni del in televizijsko kamero in imajo možnost snemanja tudi TV - slike preko zunanjega tunerja.

8522 **Deli in pribor uporabni predvsem ali v glavnem z aparati iz tar. št. 8519 do 8521**

522 90 50 Elektronski sklopi

Glej opombe k **tar. podštevilki 8473 10 100**.

8523 **Pripravljeni prazni nosilci za zvočna snemanja ali podobna snemanja drugih fenomenov, razen izdelkov iz 37. poglavja**

od 8523 11 000 do 8523 13 000 Magnetni trakovi

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi trakove, ki jih je moč pred uporabo narezati na željene dolžine.

8524 91 100 V to tar. podbtevilko se uvrščajo vse vrste magnetnih diskov, ki vsebujejo podatke ali navodila za AOP - stroje - “software”

8525 **Oddajniki za radiotelefonijo, radiotelegrafijo, radiodifuzijo ali televizijo, vključno z oddajniki z vgrajenim sprejemnikom ali aparatom za snemanje ali reprodukcijo zvoka; televizijske kamere; video kamere za snemanje posamičnih slik in drugi video snemalne kamere**

8525 10 100 in 8525 10 900 Aparati za oddajanje (oddajniki)

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** aparate za oddajanje (oddajnike) za naprave za klicanje ali "paging", ki delujejo na osnovi indukcije.

8525 20 100 in 8525 20 990 Aparati za oddajanje (oddajniki) z vgrajenim sprejemnikom

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** aparate, ki sestoje iz vseh elementov, potrebnih za **oddajanje in sprejemanje, v enem ohišju**. Takšni primeri so npr. t.i. walkie - talkiji, ki imajo baterije ali akumulatorje, potrebne za njihovo delovanje, ali pa oddajno - sprejemne naprave, katerih vir energije je ločen in povezan z napravo po kablu.

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** tudi enote, v katerih sta **sprejemnik in oddajnik nameščena v različnih oddelkih ohišja**, v kolikor predstavljata funkcionalno enoto. Da lahko štejeta za funkcionalno enoto, morata biti oddajnik in sprejemnik vgrajena blizu eden drugemu (npr. v istih prostorih ali v istem vozilu) in imeti nekatere skupne elemente (kot npr. anteno).

8525 20 910 Oddajniki z vdelanim sprejemnikom, za mobilno telefonijo

Ta tar. podštevilka **zajema mobilne celularne telefone**. Ti telefoni oddajajo in sprejemajo radijske signale. Medsebojno povezani radijski centri (bazne postaje) jih sprejemajo in predajajo naprej. Vsaka bazna postaja pokriva določeno geografsko območje (celico). Če se uporabnik med telefoniranjem premakne iz enega območja (celice) na drugo območje, se lahko pogovor nadaljuje avtomatično in brez prekinitve.

od 8525 30 100 do 8525 30 990 Televizijske kamere

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** elektronskih bralnih naprav za osebe s prizadetim vidom, v katerih je nameščena televizijska kamera ob televizijskem sprejemniku v istem ohišju in ki na zaslonu televizijskega sprejemnika v povečani obliki prikazuje izvirno besedilo (npr. časopis ali knjigo) (**tar. številka 8528**).

8527 **Sprejemniki za radiotelefonijo, radiotelegrafijo ali radiodifuzijo, vključno s sprejemniki, kombiniranimi v istem ohišju z aparatom za snemanje ali reprodukcijo zvoka ali z uro**

Glede oddajnikov, kombiniranih s sprejemnikom glej opombe Komentarja KN k **tar. podštevilkama 8525 20 100** in **8525 20 990**.

od 8527 21 100 do 8527 29 000 Radijski sprejemniki, ki ne morejo delovati brez zunanjega vira energije vrst, ki se uporabljajo za motorna vozila, vključno z aparati za sprejem radijske telefonije in radijske telegrafije

Opombe Komentarja KN k tar. številkam od 8527 31 100 do 8527 39 990 se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za te tar. podštevilke.

od 8527 31 100 do 8527 39 990 Drugi radijski sprejemniki, vključno z aparati za sprejemanje radijske telefonije in radijske telegrafije

Te tar. podštevilke **zajemajo** radijske sprejemnike, opremljene s selektorskimi vezji, ki omogočajo nastavitev na določeni kanal ali nosilno frekvenco in ki imajo tudi demodulacijska vezja. Ti aparati so običajno izdelani za obratovanje z eno anteno ali s skupnim antenskim sistemom (visokofrekvenčna kabelska distribucija).

od 8527 31 110 do 8527 31 980 Kombinirani z aparatom za snemanje ali reprodukcijo zvoka

Te tar. podštevilke **zajemajo** kompaktne stereo enote ("**glasbeni centri**") za stereofonsko sprejemanje glasbe in govora. V njih je **radijski sprejemnik** z **ojačevalcem**, CD - plejer in po **možnosti kasetni snemalnik** - vse to je sestavljeno **v enem ohišju**. Pripadajoči zvočniki se uvrščajo v te tar. podštevilke, v kolikor so vgrajeni v skupno ohišje in pripravljeni skupaj s stereo kompaktno enoto.

Stereo sistemi (hi-fi), ki sestoje iz modularnih enot, ki so vsaka v svojem ohišju, se uvrščajo v te tar. podštevilke **samo**, če ločene modularne enote predstavljajo kombinacijo proizvodov z bistvenim značajem radijskih sprejemnikov.

8527 31 100 V istem ohišju z enim ali več zvočniki

Ta tar. podštevilka **zajema** aparate, od katerih ni moč ločiti zvočnikov.

Vendar pa se v to tar. podštevilko **ne uvrščajo** aparati z ločljivimi zvočniki, četudi je zvočnike moč združiti z aparatom s pritrdili (**tar. podštevilka 8527 31 910** ali **8527 31 980**).

8527 39 100 V istem ohišju z enim ali več zvočniki

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 8527 31 100**.

8528 Televizijski sprejemniki, kombinirani ali ne v istem ohišju z radijskimi sprejemniki ali aparati za snemanje ali reprodukcijo zvoka ali slike; videomonitorji in videoprojektorji

V to tar. številko se **ne uvrščajo** aparati za prenos sporočil po telefonskih žicah (po Morsu, Baudotu, ISO, ASCII - kode ali po drugih kodah) kakor tudi tekstov prikazanih na monitorjih. (**tar. št. 8517**)

8528 12 in 8528 13 Oprema za televizijsko projekcijo

Oprema za televizijsko projekcijo sestoji iz aparatov z eno ali več vgrajenimi slikovnimi cevmi, ki projecirajo podobe preko optičnega sistema na zaslon.

Projekcijski zaslon je lahko vgrajen v isto ohišje skupaj s televizijskim sprejemnikom, ali pa je ločen.

od 8528 21 do 8528 22 Video monitorji

Te tar. podštevilke **zajemajo** aparate, ki sestavljajo vidne podobe iz video signalov, s katerimi jih oskrbuje televizijska kamera, ki je z njimi povezana neposredno ali preko kabelskega prenosa.

Ti aparati sestoje predvsem iz naprav, ki lahko proizvajajo svetlobne točke in jih reproducirajo na zaslon istočasno z izvornimi signali. V teh aparatih je en ali več video ojačevalcev, katerih intenziteta točke se lahko spreminja. Ti monitorji imajo lahko ločene vhode za rdečo (R), zeleno (G) in modro (B) barvo, ali pa so lahko kodirani skladno z določenimi standardi (NTSC, SECAM, PAL, D-MAC itd.). Da lahko monitor sprejme kodirane signale, mora biti opremljen z napravo za dekodiranje (z dekoderjem), ki je sposoben dekodirati in razlikovati med R, G in B signali.

Najobičajnejše sredstvo za sestavljanje (rekonstrukcijo) slike sta katodna cev za neposredno projeciranje in projektor s tremi projekcijskimi katodnimi cevmi. Vendar pa tudi drugi monitorji dosegajo enak rezultat na druge načine (npr. s pomočjo zaslonov s tekočimi kristali (LCD), s pomočjo difrakcije svetlobnih žarkov na oljnem filmu).

od 8528 12 520 do 8528 12 760 Z integralno cevjo

Te tar. podštevilke **zajemajo** aparate, ki imajo kombinirano funkcijo iskalnika in monitorja v istem ohišju in z možnostjo hkratne uporabe nekaterih elementov enega in drugega. Televizijski aparati za domačo rabo v glavnem **spadajo** v to skupino aparatov.

Diagonalna izmera zaslona pomeni, premočrtno diagonalno dolžino aktivnega dela slikovne cevi.

od 8528 12 810 do 8528 12 890 Z zaslonom

Ta tar. podštevilka **zajema** aparate z zaslonom iz tekočih kristalov (LCD zasloni).

8528 12 900 Video iskalniki (tunerji)

Ta tar. podštevilka **zajema** aparate, ki imajo selekcijska vezja, ki omogočajo iskanje posebnega kanala ali nosilne frekvence, poleg tega pa tudi demodulacijske tokokorge. Ti aparati so v glavnem izdelani za delovanje z individualno anteno ali skupno anteno (visokofrekvenčna kabelska distribucija). Izhodni signal se lahko uporablja kot vhodni signal video monitorja ali za video snemalne ali reprodukcijske aparate. Signal sestoji iz originalnega signala kamere (t.j. nemoduliranega za prenos).

Včasih so ti aparati opremljeni tudi z dekoderjem (barve) ali separacijskimi vezji za sinhronizacijo.

8528 20 200 Video monitorji

Opombe komentarja k **tar. podštevilkama 8528 10 610** in **8528 10 690** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

V monitorjih iz te tar. odštevilke je lahko video signal neodvisen od sinhronizacijskega signala (ločena vhoda), lahko pa sta kombinirana. V slednjem primeru mora biti monitor opremljen z vezjem, ki ločuje sinhronizacijski signal od "**kombiniranega video signala**".

od 8528 20 710 do 8528 20 790 Z integralno cevjo, z diagonalno dimenzijo zaslona

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilkam od 8528 10 710 do 8528 10 780**.

8528 21 900 Drugi

Glede iskalnikov iz teh tar. podštevilk se zanje *mutatis mutandis* uporabljajo opombe komentarja k **tar. podštevilki 8528 12 910**.

8529 Deli, ki so primerni izključno ali pretežno namenjeni za uporabo z aparati iz tar. številk od 8525 do 8528

od 8529 90 100 do 8529 90 880 Drugi

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. številčnice;
2. iskalne bloke;
3. diagrame za televizijske kamere in
4. t.i. PAL - SECAM adapterje. To so dekodirne plošče (plošče tiskanih vezij, vgrajene v električne komponente) za naknadno vgradnjo v televizijske sprejemnike za sprejem po sistemu PAL. Omogočajo sprejem tako po sitemu PAL kot po sistemu SECAM.

Te tar. podštevilke npr. **ne zajemajo** cevnih usmernikov (ki se uvrščajo kot cevi glede na material, iz katerega so izdelani) in trinožnih stojal za televizijske kamere, kakršna se uporabljajo za kinematografske kamere (**tar. številka 9007**).

8529 90 720 Elektronski sklopi

Glej opombe k **tar. podštevilki 8473 10 100**.

8531 Električni aparati za zvočno ali vizuelno signalizacijo (npr. zvonci, sirene, označevalne table, alarmni aparati za zaščito pred krajo ali požarom), razen električnih aparatov iz tar. številk 8512 ali 8530

od 8531 10 200 do 8531 10 800 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema** električne javljalnike vlomov. Pri teh aparatih je radijski oddajnik vgrajen v senzor. Oddajnik da osrednji enoti, opremljeni z radijskim sprejemnikom, signal za sprožitev javljalne naprave (npr. sirene ali utripajoče luči itd.).

8531 20 100 in 8531 20 800 — Označevalne plošče z napravami na tekoče kristale (LCD) ali diodami za oddajanje svetlobe (LED)

Te tar. podštevilke **zajemajo** razne elektroluminiscenčne diodne plošče, ki uporabljajo v glavnem numerične in/ali alfanumerične signale ali displeje, kot so npr. tiste, izdelane iz celic z diodami, ki oddajajo svetlobe različnih barv. Vsak znak ima določeno število diod, ki oddajajo svetlobo v obliki komponent, ki so bodisi nepovezane, bodisi povezane z enim samim mikročipom. Te naprave so vgrajene v tiskano vezje s pogonskim kolesom ali dekoderjem. Vsak dig ali skupina digov je prekrita s prozorno snovjo, ki ojačuje intenziteto svetlobnih točk, katere proizvajajo diode in tako se oblikujejo podobe ali črke - kot posledica sunka, privedenega v vezje z vhodnim signalom.

8531 90 000 — Deli

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. ročne deaktivatorje protitatvinskih obeskov in protitatvinske obeske, pripete na blago v trgovinah. Ko obesek pride v javljalno področje protivlomnega sistema na izhodu iz trgovine (vrste, ki se uvršča v **tar. podštevilko 8531 10 900**), vpliva na sprejemno elektroniko sistema in sproži alarm.

Ta tar. podštevilka pa **ne zajema** prekrivalnih papirnatih obeskov v obliki tiskanih vezij (**tar. številka 8534 00**).

8534 00 — Tiskana vezja

Ta tar. številka **zajema papirnate obeske v obliki tiskanih vezij** za preprečevanje tatvine (npr. v knjigah v knjižnicah).

8536 — Električni aparati za vklapljanje in izklapljanje ali za zaščito električnih tokokrogov ali za povezavo z električnimi tokokrogi ali v njih (npr. stikala, releji, varovalke, dušilni elementi motečih valov, vtiči in vtičnice, žarnična grla in razdelilne omarice) za napetosti do vključno 1000 V

Poleg aparatov, opisanih v Komentarju HS k **tar. številki 8536** v delih od (I) do (III), se v to tar. številko uvrščajo:

1. telefonske razdelilne omarice;
2. vmesni deli ali veziščne plošče za tramvajsko zračno napeljavo;
3. veziščne plošče za elektromotorje;
4. komutatorji za mnogotočkovne transformatorje;
5. povezovalni deli za akumulatorske elemente;
6. t.i. indukcijska stikala za prižiganje od blizu - elektronska stikala, ki imajo prosto sevajočo tuljavo in ki se uporabljajo **za brezžično prižiganje ali ugašanje stikala**

v trenutku, ko se kovinski predmet pojavi v neurejenem polju indukcijske tuljave. Takšna stikala se uporabljajo npr. v strojnem orodju, v strojih, ki ženejo tekoči trak in v tehtalnih napravah namesto mehansko krmiljenih električnih stikal;

7. stikala za vklop in izklop, nameščena v istem ohišju z napravo za modulacijo intenzitete (senčnik). S pomočjo te naprave ni moč le vklapljati in izklapljati krmiljenih žarnic, temveč tudi kontinualno uravnavati intenziteto svetlobe, ki jo dajejo;

8. t.i. **kontaktne blazinice za povezovanje električnih tokokrogov** (vezij). Sestoje iz dveh gibkih filmov ali plastik, naloženih ena na drugo, v kateri je v pravilnih razmikih vloženo veliko število elektroprevodnih kontaktnih mest iz silicijeve gume. Takšni kontakti so vgrajeni npr. pod ključe telefonskih aparatov. Vsakič, ko je ključ vstavljen, se stakneta ustrezni kontaktni točki dveh filmov, s tem pa se vzpostavi električni tokokrog.

9. **elektronska stikala, ki delujejo brezžično**, pri čemer uporabljajo polprevodniške komponente (npr. transistorje, tiristorje, integrirana vezja itd.).

Vendar pa ta tar. številka **ne zajema**:

a) izolacije in oblog za električne vode (v glavnem **tar. številka 7326**) in

b) opreme za kontrolo železniških in drugih komunikacijskih poti (**tar. številka 8530**).

8536 50 110 Stikala - pritiskači (pritisna stikala)

Ta tar. podštevilka **ne zajema** stikal, ki reagirajo na dotik (**tar. podštevilka 8536 50 190**).

8536 90 010 Vnaprej izdelani elementi električnih tokokrogov

Ta tar. podštevilka **zajema** elemente za prenos električne energije, ki so izdelani za takojšnjo vgradnjo. Takšni elementi omogočajo določeno prostorsko prilagodljivost glede na izvor energije in električne stroje in opremo. Kontaktne točke na teh proizvodih so sponske ali drsne. Najznačilnejše primerke podaja naslednja skica:

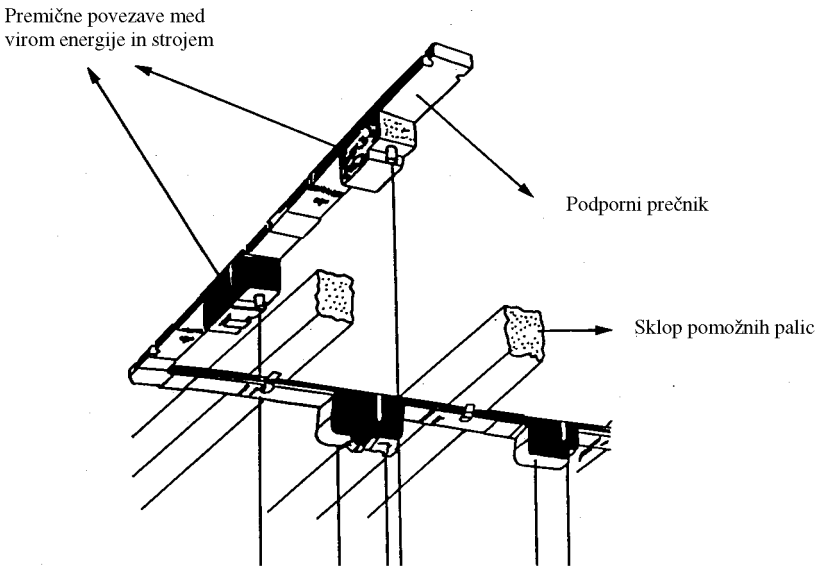

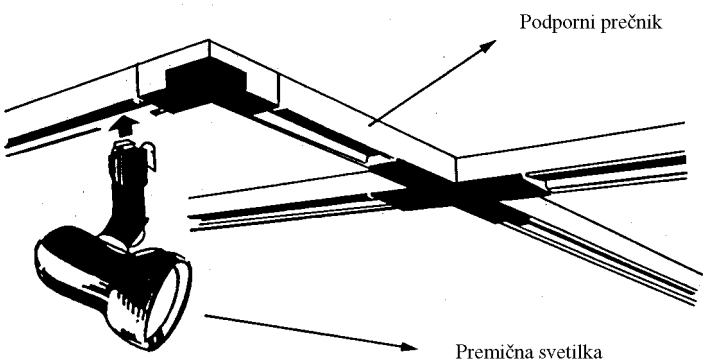

8537 **Table, plošče, pulti, mize, omare in druge osnove, opremljene z dvema ali več izdelki iz tar. št. 8535 ali 8536, za električno krmiljenje ali razdeljevanje električnega toka, vključno s tistimi z vgrajenimi instrumenti in aparati iz 90. poglavja in aparati za numerično krmiljenje, razen telefonskih central iz tar. št. 8517**

Ta tar. številka **zajema** sklope na podlagah (npr. na ploščah, v škatlah) s predmeti opreme iz **tar. številke 8536** (npr. s stikali za luči).

8537 10 910 Krmilniki s programiranim spominom

Ta tar. podštevilka **zajema** plošče - sklope, ki imajo vgrajen spomin za električno krmiljenje strojev. Te naprave niso pritrjene samo skupaj z opremo iz **tar. številke 8535** ali **8536** (npr. releji), temveč tudi npr. s tranzistorji ali tiristorji iz **tar. številke 8541** ter s stikalnimi napravami, poleg katerih imajo še mikroprocesor (npr. za logično procesiranje in upravljanje vhodov in izhodov), pa tudi vmesne povezovalne elemente in vir energije.

8537 10 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. dislocirane kabelske kontrolne enote za video rekorderje. To so električni kontrolni bloki (z vgreznimi stikali in drugimi električnimi komponentami, vgrajenimi v ploščo), ki se uporabljajo za izvajanje vseh funkcij povezanega videorekorderja preko povezovalnega kabla;
2. električne krmilne naprave za prodajne avtomate. Te sestoje iz krmilnega bloka, v katerem so poleg relejev in električnih stikal še triode in integrirana vezja.
3. električne programatorje brez vgrajene ure.

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

a) električnih krmilnih naprav, znanih pod imenom **"joystick"** (**tar. št. 8473**) in

b) brezžičnih infrardečih ročnih krmilnih enot za video rekorderje, televizijske sprejemnike in drugo električno opremo (**tar. številka 8543**).

8538 Deli, ki so izključno ali pretežno primerni za uporabo z aparati iz tar. številk 8535, 8536 ali 8537

8538 90 100 Elektronski sklopi

Glej opombe k **tar. podštevilki 8437 10 100**.

8539 Električne žarnice z nitko in električne žarnice na razelektrenje, vključno zaprte reflektorske žarnice z naparjenim zrcalom, ultravijolične in infrardeče žarnice; obločnice

Razen nekaterih vrst obločnic (glej opombe komentarja k tar. podštevilkam od 8539 40 100 do 8539 40 900), ki so posebej opremljene ali vgrajene, se v to tar. številko uvrščajo samo žarnice in cevi kot takšne in njihovi deli, ki so razpoznavni v skladu z opombo št. 2 (b) k oddelku XVI.

Aparati, opremljeni s takšnimi žarnicami (ki sestoje npr. iz preprostega reflektorja s podpornikom ali na podlagi), se uvrščajo v svoje ustrezne tar. številke, kot svetlobna oprema (**tar. številka 9405**), kot grelna oprema (npr. **tar. številka 7321**) ali kot medicinska oprema (**tar. številka 9018**) itd.

od 8539 21 100 do 8539 29 900 Druge žarnice z nitko, **razen** ultravijoličnih in infrardečih žarnic

Te tar. podštevilke ne **zajemajo**:

1. žarnic z uporniki (ogljikova nitka) in raznih žarnic z uporniki z železnimi nitkami v vodiku (**tar. številka 8533**) in
2. kompletov električnih žarnic določene dolžine, v katerih je določeno število okrasnih žarnic, ki se uporabljajo pretežno **za okraševanje novoletnih jelk** (**tar. številka 9405**).

od 8539 31 100 do 8539 39 90 Žarnice na razelektrenje, **razen** ultravijoličnih in infrardečih žarnic

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

a) ksenonove cevi;

b) spektralne žarnice na praznjenje;

c) žarilne žarnice na praznjenje in

d) alfanumerične cevi.

od 8539 40 100 do 8539 40 900 Ultravijolične in infrardeče žarnice; obločnice

Te tar. podštevilke **zajemajo**;

1. **Ultravijolične žarnice in cevi**. Poleg za uporabo, navedeno v Komentarju HS k **tar. številki 8539** v delu (D), so te žarnice namenjene še za:

   a) aktinokemično tiskanje;

   b) vitaminizacijo;

   c) sterilizacijo;

   d) fotokemiko in

   e) proizvodnjo ozona.

2. **Infrardeče žarnice in cevi**. Poleg za uporabo, navedeno v Komentarju HS k **tar. številki 8539** v delu (D), so te žarnice namenjene še za:

   a) ogrevanje prostorov;

   b) opremo za infrardeče oddajnike (npr. za protitatvinske aparate) in

   c) znanstvene raziskave (npr. za spektralno analizo).

3. **Obločnice**, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 8539** v delu (E).

   Obločnice z ogljikovo elektrodo so instalirane npr. v opremi za kinematografske projekcije iz **tar. številke 9007**, ali pa se uporabljajo v opremi za reprodukcijo dokumentov.

   Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi električne obločnice, opremljene s posebnimi podlagami, kot tudi z vodili, na katerih je montirana ena ali več obločnic na premični podlagi, ki se uporabljajo predvsem v fotografskih ali filmskih studijih.

   Te tar. podštevilke ne **zajemajo**:

   a) luminiscenčnih diod (LED) (**tar. številka 8541**) in

   b) elektroluminiscenčnih naprav, ki so v glavnem v trakovih, kolutih ali ploščah in ki temelje na elektroluminiscenčnih snoveh (t.j. na osnovi cinkovega sulfida) in so nameščene med dvema plastema prevodnih snovi (**tar. številka 8543**).

8539 90 100 in 8539 90 900 Deli

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. osnove za žarilne žarnice in za žarnice na praznjenje (razelektrenje);
2. volframove nitke, spirale, narezane na dolžine, pripravljene za vgradnjo;
3. kovinske elektrode za žarnice in cevi na praznjenje (razelektrenje);
4. steklene dele (**razen** izolacijskih delov iz **tar. podštevilke 8547 90 000**), namenjene za vgradnjo v žarnice ali cevi in
5. oporne objemke za nitke.

8540 Žarilnokatodne, hladnokatodne in fotokatodne elektronke in cevi (npr. vakuumske elektronke in elektronke, napolnjene s paro ali plinom, živosrebrove obločne usmerjevalke, katodne cevi (Braunove elektronke), elektronke za televizijske kamere)

od 8540 11 100 do 8540 11 990 Barvne

Te tar. podštevilke **zajemajo** Braunove elektronke, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 8540** v odstavku (2), ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. trakasto masko in
2. režo med dvema istobarvnima vrstama na sredini zaslona, ki ni ožja od 0,4 mm.

Glede diagonalne dimenzije zaslona glej opombe komentarja k tar. podštevilkam od 8528 10 520 do 8528 10 760.

8540 60 Druge Braunove elektronke

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** Braunove elektronke, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 8540**, drugi odstavek 2 pod (d), **razen** tistih, ki se uvrščajo v **tar. podštevilki 8540 11** in **8540 12**.

od 8540 81 000 do 8540 89 900 Druge elektronke in cevi

Poleg žarnic, cevi in elektronk za izboljšanje električnega toka, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8540**, odstavek (1), se v te tar. podštevilke uvrščajo fanotroni, tiratroni, ignitroni in visokofrekvenčne cevi za aparate z rentgenskimi žarki.

8541 Diode, tranzistorji in podobni polprevodniški elementi; fotoobčutljivi polprevodniški elementi, vključno fotonapetostne celice, sestavljene v module ali plošče ali ne; diode za sevanje svetlobe (LED); montirani piezoelektrični kristali

8541 10 100 Rezine, nenarezane v čipe

Ta tar. podštevilka **zajema** diske (polprevodnike), v glavnem silicijeve, katerih premer je od 2,5 cm do 10 cm in debelina 0.05 cm in ki so namenjeni za rezanje v čipe. Ena ploskev teh polprevodnikov je v obliki mreže s številnimi pravokotniki ali kvadrati, izmed katerih vsak predstavlja diodo, tranzistor, integrirano vezje ali podobno polprevodniško napravo.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi polprevodnike, ki niso popolnoma narezani v čipe in ki imajo lahko eno izmed naslednjih oblik:

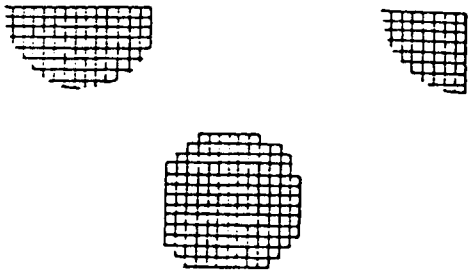

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

1. diskov (včasih jih imenujejo diode), ki (zaradi njihove uporabe na področju elektronike) sestoje iz dopiranih kemičnih elementov, vključno poliranih in okrasno prevlečenih, v kolikor niso selektivno dopirani ali razpršeni tako, da oblikujejo nepovezana področja (**tar. številka 3818**) in
2. čipov (mikročipov) ali pravokotnih oblik z nekajmilimetrskimi robovi, izdelanih z rezanjem polprevodnikov (diskov) iz te tar. podštevilke.

Polprevodniki, ki so popolnoma narezani na mikročipe in vstavljeni med npr. dva plastična lista in ki se utegnejo pojaviti v obliki, kot jo prikazuje spodnja skica, prav tako štejejo za čipe in ne za polprevodnike:

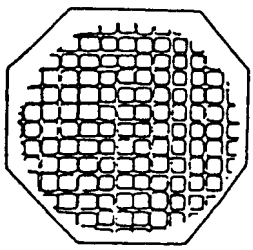

8541 21 100 Rezine, nenarezane v čipe

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8541 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8541 29 100 Rezine, nenarezane v čipe

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8541 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8541 30 100 Rezine, nenarezane v čipe

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8541 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8541 50 100 Rezine, nenarezane v čipe

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8541 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8541 90 000 Deli

Poleg delov, omenjenih v Komentarju HS k tej tar. številki, **spadajo** v to tar. podštevilko še:

1. podlage in ohišja za piezo-električne kristale;
2. ohišja iz kovin, steatita itd. za vgrajene polprevodnike.

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

a) električnih konektorjev za vodenje toka med bucikami (ali kontakti) in elektrodami (**tar. številka 8536**) in

b) grafitnih delov (**tar. podštevilka 8545 90 900**)

8542 Elektronska integrirana vezja in mikrosestavi

Ta tar. številka **zajema** izmenjalne vnaprej programirane spominske module v obliki monolitnih integriranih vezij za elektronske prevajalske naprave, ki se uvrščajo v **tar. podštevilko 8543 80 950**.

8542 13 Tipa MOS

od 8542 13 010 do 8542 13 690 Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi integralna vezja tipa BIMOS. BIMOS je rezultat kombinacije tehnologije MOS in bipolarne tehnologije **v enem mikročipu**.

8542 13 010 Rezine, nerazrezane na čipe

Komentar k **tar. podšt. 8541 10 100** se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8542 13 310 UV zbrisljivi, samo prikazovalni spomini za programiranje (**"EPROM"**); "**FLASH E^{2}PROM**"

V smislu teh tar. podštevilk predstavljajo spomini "**FLASH E^{2}PROM**" pomnilnike, katere je možno električno zbrisati v celoti ali po delih. Imenujejo jih tudi "**FLASH-pomnilniki**" ali "**FLASH EPROM**" pomnilnik.

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** "**E^{2}PROM-pomnilniki**", ki so bitno zbrisljivi.

8542 13 550,
8542 14 300,
8542 19 550

Mikroprocesorji

Mikroprocesorji, imenovani tudi osrednje mikroprocesne enote (CPU), so integralna vezja, ki jih lahko označimo kot naprave za prikaz osnovnih instrukcijskih, izvedbenih funkcij in funkcij sistemskega nadzora.

Sestoje iz naslednjih glavnih delov:

- aritmetične in logične enote (ALU);
- instrukcijskega dekoderja in programskega števca
- nadzorne enote in iz
- vhodno/izhodne enote (I/O) za komunikacijo z drugimi napravami.

Imajo lahko enega ali več mikroprogramskih spominov (RAM ali ROM) za nalaganje in shranjevanje mikroinstrukcij in za ustrezno število osnovnih instrukcij v nadzorni enoti. Mikroprocesor lahko deluje samo, če se uporablja skupaj (**razen** z internim pomnilnikom) tudi z napravo za eksterni pomnilnik.

Kapaciteta mikroprocesorjeve obdelave pomeni dolžino vsake besede (t.j. 8, 16. ali 32 bitov), ki jo je sposoben obdelati akumulator aritmetične in logične enote v enem mikroinstrukcijskem ciklu.

od 8542 13 600
do 8542 13 690

Mikrokrmilniki (vključno z mikroračunalniki)

Mikrokrmilniki in mikroračunalniki so integralna vezja, ki sestoje iz naslednjih glavnih delov:

- mikroprocesorja, imenovanega tudi osrednja procesna enota (CPM),
- programskega pomnilnika, setstavljenega iz:
  - (ROM, EPROM E2PROM-a) in
  - podatkovnega pomnilnika (RAM)
- zunanjega podatkovnega vodila, zunanjega naslovnega vodila in zunanjega ukaznega vodila in iz
- vhodno-izhodne enote (I/O) za povezavo z drugimi napravami za avtomatsko obdelavo podatkov.

Mikrokrmilniki so lahko že programirani ali pa še neprogramirani za izvajanje posebnih funkcij samo za določeno uporabo (npr. za televizijske sprejemnike, za aparate za video snemanje ali video reprodukcijo, za mikrovalovne pečice).

Procesna kapaciteta mikrokrmilnikov pomeni dolžino vsake besede (t.j. 8, 16. ali 32 bitov), ki jo je sposoben obdelati akumulator aritmetično logične enote v enem mikroinstrukcijskem ciklu.

8542 13 700 in 8542 14 500

Mikroperiferne enote so integrirana vezja, ki izvajajo določene funkcije, ki dopolnjujejo mikroprocesorje, mikrokrmilnike ali mikroračunalnike in tako izboljšujejo njihove zmogljivosti kar zadeva zunanjo komunikacijo, krmiljenje in vmesje.

Tehnična specifikacija **mikroperiferne enote** nedvoumno izkazuje njeno povezanost in pripadnost mikroprocesorju, mikrokontrolorju ali mikroračunalniku.

Znaki, ki kažejo na komunikacijo, krmiljenje ali vmesje, so lahko: pomožni krmilnik, spominski krmilnik (DRAM krmilnik, programirne enote t.i. MMU), krmilnik za neposredno spominsko shranjevanje), krmilnik za preiferno obdelavo (grafični krmilnik, mrežni kontrolnik, univerzalni kontrolnik za sinhronost sprejema in oddaje, kontrolnik tipkovnice, kontrolnik za zbirno spominsko shranjevanje)

8542 14 600 in 8542 13 720

Za **logična vezja** za specifično uporabo je značilno, da jih uporablja en sam uporabnik in da so proizvedena prav zanj. Proizvodnja zajemo povezavo in pozicioniranje transfernih celic) s pomočjo difuzne maske za specifično uporabo. Logična vezja za specifično uporabo so namenjena za izvajanje specifičnih uporabnih funkcij. Lahko tudi nosijo oznako **"ASIC"** (Application Specific Integrated Circuits).

8542 13 740
8542 14 650 in
8542 19 740

Logične mreže

Logične mreže so integrirana logična vezja, ki sestoje iz fiksno urejenega zaporedja vzajemno neodvisnih logičnih elementov (transfernih celic tipa AND, NAND OR ali NOR). Vhodni usmerniki so programirani skladno s specifično rabo uporabnika logičnih elementov z eno ali več metalizacijskimi oblikami.

8542 13 760
8542 14 700 in
8542 19 760

Standardne celice

Standardne celice so integrirana logična vezja, ki sestoje iz specifičnega zaporedja vnaprej definiranih podvezij in iz fiksiranih podvezij. Ta podvezja lahko vsebujejo kakršnekoli integrirane funkcije (t.j. logične ali spominske).

8542 13 820
8542 14 750 in
8542 19 820

Programirne logične naprave

Programirne logične naprave so integrirana vezja, ki sestoje iz fiksnih logičnih elementov. Morebitno funkcjo the elementov določa uporabnik tako, da stali povezave, ali pa z električnim programiranjem medsebojnih povezav med logičnimi elementi.

Ta tar. podštevilka ne zajeta PROM-ov (tar. podšt. 8542 13 410 ali 8542 13 760)

8542 13 840
8542 14 840 in
8542 19 840

Standardna logična vezja so integrirana vezja z manj kot 150 transfernih celic (npr. AND, NAND, OR, NOR). V takšnih elementih je lahko integriranih več finkcij ali skupin istih ali različnih funkcij.

8542 13 910
8542 14 910 in
8542 19 920

Krmilna vezja in kontrolna vezja

Krmilna vezja so integrirana vezja, ki se uporabljajo za vplivanje na obdelavo ali zmogljivosti stroja (t.j. stroja za avtomatsko obdelavo podatkov). Krmilna vezja (t.j. enote za shranjevanje na disk, spomini, električni motorji ali katodne cevi) v splošnem lahko interpretirajo signale, v skladu s tem pa določajo časovni okvir in zaporedje določenih funkcij (t.j. vstopa, obdelave, shranjevanja in izstopa v stroju za avtomatsko obdelavo podatkov).

8542 30 700

Vmesniška (interface) vezja; vmesniška (interface) vezja s sposobnostjo krmilnih funkcij

Vmesniška (interface) vezja so integrirana vezja, ki izvajajo povezovalne funkcije (t.j. s prevedbo kod, s prevedbo med bitno serialnim in paralelnim, ali pa s sinhronizacijo) za medsebojno povezovanje programov, integriranih vezij, periferalij ali sistemov z različnimi značilnostmi.

8542 30 100

Rezine, nerazrezane na čipe

Komentar k tar. podšt. 8541 10 100 se uporablja *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8542 40 300

Pretvorniki

Pretvorniki so integrirana vezja, ki spreminjajo eno vrsto signala v drugo vrsto signala tako, da zagotavljajo signal, ki ga je sprejemno vezje sposobno sprejeti (t.j. analogne signale v digitalne in obratno).

8543

Električni stroji in aparati s posebnimi funkcijami, ki niso navedeni in ne zajeti drugje v tem poglavju

8543 89 950

Drugi stroji in aparati

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **zaščitne elektrifikatorje**;
2. **elektrostatične naprave** (npr. za stroje za kosmanje);
3. **elektroluminiscenčne svetilne naprave**, običajno v obliki trakov, kolutov ali plošč;
4. **termoelektrične generatorje**, ki sestoje iz termoelektrične baterije z različnim številom termičnih parov in s toplotnim virom (npr. butanski plin), ki proizvajajo neposredni tok s pomočjo Seebeckovega učinka;
5. **naprave za odstranjevanje statične elektrike**;
6. **opremo za razmagnetenje**;
7. **generatorji z valovnim udarom**;
8. **digitalni snemalniki podatkov o letu** (črne skrinje) “flight recorder” v obliki ognjeodpornih in proti udarcem odpornih aparatov za neprekinjeno snemanje posebnih podatkov o letenju med letom;

9. **infrardeče brezžične naprave na osnovi oddaje infrardečih žarkov** za daljinsko krmiljenje televizijskih sprejemnikov, video rekorderjev in drugih električnih aparatov;
10. **brezžične infrardeče stereo sprejemnike** za sprejem radijskih postaj, ki oddajajo v infrardečih žarkih, ki se spreminjajo v električne signale, katere lahko aparat sprejema kot stereofonske signale preko slušalk in
11. **naprave za elektronske zvočne efekte**, ki se uporabljajo kot pomožne naprave za električne kitare za proizvodnjo različnih efektov (npr. podvajanje zvoka, razgradnja zvokov, odmev itd.). Te naprave **niso nameščene v ohišju kitare**, temveč so z el. žico povezane z ojačevalcem.
12. elektronske naprave žepnega formata na baterijski pogon, ki imajo (**razen** računskih funkcij) še spomin za datume, telefonske številke, rokovnik, koledar itd. (t.i. **digitalni dnevniki**).

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi majhne elektronske naprave, ki niso vgrajene v osnovno ploščo (imenujejo jih tudi "**miniračunalniki**"). Uporabljajo se lahko za oblikovanje besed in stavkov, ki se prevajajo v različne jezike, kar je odvisno od spominskih modulov, ki se uporabljajo v teh napravah. Lahko se uporabljajo tudi za preproste računske operacije. Imajo alfanumerično tipkovnico in pravokotni video prikazovalnik.

Posebej dobavljeni spominski moduli se uvrščajo v **tar. podštevilke od 8542 13 do 8542 19** kot monolitna integrirana vezja.

Ta tar. podštevilka **ne zajema**:

a) elektrostatičnih filterjev in elektromagnetnih čistilnikov vode (**tar. številka 8421**);
b) ultravijoličnih žarilnih naprav za predelavo mleka (**tar. številka 8434**);
c) opreme za **ultrazvočno čiščenje** raznih predmetov (predvsem kovinskih delov) in ultrazvočnih generatorjev (**tar. številka 8479**);
d) **ultrazvočne varilne** opreme (**tar. številka 8515**);
e) opreme za ultravijolično žarenje, ki se uporablja za medicinske namene, četudi je ni nujno uporabiti (**tar. številka 9018**) in
f) električnih regulatorjev za regulacijo električnih in neelektričnih spremenljivk, ki se uvrščajo v **tar. številko 9032**.

8544 **Izolirana žica, kabli in drugi izolirani električni vodniki s konektorjem ali brez; kabli iz optičnih vlaken, kombinirani z električnimi vodniki ali ne, s konektorji ali brez njega**

8544 41 100
8544 49 200 in
8544 51 100

Ki se uporabljajo v telekomunikacijah

To so telefonski ali telegrafski kabli narejeni **iz parov** ali **četverčkov** (2 ali 4 izolirani pari so uviti skupaj tako, da tvorijo par (2) ali četverček (4). Izolirani vodniki so posamezne bakrene žice debeline **ne več kot 0,5 mm** izolirane z obarvano plastiko.

8545 **Ogljene elektrode, ogljene ščetke, oglje za žarnice, oglje za baterije in drugi izdelki iz grafita ali drugega oglja, s kovino ali brez nje, za električne namene**

8545 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. oglje za strelovode in
2. kontakte za električno krmiljeno opremo ali za upore.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** pastoznih zmesi za elektrode na osnovi karboniziranih snovi (**tar. številka 3824**).

8547 **Izolirni deli za električne stroje, naprave ali opremo, izdelani v celoti iz izolirnega materiala ali samo z manjšimi kovinskimi komponentami (npr. tulci z navojem), vdelanimi med stiskanjem izključno zaradi vezave, razen izolatorjev iz tar. št. 8546; cevi za električne vodnike in spojke zanje, iz navadnih kovin, obložene z izolirnim materialom**

8547 20 0000 Izolacijski montažni pribor (fitingi) iz plastičnih mas

Ta tar. podštevilka **zajema** izolacijske dele, dobljene s stiskanjem steklenih vlaken, namočenih v smolo, ali pa z nalaganjem ali stiskanjem plasti papirja ali valovitih materialov, predhodno impregniranih z umetnimi smolami, v kolikor so ti proizvodi trdni in togi (glej Komentar HS k 39. poglavju pod (5), četrti odstavek pod (d)).

Ne zajema pa plastičnih cevi, profilov (**39. poglavje**)

8547 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** izolacijski pribor iz papirja ali lepenke, azbestnega cementa ali sljude, kot tudi cevi za el. vodnike in spojke zanje, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8547** pod (B).

8548 00 000 **Odpadki in ostanki primarnih celic, primarnih baterij in električnih akumulatorjev; iztrošene primarne celice; iztrošene primarne baterije in iztrošeni električni akumulatorji; električni deli strojev ali aparatov, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu v tem poglavju**

Ta tar. številka **zajema**:

1. **električne tuljave brez magnetnih jeder**, ki se enakovredno uporabljajo za stroje in aparate iz različnih tar. številk - npr. za transformatorje iz **tar. številke 8504** in za elektromagnete iz **tar. številke 8505** (uporaba opombe št. 2 pod (c) k oddelku XVI);
2. **zakasnilne linije**, ki se npr. uporabljajo v strojih za avtomatsko obdelavo podatkov in televizijskih sprejemnikih in
3. **elektronski filtri**, ki se uporabljajo za selektivni prenos različnih frekvenc elektromagnetnih, elektromehanskih ali elektroakustičnih vibracij.

ODDELEK XVII

VOZILA, LETALA, PLOVILA IN SPREMLJAJOČA TRANSPORTNA OPREMA

Dodatna opomba KNCT št. 2

Opombe komentarja k dodatni opombi KNCT št. 3 k oddelku XVI se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za ta oddelek.

86. POGLAVJE

TIRNA VOZILA IN NJIHOVI DELI, ŽELEZNIŠKI IN TRAMVAJSKI TIRNI SKLOPI IN PRIBOR TER NJIHOVI DELI; MEHANSKA IN ELEKTROMEHANSKA SIGNALNA OPREMA ZA PROMET VSEH VRST

8602 **Druge tirne lokomotive; lokomotivski zalogovniki**

8602 10 000 Dieselsko-električne lokomotive

Večina dieselskih motorjev, ki se uporabljajo za vleko, je dieselsko-električnih.

8603 **Samovozni železniški in tramvajski potniški in tovorni vagoni, razen vagonov iz tar. številke 8604**

8603 10 000 Napajanji iz zunanjega vira električne energije

Glej Komentar HS k **tar. številki 8603** pod (A).

8606 **Železniški in tramvajski tovorni vagoni, nesamovozni**

8606 20 000 Vagoni z izolacijo ali hlajenjem, **razen** vagonov iz tar. podštevilke 8606 10

Izolirani tovorni vagoni so vagoni, ki imajo hladilni vir (led, suhi led, evtetične plošče, tekoči plin itd.), **ne pa hladilne naprave**.

Hlajeni tovorni vagoni so izolirani vagoni, opremljeni s hladilno napravo (**kompresijsko, absorbcijsko ali kakšno drugo**).

8606 91 100 Posebej izdelani za transport visoko radioaktivnih snovi (Euratom)

Za uvrstitev v to tar. podštevilko morajo imeti železniški in tramvajski tovorni vagoni zaščitni oklep, ki predstavlja njihov integralni del in ki zagotavlja učinkovito zaščito okolja pred radioaktivnim sevanjem.

8607 **Deli železniških in tramvajskih lokomotiv ali vrtljivih podstavkov**

od 8607 11 000 do 8607 19 990 Vrtljivi podstavki, osi in kolesa in njihovi deli

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. podstavke za lokomotive;

2. dvojni podstavki, ki so kombinacija podstavka in dvoosja in ki se uporabljajo tudi za lokomotive;
3. motorni podstavki (podstavki z vgrajenim električnim motorjem) za motorne vagone, avtobuse, tovornjake in lokomotive;
4. podstavki za avtobuse in tovorne vagone.

   Ta tar. podštevilka zajema tudi dele podstavkov in dvojnih podstavkov kot so npr. hidravlični blažilci naletov na odbijačih.

Vendar pa so iz teh tar podštevilk **izključene** vzmeti (**tar. številka 7320**).

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi osi, v sklopih ali nesestavljene, ter kolesa in njihove dele, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8607**, drugi odstavek pod (2) in (3).

Gumijaste notranje in zunanje gume se **ne uvrščajo** kot deli koles v te tar. podštevilke, temveč v **tar. številko 4011** ali **4012**, odvisno od primera.

od 8607 21 100 do 8607 29 900 Zavore in njihovi deli

Te tar. podštevilke ne **zajemajo** naprav, imenovanih "**železniške zavore**" (**tar. številka 8608 00**).

Prav tako so iz teh tar. podštevilk **izključeni** nekateri deli zavor, na primer jezički, vijačni navoji in ventili, kot tudi strojevodjina pritisna kontrolna zračna zavora (**tar. podštevilka 8481 20 900**).

od 8607 91 100 do 8607 99 900 Drugo

Poleg delov, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8607**, drugi odstavek pod (4) in od (8) do (11), se v te tar. podštevilke uvrščajo tudi vozni in spojni drogovi za lokomotive.

87. POGLAVJE

VOZILA, RAZEN ŽELEZNIŠKIH IN TRAMVAJSKIH TIRNIH SKLOPOV, NJIHOVI DELI IN PRIBOR

SPLOŠNA DOLOČILA

1. Kadarkoli se v kombinirani nomenklaturi navajajo "**nova vozila**", pomeni ta izraz vozila, ki niso bila **nikoli registrirana**.
2. Kadarkoli se v kombinirani nomenklaturi navajajo "**rabljena vozila**", pomeni ta izraz vozila, ki so bila **registrirana vsaj enkrat**.

8701 **Traktorji (razen traktorjev iz tar. številke 8709)**

8701 10 100 in 8701 10 900 Traktorji, katere upravlja spremljevalec - pešec (brez sedeža)

Te tar. podštevilke **zajemajo** predmete opreme, opisane v Komentarju HS k **tar. številki 8701** v šestem in sedmem odstavku, vključno tudi traktorje, katere uporablja spremljevalec - pešec. Tovrstni traktorji se uporabljajo v glavnem v vrtnarstvu.

Zamenljiva oprema, namenjena za uporabo s tovrstnimi traktorji (brane, rala itd.) se kljub temu **uvrščajo ločeno**, četudi so montirana na traktorje, katere upravlja spremljevalec - pešec.

Vendar pa se v tarifno številko, v katero se uvrščajo delovne enote, uvršča oprema in orodje, ki so stalno sestavljeni s podvozjem preko nekega stroja, s katerim predstavljajo enovito mehansko enoto. To se nanaša na motorne pluge in motorne kultivatorje (**tar. številka 8432**).

od 8701 90 110 do 8701 90 500 Kmetijski traktorji (**razen** traktorjev, katere upravlja spremljevalec - pešec) in gozdarski traktorji, na kolesih

Te tar. podštevilke **zajemajo** kmetijske in gozdarske traktorje, ki imajo vsaj tri kolesa in so obvezno namenjeni (po njih konstrukciji in opremi) za uporabo v kmetijstvu, vrtnarstvu in gozdarstvu. Le za tovrstna vozila velja omejitev hitrosti (v glavnem največ 25 km/uro na magistralni cesti).

Poljedelski traktorji so v glavnem opremljeni s hidravlično napravo, ki omogoča kmetijskim orodjem (branam, plugom itd.) dvigovanje ali spuščanje. Imajo tudi napravo, ki mogoča odvzem moči motorja za druge stroje ali opremo ter priključno napravo za prikolice. Lahko so opremljene tudi s hidravlično napravo za pogon mehanske nakladalne opreme (nakladalniki za seno, za kompost itd.), v kolikor jih je moč prepoznati kot pribor.

Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi posebno konstruirane kmetijske traktorje, kot so npr. traktorji z dvižnim podvozjem, ki se uporabljajo v vinogradih in drevesnicah, gorske traktorje ter traktorje za prevažanje orodja.

Zamenljiva kmetijska oprema se uvršča v svoje ustrezne tar. številke tudi, če je v času carinjenja montirana na traktor (**tar. številke 8432**, **8433** itd.).

Skladno z opombo št. 2 k temu poglavju, imajo lahko traktorji, ki se uvrščajo v te tar. podštevilke, nekatere modifikacije, ki jim omogočajo, da (poleg opravljanja njihove osnovne funkcije) prenašajo poljedelske ali gozdarske stroje, orodja, gnoj, semena itd.

Te tar. podštevilke **ne zajemajo** vrtnih kosilnic (omenjane kot vrtne kosilnice za jahanje ali vrtni traktorji), ki so opremljene s stalno napravo za rezanje in z ne več kot enim mestom za odjem moči, namenjenim izključno za pogon naprave za rezanje (glej Komentar HS k **tar. številki 8433**).

8701 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. traktorje za javna dela in
2. enoosne traktorje za kolenasta motorna vozila.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** posebnih strojev tipa traktorja s posebno širokimi gosenicami, ki se uporabljajo za teptanje smučišč (“**ratraki**”). (**tar. številka 8479**).

8703 Avtomobili in druga motorna vozila, konstruirana predvsem za prevoz ljudi (razen vozil iz tar. št. 8702), vključno z motornimi vozili za kombinirani prevoz ljudi in blaga (tipa "karavan", "kombi" itd.) in dirkalnimi avtomobili

od 8703 21 100 do 8703 24 900 Druga vozila z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem na vžig s pomočjo svečke, **razen** z rotacijskim batnim motorjem

Glede definicije prostornine valjev glej Komentar HS k tar. podštevilkam 8407 31, 8407 32, 8407 33 in 8407 45.

Te tar. podštevilke **zajemajo** majhne dirkalne avtomobilčke (imenovane tudi "**go-carti**") brez karoserije, opremljene z rotacijskim batnim motorjem z notranjim zgorevanjem na vžig s svečko, ki dosegajo razmeroma velike hitrosti.

V kolikor gre za potniške avtomobile, ki so namenjeni predvsem za prevoz oseb, se v to tar. podštevilko uvrščajo tudi **dvonamenski avtomobili**, t.j. avtomobili, ki so primerni tako za prevoz oseb, kot za prevoz blaga. Tovrstna vozila se od tovornih motornih vozil, ki so pogosto enako velika, razlikujejo:

1. po tem, da so za voznikovim sedežem ali klopjo pritrjeni sklopni ali **odstranljivi sedeži**, ali pa posebej opremljen prostor zanje; prav tako se razlikujejo po stranskih oknih;
2. po možnih stranskih ali zadnjih vratih ali dodatnih vratih ter po **notranjosti**, ki je **izdelana tako kot notranjost vozil za prevoz potnikov**.

8704 **Motorna vozila za prevoz blaga**

Glede definicije prostornine valjev glej Komentar HS k tar. podštevilkam 8407 31, 8407 32, 8407 33 in 8407 34.

Ta tar. številka **zajema terenska vozila** - kolenaste šasije na štirikolesni pogon, pri katerih je v sprednjem delu dizelski motor in kabina za upravljanje. Zadnji del sestoji iz šasije na dveh kolesih brez opreme, vendar oblikovan tako, da ga je mogoče opremiti z razno opremo.

Vendar ta tar. številka **ne zajema** takšnih vozil, če so opremljena s kmetijsko opremo ali s kakšno drugo opremo za posebni namen (**tar. številka 8705**).

od 8704 10 11 do 8704 10 900 Samorazkladalna, konstruirana za delo izven cestnega omrežja

1. Te tar. podštevilke **zajemajo** v glavnem vozila, opremljena s sprednjim ali zadnjim **prekucnim kesonom**, ali pa s kesonom z razklopnim dnom in ki so posebej konstruirani za prevoz peska, gramoza, zemlje, kamna itd. Namenjena so za delo v kamnolomih, rudnikih, na gradbiščih stavb ali cest, na letališčih in v pristaniščih. Primeri, ki ponazarjajo različne vrste prekucnikov, so podani na koncu teh opomb.
2. Te tar. podštevilke **zajemajo** tudi manjša tovrstna vozila, ki se uporabljajo na gradbiščih za prenašanje zemlje, proda, svežega cementa in betona itd. Ta vozila imajo toga ali kolenasta podvozja, so na dvo- ali štirikolesni pogon, imajo **prekucni sod**, nameščen nad eno osjo, nad drugo pa voznikov sedež. Slednji običajno ni v kabini.

Tipični prekucniki

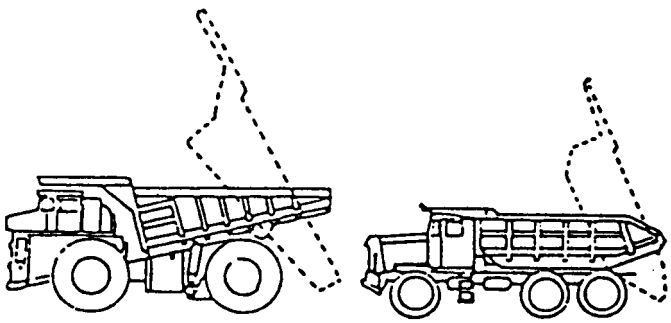

Prekucnik z dvosmernim sedežem in dvosmernim upravljanjem

Prekucnik z razklopnim dnom

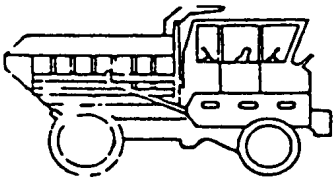

Prekucnik za gradbišča

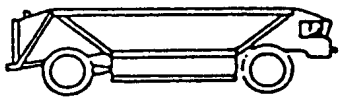

Prekucnik z dvosmernim sedežem in dvosmernim upravljanjem

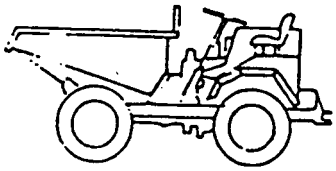

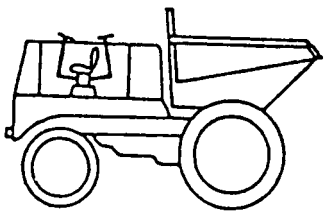

od 8704 21 100 do 8704 23 99 Drugi, z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem na vžig s pomočjo svečke (z dieselskim in poldieselskim motorjem)

Opombe Komentarja KNCT k **tar. podštevilki 8606 91 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* za vozila, konstruirana posebej za prevoz visoko radioaktivnih proizvodov.

8707 Karoserije (vključno kabine) za motorna vozila iz tar. številk od 8701 do 8705

8707 10 100 Za industrijsko sestavljanje

V smislu te tar. podštevilke se izraz "**za industrijsko sestavljanje**" nanaša samo na karoserije, ki se uporabljajo pri sestavljanju motornih vozil ali v proizvodnih obratih (ali karoserije, ki jih uporabljajo proizvajalci pri delnem sestavljanju) za proizvodnjo novih vozil.

Ta tar. podštevilka se lahko uporablja samo za karoserije, ki se dejansko uporabljajo **za proizvodnjo novih motornih vozil**, ki se sama uvrščajo v podštevilko. Iz tega sledi, da se ta tar. podštevilka **ne uporablja** za podobne karoserije, ki se uporabljajo kot rezervni deli.

8707 90 100 Za industrijsko sestavljanje

Glej opombe komentarja k **tar. podštevilki 8707 10 100**.

Glede definicije prostornine valjev glej Komentar HS k **tar. podštevilkam 8407 31, 8407 32, 8407 33** in **8407 34**.

8708 **Deli in pribor za motorna vozila iz tar. številk od 8701 do 8705**

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8707 10 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi na dele in pribor, namenjene za industrijsko sestavljanje.

8703 29 V to tar. podštevilko se uvrščajo npr. jekleni kabli v ohišju **za odpiranje pokrova motorja**

8703 39 V to tar podštevilko se uvrščajo npr. jekleni kabel v ohišju **za ročno zavoro**

8708 70 910 Pesto kolesa v obliki zvezde, vlivana v celem, jeklena ali železna

Pesta koles iz te tar. podštevilke se uporabljajo pretežno za avtobuse in vozila za prevoz blaga. So oblikovana v obliki zvezde, običajno s petimi ali šestimi kraki, konstruirana pa za uporabo z ločljivimi platišči.

8708 70 990 Drugo

Poleg delov in pribora, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 8708**, drugi odstavek pod (L), **zajema ta tar. podštevilka tudi uteži za uravnotežanje koles**.

8708 93 V to tar. podštevilko se uvršča npr. jekleni kabel v ohišju **za sklopko.**

8708 99 V to tar. podštevilko se uvrščajo npr. tirne verige, kabel za plin.

8708 99 300 Varnostne zapore proti vrtenju

Zaporke proti vrtenju so vzmeti za vozila iz **tar. številk od 8702 do 8704**, ki niso povezane s strojem, ampak so montirane v ohišju.

Večinoma sestoje iz jeklenih palic krožnega prereza in so v glavnem ukrivljene v obliko črke **"U"**.

Njihove značilne oblike so naslednje:

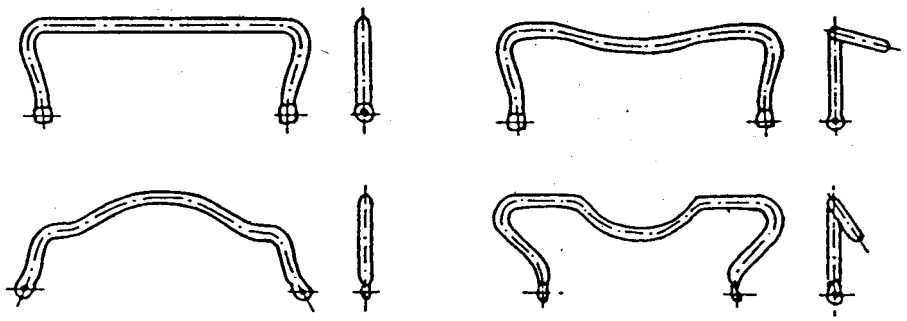

8708 99 500 Druge torzijske palice

Torzijske palice so jeklene palice, ki so večinoma okrogle, včasih pa so lahko kvadratne, okroglaste ali pa se pojavljajo v svežnjih pravokotnih palic.

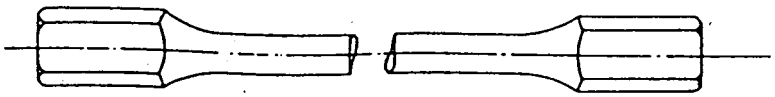

8708 99 980 V to tar. podštevilko se uvrščajo npr. varnostne blazine (air bag)

od 8708 99 100 do 8708 99 980 Te tar. podštevilke **ne zajemajo**:

a) šasije tovornih vozil iz **tar. številk od 8702 do 8704** brez motorja, vendar z voznikovo kabino (**tar. številke od 8702 do 8704**),

b) naslonjala za glavo za tovornjake (**tar. številka 9401** ali **9406**, odvisno od lastnosti) in

c) računalniki, ki kontrolirajo delovanje monitorja (**tar. št. 9032**).

8709 Samovozni delovni vozički (avtokari) brez naprav za dvigovanje ali manipulacijo, ki se uporabljajo v tovarnah, skladiščih, v pristaniščih ali na letališčih, za prevoz blaga na kratke razdalje; vlečna vozila (razen traktorjev iz tar. številke 8710), ki se uporabljajo na železniških peronih železniških postaj; deli naštetih vozil

8709 11 100 Posebej konstruirana za transport visoko radioaktivnih snovi

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8606 91 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8709 19 100 Posebej konstruirana za transport visoko radioaktivnih snovi

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8606 91 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

8712 Kolesa in druga podobna vozila (tudi dostavni tricikli), brez motornega pogona

8712 00 100 Brez krogličnih ležajev

Ta tar. podštevilka **zajema** samo bicikle in druga kolesa **brez krogličnih ležajev**.

8714 Deli in pribor vozil in tar. številk od 8711 do 8713

od 8714 91 100 do 8714 99 900 Drugo

Te tar. podštevilke **zajemajo** dele in pribor, namenjene za proizvodnjo, opremljanje ali popravilo:

1. prikolic za bicikle in motorna kolesa;
2. koles s pomožnim motorjem, t.j. koles, katere se poganja s pomočjo pedal, ki pa so opremljena s pomožnim motorjem (s prostornino valjev, ki ne presega 50 cm^3) in

3. drugih koles (vključno dostavnih triciklov), ki niso opremljena z motorjem.

8714 94 100 Torpedne zavore in zavorna pesta

Torpedne zavore delujejo običajno na nasprotnosmerni pritisk na pedalo.

Vendar pa se bobnasto zavorno pesto aktivira ročno preko žice ali palice.

Tipične oblike so naslednje:

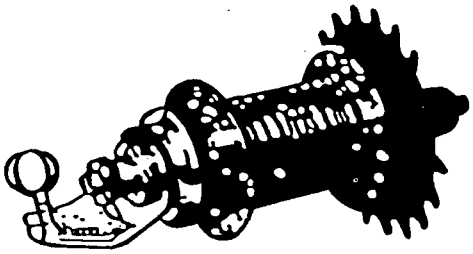

Torpedno zavorno pesto na nasprotnosmerni pritisk na pedalo

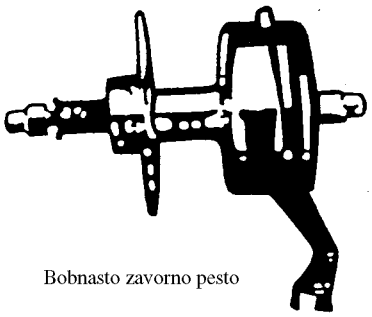

Bobnasto zavorno pesto

8714 94 900 Deli

Ta tar. podštevilka **zajema** zavorne vzvode.

Vendar pa ta tar. podštevilka **ne zajema** gumijastih zavornih ploščic (**tar. podštevilka 4016 99 900**), zavornih žic z zaključki ali brez njih (**tar. podštevilka 7312 10**) in zavornih vodil (v glavnem **tar. podštevilka 8307 10 900** ali **8307 90 900**).

8716 Priklopniki in polpriklopniki; druga nesamovozna vozila; njihovi deli

od 8716 10 910 do 8716 10 990 Druge, z maso

"Masa" pomeni maso vozila z vsem, kar je stalno pritrjeno in z opremo vred.

8716 39 100 Posebej konstruirane za transport visoko radioaktivnih snovi (Euratom)

Opombe komentarja k **tar. podštevilki 8606 91 100** se uporabljajo *mutatis mutandis* tudi za to tar. podštevilko.

88. POGLAVJE

ZRAKOPLOVI, VESOLJSKA VOZILA IN NJIHOVI DELI

Dodatna opomba 1

Med stalne dele opreme **ne spada** npr. reševalna oprema (t.j. reševalni čolni, padala in korita za zasilni izhod iz letala) ter zamenljiva oprema za oborožitvene naprave.

Kadar se nekompletni ali nedokončani stroj uvršča kot kompletni proizvod na osnovi Temeljnega pravila št. 2 (a) TP 2(a) za uporabo te nomenklature, se pri določanju ustrezne podštevilke upošteva teža pri križarjenju.

8802 **Druga letala (npr helikopterji, letala); vesoljska vozila (vključno s sateliti) in sredstva za lansiranje vesoljskih vozil**

od 8802 11 100 do 8802 12 900 Helikopterji

Te tar. podštevilke **zajemajo** stroje, katerih dvigovanje in pogon zagotavlja en ali dva rotorja na motorni pogon.

89. POGLAVJE

LADJE, ČOLNI IN PLAVAJOČE KONSTRUKCIJE

Dodatna opomba 1

Izraz "**plovila, konstruirana kot morska plovila**" označuje plovila, ki lahko (vsled njihove konstrukcije in opreme) plovejo po morju celo v slabem vremenu (ob vetru moči 7 in več po Beaufortovi lestvici). Takšna plovila so običajno opremljena z vododržnimi krovi in vododržno nadgradnjo.

Izraz "**trup povprečne dolžine**" označuje dolžino trupa, merjeno od skrajnega sprednjega dela ladijskega nosu do skrajnega zadnjega dela krme, vendar brez izpostavljenih delov (poševnika na ladijskem nosu in krmila).

Izraz "**morska plovila**" označuje plovila in zračnoblazinska plovila, ki ustrezajo zgornjim pogojem in ne glede na to, ali se dejansko uporabljajo v obalni plovbi, v morskih rokavih ali širokih rečnih ustjih ali na jezerih.

Poudariti je še treba:

(a) da plovila, **krajša od 12 metrov**, konstruirana kot morska plovila, označuje izraz "**ribiške ladje**" samo v primeru, da so posebej konstruirana za poklicno ribarjenjnje, **četudi** se lahko priložnostno uporabljajo za zabavo in

(b) da izraz "**rešilni čolni**" označuje plovila, nameščena na morskih plovilih za reševanje posadke in potnikov v primeru, **ko je ladja v nevarnosti**. Ta izraz označuje tudi rešilne čolne, ki so nameščeni na primernih mestih na obali in ki so v morebitno pomoč ladjam v nevarnosti.

8901 Potniške ladje, izletniške ladje, trajekti, tovorne ladje, barže in podobna plovila za prevoz ljudi ali blaga

Pontoni in maoni se **ne uvrščajo** v to tar. številko, pač pa se uvrščajo glede na material, iz katerega so sestavljeni (npr. **tar. številka 7308**).

8901 90 100 Za morsko plovbo

Plovila za prevažanje vlekov se prav tako uvrščajo v to tar. podštevilko. Tradicionalna vrsta kontejnerja na teh ladjah je zamenjana z vleki, ki pridejo po vodi neposredno v matično ladjo, ki je razdeljena na vertikalne oddelke, v katere se lahko namestijo po trije do štirje vleki. Takšne ladje so opremljene z ladijskimi dvigali na premičnih podstavkih, s podvodnimi dvižnimi ploščadmi ali z drugimi sredstvi za nakladanje, ravnanje z blagom in njegovo razkladanje.

V to tar. podštevilko je moč uvrstiti samo matično ladjo. Vleki se v procesu transporta uporabljajo najprej kot čolni za notranji promet, nato kot kontejnerji za plovbo in na koncu spet kot čolni. Zaradi tega se uvrščajo v **tar. podštevilko 9801 90 910** ali **9801 90 990**.

8904 00 **Vlačilci in potiskači**

Glede uvrščanja pontonov in maonov trupov glej Komentar HS k **tar. številki 8901**.

8904 00 910 in 8904 00 990 Potiskači

Plovila, konstruirana kot potiskači in kot vlačilci, kot so opisana v Komentarju HS k **tar. številki 8904**, v drugem odstavku, se v vsakem primeru uvrščajo v te tar. podštevilke.

8905 **Ladje - svetilniki, gasilska plovila, plavajoči bagri, plavajoča dvigala in druga plovila, katerih plovnost je podrejena njihovi osnovni funkciji; plavajoči doki; plavajoči in potopni vrtalniki in proizvodne ploščadi**

Glede uvrščanja pontonov in maonov glej Komentar HS k **tar. številki 8901**.

8906 **Druga plovila, vključno z vojnimi ladjami in reševalnimi čolni, razen čolnov na vesla**

Glede uvrščanja pontonov in maonov glej Komentar HS k **tar. številki 8901**.

ODDELEK XVIII

OPTIČNI, FOTOGRAFSKI, KINEMATOGRAFSKI, MERILNI, KONTROLNI, PRECIZNI, MEDICINSKI IN KIRURŠKI INSTRUMENTI IN APARATI; URE; GLASBENI INSTRUMENTI; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

90. POGLAVJE

OPTIČNI, FOTOGRAFSKI, KINEMATOGRAFSKI, MERILNI, KONTROLNI, PRECIZNI, MEDICINSKI IN KIRURŠKI INSTRUMENTI IN APARATI; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

9001 **Optična vlakna in snopi optičnih vlaken; kabli iz optičnih vlaken (nevgrajeni in neoplaščeni), razen tistih iz tar. št. 8544; listi in plošče iz polarizirajočega materiala; leče (vključno kontaktne leče), prizme, zrcala in drugi optični elementi iz kakršnega koli materiala, nemontirani, razen takih optično neobdelanih steklenih elementov**

Ta tar. številka **zajema** predmete, ki se uporabljajo na **vidni svetlobi** ter predmete, ki se uporabljajo za **nevidni del svetlobnega spektra** (infrardeči in ultravijolični).

Vendar pa ta tar. številka **ne zajema** elektronskih "**optičnih**" elementov, npr. elektrostatičnih leč, elektromagnetnih leč in t.i. elektronskih leč (v glavnem 85. poglavje).

9001 90 100 in 9001 90 900 Drugo

Ti dve tar. podštevilki npr **zajemata**:

1. **rubine** in druge optične elemente **za laserje** in
2. **Fresnelove leče iz plastične mase**, ki se po vgradnji uporabljajo kot povečevalni zasloni za televizijske sprejemnike.

9005 **Daljnogledi (z enim ali dvema objektivoma), optični teleskopi in njihova stojala; drugi astronomski instrumenti in njihova stojala, razen instrumentov za radio astronomijo**

Ta tar. številka **zajema** daljnoglede in naprave za ojačenje svetlobe pri **nočnem opazovanju**.

9006 **Fotografski aparati, razen kinematografskih kamer; fotografski bliskovni aparati in bliskovne žarnice, razen žarnic na razelektrenje iz tar. št. 8539**

9006 10 000 Kamere vrste, ki se uporabljajo za pripravo tiskarskih plošč ali valjev

Glej Komentar HS k tej tar. številki, del (9), tretji odstavek pod (14).

9009 **Aparati za fotokopiranje z vgrajenim optičnim sistemom, aparati za kontaktno kopiranje in aparati za termično kopiranje**

9009 22 100 Ozaliti ali diazotipski

Aparati iz te tar. podštevilke se uporabljajo za kopiranje prozornih izvirnikov na fotoobčutljivi papir. Posledica svetlobe, ki preide skozi prozorni izvirnik je, da se diazo spojina fotoobčutljivih železovih soli na kopirnem papirju prekine na osvetljenih mestih. Neosvetljene površine postanejo vidne po razvijanju. Ti aparati praviloma dajejo modrikaste kopije, na katerih posamezne črte niso tako jasne, kot na izvirniku.

9010 **Aparati in oprema za fotografske (tudi kinematografske) laboratorije (vključno z aparati za projeciranje ali risanje slike vezij na občutljive polprevodniške materiale), ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu v tem poglavju; negatoskopi; zasloni za projekcije**

9010 50 000 Drugi aparati in oprema za fotografske (vključno filmske) laboratorije; negatoskopi

Ta tar. podštevilka **zajema** aparate za eksponiranje tiskanih vezij na ploščo, in sicer s pomočjo negativov oblik vezij z eksponiranjem na ploščo vezja. Aparat sestoji predvsem iz eksponirne komore, opremljene z ultravijočilnimi žarnicami in v kateri sta nameščena fotografski negativ in plošča izolacijskega materiala. V tej komori se plošča v vakuumu izpostavi stiku z negativom.

9013 **Naprave s tekočimi kristali, ki niso proizvodi, bolj podrobno opisani v drugih tarifnih številkah; laserji, razen laserskih diod; druge optične naprave in instrumenti, ki niso navedeni in ne zajeti drugje v tem poglavju**

9013 80 900 Druge naprave

Ta tar. podštevilka **zajema povečevalne zaslone za televizijske aparate**, ki sestoje iz optičnega elementa (Fresnelove leče) iz plastičnih mas, iz okvirja in sistema kovinskih palic, konstruiranih posebej za fiksiranje zaslona pred televizijski ekran.

9017 **Instrumenti in aparati za risanje, označevanje in matematično računanje (npr. aparati za risanje, pantografi, kotomeri, risalni kompleti, logaritemska računala, kalkulatorji z diskom); instrumenti za merjenje dolžine npr. merilne palice, (mikrometrska merila, merila z nonijem), ki niso navedena in ne zajeta drugje v tem poglavju**

9017 10 100 in 9017 10 900 Risalne mize in risalni stroji, avtomatski ali neavtomatski

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** risalne deske, opremljene s pantografi ali podobnimi napravami.

od 9017 20 110 do 9017 20 900 Drugi instrumenti za risanje, označevanje ali matematično računanje

Te tar. podštevilke **zajemajo**:

1. koordinatografe (za risanje koordinat), ki niso konstruirani za fotogrametrijo in
2. šablone za črke, ki so nedvoumno konstruirane kot instrument za risanje ali označevanje.

9018 **Medicinski, kirurški, zobozdravniški in veterinarski instrumenti in aparati, vključno z scintigrafskimi, elektromedicinskimi aparati in aparati za preiskavo vida; deli in pribor**

9018 50 100 Neoptični

Poleg ultrazvočne diagnostične opreme za splošno rabo, **zajema** ta tar. podštevilka posebne naprave **za preiskavo oči z ultrazvokom** (kot npr. tiste za določanje debeline roženice, očesnih leč in dolžine zrkla).

9018 90 850 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **Električne defibrilatorje za dajanje sunkov pri oživljanju funkcij srca**. Ob teh instrumentih, ki so opremljeni z generatorjem sunkov in dvema defibrilacijskima elektrodama, se prikazuje tudi pacientov elektrokardiogram (na zaslonu ali natisnjen v vgrajenem tiskalniku).
2. **Medicinske naprave za vpihovanje plinov v človekovo trebušno votlino** z namenom omogočiti preiskavo raznih organov z endoskopom. Na te naprave, opremljene z merilnimi instrumenti in displeji, sta priključeni dve gumijasti cevi, katerih konca sta povezana z zaustavljalnim jezičkom, ter z dolgo iglo.
3. **Medicinska sesalna črpalka za izčrpavanje izločkov**, ki sestoji iz črpalke in sesalne naprave in ki se uporablja v operacijskih dvoranah in rešilnih avtomobilih.
4. **Kontracepcijske naprave**, ki sestoje iz plastičnih mas, bakrene žice, bakra v koloidni obliki ali iz hormonskega vložka.
5. **Vrečke za zbiranje blata ali urina**, ki se pritrdijo na telo.

9021 **Ortopedski pripomočki, tudi bergle, kirurški pasovi in kilni pasovi; opornice in druge priprave za frakture; umetni deli telesa; aparati za izboljšanje sluha in drugi aparati, ki se nosijo na telesu ali vdelajo v telo, da bi odpravili hibo ali invalidnost**

9021 30 900 Drugi

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. plošče, ki **ostanejo v telesu za stalno** in ki npr. nadomeščajo del kosti ali celo kost in
2. tkani trakovi in ročno izdelanih vlaken, ki **se vgrajujejo v koleno** kot nadomestek za kolenske vezi v primerih kronične nestabilnosti kolena zaradi raztegnjenih vezi.

9021 40 000 Aparati za izboljšanje sluha, **razen** delov in pribora

Ta tar. podštevilka **zajema** priprave, na katere se nanaša Komentar HS k tej tar. številki, del (IV), četudi so v obliki očal.

9021 50 000 Pacemakerji (srčni vzpodnujevalniki) za vzpodbujanje srčne mišice, **razen** delov in pribora

Ta tar. podštevilka **zajema samo prave srčne vzpodbujevalnike**. Skladno z opombama št. 1 in št. 2 k temu poglavju, se deli in pribor srčnih vzpodbujevalnikov, kot so npr. ohišja, polovice ohišij, prevleke ohišij in elektrode, uvrščajo ločeno v **tar. podštevilko 9021 90 900**. **Ločeno dobavljene** primarne baterije in električni akumulatorji za srčne vzpodbujevalnike se uvrščajo v **tar. številko 8506** ali **8507**. Polnilniki s transformatorjem za polnjenje akumulatorja v vsajeni vzpodbujevalnik z indukcijo električnega toka v vzpodbujevalnik se uvršča v **tar. številko 8504**.

9021 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** naslednje naprave, ki nadomeščajo pomanjkljivost (defekt) ali nezmožnost (invalidnost):

1. naprave, ki se vsajajo v človeško telo **kot dispenzer zdravil** in ki so nameščene v skupnem ohišju s "**črpalko za zdravila**", virom energije in rezervoarjem za zdravilo;
2. "**obročaste proteze**" - obroči iz nerjavečega jekla, prevlečeni z dvema plastema plastične mase in ročno izdelanega fibrilnega materiala. Te naprave se kirurško **vsadijo v srčno zaklopko** z namenom, da ponovno omogočijo zaklopki, da se zapira (npr. v primeru nezadostnega zapiranja);
3. "**dežnikasti**" filtri, ki se **vsajajo v srčno veno** (vena cava inferior) z namenom zaščite pred srčno trombozo in embolijo. Sestoje iz majhnega okvirja v obliki dežnika, ki je izdelan iz zlitine nerjavečega jekla, ki je prekrita s tanko plastjo sintetičnega elastičnega materiala in ki se kot dežnik odpre v veni;
4. stalni **iztegovalci sečevodov**. To so kosmate naprave v obliki palice, ki se vsajajo v sečevod, da omogošajo tok urinu;
5. plastične vrečke za zbiranje blata, ki se pritrdijo na telo.

9022 Rentgenski aparati in aparati z alfa, beta ali gama žarki za medicinsko, kirurško, zobozdravniško, veterinarsko ali drugo uporabo, vključno z aparati za radiografijo ali radioterapijo; rentgenske cevi in drugi generatorji rentgenskih žarkov, visokonapetostni generatorji, komandne plošče in komandne mize, zasloni, mize, stoli in podobno za preiskovanje in zdravljenje

9022 11 000 Za medicinsko, kirurško, zobozdravniško ali veterinarsko rabo

Ta tar. podštevilka **zajema** t.i. **računalniške tomografe za celo telo**. To so naprave za radiodiagnosticiranje na osnovi preiskave celega telesa z eletroradiografijo posameznih delov telesa (tomografija). Predeli telesa se presevajo s snopom rentgenskih žarkov postopoma. Plasti in različna stopnja tanjšanja žarkov v telesu meri na stotine detektorjev, nameščenih krožno na steni tunela, v katerem leži pacient na mizi.

Lastni računalnik prevaja podatke od senzorjev v podobo, ki se prikaže na displeju zaslona te naprave. Tomografske podobe (slike) običajno fotografira posebna kamera, ki je del naprave. Če je potrebno, se slike elektromagnetno shranijo.

Vendar pa se video rekorderji, ki digitalizirajo, urejajo in shranjajo analogne video signale in ki so opremljeni z zunanjo video kamero, uvrščajo v **tar. številko 8543**. Običajno **imajo analogni ali digitalni konverter**, procesni računalnik, zaslone in magnetni trak ali diskni spomin.

9022 90 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema berilijeva okna** za cevi rentgenskih žarkov

9025 Hidrometri in podobni merilniki, termometri, pirometri, barometri, higrometri (vlagomeri) in psihrometri, tudi kombinacije teh instrumentov, z možnostjo registriranja ali brez nje

od 9025 11 100 do 9025 11 990 Polnjeni s tekočino, za neposredno odčitavanje

Termometri "**za neposredno odčitavanje**" so takšni, pri katerih se temperatura pokaže na lestvici v obliki gladine tekočine v termometru.

9026 Instrumenti in aparati za merjenje ali kontrolo pretoka, nivoja, tlaka ali drugih spremenljivih veličin pri tekočinah ali plinih (npr. merilniki pretoka, kazalniki nivoja, manometri, merilniki količine toplote), razen instrumentov in aparatov iz tar. št. 9014, 9015, 9028 ali 9032

od 9026 20 100 do 9026 20 900 Za merjenje ali kontrolo pritiska

Te tar. podštevilke **zajemajo** zračne napihovalnike, ki imajo merilnike pritiska in ki štejejo za merilnike pritiska tudi, če niso konstruirani za povezovanje z zunanjim virom oskrbe, temveč imajo svoj lastni rezervoar za stisnjeni zrak.

9027 Instrumenti in aparati za fizikalne in kemične analize (npr. polarimetri, refraktometri, spektrometri, aparati za analizo plina ali dima); instrumenti in aparati za merjenje in kontrolo viskoznosti, poroznosti, razteznosti, površinske napetosti in podobno; instrumenti in aparati za merjenje ali kontroliranje toplote, zvoka ali svetlobe (vključno z ekspozimetri); mikrotomi

9027 10 100 Elektronski

Ta tar. podštevilka **zajema laserske števce zračnih delcev**. To so elektronske naprave, ki ugotavljajo ali prikazujejo na zaslonu vsebnost prahu filtriranega zraka, npr. v industrijskih obratih ali na medicinskem področju. Prašni delci iz zraka povzročajo, da laserski žarek povzroča razpršeno svetlobo v merilni komori naprave. Ta svetloba se kasneje skoncentrira v žarek s pomočjo sistema leč, posname s pomočjo fotodiode, nato pa prevede v električni signal. Ob predhodno vnešenem merodajnem podatku, se določi razmerje med prašnimi delci, rezultat pa se prikaže na digitalnem displeju instrumenta, ali pa se natisne za zunanjem tiskalniku. Preko posrednika je moč rezultat merjenja v obliki električnega signala poslati po kablu v stroj za avtomatsko obdelavo podatkov.

9027 30 000 Spektrometri, spektrofotometri in spektrografi na podlagi optičnega sevanja (ultravijoličnega, vidnega, infrardečega)

Ta tar. podštevilka **zajema mikroprocesorsko krmiljene elektronske naprave** (večkanalne optične analizatorje) za merjenje in analizo valovnih dolžin optičnih signalov za spektralne analize. Valovne dolžine optičnih signalov, merjene z detektorji, s spreminjajo v digitalne električne signale in primerjajo z referenčnimi vrednostmi (analiziranimi). Rezultat primerjave obdela računalnik in ga prikaže na displeju na zunanjih monitorjih, ki se lahko povežejo z opremo.

9027 50 000 Drugi instrumenti in aparati na podlagi optičnega sevanja (ultravijoličnega, vidnega, infrardečega)

Ta tar. podštevilka **zajema** elektronske naprave, ki se uporabljajo v bolnišničnih kemičnih laboratorijih za popolnoma **avtomatizirano analiziranje krvnega seruma**. Sestoje predvsem iz analizatorja (z napravo za pripravo vzorca, mehanizmom za odmerjanje reagentov in **fotometričnega merilnega instrumenta** na podlagi halogenske žarnice in detektorskih fotodiod), iz krmilnega in obdelovalnega sistema (z mikroprocesorji in zaslonom za prikaz merilnih rezultatov) in iz tiskalnika za tiskanje rezultatov. Vse tri naprave so med seboj povezane z električnimi kabli.

9027 80 990 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema omarice za klimatske preizkuse**. Opremljene so s tlačno komoro, električnim grelnikom, z vlažilnikom zraka in z električno krmilno enoto, v kateri so elektronske komponente izpostavljene specifičnemu pritisku, temperaturi in vlažnosti zraka, ki ustvarjajo umetne vplive in pogoje okolja, ki običajno nastopajo pri specifični uporabi elektronskih komponent z namenom, preizkusiti njihovo dobo delovanja, izolacijo itd.

9030 Osciloskopi, elektronski analizatorji in drugi instrumenti in aparati za merjenje in kontrolo električnih veličin, razen merilnikov iz tar. številke 9028; instrumenti in aparati za merjenje in odkrivanje alfa, beta, gama, rentgenskih, kozmičnih ali drugih ionizirajočih sevanj

Skladno s Temeljnim pravilom št. 3 (b) se instrumenti in aparati, ki se lahko uporabljajo tako za merjenje in **preverjanje električnih kot neelektričnih velikosti**, kljub temu uvrščajo v **tar. številko 9030**, v kolikor njihova narava nedvoumno kaže na to, da se uporabljajo predvsem za merjenje in preverjanje električnih velikosti. Tak primer so npr. oscilografi s katodnimi cevmi in oscilografi (**tar. podštevilki 9030 20 100** in **9030 20 900**) ter oscilografi s svetlobnimi in ultravijoličnimi žarki (**tar. podštevilka 9030 81 900**).

Vendar pa se v to tar. številko **ne uvrščajo** instrumenti in aparati, katerih bistvenega značaja **ni moč ugotoviti**, saj se v enaki meri uporabljajo za merjenje tako električnih kot neelektričnih velikosti. Skladno s Temeljnim pravilom št. 3 (c) se **instrumenti za preizkušanje motorjev za vozila** in sistemov za vžig z merjenjem električnih velikosti (napetosti, upornosti) in neelektričnih velikosti (hitrost, rotacija, kot stika itd.), uvrščajo v **tar. številko 9031**.

od 9030 82 000 do 9030 89 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **Oscilografe** na podlagi svetlobnih ali ultravijoličnih žarkov za merjenje in beleženje hitrih sprememb električnih velikosti. Ti instrumenti so znani tudi kot svetlobni, ultravijolični rekorderji ali kot tokokrožni oscilografi. Te naprave beležijo signale, ki so posledica periodičnih fenomenov, in sicer s pomočjo svetlobnih ali ultravijoličnih žarkov na fotoobčutljivi papir.
2. **Električne testirne naprave ali sisteme, ki ugotavljajo zmogljivost tiskanih vezij, polprevodnikov, čipov ali drugih elektronskih komponent**. Te naprave pokažejo na zaslonu vsako okvaro, kot npr. kratke ali prekinjene tokokroge, s pomočjo merjenja ali preverjanja električnih velikosti (kot npr. kondenzacijske sposobnosti, induktivnosti, valovne upornosti, električne upornosti in napetosti).

Te naprave in sistemi običajno sestavlja merilna komora (z vnašalno tipkovnico, programskim spominom in s CRT terminalom), ki izvaja merjenja in rezultate primerja z referenčnimi vrednostmi in jih prikazuje na zaslonu. Del teh naprave je tudi krmilna enota (s strojem za avtomatsko obdelavo podatkov), izhodni tiskalnik za tiskanje rezultatov preizkusa ter naprava za razvrščanje preizkušanih komponent po njihovih apecifičnih vrednostih ter za njih ločevanje od pokvarjenih.

Vendar pa ta tar. podštevilka **ne zajema** električnih naprav za preverjanje, četudi so sklopi integriranih vezij ali drugih elektronskih komponent hermetično zaprti (**tar. številka 9031**).

9031 Instrumenti, aparati in stroji za merjenje ali kontrolo, ki drugje v tem poglavju niso navedeni in ne zajeti; projektorji profilov

9031 20 000 **Preizkusna stojala za črpalke za vbrizgavanje goriva dieselskih motorjev** sestoje iz elektromotorja in iz priprave z injektorji in graduiranimi steklenimi cevmi za nadziranje izmeta elementov črpalke. Vse skupaj je pritrjeno na podstavek in je lahko opremljeno tudi s pomožnimi aparati (npr. s stroboskopom), s katerimi je mogoče natančno določiti trenutek vbrizga goriva.

9031 80 310 in 9031 80 910 Za merjenje in preverjanje geometričnih velikosti

Primeri geometričnih velikosti so: dolžina, razdalja, presek, premer, krivuljnost, kot, nagib in površinska hrapavost.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** interferometrov za preverjanje ravnosti površin, ki se uporabljajo v laboratorijih (**tar. podštevilka 9027 50 000**).

9031 80 590 Za merjenje ali preverjanje geometričnih velikosti

Glej opombe komentarja KNCT k **tar. podštevilki 9031 80 310**.

Ta tar. podštevilka **zajema** tudi vodne tehtnice ((“**wasserwagen**”).

91. POGLAVJE

URE IN NJIHOVI DELI

9102 **Ročne, žepne in druge ure, vključno štoparice, razen ur, ki se uvrščajo v tar. številko 9101**

Ta tar. številka **zajema kombinacije ure z elektronskim računskim strojem**, ki se pojavljajo v obliki ročnih ali žepnih ur.

Ta tar. številka **ne zajema** elektronskih računalnikov z vgrajenim prikazovalnikom za čas in datum ter budilko (**tar. podštevilke 8470 10 000, 8470 21 000** ali **8470 29 000**).

9111 **Ohišja za osebne ure in deli ohišij**

V to tar. številko se, skupaj z ohišji za ure, uvrščajo usnjeni jermenčki, pasovi in zapestnice, pritrjeni na ohišja. Vendar pa se tovrstni proizvodi v primeru, da se sicer uvažajo skupaj z ohišji, niso pa nanje pritrjeni, uvrščajo v svoje ustrezne tar. številke kot usnjeni jermeni, pasovi ali zapestnice, uvoženi posebej (**tar. številka 9113**).

9114 **Drugi deli ur**

9114 10 000 Vzmeti, vključno lasne vzmeti

Ta tar. podštevilka **zajema vse vzmeti**, ki se uporabljajo v urah ali urnih pogonih.

Razen glavnih in lasnih vzmeti so primeri vzmeti, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, še naslednji:

1. drsne vzmeti;
2. krmilne vzmeti in
3. zatične vzmeti, ravnotežne vzmeti, napetostne vzmeti in križne vzmeti.

Ta tar. podštevilka **ne zajema** vzmeti za ohišja ur in za podobna ohišja, ki predstavljajo dele za splošno rabo v smislu opombe št. 2 k oddelku XV.

Glavne vzmeti, vgrajene v njihovih sodčkih, se uvrščajo v **tar. podštevilko 9114 90 000**.

9114 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. sklope električnih in elektronskih komponent, ki predstavljajo nedvoumno prepoznavdni del ure (npr. elektronski zvonec);
2. predmete, znane kot "**vijaki za nastavljanje**";
3. zagozde (v glavnem iz plastičnih mas), nameščene med ohišje ure in njen pogonski mehanizem in
4. kvarčne oscilatorje za ure (kvarčni rezonatorji z elektronskim mikrovezjem za ohranjanje oscilacij).

92. POGLAVJE

GLASBILA; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

9207 **Glasbila, katerih zvok se proizvaja električno ali se mora ojačati električno (npr. orgle, kitare, harmonike)**

9207 10 300 Digitalni klavirji

V nasprotju s sintetizerji in klaviaturami, ustreza obseg in velikost tastature natančno tastaturi akustičnega klavirja (**tar. številka 9201**). Uporabljajo sampliran zvok, ki je karseda podoben klavirskemu. Tudi funkcija pedalov ustreza njihovi funkciji pri klavirju. Praviloma imajo vgrajene ojačevalce in zvočnike.

9207 10 500 Sintetizerji

Sintetizerji se razlikujejo od drugih glasbil iz **tar. podštevilke 9207 10** po tem, da **razen** reprodukcije predprogramiranega zvoka, ki je lahko tudi moduliran, omogočajo instrumentalistu programiranje lastnega zvoka. Sintetizerji lahko imajo tudi druge vgrajene elektronske komponente, kot npr. samplerje, ojačevalce, zvočnike, sekvenčnike, odmeve in druge številke enote za posebne efekte, pa tudi elektronska tolkala.

9207 10 800 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** klaviature - instrumente, ki omogočajo instrumentalistu reproducirati **samo predprogramirani zvok**. Instrumentalist ne more razviti in programirati njegovega lastnega zvoka. Klaviature **lahko** imajo tudi vgrajene ojačevalce in zvočnike.

ODDELEK XIX

OROŽJE IN STRELIVO; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

93. POGLAVJE

OROŽJE IN STRELIVO; NJUNI DELI IN PRIBOR

9305 **Deli in pribor izdelkov iz tar. številk od 9301 do 9304**

9305 29 300 Grobo oblikovana puškina kopita

Ta tar. podštevilka **zajema polproizvode puškinih kopit (blanks)**, s sprednjim ročajem ali brez njega, izdelane iz enega kosa lesa, ki sicer že imajo določeno obliko puškinega kopita, vendar jih brez nadaljnje obdelave kot taka ni moč uporabiti. Ta tar. podštevilka se omejuje na proizvode v obliki polproizvodov (blanks), katerih uporaba bi (zaradi postopka grobega oblikovanja, kateremu so bili izpostavljeni) bila ekonomsko neupravičena za katerikoli drugi namen, **razen** za kopita.

9305 90 100 Za vojaška orožja, ki se uvrščajo v **tar. številko 9103**

Ta tar. podštevilka **zajema** dele, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 9305** pod (1) do (7), v kolikor so (zaradi vrste in obdelave) **nedvoumno neuporabni** za lovsko, športno, strelsko ali drugo orožje iz **tar. številk 9302 00**, **9303** in **9304 00 000**.

9306 **Bombe, granate, torpedi, mine, rakete in podobno ter njihovi deli; naboji, drugo strelivo in projektili ter njihovi deli, vključno s šibrami in čepi za naboje**

9306 21 000 Naboji

Naboj sestavlja projektil (šibre ali krogla), ki se izstreli iz orožja, ohišje (tulec) z eksplozivnim polnjenjem ter kovinska podlaga z detonirno kapico.

9306 30 100 Za revolverje in pištole, ki se uvrščajo v **tar. številko 9302** ter za podvodne puške iz **tar. številke 9301**

Naboji, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, so namenjeni za orožja, katerih skupna značilnost je, da so kratki in trdni.

Primeri delov so naslednji: ohišja (z udarno iglo ali brez nje), podlage iz medenine, projektili. Neobdelani ali samo grobo oblikovani deli se prav tako uvrščajo v to tar. podštevilko.

9306 30 300 **Za vojaška orožja**

Ta tar. podštevilka **zajema** npr. naboje za pištole in puške (**razen** vadbenih in podobnih nabojev brez smodnika iz **tar. podštevilke 9306 30 990**), in sicer naboje z običajnimi zrni, nadalje pozicionirne naboje, naboje z ognjeno kroglo in naboje s kroglo za prebijanje oklepa.

9306 Ta tar. podštevilka **zajema** risane in karabinske naboje (**razen** nabojev brez praškastega polnjenja iz **tar. podštevilke 9306 30 990**), s kroglo, zažigalne, protioklepne itd.

ODDELEK XX

RAZNI PROIZVODI

94. POGLAVJE

POHIŠTVO, POSTELJNINA, ŽIMNICE, NOSILCI ZA ŽIMNICE, BLAZINE IN PODOBNI POLNJENI IZDELKI; SVETILKE IN PRIBOR ZA NJIH, KI NISO NAVEDENI ALI ZAJETI NA DRUGEM MESTU; OSVETLJENI ZNAKI, OSVETLJENE PLOŠČICE Z IMENI IN PODOBNO; MONTAŽNE ZGRADBE

9401 **Sedeži (razen tistih iz tar. št. 94.02), vključno s tistimi, ki se lahko spremenijo v ležišča, in njihovi deli**

Glede definicije pojma "**oblazinjeni sedeži**" glej Komentar HS k **tar. podštevilkama 9401 61** in **9401 71**.

9401 10 100 in 9401 10 900 Sedeži za letala

Tovrstni sedeži so običajno izdelani iz lahkih, vendar trdnih materialov (npr. iz duraluminija).

Večinoma se od sedežev za druge vrste prevoza razlikujejo po drugačni konstrukciji (nastavljivost, posebni načini pritrjevanja na tla ali steno, varnostni pasovi ali mesta, predvidena za vgradnjo varnostnih pasov itd.).

Izstrelilni sedeži za letala **ne štejejo** za sedeže iz **tar. številke 9401** in se uvrščajo kot deli letal (**tar. številka 8803**).

9401 90 100 Sedeži za letala

Ta tar. podštevilka **ne zajema** hidravličnih aktivatorjev za nastavitev položaja sedežev za letalsko posadko (**tar. podštevilke 8412 21 100**, **8412 21 910** ali **8412 21 990**).

9404 **Nosilci za žimnice; posteljnina in podobno blago (npr. žimnice, prešite odeje, pernice, blazine, blazinice), ki imajo vzmeti ali so napolnjeni s kakršnim koli materialom ali iz penaste gume ali plastične mase, vključno prevlečene**

Glej Komentar HS k **tar. številki 9404** pod (A).

9404 90 100 in 9404 90 900 Drugo

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** predmete, naštete v Komentarju HS k **tar. številki 9404** pod (B) (2).

Ti dve tar. podštevilki **zajemata** tudi električno ogrevane vzglavnike, polnjene s penasto gumo ali penasto plastično maso, bombažno volno, klobučevino ali s flanelo.

9405 **Svetilke in pribor za njih, vključno z reflektorji in njihovimi deli, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu; osvetljeni znaki, osvetljene ploščice z imeni in podobno, s fiksiranim svetlobnim virom, in njihovi deli, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu**

9405 40 100 Reflektorji in žarometi

Glej Komentar HS k **tar. številki 9405** pod (I), tretji in četrti odstavek.

9405 91 110 Osvetljene steklene ploščice, krogle, v obliki hrušk, cvetja, obeski na lestencih in podobni predmeti za opremljanje lestencev

9405 50 000 Neelektrične svetilke in pribor za njih

V to tar. podštevilko se uvrščajo npr. "imitacije sveč", ki pa namesto parafinskega voska uporabljajo tekoče parafinsko olje, ki je natočeno v valjasto posodo s stenom.

Steklo iz te tar. podštevilke se uporablja **večinoma za okraševanje lestencev** in se običajno ne uporablja po posameznih kosih, temveč kot sklopi več elementov za vsako svetilo. Njihov glavni namen je odbijati in razprševati svetlobo, da bi dosegli določen svetilni učinek. Služijo tudi kot okras in dekoracija naprave, na katero so pritrjeni.

9405 91 190 Drugo (na primer: difuzorji, stropne svetilke, sklede, skodelice, senčila, krogle, senčila v obliki tulipanov)

Ti predmeti, ki se uvrščajo v to tar. podštevilko, se uporabljajo za podporo in razprševanje svetlobe z namenom doseči svetilni učinek ali pa izboljšati učinek naravne svetlobe. Podobno kot predmeti iz **tar. podštevilke 9405 91 110**, ponavadi kombinirajo običajno uporabno funkcijo pribora z bolj ali manj izraženim okrasnim značajem, v nasprotju z omenjenim proizvodi pa se običajno uporabljajo po en za vsako svetilo.

9406 00 Montažne zgradbe

V to tar. podštevilko se uvršča npr. silos za žita, ki je narejen iz večjega števila lesenih elementov v obliki deščic, ki jih povezujejo železni obroči. Silos ni opremljen z mehanskim ali toplotnimi napravami.

95. POGLAVJE

IGRAČE, REKVIZITI ZA DRUŽABNE IGRE IN ŠPORT; NJIHOVI DELI IN PRIBOR

9502 **Lutke v obliki človeških bitij**

9502 10 100 in 9502 10 900 Lutke, oblečene ali neoblečene

Glej Komentar HS k **tar. številki 9502**, prva dva odstavka.

9502 91 000 in 9502 99 000 Deli in pribor

Glej Komentar HS k **tar. številki 9502**, tretji odstavek.

9503 **Druge igrače; zmanjšani modeli in podobni modeli za igro, tudi s pogonom, sestavljenke, zloženke (puzzles) vseh vrst**

Ta tar. številka **ne zajema** izdelkov, ki se zaradi svoje oblike uporabljajo izključno za živali (npr. umetna "**miš**" z navadno mačjo meto, čevlji iz govejega usnja za žvečenje, plastične kosti). Ti proizvodi se uvrščajo po materialu, iz katerega so (**tar. št. 2309, 3927** ali **4201**).

9503 10 100 Pomanjšani modeli

Ti modeli so **zvest posnetek izvirnika**, vsaj kar se tiče zunanje oblike. Ni nujno, da bi takšni modeli temeljili na dejansko obstoječem izvirniku - lahko so npr. reprodukcije prototipov ali projektirane železnice.

9503 80 100 in 9503 80 900 V smislu teh dveh tar. podštevilk **zajema** izraz **"motor"** motorje in dinama iz **tar. številk od 8406 do 8408, od 8410 do 8412** ali iz **8501**, kot so npr. motorji na stisnjeni zrak s krilnim kolesjem, vzmetni stroji ali dinama, ki delujejo na principu protiobremenitev.

9503 90 320 V smislu te tar. podštevilke **za mehaniko ne šteje preprost vzvod ali kij**. Proizvodi z mehanskimi deli, kot so npr. ročične naprave, naprave z arhimedovim vzvojnikom in črpalkami, se uvrščajo v **tar. podštevilko 9503 90 340**.

9504 **Izdelki za sejemske, namizne ali družabne igre, vključno s fliperji, biljardi, posebnimi mizami za kazinske igre in opremo za avtomatska kegljišča**

9504 20 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** pribor za biljardne mize, kot so npr. kiji, stojala za kije, žogice, biljardna kreda ter označevalniki žogic.

9504 90 100 Električna avtomobilska dirkališča z značajem družabne igre

Med proizvode iz te tar. podštevilke **spadajo** dirkališča z dvema ali več stezami za istočasno dirko dveh ali več avtomobilčkov.

9506 **Izdelki in oprema za splošno fizično počutje, telovadbo, atletiko, druge športe (vključno za namizni tenis) in igre na prostem, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu v tem poglavju; plavalni bazeni in bazeni za otroke**

9506 11 100 Tekaške smuči

Proizvodi iz te tar. podštevilke so zelo lahki in ožji od alpskih smuči.

9506 11 900 Druge smuči

Ta tar. podštevilka **zajema** alpske smuči in skakalne smuči. Skakalne smuči so občutno daljše in širše od navadnih smuči. Drsna ploskev je brez robnikov, vanjo je vrezanih več žlebov.

9506 31 000 Palice za golf

Palice za golf imajo jeklen, aluminijast ročaj ali ročaj iz ogljikovih vlaken, ki ima na enem koncu ročaj iz usnja ali gume, na drugem pa glavo in jekla ali lesa. Različne glave imajo zmožnost različno visokih udarcev za lučaje različnih poti.

9506 32 000 Žogice

Žogice za golf imajo okroglaste jamice, ki zagotavljajo, da žogica drži smer. Tekmovalne žogice so težke 46 gramov, njihov premer pa je med 41 in 42,7 milimetrov.

9506 40 100 Loparji, žogice in mreže

Žogice za namizni tenis so okrogle in izdelane iz brezsijajno belega celuloida, težke 2,5 gramov in imajo premer 38 milimetrov ter obseg med 11,43 in 12,6 centimetrov.

Mrežice za namizni tenis so visoke 15,25 centimetrov in dolge 183 centimetrov.

9506 51 000 Teniški loparji, z napetimi strunami ali brez njih

Proizvodi iz te tar. podštevilke so izdelani iz jesenovine, kovine ali steklenih vlaken in imajo napeta črevesa ali večinoma najlonske strune.

9506 59 100 Loparji za badminton, z napetimi strunami ali brez njih

Loparji za badminton so manjši in lažji od teniških in imajo tanjše in zelo prožne ročaje.

5906 59 900 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema** loparje za squash.

5906 61 000 Teniške žogice

Teniške žogice iz te tar. podštevilke so iz gume, prevlečene z volno in so brezšivne. Tekmovalne žogice morajo imeti premer najmanj 6,35 centimetrov in največ 6,67 centimetrov. Največja dovoljena teža je 58,47 gramov, najmanjša pa 56,70 gramov.

9506 69 100 Žogice za kriket in polo

Žogice za kriket imajo premer približno 7 centimetrov in so težke približno 170 gramov. Sestoje iz usnjenega ovoja, v katerem je stisnjeno tulje, žagovina in pluta.

Žogice za polo so lesene, njihov premer je 8,5 centimetrov, teža pa okoli 130 gramov.

9506 70 100 Drsalke

Ta tar. podštevilka **zajema** drsalne čevlje, če so nanje **pritrjene drsalke**.

9506 70 300 Kotalke

Ta tar. podštevilka **zajema** kotalčne čevlje, če so nanje **pritrjene kotalke**.

9506 99 100 Oprema za kriket in polo, **razen** žogic

Ta tar. podštevilka **zajema** kije za kriket (iz trdega lesa, največje debeline 11 centimetrov in največje dolžine 96 centimetrov) ter lesena kladiva za polo.

9507 Palice, trnki in drug pribor za ribolov; mreže za zajemanje ulovljenih rib; mreže za metulje in podobne mreže; umetne "ptice" za vabo (razen tistih iz tar. št. 9208 in 9705) ter podobni rekviziti za lov in sterlstvo.

9507 10 100 Ribiške palice

Glej Komentar HS k **tar. številki 9507** pod (3).

9507 90 000 Drugo

Ta tar. podštevilka **zajema**:

1. **ribiške škripce za ribiško vrvico** (**razen** palic), na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 9507** pod (2);
2. **ribiške mreže za dvigovanje nalovljenih rib** in podobne mreže, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 9507** pod (3) in
3. **lovske in strelske vabe rekvizite**, na katere se nanaša Komentar HS k **tar. številki 9507** pod (4).

96. POGLAVJE

RAZNI PROIZVODI

9601 **Slonova kost, kost, želvovina, rogovi, rogovi jelenov, korale, biserovina in drugi materiali živalskega izvora za rezljanje, obdelani, in izdelki iz teh materialov (vključno z izdelki, dobljenimi z oblikovanjem oziroma modeliranjem)**

Glede definicije izraza **"obdelan"** glej Komentar HS k temu poglavju, drugi odstavek.

9602 00 000 **Obdelani materiali rastlinskega ali mineralnega izvora, za rezljanje, in izdelki iz teh materialov; izdelki, oblikovani ali izrezljani iz voska, stearina, naravne gume ali naravne smole ali iz mase za modeliranje, in drugi oblikovani ali rezljani izdelki, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu; obdelana, neutrjena želatina (razen želatine, ki se uvršča v tar.št. 35.03) in izdelki iz neutrjene želatine:**

Glede definicije izraza **"obdelan"** glej Komentar HS k **tar. številki 9601**, drugi odstavek, ki se na to tar. številko uporablja *mutatis mutandis*.

9603 **Metle, ščetke (vključno ščetke, ki so deli strojev, aparatov ali vozil), mehanične priprave za čiščenje podov, ki se držijo v roki, brez motorja; omela in pernata omela; pripravljeni šopi in snopi za izdelavo metel ali ščetk; soboslikarski vložki in valji; brisalniki za pod, okna ipd. (razen brisalnikov z valjem)**

9603 10 000 Metle in ščetke iz protja ali iz drugega rastlinskega materiala, povezanega v snope, z držalom ali brez njega

Glej Komentar HS k **tar. številki 9603** pod (A).

od 9603 21 000 do 9603 29 900 Zobne ščetke, brivske ščetke, ščetke za lase, nohte, obrvi in druge toaletne ščetke za osebno rabo, vključno s ščetkami, ki vsebujejo del naprav

Ščetke za obrvi sestoje iz več kodrov las, pritrjenih pravokotno na ročaj.

Ščetke za obleko in za čevlje se **ne uvrščajo** v to tar. podštevilko (**tar. podštevilka 9603 90 910**).

9603 40 900 Pleskarski čopiči in valji

Glej Komentar HS k **tar. številki 9603** pod (F), prva dva odstavka.

9603 90 100 Ročna mehanska omela za tla brez motorja

Glej Komentar HS k **tar. številki 9603** pod (C).

9606 **Gumbi, pritiskači, zaklopni gumbi, gumbi za srajce, gumbi, ki se še oblačijo in drugi deli teh izdelkov; nedokončani gumbi**

9606 30 000 Gumbi, ki se še oblačijo (prekrijejo) in drugi deli gumbov; polproizvodi (blanks)
Glej Komentar HS k **tar. številki 9606**, četrti odstavek pod (1), (2) in (3).

9608 **Svinčniki s kroglico; flomastri in označevalci z vrhom iz polsti ali drugega poroznega materiala; nalivna peresa in podobna peresa; peresa za kopiranje; patentni svinčniki; peresniki, držala za svinčnike in podobna držala; deli (vključno kapice in ščipalke) navedenih proizvodov, razen tistih iz tar. št. 96.09**

od 9608 10 100 do 9608 10 990	Svinčniki s kroglico Glej Komentar HS k **tar. številki 9608** pod (1). Proizvodi, ki se uvrščajo v te tar. podštevilke, lahko imajo elektronsko časovno enoto (uro) (običajno z digitalnim displejem).
od 9608 31 000 do 9608 39 900	Nalivniki, stilografska in druga peresa Glej Komentar HS k **tar. številki 9608** pod (3).
9608 40 000	Patentni svinčniki Glej Komentar HS k **tar. številki 9608** pod (5).
9608 91 000	Konice in kroglice za peresa Ta tar. podštevilka **zajema** tudi nastavne glave za posebna peresa, ki se uporabljajo s šablonami.
od 9608 99 910 do 9608 99 990	Drugo Ta tar. podštevilka **zajema** konice za kemične svinčnike. Izdelane so iz volframovega karbida, njihov premer pa je med 0,6 mm in 1,25 mm. Vendar pa se konice in kroglice iz volframovega karbida za patentne svinčnike uvrščajo v **tar. podštevilko 9608 91 000**.
9609	**Svinčniki (razen svinčnikov iz tar. številke 9608), pisala, mine za svinčnike, pasteli, risalno oglje, pisalna ali risalna kreda in krojaška kreda**
9609 10 100 in 9609 10 900	Svinčniki in pisala s svincem v togem tulcu Glej Komentar HS k **tar. številki 9609**, prvi odstavek pod (B).
9609 20 000	Mine za svinčnike, črne ali obarvane Glej Komentar HS k **tar. številki 9609**, tretji odstavek pod (7).
9612	**Trakovi za pisalne stroje in podobni trakovi, prepojeni s tiskarsko barvo ali drugače pripravljeni za odtiskovanje, vključno s trakovi na kolesih ali v kasetah; blazinice za žige, prepojene ali neprepojene, s škatlo ali brez nje**
9612 10 100 in 9612 10 900	Trakovi Glej Komentar HS k **tar. številki 9612**, prvi odstavek pod (1).
9612 20 000	Blazinice za žige Glej Komentar HS k **tar. številki 9612**, prvi odstavek pod (2).
9613	**Vžigalniki za cigarete in drugi vžigalniki, mehanski ali električni, njihovi deli, razen kresilnih kamenčkov in stenjev** V to tarifno številko se uvrščajo tudi vžigalniki z vgrajenim kalkulatorjem in/ali uro.
9614	**Tobačne pipe (vključno glave za pipe) in ustniki za cigare ali cigarete ter njihovi deli**
9614 10 000	Grobo oblikovani kosi lesa ali korenin za izdelovanje pip Glej Komentar HS k **tar. številki 9614**, prvi odstavek pod (4).

VSEBINA

MINISTRSTVA

3690. Navodilo za razvrščanje blaga v carinsko tarifo 10001

ISSN 1318-0576

Izdajatelj Služba Vlade RS za zakonodajo – Direktor Tone Dolčič – Založnik Uradni list RS, d.o.o. – Direktor in odgovorni urednik Marko Polutnik – Priprava Uradni list RS d.o.o., Tisk Tiskarna SET, d.o.o., Vevče – Akontacija naročnine za leto 1999 je 17.400 SIT (brez davka), pri ceni posameznega Uradnega lista RS je vračunan 8% DDV – Naročnina za tujino je 55.000 SIT – Reklamacije se upoštevajo le mesec dni po izidu vsake številke – Uredništvo in uprava Ljubljana, Slovenska 9 – Poštni predal 379 – Telefon tajništvo 125 14 19, računovodstvo 200 18 62, prodaja 200 18 38, preklici 125 02 94, računovodstvo, naročnine 125 23 57, telefaks 125 14 18, uredništvo 125 73 08, uredništvo (javni razpisi ...) 200 18 66,uredništvo – telefaks 125 01 99 – Internet http://www.uradni-list.si – e-mail: info@uradni-list.si – Žiro račun 50100-601-273770